E. F. F 7. Ad ig m.c.

1 8, e, 24 8.— 11. f. 11.

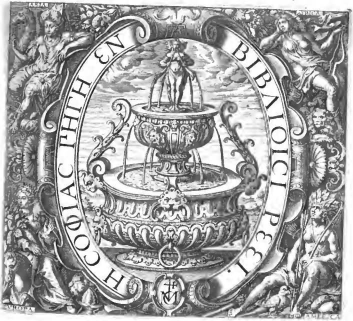
Digitized by Google

Digitized by Google

CL. SALMASII
PLINIANAE EXERCITATIONES
IN CAII IVLII SOLINI Polyhiſtora.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PARS ALTERA.

PARISIIS,
Apud C. MORELLVM Typographum Regium viâ Iacobæâ ad inſigne Fontis.

M. DC. XXIX.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

SECVNDA PARS

PLINIANARVM EXERCITATIONVM

IN C. IVLII SOLINI POLYHISTORA.

AD CAPVT XL.

P.70.A. *INGENIA Aſiatica inclyta per gentes fuere, poeta Anacreon, Mimnermus*, &c.] cur in hoc Aſianorum poëtarum albo Alcmanem non recenſuit? An quia Lydum & oriundo Sardianum non omnes eum fuiſſe volunt, ſed nonnulli Laconẽ? in his fortaſſe Noſter. Crates Lydiæ eum vindicat. Negat & Velleius Laconem. Scaliger eo argumento fuiſſe Laconem contendit, quod Dorica dialecto vſus ſit. *Præterea*, inquit, *quare homo Lydus Dorice potius quàm Ionice ſcripſiſſet, vt fecere Herodotus & Hippocrates, qui cum Dorice ſcirent, lingua tamen Ionica maluerunt ſcribere.* Litem hanc veterum de patria Alcmanis dirimit vetus Epigramma, quod apud Plutarchum extat in libro περὶ φυγῆς, quo docemur Alcmanem Lydum quidem origine, parẽtes Sardibus oriũdos habuiſſe, ſed ipſum Spartæ educatũ. Inde alij Laconẽ, alij Lydum fecere. Nec mirum igitur Dorica linguâ vſum eſſe qui Spartę ſemper vixerit, licet patriã haberet Sardes. Epigramma ipſum, quia mendis aliquot in Plutarchi libello inquinatum eſt, nec correctius in membranis ſcriptum, ſed alio modo corruptum repperi, coniecturis noſtris heîc emendatum adſcribam. Alexandro tribuunt membranæ noſtræ, qui Ætolus fuit & vetuſtiſſimus poëta Epigrammatarius, vixitque ante Meleagrum, quem Menippo fuiſſe contemporaneum certum eſt. In corona quippe pancarpia ſua locum illi dedit Meleager, & ex eius operibus epigrammata excerpſit:

> Τοῖς δ' ἅμ' Ἀλεξάνδροιο νέους ἔρνηκας ἐλαίης
> Ἠδὲ Πολυκλείτου πορφύρεον κύανον.

Plutarchus auctorem non nominauit. τὸ δὲ Ἀλκμᾶνος, ὡς ὁ χάρης ἐπιγραμματίζει ποιήσας. Epigramma ſic habet ex correctione noſtra:

> Σάρδιες ἀρχαῖαι, πατέρων νόμος, εἰ μὲν ἐν ὑμῖν
> Ἐτρεφόμην, κερνᾶς ἦν τις ἂν ἢ βακέλας.
> Χρυσοφόρος ῥήσσων καλὰ τύμπανα, νῦν δέ μοι Ἀλκμὰν
> Οὔνομα, καὶ Σπάρτας εἰμὶ πολυτρίποδος.
> Καὶ μούσας ἐδάην Ἑλικωνίδας, αἵ με τυράννων
> Θῆκαν Δασκύλεω μείζονα καὶ Γύγεω.

Loquẽtem inducit Alcmanem qui bene ſecum actum dicit, quod Sardibus in patria Lydia non fuerit educatus, in qua liticus ſi forte ſacerdos, aut Gallus veſtibus auratis indutus tympana percutere potuiſſet peruulgato ſacrorũ more. In ſecundo verſu legitur apud Plutarchum, κερμᾶς ἦν τις ἀνὴρ βακέλας. in membranis Palatinis ſcriptum erat, κάρτας ἤτοι ὁ μακέλας. Nos ex vtroque veram lectionem formauimus. κερνᾶς Heſychio eſt κερνοφόρος. Qui tales eſſent, miniſterio deorum plerumque deputabantur. Poëta:

> —— *nunc ſiſtro inſca ſacerdos.*

A facilis lapſus ex κέρνας, κέρμας. videndum tamen an lectio membranarum defendi poſſit, vt κάρτας vocetur ſacerdos matris deûm. Nam κέρνεα vocabantur τὰ ἐπιθυόμενα τῇ μητρὶ θεῶν, & κερνοφόρος ὁ τὰς θυσίας ἄγων. At βακέλας eſt χαῦνος, & *inceſtus*, vt erant Galli matris Idææ ſacerdotes, cuius plurimus cultus in Phrygia & vicina Lydia. Alij βάκηλον pro eodem dixere, qui βάκηλος vel βακέλας Alexandro. verſus hic apud Plutarchum mancus erat, καὶ Σπάρτας εἰμὶ πόλεως, quem ex membranis ſuppleuimus:

> —— καὶ Σπάρτας εἰμὶ πολυτρίποδος.

Qui Lydus eram, nunc ſum Spartanus. Suidas
B ex Meſſoa Laconicæ fuiſſe Alcmanem ſcribit. Ἀλκμὰν Λάκων ἐκ Μεσσόας· κατὰ δὲ τὸν Κράτητα πταίει ὅτι Λυδὸς ἐκ Σαρδέων. Certè reuera ille Lydus & oriundo Sardianus, Spartanus μέτοικος, vt ex Alexandro conſtat. Μεσσόα pars fuit vrbis Spartæ. Strabo: Μεσσόα δὲ οὐ τῆς χώρας ὄνομα, μέρος δὲ τῆς Σπάρτης. Sic enim ibi ſcribendum. Non igitur diſſentiunt, qui Σπαρτιάτην & qui Μεσσοάτην faciunt Alcmanem. Hieronymus vocat *Alcmæonem*, ad Olympiadem trigeſimam: *Alcmæon clarus habetur, & Leſches Lesbius, qui paruam fecit Iliadem.* fruſtra eſt vir Magnus qui mutatum vellet verum nomen eius Græcum Ἀλκμαίων, Doricum Ἀλκμάν. Heſychius: Ἀλκμαίωνα, Ἀλκμᾶνα. Sic Ποσειδάων, Ποσειδάων
C & Ποσειδᾶν. Titæa mater fuit Titanum à Τιταία ipſi Τιταιῶνες dicti. Doricè Τιτᾶνες. Græcè Αἰγαίων Neptunus vel Briareus, inde Αἰγαίων & Αἰγᾶν. pro quo vitioſè in ſcriptis Poëtarum Latinorum paſſim legitur *Ægon*, cum debeat eſſe *Ægan.* Valerius:

> —— *quanto fremitu ſe ſuſtulit Ægan.*

Statius:

> —— *quas ſpumifer adſilit Ægan.*

At *Ægon* quod hodie legitur, prorſus ratione caret. Αἰγαίων Αἰγᾶν: vt Ἀλκμαίων, Ἀλκμάν. Priſcianus de metris Comicis Alcmæonem ſæpè nominat ac citat qui eſt Alman: *Simonides & Alcman in Iambico, teſte Heliodoro, non ſolum in fine ponũt*
D *Spondæum, ſed etiam in alijs locis.* Eum vide ſub finẽ. Hephæſtion quoque, ſi bene memini, Ἀλκμαίωνα vocat. Sic Ἑρμαίων Ἑρμάων, Ἑρμᾶν Mercurius.

Cleanthes Stoicæ eminentiſſimus] vocem *ſectæ* minimè neceſſariam quaſi ex libro addidiſſe fatetur Delrius, qua carent omnes noſtri. Sic Græci τὴν Στωϊκὴν ſæpè vocant, Κλεάνθης τῆς στωϊκῆς ἐξοχώτατος. Elegantiores dicerent, τῆς στοᾶς. Non meliore iudicio fecit, quod mox indicat legendum *Anaxagoras naturæ index.* Scilicet liber eius habuit, *naturæ indicator.* At omnes noſtri optimi ac vetuſtiſſimi, cum omnibus antiquitus excuſis, *naturæ indagator.* Inter Aſianos Philoſophos Arceſilaum non reponit Solinus, qui ex Pitane fuit Æolidæ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

τῷ δένδρῳ προσδεδεμένον ἀποσκυθίσαι. Heſychius: ἀποσκυθίσαι, περιτεμεῖν. Stephanus σκύθιζειν interpretatur ξυρεῖν, vnde verbum ἀποσκυθίσαι, τῷ σιδήρῳ τὰς τρίχας τεμεῖν. in hiſtoria Marſyæ, τὸ ἀποσκυθίσαι, eſt pellem detrahere, quod Heſychius exponit περιτεμεῖν. id ita Hyginus accepit, veluti munus hoc Scytharum olim fuerit facere carnificinam. vnde illud verbum ἀποσκυθίσαι. Et quaſi Apollo ipſe manibus ſuis Marſyan non excoriauerit, ſed Scythæ tradiderit diſcerpendum, & cute ſpoliandum. Corpus Athenis fuit miniſtrorum publicorum ſiue lictorum, qui τοξόται dicebantur, & Σκύθαι & Πευσίνιοι ad coërcendos, qui immodeſtè agerent. an aliquem huiuſmodi Σκύθην habuerit Apollo, cui mandaret Marſyam decoriandum, alij quærant. ex notione verbi ἀποσκυθίσαι, & illis Athenienſium lictoribus Scythis id commentus eſt Hyginus, vel ille vnde ſumpſit. ἀποσκυθίζειν pellem detrahere ſignificat ex more Scytharum peruolgato, qui ex capitibus hoſtium, bello interemptorum pellem cum pilo detrahebant, & mantelia inde faciebant. Hinc prouerbium Σκυθὶ χειρόμακτρον. Ceterum vt veriſſimum fuerit apud Celænas Marſyan natum, & illic ſepultum, non tamen hæc mens Plinij: quod vel hæc verba ſatis indicant: *ibi redditur Marſyas ortus, & paulo mox conditus.* Nec enim *ortum*, qui natus eſt, diceret Plinius. Nec *conditum* pro ſepulto. Nec ſtatim atque natus eſt, etiam conditus ac ſepultus Marſyas. Palam eſt auctorem de amne loqui. ibi reddi ait ortum, & paulo mox conditum. *reddi flumina* dicuntur, qui emergunt, poſtquam aliquantiſper latuerunt. Hoc verum de Marſya. oritur ex monte, mox conditur: deinde emergit ac redditur. paulo poſt iterum conditur, vbi in Mæandrum cadit. Maximus Tyrius qui vidiſſe teſtatur: Φρύγες οἱ περὶ Κελαινὰς νεμόμενοι τιμῶσι ποταμοὺς δύο Μαρσύαν καὶ Μαίανδρον. εἶδον τοὺς ποταμούς. ἀφίησιν αὐτοὺς πηγὴ μία, ἡ προελθοῦσα ἐπὶ τὸ ὄρος ἀφανίζεται κατὰ τὸ πρὸ τῆς πόλεως καὶ αὖθις ἐκδίδωσιν ἐν τῷ ἄστει διελοῦσα τοὺς ποταμούς, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὰ ὀνόματα. fœdiſſimè heic igitur, ſed ſolens Solinus lapſus eſt, qui ortum & conditum Marſyan apud Plinium de homine accepit, qui de amne fuit exponendus. Quia autem homo & amnis cognomines, & amnis ex homine factus, ideo non repetiit nomen. Sed quum de amne id poſuiſſet, ſtatim intulit de homine: *vbi certauit tibiarum cantu cum Apolline.* Totus porro locus ſic conſtituendus & interpungendus: *Marſyas ibi redditur, ortus ac paulo mox conditus. vbi certauit tibiarum cantu cum Apolline, Aulocrene.* Nouas Celænas, id eſt Apameam circumfuſam eſſe dicit Marſya, Orga & Ombrima fluminibus in Mæandrum cadentibus. ibi reddi & emergere Marſyan, qui ſtatim atque ortus eſt conditur. ortum igitur, & mox paulo conditum, ad Celænas nouas id eſt Apameam reddi ac ſeſe exerere. Vbi ſe extra vrbẽ euoluit, emergere eum tradit Maximus. Hoc igitur verum de noua. Nam ex antiqua arce oriebatur, & per

A mediam vrbem arci ſubiectam peruadebat.

Pag. 70. B. *vnde qui proximat fluuius, Marſyas dicitur*] ætate Herodoti hic fluuius dicebatur Καταρράκτης. Nec enim de alio amne quam de iſto poſſunt hæc verba eius exponi: ἀπίκετο ἐς Κελαινάς, ἵνα πηγαὶ ἀναδιδοῦσι Μαιάνδρου ποταμοῦ, καὶ ἑτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαιάνδρου τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταρράκτης. vtriuſque amnis Mæãdri & Marſyæ fontes in Celænarum colle eſſe conuenit inter omnes. Liuius: *& Marſyas amnis haud procul à Mæandri fontibus oriens in Mæandrum cadit.* Καταρράκτης dictus eſt idem Marſyas, quod cum impetu deſcenderet. Strabo de Marſya:

B καταρραχθεὶς δ' ἐπὶ τὸ προάστειον σφοδρῶς, καὶ κατωφερεῖ τῷ ῥεύματι συμβάλλει πρὸς τὸν Μαίανδρον. Lucanus:

Qua celer, & rectus deſcendens Marſya ripis
Errantem Mæandron adit.

Sic corrigendum, vbi in vulgatis eſt, *qua celer erectis.* conciti fluuiorum, & cum impetu deſcendentes, rectas ripas agunt, vt contra molles & placidi, curuis eunt ripis & flexuoſis. Talis Mæander, de quo noſter mox: *qui recurrentibus ripis flexuoſus.* Ouidius de Marſya:

Inde petens rapidum ripis decliuibus æquor
Marſya nomen habet.

C Rectæ & decliues ripæ, τὸ σφοδρὸν, καὶ τὸ κατωφερὲς τοῦ ῥεύματος teſtantur. inde igitur vocatus Καταρράκτης Herodoti temporibus. Sic *Cataractes* Pamphyliæ fluuius inde dictus, quia ſe præcipitaret. Et Nilus Καταρράκτης, vbi inter præcipitia ruit potius quàm manat. & Καταρράκτης ὄμβρος, præceps imber Straboni. Καταρράκτης αἰετός, poëtis eſt omnis auis prædatrix, quæ ex ſublimi ſeſe proruens, ſubiectas minores aues impetit. Καταρράκτης portæ genus ferratę, quod repente ex alto demittitur. Sed mirum eſt quum Marſyæ nomen de amne vetuſtiſſimum ſit, eum tamen Herodoti æuo dictum fuiſſe Καταρράκτην. Atqui poſteriores

D Herodoto Græci ſcriptores Marſyan eum nominant. Verum iſti fortè ex antiquo hoc nominis retinuerunt. an dicendum potius excidiſſe proprium nomen huius apud Herodotum, & ſic reſtituendum: καὶ ἑτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαιάνδρου τυγχάνει ἐὸν Μαρσύας, ὃς Καταρράκτης ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. Hoc ſanè veriſimile, immo verum putarim. Qui neſciebant quid eſſet καταρράκτης, putarunt propriam eſſe appellationem illius amnis. Marſyæ amnis memi-

E nit idem Herodotus lib. v. his verbis: μετὰ δὲ παρεόντων, καὶ διαβάντων τὸν Μαίανδρον τῶν Περσέων συνέβαλον ἐπὶ τῷ Μαρσύῃ ποταμῷ συνέβαλόν τε τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες. Non igitur Cataractes, ſed Marſyas proprio nomine vocabatur hic fluuius Herodoti temporibus, & veriſſima eſt coniectura. Idem ſcribit Marſyan præcipitem cadere ex arce ſumma Celænarum. Curtius ex alto montis cacumine excurrere lib. III. *Fons eius ex ſummo montis cacumine excurrens in ſubiectam petram magno ſtrepitu aquarum cadit.* Hoc eſt quod ait Herodotus, eum fluuium καταρράκτην ἀνατέλλειν ἐξ ἄκρης τῆς Κελαινέων. vt hinc etiam conſtet nos rectè emendauiſſe, ἄκρης pro ἀγορῆς. Strabo: Τηρήσας καταρράκτην

ὄμβρων συνώργηκε καὶ αὐτός. Ita præcipitem ex monte deſcendere Marſyan ſcribit Græcus auctor, καταῤῥάκτην ἀναπέμπειν. Mons præruptus vnde oriebatur Marſyas, veteri Celænarum vrbi imminebat, vt iam diximus, cui arx erat impoſita. Arrianus lib. 1. ἐν δὲ ταῖς Κελαιναῖς ἄκρα ἦν πάντη ἀπότομος, καὶ ταύτην φυλακὴ κατεῖχεν ἐκ τοῦ Σατράπου τῆς Φρυγίας, Κᾶρες μὲν χίλιοι, Ἕλληνες δὲ μισθοφόροι ἑκατόν. Hæc arx fuit. Tradit ibidem Curtius, *Marſyan quamdiu intra muros fluit, nomen ſuum retinere. At cum extra munimenta ſe euoluit, maiore vi ac mole agentem vndas, Lycum appellari.* An λύκον poſtea appellarunt à rapacitate & violentia rheumatis, vt *Tigrim* & quoſdam alios fluuios λύκους? Hoc nomen reſponderet appellationi, quam habet apud Herodotum Καταῤῥάκτης. Certè meminit Lyci amnis in illis locis Ptolemæus, qui in Mæandrum exonerat, & Marſyæ non meminit? Μαιάνδρου ποταμοῦ ἐκβολαί. Λύκου ποταμοῦ συναφὴ πρὸς αὐτόν. Μαιάνδρου ποταμοῦ πηγαί. Λύκου ποταμοῦ πηγαί. Sed Lycus ille Ptolemæi, ſi benè habent apud eum numeri longitudinis & latitudinis, longè diuerſos ac diuiſos fontes habet à Mæandro, nec per Apameam tranſit, à qua etiam longius fluit, tantum abeſt vt interluerit mœnia veterum Celænarum. Quæ omnia ſecus Marſya, qui Curtij Lycus eſt. Prætetea ad ecbolas Marſyæ, ſitam Apameam ſiue nouas Celænas docet Strabo, vbi ſcilicet Mæandro iungitur. At longè inferior & magis ad occidentem Lyci cum Mæandro συναφή. Ad eum amnem Laodiciam ponit, quæ dicta eſt Λαοδίκεια ἐπὶ Λύκῳ. perperam in Tabula Peutingeri, *Laudicium Pylicum* ſcribitur pro *Laudicia apud Lycum*. Non dubium eſt igitur hallucinatum eſſe Curtium, qui Marſyan cum Lyco eumdem putauit, quod vterque in Mæandrum cadat. Sic Organ alium fluuium, quem recipit Marſyas, priuſquam in Mæandrum influat, confundit cum eodem Marſya. Sic enim ſcribit: *Inde diffuſus circumiectos rigat campos, liquidus & ſuas duntaxat vndas vehens.* Hæc Orgæ conueniunt. Strabo de Marſya: προσφορῷ καὶ καταφερεῖ ῥεύματι συμβάλλει πρὸς τὸν Μαίανδρον προσηυξημένον, καὶ ἄλλον ποταμὸν Ὀργᾶν δι' ὁμαλοῦ φερόμενον πρᾳότερον καὶ μαλακόν. Lyci meminit Strabo inter amnes qui Mæandrum reddunt auctiorem & ampliorem, quem alium facit à Marſya, eumque ex monte Cadmo exoriri dicit, qui Laodiceæ ſuperimminet. ἐνταῦθα δὲ, inquit, καὶ ὁ Κάπρος καὶ ὁ Λύκος συμβάλλει τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης. Plinius in Cibyratica iuriſdictione Laodiceam hanc, quæ ad Lycum erat, recenſet: *Ab ea Doris incipit. Sed prius terga & mediterraneas iuriſdictiones indicaſſe conueniat. vna appellatur Cibyratica. ipſum oppidum Phrygia eſt. conueniunt eo* XXV. *ciuitates, celeberrima vrbe Laudicia. Impoſita eſt Lyco fluminis latera alluentibus Aſopo & Capro.* Sic totus ille locus coniunctim legendus & continuandus, quem malè editiones diuellunt capitum ſectione. Quo

A ex loco facile intelligis libros ſuos Plinium per capita non diuiſiſſe. ex omnibus vrbibus Cibyratici conuentus celeberrimam eſſe dicit Laudiciam ad Lycum. Nugatur igitur Curtius qui Lycum & Marſyan confundit, cùm Marſyas Apameam adluat vel interfluat, Lycus Laodiceam. vtraque vrbs Phrygiæ, quas fere ſemper iungit Strabo lib. XII. εἶτα Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη, καὶ Λαοδίκεια, αἵπερ εἰσὶ μέγισται τῶν κατὰ τὴν Φρυγίαν πόλεων. & ſub finem libri: ἡ δὲ μεταξὺ Λαοδικείας, καὶ Ἀπαμείας, λίμνη καὶ βορβορώδης, καὶ ὑπόνομον τὴν ἀποφορὰν ἔχει. & lib. XIV. ὕπερθεν δὲ ἡ Φρυγία διὰ Λαοδικείας καὶ Ἀπαμείας. Hæc non longe diſtabat
B ab Apamea, vt etiam conſtat ex Tabula Peutingeri. Hoc errorem Curtio fecerit. Magnam tantum paludem inter vtramque vrbem iacuiſſe colligas è Strabone. at longè maius interuallum inter eas vrbes conſtituunt Ptolemæi Tabulæ, & libri. vbi *Diocæſarea* collocatur à Ptolemæo, ibi conuenit ſitus Laodiceæ ad Lycum. Et ſanè puto Diocæſaream illam eamdem eſſe cum Laodicea. quod cum minimè animaduertiſſet Ptolemæus, diuerſas vrbes fecit, & diuerſum iis aſſignauit. Sic Λαοδίκην & Κλουσίας veluti diuerſas poſuit, Αἰθάλην & Ἰλοδάν, quum eſſent eæ
C dem. Nunc rationes edamus. Plinius de Laodicea iſta: *appellata primo Dioſpolis, dein Rhoas.* Stephanus ab Antiocho Stratonices filio conditam refert per ſomnium à Ioue monito: ἔστι δὲ, inquit, καὶ ἑτέρα Λυδίας Ἀντιόχου κτίσμα τοῦ παιδὸς τῆς Στρατονίκης· τῇ γὰρ γυναικὶ αὐτοῦ ὄνομα Λαοδίκη. Διὸς μηνύματι δι' Ἑρμοῦ, ὄναρ διὰ χρησμοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἀντίοχε βασιλῆϊ πόλιν χρῆ Φοῖβος Ἀπόλλων
Κτιζέμεναι πολυόλβιον ἀγακλέες ὡς ἐκέλευσε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης πέμψας ἐριούνιον Ἑρμείω.

Lydiæ facit vrbem, quem Strabo & Plinius Phrygię. videtur Διόσπολις vocitata, quod eam
D iuſſu Iouis oraculo Apollinis monitus, vel ſomnio condiderit Antiochus. *Laodicea* autem ab eius vxore Laodice. Strabo autem in recenſendis incrementis quæ variis temporibus accepit, ab Hierone primum, deinde à Zenone Rhetore & filio eius Polemone ampliatam & ornatam eam tradit. Quem Polemonem regio etiam nomine donatum ab Antonio & poſtea ab Auguſto idem memorat. Videtur igitur hic Polemon in gratiam Auguſti vrbem ſuam quæ prius vocabatur Διόσπολις cõpoſito nomine ex Ioue & Cæſare Διοκαισάρειαν appellaſſe. Poſt Apameam ſtatim
E Laodiceam deſcribit Strabo, quaſi vicinam poſt Apameam, Diocæſarea ponitur Ptolemæo. Quare apparet eaſdem fuiſſe ſub nominibus diuerſis. Laodiceæ nomen præualuit. Hæc induxerunt in errorem Ptolemæum. Nec eſt quod aliquis dicat Λαοδίκειαν τὴν πρὸς Λύκῳ, ab hac Laodicea diuerſam. Subiicit Stephanus: ἔστι καὶ ἄλλη Λυκαονίας. intelligit Laodiceã quæ Κατακεκαυμένη cognominabatur, quam in Lycaonia Strabo & Ptolemæus reponit. Illa autẽ altera *Rhoas* etiam appellitata teſte Plinio, διὰ τὸ εὔσειστον, vt apparet. Nam terræ motua

frequentes & aſſidui per illas vrbes. Quod igitur crebro terræ motu quaſſaretur, & caderet, ῥοιὰς appellata, quaſi fluidam dicas, & in lubrico ſitam. ita μήκων ῥοιὰς vel ῥοιὰς Grecè genus papaueris, quæ fluidum habet florem, & protinus deciduum. Dioſcorides: μήκων ῥοιὰς ὠνόμασται διὰ τὸ ταχέως τὸ ἄνθος ἀποβάλλειν. fœmininum eſt ἡ ῥοιὰς τῆς ῥοιάδος. Nam antiqui Græci τὴν μήκωνα eo genere pronunciarunt. inde ἡ μήκων ῥοιάς. At quidam dixere ὁ μήκων, & nihilominus retinuerunt fœmineum epitheton. Quod & ipſum rectum eſt. ſic Simmiæ πόλις ἀνιεράδις, & Νομάδες populi. Plinius putauit eſſe ὁ ῥοιὰς τοῦ ῥοιοῦ. ita enim declinauit. lib. XIX. cap. VIII. *tertium genus rhœan vocant Græci, id noſtri erraticum.* ita libri, vel *rhyan.* & lib. XX. cap. XIX. *inter ſatiua & ſilueſtria medium genus, quoniam in aruis, ſed ſponte naſceretur. rhœan vocamus, & erraticum.* vtrobique dicere debuit *rhœada* vel *rhœadem.* Verum cognomen eius eſt, ῥυὰς ab antiquo ῥύω, quod idem ac ῥέω, vt χύω & χέω. Inde ῥύσις fluxus, & ῥύδην, & ῥύαξ riuus vel canalis. Sollemni autem mutatione οι & υ factum ῥοιάς. quod idem ſignificat ac ῥοιὰς vel ῥυάς. in Plinij libris *Rhyas* ſcribitur & *Rhias.* Sic genus vitis dicebatur ῥοιὰς, quod cito ſolia amitteret. folia quippe ῥεῖν & ἀποῤῥεῖν dicuntur quæ decidunt, vt & capilli. vnde & *capillorum defluuium.* vnde δένδρα φυλλοῤῥοοῦν dicta: & φυλλόῤῥοος autumnus, quo arboribus comæ defluunt. eo pertinet quod in Gloſſis veteribus legitur, *acrifolium* ἀπόῤῥιον. In oſtentario Arborario Tarquinij priſci apud Macrobium inter arbores infelices recenſetur, vt hodie ſcribitur: *itemque acrifolium, pirum ſiluaticum, ruſcum rubum.* Inde habet auctor Gloſſarum, nec enim aliter legiſſe iam tum videtur. hinc etiam colligas, quàm vetuſtæ mendæ libris inoleuerint. Atqui certo certius eſt verum nomen eſſe illius arboris, *acuifolium*, vt ſuprà docuimus. idem mendum hæſit in libris quoque Catonis de Re Ruſtica cap. XXXI. *vectes ilígneos, acrufolios, laureos.* ita veteres habent libri, pro *acuifolios.* Acuifolium Latinè reddit Plinius quæ ὀξυάκανθος Theophraſto dicitur. Dioſcorides πυξάκανθον etiam dictam teſtatur, cuius mentio apud Nicandrum. Similem piro ſilueſtri facit Dioſcorides. Theophraſtus ἄπιον πυξάκανθον vocat lib. IX. Hiſt. cap. XIX. de orchi minore. τοῦτο καυλὸν ὁμοιόβατον ἀπίῳ ἤτοι πυξακάνθῃ. ita enim fortaſſe corrigendum, vbi vulgo eſt, ἀπίῳ ἀπίῳ ἤτοι ἀκάνθῃ. aut ſanè legendum, ἀπίῳ πυξακάνθῳ. pyrum ſiluaticum vocat ἄπιον ὀξυακάνθαν, quæ ſpinas habet in cortice. Plinius *ſpinoſo caule*, vertit. Quod igitur in verbis Tarquinij ſubijcitur, *pirum ſiluaticum* Gloſſa fortaſſe eſt, eius quod præceſſit *acuifolium.* Sed quare veteris auctor Gloſſarij *acrifolium* vertit ἀπόῤῥιον? an quod folia cito decidant huic arbori? Nihil eſt in hac voce, quod huic ſignificationi reſpondeat. puto ſcripſiſſe: *acrifolium*, ἄπιος, *pirum.* ex quo poA ſtea factum, ἀπόῤῥιον. Sic alibi ſolet in exponendo aliquo vocabulo, Latinè ſimul & Græcè interpretationem eius reddere, *vt ventralis* κοιλιόδεσμος, *fundo.* & alio loco: *portulaca*, ἀνδράχνη, *porcacla.* pro quo male ſcripſerunt. ἱπποσέλινα. aliquando vocem Latinam, alia Latina tantum exponit. vt *cellis*, *apothecis*, quod malè etiam litteris Græcis ſcripſere. ἀποθήκαις. item, *cebe*, πῶλα. Scribe: *ceue*, *panda.* pandare & ceuere idem. Sic hoc loco, ex ἄπιος, *pirum*, factum eſt ἀπόῤῥιον. Hoc verum puto. verum de his adhuc agam infrà. Ceterum τὴν μήκωνα ῥοιάδα, Latini
B *erraticum papauer* vocarunt, non eadem ſignificatione, qua Græcis μήκων ῥοιὰς dicitur, nec fortaſſe quod paſſim ſua ſponte hic & illic naſceretur. Et falluntur eruditi viri, qui *erraticum* idem eſſe quod ſilueſtre ſibi perſuadent, vt *intybum erraticum* vulgo pro ſilueſtri accipiunt. Papauer erraticum non omnino idem cum ſilueſtri, ſed in ſegetibus naſcitur. Ideo Plinius medium genus inter ſatiua & ſilueſtria hoc papauer conſtituit, *quoniam in aruis, ſed ſponte naſceretur.* melius dixiſſet, *in ſegetibus.* Dioſcorides: φύεται ἐν ἀρούραις ἦρος, ὅτε καὶ συλλέγεται. Sic legendum apud
C Theophraſtum: ἐν ταῖς ἀρούραις δὲ φύεται, μάλιστα ἐν ταῖς κριθαῖς. malè eſt, ἐν ταῖς ἀρουραίοις. *aruum* eſt quod aratum nondum ſatum eſt. *ſeges* quod aratum ſatumque eſt. at papauer rhoas in ſato prouenit, & præcipuè in hordeo. & colligitur ante hordei meſſem. id Græcè ἄρουρα dicitur, quod Latinè *ſeges.* nam vt ἀροῦν Græci ſerere dicunt, & ὀψαρότην, ſerum ſatorem. & ἄροτον pro ſemente, ita ἄρουραν propriè aruum quod obſitum eſt appellant. Gloſſæ: *ſeges*, ἄρουρα, καὶ λήϊον. Heſychius: ἄρουρα, ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ ἀροῦσθαι, ἐπιπολὺ δὲ ἡ ἀρεία. Falluntur qui *erraticum intybum* de ſilueſtri propter hoc nomen, acci-
D piunt, & qui κιχώριον ἄγριον Theophraſti vbique *erraticum intybum* reddunt. κιχώριον herba Ægyptia vt & nomen. planta quidem agreſtis & ſponte proueniens, ſed quæ ſatu quoque mitigetur. cum plures eius ſint ſpecies nominibus diſtinctæ, quod Græcis eſt κιχώριον Latini *intybum erraticum* dixere. vt demus ſilueſtre fuiſſe, non tamen ea nominis cauſa. Plinius lib. XIX. cap. VIII. quo hortenſia tractat: *Eſt & erraticum intybum, quod in Ægypto cichorium vocant.* Tam ſilueſtre quàm ſatiuum cichorium, Latinè poteſt dici *intybum erraticum.* Theophraſtus ἄγριον κιχώριον aliquot
E locis nominat. Ergo & ſatiuum. Σέρις ſatiuum genus, quod & κιχώριον quidam appellarunt. Aëtius: Σέρις ἢ κιχώριον, ὑπόπικρόν ἐστι λάχανον, καὶ μᾶλλον τὸ ἄγριον, ὅπερ καὶ πικρὶς προσαγορεύεται, τινὲς δὲ καὶ κιχώριον. vides tam agreſte quam ſatiuum vocari κιχώριον. at σέρις propriè ſatiuum, πικρὶς ſiluaticum. Galenus κιχώριον Latinè dici, τὸ ἰντυβολάχανον annotat Theophraſtus lib. VII. Hiſt. capite quo κιχωριώδη exponit vnum genus κιχώριον propriè nominatum facit quod ἀπὸ τῆς πικρίδος diſtinguit. ita enim ſcribit de cichoreaceis:

Τοῖς δὲ καυλοῖς, καὶ ταῖς ῥίζαις μεγάλας ἔχουσι διαφοράς. οἱ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων ἁπλούστεροι, καὶ ἐλάττους· ὁ δὲ τοῦ κιχορίου μέγας καὶ ἀποφύσεις ἔχων πολλάς. ἔτι δὲ γλίσχρος καὶ δυσδιαίρετος, διὸ καὶ δεσμοῖς χρῶνται. παραβλαστικὸν δὲ καὶ τῇ ῥίζῃ, καὶ ἄλλως μακρόρριζον, διὸ καὶ δυσώλεθρον· ὅταν γὰρ ἐκλαχανίζωνται πάλιν τὴν ὑπόλοιπον ἀρχὴν λαμβάνει τῆς φύσεως. Notabis tibi illa verba, *παραβλαστικὸν δὲ καὶ τῇ ῥίζῃ, καὶ ἄλλως μακρόρριζον.* nam Latini ea de cauſa *intybum erraticum* appellarunt cicboreum, quod radices longas & multas ſpargat & emittat, quæ ſub terra proſerpont & vagantur, fibris erraticis atque bac & illac decurrentibus, quibus fruges necantur. Ideo ſatis intyba officere canit poëta in Georgicis, ad qoem locum Seruios bæc ſcribit: *Donatus dicit, quod male quidam intybam autem quamdam amari secoris accipiunt. nam intyba dici cichorea, quarum radices multa & tenues ambiunt ſegetes & necant. fibris autem abuſinè ait quod radices intyborum hac atque illac decurrant, vt fibra per secur, id eſt vena quadam ac nerui.* His verbis graphicè expoſitum habes, quare *intybum erraticum* Latini vocarint. *Ambulium* vel *ambulum* ab eadem ratione dixere, quod radicibus veluti pedibus multis ambulet ac decurrat. Hinc *pedes intybi* Lucillio quibus ambulat & proſerpit. Pomponios in Placenta: *Ruſtici edunt libenter pedibus triſtibus atros intybos.* Inde *Ambulium* vel *Ambulam* appellauere. Id nomen Plinio reſtituendum ac Celſo. Plinius lib. xx. cap. xx. de intybo: *erraticum apud nos quidam ambugiam appellauere. in Ægypto cichorium vocant, quod ſilueſtre ſit. ſatiuum autem ſerin, quod eſt minus & venoſius.* pro *ambugia* Rigaltianus codex habet *ambulam.* in Indice *ambobaia. Intubo* IIII. *cichorio ſiue chreſto, ſiue pancratio, quæ ambubaia.* Sed hoc omnino mendoſum pro *ambulia.* in Thuanæo codice antiquiſſimo, & longè optimo *ambulium* vocatur. *intubo* IIII. *cichorio ſiue chreſto, ſiue pancratio atque ambulio.* in altero Regio codice *ambula* in textu legitur: *erraticum apud nos quidam ambulam appellauere.* pro *ambula* quidam babuere ſcriptum *ambuiam*, inde *ambugia*, aliis *ambuuia.* Gloſſæ: *ambuuia, κιχόριον.* Hoc *ſimpulum* vaſis genus. eliquato labda in iota factum *ſimpuium.* Nam ita in vetuſtiſſimis libris reperi ſcriptum. & poſtea deflexum inde *ſimpuuium.* qood etiam in antiquis libris & auctoribus occurrit. atqui rectum eſt *ſimpulum*, vt *ambula*, pro quo ambuïa & *ambuuia* propagata eſt, atque etiam *ambugia.* Sic *attanulum* genus vaſis ex Græco ἄτταν, quod τήγανον ſignificat. inde ἀττανῖται panes & placentæ. inde denominatiuum attanulum. Iſidori Gloſſæ & noſtræ ἀττάνιον, *attanulum, genus vaſis.* pro eo *attanuuium* legitur apud abbreuiatorem Feſti Paulum. poculi fictilis genus interpretatur quo vtebantur in ſacrificiis ſacerdotes. Gloſſæ optimæ *attanulum* vocant. *Attanulum, ἄγγος ἱερέως σκεῦος, κυμβάλιον, attanuuium* ex Attanulo ſic factum eſt, vt *ſimpuuium* ex ſimpulo: *ambuuia*, ex ambula. *ſimpulum* enim & *ſimpuuium* idem eſſe prorſus conſtat. à ſimpulo, *ſimpulones*, & *ſimpulatrices.* at *ſimpuuium Numa* Iuuenali *Ambula* berba eſt quæ ambulat & proſerpit. ſic *reſona* à reſono, hæc ἠχώ. *ancla*, quæ anclat id eſt haurit. *orna*, quæ ornat. ita limbum veſtis appellarunt. Lucillius de intybo:

Intybu' præterea pedibus pratenſis equinis.

derideri eo loco ruſticam cœnam à Lucillio, & enumeratis multis herbis verſum illum ſubiici obſeruant Grammatici. apud Soſipatrom legitur *perſerpſit* pro *pratenſus. pedes* vocarunt radices & fibras. ſic *beta pedes* apud Varronem de R.R. *beta pedes quomodo ſeri oporteat.* & *betacei pedes* Apicio. Hinc *betaceus* abſolote pro beta, quum ſubintelligator pes. Gloſſæ: *betaceus, σεῦτλον.* nec corrigendum eſt σευτλώδης, vt cenſet vir eruditus. ita *maluaceum* pro malua dixerunt. quæ vocabula perperam diminutiua eſſe tradit Priſcianus, cum ſint παρωνυμικὰ adiectiua, quæ ſubſtantiuorum vicem ſuſtinent. ſic *puleiaceum* pro puleio dicebat Auguſtus. Arnobius lib. IV. *Betacios* pro betis dixerat, ſi id ſiuiſſent integrum correctores: *Non ficis betis, caulibus.* Regius codex planè legit: *beatieijs* pro *betis.* omnino ſcripſerat, *Betacijs.* Ptolemæus Hephæſtion in Excerptis apud Photium: Γαλέσιος δὲ Κεράνος ὁ Χιλίαρχος ὁ ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος βῆτα ἐκαλεῖτο, ἰδίως σεύτλῳ χαίρων, ὃ δὴ βητάκιον καλοῦσι Ῥωμαῖοι. En *betacium* Romanis pro beta. Sic *paſtinaceus* pro paſtinaca. Gloſſæ: *Paſtinaceus, σταφυλῖνος.* in his omnibus loquutionibus ſubintelligitur pes. *paſtinaceus pes, betaceus pes, maluaceus pes*, & ita in ſimilibus. Totam plantam ita videntur vocaſſe. hodie quoque ſic loquimur, *pedem* pro planta appellantes. Certè & *planta* herba eſt & pars pedis. Id tamen vocabulum diuerſam habet originem, cùm partem pedis bumani, & com φυτὸν ſignificat. *planta* veſtigium pedis, ἡ πλάτη nempe à latitudine. at *planta* φυτὸν ex Græco βλάστη quod ſignificat βλάστησιν, vt αὔξη, αὔξησις. Dores dicebant βλάτθη. vt ἐπλαϊ ὑματίεραι πόλιν, pro ἐς τὴν in decreto Ephorotum. & ἰθία pro ἰσία apud Heſychium. ἴθηκαν pro ἔστησαν. ex βλάτθη inſerto n Latinorum more *blanta* & *planta.* Cichorum Plinio propriè eſt ſilueſtre & erraticum intybum, quod Latini *ambulam* appellarunt. & ſatiuum *ſeris.* ita Aëtius, Paulus Ægineta, alij. Gloſſæ: *intybum, σέρις. ambuuia, κιχόριον.* Heſychius: *κιχόρεια, λαχανώδη ἄγρια.* Hæc cùm ſcripſiſſet Plinios protinus tamen *ſerin* veluti diuerſi generis herbam à cichorio deſcribit, & generi lactucarum adſcribit. *ſeris*, inquit, *& ipſa lactuca ſimillima, duorum generum eſt, ſilueſtris melior. nigra iſta & æſtiua: deterior hiberna & candidior.* in Indicis libro tria genera ſeridos ſignauit. *Seris Gen.* III. *med.* VII. Tria genera hæc ſont, vnum intubi ſatiui. nam *ſerin* ſcribit, ab Ægyptiis intybum appellari ſatiuum, quod eſt minus, & venoſius, vt ſiloeſtre *cichorium.* Duo alia genera ſunt quæ lactucæ ſimillima dicit, ea-

que in candidum ac nigrum, ſilueſtre ac ſatiuum diſtinguit. Sic diuerſorum opiniones miſcuit nullo indicio, & quæ eadem ſunt temere ſeparauit. Dioſcoridi σέρις duplex, mitis & agreſtis. illa σέρις propriè dicta. ſilueſtris, πικρὶς & κιχώριον. Huius rurſus duo genera facit, vnum quod eſt, θριδακοειδὲς & πλατύφυλλον, alterum στενόφυλλον & ὑπόπικρον. Sic ex ſilueſtri genere ſpecies altera magis ſilueſtris, & magis amara. & quum ſeris ſilueſtris & cichorium idem ſit, cichorij duæ quoque ſpecies, & ex his altera minus ſilueſtris. Quod & cum Theophraſto conuenit, qui ἄγριον κιχώριον alibi nominat, alibi κιχώριον abſolutè. Malè ergo Plinius genera ſeridis, à generibus cichorij ſecernit, cùm ſeris ſit cichorium, & vtrumque genus tam ſilueſtre quàm ſatiuum alij σέριδα, alij κιχώριον appellent. Sed videtur exiſtimaſſe intubum ſatiuum, quam σέριν Ægyptiis vocatam ait, diuerſam eſſe à Græcorum ſeride. Sic πικρὶς quam Dioſcorides ſilueſtris cichorei nomine donat, ipſe Plinius in lactucis recenſet, & peſſimum genus lactucarum ab amaritudine ſic vocatum tradit. Theophraſtus ἐν τοῖς κιχοριώδεσι reponit τὴν πικρίδα. Sed nihil prohibet amari intybi genus, & amaræ lactucæ ſpeciem eodem πικρίδος nomine intelligi, præſertim quum & intybum quoddam lactucis ſimillimum ſit & lactuca quædam intubis. Ita ergo confuderunt. idem quoque Plinius alio loco intybos, nec ex eodem genere cum lactucis, nec ex alio dici poſſe aſſerit. Et quod heîc ſilueſtre genus intyborum ἰδιοειδῆ vel ἀδιοειδῆ dici notat, id ſilueſtri lactucæ potius conueniat quam καυλὸν ὑποστρογγύλον καὶ ἀναίδευτον eſſe ſcribit Dioſcorides. At quod eumdem ſilueſtrem intybum & *erraticum* & *ambulam* Latinis vocari ait, ſi à proſerpentibus radicularum fibris id nominis vt probabile eſt inuenit, non ideo vocatus erraticus quod ſilueſtris ſit, ſed quia ſilueſtris talibus nititur radicibus fibroſis & erraticis, propterea ſic nuncupatus eſt. Nec diſſimili ratione eadem appellatione cucumis anguinus etiam dictus erraticus, quod per herbam ſerpat, nec trichila dependeat, vt ſatiuus. Plinius: *illitum anginas & arterias cum melle & oleo vetere ſanat. Multis hunc eſſe apud nos qui anguinus vocetur, ab alijs erraticus, arbitrantur.* à ſatino eum ſeparat. Columella vtrumque genus his verſibus complexus eſt:

Tum modo dependens trichila, modo more chelydri
Sole ſub aſtiuo gelidas per germinis herbas
Intortus cucumis pragnanſque cucurbita ſerpit.

& paulo poſt anguinum ita deſcribit:

Hirtus & vt coluber nodoſo gramine tectus
Ventre cubat flexo, ſemper collectus in orbem.

Hic eſt qui & *erraticus* vocatur. at ſatiuum trichila dependentem ſtatim ponit:

At qui ſub trichila manantem repit ad vndam.

Serpyllum auctor Herbarij quod ſub Apuleij nomine vulgatur, iter auctuarij ad Dioſcotidem Romanis *cicer erraticum* appellari ſcripſere. erraticum ſanè quod ſerpat, vnde & ſerpillum dictum autumant. Dioſcorides: ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ ἕρπειν τι, καὶ ὅτι ἂν αὐτοῦ μέρος θίγῃ τῆς γῆς ῥιζοβολεῖν. ſilueſtrem ſerpere ait Plinius, ſatiuum Dioſcorides. νομαῖον vocat Nicander, quod eſt ad verbum *erraticus*. vt Νομάδες populi errabundi.

—— ἢ ἑρπύλλοιο νομαίου,
Ὅτι φιλόζωος ποτὶ ῥὼ ἐπιβόσκεται ἄγαν
Ῥιζόβολος λασίοισιν ἀεὶ φύλλοισι κατήρης.

vagantur & Nomades pabuli gratia. inde dicti. Paſtinaca *erratica*, Plinio ſilueſtris eſt, non ideo tamen erratica, ſed quod capillamenta & fibras plures radice emittat, vt *erraticum intybum* ea de cauſa nomen habet. omnino quæcunque herbæ ſpatioſius fruticant, & per terram ſerpunt, aut ſub terra radices latius ſpargunt, eæ erraticæ. Quod in ſilueſtribus vtrumque magis euenit, hinc factum vt in multis herbarum eædem ſint *ſilueſtres*, quæ & *erratica*. In papauere erratico id ſecus. nec enim quod in eo genere ſilueſtre omnino eſt, ſic appellarunt. Nam aliud genus eſt, quod in incultis & ſponte naſcitur. Hoc propriè ſilueſtre. ἀγρίαν μήκωνα Græci dicunt. Hoc diuerſum à papauere Rhoade, quod Romani *papauer erraticum* dixere. Nam id medium eſt inter ſilueſtre & ſatiuum, & naſcitur in locis cultis & ſatis. Videndum igitur an *erraticum* heîc vocarint eo ſenſu quo Græcis μήκων ῥοιὰς dicitur. Quod enim fluxa & malè hærentia folia habeat, non fixa neo tenacia, videntur *erratico* nomen feciſſe, ve Ῥοιὰς vel ῥοιάς. erraticum quippe fixo ac tenaci opponitur. vt ſtellæ fixæ erraticis. Vt vt ſit, certe *erraticum*, non id ſimpliciter ſignificat quod ſilueſtre, & ſponte vbique naſcens. Ceterum Laodicea ῥοιὰς vt dixi cognominata, quod ædificia inſtabilia & ruinis obnoxia haberet, propter σεισμούς.

Pag. 70. B. *Nam ſacrilegi certaminus factum & audaces in Deum tibias*] Plinius ſimpliciter: *vbi certauit tibiarum cantu, cum Apolline, aulothrenis.* Strabo: ἐνταῦθα δὲ μυθεύεται τὰ περὶ τὸν Ὄλυμπον, καὶ τὸν Μαρσύαν, καὶ τὴν ἔριν, ἣν ἤρισεν ὁ Μαρσύας πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα. videtur Marſian heic Olympi filium facere. vt Apollodorus: ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν Ὀλύμπου παῖδα Μαρσύαν. alij diſcipulum Marſyæ & delicium Olympum fuiſſe volunt, alij filium. Oeagrum Marſyæ patrem dat Hyginus: quidam Hyagnidem, quem rurſus nonnulli natum Marſya contendunt. geminas tibias vno ſpiritu inflare primum Marſyan docuiſſe, alij Hyagnidem dicunt, alij Olympum. Pollux: νόμοι δὲ Ὀλύμπου καὶ Μαρσύου Φρύγιοι καὶ Λύδιοι. ita lege non Μαρσίου. & ridiculè doctus interpres: *Modi Olympi & Marſij ſunt.* Vide Plutarchum de Muſica. Non ſolum tibias & tibicinandi artẽ inueniſſe Marſyan veteres tradunt, ſed etiam fiſtulam πλαγίαυλον, quam σύριγγα propriè appellarunt. Athenæus lib. IV. Μητρόδωρος δὲ ὁ Χῖος ἐν

Τρωϊκοῖς, σύριγγα μὲν φησὶν εὑρεῖν Μαρσύας, καὶ αὐλὸν ἐν Κελαιναῖς, τῷ πρότερον ἐκ καλάμου συνεζόντων. Ergo σύριγξ ὁ πολυκάλαμος. Recenriores *panduram* vocarunt, quum antiqui eo nomine non ἐμπνευστὸν ὄργανον, ſed ἐντατὸν iotelligerent. μόναυλος ante Marſyan,hoc eſt, ſingularis tibia inflabatur, ita & μονοκάλαμος σύριγξ. ipſe geminas ribias primus inflauit, & fiſtulam inuenir ex pluribus calamis compactam. Idem Athenæus ibidem: Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν, τὴν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῆν εὑρεῖν. τινὰς δὲ ἱστορεῖν Σεύθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μαίδους. τὴν δὲ πολυκάλαμον Σιληνόν. Μαρσύαν δὲ τὴν κηρόδετον. Hæc prorſus mira,quaſi κηρόδετος σύριγξ & πολυκάλαμος diuerſæ fuerior. Atqui cera coniungebantur calami in fiſtula pluribus compacta canuis. Poëta:

Pan primus cerâ calamos coniungere plures
Instituit.

Ecce πολυκάλαμον & κηρόδετον eamdem. Ouidius qui & Pani non Marſyæ τῆς πολυκαλάμου iouentiooem tribuit:

Atque ita diſparibus calamis compagine ceræ
Inter ſe iunctis nomen tenuiſſe puellæ.

vides & σύριγγα proptiè appellatam τὴν πολυκάλαμον, quæ etiam eadem cum κηροδέτῳ. Hæc non ſunt ignota, nec recondita. Sed in verbis Euphorionis legendum hactenus nemo vidit, τὴν δὲ πολυκάλαμον Σιληνὸν Μαρσύαν, τὴν κηρόδετον. Silenus Marſyas,qoi fiſtulam ex multis calamis cerâ compactam inuenit. Silenus fuir vel Satyrus ille Marſyas. Herodotus lib. VII. de Celænarum vrbe: ἐν τῇ καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἐν τῇ πόλι ἀνακρέμαται. Hyginus: *Marſyas Oeagri filius paſtor, vnus ex Tityris.* Ouidius de Marſya:

Illum ruricolæ ſiluarum numina Fauni
Et Satyri fratres, & tum quoque clarus Olympus,
Et Nymphæ flerunt.

Satyrus Marſyas, cui Satyri frattes. Strabo: Σιληνὸν καὶ Μαρσύαν, καὶ Ὄλυμπον συνάγοντες εἰς ἓν καὶ εὑρετὰς αὐλῶν ἱστοροῦντες. Pollux de fiſtula πολυκαλάμῳ: ἡ μὲν σὺν καλάμων ἐστὶ συνθήκη λίνῳ, καὶ κηρῷ συνδεδεμένη, ἡ δ' αὐτοσχέδιος. Ita diſtinguendum ac legendum. αὐτοσχέδιον hanc fiſtulam dicit, quæ ex multis calamis ſiue cannis compacta, lino ligata erar, & cerâ iuncta. Talem iouenit Silenus Marſyas, vel vt aliis placet, Pan. At qoæ operoſiore cura facta fuir, ea ex multis tibiis coniunctis ac diſparibus conſtabat. Sic itaque legenda quæ ſequuotur: ἡ δὲ ἑτέρα, αὐλοὶ πολλοί, ἑκάστου κατὰ μικρὸν ὑφ' ἑκάστῳ ὑπολήγοντος ὡς τὸν ἐλάχιστον ἀπὸ τοῦ μεγάλου, κατὰ μὲν τὸ σῶμα τῶν αὐλῶν ἀπεσυμμένοι, ἐκ δὲ θατέρου μέρους ἀπ' ἀλλήλοις δι' ἀνισότητος ὑφεστηκότες ὡς ὄρνιθος πτέρυγι τὸ σχῆμα προσεοικέναι. Sic totus ille locus conſtiruendus. In veterum porro Græcorum πολυκαλάμου illa fiſtula Latinè reddenda, mirum eſt quantopere varient Latinorum poëtarum ſententiæ. Quia Græcis κάλαμος & arundinem ſignificar & ſtipulam ſiue auenam, hoc eſt τὸν τοῦ σίτου καυλόν, nunc ex cicutis & auenis ſtipuliſque compactam fiſtulam interpretantur, nunc ex harundinibus, calamis &

A cannis. Ouidius: *& ſtructis cantat auenis.* auenæ ſunt κάλαμοι σίτου. & alibi:

Fiſtula diſparibus paulatim ſurgit auenis.

alibi *arundines* vocar, qui & κάλαμοι ſunt. Tibullus:

Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo,
Cùm calamus cera iungitur vſque minor.

Sed omoino falſi ſont, qui καλάμους in fiſtula pro aoenis aut ſtipulis acceperunt. harundines & cannas ſignificant. ideo & δόνακας Græci ſæpè vocant. Theocritus:

Δάφνις ὁ λευκόχρως, ὁ καλᾷ σύριγγι μελίσδων
Βουκολικοὺς ὕμνους, ἄνθετο Πανὶ τάδε
B Τὰς τρητὰς δόνακας, τὸ λαγωβόλον.

Ita lego, non πελωπὰς δόνακας, & male tres tibias vertunt. iorelligit fiſtulam ex pertuſis hatundinibus compactam. Græcus poëta apud Plotarchum: ὁ τῶν βουκόλων κηρόπλαστος ὀτοβεῖ δόναξ. Theophraſtus συριγγίαν genus arundinis dictum tradit, quod vtilis eſſet fiſtulis faciendis. Græci poëtæ κάλαμον de auena, vel frumenti calamo non dicunt, ſed καλάμην. Iodocti bubulci qoi fiſtula ex harundinibos compacta canere neſciebant, ſtipula ludebant. Theocritus καλάμαν vocat:

C ——— οὐκέτι σοὶ Κορύδων
Ἀρκεῖ τὰ καλάμας αὐλὸν ποππύσδεν ἔχοντι.

quod Virgilius, *ſtridenti ſtipula carmen diſperdere* vertit. ῥαπταύλαι vulgo dicebantur. nam ῥαπτὴ eſt καλάμη. Heſychius: ῥαπτὴν καλάμην, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ αὐλοῦντας ῥαπταύλας. Poëta vetus:

——— καὶ χλωροὺς ἐκ καλάμης στεφάνους.

etiam κάλαμος idem quod καλάμη. Heſychius: κάλαμος, καὶ τοῦ σίτου ὁ καυλὸς καὶ αὐλός. Verum ſi quis arbitratur ex huiuſmodi auenæ culmis compoſitam fuiſſe fiſtulam, roto errat genere. κάλαμος fere ſemper optimis & au**D**tiquiſſimis ſcriptoribos & poëtis pro harundine: καλάμη pro ſtipula. κάλαμοι ἐξωτικοὶ ſuot arundines vel calami. κάλαμοι ad ſcribendum èx arundine. καλάμους quoque de tibiis dixere quæ ex arundioe vtique olim fiebat. καλάμινα βοὰ Pindaro, *tibiæ cantus.* & πολύτρητοι κάλαμοι in Epigrammate, *tibiæ multiforatiles.* & καλάμαυλος idem qui & μόναυλος, qui vnicam tibiam inflabat. Diodorus refert Marſyan prudentiſſimum & ſollertiſſimum ſuo ſæcolo & apud ſuos habitum, **E** eo argumento quod fiſtolæ πολυκαλάμου ſonos æmulatos ſit, & in tibias totam earum harmoniam traduxerit. Tibias aotem geminas inuenit, qoæ ex atundinibos tunc fiebant, vt & ipſa fiſtula πολυκάλαμος, cuius idem inueotor quoque ab aliis traditur.

Pag. 70. B. *& audaces in deum tibias*] Plutarchus iu Sympoſiacis, τίμας δὲ καὶ τὸν Μαρσύαν ὀλίγον ὑπὸ τοῦ θεοῦ κολασθῆναι, ὅτι φορβειᾷ, καὶ αὐλοῖς ἐπιστομίοις ἑαυτὸν ἐπιλαμβάνων ψιλοῖς μέλεσι ἀγωνίζεσθαι πρὸς ᾠδὴν καὶ κιθάραν. Ideo quærebatur Marſyas de iniquitare iudicij quod artis vnius ac ſimplicis, nempe Tibiarum, certamen & ἀγώνισμα receptum foiſſet cum arte gemina vocis & fidium. At eum Apollo

hoc dicto repercuſſit, & iniquè conquerl oſtendit, quoniam & ipſe ore ſimul & manibus in tibicinando vſus eſſet. vide Diodorum lib. III. Marſyas autem non ſolum Tibiarum inuentor proditur, ſed etiam φορβειᾶς, id eſt capiſtri quo tibicines os ſibi obligabant & buccas ſubſtringebant, ne vltra iuſtum modum inflarentur, & turpiculum os redderent, tum vt violentia nimij ſpiritus cohiberetur. Plutarchus de ira, de Marſya loquens: φορβειᾷ τινὶ καὶ περιστομίοις βιαίου πνεύματος τὸ ῥαγδαῖον ἐγκαθεῖρξε καὶ τοῦ προσώπου ἀπέκρυψε τὴν ἀνωμαλίαν. Scholiaſtes Ariſtophanis φορβειὰς exponit δέρματα τὰ περὶ τὸ στόμα τῶν αὐλητῶν περιδεδεμένα, ὅπως ἂν σύμμετρον τὸ πνεῦμα πεμπόμενον ἡδίαν τὴν φωνὴν τοῦ αὐλοῦ ποιῇ. B in comœdiam Σφῆκας. Idem in Aues φορβειὰν dicit eſſe τὸ περικείμενον τῷ στόματι τοῦ αὐλητοῦ δέρμα, ἵνα μὴ σχισθῇ τὸ χεῖλος αὐτοῦ. Adijcit ibidem per ει dipthongum ſcribi, & ὀξυτόνως Herodiano placere. Idem placet & Arcadio Grammatico περὶ προσῳδίας, cuius hæc verba ſunt: τὸ δὲ παρειὰ καὶ φορβειὰ, καὶ φορειὰ ὁ βόρβορος, καὶ ἀρειὰ ἡ ἀπειλὴ ὀξύνονται. vides φορειὰ exponi βόρβορον. inde Latinum foria apud Nonium de ſtercoribus liquidioribus. Sanè φόρουσαν γαστέρα & φορὸν Græci dicunt, quæ ſolutior eſt. ab eadem origine eſt & φορυτὸς. & φορύσσειν quod eſt inquinare. Inde conforiare apud Pomponium idem quod concacare: conforiaſti me Diomedes. ſic enim apud Nonium legendum. Sed hæc obiter, φορβειὰ vt φορειά. Quidam ſcribebant φορβαία. vide Heſychium qui στομίδα αὐλητικὴν, & χαλιστῆρα exponit. στομὶς idem quod capiſtrum. Lucillius verſu quem olim correximus:

Trulleus proſtomide huic ingens de naribus pendet.

vbi Nonius perperam *Poſtomide* legit. vt hinc ſcias quam antiquæ ſint in libris mendæ. Qui immoderatè ſpiritu vterentur. in tibiis flandis eos ſine capiſtro flare Græci dicebant. Sophocles: D

Φυσᾷ γὰρ οὐ σμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι
Ἀλλ' ἀγρίαις φύσαισι φορβειᾶς ἄτερ.
Non iam ille modicas ore inſpirat tibias,
Sed ſine capiſtro enormibus flat follibus.

Ad hoc Sophoclis verſus alludit Longinus περὶ ὕψους, vbi de Clitarcho ſic loquitur: Φλοιώδης γὰρ ἀνὴρ καὶ φυσῶν κατὰ Σοφοκλέα.

Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι φορβειᾶς δ' ἄτερ.

quaſi diceret Clitarchum modicis quidem tibiis canere, ſed ſine modo. Immodicum ſpiritum cohercebat & adtemperabat in tibicinibus capiſtrum ſiue φορβειὰ, quæ fibula non eſt, ſed vinculum ex pellibus quo E labra & os conſtringebantur, relicta rima per quam lingula Tibiarum ori poſſet immitti. Simonides in quodam ᾄσματι quo Marſyæ & Apollinis certamen deſcribebat, capiſtrum huiuſmodi aptaſſe ſibi Marſyam ita ſcripſit:

Χρυσῷ δ' αἰγλᾶεντι περιστόμιον ἀμφὶ λασίους
Κόρσας καὶ στόμα λάβεν ὀπισθοδέτοισιν ἱμᾶσιν.

Marſyæ capiſtrati figuram heîc ſubiecimus ex veteri ſigillo quod penes vel ſe-

A rum fuiſſe docti viri ſcribunt, & inde habuiſſe fatentur.

Marſyan eſſe ex capiſtro tibicinum conſtat. & ex auribus Satyricis. Satyrus quippe Marſyas. cum cauda etiam porcina, vt ait Fulgentius, pingebatur. Sed ea cauda etiam Satyrica fuit. Nam & cum cauda Satyri fingebantur. Non Midam eſſe, non ſerui camo obturati effigiem planè liquet. Δασείας κόρσας, quas Marſyæ Simonides tribuit, etiam in hac figura conſpiciuntur. Ab αὐλητικῇ φορβειᾷ genus etiam ἐπιδέσμου Medici C φορβειὰν dixere, cuius duæ ſpecies, μονομερὴς, & διμερής. vocarunt διμερῆ φορβειὰν, quæ non ſolum os, ſed etiam frontem comprehendebat vinculo. cuius ſpecimen ex libro Sorani περὶ ἐπιδέσμων heic etiam ſubijciendam curaui.

διμερὴς φορβειά.

plures recenſet modos huius ἐπιδέσμου, qui φορβειὰ dicitur Galenus in libro περὶ ἐπιδέσμων.

Pag. 70. B. *teſtatur non procul cum fonte vallis, Aulocrene*] noſtri omnes codices agnoſcunt verba illa, *cum fonte*, quæ tamen Delrius à ſuo libro abfuiſſe notat. Sed cur merito abeſſent, quum in nomine *Aulocrene* fons ſit? Mirum verò apud Plinium nuſquam fontis haberi mentionem, quum tri-

bus aut quattuor locis meminerit huius Aulocrenes. *Conuallem* vocat lib. v. cap. xxix. *vbi certauit tibiarum cantu cum Apolline, Aulocrenis.* paulo poſt eodem capite montem vocat: *Amnis Mæander ortus è lacu in monte Aulocrene, plurimiſque affuſus oppidis.* At lib. xvi. cap. xliv. Regionem appellat: *Regionem Aulocrenen diximus, per quam Apamea in Phrygiam itur.* itetum dicam me mirari, ſi Aulocrene fons eſt, vt nomen indicat, quomodo poſſit mons eſſe & conuallis & regio? Niſi quis dixerit ex eo fonte nomen datum monti, conualli & regioni. illud tamen ſeriò animaduertendum, non meminiſſe fontis Plinium. Atqui *Aulocrene* proprè ſignificat tibiarum vel tibiæ fontem. Αὐλοῦ κρήνη. Solinus videtur putaſſe compoſitum hoc vocabulum ex αὐλῶν & κρήνης, quaſi vallem & fontem dicas. ita enim reddit, *cum fonte vallis.* Sed valde notandum eſt omnibus locis apud Plinium vetuſtiſſimos libros *Aulotrenen* legere, non *Aulocrenen.* Præterea *Aulotrenis* recto caſu illi dicitur non *Aulocrena.* ita quippe libro vi. etiam in editis habetur: *vbi certauit cantu tibiarum cum Apolline Aulocrenis.* Libri habent: *Aulotrenes.* in Rigaltiano: *Aulotreſes.* Aliis locis, quibus mentionem huius loci facit, conſtantiſſimè omnes retinent *Aulotrenen.* Ex his poſſit aliquis conijcere non ſine cauſa, apud Plinium veram eſſe lectionem, *Aulothrenes.* id eſt, Αὐλοθρηνὴς. vt ſubintelligatur χώρα vel αὐλών. Ideo regionem & conuallem vocauit Plinius. At ſi mons ſubaudiatur, erit ὄρος Αὐλοθρηνὸς. Certè recto caſu Plinius id nomen extulit *Aulothrenes.* Loco vel monti nomen inditum videtur à Tibiarum fletu, ſiue quod Maſyan ibi victum deflerunt Satyri, Nymphæ & paſtores, quibus charus erat, & qui tibiarum eius cantum deſiderabant, ſiue quod verius eſt, ab ipſo tibiarum ſono flebili ac θρηνητικῷ. Ouidius lib. vi. de Marſya victo & excoriato:

Illum ruricolæ ſiluarum numina Fauni,
Et Satyri fratres, & tunc quoque clarus Olympus,
Et Nymphæ flerunt, & quiſquis montibus illis
Lanigeroſque greges armentaque bucera pauit.

Sed melius fortaſſis eſt, vt Αὐλοθρηνῶν dictum putemus locum illum & montem, in quo tibiis canere ſolebat Marſyas, vbi etiam earum cantu victus eſt ab Apolline, quia tibiæ, quarum inuentor Marſyas, θρηνητικαὶ ſunt, & flebilibus modis aptæ. Pollux: λέγονται καὶ Φρύγες εὑρεῖν αὐλὸν θρηνητικόν, ᾧ κεχρῆσθαι τοὺς Κᾶρας παρ' ἐκείνων λαβόντας. Marſyæ Νόμοι in tibicinio Phrygij & Lydij tantum, vt ſcribit Pollux. Lydia autem harmonia ὀξεῖα καὶ ἐπιτήδειος πρὸς θρήνους. Alius omnis tibiæ ſonus querulus, & luctificus. Ideo funeribus deducendis olim adhibita. Narrat Pauſanias in Phocicis ſecunda Pythiade catalyſin factam τῆς αὐλῳδίας, quod hoc acroama videretur οὐκ εὔφημον. Solinus pro *Aulothrene,* vel ipſe legit, vel legendum indicauit *Aulocrenen.* Et quod vno loco conuallem eſſe

A dixit Plinius, nominis quod ipſe finxit, ſono indoctus, cum fonte vallem interpretatus eſt. Atqui nomen id ſonaret tantum *Tibiæ fontem.* Quod nec valli, nec monti, nec regioni poteſt conuenire. Præterea in huiuſmodi locorum denominationibus quæ ex duobus ſubſtantiuis componuntur integra duo nomina Græci ſemper retinent. Nec enim dicunt ἱπποκρήνη vnica voce, ſed ἵππου κρήνη. Etiam poëtæ non aliter hæc vſurpant. Aratus:

Καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν διακλεὲς ἵππου κρήνης.

Ita apud Heſiodum & alios. in Latinis veteribus quod *Hippocrene* legitur, id vitio B librariorum accidit, vbi ſcribi debuit *Hippucrene,* vt *Menandru Thais: Alexandru ſtephanos,* apud Plinium. Sic Μέψου ἑστίαν Græci dicunt non Μεψοστίαν. Κυνὸς σῆμα non Κυνόσημα. Κυνὸς κεφαλὰς non Κυνοσκεφαλάς. & ſupra apud hunc noſtrum *Helioutrapeza,* quæ Græcè Ἡλίου τράπεζα, non autem Ἡλιοτράπεζα. Hoc in aliis ſexcentis obſeruabis. Iuxta hunc canonem Αὐλοῦ κρήνη deberet eſſe, hoc eſt *Aulucrene,* non Αὐλοκρήνη. At Αὐλοθρηνὴς adiectiuum, & ſubintelligitur πίτυς vel χώρα. Idcirco modò vallem, modò montem, modò C regionem eſſe Plinius ait. Quod non feciſſet, ſi legiſſet αὐλοῦ κρήνη. Id enim vocabulum aliud non poteſt ſignificare præter fontem.

Pag. 70. B. *Cum fonte vallis, quæ euentum rei geſtæ ſignat*] Euentum certaminis illius, quo victus Marſyas ab Apolline, corio execto pependit, neutiquam ſignat hoc nomen *Aulocrene,* quemadmodum vult heîc noſter. Simpliciter hoc nomen *tibiæ fontem* deſignat. Nec hoc Plinius dixit, ſed conuallem illam, vbi certauit Marſyas Αὐλοθρηνῶν nominari à querulo tibiæ cantu, quod in ipſo loco victus ſit, vbi plurimum tibia D canere ſolebat. vel ſanè à luctu victarum tibiarum. Plinius in regione Aulothrene Platanum adhuc ſua ætate oſtenſam tradit, vnde pependerit Marſyas: *Regionem Aulothrene diximus, per quam Apamea in Phrygiam itur: ibi oſtenditur Platanus, ex qua pependerit Marſyas victus ab Apolline, quæ iam tum magnitudine electa eſt.* Atqui pinum fuiſſe non platanum, ex quo Marſyan detracta pelle Apollo ſuſpendit, complurium auctorum teſtimoniis firmatur. Apollodorus lib. i. ὑπερθεὶς δὲ κρείσσων ὁ Ἀπόλλων κρεμάσας τὸν Μαρσύαν ἔκ τινος ὑπερτενοῦς πίτυος ἐκτεμὼν τὸ δέρμα οὕτως διέ- E φθειρεν. Nicander:

Πολλάκι καὶ πίτυος χεραῆς ἀπὸ δάκρυα τύξας,
Μαρσύου, ἧχί τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσατο γυίων.
Ἡ δὲ μόρον πολύπικρον ἐπιπαίζουσα κατ' ἄλσεα
Οἷα συνεχέως αὐτοῦ ἀνεβάλλετο ἦχον.

Sic legendi hi verſus ac diſtinguendi. pinum ex qua pependit Marſyas ſæpe lacrimas ait fodiſſe.

Μαρσύου ἧχί τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσατο γυίων.

eo loco, vbi Phœbus pellem ex membris Marſyæ detraxit. φλοῦς φλόας, pellis extimæ cutis ſiue cortex. Humor ex pinu arbore

manat reſinactus. Quod ex luctu & dolore necati ac ſuſpenſi Marſyæ facere illam interpretatus eſt poëta. vento vero foliis inſuſurrante flebilem ingeminat vocem. Niſi de Echo hæc dicta accipienda ſint. tum legendum videretur:

Αἱ αἰωνίχοις αὐδὴν ἀναβάλλονται ἠχοῖ.

Sed illud melius. Ex his etiam colligi poteſt, quare αὐλοκρήνης illi monti ſiue conualli nomen inditum fuerit. Dubium tamen adhuc me facit, quod Silius Italicus *Crenos* videtur vocare regionem illam in qua habitauit Marſyas:

—— Phrygios fugeras cum Marſya Crenos.

Nam à Marſya Marſos in Italia originem habuiſſe vult. *Creni* ergo dicti οἱ Κρῆναι à duobus fontibus Mæandri & Marſyæ amnis qui ibi oriebantur ex eodem loco. An potius legendum.

—— Phrygias fugeret cum Maſya Crenas.

vt Κρῆναι loco illi nomen fuerit propter fontes Mæandri & Marſyæ. Certè & Αὐλοκρήνης conuallis & regio inde nomen inuenerit. Vt vt ſit, non Αὐλοῦ κρήνην pro fonte poſuit Plinius, ſed Αὐλοκρήνης χώραν vel vallis ab illis duobus fontibus. vel etiam Αὐλοκρηνῶν. Quod ad eos fontes tibia canere ſolitus eſſet Marſyas. Stagnum etiam in C eodem monte fuit vnde illi fontes exibant, in quo naſcebantur harundines lingulis tibiarum faciendis aptæ. Vide Strabonem.

Pag. 70. B. *Ex arce huius oppidi Mæander amnis caput tollit*] ex arce Celænarum, non ex arce Apameæ. Nec enim in eodem loco condita Apamea, vbi Celænæ fuerant. Sed cum Apameam haud longè à Celænis condidiſſet Antiochus Soter, eo tranſtulit veteris oppidi incolas. Nugatur itaque heic Solinus. Liuius lib. XXXVIII. de Mæandro: *Huius amnis fontes Celænis oriuntur.* & paulo D poſt: *Mæander ex arce ſumma Celænarum ortus, media vrbe decurrens per Caras primùm, deinde Ionas in ſinum maris editur qui inter Prienen & Miletum eſt.* Herodotus in Septima Muſa: ἀπικνέονται ἐς Κελαινάς, ἵνα πηγαὶ ἀναδιδοῦσι Μαιάνδρου ποταμοῦ, καὶ ἑτέρου οὐκ ἐλάσσονος Μαιάνδρου τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Μαρσύης ὃς καταρρήκτης ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. ita omnino emendari debet ille locus, qui vulgo depravatiſſimus ad hunc modum editur: τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταρράκτης ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κελαινέων. Herodotus Marſyan amnem etiam alibi nominat Muſa quinta. Non igitur nomen proprium fluminis illius Καταρρήκτης, ſed ſignificat impe- E tum quo ex arce ſumma Celænarum amnis ille manat, vel ruit potius. Vide quæ ſupra notauimus. Mæandri & Marſyæ fontes in eodem fermè loco oriri tradit ibidem Liuius. Maximus Tyrius ex eodem fonte vtrumque fluere dicit: ἀφίησιν αὐτοῖς πηγὴ μία. Plinius è lacu Mæandrum oriri ſcribit qui in monte eſt Aulocrene: *amnis Mæander ortus è lacu in monte Aulocrene.* Si mons Mæandri in arce Celænarum, idemque in monte

A Aulocrene, oportet arcem Celænarum in monte Aulocrene ſitam fuiſſe. In eodem victus & cute ſpoliatus pependit Marſyas. Herodotus in ipſa arce Celænarum Marſyæ pellem pependiſſe ſcribit: ὃς ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῆς Κελαινέων ἀνατέλλων ἐς Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. ἐν τῇ καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ Μαρσύεω ἀσκὸς ἐν τῇ πόλι ἀνακρέμαται. τὸν ὑπὸ Φρυγῶν λόγος ἔχει ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐκδαρέντα ἀνακρεμασθῆναι. Strabo Κελαινῶν λόφον appellat, vnde oritur Mæander: ἄρχεται δ' ἀπὸ Κελαινῶν λόφου τινός, ἐν ᾧ πόλις ἦν ὁμώνυμος τῷ λόφῳ. fortè legendum: ἀπὸ Κελαινοῦ λόφου τινός. In eo colle veteres Celænas conditas fuiſſe ſignificat, colli cognomines. B certè arx in ipſo colle ſiue monte locata erat, vrbs arci ſubiecta, quam mediam interluebat Marſyas ex arce deſcendens. Ptolemæo Κελαινὸς λόφος ille collis dicitur, ex quo Mæander amnis capit originem, & in Galatia eum collocat: καὶ τοῦ Διδύμου τὰ ἀκρωτήρια, καὶ τὸ καλούμενον Κελαινὸς λόφος. Sed videtur ibi potius ſcribendum: καὶ τὸν καλούμενον Κελαινῶν λόφον. vel καὶ τὸν καλούμενον Κελαινῶν λόφον. Sic Aulocrenis mons & Κελαινῶν λόφος idem. Ab eo monte & oppido incolas migrare iuſſit Antiochus in vrbem à ſe conditam, & de matris nomine Apameam di- C ctam. Strabo: ἐντεῦθεν δὲ ἀναστήσας τοὺς ἀνθρώπους ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος εἰς τὴν νῦν Ἀπάμειαν τῆς μητρὸς ἐπώνυμον πόλιν. Quam longè diſſita eſſet Apamea à Celænis non dicunt auctores. Ptolemæus τὸν Κελαινῶν λόφον vbi Celænæ fuere, ſatis longo interuallo ab Apamea remouet. At Liuius haud procul inde migratum affirmat à veteri nempe oppido in nouam vrbem. Plinius Aulocrenen decem millibus paſſuum ab Apamea diſtare tradit. Ergo veteres Celænæ totidem millibus paſſuum ab Apamea diſſitæ, ſiquidem Aulocrenes mons idem cum tumulo Celæno vel Celænarum, D vt claris argumentis collegimus. Lacum illum vnde exit Mæander, quem in Aulocrene monte ponit Plinius, etiam ibidem agnoſcit Strabo: ὑπέρκειται καὶ λίμνη φύουσα κάλαμον τὸν εἰς τὰς γλώττας τῶν αὐλῶν ἐπιτήδειον, ἐξ ἧς ἀπολείβεσθαί φασι τὰς πηγὰς ἀμφοτέρας τήν τε τοῦ Μαρσύου, καὶ τὴν τοῦ Μαιάνδρου. Fortean aliquis exiſtimare poſſit Marſyæ amnis fontem dictum eſſe αὐλοῦ κρήνην, & inde montem dictum ὄρος αὐλοῦ κρήνης, vt & conuallem & regionem. idque nomen impoſitum non à Marſyæ tibiis, ſed ab harundinibus ibi naſcentibus, ex quibus lingulæ tibiarum fie- E bant. Fontis Plinius hoc nomine nuſquam meminit. Atqui vel maximè fontem non taceri oportebat. In eo monte certamen Marſyæ cum Apolline commiſſum tradit Strabo.

Qui recurrentibus ripis flexuoſus] Quidam libri: *recurrentibus riuis.* Quod & ipſum ferri poſſet. Sed rectum eſt, *ripis.* Lucanus de Marſya:

Quà celer & rectis deſcendens Marſya ripis
Errantem Mæandron adit.

Recta ripa opponuntur recurrentibus & fle-

xuoſis. Tales ſunt præcipitantium flumi- A num. *declines ripas* Maſſyæ tribuit Ouidius, quia καταφερὴς eius τὸ ῥεῦμα.

Inde petit rapidus ripis declinibus æquor.

Statius lib. IIII. Thebaid.

—— quos pigra vado Langia recenti
Lambit, & amfractu riparum incurvus Eliſſos.

flexuoſis & recurrentibus ripis meat Eliſſos ille ſicut Mæander. an ibi legendum, *Heliſſon?* Pauſaniæ certè Ἑλισσὼν dicitur. A flexuoſo & incuruo curſu nomen habuiſſe videtur, eſtque fluuius Arcadiæ. Sed alter etiam Ἑλισσὼν in Corinthiacis eidem Pauſaniæ memoratur haud longè à Sicyone, qui B potius ille fuerit, cuius meminit Statius. Vterque ab amfractu riparum ita dictus videtur, & Ἑλισσοῦς quibuſdam vocatus. Ἰλισσὸς Atticæ fluuius, inde quoque pariter nomen habuit, quaſi εἰλισσὸς, quod fluxuoſo ac recuruo curſu vteretur. Seneca in Hippolyto:

Vbi par glacie lenis Iliſſus,
Vt Mæander, per inæquales
Labitur agros, piger, ac ſteriles
Amne maligno radit arenas.

Sic tandem conſtituendus ille locus, quem vexarunt eruditi coniecturis ſuis vulgo in C editionibus profligatiſſimè deprauatum. parem glaciei Iliſſum dicit, quod adeo lenis fluat vt ſtare veluti glaciatum putes, nullis fluctibus vel vndis tumidum, & inæqualem, perperam legitur, *vbi per glacies lenis Iliſſus.* at eumdem Iliſſum Mæandri more per inæquales agros pigrum meare ait. ita enim ſcribendum pro vulgato:

Vbi Mæander per ſuperæquales
Labitur agros

In omnibus libris quos vidi habetur, *ſuper inæquales.* vocat *inæquales agros* quos fluxuoſo curſu inæquales reddit Iliſſus, inæqualiter eos diuidens ac ſecans. Etenim D qui recto curſu peruadit amnis, agros etiam rectis & æqualibus lineis ſecat. Scriptum erat, *vts Mæander.* vnde fecerunt, *vbi Mæander.* Plinius de Mæandro: *ita ſinuoſus flexibus vt ſæpe credatur reuerti.* inde noſter *ripis recurrentibus flexuoſum* hoc loco dixit. Coſmographia quæ vulgatur ſub nomine Æthici: *fluuius Mæandrus naſcitur in campis Aſiaticis, bicornius: currit quaſi ſint duo redigentes ſe in vnum.* nemo eſt qui tradiderit bicornium naſci Mæandrum. Auctor ille Iulius eſt Orator, cuius verba ſic legenda ſunt ex antiquiſſimo codice Thuanæo, cui conſimi- E lis penes me eſt: *Fluuius Mæandros naſcitur in campis Aſiaticis. Bicornis currit, quaſi ſi duo redigant ſe in vnum. influit in mare Cycladum.* Intelligit Mæandrum præ flexuoſitate curſus apparere quaſi bicornem, veluti ſi duo flumina in vnum ſe redigerent.

Pag. 70. B. *Inter Cariam & Ioniam præcipitat in ſinum qui Miletum diuidit & Prienen*] conſuluiſſe hic Græcos videtur noſter: nam paulo hæc aliter Plinius. malè iſtud tamen, ne quid de more ſuo ac iure remittat, quod exitus Mæandri in mare inter Cariam & Ioniam ponit. Ionia quippe eſt per quam Mæander vltimo defluens mari illabitur. Titus Liuius: *per Caras primum, deinde Ionas in ſinum maris editur, qui inter Prienen & Miletum eſt.* Strabo: πλεῖστον δὲ καὶ Καρίαν αὐτὴν διαρρεῖ τὴν ὑπὸ τῶν Ἰώνων νῦν κατεχομένην. Sic legendus ille locus, qui vulgo ita editur: πλεῖστον δὲ κατὰ Καρίαν αὐτὴν διαρρεῖ. Dicit Mæandrum vbi in mare præcipitat per eam Cariam fluere quam Iones tenent. Certè Miletus quæ princeps vrbium olim fuit, in Caria ſita erat, vt & Priene. Stephanus: Μίλητος, πόλις ἐπιφανὴς ἐν Καρίᾳ τῶν Ἰώνων. Scylax Caryandæus Miletum in Caria collocat. Ptolemæus quoque Cariæ adiudicat. Herodotus Prienen etiam Cariæ adſcribit. Sic enim de Ionibus tradit: Μίλητος μὲν αὐτῶν πρώτη κέεται πόλις πρὸς μεσαμβρίην, μετὰ δὲ Μυοῦς τε καὶ Πριήνη. αὗται μὲν ἐν τῇ Καρίῃ κατοίκηνται κατὰ ταὐτὰ διαλεγόμεναι σφι. ita Miletum & Prienen, inter quas Mæander in mare euoluitur, Cariæ facit. Stephanus: Πριήνη, πόλις Καρίας. Non igitur Cariam ab Ionia in exitu ſuo diuidit Mæander. Plinius: *poſtremo Cariam placidus omneſque eos agros fertiliſſimo rigans limo, ad decimum à Mileto ſtadium lenis illabitur mari.* omnino legendum: *Cariam placidus, Ioneſque agros.* vel: *Ionumque agros.* nam prorſus mendoſa vulgaris: *omneſque eos agros.* Liuius: *per Caras primum, deinde Ionas.* idque & Strabo confirmat.

Qui Miletum diuidit & Prienen] in quibuſdam codicibus: *Qui Miletum diuidit à Priena.* Quod videtur alterius eſſe editionis. *præcipitat* repoſuimus ex libris, pro præcipitatur.

Ipſa Phrygia Troadi ſuperiecta eſt,] Plinius lib. v. cap. XXXII. *Phrygia Troadi ſuperiecta populiſque à promunterio Lecto ad flumen Ethelenum prædictis.* veteres omnes Τρῳάδα & Φρυγίας diſtinxerunt. Scylax deſcripta Phrygia tranſit ad Troadem. Recentiores Τρῳάδα, μικρᾶς Φρυγίας nomine appellarunt. At quæ propriè olim Phrygia nominata eſt, vocauerunt μεγάλην Φρυγίαν. Ptolemæus: Τρῳάδος ἤτοι μικρᾶς Φρυγίας. vt ſupra correximus.

Aquilonia parte Galatiæ conlimitanea] ita libri noſtri. volgo erat: *collimitata.* Plinius: *Septentrionali ſui parte Galatiæ contermina.*

eadem ab Oriente vicina Lydia] totum hunc locum ita diſtinximus. Ex nullo clarius loco apparet quàm ex iſto, quid ſupinitati ac negligentiæ ſuæ vel oſcitantiæ permiſſum voluerit Solinus. Superiorem Phrygiæ quæ Troadi ſuperiecta eſt, terminationem totam habet ex Plinio, ſicut iam notauimus. Quæ hic adtexuit quaſi ad eamdem Phrygiam pertinentia, ex alio eiuſdem Plinij loco hauſit, ſed qui de Lydiæ finibus tractat, nihil verò ad Phrygiam attinet. verba Plinij ſic habent ex cap. XXIX. *Lydia autem perfuſa flexuoſis amnis Mæandri recurſibus ſuper Ioniam procedit Phrygiæ ab exortu ſolis vicina: ad Septentrionem Myſiæ: Meridiana*

parte

parte Cariam amplectens, mœniã ante appellata. Quæ de Lydia ibi dicta ſunt, hæc ad Phrygiam transfert, iiſdem fere verbis: *Eadem ab Oriente, vicina Lydia: à Septentrione, Myſia: Caria ab ea parte qua dies medius.* Sic enim diſtingui debuit hic locus. Sed quæſo te, quomodo poteſt Lydiæ determinatio Phrygiæ coooenire? Plinius tradit Lydiam ab exortu Solis Phrygiam habere vicinam: ergo Phrygia ab occaſu Solis Lydiam habet finitimam. At hic noſter ſcribit Phrygiam Lydiæ eſſe vicinam ab Oriente; quod non poteſt eſſe verum: præterea falſum eſt eam Phrygiam, de qua Plinius & heîc noſter loquuti ſunt, à Septentrione Myſiæ eſſe propioquam; quum ambo ſcripſerint ab Aquilonia parte Galatiæ collimitaneam eſſe. Troas Myſiam ſupraſe habet ad Septentrionem, non Phrygia. Sed nec illa Phrygia à meridie Cariam amplectitur. Solinus hic ipſe dixit Plinium ſequens, Meridianæ huius Phrygiæ Lycaoniam, Piſidiam & Mygdoniam contingere. De Lydia verumque verum eſt, Nam Cariæ contermina eſt ab ea parte, qua dies eſt medios, ac Myſiæ collimitanea ad Septentrionem. Si alius auctor eſſet quam Solious, cui ſollemne eſt talia ac grauiora etiam peccare omoibus paginis, dicerem eum heic ſcripſiſſe: *Eadem ab Oriente vicina Lydia: à Septentrione Myſia: Caria ab ea parte qua dies medius.* Atque ita fane edi voluimus. nam altera lectio nimis abnormiter falſa eſt. Præterea de Lydiæ finibos eum hoc capite ſeparatim aliquid tetigiſſe, titulus indicio eſt: *Aſia, Phygia, Lydia.* Omnes tamen libri vulgatam tuentur. Quæ nec ab genio Solini noſtri non nimiom abhorret.

Pag. 70. C. *Mons Lydia Tmolus croco florentiſſimus.*] Malè erat in editione Stephani qui Delrianam expreſſit: *à Septentrione Myſia, Caria: à parte qua dies medius mons Tmolus*, quaſi à parte Lydiæ Septentrionali tam Caria eſſet quam Myſia. Quod idem eſt ac ſi Septentriooem cum Meridie iiſdem in locis iuogas. Plinius de Lydia loco ſupra citato: *celebratur maxime Sardibus in latere Tmoli montis, qui ante Timolus appellabatur, vitibus conſitus.* inde *vineta Timoli* Virgilio. & οἶνος Τμωλίτης Græcis in nomine. Vitruuius lib. VIII. cap. III. *Mæoniam Catacecaumenitem, Lydiam Tmoliten.* ita eo loco legendum, cum vetuſtiſſimi libri habeant, *Moliten.* Niſi quis malit *Tmolicon.* Sed illud verius. Τύμωλος olim poſtea Τμῶλος. vt Τόμαρος mons Dodonæos, poſtea Τμάρος.

Quem aurato fluore incitum Chryſorrhoan dicunt.] Ita ex libris repoſitum, vulgo fuit: *inclytum.* Qnod nec ipſum damnaſſem, niſi Codices omnes ſoaſiſſent. Sic infrà: *Nunc quoque Hermon fluctibus aureis æſtuaſſe antiquitas credidit.* Idem eſt quod heic de Pactolo dicit, *aurato fluore incitum.* Sed quare auratum fluorem Pactolo tribuit? quid eſt auratus fluor? Græci *auratum* appellant quod aureo colore inductum eſt. an fluctus Pactoli aurei ſunt coloris? *Auro fluere* amnes quoſdam Poëtæ dicunt, qui arenas aureas trahunt & fluctibus euoluunt, vt de Hermo, Tago, & Pactolo hoc Lydiæ auctores tradunt, qui propterea Χρυσοῤῥόας appellatur Poetæ:

—*Pactoluſque irrigat auro*

Id eſt aureis arenis ſpargit dum irrigat. Sed *auratus* hîc *fluor* minos rectè vocatur. Propter ramenta quædam aori, quæ trahuotur fluminibus, non auratus fluor aot fluctus eotum dici queat, poetæ auro floere aut aureis fluctibus æſtuare dicerent. Amois eſt & in Syria Χρυσοῤῥόας qui Damaſcenam regionem perfuodit. Pactolum Chryſorrhoao dictum oon alibi inuenio. Nec Strabo meminit, quom tamen dicat olim Pactolum arenis ſuis auri ramenta traxiſſe. In Lydia amnem quemdam reperio dictom Χρυσόῤῥοαν qui Maſtaura Lydiæ oppidum ioterfluit. Stephanus: ποταμὸς δὲ διὰ μέσης τῆς πόλεως ῥεῖ Χρυσορόας λεγόμενος. Fortean hunc amnem ex vicinitate nominis Χρυσορόαν appellauerint, & eum Pactolo confuderint propter aureas arenas. Vrbs Cariæ quædam dicta eſt Χρυσαορεὺς Stephano teſte, ſed & totam Cariam Epaphroditus ſic appellatam ſcribſit. Ἐπαφρόδιτος δὲ καὶ τὴν Καρίαν πᾶσαν Χρυσαορίδα λέγεσθαι. Colebatur apnd Cares Iuppiter Χρυσαορεὺς cuius in ædem commune Carum conueniebat, non ſolum ob ſacrificia ſed etiam ad deliberationes. Hinc & conuentus ipſe Χρυσαορικὸς vocabatur, cuius meminit Strabo lib. XIV. Lydia autem Cariæ vicina, & Cares Lydos & Myſos fratrum loco habebant, & ſacris ſuis ſollemnibus admittebaot. Videndum ergo an Χρυσορόας ille fluuius nomen dederit Cariæ & Ioui Χρυσαορεῖ. Nam non ſolum Lydiam ſed etiam Cariam adnexam potuit permeare, vt inde & Caria omnis vocitata ſit Χρυσαορίς. Strabo templum Iouis Χρυσαορίου prope vrbem Stratonicean fuiſſe ſcribit. Ptolemæus eam Στρατονίκην in Lydia, quæ Mæonia eſt, collocat. Στρατονίκη & Στρατονίκεια eadem. Idem Ptolemæus aliam Στρατονίκην in Macedonia ponit, qoam Strabo non agnoſcit. Sed Stratoniceam illam Καρικὴν Macedonum coloniam eſſe tradit, vtpote à Macedonibus conditam. Στρατονίκεια δ' ἐστὶ κατοικία Μακεδόνων· ἐκοσμήθη δὲ καὶ αὕτη κατασκευαῖς πολυτελέσιν ὑπὸ τῶν βασιλέων. Hinc ridicule Stephanus Στρατονίκειαν dicit eſſe πόλιν Μακεδονίας, πλησίον Καρίας. Quaſi Caria vicina Macedoniæ ſit. Qoo nihil imperitios poteſt fingi. Stratoniceam aliam ad Taurum mootem idem Strabo ibi recenſet. Nec dubito quin Ptolemæus eodem errore impulſus Στρατονίκην in Macedoniam traduxerit, quæ à Macedonibus in Caria inſtructa eſt.

Pag. 70. C. *In his locis animal naſcitur quod Bonacum dicunt.* Quid in his locis? in Lydia nimirum, vel Mæonia. Atqui Bonaſus ſiue Bonacus eſt, nullus in Lydiæ aut Mæoniæ finibus naſcitur, ſed in Pæonia. Ariſtoteles, Antigonus Caryſtius, Plinius, Ælianus, omnes ἐν τῇ Παιονίᾳ id animal naſci prodiderunt. Cur igitur libuit Solino de Pæonia ſiue Pannonia Mæoniam facere Lydiam? Sed vbique talis eſt: ideo nec iam miramur, immo nec carpimus.

Quod Bonacum dicunt.] Ita omnes Soliniani libri vna ſcriptura legunt, *Bonacum* aut *Bonnacum*. Nec aliter habuere, quos Vinetus vidit. In indice quoq. ita ſcriptum eſt: *de animali Bonnaco.* In alio Indice: *de Bonna veſtra.* Ita apud Plinium in vetuſtiſſimis Codicibus legitur: *tradunt in Paenia feram quæ Bonna vocetur.* vtrum *Bonnacum* vel *Bonacum* in Plinij libris legerit Solinus, an apud Græcos ita inuenerit, neſcio. Apud Ariſtotelem hodie legitur Βόνασος vel Βόνασος. in Admirandis βόλινθος. facilis lapſus ex Βόνακος, Βόνασος. Niſi quis dicat, quum apud Plinium forte exraret ſcriptum Βόνασος litteris Græcis Solinum pro *Bonaco* Latinè accepiſſe. Nam ſigma Græcum antiquum formatur vt C Latinum. Sed non puto, non minor ſcripturæ varietas in huius animalis nomine quo vocabatur ipſis Pæonibus. Ariſtoteles IX. cap. XLV. Hiſt. Anim. dicit Μόναπον vocare Pæones, in Admirandis eſt Μόνωπος. Apud Antigonum de Admirabilibus, qui ex Ariſtotele habet, Μόνωπος. τὸν δὲ Μόνωπον γίνεσθαι μὲν φασὶν ἐν Παιονίᾳ ἐν τῷ ὄρει Μαρσυίῳ. Æliano quaſi Μόνωπον legerit, dicitur Μονώψ. Certè μονώψ Græcum eſt vt & μονωπὸς de eo qui vnum tantum babet oculum. Arcadius Grammaticus: μονώψ ὁ μονὸς ὀφθαλμοὺς ἔχων. μονώψ ὁ μονόφθαλμος. κυκλώψ, τυφλώψ. Sed vox iſta neutiquam huic animali conuenit hoc ſenſu. Præterea Pæonicam eſſe teſtatur Ariſtoteles, qua id animal quod ibi tantum naſcitur appellant: καλοῦσι δὲ αὐτὸν οἱ Παίονες Μόνωπον. Ergo nomen huius animalis Pæonicum Μόναπος aut Μόνωπος. Græci nominabant Βόνασον. Cuius dictionis aliquam eſſe ex natura beſtiæ ſignificationem oportet. Et omnino quidem Βόνακος puto verius eſſe quam Βόνασος. ita Solinus apud Plinium legit: ita Plinius apud Ariſtotelem. Dictum Βόνακος hoc animal quaſi βοωνακος vel βοόνακος quod corium bouis haberet cum pilis. Solinus hoc loco: *cui taurinum caput ac deinceps corpus omne.* Ariſtoteles: τὸ δὲ ὅλον εἶδος ὅμοιον βοΐ πλὴν χαίτην ἔχει μέχρι τῆς ἀκρωμίας ὥσπερ ἵππος. Grammatici νάκος exponunt τὸ αἴγειον δέρμα σὺν ταῖς θριξί. Sed & cuiuſlibet animalis tergus ita vocatum. Inde igitur βόνακος hoc θηρίον quod βοὸς νάκος haberet. Mons qui Pæoniam à Medica Thraciæ regione diſterminat vbi Bonacus naſcitur alibi apud Ariſtotelem Μεσσάπιον appellatur, alibi Ἡσαπον. Apollinius Μαρσυὸν ſcribit. Quod vetius videtur. Librum vnde editus eſt ille Apollonius vidi antiquiſſimum. Ptolemæus in Pannonia inferiore Μαρσονίας oppidum nominat quod fortaſſe à monte Μαρσυίῳ Μαρσονία dicta eſt, quod aliis quærendum relinquo.

Cornua multiplici flexu in ſe recurrentia.] Plinius ſimpliciter. *Cornibus in ſe flexis, vt non ſint vtilia pugnæ.* De multiplici flexu ac recurſu nihil. Ariſtoteles: κέρατα γαμψὰ κεκαμμένα πρὸς ἄλληλα ὡς τι ἄχρηστα εἶναι πρὸς τὸ ἀμύνασθαι. Alibi dixit corona eum non habere boui ſimilia, ſed κατεστραμμένα καὶ τὸ ὀξὺ κάτω ἔχειν, *contorta acumine terram ſpectante.* Cornua Bonaci ſcribit idem ſummo nitore eſſe & nigra: ἡ δὲ μελανία καλὴ καὶ λιπαρὰ τῶν κεράτων. & in Admirandis: καὶ μέλαν σφόδρα εἶναι, διαφαίνεσθαι δὲ αὐτὰ λελιπασμένα. rectè ita corrigunt docti, vbi eſt in editis, ὡς εἶναι λελιπασμένα. Græci quidquid nitet & ſplendet λιπαρὸν vocant ab olei vel vnguinis nitore. Heſychius; λιπαρὸν εἶδον. eadem metaphora à Palæſtricis ſumpta qui oleo vngebantur & nitebant, τὸ λιπαρὸς καὶ ὀλπηρὸς pro nitido ac polito dixere. Hinc ὀλπήσια nitor orationis Longino περὶ ὕψους. Cicero: *ſine nitore & palæſtra.* Quod etiam ad alia tranſtulerunt. Nam & στιλβωτὰς qui gemmas atterunt ac poliunt inde vocauerunt quod eis nitorem ac ſplendorem concilient. στιλβωτὰς λίθων alij vocant. Oribaſius ex Heliodoro de organis Chirurgicis magis probat ex ære fieri quam ferro, quia æs ſit λειότερον καὶ ὀλπηρότερον leuius & lucidius ſiue nitentius, quod in nitorem facilius dari poſſit, eoque minus rubigini obnoxium: ἐξήτηται καὶ περὶ τῆς ὕλης χαλκῷ δεῖ κατασκευάζειν ἢ σιδηρῷ. οἱ δὲ τὸν χαλκὸν τοῦ σιδήρου προκρίναντες, ἔφασαν αὐτὸν λειότερον καὶ ὀλπηρότερον, δυσιώτερον τε εἶναι τοῦ σιδήρου. Et paulo poſt: δυσίωτα γὰρ ὀλπηρὰ τὰ χαλκᾶ κατασκευάσματα ὄντα ὀλπηρὰ καὶ αὐτάρκη δύναμιν ἔχοντα. Ferrea inſtrumenta quidam præferebant, quia ferrum validius ſit. Satis ad hoc in ære roboris eſſe tradit Oribaſius, & præterea τὸ ὀλπηρὸς habere nitorem ac ſplendorem. Idem adijcit ſi ex ferro fiant, debere vnctu aſſiduo & attritu per aliquot dies in ſplendorem dari vt ne cito rubigine induatur: ἀλλ' ἐπεὶ ἰοῦται ταχέως ὁ σίδηρος συνεχέστατα λιπαίνειν διὰ δυοῖν ἡμερῶν καὶ χρονιεῖ ἐᾶν χάριν τοῦ μὴ ἰοῦσθαι αὐτόν. Poſſumus tamen in locis ſuprà citatis, τὸ ὀλπηρὸς, non tantum pro nitido ac lucente interpretari, ſed etiam elegans & politum, vt dicat æs ferro elegantius eſſe in huiuſmodi organis. Ita ſanè ὀλπήσια idem Heliodorus vſurpauit pro elegantia: εἰσὶ δὲ ὅτε καὶ πρίστεις ἐν ὀργάνοις, ἐκ διαγλυφῆς ὁμοιωμένοι πρίστεων μορφαῖς ὀλπηρίας χάριν γεγλυμμένοι. αὗται δὲ αἱ πρίστεις γεγόνασι πρὸς τὸ ἀγγεῖον βαστάζειν ἐπίπημα. inter inſtrumenta Chirurgica quaſdam eſſe priſtes dicit quod ad priſcium inſtar ſolius elegantiæ gratia exſculpt. eſſent. Sic vrbanum

& elegans dicendi genus ἀφελὴς Ciceroni. & ἀφέλεια elegantia Longino. veriſſima igitur ſunt quæ nos primi de huius vocis ſignificatione aperuimus, quidquid contra blatteret infrunita natio Cercoëtiorum.

Pag. 70. D. *quidquid præſidij monſtro illi frons negat*] cur monſtrum appellet iſtud animalis, prorſus neſcio. Nihil enim in illo monſtroſum. Boui per omnia ſimile eſt, excepta iuba quam equinam habet. cornua illi contorta ſunt, & in ſe flexa. Arieti pœne talia, in amfractum conuoluta. Præterea non ſolum edules ſed etiam ſuaues habet carnes Bonacus, & propterea à venantibus expetitur, *ἡδύκρεων τὸ ζῷον, διὸ καὶ θηρεύουσιν αὐτό.* An monſtrum indigetat propter fimum, quem aduerſus inſequentes egerit longa eiaculatione? Hoc peculiaris fuerit & mirabilis naturæ, non monſtruoſæ.

Cum in fugam vertit proluuiem citi ventris egerit per longitudinem trium iugerum] Ariſtoteles non in fuga, nec cum in fugam vertit, ventris proluuiem egerere Bonacum dicit, ſed cum viribus defectus fugere amplius non valet, ac ſtare cogitur. tum ad defendendum ſe comparat, calces iactans & fimum amburentem eiaculans, quem vel in longitudinem trium vlnarum emittit: ὅταν δὲ πληγῇ φεύγει καὶ ἵσταται ὅταν ἐξαδυνατῇ. ἀμύνεται δὲ λακτίζων, καὶ προσαφοδεύων, καὶ εἰς τέτταρας ὀργυιὰς ἀφ' ἑαυτοῦ ῥίπτων, ῥᾳδίως δὲ τούτῳ χρῆται, καὶ πολλάκις. καὶ ἐπικαίει δὲ ὥστε ἀποψήχεσθαι, καὶ τὰς τρίχας τῶν κυνῶν. ita legendus ille locus. aliud eſt ἀδυνατεῖν, aliud ἐξαδυνατεῖν. Ἀδυνατεῖ qui à principio non poteſt præ virium imbecillitate. Ἐξαδυνατεῖ qui fugere auſpicatus, viribus deficientibus in medio curſu reſiſtit. primo igitur, percuſſus in fugam ſe dat Bonaſus, vbi vires eum defecere, tum ſtat ac ſe defendit, calcibus ac ſtercoris aduerſus inſequentes eiaculatione. Solinus qui fugientem ἀφοδεύειν ſcribit Plinium ſuum ſequutus eſt, niſi potius Antigonum qui cum ex Ariſtotele id habeat, non benè tamen mentem eius expreſſit: διωκόμενοι δὲ προσαφοδεύουσι πόρρωθεν. Antigonum vidit Solinus, & multa ex eo ſumpſit vt alibi planum fecimus. Sed illud prorſus mirum de Plinio, qui quod in Græco eſt Ariſtotelis, καὶ εἰς τέτταρας ὀργυιὰς ἀφ' ἑαυτοῦ ῥίπτων, *trium iugerum longitudine*, reddidit: *quapropter fuga ſibi auxiliari, reddentem in ea fimum interdum & trium iugerum longitudine.* Quattuor ὀργυιαὶ pedes faciunt viginti quattuor. At tria iugera longitudinem obtinent ſexcentorum pedum. Nam iugerum longum eſt pedes ducentos. Fortean in Græco aliquo auctore repererit, καὶ εἰς τρία πλέθρα. Quod tamen non puto & impoſſibile eſt. Malè etiam, illud Plinius. Quod enim dixit Ariſtoteles, τούτῳ δὲ χρῆται πολλάκις, non ad longitudinem eiaculationis referri debet, ſed ad ipſam eiaculationem ſtercoris: cetera quippe animalia vbi ſemel ſtercus

A reddiderunt, tempore opus habent vt iterum hoc reddant. Bonacus verò cui hoc pro ἀμυντηρίῳ à natura datum eſt, ſæpius & facile hoc vtitur. Solinus qui duabus editionibus opus ſuum publicauit, in altera Plinium prorſus ijſdem verbis ſequutus eſt, ea lectio eſt quæ in vulgatis libris hactenus obtinuit: *proluuie citi ventris fimum egerit per longitudinem trium iugerum.* in altera ita poſuerat: *fimum egerit per longas aſpergines.* Quod ex Antigoni verbis expreſſum eſſe liquido auſim iurare: διωκόμενοι δὲ προσαφοδεύουσι πόρρωθεν. illud πόρρωθεν eſt, *per longas adſpergines.* B Multa hanſiſſe Solinum ex Antigoni mirabilibus alibi oſtendimus. Idque etiam melius ſciremos ſi integrum illud ſcriptum extaret. Verbo autem Apuleij vſus eſt, qui *adſperginem* de liquidiore ſtercore vſurpauit lib. IV. in re prorſus ſimili: *niſi dolore plagarum aluus artata crudiſque illis oleribus abundans, & lubrico fluxu ſaucia fimo fiſtulatim excuſſo quoſdam extremi liquoris aſpergine, alios putore nidoris fœtidi à meis iam quaſſis ſcapulis abegiſſet.*

Cuius ardor quidquid attigerit, amburit] Ariſtoteles: καὶ ἐπικαίει δὲ ὥστε ἀποψήχεσθαι, καὶ τὰς C τρίχας τῶν κυνῶν. an legendum ἀποψίχεσθαι? nam ψίχειν eſt κλώθειν, τρίβειν, ξαίνειν. Sed idem ſenſus ex verbo ψήχειν, quod propriè ſignificat radere & pectere, vel deſtringere. vnde ψήκτρα ſtrigil, qua equi deſtringuntur. & ψήγματα, ramenta. Scaliger legebat ἀποψύχεσθαι. quod non conuenit, depecti ac deradi pilos canum ambuſtione ſignificat. Antigonus: καὶ τὴν κόπρον ἐπικαίειν οὕτως, ὥστε τὰς τρίχας ἀπορρεῖν τῶν κυνῶν. vbi melius fortaſſe legas: ὥστε τὰς τρίχας ἀποῤῥαίειν τῶν κυνῶν. ita vt pilos canum perdat ac corrumpat. Nec ſum tamen neſcius τρίχας ἀποῤῥεῖν dici de pilis defluentibus. Ælianus: ἀφίησι πυρῶδες, D καὶ δριμὺ ἀποπάτημα ὡς ἀναιρεῖν· ὅτῳ οὖν εἰ προσάψαιτο τῶν θηρατῶν ἀπόλλυσιν αὐτόν. Profectò æquè canes occideret quibuſcunque incideret quam venatores. Atqui pilum tantum amburere ac depectere canibus quos contigerit ſtercus illud Ariſtoteles ſcribit. à quo Antigonus ceterique acceperunt. Præter verum igitur vel ſuprà verum ab Æliano illud amplificatum de internecione venatorum. Plinius: *cuius contactus, vt ignis aliquis amburit.* Heîc amburere non eſt penitus comburere, ſed circum vrere, & extimam cutim adurere, & ambuſta in corpore fa- E cere. Plinio *Ambuſta* dicuntur, quæ Dioſcoridi & medicis Græcis φλύκταιναι, puſtulæ nempe ex igne vel aqua feruenti adſperſa in corpore exortæ. Hinc multa ambuſtorum remedia apud eum leges omnibus fermè paginis inter medicinas. Gloſſæ: *ambuſtus*, περιπεφλεγμένος, φλυκταινωθείς. & *aſſulæ ambuſtæ* Claudio apud Seruium aſſulæ circumuſtulatæ quibus ad fomites vtebantur. Hinc explicandus fortaſſe titulus *Ambuſtarum* apud Valerium Maximum lib. VIII. cap. I. de duabus mulieribus, quæ

neqoe damnatæ, neque abſolntæ publico iudicio fuere. Qui damnatus eſt, penirus conflagraſſe intelligitur. Qui abſoloitur, ex incendio euadir intactus & illæſus. *Ambuſtus* ille cenſetur, qnem accuſarionis ignis adflanit & contigir, ac circom vſtulauit, non etiam conſumpſit. Sed necdum omnino liberatus ſanatuſque habetur ambnſtionis notis adhuc manentibus. Quæ Græcis *πυρίκαυστα* appellantur, Plinius *ambuſta* vt dixi, ſed & *ambuſtiones* aliquando vocat. vt lib. XXIII. cap. IIII. de oleo myrteo: *item eruptionibus & ambuſtionibus. πρὸς τὰ ἐξανθήματα καὶ πυρίκαυστα.* omnes ex igne aduſtiones ita vocatunr. Nam alia ſunt à ſole vſta, quæ *ἡλιόκαυστα*, & à ninibns aduſta, quæ *χιονόκαυστα.* abſolntè verò ac ſimpliciter *ambuſta* & *ambuſtiones* Latini dixere. Dioſcorides de glutino: *πυρίκαυστά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι μεθ' ὕδατος θερμοῦ ἀνεθεῖσα καὶ καταχρισθεῖσα. ab igne vſta vel ambuſta in puſtulas ſurgere prohibet aqua calida reſolutum & impoſitum.* Sic ſtercus Bonaci, vt ignis amborit, quns contigerit ſiue canes ſint ſiue venatores, non tamen eos necat. ita & *ambuſtus* Valerio qnem condemnatio non perdidit, nec abſolutio liberauit. *Fulminatos* vulgo in conſuetudine dicebar, qui condemnati fuerant. Artemidorns: *καὶ γὰρ τοὺς καταδικασθέντας ἐν τῇ συνηθείᾳ κεραυνοῦσθαι φαμέν.* Iouenalis:

—— quam fulmine iuſto
Et Capito & Numitor ruerint damnante ſenatu.

De his intellige quos fulmen occiderit. Nam quos fulmen adflauit tanrum, & in aliqua parte corporis aduſſit, nec interfecir, hi *ambuſti* propriè dicti ſunt. vt Fabins ille qui pullus Iouis appellatus eſt, quod fulmine ictus eſſet in natibus. Arnobius lib. IV. *& vt Iouis dicatur pulus in partibus Fabius aduritur mollibus obſignaturque poſticis.* vide Feſtum. Atque ille Fabius eſt qui cognominatus *Ambuſtus* toti poſtea familiæ id cognomen dedit. Fabiorum Ambuſtorum cognomine frequens apud Liniom mentio. Poëta de Anchiſe:

—— ex quo me diuûm pater atque hominum rex
Fulminis adflauit ventis & contigit igni.

id eſt ambuſſit. Nam quæ igoe contacta ſunt in corpore, *ambuſta* Plinios vocat. Artemidorus lib. II. cap. VIII. *ἐπεὶ καὶ ὅταν ἄλλο τι μέρος τοῦ σώματος ὁ κεραυνὸς καταφλέξῃ, ἢ μὴ ὅλον τὸ σῶμα, ἢ μὴ τοιοῦτον καταλάβῃ ἐξ οὗ εἰκὸς θάνατον παρακολουθεῖν τῷ κεραυνωθέντι, τὰ μικρότερα τῶν ἀποτελεσμάτων γίνεται.* Ita ſcribendos ille locus: Si inquit aliquis ſomniarit, fulmine ictum ſeſe fuiſſe in capite vel in pectore, idem iudicium faciendum eſt, ac ſi fulminatnm ſe & occiſum ſomniaſſer. Nec enim partes illas contingere poteſt fulmen, ſine internecioo e. *μεμνῆσθαι δὲ τοῦτο χρή, ὅτι τὰ αὐτὰ σημαίνει τῷ δοκεῖν κεραυνοῦσθαι, ἐπειδάν τις ἢ καταπεφλέχθαι ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ νομίσῃ, ἢ κατὰ κεφαλῆς, ἢ κατὰ στήθους τὸν κεραυνὸν πεπτωκέναι.* ſic diſtinguenda ac legenda hæc ſunt. at ſi quis in aliam

A pattem corpotis ſibi cecidiſſe fulmen ſomniet, vel non rotum corpus à fulmine ſibi ambuſtum, vel certè nnn ita ambuſtum, nec ijs in partibus vnde mortem conſequi neceſſe ſir, tum minora etiam eſſe quæ ex eo euentura ſunt, iudicandum. *Κεραυνοῦσθαι* ſimpliciter dicebant, eom qui quoqnomodo fulmine ictus interiiſſet. at *καταφλεχθῆναι ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ*, cuius totum corpus ambuſſerat fulgur. vt Phaëtontem poëtæ & Capaneum narrant. Horatius:

Torret ambuſtus Phaëthon auaras
ſpes.

B *Φαέθων καταφλεχθεὶς ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ.* At *ambuſtum* etiam dicere, *ἐπεί τι μέρος τοῦ σώματος καταφλέξῃ*, cùm partem aliquam corporis ambuſſerat fulmen, vnde mors conſequuta noo eſſet, vt in Ambuſto Fabio & Anchiſe, & aliis quamplorimis. Sic *ambuſta* in corpore *τὰ πυρίκαυστα*, quæ totum corpos non occnpabant, ſed partem aliquam. fimns Bonaci ambnrit quæ contigerit velnt ignis. Ariſtoteles *ὑπεκκαίειν* dixit, adurit. *vſta*, *ambuſta*, *aduſta*, & *combuſta* Plinius appellat quæ Græci *πυρίκαυστα*. Feſtus: *ambuſtus, circum vſtus.* Ambuſtæ itaque illæ mnlieres apud Valerium quæ accuſatæ tantum pu- C blico indicio, non condemnatæ ſunt, ſed nec tamen abſolotæ.

Pag. 70. D. *Miletos Ioniæ caput, Cadmi quondam domus*] id eſt Patria. ſupra in Sicilia: *Hinc domo Archimedes.* & de Cyzenis: *Quæ domus Callimacho poeta fuit.* ſic enim ibi legendum. volgo edoot: *Quæ domus Callimachi fuit & patria.* in ſcriptis codicibos erat: *quæ domus Callimacho fuit patria.* Sed illud *patria* vel gloſſa eſt vel varia lectio ex altera editione. Quod nos ad eum locum monere omiſimus. Poëta quidam: *Qui genus vnde domo?* id eſt ex qua patria. Ciceroni *domi* D *nobiles* dicuntur qui in patria ſua nobiles habentur. Scaliger in his loqnutionibus *domum* non patriam aut origioem ſignificare volebat, ſed incolatum. Sed falſus eſt. apnd Vopiſcum Bonoſus dicitur *domo Hiſpanenſis*, quem origine & patria Hiſpanum debes accipere. Scio quidem veteres inter *Hiſpanum* & *Hiſpanienſem* diſtinxiſſe, ſed hoc diſcrimen ſæculo illo neglectum. & *domo Hiſpanenſis* idem eſt qnod patria & origine Hiſpanus. Solinus qnoque *res Hiſpanienſes* de rebus Hiſpanicis dixit, & Hiſpaniæ quidem natinus.

E *ſed eius qui primus inuenit proſæ orationis diſciplinam*] Plinins de Mileto: *nec fraudanda ciue Cadmo qui primus proſam orationem condere inſtituit.* Atqni idem alio loco non Cadmum Mileſinm proſæ orationis primum conditorem facit, ſed Pherecydem Syrium. Cadmum aotem Hiſtoriam primum omniom conſcripſiſſe refert lib. VII. capite, *quæ quis in vita inuenerit.* Verba eius hæc ſunt: *proſam orationem condere Pherecydes Syrius inſtituit Cyri regis ætate, Hiſtoriam Cadmus Mileſius.* iiſdem verbis eamdem rem diuerſis locis,

diuerſis auctoribus attribuit in eodem opere. Cadmi vetuſtiſſimi Hiſtoriæ conditoris meminit Clemens Alexandrinus, cuius libros tranſcripſiſſe & epitomaſſe dicit Biotem Proconneſium lib. VI. Stromateωn: Μελησαγόρου γὰρ ἔκλεψεν Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ ΕΥδημος ὁ Νάξιος οἱ ἱστορικοί. καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὁ Προκοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψε κεφαλαιούμενος. Hic eſt dubio procul Mileſius Cadmus, à quo Hiſtoriam primum conditam ſcribit Plinius, & quem hoc loco proſæ orationis inuentorem fuiſſe vult. De Pherecyde Syrio certum eſt, eum vixiſſe Cyri ætate, & Pythagoræ præceptorem fuiſſe. Theopompus primum eum apud Græcos ſcripſiſſe, περὶ φύσεως καὶ θεῶν referente Laërtio, dixit. Narrat idem, Syrij Pherecydis ſua adhuc ætate libellum extitiſſe, cuius initium erat: Ζεὺς μὲν καὶ Χρόνος εἰς ἀεὶ καὶ Χθονίη. Χθονίῃ δὲ ὄνομα ἐγένετο γῆ, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζεὺς γέρας διδοῖ. Hoc eſt opus quod ſub nomine Θεογονίας citatur veteri Apollonij Scholiaſtæ. idem Pherecydem paſſim laudat ex libris primo, ſecundo, tertio, quarto, quinto, ſexto, ſeptimo, nono, decimo, duodecimo, Argonauticon IV. Φερεκύδης ἐν δωδεκάτῳ ἱστορεῖ ὡς Ἀκρίσιος γαμεῖ ΕΥρυδίκην τὴν Λακεδαίμονος. τῆς δὲ γίνεται Δανάη. Hic Pherecydes eſt idem cum eo qui Θεογονίαν ſcripſit. Athenienſis quippe fuit, & γενεαλόγος. Diogenes Laërtius: Ἐρατοσθένης δὲ ἕνα μόνον Σύριον καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον γενεαλόγον. vbicunque igitur Pherecydes laudatus apud illum Scholiaſten ex pluribus libris, de Genealogo & Athenienſi Pherecyde accipiendum, & aliquid ſemper γενεαλογικὸν ibi tractatur. At Pherecydis Syrij nihil extabat tunc præter vnicum librum de Theologia, qui tractatus diuerſus fuit à Theogonia alterius Pherecydis. Quidam duos Syrios Pherecydas voluerunt eſſe, vnum ἀστρολόγον, alterum Θεολόγον. Sed vnus idemque fuit ἀστρολόγος & Θεολόγος, qui & ſapiens habitus vltimus eorum, qui σοφοὶ dicti ſunt. Eum circiter Olympiadem nonam & quinquageſimam floruiſſe Diogenes tradit. Hieronymus ex Euſebio ad Olympiadem ſexageſimam eum recenſet, ſed quare Hiſtoricum appellet neſcio, niſi quia confundere videtur cum Athenienſi, qui Hiſtoricus ac γενεαλόγος fuit. idem & alterum ἱστοριόγραφον Pherecydem agnoſcit circa Olympiadem octogeſimam primam. Is Athenienſis erat Pherecydes, quem proſam orationem condere primum inſtituiſſe Plinius alicubi ſcripſit, alij primum Hiſtoriæ auctorem faciunt. De hoc Pherecyde intellexit Strabo, vbi diſputat poëticam compoſitionem proſa oratione antiquiorem fuiſſe, ac prius viguiſſe. πρώτιστα γὰρ, inquit, ἡ ποιητικὴ κατασκευὴ παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον, καὶ εὐδοκίμησεν, εἶτα ἐκείνην μιμούμενοι, λύσαντες τὸ μέτρον, τἆλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν οἱ περὶ Κάδμον, καὶ Φερεκύδη, καὶ Ἑκαταῖον. εἶτα οἱ ὕστερον ἀφαιροῦντες ἀεί τι τῶν τοιούτων εἰς τὸ νῦν εἶδος κατήγαγον. ὡς

A ἂν ἀπὸ ὕψους τινός. Illuſtris planè locus. Qui ſic accipiendus eſt, non vt dicat omnem orationem ſolutam poëtica poſteriorem eſſe; quod omnino falſum eſt. etenim pedeſtri ſermone ſemper loquuti ſunt homines non poëtico, nec metrico. Sed eam prorſam orationem, quæ arte conſtat, & qua aliquid primo conſcriptum eſt, è poëtica docet manaſſe, veluti ex fonte. ὡς δ' εἰπεῖν, inquit, ὁ πεζὸς λόγος, ὅ γε κατεσκευασμένος, μίμημα τοῦ ποιητικοῦ ἐστι. non dicit omnem πεζὸν λόγον, ſed τὸν κατεσκευασμένον. Quod poſtea explicat: καὶ τὸ ἀείδειν δὲ ἀντὶ τοῦ φράζειν ἐτίθεσαν
B οἱ παλαιοί, ταὐτὸ τοῦτο ἐκμαρτυροῦντες, διότι πηγὴ καὶ ἀρχὴ φράσεως κατεσκευασμένης καὶ ῥητορικῆς ὑπῆρξεν ἡ ποιητική. Atque inde πεζὸς λόγος & pedeſtris ſermo de ſoluta oratione, quod veluti ex faſtigio quodam & ſuggeſtu veluti curru ad humum ſit deductus. Ergo poëticus prior ex quo pedeſtris, veluti ab equo ad pedes deſcendit. Inter primos auctores qui ſoluta oratione ſcripſerunt, recenſet Cadmum, Pherecydem & Hecatæum. vt eos ordine enumerare videtur antiquiſſimum facere Cadmum, deinde Pherecyden, nouiſſimum Hecatæum. Ille eſt Cadmus
C Mileſius, quem proſæ orationis primum conditorem aſſerit Plinius lib. V. Quod tamen Pherecydi tribuit lib. VII. vbi de rerum inuentoribus tractat. Cadmo verò ibi dat, vt primus Hiſtoriæ conditor fuerit. Porphyrius apud Suidam tradit Pherecyden primum omnium συγγραφὴν edidiſſe proſa oratione. Vt vt ſit, tres illi vetuſtiſſimi Straboni nominantur, qui proſa oratione aliquid ediderunt. Et primus inter eos vt apparet Cadmus Mileſius. Pherecydes porro ille cuius Strabo meminit non eſt Syrius, ſed Athenienſis γενεαλόγος poſte-
D rior Syrio, vt idem Strabo affirmat lib. X. Σῦρος δ' ἐστὶ μηκυνόντων τὴν ἐσχάτην συλλαβήν, ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν, νεώτερος δ' ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκείνου. De natura ac de Dijs primum omnium Syrium Pherecydem ſcripſiſſe docebamus antè Theopompi teſtimonio quod apud Laërtium extat: τοῦτόν φησι Θεόπομπος πρῶτον περὶ φύσεως, καὶ θεῶν Ἕλλησι γράψαι. proſa oratione hæc ſcripſerat, & quidem Ionica dialecto. Nam Σῦρος vnde oriundus fuit Ἰωνικὴ νῆσος Stephano teſte. ex epiſtolis quoque
E eius quas refert Diogenes Laërtius, Ionica lingua ſcripſiſſe apparet. Apollonius τεχνικὸς Θεολογίαν appellat illud ſcriptum in libro, περὶ ἀντωνυμίας. Ἐμεῦ κοινὴ Ἰώνων, καὶ Δωριέων, ἐμεῦ δ' ἔλεγε μέγαν ὅρκον. Ἄκουε νῦν καὶ ἐμεῦ ῥῆξιν. Σώφρων, καὶ Φερεκύδης ἐν τῇ Θεολογίᾳ, καὶ ἔτι Δημόκριτος ἐν τοῖς περὶ ἀστρονομίας, καὶ ἐν τοῖς ὑπολειπομένοις συντάγμασι συνεχέστερον χρῶνται τῷ ἐμεῦ, καὶ ἔτι τῷ ἐμέο δὲ, καὶ ὁλοκληροτέρας αὖ τῆς αὐτῆς ὑπολαβῆς τῆς ἐμέο, καὶ σὺ ὁ καθὸ οἱ πεζολόγοι διὰ τοῦ ι τῷ ἐχρήσαντο, τῇ δὲ διὰ τοῦ ο. καίτοι τῶν περὶ Τρύφωνα τὰ ἀποδείξεις λόγους προσκεχρημένων ὑπὸ τοῦ τὴν ἐμέο ὀνομάσεως ἐστί. Pherecydes in Theologia & Democritus in Aſtronomia aliiſque ſcriptis, quæ tum ſupererant, frequenter vſi fuerant

pronomine ἐμεῦ & ἐμέο. vterque Ionice ſcripſerat. Obſcurum fuiſſe illud ſcriptum Pherecydis Syrij Theologicum & ſimile operibus Heracliti, qui Σκοτεινὸς eſt appellatus, narrat Clemens Alexandrinus lib. v. Strom. ὡς καὶ τὸ Ἡρακλείτου περὶ φύσεως, ὃς καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο Σκοτεινὸς προσηγόρευται. ὅμοια τούτῳ τῷ βιβλίῳ, καὶ ἡ Φερεκύδους Θεολογία τοῦ Συρίου. Tota allegorica & myſtica fuit illa Theologia, & qualem decebat eſſe eius qui Pythagoræ præceptor fuiſſe traditur, ſimili quoque Theologia vſi. Idem Clemens lib. vi. καὶ γάρ μοι δοκεῖ τοὺς προσποιουμένους φιλοσοφεῖν, ἵνα μάθωσι τί ἐστιν ἡ ὑπόπτερος δρῦς, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ πεποικιλμένον φᾶρος, πάντα ὅσα Φερεκύδης ἀλληγορήσας ἐθεολόγησεν, λαβὼν ἀπὸ τῆς τοῦ Χὰμ προφητείας τὴν ὑπόθεσιν, ὡς πάλαι παρεσημειωσάμεθα. Quæ verba citat ex Iſidoro Baſilidis filio & diſcipulo, ἐκ τῶν Ἐξηγητικῶν τοῦ προφήτου Παρχώρ. Idem Clemens lib. eodem ex Pherecyde Syrio hæc verba refert: Φερεκύδης ὁ Σύριος λέγει, Ζὰς ποιεῖ φᾶρος μέγα τε καὶ καλόν. καὶ ἐν αὐτῷ ποικίλλει γῆν καὶ Ὠγῆνον, καὶ τὰ Ὠγήνου δώματα. Ex Theologia eius hæc ſumpta eſſe planum eſt. Hoc φᾶρος eſt πεποικιλμένον, cuius Iſidorus ex Allegorica Pherecydis Theologia meminit loco ſuprà citato. Ogenus ille Deus quidam antiquus. Stephanus: Ὤγηνος, ἀρχαῖος θεός, ὅθεν Ὠγήνιοι, καὶ Ὠγηνίδαι ἀρχαῖοι. Παρθένιος ὁ Φωκαεὺς Δήλῳ.

Σειώ τις ἐγὼ Τηθύς τε καὶ Ὠγήνιος εὐρὺς ὕδωρ.

Sed in verbis Pherecydis Ὠγηνὸς vel Ὠγηνὼ eſt Oceanus. ita veteres interpretati ſunt. Heſychius: Ὠγηνίδαι, Ὠκεανίδαι, Ὠγηνὸς γὰρ Ὠκεανός. & paulo poſt: Ὠγηνὼ, Ὠκεανός. Hoc declinatur Ὠγηνὼ Ὠγῆνος, vnde Ὠγήνιοι & Ὠγηνίδαι. & fortaſſean ita ſcribendum apud Pherecydem: καὶ ἐν αὐτῷ ποικίλλει γῆν καὶ Ὠγῆνα, καὶ τὰ Ὠγήνου δώματα: ſed Ὠγηνῶος pro Ὠγηνὼ, vt μάρτυρος pro μάρτυρ. quod eſt Ionicum & Æolicum. Profectò Ὠγηνὼ & Ὠγηνὸς & Ὤγηνος dicebatur: eſtque Oceanus: in illo præclaro texto Iuppiter depinxerat γῆν καὶ Ὠγηνὸν terram & Oceanum. Parthenio Ὠγηνίη νὺξ eſt Ὠκεανίη. Ex hoc fragmento quale totum opus, qualiſque Theologia Pherecydis fuerit conijci poteſt. Quin & ipſe in Epiſtola ad Thalem theologandi genus ſequutum ſeſe eſſe profitetur inuolutum ænigmatis & allegoriis. ἐγὼ δὲ, inquit, τὰ ἐπὶ ἐμοῦ πρήγματα, οὐ δὲ ἐπιχειρέομαι οὔτ' ἀληθὲς εἰδέναι. ὅσσα δ' ἂν ἐπιλέγω θεολογίην, ἄπαντα γὰρ αἰνίσσομαι. Ex his conſtare poteſt Θεογονίαν Pherecydis, quæ laudatur ab Apollonij Scholiaſte, non eamdem fuiſſe cum eo opere, cui titulus fuit Θεολογία. Certè non idem profitetur ac promittit vterque titulus. clarum eſt itaque, Θεογονίαν iunioris fuiſſe Pherecydis Athenienſis, qui non ſolum hominum & Heroum antiquorum, ſed etiam Deorum, genealogias conſcripſit, vt & vniuerſam μυθολογίαν. Scholiaſtes Apollonij ad Argonaut. β. ὅτι δὲ ἐπὶ τὸν Καύκασον κατέφυγεν ὁ Τυφὼς διωκόμενος, καὶ ὅτι καιομένου τοῦ ὄρους ἔφυγεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου τὴν Πιθηκοῦσαν αὐτῷ περιῤῥιφῆναι νῆσον Φερεκύδης ἐν τῇ Θεογονίᾳ ἱστορεῖ.

A Hæc multum diuerſa ab eo opere Theologico Pherecydis, in quo aliud dicebat, aliud intelligi volebat. Tota quippe ænigmatica illa fuit Theologia, nec ſenſibus tantum ſed etiam verbis. Hinc illa ὑπόπτερος δρῦς. & quæ retulit Clemens, Ζεὺς ποιεῖ τι φᾶρος μέγα τε καὶ καλόν, καὶ ἐν αὐτῷ ποικίλλει γῆν καὶ Ὠγηνὸν, καὶ τὰ Ὠγηνοῦ δώματα. At in Θεογονίᾳ abſque ænigmatis & inuolucris Deorum generatio deſcripta erat eodem proceſſus modo quo poëtæ eam tradiderant. cuius exemplum habes in Theogonia Heſiodi. Et ſanè Cadmus & Pherecydes iunior, & Hecatæus inter primos & antiquiſſimos Hiſto-B ricos poëtica argumenta & fabulas pedeſtri oratione, ſolutis tantum metris tractauere. Poteſt etiam ambigi, vtrum illud principium libri Pherecydis quod à Diogene Laërtio refertur, Theologiæ cenſeri debeat an Theogoniæ. σώζεται δὲ, inquit, τοῦ Συρίου τό τε βιβλίον, οὗ ἡ ἀρχή, Ζεὺς μὲν καὶ χρόνος εἰσαεί, καὶ χθὼν ἦν. χθονίῃ δὲ ὄνομα ἐγένετο γῆ, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζεὺς γέρας διδοῖ. Initium Θεογονίας potius videri queat, quam Θεολογίας. præterea non Ζεὺς ſed Ζὰς dicebatur Pherecydi Syrio, vt ex loco Clementis apparet ante allato. Nec prohibet quod Syrio Pherecydi C illud βιβλίον tribuit Diogenes. veteres paſſim vtrumque Pherecydem confundunt. Et notabiliter Clemens Alexandrinus Hiſtoricum & Iuniorem Athenienſem cum veteri Syrio eumdem facit, vt ex his clarum eſt quæ ſcribit lib. v. φασὶ γοῦν καὶ Ἰδανθούραν τὸν Σκυθῶν βασιλέα, ὥς ἱστορεῖ Φερεκύδης ὁ Σύριος, Δαρείῳ διαβάντι τὸν Ἴστρον πόλεμον ἀπειλοῦντα πέμψαι σύμβολον ἀντὶ γραμμάτων, μῦν, βάτραχον, ὄρνιθα, οἰστὸν, ἄροτρον. Haud ſcio an hæc conuenirē queant in antiquum Syrium Pherecydem, qui non videtur vſque ad eam ætatem perueniſſe, vt mandare litteris potue-D rit quæ Dario Hiſtaſpis acciderunt in Scythiam tranſgreſſo. Præterea nihil ille reliquit Hiſtorici, ſed de natura ac de Diis ænigmaticè & inuolutè philoſophatus eſt, & eam Theologiam in litteras retulit. propter quod primus proſæ orationis conditor exiſtimatus eſt. Sanè qui ante illum Sophi dicti ſunt, nihil proſa oratione ſcriptum reliquerunt, ſi Thaletem excipias, quem opus de Nautica aſtrologia compoſuiſſe quidam dixere. alij nihil prorſus ediſſe volunt. κατά τινας μὲν σύγγραμμα κατέλιπεν οὐδέν. Nonnulli tamen de æquinoctio & E Solſtitio ſcripſiſſe eum affirmarunt: κατά τινας δὲ δύο μόνα συνέγραψε, περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας. Verùm hæc omnia incerta. illud certum de Pherecyde Syrio Θεολογίαν eius fuiſſe quæ manibus doctorum olim terebatur. Quin etiam ſi vera illa eſt epiſtola Pherecydis ad Thaletem, quam recenſuit Diogenes, Pherecydem è viuis eum exceſſiſſe oportet ante Thaletis obitum. Sic enim ad eum mandat: εὖ θνήσκοις, ὅταν τοι τὸ χρεὼν ἥκοι. νοῦσος με καταλελάβηκε δεδεγμένον τὰ παρὰ σεῦ γράμματα. & ſub finem epiſtolæ: φθειρσὶν δὲ τὸ δέρας, καὶ

ἐνορμβίοις ἐκαίον τι ὧν ὅκὲ ἀέκοντες ἐκ τῆς κηδέστης ἴδηξα ὡς ἴδοιεν τὸ κακόν, καὶ προσέταξα αὐτοῖσιν ἥκειν εἰς τὴν ὑστεραίην ἐπὶ τὰς Φερεκύδεω γραφάς. Scribit hæc ille de morbo ſuo φθειριάσεως, quo ſtatim poſt defunctus eſt. Ergo neceſſe eſt eum obiiſſe viuente adhuc Thalete. Atqui Thales, vt inter omnes conuenit, deceſſit Olympiade quinquageſima octaua. Quî verum igitur eſſe poteſt quod idem Diogenes tradidit dè Pherecyde Syrio, floruiſſe eum circa quinquageſimam nonam Olympiadem. obiit ille ante Thaletem. Thales moritur Olympiade quinquageſima octaua. Non amplius igitur in viuis tunc erat Pherecydes quum Thales fatis conceſſit. At floruiſſe illum ſcribit quattuor annis poſt Thaleris mortem. Non igitur vera ſed planè commentitia illa epiſtola Pherecydis ad Thaletem. Ecce alius qui velit Thaleris præceptorem fuiſſe Pherecydem. Tzetzes:

Θαλῆς σοφὸς Μιλήσιος εἷς τῆς σοφῶν ἑπτάδος
Τοῦ δὲ Συρίου μαθητὴς ὑπάρχων Φερεκύδους.

Non iam proinde mirum fuerit, ſi præceptor Pherecydes ante Magiſtrum obiit Thaletem. Tunc & veram illam epiſtolam eſſe dicendum eſt, qua Pherecydes Thaleti ſcribens morbum ſuum illi declarat, & mortem prædiuinat, in poſterum diem euenturam. His adde quod inter ſeptem ſapientes quidam Pherecydem retulerunt. Clemens in primo Stromate: οἱ δὲ Ἀρχέλαον Λεωφίλαον(?) ἐγκατέλεξαν τοῖς ἑπτὰ σοφοῖς, ἄλλοι δὲ Φερεκύδην τὸν Σύριον. Falſiſſimum ſic erit quod Diogenes florem ætatis qua viguit Pherecydes Syrius ad Olympiadem quinquageſimam nonam collocat. Euſebius ſimiliter Pherecydem circiter idem tempus vixiſſe ponit, ſed Hiſtoricum vocat. Atqui Pherecydes Syrius ille antiquus Theologus nominatus eſt non Hiſtoricus, cuius & Θεολογία extabat, opus de deorum natura totum Allegoricum & ænigmaticum. γέγονε δὲ, inquit Laërtius, κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα. floruiſſe vult ea Olympiade, non genitum. Diogenes ex Apollodori Chronicis refert natum Thaletem primo anno Olympiadis trigeſimæ quintæ. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς γεγενῆσθαι αὐτὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τριακοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος. Euſebius eo anno floruiſſe ſcribit. nam ad Olympiadis ſupraſcriptæ primum annum ita notat: *Thales Meleſius Examij primus Phyſicus philoſophus agnoſcitur, quem aiunt vixiſſe vſque ad quinquageſimam octauam Olympiadem.* Idem tamen obitum eius conijcit in annum ſecundum Olympiadis quinquageſimæ ſeptimæ. Sed certum eſt mortem obiiſſe Olympiade quinquageſima octaua. Diogenes: ἐτελεύτησε δὲ ἐτῶν ἑβδομήκοντα ὀκτώ, ἢ ὡς Σωσικράτης φησίν, ἐνενήκοντα· τελευτῆσαι δ' ἐπὶ τῆς πεντηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, γεγονὼς κατὰ Κροῖσον. vixit annos ſeptuaginta octo, natus eſt Olympiadis trigeſimæ quintæ anno. Secundum hæc obierit oportet anno tertio aut vltimo Olympiadis primæ & quinquageſimæ. At Soſicrates nonaginta annos vixiſſe volebat, ſi natus eſt ea Olympiade qua ſcripſit Apollodorus, deceſſit idem Olympiade quinquageſima ſexta. Oportet circa natalis eius annum non circa diem mortis variaſſe auctorum ſententias. Pro certo igitur ſumamus obiiſſe Olympiade quinquageſima octaua, ſi nonaginta eum vixiſſe annos concedimus ex Soſicratis ſententia, non trigeſima quinta, ſed trigeſima ſeptima Olympiade genitum dicamus neceſſe eſt. Quidam rurſus ea Olympiade inclareſcere cœpiſſe, non natum eſſe prodiderunt: Γεγονὼς πρὸ Κροίσου ἐπὶ λέ Ὀλυμπιάδος, κατὰ δὲ Φλέγοντα γνωριζόμενος ἐπὶ λζ. Vides auctorum diſcordiam. alij trigeſima quinta natum Olympiade ſcripſere, alij trigeſima ſeptima. Rurſus nonnulli hac vel illa Olympiade inclaruiſſe memorant. Si iam tum cognitum fuiſſe volumus, & nihilominus Olympiade quinquageſima octaua deceſſiſſe, longè nonagenario maior oportet fuerit, quum obiit mortem. Et ſanè vltra centum annos eum vixiſſe memoriæ prodidit Euſebius qui γνωρισμὸν eius non γένεσιν ſtatuit ad Olympiadem trigeſimam quintam: Θαλῆς Ἐξαμίου Μιλήσιος φιλόσοφος εἰς τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς ἐγνωρίζετο. λέγεται ζῆσαι ὑπὲρ τὰ ρ'. Hoc ſi verum eſt, iuxta Phlegontem, qui trigeſima ſeptima Olympiade eum innoteſcere cœpiſſe tradidit, aliquot viginti annorum fuerit. Clemens Stromate primo περὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα γενόμενον dicit. vixiſſe eo tempore indicat. Idem eſt γενόμενος ac γεγονώς. Diogenes: γεγονὼς κατὰ Κροῖσον, qui tempore Croëſi fuit. Idem Alexandrinus eodem Stromate narrat Thalem prædixiſſe eam eclipſim Solis quæ contigit ſub id fermè tempus quo Lydi & Medi prælium commiſerunt. εἰσὶ δὲ, inquit, οἱ χρόνοι περὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Demetrius Phalereus in Magiſtratuum Athenienſium, qui Ἄρχοντες dicebantur ἀναγραφῇ, ſcriptum reliquit Thaletem primum σοφὸν nominatum eſſe prætore Damaſia, quo tempore, & ſeptem ſapientes appellati ſunt. Diogenes: καὶ πρῶτος σοφὸς ὠνομάσθη ἄρχοντος Ἀθήνησι Δαμασίου, καθ' ὃν καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἐκλήθησαν. Damaſias autem prætor Athenis fuit anno primo trigeſimæ quintæ Olympiadis. Ergo Demetrius Phalereus eorum opinionem ad plenum confirmat, qui Thalem Olympiade trigeſima quinta, non γεννηθῆναι ſed γνωρισθῆναι contendunt. Quos Euſebius ſequutus eſt. Anno Damaſiæ magiſtratus qui fuit Olympiadis trigeſimæ quintæ primus, ſeptem Sapientes nomen ex numero inuenerunt, & inter eos primus indicatus Thales. Non igitur tunc natus, ſed notus primum eſt. Ab eo tempore ſi ad quinquageſimam octauam peruenit Olympiadem vltra centum annos vitam prorogaſſe cenſendus, vt diſertim Euſebius teſtatur. De Pherecyde Syrio, vt ad rem redeamus, non minor auctorum, immo etiam maior

BIBLIOTECA ... ROMA

diſcordia eſt. Ex iis quæ ſupra attigimus, concludere liceat priorem è vita migraſſe quàm Thaletem. Eum Pherecydem Thaletis præceptorem fuiſſe ex quorumdam veterum ſententia ſupra oſteodimus. Alij ſunt quibus placet Pythagoram auditorem ac diſcipulum Thaletis fuiſſe. Quæ multò maior pars eſt. Quinetiam ſepultum Pherecydem à Pythagora in Delo inſula volunt, & poſt iuſta funeri perſoluta, in Italiam reuerſum eumdem, ac paulo poſt inedia ſponte mortuum. Diogenes in vita Pythagoræ: Ἡρακλείδης δέ φησιν ἐν τῇ τῶν Σατύρου βίων ἐπιτομῇ μετὰ τὸ θάψαι Φερεκύδην ἐν τῇ Δήλῳ ἐπανελθεῖν εἰς Ἰταλίαν, καὶ πανδαισίαν εὑρόντα Μύλωνος τοῦ Κροτωνιάτου εἰς Μεταπόντιον ἐξελθεῖν, κἀκεῖ τὸν βίον καταστρέψαι ἀσιτίᾳ μὴ βουλόμενον περαιτέρω ζῆν. His coonſentanea ferè tradidiſſe Nicomachum auctor eſt Iamblichus in vita eius Philoſophi. Ibi narrar per abſentiam Pythagoræ, cum fortè Delum profectus eſſet ad procuraodum Pherecydem Syrium præceptorem ſoum, qui in pedicolarem morbum ioeiderat, Pythagoreos omnes in Italia internecioni datos fuiſſe, ac combuſtos, facientibus maleuolis quibuſdam, quos reiecerat olim Pythagoras, nec in diſciplinam recipere voluerat. Pythágoram defuncto Pherecyde ac ſepulto, quum vſque ad mortem illi adſtitiſſet, in Italiam repedaſſe, atque ibi non diu poſt reditum, ioedia ac mœrore vitam finiſſe, quod diſcipulos partim extinctos partim diſpetſos, totumqoe ὁμακόϊον diſſipatum reperiſſet: Ὡς γὰρ Φερεκύδην τὸν Σύριον διδάσκαλον αὐτοῦ γενόμενον εἰς Δῆλον ἐπορεύθη νοσηλευσόμενος αὐτὸν ἀσθενῆ γενόμενον τῇ ἱστορουμένῃ τῆς φθειριάσεως πάθει, καὶ κηδεύσων, τότε δὴ οὗτοι οἱ ἀπογνωσθέντες, καὶ συνελθόντες αὐτοῖς, καὶ πάντας πανταχῇ διέφθαρσαν. Ita legeodus hic locus. Hæc ſi vera ſunt, non multum ſuperuixerit Pherecydi Pythagoras, ſed intra eiuſdem Olympiadis ambitum vterque obierit, vel etiam eodem anno. Et ſanè æquæuos fuiſſe & circa idem floruiſſe tempus vel inde colligere licet. Diogenes Laërtius tradit Pythagoram ἀκμάζειν κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. ab eodem traditur Pherecydem Syrium γεγονέναι κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα. vnius tantum luſtri Olympiaci differentia eſt. Non video, quî veriſimile ſit quod dicitur Pherecydem iſtum præcepiſſe Pythagoræ, cum eodem ambo tempore floruerint, nec longe alter ab altero deceſſerit. Hoc nempe modo & potuit Pythagoras Pherecydis præceptor eſſe. Pherecydes phtiriaſi moritor paulo ante Pythagoram. Non poteſt idem ille Pherecydes eſſe, cuius epiſtola extat ad Thaletem, qua illi perſcribit ſe morbo φθειριάσεως implicitum haud longe abeſſe à fine, quem in ſequentem diem certo ſibi ſtatutum ex illo morbo præſentiret. Φθειρῶν ἔβρυον πᾶς καί με εἶχεν ἠπίαλος. ἐπέσκηψα δ' ὦν τοῖς οἰκιήτῃσιν, ἐπήν με καταθάψωσιν, ἐς σὲ τὴν γραφὴν ἐνεγκεῖν. Mandaſſe ſe dicit famulis ſuis, vt poſtquam ipſum ſepeliſſent, epiſtolam hanc ad Thalem deferrent. ponamus commentitiam eſſe τὴν γραφήν. Antiquiſſimam eſſe dubium non eſt. & confictam ab aliquo oportet, cui opinio inceſſerit Pherecydem Syrium etiamnom ſoperſtite Thalete deceſſiſſe. Mortuus igitur hic Pherecydes ante Olympiadem quinquageſimam octauam, qua Thales mortem obiit, vt inter omnes fere cooſtat. At Pherecydes ille alter Syrius, qui tamen idem putatur, æquali æuo cum Pythagora floret & viuit, ac paulo ante mortem eius moritur, & tamen eius præceptor audit. Quæ profectò mira ſunt. Pythagoras, Euſebio moritur Olympiade ſeptuageſima. circiter eamdem Olympiadem obiiſſe Pherecydem oportet, ſiquidem Pythagoras ſtatim poſt ſepultum Pherecydem & exequias factas, in Italiam reuerſus, haud multo poſt ex viuis ſublatus eſt. Mirum profecto foret, ſi idem homo Thaleti & Pythagoræ æqoæuus eſſe potuerit. idemque prior Thalete, & paulo ante Pythagoræ obitum deceſſerit. Ex his omnibus tutiſſimum iudico concludere cum Androne Epheſio duo fuiſſe Syrios Pherecydas: vetuſtiſſimum alterum & Thaleti cootemporaneom, quem ioter ſeptem ſapientes quidam numerarunt expuncto Periandro. Hic Thaletis præceptor quibuſdam exiſtimatus. Hic erit Theologus Pherecydes, qui Θεολογίαν ſoluta oratione conſcripſit: propter quam primus proſari orationem condere inſtituiſſe creditur. Is inquam eſt qui phtiriaſi periit. Aliter æquè Syrius ſed aſtrologus cuius ἡλιοτρόπιον io inſula Syro adhuc extitiſſe ſua ætate teſtatur Diogenes. σώζεται δὲ, inquit, καὶ ἡλιοτρόπιον ἐν Σύρῳ τῇ νήσῳ. Quod erat parapegma, qua ſolſtitia & æquioctia, & ſiderum orientium occidentiumque ſignificationes per aliquot anoorum ambitum conſignabantur. Hic aſtrologos Pherecydes eodem fermè ætatis & gloriæ flore com Pythagora vigere potuit. Is eſt porto cui & conuenit quod Diogenes tradit, eum γεγονέναι κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα. quo tempore & Pythagoras floruiſſe notatur. Is etiam Pherecydes Hiſtoricus primus, quem circa idem tempus collocat Euſebius, ad Olympiadem nempe ſexageſimam. Nam & Clemeos Alexádrinos narrat Pherecydem Syrium de Dario Hyſtaſpis ſcripſiſſe, quando in Europam & Scythiam tranſiit à Scytharum rege miſſa illi fuiſſe ſymbola ea, qoæ ſupra diximus. Quod non poteſt in antiquum Syrium Pherecydem quadrare ac Theologum. Expeditiooem Darius in Scythiam ſumpſit circa Olympiadem ſexageſimam octaoam. Ergo poſt illam expeditionem ſcripſit ille Pherecydes Syrus, qui ne aſtrologus quidem poteſt eſſe, ſed erit Hiſtoricus ſiue mythiſthoricus Athenienſis, quem ſecundum Hiſtoriographum vocat Hieronymus, & ponit ad Olympiadem octogeſimam primam.

Quod eum Syrium indigetat Clemens planè deceptus eſt, & cum multis errauit, quibus placitum eſt Pherecydas confundere. Sed de illo Hiſtorico Pherecyde paulo poſt agam. Præter eum duo alij fuere Pherecydæ ambo ex inſula Syro, quos propterea quod & patriam eamdem habuere, & idem nomen, iiſdemque ferme temporibus vixere, pro vno habent veteres auctores quamplurimi. antiquior tamen fuit Theologos aſtrologus, ita quidem vt ille ſenex iſto iuuene fuerit. Hinc illa auctorum diuidia, qui eumdem Pherecydem Syrium tam diuerſis ac diſtantibus temporum interuallis cùm vixiſſe, tum obiiſſe memorant. Quod ex errore nominis & patriæ accidiſſe palam eſt. Rectè igitur Andron Epheſius, qui Diogene teſte, δύο φησὶ γεγονέναι Φερεκύδας Συρίους, τὸν μὲν ἀστρολόγον, τὸν δὲ θεολόγον υἱὸν Βάβυος, ᾧ καὶ Πυθαγόραν σχολάσαι. Theologum eſſe ait quem audiuit Pythagoras. omnes certè conſentiunt, qui de Pythagora ſcripſerunt eum fuiſſe auditorem ac diſcipulum Pherecydis Syrij. Genus Theologiæ quo Pythagoras philoſophatus eſt, prorſus conſimile fuit ei Theologandi rationi qua vſum eſſe Pherecydem veteres tradunt, & ipſe de ſe fatetur. Ea συμβολικὴ tota fuit & αἰνιγματική. Pherecydem etiam in morbo ſuo clinico procuratum à Pythagora & poſt mortem in inſula Delo ſepulturæ corpus eius mandatum conſtat inter omnes fermè. Diogenes: Ἀριστόξενος δ᾽ ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου, καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ φησί, τελευτήσαντα αὐτὸν ὑπὸ Πυθαγόρου ταφῆναι ἐν Δήλῳ. οἱ δὲ φθειριάσαντα τὸν βίον τελευτῆσαι. ὅτε καὶ Πυθαγόρου παραγενομένου, καὶ πυνθανομένου πῶς διακέοιτο, διαβαλόντα τῆς θύρας τὸν δάκτυλον εἰπεῖν χροῒ δῆλα. Hæc quæ de Pythagora produntur, quod Pherecydem audiuerit, quod in re præſenti fuerit, quando obiit, vel etiam quod eum ſepeliendum curauerit, hæc inquam nihil prohibent quin Pherecydes ante Thaletem deceſſerit, quod eius epiſtola declarat. Sic audiuit Pherecydem Pythagoras, vt & Thaletem ipſum, vtrumque admodum ſenem, iuuenis ipſe admodum. Obiiſſe fertur Pythagoras Olympiade ſeptuageſima, quum eſſet octogenarius. vt plerique tradidere, nonaginta annos natus. Si retro aſcendas, natalem eius deprehendes circa Olympiadem quadrageſimam octauam. Olympiade autem quinquageſima quarta potuit annorum eſſe viginti quattuor aut quinque circiter. Tum vacare quiuerit Thaletis & Pherecydis diſciplinæ quum ſenes iam ætatis vltimæ forent. Thales certè non ante Olympiadem quinquageſimam octauam, mortuus eſt, nonageſimum vel vt aliis placet, plus quàm centeſimum annum agens. paulo ante deceſſiſſe videtur Pherecydes, quem & procuraſſe in morbo, & mortuum ſepeliſſe potuit Pythagoras, ſed iuuenis vt dixi, & quum præceptoribus operam daret. eo tempore &

A Thaletem ſenè vidiſſe ac audiuiſſe teſtis eſt Iamblicus in eius vita. καὶ δὴ καὶ Θαλῆς ἀσμένως αὐτὸν προσήκατο. & paulo poſt, μεταδοὺς ὅσων ἐδύνατο μαθημάτων, τὸ γῆρας δὲ τὸ ἑαυτοῦ αἰτιασάμενος, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν προετρέψατο εἰς Αἴγυπτον διαπλεῦσαι, καὶ τοῖς ἐν Μέμφει, καὶ Διὸς μάλιστα συμβαλεῖν ἱερεῦσι. Si Thalem audiuit priuſquam in Ægyptum tranſiret, veriſimile eſt & Pherecydi tum operam dediſſe, qui eodem tempore æuum agitabat & fama ſapientiæ vigebat. Alioquin ridiculi ſunt qui Pherecydem vnum ex præceptoribus Pythagoræ faciunt, & tamen præceptori diſcipulum æquæuum conſtituunt, atque ambo pari ætatis ac fa-
B mæ flore viguiſſe volunt, & ſub idem tempus diem obiiſſe. Non omnes ſanè ſcripſere Pythagoram in Delo inſula tum fuiſſe clinico Pherecydæ adſiſtentem, quum factione Cyloniana extinctum eſt Pythagoreorum nomen in Italia vel maiore Græcia. Quod ſanè falſum eſt, & ortus error, vt dixi, ex eo quod duo Pherecydæ fuera Syrij quorum alter forte an tunc diem ſuum obierit. Nec rectè Eratoſthenes qui vnum tantum Syrium recenſuit, alterum Athenienſium: Ἐρατοσθένης δὲ ἕνα μόνον Σύριον, καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον γενεαλόγον. Nunc de iſto γενεα-
C λόγῳ diſquiramus. Hic eſt quem *ſecundum hiſtoriarum ſcriptorem* vocat Hieronymus ad Olympiadem octogeſimam primam, quaſi ille prior Hiſtoriographus fuerit, quum ex duobus Pherecydis Syriis alter θεολόγος audierit, alter ἀστρολόγος. De iſto Pherecyde non verè diceretur proſam orationem primum condere inſtituiſſe, cum Syrius antiquus de Theologia primus ſcripſerit oratione ſoluta. Sed inter antiquiſſimos & primos hiſtoricos rectè recenſeretur, vt fecit Strabo, qui tres iſtos nominauit Cadmum, Pherecydem & Hecatæum. De He-
D catæo hoc etiam proditum à nonnullis primum eum hiſtoriam condidiſſe. Suidas: Ἑκαταῖος ὃς πρῶτος ἱστορίαν ἐξήνεγκεν. Olympiade eum ſexageſima quinta inclaruiſſe ſcribit. Melius fortaſſe ad Olympiadem ſeptuageſimam coniiceretur. circa id tempus eum maximè emicuiſſe conſtat ex Herodoto, quum Darius bellum Ioniæ & Græciæ intulit, cum Ariſtagora quippe vixit qui belli Ionici fax fuit, à quo etiam ſæpè diſſenſit in eo bello gerendo & conſiliis pro bono patriæ capiendis. λογοποιὸν eum vocat. Quidam Protagoræ diſcipulum faciunt, ſed antiquior paulo Protagora videtur, quem,
E Apollonius in fama fuiſſe maximè circa Olympiadem octogeſimam quartam & Chronicis ſcriptum reliquit. Ergo etiam vetuſtior, vt apparet, Pherecyde hoc noſtro hiſtorico, quem Euſebius ad Olympiadem octogeſimam primam reponit. Sed iiſdem eos ætatibus, certè non multum diſtantibus vixiſſe perſpicuum eſt. mentionem faciebat Pherecydes Indathyræ Scytharum regis aduerſus quem bellum mouit Darius, non ſatis proſpero exitu. Sed

Σύριον iſtum Pherecydem perperam appellat Clemens, qui Athenienſis vel certè Lerius fuit Ἰδανθούρας, nomen illius Scythici regis apud Clementem. Herodoto eſt Ἰδάνθυρσος. fortè pro Ἰνδάθυρσος. Trogi abbreuiatori dicitur *Iancyrus* pro *Indatyrus* vel *Idanthyrus*. Sciendum eſt porro Pherecydem illum γενεαλόγον Athenienſem eumdem eſſe cum eo quem alij Λέριον fuiſſe malunt, quem vixiſſe ait Suidas paulo ante ſeptuageſimam quintam Olympiadem: Φερεκύδης Λέριος ἱστορικὸς γεγονὼς πρὸ ὀλίγου τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος. Euſebio δὲ πρὸς ἱστοριογράφος vocatur. Eo modo fuit Hiſtoricus quo Hecatæus, cui compar ætate extitit ac genere ſcribendi. Is enim Hecatæus etiam γενεαλογίας compoſuit. citatur ἐν τετάρτῃ, ἐν πρώτῃ γενεαλογιῶν apud Stephanum aliquot locis. Ceterum Pherecydem iſtum Lerium potius quàm Athenienſem fuiſſe ex charactere dicendi Ionico, quo fabulas ſiue hiſtorias compoſuit, auguror. Leros autem Ionici generis inſula. Scripſiſſe autem illum Ionica lingua apparet ex fragmentis quæ extant penes veterem Apollonij Scholiaſtem. vel vnum attuliſſe ſufficiet, ad hoc probandum In quinto Hiſtoriarum ita ſcripſerat: ἐπειδὴ Κάδμος κατῳκίσθη ἐν Θήβῃσι, Ἄρης δίδοι αὐτῷ, καὶ Ἀθηναίη τοῦ ὄφιος τοὺς ἡμίσεας ὀδόντας, τοὺς δὲ ἡμίσεας Αἰήτῃ. καὶ ὁ Κάδμος αὐτίκα σπείρει αὐτοὺς εἰς τὴν ἄρουραν Ἄρεος κελεύσαντος, καὶ αὐτῷ ἀναφύονται ἄνδρες ὡπλισμένοι. ὁ δὲ Κάδμος δείσας βάλλει αὐτοὺς λίθοισι. οἱ δὲ δοκέοντες ὑπ' ἀλλήλων βάλλεσθαι, κτείνουσι δὲ ἀλλήλους, καὶ θνήσκουσι πλὴν πέντε ἀνδρῶν. Οὐδαίου, Χθονίου, Ἐχίονος, Πέλωρος, καὶ Ὑπερήνορος. καὶ αὐτοὺς ὁ Κάδμος πολιήτας ποιεῖται κατοικίσας αὐτοὺς ἐν Θήβῃσι. Ex his perſpicitur non ſolum qua dialecto hic vſus ſit, ſed etiam quo dicendi charactere, & quale argumentum pertractarint hi ſcriptores qui inter primos proſæ orationis & Hiſtoriæ conditores numerantur. Quod & Strabo breuiter ſic indicauit his verbis quæ iam antea attulimus: ὅπου ποιητικὴν μιμούμενοι, λύσαντες τὸ μέτρον, τἆλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν οἱ περὶ Κάδμον. καὶ Φερεκύδη, καὶ Ἑκαταῖον. oratio eorum nihil aliud fuit, quam metrum lege ſolutum. Rhetores λελυμένην ἑρμηνείαν & διῃρημένην & εἰρομένην appellant, qua primi illi & antiquiſſimi Hiſtoriæ ſcriptores vſi ſunt in ſcribendo, cui opponunt τὴν κατεστραμμένην, qualis Rhetorom fuit, periodis vincta & circumciſa. Demetrius Phalereus vel quiſquis auctor eſt eius libelli περὶ ἑρμηνείας, qui ipſum inſcribit: ἡ δὲ ἑρμηνεία διῃρημένη καλεῖται ἡ εἰς κῶλα λελυμένη οὐ μάλα ἀλλήλοις συνηρτημένα ὡς ἡ Ἑκαταίου, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν Ἡροδότου, καὶ ὅλως ἡ ἀρχαία πᾶσα. Talis vtique oratio Cadmi & Pherecydis. exemplum ibidem ſubiicit ex initio Hiſtoriæ Hecatæi, quam ita ingreſſus eſt: Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται. τάδε γράφω, ὥς μοι ἀληθέα δοκέει εἶναι. οἱ γὰρ Ἑλλήνων λόγοι πολλοί τε καὶ γελοῖοι ὡς ἐμοὶ φαίνονται εἰσί Nihil ſimplicius ac ſolutius. Cola colis coaceruata & temere veluti ſparſa iacent, nihil habent quo inuicem apta cohæreant, & ad vnguem iuncta conueant. Si quis poëtæ alicuius præcipuè ex antiquis verſus ſoluat, & membratim veluti diſſipet ac diſijciat, idem color ſermonis exiſtet. Idcirco Strabo antiquiorem fuiſſe aſſerit, τὴν ποιητικὴν κατασκευὴν τοῦ πεζοῦ λόγου. Nam qui primi proſa oratione ac pedeſtri res condere aggreſſi ſunt, poëticam compoſitionem imitari ad eius exemplar ita properarunt, vt ſolutis ac diſcinctis verſibus ſimillima videatur eorum oratio. Quod ad argumentum ſcriptionis attinet, planè poëticum & fabuloſum. Res quippe eaſdem pedeſtri ſermone compoſuerunt, primi illi conditores hiſtoriarum, quas poëtæ multo ante verſibus perſequuti ſunt. Si poëtæ antiquiores Hiſtoricis & πεζολόγοις. vtique & poëtica compoſitio & phraſis, longe antiquior proſa & pedeſtri oratione Pherecydes duodecim libris totam hiſtoriam μυθικὴν complexus erat, nec enim vltra duodecimum librum Grammaticis citatum reperio. Peculiari opere γενεαλογίας deorum deſcripſerat, cui titulom fecit, Θεογονία. Quæ diuerſa fuit à Θεολογία Pherecydis Syrij, vt auctor diuerſus. ceteris libris genealogiam heroum & hominum ſubinde inſeruerat, quis cuius filius fuiſſet aut nepos, quo nomine ſæpè laudatur in Apollodori Bibliotheca, & apud Scholiaſtas Apollonij ſingulis ferè paginis Aliquot loca producam fidei faciendæ gratia. Apollodorus de Orione: Φερεκύδης δὲ αὐτὸν Ποσειδῶνος καὶ Εὐρυάλης λέγει. eodem libro de Triptolemo: Φερεκύδης δέ φησιν αὐτὸν υἱὸν Ὠκεανοῦ, καὶ Γῆς. lib. II. Ἄργον πανόπτην Ἀσκληπιάδης μὲν Ἀρέστορος λέγει υἱόν, Φερεκύδης δὲ Ἰνάχου, Κέρκωψ δὲ Ἄργου καὶ Ἰσμήνης. Atque alibi paſſim Acuſilaum quoque ſæpè in teſtimonium adducit, qui περὶ γενεαλογιῶν ſcripſerat, quo titulo citatur apud auctores Scholiorum Apollonij. Ipſe vero Pherecydes in ijſdem ſcholiis omnes implet paginas dum teſtis affertur ad fabulam aliquam aſſereodam vel γενεαλογίαν vel loci alicuius appellationem adſtruendam Nam & locorum etiam appellationes & vrbium κτίσεις interſperſerat mythologicæ ſuæ Hiſtoriæ, à quibus conditæ eſſent & denominatæ. Propterea non raro Straboni teſtis producitur ac Stephano. Φερεκύδη ſimpliciter nominant, & de Lerio ſiue Athenienſi intelligendum. Idem quippe γενεαλόγος Ἀθηναῖος, & Λέριος ἱστορικός. fortaſſe quibuſdam ſic dictus quod Athenis μέτοικος fuerit. Eamdem planè materiam libris illis hiſtoricis & genealogicis exequutus fuiſſe videtur quam poſtea Apollodorus Bibliotheca ſua pertractauit, antiquam ſcilicet μυθολογίαν omnium ætatum & Græciæ populorum. Quod vnicum fuit ἐπικοῦ κύκλου argumentum. Pherecydes inter primos extitit qui fabulas illas hiſtoricas proſa oratione expoſuit. Poëtæ quippe qoi ἐπικὸν κύκλον compoſuerant & Cadmo & Phe-

cyde, & cæteris qui pedeſtri ſermone eamdem rem explicare ingreſſi ſunt, antiquiores inueniuntur. Apollodorus vltimus eorum quod ſciam extitit qui in eo argumento proſa oratione tractãdo verſati ſunt, cuius Bibliotheca nihil aliud fuit quam Epicus Cyclus pedeſtri ſermone compoſitus. Inde incepit vnde Κύκλος ἐπικός; ibi deſinebat, vbi ille finem fabulandi fecit. Proclus apud Photium: Ἐπικὸς Κύκλος ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς οὐρανοῦ καὶ γῆς μυθολογουμένης μίξεως. & paulò poſt: καὶ περατοῦται ὁ Ἐπικὸς Κύκλος συμπληρούμενος ἐκ διαφόρων ποιητῶν μέχρι τῆς εἰς Ἰθάκην ἀποβάσεως Ὀδυσσέως. Finis errorum Vliſſis, etiam finis erat **B** Cycli Epici, principium eiuſdem: Θεογονία id eſt deorum generatio ex Cœlo & Terra originem ducentium. Apollodorus quoque in iis quæ hodie reſtant ſic exorſus eſt: οὐρανὸς πρῶτος τοῦ παντὸς ἐδυνάστευσε κόσμου. γήμας δὲ γῆν ἐτέκνωσε πρώτους τοὺς ἑκατόγχειρας προσαγορευθέντας. idem prorſus exordium ἐπικοῦ κύκλου. Proclus ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς οὐρανοῦ καὶ γῆς μυθολογουμένης μίξεως. ἐξ ἧς αὐτῷ καὶ τρεῖς παῖδας γεννίσκουσιν ἑκατόγχειρας καὶ τρεῖς ἀποτίκτουσι Κύκλωπας. ita legendus ille locus qui vulgo apud Photium deprauatiſſimus ſic legitur: ἐξ ἧς αὐτῷ καὶ τρεῖς παῖδας γινώσκουσι. γεννίσκειν idem eſt quod γεννᾶν. vt γαμίσκειν, πλίσκειν & ſimilia. Sequitur **C** apud Apollodorum, μετὰ τούτους δὲ αὐτῷ τίκτει Κύκλωπας. Vt hinc colligas eum per omnia ſequutum eſſe μαθητείαν & ἀκολουθίαν τοῦ ἐπικοῦ Κύκλου. Ibi etiam finiuit opus vbi Κύκλος carminum deſinebat, in excenſione Vliſſis ad Ithacam. Photius de Apollodoro, quoniam librorum eius finis hodie deſideratur: καὶ καθόλου μέχρι τῶν τρωικῶν καὶ ἀνδρῶν ἡρώων πρὸς ἀλλήλους μάχας καὶ ἔργα ἐπιτρέχων· καὶ τῶν ἀπὸ Τροίας πλάνας ἡρώων, μάλιστα δ' Ὀδυσσέως εἰς ὃν αὐτῷ καὶ ἡ ἀρχαιολογία καταλήγει. Ex his perſpicuè cognoſci poteſt Apollodori Bibliothecas nihil aliud fuiſſe **D** quàm σύνοψιν & ἐπιτομὴν Cycli Epici. Quod opus quum hodie diſtribuatur in tres libros, vnico tamen libro comprehenſum fuiſſe videtur indicare Photius, qui βιβλίδιον appellat, nec meminit ſectionis in plures libros. Idem prorſus argumentum fuit Pherecydis Hiſtorici operis, fabulæ nempe poëtarum quod an ſimiliter pertexuerit, ordinémque Cycli ſequutus ſit, incertũ. Quod etiam dici poteſt de Cadmo, Hecatæo, & aliis qui ποιητικὴν ὑπόθεσιν oratione ſoluta perſcripſere. Θεογονίαν Pherecydes contexuit, quem titulum poſſet aliquis pertendere, omnium errorum eius fuiſſe quibus fabularem Hiſto- **E** riam complexus eſt. Nam & Apollodori de eadem re liber Βιβλιοθήκη ἢ περὶ θεῶν inſcribebatur, à nobiliori ſcilicet parte & quod à deorum generatione & prima eorum origine auſpicium operis ſumpſerat. Sed puto θεογονίαν peculiare opus extitiſſe. Quo vſque perduxerit mythologiam ſuam, æque incompertum. Vſque ad librum duodecimum citatur à Grammaticis nec vltra inuenio. In eo duodecimo libro Perſei, & Acriſij Danaeſque Hiſtoriam tractauerat, vt ex ſcholiis

A veteribus cõſtat ad IV. Argonauticõn. Potuit & ad Troica vſque tempora deſcendere, vel etiam inferius. Mythicum tempus vſque ad primam Olympiadem deducit Varro, & inde Hiſtoricum facit incipere. Epicus Cyclus Vliſſis in patriam reditu μυθικὴν πραγματείαν terminauit. Quem ſequutus eſt Apollodorus. Ante Apollodorum multi alij eadem ſerie atque ordine quo Cyclus Epicus mythiſtoricã negotiationem ſtilo pedeſtri concinnauerunt, eodem etiam ſeruato titulo. Dionyſios quidam κυκλόγραφος Tzetzæ laudatur Chiliade XII. qui κύκλον fabularũ ſcripſerat.

B

Τούτου μιᾷ δὲ γνώμῃ Ὅμηρος ὑπεῖξε,
Ὁ κατὰ τὸν Διονύσιον ἄνδρα τὸν κυκλόγραφον
Ἐπὶ τῶν δύο στρατιῶν λεγόμενος ὑπάρχειν
Θηβαϊκῆς Ἑλληνικῆς τε τῆς διὰ τὴν Ἑλένην.

Dionyſius ille Mileſius fuit, quem ſæpe Apollodorus & Scholiaſtes Apollonij citant. Poëtam fuiſſe vulgo viri doctiſſimi perperam ſibi perſuadent. Apud Athenæum Dionyſius Samius περὶ Κύκλου allegatur. ſed falſus titulus, legendum quippe, περὶ Κύκλωπος, vt alio loco rectiùs habetur. Dionyſius autem Mileſius non κύκλους ſed κύκλον ſcripſerat, quia Ἐπικὸν Κύκλον proſa oratione diſſolutum expo- **C** ſuerat. Scholiũ vetus ad Iſthmionicas, Διονύσιον ἐν πρώτῳ Κύκλων appellat. ita ſcribendum, non ἐν πρώτῳ Κύκλων. Ceterum grauiſſimè errant ſi qui putarunt Κύκλον Ἐπικὸν nomen inueniſſe, quod Græci κύκλον vel κυκλικὸν ἔπος vocauerint perpetuum de aliqua materia carmen, vnaque ſerie deductum. Κύκλος ἐπικὸς non vnius carminis aut poëmatis appellatio fuit, ſed plurium. Κύκλος Ἐπικὸς ex multis diuerſorum poetarum operibus compoſitus ferebatur, vt ex Photio liquidius colligitur quam quidquid liquidiſſimum eſt. Ita enim de Procli Chreſtomathia loquitur: λέγει δὲ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευσαμένων τὸν **D** ἐπικὸν κύκλον. Non igitur vnius poematis nomen ὁ Κύκλος Ἐπικὸς ſed multorum. Ποιηταὶ τοῦ κύκλου vocantur apud veteres, ex quibus concinnatum erat illud σύνταγμα μυθολογικόν. Clemens Alexandrinus in primo Stromate: καὶ ταῦτα μὲν προηχθημεν εἰπεῖν, ὅτι μάλιστα ἐν τοῖς παλαιοῖς ... τοῦ Κύκλου ποιητὰς ... Si ſeorſim ſumas ſingulorum poetarum carmina qui Κύκλον componebant, non ipſa per ſe κύκλον faciebant, nec Κύκλου appellatione proprie donabuntur, ſed omnia ſimul iuncta & in vnum corpus redacta. Falluntur ergo viri doctiſſimi qui notant perpetuum vnum ali- **E** quod carmen auctoris vnius de aliqua vna re contextum κυκλικὸν ἔπος dici propter ἀκολουθίαν vel Κύκλον. Qui μικρὰν Ἰλιάδα ſcripſit à gemino ouo Ledes ad excidium vſque Troiæ poema ſuum deduxit, Putant hoc eſſe κύκλῳ eam hiſtoriam docuiſſe, & propterea id poema Κύκλον à Grammaticis vocari. Iterum dico, falluntur. Nec κύκλος poema illud μικρᾶς Ἰλιάδος per ſe vocatum eſt, niſi quatenus pars Κύκλου fuerit, & vnum ex illis poematibus quibus contextum eſt corpus Ἐπικοῦ Κύκλου. Multa poemata variorum auctorum conſti-

tuerunt Ἐπικὸν Κύκλον. Photius de Proclo: λέγει δὲ ὡς τοῦ Ἐπικοῦ κύκλου τὰ ποιήματα διασώζεται καὶ σπουδάζεται τοῖς πολλοῖς, οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. Epicus ille Cyclus à prima coniunctione Cœli & Terræ, vnde deorum turba nata eſt, vſque ad Vliſſis reditum totam Græcorum Mythologiam comprehenderat. Fac vnum eumdemque poetam ſimile aliquod poema ediſſe, quo vniuerſa illa Mythologia contineretur, eodem ordine pertexta, non tamen κύκλου nomen, id genus poematis iure ſibi vindicaret, quātuuis continua ſerie ab eodem initio, ad eumdem finem deductum. Sed Κύκλος appellatus, quod ex multis conſtaret poematis. Præterea ἀκολουθία illa, quam tantopere priſci illi commendarunt in illo Ἐπικῷ Κύκλῳ, non in ſingulis tantum poematis & earum rerum ordine, quas ſinguli perſequuti ſint, fuiſſe videtur, ſed in ipſa potius poematum connexione, iuxta fabularum ordinem & temporum ſeriem concinne & cōuenienter aptata, atque inter ſe iuncta. Alios Θεογονίαν ſcripſerat, alios Τιτανομαχίαν, alius Γιγαντομαχίαν, alios Argonautica, alius Θηβαΐδα, alius Θησηΐδα, alius Iliada, alius denique aliud opus mythologicum ediderat, vt non vnius ætatis ita nec vnius nationis. His adde Φορωνίδα, Αἰθιοπίδα, νόστον Ἑλλήνων, & multa præterea alia, quorum meminere veteres. Ea omnia poemata velut in choro homines, vel in corona flores, dicenter inuicem iuncta, ἀκολουθίαν ac ſeriem totius μυθολογίας, à mundi principio ad Troica vſque tempora, ac reditum Vliſſis oſtendebant. Vt κύκλος ἐπικὸς dictus eſt, qui κύκλος erat totius mythologiæ, ita κύκλος παιδείας appellabatur olim omnium artium liberalium & ſcientiarum orbis. Qui vnam ſcientiam quamuis perfectè callet, non tamen κύκλον illius ſcientiæ tenere dicatur, ſed qui eas omnes nouerit, quæ connexæ inter ſe ſunt, & orbem illum ſiue κύκλον efficiunt. ἐγκύκλια μαθήματα & κύκλια dicta illa omnia, quę Cyclū eum conſtituebant. Tzetzes Chiliade xi.

Ὁ κύκλος καὶ συμπέρασμα πάντων τῶν μαθημάτων,
Γραμματικῆς, ῥητορικῆς, αὐτῆς φιλοσοφίας,
Καὶ τῶν τεσσάρων τεχνῶν τῶν ὑπ' αὐτὴν κειμένων,
Τῆς ἀριθμούσης μουσικῆς καὶ τῆς γεωμετρίας,
Καὶ τῆς οὐρανοβάμονος αὐτῆς ἀστρονομίας.

Heſychius: ἐγκύκλια μαθήματα, τὰ ἔξω. Notum eſt, quam ſcientias vel artes antiqui Eccleſiæ patres nomine τῶν ἔξω μαθημάτων intellexerint, eas nempe quas ſuprà verbis Tzetzis enumerauimus, quæ κύκλον παιδείας efficiebant, καὶ τὸ συμπέρασμα. Ita κύκλιοι ποιηταὶ & κυκλικοὶ vocabantur omnes illi qui ad κύκλον ἐπικὸν componendum in vnum corpus congregati fuerant. Epigramma vetus:

Τοὺς κυκλίους τούτους τοὺς αὐτὰρ ἔπειτα λέγοντας,
Μισῶ λωποδύτας ἀλλοτρίων ἐπέων.

Et poemata eorum κυκλικὰ & κύκλια, vnde κυκλικὴ Θηβαΐς, non illa Antimachi, ſed alterius authoris. *Scriptor Cyclicus* Horatij eodem referend[illegible] *Orbem mythologiæ* Latine liceat voca-

A re illum ἐπικὸν κύκλον, vt *orbem diſciplinæ & ſcientiarum* iidem Latini dixerunt, qui Græcis κύκλος παιδείας appellatus eſt, vnde vnica voce ἐγκυκλοπαιδεία, ſic *virtutum orbis* pro omnibus virtutibus Valerio Maximo, lib. 1. cap. vii. de Auguſto: *alteri vero longus adhuc terreſtrium virtutum orbis reſtabat.* Connexio quædam & cognatio inter ſe eſt ſcientiarum, ac veluti in choro κυκλίῳ manibus per mutua nexis aptæ inuicem cohærent. Inde κύκλον illum παιδείας appellatum conſtat. Nam κύκλος eſt χορός. Non omnis tamen chorus κύκλος, ſed ſolus dithyrambicus. Nam chori
B Tragici & comici fuere τετράγωνοι, qui κατὰ ζυγὸν καὶ στίχον diſponebantur. De quo multa nondum vulgata docemus in libro de Muſicis inſtrumentis veterum, quæ heic repetenda non videntur. Dithyrambicus igitur chorus κύκλος proprie dictus à forma circulari. Heſychius: κύκλοι, χοροί, ἢ ὄχλοι. Idem alibi: χορός, κύκλος, στέφανος. Nota χορὸν etiam exponi στέφανον. Nam corona etiam κύκλος. Iuuenalis:

—— *Coronæ*
Magnum orbem.

Apion apud Athenæum ſcribit coronam Græcis appellatam χορωνὸν, voce certe à χορὸς
C deducta. Quod ego de rotunditate chori exponerem, ipſe aliter exponit, vt igitur in choro circulari qui cantant manibus conſertis aptè inuicem iuncti vnum orbem efficiunt, ita ſcientiæ inter ſe cognatæ & connexæ veluti chorum ducunt, qui κύκλος παιδείας dicitur. Donatus ad illud poetæ, *reſtim ductans ſaltabis. Luſus eſt*, inquit, *natus ab eo fune quo introductus equus Durius in Troiam eſt, quum nexis manibus fune chorum ducunt ſaltantes. Hoc à quibuſdam dicitur. Sed ego puto conſertos choros puellorum puellarumque cantantes reſtim ducere exiſtimari.* ab ea ergo ſerie & ordine conſerti
D chori dictus eſt κύκλος ἐπικὸς vt & κύκλος παιδείας. Niſi quis malit à ſerie qua, inter ſe nexi ſunt in corona flores, quæ & ipſa κύκλος. Latini *ſerta* vocarunt corollas à *ſerendo ſeriene*, vt Plinius teſtatur. Vetuſtiſſimus poeta Meleager στέφανον ἐπιγραμμάτων olim edidit, & inſcripſit, quem ex omnibus antiquis Epigrammatariis contexuerat, ordine alphabetico poſitis eorum nominibus ac ſingulis poetis cum totidem floribus compoſitis ac comparatis. Ad eius exemplum Philippus poſtea ſimiliter parem Epigrāmatum στέφανον compoſuit, & vulgauit ex omnibus poetis qui poſt Me-
E leagrum vſque ad ætatem ſuam vixere. Eos ſequutus & imitatus Agathias ſimilem Epigrammatum συναγωγὴν concinnauit ex recentioribus compilatam Epigrammatariis, eamque ſub certis materiarum titulis redactam, Κύκλον νέων ἐπιγραμμάτων inſcribi notat Suidas: Ἀγαθίας συνέταξε τὸν Κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὃν αὐτὸς συνέλεξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν. ipſe Agathias in præfatione illius operis στέμμα vocat, id eſt coronam.

—— μιῇ δ' ὑπὸ σύζυγι βίβλῳ
Ἐμπελίην ἤθροισα πολυξείνοις ἀγλαΐαις

Καὶ

Καὶ τοῦτ' ἐξ ὀλίγων πλυαστρὶς αἰθερ᾽ ἀγλίεξας
Σπέμμα σοι δίμυθον κατηρμοσα Καλλιστεύς.

In ſcripto ipſo codice vocatur συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων. hoc modo: Αγαθίυ σχολαστικοῦ Ασιανοῦ Σμυρναίου Συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Sic στέφανος & κύκλος & συλλογὴ Epigrammatum idem eſt. Nec dubium porro, quin collectio illa poetarum, qui mythologicam hiſtoriam contiouarant, in vnum corpus ſeu πλέγμα redacta, κύκλος ἐπικός appellata fuerit, à ſerie & ordine pari quo conſertis manibus tenentur in Choro circulari canentes pueri puellæve, vel in corona nexi flores habentur. Vt plures flores coniuncti contextique inuicem vnum corpus efficiunt, qui κύκλος, vt plures perſonæ manibus per mutua connexis chorum conſtituunt, qui etiam κύκλος eſt, ſic multa Epigrammata κύκλον ἐπιγραμμάτων, & multa poemata ἐπικὰ ſimul coniuncta corpus illud condiderunt, quod κύκλου ἐπικοῦ nomine olim appellatum eſt. Quemadmodum in collectionibus Meleagri Philippi & Agathiæ non ſinguli ſeorſim poetæ στέφανον efficiunt ſiue κύκλον, ſed omnes ſimul iuncti; nec enim flos vnus coronam facit, vt nec homo vnus chorum conſtituit: ita in eo compilando corpore mythologico, non vnus aut alter poëta κύκλον nominari dedit, nec ſingulorum poetarum poemata κύκλος fecere, ſed vniuerſi in vnum coacti & congeſti Κύκλον ἐπικὸν conformarunt. Hæc veriſſima ſunt. Περίοδος idem quod κύκλος. In Græcia quatuor agones ſacri olim fuere. Qui eos omnes quatuor ordine viciſſet, Περίοδον viciſſe dicebatur, quaſi dicas κύκλον ἀγώνων. Qui Olympia tantum vicerat aut Pythia, non ille Periodi victor dicebatur, ſed omnes oportebat viciſſe. Athenæus: ἐνίκησε δὲ καὶ τὴν περίοδον ἅπασαν. Hæc περίοδος de ſolis quatuor ſacris certaminibus, Pythijs, Iſthmijs, Nemeis & Olympiis dici conſueuit. Plutarchus: οὐ μόνον τὴν περίοδον νενικηκὼς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἀγῶνας. Hinc περιοδικοὶ στέφανοι, quos reportauerant ſacrorum illorum certaminum victores. Scholiaſtes Pindari ad Iſthmionicas Od. xi. διὰ τῆς ᾠδῆς σημαίνεται, ὅτι στεφάνους ἔσχεν ἑκκαίδεκα, ἀλλ' οὐχὶ περιοδικούς· vbi περιοδικοὶ στέφανοι ſunt ſacrorum certaminum coronæ. Ibidem περιχώρους ἀγῶνας appellat qui non ſunt ἱεροὶ, nec περιοδικοί. οὐ γὰρ, inquit, ἱεροὺς ἀγῶνας νενίκηκεν ὁ Αρισταγόρας, ἀλλὰ περιχώρους. Ita ſcribandum, & paulò poſt in eadem præfatione: εἰ δὲ ἀποδιαμνημονεύεται, ὅτι περιχώρους ἀγῶνας ἐνίκα τοὺς ὄντας, οὐ διὰ τῶν ἀθλητῶν. Locus Odæ quem ſignificat ita legitur: ἐκ δὲ περικτιόνων ἑκκαίδεκα Αρισταγόραν ἀγλααὶ νῖκαι πάτραν τ' εὐώνυμον ἐστεφάνωσαν πάλᾳ, καὶ μεγαλαυχεῖ παγκρατίῳ. vbi περικτίονες ſunt περίχωροι, & vicinarum vrbium. Inde interpretatus eſt eum Ariſtagoram, ſedecim victorias retuliſſe è ludis & agonibus vicinorũ oppidorum, qui ſacri non erant, ſed ἀργυρῖται & θεματῖται. At in ipſo textu ſedecim antagoniſtas habuiſſe eumdem vult ex vicinis oppidis, contra quos Lucta & Pancratio coro-

A natus eſt. In ſingulis ferè vrbibus Græciæ, certamina celebrabantur, qui non erant ἱεροὶ ἀγῶνες, ſed in his certabatur propter aliquod præmium: & in Marathone, Phialæ argenteæ dabantur victoribus: alibi clypei ærei, vt in Iunoniis ludis, quæ Argis celebrabantur. Vnde Ἀσπίδα Ἥρας viciſſe dicebantur. & Agon ipſe Ἀσπὶς ἐν Ἄργει. In vrbe Pellene Θεοξένια, vel Ἑρμαῖα, quibus ἆθλον erat. Læna. Æginæ Αἰάκεια, qui agõ fuit, Ἀμφορίτης, quod amphoræ donarentur victoribus. In aliis certaminibus tripodes ænei proponebantur. vix vlla erat vrbs

B Græciæ, quin aliquod in ea certamẽ agitaretur, poſitis in medio præmiis, qui omnes agones θεματῖται, & ἀργυρῖται & χρηματῖται dicebantur. Soli quatuor, quos ante nominauimus ἱεροὶ per Græciam fuere & εἰσελαστικοί, quibus præmium non aliud propoſitum præter coronã. Ideo & φυλλῖται, vel φυλλίνας dicti. ijdemque & περιοδικοί, quod qui eos omnes agones vicerãt, περίοδον feciſſe dicebantur, & περιοδονῖκαι appellabantur. Romani Imperatores & alios aliquot agoões eodem iure donauerunt, vt ἱεροὶ ſcilicet eſſent ac vocarentur, qui tamen nunquam periodo comprehenſi ſunt. De quibus

C nos alibi. vt igitur περίοδον ἀγώνων id eſt κύκλον feciſſe dicebatur, qui quatuor illa certamina ordine vicerat, ita & κύκλον παιδείας confeciſſe dictus olim videri poſſet, qui in orbe & circuitu per omnes ſcientias tranſierat, eaſque perdidicerat. Sic qui multa per limina ſalutationes potentiorum mane obibat, περίοδον facete vocabatur. *Orbem* appellat Iuuenalis:

—— *donec totum iam turba peregerit orbem.*

Medici etiam περιοδευταὶ nominati, qui vrbes & mercatus circuibant medicinæ faciendæ gratia. Sed & circumforanei propolæ hoc no-

D mine cenſeri poſſunt. Verum nihil hæc ad Κύκλον ἐπικὸν, qui ex ea ratione dictus eſt, quã ſuprà diximus. Et verius eſt, vt etiã κύκλον παιδείας eadem de cauſa appellatum putemus. Falſiſſimum igitur quod tantopere adſtruere conati ſunt docti viri, κυκλικὸν poema illud dici, quod totam hiſtoriam ab ipſis initiis ad finẽ vſque ordine recitat, vt ſi bellum Troianum à gemino ouo exordiaris. Ita quidem fecerunt poatæ, ex quibus Κύκλος ἐπικὸς compoſitus eſt, & κυκλικοὶ ipſi dicti, vt eorum poemata κυκλικὰ, non quod eiuſmodi narratio, ab initio ad finem ordine perducta, κυκλικὴ vel κύκλος appellaretur, ſed quod partem κύκλου facerent: cur

E enim poeſis quæ rem ita exponit κυκλικὴ diceretur? Certè etiam hiſtoria proprio ſuo nomine κυκλικὴ & κύκλος vocata eſſet: nam eius propriũ eſt ordinem temporũ, quo quæque res actæ ſunt, in iis exponendis ſeruare. Crinagoras Epigrãmate nõdũ edito Ἴτεα κύκλον in Geographia vocat τὴν περιήγησιν, quæ ſingulas prouinciæ vnius regiones, vrbes & loca ordine exequitur ac deſcribit, nihilque relinquit intactum, ſed minima maxima circũvehitur. cui reſpõdẽt in itinere maritimo οἱ περίπλοι: vnde multi extitere τῶν περίπλων, & περιηγήσεων ſcriptores. Περιόδους etiã vocauerũt, vt Ἀσίας περίοδος liber quo omnia Aſiæ oppida, flumina, mores,

& loca memorabilia ordine expoſita continebantur. Epigramma ſic habet:

Πλεῖν μοι ἐν Ἰταλίαν ἐντύνεται, ἐς γὰρ ἑταίρους
Στέλλομαι ὧν ἤδη δηρὸν ἄπειμι χρόνον,
Δίζημαι δ' ἡγητῆρα περίπλοον, ὅς μ' ἐπὶ νήσους
Κυκλάδας, ἀρχαίην τ' ἄξει ἐπὶ Σχερίην
Σὺν μοι ἀλλὰ Μένιππε, λάβευ φίλος, ἵστορα κύκλον
Γράψας, ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης.

per ἡγητῆρα περίπλοον intelligit περιηγητὴν, qui per ſingula ducit, & circumuehitur, memorabilia quæque ac viſenda oſtendens ac deſcribens. Hinc Περιηγητὴς Dionyſius. Sed oræ maritimæ circumductorem verbis illis deſignauit Crinagoras, quia nauigare in Italiam parabat. In ea nauigatione ac circumuectatione inſularum quam facturus erat, rogat Menippum vt ſibi operam adiutricem nauet cõſcripto periplo itineris, qui omnia memoratu ac viſu digna ordine exponeret. Ἵστορα κύκλον vocat, quem περίπλουν, vel περιηγητὴν propriè appellarunt. Hic eſt Menippus Pergamenus inſignis Geographus, qui periplum interni maris tribus libris deſcripſerat, quibus non tantum Geographica, ſed etiam hiſtorica pertractarat. Marcianus Heracleota: Μένιππος δὲ ὁ Περγαμηνὸς, καὶ αὐτὸς τῆς ἐντὸς θαλάσσης περίπλουν ἐν τρισὶν ἤθροισε βιβλίοις, ἱστορικήν τινα, καὶ γεωγραφικὴν ἐπίδειξιν ἐπαγγελίαν. Opus illud Menippi intellexiſſe Crinagoram dubio procul eſt. & Περίπλουν illum, ἵστορα κύκλον appellauit. Poëtæ qui Κύκλον conſtituebant, haud ſecus ac περιηγηταὶ γεωγραφικοὶ & ἱστορικοὶ ſingula quæque in fabulis narrandis ordine ſuo exponebãt, non propterea tamen ſingulæ huius corporis ac collectionis partes κύκλοι appellatæ, ſed totum corpus ex omnibus conſtans, Κύκλος. Ceterum aliud eſt κύκλῳ λέγειν: nec inde appellationem inuenit Epicus Cyclus. Qui à Chao diuum amores narrat, vel prima Cœli & Terræ coniunctione τῆς θεογονίας originem reperit, non κύκλῳ λέγει, nec κύκλῳ διηγεῖται. Aliud quippe eſt κύκλῳ λέγειν. Apud Ariſtotelem Rhetoricorum III. ſerui deprehenſi κύκλῳ λέγουσι, qui per circuitus & ambages rem circumagunt, nec eam ſimpliciter vt geſta eſt eloquuntur, nec ad interrogata reſpondent. Quod vno verbo κυκλοῦν & ἀνακυκλοῦν Græci dicunt, & κυκλολογεῖν. id eſt, *rem circumloqui*. Poëta κύκλῳ λέγει qui multa ἐπεισόδια inducit, quibus drama producit. Certè ſi κύκλος ἐπεισοδίων eſt, vt viri illi doctiſſimi aſſerũt, nulli minus poëtæ κυκλικοὶ, quam qui hoc nomine propriè cẽſentur. Homerus ipſe omnium κυκλικώτατος, cuius tota poëſis ἐπεισοδιώδης. Ab irato Achille ad interfectum Hectorem viginti quattuor libros impendit, quum paucioribus voluminibus poëta Cyclicus totum decennale bellum & *Troiæ haloſin* potuerit abſoluere. Et ſanè poeta Cyclicus nihil κύκλῳ λέγει, ſed ſine vlla varietate aut ἐπεισοδίῳ rem ſicut geſta eſt ſimpliciſſime enarrat, & prorſus hiſtorico more. Quippe Hiſtorici qui πραγματικῶς acta exponunt longè magis laciniosa vtuntur oratione quam quilibet poeta è Cyclicis. Iſidorus: *Cyclus Paſchalis vocatus, eo quod in orbe digeſtus ſit, & quaſi in circulo diſpoſitum ordi-*

A *nem complectatur annorum ſine varietate, & ſine vlla arte: vnde factum eſt vt cuiuſque materiæ carmina ſimplici forma facta, Cyclica vocarentur*. Legerat ſine dubio Iſidorus κυκλικὸν ποίημα dictum, quod ſimplici forma factum eſſet, ſine vlla arte & varietate. talia erant omnia carmina τοῦ κύκλου, cuius & ſingula poemata κυκλικά. Non tamen Κυκλικὰ dicta, quia ſimplici forma facta eſſent, ſed quod partem Κύκλου ἐπικοῦ facerent, quem inepiè à Cycli Paſchalis ſimilitudine vocarum ſciſcit, quum nec Cyclus Paſchalis ab illo Cyclo carminum appellationem vlla ſimilitudinis ratione inuenerit. Nullum igitur
B ſingulare poema Κύκλος. Ab ordine ita dici non potuit, alioquin & Hiſtoria κύκλος eſſet, ab ἐπεισοδίοις & κύκλῳ διηγεῖσθαι multo minus. Quãdoquidem ordine rem Cyclicus enarrabat ſine ἐπεισοδίοις & ambitu. Falſiſſimum porro & illud eſt quod adnotant non ſolum ἔπος Κυκλικὸν dictum, quod omnes poetarum fabulas ſerie interrupta continebat, ſed etiam quodcunque poema iuſtum Heroicum. Hoc ſi verum eſt, haud ſanè rationem video, cur Græci poema aliquod Κυκλικὸν, poetas κυκλικοὺς vocauerint ad differentiam aliorum poetarum. Si
C omne poema Heroicum Κυκλικὸν appellatum eſt, Homerus æquè Κυκλικὸς fuit, ac μικρᾶς Ἰλιάδος auctor. Heſiodus denique ipſe etiam Κυκλικὸς, Panyaſis, Antimachus, Chœrilus, Apollonius Rhodius & omnes alij, quicunque iuſtum aliquod opus Heroico carmine compoſuerunt. Vt Homeri poeſin κύκλον appellatam probent, Ariſtoteli teſtimonium denunciant, qui priore libro τῶν ἐλέγχων falſi ſyllogiſmi exemplum his verbis adfert: ὁ δ' ὅτι Ὁμήρου ποίησις σχῆμα διὰ τοῦ κύκλου ἐν τῷ συλλογισμῷ· ὁ δ' ἐν μεσότητι ἀληθὴς συλλογισμός. En teſtem idoneum, & omni exceptione maiorem. Certè ſi ita ſcripſiſſet, nihil contra hiſcere liceret. Sed quis credat
D Ariſtotelem Homeri ποίησιν ſub nomine Κύκλου propoſuiſſe, quin vetuſtas omnis literatæ & Criticæ Græciæ Homeri carmina ab appellatione Κύκλου ſecluſerit, & ἀπὸ τῶν κυκλικῶν ποιημάτων diſtinxerit? Mendum irrepſiſſe verbis illis Ariſtotelis plus quam certũ eſt, & pro ignobilis poëtæ Cyclici nomine, ſuppoſitum ab imperitis celebratiſſimi omnium poëtæ nomen. Scripſiſſe igitur Ariſtotelem non ſuſpicor ſed affirmo, τὰ ἔπη τὰ Εὐμήλου κύκλος, ὁ κύκλος σχῆμα, τὰ ἔπη οὖν τὰ Εὐμήλου σχῆμα. Facili ratione potuit imperitus aliquis Græculus, pro Eumelo quem non nouerat, Homerum omnibus cognitiſſimum reponere. Apud
E alios etiam auctores memini notaſſe nomen Εὐμήλου mutatum in Ὁμήρου. coniecturam noſtram quæ plus eſt quam coniectura, confirmare potis eſt Themiſtius qui priore libro Poſteriorum ad eum locum ſic alluſit: οἱ δὲ λέγονται, καὶ ἔπη τινὰ κύκλος, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὰ πάντα κύκλον ὑπολαβεῖν τὸν γεωμέτρην ὁ τοῦ κύκλου λόγος. Notabis tibi eum dicere, ἔπη τινὰ κύκλος. Si Homeri ἔπη ita dicta fuiſſent, nullum non legitimum ἔπος Heroicum ſub eamdem appellationem caderet. Et quum ἔπος propriè dicatur Heroicum carmen, non ita

loquutus eſſet Themiſtius, καὶ ἔπη τινά, ſed hoc modo loqui debuiſſet, εἰ δὲ λέγεται, καὶ ἔπη Κύκλος. Si vero Ὁμήρου apud Ariſtotelem legiſſet, ſaltem id expreſſiſſet, dicendo καὶ ἔπη Ὁμήρου κύκλος. Vtut ſit, nunquam conceſſerim Homeri carmina κυκλικὰ appellata fuiſſe, quum tãto pere aliena ſint, ab omni ratione, quæ Κύκλῳ ἐπικῷ nomen dedit. Prætereа veteres paſſim Homericam poëſim à Cyclica ſeparant. Epigramma vetus in Apollodori Bibliothecam:

Αἰῶνος σπείρημα τ' ἀφυσσάμενος παρ' ἐμεῖο
Παιδείης μύθους γνῶθι παλαιγενέας
Μηδ' ἐς Ὁμηρείην σελίδ' ἔμβλεπε, μηδ' ἐλεγείην,
Μὴ τραγικὴν μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην,
Μὴ κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον, εἰς ἐμὲ δ' ἀθρῶν
Εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Habes heîc expreſſum poëtices omne genus, vnde mythologicã eruditionem haurire dabatur: Heroicum legitimum ſub Homeri nomine, Tragœdiam, Elegiam. Nam & antiqui poëtæ Elegiaco carmine multa ἱστορικῶς tractarũt, vt Callimachus, Parthenius, Euphorion & alij: Lyricam poëſim, & ante omnia Cyclum ἐπικόν, quem intelligit per Κυκλίων πολύθρουν στίχον. Homerus itaque extra Κυκλίων numerum. Heſiodum quoque ab hoc nomine ſegregant veteres. Euſebius Προπαρασκευῆς libro primo: ἔνθεν Ἡσίοδος οἵ τε κυκλικοὶ περὶ τῶν χειμένων Θεογονίας, καὶ Γιγαντομαχίας, καὶ Τιτανομαχίας ἔπλασαν ἰδίας, καὶ ἐκτομάς. Sed omnium clariſſimè Proclus in chreſtomathia, vbi hanc rem ex profeſſo tractauerat, non ſolum Homerum & Heſiodum, ſed etiam Panyaſim, Piſandrum & Antimachum à poëtis Cyclicis ſegregat. Photius de Proclo: γεγόνασι δὲ τοῦ ἔπους ποιηταὶ, κράτιστοι μὲν Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πείσανδρος, Πανύασις, Ἀντίμαχος. διέρχεται δὲ τούτων, ὡς οἷόν τε, ἐπὶ γένος τε καὶ πατρίδας, καί τινας ἐπὶ μέρους πράξεις. διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου ἐπικοῦ κύκλου, καὶ λέγει τὰ ὀνόματα, καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευσαμένων τὸν ἐπικὸν κύκλον. Nec igitur Heſiodus, nec quiſquam ex aliis, qui ſuprà nominati ſunt, inter Cyclicos locũ habuit, aut in orbe illo nomen ſuum dedit. Nec cuiuſquam eorum poema Cyclo epico adſcriptum eſt. Atqui ſi quod poema Heroicum iure ſuo ac merito Cyclicis adnumeratum eſt, meritiſſimo Heſiodo Theogonia in eum cenſum nomenque deferri debuit propter argumentum, & narrandi ordinem. Ex his liquidius luce ſerena conſtat Κύκλου ἐπικοῦ Syntagma fuiſſe Mythologicum ex variis poematis & poeris Heroicis collectum, qui hiſtorico more ac ſimpliciſſimè μυθοποιίας expoſuerant. Idque Syntagma in vnũ τεῦχος ab aliquo antiquo Grammatico coactũ veriſimile eſt, vt alia pleraque veterum poetarum opera, quæ ob ſimilitudinem argumenti in vnum aliquod corpus cõgeſta ſunt, exempli gratia, Bucolica omnia carmina in vnum corpuſculum collecta iam olim fuere ex Theocrito, Bione & Moſcho, vt teſtatur hoc vetus Epigramma.

Βουκολικαὶ μοῦσαι σποράδες ποκά, νῦν δ' ἅμα πᾶσαι
Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Hoc & in aliis factum eſt. Ἀνακρεόντειον τεῦχος vno volumine comprehendens Lyricorum car-

A miuum opera, habuerunt olim eruditi, vt ex Epigrammate Græco ſcimus antiquo. Quin etiã Homeri diſperſa olim & per partes diſſipata, quum extaret Rapſodis, in eũ ordinem quo legitur hodieque, ſeriemque digeſta eſt. Scholiaſtes Pindari ad Nemeonicas: οἱ δέ φασι τῆς Ὁμήρου ποιήσεως μὴ ὑφ' ἓν συνηγμένης, σποράδην δὲ ἄλλως, καὶ κατὰ μέρη διῃρημένης, ὁπότε ῥαψῳδοῖεν αὐτήν, εἱρμῷ τινι καὶ ῥαφῇ παραπλήσιον ποιεῖν εἰς ἓν αὐτὴν ἄγοντας. Hinc ῥαπτὰ ἔπη Homerica Pindaro dicũtur in Nemeonicis Ode II. Ὅθεν περ καὶ Ὁμηρίδαι ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' ἀοιδοί. Quod ea ſparſim diſiecta in vnum conciliarent & veluti conſuerent, ῥαπτὰ id eſt

B ſutilia carmina appellata, & ipſi qui ea ſic canẽdo digerebãt ῥαψῳδοί. Quod ſi Homeri poeſim dari poſſet olim κύκλου nomine Criticis notam fuiſſe, non aliunde quam hic ſic appellatam cenſerem. in morem quippe ſutilis coronæ id eſt κύκλου ῥαπτοῦ partes illius poeſeos antè diſperſæ, poſtea in ſertum vel κύκλον connexæ ac collectæ ſunt. Sed vera noſtra Emendatio Εὐμήλου pro Ὁμήρου. Apud Latinos huiuſmodi etiam collectiones ex variis auctoribus, idem argumentum proſecutis factæ olim peruulgatæ ſunt, tam in poeticis operibus, quam Hiſtoricis. Exemplũ præbent amatorij poetæ

C tres Elegiaci in vnum volumen ab antiquis Criticis cõpulſi, vt hodieque paſſim in libris veteribus iuncti habentur. In Hiſtoricis, exẽplo eſt Hiſtoria Auguſta ex variis ſcriptoribus contexta ab Auguſto ad Diocletianum, quæ nihil aliud fuit quam κύκλος τῆς ἱστορίας Σεβαστικῆς. Sic enim poteſt vocari. Hunc morem imitatus Iuſtinianus corpus iuris ex variis veterum prudentium libris ac reſponſis compilatum per Tribonianum curauit conficiendũ. Id opus κύκλον νομικόν non minus verè quam eleganter poſſet aliquis indigetare. Tale igitur fuit σύνταγμα illud μυθολογίας, quod ex variis coaceruatum poetis ἱστορικοῖς in vnum coaluit

D corpus ſub appellatione Ἐπικοῦ Κύκλου. Quod ſi vnumquodque poema eorum, quibus conſtabat tota compoſitio, κύκλος appellatum eſſet, vt viris doctis placet, tũ ſyntagma ipſum non Ἐπικὸς Κύκλος inſcriptum fuiſſet, ſed Ἐπικοὶ κύκλοι, vel Ἐπικῶν Κύκλων. Atqui veteres Critici nunquam ἐκ τῶν Κύκλων aliquid citant, ſed ſemper ἐκ τοῦ κύκλου id ſumptum eſſe aiunt, & Κύκλον Ἐπικὸν vocant. Τοῦτο ἐκ τοῦ Κύκλου ἀφείλκυσται, τοῦ ἐν πέμπτῳ μέρει τοῦ Κύκλου. ἔχαιρε Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύκλῳ. Atque ita paſſim. Proclus in Chreſtomachia poetarũ omnium, qui Ἐπικὸν κύκλον illum conſtituebant nomina & patrias ſtudioſè re-

E cenſuerat. Photius: λέγει καὶ τὰ ὀνόματα, καὶ τὰς πατρίδας τῶν πραγματευσαμένων τὸν Ἐπικὸν Κύκλον. Nullum ergo poema κυκλικόν, nec vllus poeta κυκλικός præter eos qui intra Cyclum illum recepti ſunt, & quorum opera in id ſyntagma relata. Nec enim ſi quis poeta eodem modo quo Cyclicus, hiſtoriam aliquam quæ principium & finem habeat, ita vt eſt, rectè atque ordine à principio ad finem deſcripſerit, continuo inter Cyclicos numerandus. Multi quippe veterum poetarum perpetuo carmine hiſtoriam ab initio

exorſi ad finem vſque deduxerũt, inter quos Cypriacorum auctorem recenſer Ariſtoteles, & paruæ Iliadis conditorem. οἱ δ' ἄλλοι, inquit, περὶ ἕνα ποιοῦσι, καὶ περὶ ἕνα χρόνον, καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ, οἷον ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήσας, καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. Tales fuere omnes poetæ τοῦ κύκλου: circa vnum hominem & vnum tempus verſabantur, & Hiſtoriam vnam in plures actus diuiſam, quam continuata ſerie totam ſicut geſta erat ab exordio ad exitum deſcriptam perducebant. Cypriacorum tamen auctorem Proclus inter Cyclicos non retulit. Photius de Proclo: λέγει καὶ τὰς πατρίδας, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πραγματευσαμένων τὸν Ἐπικὸν Κύκλον. λέγει δὲ καὶ περὶ Κυπρίων ποιημάτων, καὶ ὡς οἱ μὲν ταῦτα εἰς Στασῖνον ἀναφέρουσι Κύπριον, οἱ δὲ Ἡγησίαν τὸν Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφουσιν, οἱ δὲ Ὅμηρον. Herodotus negat Homeri eſſe τὰ Κύπρια ἔπη. Sed nec inter Κυκλικὰ recenſebantur, quia κύκλου non erant. Antimachi Thebaidam perperam docti viri Κυκλικὴν fuiſſe cenſent. Diuerſa fuit illa Thebaïs quæ inter Κύκλου poemata recẽſita eſt ab Antimachi Thebaide. Nemo omnino veterum ambiguum habuit, quin Thebais Antimachi opus fuerit. Paſſim quippe & ab omnibus citatur ἐν Θηβαΐδι. Athenæus lib. xi. tribus & quatuor locis eũ laudat in illo opere. Apollonius: Τεχνικὸς περὶ αὐτωνυμιῶν. τὸ σφέας σφός· παρὰ γὰρ Ἀντιμάχῳ, καὶ μονοσυλλάβως ἐν πρώτῃ Θηβαΐδος τὸ καὶ σφὸ γείνατο μήτηρ, καὶ ἐν πέμπτῃ. Λασαννίως δὲ σφῶ ἄγεν οἴκαδε. Alia eſt Θηβαῒς Κυκλικὴ quæ ad diſcrimen Antimacheæ ſic nominatur, cuius auctor incertus habitus eſt veteribus Criticis. Athenæus li. xi. ὁ δ' Οἰδίπους ἐπηράσατο τοῖς υἱοῖς καταρώμενος, ὡς ὁ τὴν Κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν. De Antimachi Thebaide non ita loquutus eſſet, nec ſanè ita loquutus eſt vel eodem libro, vbi tribus locis Ἀντίμαχον ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος citauit. Scholiaſtes Apollonij ad librum primum: οἱ δὲ τὴν Θηβαΐδα γεγραφότες φασὶν, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀκροθίνιον ἀνετέθη Μαντὼ ἡ Τειρεσίου θυγάτηρ εἰς Δελφοὺς πεμφθεῖσα. Intelligit Thebaidem Κυκλικὴν, cuius auctor ignorabilis. vel certè vtramque, quia dixit, οἱ γεγραφότες. Pauſanias meminit illius Thebaïdis & Callinum quemdam auctorem allegat, qui eam Homero attribuerit, & pleroſque veterum cum eodem ſentire. In Bœoticis: ἐποιήθη δὲ ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαΐς. τὰ δὲ ἔπη ταῦτα Καλλῖνος ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην ἔφησεν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι. Καλλίνῳ δὲ πολλοὶ καὶ ἄξιοι λόγου κατὰ ταὐτὰ ἔγνωσαν. Ita legendum non Καλαῖνος. Poema illud valdè probat Pauſanias, & omniũ maximè probum affirmat poſt Iliadem & Odyſſean. Ea certè Θηβαῒς nõ eadem cum Antimachi Thebaïde, de cuius auctore quin Antimachus eſſet, nemo dubitauit. Sic Ilias quædam Κυκλική. De ea certum eſt accipi debere hunc Horatij locum de arte Poetica:

Nec ſic incipies vt ſcriptor Cyclicus olim:
Fortunam Priami cantabo & nobile bellum.

Longè errant mea quidem ſententia doctiſſimi Critici, qui hæc exponenda cenſent de Romano aliquo Epico poeta, qui Troianum bellum ab initio fuerit perſecutus. Cyclus

A Epicus totus Græcorum fuit, nec vllam in eo partem habuere Latini. Sed nec vllus poeta Romanus Cyclicus vnquam audiit. Læuius τὰ Κυπριακὰ ἔπη Latinè verterat. Nihil hæc ad Cyclum Epicum pertinebant, vt pote quæ extra illud Cyclicum cenſa fuiſſe ante docuerim perperam Scaliger ad Catullum Κυπριακὰ & μικρὰν Ἰλιάδα eiuſdem carminis & operis inſcriptionem putat. Auctor τῶν Κυπρίων ſemper incertus habitus eſt. Alij Staſino Cyprio, alij Hegeſiæ, alij Homero ipſi tribuebant. Μικρᾶς Ἰλιάδος Leſches Leſbius ab omnibus & ſemper exiſtimatus eſt. Præterea Ariſtoteles

B de Poetica, capite xxiii. τὰ Κυπριακὰ & μικρὰν Ἰλιάδα clare diſtinguit. οἷον, inquit, ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήσας, καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. Huius μικρᾶς Ἰλιάδος Leſches auctor fuit. Τὰ Κυπριακὰ, tamen etiam ἐλάττονος Ἰλιάδος nomine Herodoto venire minimè dubium eſt. Ita enim ſcribit in vita Homeri: διατρίβων δὲ παρὰ τῷ Θεστορίδῃ ποιεῖ Ἰλιάδα τὴν ἐλάσσω, ἧς ἡ ἀρχή.

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος

Hęc minuſcula Ilias, quã Homerus cõpoſuiſſe dicitur, quum apud Theſtoridem degeret,

C longe alia eſt ab ea cui μικρὰ Ἰλιὰς titulus fuit, cuius auctorem abſque varietate omnes Leſchem faciunt. Igitur περὶ ἐλάττονος Ἰλιάδος nomine intellexit τὰ Κύπρια Herodotus, quorum principium hoc fuiſſe Grammatici adnotant:

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην ἐρατεινήν.

Ea Homero etiam iuxta quoſdam vindicata. *Cypriæ Iliados* titulo citantur à Chariſio Soſipatro ex Læuio vetuſtiſſimo poeta Latino qui ea verterat. Non, vt inſcriptio promittit, Cypriacas res aut origines illa Κυπριακὰ tractabant, ſed raptum Helenæ & bellũ Troia-

D num, vt patet ex Herodoti ſecunda Muſa, vbi eo argumento euincit τὰ Κύπρια ἔπη non eſſe Homeri. quod in Iliade tradiderit Paridem rapta & abducta Helena diu errauiſſe, nec rectum curſum tenuiſſe, quum Cypriorum cõditor dixerit triduo Sparta Ilium eumdẽ perueniſſe ventis vſum ferentibus, & tranquillo mari. Non poſſunt igitur hæc eiuſdem auctoris eſſe. Athenæus lib. xv. verſus ex illo opere hos affert.

Νύμφαι καὶ χάριτες ἅμα δὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη
Καλὸν ἀείδουσαι κατ' ὄρος πολυπιδάκου Ἴδης.

Quæ plane oſtendunt res Iliacas eo carmine expoſitas fuiſſe. Et fortaſſe Paridis iudiciũ eo

E loco narrabat, vbi Veneris ornatum cultumque & comitatũ deſcripſit cum Nymphis & Gratiis in monte Ida flores colligentibus, & inde ſerta ſibi concinnantibus. vide locum. Cur igitur Κυπριακὰ illius poematis inſcriptio, quę nihil minus quã Cypri origines, aut negotia proſequebatur? Κύπρια non Κυπριακὰ plerique appellant. Herodotus Κύπρια ἔπεα, & ſimpliciter ἐν τοῖσι Κυπρίοισι. Et paſſim τῶν Κυπρίων ποιητὴς, auctor nominatur veterib⁹. Κύπρια ποιήματα Proclo apud Photium quæ ita inſcripta quidam voluerũt à Staſino Cyprio, cui ea donauerat Homerus qui pro ſuis ediderat: οἱ δὲ Ἡγησίαν τὸν Σαλαμίνιον αὐτοῖς ἐπιγράφουσι, οἱ δὲ

Ὁμήρου. δοῦναι δὲ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς Στασίνῳ, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ πατρίδα Κύπρια τὸ ποίημα ἐπικληθῆναι. ſed hanc inſcriptionis cauſam non probaram Proclo referr ibidem Photius. Nec enim τὰ Κύπρια accentu in primam reducto, ſed Κυπρία titulum illius poëmatis ait fuiſſe, accento in media ſyllaba poſito: Ἀλλ' οὐ πίθεται ὁ συγγραφεὺς τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ· μηδὲ γὰρ Κύπρια προπαροξυτόνως ἐπιγράφεσθαι τὸ ποίημα. Ergo Κυπρία nomen illius ſcripti, non τὰ Κύπρια debet eſſe. Non minimū hanc ſententiam adiuuat quod *Cypria Ilias*, Κυπρία Ἰλιὰς à quibuſdam vocirata ſit olim, vt à Læuio qui eam vertit. Quaſi Κυπρία operi tum titulus fuerit accentu in ſecunda, & ſubintelligeretur, Ἰλιάς. Certè ἑτέρα Ἰλιάδα Herodotus hoc idem ſcriptum indigetat, ad diſcrimen Maioris Iliadis, quæ auctorem eumdem habuit iuxta quorumdam ſententiam. Donatam ab Homero Theſtoridi cuidam ludimagiſtro tradit Herodotus, qui eam poſtea pro ſua venditauit. Alij Staſino datam Cyprio ſcripſere, vt ſupra vidimus. Hinc conſtat τὰ Κύπρια & ἑτέρα Ἰλιάδα iuxta ſententiam Herodoti idem fuiſſe carmen, quod aliis Κυπρία Ἰλιὰς vocatum ſit. Sed illud nihilominus quærendum ſupereſt, cur Κυπρία appellata ſit hæc Ἰλιὰς, aut cur omnino Κύπρια ſecundum alios, vel Κυπριακὰ ἔπη, quum nihil quod ad Cyprum inſulam attineret, tractauerint. Proclo Κυπρία abſolutè titulus poëmatis fuit. an ἡ Κυπρία? Sic Venus olim dicta eſt quod in Cypro nata eſſet. Heſiodo Κυπρογενής, aliis Κύπρις. Ideo Veneris nomen pro titulo inſcripſerit hoic operi, qui auctor eius extitit, quod ex Paridis iudicio, quo Venus Ionooi ac Mineruæ prælata eſt, raptus Helenæ ſit conſequutus, quam Venus Paridi promiſerat, ſi victoriam ipſi adiudicaret, eaque cauſa Troiani belli foerit. Certamen dearum eo opere deſcriptum à poëta conſtat ex fragmentis qoæ hodie ſuperſunt, ſed & raptum Helenæ, vt Herodotus teſtatur. Fortaſſean & à gemino ouo ac Ledæ partu exorſus fuerat. Nam & Dioſcurorum hiſtoriam carmine illo deſcriptam fuiſſe ſcimus ex Grammaticis. Præterea certamen Dearum & Paridis iudicium libro demum vndecimo illius operis narrabatur. Decem itaque prioribus libris totam Helenæ hiſtoriam & fratrum eius Caſtorum detexuerat, ab ipſis natalibus repetitam. Quo alluſit Horatius eo verſu:

Nec reditum Diomedis ab interitu Maleagri
Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo.

Qood de Κυπρίων vel Κυπρίας auctore accipiendum. Nam Leſches μικρᾶς Ἰλιάδος auctor non tam altè repetito principio exorſus fuerat, vt infrà dicam. Quod igitur Cypride, id eſt Venere præcipuè faciente, & Leda compreſſa eſt à Ioue, atque Helena nata, ac eadem à Paride rapta, quæ bello Troiano & Troiæ excidio cauſam præbuit, ideo titulum operi feciſſe auctor videtur Κυπρία, id eſt Venus. Quod enim eius opera euenerat, quidquid ad Troiam accidiſſet. Ex quo nomine retracto

A in primam accentu alij τὰ Κύπρια fecerunt, & τὰ Κύπρια ἔπη. Mendum porro eſt in libris, aut ipſorum auctorum culpa, aut vitio librariorum vbicunque τὰ Κυπριακὰ leguntur pro τὰ Κύπρια. Nam τὰ Κυπριακὰ nihil aliod poſſunt ſignificare quam, *res Cypriacas*, vt ex aliis ſimilibus inſcriptionibus apparet. τὰ Περσικὰ, τὰ Παρθικὰ, τὰ Τρωικὰ, τὰ Κρητικὰ, τὰ Λεσβιακὰ Hellanicus inter cetera opera, ſcripſerat & τὰ Κυπριακὰ, quibus res & origines Cypriacas expoſuit. Nihil tale apud auctorem τῶν Κυπρίων. Et ſanè aliod Κύπρια, aliud Κυπριακά. Ariſtoteles XXIII. de poëtica, ὡς ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήσας. mendum eſt ac corrigēdum, ὁ τὰ Κύπρια. Nam paulò poſt rectè: ἐκ δὲ Κυπρίων πολλαί Similiter & apud alios idem endandum, niſi ſicubi auctorum ipſorum errore id accidit, præcipuè recētiorum, qui τὰ Κύπρια & τὰ Κυπριακὰ idem eſſe falsò ſibi perſuaſerunt. Verus quidem illius poëmatis titulus fuit non τὰ Κύπρια, ſed Κυπρία ſi Proclo credimus. Quod enim Κύπρια inſcripta quidam tradiderunt ab auctore Staſino qui Cyprius fuit, id falſum etiam coarguit Demodamas apud Athenæum qui auctorem illius poëmatis non Cyprum, ſed Halicarnaſſenſem fuiſſe contendit. Athenæus lib. XV. τῶν δὲ στεφανωματικῶν μέμνηται μὲν ὁ τὰ Κύπρια ἔπη ποιήσας Ἡγησίας ἢ Στασῖνος. Δημοδάμας γὰρ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ Κύπρια μὲν, Ἁλικαρνασσέως δὲ αὐτὰ εἶναί φησι ποιήματα. Ita legi debet ille locus. Cypria quidem illa carmina fatetur inſcribi, ſed auctoris eſſe Halicarnaſſenſis. Caſaubono placebat legi: Κυπρία τὰ μὲν Κυπρίου, Ἁλικαρνασσέως δέ. vt ὁ Κυπρίας nomen proprium auctoris fuerit qui τὰ Κύπρια ſcripſit. Quod mihi vehementer diſplicet. Aliunde tamen quam vel ab auctoris patria, vel à rebus quas tractat, nomē habuiſſe oporter illa carmina Cypria, ſi Κυπρία poſito accentu in ſecunda, libri titulus aliquādo ſcriptus eſt, vt aſſerit Proclus, vix mihi dubium ſit quin Κυπρία ſit, idem quod Κύπρις id eſt Venus. Rationē iam edidimus. Vtut ſit, diuerſa illa Κυπρία ab Iliade parua, cuius auctor fertur Leſches τὰ Κυπρία illa ſiue *Ilias Cypria* τοῦ κύκλου ſyntagmate comprehenſa non fuere. μικρὰ Ἰλιὰς Leſchis κυκλικὴ fuit. Clemens Alexandrinus primo Stromate inter poetas τοῦ Κύκλου Leſchem Leſbium recenſet, non recenſet Staſinum, quem τῶν Κυπρίων auctorem plerique fuiſſe volunt, ſed nec Hegeſian, cui eadem tributa ſunt. Apud Ariſtophanem in equitibus legitur hic verſus:

Καί κε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεί κεν ἀνὴρ ἀναθείη.

Vbi Scholiaſtes quidam adnotat verſum hūc ſumptum eſſe ἐκ μικρᾶς Ἰλιάδος. Alter, vt diuerſorum illa ſunt ſcholia, ἐκ τοῦ Κύκλου, mutuatum dicit. Ergo μικρὰ Ἰλιὰς Leſchis Κυκλικὴ fuit, & tomis κύκλου ἐπικοῦ cōprehēſa. Hieronymus ad Olympiadem trigeſimam: *Alcmaon clarus habetur, & Leſches Lesbius qui paruam fecit Iliadem.* Longè antiquiorem facit Clemens qui cum Arctino eū contendiſſe carmine ſcribit. Arctini duo memorantur Hieronymo: vnus Arctinus Mileſius verſificator omni opere &

metro, quem ponit clatuiſſe tempore primæ Olympiadis. Mox ad tertiam Olympiadem ita refert: *Eumelus poeta, qui Eugoniam & Europam: & Arctinus, qui Æthiopidam compoſuit & Ilij Perſin.* Sine dubio idem eſt vterque Arctinus. Inter poëtas κυκλικοὺς recenſetur à Clemente, vt & Leſches, cum quo & vixiſſe & certaſſe traditur. Eumelus quoque ille τοῦ Κύκλου ποιητὴς extitit, & in hoc album refertur ab eodem Clemente. Is eſt cuius poëſin κύκλον eſſe Ariſtoteles dixit loco ſuperius à nobis emendato. Sic tres iſti poëtæ κυκλικοὶ vno eodemque tempore vixerint, Arctinus, Eumelus & Leſches. Arctinum Suidas nona Olympiade floruiſſe tradit. Antiquiſſimum omnium poëtarum vocat Dionyſius Halicarnaſſenſis. Tzetzes Homeri diſcipulum facit. Sed ſi cum Leſche certauit, vt aſſerit Clemens, longe oportet poſteriorem fuiſſe, quam ab Euſebio agnoſcitur. Phanias apud Clementem Terpādro antiquiorem fuiſſe vult Leſchem, iuniorem autem Archilocho Terpandrum. Sic inter Archilochum & Terpandrum medius vixerit Leſches. Atqui circiter vigeſimam nonam Olympiadem inclaruit Archilochus. quare non malè Leſches ab Euſebio ponitur circa Olympiadem trigeſimam & Terpander; circa trigeſimam tertiam. Sed de Terpandro nos alibi. Arctinus itaque antiquior Leſche, nec cum illo potuit committi. Arctinus *Æthiopidam* compoſuit, & *Ilij Perſin*, vt ait Hieronymus. Αἰθιοπὶς illa continebat res geſtas Memnonis Æthiopis, qui auxilium tulit Troianis. Mirum vero *Ilij Perſin* ab Hieronymo vocari, quum debuiſſet dicere *Ilij euerſionem*, aut certè in plenum Græcè efferre Ἰλίου πέρσιν. Sed videtur exiſtimaſſe nomen illud Περσὶς eſſe proprium, quia minus vſitatum. Nam recentiores dixerunt Ἰλίου ἅλωσιν. Nec mirandum iſtic deceptum eſſe Hieronymum, quum etiam Græci Librarij ſæpiùs in hac voce errarint. Apud Pauſaniam in Phocicis citatur Leſcbeus ἐν Ἰλίου Περσίδι. καθὰ δὴ καὶ Λέσχεως ὁ Αἰσχυλίνου Πυῤῥαῖος ἐν Ἰλίου Περσίδι. Imperiti librarij, quum legiſſent ἐν Ἰλίου πέρσει, nec intelligerent illud πέρσει putarunt eſſe Περσίδι. Idem vitium eadem pagina paulò poſt: Κλυμένην μὲν οὖν Στησίχορος ἐν Ἰλίου Περσίδι κατηρίθμηκεν ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις. Scribi debet, ἐν Ἰλίου πέρσει. Rectè ita vocatur apud Harpocrationem in voce Καθελών. Apud Athenæum malè Acatus Argiuus citatur ἐξ Ἰλιουπερσίδος quæ debuit eſſe Ἰλίου πέρσις καὶ οὐδὲ τοῦτο ἐκ τῆς Στησιχόρου. χολὴ γὰρ, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀκάτου Ἀργείου Ἰλίου Περσίδος. Ineptè. Nam certum eſt legi debere, Ἰλίου πέρσεως. Eodem hoc errore librariorum ſeductus Hieronymus, qui Ἰλίου Περσὶς ſcribunt pro Ἰλίου πέρσις, Latinè vertit *Ilij Perſin*, quaſi nomen eſſet proprium ἡ Περσίς. Ceterùm Leſches ille vel Laſcbeus Leſbius quem μικρὰν Ἰλιάδα compoſuiſſe omnes ὁμοθυμαδὸν fatentur, à Pauſania laudatur ἐν Ἰλίου πέρσει. nec dubium eſt

A quin idem illud opus intellexerit, quod ab aliis nominatur μικρὰ Ἰλιάς. Nam poemate illo paruæ Iliadis Troiæ euerſio deſcripta eſt à Leſche. Scaliger tamen Animaduerſionibus in Euſebium mirificè heîc æſtuat. Scholia Nemeonicarum citant Leſchem ἐκ μικρᾶς Ἰλιάδος. Pauſanias eum teſtem fert ἐξ Ἰλίου πέρσεως. Atqui diuerſa opera Ἰλιὰς μικρὰ & Ἰλίου πέρσις. Nam & Ariſtoteles mentionem facit Ἰλίου πέρσεως in Poëtica: qui tantum abeſt vt eamdem eam faciat cum minuſcula Iliade, vt ex ea τὴν Ἰλίου πέρσιν propagatam eſſe dicat. Fatetur ergo
B non videre ſe quomodo Euſebium & Scholiaſtem Pindari cum Ariſtotele conciliare poſſit. Concludit tamen Ἰλιάδα μικρὰν ſcripſiſſe Staſinum, Ἰλίου πέρσιν Leſchem. Miror ſanè tantum virum tantopere in his hallucinatum fuiſſe, & Ariſtotelis verba tam negligenter legiſſe. Staſinus τὰ Κύπρια ἔπη fecit, quod opus etiam ſub nomine ἐλάττονος Ἰλιάδος citatur, vt ab Herodoto in vita Homeri. Non inueni tamen qui μικρὰν Ἰλιάδα hoc ſcriptum ex veteribus vocauerit. Leſches μικρὰν Ἰλιάδα compoſuit, quæ non ſolum ab Euſebio & ſcholiaſte Pindari ci-
C tatur, ſed etiam à Clemente, Tzetze & aliis. Solus quod ſciam Pauſanias teſtimonium ex ea producit ſub nomine Ἰλίου πέρσεως. Et ſanè Ἰλιὰς μικρὰ decantabat Ilij excidium, vt reuera potuerit etiam hoc titulo inſcribi. At enim quod Ariſtoteles ex parua Iliade propagatam eſſe docet Ἰλίου πέρσιν, per μικρὰν Ἰλιάδα non intellexit Staſini Iliadem, ſed Leſchis: per Ἰλίου πέρσιν autem non accepit Leſchis carmen, quod Ἰλίου πέρσις Pauſaniæ vocatur, & idem eſt cum eius parua Iliade, ſed Tragicum drama poëtæ
D alicuius Tragici, cuius argumentum ex parua Iliade ſumptum fuit. Ibi docet Ariſtoteles quomodo Tragœdiarum argumenta, vt plurimum ſumi ſolerent ex opere & carmine Epico. Homerum ſupra ceteros Heroïcos poetas extollit, qui cum opus aggrederetur, quod principium & finem haberet, bellum nempe Troianum, non totam eam Hiſtoriam ab initio ad exitum perſequendam & narrandam ſuſceperit, ſed partem eius duntaxat delegerit ſpecioſiorem, quam variis ornaret ἐπεισοδίοις vt nauium catologo & alij, quæ extra rem quidem ſunt & partem quam tractauit,
E cum ea tamen coniuncta: νῦν δὲ, inquit, ἓν μέρος ἀπολαβὼν ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς, οἷον νεῶν καταλόγῳ, καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις, οἷς διαλαμβάνει τὴν ποίησιν. Alij poetæ non ita fecerunt, ſed ſerie interrupta totum πραγματείαν belli Troiani ab exordio in finem pertexuerunt, rerum geſtarum & temporum ordine ſeruato. οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι, καὶ περὶ ἕνα χρόνον, καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ. Cicero *continentia ſcripta* vocat, quæ perpetuam hiſtoriam complectuntur, ordine temporum ac rerum geſtarum ſeriè continua expoſitam: *vt à continentibus tuis ſcriptis in quibus perpetuam*

rerum geſtarum hiſtoriam complecteris ſecernas hanc quaſi fabulam rerum euentorumque noſtrorum: habet enim varios actus, multaſque actiones & conſiliorum & temporum. Formam oſtendit, quâ poëtæ Tragici ab Epico Cyclo perpetuam hiſtoriæ fabulatis ſeriem complexo dramata ſecernebant & fabulas quaſdam, quas ornarent variis actuum, & actionum epiſodiis. Eo certè ſummus orator alluſit. Nam Cyclus Epicus perpetuam Hiſtoriam τῆς μυθικῆς complectebatur. Poëtæ qui illud σύστημα componebant, perpetuo & ipſi carmine res geſtas ſcripſerant. Ariſtoteles in exemplum & comparationem adfert duos poëtas, qui circa idem argumentum verſati fuerant, vt differentia inde noſceretur: ὥσπερ, inquit, ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας, καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. Qui τὰ Κύπρια fecit, Staſinus eſt: qui τὴν μικρὰν Ἰλιάδα, Leſches. Τὰ Κύπρια etiam nomine minuſculæ Iliadis quibuſdam cenſentur, quia res etiam Iliacæ opere illo continebantur. Vterque igitur Iliadem compoſuit vt Homerus, ſed non pari modo. partem Troiani belli ſumpſit ornandam Homerus, ab Achille irato ad Hectorem interfectum. illi totum bellum Troianum à capite ad calcem perſequuti ſunt, vſque ad Troiæ ἅλωσιν ſcilicet. quæ vna eſt πρᾶξις πολυμερής. Nam in multos actus diuidi poteſt. Homeri Ilias circum vnum duntaxat actum verſatur, iram Achillis. ideo nec principium τῆς πράξεως attigit, nec ad finem peruenit. Illi vtrumque complexi ſunt & circa omnes actus verſati, quos ordine peregerũt. Hinc fit vt ex Homeri Iliade & Odyſſea, vna tantum fieri poſſit Tragœdia, vel ad ſummum duæ. Τοιγαροῦν, inquit, ἐκ μὲν Ἰλιάδος, καὶ Ὀδυσσείας μία τραγῳδία ποιεῖται ἑκατέρας, ἢ δύο μόναι. Ilias Homeri pars eſt & actus vnus, καὶ μέρος ἐκ τῆς πολυμεροῦς πράξεως, id eſt belli Troiani. ex parte vna non poſſunt plures fieri deinde partes, nec plura ſumi dramatum Tragicorum argumenta. At ex eorum Iliade, qui totam illam πολυμερῆ πραγματείαν ordine expoſuerunt, plures duci poſſunt ac fieri Tragœdiæ, & reipſa factæ ſunt, vt ex Cypriis & parua Iliade. ἐκ δὲ Κυπρίων πολλαί. καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος πλέον ὀκτώ, οἷον Ὅπλων κρίσις, Φιλοκτήτης, Νεοπτόλεμος, Εὐρύπυλος, Πτωχεία, Λάκαιναι, Ἰλίου πέρσις, καὶ Ἀπόπλους, καὶ Σίνων, καὶ Τρῳάδες. Non dicit quot Tragœdiarum argumenta, nec qualium ex Cypriorum Iliade propagata ſint, ſed ex Iliade parua plures quam octo natas eſſe Tragœdias. Nomina ſunt igitur illa Tragœdiarum, quarum argumenta mutuatus eſt poëta aliquis Tragicus ex parua Iliade Leſchis. Sophocleæ illæ pleræque ſunt, vt multum poëta ille delectabatur τῷ Ἐπικῷ κύκλῳ, & frequenter Tragœdias feciſſe dicitur totas, ſumpto inde argumento: Athenæus lib. VII. ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιΐᾳ. Inſignis profecto ad hanc rem locus. Μικρᾶς Ἰλιάδος Leſchis partem fuiſſe Epici Cycli ſupra oſtendimus, & Leſchem inter eos poëtas relatum, qui ἐπικὸν κύκλον conſtituebant. Ex illis decem Tragœdiis quas enumerat Ariſtoteles, Φιλοκτήτην, Λακαίνας & Σίνωνα Sophocles apud veteres Grammaticos inuenio. Τρῳάδες ſunt Euripidis, niſi & Τρῳάδας etiam ſcripſerit Sophocles. Ὅπλων κρίσις titulus eſt Tragœdiæ Æſchyli. ceteras quis veterũ laudauerit aut meminerit, nunc non ſuccurrit, & puto pleraſque Sophoclis eſſe qui earum argumenta duxerit ex Iliadis paruæ auctore, Cyclico. Quod igitur Ἰλίου πέρσιν diſtinguit Ariſtoteles ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος, non quaſi vtrumque ſit Epicum opus, alterum ab altero ſeparat, ſed tanquam alterum ex altero propagatum, Tragicum ex Heroïco. Ἰλίου πέρσις titulus eſt Tragœdiæ Sophocleæ, vel alterius Tragici ex parua Iliade deſumptæ. Μικρὰ Ἰλιὰς pars fuit Ἐπικοῦ Κύκλου. Hic eſt ille *Cyclicus ſcriptor* de quo loquitur Horatius:

Nec ſic incipies vt ſcriptor Cyclicus olim
Fortunam Priami cantabo & nobile bellum.

Græci poëtæ hunc verſum eſſe, quo Ἰλιάδα ſuam fuerat auſpicatus, non alicuius Romani, viros doctos aduertere debuerat principium alterius Græci poëtæ Homeri, quod quaſi rectè ac decenter factum vitioſo illi ex aduerſo opponit idem Horatius:

Quanto rectius hic qui nil molitur ineptè.
Dic mihi Muſa virum capta poſt tempora Troiæ.

Quod eſt initium Odyſſeæ Latinè ab ipſo redditum. Ergo & ſuperior verſiculus principium eſt Iliadis paruæ à Leſche Cyclico ſcriptore conditæ, qui ita Græcè conceptus fuit:

Ἄεισον Πελάμοιο τυχὰν, πόλεμόν τε κλεινόν.

Leſches ille Leſbius erat qui Æolica lingua ſcripſit vt Sappho. Id colligitur ex alio eiuſdem verſu, qui legitur apud Clementem de tempore quo capta Troia eſt:

Νὺξ μὲν ἔην μεσάτα, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελάνα.

At Κυπρίων auctor quæ & *Minuſcula Iliadis*, & *Cypria* nomen tulerunt, ſic incœperat.

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην ἐΰπωλον.

Hic à gemino ouo orſus fuerat bellum Troianum vt ante docuimus. Quod tangitur ab Horatio his verbis:

Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo.

Sic hos duos poëtas ſimul iunxit ad proponendum non ſatis emendatæ, nec exactæ poëſeos exemplar, Leſchem paruæ Iliadis auctorem, quem vocat *ſcriptorem Cyclicum*, vt reuera fuit, & τῶν Κυπρίων vel Κυπρίας Ἰλιάδος conditorem, quem inter *Cyclicos* non fuiſſe repoſitum ſatis ſupra oſtendimus. His opponit tanquam virtutis poëticæ perfectiſſimam Ideam vnicum Homerum, qui idem argumentum tractauerat. Ariſtoteles quoque eorumdem exemplis vſus eſt ad demonſtrandas in arte poëtica virtutes ac vitia, & poëtas illos duos pari ratione ſcribendi & argumento æqualiter vitioſos iunctim propoſuit, vno è contra oppoſito Homero, ὥσπερ ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας, καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα.

Combinati etiam reperiuntur apud Pauſaniam & alios ob ſimilitudinem argumenti quod ſimiliter exequuti ſunt. Pauſanias in Phocicis: Λέσχεως δὲ καὶ ὁ ποιήσας ἔπη τὰ Κύπρια διδόασιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνείᾳ. Fons ac fundus τῆς μυθοποιΐας Græcanicæ Cyclus Epicus fit. Nec pauca materiæ fabularis argumenta Homeri poeſis ſubminiſtrat. Tam ex hac quam ex illo Tragici veteres poetæ fabularum, quas ad ſcenam componebant, ὑποθέσεις plerumque hauſerunt. Plato Hnmerum vocat τῆς Τραγῳδίας ἡγεμόνα καὶ διδάσκαλον. Diximus ſuprà multas dictaſſe Tragœdias Sophoclem, quarum argumentum duxerat ex Epico Cycln. Horatius in ea quæ de Arte Poetica eſt, vbi docet quomodo ſcribendæ Tragœdiæ ſint:

Rectius Iliacum carmen deducis in actus
Quam ſi proferres indicta ignotaque ſolus.

ait argumentum Tragœdiæ melius ſumi ex iam vulgata μυθοποιΐᾳ, quam nouum fingi. Per carmen Iliacum non Homeri tantum Iliadem fortaſſean intelligat, ſed etiam *paruam Iliada* Leſchis, & *Cypriam* Staſini, quæ & ipſæ ſuppeditarunt ὑποθέσεις Tragœdiarum antiquis poetis. Et prope modum id confirmant ſequentia:

Publica materies priuati iuris erit, ſi
Nec circa patulum vilemque moraberis orbem.

Vilis & patulus orbis eſt *Cyclus*, in quo publica fabularum ac Tragœdiarum materies veluti expoſita cuilibet patebat. Inde quiſque ſumebat quaſi ex publico materiem ſcribendis Tragœdiis, quam in priuatum ſic eſſe tribuendam monet Horatius, vt non eo modo tractetur & ordine quo in Cyclo ipſo deducitur, hoc eſt in poematis Cycli. Publicam illam materiem quæ ex Cyclo petitur; ita demum ſui iuris & propriam ſibi fecerit qui non circa ipſum Cyclum morabitur, ſimili modo & ordine res tractans, vt ibi expoſitæ habentur, ſine vlla varietate & arte. Præcipit igitur μυθοποιΐας tantum, & fabulæ ὑπόθεσιν ex Cyclo promendam eſſe, quæ calamiſtris propriis inurenda ſit & ἐπεισοδίοις varianda, vt hoc modo publica videri deſinat, in priuatum ius ſcitè tranſlata. *Vilis & patulus orbis* non eſt ἐπεισόδιον, vt perperam viri doctiſſimi accipiunt. ἐπεισόδια non damnat Horatius, immo probat, vt facit etiam Ariſtoteles. In libro de Poetica, quàm ſequitur. τὰ Ἐπικοῦ Κύκλου poemata, nuda ac ſimplicia ſine arte & ἐπεισοδίοις, rem vt erat geſta eodem ordine perſequens, hiſtorico planè more. Contra ea Homerum ſuper omnes extollit, & diuinum vocat eo nomine, quod ἓν μέρος ἀπολαβὼν ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς. De *Cyclo* loqui Horatium, & *orbem vilem* & *patulum* ab eo nominari fidem faciunt & quæ ſequuntur. nam pergit improbare ſcribendi morem modumque poetarum Cyclorum:

Nec ſic incipies vt ſcriptor Cyclicus olim.

Igitur *vilis & patulus orbis*, Ἐπικὸς Κύκλος, qui non vlla virtute poetica cenſebatur, ſed ſo-

A la fabularum materia, ordine commendabatur, quas late & fuſe exponebat. Nam fabulas omnes Græciæ à mundi principio vſque ad Troiæ euerſionem & Ithaci reditum continebat, ex variis poetis congregatus, quorum carmina omnium vulgaria habita, triuiali moneta percuſſa. Idcirco *vilem* vocat: præterea ab omnibus terebatur propter μυθοποιΐαν, & ſeriem ipſam rerum, qua deſcriptæ in eo habebantur. Proclus: τὰ τοῦ Ἐπικοῦ κύκλου ποιήματα σπουδάζεται τοῖς πολλοῖς, οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρετὴν ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. Hinc Callimachus Epigrammate quodam ex noſtris
B αἰνεκδότοις inter rea vulgares ac publicas, & omnium vſu promiſcuo tritas recenſet τὸ ποίημα τὸ Κυκλικόν, hoc eſt τὸν Ἐπικὸν Κύκλον. Epigramma ipſum ſic habet:

Ἐχθαίρω τὸ ποίημα τὸ Κυκλικόν, οὐδὲ κελεύθῳ
Χαίρω τίς πολλοὺς ὧδε καὶ ὧδε φέρει,
Μισῶ καὶ περίφοιτον ἐρώμενον, οὐδ' ἀπὸ κρήνης
Πίνω, σικχαίνω πάντα τὰ δημόσια.

Fontem vnde omnes aquantur, amicam, quæ ſeſe omnibus dat viam publicam, quæ calcatur ab omnibus, & carmen Cyclicum quod omnium manibus teritur, eodem loco & numero habet. Nec aſſentiri heic poſ-
C ſum eruditiſſimo viro, qui per ποίημα κυκλικὸν non tantum Homerum, ſed etiam Epicos à Callimacho deſignari putat. Cur enim Ἐπικὸν carmen magis δημόσιον eſſet, ac diceretur quam Lyricum aut Elegiacum, quam denique Tragicum aut Comicum? Adde quod multi Heroici carminis auctores tum extitere raræ ac reconditæ lectionis, nec omnibus protritæ, qui profanum vulgus arcebant obſcuritate ſua vt Euphorion, Rhianus, Piſander, Panyaſis, Apollonins. Certè Euphorionis Ἐπικὰ opera non fuere
D notiora vulgo quam eiuſdem Elegiæ & Epigrammata, quæ ab omuibus cantabantur. Vnde *Euphorionis cantores* Ciceroni dicuntur in tertia Tuſculana, vbi de Ennio Tragico loquens ita ſubdit: *ô poetam egregium! quamquam ab his cantoribus Euphorionis contemnitur.* Amatoria præcipuè ſcripta Poetarum Græcorum Latinorumque populus cantabat. Ouidius quodam loco gloriatur carmina ſua populo cantata ſaltataque ſe adhuc ſuperſtite. Horatius:

Cantat & apponit: meus eſt amor huic ſimilis, nam
Tranſuolat in medio poſita & fugientia captat.

Cantabat ille apud Horatium Callimachi
E Epigramma, cuius concluſio eſt,

Κοῦμος ἔρως ποῖος δὴ, τὰ μὲν φεύγοντα διώκειν
Οἶδε, τὰ δ' ἐν μέσσῳ κείμεν' ὑπερπέταται.

Nam locum illum Horatins ex hoc Epigrammate Callimachi explicandum eſſe vel olim vidi admodum adoleſcens, quum Epigrammata illa deſcriberem, priuſquam Scaligero ea tranſmiſſem. Poſtremo Callimachus etiam ipſe Epico carmine inclaruit, quo *Hecalen* celebrauit. Ergo & ipſe Callimachus opere illo Cyclicus. Si omnes qui fabularem hiſtoriam perpetuo carmine tra-

diderunt, Cyclici habendi ſunt, profecto non ſoli Epici in hoc album erunt referendi, ſed etiam Elegiaci. Opus illud Callimachi veteribus decantatiſſimum, quo fabularum omnium origines & cauſas expoſuerat, quod Αἴτια inſcriptum erat, Elegiaco carmine compoſitum fuit. Ergo etiam Elegia quædam Κυκλικὴ fuerit. Sed nec appellationis huius ea ratio eſt quam putarunt, nec Κύκλος omne carmen Epicum. Iam vero quale illud eſt quo Homerum principem τῶν Κυκλίων fuiſſe ſibi perſuaſerunt? Atqui Epigramma illud vetus Græcorum, quod produxerunt, diſertè excludit Homerum à Cyclicorum poetarum grege:

Τοὺς κυκλίους τούτους, τοὺς αὐτὰρ ἔπειτα λέγοντας
Μισῶ λωποδύτας ἀλλοτρίων ἐπέων.

Cyclicos poëtas ideo ſe odiſſe profitetur, quod alienorum carminum ſuppilatores ſint, & ſub finem Epigrammatis ita ſcribit:

Οἱ δ' ἐγὼ τοῖς Ὁμήρου ἀναιδῶς λωποδυτῶν
Ὥστε χαίρειν ἤδη μέλλων ἄνευθε θεά.

Plane dicit Cyclicos ab Homero furari. Si Homerus & ipſe Cyclicus, quid aliud dicendum quàm Cyclicos principem ſuum compilaſſe? Sed omnino Cyclicos ab Homero ſecernit Pollianus, cui tribuitur illud Epigramma. Nõ admodum antiquus auctor, nam nec in Meleagri collectione, nec in Philippi locum habuit, quæ duæ vetuſtiſſimæ fuere Epigrammatum συλλογαί. In Agathiæ itaque noua compilatione, quæ inſcripta eſt Κύκλος νέων ἐπιγραμμάτων, ſub titulo τῶν σκωπτικῶν relatum illud fuit Polliani Epigramma in peſſimos quoſdam Poetas Heroicos, quos vocat Κυκλίους, quia Epico carmine fabulas componebant, eodem prorſus modo quo antiqui illi Cyclici, vnde & multa ex Homero ſuffurabantur. Quod & feciſſe veteris Cycli poetas veriſimile eſt. Nam licet ipſi antiquiſſimi, omnibus tamen poetis illis, qui Κύκλον ἐπικὸν conſtituerunt, Homerum fuiſſe antiquiorem certum eſt. At nullum poema Polliani ætate compoſitum eſſe liquet, quod in antiqui ἐπικοῦ Κύκλου ordinem relatum ſit. Ex Clemente quippe conſtat omnes Cycli Epici compoſitores vetuſtiſſimos habitos: καὶ ταῦτα μὲν προηχθήτω εἰπεῖν, ὅτι μάλιστα ἐν τοῖς πάνυ παλαιοῖς τοὺς τοῦ Κύκλου ποιητὰς ἐξετάσιν Arctinum & Leſchem & Eumelum Corinthium tres ibi recenſet Cyclicos poetas. Quorum Arctinus circa tertiam aut nonam, vt alii ponunt, Olympiadem floruit. Eumelus Archilocho vetuſtior, ante vigeſimam Olympiadem vixit. Leſches autem circiter trigeſimam. Falluntur qui Onomacritum τοῦ Κύκλου ποιητὴν fuiſſe putant. Cyclus ipſe Epicus non vltra reditum Vlyſſis pergebat Fabularem Hiſtoriam texere. Ergo Κύκλιοι poetæ Lolliani nõ poſſunt illi eſſe Κυκλικοὶ vel τοῦ Κύκλου ποιηταὶ, quos paſſim veteres citant, & quos vniuerſæ μυθοποιίας conditores fuiſſe indicant. Peſſimos, vt dixi, quoſdam ac triuiales Heroici carminis conſcribillatores hoc nomine ſuggillat, quod Cyclicos illos antiquos

A boni fuere. Nec mirum ſanè ad eorum veterum exemplar etiam recentiores quoſdam imitarentur, qui & ipſi poetæ non nimium fabularum Heroico carmine compoſitores dictos eſſe Κυκλίους. Propriè tamen non alii poetæ Κυκλικοὶ præter eos qui collectione τοῦ ἐπικοῦ Κύκλου comprehenſi fuerant. Proclus: καὶ περατοῦται ὁ Ἐπικὸς Κύκλος συμπληρούμενος ἐκ διαφόρων ποιητῶν μέχρι τῆς εἰς Ἰθάκην ἀποβάσεως Ὀδυσσέως. Homerum in illo numero non fuiſſe plus quam verum conſtare debet. Etymologici magni auctor notat quodam loco παρὰ τοῖς Κυκλικοῖς αἱ ψυχαὶ νεκάδες λέγονται, deinde verſum

B ex Iliadis Homericæ v. ſubiicit. Quod non ita intelligendum eſt, quaſi Homeri poemata pars eſſent Cycli, ſed quum ex Homeri carminibus Cyclici poetæ multa mutuati eſſent & imitati, etiam verſum illum ſiue verbum Homericum vſurparant. Euſtathius ad quartum Odyſſeæ, δέκτῃ δὲ Ἀρίσταρχος μὲν τὸν ἐπαίτην λέγει παρὰ τὸ δέχεσθαι, ὁ δὲ Κυκλικός φασιν ἤγουν ὁ τῶν Κυκλίων ποιητὴς ὀνοματικῶς ἀκούει τὴν λέξιν. Cyclicus poeta qui locum illum Homericum in ſuam poeſin tranſtulerat Δεκτῇ quaſi nomen adiectiuum acceperat, quum Ari-

C ſtarchus ſignificare ἐπαίτην adnotauerit. Locus Homeri:

Ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤισκε
Δέκτῃ.

Ita legit Ariſtarchus, vt Δέκτης ſignificauerit mendicum, cui ſe aſſimulauit Vlyſſes. Cyclicus poeta δεκτῇ ibi accepit pro veſte, vt nimirum Vlyſſes ea ſe veſte diſſimulauerit, ne eſſet agnoſcendus Troianis, cum neminem ſic amictum in Græcorum exercitu ſcirent. Legit igitur in Homerico verſu, κατακρύπτων ἤισκε δεκτῇ. Heſychius: δεκτὴ χλαῖνα, χλανίς. alibi tamen λεκτὴ pro eodem apud eum ſcribitur, λεκτὴ χλαῖνα, eam obſeruationem ex antiquo

D aliquo ſcholiaſte hauſit Euſtathius, ὁ δὲ Κυκλικός φασιν. Ipſe quippe Cyclicum illum non legit. Nullus Cyclicus nec vllũ Cyclicum poema extabat ætate Euſtathii. Quinetiam ignoraſſe planè fatetur, quales fuerint illi Cyclici, dum κυκλικὸν interpretatur, τῶν Κυκλίων ποιητήν. Verum aliquis dixiſſet, τὸν τοῦ Κύκλου ποιητήν. Sed cum in animo haberet τὰ Κύκλια μέλη vel ποιήματα quæ Dithyrambica erant à Cyclio choro, putauit Κυκλικὸν eſſe τῶν Κυκλίων ποιητήν. Ex his ſane videre eſt poetas Cyclicos multa ex Homero ſumpſiſſe, non ſolum quod ad My-

E thologiam attinet, ſed etiam quod ad verba & verſus. Poſſumus igitur & Κυκλίους illos Polliani de veris & antiquis Cyclicis exponere, quos tanquam λωποδύτας Homeri odio habere dicit & auerſari. Profecto ætate Polliani nullum amplius Cyclicum poema ſcribebatur, nec vlli qui tum viuerent poetæ hoc nominis habuere. Et hæc interpretatio rutiſſima veriſſimaque. Illud æque indubitatum, Homeri Iliada & Odyſſeam, extra Cycli corpus fuiſſe, nec Homerum Cyclicis poetis adgregatum. Recta itaque emendatio noſtra qua apud Ariſtotelem in priore Elenchorum corrigi volumus, ὁ δὲ ἐν Σχήματι πάντως σχῆμα

ἀρχὰ τῦ Κύκλου. Eumelus ille inter præcipuos ac A
vetuſtiſſimos Cycli poetas, cui non vna pars tantum ſed plures tributæ ſunt illius ſyntagmatis. *Titanomachia* auctorem quidam eum fecerunt. Athenæus lib. VII. οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος, ἢ Ἀρκτῖνος. Argonautica etiam videtur compoſuiſſe, quæ hiſtoria partem Cycli conſtituebat. Vetus ſcholiaſtes Apollonij ad librum tertium verſu iſto τὸν δ' ἔλιπ' ἀμφαδίην, ſic notat: ὅτι καὶ οἱ ἐξῆς στίχοι εἰλημμένοι εἰσὶ παρ' Εὐμήλου, παρ' ᾧ Μήδεια πρὸς Ἴδμονα διαλέγεται. Licet idem argumentum tractaret Apollonius, non tamen eius Ἀργοναυτικὰ in Cycli ſeriem & collectionem relata, ſed Eumeli qui eam hiſto- B
riam ab Æetæ origine repetierat. Scholiaſtes Pindari ad Olympionicas verſus ex Eumelo citat qui fidem huius rei faciat:

Ἀλλ' ὅτε δ' Αἰήτης καὶ Ἀλωεὺς ἐξεγένοντο
Ἠελίου τε καὶ Ἀντιόπης, τότε δ' ἄνδιχα χώρην
Δάσσατο παισὶν ἑοῖς Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱός.
Ἣν μὲν ἔχ' Ἀσωπὸς ταύτην πόρε δῖῳ Ἀλωεῖ
Ἣν δ' Ἐφύρη κτεάτισσ' Αἰήτῃ δῶκεν ἄπασαν,
Αἰήτης δ' ἄρ' ἑκὼν Βούνῳ παρέδωκε φυλάσσειν,
Εἰσόκεν αὐτὸς ἵκοιθ' ἢ ἐξ αὐτοῖο τις ἄλλος
Ἢ παῖς ἢ υἱωνός, ὁ δ' ἵκετο Κολχίδα γαῖαν.

Ibi eum vocat ποιητὴν ἱστορικὸν, διδάσκει δὲ τῶν Εὐμήλου ὡς ποιητὴς ἱστορικὸς εἰπών, deinde ſequu- C
tur hi verſus quos appoſuimus & caſtigauimus. ποιητὴς ἱστορικὸς, & Κυκλικὸς idem. Sed opus illud Eumeli Ἀργοναυτικῶν titulo non puto fuiſſe inſcriptum, nec enim ſolam argonautarum expeditionem perſequutus eſt illo opere. Vniuerſam Corinthiacam Hiſtoriam complectebatur ab ea diuiſione quæ inter filios Solis facta eſt Æeten & Aloeum, vſque ad reditum Iaſonis & Medeæ, nuptiaſque eiuſdem Iaſonis cum filia Creontis, & reliqua quæ inde conſequuta ſunt. Quæ omnia pertinent ad hiſtoriam Corinthi. Nam Corinthus quæ tunc Ephyre, ceſſerat Æetæ D
Medeæ patri. Sed eam ſeruandam Buno commiſit, & ipſe in Colchos ſeceſſit, vrbem ibi ex oraculo conditurus. Κορινθιακὰ igitur illi operi titulum fecit Eumelus, quo etiam Ἀργοναυτικὴν expeditionem comprehendit. Scholiaſtes Apollonij cum laudat ἐν Κορινθιακοῖς. Corinthius & ipſe fuit. Clemens Alexandrinos: Εὔμηλος δὲ ὁ Κορίνθιος πρεσβύτερος ὢν ἐπιβεβληκέναι Ἀρχίᾳ τῷ Συρακούσας κτίσαντι, vixiſſe eodem tempore vult quo Archiam Syracuſarum conditorem, qui Corinthius quoque oriundo, is Syracoſas dicitur condidiſſe circiter Olympiadem vndecimam: Et ſane non E
longe à Syracuſarum conditu Eumelum Corinthium floruiſſe ponit Euſebius, qui eum recenſet ad Olympiadis nonæ annum vltimum. *Eumelus Corinthius verſificator agnoſcitur.* ἐποποιὸς, an igitur hic diuerſus ab eo Eumelo quem tertia Olympiade ponit, qui Bugoniam & Europam ſcripſerat? ibi poetam tantum appellat, nec Corinthium nominat. Puto tamen eumdem eſſe cuius ætatem ex variis auctoribus variam notauit. Quod ſi diuerſum ex eo cenſuit, errauit. Pauſanias hunc

Eumelum Amphilyti filium fuiſſe ait & Bacchiadarum generis, vetuſtiſſimum. Cuius Κορινθιακὴν συγγραφὴν appellat Κορινθίαν quaſi proſa oratione ſcripta fuerit. Nec enim συγγραφὴν niſi de hiſtoria pedeſtri ſermone compoſita Græci vſurpant. Εὔμηλος δὲ, inquit, ὁ Ἀμφιλύτου τῶν Βακχιαδῶν καλουμένων ὃς καὶ τὰ ἔπη λέγεται ποιῆσαι, φησὶν ἐν τῇ Κορινθίᾳ συγγραφῇ, εἰ δὴ Εὐμήλου γε ἡ συγγραφή, Ἐφύραν Ὠκεανοῦ θυγατέρα οἰκῆσαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. Plane iſtis innuit Eumeli illud opus cuius inſcriptio Κορινθιακὰ ſoluta oratione conditum fuiſſe, & ſæpe eius meminit in Corinthiacis ſuis. Atqui rurſos ex alio loco eiuſdem Pauſaniæ qui in iiſdem eius Corinthiacis habetur, liqoido colligitur Eumeli Corinthiaca verſibus ſcripta, ita enim tradit: Εὔμηλος δὲ Ἥλιον ἔφη δοῦναι τὴν χώραν Ἀλωεῖ μὲν τὴν Ἀσωπίαν, Αἰήτῃ δὲ τὴν Ἐφυραίαν, καὶ Αἰήτην ἀπιόντα εἰς Κόλχους, παρακαταθέσθαι Βούνῳ τὴν γῆν. Hæc omnia verſibus illis expoſuit Eumelus, quos ſuperius ex ſcholio Pindari attulimus. Eoſdem verſus adduxit Tzetzes commentariis in Lycophronem ex Theopompo, quem Eumeli Hiſtorici poetæ teſtimonio vſum eſſe docet in eadem re deſcribenda: περὶ δὲ τῆς Ἡλίου βασιλείας τῆς εἰς αὐτοῦ παῖδας Αἰήτην καὶ Ἀλωέα Θεόπομπος ὁ Χῖος Εὐμήλου τοῦ Κορινθίου ἱστορικοῦ ποιητοῦ μέμνηται λέγοντος.

Ἀλλ' ὅτε δ' Αἰήτης καὶ Ἀλωεὺς ἐξεγένοντο
Ἠελίου δὲ καὶ Ἀντιόπης τότε δ' ἄνδιχα χώρην
Δάσσατο παισὶν ἑοῖς Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱός.

Sunt iidem verſus quos ante produximus. Fortean Pauſanias non viderit illa Κορινθιακὰ Eumeli, ſed ab aliis citata tantum legerit. Vt vt ſit, certe poeſis fuit ἱστορικὴ, quæ & in orbem ſiue Catheoam Κυκλικὸν conſcripta & congregata eſt. Talis extitit poeſis omnium poetarum Cyclicorum, qui in eum orbem accenſi & adſcripti ſunt, præter fabulas, ſi quid ἱστορικὸν & verum inciderat, id etiam exponebant & ordine plane quo ſolent Hiſtorici. Proclus de Cyclo Epico: διεξέρχεται δὲ περὶ θεῶν, τά τε ἄλλα τοῖς Ἕλλησι μυθολογούμενα, καὶ εἴ που τι καὶ πρὸς ἱστορίαν ἐξαληθίζεται. Clemens Alexandrinus in ſexto Stromate Εὔμηλον vocat ἱστοριογράφον & proſa oratione opera Heſiodi dicit expreſſiſſe & pro ſuis edidiſſe: τὰ δὲ Ἡσιόδου, inquit, μετήλλαξαν εἰς πεζὸν λόγον, καὶ ὡς ἴδια ἐξήνεγκαν Εὔμηλός τε καὶ Ἀκουσίλαος οἱ ἱστοριογράφοι. Profecto ſi Eumelus iſte ſoluta etiam oratione hiſtoriam fabularem coodidit, falſum erit quod ab omnibus proditum eſt, Pherecydem aut Cadmum primos aliquid hiſtorici vulgaſſe ſermone pedeſtri. Longè quippe antiquior hic Eomelos quam vel Pherecydes vel Cadmus, vel Hecatæus. ἱστορικὸν certe hunc Eumelum non ſimpliciter nuncupant alij auctores ſed ἱστορικὸν ποιητήν. Pauſanias indicat tam proſa quam verſibus eum claruiſſe, & in poetica nihil quod γνήσιον eius dici poſſet extitiſſe præter Προσόδιον carmen in Delum. Contrà ſtant plerique auctores, inter quos conuenit Eumelum vnum ex Cyclicis & Hiſtoricis poetis, ex quibus Cyclos conſtabat, fuiſſe. Legitur apud Pindari ſcholiaſtem in

Olympionicis Eomolpum Corinthium ſcripſiſſe νόστον τῶν Ἑλλήνων. Ode XIII. τοῦτο δὲ διὰ τὸ Εὔμηλον ὄντα Κορίνθιον, καὶ γράψαντα νόστον τῶν Ἑλλήνων, omnino ibi reſcribendum eſt, διὰ τὸ Εὔμηλον ὄντα Κορίνθιον. Vides & librum, qui inſcriptus erat Νόστος τῶν Ἑλλήνων quoſdam Eumelo attribuiſſe. Nec vnum opus nec vnius auctoris hoc titulo fuiſſe credendum. Alij hoc nomine reditum Græcorum ex Ilio, alij Argonautarum è Colchide proſcripſerunt. Lyſimachum quidam in Νόστοις, nonnulli Anticlidem laudant, τῶν νόστων fragmentum quod extat in argumento Medeæ Euripideæ de Argonautis & Minyarum rebus agit, & fortean pars fuerit τῶν Κορινθιακῶν Eumeli. Nam & quidam veterum dubitarunt, an opus illud ei foret adſcribendum. Fortaſſis etiam peculiari carmine deſcripſerit reditum Argonautarum: quæ omnia incerta ſunt. Quaſi incerti auctoris citat illos Νόστους Apollodorus: ὡς δὲ ὁ τοὺς νόστους γράψας φιλόνεων. Hieronymus Eumelo *Bugoniam* & *Europam* tributa fuiſſe docet. Βουγονία poëma, vt videtur, fuit, quo Ariſtæi fabula deſcripta habebatur, qui amiſſas cùm apibus opes reparauit occiſo boue eo modo quo Virgilius narrat. Inde apes ipſæ Βουγενεῖς Græcis dictæ & Βουγόναι. Inde Βουγονία carmen Eumeli. Quod etiam incertum ferebatur an Eumoli eſſet. Εὐρώπη aliud eiuſdem carmen, de quo & ipſo dubitatum eſt antiquis Criticis. Clemens verſus citat ἐκ Εὐρωπίας auctore non nominato. Melius legeris, Εὐρωπείας. Nam Εὐρώπη Εὐρώπεια, vt Καλλιόπη Καλλιόπεια, Εὐάδη Εὐάδεια, Βερενίκη Βερενίκεια, & ſimilia. Poëtæ tamen etiam Εὐρωπίας dixere, vt verſui conſulerent. Euripides in Theſeo:

Σχεδὸν παρ' αὐτοῖς κρασπέδοις Εὐρωπίας.

Opus illud ἐπικὸν Eumeli, quod Εὐρώπη vel Εὐρώπεια inſcribebatur, Hiſtoriam Europæ Agenoris filiæ continebat. Fuit & hac inſcriptione Nicandri poëma, quod deſcriptionem & περιήγησιν Europæ complectebatur. Stephanus eum laudat ἐν πέμπτῳ τῆς Εὐρωπείας. Athenæus lib. VII. ἐν πρώτῳ τῆς Εὐρωπείας, vt olim pene puer obſeruaui. Scholiaſtes Apollonij ad quartum Ἀργοναυτικῶν Nicandrum nominat ἐν δευτέρῳ Εὐρώπης. Quærant porro, quibus otium erit, an Εὐρώπειαν idem ſcriptum alij Nicandro, alij Eumelo adſcripſerint. Hecatæus ſæpe citatur à Grammaticis ἐν Εὐρώπῃ. Ex his omnibus comprobatur conſtitiſſe quidem inter veteres, qualia & quot poëmata conſtituerent orbem illum Epicum, quo omnis Græcorum fabularis hiſtoria continebatur, ſed non æquè certum ac compertum fuiſſe, quinam ſingulorum auctores extitiſſent. Proclus in Chreſtomachia de his omnibus affatim docuerat, quod vtinam ſcriptum extaret. Quæcunque fermè ſcripſerat Eumelus, aut omnia certè quæ illi opera adſcripſit vetuſtas, Cyclice fuiſſe, vtpote Cycli Epici tomo comprehenſa, ex iis quæ diximus liquere poteſt. Hinc Ariſtoteles Εὐμήλου ποίησιν ſub nomine κύκλου traducit, quia pars Κύκλου fuit, nec quidquam fere poeta ille ſcripſit vel putatur

A ſcripſiſſe, niſi κυκλικὸν, vnde ποιητὴς ἐπικὸς paſſim apud veteres indigetatur. Quod de Homero tam falſum eſt quam falſiſſimum. Adeo tamen vetus hoc mendum Ariſtoteli inoleuit, vt etiam Philopono agnoſcatur. Ita enim ſcribit in librum primum Analyticorum: ὅτι δὲ ἄλλο τι κύκλος ἰδίως ὀνομαζόμενον, ὃ ποίημα τινὲς μὲν εἰς ἑτέρους, τινὲς δὲ εἰς Ὅμηρον ἀναφέρουσι. Cyclus ille Epicus, non vnum fuit poëma ſed plura, auctorúmque diuerſorum. Nullum ex illis poëmatis Homero adſcriptum præter vnum, quod inſcribebatur Κύπρια. Ne illud quidem Cyclicum fuiſſe poëma ex Proclo conſtat, qui à Cyclo excludit. Sed demus τὰ Κύπρια etiam illo

B Κύκλῳ incluſa, propter vnicum illud poëma tota Homeri poëſis, hoc eſt Ilias & Odyſſea Cyclo non potuit nec vero debuit eſſe comprehenſa, ſed nec Κύκλου nomen veloti proprium habuiſſe. Concedamus etiam quod non poteſt propter illa Κύπρια vniuerſam Homeri poëſin Κύκλου nomine appellatam, id penes Ariſtotelem locum non habet, qui τὰ Κύπρια alij auctori quam Homero vindicat. Nam in libro de Poëtica τὸν τὰ Κύπρια ποιήσαντα alium ab Homero facit. Veriſſima igitur emendatio loci Ariſtotelici ex priore Elenchorum, Εὐμήλου ποίησις σχῆμα διὰ τὸ κύ-

C κλου. Cyclus prætereà Epicus quod initio adſtruximus non ſingulare aliquod poema, ſed catenata quædam ſeries ex pluribus conſtans poematis, quibus vniuerſus hiſtoriæ fabularis contextus ab orbis conditu ad Vlyſſis reditum ordine perpetuo deſcriptus continebatur. Metaphora à choro ducta, qui κύκλος eſt conſertus multis perſonis vnà canentibus & ſaltantibus manibus per mutua nexis, vel reſtim ducentibus: vel à corona quæ etiam κύκλος eſt ex variis floribus, ſertis & nexis inuicem compoſitus. Sic etiam quod

D ante docuimus, quia catenatæ inter ſe & veluti cognatæ putantur omnes artes liberales, & orbem quemdam ſiue chorum efficiũt, qui κύκλος παιδείας eſt appellatus. Eadem prorſus ratione interpretationem perpetuam alicuius operis ex variis compilatam auctoribus, *Catenam* recentiores nuncupauerunt, vt ſunt *Catenæ Patrum* quæ dicuntur in Pſalmos, in Prophetas, in Euangelia, quæ perpetuæ ſunt expoſitiones ex variis patribus contextæ & ordine diſpoſitæ. Catena ſiue Cyclus totius mythologiæ Græcorum ex variis compoſitus poematis finiebatur Vlyſſis

E in patriam reditu, hoc eſt errorum eius fine. Et ſane Mythicum tempus Græciæ quod fabulis & narrationibus fabuloſis implicitum præcipuè habebatur, Græci ipſi vſque ad Troica tempora deducunt, licet Varro vſque ad primam Olympiadem extendat. Diodorus lib. I. Bibliothecæ: τῶν δὲ χρόνων τούτων περιειλημμένων ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ, τοὺς μὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν οὐ διοριζόμεθα βεβαίως, διὰ τὸ μηδὲν παράπηγμα παρειληφέναι περὶ τούτων πιστευόμενον. In hiſtoria Græca nihil certi, ſed pleraque fabuloſa ante Troiana tempora. Ideo Cyclus Mythologiæ verſibus ſcriptus, à deorum & hominum pri-

ma origine vſque ad illa tempora deducebatur, nec vltra pergebat. Diodorus opus ſuum inchoauit à mundi ortu & hominum principio: Sed tempus illud totum, quod ab eo exordio vſque ad Troica protenditur, incertum & obſcurum eſſe ſcilicet propter fabulas, ideo nihil de eo ſtatui poſſe quod credi dignum ſit: διὰ τὸ μηδὲν παράπηγμα παρειληφέναι περὶ τούτων πιστευόμενον. Mirum quàm in his verbis explicandis hallucinentur viri docti propter vnius dictionis ignorantiam, quid ſignificet nempe παράπηγμα. Interpretes Diodori *firmamentum* exponunt. Scaliger ad Euſebium quod alij στήλην, Cenſorinus *titulum* vocat, id Diodoro dici παράπηγμα, hoc eſt terminum fixum & hærentem. Παράπηγμα, quemadmodum iam ante docuimus, proprie eſt quidquid adfigitur. Hinc παραπήγματα, tabulę dicebantur adfixæ columnis, aut pilis in quibus leges aut alia publica monumēta incidebantur. Hinc Ἀστρονομικὰ παραπήγματα, *Tabulæ aſtronomicæ*, in quibus ortus & obitus ſignorum & tempeſtatum vices per aliquot annorum ſpatia redeuntes deſcriptæ publicè proponebantur ad populi vſum. Ad hoc exemplum παράπηγμα ἱστορικὸν aut μυθικὸν dicitur, ſeries hiſtoriarum vel fabularum ſecundum ordinem temporum digeſta. Et hoc ſenſu planè accipiendum eſt in illis Diodori verbis. Singola Epici Cycli poemata totidem erant τῆς μυθολογίας Ἑλληνικῆς παραπήγματα. Non dicit Diodorus nullum extitiſſe parapegma earum rerum, quæ geſtæ referuntur ante Troica tempora, ſed nullum πιστευόμενον. Multa quippe in eo interuallo fabuloſa memorari, quæ vix fidem admitterent. Parapegmata Geographica ſimiliter in locis publicis propoſita & adfixa plerúmque extabant, quibus prouinciæ fines deſcripti habebantur. Heſychius: Κύρβεις, στῆλαι ἐν αἷς ἀναγέγραπται ὁ περιορισμὸς τῆς Ἀσίας. Sed de his nos alibi. Apollodorus ſynopſin Epici Cycli proſa oratione conſcriptam Βιβλιοθήκην inſcripſit, quod in eamdem fere ſignificationem cum Cyclo conuenit. Nam vt Cyclo id eſt choro vel corona plures perſonæ vel plures flores conſerti, ita in Bibliotheca multi foruli in ſeriem ſiti vel etiam plures libri ordine diſpoſiti. Sic etiam Diodorus Annalium ſuorum hunc eſſe voluit titulum Βιβλιοθήκην. Sed Diodori Βιβλιοθήκη eſt ἱστορική, Apollodori μυθική. Nam mythicum tempus tantùm comprehendit. Photij liber re vera Bibliotheca eſt: conſtat enim ex multis librorum veluti indicibus quos ipſe legit. κύκλος ἐπικὸς omnino nihil aliud fuit quam plurium poematum contextus in vnum faſcem collectorum. Et falluntur mirificè qui vnumquodque illius collectionis poema κύκλον appellatum eſſe ſibi perſuadent. Multo magis hallucinantur qui poema quodcumque Heroicum quo res prolixo & interrupto ordine tractantur κύκλον dictum opinati ſunt.

Pag. 70. D. *Non longe Epheſum Colophon ciuitas.*] Ita libri & noſter alibi ſic vſus eſt. *Procul & longe* multi cum accuſatiuis iungebant, vt & *propè* ac *proximè*, apud Vitruuium *proximè hoc latus*. Quod etiam in ipſo nomine vſurpauit Cenſorinus: *Proxime eſt hanc magnitudinem quæ dicitur Dodecaeteris.* Vitruuius *dextra lunaque Zonam* dixit. Media Latinitas *delatus montem, delatus fontem*, pro ad latus montis vel fontis. Exempla alibi notauimus.

Colophon ciuitas nobilis oraculo Clarij Apollinis.] Ita loquitur, quaſi Clarij Apollinis oraculum in ipſa ciuitate fuerit. Haud longe ab vrbe fuit. Strabo: καὶ ἡ Κολοφὼν πόλις Ἰωνική, καὶ τὸ πρὸ αὐτῆς ἄλσος τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ καὶ μαντεῖον ἦν ποτε παλαιόν. Lucum Apollinis ante vrbem fuiſſe ait, oraculo celebrem olim. Pauſanias Claron oppidum eſſe Colophoniorum videtur velle, in quo templum Apollinis & oraculum extiterit, qui ἐν Κλάρῳ dicebatur: Κολοφώνιοι δέ, τὸ μὲν ἱερὸν τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ μαντεῖον ἐκ παλαιοτάτου γενέσθαι νομίζουσι. Alij etiam oppidum eſſe volunt Colophoni vicinum, idem Pauſanias meminit Luci Apollinei in Colophoniorum agro, veluti ab hoc fano diuerſi: ἐν δὲ τῇ Κολοφωνίων ἄλσος τε τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ δένδρα μελίαι, καὶ οὐ πόρρω τοῦ ἄλσους Ἄλης ποταμὸς ψυχρότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. Hoc eſſe videtur ἄλσος quod ante vrbem Colophonem ponit Strabo, vnde olim oracula peterentur. Ἄλης fluuius Plinio dicitur *Haleſus*, qui Colophonem alluit. *Ab Epheſo manteium aliud Colophoniorum, & intus ipſa Colophon Haleſo alluente, vnde Apollinis Clarij fanum.* In Luco vel fano Apollinis Clarij μαντεῖον olim fuiſſe plerique fatentur. At Plinius μαντεῖον Colophoniorum ſeparat à fano Clarij Apollinis. Pauſanias in Claro fanum & oraculum, hoc eſt μαντεῖον Clarij Apollinis, collocat: idémque ἄλσος Apollinis quod ante Colophonem eſt haud longe ab amne Haleſo diuerſum facit, in quo luco μαντεῖον olim fuiſſe docet Strabo. Mela fanum Clarij Apollinis à Manto conſtructum dicit, Colophoniorum autem oppidum ipſum à Mopſo Mantus filio. Fanum tenera fuit vel ſacellum, hoc eſt, conſeptum potius quam templum. Ἱερὸν οὐκ ἐξειργασμένον. Pauſanias: δύο τε ναοὶ ἐξειργασμένοι Ἀπόλλωνος, ὅ τε ἐν Βραγχίδαις τῆς Μιλησίας καὶ ἐν Κλάρῳ τῇ Κολοφωνίων. Græci ἀκαλυφῆ ἱερὰ huiuſmodi fana vocant vel ſacella ſine tecto. Anacreonti Κλάρος non eſt oppidi nomen vel loci alicuius, ſed fontis vel fluuij, vt ex his verſibus clarum habetur:

Οἱ δὲ Κλάρου παρ' ὄχθαις,
Δαφνηφόροιο Φοίβου
Λάλου πιόντες ὕδωρ
Μεμηνότες βοῶσι.

Ad ripas Clari qui aquam inde hauſerant, fanatici exibant & vaticinabantur. Κλάρος nomen fontis ex his oportet eſſe. Hic in illo luco Apollinis fuerit, qui inde Κλάριος cognominatus eſt. Clemens Alexandrinus Κολοφῶνος πηγὴν appellat Admonitione ad Gentes: σεσίγηται γοῦν ἡ Κασταλίας πηγὴ καὶ Κολοφῶνος ἄλλη πηγή, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως τέθνηκε νάματα μαντικά. Per fontem Colophonis intelligit Claron. Non igitur diuerſum fuerit μαντεῖον Colophoniorum ab Apollinis Clarij fano, nec ἄλσος Ἀπόλλωνος aliud

aliud ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Κλάρῳ, propriè ὄχθαι ſunt ripæ vel præripia fluminum. Heſychius: ὄχθη τὸ χεῖλος ποταμοῦ, ita accipiendum Anacreonteum illud οἱ δὲ Κλάρου παρ' ὄχθαις. Apud eumdem tamen aliter interpretari par eſt hanc eamdem vocem vbi dicit,

> Ἡ Ταντάλου ποτ' ἔστη
> Λίθος Φρυγῶν ἐν ὄχθαις.

Vbi etiam malim legere ἐν ὄχθοις. Certe ibi ὄχθαι non ſunt fluminum ripæ. Et male docti interpretes qui paſſim reddunt *ad fluenta Troiæ*: aut, *ad Phrygum fluenta*. In montibus Phrygiis ſaxum ſtetiſſe Nioben dicit, & Sipylum Phrygiæ ſiue Mæoniæ montem intelligit. In eo monte Nioben in ſaxum verſam ſignificat. ὄχθοι ſunt montes vel etiam ὄχθαι. Heſychius, ὄχθοι αἱ τραχεῖαι καὶ δύσβατοι πέτραι, καὶ αἱ ἐξοχαὶ τῶν πετρῶν & ὄχθοι ὀρῶν. Diodoro Siculo, ripas quoque eminentes & præaltas ita propriè vocarunt. Sic προβόλους & προβολὰς appellant, ſaxa in mare prominentia & litora maris. Harpocration: πρόβολοι αἱ εἰς θάλασσαν ἐκκείμεναι πέτραι καὶ αἱ ἀκταὶ ἴσως. Heſychio ſimpliciter πρόβολοι λίθοι. Eidem προβολὴ eſt quælibet ἐξοχή. Dionyſio προβολαὶ ἀναύρων ſunt torrentium vel fluminum ripæ:

> Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων
> Ἤ που βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα.

Inepte Euſtathius interpretatur ἐκροάς, aliæ ſunt fluminum ἐκβολαὶ aliæ προβολαὶ, rectè de ἐκβολαῖς dicatur eſſe ἐκροάς, at προβολαὶ ſunt ripæ. Sed Auienus quoque ἀντὶ τῶν ἐκβολῶν accepit, cuius verſus ita legendi:

> *Palantes obeunt Beryllum prona fluenta,*
> *Quem procul internis à finibus, aut adamanta*
> *Detulerint.*

Innuit lõge ab internis locis prope oſtia fluminum Beryllum abbis aut Adamanta quæri, quos curſus & impetus aquæ detulerit. Verùm προβολαὶ non ſunt ἐκβολαί. Siccatis torrentibus, ripæ ipſæ tum προβολαὶ ſunt, tum in ipſis arenis inter illas προβολὰς gemmas inueſtigant Indi quas torrentes ex montibus detulerint. In ipſo igitur alueo eas quærunt, vbi ſiccus eſt torrens. Hoc vult Dionyſius. Rectè Priſcianus:

> *Scrutantur ripis alij torrentibus imbri*
> *Berylli gemmas glauci, nitidumque adamanta.*

Auctor Elegiæ in Mæcenatis obitum:

> *Vincit vulgares, vincit Beryllus arenas*
> *Littore in extremo quas ſimul vnda mouet.*

Ibi ergo reperiebantur in ripis torrentium cum alia arena. προβολαὶ vt ὄχθαι ripæ dicuntur, ſed quum additur amnium nomen, vt Κλάρου παρ' ὄχθαις, *ad ripas Clari*, ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων *in ripis torrentium*. Sed quum abſolutè ac ſimpliciter ὄχθαι aut προβολαὶ nominantur, tum rupes & cautes ſaxaque hæc vox ſignificat, vt. Φρυγῶν ἐν ὄχθαις, *in rupibus Phrygiæ*. Dionyſius:

> Τηγὰς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον ἢ περὶ χῶρον
> Φύεται ἐν προβολῇς ὀφιώδεος ἔνδον πέτρης.

Inepti ſunt qui προβολὰς ibi accipiunt de ripis aut effluuiis torrentium. cautes aut rupes ſignificant. Dicit enim Beryllum in cautibus

A ibi reperiri intra Ophiten lapidem. Aliis in locis torrẽtes ex cautibus deuehunt Beryllos & Adamantas, aliaſque gemmas quæ in ripis & arenis aluei colliguntur. Sed belle προβολὴ ſimpliciter eſt cautes vel ſaxum. προβολὴ & πρόβολος idem, vt ὄχθη & ὄχθος, Grammatici tamen hæc diſtinguunt, vt ὄχθαι ſint τὰ ποταμῶν χείλη, ὄχθοι ὑψώματα γῆς. Nugantur.

Pag. 70. D. *Vnde haud procul Mimas ſurgit.*] Mira eſt in malo conſtantia veterum codicum qui habent omnes *Minas*, & in Indice: *de monte Minante*. Sed procliuis in harum litterarum mutatione fuerunt nationes pleræque. Quæ veteribus *matta* idoſt teges, nobis
B eſt *natta*. Quæ *mappa*, *nappa*. Antiqui Latini *Ocinum* dixere, τὸ ὤκιμον herbam. In libris Plinianis antiquis etiam *Minas* perperam ſcribitur. *Promuntorium Coryceon, mons Mimas* CCL. *Paſſuum excurrens atque in continentibus campis reſidens.* Dicit Mimantem montem à mari incipere vbi promuntorium Coryceon eſt, & excurrere in continentem vbi reſidet, per CCL. millia paſſuum. Sed hanc excurrentiam aliter exhibent libri veteres & legunt CLC. an legendum, CCC. an potius, CIↃ? ſed nimis exiguus hic numerus, iidem libri pro *Coryceon* habent *Coryneon*, & infra vbi legitur,
C *nunc eſt Aleon fluuius, Coryneon Mimantis promuntorium*, de eodem promuntorio intelligendum. Libri iidem vocant *Cirynaeon*. Strabo appellat Κωρύκιον lib. XIV. μετὰ δὲ Κολοφῶνα ὄρος Κωρύκιον. Eumdem montem ſiue promuntorium forte deſignauit. an Κορωναῖον quidam dixerint neſcio: vt idem promuntorium appellatum ſit à coruis vel cornicibus. Videndum tamen an non potius à Coryna nomen habuerit promuntorium Corynæum. Mentionem Corynæ in illis locis inuenio apud vnum Pomponium Melam bis verbis: *Hinc Teos, hinc Claromena: & quia terga iungunt*
D *confinio adnexa maris, diuerſis frontibus diuerſa maria proſpectant. In ipſa peninſula eſt Coryna: in ſinu Smyrnao eſt Thermodon amnis & vrbs Leuca.* Ita legitur in antiquis editionibus Melæ. Pincianus in ea quam dedit, ita correxit: *In ipſa peninſula eſt Smyrna in ſinu Hermeo. Eſt Hermus amnis.* Sed omnes ſcripti tuentur illud *Coryna*. Præterea falſum eſt in ipſa peninſula Smyrnam ſitam eſſe. Peninſula illa, de qua loquitur, Iſthmon habet à Teo ad Claromenas. Nam Teos ab vna parte anguſtiarum peninſulæ: Claromenæ; ex altera. Idem Mela ibidem
E de ſinu Smyrnæo: *Inde latius abit in peninſulæ faciem. Super anguſtias hinc Teos, illinc Claromenæ, & qua terga agunt confinio adnexa maris, aduerſis frontibus diuerſa maria proſpectant. In ipſa peninſula eſt Coryna.* Sic legendus ille corruptiſſimus in editionibus locus. Non poteſt autem ibi locum habere Smyrna, quæ tota eſt extra peninſulam. *Anguſtias* appellat Iſthmon peninſulæ, cuius in vna parte poſitæ ſunt Claromenæ, in altera Teos, ita vt à tergo mare habeant vicinum cui adnexæ ſunt,

à fronte diuerſa maria proſpectant. Teos enim aduerſa fronte proſpectat mare, in quo ſitæ ſunt Claromenæ, & ſinum Smyrnæum. Illæ contra Teon reſpiciunt & ſinum cui iuncta eſt Teos. Nihil heîc vidit Pincianus, nec explicando nec corrigendo. In animo habuit Alexander Magnus planitiem illam omnem anguſtiarum quæ duos ſinus ſeparat, intercidere & ſinus iungere. Plinius: *Promuntorium Corynæum mons Mimas CCL. paſſuum millibus excurrens, atque in continentibus campis reſidens. Quo in loco Magnus Alexander intercidi planitiem eam iuſſerat* VII. *paſſuum longitudine vt duos ſinus iungeret, Erythraſque cum Mimante circumfunderet.* Erythræ in intimo peninſulæ ſitæ fuere. In ipſo Iſthmo Teos & Claromenæ: hæ ad Septentrionem, Teos ad Meridiem. Intra peninſulam Corynæum promuntorium. Melæ *Coryna in ipſa peninſula.* A qua non dubium eſt quin promuntorio illi nomen inditum ſit. *Coryceum* vulgo repoſuerunt docti apud Plinium. Sed contra ſtant libri, qui duobus locis vocant *Corynæum*, & Mela præterea qui *Corynam* ibi locat. Certe *Corycos* & *Coryceum* promuntorium & portus in iiſdem eſt locis. Stephanus: ἔστι καὶ Κώρυκος ὄρος ὑψηλὸν λεγόμενον ὑψηλόν, πλησίον Τέω τῆς Ἰωνίας καὶ Ἐρυθρῶν. Sic enim ſcribendum ex libris qui habent ἐρυθρῶν, Male Xylander correxerat Ἑρμίων. *Coryceum* dictum eſſe Mimantis promuntorium intra illam peninſulam ſatis conueniret, ſi concinerent libri. Ab eo promuntorio excurrit Mimas vſque ad peninſulæ anguſtias vel etiam vltra & reſidet in campis continentibus. Quo in loco voluit Alexander planitiem intercidere, vt duos ſinus iungeret, & Mimantem circumfunderet mari, & Erythras. Ergo promuntorium illud Mimantis iuxta Erythras. Peninſula ab ea parte mari circumfunditur, & qua Mimas excurrens reſidet, continentes ſunt campi. Quos ſi intercidiſſet Alexander, Mimantem etiam ab eo latere incluſiſſet & circumfudiſſet, inſulamque de peninſula feciſſet. Corynæum promuntorium inter Erythras & Claromenas ponere videtur Plinius: Corynæum Mimantis promuntorium, Claromenæ A ſunt Erythrææ regionis promuntorium in eo ſtatuunt loco Strabo & Ptolemæus. Sed nec Mimas longè ab Erythris. Idem Strabo: μεταξὺ δὲ τῶν Ἐρυθρῶν καὶ τῶν ὑπερκειμένου Μίμας ἐστὶν ὄρος ὑψηλόν. Mimas ille finiebatur ad mare promuntorio quodam, cui nomen *Corynæum*, ab illa Melæ *Coryna* quæ non debet mutari in Smyrnam. Quodcunque ſit illud nominis ſeu rectum ſeu prauè ſcriptum nomen promuntorio illi dediſſe certum eſt. Quod diuerſum certe eſt à Strabonis Κωρύκῳ. Sed veriſimile neutiquam eſt, inquiebat Pincianus, prætermiſſam eſſe in illo tractu Smyrnam à Pomponio Mela. Quo loco igitur eam habebimus, niſi in ſedem Co-

A rynæ ſubſtituamus? Immo locum illi ſuum nos ibi inuenimus, Coryna non demota. Scribendum quippe in ſequentibus: *In ipſa peninſula eſt Coryna. In ſinu Smyrne & Hermos amnis, & vrbs Leuca.* Perperam ſcribitur, *in ſinu Smyrnæo.* Iam ante Smyrnæum ſinum nominauit, quem latius in peninſulæ faciem abire dixit. Anguſtias ſiue Iſthmon peninſulæ hinc Teon, inde Claromenas tenere. In ipſa peninſula Corynam eſſe. In ſinu Smyrnam poſitam & Hermon amnem & Leucam vrbem. Profecto extra
B peninſulam illam ſita eſt Smyrna, ſed in ipſo ſinu eſt cui & nomen dedit vt & fluuius Hermus, & Leuca. Hæc veriſſima eſt illius Pomponiani loci cùm emendatione rum interpretatio, quam fruſtra quæſiuit Pincianus. Quòd addit Solinus vertices Mimantis de nebulis ſuperuolantibus futuræ tempeſtatis ſignificare qualitatem, hoc huius montis peculiare non eſt, ſed omnium fere altorum montium commune. Theophraſtus in libro de ſignis pluuiarum, ventorum ac tempeſtatum: τὰ δὲ λοιπὰ σημεῖα ἤνα μὲν ἴδια κατὰ τόπους χωρίς ἐστιν, οἷον ὅσα ὑψηλὰ καὶ αὐχένες εἰσί. Idem paulo poſt ſigna
C pluuiæ tempeſtatis ex nebulis ſuperuolantibus Hymetti vertices ſumi ſolita dicit. Καὶ ἐὰν ὁ μέγας Ὑμηττὸς τοῦ θέρους λευκὰς ἔχῃ νεφέλας ἄνωθεν καὶ ἐκ πλαγίου, ὑδάτος σημεῖον. καὶ ἐὰν ὁ ἄνυδρος Ὑμηττὸς λευκὰς ἔχῃ ἄνωθεν καὶ ἐκ πλαγίου. Sic duo fuere in Attica Hymetti montes quorum alter μέγας alter ἄνυδρος cognominabatur. Et paulo infrà: τῆς δὲ νυκτὸς ὅταν τὸν Ὑμηττὸν καθῶσιν τῶν ἄκρων νεφέλη διαζώσῃ λευκὴ καὶ μακρά, ὕδωρ γίνεται ὡς τὰ πολλὰ ἡμερῶν τριῶν. Idem ſimiliter ea aliorum locorum montibus obſeruatum eſt olim hodiéque obſeruatur. Idem auctor de ſignis ventorum: πρὸς κορυφὰς ὄρους ἐπιθεν αἱ νεφέλαι μηκύνονται, ταύτῃ ἄνεμος πνευσεῖται. Et ſtatim: καὶ ὅλως τὰ ὄρη διαζωσμένα τόπον ὡς τὰ πολλά.
D

Pag. 70. C. *Caput Mæonia Tantalis excipit Tantalus antea dictus.*] Ita libri omnes: *Tantalis antea dictus, & orbitatibus datus Niobes*, vbi vulgati habent: *Tantalis antea dicta, & data.* Male in Delriana: *& orbitatibus data Niobe.* Quod etiam aliæ retinent. Sed legendum erat *Niobæ* aut *Niobes.* Nec enim heîc dicere volt Tantalidem eſſe Nioben dictam. Perperam igitur *dicta* & *data* ſcri-
E bebant heîc editi. Quod ait Sipylum dictum fuiſſe olim *Tantalidem*, & orbibos datum Niobæ, de monte accepit noſter quod de oppido Plinius accipi voluit: *Interiere intus Daphnus & Hermeſia, & Sipylum quod antea vocabatur Tantalis, caput Mæoniæ, vbi nunc eſt ſtagnum Sale, ob id eſt Archæopolis ſubſtituta Sipylo.* Mendum eſt in iſtis verbis qood miror non eſſe animaduerſum. Scribe: *obijt & Archæopolis ſubſtituta Sipylo, & inde illi Colpe, & huic Lebade.* Scriptum erat *obit*, inde factum, *ob id.* Dicit igitur ſubſtituram Sipylo Archæopolim quæ & ipſa obiit. Inde etiam Colpen

ſimiliter obiiſſe qoæ in locum Archæopolis ſuceeſſit. Sed & Colpæ ſucceſſiſſe Lebadeo, ac periiſſe. τὸ *Sipylum* dixit Plinius, quia ſubinrelligitur *oppidum*. Græcis ἡ Σίπυλος πόλις. At *Sipylus* mons eſt. Græcis rurſus τὸ Σίπυλον ὄρος, ſed & ὁ Σίπυλος. Non igitur mons *Tantalus* dictus ἡ Ταντάλις, ſed vrbs. Moos *Tantalus* vocaretur, ὁ Τάνταλος. Stephanus: Τάνταλος, ὄρος Λέσβου, ἀπὸ Ταντάλου. Vrbs quoque Sipylus Ταντάλις dicta ab eodem Tanralo Niobæ patre, non ab orbitatibus Tantalidis, id eſt Niobæ, vt perpetam hic adſtruit: hine ergo colligere liceat Sipylum pro monte aceepiſſe. Nam B in monte Sipylo conuerſa in ſaxum fingitur Niobe, ibique lacrimis ſtillare. Græci: ὁμοίως δὲ καὶ Νιόβην λέγουσιν ἐν Σιπύλῳ τῷ ὄρει θέρους ὥρᾳ κλαίειν. Sipylum, Mæoniæ caput Plinio dicitur, id eſt μητρόπολις. Solinus ſi Sipylum de monte poſuit, vt veriſimile eſt, *caput* pro monte vel montis vertice aeceperit. Poſt Mimantem montem, excipere ait *caput Mæoniæ Sipylum*. Ergo Sipylus illi mons eſt Mæoniæ. Vtrunque pro vrbe ſumpſerit, falſum eſt quod ait dictam *Tantalidem* & in hoe vocabulum datam orbitatibus Niobes. Quod Tantali regia in ea vrbe fuerit, ideo appellata *Tantalis*. Nam C Mæonia, Tantali regnum. Præterea falſiſſimum, quod quaſi de vrbe adhuc extante loquitur: *Excipit caput Mæoniæ Sipylus*. Plinij ætate non amplius erat. Immo multo ante iam eſſe deſierat. Quinimo tres vrbes quæ alia poſt aliam in eius locum ſucceſſeraot, & metropoles Mæoniæ fueraot, iam ante Plinij tempora, fuiſſe nec amplius eſſe dicebautur, motibus terræ peſſumdatam aſſerit Strabo. Sipylus igitur Solino mons eſt, non oppidum. At Plinio, cuius verba ttauſcripſit, oppidum eſt D eius Phrygiæ primum, in qua Tantali βασίλεια fuit: ideò Ταντάλις appellatom. Ad eum Plinij locum vir doctus notat, Μάγνητας quoſdam cogoominatos ὑπὸ Σιπύλῳ ad diſcretiooem τῶν ὑπὸ Μαιάνδρῳ Μαγνήτων. Atqui Sipylus ille vnde appellati Magnetes & Μαγνησία ὑπὸ Σιπύλῳ vel πρὸς Σιπύλῳ, non eſt oppidum ſed mons, fruſtra igitur illa uotatio nee Plinio conuenit qui de oppido loquitur. Stephanus, Σίπυλος πόλις Φρυγίας. Ἐκαλεῖτο ἡ πρώην πρότερον.

Pag. 70. D. *Smyrnam Meles circumfluit.*] ὁ Μέλης. Mitum eſt in omnibus hactenus editis lectum fuiſſe, *Smyrnam Melas circumfluit.* E Ita Delriana, ita Vineti habuit, alios Μέλας alius Μέλας, in re nota verba non ſunr perdenda. Inde Homerus Μελησιγενής.

Smyrnæos vero campos fluuius Hermus ſecat.] Prætetfluit Hermus Smyruæorum regionem. Strabo: αὐτὴ κατὰ τὴν ὀρεινὴν τὴν ὑπερκειμένην τῆς τε Κυμαίας καὶ τῆς Φωκαΐων καὶ Σμυρναίων γῆς, παρ' ἣν ὁ Ἕρμος ῥεῖ. Immo verba hæc παρ' ἣν ὁ Ἕρμος ῥεῖ, oon ſunt de Smyrnæorum regione accipienda, ſed de illo montano tractu, qui ſuper Cymæam, Phocæam &

A Smyrnæam regiones eminet. Præter illa montana fluit Hermus. Sed demus poſſo accipi de Smyrnæorum agro, certè campos Smyrnæos non ſecat Hermus, aliud eſt παραῤῥεῖν aliod διαῤῥεῖν. Hoe ſecare & interfloere ſignificat, illud præterfluere, & ab voo latere alluere. Quod & *præfluere* Latini dixerunt, vt *præducere* τὸ παραχέειν. Plinius lib. XIX. de Hortis & horteoſibus: *Riguoſque maximè habendos ſi contingat præfluo amne*, hoc eſt παραῤῥέοντι ποταμῷ. Solinus qui Smyrnæos campos ab Hermo ſecari dixit more ſuo verba Plinii ſequutus eſt, quorum mentem non eſt aſſequutus: *à Smyrna Hermus campos facit, & nomini ſuo adoptat.* Solinus hæc ita interpretatus eſt quaſi diceret campos illos quos Hermus facit, Smyrnæ nomini adoptatos & *Smyrnæos* voeatos. Ar de eampis illa intellexit quos Hermus nomini ſuo adoptauit, quippe *Hermi campi* dicti ſunt. Græcis Ἕρμου πεδίον dicitur. Strabo: εἶτα ἐκδέχεται τὸ Ἕρμου πεδίον καὶ Σάρδεις, & paulò poſt: ἄρχεται δὲ καὶ Μυσίας ὁ Ἕρμος ἐξ ὄρους ἱεροῦ τῆς Δινδυμήνης καὶ διὰ τῆς Κατακεκαυμένης εἰς τὴν Σαρδιανὴν φέρεται· κατὰ τὰ συνεχῆ πεδία μέχρι τῆς θαλάττης. ὑπόκειται δὲ τῇ πόλει τό τε C Σαρδιανὸν πεδίον, καὶ τὸ τοῦ Ἕρμου, καὶ τὸ Καϋστριανόν, συνεχῆ τε ὄντα καὶ πάντων ἄριστα πεδίων. Hos *Hermi campos* Strabo contiguos facit Sardianis, nee longe à Sardibus ponit, ſatis longo vtique interuallo diſſitos à Smyrna. Stephanus Cymæ vicinos eſſe vult. Ἕρμου πεδίον ἐστι πλησίον Κύμης. Ἔφορος ὀκτωκαιδεκάτῃ. Smyrna Cymen euntibus per Hermi campos tranſeundum eſſe indicat Herodotus in vita Homeri his verbis: χρόνου δὲ προϊόντος ἐν τῇ Σμύρνῃ ἄπορος ἐὼν τοῦ βίου διενοήθη ἀπικέσθαι εἰς Κύμην, πορευόμενος δὲ διὰ τοῦ Ἕρμου πεδίου, ἀπικνέεται ἐς Νέον τεῖχος. Hermus in mare exibat prope D Phocæam non prope Smyrnam. Herodotus prima Muſa de Hermo: ὃς ἐξ οὔρεος ἱροῦ μητρὸς Δινδυμήνης ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν κατὰ Φωκαίην πόλιν. Male editur, Φωκίδα. Nee rectè interpretes *Phociam* oppidum vertunt. Stephanus: Φωκαία, πόλις Ἰωνίας. Ἡρόδοτος προτέρως λέγεται καὶ Φωκαίη. Sic iuxta Phocæam in mare euoluitur Hermus. At Prolemæus Hermi oſtia proximiora facit Smyrnæ quam Phocææ, perperam. Antiqua Smyrna propior fuir Hermi ἐκβολαῖς quam noua, quæ tamen longius erat ab Hermo diſſita quam Phocæa. Strabo: καὶ ὁ Σμυρναίων κόλπος καὶ ἡ πόλις, ἔξω δὲ ἄλλος κόλπος ἐν E ᾧ παλαιὰ Σμύρνα ἀπὸ εἴκοσι σταδίων τῆς νῦν. Ille alius ſinus vocabatur Ἑρμαῖος Herodoto teſte, quod in eum exoneraret amnis Hermus. Sic ſatis longe à Smyrne aberat ille campos Hermi, Ephoros vicinum Cumæ facit. Ergo vltra Phocæam ipſam. Nam Phocæa inter Cumam & Smyrnam poſita. Miror igitur quare Plinios dixerit à Smyrna eos campos Hermum facere, qui ab eius nomine ſunt appellati. Hoc in antiqua Smyrna locum magis habuerit. Nam Smyroa euntibus

Cumam occurrebat Ἑρμου πεδίον. Vt vt ſit, falſum eſt quod heîc Solinus adſtruit, Hermum Smyrnæos campos ſecare. Quod nec de noua, nec de vetere verum poteſt eſſe. In Rigaltiano libro ſcriptum inuenio: *à Syrne Hermus campos facit.* Stephano Σύρνα vrbs eſt Cariæ, quæ an heîc veſtiginm poſſit imprimere, neſcio. Certè Caria eò vſque porrigebatur. Nam Phrygem amnem qui in Hermum labitur, Phrygiam à Caria diſterminare ibidem ſcribit Plinius. *Hyllus* olim dicebatur. Nec Hyllus longe ab illis campis in Hermum influebat. Solinus *Smyrnam* in Plinio legit, non *Syrnen.*

Pag. 70. E. *Qui ortus à Dorylao Phrygia.*] Pliniani libri ſcribunt *Doryleum*, de Hermo: *oritur iuxta Doryleum Phrygia ciuitatem.* Neutrum rectè. *Dorylaum* eſſet Δορύλαον, at *Doryleum*, Δορύλειον. Atque dicitur Græcis Δορυλάειον, quod Latinè efferri debet, *Dorylaëum*, τετρασυλλάβως, ita ſcripſerat Plinius, pro quo poſtea *Dorylæum* & *Doryleum* propagatum eſt. Sic ex Νικαιεὺς quod eſt ἐθνικὸν ab vrbe Nicæa, Latinum *Nicaenum* debet eſſe. Sed pro eo contractè *Nicanum* perperam dicitur: multo deterius faciunt qui *Nicenum* ſcribunt. Vnde *Concilium Nicaenum* vel *Nicanum.* Νικαιεὰ σκεῦη χαλκᾶ apud Epiphanium. Male apud Ptolemæum Δορύλλαιον pro Δορυλάειον. Sic in eodem tractu oppida Κοτυάειον, Μιδάειον.

Qui ortus à Dorylao Phrygiæ Phrygiam ſcindit à Caria.] Et hoc falſum, nec à Plinio ſcriptum de Hermo, ſed de amne *Phryge*, qui in Hermum cadit. *Oritur*, inquit, *Hermus iuxta Dorylaeum Phrygiæ ciuitatem, multoſque colligit fluuios, inter quos Phrygem qui nomine genti dato à Caria eam diſterminat.* Straboni vocatur Φρύγιος hic amnis: καταφέρεται δὲ ὁ Πακτωλὸς εἰς τὸν Ἕρμον, εἰς ὃν καὶ ὁ Ὕλλος ἐμβάλλει, Φρύγιος νυνὶ καλούμενος. Dicit *Phrygium* illum amnem prius appellatum eſſe *Hyllum.* At Plinius Phrygem ab Hyllo ſeparat, & Phrygio nomen dediſſe ait. Quod non puto. Φρύγιος, vt ex Strabone conſtat, recens nomen & ἐθνικὸν, non originale nec primitiuum. A Phrygia igitur potius nomen accepit quàm ei dedit. Plinium fefellit quod *Phryx* tam gentile ſit quam πρωτότυπον, vt *Cres.* Nam & ſeruus natione *Phryx* ὁ Φρύγιος. Amnis *Phryx*, ὁ Φρύγιος, potuit & aliunde nomen nanciſci quam à Phrygia per quam tranſit, nec enim omnes Phrygiæ amnes Φρύγιοι ſunt appellati, τὰ Φρύγια Græce ſunt Φρύγανα *cremia*, vnde *cremiales arbores* ex quibus cremia ſumuntur ad ignem faciendum. Locus OEtæ montis Φρύγια dictus eſt quod ibi combuſtus fuerit Hercules, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ περιφλεχθῆναι ἐκεῖ τὸν Ἡρακλέα. Inter Bœotiam & Atticam quidam etiam locus nominatus eſt τὰ Φρύγια, propter Φρύγανα ſcilicet quibus oppletus eſſet, & Φρυγανώδης vel Φρυγανώδης χωρίον. Certè nomen eſt recens Φρύγιος de illo amne qui antea Ὕλλος vel Ὕλος, A ἀπὸ τῆς ὕλης: quod διὰ τῶν ὑλωδῶν χωρίων mearet. Poſtea Φρύγιος dictus ab eadem ratione quod inter cremialia arbuſta & fruticeta curſum ageret. Plinius *Phrygem* nominauit quaſi ὁ Φρύγιος gentilis eſſet appellatio, Latinè *Phryx.*

Smyrna Homero vati patria extitit.] Notum eſt ex Græco verſu quot & quæ vrbes Græciæ Homerum olim ciuem ſuum eſſe contenderint. Ex his plura quam ceteræ ſuffragiorum puncta tuliſſe videntur Smyrna & Chios. Μελητίου χάριτας Meleager de Homero dixit ab amne Melete qui Smyrnam circumfluit, vnde eum plerique veterum Μελησιγενῆ appellant &
B Μέλητος υἱόν. Herodotus proprio nomine ita fuiſſe à puero vocatum affirmat. Chiis alij illum aſſerunt. Theocritus Χῖον ἀοιδὸν Homerum appellat, eo maximè argumento hunc vatem Chij vindicarent quod Homeridas haberent, familiam hoc nomine veluti ab Homero deſcendentium. Strabo lib. XIII. ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ Ὁμήρου Χῖοι μαρτύριον καὶ τοὺς Ὁμηρίδας καλουμένους, ἀπὸ δὲ τοῦ ἐκείνου γένους προχειριζόμενοι, ὧν καὶ Πίνδαρος μέμνηται. Sic legendus ille locus, qui vulgo ſuſpectus eſt viris doctis, nec ſatis ſanus.
C Libri habent μαρτύριον κατὰ τοὺς Ὁμηρίδας, vnde nos fecimus καὶ τοὺς Ὁμηρίδας. Inter alia teſtimonia & argumenta quibus vincebant Homerum oriundo fuiſſe Chium, etiam τοὺς Ὁμηρίδας prætendebant, quæ familia fuit in Chio, Homerum vt nominis ita originis auctorem aſſerens. Sic in aliis vrbibus notiſſimæ familiæ à ſuis auctoribus nomina perpetuarunt. Athenis *Eumolpida*: in Theſſalia, *Aleuada*, & *Scopada*: Corinthi, *Bacchiada*: In Coo inſula *Nebrida*, ex qua fuit Hippocrates. Stepha-
D nus in voce Κῶς. Ἦν δὲ Ἱπποκράτης τῶν καλουμένων Νεβριδῶν. Νεβρὸς γὰρ ἐγένετο ὁ δοκιμώτατος τῶν Ἀσκληπιαδῶν, ᾧ καὶ Πυθία ἐμαρτύρησεν. Arnobius *Nebridarum familia* meminit. Sed in Attica collocat lib. v. de Cerere errabunda & filiam quærente: *Oras vt venit ad Atticas, triticeas attulit fruges? Nebridarum familiam pellicula cohoneſtauit hinnula? & illud ſpectaculum maximum Baubonis in inguinibus viſit.* Non memini vſpiam legere familiam vllam in Attica hoc nomine fuiſſe. Sed Arnobius vel auctor ille vnde ſumpſit, quum legiſſer
E Νεβριδῶν familiam in Coa inſula eam in Atticam tranſtulit, quia Cereris ſacris qui initiabantur hinnulei pellicula, quam Græci νεβρίδα vocant, cingerentur. Bacchus vel Iacchus in illis initijs Cereris Atticis ſimul colebatur, cuius miniſtri & bacchæ νεβρίδας geſtabant, vt ex infinitis auctorum teſtimoniis paret: Epigramma Phalæci ἀναθηματικὸν, quo continentur omnia inſtrumenta Bacchica ab Euanthe dedicata:

Στρεπτὸν βασσαρικοῦ ῥόμβον θιάσοιο μύωπα,
Καὶ σκύλος ἀμφιδόρου πικτὸν ἀχαΐνεω.

In Eleuſiniis itaque myſteriis, quæ communia Cereris & Iacchi fuere, Νεβρίδες etiam ab

initiantibus vſurpatæ. Νεβρίζειν hoc vocabant & νεβρισμὸν. Vide Harpocrationem in ea voce. At nulla prorſus fuit familia Nebridarum in Attica, vt Eumolpidarum, ſed omnes qui myſteria illa ſuſcipiebant, νεβρίδι hoc eſt hinnulei pellicula induebantur, nec propterea Νεβρίδαι dicti aut vlla familia Atticæ Nebridarum, vt Eumolpidarum. At Νεβρίδαι in Coo non ab vlla νεβρίδι appellati aut pelle hinnuli, ſed à *Nebro* familiæ auctore primo. Et Νεβρὸς nomen proprium viri. Sic τοὺς Νεβρίδας Coenſes auctor ille, & τοὺς Νεβρίζοντας Atticæ confudit. Atque hæc obiter. Chios vnde Homerus & Homeridæ, inſula fuit Ionica, cui vrbs cognominis ſub Pelinnæo monte ſita. Strabo Πελιναῖον vocat inſulæ illius montem, corrigendus Dionyſius in hoc nomine montis:

Καὶ Χίος ὀλβαίνουσα Πελινναίου ὑπὸ πέζαν.

Male excuſum eſt, ὀλβαίνουσα Πελλιναίου. Auienus *Pelinnam* vocat.

Tumque Chius patulæ proſpectans arua Pelinnæ.

Vbi *Pelinnam* non pro monte, ſed pro campo accepit. Lucius Ampelius montem Chij *Pelinnam* appellat. Piodarus in Pythionicis Od. X. meminit Πελινναίου Theſſaliæ oppidi. Scholiaſtes: Πελλίνναιον πόλις Θεσσαλίας, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ἐν Χίῳ ὄρος ἐκλήθη. Stephano Πελίννα πόλις Θεσσαλίας, ἔστι δὲ, inquit, καὶ Πελινναῖον ὄρος Χίου. Ita legendum, non vt eſt in vulgatis, Πελλιναῖον. Inde Iupiter Πελιναῖος in illa inſula. Heſychius: Πελιναῖος, ὁ Ζεὺς ἐν Χίῳ. Stephanus Chium inſulam Ioniæ celeberrimam facit, & præter eam recenſet aliam vrbem in Caria, quæ monti Pelinnæo ſubdita ſit. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα πόλις Καρίας Χίος ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Πελιναῖον, ὡς Διονύσιος ὁ περιηγητής.

Καὶ Χίος ὀλβαίνουσα Πελιναίου ὑπὸ πέζαν.

Sic ſupplendus ac legendus ille locus ex ſcripto Codice. Sed nugatur Stephanus. Loquitur Dionyſius de inſula Chio, non de vlla vrbe Cariæ. Strabo quoque *Pelinnæum montem* Chio inſulæ Ionicæ adiudicat. Sed nec vlla Cariæ vrbs fuit hoc nomine, præter eam quæ cognominis inſulæ fuit, & in ipſa inſula ſita. Verum ea vrbs cum inſula, Cariæ olim fuit, quæ poſtea Caribus inde expulſis ab Ionibus, facta eſt Ioniæ. Cum igitur legiſſet Stephanus Χίον eſſe Καρίας πόλιν, putauit diuerſam eſſe ab Ionica Chio. Sic Μίλητος Καρίας πόλις dicitur, quæ nihilo ſecus Ioniæ caput fuit. Ita de ceteris Ionicis vrbibus quæ in Caria ſitæ, Ionum tamen & Ioniæ dicebantur. Quod ad Homeridas ex Chio attinet, duplices eos faciunt antiqui Grammatici. Nam Ὁμηρίδας dictos primo fuiſſe aiunt, qui ab Homero genus arceſſerent, ſed poſtea hoc nomine etiam fuiſſe ῥαψῳδοὺς, qui carmina eius publicè recitabant, quamuis ad Homeri genus nihil attinerent. Pindari Scholiaſtes: Ὁμηρίδας ἔλεγον τὸ μὲν ἀρχαῖον τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου γένους οἳ καὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ ἐκ διαδοχῆς ᾖδον. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ οἱ ῥαψῳδοὶ οὐκέτι τὸ γένος εἰς Ὅμηρον ἀνάγοντες. Alius:

A Ὁμηρίδαι πρότερον μὲν οἱ τοῦ Ὁμήρου παῖδες, ὕστερον δὲ οἱ περὶ Κύναιθον ῥαψῳδοί. Sed Ὁμηρίστας potius quam Ὁμηρίδας vocauerunt eos qui per ῥαψῳδίαν canebant Homeri carmina, quum ad Homerum auctorem genus ſuum non referrent. Athenæus: ὅτι δὲ ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ Ὁμηρισταὶ Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν. At Ὁμηρίδαι nomen Patronymicum de Homeri ἐκγόνοις, qui & ipſi Homeri carmina per ſucceſſionem tradita ἐρραψῴδουν. Sane Cynæthus ille Chius Ὁμηρίδης etiam fuit, & ab Homero genus ſuum iactabat, quamuis diſſentiat ille Grammaticus. Ceterum quantum ad Smyrnam attinet, Euſe- B bius Μυρίναν etiam dictam oſtendit. Μυρίνα ἡ παρὰ τοῖς Σμύρνα λεγομένη, ἐκτίσθη ἐν Ἀσίᾳ. Quod mirum. Duæ omnino vrbes hoc nomine, altera in Æolide Aſiæ, altera in Lemno inſula. An igitur hoc potius vult Μυρίναν illam Aſianam dictam eſſe Smyrnam? Sed nemo veterum meminit Myrinam illam Æolicam appellatam fuiſſe Smyrnam. Verius fortaſſe ſit, τὴν Σμύρναν recentioribus Græcis κατὰ παραφθορὰν nominatam eſſe Σμυρίναν, & inde Μυρίναν vel Μυρρίναν. Certe Agathias qui Smyrnæus fuit in ſcriptis Co- C dicibus ſæpe appellatur Μυριναῖος vel Μυρριναῖος. & in Epigrammate Meleagri vbi debuit eſſe,

Σμυρναίοις τε κλάδοις Νικαγόρου, —

Libri habent, Μυριναίοις τε κλάδοις. Apud Iohannem Scholaſticum Epiphanienſem Ἀγαθίας Μυρριναῖος vocatur. Fuit tamen quum putarem reuera Myrinæum fuiſſe non Smyrnæum Agathiam. Nam Μυρριναῖος Ἀσιανὸς dicitur in Epigrammatum collectione, quod ad diſtinctionem Μυρίνης Europæ dictum arbitror. Nam Smyrna in Europa nulla.

D Pag. 70. E. *Qui poſt Ilium captum anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo humanis rebus exceſſit.*] Miræ ſanè res, Solinum in tanta ſententiarum varietate ſuper temporibus quibus ætatem egit Homerus, tam confidenter pronuntiare, vt ſignare audeat annum ipſum quo obiit. In priore editione non adeo præciſè tempus notauerat, ſed ita ſcripſerat: *qui poſt Ilium captum fuit anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo*, ὅς γέγονε μετὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν ἔτεσι διακοσίοις ἑβδομήκοντα δυοῖν, id ſignificat floruiſſe & vixiſſe Homerum circiter illum annum. In poſteriore mutauit ad eam formam, qua hodie le- E gitur, & ſimiliter de Heſiodo tempus mortis eius aſſignauit in auſpiciis Olympiadis primæ. Verum vt noſter alienis neruis mobile lignum eſt, quærendum quem ſequutus ſit. Fuit igitur Homerus vel obiit poſt Ilium captum anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Roma condita poſt Ilium captum iuxta Solini calculum, anno quadrageſimo trigeſimo tertio. Ergo Homerus obiit ante Romam conditam annis centum & ſexaginta vno. Hæc Cornelij Nepotis ſententia fuit, quem heîc ſequitur noſter. Agellius lib. XVII.

cap. XXI. *Ante Romam autem conditam vt Cornelius Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, annis circiter centum & ſexaginta.* Non tamen dicit rebus humanis exceſſiſſe tot annis ante vrbem conditam, ſed vixiſſe. Nec enim puto de anno conſtitiſſe quo obiit. Quod Solinus de ſuo addidit, vt aliquid certius ſcire ac dicere videretur quàm ceteri, Caſſius in Annalibus de Homero & Heſiodo ſcriptum reliquerat, vixiſſe eos annis plus centum atque ſexaginta poſt bellum Troianum. Atqui ducentis ac ſeptuaginta plus annis eos vixiſſe oportet poſt bellum Troianum, ſiquidem annis circiter centum & ſexaginta ante vrbem **B** conditam fuere. Idcirco Lipſius corrigendum in Agellio indicabat, *plus ducentis atque ſexaginta.* Sed nihil neceſſe. Opinio Caſſij nihil commune habuit cum Nepotis ſententia. Ille paulo plus quam centum & ſexaginta annis poſt Troiam captam fuiſſe Homerum voluit, hic circiter annis centum & ſexaginta ante Romam conditam. Huic ſupputationi calculum addunt & conſenſum omnes fermè Latini ſcriptores. Plinius lib. VII. cap. XVI. *Iam vero ante annos prope mille vates ille Homerus non ceſſauit minora corpora mortalium* **C** *quam priſca conqueri.* Scribebat ille anno Vrbis octiogenteſimo trigeſimo. Quibus ſi addas centum ac ſexaginta annos, ante vrbem conditam quo tempore floruiſſe Homerus proditur, fient anni nonaginta & nongenti. Sic anni ſunt, prope mille ab ætate Homeri ad Plinium. Iuuenalis:

——— atque vni cedit Homero
Propter mille annos.

Vetus Scholiaſtes: *dinumerato tempore fortaſſe vſque ad ætatem ſuam, poeta dixit mille annos fluxiſſe ex tempore Homeri. Fuit autem Homerus annis ante vrbem conditam centum ſexaginta. Poſt Ilium captum ducentis ſexaginta.* Scripta illa Satyra à Iuuenale ſub initium Neruæ viginti **D** circiter annis poſt Plinij opus. Sic mille ac decē præter propter anni ab Homero ad Iuuenalem, quo tēpore ſcripſit illam Satyram. Velleius Paterculus in eadem ſententia, qui annos fermè nongentos & quinquaginta Homerum ante ipſius ætatem floruiſſe tradit. Annis circiter quadraginta ante Plinium ſcribebat Velleius. Longe maior inter Græcos ſcriptores diſcordia. Quidam eum tempore belli Troiani extitiſſe volunt. In his Dionyſium Epici Cycli ſcriptorem numerat **E** Tzetzes & Diodorum:

Ο κ' Διονύσιος ἄνδρα τὸν Κυκλογράφον
Ἐπὶ τῆς δύο στρατειῶν λογίζεται ξυνδρόμον
Θηβαϊκῆς Ἑλλάδος τε τῆς δὲ τοῦ Ἰλίου.

Crates Grammaticus apud Clementem & Euſebium circa Heraclidarum deſcenſum viguiſſe vult octoginta annis poſt Troica, quam opinionem perperam Apollodoro tribuit Tzetzes in Chiliadibus. Eratoſthenes centum annis eum abfuiſſe ſcripſit à Troicis temporibus. Ariſtarchus centum quadraginta. Herodotus centum ſexaginta octo, quod Caſſius in annalibus ſequutus eſt, qui plus centum atque ſexaginta annis Homerum poſt bellum Troianum vixiſſe notauerat. Nec enim hic numerus mutandus, vt putauit magnus Criticus. Philochorus eum à Troia ſubmouebat annis centum octoginta. Euthymenes in Chronicis ducentis & æquæuum Heſiodo faciebat. Apollodorus Athenienſis centeſimo anno migrationis Ionicæ floruiſſe tradidit, hoc eſt à Troiæ excidio ducenteſimo quadrageſimo. Apud Hieronymum legitur CCLX. Huic calculo quidam duodecim annos adijciunt, vt Latini ferè omnes, qui centum ac ſexaginta circiter annis ante vrbem conditam vixiſſe eum tradunt. Latini itaque Apollodori ſententiam ſequuti ſunt. Alij longius multo à Troicis remouent temporibus vt Euphorion qui, Gygis ætati comparem ſtatuebat. Gyges autem regnare occœpit ab Olympiade decima octaua. Archilochus Euſebio teſte in Olympiadem vigeſimam tertiam Homeri florem ætatis ac famæ coniecit, idem cum Euphorione ſentiens. Nonnulli nonaginta tantum annis ante primam Olympiadem aiunt fuiſſe, hoc eſt centum quadraginta ſex annos ante vrbem conditam. Huius opinionis auctorem prodit Clemens Soſibium Laconem, quæ à ſupputatione Latinorum quatuordecim tantum annis diſtat. Hanc diuidiam auctorum ſuper ætate Homeri heîc libuit breuibus æris ſubducere.

Pag. 70. E. *Heſiodum poetam qui in auſpicijs Olympiadis primæ obijt.*] Nec minor varietas circa Heſiodi ætatem. Si obiit ille in auſpicijs primæ Olympiadis, haud longe abfuiſſe oportet ab Homeri ætate quem nonaginta annis ante primam Olympiadem multi volunt floruiſſe. Agellius tradit de Homero & Heſiodo inter omnes fere auctores conſtare ætatem eos egiſſe vel iiſdem fermè temporibus, vel Homerum aliquanto antiquiorem. Sed hanc conſtantiam quam prædicat Agellius neutiquam in auctoribus deprehendo. Tam varie narrata eſt Homeri ætas vt fieri non poſſit quin iuxta quorumdam ſententiam æqualis Heſiodus illi reperiatur. Qui & ipſe eodem prope diſſenſu per varias ætates agitatus eſt. Velleius centum & viginti annos diſtinctum ab Homeri temporibus Heſiodum eſſe ſciſcit. Homerus illi, vt pleriſque Latinorum centum ac ſexaginta circiter annis ante vrbem conditam æuum agitabat. Si centum ac viginti annis Heſiodus poſterior fuit, quadraginta tantum annis ante vrbis initia fuerit, hoc eſt, ſedecim annis ante primam Olympiadem. At noſter heîc obiiſſe eum dicit auſpiciis primæ Olympiadis. Quod poteſt conuenire. Inter Homerum & Heſiodum centum ac triginta octo annos medios fuiſſe idem ait. Certè inter vtriuſque obitum totidem annos computat, quum Homerum deceſſiſſe dicat poſt Troiam captam anno ducenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Ita à Troiæ captiuitate ad primam Olympiadem, qua ineunte obiit

Heſiodus, quadringentos ac decem annos ponit. Euſebius ſecundum quoſdam Heſiodum inclaruiſſe notat circa quartam Olympiadem. Alio loco inſignem eum habitum tradit anno ante primam Olympiadem ferè trigeſimo. Alibi Homero æqualem æui facit circa annum centeſimum atque ſexageſimum ab Ilio capto. Quæ ſententia multum ab aliis diſtat. Euthymenes in Chronicis Homerum & Heſiodum eadem ætate vixiſſe ſcripſit, annis à Troia ducentis. Triginta annorum ſpatio tantum à Caſſiana vel Agelliana hæc opinio differt. Vtut ſit, non multum abfuiſſe oportet Heſiodum ab Olympiadis primæ temporibus vel ætatis flore vel obitu. At Homerum longe antiquiorem puto. Nec illi Critico ignoſco, qui pertendit iſtum Heſiodi poſteriorem. Quo argumento? quia maior ſimplicitas, & rudior antiquitas in Heſiodo comparet. Immò è contra longè ſuauior Heſiodus, & comptior eoque minus antiquitatis redolens cenſeri debeat. Hoc de eo iudicium eſt veterum Criticorum. Dionyſius Halicarnaſſeus, qui vnus inſtar centum: *Ἡσίοδος μὲν γὰρ ἐφρόντισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος, καὶ συνθέσεως ἐμμελοῦς.* Quum igitur Heſiodum Homero *πρεσβύτερον* quidam fecerint, nonnulli *σύγχρονον*, plures ac meliores poſteriorem tradiderunt, non plus tamen quam centum annis aut centum viginti. Suidas: *Πορφύριος καὶ ἄλλοι πλεῖστοι νεώτερον ἑκατὸν ἐνιαυτοῖς ὁρίζουσι.* Porphyrium hunc allegat Euſebius in Heſiodi ætate declaranda, eumque ex illius ſententia triginta annis floruiſſe obſeruat ante primam Olympiadem. Si centum annis poſterior Homero fuit, Homerus iuxta Porphyrium vixerit, vigueritque circiter annum ducenteſimum ſeptuageſimum ab Ilio exciſo. Quæ vulgatior & communior, ac fortaſſe etiam verior ſententia eſt tam de Homero quam Heſiodo. Vna eadem ætate ambo vixiſſe teſtantur verſus quos tanquam Heſiodi citant veteres Grammatici:

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδὴν
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Sed ſuſpicor hos verſus ſpurios & commentitios eſſe. Quod ex illis verbis colligo, *ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδὴν*, quæ *ῥαψῳδοὺς* apertè deſignant. Atqui *ῥαψῳδία* non ſolum Homero, ſed etiam Heſiodo recentior. Cynæthus quidem Chius primus fertur *ῥαψῳδῆσαι* Homeri carmina circa Olympiadem nonam & ſexageſimam, vt teſtatur Pindari Scholiaſtes ad Nemeonicas. Quod enim Heſiodum primum *ῥαψῳδῆσαι* Nicocles volebat, id falſum puto. Conieciſſe hoc illum reor ex illis verſibus quos ſupra retulimus, vbi dicit Heſiodus ſeſe cum Homero *ῥάψαι ἀοιδήν*. Hoc ſi veritati conſentaneum foret, etiam Homerus *ῥαψῳδὸς* fuiſſet. Quod à vero alienum eſt, & *ῥαψῳδίας* ratione & origine. *ῥαψῳδοὶ* ſiquidem illi propriè dicti

A ſunt, non qui ſua carmina ipſi publicè oſtenderent & canerent, ſed qui aliena agerent, vt *Homeridæ* vel *Homeriſtæ*. Heſychius: *Ῥαψῳδοὶ ὑποκριταὶ ἐπῶν.* Et paulò poſt: *οἱ τὰ Ὁμήρου ᾄδοντες ποιητὰ, ῥαψῳδοὶ καλοῦνται.* Vt enim *κωμῳδοὶ* & *Τραγῳδοὶ* dicebantur actores Tragicorum & comicorum verſuum, quos ipſi non compoſuerant, & *λυρῳδοὶ* Lyricorum carminum cantores ab aliis editorum, ita *ῥαψῳδοὶ* dicti qui Heroica carmina cantabant in Theatro, quorum ipſi auctores non erant, ſed tantum actores. Non igitur *ῥαψῳδὸς* Heſiodus,
B haud magis quam Homerus. *ῥαψῳδία* initium & originem ſumpſit ab Homeri carminibus, quos primus *ῥαψῳδῆσαι* cœpit Cynæthus. cum enim antiquiores Epici poëtæ ſua ipſi ſi fortè poëmata canerent & oſtenderent, hic aliena primum cantare inſtituit. Et quod fortean ad Homerum genus referebat, Homericam poëſim ita cantauit. idque alij poſtea imitati ſunt. *Ῥαψῳδοὶ* quippe propriè vocabantur, *οἱ τὰ Ὁμήρου ἔπη ὑποκρινόμενοι.* Athenæus lib. XIV. *οὐ ἀπελείποντο δὲ ἡμῶν τοῦ συμποσίου οὐδὲ ῥαψῳδοί. ἔχαιρε γὰρ τοῖς Ὁμήρου ὁ Λαρήνσιος.* Homeriſtas dictos eſſe *ῥαψῳδοὺς*, & in theatrum inductos primum à Demetrio
C Phalereo ibidem ſcribit. Nec ſolum Homeri carmina, ſed etiam Heſiodi & Archilochi & Mimnermi, & Phocylidis à rhapſodis cantitata & actitata ſunt. Vide locum. *τοὺς δὲ Ἐμπεδοκλέους καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν Ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδός.* Sic *ῥαψῳδοὶ* alienorum carminum ſunt actores. Idem apud Latinos videtur factum. Auctor vitæ Virgilij: *Bucolica eo ſucceſſu edidit, vt in ſcena quoque per cantores crebro pronuntiarentur.* Intelligit *ῥαψῳδοὺς τῶν Βουκολικῶν* Virgilij. Quare appellati ſint *ῥαψῳδοὶ* diſputant Grammatici, & more ſuo nugantur, quum *ῥαψῳδοὺς* quaſi *ῥαβδῳδοὺς* dictos putant, quod virgam tenentes carmi-
D na canerent. Sanè *ἐπὶ ῥάβδου* canebant, non tamen inde nomen inuenerunt. Pindarus, cui rectius credo quam omnibus Grammaticis, *ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδοὺς* eos vocat. Ergo *ἀπὸ τοῦ ῥάψαι τὴν ᾠδὴν*, vel *ἀπὸ τοῦ τὰ ῥαπτὰ ᾄδειν* appellati ſunt. *Ὅθεν περ καὶ Ὁμηρίδαι ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' ἀοιδοὶ ἄρχονται Διὸς ἐκ προοιμίου.* Homeri poëſis quum antea diſperſa eſſet, & indigeſta, ac per partes tantum legeretur, qui primi eam in agonibus & *δείξεσι* publicis cantare cœperunt, hinc inde partem aliquam ſumebant, quam veluti contexe-
E rent & conſuerent, & in ſeriem ponerent. Pindari Scholiaſtes: *τῆς Ὁμήρου ποιήσεως μὴ ὑφ' ἓν συνηγμένης, σποράδην δὲ ἄλλως, καὶ κατὰ μέρος διῃρημένης, ὁπότε ῥαψῳδοῖεν αὐτὴν εἱρμῷ τινὶ καὶ ῥαφῇ παραπλήσιον ποιοῦν εἰς ἓν αὐτὴν ἄγοντες.* Hoc eſt quod propriè *ῥάπτειν* dicitur, hiantia componere, conciliare, & acu concipere. Inde vſque hodie ſingulis Homerici carminis partibus nomen hoc hæſit vt *ῥαψῳδίαι* dicerentur. Hinc *ῥαπτὰ ἔπη* Pindaro, quæ *ῥαψῳδοὶ* canebant, quod ea ſparſa veluti colligerent, & in vnum corpus ſuerent. Sic *ῥαπτοὶ στέφανοι* fictiles coronæ, *ῥαπτὰ* nauigia, *ῥαπτὰ*

προσερράμματα. Hinc Ariſtoteles ῥαψῳδίαν vocauit carmen ex vario verſuum genere compoſitum, veluti centonem: καθάπερ Χαιρήμων ἐποίησε Κένταυρον, μικτὴν ῥαψῳδίαν ἐξ ἁπάντων τῶν μέτρων, οὐκ ἤδη καὶ ποιητὴν προσαγορευτέον. Poema illud Chæremonis, cui titulus *Centaurus* fuit, ῥαψῳδίαν vocat, non quod à rhapſodis vulgo caneretur, ſed quod ex variis metris veluti cento conſutus eſſet. Tragœdi ac Comœdi actores, fabulas, quales à poetis acceperant, agebant, nihilque de ſuo ijs addebant. Lyrœdi quoque & Citharœdi Nomos & cantica, quæ poeta Lyricus aut Dithyrambicus ipſis compoſuerat, ſicut erant ab auctore facta, ad citharam vel lyram ea cantabant. Nec ſanè rationis erat vt aliquid adijcerent. Comœdia quippe & Tragœdia integrum carmen, quod initium habebat & finem. Nomi quoque citharœdici, & omnia cantica Lyrica, cuiuſcunque tituli & argumenti eſſent, perfecta habebantur initio & fine. At qui Epica poemata rhapſodiabant, quia per partes ea ſumebant cantillanda, quibus nec finis eſſet, & initium aliunde ſæpe penderet, vt perfecti operis imaginem haberent, ijs plerumque de ſuo finem aliquem aut principium accommodabant, & adſuebant. Hinc ῥαψῳδούς exordia ſæpè à Ioue ſumpſiſſe dicit Pindarus: ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πολλὰ ἀοιδοὶ ἄρχονται Διὸς ἐκ προοιμίου. Interpres vetus ad eum locum: αὐτοὶ οὖν τὴν ἀρχὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ Διὸς ἐποιοῦντο προοιμιαζόμενοι, ἐνίοτε δὲ ἐκ Μουσῶν. Initia igitur & procemia ipſi de ſuo adnectebant, cetera ex poeta ſumebant. Inde ῥαψῳδοὶ appellati. Certè Cynæthum multa in Homeri poeſim infulſiſſe & veluti inſuiſſe ſcribit vetus Scholiaſtes: ῥαψῳδοὶ ἐπιφανεῖς ἐγένοντο οἱ περὶ Κύναιθον, οὕς φασι πολλὰ τῶν ἐπῶν ποιήσαντας ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ὁμήρου ποίησιν. Ideo propter has additiones & emblemata non mediocriter Homericæ poeſi nocuiſſe Rhapſodos illos notat idem doctus Criticus: οὗτοι γὰρ τὴν Ὁμήρου ποίησιν σκεδασθεῖσαν ἐμνημόνευον, καὶ ἀπήγγελλον, ἐλυμήναντο δὲ αὐτὴν πάνυ. Quemadmodum autem Lyrica carmina λυρῳδοὶ ad Lyram canebant, αὐλῳδοὶ ad tibiam, ita ῥαψῳδοὶ epica carmina Homeri vel Heſiodi ἐπὶ ῥάβδῳ pronuntiabant. Nam virgam lauream tenentes ea cantabant. Non propterea tamen ῥαψῳδοὶ dicti quaſi ῥαβδῳδοί. Nam antequam mos ille τὸ ῥαψῳδεῖν aliena carmina, natus ac notus eſſet, auctores ipſi ac poetæ hymnos & alia carmina in honorem deorū à ſe cōpoſita ſic pronūtiare conſueuerant, cum virga è lauru in manibus. Dicebantur ἐπὶ ῥάβδῳ ᾄδειν. Pauſanias in Bœoticis de Heſiodo, qui cum cithara pictus erat: οὐδέν τι οἰκεῖον Ἡσιόδῳ φόρημα. δῆλα γὰρ δὴ κἀξ αὐτῶν τῶν ἐπῶν ἐπὶ ῥάβδου δάφνης ᾖδε. Intelligit hos verſus ex Theogonia:

Καί μοι σκῆπτρον, ἔδον δάφνης ἐριθηλέος ὄζον
Δρέψασαι θηητόν, ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
Θεῖαν, ὡς κλείοιμι τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.

Traditum ſibi à Muſis ex lauri ramo baculum dicit, tanquam vati futurorum præſcio, non tanquam poetæ datum poſſumus interpretari propter illa,

--- ὡς κλείοιμι τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.

Laurum geſtabant & admordebant, qui vaticinandi ſcientia callere volebant, vnde δαφνηφάγοι vates. Aſclepiades in ſtatuam Homeri:

Καί σοι καλλιπέτηλον ἐμαστευσάμεναι περὶ πᾶσαν
Ὤρεξαν δάφνης ἱερὸν ἀκρέμονα.

Pauſanias de virga laurea accepit, cum qua veteres poetæ carmina ſua recitabant. Quem morem etiam poſtea ῥαψῳδοὶ imitati ſunt qui aliena pronuntiarunt. Nam & hi virgam è lauro tenebant, quum carmina recitarent ex aliquo poeta. Credo itaque ex hoc Heſiodi loco quoſdam adductos eſſe, vt putarint Heſiodum ῥαψῳδὸν fuiſſe & primum ῥαψῳδῆσαι. Certè ῥάβδος omnium fuit communis qui carmina publicè vel priuatim pronuntiarent, ſiue ſua ſiue aliena. Ceterum quicunque ἐπὶ ῥάβδου canebant, non erant ῥαψῳδοὶ, ſed illi ſoli qui per ῥαψῳδίαν alienis carminibus certabant. Apud antiquos mos obtinuit in conuiuiis, vt pro lyra, myrti vel lauri virga circumferretur, cum qua accumbentes qui fidibus neſciebant, ſcolia id eſt conuiuialia carmina cantarent. Heſychius: μυρσίνης κλάδον ἢ δάφνης περὶ τὴν τῶν συνόδων διδόναι τοῖς κατακειμένοις ἐκ διαδοχῆς ὑπὲρ τοῦ ᾄδειν ἀντὶ βαρβίτου. Videndus Athenæus, & Ariſtophanis Scholiaſtes. Ex his colligere licet nulla vnquam carmina cani olim aut recitari ſolita abſque lyra aut virga laurea. Lyrica ad lyram canebantur, vel in conuiuio, ſi quis citharizare neſciret, virgam lauri vel myrti tenens ea canebat. Epici vero poetæ, qua priuatim, qua publicè cum virga laurea carmina ſua recitabant. Et poſtea inducta conſuetudine, vt aliena etiam opera per eos qui ῥαψῳδοὶ dicebantur, in theatris pronuntiarentur, nunquam abſque virga vel baculo laurino id faciebant. Nec tamen inde ῥαψῳδοὶ dicti. Nam ἐπὶ ῥάβδῳ ᾄδειν res antiquior fuit ῥαψῳδοῖς, qui & eam ipſi vſurparunt. Callimachus:

Καὶ τὸν ἐπὶ ῥάβδῳ μῦθον ὑφαινόμενον
Ἠνεκέως ἤειδε διδεγμένος ——

Verba Scholiaſtæ Pindari, quibus Dionyſij Argiui opinionem refert de appellatione Rhapſodorum, ita legenda ſunt: οἱ δὲ ὅτι κατὰ μέρη πρότερον τῆς ποιήσεως διαδεδομένης τῶν ἀγωνιστῶν ἕκαστος ὅ τι βούλοιτο μέρος ᾖδε· τοῦ δὲ ἄθλου τοῖς νικῶσιν ἀρνὸς ἀποδεδειγμένου προσαγορευθῆναι, τότε μὲν ἀρνῳδούς. αὖθις δὲ ἑκατέρας τῆς ποιήσεως εἰσενεχθείσης τοὺς ἀγωνιστὰς οἷον ἀκεσομένους πρὸς ἄλληλα τὰ μέρη, καὶ τὴν σύμπασαν ποίησιν ἐπιόντας, ῥαψῳδοὺς προσαγορευθῆναι. ταῦτά φησι Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος. perperam legitur οἷον ἀκουομένους. Homeri poeſis per partes & membra olim erat diſcerpta, non in corpus vnum relata, vt hodie extat, nec in ordinem ac ſeriem digeſta. Agoniſtæ qui per ῥαψῳδίαν in certaminibus ſuper ea recitanda contendebant, partem aliquam ſu-

mere conſueuerant, quam pronuntiarent. partes vero carminis quas vterque antagoniſta ſiue ῥαψῳδὸς recitandas elegerat, inuicem poſtea committebautur, & veluti ſartoris acu iungebantur. Eo modo quum vniuerſam poeſin percurrerent, & ſparſas partes coniungerent, ac veluti ſarcirent, dictos eſſe ῥαψῳδούς. Heſychius: ῥάπτοντα καὶ ἰώμενον. Inde ἀκεστὴς ſartor, & ἀκέστρια ſartrix. At Philochorus ἀπὸ τοῦ συντιθέναι, καὶ ῥάπτειν τὴν ᾠδὴν eus nominatos voluit, à componendis carminibus. Sic ὑφαίνειν ἔπος Græci dicunt, & μῦθον ὑφαίνειν. vnde ἐπὶ ῥάβδῳ μῦθον ὑφαινόμενον Callimachus dixit de ῥαψῳδία. Sic Latini, *carmen texere* ac *ducere*. Simmias ἄτριον δωρίας ἀηδόνος carmen ſuum de ouo dixit, hoc eſt textum. Sed quum ῥαψῳδοὶ ij propriè dicti ſint, qui aliena recitabant, non qui ſua, vix poſſunt inde appellati videri, quum nihil ipſi componerent. Præterea ſi ῥάπτειν ᾠδὴν idem eſt ſimpliciter ac carmen aliquod vel canticum componere & conſcribere, poeta quilibet & verſificatur dici poteſt ῥαψῳδὸς non epicus tantum, ſed Tragicus, Comicus & Melicus? Quippe iſti omnes ῥάπτουσι τὰς ᾠδὰς id eſt componunt. Ita ſanè videtur ſumi & in illis verſibus Heſiodi commentitiis quos ſuprà retulimus.

> Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
> Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν.

Nihil hæc ad ῥαψῳδοὺς qui ſua non edebant, ſed aliena veluti ſuebant. præterea quis non videt ab aliquo confictos, & Heſiodo attributus illos verſus qui Heſiodum coætaneum Homero fuiſſe, & primum ῥαψῳδήσαντα putauit? Idem ſentiendum cenſeo de illo Epigrammate quod in Tripode ſcriptum eſſe, qui in monte Helicone ab Heſiodo dedicatus eſt, proditur.

> Ἡσίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τόνδ' ἀνέθηκα
> Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Ex huc Epigrammare non eſſe dubium affirmabat Varro, quin aliquo tempore eodem vixiſſent Homerus & Heſiodus. Multo probabilius eſt ab Heſiodi amatoribus & admiratoribus hæc talia conficta fuiſſe, qui palmam illi & coronam contra Homerum dare parati erant. Quæ ſi vera & genuina eſſent, cui dubium foret ambo eodem omninu tempore fuiſſe? Sed hæc in medio relinquo. Quod mihi veriſimilius viſum eſt, & pluribus ex antiquitate, id aſſerui in hac Exercitatione.

Pag. 70. E. *Centum triginta octo anni interfuerunt.*] In altera editione fuit: *anni medij fuerunt.*

In Rhœtæo littore Achilleon oppidum.] Libri, *Achilleon*. Ἀχίλλειον. Plinius: *fuit & Achilleon oppidum iuxta tumulum Achillis conditum à Mitylenæis, & mox Athenienſibus, vbi claſſis eius ſteterat. In Sigeo fuit & Æantium à Rhodijs conditum in altero cornu Aiace ibi ſepulto xxx. ſtadiorum interuallo à Sigeo, & ipſo in ſtatione claſſis ſuæ.* Ergo à Mitylenæis primo conditum illud oppidum, mox ab Athenienſibus in-

A ſtauratum, qui Sigeum Mitylenæis eripuerunt. Videndus Herodotus Muſa ſeptima. Non rectè itaque heîc Solinus ab Athenienſibus & Mitylenæus conditum illud oppidum aſſerit. Decepit eum etiam vulgaris interpunctio quæ in libris Pliniania hodie viſitur. Nam in Sigeo non in Rhœtæo littore ſitum erat Achilleon. Locus igitur Plinij ita diſtinxit, vt hodie diſtinguitur. Atqui ſic eſt interpungendus, vt iam docti viderunt: *Conditum à Mitylenæis & mox Athenienſibus, vbi claſſis eius ſteterat in Sigeo. Fuit & Æantion à Rhodijs conditum in altero*
B *cornu Aiace ibi ſepulto.* Alterum illud cornu *Rhœtæum* eſt, in quo Αἰάντειον. Ergo Achilleon in Sigeo. monumentum tantum in ſepulchrum Achillis huc nomine appellatum agnoſcit Strabo, non oppidum. At quod in Sigeo littore oppidum fuit, etiam *Sigeum* vocatum eſt. Herodotus tamen Ἀχιλλήιον τεῖχος meminit illo littore, vbi & Σίγειον erat. Eum vide Muſa quinta. In Sigeo ſtatua quoque Achillis fuiſſe dicitur, quæ aurem ſoratam habuit, & Elenchum inde pendentem. Seruius in membranis Fuldenſibus ad
C Ænead. 1. *Sanè apud Sigeum Achillis ſtatua fuiſſe dicitur, quæ in ima, id eſt extima auris parte Elenchum more fæmineo habuerit.* Huius ſtatuæ Tertullianus mentionem attigit in libro de Pallio his verbis de Achille: *aurem quoque foratu effœminatus, quod illi apud Sigeum ſtatua ſeruat.* Hæc eſt editionum quæ ante noſtram vulgatæ ſunt lectio. Quum in codice antiquiſſimo ſcriptum disertè reperiſſem, *quod illi apud Sigeum Strongyla ſeruat*, eam ſcripturam aſſeruimus & explicauimus. Lacerda in Editione commentarij
D illius quem ex præſcripto Gregalium de nouo interpolauit, ait mirari ſe nemini diſplicuiſſe vulgatam lectionem illius loci præterquam Salmaſio. At ego ſtultitiam Lacerdæ & ſociorum eius demiror, qui frugibus inuentis ad glandes redeunt, & correctorum commenta præ vera & germana auctorum ſcriptura meras putant delicias. Vellem mihi diceret ille admirandi iudicij Criticus, nunquid antiquiores putet ſcriptos codices libris excuſis? ſi antiquiores, an non meliores? vtrum ex exemplaribus antiquis cenſeat emendendas editiones, an vice verſa ex editionibus corrigendos li-
E bros antiquos & manu exaratos? Huic ſententiæ palam eſt eum magis accedere, adeo bruti & inſipidi palati eſt & exſenſæ mentis. Verum de his alias dicendi locus. Profecto nec mihi diſplicuiſſet vulgata Tertullianei loci lectio, niſi aliam liber ille oſtendiſſet, quam diſſimulare non potui, nec repertam damnare, quum recta ſit. quam ideo expunxerunt editores, quia non intelligebant. *Strongyla* eſt στρογγύλη. Ita vocauit abſolutè τὴν ἀσπίδα ſiue προτομὴν in qua ſolus vultus erat expreſſus. κύκλους & δίσκους etiam appellatos eſſe & θυρεοὺς Græcis nos alibi docuimus. Latini *Clypea* vel *Clypeos* ap-

pellarunt qui rotundi ſunt. Inde & *Strongyla*. Imaginem porro Achillis ore tantum expreſſam in Sigeo fuiſſe, non ſtatuam integram, teſtatur Lucius Ampelius auctor vetus, quem ex Bibliotheca optimi Iureti τοῦ μακαρίτου habuimus. Capite de mirabilibus: *Iuxta autem mare, qui locus Rhœteon dicitur, ibi eſt Achillis & Patrocli vultus.* Vultus eſt imago ore vel pectore tenus expreſſa in clypeo. Hinc & *vultum* αὐτὸ τὸ προσωπεῖον dixere. *Sub vultu latet*, id eſt ſub perſona. Ex his patet magnopere erraſſe Solinum, qui tumulum Achillis, & Achilleon oppidum in Rhœtæo collocet, quod in Sigeo ſitum fuit. Ex aduerſo Sigei in Cherroneſo Proteſilai ſepulchrum erat, & circa illud arbores plantatæ, quæ vbi in eam altitudinem increuerant, vt Ilium poſſent adſpicere, ſtatim inareſcebant, deinde rurſus reuireſcere incipiebant, iterumque à ſolo creſcere. Strabo: κατὰ δὲ τὴν Σιγειάδα ἄκραν ἐστὶν ἐν τῇ Χερρονήσῳ τὸ Πρωτεσιλάειον καὶ ἡ Ἐλεοῦσσα. Miraculum arborum ita narrat Plinius lib. XVI. cap. XLIV. *Sunt hodie ex aduerſo Ilienſium vrbis iuxta Helleſpontum in Proteſilai ſepulcro arbores, quæ omnibus Ephebijs eius cum in tantum accreuere, vt Ilium adſpiciant, inareſcunt, rurſuſque adoleſcunt.* In his prodigioſa illa deformata ſunt, *quæ omnibus Ephœbijs eius.* Nihil quippe quod rectum ſit, ſignificare poſſunt. Codex Rigaltianus, non multo melior editis, in quo legitur, *omnibus efebis.* Inde *Ephebijs* ſaltem feciſſe correctores conſtat. At in optimo ac vetuſtiſſimo Thuanæo ſic ille locus conceptus eſt, *quæ omnibus ex foaebis cum in tantum adcreuere vt Ilium adſpiciant.* Inde optima ac certiſſima coniectura lego: *Quæ ex omnibus ex eo æuis cum in tantum adcreuere vt Ilium adſpiciant, inareſcunt rurſuſque adoleſcunt.* F. pro E. ſæpe in antiquis libris ſcriptum deprehenditur. Sic Venus *Frutis*, quæ *Erucis* eſt. abſque illo codice, æternùm in mendo iacuiſſet Plinij locus. Dicit omnibus æuis ex eo quo ſatæ fuerant illæ arbores, id iis accidere. æuo quippe opus eſt arboribus priuſquam in eam altitudinem increſcant. Quum Ilium adſpexerant, ſtatim funditus inareſcebant ac peribant. Ruſus à ſolo creſcere incipiebant. Æuumque iterum intercedebat priuſquam in priorem magnitudinem attollerentur. Ideo ſcripſit, *omnibus ex eo æuis*, cum in tantum adcreuerant, vt Ilium adſpicerent, mori ſubito & flacceſcere. Quod ad rem ipſam attinet, Græco Epigrammate Philippi nondum edito teſtatam repperi, cuius lemma ſic habet: εἰς Πρωτεσίλαον τὸν ἐν Τροίᾳ πρῶτον τελευτήσαντα, ὅτι ἐν τῷ τούτου τάφῳ ὅσα φυτὰ βλέπει τὴν Ἴλιον ξηραίνονται, καὶ τὰ φύλλα τὰς κόμας ἀποβάλλουσιν. Epigramma ipſum ita ſcriptum eſt:

Ἥρως Πρωτεσίλαε, σὺ γὰρ πρῶτος ἐμαίνεσ
Ἴλιον Ἑλλαδικοῦ δουρὸς ἰδὼν δόρατι.
Καὶ περὶ σοῖς τύμβοις ὅσα δένδρεα μακρὰ τέθηλε
Πάντα τὸν εἰς Τροΐαν ἐκπνεύσαντα χόλον,
Ἴλιον ἢν ἐσίδῃ γὰρ, ἀπ' ἀκρεμόνων κορυφαίων
Καρφοῦται, πετάλων κόσμον ἀναινόμενα
Θυμὸν ἐπὶ Τροίῃ πόσον ἔζεσας, ἡνίκα τὴν σὴν
Σώζει καὶ στελέχη μῆνιν ἐπ' ἀντιπάλοις.

Non totas arbores interire dicit, ſed ſummum duntaxat earum cacumen, & quantacunque pars Ilium aſpexerit inareſcere, decuſſis folijs. ἀπ' ἀκρεμόνων κορυφαίων καρφοῦται. poſita tamen aliter diſtinctio cum ſenſum efficiet, quem voluit Plinius:

Ἴλιον ἢν ἐσίδῃ γὰρ ἀπ' ἀκρεμόνων κορυφαίων,
Καρφοῦται πετάλων κόσμον ἀναινόμενα.

Si enim vel ſummis ramis Ilium proſpexerint, tum marceſcunt arefacta, & decus foliorum perdunt. Alias id naturale eſt omnium arborum præcipuè grandium & glandiferarum, vt poſt vnum aut alterum æuum, quum in ſenectutem abeunt, à ſummo cacumine mori incipiant, & vno alteroque adhuc æuo ſic durent ſummitate arida & intermortua.

Pag 70. E. *Quod propemodum interiit.*] Ridiculè. Quaſi illius oppidi reliquiæ adhuc ſupereſſent ea in ætate, & non totum interiſſet. Atqui Strabonis tempore nullum amplius oppidum extabat iſto nomine. Ideo nec oppidi meminit. Plinius diſertè teſtatur non fuiſſe hoc oppidum ſua ætate. *Fuit*, inquit, *& Achilleon oppidum, iuxta tumulum Achillis à Mitylenais conditum.* Ita de omnibus oppidis loquitur, quæ tum eſſe deſierant. *Fuit & Notion oppidum.* ſignificat non amplius eſſe. Sic apud Poëtam:

——*fuit Ilium & ingens*
Gloria Dardanidum.

Interpoſitis quadraginta fermè littoris, in altero cornu eiuſdem littoris.] Plinius triginta tantum ponit ſtadia, niſi mendum ſit in eius libris. Addidit heic & Solinus de ſuo, *eiuſdem littoris*, quod apud Plinium non legitur: *Fuit & Aeantion à Rhodiis conditum in altero cornu, Aiace ibi ſepulto.* Et ſanè non in eodem littore *Achilleon* fuit & *Aeantion*, ſed hoc in Rhœtæo, illud in Sigeo. Solinus quum in Rhœtæo poſuerit Achillis ſepulctum, haud mirum eſt & in eodem collocare Æantion. Nam reuera in Rhœtæo Aiacis tumulus. Ideo adiecit, *in altero cornu eiuſdem littoris*, quia in eo ipſo littore ſtatuerat Achilleon. Strabo vt Achillei oppidi non meminit, ita nec Æantij, fortaſſe quia nulla tum oppida hoc nomine. Sed Αἰάντειον nomen eſſe littoris ait, in quo erat tumulus Aiacis. Vrbs ipſa in illo littore vocabatur Ῥοίτειον. ita ſcribit lib. XIII. ἔστι Ῥοίτειον πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη, καὶ τῷ Ῥοιτείῳ συνεχὴς ἠϊὼν ἀλιτενὴς Αἰάντειον, ἐφ' ᾗ μνῆμα καὶ ἱερὸν Αἴαντος. Sed Αἰάντειον nomen potius Aiacis fani & tumuli quam littoris. Nam Αἰάντειον, Αἴαντος ἱερὸν vel μνῆμα, vt Ἀχίλλειον, Πρωτεσιλάειον. Legendum itaque videretur: καὶ τῷ Ῥοιτείῳ συνεχὴς ἠϊὼν ἀλιτενὴς ἐφ' ᾗ μνῆμα, καὶ ἱερὸν Αἴαντος. vt illud Αἰάντειον ex gloſſa ſit. Sed verius ſuſpicor exigua tranſpoſitione ſcribendum: καὶ τῷ Ῥοιτείῳ συνεχὴς ἠϊὼν ἀλιτενὴς ἐφ' ᾗ Αἰάντειον, μνῆμα καὶ ἱερὸν Αἴαντος. Hoc indubitate verum eſt.

Littus illud in quo tumulus & fanum Aiacis vel etiam oppidum *Aiάντιον*, Rhœtæum etiam dictum eſt à Rhœtæo promuntorio vel oppido. Ita Sigeum littus ab altero promuntorio Sigeo in quo Achillis tumulus & oppidum. Diuerſa igitur littora Rhœtæum & Sigeum. Mela Aiacis ſepulcri in Rhœtęo mentionem tantum facit non etiam oppidi : *extra ſinum ſunt Rhœtæa littora Rhœteo & Dardania claris vrbibus, Aiacis tamen ſepulcri maxime illuſtria.*

Pag. 70. E. *Aues aduolant quas Ilienſes Memnonias vocant.*] Melius dixiſſet, *Memnonidas*. Atque ita Plinius à Memnone, aues *Μεμνονίδες*, vt à Meleagro, *Μελεαγρίδες* : à Seleuco, *Σελευκίδες*. Ouidius : *Memnonides dictæ*. Ita tamen etiam in Indice : *de Memnoniis auibus*. Ab Ilienſibus ſic vocatas dicit. Quaſi à ſolis Ilienſibus *Memnonides* vocarentur. Aliter Plinius, cuius hæc verba ſunt : *auctores ſunt omnibus annis aduolare Ilium ex Aethiopia aues, & confligere ad Memnonis tumulum, quas ob id Memnonidas appellant.* De conflictu earum omiſit noſter, quod erat præcipuum. Ouidius de Memnonibus:

—— *parentali moritura morte rebellant.*

Circa tumulum Memnonis confligendo parentabant. Idem de Diomedeis auibus narrant, & Meleagridibus. Plinius ibidem: *Simili modo pugnant Meleagrides in Bœotia.* Circa tumulum nempe Meleagri, à quo ita appellatæ ſunt. *Verum*, inquit, *Meleagri tumulus nobiles eas fecit.* Vt Diomedis ſocios in aues Diomedeas verſos fabulæ fingunt poſt eius mortem, cum antea nuſquam compararent, ita & *Memnonidas*, poſt obitum Memnonis primum viſas, & *Meleagridas* ex mulieribus factas autumnant quę mortuum Meleagrum lugebant. Apollodorus : *αἱ δὲ θρηνοῦσαι τὸν νεκρὸν γυναῖκες ἀπωρνεώθησαν.* Intelligit aues Meleagrides. Ergo Bœotij ſoli indigenæ aues illæ. Ætoliæ peculiare hoc auitium facit Mnodotus Samius apud Athenæum, & inde in alias orbis partes tranſlatum, vt pauones è Samo & *Perſicas Gallinas* è Perſide. Ita enim de pauonibus tradit qui in templo Samiæ Iunonis alebantur : *καὶ μήποτε πρῶτοι, καὶ ἐγένοντο, καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρύονες ἐν τῇ Περσίδι. καὶ αἱ καλούμεναι Μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ.* Ergo ex Ætolia vel Bœotia in alias terras tranſportatæ Meleagrides. Vt ea deſcribuntur apud eumdem Athenæum lib. XIV. verbis Clyti Mileſij Ariſtotelis diſcipuli, Gallinis his ſimiles ſunt, quas hodie vocamus *Indicas*, ſic vt eædem videantur eſſe & planè ſunt. *τὸ ποικίλον* illis tribuit, nigris albiſque plumis alternatum, ita vt rotundis maculis albis, Rhombi nigri diſtincti ſunt. Multæ Gallinæ noſtræ Indicæ huc modo varias habent plumas, quædam ex iis abſque notabili varietate totæ nigræ ſunt. Reliqua deſcriptionis fermè conueniunt. *Indicas* igitur vocamus non quod ex India primum aductæ ſint, nam in Bœo-

A tia & Græcia paſſim naſcuntur; ſed quia quidquid ad nos tranſmarinum adfertur, *Indicum* vulgo appellamus. Varronis tempore quum Gallinas Africanas gibberas, quæ ex Numidia adportabantur, tantum noſſent Romani, eiuſdem cum Meleagridibus eſſe putarunt. Varro de R. R. lib. III. *Gallinæ Africanæ ſunt grandes variæ, gibberæ, quas Meleagridas appellant Græci. Hæ nouiſſimæ triclinium genianum introierunt è culina, propter faſtidium hominum. Veneunt propter penuriam magno.* Scaliger alias eſſe gibberas Numidicas, alias Meleagrides contendit. hoc quidem verum. B Ideo locum illum Varronis ſic interpungendum cenſet : *Gallinæ Africanæ, ſunt grandes variæ, gibberæ. Quas Meleagridas Græci appellant, hæ nouiſſimæ in triclinium genianum introierunt è culina.* Vt nimirum diuerſæ ſint Varroni Africanæ Gallinæ & Meleagrides. ſed hanc interpunctionem refutat ipſe Varro verbis quæ protinus ſubiunxit : *de tribus generibus maxime ſaginantur villaticæ*; Ergo tria tantum genera gallinarum recenſuit, *Villaticas*, *Ruſticas*, & *Africanas*, quas Græcis Meleagridas dictas ait. At ſi Meleagrides C ab Africanis diuerſas conſtituiſſet, non tria ſed quatuor genera gallinarum poneret. *Ruſticas* Græci vertunt *Ἀγραίας* in illo Varronis loco. de quibus ſuprà. Plinius quoque quum eum Varronis locum, ſed aliis verbis deſcriberet, non Meleagrides pœne eaſdem cum Africanis facit. ita enim loquitur : *Simili modo pugnant Meleagrides in Bœotia. Africa hoc eſt gallinarum genus, gibberum, variis ſparſum plumis : quæ nouiſſimæ ſunt peregrinarum auium in menſas receptæ propter ingratum virus.* Tantum non eaſdem eſſe vult. certè Meleagrides Bœoticas generi gallinarum Africæ adſcribit. Idem porro dicit Plinius D quod Varro, nouiſſimas omnium auium peregrinarum in cibis receptas fuiſſe. Rationem addit Varro, *propter faſtidium hominum.* Sed cauſam faſtidij non adijcit, Plinius id ex Varro interpretatur, *propter ingratum virus.* In libris Plinianis ſcribitur, propter *ingratum munus.* Sed hoc ſine dubio corruptum pro *virus.* Nec dubito quin Plinius in Varrone legerit, *propter faſtidium virus.* vel, *propter faſtidium viri.* pro quo correctores repoſuere, *faſtidium hominum.* Hoc noſtris Indicis non conuenit, quarum viroſus ſapor non eſt, ſed idem prorſus qui communium E & villaticarum gallinarum. Virus igitur illud proprium fuerit Africanarum Gallinarum, quas cum Meleagridibus eaſdem quidam fecerunt, propter ſimilitudinem. Columella : *Africana eſt quam plerique Numidicam dicunt, Meleagridi ſimilis, niſi quod rutilam galeam & criſtam capite gerit, quæ vtraque ſunt in Meleagride cærulea.* Nullum diſcrimen agnoſcit inter Meleagridem & Numidicam, niſi de colore galeæ ac criſtæ. Ideo Africanas ſcribit Varro *Meleagrides* Græcis vocari. Africanæ ſunt, quas vulgo *gallinas Guineæ* vocitamus. In capite tuber habent ſiue gib-

bam rutilam. Vnde *gibberas* eas eſſe auctores aiuor. At in Gallinis Indicis, quæ Meleagrides ſunt Græcorum inſigne corporeum veluti clauus rotundus è capite exit, quod maribus vltra roſtrum propendet, dum in venerem incitantur, & fœminas ambiunt. Græci Gallinas Numidicas parum videntur nouiſſe, quas Romani magis cognitas habuere, velut ex propinquo allatas. Si qui Græcorum veterum fama ad ſe perlatas memorauerunt, Μελεαγρίδας eas nominarunt, à ſimilitudine quam habent cum Meleagridibus. Scylax Caryandæus in Africa propriè dicta, meminit cuiuſdam paludis circa quã viſuntur Meleagrides. Nec alibi vſpiam locorum reperiri, niſi inde aduectas. Locus in vulgatis inquinatiſſimus ſic eſt reformandus: ἐκεῖ δὲ τὴν λίμνην ταύτην πέφυκε κάλαμος, καὶ κύπειρος, καὶ φλεὼς, καὶ θρύον. αἱ δὲ ὄρνιθες Μελεαγρίδες ἐνταῦθα εἰσιν, ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ, ἂν μὴ ἐντεῦθεν ἐξαχθῶσι. τῇ δὲ λίμνῃ ταύτῃ ὄνομα Κεφησιάς. Aſdrubas apud Plinium lacum illum vocat *Cephesida*, & iuxta mare Atlanticum locat. Scylaci ponitur inter Herculeas calumnas, & Hermæan promuntorium. per Μελεαγρίδας intelligit *Gallinas Africanas*. Sed eas quod mireris ex paluſtrium genere facit. Mnaſeas quoque apud Plinium lib. xxxvii. cap 11. Meleagridas Africæ adiudicat & inter adſuetas paludibus ac lacubus aues numerat: *Mnaſeas Africa locum Sicyonem appellat, & Cratim amnem effluentem è lacu, in quo ſunt aues quas Meleagridas & Penelopas vocant.* Ita ſcribendus ille locus. Πηνέλοπες aues ſunt aquaticæ anatibus ſimiles. Ergo & Μελεαγρὶς auis paluſtris. Gallinas tamen Africanas ita ab eo vocari certum eſt. His conſentanea ſunt quæ de Græciæ Meleagridibus tradidit Clytus Ariſtotelis diſcipulus, locum vbi nutriebantur in Lero inſula paluſtrem fuiſſe: περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς παρθένου ἐν Λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες Μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. Hoc ſi eſſet, non eædem viderentur illæ Meleagrides cum noſtris Gallinis Indicis. Herboſis vtcunque locis gaudeant, vtpote quæ gramen paſci amant, haud tamen in lacu poſſunt viuere, nec ex eo genere auium ſunt, quas στεγανόποδας Græci & *remipedas* Latini appellant. Sed & diſertè Ariſtoteles Meleagridas ab auibus paluſtribus diſtinguit lib vi. cap. 1. Hiſt Animal. de ouorum differentiis, & coloribus: τῶν δὲ ὠχρά, ὥσπερ τῶν περὶ τὰς λίμνας. τῶν δὲ κατεστιγμένα, ὥσπερ τὰ τῶν Μελεαγρίδων καὶ Φασιανῶν. Cum Phaſianis nominat ac ſecludit à Paluſtribus. Oua quoque pariunt gallinæ Indicæ punctis rubris notata. Nugantur itaque auctores qui Meleagrides inter paludicolas aues reponunt. Ἑλώδη τόπον Græci non tantum de paluſtri ſolent dicere, ſed etiam ſic vocant qui arboribus conſitus eſt. Nam Ἕλος interpretantur Grammatici σύμφυτον τόπον καὶ σύνδενδρον. Inde Ἐλειὸς μῦς quem alij *glirem*, alij *ſciurum* exponunt. ſic dictus quod in arboribus degat. Varro: *In ſilua mea nullus eſt*

A *glis.* Sic igitur accipienda verba Clyti Philoſophi, quum dixit ἑλώδη τόπον eſſe in quo nutriebantur Meleagrides, *arboribus conſitum*, Meleagrides certè non tantum gramine paſci amant. ſed etiam in arboribus libenter cubant. Qui ex veteribus Græcis paluſtres fecerunt Meleagrides inducti videntur varia ſignificatione vocis Ἑλώδης quam de paluſtri loco accepere. Ceterum ne gallinæ quidem Africanæ quas Meleagridum nomine quidam appellauere, magis paluſtres cenſendæ quàm vulgares Gallinæ. Heſychius: Μελεαγρίς, κατοικίδιος ὄρνις. Idem: B Μελεαγρίδες ὄρνεις αἱ τρεφόμεναι ἐν τῇ ἀκροπόλει. Athenis in arce nutriebantur, vbi nullus lacus. Adde quod ὄρνεις dictæ ſunt, id eſt gallinæ. οἱ καλούμενοι ὄρνιθες Μελεαγρίδες. Quaſi dicas *Meleagrides gallinas.* In Iodia vel vltra Indiam Meleagridas aues quidam relegant. Plinius de Electro, quomodo & vbi naſcatur ex Sophoclis ſententia: *Hic vltra Indiam fieri dixit è lacrimis Meleagridum auium, Meleagrum deflentium.* Alij in Africa in quodam lacu gigni Electrum ſcripſere, & in eo lacu etiam Meleagridas aues viuere. Quas Meleagri- C das pro gallinis Africanis paſſim auctores appellitarunt. Inde fabula illa ficta Sophocli de Meleagridibus vltra Indiam Electrum lacrimantibus. Nam & in illo ipſo lacu Africæ, vbi ſunt Meleagrides Electrum naſci tradebat Mnaſeas Non rectè autem Scaliger Iulius dubitat an Meleagrides veterum noſtræ ſint gallinæ Indicæ. Nullo modo ſuper hoc fas eſt ambigere. De Medicis & Tanagricis Gallinis nos alibi. Nam & male quidam *Medicas* gallinas eaſdem cenſent cum Indicis. Ex genere illo communi, ſed D maximè generoſo, & magnitudinis non vulgaris. Gallinæ præcipuè inde expetebantur ad ſeminium. Athenæus: καὶ οἱ Περσικοὶ ἀλεκτρύονες Inde Περσικὸς ὄρνις abſolutè, ὁ ἀλεκτρυὼν Heſychio. Ariſtophani Μῆδος ὄρνις in auibus dicitur, & Scholiaſti eius μηδικός· ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρύονας λέγονται ὡς καὶ Μηδικοί. Non tantum qui Medici generis erant, ſed etiam gallum gallinaceum abſolutè Περσικὸν ὄρνιθα & Μῆδον appellabant à tiara ſiue criſta recta quam capite gerit. Idem Interpres: μόνος οὗτος τὸν ἀλεκτρυόνα λέγει. Μῆδος γὰρ λέγεται. ἄρσενας δὲ νεοττοὺς εἶναι ἀλκίμους καὶ μαχίμους. Heſychius: Περσικὸς ὄρνις, ὁ ἀλεκτρυών. Sed & præſtantiſſimi E in eo genere Medici ſiue Perſici. commendabantur & Tanagrici & Rhodiaci, & Chalcidici. Varro: *Nec tamen ſequendum in ſeminio legendo Tanagricos, ac Medicos & Chalcidicos.* Gallinæ quoque inde locorum allatæ, vel ex eo ſeminio propagatæ *Melica* veteribus Romanis dictæ, id eſt, *Medica*, vt Varro teſtatur. Vt quod *Thetin*, inquit, *Thelim dicebant, ſic Medicam Melicam vocabant.* Sed non idem eſſe vir ad eum magnus affirmat. Immo idem eſt. Legendum: *Tethyn, Telim.* Τηθὺς, Latinum antiquum *Tedis*, Θεὸς, *Deus.* & poſtea *Telis.* Sic θώρηκα, *Dorica* & poſtea Lorica, ita δωρὶς, *lorus*, δώτινον, *lotium* & *lautium.*

tium. vnde *loca & lautia* quæ præbebantur Legatis. Quæ perperam recentiores iungunt, quaſi *loca lautia* vel *lauta*, iunctim idem ſint quod inſtructa. Atqui *loca* illis dabantur & *lautia*. per *lautia* quidquid ad epulas pertinebat, quæ antiquitus *Dautia*, τὰ δαῖτα. Feſtus: *Dacrimas pro lacrimas Liuius ſæpè poſuit, nimirum quod Græci appellant δάκρυα. Item dautia quæ lautia dicimus, & dantur legatis hoſpitij gratia*. Hoc obiter *Melicæ* vel *Medicæ* gallinæ non ſunt Indicæ noſtræ, ſed Iodicæ ſunt quas antiqui vocarunt Μελεαγρίδας.

Pag. 71. A. *Cremutius auctor eſt.*] Libri ferè omnes meliores: *Crumentius*, perperam. Plinio eſt *Cremutius* hoc loco citat auctorem noſter quem nunquã vidit, ſed hæc à Plinio ſumpſit. Cremutij Cordi mentio apud Tacitum, cuius hiſtoriarum libri cremati ſunt ſub Tiberio.

Vndique verſum quod vſquam gentium ſit, ad Regiam Memnonis conuenire.] Ita repoſuimus, *quod vſquam gentium ſit*. Male antehac erat: *quo vſquam gentium ſint*. dicit quod vſquam gentium ſit Memnonidum auium, id eſt omnes quæ vſpiam locorum ſint Memnonides, vndique verſum ad regiã Memnonis cõuenire. Memnonis autem Regia heic in Æthiopia, vbi regnauit Memnon. vnde Μέμνονες Æthiopiæ populi apud Polyhiſtorem. Stephanus: Μέμνονες, ἔθνος Αἰθιοπικὸν, ὃ ἑρμηνεύεται, ὡς Πολυΐστωρ φησὶ, ἄγριοι καὶ μάχιμοι καὶ χαλεποί. Fortean de hac Mẽnonis regia Æthiopica capiendus ſit hic Propertij verſus.

Vlteriuſque domos vadere Memnonias.

Suſa Perſidis etiam Μεμνόνιον ἄστυ dicebatur, quod à Memnone condita putarentur. Pars quoque Thebarum Ægyptiarum in Libyco latere, Μεμνόνειον, vbi *Memnonis* ſtatua. vnde *Thebæ Memnonia* poëtis appellantur.

Per omnem Aſiam Chamæleon plurimus.] Non hoc Plinius dicit per Aſiam minorem plurimũ eſſe chamæleontem, à quo tamẽ hæc omnia expreſſa ſunt. In Africa multum reperiri tradit, frequentiorem in India. Sic enim loquitur: *Ceruos Africa propemodum ſola non gignit. At Chamæleontem ipſa. Quamquam frequentiorem India*. De Aſia minore nullum verbum. In Syria, Ægypto & Arabia hodie inueniri aiunt. Plinius lib. XXVIII. inter peregrina animalia recenſet, qualia ſunt Crocodili & Scincus. *Iungemus*, inquit, *illis ſimilia & peregrina æquè animalia priuſque Chamæleontem*. Illis, id eſt, Crocodilis, tam fluuiatili quam terreſtri, quibus ſimillima eſſe dicit Chamæleontem & ſcincum, qui & ipſe terreſtris Crocodili ſpecies. Tertullianus Afer Chamæleontem deſcribit in libro de Pallio, & in vineis ſub pampino reperiri tradit: *At cum offenderis apud vineam pæne ſub pampino totum, ridebis illico audaciam & Græcitiam nominis*. paruos eſſe oportet, qui in Africa gignuntur, quandoquidem pampinus totos | tegat. Inter folia Rhamni alterius in Ægypto plurimum reperiri teſtantur quidam ex Neotericis, qui regiones Ægypti peragrarunt. Plinius lib. VIII. cap. XXXIII. figura & magnitudine lacertæ eſſe dicit. Caſſio-

A dorus paruorũ ſerpentium generi dicit conſimilem. Ariſtoteles ὅλον τὸ σώματος σχῆμα σαυροειδὲς habere ſcribit. Hæc cum ita ſint mirum eſt eumdem Plinium lib. XXVIII. cap. VIII. Crocodilo Ægyptio Niliaco magnitudine parem facere. Ita enim tradit: *Iungemus illis ſimillima & peregrina æquè animalia, priuſque Chamæleontem peculiari volumine dignum exiſtimatum Democrito, ac per ſingula membra deſecratum non ſine magna voluptate noſtra cognitis proditiſque mendaciis Græcæ vanitatis. Similis eſt magnitudine ſupra dicto Crocodilo, ſpinæ tantum acutiore curuatura, & caudæ amplitudine diſtans. Nullum animal pauidius exiſtimatur, & ideo verſicoloris eſſe mutationis.*

B Supra dictus Plinio Crocodilus eſt fluuiatilis è Nilo, vel certè terreſtris. Nã duo genera hæc ante deſcripſit. Terreſtris Crocodilus licet infra magnitudinẽ ſit fluuiatici, longè tamẽ maior eſt Chamęleone. Cubitales minimos aut bicubitales faciũt. Sed per Crocodilum ſupradictũ, ſine dubio intellexit fluuiatilem & Niliacum Plinius. Qui Crocodilus cũ vſque ad viginti vlnas magnitudinis increſcere feratur, magno ac ſtupendo errore animal haud lacerta maius, huic ſimile magnitudine à Plinio dicitur, atque ita quidẽ vt caudã etiã ampliorem

C habeat Chamæleon quam Crocodilus. Hoc enim volunt hæc verba: *ſimilis eſt magnitudine ſupradicto crocodilo, ſpinæ tantum acutiore curuatura, & caudæ amplitudine diſtãs*. Sed video quid Plinium fefellerit. omnia illa quæ ibi de Chamæleonte & remediis eius ſcribit, habere fatetur ex Democrito, qui librũ peculiarem de Chamæleonte compoſuerat. In eo libro Democritus tradiderat Chamæleontem, τὸ μέγεθος ὅμοιον εἶναι τῷ κροκοδείλῳ. Democritus Ionicè ſcripſerat, vt & Herodotus. Iones κροκοδείλους appellarũt, quos ceteri Græci σαύρους. Id teſtatur diſertiſſimis verbis Herodotus ſecunda Muſa de Crocodilis Nili: Κροκοδείλους δὲ Ἴωνες

D ὠνόμασαν εἰκάζοντες αὐτῶν τὰ εἴδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κροκοδείλοισι, τοῖσι ἐν τῇσι αἱμασιῇσι. Ægyptij proprio ſuo nomine *Champſas* vocarunt illud animal Nili, cui Iones nomẽ fecerũt Crocodilo, ſimile lacertarum quæ in ſepibus & maceriis naſcuntur, quos ipſi κροκοδείλους appellãt. Igitur Ionibus κροκόδειλος idem quod σαῦρος. Quod autẽ Ariſtoteles & alij dixere Chamæleontem figura & magnitudine lacertæ eſſe, Democritus ex dialecti ſuæ idiomate κροκοδείλου σχῆμα καὶ μέγεθος habere memorauit, id eſt lacertæ. Pli-

E nius perperam *Crocodili* reddidit. Idem Democritus vt ex verbis Plinij conſtat, dixerat Chamæleontem diſtare à κροκοδείλῳ *ſpina tantum acutiore curuatura, & caudæ amplitudine*. de caudæ amplitudine verũ eſt. nam multo amplior ac prolixior cauda Chamæleonti quam lacertæ vel κροκοδείλῳ Ionico. Sed illa mendoſa, *ſpinæ tantũ acutiore curuatura*. quaſi ſpinam eminentem ac recuruam habeat lacerta vel κροκόδειλος, ſed eam acutiorem Chamæleon. Spina in Chamæleontis dorſo eminet ac recuruatur, vt piſcibus. at lacertæ dorſũ planũ eſt abſque ſpina eminẽti. Scribitur in veteri codice: *ſpinæ tantum vitio, ac recuruatura & cauda amplitudi-*

ne diſtans. Inde veriſſima emendatione ſcribo: *ſpina tantum vt in piſce curuatura, & cauda amplitudine diſtans*. Spina curuatur Chamæleonti, vt piſci. Et hoc diſtat à Lacerta, vt & caudæ amplitudine. Ariſtoteles de Chamæleonte: καὶ ἡ ῥάχις ἐπανέστηκεν ὁμοίως τῇ τῶν ἰχθύων.

Pag. 71. A. *Facie qua Lacerta, niſi crura recta & longiora ventri iungerentur*.] Iterum nugatur, nec auctorem ſuum aſſequitur. Chamæleontem à Lacerta differre non dicit Plinius, quod hic crura ventri iuncta haberet, ſed tantum quod huic recta ſint, & longiora quam Lacertæ. Mentem hanc eius eſſe verba ipſa reſtabuntur: *figura & magnitudo erat Lacertæ, niſi crura eſſent recta & excelſiora. Latera ventri iunguntur vt piſcibus, & ſpina ſimili modo eminet*. Non dicit crura Chamæleontis ventri eius iungi, ſed latera, vt piſcibus. Ariſtoteles: Τὰ δὲ πλευρὰ κάτω καθήκει συνάπτοντα πρὸς τὸ ὑπογάστριον, καθάπερ τοῖς ἰχθύσι. & crurum flexum ſimilem habere lacertis idem ait, niſi quod ſint excelſiora: μετεωρότερος δ' ἐστὶ τῷ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποστάσει τῶν σκελῶν. καὶ ἡ καμπὴ τῶν σκελῶν, καθάπερ αἱ σαῦραι, ἔχει. Sic crura eo modo flexa habet quo lacerta; de roſtro nihil Solinus. At Plinius ex Ariſtotele hoc modo: *roſtrum vt in paruo haud abſimile ſuillo*. Apud Ariſtotelem eſt: Τὸ δὲ πρόσωπον ἔχει ἐμφερέστατον τῷ τοῦ χοιροπιθήκου. Nullum noui nec legi χοιροπίθηκον inter genera ſimiarum. Plinius *ſuillum* tantum expreſſit, fortè legerat: τῷ τοῦ χοίρου ἢ πιθήκου.

Prolixa cauda, eaque in vertiginem torta.] Non ſatis dixit, ſaltem non totum expreſſit: *cauda prælonga in tenuitatem deſinens, & implicans ſe viperinis orbibus*. Ariſtoteles: κέρκον δ' ἔχει μακρὰν σφόδρα, καὶ συνελιττομένην ἐπὶ πολύ, καθάπερ ἱμάντα. pro lori circumuolutione ſubiecit Plinius *viperinos orbes*, qui cum in plano ſpiratim ſeſe implicent, contrario modo ſituque complicatam Chamæleontis caudæ conuolutionem non rectè exprimunt. Sed ignota res Latinis ille lori συνελιγμός, cui Ariſtoteles caudam Chamæleontis in vertiginem tortam aſſimilat, ideo imaginem duxit è viperinis orbibus. Quæ res notior ſuis Romanis. Alluſit Ariſtoteles ad eum luſum, qui vulgo Græcis dicebatur ἱμαντελιγμός, cuius meminit duobus locis Pollux, inter genera variarum παιδιῶν. Euſtathius interpretatur, δίπλουν ἱμάντος σκολιάν τινα εἴλησιν. Haud dubium eſt quin philoſophus eò reſpexerit, cum dixit caudam Chamæleontis, ἐπὶ πολὺ συνελιττομένην, καθάπερ ἱμάντα.

Corpus aſperum cute qualem in crocodilis deprehendimus.] Id eſt corpus aſperum cute tali, qualis eſt in crocodilis. Ita repoſuimus ex optimo ac vetuſtiſſimo codice, qui habebat: *Corpus aſperum cutem qualem in crocodilis deprehendimus*. Quod & in aliis reperi. Plinius: *Corpus aſperum ceu crocodilo*. Ariſtoteles: Τραχὺ δ' ἔχει ὅλον τὸ σῶμα καθάπερ τῶν κροκοδείλων. In quibuſdam codicibus legitur: *corpus aſperum ſquamoſa cute*. Quæ lectio eſt alterius editionis. Certè φολιδωτὸς crocodilus. Chamæleonti ſquamis, ſed maculoſis veluti tuberculis tergus varium eſſe aiunt vt in rhombo. Propter illam cutis aſperitatem verſum Pacuuianum de eo vſurpauit Ter-

A tullianus.

Quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera. Quod ille de teſtudine dixit.

Quos nunquam nictatione obnubit.] In optimo libro prioris editionis lectio adnotata erat: *quos ſemper inconnigos habet*. Immo ſcripſerat auctor: *quos ſemper inconniuos habet*. qua voce etiam vſus Apuleius in ſecunda Mileſia: *exertis & inconniuis oculis ſemper in cadauer intentis*. à *coeo* vel *cohæo* vt quidam ſcribebant, vel etiam *conco cobinus*. & *conniuus* vnde *conniueo* & *cohineo* pro quo quidã dixere *cohibeo*, ac ſcripſere. Inde cõpoſitũ *inconniuus* idẽ quod inconiuẽs, qui ſemper

B apertus eſt. Plinius de Chamæleonte: *oculis in receſſu cauo tenui diſcrimine prægrandes, & corpori concolores, nunquam eos operit*. hoc eſt quod heîc dicit Solinus, *nunquam eos nictatione obnubere*. vel quemadmodum in altera editione poſuerat, *ſemper inconniuos habere*. Hoc tamen falſum ex Ariſtotele. Non oculis totis eſt inconniuus Chamæleon, ſed pupillis ſolis. oculos habet prægrandes in concauo ſitos, quos pelle obducit, quæ reliqui corporis cuti concolor eſt. In medio oculi paruus veluti locus lumini reductus eſt, quem nunquam operit. Hæc velu-

C ti pupilla eſt, vel luminis punctum quo tuetur. Ariſtoteles de oculis Chamæleontis: κατὰ μέσους δὲ αὐτοὺς διαλέλειπται μικρὰ τῇ ὄψει χώρα, δι' ἧς ὁρᾷ. οὐδέ ποτε τῷ δέρματι ἐπικαλύπτει. Plinius pupillam ab oculo Chamæleontis diſtinguit. oculos operit nictatione, ſolam pupillam inconniuentem gerit, & ſemper exertam. mentem igitur Ariſtotelis non vidit Plinius. Quod multo magis ex ſequenti Exercitatione apparebit.

Viſum denique non circumlatis pupillis, ſed obtutu rigidi orbis intentat.] Ediſum volueram, *non circulatis pupillis*. quamlibet non addicentibus li-

D bris. aliud eſt *circumferre*, aliud *circulare*. Hoc κύκλῳ στρέφειν ſignificat, quæ notio prorſus ſola huic loco conuenit. Hoc verbo etiam vtitur Apuleius in Apologia: *Si triginta annos pro decem dixiſſes, poſſes videri pro computationis geſtu erraſſe: quos circulare debueras digitos, aperuiſſe*. Sed heîc, *circulare* ſignificat in circulum formare. Vt etiam in Floridis: *ipſe eius annuli & orbiculum circulauerat, & palam clauſerat*. At heîc apud Solinum *circulare* eſt in orbem verſare, quod Græcis κυκλοῦν. Ita *circare* & *circitare*. Gloſſæ: *circitat & circat*, κυκλεῖ. Ariſtoteles tradit chamæleontem, τὸν ὀφθαλμὸν κύκλῳ στρέφειν, καὶ τὴν ὄψιν ἐπὶ

E πάντας τόπους μεταβάλλειν, καὶ οὕτως ὁρᾷν. Plinius quũ verba illa Latinè redderet, dixit eum, *non pupillæ motu, ſed totius oculi verſatione circumadſpicere*. Inde Solinus ſcripſit, hoc animal, *viſum non circulatis pupillis, ſed obtutu rigidi orbis intentare*. Non circulat pupillas, ſed totũ oculum, hoc eſt κύκλῳ στρέφει. Ita Plinius. Nihil enim Solinus de circulari oculi totius verſatione dicit. Profecto nec Ariſtotelem Plinius, nec Plinium Solinus eſt aſſequutus. Neuter eum auctorem quem ſequutus eſt, expreſſit. Plinius ait Chamæleontẽ oculi totius verſatione circũadſpicere: Solinus contra rigidi orbis obtutu viſum intentare. Non igitur oculos mouet

ſed rigidos & immobiles habet. *Oculorum orbes* pro oculis, vt Græcis ὀφθαλμῶν κύκλοι. alias *orbis* in oculis dicitur, quam Græci ἴριδα, ὁ περὶ τῆς κόρης κύκλος, qui variorum eſt colorum. Idem Plinius de oculis: *alijs atri, alijs raui, alijs glauci coloris orbibus circumdatis.* Rufus: τὸ δὲ συνεχὲς τῷ ὀφθαλμῷ μέχρι τοῦ λευκοῦ ἶριν, τοῦτο δ᾽ ὡς ἔχει χρώματος μέλαν, ἢ πυῤῥόν, ἢ γλαυκόν, ἢ χαροπὸν ὀνομάζουσι. an *orbem* Solinus pro pupilla vſurpauit? certè & *orbis* hoc ſenſu apud Ouidium legitur:

—— oculis quoque pupula duplex
Fulminat, & gemino lumen ab orbe venit.

Id eſt à gemina pupilla. τὰς δικόρους intelligit. Sic *rigidus orbis* hoc loco pupilla eſt quæ non mouetur. Nunc videamus Pliniana, an cum Ariſtotele conueniant: *nec pupilla motu ſed totius oculi verſatione circumaſpicit.* Ita libri legunt. Hæc ex Ariſtotelicis iſtis expreſſa ſunt: στρέφει δὲ τὸν ὀφθαλμὸν κύκλῳ, καὶ τὴν ὄψιν ἐπὶ πάντας τοὺς τόπους μεταβάλλει, καὶ οὕτως ὁρᾷ ὃ βούλεται. Id eſt, *oculum in circulum verſat, & viſum in omnem locum circumfert, & ſic quæ vult adſpicit.* alibi dixit Plinius, *oculos ipſos Chamæleontis totos circumagi*, id eſt κύκλῳ στρέφεσθαι, *& circulari.* Atqui ſi toti oculi circumuertuntur motu circulari, haud video quî poſſint immobiles videri pupillæ. Nam & cum oculo ſimul verſantur. In nullo animalium pupilla ſola mouetur, ſed cum toto oculi orbe, cuius medium obtinet, ſimul vertitur. Quædam animalium non obliquis oculis cernunt, ſed circumacto capite. alia oculos obliquant, immoto capite, ac deorſum eos deijciunt, ſurſumque leuant. At Chamęleo totos oculos circumagit, & in circulum eos verſat, ergo & pupillam ſimul mouet. Prætetea cum dicat non pupillæ motu circumadſpicere illum ſed oculi verſatione, ſi oculum verſat non pupillam, nihil hoc ad circumſpectum eius facere poteſt. pupilla quippe eſt qua tuetur. Ariſtoteles: κατὰ μέσους δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαλέλειπται μικρὰ ἡ ὄψις, χώρα δι᾽ ἧς ὁρᾷ. paruus ille locus quo adſpicit pupillæ inſtar eſt. Hunc moueat & circumuerſet neceſſe eſt, ſi quid velit circumſpicere, & aciem luminis in plura ſpargere. poſtremo diſertè Ariſtoteles non ſolum oculos eum κύκλῳ στρέφειν dicit, ſed etiam τὴν ὄψιν ἐπὶ πάντας τόπους μεταβάλλειν. Non poteſt τὴν ὄψιν μεταβάλλειν, niſi etiam oculi partem illam vnde lumen venit, vertat ac circumagat. ὄψις & κόρη Græcis idem eſt. Rufus: ὀφθαλμοῦ δὲ τὸ μὲν ἐν μέσῳ βλεπόμενον, ὄψις καὶ κόρη λέγεται. Hinc *Bitiæ* Latinis dictæ mulieres quæ Græcis δίκοροι à duplici pupilla. Ariſtoteles ὄψιν etiam pro pupilla eo loco videtur vſurpaſſe. Chamæleon τὸν ὀφθαλμὸν κύκλῳ στρέφει, καὶ τὴν ὄψιν μεταβάλλει, καὶ οὕτως ὁρᾷ ὃ βούλεται. Totum oculum qui prægrandis eſt, orbiculari motu vertit, & ſimul pupillam ſubinde conuertit, & ſic adſpicit, quæcunque libet. Tertullianus in Chamæleonte puncta luminis vertiginare ait, id eſt κύκλῳ στρέφεσθαι. Verba eius hæc ſunt: *Capitulum ſtatim à dorſo: nam deficit ceruix, itaque durum reflecti, ſed circumſpectu emiſſicij ocelli, immo luminis puncta vertiginant.* Vbi *luminis puncta* ſunt κόραι vel pupillæ. Si

A vertiginant, ergo & mouentur, ac motu quidem κυκλικῷ. Sed illud de oculorum circumſpectu à Plinio ſumpſit, vt alia multa in illo opere, quæ olim notauimus. Sed mirum cur *emiſſicios ocellos* Chamæleonti tribuat, quos ſubductos & receſſu cõcauo introrſum receptos Ariſtoteles Pliniuſque ipſe, atque alij tradunt. At *emiſſicij ocelli* ſunt ἐξόφθαλμοι, vt idem Philoſophus appellat, quos & ἐκτὸς vocat, vt τοὺς ἐκτὸς ὀφθαλμούς, καὶ ἐν κοίλῳ κειμένους, qui conditi habentur, & introrſum recedunt. Tales ſunt Chamæleontis. at emiſſicios finxiſſe videtur Tertullianus, vt probabilior eſ-
B ſet circumſpectus eorum. Nam oculus ſubductus, & in cauo receſſu conditus quomodo poſſit quæ in circuitu ſunt adſpicere, non perſpicio, præſertim abſque capitis, aut totius corporis circumactu. Quædam animalia circumſpiciunt ſolo capite circumacto. Alijs id negatum eſt, niſi totum corpus circumuertant, vt ſunt illa quibus rigida & obſtipa ceruix, & dura reflecti. In his eſt Chamæleon; qui cum præterea oculos introrſum receptos & in connexo ſitos habeat, quantumlibet eos in orbem verſatiles gerat, vix fieri poteſt, vt eorum verſatione quæ vndique ſe-
C cus circa ipſum ſunt, cõſpiciat. Nec ſanè hoc Ariſtoteles tradidit, cuius mentem non percepit Plinius. Oculos circulariter verſat Chamæleon, & aciem viſus ſubinde in omnem locum mutat. Non inde ſequitur eum quæ in circuitu iacent, aſpicere poſſe. Multo minus quod adſtruit Plinius, immotis pupillis, oculos ſolos circumagendo quodcunque velit circumadſpicere. Immo pupillas ipſas ſolas circumagit & circulat, & ſic τὴν ὄψιν μεταβάλλει εἰς πάντας τόπους. Non vt cernat quæcunque circumcirca ſita ſunt in planitie, ſed vt infra & ſupra poſita, tum ad dextram ac ſiniſtram, ab imo ad ſummum, à ſummo ad imum motu
D orbico oculos ſubinde verſando videat. Quod Plinius perperam de circumſpectu qui fit in porrecta planitie quo omnia circumiacentia adſpiciuntur, accepit. Sed iſtud eſt τῶν ἀδυνάτων.

Pag. 71. B. *Color varius & in momenta mutabilis.*] Sic emendauimus, cum eſſet in editionibus, *in memento*. Sic *mutari in horas*, quæ ſubinde mutantur, Latini dicunt. *In dies, in menſes*, & ſimilia. Poëta:

—— cuius amor tantum mihi creſcit in horas.

Quod ſemel mutatur & ſubito, mutari *in momento* dicitur, *in veſtigio*. At *in momenta*
E mutabilis eſt; qui per momentaneas vices ſubinde variatur.

Impetibilis eſt Coraci.] Id eſt impetitur à Corace, impeti ſolet, obnoxius eſt impetitioni corui. Varro lib. III. de R. R. de columbis: *niſi à coruo occiſa aut ab accipitre intercepta. Quos columbarij interficere ſolent, duabus virgis defixis in terram, inter ſe curuatis cum inter eas poſuerint obligatum animal, quod impetere ſoleant accipitres.* Sic legendum. Vulgo edunt: *quod item petere.* Vnde corrigebant, *quod intercipere.* ita *expetibile* quod expetitur apud Tacitum, & *adpetibile* quod

adpetitur. Aliàs *impetibile* Latini vſurparuot etiam agentis ſignificatione, pro eo quod impetere ſolet oou quod impetitur. Hoc ſenſu apod Plinium ſæpe ſumitur, ſed omnibus ferè locis cortuptum ab ijs qui non intellegebant. Quod enim *impetibilis* eum etiam ſignificat qui impetit, hioc pro violeoto, & infeſto ponitut. *Impetibilis morbus & valetudo* Plinio lib. xx. cap. XVIII. *Sic ſcimus interemptum Licinij Cæcinæ pratorij viri patrem in Hiſpania Bilbili, cum valitudo impetibilis odium vitæ feciſſet.* perperam vulgator, *impatibilis*, violeotum, acerbum, difficilem, valetodiuem ſignificat. Et cap. xx. eiuſdem libri: *Prætorij viri pater eſt Hiſpania princeps, quem ſcio propter impetibiles vuæ morbos filo ſuſpenſam è collo gerere.* vbi eodem mendo, quo ſupra ediderunt, *impatibiles vuæ morbos*. Sic aliis in locis vbicunque *impatibile* hoc ſenſu reperietur apud Plinium, reponendum erit *impetibile*. Inde Apuleio in Apologia *ſcelus impetibile ac nefandum*. Gloſſa: *Impetibile*, ἀνυπόφορον, ἀνυπομόνητον. Sanè recentiores Latini pro re mala & inhoneſta facto & infanda eam vocem poſuerunt. Symmachus lib. IX. epiſt. CXIII. *Nam turpe atque impetibile eſt attonito animo & fronte mæſta lætos adire conuentus.* Et lib. II. epiſt. vltima: *Graue hoc & impetibile poſſet videri, niſi etiam conſenſus partium fruſtrationibus luderetur.* Quidquid malum eſſer & odioſum atque iutolerabile, ſic vocaruot. Nam *impetibile* eſt quod impetit vel cum impetu venit, non tantum quod impetitur: vt Chamæleon coraci *impetibilis* eſt hoc loco. Ira mulra alia vocabula ſimiliter formata, vtraque notione agendi ac patiendi veteres vſorpatunt. *vincibilis cauſa* Terentio, ooo quæ vinci poteſt, ſed qoæ vincere. *res impetrabilis* ea eſt, quæ facilè poteſt impetrari. ſed etiam *impetrabilis* dictus eſt, qui aliquid facile impetrat ac perficit. vt *impetrabilis princeps* Ammiano Marcellino. & de Nicatore dicit eum fuiſſe *efficaciæ impetrabilis*. Sic *opinabilis*, qui opinatur, *aſpernabilis* qui aſperoatur. In Hiſtoria Auguſta, *moribus aſpernabilis* de contemptore & faſtidioſo. *terribilis* qui terrer. in Herbario Apuleij vulgari *interficibilis* nou qui poteſt interfici, ſed aptus interficere, de ruta: *viperalem appellant, eo quod interficibilis earum comprobetur.* & in Gloſſario veteri noſtro, *fallibilis*, *ſubdolus*, *doloſus*. Is eſt nimirum qui fallit, non qui fallitur. Alij alia notabunt & plura.

Pag. 71. C. *Sed corax aliud habet præſidium ad medelam.*] Haud ſcio cur iſti libuerit vocem Græcam vſurpare, quum in promptu eſſet Latioa. An quia Latini *coracinum colorem* etiam dixeroot pro coruino? Coracis nomen equia quoqoe inditum ab aurigia propter nigredinem pili coruinam. Hinc *Corax* equi oomen proprium apud Plinium, de qoo infra. Sed qui *Coracem* pro *coruo* Latinè dicit, prohiberi non poteſt, quin & *Æton* & *Coſſyphon*. & *Ortygem*, & alia ſimiliter appellet. Iſidorus ex hoc loco: *coruus ſiue corax ſono gutturis nomen habet, quod voce coracinet.* Neque enim alium noui præter Solinum, qui hanc voeem vſu Lati-

A nam fecerit. Ex grammatica aliqua obſeruatiuncula id eũ hauſiſſe opinor, qualis eſt hæc Nonij, & fortaſſe ea hac ipſa: *Coracem noue poſitũ pro coruo.* Cicero de Orat. lib. 3. *Quare coracem illum veſtrũ patiamur nos quidem pullos ſuos excludere.* Vide ineptiam Grammaticalem. *Corax* ibi nomen proprium Rhetoris, de quo prouerbium illud factum volunt Græci: Κακοῦ κόρακος, κακὸν ᾠόν. quod diſcipulum ſe peiorem habuiſſet. Ad eius nomen ſimiliter alludens Cicero illa dixit, ooo *Coracem* pro coruo poſuit. Solinus rali quapiam obſeruatiooe lecta vel facta, vt erat & ipſe Grammaticus, & *Cora-*

B *cem* heîc pro coruo nouè poſuit.

Lancinant vniuerſa.] Optimi libri ſcribunt, *Lacinant*, quæ conſtans eſt in hoc auctore ſcriptura. *Dilacinare* ſuprà ootauimus. Certè à *Lacino*, *Lacinia*, vt ab *adtego* vel *attego* παρεγκαλύπτω *attegia* ἡ σκηνή, ἡ καλύβη. Quod barbarum eſſe vocabulum perperam arbitrantur. *Lacero* eiuſdem originis, cuius & *Lacino*.

Aues iſtas ferunt linguam non habere, verùm ſonum quo crepitant oris potius quam vocis eſſe.] In altera editione: *ſonum autem quo crepitant*. & heic diſcedit à Plinio. Noo ille quaſi cõfeſſum aot

C ab omnibus traditum ponit, Ciconias linguã non habere, ſed quoſdam ita confirmare. *Sunt qui ciconijs non ineſſe linguam confirment.* De ſouo quo crepitãt, nihil addidit. Nec dubium cuiquam vnquam fuit, quin roſtri fuerit, nõ linguæ ſonus ille quo capitãt ciconiæ. Nec propterea ita crepitant, quod linguam non habeant, vt hic innuere videtur. Melius præterea dixiſſet, *roſtri potius quam vocis eſſe*. Nam *ore ſonare* dicũtur etiam, quę lingua vocem eduot. & *voces* ab *ore* quæ lingua pronuntiantur. Sed & *ora canora* auium paſſim poëtæ dicoot. So-

D phocli ὀξύστομοι ἀηδόνες. roſtro igirur nõ ore aot lingua crepitat cicooia. Vnde illud Satyrici:

—— *crepitante ciconia roſtro.*

ex duabus roſtri partibus inuicem colliſis fit ille ſonus, ad inſtar crotali vel crepitaculi, quod ex duplici ærea lamina vel duobus oſſiculis inuicem ſe collidentibus conſtat. Hinc cicooia *crotaliſtria* Publio Syro dicta eſt.

Tantum & ipſa inuicem à pullis ſuis aluntur.] Plinius: *Ciconiæ nidos eoſdem repetunt, genitricum ſenectutem inuicem educant*, corrigebat Dalecampiua: *genitorum ſenectutem*. quare neſcio. Ciconia genitrix tam de mare quàm de fœmina intelligitur. Subijcit Solinus: *Ita enim impensè*

E *nidos fouent, vt incubitus aſsiduitate plumas exuant.* Hoc Cicooija peculiare non eſt, ſed multis aliis auibus dum oua iocubant. Galliois hoc accidere, vt de alijs nihil dicã, ſciũt Gallinatij.

Gallorum gentes occupauerũt Toliſtobegi, Voturi & Ambituti.] Repoſuimus hãc lectionẽ quæ librorũ ferè omoiũ eſt, & confirmatur ſcripta Plinij lectione: *Qui partẽ eã inſedere Gallorũ, Toliſtobegi & Voturi, & Ambituti.* in editis Plioij eſt, *Ambitui*. Editiones Solini antehac habuere, *& Ambiani*. Idque probat Delrius teſtimonijs Ammiani Marcellini qui in Belgica Gallia eos collocat, & Cæſaris, *cuius*, inquit, *auctoritas iuſtè rejci non poteſt.* Ridiculè, meminit etiã

Cæſar Heduorum, & Sequanorum, qui tam benè huic loco conueniunt, quam Ambiani. Spectare etiam heic liceat negligentiam Solini, qui in populis Gallorum ex Plinio recenſeodis, à quibus appellata eſt Galatia, eos tantum numerat qui partem Phrygiæ occuparunt. Nam *Trocmi* Mæoniæ & Paphlagoniæ regionem inſederunt, apud Ciceronem de Diuinatione, perperam *Trocini* vocantur. *Tectoſages* partem Cappadociæ vbertimam tenueront, quibus *Teutobodiacos* accenſet Plinius. At *Toliſtobogi* cum *Veturis* & *Ambitutis* Phrygiam. Has geotes Plinius fuiſſe ait quæ Galatiæ nomen dederunt. Alij auctores ferè omnes, tres tantum veluti præcipuas gentes Gallorũ nominaot quæ in Aſiam tranſmigrarunt, *Toliſtobogos*, *Trocmos* & *Tectoſagas*, qui & regionem omnem à ſe occupatam & Galatiam nuncupatam in tres partes diuiſerunt, & vnamquamqoe partem in quatuor prouiocias, quæ ſingulæ inde appellatæ ſunt Τετραρχίαι. Videndus Strabo lib. XII. Memnon in Hiſtorico apud Photium: τὴν τοῦ Γαλατίας καλουμένην εἰς τρεῖς μοίρας διανείμαντες, ἡ τοὺς μὲν Τρωκμοὺς ὀνομάσαντες, τοὺς δὲ Τολιστοβογίους, τοὺς δὲ Τεκτοσάγας. Totius ergo Galatiæ duodecim tantum iuxta Strabonem Tetrarchiæ fuere, gentes tres, & ſingulatum tetrarchiæ quatuor. Plinios gentes facit ſex, Tetrarchias totidem quot populos centum ac nonaginta ſex. *Et gentes quidem hæ, populi vero ac tetrarchiæ omnes* CXCVI. Quod eſt cootta rationem nominis *Tetrarchia*. Nam vt Τριαρχία, trium principatũ, ita & τετραρχία quatuor priocipum dominationem ſignificat, vel potius voius ex quatuor principibus ditionem. Sic in Syria plures tetrarchias agnoſcit: *præter tetrarchias in regna deſcriptas barbaris nominibus* XVII. At vera tetrarchiæ appellatio ea eſt quam diximus. Quod poſtea immotatum eſt, quam aliter à principio obtinuiſſet. Idem Plinius paulo poſt tres illas gentes Galatarum præcipuas deſignauit his verbis: *Oppida Tectoſagum, Ancyra: Trocmorum, Tanium: Toliſtobogorum Peſinus.* Tres has cioitates in tribus illis gentibus principes dioumerauit. vnde apparet ex diuerſis auctoribus hæc ſine iudicio cõpilaſſe vt in aliis omnibus ſolitus eſt. Memnon: ἰδίμασθαι δὲ πόλεις, Τρωκμοὶ μὲν Ἄγκυραν, Τολιστοβόγιοι δὲ Ταβίαν, Τεκτόσαγες δὲ Πεσσινοῦντα. Melios Πεσσινοῦντα. Vide Strabonem, cuius ſcripti habent τὸ Οὐία pro Τούια. qoæ Memnoni ἡ Ταβία. Ptolemæo Ταουΐον. Quod idem eſt ac Τάβιον. vt Οὐεσπασιανός, Βεσπασιανός. Tabula Peotingeri vocat *Taniam*. Solinus in Galatia deſcribenda, tertiæ tantum eius partis meminit, quam obtinuerunt Toliſtobogi, reliquas duas omiſit ſupioitatis ac μικροψυχίας non ignoſcendæ nota. Codices veteres hoc loco partim *Tolosboci*, partim legunt *Tolosboci*. Quidam etiam *Tolosbi*. Græcis omoibus vel Τολιστοβόγιοι, vel Τολιστοβώγιοι. Stephano Τολιστόβιοι, qui Eratoſtheni dictos ait Τολιστοβωγίους. ijdem libri Solini mox habeot omoes: *Veturi*, *Ambitoti*.

Cap. XLII.

Pag. 72. A. *Bithynia in Ponti exordio ad partem Solis Orientis, aduerſa Thraciæ.*] Ita interpungitur in omnibus. Atqui diſtinguendum: *Bithynia Ponti exordio, ad partem Solis Orientis aduerſa Thraciæ.* Nam Bithynia Thraciæ aduerſa eſt ad Orientem.

In ea Pruſiadem vrbem præter meat Hylas flumen, & alluit Hylas lacus.] Scripti omnes meliores: *alluit Hylas flumen, & perſpergit Hylas lacus.* Plinius *perfundi lacubus* regiones aliquot locis dixit, pro quo Solious *perſpergi* heic poſuit. idem tamen & de fluuio id nomen vſurpauit ſuprà: *Teuthrania perfunditur Caico flumine.* Pruſiadem autem vrbem in Bithynia vnam tãtum agnoſcit, quum duæ foerint, vna ſub Olympo mõte, altera ſub Hypio. Plinius: *à Cio intus in Bithynia Pruſa ab Hannibale ſub Olympo condita.* Et paulo poſt: *& Pruſa item altera ſub Hypio monte.* Ita ibi ſcribendum, non *Hippio*. Ptolemæus quoque duas Προύσας recenſet, Προῦσα ἡ πρὸς Ὀλύμπῳ τῷ ὄρει, & Προῦσα ἡ πρὸς Ἱππίῳ ποταμῷ. Sed ibi legendum, πρὸς Ὑπίῳ ποταμῷ perperam ex Ptolemæo quidã apud Plinium corrigunt, *Pruſa item altera ſub Hypio flumine* Quod eſt ineptum. *Hypius* mons, & *Hypium* flumen fuit. Hinc iſta Proſa ab aliis ὑπὸ τῷ Ὑπίῳ ὄρει. ab aliis πρὸς Ὑπίῳ τῷ ποταμῷ collocatur. Apollonij Scholiaſtes: ὁ δὲ Ὕπιος ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ καταφέρεσθαι ἀπὸ τῶν Ὑπίων ὀρῶν. Apollonius ipſe memioit fluminis Hypij: οὐδ' ἐκ βαθυρρείοντος ἐφ' εἰαμενῇσιν Ὑπίοιο. Scylax quoqoe Ὕπιον vocat & Marcianus Heracleota: quare ita vbique apud auctores reponendum. Stephanus: Ὕπιος ποταμὸς καὶ πόλις ἀπὸ τῆς Ποντικῆς Ἡρακλείας. ἔστι δὲ καὶ Ὕπια ὄρη αὐτόθι ὡς Νύμφις ἐν πρώτῳ Ἡρακλείας. In nummo Veri ſcribitur Ἵπιος non Ὕπιος. ΠΡΟΥΣΙΕΩΝ ΠΡΟΣ ΙΠΙΩ Sed nommum rectè deſcriptum puto. Apud Arrianum in Periplo Ponti Ὕππιος ποταμὸς vocatur, ſed ſcribi debet Ὕπιος. ἐνθένδε εἰς τὸν Ὕπιον ἐκβολὰς ἄλλοι εἴκοσι, καὶ ἑκατόν. Olympus ille ſub quo ſita erat ἡ Προῦσα πρὸς Ὀλύμπῳ docebatur Myſias. Flumen Hypium quo altera Pruſa alluebatur in Pontum influit. Præter eas duas Pruſas fuit & alia vrbs in eadem Bithynia quæ Προυσιὰς vocabatur, ab vtraque Pruſa diuerſa. Quod non videtor animaduertiſſe vir Magnus ad Euſebium. Hoius Προυσιάδος meminit etiam Ptolemæus in prouincia Pooti ac Bithyniæ, & ab ea duas alias Pruſas ſeparat. ὁ Ἀσκανία λίμνη, Προυσιάς. Hæc Pruſias olim Cios appellabatur, haud lõge ab Aſcanio lacu. Strabo ſinu Aſtaceno: ἐν ᾧ ἡ πόλις Προυσιὰς ἐστὶν ἡ Κίος πρότερον ὀνομαζομένη. Sic legunt eo loco veteres libri. nam vulgo male ſcribitur, πόλις Προῦσα ἐστίν. Nec aliter legebat Stephanus. Et ſtatim idem Strabo ſic nominat: ὑπέρκειται δὲ τῆς Προυσιάδος Ἀργανθώνειον ὄρος. Non poteſt igitur hæc Pruſias eadem eſſe cum Pruſa ad Olympũ montẽ ſita. Nam Argaothonio monti ſubiacebat. Rurſus non etiam poteſt eadẽ eſſe cum Pruſa ad Hypium flumẽ ſita quod in Pootum exonerat. Quippe hæc Pruſias alluebatur Hyla flumine vel Cio. Eteoim *Cios* olim vocabatur quod oppidum à præfluente amoe ſic dictom erat. Apollonius:

Τῆμος ἄρ' οἵγ' ἀφίκοντο Κιανίδος ἤθεα γαίης
Ἀμφ' Ἀργανθώνειον ὄρος προχοάς τε Κίοιο.

Quum Demetrius Philippi filius & Perſei Cion oppidum ſolo æquaſſet & Myrlean vicinam, vtramque habere conceſſit Pruſiæ Zielæ filio, à quo adiutus fuerat in euertendis illis vrbibus. Eas ille à ſolo reſtituit, & Cion quidem *Pruſiadem* de ſuo nomine nuncupauit, Myrlean de nomine vxoris *Apameam*. Eas etiam vicinas facit Ptolemæus: Προυσιάς, Δασκύλειον, Ἀπάμεια. Memnon de illo Pruſia: μετὰ τῶν ἄλλων καὶ Κίερον πόλιν Ἡρακλεωτῶν οὕτως ὑφ' ἑαυτὸν ἔθετο τῷ πολέμῳ ἀντὶ Κιέρου Προυσιάδα καλέσας. Vocat ille Κίερον quam alij Κίον. Sed Κίανον puto ſcribendum. Sic enim & Τίανον dixere oppidum Τίον. De quo nos paulo poſt. Ceterùm is Pruſias fuit, qui Hannibalem hoſpitio receperit. Inde eſt fortaſſe quod Plinius Pruſam ſub Olympo ab Hannibale conditam dicit. Sed illa Pruſa Olympica, prorſus alia eſt à Pruſiade. Et fortaſſean quidam ſcripſerint *Pruſiadem* ab Hannibale conditam & Pruſiadem nominatam in honorem Pruſiæ à quo receptus fuerat. *Pruſam* autem Plinius cum *Pruſiade* confundit. Nam *Pruſa ſub Olympo* longe antiquior Hannibale vel illo Pruſia, vtpote quam à quodam Pruſia poſitam velint qui aduerſus Crœſum bellauit. κτίσμα Προυσίου τοῦ πρὸς Κροῖσον πολεμήσαντος fuiſſe dicit Strabo. Legitur apud Stephanum, τοῦ πρὸς Κῦρον. Qui Pruſiadem quæ Cius olim fuit, & Pruſam illam ſic diſtinxit: Προῦσα τῆς Προυσιάδος διαφέρει. ἡ μὲν γὰρ Προυσιὰς Βιθυνίας ἀπὸ Προυσίου τοῦ Ζιήλα τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ἡ Κίος πρότερον ὀνομαζομένη, ὡς πολίτης Προυσιεύς. ἡ δὲ Προῦσα, καὶ αὐτὴ μὲν πόλις μικρὰ Βιθυνίας, κτίσμα Προυσίου τοῦ πρὸς Κῦρον πολεμήσαντος. Hæc Pruſa eſt quam Strabo ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει. Pruſæ alterius *ad Hypium*, nec Strabo, nec Stephanus meminere. At Plinius Pruſiadis nullam facit mentionem, ſed Ciani oppidi, cuius nomen mutatum eſt in Pruſiadem: *Amnes Hylas & Cios cum oppido eiuſdem nominis*. Hæc in Cios quæ poſtea Pruſias appellata eſt. Solinus hoc loco: *Pruſiadem vrbem alluit Hylas flumen*. Videtur igitur in hac vrbe priſtinum nomen prevaluiſſe, vel vtrumque ſane in vſu fuiſſe. Quod & Galenus oſtendit in Iſagoge. Ἀσκληπιάδης, inquit, Βιθυνὸς Κιανὸς, ὃς καὶ Προυσιεὺς ὀνομάζεται. Quoniam Cios vocabatur etiam Pruſias, ideo cines eius ab aliis Κιανοί, ab aliis Προυσιεῖς appellabantur. Plinius eodem capite: *A Cio intus in Bithynia Pruſa ab Hannibale ſub Olympo condita*. Idem eſt ac ſi dixiſſet, à Pruſiade intus in Bithynia Pruſa. Chronicum Euſebij conditam refert circa Olympiadem trigeſimam ſaptimam. Quod immaniter longè eſt à temporibus Hannibalis, propius abeſt ab æuo Crœſi, quo fertur condita Pruſa ſub Olympo. Sic Pruſiadem cum Pruſa confundit, vt alij plerique. Cum autem inter omnes ferè conſtet Pruſiadem olim Cion vocatam fuiſſe, Tabula tamen Peutingeri Cion à Pruſiade diſtinguit, & vtramque à Pruſa ad Olympum. Ita enim ea legitur: *Lacus Aſcanius Cio xv. Pruſa ad Olym-*

A

pum. infra Lacum Aſcanium *Pruſias* etiam ibidem recenſetur. *Lamaſeo xx. Pruſias xxi.* At Pruſa ad Hypium longè inde abeſt in eadem Tabula. Nam licet Pruſam illam non nominet, meminit tamen Hypij fluminis, quod *Hyppium* vocat, hoc modo: *Philum* XXVII. *Chelas* XXVIII. *Sangarius flumen, Hyppium flumen, Byleum flumen, Lygum flumen* IIII. *Heraclea.* Vulgata autem lectio huius loci apud Solinum, *prætermeat Hylas flumen, & alluit Hylas lacus*, prioris fuit editionis, quam ad oram optimi codicis notatam oſtendimus, & in textu quorumdam librorum

B

poſitam.

Pag. 72. A. *In quo reſediſſe credunt delicias Herculis Hylam puerum.*] Hæc etiam lectio fuit prioris Solini Editionis, quam & vulgati hactenus libri retinuerunt. In poſteriore correxit ipſe: *In quo periſſe credunt delicias Herculis.* Ita & in ſuo codice antiquo reperiſſe fatetur Delrius, & probare ſe teſtatur. *Licet*, inquit, *à Nymphis non interimendus Hylas, ſed hortulorum ſuorum culturæ præficiendus raptus fuerit.* Bellos ſanè hortulos Nympharum, Bellulum quoque eorum cultorem Hylam, & elegantem ſimul Delrium.

C

In cuius memoriam vſque adhuc ſollemni curſitatione lacum populus circumit & Hylam voce clamant.] In altera editione: *ſollemni tripudiatione:* Non circa lacum, ſed in montibus annuam illam curſitationem cum Hylæ inclamatione fieri ſolitam tradit Strabo: καὶ νῦν δ' ἔτι καὶ ἑορτή τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσι, καὶ ὀρειβασία θιασευόντων, καὶ καλούντων Ὕλαν, ὡς ἂν κατὰ ζήτησιν τὴν ἐκείνου πεποιημένων τὴν ἐπὶ τὰς ὕλας ἔξοδον. vbi ὀρειβασία θιασεύειν eſt, thiaſos in montem inducere, in monte choreas celebrare. Seruius ad illud poëtæ:

——*vt littus Hyla, Hyla omne ſonaret.*

per tranſitum rem veram tetigit, tertiò enim ab

D

Ephebo puerum in monte comitantibus vniuerſis, nomen eius clamabatur. Sic legenda depranatiſſima in vulgatis Seruij verba. *puer ab Ephebo* is eſt qui iam Ephebis exceſſit, ὁ ἀπὸ ἐφήβων. Talis puer eligebatur qui Hylam referret. Hunc in montem omnes comitabantur & tertio inclamabant nomen Hylæ. Sed & circa fontes & lacus Hylam quæſitum, & de nomine clamatum in ſollemni eius feſto ille veriſimile eſt. Idem Seruius paulo ante: *In finibus Ponto iuxta Mæſiam apud fontem Ciaci amnis cum aquatum eſſet, à Nymphis raptus eſt, nec vnquam potuit reperiri. poſtea cum eſſet cogni-*

E

tum quod periſſet in fonte, ſtatuta ei ſunt ſacra in quibus mos fuerat, vt eius nomen clamaretur in fontibus. Vulgo legitur, *apud fontem Calciammis.* Et in fontibus & in montibus Thiaſi illi Hylæ inſtituti tripudiantium clamantiumque eius nomen, quatenus & fontes in monte vel ex monte. Propertius de loco vbi raptus eſt Hylas:

Hic erat Arganthi Pega ſub vertice montis
Grata domus Nymphis humida Thyniaſin.

Solinus ſolum lacum ſolemni curſitatione circumiri ſolitum dicit, quod eſt diuerſum

à montanis illis thiaſis & choreis Strabonis.

P.72.B. *In Bithyno quoque agro Libyſſa locus Nicomediæ proximus.*] Per locum intelligit κώμην aut φρούριον, oppidulum, vt iam ſupra notauimus. Sic paulo ante: *Pythonos Come in Aſia locus eſt, patentibus campis.* Et capite ſequenti: *Inſignis loco Heneto.* Strabo vocat κώμην. Stephanus Λίβυσσα, φρούριον Βιθυνίας fuiſſe ait. Plinij ætate nullum amplius erat hoc nomine oppidum. *Fuit*, inquit, *& Libyſſa oppidum, vbi nunc Annibalis tantum tumulus.* oppidum antea fuerit. poſtea κώμη vel vicus, vbi *mutatio* vel *manſio*. Nam & huius mentio eſt in Tabula Peutingeri & *Liuiſſa* vocatur, viginti tribus milliariis à Nicomedia diſtans, hoc modo: *Chalcedonia* XXXVII. *Liuiſſa* XXIII. *Nicomedia.* Non igitur tam propinqua Liuiſſa Nicomediæ quàm eam facit heic Solinus. Certè à Chalcedone Libyſſam, à Libyſſa Nicomediam ibatur. Ammianus lib. XXII. *Transgreſſus itaque fretum, prætercurſa Chalcedone, & Libyſſa, vbi ſepultus Annibal Pœnus, inde Nicomediam venit vrbem.* De Nicodemia & Aſtaco diximus ad Hiſtoriam Auguſtam. vbi notamus perperam duas Aſtacos à viro magno in Bithynia ſtatui. Quod enim Aſtacum poſtea Nicomediam appellatam quidam auctores aſſerunt, alij autem diuerſam Aſtacum à Nicomedia faciunt, id ex eo manauit quod Nicomedia prope Aſtacum condita eſt, fere ſub idem tempus quo Aſtacus euerſa. Tranſlati autem ab Aſtaco ciues in Nicomediam ab eius conditore. Sed & Nicomediam quidam Aſtacum videntur vocaſſe, quod ex ruinis Aſtaci inſtructa ſit, & de ciuibus eiuſdem populum acceperit. Strabo Ἀστακὸν τὴν νῦν Νικομήδειαν appellat, vt ab alia Aſtaco Acarnaniæ diſtinguat. Plinius: *Fuit & Aſtacum vnde & ex eo Aſtacenus idem ſinus.* In locum Aſtaci Nicomedia ſucceſſit, licet in ijſdem fundamentis ac veſtigijs non fuerit condita. *Nicomedicus* idem ſinus poſtea appellatus eſt, vt conſtat ex tabula Peutingeri. Ptolemæus Ἀστακὸν ſimul & Νικομήδειαν recenſet, ſed more ſuo vt in multis nugatur. Nulla tunc Aſtacus fuit, ſed ex variis auctoribus opus ſuum compoſuit. vnde & ipſe varius, non vbique verus.

Poſt Antiochi apud Thermopylas pugnatam malam pugnam.] Sic ex ſcriptis codicibus emendauimus, quum editi omnes hactenus habuerint: *poſt Antiochi apud Thermopylas pugnam tam malam.* quod ineptum erat. Notus hic ἀρχαϊσμὸς, *ſeruitutem ſeruire, furorem furere, pugnam pugnare.* Lucillius apud Donatum:

——*magnam pugnauimus pugnam.*

Sic *vitam viuere* paſſim apud veteres Comicos & Ennium in iſtis verſibus, qui vulgo apud Agellium prauè ſcripti habentur:

Otioſo in otio animus neſcit quid velit,
Hoc idem eſt: neque domi nunc nos, neque militiæ ſumus,

A *Imus huc, hinc illuc, cum illuc ventum eſt, ire illinc lubet,*
Incertè errat animus, præter propter vita viuitur.

Perperam legitur in Editionibus: *præter propter vitam viuitur.* Quod viri docti ita exponunt, *viuitur præter propter vitam.* atque eamdem ſententiam affingunt huic Satyrio verſui.

Et propter vitam viuendi perdere cauſas.

Nihil alienius. alij etiam aliter in eius expoſitione nugantur. *præter propter* abſolutum eſt, vt *plus minus, ſuſque deque, vltro citroque* & ſimilia. Qui rectè otia ſua ponere neſciunt, nec vllum viuendi ordinem tenent, nihilque penſi aut certi habent in vita B inſtituenda, *hi præter propter viuere*, dicuntur, id eſt interdum hoc modo, interdum alio, abſque vlla certa ratione, οὐδὲ κανόνι περιγεγραμμένοι. De hoc genere hominum Perſius Sat. III.

Eſt aliquid quo tendis, & in quod dirigas arcum?
An paſſim ſequeris coruos, teſtaque, lutoque
Securus quo pes ferat, atque ex tempore viuis.

Hi ſunt quibus vita viuitur præter propter. quibus nunc illud nunc aliud placet, modo propius, modo longius abiunt, ab hoc vel ab illo viuendi propoſito. Veteribus C *propter* idem quod iuxta. Comicus: *propter accubat.* At *præter* idem quod extra. vt in illo Prouerbio: *ita fugias ne præter caſam*, id eſt, ne longe à caſa. apud Tertullianum *præter vrbem*, id eſt extra. Hinc *præter propter.* vt *vltro citro, plus minus.* id enim ſignificat in illa loquutione, quæ apud eumdem Agellium habetur eodem capite: *cumque architectus dixiſſet neceſſaria videri eſſe ſeſtertia fermè trecenta: vnus ex amicis Frontonis, & præter propter, inquit, alia quinquaginta.* hoc eſt circiter quinquaginta, plus minus quinquaginta. *Mala pugna pugnata* hoc loco pro infelici D prælio. Et *male pugnatum eſſe* Latini dicunt de infauſto prælij exitu.

In ora Pontica poſt Boſpori fauces & Rheſum amnem portumque Calpas] Plinius: *Ergo à faucibus Boſpori eſt amnis Rhebas quem aliqui Rheſum dixere, deinde Pſilis, portus Calpas, Sangarius fluuius ex inclytis.* In ſcriptis Plinij legitur. *Siris* pro *Pſilis.* Scriptum fuit *Silis* pro *Pſilis.* deinde *Siris*, & *Syris.* Arrianus in Periplu, Boſpori fauces, vbi tranſitus ille breuiſſimus, ponit ad ſacrum Iouis Vrij. ἀπὸ δὲ, inquit, τοῦ ἱεροῦ πλέοντι ἐν δεξιᾷ Ῥήβας ποταμός. E deinde Melænam ponit promuntorium, mox Artanen, deinde Pſilin, poſtea Calpes portum, & inde Rhoen, & Chelas, & Sangarium fluuium. Operæ pretium eſt eam oram ex Peutingeri Tabula deſcribere quæ ſic habet: *Iouis Vrius* XXV. *ad promuntorium* XV. *Adherbas fl.* XVI. *Melena* XIX. *Artane* XVIIII. *Philium* XXVII. *Chelas* XXVIII. *Sangarius fl.* Iouis Vrius eſt Iuppiter Vrius, hoc eſt ἱερὸν Διὸς Οὐρίου. pro *Adherbas* legendum *Rhebas.* pro *Philium* ſcribe *Pſilium* hoc Ψίλιον. Arriano dicitur Ψίλις. Stephano etiam Ψίλιον. Ergo & in Plinio vera eſt lectio *Pſilis.* Tabu-

læ *Melana*. Eſt Μίλαιτα ἄκρα Arriani. poſt Sangarium ſequitur in Tabula: *Hyppium fl. Bileum flumen, Lignum flumen* IIII. *Heraclea* XXX. *Scylleum* XII. *Tium*. Similiter apud Arrianum poſt Sangarium ſequitur Ὕππιος, pro quo legi debet Ὕπιος, ad quem fuit altera Pruſa, quæ Plinio in ſcriptis dicitur *Pruſias*, quum alia ſit Pruſias ab vtraque Pruſa. poſt Hypium Arriano Λίλαιον, Tabula Peutingeri vocat *Byleum*, forte *Lilæum*. & apud Arrianum Λίλαιον pro Λίλαιον. *Lilæus* fluuius Bithyniæ interioris Plinio. *Elæus* etiam fluuius in illis locis Arriano haud longè à Lilæo. At aliud eſt *Billæum* flumen poſt Heracleam, pro quo perperam in Tabula Peutingeri ſcriptum eſt *Scylleum* hoc modo: *Heraclea* XXX. *Scylleum* XII. *Tium* XII. Arrianus vocat Βίλλαιον. Sed Billæum Tio præponit, quum Arrianus & ceteri Tium faciant occidentalius Billæo. Ille in Periplu: ἀπὸ δὲ Τίου εἰς Βίλλαιον ποταμὸν στάδιοι εἴκοσι. Menippus in Periplu ponti: ἀπὸ Ψύλλης χωρίου εἰς Τίον πόλιν, καὶ ποταμὸν Βίλλαιον στάδια π΄. Idem in Paphlagoniæ periplo: ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Τίον πόλιν, καὶ Βίλλαιον ποταμὸν στάδιοι τριακόσιοι, καὶ ἑβδομήκοντα. Verius itaque legendum in Tabula: *Heraclea, Spylleum, Tium*. pro quo perperam ſcriptum *Scylleum*. At *Spylleum* eſt *Pſylleum*, vt *Spelchis* pro *Pſelchis*, *Spycarion* pro *Pſycharion*. Spylli pro *Pſylli*. Locus ille Ψύλλα χωρίον Arriano & Menippo & Stephano dicitur. Ptolemæo Ψύλλιον, hoc modo: Δίσαπολις Πόντου, Ἡράκλεια Ψύλλιον, Τίον. Stephano Ψύλλα χωρίον μεταξὺ Ἡρακλείας, καὶ Τίου. Sic lege. Ptolemæus ἱερὸν Ἀρτέμιδος vocat vbi fauces ſunt Boſpori, ſed mendum eſſe puto in eius verbis, μετὰ τὸ στόμα ἢ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, Βιθυνίας ἄκρον. Legendum puto, μετὰ τὸ στόμα, καὶ τὸ ἱερὸν Διὸς Οὐρίου. Marcianus Heracleota qui pleraque ad verbum ex Ptolemæo ſumpſit id planè confirmat. ἀπὸ Διὸς Οὐρίου εἰς Ῥήβαν ποταμὸν στάδια ϙ΄. Quæ *Artana* Peutingeri Tabulæ & Arriano, Ptolemæo dicitur Ἀρτάκη. Sed legendum Ἀρτάνη. *Artace* vel *Artacia* alia circa Cyzicum, Marcianus Heracleota Ἀρτάνην fluuium nominat, à quo manſio Ἀρτάνη, vt pleraque in illa ora oppida & portus nomen à fluuiis Pontum intrantibus accepere. Sic Ψίλλιον flumen & oppidum. *Calpas* portus & fluuius. & alia multa. Ἐλαιὸν ποταμὸν ibidem vocat Marcianus qui & Arriano ſic dicitur, ἀπὸ τοῦ Λιλαίου εἰς Ἐλαιόν. Ptolemæo Ἐλάτης perperam vocatur pro Ἐλαιός. Verum de iſtis alibi.

Pag. 72. C. *Portumque Calpas.*] Stephano Κάλπας πόλις Βιθυνῶν. ἔστι δὲ, inquit, καὶ λιμὴν Κάλπη. Arriano λιμὴν Κάλπης, id eſt Calpes portus. Plinio, *portus Calpas*. Certè à fluuio ſic denominatus eſt, qui Straboni Χάλπας vocatur, ſed ſcribi debet, Κάλπας. Lib. XII. μεταξὺ δὲ Χαλκηδόνος, καὶ Ἡρακλείας ῥέουσι ποταμοὶ πλείους, ὧν εἰσὶν ὅ τε Ψίλλις, καὶ ὁ Κάλπας, καὶ ὁ Σαγγάριος. Marcianus Heracleota: ἀπὸ Κάλπα ποταμοῦ εἰς Θυνιάδα νῆσον στάδια ξ΄. Sic legẽdũ. Ptolemæus: Κάλπα ποταμοῦ ἐκβολαί, Σαγγαρίου ποταμοῦ ἐκβολαί.

A *Sagaris fluuius ortus in Phrygia, dictuſque à pleriſque Sangarius.*] Ita repoſuimus ex conſtanti ſcriptura omnium ferè Solini librorum. Vulgo legebatur ex doctorum virorum coniectura, *Sagaris fluuius, ortus in Phrygia dictuſque à pleriſque Corallius.* Quia nimium ita in Plinio legitur. Sed heic vt videtur ab auctore ſuo diſceſſit. Quia *Sagaris* heîc fluuius Latinis dicitur, Græcis autem pleriſque Σαγγάριος appellatur. ideo *Sangarium* pro Corallio Pliniano ſubſtituit. Hic fluuius qui in Pontum influit inter Calpan & Hypium Græcis omnibus nominatur B Σαγγάριος. Arriano, Ptolemæo, Marciano Heracleotæ, Apollodoro, poëtis Hiſtoricis, & cui non? Scylax Caryandæus Σαγγάριον vocat. Σαγγάριος & Σάγαρις idem nomen, vt Λούκιος Λοῦκις, Κύρελος Κύρις, & ſimilia. Ouidio *Sagaris*.

Hic Lycus, Hic Sagaris, Peniuſque, Hypaniſque, Crateſque.

τὸν Σάγαριν apud nullum Græcum auctorem legi. Apud Plinium hoc loco libri ſcribunt *Saugaris*, & totus locus ita conceptus eſt: *Sangaris fluuius ex inclytis, oritur in Phrygia, accipit vaſtos amnes, inter quos Tembrogium & Gal-* C *lum. Idem Sangarius à pleriſque dictus Coralius.* In libro Rigaltiano ſcribitur, *In idem Sagiarius.* corruptè. Nuſpiam reperi *Sangarium* appellatum eſſe *Coralium*. Coralli populi vſque ad Pontum pertinent, ſed in Europa ſunt. *Coralius* fluuius in Ætolia. Quare prorſus mihi perſuadeo totum illum Plinij locum ſic eſſe conſtituendum: *Sagaris fluuius ex inclytis oritur in Phrygia accipit vaſtos amnes, inter quos Tembrogium & Gallum, idem Sangarius à pleriſque dictus.* Nec aliter legit Solinus. Expungenda igitur vox illa *Coralius*. Si rectè depicta eſt Peutingeri Tabula, duo in illa deſcribuntur *Sangarij* quos vocat. *Saga-* D *rius*, vnus eſt qui inter Chelas & Hypium ponitur. *Cholas* XXVIII. *Sagarius fl. Hypium fl.* Hic eſt *Sagarius* quem omnes *Sangarium* appellant, & cuius heic mentio eſt. Haud longè eum oriri facit à loco vbi in mare emittitur. Alterius ortum in Phrygia locat eadem Tabula, & per multos flexus deducit in Pontum in quem exoneratur prope Artanen. & *Sagarius* fluuius idem vocatur. Atqui de altero Sangario hoc ſcribunt omnes, cui & fontes in Phrygia aſſignant, cuius E plures ἐπιστροφὰς Ptolemæus memorat, priuſquam in mare delabatur. Puto itaque male delineatam eſſe Tabulam illam. Nam vnus tantum fluuius *Sangarius*, ab auctoribus nominatur qui & *Sagarius* vel *Sagaris*, etiam dictus. Homerus Σαγγάριον etiam appellat. At fluuius ille qui in Tabula iuxta Artanen in Pontum exit, Marciano dicitur Ἀρτάνος vel Ἀρτάνης à quo nomen oppido Ἀρτάνη. Arnobio *Nana Regis Sangary vel fluminis filia* lib. V. vbi perperam editur: *Regis Sangarij fluminis*. *Sangas* aliis hic rex dicebatur. Myrleano flumen Σάγαρος dicitur. Interpres Apollonij: Σαγγάριος ποταμὸς Φρυγίας. ὁ δὲ Μυρλεανός

Σάγαροι αὐτὸ λέγεσθαί φασι. Atque inde fortaſſe Latini: *Sagaru.* vt ἔγχωρος, *Encheris*, καυκὸς, *caulis.* ἀπρόσκοπος, *aprocopu.* & alia quæ alibi notamus.

Pag. 72. C. *Sangarius exordium facit Maryandini ſinus, in quo oppidum Heraclea, oppoſitum Lyco flumini.*] Hæc editorum lectio. Scripſimus auctoritate librorum: *In quo oppidum Heraclea, adpoſitum Lyco flumini.* Quod & ſic libris reponendum fuit. atque ita in Plinio corrigendum: *Sangarius à pleriſque dictus, à quo incipiunt Maryandinus ſinus, oppidumque Heraclea, Lyco flumini adpoſitum.* Oppida paſſim fluminibus adpoſita leguntur non oppoſita. quod iam alibi notauimus in ſuperioribus Adpoſita Lyco flumini. Et Heraclea Pontica heic dicitur & apud Plinium. At Arrianus viginti ſtadiis Heracleam à Lyco remouet: ἀπὸ δὲ Λύκου εἰς Ἡράκλειαν πόλιν Ἑλληνίδα Δωρικὴν Μεγαρέων ἄποικον εἴκοσι στάδιοι. Tabula Peutingeri à Lyco ad Heracleam quatuor millia paſſuum ponit, hoc eſt triginta ſtadia: *Lycum flumen IIII. Heraclea.* Non igitur adpoſita Lyco Heraclea. Nam adpoſitæ fluuijs vrbes, quæ ad ripas fluuiorum poſitæ.

Acone portus.] Plinius: *portus Acone veneno Aconito dirus.* An portus ille ipſius Heracleæ fuit? Heraclea teſte Arriano ὅρμον habuit ναῦς. eam vrbem δίλιμενον fuiſſe tradit Strabo. Aconitum vt idem aſſerit ἐν τῇ Ἡρακλεώτιδι naſcebatur. Ἀκόναι vt Stephanus refert πλησίον Ἡρακλείας. Arrianus in Bithyniacis: Ἀπέκεινα Σαγγαρίου ὅμοροι Παφλαγόνων Μαριανδυνοί, ἵνα πόλις Ἡράκλεια πεπόλισται, ὅπου Κέρβερον ... φασὶ τῆς ἀκονίτου ἰδυσχ... Theophraſtus Ἀκόνας vicum eſſe Mariandynorum tradit lib. IX. Hiſt. Plant. cap. XVIII. de Aconito: Φύεται δὲ πανταχοῦ καὶ οὐκ ἐν Ἀκόναις μόνον, ἀφ' ὧν ἔχει τὴν προσηγορίαν, αὕτη δ' ἐστὶ κώμη τις τῶν Μαριανδυνῶν. Sic ibi legendum, non vt vulgatur, Περιανδυνῶν. Vellem interpretes monuiſſent, vbinam gentium præterea fuerint illi *Periandyni*, quos in ſua verſione ſitos eſſe voluerunt? Sic vel Heracleæ portus Acone, vel non longe ab Heraclea in regione Mariandynorum, in quibus etiam Heraclea Pontica ſita erat. Legendum ſanè & heic & in Plinio *Acona*, id eſt, Ἀκόναι. Addit heic Solinus portum illum Aconen adeo prouentu malorum graminum fuiſſe celebrem, vt noxias herbas *Aconita* illinc Latini nominarint: quaſi omnes herbas noxias Romani vocauerint *Aconita.* Fortaſſe Grammatici, de quorum grege hic noſter, ita interpretati ſunt hanc vocem in illo poëtæ verſu:

—— *Nec miſeros fallunt aconita legentes.*

Videntur quidam ex illis *aconita* heic accepiſſe pro noxiis quibuſcunque ac δηλητηρίοις graminibus. Nam aconitum in Italia naſcebatur. At heic negat poëta aconita in Italia prouenire. Seruius: *Mira arte vſus eſt, vt excuſaret rem quam negare non potuit, nam aconita naſcuntur in Italia.* Theophraſtus ἀκόνιτον

A πανταχοῦ φύεσθαι dicit. prætcrea quod *aconita* non aconitum poëta dixerat, quælibet mala gramina ſic ab eo appellata putauit Grammaticus. Sed falſus eſt. Græcis τὸ ἀκόνιτον, Latini poëtæ *Aconita* de hac ipſa herba numero multitudinis vocarunt. Ouidius:

Quæ quia naſcuntur dura viuacia caute
Mortales aconita vocant.

Atque hæc veriſimilior vtcunque ſententia eſt, quam eorum qui ab Aconis loco Pontico dictum ἀκόνιτον arbitrati ſunt. Quod nulla ratione nititur. Nam aut Ἀκονικὸν diceretur aut Ἀκονιτικὸν, aut certè Ἀκόνιον vel Ἀκοναῖον. Nam ἀκόνιτον typo ἐθνικῷ neutiquam formari B poteſt ἀπὸ τῶν Ἀκονῶν. Aliæ herbæ quæ à locis vbi naſcuntur denominatæ ſunt τὸν ἐθνικὸν legitimè ac canonicè factum præferunt; vt Αἰθιοπὶς, Ἀραβὶς, Κολχικὸν, Σκυθικὸν vel Σκύθιον, Περσικὸν malum vel Περσεῖον. Μηδικὰ μῆλα & Μήδιον, & alia infinita. Præterea vbique naſcitur, non tantum in Aconis Heracleoticis. Dioſcorides plurimum in Italia prouenire ſcribit, his verbis quæ ſic ex vetuſtiſſimo codice ſunt legenda: Ἀκόνιτον ἕτερον ὃ ἔνιοι Λυκοκτόνον καλοῦσι. φύεται μὲν πλεῖστον ἐν Ἰταλίᾳ ἐν τοῖς καλουμένοις Οὐηστίνοις ὄρεσι διαφέρον τῶν περὶ αὐτό. Reliqua, quæ vulgatis ha-C bentur, ſpuria ſunt ac reiicienda. Malè etiam in Editis legitur, ἐν Ἰουστίνοις ὄρεσι. Quod ex coniectura olim emendauimus. Nulli quippe *Iuſtini* montes in Italia, ſed *Veſtini.* Ptolemæo Οὐηστῖνοι. malè apud eum Οὐεστινοί. Vide Plinium qui eos in quarta Italiæ regione ponit. Duo omnino genera facit Aconiti Dioſcorides. vnum quod priore loco poſuit, eſtque Theophraſti Θηλυφόνον. alterum quod propriè à Theophraſto vocatur ἀκόνιτον. Theophraſtus quippe vnicam aconiti ſpeciem agnoſcit, quæ propriè hoc D nomine cenſeatur. Ea eſt ſpecies altera Dioſcoridis, quam in Veſtinis montibus Italiæ frequentem inueniri tradit. Theophraſtus in Creta & Zacyntho inſulis reperiri ait, ſed plurimum ac præſtantiſſimum apud Heracleam Ponticam. ἔχει δὲ, inquit, τὸ φύλλον μὲν κιχωριῶδες, ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι καὶ τῷ χρώματι καρύῳ. Magnum in his verbis mendum. Καρύα eſt nux arbor. Non rectè compararet radices graminis humilis, quale eſt aconitum, radicibus ingentis arboris. Sed omnino ſcribendum: ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι, καὶ τῷ χρώματι καρίδι. Id confirmat Dioſcori-E des de altero aconito, quod eſt Aconitum Theophraſti: ῥίζας ὥσπερ πλεκτάνας καρίδων μελαίνας. *radices inſtar cirrorum ſquillæ nigras.* De foliis idem ſcribit: φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ πλατάνου, μᾶλλον δὲ ἐσχισμένα, καὶ μακρότερα πολλῷ καὶ μελάντερα. Theophraſtus φύλλον κιχωριῶδες ei tribuit, quod conuenit cum illa foliorum facie quam aconito alteri dat Dioſcorides. Nullam aliam herbam præter hanc, aconiti nomine nouit Theophraſtus. cautes & loca ſaxoſa potiſſimum amare dicit: Φιλεῖ δὲ μάλιστα τοὺς πετρώδεις τόπους. Ideo *aconitum* appellatum ἀπὸ τῶν ἀκονῶν quæ cautes ſi-

gnificant. Plinios : *naſcitur in nudis cautibus, quas Aconas nominant : & ideo aconitum quidam dixere : nullo iuxta ne puluere quidem nutriente: hanc rationem nominis quidem attulere.* Apud Aconas Heracleoticas idcirco plurimum, & optimum naſcebatur, quia talis ille locos, qualem exigit natura graminis. Nam Ἀκόναι illæ Ponticæ appellatæ quod ſaxis & cautibus aſperæ eſſent : διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῇ ἀκόνας πεποιημένων λίθων. At Dioſcorides aliud ἀκόνιτον deſcribit, quod & priore quidem loco recenſet, tanquam ſi hoc nomen propriè ſibi vindicarit, quod tamen toto genere diſtat & facie ab illo Aconito Theophraſti, vt ex hac patet deſcriptione: Ἀκόνιτον, οἱ δὲ παρδαλιαγχὲς, οἱ δὲ κάμμορον, οἱ δὲ θηλυφόνον, οἱ δὲ κυνοκτόνον, οἱ δὲ μυοκτόνον, φύλλα ἔχει τρία ἢ τέσσαρα, ὅμοια κυκλαμίνῳ ἢ σικύῳ, μικρότερα δὲ καὶ ὑποτράχεα, καυλὸν σπιθαμιαῖον, ῥίζα ὁμοία σκορπίου οὐρᾷ, στίλβουσα ἀλαβαστροειδῶς. Meminit Theophraſtos huius berbæ, ſed quam ſolis θηλυφόνου & σκορπίου nominibus habet cognitam, non etiam aconiti. Τὸ δὲ θηλυφόνον, inquit, οἱ δὲ σκορπίον καλοῦσι, διὰ τὸ τὴν ῥίζαν ὁμοίαν ἔχειν τῷ σκορπίῳ. Et paulo poſt : ἔχει δὲ τὸ φύλλον ὅμοιον κυκλαμίνῳ, τὴν δὲ ῥίζαν ὥσπερ ἐλέχθη σκορπίῳ. Adijcit : φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ γόνατα ἔχει· φιλεῖ δὲ χωρία σκιώδη, vel natalium ſedibus in totum differre noſcitur ab Aconito. Thelyphonum in locis opacis & vmbroſis naſci gaudet : Τὸ ἀκόνιτον in aſperis cautibus ac nudis, in quibus nec puluis herbæ illi nutriendæ ſuppeditat. Vnde & nomen ἀκονίτου. Talia loca minimè poſſunt eſſe σκιώδη. Ergo nec nomen aconiti conuenit, τῷ θηλυφόνῳ. Proprietate hac etiam cenſetur *Aconitum*, quod in Aconis Ponticis & frequens & optimum naſcatur, atque inde etiam nomen ſortitum eſſe quidam volunt; quod de Thelyphono traditum non eſt. Non alia de cauſa videntur Græci recentiores τὸ θηλυφόνον Theophraſti appellatione *aconiti* donaſſe, & eidem generi contribuiſſe, quàm propter virtutis ac poteſtatis ſimilitudinem, qua vtrumque præditum eſt beſtiis necandis. Aconitum Theophraſti quod verum aconitum à nullo quadrupede tangi ſcribit, idem auctor : οὐ σιτεῖται δὲ οὐδὲ πρόβατον, οὐδ᾽ ἄλλο ζῶον οὐδέν. Hoc tantum dicit. Dioſcorides λυκοκτόνον appellatum memorat, quod eo carnibus crudis addito lupos necarent venatores. De Thelyphono tradit Theophraſtus, id boues, & iumenta, & oues, & omnes omnino quadrupedes interficere, ipſo die ſi genitalibus inſulciatur, vel radix eius vel folium: ἀπόλλυσι δὲ καὶ βοῦς, καὶ ὑποζύγια, καὶ πρόβατα, καὶ ἁπλῶς τὰ τετράποδα, ἐὰν εἰς τὰ αἰδοῖα τεθῇ ἡ ῥίζα ἢ φύλλον. Inde θηλυφόνον appellatum. Quod & Παρδαλιαγχὶς & θηριοφόνον & μυοκτόνον, & κυνοκτόνον, & κάμμορον cognominatum eſt. Hac re etiam differt iſtud Thelyphonum ab aconito propriè dicto, quod Aconiti ſola radix noceat, Thelyphoni etiam folium. Theophraſtus de aconiti radice : τὴν δὲ δύνα-

A μιν, τὴν θανατηφόρον ἐν ταύτῃ, τὸ δὲ φύλλον, καὶ τὸν καρπὸν οὐδὲν φασι ποιεῖν. Hæc duo genera, nomine ac genere aconiti comprehendit Dioſcorides. At Theophraſtus ſolum poſterius Dioſcoridis genus Ἀκόνιτον vocat, alterum vt diuerſi generis ac nominis θηλυφόνον & σκορπίον appellat, ſeorſimque ab Aconito deſcribit. Plinius contra ex duobus illis generibus ſolum θηλυφόνον, aconiti appellatione complectitur, nec alterius ſpeciei meminit quæ ſola nomine Aconiti à Theophraſto cenſetur. Eamque aconiti de-

B ſcriptionem ex Dioſcoridis verbis concinnauit interpoſitis nonnullis, quæ apud Dioſcoridem non habentur. Verba eius hæc ſunt lib. XXVII. cap. III. *Fas ergo nobis erit, qui nulla diximus venena, monſtrare quale ſit aconitum vel deprehendendi gratia. folia habet Cyclamini aut cucumeris, non plura quatuor ab radice leniter hirſuta. Radicem modicam Cammaro ſimilem marino. Quare quidam cammaron appellauere, alij thelyphonum ex qua diximus cauſa. Radix incuruatur paullum Scorpionum modo, quare ſcorpion aliqui appellauere.* Cetera extant in Dioſcoridis deſcriptione, exceptis illis quæ inſeruit de *Cammaro* appellatione, quod radicem

C habeat ſimilem Cammaro marino. Quæ vel ipſe Plinius de ſuo adiecit, dum explicare vult rationem nominis κάμμαρον, quod huic generi aconiti inter alia dabatur, vel ſanè ex auctore aliquo ſumpſit. Quodcunque horum fuerit, falſiſſima ſunt. Primum non κάμμαρον, ſed κάμμορον dicebatur hæc aconiti ſpecies, quod eſt Theophraſteum θηλυφόνον. Dioſcorides : οἱ δὲ Παρδαλιαγχὲς, οἱ δὲ κάμμορον. Nicander.

Πολλάκι θηλυφόνον καὶ κάμμορον.

vbi vetera Scholia notant dici κάμμορον, quaſi κακῷ μόρῳ ἀναιροῦν. Certè Grammatici κάμμορον interpretantur κακόμοιρον, & καμμόρειον, κακοπαθῆ. Non tamen à κακὸς & μόρος

D ea vox compoſita eſt, ſed Æolicum verbum eſt, κάμμορον, quod aliis Græcis communiter dicebatur, κατάμορον, quod ſignificat mortiferum. vt κατάδενδρος τόπος, arboribus obſitus, κατάμπελον χωρίον, vitibus conſitum, κατάκισσος θύρσος thyrſus hedera inductos, κάτοινος Diodoro vinoſus. Ita & κατάμορον φυτὸν mortifera planta. Æoles dixere κάμμορον. Sic καδδῦσαι pro καταδῦσαι. καλκείαθαι pro κατακείαθαι vnde κακκείοντες, apud Homerum pro κατα-

E κείοντες, ſic καχχέεται apud Sapphonem pro καταχέεται. Heſychio, κάχχαρος pro κατάχαρος. Inde igitur κάμμορον dictum eſt primum Aconiti genus, κατ᾽ ἐξοχήν. Quare non κάμμαρον, ſed κάμμορον appellabatur. Præterea θηλυφόνον, vel primum illud genus Aconiti radicem Cirris marinarum ſquillarum non habet ſimilem, ſed alterum, quod ἀκόνιτον abſolutè Theophraſto dicitur, Dioſcoridi λυκοκτόνον, & ἕτερον εἶδος. Hic dicit ῥίζας habere ὥσπερ πλεκτάνας καρίδων μελαίνας, Theophraſt. ῥίζαν καρίδι ὁμοίαν, vt emendauimus. *Cammarus* ſpecies καρίδος. Athenæus de Cammaris : εἰσὶ δὲ καρίδων γένος καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως καλοῦνται. Gloſſæ : *Cam-*

μαρι, καρίδι. Quiſquis ille fuit, ſiue ipſe Plinius eſt, qui aconitum κάμμαρον dictum eſſe putauit, quod radicem modicam & cammaro ſimilem haberet, ſpecies Aconitorum confudit, & quod vnius proprium eſt, alteri tranſcripſit, falſa perſuaſus nominis notatione, dum κάμμαρον legit pro κάμμορον. Species quippe illa prior aconiti quod κάμμορον ac θηλυφόνον dicitur, radicem ſcorpij caudæ ſimilem habet, vnde & σκόρπιον quidam appellauere hanc herbam. altera καρίδος, huc eſt cammari inſtar radices cirratas gerit ac nigras, cui καμμόρου appellatio non eſt data. Magnum heîc igitur Plinij peccatum, vel illius auctoris quem ſequitur. Sed Plinij potius eſſe multa mihi fidem faciunt. Profecto non errabit qui errorem etiam alium ipſi adſcripſerit, nec illum ferendum, ſollemnem tamen ei, ac ſolitum. Cum primum genus aconiti Dioſcoridis idem ſit cum Theophraſti θηλυφόνῳ, nec aliud aconitum Plinius nouerit, aut ſcriptis ſuis mandarit, alio tamen loco θηλυφόνον illud Theophraſti recenſuit veluti diuerſum ab aconito. Atqui aconitum Plinij, de quo tractauit lib. XXVII. cap. III. eadem prorſus herba eſt cum Theophraſti Thelyphono, cuius hiſtoriam expoſuit lib. XXV. cap. X. *Thelyphonon herba, ab alijs Scorpion vocatur propter ſimilitudinem radices, cuius tactu moriuntur Scorpiones.* Et paulo poſt: *Thelyphonon omnem quadrupedem necat, impoſita verendis radice: folio quidem intra eumdem diem quod eſt ſimile Cyclamino.* Quæ omnia ad verbum ex Theophraſto tranſlata: ἀπόλλυσι ἁπλῶς πᾶν τετράπουν, ἐάν τις τὰ αἰδοῖα τεθῇ ἡ ῥίζα ἢ φύλλον αὐθημερόν. Tam radicem quam folium verendis quadrupedis impoſitum necare eodem die tradit auctor Græcus. Plinius de folio tantum id accepit, quaſi legerit vel legente anagnoſte audiuerit, ἐάν τις τὰ αἰδοῖα τεθῇ, ἡ ῥίζα, ἢ φύλλον, αὐθημερόν. Sequitur: *ipſa geniculata naſcitur in opacis.* Græca: φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ γόνατα ἔχει, φιλεῖ δὲ χωρία σκιώδη. Hoc θηλυφόνον Theophraſti primum eſt aconitum Dioſcoridis, vnicum vero Plinij aconitum. Nec enim alteram ſpeciem quæ propriè ἀκόνιτον Theophraſto dicitur, deſcripſit, cum hæc ita ſint magno errore, ſed ipſi familiari alicubi thelyphonon ex Theophraſto, alicubi *aconitum* ex Dioſcoride veluti diuerſas plantas poſuit, quæ ſunt eædem. Qua in re adeo illi memoria ac iudicium defuit, vt eadem de vtraque prodiderit, nec tamen viderit eaſdem eſſe. de Thelyphono ſcribit lib. XXV. *Radices huius tactu moriuntur ſcorpiones, itaque contra eorum ictus bibitur. Scorpionem mortuum ſi quis hellebore candido linat reuiniſcere aiunt.* Idem lib. XXVII. de aconito, quod eſt primum genus Dioſcoridis, ſic narrat: *Torpeſcunt ſcorpiones aconiti tactu, ſtupentque pallentes, & vinci ſe confitentur. auxiliatur his helleborum album tactu reſoluente.* Hæc de aconito priore dixit Dioſcorides, quæ ex eo Plinius ad verbum vertit. Supe-

A riora Theophraſti ſunt de Thelyphono prodita, quæ ſimiliter, κατὰ λέξιν reddidit. Sic aconitum prius Dioſcoridis & θηλυφόνον Theophraſti idem. Quod aconitum vnum eſt atque vnicum Plinij, qui tamen θηλυφόνον & aconitum deſcriptione ſeparauit veluti genere diuerſa. Qua in re etiam venit animaduertenda alia eiuſdem ἀβλεψία. Thelyphonon ſiue primum aconitum Dioſcoridis, in opacis & vmbroſis locis naſci amat. Aliud præter hoc non nouit Plinius aconitum. Et tamen idem ſcriptum reliquit

B eodem illo capite quo hiſtoriam illius aconiti perſequutus eſt, *naſci in nudis cautibus, quas aconas nominant, nullo iuxta ne puluere quidem nutriente.* Hoc Thelyphono vel primo aconito neutiquam poteſt conuenire, ſed alteri generi, quod ἀκόνιτον propriè vocat Theophraſtus. ἀκόναι, id eſt, nudæ, quæ ſine puluere ſunt, & τὰ σκιώδη, ſiluis & nemoribus opaca loca non poſſunt in eadem ſede morari. Nec igitur thelyphonum in nudis cautibus, nec aconitum in ſiluis & opacis locis naſcitur. De Thelyphono ſcribit ibidem Plinius: *Ortum fabulæ narrauere ſpumis*

C *Cerberi canis, extrahente ab inferis Hercule, ideoque apud Heracleam Ponticam, vbi is monſtratur aditus, gigni.* Hoc de Thelyphono quod aconitum Plinij eſt, minimè verum poteſt eſſe, ſed de ſecundo genere Dioſcoridis, quod aconitum eſt Theophraſti. de quo ita ille prodit: πλεῖστον δὲ καὶ ἄριστον ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Πόντῳ· ἔχει δὲ φύλλον μὲν κιχοριῶδες, ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι, καὶ τῷ χρώματι καρίδι. Et heîc aliud obſeruandum Plinij peccatum, qui cum ſolum Thelyphonum ſub nomine aconiti nobis proponat, ibi ortum fabulatur, & vulgo gigni ait, vbi aconitum Lycoctonum alij omnes plurimum naſci conten-

D dunt. Quo in loco etiam ortum illud primo tradiderunt è ſpumis Cerberi canis ex inferis ab Hercule extracti. Hoc paſſim poëtæ canunt, Nicander, Dionyſius, alij. Dionyſius:

> Καὶ Μαριανδυνῶν ἱερὸν πέδον, ἔνθ' ἐνέπουσι
> Οὐδαίου Κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκεόφωνον
> Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος
> Δεινὸν ἀπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χολὴν
> Τὴν μὲν ἐδέξατο γαῖα, καὶ ἀνδράσι πῆμ' ἐφύτευσε.

Aconitum intelligit, ſed illud aconitum, quod à Theophraſto deſcribitur, non primum illud genus Dioſcoridis, quod θηλυφόνον

E propriè dictum eſt. Sed nec Dioſcorides extra culpam, qui videtur errandi cauſam Plinio præbuiſſe. Cum enim vetuſtiſſimi Græci, quorum princeps Theophraſtus, aconiti nomine non aliam plantam intelligant, præter eam quæ in Aconis Ponticis apud Heracleam naſcebatur, quæque folium habet cichorio ſimile, & radicem cammaro, ipſe duo genera eius fecit, & primo quidem loco poſuit id genus quod Theophraſto vocatur θηλυφόνον & σκορπίον, quaſi magis proprie nomen aconiti ſibi vindicaret quam alterum. Quod Plinius arri-

bam rutilam. Vnde *gibberas* eas eſſe auctores
aiunt. Aſ in Gallinis Indicis, quæ Melea-
grides ſunt Græcorum inſigne corporeum
veluti clauus rotundus è capite exit, quod
maribus vltra roſtrum propendet, dum in
venerem incitantur, & fœminas ambiunt.
Græci Gallinas Numidicas parum videntur
nouiſſe, quas Romani magis cognitas ha-
buere, velut ex propinquo allatas. Si qui
Græcorum veterum fama ad ſe perlatas
memorauerunt, Μελεαγρίδας eas nominarunt,
à ſimilitudine quam habent cum Meleagri-
dibus. Scylax Caryandæus in Africa pro-
priè dicta, meminit cuiuſdam paludis circa
quã viſuntur Meleagrides. Nec alibi vſpiam
locorum reperiri, niſi inde aduectas. Locus
in vulgatis inquinatiſſimus ſic eſt reforman-
dus: περὶ δὲ τὴν λίμνην πέφυκε κάλαμος, καὶ κύ-
πειρος, καὶ φλεὼς, καὶ θρύον. αἱ δὲ ὄρνιθες Μελεαγρίδες
ἐνταῦθά εἰσιν, ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ, ἂν μὴ ἐντεῦθεν ἐξαχθῶ-
σιν. τῇ δὲ λίμνῃ ταύτῃ ὄνομα Κηφησιάς. Aſdrubas
apud Plinium lacum illum vocat *Cephesida*,
& iuxta mare Atlanticum locat. Scylaci po-
nitur inter Herculeas calumnas, & Her-
mæan promuntorium. per Μελεαγρίδας intel-
ligit *Gallinas Africanas*. Sed eas quod mire-
ris ex paluſtrium genere facit. Mnaſeas quo-
que apud Plinium lib. xxxvii. cap ii. Me-
leagridas Africæ adiudicat & inter adſue-
tas paludibus ac lacubus aues numerat;
*Mnaſeas Africa locum Sicyonem appellat, & Cra-
tim amnem effluentem è lacu, in quo ſunt aues
quas Meleagridas & Penelopas vocant.* Ita ſcri-
bendus ille locus. Πηνελόπες aues ſunt a-
quaticæ anatibus ſimiles. Ergo & Μελεαγρὶς
auis paluſtris. Gallinas tamen Africanas ita
ab eo vocari certum eſt. His conſentanea
ſunt quæ de Græciæ Meleagridibus tradi-
dit Clytus Ariſtotelis diſcipulus, locum vbi
nutriebantur in Lero inſula paluſtrem fuiſ-
ſe: περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς παρθένου ἐν Λέρῳ εἰσὶν αἱ κα-
λούμεναι ὄρνιθες Μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης
ἐν ᾧ τρέφονται. Hoc ſi eſſet, non eædem vi-
derentur illæ Meleagrides cum noſtris Gal-
linis Indicis. Herboſis vtcunque locis gau-
deant, vtpote quæ gramen paſci amant, haud
tamen in lacu poſſunt viuere, nec ex eo
genere auium ſunt, quas στεγανόποδας Græci &
remipedas Latini appellant. Sed & diſertè
Ariſtoteles Meleagridas ab auibus paluſtri-
bus diſtinguit lib. vi. cap. i. Hiſt Animal.
de ouorum differentiis, & coloribus: τῶν δ᾽
ὠχρά, ὥσπερ τῶν περὶ τὰς λίμνας. τῶν δὲ κατεστιγμένα, ὥσπερ
τὰ τῶν Μελεαγρίδων καὶ Φασιανῶν. Cum Phaſia-
nis nominat ac ſecludit à Paluſtribus. Oua
quoque pariunt gallinæ Indicæ punctis ru-
bris notata. Nugantur itaque auctores qui
Meleagrides inter paludicolas aues repo-
nunt. Ἑλώδη τόπον Græci non tantum de pa-
luſtri ſolent dicere, ſed etiam ſic vocant
qui arboribus conſitus eſt. Nam Ἕλος inter-
pretantur Grammatici σύμφυτον τόπον καὶ συν-
δενδρον. Inde Ἐλειὸς μῦς quem alij *glirem*, alij
ſciurum exponunt, ſic dictus quod in arbo-
ribus degat. Varro: *In ſilua mea nullus eſt*
A *glis.* Sic igitur accipienda verba Clyti Phi-
loſophi, quum dixit ἑλώδη τόπον eſſe in quo
nutriebantur Meleagrides, *arboribus conſitum.*
Meleagrides certè non tantum gramine paſ-
ci amant, ſed etiam in arboribus libenter
cubant Qui ex veteribus Græcis paluſtres
fecerunt Meleagrides inducti videntur va-
ria ſignificatione vocis Ἑλώδης quam de pa-
luſtri loco accepere. Ceterum ne gallinæ
quidem Africanæ quas Meleagridum no-
mine quidam appellauere, magis paluſtres
cenſendæ quàm vulgares Gallinæ. Heſy-
B chius: Μελεαγρὶς, κατοικίδιος ὄρνις. Idem: Με-
λεαγρίδες ὄρνεις αἱ τρεφόμεναι ἐν τῇ ἀκροπόλει. Athenis
in arce nutriebantur, vbi nullus lacus. Ad-
de quod ὄρνεις dictæ ſunt, id eſt gallinæ. αἱ
καλούμεναι ὄρνιθες Μελεαγρίδες. Quaſi dicas *Me-
leagrides gallinas.* In India vel vltra Indiam
Meleagridas aues quidam relegant. Plinius
de Electro, quomodo & vbi naſcatur ex So-
phoclis ſententia: *Hic vltra Indiam fieri di-
xit è lacrimis Meleagridum auium, Meleagrum de-
flentium.* Alij in Africa in quodam lacu gi-
gni Electrum ſcripſere, & in eo lacu etiam
Meleagridas aues viuere. Quas Meleagri-
C das pro gallinis Africanis paſſim auctores
appellitarunt. Inde fabula illa ficta Sopho-
cli de Meleagridibus vltra Indiam Electrum
lacrimantibus. Nam & in illo ipſo lacu
Africæ, vbi ſunt Meleagrides Electrum na-
ſci tradebat Mnaſeas Non rectè autem Sca-
liger Iulius dubitat an Meleagrides vete-
rum noſtræ ſint gallinæ Indicæ. Nullo mo-
do ſuper hoc fas eſt ambigere. De Medicis
& Tanagricis Gallinis nos alibi. Nam & ma-
le quidam *Medicas* gallinas eaſdem cenſent
cum Indicis. Ex genere illo communi, ſed
D maximè generoſo, & magnitudinis non vul-
garis. Gallinæ præcipuè inde expetebantur
ad ſeminium. Athenæus: καὶ οἱ Περσικοὶ ἀλεκ-
τρυόνες Inde Περσικὸς ὄρνις abſolutè, ὁ ἀλεκτρυών
Heſychio. Ariſtophani Μῆδος ὄρνις in auibus
dicitur, & Scholiaſti eius μηδικός· τινὲς τοὺς
ἀλεκτρυόνας λέγουσιν οἱ καὶ Μηδικοί. Non tantum
qui Medici generis erant, ſed etiam gal-
lum gallinaceum abſolutè Περσικὸν ὄρνιθα &
Μῆδον appellabant à tiaria ſiue criſta recta
quam capite gerit. Idem Interpres: μόνον
ποιοῦν τὸν ἀλεκτρυόνα λέγει. Μῆδος γὰρ λέγεται. ἄλλως δὲ
νεοττὸς ἐπὶ ἄλκιμος καὶ μάχιμος. Heſychius: Περ-
σικὸς ὄρνις, ὁ ἀλεκτρυών. Sed & præſtantiſſimi
E in eo genere Medici ſiue Perſici. commeo-
dabantur & Tanagrici & Rhodiaci, & Chal-
cidici. Varro: *Nec tamen ſequendum in ſeminio
legendo Tanagricos, ac Medicos & Chalcidicos.*
Gallinæ quoque inde locorum allatæ, vel
ex eo ſeminio propagatæ *Melicæ* veteribus
Romanis dictæ, id eſt, *Medicæ*, vt Varro
teſtatur. Vt quod *Thetin*, inquit, *Thelim di-
cebant, ſic Medicam Melicam vocabant.* Sed non
idem eſſe vir ad eum magnus affirmat. Im-
mo idem eſt. Legendum: *Tethyn*, *Telim*-Τη-
θὺς, Latinum antiquum *Telis*, Θεὶς, *Deus*.
& poſtea *Telis*. Sic Θώρηκα, *Dorica* & poſtea
Lorica. ita θυρὶς, *lorus*. δῶνον, *lotium* & *lau-
tum*.

tium. vnde *loca & lautia* quæ præbebantur Legatis. Quæ perperam recentiores iungunt, quaſi *loca lautia* vel *lauta*, iunctim idem ſint quod inſtructa. Atqui *loca* illis dabantur & *lautia*. per *lautia* quidquid ad epulas pertinebat, quæ antiquitus *Dautia*, τὰ δῶνα. Feſtus: *Dacrimas pro lacrimas Liuius ſæpè poſuit, nimirum quod Græci appellant δάκρυα. Item dautia quæ lautia dicimus, & dantur legatis hoſpitij gratia.* Hoc obiter *Melica* vel *Medica* gallinæ non ſunt Indicæ noſtræ, ſed Indicæ ſunt quas antiqui vocarunt Μελεαγρίδας.

Pag. 71. A. *Cremutius auctor eſt.*] Libri ferè omnes meliores: *Crumentius*, perperam. Plinio eſt B *Cremutius* hoc loco citat auctorem noſter quem nunquã vidit, ſed hæc à Plinio ſumpſit. Cremutij Cordi mentio apud Tacitum, cuius hiſtoriarum libri cremati ſunt ſub Tiberio.

Vndique verſum quod vſquam gentium ſit, ad Regiam Memnonis conuenire.] Ita repoſuimus, *quod vſquam gentium ſit*. Male antehac erat: *quo vſquam gentium ſint*. dicit quod vſquam gentium ſit Memnonidum auium, id eſt omnes quæ vſpiam locorum ſint Memnonides, vndique verſum ad regiã Memnonis cõuenire. Memnonis autem Regia heic in Æthiopia, vbi regnauit Memnon. vnde Μέμνονες Æthiopiæ populi apud Polyhiſtorem. Stephanus: Μέμνονες, ἔθνος Αἰθιοπικὸν, ὃ ἑρμηνεύεται, ὡς Πολυίστωρ φησὶν, ἀγρίους ἢ μαχίμους τινὰς καὶ χαλεπούς. Fortean de hac Memnonis regia Æthiopica capiendus ſit hic Propertij verſus.

Vlteriuſque domos vadere Memnonias.

Suſa Perſidis etiam Μεμνόνειον ἄστυ dicebatur, quod à Memnone condita putarentur. Pars quoque Thebarum Ægyptiarum in Libyco latere, Μεμνόνειον, vbi *Memnonis* ſtatua. vnde *Theba Memnonia* poëtis appellantur.

Per omnem Aſiam Chamæleon plurimus.] Non hoc Plinius dicit per Aſiam minorem plurimũ eſſe chamæleontem, à quo tamẽ hęc omnia expreſſa ſunt. In Africa multum reperiri tradit, frequentiorem in India. Sic enim loquitur: *Ceruos Africa propemodum ſola non gignit. At Chamæleontem ipſa. Quamquam frequentiorem India.* De Aſia minore nullum verbum. In Syria, Ægypto & Arabia hodie inueniri aiunt. Plinius lib. XXVIII. inter peregrina animalia recenſet, qualia ſunt Crocodili & Scincus. *Iungemus*, inquit, *illis ſimilia & peregrina æquè animalia priuſque Chamæleontem.* Illis, id eſt, Crocodilis, tam fluuiatili quam terreſtri, quibus ſimillima eſſe dicit Chamæleontem & ſcincum, qui & ipſe terreſtris Crocodili ſpecies. Tertullianus Afer Chamæleontem deſcribit in libro de Pallio, & in vineis ſub pampino reperiri tradit: *At cum offenderis apud vineam pene ſub pampino totum, ridebis illico audaciam & Græciam nominis.* paruos eſſe oportet, qui in Africa gignuntur, quandoquidem pampinus totos tegat. Inter folia Rhamni alterius in Ægypto plurimum reperiri teſtantur quidam ex Neotericis, qui regiones Ægypti peragrarunt. Plinius lib. VIII. cap. XXXIII. figura & magnitudine lacertæ eſſe dicit. Caſſio-

A dorus paruorũ ſerpentium generi dicit conſimilem. Ariſtoteles ὅλου τοῦ σώματος σχῆμα σαυροειδὲς habere ſcribit. Hæc cum ita ſint mirum eſt eumdem Plinium lib. XXVIII. cap. VIII. Crocodilo Ægyptio Niliaco magnitudine parem facere. Ita enim tradit: *Iungemus illis ſimillima & peregrina æquè animalia, priuſque Chamæleontem peculiari volumine dignum exiſtimatum Democrito, ac per ſingula membra deſecratum non ſine magna voluptate noſtra cognitis proditiſque mendacijs Græcæ vanitatis. Similis eſt magnitudine ſupra dicto Crocodilo, ſpina tantum acutiore curuatura, & cauda amplitudine diſtans. Nullum animal pauidius exiſtimatur, & ideo verſicoloris eſſe mutationis.* Supradictus B Plinio Crocodilus eſt fluuiatilis è Nilo, vel certè terreſtris. Nã duo genera hæc ante deſcripſit. Terreſtris Crocodilus licet infra magnitudinẽ ſit fluuiatici, longè tamẽ maior eſt Chamęleone. Cubitales minimos aut bicubitales faciũt. Sed per Crocodilum ſupradictũ, ſine dubio intellexit fluuiatilem & Niliacum Plinius. Qui Crocodilus cũ vſque ad viginti vlnas magnitudinis increſcere feratur, magno ac ſtupendo errore animal haud lacerta maius, huic ſimile magnitudine à Plinio dicitur, atque ita quidẽ vt caudã etiã ampliorem C habeat Chamæleon quam Crocodilus. Hoc enim volunt hæc verba: *ſimilis eſt magnitudine ſupradicto crocodilo, ſpina tantum acutiore curuatura, & cauda amplitudine diſtãs.* Sed video quid Plinium fefellerit. omnia illa quæ ibi de Chamæleonte & remediis eius ſcribit, habere fatetur ex Democrito, qui librũ peculiarem de Chamæleonte compoſuerat. In eo libro Democritus tradiderat Chamæleontem, τὸ μέγεθος ὅμοιον εἶναι τῷ κροκοδείλῳ. Democritus Ionicè ſcripſerat, vt & Herodotus. Iones κροκοδείλους appellarũt, quos ceteri Græci σαύρους. Id teſtatur diſertiſſimis verbis Herodotus ſecunda Muſa de Crocodilis Nili: Κροκοδείλους δὲ Ἴωνες ὀνόD μασαν, εἰκάζοντες αὐτῶν τὰ εἴδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κροκοδείλοισι, τοῖσι ἐν τῇσι αἱμασιῇσι. Ægyptij proprio ſuo nomine *Champſas* vocarunt illud animal Nili, cui Iones nomẽ fecerũt Crocodilo, ſimile lacertarum quæ in ſepibus & maceriis naſcuntur, quos ipſi κροκοδείλους appellãt. Igitur Ionibus κροκόδειλος idem quod σαῦρος. Quod autẽ Ariſtoteles & alij dixere Chamæleontem figura & magnitudine lacertæ eſſe, Democritus ex dialecti ſuæ idiomate κροκοδείλου σχῆμα καὶ μέγεθος habere memorauit, [illegible] eſt lacertæ. PliE nius perperam *Crocodili* reddidit. Idem Democritus vt ex verbis Plinij conſtat, dixerat Chamæleontem diſtare à κροκοδείλῳ *ſpina tantum acutiore curuatura, & caudæ amplitudine.* de caudæ amplitudine verũ eſt. nam multo amplior ac prolixior cauda Chamæleonti quam lacertæ vel κροκοδείλῳ Ionico. Sed illa mendoſa, *ſpina tantũ acutiore curuatura.* quaſi ſpinam eminentem ac recuruam habeat lacerta vel κροκόδειλος, ſed eam acutiorem Chamæleon. Spina in Chamæleontis dorſo eminet ac recuruatur, vt piſcibus. at lacertæ dorſũ planũ eſt abſque ſpina eminẽti. Scribitur in veteri codice: *ſpina tantum vitio, ac recuruatura & cauda amplitudi-*

Dddd

ne diſtans. Inde veriſſima emeodariooc ſcribo: *ſpinæ tantum vt in piſce curuatura, & caudæ amplitudine diſtans.* Spina curuatur Chamæleonti, vt piſci. Et hoc diſtat à Lacerta, vt & caudæ amplitudine. Ariſtoteles de Chamæleonte: καὶ ἡ ῥάχις ἐπανέστηκεν ὁμοίως τῇ τῶν ἰχθύων.

Pag. 71. A *Facie qua Lacerta, niſi crura recta & longiora ventri iungerentur.*] Iterum ougatur, nec auctorem ſuum aſſequitur. Chamæleontem à Lacerta differre noo dicit Plinius, quod hic crura venıri iuncta haberer, ſed tantum quod huic recta ſint, & longiora quam Lacertæ. Mentem hanc eius eſſe verba ipſa reſtabuotur: *figura & magnitudo erat Lacertæ, niſi crura eſſent recta & excelſiora. Latera ventri iunguntur vt piſcibus, & ſpina ſimili modo eminet.* Non dicir cruta Chamæleontis ventri eios iungi, ſed latera, vt piſcibus. Ariſtoteles: Τὰ δὲ πλευρὰ κάτω καθάπερ συνάπτει πρὸς τὸ ὑπογάστριον, καθάπερ τοῖς ἰχθύσι. & crurum flexum ſimilem habere lacertis idem ait, oiſi quod ſint excelſiora: μετεωρότερος ἐπὶ τῷ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποστάσει τῶν σαυρῶν. καὶ ἡ καμπὴ τῶν σκελῶν, καθάπερ οἱ σαῦροι, ἔχει. Sic crora eo modo flexa habet quo lacerta; de roſtro nihil Solinus. At Plinius ex Ariſtotele hoc modo: *roſtrum vt in paruo haud abſimile ſuillo.* Apud Ariſtotelem eſt: Τὸ δὲ πρόσωπον ἔχει ἐμφερέστατον τῷ τοῦ χοιροπιθήκου. Nollom noui nec legi χοιροπίθηκον inrer genera ſimiarum. Plioius *ſuillum* tantum expreſſit, fortè legerat: τῷ τοῦ χοίρου ἢ πιθήκου.

Prolixa cauda, eaque in vertiginem torta.] Non ſatis dixit, ſaltem non totum expreſſit: *cauda prælonga in tenuitatem deſinens, & implicans ſe viperinis orbibus.* Ariſtoteles: κέρκον δ' ἔχει μακρὰν σφόδρα, καὶ συνελισσομένην ἐπὶ πολὺ, καθάπερ ἱμάντα. pro lori circomuolutione ſubiecir Plinius *viperinos orbes*, qui cum in plaoo ſpiratim ſeſe implicent, contrario modo ſituque complicatam Chamæleootis caudæ conuolotiooem non rectè exprimunt. Sed ignota res Latiois ille lori συνελιγμὸς, coi Ariſtoteles caudam Chamęleontis in vertigiucm tortam aſſimilat, ideo imaginem duxit è viperinis orbibus. Quæ res notior ſuis Romaois. Alluſit Ariſtoteles ad eum luſum, qui vulgo Græcis dicebatur ἱμαντελιγμὸς, cuius meminit duobus locis Pollox, inter gencra variarum παιδιῶν. Euſtathius interpreratur, ἁπλοῦ ἱμάντος σκολιαί τινες εἱλίξεις. Haud dubium eſt qoin hiloſophus eò reſpexerit, cum dixit cauda Chamæleootis, ἐπὶ πολὺ συνελίσσεσθαι, καθάπερ ἱμ m.

Corpus aſperum cute qualem in crocodilis deprehendimus.] Id eſt corpus aſperum cute tali, qualis eſt in crocodilis. Ita repoſuimus ex oprimo ac vetuſtiſſimo codicc, qoi habebar: *Corpus aſperum cutem qualem in crocodilis deprehendimus.* Quod & io aliis reperi. Plinius: *Corpus aſperum ceu crocodilo.* Ariſtoteles: Τραχὺ δ' ἔχει ὅλον τὸ σῶμα, καθάπερ τῶν κροκοδείλων. In quibuſdam codicibus legitur: *corpus aſperum ſquamoſa cute.* Quæ lectio eſt alterius editionis. Certè φολιδωτοὶ crocodilos. Chamæleonti ſquamis, ſcd maculoſis veluti tuberculis rergus varium eſſe aiunt vt in rhombo. Propter illam cutis aſperitatem verſum Pacuuianum de co vſurpauit Ter-

A tullianus.

Quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera. Quod ille de teſtudioe dixit.

Quos nunquam nictatione obnubit.] In optimo libro prioris editionis lectio adnorata erat: *quos ſemper inconiugos habet.* Immo ſcripſerat auctor: *quos ſemper inconniuos habet.* qua vocc etiam vſus Apuleius in ſecunda Mileſia: *exertis & inconnıuis oculis ſemper in cadauer intentis.* à *coeo* vel *cobeo* vt quidam ſcribebant, vel etiam *conco conıuus*. & *conıuus* vnde *conıueo* & *cohıneo* pro quo quidā dixere *cohibeo*, ac ſcripſerc. Inde cōpoſitū *inconıuus* idē quod inconiuēs, qui ſemper

B apertus eſt. Plinius de Chamæleonte: *oculis in receſſu cauo tenui diſcrimine prægrandes, & corpori concolores, nunquam eos operit.* hoc eſt quod heîc dicit Solinus, *nunquam eos nictatione obnubere.* vel qucmadmodum in altera editione poſuerat, *ſemper inconniuos habere.* Hoc tamen falſum ex Ariſtotclc. Non oculis toris eſt incooniuis Chamæleon, ſed pupillia ſolis. oculos habet prægrandes in concauo ſitos, quos pelle obducit, quæ reliqui corporis cuti concolor eſt. In medio oculi paruus veluti locus lumini reductos eſt, quem nunquam opcrit. Hæc velu-

C ti pupilla eſt, vel luminis punctum quo tuerur. Ariſtoteles de oculis Chamæleontis: κατὰ μέσους δὲ αὐτοὺς διαλείπεται μικρὰ ᾗ ὁρᾷ χώρα, δι' ἧς ὁρᾷ. οὐδέποτε τῷ δέρματι ἐπικαλύπτει. Plinius pupillam ab oculo Chamæleontis diſtinguit. oculos operit nictatione, ſolam pupillam inconniuentem gerit, & ſemper exertam. mentcm igitur Ariſtotelis non vidit Plinios. Quod multo magis ex ſcquenti Excrcitatione apparebit.

Viſum denique non circumlatis pupillis, ſed obtutu rigidi orbis intentat.] Editum volueram, *non circulatis pupillis.* quamlibet non addicentibus li-

D bris. aliud eſt *circumferre*, aliud *circulare*. Hoc κύκλῳ φέρειν ſignificat, qoæ notio prorſus ſola huic loco conuenit. Hoc verbo etiam vtitur Apuleius io Apologia: *Si triginta annos pro decem dixiſſes, poſſes videri pro computationis geſtu erraſſe: quos circulare debueras digitos, aperuiſſe.* Sed heîc, *circulare* ſignificat in circulum formare. Vt etiam in Floridis: *ipſe eius annuli & orbiculum circulauerat, & paleam clauſerat.* At heîc apud Solinum *circulare* eſt in orbcm verſarc, quod Græcis κυκλεῖν. Ita *circare* & *circitare*. Gloſſæ: *circitat & circat*, κυκλεύει. Ariſtoteles tradir chamæleontem, τὸν ὀφθαλμὸν κύκλῳ περιφέρειν, καὶ τὴν ὄψιν ἐπὶ

E πάντας τόπους μεταβάλλειν, καὶ οὕτως ὁρᾷ. Plinius quū verba illa Latinè redderet, dixit eum, *non pupillæ motu, ſed totius oculi verſatione circumadſpicere.* Inde Solinus ſcripſit, hoc animal, *viſum non circulatis pupillis, ſed obtutu rigidi orbis intentare.* Non circulat popillas, ſed totū ocolum, hoc eſt κύκλῳ φέρει. Ita Plinios. Nihil enim Solinus de circulari oculi totius verſatione dicir. Profecto nec Ariſtotelem Plinius, ncc Pliniom Solinus eſt aſſequutus. Ncuter eum auctorem quem ſeqoutus eſt, exprcſſir. Plinius ait Chamæleontē ocoli totios verſatione circūadſpicere: Solinus contra rigidi orbis obtutu viſum intentarc. Non igirur oculos moucr

ſed rigidos & immobiles habet. *Oculorum orbes* pro oculis, vt Græcis ὀφθαλμῶν κύκλοι. alias *orbis* in oculis dicitur, quam Græci ἶρις, ὁ περὶ τὴν κόρην κύκλος, qui variorum eſt colorum. Idem Plinius de oculis: *alijs atri, alijs raui, alijs glauci coloris orbibus circumdatis.* Rufus: τὸ δὲ συνεχὲς τῇ ὄψει μέχρι τοῦ λευκοῦ ἶρις, τοῦτο δὲ ὡς ὁ τοῦ χρώματος μέλαν, ἢ πυρρὸν, ἢ γλαυκὸν, ὃ χαροπὸν ὀνομάζουσι. an *orbem* Solinus pro pupilla vſurpauit? certè & *orbis* hoc ſenſu apud Ouidium legitur:

—— oculis quoque pupula duplex
Fulminat, & gemino lumen ab orbe venit.

Id eſt à gemina pupilla. τὰς δικόρους intelligit. Sic *rigidus orbis* hoc loco pupilla eſt quæ non mouetur. Nunc videamus Pliniana, an cum Ariſtotele conueniant: *nec pupilla motu ſed totius oculi verſatione circumaſpicit.* Ita libri legunt. Hæc ex Ariſtotelicis iſtis expreſſa ſunt: στρέφει δὲ τὸν ὀφθαλμὸν κύκλῳ, καὶ τὴν ὄψιν ἐπὶ πάντας τοὺς τόπους μεταβάλλει, καὶ οὕτως ὁρᾷ ὃ βούλεται. Id eſt, *oculum in circulum verſat, & viſum in omnem locum circumfert, & ſic qua vult adſpicit.* alibi dixit Plinius, *oculos ipſos Chamæleontis totos circumagi*, id eſt κύκλῳ στρέφεσθαι, *& circulari.* Atqui ſi toti oculi circumuertuntur motu circulari, haud video quî poſſint immobiles videri pupillæ. Nam & cum oculo ſimul verſantur. In nullo animalium pupilla ſola mouetur, ſed cum toto oculi orbe, cuius medium obtinet, ſimul vertitur. Quædam animalium noo obliquis oculis cernunt, ſed circumacto capite. alia oculos obliquant, immoto capite, ac deorſum eos deijciunt, ſurſomque leuant. At Chamæleo totos oculos circumagit, & in circulum eos verſat, ergo & pupillam ſimul mouet. Præterea cum dicat non pupillæ motu circumadſpicere illum ſed oculi verſatione, ſi oculum verſat non pupillam, nihil hoc ad circumſpectum eius facere poteſt. pupilla quippe eſt qua tuetur. Ariſtoteles: κατὰ μέρος δὲ ὀφθαλμοῖς διηνέκεσθαι μικρὰ τῇ ὄψει χώρα δι᾽ ἧς ὁρᾷ. paruus ille locus quo adſpicit pupillæ inſtar eſt. Hunc moueat & circumuerſet neceſſe eſt, ſi quid velit circumſpicere, & aciem luminis in plura ſpargere. poſtremo diſertè Ariſtoteles non ſolum ocolos eum κύκλῳ στρέφειν dicit, ſed etiam τὴν ὄψιν ἐπὶ πάντας τόπους μεταβάλλειν. Non poteſt τὴν ὄψιν μεταβάλλειν, niſi etiam ocoli partem illam vnde lumen venit, vertat ac circumagat. ὄψις & κόρη Græcis idem eſt. Rufus: ὀφθαλμοῦ δὲ τὸ μὲν ἐν μέσῳ βλεπόμενον, ὄψις καὶ κόρη κέκληται. Hinc *Bitiæ* Latinis dictæ mulieres quæ Græcis δίκοροι à duplici pupilla. Ariſtoteles ὄψιν etiam pro pupilla eo loco videtur vſurpaſſe. Chamæleon τὸν ὀφθαλμὸν κύκλῳ στρέφει, καὶ τὴν ὄψιν μεταβάλλει, καὶ οὕτως ὁρᾷ ὃ βούλεται. Totom oculum qui prægrandis eſt, orbiculari motu vertit, & ſimol popillam ſubinde conuertit, & ſic adſpicit, quæcuoqoe libet. Tertullianus in Chamæleonte puncta lumiois vertiginare ait, id eſt κύκλῳ στρέφεσθαι. Verba eius hæc ſunt: *Capitulum ſtatim à dorſo: nam deficit ceruix, itaque durum reflecti, ſed circumſpectu emiſsicij ocelli, immo luminis puncta vertiginant.* vbi *luminis puncta* ſunt κόραι vel pupillæ. Si

A vertiginant, ergo & mouentur, ac moto quidem κυκλικῷ. Sed illud de oculorum circumſpectu à Plinio ſumpſit, vt alia multa in illo opere, quæ olim notauimus. Sed mirum cur *emiſsicios ocellos* Chamæleonti triboat, quos ſubductos & receſſu cócauo introrſum receptos Ariſtoteles Pliniuſque ipſe, atque alij tradunt. At *emiſsicij ocelli* ſunt ἐξόφθαλμοι, vt idem Philoſophus appellat, quos & ἐκτὸς vocat, vt τοὺς ἐντὸς ὀφθαλμούς, καὶ ἐν κοίλῳ κειμένους, qui conditi babentur, & iotrorſum recedunt. Tales ſunt Chamæleontis. at emiſſicios finxiſſe videtor Tertullianus, vt probabilior eſ-
B ſet circumſpectus eorum. Nam oculus ſubductos, & in cauo receſſu conditus quomodo poſſit quæ in circuitu ſunt adſpicere, non perſpicio, præſertim abſque capitis, aut totius corporis circumactu. Quædam animalia circumſpiciunt ſolo capite circumacto. Aliis id negatum eſt, niſi totum corpus circumuertant, vt ſunt illa quibus rigida & obſtipa ceruix, & dura reflecti. In his eſt Chamæleon; qui cum prætetea oculos introrſum receptos & in connexo ſitos habeat, quantumlibet eos in orbem verſatiles gerat, vix fieri poteſt, vt eorum verſatione quæ vndique ſe-
C cus circa ipſum ſunt, cóſpiciat. Nec ſanè hoc Ariſtoteles tradidit, cuius mentem noo percepit Plinius. Oculos circulariter verſat Chamæleon, & aciem viſus ſubinde in omnem locum mutat. Non inde ſequitur eum quæ in circuitu iacent, aſpicere poſſe. Multo minus quod adſtruit Plinius, immotis pupillis, oculos ſolos circumagendo quodcunque vellt circumadſpicere. Immo pupillas ipſas ſolas circumagit & circulat, & ſic τὴν ὄψιν μεταβάλλει εἰς πάντας τόπους. Non vt cernat quæcunque circumcirca ſita ſunt in planitie, ſed vt infra & ſupra poſita, tum ad dextram ac ſiniſtram, ab imo ad ſummum, à ſummo ad imum motu
D orbico oculos ſubinde verſando videat. Qood Plinius perperam de circumſpectu qui fit in porrecta planitie quo omnia circumiacentia adſpiciuntur, accepit. Sed iſtud eſt τῶν ἀδυνάτων.

Pag. 71. B. *Color varius & in momenta mutabilis.*] Sic emendaoimus, cum eſſet in editionibus, *in momento.* Sic *mutari in horas*, quæ ſubinde mutantur, Latini dicunt, *In dies, in menſes*, & ſimilia. Poëta:

—— cuius amor tantum mihi creſcit in horas.

Quod ſemel mutatur & ſobito, motati *in mo-*
E *mento* dicitur, *in veſtigio.* At *in momenta* mutabilis eſt; qui per momentaneas vices ſubinde variatur.

Impetibilis eſt Coraci.] Id eſt impetitur à Corace, impeti ſolet, obnoxius eſt impetitioni corui. Varro lib. III. de R.R. de columbis: *niſi à coruo occiſa aut ab accipitre intercepta. Quos columbarij interficere ſolent, duabus virgis defixis in terram, inter ſe curuatis cum inter eas poſuerint obligatam animal, quod impetere ſoleant accipitres.* Sic legendum. Vulgo edunt: *quod item petere.* Vnde corrigebant, *quod intercipere.* ita *expetibile* quod expetitur apud Tacitum, & *adpetibile* quod

adpetitur. Aliàs *impetibile* Latini vſurparoot etiam agentis ſignificatione, pro eo quod impetere ſolet nou quod impetiuor. Hoc ſenſu apod Plinium ſæpe ſumitur, ſed omnibus ferè locis corruptum ab ijs qui ooo intellige-baur. Quod enim *impetibilu* eum etiam ſignificat qui impetit, hiuc pro violeoto, & infeſto poniuur. *Impetibilis morbus & valetudo* Plinio lib. xx. cap. XVIII. *Sic ſcimus interemptum Licinij Cæcinæ pratorij viri patrem in Hiſpania Bilbili, cum valetudo impetibilis odium vitæ feciſſet.* perperam vulgatur, *impatibilis*, violentum, acerbum, difficilem, valetudinem ſignificat. Et cap. xx. eiuſdem libri: *Pratorij viri pater eſt Hiſpaniæ princeps, quem ſcio propter impetibiles vua morbos filo ſuſpenſam è collo gerere.* vbi eodem mendo, quo ſupra ediderunt, *impatibiles vua morbos*. Sic aliis io locis vbicunque *impatibile* hoc ſenſu reperietur apud Plinium, reponendum erit *impetibile*. Iode Apuleio io Apologia *ſcelus impetibile ac nefandum*. Gloſſa: *Impetibile*, ἀσυγχώρητον, ἀσυμπάθητον. Sanè recentiores Latioi pro re mala & inhoneſta factu & infauda eam vocem poſuerunt. Symmachus lib. IX. epiſt. CXIII. *Nam turpe atque impetibile eſt attonito animo & fronte mœſta lætos adire conuentus.* Et lib. II. epiſt. vltima: *Graue hoc & impetibile poſſet videri, niſi etiam conſeuſus partium fruſtrationibus luderetur.* Quidqoid malum eſſet & odioſum atque intolerabile, ſic vocarunt. Nam *impetibile* eſt quod impetit vel cum impetu venit, non tantum quod impetitur.: vt Chamæleoo coraci *impetibilis* eſt hoc loco. Ita multa alia vocabula ſimiliter formata, vtraque notione agendi ac patieudi veteres vſurparunt. *vincibilis cauſa* Tereotio, ooo quæ vinci poteſt, ſed quæ vincere. *res impetrabilis* ea eſt, quæ facilè poteſt impetrari. ſed etiam *impetrabilis* dictus eſt, qui aliquid facile impetrat ac perficit. vt *impetrabilis princeps* Ammiano Marcellino. & de Nicatore dicit eum fuiſſe *efficaciæ impetrabilis*. Sic *opinabilis*, qui opinatur, *aſpernabilis* qui aſpernatur. In Hiſtoria Auguſta, *moribus aſpernabilis* de contemptore & faſtidioſo. *terribilis* qui terret. in Herbario Apuleij vulgari *interficibilis* ooo qui poteſt interfici, ſed aptus interficere, de ruta: *viperalem appellant, eo quod interficibilis earum comprobetur.* & in Gloſſario veteri noſtro, *fallibilis, ſubdolus, doloſus.* Is eſt nimirum qui fallit, non qui fallitur. Alij alia notabont & plura.

Pag. 71. C. *Sed corax aliud habet præſidium ad medelam.*] Haud ſcio cur iſti libuerit vocem Gręcam vſurpare, quum iu promptu eſſet Latina. An quia Latiui *coracinum colorem* etiam dixeruut pro coruiuo? Coracis oomeo eqois quoqoe iuditum ab aurigis propter nigredinem pili coruinam. Hinc *Corax* equi nomen proprium apud Plinium, de quo infra. Sed qui *Coracem* pro *coruo* Latinè dicit, probiberi non poreſt, quin & *Æton* & *Coſſyphon*. & *Ortygem*, & alia ſimiliter appellet. Iſidorus ex hoc loco: *coruus ſiue corax ſono gutturis nomen habet, quod voce coracinet.* Neque enim alium oo-ui præter Solinum, qui hanc vocem vſo Lati-

A nam fecerit. Ex grammatica aliqua obſeruatiuucula id eũ hauſiſſe opinor, qualis eſt hæc Nouij, & fortaſſe ex hac ipſa: *Coracem noue poſitũ pro coruo.* Cicero de Orat. lib. 3. *Quare coracem illum veſtrũ patiamur nos quidem pullos ſuos excludere.* Vide ineptiam Grammaticalem. *Corax* ibi nomen proprium Rhetoris. de quo prouerbiom illud factum volunt Græci: κακοῦ κόρακος, κακὸν ᾠόν. quod diſcipulum ſe peiorem habuiſſet. Ad eius nomen ſimiliter alludens Cicero illa dixit, non *Coracem* pro coruo poſuit. Solinus tali quapiam obſeruatione lecta vel facta, vt erat & ipſe Grammaticus, & *Cora-*
B *cem* heîc pro coruo nouè poſuit.

Lancinant vniuerſa.] Optimi libri ſcribunt, *Lacinant*, quæ conſtans eſt in hoc auctore ſcriptura. *Dilacinare* ſuprà ootauimus. Certè à *Lacino*, *Lacinia*, vt ab *adtego* vel *attego* ὡς τὰ καλύβια *attegia* ἢ σκηνή, ἢ καλύβη. Quod barbarum eſſe vocabolom perperam arbitrantur. *Lacero* eioſdem originis, cuius & *Lacino*.

Aues iſtas ferunt linguam non habere, verùm ſonum quo crepitant oris potius quam vocis eſſe.] In altera editione: *ſonum autem quo crepitant.* & heic diſcedit à Plinio. Noo ille quaſi cõfeſſum aut
C ab omnibus traditum ponit, Ciconias linguã oou habere, ſed quoſdam ita confirmare. *Sunt qui ciconijs non ineſſe linguam confirment.* De ſouo quo crepitãt, nibil addidit. Nec dubium cuiquam vnquam fuit, quin roſtri fuerit, nõ linguæ ſonus ille quo capitãt ciconiæ. Nec propterea ita crepitant, quod linguam non habeant, vt hic innuere videtur. Melius præterea dixiſſet, *roſtri potius quam vocis eſſe.* Nam *ore ſonare* dicũtur etiam, quę liogua vocem edunt. & *voces* ab *ore* quæ lingua pronuntiantor. Sed & *ora canora* auium paſſim poëtæ dicont. Sophocli ἀστομοῦσ᾽ ἀηδόνες. roſtro igitur nõ ore aut
D liugua crepitat ciconia. Vode illud Satyrici:

—— *crepitante ciconia roſtro.*

ex duabus roſtri partibus iouicem colliſis fit ille ſonus, ad inſtar crotali vel crepitaculi, quod ex duplici ærea lamina vel duobos oſſiculis inuicem ſe collidentibus conſtat. Hinc ciconia *crotaliſtria* Publio Syro dicta eſt.

Tantum & ipſa inuicem à pullis ſuis aluntur.] Plinius: *Ciconiæ nidos eoſdem repetunt, genitricum ſenectutem inuicem educant*, corrigebat Dalecampius: *genitorum ſenectutem*. quare neſcio. Ciconia genitrix tam de mare quàm de fœmioa iutelligitor. Subijcit Solinos: *Ita enim impensè*
E *nidos fouent, vt incubitus aſsiduitate plumas exuant.* Hoc Ciconijs peculiare non eſt, ſed multis aliis auibus dom oua iucubaot. Galliuis hoc accidere, vt de alijs nihil dicã, ſciũt Gallinarij.

Gallorum gentes occupauerũt Toliſtobogi, Veturi & Ambituti.] Repoſuimus hãc lectionẽ quæ librorũ ferè omoiũ eſt, & confirmatur ſcripta Plinij lectiooe: *Qui partẽ eã inſedere Gallorũ, Toliſtobogi & Veturi, & Ambituti.* in ediiis Pliuij eſt, *Ambitui*. Editiooes Solioi antehac haboere, *& Ambiani*. Idque probat Delrius teſtimonijs Ammiaui Marcellini qui in Belgica Gallia eos collocat, & Cæſaris, *cuius*, io quit, *auctoritas iuſtè reijci non poteſt.* Ridiculè. meminit etiã

Cæſar Heduorum, & Sequanorum, qui tam benè huic loco conueniunt, quam Ambianoi. Spectare etiam hcic liceat negligentiam Solini, qui in populis Gallorum ex Plinio recenſendis, à quibus appellata eſt Galatia, eos tantum numerat qui partem Phrygiæ occuparunt. Nam *Trocmi* Mæoniæ & Paphlagoniæ regionem inſederunt. apud Ciceronem de Diuinatione, perperam *Trocini* vocantur. *Tectoſages* partem Cappadociæ vberrimam tenuerunt, quibus *Teutobodiacos* acceſet Plinius. At *Toliſtobogi* cum *Veturis* & *Ambitutis* Phrygiam. Has gentes Plinius fuiſſe ait quæ Galatiæ nomen dederunt. Alij auctores ferè omnes, tres tantum veluti præcipuas gentes Gallorũ nominant quæ in Aſiam tranſmigrarunt, *Toliſtobogos*, *Trocmos* & *Tectoſagas*, qui & regionem omnem à ſe occupatam & Galatiam nuncupatam in tres partes diuiſerunt, & vnamquamque partem in quatuor prouincias, quæ ſingulæ inde appellatæ ſunt Τετραρχίαι. Videndus Strabo lib. xii. Memnon in Hiſtorico apud Photium: τὴν νῦν Γαλατίαν καλουμένην εἰς τρεῖς μοίρας διενείμαντο, καὶ τοὺς μὲν Τρωκμοὺς ὠνόμασαν, τοὺς δὲ Τολοστοβογίους, τοὺς δὲ Τεκτόσαγας. Totius ergo Galatiæ duodecim tantum iuxta Strabonem Tetrarchiæ fuere, gentes tres, & ſingularum tettarchiæ quatuor. Plinius gentes facit ſex, Tetrarchias totidem quot populos centum ac nonaginta ſex. *Et gentes quidem hæ, populi vero ac tetrarchiæ omnes* CXCVI. Quod eſt contra rationem nominis *Tetrarchia*. Nam vt Τριαρχία, trium principatũ, ita & τετραρχία quatuor principum dominationem ſignificat, vel potius vnius ex quatuor principibus ditionem. Sic in Syria plures tetrarchias agnoſcit: *præter tetrarchias in regna deſcriptas barbaris nominibus* XVII. At vera tettarchiæ appellatio ea eſt quam diximus. Quod poſtea immutatum eſt, quam aliter à principio obtinuiſſet. Idem Plinius paulo poſt tres illas gentes Galatarum præcipuas deſignauit his verbis: *Oppida Tectoſagum, Ancyra: Trocmorum, Tauium: Toliſtobogorum Peſinus.* Tres has ciuitates in tribus illis gentibus principes dinumerauit. vnde apparet ex diuerſis auctoribus hæc ſine iudicio cõpilaſſe vt in aliis omnibus ſolitus eſt. Memnon: ἰδίμαι δὲ πόλεις, Τρωκμοὶ μὲν Ἄγκυραν, Τολιστοβόγιοι δὲ Ταβίαν, Τεκτόσαγες δὲ Πισινοῦντα. Melius Πεσσινοῦντα. Vide Strabonem, cuius ſcripti habent τὰ Οὐία pro Ταούιά. quæ Memnoni ἡ Ταβία. Ptolemæo Ταούιον. Quod idem eſt ac Τάβιον. vt Οὐεστινοῖς, Βεστινοῖς. Tabula Peutingeri vocat *Tauiam*. Solinus in Galatia deſcribenda, tertiæ tantum eius partis meminit, quam obtinuerunt Toliſtobogi, reliquas duas omiſit ſupinitatis ac μικρολογίας non ignoſcendæ nota. Codices veteres hoc loco partim *Tolosbici*, partim legunt *Tolosboci*. Quidam etiam *Tolosbi*. Græcis omnibus vel Τολιστοβόγιοι, vel Τολιστοβῶγοι. Stephano Τολιστόβιοι, qui Eratoſtheni dictos ait Τολιστοβωγίους. ijdem libri Solini mox habent omnes: *Veturi*, *Ambstoti*.

Cap. XLII.

Pag. 72. A. *Bithynia in Ponti exordio ad partem*

A *Solis Orientis, aduerſa Thraciæ.*] Ita interpungitur in omnibus. Atqui diſtinguendum; *Bithynia Ponti exordio, ad partem Solis Orientis aduerſa Thraciæ.* Nam Bithynia Thraciæ aduerſa eſt ad Orientem.

In ea Pruſiadem vrbem præter meat Hylas flumen, & alluit Hylas lacus.] Scripti omnes meliores: *alluit Hylas flumen, & perſpergit Hylas lacus.* Plinius *perfundi lacubus* regiones aliquot locis dixit, pro quo Solinus *perſpergi* heic poſuit. idem tamen & de fluuio id nomen vſurpauit ſuprà: *Teuthrania perfunditur Caico flumine.* Pruſiadem autem vrbem in Bithynia vnam tãtum agno-
B ſcit, quum duæ fuerint, vna ſub Olympo mõte, altera ſub Hypio. Plinius: *à Cio intus in Bithynia Pruſa ab Hannibale ſub Olympo condita.* Et paulo poſt: *& Pruſa item altera ſub Hypio monte.* Ita ibi ſcribendum, non *Hippio*. Ptolemæus quoque duas Προύσας recenſet, Προῦσα ἡ πρὸς Ὀλύμπῳ τῷ ὄρει, & Προῦσα ἡ πρὸς Ὑππίῳ ποταμῷ. Sed ibi legendum, πρὸς Ὑπίῳ ποταμῷ perperam ex Ptolemæo quidã apud Plinium corrigunt, *Pruſa item altera ſub Hypio flumine* Quod eſt ineptum. *Hypius* mons, & *Hypium* flumen fuit. Hinc iſta Pruſa ab aliis ὑπὸ τῷ Ὑπίῳ ὄρει. ab aliis πρὸς Ὑπίῳ
C τῷ ποταμῷ collocatur. Apollonij Scholiaſtes: ὁ δὲ Ὕπιος ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ κατωφερὲς εἶναι ἀπὸ τῶν Ὑπίων ὀρῶν. Apollonius ipſe meminit fluminis Hypij: οὔτε βαθυῤῥείοντας ἐφ' ἑκατέρας Ὑπίοιο. Scylax quoque Ὕπιν vocat & Marcianus Heracleota: quare ita vbique apud auctores reponendum. Stephanus: Ὕπιος ποταμὸς καὶ πόλις ἀπὸ τῆς Ποντικῆς Ἡρακλείας. ἔστι δὲ καὶ Ὕπια ὄρη αὐτόθι ὡς Νύμφις ἐν πρώτῳ τῶν Ἡρακλείας. In nummo Veri ſcribitur Ἴπιος non Ὕπιος. ΠΡΟΥΣΙΕΩΝ ΠΡΟΣ ΙΠΙΩ Sed nummum rectè deſcriptum puto. Apud Arrianum in Periplo Ponti Ὕππιος ποταμὸς vocatur, ſed ſcribi debet Ὕπιος. ἐνθένδε εἰς τὸν Ὕπιον ἐκβολαὶ ἄλλοι ὀγδοήκοντα, καὶ ἑκατόν. Olympus ille ſub quo ſita erat
D ἡ Προῦσα πρὸς Ὀλύμπῳ docebatur Myſias. Flumen Hypium quo altera Pruſa alluebatur in Pontum influit. Præter eas duas Pruſas fuit & alia vrbs in eadem Bitbynia quæ Προυσιὰς vocabatur, ab vtraque Pruſa diuerſa. Quod non videtur animaduertiſſe vir Magnus ad Euſebium. Huius Προυσιάδος meminit etiam Ptolemæus in prouincia Ponti ac Bithyniæ, & ab ea duas alias Pruſas ſeparat. ἡ Ἀσκανία λίμνη, Προυσιάς. Hæc Pruſias olim Cios appellabatur, haud lõge ab Aſcanio lacu. Strabo ſiou Aſtaceno: ἐν ᾧ ἡ πόλις Προυσιάς ἐστιν ἡ Κίος πρότερον ὀνομαζομένη. Sic legunt eo loco veteres libri. nam vulgo male ſcribitur, πόλις Προῦσά ἐστιν. Nec ali-
E ter legebat Stephanus. Et ſtatim idem Strabo ſic nominat: ὑπέρκειται δὲ τῆς Προυσιάδος Ἀργανθώνιον ὄρος. Non poteſt igitur hæc Pruſias eadem eſſe cum Pruſa ad Olympũ montẽ ſita. Nam Argaothonio monti ſubiacebat. Rurſus non etiam poteſt eadẽ eſſe eum Pruſa ad Hypium flumẽ ſita quod in Pontum exonerat. Quippe hæc Pruſias alluebatur Hyla flumine vel Cio. Etenim *Cios* olim vocabatur quod oppidum à præfluente amne ſic dictum erat. Apollonius:

Τῆμος ἄρ' οἵγ' ἀφίκοντο Κιανίδος ἤθεα γαίης
Ἀμφ' Ἀργανθώνειον ὄρος προχοάς τε Κίοιο.

Quum Demetrius Philippi filius & Perſei Cion oppidum ſolo æquaſſet & Myrlean vicinam, vtramque habere conceſſit Pruſiæ Zielæ filio, à quo adiutus fuerat in euertendis illis vrbibus. Eas ille à ſolo reſtituit, & Cion quidem *Pruſiadem* de ſuo nomine nuncupauit, Myrlean de nomine vxoris *Apameam*. Eas etiam vicinas facit Ptolemæus: Προυσιάς, Απαμεια, Απάμεια. Memnon de illo Pruſia: μετὰ τὴν ἅλωσιν καὶ Κίερον πόλιν Ἡρακλεώτιδ' οὖσαν ὑφ' ἑαυτὸν ἔλαβε τῷ πολέμῳ ἀντὶ Κίερου Προυσιάδα καλέσας. Vocat ille Κίερον quam alij Κίον. Sed Κίεον puto ſcribendum. Sic enim & Τίειον dixere oppidum Τίον. De quo nos paulo poſt. Ceterùm is Pruſias fuit, qui Hannibalem hoſpitio receperit. Inde eſt fortaſſe quod Plinius Pruſam ſub Olympo ab Hannibale conditam dicit. Sed illa Pruſa Olympica, prorſus alia eſt à Pruſiade. Et fortaſſean quidam ſcripſerint *Pruſiadem* ab Hannibale conditam & Pruſiadem nominatam in honorem Pruſiæ à quo receptus fuerat. *Pruſam* autem Plinius cum *Pruſiade* confundit. Nam *Pruſa ſub Olympo* longe antiquior Hannibale vel illo Pruſia, vtpote quam à quodam Pruſia poſitam velint qui aduerſus Crœſum bellauit. κτίσμα Προυσίου τοῦ πρὸς Κροῖσον πολεμήσαντος fuiſſe dicit Strabo. Legitur apud Stephanum, τοῦ πρὸς Κῦρον. Qui Pruſiadem quæ Cius olim fuit, & Pruſam illam ſic diſtinxit: Προῦσα τῆς Προυσιάδος διαφέρει. ἡ μὲν γὰρ Προυσιὰς Βιθυνίας ἀπὸ Προυσίου τοῦ Ζήλα τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ἡ Κίος πρότερον ὀνομαζομένη, ὡς πολίτης Προυσιεύς. ἡ δὲ Προῦσα, καὶ αὐτὴ μὲν πόλις μικρὰ Βιθυνίας, κτίσμα Προυσίου τοῦ πρὸς Κῦρον πολεμήσαντος. Hæc Pruſa eſt quam Strabo ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει. Pruſæ alterius *ad Hypium*, nec Strabo, nec Stephanus meminere. At Plinius Pruſiadis nullam facit mentionem, ſed Ciani oppidi, cuius nomen mutatum eſt in Pruſiadem: *Amnes Hylas & Cios cum oppido eiuſdem nominis.* Hæc in Cios quæ poſtea Pruſias appellata eſt. Solinus hoc loco: *Pruſiadem vrbem alluit Hylas flumen.* Videtur igitur in hac vrbe priſtinum nomen præualuiſſe, vel vtrumque ſane in vſu fuiſſe. Quod & Galenus oſtendit in Iſagoge. Ἀσκληπιάδης, inquit, Βιθυνὸς Κιανός, ὃς καὶ Προυσιεὺς ἐκαλεῖτο. Quoniam Cios vocabatur etiam Pruſias, ideo ciues eius ab aliis Κιανοί, ab aliis Προυσιεῖς appellabantur. Plinius eodem capite: *A Cio intus in Bithynia Pruſa ab Hannibale ſub Olympo condita.* Idem eſt ac ſi dixiſſet, à Pruſiade intus in Bithynia Pruſa. Chronicum Euſebij conditam refert circa Olympiadem trigeſimam ſeptimam. Quod immaniter longè eſt à temporibus Hannibalis, propius abeſt ab æuo Crœſi, quo fertur condita Pruſa ſub Olympo. Sic Pruſiadem cum Pruſa confundit, vt alij pleri que. Cum autem inter omnes ferè conſtet Pruſiadem olim Cion vocatam fuiſſe, Tabula tamen Peutingeri Cion à Pruſiade diſtinguit, & vtramque à Pruſa ad Olympum. Ita enim ea legitur: *Lacus Aſcanius Cio xv. Pruſa ad Olym-*

A *pum.* infra Lacum Aſcanium *Pruſias* etiam ibidem recenſetur. *Lamaſco xx. Pruſias xxi.* At Pruſa ad Hypium longè inde abeſt in eadem Tabula. Nam licet Pruſam illam non nominet, meminit tamen Hypij fluminis, quod *Hyppium* vocat, hoc modo: *Philum* XXVII. *Chelas* XXVIII. *Sangarium fluuium, Hyppium flumen, Byleum flumen, Lygum flumen* IIII. *Heraclea.* Vulgata autem lectio huius loci apud Solinum, *prætermeat Hylas flumen, & alluit Hylas lacus*, prioris fuit editionis, quam ad oram optimi codicis notatam oſtendimus, & in textu quorumdam librorum

B poſitam.

Pag. 72. A. *In quo reſediſſe credunt delicias Herculis Hylam puerum.*] Hæc etiam lectio fuit prioris Solini Editionis, quam & vulgati hactenus libri retinuerunt. In poſteriore correxit ipſe: *In quo periſſe credunt delicias Herculi.* Ita & in ſuo codice antiquo repetiſſe fatetur Delrius, & probare ſe teſtatur, *Licet*, inquit, *à Nymphis non interimendus Hylas, ſed hortulorum ſuorum cultura præficiendus raptus fuerit.* Bellos ſanè hortulos Nympharum, Bellulum quoque eorum cultorem Hylam, & elegantem ſimul Delrium.

C *In cuius memoriam vſque adhuc ſollemni curſitatione lacum populus circumit & Hylam voce clamant.*] In altera editione: *ſollemni tripudiatione*: Non circa lacum, ſed in montibus annuam illam curſitationem cum Hylæ inclamatione fieri ſolitam tradit Strabo: καὶ νῦν δ' ἔτι καὶ ἑορτή τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσι, καὶ ὀρειβασία θιασευόντων, καὶ καλούντων Ὕλαν, ὡς ἂν κατὰ ζήτησιν τὴν ἐκείνου πεποιημένων τὴν ἐπὶ τὰς ὕλας ἔξοδον. vbi ὀρειβασίαν θιασεύειν eſt, thiaſos in montem inducere, in monte choreas celebrare. Seruius ad illud poëtæ:

—— *vt littus Hyla, Hyla omne ſonaret.*

per tranſitum rem veram tetigit, tertiò enim ab

D *Ephebo puerum in monte comitantibus vniuerſis, nomen eius clamabatur.* Sic legenda deprauatiſſima in vulgatis Seruij verba. *puer ab Ephebo* is eſt qui iam Ephebis exceſſit, ὁ ἀπὸ Ἐφήβου. Talis puer eligebatur qui Hylam referret. Hunc in montem omnes comitabantur & tertio inclamabant nomen Hylæ. Sed & circa fontes & lacus Hylam quæſitum, & de nomine clamatum in ſollemni eius feſto ille verisimile eſt. Idem Seruius paulo ante: *In finibus Ponti iuxta Mæſiam apud fontem Ciaci amnis cum aquatum eſſet, à Nymphis raptus eſt, nec vnquam potuit reperiri. poſtea cum eſſet cogni-*

E *tum quod periſſet in fonte, ſtatuta ei ſunt ſacra in quibus mos fuerat, vt eius nomen clamaretur in fontibus.* Vulgo legitur, *apud fontem Calciammis.* Et in fontibus & in montibus Thiaſi illi Hylæ inſtituti tripudiantium clamantiumque eius nomen, quatenus & fontes in monte vel ex monte. Propertius de loco vbi raptus eſt Hylas:

Hic erat Arganthi Pega ſub vertice montis
Grata domus Nymphis humida Thyniaſin.

Solinus ſolum lacum ſolemni curſitatione circumiri ſolitum dicit, quod eſt diuerſum

à montanis illis thiaſis & choreis Strabonis.

P.72.B. *In Bithyno quoque agro Libyſſa locus Nicomedia proximus.*]Per locum intelligit κώμην aue φρούριον, oppidulum, vt iam ſupra notauimus. Sic paulo ante: *Pythonos Come in Aſia locus eſt, patentibus campis.* Et capite ſequenti: *Inſignis loco Heneto.* Strabo vocat κώμην. Stephanus Λίβυσσα, φρούριον Βιθυνίας fuiſſe ait. Plinij ætate nullum amplius erat hoc nomine oppidum. *Fuit*, inquit, *& Libyſſa oppidum, vbi nunc Annibalis tantum tumulus.* oppidum antea fuerit, poſtea κώμη vel vicus, vbi *mutatio* vel *manſio.* Nam & huius mentio eſt in Tabula Peutingeri & *Liuiſſa* vocatur, viginti tribus milliariis à Nicomedia diſtans, hoc modo: *Chalcedonia* XXXVII. *Liuiſſa* XXIII. *Nicomedia.* Non igitur tam propinqua Liuiſſa Nicomediæ quàm eam facit heic Solinus. Certè à Chalcedone Libyſſam, à Libyſſa Nicomediam ibatur. Ammianus lib. XXII. *Transgreſſus itaque fretum, præterçurſa Chalcedone, & Libyſſa, vbi ſepultus Annibal Pœnus, inde Nicomediam venit vrbem.* De Nicodemia & Aſtaco diximus ad Hiſtoriam Auguſtam. vbi notamus perperam duas Aſtacos à viro magno in Bithynia ſtatui. Quod enim Aſtacum poſtea Nicomediam appellatam quidam auctores aſſerunt, alij autem diuerſam Aſtacum à Nicomedia faciunt, id ex eo manauit quod Nicomedia prope Aſtacum condita eſt, fere ſub idem tempus quo Aſtacus euerſa. Tranſlati autem ab Aſtaco ciues in Nicomediam ab eius conditore. Sed & Nicomediam quidam Aſtacum videntur vocaſſe, quod ex ruinis Aſtaci inſtructa ſit, & de ciuibus eiuſdem populum acceperit. Strabo Ἀστακὸν τὴν πρὸς Νικομηδείᾳ appellat, vt ab alia Aſtaco Acarnaniæ diſtinguat. Plinius: *Fuit & Aſtacum vnde & ex eo Aſtacenus idem ſinus.* In locum Aſtaci Nicomedia ſucceſſit, licet in iiſdem fundamentis ac veſtigijs non fuerit condita. *Nicomedicus* idem ſinus poſtea appellatus eſt, vt conſtat ex tabula Peutingeri. Ptolemæus Ἀστακὸν ſimul & Νικομήδειαν recenſet, ſed more ſuo vt in multis nugatur. Nulla tunc Aſtacus fuit, ſed ex variis auctoribus opus ſuum compoſuit. vnde & ipſe varius, non vbique verus.

Poſt Antiochi apud Thermopylas pugnatam malam pugnam.] Sic ex ſcriptis codicibus emendauimus, quum editi omnes hactenus habuerint: *poſt Antiochi apud Thermopylas pugnam tam malam.* quod ineptum erat. Notus hic ἀρχαϊσμὸς, *ſeruitutem ſeruire, furorem furere, pugnam pugnare.* Lucillius apud Donatum:

——magnam pugnauimus pugnam.

Sic *vitam viuere* paſſim apud veteres Comicos & Ennium in iſtis verſibus, qui vulgo apud Agellium prauè ſcripti habentur:

Otioſo in otio animus neſcit quid velit,
Hoc idem eſt: neque domi nunc nos, neque militia ſumus.

A *Imus huc, hinc illuc, cum illuc ventum eſt, ire illinc lubet,*
Incertè errat animus, præter propter vita viuitur.

Perperam legitur in Editionibus: *præter propter vitam viuitur.* Quod viri docti ita exponunt, *viuitur præter propter vitam.* atque eamdem ſententiam affingunt huic Satyrio verſui.

Et propter vitam viuendi perdere cauſas.

Nihil alienius. alij etiam aliter in eius expoſitione nugantur. *præter propter* abſolutum eſt, vt *plus minus, ſuſque deque, vltro citroque* & ſimilia. Qui rectè otia ſua ponere neſciunt, nec vllum viuendi ordinem tenent, nihilque penſi aut certi habent in vita
B inſtituenda, *hi præter propter viuere*, dicuntur, id eſt interdum hoc modo, interdum alio, abſque vlla certa ratione, τὸ δὲ καλὸν ἀμελοῦντες. De hoc genere hominum Perſius Sat. III.

Eſt aliquid quo tendis, & in quod dirigas arcum?
An paſſim ſequeris coruos, teſtaque, lutoque
Securus quo pes ferat, atque ex tempore viuis.

Hi ſunt quibus vita viuitur præter propter. quibus nunc illud, nunc aliud placet, modo propius, modo longius abiunt, ab hoc vel ab illo viuendi propoſito. Veteribus
C *propter* idem quod iuxta. Comicus: *propter accubat.* At *præter* idem quod extra. vt in illo Prouerbio: *ita fugias ne præter caſam*, id eſt, ne longe à caſa. apud Tertullianum *præter vrbem*, id eſt extra. Hinc *præter propter*. vt *vltro citro, plus minus.* id enim ſignificat in illa loquutione, quæ apud eumdem Agellium habetur eodem capite: *cumque architectus dixiſſet neceſſaria videri eſſe ſeſtertia fermè trecenta: vnus ex amicis Frontonis, & præter propter, inquit, alia quinquaginta.* hoc eſt circiter quinquaginta, plus minus quinquaginta. *Mala pugna pugnata* hoc loco pro infelici
D prælio. Et *male pugnatum eſſe* Latini dicunt de infauſto prælij exitu.

In ora Pontica poſt Boſpori fauces & Rheſum amnem portumque Calpas.] Plinius: *Ergo à faucibus Boſpori eſt amnis Rhebas quem aliqui Rheſum dixere, deinde Pſilis, portus Calpas, Sangarius fluuius ex inclytis.* In ſcriptis Plinij legitur. *Siris* pro *Pſilis.* Scriptum fuit *Silis* pro *Pſilis.* deinde *Siris*, & *Syris.* Arrianus in Periplu, Boſpori fauces, vbi tranſitus ille breuiſſimus, ponit ad ſacrum Iouis Vrij. ἀπὸ δὲ, inquit, τοῦ ἱεροῦ πλέοντι ἐν δεξιᾷ Ῥήβας ποταμός.
E deinde Melænam ponit promuntorium, mox Artanen, deinde Pſilin, poſtea Calpes portum, & inde Rhoen, & Chelas, & Sangarium fluuium. Operæ pretium eſt eam oram ex Peutingeri Tabula deſcribere quæ ſic habet: *Iouis Vrius* XXV. *ad promuntorium* XV. *Adherbas fl.* XVI. *Melena* XIX. *Artane* XVIIII. *Philium* XXVII. *Chelas* XXVIII. *Sangarius fl.* Iouis Vrius eſt Iuppiter Vrius, hoc eſt ἱερὸν Διὸς Οὐρίου. pro *Adherbas* legendum *Rhebas.* pro *Philium* ſcribe *Pſilium* hoc Ψίλιον. Arriano dicitur Ψίλις. Stephano etiam Ψίλιον. Ergo & in Plinio vera eſt lectio *Pſilis.* Tabu-

A læ *Melana*. Eſt Μέλαινα ἄκρα Arriani. poſt Sangarium ſequitur in Tabula : *Hyppium fl. Bileum flumen, Ligum flumen* IIII. *Heraclea* XXX. *Scylleum* XII. *Tium*. Similiter apud Arrianum poſt Sangarium ſequitur Ὕπιος, pro quo legi debet Ὕπιον, ad quem fuit altera Pruſa, quæ Plinio in ſcriptis dicitur *Pruſias*, quum alia ſit Pruſias ab vtraque Pruſa. poſt Hypium Arriano Λίλαιον, Tabula Peutingeri vocat *Byleum*, forte *Lilaum*. & apud Arrianum Λίλαιον pro Λιλαῖον. *Lilaus* fluuius Bithyniæ interioris Plinio. *Elaus* etiam fluuius in illis locis Arriano haud longè à Lilæo. **B** At aliud eſt *Billaum* flumen poſt Heracleam, pro quo perperam in Tabula Peutingeri ſcriptum eſt *Scylleum* hoc modo : *Heraclea* XXX. *Scylleum* XII. *Tium* XII. Arrianus vocat Βιλλαῖον. Sed Billæum Tio præponit, quum Arrianus & ceteri Tium faciant occidentalius Billæo. Ille in Periplu : ἀπὸ δὲ Τίου εἰς Βιλλαῖον ποταμὸν στάδιοι εἴκοσι. Menippus in Periplo ponti : ἀπὸ Ψύλλης χωρίου εἰς Τίον πόλιν, καὶ ποταμὸν Βιλλαῖον στάδια π΄. Idem in Paphlagoniæ periplo : ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Τίον πόλιν, καὶ Βιλλαῖον ποταμὸν στάδιοι τεσσαράκοντα, καὶ ἑβδομήκοντα. Veriùs itaque legendum in Tabula : *Heraclea, Spylleum, Tium*. **C** pro quo perperam ſcriptum *Scylleum*. At *Spylleum* eſt *Pſylleum*, vt *Spelchis* pro *Pſelchis*, *Spcarion* pro *Pſycharion*. Spylli pro *Pſylli*. Locus ille Ψύλλα χωρίον Arriano & Menippo & Stephano dicitur. Ptolemæo Ψύλλιον, hoc modo : Διοσπόλις Πόντου, Ἡράκλεια Ψύλλιον, Τίον. Stephano Ψύλλα χωρίον μεταξὺ Ἡρακλείας, καὶ Τίου. Sic lege. Ptolemæus ἱερὸν Ἀρτέμιδος vocat vbi fauces ſunt Boſpori, ſed mendum eſſe puto in eius verbis, μετὰ τὸ στόμα ἢ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, Βιθυνίας ἄκρον. Legendum porò, μετὰ τὸ στόμα, καὶ τὸ ἱερὸν Διὸς Οὐρίου. Marcianus Heracleota qui pleraque ad verbum ex Ptolemæo ſumpſit id planè confirmat. **D** ἀπὸ Διὸς Οὐρίου εἰς Ῥήβαν ποταμὸν στάδια ϙ΄. Quæ *Artana* Peutingeri Tabulæ & Arriano, Ptolemæo dicitur Ἀρτάκη. Sed legendum Ἀρτάνη. *Artace* vel *Artacia* alia circa Cyzicum, Marcianus Heracleota Ἀρτάνην fluuium nominat, à quo manſio Ἀρτάνη, vt pleraque in illa ora oppida & portus nomen à fluuiis Pontum intrantibus acceperę. Sic Ψίλλιον flumen & oppidum. *Calpas* portus & fluuius. & alia multa. Ἐλαῖον ποταμὸν ibidem vocat Marcianus qui & Arriano ſic dicitur, ἀπὸ τοῦ Λιλαίου εἰς Ἐλαῖον. **E** Ptolemæo Ἐλάτης perperam vocatur pro Ἐλαίος. Verum de iſtis alibi.

Pag. 72. C. *Portumque Calpas*.] Stephano Κάλπη πόλις Βιθυνῶν. ἔστι δὲ, inquit, καὶ λιμὴν Κάλπη. Arriano λιμὴν Κάλπης, id eſt Calpes portus. Plinio, *portus Calpas*. Certè à fluuio ſic denominatus eſt, qui Straboni Χάλπας vocatur, ſed ſcribi debet, Κάλπας. Lib. XII. μεταξὺ δὲ Χαλκηδόνος, καὶ Ἡρακλείας ῥέουσι ποταμοὶ πλείους, ὧν εἰσὶν ὅ τε Ψίλλις, καὶ ὁ Κάλπας, καὶ ὁ Σαγγάριος. Marcianus Heracleota: ἀπὸ Κάλπα ποταμοῦ εἰς Θυνιάδα νῆσον στάδια ξ΄. Sic legẽdũ. Ptolemæus: Κάλπα ποταμοῦ ἐκβολαί, Σαγγαρίου ποταμοῦ ἐκβολαί.

Sagaris fluuius ortus in Phrygia, dictuſque à pleriſque Sangarius.] Ita repoſuimus ex conſtanti ſcriptura omnium ferè Solini librorum. Vulgo legebatur ex doctorum virorum coniectura, *Sagaris fluuius, ortus in Phrygia dictuſque à pleriſque Corallius*. Quia nimirum ita in Plinio legitur. Sed heîc vt videtur ab auctore ſuo diſceſſit. Quia *Sagaris* heîc fluuius Latinis dicitur, Græcis autem pleriſque Σαγγάριος appellatur. ideo *Sangarium* pro Corallio Pliniano ſubſtituit. Hic fluuius qui in Pontum influit inter Calpan & Hypium Græcis omnibus nominatur Σαγγάριος. Arriano, Ptolemæo, Marciano Heracleotæ, Apollodoro, poëtis Hiſtoricis, & cui non ? Scylax Caryandæus Σαγγάριον vocat. Σαγγάριος & Σάγαρις idem nomen, vt Λεύκιος Λεῦκις, Κύριος Κύρις, & ſimilia. Ouidio *Sagaris*.

Hic Lycus, Hic Sagaris, Peniuſque, Hypaniſque, Crateſque.

τὸν Σάγαριν apud nullum Græcum auctorem legi. Apud Plinium hoc loco libri ſcribunt *Sangaris*, & totus locus ita conceptus eſt: *Sangaris fluuius ex inclytis, oritur in Phrygia, accipit vaſtos amnes, inter quos Tembrogium & Gallum. Idem Sangarius à pleriſque dictus Coralius*. In libro Rigaltiano ſcribitur, *In idem Sagiarius*. corruptè. Nuſpiam reperi *Sangarium* appellatum eſſe *Coralium*. Coralli populi vſque ad Pontum pertinent, ſed in Europa ſunt. *Coralius* fluuius in Ætolia. Quare prorſus mihi perſuadeo totum illum Plinij locum ſic eſſe conſtituendum : *Sagaris fluuius ex inclytis oritur in Phrygia accipit vaſtos amnes, inter quos Tembrogium & Gallum, idem Sangarius à pleriſque dictus*. Nec aliter legit Solinus. Expungenda igitur vox illa *Coralius*. Si rectè depicta eſt Peutingeri Tabula, duo in illa deſcribuntur *Sangarij* quos vocat. *Sagarius*, vnus eſt qui inter Chelas & Hypium ponitur. *Cholas* XXVIII. *Sagarius fl. Hypium fl.* Hic eſt *Sagarius* quem omnes *Sangarium* appellant, & cuius heic mentio eſt. Haud longè cum oriri facit à loco vbi in mare emittitur. Alterius ortum in Phrygia locat eadem Tabula, & per multos flexus deducit in Pontum in quem exoneratur prope Artanen. & *Sagarius* fluuius idem vocatur. Atqui de altero Sangario hoc ſcribunt omnes, cui & fontes in Phrygia aſſignant, cuius plures ἐπιστροφὰς Ptolemæus memorat, priuſquam in mare delabatur. Puto itaque male delineatam eſſe Tabulam illam. Nam vnus tantum fluuius *Sangarius*, ab auctoribus nominatur qui & *Sagarius* vel *Sagaris*, etiam dictus. Homerus Σαγγάριον etiam appellat. At fluuius ille qui in Tabula iuxta Artanen in Pontum exit, Marciano dicitur Ἀρτάνης vel Ἀρτάνιος à quo nomen oppido Ἀρτάνη. Arnobio *Nana Regis Sangarij vel fluminis filia* lib. V. vbi perperam editur : *Regis Sangarij fluminis*. *Sangas* aliis hic rex dicebatur. Myrleano flumen Σάγαρος dicitur. Interpres Apollonij : Σαγγάριος ποταμὸς Φρυγίας. ὁ δὲ Μυρλεανὸς

Σάγαρον αὐτὸν λέγεσθαι φασί. Atque inde fortaſſe Latini: *Sagaru*. vt ἴγχωρος, *Enchoru*, καυλὸς, *caulu*. ἀποκόπος, *aprocopu*. & alia quæ alibi notamus.

Pag. 72.C. *Sangarius exordium facit Maryandini ſinus, in quo oppidum Heraclea, oppoſitum Lyco flumini.*] Hæc editorum lectio. Scripſimus auctoritate librorum: *In quo oppidum Heraclea, adpoſitum Lyco flumini.* Quod & ſioe libris reponendum fuit. atque ita in Plinio corrigendum: *Sangarius à pleriſque dictus, à quo incipiunt Maryandinus ſinus, oppidumque Heraclea, Lyco flumini adpoſitum.* Oppida paſſim fluminibus adpoſita leguntur non oppoſita. quod iam alibi notauimus in ſuperioribus Adpoſita Lyco flumioi. Et Heraclea Pontica heic dicitur & apud Plinium. At Arrianus viginti ſtadiis Heracleam à Lyco remouet: ἀπὸ δὲ Λύκου εἰς Ἡράκλειαν πόλιν Ἑλληνίδα Δωρικὴν Μεγαρέων ἄποικον εἴκοσι στάδιοι. Tabula Peutingeri à Lyco ad Heracleam quatuor millia paſſuum ponit, hoc eſt triginta ſtadia: *Lycum flumen* IIII. *Heraclea*. Non igitur adpoſita Lyco Heraclea. Nam adpoſitæ fluuijs vrbes, quæ ad ripas fluuiorum poſitæ.

Acone portus.] Plinius: *portus Acone veneno Aconito dirus.* An portus ille ipſius Heracleæ fuit? Heraclea teſte Arriano ὅρμον habuit ναῦς ἱκανόν. eam vrbem εὐλίμενον fuiſſe tradit Strabo. Aconitum vt idem aſſerit ἐν τῇ Ἡρακλεώτιδι naſcebatur. Ἀκόναι vt Stephanus refert πολίχνιον πλησίον Ἡρακλείας. Arrianus io Bithyniacis: Ἀκόναι Σαγγαρίου ὅμοροι Παφλαγόνων Μαριανδυνοὶ, ἔνθα πόλις Ἡράκλεια πεπόλισται ὑπὸ Κιμμερίων τῶν φυγόντων ἀκόνιτον ἐκδεδυκότων. Theophraſtus Ἀκόνας vicum eſſe Mariandynorum tradit lib. IX. Hiſt. Plant. cap. XVIII. de Aconito: Φύεται δὲ πανταχοῦ καὶ οὐκ ἐν Ἀκόναις μόνον, ἀφ' ὧν ἔχει τὴν προσηγορίαν, αὕτη δέ ἐστι κώμη τις τῶν Μαριανδυνῶν. Sic ibi legendum, non vt vulgatur, Περιανδυνῶν. Vellem interpretes monuiſſent, vbinam gentium præterea fuerint illi *Periandyni*, quos in ſua verſione ſitos eſſe voluerunt? Sic vel Heracleæ portus Acone, vel non longe ab Heraclea in regione Mariandynorum, in quibus etiam Heraclea Pontica ſita erat. Legendum ſanè & heic & in Plinio *Acona*, id eſt, Ἀκόναι. Addit heic Solinus portum illum Aconen adeo prouentu malorum graminum fuiſſe celebrem, vt noxias herbas *Aconita* illinc Latini nominarint: quaſi omnes herbas noxias Romani vocauerint *Aconita*. Fortaſſe Grammatici, de quorum grege hic noſter, ita interpretati ſunt hanc vocem in illo poëtæ verſu:

— *Nec miſeros fallunt aconita legentes.*

Videntur quidam ex illis *aconita* heic accepiſſe pro noxiis quibuſcunque ac δηλητηρίοις graminibus. Nam aconitum in Italia naſcebatur. At heic negat poëta aconita in Italia prouenire. Seruius: *Mira arte vſus eſt, vt excuſaret rem quam negare non potuit, nam aconita naſcuntur in Italia.* Theophraſtus ἀκόνιτον

A πανταχοῦ φύεσθαι dicit. præterea quod *aconita* non aconitum poëta dixerat, quælibet mala gramina ſic ab eo appellata putauit Grammaticus. Sed falſus eſt. Græcis τὸ ἀκόνιτον, Latini poëtæ *Aconita* de hac ipſa herba numero multitudinis vocarunt. Ouidius:

Quæ quia naſcuntur dura viuacia caute
Mortales aconita vocant.

Atque hæc veriſimilior vtcunque ſententia eſt, quam eorum qui ab Aconis loco Pontico dictum ἀκόνιτον arbitrati ſunt, Quod nulla ratione nititur. Nam aut Ἀκονιαῖον diceretur aut Ἀκονιτικόν, aut certè Ἀκόνιον vel Ἀκοναῖον. Nam Ἀκόνιτον typo ἐθνικῷ neutiquam formari

B poteſt ἀπὸ τῶν Ἀκονῶν. Aliæ herbæ quæ à locis vbi naſcuntur denominatæ ſunt τύπῳ ἐθνικῷ legitimè ac canonicè factum præferunt; vt Αἰθιοπὶς, Ἀραβὶς, Κολχικόν, Σκυθικὸν vel Σκύθιον, Περσικὸν malum vel Περσεῖον. Μηδικὰ πόα & Μήδιον, & alia infinita. Præterea vbique naſcitur, non tantum in Aconis Heracleoticis. Dioſcorides plurimum in Italia prouenire ſcribit, his verbis quæ ſic ex vetuſtiſſimo codice ſunt legenda: Ἀκόνιτον ἕτερον ὃ ἔνιοι Λυκοκτόνον καλοῦσι. φύεται μὲν πλεῖστον ἐν Ἰταλίᾳ ἐν τοῖς καλουμένοις Οὐεστίνοις ὄρεσι διαφέρον τῷ περὶ αὐτό. Reliqua, quæ vulgatis ha-

C bentur, ſputia ſunt ac reiicienda. Malè etiam in Editis legitur, ἐν Ἰουστίνοις ὄρεσι. Quod ex coniectura olim emendauimus. Nulli quippe *Iuſtini* montes in Italia, ſed *Veſtini*. Ptolemæo Οὐεστῖνοι. malè apud eum Οὐιστινοί. Vide Plinium qui eos in quarta Italiæ regione ponit. Duo omnino genera facit Aconiti Dioſcorides, vnum quod priore loco poſuit, eſtque Theophraſti Θηλύφθονον. alterum quod propriè à Theophraſto vocatur ἀκόνιτον. Theophraſtus quippe vnicam aconiti ſpeciem agnoſcit, quæ propriè hoc

D nomine cenſeatur. Ea eſt ſpecies altera Dioſcoridis, quam in Veſtinis montibus Italiæ frequentem inueniri tradit. Theophraſtus in Creta & Zacyntho inſulis reperiri ait, ſed plurimum ac præſtantiſſimum apud Heracleam Ponticam. ἔχει δὲ, inquit, τὸ φύλλον μὲν κιχωριώδες, ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι καὶ τῷ χρώματι καρύᾳ. Magnum in his verbis mendum. Καρύα eſt nux arbor. Non rectè compararet radices graminis humilis, quale eſt aconitum, radicibus ingentis arboris. Sed omnino ſcribendum: ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι, καὶ τῷ χρώματι καρίδι. Id confirmat Dioſcori-

E des de altero aconito, quod eſt Aconitum Theophraſti: ῥίζας ὥσπερ πλεκτάνας καρίδων μελαίνας. *radices inſtar cirrorum ſquillæ nigras.* De foliis idem ſcribit: φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ πλατάνου, μᾶλλον δὲ ἐπεσχισμένα, καὶ μακρότερα πολλῷ καὶ μελάντερα. Theophraſtus φύλλον κιχωριώδες ei tribuit, quod conuenit cum illa foliorum facie quam aconito alteri dat Dioſcorides. Nullam aliam herbam præter hanc, aconiti nomine nouit Theophraſtus. cautes & loca ſaxoſa potiſſimum amare dicit: Φιλεῖ δὲ μάλιστα τοὺς πετρώδεις τόπους. Ideo *aconitum* appellatum ἀπὸ τῶν ἀκονῶν quæ cautes ſi-

mari, καρίδες. Quiſquis ille fuit, ſiue ipſe Plinius eſt, qui aconitum *κάμμαρον* dictum eſſe putauit, quod radicem modicam & cammaro ſimilem haberet, ſpecies Aconitorum confudit, & quod vnius proprium eſt, alteri tranſcripſit, falſa perſuaſus nominis notatione, dum *κάμμαρον* legit pro *κάμμορον*. Species quippe illa prior aconiti quod *κάμμορον* ac *θηλυφόνον* dicitur, radicem ſcorpij caudæ ſimilem habet, vnde & *σκόρπιον* quidam appellauere hanc herbam. altera *καρίδος*, hoc eſt cammari inſtar radices cirratas gerit ac nigras, cui *καμμόρου* appellatio non eſt data. Magnum heîc igitur Plinij B peccatum, vel illius auctoris quem ſequitur. Sed Plinij potius eſſe multa mihi fidem faciunt. Profecto non errabit qui errorem etiam alium ipſi adſcripſerit, nec illum ferendum, ſollemnem tamen ei, ac ſolitum. Cum primum genus aconiti Dioſcoridis idem ſit cum Theophraſti *θηλυφόνῳ*, nec aliud aconitum Plinius nouerit, aut ſcriptis ſuis mandarit, alio tamen loco *θηλυφόνον* illud Theophraſti recenſuit veluti diuerſum ab aconito. Atqui aconitum Plinij, de quo tractauit lib. XXVII. cap. III. eadem C prorſus herba eſt cum Theophraſti Thelyphono, cuius hiſtoriam expoſuit lib. XXV. cap. X. *Thelyphonon herba, ab alijs Scorpion vocatur propter ſimilitudinem radicis, cuius tactu moriuntur Scorpiones.* Et paulo poſt: *Thelyphonon omnem quadrupedem necat, impoſita verendis radice: folio quidem intra eumdem diem quod eſt ſimile Cyclamino.* Quæ omnia ad verbum ex Theophraſto tranſlata: *ἀπόλλυσι ἁπλῶς πᾶν τετράπουν, ἐάν εἰς τὰ αἰδοῖα τεθῇ ἡ ῥίζα ἢ φύλλον αὐθήμερον.* Tam radicem quam folium verendis quadrupedis impoſitum necare eodem die tradit auctor Græcus. Plinius de folio tantum id accepit, quaſi legerit vel legen- D te anagnoſte audiuerit, *ἐάν εἰς τὰ αἰδοῖα τεθῇ, ἡ ῥίζα, εἰ φύλλον, αὐθημερόν.* Sequitur: *ipſa geniculata naſcitur in opacis.* Græca: *φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ γόνατα ἔχει, φιλεῖ δὲ χωρία σκιώδη.* Hoc *θηλυφόνον* Theophraſti primum eſt aconitum Dioſcoridis, vnicum vero Plinij aconitum. Nec enim alteram ſpeciem quæ propriè *ἀκόνιτον* Theophraſto dicitur, deſcripſit, cum hæc ita ſint magno errore, ſed ipſi familiari alicubi thelyphonon ex Theophraſto, alicubi *aconitum* ex Dioſcoride veluti diuerſas plantas poſuit, quæ ſunt eædem. Qua in re adeo illi memoria ac iudi- E cium defuit, vt eadem de vtraque prodiderit, nec tamen viderit eaſdem eſſe. de Thelyphono ſcribit lib. XXV. *Radices huius tactu moriuntur ſcorpiones, itaque contra eorum ictus bibitur. Scorpionem mortuum ſi quis helleboro candido linat reuiuiſcere aiunt.* Idem lib. XXVII. de aconito, quod eſt primum genus Dioſcoridis, ſic narrat: *Torpeſcunt ſcorpiones aconiti tactu, ſtupentque pallentes, & vinci ſe confitentur. auxiliatur his helleborum album tactu reſoluente.* Hæc de aconito priore dixit Dioſcorides, quæ ex eo Plinius ad verbum vertit. Supe-

A riota Theophraſti ſunt de Thelyphono prodita, quæ ſimiliter, *κατὰ λέξιν* reddidit. Sic aconitum prius Dioſcoridis & *θηλυφόνον* Theophraſti idem. Quod aconitum vnum eſt atque vnicum Plinij, qui tamen *θηλυφόνον* & aconitum deſcriptione ſeparauit veluti genere diuerſa. Qua in re etiam venit animaduertenda alia eiuſdem *ἀβλεψία*. Thelyphonon ſiue primum aconitum Dioſcoridis, in opacis & vmbroſis locis naſci amat. Aliud præter hoc non nouit Plinius aconitum. Et tamen idem ſcriptum reliquit B eodem illo capite quo hiſtoriam illius aconiti perſequutus eſt, *naſci in nudis cautibus, quas aconas nominant, nullo iuxta ne puluere quidem nutriente.* Hoc Thelyphono vel primo aconito neutiquam poteſt conuenire, ſed alteri generi, quod *ἀκόνιτον* propriè vocat Theophraſtus. *ἀκόναι*, id eſt, nudæ, quæ ſine puluere ſunt, & *τὰ σκιώδη*, ſiluis & nemoribus opaca loca non poſſunt in eadem ſede morari. Nec igitur thelyphonum in nudis cautibus, nec aconitum in ſiluis & opacis locis naſcitur. De Thelyphono ſcribit ibidem Plinius: *Ortum fabulæ narrauere ſpumis* C *Cerberi canis, extrahente ab inferis Hercule, ideoque apud Heracleam Ponticam, vbi is monſtratur aditus, gigni.* Hoc de Thelyphono quod aconitum Plinij eſt, minimè verum poteſt eſſe, ſed de ſecundo genere Dioſcoridis, quod aconitum eſt Theophraſti. de quo ita ille prodit: *πλεῖστον δὲ καὶ ἄριστον ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Πόντῳ· ἔχει δὲ φύλλον μὲν κιχοριῶδες, ῥίζαν δὲ ὁμοίαν τῷ σχήματι, καὶ τῷ χρώματι καρίδι.* Et heîc aliud obſeruandum Plinij peccatum, qui cum ſolum Thelyphonum ſub nomine aconiti nobis proponat, ibi ortum fabulatur, & vulgo gigni ait, vbi aconitum Lycoctonum alij omnes plurimum naſci conten- D dunt. Quo in loco etiam ortum illud primo tradiderunt è ſpumis Cerberi canis ex inferis ab Hercule extracti. Hoc paſſim poëtæ canunt, Nicander, Dionyſius, alij. Dionyſius:

> *Καὶ Μαριανδυνῶν ἱερὸν πέδον, ἔνθ' ὀνέπουσιν*
> *Οὐδαίου Κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκεόφωνον*
> *Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος*
> *Δεινὸν ἀπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χολήν*
> *Τὴν μὲν ἐδέξατο γαῖα, καὶ ἀνδράσι πῆμ' ἐφύτευσεν.*

Aconitum intelligit, ſed illud aconitum, quod à Theophraſto deſcribitur, non primum illud genus Dioſcoridis, quod *θηλυφόνον* E propriè dictum eſt. Sed nec Dioſcorides extra culpam, qui videtur errandi cauſam Plinio præbuiſſe. Cum enim vetuſtiſſimi Græci, quorum princeps Theophraſtus, aconiti nomine non aliam plantam intelligant, præter eam quæ in Aconis Ponticis apud Heracleam naſcebatur, quæque folium habet cichorio ſimile, & radicem cammaro, ipſe duo genera eius fecit, & primo quidem loco poſuit id genus quod Theophraſto vocatur *θηλυφόνον* & *σκόρπιον*, quaſi magis proprie nomen aconiti ſibi vindicaret quam alterum. Quod Plinius attri-

memorat, in ſummitate ſcilicet ac vertice Aconenſium cautium. Grammatici ὀρόγκους interpretantur, τῶν ὀρῶν τὰ ὀγκώδη, partes montium eminentes, quæ vt plurimum nudis cautibus & apertis attolluntur. At βήσσας contra ſunt ὀρῶν κοιλάδας, conualles, quæ ferè ſemper ſiluis vmbraotibus opacæ ſunt: & riuis humentes. ὑδρηλοὺς τόπους etiam Grammatici exponunt. Huinſmodi locis gaudet θηλυφόνον. contra Aconitum ſiccis & aſperis ſaxoſiſque. Hoc τῆνε λίην naſci Nicander in Aconæis cautibus, quia longinqua Nicandro illa loca, in quibus Aconitum gignebatur, in intimo Ponti receſſu. Ammianus: *ultra hac loca Acheruſius ſpecus eſt, quod accola μυχόπυργον appellant, & portus Acone.* ibi Aconitum optimæ notæ & frequens naſcebatur. At Thelyphonoo in vallibus Idæ Troicæ, quæ non ita longe diſtabat à patria Nicandri, qui Colophonius erat. In eadem prouincia, id eſt, Aſia minore Ida Troadis, & Colophon. Ideo de Acooito dixit τῆνε λίην illud naſci, in comparatione Thelyphoni, quod in vallibus Idæis proueniebat. Portentum igitur mendi eſt quod in vulgatis libris viſitur, Θηλείῃ ἀκόνιτον. Ex his conſtat grauiſſime lapſos Dioſcoridem & Plinium; qui ea malè intellecto Nicandro id aconitum veluti ſic propriè dictum proponunt, quod veteres ab aconito ſeparant, vtpote facie, genere ac loco natali, atque etiam nomine diuerſum. Nam illud θηλυφόνον ab effectu, & κάμμορον: at σκόρπιον à ſimilitudine dicebatur, quod radicem haberet incuruatam ſcorpionum modo. folia vera habet Cyclamini aut cucumeris, & locis humidis & vmbroſis naſci gaudet. Hoc vero ἀκόνιτον, quod & λυκοκτόνον & παρδαλιαγχὲς dictum & μυοκτόνον, foliis Cichoraceis vel platani ſimilibus, ſed longioribus & magis inciſis, radice cirrata, & nigra inſtar Cammari, cautes amans nudas & loca aſpera ſaxoſaque. Dioſcoridem multi ex Græcis ſequuti ſunt, non tamen omnes. Nam diſertè Aëtius παρδαλιαγχὲς Theophraſti aconitum appellatum teſtatur. Ἀκόνιτον, inquit, ἢ παρδαλιαγχὲς προσέοικε μὲν τῇ ἀγρίᾳ σέριδι, σηπτικῆς δέ ἐστι καὶ ἀναιρετικῆς δυνάμεως. Hoc aconitum Theophraſti eſt quod folia cichorio ſimilia gerit, nam ἀγρία σέρις eſt cichorium. præterea σηπτικῆς eſt δυνάμεως. Theophraſtus de aconito: διὸ καὶ τοῖς ἰατροῖς τὰ ἐπιπλάσματα συντιθέναι, σηπτικὸν δὲ χεῖρον. Certè Nicander etiam plane dicit ἀκόνιτον Heracleotienm παρδαλιαγχὲς cognominatum. Et profecto cùm λυκοκτόνον propriè dictum Dioſcorides affirmet, quod lupos necet admiatum carnibus, eodem prorſus modo & Pantheras & canes etiam interficere credendum eſt. Solis radicibus ad hoc vtebantur. Dioſcorides: ῥίζας, αἷς χρῶνται πρὸς τὴν τῶν λύκων θήρας, ἐντιθέντες κρέασιν ὠμοῖς· βρωθεῖσαι γὰρ ὑπὸ λύκων ἀναιροῦσιν αὐτούς. Pantheras eodem modo venabantur. Plinius: *Pantheras perfricata carne aconito, venenum id eſt, barbari venantur, occupat illico fauces earum angor: quare Pardalianches id venenum appellauere quidam.*

A Etiam in hominibus qui aconitum guſtauere fauces angore premuntur & conſtringuntur. Nicander:

> Τοῖο δ' ἤτοι χαλινὰ καὶ οὐρανόεσσαν ὑπερῴην
> Οὖλα τ' ἐπισφίγγει χολόεις πνιγμός.

Falluntur igitur qui παρδαλιαγχὲς & λυκοκτόνον quaſi diuerſas aconitorum ſpecies diſtinguunt, quod hæc peculiariter lupos ſicut illa pardos tollat. Vnum idemque genus & pardos, & lupos, & canes, & alias feras in Venatu viſceribus appoſitis inditum necat, & hoc verum eſt Aconituio, Græcis vetu-

B ſtiſſimis ſic propriè appellatum. *Lupariam* hodie vocitant. Θηλυφόνον vero & κάμμορον, quod pro Acooito ſolum ponit Plinius, & Dioſcorides pro primo aconiti genere, feras etiam & quadrupedes omne genus interimit, ſed alio modo ac præcipuè fœminas genitalibus earum inditum, idque intra eumdem diem, vt Theophraſtus teſtatur, & Plinius ex illo his verbis: *Thelyphonon omnem quadrupedem necat impoſita verendis radice.* At Dioſcorides eamdem prorſus facultatem ferarum necandi thelyphono

C ineſſe narrat, & aconito Lycoctono: κτείνει δὲ καὶ παρδάλεις, καὶ λύκους, καὶ πᾶν θηρίον κρέασιν ἐντιθέμενον, καὶ παραβαλλόμενον. Sic θηλυφόνον tam λυκοκτόνον dici poteſt quam aconitum. Sed vt dixi vtrumque confudit propter male intellecta & peruerſe interpuncta Nicandri verba. putauit nempe dicere Nicandrum Aconitum *Pardalianches* cognominatum, ac ſæpe etiam dictum θηλυφόνον & κάμμορον, atque in Aconæis cautibus naſci. Quid voluerit Nicander ſupra indicauimus, & ex verſione noſtra clare id patet:

D *Sæpe Phalacrais nemoroſæ in vallibus Idæ*
Thelyphonum inuenias, & Cammeron: aſt Aconarum.
Per tetricas cautes nigra longè aconita leguntur.

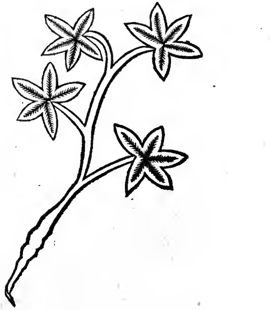
Hæc ſi conferas cum vulgari doctiſſimorum virorum interpretatione videbis quantum interſit. Non hodie atque heri verſus illi prauè accepti ſunt, quandoquidem Dioſcoridem & Plinium in errorem induxere. Non igitur plura genera aconiti, ſed vnum, quod *Aconitum* propriè dictum ab ἀκόναις, id eſt cautibus in quibus prouenit. Thelyphonum vtcunque pari effectu polleat, ad necandas feras, in ceteris nihil habet ſimi-

E le, ſed omnia diuerſa, folium, florem, radicem, colorem, natale ſolum. Quæ ſatis ſunt, vt ἑτεροφυεῖς plantæ illæ haberi debeant. Et ſanè ſic habitæ ſunt vetuſtiſſimis Græcis, vt ex Theophraſto & Nicandro clarum eſt. Plinius grauius errat quàm Dioſcorides, qui eam ſolam ſpeciem aconiti nomine donauit, & pro aconito deſcripſit, quam veteres hac appellatione ac genere nunquam comprehenderunt. Ita Inquitur lib. XXVII. cap. II. *Cum conſtet omnium venenorum ocyſſimum eſſe aconitum, & tactis quoque genitalibus fœmini ſexus animalium eodem die inferre mortem.* Hoc proprium θηλυφόνου non aconiti, vt ex Theo-

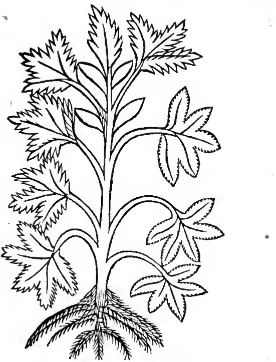
Eeee

phraſto conſtat. Sequitur : *Hoc fuit venenum quo interemptas dormientes à Calpurnio Beſtia vxores M. Cæcilius accuſator obiecit. Hinc illa atrox peroratio, eius in digito mortuas.* Hic locus in pauciſſimis verbis inter deprauatiſſimos qui apud Plinium extent, *mortua vxores Calpurnij in digito eius.* Hoc abſurdum. Et ſi nihil aliud, libri tamen etiam vitium tinniunt, qui omnes ſine vlla varietate legunt : *In digito mortuum.* Sic babent quoque Hiſpanienſes codices, vt ex variis Lectionibus Andreæ Stranij Valentini nuper obſeruabam, qui ipſe corrigi volebat, in digito mortem. Sed acumen illud Hiſpanum nimis bebes eſt. B Quæ ſequuntur protinus etiam corrupta ſunt & defectu aliquo laborant : *vnde atrox peroratio, eius in digito mortuum. fabula narrauere ſpumis Cerberi canis extrahente Hercule, ideoque apud Heracleam Ponticam vbi monſtratur is aditus, gigni.* Stranius ſupplendum putabat, *fabula narrauere natum.* Ego id quod deeſt non foris arceſſendum iudico, ſed in ipſis ſcriptæ lectionis veſtigiis inueniendum cenſeo. Et certè id habet, ſi rectè conſtituatur boc modo : *Inde atrox peroratio eius; En digitum! ertum fabula narrauere ſpumis Cerberi canis extrahen-*A*te Hercule.* Non potuit magis ex propinquo duci emendatio, nec verior. Notant Chifletianum exemplar habere, *in digitum.* Sic minima mutatione corruptiſſimus locus egregiè reſtitutus eſt. Multa autem atrocitatis Emphaſis in illis duabus vocibus, *En digitum!* Quod vno digitulo aconiti ſiue thelyphoni ſucco lito verenda vxorum ſuarum tangeret, & ſic interimeret Calpurnius. Vtriuſque porro aconiti figuram, ſiquidem Thelyphonum etiam aconitum eſt, apud Neotericos Herbarios videre eſt. Cluſius varias veri aconiti hoc eſt herbę luparię effigies exhibet lib. v. Hiſtoriæ Plantarum, ex B diuerſis vbi naſcitur petitas locis. Nos in gratiam herbariorum, prout pictæ ſunt ab antiquario in vetuſtiſſimo Dioſcoridis Græci libro, tam Thelyphoni, quam aconiti figuras heîc apponam, vt ex earum differentia ſimul etiam conſtare poſſit non eſſe congeneres plantas, & rectius ſenſiſſe veteres Græcos, qui alteri Thelyphoni vel Scorpij, alteri aconiti nomen impoſuerunt, non vtrumque eodem nomine ac genere complexi ſunt. Heſychius, θηλυφόνον, ἀκόνιτον. ex Dioſcoride:

Thelyphonum & Scorpion Theophraſti ſiue primum Aconitum genus Dioſcoridis.

Aconitum Theophraſti, ſiue alterum aconiti genus Dioſcoridis.

In Thelyphono ac prioris aconiti ſpecie, non ſatis ex vero & fide expreſſa ſunt Cyclamini vel cucumeris folia, quorum ſimilia habet illud aconiti genus. Sed nec ſequentis ſpeciei figura vſquequaque conuenit Vtramque exprimeodam coraui antiquitatis gratia. Vt vt ſit, diuerſi generis illæ duæ plantæ, quas tamen ſub vno eodemque genere ac nomine complexus eſt Dioſcorides contra vetuſtiorum & ipſius in primis Theophraſti ſententiam. Quod enim eadem facultate vtraque cenſeantur in necandis canibus & lupis, hoc non ſufficit vt in eumdem cenſum genoſque referri debeant. Alias etiam Apocynum de genere eſſet Aconitorũ, quia ſimiliter canibus, lupis, pantheris adpoſitum, ea animalia interimat. Vnde & κυνοκτόνον & παρδαλιαγχὲς quoque quidam cognominarunt. Vide Dioſcoridem.

Pag. 72. D. *Proximus inde Acheruſius ſpecus.*] Plinio ſimpliciter: *ſpecus Acheruſia.* Hic locus igitur ex Pomponio Mela ad verbum expreſſus: *Iuxta ſpecus eſt Acheruſia ad Manes, vt aiunt,* A *peruius, atque inde extractum Cerberum exiſtimant.* Solinus: *quem foraminis caeci profundo ad vſque inferna aiunt pertendere.* Ammiano *Acheruſium ſpecus.* Apollonio Ἀχερουσιὰς ἄκρα dicitur, hoc eſt promuntoriũ Acheruſium. de Mariandynis:

> Ἔνθα μὲν εἰς ἀΐδαο καταιβάτις ἐστὶ κέλευθος
> Ἀκτή τε προβλὴς Ἀχερουσιὰς ὑψόθι πόντου.

vbi Interpres Græcos: ἄκρα κατὰ τὴν Ἡράκλειαν, ἣν Ἀχερούσιαν καλοῦσιν οἱ ἐγχώριοι. Addit ex Euphorione & Herodoro inde extractum ab inferis cerberum, καὶ ἐμέσαι χολήν, ἐξ ἧς φῦναι τὸ καλούμενον ἀκόνιτον φάρμακον. Non igitur è ſpuma Cerberi natum aconitum, ſed ex felle quod B vomuit Cerberus. Hinc χολόεν ποτὸν Aconiti vocat Nicander. Aconitum illud omnes intelligunt, quod proprie ita vocatum eſt, cuius hiſtoriam ſupra explicauimus, non Thelyphonum aut Cammoron. Idem Enarrator vel alius ibidem: ἄκρα δὲ τὴν Ἡράκλειαν τὴν ἐν Μαριανδυνοῖς Ἀχερουσίς ἐστι καὶ στόμιον πηλῶδες. Lege: καὶ στόμιον ἀντρῶδες, vel σπηλαιῶδες. Nicander Ἀχερωΐδας ὄχθας iuxta Heracleam vocat, vbi Aconitum naſcitur. Quod de illo promuntorio capien-

dum eſt. Acheron quoque fluuius vt habetur duobus locis io Argonauricis apud eumdem Apollonium, cuius nemo ex receotioribus meminit excepto Ammiano: *vltra hac loca Acheruſium ſpecus eſt, quod accola μυχόπυον appellant, & portus Acona, fluuij diuerſi, Acheron, idemque Arcadius, & Iris, & Tembrius, & iuxta Parthenius omnes in mare ictu rapido decurrentes.* Arrianus in Bithyniacis Ἀχερουσίαν χερρόνησον ibi collocat, meminit & Strabo in eodem loco χερρονήσου ἀσίκου, οἰκεῖται δὲ τῆς Ηρακλείας ἥ τε χερρόνησος ἀσίκος καὶ ὁ Κάλλης. Plinius: *Specus Acheruſia, flumina Pedopyles, Callichorum, Sonautes, oppida Tium triginta octo millia paſſuum, fluuius Bilis.* Libri ſcribunt, *Padopilas.* noo memioi de eo aliquid legiſſe. Græcum eſſet Παιδοπύλος, aut Γαιδοπύλης. *Sonautes* Apollonio Σοωναύτης, qui olim Acheron dicebatur, teſte Apollonio:

> Τὸν μὲν ἐν ὀψιγόνοισι Σοωναύτην ὀνόμηναν
> Νισαῖοι Μεγαρῆες.

Hunc eumdem fluuium Arcadium poſterioribus temporibus oominatum indicat Ammiaous: *Acheron idemque Arcadius.* Sed Arcadius fluuius in Cappadocia Ptolemæo nominatur longe ab Acheronte: quare potius legendum in Ammiaoo: *Acheron, itemque Arcadius & Iris.* In eodem igitur loco *Acheron* amnis, *Acheruſium* promuntorium & *Acheruſius* ſpecus, & *Acheruſia* peninſula. *Oxinen* fluuiũ etiam in illis locis recẽſent Arrianus & Marciauus Heleota inter Heracleam & Tium. Idem Marcianus ab Heraelea & Tium ſtadia numerat cum trecentis ſeptuaginta: οἱ πάντες ἀπὸ Ηρακλείας εἰς Τίον καὶ Ποταμὸν Βιλλαῖον στάδια το. Plinius triginta octo millia paſſuum computat iu eo interuallo, hoc eſt ſtadia trecenta quatuor. & fortaſſeao ad banc formam corrigeodus Marcianus στάδια τδ΄. *Billis* fluuius prope Tium in ſcriptis Plinianis vocatur. Græci omnes βιλλαῖον appellant aut βιλλαῖον. forte Plinius legit βίλλιος pro βίλλαιος vt plerumque λ & Λ in Græcis codicibus inuicẽ mutantur. Multis locis apud Strabonem Τήϊον legitur pro Τίειον. Ita enim vocauit quod aliis Τίος lib. XII. πόλιν ἔχοντες τὸ Τήϊον. Lege, τὸ Τίειον. & pagina ſequeote: τὸ δὲ Τήϊον ἤδη πολίχνιον οὐδὲν ἔχον μνήμης ἄξιον. Scribendum & heic: τὸ δὲ Τίειον. & ita aliis locis. Scylax ſimiliter in buius oppidi oomine corruptus: καὶ Παρθένιος ποταμός, Τίειον πόλις ἑλληνίς, καὶ λιμὴν ψύλλα, καὶ ποταμὸς Καλλίχορος. vulgo editur, παρθένιος & Τίβιον. Sic Κίειον quæ aliis Κίος. pro quo perperam Κύρον in Hiſtorico Memnonis apud Photium ſcribitur. Continuãda porro apud Plinium verba ſuot, quæ perperam capitibus diuiſis ſecantur: *Fluuius Billis, vltra quem gens Paphlagonia.* Nam fluuius Billæus diſterminat Paphlagoniam à Bithynia. Marcianus Heracleota de Billæo: οὗτος ὁ ποταμὸς ὁρίζει Βιθυνίαν· τὸ δὲ ἐχόμενα Παφλαγονίας ἐστί. τινὲς δὲ τὸν Παρθένιον ποταμὸν ὅριον Βιθυνῶν, καὶ Παφλαγόνων εἶναι βούλονται. Quæ ſatis oſtendunt oullam in libris Plinij dioiſiooem capitum ab auctore ipſo fuiſſe inſtitutam. Quidam vt capitis ſectioni ſua cooſter auctoritas, ita legunt: *Vltra fluuium Billim gens eſt Paphlagonia.* Sed

A nulli librorum quos vidimus ſic habent, & ſtrenuè illi nugantur.

Pag. 72. E. *Paphlagoniam limes à tergo Galaticus amplectitur.*] Incluſam à tergo Galatia Paphlagoniam ſcribit Plinius.

Conſurgit Cytoro monte porrecto in ſpatium trium & ſexaginta milium.] Mira profecto res, vt Cytorus mons porrigatur in ſpatium trium & ſexaginta milium. Longiſſimũ hunc montem fuiſſe oportet, & mirabiliter extenſum. Non ita de eo veteres prodiderunt. Nec ea profecto Plinij mens eſt, quem noſter κατὰ πόδα

B ſequitur & tranſcribit. Ille quippe ſcribit montem Cytorum abeſſe à Tio ſexagintã ac tribus milibus: *Mõs Cytorus a Tio* LXIII. M. P. Sic enim ibi libri leguor, nun LXIIII. Io libris Plinianis Solini tempore fortaſſe ſcriptum mendoſe fuit, *mons Cytorus atio* LXIII. vnde ipſe facieodum iodieauit, *mons Cytorus ſpatio ſexaginta trium milium.* Inſignis hallucinatio, ſed in Solioo, quia ſolens talia peccat, iam non miranda.

Inſignis loco Heneto, à quo, vt Cornelius Nepos perhibet, Paphlagones in Italiam tranſuecti, mox Veneti nominati.] Solino *locus*, eſt κώμη vel οἰκονομία, pa-

C gus & vicus vel oppidulum. Sic ſupra: *Libyſſa, locus Nicomedia proximus. & Pythonis come, locus in Aſia, ἡ κώμη.* Et heic ſiocerum incruſtat Solinus more ſuo. Nõ enim Heneto loco vel oppido inſignem eſſe Paphlagoniam dixit Pliοius aut Nepos, ſed populis *Henetis*. Plinius: *oppidum Maſtya Mileſiorum & Cromna: quo loco Henetos adjcit Nepos Cornelius, à quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi poſtulat.* Libri omoes Pliniani eo loco ſcribuut: *credere putat*, pro *credi poſtulat*. omnioo ſcribẽdum: *credi eare putat*. eare putat credi Venetos Italiæ ex Henetis Paphlagonia ortus, quod idem oomen habeaot ac ſint eorum cognomines. Nam Ενετοὶ

D *Veneti*. vt οἶνος *vinum*, & ſimilia. Idem itaque oomen, eare ereditum putabat Nepos hos ab illis ortos. Nihil verius. De populis igitur Ενετοῖς intelligebat Nepos, non de vico *Heneto*. eos in Paphlagunia vel prope Paplagoniam incoluiſſe volebant veteres. Horum meminit Homerus:

> Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ
> Ἐξ Ἐνετῶν ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων.

Quia nullum Enetorum veſtigium in Paphlagouia ſequeutibus æuis extitit, ideo quæſiuere Grammatici ac Geogtapbi, quinam illi eſſeot Ενετοὶ Homerici. οὐ γὰρ δείκνυσθαί φασι νῦν, ioquit Strabo, Ενετοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ. Zenedotus

E ſcribebat apud Poëtam ἐξ Ενετῆς vt de Amiſo intelligeretur, quæ olim Ενετὴ vocabatur. Alij vicum hoe nomine in Paphlagonia oſtendi aiebaot, decem ſcbœois ab Amaſtri diſſitum. Idem Strabo: οἱ δὲ κώμην ἐν τῷ αἰγιαλῷ φασὶ δείκνυσθαι δέκα σχοίνους ἀπὸ Ἀμάστρεως διέχουσαν. Hic vicus vocabatur Ενετή. Stephanus oppidum facit: ἔστι καὶ πόλις Ενετὸς, ἀφ' ἧς ἦν ὁ Μύρμηξ ὁ διαλεκτικὸς φιλόσοφος, ὡς Διογένης ἐν δευτέρῳ Φιλοσόφου ἱστορίας. Myrmecis illius nulla quod ſciam mentio inuenitur io iis libris Diogenis qui hodie extant, Sed magnus defectus

in illa Hiſtotia Philoſophica Laërtij iniuria temporum accidit, vt ex Indice vetuſtiſſimi codicis obſeruatum mihi olim, qui longe plures Philoſophorum vitas habemus. In eo Laterculo memini legere. & *Κορνοῦτον*, & *Πολέμωνα*, & *Αρειον*, & alios quamplurimos, vt alibi dicam, in his & *Μύρμηξ* Philoſophus *Διαλεκτικὸς*, qui fuit ex oppido Eneto Paphlagoniæ oriundus. Quum igitur de illo Eneto vico vel oppido legiſſet Solinus, ſtatim illud pro Enetis populis ſubſtituit furti celandi gratia. Atqui non nimium celebris ille vicus in Paphlagonia, vt eo inſignis hæc dici poſſit. Præterea non ex illo vico tranſuectos Venetos Italiæ certum eſt, ſed ex populis Enetis, qui poſt Troiam captam, quum diu decertaſſent, tandem in Italiam deuenerunt, & Venetiam regioni ac populis nomen dederunt. In confeſſo apud omnes eſſe tradit Strabo, *Ενετοὺς* nobiliſſimam ac præcipuam Paphlagoniæ fuiſſe gentem. Eum vide lib. XII.

Pag. 72. E. *Plurimas in ea regiones Mileſij condiderunt*] Vt Sinopen, Amiſum, Cromnam, & alias. Plinius: *oppidum Maſtya Mileſiorum, deinde Cromna.* in illis locis *Maſtiam* oppidum nullum inuenio. In Tabula Peutingeri *Amaſia* locatur vicina Cromnæ, hoc modo: *Amaſia.* XI. *Cromne* VII. *Cythero* VIII. Sed *Amaſia* illa mutari debet in *Amaſtris*, & totus locus ſic legi: *Amaſtris* XI. *Cromne* VII. *Cytoro.* ſic has vrbes omnes auctores iungunt. Marcianus *ἀπὸ Ἀμάστριος εἰς Κρώμναν χωρίον στάδια ρι'. ἀπὸ Κρώμνης εἰς Κύτωρον στάδια ϛ'.* Lege G hoc eſt *ἑξήκοντα.* Tot ſtadia ponit Cromna ad Cytorum Arrianus. Ab Amaſtri autem ad Cromnen centum viginti. An igitur legendum apud Plinium: *Amaſtris, deinde Cromna?* Ptolemæus: *Ἄμαστρις, Κρώμνα, Κύτωρον.* Sed Amaſtris eodem capite ſtatim meminit Plinius idem: *Seſamon oppidum quod nunc Amaſtris.* Amaſtrim ciuitatem ex quatuor pagis compoſitam fuiſſe tradit Strabo ab Amaſtride Dionyſij Tyranni Heracleæ vxore Darij ſorore quem deuicit Alexander, ex Seſamo, Cromna, Cytoro & Tio. Ibidem dicit Seſamon arcem Amaſtris fuiſſe. Scylaci: *Σήσαμος πόλις Ἑλληνὶς* à Mileſiis vt pote condita. Sic etiam Amaſtris Mileſiorum dici poſſet. Sanè de Maſtya nihil legi. Mela Seſamum nominat pro Amaſtri: *vrbeſque Seſamus & Cromna, & à Cytoro Phryxi filio poſita Cytoros.* Plinium vereor vt hic ceſpitarit.

Eupatoriam Mithridates, quo ſubacto à Pompeio Pompeiopolis eſt dicta.] Ita repoſuimus. Vulgo erat: *qua ſubacta à Pompeio.* Plinius: *Amiſo iunctum fuit oppidum Eupatoria à Mithridate conditum. Victo eo vtrumque Pompeiopolis appellatum eſt.* Ergo Amiſos & Eupatoria iunctæ vrbes, quæ in Pompeiopolis nomen tranſiere, Mithridate à Pompeio ſubacto. Certè Mithridatem Eupatoriam adiunxiſſe Amiſo auctor eſt Appianus: *Ἀθηνοκλῆς τε· καὶ Εὐπατορίας ἣν πρὸς τῇ Ἀμισῷ προσῳκοδόμησεν ὁ Μιθριδάτης Εὐπατορίαν τε ὠνόμαζεν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ βασίλεια ἡγεῖτο, ἐπολιόρκει.* Quod dicitur Amiſo Eupato-

A riam adiunxiſſe Mithridates, Amiſum ampliaſſe intelligendus eſt, & partem eam quam addidit, à ſe nominaſſe. Ita nouam vrbem veteri vrbi adtexuiſſe veluti cenſendus eſt, vt ſic interpretemur auctor eſt Strabo lib. XII. de Amiſo loquens in hæc verba: *ὁ δὲ Εὐπάτωρ ἐκόσμησεν ἱεροῖς καὶ προσέκτισε μέρος.* partem illam quam adſtruxit antiquis Amiſi mœnibus, *Eupatoriam* de ſuo nomine dixit. vtrumque igitur oppidum tam nouum quam vetus Mithridate victo *Pompeiopolim* appellatum eſſe vult Plinius. Sed nec Strabo nec Appianus, nec quiſquam alius veterum hoc dixere. Id

B falſum præterea eſſe non alio argumento melius conuinci poteſt, quam quod Amiſus vſque ad extrema Imperij tempora nomen ſuum conſeruauit. Ammianus, vt alios teſtes infinitos omittam: *poſt Bithyniæ partem, Prouinciæ Pontus & Paphlagonia protenduntur, in quibus Heraclea & Sinope, & Polemonion & Amiſos amplæ ſunt ciuitates.* Hodie, niſi fallor, etiam *Amid* dicitur. Ptolemæus *Ἀμισὸν* & *Πομπηιόπολιν* in eadem prouincia recenſet ac diuerſas facit, & ſatis magno interuallo inuicem diſſitas. Quid Plinium fefellerit, ſcio, vel illos vnde ſumpſit. Aliam *Eupatoriam* condiderat Eu-

C pator ad confluentes Lyci & Iris. eam imperfectam ab illo relictam Pompeius agro & ciuibus additis *Magnopolim* nominauit. Auctor Strabo. Idem porrò nomen *Μαγνόπολις* & *Πομπηιόπολις.* vtrunque certè ab eodem. Hinc Plinius ad Eupatoriam eam quæ adiuncta erat Amiſo id nominis tranſtulit, quod datum fuit alteri Eupatoriæ, ad confluentes Iris & Lyci ſitæ. Et procliuior in hoc lapſus ea re videtur fuiſſe, quod Eupatoria iſta quæ *Magnopolis* vocata eſt, haud longè ab Amiſo. Nam Themiſcyra campus Amiſenæ regionis ſexaginta tantum ſtadiis ab vrbe diſtans. Eum campum ingreditur ſtatim Iris, poſtquam

D cum Lyco ſeſe iunxit. Ad ipſam *συμβολὴν* vtriuſque amnis poſita *Eupatoria* ſiue *Magnopolis.* Strabo: *ἐνταῦθα δὲ συμβάλλει ὁ Λύκος αὐτῷ τὰς ἀρχὰς ἐξ Ἀρμενίας ἔχων γίνεται, καὶ αὐτὸς Ἶρις, εἶθ' ἡ Θεμίσκυρα ὑποδέχεται τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ Ποντικὸν πέλαγος.* Idem difertè teſtatur *Eupatoriam* poſitam eſſe ad Iris & Lyci confluentes: *συμβάλλουσι δὲ ἀμφότεροι κατὰ μέσον πο τὸν αὐλῶνα. ἐπὶ τῇ συμβολῇ δ' ἵδρυται πόλις, ἣν ὁ μὲν πρῶτος ὑποβαλόμενος Εὐπατορίαν ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσε, Πομπήιος δ' ἡμιτελῆ καταλαβὼν προσθεὶς χώραν καὶ οἰκήτορας Μαγνόπολιν προσεῖπεν.* Idoneus harum rerum auctor credendus Strabo, quia *Ἀμασεὺς* fuit; Iris

E autem Amaſeæ mœnia lambebat, vt ipſe teſtatur. De rebus itaque ſibi cognitiſſimis loquitur. At Eupatoria, de qua loquitur Plinius, quæ iuncta Amiſo fuit, pars erat Amiſi, nec vnquã *Pompeiopolis* aut *Magnopolis* dicta eſt. Põpeiopolis porrò Ptolemæi, quã in Paphlagonia recenſet, æquè Magnopoli Strabonis diuerſa eſt, nec eadẽ cũ Amiſo. Tabula Peutingeri *Põpeiopolim* quoq; habet in Paphlagonia. Plinius *Magnopolim* in Cappadocia ponit, quæ eſt Magnopolis Strabonis, prius Eupatoria dicta. *Caſtabala, Magnopolim, Zelã.* Haud lõgè à *Zela*

Strabo *μεγαλοπολῖτιν* & *Ζηλῖτιν* regiones iunctim memorat, & per *μεγαλοπολῖτιν* regionem iorelligit, quæ Magnopoli attributa eſt à Pompeio. Haud ſcio an *Σεβάστεια* vocata ſit poſtea hæc Magnopolis. Ptolemæus ſanè Sebaſtian haud longe inde recenſet, nec Magnopolis meminit. Tabula Peutingeri Pompeiopolim viginti ſeptem millibus à Sioope diſtare facit. *Pompeiopolis* XXVII. *Sinope.* at Amiſos ſecundum Strabonem nongentis ſtadiis à Sinope diſſita erat, hoc eſt centum & duodecim millibus paſſuom. Plinius: *Amiſum liberam à Sinope* CXX. M. P. octo ferè milibus plus habet quam Plinius. Non igitur eadem Amiſus & Pompeiopolis. Præterea Amiſus ad mare: Pompeiopolis, intus. Arrianus in Periplo Ponti: *Ἀμισὸς πόλις Ἑλληνὶς Ἀθηναίων ἄποικος, ἐπὶ θαλάττῃ οἰκεῖται.* Athenienſium Coloniam dicit. Ideo *Πειραιεὺς* olim dicta eſt. Strabo.

Pag. 73. A. *Cappadocia gentium vniuerſarum quæ Pontum accolunt, præcipuè introrſus recedit.*] Hæc è Plinio lib VI. cap. VIII. in quibus à Plinio diſcedit, notabimus. *Dextero plurimis Aſiæ populis circumfuſa.* Plinius: *dextero vero omnes in Aſia dictas gentes, plurimis ſuperfuſa populis.* Dicit ille Cappadociam læuo latere Armeniam maiorem minoremque & Commagenem tranſire, læuo omnes Aſiæ minoris gentes, & plurimis populis ſuperfuſam eſſe, id eſt plurimis populis habitari qui eam ſuperfundunt. gentem Cappadocum ibidem vocat, quæ multos habeat populos. Nam gens in populos diuiditur multos. Sic in Galatia tres erant gentes, populi vero ſecundum Plinium centum nonaginta quinque. quot ciuitates in vnaquaque gente, tot populi. Hunc locum Plinij non intellexit Solinus.

Vadit ſuper tractum Syriæ Antiochiæ, parte regionis alterius in Scythiam pertendens.] Aot heîc immane errauit Solinus, aut eius librarij in culpa. Verba Plinij quæ exprimere voluit, ſic habent: *Vadit ſuper Antiochiæ tractum & vſque ad Cyrrheſticam eius regionem parte ſua, quæ vocatur Cataonia, contendit.* Vt idem quod Plinius diceret, ſcribendum illi fuit, *vadit ſuper tractum Syriæ Antiochiæ parte regionis Cataoniæ in Cyrrheſticam pertendens.* an ita putabimus ſcripſiſſe? aliter omnes eius habent libri. Nec credendum heîc peccatum à librariis tanta ſcripturæ diuerſitate ac differentia. Quid tamen velit Solinus, neſcio. Nam Cappadociam vſque in Scythiam pertendere nemo, vt opinor, dixit. Huius tamen Solinianæ ſententiæ veſtigia impreſſa legere licet capite de Euphrate ſupra, vbi ſcripſit Euphratem ex Armenia maiore fundi, ortum ſub radicibus montis, quem accolæ Capotem nominant, Scythis proximum. Armenia maior Paryedris montibus auſpicatur. eam à Cappadocia Euphrates amnis diuidit. Sic Cappadocia vſque ad Scythiam ea parte pertendit, quæ Moſchicos & Paryedros montes attingit. Scythiam tamen Cappadociæ vicinam nemo auctor ſcripſit. Sed hæc Solini ſententia eſt. Vadit ſuper tractum Antiochiæ Syriæ: parte alterius regionis, id eſt, eius regionis, quæ ad ſeptentrionem huic oppoſita eſt, ad Scythiam pertendit. Verbis Plinianis longe aliam quàm Plinius efficit Geographiam. Hic enim tradit Cappadociam ſuper tractum Antiochiæ Syriæ vadere & vſque ad Cyrrheſticam eius partem contendere. Marcianus Capella qui è Solino pleraque omnia ſumpſit, quæ de Geographia ſcripſit, ita habet: *præterit Lycaoniam, Piſidiam, Ciliciam ſuper tractum Syriæ means, Antiochiæ partem in Scythiam pertendens.* Quæ prodigialiter corrupta ſunt. Scribe: *præterit Lycaoniam, Piſidiam, Ciliciam, ſuper tractum Syriæ means Antiochiæ, parte in Scythiam pertendens.* Liber optimus quem vidi heic ſcriptum præferebat: *in Siſtiam pertendens.* Quod ſi ſcriberetur, *in Cyrreſtiam pertendens*, idem ſenſus efficeretur qui verbis Plinij continetur, *ἡ Κυρρηστία* pro *Κυρρηστική.* Ptolemæo *Κυρριστική*, ſed legendum *Κυρρηστική.* Nam à *Κύρρος* oppido Syriæ *ἐθνικὸν Κυρρήστης.* Sed *Scythia* vera lectio apud Marcianum, quia Solinum ſequitur. *τὴν Κολχίδα* ille pro Scythia accepit, qua ad orientem ſimul & Armenia maiore Cappadocia terminatur. Strabo lib. XII. *Καππάδοκας ἀφορίζομεν, πρὸς νότον μὲν τῷ Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἕω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ, καὶ τῇ Κολχίδι.* Hoc eſt quod heic expreſſit Solinus, quum dixit Cappadociam ſuper tractum Antiochiæ Syriæ vadere, ad meridiem ſcilicet, & parte alterius regionis, nempe ad Septentrionem, vſque in *Scythiam* pertendere. Poëtæ quidem *Scythiæ* nomine etiam Colchos & Albanos & Iberos comprehendunt, ſed non ita Geographi.

Super tractum Syriæ Antiochiæ.] Plinius tantum dixerat, *ſuper tractum Antiochiæ.* Sed prouinciam eo nomine non vrbem deſignaſſe oſtendit id quod ſequitur, *& vſque ad Cyrreſticam eius regionem.* Ergo Cyrrheſtica regio erat illius Antiochiæ. Mela: *In eo prima eſt reliqua pars Syriæ, cui Antiochia cognomen additur.* Plinius ipſe lib. V. cap. XX. *promunterium in quo Laodicea libera, Dioſpolis, Heraclea, Charadrus, Poſidion: Deinde promunterium Syriæ Antiochiæ: intus ipſa Antiochia libera Epidaphnes cognominata.* perperam hæc diuulſa ſunt, & capitibus ſectis diducta: præterea *Antiochena*, habent editi, vbi rectè in antiquis eſt, *Antiochia.* *Antiochia* pro Antiochica vel *Antiochena*, vt in aliis. Sic *Καισάρεια Καππαδοκία*, pro *Καππαδοκική*, *Σελεύκεια Πιερία* pro Pierica. *Antiochia Piſidia* pro Piſidica in Tabula Peutingeri. Gemma Conſtantij quam penes Freherum *τὸν μακαρίτην* olim vidi, in qua ipſe Conſtantius ſcalptus erat Aprum *ξιφίας* venabulo excipiens ſcriptum habebat infra, ΚΑΙCΑΡΕΙΑ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ.

Quæ Armenia, vnde Pariedri montes ſunt, auſpicatur.] Scripti ferè omnes Solini, *Pan-*

ebydros aut *Panhydros* hos montes nominant. Mareiani, *Panedros*, apud Plinium hoc loco *Parsedri* vocantur: *Armenia maior à Parsedris montibus incipiens.* Idem lib. v. cap. xxvii. Inter Tauri moutis nomina *Pharphariades* legitur in vulgatis, vbi ſcripti habeut, *Paryades* aut *Paryadis*. Rectum eſt *Paryadres*. ita enim Straboni & Græeis ὁ Παρυάδρης. in Tabula Peutingeri *Paruerdes* dieitur pro *Paruedres*. Plioio *Paryedræ* mootes, οἱ Παρυάδραι, oon *Paryadri* diceudi.

Pag. 73. B. *Mazacham ſub Argæo ſitam.*] Scripti: *Mazzagam*. verum eſt *Mazacam*. Græeè tameu τὰ Μάζακα. Stepbauus: Μάζακα πόλις Καππαδοκίας, ἡ νῦν Καισάρεια. Idem alio loeo: Καισάρεια, μητρόπολις τῆς Καππαδοκίας, ἡ πρὶν Εὐσέβεια, καὶ Μάζακα. perperam legitur Μάζα. Nomen ptiſtinum ſemper retinuit. Ptolemæo Μάζακα, ἡ καὶ Καισάρεια. in Tabula Peutiugeri, *Mazaca Caſarea*. dicta etiam eſt Καισάρεια Καππαδοκία, ad diſtiuctionem aliarum vrbium quæ hoe nomen tuletunt, vt Αντιοχία Πισιδίας, Αντιοχία Συρίας, Σελεύκεια Πιερίας, & ſimilia.

Cappadoees matrem vrbium nominant.] Melius in optimis libris: *matrem vrbium numerant*, id eſt, habent pro metropoli. In altera editione ſcripſerat Solinus: *matrem habent vrbium.* μητρόπολις, mater vrbium. Marcianus: *matrem ducunt vrbium.* Sie lego, non *dicunt*.

Qui Argæus niualibus iugis arduus.] Et inde dictus Αργαῖος, id eſt, albus. Strabo de Mazaca: κεῖται δὲ ὑπὸ τῷ Αργαίῳ ὄρει πάντων ὑψηλοτάτῳ, καὶ ἀνέκλειπτον χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχοντι. Inde vt videtur & Αργαῖος mons in Creta vbi Iouem educatum fuiſſe elam Saturuo Heſiodus fabulatur:

Αργαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.

Sanè & λευκὰ ὄρη in Creta fuiſſe eertam eſt, ex eo dicta, quod nunquam defieerentur niuibus ſumma eorom iuga. An igitur Αργαῖος mons olim in Creta qui poſtea albi montes? Sed ὄρη λευκὰ ad oeeidentem Cretæ ponit Ptolemæus, mons Αργαῖος ad orientem inſulæ. nam ad Lyctum oppidum mons ille. Non igitur ijdem montes. Sed verius eſt legeodum eſſe apud Heſiodum:

Αἰγαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.

à capris mons ille Αἰγαῖος dictus, qui πεπυκασμένος & ὑλήεις, quod multam ſiluam eapris edulem haberet. Nam & αἰγίβοτα ὄρη Græcis poëtis dicuntur vel Αἰγαῖον ὄρος à eapra illa oomioatum, quæ Iouem ſuo lacte in eo monte aluit. Interpres Theonis Αἰγαίῳ ἐν ὄρει non Αργαίῳ legit, atque ita etiam lectum quibuſdam oſteodit in illo verſu Atati:

Δίκτῳ ἐν εὐώδει, ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο.

Quidam ibi legebant Αἰγαίοιο. Seholiaſtes manuſeriptus: τινὲς γράφουσι σχεδὸν Αἰγαίοιο, παρ' Ησιόδου λαβόντες, φάσκοντες τραφῆναι τὸν Δία ἐν αὐτῷ ἀπὸ τὸ λέγειν τοῦ Ησιόδου, Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Veteres tamen volgatam lectiouem io Arato agnoverunt. Strabo: καὶ γὰρ Δίκτη πλησίον οὐχ᾽ ὡς ὁ Ἄρατος, ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο. Aratum reprehen-

A dit qood Dicten ptope Idam mootem colloeet, quum mille ſtadiorum ſpatio diſtet ab Ida Dicte. Quippe Dicte in orientali latere inſulæ. promuntorium *Dictynnæum* aliud, ἐπὶ δυσμὰς φέρον, vt ait Dieæarchus. Ptolemæo Δίκτυμον dicitur pro Δικτυναῖον, quod eorruptum ab recentioribus Græeis opinor, qui hodie ſic voeant, vt Tabulæ hodiernæ teſtautur. In medio vtriuſque Ida mons ad ſeptenttionale ioſulæ latus. Arato Δίκτης pro Δίκτη ſollemni poëtis Enallage, vt ὁμόκλη & ὅμοκλος. Nihil igitur mutaudum.

B vt Αργαῖος mons niuibus candieans, ſie Αργινοῦσσαι promuntorium ab eadem eauſa in Troade.

Ne æſtiuo quidem torrente pruinis earet.] Notabis heie *æſtiuum* abſolutè diei pro æſtate, quum ſubintelligatur tempus. Sie *vernum* pro vere apod Tertullianum, & *hibernum* pro hieme. Inde noſtrum. Sie *diurnum* pro die dixit infima Latinitas, & *diurnale* menſuram agri quæ vno die poſſet arari. Idem igitur eſt ac ſi dixiſſet, *ne æſtate anni quidem torrente*. Martianus pro eo poſuit, quum hunc loeum tranſeriberet, *qui niues verticis albi-*

C *cantis ne æſtiuis quidem ſolibus ſuperfundit.* Idem poſtea *vernum* pro vere dixit: *quamuis verno etiam ſerpentibus occludantur.* Apud Solinum, *verno die.*

Quemque indigena populi.] In altera Editione, *quemque indidem populi*. οἱ ἐντόπιοι. Sie alibi, *inde reges, illinc homines.*

Terra illa ante alios altrix equorum.] Quod equi iu Cappadoeia optimi gignerentur, inde oceaſionem ſumpſit, naturam & ingeuium equorum hoc loeo perſequendi, quaſi non aliæ terræ præſtantiſſimos equos

D tulerint. vt alias omittam de Theſſalia. Æthieus ſophiſta: *Terra fructifera alendorum equorum reliquorumque animantium. nam ibi emmentiores ſunt & velociores quam in alijs prouinciarum terris, quorum vſus domandorum ibi cœptum adfirmant incolæ.* poterat itaque & in Theſſalia deſeribenda equorum hiſtoriam adnectere.

Quorum in loco hoc ingenium reor perſequendum.] Ita altera habuit editio. altera: *quorum hoc in loco ingenium perſequemur.*

Siue ab inſigni quod taurinum caput armo inuſtum ferebat.] Pliuius: *Bucephalon eum vocarunt, ſiue ab aſpectu toruo, ſiue ab inſigni eapitis tauri-*

E *ni armo impreſſi.* Tralatitium apud veteres vt hodie ſigna equis inurere. Anacreon.

ἐν ἰσχίοις μὲν ἵπποι
πυρὸς χάραγμ᾽ ἔχουσι.

Græei duas præeipuè litteras imprimebaut equis Sigma & Coppa, vude κοππατίαι & Σαμφόραι equi dicti. Heſychios: Σαμφόρας, Σαμφόραι ἵπποι λέγονται, οἷς ἐπικεχάρακται τὸ Σ στοιχεῖον, πάλαι γὰρ Σὰν ἔλεγον. & rectè ille quidem. nam veteres Σὰν vel σῖμ pro ſigma dixere. vnde Σαμφόραι equi qoi Σὰν armo inuſtum ferebant. Hæe eo dieo quia eeteri Græci interpretes heîc turbant, & perperam tam σαμφόρας iſtos quam κοππατίας exponunt. Nec

vir ætatis huius doctiſſimus in his explicandis mihi ſatisfecit. Locus ex Scholiaſte Ariſtophanis, quem ille fruſtra conſtituere conatus eſt, ſic legendos: Κοππατίας ἵππους ἐκάλουν, οἷς ἐνεκεχάρακτο τὸ Ϙ σημεῖον, ὡς Σαμφόρας τοὺς ἐγκεχαραγμένους τὸ C. τὸ γὰρ C καὶ τὸ Π χαρασσόμενον Σὰν ἔλεγον. αἱ δὲ χαράξεις αὗται καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζονται ἐπὶ τῶν ἵππων. συντιθεμένου γὰρ τοῦ Π καὶ C τὸ σχῆμα τοῦ ϡ ἀριθμοῦ δύναται ποιῆσαι, οὗ προηγεῖται τὸ Ϙ καὶ παρὰ γραμματικοῖς οὕτω διδάσκεται, καὶ καλεῖται κόππα ἐννενήκοντα. Illuſtriſſimus locus. aperte ille Grammaticus, τὸ Σὰν Græcorum pro illo epiſemo accepit, quod in numeris ſignificat dcccc. Atqui Græcis Æolicis, τὸ Σὰν erat tantum ſigma. Dicit igitur illud Σὰν compoſitum eſſe ex ſigma & Πῖ. quod verum eſt de illo epiſemo. Nam Sigma inuerſum cum Πῖ littera eam notam numeri concinnant. Hinc Σαμφόρας dictos interpretatur. οὗ προηγεῖται τὸ Ϙ καὶ παρὰ γραμματικοῖς οὕτω διδάσκεται, καὶ καλεῖται Κόππα. Ex his conſtat legendum τὸ Ϙ pro eo quod eſt in editis, τὸ κ'. In Alphabetis Græcorum poſt Πῖ ſequebatur ea nota Ϙ quæ *Coppa* vocabatur, & nongenta ſignificabat. Heſychius: Κοππατίας ἵππους καλουμένους, ἐπισεσημασμένον ἔχων σημεῖον τὸ Κόππα, ὅ ἐστιν ἀπεστραμμένον Ρῶ καὶ Σ. Illud τὸ Σ vitioſum eſt. videtur quippe confundere notam numeri dcccc cum coppa quæ nota eſt numeri xc. Nam character numeri dcccc. ſigma erat inuerſum rectius idem Heſychius alio loco: Κάππα, τινὲς δὲ τὸ ἐλάχιστον ἐν ἔθει· καὶ γὰρ παρὰ Καλλιμάχῳ χαράσσεται Κόππα τὸ ἀπεστραμμένον Ρῶ, ὡς ὁ μουσικογράφος. Hæc inſignia ſunt. Callimachus κόππα poſuerat de re nihili, & nos ponimus τὸ O quæ numeri nota eſt. Quidam κάππα litteram eodem ſenſu exponebant, quos reprehendit Heſychius, nam τὸ κόππα ſcribitur apud Callimachum non κάππα. Dicit igitur, τὸ κόππα eſſe Ρῶ inuerſum. Hoc modo apud vetuſtiſſimos Græcos pingebatur Ϙ quæ forma eſt Latini q. recentiores Græci paulo aliter eam pinxerunt non clauſam ad hunc nempe modum Ϙ. Et ſanè ex Coppa Græcorum & formam & nomen litteræ ſuæ q Latini ſumpſerunt, eumdemque ordinem in alphabeto eorum obtinuit, quod apud Græcos coppa. Nam poſt Πῖ ſtatim ponebatur, vt ex Ariſtophanis ſcholiaſte conſtat verbis illis quæ ſuprà emendauimus, vbi τοῦ σημείου ϡ προηγεῖσθαι τὸ κόππα ſcribit. Male igitur in Græcorum Alphabeto veteri vir magnus τὸ κόππα poſtponit τῷ ϡ. Victorinus: *Sed ne G quidem. nec q Latinus ſermo introduxit: ex quibus & q fuiſſe apud Græcos, & quaſi deſierit fungi vice litteræ cognoſcere poteſtis, ſi Pontificum libros legeritis. Nunc enim apud Græcos iuxta* Πῖ *eſt poſita.* τὸ κόππα apud Græcos olim vice litteræ functum eſſe inter Grammaticos conuenit. Scaurus de orthographia: q *littera æquè retenta eſt propter notas, quod per ſe poſita ſignificaret quæſtorem, & quia cum illa V littera conſpirat, quoties conſonantis loco ponitur, id eſt pro Vau littera, vt quis & qualis: vnde & Græci*

A *κόππα quod pro hac ponebant, omiſerunt, poſtquam vſu quoque quo auxilio eius litteræ non indigebant, ſuperuacuum viſum eſt.* Malè ſcriptum eſt κάππα. Ergo κόππα vicem litteræ olim apud Græcos fungebatur. poſtea ab vſu veluti ſuperuacuum reiectum eſt. Hinc τὸ κόππα ἀντὶ τοῦ ἐλαχίστου, pro re nullius momenti vſurpauit Callimachus. Vt ex κάππα Græco fecerunt ſuum K. quod pronunciabant Ka, veluti dimidiatum κάππα, ſic ex κόππα quod erat conuerſum Ρῶ quodque hoc modo pingebatur q, Latini veteres figuram q mutuati ſunt, & extulerunt veluti dimidiatum
B κόππα qu. Etenim illud Q quod eſt veluti circulus caudatus, non fuit in vſu apud antiquiſſimos Latinos, ſed *q* ſcribebant quod eſt ἀπεστραμμένον Ρῶ & κόππα Græcorum. Velius Longus tradit, ſi antiqua huius litteræ figura ſpectetur, eam oſtendere C eſſe & V pariter litteras in ſe confuſas. Ergo ita eam ſcribebant qv. quæ figura C & V confuſum præfert. Latini quum omnium litterarum nomina & formas è Græcis expreſſerint, dimidiatas eas tantum in pronuntiando efferebant. Auſonius:

Dimidium Beta monoſyllabon Italicum Be.

C Quod & in aliis non tantum litteris, ſed etiam vocibus fecerunt. Vt ἀπὸ *ab*, ὑπὸ, *ſub.* Quæ apocopæ ſollemnes Æolum fuerunt, qui Aborigines Latinorum extitere. vt δῶ pro δῶμα, κρῖ pro κρίμνον, & ſimilia ſexcenta. Dores Sigma litteram vocarunt σῆμα, quæ vox notam vel litteram ſignificat. Heſychius: σῆμα, μνῆμα, Δωριεῖς δὲ στοιχεῖον. Inde Aeoles Σὰμ & Σὰν pro ſigmate dixerunt. Sed de his nos alibi. κοππατίας igitur equi dicti qui Coppa inuſtum armo vel femori gerebant, hoc eſt Ρῶ conuerſum vel figuram Latini *q.* vt Σαμφόραι qui Σὰν, id eſt, ſigma notati erant, quæ effigies eſt Romani C. At Græci Gram-
D matici recentiores adeo neſciuerunt quid eſſet κόππα aut Σὰν Græcorum veterum, vt vulgo ἀνώνυμον σημεῖον appellarent, quod antiquis κόππα diceretur, qui character fuit numeri xc. Auctor incertus Græcus qui περὶ ψηφοφορικῆς ἐπιστήμης ſcripſit, & rationem tradidit antiquam per digitorum geſticulos computandi, ita ſcribit, τὸ ϛ' hoc eſt characterem numeri vi. ἐπίσημον vocari, & Ϙ ἀνώνυμον σημεῖον ἐννενήκοντα. καὶ ὁ λεγόμενος χαρακτὴρ ϡ ἐνακόσια. Non mirum igitur ſi κοππατίας &
E Σαμφόρας equos prauè interpretati ſunt. Videntur & Σὰν litteram pro nota numeri dcccc. accepiſſe, quum ſigma ſignificarit. At character ille numeri ſigma fuit conuerſum cum Πῖ adfixo. Ceterum non ſolus Alexandri equus Bucephalus dictus ab inuſta nota capitis, ſed omnes equi ſic vocabantur qui eadem inſignis origine notati fuerant. Scholiaſtes Ariſtophanis: οὐ γὰρ Βουκεφάλους ἵππους καλοῦσι διὰ τὸ μορφὴν τοιαύτην αὐτοὺς ἔχειν, ἀλλὰ διὰ τὸ οὕτως ἐγκεχαράχθαι. ὡς καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ὁ ἵππος ἦν. Heſychius: Βουκέφαλος ἵππος ἐγκεχαραγμένον ἔχων τοῖς ἰσχίοις βουκράνιον, καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου ἵππος, ἀφ' οὗ πόλις ἐν Ἰνδοῖς

λέγεται κτίσαι Βουκεφάλειαν. Quæ oſtendunt vulgo tunc equorum armis ac femoribus taurini capitis effigiem imprimi ſolitam.

Pag. 73. D. *Seu quod è fronte eius quadam extantium corniculorum minæ protuberabant.*] In quibuſdam libris vox *extantium* non habetur. Io aliis legitur, ſed interpolata. Scimus id accidiſſe ex editionum diuerſitate. In altera ſcripſerat: *Seu quod è fronte eius quadam extantia cornicula protuberabant.* In altera poſuit: *Seu quod è fronte eius quadam corniculorum protuberabant minæ.*

Accepto regio ſtratu neminem vnquam alium præter dominum vehere dignatus eſt.] Plinius à quo hæc omnia: *neminem hic alium quàm Alexandrum regio inſtratus ornatu recepit in ſedem, alios paßim reijciens.* In optimo Rigaltiano ſcribitur: *alios paßim recipiens.* ſcribendum aio: *aliàs paßim recipiens.* quum aliàs paſſim ſeſſores reciperet, quum regio inſtratus erat ornatu, neminem recipiebat in ſedem. Eam lectionem confirmat & heîc Solinus: *Cum ab equario ſuo alias molliter ſederetur, accepto regio ſtratu neminem vnquam alium præter dominum vehere dignatus eſt.* Non ab equario ſuo tantum ſederi patiebatur, ſed ab alio quolibet, ſi modo ſtratu regio ornatus non eſſet. Hic ſenſus Plinij.

Soſpitem ope ſua extulit.] Sic libri noſtri. Nec reijciendum quod erat in vulgaris: *opera ſua.* Plinius: *idem in prælijs memorata cuiuſdam perhibetur opera.*

Et ſupremis ſepulchrum daret.] *Suprema* ſunt reliquiæ corporis, τὰ λείψανα, vt alibi docuimus. In altera editione fuit: *& ſupremis ornaret ſepulcro.*

Quam in nominis memoriam Bucephalam nominauit.] Quidam *Bucephalam*, alij *Bucephaleam* hanc vrbem nominarunt. Stephano & Heſychio Βουκεφάλεια. Straboni Βουκεφαλία lib. xv. ſed mendoſe pro Βουκεφάλεια. vbi & Bucephalan equum dictum cenſet, ἀπὸ τοῦ πλάτους τοῦ μετώπου. Plinio *Bucephala*, quem heic noſter ſequitur. Βουκεφάλεια & Βουκεφάλη, vt Εὐρώπεια & Εὐρώπη, Καλλιόπεια & Καλλιόπη, Καλλιόπεια & Καλλιόπη. Agellius *Bucephalen* nominat, id eſt Βουκεφάλην.

Sicut ante Veneris genitricis ſimulacrum eadem hac effigie locatus eſt.] Varietas ſcripturæ ex gemina editione hanc lectionem peperit. In pleriſque enim codicibus ita lectum eſt: *Sicut ante Veneris genitricis ſimulacrum, ædem, hac effigie locatus eſt.* alterutrum retinendum eſt. Plinius: *hac effigie locatus eſt ante Veneris genitricis ædem.* Atque ita in noſtris melioribus ex editione recognita. In altera, vt videtur, ſcripſerat: *ante Veneris genitricis ſimulacrum.* Quod non idem eſt.

Regem Scytharum cum ſingulari certamine interemptum.] Apud Plinium hæc hiſtoria ita deſcribitur: *Scythæ quidem equitatus equorum gloria ſtrepunt. occiſo denique ipſorum regulo ex prouocatione dimicante, hoſtem quum victor ad ſpoliandum veniſſet, ab equo eius ictibus morſuque confectum.* Non vno vulnere confectus eſt hic

A locus, vt oſtendunt libri. in his legitur, *Scythici equitatus*, non Scythæ. ijdem, *&*, particulam non habent. deinde legunt ſtatim *crepetunt* pro *ſtrepunt.* mox carent illis vocibus, *denique ipſorum.* Totum hunc locum ſic conſtituo vt ſanus ſit: *Scythici quidem equitatus equorum gloria hac: repetunt occiſo regulo ex prouocatione dimicante, hoſtem cum victor ad ſpoliandum veniſſet, ab equo eius ictibus morſuque confectum: alium detracto oculorum operimento, & cognito cum matre coitu petijſſe prærupta atque exanimatum.* Nihil verius hac emendatione.

B Hæc duo exempla de equis memorabilia ac miranda ad gloriam equorum Scythici equitatus ait pertinere. E quibus vnus domini interemptorem morſu & calcibus confecit: alter quod matrem inire coactus fuiſſet oculis opertis, vbi detectis id cognouit, præcipitio ac ruina ſpontiua vitam finiit. Vltimam hiſtoriam apud Ariſtotelem legere eſt lib. IX. cap. XLVII. Hiſt. Anim. qui eum equum regis cuiuſdam Scytharum fuiſſe dicit. multi poſt Ariſtotelem eamdem repetierunt, vt Oppianus, & alij. Res quippe celebratiſſima. Sequitur apud Plinium: *Equæ*

C *eadem ex cauſa in Reatino agro laceratum prorigam accepimus.* Libri: *aqua ex cauſa.* Quod fortaſſe verum. Sed melius: *qua ex cauſa in agro Reatino laceratum prorigam accepimus.* Narrat id Varro lib. de R. R. II. Sed *perorigam* vocat qui Plinio *proriga.* vera lectio in Varrone *preoriga*, id eſt, *præoriga.* ab vro *vrica* idem quod *vrigo* vel ὀχεία. vt à *panio panica, panicula.* Iuuenalis: *Tu tibi nunc vrica places.* Hinc *præurica* qui præeſt vrigini equorum, ὁ τῆς ὀχείας ἐπιμελητής, ἐπιβήτωρ. pro quo corruptè *praoriga* & *proriga.* vt *prorogare*, & *proro-*

D *gator* diſpenſator pro *praerogare.* Sic *origo* pro *vrigo* apud Arnobium lib. V. *Semeleia ſubolis origo contorſit.* id eſt vrigo. quod pro prurigine coitus poſuit.

Agrigentina regio frequens eſt equorum ſepulcris.] Ex Plinio: ſed paulo aliter Plinius: *Agrigenti complurium equorum ſepulcra pyramides habent.*

Quod ſupremorum munus meritis datum creditur.] Hæc librorum quorumdam lectio eſt. in aliis: *quod munus ſupremitatis meritis datum creditur.* quæ χαρὰ eſt recognitæ editionis. Ammianus qui multa ex noſtro ſumpſit, tam verba quàm res, id imitatus eſt lib.

E XXXI. *Nec Valenti ſepulturam qui ſupremitatis honor eſt, contigiſſe.*

Voluptates his ineſſe Circi ſpectacula prodiderunt.] Vt hoc verum probet, ſubiicit: *quidam enim equorum cantibus tibiarum, quidam ſaltationibus, quidam colorum varietate, nonnulli etiam accenſis facibus prouocantur ad curſum.* quæ perridicula ſunt & abſurda falſaque. vbi cantus tibiarum, vbi ſaltationes in Circo? Quis meminit vnquam ſaltationibus equos ad curſum prouocari? Quibus ſaltationibus? Vtrum quas ſpectant, an quibus ipſi ſaltant? Equi ſaltantes non currunt. at ſaltationibus pantomimorum aut choreas ducentium

equos incitari ad curſum prorſus inauditum eſt. Hoc de ſaltatione equorum adumbratum ex Plinianis eo capite, quod totum fere huc tranſcripſit Solinus, vbi ſic ait: *docilitas tanta eſt, vt vniuerſus Sybaritani exercitus equitatus ad Symphoniæ cantum ſaltatione quadam moueri ſolitus inueniatur.* Hinc tibiarum cantus & ſaltationes ſumpſit Noſter, quibus ad curſum equi proooantur. Et vide iocularem hallucinationem. Equos ad Symphoniæ eantum ſaltatione moueri ſolitos interpretatus eſt eos qui ad curſum prouocari ſoliti erant tibiarum cantu & ſaltationibus. & *moueri ſaltatione* ſic accepit, quaſi idem eſſet quod ſaltatione moueri & incitari ad curſum. Quod eſt prodigioſè abſurdum. Quis neſcit *moueri* pro ſaltare Latinis tralatitium eſſe? Horatius:

Vt feſtis matrona moueri iuſſa diebus.

Perſius:

Tres tantum ad numeros ſatyri mouare Bathylli,

id eſt ſaltes. hinc *motus* pro ſaltationibus apud Poëtam:

Dant motus incompoſitos.

pleni exemplorum auctores Latini. ſic *moueri ſaltatione ad ſymphoniæ cantum.* eſt ὀρχεῖσθαι πρὸς αὐλοῦ συμφωνίας. Quod de equis Sybariticis dixit Plinius, qui ſaltare ad tibias eoodidieerant. Athenæus de Sybaritis: εἰς τοσοῦτον δὲ ἦσαν τῆς τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ τοὺς ἵππους ἐθίσαι πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. At nihil ad eirci ſpectacula & curricula iſtæ ſaltationes equorum attinent, vt neque quod heic addit, faeibus accenſis ad curſum prouocari. Nec enim faces in Cireo accendebantur incitandis equis. Quis tam patiens qui hoc illi poſſit ignoſeere? Etiam vide quemadmodum ratiocinetur. Voluptatem equis ineſſe Cirei ſpectacula prodiderunt. Cur hoe aut vnde? quia equorum quidam cantibus tibiarum, quidam ſaltationibus, quidam colorum varietate, oonnulli aceenſis facibus aeceduntur. Ergo ex his quidam delectaotur tibiis, alij ſaltatione, alij colorum varietate, alij aeceuſis facibus. Atqui hæc omnia quorum voluptate capiuntur equi plerique, magis ad eos retardandos, quam accelerandos & ad curſum ciendos valere poſſunt. Cerui fiſtulis & ôbiis, quas libenter audiunt, decipi ſolent & capi, quia his fuga eorum ſiſtitur. Tigres obiectu vitreæ pilæ tardaotur. Atalaotam poma iacta vineeodam præboere Hippomeni. Quarum rerum voluptate capimur, vel oculis vel auribus, in iis vel ſpectandis vel aodiendis defixi ſtupidique hæremus. Quaoto melius Plinius de equis: *Nam in Circo ad currus iuncti non dubiè intellectum adhortationis & gloria fatentur.* Hic diuerſa miſcuit & ἀσύγκλωστα contexuit, dum videri vult non ab eo auctore accepiſſe quem compilauit. Nihil certè in his cohæret, nec αἰνανὶν τῷ αἰνῷ reſpondet, & mirificè nugatus eſt.

Pag. 74. A. *Cum prælio Antiochus Galatas ſubegiſſet, Cintareti nomine ducis.*] Ex hoc loco conſtat legendum eſſe in Plinio: *Phylarchus refert Centareto è Galatis in prælio occiſo, Antiochum potitum equo eius conſcendiſſe ouantem.* Et ſanè pro *Centaretum* Pliniani codices habent, *Centaretro me Galatis.* ex quo fecerunt, *Centaretrum è Galatis.* an legendum, *Centareto duce è Galatis?* ita ſanè videtur Solinus legiſſe. Huius libri *Cintaretum* vocant honc ducem Galatarom. Sic enim in omnibus, quos vidi, quoſque alij viderunt ſcriptum eſt, *Cintareti nomine ducis.* Æliaoo dicitur Κυπάρεξος, *Centoratus.*

De induſtria cernuatus ruina pariter ſe & equitem adfligeret.] Ita repoſuimus ex libris, quom extaret in editionibus; *quum de induſtria turnatus.* cernuat vel eernuatur equus, qui pedibus prioribus deficientibos in faciem ruit. Quod aliquando fit cum pernicie ſeſſoris, ſed ſæpius ſine periculo. Poëta:

Tollit ſe arrectum quadrupes & calcibus auras
Verberat, effuſumque equitem ſuper ipſe ſequutus,
Implicat, eiectoque incumbit cernuus armo.

τὸν ὀρθοπλῆγα Græcorum expreſſit. Grammatici: ὀρθοπλὴξ ἵππος ἐπεγειρόμενος, καὶ πλήσσων. qui arrectum equus ſe tollit, eſt ὀρθοπλήξ. Non tamen ſemper eernuant qui io altum ſeſe erigunt equi. Hæc quippe inuicem contraria ſunt ὀρθοπλὴξ & *cernuus.* Eſt vbi vtrumque faciunt equi. poſtquam in ſublime ſeſe erexere, mox cadunt cernui. Ariſtophanes de equo difficili ac moroſo: ὁ δ' ὀρθοπλὴξ πέφυκε, καὶ δυστράχηλος. Latini *ſternaces* dixerunt. Gloſſæ: ὀρθοπλήξ, *ſcnax.* Lege: *ſternax.* ita dicitur equus qui ſedentem ſternit. ſed quomodocumqoe eqoitem effundat eqoûs ſiue erigendo ſe, ſiue cernuando, *ſternax* poteſt vocari. Poëtæ:

Et ſternacis equi lapſum ceruice Thymœten.

Intelligit *cernuum*, non ὀρθοπλῆγα. *Cernui*, pueri in ludis dicebantur, qui capite in ſolo ſiſtebant, pedibus in aërem erectis. Seruius: *Vnde & pueros quos in ludis videmus ea parte qua cernunt ſtantes cernuos vocantur, vt Varro docet in Theatralibus.* Græci κυβιστῆρας, vocant. & *cernuare*, κυβιστᾶν. Idem Seruios cernuum equûm interpretatur qui in faciem cadit, qoaſi in eam partem ruens qua cernimus. *Ruina equi*, & *ruere equus*, etiam dicitur qui ſic cadit. At equus Centareti non ſimpliciter cernoatus eſt, & Antiochum domini interfectorem, à qoo ouante inſeſſus fuerat, ſolo effudit, ſed ore contumaei abreptus domitis frænis per abropta præcipitem traxit, ſeque vna exanimauit. Clare Plinius: *at illum indignatione accenſum domitis frænis ne regi poſſet, præcipitem per abrupta iſſe, exanimatumque vna.* Eſt quod volgo de equis dicimus, *prendre le frain aux dents*, qoum regi non poſſunt, nec teneri, ſed contra fræna tenduot, eaque prouiocuot ac doioant. Mentem auctoris ſui non peruidit Solinus his verbis: *adeo ſfrenis lupatos, vti de induſtria cernuatus ſe & equitem pariter ruina affligeret.* quamlibet frænis patientiam equus præſtet, ſæpe tamen cadit ac cespitat. An *cernuari* hoc loco Soli-

nus poſuit pro, in præceps ſe dare & per abrupta ruere capite prono, vt faciunt petauriſtæ. Nam & Gloſſæ *cernuum* interpretantur πιπυευτήν. Ita etiam viderur hoc verbum vſurpaſſe ſuprà de Tigribus, quæ ſi quando raptores catulorum ſuorum renauigantes vident, *in littore irrita rabie cernuantur, velut propriam tarditatem voluntaria caſtigantes ruina.* Quo loco etiam quid dicat neſcit. Nam Plinius, *irrita rabie in littore ſæuire,* pro illis dixit. An ille voluit tigres è littore præcipites in mare ſeſe dare, & ſic extingui voluntaria ruina? Hoc verbum eo ſenſu vſurparunt recentiores, *cernuari* pro in præcipitium ſe dare. Nun hic Plinij tamen ſenſus: *cernuari* tamen ſimpliciter hoc non poteſt ſignificare, niſi addatur, *per prærupta,* aut *in præceps.* At *ruina equi* Latine loquentibus etiam paſſim dicitur de ſimplici equi caſu. Seruius de equite qui equo cernuante lapſus fuerat: *& hoc dixit poſtquam reſpirauit & mentem recepit,* poſt turbationem *ex equi venientem ruina.* Gloſſæ Iſidori: *cernulus, in caput ruens.* Gloſſarium Arabicolatinum: *cernuo, humiliter me inflecto.*

Pag. 73. A. *Cum effuſo rectore quadrigæ currus æmulos non minus aſtu quàm velocitate præuerterent.*] Cotreximus *currus æmulos.* Nam editiones omnes peruorsè habent, *curſus æmulos.* Locus Plinij, vnde hic factus eſt, miſerrimè in Editis contaminatus habetur, quum tamen inſignis ſit. Ita vulgo legitur: *Claudij Cæſaris Sæcularium ludorum Circenſibus excuſſo in carceribus auriga albati equi palmam occupauere, primatum obtinuere, oppoſita effundentes, omnia quæ contra æmulos debuiſſent peritiſſimo auriga inſiſtente facientes, quum puderet hominum artes ab equis vinci, peracto legitimo curſu ad metam ſtetere.* Quale eſt illud, quod palmam à principio eos occupaſſe dicit, cum vltimum id eſſet poſt peractum legitimum curſum? Libri ipſi veteres etiam hac in parte inquinatiſſimi ſic hæc concipiunt: *Excuſſo in carceribus auriga aluat hic quo Corace occupauere primatum obtinuere, opponentes, effundentes, omniaque contra æmulos quæ debuiſſent percuſſi modo auriga inſiſtente facientes.* Totus locus ita mihi videtur conſtituendus: *excuſſo in carceribus auriga Albati equo Corace occupauere, primatum obtinuere, opponentes, effundentes, omniaque contra æmulos quæ debuiſſent peritiſſimo auriga inſiſtente facientes.* Hæc per partes explicanda. Nam multa Circenſium in bis vocabula artis illius aurigatoriæ propria, quæ nondum quiſquam expoſuit. *Corax* equus dictus in illa quadriga præcipuus. In Circenſibus nomina equis indebantur vel à colore, vt *Corax, Maurus, Badius*: vel à celeritate, vt *Tigris, Incitatus, Volucris,* quæ nomina ſunt equorum olim Circi nobilitata palmis: vel à [illegible]ente vt *Cappadox, Parthus*: vel ab inſigni aliquo ſiue genitiuo, ſiue iuuſto, vt olim *Bucephali, Sam-phora, Coppatia.* Ab aliis etiam rebus nomina habuere. Nam multa in his laſciuia, ac deliciæ veterum. Certè omnium equorum

A qui Circo committebantur, ſua fuere nomina quibus appellabantur, vt ex auctoribus conſtat, & veterum inſcriptionum monumentis, quæ Indices continent equorum Circenſium cum ſuis nominibus. Apud Martialem nomina ſunt equorum tum Circo celebrium:

Vtrumne currat Paſſerinus an Tigris.

Et alio loco:

Tigrim vince leuemque Paſſarinum:
Nulla eſt gloria præterire aſellos.

Ita hoc loco *Corax* equus à nigredine pili coruina ſic fortaſſe dictus. Mentio eſt apud
B Pauſaniam quadrigæ cuiuſdam Olympiacæ, qua vicit Cleoſthenes Olympiadem ſeatam & ſexageſimam, qui aurigæ & equorum imagines dedicauit adſcriptis nominibus, eorum vnus etiam vocabatur Κόραξ. Adponam hîc eius verba ex Eliacis: ἀνέθηκε δὲ ὁμοῦ τοῖς ἵπποις αὑτὸν, καὶ εἰκόνα καὶ τὸν ἡνίοχον· ἐπιγέγραπται δὲ καὶ τῶν ἵππων τὰ ὀνόματα, Φοῖνιξ καὶ Κόραξ, ἑκατέρωθεν δὲ οἱ παρὰ ζυγὸν, κατὰ μὲν δεξιὰ Κνακίας, ἐν δὲ τῇ [illegible] Σάμος. vbi equus Φοῖνιξ à colore ſic dictus, quem Latini *Badium* vel *ſpadicem* appellant. Seruius *Phœniciatos* vulgo vocatos huiuſmodi equos notat, à colore
C palmarum Phœniceo. Κνακίας ſimiliter à colore. Heſychius: Κνακὸς ψαρὸς ἵππος. Græci ψαρὸν χρῶμα dicunt τὸ ποικίλον ab aue ſturno, qui albas maculas in nigro vel rufo habet. Heſychius: ψαρὸν, ποικίλον, ποικιλόχροον. Idem ψαροὶ, ποικίλοι, εἶδος χρώματος. Straboni ἵπποι ὑπόψαροι. Hi ſunt quos Latini *guttatos* dixere. Vide Iſidorum. Ergo hic color etiam κνακὸς dicebat[illegible] teſte Haſychio, & inde Κνακίας ἵππος. Hic Grammaticus τὸ κνακὸν modo πυρρὸν modo λευκὸν interpretatur. Κνακὸν, λευκὸν, πυῤῥόν. Sic legendum, non ψαρόν. Idem eſt & κνηκὸς, quod Dorice Κνακὸς dicebatur: Κνηκὸς, λευκὸς, καὶ εἶδος τι σπέρματος καὶ πυῤῥός. Male
D heic etiam editur, ψαρός. Mirum eſt tam diuerſos colores *album* & *rufum* hoc eodem nomine deſignari. Immo minimè mirum. Κνηκὸν vel κνακὸν χρῶμα appellationem ſumpſit à *Cneco* herba. Ita Græci vocant, Κνῆκον, quem libri hodie noſtri *Cnicum* & κνῖκον appellant. Atqui κνῆκος ſcribendum & *Cnecus,* auctoribus vetuſtiſſimis libris, tam Græcis quam Latinis. *Cartamum* vocant officinæ. Huius flos luteus, ſiue croceus. Hinc κνηκὸν pro lutao colora: ſemen autem habet candidum. inde rurſus κνηκὸν pro albo dixare
E quidam. Heſycbius: Κνηκὸν τὸ ὑποκίῤῥον χρῶμα ἐπὶ τοῦ ἄνθους, ὅτι δὲ ἐπὶ καρποῦ τὸ λευκόν. Apud Theocritum Κνάκων ὁ λευκός, hirci nomen non albi ſed rufi. Atqui Dioſcorides ſemen Cneci non album tantum facit, ſed etiam rufum: ἄνθος κρόκῳ ὅμοιον, σπέρμα λευκὸν καὶ πυῤῥὸν ἐπιμῆκες. Quæ verba perperam de mando ſuſpecta habent doctiſſimi viri. quibus verbis clariſſimè innuit Cneci ſemen albo & rufo mixtum eſſe. Nec enim dicere vult, hoc ſemen aliubi candidum, aliubi rufum raperiri. ita quippe ſcripſiſſet, σπέρμα λευκὸν ἢ πυῤῥόν, vt de Leucoio & Eryngio, & aliis

ſcripſit. Vetuſtiſſimus Dioſcoridis codex ſic planè ſcriptum exhibet, λευκὸν καὶ πυῤῥόν. cuius codicis ope ita etiam legendus ille locus, qui in vulgatis non rectè habet: γίνεται δὲ καὶ κοπλάκια κοιλίας μαλακτικὰ δι' αὐτοῦ πλασθέντος, καὶ μιχθέντος ἀμυγδάλοις, καὶ νίτρῳ καὶ ἀνίσῳ, καὶ μέλιτι ἑφθῷ. Dicit ex ſemine Cneci contuſo & mixto amygdalis nitro, aneſo & melli cocto fieri Placentas ad ſoluendam aluum. Vulgo legitur: μαλακτικὰ κοιλίας τοῦ ὅπου αὐτοῦ μιχθέντος. at notio placentarum eiuſmodi quæ κοπλαί dicebantur, quod ex ſpeciebus contuſis fierent, vt ſunt quos *Macarones* aut *Maſſapanes* dicimus. Hæc obiter. Quod igitur ſemen Cneci albo & rufo mixtum eſſet, ideo κνηκὸν Heſychius ψαρὸν ἵππον, interpretatur. Sic igitur equi albi vocabantur, rufis vel nigris maculis ſparſi, qui Latinis *guttati*, id eſt, *albi nigris internitentibus punctis*. Sic, *guttatæ* Numidicæ. An Dioſcorides λευκὸν καὶ πυῤῥὸν de pallido rufo dixit? Non putem. ſed hæc viderint Herbarij. Κνηκὸν pro albo multi dixere. Hinc Κνὰξ pro lacte in Symbolica veterum Theologia, his verbis quæ leguntur apud Clementem Stromate quinto: Βέδυ, Ζὰψ, χθὼν, πλῆκτρον, σφὶγξ κνὰξ, ζβὶχ, θύπτης, φλεγμὸς, δρώψ. vbi κνὰξ quidam interpretabantur morbum ἀπὸ τοῦ κνάειν. Alij, Lac. Heſychius: κνάξ, γάλα. Sic autem diſtinximus apud Clementem, vbi vulgo habetur, κνὰξ ζβὶ, χθύπτης. ibi quippe κνὰξ ζβὶχ lac album ſignificat iuxta quoſdam. Heſychius: ζβὶχ, λευκόν. Theſpis Tragicus ita accepit his verſibus, qui extant apud eumdem Clementem, ſic emendandi ac digerendi:

Ἴδε σοι σπένδω κνὰξ ζβὶχ λευκὸν
Ἀπὸ θηλαμόνων θλίψας κνακῶν,
Ἴδε σοι θύπτην τυρὸν μίξας
Ἐρυθρῷ μέλιτι, κατὰ τῶν σῶν Πὰν
Δικέρως τίθημι βωμῶν ἁγίων
Ἴδε σοι βρομίου αἴθοπα φλεγμὸν
Λείβω.

Verba illa veteris ænigmaticæ Theologiæ ita Theſpis interpretatus erat, κνὰξ ζβὶχ de lacte albo, *expreſſo ex matribus rufis*: ἀπὸ θηλαμόνων κνακῶν. Vaccas ita vocat quæ rufæ ſunt. Heſychius: θηλαμών, τροφός. albas etiam vaccas liceat exponere. θύπτην idem Theſpis, caſeum exponit. Heſychius: θύπτης, τυρός. at φλεγμὸς eſt ſanguis. Idem: φλεγμὸς, αἷμα. Hinc αἴθοπα φλεγμὸν βρομίου, de vino accepit. Sed de his nos alibi. κνακοὶ θηλαμόνες ſunt vaccæ albæ vel rufæ. Heſychius, κνῆκον μελανίαν etiam exponit, à Cneci agreſtis ſemine, quod nigrum eſſe tradit Theophraſtus his verbis: τῆς κνήκου δύο εἰσὶ γένη. ἡ μὲν γὰρ ἀγρία, ἡ δὲ ἥμερος. τῆς δὲ ἀγρίας δύο εἴδη. τὸ μὲν προσεμφερὲς σφόδρα τῷ ἡμέρῳ, πλὴν εὐθυκαυλότερον. διὸ καὶ πηνίοις ἔνιαι τῶν ἀρχαίων ἐχρῶντο γυναικῶν. καρπὸν δὲ ἔχει μέλανα, καὶ μέγαν, καὶ πικρόν. Quæ verba Plinius Latinè reddidit lib. XXII. cap. XV. Sed inter herbas Ægypti peculiares eam recenſet, magno errore, Κίκι confundens cum Cneco: *Multas præterea ignobiles habent, ſed maxime celebrant Cnecon Italia ignotam, ipſis autem oleo non*

A *cibo gratam. Hoc faciunt è ſemine eius.* Turnebus legebat *Cici*. ex cuius ſemine oleum apud Ægyptios exprimebatur. Sed ſequentia non poſſunt de Cici accipi, quibus *Cnecos* plane ex Theophraſto deſcribitur: *differentia prima, ſilueſtris & mitior. ſilueſtrium duæ ſpecies, una mitiori ſimilis caule, tamen rigido. itaque & colu antiqua vtebantur ex illis. Quare quidam Atractylida vocant, ſemen candidum, grande & amarum.* ita hæc legenda ex libris. ſed mirum ſemen candidum huius ſilueſtris Cneci facere Plinium, quod diſertè Theophraſtus μέλαν eſſe dicit. confundit ſatiuum

B Cnecon cum ſilueſtri. πηνία vertit *colum*. atqui πηνία ſunt fuſi. Epigramma antiquum:

——καὶ τὰ ὀρχαῖα
Πηνία.

Catullus:

Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.

Theophraſtus ἀτρακτυλίδα diuerſam facit ab eo Cneco agreſti, quo mulieres ἀντὶ πηνίων vtebantur. Plinius ex alio auctore, cuius ſententiam immiſcet verbis Theophraſti ideo Ἀτρακτυλίδα dictam autumat, quod πηνίοις ex ea factis vterentur mulieres. Certè

C Ἀτράκτυλος idem quod πηνίον, paruus nempe ἄτρακτος. Vt vt ſit, apertè Plinius Cici cum Cneco confudit. Κνηκὸς igitur color à Cneco qui Dorice Κνᾶκος. vnde κνακίας ἵππος in quadriga Cleoſthenis. vt & Κόραξ in eadem à Coracino colore. Nunc illud diſquiſitione dignum, quum quatuor equi eſſent in illa quadriga, quæ ludis Circenſibus Claudij Cæſaris excuſſo in carceribus auriga, ſola per ſe vicit, cur vnius tantum equi nominatim meminit Plinius, cui & titulum victoriæ ac palmæ adſcribit, quaſi huius vnius ope & opera reliqui vicerint. Equo ſingulari certaſſe non eſt dicendum.

D Nam quadrigam fuiſſe clarum eſt, & diſertè ita Solinus accepit. Ex more Circi & inſtituto id feciſſe Plinium exiſtimandum eſt. Ex quatuor equis vnum veluti palmæ auctorem præcipuum numerare ac nominare conſueuerant agitatores, eum ſcilicet ex quo victoria potiſſimum pendebat, quique plurimum ad eam adipiſcendam faciebat. Huius conſuetudinis planè pleneque expreſſa veſtigia apud Silium Italicum lib. XVI. reperire eſt, quo loco ludos à Scipione celebratos in Africa memorat. In his ludis currili certamine quatuor agitatores

E certauerunt, *Cyrnus*, *Iberus*, *Durius* & *Atlas*. Totidem currus quadriiuges. in ſingulis recenſendis quadrigis, non quatuor equos ſed vnum duntaxat nominat. de quadriga Cyrni, quæ prima exiit ſolum Lampona nomine nuncupauit.

Euolat ante omnes, rapidoque per aëra curſu
Callaïcus Lampon fugit, atque ingentia tranat
Exultans ſpatia, & ventos poſt terga relinquit.

Solo Lampone equo nominato totam quadrigam deſignauit. ita in aliis. Nam ſimiliter Iberi currum *Panchatis* equi nomine ſolo intellexit. Is proximus ſequebatur:

Proximus

Proximus à primo diſtans, quantum æquore currus
Occupat ipſe loci diſtans, ſed proximus ibat
Aſtur Panchates, patrio frons alba nitebat
Inſigni, & patrio pes omnis concolor albo.

ſic legendum. Indicat Aſturicos equos vulgo macula alba frontem inſignitam habere, & pedes plurimos albos: mox addit:

Cinyphio rector cocco radiabat Iberus.

Atlantis quoque agitatoris currum, qui quarto loco exierat ſolo Campaſo equo nominatim laudato expreſſit:

Campaſus antiquo fidebat Atlante magiſtro,
Ipſumque Ætolo Diomede condita Tinde
Miſerat.

Campaſus vnus equus, illi currus eſt. Sic ſcribendus non *Camphaſus*. Καμπασὸς, à καμπάζειν. vt Κηρυγασὸς à κηρυγάζειν, Γογγυσὸς, à γογγύζειν. ita vocatus eſt equus à molli membrorum flexn. Poëta:

—— *& mollia crura reponit.*

Vel à peritia metæ cāpſandæ. In toto illo denique certamine Circenſi apud Silium ſolos eos equos alloquuntur aurigæ, eoſque maximè adhortantur, accendunt & concitant, veluti in quorum opera certam victoriæ ſpem ſitam ac conſtitutam haberent, ex aliis equis minimè expetendæ, nec expectandæ. Ita accipiendum eſt in veteri inſcriptione: *Cum Fortunatus factionis Veneta in victore Tuſco victor*. Et paulo poſt: *in Abigeio victor eminuit*. Item in eadem: *in Bubalo vicit*. Et ſtatim: *in Pompeiano victor*. quæ nomina ſunt equorum, quibus illi agitatores vicerunt. apud Martialē Paſſerini & Tigridis nominibus qui in illa ætate equi fuerunt celeberrimi duas quadrigas intelligi debere certum eſt, in quibus equi illi funales ſiniſtri erant:

Adeoque mentes omnium tenes vnus,
Vt turba magni ſæpe neſciat Circi
Vtrumne currat Paſſerinus an Tigris.

Non illi equi ſingulares currebant, ſed in curru iuncti. per Paſſerinum itaque intelligit currum, in quo Paſſerinus fuit præcipuus equus. Idem dici oportet & de Tigri. Quadriga erat in qua Tigris equus primus. Ita heîc apud Plinium Albati equo Corace vīciſſe dicuntur, quum Corax equus vnus eſſet ex quatuor ad illum currum iunctis. Nunc quærendum eſt, è quatuor equis quadrigæ quiſnam plurimum ad victoriam conferre crederetur, cui titulus palmæ adſcriberetur, & cuius nomine tota quadriga deſignaretur. Quadriga vt notum eſt quatuor equis iunctis cōſtabat, quorum duo *iugales* erant, dexter ac ſiniſter: duo *funales*, dexter & ſiniſter. *Iugales*, qui intra iugum iuncti, Græci ζυγίους appellant. Ariſtophanis Interpres: ζύγιοι ἵπποι καλοῦνται, οἱ ὑποβαλλόμενοι τῷ τοῦ ἅρματος ζυγῷ, ὁ μέσος δεξιὸς, καὶ ὁ μέσος ἀριστερός. Ex his intelligere potes quomodo in quadriga equi olim iungi ſolerent. In medio duo iugales fuere inter vtrumque funalem ſic vt omnes quatuor equi æquata fronte irent. Ad latera itaque iugalium vtrinque funales adnexi loro, quos σειραφόρους & σειραίους Græci, ſed & παρηόρους, & παρασείρους, idcirco

A vocant, quod funibus ſcilicet alligati forent ad latus iugalium. At hodie ad currum ſic quatuor equi iunguntur, vt non omnes conquaternati æquata fronte procedant, ſed bini funales coniuncti præcedant, ſubſequentibus binis iugalibus. Non ita apud veteres vt paſſim antiquis monumentis, nummis annulis videre eſt. Et prius quidem quatuor equos ſic iungebant, vt duplici temone equis interiecto, perpetuum iugum omnibus coniiceretur. Tum nullus in curru funalis equus fuit, ſed omnes iugales, quorum duo ſiniſtros temo vnus interiectus continebat, duo dextros

B alter temo. Primus Cliſthenes Sicyonius rationem hanc immutauit, & vno temone currum fecit, ac medios tantum duos iugo iunxit, eiſque ſingulos adiunxit ex vtraque parte loro vinctos. Verba Iſidori quibus hoc tradit ſic legenda ſunt: *quadrigarum vero currus duplici temone olim erant, perpetuoque, & quod omnibus equis inſereretur iugo. Primus Cliſthenes Sicyonius tantum medios iugauit, eiſque ſingulos ex vtraque parte ſimplici vinculo applicuit, quos Græci* σειραίους, *Latini funarios vocant.* Verba illa de duplici temone peſſimè accipit Liber de Circo. Hinc

C ergo intelligi datur cur Græci Grammatici in expoſitione, τῶν ζυγίων, interpretentur τὸν μέσον δεξιὸν, καὶ τὸν μέσον ἀριστερόν. Equi nempe iugales dexter & ſiniſter medij erant inter vtrumque funalem. Ex his dexter funalis ad dextram fuit dexteri iugalis, ſiniſter funalis, ad læuam iugalis ſiniſtri. Iſidorus *funarios* appellat, vt Hyginus *iugarios* qui aliis iugales. Sic enim de equis Solis: *Eos per hunc cælum verti ſolet: Aethops quaſi flammeus eſt, concoquit fruges: Hi funales ſunt mares. Fœminæ iugaria, Bronte quam nos tonitrua appellamus, Sterope quæ fulgetra.* Sic legendum, vbi vulgo legitur: *fœminæ locaria.* & notabis tibi fœminas *iugarias* locari, mares

D *funales.* Quod ad rem attinet. At in curru Solis apud Euripidem Tragœdia Phaethonte viri docti perperam σειραῖον, id eſt funalem pro Sirio aſtro ſuppoſuerunt. Verſus citati extant apud Longinum περὶ ὕψους. Cum Sol currum filio Phaethonti dedit, præcipiebat illi quomodo regendus eſſet, & quæ terenda in cœlo orbita, vt rectum curſum tenere poſſet:

Ἔλα δὲ μηδὲ Λιβυκὸν αἰθέρ' εἰσβαλών,
Κρᾶσιν γὰρ ὑγρὰν οὐκ ἔχων, ἀψῖδα σὴν
Κάτω διήσει.

Et paulo poſt:

Ἵει δ' ἐφ' ἑπτὰ Πλειάδων ἔχων δρόμον.

E Hæc cum præcepiſſet nato pater, currum ille conſcendit, habenas in manus ſumit, & ſtimulatis lateribus equorum eos ad curſum incitat:

Τοσαῦτ' ἀκούσας παῖς ἔμαρψεν ἡνίας,
Κρούσας δὲ πλευρὰ πτεροφόρων ὀχημάτων
Μεθῆκεν, αἱ δ' ἔπταντ' ἐπ' αἰθέρος πτυχάς.

Cum iam currus iret, nihiloſecius Sol adequitans & à tergo inſiſtens, non ceſſabat monere natum, vt hac vel illac currum ageret, hanc vel illam viam vitaret.

Πατὴρ δ' ὄπισθε νῶτα Σειρίου βεβὼς

Ἵππευε παῖδα νουθετῶν· ἐκεῖσ᾽ ἔλα,
Τῇδε στρέφ᾽ ἅρμα, τῇ δ᾽ ἄρ᾽ οὔ.
Sed pone genitor terga Sirij premens
Equitabat, inſtabatque, Nate, illuc age,
Hac verte currus, at caue iſthac flexeris.

Sic legendi bi verſus, ac ſupplendi ex vetuſtiſſimo codice. Qoi νῶτα Σειραίου βιβὰς leguur pro Σειρίου, magnopere errarunt, nac minus ſanè in ra minima quam Phaethon ipſe in ageudo patris curru. Conſcenderat iam ille Solis currum, & primo in temone, qui locus aurigæ, ſedebat, ante ſe agens aquos iunctos: pater à tergo equitat, inſidens Sirio, vt præcepta regendi morum ingerat nato. At ſi funalis equi fingas eum dorſo inſadiſſe, quomodo ὄπισθεν ἱππεύειν, aut νουθετεῖν dici poterit? Nec enim equi ponè currum. Sirius ſidus eſt de ampliſſimis, & poſt ſolem maximi ſplendoris, & quem cum ſole oriri pleriique veterum perſuaſum fuit. Finxit igitur poeta Solem filio præſcribentem, qua arte currum ipſius regeret, & quam in partem ageret, proximum ſidus quotidianæ ſolemnis curriculi orbitæ inſediſſe. Nihil verius. Adde quod Σειραῖον aut ζύγιον Græci abſolutè vix dicunt de funali aut iugali equo, ſed ſemper ζύγιον ἵππον aut σειραῖον. Sophocles:

—— *δεξιὸν τ᾽ ἀνεὶς*
Σειραῖον ἵππον εἶργε τὸν προσκείμενον.

Chryſoſtomus in oratione de Circo funales equos vocat ἀορτῆρας. pro quo perperam ἀκροτῆρας vulgatum eſt: ἐν τῷ ἅρματι ἵπποι λευκοὶ κατὰ τὸν Ζαχαρίαν, ζυγῖται μὲν, φῶς καὶ ἀθανασία· ἀορτῆρες, δικαιοσύνη καὶ ἀλήθεια. Et paulo poſt: ἐν ἅρματι αὐτοῦ μέλανες, ζυγῖται μὲν, ὁ ᾅδης καὶ θάνατος, ἀορτῆρες δ᾽ ὀλετὴς καὶ ἀπώλεια. vtrobique ἀκροτῆρες editum eſt. ἀορτὴρ & ἀορτὴς, lorum aut balteum ſignificat, val funem vel cingulum. Inde ἀορτῆρες ἵπποι, *lorarij* & *funarij*. ab eadem origine παρήοροι dicti, & τετράοροι ἅρματα. Præcipui autem in quadriga equi funales. Ideo in curru Solis mares ſunt *funarij*, fœminæ *iugaria*. Hinc σειραφόροι Græci ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ poſoare. Heſychius: σειραφόρος ἵππος, ἡγεμονικός. Idem: σειραφόρον, ἡγεμονικόν· μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν δεξιοσείρων ἵππων. Ergo funales dextri in curru potiſſimi, vt pote qui ducatum ceteris præbeant. Hoc in bellicis & aliis ſi forte curribus locum habuerit, in agoniſticis & Circenſibus ſecus obtinuiſſe videtur. Quia enim ad ſiniſtram meta eſſet circumflectenda, in eoque poſita victoria, minimè dubium aſt, quin maximum ad palmam apiſcendam momentum attulerint ſiniſtariores funales. Idcirco præſtantiſſimus quadrigæ equus, & adprimè flecti facilis frænoque ducilis, ac cæteris doctior ad funem ſiniſter locabatur. Et quum ita fieri ratio planè poſtuler, id etiam auctorum teſtimonia euincunt. Silius in ludis Scipionis, cùm cætatarum quadrigarum vnum duntaxat aquum nominat eúmque, vt par aſt intelligi, funalem ſiniſtrum, in quadriga Iberi agitatoris duos funalas nominatim commẽdauit, *Caucaſum* & *Pelorum*. Verſus ipſi, quibus eos laudat, ſic legendi ſunt:

A *Tertius æquatâ currebat fronte Peloro*
Caucaſus: ipſe aſper, nec qui ceruicis amaret
Adplauſa blandos ſonitus, clauſumque cruento
Spumeus admorſu gauderet mandere ferrum.
At docilis frani, & docilis parere Pelorus
Non vnquam offenſum ſinuabat deuius axem,
Sed læuo interior ſtringebat tramite metam.

Peſſime babent editiones: *æquata currebat fronte Peleno.* duos, vt dixi, nominat funales in illo curru, *Caucaſum* & *Pelorum*, illum dexterũ hoc eſt δεξιόσειρον, hunc ſiniſtrum, nunquam demum à meta aberrantem, ſed doctum interiore orbe metam ſtriugere. eos æquata fronte ambos
B eurrere dicit, quia funalis vterque. In certamine ipſo obeundo, vbi ſpes victoriæ allubeſcit, cui incumbendum eſt, tum Pelorum ſolũ alloquitur & animare conatur agitatos, vt ex quo victoria potiſſimũ penderet:

Attonitus tum ſpe tantâ, genitore Pelore
Te Zephyro eductum, nunc nunc oſtendere tempus.

Ergo & in cæteris quadrigis, qui ſoli totius currus nomine laudantur equi, de funalibus ſiniſtris accipiendi ſunt, vt pote quibus victoriam acceptam referrent victores, ſpem victi quantamcunque vincendi babuiſſent, debebant. Id diſarte ax *Panchate* equo colligere li-
C cet. Huuc ſolum equum pro curru ſecundi agitatoris nomine laudauit. Funalem ſiniſtrum fuiſſe ex iſtis patet.

—— *vſque ad colla repente*
Cornipedum protentus, & in capita ardua pendens
Concitat ardentem, quod ferret lora ſecundus,
Panchatem, voceſque addit, cum verbere mixtas.
Tene Aſtur certante ferat quiſquam æquore palmã
Erepto, conſurge, vola, perlabere campum.

Ex omnibus vuum Panchatem vrget & excitat ad palmam, quia ferebat lora ſecundus, id eſt, quia funalis erat ſiuiſterior. Primus itaque funalis δεξιόσειρος: ſecundus ſiniſter. vt primus iugalis, ὁ δεξιόζυγος: ſecuudus, ἀριστερόζυγος.
D Notãda heic obitar inſignis hallucinatio Silij, qui Diomedem Thraciæ regem cum Ætolo Diomede coufudit in genealogia equorum Atlantis Aurigæ deducenda:

Campaſus antiquo fidebat Atlante magiſtro,
Ipſumque Ætolo Diomedi condita Tinde
Miſerat, exceptum Troiana ab origine equorum
Credebant, quos Æneæ Simoentis ad undas
Victor Tydides magnis abduxerat auſis.

perperam *Tyde* legitur in vulgatis pro *Tinde.* Nulla quippe vrbs *Tyde.* Sed *Tinde* vrbs Thraciæ, Diomedis equorum ſtabulis dirum, vt ait
E Plinius. Ille Diomedes Biſtonum rex fuit, cuius equi veſcebantur humanas carnes. Hippodamum in ludis Archemori equos illos habuiſſo, iiſqua certaſſe canit Statius lib. VI.

—— *Getes pecus hic Diomedis, at ille*
Piſæi iuga patris habet.

Silius, *Tinden* oppidum Diomedis Thracis, Ætolo Diomedi conditum dicit, perperam. Campaſus ille, vt & ceteri qui in illis ludis Scipionis recenſentur, funalis ſiniſter fuit. Hi dabant toti quadrigæ uomen, & victoriæ titulum ſoli ferebant. Præcipui honoris ac meriti in quadriiugis curribus, & Circo

deſtinatis, fuiſſe funales ſiniſtros equos etiam ex Epigrammate Auſonij clarum eſt, quod in Phoſphorum equũ Circo nobilem Auguſti iuſta compoſuit. Ei apud inferos, ſi quadriga iungatur ex equis Heroum olim celeberrimis, honoratiſſimum locum deberi aſſerit, qui ſiniſter eſt funi gerendo:

Pegaſus hinc dexter currat, tibi læuus Arion,
Funis & ad quartum det tibi Caſtor equum.

Ita vulgo editur. Quidam ita diſtinguunt, leguntque.

Pegaſus hinc dexter currat tibi: læuus Arion
Funis eat: quartum det tibi Caſtor equum.

Et ſic interpretantur, in ea quadriga Phoſphorum & Cillarum iugales eſſe: funales autem dexteriorem quidem Pegaſum, ſiniſteriorem vero Arionem. Quod non poteſt obtineri. Iugales, vt dixi, minoris dignationis quam funarij. At palam eſt id velle Auſonium, primum in illa equorum quadriga locum deberi Phoſphoro, & merito ſuo & Auguſti commendatione à quo amatus eſt. Honoratiſſimus autem quadrigæ locus, vt docui, ex Circi inſtituto ſiniſterior iugalis. Qua re Epigrammatis illius verſus ſic ſunt concipiendi & interpungendi:

Hunc titulum vani ſolatia ſume ſepulcri,
Et gradere Elyſios præpes ad alipedes.
Pegaſus hinc dexter currant ibi, læuus Arion,
Funi ſed quartum det tibi Caſtor equum.

Perge inquit ad Elyſias ſedes, & cum equis qui ibi præſtantiſſimi habentur, quadrigam componas. In ea quadriga, ibi currant dexter Pegaſus, & læuus Arion, ad iugum ſcilicet. Sed funi, id eſt, ad funem Caſtor tibi det quartum equum ſuum. vult igitur Caſtoris equum & Phoſphorum funales eſſe, tanquam quadrigæ optimos. quartus equus in quadriga vel eſt dexter funalis ſi à ſiniſtra numerare incipias, vel ſiniſter ſi à dextra primum computes. Sed vt dictum eſt, ſiniſter funalis honoratior, ideo primus numerandus. Sic quartus erit funalis dexter. Itaque ſi Caſtor quartum equum ad funem dat Phoſphoro, primus eſt quadrigæ Phoſphorus, idemque ſiniſter funalis. Sic dexter in iugo Pegaſus, ſiniſter Arion. Hæc ſunt indubitatiſſima. Scriptum erat, *Funis & quartum*, pro *Funi ſed quartum*. Inde qui verſui conſulere voluere, de ſuo addiderunt, *funis & ad quartum*. Hinc certum eſt, Phoſphorum & Cyllarum funales facere Auſonium. Ergo Pegaſus, & Arion iugales. Quod ipſum expreſſiſſe poëtam putaret aliquis, legendo,

Pegaſus hinc dexter, currant iuga, læuus Arion,

Pegaſus dexter & læuus Arion iugales currant. *Iuga* pro iugalibus. Loquutio ipſa tralatitia. Quum veriſſima ſit hæc notatio de ſiniſtris equis funalibus, qui nomen quadrigæ dabant, dubitationem tamen mouere poſſet Statius. Is lib. VI. Thebaidis, ludos deſcribens curules, quos Archemoro celebrarunt Argiui, in Polynicis curru primas partes Arioni equo tribuit, quem

A & ſolum nominauit. eum excuſſo Polynice nihiloſecius viciſſe, victoremque renuntiatum refert. Ex ratione Circi quæ tempore Statij obtinebat, Arion funalis ſiniſterior eſſe debuit. At Statius eum iugalem facit, vt ex iſtis planum fit:

——nam flauus Arion
Vt vidit, ſaliere iuba, atque erectus in armos
Stat, ſociumque iugi, comiteſque vtrimque laboris,
Secum altè ſuſpendit equos.

Socium iugi non potuit habere Arion, niſi ipſe iugalis fuerit. Comites vtriuque laboris, ſunt duo funales. Nemò aliter queat

B interpretari. Ergo & quadriiugis curribus eos cerraſſe vult. Fefellit fortaſſe Statium antiqua ratio quadrigarum non eadem cum noua. In antiquis curribus, quatuor equi ſub iugo iuncti habebantur, & duplex erat temo. Cum igitur ex antiqua aliqua Thebaïde, vel Cyclica, vel Antimachi deſcriptionem eam ludorum ſumeret Statius, Ἀρείονα, ζύγιον ἀριστερὸν in Polynicis curru vocatum, ex temporum ſuorum more id interpretatus eſt, quibus ζύγιος ἀριστερὸς in curru equus dicebatur, qui ad ſiniſtram habe-

C bat, funalem ἀριστερόν. At in curribus Heroicis ſiniſtimus equus etiam iugalis. Heroum æuo meta etiam ſiniſtro gyro circumiri ſolebat, & in ea flectenda ſiniſtri equi prima ac præcipua opera. Ideoque etiam tum equus inter ceteros optimus eligebatur, qui ſiniſtrum in curru locum teneret. Homerus Iliad. ψ.

---- αὐτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσαι, εἶξαι ἢ οἱ ἡνία χερσίν
Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω.

Eadem ars in Circo inualuit ſub poſtremis

D Græciæ & Romanorum temporibus. Sic in quadriga duo equi plus momenti ad victoriam conferebant, quàm reliqui, dexter ac ſiniſter, atque hi funales erant. Sed ſiniſter maximè & bonitate & docilitate ſpectandus veniebat, ob flexum metæ qui ab illo ſolo pænè pendebat. Ideoque is dignatione eximius habebatur. Ceterum Arion apud Statium, quum præcipuus eſſet equus in curru Polynicis, nec dexter tamen, nec ſiniſter eſt, ſed interiunctus dextro ac ſiniſtro. Socium iugi alterum illi equum facit. Ergo & ipſe iugalis. comites laboris vtrimque eidem aſſignat, vtcunque fuerit ſiniſter iugalis, ad læuam ta-

E men habuerit neceſſe eſt ſiniſtrum funalem, vt à dextra tam iugalem alterum quam funalem dexteriores. Hoc igitur prorſum contra Circi diſciplinã ab eo poëta inducitur. Tam fuiſſe eum ignarum Circenſis artis non putem, vt adeo abſurdè in eam peccarit, præſertim, quum quotidie id ſpectaculum in oculis eſſet. Mitto ſpectacula oculis vſurpara. Poëtarum libri non aliud canunt. Apud Homerum bigæ ſunt non quadrigæ quibus Heroes certamen curule peragunt, vt ex iſtis liquet, de Menelai curru.

---- ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην τὸν ἑόν τε Πόδαργον.

Sic duo tantum iugales in illis curribus. Poëta ibidem duûm tantum equorum ibi meminit, τῷ δεξιῷ καὶ τῷ ἀριστερῷ, qui ſunt ſiniſter & dexter iugales. Veriſimile eſt, & in Nemea ludos Archemuro ab Argiuis Heroibus primùm factos, bigis non quadrigis fuiſſe celebratos. Arion igitur in curru Polynicis ſiniſter iugalis ex duobus. Statius dum ſua tempora reſpicit, quadriiugis ludos eos committi fecit, & Arionem equum ſicut in Græcis repperit ſiniſtrum iugalem reliquit, ſed el funalem ad lænam adiunxit, præter Circenſium inſtitutum & normam, vbi ſiniſter equus ceteris debet præſtare velocitate, & arte. Heroes vt plurimum trigis tum vſi leguntur in bello. duubus ſubiugis equis adnexus erat vinculo alius equus extra currum, quem παρήορον dicebant. Heſychius: παρήορος ἵππος ὁ ἐκτὸς ἅρματος τρέχων. Ita ſcribo, non ἐν τῷ ἅρματος. Hoc Romæ etiam in Circenſibus ludis ab Heroicis vſque temporibus ſeruatum tradit Dionyſius vt trigæ committerentur, quum apud Græcos iamdiu id deſitum eſſet. Illuſtria ad hanc rem Dionyſij verba lib. VII. ſub finem: ἐν γὰρ τῆς ἱππικῆς ἁμίλλης ἐπιτηδεύματα δύο τῶν παλαιῶν πάνυ εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐνομοθετήθη, φυλαττόμενα ὑπὸ Ῥωμαίων μέχρι τῶν κατ' ἐμὲ διήκοντα χρόνων, τό τε περὶ τὰ τρίζυγα τῶν ἁρμάτων, ὃ παρ' Ἕλλησι μὲν ἐκλέλοιπεν, ἀρχαῖον ἐπιτήδευμα, καὶ Ἡρωϊκόν· δυσὶ γὰρ ἵπποις ἐζευγμένοις ὃν τρόπον ζεύγνυται συνωρὶς, τρίτος παρείπετο σειραῖος ἵππος ῥυτῆρι συνεχόμενος, ὃν ἀπὸ τοῦ παρηορεῖσθαι, καὶ συνεζεῦχθαι παρήορον ἐκάλουν οἱ παλαιοί. Trigarum in curuli certamine mentionem habet vetus inſcriptio, qua Dioclis agitatoris palmæ enumerantur. An igitur trigis certaſſe Græcos Heroas dicemus in exequiis Archemori? Certè tres tantum equos numerat Statius in curru Admeti, vbi omnes nominare videtur:

Nominibuſque ciet Pholoen Admetus & Irim,
Funalemque Thoen.

Pholoe & Iris iugales ſunt; Thoe funalis. Ergo vnum modò funalem duobus iugalibus adiungit. Atque hic eſt σειραῖος ἵππος in triga apud Dionyſium, & παρήορος veterum. Hinc concludere eſt trigis non quadrigis contendiſſe Argiuos apud Statium. Mendoſus itaque videri debet locus ille, quo quatuor equos Polynicis currui tribuere videtur, & iugalem facere Arionem. Ergo ſic oportet emendare:

—— Nam flauus Arion
Stat, ſociumque iugi comitemque vtrique laboris
Secum altè ſuſpendit equos.

Sic omnia recta erunt. Arion ſiniſter iugalis: Socius illi iugi iugalis alter: Comes laboris vtrique hoc eſt Arioni & ſocio iugi, funarius ad dextram. Hic eſt παρήορος antiquorum. Arion igitur dum rectus ſtaret, & ſocium iugi, & comitem vtrique laboris, hoc eſt τὸν παρήορον alte ſuſpendebat. Profecto in eo curru ſiniſtrum & proximum metæ fuiſſe in ea circumeunda patet ex alio loco:

—— dum non cohibente magiſtro
Spargitur in gyros, dexterque exerrat Arion.

A Qui interiore gyro & ſiniſteriore tramite metam preſſius propiuſque ſtringere debuerat, is ſpatioſo & laxo circuitu dexter exerrans circumagebatur. Virgilius in re ſimili.

Quo tantum mihi dexter abis?

Sed ſtatim ex ſparſa illa gyratione propius ad metam rediiſſe ibidem dicitur Arion:

—— laxo quum tandem ex orbe reductus
Æquoreus ſonipes, premit, euaditque parumper
Gaiſos.

Hæc non poſſunt conuenire niſi in eũ equum qui ſiniſter eſt. Nam is equus qui alium habet B ad ſiniſtram inter metam & ipſum non poteſt dici ipſe metam interiore rota ſtringere, καὶ ἐν τόνῳ δεξιτερῆς ἐγχριμφθῆναι. At ſi ſuperius citatos & correctos Statij verſus eo modo legas, vt hodie vulgantur, vix eſt vt ex iis intelligas Arionem fuiſſe ſiniſtrum, vtpote qui & ſocium iugi, & comites vtrimque laboris habeat, nempe funales. Hæc extra dubitationem omnem omnino vera ſunt. Atqui idem Statius certamen illud quadriiugum fuiſſe diſertim dicit.

Haud procul Herculeam Nemeen clamore reductus
Adſpicit, atque illic ingens certaminis inſtar
C *Quadriiugi.*

Quod profecto mirum eſt, cum ex aliis quæ apud eumdem leguntur, conſtet triiugum fuiſſe, & τετραόρῳ ἅρματι commiſſus eos ludus. Totum illum ludorum apparatum ac deſcriptionem, ex Græca Thebaïde ſumpſit Statius, & cetera quidem ad verbum tranſtulit, ſed quadrigas in illis certaſſe ipſe finxit ex conſuetudine temporum ſuorum, quum certum ſit belli Thebani ac Troici temporibus bigis & trigis, tam in bello quàm in ludicris certaminibus Heroas vſos eſſe. De ſiniſtris equis funalibus hæc ventilanda fuere ſubtilius, vt intelligerentur illa Plinij ex emenda-
D tione noſtra, vbi dicit *albates equo corace viciſſe.* Qui *Corax*, equus hoc nomine ſiniſter in quadriga, funaliſque, & præcipuæ in circumeunda meta operæ, vnde & ſoli victoriæ titulus adſcriptus eſt, & tota quadriga nomine eius vocata. Auctor libri de Circo verba Plinij ſic legebat: *Circenſibus albati equi Characem occupauere.* & *Characem* accipit, pro oppido vel carcere equorum. quæ emendatio, nec ratione vlla nititur, nec auctoritate librorum, & prorſus ineptiſſima eſt. Nunc reliqua
E Pliniani illius loci, vt à nobis emendatus eſt, perſequamur, & explicemus: *Excuſſo in carceribus auriga, Albati equo Corace, occupauere, primatum obtinuere, opponentes, effundentes, omniaque contra æmulos, quæ debuiſſent peritiſſimo auriga inſiſtente, facientes.* Hæc omnia Circenſis & equeſtris artis vocabula, quibus exprimuntur quæ ad victoriam obtinendam peritiſſimi aurigæ faciunt. *occupauere, primatum obtinuere.* Addiderant *palmam*, qui neſciebant verbum *occupare* Latinè etiam ſumi abſolutè pro anteuertere, vel præuerte, quod Græci dicunt προλαβεῖν. Hoc ſenſu ſæpe ponitur apud auctores, & exempla non pauca refert

Nonius. Varro apud eum: *Quod ſi Actæon occupaſſet, & ipſe prius ſuos canes comediſſet.* id eſt, ſi præueniſſet. Idem: *priuſquam reſponderem foris neſcio quis occupat res indicare.* In Circo ita capiebatur, vt ex inſcriptione veteri circenſium clarum eſt: OCCVPAVIT AT VICIT, id eſt, *προέλαβεν καὶ ἐνίκησεν.* Silius *limitem præripere* hoc dixit in ludis Circenſibus Scipionis, de Cyrni curru qui primus exierat, & ceteros anteuerterat:

Euolat ante omnes, rapidóque per aëra curſu
Callaicus Lampon fugit, atque ingentia tranat
Exultans ſpatia, & ventos poſt terga relinquit.
Conclamant plauſuque fremunt, votique peractam
Maiorem credunt prærepto limite partem.

Quid ſit *occupare* in quadrigarum certamine, hæc clarè adeò explicant vt nihil ſupra. qui ante alios emittitur ac curriculum præcipit & ceteros anteit, is *occupare* dicitur. Sed reſtat exponendum quomodo occuparent agitatores, & quando id facere propriè dicerentur. In Circo oſtia vnde equi exibant, ad ſpatia ſeptem decurrenda, non omnia paris conditionis fuere, ſed alia melioris, alia peioris ſortis habita. Ideo ſortito legebātur. Singulis miſſibus quatuor quadrigæ emittebantur, quæ quatuor oſtiis exibant. Quod proximum oſtium primis metis fuit, mediæque circi areæ, id optimæ conditionis habebatur, *& primum oſtium* dicebatur. Nam ab eo loco ad vltimas metas breuiſſimum iter, quia rectiſſimum. Longius à ſecundo, deinde à tertio: longiſſimum à quarto, eoque id oſtium peſſimæ & vltimæ ſortis, quia longius erat remotum à recto tramite, qui à metis prioribus ad metas vlteriores patebat. Auſonius:

Oſtia quot pro parte aperit ſtridentia Circus,
Excepto medium quod patet ad ſtadium.

Oſtium illud quod ad medium ſpatium dirigebatur, non ſolebat cum ceteris aperiri, vel ſi aperiebatur, nullæ ex eo certè mittebantur quadrigæ. Locus in eo conſulum Prætorumque, ac denique Magiſtratus illius qui ludos edebat, ſignumque mittendis quadrigis dabat. Oſtium, inquam, illud medium fuit, inter alia duodena circi oſtia, & ſena vtrimque habuit. Hoc ad medium ſtadium patuiſſe dicit Auſonius. & ſanè ex aduerſo metas reſpiciebat. In Conſtantinopolitano quoque Circo *Mapparius* qui officium ſuſtinebat mittendæ mappæ, quod ſignum erat mittendis quadrigis. In medio illo oſtio ſiue ianua ſolebat conſiſtere. Græci: *δώδεκα δὲ ὑπάλυξες εἰσὶ μέσησαν τῶν δώδεκα ζωδίων, Μαππάριος δὲ καλεῖται ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἱστάμενος, καὶ τὸ ὄργανον ἔχων τὸ σύνθημα.* Sidonius Apollinaris:

Hæc eſt ianua conſulumque ſedes,
Ambit quam paries vtrimque ſenis
Cryptis porticibuſque fornicatus.

Oſtium Auſonij quod ad medium Circi ſpatium patet, idem prorſus eſt cum hac ianua & conſulum ſede Sidonij quæ vtrimque ſenos carceres fornicatos habebat, ea

A ſunt oſtia Circi. Sena illa quæ ad dextram erant medij oſtij, omnia æqualiter & vno eodemque tempore pandebantur, quamuis ex quatuor tantum prioribus quadrigæ mitti ſolerent, niſi ſi quando plures quam quatuor colorum factiones certarent. Nam priſtinis quatuor gregum factionibus Domitianus duas fertur addidiſſe, *purpureı aurati que panni.* Senis oſtiis opus fuit apertis, quando hæ ſex factiones ſimul committebant. Ceterum poſt mortem Domitiani non diu additiciæ illæ durauerunt, ſed priſtinus numerus eſt retentus. Quæſtionem heîc

B mouerit aliquis, cur ſex oſtia ſemper ſolita ſint aperiri, quum ſolemne eſſet quatuor duntaxat quadrigas ex quatuor oſtiis per ſingulos miſſus emitti. Et ſanè cum cetera oſtia, tum magis apertiones eorum ſuperuacuæ. Atqui non ſena tantum oſtia, ſed omnia duodena in Circo Romano vna ſimul machinatione pandi ſolita oſtendit locus Caſſiodori. *Biſſena*, inquit, *oſtia ad duodecim ſigna poſuerunt. Hæc ab Hermulis funibus demiſſis ſubita æqualitate panduntur, docentibus totum illic vt putatur, conſilio geri, vbi imago capi-*

C *tis cognoſcitur operari.* Nec abnuit Auſonius ſi rectè capiatur. Non enim dicit ſena tantum oſtia circum aperire, ſed pro parte ſena. Ergo ab vna parte ſex, ab altera totidem aperiebantur, excepto medio oſtio, in quo conſulum ſedes, atque editoris. Clare etiam dicit Dionyſius omnia ſimul oſtia pandi ſolita, quæ vnum latus Circi ex minoribus occupabant: *ἡ δὲ λοιπὴ τῶν ἐλαττόνων πλευρῶν, αἴθριος οἰκημάτων ψαλιδωταῖς ἱπποφέσεσιν ἐχομένη, ὑφ᾽ ὕσπληγος μιᾶς ἀνοιγομένας.* Cryptas & porticus fornicatos vocat Sidonius eiuſmodi *ἱπποφέ-*

D *σεις ψαλιδωτάς.* Sciendum porro eſt præter illud oſtium medium, duodenos in Circo carceres equorum fuiſſe, vtrinque ſenos, vt disertè teſtatur idem Sidonius. Sola ſex oſtia quæ à latere dextro illius mediæ ianuæ erant, neceſſaria mittendis quadrigis fuere, quia à dextra ad ſiniſtram curricula ſua peragebant. An igitur ad ornatum atque vt æqualis eſſet architecturæ facies, totidem oſtia in alio latere facta, quæ vt ipſa eodem machinarum artificio, eodemque tempore pandebantur, quamuis nulli inde currus emitterentur? Ex illis porro ſenis oſtiis quæ ad dextram fuere primarum metarum ſola

E quatuor prima quadrigas emittebant quatuor certatutas ſingula ſingulas. Quod ab eo tempore obtinuit quo in quatuor colores & greges tota Circi factio diuiſa eſt. Hoc enim conſtituto quatuor aurigæ cum ſuis quiſque coloribus per ſingulos miſſus certabant. Antea plures currus in hoc certamen *ἱππικὸν* deſcendebant. Apud Homerum quinque currus committunt in funere Patrocli. In Archemori apud Statium ſex. Apud Sophoclem in Electra decem. Apud Anonymum de vita Alexandri nouem. Sic numerus certus certantium quadrigarum non fuit.

An legitimum dicemus fuiſſe, vt ſex voa miſſione contenderent, ideoque Tarquinium Priſcum, ſi modò in Circo maximo primus carceres extruendos curauit, ſex tantum oſtia in eo feciſſe, ſex quadrigis omittendis? Atqui duodecim oſtia ſiue carceres in Circo illo, ſex in ſiniſtra parte lateris eiuſdem, totidemque in destera. An ſuperuacua & inutilia prorſus ſiniſtræ partis oſtia, atque ad ornamentum tantum architecturæ acta? Superuacanea certè illa, quo tempore quatuor tantum quadrigæ, quaterois oſtiis emitti ſolitæ. Ad exemplum Circi Olympiaci & in eo carcerum, puto B ædificatos fuiſſe Romani Circi carceres. Bini ordines in eo Circo fuere oſtiorũ, vnus in ſiniſtra parte eiuſdem lateris, alter in dextera. Singula latera plusquàm quadringentos pedes longitudinis habuiſſe teſtatur Pauſanias: quot carceres in vtroque fuerint, non exprimit. ἑκατέρα μὲν δὴ πλευρὰ τῆς ἀφέσεως πλέον ἢ τετρακοσίους πόδας περιέχει τὸ μῆκος. ᾠκοδόμηνται δὲ ἐν αὐταῖς οἰκήματα. ταῦτα τὰ οἰκήματα κληρωτὶ λαγχάνουσιν οἱ ἐσιόντες ἐς τὸν ἀγῶνα τῶν ἵππων. Habes carceres Olympiaci circi, qui ſimiliter ſortitò capiebantur à certatoris. Auctor Anonymus in vita Alexandri C Magni de ludis Olympicis: ἐπειδὴ ἡ ὑδρία, καὶ ἐκληρώθησαν. ἔλαχεν πρῶτος Νικόλαος. Duplex vt dixi carcerum ordo fuit, vnus ad ſiniſtram primæ metæ, alter ad dextram. In medio vtriuſque partis locus erat eius, qui machinationem mouebat, qua omnia oſtia aperiebantur. Qualis fuerit ille locus aut quomodo vocaretur, ibidem non tacuit. Altare fuiſſe dicit circa mediam proram circi, proræ quippe habuit figuram ἡ ἄφεσις, quæ ſatis lata erat, quæque diſcriminabat vtrumque ordinem oſtiorum. Ianuæ conſulum vel oſtio quod ad medium circi ſpatium patebat Romæ, hic βωμὸς vel hæc prora me- D dia reſpondebat. Ceterum omnes currus qui emittendi erant ad currendum ſtare æquo limite debebant ad dextram partem illius Aræ vel primarum metarum, quoniam recto curſu ad vltimam metam circumflectendam pertendebant. At ſi omnia oſtia ſiniſtri ac dextri lateris vel ordinis aperta ſimul fuiſſent, eueniſſet vt ex dextri lateris carceribus exeuntes, longo ſpatio præuerterent eos qui emiſſi eſſent ſiniſtræ partis carceribus. Nam læuorum oſtiorum quadrigæ è ſuis primum locis exire, deinde ad ea loca venire debebant, vbi dextri carceres erant. nam inde curſus incipiebat, qui longus erat circuitus. Sic nec ex æquo certamen his & illis fuiſſet, quum dextri lateris quadrigæ multo ante exiliiſſent. Vt ergo æqualitati æquitatique certaminis conſuleretur ita fiebat. Mota machinatione quæ in medio conſiſtebat aperiendis repagulis, dextri lateris ſiue ordinis oſtia primo aperiebantur. Quadrigæ inde emiſſæ ſtabant ad eum locum, vbi carceres ſortiti fuerant currus ordinis ſecundi ac dexteri.

A Ne vlterius progrederentur, fune omnibus oſtiis prætento cauebantur. vbi primi ac ſiniſtri ordinis quadrigæ ad eum locum conſtiterant, tum ſecundi ordinis oſtia pandebantur, ac ſic æquatis frontibus tam primi ac ſiniſtri, quàm dexteri ac ſecundi ordinis currus in ſpatia ſeſe addebant, & in curſum effundebant. Pauſanias: πρῶται μὲν δὴ ἐκπετάννυνται αἱ πρὸς τῇ στοᾷ τῇ Ἀγνάπτου χαλῶσιν αἱ ὕσπληγες. καὶ οἱ κατὰ ταύτας ἑστηκότες ἐκθέουσιν ἵπποι πρῶτοι. θέοντες δὲ δὴ γίνονται κατὰ τοὺς εἰληχότας ἑστάναι τὴν δευτέραν τάξιν. καὶ τηνικαῦτα χαλῶσιν αἱ ὕσπληγες αἱ ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει. διὰ πάντων τε κατὰ τὸν αὐτὸν B τὸν λόγον συμβαίνει τῶν ἵππων ἐς τ' ἂν ἐξισωθῶσιν ἀλλήλοις κατὰ τῆς πρώρας τὸ ἔμβολον. Ad hanc formam ædificati carceres in Circo Romano videntur, & plures etiam tum certaſſe, quum ædificari cœpti ſunt. Nam eadem omnia Romæ obſeruanda fuiſſent duodecim quadrigis certantibus, quæ obſeruabantur in Olympiaco ſtadio circa miſſionem quadrigarum. Nam quatuor tantum aut ſex committentibus, nihil opus fuit duplici vice apertionem oſtiorum fieri, quemadmodum Olympiæ fiebat. Ex parte quippe dextera omnes emitti poterant, æquo limi- C te & æquata fronte. Nam ibi ſex oſtia eodem ordine directa. Cetero incertum eſt quando primum, & à quo quatuor illæ circi factiones & greges coloribus diſpares conſtituti fuerint. Græci Recentiores, nec qui à vetuſtioribus id fortaſſe habent, ad auctorem Romulum referunt. Ioannes Antiochenſis: Ῥωμύλος πρῶτος ἐν Ῥώμῃ ἵππων ἱππικὸν καὶ διεῖλε τὸν δῆμον εἰς μέρη τέσσαρα, εἰς τιμὴν τῶν τεσσάρων στοιχείων, καὶ τὰς δώδεκα θύρας κατὰ τύπον τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου ἱδρύσατο. Eadem legas apud Cedrenum, Chronicon Alexandrinum: & alios qui ab vno videntur ſumpſiſſe. Tertullianus duo colores à principio certaſſe D eo ludicro vult, qui & ex quorumdam ſententia ſcribit Romulum primum Romæ quadrigam oſtendiſſe. *Talibus*, inquit, *auctoribus quadrigæ productæ, merito & aurigis coloribus idololatriam veſtierunt, & ab initio duo ſoli fuerunt, albus & ruſſeus: albus hiemi ob niues candidas, Ruſſeus æſtati ob ſolis ruborem voti erant.* Ita vulgati libri legunt. In vetuſtiſſimo codice qui olim Agobardi fuit, legitur: *Merito & aurigas coloribus.* Et mox: *nam equi ab initio.* Totus locus ita ſcribendus: *Talibus* E *auctoribus quadriga productæ. Merito & aurigas coloribus, id eſt idololatriam veſtierunt. Namque ab initio duo ſoli fuerunt, albus & ruſſeus.* confirmat hanc lectionem Iſidorus: *aurigæ autem duobus coloribus ſunt, quibus ſpeciem idololatriæ veſtiunt*, ex veſtigiis ſcriptæ lectionis quæ habuit, *nam qui* pro *namque*, corrigebat Vvouueranus: *nam equi ab initio duo fuerunt.* perperam. non enim equi ruſſei aut albi dicti à coloribus, quibus veſtiebantur, ſed Aurigæ, vnde & *verſis pannis agitaſſe* iidem aurigæ dicebantur, quum ab vnius factionis panno, ad alterum transferant, vt puta ſi Veneti panni agitator, cum coccino pan-

uo agitaſſet. *Albati & Ruſſati* equi dicti ſunt ooo à colore quo induti erant, ſed equi albatæ & ruſſatæ factionis. Notabis autem Tertullianum quidem dicere tradi à quibuſdam primum Romulum Romæ quadrigarum certamen oſtendiſſe. Non tameo prodit ab ipſo Romulo colores & factiones Circeoſium inſtitutas. Et ſaoè non adeo antiqua res fuit hæc factionum in circo per greges & pannos diſcolores diuiſio. Et nugantur Græculi qui huius rei iouentum Romulo adſcribunt. Ioannes Antiochenſis περὶ ἀρχαιολογίας duos ab initio colores etiam fuiſſe ſcribit, ſed Oenomaum primum eorum auctotem facit. Quod eſt falſum, verba eius hæc ſunt, ſi quis requirit. Nam auctor ille nondum eſt editus: Οἰνόμαος πρῶτος ἐφεῦρε τὸ τοῦ ἱπποδρόμου χρῶμα, καὶ ἐποίει τὸν ἀγῶνα Μαρτίου κδ΄. γῆς καὶ θαλάσσης. ἐβάλλοντο κλῆροι, καὶ ὃς ἔλαχεν ὑπὲρ τῆς γῆς ἀγωνίσασθαι, ἐφόρει χλοανόν, καὶ ὃς δὲ ὑπὲρ τῆς θαλάσσης κυανόν, ἔπαθλον δὲ Οἰνόμαος ἐποίει τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα. Hæc ſunt ridicula. De coloribus oon conſeotit cum Tertulliano, nam ille noo Veoetum & viridem, ſed Album & ruſſeum primos colores fuiſſe vult. At Veuetus & Praſinus præcipui, ideo primi iuxta quorumdam ſeotentiam. *Venetus* maris color, cui fauebar Nauticus populus. *Viridis & Praſinus* terræ: cui terreſtris & agricola plaudebat. Caſſiodorus: *Tranſit Praſinus, pars populi mœret.* Vincente Praſino partem populi in mœrore fuiſſe dicit. Nauticam ſcilicet, & maris commerciis deditam. *Præcedit Venetus, & totius turba ciuitatis affligitur.* Sic lego ex veteri codice qui habet *potius*. vnde *potior* fecerunt. Vniuerſa ciuitas fauebat Praſino, vel pars maxima ciuitatis. Quod & confitmat Iuuenalis:

—euentum viridis quo colligo panni:
Nam ſi deficeret mæſtam attonitamque videres
Hanc vrbem,

quibus comprobatur correctio noſtra in Caſſiodoro. Græcus auctor: ὁμοίως Πράσινοι ἀπένειμαν τῇ γῇ διὰ τὰ ἄνθη. Καλοδαιμονίαν οὖν οἰωνίζονται τὴν χλόην νικῶσαν, τὴν ἀνθηρὰν ἀπαγγέλλειν ὡς αὐτῆς Ῥώμης εὐθηνίας· τοῦ γὰρ Βενέτου νικῶντος εἰς τὸ τῆς γῆς στοιχεῖον ἀναφερομένου, εἰκὸς ἦν αὐτῆς μᾶλλον αὐτῆς. ὅθεν καὶ τὴν Ἑστίαν πρὸ πάντων φαίνονται τιμήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι, ὥσπερ τὸν Πυρσὸν Μίθραν οἱ Πέρσαι διὰ τὸ τοῦ πυρὸς κίνδυνον, καὶ τὴν ὑγρὰν οὐσίαν οἱ ὑπὸ τὰ ἀρκτῷα διὰ τὸν κίνδυνον τοῦ ὕδατος, καὶ ἔτι Αἰγύπτιοι διὰ τὴν σελήνην τὴν τοῦ παντὸς ἀέρος ἔφορον. futilis & nugatoria ratio. Ioannes Antiocheoſis: ἐβάλλοντο κλῆροι, καὶ ὃς ἔλαχεν ὑπὲρ τῆς γῆς ἀγωνίσασθαι ἐφόρει χλοανόν· ὃς δὲ ὑπὲρ τῆς θαλάσσης κυανόν. ἐπῆθλον δὲ Οἰνόμαος ἔπαθλον τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, καὶ ὁ νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν θεωμένων ἀνῃρεῖτο. εἶχον οὖν σημεῖον οἱ τότε, καὶ οἱ μὲν τὸ χλοανὸν ἐνίκα τῆς γῆς εὐφορίαν ἤλπιζον, καὶ οὕτως ἐγίνετο· εἰ δὲ τὸ κυανὸν τῆς θαλάττης εὔπλοιαν, καὶ ηὔχοντο οἱ μὲν γεωργοὶ τὸ χλοανὸν νικᾶν, οἱ δὲ ναυτίλοι τὸ κυανόν. Hæc omnia nugacium hominum commenta ſunt, ac tecentiorum Græculorum, quæcumque philoſophati ſunt ſuper Circi pattibus & co-

A loribus. Nihil horum apud veteres. Fauebant viridi qui colore illo capiebantur, ſola oculorum voluptare illecti. Qui color plures olim amatores habuit, hodieque nunc habet. Ouidius de ſpectaculo Circenſium.

Plaudite Neptuno nimium qui fiditis vndis.

Hoc non dicit de Veneti panni agitatoribus, ſed de Neptuni ſimulacro quod in Pompa per Circeoſes ludos cum aliis deorum ſimulacris circumferebatur. Et mox:

Plaude tuo Marti miles.

Item:

B *Ruricola Cereri teneroque aſſurgite Baccho.*

In ea pompa ſimulacrorum, quæ per Circum traducebatur, miles Marti plaudebat; Cereri agricola, Phœbo vates & augures. Veneri amatores, & ſic de ceteris. Nondum igitur tunc hæ rationes cognitæ fuerant ſuper ſtudiis & fauoribus, quos ſinguli colores factiooum Circi prouocabant. Illud etiam petridiculum de coloribus illis duobus ab Oeoomao proditis. Certè eum quadrigarum certamen edidiſſe primum quidam auctores ſunt. Caſſiodorus: *primus hoc apud Elidem Aſiæ ciuitatem Oenomaus fertur*
C *edidiſſe, quod poſtea Romulus in raptu Sabinarum, necdum fundatis ædificiis ruraliter oſtentauit Italiæ.* Nam hercule nugantur qui Romulo quatuor colorum diuiſiooem attribuot, quàm qui Oeoomao duorum. Cum duo colores taotum committebantur, duæ vt par eſt quadrigæ emittebantur. Et propterea hoc commentum Oenomao vindicant de duobus coloribus inueotis, quia ille cum ſiogulis procis natæ ſuæ curuli certamine coorendebat. Quoniam, inquam, duo tantum certabant in eo agone, quem filiæ ſuæ procis proponebat Oenomaus, ideo & duo colores ab initio tantum fuiſſe prodide-
D runt, eorumque ioſtitutum Oenomao tribueruot. Argiui Heroes Thebani belli temporibus, & Græci Troicis, hoc eodem ludicro ἱππικῷ certauiſſe conſtat pluribus curribus quàm duobus, & ſine coloribus. Eodem modo credeodum eſt Romulum ludos equeſtres Italiæ oſteodiſſe, in campis patentibus, nondum ædificatis Circis, quomodo & Græci antiqui factitaruot, vt ex Homero & aliis diſcere eſt. Hoc eſt quod ait Caſſiodorus, *Romulum ruraliter nondum fundatis ædificiis* eos ludos agitaſſe, id eſt, non-
E dum circo ædificato. Nec ille igitur auctor colorum & factionum in circo, & proiode quatuor quadrigarum ſiogulis tantum commiſſionibus emittendarum. Quod ſi iam hoc obtinuiſſet apud Romanos ab ætate Romuli, oon ſex oſtia ſiue carceres equis mitteodis io circo ſuo ædificando poſuiſſet Tarquinius, ſed quatuor duntaxat ſuffeciſſent. Recentius igitur hoc inueotum colorum & factiooum in circo, vel ipſius Tarquinij Priſci temporibus. Quin etiam Liuius tradit carceres io circo demum ædificatos aooo vrbis cccxxv. quod verum eſt, & falſi

qui Tarquinium primum eos voluut extruxiſſe. Delirant itaque Græculi Ioanues Antiochenſis, Georgius Syncellus, Cedrenus & alij qui ſcribunt Circum à Romulo extructum primo cum duodecim oſtiis. Nec enim aliter poſſis verba illorum exponere quam de Circi & carcerum cuuſtructione: *Ῥώμυλος πρῶτος ἐν Ῥώμῃ ἔκτισεν ἱππικὸν, καὶ τὰς δώδεκα θύρας.* Georgius: *ἔκτισε δὲ Ῥῶμος ἱππικόν. ædificauit Romulus circum*, de celebratione Circeuſium ſunt qui conantur accipere, & fruſtra ſunt. Nec minus inepti ex veteribus illi qui *Circi* appellatiouem à nomine Circes deduxerunt quaſi prima ipſa Circum condiderit in Italia, & Circenſes ludos ediderit. Quid abſurdius? Locus Tertulliani ex libro antiquiſſimo Agubardi ſic legendus eſt: *Qui Spectaculum primum a Circe habent, Soli patri ſuo editum affirmant: ab ea & Circi appellationem argumentantur, plane venefici. Eis vtique negotium geſſit hoc nomine, quorum ſacerdotes, dæmonijs ſcilicet & angelis.* rationem alibi reddimus. Auctor vetus Græcus *ἀνώνυμος: ἡ γὰρ δὴ προῤῥηθεῖσα Κίρκη πρώτη πάλαι ἱππικοὺς ἀγῶνας ἐν Ἰταλίᾳ προκαταβεβλημένη, καὶ ἱπποδρόμιον οἰκεῖον κατεσκεύασεν, τὸ μὲν μῆκος ποσί ... σταδίων, τὸ δὲ πλάτος ἴσως.* At quis neſcit *Circum* non à Circe dictum eſſe, ſed Latinos locum in quo ludi equeſtres ederentur eadem ratione appellaſſe *Circum*, vt Græcos *Κύκλον*? Nam *Circus* eſt *κύκλος*. Qood enim circa metas in eo currerent equi, iude *Circus* appellatus. Gloſſæ, *Circus, & circuitus, κύκλος ἐν ᾧ ἱπποδρομίαι γίνονται.* Apollonius de loco certaminis cutulit:

—— εἰς θύρια κύκλον ἀγῶνος.

Sed & *ἀγῶνα* inde dictum Grammatici argotantur quaſi *ἀγώνιον*, quod rotundus & ſine angulis eſſet: *ὅτι ὁ ἀγὼν καὶ ἄγυια ὁ τόπος λέγεται, διὰ τὸ κυκλοτερὲς, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν γωνίας, ὡς εἰς τόπον. καὶ στέφανοι κυκλοτερεῖς τοῖς νικῶσιν ἐπιτίθενται.* de Circo loquitur ille nam ſtatim ſubijcit: *οἱ γὰρ πρῶτοι ἱδρύσαντο τὸν περίτειχον φωνὴν δηλοῦσι.* A Circo, *Circenſis*: vt foro *forenſis*, *ὁ ἀγοραῖος*. Hinc ludi *Circenſes* quia in Circo agitabantur. Quid apertius aut verius? At inepta geus & bruta Grammaticorum blatterant *Circenſes* appellatos, quaſi *circum enſes*, quod pro metis olim ſtatuerentur enſes. falſiſſimum & ineptiſſimum. Sic res verbis per vim accommodant, nun verba rebus. Verùm à metis ad carceres & oſtia redeamus. Ea ſorte quadrigis, vt diximus, diuidebantur. Primum dicebatur, quod erat primis metis proximum: prima ſors hunc dabat, vt ſecunda ſecundum, tertia tertium, quarta quartum & vltimum. è primo exilientibus breuiſſimum iter ad metas, ideo prior eius potiorque conditio. Varro hoc oſtium vocauit *intimum* his verſibus apud Nunium:

Nemini fortuna currum carcere emiſſum intimo
Labi inoffenſum per æquor candidum ad calcem ſinit.

Vitam Varro comparat Circenſium curriculo. Feliciſſime id certamen auſpicabatur

A auriga, cui è primo vel intimo oſtio exire ſortito obtigerat. Sed is plerumque nun perferebat felicitatem ſuam vſque ad vltimas metas & extremum curriculum. Ita in vita ſi quando fortuna à principio arriſit, tenorem non ſemper ſeruat vſque ad calcem & exitum. *Intimum* ergo *oſtium* vel *intimus carcer*, qui & primus, primiſque metis proximus. Quin & *circus primus* ab ea parte dicebatur Varro lib. IV. de L. L. *In Circo primo vnde mittuntur equi, nunc dicuntur carceres.* Idem etiam *intimus* dictus. *Intimus Circus ad Murciam vocatus, vt Procilius aiebat, ab vrceis, quod is locus eſſet inter figulos.* Sic ſcribendum ibi. ab ea

B Murcia *Murciæ Metæ* appellatæ, quæ & primæ, vt paulo poſt dicam. Sic *primum oſtium*, primis illis metis proximum, idemque *intimum*. Cum omnia oſtia ſubita æqualitate panderentur, eodem tempore proſiliebant ex omnibus carceribus equi. At primo oſtio miſſus, ſortis ac luci beneficio, ceteros anteuertebat. Atqui is *occupare* dicebatur. Vetus Epigramma de Circo.

Aſt vbi panduntur, funduntque repagula currus,
C *Vnus & ante omnes cogitur ire prior.*

Is eſt qui occupabat, & pœnè certa ſpe victoriam præſumebat. Silius:

—— vtique peractam
Maiorem credunt prærepto limite partem.

Et ſanè ſi nihil aduerſi illi accideret, atque inoffenſum curſum teneret vſque ad finem, vireſque perferret equorum integras ad vltimum vſque ſpatium flexumque metæ ſeptimum, haud dubie vincebat. Sed plerumque eueniebat vt præ ſtudio obtiuendi ac ſeruandi primatus quem ab initio ſortis munere adeptus erat, prælaſſatis & con-

D ſumptis viribus equorum ante ſeptimum curriculum deficeret, palmamque ſequentibus traderet, qui in eius locum ſuccedebant, metamque ſeptimam in quo ſuit victoria, circumire anticipabant. Silius:

At queis interior cura & prudentia Circi
Altior, effuſas primo certamine vires
Damnare.

Cauti igitur agitatores in primis ſpatiis ſuſtinebant equos ſpiritumque ac vires eorum diſpenſabant, priuſquam ad finem venirent, vt integri & indefecti prægreſſos iam defeſſos opprimerent, & in flexu metæ ſeptimæ præuerterent. Qui ſecundo oſtio

E mittebatur, vt primum proximè ſequebatur, ita ceteros præcedebat. Is plerumque ſi quid improſpere cecidiſſet primi oſtij agitatori, aut ſi qua ipſe arte poterat, vt de proximo ita facilè locum eius capiebat. Atque vt de primo oſtio miſſis dicebatur, *occupauit, & vicit*, ita de iſto, *ſucceſſit & vicit.* Nam ſecundo oſtio miſſus planè ſuccedebat ei qui primo oſtio exierat, & proximè eum ſequebatur. Silius:

Proximus à primo diſtans, quantum æquore currus
Occupat ipſe loci, tantum ſed proximus ibat
Aſtur Panchates.

A ſuccedebat igitur ſecundus primo, quia proximus. Quod enim in veteri inſcriptione poſitum eſt, *ſucceſſit, & vicit*, ita accipiendum eſt, ranquam ſi dixiſſet, ſecundo oſtio miſſus eſt, & vicit. Nam de primo oſtio miſſis, vt docui, dicebatur, *occupauit & vicit*. Tertio oſtio miſſus, vt proximua ferebatur ſecundo, ita proximè ſequentem & inſtantem trrgo ſuſtinebat quartum. tam ab eo itaque cauendum babebat, ne præuerteretur, quàm ſtudendum, vt ſecundo & primo primatum eriperet. Hic oon poterat ad palmam peruenire, niſi prægreſſis

B campum eriperet. Nec enim ſecundo tantum oſtio miſſum præcedere, vt palme poriretur, debebat, ſed etiam primo. Nihil erat ſucceſſiſſe ſecundo, quia magis obſtabat primus. Nam etiam ſi ſecundus primatum eriperet primo, ooo tamen fuit neceſſe, vt tertius in locum ſucceſſerit ſecundi. Quippe, primus qui in locum ſecundi reciderat, adhuc reſtabat ſuperandus iſti tertio. De eo igitur qui tertio oſtio exibat, dicebatur, artis Circenſis vocabulo, *eripuit & vicit*. præmium ſiquidem eripiendum veluti erat primo & ſecundo loco rgreſſis,

C ſi quidem palmam conſequi vellet. Sed melius eſt vt intelligamus *campum eripi*. ita enim diſertè Silius expreſſit in Circenſibus Scipionis, vbi omuia artis vocabula ſtudioſè poſuit. ita loquitur de agitatore ſecundi loci, equos ſuos adhortante:

Te ne Aſtur certante feret quiſquam æquore palmam
Erepto?

præcipuum equum ſic alloquitur, an te certante, ô Aſtur, quiſquam palmam feret, campo erepto? in Tabula agitarorum Circenſium hoc ordine bæc ſic habentur expoſita: *Occupauit & vicit: ſucceſſit & vicit:*

D *Eripuit & vicit*. Quod interpretandum eſt de primo, ſecundo, tertio oſtio miſſis. Silius de primo dixit *præripere limitem*, quod eſt *occupare*, de ſecundo *proximum eſſe*, quod idem eſt ac primo ſuccedere. at ſecundus apud eumdem metuere dicitur, ne à tertio ſibi campus eripiatur. ſic euim accipiendum. Quarto oſtio miſſus raro ad palmam perueniebat. Ideo pro magno pouitur in eadem inſcriptione Circi, *quarto oſtio miſſum viciſſe*. AGITAVIT XXIIII. MISSVS OSTIO IIII. CELVII. Haud dubium ſaoe eſt, quin *occupare* de primi oſtij ſiue primi loci agita-

E tore dictum fuerit, quem locum ſors dabat. Et merito loci *occupabat*, id eſt, ceteros antecedebat agitator ille, qui oſtium illud ſortitus erat. Quod etiam ex inſigni quodam loco Troadum Senecæ conſtare poteſt, qui male hactenus lectus ab omnibus, nec melius intellectus eſt. Hecuba mala multa ibi imprecatur Argiuorum claſſi. verſus hac ſerie dirigendi legendique:

--- quod precer vobis, precor
His digna fatris æquora. Hoc claſſi accidat
Toti Pelaſga, ratibus hoc mille accidat,

A *Mea precabor, cùm vehar quidquid rati.*
Me mea ſequantur fata. Non pelago quies
Tranquilla veniat. ſæuiat ventis mare,
Et bella & ignis, & mea & Priami mala.
Dumque iſta venient, interim hac pæna in loco eſt,
Sorte occupaui, præmium eripiant mihi.

Rectè viderat Scaliger verſus in Editionibus tranſpoſitos ad hunc modum diſponendos eſſe, ſed in vltimi verſus vera lectione ac ſeutentiæ eruenda planè cæcutiuit. vulgo ita ſcribitur:

Sortem occupaui, præmium eripuit mihi.

pro quo ipſe emendabat, *præmium eripui mi-*

B *hi*. quod caret ratione. Sed nec illud bene interpretatur, *ſortem occupaui*. Et ſane priua fuit emeodandum quam eaplicandum. nemo ſortem occupabat, ſed eam, quæ obtigerat, capiebat, ac per eam locom vel præmium quodcunque illa aſſignaret. Legendum itaque

Sorte occupaui, præmium eripiant mihi.

τῷ κλήρῳ προείληφα, αὐτὴ δ' τὰ βραβεῖα ἀφαιρῶνται. multa dire & infauſta precatur Græcis redituris, & quæcunque ipſa pateretur, quæquæ iam paſſa eſſet mala. dumque iſta, inquit, venient quæ illis opto hæc pœna in-

C terim qua fruor, in loco eſt, id eſt, locum ſuum obtinet. At quæ illis imprecor, locum quoque habebunt, ac tempore ſuo venient. *Sorte occupaui*, hoc eſt, in hoc ſtadio miſeriarum ac ſuppliciorum decurrendo, ſors mihi tribuit, vt prima eſſem & primo loco exirem, ac proinde ceteros anteuerterem: ſed ipſis opto vt præmium mihi eripiant, & licet tardius egreſſi, me tamen queant ſuperare, & longe miſeriores quàm ipſa ſum euadere, palmamque in huius ſtadij decurſu obtinere. Metaphora ſumpta à ſtadij curſoribus, penes quos qui ſorte occupabat, id eſt, qui primo loco exibat è limine,

D licet plurima victoriæ præſumptione fretus, ſæpe tamen victoriam ſequentibus tradebat, qui præmium ipſi auferebant. Nam vt dixi, multa in primo loco victoriæ fiducia præſertim ſtadij decurſoribus & Circi agitatoribus. Ideo quum vincebatur, qui ſorte occupauerat, veluti certa palma ei manibus eripi videbatur. Tanti erat ad victoriam τὸ ἀνακλήρωμα. Sæpenumero tameo aliter cadebat, nempe vt ἀκληρώτως præmio poriretur. Idem igitur apud Plinium *occupare* abſolutè poſitum, vt apud Senecam *ſorte occupare*. Nam ſortis beneficio id obtinebat,

E quicunque occupabat. Hæc veriſſima. Apud Plinium ſequitur: *occupantes, primatum obtinentes*. Ex ijs quæ attulimus, neceſſe eſt quadrigam illam primo oſtio miſſam fuiſſe. Sed ſi *occupare* idem eſt quod prægredi & præuertere, cur addit, *primatum obtinentes?* Ao non idem eſt *primatum obtinere*, & προλαβεῖν ſiue *occupare*? putare itaque aliquis poſſet ex gloſſamento hæc verba producta. non ita eſt. occupabat, qui ante alios curriculum præripiebat, vtpote primo proximoque oſtio miſſus. Verùm interdum accide-

bat, vt qui ptimus exierat, primatum ſuum ad fioem non perferret, ſed in deeurſu perderet, ab aliis ſequentibus præteptum. Nec enim omuis qui oecupabar, vtique & vincebat. Ideo in antiqua inſeriptione ponitur, *occupauit & vicit.* Qui oecupauetat, & vioeebat, is primatum ſuum ad vltimum vſque ſpatium conſeruabat & obtinebat. Ideiteo additum Plinio, *occupantes, primatum obtinentes*, vt ſignifieet, non tantum eos equos oceopaſſe, ſed etiam ptimatum, quem beneficio ſortis & ptimi loci ab ipſis eatceribus oecupaoerant, ad extremum obtinuiſſe. Inde ſanè & viceruur. *primatum habere & obtinere* familiaris Plinio & bonis auctoribus loquutio, ne quis parum Latinam eenſeat. *Opponentes, effundentes, omniaque contra æmulos quæ poterant peritiſſime auriga inſiſtente facientes.* Et hæc duo verba ex eadem atte, *opponentes, effundentes.* Et propria quidem præcedentiom aurigarum. Cùm enim qui præuerterat nimis premeretur à ſequentis curru, nec alia arte aur vi vitare poſſet, ne preuerteretur ipſe, eorrum obliquum de ſubito oppouebat: quo facto ioſtantis & ineumbentis quadrigæ eurrus dum nimio imperu fertur, impactus ſæpè frangebatur, vel euertebatur exeutiebaturque Auriga. Silius:

—— & nitentem opponere læuos
Aut æquare gradus Cyrnum poſt terga relinquit.

Cyrnus ille qui niritur læuos gradus opponere ſequenti currui, primus agirator erat & præeedebat. Læuos gradus oppoaebat agirator, qui eurrum è traoſuerſo ſie obliquabat, vt læuum latus oppooeret ſequenti & inſtanti quadrigæ. Quod ipſe paulo poſt diſertios expouit:

Donec confiſus primano flore iuuentæ,
Obliquum Durim conuerſis primus habenis
Oppoſuit currum, atque euerſum propulit axem
Atlantis ſenio inualidi.

Vide eetera. *opponentes, effundentes*, uempe currum ſuum oppouentes obliquum: ſequentem autem eurrum cum auriga effundentes & euertentes. Ita planè interpretaudũ eſt. Silius de eodem agitatote cuius eurrus euerſus fuerat præcedentis oppoſitu:

Dumque ea proclamat perfracto voluitur axe
Cernuus, ac pariter fuſi, miſerabile, campo
Diſcordes ſternuntur equi.

Alias effuſæ careetibus quadrigæ apud poëtam dieuotur:

Aut quum carceribus ſeſe effudere quadrigæ,
Addunt ſe in ſpatia.

Sed hae notioue noo poteſt in hune locum conueoire. Plinius eodem eap. *effuſo Ratumena qui ibi vicerat.* Et Solinus boe loeo: *effuſo in carceribus auriga.* Nune de Citeo quædam obiter addenda, in quibus expooendis peeeant homines noſtri. *Murciæ metæ* eædem & ptimæ, vt paulo aute attigi. Liber de Circo vlrimas eas perperam facit. Varroni intimus & ptimus Cireus, *ad Murciam* dicitur, vbi carceres erant. & non lon-

A ge inde *Murcia meta*, ab æde *Murcia* dictæ. Terrulliano quoque de Spectaeulis *Meta prima* & *Murciæ* eædem ſunt. Sic enim ait: *& nunc Ara Conſo illi in Circo defoſſa eſt ad primas metas ſub terra.* paulo poſt eaſdem *Murcias* voeat: *Conſus, vt diximus, apud metas ſub terra deliteſcit Murcias. Has quoque idolum fecit. Murciam enim deam marcoris volunt, cui in illa parte ædem vouere.* Sie enim loeus ille legeodos eſt, vt iam partim Sealiget, partim Tutnebus viderant, quos nou audierunt poſteriores ioterpretes, inepti homines. Nouiſſimus horum inſigniter deeeptum

B Turuebum aurumat, qui legat, *Murciam enim deam marmoris.* At ſi primas editiooes Tertuliiani conſuluiſſet fatoos ille, non diceret falſum Tutnebum qui ſie legerit. Nam ita illæ exhibeut, quæ ſcriptura eſt omnium antiqnorum codicum. Nec aliter exhibet vetoſtiſſimus ille qui olim Agobatdi fuit. pto *Marmoris* correctores tepoſuerunt *amoris*, Fatnorum hominom & ſibi ſimilium correctiones Soeius ille intetpres io delieiis vbique habere ſe profitetur, & habeat ſanè. Pro *marmoris* omuino debuit emeodari

C *marcoris*, quod leuiter tantum ſuſpieabatut Turnebus. Profecto nuſquam veteres *Murciam* illam amoris deam eſſe ptodiderunt, ſed mateoris & ignauiæ. Nam *Murcus* veteribus idem quod ignauus. Hine extremis Latioitatis temporibus *Murcos* appellebant ioculariter qui ſibi pollices præciderant, ne militiæ nomen dareut. Ammianus: *Nec eorum aliquando quiſquam vt in Italia, munus martium pertimeſcens pollicem ſibi præcidit, quos iocaliter Murcos appellant.* deſides & igoauos & imbelles ita voeatuut. *Murcus, Murcidus*, vt *flaccus, flaccidus. Miccus, Miccidus, ὁ μικκός.* vnde *miccidiores termini*, id eſt minores apud

D Innoeentium. quam voeem perperam ἀπὸ τοῦ ὤμου deducuut. Inde igitur *Murcia* murcorum & Mureidorum, id eſt, ignauorum dea. Feſtus: *Murcidum, ignauum, ſtultum.* Plautus: *Murcide homo, ignaue, iners.* malè in editis *Murricide*, quod Sealiger peius expouebat, qoaſi μυοκτόνος. Hoe eſt & *Muricida.* nec enim *Muricidus* magis dieatur, quam *parricidus.* Aoguſtinus *Murciam* dictam aſſerit, *quod faceret hominem, vt ait Pomponius, Murcidum, id eſt, nimis deſidioſum & inactuoſum.* Arnobio, *Murcia ſegnium dea.* Seroius: *alij Murciam à Murco quod eſt Murcidum dictam volunt: pars a dea Murcia quæ cum ibi bacchanalia eſſent,*

E *furore ſacri ipſius murcidum facerent.* Sic legendus ille loeus. *Murcia* vnum ex Veneris eognomentis, vt *viſcata, verticordia, calua* & ſimilia. Ridieulum itaque eſſet eam *Murciam* dicere amoris Deam eſſe, quum nemo neſciat Venerem amotis matrem haberi. Sed quare Venus cognomento *Murcia* dicta ſit, hoe eſt quod quærendum fuit. Tertullianus, & plerique *Marcoris Deam* interpretantur quod homines *murcos*, id eſt morcidos ſiue mareidos, id eſt deſides & ignauos redderet. Falſa ita lectio apud Tertullianum

amorn dea, licet pro ea aſſerenda Lacerda laboret. Græcum eſt *μαλκός*, pro imbelli, imbecilli & ignauo. Inde antiquum Latinum *Marcus*, & *Marcidus*. ab illo *Marcus* etiam *Marceo* & *Marceſco*. vt à *Flaccus*, *Flacceſco*. ab eodem verbum *Marcero*, *τὸ τήκω*, pro quo loquendi corrupto vſu *macero*. Nam primam in hac voce longam auctores faciunt, nec poteſt à nomine *Macer* deſcendi. Significatio etiam repugnat. quippe *Marcerare*, ſiue *macerare τήκειν* ſignificat. vnde *aqua maceratum*, *τὸ τακτόν*. Gloſſæ: *Marcidat*, & *Marcerat*, *τήκει*, *τήκεται*, *κεκμηκώς*. *Marcidus* & *Marcer*, *τηκτός*, *μαλκὸς ἀπὸ κραιπάλης*. eadem eſt *murci* & *murcidi* B notio ab eadem origine. Nam Æoles dicebant *μυλκός*, pro *μαλκός*. vnde *Murcus*, & *murcidus*. Sic *ſcalpo* & *ſculpo* eiuſdem ſignificationis verba, vnum à *γλάφω*, alterum à *γλύφω*, quæ idem vtrumque ſonant. *Murciam* igitur Venerem à *Murco* quidam cognominatam voluere, quod *murcos*, hoc eſt, murcidos homines redderet. Scripſiſſe porro veteres *Murciam* non Murtiam & teſtimonia auctorum indicio ſunt, idque confirmatur ſcriptura omnium librorum. Procilius *Murciam* ab vrceis vocitatam voluit Varrone teſte. Ergo & *Murciam* legebat ille, & ſic legendum C apud Varronem: *Intimus Circus ad Murciam vocatur.* Et paulo ante: *Oppidum quod à Murcia parte pinnis turribuſque carceres olim fuerunt.* & ſane falluntur qui *Murtiam* ſcribunt aut *Murtim*, & ita aliquando dictam putarunt. Varronis ætate *Murtia* non *Murtia* dicebatur. Quidam ex ijs qui de ratione cognominia *Veneris Murciæ* diſputarunt, *Murtiam* olim vocatam pro Murtea quaſi veriſimile ponunt, non vt certum ſit ita nuncupatam, quia Myrto Venus præeſt, vel quia Murtetis locus ille conſitus quondam. Plutarchus: *Καὶ γὰρ ἱερὸν τῆς Μυρκίας Ἀφροδίτης καλοῦσι, Μυρτίαν τὸ παλαιὸν ὡς ἔοικεν ὀνομάζοντες*. Sic etiam legendum D apud Plinium: *Quin & ara vetus fuit Veneri Myrtea, quam nunc Murciam vocant.* Inde igitur & *Meta Murcia* dicendæ, quæ & Metæ primæ. Ineptè itaque auctor libri de Circo cap. IV. notat fuiſſe tres Circi maximi partes, *Circum primum vbi meta prima: medium, vbi mediana: Intimum vbi meta Murtia.* atqui alio loco metas Murcias cum vltimis confundit. Sic intimum idem foret quod vltimum. Præterea nullæ metæ medianæ. Inter vtraſque metas obeliſcus fuit in medio E Circi centro poſitus. præter alios veteres Epigrammatis auctor id teſtatur de Circenſibus:

Et medius centri ſummus obliſcus abit.

Sed ille obeliſcus pro meta non fuit. Metæ tantum in principio & in fine curriculi. Sic in agris metandis ſigna vnde viſus auſpicabatur, & vbi deſinebat metæ. Hinc meta pro fine. Nam & principium finis eſt in Circo, à fine rurſus auſpicantibus. Peruerſo etiam iudicio idem auctor adſtruit primas metas non fuiſſe neceſſarias, ſed potius ad ornatum. Quod falſum eſt. Circum

A vtraſque pariter currebant. Et niſi primæ metæ fuiſſent, pro libito ſuo agitatores contrahere ſpatia potuiſſent, & breuioribus gyris curſus circumflectere. præterea nondum ædificatis Circis, quum in patentibus ad littora campis ludi equeſtres antiquitus celebrarentur, metæ ſemper duæ ſtatuebantur; vna, vnde curſus auſpicarentur, altera quam ad finem circumagerent circumflecterentque. Certè circa vtramque currebant. Nam ex vltima reuerſi, primam quoque circumibant. Statius de ludis equeſtribus Archemoro factis:

Metarum inſtar erant, hinc nudo robore quercus
Olim omnes exuta comas, hinc ſaxeus vmbo,
Arbiter agricolis.

In Circo Conſtantinopolitano meta vltima dicebatur *σφενδόνη*. Ioannes Antiochenſis: *τὸ ἐπὶ τοῦ διάζης καμπτὸν τὴν ἀνατολήν, καὶ τὸ ἐπὶ τὴν σφενδόνην τὴν δύσιν ὡς φησὶ χάραξ*. Vetus Epigramma de Circo:

Namque axes gemini ortum obitumque docent.

Caſſiodorus: *Ipſa vero meta ſecundum Zodiaci decanos ternas obtinent ſummitates, quas ad inſtar Solis quadrigæ celeres peruagantur. Ea Orientis & Occidentis terminos deſignant.* Ita legenda hæc verba. vulgo eſt: *Rota Orientis.* In ſcriptis erat, *Eoa*. Sed illud quod poſuimus verum eſt, *Ea metæ*. partem Circi, in qua *σφενδόνη* ſiue vltima meta, ita fortaſſe vocauerint, quod ea parte Circus in anguſtias cogeretur ad inſtar fundæ, quæ in medio latior eſt, vtrimque ſtrictior. ſic terrarum orbem qui ad ortum & occaſum in arctum ſtringebatur *σφενδόνῃ ἰκέλην* Dionyſius eſſe dixit, *πρὸς ἠελίοιο κελεύθους*, quod ſuprà explicauimus. Circum claudi vtrinque in teretem orbem Corippus dixit. Ita pars prima Circi vbi primæ metæ æquè *σφενδόνη* appellari meretur atque vltima. An potius *σφενδόνη* meta illa appellata eſt à baſis forma, quæ inſtar palæ annuli haberet? Græci *σφενδόνην* appellant annuli palam. Ouatæ formæ inſtar erat. Huic ſimilis in veteribus nummis metarum baſis conſpicitur, quæ tres obeliſcos ſuſtinet. Græci mentionem non faciunt in Circo ſuo deſcribendo, nec primarum, nec vltimarum metarum. ſed *σ...ας* opponunt *τῇ σφενδόνῃ*, carceres & oſtia Circi fundæ eiuſdem, vbi *σφενδόνη* pro vltima meta vel parte circi in qua vltimæ metæ. Chryſoſtomus: *οὐ ἀπὸ λευκῆς ἐπὶ σφενδόνην μακροδρομῶν*, *non à creta ad fundum ſpatia decurrens.* Creta autem ad primas metas. Metæ Caſſiodoro tres obtinent ſummitates. Sanè in vtraque meta tres veluti obeliſci ab vna baſi ſurgebant, vt ex nummis etiam patet. Græci: *οἱ δὲ τρεῖς ὀβελοὶ τὴν τρίαιναν φέρουσι δηλοῦσι*. Intelligit tres obeliſcos qui in ſingulis metis. Caſſiodorus ad tres decanos refert, quos in ſingulis Zodiaci ſignis fingunt Mathematici, de quibus nos ſuprà. Malè etiam veluti controuerſum faciunt, vtrum eadem meta ſepties luſtranda eſſet, an ſeptem metæ luſtrandæ. Huic dubitationi

nullus locus. poëtis *ſeptima meta* ſæpe dicitur pro ſeptimo metæ flexu. Non inde colligi poteſt ſeptem metas circumgyrandas fuiſſe. Eadem loquutione vſus eſt Caſſiodorus: *Septem metis certamen omne peragitur in ſimilitudinem hebdomadis reciproca.* Septem metas dixit, quæ alij ſeptem ſpatia, alij ſeptem curricula, alij orbes, alij ſeptem vias, alij κύκλους, alij διαύλους, alij ςάδια. Antiochenſis Ioannes: τὰ ἑπτὰ σπάτια τὸν δρόμον ἑπτὰ πλανήτων. Græculus auctor Anonymus: ἑπτάκις δὲ ἐκύκλουν τὸν Εὔριπον οἱ ἀγωνιζόμενοι διὰ τὰ ἑπτὰ ςάδια τοῦ μηνὸς, καὶ διὰ τοὺς ἑπτὰ πλανήτας. Auctor incertus de vita & geſtis Alexandri, qui Græce & Latinè ſcriptus in Bibliothecis ſeruatur, καμπτῆρας vſurpauit pro curriculis & ſpatiis. Codex recentior qui nomen Calliſthenis auctori illi tribuit, ita habet: μετὰ δὲ δύο καμπτῆρας σφενδονίζει ὁ δεξιὸς ἵππος τοῦ Νικολάου. At vetuſtior, qui in membranis antiquis deſcriptus eſt, nec auctoris nomen inſcriptum habet, ab illo ſatis diuerſus eſt, quantum ad ſtilum attinet, in hiſtoria tamen non variat. pro illis habet iſta: μετὰ δὲ δύο καὶ τρία ςάδια σφενδονίζει ὁ ἵππος τὸν Νικόλαον, καὶ καταπίπτει ὅλως τὸ ἅρμα σὺν αὐτῷ τῷ ἡνιόχῳ. Ex aliquo ſimili auctore Caſſiodorus ſumpſiſſe videtur, qui *metas* dixit pro metæ flexibus. Nam καμπτὴρ optimis auctoribus meta dicta eſt. id poſteriores pro flexu metæ vel recurſu, qui fiebat poſt metæ flexum, poſuerunt. Cedrenus: ὁ Ῥωμύλος τυποῖ τὸν ἐπὶ τὰς θύρας καμπτῆρα τὴν ἀνατολὴν, καὶ τὸν ἐπὶ τὴν σφενδόνην τὴν δύσιν. vbi καμπτῆρα ἐπὶ τὰς θύρας à meta vltima ad carceres & primam metam recurſum appellat: & καμπτῆρα ἐπὶ τὴν σφενδόνην, qui à prima meta ad vltimas dirigitur: Καμπτὸν pro eodem dixit Antiochenſis: τὸν ἐπὶ τὰς θύρας καμπτὸν τὴν ἀνατολὴν, καὶ τὸν ἐπὶ τὴν σφενδόνην τὴν δύσιν. vbi Καμπτὸς, ſimiliter eſt circumflexus vel recurſus, non meta. Gluſſæ tamen etiam *metam* exponunt. Καμπτὸς, *flexus, hac meta.* Caſſiodorus in auctore Græco vnde accepit, quum καμπτῆρας vel καμπτοὺς flexus metæ, vel decurſus circa metas vertere deberet, *metas* reddidit. Ne καμπτὸν quidem aut καμπτῆρα pro flexu metæ Græci recentiores ponunt, ſed pro toto circuitu & curriculo. ἑπτὰ καμπτοῖς ὁ ἀγὼν συντελεῖται, id eſt, ſeptem curriculis, vel ſpatiis certamen peragitur. Eudemus in Lexico: βαλβὶς, ἀφετηρία τοῦ καμπτοῦ. vbi καμπτὸν vocat curriculum vel decurſum ſtadij. Latini *ſpatia* propriè dixerunt, vt ex multis auctorum locis conſtat, & hoc præcipuè Tertulliani de Spectaculis ſub finem qui ex libro Agobardi legendus eſt: *In hos tibi Circenſes ludos interpretare, curſus Saculi intuere, tempora labentia ſpatia dinumera, Metas, conſummationes ſperum exſpecta, ſocietates Eccleſiarum defende, ad ſignum Dei ſuſcitare, ab tubam angeli erigere, ad martyrum palmas gloriare.* En curſus, ſpatia, metæ, greges ſiue factiones, Mappæ ſignum, tubam, palmas. mirabitur & heic Lacerda nobis diſplicuiſſe vulgatam ſcripturam. An-

A tiochenſi ἑπτὰ σπάτια. Cedrenus & alij ςάδια interpretantur, neſcio quare. nam longe aliud *ſtadium.* ἑπτὰ ςάδια, inquit alter, τὸ μίλιον, de ſeptem ſpatiis ſiue curriculis Circi. fortè à decurſione ſtadij, totum decurſum Circi etiam ςάδιον vocarunt, quod Latini *ſpatium.* Κύκλους Græci appellant, vt Cedrenus: οὐ πλεῖον δὲ τῶν ἑπτὰ κύκλων εἰς σπάτια αὐτὰ ςάδια, καὶ μέσους αὐτὸ τοῦ ἄθλους περὶ τὴν πυραμίδα, ἣν νῦν ὀβελὸν καλοῦσι, διεπληκτίζοντο οἱ ἀγωνιςαὶ διὰ τὸ ποσότης εἶ[ναι] τοὺς τῶν πλανητῶν πόλους. Vides & ſeptem *miſſus* appellari ſeptem ſpatia, ineptè. Nam miſſus vnus ſeptem ſpatiis ab-
B ſoluebatur. Laurentius Lydus: οὐ πλεῖον δὲ τῶν ἑπτὰ κύκλων ὄντι ςαδίου περὶ τὴν πυραμίδα, ἣν νῦν ὀβελὸν καλοῦσι διεπληκτίζοντο οἱ ἀγωνιςαί. Eadem ſunt quæ habet Cedrenus. alij καμπτοὺς & καμπτῆρας, pro ſpatiis vel circuitibus dixere, & καμπτῶν κύκλους. Chryſoſtomus: τὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπεῖργει ἱππόδρομον, ἵνα Παῦλος ἀγωνίζεται εἰς Εὔριπον καὶ καμπτῶν κύκλους τρέχων, *non Euripi, nec ſpatiorum orbes currens.* Sic enim apud eum ſcribendum, non κάμπτων. Res quidem eodem recidit. Nam ſeptem ſpatia non prius abſoluebantur, quam ſeptem flexi-
C bus meta circumacta fuiſſet. Hinc καμπτὸς qui propriè flexus eſt pro toto decurſu ſpatij. Vetus Epigramma *gyros* vocat:

Septem etiam gyris claudunt certamina palmæ
Quod cælum ſtringunt cingula ſorte pari.

Græculi auctores, qui ſub Imperio Conſtantinopolitano vixere, in Circo ſuo deſcribendo metarum non meminere expreſſo nomine, quamuis tamen pluſquam certum ſit & metas in eo fuiſſe. Caſſiodorus dixit geminas metas orientem & occidentem oſtendere. vetus Latinum Epigramma
D *geminos axes* quæ metæ ſunt, ortum & obitum docere. Græci pro eo dicunt, circi circuitum à fine ad initium orientem ſignificare, ab initio ad finem occaſum denotare, τὸν ἐπὶ τὰς θύρας καμπτὸν, καὶ τὸν ἐπὶ τὴν σφενδόνην. Circi principium θύρας vocant, finem & exitum σφενδόνην. Sed nec metas circuiri in decurſione Circi vſpiam memorant. Circùm obeliſcum currere agitatores paſſim produnt, qui obeliſcus in medio Circi meditullio erectus erat. Alia certè in multis, vt videtur, ratio Circi Romani, alia Conſtantinopolitani & Græcorum. Notum eſt Euripum in Circo veteri Romano ap-
E pellari aquam ingenti foſſa per tria latera Circi ducta admiſſam. Nam *Euripos* vt *Nilos*, æquæ ductus apertos & grandes appellauerunt, quos vulgo *Canales aquæ* dicimus. Heſychius: Εὔριπος, δοχαὶ ὑδάτων. quas & Latini dicunt *dogas.* Dionyſius de Circi maximi Euripo: περὶ δὲ αὐτὸν, κατὰ δὲ μείζους πλευρὰς, καὶ μίαν τῶν ἐλαττόνων διῶρυξ εἰς ὑποδοχὴν ὕδατος ὀρώρυκται, βάθος τε καὶ πλάτος δεκάπους. Si quis Euripum in Græco Circo Conſtantinopolitano eadem notione accipit, vt faciunt vulgo, toto cœlo errat. Non ad latera Circi, ſed in medio *Euripum* collocant, nec ita dictum volunt, quod aqua in eum locum induceretur,

ducéretur, nihil enim aquæ habebat, ſed quod ſepties circũ eum currerent, vt ſepties Euripi marini vnda reciprocatur. In Circo Romano intra Euripum, id eſt aquæ foſſam currebant equi. In Cõſtantinopolitano Circum Euripum ligneum quod in medio Circo erat, ſpatia ſua peragebãt. Hinc Εὐρίπου καὶ καμπτῆρος κύκλους τρέχων apud Chryſoſtomum, quia circum Euripum orbes illi ac curricula explicabantur. Ioannes Lydus: ὅτι Εὔριπος ὠνομάσθη ἡ μέση τοῦ ἱπποδρόμου κρηπὶς ἐκ τοῦ θαλασσίου Εὐρίπου, καὶ τῆς ἑπτάκις αὐτοῦ ἐξαμείψεως δρομικῆς. οὕτω γὰρ ἐπ' ἐκείνου φασὶ συμβαίνειν. mediam Circi crepidinem ita vocatam aſſerit, quod ſepties circumiretur. quod longè diſtat à ſignificatione Euripi in Circo Romano qui lateribus Circi circũfuſus erat. è ligno factum eſſe Euripum illum in medio Circo alius auctor affirmat: ἡ γὰρ δὴ προῤῥηθεῖσα Κίρκη πρὸς τὸ τελεῖν ἱππικοὺς ἀγῶνας ἐν Ἰταλίᾳ προκατεσκευασμένη, ἣ ἱππόδρομον ἐκεῖσε κατεσκεύασε, τὸ μὲν μῆκος τεσσάρων σταδίων, τὸ δὲ πλάτος ἑνός. τὸ δὲ μέσον αὐτοῦ ἐπήνεσε ξυλουργὶς ὀνομάσασα τοῦτο Εὔριπον ἀπὸ τοῦ θαλασσίου Εὐρίπου ὅπερ δὴ καὶ αὐτὸς ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἀντιστρέφει τὴν κίνησιν. Satis hæc clara ſunt, medium Circi è ligno conſtructum, & *Euripum* appellatum, quod ſepties Circum eum equi currerent. Lydus κρηπῖδα vocat. apparet igitur crepidinem vel marginem vel puluinum, aut etiam ſeptum è ligno factum per medium Circi quam longũ erat extenſum, circa quod equi curricula ſua peragebant. Auctor Anonymus: ἑπτάκις δὲ ἐκύκλουν τὸν Εὔριπον οἱ ἀγωνιζόμενοι διὰ τὸ ἑπτὰ εἶναι τὰ μέλη, καὶ διὰ τοὺς ἑπτὰ πλανήτας. Euripum illũ oportet aliquam ex ligno fabricam fuiſſe per longitudinẽ medij Circi porrectam, circa quam currebant quadrigæ. κρηπῖδα vocat Lydus, nõ tantum longam, ſed etiam latam aliquantum fuiſſe neceſſe eſt. ſuſpicor eſſe quam Latini *ſpinam* in ſuo Circo dixerunt. Vt enim ſpina per medium dorſum animalium porrigitur eminetque, ita & *ſpina* per medium Circum crepido extans inter vtraſque metas. Quod ſpatium & *intermetium* vocarunt. *ſpinæ Circi* mentio apud Caſſiodorum de Circo, & apud Scholiaſtem Iuuenalis ad illum verſum:

Plebeium in Circo poſitum eſt, & in aggere fatum.

Ibi adnotat, *in Circo, in ſpina.* aliquid eminens veluti dorſum in Circo fuiſſe oſtẽdit Caſſiodorus. *ſpina*, inquit, *infelicium captiuorum ſortem deſignat, vt e duces Romanorum ſupra dorſa hoſtium ambulantes laborum ſuorum gaudia perceperunt.* Ea ſpina κρηπὶς eſt τοῦ ἱπποδρόμου μέση, quam Græci Εὔριπον vocauerunt. Falluntur itaque qui totam Circi aream ita vocitatam eſſe aſſerunt. Spatium Circi ſiue τὸ ἔμβαδον Græci recentiores πέλμα dixerunt, id eſt ſolum. Ioannes Antiochenſis: τὸ δὲ πέλμα τῆς γῆς πάσης, καὶ τὸν Εὔριπον τῆς θαλάσσης ὑπὸ γῆς βασταζομένης. Cedrenus: τὸ δὲ πέλμα τῆς γῆς πάσης εἶναι, τὸν δὲ Εὔριπον τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῆς γῆς βασταζομένην. apud vtrumque Εὔριπος non debet accipi de foſſa aquæ plena lateribus Circi circumfuſa, ſed eo Euripo quem ſuprà ex ſententia Græcorum explicauimus per medium Circi extento, aiunt ſolum & aream Circi terræ vniuerſæ ſpeciẽ exhibere: Euri-

A pum vero maris inſtar habere, quod à terris cingitur ac ſuſtinetur: maris ſcilicet Mediterranei. Ergo Euripus ille Circi Græcorum in medio Circo. propriè *Euripus* dicitur ſtrictum mare inter duas terras, vt Euboïcus ille Euripus. inde & foſſæ vel canales aquæ in terra facti *Euripi*. Inde & *Euripus* in Circo Conſtantinopolitano per mediũ Circum ducta fabrica. Hunc Euripum maris inſtar, quod à terra ſuſtinetur, ὑπὸ τῆς γῆς βασταζόμενον repræſentari dixit Lydus. Quod ſi de Euripo, vt erat in Circo Romano intellexiſſent, ſpatium quidem

B Circi terrã omnem ſignificare dixiſſent, Euripum vero Oceanum terras circumcingentẽ. E contra illi tradidere mare terris circũcluſum per Euripũ denotari. Nihil tamen aquæ Euripus ille continebat, vt iam docuimus. In medio illo Euripo, ſiue ſpina Circi obeliſcus erectus ſtabat. Ioannes Lydus: καὶ πυραμὶς δὲ ἦν ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου. ἡ δὲ πυραμὶς ἡλίου, ἐπισημότατος ὁ πάντων βωμός· καὶ ἄνωθεν μὲν τῆς πυραμίδος ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου βωμοὶ τρεῖς Κρόνου, Διός, Ἄρεος· κάτωθεν δὲ Ἀφροδίτης, Ἑρμοῦ καὶ Σελήνης. pars Circi vbi metæ vltimæ *ſuperior* illi dicitur: *inferior*, ad carceres. Ita & Nicetæ: κάτωθεν αἱ τοῦ ἐπὶ σταδίου δρόμου ἀφετηρίαι εἰς ἀψῖδας περιηλλαγμένας κεχλίωνται. Ergo aræ tres, Saturni, Iouis

C & Martis in ſuperiore Circi parte, ἄνωθεν τῆς πυραμίδος. ſupra obeliſcum, ad Euripum. infra ad eumdem Euripũ verſus carceres aræ quoque tres, Veneris, Mercurij & Lunæ Obeliſcus vel Pyramis in medio, Soli dicata. Ideo ſeptem ſpatia conficiebant circa illas ſeptem aras quadrigæ. διὰ τὸ τοσούτους εἶναι τοὺς τῶν πλανητῶν πόλους. Alius auctor Anonymus dicit vtrimque ad fines Euripi in ſuperiori quidem parte tres aras ſtatutas, Ioui, Saturno & Marti: in parte inferiori ſimiliter tres Veneri, Mercurio & Lunæ: ἐν δὲ τοῖς παρ' ἑκάτερα πέρασι τοῦ Εὐρίπου τούτου, ἐν μὲν τῷ ἄνω βωμοὶ τρεῖς ἵδρυνται, Κρόνου, Διός, Ἄρεος· ἐν δὲ τῷ κάτω πάλιν βωμοὶ τρεῖς, Ἀφροδίτης, Ἑρμοῦ καὶ Σελήνης.

D Ergo Euripus ille porrigebatur ab infimo Circo vſque ad vltimum, inter vtraſque metas. Verum vt res eſt, non infimi tantum Græcorum imperij & Conſtantinopolitani hic Euripus fuit in medio Circo dictus, ſed etiam locum eumdem pari appellatione Circus Romanus poſtremis habuit temporibus. Quod vetus epigramma Latinum clarè indicat his verſibus:

Namque axes gemini ortum obitumque docent,
Atque his Euripus quaſi magnum interiacet æquor,
Et medius centro ſummus obliſcus abit.

E Axes gemini ſunt geminæ metæ, quibus Euripum quaſi magnum æquor dicit interiacere. Ergo Euripus ille inter metas iacebat, longe vtrique à lateribus quibus olim circumdatus fuit foſſa ducta. Nec aliter quam de hoc Euripo Circi medio interpretandus fortaſſe Caſſiodorus, qui metis expoſitis ſtatim ſubijcit: *Euripus maris vitreè reddit imaginem, vnde illuc Delphini æquorei aquas interfluunt.* Quæ verba vitioſè concepta eſſe nemo dubitet. Euripus ille qui inter metas, ſiccus erat & ſine aqua. immo aliquid eminens magis habuit quam

depreſſum. De illo autem Euripo loqui Caſſiodorum fidem facit quod adijcit de Delphinis, Euripum eos interfluere. Delphini in Circo ſiue Delphinorum columnæ, non in foſſa illa fuere, quæ lateribus Circi circumducta continebat aquam ſub Euripi appellatione, ſed in medio Circo inter metas poſiti cum aliis ornamentis Circi & columnis ſtabant. Nec porrò in ſpatio illo ſitos fuiſſe credendum eſt per quod Equi currebant: nam obſtitiſſent curſibus quadrigarum. Ergo vt dixi inter metas & in Euripo. Legendũ itaque apud Caſſiodorum cenſeo: *Euripus maris vitrei reddit imaginem, vnde illum Delphini æquorei quaſi interfluunt*, quæ veriſſima emendatio. Medium illud ſpatium Circi inter metas, quando Euripi nomen habere cœpit, maris imagine cenſeri nõ potuit niſi de ſolo nomine: nec enim vlla foſſa aut aqua ibi fuit. Quod id ſpatium ſepties circumiretur ad inſtar Euripi qui ſepties aquas reciprocat, rationem ſaltem nominis reddiderunt. Et ſanè non videntur alia de cauſa ſpatium illud Circi medium, circa quod Equi currerent, Euripum nominaſſe, appellatione & loco in tantum diſſitis à priſco Circi Euripo. Quod ab eo tempore videtur præſertim obtinuiſſe, ex quo mos deſiit aquam Circo circumdare foſſis ductis. Euripi itaque appellationem tranſtulerunt à lateribus ad medium ſpatium. Niſi ſi dicas eam appellationem manaſſe ex ſtulta Grammaticorum argutatione, qui cum Euripum in veterum Circis memoratum, in ſuorum temporum circo quærerent, nec inuenirent aliud cui magis id nominis conueniret, mediæ Circi areæ inter metas hoc attribuerunt, quod ſepties Euripi more circumiretur. Quod ineptum eſt. Nec enim Euripus Circi proprius aut peculiaris, ſed omnes aquæ canales apertos vocauerunt Euripos & Nilos, nulla ſpectatione ſepteni recurſus Euripi Euboïci. Plinius ſcribit Iulium Cæſarem Elephantorum ſpectaculum editurum, Circi arenam Euripis circumdediſſe, quum aurea clathris ferreis circumdaretur. Non igitur primus Tarquinius Priſcus Euripos Circo maximo circumfuderit: nam & eomdem Cæſarem Circum Maximum ad eam formam, qua tunc erat, extruxiſſe tradit idem Plinius. Adijcit tamen Neronem poſtea Euripos de Circo ſuſtuliſſe & loca equiti addidiſſe. Euripi nempe foſſas compleuit. Iam inde igitur à mediis imperij temporibus, immo ferè à primis, nulli in Circo veri Euripi. Nam vt docuimus, Euripus infimi imperij longè alius. Eum à ſpina diuerſum facit Caſſiodorus. Fortè media pars Euripi aliqua lignea fabrica eminentior facta ad inſtar ſpinę dorſi hoc nomẽ meruerit. Hoc eſt quod Græci ξυλουργὲς κατασκεύασμα & μέσην κρηπῖδα τοῦ ἱπποδρόμου vocant, & Εὔριπον. Græci nullam præter hanc Circi ſpinam agnoſcunt. Interpres Iuuenalis, *in Circo* interpretatur *in ſpina*, quaſi aggeſtus vel ſuggeſtus aliquis fuerit pars illa Circi media, quod & ſpinæ nomẽ indicat. Vtut ſit, Euripos ille in Circo poſte-

A riorum temporũ, medius fuit inter geminas metas. Nec dubium eſt quin aræ illæ trinæ, quas infra & ſupra Græci collocant ad fines Euripi, metæ fuerint, cum triplici apice vel ſummitate. Nam vt ait Caſſiodorus ternas ſummitates ſingulæ metæ ſuſtinebant. ὀβελοὺς vocant ijdem Græci. Alij βωμούς. Sic medium etiam obeliſcum interpretati ſunt eſſe aram Soli dicatam. Lydus: ἐπὶ πυραμὶς ἡλίου, ἐπὶ πάντας βωμὸς ἄσκιος ἐστί. Et paulo poſt eam pyramidem ὀβελὸν tunc vocari tradit: οὐ πλέον δὲ τῶν ἑπτὰ κύκλων ἤτοι σταδίων περὶ τὴν πυραμίδα, ἣν νῦν ὀβελὸν καλοῦσι, διαπληκτίζονται οἱ ἀγωνισταί. Metæ igitur illæ Circi

B Cõſtantinopolitani quę infra & ſupra Euripum, cum tribus obeliſcis ſingulæ ex vna baſi ſorgentibus, planè ſimiles metis Circi Romani. Euripus itaque totum intermetium, inſtar cuiuſdam crepidinis è ligno ſeptum vel munitum. Vltima meta σφενδόνη dicta quod eius baſis inſtar σφενδόνης annuli haberet, & oualis figuræ eſſet. Viginti quatuor miſſibus vnius diei Circenſes cõſtabant. Græci *miſſus* βραβεῖα interpretãtur, neſcio quare. aliud enim Miſſus. Ioannes Lydus: πέπρωται δὲ καὶ εἴκοσι βραβεῖα τὸν ἄπειρον συντελοῦντα ἀριθμὸν διὰ τὸν ἐν πυραμίδι λόγον, δυοκαίδεκα γὰρ γωνίας ἡ πυραμὶς ἐπιδέχεται, τέτταρας

C τὰ στοιχεῖα, ὧν ἑκάστη ἐκ τεσσάρων. δὶς δὲ τὰ δώδεκα ἀριθμὸν εἰς δύο τέμνοντες τὰς ἡμέρας χρεὼν τὸν καθ' ἡμᾶς πλοῦν. *Miſſus vnus* nihil aliud quam vna equorum miſſio. Singulis miſſibus quatuor mittebantur quadrigæ, quæ ſeptem ſpatiis circum metas euolutis, quæ prior metam in ſeptimo curriculo circumflexiſſet, ea palmam apiſcebatur. Huiuſmodi miſſus vna die viginti quatuor exhiberi legitimum ac ſollemne fuit, quibus nonaginta ſex quadrigæ currebant. olim vigeſimus quintus miſſus addebatur qui & *ærarius* vocatus, quia de collatione populi exhibebatur. Viginti quinque miſſus centum curribus conſtabat, quia ſinguli quatuor. Hæc

D nota ſunt & iam aliis dicta. Sed quare *miſſus* τὰ βραβεῖα Græci exponunt? βραβεῖον quidem ſingulis miſſibus erat propoſitum, non tamen miſſus, βραβεῖον. Cedrenus μόνους ἄθλους interpretatur, ac de ſeptem ſpatiis quæ ſingulis miſſibus conficiebantur accipit. Certè, miſſus quadrigarum certamen erat, id eſt ἆθλος. Alij etiã τὰ ἆθλα ſic vocarunt, id eſt, certaminum præmia, quæ vulgo ἔπαθλα. Infima Latinitas *miſſa* & *Miſſaria* pro præmiis certaminũ vſurpauit. Vt enim ὁ ἆθλος eſt certamen, τὸ ἆθλον præmium

E certaminis & brabeum: ſic ad hoc exemplum quum miſſus equorum ſit certamen, & *miſſum* vel *miſſariũ* de præmio miſſibus propoſito dictum. Gloſſæ: ἆθλον, *miſſum*. Interpres Iuuenalis *habeat inſignia vocis*, exponit *vocis miſſa*, id eſt vocis præmia. Ita Græculus ille, *miſſus* equorum ineptè τὰ βραβεῖα expoſuit, & cum miſſis vel præmiis confudit. à præmijs *miliarij* dicti agitatores, vt & equi *ducenarij* & *centenarij*, qui ducenta & centum ſeſtertia merebant, vt ille agitator qui in veteri inſcriptione gloriatur equos feciſſe centenarios & ducenarium vnum. ab eadem ratione *ducenarij* procuratores à ducenis ſeſtertiis. Martialis:

Quam non ſenſuro dare quadringenta caballo
Aureus vt Scorpi naſus vbique micet.

ſic non ducenta tantùm ſeſterria, ſed quadringenia equis dabantur. Legitimum præmium quinque aurei. Iuuenalis:

Accipe victori populus quod poſtulat aurum.

Quinque aureos interpretatur Scholiaſtes. Verùm de his alibi. Nec enim heic librum de Circo ſcribimus, ſed quæ alij peccata in ea re tractanda fecerunt, obiter caſtigamus, dum Plinium explicamus. Oua in Circo quid eſſent, aut cui vſui, quæſitum. Tertullianus: *Oua honori caſtrorum adſcribunt, qui illos ouo editos credere, & deos de Cygno Ioue non erubeſ-* B *cunt.* Sic ille locus ſcribendus ex veſtigiis vetuſtiſſimi Codicis. vſum eorum oſtendit Dio, & auctorem his verbis de Agrippa: καὶ τῷ ἱπποδρόμῳ σφαλλομένους τοὺς ἀνθρώπους περὶ τὸν τῶν διαύλων ἀριθμὸν ὁρῶν, τούς τε δελφῖνας, καὶ τὰ ᾠοειδῆ δημιουργήματα κατεστήσατο, ὅπως δι' αὐτῶν αἱ περίοδοι τῶν περιδρόμων ἀναδεικνύωνται. *Cùm videret in Circo homines ſæpius errare circa numerum ſpatiorum decurrendorum, Delphinas & ouales fabricas conſtituit, quibus circuitus curriculorum notarentur ac numerarentur.* Hic eſt ſenſus Dionis verborum. Auctor libri de Circo illis innui putat, oua metis impoſita ab Agrippa, vt cùm variæ in Circu columnæ eſſent, ac ne erraretur in metis, ſed vltima ouorum indicio monſtraretur, C quæ & circumflectenda fuit. Quæ prorſus abſurda ſunt & falſa. Nam etſi plures columnæ in Circo, nullæ tamen metis ſimiles, quæ geminæ tantùm fuere, primæ & vltimæ. vtraque ex vna baſi tres ſummitates ſiue obeliſcos ſurgentes habuit. Nihil ſimile in aliis columnis. Nemo igitur heîc potuerit errare. Nec hoc dicit Dio, ſed circa numerum ſpatiorum & curriculorum homines labi ſolitus. Exempli gratia, cùm quatuor eſſent curricula peracta, quidam quinque aut ſex ſpatia euoluta dicerent. Quod & Liuius docet D ſub finem lib. XLI. vbi ait Cenſores locaſſe carceres in Circo faciendos, *& oua ad notas curriculis numerandis.* Sic legi debet, non *numerandas*. Ergo oua illa veluti notæ fuerunt, quibus curricula numerabantur. Id factum anno vrbis DLXXXI. Quod ſi verum eſt, illud vtique falſum erit quod aſſerit Dio Agrippam primum inueniſſe vt curriculorum in Circo numerus, ouorũ notatione deſignaretur. Quin & Varro meminit, illius oui, *quod ludis Circenſibus nouiſsimi curriculi finem faciebat quadrigis.* Ergo ante Agrippam reperta & vſitata oua E notandis in Circo curriculorũ numeris. Oua illa metarum ſummitati impoſita non erant, vt adſtruit liber de Circo. Quî enim poſſent oua metarũ apicibus addita quot iam ſpatia peracta eſſent, indicare? præterea non oua ſunt quæ ſummis metis & obeliſco impoſita viſuntur, ſed pilę vel ſphęræ, ſicut omnibus fere pyramidibus & obeliſcis eas addi moris fuit in ſummo apice. alia porro eſt oui forma, alia ſphęrica. Oua Circi quibus curricula notari ac nominari ſolebant, fuere ᾠοειδῆ δημιουργήματα, vt ea vocat Dio, fabricę quędam

A ex ligno ouali figura factæ cum baſi qua ſiſti poſſent, & erigi. Poterant etiam hinc inde transferri & portari. Quod & Varro innuit in hanc ſententiam ſcribens: *Nam non modò ouum illud ſublatum eſt, quod ludis Circenſibus nouiſsimi curriculi finem facit quadrigis.* Ex his nec vanè auguror ſeptem oua tot numero ſtatuta fuiſſe, quot curricula erant peragenda. primo curriculo peracto, vnum ouum è medio tollebatur: ſecundò curriculo facto alterum. Ita de reliquis. ſexto ſpatio confecto vnum reſtabat ouum, quod nouiſſimi curriculi indicium faceret: quo abſoluto etiam illud B ouum auferebatur. Ad eam ſententiam manifeſtis & expreſſis veſtigiis ducunt verba illa Varronis quæ ſuperiùs attulimus. Poterat & contraria ratione numerus curriculorum per oua oriri. vt ſingulis peractis ſpatiis vnum ſubinde ouum produceretur in medium atque erigeretur, quibus omnibus productis & ſtatutis omnia curricula finita indicarentur. Huic rationi videtur adſtipulari Caſſiodorus, vt in vulgatis editionibus deſcriptus eſt. Sic enim ait: *Nec illud putatur irritum quod metarum circuitus ouorum erectionibus exprimatur, quando actus ipſe multis* C *ſuperſtitionibus grauis, oui exemplo geniturum ſe aliqua profitetur.* Vt hæc ſunt, eum ſenſum efficiunt, quem proximè diximus. Sed eam lectionem falſi damnant veteres libri, qui pro *ouorum erectionibus* habent *exceptionibus*. Legerim: *exemptionibus.* ouorum exemptionibus exprimebantur circuitus curriculorum, quia poſt ſingula ſpatia euoluta vnum eximebatur ouum. Nihil verius. Idem ſenſus poteſt ineſſe, & lectioni ſcriptæ *exceptionibus.* Nam *excipere* eſt ὑπεξαιρεῖν, & *exceptio*, ὑπεξαίρεσις: Excipere aliquem de grege, de numero, idem eſt quod eximere. Gloſſæ: *exceptis*, ὑπεξῃρημένων. Iuuenalis oua illa D Circenſia videtur *Falas* vocare. eas quippe cum Delphinis coniungit, vt fecit Dio.

Qua nudo longum oſtendit ceruicibus aurum
Conſulit ante Falas Delphinorumque columnas.

Sic Dioni οἱ δελφῖνές τε καὶ τὰ ᾠοειδῆ δημιουργήματα. *Fala* turres ſunt rotundæ, quarum faſtigium oui refert imaginem. Græci teſte Vitruuio βάρεις appellant, *& ipſarum ædium ſpecies barica, vt baris ſeu fala, humiles lata.* Ita olim eum locum legi debere docuimus. Sanè *fala* ſiue Baris ᾠοειδὲς δημιούργημα. perperam metas vertunt apud Dionem. Metæ in E acumen deſinunt, inſtar turbinis, non oualem in ſpeciem factæ ſunt. Seruius in IX. Æneid. de Phalarica: *vnde & in Circo Falæ dicuntur diuiſiones inter Euripum & metas, quod ibi conſtructis ad tempus turribus, his telis pugna edi ſolebat.* ſubiicit ibidem verſum Iuuenalis ſupra citatum. Notandum quod ait Falas diuiſiones eſſe in Circo, & turres ibi extrui ſolitas ad tempus. Planè ſunt illa ᾠοειδῆ δημιουργήματα quæ Agrippa primus fabricanda curaſſe dicitur ad oſtendendum curriculorum numerum. conſtruebantur ad tempus,

ludorum nempe die. Ad eumdem vſum Delphines etiam facti ab Agrippa. Illi in medio Euripo, hoc eſt, in ſpatio quod erat inter duas metas, vt conſtat ex Caſſiodoro. Ibi etiam Falæ. Ideo vtraſque iunxit Satyricus. Seruius Falas illas vocat, *diuiſiones inter Euripum & Metas*. ita accepit Euripum quomodo tum accipiebatur, de intermetij ſpatio, quod erat diuiſum turribus illis ſiue Falis ad hoc poſitis, vt numerum curriculorum indicarent. Prior verſus apud Iuuenalem, vt hnc obiter adijciam, vulgo legitur mendoſiſſimè. In præcedentibus dixit mediocres ac de plebe fœminas ſpatium vtrimqne metarum luſtrare, atque Aſtrologos è Circo conſulere, diuitibus vero reſponſa dare condnctos è Phrygia augures, ioſignes Mathematicos & aruſpices qui publica condebant fulgura. Mox addit:

Plebeium in Circo poſitum eſt, & in aggere fatum,
Qua nudis longum oſtendit ceruicibus aurum,
Conſulit ante Falas Delphinorumque columnas.

Falæ & Delphini in Circo. ibi viles & triuiales Aſtrologos conſulunt medioeres & plebeiæ fœminæ. an rales ſunt quæ nudis ceruicibus lougum aurum oſtentant? Aiqui hoc inſigue nobilium fœminarum, anrum & purpura. Ipſe Iuuenalis alio loco. ſegmenta & Tyrios habitus iungir, in deſcribendis nobilium inſiguibus. *Segmentum* de monili aureo quidam ex veteribus interpretati ſunt; alij oram tunicæ eirca collum limbo aureo ornatam. placet itaque in illo verſu ſcribi:

Qua nullis longum oſtendit ceruicibus aurum,
Conſulit ante Falas Delphinorumque columnas,

Id eſt quæ nullum geſtat ceruicibus autum. mulier oempe plebeia. Loquutio tralatieia, quæ oullis autum geſtat ceruicibus, vt *nullus dixit*, *nullus venit*. & apud Ammianum, *nullas acies explicare permiſſi*, pro uon permiſſi acies explicare. Quod indubitatum eſt. De Delphinis in Circo quos cum ouis iunctim recenſet Iuuenalis cum Dione, ita ſcribit Tertullianus libro de Spectaculis: *Delphinas Neptuno vouent: Columnas Seſſias à ſementationibus: Meſſias à Meſſibus: Tutelinas a tutelis fructuum ſuſtinent*. quinam ſunt qui columnas illas Seſſias, Meſſias & Tutelinas ſuſtinent? An Delphines? Hoc ſit fortaſſe. Sed columnæ illæ quas vocat, dearum ſimulacra ſuſtinebant, quæ his nominibus appellabantur. Plinius lib. XVIII. cap. II. ſimulacra in Circo eſſe dicit Dearnm Seiæ & Segetiæ, & tertiæ quam nominare ſub tecto nefas eſſet. Ea eſt *Tutelina*. *Seiam* à ferendo dictam ait. Nec aliter leguot libri. Ea eſt quam heîc *Seſtiam* vocat Tertullianus. *Segeſta* vel *Segetia*, eadem cum *Meſsia*, à ſegetibus appellata. Columnæ itaque illæ non erant ipſa ſimulacra, ſed ea ſuſtinebant, vt veriſimile eſt. Plinius: *Seiamque à ferendo, Segeſtam à ſegetibus appellabant, quarum*

A *ſimulacra in Circo videmus*. Non caret igitur vitio vulgares Tertulliani libri, loco quem ſuperius adduximus. In ſcriptis ita formatur: *Delphinos Neptuno vomunt columna. Seſsias à ſementatrenibus: Meſsias à meſsibus: Tutelinas à tutela fructuum ſuſtinent*. Nec aliter habet præſtantiſſimus codex Agobardi, niſi quod prima ſyllaba in verbo *vomunt* deſideratur, vbi membrana exeſa eſt. Vera prorſus illa lectio eſt. Dicit columnas Delphinos Neptuno vomere, quia ſculpti in columnis illis Delphini, vel certè pro baſi ſunt eiſdem columnis. *Delphinorum columnas* eas vocat

B Iuuenalis:

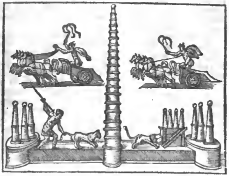
Conſulit ante Falas Delphinorumque columnas.

Eædem columnæ quæ inſculptos habnere Delpbinos, ſuſtinebant Seſſias, Meſſias & Tutelinas, id eſt; ſimulacra dearum Seſſiæ, Meſſiæ & Tuteliuæ. Numero multitudinis earum dearum nomina enuntiauit, veluti innuens tot deas eſſe Seſſias quot ſatioues: tot Meſſias quot Meſſes in diuerſis locis vniuerſi orbis fierent. præterea hæc lnquutio vſitata idoneis auctoribus, & huiuſmodi πληθυντικὰ vt artis auctores docent, ſunt μεγαλοῤῥημονιστικὰ καὶ αὐτοῦ ὀγκωτικώτερα τοῦ ἀριθμοῦ.

C Vt apud Platonem: οὐ γὰρ Πέλοπες, οὐδὲ Κάδμοι, οὐδ' Αἰγύπτιοί τε καὶ Δαναοί. Sophocles: ἄϋπνοι Ἕκτορές τε καὶ Σαρπηδόνες. Ita hoc loco apnd Tertullianum, *Seſsiæ*, *Meſsiæ*, & *Tutelinæ*. ex quibus Seſſias columnas & Meſſias perperam fecerant. Eleganter autem columnæ Delphioos vomere dicuntur, quæ eirca capitula vel baſim ſculptos eos præferunt. Sed magis eſt, vt circa capitella ſculpti fuerint. Sic vetns poëta in Hippocentaurum, qui ex equo & bomine compoſitus eſt, dixit equum hominem vomere, qnia homo exibat ex equo, ἵππος ἐρεύγεται ἄνδρα, ἀνὴρ δ' ἀποπέρδεται ἵππον. Delphinos illos Euripum

D qnaſi interfluere ſcripſit Caſſiodorus, vt ſuprà correximus. Et ſanè nihil verius quàm Euripum apud illius æui ſcriptnres eam Circi partem appellari qnæ inter vtraſque metas interiacebat, in modum aggeris ſatis alte è terra elati, eiuſdem cum metis latitudinis, quibns coniuncta vtrimque erat ab vna ad alteram pertingens. Ea forma plane conſpicitur io veteribns nummis, vt κρηπῖδα Græcornm prorſus agnoſcas. ξυλουργῆ vocant Græci, fortaſſe qnod latera

E ligno munita haberet, farta intus aggeſta humo, glarea & harena. Hanc eamdem *ſpinam* Circi vocauerunt, qnidquid Caſſiodorus Euripum à ſpina videatur diſtinguere. In ea Spina columnæ illæ erant poſitæ Delphinorum, & alia ſimulacra quæ in Circo ſtabant. Nam reliquum Circi ſpatium curſibus quadrigarum vocabat. Formam ſpinæ ſiue Euripi poſterioris heîc ſubiiciendam curaui ex veteri nummo Aureliani Alexandri, ſicut iam à viris doctis delineata eſt cum metis & obeliſco.

Compara hæc cum Græcis & recentiorum Latinorum de Circo ſcriptis, & videbis quid illi Euripum in Circo appellauerint: *παρ' ἑκάτερον τῦ Εὐρίπου ἄνωθεν, καὶ κάτωθεν τρεῖς βωμοί, ἀντὶ τῶν τριῶν ὀβελοί*, vel quod Latinus auctor in Epigrammate dixit Euripum metis interiacere, id plane in ſupraſcripta imagine expreſſum conſpicis. vtrimque in ſummo & imo metas vides quæ ſingulæ tres habent ſummitates ſiue *ὀβελοὺς* ſuper vnam baſin erectas. *βωμοὺς* illi appellant. Ideo *metas* Latini numero multitudinis dicunt non *metam*, quia in vna meta trea veluti ſunt metæ. *Metas primas, metas vltimas, metas Murcias* paſſim vocant. tres obeliſcos ſuperioris metæ vel vltimæ, Saturno, Ioui, & Marti dedicatos ſcribunt. Tres inferioris, ſiue primæ Mercurio, Veneri & Lunæ. Medium obeliſcum qui ſingularis eſt, & maximus, Soli conſectatus erat. Crepido illa ſiue ſuggeſtus ſiue agger qui ab vna ad alteram pertinet, & vtramque coniungit, hæc eſt *κρηπὶς μέση τῦ ἱπποδρόμου*, quam & Euripi nomine donauit infima imperij ætas. Numquid & media? Euripi in Circo meminit Tertullianus, cui & præeſſe matrem Magnam dicit: *Frigebat dæmonum concilium ſine ſua matre Magna. Et itaque illic præſidet Euripo.* Cur Euripo, id eſt aquis præſideret mater Magna? Quid illi cum aqua quam eamdem cum tellure eſſe fabulæ finxere? Præterea *Euripos* non *Euripum* in Circo antiqui auctores dixerunt, tum quum moris erat aquam Circo per tria latera circumductis foſſis inducere. Non vnus quippe Euripus in Circo tum fuit, ſed tres Euripi, totidem quot latera Circi eſſent, quibus aqua admitteretur. Euripos illos è Circo ſuſtuliſſe Neronem tradit Plinius, locis equiti additis. ab eo tempore nulli in Circo Euripi. Frontinus de aquæductibus: *Quantopere cura eſſet, ne quis violaret ductus, aquamve non conceſſam deriuare auderet: cùm ex multis apparere poteſt, tum ex hoc quod Circus Maximus ne diebus quidem ludorum Circenſium, niſi Ædilium aut Cenſorum permiſſu irrigabatur.* Ex his apparet Circum Frontini æuo non amplius irrigari ſolitum. Caue capias de alia irrigatione quã quæ foſſis Circo circumdatis, id eſt Euripis, aquam inducebat. Hoc enim propriè eſt *irrigare*, aquam inducere riguis, id eſt, riuis. Nam *rigua* riui ſunt, & *erriguare*, aquam riuis & foſſis deducere, vt ſupra oſtendimus. Viri magni perperam referunt ad neſcio quam refrigerationem, qua in theatro aquarum per ſemitas decurſu æſtiuus minuebatur feruor: cuius rei primus auctor Pompeius. Addit Frontinus: *quod duraſſe etiam poſtquam res ad curatores tranſiit ſub Auguſto apud Atteium Capitonem legimus.* Sanè mos hic Circi per Euripos irrigandi vſque ad Neronem manſit, qui Euripos ſuſtulit, & eorum loco, loca vnde eques ſpectaret, addidit. In figura ſupra poſita baſes metarum ad inſtar palæ annuli factas videre eſt, quam Græci *σφενδόνην* vocant. In quibuſdam nummis quadratæ viſuntur. in Circo Conſtantinopolitano vltimam tantum hac forma fuiſſe veriſimile eſt, quam propterea *σφενδόνην* propriè dixerunt. Hæc pluribus explicanda & inculcanda fuere quia noua ſunt, & nihil hodie ſatis eſt duris & imperitis ingeniis. Claudendæ huic Exercitationi addam & vnum Tertulliani locum, qui ad Circum pertinet, quem obiter emendauero: *& nunc ara Conſo illi in Circo defoſſa eſt, ad primas metas ſub terra cum inſcriptione eiuſmodi,* CONSVS CONSILIO, MARS DVELLO, LARES COMITIO POTENTES. Quis fando audiuit, vel legendo reppetit, Lares quatenus Lares ac propriè ita dictos, nec vllo cognomine diſtinctos, comitio præfuiſſe? domuum præſides ab omnibus feruntur, vnde & *familiares* ac *domeſtici* cognominantur. Gloſſæ: *Lares, θεοὶ κατοικίδιοι.* Veteres libri vulgatam lectionem incomitiant & condemnant, leguntque, LARES COIIO POTENTES. In exemplari peruetuſto Agobardi, omniumque qui hodie extent Tertulliani librorum optimo ſcribitur, *Lares coillo potentes.* Omnino emendandum: *Lares colio potentes:* Antiqui *colere* abſolutè dixerunt pro habitare. Agellius: *Sauromatas qui vltra Boryſthenem*

fluuium longe colunt. Varto: *ædes poßideo & colo*. vn-
de *coligo*, apud Arnobium pro domo. ita enim
correximus è libris lib. 11. *In penetralibus coligi-
nus perpetuos fouetis focos*. Inde & *colium* à colo, vt
exoidium ab excido. *diſcidium* à diſcindo. *obſe-
quium* ab obſequo, & infinita talia. Sic *colium*
idem quod *coligo*, domus & habitatio. *Lares co-
lio potentes* ſunt Lares familiares ac domeſtici.
Egregia emendatio, & pretij quantiuis ac
momenti.

Pag. 74. A. *Cum effuſo rectore quadriga currus
æmulos non minus aſtu quàm velocitate præuerte-
rent.*] Ita correximus editionum lectionem
B quæ habuit, *curſus æmulos*. Velocitate præ-
uerterunt currus æmulos, occupando &
primatum obtinendo: aſtu verò, dum op-
ponunt ſuos, & effundunt æmulorum au-
rigas. Plinius vtrumque expreſſit, velocita-
tem & aſtum, his quatuor verbis: *occupan-
tes, primatum obtinentes, opponentes, effundentes*.
Nam currus obliquos opponentes effude-
runt ſolo ſequentium quadrigarum currus
& aurigas. Ita hoc loco *effuſo rectore*. Eodem
ſenſu accipiendum apud Plinium illud *ef-
fundentes*, ſicut ſuperiori Exercitatione mon-
ſtrauimus.

C *Et poſt decurſa legitima ſpatia, ad locum pal-
mæ ſponte conſiſterent.*] Plinius, vt vulgo in ex-
cuſis habetur: *peracto legitimo curſu ad metam
ſtetere*. At ibi legunt ſcripti: *ad cretam ſtete-
re*. quod verum eſt. Propertius:

—— *Hac ſpatijs vltima creta meis.*

quo loco etiam correctores repoſuerant,
vltima meta. illam alteram è libris Scaliger
rectè vindicauit. Lacerda vt ſpero, vbi oc-
caſio ſe dabit, vulgaræ veniet aſſertor. ita
enim ſolet, de creta Circi iam dictum do-
ctis, ſed ita vt neque quem ad vſum, nec
quo in loco, nec quomodo cretâ illâ Cir-
cus notatus fuerit, adnotaſſe curauerint.
D Nec ſanè miror, quum nec auctores vete-
res ſurda aure intelligentibus hoc ſatis di-
ſertè & exertè indicarint. Plinius lib. xxxv.
in fine, *ad victoriæ notam Circum cretâ produci*
ſolitum narrat. Spatia id eſt curricula albo
deſignata fuiſſe magnus Criticus obſeruat.
Quod falſum eſt. Seneca: *hanc quam nunc in
Circo cretam vocamus antiqui calcem vocabant*.
Certè *calcem* vocarunt veteres locum illum
Circi qui cretâ præductos fuit, non quia
calce pro creta vterentur antiqui, ſed quia
finis ibi ſtatutus quadrigarum curſibus, poſt
vltimum metarum flexum. Nam *calx* τὸ τέρ-
E μα. Ita enim & Græci vocarunt, vbi con-
ſiſtebant quadrigæ, curſu legitimo peracto,
Latini *calcem*. Pollux: καὶ ὅθεν μὲν ἀφίενται ἀφέ-
σεις, καὶ ὕσπληγξ, καὶ γραμμὴ, καὶ βαλβίς. περὶ δὲ ὃ
κάμπτουσι νύσσα, καὶ καμπτήρ. ἵνα δὲ παύονται, τέλος
καὶ τέρμα, καὶ βατήρ. Sic Latinis vnde emitte-
bantur quadrigæ, *carceres* dicti & *oſtia*: cir-
ca quas in curſu flectebant *meta*: vbi ſta-
bant ad palmam accipiendam poſt ſpatia
peracta, *calx* & *creta*. Et *cretam* quidem quod
albo notatus eſſet ille locus, dixerunt: *cal-
cem* vero quod terminus eſſet currendi. at-
A que vt *cretam vltimam* poëtæ appellant, quia
finis erat, ita alij *calcem candidum*, quia ter-
minus ille cretâ id eſt albo notatus eſſet.
Varro:

Nemini fortuna currum carcere emiſſum intimo
Labi inoffenſum per æquor candidum ad calcem
ſinit.

vbi *calcem candidum* dixit, τὸ τέρμα λευκὸν ἢ
λελευκωμένον. Si *calx* ibi ſignificat τὴν ἄσβεστον,
non maſculino genere id nomen extuliſ-
ſet, quod ſemper eſt fœminei. At cum τὸ
τέρμα deſignat, vtroque genere indifferen-
ter auctoribus vſurpatur. Vt Græcis τέρμα,
B τὸ ἔσχατον, ita *calx* Latinis. Quod ſi putauit
Seneca *calcem* in Circo ideo vocatam anti-
quioribus, quam tum dicebant cretam, ex
ea cauſa quod *calx* ἡ ἄσβεστος eumdem olim
præbuerit vſum, profecto falſus eſt. & vi-
detur Grammaticorum qui tunc locorum
docebant, ea fuiſſe opinio, ad quam eos
induxit ille Varronis verſiculus ſuprà cita-
tus, aut alius ſimilis. At contra ea Pli-
nius teſtatur veteribus cretam ad circum
præducendum vſurpatam eſſe ad victoriæ
notam: de cretæ quodam genere, ſic lo-
quitur: *eſt & vilißima qua Circum præducere
C ad victoriæ notam, pedeſque venalium trans mare
aduectorum denotare inſtituerunt Maiores.* Sed cur
ad victoriæ notam Circus creta præductus?
aut cur creta victoriæ indicium? Augurot
ſcribendum: *ad victoriæ metam*. meta eſt fi-
nis. Creta in Circo, meta victoriæ & ter-
minus, in quo currendi finem faciebant
quadrigæ, & palmam accipiebant. an vi-
ctoriæ nota ideo dicitur, quod ſolæ vi-
ctrices quadrigæ, quæ metam ſeptimo cir-
cumagere anticipaſſent, eo vſque decurre-
bant præmium accepturæ? Solinus *locum
palmæ* appellat, quem Plinius *cretam*. Ex
vulgata lectione Plinij librorum colligebat
D Auctor Circi, victores ad eamdem metam
quam luſtrauerant, renuntiatos. Circumfle-
ctenda erat ſeptimò meta, vt victor aliquis
renuntiaretur. Vtrum igitur ad metam eam-
dem retro recurrebant, vt coronarentur.
an in ipſo metæ flexu repente conſiſtebant?
alterutrum neceſſe eſt, ſiquidem ad eamdem
quam luſtrauerant metam victoriæ præ-
mium recipiebant. At neutrum veriſimile,
ſicut vtrumque abſurdum eſt. Quanto pro-
babilius eſt, vltimo curriculo circumacta
meta quod ſuperfuit ſpatij vſque ad primas
E metas abſoluiſſe? Quod ſanè factum eſt, ibi-
que corona & palma donabantur in eo lo-
co, qui creta præductus fuit. Hic locus
non longè à carceribus. Ideo βαλβίδα Græ-
ci vocant tam finem quam initium curſus,
quia ad carceres vnde exierant reuertebar-
tur, & curſum ibidem terminabant, coro-
nabanturque. Pollux: ἵνα δὲ παύονται, τέλος, καὶ
τέρμα, καὶ βατὴρ, ἔνιοι δὲ βαλβῖδα. Cretam non lon-
ge à carceribus fuiſſe planum eſt ex Chry-
ſoſtomi verbis, quæ peſſime acceperunt
Circi Editores: καὶ ἵππους αὐτὸ οὐκ ἀπὸ λευκῆς
ἐπὶ σφενδόνην μετεωρισθῇ, ἀλλ' ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν

κεκοῦ ἅρματος καταληφθῇ. poſuit λεύκην, id eſt cretam pro Circi principio, quam partem in Circo τὴν κάτω appellarunt: vt eam quæ ad vltimas metas erat, τὴν ἄνω. Eadem & σφενδόνη dicebatur. rationem dedimus ſuprà. Idcirco partem inferiorem Circi vbi creta, comparat terræ: Superiorem ad vltimas metas & σφενδόνην, cœlo. At λευκὴν in eo loco Chryſoſtomi legunt, & interpretantur *albam lineam*, quaſi λευκὴν abſolutè Græci dixerint ἀντὶ τῆς λευκῆς γραμμῆς. Quis neſcit *cretam* Græce dici λεύκην? Gloſſæ: *Creta*, λεύκη Igitur λεύκην appellat in Circo Chryſoſtomus, quam Latini *cretam*. Quæ appellatio vſque ad infima tempora durauit. Iſidorus: *Septem ſpatia quadrigæ currunt, quibus peractis vita terminus conſummatur, quorum finis eſt creta, id eſt, iudicium.* Sanè *creta* finis erat curriculorum Circenſium, ad quam terminabatur ſeptimum ac nouiſſimum ſpatium. Sed ineptè cretam iudicium ἀπαγγέλλειν, quia κριτὴς iudex. Male etiam in ſupraſcriptis Chryſoſtomi verbis μιλιοδρομεῖν ab aureo miliario deducunt, quod μίλιον χρυσοῦν Græci auctores vocant, ac Romæ fuiſſe certum eſt. Tale & in vrbe Conſtantinopolitana extitiſſe ſibi perſuadent, & in eo loco Circenſes agitatos. Sanè fuerit & ibi μίλιον: nam & locus quidam Conſtantinopoli ſic dictus eſt. Quis adeo rerum imperitus, vt ludos Circenſes in eo Milio ac non in Circo editos putet? Miliarium illud aureum columna fuit in medio Romano foro erecta, vnde omnes in Italia viæ auſpicabantur. Si tale fuit Conſtantinopolitanum μίλιον, vt fuiſſe volunt; quis credere queat in eo miliario Circenſes agitatos? Nugæ hæ ſunt nugaciſſimæ. Circum tria ſtadia longum, alij tria cum dimidio, quidam quatuor faciunt. Ita Græci qui τέσσαρα στάδια in longitudine Circum habuiſſe ſcribunt. Si quatuor ſtadiis longus fuit à metis primis ad vltimas, hoc ſpatium bis explicatum octo ſtadiûm fuerit oportet. octo ſtadia milliare efficiunt. Ita ſingula Circi curricula in curſu ac recurſu octo ſtadiis conſtabant, id eſt mille paſſibus. ita ſingula ſpatia conficere, idem quod μιλιοδρομεῖν, quod poſuit Chryſoſtomus pro decurſu Circi à creta ad metas vltimas. Poſſumus & aliter interpretari. Græci ſpatia Circi reddunt στάδια. Septem ſpatia ſiue ſtadia peragebantur lege Circenſi, quæ milliare vnum conſtituunt, dimidio minus. Septena igitur illa ſpatia decurrere eſt μιλιοδρομεῖν. Græci: ἑπτάκις γὰρ ἀνακάμπτειν τὸ Σύγκαμπτον οἱ ἀγωνιζόμενοι, διὰ τὸ ἑπτὰ στάδια εἶναι τὸ μίλιον. Hinc μιλιοδρομεῖν, ſeptem illa ſtadia conficere. Sed prior expoſitio etiam potior. Μιλιοδρομεῖν Chryſoſtomus dixit pro decurſu qui fit à carceribus ad metas, quum propriè μιλιοδρομία eſſet, à principio ad idem principium reuolutus decurſus, hoc eſt à creta ad cretam recurſus circumactis metis. Hic curſus integro miliari peragebatur: nam longitudo Circi dimidio miliari conſtabat. Ceterum

A quum Caſſiodorus omnia minima maxima Circi notet, vt iis allegorias futiles adaptet, mirum cur cretæ non meminerit. Eius loco *albam lineam* memorat *non longe ab oſtiis in vtrumque podium quaſi regulam directam produci ſolitam, vt quadrigis progredientibus inde certamen oriretur, ne dum ſe praproperè conantur elidere, ſpectandi voluptatem viderentur populo abrogare.* Non ad ipſa oſtia eam albam lineam ponit, ſed non longè ab oſtiis. Non video cuius vſus potuerit eſſe linea illa in Circo Romano. Equi cum curribus intra carceres continebantur, repagulis vel cancellatis foribus oppoſitis coerciti priuſquam ſignum daretur emittendi. Signo miſſo, vno eodemque tempore laxatis repagulis è carceribus effuſi ſeſe proripiebant, exiliebantque. Quid ibi faciebat linea illa alba, aut quem poſita ad vſum? Certè Olympiæ emittendi currus & equi eiuſmodi linea prætenta ſiue funiculo cohibebantur, ne ante ſignum datum exirent, vtque in æquo limite continerentur omnes. eaque linea pro repagulis vel foribus carceris fuit. Pauſanias: πρὸ δὲ τῶν ἁρμάτων ἢ καὶ τῶν ἵππων τῶν κελήτων διήκει πρὸ αὐτῶν καλώδιον ἀντὶ ὕσπληγος. Ergo vbi ὕσπληγες, id eſt carcerũ repagula & fores, ibi non opus prætenta linea ſiue funiculo ad coërcendos equos. Varro *carceres* Circi dictos ait quod coërcerent equos, ne inde exirent antequam magiſtratus miſiſſet. Non igitur prætento funiculo, ſed foribus carcerum oppoſitis vetabantur exire ante miſſum ſignum. Præterea alia ratio Olympiæ, alia Romæ Circenſium fuit. In Olympiacis Circenſibus non vno eodemque tempore aperiebantur omnes carceres, nec omnes ſimul currus mittebantur. Qui in ſiniſtro latere carceres ſortiti erant, priores exibant, tranſibantque in dexteram partem ibique ſtabant, donec ſecundæ ac dexteræ partis equi remotis repagulis & ipſi proſilirent, vt ſic ex eodem loco & æqua linea omnes curſum auſpicarentur. Ideo & præter carcerum repagula, opus etiam fuit funiculum prætendere, ne qui è carceribus ſuis priores exiiſſent, vlterius progrederentur, & limitem præciperent, nondum miſſis ceteris. Ita videtur exponendus Pauſanias. Niſi quis putet illum dicere in Circo Olympiaco nulla repagula carcerum oſtiis oppoſita fuiſſe, ſed eorum loco funiculum tantum prætenſum ἀντὶ ὕσπληγος omnibus carceribus. Meminit tamen paulo poſt τῶν ὑσπλήγων in dextri ac ſiniſtri lateris oſtiis aperiendis: ἀνοίγνυνται μὲν δὴ ἑκατέρωθεν οἱ πρὸς τῇ στοᾷ τῇ Ἀγνάμπτου χαλῶσιν αἱ ὕσπληγες, *repagula laxantur.* & ſtatim: καὶ τοιαῦτα χαλῶσιν αἱ ὕσπληγες ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει. vbi ὕσπληγες ſunt repagula. Veriſimile eſt & priuſquam ædificati eſſent in Circo carceres, huiuſmodi funiculum prætendi ſolitum cohibendis equis & in æquo limite continendis. Lycophron eo alluſit:

Ἐγὼ δ' ἄκρας βαλβῖδα μηρίνθου σχάσας

Γρώτην ἀρξξας νίσσαν ὡς ἀίνὸς δρομεὺς
Ἄτειμι λοξὼν εἰς διεξόδους ἐπῶν.

A Vbi Tzetzes ex more ſæculi ſui τὴν ἀφετηρίαν & τὸ κάγκελλον interpretatur. at μίρινθος linea eſt ſiue funiculus, qui τῆς βαλβίδος vel ἀφετηρίας locum obtinebat. In ipſis carceribus prætendebatur hic funiculus, non nimiùm longè à carceribus. Nam vice τῆς ὑσπληγος erat, & eumdem vſum præbebat. Gloſſæ: *Tranſenna*, ἔλεγχος ἐν ἀφετηρίαις πηδήσεως. *Tranſenna* propriè non eſt funis, ſed *cancellum*, vt infra dicam, vel *fores cancellata*. At cum funis pro cancello eſt vel repagulo in
B Circenſibus, tum Tranſenna ſic poteſt exponi. Aliæ gloſſæ: *Tranſennam* ὕσπληγα interpretantur. Ergo & funis vel linea aliquando αὐτὴ ὕσπληγος. Ergo ipſis carceribus prætendebatur tum, vel loco carcerum fuit. Fortè & omnium carcerum repagula quæ vno tempore decidebant eodem fune omnia continebantur, quo laxato repente & ipſa labebantur. Idem Caſſiodorus: *Biſſena quippe oſtia ad duodecim ſigna poſuerunt. Hæc ab Hermulis funibus demiſſis ſubita æqualitate panduntur.* Non alius funis prætendi ſolitus
C videtur carceribus Circi. aut ſi fuit, certè carceribus ipſis prætendebatur, vt vicem eſſet repaguli. At Caſſiodorus dicit albam illam lineam non longè à carceribus præductam: *Alba linea non longè ab oſtijs in vtrumque podium quaſi regula directa præducitur.* ſic legendum, non *producitur*. Hic locus Cretæ in Circo fuit. addit idem: *vt quadrigis progredientibus inde certamen oriretur.* Certè & à Cretæ loco certamen auſpicabantur, vt pote qui non longè abeſſet à carceribus. Hinc Chryſoſtomus λεύκην poſuit pro Circi principio, vnde certamen quadrigis oriebatur, ἀπὸ τῆς λεύκης εἰς τὴν σφενδόνην μεταφέρομεν.
D Quod ſi *albam lineam* Caſſiodorus pro funiculo poſuit, certè errauit, & λεύκην, id eſt *cretam* Circi, cum funiculo confudit. idque ab illo non alienum. omnia illa quæ de Circo & eius partibus atque actionibus philoſophatur, à Græcis ea mutuatus eſt, quorum quædam & malè reddidit, vt *ſeptem metas* dixit pro ſeptem curriculis vel ſpatiis Circi, quia in Græco repperit, ἑπτὰ καμπτῆρας vel καμπτῆρες. Qua voce *metas* quidem antiquior Græcia ſignificauit, ſed recentiores eo nomine appellarunt curriculorum circuitus, τοὺς περιδρόμους τῶν ἀγώνων. Sic *Euripum* & *Spinam* Circi diſtinxit, quia
E Euripus in vetere Circo alius à ſpina. At in nouo ſpina eadem cum Euripo. *Hermulas funibus demiſſos* à ſtadio ad Circum tranſtulit. Cum tamen rem ipſam & verba Caſſiodori attentius penſito, vix poteſt mihi extorqueri, quin *alba linea* apud eumdem ſit λεύκη Græcorum, id eſt *Creta*. Si rem ipſam videas nullus albus funiculus in Circo Romano, nec eius auctores mentionem faciunt. Grammaticus vetus, qui omnia Circi vocabula ſub titulo *de Spectaculis* redegit, λεύκης tantum meminit & *cretam* expoſuit:

Ἱππόδρομος, *Circenſes*.
Πομπή, *pompa*.
Ἱππαφέσις, *Carceres*.
Καμπτῆρες, *meta*.
Λεύκη, *Creta*.
Εἴσοδοι, *aditus*.
Βαθμοί, *gradus*.
Ἡνίοχοι, *agitatores*.

Et ita reliqua. Eadem habentur in vulgaris Latinogræca, ſed minus integra. Creta illa Circi nihil aliud fuit, quam linea in ſolo ipſo ex creta, quaſi ad regulam ducta ac directa. Plinius *Creta praductum Circum* dicit, id eſt linea præducta notatum. Caſſiodorus albam lineam dicit, non longe ab oſtiis quaſi regula directam ac præductam. Quod non poteſt funiculo conuenire, ſed lineæ in ſolo ipſo ex creta ductæ. *Albam* vocat & *quaſi regula directam*, id eſt canone, & *praductam*, id eſt ante carceres ductam. Lineæ ducuntur ac præducuntur in tabula quæ penicillo notantur.

Nulla dies abeat quin linea ducta ſuperſit.

Ita & in ſolo notantur creta lineæ, vt in vrbibus metandis vicos & vias, & reliquorum ædificiorum veſtigia lineis creta ductis deſcribi ſolebant, de quibus ſuprà diximus. Curſores vt ex æquo limite progrederentur in linea præducta ſtabant. Græci βαλβίδα, vnde initium curſus auſpicabantur οἱ σταδιόδρομοι, interpretantur γραμμὴν & βάσιν ἐστραμμένην. Tertullianus metaphora inde ducta lib. III. aduerſus Marcionem: *video aliquas etiam nunc lineas praducendas ad quas erit dimicandum.* & in Scorpiace aduerſus Gnoſticos: *nunc in vnam ſpeciem congreſſionis certas praducimus lineas.* Hinc & ſimiles apud eum loquutiones, *lineis eiſdem dimicare*, *in lineas eaſdem gradum colligere*, *ad lineam ſtare*, &, *linea inſiſtere*. &, *vltra lineam vagari*. Quibus omnibus locis, ſi quis *lineam* pro funiculo acciperet, ſane erraret. Linea intendi ac prætendi dicitur, quum pro funiculo ſumitur. At *praducitur linea*, quæ in ſolo ducitur vel ſulco impreſſo, vt linea vel limes cui inſiſtebant curſores, vel aliquo colore inſperſo vt *creta* in Circo. Hæc eſt *alba linea* Caſſiodori, quæ haud longè à carceribus in vtrumque podium quaſi ad regulam directa præducitur. In charta vel membrana ad regulam lineæ præducebantur, ab antiquariis quibus ſcripturæ verſus dirigerent. Græci παράγραφον dixere plumbum vel ſtilum quo lineæ præducebantur in membrana ad ſcripturam dirigendam: Latini *praductal*, vel *praductale*, quidam etiam *praductile*. Gloſſæ: *praductal*, παράγραφος. fallitur ſi quis putat παράγραφον ibi ſumi eo ſenſu quo apud veteres Græcos, de linea Criticis nota. Vetus Grammaticus, Capite *De ferreis inſtrumentis*.

Σκαλὶς, *ſarculum*.
Ὑπήτιον, *ſubla*.
Σμίλιον, *ſcalpellum*.
Γραφεῖον, *graphium*.
Μαχαίριον, *cultellum*.

Παραγραφος, *præductile.*
Ωτογλυφος, *auriſcalpium.*

Stilum igitur ferreum præacutum, vel plumbum ſic vocarunt, quod eo lineas præducerent ſcripturam directuras. Colloquia puerilia antiqua: *Surge puer, quid ſedes? tolle libros omnes Latinos, membranas, & pugillares, & locellum, & præductale.* In Græco eſt: τὰς διφθέρας, τὰς πινακίδας, τὸν γλωσσόκομον, καὶ τὸν παράγραφον. Græcum Epigramma ἀναθηματικὸν à ſcriba vel antiquario:

Καὶ σελίδων κανόνισμα φιλόρθιον, ἔρμαά τι λοιπὰ,
Σαμοθίτω.

Intelligit παράγραφον. Sed hoc vocabulum hac notione minimè antiquum, vt *præfluere amnis* dicitur Latinis, qui Græcis παραῤῥεῖν. & *præfluus amnis*, ὁ παραῤῥέων. Sic παράγραφος, ſtilus: ὁ παραγράφων, qui præducit ac præſcribit lineas. Ad regulam prçducebantur, qui Grçcis κανών. Epigrammata dedicatoria ἀπὸ γραμματέων:

Καὶ κανόνα γραμμῆς ἰθυπόρου ταμίην.

plumbo etiam præducere lineas ſolebant & regula, non tantum ſtilo ferreo. Aliud Epigramma:

Τὸν τροχόεντα μόλιβδον ὃς ἀτραπὸν οἶδε χαράσσειν
Ορθὰ παρεξυόντων ἰθυτενῆ κανόνα.

In alio, κυκλοτερὴς μόλιβδος σημάντωρ σελίδων πλευρῆς. In alio: γυρὸς κανόνος σημάντωρ γραμμῆς. item aliud Epigramma:

Καὶ κανόνα τροχαλοῦ κυβερνητῆρα μολίβδου.

Idem aliud: Καὶ μολίβου χρωστῆρα κανὼν τόνον ὀρθὸν ὁπάζων. Canon ſiue regula appoſita plumbum dirigebat, ad rectas lineas prçducendas, quibus ſcriptura inſiſteret. Catullus:

—— *membrana*
Directa plumbo, & pumice omnia æquata.

Id eſt plumbo directa ad regulam. rotundum illud plumbum fuiſſe teſtantur veterum Epigrammata, quibus τροχαλὸς & γυρὸς & κυκλοτερὴς appellatur. tenuis è plumbo lamina fuit, & in rotundum formata. Latinè *præductale* dixerunt à præducendis lineis: Græci recentiores παράγραφον. Alba itaque linea Caſſiodori, quaſi ad regulam directa & prçducta, non eſt funiculus, ſed linea in Circo ante carceres è creta notata. Fortaſſeau Caſſiodorus lineam illam Circi confudit cum linea ſtadij, vnde auſpicabantur curſores. Βαλβὶς & γραμμὴ in ſtadio, vnde curſus auſpicium ſumebatur, quæ ἄφεσις etiam dicta. At in Circo certum eſt ab ipſis carceribus currendi ac ſpatij corripiendi initium cepiſſe quadrigas, vt paſſim auctores teſtimonio ſuo aſſerunt. Innuit porro locus ille, equos carceribus miſſos non ſtatim in certamen curſus ſeſe effudiſſe, ſed ad eam lineam primo conſtitiſſe omnes, vbi è carceribus exiiſſent, atque eidem lineę ac limiti inſiſtentes exęquatis frontibus mox in ſpatia ſeſe dediſſe. Hoc eſt quod ait: *vti quadrigis progredientibus inde certamen oriretur, ne dum ſe præpropere conantur elidere, ſpectandi voluptatem viderentur populis abrogare.* Chryſoſtomus quoque ἀπὸ τῆς λευκῆς

A certamen quadrigarum initium cepiſſe dicit, quæ λευκὴ Creta eſt, vel alba linea creta præducta, non funiculus albus. Veteres tamen cretam illam non ideo in Circo notatam fuiſſe volunt, vt certamen & curſus inde auſpicaretur, ſed ad victoriæ metam ac finem deſignandum, vt eò vſque decurrerent victrices quadrigæ poſt nouiſſimum metæ circuitum, ibique palmam acciperent. Ideo *cretam*, palmæ locum interpretatus eſt heîc Solinus noſter. Hinc colligas quantopere hallucinati ſint homines eruditi, qui *albam lineam* apud Caſſiodorum pro
B funiculo acceperunt. Quorum ἀβλεψία heîc non ſtetit, ſed vltra lineas euagata eſt. Scaliger ad Manilium, lineam illam imaginariam à carceribus ad metas extendi ſolitam notat. *Quod*, inquit, *à carceribus ad metas extenderetur*, ὕσπληγξ *declarat.* Quid voluerit, neſcio. Demus lineam albam apud Caſſiodorum ſignificare funiculum: non tamen à carceribus ad metas extenſus, ſed carceribus prætentus fuit, in vtrumque ſcilicet podium, vt diſertè teſtatur Caſſiodorus, hoc eſt ab vno podio in alterum tranſverſatio
C ductus. Præterea ὕσπληγξ non extendebatur à carceribus ad metas, ſed vel carcer eſt vel machinatio quâ aperiebantur omnes carceres. Podia Circi vtrimque fuere ad duo maxima eius latera: carceres vnum è minimis lateribus occupabant: metæ vltimæ quæ circumagebantur, ad alterum minimum latus erant. Sic podium vtrimque per longitudinem Circi à carceribus vel primis metis ad vltimas porrigebatur. Linea verò alba haud longe ab oſtiis in vtrumque podium carceribus præducta fuit, per
D tranſuerſum. inter carceres igitur & primas metas dirigebatur. Præducta carceribus vel oſtiis hæc linea intelligitur, hoc eſt παραγραμμένη, vt *præductum foribus clauſtrum* dicitur apud Germanicum verſibus his, qui ſic legendi ſunt:

Qualis ferratos obices clauicula dente
Succutit, & foribus præducti vincula clauſtri.

de quibus infra. Non ergo à carceribus ad metas extendebatur hæc linea. Longe etiam abſurdius falſiuſque quod aſtruunt ibidem eam lineam, hoc eſt, imaginoſum funiculum, non tantum committendis quadrigis, ſed etiam reliquis omnibus adhibitam quæ
E ad ludos ſpectabant. *Quid*, inquiunt, *an ſparſiones erant ſine ſpectaculis? Ergo nec ſine linea.* Argumentum hoc non capio. Nulla in Circo linea talis qualem imaginantur: multo minus in theatro. Sed lineam Theatralem expiſcati ſunt ex quodam Gloſſarum veterum loco corrupto, quem iampridem emendauimus. Sic in iis ſcribitur: *Spartum*, λευκαία ἐν θεάτροις. Dictum factum. λευκαίαν illam pro linea alba acceperunt, quæ haud minus in theatris vſum habuerit, quàm in Circo. Nugæ. λευκαία Græcè vocatur *ſpartum* hoc eſt genus iunci terreſtris Hiſpanici, ex quo ſpartei rudentes & alia vtenſilia

fierent. At per ſe *ſpartum* Latinis funem non ſignificat, tantum abeſt vt lineam Theatrorum aut Circenſium albam, quæ nulla fuit, ſignificarit. Sed voces illæ ἐν θεάτροις ex præcedentis vocabuli expoſitione perperam in ſequentem traductæ ſunt, vt olim docuimus.

ſparſio, κρόκος ῥαινόμενος ἐν θεάτροις
ſpartum, λευκαία.

Cùm ſpatium prioris verſiculi non caperet totam expoſitionem, verba illa vltima ἐν θεάτροις reiecta ſunt in ſequentis locum qui vacabat, cum circumductione qua indicaretur ad præcedentem verſiculum pertinere. Omiſſa nota circumductionis remanſerunt. Atque inde factum, *Spartum λευκαία ἐν θεάτροις*. Inde illæ albæ lineæ Theatrorum extricatæ. At quis neſcit ſparſionem croci in theatris olim frequentem & vſitatam? illa igitur ſparſio, non ſpartum, nec λευκαία in Theatris locum habuere, ſed nec vllæ lineæ albæ. Æquè futile eſt quod ex illis verbis Caſſiodori de linea alba intelligi poſſe aiunt, quod ſit apud Ouidium:

—— *cogit nos linea iungi.*

Nihil ſimile. linea Caſſiodori non eſt funiculus, vt nec Ouidiana. vtraque tamen diuerſa, vtcunque finxeris vtramque funiculum eſſe. Ouidius de Circenſibus:

Quid fruſtra refugis? Cogit nos linea iungi:
Hæc ex lege loci commoda circus habet.

Linea illa Ouidij ſpectatores cogit iungi. Ergo per longitudinem podij porrigitur. linea alba Caſſiodori in vtrumque podium è trauerſo ducitur. Ouidiana illa ſpectatores coërcet, & vnà eſſe cogit. Hæc Caſſiodorana equis exeuntibus oppoſita eſt, ne præproperè ſe eliderent. Dicat aliquis cum alba illa extendebatur, eo ſigno admonitos fuiſſe ſpectatores, vt loca caperent, ac ſe in cuneis ſtiparent. Hoc non procedit. Hanc legem eſſe loci dicit Ouidius. Ergo lex erat loci ſituſque qui linea quadam cogebat ſpectatores iungi, ne poſſent refugere ac vltra lineam illam vagari. Linea illa non funiculus erat τῷ χοινίῳ μεμιλτωμένῳ Athenienſium ſimilis. Quid igitur fuit? An podium ipſum? Tertullianus *limitem* in Circo propriè vocauit, quam Ouidius *lineam*. In libro de Spectaculis: *Numquid ergo & extra limites Circi furere ſtudemus, & extra cardines Theatri impudicitia.* Sic proprios facit Circo limites, vt cardines Theatro. de Cardinibus theatri nos alibi. de Circi limitibus heîc quærendum. *Limes* idem quod *linea*. vnde apud Agrimenſores, *Menſuralis & finitima linea* eadem cum limite. Sed & minores limites qui octo tantùm pedes aut decem latitudinis habebant, *lineas* propriè vocarunt, & *lineares limites*. vnde & *deliniatio* pro tota limitatione, & *deliniatum* pro limitato. Limites porro ipſi ductis foſſis vel ſulcis agebantur. Nihil aliud itaque linea quàm foſſa vel ſulcus. Circus autem foſſis circumdatus fuit decem pedes latis altiſque, quibus aqua

A immittebatur Circenſium diebus. An igitur eiuſmodi foſſas & Euripos vocauit Tertullianus *limites*, & Ouidius *lineas*? Nam & ipſe Tertullianus *limitem linium* dixit pro linea in principio ſtadij producta, vnde curſores auſpicabantur curſum. Vix tamen hoc verum putarim. Primum Tertulliani ætate non amplius Euripis circumdari circum moris erat, quos iampridem ſuſtulerat Nero. An igitur podium intelligit? Ne hoc quidem. Podium quoque in Amphitheatro. Atqui eo loco ſcriptor Afer *limites* ſoli Circo vindicat, quum tamen & Amphi- B theatri ſubiunxerit mentionem: *Numquid ergo & extra limites Circi furori ſtudemus, & extra cardines theatri, impudicitia intendimus, & inſolentia extra ſtadium, & immiſericordia extra amphitheatrum.* Præterea cùm Circus Euripis & foſſis circumalluſus erat, tamen etiam tum podio & cancellis cinctus fuit. Quod Ouidius innuit:

Si pendent tibi crura, potes, ſi forte iuuabit,
Cancellis primos inſeruiſſe pedes.

Spectabat illa in ſubſelliis podio proximis, & poterat crura pendula ſuſtinere immiſ- C ſis in cancellos podij pedibus. Podium igitur potius quàm Euripus lineæ nomine intelligeretur. Sed nec podium, nec Euripus facere poterant vt inuitus aliquis cum alio iungeretur. Poſtremo certum eſt Tertullianum per *limites Circi* intelligere loca illa in quibus populus ſedebat ſpectabatque, vt *cardines* erant in theatro. Atqui non ad podium tantum ſpectatores erant, ſed per totum porticus ſpatium, quæ in circuitu Circi ædificata fuit. Palam eſt igitur *limites Circi* apud Tertullianum accipi debere protectis ac perpetuis ſedilium ordinibus, qui per longitudinem porticus quam longa D fuit, diſpoſiti fuere, viæ inter illos ſedilium ordines, inſtar limitum perpetuo rigore incedentium. Nam limes propriè via caua, hinc inde extantibus marginibus. Quin & ipſi ſubſelliorum ordines in longum directi *limites* dici poſſunt. Nam *limitem* dixere quidquid in longum porrigitur ſiue extet, ſiue depreſſum ſit. Apud Agrimenſores: *In modum currentis lineæ parietem ſtruximus.* paries ille vicem limitis vel lineæ menſuralis fuit. Tres porticus triſtegæ Circum cingebant in ſpeciem amphitheatri. Solum latus vbi carceres erant abſque ædificiis & porticu fuit, E & ſub diuo expoſitum. In inferiore porticus parte ſedilia fuere lapidea, in ſuperioribus lignea. Vt minus ſpatij perderetur perpetua rectura videntur diſpoſita, nullis intercisa viis tranſuerſoriis vt in theatro. Ideo ordines longos illos ſubſelliorum in Circo, *limites* Tertullianus, *lineas* Ouidius vocauit, quia limites perpetuo rigore incedunt. In Theatro longè ſecus. *Cardines* & *cunei* dicebantur, quia per cuneos diuiſa. in acie quoque *cunei* globi ſunt cuneatim ſtipati. Virgilius:

—— *cuneis ſe quiſque coactis*

Adglomerant.

Gloſſæ: *cuneus*, τριχηνοῦν λόγος. in theatro ſubſellia per cuneos diſtincta, & alternatim viis, per ambitum & in deſcenſu ſeparata. Tertullianus de ſpectaculis: *Quid quod & cetera congruunt. Nam & apud ſpectacula & in via ſtatur. Vias enim vocant cardines balteorum per ambitum, & diſcrimina popularium per proclivum. Cathedra quoque nominatur ipſe in anfractu ad conſeſſum ſitus.* Sic legendus ille locus. Ergo cunei ſpatia erant in quibus ſubſellia componebantur. viis per ambitum, & in deſcenſu inuicem diſtinguebantur. per ambitum viæ *cardines* dictæ. Quod inter eas vias & cardines comprehenſum eſſet, *cuneum* vocabant. *Baltea* vocat præcinctiones. Vt cardines in theatro qui ſeparabant præcinctiones, ita *limites* in Circi porticibus, viæ inter ſedilium ordines. Sed viæ in theatro *cardines* dictæ, quia multis verſuris cuneos interſecarent: in Circo *limites*, quia verſuras non facerent, ſed perpetui ac recta ferme currerent. Hæc indubitata. Gloſſæ *cuneum* vertunt τὴν κερκίδα θεάτρου. Sanè vt *cuneus* in acumen deſinit, ita & κερκίς. Nam & ſummum pini cacumen & populi ab eadem cauſa κερκὶς vocatur Græcis. Heſychius: Κερκὶς ἡ τῆς πίτυος κορυφὴ ἡ αἰγείρου. Pollux inter theatri partes nominat & κερκίδα ex hoc Alexidis verſu:

—— ἐνταῦθα δ' ἐπὶ τὴν κερκίδα
Ὑμᾶς καθιζόντας θεωρεῖν ὡς ξένους.

Κερκὶς in theatro Attico idem quod in Latino *cuneus*. in cuneis ſubſellia compoſita. Circa cuneos viæ vel cardines quibus ſeparabantur cunei, & in ambitu & in deſcenſu. Qui in cuneis locum ac ſedem non habebant, in via ſtabant, hoc eſt ἐπὶ τὴν κερκίδα, circa cuneum. Diſertè Tertullianus: *apud ſpectacula & in via ſtatur.* Hi *excuneati* dicebantur, qui extra cuneos in via ſtantes ſpectabant. Apuleius: *Extremo quiſque excuneati quærantur.* Hoſpites Athenis qui ſedem intra cuneus non habebant, ἐπὶ τὴν κερκίδα ſtabant, hoc eſt excuneati. vir magnus ad characteres Theophraſti putat Gloſſarij veteris auctorem erraſſe, qui *cuneum* exponat τὴν θεάτρου κερκίδα. Ipſe vero exiſtimat κερκίδα in theatro Attico fuiſſe locum qui alio nomine dicebatur αἰγείρου θέα. Nam κερκίς, inquit, in hiſtoria plantarum vel eſt αἴγειρος, vel alia populo ſimillima arbor. Hæc non ſunt nauci. Κερκὶς non eſt αἴγειρος, ne populus quidem alba eſt quam Græci λεύκην abſolutè nominant. Hæc duo genera illi diſtinguunt, αἴγειρον & λεύκην. At iuxta Theophraſtum: Κερκὶς παρόμοιον τῇ λεύκῃ, καὶ τῷ μεγέθει, καὶ τῷ τοὺς κλάδους ὑπολεύκους ἔχειν. Quod ad folium τῆς κερκίδος attinet, dicit ſimile eſſe hederæ foliis, ſed minimè anguloſum; τὴν δὲ μίαν προμήκη εἰς ὀξὺ συνάγουσαν habere. Et fortaſſe ideo κερκὶς appellata, quod eius folium in acumen exeat inſtar cunei vel radij textorij. Heſychius cacumen pini & arborum quæ in conum deſinunt ita appellari tradit à ſimilitu-

A dine τῆς κερκίδος ἱστουργικῆς. Plinius in recenſendis populi generibus non meminit Κερκίδος. Vt vt ſit, κερκὶς non eſt αἴγειρος. Quis igitur ſanus cenſeat Alexidi κερκίδα in theatro appellari quæ alijs dicatur Αἰγείρου θέα vel παρ' αἴγειρον θέα, id eſt, *ſpectaculum circa nigram populum?* ne αἴγειρον quidem rectè quis vocitaret illam θέαν παρ' αἴγειρον. Aliud enim αἴγειρος ipſa, aliud ſpectacula & tabulata iuxta eam arborem ſpectandi gratia erecta. Præterea ἡ παρ' αἴγειρον θέα dicta eſt priuſquam Athenis theatrum ædificatum foret: quia circa po-
B puli arborem quamdam ſpectacula ſibi fortuita extruerent è tabulis & aſſeribus, vt Heſychius exponit. Idem Gloſſarij compilator, *cuneum* interpretatur, φυλὴν θεάτρου. An quod κατὰ φυλὰς ſpectarent, & ſuus cuique tribui cuneus aſſignatus eſſet? Ita certè videtur. Cuneus vt φυλὴ certum τάγμα dicitur. Hinc viæ in theatro *diſcrimina popularium per procliuum* Tertulliano dicuntur, quia cunei popularium viis per deſcenſum diſcriminarentur. at cardines balteorum propriæ viæ per ambitum. Profectò licuit in theatro ac facile fuit propter illam multi-
C fidam viarum ſectionem è cuneis elabi ac refugere eum cui iunctus eſſe nolles. In Circi ſedilibus non ita id procliuè, quia longa ſerie porrecta nullis interuerſuris aut interciſuris viarum erant diſtincta. Completis itaque ſedilibus, cùm & ipſe in loco tuo ſederes, ante & à tergo ſubſellia plena haberes, à lateribus vtrimque adſeſſores iunctos, longum fuiſſet, & multi circuitus opus, aliam ſedem quærere, vt vitares qui proximus tibi ſediſſet. Ideo Ouidius cum Corinnæ forte ſedem in ſubſel-
D liis Circi proximam occupaſſet, & ſermonibus eius illa inquietata vellet diſcedere, *quid* inquit, *fruſtra, refugis, cogit nos linea iungi*, longus hic limes & ſedilium ordo ſpectatoribus totus occupatus cogit nos iungi, nec vſquam tibi patet effugium. *Linea* igitur in Circo idem quod *limes*, nec pro funiculo debet accipi, vt perperam hactenus imbiberunt eruditiſſimi homines Quod ſi *limites Circi* apud Tertullianum pro funiculis ſumi queunt, haud abnuo quin & *linea* eodem ſenſu apud Ouidium capiatur. Olim in Circo ſpectabant in tabulatis ſtantes, quæ furcis ſuſtinebantur. Dionyſius
E lib. III. πῶς γὰρ ἑστῶτες ἐθεώρουν ἐπ' ἰκρίων δωδεκαπήχεσι ξυλίνοις σκέλεσιν ἐπικειμένων. Sic legenda Dionyſij hæc verba, quæ prodigioſè in editis corrupta ſunt ad hunc modum: ἐπ' ἰκρίων δωδεκαπήχων ξυλίναις σκηναῖς ἐπικειμένων. Ex quibus nullus poteſt ſanus eligi ſenſus. ἴκρια δωδεκάπηχα ſunt tabula vel ſpectacula quæ ſuperſtabant ξυλίνοις σκέλεσι, cruribus ligneis, quæ *furca* Liuio dicuntur. Græci vocant σκέλη, arrectaria quibus impoſita iuga vel ſedilia. Græci interpretantur πάσσαλοι τῶν σκηνῶν ὀρθοί. Primus Tarquinius iuxta eſidem Dionyſium καθέδρας ὑπαιθρίους in circuitu Circi ponendas curauit, è quibus ſpectaret populus. Alio loco lib.

ɪv, παστάδας ὑποστέγους appellat: τὸ δ' ἀμφιθέατρον ἱππόδρομον οὐδὲν ἔχον τῶν κρηπίδων ἐχόμενα παστάδας ὑποστέγους περιέλαβεν. Hæc dicit de Tarquinio Superbo. at ſupra de Tarquinio Priſco huius auo dixerat eum ædificaſſe primum circa arenam Circi καθέδρας ὑποστέγους, cùm antea populus ſpectaret ſtans in Tabulatis quæ furcis ſuſtinebantur. παστάδες ὑπόστεγοι & καθέδραι ὑπόστεγοι res eadem. Imperfectum, vt videtur & clarè indicat Dionyſius, opus illud contectorum ſubſelliorum reliquerat Priſcus, quod Superbus abſoluit. Nihil enim præter κρηπῖδας eiuſmodi ſubſelliorum fecerat Tarquinius auus. tecta addidit nepos Tarquinius ex ſententia Dionyſij. aliud igitur ἴκρια δώδεκα Dionyſio in quibus ſurcarum ſuſtentaculo ſuperſtantibus ſtans ipſe populus ſpectabat ante Tarquinium Priſcum: aliæ κρηπῖδες ſubſelliorum ὑποστέγων, quæ Tarquinius Priſcus exſtruere aggreſſus fuerat, ſed nihil præter ſedilia ipſa reliquit. At Liuius tradit ſub Tarquinio Priſco deſignatum fuiſſe Circi maximi locum, loca diuiſa patribus equitibuſque vbi ſpectacula quiſque ſibi facerent: *Foros appellatos, ſpectauiſſe furcis duodenos ab terra ſpectacula alta ſuſtinentibus pedes.* Fori illi Liuiani ſunt ἴκρια δώδεκα ξυλίνοις σκέλεσιν ἐπικείμενα, quibus ante Priſcum vſos fuiſſe ſpectandis ludis Circenſibus Romanos ait Dionyſius. Nam *fori* ſunt tabulata. vnde *fori nauium*, τὰ ἴκρια, τὰ σανιδώματα. Atqui foros illos ſub Tarquinio primum factos ſcribit Liuius. pro quibus Tarquinium καθέδρας ὑποστέγους exſtruxiſſe vult Dionyſius, in quibus ſedentes ſpectarent, earum nihil ille præter κρηπῖδας reliquit. Κρηπῖδες illæ etiam *fori* poſſunt appellari, nam κρηπὶς eſt ὑποβάθρα, σανίδωμα. Subſelliis illis ὑποστέγοις quæ parauerat Tarquinius Priſcus manum vltimam impoſitam à Superbo Tarquinio narrat idem Dionyſius. Liuius verò foris in Circo faciendis ſub hoc eodem Tarquinio populum Romanum occupatum fuiſſe tradit. An igitur foros illos non conſummarat Tarquinius Priſcus? An vero Equites tãtum patreſque è foris ſpectabant, quos ſibi quiſque faciebat regnante Tarquinio Priſco, ſub Superbo autem etiam plebi loca aſſignata, in quibus foros ad ſpectandum faceret? Numquid ita videtur intellexiſſe Liuius? Nam ſub Tarquinio Priſco loca tantum ait diuiſa Patribus Equitibuſque, vbi ſpectacula ſibi quiſque facerent. Superbo regnante idem ait, *laboris aliquanto maioris traducebantur opera, foros in Circo faciendos, Cloacamque maximam receptaculum omnium purgamentorum vrbis ſub terram agendam.* Certè Tarquinij Priſci Imperio ſibi quiſque ſpectacula per ludos faciebant fortuito opere ſtructa equites patreſque. Tarquinius Superbus foros in Circo faciendos curauit publica impenſa publicos, & manſuros. vnde apud eumdem Liuium mentio *publicorum* in Circo *fororum* lib. xʟv. An fori illi ſunt παστάδες & καθέδραι ὑπόστεγοι Dionyſij? ita ille videtur accepiſſe vocem *foros*. Nam diminutiuum inde *foruli* ſunt armaria. Hinc tectas cathedras *foros* interpretatus & παστάδας ὑποστέγους. Sed falſus eſt, vt alibi *puteal* φρέαρ interpretatur, quum ſit τὸ φρέατος πῶμα. Fori illi quos Tarquinius Superbus in Circo publicos curauit faciendos, non diuerſi generis aut formæ fuere ab iis foris quos ſibi quiſque tumultuaria opera faciebat ſub Priſco Tarquinio, niſi quod iſti vt ſine arte magis properati, & furcis ſimplicibus impoſiti. Fori igitur vtrique, id eſt ἴκρια, non παστάδες ὑπόστεγοι. Græci τὰ ἴκρια exponunt τὰ πλάγια καὶ τὰ μακρὰ σανιδώματα τῆς νεώς. Hi ſunt fori nauium. *Impleſſemque foros flammis.* ijdem τὰ ἴκρια interpretantur, τὰ ἐπὶ τοῖς ξύλοις κατασκευαζόμενα θεωρεῖα. id eſt, *furcis vel ſuſtentaculis ligneis impoſita ſpectacula.* Hi ſunt fori Circenſium ſpectaculorum, quæ & *ſpectacula* propriè appellata, vt Græcè θεωρεῖα. Liuius: *vbi ſpectacula quiſque ſibi faceret. Fori appellati.* Feſtus: *ſexto Fori ſignificant Circenſia ſpectacula.* vſque ad extrema Reipublicæ tempora manſerunt iſti fori ſiue ſpectacula in Circo. Varro: *Circus Maximus dictus quod Circum ſpectaculis ædificatus*: per *ſpectacula* foros intelligit, τὰ θεωρεῖα ξύλοις ἐπικείμενα, τὰ ἴκρια. Varronis igitur ætate nondum per ambitum Circi porticus erant ædificatæ, quas Cæſar Iulius ædificauit, à quo Circum Maximum extructum fuiſſe teſtatur Plinius. Nugas itaque garriunt qui de Circo ſcripſere, dum ſibi perſuadent Porticus illas triplices & triſtegas Circi Maximi, quarum mentionem facit Dionyſius, à Tarquinio Priſco conditas eſſe. Nihil falſius, nec hoc voluit auctor ille. Liuius tradit locum Circo Maximo ſub Tarquinio Priſco fuiſſe deſignatum. Nec aliud dicit Dionyſius, qui ſtatim adijcit: ἔμελλε δὲ, inquit, ἄρα σὺν χρόνῳ, καὶ τοῦτο τὸ ἔργον ἐν τοῖς πάνυ καλοῖς κατασκευάσμασι τῆς πόλεως θήσεσθαι. Opus illud quod à Priſco inceptum eſt, futurum erat tempore procedente inter vrbis opera pulcherrima. Ergo nondum tale tunc erat. Sed illi hoc à Cæſare contigit, qui Porticibus circumdedit. deſcriptio Circi quæ ſequitur apud Dionyſium non indicat talem à Tarquinio Priſco excultum fuiſſe, ſed exhibet qualis erat tempore Dionyſij, & qualis à Cæſare factus. Euripus ab ipſo eſt non à Tarquinio. Carceres cuius temporis opus fuerint ſupra ex Liuio declarauimus. Et falluntur qui à Tarquinio primùm ſtructos opinantur. In porticibus illis quibus in circuitum cinctus erat Circus, longo ac perpetuo ordine diſpoſita fuere ſedilia, quæ *limites Circi* Tertullianus appellauit, Ouidius *lineas*. Ab his Circi lineis, quales quales extiterint, longè alia eſt *linea diues* apud Martialem, quam tamen eamdem faciunt primi nominis in his litteris viri. Auctor de Circo diuerſam quidem facit, ſed peruorsè interpretatur ordinem dierum quo miſſilia dabantur

bantur populo ab Imperatore. Nec iſte lineam veritatis attigit. Miſſilia ludorum Stellæ commendat illo Epigrammate Martiale, quorum magnificentiam & opulentiam deſcribens ait, non illi ſatis fuiſſe aurea dona in populum ſpargere, ſed etiam margaritas miſiſſe quæ auro pretioſiores.

Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
Hermus & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea diues
Ceſſat, & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciua numiſmata nimbis,
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.

Quis non videt *lineam diuitem* ex genere miſſilium fuiſſe quæ in ludis Stellæ populo ſparſa ſunt? gemmas & margaritas in illis miſſilibus ſpargi ſolitas oſtendit Suetonius. Ergo per *lineam diuitem* intelligi debere certum eſt margaritarum lineam. *linea margaritarum* & *margaritarum in linea* mentio apud Iuriſconſultos. *Filum margaritarum* alij dixere, alij *linum.* Tertullianus de habitu muliebri: *vno lino decies ſeſtertium inſeritur.* Id eſt vni filo, vel vni lineæ. nam linea eſt σειρά. hinc *monolinum* ſimplex margaritarum linea: vt *dilinum* duplex: *trilinum* triplex: & *tetralinum*, quadruplici linea margaritæ inſertæ. Longe itaque à circi lineis ac ſubſelliis iſtæ diuites lineæ. Sed pergamus, dum intra hanc lineam conſiſtimus, errores doctiſſimorum virorum euentilare & caſtigare. *Tranſenna*, inquit Scaliger, *dicitur funis ab vno extremo ad alterum protenſus.* Hoc falſum ſuprà docuimus. *Quod ἀπομαγὴ diceretur, docet Caßiodorus in iis qua ex eo iam adduximus. Ad cuneos enim theatri tunc diſcedendum erat loci capiundi gratia.* Nihil in his veri ſubſiſtit. *Tranſenna* quæ ἀπομαγὴ Gloſſis exponitur ad theatrum non pertinet, ſed eſt circi propria. Cunei nulli in circo, ſed in theatro. Non ἀπομαγὴ dicta eſt, quod tunc diſcedendum erat capiendis ſedibus, ſed ἀπομαγὴ eſt dimiſſio equorum è carceribus. Statius:

Carceribus dimiſſus equus,

ἀπομαγὶς τῶν ἱππαφίων. Cum mappa mittebatur equis emittendis, iam pridem loca ſua ceperant ſpectatores. Nam pompa prius tranſduci per circum ſolebat, vt ex Ouidij Elegia de Circenſibus, & aliis auctoribus conſtat. Gloſſæ: *Tranſenna*, ὕσπληγξ, ἀπομαγὴ, μαππαρίου σημεῖον. res diuerſas miſcet eadem explicatione, quia eodem pæne tempore fiebant. miſſa mappa quod ſignum erat mittendis quadrigis, pandebantur oſtia carcerum, & ἀπομαγὴ hoc eſt dimiſſio equorum fiebat. ὕσπληγγες ſunt carceres, vel repagula carcerum, quibus remotis vel laxatis equi proſiliebant. Quomodo id fieret mox indicabimus. Græci recentiores ὕσπληγγες vertunt quæ Latinis *oſtia*, δώδεκα δὲ ὕσπληγγες κατὰ μίμησιν τῶν δώδεκα ζῳδίων. Caſſiodorus: *Biſſena oſtia ad duodecim ſigna poſuerunt.* Antio-

A chenſis, καὶ τὰς δώδεκα θύρας κατὰ τὸν τῶν ζῳδιακοῦ κύκλον ἱδρύσατο. Gloſſæ *Tranſennam*, ὕσπληγγα reddunt, & per ὕσπληγγα intelligunt, carceris oſtium. Fores carcerum circi cancellatæ fuere, & reticulato opere factæ. huiuſmodi fores vel feneſtras cancellatas Latini veteres propriè dixere *Tranſennas.* Græci δικτυωτὰς, vel διαφανεῖς. Gloſſæ θύρας ἱππικοῦ δικτυωτὰς vocant. Tzetzes, τὴν ἀφεσίαν, κάγκελλον interpretatur: τὴν πρώτην βαλβίδα, τὴν ἀφετηρίαν, τὸ κάγκελλον φάσι. Ergo ὕσπληγξ & κάγκελλον idem Latinè *tranſenna.*

B Calliſthenes in vita Alexandri fabuloſè ſcripta dum ad ſeculum ſuum reſpicit, cancellos etiam adfingit Eliaci circi carceribus: ἔκλειον αἱ πυλῶνες τῶν ἵππων, ἠνοίγησαν δὲ ἀφετῆρες τῶν καγκέλλων. in vetuſtiore codice legitur tantum pro iſtis ἀφείθη ἡ ἀφετηρία. Cancelli & Tranſennæ eædem. Gloſſæ: *Tranſenna*, κιγκλίς. Notum eſt κιγκλίδας Græcis dici δικτυωτὰς θύρας καὶ κιγκλίδας. Nihil aliud ſignificaſſe *tranſennam* veteribus Latinis fidem facere queat prouerbialis loquutio, *per tranſennam aſpicere*, quam Cicero etiam vſurpauit, de Orat. lib. 1. *Nunc pete à Craſſo vt illam copiam ornamentorum ſuorum, quam conſtru-*

C *ctam vno in loco quaſi per tranſennam prætereuntes ſtrictim aſpeximus.* Nonius *feneſtram* interpretatur. Non ſimpliciter eſt feneſtra, ſed cancellus ante feneſtram poſitus, vel feneſtra opere reticulato facta θυρὶς δεδικτυωμένη III. Regum. Et Procopio Gazæo φωταγωγοὶ δικτυωτοῖς κατασκευασμέναι διαφανέσι λίθοις κεκαλυμμέναι. Viſum tranſmittunt eiuſmodi feneſtræ vel cancelli, ſed ſatis obſcurum & incertum. Hinc quæ non plenè, nec planè videmus, quaſi per tranſennam & ſtrictim ea dicimur aſpicere. *Tranſena* dicta à tranſeundo, quod per eam tranſiret adſpectus, qui per ſolida non tranſit & compacta.

D *tralucidas fores* de huiuſmodi tranſennis & cancellis dixit Caſſiodorus. Paulinus: *perlucentem tranſennam.* Polybius θύρας διαφανεῖς δικτυωτάς. Græci διάτρητα vocant hæc opera quæ viſum tranſmittunt. Apud Plautum *tranſenna* machina eſt, vt crates, capiendis turdis, reticulato opere facta:

Nunc ab tranſenna turdus lumbricum petit,
Pendebit hodie pulcre ita intendi tenus.

vel cratem vel rete appellat *tranſennam.* Nam & reticulatum opus, τὸ δικτυωτὸν ab retis ſimilitudine dictum. & δικτυωταὶ θυρίδες & θύραι, *cancelli. Zeloſias* hodie vocant. Hæc

E ſignificatio *tranſenna* perlata eſt vſque ad mediæ & infimæ Latinitatis tempora. Paulinus epiſt. XII. ad Seuerum: *latißimo vero conſpectu tota ſimul hæc Baſilica aperitur trinis arcubus perlucente tranſenna.* vbi *tranſennam perlucentem* vocat τὸ δικτυωτὸν ἔργον. Et paulo poſt, *diatritam ſpeciem*, hoc eſt διάτρητον εἶδος, vt olim expoſuimus, non vt nouis doctoribus placet, διαφανῆ. Nam διάτρητον id omne eſt opus quod δικτυωτὸν & κιγκλιδωτὸν dixere. *Tranſennas* in templis infima ætas dixit ſepta

cancellato opere facta quibos ſanctuarij locus & ædis intimum à popularibus ita dixerim diſcriminabatur. *Tranſenna* hoc ſenſu non ſemel mentio apud Anaſtaſium. Alij *cancellum* & *caulas* dixere. Seruius : *unde in ſacris ædibus & in tribunalibus ſepta quæ turbas prohibent, caulas vocamus.* caulæ illæ vel ſepta, eadem cum cancellis, vt Gloſſæ veterom exponunt & alibi docnimus. Vt vides etiam in ædibus paganorum *caulæ* vel *cancelli* turbis arcendis. Capitularia Caroli Magni : *pars illa quæ cancellis verſus altare diuiditur, choris tantum pſallentium pateat clericorum.* Inde & *chorum* hodie partem illam templi B vocant. Hæc δικτυωτὰ ſepta in templis Chriſtianorum Græcis ſanctuarium circumcludebant. Euſebius lib. x. de ſanctuario : αὖθις καὶ τάδε ὡς ἂν εἴη τοῖς πολλοῖς ἄβατα, τοῖς ἀπὸ ξύλου περιέφραττε δικτύοις εἰς ἄκρον ἐντέχνου λεπτουργίας ἐξησκημένοις, ὡς θαυμάσιον τοῖς ὁρῶσι παρέχειν τὴν θέαν. Mentio & alibi apud eumdem περιφραγμάτων δικτυωτῶν, quibus ſanctuarium à reliqua æde diuidebatur. Iam habes quid ſit propriè *tranſenna*. Aliæ Gloſſæ, βρόχοι ἐν ταῖς ἀφετηρίαις πεδίων explicant, quia funibus demittebaotur ac laxabantur cancelli ac repagula C carcerum circenſium, non qood tranſenna propriè ſit funis. Tzetzes : τὴν σχοινίτην βαλβῖδα, τὴν ἀφετηρίαν τὸ κάγκελλον χάσας καὶ ἀνοίξας διὰ τῆς μηρίνθου ἤτοι σχοινίου. Caſſiodorus : *oſtia ab Hermulis funibus demiſſis ſubita æqualitate panduntur.* Sic *Tranſennam* μαππαρίου σημεῖον interpretari ſunt, quum aliud *mappa* fuerit, aliud *tranſenna*. Sed tranſenoæ aperiebantur ſigno mappæ miſſo. perperam eo loco μαππάριον pro *mappa* accipiuot, qoi eſt *mapparius*. Sic vocatus in Conſtantiioopolitano Imperio qui officiom ſuſtinebat mappæ mitteodæ. ὁ μαππάριος. Ergo μαππαρίου σημεῖον, ſignum eſt quod mittit Mapparius. Græcus D Anonymus : μαππάριος δὲ καλεῖται ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἱστάμενος, καὶ τοῦ δρόμου ἔχων τὸ σύνθημα. Et paulò poſt : καὶ τὴν μάππαν ἀναλαμβανόμενος ὁ λεγόμενος μαππάριος, εὐθὺς τὸν ἀγῶνα ἐπιτελεῖ. Chryſoſtomus in oratione de circo : ἀμαπωρείστως ἀπίσ-ζονται τῷ ἀναγνώσματι τοῦ εὐαγγελίου ἐξηρτημένοι τοῦ μαππαρίου. Quæ ſtatim ſequuntur apud eumdem ſic legenda ſunt : ὡς γὰρ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπὶ τὸ μαππάριον πεπηγότες τοῦ σημαίνοντος ἀνοίξωσιν, ἐκδεχόμενοι ἐν τῇ βολῇ ἐκείνου τὸ ἄνοιγμα. perperam legitur, ἐπὶ τὸ μαππάριον, & malè *mappam* reddont. τὸ σημαῖνον mappa eſt. E fixum erat & altè elatum, vt ab omnibus videretor, & inde ex alto iaciebatur. Caſſiodorus : *Hinc tractum eſt vt oſtenſa mappa certa videatur eſſe promiſſio Circenſium futurorum.* Tertulliaous diaboli gulæ ex alto præcipitati comparat mappam illam quæ mittebatur: *non videne miſſum quid ſit : mappam putant, ſed eſt diaboli ab alto præcipitati gula.* Sic habet liber Agobardi. pro quo editum eſt, *figura.* Nunc docendum quid ſit propriè Græcis ὕσπληγξ. Non oſtium aut cancellum hoc nomine vocauerunt, ſed *repagulum* vel *re-*

A *gulam ligneam*, quæ in limine ipſo curſoribus ſtadij oppoſita, ſigno dato repente laxabatur, & in ſpatium πεδιοδρόμους emittebat. Mœris Atticiſta vetus Grammaticus in diſcrimine Atticarum & communium dictionum, notat Atticis βαλβῖδα dici, quam reliqui Græci ὕσπληγγα vocarent. βαλβῖδες αἱ ἐπὶ τῶν ἀφέσεων βάσεις ἐγκεχαραγμέναι, αἷς ἐπέβαινον οἱ δρομεῖς, ἵνα ἐξ ἴσου ἵσταιντο. διὸ καὶ οἱ κήρυκες ἐπὶ τῶν τρεχόντων, βαλβῖδ' ἀπόδος, θὲς πόδα παρὰ, καὶ νῦν ἔτι λέγουσι, Ἀττικοί, ὕσπληγξ δὲ κοινόν. Ergo βαλβὶς linea erat in longum cauata cui curſores inſiſtebant, vt ex æquo B limite progrederentur. Si qui vltra lineam vellent euagari, & limitem præcipere, voce hac præconis teuocari ſolebant : βαλβῖδ' ἀπόδος. θὲς πόδα παρὰ, *lineam redde, ad lineam pedem pone.* Inde illæ apud Tertullianum crebræ loquutiones, *linea inſiſtere, ad lineam dimicare, intra lineas gradum colligere,* & ſimiles. & apud Quintilianum cum ille neſcio quis orator, nimis ſe agitaret ac in dicendo procurreret, alter ille coios nunc non memini *poſcebat lineas*, hoc eſt, qood præconis voce clamabatur procorrentibus vltra lineam, βαλβῖδ' ἀπόδος. ad has C etiam lineas referendum quod Latini auctores aliquando dicunt, *propioribus aut longinquis lineis aliquid factum.* Vt apud Valerium: *propioribus lineis, vt ita dicam, ſomnium certo euentu admotum eſt.* Non à lineis circi hæc metaphora ducta, vt perperam autumant, ſed à ſtadio. primæ & propiores lioeæ vnde initium curſus ſumebatur : longinquæ & vltimæ qnæ curſum finiebant. Qui aliquid incipit, in prima lioea eſt, & longe ab vltima. Quia initiom cuiuſlibet rei ſemper in parato & propioquo eſt, finis autem ſæpe longinqous, hinc *longis & longinquis lineis fieri* dicebant, quæ trabe-D bantur, & moram habebant. Donatus in Eunuchum : *an ſic dixit extrema linea, quemadmodum dicitur longis lineis quid fieri, id eſt de longinquo.* Locum illum Terentij ex Eunucho nemo veterum intellexit, nec recentiorum :

> —— *Quid nihil? ſi non tangendi copia eſt,*
> *Eo ne videndi quidem erit? Si illud non licet*
> *Saltem hoc licebit : certè extrema linea*
> *Amare haud nihil eſt.*

Quid eſſet *extrema linea amare* non hodie at-E que heri qoæſitum eſt, nec dum tamen repertum. Nugæ ſunt omnes quæ hactenus prodiere interpretationes. Phædriæ carendum erat amica per biduum, vt de compacto conuenerat. Illud biduum primò decreuerat ruri tranſigere, & in villam perrexerat: mox mutata ſententia in vrbem redire ſtatuit, ac ſic ſecom hæc diſputat : Hem, biduum heîc manendum eſt ſoli ſine illa? quid tum poſtea? Si non tangendi copia eſt, an ideo nec videndi erit? quia non poſſum eam per hoc biduum tangere, an ipſe propterea me priuabo eius conſpectu, heîc ruri

manendo? Hoc non faciam. *Si illud non licet*, nempe illam tangere, *ſaltem hoc licebit*, nimirum hanc videre. in vrbem igitur redibo. *Certe extrema linea amare haud nihil eſt*. Eſt aliquid amanti eam videre, quam non poteſt tangere. Hic ſenſus huius loci. *Extrema linea amare* dicitur, qui de longioquo amat, hoc eſt, qui amicam tantum ſuam videt, cui non datur eam propius adire, tangere ac potiri. Metaphora ducta ab extrema linea ſtadij quæ longinqua eſt ac longe remota. At prima propior & interior. Hinc *primas metas* etiam *intimas* dixere, & partem circi intimam, io qua primæ metæ. Contrario ſenſu *prima linea amare* recte atque eleganter diceretur, cui propius & interius ſuos amores noſſe ac contingere daretur, iiſque frui, vt curſores qui primæ lineæ inſiſtunt dum ad curſum ſe parant, non longius ab ea abſunt, ſed eam premuot & calcant. at vltima longe abeſt. Ita ergo *extrema linea amat*, qui de longinquo tantum videt id quod amat, nec prope habet aut tangit. *Amare* hoc loco non eſt amore frui vt explicat. Donatus, ſed ſimplieiter amare vt in hoc verſu:

Amare liceat, ſi potiri non licet,

Extrema linea in ſtadio eſt quam Græci ἄκρας γραμμὰς vocant. Euripides: ἐπ' ἄκρων ἵκετο γραμμῶν, longinquas & vltimas lineas ſibi admouebat, qoi propiores eas faciebat currendo, ac [contingebat. Grammatici βαλβῖδα, γραμμὴν interpretantur. Mœris, βάσιν ἐπικεχαραγμένην. Eudemus, βάσιν πλατεῖαν. alij βατῆρα hoc eſt limen. Ergo ὕσπληγξ Græcis quoque linea eſt idem quod Atticis βαλβίς. Gloſſæ quædam βαλβῖδα apud Hippocratem exponunt κοιλότητα παραμήκη, hoc eſt depreſſam & cauatam in longum lineam. Alij tamen contra exponont, βαλβῖδας Hippocrati ſignificare quidquid vtrimque aliquid eminens habet. Heſychios: καὶ παρὰ Ἱπποκράτει βαλβῖδες, τὰ ἔχοντα ἑκατέρωθεν ἐπαναστάσεις. Quidam ὕσπληγγα & βαλβῖδα differre faciunt, quidam confundunt. Idem Heſychius: βαλβῖδες, ὕσπληγες. Harpocration ita eas voces diſtinguit: ἡ ὑπὸ τὴν ὕσπληγγα γεγραμμένη γραμμὴ διὰ τὸ ἐπὶ ταύτης βεβηκέναι τοὺς δρομέας, βαλβὶς καλεῖται. Hoc veriſſimum. vtraque ad ſtadij ingreſſum vnde curſores emittebantur, βαλβὶς & ὕσπληγξ. βαλβὶς propriè γραμμὴ, linea in ſolo depreſſa & modicè cauata, cui inſiſtebant curſores. ὕσπληγξ repagulum vel regula paulo altius è ſolo elata & oppoſita curſoribus. Ideo βαλβῖδα ponit Harpocration ὑπὸ τὴν ὕσπληγγα. Signo dato currendi, ruebat repente regula illa ſiue ὕσπληγξ, & io lineam cauatam iocidebat, ad cuius caui modulom ita attemperatè facta erat, vt decidens lineæ cauitatem impleret & exæquaret. Quo facto & limine complanato in curſum ſe dabaot, ac pedum certameo auſpicabantur οἱ σταδιεῖς. Quod diſertè his verſibus oſtendit Statius lib. vi.

Vt ruit, atque æquum ſummiſit regula limen

A *Corripuere leues ſpatium.*

De ſtadij curſoribus hæc dicuntur, quæ perperam ad circum & currile certamen traduxerunt io libris ſuis de circo. *regula quæ ruit*, eſt ὕσπληγξ. *æquum limen ſubmittit*, quum in lineam decidens, cauum eius implet, & limen æquum facit. Inde apud Græcos ſæpe legere eſt de ſigno curſoribus ad exeundom dato, ὕσπληγγα καταπεσοῦσαν. Lucianus in dialogo calumniæ: καθάπερ γὰρ ὁ μὲν ἀγαθὸς δρομεὺς τῆς ὕσπληγγος εὐθὺς καταπεσούσης μόνον τὸ πρόσω ἱέμενος, καὶ διανοίᾳ ἀποτείνας πρὸς τὸ τέρμα. Græcum Epigramma εἰς σταδιοδρόμους:

B Ὁ ψόφος ἦν ὕσπληγγος ἐν οὔασι.

ſonus cadentis regulæ ſiue repagoli. Ergo βαλβὶς linea erat ad qnam ſtabant curſores, ὕσπληγξ traoſuerſum repagulum. Ariſtophanes:

Πρόβαινε νῦν ὦ θυμὲ, γραμμὴ δ' αὑτηὶ
Ἕστηκας.

Ibi Interpres: ἀρχὴ ἀφετηρία ἡ λεγομένη βαλβίς. Ceterum vt ὕσπληγγα ἀντὶ τῆς γραμμῆς quidam poſuere, ita vieiſſim alij βαλβῖδα ἀντὶ τῆς ὕσπληγγος pro regula vel repagulo. Ariſtophanis Scholiaſtes: βαλβὶς καλεῖται τὸ ἐν τῇ

C ἀρχῇ τοῦ δρόμου κείμενον ἐγκάρσιον ξύλον, ὃ καὶ ἀφετηρίαν καλοῦσιν, ὅπερ μετὰ τὸ ἐπισημανθῆναι τοῖς δρομεῦσιν εἰς τὸ δραμεῖν ἀφαιρούμενον ἀφίησιν τρέχειν. Laxabatur & ruebat ligneus ille canon, non aliter auferebatur. Alius ibidem βαλβῖδα eſſe ait, τὴν ὑπὸ τὴν ὕσπληγγα γεγραμμένην γραμμὴν, vt Harpocration. Lycophroni βαλβὶς eſt repagulum non linea.

Ἄκραν δ' ἐγὼ βαλβῖδα μηρίνθου σχάσας
Πρώτην ἀράξας νύσσαν ὡς πτηνὸς δρομεὺς
Ἀνειμι λοξοῖς εἰς διεξόδους ἐπῶν.
Summam ego ſoluto ſune laxans regulam
Primo repulſo limine vt curſor citus,
In ſpatia carmen mitto curua ambagium.

D à curſotibus ſtadij ſumpta hæc metaphora. Nugatur itaque Tzetzes, qoi *cancellos* heîc imaginatur qui circi non ſtadij: & curruum, non curſorum. Nec melius Sealiger:

Aſt ego ſolutis carcerum repagulis.

Nulli quippe careeres in ſtadio. Nam carceres ſunt ὑσπλήγματα, quibus eqni curribus iuncti continebantur, ad curſum parati, ſtatim atque repagula laxata eſſent. Non neſcio tamen Ouidium *carcerem* vſurpaſſe de curſoribus, ἀντὶ τῆς βαλβῖδος:

——*cum carcere pronus vterque*
Emicat, & ſummam celeri pede libat arenam.

E Ibi carcer eſt ἀφετηρία τῶν δρομέων, quia in circo etiam carceres ſunt ἀφετηρίαι & ἱππαφέσεις, quibus equi dimittuntur ad curſum. Eudemus: ἀφετηρία, ὀρχήστρα τοῦ ἱπποδρόμου. Sic reponendum apud Suidam, qui inde habet. ὀρχήστρα ſunt limioa & primæ fores. Io ſtadio quoque ἀφετηρία vnde curſores emittebantur, ſed ibi linea & deſuper repagulum, nulli carceres aut ædificia. Heſychius quum βαλβῖδα Hippocrati ſignificare notat, τὰ ἔχοντα ἑκατέρωθεν ἐπαναστάσεις, etiam βαλβῖδα pro regnla vel repagulo accipit.

Barreriam vulgo dicimus. Trauerſarium lignum inter duo alia arrectaria & extantia poſitum, ſigno dato funibus laxabatur, & in lineam cauatam decidens, limini ianuæ complanato ſimile exiſtebat. Duo Hermulæ vtrimque extabant, qui fune demiſſo repagulum ſoluebant. Inter eos Hermulas trauerſum iacebat illud lignum quod laxabatur. Hæ ſunt ἐπισπαστῆρες quas ἐφεστῶσαι τῆς βαλβῖδος fuiſſe ait Heſychius. in eiuſmodi machinis Ἑρμαῖ ſunt τετράγωνοι κίονες. Hermularum ad laxandam ὕσπληγα in ſtadio inuentum Tlepolemo Myrenſi tribuit Philoxenus hoc Epigramma:

Τληπόλεμος ὁ Μυρεὺς Ἑρμαῖ ἀφετήριον ἕρμα
 Ἱροδρόμοις θῆκεν παῖς ὁ Πολυκρίτου
Δὶς δέκ' ἀπὸ σταδίων ἀναχθέντα, ἀλλὰ τοιῶνδε
 Μάλθακον ἐκ γονάτων ὄκνον ἀποσεισάμενοι.

Ἱροδρόμοι ſunt σταδιόδρομοι, qui curſu certant in ſacris agonibus. ἀφετήριον ἕρμα eſt repagulum vel ὕσπληγξ vel βαλβίς. Nam ἕρμα eſt ſeptum & πρόφραγμα. Ergo Ἑρμαῖ ἀφετήριον ἕρμα, repagulum quod ab Hermulis laxatur. Haud ſcio vtrum iſtos Hermulas è ſtadio in circum traduxerit Caſſiodorus, an ipſi quoque eo traducti ſint ad eumdem vſum. *Biſſena quippe oſtia ad duodecim ſigna poſuerunt. Hac ab Hermulis funibus demiſſis ſubita æqualitate panduntur, docentes totum illic vt putatur conſilio geri, vbi imago capitis cognoſcitur operari.* Certè in ſtadio primulum viſitati illi ἀφετήριοι Ἑρμαῖ. Tlepolemus ille Μυρεὺς is eſt quantum iudico, qui Τληπόλεμος Λύκιος Pauſaniæ dicitur equo ſingulari viciſſe centeſimam ac trigeſimam primam Olympiadem. Μύρα oppidum Lyciæ, vt notum eſt. Ceterum ὕσπληγξ & ἀφετηρία communis ſtadij & circi. vt in ſtadio ὕσπληγξ repagulum erat ſiue regula linea, quæ laxabatur & apetiebatur exituris in ſtadium curſoribus, ita ὕσπληγες in circo carcerum repagula vocabantur, quibus laxatis & apertis oſtiis emittebantur equi. Pauſanias de Olympiæ circo, χαλῶσι ὕσπληγας. Latini *repagula* paſſim dixere quæ Græcis ὕσπληγες. Lucanus:

------ quamuis iam carcere clauſo
Immineat foribus, primuſque repagula laxet.

τὰς ὕσπληγας χαλᾷ. Epigramma Græcum:

Aſt vbi panduntur funduntque repagula currus.

Manilius *clauſtra* vocat.

Vt cum laxato fugerunt cardine clauſtra.

plura congerere ſuperuacuum. Dionyſius dicit circi omnes ἀναπετάσεις, id eſt carceres vno tempore reſerari ſolitas διὰ μιᾶς ὕσπληγος, quaſi vnum ac perpetuum repagulum omnibus oſtiis circi præduceretur, quo laxato omnia ſimul puncto temporis panderentur. Sed melius vt per ὕσπληγα intelligat machinationem, qua circi duodecim oſtia eodem tempore aperiebantur. Voci ὕσπληγος non vnam ſignificationem tribuũt Grammatici. Heſychius: ὕσπληγξ, βαλβίς, μάστιξ, ὁ καμπὸς τῆς θύρας, καὶ παγὶς τῶν λύκων. Eudemus Rhetor in Lexico exponit φραγέλλιον, βούκεντρον ᾧ μαστίζουσι καταπαῦσαι τὰς βοῦς. Quod παγὶς

A λύκων exponitur, in decipula luporum ligneum dicitur quod repente laxatur ac decidit ad inſtar ἀφετηρίας ὕσπληγος. Græci ῥόπτρον appellant. Idem Heſychius: ὕσπληγξ τὸ ῥόπτρον τῆς παγίδος. Malè editum eſt τῆς σφραγίδος. Idem quippe alibi ῥόπτρον interpretatur τὸ ἀποχαλαστικὸν τῆς παγίδος. Quod autem & κρίκον κεραμίου etiam eſſe dicit, hoc nomine intelligebat circulum corneum vel æneum qui foribus adfigebatur ad eas adducendas. eo ſolebant & fores percuti, vt hodieque moris eſt. Κόραξ quidam vocauerunt. Gloſſæ *repagulum* Latinè vertunt. *repagulum*, κόραξ. alibi *vncinus*, κόραξ. Aliis κορώνη ἡ ἐπὶ τῇ
B θύρᾳ κρίκος. Inter alias ὕσπληγος ſignificationes ab Heſychio πάσσαλος ponitur. Inde Latinum, *peſſulus*, quo obducto fores intus claudebantur. vnde illud apud Comicum *peſſulum oſtio obdo*. Sic Ἰταλός *vitulus* & ſimilia. Errant grauiter qui *peſſulum* ἀπὸ τῶν πεσσῶν deducunt, quos nouere medicorum filij. Sed nec vllus παρέμφασις ſenſus in illis Comici verbis, vbi adoleſcens qui pro Eunucho datus erat, thalami virginis cui ſeruandæ præfectus fuerat oſtium peſſulo obdit, nec vlla
C ibi alluſio ad πεσσούς. Reuera vbi vidit virginem dormire cum qua relictus ſolus fuerat, ne occaſionem amitteret bene rei gerendæ, oſtium intus claudit obducto peſſulo, ne redeuntes ancillæ eum opprimere poſſent. poſt oſtium peſſulo obditum ait ſeſe occaſionem tam bellam non amiſiſſe rei gerendæ cuius cupiens erat, hoc eſt virginis illius deflorandæ. At πεσσοὶ muliebres nihil habent cum *peſſulo* commune. vox ea Græca eſt à ſimilitudine πεσσῶν ficta. Πεσσοὶ ſaxeæ pilæ ſunt partim rotundæ, partim quadratæ, ſed vt plurimum rotundæ. Quæ quadratæ ſunt, πεσσοὶ κυβοειδεῖς dicebantur, vt Straboni. Ab ea forma πεσσῶν architecturæ,
D oblonga & rotunda, dicti ſunt πεσσοὶ medicorum, qui etiam πεσσοί. Eadem ratio eſt appellationis τῶν κολλουρίων medicinalium, quæ figura non ſunt diſſimilia πεσσοῖς, licet vſu & loco differant. oblonga quippe medicamenta & rotunda ſic vocarunt, fiſtulis, naribus, etiam anui immittenda, nomen habentia à columnis dimidiatis vel rotundis pilaſtris, quæ Græci κολλούρια appellant. Vide Suidam in voce Κολλούριον, & nos ſupra. Antyllus cap. περὶ κολλουρίων, diſtinguere velle videtur, τὰ
E Κολλύρια ἀπὸ τῶν Κολλουρίων. ita enim ſcribit: Κολλύρια τὰ μὲν ἰδίως λεγόμενα, ὀφθαλμοῖς προσφέρεται λεανθέντα· τὰ δὲ κοινῶς προσαγορευόμενα ὁλόκληρα. καὶ τὰ μὲν προστίθεται, τὰ δὲ ἐντίθεται· προστίθεται μὲν ὑστέρα, ἐντίθεται δὲ συρίγξι καὶ κόλποις. Inſignis locus. Κολλύρια ſunt propriè quæ oculis adhibentur. τὰ κοινῶς προσαγορευόμενα ὁλόκληρα. mendum eſt in his verbis. Legendum certa fides eſt: οὐχ ὁλόκληρα. Hæc ſignificatio eſt τῶν κολλουρίων. Nam propriè κολλούριον ſignificat οὐχ ὁλόκληρον, truncum mutilum. Κολλούρια igitur aut matrici adponebantur. aut fiſtulis & finibus immittebantur, & ea figura fuere quam diximus. At medici omnes Neoterici & magna pars

veterum medicamenta oculorum quæ κολλύρια propriè dicuntur, longè alia ſignificatione, & vocabuli ratione cum his κολουρίοις confuderunt, & nomen ex vtroque mixtum fecerunt, κολλούριον. Nunc abſoluamus ὕσπληγας, quæ peſſulos & repagula denotant. Mœris Atticiſta in libro περὶ λέξεων Ἀττικῶν καὶ Ἑλληνικῶν, ita ſcribit præter illa quæ ſuperius ex eo adduximus: ὕσπληγξ, οὐχ ὁ τόπος μόνον λέγεται, ἀλλὰ καὶ σιδηροῦς ὀχεύς, ὃ νῦν μάγγανον φασί. Vbi τόπον vocat circi carceres vel ſtadij βαλβῖδα, ac primam lineam. Quid propriè μάγγανον tunc vocauerit Græcia, quærendum. nec longè eſt Ariſtophanis interpres: βάλανον, τὸν μοχλόν, κυρίως δὲ τὸ εἰς τὸν μοχλὸν σιδήρεον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον. καὶ βάλανοι τὰ μάγγανα τῆς κλειδώσεως. Thucididis Scholiaſtes: βάλανός ἐστι τὸ βαλλόμενον εἰς τὸν μοχλὸν σιδήρεον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον, non infima tantum Græcia, ſed etiam vetus quamcunque machinam μάγγανον appellauit, vt μάγγανα πολεμικά, machinas bellicas. Inde *Manganellæ* genus machinæ bellicæ apud infimi æui ſcriptores Latinos. Hinc μαγγανεία & μαγγανεύειν veteribus. ita μάγγανα τῆς κλειδώσεως, *inſtrumenta ianuarum claudendarum.* At μάγγανον abſolutè ac propriè βάλανος vel ὀχεύς. ita σιδηροῦς ὀχεύς idem, quod tum vocarunt μάγγανον. Gloſſæ: *Veruculi*, βάλανοι ἐπὶ κλείθρου, ὀβελίσκοι. ita olim legendum docuimus. inde facta *vernela* hodieque dicimus ferreos obices quibus ianuæ intus occluduntur. Latini *peſſulos*. Inde *ianua oppeſſulata* quas vulgo dicimus *veruclatas*. Gloſſæ: *peſſulus*, μάνδαλος, κλεῖθρον. in aliis: *Mandalus*, καταχεύς. Idem quod ὀχεύς. vt καλλικλαῖς & κλεῖς. Ariſtophanes:

—— ἐπιμελοῦ τῆς κατακλεῖδος καὶ μοχλοῦ.

Græci: ὀχεύς, μοχλός, δεσμός. ferreum vectem aut obicem liceat dicere. Gloſſæ: *vectis*, μοχλὸς σιδηροῦς. *peſſulus* itaque ex Græco πάσσαλος, non diminitum à πάος. Grammatici ὕσπληγα exponunt πάσσαλον & ὀχέα σιδηροῦν, vox ὕσπληγξ propriè repagulum & clauſtrum vel obicem ſignificat. οὐχ ὁ τόπος μόνον, inquit Mœris. ἀλλὰ καὶ ὀχεὺς σιδηροῦς. non locus tantum id eſt ἱππάφεσις vnde equi mittuntur, ſed etiam obicem ferreum. Ex his poſſet colligi βάλανον & ὀχέα σιδηροῦν rem eamdem eſſe. Ita ſanè recentiores pro eodem ſumpſerunt. vterque ferreus & occludendis ianuis aptus. Ex ratione tamen aperiendi claudendique diuerſos fuiſſe conſtat. βάλανος vt nomen indicio eſt, ferrum fuit glandis facie & cauum, quod in forameo ſeræ hoc eſt lignei vectis, τοῦ μοχλοῦ, immittebatur, & ſic ſeram committebat ianuæ, vt niſi extracto eo remoueri ac reuelli non poſſet ſera, nec ianua aperiri. Ita autem in ſeræ foramen incidebat βάλανος, vt totus lateret, nec etui inde poſſet vel extrahi niſi immiſſo alio ferro oblongo, quod in cauitatem βαλάνου ita inibat, vt eam euelleret & ſurſum traheret. ferrum illud βαλανάγρα vocabatur. Et hæc fuit clauis. Græci: βαλανάγρα, κλεὶς περὶ τὸ ἀνελκύειν τὴν βάλανον. Hæc

A adeo clara ſunt ex variis auctorum locis, quæ longum eſſet producere, vt dubitatione vlla ſollicitari non queant. foramen ſeræ in quod deſcendebat βάλανος, dicebatur βαλανοδόκη. Sed pro definito tenendum eſt, nec βάλανον, nec βαλανάγραν locum habuiſſe niſi in his foribus, quæ ſera vel vecte ligneo tranſuerſo firmabantur. Græci μοχλὸν vocant. Gloſſæ: *ſera*, μοχλός. Inde *obſerare* & *reſerare*, primæ domus ianuæ quæ in poblicum aperiebantur, & vrbium portæ ita ſolebant muniri. Ouidius:

Excute poſte ſeram.

B τὸ αὔλειον intelligit, & ianuam quæ publicum reſpicit. veriſimile non eſt eodem munimine interiorum conclauium & œcorum fores firmatas fuiſſe. Comici hæc rite ſolent diſtinguere. Terentius de prima ianua: *oſtium obſera intus*, id eſt obdita ſera oſtium intus occlude, μόχλευσον τὴν θύραν ἔνδοθεν. ædes oppugnatum veniebat miles. At de conclaui vel thalamo dicit, *peſſulum oſtio obdo*. ferreo obice occluſiſſe intus ſignificat. eiuſmodi obices ferreos *vernela* dicimus quibus interiorum membrorum domus, fores occluduntur, & duo fermè ſin-

C gulis foribus addebant, vt hodieque moris eſt, in ſuperiore parte vnum, in inferiore alterum. Inde apud Plautum in Aulularia: *oſtium intus ambobus occlude peſſulis.* de ſera vel vecte ſiue repagulo ligneo non pote accipi. Nec enim duabus ſeris vel μοχλοῖς ianuas muniri moris erat, licet apud Polybium legatur, lib. xv. de foribus quibuſdam duplici clauſtro obſeratis: συνέβαινε δὲ τὰς θύρας τῷ δικτυωτῷ διαφράγματι, ἀποκεκλεῖσθαι δὲ διττοῖς μοχλοῖς. Sed hoc minime perpetuum ac ſollemne, ideo notatum Polybio. Photis cum Apuleio in eodem conclaui noctem futura, ne quæ facerent aut dicerent arbi-

D trorum ſuperuentui obnoxia eſſent, cubiculi fores intus occludit iniectis peſſulis & vnco firmiter immiſſo. Apuleius lib. III. *Et cum dicto peſſulis iniectis, & vncino firmiter immiſſo ſit ad me reuerſa.* Libri quidam *vnco*. vncus vel vncinus immittitur, iniiciuntur peſſuli, & ſic intus fores oppeſſulantur. Vides duplici peſſulo, & vncino firmari: & rationem hanc diuerſam eſſe à ſera, βαλάνῳ & βαλανάγρᾳ. *Vncinum* Gloſſæ exponunt κέρατα. Alibi κέρατα interpretantur *repagulum*. Quid eſſet ſuprà diximus. Heſychius κανόνια vocat huiuſmodi peſſulos ferreos. Ἱμαῖς ἐπὶ κανονίου

E τοῦ συνέχοντος τὴν θύραν. Gloſſæ: *veruclum*, Κανόνιον. Duobus peſſulis fores occludebantur ab his qui intus erant, & ſecuri volebant eſſe in eo conclaui quod ad hunc modum tutum præſtabatur. Nulla claue poterant remoueri aut ſuccuti eiuſmodi peſſuli ab his qui foris adſtabant foribus. Præter hos peſſulos quibus interiorum conclauium fores, intus claudebantur ab his qui intus manebant, aliud quid oportuit eſſe quo poſſent aperiri oſtia intus occluſa. Ecce enim cellarium vel

apotheca vel aliud membrum reponendis vaſtibus & aliis domeſticis rebus deſtinatom, in quo maneat nemo, qui poſſit intus occludere ac reeludere, ab his qui foris veniunt vtique reſerari debet, & diſcedentibus inda itarum obſerari. Heîc clauis loeum habebat, vt hodieque haber, qua immiſſa ab his qui foris ſunt addocitur ac reducitor aliquod ferreum veruculum vel peſſolum, quo oſtium intus retiuetur vinctum, & poſti iunctum. Hæc forma eſt hodie forium oeeludendarum & aperiendarum; in iis quas *ſeraturas* voeamus, quæ μάγγανα ſunt τῆς κλειδώσεως. Quod perperam vir magnus ad veterum βαλανάγρας & claues transfert, vbi notat claues quæ peſſulom adducunt & reducunt, βαλανάγρας nominatas. Non adducendo aut reducendo peſſulum fores reſerabant βαλανάγραι, ſed ſurſom trahendo. caua erat βάλανος quæ in foramen ſeræ deſcendebat, & intra id tota immerſa latebat. In idem foramen demittebatur clauis vel βαλανάγρα, quæ conueniebat in cauum βαλανίου, & eam attrahebat. Coehleatim itaque ſtriata intus videtur fuiſſe βάλανος, & βαλανάγρα extra, quo ſtriis claois in ſtrias ferreæ glandis ineuntibus facilius inuicem poſſent copolari, & vnà axtrahi. Cauam fuiſſe βάλανον ex loeo Thueididis coostat, vbi ait cuſpidem haſtæ vſum βαλανίου præbuiſſe in occludendis foribus. Pollux id etiam notauit: ὁ δὲ Θουκυδίδης στυρακίῳ ἀκοντίου ἀντὶ βαλανίου ἔφη κεχρῆσθαι τινὰ εἰς τὸν μοχλόν. Cuſpis haſtæ ferrum in ima parte acutum cui haſtile vel haſtæ lignum immiſſum erat. Quod vtique concauum fuiſſe neceſſe eſt, vt haſtili indoeretur. Ita igitur & clauis demiſſa in βάλανον ſeſe induebat & eam trahebat, vt haſtæ lignum immittitur τῷ στυρακίῳ. In hac igitur ſpecie forium reſerandarum, quæ ſeram habebant, non reducebatur βάλανος, ſed ab imo ſorſum trahebatur ac claoim immiſſam ſequebatur, quocunque tandem modo eam exſeolperet & expiſcaretur ἡ βαλανάγρα. Cæterum vt ianoæ hoc modo obſeratæ poſſent etiam reſerari ab his qui foris erant, ſatis grande foramen ſupra loeum ſeræ τοῦ μοχλοῦ relinquebatur in oſtio, per quod manus tranſmitti quiret & βάλανος in βαλανοδόκην demitti claudendæ ianuæ, & rurſos eidem aperiendæ βαλανάγρα in βάλανον immitti. Apuleius lib. IV. *Tunc itaque ſublimis ille vexillarius noſter Lamachus ſpectata virtutis ſuæ fiducia, qua claui immittendæ foramen ſenſim immiſſa manu clauſtrum euellere geſtiebat.* foramen illud claui immittendæ, non eſt τὸ τρύπημα τοῦ μοχλοῦ, quam alio nomine βαλανοδόκην dixere, ſed foramen in ipſo oſtio factum, qua brachium tranſmittebatur ad immittendam clauim in clauſtrum ab his qui deforis aperire volebant ac reſerare. *clauis* eſt βαλανάγρα, *clauſtrum*, ὁ μοχλὸς vel ſera. foramen immittendæ claui ἐπὶ τῆς θύρας, fraudes illæ omnes quas narrat Æneas in Tacticis admiſſas ab externis circa βάλανον eruendam ac dolo euellendam abſque ope βαλανάγρας in pleriſque vrbium portis, non potuere admitti, niſi per illud foramen quod in oſtio ac porta factom erat claui immittendæ. per illud quippe foramen foris etiam poterat reſerari ianua intus obſerata. Si quis igitur modulum balani cepiſſet, ad eum modulum claoi facta, etiam vrbe excluſus vel ædibus, falſa claue immiſſa per foramen, fores facilè reſerabat. vrbem quandam in Achaïa ita captam memorat idem Æneas. Alia eſt ἐπὶ τῆς θύρας foramen immittendæ claui, alia ἐπὶ τοῦ μοχλοῦ in quam clauis immittitor ad eroendam βάλανον. foramen illud erat in oſtio ad tranſmittendum forinſecus brachium: iſtud in ſera ipſa ad inſerendam βάλανον & βαλανάγραν. qui intus aperiebant, ſed illi tantum qui forinſecos vellent reſerare. Omnes fere olim fores intus clauſtro & ſera munitæ habebantur, ſed tam à foris quàm ab intus pateſieri poterant. Ideo foramen in oſtio fiebat, vt qui foris erant, manu per illud immiſſâ claoem in ſeram demitterent, & inde βάλανον extraherent. Quo facto per idem foramen facilè clauſtrum remourbatur, & ianua patebat. Vetus Scholiaſtes Arati notat ſuo tempore fores non intus, ſed extra & forinſecus moniri firmarique ſolitas: Τὸ ἔνδοθεν ἡρμοσμένην εἶναι τὴν κλεῖν, ἀρχαϊκόν ἐστι. οὐ γὰρ ὡς νῦν ἔσωθεν εἰσὶν αἱ κλεῖδες, ἀλλ' ἔνδον τὸ παλαιὸν παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ Λάκωσι. καὶ Ὅμηρος οἶδε πῶς ἂν, ὅτι ἔνδοθεν θυρώματα ἀνακρουόμενα, καὶ θύρας ἀνέῳχθεν ὀχῆα. Verum de alio genere loquitur, vt infra oſtendam, nec Homeri loeus ad rem facit, ſed nec Aratom intellexit. Vtcunque des etiam ab exteriori parte ſeram foribus tunc obdi ſolitam, foramen vtique in oſtio neceſſariom aperire intus volentibus. Sed de his foribus non loquitur quæ ſera vel vecte ligneo obducto clauderentur. Ex loco Apuleij quem paulo ante produximus, patet clauſtrum oſtij, hoc eſt ſeram vel μοχλὸν, ab interiori ædium parte foribus productum fuiſſe. Hoc inſtar ſeruabatur in iis foribus quæ vecte ac ſera lignea, hoc eſt μοχλῷ producto, mouiebantur: cui ſeræ balanus immiſſa non ſinebat eam ab oſtio tolli: cui balano rurſos inſerta βαλανάγρα, id eſt clauis, eam ex foramine extrahebat, & ſeram remoueri ac tolli facilem præſtabat. Ceterom non in omnibus foribus hæc ratio vſitata, ſed in iis vt plurimum quæ in publicum exibant. Conclauium & interiorum domus membrorum fores alia methodo claudi firmarique conſueuerant. Præter peſſulos quibus iniectis occludebantur ab intus manentibus, alios etiam obices ferreos affixos habuere, qui immiſſa forinſecus claui remouerentor ac ſuccuterentur. Quod ſatis oſtendit Homerus his verſibus ex Odyſſeæ XXI. de Penelope thalamum ædium intimum vltimumque aperiente, in quo pretioſa quæque Cimelia

repoſita illi iacebant:

Ἐν δὲ κληῗδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
Ἄντα τιτυσκομένη.

Immiſſa, inquit, claue forium obices ſuccuſſit ac repulit. Nullus hîc μοχλὸς ſiue vectis ligneus, ſed ὀχῆες. ferreos obices ſiue peſſulos, ac verucula liceat vertere, κληῒς eſt *clauis*, qua fores aperiuntur, non *vectis*, vt perperam docti viri opinantur, qui κληῗ apud Homerum vectem eſſe tradunt. Eam clauem ſic deſcripſit initio libri:

Εἵλετο δὲ κληῗδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
Καλὴν χαλκείην· κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν.

Eam clauem paulo poſt thalami foribus immittere dicitur, θυρέων δ' ἀνακόπτειν ὀχῆας. Nihil hæc clauis commune habet cum βαλανάγρᾳ, nec modus aperiendi ſimilis. Βαλανάγρα quæ & ipſa clauis erat, in βάλανον immiſſa ſurſum trahendo eam eximebat, quod ἀνακρούειν vocat Æneas. Heic clauis ἀνακόπτει τοὺς ὀχῆας, hoc eſt ſurſum quatit, ac repellit. Et ſtatim:

—— πὶ ἀνέβραχε καλὰ θύρετρα
Πληγέντα κληῗδι.

Eamdem prorſus rationem aperiendarum forium agnoſcit Aratus loco vexatiſſimo, & quem nemo hactenus interpretum ab vltima vſque vetuſtate intellexit.

Οἵην δὲ κληῗδι θύρην ὕπο δ' ἀγρεύων
Δικλίδα πεπλήγοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες.

Ita vetuſtiſſimus codex legit. nam vulgo eſt δικλίδ' ἐμπλήσσοντες. πεπλήγω pro πλήσσειν Homero vſitatum, vt & κεκλήγω. Ratio heic vt dixi aperiendi eadem quæ apud Homerum ſuprà citatis verſibus. ἀνακόπτειν idem quod ἀνακρούειν. in ceteris vocibus non conuenit Aratus cum Homero, licèt res eadem ſit apud vtrumque. Apud Aratum κληῒς non eſt clauis, ſed clauſtrum:

—— κληῗδι θύρην ὕπο δ' ἀγρεύων
Δικλίδα.

Quis non videt heic κληῗδα ſignificare τὸ ἀσφάλισμα τῆς θύρας. Homero κληῒς eſt clauis. nam κληῒς πλήσσουσα ἀνακόπτει τοὺς ὀχῆας, *clauis ſuccutit repagula*. Arato contra οἱ ὀχῆες πλήσσοντες ἀνακρούουσι τὴν κληῗδα. Ex his planiſſimè conſtat Homerum κληῗδα appellare, quos Aratus ὀχῆας vocat, & Arato κληῗδα dici qui Homero ſunt ὀχῆες. Nihil apertius aut diſertius. Nec mirum conuerti horum verborum ſignificationes: nam κληῒς Græcis modò *clauem* deſignat, modò *clauſtrum*. ita etiam Latinis clauis. Tibullus:

—— *fruſtra clauis ineſt foribus.*

Et apud Plautum:

Vbi intro hanc nouam deduxi, via recta clauem obduxi.

obduci clauſtrum dicitur & ſera. clauis itaque ibi pro ſera. Cum igitur ὀχεὺς idem ſignificet quod κληῒς eo ſenſu quo ponitur pro ſera, potuit etiam vſurpari ἀντὶ τῆς κληῗδος quando deſignat clauem. Sed quare ὀχῆας dixit Aratus numero multitudinis, pro clauis? an quia de bifore ianua loquitur, cui duæ claues neceſſariæ? nam δικλὶς θύρα quæ

A duplici ſera occluditur, quæ διπλῆν κληῗδα habet. Opponere heic aliquis poſſit vna ſera in trauerſum ducta claudi poſſe ianuam biforem. Immo non poteſt. pauci fortaſſe intelligunt quod ſit δικλὶς θύρα. Non ea eſt quæ à ſummo ad imum diuiditur, cuius duplices tabulæ concurrentes in medio iunguntur, quaſi binæ fores. Græci συνδρομάδας θύρας vocant eiuſmodi fores. Pollux: ὁ δὲ τὰς δικλίδας ὀνομάζων, ... θύρα δίθυρος καὶ θύρας συνδρομάδας. Latini *valuas* fortaſſe dicunt. Varro dictas ait quod reuoluantur ac ſeſe velent. Iſidorus *fores* & *valuas* diſtin-

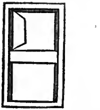
B guit, & *valuas* appellari tradit, quæ duplices complicabileſque ſunt. δίθυρος videtur deſignare potius quàm δίθυρος aut συνδρομάδας. Nam quæ duplices plicabileſque ſunt, Græci δίπτυχα vocant: Nos *briſatas*, id eſt fractiles. Varronis notatio eodem ducit, valuas eſſe quæ reuoluuntur, & ſeuelant, duplicabiles complicabileſque intelligit. Inde *valuata feneſtrarum lumina* Vitruuio lib. VI. id eſt δίπτυχα. & *valuata fores* δίπτυχοι θύραι lib. IV. de Foribus: *ſin autem valuata erunt, altitudines ita manebunt, in latitudinem*

C *adjiciatur amplius foris latitudo: ſi quadriforis futura eſt, altitudo adjiciatur.* per *quadriforem* intelligit τὸ δίθυρον, cuius ſingulæ tabulæ duplicantur, vel δικλίδα, quæ in ſingulis partibus ima & ſumma duplices habet tabulas. At valuata eſt quæ ſemel tantum plicatur, quæ & *biforis* dici poteſt, nam veluti fores duæ ſunt, vel vna plicabilis. paulo poſt *bifora* & *valuata* ſeparat: *ipſaque forium ornamenta non fiunt ceſtrota, neque bifora ſed valuata.* ad verbum *bifora* ſunt δίθυρα, vel συνδρομάδες θύραι. Nam reuera in δίθυρον

D duæ ſunt θύραι, in ſuis quæque cardinibus vertentes, & in medio conuenientes conniuenteſque vbi iunguntur. δίπτυχα etiam dici queant. nam πτύχες & θύραι & σανίδες idem, tabulæ ſcilicet quibus operitur τὸ χάσμα ianuæ. Sic pugillaria δίπτυχα quæ & δίθυρα, & bipatentia. Gloſſæ *valuas* exponunt θύρας ἱππικάς, & θύρας δικτυωτάς, hoc eſt reticularim cancellatas. Sic enim in illa corrigendum: *valua*, per *u* vocalem ſi ſcribantur, ſignificant θύρας ἱεράς, καὶ θύρας ἱππικάς, καὶ θύρας δικτυωτάς. malè enim θύρας διπλᾶς, pro quo emendant δίπτυχας. fores circi cancellatas fuiſſe ſupra docuimus, hoc

E eſt δικτυωτάς. Cùm valuas ſic exponeret Gloſſarum auctor, τὰς βαλβῖδας fortaſſe cogitabat, quæ ſunt circi fores cancellatim factæ ac reticulato opere. Apud veteres ſolidis foribus præcipuè in prima ianua, præponebantur cancellatæ, ac reticulatæ. Vetus Scholiaſtes Ariſtophanis ad illud, Καὶ ... ἀντὶ τοῦ προκειμένας τῶν θυρῶν ἰσχυρῶν κιγκλίδας, ... τὰς θύρας ... τὸ δι' ὅλου διαφαλίζειν καὶ ... τὰς ... Vidas τὰς κιγκλίδας, id eſt cancellos antepoſitos ſolidis foribus, προκειμένας τῶν θυρῶν ἰσχυρῶν. Iunxit veraſque Tertullianus, *ianuarum cancellorumque poteſtates.* id eſt, αἱ ἐπὶ θυρῶν, καὶ ἐπὶ κιγκλίδων,

Ianitores & cancellarij, id eſt oſtiarij. Ceterum fores omnes huiuſmodi & bifores & valuatæ, & quadriſores poſſunt commodè vnica ſera per tranſuerſum obducta cludi. Diuerſa ab his δικλὶς θύρα, quam occludere non eſt niſi duabus ſeris. vt duo ſunt in illa oſtia, vnum ſuperius alterum inferius. Nec enim per longitudinem diuiſa eſt ac ſeparata vt δίθυρα & valuæ, ſed per latitudinem, & δικλὶς ideo appellata, quod διπλῇ κλειδὶ obſerari debeat. Sellularij opifices hodie vt plurimum pergularum & officinarum ſuarum fores δικλίδας habent, duplici hiatu patulas, ac duplici oſtio velaodas. Hinc apud Hippocratem & Apollonium Citienſem περὶ ἄρθρων humeri reponendi modus dicitur διὰ τῆς δικλίδος θύρας, quod in aliam foris ſpeciem cadere non poteſt, niſi in hanc quam diximus. Forma hæc eſt quam ſubiecimus. ex qua etiam quadriſorem fieri poſſe palam eſt.

Hæc eſt δικλὶς θύρα veterum. cui claudendæ duplici clauſtro opus & duplici claue aperiundæ. Ideo ὀχῆας, id eſt claues Aratus dixerit non ὀχῆα. Vel ὀχῆας propterea numero multitudinis poſuit, quod ea clauis qua de loquitur, plures habeat dentes, qui totidem ſunt ὀχεῖς. Communes claues, id eſt βαλανάγραι vnico tantum dente præditæ erant, qui in βάλανον inſigebatur ad eam extrahendam. Tibullus:

Seu reſerat fixo dente puella fores.

Claues Laconicæ cum tribus erant dentibus. Ariſtophanes Θεσμοφοριαζούσαις.

..... οἱ γὰρ ἄνδρες ἤδη κλειδία
Φοροῦσι κρυπτὰ καὶ κακοηθέστατα
Λακωνίκ' ἄττα, τρεῖς ἔχοντα γομφίους.

Quiritaotur eo loco mulieres vſum Laconicarum clauium quas viri tum geſtarent, multum ſibi & furtis ſuis incommodare. Cum enim antea ſolerent de facili cellaria & apothecas viris inſciis aperire, & inde quæ vellent depromere, boc ſibi nunc non licere propter illas claues Laconicas quæ fraudibus minus obnoxiæ eſſent quàm ceteræ communes βαλανάγραι. Hodie quoque clauſtra clauium quæ pluribus dentibus ac crucibus inſtructæ ſunt difficiliora furibus ad aperiendum, & minus opportuna dolo & vncinis expilatorum. Locum Arati de claue Laconica omnes ferme veteres inter-

A preres acceperunt, cuius dentibus ſimilem eſſe ſtellarum diſpoſitionem in aſteriſmo Caſſiepeæ volunt. Germanicus ita vertit:

Qualis ferratos obicit clauicula dentes,
Succutit & foribus praducti vincula clauſtri,
Talis diſpoſita eſt ſtellis, ipſa horrida vultu.

Sic legendi hi verſus ex ſcriptura vetuſtiſſimi codicis, in qua nihil mutauimus, præterquam quod *praducti* fecimus, vbi habet *pradicti*. veriſſimè. *praductum clauſtrum foribus* eſt ſera obducta foribus. Vim huius verbi aperuimus ſuprà. ea eſt κληῒς quæ forem intus ἀραρυῖαν continet. *ferrati dentes* quas obij-
B cit clauicula, ſunt ὀχῆες Arati, qui θύρην κληῗδι ἀραρυῖαν ἀνακρούουσιν, id eſt ſuccutiunt præductam foribus ſeram. Ex bis patet legiſſe Germanicum in Græcis Arati:

Οἵη δὲ κληῗδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν,
Δικλίδα πεπλήγοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες.

quales ſunt ferrei dentes, & quali ſitu diſpoſiti dentes in clauicula Laconica, tali modo poſitæ viſuntur ſtellæ in aſteriſmo Caſſiepeæ. ὀχεῖς σιδηροῖ Græcis dicitur. Heîc ὀχῆας poſuit pro dentibus clauis. Addit Aratus:

C Τοῖοι οἱ μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
Ἀστέρες.

οἷοι εἰσιν οἱ ὀχῆες ἀνακρούοντες θύραν κλειδὶ ἔντοσθεν ἡρμοσμένην, τοῖοι ἀστέρες τὸ τῆς Κασσιεπείας σῶμα μορφοῦντες, εἷς καθ' ἕνα ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται. Non multas, nec in congeriè aceruatas & alternatim poſitas ſtellas innuit, quæ Caſſiepeæ corpus effigiant, ſed in lineæ ſeriem ſitas diſſitaſque inuicem, & alias aliis recto filo ſubiectas. Quod & ſupra expreſſit:

Οὐ γὰρ μὴν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωντες
Ἀστέρες οἵ μιν πᾶσαν ἐπιῤῥήδην στιχόωσιν.

D Iudicat ἐν στίχῳ diſpoſitas, & μουνὰξ ὑποκειμένας, id eſt aliam poſt aliam veluti in linea ſubiectas. Idque verum eſſe vetus eius aſteriſmi μόρφωσις, qualis apud Hyginum deſcripta habetur, abundè fidem facit. In capite Caſſiepeæ vnam ſtellam oſtendi dicit: in papilla dextera ponit claram vnam: in lumbis, magnam vnam: in genu, vnam: in pede dextero, vnam. Omnes hæ ſtellæ ſic ordinatæ & alia poſt aliam digeſtæ, rectam lineam efficiunt, & μουνὰξ ὑποκείμεναι ἰνδάλλονται. Tali ſitu ac diſpoſitione dentes in claui Laconica locati erant, vt alius alij ſubijcerentur. Quod hodieque in noſtris
E clauibus videre eſt: nec minus in antiquis quas vidi multas. τρεῖς γομφίους Laconicis clauibus tribuit Ariſtophanes. Verba Auieni quibus Aratea Latinè explicat, ſic ſunt legenda ac diſtinguenda:

Lux hebes eſt matri. Sic qualem Caria quondam
Nouerat intrantem per clauſtra tenacia clauem,
Formatur ſtellis diſtantibus.

Sic formatur ſtellis diſtantibus & στιχηδὸν diſpoſitis, vt clauis eſt Carica, cuius dentes ita locati ſeorſim alius poſt alium extant. Vt videtur, Laconicæ claues etiam *Carica* dictæ ſunt, quod his etiam Cares vterentur.

Nunc Scholiaſtem Græcum expendamus, & quomodo Arateos illos verſus expoſuerit, videamus. Hodie ita leguntur eius verba: ἡ Κασσιέπεια ἀστέρας ἔχει ἐπὶ τῷ σώματος ἐκ διαστήματος ἀλλήλων κατ' εὐθεῖαν ὡς ἔγγιστα κειμένους. ὧν ὁ μὲν βορειότατος ἐπὶ τῆς καθέδρας ἐστίν. ὁ δὲ νοτιώτατος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. οἱ δὲ τούτων μεταξὺ δύο τὸ τῆς Λακωνικῆς δικλίδος σχῆμα ποιούσης, ὧν τὸ μὲν ἐν γραμμὴ ἐστι, τὸ δὲ πλάγιον τὰ γόνατα. Oedipo aliquo opus eſſet qui Sphingi interpres fuit, ad hæc intelligenda. Poſtrema ſaltem verba non carent macula, quæ ſic in vetuſtiſſimis membrsnis ſcripta inueni: οἱ δὲ τούτου μεταξὺ δύο τὸ τῆς Λακωνικῆς δικλίδος σχῆμα ποιούσης ποιοῦσιν, ὧν ὁ μὲν ὀρθῇ γραμμὴ τὸ σῶμά ἐστιν, ἡ δὲ πλαγία τὰ γόνατα. vnica voce correcta locum ſanum præſto. Lege igitur: ὧν ἡ μὲν ὀρθὴ γραμμὴ τὸ σῶμά ἐστιν, ἡ δὲ πλαγία τὰ γόνατα. De claue Laconica Arstum agere vidit ille. Sed mitum eſt quo ſenſu id interpretator. Ex claris ſtellis quibus ſidus Csſſiepeæ conſtare ait, quæque efficiunt figuram Laconicæ clauis, vna, inquit, in capite msximè Auſtralis: alia in cathedra maximè Borealis. Inter has aliæ duæ ſunt in vtroque genu ſcilicet poſitæ. Hæ quatuor ſtellæ ſic ordinstæ faciem Laconicæ clauis faciunt, *recta linea*, corpus eſt: *tranſuerſa*, genua. ὀρθὴν γραμμὴν intelligit, quæ à ſtella capitis ducitur auſtrali ad Borealem cathedræ ſtellsm. τὴν πλαγίαν, id eſt tranſuerſam quæ ab vno genuum ad slterum porrigitur. Non dicitur quatuor tantum ſtellis confici Csſſiepeæ ſignum, ſed ex his quæ corpus ipſum in recta linea deſcribunt maximè auſtrslem in capite conſpici, maximè Borealem in cathedra. Inter vtramque aliæ ſunt recto ordine collocatæ, vt in pspilla dextra vna, in lumbis vna. Nam quæ in dextro pede ponitur ab Hygino ea eſt, qusm in csthedra βορειοτάτην conſtituit Græcus Scholiaſtes. Hoc σχῆμα efficitur.

Ὀρθὴ γραμμὴ, quæ corpus conſtituit, ἀστέρας ἔχει ἐκ διαστήματος ἀλλήλων κατ' εὐθεῖαν ὡς ἔγγιστα κειμένους, ὧν ὁ μὲν βορειότατος ἐπὶ τῆς καθέδρας, ὁ δὲ νοτιώτατος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Hæc recta linea eſt quæ inuicem diſtantes habet ſtellas, & vtcunque recta ſerie diſpoſitas. obliqua vero lines ambo genua connectit, & ſtellas in his locatas. Figursm hanc fuiſſe vult Lsconicæ clauis, quam δικλίδα vocat. Et ne quis putet ea voce θύραν δικλίδα ſignificari non κλεῖδα, in Græco Epigrammate antiquo planè eadem notione vſurpatur:

Τοῦ σοι ἀνακρούσαι δυνάμαι πυκινῶς ὀχῆας

A Δικλίδος ὑμετέρης τὴν βάλανον χαλέως.

Ita enim ſcriptum reperi in vetuſtiſſimo codice, non κλεῖδος. vbi δικλὶς eſt clauis, cuius dentem βάλανον appellat, quæ inijcitur clauſtro ad ſuccutienda repagula. Et vides idem verbum ἀνακρούσαι in eadem re poſitum Epigrammstatio poëtæ & Arato. Sed Arato ἀνακρούοντες οἱ ὀχῆας τὴν κλεῖδα. In Epigrammate ἡ δικλὶς hoc eſt clauis ἀνακρούει τοὺς ὀχῆας. Ceterum quam heîc δικλίδα vocauit Scholiaſtes, paulo infra κλεῖδα appellat his verbis, quæ ex vetuſta membrana emendatiora heîc producam, & aliter ſcripta quàm

B ſunt in editis: ἐστὶν οὖν ἡ Κασσιέπεια ἐν οὐρανῷ οὐχὶ πλαγία, ὡς γέγραπται. ἀλλ' ὀρθὴ, κλειδὸς ἔχουσα ἀρχαίας σχῆμα. καὶ ὀρθοὶ ἀστέρες τὸ σῶμα ἀποπληροῦσιν, οἱ δὲ πλάγιοι τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας. Ita membranæ ſcriptum mihi exhibuere, niſi qood, ἀλλ' οὕτω mendosè hsbuerunt, & ἀθρόοι ἀστέρες. quomodo & in vulgstis excuſum extat. Verum ad eum modum quo poſuimus emendanda fuere. Eadem eſt interpretatio quæ ſuprà. Hoc tantum differt quod manus expanſas pro genibus ſtatuit, quæ lineam obliqusm clauis Laconicæ & antiquæ efficiant. Hæc

C erit forma ſecundum iſtam expoſitionem nihil à priore diuerſa, ſed omnino eadem ſi inuertstur ad hunc modum.

D Iuxta illos interpretes hoc ἀρχαίας καὶ Λακωνικῆς κλειδὸς inſtar fuit. Τρεῖς γομφίους planè in hac claui habes, tria crucis cornua. Et fortaſſe δικλὶς hoc genus clsuis appellatum, quaſi duplicem vel geminam claoim dixeris. Claues communes quæ βαλανάγραι vocabantur vnica modò virga ferrea conſtabant quæ in balanum inijciebatur sd eam è clauſtro ſurſum trahendam. In Laconica veluti duæ claues ſeſe inuicem decuſſantes in formam crucis. Ideo δικλὶς hæc clauis dicta. Volgata in Aratum Scholia: ἐστὶν οὖν ἡ Κασσιέπεια οὐ πᾶσα φανερά, ἀλλ' ὡς κλειδὸς ἔχουσα σχῆμα,

E καὶ οἱ ἀστέρες δὲ οἱ ἀθρόοι τὸ σῶμα ἀποπληροῦσιν, ἀλλ' οἱ μὲν πλάγιοι τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας, οἱ δὲ κατωτέρω ἅμα καὶ πόδας, καὶ τὴν καθέδραν ὡς δικλίδα. τὸ δικλίδα δὲ σημαίνει αὖ καὶ τὸ δίθυρον. Hæc inquinatiſſima, quæ ſic emenda: καὶ οἱ ἀστέρες δὲ ὀρθοὶ τὸ σῶμα ἀποπληροῦσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἄνω πλάγιοι τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας, οἱ δὲ κατωτέρω ἅμα καὶ πόδας, καὶ τὴν καθέδραν ὡς δικλίδα. Notum eſt Græcè peritis τὸ ὀρθὸν opponi τῷ πλαγίῳ, vt τὸ εὐθὺ τῷ στρεβλῷ. Ammonius: εὐθὺ καὶ ὀρθὸν διαφέρει. τὸ μὲν γὰρ εὐθὺ ἀντίκειται τῷ στρεβλῷ, τὸ ὀρθὸν πλαγίῳ. Scholiaſtes ille ὀρθοὺς ἀστέρας in ſidere Caſſiepeæ opponit τοῖς πλαγίοις. & ὀρθοὺς quidem vocat, quæ rectam lineam conſtituunt à ca-

pite ad infimum cathedræ, eas nempe quæ in ea recta linea ſtellæ conſtitutæ ſunt. πλαγίους vero quæ bracchia faciunt in ſuperiori parte expanſa: infra vero pedes & cathedram. Quod ad δικλίδα attinet, manifeſto hanc vocem heîc ſumpſit pro claue. Idque ſatis indicant verba iſta: τὸ δικλίδα ἢ σημαίνει αὖ καὶ τὸ δίθυρον poteſt, inquit, & δικλὶς ſignificare ianuam biforem. Ergo hoc loco apud Aratum, clauem ea dictione ſignificari putauit. proinde legiſſe in Arati verſu veriſimile eſt:

Δικλίδι πεπλήγοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες.

Nam ſi δικλίδα legiſſet, cum θύρην vtique inngendum eſſet, nec pro claue poſſet accipi. Non dubium eos Græculos enarratores ſæculi ſui vſum reſpexiſſe, quum δικλίδα apud Aratum de claue intellexerunt. Nemini ſane hactenus ſoboluerat quæ ſententia illorum fuiſſet in extricando loco illo Arateo intricatiſſimo. Multum ſanè diuerſi videntur abire ab Arati mente. Quod enim lineam quamdam ſtellarum rectam ducunt quæ corpus Caſſiepeæ conſtituat, & aliam supernè quæ rectam illam ex trauerſo ſecet & bracchiorum ſtellas ſignet, item aliam æquè tranſuerſariam infra decuſſantem, qua ſtellæ genuum & cathedræ notentur, non puto rectam eos viam, ſed aliquam inſtitiſſe. Alius lineam tantum vnam πλαγίαν ponit, eamque supernè ad deſignandas bracchiorum expanſorum ſtellas: alius ad inferiorem rectæ lineæ partem collocat obliquam illam lineam, qua recta decuſſatim ſecatur, eaque ſtellas genuum & cathedræ oſtendi dicit. Alius vtramque agnoſcit. Aut tres igitur diuerſi ſunt harum trium ſententiarum auctores, aut vnus eſt trium diuerſarum interpretationum auctor. Præterea quod δικλίδα pro claue accipiunt, plane indicant nihil prorſus in hoc Arati loco vidiſſe. Nihil de recta & obliqua linea clauis Laconicæ & aſteriſmi Caſſiepeæ apud Aratum extat. Nec formam ille aſteriſmi illius claui Laconicæ in plenum comparat, ſed ſimpliciter ſtellas in eo ſic diſpoſitas eſſe καὶ μουνὰξ ὑποκείμενοι, id eſt aliam ſub alia iacere, vt ſunt ὀχῆες qui ſuccutiunt clauſtrum quo ianua δικλὶς firmatur. ὀχῆας vocat dentes clauis antiquæ, qui alius ſub alium ordine collocantur, vt ſtellæ in Caſſiepeæ ſigno. Ita omnino conſtat legendum ſicut ſuprà emendauimus, οἵη δὲ aut cetrè,

Οἵη δὲ κληῗδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδα πεπλήγοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες.

Nam ſequitur in redditione comparationis,

Τοῖοι οἱ μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
Ἀστέρες.

οἷον οἱ ὀχῆες πεπλήγοντες ἀνακρούουσι θύραν κληῗδι ἡρμοσμένην, τοῖον οἱ ἀστέρες Κασσιεπείας μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται. Hæc indubitatè vera in Arato lectio. Nam ſi legas οἴην vt vulgo habetur, iannæ ſimilem faceret Caſſiepeæ μορ-

A φήν. Si corrigas οἵη δὲ κληῗδι, vt viri eruditiſſimi ſententia eſt, clauſtro vel ſeræ ipſi adſimilaret eam. Quippe cum κληῒς apud Aratum, clauis non ſit, ſed clauſtrum, vt clariſſimè ex verborum ſenſu ſituque eluceſcit, in comparatione illa Aratea non totius Caſſiepeæ ſideris forma, cum tota Laconicæ clauis effigie componitur, ſed ſitus ſtellarum quæ in eo ſunt, cum ſitu dentium clauiculæ, quos ὀχῆας appellat. Auienus ſolam diſtantiam ſtellarum aſſimilari dicit claui Caticæ. *Formatur*, inquit, *ſtellis diſtantibus, ſicut clauis Carica clauſtra tenacia*

B *intrans.* Nihil ferè ex claui clauſtrum inie præter dentes, præcipuè in antiquis clauibus quæ breuiſſimæ ſunt, & nihil præter annulum quo teneotur habent, & dentes qui clauſtrum ineunt. In hodiernis præter annulum longus eſt ſcapus. Quod ſequitur apud Aratum:

——ἢ δ' αὔτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων
Ὀργυιάν, φαίης κεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.

Hoc extra comparationem poſitum eſt, nec quicquam attinet ad ſimilitudinem quæ præceſſit, τῶν μουνὰξ ὑποκειμένων ἀστέρων cum

C ὀχεῦσι ac dentibus clauis Laconicæ inſtitutum. Quod etiam expreſſit ſeorſim Germanicus in ſua paraphraſi:

Qualis ferratos obicit clauſcula dentes,
Succutit & foribus praducti vincula clauſtri,
Talis diſpoſita eſt ſtellis. Ipſa horrida vultu
Sic tendit palmas ſeu ſit planctura relictam
Andromedam meritam non iuſta piacula matris.

Hæc poſtrema de figuratione Caſſiepeę palmas teodentis, quaſi plangat Andromedam, extra comparationem clauis poſita ſunt, & nihil habent cum ea commune. Græci interpretes hæc ita acceperont veluti partem facerent præcedentis ſimilitu-

D dinis. Proinde figuram hanc fuiſſe clauis Laconicæ priſcæ ſibi imaginati ſunt, cuius inſtar referret aſteriſmus Caſſiepeæ. Vt recta quidem linea hoc eſt clauis ſcapus, Caſſiopeæ corpus repræſentaret, ſtellę autem in eodem ſidere quę manus expanſas ſignant, eſſe lineam ſiue virgulam tranſuerſariam, quæ ſcapum rectum clauis decuſſatim ſecat. Ita Græci. Longe melius Latini qui ſolum ſitum ſtellarum corporis Caſſiepeæ comparari interpretati ſunt cum diſpotione dentium in claui, vt illi μουνὰξ, id eſt, ἄλλος ὑφ' ἕνα locati ſunt, ita ſtellæ in cor-

E pore Caſſiepeæ à capite ad pedes hac eadem ſerie ſiti ſunt, οἱ ὑφ' ἕνα καὶ οἱ ἐπημοιβοί, idque diſertim declarauit Germanicus prorſus ex mente Arati:

Qualis ferratos obicit clauicula dentes,
Succutit & foribus praducti vincula clauſtri.

Quod longè diſertius ac planius eſſet ſi legeretur.

Quales ferrato ſubicit clauicula dentes,
Succutit & foribus praducti vincula clauſtri.

Scriptum *qualis* pro *quales*. repetendum ex ſequenti ac ſubaudiendum *qualis ferrato clauſtro*. Quales dentes clauicula ferrato clauſtro

ſubijcit, & ſuccutit. Et ſanè clauis quæ clauſtrum ianuæ ſuccutit & ſurſum pellit vt aperiatur, clauſtro vtique ſubijcienda eſt. *Quales ferrato*, repetendum ex ſequentibus *clauſtro*. Loquutio poëtis familiaris. *ferrati dentes* clauis haud rectè dicantur qui αὐτόχρημα ferrei ſunt. Vt nec *auratus* pro aureo vſurpatur. aliud τὸ σιδηροῦν quod ex ferro eſt: aliud τὸ σεσιδηρωμένον, quod ferro inductum eſt ac munitum. Vnde *ferrati obices portarum* apud Ammianum lib. xxi. & σεσιδηρωμένοι μοχλοὶ apud Græcos. Legi etiam poſſet:

Quales ferratis ſubicit clauicula dentes,
Succutit, & foribus praducti vincula clauſtri.

Idem ſenſus ex vtraque lectione, quales dentes clauicula foribus ſubijcit, & ſuccutit clauſtra. οἷοι ὀχῆας ἀνακρούουσιν κληῖδι. Fuit & quum legendum putarem:

Qualis ferratos obices clauicula dente
Succutit, & foribus praducti vincula clauſtri.

Sed ideo minus arridet, quia *obices* & *producta foribus clauſtra* idem ſunt. Κληὶς apud Aratum non clauis eſt, ſed clauſtrum quo obdito fores occluduntur. Heic diuerſi generis fuere; prout & diuerſæ aperiendarum forium rationes excogitatæ ſunt. Lignea clauſtra quædam extitere, quibus in tranſuerſum obductis fores firmabantur: Latini *ſeram*, Græci μοχλὸν appellant, alij *vectes* & *clauſtra*, vt Græci κλεῖθρα. In his vectibus ac ſeris ligneis βάλανοι & βαλανάγραι locum habuere, quarum multus apud veteres vſus. Et hæc communis forma olim clauium fuit & clauſtrorum. Alia ſollertior methodus fuit per claues Laconicas, quæ & κρυπταὶ dicebantur, quod totæ intra clauſtrum immerſę laterent, vt etiam indicat Auienus:

——*ſic qualem Caria quondam*
Nouerat intrantem per clauſtra tenacia clauem.

De his clauibus acceperunt veteres locum Arati quem ſupra excuſſimus. Tres dentes, τρεῖς γομφίους, quos iſtis clauibus tribuit Ariſtophanes hoc modo poſiti fuiſſe videntur.

An potius hoc modo ad tridentis inſtar?

Profectò claues eiuſmodi quarum Home-

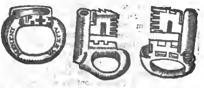
A rus & Aratus meminere, inſertę clauſtro & ſurſum cum impetu leuatæ ſuccutiebant repagula ac deijciebant, quod ἀνακρούειν & ἀνασείειν Græci dicunt, id eſt ſurſum quatere vel ſuccutere. Qui modus aperiendi cum hac forma magis congruit, quam cum altera, quæ reducendo potius atque adducendo fores aperit clauditque dum vertitur, ſuccutiendo, & recta plaga ſurſum quatiendo. Hoc prorſus modo fores aperiunt claues illæ quibus hodie Chartuſianorum familiæ in ſuis monaſterij conclauibus vtuntur, quas & *Chartuſianas* propterea quidam

B appellant. Prætetea hoc inſtar clauis quod proximè poſuimus, non multum alludit à forma antiquæ & Laconicæ clauis, quam Græci Arati interpretes nobis deſcribunt, quæ ſcapum habeat rectum, & supernè tranſuerſariam virgulam. Solum ordinem dentium in exemplum ſumpſit non totum clauis modulum Aratus, cui adſimilaret ſtellarum in corpore Caſſiepeæ diſpoſitionem ac ſitum. Quantum ad figuram antiquæ Laconicæ clauis attinet, certè videntur eam nouiſſe. His & aliis clauibus anti-

C quis ſua ac conuenientia clauſtra attributa. Nec enim clauicula ferrea foribus immiſſa clauſtrum longum ligneum, & plerumque ferratum facile ſuccutiendo deieciſſet. Non tantum igitur ſeras illas & vectes ligneos occludendis intus foribus nouere veteres, quos hodieque nouimus ianuis præcipuè portiſque obſerandis, ſed etiam eiuſmodi clauſtra ferrea, quæ nobis vſitata vulgo nunc ſunt, in vſu habuere. Ea clauſtra foribus obfiguntur quadrata vt plurimum figura, ex duplici ferro compa-

D cta, intra quæ parua repagula & ipſa ferrea adductionibus ac reductionibus mouentur. Et adducta quidem in poſtem ineunt, & cum eo forem iungunt & connectunt, reducta laxant & aperiunt. Horum clauſtrorum notitiam habuiſſe veteres, ex clauibus antiquis colligas, quæ factura noſtris planè ſimiles ſunt, quæ & annulum habent, vt digito teneri poſſent. Multas vidimus & ipſi è tellure effoſſas. multæ ſeruantur penes antiquarios, quas etiam conſpeximus. Produxere quaſdam in ſuis ſcriptis viri docti. Earum nos heic aliquot heîc videri curauimus & ſubiecimus.

E

Lipſius commentariis ad II. Annalium duas ex his inſeruit in Batauis erutas. Annulos ſignatorios eſſe putat cum adiuncta claui. Ergo ex eius ſententia duplicam vſum præ-

A buerunt illæ claues anouli ſignatorij vel ſigillatorij & clauis. Quod non poreſt. Nullum in his ſigillum impreſſum ad ſignandum aptum. Meræ claues ſunt cum annulo qualis & hodie fieri ſolet iu noſtris clauibus quæ ſunt lougiore ſcapo. Digito inſerebantur vt annuli ſigillatorij quo commodius verti poſſent intra clauſtrum. Scapum quippe oou habenr quo teueri queant, quique ſir inſtar manubrij. Excepto annulo rotæ intra clauſtrum abſconſæ mergebantur. Ideo κρυπταὶ & καλυπταὶ appellauere. Vr factura eſt & forma clauiũ illarum, quas B ſuprà poſuimus, omnino vertebantur ad reducenda & adducenda quæ intus erant ferrea verucula vel repagula. At Laconicæ veteres alio modo aperiebant, ſuccuriendo nempe ac deijciendo quod in interiori parte forem cum poſte detinebat vinctam ferreo peſſulo. Adeo id manifeſto colligitur ex Homeri & Arati verſibus quos ſuperius adduximus, & Græci Epigrammatis diſticho irem ſupra citato, vr dubitationi non ſir locus. Tales hodieque viſuntur quamplurimæ, & ſimiliter aperiunt claues C Chartuſianæ. clauem antiquam ad hunc aperiundi modum methodumque factam inueniinus in Cl. P. Perauij monumentis, quam heîc exhibere operæ pretium duximus.

D Hæc clauis, quantum ſuſpicor, atque inſtar eius oſtendit, ſurſum impulſa peſſulum poſti impactum amouebar, nou circumacta intra clauſtrum. Tales antiquæ Laconicæ Homeri Aratique, ἀνακόπτουσι καὶ ἀνακρούουσι τοὺς σιδηροῦς ὀχῆας, fores pandi faciebant. Hæc quippe vis eſt verbi ἀνακρούειν. Hinc ἀνακρουστὰ ὑφάσματα Græci vocant, quæ ſurſum impulſo pectine à ſtantibus percutiebantur ac texebantur. De quibus ad Hiſtoriam Auguſtam diximus. ἄνωθι ὑφαντὰ textile eiuſmodi ijdem Græci appellant. Sic ſunt ἀνακρουστικαὶ claues quæ clauſtro immiſſæ ſuccutiunt repagulum, donec ex vnE cino cui iniectum eſt exeat. Duo genera clauium apud antiquiſſimos Græcos iu vſu fuiſſe reperio, βαλανάγραι & λακωνικαί. cum ſera lignea, hoc eſt μοχλοὺς, βαλανάγρας, & longiores vnico dente, quæ βάλανον ex ſera trahebant, vr ſupra explicauimus. Hoc genere portæ vrbium claudebautur vt ex Æneæ Tacticis couſtat, & *ianuæ* hoc eſt primores & in publicum exeuntes ædium fores. vr ex multis Græcorum Latinorumque teſtimouiis colligitur. Fuere & Laconicæ breuiores, multis dentibus, & artificij ſollertioris, quæ clauſtro immiſſæ rotæ larebant. Ideo κρυπταὶ & καλυπταὶ dicebantur. mẽtio apud Stephanum κλειδίου λακωνικοῦ. Succutiendo & ſurſum impellendo repagula deeutiebant. Repagula ipſa nou lignea, ſed ferrea ac breuia. μοχλία σιδηρᾶ Græci vocant, & ὀχῆας. Alij etiam βαλανίους. conclauia & thalami œcique, & cetera interiora ædium membra hoc modo ſolebant & methodo occludi. Ab illis Laconicis clauibus reliqua omnia clauium genera & artes, formæque diuerſæ productæ. Ab ijſdem Laconibus etiam ſignacula prodita, & anuulorum vſus ſignatoriorũ. Non contenti veteres clauibus & clauſtris in aſſeruandis ac condeudis rebus ijs, quas cariores habuere, ſignacula eriam adhibebant, quibus noſci poterat, an fraus facta eſſet claui clauſtroque. Lacones primum vſi ſunt lignis vermiculatis hoc eſt verme corroſis quæ Græci θριπόβρωτα aut θριπήδεστα vocant. ijs ſignabant quæ clauſa & tuta eſſe volebant. Ariſtophanes θεσμοφοριαζούσαις:

Πρότερον μὲν οὖν ἦν ἀλλ' ὑποῖξαι τὴν θύραν
Ποιησαμέναισι δακτύλιον τριωβόλου.
Νῦν δ' οὗτος αὐτοὺς οἰκοτρίψ Εὐριπίδης
Ἐδίδαξε θριπήδεστ' ἔχειν σφραγίδια
Ἐξαψαμένους.

Queruntur ibi mulieres non iam ſicut antea ſaciebanr ſe poſſe viros ſuos ſuppilare, & Euripidi id imputant, quo docente viri facti eſſent prudentiores in condendis ac ſub claue continendis rebus ſuis. Er qua ſub claue? non vulgari modò, inquiuut, ac ſimplici fabrefactas claues iam ipſi geſtitant, ſed Laconicas peſſimi & vaferrimi inueuta & artificij.

——— οἱ γὰρ ἄνδρες ἤδη κλειδία
Φοροῦσι κρυπτὰ καί γε κακοηθέστατα
Λακωνικ' ἄττα τρεῖς ἔχοντα γομφίους.

Et ramen addunt, nihilominus adhuc licebat dolo attentare quæ talibus occluſa eſſent clauibus,

Πρότερον μὲν οὖν ἦν ἀλλ' ὑποῖξαι τὴν θύραν
Ποιησαμέναισι δακτύλιον τριωβόλου.

Facto digitulo ferreo triobolari poterant ſubaperiri fores, & quæ vellemus cumque viris inſciis ſuffurari. Huiuſmodi digitulis ferreis & vncinis hodie etiam vti ſciunt in aperiendis dolo foribus fures ac ſuppilatores. *Luſciniolos* vocant. Nec ſanè multum difficile erat etiam ſine claui reſerare eas fores quæ clauibus Laconicis ἀνακρουστικαῖς aperiebantor. Longè ſubtilioris ac magis artificis ſollertiæ clanes poſtea inuentæ ſuot, quæ vix tamen τὸν δακτύλιον τῶν θριποποιητῶν poſſuot euitare.

Νῦν δ' οὗτος οἰκοτρίψ Εὐριπίδης
Ἐδίδαξε θριπήδεστ' ἔχειν σφραγίδια
Ἐξαψαμένους.

Hoc remedium auctore Euripide nunc viri noſtri reperere, uẽ quid iam poſſemus ipſis inſciis clepere, foribus per dolum apertis. Docuir eos appendere ſignacula foribus, ligni corroſi figura impreſſa. Hæc fuit antiqua

qua ſignandi conſuetudo, quæ & ipſa à Laconibus prodiit vt & claues κρυπταί. Heſychius: θριπόβρωτος, οἱ Λάκωνες σφραγῖσιν ἐχρῶντο ξύλοις ὑπὸ σητῶν βεβρωμένοις, καὶ ἐπισημαινόμενοι ὅπη βούλονται. Φιλοστέφανος δέ φησι πρῶτον Ηρακλέα χρήσασθαι. Notat etiam Theophraſtus ſua ætate multos ſignaſſe lignis quæ vermiculi vel teredines pertuderant, lib. v. Hiſt. cap. 5. πλείω ὑπὸ τὸν φλοιὸν ὑποδυόμεναι σκώληκας ἐπιπλέον ἐγγλύφουσι τὸ ξύλον, οἷς καὶ σφραγῖσι χρῶνταί τινες. Quibus ad ſignandum quidam vtuntur. θριπόβρωτα planè intelligit, vel θριπήδεστα σφραγῖδας. In eorum locum ſucceſſere annuli ſignatorij, qui eumdem vſum antiquis præſtiterunt ad ſignandum ea quæ domi cuſtodienda eſſent, & à fraudibus ſeruorum & ſuppilatione vindicanda. Dolo vt dixi poſſunt clauſtra forium aperiri quantumuis rectè munitarum. Vncus ferreus digitulus vel vncions hoc facit. Signaculis nulla fraus adhiberi poteſt: perfrigenda ſunt. Promptuaria & cellæ & armaria hoc modo ſignari ſolebant. Diogenes Laërtius in Lacyde: τοῦτον φασὶ καὶ περὶ οἰκονομίαν γλισχρότατα ἐσχηκέναι. ἐπειδὰν γάρ τι προέλοι τοῦ ταμιείου σφραγισάμενος πάλιν εἴσω τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἐρρίπτει, ὡς μηδέποτε αὐτοῦ περιαιρεθείη, καί τι βασταχθείη τῶν ἀποκειμένων. μαθόντα δὲ τοῦτο τὰ θεραπόντια ἀποσφραγίζειν, καὶ ὅσα ἐβούλετο ἐβάσταζεν, ἔπειτα τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἵει εἰς τὴν στοάν. Ex verſibus Ariſtophanis quos ſupra attulimus conſtat, etiam clauſtris ac ſeris occluſa, ſignaculis nihilo ſecius muniri ſolita fuiſſe. Lacydes vbi quid ex penu prompſiſſet, ſignaculo rurſus appoſito, annulum quo id ſignauerat, ſolebat per foramen clauſtri intro iacere. ὀπὴν τὴν ἐπὶ intelligo foramen quod in oſtio patebat immittendæ claui. Serui qui id perſpexerant, eo abſente, per idem foramen manu immiſſa annulum retrahebant, & reſignabant penum, rurſumque ſignum imprimebant, & ſic quæcunque vellent indeprehenſi amouebant ex promptuario, quum ſemper ſignum integrum dominus inueniret. Adeo negligens œconomus & parum aſtutus fuit ille philoſophus. Annulo tamen præcipuè obſignabant, quæ ſeras & clauſtra non patiebantur, vt armariola, lagenas vini & cetera eiuſmodi χυτρεῖα. Martialis:

Nunc ſignat meus annulus lagenam.

Longe igitur diuerſi ſignatorij annuli & claues cum annulo, quas cum ſignatoriis confundit vir doctus. Nam foribus etiam obſeratis, ſignacula apponebantur. Plato Comicus in μετοίκοις ita hæc iungit:

Σημαία, παρασημαία, κλεῖς, παρακλείδιον.

falſam & adulterinam clauim vocat παρακλείδιον, vt παρασημαῖα adulterata ſignacula. Sed de his alibi pluribus. Notat Arati Scholiaſtes claues olim intus fuiſſe, ſuo tempore extra. Certè Aratus dicit:

—— κληῖδι θύρην ἐντοσθ' ἀραρυῖαν

Δηιάδα.

Clauſtro forem intus munitam ſignificat.

A Κληῖδος nomine non clauem intelligit Aratus, ſed repagulum vel peſſulum ferreum, & quidquid intus forem occludit. Homerus ὀχῆα vocat, id eſt ferreum verticulum. Atqui neſcio an κληῖδος nomine vetus ille Interpres clauſtrum aut ſeram ferream intelligi velit. Certè duobus locis ibidem κληῖδα pro claue poſuit, cum dixit Caſſiepeæ ſignum κληῖδος ἀρχαίης & κληῖδος Λακωνικῆς ἐχέσχημα. Eum igitur audiamus & verba eius perpendamus: τὸ ἔνδοθεν ἡρμοσμένην ἐστὶ τὴν κλεῖν ἀρχαϊκόν ἐστιν· οὐ γὰρ ὡς νῦν ἐκτὸς εἰσὶν αἱ κλεῖδες, ἀλλ' ἔνδον τὸ παλαιὸν παρ' Αἰγυπτίοις καὶ Λάκωσι. B καὶ Ὅμηρος οἶδε τοῦτο, ὅτι ἔσωθεν τῷ θυρώματι ἐπικρουομένη κληῖδι θύρας ἀνέκοπτεν ὀχῆα, τινὶ ἄβειρα δυώδεκα πάντα ἀσφαλίσματα. Ita leguntur hæc verba in ſcriptis codicibus paulo aliter quàm in excuſis. Si putauit ille Grammaticus, vt videtur putaſſe, idem ſignificare κληῖδα apud Homerum & Aratum, profecto falſus eſt. κλεὶς apud Homerum loco quem citat, clauis eſt. apud Aratum ferreum repagulum. peſſulis, ſeris & repagulis fores intus olim munitas fuiſſe plus quàm certum eſt. In Laconica quoque aperiendi & claudendi ratione ſera intus erat, id eſt C peſſulus. clauis vero ab exteriori parte immiſſa, peſſulum qui in interiori latere tenebatur, ſuccutiebat. Si per κληῖδας igitur claues accipit Scholiaſtes ille, haud dubium eſt quin ἐκτὸς fuerint etiam apud antiquos; Homerum & Aratum. De clauibus loquor Laconicis. Etiam hodieque omnes claues ἐκτὸς εἰσι, ab exteriori quippe forium parte immittuntur clauſtro. In ratione illa veteri quæ per ſeras ligneas, & βαλάνους iniectas forem claudebat, eamdemque per βαλανάγρας reſerabat, ſecus fuit. Nam βαλανάγρα, id eſt clauis in interiori parte, vbi & ſera vel μοχλός. Quippe in ſeram ipſam demittebaD tur ad extrahendam βάλανον. Ad hanc rem foramen in oſtio relinquebant per quod manus poſſet immitti à foris ſtantibus, inſerendæ claui in ſeram & euellendæ βαλάνῳ. Hoc modo planè ἐκτὸς ἦσαν αἱ κληῖδες. Quod ſi vero κληῖδας poſuit pro clauſtris, id eſt, μαγγάνοις τῆς κλειδώσεως, quas ſeraturas dicimus, hodie vt plurimum intus foribus obfixæ habentur, foramine in exteriori parte relicto, cui clauis foriuſecus immittitur. Fides ſit penes illum, an eius ætate clauſtra foribus adfigerentur in exteriori forium latere. Ceterum quum dicat Scholij auctor, τὸ ἔνδοθεν E ἡρμοσμένην ἐστὶ τὴν κλεῖν, ſine dubio non clauem, ſed clauſtrum ſignificauit. clauem enim vocauit κληῖδα. Quod autem ait Ægyptiis & Laconibus fores intus occludi ſolitas olim, hoc nihil facit ad eum morem quo fores antiquorum Grammatici notant foris & extra ſolitas aperiri. Hæc enim diſtinguenda ſunt quæ video confundi. Ad Aratum obſeruant viri docti, Laconicas fores duplices fuiſſe quæ vecti ita clauderentur, vt non extra ſed intus aperirentur, qui mos & Romanis vſitatus. Nō ea mens eſt interpretis

veteris, nec quicquam ſimile. Nihil quippe prohibet quin eadem ianua & intus occludatur ſera, & tamen apertura in publicum proijciat. Nec enim neceſſe eſt, vt quæcunque fores intus clauduntur, intus etiam aperiantur. Ambiguum in loquutione Latina verbum eſt *intus*, quod tam ἔσωθεν quam ἔσω ſignificat, tam ἔνδον quam ἔνδοθεν. Exempli gratia *fores intus aperiri* Latini dicunt quas ab interiore parte aperit aliquis qui intus eſt. vt apud Comicos, *aperite intus aliquis*, id eſt ἔνδοθεν. quum fores aperit qui intus eſt, ſiue oſtij aperturam proiiciat in exteriorem partem & in publicum, ſiue ad ſe trahat & interius reducat, æquè vtroque modo *aperire intus* dicitur, id eſt ἔνδοθεν. Similiter qui foris eſt, & ianuam aperit, ſiue oſtium in interiorem partem ædium propellat, ſiue in exteriorem, eamque ad ſe trahat, æquè *foris aperire* poſſit dici; quocunque modo aperiat. At idem ſi aperturam habet oſtium in interiores partes, ἔσω ἀνοίγειν dicitur, ſi in exteriores partes, ἔξω ἀνοίγειν, ſiue intus ſiue foris aperiat. ἔξω ἀνοιγόμεναι fores dicuntur quæ aperturas habent in exteriores partes. Ita loquitur Vitruuius: *Ipſaque forium ornamenta non fiunt ceſtrota, neque bifora ſed valuata, & aperturas habent, in exteriores partes.* Id eſt, ἔξω ἀνοίγονται ἔξω ἀναστρέφονται. Eo modo fores aperiebantur apud Atticos antiquos. Qui intra domo exibant earum aperturam in exteriores partes, & publicum verſus proijciebant. Ioco apud Comicos qui intus exeunt prius oſtium percutiunt & crepitum faciunt, vt qui extra ſunt admoneantur recedere, ne apertura oſtij læderet tranſeuntes. ψοφεῖν θύραν dicebant de his qui exibant domo, foribus prius percuſſis. Latinis Comicis *crepare oſtium.* vt apud Terentium: *crepuit à Glycerio oſtium*, ἐψόφηκεν ἡ ἀπὸ Γλυκερίου θύρα, aliquo ſcilicet egredi parante. At cùm externus oſtium pulſaret intraturus, κόπτειν θύραν dicebatur. Hæc nota ſunt. Hoc modo & more Attico qui intus fores aperiebant, ἔσωθεν ἀνοίγειν τὴν θύραν ἔξω dicti. Nunc quæſtionis eſt, vtrum ianua cuius apertura in publicum & exteriorem partem eijciebatur, ab exteriori quoque parte occludi & obſerari neceſſario deberet. Nihil neceſſe eſt. Haud ſanè magis quàm intus occludi ſolitam, in interiorem partem aperiri oportuit. Fores pleræque intus obſerari conſuetæ, foras verſus pandebantur, & contra. Apud priſcos Atticos ἔσωθεν κατακλείονται, ἔξω ἀνοίγονται. intus obſerabantur, extra aperiebantur. Mediæ Græciæ temporibus quæ ſub Imperio Romano fuit, fores ἔσω ἀνοίγονται, in interiorem partem aperturam inclinabant, forinſecus tamen adfixas & aptatas habuere ſeras quibus occludebantur. Interpres Arati Theon: νῦν δ' ἔξωθεν εἰσὶν αἱ κλεῖδες, id eſt, *ab exteriori parte foribus aptantur clauſtra.* Et tamen eius ætate in terra Græcia fores verſus interiora ædium pandebantur. Helladius apud Photium: οὐχ ὡς τοὺς ἡμῶν ναοὺς τὸ παλαιὸν ἀνοίγεσθαι αἱ πύλαι, ἀλλ' ἐναντίως ἔσω, ἔξω γὰρ αὐτὰς ἀναστρέφοντες ἔνδοθεν ἐξῄεσαν. Sic le-

A gendum, non vt vulgo eſt, ἔξωθεν. quod non poteſt ſtare ſaluo ſenſu. qui intus exibant forium aperturam impellebant extra, & in publicam viam. Quod ἔξω ἀνοίγειν & ἔξω θύρας ὠθεῖν dixere. Igitur κλεῖδες interpreti Arati vt Arato ipſi ſunt clauſtra ſiue μάγγανα κλειδώσεων quæ in Laconicis foribus vt clauibus eiuſdem generis aptæ eſſent è ferro fuere. inde ὀχῆες Homero dicuntur, & σιδηροῖ μοχλοὶ aliis. Pollux: ἐν δὲ τῷ Δημοσθένους καὶ μοχλία σιδηρᾶ. οἱ μὲν οὖν ἀκριβέστερον ἑρμηνεύειν τινὰ βουλόμενοι τὰς κλεῖς εἰώθασι προσονομάζειν λέγειν. Mens eius hæc eſt, qui accuratius loquuti ſunt τὰς κλεῖς
B appellare, quæ alij μοχλία σιδηρᾶ appellent, à ſimilitudine partis corporis quæ ſic appellatur. Notum è Rufo & Polluce quæ ſint κλεῖδες in corpore humano. Mira ſanè harum vocum inter ſe variata ſignificatio. κλεὶς & clauſtrum ſignificat & clauem. ὀχεὺς ſimiliter & pro clauis dentibus Arato, aſt aliis pro peſſulis ferreis. Anacreonti: θυρέων ἔσωθ' ὀχῆας. ſic appellauit τὸ ῥόπτρον ianuæ quo foris percutitur. Ita βάλανον & pro ſera & pro claue, vel βαλανάγρα & pro ferrea glande quæ in ſeram incidit, poſuerunt. Interpres Ariſtophanis, βάλανον interpretatur μοχλόν. pro
C claue vſurpauit vel dente clauis Græci Epigrammatis auctor:

Δικλίδος ἡμετέρης τὴν βάλανον χαλάσας.

Haud mirum igitur, ſi ὀχῆες Arato ſunt dentes clauis, & κλεὶς apud eumdem pro clauſtro ſumitur. Vt antiqui non diſſimiles noſtris claues habuere, ita & ſimilia prorſus clauſtra è ferro duplici compacta & quadrata cum ferreis intus veruculis vel peſſulis, qui modo adducerentur ac reducerentur, interdum etiam ſuccuterentur, vt in Laconicis clauſtris. Eiuſmodi clauſtra ferrea κλειδία etiam vocarunt & κλεῖθρα. Hero: ὅτι τὴν πλαγίαν τρύπημα ἔχει στρογγύλον τὸ χωρῆσαι τὸ ἐμβόλιον,
D ᾧ προσκεκλείσθω κλειδίον τὸ καλούμενον παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀσσάριον, οὗ τὴν κατασκευὴν ἑξῆς ὑποδείξομεν. Huius κλειδίου fabricam ſiue Aſſarij Romani ita deſcribit paulo poſt: τὸ δὲ εἰρημένον ἀσσάριον κατασκευάζεται οὕτως. δύο πλινθία κατασκευάζεται χάλκεα τετράγωνα ἔχοντα ἑκάστην πλευρὰν ὡς δακτύλου ἑνὸς τὸ μῆκος, τὸ πάχος ὡσαύτως σταθμοῦ, ταῦτα δὴ ἐφαρμοσθέντα ἐπ' ἀλλήλοις κατὰ τὸ πλάτος συμπλέκεται, τουτέστι λειότητι, ὥστε εἰς τὸ μεταξὺ αὐτῶν μήτε ἀέρα, μήτε ὑγρὸν παρεμπίπτειν. Inſtrumentum hoc quadratum ex duobus laterculis æneis com-
E pactum κλειδίον appellatum, quod inſtar haberet clauſtri ferrei non quod clauiculæ ſimile eſſet. Romanos *Aſſarium* vocare dicit. quare ſic appellarint neſcio. Gloſſæ: *aſſarium*, ἀσσάριον μονομάχιον. δηνάριον, νουμμίον. Nihil horum conuenit. Illud ἀσσάριον Græcè pro aſſe eſt. Ergo *aſſarium* de aſſe etiam dixere Romani. Quod alibi adſtruimus. *Aſſarius nummus*, vt *binarius*, *quinarius* denarius, ὁ δεκάνουμμος. Sic *aſſarius*, ὁ μονόνουμμος. *As* enim ὁ εἷς, ἡ μονάς. Multum ſanè rationabilius vt κλεὶς ſignificet *clauſtrum* & id quod ianuam claudit, quam *clauim*, cuius munus eſt aperire. Certè

ἡ βαλανάγρα apud veteres, quam κλεῖδα interpretantur, aperiebat, non etiam claudebat. Nam βάλανος iniecta in ſeram ſiue vectem, ianuam obſerabat. ea extracta τῆς βαλανάγρας opera remouebatur ſera, & fores pandebantur. Hodiernæ claues quædam ſunt quæ & claudunt & aperiunt adducendo reducendoque clauſtri peſſulo. Aliæ quamplurimæ tantummodo aperiunt. Laconicæ quoque aperiebant ſolùm. Κλαῒς, κλαὶς, & κλαβίς. vnde Romanum Clauis. Inter Synonyma forium claudendarum quæ pluria refert Pollux, & προσθεῖναι θύραν recenſet: ἐφ' οὗ καὶ τὸ προσθεῖναι, συναγαγεῖν, ἐπισπάσασθαι. apud Herodotum προσθεῖναι θύραν hoc ſenſu legitur, id eſt *obdere forem*. Hinc explicandus in Phædonis vita Diogenis Laërtij locus in quo aqua hæſit doctis: καὶ ἀναγκασθῆναι στῆναι ἐπ' οἰκήματος, ἀλλὰ τὸ θύριον προσθεὶς μετεῖχε Σωκράτους. qui proſtabant in meritorio, foribus apertis mercem ſuam venditabant. ad hoc coactus à lenone cui venundatus fuerat Phædon, clauſis & obditis meritorij foribus de die Socratem audiebat. Quæ de clauibus Laconicis hactenus ſcripſere viri præſtantiſſimi, profectò ea valdè κρυπτὰ ſunt & abſcondita, nec vllam harum cognitioni lucem intulerunt. Vide quæſo quæ vir magnus vt alios omittam ad hunc Moreti verſum commentatus eſt:

Et reſerat clauſa qua peruidet oſtia clauis,

Nihil illis miſerius. *clauſa clauis oſtia* interpretatur τὴν ὀπὴν τοῦ κεκλεισμένου κλείθρου. abſurdè. ὀπὴ θύρας non ὀπὴ κλείθρου dicebatur. Quid eſſet id ſupra explicauimus. *foramen immittendæ clauis* vocat Apuleius. In oſtio illud foramen, non in claui aut ſera. Pollux de foribus: ὅ τι ὀπὴ εἴρηται ἐν Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνους καὶ δι' ὀπῆς: id eſt per foramen ianuæ. κλεῖθρον vocat Pherecydes in Epiſtola ad Thaletem: δοιὰς δάκτυλοι ἐκ τῆς κλείθρης ἔδοξα αἷς ἴδοιν τοῦ κακοῦ. Præterea *clauſa clauis* non dicitur, vtpote quæ forem claudat ipſa. poſtremo, oſtia non poſſunt ſignificare τὴν ὀπὴν, quum fores ipſas vel velamenta forium deſignant, vt *oſtium peſſulo obdo*, & *oſtio clauſo*. Gloſſæ nondum editæ: καλυπτὴρ, *oſtium*. Legendum igitur in illo verſu:

Et reſerat caſulæ, qua peruidet, oſtia claui.

reſerat claui oſtia caſolæ, *qua peruidet*. Tenet ille lumen accenſum quod ab aura & vento quum manu defenderet, qua peruidere potuit, oſtium caſolæ reſerauit, melius tamen legeretur diſtinctis vocibus.

——qua præ videt.

id eſt qua ante ſe videt. vt apud Comicum, *abi præ, ſequar.*

Oppoſitaque manus lumen defendit ab aura
Et reſerat caſulæ qua præ videt, oſtia claui.

Nihil verius. *clauſa* ſubſtituerant ineptiſſimi librarij quod præcedat *reſerat*. deinde *clauis* repoſuerunt ijdem vt congrueret cum *clauſa*. bis infra meminit *caſulæ*. Et ſanè oſtia caſulæ oportet fuiſſe. quæ reſerata dicit.

A Hæc creta ſit huius Exercitationis, in qua decurrenda vltra lineam limenque ita ſumus euagati, vt tamen à foribus non diſceſſerimus.

Pag. 74. A. *Excuſſo quoque auriga quem Ratumenam nominabant.*] Libri Soliniani quidam hunc aurigam nominant, *Rutimannam* alij: *Rutumannam*. nonnulli: *Ratumannum*. Pliniani *Ratumennam* vocant cum duplici n. Atque ita in vetuſtiſſimo codice Epitomæ Feſti repperi ſcriptum: *Ratumenna porta à nomine cuiuſdam aurigæ ſic appellata eſt.*

B *Ad locum palmæ conſtiterunt.*] Ad locum victoriæ, ad cretam. Donatis palma victoribus ſoluebatur agon. Totidem miſſus, totidem palmæ. Viginti quattuor miſſibus peragebantur legitimi circenſes. Hinc Βαΐον quæ vox palmæ ramulum ſignificat poſitum pro miſſu ludicri Circenſis, quia ad ſingulos dabatur palma. Narrat Cedrenus Iuſtinianum cognomento Rhinotmetum, quum ludi Circenſes agerentur ἱππικοῦ δρόμου, Apſimarij & Leontij antartarum colla pedibus calcaſſe, ἄχρις ἀπολύσεως τοῦ πρώτου βαΐου. id eſt, vſque dum primus miſſus abſolueretur, à principio primi miſſus vſque

C ad finem colla Tyrannorum ſub pedibus ſuis tenuit. Non bene vir doctus Βαΐον eo loco interpretatur. Nec melius ille è ψευδωνύμων grege, qui reprehendere illum conatus eſt. Vt palma hoc eſt βαΐον pro miſſu, ita contraria vice *miſſus* pro palma vel brabio vſurpatus eſt: *Miſſus*, ἆθλον. & apud interpretem Iuuenalis, *vocis miſſa*, pro vocis præmiis. Ioannes Lydus βραβεῖα ſimiliter pro miſſibus vſurpauit, vt Cedrenus βαΐα. Vide ſuprà.

Relicto certamine ad Capitolium quadriga proſiliuit.] Omiſit quod in hac hiſtoria ſciſſe non parui intereſt: vnde venerit illa quadriga

D ad Capitolium, & cuius loci relicto certamine. Qui è Plinio reliqua ſumpſit, nec debuit hoc quod pæne præcipuum eſt admiraculum, prætermiſiſſe. Veiis illud certamen actum eſt. ibique effoſo auriga non ante conſtiterunt equi, quàm in Capitolium peruenerint: *Maius augurium apud priſcos plebis Circenſibus excuſſo auriga in Capitolium cucurriſſe equos, eademque ter luſtraſſe.* Addit Plinius: *maximum vero eidem perueniſſe à Veijs cum palma & corona effuſo Ratumenna qui ibi vicerat.* Illud maximum hic præteriit. Vide & Feſtum.

Nec ante ſubſtitit quamlibet obuiis occurſibus im-

E *pedita.*] Hæc poſtrema in quibuſdam libris deſiderantur. ex quo apparet alteram Solini Editionem ea non habuiſſe, in qua ſic fuerit: *nec ante ſubſtitit quam Tarpeium Iouem trina dextratione luſtraret.* Feſtus: *qui equi feruntur non ante conſtitiſſe quàm peruenirent in Capitolium conſpectumque fictilium quadrigarum quæ erant in faſtigio Iouis templi.* Vide cetera, hæ ſunt quadrigæ fictiles quarum Plinius meminit lib. XXVIII. cap. II.

Quàm Tarpeium Iouem trina dextratione luſtraret.] Nihil de dextratione Plinius, ſed de

hoc tantum, *ademque ter luſtraſſe*. Quo genere luſtrationis non addidit, ad dextram an ad ſiniſtram. Hic de ſuo vt videtur hoc adiecit augendi miraculi gratia. Magnum quippe fuit equos aſſuetos luſtrare metas ſiniſtro gyro, vbi ad Capitolium venerunt contrario orbe ædem luſtraſſe, quaſi ſcirent iſto modo templa circumiri debere. *Dextratio* ſignificat motum vel conuerſionem quæ à ſiniſtra fit ad dextram. Quod adorantes faciebant. Plinius: *In adorando dextra, ad oſculum referimus, totumque corpus circumagimus. Quod in leuum feciſſe Galliæ religioſius tradunt.* In dextrum igitur latus circumagebant corpus qui adorabant. Plautus:

— quo me vertam neſcio:
Si Deos ſalutas dextrouerſum cenſeo.

ἐπὶ δεξιά. Propertius:

Ante tuos quoties verti me perfida poſtes,
Debitaque occultis vota tuli manibus.

In hac circumactione corporis quæ ad dextram fit, dextra pro centro eſt, & dexter gyrus interior propiorque centro, ſiniſter verò exterior. *Dextratione ædem luſtrare* nihil aliud eſt quàm dextro interiore gyro eam circumire. Ita etiam aras circumibant. Ariſtophanes in Pace:

Ἄγε δὴ τὸ κανοῦν λαβὼν σὺ καὶ τὴν χέρνιβα
Περίιθι τὸν βωμὸν ταχέως ἐπὶ δεξιά.

contrario gyro luſtrabant rogos in decurſionibus funebribus. Statius:

— luſtrantque ex more ſiniſtro
Orbe rogum.

ſiniſtro orbe interiore, hoc eſt ſiniſtratione. Hic tamen naturalior motus vt docet philoſophus, ἀπὸ δεξιῶν ἐπ' ἀριστερά. equos naturaliter ad ſiniſtram flectere tradunt equarij. Hæc ratio eſt cur in certamine curuli equi ad ſiniſtram flecterent, ac ſiniſtro gyro interiore metas luſtrarent, quia hic motus & conuerſio equis familiarior & magis ex natura. Lucanus lib. VIII.

— nec ſic moderator equorum
Dexteriore rota læuum cùm circuit orbem.

Læuus orbis in metæ flexu interior, dexter exterior. Eunt quippe ἀπὸ δεξιῶν ἐπ' ἀριστερά. Hinc abſolutè *interior* Latinis pro ſiniſterior, vt *interior comes*, *interior ſponda*, *interior rota*. Etenim in hac circumactione quæ κατὰ φύσιν eſt, interior orbis & propior centro ſiniſter habetur, vt pluribus nuper docebam in commentario de Muſicis veterum inſtrumentis. Ex his colligi poteſt cur *dextratione Iouem Tarpeium luſtratum* dixerit Solinus ab illa Veiente quadriga. *Dextrationem* in Circenſibus curriculis Scaliger exteriorem flexum eſſe autumat. Quid velit neſcio. Nam ſiniſtratione metæ circumibantur non dextratione. metam quidem ad ſiniſtram habebant agitatores, quam cum ſpatioſo nimis orbe circumflecterent, *per dextros orbes ire* dicebantur, & *dextros abire*. Virgilius: *Quo tantum mihi dexter abis?* Nam ſiniſter orbis & interior ad metam, Dexter, exterior & longius à meta. Manilius:

A *— in obliquum currus agitare malignos,*
Obſtantemque mora totum percludere Circum,
Vel medium turbæ, nunc dextros ire per orbes,
Fidentem campo, nunc meta currere acuta.

Ita hæc legenda ac diſtinguenda. Ars erat obliquos currus opponere ſequentibus, & circum quaſi percludere. Male igitur Scaliger correxit, *perludere Circum*. Vide quæ ſupra notamus ad illa Plinij, *opponentes, effundentes*. Quæ ibi diximus hæc explicant. qui exteriori orbe ac longiore circuitu metam circumflectebant, dextri quidem abire, & per dextros orbes ire dicebantur,
B non tamen hæc *dextratio*, quæ tum fit quum dexter orbis interior agitur.

Pag. 74 B. *Legimus ſanè equum ad annos ſeptuaginta vixiſſe.*] In altera editione lectum eſt: *Nam legimus equum*. Plinius ſeptuaginta quinque annos ponit.

Vt pote qui etiam poſt viceſimum mittantur ad ſubolem reficiendam.] Plinius: *vtpote cùm à Circo poſt viceſimum annum mittantur ad ſubolem.* ita legendus Plinij locus. Illud de circo omittere non debuit noſter. quinquennes capiebantur ad circi certamina, & vſque ad viceſimum annum ibi retinebantur. poſt
C quod tempus mittebantur ad ſubolem. In Plinio vulgo legitur, *ad ſubolem reparandam*, quæ vox in ſcriptis deeſt, & loco eius habetur, *pontem* vel *opuntem*. Quod cum ſequentibus adnectendum iam alij aduerterunt: *Opunte & ad quadraginta annos duraſſe tradunt.*

Opuntem nomine equum ad gregariam venerem duraſſe in annos quadraginta.] Ita habent quantum eſt Solini ſcriptorum manu codicum, quos vidimus, quos alij viderunt. Et ſanè haud dubius hic Solini error, cui ceteri ſexcenti ſimiles & maiores fidem debent adſtruere. Idque oſtendit & loquutio hæc
D illi familiaris. *Opuntem nomine equum.* Sic ſupra: *Centareti nomine ducis.* Et alibi: *alium puerum nomine Hermian.* Ita & Plinius loquitur. Legerat in eodem capite Plinij, *Coracem* circi equum nominatum· putauit nimirum & heic *Opuntem* equi nomen eſſe, circo nobilitatum. Et profectò equis Circenſium nomina ſæpè indebantur vrbium, inſularum, montium. Vt Σάμος equus in quadriga Cleoſthenis apud Pauſaniam. Et *Caucaſus* & *Pelorus* equi in ludis Scipionis
E curulibus apud Silium. Ita *Opuntem* nomen equi eſſe ſibi imaginatus eſt hic noſter eo Plinij loco, vbi ſcribi debet: *Opunte & ad quadraginta duraſſe tradunt.* Legit inquam ibi Solinus aut legendum iudicauit: *Opuntem & ad quadraginta duraſſe tradunt.* vt eſſet equi nomen, vt in ſuperioribus: *Albati equo Corace occupauere.* Hinc colligas Græcos auctores non conſuluiſſe noſtrum, ſed omnia è Plinio hauſiſſe. Ariſtoteles: ἐν Ὀπουντι δ' ὁ Φορβίου ἵππος ὤχευεν ἔτη ὢν τεσσαράκοντα. *Equus Phorbia.* melius legeres: ὁ Φορμίου ἵππος. Φορμίας nomen proprium domini cuius equus ille fuit. Sed æquè nomen eſſe proprium poſ-

ſit illud alterum ὁ Φορβίας. Malè quidam legunt, Φορβίον & gregarium interpretantur.

Pag.74.C. *Furno colore caricis ſimile, hippomanes nominatum.*] Quidam codices ijque meliores: *fuluo*. Sed Plinius habet, *nigro*, vt Ariſtoteles, μέλαν. ijdem libri legunt: *cicatricis ſimile*. & ſuprà correctum *Caricis*. Quomodo habent alij, & Plinius confirmat: *Carica magnitudine, colore nigro*. Ariſtoteles: ἔστι δὲ τὸ μέγεθος ἔλαττον μικρᾶς ἰσχάδος. Gaza vertit: *magnitudine minus caria parua*. quaſi legerit, μικρᾶς ἰσχάδι. Minus rectè. Plinius magnitudine Caricæ dicit eſſe τὸ ἱππομανὲς, Ariſtoteles paulo minus quàm eſt ἰσχάς. Omnes ſciunt quid ſit ἰσχὰς Græcis, non idem Plinio *Carica*. Gręci vocant ἰσχάδα ficum ſiccatam cuiuſcunque generis ac loci. Athenæus lib. III. de ficis: Ἴστρος δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὐδ' ἐξάγεσθαι, φησί, τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας. Attici τὰ σῦκα vocant ficus recentes ac virides. τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, *ficus ſiccatas* intelligi par eſt. Nec ſanè ex Attica terra in longinqua exportari niſi ſiccæ fici poterant. Ariſtophanis Interpres: φιβάλις γένος σύκης ἐπιτήδειον εἰς ξηρασίαν ἰσχάδων, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ἰσχναίνεσθαι ἰσχὰς καλεῖται. Sic ἰσχὰς pro ἰσχνάς. Ita ἴσχειν & ἰσχναίνειν ſignificat τὸ λεπτὸν καὶ ξηρόν. Igitur ἰσχὰς propriè ficus ſiccata. Latini dixere *Caricam*. Gloſſæ: ἰσχάς, *carica*. aliæ optimæ ac vetuſtiſſimæ: *ficus*, σῦκα. *Carica*. ἰσχάδι. Capite de fructibus. Locus Ciceronis lib. II. de Diuin. id euincit: *cùm M. Craſſus exercitum Brundiſij imponeret, quidam in portu caricas Cauno aduectas vendens, Cauneas clamitabat*. vbi *Carica Cauniæ*, ſunt Καυνίαι ἰσχάδες. At Plinius *Caricas* certum genus ficorum facit, vt *Cottana*. lib. XV. capite de ficis: *ex hoc genere ſunt vt diximus Cottana & Carica, quæque conſcendenti nauim aduerſus Parthos omen fecere M. Craſſo, venales prædicantis voce Caunea*. Diſtinguit Cauneas à Caricis veluti genere diuerſas, cùm Cicero *Caricas Cauneas* appellarit, quod *Carica* generale nomen ſit, de omnibus ficis ſiccatis. *Caricas* Plinius peculiares Syriæ facit. *Omnia hæc*, inquit, *in Albenſe rus è Syria intulit L. Vitellius*. & lib. XIII. cap. V. *Syria præter hanc peculiares habet arbores: in nucum genere Piſtacia nota: in ficorum autem Caricas, & minoris generis quæ Cottana vocant: item pruna in Damaſco monte nata*. Alibi etiam Ægypto vindicat. vt lib. XV. cap. XXIX. de ſuccorum differentiis: *Quadam in Ægypto placent cute vt Carica: detrahitur hæc ficis virentibus vt putamen: eadem in ſiccis maximè placet*. vt carne palmæ placant, cruſta Thebaïcæ, ſucco vuæ & caryotæ, ita cute *Caricas* in Ægypto placere ait, hanc cutem ſolere detrahi ficis virentibus, in ſiccis maximè gratam haberi. *ſiccas ficus* à *Caricis* ſeparat, quum alij *Caricas* τὰς ἰσχάδας appellent, id eſt, *ficus ſiccas*. Sic enim Plinius vocat τὰς ἰσχάδας. vt Græci ξηρὰ σῦκα. Virides ac recentes, χλωρὰ σῦκα, καὶ νέα. Idem cap. XIX. *cum recenti fico ſalitis vice caſei veſci nuper excogitatum*. recens ficus, νέον καὶ χλωρὸν σῦκον. Sed verba

A Plinij vitio non vacant. Optimi codices Thuanæus ac Rigaltianus habent: *Cum recenti fico ſalis vice caſeo veſci nuper excogitatum*. Lege: *ſalis vice*. Caſeo veſci cum recenti fico ſalis vice dicit excogitatum, vt ſcilicet ficus recens vice ſalis eſſet, cum caſeo comeſa. Et ſanè aliquid ſalſi habere ficum, & ſalſum ſuccum facere tradunt veteres medici apud Athenæum: χυμὸν δὲ ἁλυκὸν ἀναδίδωσι, διὸ τὰ μὲν πυρώδης ἀποδείκνυσι τὰ σῦκα ἔχοντα, ἁλυκώτεροι δὲ ποιεῖ ὁ δριμὺς ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. At quas alij *Caricas* vocant, id eſt, ἰσχάδας, Plinius *ſiccas ficus* & *ſiccatas* nomi-

B nat. vt eodem capite: *Paniſque ſimul & opſonij vicem ſiccata implent: vt pote cum Cato cibaria ruris operarijs iuſta ceu lege ſanciens minui iubeat per fici maturitatem*. Et paulo ante: *ſeneſcunt in arbore anuſque diſtillant gummi modo lacrimam, ſiccanturque. Honos laudatas ſeruat in capſis*. Libri vetuſtiſſimi ibi ſcribunt: *anuſque diſtillant cummium lacrima ſiccat. Honus laudatas*. Rigaltianus ſimiliter niſi quod habet, *cummimium lacrima*. Scribe: *anuſque diſtillant gummium lacrima. Siccas honos laudatas ſeruat in capſis*. Plinio *hæc gummis, huius gummis*, declinatur. inde *gummium lacrima*, τὸ

C κομμῶδες δάκρυον, τὸ τοῖς κομμίδιοις ὅμοιον. quæ ſiccæ laudantur, eæ honoris gratia ſeruantur in capſis. *Siccæ fici*, ἰσχάδες laudatiſſimæ ſeruabantur in capſis. Quid igitur Plinio faciemus, qui *Caricas* ſpeciem facit ficorum in Syria & Ægypto naſcentium, quum ceteri omnes boc nomen ficis cuiuſcunque generis ſiccatis tribuant, quas Græci vocant ἰσχάδας? Hallucinatum profectò dicemus: ſed indicare nunc non poſſumus quis illi auctor, aut quæ res anſam cauſamque præbuerit errandi. Vtcunque *Carica* ficus certum fuerint genus, certè à Caria denominatæ ſunt, αἱ Καρικαὶ ἰσχάδες, quæ ex Ca-

D ria aduehebantur. Priſci Romani, vt in multis aliis rebus fecerunt, Caricarum nomen de omnibus ficis ſiccatis & tranſmarinis vſurparunt. Quæ ex Cauno aduehebantur *Caunea*, etiam reuera Cariæ. Nam Καῦνος vrbs Cariæ. Certè inter genera ficorum apud Macrobium ex Cloatio etiam *Carica* recenſentur vt & *Chia*. Sed illæ vt dixi *Caricæ* ficus ſunt è Caria, vt *Chalcidica* è Chalcide: *Chia* è Chio: *biſera, Carica, Chalcidica alba nigra, Chia alba nigra*. ita legendum non vt vulgo eſt: *Caldica alba nigra*. Non igitur *Carica* Syriæ aut Ægypti

E peculiares. Statius:

Charta, Thebaicave, Caricave.

Thebaïcæ ſunt palmæ ex Thebaïde. At *Caricæ* ſunt ἰσχάδες. Quod autem ait Plinius *Caricas* in Ægypto cute placere, non illæ Caricæ peculiaris Ægypti fructus, cuius cutis tantum ad eſum commendetur, vt caro in palmis, cruſta in Thebaïcis, ſuccus in vuis, ſed Caricæ reuera ficus ſiccæ quarum cutis maximè placet. Et ſicut *Caricis* accidit hoc eſt ficis è Caria, vt nomen fierent generale ac commune omnium ficorum ſic-

catarum, hoc eſt ἰσχάδων idem & Cauniis ex eadem Caria allatis poſtmodum vſu euenit. Nam *Caunas*, id eſt Caunias Columella vſurpauit pro ficis quibuſlibet ſiccis.

Liuia Chalcidicis & Caunis æmula Chijs
Purpureaque Chelidonia pinguesque Mariſcæ.

Caunas Chias & *Chalcidicas* vocat, quas alij *Caricas Chias* & *Chalcidicas* vocarent, hoc eſt Caricas è Chio & Chalcide. Et ſanè *Caunea* vel *Cauna* & *Carica* eædem, fici nempe ex oppido Cariæ Cauno. Statius quoque *Caunas Ebuſi* dixit pro Caricis, ſiue ficis ſiccis quæ ex Ebuſo inſula adferebantur. Locus eſt in Saturnalibus, qui huius ætatis viros doctiſſimos magnopere exercitatos habuit, ſic demum emendandus:

Quidquid nobile Ponticus nucetis,
Fœcunda cadit, aut iugis Idumes,
Quod ramis pia germinat Damaſcus,
Et quas percoquit Eboſea Caunas.

Ebuſitanas intelligit Caricas, id eſt ἰσχάδας. vulgo legitur:

Et quas præcoquit Eboſia cannas.

Statio *Eboſea* inſula quæ aliis *Ebuſus*: Græcis Βοσος & Ἐβουσος. quibuſdam etiam Ἠβουσος. Ipſe *Eboſeam* dixit, quaſi Ἠβόσια νῆσος diceretur. Ita ſanè Latini *Coam inſulam* quæ Græcis Κῶς dicitur, appellant. Et *Ceam*, hoc eſt τὴν Κείαν quæ Κέως. Virgilius:

——*Cui pinguia Cea*
Tercentum niuei tondent dumeta iuuenci.

τῆς Κείας νήσου Sic *Rhodia inſula* Plinio ἡ Ῥόδος. Ita igitur *Eboſea* Statio, *Eboſus* vel *Ebuſus*. Nec de quantitate laborandum, quam vt in nomine barbaricæ inſulæ pro libito obſeruare non putauit illicitum poëta. Secundum in Ebuſo correptam memini & apud alium legere. Cum Damaſcenis prunis & palmulis rectè iungi caricas ſiue ficus aridas nemo non videt. Eæ ex Ebuſo inſula præſtantiſſimæ & ampliſſimæ Romam adportabantur. Plinius: *ſiccas honos laudatas ſeruat in capſis, Ebuſo inſula præſtantiſſimas ampliſſimaſque, mox in Marrucinis.* Caunæ *quas Eboſea inſula percoquit*, ſunt Caricæ Ebuſitanæ, quas inſula illa ad maturitatem perducit & bene coctas facit. Sic enim legendum, non *præcoquit*. Idem Plinius: *ficis mollis omnibus tactus: maturis frumenta intus: ſuccus maturеſcentibus lactis, percoctis mellis.* vbi maturеſcunt, ſuccum lactis habent: *percocta*, id eſt perfectè maturæ ſuccum mellis præferunt. *Cocta fici* Hygino ſunt maturæ de corui ſigno: *vidit arbores complures ficorum immaturas: eas expectans dum matureſcerent in arbore quadam earum conſedit. Itaque poſt aliquot dies coctis ficis, & à coruo compluribus earum comeſis.* Et paulo poſt: *vt quamdiu fici coquerentur, coruus non biberet.* id eſt quamdiu matureſcerent. Sic *vua cocta*, & *cocta vindemia* de matura. quod alibi notauimus. Polluci ἰσχὰς νέα χλωρὰ & ξηρὰ dicitur quaſi & ἰσχὰς ficum ſimpliciter ſignificet. Atqui propriè ſiccatam deſignat. Plinius qui in hoc Ariſtotelis loco ἰσχάδα caricam vertit ſi de ea Cari-

A ca quæ ipſi peculiaris eſt, intellexit, pro genere minoris ficus poſuerit. Nam cum dixerit, ἔλαττον μικρὸν ἰσχάδος, ipſe reddidit, *magnitudine Caricæ*, tanquam ſi Carica paulo minor ſit vulgàri fico. Solinus *ſimile Caricis* Hippomanes dixit. Malè. Nec enim ſimile caricæ niſi de magnitudine. Ideo τὴν ἰδέαν ſeorſim deſcripſit Ariſtoteles. Nam ille hoc modo: ἔχει δὲ τὸ μέγεθος ἔλαττον μικρὸν ἰσχάδος. τὴν δὲ ἰδέαν πάνυ ἀκριβῶς μέλαν. Plinius ſimpliciter: *Caricæ magnitudine, colore nigro.* Ceterum non magis mirum videri debet *Caunas* pro

B Cauneis vel Cauniis ficis dixiſſe Romanos, quàm quod ijdem *Cyprum* vel *Cuprum* dixere pro ære Cyprio. Eadē ratio eſt ac forma. Sic *Cadurcum* pro quolibet ſtramento Latini dixerunt, quum tamen Cadurcicam culcitam ex lino apud Cadurcos nato factam propriè ſignificaret. Plinius lib. xix. cap. i. *Sicut in culcitis præcipuam gloriam Cadurci obtinent. Galliarum hoc & tomenta pariter inuentum. Italiæ quidem vox etiam nunc durat in appellatione ſtramenti.* Ita ſcribendum. Dicit in Italia adhuc vocem eam manere in appellatione ſtramenti. Quænam ea vox? *Cadurcum*, Stramentum ſic vocarunt. Iuuenalis:

C
Ille petit veniam quoties non abſtinet vxor
Concubitu, ſacris obſeruandiſque diebus,
Magnaque debetur violato pœna Cadurco.

Quorum verſuum quæ ſententia ſit, nemo adhuc intellexit, nemo certè explicauit. Matronæ quæ in caſto Iſidis aut Cereris erant, concubitu abſtinebant: & per eos dies quibus caſtum obſeruabatur, ſecubabant à lectis ſuis ac toris genialibus, & ſtramentis incubabant in templo ipſo, in quo & peruigilia celebrari mos fuit. Sic mulieres θεσμοφοριάζουσαι apud Athenienſes, per totos ſacrorum dies ſtramenta habebant in templo quibus incubarent. Ea ſtramen-

D ta vt plurimum iis herbis ac foliis farta fuere, quæ caſtitati conducere exiſtimantur. Dioſcorides de vitice quæ Græcis ἄγνος dicitur: ὠνόμασται δὲ ἄγνος διὰ τὸ τὰς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ἁγνευούσας γυναῖκας εἰς ὑπόστρωμα χρῆσθαι αὐτῇ. Vitice ſtramenti vicem vtebantur. Ad hunc quoque vſum illis adhibita Thymelæa, cuius folium κνέωρος dicebatur. Heſychius: κνέωρον, φυτόν τι ὃ τοῖς θεσμοφορίοις ὑποστρώννυται. ſtramentum eſt ὑπόστρωμα. Gloſſæ: *ſtramentum*, στιβάς, χορτόστρωμα. *Cadurcum* Latini

E dixere pro ſtramento. Vides morem. Maritus eius mulieris quæ ſacris obſeruandiſque diebus non abſtinuerat cōcubitu, cogebatur pro ea veniam petere, & magna mercede ac pœna violatum Cadurcum redimere. Violatum autem Cadurcum ſiue ſtramentum intellige ab illa muliere, quæ in caſto non fuerat, nec ſtramento incubuerat cum reliquis ἁγνευούσαις. Gloſſæ Iſidori: *Cadurca, labra pudendi muliebris, vel ſponda lecti.* Ita legendum, non *cadurdum*. ſed nugatur. Nec melius vetus Scholiaſtes Iuuenalis. De his nos alibi. Sic igitur *Cadurcum* pro ſtramento omni, quum propriè culcita ſit ex lino

Cadurcenſi. Et *Cadurcum* pro Cadurcicum. Sic *Bigerra* quælibet craſſior veſtis, à Bigerricis, quæ tales erant. Amorginum linum ex inſula Amorgo veteribus laudatum. Cratinus ἀμοργὸν pro quolibet lino vel byſſo vſurpauit, & ἀμοργὸν βρυλλίων dixit. de quo infra. *Pergamenum* Latini membranam appellarunt, quod primum Pergami repertæ fuerint membranæ. Apuleius *Pergamum* pro quolibet Pergameno ſiue membrana, etiam quæ Pergami curata non eſſet, ſic vſurpauit, vt alij *Cyprum* pro Cyprio & omni ære, & *Cannas* pro Cannëis caricis, immo pro omnibus. Locus eſt in Apologia quem alibi emendauimus, fruſtra tot viris magnis tentatum: *feſtucas, reſticulas, & fruſta Pergami vermiculata*, id eſt, καὶ τρύφη τοῦ Περγαμηνοῦ σκωληκόβρωτα. Ioannes Lydus de Cratete Grammatico, Attalo Pergami regi ſuggerente membranarum inuentionem: δέρματα γὰρ τὰ ἐκ προβάτων ἀναξίοις εἰς λεπτὸν ἔστελλε τοῖς Ῥωμαίοις, τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῖς μέμβρανα. εἰς μνήμην δὲ τοῦ ἀποστείλαντος ἔτι καὶ νῦν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ μέμβρανα Περγαμηνὰ καλοῦσι. In aliis Excerptis ita repperi: Κράτης ὁ γραμματικὸς ὑπάρχων μετὰ Ἀττάλου τοῦ Περγαμηνοῦ ἐκ δερμάτων ἐποίησε μεμβράνας, καὶ ἐπίσης τὸν Ἄτταλον ἀποστείλας αὐτὰς εἰς Ῥώμην, ὅθεν εἰς μνήμην τοῦ ἀποστείλαντος μέχρι τοῦ νῦν Περγαμηνὰς τὰς μεμβράνας καλοῦσι. Plinius teſtimonio Varronis refert membranas ſub Eumene Pergami primum repertas, ſed *Pergami* non meminit. Apuleius autem *Pergamum* dixit pro Pergameno ſiue membrana. Quod notandum eſt. Inde noſtrum *parchemin* pro membrana.

Pag. 74. C. *Hippomanes nominatum.*] Hippomanes etiam vocarunt, virus quod effluit ab inguine equarum, quando in venerem incitantur, non tantum id tuberculum quod innatum fronti pulli equini de ventre afferunt, & à matribus ſtatim prærodit. Vtrumque ad veneficia & amatoria facere exiſtimarunt. Quod ex Ariſtotele notum eſt. ſed præcipuè περὶ φίλτρα quærebatur caruncula illa in fronte equinorum pullorum reperta naſcentium. Satyricus:

> *Et totam tremuli frontem Cæſonia pulli*
> *Infudit.*

Interpres vetus pileum interpretatur, & pelliculæ inſtar eſſe air: *mox ſcilicet nati equini pulli cui in fronte pileum vt pellicula ereptum præſtat amorem.* Quod neſcio quomodo conuenire poſſit cum Ariſtotele & Plinio qui tuberculum eſſe produnt, caricæ ſimile. Nec enim *pileum* dici poteſt huiuſmodi parua caruncula fronti innata. Sed τὸ χόριον confudit ille ſcholiaſtes hoc eſt membranam ſiue pelliculam quo inuoluitur fœtus, quamque adeo equa ante partum proijcit, hanc, inquam, membranam cum ea caruncula confundit. Et πίλιον quidem vocabatur illa membrana. Ariſtoteles de vtraque iunctim ſic agit lib. VIII. Hiſt. Anim. cap. XXIV. τὸ δ' ἱππομανὲς καλούμενον, ἐπιφύεται μὲν ὥσπερ λέγε-

A ται τοῖς πώλοις, οἱ δ' ἵπποι περιλείχουσι, καὶ καθαίρουσι περιτρώγουσιν αὐτό. ὁμολογουμένως δὲ καὶ τὸ καλούμενον πίλιον αἱ ἵπποι προεκβάλλουσι πρὸ τοῦ πώλου. Sic prorſus eo loco reſcribendum. Nam vulgo legitur, καὶ τὸ καλούμενον πωλίον. quod nihil eſt, nec pluris vendi poteſt *pulinum* Gazæ. Græci πῖλον & πίλιον vocant omne inuolucrum & operimentum. Hinc πῖλοι in pedibus, *pedulia* quibus inuoluuntur pedes. Latini *pileum* de ſolo capitis indumento dixere, voce tamen inde facta. Ideo interpres vetus Satyrici τὸ πίλιον apud Ariſtotelem & τὸ ἐπιφυόμενον τοῖς πώλοις pro eodem ac-

B cepit. Poſſis hoc illi ignoſcere, quum vir eruditiſſimus ad Hiſtoriam Auguſtam notauerit carnem illam quæ in fronte equini pulli recens nati inuenitur, χόριον ab Ariſtotele appellari. Quod falſum eſt: χόριον & πίλιον quod ab equa pariente proijcitur idem eſt. vtrumque diuerſum à tuberculo quod in fronte pulli naſcitur. Græci χόριον interpretantur τὸ κάλυμμα τὸ συγγεννώμενον ἐκ τῆς κοιλίας. Quæ notio conuenit cum voce πίλιον, non cum illo tuberculo, quod innatum eſt equuleorum fronti ex vtero prodeuntium.

C Latini *pileum* etiam appellarunt pelliculam illam, qua quidam infantium caput velatum habentes in lucem veniunt. Nec enim omnes cum pileo vel capitis indumento naſcuntur. Balſamoni ἔνδυμα γεννήσεως παιδὸς vocatur, niſi χόριον ipſum ſic appellet. de quo alibi. At *pileum* ſolum caput tegit. Inter ἐπιδέσμους ἰατρικοὺς apud Soranum vinculi genus πίλιον dicitur quo totum caput veluti pileo operiebatur. Eo vtebantur, ἐφ' ὅσ ὅλην τὴν κεφαλὴν ἐπιδῆσαι neceſſe fuit. Præter has Hippomanis ſignificationes etiam herba

D hoc nomine apud Theocritum indigetatur in Arcadia naſcens:

> Ἱππομανὲς φυτὸν ἐστὶ παρ' Ἀρκάσι, τῷ δ' ἔπι πᾶσαι
> Καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι.

propterea dixiſſe Virgilium quum de altero Hippomane loqueretur quod eſt virus defluens equarum genitalibus, notarunt Grammatici.

> ——— *vero quod nomine dicunt*
> *Hippomanes.*

vero, inquiunt, *nomine, quoniam Theocritus herbam dicit naſci in Arcadia, qua guſtata equæ in libidinem ardeſcunt.* Ita Philargyrus. Seruius vero ſic: *ſcit lectam eſſe apud Heſiodum herbam*

E *eſſe quandam quæ Hippomanes vocetur, quaſi ἵππου μανία. Si enim eam comederint equi, furorem patiuntur. vnde nunc adiecit, vero quod nomine dicunt. Nam vult illam herbam abuſiuè Hippomanes dictam.* quæ ridicula ſunt, & Grammaticis tanti nominis indigna. Quaſi non poſſit & illa herba Theocriti tam vero nomine ἱππομανὲς dicta videri, quàm illud ἱππομανὲς Virgilij, ſi vtrumque eadem virtute præditum concedamus inſaniæ equis faciendæ. vero nomine ait poëta Hippomanes illud dictum, quia equas ad furorem incitat. Æquè vero nomine ἱππομανὲς φυτὸν Arcadiæ ᾧ δ' ἔπι πᾶσαι πῶλοι καὶ ἵπποι μαίνονται. Lapſus

eſt etiam memoria Seruius, qui Heſiodum pro Theocrito appellauit. peſſimè vero vterque Grammaticus meotem Theocriti percepit, qui ἱππομανὲς illud φυτὸν ideo dictum produnt, quod eo guſtato equi in libidinem & furorem iocitari ardeſcerent. Hic nun eſt verborum Theocriti ſenſus. μαίνεσθαι ἐπί τινι nun dicitur, qui alicuius rei guſtu vel hauſtu ad inſaniam adigitur, ſed qui rei eius cuius cupiens eſt, quocunque modo potiundæ ardore inſanit. Igitur μαίνονται ἵπποι ἐπὶ φυτῷ ἱππομανεῖ, nou qui herba ea guſtata furorem patiuntur, ſed qui guſtandæ inſano ardore perciti feruntur, ideoque veluti furentes ad eam herbam toto impetu decurrunt. Idque ſequentia oſtendunt:

Ὡς καὶ Δέλφιν ἴδοιμι, καὶ ἐς τόδε δῶμα περῶντα
Μαινομένῳ ἴκελον λιπαρᾶς ἔκτοσθε παλαίστρας.

Quemadmodum, inquit, & equulei & equi omnes deſertis ſuis ſtabulis & paſcuis, ſimiles furentibus per montes concitati feruntur, dum quærunt herbam illam quam perditè cupiunt, & cuius inſano deſiderio tenentur: ita ego videam meum Delphidem ſimili mei deſiderio teneri, & relicto gymnaſio ad meas ædes concitum, & furentis more accurrere. Sed quis veterum meminit illius herbæ præter Theocritum? Nec ſanè ſine controuerſia fuit illius verſiculi ſenſus apud veteres Criticos. Quidam extitere qui φυτὸν non de herba vellent accipi, ſed illo ipſo tuberculo quod innatum fronti præferunt equini pulli, modò nati. Nam & φυτὸν Græci ἀπὸ τοῦ φύματος, quod tuberculum ſignificat, poſuere. Heſychius: φυτῶ, φύματος. At φῦμα vt notum eſt, vomica, tuber, verruca. Verum huic expoſitioni aduerſatur non minimum quod adiecit Theocritus παρ' Ἀρκάσι. Nec enim apud Arcadas ſolos equini pulli cum tuberculo illo amatoriis veneficiis experito naſcebantur. De herba Hippomane nugæ quæ veteribus omnibus indictæ & inaudita. Nec eſt quod aliquis argueret, vt facere poſſet quidam Cercoëtius, Ἀπόκυνον herbam, quæ & κυνοκράμβη, Dioſcoridi dici ἱππομανές. Spuria ſunt nec genuina auctoris additamenta illa quæ Dioſcoridis ſcriptis inſerta habentur. Nunc vide an meum ſomnium verum ſit. Legebam vel legi poſſe hariolabar:

Ἱππομανὲς χυτὸν ἐστι παρ' Ἀρκάσι.

Non neſciunt eruditi quàm veteres mendæ libris inoleuerint. Quis non miraretur Theonis & Auieni temporibus in Arati codicibus φαεινοῦ ἠελίοιο ſcriptum fuiſſe pro φαεινοῦ ἰλείοιο? Ne quis iam miretur Seruij vel Philargyri, aut græculi alicuius Scholiaſtis ætate lectum eſſe in Theocriti Bucolicis ἱππομανὲς φυτὸν pro ἱππομανὲς χυτὸν? quod ab illis mutatum eſt priſci æui correctoribus librorum ſeu verius corruptoribus qui χυτὸν illud ἱππομανὲς ignorabant quid eſſet. Intelligit Theocritus equam ære fuſam Olympiæ dedicatam à Phormide Arcada, cui equæ Hippomanes inerat, quo equi incitabantur ad rabiem, haud ſecus ac ſi viua ſpiranſque eſſet, atque Veneris odorem cupitum illis de longinquo afflaret. Pauſanias de hac equa. αὕτη ἐστὶν ἡ ἵππος, ὅτῳ καὶ ἱππομανὲς λόγῳ τῷ Ἠλείων ἔγκειται. Inſcriptio ipſa ſic habuit: Φόρμις ἀνέθηκεν Ἀρκὰς Μαινάλιος, νῦν δὲ Συρακούσιος: ex Arcadia in Siciliam migrauit hic Phormis tempore Gelonis, Dinomenis filij, Hieronis fratris, qui obiit Olympiade LXXVI. relicto fratri regno, ſub quo etiam vixit in Sicilia, longe ante Theocriti ætatem, qui poſt vigeſimam ac centeſimam Olympiadem fuit ſub Hierone iuniore, ne quis hinc dubitandi occaſionem arripiat, quaſi huius ἱππομανοῦς meminiſſe non potuerit Theocritus, vtpote æuo ſuo poſterioris. Effectum huius χυτοῦ ἱππομανοῦς ita deſcribit Pauſanias eo loco: οἱ δὲ ἵπποι οἱ ἄρρενες οὔτε τοῦ ἔτους μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἐπ' αὐτὴν ὀργῶσιν ἡμέραν. Καὶ γὰρ ἐσδύνουσιν ἐς τὴν Ἄλτιν ἀπορρήξαντες δεσμὰ ἢ καὶ ἐκφυγόντες τοὺς ἄγοντας καὶ ἐπιπηδῶσιν αὐτῇ, πολλῷ δή τι ἐμμανέστερον, ἢ ἐπὶ τὴν καλλίστην ἵππον ζῶσάν τε καὶ ἤδη ἀναβαίνεσθαι. Meminit & Plinius lib. XXVIII. cap. XI. *Hippomanes tantas in veneficio vires habet, vt affuſam æris mixturæ in effigie equæ Olympicæ mares admotos ad rabiem coitus agat.* in effigie illa fundenda affuſum Hippomanes dicit æris mixturæ, hoc eſt virus defluens equæ in venerem commotæ inguinibus. Pauſanias magica arte hanc ei vim additam tradit: ἄλλα δὲ καὶ ἄλλα ἐς τὴν ἀνδρὸς μάγου σοφίᾳ φασὶν δὴ συμβαίνουσαν τῇ ἵππῳ. Minimè dubium eſſe debet quin Theocritus de hoc Hippomane intellexerit. Eleganter eam equæ effigiem æneam cui poteſtas indita erat mares equos ad rabiem coitus incendendi, χυτὸν ἱππομανὲς vocauit, quia ex ære fuſa. Apuleius: *ſi quid ex ære fuſum aut ceris inſtum.* Gloſſæ: χυτὸν *fuſile.* Quod cum interpretari nequirent veteres Grammatici, vt procliue fuit, mutarunt in ἱππομανὲς φυτόν. corruptelam hanc illius loci poſteriorem eſſe Plinij temporibus ex eo liquet, quod cùm ille accuratiſſime omnia herbarum genera collegerit ac recenſuerit, etiam aliquas nomine tantum tenus notas, non prætermiſſurus fuiſſe videtur iſtam tanta facultate pollentem, & celeberrimo poëtæ laudatam. Nec mouere quemquam debet, quod πάσας πώλους & θοὰς ἵππους ab illo Hippomane in furorem accendi dicat Theocritus, quum de maribus equis id tantum proditum ſit. Dores τὰν ἵππον & τὰν πῶλον dicunt de maſculo equorum genere, vt τὰν ἔλαφον. Contra communis Græcia τὸν ἵππον appellat etiam equum fœminam, vt hoc loco Pauſanias. Sed nec obſtaculo eſt, quòd παρ' Ἀρκάσι ponit illud χυτὸν ἱππομανές, quum apud Eleos fuerit. Eleis Arcades vicini. præterea Arcas fuit à quo dedicata illa equæ effigies cui affuſum Hippomanes. Poſtremo ſi res mei ſit arbitrij, vellem reponi ἂν ὤρεα vbi legitur ἀν' ὤρεα:

---- ἐπ' ὤρεσι πάσαις
Καὶ πῶλοι μαίνονται ἐν ὤρᾳ καὶ θοαὶ ἵπποι.

ἐν ὤρᾳ, id eſt vere. quo tempore maximè libidine efferantur equi. Virgilius: *Vere magis.* Pauſanias de hoc ipſo Hippomane: οἱ δὲ ἵπποι οἱ ἄρσενες οὐκ ἔν τινι ὥρᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἐπ' αὐτὸ ὀργῶσιν ἡμέραν. Ergo magis vere id illis accidit. Poteſt tamen & vulgata defendi. per montes accurrunt ad illud ἱππομανὲς equi perfecti & pulli nondum maturæ ætatis, id eſt ſuperatis montibus. Virgilius:

----*ſuperant montes & flumina tranant.*

Poëticè rem exaggerauit Theocritus. Quemadmodum equi furore perciti per montes decurrunt ad Hippomanes φυτὸν, quod eſt apud Arcades: ita Delphis amore perditus relicta palæſtra huc ſtatim accurrat. An non hæc veriſſima ſunt? Theophraſtus lib. IX. Hiſt. cap. XV. meminit cuiuſdam ἱππομανοῦς quod ex Tithymallo herba fiebat, laudatiſſimum in Tegea Arcadiæ vrbe: καὶ σικυὸς ὁ ἄγριος, ἐξ οὗ τὸ ἐλατήριον συντίθεται, ἢ τὸ τιθύμαλλον, ἐξ οὗ τὸ ἱππομανὲς, ἄριστον δὲ τὸ περὶ Τεγέαν, καὶ ἐκεῖ μάλιστα σπουδάζεται. Sed quis veterum meminit huius Hippomanis? aut quis Tithymallum ſiue lactariam herbam hac virtute præditam dixit, equos vel equas ad rabiem coitus agendi? cauſticam ineſſe vim Tithymallo ſcribunt omnes. Verum hoc nihil ad ἱππομανές. Interpretes reddiderunt, *ex qua Hippothaes.* Quid ſit neſcio. ſi vera illa in Theophraſto lectio eſſet, neutiquam dubitandum videretur quin ἱππομανὲς φυτὸν de hoc Hippomane apud Theocritum intelligi deberet. Sed de mendo ſuſpecta Theophraſti ſcriptura, immo mendoſam eſſe conſtat. Vt ex ſilueſtri cucumere Elaterium præparabatur, ita ex Tithymallo ſuccus colligebatur. Idem Theophraſtus eodem libro cap. XII. de Tithymallo ita ſcribit: πάντες ὀπίζουσιν ἅμα πυρηνοῖς καὶ θερμαίνουσιν οὕτω χρῶνται, καθαίρει δὲ κάτω μᾶλλον. Merus ſuccus è Tithymallo capiebatur. At Elaterium facticium erat & componebatur è cucumere agreſti. Idem dicit Theophraſtus, ἐξ οὗ τὸ ἐλατήριον συντίθεται, καὶ τὸ τιθύμαλλον, ἐξ οὗ ὁ ὀπὸς μόνος. Hæc veriſſima in Theophraſto lectio. Malè ſit malis illis librorum peſtibus, qui pro eo repoſuerant, ἱππομανές. Theocriti ergo vera emendatio noſtra. Aliud ἱππομανὲς præter iam dicta memoratur Ariſtoteli lib. VI. Hiſt. Animal. cap. XVIII. de equabus libidinis ardore inflammatis: τότε δὲ ἐκβάλλουσί τι, καλοῦσι δὲ καὶ τοῦτο ὥσπερ τὸ ἐπὶ τοῦ τικτομένου ἱππομανές. ἔστι δὲ οἷον ἡ καπρία. καὶ ζητοῦσι τοῦτο μάλιστα πάντων αἱ περὶ φαρμακείας. Hoc Hippomanes non idem eſt, cum caruncula fronti pullorum innata. Nec verò idem eum altero Hippomane quod diſtillat ab inguine ἱππομανούσης equæ. Nam in continenti meminit etiam huius, tribus aut quatuor poſt lineis in hæc verba: ῥεῖ δ' αὐταῖς ἐκ τοῦ αἰδοίου ὅμοιον γονῇ, λεπτότερον δὲ πολὺ τοῦ τοῦ ἄρρενος, καὶ καλοῦσί τινες ἱππομανές, ἀλλ' οὐ

A τὸ ἐπὶ τοῖς πώλοις ἐπιφυόμενον. Quod ex inguine equæ defluit ſimile ſemini, Hippomanes etiam dictum, cuius apud Virgilium, Tibullum, Plinium & alios mentio. *Virus* appellat poëta, quo nomine etiam τὴν γονὴν animalium Latini vocitarunt. Gloſſæ: *virus*, ἰὸς ἐχίδνης καὶ γονὴ ἀλόγων. Sed illius tertij ἱππομανοῦς nemo veterum meminit. mirumque, cùm id præcipuè venenarijs & φαρμακοῖς expetitum tradat Ariſtoteles. τότε δ' ἐκβάλλουσί τι, καὶ ἔστιν οἷον ἡ καπρία. *Tum aliquid eijciunt. Et hoc eſt ſimile Capriæ.* Καπρίαν vocat Ariſtoteles quod eijciunt ſues fœminæ poſt

B initum. de ſuibus: κυΐσκονται δὲ ἐκ μιᾶς ὀχείας, ἀλλὰ πολλάκις ἐπιβάλλουσιν, διὰ τὸ ἐκβάλλειν μετὰ τὴν ὀχείαν τὴν καλουμένην ὑπό τινων καπρίαν. Ergo poſt coitum, equæ illud τι ἐκβάλλουσι, quod eſt vt Καπρία. Et ſanè loco illo Ariſtoteles loquitur de equabus quæ initæ iam fuerint, ſed non ad ſatietatem. λέγονται δὲ καὶ ἐξανεμοῦσθαι περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον, διὸ ἐν Κρήτῃ οὐκ ἐξαιροῦσι τὰ ὀχεῖα ἐκ τῶν θηλειῶν. Ideo non remouebant Cretes ab equabus admiſſarios ne inciderent in hoc πάθος quod vocabant ἐξανεμοῦσθαι. Quod illis ex ea cauſa ſolet accidere, quum ni-

C mio ardore commotæ, nec vſque ad faſtidium initæ, ora patefaciunt aduerſum ventos frigidiores ad ſedandum calorem. Differentiam itaque conſtituit Ariſtoteles inter hoc ἱππομανὲς quod equæ tum eijciunt, vbi ſemel ſalitæ fuerint, eſtque ſimile καπρίᾳ, & illud ἱππομανὲς quod illis defluit ab inguine eo tempore quo maris cupiditate ardeſcunt, nec dum admiſerunt. Idque ſimile γονῇ deſcendit. Καπρίαν ideo malè & infeliciter *Apriam* reddere conatus eſt Gaza, quod Καπρία illa de ſuibus dicitur non

D de apris. Ariſtoteles de ſuibus, ἡμέρους ὗας appellat, καπρίαν hanc nominat. *Suriam* melius vertiſſet, vel *ſuritum*. Nam & καπρίζειν & καπρᾶν Græci de ſuibus dicunt fœminis, quod Latini *ſurire*. Ariſtoteles: καὶ δὲ πάθος ὅταν ἐπὶ ὑῶν λέγεται καπρίζειν. de fœminis ſuibus. Idem & καπρᾶν. Gloſſæ: *ſurit*, καπρᾷ. Ergo & *ſurire* de fœminis: nam καπρᾶν idem quod καπρίζειν. Feſtus: *Ita vt opprobrium mulieribus inde tractum ſit, cum ſubare & ſurire dicuntur.* Malè Scaliger apud Varronem hæc ita diſtinguit, vt σύᾶν ſit fœminarum, καπρᾶν marium. Quod falſum eſt. κάπρος eſt verres. Sus itaque quæ verrem appetit di-

E citur καπρᾶν & καπρίζειν, vt vacca Ταυρᾶν. Gloſſæ: *verris*, κάπρος. Alia Gloſſæ: Κάπρος, *verres*. καπρῶ, *ſurio*. Noſtra nondum edita capite περὶ ζώων: χοίμφαινα, *ſcrofa*. κάπρος, *verres*. Arnobius tamen & Apuleius *ſurire* de maribus vſurpant. *Subare* de fœminis ceteri auctores. Ex Græco σύᾶν, quod & σιβᾶν. vt σίβαξ pro σύαξ ὁ συώδης. Heſychius: σίβακα, ὑώδη. item σίβας, λαγῶς. Sic σιῶν pro ὑῶν. Ariſtoteles θυᾶν quoque de fœminis dicit, quum maris deſiderio incitari incipiunt, quia veteribus θῦς idem quod ὗς. Sed vbi marem admittere occœperunt, ac ſubindè repetunt, tum καπρίζειν & καπρᾶν dicuntur

eidem Philoſopho, & καπρία vocatur quod tum eijciunt. Inde καπρᾶν, ἀκολαςαίνειν. Heſychius: καπρῶς, ἀκολαςῶς. Malè, κάπρος, ἀκολασίας. & κάπραινα molier impotentis libidinis, apud Comicos, ὦ σαπρὰ ποι καὶ κάπραινα! Et apud alium: ὦ καπραινα καὶ πάντα καὶ φρεμαῖ!

Pag. 74 C. *Quod ſi præreptum ſtatim fuerit, nequaquam mater pullo vbera præbet felitanda.*] Apparet Solinum legiſſe apud Plinium ſicut hodie diſtinctum legimus: *Quod ſtatim edito partu deuorat fœta, aut partum ad vbera non admittit, ſi quis præreptum habeat. Olfactu in rabiem id genus agitur.* Quo loco tamen viris doctis placuit interpungere ex Ariſtotele: *quod ſtatim edito partu deuorat fœta, aut partum ad vbera non admittit. Si quis præreptum habeat, olfactu in rabiem id genus agitur.* & dilertè Ariſtoteles: τῶν ἵππων τις ἐὰν λαβὼν, καὶ ὀσφραίνηται, ὁ ἵππος ἐξίσταται, καὶ μαίνεται πρὸς τὴν ὀσμήν. Legunt in Plinio: *olfactu in rabiem agit.* nihil neceſſe. Libri omnes habent: *agitur* quidam etiam, *olfactum.* Tum legi deberet: *ſi quis præreptum habeat, olfactum id genus in rabiem agit,* poſſet & ſcribi: *ſi quis præreptum habeat, olfacto in rabiem id genus agitur.* quomodo ſæpè loquitor Plinius. Sed quid opus? Sexcentis porro in locis ex malè interpunctis auctoris ſui verbis errauit Noſter. Verum eſt tamen quod hic ait, ſi quis præreptum habeat illud ἱππομανὲς ex fronte pulli reuulſum, vbera ei matrem denegare. Vnde *præreptum matri amorem* vocat Poëta:

Quæritur & naſcentis equi de fronte reuulſus
Et matri præreptus amor.

Lælius in Apologia Apuleij verſibus illis quibos pleraqoe philtra deſcripſit *Hinnientium dulcedinem* appellat. Qui verſus quoniam & tranſpoſiti & peſſimè deprauati leguntor, ſic emendandos cenſeo ex veteribus libris:

Antipathes illud quærito,
Philtra omnia vndique irruunt,
Trochus, pili, vngues, tæniæ,
Radiculæ, herbæ, ſurculi,
Sauri, illices bicodulæ, Hinnientium dulcedines.

Lælium vocant omnes Apuleij libri. Is eſt qui *Lænius* dicitur Agellio, quique Ἐρωτοπαιγνίων libros ſcripſit. Ex Erotopægniis eius hæc deſumpta ſuſpicor, nec fruſtra. Quippe quæ eodem metri genere compoſita fuiſſe conſtet. Agellius citat ex Erotopægniis Læuij poëtæ:

Lex Licinia introducitur,
Lux liquida hœdo redditur.

Priſcianus ex libro ſexto Erotopægnion Liuij hæc adfert:

Andromacha per ludum manu
Laſciuula ac tenellula
Capiti meo trepidans libens,
Inſolita plexit munera.

Qui ſic legendi ſunt. puto itaque verum huios poëtæ nomen fuiſſe *Lænium.* pro quo *Lælius* & *Liuius* adulteratum in libris. Nunc

A rationes emendationum edamus. Vulgo duo priores verſus ſic legootur:

Philtra omnia vndique eruunt
Antipathes illud quæritur.

quod ideo tranſpoſuere correctores, quia conſtructio non procederet, in iſtis hoc ordine locatis:

Philtra omnia vndique eruunt,
Trochiſci, iunges, tæniæ.

Atqui longe maius hoc modo peccatum admiſerunt, nam *antipathes* inter philtra & reseas quibus amor conciliatur, poſuerunt, quum ſignificet planè contrarium. Nam
B ἀντιπαθὲς Græci vocant, quidqoid aduerſus effaſcinationes, incantationes, & amoris faciendi artes magicas potenter eſt efficax. idem ἀντιπαθὲς quod ἀλεξιφάρμακον. at φίλτρα ſont φαρμακεῖαι. Heſychius: ἀντίπαθον φάρμακον. ἀντιπαθὲς ἐστὶν ὁ ποιῶν οὐ βλάπτεται ὑπό τινος ἀλεξιφάρμακον. Hinc *Antipathes* gemma Plinio, quæ contra effaſcinationes auxiliari putabatur. & ἀντιπαθὲς corallij genus ab eodem effectu dictum. Hebenum quoque ἀντιπαθὲς quidam appellarunt. Moly illud nomioatiſſimum quo Mercurius Vlyſſem mu-
C nioit aduerſus Circes effaſcinationes ἀντιπαθὲς propriè vocatum eſt. Suidas ἀντιπαθον vocat. Quomodo igitur ἀντιπαθὲς inter philtra locum habere poſſet, quod adprimè facit contra philtra? Scribeodum igitur:

Antipathes illud quærito,
Philtra omnia vndique irruunt.

Quærito, inquit, ac parato tibi antipathes illud celebratum, nam omoia philtra in te comparantor & admouentur omnes amatoriæ machinæ, à quibus vt tutus ac rectus eſſe poſſis, Antipathes illud quærendum eſt, intelligit τὸ μῶλυ, quod inter omnia ἀντιπαθῆ φάρμακα præſtantiſſimum. Se-
D quuntur deinde omnimoda φίλτρα quæ in illum inruere & ingruere dicit.

Trochus, pili, vngues, tæniæ
Radiculæ herbæ, ſurculi.

Ita repoſuimus ex veteribus membranis Florentinis quæ habent, *Trochiſcili vngues.* omnes libri *vngues* præferuot. *Trochiſcili* quod reponunt docti, caret analogia & Græcum non eſt, nec Latinum. *Trochus* eſt τροχὸς. rota φαρμακίδων, alio nomine ῥόμβος dicebatur. Interpreti Pindari ἴυγξ, ſcholiaſti Apollooij ἰυγγίον. Sic in genere ludi Græco τροχὸν appellatum, Latini *trochum* dixere. *Græcus trochus* pilorum & vnguium
E vſtrinam ad φίλτρα vſurpaſſe veneficas ſtriges pluſquam notum. de Capillis habes apod eumdem Apuleium iii. Mileſia. Vnguium reſegmina ad eumdem vſum adhibita compertum eſt. Quare *iunges* heîc non poſſiot legi, infra dicam. prætereà prima in hac voce longa eſt quæ heîc breuis eſſe debet. Sequitur ex emendatione mea:

Sauri, illices bicodulæ.

Eam emendationem ſuggeſſerunt libri, io Florentinis membranis defertè ſcriptum notant, ſicut ego io Fuxeoſi reperi: *ſurculis,*

auri inlices bicodulæ. in Fuxienſi, cuius copiam vt haberem curauit eruditiſſimus & clariſſimus vir Philippus Mauſſacus, *aure*, omnino corrigendum fuit, *ſurculi*, *ſauri*, aut *ſaure*. Ita vocat lacertas, Σαύροις Græca voce retenta. Iſidorus: *ſaura*, *lacertus*, *qui cùm ſeneſcit cæcantur oculi eius*. Sauræ in veneficiis amatoriis multus vſus, vt oſtendit Theocriti Φαρμακευτρία. Tritæ in potu dabantur:

Σαύραν τοι τρίψασα κακὸν ποτὸν αὔριον οἰσῶ.

Valeant igitur illæ *auriplices* vel *altriplices bitortilæ* & *bicolorea* eruditorum, ijdem libri exhibent ſcriptum, *inlices bicodulæ*. Ita omnes nulla varietate. Inde in quibuſdam editionibus *bicordulæ*. at *bitortilæ* eruditorum non eſt Latini νόμματος. Græci ἴυγγα vocant omne in quo eſt aliquid ἑλκυστικὸν, ab auicula illa τῶν φαρμακίδων. Theocritus: Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον. Sophocles: ὀφθαλμῶν ἴυγγα θηρατείαν. de ea quam dicit Phædrus, *oculos venantem virum*. Sic ἴυγξ, *illex*, at *inlices bicodula*, ipſæ ſunt ἴυγγες auiculæ, quas *bicodulas* ideo dixit elegantiſſimè, quod caudæ aſſidua vibratione, quadamtenus duplicem eam faciunt, & ſic duas videntur caudas habere. Non alia ratione *bilingues ſerpentes* appellatæ, nec enim duas habent linguas, ſed quod eam tremulo motu linguam criſpant, vt non vna ſed gemina videatur eſſe.. Ita *ſariſſam duplicare* dicebantur, qui vibrabant eam & criſpabant, quaſi duplicem quatiendo facerent. Heſychius: πάλλει, κραδαίνει, τὸ δόρυ διπλοῖ, id eſt vibrat haſtas, ac duplicat. Auiculam veneficarum quam Græci poëtæ vocant ἴυγγα, Grammatici σεισοπυγίδα interpretantur, & κιναίδιον, quæ Latinorum eſt *motacilla*, quaſi *muttocilla* quod *muttum cilleat*, id eſt, τὸ αἰδοῖον. nam *cillere* eſt mouere. *mutus* aut *muttus*, τὸ αἰδοῖον, quod & *mutto*. Græcè μυττός. in Gloſſis Seruij *Bibriſſa* exponitur σεισοπυγὶς, pro *vibriſſa* à vibranda cauda. At ἴυγξ Ariſtotelis alia eſt auis à motacilla. Ea eſt quam *Torcollum* Galli mei vocant, quod aſſiduè collum torqueat. Motacillam Borgundiones Ruſtici *Batticaudam* vocant, quod aſſiduè caudam battuat & quatiat. Duo ſunt genera, aliam πυρρίδα vocant Francogeltæ, aliam πλανητείαν. Sed hæc alibi. *inlices bicodula*, ſunt ἴυγγες, id eſt σεισοπυγίδες, quod caudam vibando duplicent. Vana igitur coniectura quæ *iunges* ſuprà ſubſtituebat pro vnguibus. *Hinnientium dulcedines* de Hippomane dixit, quod ab equa ſtatim ac natus eſt pullus rapiatur ac deuoretur. In recenſendis philtrorum generibus ordine proceſſit Læuius. primo τὰ ἄψυχα poſuit, quæ ad amorem illiciendum conducunt: vt ſunt trochi, pili, vngues & tæniæ. Deinde τὰ ζωόφυτα memorauit: radiculas, herbas, ſurculos: Poſtremo τὰ ζῶα: Sauras, motacillas, & pullus equinos. Atque hæc hactenus.

Pag. 74. C. *Vbera prabet felitanda.*] Sic repoſuimus ex optimis codicibus, niſi quod

A habuerunt, *fellitanda*. Nam & *fellare* ſcribebant quum *felare* deberent. Delrius probabat ex ſuo libro *vellicanda*. Nolo illum vellicare, ſed nugatur. Ita ſanè & quidam è noſtris, ſed illi peſſimæ notæ. Nata ea lectio ex altera vetuſta quæ habuit *fellicanda* pro *fellitanda*. θηλᾶν eſt mammam ſugere, Æolicum φηλᾶν, inde *felare* Latinum. Varroni, *lac humanum felare*. Et alibi: *Lupam alumni felarunt olim*. Inde κατεμφατικῶς poſitum, vt *irrumare*. à *felo* porro frequentatiuæ formæ *felito*, vt cænare *cænitare*: balare, *balitare* apud B Plautum. ita *felare*, *felitare*.

Edunt equa ex vento conceptos.] Perperam vir magnus ἐξανεμοῦσθαι apud Ariſtotelem, ex vento concipere interpretatus eſt, vbi de equabus loquitur. Quid eſſet, nos ante expoſuimus. ἐξανεμοῦσθαι eſt euentilari, & vento excepto hiante ore refrigerari. Quod equæ faciunt vbi ad ſatietatem initæ non fuerint. Ex eo quidem interdum & concipere auctores tradidere, idque in Hiſpania tantum. Non tamen ἐξανεμοῦσθαι ſignificat ex vento concipere. Loquitur Ariſtoteles de ijs equabus quæ admiſerint, ſed C non ſatis. nec meminit eo loco conceptionis vllius quæ ex vento fiat. At equæ in Hiſpania ſine vllo coitu concipiunt ex vento ſolo. ita veteres. Heſychius ἐξανεμοῦσθαι exponit; ἀναπνεῖσθαι, ξηραίνεσθαι, καταψύχεσθαι: ſignificat ad verbum euentilari, & ventulo excepto refrigerari. Quod de equis fœminis dictum eſt quæ ad ſedandum nimium ardorem coitus, auras exceptant ore conuerſo ad frigidiores ventos.

Aſſyriorum initium Adiabene facit.] Noſtri optimi: *initium Aſſyriarum*. ἀρχαϊκῶς. Sic *Il-*D *lyria* Propertio:

Atque alias iterum nauiget Illyrias.

Et apud Catullum:

Mauult quam Syrias Britanniaſque.

De Adiabene & Adiabenia populis vnde appellati ſint, non conuenit inter veteres. Quidam Ἀδιαβηνὴν dictam aſſerunt, quod inter fluuios ſita ſit, qui vado tranſiri non poſſunt, ideo eſſe difficilioris aditus. Hanc veterum ſententiam fuiſſe tradit Marcellinus, ipſe vult ab amnibus *Diana* & *Adiana* nomen nactam eſſe. Eum vide lib. XXIII. Sanè ridicula illa ratio appellationis τῆς Ἀδιαβηνῆς, quod non poſſit διαβαίνεσθαι, vel E quod fluuijs cincta ſit minimè διαβατή. Analogia prorſus caret nomen Ἀδιαβηνῆς hoc ſenſu. Strabo Σακκόποδας ſcribit appellatos τοὺς Ἀδιαβηνοὺς lib. XVI. καλοῦνται δ' οἱ Ἀδιαβηνοὶ, καὶ Σακκόποδες. Haud ſcio quare ſic dicti, niſi ſit quod ſuſpicor. Græci Ἀδιαβηνοὺς putarunt nominatos quaſi τὸ διαβαίνειν impotes, qui minimè poſſent crura diuaricare ad ambulandum, haud ſecus ac ſi pedes ambo intra ſaccum conditos haberent, καὶ συμβεβηκότας. Talia olim ante Dædalum ſimulacra fiebant, indiſcretis cruribus ac pedibus. Primus ea Dædalus feciſſe proditur διαβεβηκότα, id eſt disiunctis ac diſtinctis cru-

ribus pedibuſque. *Compernes* priſci Latini vocarunt qui iunctis erant genibus, *καὶ συμβεβηκότα*. Feſtus : *compernes nominantur homines genibus plus iuſto coniunctis*. Malè Nonius interpretatur eos qui ſunt longis pedibus ita dici. Tales vt videtur, fuiſſe volunt A *διαβεβηκότας* ex nominis ipſius ſono, quod non poſſent, *διαβαίνειν*, id eſt crura aperire & varicare dum incederent. Ideo & *συμπόδας* etiam appellarunt. Compernibus contrarij *vari*, qui crura multum aperta, & in diuerſum expanſa habent, quos Græci *διαβεβηκότας* nuncupant. Lucilius :

B *Compernem aut varam iuiſſe Amphitryonis acœtin.*

Sic legendum vt verſus conſtet, Nam ferri non poteſt *fuiſſe*. Obiter etiam in illis verſibus Lucillij apud Nonium corrigendum eſt.

Verrucam, nauum, rictum, dentem eminulum vnum,

non *dictum*. ex quo *digitum* faciebat Scaliger. Non bene. Hic *compernis* & *vara* ſeparantur. multi tamen Vari ſunt, qui iunctis genibus & compernes incedunt. Sed vt plurimum Vari diuerſa habent genua non C coniuncta. Varus it qui grandes gradus: contra compernis iunctis genibus incedens non poteſt *grandire gradus*, vt Plautus diceret, Ouidius :

Illa velut coniux vmbri rubicunda mariti
Ambulat, ingentes varica fertque gradus.

fruſtra hcîc quærunt viri doctiſſimi quomodo varica mulier ingentes gradus facere queat, id enim contra rerum naturam eſſe. & ingentes gradus accipiunt, gradus quidem paruos & lentos, ſed quos efficiant multùm hiantia crura. Hæc abſurda ſunt. *Varica* non hoc loco accipitur de pedum D vitio, ſed varicam ingentes gradus ferre dicit quæ grandia incedit, & ingentes paſſos metitur, quod fieri non poteſt niſi multum apertis & varicatis cruribus. duplici modo varicantur crura ac diſparantur. Qui hinc inde diſpeſſis ſtant cruribus, vt ſolent mulieres veſicam exoneraturæ, *varicare crura* dicuntur, & *varitus ſtare*. vt eſt apud Apuleium lib. 1. Mileſiarum. Sic enim ibi legendum : *his editis ab imo remoto grabatulo varitus ſuper faciem meam reſidentes, veſicam exonerant.* malè *varicus* legunt. quod caret ratione. à *varus* varitus : vt à primus *primitus*: ab imus, *imitus*. Hoc modo qui ſtant, non E tantum ſuras apertas habent, vt ait Varro, ſed etiam nates pæne apertas. Ariſtophanes in Equitibus :

——ἔχει γὰρ τὸ σκέλος
Τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ᾽ ἕτερον ἐν τῇ ᾽κκλησίᾳ,
Τοσόνδε δ᾽ αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότος
Ο πρωκτός ἐστιν αὐτόχρημ᾽ ἐν χάοσιν.

Qui crura in tantum diſſita ac diſpanſa haberet, natibus apertis & hiantibus eſſe dicit. & *διαβεβηκὸς σχῆμα* hoc etiam appellat. Ita & ſimulacra Dædali *διαβεβηκότα* quæ diſtinctis ac diſiunctis fuere cruribus, quum A ante illum coniunctis & indiſcretis fierent. *Varus* propriè palus in ſummo furcillatus. Lucanus :

——*diſpoſitis attollant retia varis.*

σκόλοπας Græci vocant. Inde diminutiuum, *vallus*. vt *varus vallus: rurus rullus : purus pullus*. Tales valli hoc eſt *χάρακες* caſtrorum, in ſummo furcillati & figuram referentes literæ V. Boues qui cornua ad hunc modum expanſa haberent *vari* dicti ſunt, & *vara cornua* ſic patula. Latini *patales boues* appellarunt, & *patulos*, quod eorum cornua in diuerſum paterent. Vide Feſtum in *Patales* & B *propatulum*. His contrarij qui cornua introrſum conuerſa haberent. Philargyrus: *Camuri boues ſunt qui conuerſa introrſus cornua habent, quibus contrarij patuli, qui cornua diuerſa habent.* Græcis, *πεταλοὶ* & *πέταλοι* quod *κέρατα* habeant *ἐκπέταλα*, id eſt expanſa & patula ſimiliter vocati ſunt, vt ex Heſychio conſtat. Similiter & *vari* vel varis cruribus homines qui pedes extra verſos & apertos habent, ſuras & calces introrſum actas, genua in diuerſum patentia. Malè Nonius *varos* interpretatur eos eſſe qui obtortis ſunt plantis. C *Vnde*, inquit, *& varices dicuntur venæ in ſuris inflexæ & obtortæ*. Diuerſæ originis hæc duo eſſe vocabula atque adeo ſignificationis prodit ſyllabarum in vtroque quantitas diuerſa. Nam in *varis* prima longa eſt, in *varicibus*, breuis.

——*varicoſus fiet aruſpex.*

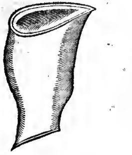
Haud rectè etiam Feſtus *Varos* exponit qui incurua crura habent, niſi ſi quis interius flexa intelligit. Sanè eos diſtinguit à valgis qui diuerſas habent ſuras. Quibus diuerſæ vel in diuerſum apertæ ſuræ, ijs pedes introrſum flexi, & genua quoque introrſum conuerſa. Eodem quippe modo crura ha- D bent inflexa, vt in camuris cornibus videre eſt, quæ introrſum conuerſa & exterius curua ſunt. Qui pedes non ponunt in rectis ac parallelis lineis aut in exteriorem partem eos flectunt, ijque *vari* dicuntur, aut introrſum eos conuertunt, & *valgi* appellantur. His coruantur in exteriorem partem crura. Hinc tam *Varum* quàm *valgum* de obtorta & obliqua re ſumitor & quidquid recto contrarium eſt. ita appellatur. *Valgi* Græcè *βλαισοί*. aliter *vatiæ* dicti. Varro de canibus : *cruribus rectis & potius varis quam vatijs*. Vari ſunt *ῥαιβοί*. qui varis ſunt cruribus E homines longe ad incedendum firmiores currendumque, quàm qui variis aut valgis. Ergo & canes, varis cruribus ad currendum aptiores & melius pedati. Archilochus *στρατηλάτην* ſuum vult eſſe *ῥαιβὸν*, id eſt *varum*. Naturalius eſt homini varica habere crura, quàm variam eſſe. Ideo nec inter eos qui pedibus ſunt vitioſis Varos recenſet Varro, cuius verba hæc ſunt lib. VIII. de L. L. *quum idem faciat, ac ſi quis puerorum per delicias pedes male ponere atque imitari vatias cœperit, hos corrigi oportere concedant. contrà ſi quis in conſuetudine ambulandi iam factus ſit vatia,*

aut

aut compernis, ſi eum corrigi non concedant. Vatiæ vt plurimum ſunt & compernes. Nam vt extrorſum iis incuruantur crura, & ſuræ in diuerſum patent: ita genua propius ſeſe contingunt & coniunguntur. Quod eſt contrarium in Varis. Pueri qui pedes malè ponunt per laſciuiam & vatias imitantur, calces multum inuicem diſtantes collocant, & digitos pedum totos introrſum flectunt, vt pænè ſeſe tangant. At in Varis propiores ſunt ſibi vtrimque calces pedum quàm digiti. Faceos iunctis calcibus eſſe, litteræ V figuram pedibus efficient. Vatiæ inuerſam eam litteram omnino reddent, conuerſis introrſum pedum pollicibus, & diuerſis calcibus. *Vatias* igitur aut compernes in pueris corrigi vult Varro, non *Varos.* De Vatia loqui videtur Martialis hoc Epigrammate:

Cùm ſint crura tibi ſimulant quæ cornua Lunæ,
In rhytio poteras, Marce, lauare pedes.

Ῥυτὸν aut ῥύτιον vaſis genus cornui ſimile, vnde & κέρας Græcis appellatum, cuius hanc formam in veterum monumentis repperi.

Ex hac figura conſpici datur atque intelligi, quare in Rhytio vel rhyto pedes lauare poſſe dicantur, qui crura exterius inflexa habent, & cornibus ſimilia. *Scambos* etiam Latini dixere ex Græco σκαμβός. Suetonius: *male pedatus, ſcambúſque.* non Varum intelligit, ſed Vatiam & Valgum. à *Varo*, qui quocumque modo crura diſpanderet aperirétque in diuerſum, *varicare* dicebatur & *varare.* Qui vineam confodiunt, varicatis cruribus ſtant, ſed & qui ſentinam in naui exhauriunt. aliter crura varicant, qui pedem alterum in anteriorem partem protendunt, vt faciunt qui foſſam aliquam tranſeunt, eius duntaxat latitudinis quam neceſſe non ſit ſaltu tranſilire; ſed & qui grandi paſſu incedunt. Item qui gradum componit ad pugnandum & excipiendum aduerſarij impetum pede altero protenſo, is διαβαίνειν dicitur, & varicare crura. Tyrtæus: εὖ διαβὰς μάχεται. De his omnibus qui qualibet ratione crura diſpandunt, διαβαίνειν Græci dicunt, & διαῤῥάδην σκέλη. Nam qui vult διαβαίνειν is vtique crura varicat, vnde & qui naturaliter cruribus Varis ambulant, διαβεβηκότες iiſdem Græcis dicuntur. & qui crura ad ambulandum pleno gradu grandique extendit, is etiam διαβαίνει, quod & Græci διαῤῥάδην vocant. vnde qui δρόμῳ ἢ βάδην fugiunt, διαῤῥάδην φεύγειν. Theophraſtus in characteribus: φυλακτέον δὲ χρὴ τῶν τοιούτων τῶν ἀνθρώπων, καὶ διαῤῥάδην ἀποδιδράσκειν. id eſt, *contentiſſimo curſu ab huiuſmodi hominibus fugere oportet.* Hinc δίαμα idem quod διάβασις & tranſitus. διαῤῥάδην σκέλη, eſt varicare crura. Inde & Latini *varare* & *varicare*, pro tranſire vſurparunt. Varro lib. IV. de L. L. *Vallum vel quod ea varicare nemo poſſet.* id eſt, tranſire, tranſcendere. nec alia opus emendatione. Gloſſæ: *varicat*, διαβαίνει. Eædem: *tranſuaricat*, ὑπερβαίνει. Lexicon Danielis: *varicat, diuertit, ambulat.* hinc *præuaricari* non rectà incedere, ſed obliquè. Plinius: *arator niſi incuruus, præuaricatur.* quod eſt, non rectum ſulcum agit: vt rectum ſulcum dirigat, debet arator incuruus eſſe. Gloſſæ: *præuaricat*, διασκελίζει. Immò, διασκελίζει, id eſt, à recta via deducit. nam σκελλὸς eſt ſcambus, & tortus. Gloſſæ: *grappus*, σκελλὸς, & verbum σκελλίζειν, obliquare, deflectere, & σκέλλισμα, pro quo in multis auctorum locis σκελίζειν & σκέλισμα praué poſitum legimus. Feſtus: *præuaricatores à prætergradiendo ſunt vocati.* Ergo *varicare* ſimplex idem eſt quod ingredi & ambulare. ſed fortè διασκελίζειν retinendum in veteri Gloſſario, quod eſt crura in diuerſum pandere, & idem cum *varicare.* Sed vt *præuarus* eſt, qui valdè eſt Varus, & *prægrandis*, valdè grandis, ita *præuaricat* qui vltra modum varicat. Certè varus ille eſt varicátque, qui pedes non rectè ponit, ſed ad exteriorem partem eos detorquet. Ergo *præuaricat*, qui præter modum id facit. Inde *præuaricatores* in officio ſuo dicuntur, qui non rectè ambulant, vt ſunt illi patroni qui clientum ſuorum cauſam aduerſarijs tradunt. Gloſſæ: σκελίζειν, *varicare.* Hinc compoſitum διασκελίζειν. Verumtamen vt in verbo διασκελίζειν poſſum approbare ſignificationem varicandi aut præuaricandi, non idem poſſum in ſimplici fateri rectū eſſe. Vt enim διαμηρίζειν dicitur qui femora expandit, vnde illi διαμηρισμοὶ in re veneria veteribus vſurpati: ita διασκελίζειν crura aperire & vara facere. Sed in ſimplici σκελίζειν id non videtur ferendum. An igitur σκελίζειν dicitur qui varicat, & varos, id eſt, in exteriorem partem detortos collocat pedes dum ambulat? Certè & σκελλὸς idem ſignificat quod varus & detortus. Heſychius: σκελλός, στρεβλός. Gloſſæ aliæ: σκελλός, *pandus.* Atqui legitur apud Heſychium σκέλισμα, δρόμημα, quaſi σκελίζειν etiam currere ſignificet. Sed & σκελίζειν ſic potuit vſurpari pro ire vel ambulare vt Latinis *pedare* id ſignificet. vnde *pedatum* τὸ βῆμα quod idem eſt ac σκέλισμα. vnde prouerbium, *tertio pedato*: quod eſt τρίτῳ βήματι. alij exponunt. τρίτῳ πηδήματι. Gloſſæ, alio ſenſu, τρίτῃ περιόδῳ, id eſt, *tertia vice*, ἐκ τρίτου. Certè σκέλισμα, vel *pedatum*, eſt pedum vel crurum apertio, atque inde pro paſſu vel curſu poſitum. Nemo quippe poteſt paſſum facere, aut greſſum vllo modo promouere, quin crura diducat, & aperiat,

quod eſt propriè *varicare*. Inde & *paſſus* τὸ βῆμα, quod paſſis cruribus, id eſt, expanſis explicetur. Inde & verbum *paſſare* infimæ Latinitatis pro ambulare & tranſire, ita & *varicare* eodem ſenſu, ac *varare* quoque vetus Latinitas vſurpauit. Græci πλιχάδας appellant totum id quod inter ſcrotum & collum veſicæ patet, quæ ſumma pars eſt aperturæ femorum crurúmque. Pollux: τὸ δὲ ὑπὸ μεταξὺ περινέματος καὶ ὄρχεων, ἃ μηρῶν πλιχάδες καλοῦνται. Sic legendum ex Rufo, & Ariſtophanis Scholiaſte, pro περινέματος, habet Rufus ὑποπερινέματος. Legebam: μεταξὺ περιδιέματος καὶ ὄρχεων, *inter pygam & ſcrotum*. τὸ περίδημα, Podex. Heſychius: περιδιέματα τὰ πυγαῖα. alij hoc nomine etiam inguina vocitarunt. Sed verum eſt ὑποπερινέματος. πλιχάδες à verbo πλίσσειν, quod eſt crura aperire & diuaricare. inde πλὶξ τὸ βῆμα. Heſychius. πλίξαντα, διαβάντα exponit. Lexicon ineditum: πλιχὰς μηρῶν διάβασις. Stractis apud Pollucem:

---τὰ δυσμάτεια

Περὶ τὴν λεκάνην ἅπαντα περιεπεπλιχίδοα.

Sic legendum, non περιεπεπλιχίδοα. ipſe explicat, διαχόντα τὰ σκέλη, id eſt, *varitus circumſtabant peluim*. inde ἀμφιπλὶξ *varius*, apud Sophoclem de Draconibus,

---δυοῖν ἀμφιπλὶξ εἰλοφόροι.

εἰσιν περιβεβηκότες. Sic corrigo apud Pollucem. πλίσσειν, Græcè idem prorſus eſt quod varicare, vel crura pandere, quod & pro διαβαίνειν poſuerunt. Vitioſi ſunt Græci codices omnes, qui πλέκειν præferunt. Homerus:

---εὖ δ᾽ ἐπλίσσοντο πόδεσσι.

Inde ἀποπλίξασθαι Ariſtophani fugere, concitato curſu vel ingenti gradu, quod Theophraſtus dixit, διαχανὼν φεύγειν, hoc eſt, διαχόντα τὰ σκέλη, διαπλίξαντα, varicatis cruribus aufugere. vt ille apud Ouidium:

---*ingentes varicaſ͠ertque gradus.*

Inde *paſſus* τὸ βῆμα, ἡ πλίξ. inde *paſſaticum* infima Latinitas dixit, τὴν διάβασιν. Vetuſtioribus *varatio* pro eodem. vnde *varatio fluminis* apud auctores de Limitibus, ἡ διάβασις, ſicut olim emendandum vidimus: *ſi in agri quadratura tibi dictantis occurrerit flumen, quod neceſſe ſit varari.* ita ſcribi debet, non *variari*. & in Fragmento ex libris Magonis & Bygoræ: *Nam ſunt & alij pontes in vicinalibus, & priuatis viis, quorum alueis varantur.* ita etiam heic ſcribendum. *Varare* in his locis eſt trãſire & traiicere, διαβαίνειν. Alueos põtium vocat, riuorum alueos qui pontibus impoſitis traiiciuntur, ac tranſmittuntur. inde & *varas* appellarunt ponticulos ex tabulis factos, quibus fluminum aluei varantur, id eſt, traiiciuntur. quamlibet tabulam in trauerſum iugis & arrectariis impoſitam hoc nomine appellarunt. Vitruuius: *Geras autem Carchedonius de materia primum baſim ſubiectis rotis fecit, ſupérque compegit arrectariis & iugis varas, & in his ſuſpendit arietem.* In Græcis: ὑπεράνω τούτων σχεδίαν ἐπιθεὶς ἐκρέμασε τὸν κριόν. Græci σχεδίας vocant ligna inuicem iuncta, vt põtiles ſtatus. in prouerbio, *ſequitur vara vibiam.* Vara eſt tabula trauerſaria impoſita arrectariis, vibiis, furcilliſque ſuſtentata. Ita & quæ in vtramque ripam per

A tranſuerſum alueo imponuntur ligna vel tabulæ, *Varæ* appellatæ. Nam & *trauerſare* pro traiicere, & varare flumen dixere infimi æui Latini. vt *variari* pro *varari*, perperam ſcriptum in auctoribus Limitum, ita & *varius* pro *varus* peruorſe legit in iis codicibus, quibus vſus eſt, auctor vetus Gloſſarij dum hæc vocabula cõfundit: Varius, ἰσοδος, σκαμβὸς, ποικίλος. *Varus* eſt ἴσοδος, eſt etiam σκαμβὸς, ſed varius ποικίλος. Ab eo verbo *varare*, nos fecimus *guarare*, hoc eſt fugere, & ἀπαλλάττεσθαι, & fugiendo ſibi cauere. ſic ex vaſtare, *guaſtare*. ex Veſpa, *gueſpam*. inde *euarati* vel *exguarati* nobis dicuntur, qui à recta

B via deerrarunt. inde etiam lupi *guaratores*, vel *gueroſi*, qui ceterorum luporum fugiunt cõſortium, & ſoli incedunt, quo nomine & homines μονοτρόπους ſocietatem, & cœtum vitantes, ſibique viuentes ſolemus indigetare. Græci μονοπείρας vocarunt huiuſmodi lupos. Ariſtoteles lib. VIII. cap. V. de Hiſt. Animal. ἀνθρωποφαγοῦσι δ᾽ οἱ μονοπεῖραι τῶν λύκων μᾶλλον ἢ τὰ κυνηγέσια. Quæ ſic vulgo vertuntur: *Lupi hominem illi potius petunt qui inertes, & vnipetæ quidem ſunt, quam qui venatores.* Nihil tam diſſitum ab Ariſtotelis ſententia. dicit ex Luporum genere eos lupos, qui

C ſunt μονοπείρας, humanis carnibus libentius, ac frequentius veſci quàm ferinis. ideóque homines magis impetere, quam feras & reliqua animalia. κυνηγέσιον propriè eſt caro animalis, vel animal quod homo, vel alia fera venando cepit. ita ſumitur Latinis *venatio*. Celſus: *Venatio duríque piſces, & ex domeſticis animalibus aſſa caro maximè iuuant.* τὸ κυνηγέσιον, ferina caro ex venatu. Gloſſæ: κυνηγέσιον, *venatio*. at κυνηγεσία venatus, ipſæ venandi actus. inde noſtrum, *venaiſon*, τὸ ἀγρευμαῖον. Fefellit interpretes loquutio Ariſtoteli, & aoriquis Græcis familiaris: ἀν-

D θρωποφαγοῦσι μᾶλλον ἢ τὰ κυνηγέσια, pro ἀνθρώπους φαγοῦσι μᾶλλον ἢ τὰ κυνηγέσια, id eſt, homines magis comedunt, quàm ferinam venando captam. Et hoc proprium eorum luporum quos *guaratores* dicimus, quia cœtus fugitant, nec gregatim incedunt, ſed ſoli. Heſychius: μονοπεῖραι οἱ κατὰ μόνας πειρατεύοντες. Hi & μονιοὶ λύκοι Græcis dicti ſunt, vt habetur in Epigrammate, & vnica voce μονόλυκοι. Aratus in Prognoſticis:

Καὶ λύκος ὁππότε μακρὰ μονόλυκος ὠρύηται.

Eſt μονοπείρας λύκος Ariſtotelis. Quem locũ non videntur cepiſſe interpretes. Theophraſtus tamen à quo τὰ Διοσημεῖα, ad verbum ſumpſit Aratus, λύκον ſimpliciter nominat, in libello de

E Signis tempeſtatis. Sed locus ille quem expreſſit Aratus, peſſime in editis conceptus, ita ex Arato ipſo conſtituendus eſt: λύκος ὠρυόμενος χειμῶνα σημαίνει. μονόλυκος ὅταν πρὸς τὰ ἔργα ὁρμᾷ, τριῶν ἡμερῶν χειμῶνα σημαίνει. εἰ ἔτι ὁρμᾷ χειμῶνα σημαίνει εὐθύς. Quæ ſic reddenda ſunt: *Lupus quãdo vlulat, tempeſtatem ſignificat. Singularis lupus ſi ad culta accedat, intra tres dies futuram tempeſtatem denuntiat. Si propius villam ſubeat, ſtatim ingruet tempeſtas.* Aratus:

Η ὅτ᾽ ἀεργοτέρου ὀλίγον προφυλασσόμενος αἰδέσθων,
Ἔργα κατέρχεται σκύλακος χατέοντι ἐοικὼς,
Ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς χειμῶνα δοκεύειν.

Quæ Theophraſtum prorſus explanant. apparet porro Theophraſtum λύκον & μονόλυκον diſtinxiſſe. quare haud bene in editis apud eum legitur: λύκος ὠρυόμενος χειμῶνα σημαίνει. λύκος νεῶν ἡμερῶν, ὅταν πρὸς ἔργα ὁρμᾷ. quæ profligatiſſima ſunt. non repetiſſet vocem λύκος, ſi de eodem genere intellexiſſet. Præterea planè ex Arato conſtat μονόλυκος pro λύκος, reponendum eſſe. Affinitas vocis præcedentis illud μόνο abſorbuit. Nec porro mirum, quum lupus communis ad culta & villas propius accedit. Hoc quotidie faciunt, quum ouilibus inſidiantur & ſtabulis. At μονόλυκοι raro admodum cultis & habitatis locis hominúmque frequentia plenis ſeſe inſinuant, & quum hoc faciunt, tum tempeſtatis iudicium eſt certum.

P.74 d. *Aſſyriorum initium.*] Ita libri. apud Plinium tamen *Aſſyriorum.*

Vnde primum Romana luxuria fecit ingreſſum ad odores peregrinos.] In quibuſdam codicibus reperiri teſtatur Cameis: *Vnde latius luxuria ſe protulit.* Quod & in noſtris quoque inuenimus. Ea ſanè fuit lectio vel prioris, vel poſterioris editionis. vtramque antiquarius vetuſtiſſimi Regij codicis in contextu retinuit. in aliis ad oram appoſita eſt illa altera. Fortean ſcripſerit in priore: *Vnde latius luxuria ſe protulit Romana, & primum ingreſſum fecit ad odores peregrinos.* Iam quid voluerit Solinus videamus. Dicit fuſis Darij copiis, & expugnatis caſtris eiuſdem, Alexandrum Magnum in reliquo apparatu regis ſcrinium vnguentis refertum reppeiſſe. Atque *inde primum*, vt heîc ait noſter, *Romana luxuria fecit ingreſſum ad odores peregrinos.* Quid? an ab illo ſcrinio vnguentis referto ac repetto inter reliquam Darij ſupellectilem, Romani vnguenta & odores peregrinos primum noſſe cœperunt? Hoc profectò mirum ſimul & ridiculum. Sed de Solino minus mirandum. Hæc habes ex præfatione quam Plinius prætexuit libro decimotertio magni operis. Ibi diſquirit quis primus vnguenta inuenerit, & vnde primum ad Romanos tranſierint. Non fuiſſe Iliacis temporibus apud Græcos aſſerit, ideo Perſis accepta referri debere. Nam primam eorum in Græca Hiſtoria mentionem fieri, quum Alexander caſtris Darij expugnatis ſcrinium vnguētorum cepiſſe traditur, quod in reliquo eius apparatu erat. Verba eius hæc ſunt: *Primum quod equidem inueniam caſtris Darij regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexander cepit ſcrinium vnguentorum. Poſtea voluptas eius à noſtris quoque inter laudatiſſima, atque etiam honeſtiſſima vitæ bona admiſſa eſt, honóſque & ad defunctos pertinere cœpit.* Ita legendus ac diſtinguendus hic locus. *Poſtea voluptas eius,* ita loquitur. quaſi proximè præceſſiſſet, *vnguenti* non *vnguentorum.* debuit enim dicere, *voluptas eorum.* Sed perſiſtit in hoc numero: *quapropter de eo dicemus*, id eſt vnguento. ſed eſt χῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον. illud *poſtea* ita accepit Solinus, quaſi ſtatim poſt captum illud ſcrinium vnguentorum è ſupellectile Darij, vnguenta Romam influxerint, & odoribus peregrinis vti cœperint Romani. Quod eſt ineptiſſimum,

A ſed inter ſolemnia Solini. Non agit eo loco Plinius, quando primum odores & vnguenta in Romanam remp. inuecta fuerint, qua de re tractat capite tertio eiuſdem libri. Poſt Alexandri tempora vnguēti voluptatem inter honeſta ac laudata vitæ bona à Romanis admiſſam tantū dicit. Poſtea ergo non ſtatim, ſed longo poſt Alexandri ætatem interuallo ad Romanos vnguenta penetrauere. Nec enim ante Aſiam domitam veriſimile eſt vnguentorum illecebram, & cæterarum Aſiæ deliciarum in Romanum ſolum fluxiſſe. Idque diſertis verbis teſtatur idem Plinius libro eodem cap. III. Hoc demū

B victo Antiocho Magno contigit annis plus minus centum triginta quatuor ab Alexandri morte. Hinc collige quàm vera ſint hæc Solini verba: *Expugnatiſque Darij caſtris Alexander in reliquo apparatu eius repperit ſcrinium vnguentis refertum, vnde primum Romana luxuria ingreſſum fecit ad odores peregrinos.* Plinius de vnguentorum vſu: *Quando id primum ad Romanos penetrauerit haud facile dixerim. Certum eſt Antiocho Rege Aſiáque deuictis, vrbis anno quingenteſimo ſexageſimo quinto, P. Licinium Craſſum, L. Iulium Cæſarem Cenſores edixiſſe, ne quis venderet vnguenta exotica.* de quo loco nos infrà. Ergo non niſi poſt deuictā cum Rege Antiocho Aſiam vnguenta exotica

C Romæ fuere cognita. Nunc expendamus Plinij verba de vnguentorum inuentione: *Perſarū eſſe debet gentis vnguentum.* In optimo libro ſcriptum eſt: *Vnguentum Perſarum gentis ſedebat.* an ſcribendum: *vnguentum Perſarum genti ſedebit.* Vnguentum hoc ipſum quod ſit in rerum natura & vſu, debet ſe Perſarum genti. Sequitur: *Illi madent eo accerſita cōmendatione ingluuie natum virus extinguunt.* Iidem libri præferunt ſcriptū, *illuuie*, hoc eſt ἀλουσία. Gloſſæ: *illuuies*, ἀλουσία. Virgilius: *tetra illuuies.* vide Nonium. Sobrietatem in Perſis, ac victus frugalitatem multi veterum cōmendant. & in his Xenophon qui

D σῖτον μετριώτατον vocat, qua Perſas laudat. At idem Plinius alio loco animam Parthis fœtidā eſſe dicit propter indiſcretos cibos: *Denique hæc trahebatur è cælo. Huius quoque tamen reperta pœna eſt, vt neque idipſum quo viueret, in vita iuuaret. Parthorum hoc populis præcipuè, & à iuuenta propter indiſcretos cibos: námque & vino fœtent ora nimis, ſed ſibi proceres medentur.* Sic legimus. vulgo eſt: *idipſum quo viuitur.* in Rigaltiano: *qua viuere.* fortè: *idipſum à quo viuere.* id eſt anima: τὸ *viuere* abſolutè. ita loquutus alibi Plinius. ita & Græci, τὸ ζῆν. Diodorus: τοῖς μέρεσι τὸ ζῆν συνέ-

E χουσι, *quæ vitam continent.* Non dicit autem Parthis ora vino nimio fœtere, ſed animā illis male olere ob indiſcretos cibos, quemadmodum & quibuſdam fœtet nimio vino. Falluntur itaque qui duo illa Plinij loca de Parthorū halitu fœtido, & Perſarum ingluuie veluti ſimilia, ac ſeſe inuicem explicantia pariant inter ſe. Alij Parthi, alij Perſæ à diſparibus ambo moribus agunt victúque. aliud eſt ingluuies, aliud indiſcretis cibis veſci, nec ſtatim qui indiſcretis cibis vtitur, ingluuioſus idem. Præterea aliud virus corporis, quod vnguentis perfuſis expugnatur, atque extinguitur, aliud oris & animæ

virus cui medicatur Aſſyriorum malum cibis additum. Animæ fœtorem & halitum male olentem tollit id omne quod per os ſumitur, & ſuauitatem ori conciliat, vt ea ſunt quæ Græci *εὔστομα* vocant. In his eſt & Aſſyrium ſiue Perſicum malum, quod *πρὸς στόματος εὐωδίαν* conducere ait Theophraſtus. Virgilius:

--- animas & olentia Medi
Ora fouent illo.

Vt enim fœtorem ſudoris & alarum, totiuſque corporis malũ odorem non tolleret malũ Aſſyrium ore ſumptum ac commanſum, ita nec animæ *δυσωδίαν* caſtigaret inditum inluúmque reliquo corpori, quamuis ſuauiſſimũ & odoratiſſimum vnguentũ. Hæc igitur diuerſa ſunt. Et probo magis heîc legi: *Illi madent eo & arceſſita cõmendatione inluuie natum virus extinguunt.* non, *ingluuie*, quæ animæ ingratum potius halitũ adderet, quàm corpori viroſum odorem. Atqui huic oris putori non medetur corpus vnguẽtis oblitum ac perfuſum. Perſæ exercitiis ac ſudoribus aſſueuerãt. Nec enim homo Perſa temere cibum ſumebat priuſquam ab exercitio ſudaſſet, vt ex Xenophonte cõſtat. Poſt ſudorem lauabant reliquæ gentes, Græci & Romani, ſed hi præcipuè ac frequentiſſimè. Perſæ in ſudata veſte durabant. Ex illa inluuie atque *imbalnitie*, vt loquitur Lucillius, ſordes & immunditia, & totius corporis fœtor. quod virus vnguentorũ vſu quibus toti madebant, expellere conſueuerant. Hæc mens Plinij. Ergo à Perſis vnguenta prodita iuxta eius ſententiam. Subijcit: *Primum quod equidem inueniam caſtris Darij Regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexander cepit ſcrinium vnguentorum.* Clarè ſignificat vnguenti primam notitiam habuiſſe Græcos, & primum ſcrinium vnguenti vidiſſe illud quod habuit Alexander ex direpta Darij ſupellectile, caſtris eius expugnatis. Mira res vero dicere hoc Plinium, quum *μύρου* hoc eſt vnguenti mentio extet in ſcriptoribus Græcis longè Alexandro antiquioribus. Vetus Comœdia paſſim *μύρον* nominat, & *μυρίζειν*, & *μυραλοιφεῖν*. Lyrici poetæ Alcæus, Sappho, Anacreon, alijque ſimiliter. Sophocles inducebat in quadam fabula Venerem *μύρῳ ἀλειφομένην*, Mineruam autem *ἐλαίῳ χριομένην*. Solon ſuis lege ſanxerat, ne viro liceret *μυροπωλεῖν*. Grammatici notant *μύρου* nomine primum fuiſſe vſum Archilochum hoc verſu:

Οὐκ ἂν μύροισι γραῦς ἐοῦσ' ἠλείφετο.

Rem ipſam longè antiquiorem volunt, & Homero ipſo notum eius vſum. Nam *ἔλαια* apud eum cum Epitheto dici vnguẽta, vt *ῥοδόεν ἔλαιον*. Ex aromatis condita etiam nouiſſe, quæ veteribus *θυώματα* dicebantur. Vnde veſtes *τεθυωμένας*, apud eumdem vnguentis perfuſæ:

--- ἀλείψατο δὲ χρόα λευκὸν,
Ἀμβροσίῳ ἐλαίῳ τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.

Grammatici veteres, *θύωμα τὸ μύρον, τὸ ἄρωμα* exponunt. At Plinius & *θυώδης*, & *τεθυωμένον*, in Homero *ἀπὸ τοῦ θύου* deducit, quod *citrum* ſignificare dicit, de quo infrà. Cùm hæc ita ſint, an Plinius, non primum vnguentum, ſed primum vnguentorum ſcriniũ viſum eſſe vult in Græcia, & ab hominibus Græci generis ex Darij caſtris expugnatis? Sed hoc nihil eſt. De vnguentorum inuentione agit eo loco, quomodo reperta ſint, & quis primus inuenerit, & quando Græcis in vſu eſſe cœperint, & vnde. Si vnguenta tanto ante Alexandri ætatem fuere, quis dubitet & alabaſtros & ſcrinia vnguentis reponendis iam tum fuiſſe? Et hoc igitur inter Plinij hallucinationes, & *ἀβλεψίας* reponatur.

A

P. 74. E. *Aliquantiſper ab hac vitiorũ illecebra virtute veterũ defenſi ſumus.*] In altera editione ſcripſerat auctor: *Nos tamen longo tempore virtute veterum ab hac vitiorum illecebra defenſi ſumus.* Quæ lectio contrarium cõtinet ſenſum iſti quæ vulgata eſt. Haud ſcio an illa altera ſcriptura emẽ-

B

datæ ac recognitæ ab ipſo editionis fuerit. Sequebatur in optimo Regio: *atque adeo Craſſi & Iulij Cæſaris qui edixerunt anno vrbis.* Nec agnoſcebat, *in cenſuram.* repetendum eſt *virtute.* Nos inquit, longo tempore defenſi ſumus ab vnguentorum illecebra virtute veterum, atque adeo Craſſi & Iulij Cæſaris, qui edixerunt ne quis inueheret vnguenta peregrina. In eodem codice additum inter lineas erat *in cenſuram*, & in margine adſcriptum, *in tempus cenſorum*, pro cenſorum. ita ſolet eius codicis antiquarius variantes ex altera Solini Editione Lectiones ad-

C

notare. in aliis vetuſtiſſimis exemplaribus in textu inuenio: *in tempus cenſorum.* Recentiorea quidam: *in tempore cenſorum.* Varia igitur lectio ex duplici editione, *in cenſuram*, & *in tempus cenſorum.* Vtriuſque idem ſenſus, ac talis eſt: virtute veterum diu defenſos Romanos ab vnguentorum delicia, atque adeo id obtinuiſſe in cenſuram, hoc eſt, in tempus cenſuræ P. Craſſi, & L. Cæſaris, qui edixerunt, ne quis inueheret vnguẽta. Eo tempore igitur quidam vſurpare delicias illas exoticas cœperant. ideo prohibẽdus eorum vſus fuit, prohibita inuectione. Antiqui

D

verò ante illud tempus ſolo amore virtutis, rem virtuti contrariã aſpernabãtur ac repudiabant.

In cenſuram P. Craſſi & Iulij Cæſaris.] Quidam codices, & in his Regius: *Craſſi & Iulij Cæſaris.* In aliis etiam: *Publij Craſſi, & C. Iulij Cæſaris.* Nulli libri habent prænomen Lucij. Quod tamen neceſſariò addendũ fuit. Et fortaſſe Solini error putandus. Certè male fecit quod prænomen illud omiſerit. ſic infrà: *in principatũ Claudij.*

Anno vrbis quingenteſimo ſexageſimo quinto.] Ita omnes habent Soliniani libri omnibus expreſſis litteris, ſine vllo compendio numeraliũ notatũ. Nec aliter legitur in Plinio vnde hic ſumptus: *Quando id primum ad Romanos penetrauerit,*

E

non facile dixerim. Certum eſt Antiocho rege Aſiáq; deuictis vrbis anno quingenteſimo ſexageſimo quinto P. Licinium Craſſum, L. Iulium Cæſarem cenſores edixiſſe, ne quis venderet vnguenta exotica. Nõ aliter legiſſe oportet Solinum in libris Plinij, qui tũ extabant. Si rem attendimus, non aliter videtur ſcribere debuiſſe. Antiocho inquit Rege deuicto vrbis anno quingẽteſimo ſexageſimo quinto hoc edixerunt cenſores, Licinius Craſſus, & Lucius Cæſar: Ergo cenſores illi fuere paulo poſt quam deuictus eſt Antiochus. ita ſanè neceſſe eſt, & ratio loquendi ſic exigit. Deuictus eſt Antiochus anno vrbis quingenteſimo ſexageſimo quarto. Igitur anno poſt cenſuram illi geſſere, qui fuit quingenteſimus ſexageſimus

quintus vrbis. Atqui certum eſt P. Craſſum, & L. Iulium Craſſum Cenſores fuiſſe ab vrbe condita DCLXV. anno, vt ipſe Plinius diſerte teſtatur lib. IV. cap. XIV. his verbis: *L. Licinius Craſſus, & L. Iulius Cæſar Cenſores, anno vrbis cõditæ* DCLXV. *edixerunt, ne quis vinum Græcum Amminiúmque octonis æris ſingula quadrantalia venderet.* Ita enim ex vetuſtiſſimo codice Thuanæo, & aliis ſcribendum eſt, non vt habetur in vulgatis, DCLXXV. At ridiculum eſſet, quod centũ annis acciderit poſt deuictum Antiochum dicere id contigiſſe deuicto Antiocho Aſiáque. Res adhuc recenti & victoria illa tum nuper parta cenſuram geſſiſſe eos cenſores & illud edixiſſe, Ita & ratio loquendi qua ibi Plinius vſus eſt, prorſus poſtulant. Quid igitur? an dicemus hallucinatum Pliniũ eo loco, & aliud cogitantem ſcripſiſſe anno vrbis quingenteſimo pro ſexcenteſimo? Ne in Plinium culpam conferre habeamus neceſſe, ad coniecturam decurrebam, ac ſic legebam diſtinguebãque: *Quando id primum ad Romanos penetrauerit, non facile dixerim. Certum eſt Antiocho Rege Aſiáque deuictis. Vrbis anno* DCLXV. *P. Licinius Craſſus, L. Iulius Cæſar cenſores edixere, ne quis venderet vnguenta exotica.* Quam emendationem & interpunctionem plurĩus certam & indubitatam cenſeo, etſi cenſuram nunc gerebã. Quando ad Romanos penetrauerint vnguenta, non facile dici poſſe ait: vtique certum eſſe Antiocho Rege Aſiáque deuictis, ſcilicet ea primum perueniſſe ad Romanos, ſed quo tempore vel anno, incertum haberi. Anno vrbis DCLXV. edixiſſe cenſores, ne quis inueheret vnguenta exotica, quod edictum eſt centũ annis poſt debellatum Antiochum. Ergo ante illud cenſuræ tempus iam tũ inuehi ſolebant vnguenta peregrina, & paſſiuus vſus eorum introductus. Quod ne fieret edixere illius anni cenſores ne amplius importarẽtur. Locum Plinij corruptum fuiſſe apparet ab antiquo aliquo critico qui legerat Antiochum victum eſſe anno vrbis DLXIV. proinde cenſores illos id edixiſſe anno vrbis DLXV. non DCLXV. praua interpunctio eũ correctorem fefellerat. *Vnguenta exotica* ſunt peregrina: Solinus dixit, *peregrinos odores.* Plinius: *ne quis inueheret vnguenta exotica. ita appellauere.* Plautus: *olet vnguenta exotica.* Non ante deuictũ Antiochum illata Romam vnguenta exotica Plinij ſententia eſt. *Calami aromatici*, apud Plautum in Palliata mentio eſt. *Marrina* veteres comici paſſim meminere, qui fuit μυῤῥίνης οἶνος Græcorũ, vinũ ſcilicet vnguentis conditũ. ſed de his alibi.

P. 74. E *Vt ea etiã in pœnalibus tenebris vteretur.*] Sic repoſuimus auctoribus libris, quũ in editionibus omnibus haberetur, *in penetralibus tenebris.* Sic *pœnalia clauſtra*, Ammiano Marcellino. & Plinio *pœnales aquæ*, lib. IV. cap. VIII. *pœnales aquas, diriſque genitas, argenteis ſuis miſcere recuſans.*

Fratrem L. Planci bis conſulis.] Ita repoſitum ex libris & Plinio. vulgò editi habebant: *fratrem L. Plotij.*

Media, cuius arbor inclaruit etiam carminibus Mantuanis.] Medica malus, quæ & Aſſyria & Perſica. Locus poëtæ notus. Theophraſtus lib. IV. οἷον ἡ Μηδία χώρα, καὶ Περσίς. ἄλλα τε ἔχει πολλὰ, καὶ τὸ μῆλον τὸ Μηδικὸν, καὶ τὸ Περσικὸν καλούμενον. Legendum: τὸ καὶ Περσικόν. *Malum Medicum, quod &*

A *Perſicum.* Apud Athenæum hæc verba Theophraſti citantem legitur: καὶ τὸ μῆλον τὸ Περσικὸν, ἢ Μηδικὸν καλούμενον. Ergo *Medicum & Perſicũ* idem. Itaque Theophraſti temporibus Perſici mali nomine, non aliud intelligebatur præter Aſſyrium & Medicum. proinde Perſicæ arborem non Περσικὴν μηλέαν, ſed Περσεῖον, vel Περσέαν, & Περσέαν vocabant. quod & ipſum nomen à Perſis deductum eſt. Huius Perſeæ duo genera, cõmune & Ægyptium. Hanc Περσέαν Αἰγυπτίαν ideo dixere. Diodorus de arboribus Ægypti peculiaribus: καὶ τούτων μὲν ὀνομαζομένας Περσέας καρπὸν διάφορον ἔχειν τῇ γλυκύτητι μετενεχθέντος ἐξ Αἰθιοπίας ὑπὸ τῶν
B Περσῶν καθ' ὃν καιρὸν Καμβύσης ἐκράτησε τῶν τόπων. Perſeam Ægyptiam à Perſis ex Æthiopia tranſlatam dicit. Hoc idem de Perſica arbore quidam prodidere, quæ & ipſa proinde dicta Περσέα veteribus Græcis, qui Περσικῆς μηλέας appellatione longè aliam arborem cenſebant, eam nempe quę & *Aſſyria & Medica* vocitata eſt. Nicandro Περσέα vel Περσεία, Perſica eſt communis Græca, non *Perſea Aegyptia.* Poſteriora ſæcula hæc nomina ſepararunt, & Perſeam communem dixere propriè *Perſicam: Perſea* verò appellatio in Ægyptio ſignificando genere remanſit propria. Inde nata confuſio recentiorum ſcriptorum, qui hæc diſtinguere neſciuerũt. Mediæ Græciæ æuum, vbi
C Περσικὴ malus vocari cœpta eſt, quæ antea Περσέα vocabatur, hoc nomen Περσικῆς μηλέας Medicæ atque Aſſyriæ arbori ademerunt, eámque *Medicam* tantùm & *Citream* nuncupauere. Inde apud Medicos ſequentis æui, μηλέα Περσικὴ ἡ ῥοδάκινον, μηλέα Περσικὴ ἡ κιτρεία. ſeorſim traditæ, quum tamen vetuſtioribus Græcis eadem foret Περσικὴ & Μηδική. Hæc pluribus ſuprà expoſuiſſe meminimus. Heſychius: κιτρεῖος, τὸ Μηδικὸν μῆλον. ita lege non Ἰνδικόν. Pleriſque igitur veterum placuit Aſſyriam ſiue Medicam arborem eamdem eſſe cum Citrea. Latinum nomen eſt *Citrum*, quod Gręci mediæ ætatis dixere κιτρεῖον. Et fruſtra quę-
D runt docti illi conuiuæ apud Athenæum, an ſcriptores antiqui τοῦ κιτρίου meminerint. Antiquiorem Iuba non nominant, qui vocem Latinã vſurpauit, & κιτρεῖον dixit, quod erat Latinum *Citrum.* Quod nomen ſi Romani auctores à Gręcis ſumpſiſſent, id lectum fuiſſet in Græcorum antiquorum ſcriptis. Nam valdè vetuſti auctores Romani, ac ſæculis aliquot Iuba anteriores *citri* mẽtionem habent. Si quidem de hac citri arbore capiendus eſt Næuij verſiculus:

---pulcram ex auro veſtémque citroſam.

qui ex Homerico expreſſus eſt,

E εἵματα δ' ἀμφιέσασα θυώδεα, σιγαλόεντα.

Vbi σιγαλόεντα pulcra & auro ſparſa, θυώδεα, *citroſa*, θυώδη ἱμάτια ab odore ſic appellatũ Homero. Ergo & *citroſa veſtis* Næuio non à criſpitudine citri ex quo menſæ citreæ fiebant, ſed ab odore citrei mali quod in arculis veſtimentorũ condebatur, vt à tineis ea defenderet, & odore bono impleret. Theophraſtus: ἀλλ' εἰς ἱμάτια τεθὲν τὸ μῆλον ἄκοπα διατηρεῖ. Quæ ſic vertit Oppius: *Eſt autem odoratiſſimum, vnde interiectum veſti tineas necat.* Melius quàm Gaza, *inoffenſas ſeruat.* Propriũ eſt tinearum κόπτειν. vnde σητόκοπα ἱμάτια, *veſtes tineis pertuſæ.* vnde ἄκοπα, quæ à tineis illæſæ ſunt. Odorem etiam veſtibus conciliabat vnà condi-

tum. Athenæos de citreo malo: καὶ εἴ τι μέγα κειμήλιον ἀπετίθεντο ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων. Non tantùm vt à tineis veſtes tutas præſtaret, ſed etiã vt odore præſtanti perfunderet. Plinios de Aſſyrio malo: *Pomum ipſum nõ manditur. odore præcellit, foliorum quoque qui tranſit in veſtes vnà conditus, arietque animalium noxia.* Inde igitur *citroſa veſtis* Næuio ἡ θυώδης, cui citrum flagrantiam odoris quæſiuit. Ceterum Latini veteres duas diuerſiſſimi generis arbores vno eodémque citri nomine appellauere, τὴν θύαν ſcilicet, καὶ τὴν Μηδικὴν μηλέαν. Quod & Plinius indicat de citro menſarum ſic loquens: *Alia eſt arbor eodem nomine malum ferens execratum aliquibus odore & amaritudine.* Aſſyriam malom intelligit. De citro quę nomen dedit citreis menſis prius videndum. Hæc Græcis θύα vel θύον. in Theophraſto ſcribitur θύϊον & θυΐα. Sed in Plinij libris θύαν & θύα ſcribitur, & θύϊνον inde factum κτητικόν. Præterea θύον Homeri eamdem vult eſſe arborem quod per ὑψιλὸν ſcriptum eſt non per diphthongum. Gloſſæ: *citreum*, θύϊνον. & apud Athenæum, θύϊναι σανίδες, *citreæ tabulæ*, lib. v. αἱ δὲ τῆς πεντηκοντάδος θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θυΐναις κατεκεκόλληντο σανίσι. Malè vertunt, *ex aſſamentis Thyiæ.* Immò ex *tabulis citreis compactæ fuerant.* Diodorus Siculus lib. v. Bibliothecæ: τὰ δὲ θυρώματα τοῦ ναοῦ θαυμαστὰς ἔχει τὰς κατασκευὰς ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, καὶ ἐλέφαντος, ἔτι δὲ θύους δεδημιουργημένας. Corrige: ἔτι δὲ θύου, ac verte: *Argentóque & auro, nec non ebore & citro concinnata.* Doctiſſimus interpres ridiculè reddidit, *Ebore & Thure*: quaſi θύος ibi eſſet Thus, aut quaſi Thuris ligno fores compingerentur. ineptè. Varro:

En quibus Libyſſa citrus faſciis cingit fores!

Sic lege. Apud Strabonem lignorum θυΐνων, hoc eſt, citreorum fit mentio lib. iv. ad menſas faciẽdas, vbi de arboribus loquitur, quæ in Liguria reperiuntur: πολλὰ δὲ καὶ τὰ ποικίλα τῶν θυΐνων ἐν τῇ χώρᾳ πρὸς τὰς τραπεζοποιίας. Neſcio cur ibi vertant doctiſſimi interpretes: *Sunt & aliæ arbores ob varietatem ad menſas conficiendas thya nihilo deteriores.* Cur inquam *Thya* reddũt Latinè quæ citrus eſt? Hoc idem profectò eſt, ac ſi σφένδαμνος, verteretur Latinè *Sphendamnus*, qui Acer eſt. Mentio extat apud Plutarchum, τῶν θυΐνων τραπεζῶν, quas Latini *citreas* vocant. Dioſcorides Agallochum ſimile eſſe dicit θυΐνῳ ξύλῳ, hoc eſt citreo ligno: ὅμοιος θυΐνῳ ξύλῳ, ὑπόστικτον. Nigricans eſſe Agallochum, cinereis diſcurrentibus venis tradunt hodie Hiſpani in Aromatum Hiſtoriis. Apud Dioſcoridem etiã interpretes, *Thyia ligno ſimile* reddont. Quod ego profectò miraodum duco quũ tam manifeſtè Plinios citrum eſſe Græcorum θύαν vel θύον tradiderit. Et omnino *citrum* Latinorom eſt, quæ θύα Græcorum. Fruſtra itaque doctiſſimi Herbarij de Thya diſputant, & inquirunt ecquod arboris genus huic hodie reſpõdeat, nonoullis *arborem vitæ* eſſe, alijs *Sabinum vulgarem* exiſtimãtibus, quibuſdam *arborem Brutam* Plinij, quæ βράθυς eſt vt alibi diximus, eadémque cum Sabina herba. Non *thya*, ſed *citrus* Latinè appellanda. Videntur itaque pleriq; putaſſe citrum & Thyan diuerſas eſſe arbores, quia diuerſis capitibus vtramque ſeorſim expoſuerit Plinius. Hoc illis ſcilicet impoſuit, vulgaris nẽ-

A pe capitum ſectio, qua totom opos Plinij diuiſum eſt, quæ in veteribus libris nolla eſt, nec habet auctorem Plinium, ſicut multis locis oſtendimus, & ex hoc vno clariſſimè patebit. Caſtigata citrearum menſarum inſania, in quibus deſcribendis pluſculum immoratus eſt, tandem ita ſobijcit; de citri ipſa arbore vnde illæ menſæ fiebant: *Inter pauca mediocris vitæ inſtrumenta hæc arbor eſt, quapropter inſiſtendum ei quoque videtur. Nota etiam Homero fuit: Thyon Græcè vocatur, ab alijs Thya.* Ita hæc legenda ac continuanda, quæ perperam in vulgatis diducta ac diuulſa ſectione capitis habentur, quod ſic incipit. *Nota etiam*
B *Homero fuit, θύον Græcè vocatur.* Cui capiti titulum impoſueruot: *Thya arbor quæ.* Io Indice manuſcripto libri primi nihil tale, ſed hæc tantum: *Atlantica arbor. De Citri arbore. De Citreis menſis. Quæ probentur aut vituperentur in his. Malum citreum.* Quibus verbis titoli vice omnia complexus eſt, quæ duobos illis capitibus vulgarium librorum xv. & xvi. tractantur, & ſub nomine *Citri*, etiam *Thyon* vel *Thyam* comprehendit. Ætate Patrum noſtrorum legebatur in Plinij libris: *Nota etiam Homero fuit, Trogetis vocatur.* Quæ lectio propagata eſt, ex ſcriptis exemplaribus, io
C quibus oomibus reperitur ita exaratum; *Trogethe* pro *Thyon Græcè.* Inde qoidam *Trogeten* hãc arborem vocatam aſſerunt, & Τρωγῆτιν per Antiphraſin, quia mandi non poſſet. Vnde hodiéque aiunt, Mauri pomum eius vocant *Atrogia.* Hoc modo confundunt citriam malum, hoc eſt τὴν Μηδικὴν, cum citro arbore, quæ eſt θύα. Sed hoc iam alij viderunt. Plinius paſſim θύον Homeri citrum eſſe arborem è qua menſæ citreæ fierent, eamdémque cum Theophraſti θύα teſtatur, atque ita vbique interpretatur, reprehenditque contra ſentientes: *Hanc itaque inter odores vri tradit in delicijs. Circes, quam deam volebat in-*
D *telligi magno errore eorum qui odoramenta in eo vocabulo accipiunt, cum præſertim eodem verſu cedrum laricémque vnà tradat: in quo manifeſtum eſt de arboribus tantum loquutum.* In libris ſcriptum eſt *vnà tradatur.* Omnino legi debet: *Cùm præſertim eodem verſu Cedrum laricémque vnà tradat vri.* Corrupta etiam illa ſunt: *Vri tradit in delicijs Circes.* Nihil tamen mutant libri. Senſus poſtulat, *in ædibus Circes.* & fortean ſcripſerit: *in ædibus illius Circes.* quam ἔμφασιν habeat *illius*, ſatis norũt latinè eruditi. Emeodabam aliquando: *Vri tradit in ædicilus Circæ.* cuius coniecturæ neque nunc me pœnitet. *Ædicilium* vt *domicilium.* cum hoc
E dicatur, quidni & illud poſſit dici, non video. Compoſita vox ex domo & colo *domicolium*, pro quo *domicilium* ſermo corruptus induxit. ita & *ædicilium.* Facile fuit ex ignorato vocabulo *in ædicilis* notius ac tritius feciſſe in deliciis. Verſus Homeri quem deſignat Plinius legitur Odyſſ. E.

Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόθι δ' ὀδμὴ
Κέδρου τ' εὐκεάτοιο, θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει.

De Calypſo hæc dicuntur non de Circe, & memoria impoſuit Plinio ſicut iam annotatum eſt. Potuit pari lapſu falli, ac perperam meminiſſe veluti ſcriptum eſſet:

Κέδρου δὲ πεύκης τε, θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει.

Eo igitur argumento ſtatuit θύον apud Home-

rum eſſe *citrum*, non odoramentum. Cum cedro & larice tradit Poeta θύον vri. Ergo & θύον ibi genus ligni. nullum hoc nomine Græcè appellatur præter *citrum*. Itaque citrum eſt. Laricis in Homerico verſu nulla mentio, ſed cedri tantùm. Certè θύον duas res Græcis ſignificat, odoramentum, & genus arboris quod Latini *citrum* vocauerunt. Heſychius: θύον, εἶδος δένδρου. Theophraſtus: οἱ μὲν θύαν, οἱ δὲ θύον καλοῦσιν. Athenæus in deſcriptione nauigij Hieronis: καὶ δὲ θύρας ἐλέφαντος καὶ θύου: *fores ex ebore & citro*. non *thyia*, vt vulgò vertunt. Significat & ἄρωμα, vel odoramentum. Heſychius: θύα τὰ ἀρώματα, κυρεῖα. inde θυώδης odoratum, & θύειν, & θυμιάματα. inde verbum θύειν quod eſt odores incendere. Olim ſolis odoribus accenſis dij propitiabantur. Quod θύειν propriè dicebatur. Poſtea vbi victimæ mactari cœperunt, id nomen abuſiuè de victimis cæſis, vſurpatum eſt. Quærendum igitur vtrum melius ſit θύον de arbore citro, an de aromate vel odoramento in Homeri verſu accepiſſe. Hoc ſic conſiderandum. Cedrus in foco Calypſus vritur tanquam odoramentum, ac θυμίαμα. Bene quippe olet dum accenditur. Virgilius:

Diſce & odoratam ſtabulis accendere cedrum.

Et de Circe:

Vrit odoratam nocturna in lumina cedrum.

An θύον vel citrus arbor vice θυμιάματος incendi ſolita fuerit, & vlla odoris gratia commendata ſit, neſcio. Nec ſanè auctores id prodidere. Non taciturus id videtur Theophraſtus ſi ſciuiſſet. Nihil de odore dixit, quum cupreſſo ſimilem memoraret, foliatura, ramis, caudice & fructu. Præterea paſſiuam in Græcia tempore Homeri hanc arborem fuiſſe non ſit veriſimile. Apud Hammonis fanum, & in Cyrenenſi agro tantùm naſci tradit idem Theophraſtus: τὸ δὲ θύον, οἱ δὲ θύαν καλοῦσι παρ' Ἄμμωνί τε γίνεται, καὶ ἐν τῇ Κυρηναϊκῇ. Plinius cui perſuaſum fuit paſſim eam in Græcia proueniſſe, præcipuam eam circa Hammonis fanum & in Cyrenaïcæ interiore parte, quaſi ex Theophraſto ſcriptum reliquit: *Præcipuam autem eſſe circa Hammonis delubrum. naſci & in interiore Cyrenaicæ parte.* Nihil tale Theophraſtus, ſed ſimpliciter in illis locis naſci eam arborem dicit. Pari fide ex eodem Theophraſto refert Plinius, templorum veterum contignationes ex ea arbore factas. Non de alus contignationibus hoc memoratum ait Theophraſtus, quàm quæ in vrbe Cyrenarum fuere, vt disertè hæc eius verba indicant: πολὺ γὰρ ὅπου νῦν ἡ πόλις ἐστί, καὶ ἔτι διαμνημονεύουσιν ὀροφάς τινας τῶν ἀρχαίων ἐκ θύας οὔσας. De incolis Cyrenarum hæc ſunt accipienda: καὶ ἔτι διαμνημονεύουσιν. Qui enim alij hæc poterant memorare? Plurima, inquit, hæc arbor in illis locis vbi nunc oppidum ſitum eſt. Cyrenarum oppidum intelligit. Hoc dicit quia Theræi coloni alium locum incoluerant & condiderant, quum primum in Libyam venere, priuſquam Cyrenas conderent. καὶ ἔτι διαμνημονεύουσιν ὀροφάς τινας τῶν ἀρχαίων ἐκ θύας οὔσας. Cyrenæi ſcilicet memorant extare adhuc & conſeruari contignationes è citro factas à primo vrbis ſuæ conditæ durantes, vel à prima vrbe quam in Libya condidere. Ita ſanè accipiendum. Conditæ autem Cyrenæ trecentis circiter annis antequam hæc ſcriberet Theophraſtus, vt ipſe auctor eſt. Ergo per tot annos incorruptæ manſerunt illæ citreæ contignationes à Cyrenarum conditu vſque in ætatem Theophraſti. Plinius verò hæc ſic accepit, quaſi non de Cyrenarum oppidi contignationibus loqueretur auctor Græcus, ſed de his quæ in aliquo Græciæ oppido extarent: *Theophraſtus*, inquit, *qui primus ab Alexandri Magni ætate ſcribit qua circa vrbis Romæ quadringenteſimum quadrageſimum geſta ſunt annum, magnum iam huic arbori honorem tribuit, memoratas ex ea referens templorum veterum contignationes, quamdámque immortalitatem materiæ in tectis contrà vitia omnia incorruptæ.* Adijcere debuit vbinam locorum extarent illæ contignationes veterum templorum è citro factæ. Atqui promptum eſt ex Theophraſto ſcire in Cyrenaïca ciuitate fuiſſe, circa quam & plurima citrus naſcebatur. Hoc diſſimulauit Plinius, quia vult natiuam & indigenam Græciæ extitiſſe citrum arborem, vt paulò oſtendam. Meminit porro & alio loco Theophraſtum circa annum vrbis quadringenteſimum quadrageſimum ſcripſiſſe: *Oleam Theophraſtus è celeberrimis Græcorum auctoribus vrbis Romæ anno circiter* CCCCXL. *negauit niſi intrà* XXXX. *P. ab mari naſci.* Scribebat hæc Plinius anno vrbis DCCCXXX. Ergo ab illo vrbis anno quo Theophraſtus viuebat, ad hunc quo Plinius opus ſuum componebat anni ſunt CCCXC. ſicut rectè à nobis ſupra emendatum eſt, lib. XIX. cap. II. vbi male hodie legitur de Theophraſto: *Neque ammino vllam mentionem habet ſparti, cuncta cura magna perſequutus* CCCCXC. *ante nos.* Tradit idem Plinius cap. III. eiuſdem libri, Cyrenas conditas anno vrbis CXLIII. At iuxta eumdem ſcribebat Theophraſtus anno vrbis CCCCXL. Ergo à Cyrenis conditis ad tempus illud quo hæc tradebat Theophraſtus anni ſunt trecenti tribus minus. Ipſe Theophraſtus περὶ τριακόσια ἔτη numerat. Sed in Simonidæ Prætoris annum tot annos computat à Cyrenarum κτίσιν. Simonidis autem magiſtratus incidit in annum vrbis CCCCXLIII. Sic rotundè fiunt anni trecẽti. Scribebat igitur illa Theophraſtus de Cyrenarum conditu ſub Prætore Simonide, non ſub Nicodoro, cuius prætura congruit in annum vrbis CCCCXL. quo anno Hiſtoriam ſuam Theophraſtum condidiſſe vult Plinius. *Citrus* igitur hoc eſt θύα vel θύον peculiaris Cyrenaïcæ & Hammoniacæ Libyes arbor, iuxta Theophraſtum. in Græcia nuſquam viſa niſi inuecta ex Africa. Ideo Romani maiorem huius notitiam habuere, quàm Græci, quia viciniores Africæ. Romanis nõ ex Cyrenaïca Prouincia, ſed ex Mauritania adferebantur menſæ citreæ, vbi & citrum naſcebatur. Confines Atlanti Mauros arborem citri ferre ipſe Plinius fatetur. Vnde *Atlantica munera* vocantur citreæ menſæ Martiali. Et alibi, *Maura ſiluæ filiam*, ex eodem ligno menſam appellat. Sed nec vanè ſuſpicatus ſum incognitũ illud genos arborum, & Atlantis mõtis peculiare, cuius Plinius meminit lib. V. ex relatione Suetonij Paulini, qui primus

Romanorū Atlantem montem tranſgreſſus eſt, tradentis arbores eſſe in eo Atlante ſpectabilis proceritatis, enodi nitore, & frōdes habere cupreſſi ſimiles, citri arbores videri. Certè omnia conueniūt, præcipuè foliatura cupreſſina: quam cum tribuat & cedro Vitruuius, prorſus videtur *cedrum* & *citrum* confundere. Sic enim de cedro tradit: *arboris autem eius ſimiles cupreſſeæ foliaturæ, materies vena directa.* Nemo eſt Herbariorū qui non fateatur cedrum & Iuniperum adeo indiſcreta eſſe facie, vt pæne internoſci nō queant niſi fructus differentia. Cedrus igitur ſimilem habet Iunipero foliaturā non cupreſſo. At citrus cupreſſo gerit folia ſimilia. Ait paulò pòſt cedri arbores naſci maximè in Creta Africa, & nōnullis Syriæ regionibus. Sanè & citrū in Africa naſcitur, ſed nū in Creta nec in Syria vbi cedri proueniunt. idem Vitruuius *citrum* vertit, vbi cedrus poni debuit. Ariſtoteles in Admirandis: περὶ δὲ αὐτὸν τὸν τόπον κρήνην ἐλαίου φασὶν εἶναι. τὸ δ' ὀσμὴν ἔχειν τῶν κέδρου τοῖς ἀποπρίσμασιν ὁμοίαν. Vitruuius de hoc fonte: *item Carthagini fons eſt, in quo notat inſuper oleum odore vt è ſcobe citreo.* ita ſcribendū. Nam male eſt vulgò, *vti ſcobe citreo.* ſic *citrum* heîc appellat qui κέδρον Ariſtoteli. Nec enim putādum eſt ſcripſiſſe Ariſtotelem τῶ κίτρου. Liber autē vetuſtiſſimus Vitruuij, *Citreo* planè profert. Nugatur etiam Athenæus qui dubitat nū κίτριον quod eſt malum Medicum à cedro denominatum ſit, quia Phanias Ereſius tradiderit cedrū ſpinas habere circa folia. Sic legenda eius verba: καί τοι γε Φανίου τοῦ Ἐρεσίου ἱστοροῦντος ἐμοὶ διδόντος μή ποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κίτριον ὠνόμασται. καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. Nihil ineptius. Citres malus habet ſpinas æquè ac cedrus, ergo τὸ κίτριον à cedro nomen habuit. Malè & κεδρόμηλα quidam vocarunt, quæ κιτρόμηλα dicenda ſunt. Dioſcorides: τὰ δὲ Μηδικὰ λεγόμενα ἢ Περσικά, ἢ κιτρόμηλα, Ῥωμαϊστὶ δὲ κίτρια. Editur vulgò κεδρόμηλα. & alibi apud eumdem Dioſcoridem, φύλλα κεδρομήλου, vbi ſcribendū re ipſa ac vetuſtiſſimo libro auctoribus, κιτρομήλου. Recentiores tamen κεδρόμηλα pronuntiarūt, vt ex Iſidoro patet, qui notat Medicam arborem Græcis κεδρόμηλον, Latinè *citriam* vocari, quod pomum eius ac folia cedri odorem referant. Haud vidi magis. Græci quoqua recentiores in eodem errora. Neophytus monachus in Herbario Lexico: Μηδικὸν μῆλον ἤ κεδρόμηλον, τὸ κίτριον. Certè hodiéque Itali *cedro* appellant citreum pomum, quod veteres *citrum* dixere. Sed longè inaptiſſimi qui omnibus locis apud Plinium pro citro, cedrum reponendam contendunt. In Dionis Epitoma, Neronis, vita male κέδριναι menſæ pro κίτριναι leguntur, niſi error ſit abbreuiatoris. Hinc apparet multos etiā veterum ex nominum ſimilitudine citrū & cedrum confudiſſe. Eudemus in Lexico Rhetotico: κιτρεῖον, κέδρος. Citrus arbor Africæ peculiaris nec alibi naſcens. Petronius:

---ecce Afris eruta terris
Citrea menſa.

Varroni *Libyſſa citrus.* alij poetæ *Libycum* lignum de citro. Plinius ipſe: *Ancorarius mons vocatur citerioris Mauritaniæ, qui laudatiſſimam dedit citrum iam exhauſtus.* in mō tibus θύαν naſci tradit Theophraſtus, quæ *citrus* eſt Plinij. Si hic in Græcia

A tunc locorū citrum natam ſciſſet, aut inde allatam ad menſas, non prætcriturus id fuit. Hæc cū ita ſe habeant, nonne monſtri ſimile eſt, atque omnem admirationem excedit, quod idem Plinius θύον apud Homerū de citro illa Libyca potuit accipere, & arborem illam Græciæ peculiarem facere. Quid enim hæc aliud ſibi volūt quæ de vnguentis ſcribit? *quis primus inuenerit non traditur. Iliacis temporibus non erant, nec ture ſupplicabatur. Cedri tantùm & citri ſuorum fruticum in ſacris fumo conuolutum nidorem, iam roſæ ſucco reperto.* Homerū iſta ſpectant. *ſuos frutices*, id eſt, Græciæ peculiares vocat *cedrū & citrum*, κέδρον καὶ θύον. vtriuſ-
B que ligni accenſi nidorem in ſacris tum Græcos tantùm nouiſſe ait, nō alterius aromatis ac thymiamatis odorem. Ergo non ſolùm θύον in Homeri poeſi de citro Africano interpretatur, ſed etiam omnia quæ ab eo nomine deducta ſunt, θυόεν, θυώδης, & τεθυωμένον, quaſi *citreum, citroſum, & citratum* reddi debeāt. Quod abſurditatis ὑπερβολὴν nullam facit reliquam. Nec moror Græcorum interpretes, ſi qui in eadem ſentētia fuere. Citrum Libycā Homeri temporibus cognitam Græcis fuiſſe veriſimila non eſt, quo tēpore nondum erant notæ Mauritaniæ, nec fere pars vlla Africæ. Citrus nullibi præterquam in Africa
C naſcebatur, nec vſpiam in Græcia reperiebatur. Romanis etiam ſerò admodum citrus nota fuit, quos tamen ex vicinitate Africæ eam arborem, & prius & magis noſſe oportuit quàm Græcos. Menſæ citreæ ante Ciceronianam nullam extitiſſe memoriam Plinius cōfitetur. Quæ de Thyo hoc eſt citro, memorauit Theophraſtus, habuiſſe ea videtur, & auditu accepiſſe ab his qui cum Alexandro Cyrenaïcam & Hammoniacam Libyam luſtrauere, vel ab his Græcis ſi qui res Cyrenaïcas compoſuerāt, vel qui commercia in illis locis exercebant. Citri in Mauritania naſcentis non meminit, quia neſciuit. Romanorū tempore non amplius id genus arboris reperiebatur
D in Cyrenaïca regione, vtpote iam exhauſta. Poſtremo θύον vel citri arbor non fuit odorifera, nec quiſquam prodidit veterū ea incenſa odores factos. θύον igitur apud Homerum non eſt citrus Libyca, ſed odoramentum. inde θυώδης odoratū. *Citroſum* vertit Næuius, quia citrum θύον, ſed do citrea malo & Aſſyrio accepit, quod præſtātiſſimi eſſe atque acerrimi odoris omnis antiquitas tradidit. Nugas igitur blatterant, qui Helenæ θάλαμον θυώδεα ex citri lignis compactū, ac ſtructum exponunt. quod caret ratione. θύινον dixiſ-
E ſet non θυώδη. Theophraſtus tamen, quod miramur, θυώδη ξύλα dixit ligna citrea, αὐτὸ τὸ θύινον lib. v. Hiſt. cap. v. τὸ δὲ ἄλλως ἀσαπέστατον μετὰ τὰ κυπαρίττινα, καὶ τὰ θυώδη τὸ συκάμινον εἶναι φασί. Poſt cypreſſea & citrea ligna mori maximè æternā eſſe materiā. Hac ratione & θυώδης θάλαμος dici poſſet citreus. Aliud tamen θυῶδες lignū, aliud opus θυῶδες. Quod nō puto dici. Nec enim πυξῶδες ἔργον Græci dicūt, quod ex buxo factum eſt, ſed πύξινον, id eſt *buxeum*, non *buxoſum*. Nam *buxoſus* eſt πυξώδης. Igitur θάλαμος θυώδης, eſt odoratus & bonis odoribus repletus. & ἑανὸν τεθυωμένον non *citratum*, quod aſſet abſurdum, ſed vnguentis & odoribus perfuſum. Et ſanè nihil aliud hæc vox θύον apud Homerū poteſt ſignificare, quàm odo-

ramentum. vnde omnis poſterior Græcia θυώδης & θύον, pro odorato vſurpauit. Templa, aras, loca ſacra, θυώδη & θυοέντα, & θυώδεα, paſſim appellant, ab odoribus & aromatibus quæ in ſacris incendebantur, non à citri nidore & fumo, vt perperam ſibi perſuaſit Plinius. Ab illa voce θύον Romani veteres ſuum *thus* fecerunt, vt à *πύον, pus*. Dionyſius Periegetes θύον, de certo quodam odoramenti genere poſuit, quod in Arabia Felice naſceretur:

Αἰεὶ καύμασι θύοις ὑπὸ χαρίεν ὀδώδει
Η θύου ἢ σμύρνης εὐώδεος ἢ καλάμοιο,
Η καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Η κασίης.

Primo verſu θύα dixit generali appellatione, de quibuſlibet odoribus. in ſequenti θύον de certa ac peculiari ſpecie aromatis κατ' ἐξοχὴν ſic appellari. Euſtathius θύον, ὅπερ φασὶν εἶδος θυώδους δένδρου. De citro Africana non poteſt accipi, nec enim arbor eſt odorata, nec inter aromata numeratur. Præterea in Arabia naſci nemo eam dixit. Priſcianus Græcum retinuit: *Námque Thyo Myrrháque viget*. Auienus de Ladano accepit illud θύον. Sic enim reddidit illos verſus:

--- tellus hic ſemper flagrat odoro
Ceſpite: prorumpit lacrimoſo ſtipite myrrha,
Myrrha furor quondã Cinyreius: hic Ladani vim
Vellera defundunt: calami coma pullulat almi.
Gignit humus caſiam, concreſcunt tura per agros.

Nihil in his quod τῷ θύῳ reſpondeat, præter *Ladani vim*, & ſanè θύον ita vertit. Sed quare θύον Ladanum? Legerat Auienus Arabes Ladano præcipuè ad ſuffitus vti. Hinc τὸ θύον abſolutè poſitum heic pro Ladano Arabico interpretatus videtur. Herodotus de Ladano Arabiæ: χρέωνται δὲ ἐς πολλὰ τῶν μύρων τοῦτο. θυμιῶσι δὲ μάλιστα τοῦτο Ἀράβιοι. Græcis τὸ θύον propriè idem quod θυμίαμα. Quod igitur Arabes Ladano ad odorẽ faciendum maximè vterentur, θύον κατ' ἐξοχὴν ita dictum accepit. Certè Vranius in Arabicis inter odores, quos apud Abaſenos Arabiæ gentem inueniri dixit, etiam θυμίαμα velut peculiare quoddam aromatis genus recenſuit. Verba eius leguntur apud Stephanum in voce Ἀβασηνοί hoc modo: ἡ χώρα τῶν Ἀβασηνῶν σμύρναν φέρει καὶ ὄσσον, καὶ θυμίαμα, καὶ κίρπαθον. Non dubiũ eſt quin apud Vranium, aut alium auctorem qui Arabica ſcripſerat, τὸ θυμίαμα de certa odoramenti ſpecie legent Dionyſius, quod ipſe θύον in carmine ſuo vocauit. Nam θύον eſt θυμίαμα. Placuit nobis aliquando in eo Vranij loco θυμίαμα, de ture exponere. Nam θυμίαμα recentiores abſolutè de ture dixerunt, vt Latini *incenſum*. Et vox Latina *thus*, ex Græco θύον vel θύος. Sed Dionyſius diſertè λίβανον, hoc eſt thus, ἀπὸ τοῦ θύου ſeparat. Certè θυμίαμα apud Vranium, & θύον apud Dionyſium de genere odoramenti in Arabia naſcẽtis, idem eſt. ὄσσον & κίρπαθον in Vranij verbis incognita, & aliis innominata odorum genera. Fuit cùm legerem: σμύρναν φέρει καὶ κισσοῦ θυμίαμα. vt ſuprà docuimus κισσός, eſt κισθός. Quare κισσοῦ θυμίαμα pro Ladano dixerit, nam Ladanum ex Ciſtho. Sed hæc incerta. Videndum etiam an Græci veteres ante thuris notitiam, & vſum *herbam Sabinam*, quam vnam præ omnibus ad ſuffitus adolere ſoliti erant, θύον κατ' ἐξοχὴν vo-

A cauerint. Virgilius in Culice:

Herbáque thuris opes priſcis imitata Sabina.

Plinius de illa arbore, quam Sabinam herbam Latini dixere: *A multis in ſuffitus pro thure aſſumitur*. Et mirum, quum herba non ſit, ſed arbor pumila, vocatam eſſe herbam, hoc eſt πόαν Latinis. Plinius idem lib. XVI. cap. XIX. inter arbores perpetua coma virentes eam recenſet his verbis ex codice antiquo ſic legendis: *Harum generi non decidunt olea, lauro, myrto, cupreſſo, pinu, hedera, rhododendro, & quamuis herba dicatur, Sabina*. Hæc innuunt Sabinam herbam arborem eſſe, quamuis dicatur herba. Græcis βράθυ vel βράθυς, proprio ac ſuo nomine dicta eſt, vſumque illis

B præbuit thuris. Heſych. βράθυ, πόα τις θυοῖς θυομένη: in ſacris ad ſuffitus accendebatur. Dioſcorides de Brathy, ſiue herba Sabina: χρῶνται δὲ τοῖς φύλλοις αὐτῆ θυμιάματι. Arabes eam in Elymæos petebant Plinio teſte ad fumum odoratum ex ea accenſa faciendum. *Brathyn arborem*, pro *bruta* ſcribẽdum eſſe apud eum ſuprà oſtendimus. Nam ita etiam ibi legebat codex Palatinus. Si vlla arbor apud antiquos Græcos θύου nomen, hoc eſt θυμιάματος, proprium ſibi habere meruit, hæc præcipuè ſic vocari debuit. Odorem eius incenſæ proximum eſſe cedro tradit Pli-

C nius. Eam Homerus cum cedro vna vri tradit in ſpecu & foco Calypſus:

Κέδρου τ' εὐκεάτοιο, θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει.

Profectò ſi θύον de certo aliquo genere arboris odoratæ apud Homerum debet accipi, de alia non merito queat, niſi de hac. Sed quæcunque tandem vel arbor, vel herba fuerit hoc nomine appellata, ab vſu præcipuo ſuffitus, & odoramenti id inueniſſe oportet, ac proinde communem omniũ ſuffituum appellationem ſibi propriam velut vindicaſſe. Et Dioſcorides cum cupreſſo, Iunipero & cedro eam deſcribit, ſimilémque foliis cupreſſo facit: Plinius cupreſſo fuſæ ſimilem. vnde & *creticam cupreſſum* quidam

D appellarunt. In Arabia quoque naſci ait Diodorus, cum Plinius dicat Arabas eam petere in Elymæos: ἐν δὲ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον ἐλάτη καὶ πεύκη δαψιλής, ἀλλὰ καὶ κέδρος, καὶ ἀρκευθος ἄπλετος, καὶ τὸ καλούμενον βόραθον. ſic legendum ex libris. Herbam Sabinam hoc eſt βράθυ, vocatam etiam βόραθον, tradit Dioſcorides. Cum cedro & Iunipero eã recenſet, & cum aliis Arabiæ arboribus odoratis. Fortè & Græci ſcriptores, qui θύον in Arabia naſci produnt, dum ſpeciale aromatis genus intelligunt, de hac ipſa arbore ſunt explicandi, quam Græciæ vetuſtiſſimi auctores θύον appel-

E larunt, ἀπὸ τοῦ θύειν. Homerus quoque eam cum cedro iungit. Gloſſæ Nicomedis Iatroſophiſtę βόραθον à Brathy diſtinguunt, in quibus ita legitur: Βράθυ Κυπάρισσος Κρητικός. Βόραθος Κέδρος μεγάλη, ἢ ἀγριοκυπάρισσος. Neophytus, βράθυ μυρσίνη. Apuleio, *Brathy & Baryton*. Græci Theræi qui coloniam in Africam deduxerunt, & Cyrenas condiderunt, genus arboris ibi repertæ, quæ & cupreſſo ferè ſimilis in omnibus eſſet, videntur noto ſibi nomine θύον nuncupaſſe, quod haberet folia ſimilia θύῳ, hoc eſt Brathy, vel herbæ Sabinæ. Longa tamen differentia fuit inter herbam Sabinam, & θύον Cyrenaicum, vel Libycum, hoc eſt citrum. Procera & gran-

dis hæc arbor, è cuius radicibus menſæ ſolidæ fieieot, & cootignariones ex reliqua materia. βραχὺς, pumila arbos, & κολοβὸν τὸ δένδρον, adeò vt herbam etiam quidam indigetauerint. Certè θύον apud Homerum non eſt Citrus, ſed vel odoramentum quodlibet, vel ſi certum genus arboris ibi ſignificet vri ſolitom ad ſuffitus, non aliud poteſt intelligi præter illod quod diximus. Hoc ramen vt verom non sſſero, ſed perquam veriſimile eſſe contendo. Certum eſt non ex alio magis frutice, quàm ex hoc vetuſtiſſimos Græcos in ſacris conuolutum nidorem odoremve nouiſſe, & propterea θύον appellaſſe κατ᾽ ἐξοχήν. Plinius de Græcis antiquis antequam turis vſum accepiſſent: *Cedri tantum & Citri ſuorum fruticum in ſacris conuolutum nidorem nouerant.* θύον vertit *citrum.* melius potuiſſet *Brathyn* arborem, aut *Herbam Sabinam*, quæ & frutex eſt & Græciæ familiaris, & in ſacris adoleri conſuetos. At *citrus*, arbor magna, Africæ propria, & inodora, quam Græci coloni θύον dixerunt, à ſimilitudine foliorum herbæ Sabinæ, quam ipſi θύον à ſuffimentorum vſu in patria appellabant. Nam θύον κατ᾽ ἐξοχὴν, id eſt, θυμίαμα eam vocarunt Græci. Sic Hammoniacum quod eo Libyes ad ſoffitus vterentur, dictum eſt Λιβυκὸν θυμίαμα, & ſimpliciter θυμίαμα. Nicomedes in Gloſſario Iatrico: θυμίαμα λιβυκὸν, χομείνως. Hammoniacum intelligit. vox ea χομείνης multis locis legitur apud Myrepſum, docto interpreti nuſquam intellecta. In aliis Gloſſis: λιβυκὸν θυμίαμα, ἀμμωνιακόν. Receotiores Græci χομολτίω dixere, quod antiqui φύραμα de hoc ipſo Hammoniaco. Sed de his alibi. Iam ſupereſt vt examinemus aliam arborem diuerſi generis, quam huic citro Libycæ cognominem fecere Latini veteres, & quare fecerint eaquiramus. *Citrum* de Aſſyrio pomo nomen, vt dixi Latinom. vnde mediæ ætatis auctores Græci κιτρίον fecerunt, & κιτρόμηλον. Notum eſt quam rudes fuerint priſci Romani io plerisque nominibus è Græco deducendis, vel vno exemplo id patebit. ὑάδες ſunt paruæ ὕες, vt & ὀϊάδες paruæ ὄϊες. Heſychius: ὀϊάδες αἱ ὕες ἐγκαταπεμένους. τὸ χῆμα, quod intelligit, Doricum eſt & poeticum, vt χελωνάδες pro χελῶναι, & ſimilia. Sidus in fronte Tauri, cuius occaſu pluuiæ ſignificantur, ὑάδας iidem dixeruot ἀπὸ τοῦ ὕειν. Latini *Suculas* eaſdem nominauere, quaſi paruas ſues. nam ſucula vt porcula. Hoe in aliis multis obſeruauimus. θύον omne odoramentū Græcis dicitur. θύον etiam arboris Libycæ genus, quod ipſi *citrum* vocarunt, fortaſſe ſic appellatum à populis vbi gignitur. inde & *Medicam malum*, quæ odorata eſt arbor, *citrum* appellaruot, quia θύον quæ *citrum* ſignificat, etiam odorem quemlibet & aromaticum denotat. Certè Næuius *citroſam veſtem*, à citrei mali odore appellauit, quod Homero θυώδεα εἵματα, quaſi θύον, non tantùm citrom Africanam ſignificaret, ſed etiam Aſſyriam malum, cuius poma veſtibus interijciebantur ad odorem illis conciliandum. Aliud etiam eſt quare videri poſſiot nominibus confudiſſe tam alienigeni ſibus arbores. Citrus arbor menſarum apud

A Maotos Atlanti confines naſcebatur, haud longè ab Heſperidibus. Arbor citrea mala ferens quam eamdem cum Aſſyria plerique veterum volunt, in iiſdem regionibus creſcebat plurima, & inde primum ex ea fructus allatos viderunt Romani. Ἑσπερικὸν μῆλον, & Ἑσπερίδων, ſed & Ἑσπερίδα abſolutè vocaruot Græci. Quod igitur ab iiſdem locis alterius arboris fructus, alterius lignum ad menſas Romanis veniret, rudi illo ſæculo videntur exiſtimaſſe arboris illius, ex cuios materie menſæ & alia opera fierent, fructum eſſe, poma illa quæ indidem afferebantur, & *citrea* appellaſſe, ac *citra* quaſi ci-
B tri mala. Nam *citrus* arbor, *citrum* fructus. Poſtea comperto diuerſas eſſe arbores, idem tamen nomen vtrique adhæſit. Citrus quæ citrea mala fert, Ἑσπερίδων μηλέα, & Ἑσπερικὴ, & Ἑσπερὶς dicebatur. Athenæus: Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγε Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα ἄνδρα πολυμαθέστατον ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασι μνημονεύοντα τοῦ κίτρου, καλεῖσθαι φησὶν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μῆλον Ἑσπερικὸν, ἀφ᾽ ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ χρύσεα διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. *Citrum* Iuba malum Heſpericum apud Libyas vocatum dicit quod apud Heſperidas naſceretur, & inde in Græciam ab Hercule inuecta aurea mala ab
C Heſperidibus, de qoibus fabulæ. Pauſanias in Eliacis: ἔχει δὲ Ἡρακλέα καὶ δένδρον τὸ παρὰ Ἑσπερίσι τῆς μηλέας καὶ περιειλιγμένον τῷ μήλῳ τὸν δράκοντα. *Malum Heſpericam* deſignat. Seruius: *Propter ruborem autem lanæ quæ ſimilis eſt auro, exiſtimaſſe eos qui audierant mala aurea in Africa naſci.* A colore dicta *aurea*, quia τὴν ἰδέαν χρυσᾶ eſſent. à loco Africæ vbi naſcebantur, Ἑσπερικὰ, vel etiam Ἑσπερίδες, ſic enim paſſim vocantur veteribus, non tantùm Ἑσπερίδων μῆλα. Hoc nos nonc primi docebimus. Theophraſtus lib. VI. de Cauſis, cap. XXV. πλείω δὲ πρὸς ὀσμὰς καὶ ποιοῦσι τὰ ἄνθη συμμένει πρὸς τὰς ὥρας, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς Ἑσπερίδος καλουμένης· αὕτη γὰρ τῆς νυκτὸς ὄζει μᾶλλον, ὁ καθ᾽ ἡμέ-
D ραν. Vertuot docti interpretes: *Sicut in herba cui nomen Heſperidi, patet.* Quærant Herbarij quænam illa herba ſit, qoam veteres Græci oominaruot *Heſperida*. Sed ignoſcas interpretibus qui Plinium ſequuti ſunt. nam & ipſe eo Theophraſti loco Ἑσπερίδα, pro herba videtur ſumpſiſſe, eámque inter odoriferas herbas recenſet lib. XXI. cap. VII. *Heſperis*, ioquit, *noctu magis olet, inde nomine inuento.* Ridiculè iſtud. Nec enim Ἑσπερίδα dictam meminit Theophraſtus, qood noctu magis oleret. nec Ἑσπέρα nox eſt,
E ſed ingreſſus noctis. Νυκτερὶς potiùs, vel νυκταλὶς dicenda fuiſſet. Ἑσπερὶς apud Theophraſtum, oon herba eſt, ſed malum citreum, ſiue Heſpericum, quod odore commendatum veteribus fuiſſe nemo ignorat. Et mirum oeſcire potuiſſe Pliniom, Ἑσπερίδα Græcis vocatam, quod alij μῆλον Ἑσπερικὸν, vel μῆλον Ἑσπερίδων appellarunt. Atqui oe id quidem recentioribus ignoratum fuit. Gloſſæ veteres capite de Arboribus: *Malum Perſicam*, Περσικὸν, *Citreum*, Ἑσπερίς. *Cotoneum*, κυδώνιον. Gloſſæ noſtræ nondum editæ capite de arboribus: μηλέα, *melum.* Ἑσπερὶς, *citrum.* ἀναδενδράς, *arbuſtum.* Aliæ Gloſſæ: Ἑσπερὶς, *citrium.* Athenæus lib. III. Λεωνίδης γοῦν

ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν. ἐπὶ τὰ μῆλα καὶ τὰς κοσμοσανδάλους Εσπερίδας. Intelligit aurea mala, quæ & Heſperidum dicta ſunt. Apud Lacedæmonea ea diis apponi ſolita ſcribit ibidem Timachidas, & Ἑσπερίδων μῆλα vocat. περὶ Ἑσπερίδων τῶν μήλων, οὕτως καλεῖσθαι τινά φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ, εἰπὼν καὶ ἐν Λακεδαίμονι παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς. φησὶ Πάμφιλος ταῦτα, εὔοσμα δ᾽ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ᾽ Ἑσπερίδων μῆλα. Sic ille locus conſtituendus, ac interpungendus. Tradit ibi de Heſperidibus ſic vocatis malis. περὶ Ἑσπερίδων τῶν μήλων. Ex Pamphylo nitat dicta etiam, *Heſperidum mala*. Subijcit deinde verba ex Ariſtocratis Laconicis, quæ ſuperius adduximus, vbi Ἑσπερίδας vocat id genus pomi, quod Diis anteponebant Lacones. Heſychius: Ἑσπερίδων μῆλα ἐν Λακεδαιμονίᾳ βρωτά τινα μῆλα. Lege: Ἑσπερίδων μῆλα, ἐν Λακεδαίμονι ἄβρωτά τινα μῆλα. Ex his conſtat Ἑσπερίδα, & Ἑσπερίδων μῆλον, vel Ἑσπερικόν, idem eſſe. item Ἑσπερίδα καλουμένην apud Theophraſtum, quæ noctu melius olet quàm interdiu, non herbam eſſe, ſed aureum malum ab Heſperidibus. Cùm hæc vera ſint, miror Athenæum ſeorſim de illis Heſperidibus vel Heſperidum malis, ac de Citreis tradidiſſe, veluti diuerſa forent. Atqui de Citreo malo paulò pòſt tractans, Ἑσπερικὸν malum eſſe, & χρυσοῦν μῆλον, & ab Heſperidibus per Herculem in Græciam importatum dicit. Theophraſtus quoque τὴν Ἑσπερίδα καλουμένην, cuius ſemel & in tranſitu meminit, diuerſam facere videtur à malo Medico ſiue Perſico, cuius hiſtoriam alio loco plenius exequutus eſt. quo loco Περσικὸν & Μηδικὸν vocatũ memorat, nec Ἑσπερίδος nominis vllam ibi mentionem habet. Mos hic tamen Theophraſti eſt eaſdem plãtas alibi aliis nominibus appellare. Διὸς βαλάνου ſæpe meminit, hoc eſt Caſtaneæ. alibi eam Εὐβοϊκὸν κάρυον vocat. ὀξυάκανθον quodam loco nominat, quam alio πυράκανθον nuncupauit. ita Perſicum ſiue Medicum malum cùm in Hiſtoria fusè deſcripſiſſet, in libris de Cauſis in tranſcurſu mentione eius inlata, Ἑσπερίδα maluit appellare. Ergo Ἑσπερίς, ſiue Ἑσπερίδων μῆλον, & Μηδικὸν idem, quod Latinis *Citrum*. Vtcunque eadem arbor fuerit Medica malus & Heſperica, certè toto orbe diuiſis regionibus natales habuere, hæc in extremis Occidentis partibus, illa in Oriente primo. Huius mali multa hodie genera ſunt, ſed duo præcipuè diuerſa in plures ſpecies ſeſe ſpargentia, *Citrones* & *Aurantia*, vel *Aurantia mala*. Non dubium eſt, quin *citrones* ex *citro* facti ſint. Vt enim *cardonem* dicimus qui veteribus *cardus* vel *carduus*, & *mallonem* qui *mallus*, ita *citronem* vocamus, quod erat *citrum* veteribus. idem vocabulum Hiſpani, Itali, Germani, hodiéque retinent, vt prorſus neceſſe ſit eamdem arborem eſſe quæ hoc nomen nunc habet, & quæ olim habuit. Hoc ſi in citro verum eſt, quidni ſit & in *Aurantiis*? Veteres Heſperidum mala vel Heſperidas vocarunt *aurea mala*, χρυσᾶ μῆλα, quod aureo colore eſſent. τὴν ἰδέαν χρυσῆν vocat Iuba. Ergo ſic potius, aurata quàm aurea. Hinc infima Latinitas *aurantia* dixit pro auratis. *Aurans* pro aurato. Sic in lege Salica *loca cognominantia*, pro cognominata, & in veteribus formulis, *iactante denario*, pro iactato. apud Marculfum, *faciente contorno*, pro facto. Et inde hodiéque *argentum computans*, pro computato, quæ pecunia eſt numerata veteribus. Tales multas loquutiones alibi obſeruauimus, etiam ſæculo vetuſtiore vſurpatas. ita igitur *aurans malum*, pro aurato, & *aurantia* pro auratis. Inde *aurantium* & *arantium*, idem malum, qui fœdius loquuti ſunt recentiſſimi auctores appellarunt. Ridiculi ſunt qui ab *Arantia* vrbe id nomen deducunt, quæ vrbs eſt Peloponneſi, in quam primum volunt mala aurea ab Hercule inlata quum ab Heſperidibus rediret. Ἀραντία vrbs antiqua Peloponneſi, quæ poſtea Φλιοῦς dicta eſt. At nomen *Aurantium* malorum, vel *Arantiorum*, ſub extremis Latinitatis demum temporibus auditum eſt, quibus nulla iam Ἀραντία fuit, nec Φλιοῦς. Præterea ſi ab illo oppido id nomen inueniſſent, Græcis vſitatius quàm Latinis fuiſſet, immo Latini à Græcis hoc ſumpſiſſent. Digni non ſunt qui pluribus refellantur, tam abſurdæ ſententiæ auctores. *Arantia* pro *Aurantiis* corruptè dixere, vt *Aguſtam* pro *Auguſta*. quomodo in multis libris ante ſexcentos annos ſcriptis paſſim repperire eſt. vnde oppidum *Famagoſta* Hiſpaniæ, quæ olim *Fama Auguſta*. Sic *Arantia* poma pro *Aurantiis*, & *inarantia* pro inaurantibus vel inauratis. vnde Italicum *Narancio*, & Hiſpanicum *Naranias* pro *inarantias* vel *inaurantias*. Græci recentiores inde ſuum Νεράντζιον fecerunt. Scholiaſtes Nicandri Μηδικὸν μῆλον, interpretatur Νεράντζιον. & apud Nicolaum Myrepſum Νεράντζια, eſt arbor quæ mala fert aurea. Igitur *aurantia mala* recentiorum, ſunt *mala aurea* veterum, & Heſperidum mala. *Aurantia* noſtra verè ſunt aurei coloris. at *citrea* vel *citrones*, flaui dilutioris. Quare ſi ſequimur differentiam quæ vulgari & hodierna horum vocabulorum notione ſignatur, *Aurantia* noſtra fuerit veterum Ἑσπερίς, *citrum* verò vel *citro* noſter, Medicum malum antiquorum. Certè τὴν Ἑσπερίδα λεγομένην, quod eſt malum aureum Heſperidum à Medico malo diſtinguit Theophraſtus. Sed & Heſperidum mala prius nouiſſe Græci videntur quàm Medica vel Citrea. Inter ſymbola & initia Dionyſij myſteriorum Orpheus recenſet poma Heſperidum aurea, cuius hi verſus citantur apud Clementem:

Κῶνος καὶ ῥόμβος, καὶ παίγνια καμπεσίγυια,
Μῆλά τε χρύσεα καλὰ παρ᾽ Ἑσπερίδων λιγυφώνων.

Iam tum igitur Heſperidum mala Græcis nota fuiſſe oportet. τῶν Ὀρφικῶν auctorem quidam fuiſſe volunt Onomacritum, quem circa quinquageſimam Olympiadem vixiſſe tradit idem Clemens. Ἑσπερίδας, hoc eſt Heſperidum mala apud Laconas diis apponi olim ſolita Timachidas, & Ariſtocrates in Laconicis ſcripſerunt. Et Ἑσπερίδας quidem ab Africa vbi Heſperidum horti. At Medicum malum è Perſide vel Media in Græciam ſero admodum allatum eſt, nec niſi mediæ Comœdiæ poetarum æuo. Antiphanes in fabula Bœotia primus meminerat mali medici, idque tum recens è Perſide

A inuehi cœptum Athenas memorabit. hæc eius verba ſunt de malo Medico:

--- A. ἀλλὰ ταυτὶ λάμβανε
Γαρθέντα τὰ μῆλα. B. καλά γε. A. καλὰ δῆτ' ὦ θεοί.
Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφιγμένον
Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.
B. Παρ' Ἑσπερίδων ἔμελλον γε τὸ ἓν φάσκειν.
A. Φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία
Μόν'. B. ἐστὶν ὀλίγον τὸ καλὸν, ἐστὶ πανταχοῦ
Καὶ τίμιον.

Fabulas in ſcena dictauit Antiphanes poſt Olympiadem nonageſimam octauam. Ex his tamen conſtat Medica mala, malis Heſperidum B fuiſſe ſimilia. Immo nihil prohibet eadem fuiſſe, quæ patria tantùm ac natali ſolo differrent. Præterea veriſimile eſt citreum malum, quod primum videre Romani, ab Africa potius ipſis veniſſe quàm à Media vel Perſide. Hæc eſt Ἑσπερὶς vel Ἑσπερίδων μῆλον. Sic *Punicum malum* appellauere τῶν φοινῶν, quod ab Africa & Pœnis hoc genus primum acceperint non à Græcis. Huic malo Heſperico vel Heſperidum, *Citri* nomen impoſuere Romani non Græci. Cuius rei fidem præſtat, quod vetuſti Græciæ auctores, qui Medici mali meminere, nullam Citri mentionam faciunt. Ergo genus hoc mali, vt C ab Africa accepere Romani, ita & nomen ſimul inde oportet ſumpſiſſe, vel ipſis feciſſe. Qua de re ſupra. *Heſpericum* itaque *malum* & *citrum* idem. Nam ita vocauere Romani. At rurſus *citrum* & *malum Medicum* prorſus idem. Idque ex deſcriptione vtriuſque omnino patet. Quas in Medico ſpinas acutas Græci produnt, & folia nuci vel Andrachnæ, vel lauro ſimilia, eadem omnia in citro repperiri certum eſt, vt alia omittam quæ vtrique conueniunt. Denique in hac ſententia fere omnes antiqui, τὸ κίτριον, & malum Medicum eſſe idem. Galenus, Aetius & alij: μηλέα Μηδικὴ ἢ τὸ κίτριον. Vetus Epigramma nondum editum, cui titulus *de Ci-* D *trio*:

Septa micant ſpinis felicis munera mali
Qua ſolis vt circi aureus ora tumor.
Hippomenes vicit tali certamina malo
Talia poma nemus protulit Heſperidum.

De citrone loqui non de aurantio, figura quam illi tribuit, oſtendit. vt circi ora vel ambitus eſt, ita tumor aureus in citro. Circi ambitum ouata non orbiculata facie fuiſſe, qualis & citrei forma eſt, norunt eruditi. Martialis de Citreis:

Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

E Citreis auri colorem paſſim vetuſtas omnis attribuit, Epigramma vetus, ἀνέκδοτον,

Stat ſimilis auro citri mirabilis arbor
Omnibus autumni anteferenda bonis.
Hæc ornant menſas, hæc præſtant poma medelam,
Quum quatit internos tuſſis anhela ſenes.

Hoc eſt quod de Medicæ arboris pomis cecinit Poëta:

---& ſenibus medicantur anhelis.

Ita ergo & χρυσᾶ μῆλα, & Ἑσπερίδες, & Citrea & Medica mala, idem genus pomi fuerint. Quid igitur faciemus Aurantiis noſtris? numquid dicemus incognita veteribus fuiſſe? Hoc A iam affirmarunt doctiſſimi huius ætatis Medici, quibus placet aurantia mala per inſitionem producta eſſe, non ita veniſſe ſuapte natura. ſic factitiam arte, non natiuam volunt hanc ſpeciem: à quibus ego magnopere diſſentio. Dicerent ſaltem cuius aut in quam arborem inſitione de citreis aurantia putarint proceſſiſſe. Quod enim ſemel olim factum eſt, etiam nunc fieri poſſe concedent. Experimentum itaque etiam hodie capere liceret, ac de citrone aurantium facere. Sed nec puto id vnquam factum nec poſſe fieri. Si citrum inſeras in aurantium, non poma aurantia, ſed citrea B inde naſcentur. Maior tantùm arbos euadet, quia malus aurea grandior eſt, quàm citrifera. Si in citream malum aliud genus inſeras, eius generis quod inſitum habueris, poma naſcentur non citrea. Nimis magnum eſt diſcrimen aurantij & citrei mali, quam vt illud ex iſto inſitione manaſſe credi queat. Arbores vtriuſque magnitudine valdè inter ſe differunt: nam citri parua eſt, aurantij magna & cuilibet alij malo non cedens. Figura & color pomi diuerſa in vtroque. in citro longa facies & ouata, color ex flauo pallidus: in aurantio cum auri obryzi colore forma orbicularis. Spinæ multæ C & acutæ & robuſtæ in citrea malo, quæ breues admodum in Aurantia, & paucæ tenuéſque. folia ipſa diſſimilia: ſerrata per ambitum in Citro, nec ſunt in Aurantia. Sapor ipſe ac guſtus ſucci non idem in Citro ac Aurantia. Alia pleraque omitto. Cùm in aliis malorum generibus natura plures ſpecies ſub vno genere incluſerit ſuopte ingenio ita natas, non inſitione productas, quæque minori inter ſe differentia cenſeantur, quam citreum malum & aurantium, cur non & has ſpecies putabimus eſſe diuerſas eodem genere comprehenſas, nec vlli arti inſitiuæ obnoxias? Certè & altera hæc ſpecies, quam *aurantiam*, vocamus in alias porro D quamplures ſpecies diuiditur, quæ ſucco acido præditæ ſint, quæ dulci, quæ formæ maiuſculæ pomum habeant, quæ coloris dilutioris aut χρυσωτέρου. In ipſa Citreorum ſpecie multæ aliæ ſpecies deprehenduntur, vt quas *Limas* appellant, & *Limones*, & *Poncíras*, quaſi poma cerea. in Ponticis nucibus quis rotundas & caluas ex longis auellanis inſitione factas dixerit? Species ſunt diuerſæ generis vnius. Idem eſt profecto ſi quis affirmet aurantias ex citronibus per inſerendi methodum proceſſiſſe. Sed E antiquitas id genus mali per ſpecies non diſtinxit, atque vnius tantùm generis meminit citreorum. Non inde neceſſario conſequitur vnicam tantùm citreæ mali ſpeciem in rerum natura tum fuiſſe. Paruam admodum ac ſeram citreorum habuere notitiam Europæi. in Africa naſcebantur, aut in Perſide vel Media. vtrobique genera illa omnia gigni ſolita veriſimile eſt quæ nunc videmus. è Perſide poma citrea in Græciam adferebantur, ex Africa in Italiam. Nec vt eſui eſſent, aut menſarum vſui, ſed vt odoris gratia inter pretioſa κειμήλια recondeerentur, aut veſtibus interiicerentur. Plinij ætate nondum mandebantur, nec gignebantur

in

in Italia, traditque niſi apud Medos & in Perſide tum naſci noluiſſe. Plutarchus refert auorum duntaxat memoria manducari cœpiſſe. Non mirum igitur ſi peregrinæ arboris, parúmque ſibi cognitæ ſpecies, ac differentias nō tradidere veteres illi: quorum ſcripta de arboribus ad nos peruenerunt. Quod enim in ficubus, malis, pyris, pomis, nucibus, caſtaneis, aliiſque apud ſe naſcentibus diligentiſſimè fecerunt, quis hoc idem ab illis exigeret in ea arbore, quæ in Perſide tantùm & vltima Africa naſceretur? Oppius apud Macrobium: *Citrea item malus & Perſica: altera generatur in Italia, in Media altera.* Perſicam ait, hoc eſt τὴν Περσικὴν μηλέαν, in Italia naſci: in Media citream. Ergo in Italia citrea malus per illud tempus non generabatur. Virgilius Mediæ tantùm peculiarem facit. Cum Medica & citrea eadem ſit cum malo Heſperidū, mirum eſt veteres Romanos in Media citream naſci tantùm meminiſſe, quam in Africa etiam proueniſſe certum eſt. Atqui Africa propior Italiæ quàm Media. Et propterea eam arborem etiam in Africa generari, vt ex vicino non minus ſcire poterant. Iuba μῆλον Ἑσπερικὸν παρὰ τοῖς Λίβυσι appellari id genus pomi tradidit. Ergo in Africa etiam apud Heſperidas gignebatur. Quid igitur Oppius & Virgilius in Media tantùm naſci voluerunt? Quid eos ſequutus Plinius his verbis? *Sed niſi apud Medos, & in Perſide naſci noluit.* Ergo nec in Africa naſcebatur. Ex his poſſet aliquis argutari præter illa quæ iam adduximus, aliam eſſe Ἑσπερίδα, & Citream vel Aſſyriam malum. Ἑσπερὶς & ἑσπερικὸν μῆλον, idem & χρυσομῆλον, aurantia vtique noſtra. Citrea malus & Aſſyria eadem. Palladius, cuius tempore citrea iam in Italia naſcebatur, Martialem citat, qui ſcribat hanc arborem apud Aſſyrios pomis nunquam carere. Omni tempore anni in Aſſyria fructum ferre ſignificat, vt Theophraſtus & alij aſſerūt. Ergo Aſſyria natale ſolum huic pomo, & inde in Italiam traductum eſt, vbi mutato ſolo non omni tempore ferebat. Plinius qui Aſſyriam malum, niſi in Aſſyria, ac Perſide naſci negauit lib.XII. cap.III. Idem tamen lib.XIII. cap.XVI. de citrea ita ſcribit: *Alia eſt arbor eodem nomine malum ferens execratum aliquibus odore & amaritudine, aliis expetitum, domos etiam decorans nec dicenda verboſius.* Sic loquitur veluti de arbore quæ paſſim in Italia, tum haberetur domibus adſita ad vmbram & ornamentum. Nec enim hæc verba poſſunt de pomo accipi, *domos etiam decorans.* Pomum in arcis condebatur, & veſtibus interiiciebatur, vt odorem inde caperent: ornamentum domibus præſtitiſſe quis imaginari poſſit? Eo ſenſu igitur domos decorare heîc citri arborem dixit, quo alibi Loton ſiue fabam Græcam domibus expeti propter ramorum petulantiam: *Præcipuè domibus expetitur ramorum petulantia, breui codice, latiſſima expatiantium vmbra, & in vicinas domos ſæpe tranſilientium.* Idem de Zizyphis & Tuberibus alibi tradit: *Sed aggeribus præcipuè decora, quoniam in tecta iam ſilua ſcandunt.* Ita domos decorabat citri arbor. Non ambiguum duxerim quin hoc loco Plinius τὴν Ἑσπερίδα intellexerit, ac *citrum* vocauerit. quæ & magna arbos, & in Italia iam tum Plinij ætate plantari conſueuerat intra domos, vmbræ & ornamenti gratia. *Citrum* itaque Plinius diuerſam prorſus ſtatuit ab Aſſyria malo. *Domos*, inquit, *decorans, nec dicenda verboſius.* quia nota erat omnibus, & paſſim in domibus viſebatur, ideo non dicendam verboſius ait. Atqui ſatis verboſè de Aſſyria malo iam dixerat in ſuperioribus lib.XII. cap.III. Quod ſi eamdem arborem putaſſet, citrum & Aſſyriam, certè heîc meminiſſet ſe antea iam de illa pertractaſſe. Apuleius Plinium ſequutus eſt, & citrum ab Aſſyria vel Medica malo diuerſam ſtatuebat in iis libris quos de arboribus compoſuerat. Seruius ad II. Georg. de Mediæ arbore: *Hanc plerique citrum volunt, quod negat Apuleius in libris quos de arboribus ſcripſit, & docet longè aliud genus arboris eſſe.* Apuleij libri de Herbis & Arboribus toti Plinianis verbis contexti fuere, vt ex fragmento non paruo colligi poteſt, quod apud me eſt. Epitome Pliniani operis opus illud fuit, quam à libro XIX. exorſus erat, quo Plinius de Herbis & hortenſibus tractare incipit. Meritò ergo ille Aſſyriam & Medicam malum aliud genus arboris à citro cenſuit, quæ Plinij ſententia eſt, quem libris illis abbreuiauit, & in compendium redegit. *Citrum* Plinio eſt Ἑσπερὶς, vel ἑσπερικὸν μῆλον, idémque aureum, ſiue aurantium noſtrū, quod Italiæ cognitum eo tempore fuit, domibus decorandis, pomúmque ipſum odore expetitum quibuſdam, aliis execratum. Certè & in Græcia pridem τὴν Ἑσπερίδα vulgarem fuiſſe ſupra oſtendimus, & multo quidem ante viſitatum quam mala Medica, non tamen eſitatum. Nam & Ἑσπερίδας Græci ἄβρωτα μῆλα ϗ ὡραῖα interpretantur. Poſtea quam vero Medica mala in Græciam importata è Perſide fuere, & è Græcia in Italiam inuecta, ob ſimilitudinem quam habere viſa ſunt cum aureis malis & Heſpericis, citrea etiam mala vocitare ea cœperunt. Inde poſtmodum diſcordiæ auctorum natæ, aliis aſſerentibus citrea eadem cum Medicis malis, aliis diuerſa facientibus. Vſu demum inualeſcente factum eſt, vt citreorum nomen Medicis & Aſſyriis pomis veluti proprium maneret, Heſperidum autem mala propriè dicerentur, *aurea aurantia* & *inaurantia*, quod vſque ad hanc noſtram ætatem obtinuit, qua idem hoc nominum diſcrimen inter *citrea* & *aurantia* ſeruatur. Nec verò mirandum venit ſi ex veteribus plerique, quando nondum bene notæ hæ arbores erant, hæc nomina ac genera confudere, quum videamus recentiores iam cōſtituta horum vocabulorum ac ſpecierum differentia, alteram pro altera paſſim ponere. Myrepſus Νεράντζιας appellat τὴν Μηδικὴν μηλέαν veterum quæ citrea eſt, vt poſterioris æui vſus dicere occupauit. Nam apud ſeculum prius, *citrum*, ſi fortè ἑσπερὶς dicebatur, id eſt malum aureum. Interpres vetus Nicandri Νεράντζιαν exponit τὸ Μηδικὸν μῆλον. At

Nerantium pro inaurantio, vel inaurante pomo eſt *Aurantia* noſtra, non *citrum*. Virgilius in deſcribenda malo Aſſyria ingentem arborem eam nobis tradit, quod Aurantiæ potius conuenit quàm citro. Nam citrum non aliè attollitur:

Ipſa ingens arbos facièmque ſimillima lauro.

Ad quem locum Seruius: *Sanè etiam hac probant citrum non eſſe. Nam citri arbor multum non poteſt creſcere.* Vtramque igitur confudit. Et apparet ex hoc loco fuiſſe tum temporis in rerum natura auream malum noſtram. Et quum *citrum* Plinius domos decorare dicat, nec dicendam eſſe verboſius, de aurea malo noſtra videtur intellexiſſe. Poſtea vt docui *citri* nomen de Aſſyria arbore vſurpatum, pro priúmque illi arbori factum. Quod enim ibidem negat Aſſyriam malum naſci niſi in Perſide, etiã hodie multis in locis gignitur & habetur, vbi citrea non poteſt generari. Martialis apud Palladium negat citream omni tempore fructu onuſtam eſſe, ſicut in Aſſyria natura eius eſt. An ſemel igitur iam conſtitutum hoc eſſe debet, Σαπειρίδα Theophraſti, & Μηδικὸν μῆλον eſſe diuerſa poma? Veteres Romanus *citrum* vocaſſe τὴν Σαπειρίδα, ſiue σαπειρινὸν μῆλον, quod idem eſt atque aureum. At recentiores citrei mali nomen Medico pomo attribuiſſe proprium, atque exinde *aureum malum* de Heſperide propriè ſumptum fuiſſe, quod eſt *Aurantium* noſtrum. Illud ſaltem minimè ambiguum eſt cõfudiſſe has ſpecies veterum pleroſque, tam Græcos quàm Latinos, & alterius appellationem pro alterius ſæpenumero vſurpaſſe, ſicut in ſexcentis aliis fecere. Infima ætas *citranguli* nominatim mentionem facit Auicenna & Meſues Citranguli meminere. Docti dubitant, an aurantiæ ſint. Certè *citrangulus* eſt κιτράγγουρος. Quod quidam interpretantur citreum malum mauiſculum cucumeris facie. Id contra rationem compoſitionis eſt, quæ potius poſtulat, vt ἄγγουρος ſic appelletur citri colore, Græci recentiores ἄγγουρον vocant cucumerem. Inde κιτράγγουροι, citrinus cucumis. Nam alij ſunt viridiores, alij pallidiores, & citrei coloris, alij nigri. Sic χρυσόμηλον eſt aureum malum. In huiuſmodi quippe cõpoſitionibus adiectiua præponuntur, ſubſtantiæ ſequuntur. *Citrinos cucumeres* vocat Plinius, qui ſunt κιτράγγουροι, vel *citranguli*. Ceterum ex eo quod vetuſtiſſimi Græci citri tantùm mentionem habent, non id ſequitur Aurantiæ nullam eos habuiſſe notitiam. Cùm tot ſint citri mali, & Aurantiarum ſpecies, mali Aſſyrij & Heſperidum mali, ſiue citri nominibus vniuerſas eas comprehenderunt. Exemplum huius rei paret ſignificum, & illuſtre in ceraſis. Hodie multæ ſunt ceraſorum differentiæ, arbore, folio, fructu, facultate, prorſus diſpares. Quantum enim diſtat quem *Bigarellum* nominant Francoceltæ, ab eo quod *ceraſum* propriè iidem vocant. Cetera genera prætereo quæ ſunt quamplurima. Dioſcorides tamen vnius tantum generis meminit, & diſcrimen facultatis non aliud agno-

A ſcit, quam quod ex recentibus & ſiccatis percipitur: τὰ κεράσια, inquit, χλωρὰ λαμβανόμενα εὐκοίλια, ξηρὰ δὲ ἵστησι κοιλίαν. Aetius ex recentioribus, maturi & immaturi fructus ſolam differentiam tetigit, non plures memorat ſpecies ceraſorum. Atqui Dioſcoridis ætate qui paulò ante Plinij tempora ſcribebat, certum eſt plura ceraſorum genera iam tum fuiſſe cognita. Plinius octo numerat, nominibus pleraque Romanis. *Cæciliana*, inquit, *rotunda ſunt*. Ea ſunt quæ propriè Galli vocant ceraſa. Principatum dat Duracinis. *Principatus Duracinis, quæ Pliniana Campania appellat.* In Belgica & ripis Rheni vocabantur Luſitana. *Bigarella* appel-

B lant Francoceltæ. Burgundi noſtri *Graphiones*. nominis vtriuſque eadem ratio ac ſignificatio. Quod vario colore ſint, ita appellarunt. χαπτὰ Περσικὰ ſunt varia. Inde *graphiones*, τὰ χαπτὰ vel ποικιλόχροα κεράσια. *Bigarratum* Galli vocant, quod eſt variegatum. Plinius de iiſdem: *Tertius his color è nigro ac rubenti viridíque ſimiles matureſcentibus ſemper.* Latini dixere *Duracina* à carne duriore. Sic *Duracina vua*, & Duracina Perſica. ita ergo & *Duracina ceraſa*. Græci principatum iis dedere haud ſecus ac Romani, quod patet ex nomine quo ea inſignierunt, Διὸς πυρὸς appellantes, hoc eſt *Iouis frugem*. ita Διὸς ἐκάλεσαν ἐπὶ θείων ἀγαθῶν, caſta-

C neas ab eadem ratione, Διὸς βαλάνους, vocitarunt Iouis glandes, vt in glandium genere excellentiſſimas. Διὸς γάλα, Euripidi lac præſtantiſſimum:

Καὶ πυρὸς ὄπτας δεῖ, καὶ Διὸς γάλα.

Ita citatur Athenæo. Nam in vulgatis Euripidis codicibus legitur: καὶ βοὸς γάλα. Theophraſtus de ceraſo: ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρὸς ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ χρῶμα, τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκος κύαμος. πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κερασίου μαλακός. Ceraſi nucleus mollis ex toto non eſt, ſed longè mollior quàm Duracini ceraſi, quæ vt carnem habet duriorem ceteris ceraſorum gene-

D ribus, ita & nucleum. Διὸς πυρὸς eſt *Iouis frumentum*. Malè vertunt Latinè *Iouis flammam*. Quod verum eſſet ſi legeretur, Διὸς πῦρ. Ab excellenti & eximia fructus ſuauitate ita vocarunt id genus ceraſi, quod Latinis dictum eſt *duracinum*. Nigræ ceraſi meminit Myrepſus. Plinio *nigerrima Actia ceraſa*. Sed de his alibi. Melones noſtros veteribus incognitos fuiſſe nemini non hodie video eſſe perſuaſum. Quid ita? Quia ſub cucumerum genere Μηλοπέπονας antiqui comprehenderunt. Non igi-

E tur veriſimile putant, tam nectaream ſuauitatem appellatione iam inſipidi fructus veteribus fuiſſe complexam. Atqui ita eſt. Antiquiſſimi Græci σικύους σπερματίας vocitarunt, quem hodie *Melonem* nuncupamus. Comparet aliquis interiora veri cucumeris, cum interaneis Melonis, & ſentiet cur σπερματίας hunc dixerint Græci à numeroſo quod intus cohibet ſemine. Μηλοπέπονα à facie rotunda inſtar mali nominarunt. Nullus hac forma cucumis reperitur. *Melonem* ab eadem ratione vocitauit infima Latinitas an Græcia? Μῆλον idem

quod Μηλοπέπων. Heſychius: σικυὸς σπερματίας, ὃν ἡμεῖς μηλοπέπονα. De his ita Plinius lib. xix. cap. v. de cucumeribus: *Ecce cum maximè noua forma eorum in Campania prouenit mali cotonei effigie. fortè primo natum ita audio vnum: mox ſemine ex illo genus factum. Melopeponas vocant.* Ridiculè quaſi ex vulgaris cucumeris, qui formá eſt oblongâ, ſemine naſci potuerit rotundus alius cucumis, mali inſtar. In totum differunt iſti Melopepones, vel cucumeres ſeminoſi, vt Græcia vocabat à vulgariis cucumeribus, nec alter ex alterius ſeminio poſſunt prouenire. Allatum id ſemen è Græcia in Campaniam primum eo tempore quo Plinius ſcribit, & inde propagatum genus. Quibus conſentaneum eſt quod tradit Plutarchus paulò ante ætatem ſuam *Sicyopeponem*, in cibos receptum. Ita vocat qui aliis Μηλοπέπων dicitur. πολλά, inquit, τῶν ἀγεύστων καὶ ἀβρώτων πρότερον ἥδιστα νῦν γέγονεν. Inter ea nominat τὸν σικυοπέπονα. Qui guſtum hodie ſuum ac palatum tantum conſulunt credere nequeunt veteribus in deliciis & amoribus non fuiſſe Melonem. Et ex eo quod inter delicias ciborum non legunt recenſeri τὸν μηλοπέπονα, perſuadent ſibi μηλοπέπονα non eſſe Melonem. Quid de citreo malo dicent iſti? Hodie habetur in manibus, in menſis, manditur, commendatur non odore tantùm, ſed etiam cibo. Antiquis execratum odore pleriſque fuit, apud omnes fere cibis abdicatum. *Citrum* de pomo ipſo Latinis dicebatur. Athenæus lib. III. de citreo malo: Πάμφιλος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶ αὐτὸ κίτρον καλεῖν. Græci inde κίτριον. ſic *ceraſum* Latinis, Græcis verò τὸ κεράσιον. arborem ipſam ſic etiam vocarunt. Aetius: μηλέα Μηδικὴ ἡ κιτρέα. Apud Achmetem, κίτρον ὕψηλον de arbore. Græci veteres ſollicitius & exquiſitius quàm Latini fructum & arborem genere diſtinxerunt, ἡ μέσπιλος arbor, τὸ μέσπιλον fructus. ἡ συκῆ ficus arbor, τὸ σῦκον fructus. ἡ μυρτὶς vel μυρσίνη, myrtus arbor, τὸ μύρτον fructus. ἡ μηλέα, τὸ μῆλον. Latini veteres in multis hoc obſeruarunt, in aliis neglexerunt. Hæc *malus*, hæc *Pyrus*, de arbore: hoc *Pyrum* & *Malum* de fructu, ſic *pomus*, *pomum*: *ceraſus*, *ceraſum*. atque ita in pleriſque. Hæc *ficus* tamen, tam de arbore, quàm de fructu:

Suámque pulla ficus ornat arborem.

τὸ μέλαν σῦκον, quod iam maturum eſt. Hæc *myrtus* vel *murta* arbor: Hoc *murtum*, fructus:

---cruentáque myrta.

Hæc diſtinctio parum animaduerſa in non paruum errorem impulit virum magnum, dum ſollicitat hos verſus Horatij, quos perperam contra omnium librorum lectionem corrigere ſatagit. Sic leguntur:

Læta quod pubes hedera virenti
Gaudeat pulla magis atque myrto,
Aridas frondes hiemis ſodali
Dedicet Hebro.

Legi ipſe vellet atque interpungi:

A *---hedera virenti*
Gaudeat pulla magis, atque myrti
Aridas frondes.

Quibus & hunc ſenſum affingit: iuuentus, inquit, magis viridi quàm pulla myrto delectatur, hoc eſt iuuencula magis quàm anu. Ita *pullam hederam* accipit pro arida, vt & *pullam myrtum*. Sic *ficus pulla* apud eumdem ἡ ὑπομελανίζουσα, quod in ficu matureſcente, & areſcentibus herbis fieri ſolet. Hæc ſunt nihili vel Buttubata Næuij. Iuuencolas comparat Horatius hederæ & myrto, fruticibus perpetua coma virentibus: Anus extincti floris mulieres aridis frondibus ac caducis, quas ex arboribus ripæ ſuæ adſitis decidentes hieme ingruente voluit Hebrus. Virens hedera & pulla myrtus ſimiliter viridis. Nec enim *myrtus pulla* eodem ſenſu dicitur, ac *pulla ficus* apud hunc ipſum vatem. *pulla ficus* τὸ σῦκον, fici ſcilicet arboris pomum quod maturitate fit pulli coloris. At *pulla myrtus*, ἡ μέλαινα μυρσίνη, de arbore, cuius folia etiam tum quum maximè virent, nigra ſunt, colore nempe obſcuro ac nigro viridantia. Sic *ilex nigra* Poetæ:

Ilice ſub nigra pallentes ruminat herbas.

C Non *ilicem nigram* ibi dixit, areſcentem, ſed reuera pullam, quia talia eius folia ſunt. Seruius: *vel vmbroſa, vel reuera nigra, quia talis eſt.* Profecto talis eſt & myrtus virens, quam ideo *pullam* dixit poeta. Diſtinctionem illam & emendationem nihil omnino iuuat, nec adſtruit Epigrammatis Græci hoc diſtichon, quemadmodum credidit vir illo doctiſſimus:

Εἰ δ' ἕτερον στέρξει παρεὶς ἐμὲ μυρτὸν ἕωλον
Ἐρρίφθ' ἐπὶ ξηροῖς φυόμενον σκυβάλοις.

Ita vltimum verſum citarunt, quum legendus ſit hoc modo:

---μυρτὸν ἕωλον
D Ἐρρίφθω ξηροῖς φυρόμενον σκυβάλοις.

Membranæ planè habebant, ἐρρίφθω ξηροῖς, non ἐρρίφθ' ἐπὶ ξηροῖς. nos φυρόμενον pro φυόμενον, ex coniectura legendum vidimus, quæ eſt certiſſima. Vide nunc quam nihil loci Horatiani emendationi ſuffragentur hæc Græca. *Myrtus* Horatio eſt ἡ μυρσίνη, frutex ipſe. Heîc apud Poetam Græcum, μύρτον eſt fructus, vel bacca myrti. Ariſtophanes:

Οἱ δ' ἐσθίουσι μύρτα, καὶ στρεφοῦσι τινάς.

Et apud alium:

--μύρτα καὶ σισύμβρια.

E Apud Horatium iuuentus hederæ virenti, ac pulla myrto magis delectatur, quàm aridis frondibus. Hîc totum aliud eſt. Imprecatio quippe eſt. Si alium amare occœperit me contempto, tum eiiciatur vt myrta iam marcentia, & pridem lecta, merdis inquinata. ἕωλοι cibi dicuntur, heſterni, ac frigidi qui non adeo expetuntur gulæ proceribus ac recens cocti. Ita & ἕωλοι fructus qui non recens ex arbore lecti ſunt, eóque minus grati ac iucundi ſolent eſſe, ex eo præcipuè genere quod vetuſtatem non poteſt ferre, nec conditur, ſed

ſtatim mandi vult. Talia ſunt myrta, pruna præcoqua, & alia id genus. Sequebatur in membranis Dionyſij Epigramma eodem planè ſenſu, ſed aliis verbis quod ex priore imitatum eſſe prorſus liquet:

Εἰ δ' ἐπέγει χρύσεια ἑμίδων πλεῖον, ἀμφί σε βαίη
Καίρον ὁ ξηρῷ πυρίμψυος κρεμμῷ.

Sed hæc alibi.

P.75.a. *Ingens ipſa & cui tale fermè quale vnedonibus folium.*] Illud *ingens ipſa* ex Virgilio, cetera è Plinio. Nam Virgilius non vnedoni, ſed lauro comparat folia Medicæ mali. Theophraſtus apud Athenæum de Medica: ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης, καὶ καρύας. In vulgatis codicibus vbi hic locus habetur, ſcriptum eſt tantùm, καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς ἀνδράχνης, omiſſis reliquis. pro *Andrachne* Plinius ſubſtituit *vnedonem*, quia *Andrachne* minus nota erat ſuis, nec nomen in Latio habebat. Idque non ſemel fecit. Nam de Myrrhæ arbore ſimiliter, vbi Theophraſtus dixit, φλοιὸν δὲ ἔχει λεῖον ὅμοιον τῇ ἀνδράχνῃ. Plinius in eo loco vertendo poſuit: *Corticem leuem ſimilémque vnedoni.* Nec prorſus male. Nam tradit ipſe alibi Andrachnem ſimilem eſſe vnedoni, folio tantùm minore: *Ceterum Andrachle eſt ſilueſtris arbor, neque in planis naſcens, ſimilis vnedoni, folio tantum minore, & nunquam decidente.* Hæc habet à Theophraſto, qui tamen non hoc dicit: παρόμοιον δὲ τὸ φύλλον καὶ ἡ ἀνδράχνη ἔχει τῷ κομάρῳ· μέγεθος δὲ οὐκ ἄγαν μέγα. Hæc vltima ad folium rettulit Plinius, & ſimile vnedoni folium Andrachnes eſſe interpretatus eſt, excepto quod minus ſit. At Theophraſtus de tota arbore Andrachnes hoc intellexit: ἡ ἀνδράχνη, μέγεθος οὐκ ἄγαν μέγα, ſubaudi δένδρον. Ita loquutus eſt paulò ante & de arburo: ἡ δὲ κόμαρος ἡ τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον, οὐκ ἔστιν οὐκ ἄγαν μέγα. Non eſt admodum magna arbos, οὐκ ἄγαν μέγα δένδρον. Quod Plinium fefellit. *Andrachlen* hic vocat quæ Theophraſto eſt ἀνδράχνη, & ſic vnius litteræ diuerſitate diſtinguit eam ἀπὸ τῆς ἀνδράχνης, quæ herba eſt, *Portulaca* nomine. Hodie quoque in tota Græcia *Adracla* vocatur hæc arbor. Docuimus ſupra garrire eos qui *Adrachnen* pro arbore ſcribendum docent, *Andrachnen* de herba. Folia Andrachnes arboris adeo laurinis ſimilia eſſe Neoterici Herbarij tradunt, vt ſolo odore dignoſci queant. Quare non caret ratione quod Theophraſtus folia Mali Aſſyriæ dixit eſſe ſimilia τῆς δάφνης ἢ ἀνδράχνης. Arbutus autem vel vnedo non prorſus habet folium ſimile lauro vel Andrachnæ. Nec enim ὅμοιον τὸ φύλλον Andrachnen arbuto habere dicit Theophraſtus, ſed παρόμοιον, id eſt, quadamtenus ſimile. Serrata quippe per ambitum folia ſunt arbuti, cui propterea idem Theophraſtus folium tribuit μεταξὺ πρίνου καὶ δάφνης. At ſerrata non ſunt Andrachnes. Non magnitudo igitur, τὸ μέγεθος, differentiam facit inter Arbuti & Andrachnes folia, vt ex verbis Theophraſti male intellectis adſtruxit

A Plinius, ſed aliud. Dioſcorides ſcribit κόμαρον, id eſt arbutum, παρόμοιον κυδωνίᾳ λεπτόφυλλον. Inde doctiſſimi quidam Herbarij arbutum Theophraſti à Dioſcoridea differre arripuerunt, ſed vix perſuadent. Vnum tantum genus arboris Græcis, quam κόμαρον vocant, fructum autem μιμαίκυλον: Latini verò *Arbutum* aut *Vnedonem*. Notandum Dioſcoridem παρόμοιον dicere τῇ κυδωνίᾳ non ὅμοιον, aliquatenus ſimile, non ſimile. Præterea ſcribendum fortaſſe in Dioſcoride: παρόμοιον κυδωνίᾳ λεπτοφύλλῳ, vt id genus Cotonei mali intelligas, quæ minora & anguſtiora habet folia. Idem B tamen ſenſus è vulgata elicitur: pæne ſimilem eſſe Cydoniæ malo, niſi quod non tam lata habeat folia. Et ſanè non multum diſſimilia ſunt Cydoniæ mali folia foliis arbuti, niſi quod illa inciſuras per ambitum non habent. Et fortaſſean Dioſcorides Andrachnem pro Arbuto deſcripſerit, quæ & flore & fructu, & foliis totáque facie arboris adeo cum Arbuto conuenit, vt vix altera poſſit ab altera internoſci. Andrachne tantum folia ſerrata non habet vt Arbutus, & cortice eſt quàm hæc leuiore. Andrachnes non meminit Dioſcorides, quaſi illam arbuti nomine comprehenderit. Ideo fortaſſe & ἀνδράχνην apud Theophraſtum duobus in locis *vnedonem* ver-C tit Plinius, id eſt κόμαρον. De fructu Dioſcorides ita tradit: μιμαίκυλον καλούμενον, πυρῶδες δὲ ὑπόπυρρον ἢ ἐρυθρόν, ἐδώδιμον, κεγχρῶδες. Ita ſcribendum non ἀχυρῶδες. Pomum arbuti non leuem habet exteriorem cutem, vt ceraſum aut prunum, ſed multis minutis corpuſculis extantibus aſperum vt fraga. Hoc Græci κεγχρῶδες vocant. Cuius dictionis vim pluribus ſupra aperuimus. Sed hæc alibi.

Tantum eo differt quod aculeatum ſpinoſis faſtigiis hiſpidatur. Geſtat malum inimicum venenis.] Ita editio Vineti & aliæ. Delrius in ſua D illud *geſtat* vncinis incluſit, veluti minimè neceſſarium. Repperi ſcriptum in quibuſdam libris: *quod aculeatum ſpinulentis faſtigiis hiſpida turgeſcat. Malum inimicum venenis.* Quæ ſcriptura ex duabus lectionibus diuerſis conflata eſt. In altera Editione ſcripſerat auctor: *Tantum eo differt, quod aculeatum ſpinulentis faſtigiis turgeſcat.* In altera poſuit: *quod ſpinoſis faſtigiis hiſpida turgeſcat.* Quomodo planè offendi ſcriptum in optimo codice Regio, qui ad oram adſcriptam habuit illam alteram veluti ex priore Editione petitam, vt aliàs mos fuit E antiquarij illius qui codicem illum ſcripſit. Profectò veriſimile eſt, quum in priore perperam dixiſſet auctor Medicæ malo folium tale ferme eſſe quale vnedonibus, tantum eo differre quod aculeatum ſpinulentis faſtigiis turgeſceret, id mutauit in Recognita, & ad ipſam arborem tranſtulit. Vera igitur lectio huius loci: *Tantum eo differt, quod ſpinoſis faſtigiis hiſpida turgeſcat.* Nec enim folium Medicæ mali aculeatum eſt, ſed arbor ipſa. Nam inter folia ſpinæ. Falſam illam ſententiam prioris Editionis hauſerat Solinus ex verbis

Pliuij peruorsè ſumptis : *Foliam ei vnedonis intercurrentibus ſpinis.* In folio ipſo ſpinas intercurrere accepit, quæ ramis intercurrunt circa folia. Theopbraſtus : ἀκανθας δ' ἔχει οἵας ἄπιος ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. In Aſſyria malo ſpinæ ita diſpoſitæ, & talea ſunt, quales in oxyacantbo & pyro: ἀπίου nomine intelligit pyrum ſiluaticum ac ſpinoſum. per ὀξυάκανθον *albam ſpinam* noſtram. dubitaui in ſuperioribus Exercitationibua an ὀξυάκανθος Theophraſti eadem eſſet cum Dioſcoridea. Sed nullo modo dubitari debet, quin eadem ſit vtriuſque ὀξυάκανθος. Omnia conueniunt excepto vno, quod Theophraſtus ὀξυάκανθον receoſet inter arbores eas quæ coma perpetua virent, quod falſum eſt de alba ſpina noſtra. Sed in eo ſenſu enumerat auctor ille, & alias arbores tanquam æternum decus comarum poſſidentes, quæ tamen folia amittunt, vt tamaricem, terebinthum, tiliam. ἀεὶ φύλλα μὲν οὖν ἐστὶ τῶν ἀγρίων ἅ καὶ πρότερον ἐλέχθη. Deinde ſubiicit inter aliaa, & illas quas diximus. At ſupra eo loco ad quem heîc nos remittit, quo fatetur ſeſe arbores ſilueſtres enumeraſſe, quibus non decidunt folia, non meminit ὀξυακάνθου, nec μυρίκης, nec τερεβίνθου. Quare veriſimile eſt infulta heic eſſe hæc genera arborum.. At pro φελλὸς δρῦς, legendum vnica voce φελλόδρυς. Nam quercus perpetuam non obtinet frondem, vt φελλόδρυς. Dici etiam poteſt quod ante diximus, quaſdam arborum pro regionum ſitu aliubi ἀειφύλλους eſſe, aliubi φυλλοβροεῖν. Dioſcorides ὀξυάκανθον ſcribit eſſe παρεμφερὴς ἀπίῳ ἀγρίᾳ, id eſt, Pyraſtro. Et ſanè Alba ſpina noſtra planè ſimilis eſt, quantum ad formam attinet & ligni ſpinas, pyro ſylueſtri. Hinc ὀξυάκανθον & ἄπιον heic iungit Theophraſtus : ἀκανθας ἔχει οἵας ἄπιος ἢ ὀξυάκανθος. Ergo ἄπιος etiam habet ſpinas. Atqui Græci ceteri ἄπιον vocant vrbanam pyrum quæ ſpinis caret, eóque nomine ἀπὸ τῆς ἀχράδος diſtingunot quæ ſpinis hiſpidatur, idque etiam facit ipſe Theophraſtua. Legebam ideo ſuprà : οἵας ἔχει ἄπιος ὀξυάκανθος. id eſt *ſpinoſa pyrus*, nempe ſiluatica. nam ὀξυάκανθος epithetum eſt omnium arborum quæ ſpinulentis faſtigiis inhorreſcunt. Vnde & πυξάκανθος Dioſcoridi ὀξυάκανθος. Alio tamen loco Theophraſtus etiam ἄπιον iunxit cum ὀξυακάνθῳ in comparatione caulis ſpinoſi. lib. IX. Hiſt. cap. XIX. de Orchi : ἔχει δ' τὸ μὲν φύλλον σκιλλώδης, λειότερον δὲ καὶ ἔλαττον. τὸν δὲ καυλὸν ὁμοιότατον ἀπίῳ ἀπύρου ἤτοι ἀκάνθῃ. Hæc ſunt præuata ac diſtorta : ſcribe : ἀπίῳ ἢ πυρακάνθῃ. correximus etiam σκιλλώδης pro σπλωδης. Plinius ſimpliciter dixit cum hunc locum redderet, *caule ſpinoſo.* Vt heîc ἄπιον ἢ ὀξυάκανθον poſuit Thenphraſtus, ita ibi ἀπίῳ ἢ πυρακάνθῃ. Nam πυράκανθα idem quod ὀξυάκανθος, vt ex Dioſcoride conſtat, ſicut ſupra oſteudimus. Igitur πυράκανθα verum huius nomen eſt, non πυξάκανθα. Nicander:

Λάζεο καὶ πυράκανθαν, ἰδὲ φλόμου ἄβρανος αὔδην.

Oſtendimus quoque ſupra Plinium pro oxyacantha Theophraſti *Aquifolium* reddidiſſe.

A Atque ita ſanè eſt. Sed *Aquifolium* non eſt ὀξυάκανθος. Hæc enim dicta ab acutis ſpinis, quibus armatur caudex eius cum ramis : at *Aquifolium* ab aculeatis foliis nomen inuenit, vt *Aquifolia ilex* apud eumdem quæ folia habet ἀκανθίζοντα. Idem : *Folia aculeata aquifolio & ilicum generi.* Sanè, ilicum generi Aqnifolio : nam & Iliccæ ſunt quædam, quarum folia ſpinis carent, quibus opponuntur *Aquifolia.* Ceterùm *Aquifolium* abſolutè, & *Aquifolia ſpina* diuerſa ab ilice aquifolia. De *aquifolio* vel *acuifolio*, vt potius ſcribi debet, B multa diximus ſupra: nondum tamen docuimus, quod genus arboris eſſet, & quod hodie nomen haberet. Nunc vix dubito quin *acuifolium* veteres Latini vocarint, quod Itali hodie vocant *Agrifolium.* Corrupiè ſiquidem pro *acuifolium* dixere *acrifolium*, deinde *Agrifolium.* Et certè apud Catonem in libris de Re Ruſtica, *acrifolios vectes* pro *aquifolios* librarij ſcripſerant, vt & apud Macrobium *acrifolium* pro *acuifolium.* quomodo & auctor veterum Gloſſarum poſuit, quia fortaſſe ita ſcriptum in libris ſui temporis repperit. Vt hinc ſcias non hodie atque heri Italos *acrifolium* C dixiſſe pro *acuifolium.* Aquifolium porro veterum Latinorum & hodiernorum *Agrifolium*, eſt frutex vel arbuſcula quæ Gallia dicitur *Houx*, & in iuſtam arborem aliquando ſurgit, foliis aculeatis & ſemper comantibus, quæ pro fructu baccas habet rubentes & translucidas. Haud multum hæc arbor Ilici aquifoliæ diſſimilis, ideo ſemper eas iungit Plinius idem. Vtraque certè folia aculeata præfert, & ſemper viridia. Hinc quidam ex noſtris Herbariæ rei peritis, *Houx* interpretantur Ilicem. Nec diffiteor hanc vocem Gallicam ex ilice factam eſſe quæ Italis *Elce.* Vnde illud *Houx.* Hoc enim noſtris perpe- D tuum eſt, vt quæ penes Latinos veteres, aut Italos adſpirantur vocabula ſine flatu pronuntiare ſoleant, & contra quæ apud illoa carent ſpiritu, ipſi adſpirent. Quod verum eſſe deprehendent, qui vel parum attenderint. *Ilex* tamen *Aquifolia*, & *Aquifolium* differunt. Ilicem Galli vocant *Eouſe* : aquifolium, *Houx.* Plinius itaque nugatur quum alio loco dicit *Aquifoliam* Italis vocari, quam Theophraſtus κραταιγόνα appellat. Κραταιγὼν Theophraſto Meſpilo ſimilis eſt arbor, quæ folia non habet aculeata, nec in cenſu nume- E ratur ſemper comantium arborum, & multis aliis notis ab Aquifolio diſtinguitur. Quod ſi Itali *Aquifoliam* vocarunt Theophraſti κραταιγόνα, certè diuerſa fuerit ab Acuifolio illo Pliniano, cui aculeis armata folia tribuuntur, ac perpetuò virentia, quorum neutrum ineſt τῷ κραταιγῷ Theophraſteæ. Tradit idem Plinius lib. XV. cap. XXIV. *Aquifolio ac ſpina baccas eſſe ſine ſucco.* De quo Aquifolio intelligit, incertum habeo. Theophraſtus ait fructum cratægi, quum matura eſt, areſcere, & ſaporem, guſtúmque meſpili referre : μιμούμενος

δὲ ξηρὸς γίνεται, καὶ ἐπιμελαίνεται, κατὰ δὲ τὴν γεῦσιν, καὶ τὸν χυλὸν μεσπιλώδης. An ideò dixit baccas aqnifolij ſine ſucco eſſe, quia aquifolium eſt κραταίγονος? An oſtentarium Arborarium Tarquitij aqnifolium inter infelices arbores, & quæ fructum nigrum ferunt ideo recenſuit, quia fructus Catægi maturus nigreſcit, & catægus eſt aqnifolium? *Quæque baccam nigram nigróſque fructus ferunt, itémque aquifolium, pirum ſiluaticum.* Immò heic planè aquifolium & pirum ſilnaticum ſeparat ab iis arboribus, quæ idcirco infelicibus adſcribuntur, quod nigros fructus ferant. Quædam arbores in albo infelicium relatæ fuere quod nigrnm frnctum geſtarent, aliæ propter ſpinas quibus infeſta gerunt folia vel ramos. In his pirum ſiluaticum ponit qui totus ſpinulentis faſtigiis eſt armatus, & *aquifolium* quod foliis eſt aculeatis. Ilex inter felices recenſebatur, non aquifolia, ſed alterum genus cui nullis aculeis horret folium. Scribit Theophraſtus catægi lignum eſſe ποικίλον, ἰσχυρὸν, ξανθόν. Propretea videtur etiam Plinius *aquifolium* inter pretioſa ligna ponere, quæ in laminas ſecabantur, & quorum operimento veſtiebatur alia materies. lib. XVI. cap. XLIII. *Quæ in laminas ſecantur, quorúmque operimento veſtiatur alia materies, præcipua ſunt citrum, terebinthus, aceris genera, buxum, palma, aquifolium, ilex, ſambuci radix, populus.* Idem ex Carone notat ibidem vectes aquifolios, laureos, vlmeos fieri debere. In vulgatis olim Catonis, atque etiam ſcriptis manu legitur *acrifolios*, pro *acuifolios*. Apparet neſciſſe Plinium qoid eſſet *aquifolium*, aut duas arbores hoc eodem nomine nuncuparas pro vna obtruſiſſe. Nec enim poreſt eadem eſſe aquifolia, quæ eſt Theophraſti Catægus cum eo aquifolio, cui folia aculeata, & æternum virentia. Theophraſtus de Catægo: ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον μεσπίλῳ τιτανὴν, πλὴν μεῖζον ἐκείνου καὶ πλατύτερον, καὶ σχισμωδέστερον, τοῖς δὲ χαραγμοῖς ἐν ἔχον ὥσπερ κάρυον. Hæc ſupra explicauimus. Plinius de foliis arborum: *Aculeata Aquifolio & Ilicum generi.* Hoc Aquifolium non eſt Catægus. Et ſtatim: *Pungentia folia pino, picea, abieti, larici, cedro, aquifoliis*, id eſt, Aquifolio, & Ilici Aquifoliæ. At Catægus folia pungentia non habet. Alibi idem Plinius vt ante obſeruauimus ὀξυάκανθος Theophraſti reddidit *Aquifolium*, quæ ὀξυάκανθος in totum diuerſa eſt à Catægo, & ab agrifolio Italorum. Spinis quidem tota hiſpida eſt, ſed nullos exhibet in foliis aculeos. Hæ ſunt Plinij exerrationes in Herbis & Arboribus deſcribendis. Et mirabilis vbiqne in his deprehenditur veterum negligentia. Ilex coccifera de genere eſt Ilicum aquifoliarum, ſed frutex eſt paruus, qui nunquam inſtar arboris ſurgendo aſſumit. Ilex arbor præter glandem etiam coccum gignit ex puniceo nigricantem. Theophraſtus κόκκον φοινικοῦν. Hic coccus longè alius eſt à tinctorio cocco Ilicis cocciferæ, vt ipſa arbor alia eſt. Granum Ili-

A cis cocciferæ cinerei coloris eſt, non punicei. Verumque tamen κόκκον veteres confuderunt, vt ſupra notauimus. Meminit Strabo lib. III. cuiuſdam χαμαιζήλου δρυὸς, id eſt, paruæ & humilis quercus multis in Hiſpania, & plurimam ferentis glandem, quæ non poteſt eſſe alia præter illum quercini generis fruticem, qui & κόκκον βαφικὸν Hiſpanis dabat. Verba eius hæc ſunt: φέρεται δὲ βαλανώδη δρῦν, φυομένην κατὰ τὴν θάλατταν χαμαιζήλων τινὰ παντάπασι δρῦν, πολὺν δ' ἐκφέρουσαν καρπόν. ὅπερ καὶ ἐν τῇ γῇ πολλὴ φύεται κατὰ τὴν Ἰβηρίαν, ῥίζας μὲν ἔχουσα μεγάλας ὡς ἂν τελείας δρυὸς, ἐξαιρομένη δὲ, θαμνοῦ
B ταπεινοῦ ὕψος. Sic ſcribendom. vulgò eſt: ἐξαιρομένη δὲ ἐν θαμνοῦ ταπεινοῦ ὕψος. Minus altè è terra attolli dicit, quàm humilem fruticem quemlibet. Non dicit Strabo eam quercum fruticem cocci tinctorij quoque feracem eſſe, qui tamen eodem libro meminit κόκκου βαφικοῦ, qua Hiſpania maximè gloriabatur. Non vbique tamen coccum gerere id genus quercus aiunt Neoterici, ſed in calidioribus tantùm locis. Præterea eamdem arborem quæ coccum nonella tulerit, vbi in tantùm adoleuit vt glandem generare poſſit, non amplius coccum tingendo generare. Maiuſculum fruticem qui glandem fert, ab Hiſpanis *Caraſca* vocari tradunt, minorem qui cocco
C fœcundus eſt, *Coſcoia*. Quæ vox ſine dubio venit ex antiqua dictione *Cuſculium*, qua id granum vocarunt olim: *Granum hoc primóque ceu ſcabies fruticis parui, aquifoliæ ilicis, Cuſculium vocant.* Ita enim rectè hunc locum ſupra emendauimus, id ex Græco eſt κουσκούλιον. Certè primo granum illud ceu ſcabies eſt, cortici adhærens mox in granum rotundius extumeſcit è cinereo colore albicans. At granum Ilicis arboris, quod inter fructus huius arboris recenſet Theophraſtus, eſt κόκκος φοινικοῦς. Arabes *Chermes* vocant granum illud
D tingendis aptum lanis. Id ex Latino *Vermis* detortum eſſe apparet, pro quo ætas barbara dixit *Guermis*, vt *Veſpa*, *Gueſpa*, inde *Chermes*. Latini *Vermiculum* appellarunt à vermiculis, quibus prægnans eſt illud granum, quorum ſanie punicea præclarus ille color gignitur. Pauſanias ſub ὕσγης nomine hunc fruticem βαφικοῦ κόκκου voluit deſcribere, quamuis ceteri Græci ὕσγινον & κόκκινον diuerſos faciant colores. ὕσγην Galatas ait vocare hunc fruticem, quem cetera Græcia appellaret κόκκον. Folia habere dicit: μελάντερα μὲν καὶ μα-
E λακώτερα ἢ ἡ πρῖνος, τὰ μέντοι ἄλλα ἐοικότα τῇ πρίνῳ. Ita ibi legendum, non χίνῳ, ſic enim habent veteres codices. Ex genere Ilicum ille frutex aquifoliarum. χαμαίζηλον δρῦν vocat Strabo. Nam & Ilex inter glandiferas, *quercum viridem* vulgò appellamus. Heſperium coccum vocat Petronius, id eſt Hiſpanicum his verſibus, qui nondum correctorem inuenerunt, quum ſint corruptiſſimi. Sic autem legendi:

Heſperium coccum laudabat miles: eadem
Quæſitus tellure nitor certauerat oſtro.

Coccum Hiſpanicum laudabat miles, cóque veſtiri expetebat. Eadem tellure quæſitus nitor oſtro certabat, id eſt minium. Hæc addenda fuere Exercitationi de cocco, quam in ſuperioribus exhibuimus, quæ occaſione data noluimus prætermittere.

P. 75. A. *Quod ſpinalentis faſtigiis hiſpida turgeſcat*] Ita plerique veterum librorum quos excuſſimus. In aliis vt ſupra iam notauimus: *quod aculeatum ſpinulentis faſtigiis turgeſcat*. Vnde vulgata lectio ex duabus illis concinnata. Nos edendam eam curauimus, quam in plurimis codicibus, atque optimis inuenimus. Non diffitebor tamen haud ſatis mihi placere verbum hoc *turgeſcere*, vbi de ſpinis & aculeis agitur. Fortè melius ſcriberetur: *quod ſpinalentis faſtigiis hiſpidatur. Geſtat malum inimicum venenis*. In altera Editione fortaſſe etiam ſcripſerat: *quod aculeatur ſpinoſis faſtigiis*. Verbum *turgeſcere* minimè conuenit ſpinis aut aculeis. *Geſtare fructum* dicuntur arbores, vt & *ferre*. quæ loquutio huic noſtro tralaticia. Suprà: *Præcipua eſt ficus Ægyptia, foliis moro comparanda, poma non ramis tantùm geſtitans, ſed & caudice*. Sic legendo Solinum erroris abſoluemus. At ſi vulgatam retinemus, vt etiam ferri poteſt, non erit ferendus error Solini, aculeatum facientis Aſſyriæ mali folium.

Sapore aſpero, & amaritudinis meræ.] Sic repoſuimus, addicentibus omnibus libris, quum eſſet in Editis: *amaritudinis mira*. Sic alibi *rubor merus*, de intenſo rubore, cui dilutior contrarius: *Fucant vellera, vt ad ruborem merum epotent cocci venenum*. Vbi ſimiliter *miram* pro mero ſubſtituerant. Ita *amaritudo mera*, quæ nulla dulcedine diluitur.

Flagrantia pluſquam iucundam, longéque ſenſibile.] Quod longè ſentiri poteſt, quod propriè de odoribus etiam dixerunt. Plinius: *Etenim odorem quis geris ipſe non ſentit*. Et ita alibi. Minutius Felix: *Ego vos in hoc magis miror quemadmodum tribuatis aut ſentienti facem, aut non ſentienti coronam*. Sic legendus ille locus. Si ſentit mortuus, cur illi facem ſubiectis? Si non ſentit, cur coronam illi tribuitis, cuius odorem non poteſt percipere? Hic ſenſus ad nares pertinet. Inde in Idiotiſmo noſtro *bene ſentire* dicimus, quæ bene olent, ac cum bono odore ſentiuntur.

Protinus atque poma eius deciderint maturitate, alia protuberant.] Plinius: *Arbor ipſa omnibus horis pomifera eſt, aliis cadentibus, aliis maturescentibus, aliis verò ſubnaſcentibus*. κατ' πᾶσαν ὥραν, non eſt *omnibus horis*, vt vertit Plinius, ſed omni anni tempore. τὰ μὲν ἀφῄρηται, τὰ δὲ ἀνθεῖ, τὰ δ' ἐκπέττει. *Alia præcerpuntur, alia floreſcant, alia coquuntur*. id eſt, matureſcunt. Hoc enim ἐκπέττειν ſignificat. Malè apud Athenæum, τὰ δ' ἐκπίπτει. Quod fefellit interpretem. Plinius, τὰ μὲν ἀφῄρηται vertit, *aliis cadentibus*. Solinus id ſequutus A eſt, atque interpretatus: *ſtatim atque poma deciderint maturitate*. Non expectabatur vt deciderent, ſed decerpi ſolebant. Oppius: *Generantur autem in Perſide omni tempore mala citrea: alia enim præcarpuntur, alia matureſcunt*. τὰ μὲν ἀφῄρηται, τὰ δὲ ἐκπέττει.

Vſurpare & nemora iſta optauerunt, & aliæ nationes.] Elegantia Soliniana, *nemora* pro arboribus. Sic alibi, *laureos, vlmeos & balſami lucos* dixit. Poëticum eſt. Sic *Palladia ſilua*, Virgilio pro oleis.

Per induſtriam tranſlati germinis.] Ita vetus Regius, qui ad oram adſcriptum habet: B *Per induſtriam germinis transferendi*. In Editis fuit: *Tranſuecti germinis & inſerti*. Sed verba hæc, *& inſerti*, in nullo codicum noſtrorum inueni. Et ſanè Plinij locus, vnde hic ſumptus eſt, nec inſitionis, nec inſerendi germinis quod tranſlatum fuerit, meminit, ſed arboris ipſius cum ſua radice transferendæ & plantandæ. Hæc verba eius ſunt: *Tentauere gentes transferre ad ſeſe propter remedij præſtantiam fictilibus in vaſis, dato per cauernas radicibus ſpiramento: qualiter omnia tranſitura longius ſeri arctiſſimè, transferrique meminiſſe conueniet,* C *vt ſemel quæque dicantur*. Nouellas plantas ſeri vult in vaſis fictilibus probè obturatis, dato tantum radicibus ſpiramento, & ſic transferri. *Germen* dixit Solinus, quod eſt φυτόν. Vnde *congerminaſcere* Varroni apud Nonium συμφύεσθαι, ita enim ſuprà correximus, pro *congermanaſcere*. Item *congermini* οἱ σύμφυτοι. *Rempublicam coniuncti & congermini tenuere*. σύζυγες καὶ σύμφυτοι. Corrigendus & inſignis eiuſdem Varronis locus de R. R. vbi loquitur quando tempus eſt eximendorum fauorum. Ex veſtigiis veteris ſcripturæ, quam aſſequi non D potuerunt viri docti, planum eſt ita legi debere: *Eximendorum fauorum ſignum ſumunt ex ipſis: ſi pluris alias habeat, vel congerminarint coniecturam capiunt*. Si faui congerminarint, id eſt, ſi coniuncti ac συμπεφυκότες extiterint, non rari ac diſſipati. Hæc veriſſima lectio, de qua nos alibi. Theophraſtus granum Aſſyrij mali ſeri ſolitum dicit: ἀντίρρυσι δὲ τοῦ ἦρος εἰς ὄστρακα, κατατρήσαντες τὸ σπέρμα διεξελόμενοι ἐπιμελῶς. Ita fortaſſis intellexit Plinius tranſlatum à quibuſdam fuiſſe Aſſyriæ mali germen, granis hoc eſt ſeminibus in vaſe fictili arctiſſimè ſatis, & *dato ſpiramento radicitus*. Ita enim veteres libri ſcribunt, non vt E habent editi, *radicibus*. Satum ſemen in fictilibus vaſis dum affertur ex longinquo, poteſt interim radices agere, ideò dicit dandum eſſe radicitus ſpiramentum vaſis fictilibus, eâ ſcilicet parte, quâ radices ſeſe mittunt. Poteſt pari ſenſu vulgata etiam teneri. Haud ſcio an ita acceperit Solinus: ſic certè capiendum fuit. *Germen* vt dixi τὸ φυτὸν eſt, quod iam è ſemine in altum prodiit. Vnde *germinare* τὸ βλαστάνειν. Etiam pro ſemine accipitur. Gloſſæ *germen*, σπορά. In ſeminibus omnigenis *germen* hodiéque dicimus partem illam genitalem, vnde ſurgere & pul-

lulare incipiunt. rectè Iſidorus *germen* interpretatur prægnantem ſurculum. Antiphanes ſcripſerat in quadam comœdia ſemen Aſſyriæ mali ſuo tempore è Perſide translatum:

Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφίκετο
Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.

Qui locus indicat non poma tantùm è Perſide in Græciam tum allata primum fuiſſe, ſed etiam ſerendæ arboris, & habendæ rationem traductam. Ex tunc igitur in Græcia cœpere naſci Aſſyriæ mali. Plinius negat, & hoc loco Solinus ſimia eius, alibi naſci voluiſſe præterquam in Media: *Sed veneficium ſoli Mediæ datum natura reſiſtente terra alia non potuit mutuari.* Sed veluti ſui oblitus idem Plinius alio loco aſſerit Aſſyriam malum alibi quidem, quàm in Aſſyria creſcere poſſe, ſed fructum non ferre. lib. xvi. cap. xxxii. *Faſtidit balſamum alibi naſci. Aſſyria malus alibi ferre.* In Rigaltiano ſcriptum eſt: *Natura niſi in Syria ferre.* Sed optimus Thuanæus legit: *Natura Syria malus alibi ferre.* Scribe: *Nata Aſſyria malus alibi ferre.* Feracem alibi eſſe negat niſi in Aſſyria, quamuis alibi natam. Nihilominus ille, citrum prorſus ab Aſſyrio malo diuerſum facit, quum ceteri omnes auctores idem velint eſſe. Hinc non mirum eſt ſi Aſſyriam malum alibi quàm in Media venire inficietur, quum ſcripſerit citream in Italia paſſim ſurgere, ac domos decorare. Hæ ſunt auctorum veterum ἀβλεψίαι, Plinio cum primis familiares. Quam incertum eſt quod de Perſeæ & Perſicæ differentiis ab iis traditur? Hoc enim exemplo iuuat eòque valdè ſimili ambiguam citreæ mali hiſtoriam illuſtrare. Perſea ἡ Περσέα Theophraſto negatur alibi, quam in Ægypto fructum ferre, quum tamen alibi creſceret. ὁμοίως δὲ καὶ ὅπου τὰ κέρατα ἄκαρπα γίνεται, καθάπερ καὶ τὸ Περσεῖον τὸ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ὁ φοῖνιξ ἐν τῇ Ἑλλάδι. Ergo Palma & Perſea in Græcia naſcebantur, non tamen erant frugiferæ. Plinius: *Nec non & palma naſci vbique aut nata parere.* Perſea illa ex Ægypto: idem Theophraſtus alibi: ὥσπερ ἐπί τε τῆς Περσέας ἔχει, καὶ τοῦ φοίνικος, ἡ μὲν ἐν Αἰγύπτῳ καρποφορεῖ, καὶ εἴ τί που τῶν πλησίον τόπων. ἐν Ῥόδῳ δὲ μέχρι τοῦ ἀνθεῖν μόνον ἀφικνεῖται. Hæc eſt Perſea Ægypti peculiaris arbor, quam plenius deſcripſit inter arbores ſoli Ægypto familiares. Plinius nunc *Perſicam* reddit, nunc *Perſeam*. Vt cùm dicit lib. xvi. cap. xxvii. *Perſicæ arbores in Rhodo florent tantùm.* Sic enim omnes libri. ea Περσέα eſt Theophraſti. Atqui Plinius *Perſeam* & *Perſicam* ſeparat. Nicander Περσείας nomine intellexit Perſicam vulgarem, vt omnes eius interpretes expoſuere, & in primis Dioſcorides qui Περσείας κάρυα apud eum accepit, ἀντὶ τῆς Περσικῆς μηλέας ἐστίν. Eam Perſeam Nicander ex Æthiopia in Græciam canit tranſlatam fuiſſe à Perſeo. Diodorus Περσέαν arborem ſcribit ex Æthiopia in Ægyptum traductam. Antiquiores Græciæ auctores Περσικὰς μηλέας non meminere, eo ſenſu quo poſteriores, ſed Medicam arborem, vel Aſſyriam ſic vocarunt. Περσέαν igitur, vel Περσικὴν nominarunt, quæ ſequenti æuo dicta fuit *Perſica*. Ideò Plinius Περσέαν aliquando vertit *Perſicam*. Quum hodie tam multa cognoſcantur Perſicæ arboris genera, fructu ac ſpecie differentia, quis non meritò mirari queat Græcos auctores vnius tantum generis mentionem feciſſe? Dioſcorides Περσικὰ μῆλα deſcripſit, eodem prorſus modo quo & Citrea, nullis ſpecierum memoratis differentiis. Species illas omnes Perſicorum, quæ nunc cognitæ ſunt per inſitionem, exiſſe haud magis vel minus dici poteſt, quàm de Citreis. Perſeam Ægyptiam Perſicæ quamdam ſpeciem fuiſſe omnino certum habeo. Folia non amittit in Ægypto, vt pleræque ibi locorum arbores ſemper comant, quæ in aliis regionibus decus foliorum perdunt. Fructus eius oblongus amygdalæ inſtar, & coloris herbacei. Nonne hodie Perſica mala quædam extant hac forma & colore? Intus habet nucleum ſimilem pruno, ſed molliorem. Perſicorum etiam genera ſunt quæ nucleum adeo mollem habent, vt frangatur ſimul cum carne, & ſponte aperiatur. Plutarchus ait Perſeam Ægypti habere folium linguæ ſimile. Nec multum abſimilis eſt figuræ Perſicæ arboris folium. Carnem pomi ex Perſea arbore γλυκεῖαν eſſe, & ἡδεῖαν, & εὔπεπτον tradit Theophraſtus. Perſicum malum Dioſcorides εὐστόμαχον teſtatur eſſe cum pleriſque veterum. Nam quin dulce ſit, & eſui iucundum nemo ambigit. Περσέα igitur & Περσεία Græcis ea arbor eſt, quam poſteriores Græci Περσικὴν μηλέαν vocitarunt. Huius quædam ſpecies in Ægypto peculiaris naſcebatur, fructu & forma ab aliis differens. Vnde veteres Græci Περσέαν vocant, τὴν Περσικήν. In Ægypto primum naſci tantùm poſſe dicta eſt, vt de Aſſyria malo, quam non poſſe creſcere niſi in Aſſyria, aſſertum eſt. Poſtea tandem per vniuerſam Aſiam, & Europam plura tam Perſicæ arboris, quàm citreæ genera prodita ſunt ac diſſeminata. Idem planè eſt quod de nuce iuglande tradidit antiquitas. Species eius fuit præſtantiſſima & maxima quæ ex Perſide in Græciam allata eſt, vnde Græcis Περσικὸν & Βασιλικὸν appellatum eſt. Huius ſpeciei nomine totum poſtea genus appellari cœptum. Inde Dioſcoridi, Περσικὰ τὰ & Βασιλικὰ ſunt nuces iuglandes. At Sueuius apud Macrobium hanc ſpeciem Græciæ primum cognitam, ſcribit Alexandri Magni temporibus à comitibus eius, qui eam Græciæ intulerunt. Atqui certum eſt multo ante Alexandri ætatem nuces iuglandes in Europa notas fuiſſe. Hæc exercitandi ingenij cauſa dicta ſunto, non vt aſſeram Perſeam Ægyptiam, & Perſicam hodiernam veteribus quoq; cognitam, eaſdem eſſe, ſed vt oſtendam quid mouerit veteres, vt vno eodémq; nomine arbores diuerſas inſignirét.

Vnde & pleriſque poſteà confuderunt. Vt-vt ſit, certum eſt Perſeam veterum Ægyptiacam, non eam eſſe arborem, quam pro Perſea illa producunt viri Herbariæ rei peritiſſimi, ex America allatam quæ fructum habet pyro ſimilem & nigrum, quam *Mamay* vel *Aguacate* dicunt ab incolis vocari. Lubet & alio illuſtri exemplo patefacere tam veterum negligentiam in tradenda plantarum hiſtoria, quàm neotericorum ſupinitatem in iiſdem agnoſcendis prout ab antiquitate traditæ ſunt. Nemo eſt eorum qui Ægyptum patrum noſtrorum æuo perluſtrarunt, quin de familiariſſima ac frequentiſſima nunc in Ægypto planta tradiderit, quam *Culcas* vel *Colcas* aiunt vocari ab antiquo nomine *Colocaſia*, vt quidem & certè haud abs re ſibi perſuadent. Hinc ex differentia quam hodie habere noſcitur illa planta *culcas* nominata cum Colocaſia antiqua, parum eam cognitam habuiſſe veteres hariolantur hodierni Herbarij. *Culcas* Ægyptiacum deſcribunt iſti radicem in Ægypto edulem, ſine caule, ſine flore, ſine fructu. Quæ omnia in Colocaſia ſua veteres eſſe ſcripſerunt. Alia omittam diſcrimina quæ paulò poſt dicentur. Primus Bellonius erroris hanc originem ſibi deprehendiſſe viſus eſt: Herodotus, inquit, vetuſtiſſimus ſcriptor de duabus ſtirpibus in Nilo naſcentibus verba fecit, quarum altera orbicularem habet radicem quæ eſt colocaſia, altera verò quidpiam oliuarum nucleis ſimile in capite profert. Illum porrò ſubſequuti auctores, alij aliorum veſtigia prementes, ad libitum ſuum de his loquuti ſunt. Ita Bellonius. Videamus Herodoti verba quæ originis anſam ſequentibus præbuiſſe vult, dum alij alios tranſcribunt. Lotum & fabam Ægyptiam deſcribit Herodotus, & de Loto primum ſic ait: ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ τούτου ἐδωδίμη καὶ ἐγγλύσσει ἐπιεικέως ἐὸν στρογγύλον μέγεθος κατὰ μῆλον. Hæc eſt radix orbicularis, quam Bellonius apud Herodotum pro colocaſia intelligi voluit. In quo manifeſtè falſus eſt. De Loti radice ille loquutus eſt, quem Lotum omnis antiquitas ſcriptorum à faba Ægyptia diſtinxit, cuius radicem *Colocaſium* vocarunt. Lotum ipſum ita deſcribit: φύεται ἐν τῷ ὕδατι κρίνεα πολλὰ τὰ Αἰγύπτιοι καλέουσι λωτόν. ταῦτα ἐπεὰν δρέψωνται, ξηραίνουσι πρὸς ἥλιον, καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ λωτοῦ τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερὲς πτίσαντες ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. Paria his de Loto ſcribunt Theophraſtus & Dioſcorides. Ille flores eius lilio ſimiles facit. Vnde Herodotus κρίνεα vocat. Apud Dioſcoridem corrigendum, ἔχον ἄνθος μακρόν, λευκόν, ὅμοιον κρίνῳ. De radice pariter vterque, rotundam & malo cydonio ſimilem narrant. Theophraſtus: ἡ δὲ ῥίζα τοῦ λωτοῦ καλεῖται μὲν κόρσιον, ἔστι δὲ στρογγύλη τὸ μέγεθος ἡλίκον μῆλον κυδώνιον. Emendandum porro apud Herodotum: ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ τούτου ἐδωδίμη καὶ ἐγγλύσσει. id eſt, *edulis eſt, & dulcem habet ſaporem.* ἐγγλύσσει idem quod γλυκάζει, à verbo ἐγγλύσσω.

A Heſychius: ἐγγλύσσει, ἐγγλυκάζει. Herodotum ſequutus Theophraſtus in deſcriptione Loti non poteſt videri, cùm apud hunc eius hiſtoria longè fuſius ac plenius tractata reperiatur, quam ille in tranſcurſu tantum attigit. Radix illa igitur orbicularis apud Herodotum non eſt colocaſia, vt perperam aſſerit Bellonius, ſed Loti radix, vt quidem volunt veteres longè à Colocaſia diuerſa. Sequitur altera planta Ægyptiaca apud Herodotum his verbis memorata: ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισι ἐμφερέα, ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα. ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς ῥίζης

B γίνεται κηρίῳ σφηκῶν ἰδέην ὁμοιότατον. Hæc eſt Colocaſia veterum, non ille Lotus, cuius deſcriptio apud eumdem auctorem præceſſit. Hanc plantam lilij nomine etiam donat, ſed rubentis & roſis de colore par. At Flores Loti ſunt candidi inſtar veri lilij. Theophraſtus de fabæ Ægyptiæ flore, cuius radix *Colocaſia* dicebatur: τὸ δ' ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος, χρῶμα δ' ὅμοιον ῥόδῳ, κατακορές. Dioſcorides de Faba Ægyptia eadem: ἄνθος δὲ ῥοδόχρουν, διπλάσιον μήκωνος. Herodotus fructum calice dicit contineri è radice adnaſcente ac ſpecie ſimillimo veſparum fauis.

C Theophraſtus: ἐπὶ τούτῳ δ' ἡ κωδύα παρομοία σφηκίῳ περιφερεῖ. καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν κυττάρων κύαμος μικρὸν ὑπεραίρων αὐτῆς, πλῆθος δὲ οἱ πλεῖστοι τριάκοντα. Dioſcorides tradit vbi defloruit faba, tum eam ferre φυσκία παραπλήσια θυλακίσκοις, ἐν οἷς ὁ κύαμος μικρὸν ὑπεραίρων τὸ πῶμα ὡς πομφόλυξ. Herodotus fabam non nominat ipſum fructum, ſed ita deſcribit: ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης γίνεται συχνά. τρώγεται δὲ καὶ ἁπαλὰ ταῦτα, καὶ αὖα. Tempore Herodoti nondum videntur Græci huius Ægyptiacæ plantæ fructum fabæ nomine do-

D naſſe. Græci Alexandrini vt apparet ita vocarunt à ſimilitudine fabæ, idque poſt Alexandri Magni ætatem. Vt λωτὸν nominat Herodotus alteram ſtirpem, ita hanc etiam ſuo nomine impertiſſet, ſi vllum ſciſſet. Semen huius plantæ eſui tantum Ægyptiis fuiſſe ait, nihil de radice loquitur. At Theophraſtus etiam radicem ab his eſitari ſolitam tradit, crudam, decoctam atque toſtam. Hanc radicem Fabæ Ægyptiæ *Colocaſiam* vocatam paſſim memorant Græci, ſed quod notandum eſt, Theophraſto omnes recentiores. Dioſcorides: ῥίζα δ' ὕπεστι παχυτέρα καλάμου, βιβρωσκομένη ἑφθή τε καὶ ὠμή, κολοκάσια καλουμένη. Ni-

E cander Dioſcoride antiquior eius meminerat. Athenæus de faba Ægyptia allatis Nicandri verſibus: ῥίζας λέγει Νίκανδρος τὰ ὑπ' Ἀλεξανδρέων κολοκάσια καλούμενα. Verſus ibidem ſubiicitur ex eodem auctore: καὶ κυάμου λέψας κολοκάσιον ἐμμίξας τε. Poſterior igitur hæc appellatio ætate Theophraſti, & à Græcis videtur Alexandrinis manaſſe. Nam vt idem Theophraſtus meminit Loti radicem κόρσιον vocari, ita etiam radicis Fabæ Ægyptiæ nomen minimè tacuiſſet. Ergo vocabulum hoc Græcum, & à Græcis qui in Alexãdria habitabant poſt Alexandri tempora procuſum. κολο-

κασίαν non radicem tantùm, ſed totam plantam vocarunt. Plinius: *Colocaſia nobiliſſima in Ægypto.* Eleganter facta hæc dictio propter magna & lata folia huius plantæ. Græcis κασῆς eſt tapes vel amphitapes. Heſychius: κασῆς, ἀμφιτάπης καὶ πλωτή. Arcadius Grammaticus: κασῆς τὸ πλωτὸν ἱμάτιον τεταπῶτι. Ergo legendum χασῆς aut χασοῦς apud Heſychium. Pro chlamyde equeſtri etiam legitur apud Xenophontem Παιδ. VIII. χιτῶνας μὲν πυρινοῖ τοῖς τῶν δορυφόρων ἡγεμόσι, χασοῦς ἢ τοὺς ἐφιππίους τοῖς τῶν ἱππέων ἡγεμόσι δός. Sic cottigi ibi debet pro χαλίνους. Nam paulò poſt ſequitur: νῦν γοῦν φέρω τοῦδε δύο χασοῖ, τὸ μὲν σοὶ, τὸ δὲ ἄλλῳ. Et ſtatim: ἀν τούτω δὲ ὁ μὲν λαμβάνων τὸν χασοῦν. Vbique ſic ſcribendum auctore Arcadio. Pollux κασῆς interpretatur ἐδῶνας εἰλωτάς. an πλωτὰς apud eum ſcribi debet? Κασαὶ δ' εἰσὶ ἐδῶνας εἰλωταί. Ita vulgò edunt. emendo πλωταί. Nam πλωτὸν & πιλωτὸν Græcis idem. Vetuſtiores magis dixere πιλωτὸν à πιλεῖν, quod eſt condenſare & cogere, *coactilia* ſic vocarunt, ſiue ex coacta lana veſtes. Πῖλος quoque Græcis, id eſt pileus ex lana coactili denſatus. Vnde πῖλος Græcè dictus ἀπὸ τοῦ πιλεῖν. Ergo & χασοῦς ſimiliter lacerna equeſtris ex lanis coactis facta. Fabæ Ægyptiæ folia Theophraſtus vocauit πίλους, non tantùm ab amplitudine, etſi hoc etiam, ſed & à qualitate foliorũ quæ carnoſa ſunt & ſpiſſa. Inde & κολοχάσια quoque poſterioribus appellata ab eadem ratione. Nam χασοῦς veſtis coactilis. Ab illo κασῆς Latinum hæc *caſa*, de paruo tugurio. ὁ κασῆς, hæc *caſa*. vt ὁ χάρτης hæc charta. Ita *togam*, tam pro tecto, quàm pro veſte, qua corpus tegitur, dixere. Sed & *caſula* diminutiuum veſtis cucullata apud Latinitatis infimæ auctores, vt Iſidorum & alios. Vt inde liqueat τὸ περιτίτυπον ſignificare veſtem, ab illo ſcilicet Græco, κασῆς. Apud eoſdem χάσος etiam dicebatur pro veſte. Arcadius: ἰδὲ χάσος ἀπὸ τοῦ κάσος γίνεται κατὰ πλεονασμὸν τοῦ σ. ἔστι δὲ εἶδος τινὸς ἱματίου οὕτω καλουμένου. Heſychius: χάσος ἱμάτιον παχὺ καὶ τραχὺ περιβόλαιον. Inde compoſitum κολοκάσιον, quod ſignificat paruum κασῆν, vel paruum χάσον, quaſi κολὸν κάσιον. Nam κάσιον etiam diminutiuum à κασῆς. ſic κολόκυμα, μικρὸν κῦμα, quaſi κολοβὸν κῦμα. Ita & κολοσταθμὸς, parua σταθμός. Heſychius exponit: ἐπιπολὴν ἔχουσαν καταβολὴν ἢ πυλῶνα. Hinc elegantiſſimè Alexandrini Fabam Ægyptiam nuncuparunt κολοκασίαν, quod eius folia inſtar eſſent τῶν κολοκασίων, id eſt paruorum tapetium, vel curtarum lacernarum, ab amplitudine ſcilicet. Theophraſtus folia fabæ Ægyptiæ πίλους vocat, & pileis Theſſalicis comparat: περιφύεται δὲ φύλλα μεγάλα περὶ ἕκαστον τῶν κυάμων, ὧν καὶ τὸ μέγεθος πίλῳ Θετταλικῷ ἴσον. Et paulò poſt: συμπεριφύεται δὲ ἕκαστον τῶν κυάμων, φανερὸν ἔστι τὸ συνεστραμμένον, ἐξ οὗ γίνεται ὁ πῖλος. Eadem prorſus de cauſa Latini Perſonatam vocauere *Mantifolium*, ab amplitudine foliorum quæ cucurbitæ foliis ſimilia ſunt. Apuleius in Herba-

A rio: *Itali Perſonaciam, alij Dardanam, alij Mantifolium.* Ita legendum, non ſicut habent vulgati, *Manſolium.* Sic Hiſpani hodie Colocaſium vocant, *Mantum noſtra Domina*, propter amplitudinem foliorum eius. *Mantifolium* idem prorſus quod κολοκάσιον. Nihil verius igitur quam κολοκάσια dicta eſſe folia Fabæ Ægyptiæ, quod exiguas laceruas amplitudine ſua imitarentur. Inde & κολοκασία ſtirps tota appellata eſt. Alij radicem ita nuncuparunt, quaſi præcipuam partem plantæ. vt σίλφιον Græci radicem laſerpicij propriè dixerunt, quum tota planta ſic vocaretur. Athenæus **B** templum Mineruæ cognomine κολοκασίας Sicyone fuiſſe teſtatur. Quam vehementer errat ſi quis putat ab Ægyptia Colocaſia hoc cognomentum inueniſſe. A curta ac ſuccincta veſte qua amictum fuit eius ſimulacrum ita nominatam eſſe palam eſt. *Colocaſia* etiam flores ſunt apud Virgilium:

Mixtáque ridenti colocaſia fundet acantho.

Vbi notat Seruius herbam eſſe colocaſiam, quæ poſt deuictam ab Auguſto Ægyptum innotuerit, & poetam dicendo *fundet*, abundantiam floris oſtendiſſe. Hinc apud Plinium lib. XI. capite quo veſtium æmulationem cum **C** floribus componit, coloris meminit colocaſij, quaſi à flore nomen ſumpſerit. De amarantho ita ſcribit, vnde color amaranthinus: *Summa eius natura in nomine eſt appellato, quoniam non marceſcat.* Scribe ex veſtigiis veteris ſcripturæ: *Summa natura eius in nomine eſt: appellatio quoniam non marceſcat.* Nam veteres habent: *ſumma natura eius.* Ita dixit, *ſumma natura*, vt *ſumma voti*, alio loco, *ſumma cura.* At eo loco *in nomine* eſt, idem ſignificat quod in fama eſt. quare omnino legendum fuit ac diſtinguendum vt poſuimus. Subiicit ſtatim: *In nomine & Cyani colos, item holochryſi. Omnes autem hi flores non fuere in vſu Alexandri Ma-* **D** *gni ætate, quoniam proximi à morte eius auctores de his ſiluere.* pro *holochryſi* antea corrigere memini, *helichryſi.* Sed falſum eſt eum florem non fuiſſe in vſu Alexandri ætate, quia proximi ab eius morte auctores de eo ſiluere. Theophraſtus quippe mentionem eius habet, qui paulò poſt mortem Alexandri ſcripſit. Quid Theophraſtum dico? Alcman Ibycus, Cratinus huius floris vt iam tum coronis celeberrimi meminere in ſcriptis ſuis, vt teſtimonia ab Athenæo producta ex illis auctori- **E** bus fidem faciunt. Eum vide lib. XVI. Antiquiſſimus Thuanæus codex hoc loco pro titulo habet: *de quano & colocaſia.* In ipſo textu ſcriptum exhibet, *holocryſi.* in Rigaltiano: *Holocroſi.* An legendum? *in nomine & Cyani colos & colocaſij.* titulus ita ſcribendum ſubmonet. *Holochryſi* tamen eodem libro meminit idem Plinius, cuius medicinas ſeorſim exponit ab Elichryſo, quaſi diuerſi eſſent flores. Vix tamen aliter poſſum mihi perſuadere, quin ὁλόχρυσος & ἑλίχρυσος idem ſint, diuerſis nominibus ſic appellati, quibus floris eius color ſignatur. Sed hæc

alij viderint. Ceterum flores Colocaſij non fuerunt in vſu corollarum Alexandri Magni ætate. Nam nullam eorum facit mentionem Theophraſtus. Sed nec ille vſpiam, κολοκάσιον nominauit. Ergo vt ex his conſtat nomen id poſterius natum eſt, Theophraſti æuo, ideo nec illi notum fuit. *Colocaſia*, vt res eſt vocarunt Fabæ Ægyptiæ flores, cuius radicem κολοκασίας propriè appellatam volunt. Eos flores ad coronas viendas commendat Nicander:

Σπείρειας κύαμον δ' Αἰγύπτιον ὄφρα θερείης,
Ἄνθεα μὲν στεφάνοις αὐήνῃς.

Athenæus florem Fabæ Ægyptiæ στεφανωτικὸν fuiſſe etiam indicat, vt hæc eius verba declarant ex Epitome: γίνεται δὲ οὕτως ἐκ τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι τὸ αὐτὸ λωτόν. Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοὶ λέγει οὕτως Ἀπολλώνιος μελίλωτον, ἀφ' οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι. Hæc profectò mira ſunt, ſiquidem ita ſcripſit Athenæus, qui Naocratites & Ægyptius fuit oriundò. Confundit Loton cum Faba Ægyptia, & vtriuſque flores eoſdem facit, quum ex iis quæ ſuprà diximus, certum ſit veteres λωτὸν & κύαμον, vtcumque inter ſe ſpecie in multis conueniant, plantas facere diuerſas. Sed illud magis mirum λωτίνους στεφάνους è Faba Ægyptia quæ Lotos illi dicitur, eoſdem cenſeri cum Μελιλωτίνοις ex herba coronaria Meliloto factis, quaſi Lotos Ægyptius & Melilotos idem fuerit. Et certè nos infrà docebimus Loton Ægyptium etiam quibuſdam vocatum fuiſſe μελίλωτον, eumdémque Athenæum Fabam Ægyptiam cum Loto Ægyptio ſtatuere eumdem ſolo floris colore diſcrepantem. Plinius Ægyptiacum Lotum deſcribit lib. XIII. cap. XVII. Theophraſti verbis, & caulem paluſtrem eſſe dicit, de quo etiam nos infrà. Diodorus ex recentioribus, Loton & Fabam Ægyptiam apertè ſeparat duobus locis, lib. I. τὰς μὲν γὰρ τῶν καλάμων ῥίζας καὶ τὸν λωτόν, ἔτι δὲ τὸν Αἰγύπτιον κύαμον καὶ τὸ καλούμενον κόρσιον. de herbis Ægypti edulibus loquitur. Secernit *Corſeon* à Loto, quum Theophraſtus Loti radicem ſic vocatam ſcripſerit. Strabo quoque κόρσιον aliud ſtatuere videtur à radice Loti qui τράγημα eſſe dicit, ὅμοιον πέπερι μικρῷ αὐτοῦ μεῖζον. Heſychius: κορσίον ῥίζα τις καὶ νόμισμα κορσαῖον παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενον. Cum Theophraſto ſentit de radice Corſio. Alibi apud eumdem κόρσιν, Ἀπαῖον νόμισμα exponitur. de quo in libris de re Nummaria. Ceterum vt κολοκάσιον in Faba Ægyptia recens appellatio, ita & κιβώριον. Pleriſque fabam ipſam, hoc eſt fabæ granum ſic vocari placuit. Strabo lib. XVII. καὶ ὁ Αἰγύπτιος κύαμος ἐξ οὗ τὸ κιβώριον. Et alio loco: οἷον ὁ Αἰγύπτιος λεγόμενος, ἐξ οὗ τὸ κιβώριον, καὶ ἡ βίβλος. Vocat ille κύαμον plantam ipſam, τὸ κιβώριον granum fabæ. Vt paulò pòſt: ὁ δὲ κύαμος κατὰ πολλὰ μέρη φύλλα καὶ ἄνθη ἀναφέρει. Vnde κυαμῶνες loca huiuſmodi fabis conſita. Dioſcorides & rationem addit quare ſic vocetur de grano ipſo ſic loquens: καλεῖται δὲ κιβώριον ἢ κιβώτιον διὰ τὸ τὴν φυτείαν τοῦ κυάμου γίνεσθαι αὐτοῦ ἐντιθεμένου ἐν

A βώλῳ πηλοῦ, οὕτω δὲ εἰς ὕδωρ ἀφιέμενον. Ita fieri ſationem huius fabæ tradit Theophraſtus, ſed κιβωρίου non meminit: οὐ μὴν ἀλλὰ καταβάλλουσιν ἐν πηλῷ φυράσαντες εὖ μάλα, πρὸς τὸ καταχθῆναί γε καὶ μεῖναι, καὶ διαφθαρῆναι· καὶ οὕτω κατασκευάζουσι τοὺς κυαμῶνας. Sic legendus ille locus. Perperam editur ἀχυρώσαντες. In luto humecto & bene ſubacto fabæ granum operiebant, & in flumen deiiciebant. Sic faba naſcebatur, vnde κιβώριον fabam ipſam veluti κιβώτιον dictam argutatur, quod luto velut arcula condita ſeri ſoleret. At idem alio loco

B κιβώριον pro ipſa planta accepit, vbi Nymphæam dicit folia & caulem habere ſimilia τῷ κιβωρίῳ. Ita ſumpſit & Diodorus Siculus lib. I. τὸ τε καλούμενον κιβώριον διαφέροντα ὑπάρχει, φέρει τὸν καλούμενον Αἰγύπτιον κύαμον. Hinc τὸ κιβώριον, hoc eſt planta dicitur ferre Ægyptiam fabam, id eſt ſemen ipſum, ſiue granum. Straboni è contra ὁ Αἰγύπτιος κύαμος planta eſt quæ fert κιβώριον, ſiue granum. Claudius Iulus in Phœnicicis, κιβώριον ſtirpem ipſam radice acceptâ vocatam ſcripſerat, quæ radix *Colocaſium* dicebatur. Verba eius apud Stephanum hæc ſunt: κολοκάσιον αὐτοὺς καλοῦσι τὴν ῥίζαν. τὸ

C δ' ἐξ ἀπορρυάδος κιβώριον ὄψει ἰδίαν, ἐδώδιμος τε ἐλλοβαῖς περιέχων Αἰγυπτίοις. περὶ δὲ τὸν Νεῖλον φύεται πολλά. Quidquid è radice in altum erigitur, caulem nempe cum foliis & capitibus, κιβώριον ait appellatum. Inde totam plantam κιβώριον vocitant Dioſcorides & Diodorus. Medici recentioris Græciæ κιβώριον, granum fabæ cum Strabone nominant. Aëtius: τὸν καρπὸν τῶν Αἰγυπτίων καλάμων καλοῦσι κιβώριον. At vetuſtiores propriè hoc nomine appellarunt vaſcula, quibus incluſum eſt ſemen, vt Nicander his verſibus apud Athenæum:

D Σπειρείας κύαμον δ' Αἰγύπτιον ὄφρα θερείης,
Ἄνθεα μὲν στεφάνοις αὐήνῃς τοῖς δὲ πεπτηῶτος,
Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαινυμένοισι,
Εἰς χέρας ἠϊθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξεις·
Ῥίζας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι.

Flores ad corollas expeti dicit, τὰ κιβώρια in manus tradi iuuenum, vt pocula inde faciant, vbi fructus maturus inde extractus fuerit, aut deciderit. Radicem autem in menſa coctam adponi. Legendum in illis verbis, vt poſuimus, πεπτηῶτος Ἀκμαίου καρποῖο. Vbi per κιβώρια prorſum intellexit vaſcula illa ſimilia veſparum fauis, quibus incluſum continetur ſemen fabæ Ægyptiæ. Diphilus apud eumdem A-

E thenæum: οἱ δὲ γινόμενοι κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων, χλωροὶ μὲν εἰσὶ δυσπεπτοι. niſi per κιβώρια caules potius intelligat. Ergo κιβώρια non ſunt fabæ, ſed loculi fabarum. Ab eorum ſimilitudine κιβώριον Græcis poculi genus, ſcypho ſimile quod ab inferiore parte in anguſtum contrahatur, vt ciborium fabæ Ægyptiæ. Athenæus de ciborio poculo: Δίδυμος δέ φησι ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα σκύφια διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Non fabas ſignificat, ſed fabarũ calices. Vox κιβώριον Græcæ originis. Nam κίβα apud Aetolos pera vel ſacculus. vnde & κίβισις pro eodem ceteris

Græcis. Inde κιβωτὸς arca quo aliquid ineluditur. ſed & κιβώριον. Alexandrini Græci ealices fabarum Ægyptiarum ſic vocaronr. Dioſcorides φύσκια vocat, & θυλακίσκους ab eorum ſimilitudine, & pocula κιβώρια. Niſi potius è contrà calices illi fabales ita voeati ſunt quod eſſent ſimiles κιβωρίοις, generi poculorum ab Alexandrinis ſic vocatorum. Quinimmò Nicander vaſcula illa fabarũ demptis fabis vſum poculorum præboiſſe elarè indicat. At Plinios ex foliis eolocaſiæ implexis Ægyptios vaſa factitaſſe ad potandum dicit: *Adeoquè Nili ſuis dotibus gaudent, vt implexis colocaſiæ foliis in variam ſpeciem vaſorum potare gratiſſimum habeant.* Strabo tradit folia fabæ Ægyptiæ ſponte ſua, ac natura cauitatem exhibere quamdam poculis ac vaſis idoneam: ἐπὶ γὰρ σφόδρα μεγάλα φύλλα ὡς καὶ αὐτὰ ποτήρια, καὶ τρυβλία χρῆσθαι· ἔχει γάρ τινα καὶ κοιλότητα πρὸς τοῦτο ἐπιτηδείαν. Non igitur iis implexis opos quæ naturaliter ſunt concaua, ita vt catini ſcyphique inſtar vſúmque præbere poſſint. Noo tamen in his maior κοιλότης, quàm io foliis Nymphææ, cui ſimilia eſſe produntur. ea plerumque oris per ambitum replicatis inueniuntur, vt oon male catioorum & ſcyphorum ideam referant. An & κιβώρια Nicander de foliis ipſis ad hunc modum concauis, & catinorum ſiue poculorum vicem præbeotibos vſurpauit?

—τὰ δὲ πτηλώσαντες,

Ἀκμαίου χερσῖπο κιβώρια δαινυμένοισιν.

Addit Strabo de foliis: καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια μεστὴ τούτων ἐστὶ κατὰ τὰ ἐργαστήρια ὡς σκεύεσι χρωμένων. *Plena his foliis Alexandria per tabernas & officinas quæ his vtuntur pro vaſculis.* quia replicatas oras in circuitu habebant, vſum catinorum & vaſculorum facile exhibere poterant. Nec aliter accipiendus fuit auctor ille, vode Plinius accepit quum dicit Ægyptios implexis colocaſiæ foliis in variam ſpeciem vaſorum, libentiſſime potare. Implexa illa folia colocaſiæ intellexit auctor ille qoiſqois eſt, quæ per ambitum naturaliter replicata ſunt, qualia & Nymphææ ſæpe viſuntor. His ad hunc modum replicatis & implexis vtebantur ad varia vaſa. Nam & catini, & patinæ, & Scyphi inde fiebant. Plinius tamen videtur aliter intellexiſſe, non naturaliter ſed arte implexa in variam ſpeciem vaſorum. Legitur in Thuanæo: *Vt implexis colocaſia foliis in variat ſpecie vaſorum potare gratiſſimum habeant.* Scribendum: *in varias ſpecies vaſorum.* Hæc ſine dubio confudit Plinius. Variæ ſpecies vaſorum fiebant ex implexis ac replicatis per ambitum Colocaſiæ foliis, vt pateræ, catini, & Scyphi. Quod Strabo diſertè teſtatur. Vt eoim ſunt natura implexa, & κοιλότητα habent vaſculis cuiuſlibet generis idoneam. Vnde non taotùm ad potandom quaſi ſcyphis iis vtebantur, ſed etiam catinis: ἐπὶ γὰρ μεγάλα, ὥστε καὶ αὐτὰ ποτήρια καὶ τρυβλία χρῆσθαι. ἔχει γάρ τινα καὶ κοιλότητα ἐπιτηδείαν πρὸς τοῦτο. quænam eſſet illa κοιλότης explicauimus. Hæc eùm ita ſint, Nicandri tamen κιβώρια de calice potiùs, quo tenetur incluſum ſemen, vi-

A dentur interpretanda. & legendum πτηλώσαντες:

---τὰ δὲ πτηλώσαντες,

Ἀκμαίου χερσῖπο κιβώρια δαινυμένοισιν.

Vbi ſemeo maturum decidit, tum calices præbent vſum Scyphorum. Præterea κιβώρια Athenæus ſic vocata tradit, διὰ τὸ κιβώτιον συμπλέχθαι, ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Quod de calice ſeminis planè eſt intelligeodum, nec enim folia quæ in catinorum vſum implexa ſoaptè natura, vel arte formantur, ſunt κώνῳ συνδεδεμένα, nec ab inferiore parte in acumeo deſinunt, ſed planum habent ſitum. Poſtremo calices ipſos, ſiue capita colocaſiæ, quæ ſemen cootineut B κιβώρια propriè appellata pleriſqoe conſtat, quo oomine & fabas ipſas quidam ouncuparuot. Strabo ibidem narrat magnum reditum ex his foliis ad hunc vſum comparatis per totam Ægyptum fieri, adeo vt agri etiam hoc potiſſimum reditu cenſeantur: καὶ οἱ ἀγροὶ μέγα τι τῶν προσόδων, καὶ ταύτην ἔχουσι τὴν ἀπὸ τῶν φύλλων. Mirum eſt nihil eum de radice tradere, oec in deſcriptione Fabæ Ægyptiæ κολοκάσιον nominare, quum radix eius ſic vocaretur. Atqui ſciens de illis loquitur, quæ ipſe vidit, vipote qui Ægyptum ſe peragraſſe totam fateatur. Plinius ſeorſim *Fabæ Ægyptiæ* C hiſtoriam, & *Colocaſiæ* deſcriptionem poſuit, veluti diuerſæ ſtirpes forent, Fabam Ægyptiam Theophraſti verbis execuutus eſt lib. XVIII. cap. XII. qui Theophraſtus Colocaſij, vel Colocaſiæ in ea deſcribenda non meminit. At lib. XXI. eap. XV. Colocaſiam tanquam ab illa Ægyptia Faba in totum aliam pooit exponitque: nec eoim meminit ſeſe antea eius mentionem feeiſſe ſub nomine Fabæ Ægyptiæ, ſicut aliàs ſemper ſolet. Quod ſigni eſt, noo eaſdem putaſſe. Atque ita mos eius eſt perpetuus, vt res à diuerſis auctoribus, paulò diuerſius expoſitas, vel aliis nominibus, & ipſe diuerſis in locis ponat quaſi alias. *In Ægypto,* D inquit, *nobiliſſima eſt Colocaſia, quam Cyamon aliqui vocant.* Cur Græcam vocem retinuit, & non potiùs fabam dixit? Nam *fabam Ægyptiam* Latini voearunt, vt Græci, Αἰγύπτιον κύαμον. Præterea cur dixit aliquos ita vocare, quũ omnes auctores radicem Ægyptiæ fabæ κολοκάσιον vocari vnanimiter conſeotiant? Sed ex Græco aliquo auctore fortaſſe hæc vertit qoi ita ſeripſerat: κολοκασίαν, τινὲς δὲ κύαμον καλοῦσι. ita enim Græci oominaot. Strabo: καὶ ὁ κύαμος φυοῦντος. de faba Ægyptia. At hic noſter idem E ſuprà Lotoo dixit eſſe *ſimilem fabæ.* quum de Ægyptia iotelligat. Poterat hoc loco, & ſic vertere: *Hanc è Nilo metunt, caule cum coctus eſt araneoſo in mandendo.* Notabis heîc uou radicem mandi, ſed caulem. Radix ipſa in fundo Nili. Caulis demetitur è Nilo ac cæditur, manditúrque, non autem radix eoellitur. Caulem quoque eſitari ſolitum tradebat Claudius Iulus in Phœnicicis: κολοκάσιον μέν τοι κατέλουν τὴν ῥίζαν, τὰ δ' ἀφρατευτικὰ κιβώρια ὄψον ἰδίας ἐδωδίμοις τε καὶ φλεβαὶ πιέζουσι Αἰγυπτίων. Noo dicit radicem quæ *Colocaſium* vocabatur in cibos admiſſam ab Ægyptiis, ſed Ciborium edulos

eduleſvenas ac fila præbuiſſe. κιβώριον vocat caulem ipſum, & quidquid ex radice ſurgit, ac ſupereminet aquis. Martialis ſub lemmate *Colocaſia* idem prorſus innuit:

Niliacum ridebis olus, lanaſque ſequaces
Improba cum morſu fila manuque trahes.

Olus vocat Niliacum, quia caules eius mandecentur. Græci vocant λάχανα omnes herbas quarum caules aut folia eſui ſunt: & λαχανεύεσθαι dicunt quæ ſic parantur vt edi poſſint. Radices ab hoc cenſu ſeparantur, nec ſub olerum nomina veniunt. Diphilus tamen apud Athenæum Fabæ Aegyptiæ radicem, quam Κολοκάσιον vocant, in cibis vſurpatam oſtendit, & maximè probatum ait Κολοκάσιον, τὸ ἧττον ἐριῶδες. Sanè & Theophraſtus edulem omni genere radicem fabæ Aegyptiæ fuiſſe pronuntiat, crudam, toſtam, & elixam. Vt vt ſit, caulis etiam mandebatur. Araneoſus & lanoſus in mandendo erat, quia multis fibris intus diſtinguitur veluti diſſepimentis. Theophraſtus de caule Fabæ Aegyptiæ: ὅμοιος δὲ καλάμῳ μαλακῷ ἀγονάτῳ, διαφυὰς δ' ἔσωθεν ἔχει διόλου διειλημμένας ὁμοίως τοῖς κηρίοις. propter illas διαφυὰς quæ veluti fibræ ac fila totam eius medullam occupabant, in mandendo lanæ ſequacis inſtar, morſu trahendus fuit. Nec ſecius radix quæ hac in parte cauli ſimilis: ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου καὶ διαφυὰς ὁμοίως ἔχουσα τῷ καυλῷ. Ideo maximè commendatam in cibis radicem eiuſmodi reſtatur Diphilus, quæ minus lanoſa eſſet & minores haberet διαφυάς. Superiora Theophraſti verba ſic Plinius vertit, vt legendum eſt ex veteri libro: *Longitudo ſcapo quatuor cubitorum eſt, ampliſſima craſſitudo digiti: ni genicula abeſſent, molli calamo ſimilis, caput papaueri, colore roſeo: in eo fabæ non ſupra triginta.* vulgo eſt, *ſupra tricenas.* Libri *triena.* Scriptum olim fuit *trecenta*, pro triginta. Theophr. τετάκοντα. paulo poſt: *ſed radix perquam lauta incolarum cibis, cruda & omnino decocta, harundinum radicibus ſimilis.* Non ſcribendum eſt *lata*, vt volebat Turnebus. Ibi radicem tantum edulem dicit ex Theophraſto. Hic ex alio auctore ſolum Colocaſiæ caulem manducari tradit. Scapus ille ſiue caulis longitudine quatuor cubitorum ad ſummum fuit. Strabo qui vidit illos κυαμῶνας Aegyptios, caules eorum decem pedum longos tradit, pariſque omnes altitudinis: καὶ ὁ Αἰγύπτιος κύαμος, ἐξ οὗ τὸ κιβώριον ὁρθόν τι ἰσοΰψεις ῥάβδοι ὡς δέκα ποδῶν. Longiores facit quam Theophraſtus. Caulem etiam habuiſſe hanc plantam memorat Claudius Iulus apud Stephanum in voce Λευ. Sic enim è ſcriptis libris verba eius emendanda ſunt: μέχρι αὖ πήχη τῷ φύονται πάσαν τῷ ὕδατι ἐμπεπλησμέναι. Et paulo poſt: ὅρα δὲ τὸν ποταμὸν, καὶ τὴν πεπηγυῖαν πᾶσαν, ὁ καυλὸς ἢ τι ῥίζα πάντως ἐστὶν ὁμοιώδης τῷ πινί-, καὶ τῆς κεφαλῆς, ὁπόσος γὰρ αὖ τις ἀπονείμῃ, ἀντιλαβὴς ἐπέχει. Sic habent libri: oon, ὁ καρπὸς, ἢ τι ῥίζα. Subiicit: Κολοκάσιον μὲν καλοῦσι τὴν ῥίζαν, τὸν δὲ καρπὸν κιβώριον.

A Hic vocat κιβώριον, quem ſuprà καυλὸν dixit. Addit: ὄψιν ἰδίαν, ὀδυδήμους τι τὰς φλέβας παρέχει Αἰγυπτίοις. Lege: ὄψιν ἡδεῖαν, id eſt, *iucundum ſpectaculum.* Quod explicat Strabo lib. XVII. de hac faba Aegyptia loquens: οἱ οὖν κυαμῶνες ἡδεῖαν ὄψιν παρέχουσι τοῖς ἐνευωχεῖσθαι βουλομένοις. διευωχοῦνται δ' ἐν σκάφαις θαλαμηγοῖς, εἰσδυόμενοι δ' εἰς τὸ πύκνωμα τῶν κυάμων, καὶ σκιαζόμενοι τοῖς φύλλοις. per Nilum nauigantes in Thalamegis & in denſiſſima fabeta inſinuati foliiſque eorum inumbrati iucundiſſimè epulabantur. Fabeta illa in Nilo, eodem creſcebant modo quo harundineta. & fa-
B barum caules ſimiles prorſus harundinibus niſi quod geniculis carerent. Habes mox apud Plinium: *Thyrſo autem qui inter folia emicat, ſpectabilis folijs latiſſimis, etiam ſi arboreis comparentur.* vocat heic *Thyrſum* quem *ſcapum* dixit in Faba Aegyptia, quæ eadem eſt cum Colocaſia. Theophraſtus, & Claudius Iulus καυλὸν appellant. Strabo ῥάβδον. Hic Thyrſus inter folia emicat, quia hinc inde folia emittit. Strabo: ὁ δὲ κύαμος κατὰ πολλὰ μέρη αὐτοῦ καὶ φύλλα ἐκφέρει. Vocat κύαμον ſcapum ipſum fabæ, non granum. Theophraſtus: περιφύεται δὲ φύλλα μεγάλα περὶ ἕκαστον τῶν κυά-
C μων. & heic κύαμοι ſunt caules fabarum. Theophraſti verba peſſimè verterunt interpretes, qui & κυάμους eo loco *grana fabæ* acceperunt & πῖλον *pilulam*, quum *pileum* ſignificet. Ita enim vocat folia fabæ: συντρίψαντι δ' ἕκαστον τῶν κυάμων, φανερόν ἐστι τὶ συνεστραμμένον, ἐξ οὗ ὁ πῖλος: *& quum ſingulos fabarum caules contriueris, apparet illud neſcio quid contortum intus, vnde fit pileus ſiue petaſus, hoc eſt folium fabæ.* folia fabæ dicit eumdem habere caulem cum fabæ ipſius thyrſo, quia ſcilicet non prodeunt è caule cum longis pediculis, vt in aliis herbis ſolent, ſed preſſius adhærent, & nullo pediculo enaſcuntur. ὁ πῖλος igitur eſt folium fabæ,
D pilei vel petaſi inſtar. Nemo vnquam nouit πῖλον eſſe pilulam. Dioſcorides de Colocaſia: ἔχει δὲ φύλλον μέγα ὡς πέτασον. Sic πετασίτης herba dicta eſt quod latum & πετασῶδες folium haberet. Dioſcorides: Πετασίτης, μίσχος ἐστὶ μείζων πήχεως, δακτύλου μεγάλου πάχος, ἐφ' οὗ φύλλον πετασῶδες μέγα. De qua nos infrà pluribus. Plinius: *folijs latiſſimis, etiam ſi arboreis comparentur.* Atqui non latiſſima arborea folia, multæ quippe herbæ ſuperant omnes arbores foliorum latitudine. Scribe igitur: *folijs latiſſimis, ſed iam ſi arboreis comparentur.* Latiſſima eſſe dicit folia Colocaſiæ, ſed ſi
E arboreis comparentur. Quamplurimæ enim ſunt herbę quarum foliis ſi conferantur folia Colocaſiæ, non poſſit dici ea habere latiſſima. Subiungit: *ad ſimilitudinem eorum quæ Perſonata in noſtris amnibus vocamus.* Hæc corruptiſſima eſſe nemo negauerit. *Perſonatum* de herba non dicunt Latini, ſed *Perſonatam.* præterea de foliis tantum loquitur, quæ *Perſonata* non dicuntur. deinde perſonatæ foliis ſimilia non ſunt Colocaſiæ folia, ſed Nymphææ. Dioſcorides de Nymphæa pſi-

ma : φύλλα δ᾽ ἔχει ὅμοια κιβωρίῳ. Theophtaſtus de Loto Aegyptio qui prorſus idem eum Nymphæa : τούτου δ᾽ ὁ μὲν τοῦ καυλοῦ φύσις ὁμοία τῇ τοῦ κυάμου, καὶ οἱ πέτασοι δ᾽ ὡσαύτως. Poſtremo perſonara non naſcitor in amuibus. veriſſima coniectura lego : *foliis latiſſimis, ſed iam ſi arboreis comparentur, ad eorum ſimilitudinem quæ per ſe nata in noſtris amnibus notamus.* Dicit folia Colocaſiæ ad eorum ſimilitudinem eſſe quæ per ſe nata ſpectanrur in amnibos. Ea ſunt folia Nmphææ. Hæc Plinius de Colucaſia : quæ ſine dubio alicui auctori debet, euius hodie ſeripta non exranr. Mirum vero in hac deſcriprione Colocaſiæ Aegyptiacæ nullam fieri menrionem fabarum eius, ſed nec florum, nec capirum ſiue calicom, quibos fructus continebatur ineluſus, aliquanrum ſupereminens, operculi inſtar. Dignum etiam animaduerſione & admirarione, diligentiſſimum ſcriptorem idoneumque harum rerum auctorem, Strabonem qui Aegyprum vidit, quum Aegyptiam fabam deſcriberet & κιβωρίου nominarim facerer mentionem, nullam feciſſe κολοκασίου. Hæc mouere ſuſpicionem poſſunt etiam euilibet non mulrum perſpicaci diuerſam fuiſſe Fabam Ægypriam & Colocaſiam. Immanem in modum hanc ſuſpicionem valer exaugere qood ea radix quæ hodie in Aegypro nobiliſſima eſt ae frequentiſſima in vſu menſarum, quæque *Colcas* vocarur ab antiquo nomine *Colocaſium*, toto genere ac facie diuertit ab Aegyptiæ fabæ hiſtotia. Vr ex his quæ poſuimus liquer, Faba Ægyptia nobis deſeribirur ab anriqois, caulis harundini ſed minimè genicolatæ ſimilis, in Nilo & paludibus naſcēs, digitalis craſſitudinis, quatuor cubira vel eriam decem pedes alra, foliis lariſſimis hinc inde & floribus prodeuntibus mulris, capitibus vbi deeidere flores emergentibus, papaoerum κωδίαις haud abſimilibus niſi maiora eſſent, in quibus fabæ reperiunrur diuerſis inelusæ loculis, Græciæ quidem fabis ſimiles ſed maiores. Hæc omnia neutiquam conuenire poſſunt eum hodierna Aegyptiorum Colocaſia, quæ radix bulbotum generis paſſim in agris etiam longè à flumine prouenieus, foliis quidem Nymphææ, verùm longioribus & Ari proximis, quæ froctu pariter & flore ſemper caret, nec vllo caule aſſurgir. Vt referunr qui Aegyptum luſtraront ae per multos annos medicinā ibi exereuerunt, omnes agros ea planra conſitos vbique io Aegypto videre eſt, nec vlla radix aor herba gentibus illis norior, nec ad eſum communior. Faba Aegypria in flumine tantum Nilo naſeebatur aut paludibus quibus Niios reſtagnabat. Ideo ſoli ea victitabant, qui circa paludes colebant, οἱ ἐν τοῖς ἕλεσι κατοικημένοι, vr difertè reſtatur Herodorus, eui Theophraſtus ſuecinit : καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. Idem ſctibit Crododilos à radice fabæ Aegypriæ refugere, dum oeulis ſuis cauent, quia aculeis hiſpida eſt. Ergo faba il-

A la Ægyptia in ipſo Nilo naſcitur, & ſpinulenta eſt, eodemque ioſuper teſte harundinum radicibus ſimilis. quorum nihil cum radice Colocaſiæ poteſt quadrare. quæ rotunda eſt lagenæ ſpecie ſpinis carer, & in conrinente retra prouenir. Certum eſt igirur vereres pleroſque fabæ Aegypriacæ radicem cum Colocaſiæ confudiſſe, & vtramque eodem nomine appellaſſe, quod vtraque in Aegypto naſeererur, & edulis habererur. Rationem qua id facere potuerint, vr tam diuerſa genera miſcerent, quum diu inueſtigaſſem, repperi taodem ex plantæ vtriuſ- B que ſoliorum inter ſe aliqua ſimilitudine, quæ propterea nomen idem inuenerint, ex eaque nominum ὁμωνυμίαν eum veteribus errorem obiectum fuiſſe, vt diuerſiſſimas planras pro ijſdem habuerint. Hoc nomen Κολοκάσιον potuit diuerſis herbis attribui quæ latiſſima habeot folia : nam paruum mantum vel laeernam ſignificat. Hinc Arum quidam ex veteribus eriam Κολοκάσιον appellarunt ab amplirudine foliorum. Hæc eadem foliorum latitudo fecir vr recentiores Græci, & præcipuè Alexādrini Fabæ, Aegypriæ oomen indi- C derint Colocaſiæ. Vt aurem hodierna Aegyptiorum Colocaſia in torum alia eſſe deprehenditur à Faba ipſa Aegyptia, ita apud veteres quædam de Colocaſia, id eſt faba Aegytia dicta reperiuntur in eorum ſcriptis, quæ non conueniunt cum deſcriptione Fabæ Aegyptię. Palladius in Februario monet ponendos eſſe Colocaſię bulbos, eoſque *amare humidum locum, pinguem & maximè irriguum, circa fontes lætari ac riuos.* primom nulli bulbi ſunt in radice Aegyprię fabę, quę harundioum radicibus ſimilis eſt. Deinde ad ſatiooem fabę Aegyprię non bulbi radieis in terra ponebantur, ſed ſabę grana luto ſubacto iuuoluta D in flumen demirrebantur. Denique non circa rioos aur ſonres proueniebar Aegyprium κιβώριον, ſed in ipſis amnibus & paludibos, quibus ſi aqua deficerer, etiam emoriebatur ſtirpiros, vt ex Atheneço conſtar lib. iii. Palladij itaq. Coloeaſia non eadem eſt, cum Aegyptia faba, ſed com hodierno Aegyptiorum *Colcas*. Aërius κιβώριον hoc eſt fabam Aegypriam, & eius virtutes ſeorſim explicat. at vbi de *Colocaſia* tractat, non meminit eam radicem eſſe Κιβωρίου vel Fabæ Aegyprię. Κολοκάσιον, ὅ ἐστιν Αἰγύπτιον κυάμου τῆς ῥίζας ἡ δύναμις ἐστὶ τοῖς γλυκὺ καὶ χρησίμοις, γλίσχρον δ᾽ αὐτῆς τὸ σῶμα ἐστί. Hoe Colocaſium E Aërij idem prorſus videri par eſt cū vulgari Aegyptiaeo, quod hodie edunt taporum vel naporū vicem, & ſapore ſubamaro eſſe aiunt cum acri viſcoſirate, ſed vbi eoctom eſt, ſaris dulce exiſtere. Gongylides id eſt ſatiua rapa ad libidinem incendunt teſte Dioſcoride, vt & cæpe. Aegyptij quoque feront Coloeaſiam ſuam multum ſeminis facere, veneri idooeos mariros reddere. Nullam talem facultatem agnoſcit Diphilus Siphnius in Colocaſia quæ radix eſt fabæ Aegyptiæ, quem vide apud Athenæum. Fabam Aegypriam inter legumina recenſent medici veteres &

facultate eadem præditam affirmant cum faba Græca, Dioſcorides, Galenus, Aëtius aliique. Ea naſcebatur in eo frutice aquatico ac fluuiatili qualis ab illis depictus eſt, & nobis ſupra eorum verbis expoſitus Sed ea omnino diuerſa fuit à Colocaſia, & ipſa Aegypti herba quæ prope riuos naſci locis irriguis gaudet, non in ipſis fluminibus & ſtagnis, vt faba Aegyptia. Mira igitur harum ſtirpium indiſcrerio & intricatio nomioum in veterom ſcriptis deprehenditur. cuius nullam aliam cauſam afferri video poſſe præter iamdictam, eamque niſi me opinio decipit, veriſſimam. Faba Aegypria latiſſima habuit folia & petaſis ſiue pileis Theſſalicis ſimilia, vnde & πῖλοι ſiue πίλεοι folia eius Theophraſto nominantur. Hæc eadem Κολοκάσια etiam quiboſdam appellata videntur, quaſi paruæ & curtæ lacernæ. Sic perſonata, *mantifolium* Apuleio dicitur, quia folia æquè lata habeat, vt *mantum*, id eſt parua lacerna. Quod eſt κολοκάσιον. Nã κασῆς eſt lacerna equeſtris breuis. Altera herba Aegypti, cuius radia io cibis lautiſſima babebatur, folia ſimiliter lata habuit, quam propterea κολοκασίας etiam appellarunt. Hodierna quippe Colocaſia latiſſima folia præfert & pæne ſimilia fabæ Aegyptiæ. proaima enim ſunt Nymphææ foliis, niſi longiora eſſent. At fulio Nymphææ ſpecie ſimillimum tradunt veteres omnes Aegyptiæ fabæ folium. Eain *Colocaſiam* hodieque à Bæticis *mantum noſtræ Dominæ* vocari aiunt, quod eſt ad verbum Κολοκάσιον. Hiſpani ipſi vocant *Alcoleas* nomine, vt tes eſt, deducto à voce *Colecaſium*. Cum igitur duæ ſtirpes Aegyptiací ſoli peculiares idem nomen haberent & folia pæne gemina ederent, locis irrignis vna, ſtagnis & fluminibus altera gauderet, inde factum vt Colocaſiæ radici impoſuetint Aegyptiæ fabæ caulem, quia Colocaſia etiam à quibuſdam vocaretur, & ſic ex geminis plantis vnam compoſuerint. Ea eo fonte & capite etrot procedit, quo alij radicem Aegypriæ fabæ Κολοκασίας appellati volunt, alij rotã plantã ſic appellãt. Inde etiam eſt quod nonnulli radicem Aegyptiæ fabæ edulem Aegyptiis fuiſſe aſſerunt, alij caulem tantum mandi ſolitum meminere. Inde quoque quod Colocaſiæ fructum & flores quidam tribuunt, quidam eam deſcribunt ſine fructu & floribus. Herodotus ſcriptor antiquiſſimus nihil ex faba Aegyptia ad eſum ſnmi teſtatur præter gtana vel nucleos quæ fabæ ſunt. Strabo idoneus in primis auctor & qui Fabeta Aegypti in Nilo vidit nuſquam vel verbo meminit radicem ex iis edulem fuiſſe, qnnm ramen in ea planta deſcribenda pluſculum moretur, & foliorum vſum ad pocola & vaſa facienda per omnem Aegyptum frequeotiſſimum deprædicet. Claudius Iolans diſertè teſtatur Κιβώριον hoc eſt caulem Aegyptiacæ fabæ fibras quaſdam & fila venoſa veſca Ægyptiis ſuis præbere. Et ſanè verum eſt. Nam è Nilo demetebatur hæc planta mote harundinum, & cæſa renaſcebatur. ſicque per annos multos durabat. quod ſi radices euulſiſſent ipſas, quotannis de nouo ſerenda fuiſſent, ac reficienda Fabeta. Ideo Hydræ eam comparabat oraculum. Iolaus: ὡς ὁ καυλὸς ὅ τι ῥίζα πάντως ἦν ὀφιώδης τῷ ποικίλῳ, καὶ ταῖς κεφαλαῖς. ὁπότε γὰρ αὖ τις ἀποκείρῃ, φύονται αὖθις ἕτεραι. Plinius quoque diſertim Colocaſiæ thyrſum mandi ſolitum aſſeuerat, araneoſumque eſſe in mandendo, nihil de radice dicit. Sed nec Martialis, qui Colocaſiam *Niliacum olus* vocat. Qui radicem Fabæ illius comedi prodidere & Κολοκασίας appellatam diaere, ſine dubio radicem illam hodie notiſſimam, quia eodem nomine nuncuparur, cum radice Fabæ Aegyptiæ confudere. Nihil tamen etiam probibet quin vtraque cibis recepra fuerit apud Aegyprios. Plinius in deſcriptione Colocaſiæ quædam habet quæ referri debent ad Aegyptiam Fabam, nonnulla etiam quæ Colocaſiæ hodiernæ & vulgari conueniunt. Quod enim κύαμοι à quibuſdam appellari dicit, Fabæ Aegyptiæ congruit: item quod eius thyrſum mandi ſolitum ait, araneoſumque eſſe in mandendo. At enim vero quod nec fructum, nec flores illi attribuit, & ſeri iam in Italia affirmat, id pertinet ad alteram Colocaſiam quæ radix eſt bolbacea latiſſimis & ipſa foliis, ſine frnctu, ſine flore, ſine caule. Columella tradit in piſcinis medium terrenum relinquendum eſſe vbi cooferatur Colocaſia vt inumbrari eius foliis poſſint anatum cubilia. Hæc cubilia in ſicco ponebantur: ergo & Colocaſia illa in ſicco ferenda, licet riguis & fontibos adſeri amet. Aegyptia autem faba in amnibus ipſis ac ſtagnis mediis creſcir, nõ in terreno: nec poteſt viuere, aut naſci niſi ſir in aqua. Ex his omnibus liquet duas fuiſſe planras in Aegypto idem nomen ferentes Fabam Aegyptiam, & aliam radicem cibo eapetitam, quæ nec florem nec fructum edir, caule aſſurgit. Ea eſt qoam hodie Aegyptij *Colcas* vel *Culcas* vocant, id eſt Colocaſium. Nomen quippe antiquum manſit vt in ſeacenris aliis: ita & in Caſyta veterum, quam bodie *Cuſcutam* vocant vel *Caſſutham*. Inter eas herbas numeratur quæ in terra ſedem ſuam oón babes, ſed in aliena naſcitur ac viuit, in aliis nempe berbis aur arboribus quibus ſuſtinetur. De ea Plinius lib. XVI. cap. vlt. *Eſt & in Syria herba quæ vocatur Caſytas, non tantum arboribus, ſed etiam ſpinis circumuoluens ſe.* Male in editis *Cadytas*. Libri habent *Caſtas*, pro *Caſitas* vel *Caſytas*. In indice, *Caßitas*. Græci Κασύτας. Heſychius: Κασύτας, βοτάνιόν τι ἐν Συρίᾳ. Hodie *Caſſutha* dicitur, & falluntur qui non putanr idem eſſe, & negant Græcos veteres eius meminiſſe. Theopbraſto vocatur καδύτας lib. II. Cauſ. cap. XXIII. ἐν δὲ τῇ Συριακῇ βοτάνιον, ὁ καλούμενος καδύτας, καὶ δένδροις καὶ ἀκάνθαις ἐμφύεται καὶ ἄλλοις τισί. Corrigendum ex Heſycbio Κασύτας. perperam Plinium emendanerant ex corropta illa Theo-

A phraſti lectione. Sed ad rem. Colocaſium ſiue *Colcas* hodiernum, fertor folia habere Aro ſimillima. At Colocaſia Faba Nymphææ perquàm ſimile folium habet. Quidquid contra pertendant quidam, ſuſpicor Colocaſium illud, vulgare & hodie notum, Ari ſpeciem quandam eſſe Aegypti peculiarem. Præter folia Ari foliis proxima bulbacea etiam radice nititur, vt Arum. Radix ari veteribus cocta mandebatur, raporum more. Præter Arum vulgare tradit Galenus lib. II. de Alim. Facul. Ari genus in Cyrenaica naſci, radice admodum dulci, B & quæ nullum in medicina locum ex virtute aliqua propria obtineat: iucundius edi ab illinc hominibus quàm rapa. radices inde in Italiam vſque deferri. Etenim diu ſeruari poſſe. Illud Arum Cyrenaicum prorſus idem cum Colocaſia Aegyptia vulgari fuiſſe mihi perſuadeo. Hæc opinio ſtabilitur non minimum ea re quod aſſerunt *Colocaſiam* multis in locis Luſitaniæ circa riuos naſci ex Africa, vt ferunt incolæ, allatam. Sed præcipuè id eam ſuſpicionem mihi confirmat, quod Arum Κολοκάσιον à Cypriis vocatum notat vetus auctor Auctuarij ad Dioſcoridem his verbis: C Ἄρον τὸ καλούμενον παρὰ Σύροις Λοῦφα, οἱ μὲν Ἄλιμον, οἱ δὲ Θύμον, οἱ δὲ Δρακοντίαν, ὃ οἱ Κύπριοι, καὶ Κολοκάσιον λέγουσι. Et ſanè cum vox Κολοκάσιον Græca ſit, idque ſignificet quod diximus, omnibus plantis, quæ latiſſima habent folia vt Arum, & Nymphæa & faba Aegyptia, poteſt impertiri. Arum vulgare floret. Aegyptiacum vel etiam Cyrenaicum, quod eſt verum Colocaſium, nullo pubeſcit flore. Cum Palladius Colocaſiæ bulbos nominat, & circa riuos & rigua ſerendos monet, de alia Colocaſia non debet accipi. Nam vt dixi Faba Aegyptia, quæ etiam Colocaſia dicta eſt à fo- D liorum pari latitudine, nec bulbos habet, nec bulbis ſeritur, ſed fabis ipſis. Suſpicor etiam, vt hanc tandem Exercitationem abſoluam, τὴν Πετασίτην Dioſcoridis non male accipi poſſe pro hac Κολοκασίᾳ. Idem certe nomen eſt Πετασίτης & Κολοκασία, vt πέτασος foliuio Colocaſiæ dictum eſt à ſimilitudine & amplitudine. ita & Κολοκάσιον quaſi κολὸν κάσιον, id eſt mantum breue, vel curta lacerna. Et videntur quidam appellaſſe Πετασίτην camdem herbam, quam alij Κολοκασίαν dixere. Quod fefellit Dioſcoridem E qui tanquam diuerſas recenſet. Prætetea nullam ille Colocaſiam in cenſum herbarum retulit præter Aegyptiam Fabam, quæ vt dixi alia eſt ab hac Colocaſia. Pediculum Petaſiti longum & craſſum tribuit. Μίσχος enim non μόσχος apud eum legi debere puto. ἐφ' οὗ φύλλον πετασῶδες μεγάλον περικείμενον ὥσπερ μύκης: *In cuius ſummitate folium petaſi inſtar magnum impoſitum eſt fungi modo.* Cum Colocaſiæ vulgaris Icone hæc adeo beue congruunt vt nihil ſuprà. Longis & craſſis pediculis ſurgit, quibus folium latum & πετασῶδες ſuperponitur prorſus eodem modo quo caput funginum ſcapo ſuo infixum hæret ſuperne. Nec probibet quod plures pediculos Colocaſiæ tribuant Neoterici Herbatij, quum Dioſcorides vnum tantum videatur agnoſcere: Πετασίτης, μίσχος ἐστὶ μείζων πήχεως, δακτύλου μεγάλου πάχος, ἐφ' οὗ φύλλον πετασῶδες μέγα, περικείμενον ὥσπερ μύκης. Aliquando plures, aliquando vnum tantum emittit pediculum, præcipuè cum nouella eſt. Colocaſiæ Iconem heic ſubiiciendam curaui ex Recentiorum Herbariorum ſcriptis prolatam, quæ ita conſonat deſcriptioni Petaſitis Dioſcorideæ, vt nihil magis concinens fieri poſſit.

Quaterna aut quina ad hunc modum folia habere traditur, pediculis craſſis firmiſque ſuperpoſita plane fungino more. *Petaſitin* Herbarij hodie apud Dioſcoridem interpretantur de altera ſpecie Bardanæ. *Bardana* eſt quam Latini *Perſonatam* vel *Perſolatam* appellant: quidam etiam *Perſonaciam.* Apuleio in Herbario dicitur *Dardana.* At Petaſitis nec in Gallia, nec in Italia fortaſſe nunc naſcitur, eſtque vera Colocaſia, ſed alio nomine ſic appellata, quod impoſuit Dioſcoridi. An non ſimiliter omnino Loton Aegyptium, qui idem eſt cum Nymphæa alba, diuerſis locis recenſuit veluti plantas diuerſas? Quem errorem participat cum Theophraſto, & quibuſdam alijs veterum. Lotus inquam Aegyptius gemina germana Nymphæa eſt, & tamen ſeorſim vtráque deſcripſit Dioſcorides, quia Nymphæa vocitata ſit quæ in Græcia

naſcitur, *Lotus* vero ea quæ in Aegypto creſcit, ab aliis ſit appellata quia dulcis ad cibum eſſet eius radix & ſemine vterentur Aegyptij ad panem conficiendum. Theophraſtus quoque Νυμφαίαν inter radices dulces numerat, & ſemen eius eſitaſſe Bœotos tradit. Καλοῦσι δὲ, inquit, αὐτὴν οἱ Βοιωτοὶ Μαδωνίαν, καὶ τὸν καρπὸν ἐσθίουσι. Plinius de Nymphæa: *laudatiſſima in Orchomeno, & Marathone. Bœoti Madon vocant & ſemen edunt.* an igitur legit in Theophraſto: οἱ Βοιωτοὶ Μάδων καλοῦσι. Sed in ſcriptis Plinianis habetur, *mallon.* In Indice quoque manuſcripto ita legitur: *Nymphaea ſiue Heraclion, ſiue Rhopalon, ſiue Mallos.* quæ Nymphææ cognomina ſunt, quorum tamen in textu nulla mentio Sed tam in Plinio quàm in Theophraſto legendum, *μαδὼν*. Heſychius: μαδὼν τὶς καὶ λωτόν. Quare Ῥόπαλον etiam dicatur Nymphæa docet Dioſcorides, ῥίζα, inquit, μέλαινα, τραχεῖα ῥοπαλοειδής. Hæc habet teſte Plinio & Dioſcoride florem lilio ſimilem, qui vbi defloruit caput effert papaueri ſimile. Hæc omnia in Loto Ægyptio, quem & κρίνον vocat Herodotus. Græci omne fere genus florum hoc nomine appellauere. Hinc tam multis herbarum, arborum, florumque generibus hoc inditum nomen. Heſychius: λωτά, ἄνθη, λωτίζοντα, ἀνθοῦντα. vnde λωτίζειν, ἀπανθίζεσθαι. & λώτισμα, flos delibatus. idem: λώτισμα ἄνθισμα καὶ ἐπίλεκτον. vt λώτισμα τῆς νεολαίας, *flos iuuentutis.* idem: λωτὸς, τὸ ἄνθος. Hinc etiam Nymphæam Aegypti λωτὸν Αἰγύπτιον appellarunt, cuius flos pulcerrimus & coronis expetitus. Huius etiam ſemine, caule ac radice veſcebantur Aegyptij, haud ſecus ac Lotophagi ſuo Loto. Ex quo λωτόβοσκον φῦλον apud veterem poëtam quidam etiam de Aegyptio interpretati ſunt. Heſychius: λωτόβοσκον φῦλον, οἱ μὲν τὸ Θρᾴκιον, οἱ δὲ τὸ Αἰγύπτιον, ἄλλοι Σκυθικόν. Herodotus de Loto Aegyptio: ἡ δὲ ῥίζα γλυκεῖα. *Huius radix dulcis eſt.* Hoc tamen differt à Nymphæa aliorum locorum. Lotus qui Nymphæa eſt Aegypti, quod huius radix, ſi Herodoto & aliis credimus, rotunda eſt atque inſtar mali cotonei, at Nymphæa communis radicem habet longam & ῥοπαλοειδῆ. Verum hoc nihil eſt, & falli quoque iſtic potuere veteres, dum Colocaſiæ radicem quæ talis eſt, Loto affingunt. Nam ijdem Colocaſiam Loti ſpeciem fecere, Lotumque vocauere ipſam Colocaſiam, vt pluribus infra dicturi ſumus. Certe qui Aegyptum hac ætate viderunt, negant vllam aliam in Nilo vel paludibus Aegypti plantam reperiri, quæ notas Loti referat præter Nymphæam. Rectè itaque obſeruatum eſt eamdem eſſe plantam λωτὸν Αἰγύπτιον & Νυμφαίαν. quamuis veteres diſtinctis capitibus hiſtoriam vtriuſque tractarint. Atque hæc pluribus infrà. Non minus eorum mirandus error in Colocaſia. Vt ſcias porro Ποντικὸν eſſe Colocaſiam vulgarem, de medela quam præſtat ita ſcribit

A Dioſcorides: ποιεῖ πρὸς τὰ κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ ἕλκη λεῖον καταπλασσόμενον. Hac eadem facultate ac virtute pollere Colocaſiam prædicat Iolaus apud Stephanum: περὶ δὲ τὸν Νεῖλον φύεται πολλή. ἡ δὲ περὶ τὴν Βύβλον ἕλκη θεραπεύει δυσίατα, τριβομένη δὲ μετὰ τῆς ῥίζης λεία ἐπιδιδόασιν ἐπ᾽ αὐτῶν. Hic auctor ἐν Φοινικικοῖς ſæpe laudatur apud Stephanum & alibi Κλαύδιος Ἰόλαος, alibi Ἰουλος, alibi Ἰούλιος cognominatur. Fruſtra eſt vir magnus qui Καρχηδονιακὰ Claudij Cæſaris eadem vult eſſe cum his Φοινικικοῖς Claudij Iulij vel Iolaï. Nicandri Scholiaſtes citat Iolaum in rebus Pelopon-

B neſi. Ceterum hic Iolaus, quod mireris, confundit etiam vt alij Colocaſiam, quæ Faba eſt Ægyptia cum altera Colocaſia radice Aro ſimillima. Dicit eam περὶ Νεῖλον, & περὶ Βύβλον amnes creſcere. Quod proprium eſt illius Colocaſiæ quam docuimus Ari Aegyptij genus eſſe vel αὐτόχρημα Arum Aegyptium. De quo dubitare nos non ſinit, quod ὀφιώδη vocat eam herbam & Herculi ab oraculo monſtratam tradit ad vlcera perſanandа, quæ ex venenatis Hydræ morſibus acceperat. His vlceribus

C medelam ab Apolline cùm poſceret, reſponſum tulit ad orientem ipſi pergendum eſſe tamdiu donec inueniret amnem, in quo herba naſceretur Hydræ ſimilis, cuius ſuccum ſi vlceribus imponeret, futurum vt ijs liberaretur. Subiicit deinde auctor: εὗρε δὲ τὸν ποταμὸν καὶ τὴν προειρημένην πόαν, ἧς ὁ καυλὸς ἥ τε ῥίζα πάντως ἐστὶν ὀφιώδης τοῖς ποικίλοις, καὶ ταῖς κεφαλαῖς. His verbis graphice nobis depinxit *dracunculum* herbam, quam multi cum Aro eamdem fecerunt. certè congeneres ſunt Aros & Dracunculus. Græci vocant Δρακόντιον. Theophraſtus Δρακόντιον ἄρον, id eſt, *ſerpentinum Arum.* Pha-

D nias: Δρακόντιον, ὃ ἔνιοι ἄρον. Sic enim multa nomina herbarum ab antiquis enuntiata διφθογγικῶς recentiores ἐκτενεστέρως extulerunt. Σμύρνειον veteribus, Σμύρνιον poſterioribus Græcis. Κενταύρειον priſcis Κενταύριον. Ita Δρακόντιον ἄρον olim appellatum, id eſt *Draconinum Arum* & abſolutè Δρακόντιον, ſequens æuum δρακόντιον dixit, vnde Latinis *dracunculus.* Ita Plinio vocatur. Neſcio quare melius dixiſſet, *Draconteum.* Nec enim Κενταύρειον, Centauriſcus eſt aut *paruus Centaurus,* ſed *Centaureum.* Græci recentiores Δρακοντίαν πόαν eam herbam dixere, vnde infima Latinitas *Draconteam herbam* etiam appella-

E uit. Theophraſtus lib. VII. Hiſt. ἡ δὲ τὸ Δρακόντιον, καλοῦσι δέ τι Δρακόντιον ἄρον, δοκεῖ τὸ τὸν καυλὸν ἔχει ποικίλον, ἄβρωτος καὶ φαρμακώδης. Sic eſt legendum. Ari illud genus Δρακόντιον innuit cognominatum, quod caulis eius varietate inſignitus eſſet ſerpentinis maculis ſimili. Idem libro vltimo de eodem Draconteo: καυλὸν δὲ ἔχει ποικίλον ὀφιώδη. Dioſcorides de Dracontio ſiue dracunculo: ſic enim nominant eum recentiores: καυλὸν δὲ ὀρθὸν δίπηχυν ποικίλον, ὀφιώδη, δοκεῖ πορφυροῖς στίγμασι. Iam tenemus herbam quæ καυλὸν habet ὀφιώδη. Da

radice quid dicemus? Ait enim, ὡς ὁ καυλὸς ἢ τι ῥίζα πάντως ἐστὶν ὀφιώδης τῇ ποικιλίᾳ. Plinius dracunculi radici conuolutam eſſe ſcribit draconis modo: *dracunculus ſubrutilam & draconis conuoluti modo, vnde & nomen.* Cuinam igitur ambiguum nunc eſſe poſſit, quin herba hæc, cuius ὁ καυλὸς καὶ ἡ ῥίζα πάντως ὀφιώδης τῇ ποικιλίᾳ dicitur, pro dracunculo accipienda ſit? Nihil eſt tam extra omnem dubitationis aleam poſitum. oſtenſam ait Herculi ab oraculo, vt vlceribus ſuis diu inſanabilibus ea tandem medicaretur. Dracunculo hanc ineſſe virtutem omnes veteres prodiderunt, medendis vlceribus malignis & inueteratis, & comedentibus efficaciſſimam. Dioſcorides, Galenus, Aetius, alij. καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἄριστον ἐστὶ φάρμακον. Addit Dioſcorides & φαγεδαινικῶν. Talia erant Herculis vlcera. Eum dracunculum Claudius Iolaus cum Colocaſia, quæ Κιβώριον fert & fabam Ægyptiam planè confundit: inſigni ſane errore, ſed cum veteribus pleriſque communi. Diximus Colocaſiam vulgarem Ægypti radicem eſſe Ari ſpeciem vel Arum Ægyptiacum. Multi porro Arum cum dracunculo eumdem fecere, adeo quidem vt nonnulli exiſtimarint *Arum* radicem dici. caulem vero draconion eiuſdem ſtirpis. Hinc apud Heſychium: Ἀρον τρύβλιον μέγα καὶ βοτάνης ῥίζα. Plinius lib. XXIIII. cap. XVI. quod perperam à ſuperiore diuulſum eſt, ſic continuandum: *Ægyptus hanc maximè gignit, quæ & Arum, de qua inter bulbos diximus, magna cum dracontio litis. Quidam enim eamdem eſſe dixerunt. Glaucias ſatis diſcreuit, dracontium ſilueſtrem eſſe pronuntiando. Aliqui radicem Arum appellauerunt, caulem verò Dracontium.* Vnde igitur putet aliquis auctorem illum potuiſſe Dracunculum cum Faba Ægyptia confundere, niſi ex ea cauſa quam ſupra indicauimus? *Dracunculus* & *Arum* idem, atque iiſdem omnibus facultatibus vtrumque præditum vel Dioſcoride teſte. Arum illud etiam Κολοκάσιον dicebatur à foliorum latitudine. ab eadem ratione Faba Ægyptia dicta quoque eſt Κολοκασία. ea propter vtrumque Colocaſium pro vno accepit. Nonne hoc idem in ſexcentis Plinius fecit? *Apiaſtrum* ſilueſtre apium, & *Apiaſtrum* τὸ μελισσόφυλλον, quod ab apibus nominatum eſt, pro eadem herba poſuit. Κολοκάσιον Aëtij, radicem Ari eſſe ex facultate quam illi adſcribit, oſtenditur. eiuſdem δυνάμεως iam radicem facit & Gongylida. Auctore Dioſcoride Gongylis podagricis doloribus optimum malagma eſt: vrinam ciet ac venerem excitat. Hæc omnia facit Arum. Ægyptij quoque hodie iactant ſuum Colocaſium ad venerem tardos expergefacere. Bulbacea eſt radix Ari. ideo inter bulbos Arum Plinio cenſetur. Bulbos pariter pro radice habet colocaſia, quorum ſerendorum rationem docet Palladius. Græci recentiores Κολοκάσιον quoque de bulbo in-

A terpretantur. Sic enim in eorum Lexicis Iatricis inuenio ſcriptum. Κολοκάσιον, βολβὸς ἢ σκιλλοκρόμμυον. in aliis: λευκὸς ἄγριος, κολοκάσιον. Vt hinc conſtet ex genere bulbaceo eſſe Colocaſium. Huic vulgari Colocaſio, quod in Ægypto hodie ſic vocatur craſſam & rotundam eſſe radicem, & quæ aliis ad latera adnatis ſe propagat, tradunt Herbarij Neoterici, & ij quidem qui plantam ipſam videre. Hæ ſunt κεφαλαὶ quas dracunculo ſuo ſiue Aro tribuit Claudius Iolaus, eaſque ad inſtar hydræ capitum, vbi cæſæ fuerint, renaſci dicit: ὧς ὁ καυλὸς, ἢ τι ῥίζα

B πάντως ἐστὶν ὀφιώδης τῇ ποικιλίᾳ καὶ τὰς κεφαλάς. Caulis Dracunculi ſiue Ari, varietate macularum ſerpentes imitatur: radix, capitibus hoc eſt nucleis ſiue bulbis, quos habet plures & qui effoſſi renaſcuntur, ὁ καυλὸς τῇ ποικιλίᾳ ὀφιώδης eſt, ἡ ῥίζα ταῖς κεφαλαῖς. capita in bulbis dici notius eſt quàm vt debeat doceri, *capita allij*, *capita vlpici* paſſim leguntur. apud Græcos κεφαλαὶ σκορόδων. & σκόροδον μονοκέφαλον, quem *vnionem* vulgo vocitarunt veteres Latini. Apuleius de dracontea: *ima radix caput draconis habet*. κεφαλαὶ igitur apud Iolaum ſunt bulbi draconti-

C rij ſiue Ari, quod Κολοκάσιον vocauit. confudit cum Colocaſia altera quæ faba eſt Ægyptia. Ideo περὶ Νεῖλον & περὶ Βῆλον φύεσθαι tradit. circa Nilum & Belum amnes, quod Ari Colocaſij proprium eſt, quum Colocaſia faba in ipſis amnibus ac paludibus naſcatur. Legendum igitur apud eum in ſequentibus, Κολοκάσιον μόνον καλοῦσι τὴν ῥίζαν, τὸ δ᾽ ὑποστρογγύλον Κιβώριον. Hic manifeſto idem facit Colocaſium Arum cum faba Colocaſia. ἡ δὲ περὶ τὸν Βῆλον ἔχει διαφανῆ δύναμιν. Hoc Colocaſiæ fabæ, quæ Κιβώριον fert, neutiquam congruit, ſed Aro Colocaſio, prorſus competit, cui hanc δύναμιν omnes vindicant.

D Dioſcorides qui Πετίωνι eadem virtute donat ſanandorum vlcerum aliàs inuincibilium, planè euincit eam Πετίωνα eſſe eamdem cum Colocaſia iſta, quæ aro ſimilis eſt. pictura præterea & figura plantæ omnino pariat. Plinius inter herbas in Ægypto naſcentes & illius ſoli peculiares Arum ponit. Atqui certum eſt vbique Arum naſci in Italia, in Galliis & aliis locis. Sic *Cnecum* vbique locorum naſcentem Ægypti proprium dicit. verum vt ex notis Ari, quæ apud illum habentur, apparet, non Arum paſſiuum & commune deſcribit, ſed Aegy-

E ptiacum: *Eſt inter genera bulborum & quod in Aegypto Aron vocant, ſcillæ proximum amplitudine, folijs lapati caule recto duûm cubitorum baculi craſſitudine, radice mollioris naturæ quæ edatur & cruda.* Aro vulgari Dioſcorides caulem σπιθαμιαῖον, duodecim digitos altum. hoc arum Ægypti ternos pedes alto caule ſurgit. Arum commune radicem habet amaram, adeo vt niſi cocta mandi non poſſit. Arum Aegyptium mollioris eſſe naturæ Plinius ait, quæ edatur & cruda. Sic eiuſdem omnino naturæ Arum illud Aegyptium cum

Cyrenaïco, quod Galenos tradit molli admodum eſſe ac dulci guſtu, non amaro & acri vt eſt vulgare: ideo illinc homines lubentius eo veſci quàm rapis. Ad hoc Arum Ægyptium fortaſſe reſpiciebat Apuleius vulgaris in Herbario ſuo, vbi docet herbam Draconteam, tactu molli, guſtu dulci eſſe tanquam caſtaneæ viridis: qui ſapor neutiquam Dracontij ſiue Ari communis eſt. In montibus ſummis naſci ait, vbi ſunt laci. Sed auctor ille paſſim nugas agit. Plinius in deſcribendo Aro Ægyptio, nec fructus nec floris meminit. Sane nec Colocaſium, quod eſt Arum Ægyptium, vllum fructum gignit. In vulgaris Ari caule ſummo ſemen editur colore croceo. Res vnica obſtat, ne Colocaſium hodiernum poſſit eſſe Arum Ægyptium. Tradunt, qui de Colocaſio Ægyptij hodie familiari ſcripſere, nullum id habere caulem. At Plinius Aro caulem tribuit duûm cubitorum. Caulis ille in Ægyptio Aro pediculus eſt, quo ſingula folia ſuſtinentur, qui longus, firmus & craſſus eſt, adeo vt caulis inſtar ſit. *Μίσχον* vocat Dioſcorides in Petaſiti, quæ eadem eſt cum Colocaſia: Πετασίτης, μίσχος ἐστὶ μείζων πηχέως, δακτύλου μεγάλου πάχος, ἐφ' οὗ φύλλον πετασῶδες. Plinius nomine Colocaſiæ non aliam plantam intellexit quàm Fabam Ægyptiam. Ari Ægyptij appellatione Colocaſiam alteram deſignauit quæ in Ægypto naſcitur, Aro ſimillima, radice dulci & eduli, quam plerique veterum cum Colocaſia Ciborij ferace confudere. Nullo certe validiori argumento præter alia quæ attulimus euinci poteſt Arum Ægyptium Colocaſium eſſe hodiernum, atque ita veteribus quoque appellatum fuiſſe, quàm quod Claudius Iolaus Dracunculum ſiue Arum cum Colocaſio fabæ Ægyptiæ idem eſſe ſtatuit. Similem Aro plantam in Ægypto naſci quæ *Aru* dicitur, idem Plinius ſcribit eodem capite. *Aru* illa eſt, quod vulgo *Ariſarum* vocant, atque ita etiam Græcis appellatur in vulgatis exemplaribus, apud Dioſcoridem & Paulum Æginetam Ἀρίσαρον. Atqui verum nomen eius Ἀρὶς per diminutionem factum, quod omnia minora habeat quam Ἀρὸν folia, caulem, radicem. Heſychius: Ἀρὶς βοτάνης εἶδος. Hippocrati ſic vocatur. Cur igitur alij Ἀρίσαρον dixere? Ἀρὶς Græcis etiam aliud ſignificat quam herbam, & inter alia inſtrumentum fabrile: vt igitur ea herba diſtingueretur ab illo ἀρὶς, videtur quibuſdam dicta ἀρὶς ἀρόν, vel ἀρὶς ἀρῶν, vt intelligatur ea Ἀρὶς quæ ab Ἀρὸν deducitur. Inde factum poſtea ἀρίσαρον vnica voce. Nunc de Colocaſia ſiue faba Ægyptia, quid dicemus? An non mirum eſt inter opera naturæ caulem paluſtrem toto genere ac facie à faba communi diuerſam, nihilominus ſemen ferre eadem forma ac facultate? ita enim prædicant ſumma concordia veteres omnes, qui & fabam illam Ægyptiam in leguminum cenſum propterea retulerunt, & cum faba vulgari hiſtoriam eius explicarunt. Sed hoc nihil eſt præut illud mirandum vi-

A detur, hanc fabam tantopere antiquis omnibus celebratam inter plantas Ægypto familiares, hodie in Ægypto nullam reperiri, nec vſpiam ab iis viſam, qui noſtra ætate regionem illam peragrarunt, quique in ea totum ferme tempus vitæ ſuæ contriuerunt. Quam vereor ne & heîc veterum fides claudicet. Certè & turbaſſe in his aliquid videntur, & quemadmodum Arum Colocaſium confudere cum faba illa Colocaſia, ſic è contrà, propter hoc ipſum, Colocaſiam ſiue Fabam Ægyptiam à Loto Ægyptio ſepararunt, quum tamen eadem ſit, ſola ſpecie aut floris colore diſpar. Cùm enim di-

B uerſa ſit radix Colocaſia à Loto, quia eandem fecere fabam Ægyptiam cum illa Colocaſia, ideo diuerſa ſtatuenda fuit Ægyptia faba à Loto Ægyptio. Plerique vt dixi veterum Fabam Ægyptiam & Loton Ægyptium diſtinxere, ita tamen vt conſimiles eſſe in multis plantas conſentiant. Folium vtrique ſimile, caulis, naſcendi locus, & alia quædam, ſicut ſupra expoſuimus. Solus Athenæus ex recentioribus, qui Ægyptius fuit Naucratites, Loton & fabam Ægyptiam facit eandem. Profecto diſertis verbis tradit Ægyptiæ fabæ florem & Ægyptiis λωτὸν vo-

C cari: γίνεται δὲ ὄντως ἐν τῷ κιβωρίῳ καὶ ἄνθος στεφανωτικόν· καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν, Ναυκρατῖται δ' οἱ ἐμοί λέγω, φησὶν ὁ Ἀθήναιος, μελίλωτον, ἀφ' οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι πάνυ εὐώδεις καὶ καύσωνος ὥρᾳ ψυχρότατοι. Hæc ex Epitome lib. III. quibus teſtatur Athenæum dicere Loton à Naucratitis ſuis appellari *Melilotum*, fabæque Ægyptiæ florem coronarium hoc nomine nuncupari. Athenæus ipſe id planè confirmat lib. XV. his verbis de Alexandria: οἶδα δὲ καὶ ἐν τῇ καλῇ ταύτῃ πόλει καλούμενον στέφανον Ἀντινόειον γινόμενον ἐκ τοῦ αὐτόθι καλουμένου λωτοῦ. φύεται δὲ οὗτος

D ἐν λίμναις θέρους ὥρᾳ, καὶ εἰσὶν αὐτοῦ χροιαὶ δύο, ἡ μὲν τῷ ῥόδῳ ἐοικυῖα· ἐξ οὗ πλεκόμενος στέφανος Ἀντινόειος καλεῖται, ὁ δ' ἕτερος λώτινος ὀνομάζεται, κυανέαν ἔχων τὴν χροιάν. Græci vt ſuprà expoſuimus, omnem ferè florem λωτὸν appellauere. Hoc nomine flos in Ægypto notiſſimus erat in paludibus naſcens, cuius duo genera conſtituit Athenæus, coloribus inter ſe diſcreta, roſeum vnum, cæruleum alterum. Quis dubium fecerit, quin ille λωτὸς, qui roſæ ſimilis eſt de colore, Colocaſia ſit ſiue faba Ægyptia vel κιβώριον? Herodotus poſtquam de Loto dixit, cui florem tribuit candidum, ſubiungit: ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισι ἐμφερέα ἐν τῷ

E ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα, vt ex deſcriptione apparet, & iis quæ ſequuntur, κύαμον Αἰγύπτιον expreſſit flore rubro & roſæ, quem ſub alterius Loti appellatione Athenæus heîc deſcripſit. Theophraſtus de flore Fabæ Ægyptiæ: χρῶμα δὲ ὅμοιον ῥόδῳ κατακορές. Dioſcorides: ἄνθος δὲ ῥοδόχρουν. Hic eſt igitur ῥοδίζων λωτὸς Athenæi, ex cuius floribus Coronas plexas Alexandrini vulgo vocabant *Antinoeas*, ab Antinoo Adriani puero delicato. Quomodo hoc nomen inuenerint ibidem narrat Athenæus, cum in Ægypto eſſet Adrianus Impe-

rator, & in vrbe Alexaudriæ verſaretur, Pancrates Poëta quidam indigena obtulit ei τὸν ῥοδίζοντα λωτὸν, quem florem poëtica adulatione dixit tellurem rum nuper ſubmiſiſſe ex ſanguine Maoruſij Leonis natum, quem in Libya Ægypto contermina ipſe occiderat Adrianus. Debere itaque cum florem Ἀντινόειον appellari. Delectatus Imperator ingenio poëtæ & nouitate inuentionis, iuſſit eum adſcribi illorum numero, qui τῆς ἐν Μουσείῳ σίτησιν participabant: καὶ δὴ καὶ οὗτος ἐπὶ τῇ τῆς ἐννοίας ὕβρει καὶ νέοτη. Male hæc explicant viri docti. νέοτης hîc non eſt iuuentus, nec eo dictum eſt quod iuuenis eſſet ille poëta, ſed ea ſignificatione νέοτητα poſuit qua Latini nouitatem. Ille ῥοδίζων λωτὸς faba eſt Ægyptia, cuius flos coloris eſt roſei, vt atteſtantur omnea antiqui: alterum Loti genus cærulei coloris eſſe ait Athenæus, de Loto ſic proprie appellato hoc accipiendum, cui tamen florem candidum eſſe omnes veteres ſcribunt. Nihil prohibet diuerſi coloris Lotos in Ægypto repertos, qui eiuſdem tamen generis eſſent, vt Lilia, Tulipæ, Roſæ, diuerſorum reperiuntur colorum, & alij flores congeneres. Docuimus ſupra Lotum Ægyptium Nymphæam eſſe veram, qualis in Ægypto naſcebatur, qualemque hodie naſci tradunt qui loca illa luſtrarunt. Huius Nymphææ duæ ſpecies ponuntur ab auctotibus, quarum altera florem babet candidom lilio ſimilem, folium Ciborio hoc eſt Fabæ Ægyptiæ ſimile, Caulem adæque vt Faba Ægyptia, caput quod papaueris κωδίαν plane referat, ſed duplo maius. Hæc Nymphæa flore alba eadem protſus eſt cum Loto Ægyptiaco veterum, qui nihil aliud fuit quàm Nymphæa ſoli Ægyptij. Florem illi Loto candidum & ſimilem Lilio attribuunt auctores. Dioſcorides de Loto Ægyptio: ἴσχει ἄνθος λευκὸν, ὅμοιον κρίνῳ, ὅ φασι κατὰ τὰς ἀνατολὰς ἡλίου ἀναπλοῦσθαι, δυόντος δὲ μύειν. Ita hæc ſcribuntur in vetuſtiſſimo codice. Nam vulgo additur: ἴσχει ἄνθος μικρόν. Theophraſtus de Loto Ægyptio ita propriè dicto: τὸ ἄνθος αὐτοῦ λευκὸν ἐμφερὲς τῇ στενότητι τῶν φύλλων τοῖς τοῦ κρίνου. Dioſcorides de Nymphæa alba: ἄνθος δὲ λευκὸν, ὅμοιον κρίνῳ. Nymphææ flos, vt huius Loti ſole occidente pariter comprimitur & occultatur, oriente verò aperitur. Ex flore vtriuſque caput papaueri ſimillimum, ſed maius producitur. Pluſquam igitur certum eſſe debet Lotum Ægyprium Nymphæam eſſe albam in Ægypto naſceotem. Altera eſt Nymphæa priori quidem conſimilis folio: ſed quæ florem luteum præferat, forma roſæ parem. Dioſcorides: ἴσχει ἄνθος μήλινον, στιλβὸν, ὅμοιον ῥόδῳ. De ea Plinius lib. xxv. cap. vii. *Eſt & Nymphæa in Theſſalia, amne Peneo, radice alba, capite luteo, roſæ magnitudine.* Nunc vide ſoſpicionem meam an veritati poſſit conſentaoea haberi: vt Lotum Ægyptium non alium eſſe à Nymphæa alba volui, ſic Ægyptia Faba quæ altera ſpecies eſt Loti Ægyptij apud Athenæum, eadem prorſus videri debet cum altera Nymphæa quæ caput habet luteum & roſæ ſimile. Herodotus ῥοδίνῳ ἐμφερῆ florem Ægyptiæ fabæ eſſe dicit. Hoc de colore fortaſſe alij acceperint, quod ille de forma dixit. Nihil tamen impedit quominus & colore ſimilem roſis foiſſe accipiamus, vt illa Nymphææ ſpecies florem rubrum in Ægypto ferat, quem in aliis locis luteum edit. Prior Nymphæa flore candido & liliis ſimili plurima in Elide naſcebatur in amne Anigro, & Bœotiæ flumine Haliarto. Veteres in locis memorandis, quibus Nymphæa prouenit, nuſquam meminere Ægypti. Conſtat hodie Nymphæam in Nilo plurimam creſcere, & multi vſus eſſe apud Ægyptios. Hinc liquet Loton Ægyptium veterum planiſſimè Nymphæam eſſe, quæ hodie in amne Nilo plurima viſitur. Altera ſpecies Nymphææ flore luteo ac roſæ proximo in amne Peneo Theſſaliæ naſcebatur. Vtrumqoe genus vt apparet in Ægypto creſcebat in Nilo amne. Sed alteram ſpeciem, λωτοῦ nomine proprie vocatunt Ægyprij, nempe illam quæ florem album habet: alteram *fabæ Ægyptiæ* appellatione auctores Græci Alexandro poſteriores vel etiam *Colocaſiæ* nuncuparunt. Herodotus antiquus ſcriptor huius appellationis non meminit, quum herbam illam deſcriberet, ſed ſimpliciter κρίνον hoc eſt Lilium appellauit, vt & λωτὸν ipſum. Athenæus qui Ægyptius oriundo fuit ex vrbe Naucrati, vtramque ſpeciem Loti nomine appellat, ſed & alterum quidem coloris roſei dicit eſſe, alterum cærulei. Per Lotum coloris roſei non eſt dubium quin *fabam Ægyptiam* intelligat. Sed quod alteri Loto colorem dat ceruleum, in hoc à cæteris diſſentit qui niueum faciunt, & forte ſcripſerat, ὁ δὲ ἕτερος λωτὸς ὀνομάζεται, χιονίαν ἴσχων τὴν χροιάν. Id eſt *niueum colorem*, non κυανίαν, quod veriſſimum arbitror. Nam ſpecies illa Nymphææ Ægyptiæ, quæ *Lotos* appellabatur, florem habuit niueum, non cæruleom, vt inter omnes conſtat. Atque hæc eſt Nymphæa alba. Mutarunt χιονίαν in κυανίαν qui eam vocem non intellexerunt. Heſychius: χιονίαν, λευκὴν, φωτώδη. Nihil eſt indubitatius. Alrera ſpecies Loti Κύαμος Αἰγύπτιος Græcis dicebatur & Κολοκασία. Hæc rubro flore in Ægypto micat, in aliis locis luteo. Non maior ſane differentia eſt inter Lotum & Ægyptiam fabam, qoam inter ſpeciem vtramque Nymphææ. Nymphæa alba radicem habet nigram. Lotus quoque Aegyptius, Plinio teſte, radicem babet mali cotonei magnitudine, opertam nigro cortice: forma aliquatenus differt. Nam in Loto mali cotonei ſimilitudo eſt: in Nymphæa baculi craſſi vel clauæ inſtar, τραχεῖα ῥίζωματα, ῥοπαλοειδῆ. Sed hæc radicum ſi qua fuit differentia è ſolo natali venerit. Alteri nymphææ radix eſt aſpera & alba, τραχεῖα καὶ λευκή. Fabæ Aegyptiæ radix harundinum radici ſimilis & ſpinis etiam aſpera, vt Theophraſtus aſſerit. Hæc eſt lutea vel rubra Nymphæa. Faba Aegyptia vt teſtatur Dioſcorides, folium gerit

ὅμοιον τῇ Νυμφαίᾳ. Nymphæa quoque apud euoidem, folium babere dicitur ὅμοιον κιβωρίῳ, id eſt fabæ Aegyptiæ. Caulisquoque ſimilis, caput papaueris, & cerera omnia ad vnguem conueniunt. Vt nihil certius ſit aut exploratius quàm Fabam Aegyptiam Nymphææ ſecundam eſſe ſpeciem: Lotum Aegyptium, alteram. vnde etiam vtraque λωτοῦ nomioe cenſetur Athenæo. Græci pleraſque plantas in Aegypto naſcentes, lieet in Græcia naſcentibus congeneres propter quamdam virtutem cœli ſolique Aegyptij propriam, & quod alijs nominibus apud Aegyprios vocarentur, diuerſi etiam generis eas conſtituerunt, & ſeorſim de his tractarunt. Sicut manifeſto in hoc Loto Aegyptio & Faba Aegyptia oſtenditur, quæ cùm ſint plantæ ὁμόφυλοι duabus Nymphææ ſpeciebus in Græcia creſcentibus, in alium ramen cenſum eas rettulerunt. Quod idem eos feciſſe in aliis multis poteſt deprehendi, vt in Aro Aegyptio, Aride, Cichorio & Cici. Has omnes herbas Aegypti peculiares facit Plinius, quum & in alijs naſcerentur locis. Vltimo loco memoratum *Cici* peculiare Aegyptij ſoli conſtituit Plinius cum aliis pleriſque auctoribus Ex eo faciebant oleum ad lucernas. In alijs tamen locis ſponte prouenicbat: in Aegypto etiam ſerebatur. Σίλι Κύπριον antiquiſſimi Græci vocabant, hoc eſt *Seſeli Cyprium*. Nam *Sili* veteribus idem quod recentioribus Græcis Σέσελι. Herodotus vnica voce Σιλλικύπριον vocat, lib. II. Sic enim legendum: ἀλείφατι δὲ χρέωνται Αἰγυπτίων οἱ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέοντες ἀπὸ τῶν σιλλικυπρίων τοῦ καρποῦ, τὸ καλέουσι μὲν Αἰγύπτιοι Κίκι. Hippocrates Σίλι, vel Σίλι appellat, Galeno teſte, quod recentiores vocarunt Σέσελι. Hinc Σίλι Κύπριον idem quod Σέσελι Κύπριον. Dioſcorides: Κίκι ἢ Κρότων, οἱ δὲ σίσαμον ἄγριον, οἱ δὲ σέσελι Κύπριον, οἱ δὲ Κρότωνα. vbi tamen vetuſtatis venerandæ liber habet: οἱ δὲ σέσελι, Κύπριοι δὲ Κρότωνα. Plinius certe inter nomina Cici Aegyptij, etiam *sili* abſolutè nuncupatum meminit, lib. xv. capite de oleo facticio, his verbis, quæ vulgo ſunt corruptiſſima: *proximum fit & è Cici arborem Ægypto copioſa: alij crotonem, alij trixim, alij ſeſamum ſilueſtre appellant: ibique non pridem, & in Hiſpania repente prouenit*. Nihil in his ſani. Vetuſtiſſimi libri Rigalrianus & Thuanæus ſic habent: *alijs Crotonem, alijs Sibs, alius Seſamum ſilueſtre appellant ibique*. Omnino emendandum: *fit & è Cici arbore in Ægypto copioſa, aliis Crotonem, aliis Sili, aliis Seſamum agreſte appellantibus: Quæ non pridem & in Hiſpania repente prouenit*. In Libris *Sibi* perperam ſcriptum pro *Sili*. Index manuſcriptus, titulo qui ad hunc locum reſpondet: *Cici arborum, ſiue Cruto; ſiue Sibi, ſiue Seſamon*. Lege: *Cici arbor, ſiue Croto, ſiue Sili*. Ita planè vocauit lib. xx. cap. vi. *contexemus & de Sili*. vbi vocat *sili* quod aliis eſt *ſeſeli*. Nec quicquam mutandum, vt aliquando putauimus. In Indice huius loci ſcripto: *Siſere xi Sile xx*. In aliis locis ſponte proueniebat: in Aegypto & ſerebatur. Herodotus:

A tus: πρὸς δὲ χρέωνται τῷ πυρὶ καὶ τῷ λαμπτῆρι ἀπὸ τούτου τὸ ἔλαιον... τὰ γὰρ ἐν Ἕλλησι ἄγρια φύεται. Paulo poſt: τοῦτο ἐπεὰν συλλέξωνται, οἱ μὲν κόψαντες ἀπιποῦσι, οἱ δὲ φρύξαντες ἀπέψουσι. Verte: *alij contuſum exprimunt, alij frictum excoquunt*. ἀπιποῦν eſt exprimere: nam ἰπνοῦν vel ἐπιποῦν premere ſignificat. vnde ἰπωπιεῖν, prælum. Plinius: *in Ægypto vbi abundat ſine igne & aqua ſale aſperſum exprimunt*, ἀπιποῦσι. Ita Nymphæa in aliis regionibus ſponte proueniebat ac per ſe, in Aegypto etiam ſerebatur. Sane ſi quid diſpar ac differens inuenitur in Lotis
B Aegyptiis & Nymphæis Græcanicis, ex ſoli proprietate, non ex generis diuerſitate hoc illis accidere diſſimile, credendum eſt. Nilotica Nymphæa hodie Aegyptiis caules, capita, radicem, ſemen eodem modo præbet edulia quo Lotus Aegyptius vel Faba Aegyptia antiquis præbuit. Eumdemque vſum in medelis exhibet quem Nymphæa vulgaris. Nam floribus & foliis tritis vtuntur ad omnes inflammationes: ſucco ad Paregorizandos dolores quoſcunque ex calida cauſa ortos: eoque cum aceto & oleo frontem ac tempora illinunt febricitantibus, qui inſomnio laborant & capitis doloribus. Syro-
C pumque ex eo propinant ægris conciliando ſomno. Ad omnia denique vſurpatur quæcunque refrigerium aliquod poſtulant. Hinc Athenæus flores Meliloti æſtatis tempore flagrantiſſimo ψυκτηριώδεις eſſe tradit. De flore fabæ Aegyptiæ: καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι αὐτὸ λωτόν· Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοί, λέγει ὁ Ἀθήναιος, Μελίλωτον ἀφ' οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι πάνυ εὐώδεις, καὶ καύσωνος ὥρᾳ ψυκτικώτατοι. Naucraritæ videntur μελίλωτον appellaſſe, quem alij Aegyptij λωτὸν propter melleum ſaporem qui ex caule eius ac radice deprehenditur, dum manduntur. Herodotus de Loto: ἡ δὲ ῥίζα ἐγγλύσσει. Nym-
D phææ quoque Niloticæ caules hodie crudos ab Aegyptiis mandi tradunt Neoterici, & dulces admodum eſſe atque humidos, valdeque refrigerare atque humectare. Multum igitur diuerſum illud Μελίλωτον Aegyptium à Meliloto Græcanico, quem *ſertæ campanulæ* nomine vocarunt Latini Tam æquè quàm Lotus Aegyptius à Loto ſatiua & hortenſi, diuerſus eſt Nugatur itaque Hieronymus Mercurialis, qui μελιλωτίνους στεφάνους Athenæi, quos ex Meliloto vel Loto Aegyptio, hoc eſt Nymphæa Nilotica factitatos conſtat, pro melilotinis accipit ex meliloto Græco plexis, quæ Sertula eſt campanica. Quod
E enim μελιλωτίνους στεφάνους Athenæus ψυκτηριώδεις & refrigerendis æſtatis caloribus idoneos dicit, ex eo interpretatur Μελίλωτον in verſu Cratini poetæ ἀσίφρονον dici, quia herbæ eius poteſtate aduerſus ebrietatem ſeſe muniſent veteres. Quæ abſurdiſſima ſunt. Μελίλωτον Athenæi eſt Lotus Aegyptios, ſiue Nymphæa. Μελίλωτον Cratini eſt Sertula Campana. Τῷ τ' ἀειφεύρῳ μελιλώτῳ χαίρε πυκάζομαι. Alexis quoque Comicus apud eumdem Athenæum meminit μελιλωτίνων coronarum ex Meliloto vtique Attico, non ex Aegyptio plexarum.

Σπραίοις τε πολλοῖς κρεμαμένοις μηλωθίνοις.

In Attica melilotus ille plurimus naſcebatur, & præſtantiſſimus. Dioſcorides: μελίλωτος κράτιστος ὁ ἐν Ἀττικῇ, καὶ Κυζίκῳ, καὶ Καλχηδόνι τῆς φυόμενος, κροκίζων καὶ εὐώδης. optimus liber ac vetuſtiſſimus habet, Χαλκίδονι, pro Χαλκίδι. *Calcidica melilotos* inter laudatas Plinio. Sequitur apud eumdem: φύεται δὲ καὶ ἐν Καμπανίᾳ περὶ Νῶλαν μηλίζων καὶ ἄτονος κατὰ τὴν εὐωδίαν. Idem liber antiquiſſimus legit· πηλίζων καὶ ἄτονος, quaſi qui πήλεως hoc eſt fœni Græci odorem referat vel colorem. Τῆλιν etiam quidam λωτὸν appellauere. Melius tamen μηλίζων, atque ita legit Plinius, lib. xxi. cap. x. *Melilotos vbique naſcitur, laudatiſſima tamen in Attica, vbicunque vero recens nec candicans, & croco quam ſimillima, quamquam in Italia odoratior & cādida.* Rectius ſcripſeris ex Rigaltiano: *quamquam in Italia odoratior eſt candida.* In Thuanæo etiam legitur: *odoratior candida.* Dicit odoratiſſimam & optimam haberi meliloton quæ croco de colore ſimillima ſit, ἡ κροκίζουσα: in Italia tamen odoratiorem eſſe candidam, hoc eſt τὴν μηλίζουσαν. Ita certe Dioſcotides illud accepit ὁ μηλίζων, de meliloto candido. Quod eſt abſurdiſſimum. Nec enim huius generis meliloti meminere veteres qui florem habeat candidum. Κροκίζων optimus, crocei coloris qualis in Attica naſcitur, idemque fragrantiſſimus. Eſt etiam μηλίζων, luteus, qualis qui naſcitur in Campania circa Nolam, croceo dilutior. Nam luteus color, ὁ μήλινος à malorum colore, rufus nempe dilutior. At croceus magis rutilat & acutior eſt. Plinius μηλίζοντα vertit candidum à Melino pigmento quod ex terra Melia fit quæ candida eſt. Dicit odoratiorem eſſe Italicum Melilotum & candidum, quaſi legerit in Græcis, καὶ εὔτονος κατὰ τὴν εὐωδίαν. vel certe ita diſtinxit apud Dioſcoridem, dum aliud agit: καὶ εὐώδης, φύεται δὲ καὶ ἐν Καμπανίᾳ περὶ Νῶλαν, μηλίζων. Infinita talia peccauit, dum analectis **D** & excerptis Amanuenſium credit, vel nimis properanter ipſe legit, vel Anagnoſtas contra legentes aliud agens audit. capite ix eiuſdem libri meminit etiam *Meliloti* quem neutro genere extulit non vt heîc fœminino: Ita enim veteres ſcribunt: *Melilotum quod ſertulam Campanam vocamus. Eſt enim in Italia Campania laudatiſſimum.* Deinde tranſit ad alterum genus. Ipſe omnibus præſert Campanum quod Græci cereris poſtponunt. Μελίλωτος & λωτὸς idem ſere nomen. Diuerſæ tamen *Lotus ſatiua* & *Melilotus*: quamuis *Lotum ſatiuam* hodierni Herbatij plerique pro *Meliloto* accipiant. **E** Heſychius: Μελίλωτος, τινὲς τὸ καὶ λωτοῦ εἶδος. Ergo & μελίλωτον quidam etiam λωτὸν appellauere vel contra. Hic eſt μελίλωτος in Attica laudatiſſimus, vbique verò naſcens in aſperis & ſilneſtribus, cuius plurimus ad coronas vſus apud veteres, quibus expetebatur non flore tantum, ſed etiam foliis breuiſſimis & pinguiſſimis. Vnde & *Sertulæ Campanæ* nomen apud Latinos occupauit. *Sertula* eſt στεφάνωμα. Ita & Græcis λωτὸν pro quolibet flore & co-

A ronamento vſurparunt. Quod nomen veluti proprium manſit Meliloto, quod etiam Loton quibuſdam appellatum eſt vt paulo ante dixi. Græcos igitur ſequuti ſunt Latini dum Μελίλωτον vel λωτὸν verterunt *Sertam* vel *Sertulam*, cui cognomentum addidere Campanæ, quod ibi laudatiſſima Italiæ naſceretur. Hunc μελίλωτον Cratinus ἀείφρουρον ἐπιθυμητὸς dixit, non quod ab ebrietate caput cuſtodiret, vt perperam argutatur Mercurialis, qui cum Melitoto Ægyptio confundit, ſed quod ſemper viridis maneat. Heſychius: ἀείφρουρος, ἀεὶ διαμένων. Sic ἔμφρουρος Xenophonti non qui alium ſernat & cuſtodit, ſed qui **B** munitus ac tectus manet. Ita eleganter vocauit hominem nondum ebrium, ſed adhuc mente ac pedibus compotem. Ab hoc Meliloto longe diuerſus *Ægyptius lotus*, qui etiam dictus eſt *Melilotus*, Nymphæa nempe Nilotica. Inter merces quas Aegyptij Mercatores in Indiam vehebant, vt Indicas reueherent. Peripli auctor recenſet μελίλωτον. De emporio quodam Indico: προσχωρεῖ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον οἶνος προηγούμενος Ἰταλικὸς, καὶ Λαοδικηνὸς, καὶ Ἀραβικὸς, & paulo poſt: πολύμιτοι ζῶναι πηχυαῖαι, στύραξ, μελίλωτον, ὕαλος, σάνδαρακη, στίμμι, Σανδαράκη, ἀργύρεα ἀγορὰν **C** ἔχον χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν ἔχει ἀλλαγὴν ἢ ἐπικέρδειαν πρὸς τὸ ἐντόπιον νόμισμα. Hæc omnia ab Aegypto in portum illum Indicum inuehebantur. Doctiſſimi Interpretes, qui *Melilotum* ibi pro Sertula Campana accipiunt, quàm ſtrenuè nugantur. Intelligit auctor *Lotum Ægyptium*, cuius caules & radices Aegyptiis ſuis edules ac dulces, etiam in longinqua vt apparet ferebantur. Certe & *Colocaſiam*, quæ ſpecies erat Loti Aegyptij altera, Romam vſque ab Aegypto perferri moris fuit, vt ex Martialis Epigrammate conſtat: *Niliacum ridebis olus.* Romæ vtique huiuſmodi caulis etiam mandebatur ab Aegypto allatus. Ati quoque Cyrenaïci radices quod idem cum Aegyptio, **D** culinis Romanis ab Cyrenaica & Aegypto vſque inferebantur. Plinius porro videtur etiam Loton Aegyptium eundem facere cum Loto communi & ſatiua. Ita enim ſcribit lib. xxii. cap. xxi. *Eſt & Lotometra quaſi ex Loto ſata, ex cuius ſemine ſimili milio fiunt panes, in Ægypto à paſtoribus maximè aqua vel lacte ſubacto.* Lotus eſt Aegyptius, ex cuius ſemine ſimili milio fiebant panes ab Aegyptiis Paſtoribus. Herodoti verba de eo loto ſic ſunt emendanda: καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ λωτοῦ τὸ μήκωνι ἐὸν ἐμφερὲς πτίσαντες, ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. Male hodie editum eſt: ὀπτήσαντες ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. Quod ver- **E** tunt: *poſtquam coxerunt faciunt ex eo panes aſſos igne.* Id abſurdum. Prius eſt enim facere quā coquere. Nec locum heîc habet mos torrendi farris priuſquam ex eo panis fieret. verte igitur: *Quod in medio Loto eſt papaueri ſimile, vbi pinſerunt, panes ex eo faciunt, & coquunt.* Coniecturam noſtram confirmat etiam Dioſcorides, & ipſe tamen ſimiliter corrigendus, de Loto hoc eodem Aegyptio: ἔχει δὲ ὁ καυλὸς μήκωνι μεγίστῃ, ἐν ᾗ καρπὸς ὡς κέγχρος, ὃν ξηραί-

ταύτης οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἀλέθουσιν εἰς ἀρτοποιίαν. Ita enim ſcribendum ex antiquiſſimo codice. nam vulgo editur: βάλλουσιν εἰς ἀρτοποιίαν. *cuius ſemen milio ſimile ſiccatum Ægypty pinſunt ad panem faciendum.* Idem mendum hæſit in Theophraſti verbis, rem eamdem narrantis: ἐξαιροῦσι τὸν καρπὸν, ξηράναντές τε καὶ ὀπτήσαντες ἄρτους ποιοῦσι, καὶ τούτῳ χρῶνται σιτίῳ. Immo: ξηράναντές τε δὲ πτίσαντες. Ita Plinius legit qui ſic reddidit: *mox ſeparant lauando & ſiccata tundunt, eoque pane vtuntur.* Hunc Lotum Ægyptium quod inter ceteras herbas hoc nomine præcipuæ eſſet magnitudinis & in vſu dignitatis, videntur quidam appellaſſe Λωτομήτραν, hoc eſt præcipuam Lotum vel Lotorum omnium matrem. Sic ὀρτυγομήτρα, Heſychio, ὄρτυξ ὑπερμεγέθης exponitur. Ita & *Echinometræ* maiores ſunt Echini. Et ſane nulla eſt herba Loto nomine appellata quæ Loto huic Ægyptio magnitudine ſit conferenda. Nullum igitur dubium eſt quin *Lotometra* illa Pliniana ex cuius ſemine milio ſimili panes factitabant Ægyptij, eadem ſit cum Loto Ægyptio. At Plinius eam dicit ex Loto ſata fieri. Quod prodigij ſimile videtur, adeo abſurdum eſt. *Lotos ſata*, eſt λωτὸς ἥμερος Dioſcoridis, ex qua quomodo fieri poſſit Lotus Ægyptius. nemo videt. proximè præcedit apud Plinium mentio Loti herbæ: *Loton*, inquit, *qui arborem putant tantum eſſe, vel Homero auctore coargui poſſunt. Is enim inter herbas ſubnaſcentes Deorum voluptati Loton primam nominauit.* Hæc eſt Lotos quæ ſponte prouenit & agreſtis. Subiungit ſtatim: *Eſt & Lotometra quæ fit ex Loto ſata, ex cuius ſemine ſimili milio fiunt panes in Ægypto.* Ergo hîc per *Loton ſatam*, intellexit λωτὸν ἥμερον Dioſcoridis. Sic apertiſſimè confudit Loton vulgarem hortenſem cum Loto Ægyptio, nec percepit auctoris ſui mentem, ex quo habet iſta de *Lotometra.* Loquebatur ille de Loto Ægyptio, qui per ſe paſſim naſcitur in amne Nilo & paludibus Ægypti. Ex eodem ſato fiebat *Lotometra*, quam κατ᾽ ἐξοχὴν ſic vocarunt, quaſi præcipuam & maximam Loton, omnia enim ſatiua ampliora & meliora euadunt. Hæc igitur differentia, inter *Lotometram* & *Loton Ægyptiam*, quod hæc ſponte naſcatur, illa ex Loto ſata proueniat, vtraque autem Ægyptia, & multum à Loto communi diſpar ſiue agreſti ſiue ſatiua. Λωτομήτρα, ἐκ τοῦ λωτοῦ σπειρομένης γίνεται. Intellexerat auctor Loton Ægyptiam, de plantis enim Ægypti peculiaribus ſi forte ibi tractabat. Sic apud Theophraſtum: ὑποφύεται δὲ ὁμοίως ὁ λωτὸς τῷ τοῦ κυάμου. Non vulgarem fabam intelligit, ſed Ægyptiam, cuius deſcriptio præceſſit. Herbarium vetus quod ſub. Apuleij nomine vulgatur, Nymphæam à quibuſdam *Lotometram* vocari adnotat: *Nymphæa Græce, Cacabon, Lotometram, Rhopalon.* Ita prorſus ſcribendum ex antiquiſſimo Codice qui habet, *Lothenietram.* Non omnis Nymphæa dicta Lotometra, ſed ea tantum quæ in Ægypto naſcitur. Hinc etiam luce clarius conſtat, Loton Ægyptium Nymphæam eſſe veram Ægyptij amnis,

A quam ſatiuam quidam vocarunt *Lotometram.* Plinius de eodem Loto: *eſt autem eodem nomine & herba & in Ægypto caulis in paluſtrium genere: recedentibus enim aquis Nili riguis prouenit ſimilis fabæ.* Caue accipias de faba vulgari. Nam de Ægyptia exponendum: quod expreſſiſſe debuit Plinius. Auctor vnde accepit de plantis Ægypti agebat, ideo ὁμοίως κυάμῳ ſimpliciter dixerat, quum Ægyptiam deſignaret. Male etiam illud quod ait Plinius, *recedentibus Nili aquis prouenire.* Cur recedentibus? Theophraſtus vnde habet: φύεται μὲν πλεῖστος ἐν τοῖς πεδίοις, ὅταν ἡ χώρα κατακλυσθῇ: *naſcitur plurimus in agris, vbi Nilo inundante coopertis fuerint.* In aqua quip-
B pe ipſa prouenit. Herodotus: ἐπεὰν πλήρης γένηται ὁ ποταμὸς καὶ τὰ πεδία πελαγίσῃ, φύεται. Diſerte quoque Dioſcorides Lotum naſci ait ἐν τῷ ὕδατι τῶν ἐπικλυσθέντων πεδίων, id eſt, *in aquis inundatorum à Nilo agrorum.* Niſi Plinius errauit, peccauerunt eius librari, qui ſcribere debuerunt vt voluit auctor: *Reſidentibus enim aquis Nili riguis prouenit.* Quod eſt veriſſimum, vt illud *recedentibus* mendoſum. Scriptum fuit *reſedentibus*, vnde illud vulgatum. Et ſane ſi Lotus ille Nymphæa eſt Ægyptia, vt eſt re uera, in paludibus tãtum naſcitur & reſidentibus aquis, quæ nunquam deficiunt. Athe-
C næus ἐν ταῖς λίμναις eum prouenire dicit. Lotus altera ſiue Faba Ægyptia ſimiliter ἐν τοῖς ἕλεσι καὶ στασίμοις ὕδασι naſcitur. Longo tempore Nilus inundans campos Ægypti detinet, adeo vt per illam moram Lotus in campis aqua ſubmerſis naſci facile potuerit ac colligi. Fructus vel ſemen Loti milio ſimile quotquot ſunt vetuſtatis auctores faciunt. At Colocaſiæ ſemen quæ altera Loti ſpecies ponitur ab Athenæo, Lotuſque etiam vocatur, vt iidem auctores vnanimiter conſentiunt, fabæ communi ſimillimum fuit, pau-
D lo tantum maius, adeo vt etiam hoc nomine nuncupauerint. Hinc tota planta non alia communiori appellatione Græcis omnibus noſcitatur quam *Faba Ægyptia.* Sic enim vocatur, κύαμος Αἰγύπτιος. Fructum eius inter legumina recenſent, eiuſdemque prorſus facultatis in cibis & effectus in medicina eſſe prædicant ac vulgarem fabam. Quod tamen extra controuerſiam non eſt, nec pro vero indubitanter recipiendum. Diximus ſuprà hanc alteram Loti ſpeciem reſpondere alteri Nymphææ quæ florem habet roſæ ſimilem. Quod & verum eſt. Atqui illa lutea Nymphæa ſemẽ ab altera adeo diuerſum ha-
E bere non proditur, vt quum alba ſemine ſit tenuiſſimo ac milio ſimili, hæc vel faba communi maius exhibeat. Sed inquiet heîc aliquis, an veriſimile eſt ab omni vetuſtate Græcos huic cauli fabæ nomen impoſuiſſe qui nullam fabam ferat? Immo nihil eſſe verius apparebit. An non eodem modo veteres *Fabæ Græcæ* nomen indidere Loto arbori, cuius fructus nihil habet fabæ ſimile? Plinius lib. xvi. cap. xxx. *Faba Græca, quam Romæ à ſuauitate fructus ſilueſtris quidem ſed ceraſorum pene natura Loton appellant.* Fructus ceraſi natura & qui-

dem arboreus, quid haber cum faba commune? Cur iidem Græci Συκῆν Αἰγυπτίαν vocatunt Siliquæ arborem, cuius fructus à ficus ſimilitudine longiſſimè diſtat, quum ſit in ſiliquis? Atqui hæc arbor nc in Ægypto quidem naſcebatur Theophraſto teſte, ſed in Sytia Iones Κερωνίαν dixere, alij Κερατωνίαν, & Κερατίας. Diuerſiſſimi generis arborem in Ægypto naſcentem ijdem Græci Συκῆν Αἰγυπτίαν nominauere, quæ aliis dicitur Sycomorus. Æque igitur incertum qua ex cauſa Fabæ Ægyptiæ nomine vocaoerint eam ſtirpem quæ Fabam nullam ederet, & à leguminum genere rantopere diſcreparet, vr pote quæ caulis eſſer paluſtris, & Nymphæis ὁμόφυλος. Dicere heic aliquid tamen conabimur, & cauſam ſi qua probabilis videbirur exponere. Liquida luce clarius ſupra monſtrauimus antiquos bulboſam radicem Ari Ægyptij propter ſimilitudinem foliorom, eodem nomine vocitaſſe cum hac ipſa qua de nunc agimus, *Faba Ægyptia* nominata. Ex hac confuſione ac mixtione plantarum quæ fecit vt radici colocaſij Ari ſuperimponerent caulem Loti Ægyptij, hic eriam error emanaoir. Radici illi colocaſiæ bulbaceæ plures ad latera nucleos adnaſci tradũt Herbarij hodierni, quibus propagatur. Eos auellanæ vel nucis iuglandis magnitudine luto vel atgilla inoolutos in flumen ſecundum ripam demitti, ſic creſcere deinde, ac nouam ſegetem producere. Eadem prorſus ratione fabam Ægyptiam ſeri ſoliram ac propagari natrant vereres, nucleis nempe ſiue granis fabæ luto macerato conrectis & in flumen deiectis. Arqui hæc eſt Ægyptia faba ſiue Lotos, quam cum Colocaſio Aro confudere antiqui. Nucleos illos radicis Colocaſiæ ſiue bulbos videntur ſi foste & κυάμους appellitaſſe Græci in Ægypto ἀπὸ τοῦ κύειν, quod his planta ſeri ac propagati ſoleret. Ita etiam iidem Græci teſticulos κυάμους ab eadem tatione indigetarunt. Hinc totam ſtirpem κύαμον etiam fortaſſe appellauerint. Quod nomen poſtea & huic Loti generi dederunt, vt & Colocaſiæ. Cum enim vtraque planta vocitata ſit *colocaſia* à foliorum ſimilitudine & amplitudine, eoque nominum ertore eamdem fecerint vtramque, nomen κυάμου quod radici colocaſiæ ob bulbos eius conueniebat, etiam alteri colocaſiæ ob appellationis confuſionem attribueront. Hoc verò inquies, harrolari eſt. Attende pauliſper, veriſimilem faxo dicas hariolationem. Nucleos bulborom Græci κεφαλὰς vocant, vt ſupra oſtendimus, Larini *capita*, vt allij & vlpici capita αἱ κεφαλαί. Lotus Ægyptius ſiue Nymphæa Nilotica capita etiam habet papaueri ſimilia. Græci κωδύας appellant. Vtrique Loti generi Theophraſtus & Dioſcorides τὰς κωδύας tribuunt papauerinis ſimillimas ſed maiores. eas κεφαλὰς Græci ptoprie nominant. Heſychius: Κωδύα ἡ τῆς μήκωνος κεφαλή. Nihil notius. Cùm igirur eam Colocaſiam quæ bulbos habet, id eſt plura capita radici nata, confuderint cum alreta colocaſia, quibus plura in ſummitate caulis capita, ex eo nucleos radicis ad caulem & eius capita videntur tranſtuliſſe. Quod eriam maniſeſtius apparebit ex Herodoti verbis. Is auctor antiquiſſimus omnium eſt qui colocaſiæ ſiue Fabæ Ægyptiæ meminerint. Neutro nomine eam nominar, ſed ita deſcribit, vt non aliam intellexiſſe certum ſit: ἔστι καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισιν ἐμφερέα ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα. Hic eſt λωτὸς ῥοδίζων Athenæi, & aliorum κύαμος ac colocaſia, ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται, κηρίῳ σφηκῶν ἰδέαν ὁμοιότατη, ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυ-
B ρὴν ἐλαίης ἐγγίνεται συχνά. Nota eum dicere eam κάλυκα ἐκ τῆς ῥίζης παραφύεσθαι, è tadice adnaſci. Atqui fabæ Ægyptiæ caulis quatuor cubitorum vel decem pedum alritudine ſorgit, ex quo caput enaſcitur illud in quo ſemen incluſum habetur. At heîc è tadice ait adnaſci. Quod prorſus conuenit nucleis ad latera radicis colocaſiæ adnaris. Forma quoqoe nucleorum ſimiliter quadrat. ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης ἐγγίνεται συχνά. Eos edules nucleos fabas non nominauit Herodotus, ſed nucleis Oliuarum ſimiles dicit. Tradunt recentiores bulbos ſiue nucleos qui adnaſ-
C cuntur ad latera radicis Colocaſiæ auellanæ magnitudine eſſe. Nihil æquè teſpondet. Τρώγεται δὲ καὶ ἁπαλὰ ταῦτα καὶ αὖα. Hoc ad veras fabas ex leguminis genete natas pertinet quæ ἁπαλαί, id eſt virides ac recentes comeduntut, item ſiccæ, ideſt αὖαι. Alij Græci χλωροὺς & ξηροὺς κυάμους ἐσθίεσθαι dicunt. Apparet igitur Herodotum iuxta cum aliis Gtæcis è nucleis bulbi colocaſiæ feciſſe nucleos calicis in Loro Ægyptio, & eos nucleos cum leguminis Ægyptiaci fabis confudiſſe. Non minimum huic errori creando fouendoque momentum attulit quod radix Colocaſiæ
D rotunda eſt pæne ad inſtar calicis Loti quo ſemen eius continetur. Bulborum nuclei vt in multis bulborum generibus paulum extra tetram eminent. Hinc & fabæ nucleos in Loti capitibus paulum ſupra loculos & opercula ipſa calicis extare dixerunt. Ex eodem denique ettore & illud deſcendit, quod Loti radicem rotundam fecere inſtar mali Gotonei, qua effigie Colocaſiæ radicem eſſe conſtat. At Nymphææ vtriuſque radix longa & aſpera & clauæ ſiue baculi inſtar. Theophraſtus fabæ Ægypriæ quæ ſpecies altera Loti Ægyptij ſiue Nymphææ fuit,
E etiam ἀκανθιζούσαν & ſpinis hiſpidam radicem eſſe ſcribit. Quæcunque rario his plantis à miſcendis originem præbuerit, certè illud in competto eſt eas confuſas ab his fuiſſe ac nominibos indiſcretas. Forte κύαμον Ægyptij Loti caput Alexandrini vocauerint, ἀπὸ τοῦ κύειν, quod granis intus prægnans eſſet vel quod facie prætumida viſererur. Hoc idem & κιβώριον dixere à pocoli effigie. Heſychius: κύαμος, τὸ λεγόμενον Αἰγύπτιον κιβώριον. vt ſuprà expoſuimus Κιβώριον proprie peram vel ſaccolum ſignificat. Κίβος & κίβισις Græcis

idem

idem quod πήρα vel θύλακος. Inde Κιβώρια appellarunt capita Nymphææ Ægyptiæ, quibus ſemen continetur quòd ſacculis ſimilia ſint. Dioſcorides φωσκία vocat & θυλακίσκους, de Faba Ægyptia: ὥσπερ ἀπὸ σφηκίων φέρει φωσκία ὑπεραίροντα θυλακίσκους. Videntur & κύαμον ex eadem cauſa appellaſſe. Quod verbum ἀπὸ κύω, vnde & κύτος & κυτὶς quoque factum eſt, ſed & κύθαρος, quæ omnes voces alueum ſignificant; aut quodcunque alicuius rei tenendæ eſt capax. Theophraſtus quoque κυθρίδας vocat in faba Ægyptia loculos capitis, κύτις idem quod φωσκίον vt illud à κύω ita iſtud à φύω. Einſdem quoque originis & κύαθος. nam à κύω verbum antiquum κυάθω. Inde igirur & κύαμος, τὸ Κιβώριον Loti Ægyptiaci. Vaſcolum nempe prætumidum quod ſemina eius continebat. Ab huius capitis Lotini ſimilitudine Κιβώρια vaſa dicta ſunt. Nicander in deſcribendis partibus Colocaſiæ vel Loti Ægyptij, quem vſum ſingulæ haberent, diligenter notauit. Flores ad coronas experi dixit. Κιβώρια hoc eſt capita vbi ſemen maturum ex his decidit calycum vſum præbere ait. radicem vero in menſa apponi ad eſum. Fabarum edulium non meminit. Plinius quoque in deſcribenda Colocaſia thyrſum eius mandi memoranit, nihil de fabis vel ſemine dixit. Atqui locum illum de Colocaſia ex aliquo auctore habet Theophraſti temporibus poſteriore. Cum igitur κύαμος vocaretur hæc Colocaſia quacunque tandem de cauſa ſic vocata ſit ex nominum errore veram fabam Ægyptiam hoc eſt legumen merum cum hac confudere. Quod idem eſt ac ſi quis fructum Sycomori *Siliquam* appellaret, quia Græci Συκῆς Αἰγυπτίας nomine tam Sycomorum quàm Siliquæ arborem nuncuparunt. Hæc nunc malo quàm de nucleis Colocaſij Ari κυάμους appellatis. Illud vtique pro definito tenendum eſt aliquam fuiſſe in rerum natura Ægyptiacam fabam. Græci quoque in ponderibus locum dedere Fabæ Ægyptiæ quæ duplum pondus haberet ad Fabam Græcam. Ceterum ſi quis cenſet eam Fabam Ægyptiam ex Colocaſia vel Loto Ægyptio qui caulis fuit paluſtris non leguminum generis, vllo tempore vſquam proueniſſe, næ is magnopere falſus eſt. Ægyptus hodieque vt olim, omnigenis leguminibus abundat, quæ bonitate ſoli ac fluminis benignitate vt alia ibi omnia, longè ampliora proueniunt quàm in Græcia & aliis Europæ locis. In Ægypto igitur & Faba naſcitur, maiore ſemine quam in Græcia. Quod autem & Colocaſia ſiue Lotus Ægyptius etiam κύαμος diceretur qua de cauſa incertum, hinc iunctis aliis quæ errorem facere potuerunt, Fabam illam Ægyptiam ex paluſtri planta cognomine procreatam interpretati ſunt. Quod ſi quis mirabitur, is etiam miretur licebit radicem bulboſam cum Loto eodem confudiſſe, impulſos hac ipſa nominum æquiuoca notatione. Faba Ægyptia quæ in ponderibus altero tanto pendebat quàm Græca, verum fuit legumen Ægyptij ſoli. ita & *Alexandrina faba* in iiſdem ponderibus locum habuit quæ minus quidem pondus habebat quàm Ægyptia, ſed maius quàm Græca, quatuor quippe obolos penſabat Ægyptia faba, tres Alexandrina, duos Græca. Africanus, Oribaſius, Adamantius de ponderibus: ὁ κύαμος ὁ Αἰγύπτιος ἔχει ὀβολοὺς τέσσαρας, ὁ Ἀλεξανδρινὸς ὀβολοὺς τρεῖς· ὁ δὲ Ἑλληνικὸς ὀβολοὺς δύο. Neophytus Monachus in Lexico Herbario: Αἰγύπτιος κύαμος, ὁ μέγας κύαμος, quemadmodum erraret ſi quis Alexandrinam & Græcanicam Fabam ſecus acciperet quàm de noto legumine, ita non minus deciperetur qui Ægyptiam fabam aliter exponeret. Sed Alexandrina faba, inquies, nonne eadem cum Ægyptia? Peculiare fabæ genus intelligendum, in Alexandrinæ vrbis territorio naſcens quod Græca faba maius eſſet, ſed minus quam quod in reliqua Ægypto proueniret. Sic *Ægyptiam palmam a Thebaica* vulgo veteres diſtinguunt cum tamen Thebæ Ægypti eſſent haud minus quam Alexandria. In Nilo ad eamdem Alexandriam haud ſecus quam in reliqua Ægypto naſcebatur Lotus ſiue Colocaſia. Vnde Pancrates poeta Adriano Alexandriæ agenti obtulit τὸν ῥοδίζοντα λωτόν, quem veteres omnes & *Colocaſia* & *Fabæ Ægyptiæ* nominibus appellauerunt. Duo omnino Loti genera in Ægypto ſtatuit Athenæus, qui fuit Ægyptius, vnum flore candido inſtar lilij: alterum rubro roſæ ſimili. Totidem eſſe Nymphææ Ægyptiæ ſpecies putandum eſt. A foliorum amplitudine Κολοκάσιον eamdem plantam appellarunt. Eodem nomine nuncuparunt & radicem bulboſam, Aro ſimilem vel generis eiuſdem quod & folia Nymphææ ſimilia haberet, & adæquè ampla. Hinc ex vtraque vnam fecerunt. Quod ita clarè ſupra oſtendimus, vt nulli iam ſit locus dubitationi. Proinde non mirum eſt ſi viri docti qui noſtra ætate Ægyptum peragrarunt, & in ea aliquantiſper morati ſunt, ſed & per multos annos ibi vixere & medicinam exercuere, nullam in Nilo ſibi viſam fatentur plantam, quæ Colocaſiæ veterum prout ab illis deſcripta eſt, examuſſim reſponderet. Nymphæam in illo amne ſe vidiſſe tantum teſtantur, qui Lotus eſt Ægyptius, & in agris Colocaſiæ bulbos quæ radix tota Ægypto frequentiſſima hodie. Ex his duabus herbis vnam compoſuerunt, immo ex tribus. Nam & Fabam Ægyptiam veram cum hac Colocaſia eamdem quoque concinnarunt, ſola nominis ratione inducti. Nonne hac eadem ratione *Rha Ponticum* & *Rha Barbarum* omnis fere antiquitas eaſdem putauit eſſe radices quæ

ſolo toto cœloque diuiſæ ſunt ac genere facultateque diuerſæ, propter idem ſcilicer nomen. Atqui *Rha Barbaricum*, in Sinarum regione tantum oaſcitur. Io Indiam ex ea deferebatur, ac deinde per Barbaricum ſinum in Arabiam & Ægyptum importabatur. Græci *Ῥᾶ βαρβαρικὸν* propterea appellaoerunt, noo quod in Barbaria ille oaſceretur. Multæ merces ab Emporiis nomcn traxerunt, potius quàm à locis vbi proueoirent. Quod in ſexcẽtis colligere eſt. *Rha Ponticum* in Pooto creſcebat. Vide quæ ſuprà diximus. Hodie Perſæ & Arabes *Rha Barbaricum* vocant *Reiwand Sini*. At *Rha Ponticum* à flumine Rha Ponti iuxta quod proucnit. Inde ex nominum mixtura, mixtæ ſpecies. Hæc omnia fidem facere poſſunt, non fidem io omoibus cæcam adhibendam eſſe antiquitati, quamuis plurimis iiſque ac receptiſſimæ ab omni æuo auctoritatis nitatur teſtibus.

Pag. 75. D. *In his anguſtiis etiam illud inter alia difficile.*] Hæc lectio ad oram ſcripti codicis Regij adpoſita fuit, quæ in alijs etiam repperitur. Ipſe in textu habuit: *In his anguſtiis etiam illud aſperum.* diuerſæ ſunt lectiooes geminæ editiooís. Hæc omnia à Plioio, quem vide.

Exudant humorem affluentiſſimum.] In aliis *exundant*, paulo poſt legitur in editis: *qui mox vi caloris conſtructus velut in glaciem coit.* Pro quibus habetur in Regio & aliis nonnullis: *qui conſtrictus vi caloris velut in glaciem aſtiuam corporatur.* ad oram ootata alia lectio: *qui mox ſole conſtrictus in glaciem coit*, quæ prioris editionis lectio eſt, quam nobis etiam quidam libri exhibuerunt. Eleganter porro ſalem vocat *æſtiuam glaciem* quia calore ſolis ioareſcit ac denſatur. *Mare ſole concretum* alius *ἀιγιαλίτης* appellauit. Alius, *humorem ex arido vel ardido congelatum.* vide quæ ſupra notauimus.

Ita labes inuia acceſſum negat.] In optimo codice pro varia lectione ſuprà adſcriptum, *lunies*. Compoſita iode *elunies*, *dilunies*, *prolunies*. Sed oeſcio an *luniem* dixerint. forte *lunies* pro *elunies* ſcripſerat aotiquarius.

Tractus omnis, nullis fontibus vel puteis.] Et heic duplex occurrit lectio ex duplici editione. vtramque notant ac miſcent libri. In altera fuit: *tractus omnis quoquo inde pergitur, nullis puteis vel fontibus ſine præſidio ſitit.* Altera habuit: *tractus omnis, humo arida ſine præſidio ſitit.*

A Caſpijs orientem verſus eſt locus quod Direum appellatur.] Ita ſcribunt omnes libri Solini, etiam in Indice: *Direum locus*, apud Plinium eſt *Darieum* io editis, vbi ſcripti legunt, *Dareium* eſſet Græcum *Δαρεῖον*, à Dario ſic nominatum. *Δαρεῖον* Phrygiæ vrbs Stephano. Plioij verba: *A Caſpijs ad orientem verſus regio eſt Zapauortene dicta, & in ea fertilitatis incluta locus Dareium.* Libri regionem eam ouncupant *Apauortenem*. Ea eſt quæ io Iſidori Characeni *σταθμοῖς* dicitur *Ἀπαυαρκτηνὴ* vel *Ἀπαυαρκτικηνὴ* ab vrbe Apauarctice. *Ἐντεῦθεν Ἀπαυαρκτικηνή, χώρα κζ, ἐν ᾗ πόλις Ἀπαυαρκτική.* *Locus* heic apud Plinium & Solinum oon ſignificat oppidum aut vicum vt ſæpe aliàs ſed regionem. Sic *Ἀρία* & *Μαργιανὴ χώρα* dicuntur Straboni. *Situm* pro eodem paulo ante dixit idem Plinius: *Mox eiuſdem Parthiæ amœniſſimus ſitus qui vocatur Choara.* perperam corrigunt *ſinus*, vt Græcis *θέσις* & *θέμα* regionem & tractum deſignat. Abilla *Choara* regio *Χοαρηνὴ* Iſidoro: *Κασπίαι πύλαι, ὅθεν ἐκτρέπονται ἐκ Κασπίας πύλας εἰς αὐλῶνα καὶ ἡ Χοαρηνὴ, ἐν ᾗ Ἀπάμεια πόλις.* Male interſerunt editiones, *Χοαρηνὴ σταθμὸς*, quum Satrapiæ nomen ſit ſub ditione Parthorum. Straboni lib. XI. *Χωρηνὴ* dicitur pro *Χοαρηνὴ* & inter Parthiæ numerantur regiones: *μέρη δ' ἐστὶ Παρθυαίας ἥ τε Καμισηνὴ καὶ ἡ Χοαρηνή.* Sic legendum. Ptolemæo in Parthia recenſeotur, *Παρθυηνὴ, εἶτα ἡ Χοαρηνὴ, καὶ ὑπὸ ταύτην Ἀπαυαρκτικηνή.* Sic iſta corrigenda ſunt regionum nomina, vulgo corrupta. Iuſtinus tamen quem *Dareium* locum heic vocauit Plinius ipſe *Daram* appellat, & vrbem eſſe ait in monte Zapaorteoon. lib. XLI. de Arſace: *vrbem quoque nomine Daram in monte Zapaortenon condit: cuius loci ea conditio eſt, vt neque munitius quicquam eſſe, neque amœnius poſſit.* Eadem omnioo nomina ſunt. *In monte Zapaortenon*, *τῷ Ζαπαορτηνῶν.* ea eſt regio quæ Plinio in libris vulgatis dicitur *Zapauortene*. Iuſtioi *Daras* eſt Plinij *Dareum*. Sed in Plinio ſtatim ſcribitur *fertilitatis incluta locus Dareium mons, gentes Tapyri, Anariaci.* vbi eſt in vulgatis: *Locus Dareium. Mox gentes Tapyri.* omnino ſcribendum ac diſtinguendum in Plioio: *& in ea fertilitatis inclytæ locus, Daraon mons: Gentes Tapyri, Anariaci, Hyrcani.* Ideſt *τῶν Δαραίων ὄρος.* In monte coodita *Dara* vt ex illo Plinij loco liquet, vode *ἐθνικὸν Δαραῖος.* Stephanus: *Δάρα ἡ καὶ Δάρας φασὶ φρούριον Ἀναστασίου πόλεως λεγόμενον ὀχυρώτατον. ὁ πολίτης Δαρηνὸς ὡς Σοῦρα Σουρηνὸς, δυνατὸν καὶ Δαραῖος.* Meminit multis locis Procopius huius Daræi caſtelli & vrbem ibi ab Anaſtaſio coodiram munitiſſimam aſſerit. Locum ipſum collocat viginti & octo ſtadiis à fioibus Imperij Romani & Perſicis, & centum plus minus ſtadiis diſtare dicit Niſibi. *Δάρας* vocat, & ab eo *Δαρηνοὺς* & *Δαραίους*. Certe eadem eſt *Daras* Procopij & Stephani, cum *Dara* Iuſtini & Plinij *Daræon monte*. Procopius in Perſicis lib. I. *Ἀναστάσιος δὲ βασιλεὺς πόλιν ἐδείματο ἐν χωρίῳ Δάρας, ἰσχυράν τε ὑπερφυῶς λόγου ἀξίαν, αὐτοῦ βασιλέως ἐπώνυμον.* Ptolemæo *Δαρεῖτις* regio vocatur ab hac Dara quam in Media collocat, vbi & Tapyros & Aoariacas recenſet. An Plioio *Daritis* eadem eſt? Lib. VI. cap. XXIII. *Arianæ partem aliqui Daritin eſſe volunt.* Sed Daritis in ea Ariana non erat, quam Plinius eo capite deſcripſit. Ariorum nomen modò latius, modò ſtrictius ſumebatur. Latiori appellatione plurimas gentes comprehendebat, Arachoſiam, Carmaoiam, Gedroſiam etiam Bactrianam & alias multas. *Ἀριανὴν* hoc generaliori complexu dicebant potius quàm *Ἀρίαν*. Medi quoque ſub hanc appellationem Ariorum olim comprehenſi. He-

Herodotus Muſa ſeptima de Medis: ἐκαλέοντο δὲ πάλαι πρὸς πάντων Ἄριοι: à Medea nomen mutaſſe in Medos ibidem tradit. Si qui Daritin regionem Arianæ contribuerunt. Medos Arios olim nominatos cogitabant. Videtur tamen illa *Daritis* Plinij diuerſa à regione Darenorum & Daræorum. fortaſſean & Ptolemæi Δαρεῖτις. Situs non vſquequaque conuenit. In Plinio *Daritin* fatetur repoſuiſſe Gelenius pro *Dararin*. Stephanus: Δαρα-σὰ πόλις Περσική. ἔστι δὲ καὶ ἔθνος Δαρῖται. Hinc Δαρῖτις Ptolemæi. Sic enim legendum pro Δαρεῖτις. Hæc alij ſubtilius examinent. Quod ad Solinum attinet, certè heîc nugatur.

P. 75. D. *Hunc circumſident Tapyri, Anariaci, Hyrcani.*] Corrupti hoc in loco omnes libri Solini, qui partim, *Capyri, Narseli*, habent: partim, *Lapidis, Narseli*. Deltius inſeruit *Stauros* ex Plinio, quos nullus Solini liber agnoſcit. Tapyri & Hyrcani vicini ſunt, & ab omnibus ita iuncti locantur. Dionyſius: Ὑρκανοί, Τάπυροί τε; vbi perperam quidam ex veteribus legerunt, Ὑρκανοί τ' Ἄπυροί τε. Diodorus lib. 11. Ταπύρων ἐπὶ δὲ Ὑρκανίων· καὶ Δερβι-κῶν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ Δερβικῶν. Strabo Tapyros ponit inter Hyrcanos & Derbicas. Ptolemæus in ſitu Mediæ: καὶ Καδούσιοι καὶ Δέρβι-κες, μεθ' οὓς ὑπερκεῖνται μέχρι τῆς μεσογαίας Ἀναριά-και καὶ Μαρδοί. Male Δελβικες apud eum legitur & Ἀμαριάκαι. Tapyros ibi etiam recenſet quos Ταπύρους vocat, ex Latina ſcilicet appellatione quæ *Tapuros* nominat, quos Græci Ταπύρους. Idem tamen Δερβίκκας alio loco recenſet in Margiane quaſi diuerſos ab illis qui in Media vocantur Δέρβικες, atque diuerſæ ſunt appellationes eiuſdem populi, qui aliis Δερβίκκαι aliis Δέρβικες dicti ſunt, aliis etiam Δερβίοι, & Δερβικαῖοι. Dionyſius:

—Δερβικαί τε καὶ ἀφνειῶν κλίμα Βάκτρων.

Ita legendum non Δερκέβιοι. Vide Stephanum in Δελβίκκαι Sic enim perperam legitur pro Δερβίκκαι. Sic Ταπύρους alios facit idem Ptolemæus ab iis quos Ταπύρους in Media recenſuit. & nugatur more ſuo. Latini auctores *Tapuros* dixere, Græci Ταπύρους. Solet ille plerumque appellationes gentium & oppidorum à Latinis mutuari. Inde Ταπύρους & Ταπύρους cenſuit diuerſos. Hos in Margiana, illos in Media poſuit. vbique talis eſt. *Anariaci* aliis dicuntur *Nariaci*, Stephano Ἀναριάκαι. Ptolemæo Ἀμαριάκαι, perperam. *Anartace* veteri Geographo noſtro pro *Anariacæ*.

Proximat ei Margiana regio.] Libri Soliniani meliores: *Margine* & in Indice: *locus Dreum. Margine regio.* Scribe: *Margiane*, ἡ Μαργιανή. Corrige & Marcianum ex hoc loco: *Mox regio Margiane ſola in eo tractu vitiſera.* vulgo eſt: *regio Mattiana.* Plinius: *ſequitur regio Margiane apricitatis inclyta.*

Et de nuncupatione domus ſuæ dixit Seleuciam.] Mirum eſt in libris Plinij pro Seleuciam hodie legi *Syrianam*, his verbis: *quæ diruta à barbaris Antiochus Seleuci filius eodem loco reſtituit Syrianam interfluente Margo qui corriuatur in Zotale. Is maluerat illam Antiochiam appellari.* Libri nihil variant, niſi quod habent, *reſtituit Syriam nam interfluente Margo.* Ex eo loco Solinus adſtruit heîc Seleuciam in Margiane pro Alexandria reſtitutam ab Antiocho Seleuci filio. Atqui vrbs illa Antiochia non Seleucia nuncupatur ab auctoribus. Sthephanus Ἀντιόχεια ἐν τῇ Μαργιανῇ Παρθυαίων duodecimo loco recenſet. Iſidorus Characenus: ἐντεῦθεν Μαργιανή, σχοῖνοι λ. ἐν ᾗ Ἀντιόχεια ἡ καλουμένη ἄνυδρος. Strabo lib. 11. Antiochiam in Margiane conditam ſcribit ab Antiocho Sotere. An totus ille locus ita reſtituendus apud Plinium: in qua Alexander Alexandriam condiderat: *quam dirutam à barbaris Antiochus Seleuci filius eodem loco reſtituit. Syri, amne eam interfluente Margo qui corriuatur in Zothalacis, maluerunt illam Antiochiam appellari.* Antiochus Alexandriam Margianæ dirutam à barbaris eodem loco & nomine reſtituerat. Syri quos incoles dedit vrbi, maluerunt eam *Antiochiam* appellari de nomine conditoris ſine reſtitutoris. Nihil occurrit melius diuinandum, preſſius inſiſtenti veſtigiis ſcriptæ lectionis. Libri veteres etiam legunt, *qui corriuatur in Zothalacis.* Sed vnde putamus nomen *Seleuciæ* expiſcatum eſſe Solinum, niſi ex Plinij loco hauſerit? monſtrum igitur corruptionis in libris, *Syriam nam*, pro *Seleuciam*. Nec minori prodigio ſcriptum in iiſdem, *in Zothalacis* pro *Incolis*. Totum itaque locum ſic repurgandum cenſeo: *quæ diruta à barbaris, Antiochus Seleuci filius eodem loco reſtituit Seleuciam, interfluente Margo qui corriuatur ab incolis: maluere & illam Antiochiam appellari.* Seleuciam in loco Alexandriæ reſtituit Antiochus Seleuci filius, indito patris nomine. Eam interfluit Margus, qui corriuatur ab incolis, hoc eſt in riuos deducitur ad irrigandam regionem, εἰς τὰς ὀχετίας ἀναλίσκεται, vt de Chryſorrhoa Damaſcenæ regionis dixit Strabo. *Eriguare* id vocauit alio loco Plinius. Et fortean hic melius ſit ita ſcribi. iidem incolæ maluere vrbem ſuam Antiochiam appellari de nomine ſui conditoris. Quod nomen obtinuit, peſſimè Solinus *Seleuciæ* meminit tantum, quæ appellatio non permanſit. Ammianus in Margiana etiam *Antiochiam* collocat inter præcipuas vrbes. Ptolemæo dicitur Ἀντιόχεια Μαργιανή, vt Ἀντιόχεια Πισιδίας Σελεύκεια Πιερία. Forte ſub illis verbis *corriuatur in Zothala is*, latet nomen alterius amnis in quem corriuatur Margus. Ptolemæus alium amnem coniungi Margo dicit. Forte & Plinius ſcripſerit *Seleuciam* hanc vrbem appellatam cum Antiochus Antiochiam maluerit appellari. quod contra eſt.

Circuitus diffunditur in ſtadia ſeptuaginta quinque.] In Plinio ſcribunt libri: *Vrbis amplitudo circumitur ſtadiis* LXX. legit Solinus LXXV. ita etiam eſt apud Marcianum. Strabo tradit Antiochum regionis illius amœnitatem & vbertatem demiratum

muro vniuerſam circumdediſſe qui io circuitu mille & quingenta ſtadia obtineret, & in ea Antinchiam condidiſſe: de magno circuitu diffundi dixit. Erenim *diffundi* proprie dicitur, qund in plures partes funditur ac dilatatur, ac ſic multum ſpatij occupat. Ita *diffundi vinum* dicebant antiqui quod ex vno maiore vaſe vt puta dolio, in plura minora fundebatur, vt cados & amphoras, in quibus ſeruaretur & inueteraſceret. Hæc vini diffuſi ſignificatio ac notio Græci διαχεῖσθαι eodem ſenſu vſurpant de vino. Strabo lib. xvii. de Alexandriæ agro: *οἰνοῖς δ' ἐστὶ περὶ τοὺς τόπους, ὥστε καὶ διαχεῖσθαι πρὸς παλαίωσιν τὸν Μαρεώτην οἶνον.* At quod ex maiore vaſe in mious funditur ad bibendum, *defundi* dicitur, hoc eſt καταχεῖσθαι. Vide ſupra quæ notauimus.

Pag. 75. E. *Oppidum excitarat.*] Oppida, muri *excitari* dicuntut & quidquid è ſolo in altum ædificatut atque attollitur. Glebæ etiam aratro *excitantur*, quæ proſciſſæ leuantur. Sed *excitari puteos* qua ratione dici queat quod hîc ſuprà vſurpauit, ibi quæſiuimus. Nunc in ea adhuc opinione ſum debere ſcribi: *cum puteos exciſaſſent.* Ita Græci ἐκκόπτειν φρέαρ & ἐκκόπτειν πίθον, & φρέατος ἐκκοπή, puтei cauatio. *exciſare* vt *connectare*, *conſeptare*, *retentare*, qua forma plurimum gaudet Noſter. Ita & *lapides è cautibus exciſari* dixerit vbi idem mendum. *exciſatis antibus*, Plauto, *excitare lapides* è metalln ac lapidicina maiori cum ratione diceretur quàm *excitare puteum.* Nam *excitare* idem quod ex ſede ſua citare ac mouere. Martialis: *Bis excitatus terne tranſtulit caſtra.* Id eſt ab equeſtribus ſurgere iuſſus: ſic *excitare leporem* canes dicuntur quem de cubili ſuo ac fruticeto exire faciunt. Hoc idem & *ſuſcitare*. Martialis:

Dum ſuſcitantis lectio reluctatur.

Inde explieandus ac legendus Catulli verſus, in quo Cimmeriæ renebræ Ioſepho Scaligero:

Impia deriſi gentilis gaudia tollens
Suſcitat à cano vulturium capite.

Sic corrigendum ex veteri Codice, quem etiam vidit idem Scaliger. De paruo nepote loquitur, qui auo natus in extremo ſenio, poſt ſignatas tabulas, & inſtitutum hæredem aliquem ex gentilibus qui proximus erat, teſtamentum rompit, & fruſtratur gaudium gentilis qui ſpe iam deuorauerat hæreditarem, & imminebat quaſi vulturius capiti ſenis, mortémque eius expectabat expetebarque, vt frueretur bonis. At natus nepns vbi tabulis aui nomen intulir, expuncto gentili, ſuſcitat vulturium, & amolitur à capite ſenili. Martialis:

Quod ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.

Ab Antiocho reſtitutum, Achaïs poſtmodum nominatum eſt.] Sequitur Plinium: *Heraclea* prius vocabatur ab Alexandro condita. Stephanus *Heracleam* receoſet inter ceteras hoe nomine, μεταξὺ Σκυθίας καὶ Ἰνδικῆς. Hæc eſt. Straboni Ἀχαΐα vrbs in Aria ponitur, quæ Margianæ vicina eſt, & à nomine co-

A ditoris appellatam ait: *ἐν τῇ Ἀρείᾳ, πόλεις δὲ Ἀρτακάηνα, καὶ Ἀλεξάνδρεια καὶ Ἀχαΐα ἐπώνυμοι τῶν κτισάντων.* Ea eſt quam heîc Plinius *Achaida* vocat. Ergo ab Achæo aliqno condita non ab Alexandro nec ab Aotiocho poſtınndum reſtituta ſub *Achaidis* appellarione. De alio Achæo non poſſumus intelligere, quam de illo qui Antiochum Seleoci regis filium cognatione contingebat, & Aſiam cis Taorum dynaſtæ nomine, mox regis aliquamdiu tenuit. Andromachus Achæi pater fuit, frater Laodices, Seleuci regis vxoris, matris Antiochi. Ab illo igitur Ἀχαΐα vel Ἀχαΐς

B vrbs nominata. De eo Achæo vide Polybium lib. IIII. Ἀρτακάηνα dicitur Straboni Ariæ oppidum, Iſidoro Characeno, Ἀρτακαύαν. Ptolemæn Ἀρτικαύδνα. Suprà memini aliquid nntaſſe.

Oxus amnis oritur de lacu Oxo.] In Plinij codicibus antiquis ſcribitur: *Oxus amnis ortus in lacu Oaxo.* In quibuſdam libris Solini legitur *Oaxo*, apud Marcianum Capellam vulgo editur, inde *Oaxus amnis.* Sed veteres legunt *Oxis*, *Oxiæ paludis* mentio apud Ammianum. An & heîc atque apud Plinium ſcribendum, *de lacu Oxio.* Alias *Oaxes* idem quod *Oxus*. Græcis Ὄαξος & Ὦξος vt Ὀαρίων

C & Ὠρίων. An *Oaxes* Virgilianus idem erit cum hoc *Oaxo* vel *Oxo*?

Pars Scythiam & rapidum Creta veniemus Oaxem
Et penitus toto diuiſos orbe Britannos.

Oaxus quidem vrbs Cretæ non fluuius vnde Ὀαξὶς γῆ & Poetice Οἰαξὶς Apollonio:

——— Οὕς ποτε νύμφη
Ἀγχιάλη Δικταῖον ἀνὰ σπέος ἀμφοτέρῃσι
Δραξαμένη γαίης Οἰαξίδος ἐβλάστησε.

Poetica parentheſi dixit Οἰαξίδα pro Ὀαξίδα: quod etiam Varro Atacinus ſequutus eſt dum illos verſus redderet hoc modn:

D *Quos magno Anchiale partus adducta dolore*
Et geminis capiens tellurem Oeaxida palmis
Edidit in Dicta.

Male apud Seruium ſcribirur *Oaxida*. Quod verſus non patitur, licet locus ita appellatus ſit. Stephano, Ὄαξος πόλις Κρήτης. Verum de hac Cretæ inſulæ Oaxo non poteſt expnni Virgiliauns verſus, niſi admoduın ridiculus ipſe reddatur. Præterea *Oaxus* vel *Oaxes* in Creta nomen eſt oppidi vel loci prærupti non fluminis. Stephanus: *Ὄαξος δὲ διὰ τὸ κατακρημνον εἶναι τὸν τόπον, καλοῦσι γὰρ οἱ Κρῆτες τοὺς τόπους ἄξους, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἀγμούς.* vtrumque ab eadem origine, ἀπὸ τοῦ ἄγνυσθαι. vnde ἆξαι eſt tumpe-

E re, inde ἄξος Cretenſibus *præruptus locus.* Latini quoque *rupem* inde dixere à *rumpo*. nam veteribus erat *rupo*, vnde & *prærupta*, ἀπόκρημνα, ἀπορρῶγες, eædem Gloſſæ: *prærupta loca*, ἀπόκρημνοι τόποι. Præciſorum ac præſtactorum laterum ſaxa ſic proprie appellata. Ceteri Græci ἀπορρῶγας etiam vocant: ſed & ἀγμοὺς id eſt rupturas vel fracturas. Heſychius: ἀγμοί, ῥαχίαι, περιρρηγνύμεναι ἀπορρῶγες. *Oaxes* igitur apud poetam fluuius eſt Scythiæ Orientalis qui *Oaxus* aliis dicitur & Oxus. Nam & ὦξος & ἆξος appellatus.

Senſus ita plane accipi poſtulat. Et *rapidum cretæ* vocat quia cetera id eſt albo limo turbidus fluat. Meſopotamiæ fluuium Oaxem dicit eſſe Seruius, ſed nugatur. Nullus in Meſopotamia fluuius hoc nomine.

Pag. 76. A. *Cuius oras Henochi, Batens, Oxij, Taga accolunt.*] Hæc lectio eſt editionum vulgatium, quam è Plinio procuderunt. Omnia Solini exemplaria ſcribunt: *Cuius ora hinc inde Batens & Oxiſtaca accolunt.* In Plinio legitur: *Derbices quorum medios fines ſecat Oxus amnis: Syrmata, Oxij, Taga, Henochi, Batens, Sarapara.* de ſolis Derbicibus dixit Plinius medios eorum fines Oxo ſecari. Quod Solinus tranſtulit ad Batenos, & Oxydracas. Sic enim apud eum reponi debet: *cuius oram hinc inde Batens & Oxydraca accolunt.* Idem eſt ac ſi dixiſſet, quorum fines medios ſecat Oxus. Apud Plinium quoque pro *Oxij, Taga* reſcribendum. *Oxydracæ* Ptolemæo dicuntur Ὀξυδράγκαι, aliis Ὀξυδράκαι. vide Stephanum, & Alexandri vitæ ſcriptores. *Henochi* heîc locum habere non poſſunt circa Oxum, qui Colchis vicini ſunt, & Caucaſum accolunt. In ſcriptis Codicibus Plinij vocantur, *Inochi.* Plinij *Sarapara* ſunt Ptolemæi Σαλατέραι. Oxi amnis accolæ.

Bactris præterea proprius Bactros amnis, vnde oppidum.] Altum apud veteres de Bactro amne ſilentium. Inter flumina quæ Bactrianam interſecant vel adluunt, nullum hoc nomine recenſetur Ptolemæo. Feſellit Solinum Plinius haud rectè interpunctus. Sic enim vulgo verba eius diſtinguunt: *Bactri quorum oppidum Zariaſpe; quod poſtea Bactrum à flumine appellatum eſt.* Ita igitur intellexit, *Zariaſpa* oppidum Bactrorum poſtea appellatum eſſe *Bactrum*, à Bactro flumine. Atqui ſic interpungendum fuit: *quorum oppidum Zariaſpa, quod poſtea Bactrum, à flumine appellatum eſt.* Zariaſpe oppidum à flumine Zariaſpe appellatum eſt, quod poſtea dictum eſt *Bactrum.* Ζαρίασπις hic fluuius Ptolemæo dicitur, aliis Ζαριάσπης. Hic idem ſeorſim recenſet in Bactriana, Ζαρίασπα & Βάκτρα quaſi diuerſa oppida, quum eadem ſint Strabone ac Plinio teſte. Hoc ſollemne eſt Ptolemæo, cuius non paucos errores & ἀβλεψίας in Geographia deprehendimus. Legendum apud eum Ζαρίασπα pro Χαρίασπα. Stephanus: Ζαρίασπα ἢ καὶ Ζαριάσπα πόλις Βακτριανῶν, ἣ ἐκαλεῖτο καὶ Βάκτρα. Marcianus Solinum ſequitur, cuius verba ſic corrigenda ſunt: *Inde Oxus amnis qui circa Bactra, cum eiuſdem nominis oppido fluuioque.*

Vnde oppidum quod incolunt Bactrum.] Plinio quoque *Bactrum oppidum.* Græcis τὰ Βάκτρα. Sed quum Βάκτροι populi dicantur, æque dici potuit & *Bactrum* oppidum τὸ Βάκτρον, pro Βακτριανόν. Stephano τὸ Βάκτριον. Nam & Βάκτροι & Βακτρίοι & Βακτριανοί.

Gentis huius quæ pone ſunt, Parapamiſi iugis ambiuntur.] Nec mentem Plinij heîc percepit Solinus. Ait quæ ponè ſunt Ba-

A ctrianorum gentis ea Paropamiſi iugis ambiri: quæ aduerſa, Indi fontibus terminari. Ita enim ex libris emendauimus, vbi vulgo excuditur, *quæ aduerſa.* Haud poſſum colligere quænam auerſa, quæ contra aduerſa in hac gente intelligenda ſint. Plinius longe alio ſenſu: *Gens hæc obtinet auerſa montis Paropamiſi, ex aduerſo fontis Indi.* In ſcriptis eſt: *exaduerſus fontes Indi*, quod rectum. *Exaduerſus* & *Exaduerſum* aduerbialiter. Sic infra: *Exaduerſum Bactrianos hoc oppidum.* Latus Paropamiſi ſeptentrionale incolunt Bactri. *Auerſa Paropamiſi* latera illa quæ ad ſeptentrionem ſunt, heic vocat
B Plinius, vt alibi *auerſa Caucaſi* quæ in eamdem partem ſpectant. Et ſunt exaduerſum fontes Indi fluminis, qui in altero latere Paropamiſi oritur ad meridiem verſi. I nunc & nega heîc nugatum Solinum, quod inſolens non facit.

Reliqua includit Oxus flumen.] In altero Regio: *Occhus.* Lege: *Ochus.* Atque ita Plinius: *includitur flumine Ocho.* Hic amnis in Oxum influit. Græcis Ὦχος. vide Ptolemæum.

Hic enim locus eſt in quo primum à Libero patre.] Corrige Marcianum ex hoc loco & libris;
C *quippe ibi à Libero, dehinc ab Hercule aræ ſunt conſtitutæ.* Male editur: *quippe emenſi.*

Iaxartes ſecat fines.] Libri omnes Solini legunt *Iaxantes* vel *Laxantes*: corrupte. Quod monuimus ea re vt intelligant tyrones Critici quatenus fides habenda ſit veteribus libris. De Sili & Tanaï dictum ſuprà.

Demodamas dux Seleuci & Antiochi.] Male in Delriana *Damodamas.* In Plinianis editionibus heic nominatur *Demonax.* Libri ſcribunt *Demonas* pro *Demodamas*: quæ vera eſt lectio. In libro Indicis inter externos auctores quibus vſus eſt hoc ſexto libro, *Demodamantem* recenſet: *ex Timoſthene, Patrocle, Demodamante.* Hic Mileſius fuit. Stephanus in
D voce Ἀντιόχεια. Καὶ τρίτη Σκυθίας, ἣν διαγράφει Φίλων καὶ Δημοδάμας Μιλήσιος.

Hoc eſt colliminium in quo limes Perſicus Scythis iungitur.] Immo *collimitium.* Sic dicitur locus vbi duo limites iunguntur, τὸ συνόριον. vnde *collimitari*, & *collimitaneum*: At *limen* nihil heîc facit, nec *colliminium.*

Scythæ Perſas Chorſacos vocant.] Ita libri. In Regio ſupra adſcriptum, *Scortacos.* Apud Plinium, *Chorſaros*, vt antehac Solini editiones. iidem libri mox *Croucaſim*: Pliniani, *Grocaſum.* ex nominis ſono *Caucaſum* eſſe ſibi perſuaſerunt Macedones, atque ita deinceps
E appellarunt. Quæ appellatio inter Græcos poſtmodum obtinuit.

Eſſedones, Ariacæ, Sacæ, Dahæ, & Aſſai.] Pro his omnibus qui huc intruſi fuere ex Plinio, Solini libri plerique habent: *Eſſedones, Satarchai, & Apamei.* In aliis *Satarchæ* & *Apalegi.* Plinius hoc loco inter Scythas orientales, *Apellæos* fuiſſe meminit, quos alibi *Apalæos* vocatos legi: *ibi Napæi interiiſſe dicuntur & Apellæi.* Hi ſunt quos heîc recenſet Solinus. *Satarchæos* cum his perperam iungit *qui ex Scy-*

this fuere circa Mæotim degentibus. Plinius c. VII. de gentihus circa Mæotim: *Mandareos, Satorchaos, Spalæos.* Solinus more ſuo vicinitate nominũ adductus credidit *Spalæos* illos eoſdẽ eſſe cum his Apellæis. Ideo *Satarchaos* iunctim cum his locauit traductos à Mæotide in hæc vſque loca Paropamiſo & Indiæ vicina. Σαβρχαῖοι Græcis. Stephanus Taphræ regionis circa Mæotim meminit, quam incoluiſſe dicit Σαβρχαίους. Locum vide, & ſcies cur hoc nomen inuenerit, ſimulque noſces magno errore *Satorchaos* illinc migrare iuſſos in orientis extrema auctore hoc Solino. Hi ſunt iidem cum Satarchis quos in Scythia Europæa ponit Mela, de quihus nos ſupra, *οἱ Σατάρχαι, καὶ Σατρχαῖοι.*

Pag. 76. D. *Bactri fortiſſimos Camelos mittunt.*] Inde arripuit occaſionem de Camelis tractandi, ex mentione Bactrorum. Quidquid de his dicit, habet è Plinio, qui genere fœmineo Camelos vhique vocauit, vt teſtantur libri veteres in quibus legitur: *Camelos inter armenta paſcit oriens, quarum duo genera, Bactriana & Arabica*, & mox: *illa bina habent tubera in dorſo, hæ ſingula.* Item paulo poſt: *vtcunque rabiem & ipſa ſentiunt.* Ita Græci *τὰς καμήλους* dicunt. *Tubera* in camelis Græci *κυρτώματα* & *τύλους* vocant, vnde *δίτυλοι* dictæ quæ bina habent tubera. Ariſtoteles ὕβους. vnde vox Latina *gibbus*, Æolico γύβος. *Petumen*, antiquis Romanis. Seruius in Tauris Cypriis gibberibus ὕβον, interpretatur *petimen*, alij vlcus in humeris iumentorum exponunt. An inde appellati *petimsnarij* qui ſaltu periculoſo corpus vibrantes, totos plerúmque ſe contrahunt, & gibhos faciunt, vt *petauriſtæ* & alij huiuſmodi paraboli ſaltatores. Male apud Saluianum *petaminarij* vocantur, quos Scaliger quaſi *πεταμένους* dictos volebat, voce ex Græco detorta. Nugæ. Verba Saluiani: *Et quidem quia nunc longum eſt dicere de omnibus amphitheatris ſcilicet, Odeis, Luſorijs, Pompis, Athletis, petaminariis, pantomimis, cæteriſque portentis.* Omnino emendari debere pronuntio: *athletis, pyctis, mimarijs, pantomimis.* Certe vera ibi lectio *mimarijs*, qui ijdem ſunt cum *mimis.* Vetus auctor in deſcriptione orhis terrarum: *Sed Ladicia mittit alijs ciuitatibus agitatores optimos: Tyros & Berytus mimarios: Cæſarea pantomimos.* Atqui Petaminariorum etiam meminit Maternus Firmicus & eo quidem loco in quo nec pyctæ nec mimarij ſedem hahere poſſunt. Lib. VIII. cap. XV. de Delphino oriente in octaua parte Capricorni: *Sed Saturni teſtimonio vrinator erit, cum Marte verò & Mercurio Petaminarius, Ephalmator, Petauriſtarius, Oreiſcopalarius, aut certè innata curſus agilitate perſpicuus.* Periculoſarum ſed ludicrarum ſimul artium, hæc nomina, quales oſtendunt ac profitentur, qui *θαυματοποιοὶ* dicuntur. Pro *Petaminarius* legenduin *Petamenarius.* Firmicus hoc nomine expreſſit, eos homines de quibus Manilius lib. v. hot verſu.

Et viduata volant pennis, & in aëre ludunt. Quod genus erat *θαυματοποιητικῆς τέχνης.* *Petamenarios* autem dixit Firmicus pro *Petamenis*, id eſt *πεταμένοις*, volantibus. Sic *Petauriſtarios* appellat, qui ſunt petauriſtæ, *οἱ πεταυρισταὶ*, & *Orcheſtopolarios* pro *Orcheſtopolis.* Ita Græcè *Ὀρχηστόπολοι.* Sic enim ea vox emendanda apud Firmicum. Qui vertiginoſa & concita ſaltatione in orhem mouentur, hoc nomine indigetarunt Græci, nam *πόλος* eſt circulus, & *πολεῖσθαι* in circulum moueri & circumagi. Heſychius: *πολοῦνται, περὶ τὸ αὐτὸ ἀναστρέφονται.* In veteri libro Notarum *Orchiſtopolis* dicitur, *ὁ Ὀρχηστόπολος*, vt *Enchoris, ὁ ἔγχωρος.* *Aprocopis* eidem Firmico *ὁ ἀπροκόπως*, & *Neocores, οἱ νεώκοροι.* Vidi ſæpe huiuſmodi Orcheſtopoles, qui concitatiſſimo motu ac diu in orhem ac circulum voluentes ſe atque ſaltantes mera miracula faciebant, vt citius ipſe vertigine corriperer ſpectando, quàm illi ſaltando. Male Scaliger *Orciſcopularios* legebat apud Firmicum vt de vrinatoribus intelligeretur. Quod nemini ſcio placiturum. vt Græci *δυομένους* vocant vrinatores & qui in profundum ſeſe demergunt, ita *πεταμένους*, qui in aëre volant, quos *Petamenarios* vocauit Firmicus, vt *Petauriſtarios* dixit, pro petauriſtis. Pollux lib. VII. cap. XXXI. *ὑδροκολυμβηταί, ὕφυδροι, κολυμβηταί, δυόμενοι.* Ita diſtinguendum. Magis prohat *δυομένους* dici vrinatores, quàm quomodo quidam dicebant *δύτας.* Æliano *ὑποδυόμενοι* dicuntur. Ita ergo & *πετάμενοι.* De quihus Claudianus: *Et qui more auium ſeſe iaculantur in auras.* At Pyctæ & mimarij hene habent in loco Saluiani cui & conueniunt. Nec inuideam *Petaminaries* ibi manere.

Quibuſdam pulmunculis veſtigia carnulenta.] Plinius lib. XI. cap. XLV. de Camelo: *Eſt enim biſulcum diſcrimine exiguo: pes imus veſtigio carnoſo vt vrſo: qua de cauſa in longiore itinere ſine calceatu fatiſcunt.* Ita ſcribendum ac diſtinguendum. In veteri lihro planè ſcriptum: *eſt enim biſulcum*, id eſt Camelus, biſulcum eſt animal. Ita Ariſtoteles hoc eodem loco: *ἔστι δὲ δίχηλον, ἡ Κάμηλος*, ſcilicet Græca quæ vertit Plinius: *ὁ δὲ πούς ἐστι κάτωθεν σαρκώδης, ὥσπερ καὶ οἱ τῶν ἄρκτων. διὸ καὶ τὰς εἰς πόλεμον ἰούσας ὑποδέουσι καρβατίναις, ὅταν ἀλγήσωσιν*: id eſt, *ſoleis calciant vbi fatiſcere incipiunt.* Solinns *pulmunculos* vocat offas carnulentas, molles ac tumidas inſtar pulmonis, *πόδες πνευμονώδεις*: *pulmonei pedes* notum qui dicantur Plauto. Inde Grammaticus *pulmunculos* ſub pedihus camelorum videtur finxiſſe.

Sunt alij oneri ferundo accommodati.] Duplex hîc inuenitur in libris lectio ex duplici editione manans. Regius in textu babet: *ſunt alij oneri ferundo accommodati, alij perniciores.* Ad marginem altera adſcripta eſt: *ſunt alij onerarij, alij ad pernicitatem leues.* Puto permixtas fuiſſe inuicem has lectiones, & in priore editione auctorem ſcripſiſſe: *ſunt alij onerarij, alij perniciores*, in recognita ac perpo-

lita puſuiſſe : *ſunt alij oneri ferundo accommodati, alij leues ad pernicitatem.* ex Diodoro: αἱ δὲ πρὸς νωτοφορίας ἐσκευασμέναι, αἱ δ᾽ ἀσκελεῖς καὶ λαγαραὶ ταῖς συστάσεσι, δρομάδες εἰσί. Vocat ἀσκελεῖς, quibus longa crura, ac ſubſtricta corpora. Sic ἀσκελεῖς tunicæ breues quæ crura non tegunt, ſed crurum tenus demiſſæ ea relinquunt aperta, ita vt ijs induti videantur ἀσκελεῖς. Plinius de vtroque genere : *omnes autem iumentorum in ijs terris dorſo funguntur, atque etiam equitantur in prælijs velocitas inter equos.* hæc corruptiſſima tum lectione, tum interpunctione. Libri habent: *equitatu* vel *equitatum* pro *equitantur* : &, *in equis* pro *inter equos.* Scribe totum locum: *omnes aut iumentorum miniſterijs dorſo funguntur, aut vicem equitatus in prælijs. his velocitas vt equis, ſed ſua cuique menſura, ſicut vires.* Egregia emendatione & veriſſima. *miniſterijs* pro *in his terris.* ita legiſſe apparet Solinum: *habentur*, inquit, *in duplex miniſterium.* aliàs ineptum eſſet dicere, quod habet vulgata lectio, Camelos dorſo iumentorum fungi. miniſteriis iumentorum funguntur dorſo ſuo. correximus etiam : *aut vicem equitatus* pro *atque etiam.* Sed poterat tamen legi : *aut etiam equitatus*, dummodo ſubintelligatur, *miniſterijs.* illud puto verius. *his velocitas vt equis, ſed ſua cuique menſura.* Habent velocitatem vt equi, ſed illam ſuæ menſuræ ſinguli, ſicut & vires. Qui ad curſum & pernicitatem leues habebantur, δρομάδες peculiari ac proprio nomine ſunt appellati, quo hodie appellantur.

Pag. 76. E. *Aſſidua proculcatione limum excitant.*] Ita libri & Plinius : *obturbata proculcatione prius aqua.* Et mox ijdem : *vt turbidetur,* non *turbetur.*

Qua ab Scythico Oceano & mari Caſpio in Oceanum Eoum curſum inflectitur.] Hæc confirmant in Plinio legi debere : *à Caſpio mari Scythicoque Oceano in Eoum curſum inflectitur.*

Poſt Anthropophagi gens aſperrima, dein ſpatia ſæuiſſimis beſtijs efferata.] Ita ſcripſimus è libris, quum antea editi haberent : *magno dein ſpatio ſæuiſſimis beſtiis obſito.* Huc corruptum ex alteris Editionis lectionc : *dein ſpatia feris obſita.* quomodo & in quibuſdam codicibus reperi ſcriptum. Plinius : *Anthropophagi Scythæ inſident humanis corporibus veſcentes. Ideo iuxtà vaſta ſolitudines, ferarumque multitudo, haud diſſimilem hominum immanitatem obtinens.* Sic legendum.

Poſt quod adhuc longinqua ſolitudines. Sic in tractu tum ora.] Libri veteres noſtri illud *Sic* non agnoſcunt. melius interpungeretur : *Poſt qua adhuc longinqua ſolitudines in tractu eius ora qua ſpectat æſtiuum orientem. Vltra inhumanos ſitus primos hominum Seres cognoſcimus.* Ab his verbis, *vltra inhumanos ſitum* nouum caput auſpicantur veteres libri cum hoc titulo : SERES. ITEM VELLVS SERICVM.

Hoc eſt illud Sericum.] De Serico ad Pallium Tertulliani ſuperioribus annis longa

A diatriba diſputauimus, qua oſtendimus eius faciendi rationem apud Seres antiquis fuiſſe ignoratam. nulla quippe arborum vellera cognita Seribus quæ aqua perfuſa depectetent, ſed eodem modo vermes, Bombyces Græcis appellatos, Sericum apud eos neuiſſe quo hodieque videmus ab illis vermibus texi. Cercoëtius qui omnia Notatum illarum carpere, καὶ ὄνομα κάλλιστα in animum induxerat, quo iure aut qua iniuria ſecurus, obſeruationis illius veritatẽ vnica Scaligeri Iulij auctoritate euertere conatus eſt. Rem vide iocularem. Oſtenſum illi eſt eo ipſo teſtimonio Scaligeri quod pro ſe adduxerat,
B iugulari. adeo bene ſcilicet eum quem citauit, quid diceret vellet, intellexit. Quid ille ad hæc? an mutus illico? Nequaquam. Acutè reſpondit quid Scaliger ſentiret, non curare Hippoclidem. Euge Cercoëti. Sic viceris. Atqui vno illo teſte, cuius nunc auctoritatem defugis, nitebaris. Deus tibi det meliorem mentem molliorem que frontem, vt tandem aliquando pudentiore te ac prudentiore tui frui poſſint. Nam quod ad me attinet, vtrum pepoſis, an cucurbita, an fungus, οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

Primo fœminis, nunc etiam viris perſuaſit luxu-
C *ria libido.*] Hic locus eſt, qui veris vincit Solinum Plinio poſteriorem eſſe, etiamſi ſexcenta alia, immo omnia non id conteſtarentur. Sericum fœminis tantum ſua ætate geſtatum heîc Plinius aſſerit : *tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, vt in publico fœmina tranſluceat.* Quod & alio loco repetiit. Bombycina viri ſola tum vſurpabant texta è vermibus Græciæ indigenis. Poſt Plinij tempora in promiſcuo vſu virorum pariter ac fœminarum cœpere eſſe Sericæ veſtes. Ne Dionis quidem æuo viris lici-
D tum fuit eam veſtem habitare. Solæ fœminæ diuites talem gerebant, vt ex his eius verbis conſtat lib. XLIII. de Serico : τοῦτο δὲ τὸ ὕφασμα χλιδῆς βαρβάρου ἐστὶν ἔργον, καὶ παρ᾽ ἐκείνων πρὸς ἡμᾶς εἰς τρυφὴν τῶν πάνυ γυναικῶν περιττὴν ἐσπεφοίτηκεν. Narrat Tacitus Annali ſecundo, vrbis anno DCCLXIX. decretum factum à ſenatu, *ne vaſa auro ſolida miniſtrandis cibis fierent, ne veſtis* [illegible] *ca viros fœdaret.* Ergo viri iam tum in ſerica veſte quidam procedere auſi, ideoque factum decretum. Eo tempore *Sericorum* nomine, *ſubſerica* tantum intellexiſſe, non ὁλοσηρικὰ alibi probauimus.
E Vtcunque ſit, certè vel ex eo liquet non permiſſum promiſcuè viris vſum ſericæ veſtis ætate Plinij fuiſſe. Legi in Græcorum commentariis excerpta neſcio ex quo auctore, quæ ſic ſerebant : ὅτι βάφιος βουλευτὴς κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς βουλῆς, ὅτι αὐτὸς τὸν διωρισμένον τῷ νόμῳ ἄργυρον ἐδόκει κεκτημένος, οὐδὲ γὰρ ἱματίων αὐτὸς πολλῆς ἀξίας κεκτῆσθαι τι. ἀλλ᾽ οὐδὲ σηρικῇ χρῆσθαι ἐσθῆτι τοῖς τυχοῦσι καὶ ἔτυχεν ὄν. μόνοις δὲ τοῖς πατρικίοις τοῦτο κατ᾽ ἐξαίρετον ἀνεῖται. vbi βάφιος pro Φαβιος. Hæc ſunt recentioris alicuius auctoris, aut τὴν σηρικὴν ἐσθῆτα de ſubſerica intelligi par eſt. in rebus Romanis

quam ſæpè, quam liberè nugari ament & hallucinari Græci ſcriptores, præcipuè recentiores, omnibus notum eſt. Huic ſimilia Ammianus habet qui nobiles olim ſolos Serico vſos fuiſſe tradit: *nenteſque ſubtemina conficiunt Sericum, ad vſus antehac nobilium, nunc etiam infimorum ſine vlla diſcretione proficiens.* Hoc eſt quod ille Græcus dicit μόνοις πατρικίοις κατ' ἐξαίρετον τῆς σηρικῆς ἐσθῆτος vſum olim conceſſum fuiſſe. Hæc alibi fuſius expoſuimus de Sericæ ac ſubſericæ veſtibus differentiis. Quamdiu à Seribus Sericum in orbem Romanum delatum eſt, nec aliunde haberi poterat, aurum contra præſtinabatur, & libra ſerici libra auri rependebatur, vt docuimus ad Hiſt. Aug. in Aureliani vita. Lex Rhodia: ὁλοσηρικὰ ὅμοια τῷ χρυσίῳ. Et ſi bene nunc memini, Simplicius in Epictetum ἰσόχρυσα τιμᾶσθαι σηρικὰ dicit fuiſſe. Hoc pretium Serici vſque ad Iuſtiniani æuum duraſſe videtur, quo regnante demum allatis per monachos ex vltima India vermium ſeminibus, id genus propagatum eſt, & exinde ſerica texi cœpta in Imperio Romano præcipuè Orientali ac Byzantino. Hoc narrat Procopius in Gotthicis lib. II. Poſterius igitur hæc contigiſſe oportet quàm illa quæ auctor idem in Ἀνεκδότων Hiſtoria tradit, opifices Sericæ veſtis in Beryto & Tyro Phœnices vrbibus ex antiquo fuiſſe, atque ibi exercuiſſe huius artis officinas, atque inde per reliquum orbem Romanum id mercimonium vænum exportari ſolitum. Ἱμάτια τὰ ἐκ μετάξης ἐν Βηρυτῷ μὲν καὶ Τύρῳ πόλεσι ταῖς Φοινίκης ἐργάζεσθαι ἐκ παλαιοῦ εἰώθει. οἵ τε τούτων ἔμποροί τε καὶ δημιουργοί, καὶ τεχνῖται, ἐνταῦθα τὸ ἀνέκαθεν ᾤκουν. ita legendus ille locus. Veſtes è Serico in illis vrbibus confici tantum ſolitas oſtendit, non Serica fila è vermibus neta. Artifices Sericæ veſtis in illis oppidis erant, quas texebant è Serico nemate à Seribus ad Perſas allato, quod Romani mercatores in Perſidem petebant. Nam Romani à Perſis τὸ σηρικὸν νῆμα, ex quo veſtes conficiebant, emere cogebantur. Cum igitur quodam tempore inſtitores Sericæ veſtis qui Conſtantinopoli & in aliis Romani imperij vrbibus degebant, Serici annonam incendere voluiſſent eo nomine quod iam impendio maius quàm antea ſoliti eſſent, pretium pro Serico Perſis deferrent, quodque ea merx grauioribus premeretur vectigalibus in ſolo Romano, id accepiſſe viſus eſt cum indignatione Iuſtinianus, & edicto ſanxit, ne Serici libra pluris quàm octo aureis væniret, bonorum multatione propoſita ſi quis contra veniret. Qua promulgata lege nemo inſtitorum repertus eſt, qui minoris mercem ſuam diſtrahere vellet, quàm quanti emerat, eoque ceſſabat negotiatio Serica. In verbis Procopij Græcis quædam animaduertenda: ἔτι δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλέως οἱ ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἐργασίᾳ ἔν τε Βυζαντίῳ, καὶ πόλεσι ταῖς ἄλλαις ὄντες, ἀξιωνέστερον ἀπεδίδοντο τὴν ἐσθῆτα ταύτην. Hæc

A contrarium auctoris menti ſenſum videntur habere. Nam ἄξιον Græci dicunt, quod vili emptum eſt, τὸ εὔωνον. At ἄξιον ex parte venditoris carum eſt ac pretioſum: ex parte emptoris vile. Sic contraria ſunt *bene emere*, & *bene vendere*. Qui bene vendit caro vendit quia hæc eius vtilitas & bonum eſt quamplurimi rem ſuam diſtrahere. contra emptoris ſalus & vtilitas in eo vertitur, vt quàm minimo emat. Ideo *bene emit*, qui paruo pretio. *Salubriter emere*, hoc dixit Plinius in Epiſtolis. Martialis.

—— pretio paret ſalubri.

B Quem locum non intellexerunt. ſed ἀξιωνέστερα ἐσθὴς eſt pretioſior & carior Procopio. Ceſſante autem veſtis Sericæ inſtitura nemine volente eo pretio indicare, quod lex imperatoris præſcripſerat, tota Sericarum veſtium conficiendarum cura mandata eſt præpoſito Theſaurorum, qui ſub ſe haberet opifices texendæ tingendæque veſtis è Serico factæ. Hic ceteris artificibus maiore pretio vendere prohibitis quàm lege imperiali præceptum erat, hoc eſt octo aureis in libram, longe carius ipſe per ſuos

C diuendebat: βαφῆς μὲν τῆς συνειθισμένης τὴν οὐγγίαν οὐχ ἧσσον ἢ ἐξ χρυσῶν, βάμματος δὲ τοῦ βασιλικοῦ, ὅπερ καλεῖν Ὁλόβηρον νενομίκασι, πλεῖον ἢ τεσσάρων καὶ εἴκοσι χρυσῶν. ita ſcribendum. Hoc modo Serici annona ad antiquum ſuum pretium redijt, quum libra Serici libra auri fuit. Tincturæ vulgaris Serici vncia ſex aureis dabatur venum, hoc eſt auri vncia. Nam tempore Iuſtiniani libra auri ſeptuaginta duobus aureis conſtabat. Ergo vncia ſex aureis. Eodem itaque tum pretio Sericum imperante Iuſtiniano diſtractum fuit, quo Aureliani tempore pendebatur. Aureliano Imperante in auri libram non plures

D quam quadraginta aureos cudi legitimum erat. Itaque vncia Serici tum quatuor aureis valebat tantummodo, non ſex. Neſcio quid cogitarit ille editor τῶν Ἀνεκδότων, qui centum aureos libræ auri imputat ſub Aureliano, vt hinc ſomniarit libram Serici ſub Iuſtiniano viginti octo aureis minus quam ſub Aureliano præbitam, quia ſeptuaginta duobus aureis vænibat Iuſtiniano imperatore. Magnam in eo prodit temporum & hiſtoriæ ac rei nummariæ imperitiam. At Holoueri libra quadruplo auro rependebatur. Ex eo porro Procopij loco vera deprehenditur coniectura noſtra, quam

E iam olim de *holoueri* & *holouera veſtis* interpretatione expoſuimus. Ita ſcilicet appellaſſe veſtem Sericam, quæ tota *vero colore*, hoc eſt purpureo tincta eſſet, tam ſtamine quam ſubtemine, idque nomen ex Græco ac Latino compoſitum. Multis locis, & proximè etiam ad Tertullianum eam expoſitionem conteſtati ſumus, quam tamen pro ſua venditate nuper aliquis è Grege φιλοδανείμων auſus eſt in Aduerſariis ſuis Sacris. *Holobere*, inquit, *veſtis à Beris vel Berris. At nunc cenſeo à vero colore dictam eſſe.* Quis au-

ctor tibi fuit ita cenſendi? Quis ante nos aut præter nos docuit quid eſſent *holouera veſtes*? illis ignoſcendum reor, quibus religio eſt, ominis mei meminiſſe, vt Alamannis aliquibus. Hoc illi quis poſſit condonare qui vbique me nominatim laudat, etiam in quibus non reprehendit? Leuia quæque & minimi momenti ad auctorem ſuum referuntur. Si quid Abullæ maioris eſt, in ſinum conuertitur. Ita res Pallij eſt quodcunque natat. Quin plagium inſignitum hoc ſit, & holoueræ quidem veſtis furtum euidentiſſimum, tota ψευδώνυμον Socieras quamlibet Rhetore vſa Cercoëtio non poterit negare.

Pag. 77. C. *Seres ipſi quidem mites & inter ſe quietiſſimi.*] Plinius: *Seres mites quidem, ſed & ipſi feris perſimiles, cœtum reliquorum mortalium fugiunt cùm commercia expectent.* hic locus aliquot vitiis inquinatus. In Rigaltiano ſcribitur: *ſed & ipſis perſimiles.* Lege: *ſed & ipſi feris ſimiles.* Auctor Peripli de ſimili quadam gente: ἀνήμεροι ὄντες, *feris ſimiles.* Seres mites quidem, ſed & ipſi in eo feris ſimiles, quod cœtus reliquorum hominum fugiant. paulo poſt: *cum commercia expectent.* in eodem libro non habetur *cum* & *expectant.* emendandum: *cœtum reliquorum mortalium fugiunt, commercia deſpectant.* id eſt deſpiciunt. Marcianus: *aſpernantur.* Quod & confirmat hoc loco Solinus: *reliquorum mortalium cœtus refugiunt, adeo vt ceterarum gentium commercia abnuant.* Ammianus ex hoc Solino de Seribus locum imitatus ac mutuatus eſt vt comparanti liquebit.

Alias vero reliquorum mortalium cœtus.] In aliis libris: *& qui reliquorum mortalium cœtus refugiant.*

Sed depoſitarum rerum pretia oculis æſtimantibus.] Ita melius libri quam Editi, *æſtimantes.* Ammianus ex hoc loco: *nulla ſermonum vice propoſitarum rerum pretia ſolis oculis æſtimantur.*

Sua tradunt, noſtra non emunt.] Idem: *& ita ſunt abſtinentes, vt apud ſe tradentes gignentia, nihil ipſi comparent aduenticium.*

Sequitur Attacenus ſinus, & gens hominum Attacorum.] Sic repoſuimus poſtulantibus libris, atque omnibus editionibus antiquis. Primus Delrius mutauit, ex antiquo, vt ait, libro & Plinio. De libro viderit, nos infra de Plinio. Omnes noſtri legunt, *Attacenus.* Atque ita omnino Solinus ſcripſit, qui *ſinum Attacenum* ab Attacis populis putauit dictum, vt *Aſtacenus ſinus*, in Ponto apud eumdem Plinium, ab Aſtaco. Marcianus qui Solini ſimius eſt, vt ipſe Solinus Plinij, heîc eum ſequitur: *Hinc Attacenus ſinus Hyperboreis beatitate conſimilis quo incolæ gratulantur, qui circuitu vallium auras neſciunt peſtilentes.* Ita ſcribendum è veteri libro qui habet, *Adtegenus ſinus.* Nam in vulgatis habetur, *Attacorus.* Pliniani tamen libri habent: *Chryſe ſinus, Cyrnaba flumen, Attanos ſinus, & gens hominum Attacorum.* Vereor ne

A hic more ſuo hallucinatus ſit noſter, & *Attacorum* ab Attacis populis formatum putarit, atque inde ipſe *Attacenum ſinum* formarit. Atqui genitiuus ille *Attacorum*, ab *Attacora* deſcendit non à recto *Attaci.* οἱ Ἀτλακόραι. idque ipſe teſtatur Plinius ſtatim: *ab Attacoris gentes Thuri & Thocari.* Dixit *ab Attacoris*, non *ab Attacis.* Ergo Græcè Ἀτλακόραι ſunt non Ἀτλάκοι. Nec *Attacenus ſinus* ab illis populis poteſt deduci. An hi ſunt qui Ptolemæo dicuntur Ὀτλαροκόραι, ab aliis vt videtur Ὀτλακόραι & Ἀτλακόραι? in Serica ab eo collocantur, quorum vrbs Ὀτλοροκόρρα.
B Meminit & montis Ὀτλοροκόρρα. Ammiano vocatur *Opurocarra.* lib. XXIII. *appellantur autem ijdem montes Aria, & Nazauicium, & Aſmira, & Emodus, & Opurocarra.* forte *Ottoracorra.* pro *Aria* libri habent *Annina.* Melius. Nam Ἀννίβοι ἔθνος Ptolemæo in Serica ὑπὸ τῶν ὁμωνύμων ὀρῶν. pro *Nazauicium* legendum apud eumdem *Auxacium.* Αὐζάκια ὄρη in eadem Serica Ptolemæo, vt & Ἀννίβα. Ammiano duo in eadem regione memorantur flumina, *Oechardes & Banthiſis.* Scribe ex veteri libro: *& Bautis.* Ptolemæo Οἰχάρδης & Βαύτης. ab Oecharda amne populi Οἰχάρδαι,
C quorum Ptolemæus meminit. Repone igitur & Ammiano, *Sizyges, & Oechardi.* pro *Chardi.* Ammiani *Rabanna*, Ptolemæi ſunt Ναβαῖναι. *Alitrophagi* eiuſdem Ammiani debent eſſe *Antropophagi.* qui ſequuntur, *& Carambuſi*, in editis, pro eo ſcriptum habent libri Ammiani veteres, *Æcanibus.* corrige: *& Annibi.* Ἀννίβοι Ptolemæo de quibus iam diximus. Statim habemus apud eumdem inter Sericæ gentes: *quibus Athara ab Occidentali parte cohærent, & Aſparata.* In ijſdem libris veteribus extat ſcriptum: *quibus Athagora ab Occidentali parte cohærent.* Noli dubitare quin hæc ſit vera lectio. Pto-
D lemæo Ἡσυγόδροι ſunt pro Ἀθαγόροι, ijdem omnino cum *Attacoris* Plinianis, nec alij quærendi. *Athacora* vel *Athagora*, in Plinio *Attacora.* vbi alterum † pro aſpiratione poſitum fuit. Et ſanè liber Plinij vetuſtiſſimus primo loco ſcriptum præfert, *Atacorum hominum* cum ſimplici. T. paulo poſt diſerte *Athocaras* nominat cum aſpiratione: *Ab Athocaris gentes Thuri & Thocari.* quo loco tranſpoſitione peccatum eſt, pro *Athacoris.* Hi ſunt igitur Ἀθαγόραι vel Ἀθακόραι. pro quibus inſigni flagitio *Attacos* & *Attacenum ſinum* commentus eſt Solinus, qui nuſquam
E fuere in rerum natura. Arriano Ἀσπακηνοὶ & Ἀσσακηνοὶ populi Indiæ memorantur ad Cophetem fluuium. ſed illi longe à Seribus. Ammianus in ſcripto codice *Aſpatharas* numerat & alios Sericæ populos, qui Ptolemæo dicuntur Ἀσπακάραι. Addit: *Beta vero auſtrali celſitudini montium acclinati.* Libri: *Beata.* rectius: *Bata.* Ptolemæo, Βᾶται. Plinius Athagotis vicinos facit *Thuros* & *Tocharos.* Hi ſunt qui Φροῦροι Dionyſio appellantur:

Καὶ Τόχαροι Φροῦροί τε καὶ ἔθνεα βάρβαρα Σηρῶν.

Pro *Tocharis* Rigaltianus codex *Phocaros* ſcri-

bit. Ita nomioantur & alio loco apud eumdem Plioium, quem ſupra corrigere memioi & pro *Phicaris, Tocharos* reſtituere.

Pag. 77. E. *Quibus temperies prærogatiua miram aëris clementiam ſubminiſtrat.*] Non temperies ſubminiſtrat aëris clementiam, ſed aëris clementia locis temperiem ſuppeditat. Scribe igitur: *quibus temperiei prærogatiuam mira aëris clementia ſubminiſtrat.* Tam antiqnariolum non puto fuiſſe noſtrum, etſi id affectet, vt *temperies* vſurparit pro *temperiei*. Exempla tamen huius ἀρχαϊσμοῦ plura habes apud Agellium notara.

Qui ſalubri apricitate vndique ſecus obiecti.] Plinius: *apricis ab omni noxio afflatu ſecluſa collibus eadem qua Hyperborei degunt temperie.* Aprica loca dicuntur quæ opportunè ſolem accipiunt, quaſi *aperica* quod Soli aperta ſint. Nam *apericum* veteres dixere. Id tamen cum modo fieri deber, nec omnis locus Soli expoſitus, *apricus* dicitur ex Latinè loquentium vſu. Quid enim ſi adeo ſoli patens ſit & apertus, vt immodicis caloribus torreatur? Hunc Latini *apricum* non dicerent. *Aprici colles*, hîc cum mira temperie aëris prædicantur. Solinus: *arcent ſanè afflatum noxium colles qui ſalubri apricitate vndique ſecus obiecti prohibent auras peſtilentes.* Sed huius vocis vim diſertè aperit locus Iuſtini quem viri docti malo conſilio corruperont dum conantur emendare. Sic igitur habet vt in veteribus omnibus libris conceptus eſt: *ſed non minor loci eius apricitatis quàm vbertatis admiratio eſt: quippe cum toto orbe regionis eius ardentiſſimus ſol ſit, ibi tepidi aëris naturalis quædam ac perpetua apricitas ineſt.* Vtrobique *opacitas* & *opacitatis* ſubſtituerunt. quod minimè debuit. De valle Hierichuntis loquitur. Vides *apricitatem* vocari vbi ſol non eſt feruentiſſimus, ſed tepidus ac temperatus. Plinius: *Sequitur Margiane regio apricitatis inclytæ, ſola in eo tractu vitifera.* Non omni igitur Soli oboius & pateos, *apricus* propriè dicebatur, ſed tepido ac leni, non torrentiſſimo. præcipuè temperatus eſt, quum commodum oritur, iſque coquendis vuis, & perficiendis ſuccis maximè accommodatus eſt. Hinc *aprici colles* qui Orieoti ſoli obuerſi ſunt. Qui ſol quoniam non eſt intemperatè calidus *apricitatem* pro temperie oprimi auctores poſuerunt. *Apricas terras* poëta ſimpliciter oppoſuit frigidioribus. Iode inepti grammatici *apricum* quaſi αἴθρι φρίκης dictum interpretantur, atque inde etiam appellatam *Africam.* Ab ea voce *apricum* locum idiotiſmo ſuo Galli vocanr qui à vento, pluuia & reliquis cœli iniuriis ſecluſus eſt ac rectus, *Abry*, hoc eſt *Apricum*. Gloſſæ: *apricus*, τόπος δίειλος. rectè εὔειλος, qui ſolem adtemperatum recipit, non plus æquo calidum, nec nimis heberem & inualidum. Græci veteres εὔειλα & προσείλα vocaruot eiuſmodi loca modico calore tepentia & ſoli opportuoè aperta. Theophraſtus: ὁ δίειλος καὶ ἀπηλιῶς εὐδιεινό. vbi perperam ſcribi-

A tur δίειλος. quod ratione caret. Nec enim formari poteſt ἀπὸ τοῦ ἡλίου. Item lib. III. de Cauſis: τὰ ξηρὰ καὶ τὰ προσήειλα· πέττει γὰρ ὁ ἥλιος μᾶλλον. *Sicca & aprica: ſol enim magis percoquit.* ſimili mendo editum eſt προσήειλα. eodem libro: οὔτε γὰρ τὰ ἐν τοῖς διείλοις καὶ πρωΐοις, εἰς τοὺς ὀψίους, καὶ δυσχειμέροις. opponit δυσχειμέροις τοῖς διείλοις. heic etiam malè διείλοις. Semper corrigenda hæc vox, vbicunque ira ſcripta repperitur. εἴλη & εἵλη eſt calor ſolis modicus, ac tepidior. vnde εἰληθερεῖν, τὸ ἐν εἵλῃ θερμαίνεσθαι, *apricari, inſoliculari.* εἵλη, ἡ θερμασία.

Inter hos & Indiam gnariſſimi Ciconas locauerunt.] Qui ſunt iſti gnariſſimi qui Cico-
B nas locauerunt inter Athacoras & Indiam? Plinium conſulamus an hoc dicat. Nec eoim alium habuit auctorem: *Ab Athacoris gentes Thuri & Tochari, & iam Indorum Caſiri. Introrſus ad Scythas verſi humanis corporibus veſcuntur. Nomades quoque Indiæ vagantur. Sunt qui ab aquilone contingi ab ipſis & Cyconas dixere & Bryſaros.* Non iam heîc loquitur de Athacoris Plinius, ſed de Nomadibus Indiæ, quibus ex qoorumdam ſeutentia refert ab Aquilone contigoos eſſe Cyconas & Bryſaros. Non igitur inter Indiam &
C Athagoras iſti Cycones, ſed à Septentrione contingi eos dicit à Nomadibus Indiæ. Nihil hoc auctore futilius. vt ineptus fuit & exſenſæ mentis, hoc eſt Grammaticalis, potauit ſi fortè Ciconas iſtos eſſe Thraciæ decanratos illos à poëtis populos. Cur enim tot aliis gentium nominibus omiſſis, quos ibi Plioius memorat, iſtos potiſſimum delegiſſet, quos hîc insereret, & tam male collocatet. Et tanto quidem ineptior quod gnariſſimos ita prodere ait. ſed fortaſte ſcripſit: *Inter hos & Indiam ignauiſſimi Ciconas locauerunt.* Sic legiſſe videtur in Solino Marcianus. *Nam Ciconas in medio error adſtruxit.*
D Inde certo certius hunc Solioum Ciconas de Thraciæ populis accepiſſe. Quo nihil portentoſius. Ait ſimpliciter Plinius Nomadibus Indiæ à quibuſdam vicinos ceoſeri ad Seprentrionem Cyconas & Bryſaros, qui populi ſunt Septentrionalis Scythiæ, his nominibus longe à Ciconibus Thracia diuiſi diuerſique. Libri ſcripti apud Plinium *Conas* hos populos vocaot, non *Cyconas.*

Ab *Emodis montibus auſpicatur India.*] Quantum eſt librorom Solini & veterum Editio-
E num, heîc legunt, *à Medis montibus.* Tantus conſenſus inducit me vt facinus eſſe Solini velim putari, qui pro *Emodis* ſuppoſuerit Medos montes, vt ſopra pro *Attiano* ſinu, *Attacenum*, pro *Attacoris* gentibus *Attacos*, atque etiam ſi fortè *Ciconas* pro *Conis*. Marcianus qui verbatim eum deſcripſit, noo alirer habet: *à Medys montibus inchoat India.* Tam certus ſum quam me viuere hoc illi potius peccatum imputandum quàm librariis eius. Non cogitabat aut non meminerat quæ dicerentur τὰ Ἠμωδὰ ὄρη. Ideo *Medos montes* ſubſtituit. Plinius: *ſed inde vt planè*

conſentiunt omnes, Emodi montes aſſurgunt, Indorumque gens incipit. Ita rectè ſibi viſi ſunt emendaſſe viri docti depranatam in omnibus libris & antiquis lectionem : *ſed vnde plane conſtent gentes omnes.* Ego propius ad veſtigia, eodemque ſenſu : *ſed inde vt plane conſtat inter omnes.*

Pag. 78. B. A *Meridiano mari porrecta ad Eoum, & à Septentrione ad montem Caucaſum.*] Expunximus hoc loco hæc verba, *& à Septentrione ad montem Caucaſum.* Idque fecimus auctoribus libris. Ea nec Plinius habet, nec ad rem pertinent, nec à Marciano agnoſcuntur hunc locum exſcribente : *à Medis montibus inchoat India, in Eoum mare à Meridiano porrecta.* ijdem libri habebant : *porrecta ad Eo.* id eſt, ad auroram. quod retinuimus. Si quis *Eoum* malit, habeat. Plioius : *non Eoo tantum mari adiacens, ſed & Meridiano.*

Fauonij ſpiritu celeberrima.] Plioius : *Poſidonius ab æſtiuo Solis ortu ad hibernum exortum metatus eſt eam, aduerſam Galliæ ſtatuens, quam ab Occidente æſtiuo ad Occidentem æſtiuum metabatur totam à Fauonio. Itaque obuerſam eius venti afflatu.* Hæc praua ioterpunctione male digeſta ſunt. diſtingue igitur : *quam ab Occidente æſtiuo ad Occidentem hiberno metabatur totam. Fauonio itaque obuerſam, eius venti afflatu iuuari Indiam, ſalubremque fieri ea ratione docuit.*

In anno bis æſtatem habet, bis legit frugem.] Marcianus : *ſecunda æſtate annis ſingulis vegetatur, biſque frugem metit.* Melius : *ſecundo*, id eſt bis. vt *tertio*, ter. Libri Solini etiam hîc leguot *frugem* cum Marciano, non *fruges.*

Vice hiemis Eteſiis potitur.] In libris melioribus : *Eteſias potitur auras.* Ita veteres loquuti. *patria potitur commoda.* ceterum *Eteſiæ auræ*, vt *Eteſiæ flabra, Eteſij venti.* rectius tamen fortaſſe legatur : *Eteſias patitur auras.* ita legit Marcianus : *pro hieme Eteſias perfert.* Et ſanè nos etiam in optimo libro ita ſcriptum inuenimus. Plinius : *bina æſtates in anno, bina meſſes, media inter illas hieme Eteſiarum flatu, noſtra verò bruma.* Sic reponendum pro *brumali.* India δίκαρπος, δίφορος.

Penitus cognitioni noſtræ addicta eſt.] Sic libri noſtri. Nec male. Editi : *addita eſt.* Sed illud melius. Plinius : *lenes ibi auræ, mare nauigabile, gentes & vrbes innumerabiles, ſi quis velit omnes perſequi.* At ſi ſunt innumerabiles, qois eas velit perſequi, aut numero comprehendere poſtulet? Libri habent Chiffletianus & Rigaltianus : *gentes & vrbeſque numerare.* Omnioo ſcribendum : *gentes eſt, vrbeſque numerare, ſi quis omnes velit perſequi : Etenim patefacta eſt non modò Alexandri Magni armis, regumque qui ei ſucceſſere, &c.* Adeo patefactam eſſe Indiam & cognitioni iam addictam, vt vrbes genteſque poſſint oumerari, ſi quis omnes velit perſequi. Et vero numerari in ea poſſe gentes vrbeſque eo ipſo oſtendit, quod ſtatim numerat. Megaſthenes in Iodia gentes eſſe centum ac duodeviginti ſcripſit.

Apud Indicos reges aliquantiſper moratus.]

A Optimus Regios : *conuerſatus inter Indicos reges, aliquantiſper moratus.* Illud *conuerſatus* vel ex Gloſſa, vel quod verius, ex alterius Editionis lectione. Plioius : *verum & alijs auctoribus Græcis qui cum Indicis regibus morati, ſicut Megaſthenes & Dionyſius à Philadelpho miſſus ex ea cauſa vires quoque gentium prodidere. Nec tamen deeſt diligentiæ locus. adeo diuerſa & incredibilia traduntur.* Immo ſcribendum : *Nec tamen eſt diligentiæ locus.* vt etiam habent omoes libri. Non eſſe diligentiæ locum dicit, vbi tam diuerſa & tam incredibilia narrantor. ſenſus apertus.

Quinque millia oppidorum præcipua capacitate.]
B Plinius : *Alexandri Magni comites in eo tractu Indiæ quem ſubegerat, ſcripſerunt quinque millia oppidorum fuiſſe, nullum Comimus.* ooo vno loco affectus hic locus. pro *quem ſubegerat*, legitur in optimo Rigaltiano : *quenemis ſubegerint.* pronum eſt emendare : *in eo tractu Indiæ quem is ſubegerit.* Sed grauius io illis vitium, *nullum Cominus.* Libri ſcribunt : *nullum cogi minus.* tralaticia, *nullum Cos minus* pro *nullum Coo minus.* Spartiaous : *patris ſuperbior fuit.* Tertullianus : *partem vrbis Africæ & Aſiæ maiorem.* Apuleius : *nec pronocauerat ſui molliorem.* Quod ad rem attinet, ita extat
C apud Straboοem de numero oppidorom eius Indiæ quam Alexander ſubegit : λέγεται ἐννέα ἔχειν ἔθνη, πόλεις δὲ εἰς πεντακισχιλίας, οὐκ ἐλάττους Κῶ τῆς Μεροπίδος. Quia Κῶ etiam per contractionem dicitur de Ceo Atticæ vicina ioſula, ideo de Co altera Aſiatica quæ eſt Coos ad diſtinctionem additur, τῆς Μεροπίδος.

Diu etiam credita eſt tertia pars eſſe terrarum.] Hæc Oneſicriti ſententia, τὴν Ἰνδικὴν τὸ τρίτον εἶναι μέρος τῆς οἰκουμένης.

Populorum nouem millia.] Non populorum
D ſed geotium tot millia ponit Plinios, qui inter gentes & populos latam diſtioctionem conſtituit. Et ſanè multi populi in vna gente. In Galatia ſex gentes numerat, populos vero CXCV. Idem ibidem de India, gentium in ea nouem millia fuiſſe dicit, populorum autem inoumeram multitudinem. At mirum quod heic ait è Plinio Solinos in ea parte Indiæ quam Alexander ſubegit nouem millia eſſe gentiom : *Alexandri Magni comites in eo tractu Indiæ, quem is ſubegerit, ſcripſerunt quinque millia oppidorum fuiſſe, nullum Coo minus gentium IX.* Mirum inquam plures
E gentes in eo tractu fuiſſe quàm oppida. Quod quis credat? vt ſingula oppida plus quàm vnam gentem habuerint. Strabo in numero oppidorum conſentit, ſed pro nouem millibus gentium, nouem tantum gentes ponit : ἡ μὲν οὖν μεταξὺ τοῦ Ὑπάνιος καὶ Ὑδάσπου λέγεται ἐννέα ἔχειν ἔθνη, πόλεις δὲ εἰς πεντακισχιλίας, οὐκ ἐλάττους Κῶ τῆς Μεροπίδος. Quod omnino verum eſt. An igitur error Plinij eſt qui aliud cogitans, *gentium nouem* ſcripſerit pro *gentes nouem*? Certè *gentium nouem* apud eum videtur legiſſe Solinus. Vt vt eſt, vel ipſe, vel librarij eius immaniter errauerunt &

eum his Solinus. Totus Indiæ illius tractus quam ſubegit Alexander intra Hydaſpem & Hypanim amnes continebatur. Nec enim Hypanim trangreſſus eſt Alexander. Quis igitur putet in eo tractu nouem millia gentium fuiſſe? Atqui in tota India Seneca eodem Plinio referente non plus quam centum ac duodeuiginti gentes numerari prodiderat: *Seneca etiam apud nos tentata Indiæ commentatione ſexaginta amnes eius prodidit, gentes duodeuiginti centumque.* Ex Megaſthene id habuit Seneca. Arrianus in Indicis hunc auctorem laudat, & eumdem numerum ponit: ἔθνεα δὲ Ἰνδικὰ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τὰ ἅπαντα λέγει Μεγασθένης, δυοῖν δέοντα. Non igitur credibile eſt quum ex Senecæ auctoritate Plinius referat centum ac duodeuiginti gentes in tota India fuiſſe, eumdem in eo tractu ſolo quem peragrauit Alexander nouem millia gentium recenſuiſſe. Puto itaque in libris Plinij olim hoc modo ſcriptum ac lectum eſſe: *ſcripſerunt quinque millia oppidorum fuiſſe, nullum Coo minus, gent.* IX. hoc eſt, *gentes nouem.* Quod Solinus accepit, pro *gentium nouem*, vt ſubintelligatur, *millia* ea ſuperiore repetendum. Ita etiam locum corruperunt poſteriores librarij, dum *gentium* planè ſcripſerunt.

Pag. 78. D. *Annorum ſex millia quadringenti quinquaginta vnus.*] Reponendus hic numerus apud Plinium: *colliguntur à Libero patre ad Alexandrum Magnum reges eorum* CLIII. *annis ſex millibus* CCCCLI. *Adijciunt & menſes tres.*

Et Nili modo exundare perhibent.] Hæc prioris vt videtur Editionis lectio, quam ad oram Regij codicis, & in alijs repperi codicibus. Ipſe in textu præfert: *Et Nili modo exultare contendunt.* Ita alibi de Nilo: *vndis exultantibus molem colligi quæ exceſſus facit.* Et paulo poſt: *primamque exultantiam tumoris concipi cum per Cancrum Sol vehatur.* Plinius: *finiſque eius tractus eſt Ganges. Hunc alij incertis fontibus vt Nilum, rigantemque vicina eodem modo, alij in Scythicis montibus naſci dixerunt.* Quæ verba ſic connectenda, ſerie diducta noui capitis ſectione diuiſerunt Editiones.

Hypaſis etiam nobiliſſimus ibi fluuius.] Plinio etiam dicitur *Hypaſis.* Arriano & quibuſdam aliis Ὕφασις. Straboni Ὕπανις. Ita hoc loco libri quidam Solini. Excerpta, *Hyrpanes.* Marciano *Hypanis.*

Minima Gangis latitudo per octo millia paſſuum, maxima per viginti patet.] Plinius: *Inde lenem fluere, vbi minimum* VIII. *mil. latitudine, vbi modicum, ſtadiorum centum.* Nihil de maxima latitudine dicit Plinius, quam ex hoc Solini loco illi reſtituit Pincianus, vt ſit ſtadiûm CLX. Haud ſcio quàm bene. De ſuo eam adiecit Solinus. Ganges vbi reſtagnat, adeo late patet vt ripa vlterior conſpici non queat. Arrianus qui minimam eius latitudinem centum ſtadiis cum Plinio metitur, maximam indefinitam reliquit. In Indicis: ὧν τὸ εὖρος τοῦ Γάγγεω ἐνθάπερ αὐτὸς ἑωυτοῦ στεινότατος εἰς ἑκατὸν σταδίους, πολλαχῇ δὲ καὶ λιμνάζειν ὡς
A μὴ ἄποπτον εἶναι τὴν πέραν χώρην. Megaſthenes quoque apud Strabonem minimam & modicam Gangis latitudinem ponit, de maxima ſilet. τὸ καθ' ἕκαστα δ' ἄλλοι ἄλλως περὶ αὐτῶν λέγουσιν· οἱ μὲν τριάκοντα σταδίων πλάτος ἐλάχιστον φάντες, οἱ δὲ καὶ τριῶν. Μεγασθένης δὲ ὅταν ᾖ μέτριος, καὶ εἰς ἑκατὸν εὐρυνόμενον, βάθος δὲ εἴκοσι ὀργυιῶν τοὐλάχιστον. Quibus conſentiunt Pliniana. conſtat igitur Solinum maximam latitudinem bariolatum eſſe.

Altitudo vbi vadoſiſſimus eſt, menſuram centum pedum deuorat.] Plinius: *altitudine nuſquam minore paſſuum viginti.* Græca: B βάθος δὲ εἴκοσι ὀργυιῶν τοὐλάχιστον, hoc eſt, centum viginti pedum. Nam ὀργυιὰ ſex pedes continet. ſic viginti Orgyiæ non paſſus viginti faciunt, ſed viginti quatuor. Vt rotundus eſſet numerus illa quattuor inſuper habuit, vel calculo lapſus eſt. ἁπλοῦν βῆμα duos pedes ac ſemipedem habere, διπλοῦν βῆμα quinque pedes, notiſſimum eſt etiam Gercoëtiis.

Gangarides extimus eſt Indiæ populus.] Plinius: *nouiſſima gente Gangaridum Calingarum regia Partalis.* Scribe: *Regia Proclais.* Plinio C *Gangaridûm* dixit τῶν Γαγγαριδῶν. vt *Athagorum gentes*, τῶν Ἀθαγορῶν. Nam ſunt Γαγγαρίδαι & Ἀθαγόροι. Solino malè *Gangarides.* Quod ratione caret, ita nomen eorum extulit, quia *Gangaridûm* Plinius formauit pro *Gangaridarum* hic etiam Virgilius: *Gangaridûm faciam.* Omnino ſimiliter quod in Plinio legerat gentem *Athagorum* τῶν Ἀθαγορῶν, inde fecit populos *Athagos* vel *Athacos.* Sed ne hunc auctorem ex omni occaſione premamus, fortaſſe hoc loco *Gangarides populus* eſt, ὁ Γαγγαρίδης. vt *populus Romanus, Tarentinus.* Notandum porro Latinis *Gangaridas* appellati, quos Græci omnes Γανδαρίδας vocant vnius elementi D mutatione. Nunquam ſanè aliter apud veteres ſcriptores, qui vitam Alexandri ſcripſere, inueniuntur appellati, aut apud illos qui ea bis ſumpſere, Strabonem, Diodorum & alios. Γάνδαρα vrbs eorum, vnde & Γανδάριοι dicti ſunt, vt Βάκτρα Βάκτριοι, Παλίβοθρα Παλίβοθροι. Appellati ſunt & Γανδαρεῖς. Malè Stephanus diſtinguit, Γανδαρίους & Γανδάρεις, quum ijdem ſint. Γανδάρεις, inquit, Ἰνδῶν ἔθνος. Ἑκαταῖος Ἀσίᾳ· λέγονται καὶ Γανδάρειοι παρ' αὐτοῖς καὶ Γανδαρικὴ ἡ χώρα. Herodoto Γανδάριοι dicuntur & cum Sogdiis, Parthis, Choraſmiis & Dadicis iunguntur ſub ImE perio Perſico. Straboni Γανδαρικὴ dicitur eorum regio, ſed & Γανδαρῖτις. Diodorus Γανδαρίδας eos appellat vt Μαριανδυνίδας, ſed & Γανδαρικοὺς eoſdem vocant libri Diodori. Sequitur apud Stephanum ſeorſim poſiti: Γανδάριοι, ἔθνος Ἰνδῶν ἀντιπέραν Δυνάστου, ὡς Διονύσιος Βασσαρικῶν τετάρτῳ. Ἑκαταῖος δὲ Γανδάρεις αὐτοὺς καλεῖ. Ergo ijdem ſunt hi Γανδάριοι cum illis qui Hecatæo dicti Γανδάρεις, ijdemque & Γανδαρίδαι & Γανδαρικοί. Heſychius: Γάνδαρος, παρ' Ἰνδοῖς Ταυροκράτης. an Ταυροκέρατος? Latini neſcio quare mutata littera *Gangaridas* eos appellauerunt, quaſi ſcilicet à Gange

hoe

hoc nomen inuenerint, quod eius amnis eſ- ſent accolæ. Profectò inde eos dictos arguerunt Latini Grammatici. Seruius duobus locis *Gangaridas* apud Virgilium notauit populos eſſe qui circa Gangem habitant. Ptolemæus qui Romanos ſcriptores in multis ſequitur, Γαγγαρίδας eos iuxta Latinorum vocamen appellat. Nec hoc tantum, ſed etiam Γάγγην eorum Metropolim confingit. Circa Gangem eos collocat ad ipſius amnis oſtia. Curtius quoque in vita Alexandri *Gangaridas* nominat, & vlteriorem Gangis ripam eos incolere dicit. Nulli ſunt *Gangarida* in auctoribus Græcis qui vitam Alexandri ſcripſere. Diodorus de ſitu eorum, cum Curtio & Ptolemæo conuenit, ſed Γανδαρίδας appellat. Ita enim de Gange ſcribit lib. II ἀφορίζουσι δὲ εἰς τὸν Ὠκεανὸν εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος τὸ ἔθνος τῶν Γανδαριδῶν. Vlterior Gangis ripa Orientalis eſt. Hinc & Plinius, nouiſſimam gentem Gangaridûm ad Gangem eſſe ſcribit. Ex eo Solinus noſter hoc loco, extimum Indiæ populum Gangaridas facit, & nugatur. Indiæ quippe extra Gangem primi ſunt. Indiæ vero intra Gangem nouiſſimi & extimi. Circa oſtia Gangis eos ponit Ptolemæus. Plutarchus idem ſentire videtur qui Γανδαρίδας & Πρασίους ſimul nominat. Nam Praſij ad Gangem. Malè apud eum legitur: Γανδαριδῶν καὶ Γαγγαριδῶν. At *Gandarita* etiam dicti. vt Ὠροι & Ὠρεῖται ijdem, ſic Γάνδαροι & Γανδαρεῖται. Multum ab his diſſentit Strabo ſuper ſitu Gandaridûm. Regionem Γανδαρίδα ex quorumdam ſententia trans Aceſinem & Hyarotim ſtatuit, inter Hypanim ſcilicet & Hyarotim. Nam Hypanis vltimus eius Indiæ fluuius quam acceſſit & domuit Alexander. Ita enim ille loquitur de Cathea regione: ἄλλοι δὲ καὶ τὸν Κάθαιον πέραν, καὶ τὸ Σωπείθους, ὅμορον τῇ τοῦ Πώρου ὃς ἦν ἀνεψιὸς τοῦ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἁλόντος. καλοῦσι δὲ Γανδαρίδα τὴν χώραν ταύτην. Trans Hyarotim hæc regio. At poſt Hyarotim ad Orientem ſequebatur Hypanis. Ergo inter Hyarotin & Hypanim Gadaridæ. Ibi eos prorſus collocat Dionyſius:

— ἔνθ' ἀνα Γάνδαροι ἄγρια φῦλα
Πευκαλέων, μετὰ τοῖς δὲ Διωνύσου θεράποντες
Γανδαρίδαι ναίουσιν, ὅθι χρυσοῖο θύελλαν
Δαιδαλέην Ὕπανις τε φέρει, Δῖός τε Μέγαρσος.

Ibi vulgo libri Editi habent Γαργαρίδας pro Γαγγαρίδας. at in ſcriptis codicibus Πανδαρίδας pro Γανδαρίδας. Ad Hypanim igitur Γανδαρίδας, citeriorem eius ripam accolentes, immanè quam longo terrarum ſpatio ab oſtiis Gangis diſſiti, vbi Γαγγαρίδας ſuos ponit Ptolemæus. Idem Γανδάρους locat inter Suaſtum fluuium & Indum: μεταξὺ δὲ τοῦ Σουάστου καὶ τοῦ Ἰνδοῦ Γανδάραι, καὶ πόλεις αἱ δὲ Προκλαΐς, Ναυλίβι. Ptolemæo Σουάστος vt videtur, amnis Indiæ dicitur qui veteribus *Cophes*, vel *Cophen*. hoc enim ordine numerantur: poſt Suaſtum Indus: poſt Indum, Βιδάσπης. Straboni: μετὰ τὸν χώρον ὁ Ἰνδὸς, εἶθ' ὁ Ὑδάσπης. Is eſt Ptolemæi Βιδάσπης. Atqui hi ſunt *Gandara* quos alij eoſdem faciunt cum Gandaridis & Gandariteis. Certè Προκλαΐς oppidum apud Gandaridas

A Plinio vocatur. Sic enim ſcribendum: *Gandaridarum Culingarum Regia Proclais.* vbi quidam legunt *Portalis*. Atqui illi Gandaridæ Pliniani longiſſimè diſſiti à Gandaris Ptolemæi. *In Proclaidis* regione, quam Gandararum vult eſſe Ptolemæus ſitam inter Suaſtum & Indum, Bucephalos Alexandria, recenſetur ab Arriano vel quiſquis alius eſt Periplis maris Erythræi auctor: ὑπὲρ δὲ τῆς Ἀραχουσίων, καὶ Γανδαραίων, καὶ τῆς Προκλαΐδος ἐν οἷς ἡ Βουκέφαλος Ἀλεξάνδρεια. & fortè ibi legendum Γανδαριδῶν pro Γανδαραίων. Ea Bucephalia, vel Bucephalos Alexandria condita ad Hydaſpem amnem, Straboni proditur, ſatis
B longè à Gandaris Ptolemæi qui ſunt inter Suaſtum & Indum. Pori regnum inter Aceſinem & Hydaſpem conſtituit Strabo. alterius Pori huius cognati quem deuicit Alexander, regionem Γανδαρίδα idem appellat, & poſitam docet inter Hyarotim & Hypanim. Idem Strabo Γανδαρῖτιν aliam videtur regionem ab hac Gandaride facere. Nam per Gandaritin Choaſpem amnem fluere dicit qui in Cophen exonerat: καὶ τὸν Χοάσπην, ὃς εἰς τὸν Κώφην ἐμβάλλει πλησίον, ᾗ κατὰ Πλημυρίον πόλιν ῥυεὶς διὰ Γωρυδάλην πόλιν, καὶ διεξιὼν τήν τε Βανδοβηνὴν
C καὶ τὴν Γανδαρῖτιν. Hæc *Gandaritis* quam ſecat Choaſpes non poteſt eadem eſſe cum illa *Gandaride* quæ ad Hypanim. Ergo iuxta Strabonem, ἡ Γανδαρῖτις eſt regio τῶν Γανδαρέων quam & ibi collocat, vbi τοὺς Γανδάρους Ptolemæus locat. ἡ Γανδαρίς regio τῶν Γανδαριδῶν ad Hypanim quæ alteri Poro parebat. Videntur tamen ijdem eſſe populi vt nomen eſt idem, ſed diuerſum ijs ſitum varios auctores aſſignare palam eſt. Dionyſius *Gandaridas* vicinos facit Peucelaïtis quos Πευκαλέας vocat. Straboni ἡ Πευκελαῖτις ad Indum ponitur. Arriano *Cophes* fluuius, in Peucelaïtide oriri dicitur, qui Malamantum & Soaſtum amnes ducens in In-
D dum emittit. Hic eſt Soaſtus qui Ptolemæo Σουάστος, quo loco inter Suaſtum & Indum Γανδάρους metatur, quos proinde Peucelaïtis vicinos eſſe conſtat, & eoſdem cum Dionyſij Gandaridis, & tamen hos ipſos Gandaridas, qui vicini ſunt Peucelaïtis, Dionyſius ad Hypanim ponit. Eoſdem alij vltra Gangem relegant ad ipſum Oceanum. Vnde hæc tanta diſcordia auctorum? Inter omnes ferè conuenit Gandaridas vltimam fuiſſe gentem, quam in India deuicerit Alexander. Quidam tentatam tantum Alexandro volunt, non etiam
E ſubactam. Eum Alexandrum plures Hypanim negant trãſiiſſe, nonnulli vſque ad Gangem penetraſſe prodiderunt. Cuius opinionis auctorem Craterum tradit Strabo, in Epiſtola ad matrem Ariſtopatram, qua & multa alia fabuloſa eum retuliſſe affirmat, καὶ δὴ καὶ μέχρι τοῦ Γάγγου προελθεῖν Ἀλέξανδρον. Auctor peripli Maris Erythæi id ſequitur: καὶ Ἀλέξανδρος ὁρμηθεὶς ἀπὸ τῶν μερῶν τούτων ἄχρι τοῦ Γάγγου ἦλθε. Inde Gandaridas ad Gangem poſuerunt, qui vſque eò Alexandrum perueniſſe volunt. Alij ad Hypanim eos metantur, quæ plurium eſt ſententia, itinerum & ex-

peditionis Alexandri terminum amnem illum conſtituentium. At Ptolemæus nullo auctore inſigniter peccauit, qui circa oſtia Gangis iuxta ipſum Oceanum eos incolere dixit. Solo nominis ſono, quo Latini eos vocarunt, adductus ita cenſuiſſe videtur. *Gangaridas* à Gange dictos ſibi perſuaſit, non à flumine Gange, nam id nomen competeret omnibus illius amnis ripas hinc inde accolentibus, ſed ab oppido, vel Emporio Gange, quod ad oſtium ipſum Gangis poſitum eſt. Auctor Peripli: καθ' ὃν καὶ ἐμπόριόν ἐστιν ὁμώνυμον τῷ ποταμῷ ὁ Γάγγης, δι' οὗ φέρεταί τό τε μαλάβαθρον, καὶ ἡ Γαγγητικὴ νάρδος. Nullos ibi *Gangaridas* populos agnoſcit. Et certè nulla ratione Γαγγαρίδαι ἀπὸ τοῦ Γάγγους fieri poſſunt. Præterea nomen hoc Latinum κατ' ἀποκοπὴν ex Græco Γανδαρίδης, quod eſt παράγωγον ἀπὸ τῶν Γανδάρων. Cum *Gangaridas* Latini vltra Gangem ponant, Diodorus Γανδαρίδας ibidem quoque recenſet. Ceterum quamuis detur vlteriorem ripam Gangis eos incoluiſſe, non tamen neceſſe eſt ad oſtia eos Gangis prope Oceanum ipſum collocare. Quod fecit Ptolemæus ſola ratione nominis impulſus: τὴν δὲ περὶ τὰ στόματα τοῦ Γάγγου πᾶσαν κατέχουσι Γαγγαρίδαι, ἐν οἷς πόλις ἥδε Γάγγη βασίλειον. Hæc Gange eadem eſt cum Emporio Gange cuius apud auctorem Peripli mentio eſt. cum porro eſſe Ptolemæum memini qui Ἀσπίδα & Κλυπέαν veluti diuerſas vrbes in Africa recenſet, quum Latini *Clupeam* dixerint quam Græci Ἀσπίδα vocant. Quod peccatum multis in locis commiſit. *Gandari* ſunt apud Plinium diuerſi ab illis Gandaris Indiæ & Gandaridis, quos cum Choraſmiis nominauit cap. XVI.

Pag. 78. E. *Peditum ſexaginta millia.*] Plinius: *Regi ſexaginta millia peditum, equites mille, elephanti* DCC. *in procinctu bellorum excubant.* Sic ibi legendum ex veteri codice & hoc Solini loco.

Optimi ditiſſimique rempublicam curant.] Apud Plinium *reſpublicas.* quo loco ita veteres habent libri: *merces alij ſuas euehunt, reſpublicas optimi ditiſſimique curant:* οἱ δὲ τῶν κοινῶν βουλευόμενοι ἅμα τῷ βασιλεῖ.

Et ſilueſtrem agunt vitam.] In aliis codicibus hæc habetur, in aliis deſunt. Inde eſt quod ea ſcilic. altera editio habuerit, altera caruerit.

In Gange inſula eſt populoſiſſimam & ampliſſimam continens gentem.] Excerpta Solini: *inſula eſt populoſiſſima ampliſſimam continens gentem.* Plinij verba in ſcriptis codicibus ſic habent: *Inſula in Gange eſt magnæ amplitudinis, gentem continens vnam nomine Modogalingam.* Vltra hanc inſulam varios Indiæ populos enumerat Plinius, quorum vltimi *Thaluctæ. Rex horum peditum quinquaginta* M. *equitum* IIII. M. *Elephantos* CCCC. *in armis habet.* Quæ verba Solinus, quum ad Thaluctas pertineant, ad illam inſulam Gangem tranſtulit, & pro quinquaginta millibus, quingenta millia poſuit: pro quatuor equitum millibus, quinquaginta quatuor

A millia. Talis eſt in omnibus.

Praſia gens validiſſima Palibothram vrbem incolunt.] Ita ſcripſimus ex veteribus. Nam & Græci Παλίβοθρα vocant. Sic quoque ex libris apud Plinium reponendum. Quibuſdam Græciis Παλίμβοθρα, vt Arriano ac Stephano. Curtio *Pharrhaſij* dicuntur, manifeſto mendo pro *Praſiis*, lib. IX. *Vlteriorem ripam Gangis colere Gangaridas & Pharraſios.* Lege: *Praſios.* Palibothra ad Gangem.

Quorum rex ſexcentena millia peditum, equitum triginta millia.] Quidam libri: *peditum ſexaginta millia.* Sed apud Plinium eſt: *Regi eorum peditum ſexcenta* M. *equitum* XXX. M. Curtius ducenta millia peditum ijs numerat, equitum viginti.

B *Sicuti auctor eſt Beton.*] Malè editi hactenus hîc legebant; *Bethon.* Quod non eſt Græcum. verius etiam *Baton.* ὁ Βαίτων. Sic vocatur aliquoties in Indice manuſcripto. Βαίτων nomen proprium in Epigrammate Iuliani ἀνεκδότῳ.

Ἑρμείῃ Βαίτων ἀλιτόχρεως ὄργανα τέχνης
Ἄνθετο, δηναιῶν γήραος ἀδρανίῃ.

Indo fluuium proximantes verſa ad meridiem plaga vltra alios torrentur calore.] Plinius: *à Gange verſa ad Meridiem plaga tinguntur Sole populi, iam*

C *quidem infecti, nondum tamen Æthiopum modo: quantum ad Indum accedunt, tantum colore præferunt ſidus.* Miram hæc verba ſententiam continent. Videtur quippe Indum amnem ad Meridiem Gangis ponere. Clarè hoc tinniunt iſta. A Gange verſa ad Meridiem populos ſole tingi, & quantum ad Indum hoc eſt ad Meridiem acceſſerint, tantum fieri coloratiores. Quod eſt profectò admiratione dignum. Nam quis neſcit Indiam illam quæ intra Gangem eſt, ab Oriente Gange terminari, ab Occidente flumine Indo, cuius Indi oſtia quibus in Oceanum euoluitur non ſunt Meridiei propiora quàm Gangis. Immo Gan-

D gis ora aliquantum ſunt μεσημβριωτέρα, quam Indi. Cum illam oram maris Indici relegat quæ à Gange ad Indum porrigitur, non meridiem verſus pergit, ſed ab Oriente ad Occidentem planè regreditur. Miſſi Theodoſij: *India interior finitur ab Oriente flumine Gange & Oceano Indico: ab occidente flumine Indo: à Septentrione monte Tauro: à Meridie Oceano Indico. Longitudo decies centum millia, latitudo tricies* XXX. Sed nec ſatis ſcio quomodo poſſit procedere, quod ibidem adiicitur: *Indus ſtatim à Praſiorum gente, quorum in montanis Pygmæi traduntur.* Praſij

E ſunt trans Gangem, vt ex Curtio notauimus ſupra. Arrianus Παλίμβοθρα vrbem Praſiorum præcipuam ad Gangem collocat: καὶ ἵνα τοῦ Γάγγου αἱ ἐκβολαὶ καὶ πόλις Παλίμβοθρα μεγίστη Ἰνδῶν, πρὸς τῷ Γάγγῃ. Idem in Indicis: μεγίστην δὲ πόλιν Ἰνδοῖσιν εἶναι Παλίμβοθρα καλεομένην ἐν τῇ Γαδρωσίων γῇ, ἵνα αἱ συμβολαί εἰσι τοῦ τε Ἐραννοβόα ποταμοῦ καὶ τοῦ Γάγγεω. Manifeſtum in his verbis mendum. Nam Gedroſij quos Γαδρωσίους vocat Arrianus longe à Gange, & cis Indum ſunt. Lege itaque: ἐν τῇ Πρασίων γῇ. Strabo quoque Palibothra ad Gangem ſita eſſe docet. Ptolemæus Palimbothros trans Gangem

ſtatuit ad Orientem. Mela fortaſſe eum in errorem induxit qui dicit Palibothros oram incolere ab Indo ad Gangem. quod non intelligo qua ratione poſſit verum videri. Sed nec video quomodo à Praſiis Gangis accolis ſtatim Indus occurrat, quod Plinius aſſerit. Cum tricies centena millia ac triginta à Gange ad Indum intercedant, vt teſtantur illi Miſſi Theodoſij. Idem Plinius *Praſianen* inſolam nomine inter oſtia Indi collocat. Praſia gens ad Gangem. In confluentibus Gangis & Erannoboæ. Atque inde fortaſſe Praſiam gentem ab Indo ad Gangem pertinere dixit. Quod falſum eſt ac nemini veterum proditum. Falſum etiam vel mendoſum quod ibi dicitur: *Artemidorus inter duos amnes* XXI. M. *paſſuum intereſſe tradit.* Fortè legendum XXI. deletis illis, M. *paſſuum.* Significat vnum & vigeſies, quod eſt vnum & viceſies centena millia. Eam latitudinem dicit Marcianus Heracleota à quinto Gangis oſtio ad Nauſtathmum portum qui eſt in Cantho ſinu in quem exit Indus. Numeri ſtadiorum apud eum corrupti ſunt, qui vel ex Artemidori vel ex Miſſorum computatione reſtituendi ſunt. Sequitur apud Plinium, quod ſuperiori capiti vna ſerie connectendum eſt: *Indus Sandus ab incolis appellatus.* Libri habent: *ab incolis Sindus.* Scribe: *ab incolis Sinthus appellatus.* Auctor Periphi: ἐξ οὗ ποταμὸς Σίνθος μέγιστος τῶν κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ποταμῶν. Indum intelligit. Hodieque ſic nominari audio. vnum ex oſtiis Indi Σίνθον Ptolemæo dicitur.

Pag. 79. B. *Montana Pygmæi tenent. At hi quibus eſt vicinus Oceanus ſine regibus degunt.*] Dum Plinium hinc inde excerpit & compilat, deſcriptiones populorum longo terrarum interuallo diſſitorum ſimul miſcet ac iungit. Hic diſtinguit Pygmæos qui montana tenent Indiæ ab his populis qui Oceanum accolunt. Atqui iſti populi Oceani accolæ etiam montana incolunt. Plinius de Pygmæis tradit, in montanis Praſiorum eos degere. Mox capite ſequenti vbi agit de his populis qui latus Indiæ interioris Meridionale & oram maritimam habitant, ita ſcribit: *Iam hi montium qui perpetuo tractu Oceani oram tenent incolæ liberi & regum expertes, multis vrbibus montanos obtinent colles.* Qui locus etiam inemendatiſſimus. Sic ſcribitur totos in libris: *Infra deſerta hac Malteora, Singa, Marоа, Rarunga, Moruni. Hi montium qui perpetuo tractu Oceani ora pertinent, incolæ liberi & regum expertes multis vrbibus montanos obtinent colles.* Scribendum: *Hi montium qui perpetuo tractu Oceani ora prætenti, incolæ, liberi & regum expertes.* Hi populi quos ibi enumerauit, montium ſunt incolæ, qui perpetuo tractu oræ Oceani prætenti ſunt. Nihil verius.

Pandæa gens à fœminis regitur.] An, *Panda gens?* Ita Plinius: *ab his gens Panda ſola Indorum regnata fœminis.* Sic ſuprà noſtro: *Gangarides extimus Indiæ populus.* Stephanus: Πανδαί, ἔθνος Ἰνδικὸν κατὰ Διονύσου μετὰ Ἀλεξάνδρου στρατευσαμένων. Arriano Πανδαίη regio horum Pandarum ab Herculis filia Pandæa. Plinius: *Vnam Herculis* A *ſexus eius genitam ferunt, ob idque gratiorem præcipuo regno donatam.* Cum multos mares in India Hercules ille generaſſet, vnicam habuit filiam, *Pandæam* nomine. Arrianus in Indicis: καὶ παῖδας ἀρσενας μὲν οἱ παῖδας πολλοὺς κάρτα γενέσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, θυγατέρα δὲ μουνογενέην, οὔνομα δὲ εἶναι τῇ παιδὶ Πανδαίην. Martianus heïc apud Solinum legit, *Pandæa gens*, non *Panda*: *Pandæam gentem fœminæ tenent.* Qui Παδαῖοι apud Herodotum hodie ſcribuntur, an debent reformari in Πανδαῖοι? lib. III. ἄλλοι δὲ τῶν Ἰνδῶν πρὸς ἠῶ οἰκέοντες τούτων νομάδες εἰσὶ κρεῶν ἐδεσταὶ ὠμῶν, καλέονται δὲ Παδαῖοι. B Tibullus *Padæos* vocat & eoſdem intelligit.

> *Impia nec ſæuis celebrans conuiuia menſis*
> *Vltima vicinus Phœbo tenet arua Padæus.*

Ex Herodoto ſumpſit. Sogdianorum vrbem principalem *Pandam* vocauit noſter ſupra, quam libri vocitant *Padam.* Sed Sogdiani non ſunt Indiæ populi. iidem tamen videntur *Pandæ* Indici auctorum aliorum, & Παδαῖοι Herodoti. In eadem India *Sibæ* populi quos ab huius Herculis comitibus deſcendiſſe voluere, iudicio clauæ quam geſtabant, & pellium quas induebant. Σίβαι Straboni & C Arriano, ac Stephano. Diodorus: παρὰ τοὺς ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους Σίβας. τούτους δέ φασιν ἀπογόνους τῶν μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ τὴν Ἄορνον πέτραν στρατευσάντων. Malè apud eum lib. XVII. legitur, ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους Ἴβας. Malè etiam Σάβαι dicuntur Dionyſio, qui debent eſſe Σίβαι inter Indiæ populos:

> Τῶν δὲ μέσοι ναίουσι Σίβαι καὶ Τάξιλοι ἄνδρες.

Ita reſcribendum pro Σάβαι & Τόξιλοι.

Extra Indi oſtium inſulæ duæ Chryſe & Argyre.] Plinius quoque inſulas facit, à quo hic noſter. *Extraque oſtium Indi Chryſe & Argyre fertiles metallis vt credo: nam quod aliqui tradidere aureum argenteumque iis ſolum eſſe, haud facile crediderim.* D Dionyſio quoque inſula Χρυσῆ dicitur in Orientali Oceano. Stephanus: ἔστι καὶ ἄλλη ὀνομαζομένη Χρυσῆ νῆσος ὠκεανίτις, ἣν οὕτω καλεῖ Διονύσιος, διὰ τὸ χρυσοῦ ἔχειν μέταλλα. Non hanc rationem iſtius appellationis adfert Dionyſius, ſed quod ſol ibi prius luceat:

> ----- ἔνθα καὶ αὐτὴ
> Ἀντολίη χρυσέοιο φαείνεται ἠελίοιο.

Extra oſtium Indi eas inſulas Plinius ponit. Ergo non nimium longe ab oſtio. Non illi conuenit cum Mela qui ita tradit: *ad Tabin inſula eſt Chryſe, ad Gangem Argyre, altera aurei ſoli, ita veteres tradidere, altera argen-* E *tei: atque ita, vt maximè videtur, aut ex re nomen aut ex vocabulo ficta fabula eſt.* Ex Mela tamen vt videtur, hæc habet Plinius. Sed quam longe ab Indo eſt Ganges, tam longe hic abit ab illius ſententia. Longe etiam remotior Tabis ab Indo, ad quem *Chryſen* ponit Mela. promuntorium quippe eſt cuius Plinius meminit lib. VI. cap. XVII. & mari incombere dicit, Oceano nempe Scythico ſiue Serico. Apud eumdem Plinium capite eodem *Chryſe ſinus* memoratur in eodem Serico & Orientali Oceano, quem dictum apparet ab inſula illa Chryſe, vt le-

gendum ſit, *Chryſe ſinus.* Ceterum apud Melam cùm in excuſis, tum in ſcriptis codicibus legitur, *ad Tamum inſula eſt Chryſe.* pro quo Pincianus emendabat, *ad Tabin,* ſed magno opere dubito an Tamos promuntorium, vbi Chryſen collocat Mela, idem ſit cum promuntorio Tabi, cuius apud Plinium mentio, & hunc eumdem Melam capite præcedenti. De Tabi ita loquitur: *Scythæ ſunt Anthropophagi, & Sacæ diſtinſti regione quia feris ſcatet inhabitabili. Vaſta deinde iterum loca belluæ infeſtant, vſque ad montem mari imminentem, quod vocant Tabin.* Is eſt Tabis de quo & Plinius lib. VI. cap. XVII. Nam à Pomponio ſumpſit. Mare illud cui Tabis incumbit, Scythicus eſt Oceanus. Addit Mela: *Longe ab eo Taurus attollitur. Seres interſunt, genus plenum iuſtitiæ.* Ab illo promuntorio Tabi longe Taurum attolli dicit, & Seres intereſſe. At de Tamo capite ſequenti tradit, Tauro attolli: *Tamos promuntorium eſt, quod Taurus attollit: Colis alterius partis angulus.* Non poteſt igitur idem eſſe *Tabis* & *Tamos.* Tabis Scythico Oceano imminet. Ab eo iugo ad ea littora è quibus exſurgit Taurus Serica regio patet. Taurum porro ab Eois littoribus exorgere alibi dicit idem Mela, hoc eſt ab Eoo mari vel Oceano. Idem & *Sericus Oceanus* dicebatur. Si *Tamos* promuntorium eſt quod Taurus attollit, id Oceano Serico vel Orientali incumbere oportet. At *Tabis* in Scythico, & longe ab eo Taurus attollitur, vt aſſerit idem Mela. veteres credidere Scythicum Oceanum conuerſa ad Orientem fronte continuari cum Eoo quem & *Sericum* dixere, atque inde excepere Meridionalem quem *Indicum* vocarunt. Vide Plinium cap. XIII. lib. VI. At Sericum & Scythicum Oceanum nullum agnouere recentiores. Ptolemæus Sericam regionem à Septentrione & ab Oriente nullo Oceano terminat, ſed ἀγνώστῳ γῇ. Atqui ad Septentrionem Scythicum Oceanum habere debuit, ab Oriente Eoum vel Sericum. Non igitur mutandus Tamos in Tabin apud Melam. Nam *Tabis* Scythicum promuntorium: *Tamos* Eoi vel Indici maris. Aliud promuntorium Τάβαι in Arabico ſinu apud auctorem Peripli. Ad Tamum ex Melæ ſententia, inſula eſt Chryſe, ad Gangem Argyre. Certè non longe hæc ab illa. Ergo nec longe Tamos promuntorium à Gange. Dionyſius in Eoo mari collocat Chryſen inſulam, his verſibus:

> Ἀλλ' ὅτι τοι Σκυθικοῖο βαθὺν ῥόον Ὠκεανοῖο
> Νηὶ περήσῃς, ἀντήρω δὲ πρὸς ἠέλιον ἅλα κάμψῃς,
> Χρυσείην τε νῆσον ἄγχι πόρος.

Quæ Auienus ita vertit:

> —— *inde fluenta*
> *Tenduntur Scythici longè maris in facis ortum*
> *Eoæ, qua Cyaneis crepit omnis ab vndis*
> *Inſula, quæ priſci ſignatur nominis vſu*
> *Aurea.*

Ita legendi ſunt hi verſus. Quid igitur in mente habuerit Plinius, neſcio, aut quem

A ſequutus ſit, cùm *Chryſen* & *Argyren* inſulas extra Indi oſtium ſitas eſſe affirmant, vnum ex oſtiis Indi χρυσοῦ dicebatur. An inde erroris anſam ſumpſit? Sed & nugæ illæ ſunt quod vterque aſſerunt traditum de harum inſularum aureo & argenteo ſolo. Nuſquam id veteres prodidiſſe arbitror. Duæ regiones in India extra Gangem hoc nomine vocabantur, Χρυσῆ χώρα & Ἀργυρᾶ. id eſt, *aurea & argentea regio,* quod fertiles his metallis eſſent. Has duas regiones pro inſulis accepere quidam, & quod χρυσῆν χώραν legerunt & ἀργυρᾶν χώραν, id interpretati ſunt de aureo & argenteo ſolo earum inſularum. Claré B Ptolemæus in deſcriptione Indiæ vlterioris: τῆς δ' Ἀργυρᾶς χώρας, ἐν ᾗ πλεῖστα εἶναι λέγεται μέταλλα ἀσήμου, ὑπέρκειται πλησιάζουσα τοῖς Βησυγίταις, ἡ Χρυσῆ χώρα καὶ αὐτὴ πλεῖστα μέταλλα ἔχουσα χρυσίου. En argenteam & auream regionem: ex quibus inſulas aurei & argentei ſoli condidere aut conditas veteribus finxere Pomponius ac Plinius. Nam χώρα etiam ſolum ſignificat. Μέταλλα ἀσήμου Ptolemæo ſunt *argenti metalla.* Ridicule Interpretes: *vbi multa eſſe dicuntur metalla non ſignata.* Græci veteres ἄσημον ἄργυρον dixere argentum non ſignatum, quod in nummis non eſt, ſed in vaſis & poculis. C Inde abſolutè poſteriores ἄσημον pro argento vſurparunt. Quod apud vetuſtiorem Ptolemæo auctorem nondum legi. Id nomen hoc ſenſu etiam retinet Græcia, & ἄσημι vocat argentum. Sequitur ibidem apud Ptolemæum & Χαλκῖτις χώρα ab eadem ratione dicta. Auctor Peripli Rubri maris Χρυσῆν continentem etiam circa Gangem agnoſcit: ὁ Γάγγης ποταμὸς, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἐσχάτη τῆς ἀνατολῆς ἤπειρος ἡ Χρυσῆ. Hæc eadem eſt quæ Ptolemæo dicitur Χρυσῆ χώρα. Alia eſt ab hac Aurea continente, Aurea peninſula. ἡ Χρυσῆ Χερρόνησος apud D eumdem auctorem & Ptolemæum. Stephano Ἀργυρᾶ recenſetur πόλις ἐν Ἰνδικῇ Ταπροβάνῃ νήσῳ. ἡ δὲ κριθῆς νῆσος, καὶ γὰρ διαφορωτάτη ἐστὶ καὶ πλεῖστον ποιεῖ χρυσόν. Ita legendus ille locus. Ex Ptolemæo id habet. Sed Ἰαβαδίου pro Ταπροβάνῃ apud Ptolemæum legitur: Ἰαβαδίου, ὃ σημαίνει κριθῆς νῆσος. διαφορωτάτη γὰρ λέγεται ἡ νῆσος εἶναι, καὶ πλεῖστον χρυσὸν ποιεῖν. De Taprobane nugæ. Auctor Peripli inſulā Chryſen in Oceano Orientali planè collocat ſub ipſum Solis ortum, contra fluuium Gangem, vltimamque eſſe ait orbis partium quæ ad Orientem ſitæ ſunt: κατ' αὐτὸν δὲ τὸν ποταμὸν νῆσός ἐστιν ὠκεανὸς E νος ἐσχάτη τῶν πρὸς ἀνατολὴν μερῶν τῆς οἰκουμένης ὑπ' αὐτὸν ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον, καλουμένη Χρυσῆ, χελώνην ἔχουσα πάντων τῶν κατὰ τὴν ἐρυθρὰν τόπων ἀρίστην. Sic eum locum repurgaui, & inde erui hanc inſulam Auream quæ hactenus delituit ſub his verborum mendis: ὑπ' αὐτὸν ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον καλουμένην χρυσῆν ἔχουσα χελώνην. De aurea teſtitudine, nugæ. Sed nec vlla *Oceanitis* proprio nomine inſula, vt Interpretes nobis perſuadere conantur. Ὠκεανῖτις & Ὠκεανός inſula omnis in Oceano ſita. Sinus ille Eoi Oceani in quo Chryſe inſula, Chryſæ ſinus dicitur Plinio, & proximus eſt Gangetico.

Χρυσοτυπωτικὴ χελώνη vocatur Auctori Peripli, quæ ex illa inſula aurea veniebat. Vt hæc video ſe habere, meritiſſimo iure poſſum pronuntiare, Χρυσῆν χερρόνησον Ptolemæi, eam eſſe quæ Χρυσῆ νῆσος veteribus appellabatur. Situs ipſe vtriuſque id verum euincit. Periplus: μετὰ δὲ ταύτην τὴν χώραν ὑπ' αὐτὸν ἤδη τὸν βορέαν εἰς τινα τόπον ἀπολήγουσης τῆς θαλάσσης, παράκειται ἐν αὐτῇ πόλις μεσόγειος μεγίστη λεγομένη Θῖνα. Hæc *Thina* metropolis Sinarum. Eorum regionem prætentam eſſe ait illi ſinui, in quo Chryſe inſula. *Sinus magnus* indigetatur Ptolemæo. Illud eſt mare quod Peripli auctor deſinere dicit in Sinarum regione, ita enim corrigendum: εἰς Σινῶν τόπον ἀπολήγουσης τῆς θαλάσσης, παράκειται αὐτῇ πόλις μεσόγειος μεγίστη λεγομένη Θῖνα, Marcianus Heracleota: ἐν δὲ τῇ ἐκτὸς Γάγγου Ἰνδικῇ ἡ Χρυσῆ καλουμένη Χερσόνησος ἐστί. μεθ' ἣν ὁ καλούμενος μέγας κόλπος, οὗ κατὰ τὸ μεσαίτατον εἰσὶ ὅροι τῆς ἐκτὸς Γάγγου Ἰνδικῆς, καὶ τῶν Σινῶν ἐστὶν ἔθνος, καὶ ἡ τούτων μητρόπολις, ἥτις Θῖνα προσαγορεύεται. In eodem planè ſitu metatur Auream Cherſoneſum, in quo Auream inſulam cenſet auctor Peripli. Hic enim ſtatim poſt inſulam Chryſen ſequi facit verſus Septentriones mare illud, cui prætenta eſt Sinarum regio vbi & deſinit. Is eſt ſinus Magnus Ptolomæi & Marciani. Deſinere mare Eoum in Sinarum regione dicit. Non ergo continuus ille Oceanus cum Serico ac Scythico ſiue Septentrionali, vt veteres credidere, ſaltem in orbe qui tunc erat cognitus. Ex his conſtat inſulam Chryſen antiquiorum eamdem eſſe cum Chryſe peninſula. Nam ſequuta ætas peninſulam deprehendit, quam veteres pro inſula habuere. Periplus ὑπ' αὐτὴν ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον eam ponit, iuxta priſcorum ſententiam, qui & inde Χρυσῆν dictam autumant. Dionyſius:

——ἴδμεν καὶ αὐτὴν
Αντολίης χερσαῖον φαίνεται ἠελίοιο.

Peripli auctorem Ptolemæo antiquiorem fuiſſe infra probabimus ad Taprobanen, vt non mirum ſit Χρυσῆν νῆσον illum putare cum veteribus, quæ Ptolemæo & aliis recentioribus Χερσόνησος. *Tamos* promuntorium iuxta quod Chryſen conſtituit Mela longe diuerſum à Tabi Scythico promuntorio. Nam Chryſe illa, de qua loquitur, eſt Χρυσῆ Cherſoneſus. *Tamalo* pro Tamo ibi locum poſſet habere. Vrbs hoc nomine eſt cum portu & promuntorio in India extra Gangem, è quo nauigabant in Auream Cherroneſum. A Cory ſiue Coliaco promuntorio ad Tamalam curſus erat, deinde à Tamala in Chryſen. Spatium tamen quod à Tamala ad Chryſen interiacet, mille & octingentis ſtadiis Ptolemæus taxauit. Non aliud ſcio promuntorium quod de nomine poſſit huic loco magis conuenire. Nam *Tabin* non eſſe certus ſum.

Pag. 79. C. *Indis omnibus promiſſa cæſaries.*] Ita noſtri. Malè ex ſuis ediderat Delrius: *longa & promiſſa cæſaries*; quorum illud alterum ex Gloſſa. Nam *promiſſa* idem quod longa.

A Indi κομῶσι. Arrianus: τὰς δὲ Ἰνδοὺς κομᾶν τῷ θεῷ μιτρηφορέειν τε ἀναδιδάξαι. Quod ait promiſſam illis eſſe cæſariem non ſine fuco cærulei ac crocei coloris, hoc de barba tradit Arrianus idem in Indicis ex Nearcho: τοὺς δὲ πώγωνας λέγει Νέαρχος, ὅτι βάπτονται Ἰνδοί, χροιὴν δὲ ἄλλην καὶ ἄλλην, οἱ μὲν ὡς λευκοὺς φαίνεσθαι οἵους λευκοτάτους, οἱ δὲ κυανέους, τοὺς δὲ φοινικέους εἶναι, τοὺς δὲ πορφυρέους, ἄλλους πρασοειδέας. Solinus duos præcipuè colores, quibus cæſariem inficiunt Indi, nominat, croceum & cæruleum, hoc eſt κυανέον. De hoc fortaſſe cæruleo colore intelligendi verſus Dionyſij, quum dicit Indos crines habere hyacintho ſimiles. Nam
B Hyacinthus cæruleus. Græci κυανέους ὑακίνθους appellant. Ita de Indis canit:

——ἐοικότας ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κράατος ἐθείρας.

Nigras vulgo interpretantur, quia Indi naturaliter μελανότριχες, & poëta comas ὑακίνθῳ ἄνθει ὁμοίας, quæ nigræ ſunt, vocat. Verum, vt dixi, nihil prohibet cæruleo colore infectas accipere.

Præterea vt Iubæ & Archelaï regum libris editum eſt.] Iubam citat & Archelaum auctores in his quæ manifeſto à Mela ſumpſit:
C *in quantum mores populorum diſſonant, habitus quoque diſcrepantiſſimus.* Mela: *cultorum habitus, moreſque diſſimiles.* Sequitur apud Solinum: *alij lineis, alij laneis peplis veſtiuntur: pars obſcæna tantum amiculati.* Pomponius: *lino alij veſtiuntur, aut lanis quas diximus: alij ferarum auiumque pellibus: pars nudi agunt, pars tantum obſcæna velati.* Idem Mela paulò poſt: *alij ita proceri & corpore ingentes, vt elephantis etiam & ibi maximis ſicut nos equis facile atque habiliter vtantur.* Ex eo noſter: *quidam populi adeo proceri vt elephantos velut equos facillima inſultatione tranſiliant.* Nonne igitur fucum facit
D dum alios nominat auctores quàm à quibus accepit? Sic celari ſua furta voluit aut putauit.

Alij lineis, alij laneis peplis veſtiuntur.] Mela: *lino alij veſtiuntur, aut lanis quas diximus.* Intelligit lanas arborum, de quibus paulo ante loquutus eſt: *lanas ſiluæ ferunt.* Atqui lanæ illæ Indicæ quas arbores ferunt, & quibus veſtiebantur Indi, *lini* nomine aliis cenſentur. Arrianus in Indicis: ἐσθῆτι δὲ Ἰνδοὶ λινέῃ χρέωνται, καθάπερ λέγει Νέαρχος, λίνου τοῦ ἀπὸ τῶν δενδρέων ὑπὲρ ὅτου μοι ἤδη λέλεκται. Linum illud arborum lana eſt. Plinius lib. XII. cap.
E VIII. de arboribus Indicis: *ſed vnde veſtes lineas faciunt, foliis moro ſimilis, calice pomi cynorrhodo.* Theophraſti verba vnde hæc expreſſa ſunt: ἐξ ὧν δὲ τὰ ἱμάτια ποιοῦσι, τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον ἔχει τῇ συκαμίνῳ, τὸ δὲ ὅλον φυτὸν τοῖς κυνοσβάτοις. Videtur legiſſe Plinius: τὸ δὲ μῆλον φυτὸν τοῖς κυνορρόδοις. Et ſanè alio loco idem Theophraſtus de his lanigeris Indiæ arboribus agens, fructum vnde prodit lana, malis vernis comparat: ἐν ᾧ δὲ τὸ ἔριον ὅλον μῆλον ἐαρινὸν συμμεμυκός. Quæ ſic vertunt: *Id in quo lana continetur mali amplitudine certum, vere naſci compreſſum.* Immo malo verno ſi-

mile eſſe dicit quamdiu comprimitur & conniuet: ſed vbi maturus eſt & hiſcere atque expandi incipit, tum formam eam amittit. Hic eſt philoſophi ſenſus: ὅταν δ' ὡραῖον ᾖ ἐκπετάννυσθαι καὶ ἐξαίρειν τὸ ἔριον, ἐξ οὗ τὰς σινδόνας ὑφαίνουσι, τὰς μὲν εὐτελεῖς, τὰς δὲ πολυτελεστάτας. Lineæ illæ veſtes Indorum texebantur ex arborum lana. In Indice Plinij manuſcripto, *Linifera arbores* inſcribuntur, τὰ ἐριοφόρα δένδρα Theophraſti. Idem Plinius lib. XIX. capite De lino, id Arabes Indoſque ex arboribus colligere tradit: *Æthiopes Indique è malis, Arabes cucurbitis in arboribus vt diximus genitis*. Ergo non aliud habuere linum Indi præter lanam illam arborum ἐριοφόρων. Idem lib. XII. cap. X. de Tyli inſulæ arboribus: *ferunt cotonei mali amplitudine cucurbitas, quæ maturitate rupta oſtendunt lanuginis pilas, ex quibus veſtes pretioſo linteo faciunt*. En linteas veſtes pretioſas, hoc eſt σινδόνας ex arborum lana factas. Herodotus ſcriptor antiquiſſimus εἴρια vocat, lanuginem arborum ex qua veſtes texunt Indi. Philoſtratus Byſſum apud Indos ex arbore colligi tradit, qua veſtiebantur honeſtiores. Byſſus eſt genus lini. Ergo lanam arborum intelligit. Strabo tamen etiam Sericum hac voce deſignauit: νήματα δὲ τὰ Σηρικὰ ἐκ τινῶν φλοιῶν ξαινομένης βύσσου. Idem Philoſtratus Lini indigenæ Indorum ibidem meminit, vnde veſtes illis fiunt. σινδὼν δὲ ἐς τοὺς κατὰ τὸν Ἰνδὸν λίνου φασὶν ἐγχωρίου. Linum illud ἐγχώριον puto lanam fuiſſe arborum. Nec enim aliud Linum apud Indos naſcebatur, aut in vſu erat. Plinius *asbeſti lini* mentionem habet quod in deſertis aduſtiſque Sole Indiæ naſci prodit, ſed rarum inuentu, ex quo fiebant funebres regum tunicæ. Strabo de lana Indicarum arborum: ἐκ τούτου δὲ Νέαρχός φησι τὰς εὐητρίους σινδόνας ὑφαίνεσθαι, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἀντὶ κναφάλλων αὐτοῖς χρῆσθαι, καὶ τοῖς σάγμασι σαγῆς. Ita legendum. Anteà emendaui, καὶ τῆς σαγματοπηγίας. Sed nunc hoc magis probo. Σαγὴν vocat tomentum quo farciuntur σάγματα, de quibus nos alibi. Nam σάττειν idem quod implere & farcire. Dionyſius de Indis:

Οἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινεργέας, οἱ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέους πρίοντες ἀποξύουσιν ὀδόντας.

Lintea illa texta ex arborum lana Indicarum. Nec aliud apud Indos Linum. Falſus igitur Mela cùm ſcripſit Indorum alios lino veſtiri, alios lana quam ſiluæ ferunt. Nam lana illa etiam linum dicta eſt. Decepit eum fortaſſe Græcus auctor vnde accepit qui ſcripſerat: Ἰνδοὶ ἐρίῳ χρῶνται ἢ λίνῳ. volebat ille dicere lanam illam qua Indi veſtiuntur linum eſſe ex arboribus, non vellus ex pecoribus. Quod iſte aliorſum accepit quaſi alij lino vterentur, alij lanis ad veſtitum. *Linigeros* Ægyptiorum ſacerdotes fuiſſe, atque ita paſſim appellari, nemo paulo humanior ignorat. Atqui non tantum è lino Ægyptio veſtes illi habebant, ſed etiam è lana arboris vel fruticis quod *Goſſypium* dicebatur. Plinius: *Superior*

A *pars Ægypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui Goſſypion vocant, plures Xylon, & ideo lina inde facta Xylina*. Lanam alij *Xylinam* dixerunt, & fruticem ipſum ἐριόξυλον. Sic eadem res lana & linum. Addit Plinius: *veſtes inde ſacerdotibus Ægypti gratiſſimæ*. Sic *linigeri* illi ſacerdotes etiamſi ex ea lana veſtes gererent, vtpote quæ lini etiam nomine cenſeretur, fuere tamen in Ægypto veri lini ſatiui genera plura. Vix linum illud Aegyptium veſtiendis ſacerdotibus ſufficere canit Gratius in Cynegetico his verſibus, quos vulgo corruptiſſimos ſic

B emendo:

Vix operata ſuo ſacra ad Bubaſtia lino
Velatur ſonipes feſtiui turba Canopi.

Sonipes turba feſtini Canopi, ἡ πεδόκτυπος, ἡ ταῖς ποδοκτυπίαις ἀεὶ χαίρουσα, & ſcabillorum crepitu. Diximus alibi de his ποδοψόφοις, & ſcabillis. Interpres vetus Statij: *ſcabillum quod in ſacris pede ſonare conſueuerunt*. Inde *ſonipedes* qui pede ſcabillum ſonabant, οἱ ποδόψοφοι. Auguſtinus: *veluti quum ſymphoniaci ſcabilla aut cymbala pedibus feriuntur*. Latini *pedicularios* & *pedarios* huiuſmodi ποδοκτύπους vocarunt, vt alibi obſeruauimus. In choro

C etiam fuere qui pede percuſſo ὑποδήματι canentibus dabant, & ſaltantibus εὐρυθμίαν moderabantur. Non ſimplicis pedis percuſſione id faciebant, ſed ſolea lignea cui ſuppacta fuit è ferro regula, ad maiorem edendum ſonum. Lucianus σιδηροῦν ὑπόδημα vocat. Libanius in Apologia pro ſaltatoribus: κτύπου δεῖ τῆς ὀρχηστῆς, ὦ δημιόστε, μείζονος, ὅς τι τῷ χορῷ διακόνηται πρὸς τὴν χρείαν, καὶ συμβαλεῖ τοῖς ὀρχησταῖς εἰς εὐρυθμίαν, οὕτως δὲ καὶ ἀπὸ ψιλοῦ τοῦ ποδὸς, οὐ αὖ ἀποχρῶν ἦν· δεῖ δή τινα κανόνα σιδηροῦν ἀπὸ τῆς βλαύτης ὁρμώμενον ἀρκοῦσαν ἠχὼ ἐργάσασθαι. Atque hæc obiter.

Pag. 79. C. *Pars obſcæna tantum amiculati.*]

D Hac voce vſus Apuleius. obſeruaui noſtrum multis in locis loquutiones & voces vſurpaſſe Apuleio familiares.

Plurimi etiam flexibilibus libris circumdati.] Neſcio vnde hæc habeat. Nec enim legere memini arborum cortices vel libros flexibiles Indicis vllis populis pro veſte fuiſſe. Deierare auſim & hunc deceptum fuiſſe ab auctore ſuo Græco male accepto. In hæc Herodoti verba ſi fortè incidit, vel citata apud aliquem Grammaticum, legit quæ ſic habent: οὗτοι μὲν τῶν Ἰνδῶν φορέουσι, ἐσθῆτα δὲ φλοΐνην. Non dubium eſt quin ἐσθῆτα φλοΐνην noſter eam in-

E terpretatus ſit, quæ ex cortice vel libro arborum texitur. Nam φλοῦς idem quod φλοιός. Heſychius: φλοῦς, φλοιὸς, λεπύχανον, λεπυρόν. Idem φλοιὸς λέπος τοῦ δένδρου. Æoles dicebant λέπορ, vnde Latinum *liber*. vnde *delibrare* ἀπολεπίζειν δένδρον. Nicander φλοιῷ pro pelle poſuit:

—— ἀπὸ δὲ φλόα δύσατο γυίων.

De Apolline qui pellem Marſyæ Satyro detraxit. Φλοΐνη veſtis Herodoto ex Phleo herba paluſtri & fluuiatili plexa, quæ texendis ſportis erat idonea. Eam Attici φλέω vocabant, Iones φλοιοῦ. Pollux; ἡ δὲ ὕλη ἐκ

ἐσθῆτα, φλοῦς μὲν κατὰ τοὺς Ἴωνας, φλέως δὲ κατὰ τοὺς Ἀττικούς. Id clariſſimè oſtendunt ipſius Herodoti verba: ἐσθῆτα τε φλοΐνην, ἐπεὰν ἐκ τοῦ ποταμοῦ φλοῦν ἀμήσωσι, καὶ κόψωσι τὸ ἐνθεῦτεν φορμοῦ τρόπον καταπλέξαντες, ὡς θώρηκα ἐνδύονται. quæ ſic erant vertenda: *Iſti Indorum veſtem gerunt ex Phleo, quem vbi è flumine demeſſuerunt & contuderunt, in modum ſportæ texunt, & velut thoracem induunt.* Male vertunt: *veſtem è tegete.* Tegetes etiam ex phleo fiebant, non tamen *phleos* idem quod teges. Pollux: φλοΐνην δὲ ἐσθῆτα Ἡρόδοτος εἰπόντος οἱ τινὲς ἀπαρχὴν λέγει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πλεγμάτων, ὡς φλοΐνην σπυρίδα, ἢ ψίαθον ἤ τι ὅμοιον. Ergo & φλοΐνη ψίαθος, teges ex phleo, vt veſtis & alia vitilia. Nihil igitur veriùs quam φλοΐνην ἐσθῆτα Indorum ſumpſiſſe Solinum ex libris arborum plexilibus factam. Et ſic apud eum legendum videtur hoc loco: *plurimi etiam plexilibus libris circumdati.* pro flexibilibus. Herodotus: φορμοῦ τρόπον καταπλέξαντες ὡς θώρηκα ἐνδύονται. Phleos ad vitilia & plexilia vtilis, εἰς τὰ πλέγματα. Theophraſtus inter eas herbas phleon recenſet quæ in aquis & in terreno pariter proueniebant vt & Cyperum & Butomon. φύεται δὲ ἐν ἀμφοῖν καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν τῷ ὕδατι, οἷον κάλαμος ὁ αὐλητικός, κύπειρον, τύφη, φλέως. Et paulo poſt: φύεται δὲ οἷον βούτομον καὶ ἐπὶ τῶν πλοάδων, καὶ τὸ κύπειρον, καὶ τὸ βούτομον, καὶ τὸ φλέως. Aliud eſt φέως quod nos primi omnium docuimus Herbarios noſtros, qui φέως & φλέως confundunt. Immo multis locis apud Plinium & Theophraſtum φλέως ſcribitur, vbi φέως locum habere debet. φέως herba ſpinoſa quàm alij στοιβὴν dixere. φλέως aquoſis gaudet & in paluſtribus naſcitur, quam fere ſemper cum Cypero iungit Theophraſtus: & inter paluſtres frutices & herbas recenſet quæ naſcebantur in Orchomenio lacu; κύπειρος, φλέως, τύφη. Certe *Cyperus* etiam in vitilibus locum habuit. Heſychius: Κύπερα, τὰ χαρτία ἐκ κυπείρου πεπλεγμένα. quidam ex antiquis Grammaticis *Siler* eſſe interpretati ſunt. *Siler* etiam aquoſis gaudet, Plinio teſte. Molle quoque & flexibile ad vitilia opera.

—— *molle ſiler lentæque geniſtæ.*

Chariſius Soſipater: *Siler*, τὸ κύπειρον. Quod & in aliis gloſſis veterum inueni. Fortaſſe falluntur. Siler frutex eſt, ex quo bacula fieri ſolita dicit Plinius quæ geſtabantur aduerſus ſerpentes. Cyperus iunci ſpecies odorati. Vetuſtiſſimi Græci κύπειρον ſemper dicunt, Theophraſtus, Theocritus, aliique. Heſychius: Πτωκὰς κύπειρος. ἀπὸ τῆς Σμυρνία ἡ πόα ὅθεν τὸ χθαμαλὸν ἐστι. Græci poſteriores κύπερον maluerunt ſcribere. Sic ſemper apud Dioſcoridem ſcribitur in vetuſtiſſimis libris. Plinius κύπερον vertit *Cyperum*. κύπειρον autem *Cypirum*. Ex hac ſcripturæ diuerſitate, diuerſas etiam putauit herbas, in quo mirificè falſus eſt, vt in aliis ſexcentis, lib. XXI. cap. XVII. Ex Magone meminit alterius gladioli quem Cypiron ait vocari: *Idem*, inquit, *Mago & gladiolum alterum quem Cyperon vocant & ipſum paluſtrem Iulio menſe toto ſecari iubet vſque ad radicem.* Cypiri nomen eo loco non legebatur apud Magonem, ſed de altero gladiolo illeloquebatur, quem Plinius *Cypiron* hoc eſt κύπειρον Græcis vocari vult. Duo certè gladioli genera quæ hoc nomen tulere apud Græcos inuenio, vnum ξίφιον propriè Græcis ipſis appellatum, quod & φασγάνιον & μαχαιρώνιον dictum adnotat Dioſcorides, ab acumine ſcilicet foliorum. ξίφιον, οἱ δὲ φασγάνιον, οἱ δὲ μαχαιρώνιον καλοῦσι, διὰ τὸ τοῦ φύλλου σχῆμα. Ita vetuſtiſſimus liber. Si Latine reddas ad verbum erit, *gladiolus*. Non tamen hanc ſpeciem ſic vocarunt Latini, ſi Dioſcoridi credimus, ſed

B alteram quam Græci ξυρίδα dixere & ἴριν ἀγρίαν. Idem Dioſcorides: ξυρίς, οἱ δὲ ξυρίδα, οἱ δὲ ἶριν ἀγρίαν, Ῥωμαῖοι δὲ γλαδίολον. Hoc igitur genus Romani appellarunt propriè *gladiolum*. Ergo altera ſpecies quæ Græcis ξίφιον & φασγάνιον dicitur, eam *alterius gladioli* nomine Plinus ex Magone cenſet eamque vocari *Cypirum* hoc eſt κύπειρον. *Quidam etiamnum vnum genus faciunt iunci trianguli, Cyperon vocant. Multi vero non diſcernunt à Cypiro vicinitate nominis. Nos diſtinguemus vtrumque. Cypirus eſt gladiolus vt diximus radice bulboſa, laudatiſſimus in Creta, dein Naxo, & poſtea Phœnice.* Ergo *Cypirus* Plinio eſt alter gladiolus, qui radicem

C habet bulboſam. Ita ſane eam habet τὸ ξίφιον Dioſcoridis, qui alter eſt gladiolus Magonis. Dioſcorides: ῥίζας δύο τὴν μίαν τῆς ἑτέρας ἐπικαθημένην ὥσπερ βολβία μικρά, τούτων ἡ μὲν κάτω ἰσχνὴ ἐστιν, ἡ δὲ ἄνωθεν ἀδροτέρα. Sic legendus ille locus. Hic eſt Cypirus Plinij bulboſo radice quem à Cypero diſcernit eo nomine, & vult Cyperon eſſe iuncum anguloſum. Atqui Cyperon illud etiam radice eſt bulboſa vt ex ipſo Dioſcoride conſtat, qui κύπερον vocat non κύπειρον. Verba eius hæc ſunt: ῥίζαι δὲ ὕπεισιν, ὧν καὶ ἡ χρῆσις ὥσπερ ἐπιμήκεις, ὡς ἐλαῖαι συναφεῖς ἑαυταῖς, στρογγύλαι, μέλαιναι. Radices ob-

D longæ & inuicem ſibi connexæ inſtar oliuarum rotundæ, bulborum plane ſimilitudinem præferunt. Ita quippe radicem teſticuli βολβώδη deſcripſit, ἐπιμήκη διπλῆν ἀνωτέρω ὡς ἐλαία, τὴν μὲν ἄνω, τὴν δὲ κατωτέρω. Sed & Theophraſtus radicem Cypiri, τοῦ κυπείρου, eadem prorſus forma deſcribit quo Dioſcorides Cyperi, vt hinc conſtet idem prorſus eſſe τὸ κύπειρον Theophraſti id eſt *Cypirum*: & τὸ κύπερον Dioſcoridis, id eſt *Cyperum*. ἡ δὲ ῥίζα, inquit, τοῦ κυπείρου πολύ τι τῶν ἄλλων διαλλάττει τῷ ἀνωμαλίᾳ, τῷ τὸ μὲν εἶναι παχύ τε καὶ σαρκῶδες, τὸ δὲ λεπτὸν καὶ ξυλῶδες, καὶ τὸ βλαστὸν καὶ τὸ

E ῥιζῶδες· φύεται γὰρ ἀπὸ τοῦ σαρκώδους ἑτέρα λεπτὴ κατὰ τὸ πλάγιον, εἶτα ἐν ταύτῃ συνίσταται πάλιν τὸ σαρκῶδες, ἀφ᾽ οὗ ὁ βλαστός. Duplex σαρκῶδες in radice Cypiri conſtituit, inuicem ſibi connexum, hoc eſt quod ait Dioſcorides ὥσπερ ἐλαῖαι συναφεῖς στρογγύλαι, mutuo contactu ſibi cohærentes. At Plinius ſimpliciter radicem Cyperi oliuæ nigræ ſimilem eſſe, quæ cum oblonga eſt *Cyperis* vocatur magni in medicina vſus. Propter ſolam radicis bulboſæ ſimilitudinem τὸ κύπειρον idem facit cum altero gladiolo quod Græci ξίφιον vocabant. Nam gla-

diolus Latinorum, ἡ ῥίζα radicem tantum habuit ὑπολεπτὰς, μακρὰς, πυῤῥὰς vt idem Dioſcorides teſtatur. At in Cypero Dioſcoridis radix plane ſimilis Cypiri Theophraſteæ radici. Quod ad remedia vtriuſque attinet, prorſus eadem ſunt. Ex Apollodoro tradit Plinius Cypiron aduerſus calculos efficaciſſimum eſſe. Nimirum Κύπειρον vocauit Apollodorus. Dioſcorides eamdem efficaciam tribuit Cypero: διουρητικὰ, λιθιῶσι καὶ ὑδρωπικοῖς ποτιζόμενα βοηθεῖ. *Quod ad Cypiron attinet, Apollodorum quidem ſequar, qui negabat bibendum quamuis profeſſus efficaciſſimum eſſe aduerſus calculoſos eo fouet*, emenda: *quamuis profeſſus efficaciſſimum eſſe aduerſus calculos. Os eo fouet.* Dioſcorides de Cypero: ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς ἐν στόματι ἕλκεσι καὶ νεμομένοις, ξηρὰ λεία. Ideo os eo fouebat Apollodorus. Alia omitto. De Cypero Plinius: *laus prima Hammoniaco, ſecunda Rhodio, tertia Thracio.* nullum quod ſciam Cyperum in Thracia veteribus laudatum. Veteres libri hoc loco legunt *Therceo.* Ita Thuanæos, omnium optimus. Io Rigaltianus: *Theereon*, lege: *Thereo*, à Thera inſula Cycladum vna, vel vt alij Sporadum. Dioſcorides de Cypero radice: πιαίνεται δὲ ἐστὶν ἡ Κιλικία, καὶ ἡ Συριακή, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν Κυκλάδων νήσων. *Theraum* crocum etiam veteribus laudatum meminit Plinius ex noſtra emendatione. Addit Plinius: *Eſt & per ſe Indica herba, quæ Cyperus vocatur, Zingiberis effigie.* In optimis codicibus: *quæ Cypira vocatur.* Index ſiue liber primus in veteri codice: *Cyperus med. xiiij. Cyperis Cypera.* Dioſcorides: ἱστορεῖται δὲ καὶ ἕτερον εἶδος κυπείρου ἐν Ἰνδίᾳ φυόμενον. Plinius *Cypiram* herbam vocauit. Ceterum idem auctor hallucinatur dum voluit *Cypirum* & *Cyperum* diſtinguere, quia Græci Κύπειρον & Κύπερον appellant. Atqui Κύπειρον Latini etiam *Cyperum* æquè bene poſſunt enuntiare, immo etiam melius, vt Κωνώπειον, *Conopeum*: κενταύρειον *centaureum*: & in aliis ſexcentis. Marcellus *Cyperum* ſecunda breui extulit, τὸ κύπερον. Sic enim legendi ſunt illius hi verſus:

Cyprum, Ladanum, Sagapenumque & Tragachantum
Scammoniam, Cyperon, Malabathron & Ammoniacum.

Apud poetam longa eſt:

—— & molle Cyperum.

τὸ κύπειρον. Ceterùm quo magis credas τὸ κύπειρον antiquorum, & τὸ κύπερον recentiorum idem eſſe, dabo aliud argumentum. Auctor Eclogarum Geoponicarum lib. 11. cap. vi. Κύπειρον vocat ex Democrito, atque ita deſcribit: Κύπειρον, ὃν ἔνιοι ζίγγιβερ καλοῦσι, φύλλα ἔχει ὅμοια καρτῷ ἀρτιφυεῖ. Dioſcorides, qui Κύπερον nominat, pro his habet: φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια πρασίῳ, μακρότερα δὲ καὶ ἰσχνότερα. Democritus vel auctor ille Græcus quiſquis eſt, idem plane dicit quod Dioſcorides. καρτὸν eſt *porrum ſectiuum*. aliis dicitur *ſectile*. Iuuenalis:

—— quis ſectile porrum,
Quis tecum elixi vernecis labra comedit.

Iſidorus: *duo genera porri, capitatum & ſectile.* & Martialis: *Et vtrumque porrum, ſeſſileſque lactu-*

A *cas.* Auctor Moreti *ſectum porrum* vocauit:

—— ſectique famem domat area porri.

Et ſectum id eſt καρτὸν diſtinguit ab eo quod capiti nomen debere dixit. *Sectum* quoque porrum pro ſectiuo vel ſectili apud Columellam in Horto. Idem eſt & *tonſile* apud Martialem lib. x. Sic enim legendum ibi ex vetuſtiſſimo Codice, quem vidi:

In quibus eſt lactuca ſedens, & tonſile porrum.

Quo loco vir eruditiſſimus & bene de poëta illo meritus negat ſe ſcire quid ſit *porrum tonſile*. Hinc diſcat. Eſt enim quod Græci καρτὸν vocant, Latini *ſectile* & *ſectiuum*, diſtinguuntque à capitato. *Tonſilia* quoque *ſerta* idem ſe

B ignorare fatetur, quæ ex eodem illo optimo codice aſſeri debent hoc verſu lib. vi. Epigr. LXXX. *Tonſilibus ſertis omne rubebat iter.*

Vbi vulgo *textilibus* repoſuere correctores. Sanè tonſilium coronarum meminit Seruius ad hunc verſum ſummi poetæ:

Ipſe caput tonſa folijs ornatus oliua.

quem de corona tonſili interpretatur, & rectè. *Tonſa*, inquit, *oliua, minutis folijs compoſita. Habiturum ſe autem coronam tonſilem dixit.* Poeta ipſe *tonſam coronam* pro tonſili appellauit:

Omnibus in morem tonſa coma preſſa corona.

C Nam tonſa corona & tonſilis idem, vt porrum ſectum & ſectile. Coronas interdum ex integris frondibus & intonſis nectebant veteres, vt ex lauro, oliua & aliis. Interdum ex mero folio funiculis eas ſuebant. Hæ *tonſiles* vocatæ, illæ nexiles vel plexiles. Tonſæ autem vel tonſiles, ideo quod ex foliis detonſis textæ eſſent, vel quod folia in his parum eminerent, tanquam ſi tonſa eſſent. hinc tõſiles tapetes breuibus ac tonſis villis.

Nec tonſiles tapetes ebrij fuco.

Virgilius:

—— tonſiſque ferunt mantilia villis.

D Græci vocant ἀκρομάλλους. *Tonſilia ſerta* Martiali ex mero folio roſæ ſata ſunt, tonſo & minuto. Ceterum porro ſimilia habere folia Cyperum ait Dioſcorides, ſed exiliora. Ideo ille alter καρτῷ ἀρτιφυεῖ ea aſſimilat, hoc eſt porro recens nato, cuius folia graciliora eſſe conſtat. Καρτὸν igitur eo loco porrum eſt ſectiuum. Sic cæparum quoddam genus καρτὸν dictum fuiſſe notat Galenus lib. xii. Methodi: κρόμμυα τὰ καρτὰ καλούμενα μετ' ἄρτου ἐσθίουσιν ἰδίᾳ. Cæpe *tonſilia* vel *ſectiua* vocabant, id eſt καρτὰ, quæ transferuntur. Nam vt magis grandeſcerent, ſummitates earum &

E caudas ſolebant detondere. Eclogæ Geoponicæ lib. xii. κρόμμυα μεταφυτεύων τὰς οὐρὰς αὐτῶν καὶ τὰ ἄκρα ἀφαιρεῖ, καὶ ἔσται μεγάλα. legendum tamen apud Galenum eo loci putarim: κρόμμυα δὲ τὰ καρτὰ καλούμενα ἐσθίουσιν ἰδίᾳ. Nam propriè καρτὰ, de porris ſectiuis. Duo enim porri genera *capitatum*, & *ſectiuum*. Græci κεφαλωτὸν & καρτόν. Virgilius in Moreto:

Hic ſiſer & nomen capiti debentia porra.

τὰ κεφαλωτὰ πράσα intelligit. Neophytus in Herbario: Πράσον καπιτᾶτον, οἱ δὲ κεφαλωτόν, Ῥωμαῖοι πόῤῥουμ. Ita vocarunt id genus quod in

ceſput nutricbatur. Athenæus lib. IX. καρδάμου τε καὶ σεσέλεως καλλίω φησὶν ὁ αὐτὸς Δίφιλος, ὅ εὐχυλότερον ἐστὶ τοῦ καρποῦ: & meliorie eſſe ſucci ſectiui. Vtriuſque meminit Plinius, ſed verba eius adeo praua interpunctione laborant, vt quid velit, nemo hodie intelligat. Sic autem diſtinguenda ac legenda ſunt lib. XIX. cap. VI. ſeritur ſemine ab æquinoctio autumno, ſi ſectiuum facere libuit, denſius. *In eadem area ſecatur, donec deficiat, ſtercoraturque ſemper. Si nutritur in capita, antequam ſecetur, cum increuit, in aliam aream transfertur, ſummis folijs leuiter receſis ante medullam, & capitibus retractis tuniciſque extremis.* Quem ſectiuum, inquit, facere volueris, in eadem area, qua ſatus à primo fuerit, ſecandus eſt donec deficiat. at ſi nutritur in capita, id eſt ſi capitatum voles facere, vbi increuit, antequam ſecetur, in aliam aream transferri debet, ſummis foliis leuiter recisis. De capitato poſtrema illa verba capienda eſſe palam eſt, & ex iis quæ ſequuntur: *Antiqui ſilice vel teſta ſubiecta capita dilatabant, hoc item in bulbis.* Ita lego ex veteri ſcriptura quæ habet: *tecta ſubiecta.* Vide Columellam capite de Hortenſibus, à quo hæc omnia Plinius mutuatus eſt. Mox emendandum: *laudatiſſimus in Ægypto, mox Oſtia atque Aricia.* & paulo poſt: *alterum genus pallidioris folij, rotundiorisque, lenioribus inciſuris.* legitur vulgo ineptiſſime: *ſuauioris folij.* In libris partim eſt *ſuauidioris*, partim *Fauidioris*. legebat vir doctus *flauidioris*. Quod ineptum. Pro *Fauidioris*, ſcripſi: *pallidioris*. P in F ſæpe mutatur. deinde ex duobus labdis abbreuiatis factum V. Duo genera ſectiui porro facit, quorem alterum *folio herbaceum*, id eſt viriditatis meræ: alterum folii pallidioris, dilutioris nempe viriditatis. Aliud eſt καρῶν eodem libro & loco apud Athenæum de paſtinaca: τὸ δὲ καρῶν καλούμενον, μάλιστα δὲ ἐστὶ καὶ διαυξῆς σταφυλῖνος, εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου. Nam ibi ſcribendum eſſe conſtat ex libris: τὸ δὲ καρωτὸν καλούμενον. Genus paſtinacæ agreſtis vocauerunt *Carotam* Romani. Hodieque ſic vocatur. Neophytus: Σταφυλῖνος ἄγριος, οἱ δὲ κίσσας κόμην καλοῦσι, Ῥωμαῖοι καρωτάν. Perperam in Auctuario Dioſcoridis, οἱ δὲ κισσοκόμην vnica voce legitur. Additum illud à Græculo, οἱ δὲ κίσσας κόμην καλοῦσι. Græci poetæ vocant κίσσας τὴν κόμην. Grammatici: κίσσας, θρὶξ, κόμη. Quidam paſtinacam agreſtem appellarunt κίσσας. Ille Gloſſæ vice adiecit, οἱ δὲ κίσσας κόμην καλοῦσι. Sed de his ſupra. Κάρους rapas quaſdam fuiſſe dictas olim ex Galeno obſeruat libro de bonis & malis ſuccis in his verbis: μέσαι ῥίζαι εὐχύμων τε καὶ κακοχύμων, αἵ τε τῶν γογγυλίδων, αἱ δὲ βουνιάδας καλοῦσι τῆς καλουμένης καροῦς. Fruſtra eſt. τῆς καροῦς genitiuum eſt à recto ἡ καρώ. herba eſt hoc nomine cuius ſemen vocarunt καρῶον, ſubaudi σπέρμα. vt à Δηὼ, Δηῶος, ita à καρὼ Καρῶος, & καρῶον σπέρμα. Latine *Careum*. Radix huius herbæ edulis erat vt paſtinacæ. Καρὸς vocatur Dioſcoridi. ἡ δὲ ῥίζα, inquit, ἐδώδιμος ὥσπερ σταφυλῖνος. Scriptum exemplar habet Κάρως.

A Apud Heſychium, κάρρος φυτόν. Aëtio: Καρώου σπέρμα. At Galeno ἡ Καρὼ, τῆς καροῦς de radice ſemen ipſum καρῶον. Pergamus Κυπείρου & Κυπείρου comparationem exequi. Democritus καρποῦ folia κύπειρον ſuum habere dicit: Dioſcorides τῷ Κυπείρῳ ſuo folium σεσέλεως tribuit. Idem ergo καρπὸς quod σέσελι, ſectiuum nempe porrum. Addit Democritus de Cypiro: καὶ καυλὸν ὥσπερ σχοίνου, ἰσχυρότερον. Dioſcorides de Cypero: καυλὸς δὲ ὅμοιος σχοίνῳ. Democritus: ἐπ' ἄκρου δὲ σπέρμα. Dioſcorides: ἐν ᾧ καρυόφυλλον φυλλάρια ἔστιν ἐκφύσεις μικρῶν, καὶ σπέρματος. B Democritus de radice Cypiri: ῥίζαν ὡς ἐστὶ ἐλαίας μέζονα, ἀρωματίζοντα τὴν χρόαν. Dioſcorides de Cyperi radice: ῥίζαι δὲ ὑπεισιν ὡς ἐλαῖαι συναφεῖς ἑαυτῆς, στρογγύλαι μέλαιναι, εὐώδεις. Idem igitur *Cypirum* & *Cyperum*, Κύπειρος & Κύπειρον. *Cyperam* quæ ex India adfertur officinæ hodie cum Arabibus *curcumam* appellaur. *Curcuma* mediæ & infimæ Latinitati lotum vel funem ſignificat. Lexicon Arabico Latinum: *Curcuba lorum*. Iſidoro *Curcuba* ſunt ſpiræ funium. Κύπειρα quoque σχοινία id eſt funes Heſychio ex Cypero torti. Plinius vincula & funes ex Cypero in Græcia fieri dicit. An vulgus ideo Κύπειρον ipſum *Curcubam* vel *Curcumam* appella- C uit quod ex eo funes fierent? Vix hoc admiſerim. Putem verius ita vocitatam vulgo radicem Cyperi ab inæqualitate eius, qualis in lupatis equorum cerneretur. Nam lupata multis nodis ferreis oliuatum inſtar ac ſibi enhærentibus fiebant, hodieque etiam fiunt. Pollux: τὸ χαλινοῦ τὰ σιδήρεα ἀσφαιροῦ καὶ στρογγύλοι ὄχοι. Tales Cyperi radices, ὥσπερ ἐστραμμέναι ὡς ἐλαῖαι, ἑαυτῆς συναφεῖς ἢ στρογγύλαι. Inde *Curcumam* nuncupauere hanc radicem, quæ vox frænum vel lupatum proprie ſignificat. Heſychius: ἐν κημῷ, ἐν κουρκούμῳ. Vegetius de arte veterineria: *curcumam conſtrictam oportet imponi ne deprauet dentes & labia.* Achmes: D ἀγκῶν σιδηρῶν ὥσπερ κουρκούμων. Hoc vetiſſimum. An Cyperum funibus torquendis idoneum ſit, & hunc vſum veteribus præbuerit, neſcio. Poeta fortaſſe neſcio quis κύπειρα σχοινία dixerat funes è iunco tortos, & κύπειρον pro quolibet iunco, ſpeciem pro genere vſurpauerat. Inde κύπειρα σχοινία. Heſychius expoſuit: ἐκ κυπείρου πεπλεγμένα. Certe Cyperum iunci ſpecies, *iuncus quadratus* dicitur Celſo. recentiores βρουλλοκύπειρον appellant id eſt *iuncum Cyperum*. Nam βρούλλοι vel βρύλλοι recentioribus Græcis eſt iuncus, ὁ σχοῖνος. Vt vt ſit, Κύπειρον non eſt *Siler*, quemadmodum veteres gram- E matici nobis perſuadere conantur. Gloſſæ: Κύπειρος ἡ βοτάνη, *ſiler*. Hoc frutex eſt quem Plinius cum liguſtro aliquot locis iunctim memorauit. Lib. XXIIII. medicinas ex virga ſanguinea, Silere, liguſtro & alno eodem capite refert. *Liguſtrum ſi hic eadem arbor eſt quæ in oriente Cypros, ſuos in Europa vſus habet.* ita legendus ille locus. De hac Cypro intelligendum non de Cypero quod habetur lib. XVII. cap. XIII. vbi narrat quæ arbores tardè creſcant, quæ celerrimè: *Ociſſima omnium Cyprus, & pſeudo Cyprus frutex, protinus enim floret,*

ſemenque perſert. peſſimè hodie legitur: *Cypiros & pſeudocypiros.* Sed nec probo noſtros Herbarios qui ſiler latifoliam eſſe ſalicem exiſtimant. Plinius qui diligentiſſime ſalicum omnium genera ex Latinis auctoribus & Græcis perſequutus eſt, *ſiler* in eum cenſum non retulit. Sed & alibi *ſalices* omne genus à ſilere diſtinxit: *nonniſi in aquoſis proueniunt ſalices, alni, populi, ſiler, liguſtra teſſeris vtiliſſima.* Præterea ſalix latifolia non habet ſemen quod habet Siler. Amplius igitur quærendum. Putaui aliquando ratione nominis inductus vt omnes Latinæ arborum herbarumque appellationes à Græcis, Latinos *ſiler* vocauiſſe id genus fruticis quod quidam Græcorum dixere Σίλι vel σίλι. Alij κρότωνα appellant. Aquoſis gaudet nec prouenit niſi in præripiis fluminum & paludum. Herodotus ſcribit Ægyptios id ſerere παρὰ τὰ χείλεα τῶν ποταμῶν, τῶν τε λιμνέων. Ipſe vocat Σιλλικύπρια vnica voce. Caudicem & ramos habet inſtar calami cauos. Sileris folia illita fronti capitis dolores ſedant, vt tradit Plinius. Cici vel Crotonis folia oculorum tumores & inflammationes ſedant. Sileris ſemen contritum Plinio teſte, phthiriaſes coercet. Semina Crotonis contuſa varos & ἰόνθους emendant. Nec moror quod Plinius Cici ſiue crotonem quem & ricinum vertit, à Silere ſeparauit. ita ſolet in omnibus quæ diuerſis cenſentur nominibus. Σίλι veterum Græcorum idem eſt quod Σέσελι poſteriorum. Pharmacopolæ hodieque *Siler montanum* vocāt quod eſt Seſeli, quaſi diſtinctionis gratia vt diſcriminetur à Silere aquatico quod eſt fruteſcoſi generis, idemque cum crotone quem Græci veteres etiam vocauerunt Σίλι. Herodotus Σιλλικύπρια vocat vnica voce, haud ſcio an à Cypro inſula. Nam quod habetur apud Dioſcoridem in editis vocari Σέσελι Κύπριον aliter eſt in libris, οἱ δὲ σέσελι, Κύπριοι δὲ Κρότωνα. & Plinius abſolutè *Sili* vocatum tradit. Cum Chariſius *Siler κύπειρον* interpretatus eſt fortaſſe illud Σιλλικύπριον cogitabat quod eſt, Siler. Forte Κύπριον hoc Sili quidam vocauerint quaſi paruam Cypron hoc eſt paruum liguſtrum. Vnde & Herodoto Σιλλικύπριον appellitatum ſit. Plinius certe Siler cum liguſtro quod eſt κύπρος aliquot locis iungit, & vtrumque non niſi in aquoſis prouenire teſtatur. Hæc exercitationis gratia dicta ſint quæ in medio relinquo. Certe Siler non eſt κύπειρον. Græci fere ſemper Cyperum cum Phleo iungunt vt ſopra docuimus. Ariſtophanes, in Ranis:

Ηλάμεσθα δι' ἁ κυπείρου
Καὶ τῶ φλέω χαίροντες ᾠδῆς
Πολυκολύμβοισι μέλεσιν.

De ranis loquitur quæ paludem perſultant. Scylax Caryandæus: αὐτὴ δὲ τῆς λίμνης πέφυκε κάλαμος, καὶ κύπειρος, καὶ φλεῖον, καὶ θρύον. Lege: καὶ κύπειρος καὶ φλεώς καὶ θρύον. Plinius non meminit *Phlei.* Nam vbicunque hoc nomen apud eum legitur, mutandum in *Pheos* quæ herba eſt ſpinoſi generis ac mere terreſtris. Sed men-

A tionem habet *Scirpi* in paluſtribus qui eſt Græcorum φλεώς vel φλοῦς. lib. XVII. cap. XXXVII. *Nec in fruticum nec in veprium cauliumve nec in herbarum aut vllo alio quam ſuo genere numerentur iure Scirpi fragiles paluſtreſque ad tegulum tegeteſque.* Heic legendum: *ad tegillum tegeteſq.* Tegilla Cucullí vel petaſi ex ſcirpo facti. Feſtus: *Tegillū, cucullinulus ex ſcirpo factus.* Plautus: *Tegillum mihi aret, id ſi vis dabo.* vbi *cucullinunculus* eſt paruus cucullus. Nam *cucullio* etiam dicebatur, vnde illud diminutiuum. Gloſſæ: *cucullio σκιασμός.* Varro apud Nonium: *ingens & volitans miluus aquam è nubibus tortam indicat fore, vt tegillum paſtor ſibi ſumat.* Ita ille locus B concipiendus. *Tegillum* igitur è ſcirpo. vt & tegetes. Græcis ψίαθοι φλοΐναι tegetes ſcirpeæ. *Scirpum* Grammatici interpretantur: *id quod in paluſtribus locis naſcitur lene ac procerum, vnde tegetes fiunt.* Hoc eſt φλοῦς Græcorum. Et recte vetus auctor Gloſſarum: *ſcirpus, φλοῦς πάπυρος.* Sequitur apud Plinium: *è quibus detracto cortice candelæ luminibus & funeribus ſeruiunt.* Scirpus vt papyrus candelis ad lumina vſum præbuit. Quod ait *& funeribus*, vulgo male accipiunt docti de luminibus quæ accendebantur iuxta mortui cadauer quamdiu ſuprà terram eſ- C ſet. Papyro & ſcirpo qui naturam habet papyraceam farciebant lectos mortuorum, cum quibus rogo inferebantur ac comburebantur. Martialis:

Fartus papyro dum tibi torus creſcit.

Alimenta igitur ignibus ex papyro illo & ſcirpo quærebant ad cremanda cadauera. Candelæ quoque è papyro cera circumdato quibus prælucentibus mortui noctu efferebantur. Perſius: *Hinc tuba, candelæ.* Sequitur de eodem ſcirpo longe corruptiſſimus in Plinio locus: *& mapalia ſua Mauri tegunt, proximeque æſtimanti hoc videantur eſſe quo inferiore Nili parte papyri ſunt vſu. Sed fruticoſi generis ſunt inter aquaticas & rubi.* In optimo ac vetuſtiſſi- D mo Thuanæo hæc concipiuntur ad hunc modum: *proximaque æſtimati hoc videatur eſſe quod in interiore parte mundum papyrum vſui ſed frutectoſi generis.* Ita plane & Rigaltianus, niſi quod habet *mundi* pro *mundum*: ſed ille vt vetuſtate inferior ſic & bonitate. Totum locum ita iuber emendare ac diſtinguere: *pro maximoque æſtimanti hoc videatur eſſe quod in interiore parte mundum papyrum vſui det. Frutectoſi generis ſunt inter aquaticas & rubi atque ſabuci.* æſtimanti inquit virtutes papyri hoc pro maximo videatur eſſe, quod interior eius pars mundum papyrum vſui det, hoc eſt E mundi papyri vſum præſtet. Hinc Gloſſæ *ſcirpum* etiam πάπυρον exponunt. Quamuis enim papytus ſit Nilotica proprie planta, à ſimilitudine tamen & vſu *ſcirpum* hoc eſt φλοιὸν hoc quoque nomine impertierunt. Strabo lib. V. τύφη τε καὶ πάπυρος ἀνθήλη τε πολλὴ καταχομίζεται ποταμοῖς εἰς τὴν Ῥώμην. vbi πάπυρος id eſt quod antiqui Attici φλέων dixere, Ionici φλεῶν, qui ἀνθήλην etiam habet id eſt panniculam & lanuginem. Vide Theophraſtum & nos ſupra. Ea panuicula etiam vtebantur

ſtipæ vice ad componenda vaſa fictilia inuicem colliſa frangerentur. Interpoſita enim papyrus iſta id prohibebat. Græci τυλὴν vocant. Apollonius Dyſcolus de coniunctionibus quas Græci παραπληρωματικὰς vocant: ὁ γοῦν τρύφων ἐν τῷ ὅρῳ βουλόμενος καὶ αὐτὰς ἐμπεριλαβεῖν φησὶ καὶ τὸ κεχηνὸς τῆς ἑρμηνείας ἔσθ' ὅπου παραπληροῦν, ἀπείκασεν δὲ ταύτας αὐτὰς ταῖς καλουμέναις τυλαῖς· ὃν γάρ φησι τρόπον εἰς τὰς συνθέσεις τῶν ἀμφορέων δέχεται ἡ τῶν τυλῶν παράθεσις, ἐφ' ᾧ μὴ καταθραύεσθαι τοὺς ἀμφορεῖς· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ὑπὲρ τοῦ τι τῆς φράσεως μὴ τραχύνεσθαι· ἡ δὲ ἡ σύνταξις τῶν μορίων παραλαμβάνεται. Græce τυλὴ idem quod Latinum *ſtipa*. Seruius: *metaphora à nauibus, in quibus ſtupa interponitur vaſis, quam ſtipam dicunt*, quod ſtupa ad hanc rem vterentur, ideo *ſtipam* dictam videtur velle. Sed *ſtipa* eſt τυλή. Papyrum vel φλεὼν hunc vſum veteribus præſtitiſſe, ad componendas amphoras certum eſt: circumponi ſolitum vaſis oleariis Galenus ſcribit. Ergo φλεὼς maiori ratione ac meliori iure τυλὴ cognominaretur quam φεὼς, quæ ſpina eſt, vel ſpinoſa herba. Atqui ex his quæ in ſuperioribus adnotamus, φεὼς apud Theophraſtum τυλὴ appellatur, nam inter ſpinulentas plantas recenſet, in quibus locum non poteſt habere φλεώς. Plinius quoque *ſtoeben* quam & *pheon* à quibuſdam dictam aſſerit, inter aculeatas herbas numerat. At Dioſcorides τυλὴν eum ſpinoſis non deſcribit. Videtur ergo etiam veteribus impoſuiſſe nominum ſimilium error φεὼς & φλεώς. Nam longe veriſimilius eſt φλεὼν cognominatum eſſe τυλὴν quia τυλῶν vſum præbebat. Ceterum φεὼς vt & ἱππόφεως ſpinæ fullonibus vtiles, quorum proprium eſt τυλοῦν. Nam & τυλεῖς dicebantur Fullones. Hinc Galenus ἱππόφεως κνάφου & τυλὴν appellatum notat. Hoc fortaſſe ſequuti ſunt, qui φεὼς cognomento τυλεῖς fuiſſe ſcripſerunt. Vide quæ ſupra obſeruamus. φεὼς igitur τυλὴ quibuſdam appellata quaſi fullonia ſpina quia τυλεῖς fullones & τυλὴ eorum propria, aliis rurſus φλεὼς τυλὴ quia vaſis fictilibus & amphoris interponeretur ad eas ſtipandas & componendas. Δίψακον Græci recentiores pro ſpina fullonia vſurparunt. Nicomedes: Δίψακος, ἀκανθοχοίνιον, ὥσπερ ἄλγαιρον τὰ Καμβικά. Ad phleon reuertamur id eſt papyrum. Multi auctorum loci de hoc vulgari papyro, qui ſcirpus eſt & φλεώς, accipiendi ſunt, quos perperam de Ægyptio capiunt docti. Vbicunque *papyrus* pro charta ſumitur apud auctores, ibi de Ægyptia papyro intelligi par eſt, aſt vbi papyrus in candelis ad lumina & funera vſui eſſe memoratur, de communi papyro hoc eſt ſcirpo ſumere debemus, vt in illo verſu Martialis ſuperius allato. Nec enim papyrus ad hos vſus ex Ægypto afferebatur, ſed ex indigena papyro ſiue ſcirpo candelæ fiebant. Clare Plinius de Scirpis: *à quibus detracto cortice candelæ luminibus & funeribus ſeruiunt*. Epigramma Antipatri:

Λαμπάδα κηροχίτωνα κρόνου τυφήρεα λύχνον
Σχοῖνον καὶ λεπτῇ σφιγγόμενον παπύρῳ.

Scirpum intelligit παπύρου nomine, id eſt τὸν φλεών. Paulinus:

Lumina cerata adolentur odora papyris.

Id eſt candelæ è ſcirpis factæ: è papyro Ægyptia tegetes, vela & veſtes texebantur. Haud ſecus & è vulgari quem φλεὼν Attici dicebant. Plinius: *ex ipſo quidem papyro nauigia texunt, & è libro vela tegeteſque nec non veſtem, etiam ſtragulam & funes.* Theophraſti hæc verba ſunt Latine ſic reddita à Plinio: αὐτὸς δὲ ὁ πάπυρος πρὸς πλεῖστα χρήσιμος· καὶ γὰρ πλοῖα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς βίβλου, ἱστία δὲ πλέκουσι καὶ ψιάθους, καὶ ἐσθῆτάς τινας, καὶ στρωμνάς, καὶ σχοινία τε καὶ ἕτερα πλείω, καὶ ἐμφανέστατα δὲ τοῖς ἔξω τὰ βιβλία.

B Exceptis Chartis hoc eſt τοῖς βιβλίοις cetera omnia æquè fiebant è ſcirpo vel φλεῷ, vela, tegetes, veſtes, funes & alia. De velis ſcirpeis Plinius: *namque his velificant non in Pado tantum nautici, verùm & in mari piſcator Africus*. Veſtes φλοΐνας Indorum ex Herodoto notæ, quæ *ſcirpeæ* vertendæ ſunt Latine. vt *ſcirpea ratis* Plauto ἡ φλεΐνη. funes quoque ex eo fieri ſolebant. Mentio apud Euripidem φλοΐνων ἱμάντων in Autolyco Satyrico. φλοΐνας ἱμάντας πλέκει *ſcirpeas habenas plectit*. Ex toto ac ſolido papyro nauigia texebant Ægyptij: vnde *papyracea Nilinaues* Plinio & huic noſtro. At ex corti-

C ce interiore ſiue libro, funes, veſtes, vela & cetera texebantur. Recte itaque Plinius apud Theophraſtum vertit, ἐκ τῆς βίβλου, *ex libro*. Nam & βιβλία inde dicta id eſt Chartæ vel libri quod ex interioris corticis philyris conficerentur. Ex ſcirpi cortice ſegetea quoque & alia vitilia texebantur. detracto cortice medulla interior candelis faciendis ſeruiebat, cera circumdata. Pannicula eius conciſa farciendis toris vt & Typhæ & aliorum paluſtrium. Hoc *tomentum circenſe* dicebatur, quod in circo væniret, non quod in Circenſibus ſibi ſubſternerent vt cenſebat

D Turnebus. Idem Plinius capite de papyro Ægyptio; *poſt hanc papyrum eſt extremumque eius ſcirpo ſimile, ac ne funibus quidem, niſi in humore vtile*. Bonitas chartæ ſpectabatur ex ordine philyrarum è quibus fiebat: principatus in medio atque inde ſciſſuræ ordine. Ergo omnium deterrima quæ ex proxima cortici exteriori philyra texebatur. Talis *emporeutica* quæ ſcribendo inutilis inuolucris chartarum ſegeſtriumque in mercibus vſum præbebat. *Poſt hanc*, inquit, *papyrum extremumque eius ſcirpo ſimile*. Extimum corticem papyri ſic vocat, quem ſcirpo ſimilem eſſe dicit. At

E alio loco de ſcirpo dixit in interiore parte mundum papyrum vſui dare, idque pro maximo videri debere. Interiorem partem ſcirpi non vocat quæ medulla eſt, ſed interiorem corticis partem, quæ mundi papyri vſum præbet. Nihil ſane dubium eſt quin papyrus indigena Græciæ Italiæque ſit φλεώς, id eſt *ſcirpus*. In omnibus paludibus & amnibus naſci id genus teſtatur Theophraſtus: λιμνώδη δὲ κάλαμος, πάπυρος, φλεώς, σχοῖνος, βούτομος, ἅπερ σχεδὸν κοινὰ πάντων τῶν ποταμῶν καὶ τῶν τοιούτων τόπων ἐστί. Scaliger non bene papyrum

Martialis & Strabonis, quo toros ac ſtramina farciebant pauperes, affirmat eſſe verum *ſari.* Nihil falſis, *sari* frutex quidem paluſtris ſed Ægypti peculiaris, vt ex ipſo Theophraſto conſtat & Plinio. Heſychius: Σάριον, θρύον φυτὸν τὸ γινόμενον ἐν τοῖς περὶ Αἴγυπτον ἕλεσι. Plinius: *frutectoſi eſt generis & Sari circa Nilum naſcens.* Ita legendum ex libris non *fruticoſi.* Sic ſupra loquutus eſt: *frutectoſi generis inter aquaticas & rubi.* Nam dicebant *frutectum* τὸ θάμνον vel θάμνος, vt *virgultum* vt *carectum* à carice. Inde *frutectoſus*, θαμνώδης. Sic *papyrum* Latini vocarunt, quem Græci φλοιὸν, eumdem nempe cum ſcirpo. Gloſſæ veteres: πάπυρος, *papyrum, ſcirpus.* B Nec ſemper pro planta Ægypto peculiari ſumebatur hoc nomen. Eo farciebant toros pauperes ac ſtramenta, haud ſecus atque Ægyptij ſuo. Pelagius de vitis Sanctorum: *vidit autem Ægyptium veſtitum mollibus rebus, & budam de papyro & pellem ſtratam ſub ipſo:* vbi *buda* eſt ſtramentum vel ſtorea. Gloſſæ Iſidori: *Buda, ſtorea.* Male *hiſtoria* legitur. Idem alibi *Budas* ſtramenta Camelorum id eſt σάγματα vel στρώματα exponit. Sic enim vocandæ non *bulla*, vt editum eſt. Idem Pelagius paulo poſt: *& pro his dedit mihi Deus ſtramentum hoc de papyro, & hanc pellem.* C Heîc vocat *ſtramentum de papyro*, quam paulo ante *budam de papyro.* Ex Græco βύδη, quod à verbo βύω factum eſt, ſignificatque farcio & impleo. *Rachanas* etiam de papyro, hoc eſt faſciculos qui ceruicalium vicem præſtarent, habuere. De *rachanis* alibi diximus. Anaſtaſius in vita Ioannis Eleemoſynarij: *illic enim eos fecerunt, quaſi tholos quoſdam prolixos ligneis tabulis pauimento ſtrato ad requieſcendos eos, & ſimul cum ſtoreis & rachanis per totam hiemem.* Quod igitur Indos amiculari libris arborum heic dicit Solinus, vereor ne φλοιὸν hoc eſt ſcirpum pro φλοιῷ acceperit. Nam Herodo- D tus ſcirpeas veſtes hoc eſt φλοΐνας Indis quibuſdam vſitatas tradit. Strabo tamen lib. xi. ſcribit Maſſagetas inſulenſes veſtiri ſolitos libris arborum, quia lana careant: ὅτι δὲ ἀμπέχονται τοῖς τῶν δένδρων φλοιοῖς.

Pag. 79. D. *Plurimis placet neque animal occidere, neque veſci carnibus.*] Citat Archelaum & Iubam auctores, quum tamen Melæ ipſa ferè verba vſurpet: *quidam nullum animal occidere, nulla carne veſci optimum exiſtimant:* quæ ille habet ex Herodoto: ἑτέρων δέ ἐστιν Ἰνδῶν ὅδε ἄλλος τρόπος, οὔτε κτείνουσι οὐδὲν ἔμψυχον.

Plerique tantum piſcibus aluntur, & è mari viuunt.] Ita omnes fere noſtri. Peſſimi Delria- E ni: *plerique tantum piſcibus & mari viuunt.* Saltem legiſſet: *piſcibus è mari viuunt.* hæc fuit alterius Editionis lectio. Mela: *quoſdam tantum piſces alunt.* Ille ex Herodoto: καὶ ἰχθύας σιτέονται ὠμοὺς τοὺς αἱρέουσι ἐκ πλοίων καλαμίνων ὁρμώμενοι.

Priuſquam annis aut ægritudine in maciem eant, velut hoſtias cadunt.] Iam hæc ipſiſſima verba Pomponij ſunt, nulla mutatione: *quidam proximos parenteſque priuſquam annis aut ægritudine in maciem eant, velut hoſtias cædunt, cæſorumque viſceribus epulari fas & maxime pium eſt.* Non A igitur hæc ex libris Archelai aut Iubæ hauſit. At Mela ex Herodoto ſumpſit quẽ vide. Elegans porro loquutio, *priuſquam in maciem eant annis aut ægritudine*, πρὶν ἢ ὑπὸ τοῦ γήραος ἢ νόσου ... *In maciem ire*, pro emaciari. Sic Apuleius de Deo Socratis, *in ſenectutem ire*, pro ſeneſcere: *validus eſt? ægritudine fatigabitur. Pernix eſt? ibit in ſenectutem.* Vulgo edebant: *abibit in ſenectutem.* ſed omnes libri legunt, *abit*, pro *ibit.*

Sunt etiam qui cum incubuere morbi, procul à ceteris in ſecreta abeunt.] Et heîc Pomponium pæne ad verbum tranſcripſit, Pomponius Herodotum reddidit. B Mela: *alij vbi ſenectus aut morbus inceſſit, procul à ceteris abeunt mortémque in ſolitudine nihil anxij expectant.* Legendum & hoc loco apud Solinum, *nihil anxij mortem expectantes.* Male apud Melam vulgo, *at vbi ſenectus* pro *alij, vbi ſenectus.* Herodotus: ὃς δ᾽ ἂν ἐς νοῦσον αὐτέων πέσῃ, ἰὼν ἐς τὴν ἐρημίην κέεται, φροντίζει δὲ οὐδεὶς οὐδὲ ἀποθανόντος οὔτε κάμνοντος. *vbi quis ex illis in morbum inciderit, procul à ceteris in ſolitudinem ſecedens decumbit: ibique morinis nemo curam agit, nec ægrotantis.* Ita reddenda erant Herodoti verba vt ſenſus auctoris exprimeretur.

Aſtacanorum gens laureis viret ſiluis.] Ita re- C ſcripſimus auctoribus libris. vulgo erat, *Aſpagenum.* Ita etiam gentis huius Indicæ nomen in Plinio reformandum, vbi hodie legitur: *item Aſpagonas gentem vitis & lauri & buxi pomorumque omnium in Græcia naſcentium fertilem.* Libri habent: *Item Aſpaganos gentem.* Repone: *Aſtacanos.* Nam P pro T in libris perpetuum fere. Sic *Pala* arbor Indiæ Plinio quæ Τάλα Arriano, *Pinus* pro *Tinus* quæ lauri ſpecies eſt, ſexcentis apud auctores locis. *Aſtacani* Indiæ populi, quorum nomen etiam in Græcis auctoribus corruptum inuenio. Ἀσπάκανοι dicti ab vrbe Ἀσπάκανα. Hic enim D Typus eſt Perſicarum & Indicarum vrbium. vt Παλίβοθροι populi quorum vrbs Παλίβοθρα. Βάκτροι, quorum vrbs Βάκτρα, & ſic in aliis pluribus. Παρμικανοὶ Perſica gens & oppidum Παρμικάνη. Ptolemæus Ἀσπάκανα vrbem recenſet in Bactriana regione. Ideo ait Plinius *Aſtacanos* Indiæ adſcribi à quibuſdam. Idem Ἀσπάκανα in Armenia ponit à quibus Ἀσπάκανοι. Atqui tam Ἀσπακανοὺς quam Ἀσπακανοὺς Indiæ adſcribunt omnes fere auctores. Strabo Ἀσπακανοὺς collocat inter Cophetem & Indum: μετὰ μὲν οὖν τὸν Κώφην ὁ Ἰνδός ῥεῖ· τὰ δὲ μεταξὺ τούτων δυεῖν ποταμοῖν ἔχουσιν Ἀσπάκανοί τε καὶ Μασσιανοὶ καὶ Νυσαῖοι καὶ Πασίοι. E Male ſcribitur apud Strabonem, Ἀσπάκενοί τε. De Aſtacanis illis intelligere palam eſt, quos ita Plinius nominat. Nam & cum Nyſæis eos iungit: *Nec non & Nyſam vrbem plerique Indiæ adſcribunt, item Aſtacanos gentem.* Hi Aſtacani & Nyſæi regionem inter Cophen & Indum tenebant. Ideo multi ab India eos excludebant, qua Indiam ab Indo auſpicari voluere. Aliis placuit Indiam ab occidente non Indo amne determinare, ſed Cophete, & adiiciebant quattuor Satrapias, Gedroſos, Arachotas, Arios & Paropamiſadas.

ropamiſadas. Hi ſunt qui & Nyſam & Artaeana vrbes Indiæ attribuerunt, quæ ſitæ fuere inter Cophetem & Indum. Arrianus in Indicis: τὰ ἔξω Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὰ πρὸς ἑσπέρην ἔςι ἐπὶ τ̃ ποταμὸν Κωφῆνα Ἀσάκανοι καὶ Ἀσσάκανοι ἔθνεα Ἰνδικὰ ἐποικέουσι. Vulgo habetur apud Arrianum Ἀςακηνοὶ & Ἀσσακηνοί. Quod nō poteſt verum eſſe. Nam hic Tyrus Arabicus non Indicus. Sic enim formatum hoc ἐθνικὸν vrbium prototypō haberet Ἄςακα & Ἄσσακα. Atqui vrbes ipſæ Ἀςάκανα & Ἀσσάκανα vocabantur, & Inde populi Ἀςάκανοι καὶ Ἀσσάκανοι gentilium Indicorum more. Idem lib. IIII. Hiſtoriæ Alexādri Ἀσσακανοὺς populos vocat: ἄρας δὲ ἐκ τ̃ πέτρας ἐς τ̃ τῶν Ἀσσακανῶν χώραν ἐμβάλλει. Lege: Ἀςακανῶν vel Ἀσσακανῶν. Nam Ἀςάκανοι vt Γαυγάνδροι. At lib. v. eiuſdem ἀναβάσεως perperam Ἀσσακηνοὶ vocantur pro Ἀςάκανοι. & Ἀσσακηνῶν γῆν pro Ἀσσακανῶν. Niſi forte error ſit ipſius Arriani, qui Græcanico more ita pronuntiare maluerit. vt ab Aſtaco Pontica vrbe Ἀςακηνὸς κόλπος. Ita certe Stephanus apud eum legit: Ἀςακηνοὶ ἔθνος Ἰνδικόν. Ἀρριανὸς πέμπτῳ τ̃ Ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου, ἐς εἰς τοὺς Ἀςακηνούς. Sed fortaſſe & heîc mendum. Nihil certè ambigui eſt quin Ἀσσάκανα & Ἀςάκανα vrbes Indiæ fuerint, vnde populi Ἀσσάκανοι & Ἀςάκανοι appellati ſunt. Ptolemæus Ἀςάκανα Bactrianæ facit, quæ eædem ſunt. Multa Indiæ oppida vltra & cis Indum hac gaudent terminatione, Ἄγαρα, Σίγαρα, Ῥίζανα, Δάμμανα, Ῥίζανα, Ὀσκανα, Καίσανα, Πασίκανα, Σινδόμανα & alia infinita Nec certè dubitari debet quin *Aſtaceni* Plinij iidem ſint, cum Ἀςακανοῖς Arriani, qui male apud eum dicuntur Ἀςακηνοί.

Pag. 81. D. *Arborum vniuerſarū quibus gratia dulcis eſt*]Omnes antiquæ editiones ante Delrianā habēt: *quibus Græcia dulcis eſt.* quæ vera omnino eſt lectio, libris omnibus cōfirmata & Plinij auctoritate, quē heîc exſcripſit noſter: *pomorūq. omniū in Græcia naſcētiū fertilē.* Hoc iſte dixit: *arborū vniuerſarū quibus Græcia dulcis eſt.*

In globo igneo rimantes ſecreta quædam. Nihil de iſtis ſecretis Plinius, quæ iſte ſectetarius de ſuo addidit & commentus eſt. Ἀσκήσεως χάριν hoc faciebant, vt & quod arenis feruentibus diem perpetem alterno pede inſiſtebant. Plinij locus quem hic imitatus eſt, habetur lib. VII. c. II. *Philoſophos eorum quos gymnoſophiſtas vocant ab exortu ad occaſum perſtare immobilibus oculis: feruentibus arenis alternis pedibus inſiſtere.* Nihil ille de ſecretis quæ rimantur in globo Solis. Ad hoc genus ἀσκήσεως referenda ſunt quæ Diogenem feciſſe ait Diogenes alter ſtatuas niue perfuſas hieme media nudum amplectentem & tempore anni flagrantiſſimo in feruētibus arenis corpore nudo volutantem: καὶ θέρους μὲν ἐπὶ ψάμμου ζεούσης ἐκυλινδεῖτο, χειμῶνος δὲ ἀνδριάντας κεχιονισμένους περιελάμβανε πανταχόθεν ἑαυτὸν συνασκῶν. Socrates toto die perſtabat immobilis. Epictetus hæc genera ἀσκήσεως in ſapiente improbabat: κἄν ἀσκῆσαί ποτε θέλῃς πρὸς πόνον, ἄσκει σεαυτῷ, καὶ μὴ τοῖς ἔξω, μὴ τοὺς ἀνδριάντας περιλάμβανε. Quidam ἀσκηταὶ & compedes ſibi induebant & totum diem ſic ambulabant ἀσκήσεως gratia, quod χοίνικα ἕλκειν dixit Arrianus. Ita enim ſcribimus & explicamus pro φοίνικα ἕλκειν. De generibus ἀσκήσεων: χοίνικα ἕλκειν, ἢ ἀνδριάντας περιλαμβάνειν. De quibus in libro de inſtrumentibus Muſicis plura diximus. Veteres monachi talia multa faciebant, qui & ἀσκηταὶ proprie vocabantur. De his nos alibi.

Ad montem qui Nulo dicitur.] Ita Solini libri hoc loco. Sic etiam Pliniani lib. VII. cap. II. *In monte cui nomen eſt Nulo.*

Capitibus caninis, armatas vnguibus.] Κυνοκέφαλοι Græcis & Ἡμίκυνες Apollonio apud Stephanum his verſibus, qui ſic emendandi ſunt:

Ἡμικύνων δ' ἀνόσου φῦλα περιώσιον ἀνδρῶν
Τοῖς ὤμων καθύπερθεν ἐϋστεφέων κύνεος κράς
Τέτραπται γαμφηλῇσι περικρατέεσσιν ἐρυμνός
Τῶν μὲν θ' ὥστε κυνῶν ὑλακὴ πέλει, οὐδὲ τι τοίγε
Ἄλλων ἀγνώσσουσι βροτῶν ὀνομάκλυτον αὐδήν.

Nihil iſtis verſibus corruptius vt apud Stephanum leguntur. Cum hi homines latratum pro voce edunt, aliorum tamen & humana voce loquentium dialectum intelligunt. Hoc eſt quod heîc Apollonius ait, οὐκ ἀγνώσσουσιν αὐδὴν τ̃ ἄλλων ἀνθρώπων αὐδήν. Ctesias in Indicis de bis Cynocephalis: καὶ συνιᾶσι μὲν τὰ παρ' ἐκείνων λεγόμενα, αὐτοὶ δὲ οὐ δύνανται διαλέγεσθαι. Loqui ipſi non poſſunt, ſed quæ alij loquuntur intelligunt. ἀγνώσσειν idem quod minime cognoſcere. vide Cteſiam in Indicis apud Photium, cuius locū Plinius expreſſit. Nam quæ de bis ſcribit, ab illo habet auctore. Tertullianus in Apologetico eos vocat *Cynopenas vel Cynopennas*, vt in aliis ſcribitur: *plane tertium genus dicimur. Cynopenæ aliqui vel Sciapodes vel aliqui de ſubterraneo Antipodes.* Ita ſcribendum cap. VIII. in libro ad Nationes qui nuper eſt editus. *Cynopenæ*, ſunt κυνοπεῖναι. Quaſi qui canina fame laborēt, eaque edant quæ canes, vt pote capitibus ac dētibus caninis præditi. Ita compoſitum hoc nomen vt γεωπεῖναι, qui ijdem ſunt ac γήφαγοι. Heſychius: γήφαγοι πένητες, ἄποροι. Idem γεωπεῖναι, οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι. At κυνοπεῖναι ſunt qui talia edunt qualia canes. Latinè extulit, *Cynopenæ*, vt Κύπειρον, *Cyperū*. Sic *Empeneticam facere*, apud Cælium in Epiſtolis, τ̃ ἐμπεινητικήν, de eo qui ſtrenue eſurit & veluti eſuritionis artem exercet: *Ego qui ſcirem C. Pompeium Baulis Empeneticam facere, & vſque eo vt ego miſererer eius eſuriei, non ſum commotus.* Hæc enim vera lectio eſt illius loci quam & Turnebus olim adſtruxit, quum libri omnes haberent *Embeneticum.*

Amictas veſtitu tergorum.] Ineptè ſic exprimere voluit quod ſimplicisſimè ac rectè Plinius dixerat: *ferarum pellibus velari.* Cur non dixit, auctas aut veſtitas tergoribus? Forte & duplex *amictas, veſtitas tergore*, duplici lectione in textum à librariis recepta, vt in ſexcentis aliis, vnde correctores fecerunt, *amictas veſtitu tergorum.* Sed nec *tergus* proprie pellis ferarum Nam & *tergora boum* dicuntur & aliarum animantium quæ feræ non ſunt Hanc vocem etiam pro tergo vſurparunt veteres. vt *tergus* ὑπόχοιρον *glandia detruncabo tergoribus.* Gloſſæ: *tergus*, νῶτος, δορά, vt contra *tergum* pro tergore dixere, vti *taurino tergo* τῷ βοείῳ apud poetam. Inde *tergmum* τὸ ὠμοβύρσινον, vt Gloſſæ exponunt, ſotum

nempe ex tergo, id eſt crudo corio factum. Plautus: *nunquam adipol veſtrum tergum durum erit quam hoc terginum meum.* & apud Lucillium:

Solus dum ſaluo tergo & tergino licet.

Nam dum aliquis loris cæditur, tam lorum quàm tergum eædedo deperit. Ceterum Mela *ferarum pelles* potius dixit quam tergora vt Plinius: *alij ferarum ouiumq; pellibus, pars nudi agunt.* Ita legeodom, non vt habetur vulgo, *auiumque pellibus.* Oues quoque in India teſte Ctcſia, earum pellibus multi velabantur, alij ferarum. Cynocephali pellibus ferarum veſtiebantor. Ctcſias: ἐσθῆτας δὲ φοροῦσιν ἐκ τῶν ἀγρίων θηρίων. Minus proprie itaq. noſter *tergora* heic abſolute poſoerit, pro ferarũ pellibus. Cteſias alio loeo nõ ipſis pellibus ferarum villoſis amiciri Cynocephalos tradit, ſed aluta vel pelle tenuiſſima coofecta, cui pili dẽpti ſunt: τὰ δὲ ἐσθῆτα ἔχουσιν ἐκ δερμάτων, ἀλλὰ ψιλῶν τῶν μαλακτηρίων ὡς λεπτοτάτων. vbi μαλακτήματα ſunt alutæ vel pelles coofectæ, ſubactæque. at *tergus* proprie coriũ ἀδέψητον ὠμὴν βύρσαν. Inde *terginum* ὠμοβύρσινον. Ex Græco τέρφος & Æolice τίρφος, *tergus*. Verum de his alibi. Ichtyophagos θήρεια δέρματα pro veſtibus habere ſeribit Arrianus in Iodieis hoe eſt *tergora ferina.*

Pag. 79. D. *Latratibus tantum ſonantes, aſperis rictibus.*] Ita omnes libri. Nihil de rictibus Plinius. Et ſane cũ capita canina habuiſſe prodãtur, etiã rictus caninos habuere. Plinius: *pro voce latratum edere, vnguibus armatum, venatu & aucupio veſci.* reliqua Plinij expreſſit Solinus, exceptis iſtis, *venatu & aucupio veſci.* Scripſerit igitur noſter vt omnia eo in Plinianis reſpondeant: *aſperis ritibus.* Aſperos titus eius gentis dicit, quod aucopio & venatu tantum veſcantur. Hoe indubitatum. Sic ſupra de venatoribus apod Iodos: *qui vero ferociori ſecta ſe dedidenũt, & ſilueſtrem agunt vitam Elephantos venantur.*

Legimus Monocolos quoq; ibi naſci.] Diu eſt quũ huius populi nomen non ſolùm heîc reſtituimus, ſed etiã apud Plinium & Agellium, quos eorum auctorũ editiones *Monoſcelos* hactenus nominarunt. Quod Græeum non eſt. Nam Μονοσκελεῖς dici oportuit. Libri omnes Soliniani heîc habent *Monoculos* aut *Monocolos*. Item Pliniani. κῶλον idem eſt quod crus. hinc Μονόκωλα δένδρα quæ vnieo taotũ ſtipite ac truneo à terra attolluntur. Et μονόκωλα ædificia Herodoro, quæ plura membra adiuncta non habent, ſed ſingulari ſtructura ſurgunt. His contraria ædificia quæ pluribus cænaculorũ contignationibus coaxata ſunt. De qoibus Vitruuius inſigni loeo emendaodus lib. II c. VIII. *Itaque pilis lapideis, ſtructuris teſtaceis, parietibus cæmẽticijs, altitudines extructa, contignationibus crebris coaxata cænaculorũ, ad ſũmas vtilitates proſiciunt diſparationes.* De ædificiis Romanis loquitur. Ita illa verba ex optimo Codice legẽda ſunt, quæ in Editis inquioatiſſima habẽtur, hoc modo: *& cænaculorũ ſũmas vtilitates perficiũt, & deſpectationes.*

Qui vbi defendi ſe velint à calore.] Plinius: *eoſdemq. Sciopodas vocari, quod in maiori æſtu humi iacentes reſupini vmbra ſe pedũ protegant.* Vetus liber ibi legit: *eoſdem Sciapolis vocari quod in calore æſtu.* Scribo: *eoſdem Sciapodes vocari quod in calore æſtus.*

A Græci Σκιάποδες dicunt non Σκιόποδες. Heſych. Σκιάποδες οἱ ἐν Λιβύῃ πλατεῖς ἔχουσι τοὺς πόδας, καὶ ποιοῦσι σκιὰν αὐτοῖς ἐν τῷ καύματι. Ad verbum Plinius: *In calore æſtus vmbra ſe pedum protegunt.* Sed verba Cteſiæ quæ apud Harpocrationem extant ad verbum Plinius reddidit ex Periplo Aſiæ ſũpta: ὑπὲρ δὲ τούτων Σκιάποδες ὄνομα, τούς τε πόδας ὥσπερ οἱ χῆνες ἔχουσι κάρτα πλατέας· καὶ ὅταν θέρμη ᾖ, ὕπτιοι ἀναπεσόντες ἀείραντες τὰ σκέλη σκιάζονται τοῖς ποσί. Tertullianus: *Sciapodes & Cynopenæ aliqui.* Sic Σκιαγραφίας dixere non Σκιογραφίαν. Ceterum hi populi in Libya ponuntur ab auctoribus: Æthiopiæ viB cini non Indiæ adſcribuntur, vt heîc eos recẽſet Solinus inter Indiæ popolos. Plinius eo capite ooo tãtum Indiæ monſtruoſas gentes deſeribit, ſed etiã Scythiæ, Arabiæ, Æthiopiæ & aliarũ terrarum. Cuius capitis titulus in Indice libri primi ſic habet: *Gentium mirabiles figura.* Perperam adtexunt vulgati alterũ caput cũ hoe titulo: *De Scythis & aliarum diuerſitate gentium.* quæ verba manu exaratus Index noo agnoſcit. Diſerte ibidem Plinius tradit iſtos Sciapodes oon longe abeſſe à Troglodytis. Non igitur in India, ſed in Libya vel Æthiopia Heſychius: Σκιάποδες, ἔθνος περὶ τὴν Αἰθιοπίαν πλατυπουν. Strabo inter gentes Indiæ qoæ mõC ſtruoſæ ſunt figuræ neutiquam eos recenſet, quum Ἐνωτοκοιτῶν, Ἀστόμων, Ὠκυπόδων, Μονομμάτων & Ἀμυκτήρων, aliorumq. meminerit. Nugatur igitur more ſuo noſter, qui ab Æthiopia io Indiam eos tranſcripſit coloooꝭ.

Odore viuunt pomorum ſilueſtrium] Addit Plinius, & radieum florumque omnium. Strabo etiam ὀπτῶν κρεῶν. Dicebantur Ἄστομοι.

Perhibent & gentem eſſe fæminarũ quæ quinquẽnes cõcipiãt.] Ita loquitur quaſi gẽs ea fœminas tãtũ haboerit, vt Amazonũ. Non hæc mens Plinij. De fœminis Calingarũ qui ſũt Indiæ populi hoc ille narrat: *In Calingis eiuſdẽ Indiæ quinquẽnes cõcipere fæminas, octauũ annũ vitæ nõ excedere.*

D *Apud eos vero quibus ad viuendi rationem propenſior cura eſt.*] Sic quidam libri. *Propenſior cura* idẽ quod maior cura. propenſus in hanc vocem ooſter hoe ſenſu vſurpandam. *Propenſioros nota* pro maioribus. *propenſius irrigari* id eſt largius. Ita alibi paſſim. In aliis codicibus habetur: *exactior cura eſt*, quod ex altera eſt Editione. *Propenſum* autem pro maiore aut grauiore aliquare ponitur, metaphora ſumpta à poonderibus aut rebus quæ penduntur. Nam ſi quæ grauiora ſunt aut maiora, vt in lance poſita præponderant, ita etiam propendent. Cicero in Paradoxis tit. III. *cauſa igitur hæc, non natura*
E *diſtinguit: quæ quando alteri acceſſit, id fit propenſius: ſi vtriq. adiuncta ſit, paria fiant neceſſe eſt.* Hinc *propenſius* pro eo quod eſt grauius ae maius. At eum poodera pariant in libra, & inuicem ſibi oppoſita æquantur velut in parallelo ſitu, *Interpendiũ* dieitor. Gloſſæ: *Interpẽdium*, παρέγκλιμα. Græci παρέγκλιμα interpretãtur, ἴσον μέσον τοῦ μεταξύ. Eædem Gloſſæ *interpretium* παρέγκλιμα exponuot, vt idẽ ſit *interpretium* & *interpẽdium*, iuxta illius Gloſſarij auctorem. Ea voce vſus eſt Ammianus lib. XXVIII. Hymertius Africã proconſule regẽs in magna annonæ caritate publica horrea aperuit, & frumentum popu-

lo Romano deſtinatum Carthaginēſibus indigentibus diuendidit: ex quo certam ſummam confecit. Poſtea viliore annona quum eũdem frumenti modũ horreis populi Rom. reſtituere vellet, denorum modiorum quos venumdederat pretio, tricenos ipſe modios emit. Sic pretij quod ex venditione publici frumenti collegerat, duo trientes apud eum remanſerunt, poſt reſtitutũ omne frumētum horreis Populi Romani. Quod ſuperfuit ex ea ſumma, id totum tranſmiſit ad ærariũ Principis. *Interpretium* hoc vocat Ammianus: *verũ quoniam denis modijs ſingulis ſolidis indigentibus venumdatis, emerat ipſe tricenos, interpretij compēdium ad principis ærarium miſit.* *Interpendium* plane idē quod *compendium*, quum vtrinq; in lāce æqualia ſunt pondera. Tũ enim fit *compenſatio* id eſt συσταθμία. nam *penſare* eſt σταθμίζειν. Hinc quod ſommæ deeſt vel ponderi, quum in ſummam redit, & ponderi adijcitur, fit συσταθμία vel æqualitas ponderũ. Dioſcorides: τὴν δὲ καὶ συσταθμίας τῇ αὐτῇ. Græci ἀντίσηκον hoc vocāt, vt notauimus ad Pallium. Quod idem eſt ac παλίλλογον. Gloſſæ: *cōpenſatio*, συσταθμία, ἀντιλογισμός. Nā ἐλογίζειν eſt rationes putare, calculare. In verſibus Phœnicis de Nino rege, apud Athenæũ:

Οὐκ ἐλογίζειν ἐμάνθαν' οὐκ ἀριθμεῖν.

Non rationes ducere, nec numerare norat. Perperā legitur apud Athenæum, οὐ λιθολογεῖν. nec melius eſt quod ſubſtituunt Cum expēſi & accepti pagina pariat, tum fit ἀντιλογισμὸς id eſt compēſatio. Quod dictũ à ponderibus, quum in vtraq. lance paria ſunt, nec in alteram partem propendent. Idq; *Interpendium* & *compendium* dicitur. Inde vtraq; vox & pro lucro accipitur. *Compendium*, ὠφέλεια. Ammiano *interpretij compendium*. Nam *Interpretium* idem quod interpendium. vtrumq; enim παρέμμενον veteri Gloſſarũ auctori exponitur Sic quod Latini vocant *interlunium*, Græci dicunt συμμηνίαν, quod ad verbum eſt *conlunium*. Auctor peripli Rubri maris: τοιούτων γὰρ ἀεὶ τὴν εἰσβολὴν τῆς θαλάσσης γινομένης βίᾳ κατὰ τὰς συμμηνίας ὑπὸ τὴν νουμηνίαν μάλιστα πλήμμυραν. Doctus interpres *conſtitutiones lunæ* reddit, τὰς συμμηνίας. Immo ſunt *interlunia*. Et notum eſt eo tēpore maiores maris æſtus fieri. Plinius lib. II. c. XCVII. æſtus plena luna maximè feruere dicit, & interluniis, quum Luna eſt in coitu: *In coitu Solis pares & plena. Eadem Aquilonia & à terris longius recedente, mitiores.* Ita legenda hæc verba ac diſtinguenda. Ita ergo συσταθμία *Interpendium* ac *Compendium* ſignificat. Interpendio vel Interpretio contrarium eſt *Intertrimentum*. Id nempe quod de pondere detrahitur, vnde minus fiat. At Interpendium vel cōpendium, quod additur ad pondus, & ſuppletur vt ſit integrũ & æquale. Græci *Intertrimentum* vocant ἀπουσίαν. *Apuſia* vocatur in Querulo non Plautino. Gloſſæ: *Intertrimentum*, ἀπουσία. *Detrimentum* aliæ exponunt. Agatharchides: αὐτὸ δὲ τὸ τοῦ χρυσίου χῶμα βραχεῖαν εἰληφὸς ἀπουσίαν ἀπὸ τοῦ ψήγματος. Diodorus in eadem hiſtoria: καθαρὸν δὲ τὸν χρυσὸν λαμβάνουσιν ὀλίγης ἀπουσίας γεγενημένης. Interpres primigenia ſignificatione is proprie dictus eſt, qui inter venditorem & emptorem pararius ac proxe-

A neta difficultates inter vtrumq. ob pretium oriri ſolitas explicabat. Inde ad alia tranſlatũ hoc nomen. Is efficiebat ac contendebat vt rei quam deferebat venditor exæquaretur pretium quod offerebat emptor, & ſic iuſta permutatio procederet. Quod eo nomine accipiebat ab vtroqoe, *Interpretium* propriè dicebatur: Græcis προξενητὴρ & προξενητὴς is appellabatur, qui venditori emptorem conciliabat. At Latini *propolam* pro ipſo venditore vſurparunt. Quod inter ea vocabula referas licet, quæ Latini de Græco mutuari in alia ſignificatione ſumpſerunt Sed de interpretio nos alibi.

B Vt *propenſum* pro magno, ita etiam *impenſum*, fortaſſean ab eadē metaphora Nā quod propendet etiam impendet. Gloſſæ: *impensè*, ἐπιρρεπῶς. Sed magis eſt vt ab *impenſa* & eo quod impenditur, deducta ſit tralatio. Hoc eſt τὸ ἀνάλωμα. Sic δαψιλὲς Græcis τὸ πολὺ, τὸ μέγα. Inde & *impendio* aduerbialiter pro magnopere, à nomine *Impendium*, quod eſt ἀνάλωμα. Hinc *Impenſa opera*, *Impenſum ſtudium* pro magno, & quod multum ac largiter impenditur. Gloſſæ: *Impenſus*, δαψιλής, eædem: *Impenſe*, δαψιλῶς, ἐπιρρεπῶς. Nam & δαψιλεύειν Græcis eſt largiri liberaliter. Apuleius in Apologia: *etiam gulones omnes qui impenſo piſces pretio à*

C *piſcatoribus mercantur.* Scio *impenſum* pretium de magno ac δαψιλῆ Latinè dici, ſed mirum ex tot viris doctis qui opuſculum illud Notis illuſtrarunt & cum ſcriptis codicibus cōtulerunt, neminem vnum obſeruaſſe lectionem elegātem ac veram, quā omnes veteres libri eo loco ſuggerunt: *gulones omnes qui impendio à piſcatoribus merguntur.* Id eſt οἱ βαπτίζονται τοῖς ἀναλώμασιν ὑπὸ τῶν ὀψῶν. qui ſumptibus affliguntur ac peſſumdantur. Ita loquutus eſt Plinius de coquis: *nulluſque prope iam pluris æſtimatur mortalis, quam qui peritiſſimè domini cenſum mergit.* Iuuenalis Sat. XII.

D ——*ſed nec*

Tam tenuis cenſus tibi contigit, vt mediocris

Fortuna te mergat onus.

Ex eo *mergus ærarius* Lucillio, qui ære alieno mergeret poſſeſſores, vt olim rectè emendauimus & explicauimus. Plutarchus in Galba: πεντακισχιλίων μυριάδων ὀφλήμασι βεβαπτισμένον. Eodē ſenſu vſurpauit & verbum βαπτίζειν Diodorus vt Latini *mergere*. lib. I. τοὺς ἰδιώτας οὐ βαπτίζουσι ταῖς εἰσφοραῖς: *Tributis mergunt.*

Pag. 80. B. *Et cum maritus homine deceſſerit.*] Ita ſcripſimus ex libris. & explicauimus ſupra. *Homine decedere*, dicitur, qui exit de homine, hoc eſt de corpore humano. Sic *decede-*

E *re magiſtratu, imperio, & poteſtate.* Solinus *hominem exire* ſuprà pro eodem dixit. Nam *exire hominem* poſuit pro exire homine. vt *exire portā*, *exire vrbem*. Apuleius cuius loquutiones ſæpe imitatur noſter, *exire aſinum* ſimiliter dixit in tertia Mileſia: *nam roſis tantum demorſicatis exibis aſinum, ſtatimque in meum Lucium poſtliminio redibis.* Ita à *corpore recedere* dicuntur in ſcriptis patrum & conciliis qui moriuntur, & hominem exeunt. & *de ſæculo recedere*. Fortaſſean & ſuprà noſter hîc *hominem viuere* dixerit, pro humanā vitam agitare, & in homine manere: *cum deſiſſet hominem viuere*, pro quo tamen libri

omnes habent, *quum dediſſet hominem viuere.* Quod & nos explicandum duximus.

P.80.B.*Cetera notata viuunt.*]Hanc lectionem procudit Delrius ex veteri omnium librûm, & editionum antiquarum, *cetera nota viuunt.* Vinetus edidit: *cum nota viuunt.* Ego propius ad verum fecerim: *cetera in nota viuunt.* Vt *in fama eſſe* dicitur, *in nomine*, cuius nomen & fama celebratur. Ita ſæpe apud Plinium & *in gloria*, & *in æſtimatu* eo loco qui ſic legendus atq; interpungendus eſt lib. XI. c. XV. *In omni melle quod per ſe fluxit vt muſtum oleumque, appellatur Acetum. Maxime laudabile eſt æſtiuum omne rutilum, vt vlceribus aptiſſimum. In æſtimatu eſt è thymo coloris aurei, saporis gratiſſimi.* Sic *in nota viuunt* qui in ignominia vitam agunt. Græci quoque ἐν ἀτιμίᾳ dicunt, ἐν ὀνείδει. Strabo de his ipſis mulieribus Indicis: τὰς δὲ μὴ συναποθνούσας, ἀδοξεῖν. Id eſt quæ cum viris mori non ſuſtinent, in nota viuere.

Inſulaſq; magno ſpatio à continenti ſeparatas.]In aliis legitur: *& ſiluas longiſſimo ſpatio à continenti ſeparatas.* Sequitur & deinde ἀπροσφανής locus ex vtraq; Editione. In altera fuit: *idque ipſum palam eſt non qualibet magnitudine venire.* Scribe: *non qualibet magnitudine euenire.* Loquutio noſtro familiaris: *non qualibet amplitudo*, ὁ τυχοῦσα. Id ſuprà obſeruauimus. Altera editio habuit, eaque prior: *quod coram eſt potentia ampliſſima magnitudinum fieri.* Nec enim gloſſa eſt vt putat Camers, ſed diuerſa lectio ex altera Editione. Loquutio ipſa etiam è Plinio, quã in alia re vſurpauit: *Inſula in Gange eſt ampliſſima magnitudinis.* Notãdum porro *coram eſt*, ain' *ſ palam eſt*, poſitum. προσῆκόν ἐστι, φανερόν ἐστι.

Quarum è multitudine & copia vel particulam perſequemur.]Hæc lectio eſt hactenus editorum, quam & in margine Regij Codicis adpoſitã repperi. Ipſe in textu habuit: *quarum partẽ perſequemur.* Vtraq; ſcriptura Codicis habet aſſertores, vt hinc liqueat alteram alterius Editionis fuiſſe.

Leucocrota velocitate præcedit feras vniuerſas.]Ita omnes libri ſcribunt. & in Indice: *de Leucrocotta beſtia*, apud Plinium quoque *Leucrocotta*: ſed verum huius beſtiæ nomen *Leocrocotta.* Quod ipſum tamen Græcum non eſt, nec mẽtio huius fit apud Græcos, haud magis quam *Leopardi* cuius compoſitio nominis etiam Latina eſt. Nam Leopardus dicitur quem Lea ex pardo generauit. Ita & Leocrocotta ex Lea hoc aſt leæna, & Crocotta genita videtur. Plinius c. XXXI. tradit Hyænæ coitu Leænam Æthiopicam parere Crocottam. Ergo Crocotta & Leocrocotta eadem Quidam eo loco Leocrocottam legũt pro Crocotta, ſed Solinus vulgatam lectionem agnoſcit ſupra de Hyæna: *In Æthiopiæ parte coit cũ leæna, vnde naſcitur monſtrũ cui crocotta nomen eſt.* Atqui idem Plinius alio loco *Crocottam* velut ex Cane & Lupo conceptam facit, & ſeparat à Leocrocotta. Vnde & Græci κυνόλυκον vocabant. Excerpta Cteſiæ: ἔστι δὲ ἐν Αἰθιοπίᾳ ζῶον λεγόμενον Κροκόττας, κοινῶς δὲ κυνόλυκος. Quod mixtã ſcilicet ex Lupo & Cane formam haberet. Certe Hyæna Lupo ſimilis, Leo Cani. Eadem igitur crocotta quæ ex leæna & Hyæna concipitur, rectè à mixtura formę dicatur κυνόλυκος. Plinius Leocrocottam dicit, collo, cauda & pectore leonis eſſe. Non propterea tamen dictam putarim *Leocrocottam*, quod tamen antea volui. Λεοντοκροκόττας Græce potius vocaretur vt λεοντόμυρμηξ, λεοντόκαπρος, λεοντοφόνον. Nec enim λευκροκόττας Græcum eſt. Cteſias de Crocotta: ἰσχὺν δὲ τὸ θηρίον, ὀξὺν λέοντος, ταχύτητα ἵππου, ῥώμην ταύρου, σιδήρῳ οὐκ ὑποτικτον. Plinius Leocrocottam perniciſſimam feram eſſe ait, & voces humanas imitari, quod etiam facit crocotta. dentium locis os perpetuũ habere Leocrocottam tradit. Idem & de crocotta: *nullis gingiuis, dente*
B *continuo.* Mirum eſt vt dixi Græcos nuſquam huius Leocrocottæ facere mẽtionem, quum tamen certum ſit Latinos à Græcis habere quæcunq. de his exoticis & monſtruoſis animalibus ſcripſere. Certe nec Leopardi Græci meminere quod purũ putum eſt Romanũ nomẽ. An igitur: Leocrocottas ex Lea & crocotta, vt Leopardus ex Lea & pardo? Certe ita poſtulat ratio nominis. Nã Latinis *Lea* eſt Leæna. Crocottas ipſe ex Hyæna & Leæna. At Leocrocottas ex Lea & crocotta. Verum vt dixi nulla mentio huius Leocrocottæ in Græcorum libris. Nec Latini aliunde habe-
C re potuerunt quàm ex Græcis. At id nomen Græca moneta percuſſum non eſt. Puto itaq. Plinium hoc nomen ex errore cõfinxiſſe. Cũ enim legiſſet in aliquo Latino ſcriptore, *vt Leo crocottas eſt*, ὡς λέων ὁ κροκόττας ἐστι. Quibus verbis Leonis formam habere auctor ille tradebat. Inde Leocrocottam in ſcripta ſua traduxit, dum legit coniunctim, *vt Leocrocottas eſt.* Niſi talia pæne infinita peccaſſe Plinium ſcirem, hoc illi non imputarem. Crocottas autẽ Leonis formã habet vt pote ex leæna genita. Certè quæcunq. de Crocotta leguntur apud veteres, Lecrocottæ etiã conueniunt, paucis
D exceptis, quæ ex diuerſitate ſcribentium, diuerſa videri poſſunt. Crocottam omnes Æthiopiæ adſcribunt. Ergo & Leocrocottas, quam feram tamen heic inter Indicas deſcribit Solinus. Plinius lib. VIII. c. XXI. Non ſolum Crocottam ſed etiam Leocrocottam inter animalia recenſet quæ gignit Æthiopia: Lyncas inquit, & Sphingas Æthiopia generat, multaq. alia monſtra ſimilia, pennatos equos, Crocottas, Cercopithecos, *Indicos boues, vnicornes, tricorneſque, Leocrocottam perniciſſimam feram.* Hæc nõ poſſis aliter interpretari. Boues igitur Indicis ſimiles Æthiopiam dicit
E generare. Confirmat & id quod ſequitur: *Sed atrociſſimos habet tauros ſiluestres.* Æthiopia tauros illos ſiluestres habet quales ibi deſcribit, vt paulo poſt oſtendã, nõ India. De Indis tamen loqui oſtẽdunt quæ ſtatim ſubijcit: *apud eoſdem naſci Cteſias ſcribit, quam Mantichoram appellat.* Mantichora in India naſcitur, non in Æthiopia, vt conſtat ex Cteſiæ Excerptis, quæ hodieque extant, vt omittam auctorum teſtimonia, qui ex Cteſia referunt Mantichoram apud Indos naſci. Ariſtoteles, Ælianus, Pauſanias, alij. At rurſus de Æthiopia accipienda eſſe omnia quæ præcedunt, fidem ſa-

cere queant, quod protinus ſubdidit: *In India & boues ſolidis vngulis vnicornes.* Ab hoc loco feras Indiæ enumerare incipit, Axin, Simias, Monocerotem. Ergo Æthiopia boues Indicos vnicornes haud ſecus atque India generat. Viri docti corrigunt eo loco. *Indi equos vnicornes,* pro *Indicos boues vnicornes.* Ex Strabone, vt aiunt. Certè Strabo lib. xv. meminit equorum vnicornium in India naſcentium, ex Oneſicrito: ἵππους δὲ λέγει μονοκέρωτας, ἐλαφοκράνους. Ceterum equi illi vnicornes Indici non poſſunt ibi locum habere apud Plinium, qui eodem capite eos deſcripſit inter Indiæ feras: *aſperrimam autem feram monocerotem, reliquo corpore equo ſimilem, capite cerui.* Quis negauerit aut dubitarit hunc eſſe Strabonis ἵππον μονοκέρωτα ἐλαφόκρανον? de eo & Solinus infra ex Plinio inter Indiæ feras eam numerans: *Sed atrociſſimum eſt Monoceros monſtrum mugitu horrido, equino corpore, elephanti pedibus, cauda ſuilla, capite ceruino.* Putabam itaque apud Plinium boues illos vnicornes tricornesque Indicos ex adnotatione marginali cuiuſdam ſtudioſi irrepſiſſe in contextū, ſed video Solinum hæc eadem verba inueniſſe in ſuis codicibus. Sic enim paulo poſt hæc ipſa animalia recenſet inter feras Indicas: *Sunt præterea boues vnicornes & tricornes.* Senſum Plinij hunc puto fuiſſe, Æthiopiam boues etiam generare, quales Indici, vnicornes nempe tricornesque. Nam & paulo poſt ſic refert: *In India & boues ſolidis vngulis vnicornes.* At Solinus peruerſitate mentis ac ſtili ſolita ſibi Æthiopica illa omnia animalia in Indiam tranſtulit.

Pag. 80. C. *Capite melium.*] Ita & Plinius: *capite melium.* Variæ editionis illæ quæ heîc legunt, *capite cameline.* Quærendum ecquod animal fuerit *melis*, vel vt in omnibus ferè vetuſtis codicibus ſcriptum reperitur, *malis.* Inter omnes pæne doctos hodie conuenit *Melem* veterum eſſe, quem vulgo *Taxum* aut *Taxonem* vocamus. Sed illis aſſenſum meum commodare nō poſſum. Varro in R. R. præcipit ſepta leporarij ex maceriis tectorio oportet eſſe inducta, *ne meles aut feles aliaue qua beſtia intrare poſſit.* Ex genere felium videtur fuiſſe meles. Et ſanè quum admonet ſepta leporarij tectorio eſſe inducenda ne meles irrepere poſſit aut feles, oſtendit illud genus animalis per muros, qui tectorio inducti non ſunt, poſſe erepere & eſcēdere, quod felium & id generis animalium proprium eſt non Taxonis, cui naturale non eſt in muros rependo ſcandere. Meles igitur aut is eſt quem vulgo *catum putoſum* id eſt putentem nuncupamus, aut ea quæ hodie *Fuſsina* dicitur, à fuſco pilo. Vulgo *Fouinam* vocamus, id eſt *fuſcinam.* Nam & *fuſcinam* tridentem piſcatorium inſtrumentum in pleriſque Galliæ locis *Fouinam* appellant. Et ſic veteres noſtri vocabant. Sonus vtriuſque nominis idem, ſed origo diuerſa. *Fuſcinum* pro fuſco infima Latinitas dixit, vt *aurinum* pro aureo, *marmorinum* pro marmoreo, *aurochalcinum* & ſimilia. Sic *Fuſcinæ* dictæ quia fuſcum habent pilum,

A felium agreſtium de genere ſunt, in domibus tamen frequens præcipuè villaticis, gallinarum, leporum, pipionum & ouorum maximè appetens. & noctu ferè tantum graſſari ſolitum. Vnde *lucifugam melem* vocat Gratius qui & galeros ex ea fieri venatoribus tradit:

—*lucifugaque ex mele galeros.*

Ita legendum pro *macle.* Idem alibi: *lucifuga malis.* Sic κυνῆν galea vel galerus ex pelle huius animalis factus, qui Græcis ἰκτίς. viuerræ vel muſtellæ ruſticæ ſimile eſſe aiunt. Heſychius: κυνέα· ὕφος περικεφαλαίας· ἢ κτὶς ζῷον ἔοικεν γαλῇ, οὗ τὸ δέρμα ἐδίδοσαν εἰς περικεφαλαίας. Ita
B & galeri ex lucifuga mele Gratio. Κτίδας vel ἰκτίδας Strabo interpretatur γαλᾶς ἀγρίας, quibus venantur in Hiſpania cuniculos, *Furettos* appellamus & *Furones*, apud Iſidorum *Furo* dicitur. Pæne puer apud Martialē ex ſcripto Codice legendū videram Epig. xxxvii. lib. x.

Venator capta mele ſuperbus adeſt.

Vbi vulgo eſt *marte*, libri veteres habent *male*, pro *mele.* Sed mæles ibi non eſt taxus, ſed fælem ſiue cattum ſilueſtrem, ſi forte intelligit. Hos ſtudioſè etiam venabantur veteres. Nemeſianus in Cynegetico:

—*ſelemque minacem*
C *Arboris in trunco longis præfigere telis*
Implicitamque ſinu ſpinoſi corporis Erem.

Iſidoro dicitur *Mele.* Quem ineptè ſic dictum interpretatur, quod mella captet, vel quod ſit rotundiſſimo membro. *Melonem* dixiſſe quoſdam pro mæle teſtis eſt Caper, qui præcipit *Males* potius vocandas quàm *Malones* huiuſmodi beſtias. De dubio ſermone. Quæ eſt *Melo*, quem ineptè ſic dictum interpretatur quod mella captet, vel quod ſit rotundiſſimo membro. Quæ Feles veteribus, recentioribus dictus *Cattus.* Iſidoro ita appellatur quod *cattat* id eſt videt. *gattare* etiam in Gallia dicimus obſeruare & ſpeculari. Arabicolatinum lexicon: *Muſium cattum quod cattat,*
D *id eſt videt.* Sed illud *cattare* pro videre & ſpeculari factum eſt ex *captare.* Martiali *Pannonica catta* ſunt quas vulgo *martas* vocitamus. Quæ de genere felium ſunt ſilueſtrium verus itaque hoc verbum. Græcis Αἴλουρος quod caudâ aduletur & ambiat, nam αἰκάλλειν eſt θωπεύειν. Sed & αἴλις antiquioribus dictos, id eſt adolans vel adulatur, cum Aëolico digammate Ϝαιλὶς, Inde *Felis.* nam ſic ſcribitur in veteribus codicibus. At quem *Taxonem* vocamus quomodo vocitarint antiqui, quærendum cenſeo. Certè non eſt *meles.* Quidam putarunt eſſe antiquorum glirem. Nam & *Glerel-*
E *les* quaſi *Glerellos* vel *Glirellos* appellamus. Sed falluntur. *Glis* eſt qui Græcis ἐλειὸς μῦς. Addito gamma pro digammate γλειός. vnde *glis*, vt γλάνος pro βάλανος Aëolicè, *glans.* Græci ἐλειὸν μῦν appellarunt, quaſi *arboreum murem.* Nam in ſiluis degit, & inter arbores ſemper oberrat, & in iiſdem ſedes & cubilia habet hiemis tempore quum perpetuo dormit. ἐλεὸς Heſychio ὑπόδενδρος μῦς. Varro apud Soſipatrum: *in mea ſilua glis eſt nullus.* Apud Martialem lib. III. Epig. LVIII. ſic eſt interpungendum:

Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis: Saſsinate de ſilua
Somniculoſos ille porriget glires.

Quidam Græcorum ἔλειον de Sciuro interpretati ſunt, qui & ipſe inter arbores & in ſiluis ſemper verſatur. Sed ἔλειος μῦς apud Ariſtotelem, qui hieme per ſomnum pingueſcit de glire accipiendus, non de Sciuro. Hunc glirem μυοξὸν etiam Græci vocatunt. Oppianus:

——ἀπαλούς τ' ὀλιγοδρανέας τε μυοξοὺς
Οἱ μὲν τοι σύμπαντα ἐπημόνιοι μένοντες
Ὥρην χειμερίην, δέμας ὕπνοισιν μινύθοντες.

Glires intelligit. Qui ἐλείους & μυοξοὺς è Græcis diſtinguunt, hi ſine dubio ἔλειον pro Sciuro capiunt. Quod & nonnulli ea Latinis fecere de glire. Gloſſæ: *glis*, ἵπουρος. Nam ἵπουρος & σκίουρος idem. Gloſſæ aliæ: μῦς ὁ ἐπὶ τὰ δένδρα, *glis*. hic & μῦς δενδρίτης, & δενδροβάτης appellatus. Aliæ gloſſæ: μυωξὸς, *glis*. Hodie *Voxum*, vel *Voxoſum* appellitant, voce ex *Muoxus* detorta. Atque hæc obiter. Vide ſuprà plura.

Pag. 80. C. *Nam voce loquentium hominum ſonos æmulatur.*] In quibuſdam libris: *voce autem*. In aliis: *nam vocem loquentium hominum ſonus æmulatur*. Quæ lectio ea priore vel poſteriore editione eſt.

Eſt & Eale, aliàs vt equus.] Meliores libri: *vt equus cetera*. Non equo eam comparat Plinius, ſed equo fluuiatili: *Apud eoſdem & quæ vocatur Eále magnitudine equi fluuiatilis, cauda elephanti*. De Æthiopibus porro intelleait Plinius, apud quos naſci dixit hanc Ealen, de Indis verò iſte accepit.

Quorum alterum quo cum pugnat, protendit, alterum replicat.] Ita libri, quum vulgo ſit: *quorum alterum cum pugnat*. Nec hîc mentem Plinij aſſequitur, moremque ſequitur ſuum. Dicit noſter Ealen cum pugnat alterum cornu infeſtum protendere, alterum replicare. Rationem addit, vt ſi aliquo ictu acies alterius obtuſa fuerit, alterius acumen in tuto ſit, ac priori ſuccedat. nihil iſtorum Plinius, cuius hæc verba ſunt: *maiora cubitalibus cornua habens, mobilia quæ in pugna alterna ſiſtit, variatque infeſta aut obliqua, vtcunque ratio monſtrauit.* Senſus horum verborum eſt, Ealen mobilia habere cornua, eaque alternatim in pugnandò verſare, & modò infeſta protendere, modo obliquare, prout ratio certaminis exigit. Si à fronte pugna eſt, tum infeſta dirigit cornua: ſi à latere adgreditur hoſtis, tum ea obliquat. De replicatione cornus alterius, alteriuſque protenſione nullum in Plinio verbum, nec veſtigium. Cornua Ealæ ab radice mobilia ſunt, ita vt alterna ſiſti queant, & variari infeſta aut obliqua vtcunque vſus popoſcerit. *Replicare* aliud eſt. Sed talis vbique & paſſim Solinus.

Vt ſi ictu aliquo alterius acumen offenderit, acies ſuccedat alterius.] Varia lectio eſt, ea priore an poſteriore editione, incertum. certè eam in textu optimi quique Codices præferunt, hac vulgari ad marginem adpoſitâ. Altera ſic ha-

A bet: *vt ſi niſu aliquo fuerit alterius acumen obtuſum.*

Indicis tauris color fuluus eſt.] Non Indici iſti tauri ſed Æthiopici. nec Plinius Indicos facit, ſed Æthiopiæ aſſignat: *atrociſsimos habet tauros ſilueſtres, maiores agreſtibus, velocitate ante omnes, colore fuluos.* Sed Plinius Solinum decepit, ipſe vtique quoque à ſemetipſo deceptus. Nam ſequitur ſtatim apud eumdem Plinium: *apud eoſdem naſci Cteſias ſcribit, quam Mantichoram appellat.* Atqui apud Indos Mantichoram naſci Cteſias ſcribebat. Extat hodieque eius fragmentum apud Photium: καὶ

B περὶ τοῦ Μαρτιχόρα τοῦ ἐν Ἰνδοῖς ὄντος θηρίου, ὡς τὸ πρόσωπον ἐοικὸς ἀνθρώπῳ, μέγεθος μὲν ἴσον ὅσον λέων. Ælianus ex Cteſia, Ἰνδικὸν θηρίον vocat hanc belluam. Idem legas apud alios auctores quamplurimos. At Tauros ſilueſtres qualis heîc & apud Plinium deſcribuntur, Æthiopiæ peculiares facit Agatarchides, & cum Æthiopicis feris recenſet, ſphingibus, Cynocephalis & cepis. ὃ τὸ μὲν θηρίον, inquit, εἰκότως κρίνεται παρὰ τοῖς Τρωγλοδύταις, ὄψιν μὲν ἔχον λέοντος, τάχος δὲ ἵππου, ῥώμην δὲ ταύρου. De his Tauris loquitur, quos apud Troglodytas Æthiopas reperiri ait. Peccatum igitur hærebit in ipſo Plinio, qui apud eoſdem populos gi-

C gni tradat tauros hos ſilueſtres & Mantichoram. Nec ſanè mirū. Habuit illa ea variis auctoribus loca eacerpta & in Aduerſariis ſuis adnotata de monſtroſis belluis, quæ cum in opus ſuum referret, patrias earum confudit oblitus ſcilicet quibus regionibus apud auctores ipſos vnaquæque illarum tribueretur. Hoc eſt indubitatum. Impulit igitur in errorem Plinius Solinum.

Indicis tauris color fuluus eſt.] Immo vt dixi Æthiopicis. Agatharchides πάντων δὲ τῶν εἰρημένων ἀγριώτατοι καὶ δυσκαταγωνιστότατοι οἱ τῶν ταύρων σαρκοφάγων θῆρες, ὃ τῷ μεγέθει μὲν ὑπερέχει τῶν ἡμέρων ἀδρότερον, τάχει δὲ ὑπερβάλλον, πυρρὸν δὲ ἐξαισίως. Quæ

D verba Plinius ad verbum ita reddidit: *ſed atrociſsimos habet tauros ſilueſtres maiores agreſtibus, velocitate ante omnes, colore fuluos.* Sed mirum cur Plinius agreſtes Tauros diſtinguat à ſilueſtribus & *agreſtes* vertat quos Græcus auctor vocat ἡμέρους. Nam *agreſtis* & *ſilueſtris* idem, qui Græcis ἄγριος. Etenim tam agreſtis quam ſilueſtris miti & cicuri opponitur. An igitur legendum apud Plinium, *maiores cicuribus*. Sed aliter omnes libri. Præterea non omnino cicures haberi debêt tauri ſicut boues, quippe qui multum feritatis habent, ac ferocitatis. Ergo videatur Plinius *agreſtes* à *ſilueſtribus* ſe-

E cernere, quatenus agreſtis non ἄγριον ſignificet, ſed ἀγροῖκον & χωρικὸν: Taurum ſcilicet in agris & rure verſantem. Sic Gloſſæ: *agreſtis*, ἀγροῖκος, χωρικός. *Agricolam* quoque ſic exponunt ἀγροῖκον & χωρικὸν, at *ſilueſtris* proprie eſt ὑλαῖος & ἄγριος qui præ feritate in ſiluis & nemoribus degit, longe ab agris cultis & villis, ita ea poni debet ille Plinij locus, ſiquidem mutari non debet. Strabo ἀγρίους vocat hoc Tauros Æthiopicos lib. XVI. quibus opponit τοῖς παρ' ἡμῖν. Nam maiores eſſe & velociores.

Pag.80.D. *Pilus in contrarium verſus, hiatus omne quod caput.*] Plinius: *oculis caruleis, pilo in contrarium verſo, rictu ad aures dehiſcente.* Agatharchides: καὶ τὸ μὲν σῶμα μέχρι τῶν ὤτων αὐτοῦ διέστησε, ὄμμα δ' ὑποφαίνει γλαυκότερον λέοντος, τὴν δὲ ἐπιχροιὰν τῆς τριχὸς ἐναντίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις.

Hi quoque circumferunt cornua flexibilitate qua volunt.] Ita libri. vulgo: *qua malint.* Plinius: *rictu ad aures dehiſcente, iuxta cornua mobilia.* Agatharchides: τὰ δὲ κέρατα τὸν μὲν ἄλλον χρόνον τοῖς ὠσὶ παραπλησίως κινεῖ, μάχης δὲ γενομένης ἵστησιν ἀσφαλῶς. Agatharchidis meos eſt, iſtiuſmodi Taurum alio omni tempore cornua mobilia habere ſicut aures, cùm verò pugnandum habet, tum ea ſiſtere, ita vt adæquè firmiter hæreant, atqoe ijs animalibus quibus à natura fixa ſunt & immobilia. nam mobilium cornuũ in pugna nullus vſus. Hoc idem narrat de Eale Plinius, quæ ſimiliter cornua flexibilia circumfert: *cornua mobilia quæ alterna in pugna ſiſtit, variatque infeſta aut obliqua, vtcumque ratio monſtrauit.* In ſcripto codice legitur: *variaque infeſtat aut obliqui.* ao ſcribeodum: *varaque infeſtat aut obliqua.* ootum quænam *vara* dicanior cornua. Melior tamen vulgata. Vtvt ſit, nulla replicatio corouum in hia locum habere poteſt, quæ Solini imaginatio eſt. Sed nec Plinius ſatis aſſequutus videtur mentem Græci auctoris. Nam, vt notaui, omni alio tempore cornua flectunt ac mouent hæc animalia, vbi verò pugna ingroit, tum ea ſiſtunt ac fixa immobiliaque reddunt. Qui ſenſus eſt Græci ſcriptoris.

Tergi duritiâ omne telum reſpuunt.] Tergum hic pro tergore poſuit, vt alibi etiam notauimus. Plinius: *tergori duritia ſilicis, omne reſpuens vulnus.* Græcus auctor vnde iſta Plinius accepit: καὶ μόνον βέλη ἄτρωτον λόγχῃ καὶ ξίφει. Sequitur apud Plinium: *feras omnes venantur.* Agatharchides: πάντα δ' τοῖς ἀλληλοφαγοῦσι θηρεύει, καὶ κυνηγεῖ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων. Plinius: *ipſi non aliter quàm foueis capti, feritate ſemper intereunt.* Græcus: διὸ καὶ πίπτει μὲν ὑποχείριον οὐδὲ πολλῶν ἐπιβεβλημένων κυνηγῶν, τὸ δ' εἰς ὄρυγμα ἐμπεσὸν, ὅ τινα δόλον πώποτε παραχθέντος ὑπὸ τοῦ θυμοῦ συντόμως γίνεται ἀποπνιγές. de foueis omiſit bic noſter: *& tam immitti ferocitate, vt capti animas projeciant furore.* ita vetua liber. nam in vulgatis erat: *telum omne reſpuentes, tam immitis ferocitate.*

Mantichora quoque nomine inter hæc naſcitur.] perperam Delrius in Edirione ſua illud *nomine* incluſerat, veluti minimè neceſſarium. omnes libri noſtri id retioent, & ſic loquitur noſter. ſupra *centaretium nomine.* & ita alibi paſſim. ſic & Plinius. Variant Græcorum auctorum exemplaria in huius belluæ appellatione: nam alijs Μαντιχόρα dicitur, aliis Μαρτιχόρα. apod Pauſaniam Μαρτιόρα. in Excerpts Cteſiæ quæ hodie extaut, vocatur Μαρτιχόρα. Ab illo cereti ſcriptores habent. Æliano quoque & Philoſtrato ſic dicitur. Latini auctores *Mantichoram* appellant. Et ſic Ariſtoteli vocatur ex eodem Cteſia.

A *Triplici dentium ordine coeunte vicibus alternis.*] In optimo codice: *triplici dentium verſu coeunte ordinibus alternis.* & pro *ordinibus* ad otam habet ex varia lectione, *vicibus.* Plinius: *triplici dentium ordine pectinatim coeuntium.* Triplex deotium verſus vel ordo, τριστίχους ὀδόντας exprimit. ἐπ' ἀμφότερα τριστίχους ὀδόντας babere hanc feram tradit ex Cteſia Ariſtoteles, boc eſt tam in ſuperiore quàm inferiore maxilla, triplicem illi ineſſe dentium ordinem. καθ' ἑκατέραν τὴν γένυν, vt habet Pauſaoias. Quod cùm ita ſit, pectioatim eos coire dicit, hoc eſt, vt Solious iorerpretatur, *vicibus alternis*, vel ordinibua alternis. Quæ varia lectio ex duplici editione manauit. De crocodili dentibus etiam tradunt coire eos pectinatim, licet triplicem dentium verſum non babeat. Solioua ſuprà: *morſus eius horribili tenacitate conueniunt, ſtipante ſe pectinatim ſerie dentium.*

Facie hominis.] Addit Plinius: *facie & auriculis hominis.* Et ſic apud Ariſtotelem: πρόσωπον δὲ καὶ ὦτα ἀνθρωποειδής. Apud Cteſiam tamen in Excerptis legitur tantum: ὃ τὸ πρόσωπον ὅμοιος ἀνθρώπῳ. Sed paulò poſt addit: ὦτα δὲ ὥσπερ ἀνθρώπου, καὶ ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς ὁμοίους ἀνθρώπῳ.

C *Pedibus ſic viget, ſaltu ſic poteſt.*] Ῥητορεύεται hic noſter. Plinius ſimpliciter: *velocitatis magna.* Ariſtoteles: Ταχὺ δ' ἐστὶν οὐχ ἧττον τῶν ἐλάφων.

Voce tam ſibilâ vt imitetur modulos fiſtularum, tubarumque concentum.] Ariſtoteles ex Cteſia: φθέγγεσθαι δὲ ὅμοιον φωνῇ σύριγγος καὶ σάλπιγγος. Quod de fiſtulæ & tubæ mixto concentu Plinius interpretatur: *vocis vt ſi miſceatur fiſtula & tubæ concentus.* Ælianos ita videtur accepiſſe, quaſi dixerit tubæ aut fiſtulæ vocem imitari. nam alterum tantum poſuit: φωνὴν δ' σάλπιγγος ὡς ὅτι ὀξυτάτῃ προσέοικε.

D Melius autem ſcripſeris io hoc Solini loco: *voce tam ſibilâ, vt imitetur modulos fiſtularum tubarumque concinentum.* ſicut habent quidam codices.

Sunt præter boues vnicornes & tricornes ſolidis vngulis.] Plinius: *In India & boues ſolidis vngulis vnicornes.* arqoi eodem capite paucia ante lineis ſcripſerat: *Indicos boues vnicornes tricornesque.* Quod vel ex margine infultum eſt, vel de Æthiopia accipiendum eſt, quam pariter atque Indiam boues vuicornes & tricornes habere dixit Plinius.

Caudâ ſuillâ, capite ceruino.] Io Excerptia

E antiquis Solini ſcriptum eſt, *caudis villoſis.* Eotom auctor hanc lectionem commentos eſt ex deprauata exemplarium lectione, *caudas villa.* quod putauit corrigendum, *caudis villoſis.* non ſuillam habere caudam, ſed apro ſimilem dixit Plinius: *reliquo corpore equo ſimilem, capite ceruo, pedibus elephanto, cauda apro.*

Ad longitudinem pedum quatuor.] Plioio: *vno cornu nigro, mediâ fronte cubitorum duûm eminente.* Solino duo cobita ſuot quatuor pedes: ὁ πῆχυς ἔχει πόδας δύο. Hero, aliis duo cubita tres tautum ſunt pedes. ſed huiuſ-

modi cubitus qui pedem & ſemiſſem habet vocatur λιθικὸς & ξυλοπριστικός. Idem Hern: ὁ πῆχυς ὁ λιθικὸς ἔχει σπιθαμὰς β΄ ἢ πόδα α΄ πρὸς τῷ ἡμίσει, ἢ παλαιστὰς ϛ΄, ἢ δακτύλους. ὡσαύτως καὶ ὁ πριονικὸς ξύλου. Alter Hero in Iſagnge πῆχυν ξυλοπριστικὸν appellat, qui pede & ſemipede conſtat. ὁ πῆχυς ἔχει παλαιστὰς ϛ΄, δακτύλους κδ΄. καλεῖται δὲ ξυλοπριστικὸς πῆχυς. En ligna quæ ſerrâ ſecantur, & lapides, menſuram accipiebant. πρίων, ξυλοπρίστης ſerra qua ligna ſecantur: λιθοπρίστης, qua lapides: Glnſſæ veteres λιθοπρίστην expnnunt *ſerrarium lapidarium.*

Pag. 81. A. *Ait vermibus abundare cæruleis nomine & colore.*] Plinius lib. IX. cap. XV. *In eodem Gange eſſe Statius Seboſus haud modico miraculo adfert, vermes branchys binis, LX. cubitorum, cæruleos, qui nomen à facie traxerunt.* Quæ Snlinus ita accepit quaſi *cærulei* dicti ſiut illi vermes, qund cærulei eſſent colnris. Et ſanè *faciem* ipſe ferè ſemper ptn cnlnre vſurpat. Sed immaniter errauit. Nam *facies* ibi tota figura eſt. Significat igitur vermes illns Gaogeticos, ſic vncatns eſſe à figura vermium quam habent. Vermes aquatici non ſunt, iſti ſunt. Vermes branchia nnn habent, iſti babent. nulli vermes tantæ ſunt magnitudinis. de reliqun quod figuram & faciem habeant vermium, vermes ſunt appellati. Cteſias in Excerptis σκώληκας enſdem vncitat: ὅτι ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ἰνδῷ σκώληξ γίνεται, τὸ μὲν εἶδος οἷόν περ ἐν ταῖς συκαῖς εἴωθε γίνεσθαι, τὸ δὲ μῆκος πηχῶν ἑπτά. de hiſdem vermibus intelligit. Nec heîc tantum peccauit Snlinus, ſed longe etiam grauius lapſus eſt in his quæ ſequuntur: *hi bina habent brachia longitudinis cubitorum non minus ſenûm.* vel vt in nptimis codicibus legitur, *non minus cubita ſena.* Sine dubio legit apud Plinium nnſter: *vermes branchijs binis ſenûm cubitorum*, vel, *ſex cubitorum.* Et ſanè nimis ennrmis eſt illa lnngitudo ſexaginta cubitorum. Eam porrn longitudinem nnn ad vermes ipſns retulit Solinus, ſed ad branchias. At enimuero quia veriſimile ipſi non viſum eſt, brauchias tam vaſtæ magnitudinis in illis vermibus eſſe, *brachia* pto *branchys* ſuppnſuit, vel certè ita legit. Quod eſt maximè ridiculum. Vermes brachiis carent. Illa Gangetica animalia in ceteris vermium figuram præferebant, atque ideo vermes appellati. Sic igitur capienda Plinij verba, *vermes branchys binis, ſenûm cubitorum, cæruleos*, ipſi inquam vermes lnngi ſont cuhita ſena, nnn ipſorum branchia, multn minus verum de brachiis quibus carebant. Cteſias μῆκος illorum definit cuhitis ſeptenis: τὸ δὲ μῆκος πηχῶν ἑπτά, καὶ μείζους δὲ καὶ ἐλάσσους. Ergn & quidam ſena cubita nnn ſuperabant, alij excedebant. In paucis verbis plura eaque grauiſſima Solini σφάλματα deprehendere eſt.

Vt Elephantos ad potum ventitantes mordiens comprehenſa eorum manu rapiant in profundum.] In quibuſdam cndicibus: *mordicus comprehenſos eorum manu.* Ita etiam legit auctor Excer-

A ptntum vetus. Plinius tamen vnlgatam tuetur: *His tantas eſſe vires vt elephantos ad potum venientes mordicus comprehenſa manu eorum abſtrahant.* Quare fruſtra & Pincianus cum ſua emendatinne huius Pliniani lnci: *comprehenſos manu deorſum abſtrahant.* Quam nihil adiuuaut Solini verba. Cteſias de his vermibus: καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐν τῇ ἰλύϊ τοῦ ποταμοῦ διατρίβουσι, τῇ δὲ νυκτὶ ἐξέρχονται, καὶ τούτων ὃς ἂν ἐντύχῃ τινὶ ἐν τῇ γῇ βοῒ ἢ καμήλῳ, καὶ δάκνει ἕλκει εἰς τὸν ποταμόν, καὶ πάντα κατεσθίει πλὴν κοιλίας. Nnn igitur brachiis quæ nulla babent, cnmprehendunt feras quas in flumen abſtrahunt, ſed nre ac den-
B tibus.

Indica maria Balænas habent vltra ſpatia quatuor iugerum.] Ita nmnes libri. Additur in Eſcerptis: *in longitudine.* qund neceſſatin ſubintelligendum. Hic lncus de balænis & Phyſeteribus expreſſus è Plinin lib. IX. cap. IIII. ſed ibi *Phyſeteras* Oceann Gallicn vindicat Plinius non Indico, qui Indici Oceani prnprias facit priſtes & Balænas: *Maximum animal in Indico mari Priſtis & Balæna eſt: in Gallico Oceano Phyſeter.* Phyſeteres tamen etiam in Indicn mari reperiri teſtes Strabn
C & Arrianus ex Neatchi ratione. Iſte in Indicis: ὅτι τὰ κήτεα ταῦτα φερόμενα κατὰ τὸν πόντον ἀναφυσᾷ εἰς τὸ ἄνω τὸ ὕδωρ. Hnc prnprium Phyſeterum Strabn φυσητῆρας planè nnminat Indica illa Cete lib. XV. Balænas Indicas quatunr iugerum inueniri, Priſtes ducentorum cubitorum refert ibidem Plinius: Iugernm habet in lõgitudine cubita centum ac triginta tria cum ſemipede, hnc eſt pedes regios ducentns, quia cubitum multi duobus definiunt pedibus, ſic centum cubita tantum lnngitudinis in iugern eſſent. Arrianus ex Nearchn tradit Cete Indica magnitudinem plerumque habere vſque ad
D viginti quinque nrgyias extentam: καὶ τὰ ὀστέα αὐτέων ἀποφερόμενα ἀπολείπεσθαι τὰ ὀστέα· χρέονται δὲ πάντες ἄνθρωποι ἐς τὰ οἰκία αὐτοῖσιν· ὅσα μὲν ἐν τῇσι πλευρῇσιν αὐτέων δοκοὺς τοῖσιν οἰκήμασιν ἔστι μεγάλα, τὰ δὲ μικρότερα σφηκίσκους, τὰ δὲ ἐν τῇσι σιαγόσι, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ θύρετρα. οἷα δὴ πολλῶν καὶ εἰς εἴκοσι καὶ πέντε ὀργυιὰς ἀνηκόντων τὸ μέγεθος. Plinius hunc locum in memoria vel ante ſnculns habuit, quum ita ſcripſit: *Gedroſos qui amnem Arbim accolunt Alexandri Magni claſſium præfecti prodidere in domibus fores maxillis belluarum facere, oſſibus tecta contignare, ex quibus multa quadrigenûm cubitorum longitudinis reperta.* enſdem
E vtique auctores habent Plinius & Arrianus præfectna nempe claſſium Alexandri Magoi. Strabn eumdem Nearchum præfectum claſſis Alexandri auctnrem allegat de magnitndine Indicarum belluarum, quibus lnngitudinem tribuit, nnn viginti quinque ὀργυιῶν vt Arrianus, ſed viginti trium. Atque vt ſcias eamdem rem narrare endemque auctore ſic ille ſcrihit de his belluis: φασὶ δὲ αὐτὰ μὴ ἐμπελάζειν τῇ γῇ, τὰ δ' ὀστᾶ διαλυθέντων φλασθέντα ἐκκυμαίνεσθαι ῥᾳδίως, καὶ χορηγεῖν τὴν μεγίστην ὕλην τοῖς ἰχθυοφάγοις πρὸς τὰς καλυβοποιΐας. μέγεθος δὲ τῶν κητῶν φησὶν ὁ Νέαρ-

χες πηχῶν καὶ εἴκοσιν ὀργυιῶν. Plinius ea ſic intellexit, quaſi oſſa illa Balænarum eam magnitudinem haberent: *oſsibus tecta contiguare ex quibus multa quadrigenum cubitorum longitudinis reperta.* Atqui de belluis ipſis id ſcripſerat Nearchus: *οἷα δὲ πολλῶν εἰς εἴκοσι καὶ πέντε ὀργυιὰς ἀνηκόντων τὸ μέγεθος.* Dignum etiam quæſitione cur idem Plinius viginti & quinque ὀργυιὰς, *quadrigena cubita* verterit. Orgyia quatuor facit cubita. Sic viginti quinque orgyiæ centum cubita reddunt. Viginti tres nonaginta duo. vnde igitur illa quadrigena cubita expiſcatus ſit, neſcio. Hero iugerum ait habere in longitudine tria σχοινία cum triente. Σχοινίον autem δεκαόργυιον fuit, quo agros cultos metiebantur. Sic longitudo iugeri centum ac triginta trium fuerit cubitûm, quod initio poſuimus. In aliis codicibus legitur apud Plinium: *quadragenûm cubitorum.* Quod etiam minimè congruit. Non heic modo circa orgyiarum modum peccauit Plinius, ſed etiam aliis multis locis. In hiſtoria Bonaci Τρεῖς ὀργυιὰς Ariſtoteles *tria iugera* vertit. Nos de his alibi.

Pag. 81. A. *Sunt & quos Phyſeteras nuncupant.*] Excerpta: *ſed & quos Phyſeteras nuncupant.* In optimis quibuſdam libris: *ſunt & quos Phyſetas nominant.* Certè φυσητὴς & φυσητὴρ idem, vt καταπειρατὴς & καταπειρατὴρ, quo maris altitudo tentatur. Lucillius:

An catapirateris eodem deferet vncum
Plumbi pauxillum randus, linique metaxam?

Catapirater plumbus, ὁ καταπειρατὴρ μόλιβδος. Sic enim legendi illi verſus vulgo corruptiſſimi. *Molybdum* Græca voce hunc ipſum plumbum Statius.

Sunt quibus exploret rupes grauitate molybdus.

Veteres codices hic habent *Moluerus.* pro *molubdus.* Qui locus etiam hodie deprauatiſſimus, nec doctis intellectus. Heſychius: καταπειρατηρία, πῶς βαθεῖς πειράζουσι, καὶ ἡ μολυβδὶς βολίς. Dicebatur & καταπειρατὴς καταπειρατὴρ apud Herodotum. Sic φυσητὴς & φυσητὴρ, πρηστὴς & πρηστὴρ. Lectio autem quæ heîc *Phyſetas* habet. prioris eſt editionis. *Phyſeteras* porrò iſtos Plinius Oceano Gallico vindicat vt *priſtes* & *Balanas* Indico. Sed ſupra notauimus etiam Phyſeteras in Indico mari reperiri. Et ſanè *priſtes* & *Phyſeteres* quod ad nomen attinet, idem ſignificant. Nam Græcè eſt πρήστης ἀπὸ τοῦ πρήθειν, quod ſignificat φυσᾶν. Vnde διὰ ἄκρου ἀναπρήσας quod Grammatici exponunt ἀναφυσήσας. Hinc πρηστὴρ vehemens ventus & turbo ſiue procella. Arrianus in Indicis de huiuſmodi Phyſeteribus: καὶ λέγει Νέαρχος, ὅπότε ἀπὸ Κυίζων παρέπλεον ὑπὸ τὴν ἕω ὀφθῆναι ὕδωρ ἄνω ἀναφυσώμενον τῆς θαλάσσης, οἷα περ ἐκ πρηστήρων βίᾳ ἀναφερόμενον. Inde igitur πρίστις appellatæ quæ eædem cum φυσητῆρσι. Nec quemquam mouere debet quod πρίστις etiam inueniuntur dictæ. Non enim ἀπὸ τοῦ πρίζειν à ſcindendis fluctibus appellatæ ſunt: ſed eſt vitium ſcripturæ pro πρῆστις, vt πριὼν pro πρηὼν mons excelſus. & πλίξαι pro πλῆξαι vnde πληχάδες. de

A quo nos ſupra. Oppiano πρίστις rectè ſcribuntur. Et πρῆστις nomen nauigij, quod aliis πρίστις. Strabo de occiduo Oceano: ὡς δ' αὔτως ἔχει περὶ τῶν κητίων ἁπάντων, ὀρύγων τε καὶ φαλαινῶν καὶ φυσητήρων. Ergo ſi Priſtis in Indico mari, etiam ibi Phyſeter, nam idem ſunt, è conuerſo ſi φυσητὴρ in Gallico Oceano & Hiſpanico etiam priſtes ibi verſari credendum eſt. Ὄρυγες Straboni ſunt quæ Latinis *Orca.* Et inde nomen Latinos ex accuſatiuis Græcorum ſuos facere nominatiuos certum eſt. τὴν φορβάδα, *forda*: τὴν σπυρίδα, *ſporta*: τὴν σπήλυγγα, *ſpelunca.* Sic
B τὴν ὄρυγα, *orca.*

Qui enormes vltra molem ingentium columnarum ſuper antemnas ſe nauium extollunt.] In quibuſdam libris: *qui enormes ſupra molem ingentium columnarum, vltra antemnas ſe nauium extollunt.* Non ſatis expreſſit Plinianum: *in Gallico Oceano Phyſeter, ingentis columnæ modo ſe attollens, altiorque nauium velis diluuiem quamdam eructans.* Non dicit Plinius Phyſeterem vltra molem ingentium columnarum ſe attollere, ſed inſtar ingentium columnarum: quum ſeſe attollit, inſtar ingentis columnæ facere. Sed nec Plinius ipſe Græca quæ
C vertere voluit, ſatis fideliter reddidit. Ita leguntur apud Strabonem: καὶ φυσητῆρας, ὧν ἀναφυσησάντων φαίνεταί τις νεφώδης ὄψις κίονος τοῖς πόρρωθεν ἀφορῶσι. Nimbroſam illam alluuiem quam in altum ſufflando eructant Phyſeteres, ſimilem videri ait à longe adſpicientibus, columnæ cuidam nebuloſæ. Non ipſi itaque Phyſeteres modo ingentis columnæ ſe attollunt ſupra vela & antemnas nauium, ſed aqua maris quam in altum eiaculantur, altior abit nauium velis, ac ingentis columnæ inſtar reddit. Hic ſenſus eſt Græcorum verborum, quem Plinius non expreſſit.

D *Vt nimboſa alluuie.*] Ita quidam libri. in aliis: *diluuie,* quod habet Plinius. In priore ἐκδόσει ita ſcripſerat Solinus.

Sola India mittit auem Pſittacum.] Hunc de Pſittaco locum partim è Plinio, partim ex Apuleij verbis concinnauit noſter. Qui Apuleius deſcriptionem Pſittaci in Floridis totam è Plinio tranſtulit, & inſigniter hallucinatus eſt, dum Plinij verba nimis properanter legit, quam hallucinationem etiam ſequutus eſt heîc Solinus. Libros Plinij de herbis ac remediis herbarum, item de arboribus in compendium redegit idem Apu-
E leius, ſeruatis pæne omnibus auctoris verbis. cuius Epitomes fragmentum bene longum penes me habeo antiquiſſima manu deſcriptum. Plinius lib. x. cap. XLII. *Super omnia humanas voces reddunt Pſittaci: quidam etiam ſermocinantes. India hanc auem mittit, Sittacen vocat.* Ita legendus ille locus, quod iam alij viderunt. In libro Rigaltiano ſcribitur: *Siptacen vocat.* in alijs, *ſept. gen* verum eſt *Sittacem.* vel *Sittan.* Heſychius: Σίττακος, ὄρνις ποιός οἱ δὲ τὸ ψίττακον λέγουσι. Idem: Σίττη, ὄρνις ποιός, οἱ δὲ δρυοκολάπτης. Item: σίττος, οἱ μὲν

γλαῦκα, ἢ κίττας, ἢ ἱέρακα. Cteſias in Excerptis Indicorum Βίττακος vocat, & inſtar ἱέρακος habere ſcribit. Σιττάκην etiam alibi legi. Et ſanè σίττακος & ψίττακος idem. Sic σαλδὴς & ψαλδὴς genus vnguenti, de quo nos ſupra. Σιττάκας vel Σιττάκη παράγωγόν eſt τοῦ σίττας. Arriano in Indicis dicitur Σίττακος. Non Indi ipſi ſic videntur vocaſſe, ſed Græci, qui auem illam Indicam ſermonis bumani imitatricem nomine hoius auis appellauerunt, quæ maxima eſt æmulatrix vocis hominum. hæc eſt pica. Sic Nili helluam quam Ægyptij ſui vocarunt Κέμψας, ipſi κροκοδείλους vocarunt, quod ſimilis eſſet Lacertis maceriarum di- B ctis κροκοδείλοις apud ſe. Apuleios in Floridis: *Pſittacus auis, India auis eſt: inſtar illi minimo minus quàm columbarum: ſed nec color illi columbarum: non enim lacteus ille, vel liuidus, vel vtroque ſublitus, aut ſparſus eſt: ſed color pſittaco viridis & intimis plumulis, & extimis pinnulis.* Ita ſcribenda illa verba, quæ vulgo inquinatiſſima. Sic enim legitur ibi hodie: *non enim lacteus ille, vel liuidus, vel vtrumque ſubluteus.* correxerunt: *vtrinque.* nihil explicarunt. atqui nullæ columbæ ſunt luteæ vel ſubluteæ. Quædam ex ijs ſunt totæ candidæ ac lacteæ, plures verò lioidæ. nonnul- C læ autem ſunt albo & liuido mixtæ. Hoc eſt quod ait, *vel vtroque ſublitus, aut ſparſus eſt*: liuido nempe ſublitus, aut albo ſparſus. Hæc emendatio indubitata eſt. Extimæ porro in auibus pinnæ ſunt, intimæ plumæ. vulgo editur: *intimis plumulis & extimis palmulis.* emendabat Lipſius, *parmulis.* nihil neceſſe: immo nec rectè. *Palmulas* magis tolerarem. Extimas pinnas ſic vocauerit à ſimilitudine palmularom, quibus naues incitantur. Nam parmulas, id eſt remos, etiam πτερὰ Græci poëtæ vocarunt. Sed certior eſt emendatio noſtra.

Pag. 81. B. *Vt cum ſe ò ſublimi præcipitat in* D *ſaxum.*] Ita repoſuit Delrius, cum antea eſſet, *cum ò ſublimi præcipitatur.* melius feciſſet legendo: *cum ò ſublimi præcipitat*, loquutione tralaticia & bonis auctoribus trita. Sed & Apuleium imitatur noſter de Pſittaco: *Noſtri prima duritia quum in petram quampiam concitus altiſſimo volatu præcipitat, roſtro ſe velut anchora excipit.* Plinius: *cum deuolat roſtro ſe excipit, illi innititur, leuioremque ita ſe pedum infirmitate facit.* Ergo Apuleius ex Plinio habet, Solinus ex Apuleio. Seqoitur apud noſtrum: *& quodam quaſi fundamento vtatur extraordinariæ firmitatis.* ita libri. nam vulgo eſt: E *quodam quaſi præſidio.* at noſter *fundamentum* dixit quæ Apuleio *Anchora*: *roſtro ſe velut anchora excipit.* Nam anchora propriè nauium fundamentum eſt, & *naues fundare* dicitur. Virgilius: *Anchora fundabat naues.* idem hic noſter paulo poſt capite ſeqoenti *fundamentum* de anchora vſurpauit: *Certis autem canalibus depreſſum adeo, vt nullæ vnquam anchoræ ad profundum illius fundamenti potuerint peruenire.* Sic legendum eum locum ibi docemus.

A *Nam ſtudet, vt homines alloquatur.*] Veteres optimi: *nam ſtudet vt quod homines adloquatur.* omnino ſcribendum: *nam ſtudet vt quod homines, id loquatur.* vt id loquatur quod loquuntur homines. Sic alibi: *Ægipanes ſunt hoc quod pingi videmus.* Apuleius de Pſittaco: *id vero quod didicit, ita ſimiliter nobis canit, vel potius eloquitur, vt vocem ſi audias, hominem putes: nam quidem ſi videas, idem conari non eloqui.* Hæc corruptiſſima ſunt quæ voluere videri eſſe correctiſſima. Nam ita emendarunt omoium fere librorum lectionem qui babent: *Nam quidem ſi audias idem cona-* B *te eloqui.* facilis & certior inde correctio: *vt vocem ſi audias hominem putes: non quidem ſi audias idem coram te eloqui.* vocem ſi taotom audias, hominem putes, non quidem id putes, ſi audias coram te idem eloqui. Tunc enim tibi patebit, aoem eſſe non hominem quæ id loquitur. Nibil verius. *Coram te* tantum ſcripſimus pro eo qood eſt in libris, *conate.* vnde fecerant *conari.* fortè etiam emendandum: *vt longè ſi audias, hominem putes: non quidem ſi audias idem coram te eloqui.* quod valdè arridet.

Ferrea clauicula ſit verberandus.] Verbum C hoc ex Apuleio: *cum ſermonem noſtrum cogitur æmulari, ferrea clauicula caput tunditur, imperium magiſtri vt perſentiſcat.* Plinius *radium* dixit pro clauicula: *capiti eius eadem duritia qua roſtro: hoc cum loqui diſcit, ferreo verberatur radio: non ſentit aliter ictus.* Apuleius ex Plinio ſumpſit, Solinus ex Apuleio.

Dum pullus eſt, atque adeo intra alterum ætatis ſuæ annum.] Eleganter optimus liber: *dum in pullo eſt.* id eſt dum in ætate pulli eſt. Sic Ciceroni Lælio, *in pueris eſſe, in viro eſſe: memineram Paulum, videram Gallum. Sed hi in pueris: Cato in perfecto & ſpectato viro.* Ita enim ſcribendum è libris, vbi vulgo legitur: *Sed* D *hi nec comparantur Catoni maximo & ſpectato viro.* Apuleius: *Diſcit autem ſtatim pullus vſque ad duos ætatis ſuæ annos, dum facile os, vti conformetur: dum tenera lingua, vti conuibretur.* Sic legendum ac diſtinguendum: vti os conformetor dum facile eſt: vti lingua conuibretur, dum tenera eſt. Hîc porro Apuleius hallucinatus eſt, & ſecum Solinum traxit in eumdem errorem. Quod enim heîc de Pſittaco dixit, hoc idem Plinius de certo genere picarom poſuit. poſt Pſittacum ſtatim agit de illis picis: *Minor nobilitas quia non ex longinquo venit, ſed expreſſior loquacitas* E *certo generi picarum eſt.* Illæ porro picæ ſunt quas ait Plinius non facile perdiſcere ſermonem humanum, niſi primis duobus ætatis ſuæ annis. Quod Apuleius Pſittaco tribuit, dum præfeſtinata lectione parum aduertit non de Pſittaco, ſed de picis verba illa fieri apud Plinium. Id vt fiat plaoius de ijſdem Picis ita loquitur Plinius: *verum addiſcere alias negant poſſe, quam quæ ex genere earum quæ glande veſcuntur, & inter eas facilius quibus quini ſunt digiti in pedibus, ac ne eas quidem ipſas, niſi primis duobus ætatis ſuæ annis.* Quæ

omnia Apuleius in pieis ad Pſittacos tranſcripſit : *Verum ad diſciplinam humani ſermonis facilior eſt pſittacus glande qui veſcitur, & cuius in pedibus, vt hominis, quini digituli numerantur. non enim omnibus pſittacis id inſigne.* At illud ridiculum & falſum de pſitracis glande veſcentibus. nullæ ſiquidem glandes vel glandiferæ arbores in India, vbi naſcitur & vnde venit pſittacus. Sed nec heîc apud nos glande veſcuntur. Præterea nulli pſittaci cum quinis in pede digitis viſuntur. Ergo ex Apuleio ſumpſit hic noſter cum ſcribit de pſittacis : *Inter nobiles & plebeios diſcretionem digitorum facit numerus. Qui præſtant, quinos in pede habent digitos, ceteri ternos. Lingua lata multoque latior quam ceteris auibus, vnde perficitur, vt articulata verba penitus eloquatur.* Hæc poſtrema de lingua lata pſittacorum ex eodem Apuleio hauſit : *Sed illud omnibus proprium, quod eis lingua latior quàm ceteris auibus, eo facilius verba hominis articulant, patentiore plectro & palato.* Plinius vnde hæc mutuatus eſt Apuleius, non de pſittacis hæc dicit, ſed de certo illo genere picarum quæ glande veſcuntur : *Latior iis lingua, omnibuſque in ſuo cuique genere quæ ſermonem imitantur humanum : quamquam id pæne omnibus contingit.*

Pag. 81. C. *Paullo ſenior & indocilis eſt, & obliuioſus.*] In multis exemplaribus legitur: *mater paulo ſegnior eſt, & obliuioſus & indocilis.* Sic habuere Vineti codices, qui etiam ſic edidit. Ita quoque quos vidit ὁ μακάριτης Mercerus. Sed ea lectio ex duabus compoſita eſt, & præterea mendoſa. in priore Editione fuit : *Mater pullo & indocilis eſt & obliuioſus.* In altera : *pullo ſenior & indocilis, & obliuioſus.* vnde illa prodiit complurium librorum γραφὴ vitioſa, *maior paullo ſegnior eſt:* Elegantet autem *pullo ſeniorem* aut *maiorem* vocauit, qui exceſſit pulli ætatem. Sic *bimo aut trimo maiorem* Latini dicunt qui bimatum aut trimatum exceſſit. Hæc ad verbum Solinus ex Apuleio. Nihil enim tale Plinius : *ſenex autem captus & indocilis eſt & obliuioſus.* βραδὺς καὶ ἐπιλήσμων. Ariſtophanes, γέρων ἐπιλήσμων καὶ βραδύς. *obliuioſus & tardus ad diſcendum*, hoc eſt indocilis. Ex his conſtat Solinum Apuleio recentiorem eſſe, quem plerique boni viri & docti Plinio antiquiorem imaginati ſunt.

Vt ne tranſiijci ſagittis quidem poßint.] In optimis libris : *tranſiaci.* ita ſupra *ſuperiaci*, ὑπερβάλλειν. apud Senecam in libris de Beneficiis, *ſuperiacere* pro ſuperare & vincere olim obſeruauimus, quod Græci ὑπερβάλλειν. Ita quoque apud Plinium ſcribitur in antiquis exemplaribus, loco quem Solinus heîc tranſcripſit de proceritate Indicarum arborum: *arbores quidem tanta proceritatis traduntur, vt ſagittis ſuperiaci nequeant.* correxere in Editis: *ſuperari nequeant.* Solinus dixit, *tranſiaci.*

Pomaria ficus habent.] De his Plinius lib. XII. cap. V. *Ficus ibi exilia poma habet, ipſa ſe ſemper ſerens.* in veteri codice deeſt verbum *habet.* & *ferens* legitur pro *ſecus.* Item *ſeipſa.*

A Lego : *Ficus ibi exilia poma ſed ipſa ſemper ferens, vaſtis diffunditur ramis.* Hîc Soliniani libri habent, *pomarias ficus habent.* an ideo *pomarias ficus* appellauit, quia dixit Plinius ficus illas exilia poma ferre? alias *pomarium* idem quod hortus, vel locus conſeptus, & arboribus conſitus. Gloſſæ : *pomarium,* παράδεισος. *pomarium,* ὀπωρεῖον. *pometum,* παράδεισος. profecto ficus illæ Indicæ non proueniunt in pomariis. Magno quippe ambitu pomaria illa oporteret fuiſſe, quæ plures huiuſmodi arbores habuerint, quarum ſingularum codices ſexagiuta paſſus in vrbem conſumerent, vmbra verò arboris duo B ſtadia operiret. Nugatur igitur more ſuo Solinus.

Quarum candices in orbem ſpatio ſexaginta paſſuum extuberantur.] Scripſerat auctor in priore Editione : *quarum candices in ſpatium enorme craſſeſcunt.* vbi ſpatium pro craſſitudine vel magnitudine poſuit. Quod frequens eſt Latinis auctoribus. Hinc apud Iuuenalem :

——*ſpatium admirabile rhombi.*

Cuius loquutionis nomine tam graues pœnas viro docto dare non debuit Satyricus. C Nulla enim in illa phraſi κακοζηλία notanda eſt vel improprietas, vtpote quam vetuſtiſſimi, nec poëtæ tantum ſed etiam πεζολόγοι vſurparunt hoc ſenſu. hic *ſpatium ſerpentis* apud Ouidium in Metamorphoſi ſerpente Thebano quem Cadmus occidit. Idem de Remedio amorum *ſpatioſum Taurum* dixit pro magno :

Parua necat morſu ſpatioſum vipera taurum.

Virgilius in Moreto *ſpatioſam plantam* pro magna.

——*ſpatioſa prodigia planta.*

Ouidius de Re Amatoria *ſpatioſam Andro-* D *machen.*

Omnibus Andromache viſa eſt ſpatioſior æquo,
Vnus qui modicam diceret Hector erat.

Lucianus *ſpatium Elephantis* de magnitude ac mole illius belluæ :

Nec tutus ſpatio eſt Elephas.

Agellius lib. I. cap. I. *facile intellexit, modum ſpatiumque plantæ Herculis ratione proportionis habita, tanto fuiſſe quam aliorum procerius, quanto Olympicum ſtadium longus eſſet, quàm cetera.* Si ſpatium de re minima, cur non magis de maxima? *lateris ſpatium* apud eumdem Iuuenalem, lateris eſt modulus, quo mi- E nus mirum *ſpatium rhombi* dixiſſe de ampliſſimo Rhombo. Ita hoc loco *ſpatium enorme caudicis.* In poſteriori Editione ſic repoſuit: *quarum caudices in orbem ſpatio ſexaginta paſſuum extuberantur.* Quod ex Plinio imitatus eſt. Sed mirum eſt tantam eſſe caudicis illius ficus craſſitiem, vt ſexaginta paſſus in orbem colligat. Nec vero hoc dixiſſe videtur Plinius, cuius hæc verba ſunt : *ſuperiores eiuſdem rami in excelſum emicant, ſiluoſa multitudine, vaſte matris corpore, vt LX. paſſus pleraque colligant, vmbra vero bina ſtadia operiant.* Numquid non de ſolo & vnico huius ar-

boris caudice hæc accipienda, vt fecit Solinus, ſed de toto arboris corpore quod multis conſtat caudicibus? Nam rami in terram curuati infiguntur & adoleſcunt, & nouam ſubinde ſiluam progenerant. Hæc ſiluoſa caudicum multitudo circa parentem in orbem propagata ſexaginta paſſuum ſpatium plerumque occupabat. At matris ipſius corpus, id eſt truncus magiſtræ arboris, vnde ceteræ propagabantur, vix eſt ac ne vix quidem, vt tantum ſpatium conſumpſerit. Legitur in vetere ac bono exemplari Rigaltiano: *vt ſexaginta paſſus plerique colligant, vmbra vero bina ſtadia operiant*. Profecto de ramis arboris, non de trunco maiore hæc ſi ita legimus, intelligi debent. ijdem quippe rami qui ſexaginta paſſus orbe colligunt, vmbra quique bina ſtadia operiunt. quod de matris vel parentis caudice neutiquam poteſt capi. His adde quod Strabo eoſdem ſequutus auctores, ſcribit harum Indicarum arborum tam amplam eſſe magnitudinum, ὥστε πέντε ἀνθρώποις δυσπεριλήπτα εἶναι τὰ στελέχη. Atqui ſexaginta paſſuum ſpatium vix quinquaginta quidem homines comprehenderint. Si qua tamen heîc culpa eſt, non pænes Plinium hæret, ſed nec pænes Solinum qui eum ſequutus eſt. Nam Plinius fideliter Theophraſtum expreſſit in his verbis: καὶ τὴν μὲν ὅλην μέγα σφόδρα· καὶ γὰρ ἐπὶ δύο στάδια φασὶ ποιεῖν τὴν σκιάν, καὶ τὸ πάχος τοῦ στελέχους ἔνια πλειόνων ἢ ἑξήκοντα βημάτων, τὰ δὲ πολλὰ τετταράκοντα. Melius tamen hæc Theophraſtus quam Plinius. Totam arborem cum propaginibus quæ matrem ambiunt vmbram iacere dicit ille vſque ad bina ſtadia, truncum vero vel caudicem ipſum ſexaginta paſſuum ſpatium occupare. At Plinius ait tam vaſtum eſſe matris corpus, id eſt caudicem, vt ſexaginta paſſus orbe colligant, vmbra vero bina ſtadia operiant. confundit & in vnum miſcet quæ Græcus auctor ſeparauit. Præterea non dicit Theophraſtus pleraſque ficus Indicas ea caudicis craſſitie extuberari, ſed quaſdam tantum plus quam ſexaginta paſſus colligere, pleraſque autem quadraginta: καὶ τὸ πάχος τοῦ στελέχους ἔνια πλειόνων ἢ ἑξήκοντα βημάτων. Aliud agens Plinius illud πλειόνων ad arbores rettulit non ad paſſus. Diodorus maximas illas Indiæ arbores vix tribus hominibus complexibiles eſſe tradit. Strabo vix quinque. Quomodo igitur ſtare poterit, quod habet Theophraſtus, qui ſexaginta paſſus in orbem eas dicit colligere. Atqui ſexaginta hominibus opus fuerit ad comprehendendum arboris truncus quæ ſexaginta paſſus in ambitũ caudicis detineat. Quod ſic collige. quinque pedes legitima hominis ſtatura. Tot pedes paſſum faciunt. Idem porro ſpatium modusque manibus expanſis inter longiſſimos digitos, quantus eſt à calcibus ad verticem. Iuxta hanc rationem, non plus homo vnus manibus ſuis comprehendere poſſit, quam quinque pedes aut quod idem eſt, paſſum vnum in ambitu longitudinis. Sic neceſſe eſt arborem quæ quinque paſſus ambitu occupet, non niſi ab hominibus quinque comprehendi poſſe. perge porro & computa, oportet eas arbores quæ ſexaginta paſſus orbe trunci colligant, à paucioribus ambiri complexu non poſſe quàm ſexaginta. Hæc ἐναργέστατα ſunt & oculatiſſima. Quare vetus mendum in illis Theophraſteis hæſiſſe ſuſpicor, & numerum fallacem eſſe, ſic reſtituendum: καὶ τὸ πάχος τοῦ στελέχους ἔνια πλειόνων ἢ ἓξ βημάτων, τὰ δὲ πολλὰ πλεόνων. Reponendum inquam ἓξ pro ἑξήκοντα, & πλεόνων pro τετταράκοντα. Caudex ſex paſſuum in orbe à ſex aut etiam quinque longioris ſtaturæ hominibus comprehendi poteſt, vt contra qui quatuor paſſuum ſpatio craſſus eſt, quatuor aut tres homines cum circumplecti queant. Ita Theophraſtus cum Strabone in Diodoro aliiſque ſcriptoribus paria dixerit. Nec ſanè alia aut diuerſa ſcripſiſſe putandus ſit, quum eoſdem habuerit auctores, Alexandri ſcilicet Magni comites, præfectoſque claſſium eius. Quibus relationibus conſonant, quæ Hiſpani Hollandique nautæ hodie ſuis nauigationibus compererunt. Videtur etiam in eo Plinius idem hallucinatus, quod tradit ſuperiores ficus Indicæ ramos in excelſum emicare, imos vero in terram curuari, & ſpatio annuo infigi, nouamque propaginem facere. Nihil ſimile apud Theophraſtum, cuius locum ad verbum vertit. Sed nec apud alios auctores. Scripſere illi ramos Indicæ ficus in excelſum primo emicare, ſed ad duodenûm cubitorum altitudinem, tum deinde curuari, ac reliquum incrementum deorſum capere, donec terram contigerint, cui infixi radices agunt, & ſtipites faciunt, nouaſque ſubinde propagines mittunt, quæ ſimiliter in terram curuantur, & tabernaculi inſtar reddunt multis columnis fulti. Strabo ex Oneſicrito: δένδρα εἶναι μεγάλα, ὧν οἱ κλάδοι αὐξηθέντες, ὅταν ἀναδοθῶσιν ἐπὶ πήχεις δώδεκα, ἔπειτα τὴν λοιπὴν αὔξησιν κατωφερῆ λαμβάνειν ἕως ἂν ἅψωνται τῆς γῆς. Eam hiſtoriam Plinius non ex aliis potuit haurire auctoribus, quàm qui Expeditionem Alexandri Magni Indicam deſcripſere. Theophraſtus ita habet: ἡ δὲ Ἰνδικὴ χώρα τήν τε καλουμένην ἔχει συκῆν, ἣ καθίησιν ἐκ τῶν κλάδων τὰς ῥίζας ὥσπερ εἴρηται πρότερον. *quæ è ramis radices demittit ſingulis annis*. Plinius vertit: *ramorum imi in terram adeo curuantur, vt anno ſpatio infigantur*. non de imis tantum ramis, ſed de omnibus hæc auctor dicit. Sequitur apud eumdem Plinium: *foliorum latitudo peltæ Amazonicæ effigiem habet*. Theophraſtus πέλτην ſimpliciter poſuit, nec addit Ἀμαζονικήν. τὸ δὲ καὶ φύλλον οὐκ ἔλαττον ἔχει πέλτης. Atqui πέλτη non propria Amazonum, ſed Thracum. Amazonicæ verò peltæ peculiarem formam habebant. Strabo de hac eadem ficu Indica, ἀσπίδα ſimpliciter nominat, cui folium eius ſimile eſſe memorat: πολλὰ γὰρ δὴ καὶ δένδρα παράδοξα ἡ Ἰνδικὴ τρέφει

τρίψη, ὧν δὲ καὶ τὸ κάτω νεύοντας ἔχει τοὺς κλάδους, τὸ δὲ φύλλα ἀσπίδος οὐκ ἔλαττον. Sic legendua ille locos, & de hac indica ficu exponendus.

Pag. 81. D. *Arundinem creant ita craſſam, vt fiſſis internodijs vectitet nauigantes.*] An legendum *nauitas tres?* Ita Mela, à quo locus hic expreſſus: *Arundinum fiſſa internodia velut lembi nauitas binos, & quædam etiam ternos vehant.* Ita etiam eorrigimua Melæ verba. Nam vulgo editum eſt: *veluti nauitas binos.* Atqui certum eſt legiſſe Solinom, *velut lembi.* Sic enim ſcripſit: *vt fiſſis internodijs vice lembi vectitet nauitas tres* poreſt etiam legi apud Melam: *Arundinum fiſſa internodia velut nauicla binos, & quædam etiam ternos vehant.* certè in veteri codice Palatino legebatur: *velut nauita.* pro *nauicla*, hoc eſt nauicula vel lembus. Plinius lib. VII. cap. II. *Arundines vero tantæ proceritatis, vt ſingula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant.* Græci: ὡ γὰρ καλάμου πλοῖον ἀναφρίζει. Immo μεσογονάτιον, quod inter duo genua vel nodoa arundinis intercedit. Plinius lib. XVII. cap. XXXVI. quo de harundinibua tractat: *Harundini quidem Indica arborea amplitudo: quales vulgo in templis videmus. Differre mares ac fœminas in his quoque Indi tradunt. Spiſſius mari corpus, fœmina capacius. nauigiorumque etiam vicem præſtant, ſi credimus ſingula internodia. Circa Aceſinem amnem maximè naſcitur.* Totum hunc locum de harundine Indica, quæ circa Aceſinem amnem naſcitur, tranſcripſit ex Theophraſto, cuiua verbis quædam de ſuo interſeruit, quibus oſtendit diuerſa harundinum genera confudiſſe. Arundinem illam Aceſinia amnis nauigiorum capacem eſſe neutiquam dicit Theophraſtua. Immo contrarium ex eo colligas: τῷ μεγέθει μεγάλοι καὶ διπηχεῖς, ὥστε ἀκοντίοις χρῆσθαι. Φύονται δὲ οὗτοι περὶ τὸν Ἀκεσίνην ποταμόν. Quæ verba ſimiliter ſic Plinius reddidit, capite quo ſuprà de calamis: *Quippe non eadem gratia Belgicis. Hac & Creticos commendatoribus: quamquam præferuntur Indici, quorum alia quibuſdam videtur natura, quando & haſtarum vicem præbent, additis cuſpidibus.* Sic legendos ille locus. Tradit Theophraſtus harundinem illam Indicam Aceſinia craſſam eſſe & proceram, adeo vt iacola ex ea fiant: ὥστε ἀκοντίοις χρῆσθαι. Non maior igitur eius craſſitudo, quam quæ iaculis competat. Plinius ἀκόντια vertit *haſtas*, quum ſint *iacula.* Maiores porro haſtæ ſont iaculis. Haſta δόρυ Græcis. δορατίζεσθαι, haſtis velitari. Nonc vide quam veriſimile ſit eam harundinem, ea craſſitie qoæ faciendis iaculis apta ſit, nauigijs eſſe idoneam, ita vt ſingula eius internodia ternoa homines poſſint vehere? Nec ſanè hoc dicit Theophraſtus de illo arundinis genere. De ea ſic idem: οἱ δὲ ὁ μὲν ἄρρην στερεός, ὁ δὲ θῆλυς κοῖλος. διαιροῦσι γὰρ καὶ τούτων τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ. Plinius ita vertit: *Differre mares ac fœminas in his Indi quoque tradunt: Spiſſius mari corpus, fœmina capacius: nauigiorumque etiam vicem præſtant, ſi credimus, ſingula internodia.* Ea

A ſcilicet arundo ex qua iacula faciunt nauigiorum vicem præſtat? Hoc vero prorſus admirabile. Noo dicit Theophraſtus illius arundinis in mare ſpiſſius eſſe corpos, in fœmina capacius: ſed ſimpliciter fœminam concauam eſſe, marem ſolidum. Addit Plinius eo loci: *Indica quidem harundini arborea amplitudo.* Immo illi harundini, quam ibi ex Theophraſto deſcribit, quamque circa amnem Aceſinem naſci ſcribit, neutiquam arborea amplitudo. E contrario non in rectum eam ſurgere, ſed per humum graminis inſtar ſerpere narrat ibidem

B Theophraſtus: ἴδιος δὲ ὁ καλάμου φύεται, καὶ ἐπίγειος, ὃ οὐκ εἰς ὀρθὸν, ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἀφίησι τὸν καυλὸν, ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ οὕτω ποιεῖται τὴν αὔξησιν. Harum harundinum meminit quoque Strabo, & χαμαικλινεῖς vocat: ſed de earum proceritate & craſſitudine ea prædicat quæ non habentur apud Theophraſtum: καλάμους δὲ μῆκος μὲν τετταράκοντα ὀργυιῶν τοὺς ὀρθίους, τοὺς δὲ χαμαικλινεῖς τριάκοντα, πάχος δὲ ὥστε τὴν διάμετρον τοῖς μὲν εἶναι τρίπηχυν, τοῖς δὲ διπλάσιον. prorſus χαμαικλινεῖς appellat quæ Theophraſto dicuntur ἐπίγειοι, quæ non in excelſum rectè attolluntur, ſed per terram ſparguntor. eaa opponit τοῖς ὀρθίοις.

C Ceterum quod de earom craſſitudine adijcit Strabo, non conuenit cum Theophraſto. Nam ille tria cubita in diametro habere, & nouem in orbe cubita, quaſdam etiam duplo craſſiores eſſe, vt pote quæ habeant ſena in diametro cubita, decem & octo in circuitu. Hæc ſi vera ſunt, non video quomodo vicem haſtarom præbere potuerint. Vt vt ſit, certè eadem harundo nauigij vſum ſingulis internodiis, & haſtæ vel iaculi non potuit præſtare. Niſi conſtaret Plinium legiſſe in Theophraſti verbis, ὥστε ἀκοντίοις χρῆσθαι, omnino apud eum legendum contenderem,

D τῷ μεγέθει μεγάλοι καὶ διπηχεῖς, ὥστε ἀκατίοις χρῆσθαι. Et profecto eam lectionem veriſſimam auſim præſtare. Vt enim probaret proceras & craſſas illas eſſe harundines, non fuit neceſſe adferre, quod vſum iaculorum præberent. Quippe cum certum ſit multo minores ad hunc vſum expetitas, vt Belgicas, Creticas & Italicas. Ceterum adeo craſſæ & magnæ illæ harundines Indicæ circa Aceſinem naſcentes, vt vulgo lemborum vicem præſtarent. ὥστε ἀκατίοις χρῆσθαι. Quod vnice conuenit cum ijs quæ de earumdem harondinum longitudine & craſſitudine re-

E fert ex Oneſicrito Strabo. Circa Gangem quoque hodie ſcribunt harundines adeo craſſas & proceras gigni, vt vix ſit homini vni eas brachiis complecti, ex quibus exiguas ſcaphas conficiunt, quibus in nauigando Gange vtuntur indigenæ. Hæc ſunt ἀκάτια Theophraſti. Καλαμίνας σχεδίας Iſidoro apud Athenæũ naiculæ quæ ex huiuſmodi arundinibus apud Indos fiebãt. Apparet igitur vel tempore Plinij corrupta fuiſſe Theophraſti exẽplaria, qui ἀκοντίοις pro ἀκατίοις præferebãt. Quod ex ſciolorum emendatione manaſſe

puto, qui paucis ante lineis métionem ab eo fieri videbant. τῦ πξινοῦ καλάμου, ὃν καὶ κροπκὰν καλοῦσι. vel certè ita audiuit legente Anagnoſte. ἀκοντίας pro ἀκανθίας.

Pag. 81. D. *E radicibus eius exprimitur humor dulcis ad melleam ſuauitatem.*] Ἐκ δὲ τῶν ῥιζῶν χυλὸς ἐκπιέζεται γλυκὺς ὥσπερ τινὶ τῷ μέλιτος ἡδύντα. Sed quærendum an ex radicibus huius arundinis, cuius ſingula internodia nauigiorum erant capacia, dulcis ille liquor exprimeretur. Nuſquam hoc Plinius, quod ſciam. Nec ſi diceret, temere crederem, qoando contra ſtent aliorum auctorum teſtimonia. Harundinem illam Iodicam, quæ dulcem & melleum liquorem radicibus præfert, non valdè magnam eſſe caoebat Varro his verſibus, qui apud Iſidorum citantur.

Indica non magna nimis arbore creſcit harundo:
Illius è lentis premitur radicibus humor,
Dulcia cui nequeant ſucco contendere mella.

Vides non oimium magnam eſſe harundinem Indicam, è cuius radicibus exprimitur mellens ille ſuccus. at rurſus Strabo ex Eratoſthene clarè affirmat magnas eſſe harundines, quæ dulcem illum liquorem reddunt: τοὺς δὲ ξυλινοὺς καρποὺς ἀφεψεῖσθαι τοιούς, καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων γλυκείας καὶ φύσει καὶ ἑψήσει. An ergo reponendum in illis verſibus?

Indica nam magna nimis arbore creſcit harundo:
Illius è lentis premitur radicibus humor.

Nihil muto. Forraſſean harundines iſtas, ex quarum radicibus exprimitur dulcis humor confudere cum illis harundinibus quæ ſaccharum ferunt. Dico Saccharum illud quod veteribus notum fuit. Atqui illud omnino diuerſum ab illo humore melleo qui exprimitur è cannis Indicis, earumque radicibus. *Saccharum* veteres in harundinibus colligi tradunt, inſtar gummis concretum & candidum. Dioſcorides, Plinius & ſi qui alij ex antiquis *ſacchari* meminerunt, non aliter tradunt, & in boc omnes conſentiunt. Hoc tamen ſaccharum longè aliud ab eo quod hodie in vſu eſt, & diuerſum vtique ab illo humore dulci, quem ex arundinibus Indicis exprimi ſolitum ſcribunt plerique veterum auctorum. Cannæ porto illæ Indicæ quæ ipſæ vel quarum radices expreſſæ humorem illum melleum reddebant, eædem plane ſunt cum illis cannis quæ nobis hodie *ſaccharum* ſic vulgo nominatum generant. Nam expreſſione ex harundinibus ſuccus ille elicitur, deinde coctione denſatur, quem hodie *ſacchari* nomine nouimus. In cannis ipſis neutiquam ſua ſponte concreſcit, profectò tale hoc tempore ad nos ex India non adfertur. Aliud igitur antiquorum *ſaccharum*, aliud noſtrum, quamuis nomen *ſacchari* quo vtimur, ex antiquo factum ſit. Nec mirum videri boc debet. Sic *Tamalabatra* Indi vocant hac ætate Folium Indicum. Græci ex eo fecerunt ſuum *Malabathrum*. Aliud tamen Græcorum hoc *malabathrum* ab Indo Folio. Idem quippe cum folio *Betre*, vt infra dicturi ſumus. Cannam ſacchari hodierni verſibus, quos ſupra attulimus, expreſſit Varro. De eodem genere cannæ intellexit Lucanus:

Quique bibunt tenera dulces ab harundine ſuccos.

De Indis loquitur. Ergo Indi ſuccos inde expreſſos potui habebant. De boc calamo, cuius ſuccum potui iucundum & dulcem ſumebant Indi, capiendus eſt Dionyſius Afer in his verſibus:

Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται, ἄλλοθι δ᾽ αὖτε
Ὕλαι τηλεθόωσιν Ἐρυθραίου καλάμοιο.

Doas res ſimul coniunxit io India naſcentes, quibus ad cibum & ad potum vtebantur Indi: Milium quo veſcebantur, & calamos, quorum ſuccum expreſſum bibebant. Ἐρυθραῖος κάλαμος idem & κάλαμος Ἰνδικός. Nam poëta ille paſſim Ἐρυθραῖον pro Indico vſurpat. Vt Ἐρυθραῖον Πόντον, Ἐρυθραίην θαλάσσην, Ἐρυθραίους Λειμῶνας. De quibus nos ſupra. *Indicos calamos* de genere certo harundinis dixere veteres, quæ intus inanis & vacua non eſſet, ſed plena ac ſolida. Democritus ſubditiuus in Geoponicis: καλάμους τε τοὺς καλουμένους Ἰνδικούς, ὑπὸ τινῶν δὲ μεσοκαλάμους, ὑπ᾽ ἐνίων δὲ βαλάνους καὶ σύγκλυσας λέγουσι καὶ ἀπυλους. Lucanus *teneram harundinem* vocat Indicam, id eſt ἀπυλίω. Cannæ quoque quæ *ſaccharum* hodiernum gignunt, plenæ ſunt, non inanes & cauæ vulgarium cannarum modo. Strabo io quodam Æthiopiæ loco καλάμους Ἰνδικούς plures naſci prodit. Vnde fides fit certo generi harundinum huic nomen inditum, etiam ſi apud Indos non naſceretur. Certè κάλαμος Ἐρυθραῖος Dionyſio eſt calamus Indicus, & is quidem calamus, ea quo Indi dulcem liquorem & potui accommodatum exprimebant. quæ noſtra canna Saccharina eſt. Narrat Plinius poſt Iubam in quadam ex inſulis Fortunatis ferulas ſurgere ad arboris magnitudinem, candidas, quæ expreſſæ liquorem reddunt potui iucundum. Cannas ſacchari eſſe nemo dubitet, quas hodieque in illis inſulis naſci certum eſt. Ex his conſtare puto cannas Indicas veteribus fuiſſe cognitas, & ſuccum ex his exprimi ſolitum ab Indis ſuis, ſed potui tantum accommodatum. Artem vero excoquendi huiuſmodi ſucci mellei qui ex cannis eliciebatur, & coagulandi, & mox in panes cogendi prorſus incompertam veteribus audacter poſſumus affirmare. In Hiſpaniola tradunt cannas gigni ex quibus melleus & ſaccharinus ſuccus educitur, ſed coagulari non poſſe. Succum ex cannis eiuſmodi expreſſum & igne ſpiſſatum atque concretum, vocamus *Saccharum*. Longè aliud erat quod veteres bac appellatione ſignauerunt. Qui ex veteribus cannarum Indicarum mentionem faciunt, & ſucci ex eis exprimendi, *ſaccharum* nuſquam nominant. E contra qui *ſaccharum* nominarim commemorarunt, de ſucci expreſſione nullum verbum mutiunt. An non manifeſtum hoc indicium eum ac certum di-

uerſam rem eſſe Σάκχαρον veterum & ſuccum Indicæ harundinis quem nunc cenſemus *ſacchari* numiue? Scribit Plinius *Saccharum*, ad medicinæ tautum vſum haberi. Medicamentum eſſe & medica tantum virtute cenſeri indicat. At cannæ Indicæ ſuccus Indis ſuis ſuauiſſimus fuit potus. Lucanus:

Quique bibunt teneræ dulces ab harundine ſuccos.

Hudie quuque Sacchari vulgaris diluti ſuccu multi pocula ſua condiunt & edulcant. Antiqui Sacchari virtutes ad medicinam vtiles, recenſet Dioſcorides: quod ſit εὐκοίλιον, huc eſt ventris morantis incitamentum: quod oculorum obſcuritatem abſtergeat: quud renes, & veſicam iuuet exulceratam. Hurum nihil in ſaccharum hodiernum poteſt cadere. quoniam has virtutes non habet. Heſychius: Σάκχαρον, τῶν ἰμφεσὶς ἐπὶ κόμμαι, ἀφρούμενον ἐν τῇ Ινδικῇ, κοιλίας λυτικόν. Ita legenda hæc Heſychij verba. Si ſaccharum, quo nunc vtitur, aluum ſoluit, haud abnuu quin veterum *ſaccharum* idem ſit cum eu quod hoc nomen apud nos baber. *ſaccharum* noſtrum ſitim facere omues fatentur. Veteres ſaccharum ſuum ſiticuloſum non eſſe aſſerunt. Galenus de ſaccharo quod *mel Indicum* vocabant: οὔτε κακοστόμαχον ἐστὶν ὡς τὸ παρ' ἡμῖν, οὔτε διψῶδες. Nulla in his verbis comparatio, vt cenſet Scaliger, nec ita exponendum, quaſi voluerit, ſaccharum non petinde ſiticuloſum eſſe vt vulgare mel, ſitim tamen quadamtenus facere. Immo abſoluta in oratione ſententia eſt. Mel commune κακοστόμαχον; contra Saccbarum quod erat mellis Indici genus, εὐστόμαχον, vt etiam affirmat Dioſcorides. Mel item commune ſitim geuerat, at Saccharum nullo modo διψῶδες. Sic omnino capieodus Galenus. Aliàs dicendum eſſet, Sacchatum vererum ex Galeni ſeutentia non æquè κακοστόμαχον eſſe ac vulgare mel, aliquatenus tamen ſtomachn cunttarium haberi. Quod falſum eſt. Nam εὐστόμαχον eſſe plauè dicit Dioſcorides. Ergu & ſiti potius ſedaudæ, quam faciendæ aptum. contrariam in Saccharo hodiernu virtus deprehenditur. Quod Saccharo vulgari medici ooſtri ad Serapia & Zulapia ſua conficienda vtuntur, nun propter vllam medicam facultatem quæ in eo ſit, id faciunt, ſed aliarum facultatum amara eo condiunt, & iucundiora ad potum efficiunt. Omnino ad delicatioris vitæ voluptatem potius quam ad vllam medelarem vtilitatem comparatum videtur. Pertendit tamen Scaliger Iulius hanc ſolam eſſe differentiam Sacchari veterum & hodierni, quod illud ex harundine ſponte manabat, ooſtrum hoc exprimitur & coquitur ad candorem & ſpiſſitudinem. Concedamus hoc illi, quid deinde fiet? An non eadem oatura & facultas illius eſſe debuit quod ſponte ſua in harundine couctreſcebat, & huius facticij quud budie premi ſolet excoqui? Hoc ſi eſt, tum illud erit., Non eſſe iam docuimus, Quid igitur? diuerſa uolumus eſſe quæ

A frontibus aduerſis inter ſe oppoſita ſunt. Non circumagendus eſt Lector, ſed deducendus rectà. Quæ de ſuo Saccharo prædicant veteres lougè aptius quadraut in noſtram Mannam quam in Saccharum. Certè pleræque conueniunt eios notæ in deſcriptionem & facultates Mannæ. Manna tamen non eſt, licet quidam ex Neotericis hoc voluerint, ſed Saccharum quod tunc ſolum ex India habebant Maonæ Iudicæ genus eſſe putarunt. Sic in aliis multis errarunt, vt quum Seticum ex lanugine arborum depexa fieri; piper longum & ni-

B grom in eadem arbore uaſci, Gingiber radicem eſſe arboris piper ferentis crediderunt, & talia ὅσα ἄλλα. Dioſcurides qui Sacchari memioit, nullam habet Mannæ mentionem, vt nec Plioius. Non dubium tamen quio illi Mannam cognitam habere potuerint, quæ vetuſtioribus oon fuit ignorata. Athenæus Amyntæ veteris auctoris locum citat ex libro περὶ Ἀσίας σταθμῶν, in quo Manna qualis hodie nobis in vſu eſt, planiſſimè deſcribitur. Ea verba heic apponam ex lib. XI. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς Ἀσίας

C σταθμῶν περὶ τοῦ ἀεροµέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος γράφει οὕτως. Σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συντιθέασιν εἰς παλάθης Συριακῆς τρόπον πλάττοντες, οἱ δὲ σφαίρας ποιοῦντες, καὶ ἐπειδὰν μέλλωσι προσφέρεσθαι ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, οὓς καλοῦσι Ταβαίτας προβρέχουσι, καὶ διηθήσαντες πίνουσι. καὶ ἐστὶν ὅμοιον ὡς ἄν τις μέλι πίνοι διεὶς, τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἥδιον. Non potuit χαρακτῆρι Maooa noſtra depingi, & ea quidem quæ dura eſt, atque concreta. Per Indiam bodieque vænalem ex prouiocia *Vzbeque* circumferri aſſerunt in magnis glebis, admixtis foliis. In maſtis quoque adfertur huc ad nos ex Calabria. Per παλάθην Συριακὴν iotelligit auctor

D maſſam caricarum aut Cottaoorum, qoæ ex Syria iu alias regiones ferebantur. Poſſumus & Caryotarum παλάθην accipere. Nam & *Palathion Caryotarum* in lemmate apud Martialem. Pruna quoque Damaſcena in offas & παλάθας condita inde veniebanr. Sed de caricis hoc oomen propriè obtinuir, Σῦκον ἐπὶ ἄλλων θέσιν & μάζα Græci interpretantur. Ταβαίτας, poculi geous lignei in quo mannam ſuam diſſoluebant illi populi. Scaliger Iulius pro popnlis eos accepit, & quidem interioris Libyæ, nun pro poculis, inſigui ballucinatioue. putauit nimirum ei auctori popuſos Ταβαίτας vocari qui

E Ptolemæo dicuutur Ταπαῖται infra Naſamones ſiti io Libya interiore. Quod eſt maximè ridiculum. Nec enim veriſimile eſt tractaſſe Amyntam de Africæ populis inter Aſiæ manſiones. Diſertè notat Athenæus ex eo loco Amyntæ Ταβαίτας eſſe poculi genus, qnod & ipſe Amyntas clare teſtatur. Vir alius ſummus Ταβαίτας ab Hebræo deducebat תבה, quod *arcam* ſignificat. Sed nulla ſimilitudo arcæ cum poculo. præterea cum afflatu ſcribitur *Theba* pro arca. Quod & apud Græcos in Gloſſa fuit. Heſychius:

Θῆϐα, πόλις Βοιωτίας καὶ κιϐώτιον. Idem: Θῆϐαι πλακοῦντες κιϐωτοειδεῖς ὡς γλωσσόκομον. Varro ſcribit Æoles Bœotios *Tebas* vocare colles. Et in Sabinis ita tum quoque vocatas, quò è Græcia Pelaſgi migrauerant. Item in agro Sabino cliuum appellari *Thebas*. Certè videntur Æoles etiam Θήϐην vel Τήϐην abſque aſpiratione vocaſſe cumulum terræ vel colliculum ad inſtar arcæ eminentem. At Ταϐαλίτας puto Scyphos ligneos appellatos apud eos populos, quod eſſent inſtar Ταϐάλων. *Tabala* Parthi olim vocabant Tympana ænea ad formam clibani facta, quibus in bellis vtebantur. Hodie quoque *Atabala* dicuntur, & Mauris vſitatum cum re vocabulum. Heſychius: Τάϐαλα ὑπὸ Πάρθων οὕτω καλεῖται ὄργανον κλιϐάνῳ ἐμφερὲς, ὃ χρῶνται ἐν τοῖς πολέμοις ἀντὶ σάλπιγγος. pocula lignea qualia etiam hodie tornantur, ſi inuerſa ſtatuantur clibani formam referunt. Sed de his conſtituat quiſque ſicut voluerit. Satis eſt mihi demonſtrare id non eſſe, quod alij voluerunt. Mannam igitur etiam antiquiores Dioſcoride auctores nouiſſe ex illo Amyntæ loco conſtat. Hæc δροσόμελι & ἀερόμελι dicebatur Græcis. De ea tractabant Amyntas eo loci, vt ex verbis Athenæi liquet: περὶ τοῦ ἀερομέλιτος διαλεγόμενος. Temere autem aſſerit Scaliger cognitam etiam Ariſtoteli *Mannam*. Mel illud aërium cuius apud Ariſtotelem fit mentio, non eſt ἀερόμελι recentiorum Græcorum, nec Manna noſtra qualis hodie colligitur & circumfertur ad medicinæ vſum, ſed rorem eo nomine intelligit pinguem & melleum, qui de cœlo matutinis temporibus, ſed vbique cadit, quem rorem apes colligere creduntur & ex eo mel ſuum conficere. Immo ne mellis quidem aërij vſpiam meminit Ariſtoteles, cuius verba prauè diſtincta in hunc detorſit ſenſum Iulius, perperam. Verba ſic habent è lib. v. Hiſt. cap. XXII. de Apibus: κήρωσιν δὲ φέρουσιν ἀπὸ τῶν δακρύων τῶν δένδρων, μέλι δὲ τὸ πίπτον ἐκ τοῦ ἀέρος, καὶ μάλιστα τῶν ἄστρων ἐπιτολαῖς, καὶ ὅταν κατασκήψῃ ἡ Ἶρις. Ait ceras fieri ex floribus, τὸ κήριον μὲν ἐξ ἀνθῶν: ex arborum lacryma, κήρωσιν. lib. IX. vocat κόμμωσιν. Atque ita hic reponendum, aut certè vtrobique κόμμωσιν ex Plinio. Idem tamen κόμμωσιν, nempe ἡ διάχρισις. Alij κόμμωσιν vocarunt quod fieret ἐκ τοῦ κόμμεως, & ex arborum lacryma. μέλι δὲ, inquit, τὸ πίπτον ἐκ τοῦ ἀέρος. repetendum ex ſuperioribus ac ſubaudiendum φέρουσι. Mel ferunt, id quod ex cœlo cadit. Hoc ros eſt. Ex eo rore mella ſtipant apes. Ros ille pinguior qui de cœlo cadit certo tempore, horis matutinis qualis cecidit, excipitur ab apibus & in fauos refuſus abſque vllo alio artificio, mel purum putum eſt. Sequitur ſtatim: τὸ μὲν οὖν κηρὸν ποιοῦσι ἐκ τῶν ἀνθῶν, τὸ μέλι ὅτι οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ φέρει πτὸν μόνον, σημεῖον. Ita legendus ille locus. Ceram, inquit, ex floribus faciunt. Mel non faciunt, ſed adferunt tantum purum putum ſicut è cœlo defluxit. Malè legitur πίπτον μόνον. At πτὸν eſt germa-

A num ac merum, minimeque adulteratum. Comicus: Θεσσαλικοὺς πτὸν πίνειν. Vnde & πιστικὴ νάρδος in Euangelio incorrupta ac ſincera. Scaliger verba illa Ariſtotelis ſupra citata producit Exercit. LXXX. ad hunc modum: μέλι δὲ τὸ πίπτον ἐκ τοῦ ἀέρος, καὶ μάλιστα τῶν ἄστρων ἐπιτολαῖς, καὶ ὅταν κατασκήψῃ ἡ Ἶρις. Deinde ſubijcit iſta: *Ergo Iris confert ad id quod recentiores Manna vocant, veteres mel rore, Ariſtoteles heîc, Mel aëris.* Nugæ Ros ille Ariſtotelis vbique locorum de cœlo cadit, certis temporibus, quem vbi apes ore excepere, & cellis ingeſſere, mel eſt Verba illa Ariſtotelis ita Plinius reddidit lib. XI.

B cap. XI. ſic continuanda: *At melle uno alterove die cellas replent. Venit hoc aëre, & maximè ſiderum exortu, præcipueque ipſo Sirio explendeſcente fit, nec omnino prius Vergiliarum exortu, ſublucanis temporibus.* Nulla Sirij mentio apud Ariſtotelem, qui ſatis comprehenditur, ταῖς ἄστρων ἐπιτολαῖς, *ſiderum exortu*. Libri Plinij pro *Sirio* habent, *Irio*. & *explende ſit*. in quibuſdam: *explendeſcit*. Totum locum ſic lege: *præcipueque ipſa Iri impendente. Nec fit omnino prius Vergiliarum exortu. Sublucanis temporibus itaque, cum prima aurora folia arborum melle roſcida inueniuntur.* ὅταν κατασκήψῃ ἡ Ἶρις,

C *ipſa Iri impendente*. Græci ἰρισκηπτα vocant frutices quibus Iris incubuerit, ſuper quos Iris ſeſe curuauerit, & innixa ſit. Ita loquitur alibi Plinius. Sequenti capite locus ad eamdem rem pertinens ita emendandus: *Namque ab exortu ſideris cuiuſcunque, ſed nobilium maximè, aut cœleſti arcu ſi non ſequantur imbres, ſed ros tepeſcat ſolis radijs, medicamenta non mella gignuntur oculis vlceribus, &c.* Ita etiam diſtinguendum. Malè autem legitur: *aut cæleſtis arcus*. Atqui *Exortus* de ſideribus, non de cœleſti arcu dicitur. At *cæ-*

D *leſti arcu* ſignificat, quum cœleſtis arcus apparet. Inter omnes porro fermè conuenit mel apum ex illo roſcido humore qui venit ex aëre confici. Seneca epiſt. LXXXV. *quibuſdam placet non faciendi mellis ſcientiam Apibus eſſe, ſed colligendi.* Hoc eſt quod ait Ariſtoteles, οὐ ποιοῦσι μέλι, ἀλλὰ φέρουσι πτὸν μόνον. Hinc *mel aerium* Virgilio quod ex aëris rore factum eſt. Antiphilus Epigrammate:

Α καλὸν αὐτοπόνητον ἐν αἰθέρι ῥεῦμα μελισσῶν.

Idem in fine Epigrammatis, apes vocat αἰθερίου νέκταρος ἐργατίδας. Cornelius Celſus apud Philargyrum: *Apes ex floribus ceras*

E *faciunt, ex rore matutino mel.* Ros ille matutinus ex quo apes mel ſuum conficiunt, & qui vbique locorum cadit, in quibuſdam locis in grumulos coit ac denſatur, & pro Manna colligitur. Sed huius Mannæ nec Ariſtoteles, nec quiſquam ex illo æuo meminit. Seneca Epiſtola qua ſupra: *Aiunt inueniri apud Indos mel in arundinum folijs, quod aut ros illius cœli, aut ipſius arundinis humor dulcis, aut pinguior gignat. In noſtris quoque herbis vim eamdem, ſed minus manifeſtam, & notabilem poni, quem perſequatur & contrahat animal huic rei genitum.* Habemus heîc quud

quærimus. Ros ille matotinus in foliis vbique naſcentium arborum & herbarum inueoitur, quem apes leguot & contrahunt ad mel faciendum. At apud Indos idem ros notabilis ac manifeſtus deprehenditur in harundioum foliis. Hæc eſt vererum *Manna*, hoc *mel calaminum*, hoc denique *ſaccharum* Dioſcoridis & Plinij. Nullam aliam ſciſſe tum videntur præter Indicam, & quæ io foliis harundioum Iodicarum inueniretur. An hoc verum ſit non diſputo, immo non eſſe confirmo, ita eos ſenſiſſe audacter dici poteſt. Mel arundineum illud Senecæ, *μέλι καλάμινον* vocatur auctori Peripli quem Plinio coæuum fuiſſe, aut paulo etiam vetuſtiorem alibi docuimus: *καὶ μέλι τὸ καλάμινον, τὸ λεγόμενον Σάχαρ.* In foliis baruodinom Indicarum repperiri illud mel teſtatur Seneca, ſed dubitare ait vtrum ros illius cœli ao ipſius harundiois humor pinguis hoc gignat. Aphrodiſæus Alexander in Problematis, rorem eſſe aëris calore Solis coactum affirmat: *Quod Sacchari Indi appellant, mellis in arundinibus coagulum eſt, ſole cogente rores ad mellis dulcedinem, quod idem in monte Libano fieri certum eſt.* Ex his nihil iam dubij reliquum eſt, quin Saccharum ſuum veteres Indicæ Mannæ crediderint ſpeciem omnino diuerſam à noſtro Saccharo. Nam ſiue ex baruodine ipſa prodiret homor ille pinguior, quem *ſacchari* nomioe vocarunt, ſiue de cœlo foliis illaberetur, non idem poteſt eſſe cum hodierno Saccharo, cuius harundo ſecatur, tunditur, molitur, & premitur ad ſuccum eliciendum, qui deinde excoquitur ad eam ſpiſſitudinem & candorem quem videmus. Mel illud *καλάμινον* rorem non eſſe cœlo deciduum, ſed humorem ex ipſa arbore pinguiorem & coagulatum innuit Nearchus apud Strabonem lib. xv. *εἴρηκε δὲ καὶ περὶ καλάμων ὅτι ποιοῖεν μέλι μελισσῶν μὴ οὐσῶν.* Hoc verbum *ποιεῖν* apertè oſteodit mel illud gigni ex ipſa aruodine, non de cœlo rorem mutuari. Perſicæ manoæ genos hodie memoratur, quod *Xirqueſt*, aut *Xircaſt* nominant, de quo dubitare fateotur, vtruo ros ſit io eas arbores decidens, an gummi ex ijs ſponte manans. cuius Mannæ deſcriptio adiuncta ea dubitatione ſatis belle conueoit cum Saccharo vererum & illo melle harundineo Senecæ. Sed ne quis fallatur, oon eſt. Harundines autem illæ Nearchi Indicæ qoæ mel generant abſque apum opera, diuerſæ ſunt ab aliis æquè Indicis arundinibus, quarum radices dulci humore turgeſcere tradit idem Strabo, ex auctoritate Eratoſthenis. Humor ille exprimebatur ad potum. Atque hæ ſunt harundioes ſiue cannæ ex quibus preſſis hodie Saccharum noſtrum educitur. Varro:

Illius è lentis premitur radicibus humor.

Saccharinæ verò veterum harundines illæ ſunt, in quarum foliis inueniebatur genus illud mellis concreti, quod *Saccharum* priſca ætas appellabat. Iſidorus non malos ſæpè au- A ctor, dum vetuſtiores ſequitur, *Saccharum* pro Manna oobis plaoè exhibet his verbis ex Originum lib. xx. *Antea autem mella de rore erant, inueniebanturque in arundinum folijs. vnde Virgilius:*

Hactenus aërij mellis caleſtia dona.

Siquidè huc uſque in India & Arabia repperitur coagulatum ramis inhærens in ſimilitudinem ſalis. Saccharum priſcorum intelligit, idemque facit cum aërio melle, quæ Manoa eſt noſtra. Alio loco commemorat Iodicam arundinem in ſtagnis naſceotem ex qoa ſuccus ad potum dulcis exprimebatur: B *In Indicis ſtagnis naſci arundines calamique dicuntur ex quorum radicibus expreſſum ſuauiſſimum ſuccum bibunt.* Subijcit ibidem verſus Varronis ſupra nobis adductos, quibus deſcribitur Saccharina hodierna canna:

Indica non magna nimis arbore creſcit arundo.

Iam omni luce clarius liquet *Saccharum* veterum eſſe aliud ab hodierno, & magno errore coofundi cum *Sacchare* recentiorom Græcorum & Arabum. Hoc facticium, cuius nulla antiquis notitia, illud oatiuum. Cannas tamen Indicas vnde ſuccus exprimitur qui cogitur io Saccharum notas fuiſſe veteribus certum eſt. C Sed hacteous tantum norant, vt ſuccum ex ijs ad potum exprimerent. Poſtea inuenta ratio eſt ſucci huius excoquendi & coctionibus cogendi in lapideam pæne duritiem. Quod Arabes mõſtraſſe opinor. Fortaſſe & ab ipſis Indis id primum, ſed longo poſt tempore proditum. Succum ſic coctum & coactum *Sachar* vocarunt, veteri nomine quo mellis aliud genus in harundinibus collecti veteres appellarunt. Hoc saoè nomen & multis aliis ſuccis tribuerunt, ſed oon niſi congelatis, ita dixerim, & coagulatis. Vt *Sacar Mambu*, & *Sacar Tenga.* Hoc facticium ex liquore quodam palmeo. D Illud ſponte naſcens in harundinibus dictis *Mambu*, & amyli modo craſſum & fragile. Tam magnas eſſe illas arundines tradit Chriſtophorus à Coſta, vt cymbas inde faciant illinc homines. quæ bioos ac teroos etiam vehant. Perſæ & Arabes Saccarum illud ex arundinibus Mambu collectum vocant *Tabaxir.* Quod eſſe veterum Græcorum *Σάκχαρον* extra omnem controuerſiam eſt. Hoc *μέλι καλάμινον*, & *ἅλα Ἰνδικὸν* dixere quia *σύστασιν* ſimilē ſali habeat. Plinius: *Saccharon & Arabia fert, ſed laudatius India. Eſt autem mel in arundinibus collectum gummium modo, candidum, dentibus fragile eſt,* E *ampliſſimum nucis auellanæ magnitudine ad medicinæ tantum vſum.* Ita hæc diſtinguenda, *collectum gummium modo.* non vt eſt vulgo, *gummium modo candidum.* Hæc omnia prorſum quadrant in Tabaxir, vel Saccharum Mambu. caodidum eſt, fragile eſt dentibus, in baruodinibus colligitur, dulce eſt, ad medicinæ taotum vſum ſumitur. Modo io paruis, modo in maiuſculis grumis concretum repperitur. Falſum igitur quod vult Iulius Scaliger eaſdem Cannas Saccharum apud priſcos natura ſuapte coocretum tuliſſe, & ſuc-

cum hodie dare, ex quo fit arte Saccharum noſtrum. Diuerſa omnino hæc geneta cannarom. Hæ modicæ ſoot, & papyto ſimiles, ex quibus hodiernum Saccharum coctione conficitur, ſucco prius expteſſo. Ampliſſimæ illæ in quibus naſcitur *Saccharum Mambu*, quod verum ac legitimum eſt Saccharum ptiſcorum. Falſi etiam illi qui Saccharom vulgo dictum *Candum*, contenduot eſſe veterum Saccharum. Hoc arte tantum patatur. Priſcum illud qood eſt *Tabaxir*, nihil arti deber. Non alij auctores Sacchati Caodi meminere, qoàm qui & Saccharum hodiernum facticiom nouerunt, vt Myrepſus. Saccharum Candum non à candore dictum, nec à Canoa: ſed *Καὶν* vel *Καινὸν* & *Καίνον* Græci recentiores vocaruot, quod aogulosſum ſit, & qoum frangitur, in partes ſempet diſſiliat angulatas. Id Græci vulgares *καινὸν* appellaot. Græci veteres non mious hallocinati ſunt qui pro Manna acceperunt. In his eſt Aphrodiſæus qui id affirmat & ſimile facit ei Mannæ quæ colligitur io Libaoo monte. Quædam ſimilia. Maona eſt mel concretum, *μέλι πηκτός*. Sacchatum Mambu etiam, *μέλι πηκτὸς*, ſed alio genete. Illud diſſimile: Manna lenteſcit ac liqoeſcir ſub dentibus. Saccharum id genus fragile eſt, *θραύεται τοῖς ὀδοῦσι*. Sic ex Hammooiaco, aliud *θραῦσμα*, aliud *φύραμα*. Illud ftagile & ſiccom: hoc pingue & reſinoſum ac lenteſcens. Manna quoque *φυρατὸν* potius quàm *θραυστόν*. Ergo non poteſt eſſe *Σάκχαρον* Dioſcoridis & Plinij. Dubitauit Seoeca an Manoa eſſet, aut dubitatum olim fuiſſe indicat: *Aiunt inueniri apud Indos mel in harundinum folijs, quod aut ros illius cæli, aut ipſius harundinis humor dulcis & pinguior gignat.* At decidit Nearchus apud Strabonem ex ipſa haroodine generari: *περὶ τῶν καλάμων Ἰνδικῶν ὅτι ποιοῦσι μέλι.* Faciunt mel ex ſe illæ harundines, non accipiunr è cœlo. Manna veotrem ſoluit, æquè Saccharum illod, *κοιλίας λυτικὸν*, vt affitmant veteres, qui videntur illi eaſdem virtotes tribuere, quas & Mannæ, qood pro Manna haberent. Duplex huius generis genus, liquidum & concretum. Liquidi mentio apud Dioſcoridem. Vocat *Ἐλαιόμελι*. Ex eo Plinius vel alio auctote qui ſimilia proderet. *Ἐλαιόμελι* eſt oleum mellis inſtar craſſum. Plinius aliter accepit, quaſi *ἐλαίας μέλι*, & ex oleæ atbore id geous mel profluere dixit. In hoc falſus. Exemplo tamen non caruit, vt *δροσόμελι* eſt roris mel, *ἀερόμελι*, aëris mel. ita *ἐλαιόμελι* dictum potaoit, *olea mel.* Alia maior eius hallucinatio heic notanda. Dioſcorides κατὰ *Παλμυρὰν* Syriæ mel illud oleo ſimile manare prodit ex atborum rruocis. Plinius Anagnoſte ſuo legente audiuit, κατὰ *ἁλμυρὰν*. & *ἁλμυρὰ* accepir pro maritimis. Hinc *Elæomeli in maritimis Syriæ ſponte naſci ſcribit.* Dioſcorides *ἐκ τοῖς στελέχεσι ῥεῖν* dicit. Ignoraſſe videtor quid eſſet propriè *ἐλαιόμελι*, & vnde naſceretur. Ita dictum innuit quaſi oleum eſſet

A mellis craſſitudioe. Mallem interptetari eſſe mel inſtar olei liquidius. Mel dictum quia ſaporem mellis haberet. Liquida fuit Manna. Huic facultatem ioter alias tribuit ventris ſolueodi, & abſtergendi oculis obſtantia. Vtramque facultatem etiam viudicat Saccharo ſuo, vt hinc appareat pro mannæ Indicæ vel Arabicæ gencre id putaſſe. Perperam ſanè habuere tunc, cùm Mannæ tum Sacchari Mambu ootitiam, ideo nec magnam intelligentiam. Liquidam Manoam vocant hodie *Terenıabin*. Mannæ nomen conuenir duriori, & quæ io grumu-
B los coit. Idque ab Hebræo. Ab eodem nomine & *mannam turis* vocatuot paruas micas concoſſu eliſas, & quæ ſunt vt granà mannæ paruula. Iam ſemel igitur cooſtitutum eſto, ac pro definito rencator Saccharum veterum eſſe *Sacar Mambu* hodiernum Indorum, & *Tabaxir* Petſarum vel Arabum. Auiſena hoc Sacchatum ex cineribus earum haruodinum vſtatum fieri exiſtimauit, errote iam exploſo. Ea cauſa eſt quare Getardus *Tabaxir* verterit *Spodium*. Quem ſequuti ſunt ceteri Arabum ioterpretes, cer-
C ta pernicie ægrotaotiom, ſi quis verba ad rem conferat. Dicere non eſt quàm multa talia io verſione Myrepſi peccauerit Fuchſius. pæne infinita ſunt. *Σπόδιον* propriè eſt eoerrimentum caminotom Metallicorum com ſcintillis & carbonibus cineribuſque mixtis. Dioſcorides *σύρμα* vocat & *ἀπόψημα τοῦ ἐδάφους τῶν καμίνων*. Malè legitur *ἀπόψηγμα*. Malè etiam Garcias ab Horto *σποδὸν* & *Tutiam* eamdem facit. Qood eſt verum, ſi Cadmia eadem cum ſpodio. Nam *Tutia*, eſt Cadmia. Neophytus: *Καδμία ἡ Κυπρία, ἡ καὶ Βοτρύτης, καὶ Τουτία λέγεται. ἔστι γὰρ καὶ ἑτέρα λιθώδης, σπογγώδης, μαύρη, καὶ σπογγώδης.* Nicome-
D des: *Καδμία, Τουτία.* Sed hæc alibi. *Xir* lingua Perſica lac ſignificare aiunt. vnde *Tabaxir* factum. Sed nihil lacteum habet illud Saccharum præter colorem. cetera ſali vel cineri in ſe coacto ſimilior. Vnde & *ἅλα Ἰνδικὸν* Græci dixere. Er Auiſenæ cinerem eſſe putauit harundinom exuſtatum, quæ vi venti ſeipſas compulſantes ſlictu ignem concipiunr. Videant an *Xir* vel *Xer* etiam Perſæ dixerint Græcorum *ξηρὸν*, vt multa vocabula ex ea liogua mutuati ſunt. vt *Band*, *Xatrec*, *Firuſa*, *Tacuth*, & alia infini-
E ta. Græci *ξηρὸν* vel *ξηρίον* propriè vocant medicamentum aridum, & quod in puloerem redigi poteſt, vel vicem pulueris ioſpergi. Tale eſt *Saccharum Mambu.* Sic Suidas durum bitumeo vocat *ξηρίον* his verbis: *ἄσφαλτος ἡ ξηρίον ἐστὶ πίσσῃ ὅμοιον.* Sanè Saccharum eriam *ξηρίον*. Si lac appellatum eſt, eodem ſenſo videtur hanc appellationem meruiſſe, vt Hammoniacum quod eriam *ξηρίον* eſt. Græci recentiores *lac Leonis* id vocarunt, *λεοντόγαλα*. Gloſſæ medicorum Recentiorum: *Ἀμμωνιακὸν λεοντόγαλα.* Io aliis laſerpicium ita dictũ repperio: *λεοντόγαλα, ὀπὸς Κυρηναϊκός.* Sic eriam geous Mannæ eſt apud Perſas

quam vocant *Xirqueſt*, Lac arboris Queſt. Liquida hæc omnia primo ex arbore manant, deinde ſiccantur & dureſcunt, vt gummiũ cetera genera. Sed viderint linguæ illius periti. Quod ad Sacchari nomen attinet, Dioſcurides Σάκχαρον appellat. Heſychius Σάκχαρον. Ita etiam apud Plinium legitur in Indice manu exarato, *Macir*, *Saccharum*. Auctori peripli, Σάκχαρι. Recentiores Græci Σάχαρ & Σάχαρι vt μέλι, quod declinarunt, Σαχάρεως vt μέλιτος. Myrepſus in Droſato δι' Ἰρέως, αὐτοῦ Σαχάρεως, ὅρος. Apud Achmetem: εἴ τις ἴδῃ ὅτι ἐσθίει ἐκ τοῦ Σαχάρεως. Male editum eſt: ἐκ τῆς Σαχαρίδος. Achmes idem mentionem facit γλυκίσματος Σαχαρικοῦ. Ita enim ſcribendum, γλύκισμα Σαχαρικὸν vel Σαχαρῖτον. Placentam vel dulciam ex Sacchato factam ſignificat. Nec dubium eſt veteres placentas ſuas ac dulcia ex Sacchato potius facturos fuiſſe quàm ex melle, ſi vſum eius habuiſſent. Æque autem eius notitiam habere potuerunt quàm Sacchari Mambu, vel Tabaxir quod propriè vocarunt Σάκχαρον. Sed nondum vt dixi, tum inuentum fuit ſuccum illarum harundinem coquere & cogere in panes ſolidos, vt hodie fit. Cannas ipſas nouerant. Euſtathius in citandis Strabonis verbis de melle iſto harundinaceo ita ea retulit: κάλαμοι ποιοῦσι μέλι μελισσῶν μὴ οὐσῶν. Τοὺς δὲ φαγόντας αὐτοῦ ἔοικε μεθύειν. Hæc poſtrema in hodiernis editionibus Strabonis non comparent, ſed horum loco legitur: ὅ γε δένδρον εἶναι καρποφόρον, ἐκ δὲ τοῦ καρποῦ μέθυειν. Quæ ad mel harundinum neutiquam pertinent. Sed latere exiſtimo ſub illis ὅ γε nomen Indicæ arboris fructiferæ, cuius fructus inebriat. Aut ſane legendum: ἔτι καὶ δένδρον εἶναι καρποφόρον. *Ibi & arborem eſſe cuius fructu inebriantur*. Atque hæc hactenus.

Pag. 81. D. *Tylos India inſula eſt.*] Immo Arabiæ: atque ita Plinius cenſet, auctore Theophraſto, qui in Arabico ſinu eſſe tradit: ἐν Τύλῳ δὲ τῇ νήσῳ, κεῖται δὲ αὐτὴ ἐν τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ. Cur igitur hic noſter eam Indiæ vindicauit? vt ne ſcilicet à more ſuo diſcederet. Ptolemæus in deſcriptione Arabiæ Felicis eam recenſet, ſed in ſinu Perſico ponit, non in Arabico, æque & Plinius lib. VI. cap. XXVIII. Sinus autem ille Arabiam cingit, haud ſecus atque Arabicus. At nullo modo Indiæ poteſt adſcribi, vt hic facit Solinus. Vetuſtiſſimi Græciæ auctores inſulam Τύλον appellarunt, vt Theophraſtus, & Ariſtoteles. Recentiores Τύρον, eodem quo Phœnices vrbem nomine. Strabo lib. XVI. de ſinu Perſica: πλεύσαντι δὲ ἐπὶ πλέον ἄλλαι νῆσοι Τύρος & Ἄραδος εἰσὶν ἱερὰ ἔχουσαι τοῖς Φοινικικοῖς ὅμοια. Tradit ab incolis iactari colonos ſe eſſe Tyri & Aradi Phœniciarum vrbium. Nam Aradus quoque inſula Syriæ Phœnices. Atqui *Tylus* non *Tyrus* inſula illa Perſici ſinus vocabatur. Ptolemæo nominatur Τύρος non Τύλος in antiquis codicibus. In Perſico ſinu recenſentur ab eo inſulæ, Ἴχαρα, Θαρρώ, Τύρος, Ἄραδος. Stephano Δάρα dicitur quæ Ptolemæo Θαρρώ, & Ἴκαρος quæ Ἴχαρα. Dionyſio quoque Ἴκαρος. Stephanus: Τύρος νῆσος πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ἣν Ἀρτεμίδωρος Τύλον φησὶ τῷ λ καλεῖ. Vrbem Indiæ hoc etiam nomine fuiſſe docet. Quod in errorem fortaſſe truſit hunc Solinum.

Quod quæcumque arbor in ea naſcitur, nunquam caret folio.] Ex Plinio: Plinius ex Theophraſto cuius verba non rectè cepit. Græca ſic habent de Tylo inſula: γίνεσθαι δὲ καὶ τοὺς φοίνικας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ἀμπέλους, καὶ τἆλλα ἀκρόδρυα καὶ συκᾶς, αἳ μὴ φυλλορροοῦσι. Sic legendum. Nam vulgo eſt: αἱ φυλλορροοῦσι. Ficus tantum in ea inſula folia non dimittere dixit. Plinius ita accepit

B quaſi de omni pomorum genere dixiſſet: *fert eadem inſula & palmas, oleaſque & vites, & cum reliquo pomorum genere ficus. Nulli arborum ibi folia decidunt.* ἀκρόδρυα vertit *poma*. vide quæ ſupra notauimus de hac voce. Magis autem mirum de ficu, quæ folia ibi non amittit, quia tenerrima eſt arbor, & foliis adprimè caducis. De arbore quadam Tyli inſulæ habet ibidem Plinius: *eſt & alia ſimilis, folioſior tamen, roſeique floris.* Non hoc dicit Theophraſtus his verbis quæ reddere iſte voluit: καὶ ἕτερόν τι δένδρον πολύφυλλον, ὅμοιον τῷ ῥόδῳ. Non roſei floris eſſe vult, ſed ſimile eſſe arbori quæ roſam fert, folio ſcilicet & frutice, non flore. τὸ ῥόδον

C ibi eſt arbor vel frutex, non flos.

Ibi mons Caucaſus inde incipit.] Lectio hæc ex duabus concreta. In altera Editione fuit: *ibi mons Caucaſus*. In altera: *Mons Caucaſus inde incipit.*

Qui maximam orbis partem perpetuis iugis penetrat.] Hoc de Caucaſo quidam, de Tauro alij dixere. Eapropter Caucaſum Tauri partem eſſe, alij Taurum Caucaſi fragmentum voluere.

Idem fronte qua Soli eſt obuerſus, arbores piperis oſtentat.] Plinius lib. XII. *Oliua India ſterilis, præterquam oleaſtri fructu. Paſſim vero quæ piper*

D *gignunt, iuniperis noſtris ſimiles: quamquam in fronte ſolibus oppoſita gigni tantum eas aliqui tradidere.* Hæc ſic legenda ſunt ſerie continua, quæ vulgo diuiſis capitibus ſeparantur. Eorum porro opinio qui tradidere piper in ea parte Caucaſi quæ ſolibus oppoſita eſt, tantum gigni, prorſus hodie falſa deprehenditur. Compertum quippe eſt in deſertis & mediterraneis non naſci, atque in eis regionibus prouenire quæ à Caucaſo longiſſimè ſunt diſſitæ, vt in *Malauar*, in *Malaca* maritimo & inſulis *Iaua* vicinis. In Caucaſo monte nihil naſci præter laſerpicij plantam & terebinthos Alexandri Magni comites, quum

E eum montem ſuperarent, deprehenderunt. Arrianus lib. IIII. ἀλλ' ἔν γε τούτῳ τῷ Καυκάσῳ οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ τέρμινθοι πεφύκασι καὶ σίλφιον, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος. Nulla igitur piperis arbor in Caucaſo monte. Quod ad Silphium attinet, duas de natura eius Theophraſtus & ex eo Plinius opiniones referunt, quarum altera fert prorſus agreſte eſſe, & culturæ inimicum: altera circumfodi ſolitum, & curæ patiens. Priorem ſententiam Perſico Laſerpicio conuenire affirmat Plinius, poſteriorem

Cyrenaïco. Certe Perſicum in monte & plurimum naſcitur, ſpoote proueniens. Hinc Theophraſtus alicubi ſcripſit, ἐν ὄρει σίλφιον gigni. Quod de Perſico intelligi par eſt. At Cyrenaïcum in culto creſcebat. Falſi itaque illi ex veteribus qui Σιλφιοφόρον Cyrenaïcæ deſertam faciunt & ψαμμώδη. Arrianus in Indicis: ἀλλ' ἡ Κυρηναίων τῆς Λιβύης ἐν τοῖς ἐρημοτέροις νέμεται, ποώδης δὲ αὕτη καὶ μαλθακὴ, καὶ εὔυδρος, καὶ ἀλσέων, καὶ λειμώνων, καὶ καρπῶν παντοίων καὶ κτηνέων πάμφορος, ἐς τε ἐπὶ τοῦ σιλφίου τῆς ἐκφύσιος, ὑπὲρ δὲ τὸ σίλφιον τὰ ἄνω αὐτῆς ἔρημα καὶ ψαμμώδεα. Vltra Silphij feracem regionem cetera eſſe vaſta & arenis opplera. In Cyrenaïca nulli montes. Coucinit verò cum Plinio qui partem agri Cyrenaïci interiorem frugibus bonam eſſe rradit: Io ora arboribus fertilem: mox trigiota millium paſſuum latitudine, & CCL. longitudine, Laſeris modò feracem. Memorat idem Arrianus Cyrenenſes quaio longiſſimè à Laſerpicifera regione pecus abigere, quia eius plantæ valde appetens eſt, eamque depaſcitur, quæ impenſo pretio apud illos vænire ſolet: καὶ εἰ ἐν πολλοῦ προβάτων σιλφίου ἀμύνονται, καὶ δὴ ἐπ' αὐτὸ, καὶ τὰ τε αὔτοις ἐπινέμεται, ἢ τὴν ῥίζαν ἀφαυαίνει καὶ παντελῶς αὐτό. Pleroſque air cicumſepite locum vbi laſerpicium naſciter ne pecus intrare poſſit: οἱ δὲ καὶ περιφράσσουσι τὸν χῶρον, τῷ μηδ' εἰ πελάσειεν αὐτῷ πρόβατα, δυνάσθαι ἐπιβῆναι εἴσω παρελθεῖν. Hæc cum Plinio non conueniunt, qui prodit ſua ætare multis iam annis Cyrenaïcum non inueniri, vnumque omnino caulem ſua memoria repertum, Neroni principi miſſum fuiſſe. Atqui reeentior admodum Plinio Arrianus, qui ſub Adriano vixit. Publicanos air ille qui paſcua conducebant, pecorum pabulo omne laſerpicium depopularos eſſe, & ſpem naſcentis funditus ſuſtuliſſe Scribit Theophraſtus hieme & vere pecus in montem inigi ſolitum vt Laſerpicium depaſceretur, quo ſaginabatur. Hoc non de Cyrenaico ſed de Medico iurelligendum. & hæc eſt prior eius de Silphio ſententia, quam Perſico congruere narrat Plinius. Quod etiam confirmat Arrianus qui Caucaſum montem ouium gregibus opertum fuiſſe teſtatur, qui Laſerpicium quo mons ille abuodat, depaſcebantut: καὶ πρόβατα πολλὰ καὶ κτήνεα ἐνέμοντο, ὅτι καὶ χαίρουσι τῷ σιλφίῳ τὰ πρόβατα. Mulræ aliæ differentiæ poſſunt adſtrui ex veterum ſcriptis inter Cyrenaïcum Silphium & Medicum ſiue Armeniacum. Inter omnes fermè conſtar Cyrenaïcum iueundi odoris fuiſſe, & guſtu ſoauem. Theophraſtus: ἰδιώτατον δὲ πάντων τὸ σίλφιον, ἐστὶ καὶ ὅπον πολλοὺ ἡ χώρα φέρει καὶ εὔοσμον. Interpres Ariſtophanis in Aues: Σίλφιον δὲ ῥίζα ἡδύοσμος, προσοδήτομα. Iremio Equites: Σίλφιον δὲ ῥίζα κατὰ πᾶσας ἡδύοσμος ἐν Λιβύῃ φυομένη ἀρτυτικὴ καὶ θεραπευτική. Hoc eum ita ſit, oon video qua ratione poſſit eſſe *Aſa* officinarum qua nihil fœtidius aut viroſius. Non nimium ramen pugnarem quin officinæ *Aſa* vocabulum procudetint ex antiquo *Laſer*. Sic enim ſcribebant pro *Laſer*. Nam Græci recentiores ex eo fecere λάσαρον. Lexicon Neophyti: Λάσαρον ἢ λάσαρ ὁ ὀπὸς τοῦ σιλφίου. Ita in antiquiſſimo libro Excerprotum Apicij qui pænes me eſt, ſcribitur: *Crocum, piper, Zingiber, Laſar, folium.* de pigmentis quæ condimentis ſeruiunt. Idem: *Laſaru radices, mentha, Nepeta, Saluia.* & *Laſaratus hædus* apud eumdem. *Laſar, Aſa*, vt *Naphta, Aptha*, & ſimilia. Nunc quærendum an *Aſa* bodierna fuerit *Laſar* Medicum vel Perſicum veterum. Nam de Cytenaico non poſſe eſſe rebus neceſſariis oſtendimus. Prætereaio rerum natura non amplius erat ætate Pliuij. De Medico etiam negauimus ſuperiori Exercitatione, quia Medicum Strabo non multum infra Cyreoaïcum eſſe, interdum vero præſtare teſtatut. At non videbam quomodo fœtidiſſimum gummi ſuaueolenti ac iucundo ſucco Laſerpicij melius ac præſtantius poſſet videri. His licet inuictis argumeotis, & aliis compluribus quæ ante poſuimus, oppooi rameo poreſt quod de *Aſa* refert Garcias ab Horto in libris de Aromaris, nempe tradit Indiæ populos, & præcipue Cambaïæ prouiociæ indigeoas eam *Aſam* io condimentia ciborum vſurpare, ſicut *Laſer* fecerunt veteres. eum vide lib. 1. Aromatum Hiſtoriæ. præterea coouenit modus eam præparandi, vt iouetera-ſeere poſſit, & diu ſeruari. In bubula coria illam conijciunt ſanguine bubulo prius illita, & cum tritici farina permixto, eam eſſe cauſam vt in Laſere veluti furfures conſpiciaotur. Ita ſaoè veteres ſuccum Laſeris præparabaot, admixtis furfuribus. Plinius: *Ad merces ad vltera ſuccum ipſum in vaſa coniectum admixto ſurfure ſubinde concutiendo ad maturitatem perducebant, ni ita feciſſent putreſcentem.* Recte ita correximus ſuprà. *Merces ad vltera* ſunt merces quæ in vlteras regiones exportaotur, εἰς τὰ πέραια vt in Græcis Theophraſti eſt. Apuleius ſummus Plinianarum loquutionum ac vocum vſurpator, ea lectione vſus eſt in libro de Muodo: *Sed cum credamus Deum omnia permeare, & ad nos, & ad vltera poteſtatem ſui numinis extendere.* Sic ibi legeodum ex veteribus codicibus. Nam vulgo edunt: *ad nos & vltra.* vbi libri habent: *ad nos & ad vltra.* vt oeceſſario ſit emendandum: *& ad vltera.* πρὸς τὰ ἔξω. Cererum male idem Plinius κατεργάζεσθαι Theophraſti vertit, *ad maturitatem perducere.* Parabatur boc modo Laſer vt πῆξιν acciperet, & redderetur craſſius. Idque in Caulia tantum faciebant quia humidior eſſet. Idem Theophraſtus: καὶ ὁ μὲν ῥιζίας καθαρὸς γὰρ καὶ διαφανὴς καὶ ξηρότερος· ὁ δὲ καυλίας ὑγρότερος, καὶ διὰ τοῦτο ἄλευρον προσπάττουσι πρὸς τὴν πῆξιν. Succus qui ex radice Laſerpicij educebatur, porior ſicciorque & tranſlucidus erat, eoque melior. Qui ex caule manabat, bomidior: ideo farinam ei admiſcebant, vt coagulari poſſet & concreſcere. Ea gratia rurbidiorem, & magis impurum fuiſſe oportet. De Laſare quoque vel *Aſa* quæ ab Indis adfertur duo genera eius

eſſe tradunt, qui ibi fuerunt: alteram ſinceram & tranſlucentem: alteram turbidam & impuram, graueolentiorem tamen iidem affirmant eſſe quæ ſincerior eſt. Certè Dioſcorides Medicum & Syriacum Laſer βρομωδέστερον eſſe aſſerit, id eſt viroſioris ac tetri odoris. Idemque probari ait, τὸν μὴ πρασίζοντα τῇ ὀσμῇ, qui odore porrum non referat. Vnus ex veteribus Ariſtophanis ſcholiaſtis, σίλφιον φυτάριον κάκοσμον vocat. quod ille de Cyrenaïco dicit, quum verius fortaſſean accipi debeat de Medico. Nam de illo altero non poteſt, qui iucundi odoris fuit. Hinc in recentiorum Medicorum ſcriptis & Lexicis, σκοροδολάσαρος exponitur, ὀπὸς Κυρηναϊκός, quaſi dicas, allij Laſer. Neophytus: Σκοροδολάσαρος, ὁ Κυρηναϊκὸς ὀπός. Nicomedes Iatroſophiſta: Ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, ὁ σκοροδολάσαρος. Dicebant & σκοροδοσέλινον corruptè pro σκοροδολάσαρον. Vetus Lexicon Iatricum: ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, ἤτοι σκοροδοσέλινον. Ita appellatur Myrepſo in compoſitione ἀρεταιοῦ Antidoti: ὀπὸ σκοροδοσελίνου, ἀμμωνιακὸν θυμίαμα, δρακόντιον, ὀποπάνακα. Fuchſius vertit; ſcordium. Aliud eſt σκόρδιον, aliud σκοροδοσέλινον, vel vt etiam dixere, σκοροδολάσαρον. Quod Græci omnes recentiores ὀπὸν Κυρηναϊκὸν interpretantur. Vetus aliud Gloſſarium Græcum: Σίλφιον, ἤτοι σιλφίου ὀπός, τὸ σκοροδολάσαρον. Auicena diuiſit *Aſam* in maleolentem & odoratam. Sed nulla hodie eſt odorata. Talis fuit olim Cyrenaïca adteſtantibus omnibus auctoribus. Nec multo inferior Medica iiſdem teſtibus. Quod ſi verum eſt, longe aliam oportet eſſe Aſam à Laſare antiquorum. Profecto Σιλφίου appellationem non vni plantæ dederunt. Tzetzes in Chiliadibus duas ſtirpes hoc nomine agnoſcit Chil. VI. cap. XLVIII.

Δύο δ' εἰσὶ τὰ Σίλφια, τὸ μὲν ἐκ τῶν ἐώων,
Τὸ δ' ἕτερον πολυτιμότατον.

A Per pretioſum intellexit, *Cyrenaicum*. Aſt alio loco tria facit Silphij genera:

Τελοῦσι δ' εἰσὶ τὰ Σίλφια, Σίσγυδον τε, καὶ Τῖλις,
Καὶ τὸ κάκιστον, τὸ σεβαστὸν, τὸ θρυλλούμενον εἰς πᾶσι.

Quod Σίσγυδον Tzetzæ, aliis ſcribitur Σίσγοδδον & exponunt Νάρδον Κελτικόν. Nicomedes: Νάρδος Κελτικός, τὸ σίσγουδον. Neophytus monachus: Νάρδος Κελτική, τὸ Σισγουδον. In aliis ſcribitur, Σίσγουδον. Auicena Silphium vocat *Anıuden*, quomodo & ab Indis hodie vocari ſcribunt. Alij *Angiodhan* appellant. Magna affinitas vocis *Singudum* cum *Anıuden* vt alterutrum ex altero factum videatur. *Anıuden* tamen non eſt Nardus Celtica. At Τῖλις recentiori

B Græciæ eſt, ὁ Τῆλις veteris, fænum Græcum ſcilicet. Sic φίνλω dixerunt quæ antiquis φήνη, oſſifraga. Tribus his plantis Silphij nomen inditum penes infimam Græciam quæ omnes odoratæ ſunt ac bene olent. Garcias ab Horto refert accepiſſe ſe à quodam in India Aſæ ſuccum ex quadam planta inciſo caule fluere, quæ folia Corylo ſimilia habeat. Quæ figura non reſpondet veterum de ſilphio traditioni, ſiquidem omnes vno ore prædicant folium ſilphij apio eſſe ſimile. Quod in effigie Silphij quam ſupra ex nummis Anthonij Piſonis medici produximus non plane expreſſum apparet, ſed

C quod in aliis nummis conſpicitur ſatis ſcitè & graphice ad hanc formam reſpondere videtur. Horum alterum Iouis Ammonis Barbati faciem, alterum Alexandri Magni Cornuti referre volunt. Certe Iouem Ammonem cum barba pingi ſolitum conſtat ex veteri ſcriptore qui vitam Alexandri fabuloſè compoſuit. Is πολιὸν θεὸν & κριοπρόσωπον Ammonem vocat. Nos auerſam tantum eorum faciem quæ Silphij figuram exhibet, heîc apponendam curare ſatis duximus.

Habes heîc & agnoſcis folium Silphij, folio apij pæne compar & ſimile. Meminit Iſidorus Laſatis Indici, cuius herbam in monte Oſcobagi propa origines Gangis naſci ait. Arabes hodie, vocant *Halıtıh*. Officinæ *Aſam*. Sed nihil prohibet *Aſam* pro *Laſar* corruptam, & tamen de alio genere gummis vſurpatam, ignorato veterum Laſare. Sic vſu Acaciæ deperdito, & ſucco prunorum in locum eius ſuccedente omnes Medici infimæ Græciæ Acaciam interpretantur ſuccum prunorum. Nicomedes & Neophytus, aliique Ἰατρικῶν & Βοτανικῶν Lexicorum conſarcinatores: Ἀκακία, ὁ χυλὸς τῶν προυμνῶν. Atqui Ἀκακία proprie eſt ἐγχύλισμα ſpinæ Ægyptiæ eodem nomine, quod recentioribus prorſus ignotum fuit. Quis non hodie Medicinam faciens confidenter aſſerat liquidum Styracem eſſe ſtacten veterum? & tamen non eſt, alia quippe στακτὴ στύρακος, alia

πικτὸ σμύρνης quæ eſt veterum ſtacte, κατ' ἐξοχὴν ſic appellata. At ϛακτὴ ϛύρακος eſt liquor melleus, quem emittit flauus ſtyrax, ſi manu promatur. Quem & λιπαρὸν ϛύρακα dixere. Hinc apud Aëtium & alios, λιπαρὸς ϛυραξ & ϛύραξ καλαμίτης diſtinguuntur. Hic gummia inſtar habet, albidus & perlucens, qoi calamis concretus adhæreſcit: ille pinguis ac reſinoſus & lentum hnmorem emittens, colore flauo. Quod diſcrimen habetnr inter ϛύρακα καλαμίτην & λιπαρὸν ϛύρακα. Idem eſt apud alios auctorea, inter ἄσπρον ϛύρακα & χυματίας. Aëtius in confectione Muſcati qualis parabatur à quodam Orientis comite: ἄσπρου ϛύρακος οὐγκίας β. χυματίου ϛύρακος οὐγκίας ς. Idem in compoſitione μοσχάτου τοῦ ἐν Ἐκκλησίᾳ καπνιζομένου ſic habet: ϛύρακος χυματίου λίτρας ις. ἄσπρου λίτρας γ. Styrax ἄσπρος albus dicitur, idemqoe eſt ſiccos, gummium modo. χυματίας liquidior, & flauus. Qoare diceretur χυματίας, ſupra docoimus. Calamitea rarior & præſtantior. De eo loquor, quem tradit Dioſcorides eſſe κόμμεσι ἐοικότα, ξανθὸν, σμυρνίζοντα, & rarum iouentu. Hic proprie καλαμίτης, & rationem edidimus ſuprà, qoemlibet ſtyracem ſicciorem hodie ſic vocant vulgo. Hioc io illis compoſitionibus bis aut rer alterum tantum de χυματία Storace quam de ἄσπρῳ, ſiue albo inditur. Neophytus: Καλαμίτης, ὁ ὠχρὸς ϛύραξ. Pallidum ac ſobalbidum intelligit, qui alijs ἄσπρος. At ξανθὸς de Chymaria, quod & ξανθὸν dixere. Vetus Lexicon: ξανθὸν, ἤτοι ϛύραξ μυστικώδης ὑγρός. Dioſcorides de Chymaria capiendus quum dicit, ξανθὸς δὲ λιπαρὸς καὶ ἐν τῷ μαλάσσεσθαι αὐτὸς ὑγρασίαν ἰσιὰ μυστικώδη. Iſidorus notas vtriuſque confudit καλαμίτου & λιπαροῦ. Vide ſupra. Ceterum quæ de Aſa & Laſere heîc & in ſuperioribua Exercitationibus ventilauimus, ea in medio relinquimus doctis harum rerum medicis & Herbariis diſcutienda ſubtilius.

Pag. 82. C. *Eorum qui primus erumpit, velut Corylorum fimbrias.*] Belle & graphice heîc Solinus piper longum comparat fimbriis corylorum. Nihil tam ſimile, præcipuè priuſquam fimbriæ illæ dehiſcant & aperiantur. Plinius *ſiliquas* vocat, minus propriè, licet Dioſcoridem ſeqni videatur: *ſemina à iunipero diſtant paruulis ſiliquis, quales in faſeolis videmus.* Dioſcorides: καρπὸν μὲν αἰτιᾶται κατ' ἀρχὰς μὲν προφαίνειν καθάπερ λοβούς, ὅπερ ἐστὶ μακρὸν πέπερι. Non bene aſſeqoutus eſt Dioſcoridem Plinius. Noo ille dicit ſemina piperis in paruulis ſiliquis haberi. Nec enim ſiliquæ αὐτόχρημα ſuot ſed ait fructum piperis primo longum exiſtere ad inſtar ſiliquarum quæ intus habeant paruula grana milio ſimilia quæ in piper nigrum & perfectum mox euadunt, vbi maturitatem adepta ſont. Hæc priuſquam matura ſint, nondum ſole incocta, candidum piper haberi. Hic fuit veterum error circa piperis arbores, qui tria hæc genera, τὸ μέλαν, τὸ μακρὸν καὶ τὸ λευκὸν, in vna eademqoe arbore naſci credidere. Ortus ex eo error, qood non admodum diſſimiles ſint

A plantæ quæ piper longum & quæ nigrum producunt, licet quidam tradant, hanc cum illa non plus ſimilitudinis habere, quam fabam cum ouo. Candida autem piperis arbor tam paruo diſcrimine diſtat ab ea quæ nigrum fert piper, vt à ſolis indigenis internoſci queat vt proinde non mirum ſit veteribus indiſcretas haberi. Piper igitur longum quod fimbriis corylorum nondum apertis ſimile eſt, nooquam dehiſcit, ſed in eodem ſemper ſtatu maoet. Solus quod ſciam ex veteribus Theophraſtus aperrè illa genera diſtinxit, & nigrom piper B à longo diſcreuit his verbis: τὸ δὲ πέπερι καρπὸς μέν ἐστι· διττὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος· τὸ μὲν γὰρ στρογγύλον ὥσπερ ὄροβος, κέλυφος ἔχον καὶ σάρκα καθάπερ αἱ δαφνίδες, ὑπέρυθρον· τὸ δὲ ἐπιμήκες, μέλαν σπερμάτια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρὸν δὲ πολὺ τοῦτο μᾶλλον θατέρου, θερμαντικὰ δὲ ἄμφω. palam ac planum eſt hæc genera eum diuerſa facere. At Dioſcorides & alij ex longo pipere rotuodum piper candidum nigrumqoe fieri tempore & maturitate. Quod ſi verum eſſet, pipere longo nigrum, vt pote perfectum maturumqoe, validius eſſet cenſendum ac potentius. Atqoi Theophraſtus longom nigro tradit ἰσχυρότερον. C Mira res igitur tanto poſteriores auctores id de hac planta, ac ſemine ignoraſſe, quod noo neſciuerunt antiqoiores. Hodie ſcribunt in Bengala longum piper qood ibi tantum gignitur, vocari *Pimpilim*, alij tradunt à barbaris vocari *Pepelt*, ex hac voce Græcorum πέπερι manaſſe certum eſt. Galenus ad illa Hippocratis στρογγύλου τοῦ Μυρσιδάνου notat: ἔστι τὸ Ἰνδικὸν ὃ καλοῦσι Πέρσαι πέπερι. Perſæ ab Iodis hoc nomen ſumpſere.

Quas ad iuniperi ſimilitudinem diuerſos fructus edere aſſeuerant.] Peream ſi ſciebat quid diceret. quid enim? an arbores piperis iuniperis ſimiles vult? non opinor vt iſta ſooant. Ait igitur piperis arbores edere fructus diuerſos D ad iuniperi ſimilitudinem. Atqoi iuniperi arbor diuerſos froctus non edit. Et clarè Plinius ſemina piperis à iunipero diſtare teſtatur. Sane iuniperis ſimiles idem aſſeuerat arbores quæ piper gignunt. Quod eſt falſiſſimum Nihil enim tam diſpar ac differom. Nec Theophraſtus, nec Dioſcorides, nec quiſquam alius veterum quos Plinios compilauit, id ſcripſiſſe comperitur. Æquè falſum eſt quod notat Iſidorus arborem piperis *ad iuniperi ſimilitudinem folia habere*: quod hinc babet. Quid enim quæſo te diſſimilius quàm folia piperis & ioniperi. Non tanto- E pere diſtant pomum & ſpica vt ait ille. Haud minus fabuloſum & commentitium quod ſubijcit, qua methodo nigrum piper fiat. Talia ſunt pleraque veterum. Quod ſæpe miror & indignor.

Velut Corylorum fimbria.] Addere debuit: *nondum dehiſcens.* Nam vbi hiulcari & expandi incipit, ſimilis piperi longo eſſe deſioit. Intelligit autem ἰούλους vel βρύα ἰουλώδη Coryli. Plinius *Iulos* vocauit in Corylo Græca voce retenta lib. XVI. cap. XXIX. *Ferunt & Auellanæ*

Iulos compactili callo ad nihil vtiles. Tale eſt piper longum compactili callo. Sed *iuli* illi Auellanæ tum compactili callo ſunt, quando nondum in floſculos tenues dehiſcere cœperunt. Nec flores ſunt tales Iuli, nec pro floribus in Auellana. Nam præter has fimbrias flos paruulus in ſummitate nucis inuenitur, crocei coloris acutioris, & tripertiti. Sic & in Iuglandibus & Caſtaneis quæ huiuſmodi βρυώδεις ἰούλους ferunt, flos præterea ſuus oſtenditur ea parte qua fructus erumpit, in ipſius fructus apice. Fruſtra igitur multi olim diſputarunt an flos eſſet, vel aliquid inſtar floris. Neutrum ſanè ſunt ἀκρανθεῖς verius quàm αὐθήσεις vel ἄνθη, appellandæ. De his nos ſupra pluribus. Populos hæc βρυώδη fert, ſiue βρύα. Plinius *vuas* vertit. Κίρως Heſychio, αἰγείρου βλάστησις. Κίρωσμα idem exponit βότρυας. In quæſtionem venire poteſt an βρύον ἀρωματικόν, quod ex populis arboribus & quercubus ſumebatur, ex hoc genere fuerit an potius muſcus arboribus illis innaſcens. Plinius qui βρύον illud Aromaticum *vuam albæ populi* vertit, ſatis oſtendit de muſco arboreo communi id accipiendum non eſſe. Sed Plinio parua apud me fides. Quia βρύον in multis arboribus vuam ἰουλώδη ſignificat, & floris quamdam ſpeciem. ita ſolet etiam in illis id nomen vſurpare, quibus in totum diſconuenit. Βρύον in lauro vua eſt, in populo alba, in pleriſque aliis. Βρύον flos eſt oleæ ab eadem ratione & forma. Hinc Plinius in Arſenogoni & Thelygoni herbarum remediis deſcribendis, βρύον qui muſcus eſt ſaxis innaſcens *vuam* reddidit flori oleæ ſimilem, lib. xxvi. cap. vlt. *Arſenogonon & Thelygonon herbæ ſunt, habentes vuas floribus oleæ ſimiles, pallidiores tamen.* Habet à Dioſcoride qui vt habetur in Codice vetuſtiſſimo, ita ſcripſit: φύλλον φύεται ἐν πέτραις, τὸ μὲν θηλύγονον λεγόμενον ὥσπερ βρύον, ἔχει χλωρότερον ἐλαίας τὸ φύλλον, καυλὸν δὲ λεπτὸν βραχὺν, ῥίζαν λεπτὴν, ἄνθος λευκόν. Quæ verba haud aliter interpretari & vertere poſſis, quam hoc modo: *Phyllon naſcitur in petris, & Thelygonon quidem quod dicitur, inſtar muſci, cui folium oleæ pallidius, &c.* Plinius vero ita vertit quaſi legiſſet in Græcis: τὸ μὲν θηλύγονον λεγόμενον ὥσπερ βρύον ἔχει, χλωρότερον ἐλαίας. id eſt, *vuas habens oleæ flori ſimiles ſed pallidiores.* Nec de mendo poteſt ſuſpicio cuiquam incidere in illis Dioſcoridis Græcis. Quænam porrò illæ vuæ ſunt in Thelygono oleæ floribus ſimiles diuinare non poſſum. An de flore accipiendæ? atqui paulo poſt Dioſcorides de flore dixit: ἄνθος λευκόν. Addit Neophytus λεπτὸν σχιδές. De ſemine verò nihilo magis poteſt accipi. Nam & ſequitur apud eumdem de ſemine: καρπὸν μείζονα ὥσπερ μήκωνος. Ita vulgati. Sed legendum ex optimo Codice: Καρπὸν μικρὸν ὥσπερ μήκωνος. Plinius: *ſemen album, papaueris modo.* adſcribendum: *ſemen paruum, papaueris modo.* Nihil tamen muto. nam ſcribit Theophraſtus: ὁ δὲ καρπὸς τοῦ μὲν θηλυγόνου, καθάπερ ἐλαίας βρύον, ὠχρότερός τι τοῦ ἀρρενογόνου.

A Pallidum igitur ſiue album ſemen Thelygoni, ſed pallidius Arſenogoni. Semen Thelygoni, cinerei coloris ab initio eſſe, quod poſtea in cæruleum mutet, tradunt hodierni herbarij. Sic non album fuerit, & vera erit correctio noſtra. Addit Theophraſtus de Arſenogoni ſemine: ὥσπερ ἐλαία, ὅταν ἄρτι φύηται ἐκ τοῦ βρύου. Docti hodie herbarij putant Dioſcoridem à Theophraſto in deſcriptione φύλλου diſſentire. Nam quod iſti eſt *fœminificum*, illi eſſe *marificum*, & contra. Non ita eſt: & vero verba Dioſcoridis videamus de

B Arſenogono: τὸ δὲ ἀρρενόγονον τὰ μὲν ἄλλα ὅμοιον τῷ προειρημένῳ, καρπὸν δὲ διαφέρει. ἔχει γὰρ ὅμοιον ἄνθη ἀπανθησάσης ἐλαίας, βοτρυῶδες. ſic vulgo legitur, ſed rectè optimus liber; ἔχει γὰρ ὅμοιον ἄρτι ἀπανθησάσῃ ἐλαίᾳ, βοτρυῶδες. Clare dicit Arſenogoni ſemen ſimile eſſe oliuæ quæ defloruit, & in fructum formari incipit. Hoc idem narrat Theophraſtus: ſimile quidem eſſe oliuæ deflorescentis fructui, ſed geminum cohærere ſicut teſticulos hominis. Et ſanè in Phyllo Arſenogoni bini globuli eidem pediculo inhærentes pro fructu inter folia enaſcuntur. Hoc igitur differt ſemen Thelygoni à ſemine Arſenogoni,

C quod iſtud tale eſt quale oliuæ commodum de flore exeuntis fructus. Hæc Plinius ita reddidit: *Arſenogonon à Thelygono ſemine oleæ, nec alio diſtare.* Ex Dioſcoride, nimis breuiter & obſcurè, & ſi verum dicendum eſt, minus rectè. Semen Arſenogoni geminum ſemper naſcitur, inſtar teſticulorum, & ſimile eſt Oliuæ, vbi primum ex flore exiit. Hic ſenſus Theophraſti: ὥσπερ ἐλαία, ὅταν ἄρτι φύηται ἐκ τοῦ βρύου, δίκρουν δὲ ὥσπερ ὄρχις ἀνθρώπου. Simile quidem baccæ oleæ, ſed geminum ſemper, vni pediculo inhærens. At Thelygoni ſemen, eodem Theophraſto teſte, καθάπερ ἐλαίας βρύον, *inſtar oleæ floris eſt.* Hoc eſt, ita confer-

D tum naſcitur vt ſolet oleæ flos, quum Arſenogoni ſemen geminum tantùm proueniat. Profecto Thelygoni ſemen globulis nunc bini, nunc pluribus eodem pediculo nitentibus continetur, vt aſſeruot hodierni herbarij. Hoc eſt quod ait Theophraſtus, καθάπερ ἐλαίας βρύον. Quid igitur ſibi vult Dioſcorides quum ſcribit de Arſenogoni ſemine: ἔχει γὰρ ὅμοιον ἄρτι ἀπανθησάσῃ ἐλαίᾳ βοτρυῶδες. Si ſemen Arſenogoni ex ſententia Theophraſti geminum prouenit, non eſt βοτρυῶδες, hoc eſt pluribus globulis racematim conſti-

E patum: nam geminos tantum globulos præfert vni pediculo inhærentes. At bini globuli τὸ βοτρυῶδες non reddunt. Hæc facies magis conuenit Thelygoni ſemini. Melius itaque apud Dioſcoridem legeris ex vetuſtiſſimi Codicis auctoritate: ἔχει γὰρ ὅμοιον ἄρτι ἀπανθησάσῃ ἐλαίᾳ βοτρυῶδη. Olea βοτρυώδης eſt dum floret. Quippe flos eius inſtar habet βότρυος. & βρύον in hoc florum genere idem quod βότρυς. vt αἰγείρου βότρυς & βρύον idem. διάφορος βοτρυώδης & βρύον. Simile igitur Arſenogoni ſemen ἐλαίᾳ βοτρυώδει quum defloruit, hoc eſt ἐλαίας βότρυι, vbi in fructum formari

incipit. Alias ex veteri illa lectione corrigendum eſſet: ἔχει γὰρ καρπὸν ὅμοιον ἄρτι ἐξελωθηκυίας ἐλαίας, βοτρυώδη. Sed falſum eſt ſemen Arſenogoni Phylli βοτρυώδης eſſe. Nec hoc dicit Theophraſtus. Thelegoni ne ſemen quidem ſimile Oleæ Bryo ſiue flori: ſed ſolus eius flos florem oleæ refert, raro ſemen perfert. Quod vtique ſemeo globulis continetur æque ſimilibus oliuæ fructui ex flore tantum non exeunti. Arſenogonum autem florem nullum proferre aiunt, ſed ſtatim fructum ex alarum cauis producere. Non igitur exactè ſatis barum plantarum hiſtoriam tradidere veteres. Quod enim Theophraſtus ſemen Thelygoni καθάπερ ἐλαίας βρύον eſſe ſcribit, hoc de flore, non de ſemine verum eſt. At rurſus quod Dioſcorides ſemen Arſenogoni βοτρυώδης facere videtur, confundit cum Thelygono, cuius flos eſt βοτρυώδης & βρυώδης. Ceterum nulla inter Dioſcoridem & Theophraſtum pugna eſt, nec marificum hic facit, quod ille fœminificum, vterque quippe ſemen Arſenogoni ſimilitudinem babere memorant ἐλαίας ἄρτι ἐξελωθηκυίας. Apud Theophtaſtum vt diximus ἐλαίας βρύον eſt flos oleæ, qui ſic dictus eſt quod ſit βρυώδης. At in eiuſdem plantæ hiſtoria βρύον apud Dioſcoridem aliud eſt: φύλλον φύεται ἐν πέτραις, τὸ μὲν θηλυγόνον λεγόμενον ὥσπερ βρύον, ἔχον χλωρότερον ἐλαίας τὸ φύλλον. Sic enim legendum & diſtinguendum initio huius Exercitarionis docuimus. Τὸ βρύον abſolutè non eſt flos uleæ; ſed muſcus ſaxis vel arboribus innaſcens. Non vult Dioſcorides φύλλον eſſe ſimile Muſco. Ita tamen intellexit Antiquatius Dioſcoridis, qui herbarum effigies in vatuſtiſſimo Codice pingendas curauit. Nam alterum Phylli ſpeciem depinxit cum foliis muſci ſimilibus, quaſi ita legiſſet: τὸ μὲν θηλύγονον λεγόμενον ὥσπερ βρύον, ἔχον χλωρότερον ἐλαίας τὸ φύλλον. quod eſt falſiſſimum. Narale ſolum commune eſſe Thelygono & muſco voluit dicere Dioſcoridas, vtcumque enim in petris naſci: φύεται ἐν πέτραις τὸ θηλύγονον ὥσπερ βρύον: *naſcitur in ſaxis vt muſcus*. Plinius videtur βρύον eo loco accepiſſe pro oleæ flore: *Arſenogonon*, inquit, & *Thelygonon herba ſunt habentes vuas floribus oleæ ſimiles*. Profecto Thelygonon habet vuas floribus oleæ ſimiles. nam flores eius βρυώδη ſunt. At in Arſenugono nullum florem obſeruatum teſtantur Neoterici; fructu ſtatim emergente. Puto etiam falſum Dioſcoridam qui tradidit θηλύγονον ἐν πέτραις φύεσθαι ὥσπερ βρύον. Verba illa ὥσπερ βρύον ſumpſit ex hiſtoria Thelygoni, ſed parum memor de loco naſcendt illa poſuit quæ de flore eiuſdem dicta fuerant. τὸ θηλύγονον εἶδος ὥσπερ ἐλαίας βρύον. Hoc Theophraſtus de ſemine dixit, quod de flore verum eſt. Sanè multa turbant veteres herbarij, nec ſemper ſibi conſtant, nec paria ſcribunt. Quorum negligentiam heic & in aliis rebus ſæpe ſum miratus. De Bryo Aromatico, nunc inquiramus, de quo genere ſit, & ſub quam appellationem cadit. Hodierni Herbarij om-

A nes volunt muſcum eſſe communem arboribus innaſcentem. eum in quercu, & populo & picea & larice multis locis inueniri odoratum. Plinius contra ſtare videtur. Nam *Bryon* vocat retenta Græca voce. Atqui *muſcum* dixiſſet ſi de communi arboreo muſco intellexiſſet. Præterea Bryon ex Populo aromaticum, *vuam populi* appellat. *vua populi* non eſt muſcus ei arbori innaſcens, ſed flos eius, vel aliquid flori ἀνάλογον. Hoc & in certo quodam genere glandiferarum arborum prouenit, quod βρύον δρυΐνον dicitur Theophraſto. Hoc idem βρύον habent, & piceæ, B quæ πεσσαίθης quædam eſt βρυώδης, qualis in pleriſque arboribus pro flore eſt, vel inſtar floris obtinet. Denique βρύον hoc ἀρωματικὸν Græci etiam φασκὸν & σφακὸν & σπάγνον appellant. Hic φασκὸς eſt βρύον quercinum quod in Ægilope tantum prouenire tradit Theophraſtus. At muſcus in omnibus arboribus, nedum glandiferis ſolis, aut in certo earum genere proueniat. Huic ſententiæ repugnat, quod Galenus Bryon odoratum è Cedro commendat, & Dioſcorides. At Cedrus nullum eiuſmodi βρυώδη florem emittit, vt populus, picea & carta glandifera ſpecies. Ergo de muſco qui Cedri arboribus innaſci- C tur capiendum venit. Hoc ſi concedimus, idem in ceteris faciemus, vt Bryon aromaticum quercinum & populeum nihil aliud putemus eſſe, quàm muſcum qui corticem earum arborum veſtit. Quod tamen vix mihi perſuaſerim. Sed hæc viderint ἰατροβοτανικῶν παῖδες. Non mirum hæc hodie ignorari vbi nullus eſt vſus huiuſmodi βρύου aromatici. In vnguento populeo conficiendo Myrepſus ingredi facit, *oculorum in ſummo arboris Populi, quando floret, apparentium libram vnam ſimi*. Ita Fuchſius. Græca quæ mihi videre conti- D git, habent: δένδρου τοῦ ὀνομαζομένου Ποπύλου· κλωνίων αἴνιξιν, ὁπόταν ἄρξηται βλαστάνειν. vbi αἴνιξις more illo Græciæ Barbaræ perperam ſcriptum eſt, pro ἄνοιξις. Nam indifferenter in ſcribendo has litteras & diphthongos Græcobarbari vſurpant, η, ι, υ, ει, & οι. Dubium porro eſt vtrum ſummitatem foliorum populi intelligat Myrepſus, quando aperiri & germinare incipiunt, an vuarum populi, vbi primulum procedunt, ſummos floſculos de floribus maluit Fulchſius. Sane & βλάστησις plerumque de buiuſmodi florum fatuorum pullulatione dicitur. Heſychius: Κίρναος τῆς αἰγείρου ἡ βλάστησις. Putes eum loqui de populi vuis: nam E habetur apud eumdem, κίρνας τὰ βότρυα. Sed hæc alibi pluribus. Profectò videntur & veteres circa hoc βρύον ἀρωματικὸν ſententiis variaſſe, & propter ἀμφίβολον vocabuli modo hoc, modo illud eodem nomine cenſuiſſe. Plinius qui βρύον odoriferum vuam populi albæ eſſe teſtatur, in Cedro quoque naſci aſſerit.

Pag. 81. E. *Eorum qui primus erumpit, velut Corylorum fimbria, dicitur piper longum: quod incorruptum eſt, piper album: quorum cutem rugoſam & torridam calor fecerit, piper nigrum*:

grum : qui demum caducus torretur feruido ſole, nomen trahit de colore. At qui ex ipſa arbore ſtringitur, vt eſt, album piper dicitur.] Ita anteriores omnes editiones, etiam Delriana, quam habent pro optima. Sed quis non videt in his verbis duarum Editionum lectiones in vnam coaluiſſe? *Quod incorruptum eſt, vocatur piper longum.* Hæc verba ſunt alterios Editionis, pro quibus habuit altera : *quod ex ipſa arbore ſtringitur, vt eſt, album piper dicitur.* Deinde pro iſtis, *quorum autem rugoſam & torridam calor fecerit, piper nigrum :* quis dubitet in altera Editione ſcriptum ab auctore fuiſſe, *qui demum caducus torretur feruido ſole, nomen trahit de colore*, hoc eſt, nigrum piper vocatur. In Optimo regio Codice ita concipitur in ipſo textu : *Eorum qui primus erumpit, velut corylorum fimbria, dicitur piper longum : qui deinde caducus torretur feruido ſole, vocamen trahit de colore : at qui ex ipſa arbore ſtringitur, vt eſt, album piper dicitur.* Hæc vnius è duabus, editionis lectio, prioris an poſterioris neſcio. Ad oram verò idem ille codex alteram hanc ſcripturam adpoſitam exhibet in hunc modum : *Qui pene immaturi exeunt, dicuntur piper longum : qui incorrupti piper album : quorum autem rugoſam ac torridam calor fecerit, nomen trahunt de colore.* Ex his duabus diuerſarum editiorum ſcripturis compoſita fuit vulgarium librorum lectio. Omitto aliorum codicum varietates, ex vtroque cinno mixtas & nihili faciendas, quia recentiores ſunt. Quid optimi præferrent, obtolimus. Plinij verba de pipere, quæ Solinus aliter, ſed in eamdem ſententiam adumbrauit, hæc ſunt : *ſemine à iunipero diſtant paruulis ſiliquis, quales in faſiolis videmus. Hæ priuſquam dehiſcant, decerptæ, toſtæque ſole faciunt quod vocatur piper longum : paulatim vero dehiſcentes maturitate oſtendunt candidum piper, quod deinde toſtum ſolibus, colore rugiſque mutatur.* Hæc Pliniana è Dioſcoride expreſſa. Sed mirum qualem ſimilitudinem inuenerit ille ſiliquas inter phaſiolorum, & piper longum. Nihil ſane ſimile. Saltem ſi auctor Græcus hoc dixiſſet, haberet quo culpam tueretur. Scribit Dioſcorides de pipere : καρπὸν δὲ ἀφίησι κατ' ἀρχὰς μὲν προμήκη, καθάπερ λοβούς : *fructum à primo producit oblongum inſtar ſiliquarum.* addit : ὅπερ ἐστὶ μακρὸν πέπερι, ἔχον ἐν ἑαυτῷ λεπτὸν κέγχρῳ παρεμφερές. Comparat ſiliquis longum piper quia, oblongum eſt ſiliquæ modo, & grana intus habet. Non dicit quibus ſiliquis. Phaſiolorum longè ab hac forma abſunt. Quid igitur mouit Plinium vt de ſiliquis faſiolorum acciperet? piſorum magis ſimiles ſunt, quas & Cylindratas eſſe alibi ſcribit : *ſiliqua rotunda ciceri : cæteris leguminum longa, & ad figuram ſeminis lata : piſo Cylindrata : paſſiolorum cum ipſis manduntur granis.* ita legendus ille locus ex optimo Codice Thuani. λοβὸς generale nomen de quacunque ſiliqua. & ſic accipiendum apud Dioſcoridem. ætas Plinij λοβὸν ſi forte de faſiolis vſurpauerit. Hinc ille λοβὸν vertit ſiliquas faſiolorum. Quæ tamen minimè conueniunt cum forma piperi longi. Gloſſæ : *faſioli*, λοβοὶ Græcolatinæ noſtræ capite *de oleribus* : λόβια, *faſioli.* Aëtius δολίχους à veteribus vocatos notat : Δόλιχοι, ὅτι λοβοί. Idem λοβοὺς ἐξαιρέτως nominatos ait, quod ex omnibus frugibus quæ folliculo teguntur, cum ſiliqua ſimul mandi ſoleant : λοβοὶ δὲ ἐξαιρέτως ὀνομάζονται, ἐπειδὴ τούτων μόνων ἐν τοῖς ἔχουσιν ἀμφίεσμα λοβὸν, ὅλος ὁ καρπὸς ἐσθίεται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Piſorum etiam genus hodie notum eſt, quorum ſiliquæ cum ipſis manduntur granis. at Dioſcorides φασήλους vocat non λοβοὺς, vbi ſpeciatim de his tractat. Ergo λοβοὶ apud eum non ſunt ſiliquæ faſiolorum, ſed ſiliquæ ſimpliciter. Vox *Faſioli* qua & Græci auctores recentiores paſſim vſi ſunt, ab antiquo Græco detorta eſt, φάσηλοι. Sic vocarunt hoc genus leguminis. Vide Athenæum lib. II. φάσηλος, *Faſeolus* vel *Faſiolus.* vt φάσκωλος, *Faſceolum.* Scripſerunt etiam *Paſſiolos.* Atque ita reperi ſcriptum omnibus fermè locis, in antiquiſſimis Plinij Codicibus. Quam ſcripturam auctor Gloſſarum conſeruauit, his verbis : *Paſſiolus*, λοβὸς, *paſſim*, πανταχοῦ. *Paſſio*, πάθος. Ex ſerie litterarum & vocum palam eſt ita ſcripſiſſe. nec aliter habent veteres membranæ. Correxere vulgo editiones : *Phaſiolus.* Hæc obiter. Sequitur apud Plinium in hiſtoria piperis : *verum & ys ſua iniuria eſt, atque cœli intemperie carbunculantur, fiuntque ſemina caſſa & inania, vocantque Brechmaſin, ſic Indorum lingua ſignificante abortum.* In Optimis libris legitur, *ſignificante mortuum.* vtra ſit vera lectio, incertum. Vtrumuis certè de lingua Indorum, Plinij additamentum eſſe liquet. pro *Brechmaſin* liber Rigaltij habet, *brioma* : in alijs, *Briſma.* omnino ſcribendum, *Braſma.* Ex Dioſcoride ſumpſit : εὑρίσκεται δέ τι ἐν τῷ πεπέρει ἄτροφον, κενὸν καὶ κοῦφον, ὃ καλεῖται βρέγμα. Non memioit Dioſcorides ita vocari ab Indis ipſis, & eorum lingua id ſignificare abortum. Hoc igitur ſomniauit vel hariolatus eſt ex verbis Dioſcoridis. Et ſanè puto legendum in Plinio : *Indorum lingua id ſignificante atrophum.* pro quo correxere, alij *abortum*, alij *mortuum.* Hoc veriſſimum. voce Græce *atrophos* etiam Latini vſi ſunt, & in his Firmicus ſæpe. ita vocarunt propriè pueros macie confectos. Plinius quoque eam vocem Latinam vſo fecit lib. XXXI. cap. X. *Proſunt atrophis, opiſthotonis, tetanis.* Quod igitur Dioſcorides ἄτροφον piper reperiri dixerat, idque vocari βρέγμα, putauit Plinius Indos ipſos apud quos piper colligebatur ſua lingua ſic vocitare piper illud ἄτροφον, quod intus inane & caſſum eſſet. Quod eſt falſiſſimum. Βρέγμα pura puta vox Græca. Bullas & ampullas aquarũ ſcaturientiũ, vel etiã aquæ feruẽtis & bulliẽtis ita appellarũt.

Etiam puſtulas ab igne in pane torrido factas hoc nomine dixerunt. Hinc βρέγμα piper atrophum & inane, quia nihil plus intus haberet ſolidi, quam illæ bullæ & ampollæ. Græci: βρέχειν, ζεῖν, ἀναβάλλειν. Hinc ἀναβρέγματα, ebullitiones. Dioſcorides de Indico Atramento: εἶναι ἐκβρέγμα ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς καλάμοις. Quod Heſychius βρέχειν etiam ἀναβάλλειν exponit, hoc verbum proprium fontium è terra ſcaturientium, qui dum in altum aſſurgunt, bullas faciunt. Hinc ἀναβολὴ pro fonte, quem *ſurgiènem aqua* vulgo dicimus. Optimum Lexicon Græcum ἀέναον: Πολυπίδακα, πολλὰς ἀναβολὰς ἔχοντα, ἤγουν πηγάς. Vetus Epigramma apud Vitruuium ſic legendum:

Ἡδέα τοι ψυχροῦ πόματος λιβὰς ἣν ἀναβάλλει
Πηγή, ἀλλὰ νόῳ πέτρος ὁ τὴν δὲ πιών.

Strabo: πηγὴν πολὺ ὕδωρ ἀναβάλλουσαν.

Inde ἀναβάλλουσα γῆ in Gloſſis, quæ fontibus & aquis ſcaturit. Gloſſæ: *bibula*, πινὶς, ἡ ἀναβάλλουσα. Ita nunc malo, quàm quomodo olim explicabamus. Diximus quid eſſet βρέγμα. Riſi nuper dum legerem apud virum doctum, qui ait ſe quæſiuiſſe apud Indos veſtigium huius vocis *braſma*. Fruſtrà quæſiuiſſe non miror. Citius in Græcia id inueniſſet. Græci inſtitores hæc nomina mercibus Exoticis imponebant, vel etiam Alexandrini Ἑλληνιστί. In Ammoniaca lacrima, unum genus dicebatur θραῦσμα, alterum φύραμα. Quis hæc nomina Libyca eſſe diceret? Eodem iure poſſes quo Plinius Indicum nomen de pipere hariolatus eſt, βρέγμα. In turis hiſtoria ac differentiis σταγονίας, ἄτομος & reliqua cognomina Arabica non ſunt, ſed mere Græca. Ita in aliis. Gloſſæ: *ſcatebra*, βρέγμα ὕδατος ἀπὸ γῆς. De aqua feruente ac bulliente etiam hoc dixerunt. Democritus ψευδώνυμος de ratione tingendæ purpuræ: ἐπίθες ἐπὶ πυρὸς, ὥστε λαβεῖν βρέγματα, id eſt, *donec bulliat*. Et apud Stephanum: ἕως ἂν λάβῃ βρέγμα ἕν. Quod dicimus, *vn bouillon*.

Pag. 81. E. *Sed vt piper ſola India, ita ebenum ſola mittit.*] Ex Virgilio:

—— *ſola India nigrum*
Fert Ebenum.

Nam Plinius etiam in Æthiopia Herodoto teſte probat. Verba Herodoti Muſa tertia de Æthiopia: αὕτη δὲ χρυσόν φέρει πολλὸν, καὶ δένδρεα ἄγρια πολλὰ, καὶ ἔβενον. Optimam facit & nigerrimam Ebenum Æthiopicam Dioſcorides. Hæc *Meroetica Ebenus* Lucano dicitur, vt ſupra notauimus à Meroe Æthiopiæ vrbe principali. vulgo *Mareotica* perperam legitur. Quæ adeo vetuſta eſt menda, vt eam agnoſcat Iſidorus, qui neſcio quam *Mareoticam* paludem Indiæ eſſe vnde Ebenus venit, hariolatur: *Eſt autem Mareotica palus in India, vnde Ebenus venit: Lucanus: Ebenus Mareotica.* Immo *Meroitica*, Μεροιτικὴ ἔβενος. Nam à Μερόη gentile Μεροΐτης, vnde Μεροιτικός. De Iſidoro minus fortaſſe mirum. Sed in Seruio quis non iure id miretur? Is ex eo Lucani corrupto verſu quo

A *Mareotica Ebenus* indigetatur, Ebenum in Ægypto etiam naſci argumentatur, quia ſcilicet *Mareotis* palus in Ægypto Alexandriæ vicina celebratur. eam paludem intellexit Iſidorus, quam perperam in India locat. Non hodie atque heri *Mareotica* ebenus pro *Meroetica* in Lucani verſu irrepſit, vt hinc colligas vetuſtatem mendæ, quæ Seruij ætate iam locum illum occuparat. Theophraſtus Indiæ peculiarem hanc arborem tradit: ἴδιον δὲ καὶ ἡ ἔβενος τῆς χώρας ταύτης. De India loquitur. Duo genera ibidem Ebeni ſtatuit, τὸ μὲν εὔξυλον καὶ καλὸν, τὸ δὲ φαῦλον· σπάνιον δὲ τὸ καλὸν, θάτερον δὲ πολύ, τὴν δὲ χρόαν οὐ θησαυρισθεῖσαν λαμ-

B βάνει τὴν εὐχροιαν, ἀλλ᾽ εὐθὺς τῇ φύσει. ἔστι δὲ τὸ δένδρον θαμνῶδες ὥσπερ ὁ κύτισος. Quem locum Plinius perturbatè reddidit, & prorſus contra mentem auctoris lib. XII. cap. IV. his verbis de ebeno: *duo genera eius: rarum id quod melius, arboreum trunco enodi, materie nigri ſplendoris, ac vel ſine arte protinus iucundi: alterum fruticoſum Cytiſi modo, & tota India diſperſum.* Theophraſtus in vniuerſum pronuntiauit de omni Ebeno, θαμνῶδες arborem eſſe. Plinius de altera tantum ſpecie ſequiori id dictum interpretatus eſt. quo argumento? Nec enim vlla via eo nos ducunt Theo-

C phraſti verba. Id ex praua expoſitione vocis illius εὔξυλον conſequutus videtur. Alterum genus Ebeni præſtantius, εὔξυλον eſſe dicit & καλόν. Plinius εὔξυλον accepit pro eo quod eſſet arboreum & enodi trunco. Si hac ſola diſcretione genera illa diſtinxit auctor. Ergo illud ſequius genus, minime arboreum cenſendum, ſed in fruticum cenſu reponendum, vt θαμνῶδες. Hunc ſenſum ſpernit ac refutat ordo verborum Theophraſti, & vocis εὔξυλον notio. In arborum natura & facie deſcribenda τὸ ξύλον ille ſemper pro qualitate materiæ & ligni ſolet ponere, non pro craſ-

D ſitudine aut proceritate arboris. Arborem ipſam εὐαυξῆ, εὐμεγέθη, τὸ μέγεθος μεγάλην, vel μικρὸν & ſimilia. De ligno vel materie qualis ſit, ſubiungit, ξύλον ἰσχυρὸν, στερεὸν, πυκνὸν, μαλακὸν, κοῦφον, & cetera quæ materiei qualitatem deſignant. Exempli gratia de vlmo: μέγα δὲ δένδρον καὶ τῷ ὕψει καὶ τῷ μεγέθει. τὸ ξύλον ξανθὸν, καὶ ἰσχυρὸν εὔινον καὶ γλισχρόν. ita legendum non αἰσχρόν. & male vertunt: *materies neruata deformis.* idem de ſubere: τὸ δὲ δένδρον ἐστὶ στελεχῶδες μὲν καὶ ὀλιγόκλαδον, εὐμηκες δὲ ἐπιεικῶς καὶ εὐαυξὲς, ξύλον ἰσχυρόν. plura parcam adſcribere quæ paſſim legentibus occurrunt lib. III. de Hiſt. Plant. Quum igitur Theophraſtus o-

E ptimam illam Ebeni ſpeciem εὔξυλον appellauit, non arboris proceritatem, aut trunci craſſitiem ſignificare voluit, ſed ligni bonitatem & præſtantiam. Vtrumque Ebeni genus θαμνῶδες, ſed alterum longe præſtat ſoliditate materiei & bonitate ac pulcritudine: τὸ μὲν εὔξυλον καὶ καλὸν, τὸ δὲ φαῦλον. Sola igitur pulcritudine ac præſtantia ligni ſpecies illas diſcreuit, non magnitudine arborea aut fruticea. præterea male vertit idem Plinius hoc loco,

θαμνῶδες, fruticoſum. ἔϛι δὲ τὸ δένδρον θαμνῶδες ὥσπερ κύτισος. Hæc Ebeni arbor minuſcula eſt & ex fruticum potius genere, vt Cytiſus. Cytiſi quoque mediale æque nigrum eſſe atque ebeni alibi tradit. Plinius: *huic nigricans color, magiſque etiam Cytiſo, quæ proxime accedere ebenum videtur.* Idem alio loco: *tota oſſea, ilex, ornus, robur, Cytiſus, morus, ebenus lotos.* Sic legendum. vulgo: *tota oſſa.* Ebenus igitur vt & Cytiſus, cui ſimilis eſt, in fruticum potius quàm in arborum numero reponenda. Hoc eſt, quod ait Græcus, δένδρον θαμνῶδες eſſe ὥσπερ κύτισον, hoc eſt, breuem arborem eſſe inſtar Cytiſi. alio loco τὴν κύτισον παρεμφαίνει τῇ ἐβένῳ eſſe dicit Plinius reddit: *alterum genus fruticoſum* Aliud θαμνῶδες, apud Theophraſtum: aliud, *fruticoſum.* θαμνῶδες illi auctori, vt δένδρον θαμνῶδες, nihil aliud ſignificat qoam minuſculam arborem & θάμνου hoc eſt fruticis inſtar habentem. Sic δρυῶδες εἶδος quod eſt δρυῒ ſimile: δρυῶδες φύλλον ilicis, folium ſimile quercino. Sic τὰ θαμνώδη opponit τοῖς δένδροις, frutices nempe arboribus. vt lib. I. cap. IX. ἐν μὲν τοῖς δένδροις ἐνίοις ἢ ἀπαίνοις, ἐν δὲ τοῖς θαμνώδεσι καὶ ὅλως τοῖς ὀλίγοις. & lib. III. θαμνῶδες δένδρον appellat, quæ breuis eſt arbor vt frutex, nec in altum attollitur: διαφέρει δὲ τῷ θαμνωδέστερον εἶναι τῆς πτελέας, ὀλιγοξύλωτερον δὲ τῆς ὀρειπτελέας: *Quod vlmus humilior ſit ac frutici propior, montana autem vlmus, procerior.* Male vertunt interpretes θαμνωδέστερον *fruticoſiorem.* Hæc terminata in ώδης apud Græcos aliquando copiam ſignificant, vt ἀκανθώδης τόπος & δρυμώδης: aliquando ſimilitudinem tantum, vt δρυώδης, θαμνώδης & ſimilia. At *fruticoſum* Latinè id eſt, qood multo frutice abundat, vt arbores *fruticoſa* quæ ab radice multo frutice pullulant, & multa virga fruticant. Solinus *fruticoſum* Plinij hoc loco interpretatur, *vimine frequentiori.* De hebeno: *hac plerumque tenuis, & vimine frequentior.* Expreſſit *fruticoſum* Plinij. Hoc θαμνῶδες ſimpliciter vocare non conſueuit Theophraſtus, ſed θαμνῶδες ταῖς ῥάβδοις, hoc eſt virgis ac vimine multo froticans. Cui opponit τὸ στελεχῶδες. Nam quæ arborum recto & enodi trunco ſurgunt, nihil impedit quo minus etiam ſint humiles & θαμνώδεις. At illæ quæ plures virgas & frutices ab radice emittunt, nec magnum truncum faciunt, θαμνώδεις ταῖς ῥάβδοις ei auctori dicontur, & opponuotur τοῖς στελεχώδεσι. Idem lib. III. cap. XV. ἐν δὲ τῷ μηδὲ στελεχῶδες, ἀλλὰ θαμνῶδες εἶναι ταῖς ῥάβδοις, & cap. XII. de corno: τὸ δὲ στέλεχος οὐ παχὺ λίαν, ἀλλὰ παραφύει ῥάβδους, ὡς ἄγνος. & cap. XVII. τὸ δὲ δένδρον ἐστὶ στελεχῶδες μὲν καὶ ἀκρόκλαδον, ὥσπερ δὲ ἐπιεικῶς. Hæ ſuot quæ in caudicem extuberantur τὰ στελεχώδη: quæ vero vimine frequentiores ſunt & virgis fruticoſiores, eæ θαμνώδεις ταῖς ῥάβδοις. At θαμνῶδες δένδρον ſimpliciter, arbor eſt fruticis inſtar habens, & humilis non fruticoſa. Plinius *frutectoſum* alibi ſolet ap-

A pellare, quod Theophraſto dicitur θαμνῶδες & ex θαμνῶν genere. quæ vox apud eumdem ſæpe vitio mutata eſt in fruticoſum, vt ante monuimus. At *fruticoſum* eidem ptoprie eſt, quidquid multis virgis ſtatim ab radice pullulat ac fruticat, quod opponitur vnicauli, & tales pletique frutices. Hinc θάμνον Græci exponunt πολλὰ δένδρου ἢ ῥίζαν πολλοὺς κλάδους ἐκπέμπουσαν. Lib. XX. cap. XXIII. *Silueſtrium genera ſunt duo: vnum fruticoſum à terra ſtatim, alterum vnicaule craſſius.* Hoc μονοστελεχὲς & μονόκαυλον Theophraſto, illud θαμνῶδες ταῖς ῥάβδοις Immemor ergo ſui Plinius *fruticoſum* heîc pro

B frutectoſo poſuit. Nec enim aliter legunt libri. Frutectoſa eſt ebenus, quam θαμνῶδες δένδρον ideo vocat Theophraſtus. Plinius gracilem natura dicit eſſe alio loco lib. XVI. cap. XL. *Spiſſiſſima ex omni materie, ideo & grauiſſima iudicatur Ebenus & buxus, graciles natura: neutra in aquis fluuitat.* Ita vetuſtiſſimus Thuanæus Codex, *fluuitat* pro fluit. ſic olim loquuti: *pluuit* pro pluit à quo pluuitat. Ita & *fluuit.* Vnde *fluuito.* Non magnam eſſe arborem Ebenum teſtimonia veterum euincunt, qui φάλαγγας ἐβένου ſæpe nominent in mercimooiis, aut do-

C nis aut tributis ab ea geote vbi naſcitur, externis præberi ſolitas. Vetuſtiſſimus auctor Herodotus, ceotenas Ebeni phalangas ab Æthiopibus penſitatas regibus Perſidis ſcribit. In Epiſtola Candaces Æthiopiæ reginæ ad Alexaodrum meotio fit *trecentarum Ebeni phalangarum*, quas illa dono mittit Alexandro. Perperam in ſcripto Codice Græco: Κανδάκη βασίλισσα Βερίνης vocatur, pro Μερίνης. Nec eſt quod quis ea voce truncos Ebeni magnos intelligi cenſeat, vt fecere viri magni. bacillos ſiue fuſtes teretes modi-

D cos eo vocabulo ſignificari notant veteres Grammatici. Heſychius: φαλάγγια, στρογγύλα ξύλα καὶ σύμμετρα. Hæ ſunt *Palanga* Latinis. Nonius: *Palanga dicuntur fuſtes teretes, qui nauibus ſubijciuntur, quum attrahuntur ad pelagus, vel quum ad littora ſubducuntur: vnde etiam nunc palangarios dicimus, qui aliquid oneris fuſtibus tranſuehunt.* Pollux: τὰ δὲ τῶν νεῶν ξύλα, οἷς ὑποβληθεῖσιν ἐφέλκονται αἱ νῆες, φάλαγγες ἢ φαλάγγια. Quod ad Palangarios illos attinet qui fuſtibus onera portabant, perticas vocat eas phalangas Martialis:

Quod nutantia fronte perticata
Geſtat pondera Maſchlion ſuperbus.

E *Palangarium* intelligit, vt olim obſeruauimus. Gloſſæ *Phalangarium* vocant propius origioem: *Phalangarij*, οἱ ταῖς δοκοῖς ἀποκρεμάσαντες βάρη καὶ πλείονες ἅμα βαστάζοντες. Paulo diuerſus abit à Nonio. Ille *Palangarios* vocatos tradit, qui ſinguli per ſe fuſtibus onera vectaot. Talis ille Maſchlioo Martialis. At Gloſſarum aoctor de pluribus intelligit qui cõiuncti fuſtibus onera pottant. Male vir doctus Σαμβατιστὴν exponit apud Martialem. Σαμβατισταὶ illi quos ille è loco Chryſoſtomi adſtruere vult,

dicebantur κοιδοπαῖκται. De his ænigma hoc vetus inter noſtra nondum edita Epigrammata, quod Iuliano Apoſtatæ tribuit liber Regiæ Bibliothecæ cum hoc lemmate:

Ἰουλιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς εἰς Κονδοπαίκτην.

Ἐστὶ τὸ δένδρον τῶν ἀσταχύων μέσον,
Οὗ ῥίζα καὶ ζῇ, καὶ λαλεῖ καρποῖς ἅμα·
Μιᾷ δ' ἐν ὥρᾳ καὶ φυτεύεται ξένως,
Καὶ καρπὸν αὔξει, καὶ τρυγᾶται ῥιζόθεν.

Huic ænigmati interpretationis vicem ſubijcienda ſunt verba Chryſoſtomi, ab illo viro erudito allata, ſed ſic legenda: τί ἄν τις εἴποι περὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οἱ κόντον ἐπὶ μετώπου βαστάζοντες, καθάπερ δένδρον ἐρριζωμένον ἐπὶ τῆς γῆς, οὕτως ἀκίνητον διατηροῦσιν, ὥστε παιδία μικρὰ ἐπ' ἄκρου τοῦ ξύλου παλαίειν ἀλλήλοις, παρασκευάζουσι δὲ τὸ μέτωπον μόνον δεσμοῦ παντὸς ἀσφαλέστερον. Radix homo eſt qui conto ſubeſt, quæ viuit & loquitur. fructus pueruli ſunt in ſummo cõto luſitantes & luctantes, qui pariter cum radice loquuntur & viuunt. Intra vnius horæ ſpatium arbor illa erigitur, ac radicitus eruitur, poſt finem ſcilicet ludicri, depoſito conto & abiecto. Qui aliam huius ænigmatis interpretationem quærit, fruſtra eſt. Κοντοπαίκτου meminit Diomedes Grammaticus ſcholiis in Dionyſium Thracem vetuſtiſſimum Grammaticum, qui inter exempla ματαιοτεχνίας recenſet κοντοπαικτίαν cum aliis θαυματοποιίαις. Mentio etiam κοντοπαίκτου apud Balſamonem ad Concil. VI. Alius erat κοντοκοπαίκτης, vel κονδακοπαίκτης. Κόνταξ vel κόνδαξ genus erat iaculationis. Photius in Nomocanone: μόνον δὲ παίζειν ἔξεστι μονόβολον καὶ κονδομονόβολον καὶ κοντακὸν κόνδακα ἄνευ πόρπης. *Quintanæ ludum* etiam hodieque vocamus. cuius mentio fit in Codice. μονόβολον, ſimplex ſaltus. κονδομονόβολον ſaltus cum conto. Ruffinus in Epigrammate quondam nondum edito, κόνδακα παίζειν dixit pro κόνταια:

Τῇ κυανοβλεφάρῳ παίζων κόνδακα Φιλίππῃ
Ἐξ αὐτῆς κραδίης ἡδὺ γελᾶν ἐπίειν,
Δώδεκά σοι βέβληκα, καὶ αὔριον ἄλλα βαλῶ σοι
Ἢ πλέον, ἢν πάλιν δώδεκ' ἐπιστάμενος.

Iaculationem eſſe oſtendit. Κονδαλισμοὺς veteres Græci luſum huic ſimilem vocarunt, & κονδαλοπαίκτας qui eo luderent, vel κονδαλοπαίκτας, vt habet Heſychius. Ludicrum illud explicat Pollux lib. IX. cap. VII. Κονδύλη vel κινδάλη Dorice palus dicebatur. Ludus igitur erat palo eminus iaculando, ita ad temperate miſſum vt ſummo capite rectus in terra humectata ac mollita ſiſteret, eumque ſic depactum alio ſubinde miſſo palo euertere. In quo certamine vincebat, vt par eſt qui palum ſuum rectius defixerat & citius defixum euerterat, paucioribus miſſis paxillis, vel vnius paucioribus iactibus. Nec enim licuit ſemper primo ictu optatum finem conſequi. Et fortaſſe hic eſt κόνδαξ ἄνευ πόρπης. Nam κόνδαξ eſt paruus contus, qui cum ſine ferro eſt pali inſtar habet. Inde & κοντάκιον ſcapus chartarum vel volumen ad inſtar baculi. Sed nos de his alibi, & hæc obiter. Φάλαγγες igitur perticæ vel fuſtes modici, teretes.

A Nec maiores erant Ebeni trunci ex India vel Æthiopia veteribus cogniti. Callixenus apud Athenæum κορμοὺς ἐβένου vocat, quas alij φάλαγγας dixere. Græci proprie κορμοὺς appellant arboris truncum, vel caudicem. Hinc colligas non maiores eſſe truncos arboris Ebeni, quàm vt nomen φαλάγγων gerere poſſint, quæ *fuſtes* ſignificant aut *baculos*. Apuleius ita vocat in Apologia: *interim dum ruri ago Sicinium Pontianum meum qui mihi factum volebat, impetratos Ebeni baculos à muliere honeſtiſſima Capitolina ad ſe attuliſſe.* ἐβένου φάλαγγας ſic videtur reddidiſſe. Minimè tamen diſſi-
B mulandum eſt in Florentinis membranis & alijs quos ipſe vidi Codicibus ſcribi, *impetratos Ebeni loculos*, quæ vera eſt lectio. eam retinuere vulgares editi paulo poſt in his verbis: *Pontianum loculos petiſſe, Pontianum Saturno artifici detuliſſe.* eoſdem loculos Ebeni intelligit, quos à Capitolina impetrauerat Apuleio Pontianus ad exculpendum Mercurium. Corrigendum itaq. ibidem ex iiſdem libris: *id minus cum primis gratum mihi fore, & ea ſe feciſſe perinde vt loculi ſuppetebant.* Male vulgo, *baculi*. Sequitur enim: *ita minutatim ex tabellis compacta craſſitudine Mercuriolum expediri potuiſſe.*
C hæ tabellæ oſtendunt loculos fuiſſe non baculos ex quibus ille fabricatus Mercurius. ex tabellis quippe compacti loculi ebenini. & ex iis minutatim iunctis inuicem compacta craſſitudo, quæ ſufficeret ſigillo Mercurioli exculpendo. De phalangis porro Ebeni inſignis locus apud auctorem Peripli extat, in hæc verba: ἀπὸ μὲν Βαρυγάζων εἰς ἀμφότερα ταῦτα τὰ Περσίδος ἐμπόρια, πλοῖα μεγάλα χαλκοῦ καὶ ξύλων Σαγαλίνων καὶ δοκῶν καὶ κεράτων, καὶ φαλάγγων Σησαμίνων καὶ Ἐβενίνων. vbi vides δοκοὺς id eſt trabes à Phalangis ſiue fuſtibus diſcerni, illæ à magnis & proceris arboribus, iſtæ à paruis, qualis Ebenus. De Sagalinis lignis quæren-
D dum. Frequentem per Indias arborem laudata materie liquet fuiſſe. Sed porro iam inuenimus. Sciunt qui vetera exemplaria ſcripta manu Græca verſarunt, litteram T ſæpe effigie minoris gammæ pingi ſolitam. Hac eadem ſcribendi conſuetudine Σαγάλινα ξύλα hoc loco ſunt Σαντάλινα *Santalina* ligna intelligit, tota India celebratiſſima, quorum non vnum genus. De his videndus Garcias ab Orta cap. XVII. lib. I. Aromatum. Σαντάλου mentio apud Medicos recentioris Græciæ. Iam vero ex coniectura noſtra certiſſima, etiam apud vetuſtiores Græcos, vt auctor eſt Peri-
E pli, qui antiquior omnibus Arabibus, hinc conſtat hoc nomen ab Arabibus ad Græcos non perueniſſe, ſed contrà à Græcis ad Arabas. Nomen eſt vetus Indicum quo id lignum ſi forte olim appellarunt. Hodie vocant Chandama. vt refert Garcias. Nec dubium quidquid contra iactiter vir magnus, vocem Σάνδαλον, quo id lignum appellauere Græci mutuatam eſſe. Aëtius in vetuſtiſſimo exemplari Σάνδανα vocat non Σάνδαλα. Lib. XVI. in confectione Muſchati: κάρυα Ἰνδικὰ τρία, Σανδάνου γράμματα ις. Ἄμβαρος.

& in compoſitione Xeromyri : *Σαίδανα, γράμματα ιβ.* Notum eſt M & N inuicem mutari. Luſitani autem *Chi* pronunciant pro *Si.* vt *Chineuſes* dicunt pro Sinenſibus. Sic *Chandama* pro *Sandama*, quæ Græcis *Σαίδανα.* Nec Græci ab Arabibus ligni huius aromatici nomen ſumpſere, ſed contra. De Seſaminis Phalangibus impeditior quæſtio eſt. Meminit earum ſaltem Dioſcorides qui tradit pro Ebeno ligna Seſamina & Spinea ſæpe venditati propter ſimilitudinem. De Ebeno : *πολὺ βελτίων ἡ Αἰθιοπική. ἔνιοι δὲ τὰ σησάμινα ἢ ἀκάνθινα ξύλα ἐμφερῆ ὄντα αὐτῇ ἐβένου πωλοῦσι.* Vides *σησάμινα* illa *ξύλα* eiuſdem eſſe arboris & *σησαμίνας φάλαγγας* auctoris Peripli. Qui tamen ibidem meminit *ἐλαίου σησαμίνου* in regione Indica Syraſtrene : *πολύφορος δὲ ἡ χώρα σίτου καὶ ὀρύζης, καὶ ἐλαίου σησαμίνου.* Hoc ſeſamum vulgaris eſt herba, vnde etiam oleum in Europa conficiebatur. Sed longe vt apparet diuerſum illud lignum eodem nomine, ex quo *σησάμινα ξύλα* Ebeno ſimilia pro Ebeno venum ibant. corrigant docti apud Dioſcoridem *Συκάμινα ξύλα.* Saltem legendum eſſet, *συκαμίνινα.* Ne quid mutem moueor auctoritate Peripli, qui *σησαμίνας φάλαγγας* nominat eum Ebeni Phalangibus, vt conſtet lignum ſimile fuiſſe Ebeno. Alias morum id eſt *συκάμινον* inter ſpiſſa ac durabilia ligna numerat cum Theophraſto Plinius, quam & vetuſtate nigrorem nitorémque contrahere dicunt. Theophraſtus de moro : *καὶ ἰσχυρὸν ἅμα καὶ εὔεργον τὸ ξύλον, καὶ παλαιούμενον μέλαν ὥσπερ λωτός.* Sed *σησάμινα* non muto contra librorum fidem. Herodotus apud Aſſyrios milium & Seſamum arboreſcere dicit, ex ſoli bonitate. non tamen ab eo ſeſamo *Seſamina ligna.* Cici vel ricinus, arboreus frutex. Plinio arbor eſt oleæ magnitudine in Hiſpania hodieque planè arbor eſt. Dioſcoridi, *δένδρον μικρᾶς συκῆς μέγεθος ἔχον.* Hieronymo commentariis in Ionam arboſcula dicitur, vbi vocatur Hebraicè *Cicaion.* Nec maior Ebeni arbor. *Seſamum agreſte* etiam dicebatur. Plinio in Indice, *Seſamum*, his verbis: *Cici arboreum, ſiue Croto, ſiue ricinus, ſiue Sili, ſiue Seſamum.* An ab hoc Seſamo ligna Seſamina? At lignum ricini concauum eſſe tam ramis quàm caudice referunt Plinius & Dioſcorides. Aliud Seſamum non noui. Ceterum *ἀκάνθινα* illa *ξύλα* quæ tam bene Ebenum referebant, vt pro ea venderentur, ex ſpina Indica erant quam ſimilem Ebeno eſſe narrat Plinius : *Alterum fruticoſum Cytiſi modo & tota India diſperſum. Eſt ibi & ſpina ſimilis, ſed deprehenſa vel lucernis igni protinus tranſiliente.* Sic legendum minime interrupta verborum ſerie, quæ vulgo diſtincta ſunt capitis ſectione. alias probationes adfert Dioſcorides. Sed nec *Σησαμίνων ξύλων* meminit Plinius. Idem Dioſcorides duo quoque genera ponit Ebeni, ſed Æthiopicam nigerrimam facit & optimam : Indicam ſequiorem quæ diſtinctiones in nigro candidas ac rubras habeat : *ἡ δὲ Ἰνδικὴ*

A *ἔχουσα διαφύσεις λευκὰς καὶ πυρράς.* Quæ ſic vertit Iſidorus: *ſed Indicum maculoſum eſt in paruis diſtinctionibus albis ac fuluis.* *διαφύσεις* in longum diſcurrunt, maculæ inſtar punctorum vel granorum. addit Dioſcorides: *ἢ στίλοις ὁμοίως πυκνοῖς*, vbi *στίλοι* ſunt maculæ: *διαφύσεις*, diſtinctiones venarum oblongæ. Meminit porro & Theophraſtus cuiuſdam arboris quæ nigrum habet materiem rubris maculis vel lineis variatam : quam dicit videri veluti maculoſam Ebenum: *ἔστι δὲ καὶ ἄλλο δένδρον, ὃ ἅμα τῇ ὀσμῇ καὶ ποικιλίαν τινὰ ἔχει ὑπέρυθρον, ὥστε εἶναι τὴν ὄψιν ὡς ἂν ἐβένου ποικίλης.* Non dicit vllam B eſſe variam Ebenum, ſed ait illud lignũ ſpeciem habere veluti variæ Ebeni. Poſt Terebinthi Syriacæ mentionem, ſtatim verba illa ſubiecit, vt in Syria quoque naſci argumento ſit. Et quum ille præter Indicam nullam aliam agnoſcat Ebenum, nec aliam præter nigram, cuius tamen duo genera conſtituit, alterum *ἄξυλον καὶ καλόν*, alterum *φαῦλον.* Dioſcorides: *Ἔβενος κρατίστη, ἡ Αἰθιοπική, ἡ μὴ ἔχουσα κτηδόνας, ἐμφερὴς κέρατι εἰργασμένῳ.* Iſidorus: *Æthiopicum vero quod præſtantius accipitur in nullo eſt maculatum, ſed eſt nigrum, læue & corneum.* *κτηδόνες* non ſunt maculæ, ſed venæ lineatim diſ- C currentes, quæ & *διαφύσεις.* At maculæ, vt dixi *στίλοι* ſunt. Theophraſtus: *καλοῦσι δὲ τετραζόους μὲν ὅσαις ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἐντεριώνης δύο κτηδόνες εἰσίν.* Plinius ſic habet: *communia his pinoque, vt quadripartitos venarum curſus bifidoſque habeant.* Hæc adverbum ex his Theophraſteis expreſſa: *τὰ δὲ κοινὰ καὶ πεύκης καὶ ἐλάτης· εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν τετράζοοι, αἱ δὲ δίζοοι.* Ergo *τετράζοος* quæ quadrifidos habet venarum curſus, vel binas vtrinque *κτηδόνας.* ita & *δίζοος*, quæ bifidos: *μονόζοος* quæ ſimplicem. Sed quæ ratio nominis? omnino legendum putarim, *τετράρους, δίρους & μονόρους.* Latini ſane huiuſmodi venarum curſus in arboribus *fluuios* appellarunt, & *fluuiari* arborem quæ venis diſtingueretur. Plinius ibidem : D *Abietis quæ pars à terra fuit, enodis eſt. Hæc quâ diximus ratione fluuiata decorticatur, atque ita Sappinus vocatur.* Locum illum partim è Theophraſto, partim è Vitruuio adumbrauit. Theophraſtus ait : *τὰς δὲ ἔσω τῆς ἐλάτης καὶ πεύκης τετραζείους καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ πρὸς ἐργασίας αὗται κάλλισται.* Plinius: *Ad fabrorum inteſtina opera medulla ſectilis. Optima quadripartitis materies, & mollior quàm cetera.* Scribe ac diſtingue: *ad fabrorum inteſtina opera medulla ſectilis optima quadripartitis materiis, & mollior quàm cetera.* Talis eſt abietis in ea parte quæ proxima terræ eſt, quadruplici nempe venarum curſu fluuiata. E *Abietis*, inquit, *quæ pars à terra fuit, enodis eſt.* Vitruuius de abiete. *Ex ea autem antequam eſt exciſa quæ pars eſt proxima terræ, per radices excipiens ex vicinitate humorem, enodis & liquida efficitur.* Sequitur apud Plinium: *Hæc quâ diximus ratione fluuiata, decorticatur, atque ita Sappinus vocatur.* In omnibus libris legitur, *decoratur* pro *decorticatur.* Intelligit *τὴν πλάνησιν* ſiue perdolationem quæ eſt arboris ſiue materiei decoratio. Theophraſtus lib. v. cap. I. *ἀφαιρεῖται γὰρ ἡ πλάνησις τὴν δυσειδίαν :*

auſert enim perdolata materiei deformitatem. Hinc *decorari arborem* quæ perdolatur, eleganter dixit Plinius. Vitruuius dixit, *torulo eiecto.* Hæc abies, inquit Plinius, ea ratione qua dixi fluuiata, id eſt quadripartitos venarum curſus & fluuios habens perdolatur, atque ita *Sappinus* vocatur. Sed ineptè dicit *ſappinum* vocari imam abietis partem. *Sappinus* ſui generis arbor eſt ab Abiete diuerſa. Ima pars abietis eo modo fluuiata, dicta eſt *Sappinea* à ſimilitudine Sappineæ materiei, non *ſappinus.* Ita & ſuperior pars *fuſterna* dicebatur quia nodoſa eſt, vt ſolent eſſe fuſtes & baculi crebris nodis vt plurimùm aſperi: tales enim eliguntur maximè. Vitruuius vnde illa ſumpta Plinio: *Ima autem quum exciſa quadrifluuijs diſparatur, eiecto torulo ex eadem arbore ad inteſtina opera comparatur & Sappinea vocatur.* Vocat *quadrifluuijs diſparatam* quæ Plinio fluuiata quadripertito venarum curſu. Theophraſtus ex noſtra emendatione τετράφυον vocat, per *torulum* intelligit non corticem, ſed eam partem ligni quæ ambit medullam, toruli vice. Torulus ille eijcitur perdolatione, vel runcina, & ſola medulla relinquitur, quam ſectilem optimam eſſe dicit ad inteſtina opera. Theophraſtus dixit, πρὸς τὰ ἐγγαίους. *Inteſtina opera* male explicant, quæ ligno conſtant. Non recta ea definitio. *Terrena opera* etiam ligno conſtant, quæ idem Vitruuius ab inteſtinis ſeparat, ea ſunt, quæ in fundamentis ponuntur ligna, & terra obruuntur. Contignationes ædificiorum trabibus quoque è ligno fiunt, nec inteſtinis operibus adnumerantur. Immo è contra trabes quibus recta ſuſtinentur ab inteſtinis operibus ſecernit Plinius lib. XVI. cap. XLII. *firmiſſima ad tectum abies, eadem valuarum repagulis, & ad quacumque libeat inteſtina opera firmiſſima, ſiue Græco, ſiue Campano fabricæ artis genere ſpectabilis, ramentorum crinibus pampinato ſemper orbe ſe voluens ad incitatos runcinarum raptus.* Sed eo loco libri ſcribunt: *firmiſſima in rectum abies,* quæ veriſſima lectio, firmiſſimam ait eſſe abietem in operibus cum recta ſtatuitur. *In rectum,* εἰς ὀρθόν. Habet ex Theophraſto: ἰσχυρὸν δὲ τὸ τῆς συκῆς, πολὺ εἰς ὀρθὸν ἢ ἐπὶ πλάγιον, μάλιστα ὡς εἰκὸς ἰσχυρόν. firmam dicit eſſe ficum, ſi modò in rectum collocetur. at firmiſſimam longe abietem hoc modo poſitam. *Eadem valuarum repagulis.* rectè optimi libri: *valuarum paginis,* τὰ συνθέματα τῶν θυρῶν, τὰ πήγματα ſic vocat. Sed paginæ propriæ in valuis quia duplices ſunt, & complicantur replicanturque vt librorum paginæ. *Valuarum,* inquit, *paginis & ad quæcunque inteſtina opera libeat aptiſſima.* Ergo valuæ ex inteſtino opere. & ſane ſciendum eſt *inteſtinum opus* proprie dici, quod ex ligno fit, ſed elegantiore fabrica, & ea arte quam *minutiariam* nunc appellamus. veteres quoque λεπτουργίαν dixere. Vnde & λεπτουργοὶ τεχνῖται apud Theophanem. Gloſſæ: λεπτουργός, *faber lignarius.* Ita lege, non *tignarius.* plurimi artificij hæc inteſtina opera. Ideo addit: *ſiue Græco, ſiue Campano,*

A *ſiue Siculo fabricæ artis genere ſpectabilis.* Euſebius lib. X. τοῖς ἀπὸ ξύλου περιδεδραμένοις δικτύοις εἰς ἄκρον ἐντέχνου λεπτουργίας ἐξησκημένοις. Inteſtina autem dicta opera illa, quod intra domum tantum locum habeant, & in ædium interiori parte ſita ſint, ad differentiam τῶν ὑπαιθρίων. Theophraſtus: ἀρκευθος δὲ εἰς τεκτονίας, καὶ εἰς τὰ ὑπαίθρια, καὶ εἰς τὰ κατορυττόμενα κατὰ γῆς διὰ τὸ ἄσηπτον. ad hæc inteſtina opera, & minutiaria facienda, mediale tantum ligni ſumebatur. Ideo dicit Vitruuius: eiecto torulo ex eadem arbore ad *inteſtina opera comparatur.* Vbi *torulum* vocat, circulum corticeum vel ligni alburnum quod ambit
B medullam. ex ſola quippe medulla abietis inteſtinum opus fabricabatur. Idem ibidem: *cædi autem ita oportet, vt incidatur arboris craſſitudo ad mediam medullam & relinquatur, vt per eam exſiccescat ſtillando ſuccus. Ita qui ineſt in his inutilis liquor, effluens per torulum non patietur emori in eo ſaniem, nec corrumpi materiei ſanitatem.* Qui Vitruuio *torulus,* Theophraſto φλοιώδεις κύκλοι dicitur de abiete: μήτραν μὲν πάντα μὲν ἔχει, ἣ φασιν οἱ τέκτονες, φανερὰν δὲ μάλιστα ἐν τῇ ἐλάτῃ· φαίνεται γὰρ οἷον φλοιώδης ἐντὸς τὴν σύνθεσιν τῶν αὐτοῦ κύκλων. Κύκλοι illi φλοιώδεις circa medullam *toruli* ſunt.
C Idem: διὸ καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες συγγράφονται περιαιρεῖν τὰ πρὸς μήτραν, ὅπως λάβωσι τὸ ξύλου τὸ πυκνότατον καὶ μαλακώτατον. Quod Vitruuio eſt, *eijcere torulum ex arbore,* hoc Theophraſto, περιαιρεῖν τὰ πρὸς μήτραν. Lege apud eumdem Plinium de abiete loco ſupra citato: *ſiue Græco, ſiue Campano, ſiue Siculo fabricæ artis genere, ſpectabilis ramentorum crinibus, pampinato ſemper orbe ſe voluens, ad incitatos runcinarum actus.* Male editum eſt: *runcinarum raptus.* In *ſcriptis* codicibus, *runcinam raptus,* pro runcinarum actus. In inteſtinis operibus locum habent, aſciæ, runcinæ &
D planæ: in aliis dolabræ. Sequitur apud eumdem: *eadem & curribus maximè ſociabilis glutino.* Liber Thuanæus: *eadem etturis.* lege: *eadem & fabris maximè ſociabilis glutino.* πρὸς δὲ τὰς τῶν τεκτόνων χρείας ἰσχυρότατον μάλιστα. Ita corrigendum apud Theophraſtum lib. V. cap. VII. vbi vulgo corruptiſſimè ἰσχυρότατον. De abiete tamen hoc non dicit Theophraſtus: ſed de picea. apparet igitur legiſſe Plinium: ἡ δὲ ἐλάτη μάλιστα, ὡς εἰκὸς ἰσχυρόν. πρὸς δὲ τὰς τῶν τεκτόνων χρείας ἰσχυρότατον μάλιστα. Omiſſis illis, ἡ πεύκη. Nam de abiete locum illum ex eodem ſcriptore
E tranſtulit Plinius. Vt ad κλαδίσκους & venas redeamus, in arbore *currere* eæ ſic dicuntur, vt purpura Melibœa in veſtis extrema ora, currit apud poetam. & apud Homerum χαλκὸς θέει circa clypei ambitum. Hinc *curſiuenium* genus aceris apud eumdem, quod Theophraſto ἰνόδοχον. Vtrumque ex correctione noſtra. Nam in Plinio legitur, *craſſiuenium.* In Theophraſto καὶ νόδοχον, pro καὶ ἰνόδοχον. *Fluere* etiam vt *currere,* tritum in eadem loqoutione. Hinc περιθεόντων χρώματος de limbo picto qui circa extremi-

tatem veſtis currit, apud Pollucem. Dicebatur & ἀζώνους pro limbo. Vnde *Perycly-ſis de chryſoclauo* multis locis apud Anaſtaſium. Hinc igitur μονόζωνοι, δίζωνοι & τετράζωνοι arbores, quæ quadruplicem, duplicem & ſimplicem venarum habent curſum. Gaza legebat τετράζωνοι & vertebat *quadriunnas*. Quod non poteſt obtineri. Si vera eſſet hæc ſcriptura, mallem interpretari, *quæ quadrifidas venarum habent præcinctiones*. Nam antiquum verbum ζώω idem quod cingo, vnde ζώννυμι, & ζώσταδην & ζῶμα pro cingulo. Hinc λευκόζωνος & μελαίζωνος γῆ, quæ nigris & albis venis diſtinguitur, apud Heſychium. Sed & Dioſcorides de Hæmatite lapide loquens, χυλίνας, & διαφυάς, & διαζώματα videtur tanquam Synonyma vſurpaſſe. Illud alterum malo.

Pag. 81. E. *Nec tamen vniuerſa, verum exigua ſui parte ſiluas hoc genus edit.*] Ita legendum, non vt vulgo, *ſiluis hoc genus edit.* Sic *Balſamiſlucos* dixit alibi, & *buxeos lucos*. ita hoc loco *ſiluas* pro arboribus ebeni. per totam Indiam plurimum eſſe genus ebeni commune, quod φαῦλον appellat, Theophraſtus ait. at eximium illud, quod εὔξυλον & καλὸν vocat, etiam rarum eſſe teſtatur.

Arbor plerumque tenuis.] Plinius buxum & Ebenum natura graciles eſſe dicit. Diſtinguendum fuit hoc loco: *frequentior vimine, raro in craſsitudinem caudicis extuberatur.* Malè hactenus in Editionibus vulgariis etiam Vincti & Delrij lectum eſt: *frequentior vimine raro in craſsitudinem caudicis extuberata.* Theophraſtus Ebenum θαμνῶδες δένδρον vocat, id eſt minorem arbuſculam, quæ haud vltra fruticis menſuram aſſurgat. Sic enim hæc quatuor diſparat genera: τὰ πόαδη, τὰ φρυγανικὰ, τὰ θαμνώδη & τὰ δένδρα. Non igitur fruticoſam nec vimine frequentiorem Ebenum eſt accipiendum, quod θαμνώδη eam vocet, ſed è cenſu ac numero τῶν θαμνωδῶν haberi. Plinius vt ſupra notabamus verbis Theophraſti malè acceptis inductus alterum genus Ebeni, trunco eſſe enodi & arboreum dixit: *rarum id quod melius, arboreum, trunco enodi.* In optimo Rigaltiano codice ſcribitur: *arboreum iure enodi.* Vnde certa ſatis coniectura legendum elicio: *rarum id quod melius, arbore mire enodi.* Idem lib. xvi. cap. xl. materiem à ligno diſtinguit, quod materies, non niſi de magnis arboribus ſoleat vſurpari. *Ab his*, inquit, *proxima eſt cornus: quamquam non poteſt videri materies propter exilitatem, ſed lignum non alio pæne quàm ad radios rotarum vtile, aut ſi quid cuneandum ſit in ligno, clauiſue figendum ceu ferreis.* Hinc ſequior latinitas *materiem* pro trabe vſurpauit. Et *materia quinquagenaria* pro trabibus quinquaginta pedes longis in Hiſtoria Auguſta nobis obſeruatæ. Notanda & illa in Plinio loquutio, *non alio quàm ad radios rotarum vtile.* Non alio vtile, pro non ad aliam rem vtile. Sic *quo* pro ad quam rem.

A *Quo mihi fortunas, ſi non conceditur vti.* De qua loquutione nos alibi. De exilitate porro ac tenuitate Ebeni eiuſdem Plinij hæc verba ſunt: *ſpiſsiſsima ex omni materie, ideo & grauiſsima iudicatur Ebenus & buxus, graciles natura. neutra in aquis fluitat.* Hæc ad verbum ex Theophraſto: πυκνότατα μὲν οὖν δοκεῖ καὶ βαρύτατα πύξος τε καὶ ἔβενος. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τῷ ὕδατι ταῦτα ἐπιπλεῖ. Mox ſubijcit Plinius: *Ex reliquis ſiccisſima Lotos, quæ Romæ ita appellatur. deinde robur exalburnatum.* Et hæc verbis ipſis ex eodem loco Theophraſti expreſſa: τῶν δ' ἄλλων ὁ λωτός. πυκνὸν δὲ καὶ ἡ τῆς δρυὸς μήτρα, ἣν καλοῦσι μελάνδρυον. Ex omnibus **B** arboribus ſpiſſiſſimam & grauiſſimam eſſe refert Ebenum & buxum. Ex reliquis Loton, & medullam roboris. Hic ſenſus Theophraſti. Legendum igitur apud Plinium: *ex reliquis ſpiſsiſsima Lotos, quæ Romæ ita appellatur.* non *ſiccisſima*, vt habetur in vulgatis. Libri veteres etiam hoc loco corrupti, qui præferunt: *Ex reliquis ſcisſima Lotos.* omnino pro *ſpiſsiſsima*, πυκνότατα. Haud ſcio an ex hac corruptela vocaboli nomen arboris apud Latinos finxerit Gaza, quam *Sciſsimam* nuncupat. ita vbique vertit τὴν ὀξύην Græcorum. Atqui ὀξύη eſt *cerrus*, vt **C** in ſuperioribus docuimus Exercitationibus. Sed quid eſt quod ait Plinius, *Lotos quæ Romæ ita appellatur?* an non *Lotos* nomen huius arboris Græcum eſt? Certè eſt, Sed ita Romæ quoque appellari ſignificat, cum in Africa vbi naſcitur, ab indigenis nominetur *Celtis*. lib. xiii. cap. xvii. *Eadem Africa quà vergit ad nos, inſignem arborem Loton gignit, quam vocant Celtin, & ipſam Italiæ familiarem, ſed terra mutatam.* Clarius alio loco lib. xvi. cap. xxxi. *Lotos ſiue faba Græca: quam Romæ à ſuauitate fructus ſilueſtris quidem, ſed ceraſo-* **D** *rum pæne natura, Loton appellant.* plane innuit Romæ *Loton* appellari à ſuauitate fructus, quæ aliis *Faba Græca* dicitur. Hic ſenſus eius eſſe videtur, eam arborem quæ Italiæ tum erat familiaris, quæque *Faba Græca* vulgo dicebatur, vocatam eſſe Romanis *Loton* à ſuauitate fructus ſilueſtris arboris, quæ naſcebatur in Africa hoc nomine. Profecto non aliter poſſis hæc interpretari. At ſupra dixit eam ipſam Loton Africanam, Italiæ eſſe familiarem, ſed ſolo mutatam. deinde ſcribit hoc loco fructum illum ſilueſtrem à cuius ſimili ſuauitate Fa- **E** ba Græca Loti nomen accepit, ceraſorum naturam pæne habere. Idem tamen lib. xii. Loton Africanam fructum ferre tradit Myrti modo, non Ceraſi vt fert Romana. Sic certè parum ſibi ipſi conſtat auctor. Quod vbique facit. De Loti arboris differentiis ac notis magna eſt inter noſtros Ιατροσοφιστὰς diuidia, certatim quærentes, quomodo antiqua cum hodiernis pariare queant. Sunt ex illis, qui quatuor Loti genera ſtatuant, quia apud auctores antiquos, paulo diuerſius naturam eius arboris deſcribi reperiunt. Sed falluntur. Theophraſtus ex antiquiori-

bus, peculiare quoddam genus eſſe Loti aſſerit, cuius ſpecies plures eſſe, fructu diſcretas, id genus ita deſcribit, arborem eſſe magnam inſtar pyri, folium inciſuras habere, vt Ilicis videatur. fructum ferre magnitudine fabæ, ùuarum modo colores ſubinde mutans, dum matureſcat. φύεται δέ, inquit, καθάπερ τὰ μύρτα παράλληλα πυκνὸς ἐπὶ τῶν βλαστῶν. Hanc Loton qualis ibi deſcribitur, Lotophagorum peculiarem affirmat. cuius duo genera facit, alterum nucleis carens, alterum cum interiore oſſiculo. Plinius hanc deſcriptioonem Loti Lotophagicæ in quibuſdam corrigit ex opinione Nepotis. *Magnitudo*, inquit, *quæ pyro, quamquam Nepos Cornelius breuem tradit.* Nepotis ſententia eadem cum Polybiana de Loto: ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα. Quod de vino Loti baccis expreſſo refert ibidem ex Nepote Plinius, ex Polybianis ab eo ſumptum videtur: *vinum quoque exprimitur illi ſimile mulſo quod vltra denos dies negat durare idem Nepos: baccaſque contuſas cum alica ad cibos dolijs condi.* Hæc ad verbum Nepos ex his Polybij, quæ apud Athenæum leguntur: γίνεται δὲ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου καὶ τριβομένου δι' ὕδατος κατὰ τὴν γεῦσιν ἡδὺς, καὶ ἀπολαυστικὸς οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος, οὐ δύναται δὲ πλεῖον δέκα μένειν ἡμερῶν. Quæ verba confirmant vulgatam in Plinio lectionem, *quod vltra dies denos durare negat idem Nepos.* Nam quidam legunt, *vltra dies duos.* Addebat Nepos: *baccaſque contuſas cum alica ad cibos dolijs condi.* quæ planè efficta ſunt ex Polybianis iſtis: ἐπὰν δὲ πεπανθῇ, συνάγουσι καὶ τὸν τοῖς μὲν οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες, σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. quæ compendioſe quidem, ſed haud ſatis fideliter à Nepote reddita ſunt. Nec enim totum expreſſit. Lotus illa cuius deſcriptio priore loco apud Theophraſtum poſita eſt, & quam ſuprà expoſuimus, Lotophagorum eodem Theophraſto aſſerente propria fuit. Ab ea diuerſum genus, Lotus Cyrenaïca, vt hæc verba oſtendunt apud eumdem: πολὺς γὰρ ὅλως ἐν τῇ Λιβύῃ, καθάπερ εἴρηται λωτὸς, καὶ ὁ παλίουρος ἐστίν. ἐν γὰρ Εὐεσπερίσι τούτοις εἰς καῦσιν χρῶνται. διαφέρει δὲ οὗτος ὁ λωτὸς τοῦ παρὰ τοῖς λωτοφάγοις. Loton Cyrenaïcam intelligit, cuius tantam copiam in Libya prouenire memorat, vt ea materie vulgo ad focum vtantur. Εὐεσπερίδες vrbs Cyrenaïcæ. Non dicit autem quo genere, aut qua in re diſtat Cyrenaïca Lotos à Lotophagica. Sed, quantum apparet, deſcriptio quam ibidem ſtatim ſubijcit alterius Loti, ex quorumdam ſententia, ad Cyrenaïcam pertinet Lotum. De qua nos paulo poſt. Herodotus ex antiquiſſimis Cyrenaicam Loton à Lotophagica etiam ſeparat. De Lotophagis, & eorum arbore ſcribit lib. IV. fructum habere magnitudine Lentiſci, ſuauitate palmularum, quo vulgo veſcuntur illi populi. At lib. II. Cyrenaicam Loton nominat veluti diſparem illi Lotophagicæ. De Ægyptiis ſic loquitur: τὰ δὲ πλοῖά σφι τοῖσι φορτηγέουσι, ἐστὶ ἐκ τῆς ἀκάνθης

A ποιεύμενα, τῆς ἡ μορφὴ μέν ἐστι ὁμοιοτάτη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ, τὸ δὲ δάκρυ κόμμι ἐστί. Spina illa Ægyptia cui ſimillimam facit Cyrenenſium Loton, altera eſt. de duplici genere Ἀκάνθης Ægyptiæ, cuius apud Theophraſtum mentio lib. IV. cap. III. & quantum auguror, de nigra accipiendum. Candida magnitudine præſtat, ex qua materiem cædebant duodenûm pedûm rectis ſuſtinendis idoneam. At nigra in eadem gente maximè celebrata, longè breuior, incorrupta in aquis durans, ob id coſtas nauigiorum ex ea texebant, vt ex Herodoto ac Theophra-
B ſto conſtat. τὸ δὲ δένδρον, inquit iſte, τὸ ἄγαν ὀρθοφυές. Ex ea gummi etiam colligebatur quod ἀκάνθινον dictum. Huic ſpinæ ſimillima Lotos Cyrenaica, vt teſtatur Herodotus. Ergo Lotos illa ſpinis aculeata, & breuis arbor. Quamobrem certò certius eſt Loton eam quam Polybij verbis deſcribit Athenæus lib. XIV. eſſe Cyrenaicam quæ in tota Africa plurima naſcitur. ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες. At Lotophagica Theophraſti Lotos, δένδρον εὐμέγεθες. De eodem genere Loti capiendus
C Dioſcorides: λωτὸς τὸ δένδρον φυτόν ἐστιν εὐμέγεθες. Cyrenaicum igitur breuius & ſpinis hiſpidum. Quam ſecundo loco poſuit Theophraſtus Cyrenaicæ huius Loti deſcriptionem eſſe oppido per quam veriſimile eſt. Immo veriſſimum. ἴσως δὲ τὸ τοῦ λωτοῦ δένδρον θαμνῶδές ἐστι καὶ πολύκλαδον. τῷ στελέχει δὲ εὐπαχές. breuem eſſe arborem & è fruticum potius genere his verbis adſtruit. Hoc eſt quod dicit Polybius, δένδρον οὐ μέγα. De vino quod ex eius fructo conficiebatur paria produnt Theophraſtus & Polybius. Hic vltra decem dies durare negat, quin aceſcat: ille vix duos aut tres dies incorruptum manere:
D καὶ τὸν οἶνον, ὃν ἐξ αὐτοῦ ποιοῦσιν, οὐ διαμένειν πλεῖον ἢ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, ἀλλ' ὀξύνεσθαι. Quin de Cyrenæa Loto loqui ſe palam hæc poſteriori deſcriptione fatetur his verbis quæ ſtatim ſubnectit: ἡδίω μὲν οὖν τὸν καρπὸν ἐν τοῖς λωτοφάγοις· ξύλον δὲ κάλλιον τὸ ἐν Κυρηναίᾳ. Pulcrior Cyrenaicæ Loti materies, vtpote nigrior. Nam ſimilis erat ligno nigræ ſpinæ Ægyptiæ, quod erat firmiſſimum & nigerrimum. De fructu videamus. Polybius tradit rotundis, & maioribus oliuis ſimilem eſſe: τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει ταῖς στρογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος. Rotundæ oliuæ maiores tales erant, quæ φαυλίαι Græcis dicebantur.
E Theophraſtus poſteriorem ſuam & Cyrenaicam Loton dicit καρπὸν κατὰ τὸ κάρυον ἔχειν, id eſt fructum habere magnitudine & forma nucis iuglandis. Sic omnino eo loco legendum iudico. in vulgatis editum eſt: τὸν δὲ καρπὸν μετὰ τὸ κάρυον ἔχειν. cui perridiculam & falſam interpretationem affingunt: *fructu nuce obducto.* Vnde alij hariolando exculpſerunt hanc ſpeciem Loti fructum habere nuce incluſum, qui tamen volunt laurocerasum eſſe. Quod quomodo procedere poſſit nō video. Nā laurocerasus illa quam

intelligunt, pulpam habet extra, nucleum intra, nec nuce vlla includitur. Iuglandis porro nucis atque oliuæ rotundæ maiuſculæ eadem forma. De hoc eodem fructu Polybius: ἔϛι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον σύκῳ καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. parem odoris ſuauitatem in bacca Cyrenenſis Loti dum manditur, commendat Theophraſtus: ἐσθιόμενον δὲ οὐχ οὕτω γλυκὺ ὡς εὔστομον. Græcis εὔστομα propriè dicuntur quæ odoris iucunditatem ori conciliant, quæ nos, *bonum os facere* dicimus. Ex his omnibus prorſum deber eſſe exploratum Theophraſti Cyrenæam Loton eamdem omnino cenſendam cum Polybiana, & diuerſam à Lotophagica, quæ ſui quodammodo generis eſt, ἴδιον γένος. Hæc Cyrenenſis per totam Africam diſperſa & Ægypto quoque Cyrenenſis agri conterminæ familiaris. Alexandrini Κόνδρον eam vocabant, apud quos in ſecundis menſis plurimum celebrabatur. Hiſtoria Connari prout apud Athenæum Agathoclis Cyziceni verbis depingitur, paria penitus facit cum Polybiana Loto, quæ Cyrenaica eſt Theophraſti. Athenæus: ἐρῶ δὲ πρότερον περὶ τῶν παρ' Ἀλεξανδρεῦσι καλουμένων κονδάρων καὶ παλιούρων. Iungit Connaros & paliuros tanquam ſimiles & congeneres fructus. ita Theophraſtus λωτὸν Libycam ſiue Cyrenaicam ſimul cum Paliuro commemorat. De Paliuro porro loquitur non vulgari Græciæ, ſed Africæ peculiari: ὁ δὲ παλίουρος θαμνωδέστερος τοῦ λωτοῦ, φύλλον δὲ παρόμοιον ἔχει τῷ ἐνταῦθα, τὸν δὲ καρπὸν διάφορον. Hactenus Plinius in ſuis Aduerſariis hunc locum retulit, quem ſic reddidit: *Cyrenaica regio Loton ſuæ poſtponit paliuro: fruticoſior hæc, fructuque magis rubens.* διάφορος multis locis apud Theophraſtum & alios vetuſtos auctores pro excellenti & eximio ponitur. Ita hoc loco id verbi accepit, atque hinc concepit Cyrenenſes Loton poſtponere paliuro, quaſi paliuri fructus διάφορος eſſet, & longè melior fructu Loti. Hallucinatus eſt, non deſcriptis totis Theophraſti verbis. Quod alibi ſæpè fecit. Paliuri Cyrenaici ſiue Libyci folium ſimile eſſe Græco paliuro ſignificat, ſed fructu differre, quem rubentem & rotundum gignit Africanus, quum in Græco planus ſit, & latus. Malè etiam vertit, *fruticoſior hæc.* quod in Græcis eſt, παλίουρος θαμνωδέστερος. Immo breuior & pumilior, & fruticum generi propior. Sed & quæ ſequuntur non rectè cepit: πυρῆνα δὲ ἔχει οὐ συνεσθιόμενον καθάπερ τῆς ῥοιᾶς, ἡδὺν δὲ τὸν καρπόν. Legiſſe videtur Plinius, & in Aduerſaria ſua tantum retuliſſe, οὐ συνεσθιόμενον, ἡδὺν δέ. Sic enim vertit: *nucleus non ſimul manditur, iucundus per ſe, atque ſuauior è vino.* Atqui de toto fructu non de ſolo nucleo hæc prodidit Theophraſtus. Κόναρος igitur & παλίουρος ſimiles arbores. Heſychius: Κόναρον καρπὸς δένδρου ὁμοίου παλιούρῳ. At Connarus Alexandrina eadem cum Libyca vel Cyrenaica Loto. Agathocles δένδρον vocat, & ta-

A men quod mirere, haud inferiorem eſſe prodit vlmo & picea. Ramos ſpinulentos habet Κόναρος, æquè Lotos Polybiana, ſiue Cyrenaica: ἀκρεμόνας δ' ἔχει ῥαμώδεις καὶ δολιχούς, καὶ ὑπ' ὀλίγον ἀκανθώδεις. Ita loquitur de Connaro Agathocles. De fructu eius ſic habet: γλυκὺς δὲ πάνυ ὁ καρπὸς μέγεθος κατὰ φαυλίαν ἐλαίαν. prorſus idem inſtar in Loti Polybianæ fructu, quem ſimilem ille dicit στρογγύλαις ἐλαίαις. Oliua φαυλία Græcis maiuſcula eſt, ac rotundior. Nam φαῦλον vocant τὸ ἁδρόν. vnde φαύλια μῆλα. Heſychius exponit τὰ μεγάλα. alij tamen φαυλίας exiguas interpretantur.
B Quod heîc non conuenit. Vide apud Athenæum. Theophraſtus magnitudinem Loti fructus ait eſſe κατὰ κύαμον. Agathocles κονάρου κατὰ φαυλίαν ἐλαίαν. Quod idem eſt. fructus Connari pari modo curabatur, & ad cibos condebatur doliis, contuſus prius & in maſſas redactus, vt & Loti. Agathocles: Τρώγεται ἔτι χλωρὸς ὁ καρπὸς, καὶ ἐπὴν αὐανθῇ, πισθέντα δὲ αὐτοῦ ἄλθεα, καὶ πατέοντα ταῦτα οὐ μάξαντες, οὐδὲ ὕδατι δεύοντες, ἀλλὰ φαύλως ὁκοῖα περ πίσσεται. Quæ verba ſic vulgo accipiunt, & exponunt quaſi ex ſiccis huiuſmodi fructibus farina fieret apud Ægyptios. Quod ineptum.
C quî enim quæſo ex ſiccatis eiuſmodi fructibus, & pedibus tantum contuſis farina poſſet fieri? In maſſas pedibus calcantes hunc fructum redigebant & doliis condebant, vt ſeruaretur. ἄλθεα vocat maſſas quales fiunt ex farina conſperſa. Idem planè dicit de hoc Connaro Alexandrino, quod Polybius de ſua Loto Libyco: μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. Idem de prunis ſuis exſiccatis faciebant ijdem Ægyptij referente Theophraſto: διὰ τὴν ἀφθονίαν τοῦ δένδρου ξηραίνουσι τὸν καρπὸν, καὶ τὸν πυρῆνα ἐξαιροῦντες κόπτουσι, καὶ ποιοῦσι παλάθας. *ſiccatum tundunt, & maſſas faciunt.* Nunc aliud docebimus. Hanc
D Connarum Alexandrinam, ſiue Loton Cyrenaicam eam eſſe quæ hodie *Nabca* in Ægyptiis ſuis dicitur. Eam *Nabecam* ſiue *Oenopliam* depingunt Loti magnitudine, ſpinoſam inſtar Acaciæ, latioribus foliis quam Zizyphi, fructu rotondo iuglandis nucis magnitudine, dulci odorato. Hæc omnia examuſſim conueniunt cum Agathoclis Connaro, Polybij Libyca Loto ac Theophraſti Cyrenaica. Proſper Alpinus qui de plantis Ægyptiis ſcripſit, prohiberi ſe teſtatur huic
E ſententiæ accedere. quod fructus & oſſa *Nabea* non videantur reſpondere fructui & oſſibus Connari. quia inquit, fructus Nabeæ pomo ſimilis eſt, & oſſiculum habet rotundum, non oblongum inſtar oliuæ. Immo vel propter hoc eædem videri maximè debent, quia Connari fructus non oblongus eſt inſtar Oliuæ, ſed rotundus, & Oliuæ rotundæ ſimilis, vel iuglandi. Addit præterea nuſquam in Ægypto ex ſiccatis Nabeæ baccis fieri farinam animaduertiſſe, quod de Connaro tradit Agathocles. Non hoc dicere Agathoclem ſupra docuimus. Quare nihil iam prohibet quin *Oenoplia* ſeu

Nabea hodierna Ægyptia eadem ſit cum veterum Connaro ſiue Loto Cyrenaica, eùm omnes tam belle quadrent & concurrant notæ. Perperam idem Alpinus Connarum cum Paliuro Africana eamdem facit. Quod feciſſe pleroſque etiam veterum ſuſpicor, vt paulo poſt indicabo. Sic Seruius ſpinam Aegyptiam nigram cum Loto confudit, cui ſimillima eſt. *Acanthon* ille apud Virgilium pro ſpina Aegyptia nigra accepit. *Acanthos*, inquit, *arbor eſt in Aegypto ſemper frondens, vt oliua & laurus. Acanthos dicta quia ſpinis plena eſt. abundat hac etiam Cercina inſula.* Non Aegyptia ſpina abundat Cercinna, ſed Loto arbore. Nam Cercinna prætenta eſt initio Syrtis maioris, in qua Lotos multa. Quid ſi & poëta ipſe *Acanthon* eo loco pro ſpinoſo Loti genere vel paliuro Africana ſumpſit? Nam inter arbores peregrinas recenſet, *bacchas ſemper frondentis acanthi.* Atqui in Acantho ſiue ſpina Aegyptia nullæ propriè baccæ, ſed ſiliquæ grandes, quæ *bacca* appellari non poſſunt. Hoc mihi veriſimile fit, immo verũ arbitror. Iam tenemus duas Loti ſpecies, Lotophagicam & communem toti Africæ & Aegypto. Quod ad Lotophagicam attinet, nulli arbori melius reſpondet eius deſcriptio, quàm rutilæ Zizypho. Arbor, folia, fructus, paria in vtraque. folia inciſutis crebra, vt Ilicis videantur. φύλλον ἐντομὰς ἔχει καὶ πρινώδες. Plinius: *inciſuræ folio crebriores, alioquin Ilicis viderentur.* Scribitur in optimo codice: *qui Ilicis.* Scribe: *folio inciſura crebriores, qua Ilicis videntur.* At folium Loti Africanæ communis ſiue *Nabea* inciſutis caret & latius eſt rotundiuſque. Agathocles de Connaro quæ eadem eſt cum Cyrenaica Loto: τὸ δὲ φύλλον χλωρὸν καὶ πρῖνον, τῇ φυῇ ἀδελφοῖς. Fructus ipſe longe grandior in Loto Cyrenaica, quàm in Lotophagica. Cyrenaicæ Loti ſiue Nabeæ nucis iuglandis magnitudinem plerumque æquant vel oliuæ maioris: in Lotophagica inſtar fabæ non ſuperat: Theophraſtus: καρπὸς δὲ ἡλίκον κύαμος. Herodotus minorem facit, qui lentiſcino ſimilem ait. Minorem porrò & Dioſcorides qui piperis granis paulo maiorem eſſe vult. Sed falſum puto, per initia myrti baccas non excedit magnitudine: mox grandior euadit, incrementum ſimul cum maturitate capiens. Hoc certè de communi Loto prodidit Polybius: quam confudit cum Lotophagica Dioſcorides. quippe vnicam Loti ſpeciem tantum memorat, vt & reliqui ſequentes medici, quæ Lotos communis debet eſſe, quoniam Lotophagica Theophraſti ſui generis eſt. Quæ & Zizyphos rutila videtur, cuius nominatim meminere recentiores, non etiam Theophraſtus qui Ζιζύφου nomen ignorauit, vt & reliqui vetuſtiores Græci, apud quos ſub λωτοῦ appellatione latuit. Et ſanè multas arbores & herbas hoc nomine donauerunt, quæ dulces ad edendum eſſent, licèt toto genere vt cœlo ſoloque inter ſe diſtarent. Non igitur mirum veteres Græcos Zizyphum etiam Loton appellitaſſe. Plinius de fructu Loti, quam Lotophagicam facit Theophraſtus: *naſcitur denſus in ramis myrti modo, non vt in Italia ceraſi.* Græca ſic habent: φύεται δὲ καθάπερ τὰ μύρτα παράλληλα πυκνὸς ἐπὶ τῶν βλαστῶν. id eſt, *naſcitur myrtorum modo denſus in ramis alterna ſerie poſitus.* Hoc modo planè naſcuntur & in Zizypho rutila fructus. At in Loto Italica baccæ ab arboris dependent ramis ſicut ceraſa, non παράλληλα vt myrta. Habemus igitur ex iſtis quænam differentia ſit inter Italicam Loton & Africanam. Sed videndum vtri Loto magis conueniat, Italica Lotos, & ex cuius potius genere ſit, vtrum Africanæ communis an Lotophagicæ. Nullo certè pacto conuenit cum Lotophagica, his ſignis & argumentis quæ ſuprà expoſuimus. Plinius: *eadem Africa qua vergit ad nos inſignem arborem Loton gignit, quam vocant Celtin, & ipſam Italiæ familiarem, ſed terra mutatam.* Ergo quam terra mutatam dicit, non parum diuerſam eſſe oportet hanc Italicam ab illa Africana. Sed Africanam Plinius verbis Theophraſti deſcripſit, quibus ille Lotophagicam expoſuit. Et vnicum tantum Loti genus præter Italicam agnoſcit, vt & reliqui recentiores. qui omnes de communi Loto loqui voluiſſe cenſendi ſunt, quia Zizyphum rutilam cognouerunt, quæ Lotophagica eſt Theophraſti Lotos. Notas tamen vtriuſque plerumque confuderunt, & Italicã eamdem fecere cum Africana. Quum igitur Italica Lotos non poſſit eadem eſſe cum Lotophagica, id eſt Zizypho rutila, expendendum reſtat an eadem ſit aut eiuſdem generis cum Loto vulgari Africana quam *Oenopliam* vulgo vocant aut *Nabeam.* Italicæ Loti hiſtoriam graphicè depictam exhibet Plinius lib. XVI. cap. XXX. ſub nomine Fabæ Græcæ: *alia*, inquit, *in cacumine ramoſa, vt pinus, Lotos ſiue faba Græca, quam Roma, à ſuauitate fructus ſilueſtris quidem, ſed ceraſorum penè natura Loton appellant.* Hæc conueniunt de ſuauitate fructus, & ceraſorum natura cum Oenoplia ſiue Loto communi Africana. Multo magis quæ ſequuntur: *præcipuè domibus expetitur, ramorum petulantia, breui caudice, latiſſima exſpatiantium vmbra.* Agathocles in Connaro Alexandrina, quæ eſt Cyrenaica Lotos, & vulgaris, eamdem ramorum frequentiam & petulantiam agnoſcit: ἀκρεμόνας δὲ ἔχει θαμιὰς καὶ δολιχούς, καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας: *ramos habet frequentes ac denſos, & aliquantulum ſpinoſos.* ſpinarum non meminit Plinius. Nec mirum: nam duo genera huius Loti: alterum ſpinoſum, alterum ſpinis carens. Addit Plinius: *nullis rami longiores, validioreſque, aut plures.* Diceres de Connaro verba ipſa Agathoclis vſurpaſſe, ἀκρεμόνας ἔχει θαμιὰς καὶ δολιχούς. Præterea breui caudice eſſe hanc Loton ſcribit. Breuis ſanè caudex ſed craſſus Loti ſecundæ Theophraſti, quæ eſt Africa-

na communis, ſiue Cyrenaica veterum, & *Connarus* Alexandrinorum, & Polybij *Lotos*, & *Nabca* recentiorum, & *Oenoplia* Bellonij. Dalecampios hanc Italicam Plinij Loton volebat eſſe Laurocerasum. Sed multis fallitur modis. Laurocerafo folia perpetuo virentia: Huic Loto decidua, vel teſtante Plinio, qui Romæ ſæpè vidit: *Nulli opacitas breuior, nec aufert ſolem decidentibus ſoliis.* Loton illam Italiæ familiarem, *fabam Græcam* & *Syriacam* appellauere Romani, quod ex Syria veniſſet. Nam in Aegypto & Syria plurima naſcitur, vbi *Neb* vel *Nab* hodie dicitur. aiunt etiam in Creta naſci. Et clariſſimè idem Plinius hanc Loton quæ Fabæ Græcæ nomine nota fuit Romanis, diſtinguit à Syrtica ſiue Lotophagica. Ita enim ſcribit lib. xxiv. cap. 11. *Loton herbam, itemque Ægyptiam, eodem nomine alias & Syrticam arborem diximus ſuis locis. Hæc Lotos quæ faba Græca appellata à noſtris, aluum baccis ſiſtit.* reliqua deinde remedia ſubijcit ex hac Loto, quæ Dioſcorides ſuæ Loto tribuit, vt dubium non ſit, Dioſcoridem, Galenum, Aëtium, & reliquos medicos, qui vnius tantum Loti meminere, de iſta loqui voluiſſe. Nec prohibet quod Dioſcorides εὐμέγεθες δένδρον eſſe tradit, quam alij non adeo magnam arborem volunt. vel propter ramorum petulantiam, qui longiſſimi ac validiſſimi ex breui caudice aſſurgunt, id ſcripſit, vel certè confudit cum Syrtica vel Lotophagica Loto quæ grandior eſt. Lori Italicæ *cortice pelles tingi, radice lanas* tradit idem Plinius. Dioſcorides Loto comas tingi ait flauo colore: ξανθίζει δὲ τρίχας, καὶ ἐπίσχει γαστέρα ῥέουσαν. Delenda illa verba, γαστέρα ῥέουσαν. Nam iam ſuprà dixit Loti fructum κοιλίας στατικὸν eſſe. Lege igitur: ξανθίζει δὲ τρίχας καὶ ἐπίσχει. *capillum ruffat & cohibet.* Ita Plinius legit: *cohibent & capillum.* de ramentis ligni Lotini decoctis loquitur, vt & Dioſcorides. Nec aliter Aëtius: καὶ μέλαι καὶ ῥεούσας τρίχας ἐπέχει. Legi etiam poſſet. in Dioſcoride, ξανθίζει δὲ τρίχας καὶ ἐπίσχει ῥεούσας. Nec illud etiam obſtat, quod idem Dioſcorides fructum Loti ſuæ μείζονα πεπέρεως dicit, quem in Cyrenaica Loto vel Connaro Alexandrina conſtat magnitudinem maioria oliuæ vel nucis æquare. Etenim myrti tantum magnitudine eſſe, quum creſcere incipit, Polybio traditum eſt. Quod fefellit Dioſcoridem. Syriaca etiam Faba dicebatur Romanis. Iſidorus: *Mella, quam Græci Loton appellant, quæ vulgò propter formam & colorem Faba Syriaca dicitur. Arbor enim eſt magna fructum ferens commeſtibilem, maiorem pipere, guſtu ſuauem, vnde & mella vocata eſt.* Seruius: *Lotis nympha quadam fuit, quam cùm amatam Priapus perſequeretur, illa deorum miſeratione in arborem conuerſa eſt, quæ vulgo Faba Syriaca dicitur.* De hac Loto Italiæ familiari intellexit poëta his verſibus:

Præterea genus haud vnum, nec fortibus vlmis,
Nec ſalici, Lotoque, nec Idæis Cypariſſis.

A Fuit porro, quando exiſtimabam, Loton Italicam eam eſſe quæ vulgo ab Herbarijs vocatur *Azadarac*, quam inter Lori ſpecies quidam repoſuerunt, & *Loton albam* vocarunt. Ea etiam hodie tota Italia frequentiſſima. Nec ſponte prouenit, ſed ſeritur. Expetitur autem vmbræ gratia. Quippe in vrbe Tripoli eam vulgò plantari aiunt, ad vmbram præbendam, in plateis & locis publicis. Itali hodie vocant *Perlaro.* In eam ſententiam me inducebat, quod *Napecam* hodie negent in Græcia naſci, qui & totam Europam ea carere affirmant, tantum abeſt, vt in Italia abundet. Et mirum pro- B fectò Loton illam quam Italiæ ſuæ familiarem & frequentem prædicarunt auctores Romani, nuſquam hodie in illa regione comparere. Præterea ſi de vera ac germana Loto intelligendi eſſent, quam vocarunt *Fabæ Græcæ* nomine, Libycam aut Africanam fabam potius eam videntur appellare debuiſſe, vtpote Africæ quàm Græciæ magis peculiarem. Quædam alia poſſem adducere quæ ſententiam eam confirmarent. Sed rurſus non pauciora opponi poſſunt, quæ faciunt ad illam, quam prius expoſui opinionem aſſerendam. Primum Plinius C ſcribit Fabam illam Græcam Romæ Loton appellatam à ſuauitate fructus. At fructus arboris *Azadarac* dictæ, fœtidus eſt, & ingrati ſaporis. Præterea idem Plinius λωτὸν Theophraſti, quam ex reliquis omnibus lignis poſt Ebenum & buxum, grauiſſima & ſpiſſiſſima eſſe materie tradit, eamdem facit cum ea Loto quæ ſic Romæ nominabatur: *Ex reliquis*, inquit, *ſpiſſiſſima Lotos, quæ Romæ ita appellatur.* Theophraſtus: τῶν δ' ἄλλων ὁ λωτός. Idem Plinius alio loco: *Lotos, ſiue faba Græca, quam Romæ à ſuauitate fructus* D *Loton appellant.* ea denique eſt λωτὸς quam vbique ſic nominat Theophraſtus inter pretioſa ligna, nitore nigroreque ac firmitate commendanda. Nec enim Lotophagicam intelligit quum abſolutè λωτὸν appellat, ſed communem, quam & Cyrenaicam à loco vbi plurima ac pulcherrima naſcebatur, indigetat. Hæc poſtrema Lotos eſt arbor, quam vnicam hoc nomine norunt Græci Medici, quum medicinas ex ea referunt. Quod ſi nulla alia eſt Lotos Italica præter *Azadarac*, profectò maiorem in modum peccauit Plinius, qui eam Loton confun- E dit cum Loto Græcorum, à qua plurimum differt. Quod in Plinio non miror, quia non rarum eſt, ſed frequens. Abſoluamus igitur hanc de Loti differentiis Exercitationem. Syrtica & Lotophagica Lotos peculiaris ac ſui generis arbor cenſetur. Huius duas ſpecies ſtatuit, alteram nucleis carentem, alteram cum interiore oſſiculo. Ex his ea quæ nucleum habet, non alia poteſt eſſe præter illam quam *Zizyphum rutilam* poſteriores Theophraſto auctores appellarunt. Altera quæ nucleo caret, Lotus eſt Africana Mathioli. Quæ altera eſt ex

duobus generibus Latophagicæ ſiue Syrticæ Theophraſti. At ſecunda Lotos Theophraſti, Cyrenaica eſt ipſius & Herodoti, *Connaros* Alexandrinorum Agathoclis, Libyca Lotos Polybij apud Athenæum. Recentiorum *Nabca*, vel *Oenoplia*. Huius porro duo genera Agathocles Cyxicenus & Polybius apud Athenæum agunt. Cyrenaïca Herodoti ſpinis etiam aſpera, vtpote quam ſpinæ Ægyptiæ nigræ perquam ſimilem eſſe tradat. De minime ſpinulento genere fuiſſe videtur, quæ Romæ Lotos & Faba Græca ſiue Syria vocabatur. Qui exactiore iudicij trutina hæc perpendent, veriſſima eſſe deprehendent. Malè igitur & parum penſiculatè Dalecampius, qui Dioſcoridis Loton & Theophraſti priorem putat eſſe quam Itali vocant *Perlaro*: Poſteriorem Theophraſti, vocati vulgo *Laurocerasum*. At Fabam Græcam Romanorum, *Dioſpyron* dici Theophraſto, & Ceralum eſſe Conſtantinopolitanam. Dioſpyron Theophraſti genus eſſe ceraſi quod *Bigarellum* hodie vocamus Romani *Duracinum ceraſum* dixere. ſupra docuimus. Quartam his ſpeciem adcudit, Polybianã Athenæi, quaſi ab alijs diuerſam. Quæ omnia ſunt falſiſſima, & carent ratione, pugnantqoe cum veterum auctoritate, ac recentiorum experientia & αὐτοψίᾳ. Nam leuius peccant alij noſtrates Herbarij, quibus hactenus perſuaſum eſt, Loton eſſe veterum quam vulgo idiomate noſtro vocitamus *Aliſiariam*. Quæ ex genere ſorborum eſt vel pyrorum ſilueſtrium. Legitur in Gloſſis Heſychij: Ἀλικάκκαβα, ὁ τῆς λωτοῦ καρπὸς, καὶ πᾶς εἶδος fructum Loti ſic vocarunt Græci à ſimilitudine acinorum rubentium quæ in herba *veſicaria* appellata naſcuntur. Græci ἁλικάκκαβον dixere, & eſt genus Strychni. Hi acini ceraſa colore & forma referunt. Hinc Loton arborem recentiores Græci ἁλικακκαβέαν vel corruptius ἀκαγκακκαβέαν nuncuparunt. Inde in eorum Lexicis hæc mihi lecta: λωτὸς ἡ πόας, Λωτὸς, ἡ ἀλικακκαβέα. Hæc vltima de arbore ſunt accipienda, quæ fructum babet ſimilem halicaceabi ſeu veſicariæ acinis coccineis. Talis fructus Cyrenaïcæ Loti, rubens, rotundus inſtar maiuſculorum Ceraſorum. Hæc de Loti generibus ac differentiis obiter explicata ſunto, occaſione ſumpta ex Ebeni commemoratione, & loco Pliniano qui Ebeni & Loti ſimul meminit.

Pag. 81. E. *Hiulco cortice & admodum reticulato.*] Aliunde bæc corraſit noſter, quam ex ſcripris Plinij. Nihil enim ſimile ille de Ebeno prodit.

Lignum omne atque mediale eadem fermé facie] Atqui dixit biulco eſſe cortice & reticulato bebeni arborem, & adeo venis dehiſcere, vt per ipſos ſinus vix pars intima tenui libro contegatur. pars illa intima mediale eſt arboris. Græci μήτραν, καρδίαν & μυελὸν vocant. Theophraſtus μήτραν arboris definit, τὸ μεταξὺ τοῦ ξύλου, τρίτον ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ.

A primus igitur in arbore cortex occurrit, deinde lignum ſiue materies, intima pars, mediale ſiue medulla ligno vndique cincta, vt lignum ipſum cortice ambitur. At in hebeno iuxta Solini ſententiam, nihil ligni eſt, ſed cortex tantum & mediale. Ait enim hiulco cortice eſſe, cuius venæ dehiſcant, vſque ad intimam partem, id eſt medullam, quæ vix tenui libro tegitur. Ergo vt in papyri frutice, ſic in hebeno plures tunicæ. cortex exterior hiulcus, & reticulatus, & interior liber qui partem ambit intimam. B Hîc rurſus dicit lignum omne atque mediale eadem eſſe facie ac nitore. Ergo lignum etiam habet, præter mediale. Falſum eſt præterea quod heîc aſſerit, Ebeni reliquum lignum eiuſdem eſſe nitoris & nigroris cum mediali. Nam μελανίαν hebeni in medulla Theopbraſtus ait conſiſtere, quæ ſola in aqua non fluitat, cum totum buxum peſſum eat: καὶ ἡ μὲν πύξος ὅλη οὐ δύνει, τῆς δ' ἐβένου ἡ μήτρα, ἐν ᾗ τοῦ χρώματος μελανία. Idem ſcribit corticem Ebeni ſimilem eſſe buxi cortici. At Ebenus ex earum genere eſt arborum, quibus cortice detracto nihil niſi mediale C occurrit, quæ lignum aliud non habent præter medullam. Inter eas buxus, & texus & aliæ. De taxo Theophraſtus: οὐ γὰρ ἔχει καρδίαν, ὅταν ὁ φλοιὸς ἀφαιρεθῇ. Ebenus quoque tota medulla vel mediale eſt, cortice dempto. Hinc patet prorſus falſa eſſe ac αὐτοψίᾳ quęcunque hîc de Ebeno tradidit noſter. Seruius alicubi notat Ebeni materiem cæſam dureſcere in lapidem. Corallium ille ſomniabat, ſed ſomnium illi pro corallio Ebenum repente ſubſtituit. Cæſum & è mari extractum corallium in lapidem dureſcit, non Ebenus.

D *Eadem ferme facie & nitore, qui eſt in lapide Gagate.*] Nitorem in Ebeno Theophraſtus vocat, χρόαν τὴν εὔχροιαν. lib. IV. cap. VI. τὴν δὲ χρόαν οὐ θησαυριζομένη λαμβάνει τὴν εὔχροιαν, ἀλλ' εὐθὺς τῇ φύσει. Nitor igitur ille colorque in Ebeno natiuus non vetoſtate, aut alia arte adſcitus. Plinius locum illum ſic reddidit: *materie nigri ſplendoris, ac vel ſine arte protinus iucundi.* nulla ars in verbis Theophraſti. Multarum arborum materies ætate colorem nitoremque adquirit, quem recens cæſa non habuit. De moro id narrat Theophraſtus: καὶ ἰσχυρὸν ἅμα καὶ εὔεργον τὸ ξύλον, καὶ παλαιούμενον, μέλαν ὥσπερ λωτός. Idem porro θησαυριζόμενον & παλαιούμενον. E Innuit igitur Ebenum ſeruandam non eſſe, vt ætate nigrum ſplendorem contrahat, ſed eum protinus à natura habere recens cæſam. θησαυρίζονται ac recunduntur quæ vetuſtatem ferre volumus. Ergo θησαυριζομένη ἔβενος eſt inueterata, παλαιουμένη & in vetuſtatem recondita. Theophraſtus alio loco de cacti caulibus: καὶ θησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ. Plinius vertit *nec faſtidiunt in cibis inueteratos.* opponit caules qui inueterati eduntur, ijs qui recentes eſui ſunt. Ceterum alia ligna ſunt quæ non ætate vt morus, ſed arte ſplendorem

& colorem

& colorem capiunt, vt oucina. Nam ho-dieque menſæ & alia inteſtina opera ex nuce facta oleo vnguntur, & linteis cera inductis fricaotur vt ſplendeaot. Menſæ ex oucis ligno etiam olim in pretio, præcipuè ex nuce montana. Strabo lib. XII. ἡ δὲ Σινωπῖτις καὶ σφένδαμνον φύει, καὶ ὀροκάρυον, ἐξ ὧν τὰς τραπέζας τέμνουσι. Etiam apud Romanos in hooore Nucinæ menſæ, ſed priuſquam citreæ, hoc eſt θυίνας in ootitiam luxuriæ veoiſſent. Vide Satyricom in illis:

----ſi fortè nucem deſecerat Eurus.

vbi *nucinas menſas* vetus Scholiaſtes vocat quæ ex nuce fiereot. Idem Theophraſtus Terebinthinum lignum oleo vngi ſolitum ſcribit, & ſic pulcrius nitidiuſque fieri. λαμβάνει δὲ τὸ ἐγκάρδιον δεῖ, καὶ ἀλείφειν τὸ ξύλον, οὕτω γὰρ γίνεσθαι κάλλιον καὶ μελάντερον. Plinius de Terebintho: *omnium ſola hæc materies vngi vult, meliorque oleo fit.* Immo non ſola, nec hoc dixit Theophraſtus. Citreæ meoſæ manu ſicca fricabantur vt ſpleodeſcerent. Idem: *nutriuntur optimè ſplendeſcuntque manu ſicca fricata.* τὸ εὔχροον in Ebeno Plinius vertit *nigrum ſplendorem.* alio loco στιλβηδὼν Theophraſto dicitur de Cypariſſinis lignis: μόνα δὲ καὶ στιλβηδόνα δέχεται. Plinius heîc *nitorem* reddidit: *Cypreſſus in eas electa quoniam præter cætera vno in genere materiei nitor maximè valeat æternus.* Immo: *quoniam vnum hoc genus ſplendorem recipit, in ſplendorem dari poteſt.* ſic in vultu & corpore, *nitor* τὸ εὔχροον. *qua habitudo, qui nitor.* & in palæſtra boous color. Cicero: *ſine nitore & palæſtra.* Quod inde ad oratiooem traoſlatum eſt. Quæ virtus Græcis εὐχροια, ab eadem palæſtræ metaphora. Petronius *nitorem* abſolutè de minio dixit, quia inter colores pretioſos & floridos, quos Græci ἀνθηροὺς vocant.

Heſperium coccum miles laudabat, eadem
Quæſitus tellure nitor certauerat oſtro.

Coccum heſperium, quia in Hiſpania plurimum. Eadem tellure quæſitũ minium oſtro certabat. *Nitor* pro minio. Solinus ſupra de Hiſpanis: *depurgant in minium nitelas pulueris, ἄμμον λαμπυρίζουσαν.* Infra: *Inſertis aureis vmbilicis incendunt in nitelam pinguiorem.* Nitela, στιλβηδών. Manilio *lapidum nitor* de margaritis, vt infrà dicam. *Nitor auri* Virgilio.

Pag. 81. A. *Et quaſcunque deorum imagines non niſi ex hebeno habent.*] Pauſaoias in Arcadicis materias enumerat ex quibus fieri vulgo ſolerent deorum ſimulacra ab antiquis, & ebenum primo loco recenſet: τοῖς δὲ ἀνθρώποις τὸ ἀρχαῖον, ὁπόσα καὶ ἡμεῖς κατεμάθομεν ἐδυνήθημεν, τάδε δὲ ἦν ἀφ' ὧν τὰ ξόανα ἐποιοῦντο, ἔβενος, κυπάρισσος, αἱ κέδροι, τὰ δρύϊνα, ἡ σμίλαξ, ὁ λωτός. His addit & θύον, id eſt citrom, cuius materies iam tum Græcis ab antiquo nota. Theophraſtus: μετὰ δὲ ἄλλων ἀσαπέστατον κατὰ τὰ κυπαρίσσινα, καὶ τὰ θυώδη πλὴν συκαμίνου εἶναι φασί. id eſt poſt cypreſſea & citrea ligna. Vir doctiſſimus in illo Pauſaniæ loco σμίλακα, *hederam Ciliciam* exponit. Haud perſpicio qoomodo ex paruo frutice, qualis eſt ſmilax,

A hederæ ſimili, ſimolacra poſſint fabricari. Σμίλαξ Pauſaniæ Taxus eſt, vt & Dioſcoridi. Theophraſtus Μίλον vocat. Taxi materies duriſſima, io Arcadia nigra & puoicea: in Ida monte flaua, & ſimilis cedrinæ, vſque adeò vt pro cedro neſcientibus venderetur. Teſtis Theophraſtus. Eidem auctori σμίλαξ eſt genus ilicis, apud Arcades: οἱ δὲ περὶ Ἀρκαδίαν δένδρον τι σμίλακα καλοῦσιν, ὃ ἐστὶν ὅμοιον τῇ πρίνῳ. alij σμίλον dixerunt. Heſychius: σμίλος δένδρον, οἱ δὲ πρῖνος, ἄλλοι σμίλακα, ἣ στεφανοῦνται. eadem vox σμίλος & μίλος, vt μάραγδος & σμάραγδος, καμωνία & σκαμωνία. Nam δάκρυ Καμωνος vocat Nicaoder

B Scammooiam. ſic σμύχειν, μύχειν. Dioſcorides diſtioguere videtur inter μίλακα & σμίλακα. Taxum vocat Σμίλακα, herbam ſiue fruticem μίλακα, cuius duo geoera proponit μίλακα τραχεῖαν & μίλακα λείαν. Sic enim vetuſtiſſimus codex Regius ſcribit, μίλαξ τραχεῖα, μίλαξ λεία. Ita etiam Galeous nominat & Aëtius. Μίλαξ τραχεῖα Dioſcoridis, σμίλαξ eſt Theophraſti, quæ folio hederaceo, caules habet ſpinoſos, quam Plioius lib. XVI. cap. XXXI. inter hederas recenſet. Eam σμίλακα rurſus alij σμίλον, alij μίλον vocauerunt. Scribit ibidem Plinius eam ſmilacem

C infauſtam eſſe omoibus ſacris & coroois, *quoniam ſit lugubris virgine eius nominis propter amorem iuuenis croci mutata in hunc fruticem. Id vulgus ignorans, plerumque feſta ſua polluit, ederam exiſtimando: ſicut in poetis, aut Libero patre, aut Sileno quis omnino neſcit, quibus coronentur.* Neſcio qoare hæc dicat Plinius. Poëtæ ſanè hedera coronabantur. ſed & Liber pater, & Sileous eodem corooamento in Græcia vulgo redimiti. Nuſquam verò puto factum vt vulgus præ ignorantia ſmilacem pro hedera in coronis vſurparit. Sed nec

D infauſtam coroois ſmilacem fuiſſe crediderim. Rationem Plinius addit friuolam. Coronamentum è ſmilace paſſim veteribus frequentatum obſeruaui etiam in ſacris & Orgijs Bacchi. Athenæus lib. V. Βασσάραι δὲ Λυδαὶ κατακεχυμέναι τὰς τρίχας, καὶ ἐστεφανωμέναι, τοῖς μὲν ὄφεσιν, αἱ δὲ σμίλαξι, καὶ ἀμπέλῳ, καὶ κισσῷ. Non errore aot ignorantia heîc factum, vt ſmilacem pro hedera ſumpſerint. ſed ſmilacis corona in ſacris Bacchicis æquè vſitata ac frequens, vt vitis & hederæ. Heſychius: σμίλος, δένδρον, οἱ δὲ πρῖνος, ἄλλοι σμίλακα, ᾗ στεφανοῦνται. Hæc ſmilax qua corona-

E bantur, ea eſt ipſa quam coronis infaoſtam prædicat Plinius. Quio immo ipſe ſui oblitus videtur, & eorum quæ dicturus erat lib. XXI. cap. IX. quo loco principatum in coronamentis folio ſmilacis & hederæ aſſerit: *Folio in coronamentis ſmilaces & hederæ obtinent principatum, de quibus in fruticum loco abundè diximus.* Ita hæc legenda. Parum heîc tamen memor eſt, quid de ſmilace dixerit, in illo fruticum loco, vbi infauſtam coronis eſſe ait. Et profectò ſi hæc ratio faceret, vt infauſta coronis eſſe deberet ſmilax, quod virgo cogoominis in huoc florē verſa

ſit, propter amorem iuuenis Croci, nulli flores in coronamenta admittendi forent, quia omnes fermè lugubres habent fabulas. Hedera ipſa, κισσὸς Græci vocant, ex lugubri hiſtoria fingitur nata. Vt omittam *Pinum*, *Myrtum*, *Narciſſum*, *Cypariſſum*, certè Hyacinthus omnium infauſtiſſimus cenſeri deberet, qui lugubres etiam notas foliis præfert, & ex duplici fabula funus oſtentat. De eo hæc Plinij verba ſunt lib. xxi. cap. xi. *Hyacinthum comitatur fabula duplex, luctum præferens eius quem Apollo dilexerat, aut ex Aiacis cruore editi, ita diſcurrentibus venis, vt Græcarum litterarum figura ai legatur inſcripta.* corruptiſſima eſſe nemo negauerit. Nihil enim cohæret Nec mutant libri, niſi quod in vetuſtiſſimo & optimo Thuanæo *Editis* habetur, pro *editi*. Scriptum olim fuit *Edins* pro *edens*. vnde factum eſt à librario, *Editi*. Totum locum ſic lege: *Hyacinthum comitatur fabula duplex, luctum proferens eius, quem Apollo dilexerat, aut ex Aiacis cruore edens, ita diſcurrentibus venis vt Græcarum litterarum figura αἶ αἶ legatur inſcriptum.* Ita etiam hæc poſtrema correximus ex eodem codice, qui habet: *Græcarum litterarum figura a legatur inſcriptum.* Quod in foliis hyacinthi ductu Græcarum litterarum αἶ αἶ viſitur inſcriptum, duplex celebratur fabula. Altera quæ narrat notas eſſe luctus ob mortem pueri quem Apollo dilexerat, in hunc florem verſi. Nam vox lugubris αἶ αἶ in luctibus ac lamentationibus vſitata. Phalæcus in Epigrammate nondum edito:

> Αἶ αἶ κρινὼν τὸν ἴον γένει ὕμαστε παῖδα,
> Αἴγυντα τὸν ἀπώρων ὡς ἀπήρθη.

Altera fabula eſt quæ ex cruore Aiacis hunc ipſum florem editum vult, vnde & nomen ipſius foliis inſcriptum ea hibet Nam Αἴας Græcè *Aiax*, cuius & nomen à luctu deriuatum Græci tradunt ἀπὸ τοῦ αἰάζειν. Euphorionis de Hyacintho ita ſunt legendi verſus, quos deprauatos habent Grammaticorum ſcholia:

> Πορφυρὲη ὑάκινθε, σὲ δ' ὥμα φασὶν ἀοιδοὶ
> Ροιτηΐς ψαμάθοισιν ἀεδουπότος Αἰακίδαο,
> Εἴαρος ἀγγέλλειν, τὰ γεγραμμένα κωκύουσιν.

Poſſet etiam legi in ſupra citatis Plinij verbis: *luctum referens eius.* Quum de gemina origine luctuoſus eſſet hyacinthus, in coronis tamen primas ferebat. Theocritus:

> Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶ, καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος,
> Ἀλλ' ἔμπας ἐν τοῖς στεφάνοις τὰ πρᾶτα λέγονται.

Nugatorium igitur quod ait Plinius de Smilace coronis infauſta, ob eamdem luctus cauſam. Sed & ipſe ſibi contradicit, niſi dicamus *ſmilacem* & *milacem* eum diſtinguere. Sanè eo loco vbi narrat ſmilacem in coronamentis principatum obtinere, libri veteres *milacem* ſcribunt. Sed & quam lib. xxiv. cap. x. ſmilacem deſcribit, libri vocant *milacem*, & diuerſam facit à ſmilace, de qua tractauit lib. xvi. cap. xxxv. & vbique hunc morem ſeruat Plinius. Σμίλακα apud Theophra-

A ſtum repperit, apud Nigrum, aut alios Μίλακα. Inde putauit diuerſas. Dioſcoridi μίλαξ quoque dicitur. Corrigendus obiter Plinius de illa *milace*, quam aliam ſtatuit à ſmilace: *Smilax quoque qui & Nicephoros cognominatur ſimilitudinem hederæ habet, tenuioribus foliis.* Libri omnes ibi ſcribunt, *Milax quoque.* atque ita in Indice manu exarato: *Chamaciſſo*, ii. *Milace*, iii. *Clematide*, iii. Mox iidem legunt *athoforos* vel *anthoforos*. omnino ſcribendum, *Anthoforos*. Cur ita vocetur, Dioſcorides explicabit his verbis de leui milace: καρπὸν δὲ ἔχει ὥσπερ

B θερμὸς, μέλανα, μικρὸν, ἐπεὶ ἔχοντα αὐτὴν πολλὰ λεῖα, καθ' πᾶσαν τὴν μίλακα, ἀνθεῖ. ita legendus ille locus quem & malè exponunt. Verum de his alibi. Heſychius σμίλακα, ex qua fiebant coronæ, de Taxo arbore videtur accepiſſe, quæ σμίλαξ etiam dicebatur, aliis σμίλος & μίλος. Certè coronas Taxeas funeſtas eſſe, & in luctu vſurpari ſolitas oſtendit Statius in Epicedio Vernæ:

> —— *en taxea marcet*
> *Silua comis, hilareſque hederas plorata cupreſſus*
> *Excludit ramus.*

C Heſychius· μίλιον δένδρον ὅμοιον ἐλάτῃ, ᾧ δὲ νέους στεφανοῦσιν ἐν ταῖς πομπαῖς. Arbor illa abieti ſimilis, Taxus eſt Theophraſtus de Taxo, quam vocat μίλον: μονοφυὴς δὲ καὶ ἡ μίλος, ὀρθοφυὴς δὲ καὶ ἀύξης, καὶ ὁμοία τῇ ἐλάτῃ. Sed fallitur Heſychius. Nam ſmilax coronaria, frutex fuit hederæ ſimilis, non Taxus. quæ longè infauſtior coronamentis merito ſuo habita veteribus exiſtimari debeat, quàm frutex ſmilax, arbor putà minimè virens graciliſque & triſtis ac dira, bacciſque & vmbra letalis. Adde quod omnes antiqui coronas è ſmilace, non de Taxi foliis, aut baccis, ſed de ſmilacis hederacei fruticis flore interpretantur. Pollux inter flores coronarios, etiam

D μίλου ex Cratino meminit, quem florem eſſe τῆς μίλακος vult: μέμνηται δὲ τῶν πλείστων Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, ὥσπερ καὶ κοσμοσανδάλου καὶ μίλου. ἔστι δὲ οὗ τῆς μίλακος ἄνθος. vocatur illi μίλαξ, vt Dioſcoridi, quæ Theophraſto σμίλαξ. Locus Cratini quem ex eius Comœdia Μαλθακοί citatione tangit Pollux, quo plurium coronis olim celebratorum nomina florum enumerabantur, hodie extat apud Athenæum, ſed μίλου mentio in eo peſſima menda oblitterata eſt, quam nos egregia emendatione reſtituimus in hunc modum:

E
> Παντοίοις γε μὴν κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπτομαι,
> Λειρίοις, ῥόδοις, κρίνοις, κοσμοσανδάλοις, ἴοις,
> Καὶ σισυμβρίοις, ἀνεμωνῶν κάλυξι τ' ἠριναῖς,
> Ἑρπύλλῳ, κρόκοις, ὑακίνθῳ, ἑλιχρύσου κλάδοις
> Οἰνάνθης ἡμεροκαλλεῖ, τῇ μίλῳ, αἰθρίσκου φοβῇ.
> Τῷ τ' ἀειφρύρῳ μελιλώτῳ κάρα πυκάζομαι,
> Καὶ κύτισος αὐτόματος ἐκεῖ μέδοντος ἔρχεται.

Quinto verſu pro τῷ φιλουμένῳ repoſuimus, τῷ μίλῳ. Nam illud contra metrum & auctoritatem Pollucis, qui in illis verſibus mentionem à Cratino fieri τῆς μίλου, & κοσμοσανδάλου notabat. Legi etiam poterat, τῇ μίλου κ' αἰθρίσκου φοβῇ.

Pherecrates quoque apud eumdem Athenæum inter flores oculis & naribus iucundos *μίλακα* nominauit his verſibus:

Υπ᾽ ἀσφοδέλων ἁπαλαῖς ἀσπαλάθοις πατοῦντας,
Ἐν λειμῶνι λωτοφόρῳ, κύπειρόν τε δροσώδη,
Κ᾽ ἀνθρύσκον, μαλακόν τ᾽ ἴον, μίλακα, καὶ τρίφυλλον.

perperam hodie legitur in Athenæo lib. XV. *κ᾽ ἀνθρίσκου, μαλακῶν τ᾽ ἴων λέιμακα καὶ τριφύλλου* Neo audio viros doctos emendantes, *λείμακα*. Scio *λείμακα* Græcis etiam de prato poni, ſed huic loco minimè conuenit. *Smilax* igitur vel *Milax*, cuius flores in coronis antiquitus vſurpari, non arbor Taxus, ſed frutex hederæ ſimilis, cuius flos candidus & odoratus. Theophraſtus: *ἄνθος δὲ λευκὸν καὶ εὐῶδες, ἠρινόν.* vertit Plinius: *flore candido, olente lilium.* Nimirum legit, *λειρινὸν* pro *ἠρινόν*. non tamen corrigendus ex Plinio Theophraſtus. non ita legit Plinius, ſed anagnoſte legenre ſic andiuit, & in aduerſaria ſua tranſtulit. *λειρινὸν*, inquam pro *ἠρινόν*. ſed vera lectio vulgata. Intelligit vernum eſſe florem, & ſmilacem vere florere. Sic Cratinus: *ἀναμμώνων τ᾽ ἠριναὶ κάλυκες.* ſunt enim alij flores verni, alij æſtiui, alij autumnales. At ſi ſcripſiſſet Theophraſtus, *εὐῶδες λειρινὸν* non id ſignificaret quod vult Plinius, *olens lilium*, ſed lilij effigie: fruſtra ſunt è veteribus ſi qui vllam inter *σμίλαξ* & *μίλαξ*, *σμίλος* & *μῖλος* quæſiuere differentiam, quantum ad nomen pertinet. vna hac eademque appellatione *σμίλου* & *σμίλακος* arbores & frutices longè diuerſi generis nuncupauerunt. Theophraſto *μίλος* eſt arbor Taxus. Dioſcoridi *σμίλαξ*. Sextio apud Plinium *Milax*. De Taxo: *hanc Sextius Milacem à Græcis vocari dicit, & eſſe in Arcadia tam præſentis veneni, vt qui obdormiant ſub ea cibumve capiant, moriantur.* Ille Sextius eſt Niger, quem multa in herbis tradendis peccaſſe notat Dioſcorides. Atqui Smilax, ſiue Milax Arcadia non eſt Taxus, ſed arbor ex Ilicum genere, quæ Theophraſto *σμίλαξ*. At rurſus *σμίλος* Heſychio pro ea arbore quæ Theophraſto *σμίλαξ*. Cratino *μῖλος* non pro arbore, ſed pro floro eius fruticis qui Dioſcorido *μίλαξ*, Theophraſto *σμίλαξ* dicitur. Sic multa ex nominis æquinoci errore orta confuſio. *Σμίλαξ* porro ex qua imagines deorum olim factitatæ apud Pauſaniam, Taxus eſt arbor quæ Theophraſto *μῖλος*. Dioſcorides: *Σμίλαξ, οἱ δὲ θύμαλον, Ῥωμαῖοι τάξον καλοῦσι.* In optimo codice ſcribitur: *οἱ δὲ πθύμαλον, οἱ δὲ πθύμαλλον καλοῦσι.* Quæ corruptiſſima ſunt. Legendum omnino eſt, *οἱ δὲ μῖλον*, vel *Σμίλον καλοῦσι.* Illud *πθύμαλλον* natum eſt ex correctione antiquarij alicuius, qui corruptam dictionem *θύμαλον* voluit emendare, & mutandam iudicauit in *πθύμαλον*. Vetus igitur menda in Dioſcoride *θύμαλον*, pro *μῖλον* vel *Σμίλον*, de Taxo. Sic enim alij vocarunt, qui Dioſcoridi *Σμίλαξ*. Adeo vetus hæc menda vt etiam ab Aëtio agnoſcatur, in cuius libris ita hodie legi-

A tur, *θύμαλος*. Ceterum vt Taxi ligna ob ſimilitudinem, multi fucum faciendo pro cedrinis vendebant, ſic pro Ebenenis veris ſæpè alia ligna nigritie commendata venum exponebantur. Hinc hodie tam multa opera fiunt *τῇ λεπτουργίᾳ*, quæ maiora ſunt quàm vt ex vera Ebeno quæ exilis ac tenuis plerumque eſt, facta videri poſſint. Sed Lotos nigra eſt Morus inueterata, Cytiſus, Spina Ægyptia, ſpina Indica, quarum omnium materies Ebenum imitatur & proximè accedit. Dioſcorides: *ἔνιοι δὲ τὰ σκοτεινὰ ἢ ἀκάνθινα ξύλα ἐμφερῆ ὄντα αὐτῇ*
B *ἐβένου πωλοῦσι.* De ſpina Indica, quæ ſimilis Ebeno erat, accipi poſſe ex Plinio ſuprà adnotabamus. Sed quum *ἀκάνθινα ξύλα* ſimpliciter dicat, de Ægyptia etiam nigra ſpina poteſt capi, immo debet. quam *ἄκανθον* abſolutè dixerunt. Hinc *acanthinum gummi* ex illa ſpina Aegyptia. Auctor Anonymus Græcus de vita & Geſtis Alexandri Magni de Aethiopia loquens: *ὅπου πολὺ τὸ ἔβενον καὶ τὸ ἀκάνθινον λεγόμενον.* Intelligit *τὴν ἄκανθον* ſiue ſpinam Aegyptiam, quæ *Acanthos κατ᾽ ἐξοχὴν* dicta eſt. Inde quæ ſupra notamus.

C Pag. 82. A. *Hac gratia pocula ex ea habent.*] Nemo quod ſciam, veterum prodidit Ebenum poteſtate aduerſus venena pollere, ac noxium liquorem ea materie contineri non poſſe, & propterea pocula ex ea habere Indos. De natino Electro hoc Plinius prodidit, venena eo deprehendi. De Ebeno altum ſilentium, quum tamen omnes Ebeni virtures diligenter recenſeat. Theophraſtus eo loco, quo de Ebeni materia tractat, & aliarum arborum, quibus nigricans color, adijcit & Terebinthi Syriacæ lignum ſpiſſiſſimum eſſe ac nigrum, adeo vt vel Ebenum ipſam nigredine ſuperet.
D Ex eo cultellis manubria fieri, & pocula Thericlea tornari, quæ à fictilibus dignoſci non queant: *Τορνεύεσθαι δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ κύλικας Θηρικλείους, ὥστε μηδ᾽ ἂν ἕνα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας.* Plinius ex hoc loco, dum eum Latinè redderet, malè intellecto, Thericlem calicibus ex Therebintho faciendis torno inclaruiſſe tradit: *quamquam non deſint qui Syriacas Terebinthos nigriores affirment. celebratur & Thericles nomine calices ex terebintho ſolitus facere torno, per quem probatur materies. Omnium hac ſola vngi vult.* In optimo Codice Thuanæo ſcriptum eſt, *per quam probatur.*
E omnino emendandum ac interpungendum: *calices ex terebintho ſolitus facere torno, per quam probatus. Materies omnium hac ſola vngi vult.* Valde probatos Calices ex terebintho tornare ſolitum dicit hunc Thericlem, quæ ab eo *Thericles* ſunt nominari vel legendum: *per quam probatur.* vt de ipſo artifice intelligatur. Plinius lib. XXXIV. cap. VIII. de artificibus æris: *fuere longè quidem infra prædictos, probati tamen, Antæus Calliſtratus, Polycles, &c.* Sed falſum quod ait iſtum Thericlem poculis è ligno per

rornuio faciendis famam inueniſſe, quem figulum fuiſſe conſtat. Quod vel ex illis Theophraſti verbis poteſt conſtare. Thericles ille antiquior paulo Theophraſto ætate, vt pote qui temporibus Ariſtophanis vixerit. Cùm igitur dicat Theophraſtus ſua ætate τορνεύεσθαι Θηρικλείους κύλικας ex ligno terebinthino, noo poteſt intelligi ab ipſo Thericle tornari ſolitas. Sed & omnium Comicorum teſtimooia, quiconqoe Thericlis aut Thericleorum poculorum mentionem fecere, figulum illum fuiſſe, & hæc fictilia prorſus euincuot. Multa protulit Atheoæus lib. xi. Idque etiam extra dubium ponitur verbis ipſis Theophraſti: τορνεύεσθαι καὶ ἐξ αὐτῆς κύλικας Θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας. Ergo veri Thericlei calices fuere fictiles. ad quorum inſtar & imitationem è terebinthofieri tum ſolebaot adeo ſimiles, vt vix à fictilibus dignoſcereotur. Hinc apparet è terra nigra & ſummi nitoris calices ſuos feciſſe Thericlem, quorum inſtar æmulabantur è Therebintbo Thericlei, cuius materies admudum nigra, ac oiteos. Heſychius: Θηρίκλειος, κύλικος εἶδος ἀπὸ Θηρικλέους κεραμέως. Mœris Atticiſta: Θηρίκλειον ἀπὸ τοῦ πρώτου τορευθέντος, ὡς Εὔβουλος.

Καθαρώτερον γὰρ κεράμιον εἰργασμένον,
Η Θηρικλῆς ποίημα. ---

Non tamen ne erres, primus Thericles fictilium calicom auctor fuit, aut primus figlinam in hoc opere exercuit, ſed primus ea forma calices è terra facere inſtituit, qui ab ipſo nomen inuenerunt. Thericleorum formam deſcribit Athenæus his verbis: Θηρίκλειος ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτα δ' ἔχει βραχέα, ὡς ἂν κύλιξ οὖσα. fictiles autem primum facti. poſtea hac eadem furma è ligno tornatiles & ex atgenio cælatiles fieri cœperunt, à cælatoribus, & tornatoribus, quibus Thericleorum nomen nihilo ſecius inditum, quia ad eorum inſtar facti eſſeot. De ligneis Thericleis habemus apud Theophraſtum: de argenteis io verſu Apollodori apud Athenæum: Αργυρώματα Θηρίκλεια τορευτά. Meminir *Thericleorum* ex atgento cælato Cicero Act. vi. in Verrem: *de hoc Verre dicitur, habere cum perbona toreumata: in his pocula duo quædam, quæ Heraclea nominantur, Mentoris manu, ſummo artificio facta*. Ita vulgo legitur. Sed vix mihi dubium eſt quin legendum ſit: *quæ Thericlea nominantur.* τόρευμα Græcis propriè *argentum cælatum.* τορευταὶ cælarores. Hinc τορευτὰ vaſa, cælata. alia ſunt τορνευτὰ, toroo facta. Artes quippe diuerſæ τορευτικὴ & τορνευτική. vocabula tamen ipſa adeo ſimilia, vt multi etiam ex veteribus, vt omittam Neotericos, artes eas & opera confuderint. Gloſſæ: *τορεύω, cælo, torno.* Immo, *torno* eſt τορνεύω. *Cælo*, τορεύω. Heſychius: τορεύω, γλύφω. τορευταὶ, γλυπταί. Immo τορευταὶ, γλυπταὶ ſunt propriè, nun τορνευταί. ſculpunt enim τορευταὶ vel cælatores: Turno terunt, οἱ τορνευταί. Et lata inter vtrumque artificium differeotia. ὁ τόρνος in ligno

A præcipuè operatur: cælatura, vel τορευτικὴ in argento & aliis metallis. Iode vt dixi *Toreuma* vox Latinis vſitata de vaſculo argenteo cælato, propriè ſumitur. Plinius de vitro hæc ſcitè diſtinxit: *aliud flatu figuratur, aliud torno teritur, aliud argenti modo cælatur.* hoc eſt, ἄλλο τορεύεται. cælata propriè dicuntur vaſa aurea vel argeotea, io quibus ſigna vel ſigilla intus aut extra eminentia expreſſa ſuot, quæ ſola cœlo fieri non torno poſſunt exigi. Quo magis mitur Virgilium itá canere tertio Bucolico:

--- pocula ponam
Fagina, cælatum diuini opus Alcimedontis,
B *Lenta quibus torno facili ſuper addita vitis,*
Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos.

Profecto vix ac ne vix quidem fieri poteſt: hoc eoim τῶν ἀδυνάτων, vt vitis & hæderæ corymbi in poculo per tornum exprimi queant, vel imprimi. atqui dicit torno facili vitem ſuperadditam poculis. Imitatus eſt Theocritum poëta qui poculum in certamine ruſtico depoſitum ita deſcribit:

Καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ
Αμφῶες νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον
Τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσός.

C Torno factum illud κισσύβιον oon dicit Græca Muſa, ſed γλυφάνῳ, id eſt cœlo. Et ſanè figuræ illæ omnes, quæ in eo poculo expreſſæ memorantur, minimè torno fieri potueruot. Sequitur:

Παντᾷ οἱ ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος.

Quod ſic Virgilius reddidit:

Et circum molli eſt anſas amplexus acantho.

Hæc cœlo facta non torno. an γλύφανον Virgilius *tornum* Latinè vertit, quia Grammstici τορεύειν etiam γλύφειν exponunt, & τορευτὰς γλυπτάς. Certè qui rorno operantur etiam lignum ſculpuot & cauant, raduntqne ac te-D ruot, haud ſecus ac ſculptores, ſed alia arte, ac diuerſo inſtrumeoto id faciunt. γλύφανον apud Theocritum non pro cœlo, ſed pro cælatura accipi placer viro doctiſſimo. Neſcio quare. Quod recens à cœlo eſt, cœlum adhuc olere eleganter & rectè dici puſſe video, νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον. Sanè γλύφανον eſt celum. Latinè *ſcalprum* ad verbum. Nam γλύφειν eſt ſcalpere. *Scalprum* tamen de celo quo operantur argeotarij, vix Latini dicunt, ac oe vix quidem, *ſcalpra* ſutorum propria facir Horatius, qoæ Græci σμίλας vocant ac σμίλια. ijdem Græci γλύφανον etiam vo-E cant ſcalpellum quo calami ad ſcribendum olim aptabantur ac temperabantur. Vetus Epigtamma de ſupellectile Notarij:

Καὶ γλύφανον καλάμοιο πλατὺς γλωχῖνα σιδήρου.

Eumdem σμίλην & γλυφίδα, & γλυπτῆρα, & γλυφεῖα vocitaruot. Nam γλύφειν κάλαμον dicebant, qui acuebatur & efficiebatur aptus ad ſcribendum Gloſſæ: *temperat*, γλύφει κάλαμον. *temperati calami* apud Plinium pro acutis, vt obſeruamus ad Hiſt. Aug. Græci quoque ὀξύνειν κάλαμον dicunt. vnde & ὀξυντῆρα καλάμων in Græco Epigrammate legere eſt pro ſcalpello quo temperantur &

acuuntur calami. Statius *temperare vngues* pro acuere de Tigride ad pugnam ſe parante:

—— laxatque genas & temperat vngues.

Its *temperare ferrum* eſt σμῶσαι, quod Græci exponuot ὀξῦναι. Suidas: σμιλώσῃς, περιξεύσῃς. & σμίλευσον, ὄξυνον. Inde σμίλωμα acies ferri. Vetus Epigramma oondum editum σμίλας ἀναπόγλυφοι ponit inter inſtrumenta librarij:

Σμίλας Ἀκεστοόδης δονακογλύφους, ὅς τ' ἐπὶ μέσσῳ
Σπεῖρον ἔχει καλάμων ψαιστόν ἀπὸ Κνιδίων.

Inde σμιλευτὸν γράμμα io altero Epigrammate pro eleganti ſcripto, quod exaratum nempe eſt calamo bene temperato. De Tragœdia qosm inuenit Theſpis, ſed ex homili B io ſublime euexit Æſchylus, amplificauitque grandiloquentia ſoa:

Αἰσχύλος ἐξύψωσεν ὁ μὴ σμιλευτὰ χαράξας
Γράμματα χειμάῤῥῳ δ' οἷα καταρδόμενα.

Ita ex veſtigiis aotiquæ ſcripturæ legendum collegimus. Nam male editum eſt à viro docto:

—— ὀνόματα εὖ τὶ χαράξας.

Quod oihil ſignificat Æſchylum in componendis Tragœdiis maieſtatem & pondus verborum ſententiarumque cooſectatum eſſe potius, quàm elegantiam & oitorem veteres Critici obſeruaot. τὰ μεγέθη καὶ τὰ ὕψη vocant magiſtri. Contra ea Euripidi vitio C datum eſt nimis accuratum, & ornatum dicendi geous, & nimius nitor in tragico argumenio. Ariſtophanes in Ranis de Euripide σκινδαλμῶν παραξόνια, σμιλεύματά τ' ἔργων vocat quibus in comparationem opponit Æſchili ἱπποβάμονα ῥήματα, ὑψιλόφων τε λόγων κορυθαίολα νείκη, Scholiaſtes σμιλεύματα ioterpretatur διαγλύμματα. Quod ad calamos ſcriptorios ſcalpello temperatos referendum eſt. Ctinagoras in Epigrammate ἀνεκδότῳ.

Καὶ καλάμους σχιστοὺς διαγλύπτους παρέχουσι.

Io medio fiſſi erant calami quibus ſcribebant, & duos apices oſtendebaot, vt pen- D næ quibus ſcribimus. vnde κάλαμοι μεσοσχιδεῖς in Epigrsmmate. σμιλευτὸν igitur γράμμα à calamo σμιλευτῷ dictom. Sic *ſtilum* pro dicendi genete vſurparunt à ſtilo ferreo quo exarabatut cera in ſcribendo. Hodie eodem modo *pennam bene taliatam* dicimus de polits & ornsta oratione. Nam *taliare pennam* nobis eſt, quod Græci κάλαμον γλύφειν vocant. Perperam etiam vir vndequaque doctiſſimus ad Theocritum ſuum, γλύφανον vel γλυφεῖον hoc eſt librariorum ſcalprum idem cum graphio eſſe notauit. Graphium E ſtilus erat ferreus, ab voa parte acutus, qua exsrabsntur in cera litteræ, ab altera parte plsnus qua inducebatur quod perperam erat exaratum, & rorſus complanabatur cera. Inde *ſtilum vertere* apud Horatium. Sympoſius in Ænigmate coius lemma *Graphium*:

De ſummo planus, ſed non ego planus in imo.

Vide cetera. At ſcalprum vel γλυφεῖον quo calsmi temperabantur, quibus in charta & membrana ſcribebant. *Canniuum* hodie ſcalprum appellamus ſcribæ, à canna vel cala- A mo. Nam harundine ſcribebant veteres, non vt oos penna. *Cilium* & *cilienem* nuocupauere Latini recentiores, quod veteribus erat *celum*. Immo etiam *Sicilum* quod eſt σμίλιον. Nam & *Sicilatos* lapides vulgo dicimus qui ſculpti ſunt. & *Sicilare* pro ſculpere vel cælare. Idiotiſmus noſter id vocat *cizeler*. Paulus Sileotiarius γλύφανον etiam appellat inſtrumentum quo lapides ſculpebantut. in Ambonis deſcriptione:

—— αὐχένα δ' αὐτῆς
Κυκλοτερῆ γλυφάνοισι χάλυψ ὤρυξε τορείης.

Sed & λαοτόρους appellat lapiduin cælatores & B ſculptores. *Burinum* autem vulgo vocamus, τὸ γλύφανον quo vtuntur cauatores gemmarum vel argeoti. *Terere* omnium commune eſt, tornatorum, ſculptorom, cælatorum & raſorum. Hioc in veteribus gloſſis, *tritores* τορευταί. Et *tritum argentum* Phædro cælatum:

Trito Myronem argento, Praxitelem ſuo.

Radunt vtrique tam tornatores, quàm cælatores. Poëta:

----- & torno raſile buxum.

Græci γλύψαι, ξύσαι. Aliud tamen propriè ξύσαι vel ξέσαι, aliud γλύψαι aliud τορνεῦσαι. & *raſores* vel *interraſores* diuerſi à cælatoribus & torna- C toribus. Theophraſtus ita hæc diſtinguit: διαπελεκῶνται δὲ καὶ διαπρίονται, καὶ διξέονται τὰ χλωρά, προσπλάθονται γὰρ τὸ τορνευτήριον μᾶλλον καὶ οὐκ ἀποπηδᾷ. vbi τορνευτήριον eſt inſtrumentum ferreuio, quo teruntur ligna in torno. Vt verum ſit τορευταὶ etiam dici poſſe γλυπταί, non tamen è contra γλυπταὶ dici poſſunt τορευταί. Tornatores exculpunt & inſculpuot ligna, non vice verſa tornant ſculrores, præterea ſtrias & ſulcos in ligoo tornatili facere poſſunt οἱ τορευταί, figuras & ſigilla torno exprimere nullo modo queuot. Malè igitur & impropriè ſummus poëta, τὸ γλύφανον reddidie *torni*. Gloſſæ: *celo*, τορεύω. *celator*, τορευτής. & *cela-* D *tura*, τόρευσις. Quæ & τορεία dicitur vt τορεία. Plutarchus fibulam auream cælatam ὀπίχρυσον τορείας πύγγιον appellat. at non rectè in iiſdem: *tornatum*, τετορευμένον. Lege: τετορνευμένον. in aliis Gloſſis, capite de argenteis: *pocula tornata*, ποτήρια τορευτά. Immo, τορνευτά. Sequitur: *calata*, ἀνάγλυφα. ſic eoim legendum. Rectè in noſtris necdum editis:

Σκεύη τορνευτά, *Tornata vaſa.*
Ξυστωτά, *ſtriglata.*
Γεγλυμμένα, Cælata.

Auctor Peripli Maris Rubri: τὰ πλεῖστα δὲ E ἀργυρώματα τετορευμένα καὶ χρήματα τῷ βασιλεῖ. Hæc eadem ἀνάγλυφα, id eſt emioeotibus ſigillis expreſſa. κατάγλυφα verò quæ depreſſis ſulcis, & imaginum cauatis lacuois ſculpta ſunt. At γλυπτὰ de vtriſque. Latini quoque *ſculpta* & *ſculptilia*. Quinctilianus ſculpturam à cælatura materie tantum diſtioguit lib. III. cap. XXI. his verbis: *Et cælatura quæ auro, argento, ære, ferro, opera efficit: nam ſculptura lignum, ebur, marmor, vitrum, gemmas, præter ea quæ ſupra dixi, etiam complectitur.* Sanè ſculptor marmoris dicitor, noo cælator. vt contra cælatura auri & argenti

non ſculptura. Et ſculptura quidem æquè ac cælatura figuras exiantes facit, ſed in ligno, marmore, ebore & gemmis operatur, Cælatura in auro & argento & ære. Virgilius tamen lignum dixit cælatum pro ſculpto, impropriè, ſed poëticè. Alij tamen *calata tecta* de laquearibus dixere. *Gemmas calatas* non legimus apud auctores, ſed *ſculptas* aut *ſcalptas*. Rurſus hîc diſtinguunt ſcalpturam à ſculptura. Quas gemmas ſculpi notat Quinctilianus, figuras in his extantes fieri & Ectypas intelligit, vt in ebore, ligno & marmore quod ſculpitur. At de his quæ ad ſignandum cauantur, *ſcalptura* propriè vt diceretur vſus loquendi obtinuit, licet origine ac ſignificatione idem ſit quod *ſculptura*. Loquendi conſuetudine ac vſu quo nihil eſt προσηκόντερον, res in totum diuerſa. *Scalptas gemmas* & *ſcalpturam* gemmarum in antiquis libris ferè ſemper legere eſt, non *ſculptas*. Hæc ſculptura deprimit figuras, & cauando artem ſuam exercet. vnde & *cauatores* propriè appellati, & *cauitarij*, & recentioribus Græcis κοιλιδέαι. Quod alibi notauimus. *Granatores* hodie appellamus, voce à *cauatores* detorta, vel à *graphatores*. Græci quoque γλάφειν à quo *ſcalpo*, κοιλᾶναι exponunt & βαθῦναι. Omnes gemmæ quæ σφραγίδων vſum præbebant, hoc modo ſcalptæ. Hinc σφραγῖδες pro gemmis annulorum apud Græcos κατ' ἐξοχὴν dictæ. *Ectypa gemma* Senecæ non quæ ſcalpta erat & inciſa depreſſis figuris, ſed quæ eminentem & expreſſam haberet imaginem. Hæc ad ſignandum non erat idonea. Ars hæc *cælatura* dicebatur quæ extantes figuras oſtendebat, & extra corpus materiei prominentes, interdum totas, interdum dimidiatas. In argenteis & aureis vaſis apud veteres locum ac auctoritatem ſuam maximè tenuit, ſed præcipuè in argenteis. Græci τορευτικὴν appellant, & τόρευμα opus eo modo cælatum. Hodie ferè tantum ſcalpitur & cauatur argentum ex quo pocula fiunt. Ceterum vaſa etiam *argentea ſcalpta* in Hiſtoria Auguſta legimus. Apud veteres tamen frequentius cælabatur argentum figuris extantibus, aut totis vt dixi aut dimidiatis. πρόστυπα vocabantur cum velut adfixæ imagines vnum tantum latus oſtenderent. περιφανῆ & ἐκφανῆ quum totæ & apparentes ex omni parte eminerent. Illud vocamus *en boſſe*. Iſtud *en relief*. Athenæus lib. v. εἶτα δ' εἶχεν αὕτη κατὰ μὲν τὰ χείλη περιφανῆ τετορευμένα ζῷα, καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ, καὶ ἐν ταῖς γαστράσι πρόστυπα ἐπιμελῶς πεποιημένα. Male hodie legitur τετορνευμένα ζῷα, & peſſime vertunt, *tornatis*. In ſuperiori parte cælata animalia ſic erant, vt tota conſpicua apparerent. In collo & ventre craterum *proſtypa* adhærebant, dimidia tantum ſui parte expreſſa. Corrigendus in hac voce Plinius lib. xxxv. cap. xii. *primaſque perſonas tegularum extremis imbricibus, qua inter initia proſtypa vocauit; poſtea idem Ectypa fecit*. Sic inquam eo loco legendum,

A *proſtypa* non *protypa*. Simulacra quæ exerta non ſunt, nec tota extra prominent, πρόστυπα vocauit. Dioſcorides teſticulos Caſtoris, qui non prominent, nec ſeſe exerunt, ſed preſſius adhærent corpori: appellauit προστύπους, αἰδοῖα γὰρ οὐκ ἔστιν ἀφανῆ αὐτῷ προσκείμενα ὄντα, ὥσπερ ὑός. Non pendent teſticuli caſtori vt arieti, ſed ſunt πρόστυποι vt ſui: adhærent & adpliciti ſunt corpori. Ita ſimulacra quæ non tota extarent eminerentque, dixerunt πρόστυπα. ab ijs diuerſa ἔκτυπα, prominentia nempe, & extra conſpicua, quæ περιφανῆ & ἐκφανῆ etiam dicta. vel certè πρόστυπα vocauit quæ vulgo
B vocamus, *en demie boſſe*, ἔκτυπα, *en boſſe*. Quod verius: typis nempe ac figuris extantia. cui contraria ſunt τὰ ἔντυπα, quæ intus depreſſa ſunt & inciſa. vnde ἐντύπωμα de gemmis ſignatoriis dixit Clemens, quæ cauatæ ſunt. Nam ἐκτύπωμα de his quæ *Ectypam* præferunt *imaginem*, vt loquitur in libro de Beneficiis Seneca. Athenæus: τὸ ἐπιτύπωμα ἐκ χρυσοῦ τὸ ἴδιον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοσε, περιφανῆ ζῴδια ἔχον ἐκφαίνοντα μείζω πηχυαίων. opponit τὰ περιφανῆ τοῖς προστύποις. Talis erat caper in vaſe illo nobilitato veterum carminibus:

Stat caper in phiala docti Myos arte Myronis.

C in phiala caper expreſſus erat pro emblemate, ſed ita vt integer, & περιφανὴς appareret, non πρόστυπος. Eo alluſit Satyricus Sat. 1.

Criminibus debent hortos, pratoria, menſas,
Argentum vetus, & ſtantem extra pocula caprum,

περιφανῆ, ἔκτυπον. *Signa* & *ſigilla* Cicero vocat cælaturas quæ pateris & patellis aliiſque vaſis includebantur, & incruſtabantur. Græci ζῴδια, quorum vt dixi alia ἔκτυπα ſiue περιφανῆ, alia πρόστυπα fingebantur. Actione vi. in Verrem: *patella grandis, cum ſigillis & ſimulacris deorum*. Idem alibi *cruſtas* & *emblemata* appellat, quæ de poculis ac vaſis reuelli poterant
D & aliis rurſus illigari: *Appoſuit patellam in qua ſigilla erant egregia*. Et paulo poſt: *ſigillis auulſis reliquum argentum ſine auaritia reddidit*. Signa hęc & ſigilla ἔκτυπα & περιφανῆ, vt plerumque poculis immittebantur, & inligabantur: at cruſtæ de proſtypis quibus operiebantur, quæ & ipſæ exemptiles erant. Ibidem: *Qua probarant, iis cruſta aut emblemata detrahuntur. Sic Haluntini excuſſis deliciis cum argento puro domum reuertuntur*. Emblemata videtur dixiſſe de ſignis ac ſigillis extantibus: *cruſtas* de proſtypis. *Argentum*
E *purum* dicebatur quod ſine vllis cruſtis, & emblematis erat, quæ cęlatura conſtabant.

—— *argenti vaſcula puri.*

Cicero eadem oratione qua ſupra: *cænabat apud eum: argentum ille ceterum appoſuerat, ne purus ipſe relinqueretur: duo pocula non magna, verumtamen cum emblematis*. Vaſcula igitur pura ſigillis vel emblematis aliunde reuulſis plerumque decorabantur. Et quemadmodum aureæ cælaturæ in vaſis argenteis ſæpe collocabantur, ſic argentea emblemata & ſigilla aureis ſcyphis includi ſolebant. Quod factitaſſe Verrem dicit Cicero. De aureis cælaturis in argentum deſcendentibus,

habes Senecæ locum. Hinc videtur idem Cicero *vaſcularios & cælatores* quaſi diuerſa artificia diſtinxiſſe in eadem oratione : *Inſtituit officinam* Syracuſis : *in Regiam maximam palam artifices omnes, cælatores & vaſcularios conuocari iubet.* vbi *vaſcularij* ſunt qui vaſcula ex puro argeoto faciebant : *Cælatores* qui ſigna ac ſigilla vaſculis aureis aut argenteis includeoda cælabant. Magni ſaoè illi artifices, quorum artem in argento cælando tanto opere celebrat antiqoitas, ſignis minoribus faciendis inclaruere, noo vaſcularij fuere, vt Phidias & Polycletus : quorum illum toreuticen oſtendiſſe ſcribit Plinius, hunc verò coofummaſſe. De Phidia : *primuſque artem toreuticem aperuiſſe, ac demonſtraſſe fertur.* Ars toreutice eſt quæ toreumata, id eſt vaſa cælata ex argento facit. Non dicit Plinius Phidiam vaſculariom fuiſſe aut toreumata feciſſe, ſed quod ſigilla & minora ſimulacra ex ære optime faceret, hoc modo aperuiſſe toreuticen, & viaoi oſtendiſſe illi arti quæ minora ſigna & ſigilla in Scyphis & poculis argenteis cælaret, quæ ars Græcis propriè τορευτική. Certe idem Plinius lib. xxxiii. cap. xii. vbi nobiles artifices enumerat qui argento cælando inclaruere, hoc eſt, qui clari τορευταὶ fuere, nuſquam Phidiam nominat. & tamen apud Martialem legitur :

Nullum Phidiaci toreuma cæli.

Sed Phidiacum cælum appellat, quia toreuticen ille primus aperuit, ac demooſtraoit. Inter nobiles toreutas nominat præcipuè Mentorem, Acragaota, Bœthon, Myn, & poſt hos Antipatrum & Stratooicum. *Mox*, inquit, *Cyzicenus Tauriſcus. item Ariſton & Eunicus Mitylenæi laudantur.* Io quibuſdam libris legitur : *mox Cratenus Tauricus.* forte : *mox Crates & Myrmecides.* Tauriſcum tamen ſede ſua oolim excitari. de Cratete certum eſt eum inter nobiles toreutas locum habuiſſe. Athenæus lib. xi. ἔνδοξοι δὲ τορευταὶ, Ἀθηνοκλῆς, Κράτης, Στρατόνικος, Μυρμηκίδης ὁ Μιλήσιος. Apud Plinium ſtatim legerem : *item Athenocles Mitylenæus laudatur.* pro, *Ariſton & Onicus.* Niſi quis malit, *Ariſtonicus.* Sed Atheoæus nullus hoc nomine eſt ex claris cælatoribus. Memorantur deinde Plinio Hacatæus, & Praxiteles, qui circa Pompeij ætatem vixit, Poſidonius Epheſius, *Ledus Stratiates.* In libris ſcribitur : *Lediſchratides.* Forte vnica voce ſcribendum, *Leocratides* vel *Leoſtratides*, vel etiam *Callicratides*, vt idem ſit qui Καλλικράτης. Athenæo in album refertur illuſtrium τορευτῶν : Καλλικράτης ὁ Λάκων, καὶ Μῦς. Et fortean Plinius ſcripſerit, *Laco Callicrates.* Sequitur apud Atheoæum de Mye cælatore : οὗ εἴδομεν σκύφον Ἡρακλεωτικὸν τεχνικῶς ἔχοντα Ἰλίου ἐντετορευμένην πόρθησιν, perperam editur, ἐντετορνευμένην. Et ſanè multis auctorum locis τορνεύειν & ἐντορνεύειν ſubrepſit pro τορεύειν, propter nimiam nimirum vocabulorum inter ſe affinitatem ac ſimilitudinem. Corrigendum ſimiliter in eodem illo fragmento : Μένανδρος δέ που φησὶ καὶ ποτήρια τορευτὰ

A καὶ λιθοφαεῖς τορευτά. Non vt excuſum habetur, τορνευτά. Heſychius : Κερχνωτὰ τὰ τορεύματα, ἀπὸ τοῦ χείλους τῶν ποτηρίων, ὥσπερ κεγχρωτὰ τετορευμένα. Et heic non rectè oggerunt ſcriptum Editiones, τετορνευμένα. Eorum ars fuit ſigilla io ſcyphis & poculis exculpere. Sic iidem vaſcularij & cælatores fuere. Plinius de Mentore : *Mirum in auro cælando inclaruiſſe neminem, argento multos. Maximè tamen laudatus eſt Mentor, de quo ſupra diximus. Quattuor paria denique ab eo omnino facta ac iam nullum extare dicitur.* Intelligit paria Scyphorum. Nam capite

B præcedenti meminit duûm Scyphorum Mẽtoris manu cælatorum. *Paria* autem dicit quia ſemper in Delphica ſiue Abaco pares ponebantur, hoc eſt ὅμοια. Agrœcius : *Quia vaſa in Delphica paria ſemper ſunt, vnde ipſe Cicero dicebat, Scyphorum paria complura.* Ita legeodus ille locus vulgo non ſatis ſanus. Delphica eſt abacus in quo vaſa & pocula ponebantur. Horatius :

—— & Lapis albus
Pocula cum cyatho duo ſuſtinet.

Intelligit Delphicam ſiue Abacum. Non tamen paria tantum vaſa in Abaco ponebantur, ſed etiam diſparia. Varro de L. L. viii.

C *Itaque ſicut Abacum argento ornari videmus, vt alia paria ſint, alia diſparia, ſic in oratione.* vt in Horatij illo Abaco Cyathus eſt impar, pocula paria. Verom de his oos alibi pluribus. Profectò videntur huius artis toreuticæ duo modi methodique fuiſſe, vna quæ argentum in ipſo corpore Scyphi excideret & ſigillis eminentibus exſculperet : altera quæ ſigilla ſeorſim facta argento vel auro includeret, atque illigaret per illam artem quam ἐμπαιστικὴν vocatunt. *Anaglypta* illa vel *anaglypha* proptie dicebantur. Idem Plinius : *Nunc Anaglypta, in aſperitatemque exciſa circa linearum picturas quærimus.* Vas ipſum argenteum in aſ-

D peritatem exciſum, ac ſigillatum cælabatur, figuris extantibus, vnde *anaglyphon* dicebatur. Vaſa lignea eo modo ſculpebantur. De hoc modo cælandi capienda hæc verba Plinij : *Acragantis in templo Liberi patris in ipſa Rhodo Baccha Centaurique cælati in Scyphis.* item quæ ſequuntur : *poſt hæc celebratus eſt Calamis, & Antipater, quique Satyrum in phiala grauatum ſomno collocaſſe verius quam cælaſſe dictus eſt, Stratonicus.* In corpore phialæ ex eodem argento cælatus fuit ille Satyrus. Ad hoc artificium referendæ *Corymbiata* patinæ & *hederacia*, & *filicata* à genere cælaturæ ſic dictæ,

E quæ hederas & Corymbos filicémque herbam in ſcypho exprimeret exculptis figuris. Alterum genus fuit quo ſigilla ipſa illigabantur vaſis, aliquando aurea argenteis, & argentea aureis. *Emblema* in hoc genere nomen locumque habuit. Ars ipſa propriè dicta ἐμπαιστικὴ, ἀπὸ τοῦ ἐμπαίειν καὶ ἐμβάλλειν, quod immitteret & includeret, illigaretque ſigilla vaſis & ſcyphis. De hac methodo intelligeodus in his verbis Plinius de nobilibus τορευταῖς : *fuit deinde Pytheas cuius binæ unciæ viginti venierunt. Vlixes & Diomedes erant in phiala em-*

blemate, Palladium ſurripientes. an binas vncias viginti vnciis væniiſſe intelligit? Hoc non magnum eſſet pretium. Immo viginti libris vænierunt binæ vnciæ argenti ab illo Pythea cælati. Nam præceſſit: *Zopyrus qui Areopagitas & Iudicium Oreſtis in duobus Scyphis ſeſtertijs quinque, hoc eſt pondo xij. æſtimatis.* Ita legendus ille locus ex veſtigiis veteris ſcripturæ. quinque ſeſtertia efficiunt pondo argenti duodecim cum dimidio. Sed illud dimidium inſuper habuit Plinius. Ergo quod ſequitur binas vncias à Pythea cælatas viginti væniiſſe, aut de pondo aut de ſeſtertijs accipiendum quæ ſeſtertia libras duas cum ſemiſſe faciunt argenti. Liber vetus, x. habet non xx. Hæc ars ἐμπαιστικὴ potius quàm τορευτική. In hac arte ſeparari poſſunt vaſcularij & cælatores, vt fecit Cicero. In illa altera ijdem omnino vaſcularij qui & cælatores. iis tertium genus accedat *Cruſtariorum* artificum. Hi cruſtas ex argento cælatas argenteis Scyphis inducebant. De quibus ſuprà diximus ex eodem Cicerone. Cruſtæ & emblemata detrahi ex aliis vaſculis poterant, & aliis immittit: anaglypha non poterant. Cicero loco ſupra citato: *Cruſta aut emblemata detrahuntur.* De Cruſtariis Plinius: *habuit & Teucer Cruſtarius famam: ſubitoque ars hæc ita exoleuit, vt ſola iam vetuſtate cenſeatur, vſque adeo attritis cælaturis, ne figura diſcerni poſſit, auctoritas conſtet.* cruſtis illis cælatis operiebantur Scyphi, Calices, & alia vaſa. Qui ex ære ſtatuas & ſigna faciebant, *ſtatuarij* fuſores. Qui ex argilla, *fictores*, Græcè πλάσται. Qui ex marmore *ſculptores*, γλυφεῖς, qui ſigilla ex argento in vaſis exprimebant, *cælatores* Græcè τορευταί. Plinius lib. xxxiv. cap. viii. *Ariſton qui & argentum cælare ſolitus eſt.* id eſt qui Scyphos ſigillatos ex argento facere, τῷ τορεύματι. Et paulo poſt: *item ex cælatoribus Stratonicus Scymnus.* Hunc Stratonicum alio loco inter τορευτὰς recenſuit. Toreuticæ initium dediſſe ac viam aperuiſſe Phidiam paruis ſignis ex ære faciendis idem Plinius alibi docuit. Eum Phidiam floruiſſe ait Olympiade lxxxiii. circiter ccc. Vrbis conditæ anno. Quod quî verum eſſe queat, non video. Nam Anacreon, qui Olympiade ſexageſima ſecunda floruit τορευτικῆς meminit, & poculum ſibi à Vulcano fieri petit, in quo nec arma nec aſtra cælata ſint, ſed vites vuis refertæ, & Bacchus cum Amore & Bathyllo vuas calcans.

Τὸν ἄργυρον τορεύσας
Ἥφαιστέ μοι ποίησον
Πανοπλίαν μὲν οὐχί.

Vide reliqua apud Agellium, ne dubites de auctore. Nam ᾠδάριον illud etiam inter ea Anacreontis quæ hodie extant reperitur. Idem in alio carmine ad artificem, vt ſibi poculum fabricet ac cælet:

Καλλιτέχνα τόρευσον.

Ita legendum, non καλὲ τέχνα. καλλιτέχνης eſt artifex. Longe igitur antiquior ætate Phidiæ & Polycleti ars Toreutice. Improprie Clemens Alexandrinus τορευτὴν dixit de eo qui gemmas in annulis ſcalpit. Is Latine *cauator* & *ſcalptor* non *cælator* appellabatur. In primo Stromate: ὄψιμος ὁ τὴν ἐν ταῖς σφραγῖσιν ἐντυπωμάτων τορευτικός. Immo non τῷ ἐντυπώματι cauat in gemma Toreuticus, ſed ἐκτυπώματι excitat, materiam circum excidendo. Longe maiori ἀκυρολογίᾳ mediæ Latinitatis auctores *Toreuma* vſurparunt de quouis poculo vel ſcypho. De argenteo Martialis:

Nullum Phidiaci toreuma cæli.

Hîc proprie *toreuma* de argento cælato ſigillis exculptis & expreſſis. At alio loco vitreos calices *toreumata* appellat:

Nos ſumus audaces, plebeia toreumata vitri.

Dixerit heîc aliquis etiam vitrum argenti modo cælatum veteribus Plinio teſte. Sed & *vitri ſigillati* mentio apud Apuleium. Verum audaces illi calices è vitro ſimplice ac puro facti erant ad vſum plebeium, & nullum in his toreuticon opus. Clarius alibi oſtendit *Toreuma* vſurpaſſe de quolibet poculo, vbi fictiles calices ſic appellauit:

Accipe non vili calices de puluere natos
Sed Surrentina leue toreuma rotæ.

Nihil tam contrarium τοῦ τορεύματος ſignificationi quàm quod leue eſt, ac ſine vlla inæqualitate, quam τορευτικὴ præſtat. fictilia quidem vaſa etiam τορεύματα dicta, ſed ea tantum quæ ſignis cælatis erant aſpera. Strabo lib. viii. de Corinthi direptione: καὶ τοὺς τάφους συνανασκάπτοντες εὕρισκον ὀστρακίνων τορευμάτων πλῆθος, πολλὰ δὲ καὶ χαλκώματα, vbi τορεύματα ὀστράκινα ſunt cælata fictilia. Scribit Plinius faſtigia templorum fictilia miris cælaturis fieri ſolita. Vrcei fictiles & alia vaſa cum figuris extantibus & expreſſis fiebant, quæ τορεύματα etiam appellata ſunt, vt & vitrea cælatis imaginibus aſpera. At leuia & pura nullo modo τορεύματα dici poſſunt. vt argentum cælatum dicitur τόρευμα. Leue & purum quod non cælatum eſt ἀτόρευτον. Iuuenalis:

——*leue argentum, venæque ſecundæ.*

Optimum vero ac præſtantiſſimum argentum ad cælaturas eligebatur. vnde *puſtulatum* de primæ notæ argento dicebant. Nam opus τορευτικὸν vulgo etiam dicimus *en boſſe*, id eſt *in puſtula*, ſiue *puſtulatum*. Longius autem à proprietate huius vocis abiere Latinitatis infimæ ſcriptores, qui *toreuma* pro toro vel torali, vt Sidonius Apollinaris, aliique illius æui. Saluianus lib. iiii. ad Eccleſiam Catholicam: *natant tricliniorum redundantium pauimenta: vino Falerno nobili lutum faciunt: menſæ eorum ac toreumata mero iugiter madent.* Largius etiam aut æque largiter errant cùm veteres tum recentiores plerique omnes qui τόρευμα & τόρνευμα propter dictionum viciniatem confuderunt, artemque τορευτικὴν cum τορνευτικῇ eamdem fecerunt. In quibus & Turnebum eſſe miror. Idem error & priſcorum. Veteres Gloſſæ: *toreumata quæ in torno vaſa ſunt.* Immo τορνεύματα illa dicuntur, non τορεύματα. Ciacconius de Triclinio, *Toreumata* interpretatur torno elaborata vaſa

prorſus malè. Ab ea culpa non poteſt abeſſe ſummus poeta, qui *torno facili* vitem poculis ſuperadditam cecinit, & *tornum* pro cælo poſuit. Hodie paſſim docti homines in veterum ſcriptis τὰ τετορνευμένα vaſa *tornata*, aut *torno facta* redduot, magno errore. Athenæus lib. v. ἐθεώμεθα δὲ αὐτὰ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενα ἐν Δελφοῖς ὡς ἀληθῶς θέας ἄξια διὰ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐντετορνευμένα ζωδάρια, καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια. vertunt : *propter animalcula quadam & plantas torno calatas.* Ineptè: quaſi tornum cælare poſſit, aut quaſi τορεύειν ac τορνεύειν idem ſit. verte: *propter ſigilla qua in eo calata ſunt, & animalcula quadam.* Τορεῖν eſt cædere τιτρᾶν. Ita exponit Heſychius. Inde τορεὺς *calum*, & τορεύειν cælare. Nam & *calum* quoque à cædo. vt *Telum* à tego, τὸ ἐμπωτήριον: *prelum*, à premo, & ſimilia. Ab inſtrumento *Torno* qoia circumagendo in eo teruntor ligna, *Tornare* fecit infima Latinitas progyrare ac vertere. & *tornum* pro gyro. & *contornum* pro circulo. Heſychius: τορνῶσαι, περιχαράξαι, κυκλῶσαι. Idem τόρνον exponit, ἐργαλεῖον τεκτονικόν, ᾧ τὰ στρογγύλα σχήματα περιχαράττεται. *quo ligna in teretem formam raduntur.* Nihil verius. Hinc cognoſcis, quàm latè diſtent τόρευτα & τόρνευτα, cælatora, & tornatura. Abuſiuè etiam verbo *tornandi* vſus eſt Feſtus Auienus in Paraphraſi Dionyſij.

—— *hn glauca dehinc tornatur iaſpis.*

In Græco eſt:

—— ἢ χλοερὴν θηγάζονται ἴασπιν.

Quod à præcedentibus pendet. At videtur legiſſe Auienus:

Η χλοερὴ θηγάζοιεν ἴασπιν.

Et θηγάζειν ἴασπιν, interpretatus eſt *tornare*, pro terere ſcilicet, & polire. teruntur enim lapides vt niteant. λείωσις lapidum Græci vocant, & λειῶσαι λίθους polire & atterere. Quod toroare impropriè dixit, quia quæ torno fiunt, etiam teruntur & leuigantur. vnde *torno terere* Plinio. Virgilius: *Et radios triuere rotis*, id eſt tornauere. At torno gemmæ non poliuntur. Vidi in Germania rotis quibuſdam aquariis verſatilibus, poliri ac teri Achates & Calahedonios, ſed hoc tornus non eſt. *Toreuticen* oſtendiſſe Phidiam tradit Plinius. idem vero Torneutices inuentorem facit Theodorum Samium lib. vii. *Normam autem & libellam & tornum & clauem Theodorus Samius.* Theophraſtus ex lapidibus alios cælo ſculpi dicit, alios torno teri, alios ſerra ſecari: γλυπτοὶ γὰρ εἰσι, καὶ τορνευτοὶ καὶ πριστοί, *ſculptiles, tornatiles*, & *ſerratiles.* ergo aliud γλυπτὸν aliud τορνευτὸν, cælatora & tornatura. Idem paulo poſt: ἄλλοι πριστοὶ γὰρ, οἱ δὲ γλυπτοὶ καθάπερ εἴπομεν, καὶ τορνευτοὶ τυγχάνουσι. & ſtarim: πολλοὶ δ᾽ εἰσὶν οἱ δεχόμενοι πάσας τὰς ἐργασίας id eſt, qui ſculpi, ſerra ſecari & tornari poſſunt. & deinde de lapide Siphnio: καὶ γλύφεται καὶ τορνεύεται διὰ τὸ μαλακόν. aliud igitur γλύφεσθαι, aliud τορνεύεσθαι. Cùm hæc ita ſint, vix mihi poſſum perſuadere in tanta luce litterarum & artium, ſæculo tam erudito, poetam omniſcium tornum & cælum potuiſſe confuodere. Quare aliter exponenda eius verba hæc

A ac vulgo ſolent:

Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis.

Non dicit torno vel torni arte ſuperadditam vitem illis poculis, vt tornus vitem illam & corimbos hederæ in poculo effigiarit, ſed præter tornum, quo facta erant illa pocula, inſuper additam artificio cælaturæ vitem. pocula ipſa torno facta: addita deinde ars celaturæ. Sic io poculis argenteis, ex puro argento factis emblemata cælata addebantur & incruſtabantur. Vitis itaque heîc addita per cælaturam vel ex ipſo ligno exculpta, vel glutino adplicata & adnexa. Ait *torno facili*, nihil enim facilius tornatura. Pa-

B rum itaque commeodaſſet pocula ſua, ſi torno tantum facta promiſiſſet. Sed ad toroi facilitatem, cæli labor additus. Proprie enim de cælatura *labor.* Martialis:

Quis labor in Phiala?

Hinc *laborioſi* cælatores vulgo dicti. Olim notauimus. Niſi ita interpreteris, vix culpa liberabis ſummum poetam, quin diuerſa artificia cæli ac torni confuderit.

Pag. 81. E. *Quo etiam ipſi quibus prouenit honorantur.*] Rectè in antiquioribus libris, *quod.* Ita loquitur noſter, *honorari* pro honorare. Quod etiam hebenum ipſi honorantur,

C apud quos prouenit. id eſt honorant, in honore habent. Sic ſuprà: *ipſe cum albis quadrigis egredientem in littore occurrens honoratus eſt.* & paulo poſt: *cuius deuotionis myſterium ſenatus munificentia honorata eſt*, pro honorauit.

Mittit India & calamos odoratos, potentes.] Hic locus διττογραφεῖται. In quibuſdam codicibus legitur: *Mittit India, & calamos odoratos potentes aduerſum inteſtinæ ægritudinis incommoda. Dat & multa alia flagrantia mirifici ſpiritus ſuauitate.* In aliis ſcribitur: *Mittit India calamos odoratos, & multa alia mirifici ſpiritus ſuauitate grata.* Horum altera ſcriptura primæ Editionis lectio fuit, altera poſterioris. De calamo

D odorato non conuenit inter noſtros. Sed eorum ſententiæ accedo, qui contendunt officinarum calamum non eſſe legitimom antiquorum κάλαμον ἀρωματικὸν, ſed Acorum. Garcias *aromaticum* vocare ſe dicit potins quàm odoratum, *quandoquidem*, inqoit, *aroma non ſignificat odorem, ſed quod vulgo Droguam dicimus.* Calamum autem non eſſe odoratum, ſed iuncum duntaxat. Profecto aut ille Calamum ἀρωματικὸν veterum non nouit, aut fateodum eſt eſſe odoratum. Præterea falſum eſt ἄρωμα Græcis odorem non ſignifi-

E cate, quum nihil aliud ea voce Græci loquantor, niſi ſpeciem boni odoris ſpiritu flagrantem. Hioc qni Græcis κάλαμος ἀρωματικὸς dicitur, Latini dixere *calamum odoratum.* Adde quod non ſolum ἀρωματικὸς Græcis nuncupatur, ſed etiam εὐώδης. Dionyſius:

Η θύου, ἠ σμύρνης, εὐώδεος ἠ καλάμοιο.

Theophraſtus: γίνεται δὲ ἐν Συρίᾳ περὶ τὴν λίμνην, ἐν ᾗ καὶ ὁ κάλαμος εὐώδης. Idem lib. ix. cap. vii. Calamum & iuncum inter res odoratas quæ io Syria naſcontur recenſet, & hæc tantum. Nam Galbanum, inquit, βαρύτερον καὶ

φαρμακῶδες. Hoc ctiam in Syria prouenit, ſed minimè odoratum. Fruſtra vereres calamum illum quem nouerant, ἀρωματικὸν vôcaſſent, niſi ralem ſenſiſſent. Etenim, vt diximus, nihil aliud hæc vox deootat, niſi odoris ſuauitatem & flagrantiam. Heſychius: ϑυα ἀρώματα. Inde ἀρωματίζει τῇ ὀσμῇ dicunr, quod ſuaniter flagrat. Firmicus lib. v. *aut colorum infectores erant, aut per ipſos aromatum odor ſuauis afferetur, aut pretioſarum gemmarum merces.* Noo igitur *aroma* idem quod *Drogua*. Ἄρωμα factitium & compoſitum quid ſignificat ex bonis odoribus ac ſpeciebus odoratis. Theophraſtus lib ix. cap. vii. τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα τὰ εὔοσμα, οἷς πρὸς τὰ ἀρώματα χρῶνται, τὰ μὲν ἐξ Ἰνδῶν κομίζεται. & paulo poſt: οἷς μὲν οὖν εἰς τὰ ἀρώματα χρῶνται, ταῦτ᾽ ἐστι Κασία, Κιννάμωμον, Καρδάμωμον, &c. Species ibi omnes aromaticas rccenſet, quibus ad ſuffitus, & ξυσμάτα & διαπάσματα vtcrcntur, quæ proptie ἀρώματα vocauit. In libro de odoribus: ὡς οἱ μὲν τὰ ἀρώματα καὶ τὰ διαπάσματα συντιθέντες, ξηροῖς πρὸς ξηρά· ὡς δ᾽ οἱ τὰ μύρα κατασκευάζοντες, ὑγρὸν τῷ οἰνῳ ἐπιχέοντες ὑγροῖς πρὸς ὑγρά· τὸ δὲ πλεῖον, ὃ καὶ πλεῖστον ἐστιν ὡς οἱ μυρεψοὶ ξηροῖς πρὸς ὑγρά. Alihi tamcn paſſim ἀρώματα vocat ſpecies ipſas peregrinas, & hcrbas omoes in Græcia naſceores odoriferas. At *Droguam* vocant ſpeciem omnem cuiuſcunque tandcm ſit odoris, iucundi vel ingrati, modò aliquid habeat φαρμακῶδες. Inferior Latinitas *ſpeciem* ſimpliciter dixit, vr & Græci εἶδος. Silphium, Λιβυκὸν εἶδος. Myrrha, Ἀραβικὸν εἶδος, & ſimilia. At *ſpecies Aromaticas* τὰ εἴδη ἀρωματίζοντα. Hodie *ſpeciem* ſtrictius ſumimus de acribus tantum & morſicantibus, vt ſunt piper, canclla, & ſimilia. *Speciarium* tamcn dicimus, qui omne genus ſpccies vendit. Latioi *Seplaſiarium* dicebant. *Seplaſiarius*, μυροπώλης. Marcellus:

Quodque ab Idumæis vectum ſeplaſia vendunt,
Et quicquid confert medicis Lagæa Catapius.

Græci ῥωποπώλην vocatuot, qui omnia id genus promercalia haberet, quæ medicis, rinctoribus, pictoribus, & myrepſis conducerent. Nam ῥῶπον eiuſmodi merces omnea mixtas ac minutas appellabant. Heſychius: ῥῶπος, ὁ λεπτὸς φόρτος, ὅσα ζωγράφοις, βαφεῦσι. μυρεψοῖς, χρησιμεύει. pleraque horum & fere omnia, quæ pictoribus, tinctoribus, & myrepſis vſui ſunt, eriam medicis vtilitatcm præſtant, ac medicinæ inſeruiunt. Hodie *Pharmacopolæ* dicuntur, qui non tantũ ſimplicium medicaminum inſtituram exercent, ſed etiam ex præſcripto medicorum antidotos miſcent ac remedia conficiunt. Nulli olim extitere carum tantùm mercium inſtitores, quæ ad medicinam facerent. Nam quos *Pharmacopolas* vocauir anriquiras, non erant ſimiles noſtris. Sed nec ſimplicium medicamentorum videntur propolæ fuiſſe. Miſcebant & ipſi remedia, ac venditabant. Contra vencoa præcipue ac δηλητήρια opem atque opcram ſuam pollicebantur. Martianus Capella: *Hæc autem ex arenis anhelantis Libyæ adducitur, quod & capillicium implexum docet, &*

A *amicitia venenorum, aut fidendum Pharmacopolam eſſe Marſica nationis.* Sic legendus illc locus lib. iiii. Cato apud Agellium: *itaque auditis, non auſcultatis tanquam Pharmacopolam: nam eius verba audiuntur, verùm ei ſe nemo committit, ſi æger eſt.* Maximus Tyrius Oratione x. μιμεῖται που καὶ φαρμακοπώλης ἰατρόν, καὶ συκοφάντης ῥήτορα, καὶ σοφιστὴς φιλόσοφον. His ſimilc fuit medicorum circulatorum genus, quos Græci περιοδευτὰς appellabant, nuoc *Charlattanos* & *Saltimbancos* dicimus. Io veteri ioſcriptionc:

— Medicus fora multa ſequutus.

Circumforaneum medicum & circulatorcm

B intelligit, hoc eſt περιοδευτήν. Hinc περιοδεύειν infima Græcia pro ſanare vel curare dixit, eo modo ſcilicet quo curat περιοδευτής. Epiphanius De ponderibus & menſuris: ῥαφίσιν δὲ καὶ κολλητικοῖς περιοδευθέντες ἀκρίβειαν αὐτὴν αὖθις ἀπέλαβον. id eſt *collecticis ſiue glutinatorijs medicamentis curati.* Bonus inrerpres iuxta ac Criticus primùm περιοδευθέντες mutauit in περιδεθέντες ſumma imperitia Quid cnim hoc ſignificaret, *medicamentis glutinatoriis ligati vel conſtricti?* Dciode ſic lepide vertit: *ac glutino circum adſtringunt.* Quid ſibi voluerit, neſcio. Eat ac neget ſeſe mortalium ineptiſſimum

C ac imperitiſſimum ioterpretem eſſe. κολλητικὸν non eſt glurioum, ſed ioedicamentum quod cooglorinandi poteſtatcm habet. Aliud κόλλα, aliud κολλητικόν. Colla ſiue gluteo vt lignum ligno adhæreat efficit, nihil ad vulnera cinglutioanda facit. At κολλητικὸν φάρμακον, vulncra conglutioat, ad ligoa compingcnda nihil valet. Ad præputia circumciſa reglutinaoda Aloen efficacem eſſe ſcribir Dioſcorides, quæ κολλητικὴ cſt non κόλλα. Verba eius hæc ſuot: ἐπισπάσματα παίδων ῥαχέντα συγκολλᾷ. Hæc nihil ſuot. Scribitur in optimo ac vetuſtiſſimo codice: ἐπισπάσματα τὰ χελωθέντα συγκολλᾷ. id eſt, *præputia circumciſa adglutinat.* χειρουργία Hippocrati idem quod χειρουργία, omnis

D curatio quæ manu fit, & propriè ea quam exercet Chirurgus. Inter operationes Chirurgi quia præcipua ſectio, hinc & χειρουργία pro ſectionc apud eumdem Hippocratem. Sed & χειρουργηθεὶς dicitur in Concilio Nicæoo qui exſectus eſt, & cui virilia dempta ſunt. Canone 1. εἴ τις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐχειρουργήθη. Idem prorſus ſignificat, & χελωθείς. Hinc ἐπισπάσματα χελωθέντα quæ circumciſa ſunt. Quod de illis dicitur, qui ἐκ περιτομῆς ſunt κολοβοὶ. Nam quidam natura recutiti, ad quorum præputia reficieoda θαψίαν valere tradit idem Dioſcorides. ἐπισπάσμα propric pellis quæ ſu-

E pra glandem adducitur, quod Latiois *præputium* eſt, perperam doctus Medicus præputium male affectum ea voce tantum ſignificari notauir. At bonus interpres Epiphanij mirifica curatione præputia perdita glutioo recuperari ait: *glandis cuticulam attrahentes conſuunt & glutino circum adſtringunt, atque ita præputium recuperant.* Simili modo poſſet etiam virginirates immiouras glurino reficere, ac diſſutas recuperare. Niſi περιοδευθεὶς id ſignificet quod poſuimus, pronum eſt corrigere,

καὶ κολλητικοῖς περιδεδευκότες. Διδεῦσαι eſt βρέχεσθαι. Hinc περιδεδευκὼς κολλητικοῖς, *medicamentis conglutinatorijs circumaſperſus: cuius vulneri medicamenta glutinantia inſperſa & impoſita ſunt.* Hos circumforaneos & circulatores qui medicos imitsntur, Theriacorum propolas vel vt vulgus loquitur, *Theriaclatores* nuncupamus, hoc eſt, vt veteres loquuti ſunt, φαρμακοπώλας. Nam φάρμακα Græci veteres appellarunt, herbas omnes ac ſpecies virtute aliqua aut potentia præditas, ſiue illa iuuaret, ſeu noceret ac necaret. Et qui illa vænalia habebsnt, proprie dicti pharmacopolæ Scholiaſtes Ariſtophaois io Nubibus: φαρμακοπώλας κυρίως οἱ τὰ φάρμακα πιπράσκοντες, τά γε λυσιτελοῦντα καὶ τὰ θανάσιμα. Hinc ille verſus Poëtæ:

> Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

Et φαρμακώδεις τόποι Theophraſto loca in quibus plaotæ aliqua facultate medica pollentes naſcerentur. Sed & plantas ipſas φαρμακώδεις appellat, quæ medicinæ conducerent. vt φαρμακῶδες αἶθος ſpinæ Ægyptiæ. Δυνάμεις alibi vocat τὰ φάρμακα· καὶ γὰρ οἱ πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν, καὶ οἱ πρὸς ἀνατολὰς ἔχουσι θαυμαστὰς δυνάμεις. Hinc recentiorum τὰ δυναμερὰ. *Droguas* dicimus. Poëta:

> *Scire poteſtates herbarum.*

At *Pharmaca*, compoſita etiam remedia. Hinc *Pharmacopolæ* Græcis qui ſimplicia ac compoſita populo vendebant. Hi in foro totos dies deſidebant, cum ſuis vaſculis, pyxidibus & ciſtis, & ſero domum reuertebantur. Apollonius de Phatioacopola: ἐν τῇ ἀγορᾷ καθήμενος, καὶ ἐκ ἐξανίστη ἀπὸ τῶν σκευῶν. Hi & Φαρμακοτρίβαι quia miſcebant ac terebant antidotos. Hinc τρίβειν ἀντίδοτον in Epigrammata Stratonis:

> Ἰνδικὸς ἄμος ποτ' ἐγὼ λείοις ἀνθέροσιν
> Τρίβοντας φωνῆς φάρμακον ἀντιδότου.

Plinius *coticularum* meminit, quibus collyria terebantur. Sed vox illa ibi cubat in meodo. ſcriptum fuit, *tuticularum* pro *tudicularum*. vnde vitium ortum. Verba Plinij ex lib. xxxvi. cap. viii. *Thebaicus interſtinctus aureis guttis inuenitur in Africæ parte Ægypto adſcripta, tudiculis ad terenda collyria quadam vtilitate naturali conueniens.* Male legitur, *coticulis*. Apud Iſidorum vbi hunc locum citat, io vetuſtiſſimo codice ſcriptum repperi *tuticulis* pro *tudiculis*. Gloſſæ noſtræ; *tuticula* τριπτὼν pro *tudicula*. Aliud *coticula*, ἡ ἀκόνη: Aliud *tudicula*, ἡ τριπτὼν. Sed de his alibi. Ceterum ῥιζοτόμοι dicebantur qui ſimplicia tantum medicamina vendebant herbarum ac radicum quas ipſi conquirebant ac colligebant. Vtroſque iunxit Theophraſtus lib. ix. ὡς οἱ φαρμακοπῶλαι καὶ οἱ ῥιζοτόμοι. Qui ſimplicium herbarum poteſtates tantum olim deſcripſerunt, libros ſuos τῶν ῥιζοτομουμένων inſcripſeruot, vt Micion apud Plioium. Firmicus *Herbarios* vocat, τοὺς ῥιζοτόμους Græcorum vel βοτανολόγους: *Herbarios faciet, qui ſcilicet herbas ſollerti arte collectas ad medelam laborantium ſer-*

A *uent.* Plinius quoque Herbarios vocat qui medicas hetbas legebsnt, ac vendebant. Ceterum apud Seplaſiarios omnis ὕλη ἰατρικὴ proſtabat. Inde emebant medici, quorum munus olim fuit, noo ſolum præſcribere remedia, ſed etism manu facere. Emplaſtra tamen & collyria iam facta plerique mercabantur è pharmacopolis. Quod conqueritur Plinius lib. xxxiv. cap. xi. *Atque hæc omnia medici, quod pace eorum dixiſſe liceat, ignorant, pars maior & nominibus: in tantum à conficiendis medicaminibus abſunt, quod eſſe proprium*

B *medicinæ ſolebat. Nunc quotiens incidere in libellos, componere ex his volentes aliqua, hoc eſt impendio miſerorum experiri commentaria, credunt Seplaſiæ, omnia fraudibus corrumpenti. Iam quidam facta emplaſtra ac collyria mercantur. Tabeſque mercium, aut fraus Seplaſiæ ſic quæritur es* Ita legendus locus vulgo deprauatiſſimus. Tabes mercium quærebatur medicis qui emplaſtra & collyria facta mercabantur iam tabida & fraus Seplaſiæ ab aliis qui ſpecies adulteraras & falſas emebant è Seplaſia, omnia corrumpente fraudibus. Veras & ſinceras emere poteraot è ſtolo Alexsndrino. Marcellus:

C
> *Et quidquid confert medicis Lagaa Cataplo.*

Non igitur hodie atque heri cœpere medici à conficiendis medicaminibus abſtinere, quod aotiquiſſimis tamen temporibus medicinæ munus fuit. Quod nunc pharmacopœis reliquere, præſcribere ipſi contenti. Plinius *Medicamentarios* appellat qui medicamenta componebant, à quibus ea emebaot medici. Extremis Græciæ temporibus hoc obtinuit paſſim quod hodie videmus. Olympiodorus in Gorgiam Platonis: ὁ μὲν ἰατρὸς ἐπιτάττει, ὁ δὲ πιγμεντάριος διακονεῖ τῷ πρὸς τὴν χρείαν ἀναγκαίῳ. Vocat πιγμεντάριον quem nos

D hodie *Pharmacopolam*, vel *Apothecarium*. Πίμεντον infimæ Græciæ, vel πίμεντον, idem quod *pigmentum*. Sed Latini quoque *pimentum* dixere pro *pigmentum*. vt *Aumentum* pro augmento: *Sementum* pro ſegmento. vnde etiam Græcis Σίγμεντον idem quod faſcia. Vetus liber Excerptorum Apicij: *Breuis pimentorum quæ in domo eſſe debent, vt condimentis nihil deſit.* Non ſolum aromaticas & exoticas omnes ſpecies quæ condimentis ſeruiunt hoc nomine deſignauit, ſed etiam omne genus herbarum ac ſeminum condimentariorum. *Sic pigmentarius* dictus & Græcis Πιγμεντάριος, qui omnia veodebat quæ medicinæ conducereot, quod

E inter ea etiam *pigmenta* id eſt χρώματα locum haberent. Ab vna igitur hac merce pigmeotorum appellarus eſt, quaſi oobiliori & magis pretioſa: Genus etiam herbæ coodimentariæ *pimentum* hodie vocamus. Ita & Græci recentiores petroſelioum quaſi præcipui vſus in condimentis, appellauere πίμεντον. Id eſt condimentum. Plinij ætas *pigmenta* tantum de coloribus poſuit. Lib. xxxvi. cap. xxii. *Auctoribus curæ fuere lapides quoque mortariorum medicinalium tantum, & ad pigmenta pertinentium.* Ita hæc legeuda docemus alibi.

Hîc mortaria ad pigmenta pertinentia ſunt *ζωχάϕων θυϊαι*. At ſequens ætas paſſim *pigmenta* pro herbis ac ſpeciebus quibuſcunque medicinalibus vſurpauit. Maternus Firmicus lib. VIII. cap. XVII. *Marſi erunt vel qui venenis ex herbarum pigmentis confectis ſalutaria ſoleant hominibus remedia comparare* vbi venena ex herbarum pigmentis confecta, vocat *συνθετα φάρμακα*. Reperi in veteri Lexico nondum Edito: *Πιγμέντοις, βοτανολογ*. Hinc *pigmentarius* idem cum pharmacopola apud eumdem Firmicum: *Turarios faciet, vel pigmentarios ſeu pharmacopolas*. aliàs *pigmentarios* etiam dixere *τοὺς μυρεψούς*. Gloſſæ: *pigmentarius, μυροπώλης, φαρμακοπώλης, μυρεψός*. Notabis & pharmacopolam ita appellatum. Gloſſæ Perſij: *per ſcombros ſignificat ſalſamentarios: per tus, pigmentarios*. Pigmentum igitur hoc ſenſu proprie *drogua* eſt. pigmentarius *Droguiſta* vel Pharmacopola. *Aroma* de odore tantum. Nunc ad Calamum reuertamur Aromaticum, quem Latini *odoratum* dixere, quia reuera eſſet grati odoris & flagrantis. Dioſcorides ait miſceri ſolere *συμμάγμασι τοῖς πρὸς εὐωδίας*. Et de Indico ille loquitur. Theophraſtus ex veteribus ſolus quod meminerim, in Syria naſci prodidit. Plinius tamen in Syria & Iudæa naſci aromaticam harundinem ſcribit lib. XXIV. cap. XI. Ita enim ibi ſcribitur in libris, vbi vulgati habent *India*. Dionyſius Arabiæ vindicat. Plutarchus *Ἀραβικὸν* vocat. Alij fere omnes Indicum prædicant. Sed poteſt videri Syriacus idem & Arabicus. Nam Arabia longiſſima amplitudine extendebatur. ab Amano monte è regione Ciliciæ & Commagenes eam deſcendere facit Plinius, & in media Syriæ ad Libanum montem penetrare. vide quæ ſupra notamus. Calamus Aromaticus Theophraſto teſte, inter Libanum & alium ignobilem montem proueniebat. In conualle quadam modica vbi lacus erat qui æſtate ſiccabatur. In eo iuncus & calamus odorati proueniebant. Locus Plinij quem ex Theophraſto reddidit vulgo mendoſiſſimus, ſic emendandus: *in conualle modica iuxta lacum, cuius paluſtria æſtate ſiccantur triceni ſpatio ſtadijs, calamus & iuncus odorati naſcuntur*. In Editis habetur: *triceni ab eo ſtadijs*. Ineptè prorſum. Theophraſtus: *πλέον ἢ ἔχειν πλεῖον ἢ τριάκοντα σταδίων*. Idem Plinius ibidem hunc Calamum in Arabia naſcentem communem Indis & Syriæ eſſe dicit. Quo nomine reprehenditur à Guillandino quaſi duo calami genera inſcitè confuderit. Duo quippe genera eſſe calami aromatici, Syriacum alterum, alterum Indicum. Profectò hîc ſi error eſt, communem eſſe oportet omnibus antiquis, non Plinio peculiarem: nemo enim veterum duas calami ſpecies agnouit. Quod enim Vegetij locum citant, vbi ex Abſyrto in pulueris quadrigarij confectione meminit *Calami Syriaci & aromatici*, non ea gratia cenſendum eſt duo calami genera ſtatui, Syriacum & Aromaticum. Nam inde ſequeretur Sy-A riacum calamum non eſſe odoratum, nec aromaticum, ſed ſolum Indicum. Atqui Theophraſtus calamum in Syria naſcentem odoratiſſimũ eſſe vult, & *εὐώδη* vocat. Syriacum igitur calamum vocauit Abſyrtus & ex eo Vegetius, eumdem & Aromaticum. Præterea quod Syriacum aiunt ad ripas maris Tiberiadis in Iudæa naſci, id repugnat Theophraſti traditioni, qui Calamum Syriæ in modica tantum conualle naſci memorat quæ inter Libanum patet, & alium monticulum. Deinde aſſerunt Syriacum illum calamum poſt quadrageſimum diem ſiccatum B nonnihil flagare. Contra ea Theophraſtus ſignificat Calamum & iuncum recentes optimè flagrare, ſed cito odorem eorum expirare & euaneſcere, quum alia pleraque aromata inueterata ac ſeruata flagrantius ac ſuauius oleant: *σχοῖνος δὲ καὶ κάλαμος ἀποξηραίνεται ταχύ*. Poſtremo contendunt Indicum calamum deſcriptum olim à Dioſcoride eumdem eſſe cum eo, cuius nuper hiſtoriam expoſuit Garcias ab Horto. Atqui Garcias ille negat odoratum eſſe calamum Indicum, quem Dioſcorides & omnes veteres ſuauiſſimo eſſe odore tradunt. Denique ipſi ſibimet contradicunt pugnantque ſecum. Quip-C pe volunt Syriacum nonnihil flagrare, Indicum verò prorſus eſſe inodorum. ijdem tamen Vegetij verba ſic accipienda cenſent, quaſi Syriacus calamus & aromaticus duo genera ſint. Sic ſolus erit aromaticus & odoratus Indicus, ſine odore Syriacus. At Syriacum poſt quadrageſimum demum diem vbi exaruit nonnihil flagrare aſſerunt. Indicus teſte Garcia non eſt odoratus, niſi è terra euulſus, & quo recentior, eo odoratior. Quod conuenit cum Theophraſto qui de calamo in Syria naſcente narrat, cito *ἀποξηραίνεσθαι*. Ergo Syriacus & Indicus idem. Et fa-D nè ſi verum fatendum eſt, nullum puto fuiſſe Calamum Syriacum. ab India in Arabiam deferebatur, vnde *Ἀραβικὸν κάλαμον* quidam appellauere, qui & naſci in Arabia credidere. ex Arabia porro in Syriam aduehebatur. Ea propter & *Syriacum* nuncupauere quidam vt Abſyrtus apud Vegetium, cui Syriacus & aromaticus calamus, res eadem eſt. *Alexandrinum* vocat Celſus, quia ab Alexandria Romam adferebatur cum ceteris orientis aromatibus. eadem ratione *Συρίην νάρδον* vocauere quæ Indica eſt. Nec enim Nardus in Syria naſcebatur. Et tamen Meleager vetuſtiſ-E ſimus poeta ita cecinit: *Ναὶ μὴν καὶ Συρίην σταχύοπνοον ὄμπνιον νάρδον*. Ea in Syria emebatur, vel è Syria Græcis Romaniſque veniebat. Grauiora peccant dum calamum iſtum aromaticum *ἐρυθραῖον κάλαμον* à Dioynſio indigitari credunt, in rebus Indiæ. & *ἐρυθραῖον* dicerentur, *rubrum*, quia optimum *κιρρὸν* eſſe debere tradat Dioſcorides id eſt rufum. Nihil falſius. Dionyſius in deſcriptione Arabiæ, *κάλαμον εὐώδη* in ea regione naſci memorat. Idem in rebus Indicis meminit *ἐρυθραίου καλάμου* id eſt calami Erythræi ſiue Indici, qui

longe

longe alius eſt ab odorato. Verba videamus:

> Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται, ἄλλοθι δ' αὖτε
> Ὕλαι τηλεθόωσιν Ἐρυθραίου καλάμοιο.

Inter res edules nominat. alibi in India milium prouenir, alibi ſiluæ ſurgunt calami Erythræi. Noo igitur aromatica ſpecies ille calamus Erythræus. præterea Ἐρυθραῖος non eſt ruber, ſed *Erythræus*. Græci nuſquam ἐρυθραῖον pro rubro poſuere, ἐθνικὸν eſt ab Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ. Sic alio loco idem poeta Ἐρυθραίοις Ἀριηνοῖς, quos vſq; ad mare rubrum pertingere vult. Erythrum mare pars Indici Oceani. Inde Ἐρυθραῖον pro Indico poſuit. Amicus noſter, iuuenis eruditiſſimus volebat Ἐρυθραίοις Ἀριηνοῖς dici, quod Corallij commercio ac negotiatione victitareor. Ita enim de iiſdem Arienis canit idem Poëta:

> Ἄλλοι γὰρ σφιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει,
> Πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ Κουραλίοιο.

Igitur ab ἐρυθρῷ Coralio Ἐρυθραίοις Ἀριηνοῖς dictos antumabat. Vix perſuaſerit. Coralium non io terra, ſed in mari prouenit. At nullum mare propinquius habent Arieni, vnde Corallium colligere poſſiot, quam mare Erythræum ſiue Indicum. Ergo ab illo mari Ἐρυθραῖοι potius oominati. Inde vel maxime cooijcere datur vicinos eos Rubro mari facere quod Corallium apud eos plurimum creſcere ſignificet, ſed de bis infrà plura. Ita heîc plane Ἐρυθραῖον κάλαμον appellat Indicum Calamum, quaſi ad ripas Indici vel rubri maris naſcentem. De illo porrò Calami Indici genere loquitur, qui in proceritatem non modicam ſurgebat, & cuius radices edules erant ſuis Indis propter eximiam ac melleam ſuauitatem. Ideo dicit ὕλαι τηλεθόωσι. Quod non conuenit cum odorato calamo qui minutus eſt & paruæ harundini ſimilis. Ita enim reperio ſcriptum in Lexicis Medicorum veterum: κάλαμος ἀρωματικός, λεπτὸς δύναμιν ἰσχυρός. Et propterea λεπτὸν ἀρωματικὸν vocatum videtur auctori Anonymo de vita Alexandri. Sic enim de Taprobane loquitur: φέρει τὸ κάρδιον μέγιστον τῶν Ἰνδικῶν, καὶ τὸ λεπτὸν ἀρωματικόν. Auctor ille κάρδιον vocat, quod alij Græci ἀνακάρδιον, cuius fortaſſe duo genera facit. Nullum tamen quod ſciam Aoacardium aromaticum. Quidam ex Græcia recentioribus τὸ ἀνακάρδιον confudere cum Zedoaria. Quæ tamen lato diſcrimine diſtant. Quod in eornm ſcriptis reperi nõ alienum fuerit heîc apponere, quia nondum in vulgus data ſunt: Ζαδοὰρ, τὸ ἀνακάρδιον, ἔοικε δὲ ξυρῷ καὶ ῥίζαις μικροῦ κασσίου, ὡς δὲ τινὲς φασὶν, ἐλαίας, εἰσὶν ἐλεφάντων περὶ τὰ ἐπιγάστρια γεννήματα, ὅπερ δὲ πρώτως ἐλεφάντων αὐτοὶ φασι. Manifeſto confundit Βελιδὸρ cum Zadoar. Nã Arabes Anacardiom vocaot *Beledor*. Lexicon Saracenicum Græcè ſcriptum: Βελιδὸρ τὸ ἀνακάρδιον. Sed de bis alibi. Priſcianus in verſu Dionyſij Ἐρυθραῖον κάλαμον pro calamo odorato planè accepit, & ſimul errauit. Sic eoim vertit: *Et pretio rubræ perfloret harundinis illa.* Quod dixit *pretio* oſteodit de odorato calamo intellexiſſe, & quod ἐρυθραῖον vertit *rubram harundinem.* talis eoim odoratus. Plinius:

A *reliqua probatio vt ne niger ſit.* Κιρρὸν eſſe vult Dioſcorides. Iſidorus reddidit, *fuluum.* Feſtus Auienus ὕλας apud Dionyſium pro ſiluis & lucis accepit quaſi ſimpliciter ὕλας poſuiſſet poeta non ὕλας καλάμοιο. Sic eoim reddidit:

> *Extendunt celſi vaga late bracchia luci*
> *Et vernat ſemper nemorum coma.* ——

Nonnus in Paraphraſi Euangelica Ioanoia ad hunc Dionyſij locum alluſit his verſibus:

> Σμύρναν ἄγων θυόεσσαν, Ἐρυθραίοιό τε κήπου
> Ἰνδῴης ἀλόην δονακοτρεφὲς ἔρνος ἀρούρης.

B Omoino apparet exprimere voluiſſe Ἐρυθραῖον κάλαμον Dionyſij, eumque pro calamo aromatico accepiſſe. Quin & Aloen Indicam Aromaticam eamdem cum calamo aromatico Indico, facere videtur. Nam δονακοτρεφὲς ἔρνος, eſt δόναξ vel κάλαμος. Nec aliter poteſt accipi. Ergo ἀλόην aromaticam vocat κάλαμον Ἰνδικὸν, & Ἐρυθραῖον. Dionyſio quippe κάλαμος Ἐρυθραῖος eſt calamus Indicus, licet pro odorato non poſuerit. vt Ἐρυθραίη θάλασσα eidem ſemper pro Oceano Indico ſumitur. Aromaticus autem calamus tota India ſeritur, & io bortis etiam ſatiuus prouenit. vnde C Ἐρυθραίου κήπου δονακοτρεφὲς ἔρνος cum Nonnus indigetat, in hortis ſcilicet Indicis prouenientem harundinem. Locus Iohannis quem περιφράζει Nonnus ſic haber: ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρότερον φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. In quibus verbis poeta ille Ægyptius, ἀλόην pro aromatica ſpecie ſumpſit, eamque Indicum calamum odoratum putauit. De vtroque an rectè videbimus paulo poſt. Nunc prius id agamus, quod præſtruendum eſt. Nec enim leuis quæſtio, nec momenti parui. Conſtare illud ante omnia debet, quod vtique certum eſt duas diuerſiſſimi generis plãtas vno eodémque nomine Ἀλόης veteribus D notatas, notaſque fuiſſe: alteram arborem aromaticam ad thymiamata vulgo vſurparam: alteram herbam ex qua ſuccus cathartieus amariſſimus eliciebatur, qui etiam ἀλόης nomine cenſebatur. Heſychius: Ἀλόη, πόας εἶδος καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς. Iſidorus in multis non inutilis auctor, vtramque notauit. Capite de arboribus Aromaticis ſic habet: *Aloa in India atque Arabia gignitur, arbor odoris ſuauiſſimi ac ſummi. Denique lignum ipſius vice thymiamatum adoletur altaribus, vnde & nomen traxiſſe videtur.* Inepre *aloan* ab altari nomen duxiſſe putat. at capite ſequenti de herbis, E ita ſcribit: *Aloe, herba amariſſimi ſucci* Non in hac tantum ſpecie, ſed io aliis permultis vſu venit, vt vna appellatione ſignarentur diuerſa genera. *Lotos* herba eſt, & arbor non vnius generis, & præterea paluſtris frutex Ægypti. *Colocaſium* arum Ægyptium appellatum eſt, & Nymphæa eiuſdem Ægypti à foliorum amplitudine. Πόλιον & Πολιὸν diuerſæ ſunt herbæ mutato tantum accentu. *Caſia* Latiois herba eſt, quam Græci κνέωρον appellaot. *Caſia* eſt frutex Aromaticus, ſed &

vltimis Græciæ temporibas ſiliqua arboris Ægyptiæ, Cathartica *Caſia* dicta eſt. *Apium* Palladio eſt τὸ μελισσόφυλλον ab apibus appellatũ, quod & *apiaſtrum* dixere. At *apium* eſt σέλινον, cuius ſpecies agreſtis *apiaſtri* etiam nomine notata. *Cicuta* berba eſt venenata, notiſſima. *Cicutam* etiam appellarunt vulgo berbam catharticam, de qua Horatius:

Qua poterunt vnquam ſatis expurgare cicutæ?

Et ex eo Perſius:

——*calido ſub pectore maſcula bilis*
Intumuit, quam non extinxerit vrna cicuta.

Si quis heîc *cicutam* intelligit quæ κώνειον Græce dicitur, næ is magnopere errat. *Cicutam* Latini vocant quamlibet cannam, intus cauam & inanem. Vnde apud poetas *cicuta* pro calamis vel cannis quibus fiſtulant paſtores. Græcis quoque κώνειον exponitur νάρθηξ vt ſic quælibet ferula vel ferulacens caulis appelletur. Per *cicutam* igitur poëtæ illi non κώνειον intelligunt, ſed Lathyridem, quæ caulem habet ferulaceum, & concauum inanemque. Vnde & *cicuta* nomen meruit. Dioſcorides: αἴτινα ἢ καυλὸν, πήχεως τὸ ὕψος, κενὸν, πάχος δακτύλου. Ea propter & *cicutam* & *cicutacium* hanc herbam vulgus appellauit. Sed idem vulgus tranſpoſitis ſyllabis *citocacium* dixit pro *cicotacium*, quod facillimè purgaret, ac quaſi cito cacare faceret. Herbarium Apuleij: *A Græcis dicitur Lathyris, Coccos Cnidios, alij Chamaleam, alij Eupolim, alij Epanthemon, Itali Citocacium, alij Lathyridem nuncuparunt.* confundit Lathyridem, cum Cocco Cnidio & Chamælea, quia eadem virtute erant prǽditæ phlegmatis & bilis purgandæ. Vide Dioſcoridem & Plinium. Græci recentiores grana eius & ſemina χολόκοκκα appellarunt à virtute purgãdæ bilis. Nicomedis Lexicon: λαθυρίδες, χολόκοκκα. *Cataputiam minorem* vocant officinæ ab eadem ratione. Galli dicunt. *Expurgam* à purgandi facultate. χολόκοκκα quoq; appellarunt iidem Græci Ricini grana quæ eadem poteſtate pollent. Neophytus: Κίκεως ἢ κρότωνος, τὰ χολόκοκκα, ἀλλ᾽ ὡς ἔλαιον τὸ κίκινον. *Cataputiam maiorem* vulgo nuncupant, quod ἐν καταποτίοις ſumantur, ad ventrem ſoluendum Eodem porro nomine *Citocacij* donauerunt & Chamæleam Græci Neoterici, quia ſimiliter purgat, vt Lathytis, bilẽ & pituitam. Neophytus: Χαμελαία, Ρωμαῖοι Κιτοκάκιον καλοῦσι. Iſidorus: *Citocacia dicta quod ventrem facillimè depurget, quam vulgus corruptè Citococium appellat.* Immo traiectione ſyllabarum *citocacia* pro *cicutacia*. Sic *Portulacam* vulgus indigetat, quæ *Porculata* eſſe debuit, à porcis nomine impoſito. Nam *porcellam* & *porcaciam* alij vocarũt. Græci recentiores χοιροβότανον. Nicomedes Iatroſophiſta: χοιροβότανον, ἀνδράχνη. Pluta commemorare non eſt neceſſe, quæ idem nomen tulerunt licet diuerſi eſſent generis Duo igitur Αλόης genera, vnum aromaticum, alterum καθαρτικόν. Arbor illud, hoc herba. Αλόης arboris aromaticæ mentio apud Septuaginta in Cantico Canticorum cap. IV. *Cypri cum nardo, nardus & crocus, fiſtula & cinnamomum, cum vni-*

A *uerſis lignis Libani: myrrha & aloë cum omnibus primis vnguentis.* Σμύρνα καὶ ἀλόη. In alijs: ἐκ ἀλώθ. Quod eſt cõtractum pro *Ahaloth*. Quod ἀλόην alibi vertunt interpretes, alibi σκηνῶν, vt in Pſalmo XLV. *Myrrha, & Aloe, & Caſia.* In Græco: Σμύρνα ἢ σκηνή. In his omnibus locis ſi quis Aloen pro communi herbæ ſucco qui vim habet purgandi, accipit, longè fallitur. Item in Prouerbiis cap. VII. *aſperſi cubile meum myrrha, aloë & cinnamomo.* vbi ſemper vides *Aloen* cum myrrha iungi. Quod notandum eſt, nam ad rem pertinet. In Numeris mentio habetur, *arborum Aloës, quas plantauit Deus.* Fruſtra ſunt qui his verbis iuuari credũt ſententiam B exiſtimantium Agallochum, quod idem eſt cum Aloë aromatica, in paradiſo tantùm naſci. *Arborem paradiſi* eam arborem videtur vulgus appellaſſe ab excellenti odore. Sic folium ſiue malabathrum, *herbam paradiſi* vulgus vocitauit teſte Iſidoro, de folio: *fertur autem paradiſi eſſe herba, guſtu nardum referens.* Et poma quædam ſunt prædulcia quæ hodie *paradiſi* appellamus: vel etiam ita vocarunt quod ex longinquis & incognitis locis veniret, vt *aues paradiſi* quas nominant. Non dubium eſt ex illa voce Hebraica *Ahaloth* Græcos ſuum Αγάλλοχον feciſſe, quod eſt Αλόη aro- C matica. Nicomedes Iatroſophiſta in Lexico: Αγάλλοχον, ἀλόη. Iſidorus de Aloe arbore hoc idem tradit quod Dioſcorides de Agallacho vice nempe thymiamatum adoleri. At vox Αλόη ex contracto Αλώθ, vel ex אהל quod in eadem ſignificatione repperitur. Taprobanes incolæ hoc eſt Zeilan, vocant *Aquilam*. Apud alios repperio *Alzilam*. Αλόης pro ligno aromatico frequens mentio occurrit apud recentiores Græciæ medicos, præcipuè in vnguentorum ac thymiamatum compoſitionibus. Apud Aëtium lib. XVI. in compoſitione muſcati: ἀλόης οὐγγίας α. καλάμου Ἰνδικοῦ D οὐγγίας ς. κάρυα Ἰνδικὰ τρία. Σανδάλων γράμματα ις. ἄμβαρος. Item in Regij Thymiamatis confectione: σύγχρισις καλαμίνου λίτρας α. ἀλόης οὐγγίας ς. ἄμβαρος οὐγγίας α. Μόσχου. In compoſitione vnguenti liquidi quod ὑγρόμυρον appellat: Αρμαζῶ, ἀμώμου, ἀλόης ἀνὰ οὐγγίας β. ἀμβαρίου οὐγγίας α. In his omnibus locis & aliis quæ plura poteram afferre, ἀλόη Aromatica eſt arbor, non herbæ ſuccus catharticus. Suidas Αλόη, μυρεψικὸν εἶδος. *Tarum* eſſe Plinianum quibuſdam placuit, ſed falſi ſunt. Et falſo Hermolaus Barbarus aſſerit Aëtium in Thymiamate Myrepſico putare Agallochum Tarum eſſe. E Nuſquam hoc ſcripſit Aëtius. Sed in σκευασίᾳ Myrepſici Thymiamatis Τάρον interpretatur Ξυλοχίαν, his verbis: Τάρου ὅ ἐστι ξυλοχίας, ναρδίνου, ξυλοκαρποφύλλου. Tarum igitur Aëtio eſt *Xylochia*, non *Agallochum*, eamque plane ſeiungit ab Aloë, quæ eadem eſt cum Agallocho. Nomen *Xylochia* in mendo iacet apud Iuriſconſultum D. *de publicanis & vectigalibus*, vbi inter ſpecies exoticas pertinẽtes ad vectigal, numerãtur, *Chalbana Laſer, Agallochus Sarcocolla.* At pro Agallocho Pandectæ Florentinæ legunt *Alchelucia*, quo loci reſcribẽdum.

Xeluchia, id eſt Ξυλοχία. Nam E pro Y ſæpe mutant Latini. Alibi Ξύλοχον hoc idem aroma appellatum repperi. Quæ vox lignoſum ſignificat, vt ξύλοχος πίτυς. Et fortaſſe id erit ligni odorati genus quod Arabes *Hand* abſolutè nuncupant, id eſt lignum. quod diuerſum ab Agallocho ponit Auiſena. Nam duobus ille capitibus *Agalugin* meminit, quod eſt Agallochum, alio capite ſub littera Aïn, vt vir illuſtris notauit, deſcripſit *Hand* veluti diuerſum ab *Agalugin*. Interpres illud *Hand* ſub nomine Xylaloes recenſuit. perperam. Nam Agallochum quod Auiſena dixit *Agalugin*, eſt Græcorum ἀλόη vel ξυλαλόη. Aliud ab illo *Hand*, quod puto eſſe Ξυλοχον vel Ξυλοχίαν Græcorum. Quaſi ξύλοχον idem ſit quod ξύλον, quod Arabes videntur exiſtimaſſe qui ita interpretati ſunt. Ceterum quod in diuerſis ſpeciebus accidit eadem appellatione ſignatis, vt ex nominum errore confunderentur, hoc idem & in vtraque Aloe contigit, vt plerique auctores alteram pro altera ſumpſerint. Sic enim *Colocaſium* Arum cum *Colocaſia* Nymphæa idem fecerunt. Dioſcorides inter notas optimæ Aloes catharticæ eligi vult, ὑπολιζουσαν, ῥαδίως ὑγραινομένην, ἐπιτεταμένην τῇ πικρίᾳ. Oribaſius apud Aëtium in probatione optimarum ſpecierum, in vnoquoque genere, quum omnia ſumpſerit à Dioſcoride, de Aloë nominatim præcipit eligendam: ὑπολιζουσαν, ῥαδίως ὑγραινομένην, εὐώδη, ἐπιτεταμένην τῇ πικρίᾳ. Illud εὐώδη de ſuo inſeruit quod non extat apud Dioſcoridem, nec conuenit illi Aloës generi, quæ tota eſt βαρύοσμος & viroſi odoris, vt idem Dioſcorides teſtatur. Sed manifeſtum eſt Oribaſium confundere τὴν εὐώδη ἀλόην, cum amara purgante. Video etiam Myrepſum in aliquot compoſitionibus quæ Aloën odoratam deſiderant, pro optima Aloe poſuiſſe ἀλόην ὑπατίτιν, quæ nota eſt Aloes amaræ non odoratæ. Vt in Nardini vnguenti tertia embole: *Zingiberis Edelij, Turis, Aloes flauæ, Croci, ſtaktes, Opobalſami.* In Græcis, ἀλόης ὑπατίδος. Stultus eſt ſiquis in Nardino conficiendo putat locum habuiſſe Aloen Hepatida, quæ nihil habet aromaticum. *Sycotinum* hodie vocamus, hoc eſt ad verbum ὑπατίδα vel ὑπατίζουσαν. Nam Græcia infima συκωτὸν pro iecore dixit, quum antiqua iecur anſeris aut porculi ficis paſti, in deliciis haberet, & ſic vocaret. ἧπατα σεσυκωμένα dicuntur Polluci, quæ aliis συκωτά. Inde recentiores συκωτὸν quodlibet iecur appellarunt, & eos imitati Latini *ficatum*. Quo nomine hodieque iecur in noſtro idiotiſmo nuncupamus. Lexicon vetus: συκωτὸν, ἧπαρ. Cyrilli Lexicon: λοβὸς ἧπατος, ἄκρον συκωτίου. Ex eo *Sycotina Aloe* quæ veteribus ὑπατῖτις. Errant igitur qui à Socotora inſula Indiæ deducunt, ex qua optima Aloe adfertur. Et quo magis pro certo habeas vtramq; Aloen veteres confudiſſe, ecce tibi Aëtium lib. XVI. qui in compoſitione Antidoti muſcatæ vel διὰ μόσχου, inter alias ſpecies aromaticas quibus illa conſtat Antidotus, ξυλαλόην ὑπατῖτιν

A vocat, optimæ Aloes medicamentariæ notam transferens ad Aromaticam: ἀκόρου, νάρδου κελτικῆς, ἀμώμου, κινναμώμου, σχοίνου, καρυοφύλλου, καρύων ἀρωματιζόντων, ξυλαλόης ὑπατιζούσης, Κασίας, κόστου, χίου αἴθαλης, θύμου κορύμβων. Hæc mira prorſus ſunt, ξυλαλόη non niſi de odorato Aloes ligno dicitur. At ὑπατίζουσα de Aloe medicamentaria quæ optima, prædicatur tantùm. Suidas manifeſto vtramque Aloen confundit Aromaticam & Catharticam his verbis: Ἀλόη εἶδος μυρεψικόν· θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν σφοδρὰν ἀπόστασιν, ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν τρίτην. ἔστι δὲ καὶ εὐστόμαχος καὶ ῥυπτική, καὶ διαφορητική, καὶ γαστρὸς ὑποκαθαρτική. Illud εἶδος μυρεψικόν, ad ſpeciem **B** aromaticam pertinet. Quæ ſequuntur, propria ſunt medicamẽtariæ. Geographus quoque Arabs vtramq; ſpeciem pro vna habuit, qui in parte ſexta climatis primi, *Arborem Aloes* appellat, ex qua ſuccus educitur καθαρτικός: *vt Græcos pro his ſubſtitueret vſque curam committeret arboris Aloes tuendæ fouendæque, cùm propter plurimas & præſtantiſſimas vtilitates, tum quia non ſunt perfecta medicamina abſque ipſa.* Atqui arbor Aloes eſt ξυλαλόη. Quæ verò ſuccum amarum fundit, herba eſt, non arbor. Quin & ipſi Græci, qui ξυλαλόης nomen compoſuerunt, videntur omnino crediſſe eamdem **C** arborem lignum illud odoratum habere, & ſuccum medicis expetitum facere, præſertim quum vtraque ex India mitterentur. Nã ſuccum & lignum veluti eiuſdem arboris his nominibus diſcreuerunt, alterum ἀλόην appellantes, alterum ξυλαλόην, quaſi non ſucco tantum hæc arbor vtilitatem præſtaret, ſed etiam ligno. Græci recentiores vocant ξυλαλόη. Iohannes Archiater cap. CCXLVIII. μόσχου καὶ ξυλαλόης καὶ λιβάνου. Sic *Balſamum* & *Xylobalſamum* diſtinxere, quia non tantum balſami ſuccus, ſed etiam lignũ ad odores ex-**D**petebatur. Ita φύλλον & ξυλόφυλλον dixere quia malabathrum ligno vtile quoque eſſet, non tantum folio. Aetius in ſecunda coctione olei Salca: ξυλοφύλλου ἢ φύλλου, καρποβαλσάμου ἀνὰ λίτραν μίαν, ξυλοκασίας οὐγ. ε. Lignum Caryophylli ad odores faciebat, non ſolus fructus. vnde & ξυλοκαρυόφυλλον in compoſitionibus odorum & vnguentorum ſæpe repperire eſt, vt in Myrepſico Thymiamate, & aliis apud Aëtium. In *Xylocaſia* alia ratio eſt. Sic appellarunt proprie Caſiam craſſiorem, vt diſtingueretur ab ea quæ fiſtularis eſt, & ſolo cortice conſtat, quam & Græci κασίαν σύριγγα vocant. Ita diſtinctæ nominibus repperiun-**E**tur hæ ſpecies leg. XVI. D. de publicanis & Vectigalib. *Nardoſtachys, Caſia Surinx, Xylocaſia, Smyrna* Ita enim legendum, pro quo corrupriſſime etiam in Florentinis habetur, *Caſia Turiana*. In ſcriptis recentiorum Græciæ medicorũ Myrepſorumq Κασία σύριγξ ſæpe legitur quæ de hac caſia intelligenda eſt, non de *ſolutina*, vt vocant In paruo Dynamero, compoſitione, ὁ Πηγαῖς, Κασίας σύριγγος, φύλλου Ἰνδικοῦ, στάχυς Et ita in aliis; parcam enim plura teſtimonia congerere. In veteri verſione Bibliorũ, *fiſtulã* legere eſt pro Caſia Syringe, in

Cauticis: *Nardus & crocus, fiſtula & Cinamomum.* Vnde *Canellam* hodie dicimus. Mirum eſt igitur quare Neoterici *Caſiam Syringa* de Caſia medicamentaria interpretati ſint, quā *ſiliquam* melius dixiſſent. Nam in Saracenico lexico ita vocatam inuenio: Σίλιχα, Κασία. Sed Σίλιχαν ponit pro Saracenico vocabulo, quum planè Latinum ſit *ſiliqua.* Fallitur autem Fuchſius qui γλυκοκάλαμον apud Myrepſum de Caſia purgatrice interpretatur. Græci ξυλοκασίαν exponunt. Sed de eo nos infrà. Eam Caſiam vocant ſimpliciter Κασίαν, aut Κασίαν καθαρτικὴν, & Σίλιχαν. Alia eſt apud eoſdem recentiores Græciæ medicos Siliqua ſpinæ Ægyptiæ quam inter aſtringentia numerant. Alij καρπὸν ἀκάνθης Αἰγυπτίας vocant. Gloſſæ Medicæ: κεράτια, καρπὸς ἀκάνθης Αἰγυπτίας. Acaciam multi cum ſpina Ægyptia confundunt, & ἀκάνθην Αἰγυπτίαν eam appellant. Certe *Caſia* nomen pro ea ſpecie quæ ſoluit aluum ex Ἀκακία factum, quamuis diuerſum ſit genus. Sed tam Ἀκακίαν quam arborem quæ Caſſiam vulgarem fert, Ἀκάνθης Αἰγυπτίας nomine comprehenderunt, vt ſuprà oſtendimus & verum eſt. Ceterum Græci vt dixi Κασίας σύριγγος nomine nunquam aliud intelligunt quàm Caſiam Aromaticam, vt mirum ſit ante hos trecentos & amplius annos Caſiam fiſtulam Latinis dictam eam quæ purgandi vim habet. Non ſolum autem ξυλοκασίαν, ſed etiam ξυλοκινάμωμον dixere, cinamomi lignū, quod erat vile, quia ſolus cortex in pretio. Vide Plinium. Ξυλολίβανον quique appellarunt virgas & ſarmenta turis arboris ad differentiam ſucci. At in Bibliis ξύλα λιβάνου dicuntur Cedri arbores quæ in Libano monte proueniunt. Inde Græculi montem Λίβανον cum turis arbore confundunt, quia Græcis λίβανος etiam dicitur, & ξύλα λιβάνου pro turis arboribus acceperunt, & in Libano monte naſci tradiderunt. Eorum iſta ſunt: ὁ Λίβανος τὸ ὄρος ἔχει τρία εἴδη δένδρων, ἃ λέγεται λίβανοι, καὶ ξύλα τοῦ λιβάνου· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων τῷ χρώματι. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἄρρεν, τὸ δὲ θῆλυ, τὸ δὲ ὑδέστερον· καὶ ὁ μὲν ἄρρεν ὀνομάζεται χαλκολίβανος, ἡλιοειδὴς καὶ πυῤῥὸς, εἴπουν ξανθός· τὸ δὲ θῆλυ καλεῖται λευκολίβανος, καὶ ἀργυρολίβανος. τὸ δὲ ὑδέστερον ἁπλῶς λίβανος. λιβανωτὸς δὲ καλεῖται ὁ καταστάζων ἐξ αὐτοῦ καρπὸς, ὃς καὶ ὁμωνύμως τῷ δένδρῳ λίβανος καλεῖται. Hæc nugacia ſunt, ad aliquid tamen vtilia. Ex eodem errore eſt quod Seruius Sabæos, apud quos tus naſcitur, inter Libanum & Antilibanum montes collocat. Igitur Ξυλαλόην vocarunt lignum Aloes, ad diſtinctionem ſucci, quaſi ex eadem arbore ſuccos amarus, & lignum odoratum vaniret. Tradit Plutarchus Sympoſiacῶ lib. VI. cap. VII quoſdam vinum colorare ſolitos Aloe: κἀκεῖ καὶ τὸν οἶνον οἱ μὲν ἀλόαις χρωτίζοντες, ἢ κινναμώμοις, καὶ ἡδύνοντες, ὥσπερ γυναῖκα καλλωπίζουσιν εἰς τὰ συμπόσια, καὶ προαγωγεύουσιν. Aloas iſtas quas cum Cinamomis iungit ad colorem vini adulterandum, quis de amara hac Aloe putaret exponendas, & non potius de Aromatico ligno? Quis inter delicias locus vino tanto amarore condito? Demus Aloen inficere poſſe vinum. Atqui id non poteſt, quin & ſaporem eius corrumpat plusquam deſpuenda amaritie. Plinius non ſolum vini colorem, ſed etiam ſaporem Aloë adulterari à Narbonenſibus tradit. Lib. XIV. cap. VI. *De reliquis in Narbonenſi genitis aſſeuerare non eſt: quoniam officinam eius rei fecere tingentes fumo, vtinamque non & herbis ac medicaminibus noxijs. Quippe etiam Aloën mercantur, qua ſaporem coloremque adulterant.* Non dubium eſt quin Plinius de Aloes medicamine intellexerit, nec enim aliam nouit Aloen. Sed non dubito eum falſum eſſe. Plutarchus dicit tantum οἶνον χρωτίζοντας ἀλόαις, ἢ κινναμώμοις, & Aloas intelligit odoratas, & de vino accipi debet, quod ad potus delicias paratur, nō ad vſum medicinæ, vt perperam apud Pliniū interpretantur. Sed inquies ſi Aloë Agallochum eſt, quomodo vini colorem mutat eo ligno potarant, quod certum eſt ſucandi vim non habere, nec tingendo aptum eſſe? Veteres Ἀλόης appellatione non vnum genus ligni videntur comprehendiſſe. Quidam Iudæorum magiſtri τὴν Ἀλόην Bibliorum de ſandalo interpretati ſunt. Sandalum veteribus fuiſſe notum ſuprà oſtendimus ex auctore Peripli Rubri maris qui antiquior Plutarcho, & Σανδαλίνων ξύλων meminit. Sandalum porro rubrum, quod ad nos ex India fertur, colore inficit, & guſtu dulce eſt. Braſilium quoque lignum tingit. Tale aliquod lignum Ἀλόης nomine intellexiſſe Plutarchum palam eſt, quo vina quidam tingebant. Nam de ſucco Aloes medicamentariæ vix ac ne vix quidem capi poteſt. Dubitarunt porro veteres quale ligni genus illud eſſet, quod vocaretur Ἀλόη. Plerique & maximè Græci ἀγάλλοχον eſſe voluerunt. Iudæi magiſtri Σάνδαλον exponunt. Quidam ex illis deblatterant Aloen inueniri cum piſcibus maris. *Ambar* deſignant, quod Græci medici ſtercus piſcium tradunt. Ita enim in eorum lexicis Iatricis repperio ſcriptum: Ἄμπαρ μορσίφικον, κόπρος ἰχθύος. Alij tertium ac viliſſimum genus hoc faciunt Ambaris, quod à piſcibus deuoratur ac redditur. Sed de his alibi. Sic Alcyonium vituli marini ſtercus eſſe iidem Græci tradunt, in quorum Lexicis inuenio, Ἀλκυόνιον, φώκης κόπρος. In Lexico Latino Arabico veteri *Darſini* exponitur Aloe. Perſæ ſic vocant Caſiam vel genus Cinnamomi. Arabes etiam ſic vocant. Alij ψευδοκινάμωμον ea voce indigetant. Ita Aloe eſſet Pſeudocinamomum. Repperio etiā quoſdam Græcorum Agallochum pro Citro arbore Atlantica accepiſſe, ex quo fiebant menſæ Citreæ. Auctor Anonymus περὶ ἱερῶν τῆς γῆς in Atlantis montis pede naſci tradit. De monte Atlante: καὶ ἔστιν ὥσπερ κεφαλὴ τῆς γῆς, ἐν ᾗ τῶν θεσπεσίων αὐτοῦ ἐξέρχεται ἀγάλλοχον. Forte quod Agallochum maculas ſimiles habet ligno citri pro Citro accepere. Dioſcorides θυΐνοις ἐοικότα eſſe dicit. Nihil certi ab illis auctoribus expectandum. In hac opinionum varietate, ſuam & ſibi vt haberet licere nimirum putauit Nonnus, & Aloen cala-

mum aromaticum interpretatus eſt.

Ἰνδῴης ἀλόης δυσαλθέος ὄρνος ἀρώμας.

Nihil clarius. Qua in re fortaſſe & vocabulum, quo hodie optimam Aloen vocant Indi, ſuffragari illi videtur. *Calambac* illis dicitur. Quibuſdam *Calambus* ſcribitur. Quid ſi & Nonni ætate ſic vocauerunt? Indicæ ferè omnes ſpecies, cum lingua ſua ad nos peruenerunt, & parum ab antiquo demutarunt. Græci quoque Indicorum aromatum nomina, & aliarum inde mercium non magnopere immutata retinuerunt Vbi de re conſtat, non multùm de ratione in his laborandum. Certum eſt inquam Nonnum in illa paraphraſi Aloen Aromaticam pro calamo odorato accepiſſe. Nunc illud ſupereſt examinandum, au bene Aloen Euangelij de aromate expoſuerit, quam alij omnes antiqui Neotericique de medicamine cenſuerunt exponendam. Priuſquam hoc agamus, illud tenendum. Etiamſi de Aloe communi, & medica intellexiſſet, recte Indicam vocaturum fuiſſe. Nec locum heîc habet reprehenſio viri docti, Nonnum hoc nomine caſtigantis quod *ἰνδῴην* voluit eam Aloen, ſiue ex India allatam, quum in Palæſtina quoque naſceretur. Quid in Palæſtina, *ὦ ταῖν?* Certe & in Aſia paſſim omni naſcebatur, & in Græciæ maritimis locis, & pleriſque inſulis, ſed ſuccum ea de ſe non dabat. *ἐκ ὄχενος ὃν τις ἐπομῶν.* Succus igitur ille Aloes quo in medicaminibus vtebantur, ex India veniebat. Nullus quippe capiebatur ex foliis Aloes Græciæ aut Palæſtinæ familiaris. Ea propter quum Indica Aloë deſit, quæ ſuccus eſt ex India allatus, indigenæ Aloes folia viridia ſumenda eſſe Galenus præcipit: *ἀντὶ ἀλόης ἰνδικῆς, ἀλόης χλωρᾶς τὰ φύλλα.* Non igitur ſucco proderat vulgaris Aloe, ſed foliis tantum viridibus. Gloſſæ Medicorum *ἀλόην χλωρὰν* exponunt *ἀλυπίαν.* Diuerſa tamen Alypia ab Aloe viridi. At condiendis mortuis non alia vtilis Aloe quàm Indica, ſi modo & hæc ad hunc vſum ſumpta. Aloen in Palæſtina naſci nominatim non dixit Dioſcorides. Plinius ſanè ita perhibuit, qui ſupra Hieroſolimam quoque ipſam inueniri tradit. Et recte quidem, inquiunt, ſi de hac qua in corporibus tum condiendis vtebantur hoc intelligatur. Hæc ſententia incõpatabili Scaligero adſcribitur, & probatur. Quid tum? Nihil moror auctorem, ſed magis miror ſententiam. Primum illud conſtat, aut conſtare debet, Iudæos non condiiſſe corpora mortuorum, qui mos Ægyptiorum fuit peculiaris. At Iudæi cum plurimis vnguentis & aromaribus defunctos ſuos ſepeliebant eodem prorſus more qui apud Græcos & Romanos viguit: Lauabant cadauera, vngebant pretioſis vnguentis & faſciis inuolura condebant monumento. Ægypti exenterabant, & condiebant, vt ſeruari poſſent, & in ſæcula durare. Hinc bodieque *mumiæ* ſepulcrorum in Ægypto repperiuntur, & eruuntur, quæ in Iudæa nullæ ſunt. Concedamus porro & cõ-

A diruras mortuorum æque Iudæis vſitatas fuiſſe atque Ægyptiis, cui deinde veriſimile fiet illo tempore iam tum ſepulcra perfodi & euerti ſolita, vt inde mumiæ eruerentur? Quis credat hoc permiſſuros fuiſſe Iudæos, aut ſuis ipſos manibus feciſſe? Si hoc in Iudæa fiebat multo, magis in Ægypto. Quis autem veterum meminit illo æuo Aloes in Ægypto effoſſæ, & cum cadaueribus erutæ? Rem tantam ſilentio non prætermiſiſſent. Hæc multis modis abſurda ſunt, & à veritate ſegregantia. Et quo fortius ea defrico, eo apparent magis magiſque indigna tantis vi-

B tis. Scripſit quidem Plinius, fuiſſe qui traderent in Iudæa naſci Aloen foſſilem ſupra Hieroſolima. Hæc eius verba ſunt: *fuere qui traderent in Iudæa ſuper Hieroſolyma metallicam eius naturam, ſed nulla magis improba eſt, neque alia nigrior eſt, aut humidior.* Hoc tradiderat Niger, è quo Plinius iſta hauſit, qui & auctorem Sextium Nigrum hoc ipſo libro citat. Sed eam Nigri ſententiam de metallica & foſſili Aloes natura refutauit & exploſit Dioſcorides in Præfatione, & eum multis aliis mendacijs referſiſſe libros ſuos teſtatur. Verba eius quia ad rem faciunt, heîc ſubiecta legi me-

C rentur: *ὁ γοῦν δοκῶν ἐμπειρικὸς εἶναι ἐν αὐτοῖς Νίγερ, τὸ εὐφόρβιον φησὶν ὀπὸν εἶναι χαμελαίας φυομένης ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ τὸ ἀνδρόσαιμον ταὐτὸν εἶναι τῷ ὑπερικῷ, ἀλόην δὲ ὀρυκτὴν ἐν Ἰουδαίᾳ γεννᾶσθαι, καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια πλεῖστα παρὰ τὴν ἐνάργειαν ἐκτίθεται ψευδῶς.* Niger ille Romanus auctor fuit, & Græcè ſcripſerat. Cuius teſtimonio Plinius paſſim vtitur, eiuſq; omnes opiniones ſine examine recipit, vt hanc de Aloe foſſili, & illam de Euphorbio. Ita enim tradit lib. xxv. cap. vii. de Euphorbio tractans: *multum infra hunc ſuccum eſt qui in Gallia fit, ex herba Chamalea granum cocci ferente.* Planè innuit etiam Euphorbium ex Chamælea fieri in Gallia naſcente, ſed mul-tum eſſe infra Libycum. Ex eo loco Plinij

D corrigendus & Dioſcorides in verbis ſuprà citatis: *τὸ εὐφόρβιον φησὶν ὀπὸν εἶναι χαμελαίας ἐν Γαλλίᾳ φυομένης.* Auctorem Nigrum etiam in eo libro allegat Plinius, vt liquet ex Indice. *Ἀλόην ὀρυκτὴν* illius Nigri de Aloe conditorum cadauerum nullomodo poteſt accipi: nam & eam nouiſſet Dioſcorides. Præterea ait eam *γεννᾶσθαι* in Iudæa, quo verbo metallicam eius naturam oſtendit, vt recte Plinius accepit. nã ibi metalla naſcuntur. Quod dici non poteſt de Aloe cadauerum, & *Mumia* ſepulcrorum. Iam alia heîc difficultas oritur, an Aloe illa Euangelij, medicamen vulgo notum fue-

E rit. Eam nos heîc decidemus in fauorem Nõni, qui de Aromatica accepit contra omniũ interpretum ſententiam. Dicitur Nicodemus attuliſſe *μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν.* Ad quid illam myrrham & Aloen? ad vngendum & pollingendum Chriſti corpus. Sequitur enim protinus: *ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.* Ergo Myrrha & Aloe de quibus præceſſit, *ἀρώματα* ſunt. At quis vnquam Aloen vulgarem inter aroma-

ta & odores recenſuit? aut quid illa habet odorificum? Apud Marcum & Lucam mulieres dicuntur emiſſe ac præparaſſe, ἀρώματα καὶ μύρα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Inter illa vnguenta & aromata etiam Aloë fuit Et cur non cùm ad eumdem vſum Nicodemus attulerit σμύρνας καὶ ἀλόην, ad corpus Chriſti ſcilicet curandum, & polligendum. Apud Mathæum quum mulier quædam in Chriſti caput pretioſiſſimi vnguenti alabaſtrum effudiſſet, & ringerentur diſcipuli, ipſe eos ſic repercuſſit, βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. Sola itaque vnguenta & aromata ad vnctionem & pollicturam cadauerum adhibita, nec vllus inter illa locus fuit medicamini, qualis Aloë vulgaris & medica. Romani quoque & Græci defunctorum corpora, licet arſura, multis vnguentis vngebant. Perſius:

——craſſiſque lutatus amomis
In portam rigidos calces extendit.

Cineres etiam & oſſa vnguentis & odoribus diffetta condebant. Ouidius:

Oſſaque cum folijs, & amomi puluere conde.

Idem Perſius:

——vrna
Oſſa inodora dabit ſeu ſpirent cinnama ſurdum.

Metrodori Epigramma nondum editum de funeris impenſa ac ſumptibus.

Ἐκ δὲ τελευτώντων κοσμήσατε σῶμα ταλαίπωρον,
  Ῥίζαν δ' εὐώδη ζωῇ θυοπολίαν.
Δισσῶν ἐς δὲ πυρὴν καὶ ἄλφιτα καὶ πλαμῶνας
  Εἰντάφιον δοιῶν σῶμα χρίειν λαβέτω.

Vnguenta quibus corpus vngendum erat, vocat ἐνταφίαν χρῖσιν. At πλαμῶνες ſunt faſciæ quibus corpus pollingitur. Latini Grammatici *polligere* exponunt ἐνταφιάζειν. *Pollictores* ſcribuntur in antiquis codicibus, & ſunt perlictores, vel perligatores, οἱ ἐνταφιασταί. De quo ritu alij, & nos alibi. Poſtremo quum Euangeliſta iunxerit σμύρναν & ἀλόην, non de alia Aloë videtur exponendum, quam de illa quæ tribus aut quattuor locis Bibliorum iuncta inuenitur cum Myrrha. Atqui illa omnino aromatica Aloë, cuius mentio in prouerbiis, in Pſalmis, Canticis, & alibi Non igitur diuerſa Aloë Euangelica ab Aloë Bibliorum. Inferet heîc aliquis, Aloen medicam virtute quadam ſua & amarore inſigni putredini repugnare, ideo cum vnguentis aliis adhibitam condiendis mortuis. Quid tum? Non hoc quæſiuere Iudæi in ſepeliendis cadaueribus vt quam diutiſſimè perdurarent, æternitatemque medicaminibus obtinerent. Quid ſi doceo ne Ægyptios quidem quorum proprius hic mos fuit condiendorum ac medicandorum cadauerum, nullam Aloen vſurpaſſe, aut quam vſurparunt in ea conditura, eam fuiſſe aromaticam? Herodotus, qui hanc ταριχείαν Ægyptiam accuratè perſequitur, treſque modos eius recenſet, nuſquam ἀλόην adhibitam commemorat. In eo condituræ genere quæ præ cæteris impendioſa fuit, & quam ſoli diuites vſurpa-

A runt, præter nitrum & gummi ſolis odoribus & aromatis pretioſis eam procuratam dicit, myrrha, caſia, & aliis multis excepto ture: αὖθις διαθέουσι θυμιήμασι πεπλημμένοισι. ἔπειτα τὴν νηδὺν σμύρνης ἀκηράτου τετριμμένης, καὶ κασίης καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων, πλὴν λιβανωτοῦ πλήσαντες συρράπτουσι ὀπίσω. Quis dubitet quin & Aloë aromatica in ea conditura locum etiam habuerit inter alia θυώματα, ſiquidem damus tunc locorum cognitam fuiſſe? Certe poſteriores Ægyptij etiam ἀλόην adhibuerunt cum myrrha in condiendis cadaueribus, vt disertè teſtatur Aëtius, qui eam condituram σμύρνισιν vocat, & ſpecies quibus conſtaret,
B has recenſet, lib. xvi. ſub finem: Νεκροῦ σμύρνισις. Ἀλόης, σμύρνης, κόμμεως ἀνὰ λίτρας α. ὀρμινώδους λίτρας β. ἀκακίας, ὀποβαλσάμου. Hæc Aloë aromatica eſt, nec de alia capiendum. Σμύρνισιν illam ſtatim ſubiecit poſt tractatum Thymiamatum muſcatorum & vnguentorum. Non alia igitur ibi Aloë intelligenda quam quæ in confectionẽ olei Salca, & muſcati, & thymiamatis regij ingreditur, cum aliis aromaticis ſpeciebus. Agallochi ligno quod eſt Aloë veteres pro diapaſmate vſos eſſe tradit Dioſcorides: ὅλον δὲ τοῦ σώματος διάπασμα ἐστιν. tundebatur igitur, & in puluerem
C redigebatur. Sic enim diapaſmata fiebant. puluere eius cum myrrha mixto vt apparet corpora etiam mortuorum perungebant. Hoc enim proprie μυρεψοὶ faciebant, ξηροῖς ὑγρὰ miſcebant. Πάντες γὰρ μύρου καὶ χρώματος ἡ σύνθεσις αὕτη, vt tradit Theophraſtus in commentario de odoribus. Tale fuit μίγμα σμύρνης καὶ ἀλό[...], quod attuliſſe Nicodemus dicitur ad perungendum corpus Domini. Atque ita quidem fuerit, ſi σμύρναν de myrrhæ liquore ac ſtacte accipiamus. Sic enim Latini loquuntur, *myrrha madentes crines*, de liquida apud Poetam. & *crines perfundere myrrha* apud
D Propertium. item apud Philodemum de ea myrrha qua caput perfundebant:

——καὶ πάλι δὴ σμυρναία ἰδοῦ Συρίαν.

Syrium rorem vocat idem Propertius. Græci tamen inter σμύρναν, & στακτὴν σμύρνης diſtinguũt. Præterea notandũ non dici Nicodemũ illis aromatis vnxiſſe corpus Domini, ſed pollinxiſſe hoc eſt faſciis inuoluiſſe cum aromatis. At mulieres dicuntur emiſſe τὰ ἀρώματα καὶ μύρα ὅπως ἀλείψωσι. Poſtremo pondos aromatum, quæ Nicodemus attuliſſe fertur, nimis magnum eſt, quam vt vnctioni paratum exiſtimari queat, ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. Centum libræ non paucis vngendis ca-
E daueribus ſufficiunt. Certe tres aut quattuor ad ſummum libras aromatum condiendo vni funeri impenſas legimus apud Aëtium, vbi aluus exenterata odoribus farcienda erat. Sed de his alibi. Quodcunque ſit, ἀλόη aroma eſt non medicamen. Quum enim σμύρναν & ἀλόην tantũ nominarit, ἀρώματα ea vocitat: atqui ἀλόη vulgaris non poteſt aroma dici. Ex his omnibus conſtat Nonnum rectè Ἀλόην apud Euangeliſtam pro aromate accepiſſe, non æquè rectè de calamo odorato

eam interpretatum eſſe. Hierophilus Philoſophus in libro πῶς ὀφείλει διαιτᾶσθαι ἄνθρωπος ἐν ἑκάστῳ μηνί, inter ἐμβάμματα recenſet ἀλόην, quæ aromatica eſt oon medica: ἐμβάμματα εἶναι, ἀλόη, κύμινον καὶ οἰνόγαρον. Quis credat veteres Aloës medicæ ſucco, qui amariſſimus eſt pro intinctu vſos eſſe, & in deliciis habuiſſe? Tradit Dioſcorides ad ſuauitatem ori conciliandam Agallochi lignum veteres mandere ſolitos, & decocto eiuſdem os colluere ad eumdem vſum: ποιεῖ δὲ διαμασώμενον, καὶ διακλυζόμενον ἀφέψημα πρὸς εὐωδίαν στόματος. Agallochum eſt Aloë. Ergo in ijs Embammatis locum habebat, quæ ad εὐστομίαν parabantor, vt & cuminum quod etiam inter εὔστομα numeratur & ea quæ os ſuaue faciont. Sic hodie ligno caſiæ vtimur ad embammata. Idem Hierophilus tradit ἀλόην cum myrrha χῖσμα componere quo vngebantur à balneo: χῖσμα δὲ ποιεῖν ὀσμὴ βαρὰ ἀμῖον, πόντα ψήσθροι, βάλλειν δὲ ἀλόην σταθμὸν λίτρας τρεῖς, καὶ σμύρνην λίτρας, καὶ κρόκου αὐτῶν β΄. ταῦτα πάντα ἰσώσας ἐν τῷ χίσματι σμήχου, ἁρμόζει δὲ πρὶν λούσασθαι, ἵνα εἰσέλθῃς εἰς λουτρὸν καὶ περιχύσασθαι σίλας τρεῖς. In his verbis ψήσθροι eſt decoctum. Nam ψήειν pro coquere dicuot Græci recentiores. De Aloë autem Aromatica hæc capienda eſſe nemo non videt. Vt ad calamum redeamus, addit Plinius ad probationem optimi: *ineſt fiſtulæ araneum quod vocant florem, præſtantior eſt cui numeroſior.* Hæc verba è Græcis Dioſcoridis verſa ſunt, de optimo calamo: εἰς πολλοὺς σκινδαλμοὺς θραυόμενος, γέμων ἀραχνίων τὴν σύριγγα. probari ait qui in multas aſſulas frangatur, quique intus fiſtulam habeat veluti araneorum telis refertam. Hæc mens Dioſcoridis, quam haud ſcio an ſatis rectè cœperit Plinius. τὸ ἀράχνιον eſt tela araneæ. Calamos aromaticus concauus eſt, & fiſtulam habet tenuibus membranulis intus conſeptam ſicut reliquæ arundines. eas membranas ἀράχνια vocat Dioſcorides ob ſimilitudinem. præſtantiſſimum ergo calamum videri air qui non prorſus inanis ſit, ſed membraoulas habeat ἀραχνώδεις. Quæ ἀράχνια vocauit. Plinius ita ſumpſiſſe videtur ac ſi tela aranei inuoluta eſſet fiſtula calami. Et falſus eſt. *Araneum* Latinis dicitur araneæ textum, vt Græcis ἀράχνιον. Sic inter morbos oleæ ἀράχνιον nominatur Theophraſto lib. IV. cap. XVII. γίνεται δὲ καὶ ἄλλο σίνομα περὶ τὰς ἐλαίας ἀράχνιον καλούμενον. ἐμφύεται γὰρ τοῦτο, καὶ διαφθείρει τὸν καρπόν. Malè editum eſt: ἀράχνιον. & peſſimè vertuot: *qui arachninum vocatur.* Debuere: *quod araneum vocatur.* & libro de cauſis v. cap. XIII. τῇ δὲ οὖν ἐλαίᾳ καὶ τὸ ἀράχνιον ἐμφύεται. id eſt, *tela aranea, vel araneum innaſcitur.* non, *arachninum.* Plinius ita reddidit & expoſuit lib. XVII. cap. XXIV. *Eſt etiamnum peculiare oliuis ac vitibus, Araneum vocant, cùm veluti tela inuoluunt fructum & abſumunt. Araneum,* textum eſt: *Aranea,* quæ texit. Ita Græci τὸ ἀράχνιον & τὴν ἀράχνην diſtinguunt. Plinius ataoea illa quibus ſcatet intos calamus,

A circa exteriorem fiſtulæ faciem inuoluta videtur agnoſcere, quaſi χνοῦν quemdam. Sic enim explicat: *araneum quod florem vocant.*

Pag. 82 A. *Dat & multa alia flagrantia mirifici ſpiritus ſuauitate grata.*] Alterutrum expungendum, aut *grata*, aut *flagrantia.* Niſi quis legendum contendat: *& alia multa flagrantis mirifici ſpiritus ſuauitate grata.* Inter alia illa mirifica ſuauitate olentia, quæ mittunt Iodi præcipuam ac primam auctoritatem obtinent, Nardi ſpica, & Folium, ſiue Malabathrum. De quibus quoniam vete-
B rum inter ſe diſcrepant ſententiæ, nec conueniunt Neotericorum, quæ ad eorum hiſtoriam illuſtrandam ſpectare viſa ſunt, hac Exercitatione exponam. Nardus Indica eadem & Syriaca dicebatur veteribus. Gloſſæ Medicæ nondum editæ: Νάρδος Συριακή, ναρδόσταχυς. io aliis: Νάρδου Συριακῆς, τὸ στάχυ. De Indica Nardo Spicæ nomen propriè vſurpatum eſt. Idem Lexicon Iatricoo: νάρδος Ἰνδική, τὸ στάχυς. Hoc cognomen Syriaca minimè nacta eſt qood in Syria naſceretur. Auctor locupletiſſimus Theophraſtus nihil odorum in Syria naſci teſtatur, præter ca-
C lamum & iuncum: reliqua aromata ex India adferri, vt κασίαν κινάμωμον, καρδάμωμον νάρδον & alia. Nulla igitur Syriaca nardos quæ Syriam habeat ſolum natale. Dioſcorides quum ſciret Syriacam Nardum appellari, & adæquè ſciret in Syria non inueniri, perridiculam rationem excogitauit, vel ab aliis proditam probauit, quare Συριακὴ νάρδος nomen babuerit, quam tamen India mitteret. Νάρδου, inquit, ἐστὶ δύο γένη. ἡ μὲν γάρ τις καλεῖται Ἰνδική, ἡ δὲ Συριακή, οὐχ ὅτι ἐν Συρίᾳ εὑρίσκεται, ἀλλ' ὅτι τοῦ ὄρους, ἐν ᾧ γεννᾶται, τὸ μὲν πρὸς Συρίαν τέτραπται, τὸ δὲ πρὸς Ἰνδούς. Syriaca Nardus, non quod in Syria naſcatur, ſed quod
D mons in quo inuenitur, alio latere Iodiam ſpectat, alio Syriam. Ergo nardus quæ in latere Syriam ſpectante naſcitur, ea Syriaca dicitur. quæ in parte montis Indiæ obuerſa, ea eſt Indica. Quid pote magis ridiculum, aot ineptius fingi? Non dicit qua in regione mons ille Nardi ferax attollatur. Certè aut in ipſa India eſt, aut in collimitio Indiæ. Si totos eſt Indiæ, omnibus lateribus Indos reſpicit. Si in confinio Indiæ ſurgit, ab Oriente Indiam fortean habeat, ab Occidente Syriam. Sed an Syriam
E tantum? Quis neſcit quam multæ prouinciæ Indiam inter & Syriam iaceant? Perſida & Aſſyriam vt alias omittam propioribus iugis mons ille reſpectat quam Syriam. Cur non igitur Perſica Nardus hæc, vel Aſſyria noncupatur potius quam Syriaca? Certè debuit. Aut ſi longinquiora petenda ſunt, æquè Hiſpanica dici potuit. Nam & Hiſpaniam ab eo latere quo Syriam proſpectat mons ille Indicus. Doctus enarrator Dioſcoridis pro Συριακὴ legere malebat Συρικτηνὴν à regiooe Indiæ. Sed pro Syriaca veteres omnes teſtimonium dicunt. Iſido-

rus ſic legit, quum hunc locum Dioſcoridis verteret. Meleager antiquiſſimus poëta Epigrammatarius Συρίην νάρδον indigetat:

Ναὶ μὰν καὶ Συρίην σταχυόπλοκα θῆκατε νάρδον
Τιμοθέτας Ἑρμοῦ δῶρον ἀειδόμενον.

perpetua hæc nota Indicæ nardi, σταχυόθριξ, quæ & ſola ſpicam habet. In Cilicia Syriæ vicina naſcebatur nardus quæ & montana dicta eſt. Immo & in Syria quoque. Dioſcorides: φύεται ἐν Κιλικίᾳ καὶ Συρίᾳ. Sed illa minime σταχυόθριξ aut ſpicata, vtpote quæ nec caulem haberet, nec ſemen ferret, nec florem. Idem Dioſcorides: οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος φέρει. Secundum hæc, duplicem fuiſſe oportet Syriacam nardum: alteram in monte Indiæ naſcentem, qua parte Syriam ſpectat, alteram in Syria ipſa. Pelagonius apud Hieroclem de re Veterinaria lib. II. in quadrigarij pulueris compoſitione: *Nardi Syriaca vel Indica* duplex genus intelligit: nec Syriacam eamdem cum Indica facit. Plinius poſt Indicam, proximè laudari Syriacam aſſerit: *in noſtro orbe*, inquit, *proximè laudatur Syriacum, mox Gallicum, poſt Creticum.* Cilicij non meminit, ſed Syriaci nomine comprehendere videtur. Sanè nec alij recentiores Ciliciæ aut montanæ nardi mentionem habent, ſed pro ea Syriacam nominant, quæ teſte Plinio poſt Indicam præſtantiſſima habita eſt, non tamen vt res eſt, in monte Indiæ naſcebatur, ſed in Cilicia Syriæ vicina. Neophytus Monachus in Herbario genera Nardi omnia ita recenſet: Νάρδος Κελτικὴ, τὸ Σισυρόδιν. Νάρδος ἀγρία, τὸ ἄσαρον. Ναρδόσταχυς, τὸ αὐτὸ καὶ Νάρδος Ἰνδική. Νάρδος Συριακὴ, τὸ στάχυς. Νάρδος λέγεται, καὶ τὸ ἐκ τῶν Ταριχηρῶν κρεῶν, καὶ ἰχθύων ζωμός. Mirum profecto quum ναρδόσταχυν propriè Nardum Indicam appellatam dixerit, idem de Syriaca pronuntiare, nempe στάχυς appellari. Nam Ναρδόσταχυς abſolutè etiam dicta eſt στάχυς recentioribus Græcis, quod eſt ſpica. Idem Neophytus in collectione Ἀντιβαλλομένων, quam ex multis auctoribus concinnaſſe profitetur, στάχυς abſolutè dictum diſtinguit ab ea quæ Ναρδόσταχυς vocatur his verbis: ἀντὶ ναρδοστάχυος, στάχυς. Quaſi diuerſa fuerit *ſpica* propriè nuncupata, à *Nardi ſpica.* Atqui Syriacam Nardum ita vocatam aſſerit, στάχυς. Iam docuimus Nardum Syriacam ſiue Ciliſſam carere ſpica. At Syriaca quædam Nardus vocitata quæ in Indiæ monte naſcebatur vt aſſerit Dioſcorides. Hæc habuit ſpicam. Eam diſtinguit ab Indica. Quod miror. Nam & Indicam ipſam eſſe vult. Ἀντὶ Νάρδου Συριακῆς, iuncum Aromaticum adhiberi poſſe docet Galenus in Ἀντιβαλλομένοις. Hæc Syriaca Nardus, ſiue Ciliſſa omnino alia ab Indica. nec ſpicam habet, ſed radice tantum bona eſt. Radicem eius commendat ſolam. Nicander, quam vocat θυλακίσασαν, non quod in ſacculis afferretur, vt perſuaſum hodie habent eruditiſſimi medici, ſed quod ſacculi inſtar haberet. Vnde & θυλακῖτις Dioſco-

A ridi vocatur, & Galeno Πυρῖτις ab effigie peræ quam præfert. Iconographia eius, qualem poſuit Cluſius, id manifeſto oſtendit. idem confirmat & Scholiaſtes Nicandri verus: καὶ θυλακίσασαν καλεῖ τὴν ἐμφερῆ θυλάκῳ χώματι, ἴσως δὲ εἶπεν ἀπὸ τῆς ῥίζης. τοιαύτη γὰρ πώς ἐστιν ἡ τῆς νάρδου ῥίζα, θυλακοειδὴς τῷ εἴδει. Hoc veriſſimum. στολίδα quoque vocat ab eadem ratione Nicander, quod ſimilis ſit στολιδωτῷ χιτῶνι. Ita dicitur tunica quæ non cingitur, & ſacco proinde ſimilis eſt. Nam quæ cingitur, in medio vbi cincturæ locus eſt, ad corpus premitur, & figuram ſacci perdit quæ re-
B cta eſt & æqualis parque ſibi in imo, & ſummo & medio ſui. Inde & ὀλιγοσταθῆ νάρδον eamdem vocauit alio loco, non à pondere vt vulgo nugantur interpretes. Sed hæc alibi ſignificat. Sic papaueris ſpecies quædam appellata eſt θυλακῖτις quæ ſacculo ſimile caput haberet, non quod in ſacculis deferretur, vt ineptè doctus medicus autumat: καλεῖται δὲ θυλακῖτις ὑπόμακρες ἔχουσα κεφαλάς. Altera dicebatur πιθῖτις à dolij forma. Idem Dioſcorides: ἡ δέ τις ἀγρία ἐγκατηνεγμένην ἔχουσα τὴν κωδίαν, σπέρμα μέλαν ἣ δὴ καὶ πιθῖτις ὀνομάζεται.
C Apparet ergo Dioſcoridem in verſibus Nicandri, quem plurimum ſequitur, legiſſe:

——— ἀμφιβαλεῖδουσα δὲ μήκων
Θυλακὶς, ἢ πιθῖτις ———

vbi vulgo legitur, ἢ ὑπόμακρις. Quod ſi ὑπόμακρις retinemus, de cornuto papauere accipiendum eſt, cui ſemen τήλει ſimile hoc eſt fœno Græco dicit Dioſcorides. Sed illud indubitanter verum eſt. θυλακῖτις igitur Nardi radix à forma ſacculi, vt κωδία papaueris ab eadem ratione ſic dicta eſt. Nulla certè Syriaca nardus præter Ciliciam. Negat etiam Theophraſtus vllum odorem aut aroma in Syria naſci præter Calamum & iuncum. Syriaca
D nardus pro Cilicia obrepſit, ex eo quod Indica etiam Syriaca dicta eſt. Cilicia autem Syriæ vicina. Hinc error. Ceterum quis non videt Indicam eam nardum quæ teſte Dioſcoride Syriaca etiam vocabatur, hanc appellationem inueniſſe, quod in Syriæ emporia deferretur, ab Indis aduecta? Hoc minimè nouum: ſed hodie eſt, atque ſemper tralaticium fuit, vt merces ab emporiis æquè ac ſolo natali denominationes ſumerent. ab eadem ratione Cappadocium minium vocatum eſt Sinopicum. Strabo: lib. XII. de Cappadocia: ὠνομάσθη δὲ Σι-
E νωπικὴ, διότι κατῆγον ἐκεῖσε εἰώθεσαν οἱ ἔμποροι πρὶν ἢ τὸ τῶν Ἐφεσίων ἐμπόριον μέχρι τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων διΐχθαι. Non longè arceſſenda ratio. Quis non videt Indicam nardum quæ Syriaca etiam nominata eſt, hanc appellationem inueniſſe, quod in Syriæ emporia deferretur, ab Indis allata? Græcis autem è Syria aduehebatur. Inde & *Syriaca* dicta. Hoc non nouum, ſed tralaticium vt merces ab emporiis ſuis inditum nomen geſſerint. Cappadocium igitur minium vocatum fuit *Sinopicum*: Σινωπικὴ μίλτος ὠνομάσθη διότι κατῆγον ἐκεῖσε εἰώθεσαν οἱ ἔμποροι. Myrrha Syria appellata

eſt, quam omnes ſciunt in Syria nuſquam inueniri niſi aduecticiam. Propertius:

Aut quid Orontea crines perfundere Myrrha.

Tibullus:

Stillabat Syrio myrtea rore coma.

Syrium rorem vocat *Stacten*, quod erat liquidiſſimum ac pinguiſſimum è myrrha expreſſum, & per ſe vnguentum faciebat, quod *myrrha* nomine Latinis cenſetur. στακτὴ συκῆς eſt lac fici apud auctorem Anonymum de vita Alexandri. *Ros* igitur *Syrius* eſt ſtacte Myrrhæ Syriæ. Sic λιπαρὸν στύρακα liquidum Styracem vocarunt, diuerſum vtique à ſtacte myrrhæ. Nam & στακτὴ, τὸ λιπαρὸν τῆς σμύρνης. De his alibi. *Myrrha Syria* poëtis, vt & Syria nardus de Indica. Philodemus:

——καὶ πάλι δὴ σμύρναν ἰδὲ Συρίην.

Horatius *Malobathrum Syrium* appellat, quod non magis natalibus Syriacum, quàm Nardus, aut Myrrha. Ex eo tamen quidam videntur ſibi perſuaſiſſe Malobathrum Syriæ indigenam eſſe arborem. *Dat & Malobathrum Syria*, inquit Plinius, *arborem folio conuoluto.* Hoc tamen falſiſſimum. Nam ſola India hoc mittit. Sic calamus Aromaticus, Græcis Συριακὸς κάλαμος dictus eſt, quod à Syria ipſis veniret ab India in Syriam miſſus. Romani *Alexandrinum* dixere, quia ex Ægypto habebant per Alexandrinum cataplum. eadem prorſus ratione ῥῆον βαρβαρικὸν appellatum quod à Sinenſibus in Indiam, deinde ex India per ſinum Barbaricum in Arabiam & Syriam atque alias deinde Aſiæ & Europæ regiones inuehebatur. Non expeditior quæſtio eſt cur *Spicam* veteres Latini hanc nardum Indicam vocauerint, aut cur Græci ναρδόσταχυν. Romani hanc appellationem mutuati ſunt. infima Græcia στάχυς abſolutè nominauit, id eſt ſpicam. Radicem eſſe pleriſque veterum placuit. Arrianus idoneus auctor de Expeditione Alexandri ῥίζαν νάρδου appellat de Gedroſia loquens: ἔχει δὲ τὴν ἔρημον ταύτην καὶ νάρδου ῥίζαν, πολλήν τε καὶ εὔοσμον, καὶ ταύτην συλλέγειν τοὺς Φοίνικας. Galenus multis locis radicem eſſe confirmat. Philo apud eumdem in deſcriptione medicamenti ſui Anodyni quod ab ipſo Φιλώνειον dictum eſt, ῥίζαν ψευδώνυμον vocat Nardum Indicam:

Δραχμὴν καὶ ῥίζης ψευδωνύμου, ἣν ἀνέθρεψε
Χῶρος, ὁ τὸν Πίσης Ζῆνα λοχευσάμενος.

Sic legendus ille verſus. Galenus hæc explicans de Cretica Nardo accipi videtur velle, quia Creta Iouem occuluit. Sed omnino de India intelligendum. Iuppiter Piſæus, ὁ Ζεὺς Πίσης, ex ebore factus à Phidia, ab omnibus decantatus. Ebur mittit India ex quo factum Iouis Piſæi ſimulacrum. Locus igitur vel regio quæ fabricauit vel formauit Piſæum Iouem, hoc eſt Piſæi Iouis ſimulacrum, eadem quoque educauit ῥίζαν ψευδώνυμον, hoc eſt Nardum, quæ cum reuera ſit radix, falſo tamen nomine Νάρδου στάχυς Græcis nuncupatur. Hic ſenſus eſt Philonis, cui placet Nardum Indicam radicem eſſe non ſpicam. In Lexicis Iatricis reperio: ῥίζα ψευδώνυμος, νάρδον Ἰνδικόν. Quod ex hoc loco habent. Si radix eſt, cur στάχυς à Græcis pariter Romaniſque appellitata eſt Arabes ipſi *Cembul Indi* nominant, quod ſonat *Spicam Indicam*. Scaliger hanc litem componere voluit ac auctorum diuidiam conciliare nouo conatu. Spicam nardi, bulbum eſſe nardi Indicæ. Latinum videri potius quam Græcum, bulbos radicum ſpicam vocare. *Spicam allij & ſpicam vlpici* apud Catonem reperiri pro bulbis earum herbarum. Græcos poſtea ſequutos eſſe Latinorum Idioma, & στάχυν appellaſſe quod radix eſt verius quam ſpica. Ita & *ſpicam Ciliſſam* poetas Latinos vocaſſe bulbum croci. *Nam in croco*, inquit, *ſpica vocatur id quod in allio.* Nos ſingula expendamus. Etenim qui hactenus eam Scaligeri expoſitionem & notationem reprehendere inſtiterunt, meros triones oſtenderunt, nihilque extricarunt. Primo neutiquam veriſimile eſt Latinorũ idioma in eo ſequutos Græcos eſſe, quum è contrario Latini potius Græcos imitati ſint & *ſpicã nardi* poſt Græcos vocauerint, qua illi νάρδου στάχυν. Antiquiſſimi Græci ſic eam nuncuparunt, vt Meleager, Philo & alij. Præterea nunquam Græci στάχυν pro bulbo vel radice poſuerunt. Nec enim σκορόδου, aut κρομμύου στάχυν dixere, vt Latini, Vlpici ſpicam & allij ſpicam. proinde cum νάρδου στάχυν vocarunt, non eo ſenſu accepiſſe putandi ſunt, quo Latini *ſpicam allij* poſuerunt, pro radice ſcilicet vel bulbo nardi Indicæ. Dioſcorides in deſcriptione nardi Indicæ, vbi στάχυν nominat, non radicem ea voce ſignificat, ſed veram ſpicam vel potius germen ſpicaceum, cui ſua radix ſubeſt, ab ipſa ſpica vel ſpicato caule diuerſa. Ita enim loquitur de quodam Indicæ nardi genere: πλείονας δὲ ἔχουσα τοὺς στάχυς, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης, καὶ πολυκλάδους καὶ συμπεπλεγμένους. Mox addit de Montana, quam κολοβόσταχυν eſſe ſcribit, hoc eſt breui ſpica. Quæ de radice neutiquam ſumi datur, niſi ſi fortè hominibus totius Helleniſmi imperitis & harum rerum parum intelligentibus. De Græcis certum & compertum eſſe debet, nunquam eos στάχυν pro radice aut bulbo vſurpaſſe. An Latini *ſpicam* ea notione vſitatam habuerint, inueſtigandum. Nomen ipſum è Græco Æolico ſumpſere. Στάχυς, Æolicum σπάχυς. Vnde Latinum, *ſpicum*. ita enim veteres primo enuntiarunt, quæ poſtea *ſpica* dicta eſt. Seruius: *Dicimus autem & hic ſpicus & hoc ſpicum.* Si ſpicus vel ſpica idem quod στάχυς & nomen ex nomine efſictum, an cuiquam veriſimile ſit alio ſignificatu Latinos *ſpicam* quam Græcos στάχυν, in ſua lingua habuiſſe? Sed verba Catonis in promptu ſunt, vbi *allij ſpicas* & *vlpici ſpicas*. In quadam medicamenti compoſitione quæ bubus paratur, ita loquitur: *Si morbum metues, ſanis dato ſalis micas* III. *folia laurea* III. *porri fibras* III.

vlpici ſpicas III. *allij ſpicas* III. En Vlpici & allij ſpicas de nucleis quos Græci ἄγλιθας vocant, & γέλγιθας in allio, Vlpico ac ſimilibus. Plinius *nucleos* vocat. Interpres Nicandri κόκκους his verbis ἄγλιθες, οἱ κόκκοι, ἐξ ὧν αἱ κεφαλαὶ τῶν σκορόδων σύγκειντα, ἅσπερ σκελλίδας ὁ συνήθεια φησί. Dioſcorides appelat ῥᾶγας. lib. II. cap. LXXXII. σκόροδον τὸ μέν ἐστιν ἥμερον καὶ κηπευτὸν, καὶ τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ μονοκέφαλον ἐστί, καλοῦσι δὲ καὶ ἐν αὐτῷ ῥᾶγας ἄγλιθας. Latini *vnionem* dixere quod Græcis μονοκέφαλον σκόροδον. Quod etiam liceat dixiſſe μονόκοκκον. ſic enim & margaritarum *vnionem* appellauere. Nam & κόκκους pro nucleo allij vel Vlpici. Hos nucleos igitur in allio & Vlpico, *ſpicas* à Catone vocatas vulgo creditum eſt. Qua ratione ita vocauerit, fateor me non videre. Immo maximè mirum id mihi videtur. Nam quæ poteſt fingi ſimilitudo ſpicæ, & nuclei bulbacei? Quia in mucronem deſinunt, inquiebat Scaliger Iulius. At quidquid in mucronem deſinit, non ſtatim eſt ſpica. Ariſta pars eſt ſpicæ quæ in mucronem deſinit, non tamen ſpica eſt. Alioquin nucleos alliorum & Vlpicorum etiam ariſtas & ſpicula, & mucrones, & cuſpides, & haſtas quoque vocare poſſemus, quia in acumen deſinunt. Ergo κόκκος & *Spica* idem eſt: ῥὰξ & *ſpica*: nucleus, & *ſpica*. Quæ tamen omnes rotunditatis & pilæ ſignificationem potius habent quam mucronis. partes quædam in nucleis allij in acumen quoddam deſinunt, ſed nihil illæ ſimile gerunt, aut præferunt cum ſpica. Hæc corpus integrum eſt ex granis ordine diſpoſitis & ariſtis conſtans. Totum itaque allij caput maiori iure diceretur ſpica, quàm particula eius vel nucleus. Vereor profecto ne fraudi hactenus fuerit corrupta librorum Catonis ſcriptura, quæ viris doctis *ſpicas* pro nucleis alliorum malè credulis obtruſit. Non in his ego, qui ſemper de vitio ſuſpectas illas ſpicas habui. Nunc vident eas falſi poſſe condemnare legitima voce interdicto vnde vi in poſſeſſionem ſuam reſtituta. Legendum igitur aio: *porri fibras tres: vlpici ſticas tres: allij ſticas tres.* Nihil opinor reperiri verius poſſe. *Stica* eſt tunica. Ita enim in omnibus antiquis Gloſſariis inuenio. *ſtica, tunica.* στίχος vel στοῖχος ſeries dicitur rerum inter ſe iunctarum, & continenter inuicem cohærentium. Hinc verbum στοιχεῖν adhærere alicui & coniungi. vt στοιχεῖν τοῖς ἴχνεσι, veſtigiis inſiſtere apud Paulum, & στοιχεῖν τῷ τῆς συγκλήτου δόγματι apud Polybium, *ſtare Senatus decreto.* Vnde στοίχημα pactum conuentum cui neceſſario ſtandum eſt & acquieſcendum. Inde & στοιχὴ pro tunica quæ corpori adhæret. Tales enim tunicæ veterum, ſtrictæ ac preſſulè ad corpus hærentes. Ex eo Latinum *ſtica.* vt στοιβὴ, *ſtipa.* Heſychio στοιχίον eſt tunica. Ἀβολος ὄνομα στοιχίου. Alij στίχιον dixere, vt στιχᾶσι etiam pro στοιχεῖσι. Græci recentiores στίχιον & στιχάριον paſſim pro tunica vſurparunt. Gloſſæ: *tunica,* στιχάριον.

A Alias στίχος & στοῖχος idem. Diximus alibi. Ceterum *ſpicam* pro *Stica* in omnibus libris ſurrepſiſſe non mirabitur qui ſcierit *Pinum* pro *Tinu* apud Virgilium, Ouidium, Columellam hactenus lectum fuiſſe. T & P in libris ſæpè permutantur. Sed ſæpius P pro T ſolet obrepere, vt alibi pluribus oſtendimus. *Sticas* igitur allij & Vlpici vocat, tunicas ſiue membranas quibus allium velatur in vniuerſum: tum quibus ſeparatim nuclei eius veſtiti ſunt ſinguli. Perſius *tunicatum cape* dixit, πολύλοπον, ab illis ſcilicet tunicis & membranis.

——*tunicatum cum ſale mordens*
B *Cape.*

Plinius *tunicas* in frumento appellat lib. XVIII. In tilia, *tunicas & membranas.* in allio membranas. Sed inquiet aliquis, cur tunicas tantum allij & Vlpici in illo medicamento dari præcipit Cato, & non potius nucleos ipſos & capita? Quæram ab eo viciſſim, cur idem Cato ſolas porri fibras tres, & non potius ipſa porri capita danda præſcripſerit. Sanè non multo valentiores ſunt, & ad medelam efficaciores porri fibræ, quam allij aut Vlpici tunicæ. Nihil etiam vetat exiſtimare *ſticas* hoc eſt tunicas allij pro ipſis
C nucleis poſitas eſſe. Theophraſt. radices allij & Vlpici & cæpæ λεπυρώδεις eſſe dicit, vtpote quæ multiplici tunica conſtent. Ea propter tunicas ſiue membranas in his nominare, idem eſt ac ſi nucleos ipſos, qui tunicis inuoluuntur dicas. Noſtrates hodie ruſtici eo nomine caput allij ſiue nucleum appellant, quod inuolucrum vel folliculum ſignificat. Theophraſtus de radicum differentiis: καὶ αἱ μὲν λεπυρώδεις, ὥσπερ ἡ τοῦ βολβοῦ, καὶ τῆς σκίλλης, καὶ ὅσαι βολβώδεις, ἡ κρομμύου δὲ, καὶ σκορόδου, καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια. Hæc etiam infra confirma-
D bimus. De ſpica Ciliſſa iam in ſuperioribus docuimus virum magnum magnopere falli, qui Cilicij croci bulbum ea voce ſignificari putauerit. Spica quidem Ciliſſa crocus eſt Cilicius, ſed non propter bulbum vel radicem ſic appellatur. In croco fila lutea de medio ſurgunt quaſi quidam mucrones vel cuſpides, quæ tanquam in ſpica ariſtæ, ita & ipſa faciunt vt crocus *ſpica* vocetur. Græci γλωχῖνας appellant. Florentinus in Geoponicis de croco: ἀνθολογεῖται δὲ ὅταν ἀνθήσῃ, ἐκ μέσου τοῦ ἄνθους ἐκκαιομένων τῶν γλωχίνων, καὶ ἀποψυχομένων ἡμέρας τρεῖς, ἢ τέσσαρας. alij τρί-
E χας appellant. Vnde ξανθότριχα κρόκον poëtæ paſſim vocant. Gloſſæ Medicæ: ξανθότριχα, τὸν κρόκον. Philo in compoſitione Philonij:

Ξανθὴν μὲν τρίχα βάλλε μυελπνόου ἐκ Ἑρμείαο,
Οὗ λύθρος Ἑρμείας λάμπετον ἐν βοτάναις.

Crocum intelligit. alij χρυσότριχα dixere. & ſanè ariſtæ in ſpica veluti capilli ſunt. Græci ἀθέρας & τρίχας appellant. Sic in Epithymo cuſpides & mucrones οὐραχοὶ vel οὐραῖχοι, capillorum inſtar. Veram enim illam in Dioſcoride lectionem de Epithymo confirmauimus ſupra: ἔχει δὲ κεφάλια λεπτά, κοῦφα, οὐραχοὺς ἔχοντα ὡς τρίχας. Addit Neophytus: ὡς

τοίχας παρυφάς. Nec recta igitur emendatio Scaligeri, ὡς τοιχάς. Sic *ſpicatæ faces* quæ. lignum minutatim conciſum habent in tenues aſtulas veluti ariſtas, quæ ſpicæ formam reddunt:

Spicataſque faces ferre ad nemora alta Dianæ.

apod Gratium. apud quem vt & Virgilium *inſpicare faces* non eſt acuere, ſed in multas ariſtas coocidere ad inſtar ſpicæ. *Spica* igitor *Ciliſſa*, crocus apud Ouidium:

Et ſonet accenſis ſpica Ciliſſa focis.

κρόκος σπιχώνεξ. Ergo & apud Propertium:

Et lauet accenſas ſpica Ciliſſa comas.

Nam de Nardo Ciliſſa, nugæ. Iotcr pretioſiſſima vnguenta, Nardinum fuit & ſpicatum. Sanè verom eſt. Sed illud ex Cilicia natdo oon conficiebatur. *Crocinum*, inquiunt, *minus ſuaue & medicina magis vtile.* Quis hoc illis dixit? Cur igitur de Croeino idem poëta ſic loquutus eſt lib. III. Eleg. VIII.

Sit menſæ ratio, mexque inter pocula currat,
Et crocino nares murrem vngat onyx.

Ooyx propriè vas vngueotariom ex Onycc lapide. Sed & abſolutè pro quolibet alabaſtro. *Murreus Onyx*, heîc è murra factus, vel murrinus. Sic *murrea pocula* apud eumdem. Vides igitur crocinum vngueotum inter loxuriæ delicias, nec medelis aptum modò, ſed etiam naribus gratum. Tradit Plinius acutiora vnguenta fieri coſto & amomo, quia maximè nares feriunt: craſſiora gratioraque myrrha: vtiliora medicinæ, croco. Non dicit vtile tantum medicinæ haberi crocinum, ſed ea vnguenta ad medelas vtiliora eſſe, quibus adderetur crocum. Moltis autem vnguentis iodebatur. Cetera porro vngoenta omne genus etiam io medicina vſum habuere. Nec enim voloptatis tantum ſed etiam valetodinis cauſa vngebaotur veteres. Nardinum inter cetera vnguenta quæ valetudini conducerent, etiam nominat Iuriſconſultus. Sed nec crocinom ſolo croco conſtabat: ex multis aliis ſpeciebus componebatur, in quibus & myrrha. Dioſcorides de crocino: ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον τὸ κατακόρως κρόκου πνέον, ὅπερ εἰς τὴν Ἰατρικὴν χρῆσιν ἁρμόζει. δεύτερον δὲ τὸ τῇ σμύρνῃ παρεμφερές. Adeo aotem odor croci veteribus gratus foit, vt tota theatra croco fluerent, quæ *Sparſio* dicebatur, & κροκόσπαρσις. Crocum itaque inter odorum delicias, vt patet ex Ciceroois dicto quod refertur à Plinio his verbis: *In M. Ciceronis monumentis inuenitur vnguenta gratiora eſſe quæ terram, quàm quæ crocum ſapiunt: quando etiam corruptiſſimo in genere magis tamen iuuat quædam ipſius vitij ſeueritas.* Vngueota quæ terram ſapiunt, quænam illa ſunt? numquid terra vnguentis addi ſolebat? res è terra ſi fortè intelligas, & ſimplices herbas, non ſpecies peregrinas & exoticas pretij ingentis. Atqui crocum etiam tum ſatis vulgare, nec minus terram ſapere dici queat, quàm quæuis alia herba vnguentis idonea. omnino ſcribendum puto: *gratiora eſſe, quæ ceram quàm quæ crocum ſapiunt.* T & C. ſæpè inuicém mutantur. Sic apud Ciceronem eumdem in omoibus Editis, *ſi puer terram non tenuerit*, pro *acerram*. Idem mendum apud Arnobium. Ita hoc loco *ceram* ſcriptum fuit pro quo *terram* alij ſcripſere. Cera in multis vnguentis intrabat, vt & crocum. In Foliati compoſitione ingreditur apud Aëtium, κηροῦ λίτραν μίαν. Et in confectione Oenanthij. Item in ſpicati: κηροῦ λευκοῦ τὸ ἀρκοῦν, ὥστε σύστασιν ὑγροτέραν ἔχειν: *Cera quantum ſufficit, vt ne ſpiſſius ſit iuſto vnguentum: quantum non prohibeat, liquidius eſſe.* Atqui multos ſpiſſitudo delectabat, vt B ſtatim addit eodem loco Plinius. Hæc duo genera vnguenti *Spicatum* & *foliatum* multo in vſu fuere Romanis. Vnde & nomina Latina retinuere Græci. φουλίατον εἶδος μύρου ἐστὶν, οὕτω παρὰ Ῥωμαίοις καλούμενον· χρῶνται δὲ τούτῳ παρ' αὐτοῖς αἱ πλούσιαι τῶν γυναικῶν. ἔστι καὶ ἕτερον μύρον παρ' αὐτοῖς ὃ καλοῦσι σπικάτον. Apud Aëtium in antiquiſſimis libris ſcribitur σπίκατον. Nam & Ruſtici *ſpecam* pro *ſpica* dicebant. In paratura foliati apod eumdem Aëtium non ſolum cera, ſed etiam crocum inditur. In compoſitione Oenanthij vel œnantharij etiam cera locum habet, κηροῦ τὸ ἀρκοῦν. C Qoid igitur ſibi voluit hoc dicto Cicero, magis placere vnguenta quæ ceram potius olerent quàm crocum? an ſpiſſiora magis probabat? Certè vnguenta ſpiſſat cera. Sed hoc veluti magis luxurioſum denotat ibidem Plinius: *quoſdam craſſitudo maximè delectat, Stypſon appellantes, liniique iam non ſolum perfundi vnguentis gaudent.* At in Ciceronis ſententia, vitij ſeueritatem in corroptiſſimo genere aſſerit iuuare. Minus igitur luxurioſa minuſque delicata vnguenta viſa Ciceroni, in quibus plus Ceræ quàm croci eſſet, eaque ſibi gratiora eſſe affirmabat. Et fortaſſean non de vnguentis in vniuerD ſum hoc pronuntiauit, ſed de crocino, cuius multus fuit vſus apud Romanos, item apud Græcos, noo ſolum ad medelarum vſum, ſed etiam ad luxum ac delicias. Philodemus in Epigrammate συμποτικῷ nondum edito:

---- καὶ κροκίνοις χρίσατε γυῖα μύροις.

Athenæus vbi de Ptolemæi Philadelphi pompa loquitur: πέντε μὲν καὶ εἴκοσι μίας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντας ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ. Et lib. I. vbi de Antiocho narrat: ἐκ χρυσίων ὁλκείων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ, καὶ κινναμωμίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ κρινίνῳ. Inter pretioE ſa ac delicioſa vngueota nominat, & crocioum. Nugantur igitur qoi medicinæ tantum vtile fuiſſe prædicant. Huius vnguenti non vna fuit, nec ſimplex σκευασία. præſtantiſſimum id crocini genus ait Dioſcorides quod maximè crocum ſaperet: ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ κράτιστον τὸ κατακόρως κρόκου πνέον. Hoc medicinæ vtilius cenſebatur. Secundæ notæ fuiſſe aſſerit, τὸ τῇ σμύρνῃ παρεμφερές. *quod ſimile eſt myrrhæ: quod myrrham refert.* Sed Græca corrupta cenſeo, & emendo: τὸ τῆς σμύρνης παρεμφαῖνον: *Quod myrrham olet.* Sic alibi

loquitur vt in Cinnamomino: *μαλακὸν δὲ τῇ ὀσμῇ καὶ παρεμφαῖνον σμύρνης, & myrrham olens, myrrhæ odorem referens.* Idem de Metopio: *δύναμιν δὲ ἔχει τὸ βαρύοσμον, καὶ λιπαρόν, ἐμφαῖνον μᾶλλον τὸ καρδαμώμου καὶ τῆς σμύρνης ἤπερ τῆς χαλβάνης: Quod Cardamomum & myrrham potius ſpiat, quam Galbanum.* Integrum eſt *παρεμφαίνειν*, & *ἐμφαίνειν ὀσμήν τινός*. De Telino: *καὶ μὴ λίαν παρεμφαῖνον τὴν τῆς τήλεως ὀσμήν. & quod non magnopere præferat odorem fœni Græci.* Inde *παρεμφαίνειν σμύρνης*, dictum *ἐλλιπῶς*. Sic in ea loquutione, *προσβάλλειν ἰχθύων, olere piſces*, ſubaudiendum eſt *ὀσμήν*. Strabo: *καὶ τὰ κρέα δὲ τῶν θρεμμάτων, ἰχθύων προσβάλλειν: piſces olent.* Sic enim legendum, non *προσβάλλει*. & apud Athenæum, *τοὺς μύρου προσβάλλοντας*, qui vnguenta olent. Philoſtratus in vita Herodis: *οὐ καθαρὸν ἔφη τὸ γάλα. προσβάλλει γάρ μοι γυναικός: olet mihi mulierem.* Ita ibi legendum ac ſubaudiendum, *ὀσμήν*. perperam edidere: *προσβάλλει γάρ μοι χεὶρ γυναικός*. Quod à mala manu eſt & quæ mihi correctorem olet. Sic *παρεμφαίνειν μύρου*, quæ vnguenti odorem referunt, dicuntur. In quibus loquutionibus ſubintelligenda, vt dixi, vox *πνοή*, aut *ὀσμή*. optimum igitur vnguentum crocinum, quod crocum meracius olebat: ſecundum, quod myrrham ſaperet. tertium genus fieri ſolitum ibidem oſtendit Dioſcorides, *σὺν κηρῷ καὶ κρόκῳ καὶ μυέλῳ, καὶ ἐλαίῳ ὀμφακίνῳ*. Quodcunque ſit, gratius exiſtimabat Cicero quod ceram magis ſaperet quam crocum, non vlla ſeueritate aut luxuriæ odio, ſed ſolis ſenſibus magiſtris. Gratiora quippe ſenſui haberi prædicabat quæ moderatæ eſſent ſuauitatis, quam quæ acerrimæ ac meracæ. Minus acria autem, & magis temperata vnguenta, quibus multum ceræ admixtum eſt, quam quæ ex mero croco aut alio aromate flagrantiſſimo compoſita ſunt. Hanc mentem fuiſſe Ciceronis ipſe Cicero fatebitur lib. III. de Oratore vbi hoc eius dictum reperitur, quod Plinius retulit: *Licet hoc videre in reliquis ſenſibus, vnguentis minus diu nos delectari, ſumma & acerrima ſuauitate conditis quam his moderatis & magis laudari quod ceram quam quod crocum olere videatur.* Ita ſanè eo loco legunt veteres libri Ciceronis. De crocino vnguento intellexit, cui cera admixta. Nam aliud parabatur abſque cera *καθαρῶς κρόκου πνέον*. Spica igitur Ciliſſa, crocum vel crocinum vnguentum. Et croco quidem ſpicæ nomen inditū à capillis luteis ſiue apicibus mucronatis, vt ſunt ariſtæ in ſpica. Eadem prorſum ratio effecit, vt in Indica nardo ſpica diceretur, caulis eius multis capillaceis foliis obſitus ad inſtar ariſtarum. Nec de nihilo aut immerito ſuo Græci veteres, Romani, & poſtremo Arabes Nardo illi *ſpicæ* nomen fecerunt. Radix quidem eſt, ſed quæ caulem è ſolo erigat, aliquando plures ex vna radice, ariſtatis foliis ac denſis veſtitos. Idque à veteribus quibuſdam proditum hiſtoria recens comprobauit. Vide Garciam

A lib. I. de Aromatis. Plinius lib. XII. cap. XII. *De folio nardi plura dici par eſt, vt principali in vnguentis. Frutex eſt grauis ac craſſa radice, ſed breui ac nigra fragilique, quamuis pingui, ſitum redolente vt Cyperi, aſpero ſapore, folio paruo denſoque. cacumina in ariſtas ſe ſpargunt: ideo gemina dote nardi ſpicas ac folia celebrant.* Scribitur in optimo libro: *Cacumina ariſte ſaſpergunt.* Lege: *cacumine ariſtæ ſe ſpargunt.* Quod verum. in Cacumine, ariſtæ ſiue folia ariſtata ſeſe ſpargunt ac diuidunt. Auctor carminis de Phœnice:

His addit teneras nardi pubentis ariſtas.

B Hæ ariſtæ in nardo folia ipſa ſunt, quæ tenuia admodum ſunt & in acumen deſinunt, qualia Græci vocant *τριχόφυλλα*. propterquæ Nardi caules ſpicæ nomen inuenerunt. Inde *πολυόσταχυ νάρδον* dixit Meleager. at Plinius Nardum gemina dote valuiſſe ſcribit, ſpica & folio. Atqui folium eſt quod ſpicam facit. Sed hic error Plinij cum pleriſque veterum communis, qui aroma illud quod abſolutè *folium* dicebatur Romanis, nardi folium eſſe imbiberant. Quæ erronea opinio vſque ad infima Græciæ tempora C peruaſit. Sic enim reperio in Lexicis medicorum Græcis: *Ναρδόσταχυς ὃ καὶ φύλλον λέγεται.* In Gloſſario Neophyti: *τὸ στάχυς λέγεται καὶ φύλλον.* *Folium* abſolutè Plinio pro folio Nardi accipitur. Idem: *Vicina his Arabia flagitat quamdam generum diſtinctionem, quoniam fructus is conſtat radice, frutice, cortice, ſucco, lacrima, ligno, ſurculo, flore, folio, pomo.* Hæc caput vndecimum claudunt. Sequitur deinde initium duodecimi: *Radix & folium Indis eſt maximo pretio.* Corrigunt viri docti: *Nardus, coſti radix & folium ſunt in maximo pretio.* Id contra omnium librorum fidem ac rei veritatem. *Folium κατ' ἐξοχὴν* de tota nardi planta poD ſuit, veluti à principali parte. Nam & nardinum vnguentum, foliatum alibi interpretatur: *Nardinum ſiue foliatum conſtat omphacino, balanino, iunco, coſto, nardo, amomo, myrrha, balſamo.* hoc eodem capite, folium nardi principale eſſe in vnguentis ait. Sed mendum hæret grauiſſimum in ſuperioribus Plinij verbis quibus ita ſcribitur: *quoniam fructus is conſtat, radice, frutice, cortice.* Quis enim ille fructus conſtans, tot modis? an odores intelligit? Certè ſic eſt. Sed parum placet fructum appellari, qui tot ſunt fructus. Parua mutatione grande momentum E correctionis feceris legendo: *Vicina his Arabia flagitat quamdam generum diſtinctionem, quoniam fructus iis conſtant, radice, frutice, cortice, &c.* Vicina, inquit, Indis Arabia poſtulat vt genera hæc diſtinguamus quæ in Arabia naſcuntur, quandoquidem fructus his conſtant, radice, frutice, &c. Apud nos fructus tantum conſtat pomis & baccis & frugibus: Arabibus conſtat etiam radice, ſurculo frutice, lacrima, ligno, flore & folio, ex arboribus ſcilicet & plantis odoriferis. Egregiè confirmat noſtram hanc emendationem titulus huic loco reſpondens, qui habetur libro primo in

in Indice: *Quibus modis conſtant arborum fructus. De coſto, de Nardo, differentiæ eius.* Sed hæc etiam mendoſa ſunt, ſic vtique corrigenda: *Quibus modis conſtant Arabum fructus.* Rectè itaque hîc emendauimus: *Quoniam fructus his conſtant, radice, frutice, cortice.* id eſt Arabibus. vel: *fructus ei conſtant.* Arabiæ ſcilicet. Eamdem generum diſtinctionem inſtituit Marcellus de his Aromaticis ſpeciebus, in quibus Arabiæ fructus conſtant:

Eximium ignoto mittit quod Nilus ab ortu
Decerptum folijs, ramo, cute, cortice, virga.

Connectenda porro ſequentis capitis verba cum ſuperiore, quæ perperam ſectione diducta ſunt: *Vicina his Arabia poſtulat quamdam generum diſtinctionem, quoniam fructus his conſtant, radice, frutice, cortice, ſucco, lacrima, ligno, ſurculo, flore, folio, pomo. Radix & folium Indis, & maximo pretio.* Fructus Arabibus conſtant, radice, frutice, folio, & ceteris quæ enumerata ſunt. Sed radix & folium etiam Indis. & maximo quidem pretio. Radix illa, coſti eſt: Folium, nardi. Quæ ambæ ſpecies in India naſcuntur. Coſtum in Arabia quoque. Sic explicandus & corrigendus eo loco Plinius. Nardum gemina dote pollere dicit, folio & ſpica. Sed folium principale in vnguentis eſſe. Hinc *foliatum* vnguentum & *Nardinum* pro eodem ſumit. à ſpica nardi, aliud vnguentum *ſpicatum*. Φυλλιάτον καὶ Σπικάτον Græcis. At enimuero ſi foliatum idem cum Nardino, quemadmodum credidit Plinius quod ex folio nardi factum eſt, idem eſſe oporteat *Foliatum* cum *Spicato*. Immo etiam eadem Spica nardi cum folio. Nam folium nardi paruum & ariſtaceum ſpicæ denominationem nardo dedit. Et ſpica illa foliis illis conſtat. Sed vt dixi Pliniana eſt hallucinatio, qui aroma illud quod *folium* κατ' ἐξοχὴν appellabatur Romanis, Nardi folium eſſe interpretatus eſt. At *folium* ἰδίως ſic appellatum Latinis, eſt malabathrum ſiue malabathri folium, ſpecies in totum à nardo diuerſa. Inde *foliatum* vnguentum, malabathrinum. Græci: φύλλινον μύρον, ἢ μαλαβάθρινον. *Spicatum* verò ex ſpica nardi, & foliis eiuſdem quibus conſtat ſpica compoſitum. Vetus Interpres Matthæi νάρδον πιστικὴν reddidit *nardum ſpicatam*, ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς. Non vnguentum ipſum vocat πιστικόν, ſed nardum ex qua vnguentum. ſic Interpres vnguentum ipſum non vocat *ſpicatum*, ſed nardum ipſam de qua vnguentum. Quod ad πιστικῆς vocem attinet certum eſt veram ac germanam nardũ ſignificare, τὴν ἀληθῆ. Theopompus apud Athenæũ:

Χώρει σὺ δεῦρο Θηρικλείου πιστὸν τέκνον.

Thericlis vera proles. πιστικὸν etiam ψυχαγωγικῶς dixere ἀντὶ πιστοῦ non infima tantum Græcia, ſed etiam melior, πιστικὴ γυνὴ καὶ οἰκουρός Artemidoro. Vetus auctor qui Geographiam verſibus compoſuit, ac Nicomedi Regi dedicauit, πιστικῶς poſuit pro fideliter:

Οὕτω κεχυμένην λέξιν ἀναλαβεῖν ταχὺ
Οὐκ ἔστι, τῷ μέτρῳ δὲ συνειλημμένην
Ἐστὶν κατασχεῖν εὐκόπως καὶ πιστικῶς.

A Facilius addiſci dicit & fidelius retineri, quæ metro comprehenſa ſunt, quàm quæ ſoluta oratione conſcripta. Veteres Gloſſæ Latinæ Eucherio tribuunt hanc *piſtici* interpretationem: *Nardum piſticum, Chriſma ſine impoſtura.* Et ibi quidem *Nardum* pro ipſo vnguento ponitur. Vt *crocum* pro crocino. Vide quæ notamus ad Hiſtoriam Auguſtam. Apud Damaſum in vita Sylueſtri mentio fit *olei nardi piſtici.* In Euangelio Matthæi & Ioannis μύρον νάρδου πιστικῆς, vnguentum eſt ex vera nardo. Talis vtique eſt Indica, ex qua vnguentum maximi pretij fiebat. Indica autem ſola ex reli-
B quis eo nomine herbis ſpicata eſt. Vnde Interpres Bibliorum, πιστικὴν νάρδον vertit *ſpicatum nardum.* Πιστικὴ autem nardus opponitur pſeudonardo herbæ vtique naſcenti, qua & adulterari ſolebat, Plinio teſte: *item,* inquit, *ſua radice permixta ponderis cauſa, & gummi ſpumaque argenti, aut Stibio Cyperive cortice.* Optimus codex Rigaltianus legit: *aut ſtibi ac cypiro, cyperive cortice.* cuius lectionis veſtigia in aliis libris etiam apparent, qui habent: *ac cypero cyperive radice.* Sed verum eſt *Cypiri cyperive radice.* Plinius vbique diſtinguit *Cypirum* & *Cyperum*, quaſi illud κύπειρον Græcis, hoc κύ-
C περον dicatur. cùm igitur apud alios inuenerit Nardum adulterari κυπείρου ῥίζῃ, apud alios κυπέρου. ita dubitabundus ſcripſit, *Cypiri Cyperive radice.* Atqui κύπειρον & κύπερον. Illud vetuſtiorum Græcorum, hoc recentiorum. Totus ille locus Plinij ita legendus ac interpungendus: *Item ſua radice, permixta ponderis cauſa & gummi, ſpumaque argenti ac ſtibio, ac Cypiri Cyperive radice.* Item Nardus adulteratur ſua radice, ac Cypiri vel Cyperi, permixta & gummi ponderis cauſa & ſpuma argenti ac ſtibio. Plinio ſemper declinatur, *hac gummi.* In Gloſſis Arabieolatinis legitur: *Piſtu, genus aromatis.* Ad *hanc piſticam* nardum reſpexit. Sed legen-
D dum, *Piſtic.* Nomen proprium putauit eſſe cuiuſdam aromatis, quum γνησίως attribui poſſit omnibus. quæ adulterata non ſunt. In eodem errore fuit & Nonnus in Paraphraſi Ioannis, πιστικῆς ῥαντιζομένης νάρδου. Iſidorus *piſtacia* dicta refert, *quod cortex eius pomi odorem piſtici nardi referat.* Nugæ. Quum *ſpica Indica* dicta ſit hæc Nardus ex India, & abſolutè etiam *Spica* & Græcis στάχυς, vt apud Antyllum, στάχυι, κόστῳ, ἰσάτι, maximè mirum mihi videtur *Spicam nardi*, & *Spicam Indicam* veluti diuerſas recen-
E ſeri ab Apicio in Breui pimentorum. Excerpta eius auctoris habeo per Vinidarium virum inluſtrem. in antiquis membranis charactere vetuſtiſſimo deſcripta. In iis ita legas. *Breuis pimentorum quæ in domo eſſe debent. vt condimentis nihil deſit.* Hic titulus. Sequuntur pimenta Exotica: *Crocum, piper, Zingiber, Laſar folium, bacca Murrhæ, Coſtum, Cariofylum, Spica Indica, Addena, Cardamomum, ſpica nardi.* magnopere, inquam, mihi mirandum videtur Spicam nardi, & ſpicam Indicam tanquam diuerſas cenſeri. Arabes nardum Indicã, vel ſpicam nardi Indicæ vocant, *Cembul Indi*, quod eſt *ſpicam Indicam.* Nullam certè ſpicam Indicam

ex auctoribus aliam noui præter Indicam nardũ. Nec puto alios hac quidem in re eſſe gnatiores, quàm ego ſum. Non minorem mihi incuſſit admirationem, quod ſuprà notabam, Græcos recentiores inter *στάχυς* & *ναρδοστάχυν* diſcrimen facere, hoc eſt inter ſpicam abſolutè dictam, & Nardi Indicæ ſpicam. Hos nardum Syriacam *ſpicæ* nomine ſic propriè appellatæ video donaſſe. Cur iſtud? Suſpicor id quod verum eſt. Inter varias Nardi ſpecies, præter Indicam vna etiam fuit, cui *ſpica* nomen proprium factum eſt, à flore ſpicato quem præfert. *ſpicam* eam hodieque nuncupamus, & *lauendulam*. Ea eſt *pſeudonardus* Plinij, qua & Nardum Indicam adulterari ſolitam teſtatur. Vbique naſci ait. profecto hæc noſtra ſpica vbique naſcitur. Sunt qui veram eſſe nardum Celticam opinentur. Quod refellit apud Dioſcoridem nardi Celticæ deſcriptio. Nam Celtica nardus Dioſcoridis flores profert luteos: Spica noſtra cærulo & purpura temperatos. Præterea hæc ſpica ſiue Lauendula, ſiue pſeudonardus vbique naſcitur. Celticam nardum in Iſtria, & Liguriæ Alpibus gigni Dioſcorides aſſerit, non vbique. poſtremo radicis & cauliculi in Celtica nardo vſum tantum eſſe idem ſcribit propter odorem. At ſpicæ noſtræ flos & folium præcipuè ad odorem expetitur. Arabes Celticam nardum *Cembul Rumi* dicunt, id eſt, *Spicam Romanam*, & *Cembul elkelti* ſpicam Celticam. Fortaſſean pſeudonardum ſiue ſpicam noſtram ſic appellauerint. Illud verò non dubij iuris eſt Græcos infimæ ætatis *στάχυς* vocaſſe eamdem herbam, quam vulgo *ſpicam* indigetamus, quæ nardi ſpecies eſt, vel potius pſeudonardus. Eam pro nardo Indica ſubijci in compoſitionibus medicamentorum ſcribunt: *ἀντὶ ναρδοστάχυος, στάχυς*. Certè & nardo Indicæ adulterandæ vſum præbuit, teſte Plinio. Iidem Græci Nardum Syriacam pro hac ſpica nobis exhibuere. Neophytus: *νάρδος Συριακή, ἡ στάχυς*. Hæc eſt Spica, quam à Nardi ſpica diſcreuit. At nardus Syriaca re vera nulla eſt. Aut enim Indica ipſa nomen hoc meruit in Syriæ emporia ab Indis delata: aut hoc eodem nomine notata eſt montana nardus quæ in vicina Syriæ Ciliciæ naſcebatur, vel etiam in Syria ipſa, ſi Dioſcoridi credimus. Atqui ſpicam non habet iſta, nec ſpica poteſt vocari. Non alia igitur Syriaca nardus ſpicæ nomen ſibi vindicare queat præter Indicam aut pſeudonardum hanc, quæ *ſpica* vulgo dicitur. Nam Celtica alia eſt, atque eam apertè diſtinguunt à Syriaca iidem Græci Neoterici. Meleager ex antiquis *Συρίαν νάρδον σταχυότριχα* appellat. Quod aut de Indica intelligendum, aut de hac pſeudonardo. Eo poëmate omnes enumerat flores qui in coronas adderentur. Ciliſſa nardus adeò breui folio eſt, vt vix necti queat. Indicam autem nardum luxus etiam coronis adhibuit, vt Plinius auctor eſt: *mox petitur ab India, aut vltra Indos. Lautiſſimum*

A *quippe habetur è nardi folio eas dari, aut veſte ſerica verſicolori vnguentis madida*. Lucanus quoque teſtatur è nardo corollas plecti ſolitas, quo nomine luxuriem temporum ſuorum redarguit:

Accipiunt ſertas nardo florente coronas.

Martialis:

Texta alijs fortaſſe roſa vel diuite nardo,

Hæc erit igitur Syriaca nardus *σταχύτριξ*, hoc eſt Indica, quam ſuæ pancarpiæ corollæ intexuit Meleager. Syriæ tamen indigenam nardum videtur intelligere, vtpote qui poëtam oriundo Syrum huic generi nardi cumparet. An ergo & pſeudonardum ſub hoc B nomine Syriacæ nardi ſpicatæ oſtendit? Nulla ſanè poteſt alia nardus ſpicata in Syria naſci niſi hæc. Atque hæc planè eſt quam recentiores Græci *στάχυς*, id eſt ſpicam *αὐτονομαστικῶς* dictam perhibent. Dioſcorides de Gallica nardo: *δυνάμει δ' ἐστὶ καὶ ἡ Συριακή, διουρητικωτέρα τε καὶ εὐστομαχωτέρα*. Hinc Plinius Gallicum nardum non multum ab Indico differre fatetur, Syriaco tamen leuius eſſe. At *Συριακὴ νάρδος* Dioſcoridi duplex eſt. capite quod præceſſit *Συριακὴν νάρδον* pro Indica, & inter genera Indicæ recenſuit. Ergo de hac Indica intellexit quum Celticam nardum C nihilo inferiorem eſſe Syriaca teſtatur. Inde Plinius habet Nardum Gallicum non multum differre ab Indico. At idem Dioſcorides capite ſequenti Nardum montanam in Cilicia & Syria naſci ſignanter aſſerit. Hæc eſt quam *θυλακῖτιν* & *πηρῖτιν* & *Νῆριν* cognominaram ſupra oſtendimus ab effigie ſacculi vel peræ, quam radix eius repræſentat. Nunc aliud docebimus, eam ipſam eſſe, quam Latinorum vulgus *Orei tunicam* ab eadem ratione olim nuncupauit. Tunica qualem geſſere Romani ſine manicis, eiuſdem fermè cum D ſacco figuræ. *Colobium* appellarunt. Ruffinus Colobia ſiue tunicas monachorum, quaſi ſaccos lineos eſſe dicit. Hieronymus tunicas ſaccineas, & ſaccos vocat, quibus operiebantur monachi in Ægypto. Eiuſmodi itaque radix quæ ſacci habet inſtar vel tunicæ, ac ſub terra eſt, eleganter *Orei tunica* vulgo eſt appellitata. *Saliuncam* hoc nomine vocatam notat Seruius ad illa:

Puniceis humilis quantum ſaliunca roſetis.

Saliunca, inquit, *herbæ genus, quam Orci tunicam vulgo vocant*. Iam igitur ex eo nulla dubitandi occaſio poteſt intercedere, quin *Saliunca* ve- E terum Latinorum ipſiſſima ſit montana Græcorum nardus, quæ *θυλακῖτις* ac *πηρῖτις* ab ipſis cognominata eſt, à Latinorum autem vulgo *Orci tunica*. Plinius *nardi montanæ* nuſquam meminit, ſed eam vt par eſt ſub appellatione ſaliuncæ deſcripſit. Ex qua deſcriptione rebus neceſſariis aduincitur Saliuncam eſſe nardum *θυλακῖτιν*: *Atque è ſeptentrionalibus ſaliunca folio quidem ſubbreui, & quod necti non poſſit radici numeroſa cohæret, herba verius quam flos, denſa, veluti manu preſſa, breuiterque ceſpes ſui generis. Pannonia hanc gignit & Norici Alpiumque aprica, vrbium Eporedia.* Ita le-

genda ac diſtinguenda hæc eius verba è lib. XXI. cap. VII. Comparet hæc aliquis cum deſcriptione & icone Nardi montanæ quæ apud Cluſium habetur, & niſi per omnia conuenire deprehendat, tum meritò ac ſuo iure neget eamdem eſſe Saliuncam & nardum muntanam. Sed non faciet. Nihil enim tam ſimile, nec quod examuſſim magis quadret. Dioſcorides non in genere errauit, ſed in ſpecie, quum Celticam Nardum ab Alpinis populis apud quos naſcitur, *ſaliuncam* vucari dixit. Nec enim nardus Celtica dicta eſt ſaliunca, ſed montaoa. Vtraque in nardi generibus, vtraque in Alpibus naſcebatur, & Pannonia. Inde alteram pro altera accepit, quantum ad nomen ſalinncæ. Ἡ δὲ Κελτικὴ νάρδος, γεννᾶται μὲν ἐν τοῖς κατὰ Λιγυρίαν Ἄλπεσιν ἐπιχωρίως ὀνομαζομένη Σαλιοῦγκα· γεννᾶται δὲ καὶ ἐν τῇ Ἰστρίᾳ. Quod autem vetus auctor Gloſſarij *ſalinncam* exponit κυνόροδον & αἰγιλόροδον, atque etiam χαμαιρόροδον, prorſus fallitur. Ex verſu Vırgilij id hariolatus eſt, quo puniceis roſis humilem ſaliuncam in comparatione multum cedere dixit. Hinc *ſaliuncam* pro roſa agreſti quæ florem album ſuſtinet, accepere, quæ dignitate multum infra roſam puniceam eſt. Saliuncam veſtibus interponi ſolitam odoris gratia prodit ibidem Plinins, verbis quæ ſic corrigenda ſuot: *Tantæ ſuauitatis, vt metallum eſſe cœperit veſtibus interponi eam gratiſſimum, ſicut apud Græcos polion herbam, inclutam Muſæi, & Heſiodi laudibus, ad omnia vtilem prædicantium.* Polium veſtibus inſerebatur vt & ſalinnca. Theopbraſtus auctor eſt polium veſtibus interijci ad tineas enecandas. Quæ ſequuntur apud Plinium in deſcriptiune polij, Tripolio prorſus conueniunt, vt neceſſe ſit Plinium πόλιον & τριπόλιον ex numinum errore confudiſſe. id iam alij adnotarunt. Sed non viderunr herbam illam Muſæi atque Heſiodi carminibus inclutam, τριπόλιον eſſe, non πόλιον. Et ſic fortè corrigendum in Theophraſto lib. IX. Hiſt. plant. cap. XXI. ἀλλὰ τὰ εὐνοϊκώτερα καὶ εὐπορώτερα, τὰ περὶ τὸ σῶμα, καὶ ὅλως τῶν ἀλεξιφαρμάκων λεγομένων τῶν τε σώματι, καὶ ταῖς οἰκίαις, καὶ ὥς δή φασι τριπόλιον καθ' Ἡσίοδον, καὶ Μουσαῖον εἰς πᾶν πρᾶγμα σπουδαῖον χρήσιμον εἶναι· διὸ καὶ ὀρύττουσιν αὐτὸ νύκτωρ σκηνὴν πηξάμενοι. Malè hacteous lectum eſt in Theophraſti libris: τὸ πόλιον. Certè de polio non poteſt intelligi. Inter herbas magica poteſtate præditas, quæ corporibus & domibus amulera præſtant aduerſus faſcinum, Dioſcorides τριπόλιον numerat, non πόλιον. Quod & ipſum quidem contra venena & ſerpentes ingenita vi valet & odoris grauitate, ſed magica nulla virture pollet. Dioſcorides, τριπόλιον εἰς τὰ ἀλεξιφάρμακα ἁρμόζειν dicit, & cum Catanance & Antirrhino, aliiſque magicis herbis recenſet. At τριπόλιον eſt, non πόλιον quod ter in die colores floris ſui mutat. vtrumque igitur confudit Plinius. Quod autem ait idem hanc herbam ab Heſiodo & Muſæo ad omnia

A vtilem prædicari, *ſuperque cetera ad famam ac dignitates*, hoc ex Theophraſti verbis aliouorſum acceptis concepit. Dicit ille loco eo quem vertit Plinius, ſtultum eſſe credere herbis quiboſdam quaſi amuletis tum loca tum homines à faſcino defendi, quod de Tripolio Muſæus & Heſiodus tradidere. parem verò aut maiorem etiam videri ſimplıcıtatem, ſi quis habeat perſuaſum herbas eſſe quæ ad famam ac dignitatem comparandam faciant aliquid, vt de Antirrhino à nonnullis proditum eſt. καὶ τὰ περὶ τῆς εὐκλείας δὲ καὶ εὐδοξίας ὁμοίως καὶ μᾶλλον.
B Hoc ad præcedentia de tripolio rettulit Plinins, quum ad ſequeotia pertinear de Antirthixo vel antirrhino, εὔκλειαν γάρ φασιν ποιεῖν τὸ ἀντίρριζον καλούμενον. Dioſcoridi dicitur ἀντίρριτον, qui & gratioſos euadere dicit, ſi qui eo vnganrur. τὴν αὐτὴν δὲ εἶναι φαρμάκοις ἀφελητικόν, ἐπιχαρίν τε ποιεῖν ἀλειφομένην σὺν ἐλαίῳ κρινίνῳ. Theophraſtus eo vnctos claritatem nominis conſequi ſcribit: ὁ δὲ καρπὸς ὥσπερ μόσχου ῥῖνας ἔχει, τοῦτον δὲ ἀπὸ τούτου ἀλειφόμενον εὐδοξεῖν. Iude nomen habuit ἀντίρρις, vel ἀντίρρινον. Heſychius: ἀντίρρινον, ἀντίρρις, οἱ δὲ βοτάνης
C εἶδος. Malè apud eum legitur, ἀντίρριτον, ἀντίρριζον. At ἀντίρρις ſic dicitur ἀπὸ τῆς ῥινός, vt ὕβρις. Quod vituli nares adſemilet, ita vocata eſt. Plinius eıiam alio lnco hanc Antirrhini virtutem polio vindicat, qnod pro tripolio accepit, & Muſæum iterum Heſiodumque huius ſententiæ auctores facit. lib. XXI. cap. XX. *polio Muſæus & Heſiodus perungi iubent dignationis gloriæque auidos.* Non polio perungi iubent illi gloriæ & famæ auidos, ſed antirrhino quidam iuxta Theophraſtum. Fontem erroris oſtendimus. Sequentia apud Plinium de veri polij remediis ex Dioſcoride ſumpta ſunt, & ſic legenda:
D *polium tractari cols: polium contra ſerpentes ſubſterni, ſuffiri, potari in vino, decoqui recens vel aridum, inlinique. Vel ſpleneticis propinant in aceto.* Hæc vulgo malè ſana habentur, quæ pro remediis ponuotur. Scriptum eſt in nptimo Thuanæo: *ſubſternit turi, portari in vino.* Vnde nos fecimns: *ſubſterni, ſuffiri, potari in vino.* Dioſcorides de polio: ὑποστρωννύμενον καὶ θυμιώμενον θηρία διώκει. Per hæc omnia manifeſtum eſt Plıoio τριπόλιον & πόλιον eamdem herham eſſe, magno errore. Sed in loco Theophraſti πολιὸν videtur ille legiſſe, qnnd eſſe debet τριπόλιον, ſuſpicor & verum eſt diuerſas herbas eodem
E nomine vocitatas eſſe, mutato tantum accentn. Πολιὸν cum accentu in vltima idem quod incanum, & nomen eſt herbæ ſic appellatæ quod canitici ſimilem habeat capillaturam. At πόλιον, quando prima acuitur herbam ſignificat, quæ vocata eſt, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, à verſando, quod ſcilicet floris colorem in die ſæpius mutet: nam πόλος eſt orbis, & πολεῖν, verſare. Aliqui eam τριπόλιον etiam dixere, quod ter colorem mutet. Sic τρίπολος γῆ tertio arata. Hæc nominum ſimilitudo, vel αὐτὴ potius Plinium fefellit. At polium quod veſtimentis interijcitur ſicut

Saliunca eſt πολιὸν, oon πελιτνὸν, nec colores mutat. *Baccar* etiam quod nardi ſilueſtris nomine quidam donauere, veſtibus inſcrebatur ad odorem conciliandum, Plinius lib. XXI. cap. XIX. *conditur cum diapaſmate. veſtibus odoris gratia inſeritur.* Hæc de baccare dicuntur, quæ tameo mihi male olent, propter vitij virus. portentum eſt in ſcriptis codicibus qui legunt: *tunditur cum diligentia paemata.* ita Thuanæus omnium vetuſtiſſimus. In Rigaltiano: *tunditur cum diapraſmata.* Verum eſt quod elicio ex antiquiore ſcriptura: *tunditur vtiliter ad diapaſmata.* Dioſcorides de Baccare: καὶ εἰς διαπάσματα χρησιμεύει ἱκανὴν ἔχουσα τὴν εὐωδίαν. Tuſis autem & in puluerem redactis ſiccis aromatibus ſiebant diapaſmata. Quoniam nardi genera ac differentias heîc tractamus, quid melius quàm per ſaturam hæc perſequi, & Plinium emendare, propter quem ſumptus hic omnis Exercitationum labor. Lib. XXI. cap. VI. reprehendit illos qui baccar ruſticum nardum appellauere. Eſſe enim aliam herbam ſic cognominatam, quam Græci vocant Ἄσαρον. At Græci recentiores, ἄσαρον & βάκκαριν confundunt. Neophytus & auctuarium Dioſcoridis: Ἄσαρον, οἱ δὲ νάρδος ἀγρία, Ῥωμαῖοι περπέτρεσουμ, οἱ δὲ Βάκχαρ. Ita libri veteres. Sed legi debet Ῥωμαῖοι περπρέσουμ. Quidam ex Romanis ita Baccar appellarunt. Plinius cap. XIX. libro quo ſupra: *Baccar in medicinæ vſu aliqui ex noſtris perpreſſam vocant.* Sic libri meliores non vt vulgo eſt, *perpenſam.* Atqui *perpreſſa* videtur potius cognomen fuiſſe nardi montanæ ſiue ſaliuncæ, quam Plinius idem folio denſam eſſe ait tanquam ſi manu preſſa eſſet. Hoc ſignificat *perpreſſa.* Hinc apparet nardum montanā & ſilueſtrem eamdem feciſſe quoſdam, qui proinde baccari quod habuere pro ſilueſtri nardo, montanæ nardi cognomen attribuerunt. Plinius de Baccare: *Baccar quoque radicis tantum odorata eſt, à quibuſdam nardum ruſticum appellatum. vnguenta ex ea radice fieri ſolita apud antiquos, Ariſtophanes priſcæ comœdiæ poëta teſtis eſt. Vnde quidam errore falſo barbaricam eam appellabant.* Hæc plus quàm barbarica, nec enim ea intelligo. Quis enim meminit baccharis radicem appellatam barbaricam? Nec video rationem huius appellationis. omnino legendum autumo: *vnde quidam errore falſo baccarida ea appellabant.* Vngoenta ex baccaris radice fiebant apud Græcos antiquos vt Ariſtophanes teſtis eſt. Inde quidam ex Græcis vngoenta appellarunt βακκάριδας, errore falſo. certè βάκκαριν pro vnguento multi vſurparunt. Magnes in Lydis Comœdia:

Λούσαντα χρὴ καὶ βακκάριδι κεχρημένον.

Scholiaſtes Æſchyli in Perſis: καὶ τὴν βακκάριδα ἴσασι μύρον Λυδῶν ὄνομα. Heſychius: βάκκαρις, μύρον Λύδιον. Apparet quoſdam βάκκαριν pro omni vnguento vſurpaſſe. Quos errare dicit Plinius. Athenæus quoque aliquot prolatis teſtibus oſtendit aliud eſſe

A μύρον, aliud βάκκαριν. nam auctores eſſe qui diſtinguant. καὶ μύρον, inquit, καὶ δὴ μύρον ἡ βάκκαρις. Et numquid Baccar vnguentum non eſt? Æſchylus ea ſic ſeiungit:

Κάχρυσαι τις σοὶ βακκάρεις τε καὶ μύρα.

Item Simonides:

Κἠλειφόμην μύροισι, καὶ θυώμασι,
Καὶ βακκάρει.

Ariſtophanem quoque citat ex Θεσμοφοριαζούσαις, qui ea diſcriminat:

Ω ζεῦ πολυτίμητ' οἷ' ἐπόθυσε ὁ μιαρὸς
Φάσκωλος οἷός λινομβρὸς μοι τοῦ μύρου,
Καὶ βακκάριδος.

B Hæc ſunt Ariſtophanis quæ Plinius deſignauit, dum eum teſtem aduocat. Athenæus βάκκαριν non eſſe vnguentum, quia auctores ab vnguento ſeparant, videtur exiſtimaſſe. At Plinius non omne vnguentum ſic appellari debere, vt quidam fecerunt, aſſerit, ſed certum genus, quod ex baccaris radice fieret. Heſychius: Βάκκαρις, μύρον τινὲς ἀπὸ βοτάνης ὁμωνύμου. Ceterum βάκκαριν pro vnguento quod ex herbæ cognominis radice fieret, vſurpari non magis mirum quàm ῥόδινον vocari vnguentum nardinum, κύπρινον, Cyprinum, *crinum* pro crinino & ſimilia. Sequitur apud Plinium: *ſimillimum ei combretum appellatur foliorum exilitate vſque in folia adtenuata & procerius quàm baccar. Nec hæc ſunt tantùm, ſed eorum quoque corrigendus eſt error, qui baccar ruſticum nardum appellauere.* In optimis exemplaribus hæc ita concipiuntur: *& procerius quàm baccar. Hæc ſunt tantum. Eorum quoque error regendus.* Legas licet, & corrigas meo periculo: *& procerius quàm baccar, nexui tantum.* dicit combretum nexui tantum eſſe, id eſt, ad corollas necti. ſic *veſtis amictui, indutui, linteum exterſui,* & ſimilia. De ſaliunca dixit: *folio ſubbreui, & quod necti non queat.* Coronarum aliæ nectuntur, aliæ ſuuntur. Quæ folia vel flores proceriore ſurculo ſunt, ea nectuntur inuicem: quæ verò nimis breuem habent, funiculis inter ſe iuncta ſuuntur. Vnde *ſutilium corollarum* nomen. At combretum propter exilitatem folij in fila pænè attenuati ſui non poteſt: ideo tantum nectebatur. Idem Plinius libro eodem cap. I. de floribus: *ſiue alterni atque multiplices inter ſe nectantur: ſiue pro breuitate generis funiculis in orbem, in obliquum, in ambitum quadam corona per coronas currunt.* Malè vulgo edunt: *ſiue priuatis generum.* At in vetuſtiſſimo exaratum eſt codice Thuanæo: *ſiue priuati generis.* Quod corruptum fuit, pro *breuitate generis.* Combretum autem quod eſt ſimillimum baccari, libri aliquando *cobretum* vocant. Inde Galli ſuum fecerunt *Cabaretum*, quod eſſe Aſarum volunt quidam Herbarij. Sic ex *caltula* Latinorum ſuam deprauarunt *Calentulam* officinæ. Aſaron Plinius, quod eſt nardi ſilueſtris genus, ita vocitatum quibuſdam placere ait, quod in coronas non adderetur. nimirum quaſi ἄσειον vel ἄσειρον dictum illi putarunt, quod vinctum in ſer-

tectis & corollis non habeRetur. ſic ἄσυρος ἵππος, ſolutus. Ineptiunt qui ἀπὸ τοῦ σύρου quod eſt ſcopa, interpretantur Etymi quod illis placuit rationem dedoctam. De Aſaro inſignitè deprauata in eodem Plinio verba hîc lubet emendare lib. XII. cap. XIII. *Eſt autem hedera folijs rotundioribus tantum mollioribusque, flore purpureo, radice Gallici nardi, ſemen acinoſum.* Hæc è Dioſcoride ſumpta. Sed nuſquam ille meminit radicem aſari ſimilem eſſe radici Gallici nardi. Nihil tamen mutant libri, in hoc tantum varij, quod *ſimile* legunt pro *ſemen.* Reſcribo ego veriſſima coniectura: *flore purpureo radici alligato, alterci ſimili, acinoſo.* Dioſcorides: ἄνθη μεταξὺ τῶν φύλλων πρὸς τῇ ῥίζῃ, πορφυρᾶ, διὸ δὴ ὑοσκυάμῳ ἐμφερῆ, ἐφ' ᾧ τὸ σπέρμα ἐοικὸς γιγάρτῳ. *Altercum* Latinis ὑοσκύαμος, quaſi *altericum* quod mentem alteret, & alienet. μανικός. De Saliunca minime dubium poteſt eſſe, quin Latini nardum montanum ita appellarint. Signa omnia conueniunt præcipuè radix ſacculo vel tunicæ ſimilis, tuberoſa numeroſaque, vt pote quæ quotannis ſe propaget aliis adnatis. Præterea Saliunca vomitiones ſiſtit, ſtomachum corroborat, omnibus ijſdem virtutibus in nardo montana exiſtentibus, quæ εὐστόμαχος eſt, & cohibet ſtomachi πνευματώσεις teſte Dioſcoride. Plinius de Gallico nardo ſcribit: *ſiccatur in vmbra, alligatur faſciculis in Charta.* Non perpendit mentem verborum Dioſcoridis, nec eam rectè expreſſit. Charta quidem mercibus pleriſque inuolucrum præſtabat præcipuè emporeutica dicta, ſed non hic ſenſus Dioſcoridis in his verbis: ἣν δεῖ πρὸ μιᾶς ἡμέρας καταῤῥάναντας ὕδατι τὰς δεσμάς· καὶ χωρίζοντας τὸ γεῶδες θεῖναι ἐπ' ἐδάφους, νοτεροῦ ὑποκεχαρτωμένου χωρίου. Non in charta alligantur nardi faſciculi, ſed aqua inſperſi, vt ſi quid terrenum inhæſerit decutiatur: in ſolo ponuntur, ſubſtrata humidis adhuc charta. Idem etiam perperàm diuinauit Hirculum herbam ſemper cum nardo Gallico naſci, quia dixit Dioſcorides id nardi genus adulterari, συναποτιλλομένης αὐτῇ πόας ἐμφεροῦς, ἣν διὰ τὸ περὶ τὴν ὀσμὴν βαρὺ τράγον καλοῦσι. Qui nardum adulterabant, vnà cum eo euellebant, miſcebantque ſimul aliam herbam ſimilem quæ dicebatur Hirculus ab odoris grauitate. Quod eodem tempore euelleretur, non id ſignificat ſemper eam cum nardo naſci, vt Plinius hariolatus eſt. Ex his omnibus nardi generibus, nulla alia ſpicata Syriæ natali ſolo conuenire poteſt præter pſeudonardum quam & *ſpicam* κατ' ἀντονομασίαν appellamus, infima quoque Græcia στάχυς. In verbis Apicij quæ Spicam Indicam à nardi ſpica diſtinguunt, fortè corrigi deberet, *Spica nardica* pro Indica, ὁ ναρδοειδὴς στάχυς, vt de hac eadem pſeudonardo intelligatur. Aut certè reponendum: *ſpica celtica*, vt de nardo audiatur. Alterutrum neceſſarium eſt. niſi alia via adgrediamur. Forte *Spicam Indicam* dixit

A de Nardo Indica, quæ abſolutè στάχυς, id eſt ſpica dicta eſt quibuſdam, aliis στάχυς Ἰνδικός. At *Nardi ſpicam* de Celtica vſurparit, quæ & ipſa quoque abſolutè vocata eſt στάχυς, quam hodieque ſpicam plerique nuncupant. Certè in ea ſententia quidam Græcorum recentiorum fuere, in quorum Lexicis Iatricis inuenio: Ναρδόσταχυν ἤτοι νάρδον Κελτικήν. ijdem Νάρδον Ἰνδικὴν interpretantur, τὸ μαλάβαθρον. Aliàs ſpica nardi hoc eſt ναρδόσταχυς quin eadem ſit cum ſpica Indica, nemo mihi poſſit eripere. Illud etiam me commouit in pleriſque compoſitionibus apud

B parui Dynameri auctorem, ναρδόσταχυν, & νάρδον poni tanquam ſpecies diuerſas. Vt in compoſitione ſimplici διάῤῥοδις, φύλλου Ἰνδικοῦ γο β'. ναρδοστάχυος γο δ'. νάρδου γο δ'. Item in compoſitione διάῤῥοδις τοῦ μεγάλου· ναρδοστάχυος λίτρας δ'. νάρδου λίτρας ι'. An per νάρδον intellexere radicem ipſam, per ναρδόσταχυν, ſpicam nardi? Vix putem id verum. Certè aliæ nardi, ſine adiuncto loci vbi naſcuntur, non ſolent nominari. Nam Celtica nardus aut Syriaca, aut Cretica dicitur. Sola Indica κατ' ἐξοχὴν meruit appellari nardus, ob excellentiam. Nicolaus Myrepſus in compoſitione Ἐρυ-

C θείου & in aliis σκευασίαις νάρδου στάχυν & νάρδον ſeorſim memorat, quæ tamen in eamdem ingrediantur compoſitionem. Sed νάρδου nomine intelligit nardinum oleum. Quod alibi paſſim obſeruare licet. Vt *nardum* pro nardino vnguento, ſic *crocum* pro crocino: *crinon* pro vnguento ex lilio Oenanthe vel οἰνάνθινον pro œnanthino. *Folium* autem quando abſolutè ſic appellatur, licet plerique veterum de nardi folio acceperint, malabathrum eſt. Similitudo odoris in vtroque fecit vt non ſecernerentur. Dioſcorides: Μαλάβαθρον ἔνιοι ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τῆς Ἰνδικῆς νάρδου φύλλον, πλανώμενοι ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ὀσμὴν ἐμφε-

D ρείας. Hinc pro nardo folium ſubſtitutiuum ponitur in ἀντιβαλλομένοις medicorum, ἀντὶ φύλλου στάχυς. Et alio loco: ἀντὶ μαλαβάθρου κεῖται ἡ νάρδος Ἰνδική. Hinc illa in compoſitionibus Myrepſicis parui Dynameri: φύλλου ἢ ἀντὶ τοῦ στάχυος λίτρας δ'. In compoſitione Nardini. Item & in compoſitione Cyphei: ναρδοστάχυος γο α' ἀντὶ φύλλου στάχυς γο γ'. In compoſitione rubri Xerij: φύλλου ἢ στάχυς γο β' στάχυς γο α. Garcias ab Horto negat malabathrum *folium* per excellentiam veteri-

E bus appellatum fuiſſe, ſed Auicennam ſolum ita vocare...oportet parum verſatum eſſe in ſcriptis qua Græcorum qua Latinorum, qui ſic pronuntiet. Mitto recentium Myrepſorum ac medicorum ſcripta, qui φύλλον paſſim nominant κατ' ἐξοχὴν, veteres in ea loquutione frequentiores: Nec enim aliter vocant. Plutarchus in tractatu, *an bruta ratione vtantur*: πολλὰ δ' ἐν ὀχλεῖ καθ' ἡμῶν, τὰ θυμιάματα, καὶ κιννάμωμα, καὶ νάρδοις, καὶ φύλλα, καὶ καλάμοις Ἀραβικοῖς vbi φύλλου nomine intelligit malabathrum. Ouidius de Triſtibus:

Oſſaque cum folijs & amomi puluere condo.

Folia ibi τὰ τοῦ μαλαβάθρου φύλλα. *amomi puluerem* ibi vocat, quod Plinio dicitur *amomum friatum.* cui aliud pretium poni ſignificat, aliud vuæ amomi. quæ amomum eſt integrum non diſſolutum, nec friatum in puluerem: *pretium vua in libras denarij ſexaginta: friato verò amomo denarij* XLIX. id eſt quadraginta octo. Idem Ouidius de Phœnice:

Et turis lacrimis & ſucco viuit amomi.

Atqui nullus eſt amomi ſuccus. Niſi quis dicat poëtam eorum opinioni accedere, qui amomum putarunt eſſe vuam labruſcæ Indicæ. Sed legendum: *& ſicco viuit amomo.* Vua amomi nihil aliud eſt, quàm fruticis ipſius ſurculi inter ſe implexi in figuram vuæ. Hæc ſicca friabilis & protinus fragilis. Non ſolutum amomum & in vuæ figura remanens, carius vendebatur. Etenim diſſolutum & friatum magis erat fraudi obnoxium. Ἀμώμου βοτρυώδους dicitur Nicolao Myrepſo in confectione Hedychri: κινναμώμου, ἀμώμου βοτρυώδους. Malè Fuchſius diſparauit ac reddidit: *amomi, botryos.* item in Theriaces Andromachi compoſitione: σχοίνου, μήου, ἀμώμου βοτρυώδους, νάρδου κελτικῆς. Idem etiam Interpres vertit: *amomi, botryos.* apud Aetium legitur ἀμώμου βότρυος, id eſt *vua amomi.* Atque hæc hactenus. Vide ſuprà de amomo. In Breui condimentorum in Apicij Excerptis: *Crocum, pipper, Zingiber, folium.* vbi *folium* eſt malabathrum. Auctor carminis de Phœnice:

Cinnama dehinc, auramque procul ſpirantis Amomi
Congerit, & mixto balſama cum folio.

Idem mendum in his verbis hæret, quod paulo ante in Ouidio correximus. Lege:

—— vuamque procul ſpirantis amomi.

quomodo enim auram amomi cõgereret ad buſtum ſuum faciendum Phœnix? Ita corruperunt qui vuam amomi neſciebant. Marcellus in Aromaticorum ſpecierum enumeratione:

Tus, coſtum, folium, myrrham, ſtyracem, crocomagma.

Idem tamen paulo poſt *malobathrum* recenſet, tanquam aliud:

Scammoniam, Cyperon, Malabathron, Ammoniacum.

Hoc profecto mirandum, cum ceteri omnes Græci Latinique folium & malabathrum idem cenſeant. Alij cum adiecto φύλλον μαλαβάθρου nominant, vt Didymus in Geoponicis: φύλλου μαλαβάθρου σφαιρία τινά. Item lib. XX. μαλαβάθρου φύλλου σφαιρίον α'. Aetius: Μαλαβάθρου φύλλον προσηνέστερον ἐστὶ τὴν δύναμιν ναρδοστάχυι. Oribaſius apud eumdem: Μαλαβάθρου φύλλον κάλλιστον ἐστὶ τὸ ἁδρόσφαιρον. Recentioris Græciæ Medici ac Myrepſi interdum φύλλον appellant abſolutè, interdum φύλλον Ἰνδικόν. Gloſſæ Iatricæ nondum editæ: Μαλάβαθρον φύλλον Ἰνδικόν. Et paſſim φύλλων Ἰνδικῶν & φύλλου Ἰνδικοῦ mentio occurrit apud auctores parui ac magni Dynameri. Hinc Arabes *Sadegi Indi* vocant τὸ μαλάβαθρον, quod ſonat, *folium Indi-*

A *cum.* Verum heîc rurſus dubitandi materia ſuppeditat ab auctore parui Dynameri, qui in compoſitione Hedychroi clarè φύλλα Ἰνδικὰ diſtinguit à foliis malabathri. verba eius hæc ſunt: φύλλων Ἰνδικῶν Γο γ'. φύλλων μαλαβάθρου Γο ϛ'. ναρδοστάχυος Γο ϛ'. Putaret aliquis vitio locum non vacare, & ſic corrigendum eſſe: φύλλων Ἰνδικῶν, ἤγουν φύλλων μαλαβάθρου Γο ϛ'. Nihil tamen temere mutandum. Indi hodieque hoc folium nuncupant *Tamalapatra.* vnde Græcis μαλάβαθρον. Nec enim credendum quod vir doctus rebatur accepiſſe à Græcis Indos vocem illam, τὸ μαλάβαθρον. Sic ex Indica voce *Pimpilim*, Græci πέπερι fecerunt, non contra. **B** Ex *Zengebil* Zingiber & ſimilia. Duo genera foliorum aromaticorum apud Indos hodie in vſu ſunt promiſcuo, facie pæne ſimili, ac pari facultate prædita. Folium *Betre*, quod & *Tembul* dicitur. & Folium malabathri, quod & *Folium Indum* appellatur. Medici Arabes de his duobus foliis ſeorſim tractauere. Garcias Betre folium ſimile ferè mali Medicæ folio eſſe tradit, idemque de folio Indo ſiue malabathro narrat. Eædem etiam fermè ſunt vtriuſque facultates. Omnino tamen diuerſæ plantæ, quæ vtrumque Folium ferunt. **C** Notandum eſt in primis, quod nemini adhuc obſeruatum memini, quæcunque veteres de malabathro ſcripſere *Betre* folio potius conuenire quàm *Indo folio.* Malabathri folia olim in pilulas conuoluta vænum ibant, & hac forma in Europam adferebantur. Inde apud Didymum: φύλλου μαλαβάθρου σφαιρία τινά. Et alibi: φύλλου μαλαβάθρου σφαιρίον ἕν. Plinius, qui folium nardi putauit eſſe, cùm ſit Malabathri: *Folij diuiſere annonam: à magnitudine hadroſphærum vocatur, maioribus pilulis.* Sic legendus ille locus. Nam malè in Editis **D** habetur: *folia diuiſere annonam.* Et mox: *maioribus folijs.* repperi ſcriptum in Rigaltiano: *maioribus populis.* Vitioſa ſcriptura *populis* pro *pipulis.* Atque ita planè in veteri Codice Palatino repperi ſcriptum. ea rurſus pro *pirulis* vel *pilulis.* Hi enim gradus ſunt corruptelæ. Gloſſæ: *pipula*, κοκκίς. pro *pilula.* Nec aliter tamen ſcripſiſſe eum auctorem, ſeries litterarum probat. *Folium hadroſphærum*, quod maioribus eſt pilulis. *Folij annonam diuiſere*, mercatores ſcilicet, dum aliud pretium faciunt, folio hadroſphæro, aliud meſoſphæro, aliud microſphæro perperam igitur in **E** vulgatis editum: *folia annonam diuiſere.* Non plura folia in vnam pilulam ſolebant conglobari, ſed ex ſingulis foliis complicatis ſingulæ ſphæræ fiebant. Sequitur: *quod minore folio eſt, meſoſphærum appellatur.* Ex maiore folio, maior pilula fiebat, idque folium ἁδρόσφαιρον vocabatur: ex minore, τὸ μεσόσφαιρον. Auctor peripli maris Erythræi: de Malabathro: γίνεται δὲ γένη τρία, ἐκ μὲν τοῦ μείζονος φύλλου, τὸ ἁδρόσφαιρον μαλάβαθρον λεγόμενον, ἐκ δὲ τοῦ ὑποδεεστέρου, τὸ μεσόσφαιρον, ἐκ δὲ τοῦ μικροτέρου, τὸ μικρόσφαιρον. Eadem habet, Plinius de folio nardi quod confundit

cum Malabathro. Addit Peripli auctor: ἔνθεν τὰ τρία μέρη τοῦ μαλαβάθρου γίνεται, καὶ τότε φέρεται εἰς τὴν Ἰνδικὴν ὑπὸ τῶν κατεργαζομένων αὐτά. *Sic tria fiunt genera malabathri, ac tum deferuntur in Indiam ab illis qui ea præparant & conficiunt.* Nota, κατεργάζεσθαι, eo verbo vſus & Theophraſtus in Laſerpitio, quod præparabatur, vt ad extera poſſet exportari: κατεργάζονται δὲ ἄγοντες εἰς τὰ ὡραῖα, τὸν δὲ τὸν τρόπον: *hoc modo præparant & conficiunt.* Plinius *ad maturitatem perducere* illud κατεργάζεσθαι reddidit. prorſum ridiculè. Sed de his ſupra. Folium Betre hodie eodem pæne modo præparatur ab Indis. Quia id folium venas habet & fibras per longitudinem excurrentes, eas vngue acuto præſecant & eximunt, deinde admixto calcis modico quam è teſtis oſtreorum crematis confectam habent, & Areca confracta permixta, folium Betre complicant & inuoluunt, atque ita in os miſſum mandunt. Eadem methodo præparata folia abeuntibus amicis ſolent dare, nec quemquam facile dimittere à ſe dicuntur, niſi hoc munere honoris gratia donatum. Malabathri folia ſimiliter complicata demptis prius neruis ac fibris ex India ſolebant olim aduehi. Auctor Peripli: οἱ δὲ κατασκοποῦντες τότε παραγίνονται εἰς τοὺς τόπους, καὶ συλλέγουσι τὰ ἐκείνων ὑποστρώματα, καὶ ἐξινιάσαντες καλάμους τοὺς λεγομένους πέτρους ἐπὶ λεπτὸν ἐπιδιπλώσαντες τὰ φύλλα καὶ σφαιροειδῆ ποιοῦντες, διείρουσι ταῖς ἀπὸ τῶν καλάμων ἶναις. Ita ſcribenda illa verba, quæ interpres vir aliàs doctus malè intellexit, vt peruerſe legit. Editum eſt vulgo: διαιροῦσι ταῖς ἀπὸ τῶν καλάμων ἶναις. Immo διείρουσι vbi folia illa in pilulam voluta complicarunt fibris calamorum traijciunt, vt ſic in pilula hæreant. Hoc ſignificat διείρειν. Sic in veteribus excerptis: Σαρδέλαι ἢ αἱ ἀφύαι καλάμοις διειρμέναι: *transfixæ.* Apud Zoſimum, μὴ παρατείνειν τεχὶ διείρεις. vbi male ſcriptum in libris, διαιρεῖς. & in prouerbio veteri apud Zenobium, κοχλίας λίνῳ διείρειν. Male eſt διαιρεῖν. Hinc διερσις, *transfixio.* Et μάχη ἐκ διέρσεως apud Polybium, quæ punctim ferit. perperam editur διαιρέσεως lib. XVII. de Romanis: τῇ μαχαίρᾳ, οἱ ἐκ καταφορᾶς καὶ διέρσεως ποιοῦνται τὴν μάχην. punctim & cæſim. Alias ἡ ἐκ διαίρεσεως μάχη eadem cum ἐκ καταφορᾶς. Nam διαίρεσις dicitur quum brachium in diuerſum panditur & attollitur ad ictum cæſim inferendum. καταφορὰ vero quum ex alto defertur enſis. At διερσις eſt transfixio. Vegeſius *punctam* vocat, id eſt punctionem. διάληψιν etiam Polybius appellat, quam alibi opponit τῇ καταφορᾷ. Legendum igitur apud Dioſcoridem vbi de malabathro loquitur: ὅπερ συλλέγοντες διείρουσι λίνῳ, pro διαιροῦσι. Sic idem alibi de radicibus Iridis: αἱ χρὴ μετὰ τὴν ξηρὰν ξηραίνειν ἐν σκιᾷ, καὶ διείραντα λίνῳ, ἀποτίθεσθαι. Iſidorus de eodem malabatro: *Folium dictum quod ſine vlla radice innatans in Indiæ littoribus colligitur, quod lino perforatum ſiccant Indi atque reponunt.* Legiſſe videtur apud Dioſcoridem, ἐν τοῖς

A Ἰνδικοῖς τρήμασι. vbi ſcribitur vulgo, ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς τέλμασι. Nam vertit, *in Indiæ littoribus.* ſed verum, τρήμασι. *Folium* vocat Romanorum more, quod Græcis μαλάβαθρον. Auctor peripli non lino perforari ac traijci pilulas illas quæ ex malabathri foliis concinnabantur, ſed ipſis neruis ſiue fibris calamorum ſiue virgarum malebathri. καλάμους enim vocat virgas ipſas ac ſurculos, quibus hærebant folia. Atqui ex ipſis foliis fibras illas ſiue neruos deſciant. Hoc ille vocat ἐξινιάζειν, hoc eſt ἶνας extrahere. Quod
B verbum eodem ſenſu apud Athenæum occurrit lib. IX. ἐγκέφαλοι ὀρνίθων τε καὶ χοίρων σφόδρα ἐξινιασθέντες: *cerebella auium ac porculorum lactentia probe ab inis ac fibris ſuis repurgata.* Nam Latini etiam *inas* dixere. Calamos ſiue virgulas malabathri πέτρους vocari ait auctor: καλάμους τοὺς λεγομένους πέτρους. Hodie quoque appellant *Betre.* Hinc luce clarius conſtat Malabathrum veterum eſſe folium *Betre.* præter plures alias notas etiam nomen conuenit. Perperam etiam in verbis ſupra citatis Editiones legunt: οἱ δὲ ταῦτα δοκοῦντες. Rectè nobis emendatum; οἱ δὲ κατασκοποῦντες. Narrat quomodo Malabathrum in In-
C diam veniat, & ex India deinde in alia loca deferatur. Ex interiori regione populos quoſdam refert quotannis ad confinia Sinarum venire cum liberis & vxoribus, tegetibus vel Sirpeis onuſtos, quæ foliis refertæ ſunt vitium folia referentibus Eas ſirpeas ſibi ſubſternere, dum in illis locis agunt. Ibi enim pluſculos dies morari, vt ex vicinia rapiant, quodcunque poſſunt, deinde ad ſuas ſedes reuerti: tum eorum diſceſſu obſeruato Sinenſes ad ea loca accedere, & ſtrata quæ reliquerunt illi, colligere, & malabathri folia in iiſdem re-
D perta, eo modo quo diximus, præparare. Hic ſenſus illius auctoris. Nunc verba excutienda, quæ non perinde rectè ſe habent in Editionibus: κατ᾽ ἔτος δὲ παραγίνεται ἐπὶ τὴν συνορίαν τῆς Θίνας ἔθνος τι. Ita ſcribendum non Θινός. Θῖνα eſt *Sina.* Alij Σῖναι vocant. Sequitur: τῷ μὲν σώματι κολοβοὶ καὶ σφόδρα πλατυπρόσωποι, σιμοί, εἰς τέλος τε αὐτοὺς λέγεσθαι Σησάτας. lege: καὶ σφόδρα πλατυπρόσωποι, σιμοὶ εἰς τέλος, αὐτοὺς λέγεσθαι Σησάτας. Eleganter σιμοὺς εἰς τέλος vocat, *ad perfectum, ad plenum naribus depreſſis*, τελείως σιμούς. Habes deinde: αὐτοὺς λέγεσθαι Σησάτας παρομοίους ἡμέροις, παραγίνονται σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις. Diſtinguendum
E ac legendum: λέγεσθαι Σησάτας, παρομοίους ἀνημέροις. παραγίνονται σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις: *feris & agreſtibus ſimiles.* Hi ſunt omnino qui Βησάδαι dicuntur Ptolemæo in India extra Gangem: μεθ᾽ οὓς ὑπὲρ τὴν Μαιάνδρου Πλάδαι, καλοῦσι δὲ οὕτως τοὺς Βησάδας. εἰσὶ γὰρ κολοβοί, καὶ παχεῖς, καὶ δασεῖς, καὶ πλατυπρόσωποι. λευκοὶ μέντοι τὰς χρόας, ὑπὲρ δὲ τὴν Κιρρηδίαν ἐν ᾗ φασι γίνεσθαι τὸ κάλλιστον μαλάβαθρον. Aut Ptolemæus igitur ex Peripli auctore, aut hic ex illo corrigendus in nomine huius gentis. Sequitur in Periplo: παραγίνονται σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, βαστάζοντες φορτία

μεγάλα ποτίας ὠμαμπελίνων παραπλήσια. hæc corruptiſſima ſic fortaſſeau reſtituenda: βαστάζοντες φορτία μεγάλα ἐν ταρπόναις, ὠμαμπελίνων παραπλήσια. Nihil verius. Ταρπόναι ſunt quæ aliis Τάρπαι, Sirpeæ vel regetes. Heſychius ὀργαμέας interpretatur & κοφίνους. Τάρπη, inquit, Συρακούσιοι κόφινον, τινὲς δὲ σπυρίδα. Sic legendum in Heſychio: alij Δάρπην vocabant quod idem exponit ὀργαμίδα. Δάρπη ὀργαμίη κόφινος. at ὀργαμίαι apud eumdem ſunt δεσμοί, πλέγματα χειραγωγά, φορμία ἀχυραγωγά. Ea voce vſus Procopius, ne quis nimis antiquam aut γλωσσηματῶδη exiſtimet. Auctor peripli, ταρπόνας dixit quæ aliis τάρπαι. Sirpeis illis foliorum malabathri plenis vtebantur stratorum vice Seſatæ populi. ὠμαμπελίνων παραπλήσια facit. ὠμαμπέλινα folia ſunt vitium adhuc viridia. ξηραμπέλινα ſicca iam & arida, vnde *Xerampelinus color*. Folia Betre conuoluuli foliis haud diſſimilia eſſe Neoterici ſcribunt, quæ non multum vitigeneis differunt. Ceterum fabuloſa ſunt ac falſa quæ de ratione colligendi Malabathri tradit auctor Peripli. longe magis fabulis proxima, eius folij hiſtoria qualis à Dioſcoride narratur & à Plinio. Non magis videntur veram huius folij notitiam accepiſſe veteres quàm piperis, qui tria eius genera in eadem arbore naſci credidere: quam Zingiberis, qui radicem eſſe arboris piper ferentis perſuaſum habuere: quam denique Serici, quod arborum eſſe lanugiuem tradiderunt. Illud tamen certiſſimum, malabathri folia quæ veteribus cognita ſunt, non alia fuiſſe, quam *Betre* folia. In omnibus Indiæ regionibus maritimis naſcitur Betre, nec facile in remotis à mari locis prouenit. ea re carò vænit in continenti ac interioribus Indiæ. Originem Inde ſumpſit illa opinio, quæ tradit malabathrum in paluſtribus Indiæ creſcere. Iſidorus, *in littoribus India* naſci ſcribit. *Betre* non ſuiſmet ipſius viribus nititur ac ſurgit, ſed adſitis arboribus ſeſe adplicat, & circumuoluit, à quibus ſuſtentatur. Quæ res materiam videtur præbuiſſe veteribus tradendi folium malabathri aquis innatare ſine vlla radice. Ex eo ſane fonte fluxit hæc fabula. Indi hodie Betre folium aſſiduè mandunt ad oris ſuauitatem & bonum halitus odorem. Dioſcorides de malabathro, linguæ ſubiectum ait odorem commendare oris: ὑποτίθεται δὲ τῇ γλώσσῃ πρὸς εὐωδίαν στόματος. Betre folio ſtomachum corroborari conuenit inter Indos ſuos, Arabibus medicis concinentibus. Dioſcorides Malabathro ineſſe δύναμιν εὐστομαχωτέραν prodit, id eſt ſtomachi vim corroboratricem. Folium Betre ſimiliter hoc tempore apud Indos complicatur & in pilulam conuoluitur, vt malabathrum olim complicatum conuolutumque ex iiſdem locis adferebatur. At *folium Indicum* in faſciculos collectum colligatumque aduehitur. Nec putandum eſt Arabum medicorum æuo, & Græcorum

A recentiorum quibus cognitum fuit, alio quam hoc modo folitum importari. *Folium* vero quod ita αὐτονομαστικῶς Latinis præcipuè dicebatur, Græcis autem vetuſtioribus Μαλαβάθρου aut μαλαβάθρου φύλλον, planè eſt vt dixi, *Betre folium*. Nam *Folium Indicum*, licet multis ſimilibus notis cum folio Betre cenſeatur, in totum tamen diuerſum. Nulla φύλλου Ἰνδικοῦ vel Folij Indici apud antiquiores Græcos auctores mentio. Græci recentiores ex Arabum ſcripris eam hauſerunt, & cum folio veterum & malabathro confuderunt. Sic plerique ex hodiernis ſcri-B ptoribus, inter quos eſt Amatus Luſitanus, Betre folium & Folium Indum idem faciunt, ac proinde minus mirum Græcos recentiores Ἰνδικὸν φύλλον cum veterum malabathro confudiſſe. Alij peritiores diſtinxere, vt parui Dynameri auctor, qui aperte φύλλον Ἰνδικὸν, & φύλλον μαλαβάθρου diſcreuit. Ergo φύλλον μαλαβάθρου Græcorum, & *Folium* Romanorum, *Betre* eſt hodiernum. Nec impedimento eſt quod Folium Indicum hodie *Tamalabatra* dicitur Indis ipſis, vnde μαλάβαθρον ſuum Græci videntur formaſſe, qua tamen voce contendimus ſignificari folium Betre. Poteſt enim fieri vt C nomine tenus notitiam habuerint Indici folij quod ab Indis dicebatur *Tamalabathra* idque nomen attribuerint alteri generi folij, quod ipſis notius erat. Sic *Pimpilim* Indi hac ætate ſolum piper longum vocant. ex quo tamen vocabulo, πίπερι ſuum de omni pipere Græci videntur feciſſe Quot modis piper appelletur à diuerſis Indorum populis vide apud Garciam. Profecto φύλλου μαλαβάθρου σφαιρία Græciæ antiquioris non alia poſſunt eſſe præter Betre folia quæ hodieque ſic complicantur. Quod Betre D cum in omnibus Indiæ maritimis regionibus proueniat, ideo facilius ad Græcos peruenerit eius notitia quàm Indici folij, quod in continenti & longe à mari naſcitur. Sed & poſtquam Indicum folium iis notum cœpit eſſe, plerique eorum id confudere cum veterum malabathro ſiue Folio. Quid ſi & veteres oſtendo clare diſtinxiſſe folium Indicum ab illo folio quod conuoluebatur? Ita ſane eſt. Iuriſconſultus ea planè diſtinxit leg. xvi. D. de Public. & vectig. *Species pertinentes ad vectigal, puta Cinamomum, piper longum, piper album, folium pentaſpharum, folium Barbaricum, coſtum.* E De folio pentaſphæro nugæ ſunt. Mendum eſt in voce quod egregia coniectura tollo ac certa, legendo: *folium cataſpharum.* Puto fuiſſe ſcriptum in verbis Iuriſconſulti, *Pataſpharum* pro *Cataſpharum*, vt mos fuit perpetuus librariorum C in P mutandi. Sic *Pithepus*, & *Cercopithepus* in antiquo libro Notarum Tironis ac Senecæ ſcriptum eſt. Et *populorum* pro *poculorum* in loco Varronis apud Nonium. Hinc *Pentaſpharum* pro *Pataſpharum* Tribonianus vel alius correxit. *Cataſpharum* debuit, quiſquis fuit.

καθόσφαιρον idem Græcè quod *σφαιροειδές*. Intelligit prorſus malabathri folium, quod Græci in pilulas conuolutum afferri ex India ſcribunt. Auctor Periplı de hoc folio: *ὑποδιπλώσαντες τὰ φύλλα καὶ σφαιροειδῆ ποιοῦντες*. Inde *σφαίρια μαλαβάθρου* paſſim apud Græcos. At *folium Barbaricum* id omnino eſt, quod Indicum Græci recentiores nominarunt, quod ex India deferebatur in Ægyptum per Barbaricum ſinum. Ab eadem ratione & *Rha Barbaricum* dictum eſt, quod apud Sinas tantum naſcebatur, atque à Sinis in Indiam, deinde ex India per Barbaricum ſinum Alexandriam aduehebatur. Idem tamen Iuriſconſultus paulo poſt malabathrum recenſet veluti diuerſum ab illis duobus folij generibus: *Malabathrum, aroma Indicum.* Quod ego adiectum eſſe à Triboniano certus ſum. Hoc niſi mihi des, dandum erit ipſum Iuriſconſultum erraſſe. Nam Malabathrum veterum idem cum folio Cataſphæro. Illud autem aroma Indicum è Gloſſamento eſt. De aliis aromatis Indicis nos alibi. Hæc ſufficiant huic Exercitationi.

Pag. 82. A. *Indiæ lapidum in Adamantibus dignitas prima.*] Semper adamanti inter lapides auctoritas fuit prima, nec aliter hoc ſæculum iudicat. Rationem addit Solinus: *quod Lymphationes abigant, venenis reſiſtant, mentium vanos metus pellant.* Non propter has dotes nobis in pretio eſt, ſed nec apud veteres eo nomine tam carum fuiſſe dicit Plinius, à quo tamen omnia cum puluiſculo quæ de adamante hîc habet, corraſit noſter. Ex aliis multis gemmis non pauciora nec minora remedia prodita ſunt, quæ tamen nunquam adamantem pretio ac dignitate æquauere. Plinius: *Maximum in rebus humanis pretium non ſolum inter gemmas habet Adamas, diu nonniſi regibus & iis admodum paucis cognitus, vnus modo in metallis repertus perquam raro comes auri, nec niſi in auro naſci videbatur.* Hæc verba corruptiſſima eſſe eo ipſo quia correctores paſſa ſunt, vetus ſcriptura oſtendit, aliter in libris concepta: *diu non niſi regibus & iis admodum paucis cognitus ita appellatus auri modo in metallis repertus perquam raro comes auro, & nec niſi in auro naſci videtur.* omnino ſcribendum atque interpungendum: *ita appellatus auri modo in metallis repertus, perquam raro comes auro, ſed nec niſi in auro naſci videtur.* verum adamantem & hoc nomine maximè dignum eum tantum habitum vult Plinius, qui in auro naſceretur. *ita appellatus*, id eſt Adamas, auri modo in metallis repertus. hoc eſt in auri tantum metallis repertus. Sed aliter legi aiunt in Codice Chiffletiano optimæ notæ. Nam quæ vidimus exemplaria poſteriorum Plinij librorum, recentiora fuere. Sic igitur in Chiffletiano: *ita appellatur auri nodus, in metallis repertus.* quam veram eſſe lectionem infra aſſerimus. *perquam raro comes auro.* Hunc adamantem non

A niſi rariſſimo auro comitem eſſe dicit, & ipſum adæque rarum. Suſpicor tamen ſcriptum fuiſſe: *perquam puro comes auro*, ſcribendi vitio tralaticio. Nam R & P ſæpe commutantur inuicem in antiquis libris. Erit igitur legendum: *perquam puro comes auro.* Hanc ſibi fuiſſe mentem Plinius ipſe clarè fatetur: nam poſtquam deſcripſit Indicos & Arabicos adamantas qui in auro non naſcebantur, ſed quadam cryſtalli cognatione, ita inſiſtit: *ceteris pallor ingens & in auro non niſi excellentiſſimo natalis. Incudibus hi deprehenduntur ita reſpuentes ictus, vt ferrum vtrimque diſſultet, incudeſque ipſæ etiam diſſi-*
B *liant. Quippe duritia inenarrabilis eſt, ſimulque ignium victrix natura, & nunquam incaleſcens. vnde & nomen indomita vis Græca interpretatione accepit.* Clarè his verbis memorat ſolos Adamantes qui in auro reperiuntur indomitos ferro & igni, nomen hoc meruiſſe *ἀδαμάντων*. Nam Indici & Arabici, qui more cryſtalli naſcuntur, frangi etiam poſſunt. Cyprij & Sideritæ fragiles quoque: Solos eos qui in auro reperiuntur, indomitam vim habere, ac propterea *ἀδάμαντας* à Græcis appellatos. Nam *ἀδάμας* idem quod *ἀδάμαστος*. poſtea id nomen etiam ce-
C teris tributum, quamquam immeritò. Hodie nullus eſt adamas *ἀδάμαστος*. Nullus ictum reſpuit; ſed malleolo facile vel in puluerem rediguntur. Verba Plinij ſuperius allata quia correctorum manus experta ſunt, in corruptela cubant. Primum genus Indici Adamantis facit non in auro naſcentis, ſed quadam cryſtalli cognatione. *Similis*, inquit, *huic Arabicus, minor tantum, ſimiliter & naſcens: ceteris pallor ingens, & in auro nonniſi excellentiſſimo natalis.* Falſa hæc lectio: cùm enim in ſequentibus narret genera eſſe Adamantum quæ alibi quam in
D auri metallis reperiuntur, quomodo verum eſſe queat quod heîc ait ceteros nonniſi in excellentiſſimo auro natales habere. Qui ceteros dicit, omnes quorum deſcriptio ſequitur neceſſe eſt intelligat. At Sideritæ & Cyprij qui poſt memorantur, in auro non naſcuntur. Præterea vetus ſcriptura hanc lectionem falſi arguit, quæ ita concipitur: *ceteris pallidior argento & auro.* Aut omnia incerta ſunt, aut certum eſt ita legi ac diſtingui debere: *Similis huic Arabicus, minor tantum, ſimiliter naſcens, ceteris pallidior vt argentum. At in auro nonniſi excellentiſſimo natales. Incudibus is deprehenditur ita re-*
F *ſpuens ictus, vt ferrum vtrimque diſſultet, incudeſque etiam ipſæ diſſiliant. Quippe duritia eius inenarrabilis eſt.* ita totus locus conſtituendus eſt ex veterum librorum auctoritate. Idem hîc adſtruit, quod initio capitis aſſeruit: Excellentiſſimum adamantem & hoc nomine verè dignum, in auro tantum naſci. In auro nonniſi excellentiſſimo Adamanti natales eſſe. Hic enim ſenſus horum verborum: *at in auro nonniſi excellentiſſimo natales.* Hic demum proprie Adamas Plinio,

reſpuens ictus, in igne nunquam incaleſcens, & planè indomitus. Hic inter Adamantes primus, vt Adamas inter ceteras gemmas. At Solinus more ſuo Plinij mentem non eſt aſſequutus, qui Adamantem in auro repertum proximum facit ac ſecundum Indico, qui cognatione cryſtalli naſcitur. Quia enim poſt Indici & Arabici mentionem Plinius meminit eius generis quod in auro naſcitur, ea re exiſtimauit vt ordine ac loco deſcriptionis, ita dignitate ſecundos ac ſequiores eſſe. Nec animaduertit Plinium in principio ſtatim capitis de illo Adamante mentionem inieciſſe, qui in auri metallis inuenitur, & maximum in rebus humanis, non ſolum in gemmis pretium habet. Præterea verba Plinij ſic accepit quaſi hic ſecundus Adamas in auro tantum excellentiſſimo deprehenderetur. Plinij verò ſenſus eſt nonniſi excellentiſſimo Adamanti in auro natales eſſe, hoc eſt nonniſi excellentiſſimum Adamantem in auro naſci. Apparet prorſus Solinum eodem modo verba Plinij legiſſe, quomodo ea ſuperius emendata protulimus, ſed male intellexiſſe. Sex autem Adamantis genera Plinio ponuntur: duo genera in auro naſcentis: *vnum ex iis cenchron appellatum, milij magnitudine: alterum Philippicum in Philippico auro repertum.* Indicum deinde & Arabicum: tum Cyprium & Sideriten. Hæc ſunt genera ſex. Solinus quattuor tantum poſuit, quia Arabicum confudit cum eo quem in auro excellentiſſimo naſci ait, ex Plinij verbis peruorſe acceptis, vt paulo poſt oſtendam. Mirum verò quod apud Plinium habetur de illo genere adamantis, quem *cenchron* refert appellatum quod eſſet milij magnitudine. Eum inter præſtantiſſimos numerat. Atqui non video quid pretij potuerit mereri Adamas grani miliacei magnitudine. Apud nos tantuli Adamantis paruitas prorſum deſpectui eſſet, etiam ſi ex Rupe veteri veniret. Vix quippe plus quàm granum vnum aut duo grana penderet. Non paruam nec nihili faciendam heîc deprehendiſſe videor magni auctoris hallucinationem. Per Caliginem tamen aut nebulam tantum id perſpicere licet, cùm auctores non habeamus vnde hæc hauſit, quique errorem eius detegere poſſent. Præſtantiſſimum Adamanta in auri tantum metallis ait reperiri. Nemo veterum ex iis quidem qui nobis noti ſunt, meminit Adamantis in auri fodinis reperti. Diodorus lib. III. multis exponit rationem fodiendi auri & lauandi, molendi, coquendique quæ in χρυσωρυχείοις Ægypti frequentabatur, ad confinia Arabiæ & Æthiopiæ. Adamantem in illis auri metallis inueniri nullo verbo prodidit. Idem Plinius tamen tradit veteres exiſtimaſſe hoc genus Adamantis in Æthiopiæ tantum metallis inueniri inter delubrum Mercurij & Inſulam Meroen. Hoc falſum eſſe hodie deprehenſum eſt. Nullus quippe hoc tempore Adamas in tota Ægypto, Arabia & Æthiopia effoditur, aut eruitur. Addit idem Plinius: *dixeruntque non ampliorem cucumeris ſemine aut colore diſſimilem inueniri.* Admodum paruum hunc Adamantem fuiſſe oportet, qui magnitudinem ſeminis cucumeris non excederet. deinde non magnopere liquidum aut ſplendidum qui colore ſimilis eſſet cucumeris ſemini. Alterum genus quod in auri metallis reperiebatur, milij magnitudine eſſe ſcribit, & *cencrum* appellatum. Hæc duo genera Adamantis excellentiſſima fuiſſe prodit, & in auro tantum naſci ſolita, quæ ictum reſpuerent, quæ nec ferro nec igne domari poſſent, quorum alterum milij grani inſtar haberet, alterum ſeminis cucumeris. Tam exigua corpuſcula licet rara, aliquam in gemmis auctoritatem aut dignationem pretiumve habuiſſe miror. Particula Adamantis non maior milij grano nihili nunc penderetur, vt nullius eſt ponderis, nec ſane vllius vſus. Vereor vt hîc Plinium aures ſuæ deceperint vel oculi, vel libri mendæ. Ne inquam legerit ipſe aut legente anagnoſte acceperit *cencrum* pro *centrum*. Vt cognatio eſt inter has litteras C & T. ita ſæpe inuicem permutantur. Libri Pliniani hoc loco legunt, *cencron: vnum ex his vocant cencron.* Immo *centron.* An quæſo te hic Adamas milij magnitudine, malleolos rumpet, aut incudes faciet vt diſſiliant dum tunditur? Græci κέντρον vocant in omni materie nodoſam duritiem quæ ictus reſpuit, ac ferro findi frangique negat. In lapidibus, in lignis, in ferro hæc κέντρα reperiri auctores confirmant. Plinius ipſe lib. XVI. cap. XXXIX. *Publicum omnium vitium vocant ſpiras vbi conuoluere ſe vena atque nodi. Inueniuntur in quibuſdam, ſicut in marmore centra, id eſt duritia Clauo ſimilis, inimica ſerris.* Sane & κέντρον Græce clauus eſt. Heſychius: ἧλος, καρφία, κέντρα. alibi legi κέντρα ἐλεφάντινα, de clauis eboreis. Theophraſtus de ſpiris & venarum conuolutione quæ in ligno deprehenditur: χαλεπώτεροι δὲ τῶν πολὺ καὶ διεστραμμένοι, τῶν ὄζων. ἔστι δὲ ἀδαμαντώδες καὶ ὡς ἐν λίθοις ἐγγίνεται τὰ καλούμενα κέντρα. Plinius ἐν λίθοις vertit in marmore. Atqui in gemmis etiam ac lapidibus pretioſis ea centra reperiuntur. Plinius de Sapphiris Medicis: *præterea inutiles ſcalpturæ interuenientibus Cryſtallinis centris.* Ergo illa centra in gemmis ferro ſcalpi negant, & ſcalpturæ reſiſtunt. Alibi multis locis inter vitia gemmarum *centra* iſta nominat, quaſi duriora quædam atque opaciora corpuſcula in pellucido lapillo. Marmor etiam hæc habet *centra* In cryſtallo quoque ſunt. Plinius de Cryſtallinis: *Infeſtantur plurimis vitijs, ſcabro ferrumine, maculoſa nube, occulta aliqua vomica, praeduro fragilique centro, item ſale appellato.* Sic legendus ille locus. In ferro τὸ κέντρον agnouere

Græci, partem eius duriſſimam. Heſychius: αἰζῃ τὸ ἐν σιδήρῳ ἀδαμάντινον. Nullus in ferro Adamas lapis. Sed duriſſimum in ferro ſic vocat, τὸ στερρότατον. Idem: ἀδαμάντινον, στερρόν. Genus quoque ferri σιδηρίτην hoc oomine appellatum. Idem: ἀδάμας, γένος σιδήρου. In auri metallis, lapis qui auri vena micabat, huiuſmodi habuit κέγχρα. hunc lapidem λίθον χρυσῖτιν vocant Agatharchides, & Diodorus de metallis Æthiopicis loqoeotes. *Auroſum lapidem* Latinè liceat diaiſſe, vt *auroſa arena* Spartiano, χρυσίτης ἄμμος. In metallis vnde aurum effodiebatur, quod in glarea ac reliquo lapide marmoris iostar nitebat, hoc erar auri vena. μαρμαρίζουσαν πέτραν vocat Diodotus, & πέτραν ἀποστίλβουσαν, ſed & μάρμαρον, poſt Agatharchidem. Plinius de aurifodinis Hiſpaniæ: *Quod puteu foditur Canalicium vocant alij canalienſi, marmoru glareæ inhærens. non illo modo quo in Oriente Sapphiro atque Thebaico, aliſque gemmis ſcintillat, ſed micas amplexum marmoru.* Locus hic deptauatiſſimus, nec enim aurum in metallis adhæret marmoris glareæ, nec micas marmoris amplectitur, ſed quod in glarea micat inſtar marmoris, id auri vena eſt. Totum igitur ſic lege: *Quod puteis foditur Canalicium vocant, alij Canalienſe. marmor id glareæ inhærens, non illo modo quo in Oriente Sapphiro atque Thebaico aliiſque gemmis ſcintillat, ſed micans amplexu marmoris.* In Sapphiro & Thebaïco lapide & mulris aliis gemmis auri gottæ ſcintillant. Non eo modo io glarea auroſa, vel lapide auri venis diuite, aurum micat, ſed in modum marmoris nitidi fulget. Huiuſmodi lapis ſiue marmor auri veois nitens cædebatur. Cæmenta in mortarijs lapideis pilo fetreo pinſebantur, dooec in fruſta comminuerentur, magnitudinem erui æquantia. Ea deinde fruſta in molam mittebantur, ibique molebantur, adeo vt farina videretur. Agatharchides: ἀλήθουσι δ' ἕως ὑπὸ τὴν τῆς σεμιδάλεως ἕως ἀχθῇ τὸ παραδεδειγμένον μέτρον. Diodorus: ἀλήθουσιν εἰς σεμιδάλεως ἕως τὸ δοθὲν μέτρον κατεργαζόμενοι. Plinius: *Quod effoſſum eſt, tunditur, lauatur, vritur, molitur vt farina.* quomodo deinde aorum ſecerneretur, laoaretur, coqueretur, auctores illos conſule, quos laudauimus. Lapis vel marmor auroſum redigebarur in farinam. In eo lapide ſæpe κέγχρα occurrebant, vel micæ auri puriſſimi quæ comminui frangique non poterant. eæ ſcligebantur, nec cum reliquo puluere coquebantur. Ex his aurum exibat præſtantiſſimum. In auri metallis Æthiopicis hæc κέγχρα maiora non reperiebantur cucumeris ſemine, ſed & colore diſſimilia non erant. Ἀδάμαντα in auro hoc Græci diaere, quod cum reliquo auroſo lapide in farinam moli non poſſet, nec pilis ferreis comminui. Pollua: γῆ σιδηρεῖτις, ταύτης δὲ τὸ κάλλιστον σκευείας ὠνόμαζον, ὥσπερ τοῦ χρυσοῦ τὸ ἄνθος, ἀδάμαντα, καὶ τὴν τῶν ἀργυρείων κατοπτὴν κέγχρον. *Florem auri* hunc ἀδάμαντα

A etiam vocarunt, quod optimum aurum ex eo fieret ac puriſſimum. Heſychius, Ἀρχίμιον, τὸ ἐκλεκτὸν χρυσίον. Iam ſatis perſpicis Plinium ex iſto auri Adamante, Adamantem geminam feciſſe, & excelleotiſſimum quidem huius gemmæ genus. Quo magis ſcias ita eſſe, Plinium ipſum contra ſe teſtem dabimus: *Adamas diu non niſi regibus & ijs admodum paucis cognitus. ita appellatus auri nodus in metallis repertus, perquam raro comes auro, ſed nec niſi in auro naſci videtur.* Ita io Chiffletiano optimo eaemplari ſcribi B notant. Quod ſi verum eſt, ea quoque vera ſcriptura. *auri nodus* τὸ κέγχρον, oodoſa illa durities in marmore auroſo, quæ purum purum aurum exhibet. Aliàs diceiem legendum, *auri Aotus*, id eſt χρυσοῦ ἄωτος. vel *auri anthus*, id eſt ἄνθος. Nam ἄνθος χρυσοῦ teſte Polluce vooabatur Ἀδάμας Græcis. idque hauſiſſe videtur ille ex libro Ariſtotelis περὶ μετάλλων quem ibidem citat. eum Theophraſto alij tribuebant. Ergo grana illa auri pura quæ in metallico lapide inueniebantur, quæque com cetero lapide μαρμαρίζοντα nec io pila tundi poterant, nec in farinam moli, Græcis ἀδάμαντος oomine ve- C niebant, & κέγχρον. Sic omnem duritiem nodi iostar vel claui, in ligno & in lapidibus appellarunt. In Æthiopicis metallis non ampliora eucumeris ſemioe reperiri ſolita tradit. Agatharchides in Arabia apud Alilæos effoſſum ſcribit, minima magnitudioe nuclei, media meſpili, maaima iuglandis nucis, quod nulla purgatione & coctione indigeret. Græcis ἄπυρον ideo vocatur & ἄπεφθον. Hæc verba eius ſuor: τὸ μόνοι χρυσὸν ὀρύσσοντες ἐν ταῖς πλαξὶ τῆς χώρας ὑπονόμοις εὑρίσκουσι πολὺ οὐ τὸν συντηκόμενον μετ' ἐπιτηδεύσεως καὶ τέχνης ἐκ τοῦ ψήγματος, ἀλλὰ τὸν αὐτόματον, καλούμενον δὲ διὰ τὸ συμβαῖνον παρ' Ἕλλησιν D ἄπυρον, οὗ τὸ μὲν ἐλάχιστον ἔχει μέγεθος πυρῆνος, τὸ δὲ μέσον μεσπίλου, τὸ δὲ μέγιστον ὥστε βασιλικοῖς παραβάλλεσθαι καρύοις. Strabo de iiſdem, quos tamen oon nominat: χρυσὸς δὲ ὀρυκτὸς γίνεται παρ' αὐτοῖς, οὐ ψήγματος ἀλλὰ βωλαρίων χρυσοῦ καθάρσεως οὐ πολλῆς δεομένων, μέγεθος δ' ἐχόντων ἐλάχιστον μὲν πυρῆνος, μέσον δὲ μεσπίλου, μέγιστον δὲ καρύου. Diodorus Siculus lib. III. eadem prorſus de illis dicit: τὸν δὲ χρυσὸν εὑρίσκοντες ἐν ταῖς φυσικαῖς ὑπονόμοις τῆς γῆς συνάγουσι πολὺν οὐ τὸν ἐκ ψήγματος συντηκόμενον, ἀλλὰ τὸν αὐτοφυῆ καὶ καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἄπυρον· κατὰ δὲ τὸ μέγεθος ἐλάχιστος μὲν εὑρίσκεται παραπλήσιος πυρῆνι, μέγιστος δὲ οὐ E πολὺ λειπόμενος βασιλικοῦ καρύου. quæ ille ſumpſit pæne totidem verbis ab Agarharchide, à quo & Strabo. Idem hic auctor in Hiſpania maſſas auri puri refert inueniri ſelibres, ſed in ramentis. Plinius in eadem Hiſpaoia in puteis maſſas inueniri prodic denas excedentes libras. *Palacras*, inquir, *Hiſpani, alij palacranas vocant.* ſcribitur in libris: *Palacas Hiſpani, alij palacocrnas vocant.* Strabo Πάλας dicit vocari. Nomina illa omnia ferè ex Græco. Quod enim addit: *quod minutum eſt ballucem vocant.* Ballux,

ex Græco βάλαξ quæ ψῆφον ſignificat vel calculum. Πάλαι ſunt globi vel glebæ rotundæ. Πάλα vel Πάλλα Græce eſt Sphæra. *Palacas* in Plinio ſeribi puto pro *palatas* vt C & T cognata ſunt. Græcum eſt Παλάθας. Siç maſſæ Græcis vocantur. Plinius ibidem: *aurum arugia quaſitum non coquitur, ſed ſtatim ſuum eſt.* Hoc Græcorum eſt ἄπυρος χρυσός. Vox illa *Arugia* Græciſmum quoque ſapit. In libris eſt, *auriga* pro *eriga*, hoc eſt ὀρυγῆ. foſſione quæſitum aurum ſic appellarunt, quod diſtinguitur à ramentitio, quod σύρτιν dicebant, & ἐκ ψήγματος. Plinius ibidem: *Tertia ratio opera vicerit gigantum, cuniculis per magna ſpatia actis cauantur montes ad lucernarum lumina. eadem menſura vigiliarum eſt, multiſque menſibus non cernitur dies, arrugias id genus vocant.* In aliis: *aurugias.* Hoc eſt ὀρυγίας. Strabo ὀρυκτὸν vocat aurum quod in Arabia cuniculis effodiebatur: ὑπονόμοις Agarharchides & Diodorus vocant. Ita quoque eruebatur in Ægypto Æthiopiæ contermina. Agatharchides: καὶ τεμνουσι διὰ γῆς πέτρας ὑπονόμους πλείονας. ad lucernarum lumina ibidem fodiebant: ὑπὸ μὲν οὖν λύχνοις προσδεδεμένοις τοῖς μετώποις ἔχοντες λατομοῦσι. Ceterum Græcis nominibus adeò concepta erant omnia aurariæ μεταλλείας in Hiſpania vocabula, vt foſſas etiam vocauerint *agogas.* Plinius: *Foſſa in quas profluat, cauantur: agogas vocant.* Sed de his alibi. De auri puri & ἀπύρου maſſis, quæ in nouo orbe viſebantur, quum illuc pedem primo Hiſpani intulerunt, videndi auctores. Mira de earum magnitudine narrantur. vt mirum ſit tanti feciſſe veteres paruas micas cucumeris ſeminis amplitudine, quæ in metallis Æthiopicis inueniebantur. Forte & heîc Plinij peccatum eſt, qui σικύου pro σύκου legerit vel legere voluerit. quum enim ἀδάμαντα χρυσοῦ de adamante gemma intelligeret, non potuit imaginari ea magnitudine repetiri adamantes, quæ fici inſtar æquaret: præcipue quum idem ſignificet ibi maximos adamantas auellanæ nuclei magnitudinem non exceſſiſſe. Nec obſtat quod adijcit: *& colore non diſsimilem*: nam & fici ſunt eius coloris, vt ab auro natiuo non multum abſint. Hoc mihi fit veriſimile. Etenim cùm alterum genus ex his duobus quæ in auro naſcebantur milij magnitudine faciat, par non fuit alterum inſtar fici amplum putare. Quod ad Cenchron attinet, adhuc dubito an pro κέγχρον ita legerit licet multa veriſimilia concurrant. Ἀδάμαντα in auro vocarunt τὸ ἄνθος χρυσοῦ, Polluce teſte. In argenti metallis puluerem vocarunt κέρχνον: ὥσπερ τὸ χρυσοῦ ἄνθος καὶ τὸ τῶν ἀργυρείων κονιορτόν, κέρχνον. ea vox tranſpoſitis litteris idem ſignificat apud Græcos quod κέγχρος, milium. Vt igitur in auro ἀδάμας puri auri granum dicebatur quia cum reliquo lapide metallico in farinam moli non poſſet, ita in argenteis fodinis κέγχροι vel κέρχνοι vocabantur parua grana meri argenti, quæ in vena ſcintillabant. Plinius ait nullas ſcintillas in argenti metallis micare vt in auri, ſed terram eſſe aliam rufam, aliam cineraceam. Aliquando tamen argenti micæ paruæ ad inſtar granorum milij in venis lucebant, ex quibus vt par eſt, puriſſimum argentum fiebat. At Plinius κέγχρον illum auro tribuit non argento. Immo argento, ſed vtrumque confudit. De adamante quem excellentiſſimum eſſe vult, cum in argento & auro natales habere tradit. Ita enim libri veteres ſcribunt: *argento & auro non niſi excellentiſſimo natalis. Vnum ex ijs vocant cenchron, quod eſt milij magnitudine. Alterum Macedonicum in Philippico auro repertum.* fortè legendum: *In argento & auro nonniſi excellentiſſimo natales.* Dicit nonniſi excellentiſſimum adamantem in argento & auro naſci. Ἀδάμας vt dixi in auro, vt κέγχρος in argento. vtrumque ille confudit. Sed quid ſi & κέγχρος in auro etiam quibuſdam vocatus, de micis paruis ad inſtar granorum milij in auri vena ſcintillantibus? Si verum eſt, id quod ex Plinio colligimus, ſane illum Ἀδάμαντα in auri metallis repertum, & rariſſimo auro comitem non aliter poſſumus interpretari quàm de granis vel nucleis meri ac ſolidi auri quæ in venis lapidum inueniebantur. Memorat Strabo in Hiſpania diſſectis lapidibus inuentas glebulas inſtar papillarum: φασὶ δὲ καὶ λίθων σχιζομένων εὑρίσκειν βωλάρια θηλαῖς ὅμοια. Hunc auri *adamantem* Græcos vocaſſe χρυσοῦ ἄνθος conſtat ex Polluce. Si eo ſenſu quem ſupra poſui, accipimus, mirum quàm diuerſa ſignificatione Græci χρυσοῦ ἄνθος, & χαλκοῦ ἄνθος poſuerint. Florem æris, vt notum eſt, appellarunt granula æris milij modo, in ſummo ære efflorescentia, quum aqua recens fuſo infunditur ad eum refrigerandum. quo facto, ὥσπερεὶ ἀποπτύεται καὶ ἐξανθεῖ, id quod χαλκοῦ ἄνθος dicitur. Ita Dioſcorides, qui & κεγχροειδὲς τῷ ῥυθμῷ illud ἄνθος eſſe dicit, milij ſpecie ac magnitudine. Plinius aliter ſcribit de hoc æris flore. Nec enim expui & effloreſcere dicit quum refrigerantur panes æris, infuſa aqua, quod prima æris fuſione accidere ait Dioſcorides, ſed in alias fornaces ære tranſlato ibi excitari flatu crebriore, tum autem cadere quum refrigerantur panes ærei. Verba eius ita ſcribuntur in antiquis Codicibus: *Fit ære fuſo & in alias fornaces tranſlato. ibi flatu crebriore excutiuntur velut ſimiles quæ quas vocant florem. Cadunt autem cum pane eris aqua refrigerantur rubentque.* Quæ non ſatis ſanum colorem præferunt. Legendum primo *exciuntur* vel *excitantur* pro *excutiuntur*. Quod heîc non habet locum. *Velut ſimiles quæ quas vocant florem.* correxerunt: *velut milij ſquamæ. In quibuſdam etiam codicibus habetur ſquamæ.* id tamen non conuenit. grana milij quibus florem æris adſimilat Dioſcorides, ſquamis neutiquam ſimiles ſunt, quæ planæ ſunt & latæ. vnde & λεπίδες

λεπίδες

πίδας Græcis pro laminis. Numerorum XVI. *μίσιον λεπίδας ἐλατάς*, *laminas ductiles*. An ſcripſit Plinius? *velut mily ſiliquæ*. vt *λεβοὶς κέγχρου* legerit pro *λεπίς*. Milij purgamenta intelligit vel folliculum ex quo granum non excutitur niſi rundatur. Non dubito auctorem vnde Plinius ſumpſit, ſcripſiſſe, *ὥσπερ κέγχρου λέπη*. Quod Plinius verrit *ſquamas*. perperam. Aliud *λέπος*, aliud *λεπίς*. Squamæ piſcium proprie *λεπίδες*. at *λέπος* quemlibet *φλοιὸν* ſignificat. eo nomine apludas & gluinas frugum minutarum etiam dixere. Sequentia apud Plinium ſic legenda: *Cadunt autem quum panes æris aqua refrigerantur, rubentque*. Ab eo errore quo florem ætis dixit eſſe ſimilem milij ſquamia, adulrerari quoque tradit æris ſquama quam Græci vocant *λεπίδα χαλκοῦ*. Quaſi *λεπὶς χαλκοῦ* & *flos æris* qui ſquamis milij ſimilis eſt, eadem pæne res eſſet quantum ad formam. Subiungit enim: *Similiter ex eo fit quam vocant lepida, & ſic adulteratur flos vt ſquama vaneat pro eo*. Pro his legitur in veteri libro: *Similiter æris quam vocant lepida, & ſic adulteratur flos vt ſquama veniat*. Legendum: *vt ſquama vaneat*. Ait florem æris adulterari æris *λεπίδι*, vt ſquama nimirum væneat, quæ aliàs vænum ire non poſſet. Hæc vera lectio. Sed vix eſt vt adulterari queat flos æris ſquama æris, quam Græci vocant *λεπίδα*, adeo res ſunt diſſimiles. Plinins *ῥίνημα χαλκοῦ* acccepit pro ſquama. Tradit autem Dioſcorides florem æris adulterari *ῥινήμασι χαλκοῦ* hoc eſt ramentis & ſcobe æris, quæ diuerſa vtique à ſquama. optimum ætis florem dicit debere eſſe, *ἀμίγη ῥινημάτων χαλκοῦ, οἷς δολοῦται*. Quod lima abradit proprie dicitur *ῥίνημα*. Gloſſæ: *ῥίνημα, ſcobs*. Vnde & *ſcobina* Latine lima eſt, quam Græci dicunt *ῥίνην*. Iſidorus: *Scobina dicta quod terendo ſcobem faciat*. Sic ille cortigendus. vnde *deſcobinatum*, *ἀπορινη-θέν*. Arnobius lib. VI. *tornis raſa*, *deſcobinata de limis*. Ideo autem adulteratur ſcobe ærea flos æris, quia forma inter ſe haud multum differunt. At *λεπὶς χαλκοῦ* longe aliud. Græci *ἀπορρίνισμα* interpretantor, & *ἀπόσεισμα*. id quod ſcilicet malleorum incuſſu ex ære decutitur. Neophytus: *λεπὶς χαλκοῦ, τὸ τοῦ χαλκοῦ ἀπορρίνισμα*. Plinius explicat quomodo fiat æris ſquama, his verbis: *Eſt autem ſquama hæc decuſſa vi clauis, per quos æres panes ferruminantur*. Hæc nullus intelligo. In libris ſcribitur: *vt ſquama veniat pro eo decuſſa in clauis in quos panes æres ferruminantur*. Omnino emendandum: *& ſic adulteratur flos vt ſquama vaneat, decuſſa vi clauis in quos panes ærei ferruminantur*. Ita loquitur alibi. vt lib. XXXVI. capite XXVI. *Vitrum ſulphuri concoctum ferruminatur in lapidem*. ſic panes æris dicit in clauos ferruminari. Hoc quum fit, tum decutitur

A ſquama ex ære. Nondum tamen intelligo quid voluerit Plinius. Video quidem eum voluiſſe explicare eam æris ſquamam quam Græci *ἥλιον* appellant. De qua Dioſcorides: *Λεπὶς ἡ μὲν ἐκ τῶν Κυπρίων μετάλλων παχεῖα, καλουμένη δὲ ἡλῖτις καλή, φαύλη δὲ ἡ ἐκ τοῦ λευκοῦ χαλκοῦ λεπτὴ καὶ ἀσθενὴς ὑπάρχουσα*. *Clauariam ſquamam* licet exponere quæ malleo excutitur, dum claui ex ære conficiuntur. Quod hæc ſcilicet craſſior cadat. Fortean & ſic appellauerint quæ capita clauorum forma & craſſitudine referat. At Pliniua

B *clauos* videtur accepiſſe pro regulis æreis in quas producitur æs quod ex fuſili fit ductile. Vnde & *regulare æs* dicebant quod Græcis *ἐλατόν*. Æs omne primoin funditur, deinde ducitur. Non omne tamen eſt ductile. *Caldarium* æs fundi tautum ſcribit Plinius, illud eſt ex quo fiunt caldaria. Sed quodcunque ducitur, prius fuſum eſt. Olim quum funderetur, iu maſſas panibus ſimiles formabarur. quod hodieque fit. Huiuſmodi maſſas ſiue panes Græci *σχεῖς* appellant. Vnde *σχίας χαλκὸς* qui aliis *χυτός*. Pollux: *καὶ σχίαν μὲν χαλκὸν τὸν χυτὸν*

C *χρὴ καλεῖν, τυπίαν δὲ ὃν αὖ οἱ νῦν καλοῦσιν ἐλατόν*. Interpres Ariſtopbanis *σχεδὶς καλεσκεύασμα* vocat rotundam maſſam, de vitro: *κατεσκευασμένα ἐστὶν ὑάλου σχεδίς εἰς τὸν πηχεαῖον*. Sic *κρόκος σχεδὶς* dicebatur, qui tritus in paruos *σχεῖς* ſiue *σχίσεις* redigebatur. Cui opponitur *ὁ τριχινός*, qui integer eſt & capillaris. Nam *τρίχας* appellanr Græci fila croci. Aëtius lib. XVI. in compoſitione Muſcati: *σύγκαιε χυματίου, ἄσαρου, κρόκου τριχίνου*. Idem in confectione thymiamatis myrepſici: *σκύλματος φύλλου, κρόκου σχεδίτης*.

D Panes autem illi æris fuſilis in alias fornaces transferebantur, atque ibi igne multo & crebro flatu molliri ſolebant vt æs ductile fieri poſſet. quod etiam in regulas ducebatur malleis. Sic *τυπίας* Græcis dicitur, & *ἐλατὸς*, battutile & ductile *Regulare* etiam vocabant. Iſidorus ex Plinio: *Regulare æs dieitur quod ab alijs ductile appellatur, quale omne eſt Cyprium*. Plinius: *In Cyprio coronarium & regulare eſt, vtrumque ductile. Coronarium tenuatur in laminas, taurorumque felle tinctum ſpeciem auri in coronis hiſtrionum prabet* Hæc ſunt quæ Græci vocaut *χολοβάφινα* vel *χολίβαφα*. Heſychius: *χολίβαφα, τὰ*

E *χρυσῷ ἐμφερῶς βεβαμμένα*. Item: *χολοβάφινον τὸ λέγεται ἅμα μὲν ὅτι τὰ φαῦλα βαφέντα χολῇ βάπτεται, ἅμα δὲ τὰ χρυσῷ ἐμφερῶς βεβαμμένα*. Æs felle tinctum ſic proprie appellabant quod aurum imitaretur. Legi in libris Chemicis Græcorum: *χολοβάφους κατύπτερος ὁ χρυσίζων ἀπὸ τῆς λεγομένης κενῆς χρυσοκολλήσεως*. De qua nos alibi. Æs porro regulare de ductili dictum, quod in regulas duceretur, quum malleis ad hoc tunditur vt ductile fiat & regulare. Quæ ex eo decidunt ramenta Græci vo-

cant κεπίδα χαλκοῦ, nempe τὸ ἀποπρίσμα. Plinius regulas illas clauos interpretatur: *ſquama decuſſa vt clauis in quos panes ærei ferruminantur.* Æs fuſum in panibus erat qui panes ferruminabantur id eſt ſtringebantur ac indurabantur in regulas æris ductilis. Nam fuſum æs fragile malleis: è contra doctile malleis obſequitur, nec frangi poteſt. Hæc eſt æris ferruminatio. Sic, *vitrum ære concoctum, in lapidem ferruminari* dixit, id eſt indurari. Gloſſæ: *ferrumen*, στόμωμα. *ferruminat*, στομοῖ. aciem ferri induratam ita vocarunt. aliàs *ferrumen* dicitur, quo ferrum ferro iungitur & glutinatur. Græci κόμμιν σιδήρου vocant. Ferrum autem vt æs prius funditur & fragile eſt: poſtea in alias fornaces tranſlatum è fragili fit ductile, atque induratur. *Omne æs*, inquit Plinius, *diligentius purgatum igne excoctumque, regulare eſt*, id eſt, ductile. Ferrum quoque idem excoqui dixit ad indurandam aciem. Ferrum fuſile hodie *funtam* vocamus pro *funda* à fundendo. Sed & maſſas quales ex fornace fluxere liquati ferri, vulgo vocant *guſas* quaſi *fuſas* vel χύσεις. poſtea aliis fornacibus excoctum & purgatum malleis tunditur, atque in longas laminas tenuatum duratur ictibus. Cuius variæ ſunt ad aciem faciendam temperaturæ, nec omnis in aqua differentia, etſi plurimum ea faciat. Sed aliud ferrum ex vena ipſa mollioris eſt complexus, quod Græci Chemici vocant ἀπαλὸν: aliud fragilius quod θραυστὸν iidem indigitant. *Rumpens ferrum* vulgo vocitant officinæ ferrariæ. Sic aliud alio melius ad faciendum illud quod nominant Aciarium. de quo nos alibi. Ferruminari igitur panes æreos in clauos dicit Plinius quum induratur æs de fragili ac de fuſili in clauos ſiue regulas ductiles extenditur. Regulæ illæ teretes erant inſtar regularum quibus modij cumulus apud veteres deruebatur. Fortean & ferrum olim in regulas eiuſmodi rotundas producebatur, quod & προσηλοῦν dicebant. Pollux certe inter opera ferrariæ officinæ προσηλοῦν iungit cum στομοῦν his verbis: τὸ δ᾽ ἔργον ὑγραίνειν, λύειν, συγχωνεύειν, τυποῦν, ἐξελαύνειν, ἀκονᾶν, θήγειν, προσηλοῦν, διαπατταλεύειν, προσπατταλεύειν, στομοῦν, ἥλους ποιεῖν, στόμωμα. In his omnibus ſubauditur vox σίδηρος. nempe λύειν, ὑγραίνειν, συγχωνεύειν, ἐξελαύνειν, ἀκονᾶν, θήγειν, σίδηρον. Ergo & fuerit idem ſubaudiendum in ſequentibus, προσηλοῦν, διαπατταλεύειν, προσπατταλεύειν, στομοῦν σίδηρον. Igitur προσηλοῦν & προσπατταλεύειν σίδηρον eſt *ferruminare in clauos*, vt de ære loquutus eſt Plinius. Pollux ἥλους à comicis κινδάλους vocari notat lib. x. ἰστέον ὅτι καὶ κινδάλους τοὺς ἥλους ὀνομάζουσι. Alio loco κινδάλους idem παττάλους interpretatur. vnde & κινδαλοπήκται de quibus ſuprà. Ab illis itaque clauis in quos ferruminantur panes ærei dicta ſquama æris ἡλῖτις iuxta Plinij ſententiam quæ mal-

A leis decutitur ex panibus æreis, dum ſcilicet tunduntur & ictibus durantur, & producuntur in regulas. Aliter tamen Pollucem explicandum cenſeo, & Plinium falſum puto. Claui ærei fiebant ex illis regulis, & quæcunque alia opera ex ære ductili procudebantur. *Clauorum Cyprinorum* mentio apud Palladium. Et *acuti Cyprij* id eſt claui apud Innocentium. Aut igitur ſquama ἡλῖτις quæ decutiebatur ex regulis æris quum claui ex ære fierent aut quæ capita clauorum imitabatur forma & craſſitudine: nam craſſiorem tantum ſquamam ſic vocarunt. Sed illud verius. Græ-B ci recentiores percorruptè ἡλίζιν vel ἡλίσιν hanc ſquamam nuncuparunt. Neophytus: Ἡλίζις ἡ αὐτὴ καὶ ἡλῖτις λέγεται, ἡ ἐκ τῆς Κύπρου λεπὶς τοῦ χαλκοῦ. Plinius hanc ſolam differentiam inter æris ſquamam & florem agnoſcit, quod æris flos ſponte decidat, ſquama autem excutiatur ictibus. iterum falſus eſt. Hoc inde eſt quod florem æris putauit adulterari ſquama æris, adeo ſimiles hariolatus eſt, ſed ῥίνημα χαλκοῦ & λεπίδα temerè confudit. Tollendum & inſigne mendum ex ſcriptis Dioſcoridis, dum hoc agimus. Ait ille florem æris quoſdam ve-C terum vocaſſe ἥλων ψῆγμα, id eſt clauorum ramentum. Quod non poteſt verum videri. In vetuſtiſſimo Codice ſcriptum reperio: χαλκοῦ δ᾽ ἄνθος ὃ ἔνιοι τῶν παλαιῶν ψῆγμα ἐκάλεσαν. abſque voce ἥλων. Scribendum vtique aio: ὃ ἔνιοι τῶν παλαιῶν ψῦγμα ἐκάλεσαν. hoc eſt, *refrigerationem.* Et ſanè florem æris exiſtere, quum panes æris aqua infuſa refrigerantur ibidem tradit: ὕδωρ ἐπιχέουσιν ἀκραιφνέστατον αὐτοῦ ψύξαι προαιρούμενοι. Iſidorus: *Æris flos fit cum gignitur conflationibus reſoluto atque liquato ære ſuperfuſa gelida aqua.* Inde ψῦγμα χαλκοῦ vocarunt quidam veterum hunc æris florem, quod ex ære refrigera-D to gigneretur. Videndum igitur atque in primis conſiderandum an aliquid in auro ſimile vt in ære antiqui vocauerint χρυσοῦ ἄνθος vt χαλκοῦ ἄνθος, quod milij eſſet vel cucumeris ſeminis magnitudine: ita quoque κέγχρος in argento ſumendus fuerit, vt in ære. Squamæ nempe vel puſulæ inſtar milij in argento efflorescentes vbi excoctum eſt? eædem etiam fortaſſe κεγχρώδεις ſquamæ vel puſulæ in auro quod κέγχρον Plinius dicit appellari. Certe vox ἄνθος cum ſua ſignificatione non parum nos in eam ſententiam videtur inducere. Quidquid in E ſummo eluceſcit ac emicat, Græci per metaphoram ſic vocant. Nam flores in arboribus & herbis in ſummitate & cacumine apparent. Hinc ἐξανθεῖν ἀργυρέῳ τὴν γῆν, cum in ſumma tellure micat argentum. Dioſcoridi ἐπανθισμὸς πορφυροῦς ἐπιφαινόμενος τοῖς χαλκείοις de Indico. Ita *Flos æris*, qui in ſuperficie ebullat. Plinius de Stibio florem eius vocatum dicit, id quod innarat: *Fax eius intelligitur plumboſiſſima, ac qua*

ſubſidit in mortario, abijciturque. Dein vas in quo turbida transfuſa ſunt opertum linteo per noctem relinquitur, & poſtero die quod innatat effunditur, ſpongiaque tollitur. Quod vbi ſubſedit flos intelligitur. Sic fæx ſiue ſcoria ſubſidit: flos & ſpuma in ſummo natant. Idem de ſpuma argenti: *diſtat à ſcoria quo poteſt ſpuma à face diſtare. alterum purgantis ſe materiæ, alterum purgatæ vitium eſt.* Scoria vitium eſt purgantis ſe materiæ. at ſpuma iam purgatæ, quod in ſummo innatat. Pollux αὐτὸ χρυσοῦ proprie ἀδάμαντα dictum autumat, vt σκωρίαν ferri: καὶ γὰρ σιδήρου, τοῦτο δὲ τὸ κάθαρμα σκωρίαν ὀνόμαζον, ὥσπερ χρυσοῦ τὸ αὐτὸ ἀδάμαντα. Flos æris fit, dum purgantur eius ſordes in ſummo natantes: ἀποκαθαιρόμενος τὴν ἀκαθαρσίαν οἱ πρὸς ταῖς ὀπαῖς ὄντες. Vide Dioſcoridem. Scoria tamen de omni metallo dicitur. Plinius de auro: *quod effoſſum eſt, tunditur, lauatur, vritur, molitur in farinam. Nam quod pilas cudunt apilaſcudem vocant. argentum quod exit à fornacis ſudore. quæ è catino iactatur ſpurcitia in omni metallo vocatur ſcoria.* Multam habet ſcoriam hic locus, & inquinatiſſimus eſt. Ineptum vocabulum finxere correctores, *apilaſcudem.* quod ratione caret. Scribe vt in libris: *molitur vt farina, ac pilis cuditur. vocant argentum quod exit à fornace.* hoc eſt, ὑπέροις σιδηροῖς πτίσσουσι, vt eſt apud Agatharchidem, & Diodorum. prius tamen cudebatur pilis, deinde molebatur. præterea Latinum non eſt, *ad pilas cuditur*, quod repoſuerunt. *Pila* eſt mortarium, ὅλμος. *Pilum* verò ὕπερον. In pila igitur tundebatur pilo. Plinius capite ſequenti: *tunditur in pila, deinde tenui cribro cernitur, poſtea molitur.* Agatharchides de auro: ὅλμους λιθίνους παραλαβόντες ὑπέρῳ σιδηρῷ πτίσσουσιν ἐπιμελῶς: *Pilas lapideas accipientes pilo ferreo tundunt.* Gloſſæ: *pila*, ὅλμος. *Pilum*, ὕπερον. Poſtea legitur in libris: *Vocant argentum quod exit à fornace ſudoris, iſque quæ è camino iactatur.* Scribendum puto egregia coniectura: *vocant argentum quod exit è fornace, ſed auri. At quæ è camino iactatur ſpurcitia, in omni metallo Scoria appellatur.* In alijs metallis *Scoria* dicitur quod exit è camino. In auro *argentum* vocatur. Puto ſcriptum fuiſſe: *ſed ori.* vnde *ſudoris*, & *ſudori* fecerunt. Perperam etiam contexere, *quæ è catino iactatur.* Prò, *è camino.* quod habent libri. Certe in Catinis aurum coquebatur, ſed poſitis in fornace. Præterea de omni metallo prætetquam auro hîc loquitur, & *Scoriam* dicit appellari in ceteris quod è camino iactatur. Καμίνους in argento etiam vocat Strabo: τὰς δὲ τοῦ ἀργύρου καμίνους ποιοῦσιν ὑψηλάς. Præterea in auro etiam coquendo caminus locum habuit. Fornacem vocat Plinius, quæ idem cum Camino. Gloſſæ: *Fornax*, καμῖνος. Auri quidam ramenta in catinos coquenda mittebantur ex argilla factos. Sed illi catini in fornace vel camino ponebantur. Κερα-μίας χύτρας vocat Agatharchides iſtos catinos. κάμινον, inquit, ἐπιθέντες ἐπίθημα καλῶς ἡρμοσμένον, καὶ πηλῷ χρίσαντες, ἕψουσιν ἐν καμίνῳ πέντε ἡμέρας. Catinos in fornace poni ſiue camino Plinius etiam teſtis eſt his verbis: *Catini fiunt ex taſconio. hoc eſt terra alba ſimilis argillæ: neque enim alia flatum ignemque & ardentem materiam tolerat.* Ita legendus ille locus. Auri Scoriam *argentum* vocari ait Plinius. Aurum argento mixtum erat, nam iterum tundebatur ac coquebatur, vt aurum inde eliceretur purum. *Hæc in auro coquitur iterum ac tunditur.* Immo prius tunditur quàm coquitur. nam ideo tunditur, vt in ramenta comminuatur, quo facilius coquatur, vt in auro ipſo fit. Liber vetus habet: *Hæc in auro tunditur, iterumque coquitur ac tunditur.* Legendum: *Hæc in auro tunditur, iterum, iterumque coquitur.* Strabo Ἤλεκτρον vocat auri Scoriam, quia argento mixtum aurum habeat. lib. III. ἐκ δὲ τοῦ χρυσοῦ ἑψομένου καὶ καθαιρομένου στυπτηριώδει τινὶ γῇ τὸ κάθαρμα ἤλεκτρον εἶναι. πάλιν δὲ τούτου καθεψομένου μῖγμα ἔχοντος ἀργύρου, καὶ χρυσοῦ, τὸν μὲν ἄργυρον ἀποκαίεσθαι, τὸν δὲ χρυσὸν ὑπομένειν. Scoria igitur ὑποστάθμη & quod ſubſidit. Immo in ferro & alijs metallis dum funduntur, τὸ κάθαρμα ſupernatat & expuitur eijciturque è camino per os eius. ac ſpuma ſcoriaque eadem. Multi ſanè confundunt. Hinc λιθάργυρον quæ ſpuma eſt argenti, Græci σκωρίαν interpretantur. Gloſſæ eorum: λιθάργυρος, σκωρία ἀργύρου. Gloſſæ Chemicæ: χαλκάνθιον, σκωρία τοῦ χαλκοῦ. vbi χαλκάνθιον pro flore æris, quum aliud ſit χάλκανθος quàm χαλκοῦ ἄνθος. Sic κνηκάνθιον apud eoſdem, Cneci flos. Idem Gloſſarium Chymicum: ὀχράδιον, κνηκάνθιον. & apud Zoſimum: κρόκος καὶ κνηκάνθιον. Sed & χρυσάνθιον idem dixere pro flore auri, vt χαλκάνθιον. Zoſimus περὶ σώματος Μαγνησίας: σύλλυσον αὐτῷ λιθάργυρον λευκὸν καὶ καττίτερον. καὶ ἐὰν ἐπικρατῇ καὶ ξανθῇ σῶμα χαλκοῦ, ἐπίβαλε χρυσάνθιον, καὶ ἔσται χρυσὸς λευκὸς καὶ χρυσόκολλα χρηματίζει συνεργάσιον καλῶς. vbi manifeſto χρυσάνθιον vocat ſpumam auri ſiue florem, vt in ære dicitur. Propterea Pollux σκωρίαν in ferri metallo ἀναλογῇ ſignificat auri flori, quem ἀδάμαντα Græci vocabant. Spuma idem quod flos. Hinc quod Græci vocant ἀφρόνιτρον Vitruuius *nitri florem* dixit. Et falſi qui aliter exponunt. Lib. VII. cap. XI. de cærulei temperationibus: *arena enim cum flore nitri conteritur adeo ſubtiliter, vt efficiatur quemadmodum farina.* Idem lib. VIII. capite III. *Aquæ autem ſpecies eſt quæ cùm habeat non ſatis pellucidas venas, ſpuma uti flos natat in ſummo, colore ſimilis vitri purpurei.* Sic flos æris eſt eius veluti ſpuma. florem argenti & ſpumam eamdem dixere τὴν λιθάργυρον. Gloſſæ veteres: λιθάργυρος, *argenti ſpuma.* Plinio quoque λιθάργυρος *argenti ſpuma* vocatur. Græci ἀργύρου ἄνθος eam appellarunt. Neo-

phytus : ἄνθος ἀργύρου, ὅπερ οἱ χρυσοχόοι καλοῦσιν ὀφθαλμικόν. Litbargyrum illi vocatunt ὀφθαλμικόν, quia, vt auctor eſt Dioſcorides, ἁρμόζει εἰς τὰ ὀφθαλμικά. Scribit idem Dioſcorides alumen χνοῦν eſſe florem lapidis Bolitidis. Plinius illud ἄνθος interpretatur *ſudorem in ſpumam coagulatum.* Omnia ferme metalla dom excoquuntur, ſpumam in ſummo efferueſcentem mittunt, quæ floris inſtar eſt, & flos vocatur. Manilius auri ramenta quæ excoquuntur, *in aurum ſpumantia* vocat in illis verſibus quos pro deſperatis reliquit vir ſummus. nec ſanè immerito. Non enim vulgati modo corrupti ſunt. Nos ſic eos emendauimus, atque vt quidem putamus, ſatis feliciter:

Ille etiam fuluas auidus numerabit arenas,
Perfundetque nouo ſtellantia littera ponto.
Paruaque ramentis faciet momenta minutis,
Pro tali vt regerat cenſu ſpumantia in aurum.
Et perlucentes cupiens prenſare lapillos
Verticibus medijs oculos immittet auaros.

Non ſolum, inquit, aurilegulus erit, ſed etiam auri coctor. duobus primis verſibus *Aurilegulum* expreſſit: duobus ſequentibus, *Auri coctorem.* Hi ramenta auri purgata, lota, & in farinam tuſa vel molita ad pondus accipiebant, & cocta reddebant pari fermè pondere, aut modico ſaltem intertrimento. Agatharchides de metallis aurariis Æthiopiæ: οὕτως οὖν ἔστιν ὁ συλλογεὺς παραλαβὼν τὸ ψῆγμα τοῦ χρυσοῦ παραδίδωσι τοῖς ὀπτηταῖς· οἱ δὲ λαβόντες μέτρῳ τε καὶ σταθμῷ τὸ συνηγμένον εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἐνέβαλον. Diodorus Siculus lib. III. de eadem re: τὸ τελευταῖον ἄλλοι τεχνῖται παραλαμβάνοντες μέτρῳ, καὶ σταθμῷ τὸ συνηγμένον εἰς κεραμεοῦς χύτρας ἐμβάλλουσι. Auri coctores intelligit, qui appenſa ramenta accipiebant, & in catinos fictiles inijciebant, vt in fornace excoquerentur. Hoc eſt quod ait Manilius: parua momenta, id eſt paruas lances faciet ponderandis minutis ramentis, vt pro tali cenſu reddat, ac *regerat ſpumantia in aurum,* id eſt excocta in putum putum aurum. Nam aurum vt æs & argentum dum excoquitur, ſpumam eijcit, quod ipſius eſt purgamentum. *Florem* alij dixere vt in ære & argento. Legi etiam poſſet: *pro tali vt regerat penſo.* Nam appendebantur illis ramenta. At *cenſu* etiam poteſt retineri. Inde & ὄβρυζον aurum Græcis quod ſæpius deſpumauit & excoctum eſt. βρύειν & βρύζειν idem eſt, vt βλύειν & βλύζειν, τρίειν & τρίζειν. Græci exponunt βρύειν, ἐξανθεῖν, ἀναβλύειν, ἀναπηδᾶν. Quod & de illis rebus dicitur quæ efferueſcendo ſpumam eiiciunt, & quaſi florem emittunt. at ὀβρύζειν & βρύζειν idem vt βριμος & ὄβριμος. Ex eo τὸ ὄβρυζον χρυσίον, quod ſæpius recoctum eſt, & coctionibus purgatum. Et falluntur qui *Obryſum* quaſi *Ophiriſum* dictum argutantur ab auro Ophir. Latini *Obruſſam* dixere auri experimentum quod igne ſumitur. Ex

A Græco ὀβρύζη, *Obruſſa.* ita πορφύριζον, *purpuriſſum.* Ceterum ἡ ὀβρύζη ab ὀβρύζω, vt ὀφείλη ab ὀφείλω & ſimilia ſexcenta. Atque inde *aurum Obryzum.* Apud Suetonium, *aurum ad obruſſam.* Cicero: *Heic adhibenda tanquam obruſſa ratio eſt.* Seneca Epiſt. XIII. *Hæc eius obruſſa eſt.* id eſt probatio. Gloſſæ: *obruſsa,* τὸ δοκιμάζον τὸ χρύσιον ὅταν παραχέηται. Immo, ὅταν καίηται. Auri probationem quæ lapide fit & attritu, pro altera accepit. *Obryzi* auri apud veteres Latinos nulla mentio, ſed auri ad obruſſam exacti Cor-

B rigendus itaque Plinius lib. XXXIII. cap. III. *Aurique experimentum ignis eſt, vt ſimili colore rubeat igneſcatque, atque ipſum obruſſam vocant.* Ipſum nempe experimentum. Ita veteres omnes ſunt loquuti. *Ramenta ſpumantia in aurum* Manilio, τὰ ψήγματα τὰ ἐψηθέντα ὀβρύζοντα vel βρύζοντα. Sequitur ibidem: *Et coquet argenti glebas.* Non ſolum igitur qui ſub illo ſigno naſcetur, auri ramenta leget, ſed etiam coquet aurum & argentum. Maternus Firmicus in paraphraſi illius Maniliani loci: *metallorum inuentores erunt, qui latentes auri & argenti venas ac ceterarum ſpecierum ſollertibus inquiſitionibus perſe-*

C *quantur. Hi quoque monetarij efficientur.* Addit Firmicus, & *ceterarum ſpecierum,* quia non tantum auri ramenta colligent & perſequentur, ſed etiam gemmas ſcrutabuntur in mediis fluminum alueis. Hic enim ſenſus illorum verſuum, quos etiam correximus:

Et perlucentes cupiens prenſare lapillos
Verticibus medijs oculos immittet auaros.

Perlucentes heic lapilli, non margaritæ ſunt, ſed gemmæ, quas & Græci λίθους διαφανεῖς vocant, quæ plerumque in medio fluminum ac præcipuè torrentium alueo

D ac ripis reperiuntur, quas impetus aquæ detulit ex rupibus. Auienus:

Palantes obeunt beryllum, prona fluenta
Quem procul internis à finibus, aut adamanta
Detulerint.

Non tantum ergo auri ramenta & ballucas in mediis fluminibus quærent, ſed etiam gemmas, ac pellucidos calculos. Plinius de Sardonyche apud Indos: *etenim conſtat ibi torrentibus detegi.* Conferat hæc aliquis cum lectione vulgata Manilij, & Notis ad eum locum illuſtris viri, tum videbit nihil eum in his vidiſſe. Sequens etiam verſus vitio laborat:

E *Et coquet argenti glebas, venaſque latentes*
Eruet.

ὕστερον πρότερον heîc manifeſtum, Nam prius eſt, venas argenti effodere, deinde coquere. Coniecturæ ſum falſus aut ſcripſit auctor:

Hic quoque & argenti glebas, venaſque latentes
Eruet, & ſilicem riuo ſaliente liquabit.

Nihil certius. Effodiet argenti venam & funder, liquabitque, his poſtremis

verbis τοῦ ἕψειν & χέειν expreſſit. Sequentia quoque peſſimè habent, nec rectè explicata ſunt ſummo viro:

Et facti mercator erit per vtrumque metalli,
Alterum & alterius ſemper mutabit in vſus.

Firmicus in paraphraſi *monetarium* interpretatus eſt. Immo τὸν κολλυβιστὴν deſignauit, & nummularium, qui aurum argento mutat & argentum auro, & vtrumque ærea moneta. Legendum etiam:

Et facti mercator erit perutrimque metalli.

Id eſt erit νομισματοπώλης & ἀργυραμοιβός. ita enim Græci vocant τὸν κολλυβιστήν. Eleganter autem, *factum perutrimque metallum* appellat argentum vel æs quod vtrimque ſignatum eſt. *perutrimque*, vt *perinde*, *peræquè*, & Ciceroni *peruespert*. alius auctor dixit, *pertempori*. Nummum ſic vocauit, *factum metallum* vt *factum argentum* quod opponitur τῷ ἀσήμῳ. At *factum metallum* eſt ſignatum quod etiam eſt ἐπίσημον. vnde ἐπίσημος στατήρ. & ἐπίσημον νόμισμα apud Plutarchum in Theſeo, nota qua nummus inſignitus eſt. Poteſt etiam retineri *per vtrumque*, id eſt ex vtroque latere. Quæ nummi deſignatio eſt. metallum eſt ex vtroque latere factum & ſignatum. Plinius de auro: *per vtrumque cedit plumbo*. id eſt, pondere & facilitate materiæ. Scaliger primum Manilij verſum de Electro exponit, quod eſt argentum auro mixtum. Ad ſequentem hæc notat: χρυσολύτης καὶ χρυσορύκτης. Quid voluerit neſcio. His verbis putauit expediri ſententiam huius verſiculi:

Alterum & alterius ſemper mutabit in vſus.

At quid manifeſtius quàm iſtis ſignificari nummularium & cambiatorem qui alterum metallum ſemper in alterius vſum mutat? Græci καταλλακτὴν & ἀργυραμοιβὸν vocant id eſt *mutatorem*. Inde ἀλλαγὴ *cambium* id eſt mutatio. *Aurilegulus* Gloſſis χρυσεκλέκτης. Agatharchidi, συλλογεύς. At *auricoctor*, χρυσεψητής. Agatharchides ſimpliciter ἑψητὴν vocat. *Ramenta in aurum ſpumantia*, quæ in aurum coquuntur, quia ſpumam tum eijcit, & ſcoriam ſuam. Hæc Electrum eſt, nempe aurum & argentum mixtum. Strabo: ἐκ δὲ τοῦ χρυσοῦ ἑψομένου καὶ καθαιρομένου συνθρεομένης εἶναι γῆ τὸ κάθαρμα ἤλεκτρον εἶναι. Hic idem flos auri. Et ſic corrigendum apud Heſychium & Suidam: Ἀνθήμιον, ἤλεκτρον χρυσίου. Male eſt in eorum Editis: ὀνηλεκτὸν χρυσίον. Quod vel ipſi mutarunt dum non intelligerent. Aliud Lexicon nondum Editum: Ἀνθήμιον, τὸ κάθαρμα ἐκ τοῦ χρυσίου, τὸ ἤλεκτρον. Florem hunc auri ſiue ſpumam Græci etiam ἀδάμαντα vocauere. Ratio in promptu eſt. Spuma auri Electrum, quod auro & argento mixtum eſt. Plinius quoque *argentum* auri ſcoriam eſſe, ac ſic vocari notat. argentum auro durius, & minus ſolui ac fundi facile. Strabo de Electro quod eſt auri purga-

A mentum: πάλιν δὲ τούτου καθεψομένου, μίγμα ἔχοντος ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, τὸν μὲν ἄργυρον ἀποκαίεσθαι, τὸν δὲ χρυσὸν ὑπομένειν. εὐδιάχυτος γὰρ ἐστὶ ἡ λιπώδης. Ita legendum. perperam editur, καὶ λιθώδης. Aurum mollioris naturæ ad fuſuram, ac de facili liquatur. Contra argentum difficilius & magis inuictum ignibus. Hinc in auro fundendo & excoquendo extra eijciebatur materia durior, multo argento mixta. eam ἀδάμαντα propterea appellarunt. Sic in ferro aciem induratam vocaront ἀδάμαντα, τὸ στερρὸν τοῦ σιδήρου. Hic flos auri vel ſpuma. Heſychius ἤλεκτρον interpreta-

B tur ἀλλότυπον χρυσίον, vt & Eudemus, cuius ſuprà verba retulimus. Quo ſenſu dicemus ita appellatum? an ἀργυρότυπον legendum eſt, quod formam argenti præferat? Nam Electrum μίγμα eſt auri & argenti. An corrigi debere putabimus ὑελότυπον? Sic dictum videatur, quod ex eo fierent claui in pedibus lectorum apud veteres, quæ & ἤλεκτρα vocabantur. Ariſtophanes in Equitibus Comœdia;

Ἐκπλυνοῦσιν τῶν ἠλέκτρων, καὶ τὸ ξύλον ἐπὶ τ' ἔσω-
ὅς.

C Ibi interpres vetus: ἰδίως τὰ τῆς κλίνης ἐπικαμπύλια, οὕτως ἐκάλουν ἤλεκτρα. Idem paulò poſt: αἱ γὰρ ἀρχαῖαι κλῖναι ἐπὶ πόδας εἶχον ἠσφαλισμένους ἄνθραξι καὶ ἠλέκτροις. *Electra* igitur claui ex electro quibus muniebantur pedes lectorum. verius fortaſſe ἤλεκτρα appellata quaſi ἠλόλεκτρα, lectorum clauos. vt vt ſit, ἤλεκτρον etiam clauus. Alij interpretantur ἠλότυπον χρυσίον quod ex Electro fierent claui lectorum. Inde Plinius vt videtur Electrum quod eſt auri flos & quod etiam adamantis nomine nuncupabatur, *auri nodum* ap-

D pellauit. Nam ἤλεκτρον clauus quoque vel nodus. Sed verius ſit quod initio dicebamus, auri nodum appellaſſe τὸ χρυσοῦ κέντρον, id eſt partem in auro duriorem veluti nodum, qui propterea etiam ἀδάμας dictus, quia cum cetero auro fundi ac liquari non poſſet, atque ideo eijceretur è fornace purgamenti vice. Plinius idem: *Argentum vocatur quod è fornace exit, ſed auri.* Pro ἀλλότυπον etiam non dubito quin apud Heſychium legendum ſit, ὑαλότυπον. Sic ἄλλης λιθίας apud auctorem Peripli pro ὑάλης λιθίας. Electrum autem ὑαλότυπον χρυσίον ele-

E ganter vocatur, quaſi dicas vitreum aurum, quod auri formam habeat ſimul & vitri. de ſuccino id intelligendum. Similiter & in hac voce corrigendus Eudemus Rhetor: ἤλεκτρον ὑαλότυπον χρυσίον, μεμιγμένον μεθ' ὑέλου καὶ λίθου. Perperam apud eum legitur, ἀλλότυπον. Aliud Lexicon ineditum: Ἤλεκτρον, χάλκωμα καθαρόν, ἢ ὑαλότυπον χρυσίον, μεμιγμένον ὑέλῳ, καὶ λιθίᾳ, οἵας ἦν κατασκευῆς ἡ τῆς ἁγίας Σοφίας τράπεζα. Aliud genus intelligit ab Electro vel ſuccino communi. Male etiam in eo ſcriptum eſt ἡ ἀλλότυπον. Hoc Electrum ſuccinum eſt, & diuerſum ab hoc electro, quod eſt auri purgamentum. Ex his omnibus nullum amplius dubium

reſtat quin ἀδάμας & χρυσοῦ ἄνθος idem ſit cum ſpuma vel ſcoria auri, quem *Adamantem* Plinius inſanum quam magno errore pro gemma accepit adamante qui in aurariis metallis deprehenderetur. Nihil me magis in hac ſententia confirmat, quam quod magnitudine cucumeris ſeminis illum adamantem eſſe & colore ſimilem refert. Item quod vnum ex iis *cenchron* tradit appellatum milij magnitudine. Hæc neutiquam poſſunt conuenire cum auri puri καὶ ἀπύρου ramentis, quæ longè maiora repperiuntur. Præterea color ipſe longe diſpar, qui in ſemine cucumeris & in auri flore ſiue electro conſimilis. Poſtremo Pollux quidquid ambigui poterat eſſe, facile tollit dum in ferro σκωρίαν id appellari dicit quod in auri flore dicitur ἀδάμας, in argenti ſpurcitie κέγχρος. De terſa ferri matrice: τούτου δὲ τὸ κάθαρμα σκωρίαν ὀνόμαζε, ὥσπερ τὸ τοῦ χρυσοῦ ἄνθος ἀδάμαντα, καὶ τὸ τῆς ἀργυρείαν κονιορτὸν κέγχρον. In his verbis τὸ τοῦ χρυσοῦ ἄνθος eodem omnino ſenſu appellatur, quo χαλκοῦ ἄνθος pro ſpuma ſcilicet æris. In argento hæc ſpurcities dicebatur κέγχρος quia ſimilis eſt granis milij. æquè in ære τὸ ἄνθος eius κεγχροειδὲς τῷ ῥυθμῷ. Sed & idem Pollux κονιορτὸν vocat argenti deſpumantis dum excoquitur purgamentum. Nam Græci κονιορτὸν ἀκαθαρσίαν interpretantur. Ea autem proprie κονιορτὸς quia pulueri ſimilis vt pote quæ granum milij magnitudine non excederet. Hinc duo genera ſpumæ argenti facit Plinius iuxta quoſdam. altera κεγχρῖτις vocabatur: altera πεπηγμένη. Hæc concreta eſt. illa ſoluta inſtar pulueris, vel milij ſeminum: Lib. XXXIII. capite VI. de argenti ſpuma ſiue lithargyro: *Quidam duo genera faciunt Spumæ, quæ vocant Cerchnitida & pegnymenem: tertiam Molybdænam in plumbo dicendam.* Ita locum illum lego ex veſtigiis veteris ſcripturæ quæ habet; *ſcelerittida & pemmenen.* Veriſſima illa coniectura eſt. Κεγχρῖτις ea dicitur ſpuma argenti, quam κονιορτὸν dictam & κέγχρον adnotat Pollux. Huic contraria πεπηγμένη, quæ concreta ac fixa eſt, non in puluerem putris, nec κεγχροειδής. Ceterum terra σιδηρῖτις hoc eſt ferri vena dum funditur purgamenti ſui genus alterum, ſpumæ in morem ſupernatans expuit, atque eijcit per os camini. Alia autem eius ſpuma vitri inſtar ſplendet: alia candida, leuis, foraminoſa, vt ſpongias prorſus imitetur. Hæc rarior exit, nec omnibus fuſionibus eijcitur. De ea intellexit Plinius: *mirumque cum excoquatur vena aqua modo liquari ferrum, poſtea in ſpongias frangi.* Hæ ſpongiæ è ſpuma ferri oriuntur, in quas ferrum frangitur. In fornacibus vbi liquatur ferrum, hoc cuilibet videre licet. Viri docti maſſas liquari ferri exponunt. perperam. Ceterum hæc ſupernatans ſpuma, dum coquitur ac ſeſe purgat nihil ferri habrt admix-**A**tum. Altera proprie σκωρία eſt quæ iam fuſo ferro reperitur, cui & ferri aliquanta portio admixta eſt. Ideo tunditur iterum & lauatur, atque in fornacem mittitur fuodenda denuo cum reliqua terra ſideritide. ſic altera purgantis ſe materiæ, altera iam purgatæ vitium. Ita in ære alia eſt ſcoria, alia ſpuma vel flos. In argento quoque idem eſt. Nam alia ἀργύρου σκωρία: aliud ἄνθος ἀργύρου vel ſpuma. Quidam tamen hæc confundunt. vt ecce in Lexico Iatrico λιθάργυρος exponitur, ἀργύρου σκωρία. Κέγχρος non de auri ſed argenti ſpuma dicitur. Exiſtent fortaſſe qui duriores adamante capitones priorem illam de adamante **B** vel auri flore opinionem tuebuntur. Quippe quum iu vnaquaque re quod in ſuo genere præſtans ac perfectum eſt, Græci plerumque ſoleant ἄνθος vocare. Sic genus auri præſtantiſſimum χρυσοῦ ἄνθος indigetare potuerunt. Nam & ἀνθήμιον, τὸ ἔκλεκτον χρυσίον Græci interpretantur. ἀνθήμιον idem quod ἄνθος. Tale autem ipſis habitum aurum quod ſine ignis opera perfectum per ſe inueniebatur. Id Græcis ἄπυρον. Sed & ἀδάμας, quod cum reliqua aurosa glarea vel marmore tundi ac comminui noo poſſet. **C** Plinius lib. XXXIII. capite III. *Hiſpania ſtrigiles vocat auri paruulas maſſas quod ſuper omnia ſolum in maſſa aut ramento capitur, cum cætera metallis reperta igni perficiantur. Hoc ſtatim aurum eſt, conſummatamque materiam protinus habet cum ita inuenitur.* Non alio vitio hic locus laborat quam interpunctione. Diſtingue igitur: *Hiſpania ſtrigiles vocat auri paruulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſa aut ramento capitur. Cum cetera in metallis reperta igni perficiantur, hoc ſtatim aurum eſt, conſummatamque materiam protinus habet, cum ita inuenitur.* Plinio **D** hæc loquutio familiaris: *quod ſuper omnia ſolum in maſſa aut ramento capitur.* id eſt quod præcipue, quod præſertim & cum maximè in maſſa aut ramento capitur. Sic lib. XXVI. cap. III. de Aſclepiade medico: *ſuper omnia eum adiuuere magicæ artes.* Fuit tamen quum diſtinguerem in eo Plinij loco: *Strigiles vocat auri paruulas maſſas, quod ſuper omnia. Solum in maſſa aut ramento capitur.* Nunc diſplicet. Nulla autem in illis auri ſtrigilibus ſignificatio τοῦ ἀποξύεσθαι vt in vulgaribus quibus ſudor deſtringebatur, ſed *ſtrigiles* vel *ſtringiles* illæ dictæ à ſtringendi vel ligandi notione, quod au-**E**rum in has maſſulas ſtrictum ac per ſe coactum, nihil terreni admixtum haberet. *Stringile* τὸ σφιγκτόν. Ita Plinius *auri nodum* vocauerit huiuſmodi meri auri maſſulam in metallis repertam, quæ etiam ἀδάμας dicebatur. Sic *ſtricturæ*, ferri maſſæ appellatæ à ſtringendo & colligando. & ferrum *in ſtricturam cogi* Latini dicebant quod in maſſam & corpus ſtringitur ac ligatur, & coit in vnum. Quod Græci συμπιλοῦσθαι dicunt. Vide ſuprà quæ notauimus.

Plinius lib. xxxiii. cap. xv. de ferri differentiis, à ſtringenda acie dictas *ſtricturas* autumat: *Stricturæ vocantur ea omnes, quod non in alijs metallis, à ſtringenda acie vocabulo impoſito.* Nugæ ſunt. Legebam aliquando: *ab adſtringenda maſſa.* Nam libri habent, *adſtringenda.* *Stringere aciem* Latinum non eſt. Apud Iſidorum habetur: *à ſtringendo aptè vocabulo impoſito.* Quod probo. Eadem prorſus notione *ſtringiles* vel *ſtrigiles* auri paruulæ maſſæ dictæ, quod purum purumque in metallo vel ramento capiebatur. Aurum quippe non benè coit cum alia materia glareæ, vel marmoris cui admixtum eſt in metallo. B At vbi per ſe purum ac ſolum inuenitur, perfectè ac plenè corpus vnum efficit ſolide coaſtrictum ac colligatum. Hinc *ſtrigiles* illæ maſſæ dictæ, niſi à ſtringenda acie appellatas malis, quod ſcintillent acrius & micent. Sed minus placet. Perſius *ſtringere* etiam de auro vſurpauit, quod igne liquatum in vnam maſſam conflatur & coit:

Hæc baccam conchæ raſiſſe, & ſtringere venas
Feruentis maſſæ crudo de puluere iuſſit.

At ſtrigiles illæ auri Hiſpanici natiuæ, & natura non igne in maſſam ſtrictæ & coactæ. Ceterum magno in pretio illud aurum C veteribus, quod abſque coctione ſtatim perfectum ac purum reperiebatur. Arrianus in Indicis ἄπεφθον vocat hoc genus auri: καὶ γὰρ καὶ παρ' Ἰνδοῖσι τοῖς Μαργαρίτην πεπτάμενος, κατ' πολλῶν πρὸς χρυσίον τὸ ἄπεφθον. Fors & de hoc genere auri capiendus locus Cant. xi *Caput eius aurum optimum.* In Hebraico textu eſt, *Kethem Paz,* quod ſignificat maſſam auri puriſſimi quale eſt ἄπεφθον. Aquila Græcè reddidit, λιθία χρυσίου. Noui doctores vertunt, *lapidea vel maſſa auri,* abſurdè. Nam λιθία ſcripſit Aquila, quæ vox non maſſam ſignificat, ſed lapidem pretioſum. Sic λιθία διαφανὴς apud Auctorem Peripli. Et Straboni λιθία διάφανοι, κρυστάλλων Μαργαριτῶν. Idem D lib. xvi. de Topazio gemma: καὶ τὴν σύστημα ἀνθρώπων ἀποδεδειγμένον εἰς φυλακὴν τῆς λιθίας ταύτης, καὶ τὴν συναγωγήν. Quidam λιθιάν ſcribebant, vt ξύλινα. At recentiores dixere λιθίαν pro gemma. Suidas: λιθίας πολυτελεῖς, τὰς λιθίας λεγομένας. Ita legenda illa verba Suidæ. In Eclogis Baſilicorum, λιθίαν γλύψαι, gemmam ſcalpere. Et fortaſſean ita ſcripſit Aquila, & λιθίαν vocauit gemmam. Videndum igitur quid intellexerit Aquila per λιθίαν χρυσίου. An purum putum aurum ſic vo- E cauit, quale in metallo reperiebatur, in maſſa vel ramento, quod ſtatim ſuum erat, vt loquitur Plinius. Sed hoc aurum λιθία non diceretur: nec λιθία idem quod maſſa. Nam vt dixi de ſolis gemmis hæc dictio ſumitur. An lapillum pretioſum annolo aureo clauſum ſic appellauit, λιθίαν χρυσίου? Ne id quidem verum arbitror, Ambroſius in Pſalmum cxviii. notat Aquilam eo loco vertiſſe, *petram aurum,* & Symmachum, *lapidem aurum.* Ergo ſcripſerat Aquila, λιθία χρυσίον, non λιθία χρυσίου. Ambroſius *petram*

A vertit, λιθίαν. Symmachus autem, λίθος χρύσεον. Quod Ambroſius interpretatur, *lapidem aurum* & ſignificare ait, *ſtabilem eminentemque ſapientiam.* Quod ſi ita illi ſcripſere, vt veriſimile eſt, id aſſerente præſertim Ambroſio, disiungendæ illæ voces tam apud Aquilam quàm apud Symmachum, quos certum eſt ita ſcripſiſſe, κεφαλὴ αὐτοῦ λιθία, χρύσεον. aut, λίθος, χρύσεον. id eſt, *caput eius gemma, aurum.* idque ἀσυνδέτως conceptum eſt pro, *gemma, & aurum.* Multis locis ita loquitur ſacra Scriptura, vt apud Oſeam viii. x. *propter onus regis, principum.* Ergo *Kethem* eſt λιθία hoc eſt gemma, non auri maſſa. Quidam magiſtri expoſuerunt *margaritas,* quæ & ipſæ λιθίας nomine veniunt Græcis. Hieronymus ita reddit Prouerb. xxv. ca. v. xii. *& margarita fulgens.* vbi eſt *Kethem* in Hebræo. Strabo: λιθία μαργαριτῶν. Quod ad Παζ attinet, aurum multi interpretantur, ſed minimè dubium eſt quin loci nomen ſignificet quod apud Danielem dicitur *Ophas,* & iungitur quoque cum vocabulo *Kethem,* כתם אופז. Hoc poſſumus interpretari λιθίαν Ὠφάζ, id eſt *gemmam ex Ophas.* Quid igitur prohibet quin & hoc loco exponamus *Cethem paz,* λιθίαν Πάζ, *gemmam ex loco Paz.* Hæc erit τοπάζιος Græcorum ab inſula Arabiæ *Topazo* ſic dicta, vbi repperiebatur, quæ & Πάζιον appellabatur. Heſychius: Πάζιον ὁ καὶ τοπάζιον λίθος πολύτιμος. Ergo & inſula ipſa Πάζον & Τόπαζον vocabatur. Epiphanius Τοπάζιον vrbem Indiæ facit, vbi effodiebatur Topazion. Stephanus: Τόπαζος, νῆσος Ἰνδική. Ita legendum. Ibidem Παζίους vocat huius inſulæ incolas ex Alexandro Polyhiſtore. Sic enim legunt veteres codices: Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ φησὶν θεωρεῖσθαι, καὶ ἐν τῇ τῶν Παζίων νήσῳ, λίθον ὁμώνυμον τῇ νήσῳ, ὅμοιον τῇ χροιᾷ τῇ τοῦ νέου ἐλαίου. Non dubium eſt quin Πάζος inſulæ illius nomen fuerit apud Alexandrum Polyhiſtora, qui & Πάζιον lapidem ibi inueniri ſolitum nuncupauit. Atque inde habet Heſychius, qui Πάζιον nominat illam gemmam & aliis nominatam notat. Nec ſanè ambigi debet quin hæc eadem ſit regio quæ in ſacra Scriptura vocatur Πάζ & Ὠπάζ. Ergo & *Kethem Paz,* eſt *lapis Pazius,* vt eum vocauit Alexander, qui aliis *Topazius.* Strabo & Diodorus poſt Agatharchidem dictam olim hanc inſulam ὀφιώδη à multitudine ſerpentum. Quum *Ophas* diceretur, putarunt nimirum ἀπὸ τῶν ὄφεων id nomen eſſe nactam, & *Ophas* interpretati ſunt ὀφιώδη. Græci & Alexandrini mercatores Helleniſtæ locorum omnia vocabula ad ſuæ linguæ modulum inflectentes Τόπαζα pro *Pazo* vel *Ophas* videntur huic inſulæ nomen feciſſe quaſi ἀπὸ τοῦ τοπάζειν ſignificatione. Plinius: *Iuba Topazon inſulam in Rubro mari à continente dici nauigatione abeſſe tradit, nebuloſam & ideo ſæpè quæſitam nauigantibus, ex ea cauſa nomen accepiſſe, Topazon enim Troglodytarum lingua ſignificationem habere quærendi.* Nauigantes illi ſunt Græci vel Ægyptij qui

nomen inſulæ fecerunt. Nec enim de Troglodytis ipſis accipiendum qui inſulam incolebant. patria ſua illis quæſita non fuit, nec ignota. prætetea Τοπάζειν in ſignificatione quærendi merè Græcum eſt. Nam coniectura aliquid colligere & indagare ſignificat. Falſus igitur heîc Plinius qui de ſuo illud addidiſſe videtur, *Troglodytarum lingua.* Ita ſcilicet putauit. Sic quum apud Dioſcoridem legiſſet grana piperis inania & atropha vocari βρέγματα, ab Indis ſic appellata hariolatus eſt. Sic *Kethem Paz* eſt lapis Pazius vel Topazius ex Pazo vel Topazo. Non ignoro aliud eſſe vocabulum Hebraïcum, ex quo Interpretes *Topazium* vertendo fecerunt. Quæ ſecunda gemma eſt in primo ordine Pectoralis. Sed illud æquè ſcio incerta illa omnia lapidum nomina eſſe, nec ſatis nota magiſtris ipſis. Denique aliis placet ſmaragdum potius eſſe quàm Topazium. Vt autem Topazium ab inſula Topazo Arabici ſinus, ita alia inſula in eodem ſinu fuit, in qua eruebantur Sapphiri, quibus & nomen dedit. Σαπφειρίνη dicitur Ptolemæo. Sic enim apud eumdem legendum. Stephanus: Σαπφειρίνη, νῆσος ἐν τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, ἐκ ταύτης ὁ Σάπφειρος λίθος. Immo Σαππίρ ipſius inſulæ nomen, vel Σαπφείρ, vt Ὠφείρ, vnde σάπφειρος appellata. Hebræis *Sappir* lapis ille dictus, eodem vt apparet cum loco nomine, vt *Ophir* aurum appellarunt, quod ex regione Ophir veniebat. Certè & *Kethem Ophir* quidam de margaritis inde allatis acceperunt. Immo & de gemmis, vt *Kethem* ſit λιθία, vt in *kethem Paz*. Heſychius: Σουφείρ, χώρα ἐν ᾗ πολύτιμοι λίθοι καὶ χρυσὸς, ἐν Ἰνδίᾳ. clarè innuit quoſdam de lapidibus pretioſis expoſuiſſe illud *kethem Ophir*. Et ſanè ex eadem regione & gemmæ & aurum. Ioſephus Σώφειραν olim vocatam aſſerit illam regionem, & ſequenti æuo χρυσῆν γῆν. Ea χρυσῆ χώρα Ptolemæo dicitur. De qua nos alibi. Hebræi magiſtri *kethem* pro nota vel ſigno propriè ſumi ſcribunt. Hinc Theodotion in ſua verſione illud *kethem Paz* dixerat ἐπίσημον χρυσίου, hoc eſt, inſigne aureum. perperam hodie verba Theodotionis citantur à doctoribus, ἐπίσημοι ἐν χρυσίῳ, & vertunt, *inſignes in auro.* Quæ inſignis eſt imperitia. ἐπίσημον idem quod σημεῖον. vt ἐπίσημον Vau. Sed σημεῖα in vultu ἐπίσημα vocari notat Heſychius. Ergo non λιθίαν aut gemmam ſimpliciter ſignificarit, ſed inſignitam & ſcalptam, quæ Græcis σφραγίς. Sed quidquid argutantur omnes interpretes, illud *kethem* Græcæ eſt originis κάθημα, quod monile ſignificat, auro & gemmis variatum. Inde illæ tam variæ expoſitiones, aurum, margaritas gemmas, coronam, diadema, inſigne, ea voce intelligentium. Nec defuere ſanè ex Hebræis magiſtris qui peregrinam eſſe vocem agnouerunt. Heſychius: κάθεμα, ὁ κατὰ στήθους ὅρμος. Polluci κάθεμα ex Antiphane comico. Inde Latinum *Cathena.* vt Ὤκιμον, *Ocimum.* Ergo

A *kathem Ophir* eſt monile ex auro vel gemmis Ophir. & *kathem Paz* ex lapidibus Pazijs vel Topaziis. Vt ad Plinium reuertamur, in poſteriore ſententia adhuc ſum, nec poſſum ab ea deduci, quidquid afferri queat contrà: præcipuè quum teſtibus nitatur & argumentis inuictiſſimis. ἄνθος χρυσοῦ, idemque ἀδάμας, auri ſpuma eſt vel ſcoria, quam quare rariſſimo auro comitem faciat Plinius, non video. Niſi quis dicat eo purius & excellentius aurum illud euadere, quod exiterit purgatius, omni veluti ſputcitie eiecta. Quod certè verum eſt.
B Id quomodocunque accipere libuerit, nunquam effugiet Plinius, quin ridicula ac non toleranda ἀβλεψία poſteritati ſeſe traduxerit, dum ex auri genere quodam adamante appellato, genus vnum fecit adamantis gemmæ. Tum quod ex argenti puluere, quem Græci κέγχρον aut κέγχρον in metallo dixere, alterum genus lapidis adamantis exſculpſit in argento repertum, milij magnitudine. Planè huic ſimilis hallucinatio, quod στόμωμα genus alterum ſquamæ in ære dici putauit, *ex ſumma ſcilicet lanugine decuſ-*
C *ſum.* Dioſcorides cùm de ſquama æris ſcripſiſſet, quam λεπίδα χαλκοῦ vocant, protinus ſubiungit: Λεπίδος δὲ στομώματος δύναμις ἐστὶν αὐτὴ τῇ τοῦ χαλκοῦ λεπίδι. Plinius ita hæc intellexit, quaſi & στόμωμα λεπὶς eſſet. Quod ita interpretari debemus: *Squama ſtomoma eadem virtute prædita eſt ac ſquama æris.* Ineptè. λεπίδα τοῦ στομώματος intelligit, ferri ſcilicet duriſſimi ſquamam, quod *aciarium* vulgo vocamus. Ex alio rectè eam expreſſit alio loco his verbis: *Squama quoque ferri in vſu eſt ex acie aut mucronibus.* Hæc eſt λεπὶς στομώματος, ſquama ex acie aut mucronibus ferri. Gloſſæ: *Acciarum*, στόμωμα. Ita ſcripſere pro
D *Aciarium* ab acie. Inde noſtrum, *Acier.* Id verbum veteribus incognitum fuit de ferro duriſſimo, quod etiam ἀδάμαντα Græci vocarunt. Ἀδάμας, γένος σιδήρου. Idem alio loco: κεῖται τὸ ἐν σιδήρῳ ἀδαμάντινον. Induratam ferri aciem ſequens Latinitas *aciarium* dixit. Græci στόμωμα. Nam στομῶσαι *indurare* Gloſſæ exponunt. Immo *indurare aciem.* Plinius lib. XXXIIII. cap. XIIII. de ferro: *Et fornacum magna differentia eſt. In ijs equidem nucleum ferri excoquitur ad indurandam aciem, aliorumque modo, ad denſandas incudes malleorumve roſtra.* Hæc turpiſſimè ſic deformarunt correctores,
E quæ in veteribus ita ſcripta inuenerant: *& fornacum magna differentia eſt nucleus quidem ferrum excoquitur in ijs ad indurandam aciem alique modo ſunt ad denſandas incudes malleorumve roſtra.* Quæ ſic parua mutatione reſtituenda: *In aliquibus ferrum excoquitur niſi ad indurandam aciem: aliquæ modo ſunt ad denſandas incudes, malleorumve roſtra.* Pliniana loquutio, *Niſi* pro *non niſi.* ſunt aliquæ fornaces in quibus ferrum excoquitur nonniſi ad indurandam aciem. *Acies* Plinio quod Græcis στόμωμα, poſterioribus Latinis *Aciarium.* Ibidem de Parthico ac Serico ferro: *Neque*

alia genera ferri ex mera acie temperantur, ceteris eaim admiſcetur mollior complexus. In noſtro orbe alicubi vena bonitatem hanc præſtat, vt in Noricu: alibi factura, vt Sulmone aqua. Ita diſtinguendus ac legendus ille locus: *ex mera acie temperatum ferrum*, ἀκραιφνὲς στόμωμα. Inde & *temperare* pro acuere de quo ſuprà. Nam & στομοῦν Græci exponunt ὀξύνειν & ἀκονᾶν. Græci genera στομωμάτων ita apud ſe diſtinguere: Στομωμάτων τὸ μὲν Χαλυβδικὸν, τὸ δὲ Σινωπικὸν, τὸ δὲ Λύδιον, τὸ δὲ Λακωνικόν. καὶ ὅτι Χαλυβδικὸν εἰς τὰ τεκτονικά. τὸ δὲ Λακωνικὸν εἰς ῥίνας, καὶ σιδηροτρύπανα, καὶ χαρακτῆρας, καὶ εἰς τὰ λιθουργικά. τὸ δὲ Λύδιον, καὶ αὐτὸ εἰς ῥίνας, καὶ μαχαίρας, καὶ ξύρια, καὶ ξυστῆρας. primum igitur ac præſtantiſſimum Chalybdicum ſiue Chalybicum aciarium à Chalybibus Ponti populis. Hi & nomen generis fecere. Nam *Chalybs* pro ferro acie temperato, τὸ στόμωμα. Eudoxus apud Stephanum: ἐκ δὲ τῆς Χαλύβων χώρας ὁ σίδηρος ὁ περὶ τὰ στομώματα ὑπερβαλλόμενος ἐξάγεται: *Ex Chalybum regione ferrum ad aciem faciendam laudatum aduehitur.* Hoc Χαλυβδικὸν στόμωμα Daïmacho apud eumdem Athenæum in Poliorceticis: *Acies Chalybdica*, vel *Chalybicum aciarum*: vno verbo *Chalybs*. Auctor Peripli: σίδηρος Ἰνδικὸς, καὶ στόμωμα. Inter Chymicos Græcorum tractatus extat ratio conficiendi Indici στομώματος, περὶ βαφῆς Ἰνδικοῦ σιδήρου. Sed de ea nos alibi.

Pag. 81. A. *Vtpote qui lymphationes abigunt, venenis reſiſtunt, mentium vanos metus pellunt.*] Totidem verbis Plinius: *Adamas & venena irrita facit, & lymphationes abigit, metuſque vanos expellit à mente. & ob id quidam eum Anachiten vocauere.* Hæc poſtrema Solinus omiſit. Sanè & corrupta vox anachites. nihil enim ſignificat, quod illi efficaciæ reſpondeat. correxere aliqui, *Eunacæten*. alij, *Anachyten* volunt dictum quod animi mœrorem effundat. Nugæ. Lego: *& ob id quidam eum Ananciten vocauere.* hoc eſt, ἀναγκίτην. Orpheus de Galactite, ex correctione noſtra:

— ἣν καλέουσιν ἀναγκίτην ἀδάμαντα.

In Indice manuſcripto: *De adamante ſiue ancite.* Ita ſcriptum pro *anancite*. Sed cur ἀναγκίτης ἀδάμας quod mentium vanos metus pellat? Quæ ratio huius appellationis? Id explicemus. Ἀνάγκη Græcè dicitur quidquid animum ſuæ ſpontis eſſe non patitur. Ira, dolor, voluptas, metus, aliaque animi πάθη totidem ſunt ἀνάγκαι. Iſti enim affectus rapiunt nos ac trahunt quo ire nolumus. Cùm aliquid facere cogimur, aut pati præter animi voluntatem, id etiam ἀνάγκη eſt. Vnde ἀναγκοσιτεῖν, & ἀναγκοφαγεῖν dicuntur, qui non ad libitum ſuum comedunt, ſed alieno arbitrio. Hinc ἀναγκοφαγίαι pugilum, qui hanc ipſi ſibi neceſſitatem impoſuerant. In ſumma quod cuique alicui inuito accidit, quod non poteſt effugere hoc ἀνάγκη dicitur. Hinc μοιρῶν ἀνάγκη Herodoto. θανάτου ἀνάγκη alij poëtæ. *Fati neceſſitas* Horatio, μοίρας ἀνάγκη. paupertas, miſeria, egeſtas,

A & omnis κακουχία quam vitare non licet; ἀνάγκη eſt. Diodorus: μέχρις αἱ κακουχίαι πλεονάσωσιν ἐν ταῖς ἀνάγκαις. Paupertas ſiue egeſtas ἀνάγκη eſt. Hinc *neceſſitas pauperum ſubleuanda* Cypriano. Nos hodieque *neceſſitatem* pro egeſtate propriè dicimus. vincula & carcer, ἀνάγκη. Inde ἀναγκαῖον locus carceris, τὸ δεσμωτήριον. Morbus quoque ἀνάγκη eſt corporis. Hinc σωματικὴ ἀνάγκη in Concilio Gangreſi pro morbo: εἴ τις χωρὶς σωματικῆς ἀνάγκης ὑπερηφανεύοιτο: *citra corporis valetudinem*. contumelia quoque & iniuria quælibet, quam Græci ὕβριν vocant, ἀνάγκη eſt. Epiphanius de Audio qui ſchiſma facere coactus eſt

B propter contumelias quibus afficiebatur: σύμβουλον λαμβάνει ἑαυτῷ τὴν ἀνάγκην τῶν ὑβρίσεων ἑαυτὸν γὰρ ἀφορίζει τῆς ἐκκλησίας. Poëta neſcio quis ἀναγκομονάρχην vocauit, non legitimum monarcham, ſed tyrannum qui per vim imperitabat. Heſychius: ἀναγκομόναρχος, τύραννος. In amatoriis rebus hæc vox etiam propriè vſurpata de his qui philtro aliquo in amorem per vim inducuntur. Sed & ipſa philtra & amatoria ἀνάγκαι & καταναγκαι appellantur. Synesius: καταναγκας καὶ κολλητηρίους. Inde herba quædam hoc ſibi nomen

C vindicauit, cuius vſus ad amatoria. Plinio *Catanance*, herba Theſſala dicitur. Dioſcorides ait mulieres Theſſalas ea vti ad amorum veneficia. Ideo appellata, quod amandi neceſſitatem faceret. *Eadem ex cauſa*, inquit Plinius ibidem, *& Cemos ſilebitur à nobis.* hæc vera lectio vt ex Indice conſtat manuſcripto: *Catanance. t. Cemos 1. Calyx.* Hæc herba *Cemos* etiam in amatoriis pollebat. Quidam & καταναγκην ita dictam ſcripſere. Neophytus Monachus: Καταναγκη, οἱ δὲ δημόν, οἱ δὲ κημόν, οἱ δὲ δαμνάμενον. Alij Leontopodium ita vocarunt, quod & ipſum

D amatoriis ἀνάγκαις vtile exiſtimatum eſt. Dioſcorides: φασὶ δὲ καὶ ταύτην ἁρμόζειν εἰς τὰ φίλτρα. Græcè κημὸς eſt capiſtrum. Inde illi herbæ nomen ab incapiſtrandis ac ligandis animis. Ab hac ligandi poteſtate λεοντοπόρος Ἀχάτης dictus Orpheo, qui impetum Leonum frænare ac ſiſtere poterat. Nam σπείζειν & σπείζειν idem. vnde & ἄσπειρος ἵππος non ligatus fune. Sic *Adamantis* herba magica tantæ efficaciæ, vt ea admota Leones reſupinarentur hiatu laxo. Plinius lib. XXIV. cap. XVIII. Ab inuicta vi ſic appellata, ἡ ἀδαμαντίς, non quod conteri non poſſet, vt

E de ſua mente adiecit Plinius. De Leontoſera Achate nos ſuprà. Leontopodium autem ſoluendi potius quàm ligandi poteſtate præſtare quidam tradiderunt. Herbarium vetus ſub Apuleij nomine: *ſi quis deuotus, defixuſque fuerit ſic eum reſolues. Herbæ Leontopodij frutices,&c.* Lymphationes, & vani metus qui mentibus immitti ab aliquo numine irato credebantur, ἀνάγκαι etiam appellatæ. Et ſanè metus ſuper cetera mentem maximè ſolet alienare & externare: ſic φρενῶν ἔκστασις propriè ἀνάγκη. Hinc Bacchylides γλυκεῖαν ἀνάγκαν σευομέναν κυλίκων eleganter vocat

ebrietatem, quæ mentem ſui compotem eſſe non patitur. Vanos metus qui à Corybantibus fieri putabantur, πικρὰν ἀνάγκην Orpheus vocat, in Thymiamate Corybantum:

Κλῦθι μάκαρ φωνῶν, χαλεπὴν δ' ἀποπέμπεο μῆνιν
Παύων φαντασίας ψυχᾶς ἐκ πικρῆς ἀνάγκης.

Corybantiaſmus eſt, quem πικρὰν ἀνάγκην appellat. In eo morbo phantaſmata, & imagines oculis obuerſantur, & ſonores ſemper in auribus tinniunt. Ideò inſomniis maximè laborant, & ſi quando quietem capiunt, apertis oculis id faciunt. Plinius lib. XI. cap. XXXVII. de oculis: *quin & patentibus dormiunt lepores, multique hominum, quos* κορυβαντιᾷν *Græci dicunt.* Ita omnino ſcribendum ex veteri ſcriptura, quæ habet: *quos Corybantia regrediunt.* Vanæ ac friuolæ Turnebi ac Scaligeri coniectationes. Ariſtophanes in Auibus,

Ἀλλ' ἦ παραφρονεῖς ἐτεόν, ἢ κορυβαντιᾷς.

Reſpondet alter:

Οὐκ, ἀλλ' ὕπνος μ' ἔχει τις ἐκ Σαβαζίου.

Ergo κορυβαντιᾷν & dormire contraria ſunt, quatenus vigilare ſemper, & ſomnum oculis non capere credebantur Corybantes. Nonnus in Dionyſiacis, ἴδνος ἀκοιμήτων Κορυβάντων appellat. Inde κορυβαντιᾷν Græci dicebant, eos qui patentibus oculis dormiebant, etiamſi furore aliquo ab illis dæmonibus immiſſo id eis minimè contingeret, ſed natura. Scholiaſtes Ariſtophanis de Corybantibus: οὗτοι οἱ δαίμονες μανίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ εἰσὶν ἐμποιητικοί. perperam Scaliger ad illos κορυβαντιῶντας refert hos verſus Varronis apud Nonium, quos ita legit:

Leuiſomna mens ſonorinas imagines
Adfatur, non vmbrantur ſomno pupulæ.

Ex Prometheo Varronis hos verſus citat Nonius, qui ſic legendi ſunt ex veterum librorum auctoritate:

Leuis mens nunquam ſomnurnas imagines
Affatur, non vmbrantur ſomno pupula.

De Prometheo hæc dicebantur, quem Caucaſo affixum, vulture iecur rediuiuum tundente negabat dormire vnquam. *ſomnurnæ imagines* ſunt viſa nocturna, & ſomnia. Qui oculis ſomnum non capit, nec ſomnia poteſt videre nec ſomnurnas imagines affari, quæ in ſomnis apparent. Æſchylus ἐνύπνια φαντάσματα vocat in Tragœdia Perſæ:

Ἄγαν δ' ἐναργὴς ἐννυχίων φαντασμάτων
Ὄψις.

Ad verbum ſunt ſomnurnæ imagines. Tibullus nocturnas imagines appellat:

Somnus nocturnis ludit imaginibus.

Sic autem *ſomnurnus* à ſomnos, vt *nocturnus* à nocte: *menſurnus*, à menſe. Tertullianus quoque in libro de Anima, *nocturna imagines* dicuntur de ſomniis. Ad rem redeamus. Corybantem precatur Orpheus, vt φαντασίας depellat ἐκ πικρῆς ἀνάγκης: hoc eſt mentis vanos metus & terrores, atque inſaniam ex magica aliqua deuotione inflictam. φαντασίαι propriæ ſunt τῆς μανίας. Theophraſtus de

A Strychno: *δίδοται δ' αὐτῆς ἐὰν μὲν οὕτως ὥστε παίζειν, καὶ δοκεῖν ἑαυτῷ κάλλιστον εἶναι, δραχμὴ σταθμῷ. ἐὰν δὲ μᾶλλον μαίνεσθαι, καὶ φαντασίας τινὰς φαίνεσθαι, δύο δραχμαί.* Si quis inquit velit facere, vt aliquis ludos præbeat, propinet illi drachmam Solani, tum ioculari inſaniæ genere laborabit, & hactenus, tantum vt formoſus ſibi videatur. At ſi modum duplices, inſaniam maiorem feceris, & imagines illi conſpicuæ obuerſabuntur. Ergo legitimæ inſaniæ ſignum, imaginum apparitio & φαντασίαι. Plinius de eodem Strychno: *quippe inſaniam facit paruo quoque ſucco. Quanquam*

B *& Græci auctores in iocum vertere. drachma enim pondere luſum gigni dixerunt, ſpecies vanas imaginiſque conſpicuas obuerſari demonſtrantes. Duplicatum hunc modum legitimam inſaniam facere.* Ita hæc legenda. volgo additur: *luſum pudoris gigni.* quod abſurdum eſt. Theophraſtus: ὥστε παίζειν. Ludit ille & cum ioco inſanit qui drachmam tantum è radice Strychni ebiberit. Huic ioculari inſaniæ ſpecies vanas & conſpicuas obuerſantes Plinius attribuit, at Theophraſtus legitimæ tantum & maiori eaſdem aſſignat. Sed Plinius eumdem hunc locum partim è Theo-

C phraſti verbis, partim è Dioſcoridis concinnauit, & alterum ex altero perperam interpretatus eſt. cui drachma Strychni data ſit, cum Theophraſtus dicit, παίζειν καὶ δοκεῖν ἑαυτῷ εἶναι. Hic ludus eſt, & iocus quum aliquis non vltra inſanit quàm vt ſeſe formoſum eſſe imaginetur. Dioſcorides de Strychno manico: δύναμιν δ' ἔχει ἡ ῥίζα ποθεῖσα μετ' οἴνου δραχμῆς μιᾶς πλῆθος φαντασίας ἀποπλεῖν οὐκ ἀηδεῖς. Idem planè dicit Dioſcorides quod Theophraſtus. Qui ſibi pulcer videtur, hanc habet de ſe opinionem, quæ φαντασία eſt οὐκ ἀηδής. hanc efficit radix Strychni drachmæ pondere in vino pota. Hæ

D φαντασίαι in animo ſunt, dum id credit quod non eſt in veritate. vnde φαντασιοῦσθαι dicuntur qui falſis perſuaſionibus laborant, & φαντασιοκόποι qui modo hoc, modo aliud ſibi imaginatur, & ſemper quod vult verum eſſe putat. Dioſcoridem ſequitur Aëtius qui Strychnon drachmæ pondere potum ἀβλαβῆ eſſe dicit, & μόνας φαντασίας ποιεῖν id eſt opiniones ingenerare. At φαντασίαι Theophraſto longè alterius notionis. In legitima inſania & mentis motæ exceſſu

E eas locum habere innuit. nec ſimpliciter φαντασίας vocat, ſed φαίνεσθαι ait. ἐὰν δὲ μᾶλλον μαίνεσθαι, καὶ φαντάσματα τινὰς φαίνεσθαι, δύο δραχμαί. Igitur qui duo drachmas Solani furioſi ſumpſit, verè inſanit & imagines videt. Diuerſæ hæ φαντασίαι ab illis quas efficit potum drachmæ menſura. Opiniones illæ ſunt falſæ, ſed ridiculæ & ioculares ex imaginatione parum conſtanti profectæ. Iſtæ falſæ ſunt imagines, & vanæ ſpecies, quas vt mens in curſu inſaniæ ſibi fingit, ita etiam oculis repræſentat. Vnde vanipauores & lymphationes oriuntur. Nam & *Lymphaticos* dictos eos putarunt, quos nym-

pharum ſpecies viſæ in furorem adegiſſent. Feſtus : *vulgo autem memoria proditum eſt, quicumque ſpeciem quandam è fonte, id eſt effigiem Nymphæ viderint, furendi non feciſſe finem, quos Græci Νυμφολήπτους, Latini Lymphatos appellant.* vbi *ſpecies* idem quod *ſpectrum* & ab eadem origine. Eo ſenſu & Plinius *ſpecies vanas* dixit, τὰ φάσματα, φαντασίας φαινομένας. Et rectè profectò ille φαντασίας loco eo Theophraſti *conſpicuas imagines & vanas ſpecies obuerſantes* interpretatur, ſed malè eas cum Dioſcoridis φαντασίαις confudit, quæ nihil aliud ſunt, quàm vanæ imaginationes, in illo homine qui ſe formoſum eſſe ſibi perſuadet, quum minimè ſit : Addit idem Dioſcorides : δύο δὲ δραχμαὶ ποθεῖσαι ἐξιστᾶσιν : *duæ drachmæ potæ legitimam inſaniam efficiunt.* Ita Plinius reddidit. Hi ſunt qui imagines vident, quas dicit Theophraſtus, & qui legitimè inſaniunt. φαντασίαι φαινόμεναι ſunt *ſpectra* ſiue ſpecies vanæ, quæ vno verbo dicebantur, φάσματα. Plinius rectè vertit, *imagines conſpicuas.* Eadem & φαντάσματα. Sed Grammatici ita diſtinguunt, vt φάσμα ſit veritati ſimillimum, vt quum eius formæ quæ in rerum natura eſt, imago conſpicitur : φάντασμα, extraneæ & inuiſitatæ figuræ In verſu Orphei φαντασίαι ſic accipiendæ ſunt:

Ῥάονον φαντασίας ψυχαῖς ἐκ παντὸς ἀνάγκης.

Id eſt vanas & friuolas imagines, quæ terrores ineptos incutiunt. Stellas tranſcurrentes, quos Græci διᾴττοντας ἀστέρας vocant, Apollonij Scholiaſtes φαντασίας ex Muſæo appellat. ad lib. IIII. τὰς δὲ τοιαύτας φαντασίας ὁ Μουσαῖος ἀναφερομένας φησὶν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ κατὰ τὸν αἰθέρα ἀποσβέννυσθαι. Epiphanius Iaſpin ἀπηλασμένων τῶν φαντασιῶν tradit, & ἄκος τῶν φαντασιῶν. *Spectra* intelligit & imagines conſpicuas. quæ φάσματα alibi vocat. Dionyſius Ιασπιν ὑπέρτατον canit eſſe.

Ἐχθρῶν ἐμπνύοντα καὶ ἀγρίοις εἰδώλοισι.

Hæ ſunt quas φαντασίας vocat Epiphanius, id eſt imagines vel ſpectra. Catullus :

——— nec rogate

Qualis ſit, dolet hæc imaginoſum.

Id eſt, μαίνεται, ὀρυμνᾶ, *imaginibus laborat.* De Strychni alio genere quod etiam mentem mouet, elegans apud Plinium locus habetur eodem capite, quem imaginoſi correctores corrupere. Sic enim vulgo legitur, vt ab his deprauatus eſt : *halicacabi radicem bibunt qui ſunt vaticinando callentes, quod furere ad confirmandas ſuperſtitiones aſpici ſe volunt.* Scripti codices hæc aliter concipiunt hoc nempe modo : *halicaccabi radicem bibunt, qui vaticinare gallantes quo vere ad confirmandas ſuperſtitiones aſpici ſe volunt.* non pro inſano fecerit qui corrigendum contendet : *qui vaticinari Gallanteſque furere ad confirmandas ſuperſtitiones aſpici ſe volunt.* qui volebant aſpici furere gallantes & vaticinari, quaſi ab alicuius numinis inſpiratione immiſſo furore, quia id pertinebat ad confirmandas religiones, radicem Halicaccabi ſolebant bibere, vt ἐνθουσιασμὸν inde conciperent, & numi-

A ne repleti viderentur. *Gallantes* de Gallis matris Idææ vel Dææ Syriæ ſacerdotibus, vt *Bacchantes* de Bacchis. Varro apud Nonium : *Quum illò venio, video Gallorum frequentiam in templo, qui dum eſſet cenæ hora, iamque adlatam apponeret Ædilis ſigno eſus, Deam Gallantes vario detinebant ſtudio.* Sic totum eum locum lego, & rationes reddam & explicationem. Notabis interim *ædilem* ibi pro æditue τὸν νεώκορον, quod Gloſſarum auctor non omiſit. Idem Varro ibidem :

Nam quæ venuſtas his adeſt Gallantibus.

Nonius : *Gallari, vt bacchari.* Ita ſcribenB dum, non vt eſt vulgo in optima Editione : *Gallare id eſt bacchare.* In libris legitur: *vt eſt baccari.* vnde faciendum erat : *eſt vt bacchari.* De ementito furore Gallorum, & ficta vaticinatione, & Gallandi modo videnda octaua Apuleij Mileſia. Herbam autem eam quam ſumebant ad hoc vt entheato ſpiritu pleni viderentur : *Bellonariam & Vaticam* appellaram teſtis eſt Apuleius alter in herbario. Hæc obiter. φαντασίαι ἐκ παντὸς ἀνάγκης, ſunt terriculamenta ex vanis ſpeciebus obiecta, quæ vel ex magica deuotione vel alicuius numinis præſentia immitC ti credebantur. Πῆξις, vocabulum eſt magicæ vanitatis. *Defixionem* Latini dixere. Hyæna apud Ariſtotelem πῆξιν facere dicitur omni animali quod ter luſtrauerit. Ita enim legendum non πλῆξιν ſuprà docuimus. Plinius : *& quibuſdam magicis artibus omne animal quod ter luſtrauerit, in veſtigio hærere.* Hæc eſt πῆξις quum aliquis veluti defixus, hæret in veſtigio. Hinc *ſtupore defigi* dicuntur, qui præ admiratione in ſtuporem dati, in veſtigio hærent. Lucianus: πεπηγὼς ὑπὸ θαύματος, *admiratione defixus.* Arnobius lib. VII. *eos populos inter vtraſque debere haſitare, defigi, nec reperire quid faciant.* Vetus auctor Anonymus D de vita Alexandri: ἔπει δὲ αὐτῷ ἡ Ὀλυμπιὰς, προφῆτα πεπηγὼς ἰδών με antiqua verſio Latina: *Olympias ait, quid ita defigeris, ô propheta, vbi me intueris?* Aliquando & *figere* eodem ſenſu vſurpant, vt Græci πῆξαι pro deuincire ac ligare & immobilem præſtare. Propertius lib. II. Eleg. XIII.

Hac igitur mihi ſit lepores audacia molles

Excipere, & ſtricto figere auem calamo.

Fallitur ſi quis heîc putat *auem figere calamo* ea notione accipiendum, qua *columbam figere* dixit poëta : aut alius, *Damas figere*, & E Tigres : & Firmicus, *piſces cuſpide vel tridente figere*, quod eſt iaculo vel ſagitta traijcere, & transfigere. Non de ſagitta heîc intelligit Propertius, ſed de calamo aucupatorio vel creſcente arundine quæ aues tangebat ac veluti fixas vinctaſque, capiendas dabat. Non *ſtricto* igitur, ſed *ſtructo* legendum :

——— & ſtructo figere auem calamo.

per *ſtructum calamum* deſignat creſcentem arundinem. de qua diximus ſuprà. *Textas arundines* dixit Petronius. σύνθεσιν καλάμων vetus Epigramma, id eſt *ſtructuram calamorum.*

Moſchus de aucupe:

Καὶ καλάμως σύμπτυκτας ἐπ' ἀλλήλοισι συνάψας.

Ex his puto intelligere potes, quid vocet *ſtructum calamum* poëta. Sic alio loco venationem leporum, & aucupium coniunxit, quod fit calamo viſcato. Lib. III. Eleg. XI.

Dique deæque omnes, quibus eſt tutela per agros
Præbebant veſtris verba benigna focis.
Et leporem quicunque venis, venaberis hoſpes,
Et ſi forte meo tramite quæris auem,
Et me Pana tibi comitem de rupe vocato,
Siue petas calamo præmia, ſiue cane.

Hæc προσωποποιΐα Panis tota pæne ad verbum ex Græco Epigrammate Leonidæ Tarantini verſa eſt, quod in noſtra collectione habetur, & nondum eſt editum: ſic autem habet:

Ὡς ἀγρῷ τῶ Πανὸς, Λεωνίδα Ταραντίνου.

Εὐάγρει λαγόθηρα, καὶ εἰ πτηνὰ διώκειν
Ἰξευτὴς ἥκεις τῶδ' ὑπὸ δισσὸν ὄρος.
Κἀμὲ τὸν ὑλωρὸν ἀπὸ κρημνοῖο βόασον
Πᾶνα, συναγρεύω, καὶ κυσὶ, καὶ καλάμοις.

Verti etiam ego Latinè non vt cum Propertio contenderem, ſed vt oſtenderem poſſe aliter verti ad verbum:

Qui leporem venator ades, non irritus ibis,
Quique ſub hoc gemino monte ſequêris auem.
Et me ſiluicolam Faunum de rupe vocato,
Seu calamis comitem, ſeu cupis eſſe cani.

Ex tempore hæc effudi. Vides calamum de aucupatorio & viſcato debere accipi. Aucupij præſes Pan ſiue Faunus veteribus habitus, vt & venationis leporum. Ideo hæc iungit Græcus auctor, vt & Propertius. Idem lib. IIII.

——ſed harundine ſumpta
Faunus plumoſo ſum deus aucupio.

Hoc etiam clariſſimè demonſtratur alio Epigrammate veteris poëtæ Satyri, quod & ipſum ἀνέκδοτον, nec indignum heïc legi:

Εἴτε σύγ' ὀρνιθοθήρης ὑφ' καλαμῖδα πλάνας
Ἰξῷ ὀρειβατίας, εἴτε λαγοκτονέεις,
Πᾶνα κάλει, κηκεῖ Πᾶν λασίου ποδὸς ἴχνια φαίνει
Σινδόσιν ἀχλίδων Πᾶν ἀνάγει καλάμους.

Quæ ſic obiter reddidi:

Seu tu forté iugis viſcata fallere virga
Tendis auem, lepores ſiue agitare placet,
Pana voca: pedis hic canibus veſtigia monſtrat
Villoſi: ſtructos erigit hic calamos

Egregiè his confirmatur Emendatio & explicatio noſtra Propertiani loci. Habes quid propriè ſit *figere*, ac *defigere*. Ad res magicas tranſlatum id verbum, vt *deuincire* & *ligare*. Quicunque in aliquo actu quocunque genere magicæ artis prohibetur facere quod vult, aut à naturali functione aliqua impeditur, defixus & deuinctus intelligitur, quamuis id fiat ſimplicium herbarum aut verborum poteſtate, nullo adhibito nodo aut ligatura. Vtriuſque porro verbi in hac re eadem proprietas. Nam qui defixus eſt haud magis ſe mouere poteſt, quàm ſi deuinctus eſſet. Ideo *defixio*-

A *nes* καταδέσμους & πνευματίας exponunt optimè Gloſſæ. *defixio* propriè eſt πῆξις. In his quoque vt dixi locum habuit vox ἀνάγκη. Quippe qui ἀναγκαζόμενος haud magis ſuæ ſpontis eſt, aut arbitrio ſuo vtitur quàm ſi defixus, aut conſtrictus eſſet vinculis. πικρὴν ἀνάγκην dixit Orpheus τὴν πῆξιν aut καταδεσμὸν magicum. Paulus ſententiarum lib. V. cap. XXIII. *qui ſacra impia nocturnave, vt quem obcantarent, defigerent, obligarent, fecerint.* Plinius noſter lib. XXVIII. *defigi quidem diris deprecationibus nemo non metuit.* At de hoc verbo

B perperam Ouidij verſum interpretantur viri in his litteris ſummi:

Sagaque phœnicea defixit nomina cera.

Immo ſcribendum: *definxit numina cera*. cereas imagines intelligit quas veneficæ fingebant, ſagis etiam noſtris hodie non incognitas. Idem poëta:

——ſimulacraque cerea fingit.

Defingere idem quod fingere. Horatio: *defingis Rheni luteum caput.* Ad defixiones quidem his imaginibus vtebatur, ſed aliud *defingere* aliud *defigere*. Hoc vocabulo ſignificatur effectus defictæ imaginis. Non bene

C etiam apud Ciceronem in legibus legunt: *Quæ augur iniuſta, nefaſta, vitioſa, dira defixerit.* Quid enim eſſet, *dira & iniuſta defigere?* Verbi huius vim non intelligunt, quibus ita legere placet. Melius alij ſcribunt: *vitioſa, dira deixerit.* hoc eſt, dixerit. *defigere* diris aliquem, incantationibus, maleficis herbis & aliis veneficiis ſagæ dicebantur, hoc eſt πῆξαι καὶ καταδεσμεῖν. at *verba defigere*, aut imagines, quid ſit, neſcio Græci quoque antiquiſſimi verbis δεῖσθαι & καταδεῖσθαι hoc ſenſu vſi ſunt. Harpocration: καταδεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ καταφαρμακεύεσθαι, καὶ δεῖσθαι φαρμάκοις.

D Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Πυθέου εἰσαγγελίᾳ. *veneficio deuinciri ac defigi.* Inde καταδεσμὸς pro veneficio. *Nodum Veneris* aliqui hodie appellant, alij *faſcinum*, quum quis in nuptiis ſuis virum mulieri ſuæ fungi maleficia arte prohibetur. Prior appellatio magis idonea eſt. At *Veneris vincula* in Pharmaceutria aliud ſunt. Faſcinum de alio genere dicitur. Neſcire ſe porro viri docti fatentur, quem Latinum huic rei, qui aptus ſit & conueniens titulum attribuant, nec putant huius faſcini, ita enim vocant, nomen proprium apud antiquos extare. Si maleficium hoc veteribus cognitum fuit, oportet & no-

E men quo id exprimerent notum aliquod fuiſſe. Non ſpeciali, ſed generali ad hanc rem vocabulo vſi ſunt, quo omnia maleficia magica deſignarunt. Hoc *defigere* eſt, & *obligare*. Quod huic veneficio adprimè conuenit. Etenim cui arte magica membra illa ſic præpediuntur, vt vim ſuam non poſſint exerere, ligatus & defixus intelligi debet. Idque verbi in hac ipſa re vſurpauit vetus auctor Apuleius ψευδώνυμος in Herbario ſuo de herba Leontopodio: *ſi quis deuotus defixuſque fuerit in ſuis nuptijs, ſic eum reſolues.* Ergo *defixionem* & καταδεσμὸν propriè

nuncupauere

nuncupare liceat hunc Veneris nodum, vel vt vocatur vulgo, *ligulæ ligaturam.* Immo & *nodum magicum* vt eſt apud Tibullum:

Ipſa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non ſine verberibus.

Nodum aliquem aut verum vinculum quo brachia conſtricta haberet, imaginari heic non licet. *Magicus nodus*, eſt κατάδεσμος ac *defixio.* Tertullianus in libro de Spectaculis *deuinctiones magicas* vocat: *vis homicidium ferro, veneno, magicis deuinctionibus perfici.* quæ eadem ſunt. Cui pars illa qua viri ſunt magica arte ad eam impotentiam redigitur, vt officio ſuo ſatisfacere nequeat, magico nodo religata intelligi debet. Nodus ille non ad diſſoluendum amorem contractum propriè pertinet, ſed ad impediendam virilitatis facultatem. Hoc cùm fit, amor etiam conſequenter diſſoluitur, qui non poteſt hærere, vbi membra illa maleficio contacta ſunt ac funesta. Exemplum habes apud Tibullum, Ouidium, & Petronium. Propriè igitur, ac Latinè *magicum nodum* dicere liceat, hoc ſortilegium, quo in nuptiis ſuis aliqui prohibentur officium virile facere. Nodum Hyænæ dixit Lucanus pro magico impedimento ac defixione quam facit Hyæna. Lib. VI. vbi res omnes Magiæ ſeruientes enumerat:

Viſcera non Lyncis, non dira nodus Hyænæ.

ἡ πῆξις τῆς ὑαίνης. ita vocat Ariſtoteles vt ſuprà notaui. Plinius de Hyæna: *Et quibuſdam magicis artibus omne animal quod ter luſtrauerit, in veſtigio hærere.* Hæc eſt Magica πῆξις, vel Magicus nodus quo illaqueat eos quos ter luſtrauerit. Quod notandum. Aliàs *nodus* etiam pro qualibet remora & impedimento ponitur Latinis. Florus lib. IV. cap. II. Antonium vocat, *publicæ ſecuritatis ſcopulum, nodum & moram.* Prudentius in Hamartigenia:

Enſe ferit dominum pugnæ, nodumque moramque
Quo peccante trahat captiuos liber amictus.

Proinde eleganter ac vere *Nodus Veneris* dici poteſt ea Magica defixio qua Venus impediebatur. *Deuotos* etiam dixere qui malefica arte defixi Veneris munus implere non poſſent. Tibullus:

Admonuit noſtræ, deſeruitque Venus.
Tum me diſcedens deuotum fœmina dixit.

Idem:

Num te carminibus, num te pollentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus.

Virgilius in Ciri:

---- Iolchiacis animum defigere votis.

hoc eſt, deuouere ac defigere vel ligare. Huic contrarium *ſoluere.* Virgilius:

Hæc ſe carminibus promittit ſoluere mentes.

Tibullus:

---- nempe hæc eadem ſe dixit amores
Cantibus, aut herbis ſoluere poſſe meos.

Apuleius loco ſuprà citato: *ſi quis deuotus defixuſque in nuptiis ſuis fuerit, ſic eum reſolues.* iiſdem nempe modis ligabant & ſoluebant, cantibus nempe & herbis. Hæc enim duo præcipuè nominant poëtæ. Hinc ſortilegium nobis dicitur carmen, *charme.* & inde verbum *charmer* pro carminibus deuouere aliquem ac defigere, quaſi *carminare.* Gloſſæ *deuotiones* interpretantur ἐπῳδαί. *Magicarum deuotionum* mentio apud Apuleium aliquot locis, quæ eamdem habent cum defixionibus vel deuinctionibus ſignificationem, certè eumdem effectum. Qui vota facit ac ſe deuouet, ligare ſe intelligitur. Vnde *votis caput obligare* Horatio. Sidonius Epiſt. VI. lib. VIII. *ligant votis, ſoluunt victimis.* Sed & qui alium deuouent, diris eum & imprecationibus defigunt ac deuinciunt. Quod & *obſecrare* dicebant. cuius contrarium *reſecrare*, quod eſt ſoluere obſecratione, ac deuotione liberare. *vota* apud Virgilium pro deuotionibus magicis:

---- Iolchiacis animum defigere votis.

Ἀναθεματίζειν in ſacra Scriptura idem volunt ſignificare, diris nempe defigere ac deuouere. quod Patres, *Anathematum vinculis innodare & conſtringere* ſæpè dicunt. Heſychius: ἀνάθεμα ἐπάρατος ἀκοινώνητος. Duas huius vocis ſignificationes attulit, quarum vltima ſola vera eſt. Qui ἐπάρατον & maledictum hoc nomine intelligi volunt, ἀνάθεμα & ἀνάθημα confundunt, & vtrumque pro re dedicata & conſecrata accipiunt. Profecto ἀναθεῖναι eſt dedicare & conſecrare Phlegon: κολοσσὸν ἀνέθεσαν, coloſſum dedicarunt. Pollux: ἀναθήματα ποιήσασθαι, ἀναθεῖναι εἰς τὸν ναόν. Quod verbum ſignificationem habet imponendi & ſuſpendendi. Heſychius: ἀναθεῖναι, ἐπιθεῖναι. Nuſquam autem ἀνάθημα apud Græcos in malam partem accipitur: nec illi vnquam ἀνάθημα dixere pro ἀνάθεμα. Vt hinc liqueat aliud eſſe ἀνάθημα, aliud ἀνάθεμα, licet contra ſentiant viri in his litteris doctiſſimi. Re quidem ipſa deuotum & maledictum hominem ſignificare poteſt τὸ ἀνάθεμα, ſed verbi notio alia eſt quæ propriè ſeparatum ac ſemotum deſignat, vt ex his verbis Pauli conſtat Epiſt. ad Romanos cap. IX. ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ. id eſt, *ſeparatus & alienatus à Chriſto.* Rectè itaque Heſychius, ἀκοινώνητον expoſuit. Quæ proprietas non cadit in vocabulum ἀνάθημα, quum pro donario ac re templis dicata ſumitur. Heſychius hoc ſenſu ἀνάθημα, κόσμημα interpretatur. Ad ornamentum quippe templi offerri & adpendi hæc ἀναθήματα ſolebant, vt erant phialæ aureæ & argenteæ, tripodes, acerræ, corollæ, & ſimilia. Longè igitur aliud ἀνάθημα, & peccant grauiſſimè qui confundunt. Ἀνάθημα Græcis non dicitur de omni re quæ diis conſecrabatur, ſed de illo tantum genere donorum, quæ ſuſpendi poterant, aut in excelſo & conſpicuo loco ſtatui, vt eſſent templis ornamento. qualia ea ſunt quæ ſupra diximus. Pollux: τὰ δὲ ἀναθήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στέφανοι, φιάλαι, ἐκπώματα, θυματήρια, χρυσίδες, ἀργυρίδες, οἰνοχόαι, ἀμφορεῖς. Et Lucæ locus clarè ac diſertè teſtatur ἀναθήματα

ea tantum dici quibus templum ornaretur. cap. XXI. v. καὶ τινῶν λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται. Hinc apud primum & vetuſtiſſimum poëtarum ἀνάθημα pro quolibet ornamento:

——τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.

Hæc enim epularum ornamenta, κοσμήματα. At de terra aut agro, aut ædificio, aut pecore, aut arbore, vel etiam homine dijs conſecratis ac dedicatis nemo apud Græcum vllum ſcriptorem ἀνάθημα poſitum legit. ἀνετὰ & ἀνειμένα dicunt quæcunque ex eo genere diis conſecrantur. Herodes:

——ἱερὴν ἀνὰ γαῖαν ἰοῦσα.

Pollux, ἀνειμένα θεοῖς ἄλση ἢ τεμένη. Et Callimacho, ἀνειμένα δένδρεα ſacratæ arbores. ἀνετὰ ζῶα. Dijs Sacrata. Harpocration: ἀνετὸν, ἀντὶ τοῦ ἱερὸν καὶ ἀνειμένον θεῷ τινι. Dicebant & ἀφορίζεσθαι, de agri parte præcipuè quæ ab reliquo fundo ſeparabatur, vt deo alicui dedicaretur. Heſychius: τεμένη, ναοὶ, ἄλση, ὃ τὰ ἀφωρισμένα κατὰ τιμὴν χωρία. Quod idem verbum vſurparunt Helleniſtæ Interpretes Leuitici cap. XXVII. XXI. de agri conſecratione, ἡ γῆ ἀφωρισμένη. Pro quo in Hebræo eſt, *Sede cherem.* ijdem Helleniſtæ conſecrationem omnem hominis, pecoris, agri, quæ Deo fiebat, vocarunt ἀνάθεμα. Ita enim vbique legendum, non ἀνάθημα. In Hebræo eſt *Cherem.* Quod vocabulum à verbo *Charam* deducitur, & ſignificat propriè rem aliquam ab vſu communi eximere ac ſegregare, vt Deo conſecretur. Græci ἀφορίζειν dicunt, & ἀνᾶται. Atque inde per metaphoram pro *perdere* poſitum, quia res ei perit, à cuius vſibus abſcinditur, ac Deo vindicatur. Ita Græci ἀφορίζειν ἐκ τοῦ βίου dicunt, *vita exterminare.* Ita Latini vocarunt *eximia pecora* quæ à reliquo grege eximebantur, vt Deo alicui ſacrarentur, aut ad ſacrificiũ ſeruarẽtur. Eadẽ & *Egregia* è grege ſelecta, & ex omni numero ſeparata. Græci quoque ἀφωρισμένα appellant. Heſychius: ἀφωρισμένα ἐκλελεγμένα, διακεκριμένα. Hoc propriè ἀνάθημα, res nẽpe ſeparata & ſemota à reliquo corpore & numero, aut ab vſu priuati alicuius exempta, vt Deo dicaretur. Nec mirabitur tã diuerſæ ſignificationis eſſe ἀνάθημα & ἀνάθεμα, qui ſcierit æquè in diuerſa notione poni, τὸ ἀναθεῖναι, & τὸ ἀναθέσθαι. Exempli gratia, ἀναθεῖναι φιάλην εἰς τὸν ναὸν, *phialam in templo dedicare* ſignificat. & ſtatua aut phiala ſic dedicata, propriè ἀνάθημα. At ψῆφον ἀναθέσθαι longe alio ſenſu dicitur, nempe calculum reducere ac ſua ſede mouere. Atque inde ἀνάθεμα: Græcè eſt θέμα poſitio, ſitus, regio. ἀνάθεμα, contrarium eſt, quod ex ſua ſede ac regione deducitur, ac remouetur, vel potius ipſa mutatio ac remotio, idem nempe quod ἀφορισμός. Hinc Suidas ἀνατίθεμαι exponit ἀντὶ τοῦ. Suidas ἀναθέσθαι ψῆφον, interpretatur μεταθέσθαι. Apud Antiphontem ἀναθέσθαι βίον, eſt priorem vitam mutare & corrigere, ab antiquo inſtituto recedere, vt faciunt quos anteactæ vitæ pœnitet. Sic apud Menandrum ἀναθέσθαι λόγους, mutare quæ dixeris & indicta velle:

——ἐκφυγόντα δ' ἣν εἶχεν νόσον,
Οὐκ ἔξεστι ῥηθέντας ἀναθέσθαι λόγους.

De hoc verba vide quæ notamus ad Hiſtoriam Auguſtam. Nec enim heic ſunt repetenda. Differentiam ſignificationis in his duobus verbis, non verbum ipſum facit quod idem eſt, ſed propoſitio. Nam vt aliud ſignificat, τὸ ἀνὰ in verbo ἀναβάλλειν, quod eſt *ſurſum iacere ac mittere*, aliud in verbo ἀνακαλεῖν, quod eſt, *reuocare*, ita alia eſt omnino notio, τῷ ἀνὰ in verbo ἀναθεῖναι, & in verbo ἀναθέσθαι. Ergo ἀνάθεμα propriè eſt ſeparatio ac ſegregatio ab aliquo corpore & ſocietate. Qua voce in hoc ſenſu paſſim vſi ſunt poſt Apoſtolos antiquæ Eccleſiæ patres. Idem quippe eſt, τὸ ἀναθεματίζειν, & τὸ ἀφορίζειν. Suidas ἀφόριστον exponit, τὸ ἀπελαθῆναι ἢ ἀφορισθῆναι ἄξιον. In plerique quidem Conciliis ἀναθεματίζεσθαι in ſolis Laïcis locum habet, qui ab Eccleſia extorres fiunt. Nam presbyteri propter idem delictum remouebantur tantum ab ordine, & in Eccleſia retinebantur. At in Concilio Gangrenſi tam clericis quàm Laïcis vna pœna infligitur, τὸ ἀνάθεμα. Quod tamen commodè exponendum eſt. Nam ἀνάθεμα Presbyteri remotionem & ἀποκίνησιν ab ordine & gradu ſignificat, Laïci vero ἀνάθεμα depulſionem ab Eccleſia. Et ſanè qui ab ordinis ſui cœtu reijcitur, ἀνάθεμα eſt, ἀπὸ τοῦ κλήρου καὶ τῆς τάξεως, quod & μετατίθεσθαι τῆς τάξεως dicitur in Synodo Neocæſarienſi: πρεσβύτερος ἐὰν γήμῃ, τῆς τάξεως αὐτὸν μετατίθεσθαι. Idem porro eſt ἀναθέσθαι & μετατίθεσθαι, vt ſupra oſtendimus. Nihil aliud igitur ſignificat, τὸ ἀνάθεμα quàm τὴν ἀπόβλησιν, ἀποκίνησιν, ἀφορισμόν, ab Eccleſia, & communione fidelium. Nulla prorſum deuotionis, aut conſecrationis in hac voce ſignificatio, vt perſuaſum hactenus fuiſſe video viris doctiſſimis. Quia verò pro magno malo ducitur extorrem fieri, & exulare ab eo corpore & ſocietate cuius te copis eſſe participem, ex eo vice imprecationis vſurpatum eſt. Vt enim qui ſibi credi volunt aliquid affirmantibus, ſolent dicere, *ne viuam, peream, inteſtabilis ſim, niſi hoc ſit*, ita Iudæis & antiquis Chriſtianis ſollemnis in iureiurando formula *anathema ſim*, hoc eſt à Synagoga & Eccleſia excluſus. Vnde & καταναθεματίζειν ſibi tale anathema imprecari. Apud Matthæum cap. XXVI. de Petro Dominum abiurante: τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν, καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Anathema ſibi ipſi imprecabatur, ſi hominem vidiſſet. Malè vertunt: *tunc cœpit ſeipſum deuouere.* Nec melius vulgaris: *tunc cœpit deteſtari.* Nec rectè Eraſmus: *execrari.* Sed de eo nos alibi latius. Ἀναθεματίζειν veteres patres Latini, *anathematum vinculis innodare* ſæpè vertunt. Quod eſt exponendum. Nec enim *deuouere* ſignificat, quod etiam deuotionum καταδέσμους paſſim legimus. Sua quemque ligant peccata. Hinc σειραὶ peccatorum apud Apoſtolum. Sidonius Apollinaris:

Præceptum ſoluens, culpa nos perpete vinxit. Multa à Philoſophis in hanc ſententiam diſputantur, vitia & affectus, vnde peccata oriuntur, animum veluti mancipium vinctum attinere, eique imperare, nec ſuæ ſpontis illum eſſe permittere. Nec aliter iudicat ciuilis vita quæ criminis alicuius reos, ἐνόχους vocat, quaſi ligatos & conſtrictos. Hinc illa apud Comicum loquutio: *Audin tu? hic furti te alligat.* Ita legendum. id eſt, reum te furti efficit: furem te manifeſtarium probare intendit. Hoc præcipuè de confeſſis reis, quia pœna tenentur, & obooxij ſunt. Rei ligantur, innocentes abſoluuntur. In foro quoque conſcientiæ, & regimine Eccleſiaſtico, vt eadem res ita eadem loquutio obtinuit. Pœna autem non alia fuit delinquentibus in Eccleſia Dei propoſita, quàm ἀνάθεμα, id eſt ſeparatio ab ipſa Eccleſia, & communione fidelium. cuius tempus ſtatoebatur pro peccati qualitate, & pœnitentia eius qui deliqoerat. Tota poteſtas ligandi & ſoluendi quam Dominus Apoſtolis ſuis pro indiuiſo reliqoit, hinc pendet. Ligabantur, qui propter aliquod delictnm ab Eccleſia eijciebantur. Rurſus ſoluebantur ligati, quum peracta legitima pœnitentia Eccleſiæ & communioni reconciliabantur. Hinc ἀναθεματίζειν, ligare, & anathematum vinculis conſtringere exponunt, quod extra Eccleſiam pellere ſignificat. Hac ſola pœna conſtingebantur qui peccatis ſuis indignos ſeipſos conſtituebant communione fidelium. Ad eamdem notionem pertinent claues regni cœlorum Petro & reliquis Apoſtolis traditæ. Claudere & ligare ſunt ἀνάλογα, vt aperire & ſoluere. Verba Domini apud Matthæum: καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. In ſacra Scriptura ſemper ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν pro Eccleſia ſumitur. Ligatus intelligitur, cui Eccleſiæ ingreſſus interdictus eſt: ſolutus, cui aditus in Eccleſiam liber eſt. Ita Græci interpretantur. Vetus auctor apud Suidam· ἐπιστεύθη ὁ Πέτρος τὸν Χριστὸν υἱὸν θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰπόντα, καὶ τὰς κλεῖς τῆς τῶν οὐρανῶν πιστεύεται βασιλείας, ἵνα ἀνοίγῃ μὲν τοῖς πιστοῖς, ἀποκλείῃ δὲ τοῖς ἀπίστοις τῶν θείων ἀνακτόρων τὴν εἴσοδον. *Ad hoc claues regni cœlorum Petro credita vt fidelibus aperiat fores ſacrarum ædium, infideles autem ab ingreſſu earum arceat.* Sed de his alibi contra eorum ſententiam, qui poteſtatem deponendorum è ſolio regum ſub hac clauium traditione comprehenſam aſſerunt. Heîc ea tantum exponimus quæ ad ſignificationem ligandi & ſoluendi explicandam facere viſa ſunt, quæ in magicis quoque obtinuit. Ergo *deuouere, defigere, obligare*, verba magicæ artis propria, quæ incantationibus, deprecationibus, diris, herbis. faſcinationibus animum eius ac mentem quem deuouet, ita præpedit & extra ſe ponit, vt ſui officij meminiſſe non amplius poſſit, aut muniis naturalibus fungi. *Deuincire* quoque & *obligare* eum dicimus quem beneficiis noſtrum facimus, ita vt ſuus pænè non ſit, ſed omnia no-

A bis debeat. *obligare* abſolutè etiam veteres Latini dixere pro beneficiis deuincire. quod hodieque in idiotiſmo noſtro vſurpamus. Sic *mentem vincire Lyæo* apud Horatium. Nam vinum maximè plus æquo potum mentis ac corporis officia impedit ac veluti ligat. Sic quibus libertas loquendi quæ volunt, non conceditur, linguam eis ligatam vulgo dicunt Græci, γλῶσσα δὲ οἱ δέδεται. Atque hæc hactenus de ligandi ſignificationibus. Ἀναγκίτης igitur Adamas, qui omnibus eiuſmodi neceſſitatum vinculis animum ſoluit, vanis terroribus, lymphationibus & aliis magicis defi- B xionibus ac καταδέσμοις ſiue καταναγκασμοῖς. *Anancitis* etiam gemma apud eumdem Plinium recenſetur libro eodem capite penultimo: *Anancitide in hydromantia dicunt euocari imagines deorum: Synochitide vmbras inferorum euocatas teneri.* Turnebus *Anancitin* hoc eſt ἀναγκῖτιν cenſebat dictam ἀπὸ τῆς ἀνάγκης quæ deos cogeret, atque inuitos euocaret. puto verius ſcribi, *Anagogitide.* Ἀναγωγίτης ἀπὸ τοῦ ἀνάγειν ab euocandis Deorum manium imaginibus. vt συνοχίτης à retinendis quæ euocatæ ſunt. Legendum etiam, *in Necromantia*, pro *hydroman-* C *tia. Deorum* nomine palam eſt intelligere Deos manes, vel inferos. Tranſpoſitione itaque corrigẽdus ille Plinij locus hoc modo: *Anagogitide in Necromantia dicunt euocari imagines deorum inferorum: Synochitide vmbras euocatas teneri.* Certè ſi *Necyomantia* legimus apud Plinium, vt video etiam legiſſe Iſidorum, nihil certius hac coniectura: *Anagitide in Necromantia dæmonum imagines euocari dicuntur.* Immò *deûm manium imagines.* pro quod palam eſt eum ſubſtituiſſe, *dæmonum.* Cicero prima Tuſculana: Inde ea quæ meus amicus Appius Necyomantia faciebat: Inde in vicinia noſtra Auerni lacus:

D *Vnde animæ excitantur, obſcura vmbra, aperto oſtio,*
Alti Acheruntis, ſalſo ſanguine, imagines mortuûm.

εἴδωλα καμόντων, *excitantur*, ἀνάγονται, ex imo citantur. Inde ἀναγωγὸς λίθος. vel ἀναγωγίτης. Hinc auctores χημείας herbam Anagallida dictam arbitrantur ἀπὸ τοῦ ἀναγαγεῖν τὰς ψυχάς. Proprium etiam Magorum Deos elicere & euocare, ſed in alio genere quam Necyomantiæ. Plinius lib. XXIV. cap. XVII de herba Aglaophoti: *Magos vti quum velint Deos euocare.* Non deorum imagines euocari dicit, ſed Deos. Tertullianus in libro de Anima: *Scimus etiam Magia licere explorandis occultis per catabolicos & pare-* E *dros, & Pythonicos ſpiritus.* Ita legendus hic locus ex antiquiſſimo libro Agobardi. Fortè ſcriptum fuit in antiquis Plinij libris: *dicunt imagines euocari* D. M. Hoc eſt deorum Manium. Vnde alij fecerunt, *Deorum.* Manes dij nihil aliud ſunt niſi imagines & vmbræ. εἴδωλα καμόντων. Sed quod Hydromantia heic legebant, ideo contexere. *imagines deorum* pro *manes deos.* in Necromantia manes Dij vel vmbræ Deorum euocantur, non imagines deorum. Poëtæ paſſim, *manes excire ſepulcris.*

—— *Maneſque ſepulcris*

Euocat.

At ſi *Hydromantia* legimus apud Plinium eo loco vix eſt dubium quin retinendum ſit *imagines deorum.* τὰς φαντασίας vel φαντάσματα deorum ſic vocat, quæ in Hydromantia apparebant. Iſidorus : *Hydromantia eſt in aquæ inſpectione vmbras dæmonum euocare & imagines vel ludificationes eorum videre.* Hoc verum ſi quis etiam contendat cum Turnebo *Anancitia* hoc eſt ἀναγκίτην hunc lapidem vocatum, quo magi vel deos euocabant, vel Manes eliciebant, non ego contrà pertendam. Sic Orpheus lapidem Galactiten appellatum ſcribit ἀναγκίτην & ἀδάμαντα quod deorum mentem inflecteret, & pacatam hominibus eorumque ſacrificijs attentam redderet. Sic enim canit de Galactite:

Τήνγε παλαιγενέες μὲν ἀναγκίτην, ἀδάμαντα,
Κλεῖον ὅτι γνάμπτει μακάρων νόον ἱερὰ θυηλαῖς
Ἀζόμενοι ἐθέλουσιν ἐπιχθονίοις ἀλεγαίρειν.

Ita enim correximus in primo verſu, pro eo quod eſt editum : ἀνάκτην ἀδάμαντα. Fortaſſean & inde acceperit Plinius Adamantem gemmā, dictam eſſe *Anancitin.* Atqui non de Adamante hoc dicit Orpheus, ſed de Galactite lapide, quem & ἀδάμαντα ab inuicta vi ac virtute, qua pollebat, appellatum veteribus prodit, & ἀναγκίτην, quod Deos cogeret, & mites veluti per vim faceret, ac conciliaret hominibus. Non igitur Adamas cognominatus eſt ἀναγκίτης, ſed lapis Galactites dictus eſt, ἀναγκίτης ἀδάμας Quod Plinius peruorsè intellexit, ſiue ab Orpheo, ſiue ab alio id ſumpſit. Sic Herba quædam ſummæ in magicis efficaciæ dicta eſt ἀδαμαντίς, non qood conteri non poſſet, vt de ſuo adſtruit Plinius. nam id abſurdum. Nulla enim herba eſt, quæ non queat conteri, quum & Adamas ipſe lapidum duriſſimus, in minutiſſimum puluerem conteratur. Hyoſcyamos, ἀδάμας quoque à quibuſdam eſt appellatus.

Pag. 82. B. *Et quis color cuique eximius.*] Praua hæc diſtinctio in omnibus Editionibus, quam & in noſtra emendari voluimus, ſi operæ obtemperaſſent. Lege igitur : *Nunc reddemus quæ Adamantum ſint ſpecies, & quis color cuique. Eximius in quodam cryſtalli genere inuenitur.* Sequitur enim paulò poſt : *Huic proximus in excellentiſſimo auro deprehenditur.* Eximium itaqoe ac præſtantiſſimum Adamantem in cryſtallo naſci vult : ſecondum & huic proximum in auro. Sed Plinium non eſt aſſequutus, qui primum & eximium eſſe iubet eum, quem in aoro reperiri tradit. Falſum eriam qood heîc ait hunc eximium adamantem in cryſtallo inueniri. Non hoc dixit Plinius, ſed cum ſcripſiſſet optimum genus Adamantis in auri metallis naſci, mentionem ſubiicit Indici, *non in auro naſcentis, ſed quadam cryſtalli cognatione.* Longè hæc diſtant, *in cryſtallo naſci*, & *cryſtalli cognatione.* ſignificat hunc adamantem Indicum pari modo naſci ac cryſtallum: naſcendi modo & facie cognatum eſſe cryſtallo. Vt

A enim cryſtallus inter cautes naſcitur, ita hic adamas. colore tranſlucido vterque, & laterum ſexangulo nitore in mucronem turbinato. Non igitur cryſtallus matrix adamantis, quemadmodum hactenus ſummis philoſophis ſolius Solini auctoritate perſuaſum fuit. Nimium inter ſe diſcrepant & natura & natalibus. Toto orbe diuiſis regionibus naſcuntur, ac temperatura in totum diuerſis. Cryſtallus in rigentibus locis, glacie multis annis durata formatur: Adamas in calidis regionibus & breui temporis ſpatio, quod mirabile eſt, perficitur. In India quæ adaman-
B tum patria eſt, cryſtallus non inuenitur. In Scythia quæ fert cryſtallum, nullus viſitur adamas. Alias mitto differentias. Non igitur creditum veteribus adamantem cryſtallo innaſci, vt opinatur Garcias, & pleríque doctorum hominum, ſed ſolus Solinus id ſcripſit ex male intellectis Plinij verbis.

Materia in qua naſcitur, adæque ſimilis, ſplendore liquidiſſimo.] Ita correximus, quum antea in omnibus editionibus eſſet : *In quodam cryſtalli genere inuenitur materia, in qua naſcitur ad aquæ ſimilis ſplendorem liquidiſſimum.* cuius emenda-tionis libros auctores habui, ne quis arguat
C coniecturam. Verùm ne ſic quidem abſtinebunt, quibus placet κακοφωνία. Adamantem in quodam cryſtalli genere inueniri ait, ei materiæ in qua naſcitor adæquè ſimilem, ſplendore liquidiſſimo. Nihil iſtis liquidius. Confirmat hanc lectionem Plinius: *ſiquidem & colore tranſlucido non differt & laterum ſexangulo leuore turbinatur in mucronem.* Indicæ cryſtalli meminit Plinius capite de cryſtallo: *Oriens & hanc mittit, ſed nulla præfertur Indicæ.* Solinus ibi legit *Scythicæ.* Sed Indicas cryſtallos agnouit Plinius, qui alibi ſcribit Indos tingendo cryſtallo primos repperiſſe gemmas adulterare, capite de ſmaragdis: *Indi & alias quidem gem-*
D *mas cryſtallum tingendo adulterare reppererunt.* Ita legendum. cryſtallum tamen hodie in India repperiri negant. Vitrū pro cryſtallo accepit Plinius. τὸ κρυσταλλοφανὲς ἀντὶ τοῦ κρυστάλλου. Apud Strabonē mentio eſt, τῶν κρυσταλλοφανῶν. Diodorus κρυσταλλίνους λίθους vocat omnes lapides perſpicuos, πάντας λίθους διαφανεῖς. vbi & ψευδοχρυσολί-θους fieri ait tincto cryſtallo. Sic enim apud eū legendū: διὸ καὶ τοὺς ψευδοχρυσολίθους κατασκευάζουσι διὰ τοῦ θυμοῦ ἢ ὑπ' ἀνθρώπων χρώματος τινὸς βαπτομένων τῶν κρυστάλλων. Vitro tincto olim vt hodie gem-
E mæ adulterabantur. Vnde & *vitreæ gemmæ* pro falſis in Hiſtoria Auguſta, & *vitreum* abſolutè de falſo lapide apud Tertullianum: *Tanti vitreum, quanti margaritum.* Cryſtallum igitur illud, quo tincto adulterabantur gemmæ Indis, vitrum erat κρυσταλλοφανές, hoc eſt in tralucente candidum. Plinius idem de vitro : *Maximus tamen honos in candido tralucenti, quam proxima cryſtalli ſimilitudine.* Ita legendum. vulgo eſt, *tranſlucentibus.* Libri habent, *tralucente.* Inter vitri genera ac colores, maximus honos ac pretium fuit in candido tralucenti, quia cryſtallum quam proximè imitaretur. *Vſus vero*, inquit, *ad potandum*

argenti metalla & auri pepulit. Huius candidi vitri ac κρυσταλλοφανοῦς vſus ad potandum veteribus magnopere frequens, pulſo auro & argento. *Cryſtalla* vocarunt hæc κρυσταλλοφανῆ vitra. Martialis:

Quum tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus,
Sunt mihi de circo pocula Flaminio.

Cryſtalla iſta quæ adferebantur Alexandrino Cataplo non vera fuere Cryſtalla, ſed vitra Cryſtalli ſimilitudine, quæ in Alexandria conficiebantur, & magno erant in pretio. At quæ Romæ fiebant κρυσταλλοφανῆ, aſſe vænibant. Nam ὑαλουργοὺς Romanos multa adinueniſſe tradit Strabo ad facilitatem vitri conficiendi, ac vilitatem, ὅπου γε, inquit, καὶ τρύβλιον χαλκοῦ πρίασθαι, καὶ ἐκπωμάτιον ἐν. Pretioſa nihilominus habita ſemper, quæ in Aegypto fiebant, atque inde afferebantur. Ideo poëta Cryſtalla Niliaci hoc eſt catapli, κρυσταλλοφανῆ cum Romæ væneuntibus comparat, cara vilibus. Calices eiuſmodi vitreos, qui Romæ conflabãntur, eo nomine commendat idem Martialis, quòd calidis aquis non vitiarentur.

Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

At κρυσταλλοφανῆ Alexandrina non patiebantur aquam calidam. Plinius de vitro Cryſtallino ac candido: *eſt autem caloris impatiens, ni præcedat frigidus liquor, cum addita aqua vitrea pila ſole aduerſo in tantum excandeſcit, vt veſtes exurat.* Ita legendus hic locus. De vero Cryſtallo idem prorſus tradit: *Caloris impatiens eſſe ac niſi in frigido potu abdicari.* vt plane videatur vitrum κρυσταλλοφανὲς cum vero Cryſtallo confundere. Strabo vitri quod in Aegypto conficiebatur, πολυτελοῦς κατασκευῆς appellat, & πολυχρόους. Nec enim Cryſtallina tantum imitabantur, ſed etiam murrina, vt ſupra notauimus. Mentio fit apud auctorem Peripli τῆς ὑαλῆς μοῤῥίνης, quæ in Dioſpoli Aegypti vrbe fiebat. Cryſtallus in India non inuenitur hodie, certe nec olim ibi inuenta. De vitro videamus an India fecerit. Auctor Peripli qui mercium Indicarum omnium genera, quæ in Arabicis & Indicis emporijs ac portibus vænales reperiebantur, ſtudioſè recenſet, nuſquã Cryſtalli meminit. Vitri quidem mentionẽ ſæpe facit inter merces illas & ὑαλῆς λίθου, & ὑάλου ἀργῆς & ὑαλῶν σκευῶν, ſed ab Aegypto in Indiam exportabantur à mercatoribus, vt mercimonia Indica reueherent inde. De Emporio quodam Indico: προχωρεῖ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον ἱματισμὸς ἁπλοῦς ἱκανός, καὶ ὑαλᾶ σκεύη, καὶ ἀργυρώματα, &c. ἀποφορτίζεται δὲ κόστος, βδέλλα, λύκιον, νάρδος, &c. Ergo nec vitrum in India conficiebatur. Item de alio: προχωρεῖ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον, οἶνος προηγουμένως Ἰταλικὸς, καὶ Λαοδικηνὸς, καὶ Ἀραβικός. mox inter alia: σύνθεσεις... ὕαλος ἀργή. Item alio loco: προχωρεῖ δὲ εἰς τοὺς τόπους ἱμάτια βαρβαρικὰ ἄγναφα ἐν Αἰγύπτῳ γινόμενα, Ἀρσινοητικαὶ στολαί, καὶ ἀβόλλαι νόθοι χρωματιναί, καὶ λέντια, καὶ δίκροσσα, καὶ λιθίας ὑαλῆς πλείονα γένη, καὶ ὑαλῆς μουῤῥίνης τῆς γινομένης ἐν Διοσπόλει. Auctor ille προχωρεῖν ſemper vſurpat de mercibus, quæ in Indiam inportabantur, vt contrà ἀφορτίζεσθαι dicit de his quæ inde afferebantur. Προχωρεῖν propriè Græci dicunt de moneta quæ in vſu promiſcuo eſt, atq; ab omnibus paſſim recipitur, quam volgo dicimus *currere, & curſum habere.* Id eſt προχωρεῖν. Sextus Empiricus aduerſus Mathematicos ca. x. ὥσπερ γὰρ ἐν πόλει νομίσματός τινος προχωροῦντος κατὰ τὸ ἔθος ἐκεῖ, ὁ μὲν τούτῳ στοιχῶν δύναται, καὶ τὰς ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει διεξαγωγὰς ἀπαραποδίστως ποιεῖσθαι. Peripli auctor idem de quo ſuprà: ἀφ' οὗ μέχρι νῦν ἐν Βαρυγάζοις παλαιαὶ προχωροῦσι δραχμαὶ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς ἐγκεχαραγμέναι. Docti interpretes vertunt: *antiquæ drachmæ reperiuntur.* Immo: *curſum habent, ac recipiuntur, in vſu ſunt.* Hodie quoque paſſim apud nos vetuſta numiſmata reperiuntur, ſed non προχωροῦσι. Mercatores Orbis Romani non alias in Indiam merces ferebant, quàm quas ſcirent ab Indis libenter emi, & in eorum Emporijs paſſim venum exponi poſſe. Non alias autem res facilius aut libentius emimus, quàm quarum penuria laboramus. Cui bono igitur fuiſſet vitrum & Cryſtallum per tot maria in vſque Indiam ferre, ſi eo abundabant Indi? Auctor Peripli qui vitrum omne genus εἰς τὰ ἐμπόρια Ἰνδικὰ προχωρεῖν tradit, nuſquam meminit vitri aut Cryſtalli quod ex illis Emporijs in noſtrum orbem à mercatoribus aduehetetur. Strabo tamen Indiam Cryſtalla gignere ſcribit lib. xv φέρει δὲ καὶ λιθίαν ἡ χώρα πολυτελῆ κρυστάλλων, καὶ ἀνθράκων παντοίων, ὥσπερ δὲ καὶ μαργαριτῶν. Sed per κρυστάλλους fortaſſe intelligit Cryſtallina facie gemmas, & candicantes, vt nomine ἀνθράκων palam eſt eum ardentes gemmas ſignificare, quarum principatum obtinet, qui ἄνθραξ propriè dictus eſt. Nam & alias gemmas ex genere ardentium præter carbunculum mittebat India, vt Sandareſum, Lychniten, Hyacinthum, Rubinum & alias, quas Strabo παντοίων ἀνθράκων appellatione complexus eſt. Similiter & per λιθίαν πολυτελῆ τῶν κρυστάλλων gemmas omne genus candicantes & cryſtallini coloris intellexiſſe cenſendus eſt. Inter quas primatum obtinet Adamas, quem India ſola mittit. Qui quum ante gemmas omnes pretium olim habuerit, haud video cur eum prætermiſſurus fuerit Strabo, dum Indiæ lapides pretioſos recenſeret. Certum eſt itaque Adamantem comprehendiſſe ſub nomine κρυστάλλων παντοίων. Plinius Adamantem Cryſtalli cognatione naſci dixit. Iſidorus capite de Cryſtallis, adamantem inter gemmas Cryſtallini candoris numerat. Diodorus quoque vocat κρυστάλλους λίθους qui Cryſtallina facie ſunt. Plinius appellat *candidas & candicantes*, & principatum candicantium dat pæderoti, quæ & ipſa Indica. Cui & tranſlucidam Cryſtallum in varios mutantem colores tribuit. Profecto λιθίαν πολυτελῆ παντοίων κρυστάλλων quam India mittere dicitur, de Cryſtallo accipienda non venit, ſed omne genus gemmę nitoris & candoris Cryſtallini eo nomine intelligendæ. in candidis gemmis & cryſtallo cognatis Aſterion & Aſtrion, & ceraunium albam, & alias quaſdam Plinius commemorat, quas

& cryſtallo propinquare dixit. Ex illis tamen Srtabonis verbis aut ſimilibus alterius auctoris Plinius ille inretpretatus eſt in India cryſtallum naſci. Quod eſt falſiſſimum.

Pag. 82. A. *In mucronem ſexangulum vtrimque ſecus leuiter turbinatus.*] Ineptè, *in mucronem ſexangulum.* Mucro non eſt, ſi ſexangulus eſt. *Mucro* quippe ipſum acumen, quod nullos babet angulos. deſinunt in mucrone anguli. Melius Plinius, cuius verba, ſed mutato in peius ordine, vſurpat: *laterum ſexangulo leuore turbinatur in mucronem.* Latera ſexangula ſunt quæ in mucronem turbinantur ac terminantur. prætetea *vtrumque* dicitur de duobus. B Ergo etiam vtrimque de duobus tantum lateribus. Quomodo igitur *vtrimque* vbi ſex latera? Legendum autem voica voce. *vtrinqueſecus*, vt *circumſecus*, *inſecus*, *forinſecus*, *altrinſecus*, & ſimilia. In bis compoſitis *ſecus* idem quod iuxta, prope, *πλησίον*. Gloſſæ: *ſecus*, *ἐγγὺς*, *πλησίον*. *Secus viam* in Herbario Apuleij. Item: *ſi cuius vlcus ſecus oculum ſiue nares natum fuerit.* de plantagine. Idem quod *ſecundùm.* at ſæpius ſignificat contrà, *ἐγγὺς*. *Secundum* quoque pro contra apud verum Apuleium. De philoſophia morali: *peſſimo quapropter deterrimus, non ea tantùm vitia quæ ſecundum naturam ſunt, pariùs exſecrabilitatem.* C pro contra naturam ſunt. nec quicquam mutandum. Idem de Deo Socratis; *hos proſperare & euehere, illos ſecundùm aduerſare, & adfligere.* Ita ſcribendum ex libris. id eſt: *illos contra aduerſare & adfligere.* Apuleij autem verbum *aduerſare* pro aduerſis premere, cui contrarium *proſperare.* vt *Euehere*, & *adfligere* oppoſuit. Idem eodem libto: *At enim ſecundum Pythagoricos mirari oppido ſolitos, ſi quis ſe negaret vnquam vidiſſe Dæmonem.* Sic libri omnes pro, *at enim contrà.* Quod eſt notatu dignum. *Secus* & *ſecundum*, vt ab eadem origine, ita eiuſ- D dem ſignificationis. *Contra* pro iuxta vel prope infima Latinitas poſuit. Quod nos in idiomate quoque noſtro habemos. Ita ergo & *ſecus* vel *ſecundùm*, pro contra. Sic *procul*, & longè & prope ſignificare notant Grammarici. Græci hodie *κοντὰ* dicunt pro *ἐγγὺς* & prope. Quod eſt ex Latino *contrà*.

Huic proximus in excellentiſſimo auro deprehenditur. Secundus pallidior.] Auctoribus libris expunximus, illud *ſecundus.* & proximus idem qui ſecundus. Etenim qui proximus primo idem & ſecundus eſt. Multimodis hallucinatur heîc Solinus, nec Pliniũ ſuum capit. E Nõ ille Indico proximum facit adamantem in auro naſcentem, ſed primum. Præterea Arabicum Adamantem Indico ſimilem & proximum eſſe ſcripſit, vt pote qui & ſimiliter naſceretur. At Solinus heîc Arabici illius nullam mentionem habet, ſed confundit cum eo qui in auro naſcitur. Ideo quattuor tantum adamantis genera ponit, quæ ſex ſunt apud Plinium. Nam in auro naſcentis vnum tantum genus facit, & idem cum Arabico ſtatuit. Verba Plinij: *Similis eſt huic quidem Arabicus, minor tantum, ſimiliter & naſcens. ceteris* A *pallor gentis & in auro nonniſi excellentiſſimo natalis*, ita correctores procuderunt, immo recuderunt veterem lectionem quæ ſic exhibet: *ceteris pallidior argento & auro nonniſi excellentiſſimo natalis.* Et quidem conſtat Solinum legiſſe: *ceteris pallidior, vt argentum, in auro nonniſi excellentiſſimo natalis*, verba eius opponenda heic ſubijciam: *Huic proximus in excellentiſſimo auro deprehenditur, pallidior ac magis ad argenti colorem renitens.* De Arabico omnia illa Pliniana accepit quem Indico ſimilem, ſed pallidiorem & magis argenti colore renitentem atque in auro excellentiſſimo naſci ſcribit. Si vera hæc eſſent, non adamantis genera ſex in Plinio reperirentur, ſed quinque, quum tamen ille ſex numeret. Quomodo in Plinij libris legerit Solinus, non curandum eſt. veram lectionem loci illius hanc eſſe præſto: *ſimilis eſt huic quidem Arabicus, minor tantum, ſimiliter naſcens, ceteris pallidior. At in argento & auro nonniſi excellentiſſimo natalis.* Hoc loco *natalis* idem quod *natales.* Quod fefellit Solinum. Non enim dicit Plinius Arabicum adamantem in auro excellentiſſimo eſſe natalem, ſed excellentiſſimo adamanti in argento & auro natales eſſe. Non prohibeo ſi quis legere malit Solini auctoritate inductus: *ceteris pallidior vt argentum.* Verum illud conſtare debet ſeparandum eſſe Arabicum adamantem, ab eo qui naſcitur in auro. Aliter Plinio numerus non conſtaret. Verior tamen videtur ſcriptura quam propoſuimus, his rationibus quas ſuprà expoſuimus. *Adamas* hic qui in auro reperitur, non eſt gemma ſed auri flos, auro & argento mixtus, & cucumeris ſemini de colore ſimilis vel ipſo Plinio teſte. Ideo *pallidiorem* eum dici, poſſumus accipere, mutata diſtinctione: *Arabicus minor tantum, ſimiliter naſcens. Ceteris pallidior in argento & auro nonniſi excellentiſſimo natalis.* Interpunctione iſta ac lectione recipiendum eſſet Solini interpretamentum, nonniſi in excellentiſſimo auro hunc adamantem naſci. cui patrocinatur etiam Plinius vbi ait perrarò comitem auro hoc genus adamantem eſſe. Quodcumque horum ſit, certum eſt grauiter hallucinatum Plinium, qui illum *χρυσοῦ ἀδάμαντα* pro gemma accepit, nec leuius peccaſſe Solinum dum verba Plinij non rectè cepit.

Tertius in venis Cypri apparet.] Legendum, *Cypri* aut *cupri.* In venis æris hunc tertium adamantem deprehendi intellexit Solinus. *Cyprum* vel *Cuprum* eius ætate æs appellabatur. Paulo poſt: *Nam & hi qui in cypro deprehenduntur, frangi queunt.* Non de inſula Cypro accipiendum, ſed de Cypro vel ære Cyprio. Sic ſecundum genus, *in auro deprehendi* dixit. Apud Innocentium Agrimenſorem, *acutum Cyprinum*, clauus æreus. *Cyprini claui* Palladio. Plinius de vitro ſcribit coqui ſolitum, *addito ære Cyprio, ac nitro.* Iſidorus locũ exſcribens habet, *cupro ac nitro.* Igitur *Cyprum* pro ære Cyprio. Vnde *acus Cyprea* apud Trebellium. Et *Cyprum* apud Spartianum in Peſcennio Nigro: *Nam ex ære vel Cypro cancelli ſuperpoſiti eſſe dicuntur.*

Sed & pro omni ære. Sic *Chalybs* pro ferro Chalybico, mox & pro omni ferro. Valerius: *Namque virum trahit ipſe Chalyps.* Qund Homericum eſt:

——αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.

Ita prorſus *Cauna carica* pro Caunijs, primo: pnſtea quælibet caricæ ita appellatæ ſunt. Columella:

—— *Et Chius æmula caunis.*

Id eſt Chijs caricis. Statius:

Et quas percoquit Ebosia caunas.

Caricas Ebuſitanas. Eodem prorſus modo *Anticyram* quoque pro Elleboro dixere, quia Anticyra optimi Ellebori fertilis. Perſius:

—— *Anticyras melior ſorbere meracas.*

Id eſt Elleboros. Quod non adeo ſine ratione eſt vt videtur eruditis. Saltem non ſine exemplo eſt ſimilium. Quod igitur ætas Solini *Cyprum* pro ære Cyprio loquebatur, ideo & ſic apud Plinium intellexit in boc loco: *poſt hos Cyprius vocatur in Cypro repertus, vergens in æreum colorem.* Atqui Plinius diſerte de inſula Cypro intellexit, non de venis Cypri vel Cupri. Nam *Cyprium* inde vocat adamantem à natali ſolo, vt *Cyprij* ſmaragdi apud eumdem. Legit etiam idem in Plinio, *vergens in æreum colorem*, quomodo & hodie ſcriptum eſt, quia ſcilicet de Cupro accipiebat dici. Sed qualis ille eſſet adamas, & quàm indignus hoc nomine qui vergeret in æreum colorem. Recte libri Pliniani ſcribunt: *vergens in aërium colorem.* hoc eſt ἀερίζων. Epiphanius: ὁ λίθος ὁ ἀδάμας ἐμφερὴς ὑπὸ τὴν χροιὰν τῷ ἀέρι. & pauln pnſt: ὡς ἐν δηλωθεὶς ἀδάμας τὴν χροιὰν ἀερίζων. Liquidum in tranſlucido colorem intelligit. aliàs *aerinus* color pro cælino ac cæruleo. Veteri ſcribendi mnre *aëreus* tam de æreo quàm de aërio poreſt capi. Solinus pro æreo ſumpſit quia Cyprum pro ære cyprio accipiebat. *Cyprini metalli* mentio apud Anaſtaſium in vita Leonis tertij: *nec non & feneſtras ipſius Eccleſiæ ex metallo Cyprino decorauit. & alias feneſtras de vitro diuerſis coloribus decorauit.* Sed caue Cyprinum metallum ibi cenſeas de ære interpretandum. Belli Editores ita excudendum curauerunt cum eſſet in ſcripto exemplari: *ex metallo gypſino.* Specular ex gypſo ſiue ſpeculari lapide intelligit quo feneſtræ erant decoratæ. Nam & alias feneſtras ibi memorat vitro diuerſi coloris decoratas. Gloſſæ Iatricæ: Διαφανὴς, γύψῳ ὅμοιον ὃ καλεῖται σπεκλάριον. feneſtræ ex eo ſpeculari lapide ornabantur vt & vitro. Gypſo ſimile eſt: vnde & *gypſum* multi pro ſpeculari lapide vncauerunt. Ibidem: *Nec non & feneſtras ipſius Eccleſiæ miræ pulcritudinis ex metallo gypſino decorauit.* ita legendum, non *Cyprino* vel *Cypſino.* Specularem lapidem intelligit. Feneſtras vitro decoratas *vitria* recens Latinitas vocauit, unſque hodie ſic vocamus. Græci ὑάλια. Immo ita etiam appellarunt, etiamſi ex ſpeculari lapide eſſent, non ex vitro. Nenphytus monachus in Lexico Herbario:

A Σπέκλον τὸ τοῦ φεγγίτου ὑάλιον. hnc eſt, *vitreum ex ſpeculari lapide.* Qnod feneſtris obducebatur ad tranſlucendum ac lucem admittendam, *Specular* veteres Latini vocarunt. Idque ex ſpeculari lapide qui eſt φεγγίτης, aut ex vitro fiebat, aut alia tranſlucida materia. Nam *Specular* dictum non quod ex ſpeculari lapide factum eſſet, ſed quod viſum tranſmitteret ac per id ſpeculari liceret ac perſpicere. Inde etiam nomen inuenit *Lapis Specularis*, διόπτρος καὶ διαφανής. Tertulliano in Apologetico materia omnis quæ διαφανὲς habet, *Specularis materia* dicitur. B Hæc ſpeculiaria porro feneſtris indita ad perſpiciendum, Græci ὑάλια vocarunt, quæ ex vitro fierent, Latini *vitria.* In Sympoſiano Ænigmate in vetuſtiſſimo noſtro libro lemma inſcriptum eſt *vitrum*, quod de ſpeculari intelligendum.

Perſpicior penitus, nec luminis arceo viſus.

In aliis ſcribitur, pro lemmate, *Specular.* In aliis vtrumqne adpoſitum. *Vitrium Specular.* Quod nnn eſt coniungendum, vt antea notabamus, ſed diſparandum. Idem quippe *vitrium*, quod *Specular.* Philnponus in II. poſt. Anal. ad illa verba διὰ τί διεισι λαμπτῆρος τὸ φῶς. λαμπτῆρας νῦν ἢ τὰ ὑάλια, ἃ διὰ τῆς γυψεμπλαστικῆς C τέχνης ἐπιτίθενται ταῖς οἰκίαις χάριν τοῦ φωτίζεσθαι ταύτας, ἢ τὸ ἐκ δέρμ... λεπτῆς κατασκευαζόμενον ... ἀνθρώπων. Nomine λαμπτῆρος per quem tranſit lumen, intelligit apud Ariſtotelem aut ſpecular ſiue vitreum quod ad lucem accipiendam feneſtris obducitur, aut lanternam ex pelle pellucida factam, γυψεμπλαστικὴν τέχνην vocat, qua Laminæ vitreæ, ſiue ſint teſſeræ, ſiue orbes inuicem gypſo committebantur. Hodie plumbo committuntur. Neophytus ὑάλιον etiam vocat ſpecular quod ex phengite lapide, nnn ex vitro compoſitum eſt. Quod autem σπέκλον ſic interpretatur, ſequutus eſt Græcorum morem, qui *ſpecular* & D *ſpeculum* paſſim confundunt. Veteres ſpeculis inducebant parietes conclauium ad ornamentum. At feneſtris ſpecularia indebant è vitro vel ex alia tranſlucente materia ad illuminandam domum. De vtriuſque differentia ſupra diximus. Suidas: σπέκλον, ὑάλιον. Immo σπέκλον. Baſilicorum Eclogæ: ὥσπερ τὰ ἐμβλήματα τῶν ἀργυρῶν σκυφῶν, καὶ τὰ σπέκλα τοῦ οἴκου. & heîc σπέκλα videntur vſurpaſſe pro ſpecularibus. Apud Iuriſconſultnm pro illis habetur: *quemadmodum emblemata argenti ſcyphorum forte vel Speculi.* ibi *Speculum* Græci interpretes accepere pro ſpeculari. E Specula etiam ex argento, atque emblematis haud ſecus ac Scyphi decorata. Ita nunc malo. Nec enim aliter legerunt Græci interpretes in illis Iuriſconſulti verbis, ſed ſpeculum pro ſpeculari interpretati ſunt. Notanda hæc eorum ἀκυρολογία, qua σπέκλον dixere pro ſpeculari. Medici Græci: Σπεκλάριον, οἱ δὲ διὰ τὸ σπεκλάριον, ᾧ τινὲς αὐτὶ σπέκλων ἐν ταῖς θυρίσι χρῶνται, δι' ὃ καὶ διαφανὲς προσαγορεύεται, γύψωδες ἐν τῇ οὐσίᾳ. vbi αὐτὶ σπέκλων. *pro ſpecularibus.* Vitrearum feneſtrarum mentio apud Hieronymum, quæ vitro in tenues laminas

fuſo obductæ erant. Paulus Silentiarius de feneſtris templi Sanctæ Sophiæ:

— δοχεῖα φαεῖς ἀοίζῃ
Λεπταλέαις ὑάλοις κεκαλυμμένα, τῶν δ' ἄρα μέσσης
Φαιδρὸν ἀπαστράπτουσα φαεσφόρος ἔρχεται ἠώς.

Hæc ſunt proprie quæ ὕελα dicuntur vno verbo Græcis, ſpecularia nempe ex vitro. Quod & ipſum vitri nomen à *video* factum eſt. Nam *vitrum* à video, vt *ſpectrum* à ſpecio. Nam veteres *vitum* pro viſo dicebant, vt *mertum* pro merſo. Vnde *mertare* pro merſare. *vitrum* igitur proprie διόπτρα. Hinc Lapis διόπτρος & διαφανὴς ita appellatus. Græcis ὕειν eſt madidare, & humectare, βρέχειν, ὑγραίνειν. Inde ὕαλον, humectum. Sed & quæ madidata ſunt & aqua aſperſa, ea lucent nitentque, ex eo factum vt etiam ὕαλον pro lucido ſumeretur. Heſychius: ὕαλον, λαμπρὸν, πεζὸν, ἢ λίθον τίμιον. poſtea proprium hoc nomen factum vitri. Vetuſtiſſimi auctores Græciæ ὕαλον vocarunt lapidem ſpecularem, ſi fides habenda Ariſtophanis Scholiaſtæ, in his verbis ad Nubes: ὑμεῖς μὲν ἀρτίως τὸ ἐκ βοτανῆς ξύλοις κεκαυμένης, καὶ δὴ πυρὸς τηκόμενον εἰς κατασκευὴν ἀγγείων ξένων λέγομεν, οἱ παλαιοὶ δὲ τὸν διαφανῆ λίθον, αὐτὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κρύον, ἐκάλουν ὕαλον. Ex herba vitrum conficere inuentum tuoc locorum in Græcia tradit. quod hodieque fit, ex cineribus filicis exuſtæ admixta, quam *Soldam* vocant, conflatur vitrum ſed vilius. *filicarios calices* vulgo vocamus. At herba illa de qua loquitur interpres Ariſtophanis, quæ exurebatur ad vitra conflanda, eſt herba *Kali*. Sic Arabes vocant. In Ægypto & Syria plurima naſcitur. Ex cuius cineribos cum quodam ſilicom genere mixtis pretioſa ac nitidiſſima cryſtallioa conficiunt Veneti vitrarij. Creſcit etiam in Narbonenſi prouincia. *Vitraria* ibi nomen habet. Huius cineres in lapidem ferruminantur, & vocant *Soldam* quaſi *ſolidam* à ſolidando. Nam *ſolida* eſt ſolidatio, vt *reſona*, ἠχώ. *Orna*, pro ornatura. *Ancla* pro anclatura, & ſimilia. Recentior Latinitas *ſolidare* dixit quod antiquiori fuit *malthare*. Iuuenalis de calice vitreo:

Quaſſatum, & rupto poſcentem ſulphura vitro,

Ibi vetus interpres: *quia hoc ſolent vitrum ſolidare, id eſt malthare*. Et paulo ſupra ad eumdem verſum: *vt ſolent in vrbe calices fractos ſiue caldariolas componere*. Noo hic tamen Iuuenalis ſenſus, calicem vitreum ruptum farciri ſolitum ac ſolidari ſulphure. Sed vitrum fractum ſulphura poſcere dixit, quia vitreis fractis permutabantur ſulphurata. Martialis:

— ſulphurata fractis
Permutat vitreis.

Variæ porro fuere malthæ compoſitiones, qua res fractas iterum componebant & malthabant, quod & *ſolidare* dixit infima Latinitas. Veteribus *ſolidare* nihil aliud ſignificauit quàm indurare. Vnde *ſolida aqua* Ouidio concretæ & glacie adſtrictæ. Vitruuius de quodam genere terræ ex qua later ducebatur: *ita quum eſt leuis, aëre ſolidata, non recipit in*

A *ſe, nec combibit liquorem*. Idem lib. II cap. III. *tectorium obſolidatum* dixit: *tectorio inducto rigidéque obſolidato*. vſurparunt & de malthatione renaci & obſolidata qua farciebantur corrupta tectoria in balneis & piſcinis fontibuſque. *Stuccum* vulgo vocant. Gloſſæ ἐδαφίζειν etiam exponunt. *Solidare*, ἐδαφίζειν. Plinius *Malthandi* verbo vſus eſt. Non adeo igitur recens ac videtur viris doctiſſimis, qui inter vocabula infimæ Latinitati vſurpata, id reponunt. *Quod malthatur, oleo perfricatur ante*. Idem maltham è calce fieri recenti tradit, vino reſtincta, mox tuſa cum adipe ſuillo & fica. Et nihil eſſe tenacius aſſerit adeo vt du-
B ritiam lapidis antecedat. *Frigidaria maltha* dicitur Palladio, qua piſcinarum, ciſternarum ac puteorum rimæ ac lacunæ farciebantur ac ſolidabantur. vt calidaria, alia fuit maltha qua loca in balneis ſciſſa & corrupta reficiebantur. Omnibus malthæ generibus calx admiſcebatur. Græci μάλθην dixere mollitam ac ſubactam ceram. Harpocration: μάλθα, κηρὸς μεμαλαγμένος. Inde Latinum *maltha*. Ceram quoque albam in Calidariæ malthæ compoſitionem & picem additam tradit Palladius. vnde & πισσόκηρον *maltham* Græcè exponit auctor Gloſſarij. Itali *ſmalthum* ho-
C die appellant. Ridiculi ſunt viri docti qui eam vocem Iuuenali reſtituunt, eo verſu:

Qui maltha facies pingit cito.

Quid enim maltha ad picturam facit? Legendum eſſe eo loco conſtat:

Qui multas facies fingit cito. —

Plaſtas intelligit, & rectè ita interpretatus eſt vetus ſcholiaſtes, quorum proprium eſt cito plures facies fingere, quas vno modulo ac typo exprimunt. De quo nos alibi. *Solidari* etiam dicimus quæ inter ſe ferrumioantur, vt ſunt metallica omnia, quum partes eo-
D rum diuiſæ in vnum glutinantur. *Solidaturam* hanc ferruminationem appellamus. Græci κόλλησιν vocant. Veteres proprie *ferruminare* de hoc genere malthationis, vel ſolidationis dixere. *Ferruminatus* χαλκευόμενος. Gloſſæ. Herbæ igitur vitrariæ cineres in maſſam lapideam induratæ nomine *ſolda* vel *ſolida* veniunt. Quæſiuere hactenus, ſed fruſtra, eruditi Herbarij, quo nomioe nota veteribus fuerit hæc herba, ex qua hodie *ſolda* fit, ad cryſtallina conficienda. pleriſque placuit Anthyllidem eſſe, & primum quidem genus. Sed falſos conſtat, & iam ab aliis refutati ſunt. Puto eſſe *Halimum* veterum. Quod ad
E nomen attinet, id adprimè reſpondet. Plinius de Halimo: *alij olus maritimum eſſe dixere ſalſum, & inde nomen*. Herba Chali ſapore ſalſo eſt. vnde & *Salſolam* eam vocat Pandectarius. Hoc etiam Græcè ſonat ἅλιμον. Nam ἅλιμος eſt ſalſa, vel *ſalſula*, quam & ἁλμυρίδα quidam Græcorum appellaruor. Menander Trophonio:

Ἐν τοῖς ... ἰχθυδίοις πεφραγμένα,
Καὶ ταῖς ..., τοῖς ἁλίμοις αὐτὴ ἡ πόα.

Sic legendum, non ἀλίμοις. *Chali* frutex eſt. Halimum quoque frutex. In maritimis &

iuxta ripas aquatum ſalſarum naſcitur, æque & Halimum. Vnde & ἅλιμον Græci ἀνδράχνην interpretantur. Folium habet pingue, ſpiſſum ac leoe, oblongomque. Tale eſt & Halimo, quod foliis oleæ eſſe ſed mollioribus ſcribit Plinius. Dioſcorides de halimo: φύλλα ὅμοια ἀνδράχνῃ, πλατύτερα μέντοι. fortè ἀπαλώτερα μέντοι. Ita ſanè legit Plinius. Sed rectè apud Neophytum: πλατύτερα μέντοι καὶ ἁπαλώτερα. Et ſane folia Chali latiora ſunt foliis oleæ. Fruticem Chali abſtergentem vim habere, & pannos eo lauari, ſaponemque etiam præbere optimum, quinetiam mulieres eo vti ad fucandam faciem & nitorem corpori conciliandum Neoterici tradunt. Plinius inter halimi virtutes & hanc recenſet: *præterea nitorem corpori fieri, dentibuſque candorem, ſi fricentur radice eius.* Heſychius: τὸ ἅλιμα dicit eſſe βοτάνας δενδρώδεις ἐπὶ θαλάσσῃ ὃ ξηροὶ τόποις naſcentes. Arabes *Axnan* vel *Vſnen* vocant fruticem Chali, & in Armenia in iuſtam arborem aſſurgere refert Serapio. Harenoſis & ſiccis locis gaudere memorant etiam recentiores. Alia eſt ἄλιμος ſic dicta, quod famem ſedet. *Alimon* in Creta plurimā creſcere ſupra habuimus apud hūc Solinum. De Glycyrrhiza ſumus interpretati Heſychius Aſphodelū exponit: ἀσφόδελος, ὁ ἄλιμος διὰ τὸ αὐθῆς ἔχοντα, οἱ δὲ ἄνη. At frutex ille ſalſus neutro genere enunciatur, τὸ ἅλιμον. Plinius vbi de hoc Halimo tractat: *Aſphodelon ab Heſiodo quidam Halimon appellari exiſtimauere, quod falſum arbitror.* Immo ipſe Plinius falſus, qui τὴν ἄλιμον à ſedanda fame ſic dictam planè confundit cum ἁλίμῳ, quod eſt ulus maritimum. Male etiam Neophytus τὴν ἄλιμον ſcribit quod eſt, ἄλιμον. Ex omnibus herbis vel fruticibus qui ſaporem habent ſalſum, nullum inuenire eſt cuius deſcriptio ad deſignandum fruticem Chali magis cōueniat quàm Halimum. Nec obſtat fortaſſe quod Halimum ſpinis carere dicit Dioſcorides, quæ ſunt in herba Chali. Nam plura Halimi genera. Id etiam liquidò apparet ex variis cognominibus, quibus Halimum donatum fuiſſe docent Græci recentiores. Neophytus de Halimo: Περσφύτης βασίλειος, ὅμοιος Ἑρμοῦ βάσις, οἱ δὲ Σάψις, οἱ δὲ Οσίριδος, οἱ δὲ ὁλίου σίφανος, Πυθαγόρας ἱερὸς κλάδος. Hæc magnifica & illuſtria cognomina abunde confirmant eam eſſe herbam, de qua fit ſal ille quam vocant *ſalem Chali*; item *alumen Catina* quod idem eſt cum Solda Narbonenſium. Nam ſalem illum hodieque magni faciunt Chymiſtæ noſtri, quoacum vulgo ſic appellamus, & frequenter eo vtuntur. Græcis quoque χημίας artificibus plurimum commendatur, & miris laudibus effertur ad eos effectus præcipuè in quibus ἡ πῆξις requiritur. Hinc Ἑρμοῦ βάσιν prophetæ vocarunt, quod eo fixum ſuum Mercurium redderent. Sol illis aurum eſt. Inde Halimum ἡλίου σίφανος, quod eo etiam vterentur ad argentum commutandum in aurum. Stephanus philoſophus vetus auctor Χημείας qui vixit ſub Heraclio, de Talco & Chali mixtis:

A καὶ ἐπίβαλε ἀπὸ τοῦ σταυθίματος καὶ ἴδης τὴν σελήνην εἰς ἥλιον μεταποιηθεῖσαν, ἢ θαυμάσεις. Oſiris in Lexico huius artis exponitur, plumbum & ſulphur: Οσιρίς ἐστι μόλιβδος καὶ θεῖον. A Pythagora Halimum cognominatur ἱερὸς κλάδος. Quod ſcilicet ad ſacram artem conduceret. Sic enim χημείαν indigitant egregij flatores, ἱερὰν τέχνην, cuius & Pythagoram ſcientem fuiſſe volunt. Lexicon huius artis inſcribitur in antiquis libris, Λεξικὸν τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης. Et alibi ἱερὰν τέχνην interpretantur τὴν χρυσοποιίαν. Prophetæ autem illi quos Halimo præclara illa nomina dediſſe tradunt, Ægyptij ſunt, ad quos inuentionem referunt ſacræ illius artis Zoſimus, Stephanus, Cleo-
B patra & alij Græci Archemiſtæ. Vetus auctor apud Suidam in voce χημεία Ægyptiis maxime frequentatam tradit hanc flatoriam technam. De Diocletiano loquitur auctor ille: ὅτι δὲ καὶ περὶ χημείας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου τοῖς παλαιοῖς γεγραμμένα βιβλία διερευνησάμενος, ἔκαυσε πρὸς τὸ μηκέτι πλοῦτον Αἰγυπτίοις ἐκ τῆς τοιαύτης περιγίνεσθαι τέχνης, μηδὲ χρημάτων αὐτοὺς θαρροῦντας περιουσίᾳ, τοῦ λοιποῦ Ῥωμαίοις ἀνταίρειν. Quaſi vero Ægyptij ex arte, quæ argentum facit & aurum, magnas diuitias comparare ſoliti eſſent, & copias inde conducere Romanis formidabiles. Nugæ dare pondus idoneæ ca-
C mini fumo, quem inopia & frigus excalfaciunt. Mirum verò *Chymiam* & *Chymiſtas* hodie paſſim vocari, quom veteres eam ſcientiam χημείας vbique nominent, & χημευτικήν. Zoſimus Panopolita caput habet περὶ χημευτικῆς. Et Moſem Prophetam citat ἐν χημευτικῇ συντάξει. Suidas χημείας vocat. Item Iohannes Antiochenſis περὶ ἀρχαιολογίας, de vellere aureo: τὸ μυθολογούμενον χρύσεον δέρας βιβλίον ἦν ἐν δέρμασι γεγραμμένον περιέχον, ὅπως δεῖ γίνεσθαι διὰ χημείας χρυσὸν ἐργάζεσθαι. Eadem habet Suidas in voce δέρας quæ ex hoc auctoris loco habet. Firmicus lib. III. cap. XV. *Scientiam Chimia* vocat. ita legendum, id eſt, χημείας. Infimæ Græciæ
D auctores Ἀρχημίας nuncupant. Patrum quoque noſtrorum æuo *Archemia* dicebatur, & *Archemiſta*. Cur igitur Chymiam & Alchymiam dicimus? Nec enim ἀπὸ τοῦ χυμοῦ aut χυμεῖν nomen inuenit hæc ars. χημείας interpretantur ac definiunt, τὴν τοῦ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ κατασκευήν. Vnde igitur χημεία hæc appellata? Omnium rerum quæ ad hanc ſcientiam pertinent vocabula ab vſu & conſuetudine communi ſubmouerunt auctores ſui & peculiarem ſibi dialectum vindicarunt ſolis myſtis tanti arcani intellectam. Fornaculam
E fortean ſiue caminum in quo argentum & aurum fundebatur quod ore hianti & patulo eſſet, χήμην vocauerunt, id eſt χάσκουσαν. Heſychius: χήμη, χάσκουσα. Inde & oſtreo nomen, χήμη, τὸ ὄστρεον. & χημαὶ, ὀστρεῖα, ab hiando ſcilicet. *Hiatulam* Latini dixere. Eſt & *Chema* menſuræ nomen duobus cochleariis conſtantis. Vetus auctor: *duo cochlearia Chemam faciunt.* Vt vt ſit, ἀπὸ τοῦ χυμοῦ non eſt deducta χυμεία vel χημεία. Auctores illius artis Græci Χήμην quemdam vel Χίμην Prophetam

nomine mitis laudibus celebraut, & inter præcipuos nominant, qui diuinam hanc ſcientiam repererunt & amplificarunt. Zoſimus Panopolita: Χύμης δὲ καλῶς ἀπεφήνατο, ἓν γὰρ τὸ πᾶν, καὶ δι᾽ αὐτοῦ τὸ πᾶν γέγονε. ἓν τὸ πᾶν καὶ εἰ μὴ πᾶν ἔχει τὸ πᾶν, οὐ γέγονε τὸ πᾶν. δεῖ γοῦν σε τοῦτο βάλλειν τὸ πᾶν, ἵνα ποιήσῃ καὶ τὸ πᾶν. Idem paulo poſt Χήμην vocat: οὕτω καὶ Χήμης εἰς πολλοὺς τόπους, καὶ μάλιστα περὶ δὲ ἠλεκτρίου. οὕτω καὶ Πιβέχιος. Sæpe hos duos auctores coniungit. & infra: καὶ ὁ προφήτης Χήμης χρυσίου μετὰ ἐπιβολαῖς ἔλεγε δὶς αὐτὸ ἄσημον ξανθεῖν. Nihil nocet credere ab hoc Chime vel Cheme propheta, vt alibi vocatur, Χημείαν dictam eſſe. Ad rem redeo. Halimum *Ampulacιam* vocatum Romanis notat Neophytus: Ρωμαῖοι Ἀσφοδελοναμούμ, οἱ δὲ Ἀμπουλακία. Sic corrigendum in Auctuario Dioſcoridis, vbi legitur ἀμπλουνία. Forte ita vocarunt quod ampullæ vitreæ ex ea fierent, vel quod ampullæ fractæ ſolidarentur & maltharentur, pro Ἀσφοδελοναμούμ quod habetur apud Neophytum, Editiones Dioſcoridis habent Ἀλβουκιούμ. Certe Albuciom Romanis eſt Aſphodelus, quem ἄλιμον quidam ex Græcis vocarunt. Sed alia eſt ἄλιμος, aliud ἄλιμον. Poſſunt tamen videri confudiſſe, vt & Plinius fecit. Ergo Halimum eſt frutex Chali. Chemias auctores Græci κόμαρον & κόμαρον nuncupant hanc plantam, de qua mira prædicant. Quare ſic appellarint neſcio. Fortaſſe ab Arabico *Comar*, קמר quod lunam ſignificat. Ἀφροσέληνον ſæpe ſic vocant, & vtrumque confundunt, vt docebit præexercitatio noſtra in Plinium, vbi de halimo à herba Chali plura, quæ hîc omitto. In Chemico Lexico inuenio: ἰὸς ἐστι ξανθώσεως καὶ ὕδωρ ἄθικτον, καὶ Κόμαρις Σκυθική, καὶ Ἴσατις Ἰβηρική, καὶ βατράχιον καὶ χρυσόκολλα. vbi Κόμαρις eſt Herba Chali quam & *Chale* à Saracenis Sapientibus ſiue Iſmaëlitis dictam autumant. Zoſimus Panopolita capite περὶ βαφῆς σμαράγδου: τοῦτο τὸ Ἀφροσέληνον καὶ τὸ Κόμαρον αἰνιγματωδῶς οἱ φιλόσοφοι εἶπον. τὸ γὰρ Ἀφροσέληνον καὶ τὸ Κόμαρον μιᾶς ἐπιτίμως ὑπάρχουσι, καὶ ἐν τούτοις τοῖς ὀνόμασι δυσεύρετον ἐστι, ἀλλ᾽ οἱ σοφοὶ τῶν Ἰσμαηλιτῶν σαφῶς εἶπον τοῦτο, καὶ οὕτως ἑρμηνεύουσιν οἱ μὲν Ταλκ, καλκ, οἱ δὲ χάλκ, καλεῖται δὲ σίδος καὶ βώλος. Ergo Aphroſeleuon eſt *Talk*. Comaris autem *Calk* vel *Chalk*. Quod idem cum *Chali*. Hîc plane diſtinguit Aphroſelenon à Comaride, hoc eſt Ταλκ & χάλκ: ἀφροσέληνον, inquit, ὁμοίως μετὰ κομάρεως, λευκοῦ καὶ μαλαβάθρου, καὶ βάτου, καὶ πηγάνου. Alibi tamen confundunt. Et ἀφροσέληνον exponitur Κόμαρις in Lexico diuinæ artis. Idem Zoſimus alio capite κόμαρον ab Ægyptiis & Perſis *Talac* & *Talc* vocatum tradit: λαβὼν κομάρου τὸ ἀνθηρῶς διεσπασμένον ὃ Πέρσαι καὶ Αἰγύπτιοι ταλὰκ φασὶν, οἱ δὲ Ταλκ συλλαίας ἡμῶν. Diuerſa tamen ſunt, ſed ex nominum vicinitate orta confuſio, & quod plerumque hæc duo iunguntur ad mirandos illos effectus producendos. Nec obſtat quod κόμαρον alibi Zoſimus lapidem eſſe dicit: σὺ δὲ κόμαρον τὸν νόμιζε λίθον. Nam & Chali cineres indurati lapidem ipſum duritia vincunt. & multos interrogaui ex iſtis circumforaneis Vitrariis, quid eſſet *Solda* qui lapidis genus eſſe mihi confirmabant. Tamen non eſt. Aliubi ἡ κόμαρις illis dicitur: aliubi, τὸ κόμαρον. Sed alibi viderimus an ſit *Chali*. De Talcho quod hodie ſic vocatur, haud dubium eſt quin ſit Arabicum Ταλκ. Quid ſit, dubitari video, diſputarique inter ſummos Philoſophos. Aſtera Samium veterum eſſe placuit Auiſeuæ, quem plerique recentiorum ſequuntur. Alij malunt eſſe *Alumen Scaiolæ*. At Græci omnes recentiores præcipuè χημευταὶ in eo conſentiunt Arabice & Perſicè atque etiam Ægyptiacè ita appellatum Græcorum Ἀφροσέληνον, qui alio nomine Σεληνίτης λίθος dicitur. Dioſcorides: Σεληνίτης λίθος ὃν τινες ἀφροσέληνον ὀνομάζουσι, διὰ τὸ εὑρίσκεσθαι αὐτὸν νυκτὸς μιαν ἐν τῇ σελήνης αὐξήσει. vbi melius puto legi νυκτός. Longe alius hic lapis ab illo Selenite Plinij, quem lunæ imaginem continere dicit, eamque in ſingulos dies repræſentare iuxta illius ſideris defectus & incrementa. Multa tamen ſimilia. Vterque tranſlucidus & in Arabia naſcens. Ita ex Plinij ſententia Dioſcoridem interpretabar. Quod non debuit. Hoc fefellit me ſuprà, quum eumdem lapidem putaui, eoque corrigebam in Dioſcoride αὐξοσέληνον pro ἀφροσέληνον. Selenites Dioſcoridis lapis inanis & leuis, quem ita dictum interpretatur quod per lunæ augmenta plenior ac ſolidior inueniretur. Idem Dioſcorides: εὑρίσκεται δὲ ἐν Ἀραβίᾳ λευκός, διαυγής, κοῦφος. Hinc etiam κουφόλιθον ei nomen fecere Græci recentiores. Lexicon Chemicon: Ἀφροσέληνόν ἐστι κόμαρις καὶ κουφόλιθος. In αὐτὴ μεταβαλλομένῃς. Pauli & Neophyti, pro κουφολίθου calx ſubiici præcipitur: ἀντὶ κουφολίθου, τίτανος. Apud Stephanum Alexandrinum Ἀφροσέληνον inter ea recenſetur, quæ calcinantur, & quorum cineres magnos præbent effectus in arte ſufflandi: ἡ τίτανος, καὶ ἡ ἄσβεστος, καὶ ὁ γύψος, καὶ ὁ φῦκος καλούμενος, καὶ τὸ ἀφροσέληνον, καὶ ὅσα τοιαῦτα εἴδη καιόμενα καὶ ἀποτεφρούμενα ποιοῦσι σποδὸν λευκὴν καὶ ἔργα μεγάλα ἐπαγγέλλονται. Igitur κουφόλιθος & ἀφροσέληνον idem, qui leuis eſt lapis & inanis multum haere diuerſus ab Aſtere Samio. Ab eadem cauſa lignum ſabuci κουφόξυλον dixit infima Græcis, & inde ſabucum κουφοξυλαίαν. Quam vocem non intellexit Fuchſius apud Myrepſum in vnguenti ad lieuem compoſitione, vbi κουφοξυλαίας vertit ligni limaturam. Sic χαλόκοκκον granum lathyridis. vnde ipſa lathyris χαλοκοκκία Myrepſo, quam pro colocaſia accepit idem Fuchſius. Neophytus: Καίωσιν, τὸ τῆς χαμαιάκτης ἤγουν Κουφοξυλαίας ἄνθος. Idem: χαμαιάκτη, ἡ μικρὰ κουφοξυλαία. Nicomedes Iatroſophiſta: Ἀκτὴ, ἡ κουφοξυλαία, ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἡ λεγομένη χαμαιακτία, ἤγουν ἰλεβίσιον. Idem: ἀκτῆς ἡ κουφοξυλαία ἡ δενδρίτης. Chamæacten eſſe Græcis quod Latinis *Ebulum* dicitur, in confeſſo eſt omnibus. Plinius tamen Chamæacten ab Ebulo malè ſeparat, & genus eſſe ſilueſtre Sabuci tradit. At χαμαιάκτη & ἀχία ἀκτή, & *ebulum* eadem planta. Quod Nicomedes ait etiam ἰλεβίσιον dici, hoc valde

mitor. Idem tamen etiam repperias apud Neuphytum: *μικρὰ κουφοξυλαία, ἣ καὶ ἐλλέβορος λέγεται.* Gloſſæ quoque veteres idem adſtruunt: *Ebulum*, *ἐλλέβορος*. Nihil tamen video ſimile. De hoc igitur anquirant eruditi Herbarij. Forte *ἕβορον* pro *Ebulo* dixere. Quod poſtea alij *ἐλλέβορον*. Idem auctor Gloſſarum *Ebulum* interpretatur *ἄξχουσαν* & *ἰεαννν*. Sed & *opulum*, quod idem puro eſſe cum *ebulo* mutatis elementis, *κισσόφυλλον*. Ex quibus cognoſcitur illorum temporum imperitia rei herbariæ. *κισσόφυλλον* eſt Cyclaminus. Quod ad *Aphroſelenum* attinet vel Seleniten lapidem *ἐκ τῆς σεληνιακῆς ἀπορροίας* eum capere originem ſcribunt auctores *τῆς χημείας* Græci, atque inde nomen quaſi ex ſpuma lunæ concretum. Lunam ſpumare in herbas & lapides veteribus creditum:

——*quod luna nouas deſpumat in herbas.*

Vnde *lunare virus* Lucano quod luna magicis cantibus affecta deſpumauit. Hoc igitur Aphruſelenum *Talcum* eſt. Halimum verò herba illa ex cuius exuſtę cineribus fit *Solda* vitro conflando idonea, de qua intellexit vetus ille interpres Ariſtophanis: *ὕαλον ἡμεῖς φαμὲν τὸ ἐκ βοτάνης λευκὸς κεκαυμένος καὶ διὰ πυρὸς πεπυρωμένης εἰς καθαρὸν ἄξιον ὑελῶν λεγόμενον.* Inde igitur & Halimum *ampullaceam* Latini dixere, quod ex ea fierent ampullæ vitreæ. Quod inuentum poſterius fuit ætate Plinij. Nam tunc ex arena & nitro vitrum fundebatur tantum, ad quod conflandum & calculos ſplendentes & magnetem & teſtas tuſas foſſileſque arenas vti ſolitas memorat. Herbæ autem nuſquam meminit. Ariſtophani *λίθος ἡ καλὴ ἡ διαφανής* dicitur *ὕαλος*. Interpres de Electro aut de lapide ſpeculari accipit. Certe *ἠλέκτρου* mentio apud Homerum non *ὑάλου*. Ignem vitrea pila accendi ſolitum locus ille Ariſtophanis indicat: *ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἅπτουσι.* Quod Scholiaſtes ita explicat: maſſam vitri rutundam ad hoc factam cui oleo illitæ & ſole excalfactæ admouebant filaceas lucernarum myxas, vt ignem conciperent. Suidas ex Electro factas has maſſas vult: *κατεσκεύασμα τροχοειδὲς ἠλέκτρου εἰς τοῦτο τεχνασθὲν, ὅπερ ἐλαίῳ χρίοντες, καὶ ἡλίῳ θερμαίνοντες προσάγουσι θρυαλλίδα, καὶ ἅπτουσι πῦρ.* Ex vitro boc etiam fieri poterat. Hodieque ſpecula cryſtallina vel vitrea fiunt certa forma, quæ ſoli expoſita paleas accendant & minuta cremia. Ariſtophanis temporibus vitri conflandi rationem in vſu fuiſſe credi debet, ſiquidem & numine tum vitrum notum fuit. Theophraſtus: *εἰ δὲ ὕελος ἐκ τῆς ὑελίδος ὥς τινές φασι καὶ αὕτη πυκνώσει γίνεται.* Forte legendum, *ἐκ τῆς ὑελίτιδος*, ita vocat arenam vitro conflando idoneam, quæ in Beli amnis ripis & alueo reperiebatur. Sulam eam vitro conficiendo diu noueLe veteres. Sic *σιδηρῖτις*, ex qua ferrum fundebatur, *χαλκῖτις*, ex qua æs. Addit Theophraſtus: *ἰδιωτάτη δὲ ἡ τῷ χαλκῷ μιγνυμένη.* Æs Cyprium fundendo vitro admiſceri ſolitum tradit etiam Plinius. Ergo Theophraſti ætate iam hæc ratiu promiſca fuit vitri faciendi,

A atque etiam videtur Ariſtophanis. Nec impedimento eſt quod *λίθον* vocat. Auctores paſſim vitrum ſic appellant. Auctor Peripli Rubri maris, *λιθίας ὑαλῆς* vbique vocat. Quæ alibi eidem dicitur *ὕαλος ἀργή*. *Κρύος* porro frigus & glaciem ſignificat, quo nomine Lapidem ſpecularem ab Idiotis ſua ætate appellatum notat ille vetus Scholiaſtes. Inde & *κρύσταλλος* glacies, quam vocem pro vitro etiam quidam vſurparunt. Heſychius. *κρύσταλλος εἶδος ὑάλου.* *Glaciem* quoque hodie de vitro dicimus. Sed *κρύον* apud Græcos recentio-

B res poſitum repperi pro ciſternæ tectorio. *Stucchum* ſi forte hodie vocant. Zoſimus de rotundandis margaritis: *ἐπαίω δὲ τὸ θεῖον ζωμὸν ὑπέρβασεν κρύου κοσίρεως κεκαυμένου καὶ πεπυρωμένου καλῶς μέρος ὀλίγον.* Fiebat ex gypſo vel ſpeculari lapide, quem ſua ætate *κρύον* appellatum notat ille vetus Scholiaſtes. Sed de his alibi.

Pag. 82. B. *Quartus in metallis ferrarijs legitur.*] Vnde hoc? certè non à Plinio. Et tamen hæc omnia ab illo habet. Verba eius: *poſt hunc eſt Siderites ferrei ſplendoris, pondere ante ceteros, ſed naturâ diſsimilis.* Ex iſtis fabricauit Noſter hæc ſua: *In metallis ferrarijs legitur, pon-*

C *dere ceteros antecedens, non tamen & poteſtate.* Sideriten Plinius innuit dictum, quod ferrei ſit ſplendoris, non quia legatur in ferrarijs officinis. Quod iſte adiunxit de ſuo. idem Plinius alibi Sideritis lapidis meminit inter gemmas ſerie litterarum ſibi deſcriptas, quem ferro ſimilem dicit litigia & diſcordias quocunque inferatur facientem. Qui poteſt idem eſſe cum hoc Siderite adamante. Nam ipſum etiam ferrum vel ferri genus dictum *ἀδάμας* à duritie. Plinius diuerſos putauit, quia eorum deſcriptionem è diuerſis hauſit ſcriptoribus. Habeo inter mea *κειμήλια* lapidem ferrei coloris ac ponderis,

D pugni magnitudine rotundum, vndique ſecus formis quadrangulis in mucronem turbinatis aſperum. Diceres manu politas, & in leuorē quadrangulum attritas, qua facie hodie teruntur ignobiles adamantes, quos à ſolo natali *Alenconios* appellamus. Sideriten nuncupari poſſe illum lapidem nullus dubito, ita plane ſplendorem ferri exhibet ac pondus habet. Mirum prorſus naturæ *φιλοτέχνημα*. Ex India allatus eſt. *Lapidem adamantis* vocabat qui mihi vendidit, propter illas fortaſſe quadrangulas facies, quod ad illud inſtar plerique atterantur adamantes. *Σιδηρίτης*

E etiam vocabatur lapis, ex quo ferrum funditur, matrix nempe ferri Lapis. Heſychius: *Σιδηρίτης λίθος, ἀφ' ἧς οἱ μέταλλοις λέγουσι γίγνεσθαι τὸν σίδηρον.* Similiter & *γῆ σιδηρῖτις*, è qua fit ferrum. Magnes lapis qui ferrum trahit etiam *Siderites* dictus. Immo & *ἀδάμας* Nam & in genere Hæmatitum lapidum *Androdamantem* recenſet Plinius à duritie ſic dictum, qui ferrum & argentum attrahit. Hæmatiten ex genere magnetum eſſe placuit veteribus & eum præcipue, qui pari virtute pollebat. Ex magnete Hæmatiten fieri tradit Dioſco-

rides. Σιδηρίτης igitor Magnes, quem & ἀδάμαντα quidam cogoominarunt, quòd vis inuicta ferri illi cederet, eumque ſequeretur. Hinc Plinius Σιδηρίτην ἀδάμαντα inter gemmas hoc nomine rettulit. Sed & Cyprium lapidem quo adamantes gemmæ & aliæ perforabantur, videntur nonoulli appellatione adamantis donaſſe à duritie. Hinc & Cyprium Adamantem in gemmam eiuſdem nominis transformauit.

Pag. 82. C. *Quæ fragmenta ſcalptoribus in vſum inſigmendæ cuiuſcumque modi gemmæ expetuntur.*] Plinius: *expetuntur à ſcalptoribus ferroque includuntur, nullam non duritiam ex facili cauante.* Scalprores proprie qui gemmas cauant, hoc eſt, qui cauam faciunt in gemmis effigiem, quæ pro ſigillo ſoler ioſculpi. *Cauatores* & *Cauitarij* inde appellati. Καβιδάριοι Græcis recentioribus. Male Cardanus in libro de lapidibus *ſculpere* ac *cælare* ita diſtinguit, vt *cælare* de gemmis dicatur, quæ cauatâ effigie inſigniuntor, *ſculpere* verò quum imago prominens figuratur, velut in nummis qui ſignantur principum vultibus. Immo hoc *cælare* Latine nomen habet, quum imago prominet ac protuberat. Et falluntur qui *cælatas* gemmas pro ſcalptis vel cauatis dicunt, quum cælatæ ſint quæ Ectypam & extantem imaginem exprimunt. Scalpere & *ſculpere* non differunt origioe ac ſignificatione. Frequentius tamen *ſcalpere* inuenitur pro cauare, & *ſculpere* pro cælare figillis eminentibus. Vt *ſcalptores* gemmarum ſunt Cauatores, at *ſculptores* marmoris ſunt οἱ γλυφεῖς, qui ſigilla ſculpunt. Auctores tamen ſæpe hæc confundunt & ſcalpturam ſculpturamque indifferenter vſurpant. Plinios *ſcalpturas Ectypas* vocauit, in quibus è plano eminent imagines. quæ proprie ſculpturæ ſuot vel cælaturæ. *Hæ gemmæ ſunt quæ ad ſcalpturas Ectypas aptantur.* Ergo *Entypa* ſont, quæ impreſſas ac refugientes in caoo præferuot figuras. Hæ proprie *ſcalpturæ*. Quintilianus cælaturam à ſculptura diſtinguit ſolo materiæ nomine. Generale eſt ſculptura, at ſpecialis cælatura, quæ in auro, argento, ære, ferro operatur. Præter hæc, lignum, ebur, marmor, vitrum, gemmas etiam complectitur ſculptura. Græci γλυφὴν vocant ſine diſcrimine tam eam quæ ex plana ſuperficie extantes ſculpit effigies, quàm quæ intus recondit, & cauat. Vnde γλυφὴν δακτυλίων & σφραγίδων paſſim dicunt, & artem quæ id efficit γλυπτικὴν σφραγίδων Vnde & καρδοπογλύφοι qui mortaria excauat. Hæc ars ἐντυπὴ non ἐκτυπή. Vnde apud Clementem ἐντυπώματα σφραγίδος. Quare in Exodo legendum cap. XXXIX. καὶ ἔγραψαν ἐπ' αὐτοῦ γράμματα ἐντετυπωμένα σφραγῖδος. Male excuditur, ἐκτετυπωμένα. Quod non poreſt ferri, & contrarium ſenſum efficit. Indicat quippe litteras illas inciſas & ſcalptas fuiſſe eo modo quo lapides annulorum ad ſignandum facti cauari ſoleot & ſcalpi. Eleganter vetus verſio reddidit: *ſcripſeruntque in ea opere gemmario ſanctum Domini.* Nam gemmas Latini di-

A xeront proprie, quas Græci σφραγῖδας. Lapides nempe annulorum ad ſignandum cauatos. Quæ ſculptura Entypa eſt non Ectypa. Nihil verios. Cauarores iſtos & ſcalptores lapidum nos vulgo *granatores* dicimus, pro *grafatores*. Nam & γράφειν Græcis in eadem ſignificatione ponitur. Heſychius: γλύψαι, ξῦσαι, χαράξαι. Idem γράψαι, ξῦσαι, χαράξαι, apud Theophraſtum ἐγγράφειν idem quod inſculpere de vermibus quæ lignum erodendo charaxant & inſculpunt. γράφειν *graphare*, vt *anaglyphare*, ἀναγλύφειν. vnde anaglyphati calices. vt F & V ſæpe mutantur, ſic pro *grafare*

B factum *grauare*. Apud Trebellium Pollionem *chryſographata ſcuta* auro ſculpta & inſignita. Sic *Chirographi Thyni* Catullo, Thyni annuli, manu ſculpti. Nam χειρόγραφον dicitur quod manu ſcriptum eſt, ſed & qood manu ſculptum. vnde χειρόγραφοι annoli. id nunc melius puto, quàm quod olim putaui. Sit χειρόκμητον de annulo ſignatorio, quod manu elaboratum eſt. Eodemus Rhetor in Lexico: Χειρόκμητα, ἀπὸ χειρῶν γεγλυμμένα ἢ κατειργασμένα. Suidas: χειρόκμητα ἀπὸ χειρῶν γεγλυμμένα ἢ κατεξεσμένα. Hinc titulus Democritici commentarij χειρόκμητα. Plinius lib. XXIV. cap. XVII. *Democriti certe chirocmeta eſſe conſtat. In his ille poſt Py-*

C *thagoram magorum ſtudioſiſſimus, quanto portentoſiora tradit?* Male in vulgatis, *Chirocmeta*. nec meliùs interpretantur ita dicta quod aſſiduè manibus tractanda eſſent. Vitruuius lib. IX. cap. III. *Multas res attendens admiror etiam Democriti de rerum natura volumina, & eius commentarium quod inſcribitur χειροκμήτων, in quo vtebatur annulo ſignans cera molli quæ eſſet expertus.* Ita locum illum conſtituo, vulgo deprauatiſſimum. Editur enim, χειροτονητὸς, *in quo etiam vtebatur annulo ſignans cera ex milto quæ eſſet expertus.* At in ſcripto codice opri-

D mo habetur: *quod ſcribitur chirotomiton in quo etiam vtebatur annulo ſignaretur mollicia eſſet expertus.* Vnde nos facimus: *ſignans cera molli quæ eſſet expertus.* Verum eſt etiam, *quod* inſcribitur Χειροκμήτων. commentarius ille inſcribebatur Χειρόκμητα. Antiqui Critici locis dubiis de quibus amplius quærendum eſſet, aut notabilibus adfingebant fruſtula ex cera, quæ παραπλάσματα dicebantur Heſychius: παραπλάσματα τὰ κήρια τὰ ἐπιτιθέμενα τοῖς ζητουμένοις ἐν τοῖς βιβλίοις. & alio loco: παρεσφραγισμένα βιβλία εἰς κηροὺς προσπλασθέντα, πρὸς τὸ ζητῆσαι διά. Quibus cerulas adfingimus, ad aliquid inquirendum. Democritus in eo commentario quo

E rerum naturalium arcana & abdita ſcrutabatur, iis paradoxis quæ ipſe vera expertus erat notas illas è cera adfigere ſolebat, & annulo quidem ſoo ſignatas. Annulus autem χειρόκμητος dicebatur hoc eſt manu ſculptum. Hinc libro titulus χειρόκμητα, vel χειροκμήτων. Quod totus eſſet ex illis quæſtionibus quas ipſe experimento veras eſſe didicerat, & quibus propterea cerulas annulo ſuo ſignatas adpoſuerat. Heſychius: Χειρόκμητα χειροποίητα, ὑπὸ χειρῶν γεγλυμμένα. Explicat inſcriptionem illam Democritici commentarij. An potius

potius χειρόκμητα inſcriptum fuit, quod omnia quæ in illo libello tractabat, manu ipſe feciſſet, & experimento proprio comprobaſſet? Priorem ſententiam adſtruit & confirmat Vitruuius. Titulus hic libri Democritei corruptus apud Diogenem Laertium habetur, in eius vita, vbi ſcriptum eſt, Χειρικὰ, ἢ φυσικὰ προβλήματα. Scribendum eſſe tibi aſſero: Χειρόκμητα ἢ φυσικὰ Προβλήματα.

Pag. 82. A. *Plerique etiam adamante alio perforantur.*] Plinius de Siderite adamante: *nam & ictibus frangitur, & alio adamante perforari poteſt: quod & Cyprio venit.* ſcriptum in libris inuenio: *& alio adamante perforari poteſt, qui è Cypro venit.* Nec dubito Plinium ita ſcripſiſſe. Lapis in Cypro fuit quo adamantes ac reliquæ gemmæ ſcalpebãtur. Quæ ferro reſiſtebant, lapidis huius ſcalpturæ cedebant. Hunc lapidem Cyprium videntur quidem Adamantem appellaſſe à duricie, vt ferrum ipſum ἀδάμας ab eadem ratione dictum. Notat Theophraſtus gemmas eſſe quæ ferro ſcalpi negãt, ſed alio lapide volunt. ἔνιαι δὲ λίθοι καὶ τὰς ἐναντίας ἔχουσι δυνάμεις εἰς τὸ μὴ πάσχειν ὥσπερ εἴπομεν, οὐδὲ τὸ μὴ γλύφεσθαι σιδήροις, ἀλλὰ λίθοις ἑτέροις. & paulo poſt: ἔνιοι δὲ λίθοις ἄλλοις γλύφονται, σιδηρίοις δὲ οὐ δύνανται. Ex cotium genere, aut coti ſimilem eſſe lapidem quo gemmæ ferri ſcalpturis reſiſtentes, ſcalperentur tradit ibidem & ex Armenia adferri. Talis & in Cypro naſcebatur, ad eumdem vſum accommodatus. Plinius: *Signis è marmore poliendis, gemmiſque etiam ſcalpendis atque limandis, Naxium diu placuit ante alia. ita vocantur cotes in Cypro inſula genita. vicere poſtea ex Armenia inuecta.* Quas hoc loco vocat cotes in Cypro genitas, capite de adamantis generibus, adamantem vocat qui è Cypro venit quo alius adamas perforabatur ac cauabatur. Hæc tam varie, quia ex variis auctoribus ſumpta. Auctori igitur vel iudicium vel otium defuit componendi ſimilia inter ſe quæ apud diuerſos auctores inuenerat, ac diſſimilia ſecernendi. Armenio autem lapide non ſolum ſcalpebantur aliæ gemmæ ſignaculis faciendis, ſed etiam perforabantur. Stephanus de Armeniis: παρέχονται δὲ λίθον τὴν γλύφουσαν καὶ τρυπῶσαν τὰς σφραγῖδας: *lapidem mittunt quo gemmæ ſcalpuntur ac perforabantur.* Quas filo ad monilia inſerere & collo ſuſpendere volebant, eas perforabant. Sic alij adamantes Plinio teſte Cyprio adamante perforabantur. Qui Cyprius Adamas nihil aliud fuit quam Cypriæ cotis genus, quo gemmæ ſcalpi ſolebant, & perforari. Hoc idem melius efficiebant Armeniæ quæ Cyprias vicere. Iſidorus de Smiri lapide: *aſper & indomitus lapis, quo gemmæ teruntur:* idem facit Cyprius, & propterea etiam ἀδάμας cognominatus. τρυπᾶν de gemmis Plinius vertit *perforare.* vnde & margaritæ ἀτρύπητοι καὶ τετρυπημέναι apud Myrepſum. Hinc *perforaculum*, τὸ τρύπανον. Quod ſermo corruptus dixit *furfuraculum.* Gloſſæ Iſidori: *furfuracula, tenebræ.* Immo: *terebra.* Gloſſæ noſtræ: *furfuraculum*, τρύπανον. Quæ vox Arnobio reſtituenda lib.

A vi. *Ex incudibus & malleis nata groſſis, raſa diſcobinata de limis, ferris, furfuribus, aculeis aſciis, ſecta dolata.* Quid heîc faciunt furfures? Regius Codex habet: *furfur aculeis.* omnino ſcribendum: *ex incudibus & malleis nata, tornis raſa, diſcobinata de limis, ferris, furfuraculis, aſciis ſecta, &c.* Nec refert bilum quod *terebrarum* mẽtio ibidẽ additur. Nam terebræ diuerſæ à furfuraculis, vel perforaculis. Ita & Græci diſtinguunt, τέρετρα & τρύπανα. Græcum Epigramma de inſtrumentis fabrilibus.

Τρύπανα δ' ἑλίδινα, καὶ εὐαίνετα τέρετρα.

B *Terebra* eſt τέρετρον. *perforaculum* τρύπανον. Fortean *furfuraculum* dixere, quod furfures in ligno perforando faciat, hoc eſt ſcobem furfuribus ſimilem. Plinius adamantis fragmentis auro incluſis ſcalpi alias gemmas, hodie adamante in minutiſſimum puluerem contrito ceteras gemmas poliunt gemmarij. Smiris etiam veteribus notus lapis quo gemmas arterebant ac poliebant. Dioſcoridi Σμύρις dicitur, ſed legendũ σμίρις ex Heſychio: Σμίρις λίθος ἐστὶν ᾗ τὰς ψήφους οἱ δακτυλιογλύφοι σμήχουσι: *quo gemmas atterunt, gemmarum ſcalptores.* Heſychius: σμίρις, ἄμμου εἶδος, ᾗ σμήχονται σκληροὶ τῶν

C λίθων. Smiris quoque hodie id nomen habet & eũdem vſũ exhibet. Cardanus notat quod ſi non ſit Smiris porus lapis, ignotũ antiquis fuiſſe neceſſe eſſe. Fallitur. Smiris non eſt porus, & tamen antiquis fuit cognitus. Idem notat poro lapide & fragmentis Obſidianæ gemmas cælari ſolitas antiquo tẽpore. Nuſquam id inuenio. præterea *cælari* perperam poſuit pro *ſcalpi.* De fragmentis Oſtracitæ lapidis id ſcripſit Plinius, nõ de Obſidianæ: *durioris tanta ineſt vis, vt aliæ gemmæ ſcalpantur fragmentis eius.* De Oſtracia vel Oſtracite lapide lo-

D quitur. Aliud eſt ſcalpi, aliud poliri vel atteri: hoc σμίχειν Græci vocant, illud γλύφειν. Nuſquam autem proditum veteribus gemmas ſcalpi ſolitas Obſidianæ fragmentis. Plinius lib. vltimo cap. vltimo dixit veras gemmas obſidianæ fragmentis non ſcarifari: *obſidianæ fragmenta veras gemmas non ſcarifant. factitiæ ſcarifationes candicantium fugiunt.* Ita hæc legenda. Non hoc dicit quod voluit Cardanus. Idem ex corruptis Plinij verbis temere collegit poro lapide gẽmas antiquitus ſcalptas, & ſmirim porum eſſe ex eo interpretatus eſt. Loquitur ille de arenæ genere quo marmora in cruſtas ſecabantur lib. xxxvi. cap. vi. qui

E locus ſic eſt legendus ex veſtigiis veteris ſcripturæ: *craſſior enim harena laxioribus ſegmentis terit, & plus erodit marmoris, maiuſque opus ſcabritia politura relinquit. Rurſus Thebaica polituris accommodatur, & quæ fit è poro lapide, aut è pumice.* Libri habent: *è toro lapide.* vnde alij facere poſſent: *è duro lapide.* Sed ea harena quæ fiebat è poro lapide marmora tantum poliebantur non gemmæ. At poliendis limandiſque gemmis, atque etiam ſcalpendis Cypriæ cotes & Armeniæ erant accommodatæ. De quibus ſtatim ſequitur apud eumdem.

Non ſinat Magnetem rapere ferrum.] De Magnete nota ſunt, quæ noſci hactenus potue-

re. Scribit Ptolemæus in quibuſdam inſulis nauigia retineri, ſi quæ clauos habeant è ferro. Ea re naues in illis locis compaginandas eſſe ſubſcudibus ligneis: ἐν αἷς φασὶ τὰ σιδηροῦς ἔχοντα ἥλους πλοῖα κατέχεσθαι, μήποτε τῆς Ἡρακλείας λίθου περὶ αὐτὰς γεννωμένης, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιούροις ναυπηγεῖσθαι. numquid quod circa illas inſulas naſcitur lapis Heraclius? μήποτε τῆς Ἡρακλείας λίθου περὶ αὐτὰς γεννωμένης. dubitat non aſſerit Ptolemæus an circa illas inſulas naſcatur magnes. Et certè inter patrias magnetis lapidis, nullam facit mentionem Plinius in India naſcentis. Id tamen pro vero affirmat auctor Anonymrs de vita Alexandri, vbi tradit id ſe accepiſſe à quodam Scholaſtico ſiue cauſidico qui foro abdicato, cui ſe videbat parum idoneum, regiones illas Indiæ peragrauerat. Locum ſubijciam: ἐπειδὴ τοίνυν ὁ μαγνήτης λίθος ὁ τὸν σίδηρον ἐπισπώμενος ἐν ἐκείναις γίνεται ταῖς νήσοις, ταῖς λεγομέναις Μανιόλαις, ὃ ἂν ἀπέλθῃ πλοῖον σιδηροῦς ἔχον τοὺς ἥλους κατέχεται ὑπὸ τῆς τοῦ λίθου φύσεως μὴ δυνάμενον παρελθεῖν· εἰσὶ δὲ ἰδικῶς τὰ διαπορθμεύοντα πλοῖα εἰς ἐκείνην τὴν μεγάλην νῆσον ἄνευ σιδήρου ἐπιούροις ξυλίνοις ἐπισκευασμένα. Ptolemæus Μανιόλας appellatos quoque tradit earum inſularum incolas. Sed verus interpres *Maniolas* eos vocat, & inſulas ipſas ſic etiam dictas ſignificat, vt videatur Ptolemæi Græcum codicem integriorem & emendatiorem habuiſſe. Hodie quoque in *Zeilan* quam veterum eſſe Taprobanen docemus infra, magnetem plurimum reperiri aiunt, ſed fabuloſum ideo clauis ligneis compingi naues quæ illò commeant, ne vi Magnetis attrahantur aut hæreant. In ſuperiori autem Ptolemæi loco male vertunt interpretes: *ac ideo illa ligneis clauis compaginant, ne quando lapis Herculeus qui circa ipſas gignitur, illas attrahat.* μήποτε non ſignificat *ne quando*, ſed *numquid*. & planè contrà mentem Ptolemæi facit illa verſio. ἐπίουροι Græcè ſunt claui lignei. Hinc Secuodus Sophiſta quod fabro patre natus eſſet, ἐπίουρος per iocum vocabatur hoc eſt *ligneus clauus*, forte alluſione etiam facta ad dicendi genus quo vtebatur, duro atque ligneo. Philoſtratus lib. 1 de vitis Sophiſtarum: Μὴ δὲ Σεκούνδου τοῦ Ἀθηναίου ἀμνημονῶμεν, ὃν ἐκάλουν ἐπίουρον ὡς ἐκ τέκτονος παῖδα. Σεκοῦνδος δεινὸς ὁ σοφιστής, γνῶναι μὲν πυκνός, ἑρμηνεῦσαι δὲ ἀπέριττος. Male legitur in vulgatis Editionibus: ὃν ἐκάλουν ἐπίθυρον ὡς. Atque hæc obiter. Ἡρακλείαν λίθον Magnetem vocat Ptolemæus, more antiquiſſimorum Græcorum, qui nunquam aliter appellant, eum lapidem qui ferrum trahit, eumque à Magnete ſeparant. Igitur Ἡρακλεία λίθος vetuſtiſſimis Græcis quæ poſterioribus Μαγνῆτις λίθος, & *Magnes* Noſtri hodie paſſim vocant *Herculeum* lapidem, imperitiſſimè. Nec enim ab Hercule nomen habet, ſed ab Heraclea vrbe Lydiæ, vbi plurimus lapis ille, *Heraclius* itaque Latinè dicendus, non Herculeus. Heſychius: κέκληται δὲ οὕτως ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πόλεως. vnde & Ἡρακλειῶτις λίθος aliis dicta. Idem de eodem lapide: διὸ καὶ

A Σοφοκλῆς Λυδίαν λίθον αὐτὴν καλεῖ. οἱ δὲ σιδηρῖτιν, οἱ δὲ Ἡρακλειῶτιν. At Magnes vel Μαγνῆτις λίθος apud veteres longè alius lapis ab eo qui ferrum trahit. Ita vocarunt lapidem argentei nitoris & argento adeo ſimilem vt plerumque pro argento imponeret. Theophraſtus in commentario de lapidibus: οἱ δὲ γλυπτοὶ καθάπερ ἐλέχθη καὶ τορνευτοὶ τυγχάνουσι, καθάπερ καὶ ἡ Μαγνῆτις αὕτη λίθος, ἣ καὶ ὄψιν περιττὴν ἔχουσα, καὶ ὅσγε δή τινες θαυμάζουσι τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ μηδαμῶς οὔσης συγγενοῦς. Dicit ſimilitudinem argenti in hoc lapide mirari quoſdam, quum nulla cognatione argentum attineat, nec eiuſdem ſit cum illo generis. Caue

B cenſeas Magnetem illum lapidem Theophraſti, hunc eſſe vulgarem Magnetem qui ferrum trahit. Photius ex Helladio Beſantinoo: ὅτι ὥσπερ αὐτός φησιν, οὐχὶ Μαγνῆτιν, ἀλλ' Ἡρακλείαν καλεῖσθαι τὴν λίθον ἥτις ἕλκει τὸν σίδηρον. Subiungit Photius multos alios exiſtimare eumdem eſſe Heraclium lapidem & Magnetem. Profecto idem eſt ac non idem lapis Heraclius qui ferrum trahit, & Magnes. Illa Μαγνῆτις Theophraſti toto genere diſtat à lapide Heraclio. Nec ratione caret Helladius qui diuerſam ſtatuit τὴν Μαγνῆτιν λίθον ab Heraclio lapide. Nam Magne-

C tis illa argenti colorem habet, & tornatur in vaſcula. Heſychius quoque eos lapides ſub his nominibus diſtinguit: Μαγνῆτις λίθος, αὕτη πλανᾷ τὴν ὄψιν ἀργύρῳ ἐμφερὴς οὖσα, ἡ δὲ Ἡρακλειῶτις τὸν σίδηρον ἐπισπᾶται. Idem ad illud prouerbium:

Λυδικὴ λίθος σίδηρον πλάθειν προσάγεται.

Verba iſta ſubiicit: αὕτη γὰρ τὸν σίδηρον ἐπισπᾶται, ἡ δὲ Μαγνῆτις διαπατᾷ τὴν ὄψιν ὡς δοκεῖν ἄργυρον εἶναι. De ea Euripidis hi verſus in Oeneo ſic legendi ſunt: —— ὁ βροτῶν

Γνώμας σκοπῶν τις, ὥστε μαγνῆτις λίθος,
Τὴν δόξαν ἕλκει, καὶ μεθίστησιν πάλιν.

D Difficile eſt primo intuitu iudicare, qualis mens ſit eorum hominum, quibuſcum conuerſaris. Quemadmodum enim adſpectum fallit lapis Magneticus, & pro argento blanditur, quod facie ſit argentea: ita ſæpe hominum mens prima fronte allicit ad bene de ſe ſentiendum, quæ penitus poſtea perſpecta & explorata mutare ſententiam cogit, & longe aliam parit exiſtimationem. Ita ſæpe decipimur in cognoſcẽdis hominum moribus, vt id videantur eſſe quod non ſint. Vt Magneticus lapis id videtur quod non eſt. ἡ γνώμη βροτῶν τὰς δόξας σκοπούντων ἕλκει καὶ μεθίστησι πάλιν, ὡς μαγνῆτις λίθος. Inſignis locus. De

E Magnete qui ferrum trahit hæc neutiquam accipienda ſunt, ſed de eo Magnete qui nitorem habet argenteum & argenti ſimilitudine fallit adſpicientes. Heſychius eos reprehendit, qui eũdem facerent lapidẽ Heracleũ cum Magnete: Ἡρακλεία λίθος, ἣν ἔνιοι Μαγνῆτιν λέγουσιν οὐκ ὀρθῶς. διαλλάττουσι γὰρ καὶ ἡ μὲν ἐπισπωμένη τὸν σίδηρον Ἡρακλεία ἐστίν, ἡ δὲ ἑτέρα προσεοικυῖα ἀργύρῳ Μαγνῆτις. ita legendũ ac ſupplendum in eius verbis. Addit Platonem in eo errore deprehẽdi in Comœdia Ione, quũ alibi recte eas

diſtinxiſſet: ὥστε Πλάτων ἀμφοτέρας τὴν αὐτὴν ὑπολαμβάνων Μαγνῆτιν καὶ Ἡρακλείαν. καὶ γὰρ αὐτῆς ἀλλαχοῦ ὀνίνως καὶ ὀνίσχει φησί. Ergo Μαγνῆτις λίθος alijs diuerſa cenſetur ab Haraclia, alijs eadem eſt. Nec mirum. Nam duo diuerſi lapides hoc eodem nomine τῆς Μαγνήτιδος λίθου veteribus noti fuere, à patria vterque ſic appellatus. Μαγνῆτις λίθος quæ argenti faciem habet, alia ab Heraclio lapide. Sed ille lapis Heraclius etiam Μαγνῆτις & Μάγνης dictus eſt ab vrbe Magneſia circa quam gignebatur. Recte igitur faciunt, qui Μαγνῆτιν λίθον facie argenteum, ab Heraclio lapide ſecernunt. Sed nec illi errant qui Heraclium lapidem Μαγνῆτιν λίθον vocant. Nã vt ab Heraclea Lydiæ vrbe vocatos eſt *Heracleus*, ita à Magneſia eiuſdem Lydiæ vrbe dictus eſt Μάγνης & Μαγνῆτις λίθος. Naſcebatur etiam in Magneſia Europæa Macedoniæ contermina. Quo magis ex vero id nomen habuiſſe ſcias Plinius ex Sotaco quinque Magnetis genera recenſet, primum Æthiopicum, omnium optimum: ſecundum Magneſiacum ex Magneſia Macedoniæ collimitanea. Omnium deterrimum facit in Magneſia Aſiæ naſcentem. Duæ Magneſiæ in Aſia voa ad Mæandrum amnem quæ Μαγνησία πρὸς Μαιάνδρῳ dicitor: altera ſub Sipylo quæ Μαγνησία πρὸς Σιπύλῳ cognominatur. vtramque in Lydia ponit Ptolemæus. Sed & Ἡράκλεια Lydiæ, quæ nomen dedit Heraclio lapidi, qui idem eſt cum Magnete. Hinc Lydius lapis etiam nuncupatus hic Magnes qui ferrum in ſe rapit.

Λυδίη λίθος σίδηρον τήλοθεν περισυνάγουσα.

Heſychius de Heraclio lapide qui eſt Magnes: κέκληται δὲ οὕτως ἀπὸ Ἡρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πόλεως, διὸ καὶ Σοφοκλῆς Λυδίαν λίθον αὐτὴν καλεῖ. Alius rurſum hoc nomine lapis quo aurum probatur, quod in Tmolo Lydiæ amne primum repertus fuit. Plinios lib. XXXIII. cap. VIII. *auri argentique mentionem comitatur lapis, quem coticulam appellant, quondam non ſolitus inueniri niſi in flumine Tmolo, vt auctor eſt Theophraſtus: nunc verò paßim, quem alij Heraclium, alij Lydium vocant.* Fallitur Plinius, peccatque non mediocriter. Lapis hic Lydius quo aurum & argentum probatur, nunquam dictus eſt *Heraclius*, ſed ille alter Lydius, qui ferrum rapit. Duo igitur Lydij lapides diuerſiſſimi generis, vt duo Magnetes. Μάγνης abſolute dictus eſt lapis *Heraclius*, qui lapis eſt Magneſius. Μάγνης λίθος pro Magneſiaco. Sed poſtea Μάγνης appellatos eſt omnis lapis huius generis, etiamſi patriam non haberet Magneſiam. vt Æthiopicus Magoes Sic Χάλυψ σίδηρος pro Chalybico ferro, & Χάλυψ abſolute poſtea de quocumque ferro. Ita *Cyprum* pro quolibet ære non tantum Cyprio: *Caune* de omnibus Cariciis non tantum Cauniis, vetus Epigramma:

Μάγνης Ἡρακλεῶτις ἐμοὶ πόθος οὐχὶ σίδηρον
Πέτρῳ ποθέω δ' ἐμοῦ κάλλει ὁμολογέω.

Heraclitus hic Magnes, ciuis Magoeſiæ quẽ Magneti cõpatat. Μάγνης igitur proprie lapis

A Magneſiacus. vt Σκύθης οἶνος, & ſimilia. Μαγνῆτις λίθος alijs. Ab inuentore Magoete quidam hunc appellatum prodidere. Nam & Μάγνης nomen proprium. Comicos quidam vetus ſic vocabatur. Indici Magnetis mentio eſt apud Iſidorum: *Magnes lapis Indicus ab inuentore vocatus, fuit autem in India ita primum repertus.* Lege: *Lapis Idicus. & in Ida ita primum repertus.* vel *Lydicus, & in Lydia.* Certum eſt nõ ab inuentore, ſed à patria Magneſia id nominis inueniſſe hunc lapidem. Quod ad Magnetem alterũ attinet, qui colorem argenti præferr, non dixere veteres ex qua Magoeſia veniret. B Hic profecto lapis eſt quem alij vocauere *Androdamantem*. Plinius: *Androdamas argenti nitorem habet, vt adamas.* Hæmatides quidam ex magnetum genere, qui ferrum rapit, hoc nomen etiam meruit. Sed quia *Magnetis* etiam vocata eſt quæ argenti nitorem habet, vereor vt illi quorumdam errore hæc appellatio *Androdamãtis* hæſerit, quæ Magneti qui trahit ferrum, prorſus competit. Sic coticulam Lydiam, Lapidis Heraclij nomine inſignuit Plinios, quod proprie debetur alteri lapidi Lydio qui eſt Magnes Dubitat ibidem Plinius an *Argyrodamas* auctoribus tantum nomine tenus notatus idem ſit cum C Androdamante qui argenti nitorem habet. Certe videtur Argytadamas dictus quaſi argenteus adamas. Hæc eadem & Magnetis à loco natali. Vide tamen numquid veriora ſint quæ de Androdamante & Argyrodamante ſuprà diſputauimos. In Lexico Chimico Ἀνδροδάμας inter πορφυρίτας lapides reponitur qui de Magnete Androdamante accipiendus eſt: Πορφυρίτης ἐστὶ λίθος ἐτήσιος καὶ ἀνδροδάμας. De illo Eteſio lapide multa miranda narrant, quem & facticium eſſe quidam ex his volunt. Plinio reſtituendum huius lapidis nomen lib. XXXII. D cap. XXII. de lapidibus ad mortaria medicinalia aptis: *Eteſiumque lapidem in his prætulere cæteris, mox & Thebaicum.* Vulgo editur, *Epheſium.* Sed libri habent *Etheſium.* Ita etiam Iſidorus legit. Et in Indice manuſcripto ſic habetur: *De mortarijs medicinalibus. Etheſius lapis. Chalcodius.* Idem Lexicon Chimiæ: Βισμουχίτης. πυρίτης ἢ ἐτήσιος ὁ καὶ χρυσόλιθος ἐστί Alibi Aëtiten quoq. ſic interpretatur: Ἀετίτης, χρυσόλιθός ἐστι ὁ πορφυρίτης ἢ πορφυρέχρωμος Μακεδονικὸς ὁ πολύχρωμος. Auctores illi χρυσόλιθον vocant non gemmam quæ hoc nomine dicitur, ſed lapidem χρυσίτην. Sic ἀργυρόλιθος iiſdem appellatur χρυσίτης. Zoſimus: ἀργυρόλιθος ἢ χρυσόλιθος. Androdamantem E porro eumdem ab his fieri cum Chryſite teſtis ἀνδρώπινος Democritus de Andromante: οὗτος ἐστὶν ὁ λίθος ὁ λεγόμενος χρυσίτης Proprie Græcis χρυσίτης lapis is vocatur, qoo probatur aurum. Heſychius: χρυσίτης λίθος ὁ λεγόμενος βάσανος, ἡ Λυδία. Magnes lapis quoque Lydius, etſi multum à Lydio lapide Chryſite differat, ſed ambo eamdem habent patriam. Inter Magnetum genera Androdamas à quibuſdã reponitor. Hinc inepti illi auctores Ἀνδροδάμαντα & χρυσίτην eumdem lapidem fecere. Sed de eorum imperitia alibi dicendi locus.

Pag. 82. C. *Quaſi prædam quamdam quidquid Magneti hæſerit, Adamas rapiat atque auferat.*] Ita edidit Delrius cum aliis: ſed verba illa, *quidquid magneti hæſerit*, vocinis incluſerat, quia in Codice ſuo ea non inuenerat. Duplex huius loci lectio fuit: altera prioris, altera nouæ ἐκδόσεως. altera habuit: *quaſi prædam quamdam quidquid Magneti hæſerit, Adamas rapiat, atque auferat.* In altera lectum eſt: *quaſi prædam quamdam Adamas magneti rapiat atque auferat.* Sic edidimus. Plinius: *Adamas diſsidet cum lapide Magnete in tantum vt iuxta poſitus ferrum non patiatur abſtrahi.* Vetus Codex habet, *extrahi*, legendum, *vt iuxta poſitus ferrum non patiatur ei trahi.* id eſt, ab eo trahi. *ferrum magneti trahitur*, id eſt à Magnete. Loquutio Plinio familiaris, prorſus mendoſum, abſtrahi. Sequitur: *aut ſi admotus Magnes adprehenderit, rapiat atque auferat.* In aliis legitur, *deprehenderit.* neutrum verum eſt. Scribe: *aut ſi admotus Magnes id prehenderit*, hoc eſt ferrum prehenderit atque ad ſe rapuerit.

Si te prehendero, Gargili tacebis.

Lychniten perinde fert India, cuius lucis vigorem flagrantia excitat lucernarum.] In optimo Regio **C** Codice: *cuius lucis vigore ardore excitat flagrantia lucernarum.* Scripſimus: *cuius lucis vigorem ardor excitat lucernarum.* illud *flagrantia* ex duplici lectione altera eſt. Poterat etiam ſcribi: *cuius lucis ardorem flagrantia excitat lucernarum*, vt pro illo *ardorem* in altera Editione poſuerit *vigorem*. In multis porro gemmarum, certum eſt vigorem earum excitari vel igne vel ſole, vel etiam lucernis accenſis, non tamen propterea *Lychniten* dictum ait Plinius, quod eius ardorem excitaret flagrantia lucernarum, ſed quod gratiam haberet lucernarum accenſarum, & ſimiliter luceret accenſis lucernis. Ita enim accipi volunt hæc **D** eius verba vt edita ſunt: *Ex eodem genere ardentium Lychnites, appellata à lucernarum accenſarum præcipua gratia.* cui ſententiæ adſtipolari videtur Dionyſius hoc verſu de Lychnite:

—— Λυχνὶς δ' πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.

Aliter tamen concepta ſunt Plinij verba in veteri codice: *Ex eodem genere ardentium Lychnis, appellata à lucernarum accenſu, cum præcipuæ gratiæ.* vnica mutata litterula reſtituitur vera lectio: *appellata à lucernarum accenſu, tum præcipuæ gratiæ.* Tum præcipuæ gratiæ eſſe dicit hanc gemmam cum lucernæ accenſæ **E** ſunt, quia vigor eius & ardor excitatur accenſarum lucernarum flagrantia. nec aliter apud Plinium legit Solinus noſter. Legi debet etiam in eodem Plinio: *Lychnis appellata.* Nam ſi *Lychnites*, ſcripſiſſet non fœmineo genere id nomen enunciaſſet. Aut igitur λυχνῖτις, aut λυχνὶς ibi ſcribendum. Varie concipiuntur apud antiquos huius lapidis nomina. Nam & λυχνεὺς dicitur, & λυχναῖος, ἡ λυχνὶς λυχνίδος, ἡ λυχνῖτις, ὁ λυχνίτης, & ὁ λύχνης τοῦ λύχνου. Nam ita in antiquis Dionyſij Codicibus ſcribitur:

A —— Λύχνης δ' πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοῖος.

Plinio *Lychnis* appellata eſt, ἡ λυχνὶς, ita legit Iſidorus ex eodem auctore: Index manuſcriptus: *Lythenis, genera eius IIII.* vbi *Lythenis* perperam ſcriptum pro *Lychnis*. remiſſiorem carbunculum dixiſſe quoſdam Lychnidem Indicam notat idem Plinius. Græci qui de lapidibus ſcripſere ἄνθρακα exponunt λυχνίτην, quia luceat vt lucerna accenſa vel ignis. Ἄνθραξ λυχνίτης. Apud alium reperio: ἄνθραξ ὡς πῦρ, ὡς λύχνος.

Duplex ei facies, aut enim purpuræ emicat clari- **B** *tate, aut meracius ſuffunditur cocci rubore.*] Ita correximus ex libris, quum antea legeretur: *aut in purpura emicat claritatem.* Mirum vero hoc loco Solinum quaſi propriam vindicate purpuræ claritatem, eamque cocco adimere, cui meracum & ſuffuſum ruborem tribuit. Claritas in omnibus coloribus ſplendor eſt multa luce perfuſus. Hinc claræ dicuntur purpuræ quæ plus habent luminis quàm coloris. Græci ὀξείας vocant. vt contra *ſatura* & *meraca* quæ plus coloris habent quàm luminis. Tales auſteriores ſunt. Hoc & de cocco ſimiliter vtrumque dici poteſt. nam & coccum eſt clarum & acutum, plurimo lumine vege- **C** tum. ὀξυφέγγιον & ὀξυκόκκινον Græci appellant. eſt & ſaturatius ac meraco rubore ſuffuſum, eoque obſcurius & auſterum magis. & ſic de ceteris coloribus obtinet, quorum alij clari ſunt, alij meracius ſuffuſi. Rectius multo Plinius ac breuius: *& alias inuenio differentias vnam quæ purpurâ radiat, alteram quæ cocco.* Quæ calamiſtris inurere dum voluit noſter, planè ſenſum perdidit & colorem proprietatem neglexit. Color porro qui inter coccum & purpuram eſt, veteres *Hyſginum* vocauere vt alibi notamus. *Zinzolinum* vulgo dicimus. Noſter duo tantum genera Lychnitis facit, vnam quæ purpura, alteram quæ cocco lu- **D** cet: Plinius quattuor ſtatuit: primam ac probatiſſimam apud Indos, quam remiſſiorem carbunculum dixere quidam: *Secunda*, inquit, *bonitate ſimilis, Ionia appellata à prælatis floribus.* Ita legendus ille locus. Secunda ab Indica, bonitate illi ſimilis, *Ionia* appellata Ἰωνιά. Mox ſcribendum ex veteri Codice: *& inter has inuenio differentiam. Vna purpura radiat, altera cocco. A ſole excalefacta, aut digitorum attritu paleas & chartarum fila ad ſe rapit.* In veteri Codice legitur: *aut chartarum folia.* perperam.

Duplex ei facies.] Id eſt, duplex ei co- **E** lor, perpetua Solini loquotione, de qua multis locis iam diximus. *& paltarum caſſa*, paulo poſt, vt *ſurculorum aſpera.*

Et ſi quando inſignita eſt, dum ſigna exprimit.] Ita repoſuimus libris iuuantibus ac iubentibus. Male fuit hactenus: *dum ſigna imprimit.* Gemmæ ad ſignandum ſcalptæ, ipſæ impreſſas habent figuras non expreſſas: in cauo inciſas non extantes. ἀντίτυπα Græci vocant τὰ γλύμματα τῆς σφραγῖδος. Clemens Alexandrinus: ἀντίτυπα τῆς σφραγῖδος. at cum ceram ſignant, imaginem in ea exprimunt,

quod eſt ἐκτύπωμα, vnde *Ectypa* imagines quæ extant ac prominent. Plautus eleganter & conuenienter ad hunc locum:

Ea cauſa miles heic reliquit ſymbolum,
Expreſſam in cera ex anulo ſuam imaginem.

Ergo ex anulo in cera imago exprimitur, non imprimitur.

Pag. 82. E. *Beryllos in ſexangulas formas Indi atterunt.*] Aliter terit cælum. vnde & *tritores* ijdem qui & *cælatores*, οἱ τορευταί, aliter terit toroos. vnde & *terere* pro tornare. Aliter denique terit lima vel atterit, vnde tritores lapidum, οἱ σμῆκται λίθων, οἱ στιλβωταί, qui attritu limæ vel arenæ, vel toræ, vel alterius lapidis ſcobe gemmas poliunt & in nitorem dant. Epiphanius σμαραγδιοὺς vocar, qui limpidant ac poliunt gemmas, quum potius id nomen præferat ſordium ſignificationem. Sed explicandum ex palæſtræ metaphora, qua nitidi & politi λιπαροὶ & ἱμερτοί, & σμαροὶ dicebantur ab oleo quo perfuſi niteſcebant. Gloſſæ: *politus*, ἱμερτός. Hinc λίπασμα, nitor ac politura. Quod in oratione, & in alijs omnibus rebus locum habuit. Vnde λίπασμα χαλκοῦ, nobis ſuprà notata eſt ex Sorano pro nitore ac lenore. Item λιπασίας χάριν, elegantiæ ac nitoris gratia. Agatharchides antiquiſſimus auctor λίπασμα σανιδώματος dixit læuorem tabulæ ad vnguem raſæ ac complanatæ: ἔχειν εἶμαι τὸ μὲν πλάτος ὀκταπόδιον συναπτροῦν κατὰ τὴν λίπασιν τοῦ σανιδώματος. Dixit antea tabulam illam κατεξυσμένην eſſe. Diximus ſupra *limpidari* lapides qui poliuntur. Hoc ſenſu eam vocem vſurpauit ſequior Latinitas. Ex libris tamen Dolabellæ in fragmentis Agrimenſorum ita ſcribitur: *Omnis terminus ab oriente limpidum latus habet: ab occidente ruſpidum latus habet.* vbi limpidum pro polito ac leuigato ponitur. vetus liber Medicinæ: *καθυλωτικά ſunt quæ cicatrices comedendo æquant & limpidant.* Item: *Αναπληρωτικά ſunt quæ alta vulnera complent, & limpidant.* Græcum eſt λάμπης lucidus. vnde *limpus* & *limpidus*. vt μικκός, *miccus* & deriuatione Latina *miccidus*. vnde *miccidiores termini* Innocentio Agrimenſori ſont minores. Epiphanius: ἄλλοι δὲ φασὶ Νέρωνα ἐπὶ πεζεῖον δὴ παλαιῶν σμαραγδιστήν τινα λιθουργὸν ἐφευρεῖν τὸ διαλαμπρότατον τῆς σμαράγδου. vbi σμαραγδιστής eſt limpidator lapidum, qui nitores atque λιπαρούς facit lapides. Genus ſmaragdi pretioſiſſimum & excellentiſſimum, hoc eſt quod ille vocat τὸ διαλαμπρότατον τῆς σμαράγδου, *Neronianum* dictum eſt, non à Nerone Imperatore, nec enim ignoratum Plinio fuiſſet. ſed à Nerone aliquo artifice gemmario. Quid ſi traxit nomen ab aqueo ſplendore quod tralucidum ſit ac liquidiſſimum? Græci non ſolum infimæ ætatis ſed etiam antiquioris νηρὸν & νηρὸν aquam vocauerunt. Et νηρῶν locus eſt aquis irriguus. Inde νεράνιος λίθος, quem alij Νερωνιανὸν dixere quaſi è Nerone. Epiphanius: καὶ ὁ μὲν Νερωνιανὸς πικρὸς τῷ εἴδει σφόδρα χλοάζων, διαυγὴς καὶ στίλβων. Plinius de

A optimo Smaragdo: *ad craſſitudinem ſui facilitate tranſlucida, quod etiam in aquis nos iuuat.* Vt vt ſit, nec à Nerone Imperatore, nec à Domitiano poteſt nomen habuiſſe. Nam Plinius, vt proximus eorum ætati, mentionem eius feciſſet. Atqui apud Recentiores tantum huius mentio inuenitur. Ad illam certe Neronianam Smaragdum alluſit auctor diſtichi, quod in ſæculum Conſtantini factum eſt:

Saturni aurea ſæcla quis requirat?
Hæc ſunt gemmea, ſed Neroniana.

Hæc ſunt gemmea ſæcula longe vtique aureis anteferenda. Sed ex qua gemma facta?
B ex Neroniana. Ita excellentiſſimum ſmaragdum appellarunt. Epiphanius: ὁ μὲν σμάραγδος ἐν Ἰουδαίᾳ παρὰ τοῖς ἰσθμοῖς τοῦ Νερωνιανοῦ. Figuratè voluit ille dicere Conſtantini tempora Neronianis eſſe ſimilia, quod vxorem & natum occidiſſet. A Nerone igitur artifice ac lapidum politore nomen inuenit.

Vt hebetem coloris lenitatem angulorum repercuſſu excitent ad vigorem.] Plinius: *poliuntur omnes ſexangula figura artificum ingenijs, quoniam hebeſcunt, ni color angulorum repercuſſu excitetur: aliter enim politi non habent fulgorem eumdem.* Ita in illis ver-
C bis legendum. *hebeſcunt*, inquam, non *hebeteſcunt*. ab hebes fit *hebetari* non hebeteſcere.

Eximij interuenіente glauci & cærulei temperamento.] Plinius ſimpliciter: *probatiſſimi ſunt ex his qui viriditatem puri maris imitantur.* Solinus interpretatus eſt viriditatem puri maris cærulo & glauco temperari. Græci γλαυκὸν βήρυλλον ſemper vocant, quæ optima eſt. Dionyſius de Indis:

Ἄλλοι δ' ἰχθύεντων ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων
Ἠὲ βηρύλλοιο γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα.

Item de Aſſyria:

D Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χλοάοντα ἄλλον
Τῇδε βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ὃ περὶ χῶρον
Φύεται ἐν προβολῇς ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.

Hîc προβολαὶ nullo adiecto ſunt cautes. Inuenitur igitur apud Aſſyrios in cautibus intra ophitem lapidem. At apud Indos ἐν προβολῇς ἀναύρων reperitur, in præcipiis torrentium. vt enim ὄχθος vel ὄχθη ſimpliciter de montis iugo dicitur, ita & προβολὰς vel προβολή. At cùm additur ὄχθη ποταμοῦ aut προβολὴ ποταμοῦ, de ripa intelligendum hoc ſupra iam monſtrauimus. Harpocration προβόλους ἀκτάς interpretatur. Epiphanius: λίθος βηρύλλιον. ἔστι γλαυκίζων μὲν ἐπὶ θαλασσοειδής. Rep-
E peri apud alium qui de lapidibus ſcripſit: Βηρύλλιον λίθος ὡς χλόη μὲν ἐστὶν ἐν ἀλί. ἐὰν χεῖρ ἐκτεινοῦ λίθου ὥσπερ στερροῦται. Corallium ille cogitabat. Beryllum puto eſſe, quem nunc *catti oculum* vocant. quæ etiam hodie ſommo in pretio apud Indos. Glaucam Beryllum omnes veteres appellant eam quæ probatiſſima ſit, qui color felineorũ oculorum proprius. Seruius: *Glauci autem ſunt felineis oculis quodam ſplendore perfuſis.* In alijs Gloſſis: *Glaucus, qui cattineos habet oculos.* Alij *aquas marinas* appellari malunt veterum Beryllum. Ceterum ſmaragdo etiam maris viriditatem veteres vindicant, veluti ſuum colorem. vide ſuprà.

In Lexicis veterum Græcorum medicis Beryllum etiam Beronices nomine dictum inuenio. Neophytus: Βηρύλλιος ὀπὸς ἐστὶ δένδρου. ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον βερονίκιν. Quis vnquam audiuit Beryllum eſſe arboris lacrimam? Sed bene quod addit ita appellatum τὸ λεγόμενον βερονίκιν. Sic vocarunt Græci recentiores quod antiquis fuit Electrum ſiue ſuccinum. Idem Neophytus: ἤλεκτρον λίθος χρυσοειδής. ἄλλοι δὲ φασιν ὅτι τῶν αἰγείρων ἐστὶ τὸ κομμιῶδες, ἐστὶ δὲ ἡ βερονίκη. Ergo & βηρύλλιον & βερονίκην appellauere Sucinum quod ex arboribus ſudat, & Electrum gummi genus eſſe putarunt cui nomen βερονίκης indidere. Aliæ Gloſſæ medicæ: Βερονίκη βηρύλλιος. Inde plane eſt quod hodieque tota ferme Europa Gummi genus quoddam vocat *Vernicem*. quod ex illo Græco βερονίκη vel βερνίκη factum eſt. Forte quod Electri ſimile ſit. Nam & candidum eſt Electrum, & cereum & fuluum Gummi Iuniperi ſic vulgo vocitant, quo pictores vtuntur ad colores illuminandos. Ridicule igitur viri doctiſſimi qui *vernicem* noſtrum quaſi vernum totem dictum exiſtimant. Immo ex βερνίκη. Quo tamen vocabulo ſuccinum proprie appellauit infima Græcia. Nicomedes: Ἤλεκτρον πυρωγόφορον, Βερνίκιν. Idem: βερονίκη, ἠλέκτρου ῥίνισμα. Hoc ſenſu capienda hæc vox apud Myrepſum de Antidotis CCCXXVII. βερονίκης, κοραλλίου. id eſt, *Succini, Corallij*. At bonus Fuchſius pro herba Veronica accipit. ab ea Beronice Electro genus nitri rubri dictum eſt βερνικάελον, quod eſſet ſimile fuluo ſuccino. Neophytus: Βερνικάελον, τὸ πυῤῥὸν νίτρον. Nicomedes: Βερνικάελον, νίτρον ἐρυθρὸν, οἱ δὲ ἤλεκτρον, οἱ δὲ βερονίκιον. Huius nitri meorio apud Myrepſum quod perperam ab vrbe Æthiopiæ Berenice dictum autumat Fuchſius. Immo ab Electri colore, vt ne mireris & *vernicem* inde nominatum.

Pag. 82. E. *Infra ſunt Chryſoberylli qui languidius micantes nube aurea circumfunduntur*] Plinij mens non hæc eſt, cuius verba iſta: *proximi vocantur chryſoberilli, & ſunt paulo pallidiores, ſed in aureum colorem exeunte fulgore*. nube aurea circumfundi non dicit eos Plinius, ſed cùm ſint pallidiores, exire tamen in aureum fulgorem. alius in gemmis color, alius fulgor. Color exit in fulgorem inclinatione facta, ſuſpectu aut deſpectu. Ait igitur pallido colore eſſe Chryſoberyllos, ſed in aureum fulgorem exire. Solinus hæc ſic accepit quaſi in exitu & circa extimas oras aurea nube cingeretur. Nihil alienius poterat fingi à Plinij ſenſu. Ita alibi loquutus eſt: *vitia Opali ſi color in florem herbæ quæ vocatur heliotropium exeat*. Non hic vult in circuitu colorem floris heliotropij præferre. Rectius Iſidorus mentem Plinij cepit: *chryſoberyllus dictus, eo quod pallida eius viriditas in aureum colorem reſplendeat*.

Chryſopraſos atque Beryllorum generi adiudicauerunt.] Immo ſui generis eſſe quoſdam exiſtimaſſe tradit Plinius: *Vicinum genus huic eſt pallidius, & à quibuſdam proprij generis exiſtimatur, vocaturque chryſopraſus.* A Sed vt nomen ſonat non poteſt pallidius eſſe hoc genus Chryſoberyllo. Immo nec Beryllo. porraceus color ſummi viroris & auſteri, non pallidi, Græci πράσινον χρῶμα & πρασοειδῆ vocant eum colorem qui ad plenum & ſaturè viridis ac meracè. Hinc πράσινος λίθος de ſmaragdo præſtantiſſimo propriè dicitur. Græci πράσινον id eſt porraceum in ſupremo gradu ponunt viriditatis. Καὶ χλωρὸν ἐστιν τὸ πράσινον, ἐφ' ᾧ ἐστι τὸ ἰῶδες, τὸ σμαραγδίζον καὶ τὸ ἰσατῶδες. πράσινα γὰρ ταῦτα ὑφειμένα τοῦ χρώματος. Ergo ἰῶδες, σμαραγδίζον, & ἰσατῶδες viridis quidem ac praſini ſunt coloris, ſed remiſſioris. B Fefellit Plinium vox χλωρὸς quam pro pallido Græci accipiunt & pro viridi. Chryſopraſus χλωρότερος ἐστὶ τοῦ χρυσοβηρύλλου, viridior eſt chryſoberyllo: & ita quidem neceſſe eſt, quum ex auro & porraceo mixtam lucẽ trahat, quod porraceum exacte ac meracè viret. ἢ χλωρὸν ἐστιν πράσινον, ridiculus eſſet qui verteret: *& pallidum quale eſt porraceum*. Vertendum quippe eſt: *& viride quale eſt porraceum*. χλωρὸς idem quod χλοερὸς herbaceæ viriditatis. χλωρὸν etiam pro luteo, vnde χλωρίων auis. Hoc ſenſu chryſoberylli τῶν βηρύλλων χλωρότεροι, non pallidiores, vt Plinius reddit, ſed magis lutei, C & in aureum fulgorem exeunte colore. Idem μήλινον χρῶμα alibi *pallidum* dixit qui luteus eſt. Adamãtis vero genus ceteris pallidius dixit. Atqui eadem ſignificatione pallidus adamas, & pallidus chryſoberyllus vel chryſopraſus dici non queunt. Sed & pallidiores dixit carbunculos, qui dilutiores ſunt quos χλωροειδεστέρους vocauit Theophraſtus, longè diuerſa ſignificatione quam χλωρότεροι βηρύλλων. Peccauit igitur Plinius qui hæc non diſtinxit, ſed χλωρὸν vbique *pallidum* reddidit. Mirum vero hoc loco in Chryſopraſi proprietate ſignanda nullam porri facere mentionem. Fuit D itaque quum legi heîc vellem *Chryſoptaſum* pro Chryſopraſo. χρυσόπτασος eſt idem quod χρύσωπος, qui ἔμφασιν χρυσοῦ habet. Meminit alio loco Chryſopraſij, quem ſuccum porri referre ſcribit & paulum declinare à Topaxio in aurum. Iſidorus vtrumque locum iunxit, *Chryſopraſus*, inquit, *Indicus eſt colore porri ſuccum referens, aureis interuenientibus guttis, vnde & nomen accepit*, quem *Beryllorum generi quidam adiudicauerunt*. De guttis aureis Chryſopraſi nihil Plinius, nec Solinus. In Beryllo eas videtur agnoſcere Epiphanius: εἰ δὲ ὡς ἡλίου κατ' αὐγὴν τοῦ ἰδίου τόπου ἀνακλᾶσαι φαίνεται ὡς ὕαλος κίῤῥους ἔχων ἰνδάλματα E ... διαυγεῖς. De Chryſoberyllo melius ac rectius Iſidorus quam Plinius: *Chryſoberyllus dictus quod pallida eius viriditas in aureum colorem reſplendeat*. Non modo pallorem ei tribuit, ſed pallidam viriditatem. Idem Beryllum viriditate ſimilem eſſe ſmaragdo prodit, ſed cum pallore. Glauci ſunt Berylli, ſicut mare purum virides. At ſmaragdi herbaceam virorem præferunt & auſterum.

Hyacinthizontas, ſcilicet qui hyacinthos probe referant, & ipſos probant.] Plinius: *quarto*

loco numerantur Hyacinthizontes. Epiphanius Beryllum faciem habere dicit, ὑδατίζοντος ὑακίνθου. θαλασσοειδὴς, ἔχων εἶδος καὶ τῆς ὑδατιζούσης ὑακίνθου. Idem inter hyacinthorum genera quarto loco numerat τὸν ὑδατίζοντα quem χαυνιαῖον dicit appellari. ὁ τέταρτος ὑδατίζων λέγεται χαυνιαῖος. ita legendum. primum genus hyacinthi θαλασσίτην, proximum, *Rosseum.* ita enim libri ſcribunt. ab ea voce *Rubinum* fecit infima Latinitas. Nam alibi notauimus Rubinum noſtrum eſſe veterum Hyacinthum. Perſæ hodieque & Arabes Rubinum nominant *Yacut*, voce detorta ex ὑακίνθος.

Pag 82. E. *Eos verò qui cryſtallo ſimiles.*] Inter beryllos Hyaciorhizontes, & eos qui cryſtallo ſimiles ſunt, alia genera quædam memorat Plinius omiſſa Solino: *aeroides*, ἀεροειδεῖς, *cerinos* & *Oleaginos*, id eſt colore olei. Malè in libris Plinianis ſcribitur: *Quinto loco quos aeroides vocant, poſt eos acerini, ac deinde oleagini*, correxere: *poſt eos autem cerini.* rectè de cerinis: ſed illud *autem* malè infartum eſt. Beryllos cerini coloris eſſe etiam Epiphanius obſeruat: ἄλλη δέ τις βήρυλλος τῆς μορφῆς τῆς ὀφθαλμοῦ τοῦ δράκοντος ἐστὶ ἀποδεικνυμένη, ἔστι δὲ καὶ ἄλλη πάλιν ὁμοία κηρῷ. *Cerinus color* veteribus nominatus ac nobis alibi notatus. & Græcis κηρινὸν χρῶμα, & κηρόχροος. *Cerini cucumeres* Plinio lib. XIX. cap. V. *creſcunt qua coguntur forma. In Italia virides, & quamminimi, in prouinciis quammaximi, & cerini aut nigri placent, copioſiſſimi in Africa, grandiſſimi in Aſia, vbi cum magnitudine exceſſere, pepones vocantur* Ita totus ille locus legendus ac diſtinguendus, *Cerina pruna* apud eumdem Plinium quæ *cerea* in Copa Virgilij. *Cerei calcei* apud Vopiſcum.

Capillamentis intercurrentibus obſcurantur, hoc enim vitio illorum nomen eſt.] Non tantum χρυσοβηρύλλων Beryllorum hoc vitium, ſed omnium, nec ſolum hoc ſed alia quæ gemmis pleriſque communia ſunt. Plinius: *Hi capillamenta habent ſordeſque, alioquin euanidi, quæ ſunt omnium vitia.* Idem paulo poſt: *vitia præter iam dicta eadem ferè quæ in ſmaragdis, & pterygia.* In Smaragdis ſalem. plumbaginem & capillamentum inter vitia poſuit, quæ in corpore apparent. alia enim ſunt vitia coloris, ſordes vocantur illis nominibus quæ vel plumbo, vel ſali, vel capillamentis ſimiles ſunt. *Centrum* alibi inter vitia gemmarum numerat, & *centroſam ſcobem.* de quo nos ſupra. Hic etiam *pterygia*. ab hoc vitio πτερύγιον Electrum fortaſſe nominatum, quod non eſt tralucidum, ſed ſordibus inquinatum pterygia referentibus.

Indici reges hoc genus gemmas in longiſſimos cylindros amant fingere.] Ita correximus ex libris. vulgo edebant: *hoc genus gemmarum.* Sic ſupra loquutus eſt: *verum exiguâ ſui parte ſiluas hoc genus edit.* vbi etiam corrupebant: *ſiluis hoc genus edit.* Totum hunc locum ex Plinio expreſſit Solinus, ſed more ſuo parum fideliter expreſſit, & longè abit ab

A auctoris ſui mente. *Indici reges*, inquit noſter, *hoc genus gemmas in longiſſimos cylindros amant fingere, eoſque perforatos ſetis ſuſpendunt, ac monilia habent.* Sic legimus hæc verba. vulgo erat: *& ad monilia habent, quæ plerumque ex vtroque capite*, &c. quæ correctorum mannum ſapiunt. Aliter enim tinniunt libri. Ergo iuxta Solinum Indi qui Cylindros ex Beryllis fingebant eoſdem perforatos ſetis elephantorum ſuſpendebant, ac monilia habebant. Apud Plinium Indi ſunt qui Beryllos perforant, & ſetis elephantorum ſuſpendunt: alij qui Cylindros ex his **B** faciunt & capita eorum vtrimque inſertis aureis vmbilicis comprehendunt. Indi qui Beryllos perforabant, ſine auro eos geſtabant, ac ſolis elephantorum ſetis religabant, quia melius illos ſic nitere cenſebant, quàm ſi cum auro iungerentur. Aliis placebat non oportere perforari Beryllos, eos præcipuè quorum abſoluta eſſet bonitas, ſed capita eorum vtrimque ex auro comprehendebant, idenque cyliodros ex his facere malebant quàm gemmas, quia ſumma commendatio in longitudine. Alij rurſus eos perforabant & ſimul aurum ad**C**debant. Hæc meos Plinij. verba iam videbimus: *Indi mirè gaudent longitudine eorum, ſoloſque gemmarum eſſe prædicant, qui carere auro malunt. ob id perforatos Elephantorum ſetis religant.* Pro his Solinus: *in longiſſimos cylindros Indi fingere amant, eoſque perforatos elephantorum ſetis ſuſpendunt ac monilia habent.* Noo in Cylindros iſti fingunt, ſed naturali eorum loogitudine gaudent. præterea ineptum eſt quod ait in longiſſimos cylindros fingere, quaſi de ſequace materia, ac tanquam ſi longiores fieri aut fingi ex iis poſſent cylindri quàm quaota eſt eorum longitudo. Rectè Plinius: *Ideo Cylindros ex ijs facere ma***D***lunt, quàm gemmas, quoniam eſt ſumma commendatio in longitudine.* Quia commendatur in his lapidibus longitudo, eo Cylindros ex his facere malunt, quam gemmas. Cylindri ſunt lapides longiores ac rotundi manu facti. gemmæ ſunt σφραγῖδες, aut annulorum ſigoacula, quæ non io longitudinem caduotur, ſed ouali ferme fiunt figura. Ex vno cylindro plures gemmæ fieri poſſent. Verum de his paulo poſt. Verba Plinij perſequamur: *& alios conuenit non oportere perfo***E***rari, quorum ſit abſoluta bonitas. Vmbilicis ſtatim ex auro capita comprehendentibus.* Hæc corruptiſſima eſſe libri oſtendunt qui habent: *Alijs conuenit non oportere perforari, quorum ſit abſoluta bonitas, vel biuas tantum ex auro comprehendentibus.* Non longè arceſſita, ſed certiſſima coniectura emendo: *alijs conuenit non oportere perforari quorum ſit abſoluta bonitas, vmbones tantum ex auro comprehendentibus.* Indi, inquit Plinius, Beryllorum longitudine ſommopere delectantur, & ſolos gemmarum eſſe prædicant qui auro melius careant. Ob id perforatos ſetis elephantorum religant. *Alijs conuenit*, id eſt inter alios homines

conuenit, non oportere eos perforari, quorum ſit perfecta bonitas. Solinus *alios* iſtos de alio genere Indorum accepit. Perperam. clarum eſt Plinium *alios* heic poſuiſſe de Europæis hominibus. Non igitur Indi Cylindros ex Beryllis faciebant, ſed Romani orbis homines, qui & vmbones eorum ex auro comprehendebant. Vmbo in lapide vel gemma dicitur pars illa quæ protuberat. Plinius: *Arabica excellunt candore circuli prope lucido atque non graciles, neque in receſſu gemmæ, aut in deiectu, ſed in ipſis vmbonibus nitente.* Solinus ex eo *vmbunculum gemmæ* dixit ſupra. in Cylindro duo vtrimque vmbones, duo nempe capita. Qui Cylindros ex beryllis faciebant, duos vmbones Cylindri ex auro comprehendebant. Solinus hoc loco *vmbilicos* dixit, qui Plinio ſunt *vmbo* & *vmbilicus* idem, vt *vmbo* clypei qui & *vmbilicus*. Tertullianus de cultu fœminarum: *vos vero adiectis ad pondus colluras quaſdam, vel ſcuti vmbilicos ceruicibus adſtruendos.* Ita legendus ille locus ex Codice Agobardi, vt nos alibi docemus. *Collura* ſunt κολλύρια. Vmbones Beryllorum qui in Cylindros formati ſunt, auro comprehendi dixit. Solinus ex vtroque capite Cylindrorum aureos vmbilicos ſiue vmbones inſeri. Non ea mens Plinij. res tamen eodem pænè recidit. Nam aurum quo vtrimque Cylindri vmbones incluſi habentur, vmbilici vel vmbonis aurei nomine poreſt appellari, quia vmbonem lapidis complectitur. Non ita tamen Plinius intellexit, in cuius verbis nihil prorſum vidit Solinus, qui de Indis hæc omnia accepit. Sequitur apud Plinium: *Ideo Cylindros ex his facere malunt quàm gemmas, quoniam eſt ſumma commendatio in longitudine.* Non de Indis aut Indicis regibus hæc dicuntur, vt eſt hariolatus Solinus, ſed de Europæo & Aſiano hominum genere qui Cylindros ex Beryllis facere malebant quàm gemmas. Idem de Sardonyche: *Has Indis non habitas in honore Zenothemis ſcribit, tanta aliàs magnitudinis, vt inde capulos factitarent. Etenim conſtat ibi torrentibus detegi & placuiſſe in noſtro orbe initio, quoniam ſola prope gemmarum ſcalpta ceram non auferrent.* Sic de Beryllis. Indis placebat eas perforari & ſine auro geſtari, tanquam quæ ſic gratiores eſſent. Inter alios conueniebat perforandos eos non eſſe, qui optimi viderentur, qui cylindros ex ijs factitabant, & vmbones vtrimque auro comprehendebant. Sed quid eſt quod ait Plinius, Cylindros ex his malle facere quàm gemmas? an non & Cylindri gemmæ ſunt? Certè Cylindrorum forma facti lapides, gemmis etiam accenſentur. Sed ſuprà notauimus *gemmas* propriè Latinis dici, quas Græci vocant σφραγῖδας, anulis ſcilicet incluſos lapides & ſcalptos ad ſignandum. Plinius lib. xxxvii. cap. viii. de Iaſpidibus: *nec diuerſa quas ſphragidas vocant publico gemmarum dominio ijs tantum dato quod optimè ſignent.* Immo gemmæ omnes quæ ſignabant ſic vocatæ ſunt. Vnde & σφραγὶς pro qualibet gemma Græcis. Latinis vero *gemma* propriè lapis qui ſignat, ac digito induitur. Idem libro quo ſupra, cap. iii. *Murrinorum & cryſtallinorum diximus gratiam, vniones quod capite circumferuntur, gemmæ digitis.* Ergo nec vniones ſiue margaritæ gemmarum nomine comprehendebantur, vt aſſerit Iuriſconſultus. Solinus infra de Taprobane inſula: *margaritis ſcatet, & gemmis.* Cicero Act. vi. in Verrem: *Nego vllam gemmam aut margaritam fuiſſe, aut quicquam ex auro.* Vibius Sequeſter de fluminibus: *Achates Siciliæ, pari nomine lapillos edit, ex quo gemmæ fiunt.* ἐξ ὧν σφραγῖδες γλύφονται. Gemma igitur eſt σφραγίς. Plinius de Opſidiano lapide: *Gemmas ex eo multi faciunt*, id eſt σφραγῖδας. Cteſias in Excerptis rerum Indicarum: περὶ Παντάρβης σφραγῖδος, καὶ ὡς αἱ σφραγῖδες ... εἰς τὸν ποταμὸν, αὕτη ... ἀλλήλων. vbi σφραγῖδες ſunt gemmæ. Quod enim legitur, καὶ τιμίους λίθους, additum id à Photio videtur, gloſſamenti gratia. Theophraſtus refert lapidem aliquando mirificum in aurariis metallis Lampſaci repertum, ex quo gemma facta eſt, quam propter elegantiam & pulcritudinem Regi miſerunt. Verba Theophraſti de lapidibus: ἐν Λαμψάκῳ δέ ποτε ἐν τοῖς χρυσείοις εὑρέθη θαυμαστὴ λίθος, ἐξ ἧς ἀναγλυφθεῖσα περὶ σφραγῖδα, σφραγίδιον γλαφυρὸν ἀπεπέμφθη βασιλεῖ διὰ τὸ περιττόν. Ita legendum. vulgo editur: σφραγίδιον γλυφικὸν, & ineptè vertunt, *ſigillum ſculptile.* nullum eſt σφραγίδιον aut ſignaculum quod non ſit ſculptile. aliter ſigillum fieri non poteſt niſi ſcalptura. Sed γλαφυρὸν reponendum, id eſt elegans. Græci γλαφυρὸς, αἰθηρὸς, λαμπρὸς, περιττός. Malè etiam λίθον gemmam eo loco reddunt. *Lapidem* mallem. Lapis ille mirabilis in aurariis metallis repertus, ex quo facta eſt *gemma*, id eſt σφραγίδιον. Ita Plinius interpretatus eſt lib. xxxvii. cap. xii. *Gemmæ naſcuntur, & repente nouæ, ac ſine nominibus, vt Lampſaci in metallis aurarijs vna inuenta, quæ propter pulcritudinem Alexandro regi miſſa fuit, vt auctor eſt Theophraſtus.* hæc verba ita reperio ſcripta in veteri codice: *Gemmæ naſcuntur repente noua ac ſine nominibus vt Selemſacam vnam inuenio in metallis aurarijs repertam.* Lego: *vt ecce Lampſaci vnam inuenio in metallis aurarijs repertam.* Sed lib. xix. cap. v. *Et ecce cum maximè noua forma eorum in Campania prouenit.* Non lapidem ipſum ſicut in metallo repertus eſt, ad regem miſſum ſcribit Theophraſtus, ſed σφραγίδιον ex eo ſcalptum, hoc eſt gemmam. Notabis autem Plinium de rege Alexandro accepiſſe quod Theophraſtus dixit βασιλεῖ. Magno ſanè errore. Nunquam Alexander βασιλεὺς abſolutè à Græcis dictus eſt. præterea non dicit ſua ætate lapidem illum Lampſaci repertum, ſed ποτὲ, *aliquando, olim.* βασιλέως itaque nomine non alium potuit intelligere Theophraſtus præter regem Perſarum, quem Comici & omnes tum ſcriptores κατ' ἐξοχὴν vocabant βασιλέα. Antiphanes:

Νεωκὶ γὰ τὸ σκίμμα τῶν ἀφιγμένων
Εἰς τοὺς Ἀθηναίους δεῖ πρὸς τὸ βασιλέως.

vbi βασιλεὺς eſt rex Perſarum, vt heic etiã apud Theophraſtum. Lampſacux autem ſub illo Rege. Ceterùm gemma ea notione qua ſignum annuli ſignificat, à Cylindro diſtat. alias Cylindrus gemma eſt in Cylindri formam attrita. Heſychius : *Κυλινδρος, ὅ, τις, καὶ σφραγῖδος εἶδος.* Hic *σφραγῖδα* non pro gemmæ ſigno poſuit, ſed pro gemma vel lapide pretioſo quolibet. Nec enim ſigna anulorum Cylindratâ figurâ fingebantur. Tertullianus de habitu muliebri : *Latent in arculis ſmaragdi, & Cylindros vaginæ ſuæ ſolus gladius ſub ſinu nouit.* Ita legendum ex Tertulliano Agobardi. vulgo eſt : *Latent in ſingulis.* At paulo ante *circulos* vocauit brachialia : *lumina lapillorum, quibus monilia variantur : & circulos ex auro, quibus brachia artantur.* Cyliodrorum meminit etiam alibi Plinius. Pergamux Plinij locum de Beryllis in his quæ reſtant & Solinum ſpectant, expendere : *Quidam & anguloſos putant ſtatim naſci, & perforatos gratiores fieri medulla candoris exempta, additoque auro repercuſſa, aut omnino caſtigata cauſa perſpicuitatis ad craſſitudinem.* Scriptum in vetuſto codice habetur : *aut omnino caſtigata cauſa per ijs cuitatis craſſitudine.* reſcribendum : *aut omnino caſtigata, cauſa perſpicuitatis, craſſitudine.* Suprà dixit Beryllos omnes ſolitos poliri ſexangula forma artificum ingeniis. vt hebes alias color angulorum repercuſſu excitaretur. Hîc tradit quoſdam exiſtimare anguloſos ſtatim naſci, nec opus eſſe artificio, vt ſexangula facie atterantur. eoſdem perforatos gratiores fieri, exempta candoris medulla. Nam cum perforantur, medulla hoc eſt lapidis mediale eximitur, quod eſt candidius. Solinus videtur legiſſe : *nitela candoris exempta, additoque auro repercuſſa.* Ita enim ſcribit : *aut ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis marcentem faciem incendunt ad nitelam pinguiorem.* Candida eſt nitela in iis qui perforati non ſunt. Ea eximitur, cùm perforantur, & addito auro repercutitur, hoc eſt ad nitelam pinguiorem excitatur ? Sequitur : *aut caſtigata, cauſa perſpicuitatis craſſitudine.* caſtigatur craſſitudo in ijs beryllis qui perforantur. Nam demitur de craſſitudine, eoque magis perſpicui fiunt. Alijs igitur placebat Beryllos præſertim abſolutæ bonitatis qui eſſent, non perforari : ſed Cylindros ex ijs faciebant, quorum vmbones vtrimque ex auro comprehendebant. Alij contra contendebant perforandos eſſe, quia ſic gratiores fierent exempto candore, vel nitela pallidiore, additoque auro repercuſſa, aut caſtigata craſſitudine quæ maiorem in lapide perſpicuitatem efficiebat. Solinus hæc miſere confudit & perturbauit. Et nihilo magis mentem Plinij aſſequutus eſt, aut expreſſit, quàm ſi eum nunquam legiſſet.

B

C

D

E

Pag. 83. A. *Elephantorum ſetis ſuſpendunt, & ad monilia habent.*] Vinetus edidit : *eoſque*

A *perforatos Elephantorum ſetis ſubligantes, monilia habent.* Ex ſuis libris fortaſſe qui hanc lectionem habuere ex altera editione. Iooſtris pleriſque legebatur : *Elephantorum ſetis ſuſpendunt ad monilia habent.* Vnde fecimus : *ſuſpendunt, ac monilia habent.* Eleganter. id eſt, habent pro monilibus. Nec ſanè diſſimulandum eſt in quibuſdam veteribus Editionibus ita excuſum fuiſſe : *elephantorum ſetis ſubligant, ac monilia habent.* cui ſcripturæ Delrius lectionem ſui codicis præferre non debuit : *& ad monilia habent.* quæ facta eſt ex illa ſcriptura quæ habet : *ſuſpendunt ad monilia habent.* Optimus certè Regius, quem B poſtea contului, planè exhibet : *Elephantorum ſetis ſuſpendunt, ac monilia habent* Sic meam mihi veterem confirmauit coniecturam. peſſimo vero facinore idem Delrius mutauit omnium librorum & Editionum χαφλά: *aut plerumque ex vtroque capite.* In alijs : *vel ex vtroque capite.* Ipſi edi voluit : *& ad monilia habent, quæ plerumque ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis incendunt ad nitelam pinguiorem.* Quorum verborum quis ſenſus ſit, non video. Immo video non parum obſtare & Plinij & Solini menti. Hic enim ſenſus efficitur : ex vtroque capite eorum monilium C aureos vmbilicos inſerere Indos. Atqui ex vtroque capite perforatorum ſingulorum Beryllorum aureos illos vmbilicos inſerebant. præterea duo heîc modi notantur à Solino diuerſi Beryllorum habendorum. Aut enim eos perforatos Elephantorum ſetis ſuſpendebant, ac monilia habebant, aut non perforatos vtrimque auro comprehendebant. id clarum ex Plinio apparet : cuius mentem tamen non vidit Solinus. Nam apud Plinium Soli Indi Beryllos geſtare amant ſine auro, perforatos ac ſetis Elephantorum religatos. Artifices verò Ro- D mani orbis, aut Cylindros ex ijs fingebant, non perforatos, quorum vmbones vtrimque ex auro comprehendebant : aut eos perforabant, auro ſimiliter vtrimque addito, quo lux hebetior repercuteretur, & craſſitudo caſtigaretur, maiorque perſpicuitas redderetur, exemptâ medullâ craſſiore.

Aut ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis incendunt ad nitelam pinguiorem.] In optimo Regio codice ſcriptum inueni : *aut ex vtroque capite inſerant aureos vmbilicos, vt marcentem faciem ad nitelam incendant pinguiorem, quo per* E *induſtriam metallo hinc inde addito fulgentiorem trahant lucem.* Et ſic planè edere libuit. Ad oram idem adſcriptum habuit pro varia lectione quæ ex priore Editione manauit : *vel plerumque ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis incendunt ad nitelam pinguiorem*, quàm etiam lectionem in aliis pleriſque exemplaribus oſtendi in ipſo contextu cubantem. Perſuaſum quoque haben verba illa ex Editionum diuerſitate proceſſiſſe : *vt per induſtriam metallo hinc inde addito fulgentiorem trahant lucem.* Pro quibus in altera Edi-

tione poſuerat : *vt marcentem faciem ad nitelam incendant pinguiorem.*

Pag.82. B. *Taprobanem inſulam.*] Ptolemæus Παλαισιμουνδου olim dictam ſcribit, ſua vero ætate Σαλικὴν, & incolas Σάλαι. Sic eius verba legenda ſunt : ἥ πρ ἐκαλεῖτο πρότερον Παλαισιμούνδου, νῦν δὲ Σαλικὴ, καὶ οἱ κατέχοντες αὐτὴν κοινῶς Σάλαι. vulgo editum eſt : ἥτις ἐκαλεῖτο πάλαι Σιμουνδου. & vertunt : *quæ vocabatur olim Simundi Inſula.* Ab eo Marcianus Heracleota : ἡ δὲ Ταπροβάνη αὕτη πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Παλαισιμουνδου, νῦν δὲ Σαλική. & lib. 1. τῆς τε Ταπροβάνης καλουμένης, τῆς Παλαισιμουνδου λεγομένης πρότερον. Stephanus inde habet de Taprobane : ἡ πάλαι μὲν ἐκαλεῖτο Παλαισιμούνδου, νῦν δὲ Σαλική. Malè in Stephano legitur : ἡ πάλαι μὲν ἐκαλεῖτο Σιμουνδου. Ex his liquere poteſt quanto vetuſtior ſit Ptolemæo auctor ille qui Periplum maris Rubri compoſuit, dum ita ſcribit : εἰς πέλαγος ἔκκειται πρὸς αὐτὴν τὴν δύσιν, λεγομένη Παλαισιμούνδου, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις αὐτῆς Ταπροβάνη. Ætate illius ſcriptoris adhuc dicebatur Παλαισιμούνδου, quod vetus nomen eius eſſe tradit Ptolemæus. At auctor ille, nec Σαλῶν nec Σαλικῆς meminit, quæ recens fuit huius inſulæ appellatio. Sanè nec apud Strabonem, nec apud Plinium, aut alios vetuſtiores mentio habetur τῆς Σαλικῆς, pro Taprobanes nomine. Plinius Palæſimundum in ea inſula amnem nominat, influentem in mare iuxta oppidum eognomine, totius inſulæ clariſſimum, in quo Regia. ab eo oppido inſola denominata eſt. Ptolemæus Palæſimundum oppidum nullum recenſet in ea inſula : ſed Ἀνουρογράμμον Regiam illius inſulæ vocat. Promuntorij tamen Ἀνδρασιμουνδου nominati meminit, quod credo eſſe mutandum in Παλαισιμουνδου. *Sala* igitur Taprobanes incolæ dicebantur temporibus Ptolemæi. vnde ipſa inſula dicta Σαλική. Ab hac recentiori eius appellatione *Zeilan* ab Arabibus & Perſis hæc inſula hodie vocatur. Nec enim mihi dubium eſt quin antiqua Taprobane ea ſit inſula quæ *Zeilan* appellatur, ex Σάλαι. Nec mihi placent qui *Summatra* potius eſſe cenſent. Et ridiculus vir doctus qui Summatra nonnullam cum Simundo vocabuli affinitatem habere vult, eoque inter alia argumento probat Taprobanem eſſe Summatra. antiquum illius inſulæ nomen fuit non *Simundum*, ſed *Palæſimundu*, quæ poſtea Σάλαι vel Σαλικὴ denominata eſt. Quanto igitur veriſimilius à recentiori eius appellatione quam à deſita & abſoleta, nomen quod habet hodie retinere. Multa locorum in illis regionibus hodieque vocabula ab antiquo remanſere, vt *Sina*, *Indus*, *Sinthus* & *Comarin*, & alia. Situs inſulæ Zeilan, Elephanti, quos gignit maximos, gemmæ & margaritæ grandiores, quas illa fert & multa alia, prorſus euincunt eſſe veterum Taprobanem. Auctor Peripli : ταύτης τὰ πρὸς βορέαν ἐστὶν ἥμερα, καὶ διαπλεῖται τοῖς ἱστιοπεποιημένοις πλοίοις. Ita corrigendus locus deprauatiſſimus.

A Latus eius aquiloni obiectum pacatius eſſe ac cultius dicit, & nauibus aditu facilius, eoque adnauigari adirique nauigiis veliuolis, ἱστιοπεποιημένοις, cum cetera Indorum nauigia ἰσχνέα ac πτικὰ malè eſſent velis inſtructa, aut prorſus velis carerent, vtpote monoxyla, aut ſutilia, quibus oram tantum legebant : καὶ διαπλεῖται, inquit, τοῖς ἱστιοπεποιημένοις πλοίοις, καὶ σχεδὸν εἰς τὸ κατ' αὐτῆς ἀντιπαρακείμενον Ἀζανίας παρήκει. Ille διάπλους quem nauibus veliuolis tranſmittebant, à Taprobanæ boreali latere vſque ad oppoſitum Azaniæ promuntorium porrigebatur. Strabo tamen naues quibus nauigabatur in Ta-
B probanem non bona vela habere dicit. διέχειν δὲ τῆς ἠπείρου πλοῦν ἡμερῶν εἴκοσι, ἀλλὰ κακοπλοεῖν τὰς ναῦς φαύλως μὲν ἱστιοπεποιημένας, κατεσκευασμένας δὲ ἀμφοτέρωθεν ἐγκοιλίων μητρῶν χωρίς. Strabo naues φαύλως ἱστιοπεποιημένας vocat, quæ malè velis inſtructæ ſunt. Interpres, *malos nauium vitioſè fabricatos* reddidit. Sequentia vero longè peruerſius interpretatus eſt : *cum & mali nauium vitioſè ſint fabricati, & vtrimque ita facti, ut matricibus eos recipientibus deſtinerentur.* hæc monſtra ſunt. Totum illum ſic verte : *dierum viginti itinere abeſſe à continenti, ſed nauium curſu malè nauigantium, vtpote quæ non benè velis inſtructæ ſint, atque ita fa-
C bricatæ, vt coſtis & interamentis vtrimque careant.* Græci τὰ ἐγκοίλια vocant, *nauium coſtas.* Theophraſtus de Acantho Aegyptia : διὸ καὶ ἐν ταῖς ναυπηγίαις χρῶνται πρὸς τὰ ἐγκοίλια αὐτῇ. Quæ Plinius ſic reddidit Latine : *ob id vtiliſſima nauium coſtis.* Virgilius:

—— *texunt abiete coſtas.*

τὰ ἐγκοίλια. In corpore quoque humano τὰ ἐνιδρύματα τῆς πλευρᾶς ἀπὸ σχῆμα ἐγκοίλια καλεῖται. Inde & ad nauigia tralatum. Strabo ἐγκοιλίας μήτρας dixit, quia μήτρας etiam atque
D ἐντεριώνην in naui appellarunt, τὸ μεσότητα τῆς νεώς. Liuius *interamenta nauis* vocauit, vt alibi docuimus. Fortè tamen in Strabone ſcribendum : κατεσκευασμένας δὲ ἀμφοτέρωθεν ἐγκοιλίων καὶ μητρῶν χωρίς, *abſque coſtis, & interamentis.* Plinius de Taprobane loquens idem prorſus exprimere voluit, quod Strabo loco ſuprà citato : *quondam credita viginti dierum nauigatione à Praſiana gente diſtare, quia papyraceis nauibus armamentiſque Nili peteretur, mox ad nauium noſtrarum curſus ſeptem dierum interuallo taxata.* Ita legendum non vt eſt in Editis, *taxato.* nauigatione taxata ſeptem
E dierum interuallo. an *Papyraceas* naues vocat Plinius, non ex Papyro factas, ſed quæ vela ex libro papyri haberent ? Theophraſtus de Aegyptiis : τὰ δ' ἱστία ἐκ βύβλου πλέκουσι. Sed de his infra. Ideo φαύλως ἱστιοπεποιημένας ναῦς illas vocauit Strabo, malè velis inſtructas. ad verbum liceat dixiſſe : *malè veliſicatas.* Alio tamen ſenſu *veliſicare* vſurpant Latini pro vela facere, vel nauigare velis. Et nanis *veliſicare* dicitur cum plenis velis currit, quod Græcis ἱστιοδρομεῖν. Plinius de ſcirpo ac velis ſcirpeis : *namque hi veliſicant non in Pado tantum nautici, ſed in mari piſcator*

A *Africum.* Mela de India: *Tanta ſpatia litteris occupat, quantum per ſexaginta dies noctesque velificantibus curſus eſt.* Plinius legit quadraginta non ſexaginta apud Melam, & ſic locum eius reddidit: *complures totam ipſam longitudinem quadraginta dierum noctiumque veliſico nauium curſu determinauere.* id eſt, ἐφ' ἱστιοπεπλωμένων νεῶν δρόμῳ. *veliſicatus Athos* poëtæ, nauigatus, διαπλευσθείς. Inde per metaphoram *veliſicari*, fauere & ſuffragari. In omnibus Apuleij Exemplaribus antiquis libri de Deo Socratis, ita legitur: *Neque enim pro maieſtate Deum cœleſtium fuerit, vt eorum quiſquam vel Hannibali ſomnium fingat, vel Flaminio hoſtiam corriget,* B *vel Accio Nauio nauem veliſicet, vel Sibyllæ fatiloquia verſificet* Sed quid Accio Nauio cum naui aut veliſicatione? Diu eſt cum locus ille in mendo cubat. Scribendum autem: *vel Accio nouaclam leuiſicet.* leuiſicare idem quod leuigare. ferrum cum acuitur, leuigatur. Ideo *leuare* ferrum ac *leuiſicare* pro acuere. Græci λειοῦν. Sic *modiſicare, clariſicare, magniſicare, notiſicare,* & alia infinita Latino ſæculo vſitata. Admodum acutam oportuit eſſe Accio nouaculam quæ cotem ſecare potuit. idcirco aliquis Deus nouaculam ei leuiſicauit. Quod mutatum C procliui lapſu in *veliſicauit.* Inde & *nauem* pro *nouacla* repoſitum eſt, vt cum verbo veliſicare conſonaret. Longe aliter Ioſias Mercerus è manuſcriptis ſuis recenſuerat. Ceterum de Taprobane inſignis locus habetur apud eundem Apuleium in libro de Mundo, qui ex Græco tranſlatus eſt: *ſed in altera parte orbis iacent inſularum aggeres maximarum, Britannica dua Albion & Ibernia, his quas ſupra diximus, maiores. Verum hæ in Celtarum finibus ſita. Haut minores vero vltra Indos Taprobana & Phebol, multaque alia vrbes admodum ſparſa,* &c. Quænam hæc altera inſula quæ vltra Indos ſita, & maximis comparanda? E Græcis D auctoribus de mundo hanc inſulã Apuleio rectiuſ ſituerunt: τούτων δὲ οὐκ ἐλάττους Ταπροβάνη, καὶ Φεβόλ. Ex vitioſo vitium corrigi non datur. hæc Φεβόλ Græcis omnibus Geographis innominata eſt. Ex ſitu quem illi aſſignat, planum eſſe legi debere, ψεβώ. Hæc enim verba eius ſunt: τούτων δὲ οὐκ ἐλάττους Ταπροβάνη πέραν Ἰνδῶν λοξὴ πρὸς τὴν οἰκουμένην, καὶ ἡ Ψεβὼ καλουμένη κατὰ τὸν Ἀραβικὸν κειμένη κόλπον. *Pſebo* inſula Aethiopiæ contra ſinum Arabicum ſita, cuius & nomen Theophraſto reſtituiſſe ſupra memini. E Strabo: ὑπέρκειται δὲ τῆς Μερόης, ἡ δὲ Ψεβώα λίμνη μεγάλη, νῆσον ἔχουσα οἰκουμένην ἱκανῶς. Stephano, Ψεβώ quem vide Nec ambigi debet, quin eam inſulam deſignarit Græcus auctor. An & Latino redonari par eſt? Libri omnes contra pugnant, quos vidi, quoſque videre alij Omnes quippe habent. *Taprobane atque Oxe.* aut, *Taprobane atque Toxe.* Vide ſis iocularem Apuleij hallucinationem. Scripſit ille: *Taprobane atque Loxe.* λοξὴν in Græco, pro inſulæ proprio nomine accepit. ἡ Ταπροβάνη πέραν Ἰνδῶν, λοξὴ πρὸς τὴν οἰκουμένην, καὶ ἡ Ψεβὼ καλουμένη. Taprobane vltra Indos & orbem habitabilem non in recto ſitu, ſed in obliquo & tranſuerſo, ad latus nempe orbis cogniti poſita inter occaſum & ortum ad meridiem ſeſe porrigens. Longitudo τῆς οἰκουμένης ab occaſu ad ortum patet. At longitudo inſulæ Taprobanes à ſeptentrione ad meridiem extenditur. ita λοξὴ iacet πρὸς τὴν οἰκουμένην, obliquo ſitu non recto, nec parallello eam contingens. Sequitur in eodem libro de mundo, cuius auctorem faciunt Ariſtotelem: οὐκ ὀλίγαι δὲ μικραὶ περὶ τὰς Βρεττανικὰς, καὶ τὴν Ἰβηρίαν κύκλῳ περιεστεφάνωται τὴν οἰκουμένην ταύτην, ἣν δὴ νῆσον εἰρήκαμεν. Hæc corruptiſſima, quæ ſic emendo: οὐκ ὀλίγαι δὲ μικραὶ περὶ τὰς Βρεττανικὰς καὶ Ταπροβάνην. Quæ ſic reddidit Apuleius: *Multaque alia breues admodum, ſparſa, hanc noſtram inſulam, id eſt hunc terrarum orbem quam maximam diximus ornamentis ſuis pingunt & continuatione, vt quibuſdam ſertis coronant.* Ita enim eo loco legendum. vulgo eſt: *multaque alia vrbes admodum.* quidam correxere: *nubis admodum.* alij: *orbis ad modum,* omnes perperam. Græcus contextus ad veram lectionem manu eos ducere debuit: οὐκ ὀλίγαι δὲ μικραὶ περὶ τὰς Βρεττανικὰς: *multaque alia breues admodum.*

Pag. 83 B. *Antequam temeritas humana exquiſito penitus mari fidem panderet.*] In priore ἐκδόσει poſuerat: *antequam exquiſito penitus mari fides panderetur.*

Diu orbem alterum putauerunt, & quidem eum quem habitare Antichtones crederentur.] Ita ex Plinio repoſitum: *Taprobanem alterum orbem terrarum eſſe diu exiſtimatum eſt, Antichtonum appellatione.* Sed mirandum quantum diuerſa ab hac lectio in omnibus Solini codicibus reperiatur, qui habent: *& quidem eum quem habitare Eaſchites crederentur.* plus viginti exemplaria Solini manu exarata mihi videre contigit, & vetuſtiſſima quæ ſine vlla varietate eam mihi ſcripturam exhibuerunt. Nec aliter fuit in illis quos ab amicis habui collatos cum veteribus libris. In antiquis Excerptis Solini vna littera minus ſcriptum hoc nomen oſtendi, *Eachites.* Diuinent alij quid Solinus voluerit. Heîc nihil me poſſe fateor. *Aſcitæ* populi Arabiæ ita vocati qui ſuper vtribus nauigant. An eos pro Antichtonibus Plinianis ſuppoſuerit, neſcio. Meminit eorum infrà. An *Antichnites* ſcripſit. Iidem ſunt ἀντίχθονες cum Antichtonibus, qui pedes oboerſos noſtris habent pedibus. An potius *Aſcios.* populi ἄσκιοι Apud Indos dicti quibus mero meridie ſol vmbram non facit. Plinios: *Quibus in locis Indiæ vmbra non ſunt, ſeptentrionem non conſpici, & ea loca appellari Aſcia, nec horas dinumerari ibi.* Idem de Taprobane prodit Diodorus ex Iambuli relatione: καὶ κατὰ μέσον τῆς ἡμέρας μὴ γίνεσθαι παρ' αὐτοῖς σκιὰν μηδενός, ἀλλὰ τὴν κατ' οὐρανὸν ἄρκτον μὴ ὁρᾶσθαι. Ergo Taprobane inter Aſcios Indiæ regiones, & populi eius ἄσκιοι. Iidem ſunt & ἀσκιῶται. vt ἄζυξ, ἀζυγῶται. Hæc cùm legiſſet Solinus diſſimulandi furti gratia, vt ſemper ſolet, pro *Antichtonibus* Plinij ſubſtituit *Aſcitos* vel *Aſciotes,* quibus habitari Taprobanem dixit. pro eo libri habent corrupte *Eaſcites.* Hoc mihi valdè fit veriſimile. Si verum non eſt, exquirant

alijid ſollertius, aut felicius inueniunt quod fruſtra quæſiui. Plinij mens eſt creditum antiquis Taprobanem. continuam eſſe terram, non inſulam. Vt liqueret inſulam eſſe ætate Alexandri reſque præſtitiſſe. Quod noſter non expreſſit. Atqui id fuit ſignificandum. Ceterum à nemine ſcio veterum traditum Taprobanem olim pro continente terra habitam fuiſſe. Strabo antiquorum de Taprobane ſententias refert, Oneſicriti, Megaſthenis, & Eratoſthenis, qui omnes inſulam agnoſcunt. Auctor libri de Mundo qui Ariſtoteli tribuitur, Taprobanem vnam ex maioribus inſolis facit. Alexandri ætate anteriorem ſcriptorem haud facilè reperias qui Taprobanes meminerit. Ante Alexandrum vel nomine tenus ignota fuit. Per eius claſſi præfectos primùm patefacta eſt, & ſimul cognitum inſulam eſſe. Nugatur igitur Plinius. Huic tamen auctor aliquis extitit ita ſcribendi. Is, vt puto Mela Pomponius eſt in his verbis: *Taprobane, aut grandis admodum inſula, aut prima pars orbis alterius Hipparcho dicitur.* Hipparchus vt omnes norunt, Alexandri temporibus poſterior. Hæc eius de Taprobane ſententia fuit, aut inſulam eſſe admodum grandem, aut partem alterius orbis. Non igitur ante Alexandrum exiſtimatum eſt eam inſulam alterum eſſe orbem, quando nec nomine quidem ſciebatur. At poſt Alexandrũ etiam auctores extitere, qui orbem alterum, aut partem alterius orbis eam cenſebant. In his Hipparchus. Sed falſus eſt. Nam omnes auctores Hipparcho priores inſulam eſſe liquido affirmarunt, atque ita eſſe compererunt Alexandri claſſis præfecti Oneſicritus & Nearchus. Addit Mela: *Sed quia habitatur, nec quiſquam eam circumiſſe traditur, prope verum eſt*, ita enim legendũ. Taprobane, aut inſula admodum grandis, aut pars orbis alterius Hipparcho dicitur. Sed quia inquit habitatur, nec quiſquam traditur eam circumiuiſſe, veriſimilius eſt non eſſe inſulam, ſed partem primam habendam orbis alterius, vt Hipparchos exiſtimabat. Sic ſententiæ Hipparchi ſubſcribere fatetur Mela. De Taprobane ita canit Dionyſius in deſcriptione inſularum:

> Κῶθι δὲ σφραγῖδος νοτίης προτιμήρεος κολώνης
> Αἶψά κε Κωλιάδος μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο
> Μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων.

Græci ſcholiaſtæ Taprobanem in his verſibus dictam interpretantur Κωλιάδος νῆσον, id eſt Veneris inſulam quæ cognomento fuit Κωλιάδι. Nugas garriunt. Diſtinguendum:

> —— νοτίης προτιμήρεος κολώνης
> Αἶψά κε Κωλιάδος, μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο
> Μητέρα Ταπροβάνην ——

Κωλιακὴ κολώνη, promuntorium eſt Coliacum Indiæ intra Gangem maximè meridionale, cui ex aduerſo reſpõdet ſeptentrionale promuntorium inſulæ Taprobanes, quod βόρειον appellatur. Plinius de Taprobane ſamne altero: *alterũ ad ſeptentriones Indiãque verſum Cydara nomine. Proximum eſſe Indiæ promuntorium, quod vocetur Coliacum, quatriduo nauigatione.* Ita ſcri-

A bendum, non *Colaicum*. Κωλιακὴ κολώνη hoc promuntorium Dionyſio dicitur. Rectior tamen ordo & expeditior ſenſus foret, ſi legeretur in eius verſibus:

> Κῶθι δὲ σφραγῖδος νοτίης προτιμήρεος κολώνης
> Κωλίδος, αἶψά κεν μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο.

Ad eam formam quâ legitur, fortè interpolarunt illi Græculi, qui Κωλιάδα venerem ibi ſomniabant, & inſulam Veneris Taprobanem. Κωλίδα hoc promuntorium alio loco vocauit idem Dionyſius:

> —— ἐπὶ Γαγγίτιδα χώρην
B Πρὸς νότον ἐκλινθεῖσι παρὰ τέρμασι Κωλίδος αἴης,
> Ἡ δ' ἤτοι προνένευκεν ἐπ' ὠκεανὸν βαθύδινον
> Ἠλίβατος τεχέεσσι δυσέμβατος οἰωνοῖσιν.

vbi omnino corrigendum, Κωλίδος ἄκρης id eſt, *Colicum*, vel *Coliacum promuntorium*, quam ſupra dixit Κωλίδα κολώνην. Ita etiam appellatur Melæ: *oras tenent ab Indo ad Gangem Palibothri, à Gange ad Iolida Nyſij.* Vetus codex Palatinus habet: *ad Solida.* Planum eſt legi debere: *ad Colida.* Atque ita emendandum vidit etiam Pincianus. Sed paulo poſt idem nomen reſtituendum: *Tamos promuntorium eſt, quod Taurus attollit: Colis alterius partis angulus, initiumque lateris*
C *ad meridiem verſi.* ἡ Κωλὶς, quæ promuntorium eſt Indiæ intra Gangem νοτιώτατον. Feſtus Auienus ſua paraphraſi Κωλίδος ἄκρης legiſſe in Græcis Dionyſij oſtendit. Sic enim reddit:

> *Nec minus hi campos intrant Gangetidis oræ*
> *Quæ per flabra noti fuſo diſtenditur agro*
> *Vſque in celſa iacens confinia Colidis arcis.*

apparet etiam eum legiſſe:

> ---- ἐπὶ Γαγγήτιδα χώρην
> Πρὸς νότον ἐκλινθεῖσαν.

non ἐκλινθεῖσι. Atque ita veteres libri. Sequitur apud eumdem:

> *Colis & ipſa dehinc celoſi vergit in æquor*
> *Oceani, tantoque iugo ſubit ætheris auras*
D *Arceat alituum ſubducta vt rupe volatum.*

At Priſcianus agnoſcere videtur vulgatam in Dionyſio lectionem, Κωλίδος αἴης, qui vertit *terram Colida*. Sed mendoſa ea ſcriptura. Κωλὶς ſiue Κωλιακὴ, promuntorium Coliacum. Auienus in verſibus Dionyſij quos priore loco citauimus, αἶψά κε Κωλιάδος legit, ſed cum κολώνης iungit & Κωλιάδα κολώνην de hoc eodem promuntorio interpretatur. Ad hunc modum verſus eius corrigendi ſunt, ac ſupplendi:

> *Contemplator item qua ſe mare tendit in auſtrum,*
> *Iuque notum Oceanus freta ponti cærula curuat,*
> *Altaque Coliadis mox hîc tibi dorſa pateſcent*
> *Rupis, & intenti ſpectabis ceſpitis arces.*
E *Pro quibus ingenti conſiſtens mole per vndas*
> *Inſula Taprobane gignit tetros elephantes.*

Corrigendus & in huius promuntorij nomine Strabo de Taprobana loquens: τὴν δὲ Ταπροβάνην πελαγίαν εἶναί φασι νῆσον ἀπέχουσαν τῶν νοτιωτάτων τῆς Ἰνδικῆς τῶν κατὰ τοὺς Κωνιακοὺς πρὸς μεσημβρίαν ἡμερῶν ἑπτὰ πλοῦν. Malè editum eſt κατὰ τοὺς Κωνιακούς. Hi Κωλιακοὶ Indiæ νοτιώτατοι dicti ab iſto promuntorio Coliaco, vel potius promuntorium ſic appellatum ab illis populis. Κῶλοι vocabantur. vnde ἡ Κωλὶς ἄκρα & Κωλιακή. Stephanus: Κῶλοι, ἔθνος πρὸς τῷ Καυκάσῳ. Ἑκαταῖος Ἀσίᾳ.

αἱ δὲ

αἱ δὲ ἐπ' ὠρείας τῦ Καυκάσου, καλοῦνται Κωλικὰ ὄρη, οἱ χώρα Κωλική. de Caucaſo Indico fortaſſe intelligat. Sed & ex iſtis *Colicis* facti Κόλχοι. & ſinus Κολχικὸς pro Κωλικός. Vt enim ſinus à promuntoriis nomina frequenter accipiunt, ita ſinus qui circa promuntorium Coliacum dicebatur *Coliacus* & *Colicus* primo, poſtea κατ' παραφθοράν Κολχικός. Sed & emporium ibi Κόλχοι pro Κωλικός. Meminit Ptolemæus. Meminit & auctor Periplι. Certè hoc promuntorium *Coliacum* duo ſinus diſterminat, τὸν Κολχικὸν, & τὸν Αργαλικόν. Hoc idem promuntoriũ quod veteribus dictum eſt Κωλιακόν, poſtea Κώρυ appellatũ eſt Marcianus Heracleota: τῷ ἀκρωτηρίῳ τῆς Ινδικῆς τῷ καλουμένῳ Κώρυ ἀντίκειται τὸ τῆς Ταπροβάνης νήσου ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βόρειον. Idem habes apud Ptolemæũ Sed & idẽ Ptolemæus notat hoc promuntoriũ Indiæ Κώρυ, etiã vocatum fuiſſe Κωλιακόν. Sic enim eius verba legenda: ἐν κόλπῳ Αργαλικῷ Κώρυ ἄκρον, τὸ καὶ Κωλιακόν. Αργάλου πόλις, Σαλούρ ἐμπόριον. Mendoſè vulgo ſcribitur: τὸ καὶ Καλλιγικόν. Extra dubiũ eſt de Coliaco intelligi debere, & vetus eius promuntorij nomẽ eſſe, quod poſtea vocatũ eſt Κώρυ. Recẽtiores τῶν Κωλικῶν in illis locis non meminere, nec antiqui τῶν Κόλχων. præter alia hac etiã re moueor Κωλικοὺς vel Κωλιακοὺς veterũ, eſſe recentiorum Κόλχους. Quod propemodũ pro certo aſſerere auſi. n. Strabo promuntoriũ illud Meridionale Indię ἄκραν ſimpliciter vocat, nullo proprio addito nomine. Circa illud τοὺς Κωλιακοὺς habitare dicit. Sed iterũ hoc nomẽ apud eũ corruptũ inuenio, & Κωνιακοὺς dici pro Κωλιακοὺς lib. xv. de longitudine Indiæ: δεῖ δὲ τοῦτο τὸ πλάτος τὸ ἐκ τοῦ Ινδοῦ ποταμοῦ παρὰ τὰ ἑξῆς ὄντα, μέχρι τῆς λεχθείσης ἄκρας, καὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς περάτων, οἰκοῦσι δ' ἐνταῦθα οἱ Κωνιακοὶ καλούμενοι. Legendũ: οἱ Κωλιακοί. ab his Coliacis vel Colicis, promuntoriũ ipſum dictũ *Coliacum*, & Κωλιὰς & Κωλίς, vt Dionyſio & Melæ. Hoc poſtea appellatum Κώρυ. Apud Æthicũ in Coſmographia inter Oceani orientalis oppida & Indica recẽſetur *Colche* quod eſt Κόλχοι. *Sigoton, Palibothra, Alexãdropolis Adlenita, Colche, Patale.* Ita in duobus antiquiſſimis Regiæ Bibliothecæ codicibus ſcriptũ etiã repperi. At in alio longe vetuſtiſſimo Bibliothecæ Thuanææ qui ſub nomine Iulij Oratoris eadem omnia habet, pro *Colche*, inuenio *Colica*, hoc modo:

Palibothra	*oppidum.*
Alexandropolis	*oppidum.*
Sallenites	*oppidum.*
Colice	*oppidum.*
Patale	*oppidum.*

Ibi *Colice* eſt Κωλική, vel Κωλικοί. Quæ poſtea Κόλχοι. Auctor Periplι: Κόλχοι πόλις. Hodie vocatur *Cochinum.* De Colis vel Colicis montibus Hecatæi apud Stephanũ, dubito an ijdem ſint cũ iſtis Colicis vel Coliacis. Antiquior ille Alexandri tẽporibus, nec horũ videtur habuiſſe notitiã. præterea ſub Caucaſo eos collocat. etiãſi de Caucaſo Indico accipias, lõgè ab his Coliaci, qui ad Meridiẽ Indiæ ſunt cõtra Taprobanẽ inſulã. Scribit Mela: *ab Indo ad Gangẽ Palibothri: à Gange ad Colida Nyſi.* Quomodo id poſſit ſtare non video. Palibothri ad ipſum Gangem ſunt: Colis autẽ Indiæ intra Gãgem.

A Non à Gange ad Colida itur, ſed à Colide ad Gangem. Praſios ab Indo incipere facit Plinius. Eorũ vrbẽ principalẽ dicit eſſe Palibothra, quæ ad ipſum Gangẽ ſita eſt Sic Palibothri ab Indo ad Gangẽ Nõ ita Græci ſentiũt. Sed à Gange ad Colida nõ proceditur, orientem verſus. Immo contra. Vide Peripli auctorem & Ptolemæum, & nos alibi. *Nyſi* pro *Nyſij* in libris, Indico typo ac more. nam vt Παλίβοθρα, Παλίβοθροι: ſic Νύσα, Νύσοι. Longè hi in alio tractu Indiæ ponũtur ab aliis quã à Põponio.

Pag 83. B. *Ignorantiã publici erroris non tulit arcitius permanere.*] In optimis quibuſdam ac vetuſtiſſimis codicibus hæc lectio ad oram notata eſt Antiquarij manu: in ipſo cõtextu ita ſcriptũ: *ignorantiã publici erroris extinxit, diu in hac vſque ſecreta propagauit nominis ſui gloriã.* alterutrã harũ lectionũ, apparet alteri[9] editionis eſſe χαρακτήρ.

Exploratam noticia noſtra dedit.] In altera ἐκδόσει: *exquiſitam notitiæ noſtra dedit.*

Patet in longitudinem ſtadium ſeptem millia, in latitudinem quinque millia.] Longior itaq; eſt quã latior. Corrigẽdus Stephanus de Taprobane: τὸ μῆκος ὄντα ἑπτάκις τι χιλίων σταδίων, πλάτος δὲ πεντακισιον. Scribe: πεντακισχιλίων. vel ſimpliciter πεντάκις, vt ſubaudiatur χιλίων. Alexãder cognomẽto *Lucerna*, τετράπλευρον eã vocat, quaſi quadratam: Νῆσος τετράπλευρος ἀντίπερας Ταπροβάνη. Diodorus ex Iambuli relatione στρογγύλην eam tradit, τῷ σχήματι. τὴν δὲ περίμετρον ἔχουσαν ὡς πεντακισχιλίων σταδίων. Lõgè diuerſa ſentẽtia. Nec enim in magnis inſulis reponẽda, ſi ambit[9] ei[9] quinq; millia tãtũ ſtadiûm detinet. Sic ſẽſit Oneſicritus, de quo Strabo: Ονησίκριτος μέγεθος μὲν [illegible] πεντακισχιλίων σταδίων, οὐ διορίσας μῆκος, οὐδὲ πλάτος. Et profectò, quũ nec lõgitudinẽ, nec latitudinẽ definierit ſed ſimpliciter magnitudinem, illi[9] inſulæ quinq; millia ſtadiũ patere dixerit, de ambitu toti[9] inſulæ intellexit. Plinius Eratoſth. ait mẽſurã prodidiſſe lõgitudinis in 7000 ſtadiũ latitudinis in quinq; millia. Strabo ex eodẽ Eratoſthene ὀκτακισχίλια στάδια lõgitudinis ei adſignat.

Pars eius elephantis & beſtiis repleta eſt.] Alexander cognomento Lychnus de Taprobane:

Θηροτρόφος πολλῶν ἐρυθρῶν ἐλεφάντων.

Hoc eſt quod ait auctor Periplι partẽ eius ſeptentrionalẽ cultã eſſe & frequentatã: ταύτης τὰ μὲν πρὸς βορέας ἐστὶν ἥμερα, καὶ διαπλέονται τοῖς ἱστιοφόροις ναυσί. Hæc pars eius quã homines renuiſſe dicit heîc Solinus, Indiæ obuerſa eſt, & promuntorium eius Coliacum proſpectat, à quo diſtat dierum ſeptem nauigatione iuxta Eratoſtenis ἀπόφασιν.

Margaritis ſcatet & gemmis omnibus.] Deeſt *omnibus*, in melioribus libris. Latini omnes margaritas & gẽmas ſeorſim nominant. Plinius: *gẽmæ margaritaq; in honore multo.* Curtius de India: *gẽmas margaritaſque littoribus infundit.* Græci tamẽ margaritã λίθον vocãt, quo nomine & gẽmam appellãt. ὁ μαργαρίτης λίθος, & ἡ μαργαρίτης λίθος. Androſthenes in Periplo Indiæ: ἐν δὲ ἰδίῳ ὁ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ὁ μαργαρίτης λίθος. Et paulo poſt: ὁ δὲ λίθος ἐν τῷ σαρκὶ τῷ ὀστρέου ὡς περ ἐν τοῖς σιαλίοις ἡ χάλαζα. Theophraſtus inter gẽmas reponit, & λίθον vocat, atque διαφανῆ quidẽ eſſe dicit: τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει. falſum tamẽ eſt eſſe

re. Scribit Ptolemæus in quibuſdam inſulis nauigia terineri, ſi quæ clauos habeant è ferro. Ea re naues in illis locis compaginandas eſſe ſubſcudibus ligneis: ἐν αἷς φασὶ τὰ σιδηροῦς ἔχοντα ἥλους πλοῖα κατέχεσθαι, μήποτε τῆς Ἡρακλείας λίθου περὶ αὐτὰς γεννωμένης, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιούροις ναυπηγεῖσθαι. oumquid quod circa illas inſulas naſcitur lapis Heraclius? μήποτε τῆς Ἡρακλείας λίθου περὶ αὐτὰς γεννωμένης. dubitat non aſſerit Ptolemæus an circa illas inſulas naſcatur magnes. Et certè inter patrias magnetis lapidis, nullam facit mentionem Plinius in India naſcentis. Id tamen pro vero affirmat auctor Anonymus de vita Alexandri, vbi tradit id ſe accepiſſe à quodam Scholaſtico ſiue cauſidico qui foro abdicato, cui ſe videbat parum idoneum, regiones illas Indiæ peragrauerat. Locum ſubijciam: ἐπειδὴ ἐστιν ὁ μαγνήτης λίθος ὁ τὸν σίδηρον ἐπισπώμενος ἐν ἐκείναις γίνεται ταῖς νήσοις, ταῖς λεγομέναις Μανιόλαις, ὅ ἂν ἀπέλθῃ πλοῖον σιδηροῦς ἔχον τοὺς ἥλους κατέχεται ὑπὸ τῆς τοῦ λίθου φύσεως μὴ δυνάμενον παρελθεῖν· εἶναι δὲ ἰδικῶς τὰ διαπερῶντα πλοῖα εἰς ἐκείνην τὴν μεγάλην νῆσον ἄνευ σιδήρου ἐπιούροις ξυλίνοις ἐπισκευασμένα. Ptolemæos Μανιόλας appellatos quoque tradit earum inſularum incolas. Sed vetus interpres *Maniolas* eos vocat, & inſulas ipſas ſic etiam dictas ſignificat, vt videatur Ptolemæi Græcum codicem integriorem & emendatiorem habuiſſe. Hodie quoque in *Zeilan* quam veterum eſſe Taprobanen docemos infra, magnetem plurimum reperiri aiunt, ſed fabuloſum ideo clauis ligneis compingi naues quæ illò commeant, ne vi Magnetis attrahantur aut hæreant. In ſuperiori autem Ptolemæi loco male vertunt interpretes: *ac ideo illa ligneis clauis compaginant, ne quando lapis Herculeus qui circa ipſas gignitur, illas attrahat.* μήποτε non ſignificat *ne quando*, ſed *numquid*. & planè contrà mentem Ptolemæi facit illa verſio. ἐπίουροι Græcè ſuot claui lignei. Hinc Secundus Sophiſta quod fabro patre natus eſſet, ἐπίουρος per iocum vocabatur hoc eſt *ligneus clauus*, forte alluſione etiam facta ad dicendi genus quo vtebatur, duro atque ligneo. Philoſtratus lib. 1 de vitis Sophiſtarum: Μὴ δὲ Σεκούνδου τοῦ Ἀθηναίου ἀμνημονῶμεν, ὃν ἐκάλουν ἐπίουρον ὥσπερ ἐκ τέκτονος πατρός. Σεκοῦνδος ἦν ὁ σοφιστής, γνῶναι μὲν περιττός, ἑρμηνεῦσαι δὲ ἀπέριττος. Male legitur in vulgatis Editionibus: ὃν ἐκάλουν ἐπίουρον ὡς. Atque hæc obiter. Ἡρακλείαν λίθον Magnetem vocat Ptolemæus, more antiquiſſimorum Græcorum, qui nunquam aliter appellant, eum lapidem qui ferrum trahit, eumque à Magnete ſeparant. Igitur Ἡρακλεία λίθος vetuſtiſſimis Græcis quæ poſterioribus Μαγνῆτις λίθος, & *Magnes* Noſtri hodie paſſim vocant *Herculeum* lapidem, imperitiſſimè. Nec enim ab Hercule nomen habet, ſed ab Heraclea vrbe Lydiæ, vbi plurimus lapis ille, *Heraclius* itaque Latinè dicendus, non Herculeus. Heſychius: κέκληται δὲ οὕτως ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πόλεως. vnde & Ἡρακλεῶτις λίθος alius dicta. Idem de eodem lapide: διὸ καὶ

A Σοφοκλῆς Λυδίαν λίθον αὐτὴν καλεῖ. οἱ δὲ σιδηρῖτιν, οἱ δὲ Ἡρακλεῶτιν. At Magnes vel Μαγνῆτις λίθος apud veteres longè alius lapis ab eo qui ferrum trahit. Ita vocarunt lapidem argentei nitoris & argento adeo ſimilem vt plerumque pro argento imponeret. Theophraſtus in commentario de lapidibus: οἱ δὲ γλυπτοὶ καθάπερ ὁ λίχνος καὶ τορνευτοὶ τυγχάνουσι, καθάπερ καὶ ἡ Μαγνῆτις αὕτη λίθος, ἣ καὶ ὄψιν περίβλεπτον ἔχουσα, καὶ ὅπερ δή τινες θαυμάζουσι τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ μηδαμῶς οὖσαν συγγενῆ. Dicit ſimilitudinem argenti in hoc lapide mirari quoſdam, quum nulla cogoatione argentum attineat, nec eiuſdem ſit cum illo generis. Caue

B cenſeas Magnetem illum lapidem Theophraſti, hunc eſſe vulgarem Magnetem qui ferrum trahit. Photius ex Helladio Beſantinoo: ὅτι οὗτος μὲν φησιν, οὐχὶ Μαγνῆτιν, ἀλλ' Ἡρακλείαν καλεῖσθαι τὴν λίθον ἥτις ἕλκει τὸν σίδηρον. Subiungit Photius multos alios exiſtimare eumdem eſſe Heraclium lapidem & Magnetem. Profecto idem eſt ac non idem lapis Heraclius qui ferrum trahit, & Magnes. Illa Μαγνῆτις Theophraſti toto genere diſtat à lapide Heraclio. Nec ratione caret Helladius qui diuerſam ſtatuit τὴν Μαγνῆτιν λίθον ab Heraclio lapide. Nam Magne-

C tis illa argenti colorem habet, & tornatur in vaſcula. Heſychius quoque eos lapides ſub his nominibus diſtingoit: Μαγνῆτις λίθος, αὕτη πλανᾷ τὴν ὄψιν ἀργύρῳ ἐμφερὴς οὖσα, ἡ δὲ Ἡρακλεῶτις τὸν σίδηρον ἐπισπᾶται. Idem ad illud prouerbium:

Λυδίαν λίθος σίδηρον πλέον προσαγάγου.

Verba iſta ſubiicit: αὕτη γὰρ τὸν σίδηρον ἐπισπᾶται, ἡ δὲ Μαγνῆτις διαπατᾶται τὴν ὄψιν ὡς δοκεῖν ἀργύρεον εἶναι. De ea Euripidis hi verſus in Oueo ſic legendi ſunt: —— ἡ βροτῶν

Γνώμας σκοποῦντων, ὥστε μαγνῆτις λίθος,
Τὴν δόξαν ἕλκει, καὶ μεθίστησιν πάλιν.

D Difficile eſt primo intuitu iudicare, qualis mens ſit eorum hominum, quibuſcum conuerſaris. Quemadmodum enim adſpectum fallit lapis Magneticus, & pro argento blanditur, quod facie ſit argentea: ita ſæpe hominum mens prima fronte allicit ad bene de ſe ſentiendum, quæ penitus poſtea perſpecta & explorata mutare ſentẽtiam cogit, & longe aliam parit exiſtimationem. Ita ſæpe decipimur in cognoſcẽdis hominum moribus, vt id videantur eſſe quod non ſint. Vt Magneticus lapis id videtur qood noo eſt. ἡ γνώμη βροτῶν τὴν δόξαν σκοπούντων ἕλκει καὶ μεθίστησι πάλιν, ὡς μαγνῆτις λίθος. Inſignis locus. De

E Magnete qui ferrum trahit hæc neutiquam accipienda ſunt, ſed de eo Magnete qui nitorem habet argenteum & argenti ſimilitudine fallit adſpicientes. Heſychius eos reprehendit, qui eũdem facerent lapidẽ Heracleũ cum Magnete: Ἡρακλεία λίθος, ἣν ἔνιοι Μαγνῆτιν λέγουσιν οὐκ ὀρθῶς. διαλλάττουσι γὰρ καὶ ἡ μὲν ἐπισπωμένη τὸν σίδηρον Ἡρακλεία ἐστίν, ἡ δὲ ἑτέρα παραπλήσιος ἀργύρῳ Μαγνῆτις. ita legendũ ac ſupplendum in eius verbis. Addit Platonem in eo errore deprehẽdi in Comœdia Ione, quũ alibi recte eas

diſtinxiſſet : ὥστε Πλάτων ἀμφοτέραις τὴν αὐτὴν ὑπολαμβάνων Μαγνῆτιν καὶ Ηρακλείαν. καὶ γὰρ αὐτὸς ἀλλαχοῦ ἑτέρως καὶ ἑτέρως φησί. Ergo Μαγνῆτις λίθος aliis diuerſa cenſetur ab Heraclia, aliis eadem eſt. Nec mirum. Nam duo diuerſi lapides hoc eodem nomine τῆς Μαγνήτιδος λίθου veteribus noti fuere, à patria vterque ſic appellatus. Μαγνῆτις λίθος quæ argenti faciem habet, alia ab Heraclio lapide. Sed ille lapis Heraclius etiam Μαγνῆτις & Μάγνης dictus eſt ab vrbe Magneſia circa quam gignebatur. Recte igitur faciunt, qui Μαγνῆτιν λίθον facie argenteum, ab Heraclio lapide ſecernunt. Sed nec illi errant qui Heraclium lapidem Μαγνῆτιν λίθον vocant. Nã vt ab Heraclea Lydiæ vrbe vocatus eſt *Heracleus*, ita à Magneſia eiuſdem Lydiæ vrbe dictus eſt Μάγνης & Μαγνῆτις λίθος. Naſcebatur etiam in Magneſia Europæa Macedoniæ contermina. Quo magis ex vero id nomen habuiſſe ſcias Plinius ex Sotaco quinque Magnetis genera recenſet, primum Æthiopicum, omnium optimum: ſecundum Magneſiacum ex Magneſia Macedoniæ collimitanea. Omnium deterrimum facit in Magneſia Aſiæ naſcentem. Duæ Magneſiæ in Aſia vna ad Mæandrum amnem quæ Μαγνησία πρὸς Μαιάνδρῳ dicitur: altera ſub Sipylo quæ Μαγνησία πρὸς Σιπύλῳ cognominatur. vtramque in Lydia ponit Ptolemæus. Sed & Ηράκλεια Lydiæ, quæ nomen dedit Heraclio lapidi, qui idem eſt cum Magnete. Hinc Lydius lapis etiam nuncupatus hic Magnes qui ferrum in ſe rapit.

Λυδιὰ λίθος σίδηρον τήλοθεν προσαγάγου.

Heſychius de Heraclio lapide qui eſt Magnes : ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ηρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πόλεως, διὸ καὶ Σοφοκλῆς Λυδίαν λίθον αὐτὴν καλεῖ. Alius ruſum hoc nomine lapis quo aurum probatur, quod in Tmolo Lydiæ amne primum repertus fuit. Plinius lib. XXXIII. cap. VIII. *auri argentique mentionem comitatur lapis, quem coticulam appellant, quondam non ſolitus inueniri niſi in flumine Tmolo, vt auctor eſt Theophraſtus: nunc verò paſsim, quem alij Heraclium, alij Lydium vocant.* Fallitur Plinius, peccatque non mediocriter. Lapis hic Lydius quo aurum & argentum probatur, nunquam dictus eſt *Heraclius*, ſed ille alter Lydius, qui ferrum rapit. Duo igitur Lydij lapides diuerſiſſimi generis, vt duo Magnetes. Μάγνης abſolute dictus eſt lapis *Heraclius*, qui lapis eſt Magneſius. Μάγνης λίθος pro Magneſiaco. Sed poſtea Μάγνης appellatus eſt omnis lapis huius generis, etiamſi patriam non haberet Magneſiam. vt Æthiopicus Magnes Sic Χάλυψ σίδηρος pro Chalybico ferro, & Χάλυψ abſolute poſtea de quocumque ferro. Ita *Cyprum* pro quolibet ære non tantum Cyprio: *Caunæ* de omnibus Caricis non tantum Cauniis. vetus Epigramma:

Μάγνης Ηράκλειτος ἐμοὶ πόθος οὐχὶ σίδηρον
Πέτρῳ πνεῦμα δ' ἐμοῦ κάλλει ἐφελκόμενος.

Heraclitus hic Magnes, ciuis Magneſiæ quẽ Magneti cõparat. Μάγνης igitur proprie lapis

A Magneſiacus. vt Σκύθης οἶμος, & ſimilia. Μαγνῆτις λίθος aliis. Ab inuentore Magnete quidam hunc appellatum prodidere. Nam & Μάγνης nomen proprium. Comicus quidam vetus ſic vocabatur. Indici Magnetis mentio eſt apud Iſidorum: *Magnes lapis Indicus ab inuentore vocatus, fuit autem in India ita primum repertus*. Lege: *Lapis Idicus. & in Ida ita primum repertus.* vel *Lydicus, & in Lydia*. Certum eſt nõ ab inuentore, ſed à patria Magneſia id nominis inueniſſe hunc lapidem. Quod ad Magnetem alterũ attinet, qui colorem argenti præfert, non dixere veteres ex qua Magneſia veniret. B Hic profecto lapis eſt quem alij vocauere *Androdamantem*. Plinius: *Androdamas argenti nitorem habet, vt adamas.* Hæmatides quidam ex magnetum genere, qui ferrum rapit, hoc nomen etiam meruit. Sed quia *Magnetis* etiam vocata eſt quæ argenti nitorem habet, vereor vt illi quorumdam errore hæc appellatio *Androdamãtis* hæſerit, quæ Magneti qui trahit ferrum, prorſus competit. Sic coticulam Lydiam, Lapidis Heraclij nomine inſignuit Plinius, quod proprie debetur alteri lapidi Lydio qui eſt Magnes Dubitat ibidem Plinius an *Argyrodamas* auctoribus tantum nomine tenus notatus idem ſit eum C Androdamante qui argenti nitorem habet. Certe videtur Argyradamas dictus quaſi argenteus adamas. Hæc eadem & Magnetis à loco natali. Vide tamen numquid veriora ſint quæ de Androdamante & Argyrodamante ſuprà diſputauimus. In Lexico Chimico Ἀνδροδάμας inter πορφυρίτας lapides reponitur qui de Magnete Androdamante accipiendus eſt: Πορφυρίτης ἐστὶ λίθος ἐπίσημος καὶ ἀνδροδάμας. De illo Eteſio lapide multa miraoda narrant, quem & facticium eſſe quidam ex his volunt. Plinio reſtituendum huius lapidis nomen lib. XXXII. D cap. XXII. de lapidibus ad mortaria medicinalia aptis: *Eteſiumque lapidem in his prætulere ceteris, mox & Thebaicum*. Vulgo editur, *Epheſium*. Sed libri habent *Etheſium*. Ita etiam Iſidorus legit. Et in Indice manuſcripto ſic habetur: *De mortarijs medicinalibus. Etheſius lapis. Chalcedius*. Idem Lexicon Chimiæ: Βοστρυχίτης, πυρίτης ἢ ἐπίσημος ὃ ἐστι χρυσόλιθός ἐστι. Alibi Aëtiten quoq. ſic interpretatur: Ἀετίτης, χρυσόλιθός ἐστι ἢ πορφυρίτης ἢ πορφυρόχρωμος Μακεδονικὸς ἢ πολύχρωμος. Auctores illi χρυσόλιθον vocant non gemmam quæ hoc nomine dicitur, ſed lapidem χρυσίτην. Sic ἀργυρόλιθος iiſdem appellatur χρυσίτης. Zoſimus: ἀργυρόλιθος ἢ χρυσόλιθος. Androdamantem E porro eumdem ab his fieri cum Chryſite teſtis ψευδώνυμος Democritus de Andromante: ἔστι δὲ ὁ λίθος ὁ λεγόμενος χρυσίτης Proprie Græcis χρυσίτης lapis is vocatur, quo probatur aurum. Heſychius: χρυσίτης λίθος ἡ λεγομένη βάσανος, ἢ Λυδία. Magnes lapis quoque Lydius, etſi multum à Lydio lapide Chryſite differat, ſed ambo eamdem habent patriam. Inter Magnetum genera Androdamas à quibuſdã reponitur. Hinc inepti illi auctores Ἀνδροδάμαντα & χρυσίτην eumdem lapidem fecere. Sed de eorum imperitia alibi dicendi locus.

Pag. 82. C. *Quaſi prædam quamdam quidquid Magneti hæſerit, Adamas rapiat atque auferat.*] Ita edidit Delrius cum aliis: ſed verba illa, *quidquid magneti hæſerit*, vncinis incluſerat, quia in Codice ſuo ea non inuenerat. Duplex huius loci lectio fuit: altera prioris, altera nouæ ἐκδόσεως. altera habuit: *quaſi prædam quamdam quidquid Magneti hæſerit, Adamas rapiat, atque auferat.* In altera lectum eſt: *quaſi prædam quamdam Adamas magneti rapiat atque auferat.* Sic edidimus. Plinius: *Adamas diſſidet cum lapide Magnete in tantum vt iuxta poſitus ferrum non patiatur abſtrahi.* Vetus Codex habet, *extrahi*, legendum, *vt iuxta poſitus ferrum non patiatur ei trahi.* id eſt, ab eo trahi. *ferrum magneti trahitur*, id eſt à Magnete. Loquutio Plinio familiaris, prorſus mendoſum, abſtrahi. Sequitur: *aut ſi admotus Magnes adprehenderit, rapiat atque auferat.* In aliis legitur, *deprehenderit.* neutrum verum eſt. Scribe: *aut ſi admotus Magnes id prehenderit*, hoc eſt ferrum prehenderit atque ad ſe rapuerit.

Si te prehendero, Gargili tacebis.

Lychniten perinde fert India, cuius lucis vigorem flagrantia excitat lucernarum.] In optimo Regio Codice: *cuius lucis vigore ardore excitat flagrantia lucernarum.* Scripſimus: *cuius lucis vigorem ardor excitat lucernarum.* illud *flagrantia* ex duplici lectione altera eſt. Poterat etiam ſcribi: *cuius lucis ardorem flagrantia excitat lucernarum.* vt pro illo *ardorem* in altera Editione poſuerit *vigorem*. In multis porro gemmarum, certum eſt vigorem earum excitari vel igne vel ſole, vel etiam lucernis accenſis, non tamen propterea *Lychniten* dictum ait Plinius, quod eius ardorem excitaret flagrantia lucernarum, ſed quod gratiam haberet lucernarum accenſarum, & ſimiliter luceret accenſis lucernis. Ita enim accipi volunt hæc eius verba vt edita ſunt: *Ex eodem genere ardentium Lychnites, appellata à lucernarum accenſarum præcipua gratia.* cui ſententiæ adſtipulari videtur Dionyſius hoc verſu de Lychnite:

——Λυχνὶς δ᾽ πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.

Aliter tamen concepta ſunt Plinij verba in veteri codice: *Ex eodem genere ardentium Lychnis, appellata à lucernarum accenſu, cum præcipua gratia.* vnica mutata litterula reſtituitur vera lectio: *appellata à lucernarum accenſu, tum præcipuæ gratiæ.* Tum præcipuæ gratiæ eſſe dicit hanc gemmam cum lucernæ accenſæ ſunt, quia vigor eius & ardor excitatur accenſarum lucernarum flagrantia. nec aliter apud Plinium legit Solinus noſter. Legi debet etiam in eodem Plinio: *Lychnis appellata.* Nam ſi *Lychnites*, ſcripſiſſet non fœmineo genere id nomen enunciaſſet. Aut igitur λυχνῖτις, aut λυχνὶς ibi ſcribendum. Varie concipiuntur apud antiquos huius lapidis nomina. Nam & λυχνεὺς dicitur, & λιχναῖος, ἡ λυχνὶς λυχνίδος, ἡ λιχνῖτις, ὁ λυχνίτης, & ὁ λύχνος τοῦ λύχνου. Nam ita in antiquis Dionyſij Codicibus ſcribitur:

A ——Λύχνος δ᾽ πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὅμοιος.

Plinio *Lychnis* appellata eſt, ἡ λυχνὶς, ita legit Iſidorus ex eodem auctore: Index manuſcriptus: *Lythenis, genera eius IIII* vbi *Lythenis* perperam ſcriptum pro *Lychnis*. remiſſiorem carbunculum dixiſſe quoſdam Lychnidem Indicam notat idem Plinius. Græci qui de lapidibus ſcripſere ἄνθρακα exponunt λυχνίτην, quia luceat vt lucerna accenſa vel ignis. ἄνθραξ λυχνίτης. Apud alium reperio: ἄνθραξ ὡς πῦρ, ὡς λύχνος.

Duplex ei facies, aut enim purpura emicat claritate, aut meracius ſuffunditur cocci rubore.] B Ita correximus ex libris, quum antea legeretur: *aut in purpura emicat claritatem.* Mirum vero hoc loco Solinum quaſi propriam vindicare purpuræ claritatem, eamque cocco adimere, cui meracum & ſuffuſum ruborem tribuit. Claritas in omnibus coloribus ſplendor eſt multa luce perfuſus. Hinc claræ dicuntur purpuræ quæ plus habent luminis quàm coloris. Græci ὀξείας vocant. vt contra *ſatura* & *meraca* quæ plus coloris habent quàm luminis. Tales auſteriores ſunt. Hoc & de cocco ſimiliter vtrumque dici poteſt. nam & coccum eſt clarum & acutum, plurimo lumine vegetum. C ὀξυφεγγὲς & ὀξυκόκκινον Græci appellant. eſt & ſaturatius ac meraco rubore ſuffuſum, eoque obſcurius & auſterum magis. & ſic de ceteris coloribus obtinet, quorum alij clari ſunt, alij meracius ſuffuſi. Rectius multo Plinius ac breuius: *& alias inuenio differentias vnam qua purpurâ radiat, alteram qua cocco.* Quæ calamiſtris inurere dum voluit noſter, planè ſenſum perdidit & colorem proprietatem neglexit. Color porro qui inter coccum & purpuram eſt, veteres *Hyſginum* vocauere vt alibi notamus. *Zinzolinum* vulgo dicimus. Noſter duo tantum genera Lychnitis facit, vnam quæ purpura, alteram quæ cocco lu- D cet: Plinius quattuor ſtatuit: primam ac probatiſſimam apud Indos, quam remiſſiorem carbunculum dixere quidam: *ſecunda*, inquit, *bonitate ſimilis, Ionia appellata à prælatis floribus.* Ita legendus ille locus. Secunda ab Indica, bonitate illi ſimilis, *Ionia* appellata Ἰωνιά. Mox ſcribendum ex veteri Codice: *& inter has inuenio differentiam. Vna purpura radiat, altera cocco. A ſole excalefacta, aut digitorum attritu paleas & chartarum fila ad ſe rapit.* In veteri Codice legitur: *aut chartarum folia.* perperam.

Duplex ei facies.] Id eſt, duplex ei co- E lor, perpetua Solini loquutione, de qua multis locis iam diximus. *& palearum caſſa*, paulo poſt, vt *ſurculorum aſpera*.

Et ſi quando inſignita eſt, dum ſigna exprimit.] Ita repoſuimus libris iuuantibus ac iubentibus. Male fuit hactenus: *dum ſigna imprimit.* Gemmæ ad ſignandum ſcalptæ, ipſæ impreſſas habent figuras non expreſſas: in cauo inciſas non extantes. ἐκτύπωμα Græci vocant τὸ γλύμμα τῆς σφραγῖδος. Clemens Alexandrinus: ἐκτύπωμα τῆς σφραγῖδος. at cum ceram ſignant, imaginem in ea exprimunt,

quod eſt ἐκτύπωμα. vnde *Ectypæ* imagines quæ extant ac prominent. Plautus eleganter & conuenienter ad hunc locum:

Ea cauſa miles heic reliquit ſymbolum,
Expreſſam in cera ex anulo ſuam imaginem.

Ergo ex anulo in cera imago exprimitur, non imprimitur.

Pag. 82. E. *Beryllos in ſexangulas formas Indi atterunt.*] Aliter terit cælum. vnde & *tritores* ijdem qui & *cælatores*, οἱ τορευταί, aliter terit tornus. vnde & *terere* pro tornare. Aliter denique terit lima vel atterit, vnde tritores lapidum, οἱ σμῆκται λίθων, οἱ ἀλβωταί, qui attritu limæ vel arenæ, vel rotæ, vel alterios lapidis ſcobe gemmas poliunt & in nitorem dant. Epiphanius σμαροποιοὺς vocat, qui limpidant ac poliunt gemmas, quum potius id nomen præferat ſordium ſignificationem. Sed explicandum ex palæſtræ metaphora, qua nitidi & politi λιπαροὶ & ἰμπνοῖ, & σμαροὶ dicebantur ab oleo quo perfuſi niteſcebant. Gloſſæ: *politus*, ἰμπνής. Hinc λιπαρότης, nitor ac politura. Quod in oratione, & in aliis omnibus rebus locum habuit. Vnde λιπότης χαλκοῦ, nobis ſuprà notata eſt ex Sorano pro nitore ac leuore. Item λιπότητος χάριν, elegantiæ ac nitoris gratia. Agatharchides antiquiſſimus auctor λιπότητα σανιδώματος dixit læuorem tabulæ ad vnguem raſæ ac complanatæ: ὅλην οἶμαι τὸ μὲν γνῶσις ἐκπεπόνημον συναπορρῆν κατὰ τὴν λιπότητα τοῦ σανιδώματος. Dixit antea tabulam illam κατεξυσμένην eſſe. Diximus ſupra *limpidari* lapides qui poliuntur. Hoc ſenſu eam vocem vſurpauit ſequior Latinitas. Ex libris tamen Dolabellæ in fragmentis Agrimenſorum ita ſcribitur: *Omnis terminus ab oriente limpidum latus habet: ab occidente ruſpidum latus habet.* vbi limpidum pro polito ac leuigato ponitur. vetus liber Medicinæ: *καθαιρετικὰ ſunt quæ cicatrices comedendo æquant & limpidant.* Item: *Ἀναπληρωτικὰ ſunt quæ alta vulnera complent, & limpidant.* Græcum eſt λάμπος lucidus. vnde *limpus* & *limpidus.* vt μικκός, *miccus* & deriuatione Latina *miccidus.* vnde *miccidiores termini* Innocentio Agrimenſori ſunt minores. Epiphanius: ἄλλοι δὲ φασὶ Νέρωνα ἐκεῖ τεχνίτην τῶν παλαιῶν σμαροποιὸν τινα λιθουργὸν ἐφευρεῖν τὸ διαλάμπον τοῦ σμαράγδου. vbi σμαροποιὸς eſt limpidator lapidum, qui nitentes atque λιπαροὺς facit lapides. Genus ſmaragdi pretioſiſſimum & excellentiſſimum, hoc eſt quod ille vocat τὸ διαλαμπότατον τοῦ σμαράγδου, *Neronianum* dictum eſt, non à Nerone Imperatore, nec enim ignoratum Plinio fuiſſet. ſed à Nerone aliquo artifice gemmario. Quid ſi traxit nomen ab aqueo ſplendore quod tralucidum ſit ac liquidiſſimum? Græci non ſolum infimæ ætatis ſed etiam antiquioris νηρὸν & νηρὸν aquam vocauerunt. Et νηρὸν locus eſt aquis irriguus. Inde νερώνιος λίθος, quem alij Νερωνιανὸν dixere quaſi è Nerone. Epiphanius: καὶ ὁ μὲν Νερωνιανὸς πτερὸς τοῦ εἴδη σφόδρα χλοάζων, διαυγὴς καὶ ἄλλων. Plinius de A optimo Smaragdo: *ad craſſitudinem ſui facilitate tranſlucida, quod etiam in aquis nos iuuat.* Vt vt ſit, nec à Nerone Imperatore, nec à Domitiano poteſt nomen habuiſſe. Nam Plinius, vt proximus eorum ætati, mentionem eius feciſſet. Atqui apud Recentiores tantum huius mentio inuenitur. Ad illam certe Neronianam Smaragdum alluſit auctor diſtichi, quod in ſæculum Conſtantini factum eſt:

Saturni aurea ſæcla quis requirat?
Hæc ſunt gemmea, ſed Neroniana.

Hæc ſunt gemmea ſæcula longe vtique aureis anteferenda. Sed ex qua gemma facta? B ex Neroniana. Ita excellentiſſimum ſmaragdum appellarunt. Epiphanios: ὁ μὲν σμάραγδος ἐν Ἰουδαίᾳ τούτου ἐκεῖ ὁ Νερωνιανός. Figuratè voluit ille dicere Conſtantini tempora Neronianis eſſe ſimilia, quod vxorem & natum occidiſſet. A Nerone igitur artifice ac lapidum politore nomen inuenit.

Vt hebetem coloris lenitatem angulorum repercuſſu excitent ad vigorem.] Plinios: *poliuntur omnes ſexangula figura artificum ingenijs, quoniam hebeſcunt, ni color angulorum repercuſſu excitetur: aliter enim politi non habent fulgorem eumdem.* Ita in illis verbis legendum. *hebeſcunt*, inquam, non *hebete-* C *ſcunt.* ab hebes fit *hebetari* non hebeteſcere.

Eximij interueniente glauci & cæruli temperamento.] Plinius ſimpliciter: *probatiſſimi ſunt ex his qui viriditatem puri maris imitantur.* Solinus interpretatus eſt viriditatem puri maris cæruleo & glauco temperari. Græci γλαυκὸν βήρυλλον ſemper vocant, quæ optima eſt. Dionyſius de Indis:

Ἄλλοι δ' ἰχθυόεντας ἐπὶ προχοῆσιν ἀναύρων
Ἤτοι βηρύλλου γλαυκὸν λίθον, ἢ ἀδάμαντα.

Item de Aſſyria:

D Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χροιῆστιν ἄλλας
Ὑγρῆς βηρύλλου γλαυκὸν λίθον, ὃ περὶ χῶρον
Φύονται ἐν προχοῆς ὀφιώδεος ἔνδοθι πέτρης.

Hîc προχοαὶ nullo adiecto ſunt cautes. Inuenitur igitur apud Aſſyrios in cautibus intra ophitem lapidem. At apud Indos ἐν προχοῆσιν ἀναύρων reperitur, in præcipiis torrentium. vt enim ὄχθος vel ὄχθη ſimpliciter de montis iugo dicitur, ita & προχοαὶ vel προχοή. At cùm additur ὄχθη ποταμοῦ aut προχοὴ ποταμοῦ, de ripa intelligendum hoc ſupra iam monſtrauimus. Harpocration προχόας ἀκτὰς interpretatur. Epiphanius: λίθος βηρύλλιος. ἐστὶ γλαυκίζων μὲν ἐπὶ θαλασσοβαφής. Re- E peri apud alium qui de lapidibus ſcripſit: Βηρύλλιος λίθος ὡς χρόαν μὲν ἔστιν ἐν ἁλί. ἐὰν χρεῖ ἀκεροχθοῦ λίθοις ὄντας στρέφονται. Corallium ille cogitabat. Beryllum puro eſſe, quem nunc *catti oculum* vocant. quæ etiam hodie ſummo in pretio apud Indos. Glaucam Beryllum omnes veteres appellant eam quæ probatiſſima ſit, qui color felineorũ oculorum proprius. Seruius: *Glauci autem ſunt felineis oculis quodam ſplendore perfuſi.* In alijs Gloſſis: *Glaucus, qui cattineos habet oculos.* Alij *aquas marinas* appellari malunt veterum Beryllum. Ceterum ſmaragdo etiam maris viriditatem veteres vindicant, veluti ſuum colorem. vide ſuprà.

In Leaicis veterum Græcorum medicis Beryllum etiam Beronices nomine dictum inuenio. Neophytus: Βηρυλλος ὀπὸς ἐστὶ δένδρου. ἐστὶ δὲ τὸ λεγόμενον βερονίκη. Quis vnquam audiuit Beryllum eſſe arboris lacrimam? Sed bene quod addit ita appellatum τὸ λεγόμενον βερονίκη. Sic vocarunt Græci recentiores quod antiquis fuit Electrum ſiue ſuccinum. Idem Neophytus: ἠλεκτρον λίθος ... ὠδης. ἄλλοι δὲ φασιν ὅτι τῆς αἰγείρου ἐστὶ τὸ κομμιῶδες, ἐστὶ δὲ ἡ βερονίκη. Ergo & βήρυλλον & βερονίκην appellauere Sucinum quod ex arboribus ſudat, & Electrum gummi genus eſſe putarunt cui nomen βερονίκης indidere. Aliæ Gloſſæ medicæ: Βερονίκη βήρυλλος. Inde plane eſt quod hodieque tota ferme Europa Gummi genus quoddam vocat *Vernicem*. quod ex illo Græco βερονίκη vel βερνίκη factum eſt. Forte quod Electri ſimile ſit. Nam & candidum eſt Electrum, & cereum & fuluum Gummi Iuniperi ſic vulgo vocitant, quo pictores vtuntur ad colores illuminandos. Ridicule igitur viri doctiſſimi qui *vernicem* noſtrum quaſi vernum roicem dictum exiſtimant. Immo ex βερνίκη. Quo tamen vocabulo ſuccinum proprie appellauit infima Græcia. Nicomedes: Ἠλεκτρον πτερυγόφορον, βερνίκη. Idem: βερονίκη, ἠλέκτρου ῥίνισμα. Hoc ſenſu capienda hæc vox apud Myrepſum de Antidoris CCCXXVII. βερονίκης, κοραλλίου. id eſt, *Succini, Corallij*. At bonus Fuchſius pro herba Veronica accipit. ab ea Beronice Electro genos nitri rubri dictum eſt βερνικάεκον, quod eſſet ſimile fuluo ſuccino. Neophyrus: Βερνικάεκον, τὸ πυῤῥὸν νίτρον Nicomedes: Βερνικάεκον, νίτρον ἐρυθρὸν, οἱ δὲ ἤλεκτρον, οἱ δὲ βερονίκην. Huius nitri mentio apud Myrepſum quod perperam ab vrbe Æthiopiæ Berenice dictum autumat Fuchſius. Immo ab Electri colore, vt ne mireris & *vernicem* inde nominatum.

Pag. 82. E. *Infra ſunt Chryſoberylli qui languidius micantes nube aurea circumfunduntur*] Plinij mens non hæc eſt, cuius verba iſta: *proximi vocantur chryſoberilli, & ſunt paulo pallidiores, ſed in aureum colorem exeunte fulgore*. nube aurea circumfundi non dicit eos Plinius, ſed cùm ſint pallidiores, exire tamen in aureum fulgorem. alius in gemmis color, alius fulgor. Color exit in fulgorem inclinatione facta, ſuſpectu aut deſpectu. Ait igitur pallido colore eſſe Chryſoberyllos, ſed in aureum fulgorem exire. Solinus hæc ſic accepit quaſi in exitu & circa extimas oras aurea nube cingeretur. Nihil alienius poterat fingi à Plinij ſenſu. Ita alibi loquutus eſt: *vitia Opali ſi color in florem herbæ quæ vocatur heliotropium exeat*. Non hic vult in circuitu colorem floris heliotropij præferre. Rectius Iſidorus mentem Plinij cepit: *chryſoberyllus dictus, eo quod pallida eius viriditas in aureum colorem reſplendeat*.

Chryſopraſos æque Beryllorum generi adiudicauerunt.] Immo ſui generis eſſe quoſdam exiſtimaſſe tradit Plinius: *Vicinum genus huic eſt pallidius, & à quibuſdam proprij generis exiſtima-*

A *tur, vocaturque chryſopraſus*. Sed vt nomen ſonat nõ poteſt pallidius eſſe hoc genus Chryſoberyllo. Immo nec Beryllo, porraceus color ſummi viroris & auſteri, non pallidi, Græci πράσινον χρῶμα & πρασοειδὲς vocant eum colorem qui ad plenum & ſaturè viridis ac meracè. Hinc πράσινος λίθος de ſmaragdo præſtantiſſimo propriè dicitur. Græci πράσινον id eſt porraceum in ſupremo gradu ponunt viriditatis. Καὶ χλωρὸν ὅμοιον τῷ πρασίνῳ, ἐφ' ᾧ ἐστὶ τὸ ἰῶδες, τὸ σμαραγδίζον καὶ τὸ ἰσατῶδες. πράσινα γὰρ ταῦτα ὑφειμένα τοῦ χρώματος. Ergo ἰῶδες, σμαραγδίζον, & ἰσατῶδες viridis quidem ac praſini ſunt coloris, ſed remiſſioris Fe-
B fellit Plinium vox χλωρὸς quam pro pallido Græci accipiunt & pro viridi. Chryſopraſus χλωρότερος ἐστὶ τοῦ χρυσοβηρύλλου, viridior eſt chryſoberyllo: & ita quidem neceſſe eſt, quum ex auro & porraceo mixtam lucẽ trahat, quod porraceum exacte ac meracè viret. καὶ χλωρὸν ὅμοιον πρασίνῳ, ridiculus eſſet qui verteret: *& pallidum quale eſt porraceum*. Vertendum quippe eſt: *& viride quale eſt porraceum*. χλωρὸς idem quod χλοερὸς herbaceæ viriditatis. χλωρὸς etiam pro luteo, vnde χλωρίων auis. Hoc ſenſu chryſoberylli τῶν βηρύλλων χλωρότεροι, non pallidiores, vt Plinius reddit, ſed magis lutei,
C & in aureum fulgorem exeunte colore. Idem μήλινον χρῶμα alibi *pallidum* dixit qui luteus eſt. Adamãtis vero genus ceteris pallidius dixit. Atqui eadem ſignificatione pallidus adamas, & pallidus chryſoberyllus vel chryſopraſus dici non queunt. Sed & pallidiores dixit carbunculos, qui dilutiores ſunt quos χλωροειδεστέρους vocauit Theophraſtus, longè diuerſa ſignificatione quam χλωρότεροι βήρυλλοι. Peccauit igitur Plinius qui hæc non diſtinxit, ſed χλωρὸς vbique *pallidum* reddidit Mirum vero hoc loco in Chryſopraſi proprietate ſignanda nullam porri facere mentionem. Fuit
D itaque quum legi heîc vellem *Chryſopraſum* pro Chryſopraſo. χρυσόπρασος eſt idem quod χρύσοπρασος, qui ὁμοίας χρυσοῦ habet. Meminit alio loco Chryſopraſij, quem ſuccum porri referre ſcribit & paulum declinare à Topazio in aurum. Iſidorus vtrumque locum iunxit, *Chryſopraſus*, inquit, *Indicus eſt colore porri ſuccum referens, aureis interuenientibus guttis, vnde & nomen accepit*, quem *Beryllorum generi quidam adiudicauerunt*. De guttis aureis Chryſopraſi nihil Plinius, nec Solinus. In Beryllo eas videtur agnoſcere Epiphanius: εἰ δὲ ὡς ἡλίου κατ' ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου τινῶν ἀνακλᾶσθαι φαίνεται ὡς ὕαλος κίρχους ἔχων ἐνδο-
E θεν ἐμφερεῖς. De Chryſoberyllo melius ac rectius Iſidorus quam Plinius: *Chryſoberyllus dictus quod pallida eius viriditas in aureum colorem reſplendeat*. Non modo pallorem ei tribuit, ſed pallidam viriditatem. Idem Beryllum viriditate ſimilem eſſe ſmaragdo prodit, ſed cum pallore. Glauci ſunt Berylli, ſicut mare purum virides. At ſmaragdi herbaceam virorem præferunt & auſterum.

Hyacinthizontas, ſcilicet qui hyacinthos probe referant, & ipſos probant.] Plinius: *quarto*

loco numerantur Hyacinthizontes. Epiphanius Beryllum faciem habere dicit, ὑδαρίζουσας ὑακίνθου. θαλασσόβαφης, ἔχει εἶδος καὶ τῆς ὑδαροσιζούσης ὑακίνθου. Idem inter hyacinthorum genera quarto loco numerat τὸν ὑδαρίζοντα quem χαυνιαῖον dicit appellari. ὁ τέταρτος ὑδαρίζων λέγεται χαυνιαῖος. ita legendum. primum genus hyacinthi θαλασσίζουσαν, proximum, Ῥοδίζουσαν. ita enim libri ſcribunt. ab ea voce *Rubinum* fecit infima Latinitas. Nam alibi notauimus Rubinum noſtrum eſſe veterum Hyacinthum. Perſæ hodieque & Arabes Rubinum nominant *Yacut*, voce detorta ex ὑάκινθος.

Pag 82. E. *Eos verò qui cryſtallo ſimiles.*] Inter beryllos Hyacinthizontes, & eos qui cryſtallo ſimiles ſunt, alia genera quædam memorat Plinius omiſſa Solino: *aeroides*, ἀεροειδὴς, *cerinos* & *Oleaginos*, id eſt colore olei. Malè in libris Plinianis ſcribitur: *Quinto loco quos aeroides vocant, poſt eos acerini, ac dein oleagini*, correxere: *poſt eos autem cerini.* rectè de cerinis: ſed illud *autem* malè infartum eſt. Beryllos cerini coloris eſſe etiam Epiphanius obſeruat: ἄλλη δέ τις βήρυλλος τῆς κηρᾶς τὸν ὀφθαλμὸν τῷ ὁρῶντι ἔδει ἀποδεικνῦσα, ὅτι ἡ καὶ ἄλλην πάλιν ὁμοίαν κηρῷ. *Cerinus color* veteribus nominatus ac nobis alibi notatus. & Græcis κηρινὸν χρῶμα, & κηρόχρους. *Cerini cucumeres* Plinio lib. xix. cap. v. *creſcunt qua coguntur forma. In Italia virides, & quamminimi, in prouinciis quammaximi, & cerini aut nigri placent, copioſiſſimi in Africa, grandiſſimi in Aſia, vbi cum magnitudine exceſſere, pepones vocantur* Ita totus ille locus legendus ac diſtinguendus, *Cerina pruna* apud eumdem Plinium quæ *cerea* in Copa Virgilij. *Ceres calces* apud Vopiſcum.

Capillamentis intercurrentibus obſcurantur, hoc enim vitio illorum nomen eſt.] Non tantum κρυσταλλοειδῶν Beryllorum hoc vitium, ſed omnium, nec ſolum hoc ſed alia quæ gemmis plerifque communia ſunt. Plinius: *Hi capillamenta habent ſordeſque, alioquin euanidi, quæ ſunt omnium vitia.* Idem paulo poſt: *vitia prater iam dicta eadem ferè quæ in ſmaragdis, & pterygia.* In Smaragdis ſalem, plumbaginem & capillamentum inter vitia poſuit, quæ in corpore apparent. alia enim ſunt vitia coloris, ſordes vocantur illis nominibus quæ vel plumbo, vel ſali, vel capillamentis ſimiles ſunt. *Centrum* alibi inter vitia gemmarum numerat, & *centroſam ſcobem.* de quo nos ſupra. Hic etiam *pterygia*. ab hoc vitio ἀπτερύγιον Electrum fortaſſe nominatum, quod non eſt tralucidum, ſed ſordibus inquinatum pterygia referentibus.

Indici reges hoc genus gemmae in longiſſimos cylindros amant fingere.] Ita correximus ex libris. vulgo edebant: *hoc genus gemmarum.* Sic ſupra loquutus eſt: *verum exiguâ ſui parte ſiluas hoc genus edit.* vbi etiam corrupetant: *ſiluis hoc genus edit.* Totum hunc locum ex Plinio expreſſit Solinus, ſed more ſuo parum fideliter expreſſit, & longè abit ab

A auctoris ſui mente. *Indici reges*, inquit noſter, *hoc genus gemmas in longiſſimos cylindros amant fingere, eoſque perforatos ſetis ſuſpendunt, ac monilia habent.* Sic legimus hæc verba. vulgo erat: *& ad monilia habent, quæ plerumque ex vtroque capite*, &c. quæ correctorum manum ſapiunt. Aliter enim tinniunt libri. Ergo iuxta Solinum Indi qui Cylindros ex Beryllis fingebant eoſdem perforatos ſetis elephantorum ſuſpendebant, ac monilia habebant. Apud Plinium Indi ſunt qui Beryllos perforant. & ſetis elephantorum ſuſpendunt: alij qui Cylindros ex his

B faciunt & capita eorum vtrimque inſertis aureis vmbilicis comprehendunt. Indi qui Beryllos perforabant, ſine auro eos geſtabant, ac ſolis elephantorum ſetis religabant, quia melius illos ſic nitere cenſebant, quàm ſi cum auro iungerentur. Aliis placebat non oportere perforari Beryllos, eos præcipuè quorum abſoluta eſſet bonitas, ſed capita eorum vtrimque ex auro comprehendebant, idenque cylindros ex his facere malebant quàm gemmas, quia ſumma commendatio in longitudine. Alij rurſus eos perforabant & ſimul aurum ad-

C debant. Hæc mens Plinij. verba iam videbimus: *Indi mirè gaudent longitudine eorum, ſoloſque gemmarum eſſe prædicant, qui carere auro malunt. ob id perforatos Elephantorum ſetis religant.* Pro his Solinus: *in longiſſimos cylindros Indi fingere amant, eoſque perforatos elephantorum ſetis ſuſpendunt ac monilia habent.* Non in Cylindros iſti fingunt, ſed naturali eorum longitudine gaudent. præterea ineptum eſt quod ait in longiſſimos cylindros fingere, quaſi de ſequace materia, ac tanquam ſi longiores fieri aut fingi ex iis poſſent cylindri quàm quanta eſt eorum longitudo. Rectè Plinius: *Ideo Cylindros ex iis facere ma-*

D *lunt, quàm gemmas, quoniam eſt ſumma commendatio in longitudine.* Quia commendatur in his lapidibus longitudo eo Cylindros ex his facere malunt, quam gemmas. Cylindri ſunt lapides longiores ac rotundi manu facti. gemmæ ſunt σφραγῖδες, aut annulorum ſignacula, quæ non in longitudinem cæduntur, ſed ouali ferme fiunt figura. Ex vno cylindro plures gemmæ fieri poſſent. Verum de his paulo poſt. Verba Plinij perſequamur: *& alios conuenit non oportere perfo-*

E *rari, quorum ſit abſoluta bonitas. Vmbilicis ſtatim ex auro capita comprehendentibus.* Hæc corruptiſſima eſſe libri oſtendunt qui habent: *Alijs conuenit neu oportere perforari, quorum ſit abſoluta bonitas. vel binas tantum ex auro comprehendentibus.* Non longè arceſſita, ſed certiſſima coniectura emendo: *alijs conuenit non oportere perforari quorum ſit abſoluta bonitas, vmbones tantum ex auro comprehendentibus.* Indi, inquit Plinius, Beryllorum longitudine ſummopere delectantur, & ſolos gemmarum eſſe prædicant qui auro melius careant. Ob id perforatos ſetis elephantorum religant. *Alijs conuenit*, id eſt inter alios homines

conuenit, non oportere eos perforari, quorum ſit perfecta bonitas. Solinus *alios* iſtos de alio genere Indorum accepit. Perperam. clarum eſt Plinium *alios* heic poſuiſſe de Europæis hominibus. Non igitur Indi Cylindros ex Beryllis faciebant, ſed Romani orbis homines, qui & vmbones eorum ex auro comprehendebant. Vmbo in lapide vel gemma dicitur pars illa quæ protuberat. Plinius: *Arabicæ excellunt candore circuli prope lucido atque non gracili, neque in receſſu gemmæ, aut in deiectu, ſed in ipſis vmbonibus nitente.* Solinus ex eo *vmbunculum gemmæ* dixit ſupra. in Cylindro duo vtrimque vmbones, duo nempe capita. Qui Cylindros ex beryllis faciebant, duos vmbones Cylindri ex auro comprehendebant. Solinus hoc loco *vmbilicos* dixit, qui Plinio ſunt *vmbo* & *vmbilicus* idem. vt *vmbo* clypei qui & *vmbilicus*. Tertullianus de cultu fœminarum: *vos vero adiectis ad pondus colluras quaſdam, vel ſenti vmbilicos ceruicibus adſtruendos.* Ita legendus ille locus ex Codice Agobardi, vt nos alibi docemus. *Colluræ* ſunt ἀμύγαι. Vmbones Beryllorum qui in Cylindros formati ſunt, auro comprehendi dixit. Solinus ex vtroque capite Cylindrorum aureos vmbilicos ſiue vmbones inſeri. Non ea mens Plinij. res tamen eodem pænè recidit. Nam aurum quo vtrimque Cylindri vmbones incluſi habentur, vmbilici vel vmbonis aurei nomine poteſt appellari, quia vmbonem lapidis complectitur. Non ita tamen Plinius intellexit, in cuius verbis nihil prorſum vidit Solinus, qui de Indis hæc omnia accepit. Sequitur apud Plinium: *Ideo Cylindros ex his facere malunt quàm gemmas, quoniam eſt ſumma commendatio in longitudine.* Non de Indis aut Indicis regibus hæc dicuntur, vt eſt hariolatus Solinus, ſed de Europæo & Aſiano hominum genere qui Cylindros ex Beryllis facere malebant quàm gemmas. Idem de Sardonyche: *Has Indis non habitas in honore Zenothemis ſcribit, tantæ alias magnitudinis, vt inde capulos factitarent. Etenim conſtat ibi torrentibus detegi & placuiſſe in noſtro orbe initio, quoniam ſolæ prope gemmarum ſcalpta ceram non auferrent.* Sic de Beryllis. Indis placebat eas perforari & ſine auro geſtari, tanquam quæ ſic gratiores eſſent. Inter alios conueniebat perforandos eos non eſſe, qui optimi viderentur, qui cylindros ex ijs factitabant, & vmbones vtrimque auro comprehendebant. Sed quid eſt quod ait Plinius, Cylindros ex his malle facere quàm gemmas? an non & Cylindri gemmæ ſunt? Certè Cylindrorum forma facti lapides, gemmis etiam accenſentur. Sed ſuprà notauimus *gemmas* propriè Latinis dici, quas Græci vocant σφραγῖδας, anulis ſcilicet incluſos lapides & ſcalptos ad ſignandum. Plinius lib. xxxvii. cap. viii. de Iaſpidibus: *nec diuerſa quas ſphragidas vocant publico gemmarum domínio ijs tantum dato quod optimè ſignent.* Immo gemmæ omnes quæ ſignabant ſic

A vocatæ ſunt. Vnde & σφραγὶς pro qualibet gemma Græcis. Latinis vero *gemma* propriè lapis qui ſignat, ac digito induitur. Idem libro quo ſupra, cap. iii. *Murrinorum & cryſtallinorum diximus gratiam, vniones quod capite circumferuntur, gemmæ digitis.* Ergo nec vniones ſiue margaritæ gemmarum nomine comprehendebantur, vt aſſerit Iuriſconſultus. Solinus infra de Taprobane inſula: *margaritis ſcatet, & gemmis.* Cicero Act. vi. in Verrem: *Nego vllam gemmam aut margaritam fuiſſe, aut quicquam ex auro.* Vibius Sequeſter de fluminibus: *Achates Siciliæ,*
B *pars nomine lapillos edit, ex quo gemmæ fiunt.* ἐξ ὧν σφραγῖδες γλύφονται. Gemma igitur eſt σφραγίς. Plinius de Opſidiano lapide: *Gemmas ex eo multi faciunt*, id eſt σφραγῖδας. Creſias in Excerptis rerum Indicarum: περὶ Παντάρβης σφραγῖδος, καὶ ὡς ἐξ σφραγῖδας ἀπορριφείσας εἰς τὸν ποταμὸν, αὕτη ἀνείλκυσεν ἐχομένας ἀλλήλων. vbi σφραγῖδες ſunt gemmæ. Quod enim legitur, καὶ τιμίους λίθους, additum id à Photio videtur, gloſſamenti gratia. Theophraſtus refert lapidem aliquando mirificum in aurariis metallis Lampſaci repertum, ex quo gemma
C facta eſt, quam propter elegantiam & pulcritudinem Regi miſerunt. Verba Theophraſti de lapidibus: ἐν Λαμψάκῳ δέ ποτε ἐν τοῖς χρυσείοις εὑρέθη θαυμαστὴ λίθος, ἐξ ἧς ἀνενεχθείσης πρὸς σφύραν, σφραγίδιον γλαφυρὸν ἀπεπέμφθη βασιλεῖ διὰ τὸ περιττόν. Ita legendum. vulgo editur: σφραγίδιον γλυφερὸν, & ineptè vertunt, *ſigillum ſculptile.* nullum eſt σφραγίδιον aut ſignaculum quod non ſit ſculptile. aliter ſigillum fieri non poteſt niſi ſcalptura. Sed γλαφυρὸν reponendum, id eſt elegans. Græci γλαφυρὸς, ἀνθηρὸς, λαμπρὸς, τερπνός. Malè etiam λίθον gemmam eo loco reddunt. *Lapidem* mallem. Lapis ille mirabilis in aurariis metallis reper-
D tus, ex quo facta eſt *gemma*, id eſt σφραγίδιον. Ita Plinius interpretatus eſt lib. xxxvii. cap. xii. *Gemmæ naſcuntur, & repente nouæ, ac ſine nominibus, vt Lampſaci in metallis aurarijs vna inuenta, quæ propter pulcritudinem Alexandro regi miſſa fuit, vt auctor eſt Theophraſtus.* hæc verba ita reperio ſcripta in veteri codice: *Gemmæ naſcuntur repente nouæ ac ſine nominibus vt Selemſacam vnam inuenio in metallis aurarijs repertam.* Lego: *vt ecce Lampſaci vnam inuenio in metallis aurarijs repertam.* Sed lib. xix. cap. v. *Et ecce cum maximè noua forma eorum in Campania prouenit.* Non lapidem ipſum ſicut in
E metallo repertus eſt, ad regem miſſum ſcribit Theophraſtus, ſed σφραγίδιον ex eo ſcalptum, hoc eſt gemmam. Notabis autem Plinium de rege Alexandro accepiſſe quod Theophraſtus dixit βασιλεῖ. Magno ſanè errore. Nunquam Alexander βασιλεὺς abſolutè à Græcis dictus eſt. præterea non dicit ſua ætate lapidem illum Lampſaci repertum, ſed ποτὲ, *aliquando, olim.* βασιλέως itaque nomine non alium potuit intelligere Theophraſtus præter regem Perſarum, quem Comici & omnes tum ſcriptores κατ' ἐξοχὴν vocabant βασιλέα. Antiphanes:

Νικᾷ γὰρ τὸ σαίρωμα τὸν ἀφιγμένον
Εἰς τὰς Ἀσίας ἐπὶ δόξῃ τὸ βασιλέως.

vbi βασιλεὺς eſt rex Perſarum, vt heic etiã apud Theophraſtum. Lampſacus autem ſub illo Rege. Ceterùm gemma ea notione qua ſignum anuli ſignificat, à Cylindro diſtat. alias Cylindrus gemma eſt in Cylindri formam attrita. Heſychius: Κυλινδρος. ὄζεις, καὶ σφραγῖδος εἶδος. Hic σφραγῖδα non pro gemmæ ſigno poſuit, ſed pro gemma vel lapide pretioſo quolibet. Nec enim ſigna anulorum Cylindratâ figurâ fingebantur. Tertullianus de habitu muliebri: *Latent in circulis ſmaragdi, & Cylindros vagina ſua ſolus gladius ſub ſinu nouit.* Ita legendum ex Tertulliano Agobardi. vulgo eſt: *Latent in cingulis.* At paulo ante *circulos* vocauit brachialia: *lumina lapillorum, quibus monilia variantur: & circulos ex auro, quibus brachia artantur.* Cylindrorum meminit etiam alibi Plinius. Pergamus Plinij locum de Beryllis in his quæ teſtaur & Solinum ſpectant, expendere: *Quidam & anguloſos putant ſtatim naſci, & perforatos gratiores fieri medulla candoris exempta, additoque auro repercuſſa, aut omnino caſtigata cauſa perſpicuitatis ad craſsitudinem.* Scriptum in vetuſto codice habetur: *aut omnino caſtigata cauſa per ijs cauitatis craſsitudine.* reſcribendum: *aut omnino caſtigata, cauſa perſpicuitatis, craſsitudine.* Suprà dixit Beryllos omnes ſolitos poliri ſexangula forma artificum ingenijs. vt hebes alias color angulorum repercuſſu excitaretur. Hîc tradit quoſdam exiſtimare anguloſos ſtatim naſci, nec opus eſſe artificio, vt ſexangula facie atterantur. eoſdem perforatos gratiores fieri, exempta candoris medulla. Nam cum perforantur, medulla hoc eſt lapidis mediale eximitur, quod eſt candidius. Solinus videtur legiſſe: *nitela candoris exempta, additoque auro repercuſſa.* Ita enim ſcribit: *aut ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis marcentem faciem incendunt ad nitelam pinguiorem.* Candida eſt nitela in iis qui perforati non ſunt. Ea eximitur, cùm perforantur, & addito auro repercutitur, hoc eſt ad nitelam pinguiorem excitatur? Sequitur: *aut caſtigata, cauſa perſpicuitatis craſsitudine.* caſtigatur craſſitudo in ijs beryllis qui perforantur. Nam demitur de craſſitudine, eoque magis perſpicui fiunt. Alijs igitur placebat Beryllos præſertim abſolutæ bonitatis qui eſſent, non perforari: ſed Cylindros ex ijs faciebant, quorum vmbones vtrimque ex auro comprehendebant. Alij contra contendebant perforandos eſſe, quia ſic gratiores fierent exempto candore, vel nitela pallidiore, additoque auro repercuſſa, aut caſtigata craſſitudine quæ maiorem in lapide perſpicuitatem efficiebat. Solinus hæc miſere confudit & perturbauit. Et nihilo magis mentem Plinij aſſequutus eſt, aut expreſſit, quàm ſi eum nunquam legiſſet.

Pag. 83. A. *Elephantorum ſetis ſuſpendunt, & ad monilia habent.*] Vinetus edidit: *eoſque*

A *perforatos Elephantorum ſetis ſubligantes, monilia habent.* Ex ſuis libris fortaſſe qui hanc lectionem habuere ex altera editione. In noſtris pleriſque legebatur: *Elephantorum ſetis ſuſpendunt ad monilia habent.* Vnde fecimus: *ſuſpendunt, ac monilia habent.* Eleganter. id eſt, habent pro monilibus. Nec ſanè diſſimulandum eſt in quibuſdam veteribus Editionibus ita excuſum fuiſſe: *elephantorum ſetis ſubligant, ac monilia habent.* cui ſcripturæ Delrius lectionem ſui codicis præferre non debuit: *& ad monilia habent.* quæ facta eſt ex illa ſcriptura quæ habet: *ſuſpendunt ad mo-*
B *nilia habent.* Optimus certè Regius, quem poſtea contului, planè exhibet: *Elephantorum ſetis ſuſpendunt, ac monilia habent* Sic meam mihi veterem confirmauit coniecturam. peſſimo vero facinore idem Delrius mutauit omnium librorum & Editionum γραφὴν: *aut plerumque ex vtroque capite.* In aliis: *vel ex vtroque capite.* Ipſi edi voluit: *& ad monilia habent, qua plerumque ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis incendunt ad nitelam pinguiorem.* Quorum verborum quis ſenſus ſit, non video. Immo video non parum obſtare & Plinij & Solini menti. Hic enim ſenſus ef-
C ficitur: ex vtroque capite eorum monilium aureos vmbilicos inſerere Indos. Atqui ex vtroque capite perforatorum ſingulorum Beryllorum aureos illos vmbilicos inſerebant. præterea duo heîc modi notantur à Solino diuerſi Beryllorum habendorum. Aut enim eos perforatos Elephantorum ſetis ſuſpendebant, ac monilia habebant, aut non perforatos vtrimque auro comprehendebant. id clarum ex Plinio apparet: cuius mentem tamen non vidit Solinus. Nam apud Plinium Soli Indi Beryllos geſtare amant ſine auro, perforatos ac ſetis Ele-
D phantorum religatos. Artifices verò Romani orbis, aut Cylindros ex ijs fingebant, non perforatis, quorum vmbones vtrimque ex auro comprehendebant: aut eos perforabant, auro ſimiliter vtrimque addito, quo lux hebetior repercuteretur, & craſſitudo caſtigaretur, maiorque perſpicuitas redderetur, exemptâ medullâ craſſiore.

Aut ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis incendunt ad nitelam pinguiorem.] In optimo Regio codice ſcriptum inueni: *aut ex vtroque capite inſerunt aureos vmbilicos, vt marcentem fa-*
E *ciem ad nitelam incendant pinguiorem, quo per induſtriam metallo hinc inde addito fulgentiorem trahant lucem.* Et ſic planè edere libuit. Ad oram idem adſcriptum habuit pro varia lectione quæ ex priore Editione manauit: *vel plerumque ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis incendunt ad nitelam pinguiorem*, quàm etiam lectionem in aliis pleriſque exemplaribus oſtendi in ipſo contextu cubantem. Perſuaſum quoque habeo verba illa ex Editionum diuerſitate proceſſiſſe: *vt per induſtriam metallo hinc inde addito fulgentiorem trahant lucem.* Pro quibus in altera Edi-

tione poſuerat : *vt marcentem faciem ad nitelam incendant pinguiorem.*

Pag. 82. B. *Taprobanem inſulam.*] Ptolemæus Παλαισιμούνδου olim dictam ſcribit, ſua vero ætate Σαλικὴν, & incolas Σάλας. Sic eius verba legenda ſunt : ἥ τις ἐκαλεῖτο πρότερον Παλαισιμούνδου, νῦν δὲ Σαλική, καὶ οἱ κατέχοντες αὐτὴν κοινῶς Σάλαι. vulgo editum eſt : ἥτις ἐκαλεῖτο πάλαι Σιμουνδου. & vertunt : *quæ vocabatur olim Simundi Inſula.* Ab eo Marcianus Heracleota : ἡ δὲ Ταπροβάνη νῆσος πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Παλαισιμούνδου, νῦν δὲ Σαλική. & lib. 1. τῆς τε Ταπροβάνης καλουμένης, τῆς Παλαισιμούνδου λεγομένης πρότερον. Stephanus inde habet de Taprobane : ἡ πάλαι μὲν ἐκαλεῖτο Παλαισιμούνδου, νῦν δὲ Σαλική. Malè in Stephano legitur : ἡ πάλαι μὲν ἐκαλεῖτο Σιμούνδου. Ex his liquere poteſt quanto vetuſtior ſit Ptolemæo auctor ille qui Periplum maris Rubri compoſuit, dum ita ſcribit : εἰς πέλαγος ἔκκειται πρὸς αὐτὴν τὴν δύσιν, λεγομένη Παλαισιμούνδου, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις αὐτῆς Ταπροβάνη. Ætate illius ſcriptoris adhuc dicebatur Παλαισιμούνδου, quod vetus nomen eius eſſe tradit Ptolemæus. At auctor ille, nec Σαλῶν nec Σαλικῆς meminit, quæ recens fuit huius inſulæ appellatio. Sanè nec apud Strabonem, nec apud Plinium, aut alios vetuſtiores mentio habetur τῆς Σαλικῆς, pro Taprobanes nomine. Plinius Palæſimundum in ea inſula amnem nominat, influentem in mare iuxta oppidum cognomine, totius inſulæ clariſſimum, in quo Regia. ab eo oppido inſula denominata eſt. Ptolemæus Palæſimundum oppidum nullum recenſet in ea inſula : ſed Ἀνουρόγραμμον Regiam illius inſulæ vocat. Promuntorij tamen Ἀνδρασιμούνδου nominati meminit, quod credo eſſe mutandum in Παλαισιμούνδου. *Sala* igitur Taprobanes incolæ dicebantur temporibus Ptolemæi. vnde ipſa inſula dicta Σαλική. Ab hac recentiori eius appellatione *Zeilan* ab Arabibus & Perſis hæc inſula hodie vocatur. Nec enim mihi dubium eſt quin antiqua Taprobane ea ſit inſula quæ *Zeilan* appellatur, ex Σάλη. Nec mihi placent qui *Summatra* potius eſſe cenſent. Et ridiculus vir doctus qui Summatra nonnullam cum Simundo vocabuli affinitatem habere vult, eoque inter alia argumento probat Taprobanem eſſe Summatra. antiquum illius inſulæ nomen fuit non *Simundum*, ſed *Palæſimundu*, quæ poſtea Σάλη vel Σαλικὴ denominata eſt. Quanto igitur veriſimilius à recentiori eius appellatione quam à deſita & abſoleta, nomen quod habet hodie retinere. Multa locorum in illis regionibus hodieque vocabula ab antiquo remanſere, vt *Sina*, *Indus*, *Sinthus* & *Comarin*, & alia. Situs inſulæ Zeilan, Elephanti, quos gignit maximos, gemmæ & margaritæ grandiores, quas illa fert & multa alia, prorſus euincunt eſſe veterum Taprobanem. Auctor Periplí : ταύτης τὰ πρὸς βορέαν ἐστὶν ἥμερα, καὶ διαπλεῖται τοῖς ἱστιοπλοουμένοις πλοίοις. Ita corrigendus locus depraua-

A tiſſimus. Latus eius aquiloni obiectum pacatius eſſe ac cultius dicit, & nauibus aditu facilius, eoque adnauigari adirique nauigiis veliuolis, ἱστιοπλοουμένοις, cum cetera Indorum nauigia ἰσχύελα ac σαπρὰ malè eſſent velis inſtructa, aut prorſus velis carerent, vtpote monoxyla, aut ſutilia, quibus oram tantum legebant : καὶ διαπλεῖται, inquit, τοῖς ἱστιοπλοουμένοις πλοίοις, καὶ σχεδὸν εἰς τὰ κατ᾽ αὐτῆς ἀντιπαρακείμενα Ἀζανίας περαιοῦσι. Ille διάπλους quem nauibus veliuolis tranſmittebant, à Taprobanæ boreali latere vſque ad oppoſitum Azaniæ promuntorium porrigebatur. Strabo tamen naues quibus nauigabatur in Ta-

B probanem non bona vela habere dicit. διέχειν δὲ τῆς ἠπείρου πλοῦν ἡμερῶν εἴκοσι, ἀλλὰ κακοπλοεῖν τὰς ναῦς φαύλως μὲν ἱστιοπεποιημένας, κατεσκευασμένας δὲ ἀμφοτέρωθεν ἐγκοιλίων μητρῶν χωρίς. Strabo naues φαύλως ἱστιοπεποιημένας vocat, quæ malè velis inſtructæ ſunt. Interpres, *malos nauium vitioſè fabricatos* reddidit. Sequentia vero longè peruerſius interpretatus eſt : *cum & mali nauium vitioſè ſint fabricati, & vtrimque ita facti, vt matricibus eos recipientibus deſtituerentur.* hæc monſtra ſunt. Totum illum ſic verte : *dierum viginti itinere abeſſe à conti-*

C *nenti, ſed nauium curſu malè nauigantium, vtpote quæ non benè velis inſtructæ ſint, atque ita fabricatæ, vt coſtis & interamentis vtrimque careant.* Græci τὰ ἐγκοίλια vocant, *nauium coſtas.* Theophraſtus de Acantho Aegyptia : διὸ καὶ ἐν ταῖς ναυπηγίαις χρῶνται πρὸς τὰ ἐγκοίλια αὐτῇ. Quæ Plinius ſic reddidit Latinè : *ob id vtiliſſima nauium coſtis.* Virgilius :

——*texunt abiete coſtas.*

τὰ ἐγκοίλια. In corpore quoque humano τὰ ἐνδιάμετρα τῆς πλευρᾶς ὀστέα ἐγκοίλια καλεῖται. Inde & ad nauigia tralatum. Strabo ἐγκοιλίας μήτρας dixit, quia μήτρας etiam atque

D ὀστεώδη in naui appellarunt, τὰ μεσόκοιλα τῆς νεώς. Liuius *interamenta nauis* vocauit, vt alibi docuimus. Fortè tamen in Strabone ſcribendum : κατεσκευασμένας δὲ ἑκατέρωθεν ἐγκοιλίων καὶ μητρῶν χωρίς, *abſque coſtis, & interamentis.* Plinius de Taprobane loquens idem prorſus exprimere voluit, quod Strabo loco ſuprà citato : *quondam credita viginti dierum nauigatione à Praſiana gente diſtare, quia papyraceis nauibus armamentiſque Nili peteretur, mox ad nauium noſtrarum curſus ſeptem dierum interuallo taxata.* Ita legendum non vt eſt in Editis, *taxato.* nauigatione taxata ſeptem

E dierum interuallo. an *Papyraceas* naues vocat Plinius, non ex Papyro factas, ſed quæ vela ex libro papyri haberet ? Theophraſtus de Aegyptiis : τὰ δ᾽ ἱστία ἐκ βύβλου πλέκουσι. Sed de his infra. Ideo φαύλως ἱστιοπεποιημένας ναῦς illas vocauit Strabo, malè velis inſtructas. ad verbum liceat dixiſſe : *malè veliſicatas.* Alio tamen ſenſu *veliſicare* vſurpant Latini pro vela facere, vel nauigare velis. Et nauis *veliſicare* dicitur cum plenis velis currit, quod Græcis ἱστιοδρομεῖν. Plinius de ſcirpo ac velis ſcirpeis : *namque hi veliſicant non in Pado tantum nautici, ſed in mari piſcator*

Aſcium. Mela de India: *Tanta ſpatia littoris occupat, quantum per ſexaginta dies noctesque veliſicantibus curſus eſt.* Plinius legit quadraginta non ſexaginta apud Melam, & ſic locum eius reddidit: *complures totam ipſius longitudinem quadraginta dierum noctiumque veliſico nauium curſu determinauere.* id eſt, τῷ ἱστιοδρομουμένῳ τῶν δρόμῳ. *veliſicatus Athos* poëtæ, nauigatus, διαπλευσθείς. Inda per metaphoram *veliſicari*, fauere & ſuffragari. In omnibus Apuleij Exemplaribus antiquis libri de Deo Socratis, ita legitur: *Neque enim pro maieſtate Deum cæleſtium fuerit, vt eorum quiſquam vel Hannibali ſomnium fingat, vel Flaminio hoſtiam corriget, vel Accio Nauio nauem veliſicet, vel Sibyllæ fatiloquia verſificet.* Sed quid Accio Nauio cum naui aut veliſicatione? Diu eſt cum locus ille in mendo cubat. Scribendum autem: *vel Accio nouaculam leuificet.* leuificare idem quod leuigare. ferrum cum acuitur, leuigatur. Ideo *leuare* ferrum ac *leuificare* pro acuere. Græci λειοῦν. Sic *modificare, clarificare, magnificare, notificare,* & alia infinita Latino ſæculo vſitata. Admodum acutam oportoit eſſe Accio nouaculam quæ cotem ſecare potuit. idcirco aliquis Deus nouaculam ei leuificauit. Quod mutatum procliui lapſu in *veliſicauit.* Inde & *nauem* pro *nouacla* repoſitum eſt, vt cum verbo veliſicare conſonaret. Longe aliter Ioſias Mercerus è manuſcriptis ſuis recenſueras. Ceterum de Taprobane inſignis locus habetur apud eundem Apuleium in libro de Mundo, qui ex Græco tranſlatus eſt: *ſed in altera parte orbis iacent inſularum aggeres maximarum, Britannicæ duæ Albion & Ibernia, his quas ſupra diximus, maiores. Verum hæ in Celtarum finibus ſitæ. Haut minores vero vltra Indos Taprobana & Phebol, multaque aliæ vrbes admodum ſparſæ,* &c. Quænam hæc altera inſula quæ vltra Indos ſita, & maximis comparanda? E Græcis auctoribus de mundo hanc inſulā Apuleio reſtituerunt: πύτων ἡ ἐπὶ ἐλάττους Ταπροβάνη, ἡ Φεβόλ. Ex vitioſo vitium corrigi non datur. hæc Φεβόλ Græcis omnibus Geographis innominata eſt. Ex ſitu quem illi aſſignat, planum eſſe legi debere, ψεβώ. Hæc enim verba eius ſunt: πύτων ἡ ἐπὶ ἐλάττους Ταπροβάνη πέραν Ἰνδῶν λοξὴ πρὸς τὴν οἰκουμένην, καὶ ἡ Ψεβὼ καλουμένη κατὰ τὸν Ἀραβικὸν κείμενη κόλπον. *Pſebo* inſula Aethiopiæ contra ſinum Arabicum ſita, cuius & nomen Theophraſto reſtituiſſe ſupra memini. Strabo: ὑπέρκειται δὲ τῆς Μερόης, ἡ δὲ Ψεβώα λίμνη μεγάλη, νῆσον ἔχουσα οἰκουμένην ἱκανῶς. Stephano, Ψεβὼ quem vide Nec ambigi debet, quin eam inſulam deſignarit Græcus auctor. An & Latino redonari par eſt? Libri omnes contra pugnant, quos vidi, quosque videre alij Omnes quippe habent. *Taprobane atque Oxe.* aut, *Taprobane atque Toxe.* Vide ſis iocularem Apuleij hallucinationem. Scripſit ille: *Taprobane atque Loxe.* λοξὴν in Græco, pro inſulæ proprio nomine accepit. ἡ Ταπροβάνη πέραν Ἰνδῶν, λοξὴ πρὸς τὴν οἰκουμένην, καὶ ἡ Ψεβὼ καλουμένη. Taprobane vltra Indos & orbem habitabilem non in recto ſitu, ſed in obliquo & tranſuerſo, ad

A latus nempe orbis cogniti poſita inter occaſum & ortum ad meridiem ſeſe porrigens. Longitudo τῆς οἰκουμένης ab occaſu ad ortum patet. At longitudo inſulæ Taprobanes à ſeptentrione ad meridiem extenditur. ita λοξὴ iacet πρὸς τὴν οἰκουμένην, obliquo ſitu non recto, nec parallello eam contingens. Sequitur in eodem libro de mundo, cuius auctorem faciunt Ariſtotelem: οὐκ ὀλίγαι δὲ μικραὶ περὶ τὰς Βρεττανικάς, καὶ τὴν Ἰβηρίαν κύκλῳ περιεστεφάνωνται τὴν οἰκουμένην ταύτην, ἣν δὴ νῆσον εἰρήκαμεν. Hæc corruptiſſima, quæ ſic emendo: οὐκ ὀλίγαι δὲ μικραὶ περὶ τὰς Βρεττανικὰς καὶ Ταπροβάνην. Quæ ſic

B reddidit Apuleius: *Multaque alia breues admodum, ſparſæ, hanc noſtram inſulam, id eſt hunc terrarum orbem quam maximam diximus ornamentis ſuis pingunt & continuatione, vt quibuſdam ſertis coronant.* Ita enim eo loco legendum. vulgo eſt: *multaque alia vrbes admodum.* quidam correxere: *nubis admodum.* alij: *orbis ad modum.* omnes perperam. Græcus contextus ad veram lectionem manu eos ducere debuit: οὐκ ὀλίγαι δὲ μικραὶ περὶ τὰς Βρεττανικάς: *multaque aliæ breues admodum.*

Pag. 83. B. *Antequam temeritas humana exquiſito penitus mari fidem panderet.*] In priore ἐκδόσει

C poſuerat: *antequam exquiſito penitus mari fides panderetur.*

Diu orbem alterum putauerunt, & quidem eum quem habitare Antichtones crederentur.] Ita ex Plinio repoſitum: *Taprobanem alterum orbem terrarum eſſe diu exiſtimatum eſt, Antichtonum appellatione.* Sed mirandum quantum diuerſa ab hac lectio in omnibus Solini codicibus reperiatur, qui habent: *& quidem eum quem habitare Eaſchites crederentur.* plus viginti exemplaria Solini manu exarata mihi videre contigit, & vetuſtiſſima quæ ſine vlla varietate eam mihi ſcripturam exhibuerunt. Nec aliter fuit in illis quos ab amicis habui collatos cum veteri-

D bus libris. In antiquis Excerptis Solini vna littera minus ſcriptum hoc nomen oſtendi, *Eachites.* Diuinent alij quid Solinus voluerit. Heîc nihil me poſſe fateor. *Aſcitæ* populi Arabiæ ita vocati qui ſuper vtribus nauigant. An eos pro Antichtonibus Plinianis ſuppoſuerit, neſcio. Meminit eorum infrà An *Antichnites* ſcripſit. Iidem ſunt ἀντίχθονες cum Antichtonibus, qui pedes obuerſos noſtris habent pedibus. An potius *Aſcios.* populi Ἄσκιοι Apud Indos dicti quibus mero meridie ſol

E vmbram non facit. Plinius: *Quibus in locis Indiæ vmbræ non ſunt, ſeptentrionem non conſpici, & ea loca appellari Aſcia, nec horas dinumerari ibi.* Idem de Taprobane prodit Diodorus ex Iambuli relatione: καὶ κατὰ μεσημβρίας ἡμέρας μὴ γίνεσθαι παρ' αὐτοῖς σκιὰν μηδενός, ἀλλὰ τὸ κατὰ κορυφὴν εἶναι τὸν ἥλιον. Ergo Taprobane inter Aſcios Indiæ regiones, & populi eius ἄσκιοι. Iidem ſunt & ἀσκίωτοι. vt ἄβιος, ἀβίωτος. Hæc cùm legiſſet Solinus diſſimulandi furti gratia, vt ſemper ſolet, pro *Antichtonibus* Plinij ſubſtituit *Aſcitos* vel *Aſcites,* quibus habitari Taprobanem dixit. pro eo libri habent corrupte *Eaſcites.* Hoc mihi valdè fit veriſimile. Si verum non eſt, exquirant

αἱ δ᾽ ὑπώρειαι τοῦ Καυκάσου, καλοῦνται Κωλικὰ ὄρη. ἡ χώρα Κωλική. de Caucaſo Indico fortaſſe intelligat. Sed & ex iſtis *Colicis* facti Κόλχοι. & ſinus Κολχικὸς pro Κωλικός. Vt enim ſinus à promuntoriis nomina frequenter accipiunt, ita ſinus qui circa promontorium Coliacum dicebatur *Coliacus* & *Colicus* primo, poſtea κατὰ παραφθορὰν Κολχικός. Sed & emporium ibi Κόλχοι pro Κωλικοί. Meminit Ptolemæus. Meminit & auctor Peripli. Certè hoc promuntorium *Coliacum* duo ſinus diſterminat, τὸν Κολχικὸν, & τὸν Αργαλικόν. Hoc idem promuntoriũ quod veteribus dictum eſt Κωλιακὸν, poſtea Κῶρυ appellatũ eſt Marcianus Heracleota: τῷ ἀκρωτηρίῳ τῆς Ἰνδικῆς τῷ καλουμένῳ Κῶρυ ἀντίκειται τὸ τῆς Ταπροβάνης νήσου ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον βόρειον. Idem habes apud Ptolemæũ. Sed & idẽ Ptolemæus notat hoc promuntoriũ Indiæ Κῶρυ, etiã vocatum fuiſſe Κωλιακόν. Sic enim eius verba legenda: ἐν κόλπῳ Αργαλικῷ Κῶρυ ἄκρον, τὸ καὶ Κωλιακόν. Αργάλου πόλις, Σαλοὺρ ἐμπόριον. Mendoſè vulgo ſcribitur: τὸ καὶ Καλλιγικόν. Extra dubiũ eſt de Coliaco intelligi debere, & vetus eius promuntorij nomẽ eſſe, quod poſtea vocatũ eſt Κῶρυ. Recẽtiores τῶν Κωλικῶν in illis locis non meminere, nec antiqui τῶν Κόλχων. præter alia hac etiã re moueor Κωλικοὺς vel Κωλιακοὺς veterũ, eſſe recentiorum Κόλχους. Quod propemodũ pro certo aſſerere auſim. Strabo promuntoriũ illud Meridionale Indiæ ἄκρον ſimpliciter vocat, nullo proprio addito nomine. Circa illud τοὺς Κωλιακοὺς habitare dicit. Sed iterũ hoc nomẽ apud eũ corruptũ inuenio, & Κωνιακοὺς dici pro Κωλιακοὺς lib. xv. de longitudine Indiæ: δεῖ δὲ τὸ πλάτος ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ παρὰ τὴν ἑξῆς ᾐόνα, μέχρι τῆς λεχθείσης ἄκρας, καὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς περάτων, οἰκοῦσι δ᾽ ἐνταῦθα οἱ Κωνιακοὶ καλούμενοι. Legendũ: οἱ Κωλιακοί. ab his Coliacis vel Colicis, promuntoriũ ipſum dictũ *Coliacum*, & Κωλιὰς & Κωλίς, vt Dionyſio & Melæ. Hoc poſtea appellatum Κῶρυ. Apud Æthicũ in Coſmographia inter Oceani orientalis oppida & Indica recẽſetur *Colche* quod eſt Κόλχοι. *Sigoton*, *Palibothra*, *Alexãdropolis Adlenita*, *Colche*, *Patale*. Ita in duobus antiquiſſimis Regiæ Bibliothecæ codicibus ſcriptũ etiã repperi. At in alio longe vetuſtiſſimo Bibliothecæ Thoanææ qui ſub nomine Iulij Oratoris eadem omnia habet, pro *Colche*, inuenio *Colica*, hoc modo:

Palibothra	*oppidum.*
Alexandropolis	*oppidum.*
Sallenites	*oppidum.*
Colice	*oppidum.*
Patale	*oppidum.*

Ibi *Colice* eſt Κωλική, vel Κωλικαί. Quæ poſtea Κόλχοι. Auctor Peripli: Κόλχοι πόλις. Hodie vocatur *Cochinum*. De Colis vel Colicis montibus Hecatæi apud Stephanũ, dubito an ijdem ſint cũ iſtis Colicis vel Coliacis. Antiquior ille Alexandri tẽporibus, nec horũ videtur habuiſſe notitiã. præterea ſub Caucaſo eos collocat. etiãſi de Caucaſo Indico accipias, lõgè ab his Coliaci, qui ad Meridiẽ Indiæ ſunt cõtra Taprobanẽ inſulã. Scribit Mela: *ab Indo ad Gangẽ Palibothri: à Gange ad Colida Nyſi.* Quomodo id poſſit ſtare non video. Palibothri ad ipſum Gangem ſunt: Colis autẽ Indiæ intra Gãgem.

A Non à Gange ad Colida itur, ſed à Colide ad Gangem. Praſios ab Indo incipere facit Plinius. Eorũ vrbẽ principalẽ dicit eſſe Palibothra, quæ ad ipſum Gangẽ ſita eſt. Sic Palibothri ab Indo ad Gangẽ. Nõ ita Græci ſentiũt. Sed à Gange ad Colida nõ proceditur, orientem verſus. Immo contra. Vide Peripli auctorem & Ptolemæum, & nos alibi. *Nyſi* pro *Nyſij* in libris, Indico typo ac more. nam vt Παλίβοθρα, Παλίβοθροι: ſic Νύσα, Νύσοι. Longè hi in alio tractu Indiæ ponũtur ab aliis quã à Põponio.

Pag 83. B. *Ignorantiã publici erroris non tulit diutius permanere.*] In optimis quibuſdam ac vetuſtiſſimis codicibus hæc lectio ad oram notata eſt Antiquarij manu: in ipſo cõtextu ita ſcriptũ: *ignorantiã publici erroris extinxit, dũ in hæc vſque ſecreta propagauit nominis ſui gloriã.* alterutrã harũ lectionũ, apparet alteriꝰ editionis eſſe χαρακτῆρα.

Exploratam noticia noſtra dedit.] In altera ἐκδόσει: *exquiſitam notitiæ noſtræ dedit.*

Patet in longitudinem ſtadium ſeptem millia, in latitudinem quinque millia.] Longior itaq; eſt quã latior. Corrigẽdus Stephanus de Taprobane: ἧς τὸ μὲν μῆκος ἐστὶν ἑπτακισχιλίων σταδίων, πλάτος δὲ πεντακοσίων. Scribe: πεντακισχιλίων. vel ſimpliciter πεντάκις, vt ſubaudiatur χιλίων. Alexãder cognomẽto *Lucerna*, τετράπλευρον eã vocat, quaſi quadratam: Νῆσος τετράπλευρος ἀντίφατος Ταπροβάνη. Diodorus ex Iambuli relatione στρογγύλην eam tradit, τῷ σχήματι δὲ τὰς περιμέτρους ἔχουσαν ὡς πεντακισχιλίων σταδίων. Lõgè diuerſa ſentẽtia. Nec enim in magnis inſulis reponẽda, ſi ambitꝰ eiꝰ quinq; millia tãtũ ſtadiûm detinet. Sic ſẽſit Oneſicritus, de quo Strabo: Ὀνησίκριτος μέγεθος μὲν αὐτῆς πεντακισχιλίων σταδίων, οὐ διορίσας μῆκος, οὐδὲ πλάτος. Et profecto, quũ nec lõgitudinẽ, nec latitudinẽ definierit ſed ſimpliciter magnitudinem, illiꝰ inſulæ quinq; millia ſtadiũ patere dixerit, de ambitu totiꝰ inſulæ intellexit. Plinius Eratoſth. ait mẽſurã prodidiſſe lõgitudinis in 7000 ſtadiũ latitudinis in quinq; millia. Strabo ex eodẽ Eratoſthene ὀκτακισχίλια στάδια lõgitudinis ei adſignat.

Pars eius elephantis & beſtiis repleta eſt.] Alexander cognomento Lychnus de Taprobane:

Θηροτόμους τίκτουσιν εὐρρίνων ἐλεφάντων.

Hoc eſt quod ait auctor Peripli partẽ eius ſeptentrionalẽ cultã eſſe & frequentatã: ταύτης τὰ μὲν πρὸς βορέαν ἐστὶν ἥμερα, καὶ διαπλεῖται τοῖς ἱστοπτερουμένοις ναυσί. Hæc pars eius quã homines tenuiſſe dicit heîc Solinus, Indiæ obuerſa eſt, & promuntorium eius Coliacum proſpectat, à quo diſtat dierum ſeptem nauigatione iuxta Erathoſtenis λόγισμον.

Margaritis ſcatet & gemmis omnibus.] Deeſt *omnibus*, in melioribus libris. Latini omnes margaritas & gẽmas ſeorſim nominant. Plinius: *gẽmæ margaritæq; in honore multo.* Curtius de India: *gẽmas margaritaſque littoribus infundit.* Græci tamẽ margaritã λίθον vocãt, quo nomine & gẽmam appellãt. ὁ μαργαρίτης λίθος, & ἡ μαργαρίτης λίθος. Androſthenes in Periplo Indiæ: ἐν δὲ ἰδίῳ ὃ καλοῦσιν ὄστρεον βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτης λίθος. Et paulo poſt: ὁ δὲ λίθος ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου ὥσπερ ἐν τοῖς σιαλοις ἡ χάλαζα. Theophraſtus inter gẽmas reponit, & λίθον vocat, atque διαφανῆ quidẽ eſſe dicit: τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ἡ μαργαρίτης καλουμένη, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει. falſum tamẽ eſt eſſe

ras gemmas omnes ſolent appellare per excellentiam. *Aluhar*, quod alij craſſius pronuntiant *Aluſar*, idem eſt ac ſi *gemmam* abſolutè vocarent margaritam. De qua voce Arabica nos infra. Ammianus *gemmas* quoque vocat margaritas, lib. xxiii. de margaritis loquens ita ſcribit: *Quod genus gemmas etiam in Britannici receſſibus maris gigni legique, licet dignitate diſpari non ignoramus.* Ita legendus ille locus. Poëtæ Latini quum *gemmas Erythraas & lapillos Erythraos* dicunt, de margaritis intelligunt. Strabo λίθιαν μαργαρίτιν vocat lib. xvi. vt λίθιαν ἀλθαίνον & λίθιας χρυσίτας. quo nomine λίθιας gemmas cuiuſcunque generis deſignat. Alij tamen vt dixi, & præcipuè Latini margaritas extra gemmarum cenſum ablegarunt. Seruius: *multi ſeparant gemmam & margaritam, & gemmas dici volunt diuerſi coloris, margaritas verò albas, vel gemmas integras, margaritas pertuſas.* Atqui gemmæ etiam quædam perforabantur, vt filo admonilia inſeri poſſent. præterea nonnullæ etiam gemmæ candidæ, non ſolæ margaritæ. Ineptæ illæ huius diſcriminis rationes, nec meliorem habet Iuriſcōſultus. Quodcunque ſit, Plinius diligenter hanc differentiam obſeruat, & toto illo capite & tractatu quo margaritas expoſuit, nuſquam lapillorum, aut lapidum appellatione impertit. *callum* eſſe dicit, & *nucleum*: *ſani quidem partus multiplici conſtant cute, non impropriè callum vt exiſtimari corporis poſſit.* Et paulò poſt: *multo deinde obrutas ſale in vaſis fictilibus roſa carne omni nucleos quoſdam corporum hoc eſt vniones decidere in ima.* Ideo inter gemmas ac lapillos locum margaritis non dedit, ſed ſeorſim earum naturam perſequutus eſt. Aceto in tabem ſoluuntur Margaritæ, non item gemmæ.

Pag. 83. C. *A Praſiana Indorum gente dierum viginti in eam curſus fuit.*] Libri: *à Praſia gente.* ſuprà: *Praſia gens*, οἱ Πρασίοι. Plinius: *quondam credita viginti dierum nauigatione à Praſiana gente diſtare: mox, quia papyraceis nauibus, Nilique armamentis peteretur, ad noſtrarum nauium curſus ſeptem dierum interuallo taxata.* Non opus eſt tranſpoſitione Pinciani, qui legebat: *quondam credita viginti dierum nauigatione à Praſiana gente diſtare, quia papyraceis nauibus armamentiſque Nili peteretur, mox ad noſtrarum nauium curſum.* &c. Idem ſenſus ex vulgata diſtinctione oritur, eamque tuentur omnes libri. Quod ait Plinius Taprobanem creditam quondam à continenti Indiæ viginti dierum nauigatione diſtare, ſed cum papyraceis & Niloticis nauigiis peteretur, id falſum eſt & prorſus caret ratione. Papyraceæ naues ex papyro textæ ſunt, quales in flumine Nilo nauigando habuere Ægyptij. Quis igitur credat illis nauiculis papyraceis Aegyptios vſque ad extrema Indici maris & Taprobanem penetraſſe? Adæquè potuerint & nauigiis ſuis fictilibus, quibus in Nilo vtebantur, eam Indicam nauigationem peragere. Quod eſt ridiculum. Præterea na-

A uigatio quæ ab Ægypto Indiam petebat, non conficiebatur nauibus Nili, vt ex ipſo Plinio conſtat. Vſque ad Coptum oppidum nauigabatur. deinde à Copto camelis ibant, aquationum ratione manſionibus diſpoſitis. Reliquum iter partim terra, partim mari conficiebant, non tamen Aegyptiis nauibus, multo minus papyraceis. Verum quidem eſt credidiſſe atque etiam tradidiſſe quoſdam veterum, Taprobanem à continente abeſſe viginti dierum nauigatione. Oneſicrito præfecto claſſis Alexandri hoc

B traditum ſcribit Strabo his verbis de Taprobana: Ὀνησίκριτος φησὶ μέγεθος μὲν εἶναι πεντακισχιλίων σταδίων, οὐ διορίσας μῆκος, οὐδὲ πλάτος. διέχειν δὲ τῆς ἠπείρου πλοῦν ἡμερῶν εἴκοσι, ἀλλὰ κακοπλοεῖν τὰς ναῦς, φαύλως μὲν ἱστιοπεποιημένας, κατεσκευασμένας δὲ ἀμφοτέρωθεν ἐγκοιλίων μητρῶν χωρίς. Non aliunde ſcire potuit Plinius quàm ex hoc Oneſicrito, Taprobanem ab India diſtare viginti dierum curſu. Ante Oneſicritum & Alexandrum Taprobane prorſus ignorabatur, nedum vt ſciretur quot dierum curſu diſparata eſſet ab Indiæ littoribus. Nec Aegyptij ante id tempus eam inſulam nouerāt,

C aut eam petere conſueuerant. Quod igitur rettulit Oneſicritus inſulam illam à continente remotam eſſe viginti dierū nauigatione, non eam potuit intelligere nauigationem quæ papyraceis Nili nauiculis conficeretur: nec enim curſum illum tenere tum ſoliti Aegyptij, quibus ignota vel nomine tenus illo tempore Taprobane. De ſua potius nauigatione loqui videretur, quam nauibus ſuis peregiſſet. Ne id quidem verum eſt. Sed ait ideo tot dierum curſu opus eſſe ad traiectum illum tranſmittendum, quia naues quibus ille ἐξέπλευσε traiicitur, minus veloces eſſent, vt pote male velis inſtru-

D ctæ, & parum idoneè fabricatæ, coſtis ac lateribus. De nauibus igitur intellexit indigenis Indorum aut Taprobanitarum, quibus Indi in Taprobanen commeabant, vel Taprobanes incolæ Indiam petebant. Nam & in Sericam quoque vltra Emodos montes ſubmotam pergebant Taprobanitæ negotiandi gratia, vt idem Plinius auctor eſt, per Indiam vtique illis tranſeundum fuit Seras petentibus. At Plinius ναῦς φαύλως ἱστιοπεποιημένας in verbis Oneſicriti de nauibus papyraceis, & Nili armamentis inſtructis accepit, quod de Indicis dictum eſt æquè fal-

E ſum eſt quod adſtruit Romanis demum nauigationibus compertum, iter illud ſeptem diebus confici poſſe, quod olim viginti dies abſumeret. Quippe multo ante quàm naues Romanæ eo penetraſſent, & Taprobanem tentaſſent, Aegyptij ſub Ptolemæis regibus frequentibus ad Indos nauigationibus id explorauerant, Taprobanem ſcilicet non plus quàm ſeptem dierum velifico curſu à continente ſeparatam. Strabo: τὴν δὲ Ταπροβάνην πελαγίαν εἶναι νῆσον ἀπέχουσαν τῶν νοτιωτάτων τῆς Ἰνδικῆς τῶν κατὰ τοὺς Κωνιακοὺς πρὸς μεσημβρίαν ἡμερῶν ἑπτὰ πλοῦν. Hoc Eratoſtheni ac-

ceptum referre fatetur idem Strabo: πεπαῦ-ται μὲν αἱ τῶν Βραχμάνων ἀποφάσεις. Eratoſthenes ille ſub tertio Ptolemæo floruit, & vſque ad quintum vitam extendit. Ptolmæi regis naues ad Indos negotiatorias mittebant quotannis papyraceas illas, ſed benè fabricatas & inſtructas, ex quarum relatione Eratoſthenes, qui in aula Ptolemæorum vixit, Taprobanem à continente Indiæ ſeptem dierum itinere diſtare cognouit ac poſteris tradidit. Idem poſtea verum comprobatum eſt Romanorum in Taprobanem nauigatione ſub Claudij principatu. Nec eſt B quod aliquis argutari velit de alia continentis parte Eratoſthenem, de alia Plinium intellexiſſe. A Praſiana gente Plinius traductionem illam maris ad inſulam Taprobanem conſtituit. Eratoſthenes à Coliacis. eadem res ibi παρατείνει Indiæ latus, cui prætenditur Taprobane. Praſij teſte Plinio ab Indo ad Gangem pertinebant. Igitur tota illa littora Indiæ ad meridiem & mare obtinebant. Coliaci ſecundum hæc in Praſia gente, & totius Indiæ intra Gangem maximè Meridionales, atque inde breuiſſimus ad inſulam Taprobanem tranſitus. Profectò, C quantum magis magiſque cogito, tum illud mihi mirandum maximè de Plinio videtur eum crediſſe naues papyraceas Nili ad Indos vſque extremos proficiſci ſolitas, priuſquam Romani nauibus ſuis illò contendiſſent. De armamentis Nili hoc eſt funibus id minus mirum. Nam Aegyptij ac Syriæ reges diu non alijs funibus vſi ſunt in rebus naualibus quam ex libro papyri textis, nondum ſparto communicato. Quod alicubi idem Plinius teſtatur. *Papyraceis nauibus armamentiſque Nili.* Armamenta ſunt funes vt ὅπλα τῆς νεὼς χαλινὰ Græce. Solinus dixit: *Papyraceis Nilique nauibus.* Armamenta Nili ſunt funes è byblo vel libro papyri. D At Papyraceæ naues ex ipſo papyro textæ. Plinius: *ex ipſo quidem papyro nauigia texunt: at è libro vela tegeteſque, nec non & veſtem, etiam ſtragula, & funes.* Theophraſtus de papyro: καὶ γὰρ πλοῖα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ. Strabo διαπλόκινα vocat huiuſmodi Nili nauigia è papyro texta. In Aegypti rebus: διέβημεν δ' εἰς τὴν νῆσον ἐπὶ πακτῶνος. ὁ δὲ πακτὼν διὰ σκυταλίδων πεπηγός ἐστι σκάφιον, ὥστ' ἐοικέναι διαπλοκίνῳ. *Pacton* ſcapha eſt ex pluribus compoſita fuſtibus vel lignis inter ſe alligatis. Πακτὼν idem E quod πηκτόν. Πακτοῦν & πηκτοῦν, τὸ ἐκ πολλῶν ξύλων πεπηγμένα. vnde πακτῶσαι. & πακτὰ θυρώματα fores ex pluribus aſſeribus compactæ. Pactonis meminit Hyginus apud Chariſium: *Ab Actio nauigantes ſtadia quadraginta veniunt ad Iſthmum Leucadienſium: ibi ſolent itineris minuendi gratia remulco, quem Græci πάκτωνα dicunt, nauem traducere.* Hæc corrupta ſunt. Nec enim *remulcus* idem quod Græcè πακτών. Nauis trahitur remulco, at πακτὼν genus nauiculæ vel ſcaphæ. Omnino ſcribendum: *remulco, quam Græci πακτῶνα dicunt, nauem traducere.* id eſt, nauem Græci πακτῶνα dicunt, remulco tra-

A ducere. Vox *remulcus* Græca eſt ῥυμουλκός. vnde ῥυμουλκεῖν, τῷ ῥυμῷ ἕλκειν, de nauibus quæ fune trahuntur. Auctor Peripli maris Erythræi: καὶ ῥυμουλκοῦσιν αὐτὰ σταθμοῖς ἤδη πεπηγμένοις. id eſt, *remulco trahunt.* Sic ῥυμός, *remus.* Ita lorum tubæ vocarunt, teſte Seruio. Sic ματτύη, *mattea*, & ſimilia ſexcenta. Siſenna, *remulca* dixerat pro *remulcus* apud Nonium: *ſi qua celeriter ſolui poterat, in altum remulca retrahit.* Nonius legebat in verbis Siſennæ: *remulcare trahit.* Et *remulcare* dictum interpretatur, quaſi molli tractu ad progreſſum mulcere. Quod ineptum eſt. *Remulcare* non aliud B poſſet ibi ſignificare quàm remulco trahere, ῥυμουλκεῖν. Sed verum eſt eo loco legendum, *remulca retrahit*: aut, *remulcans trahit* hoc eſt ῥυμουλκῶν. Latini videntur *Codicarias* appellaſſe, quos Græci πακτῶνας. Varro de vita populi Rom. lib. iii. *Quod antiqui plures tabulas coniunctas codices dicebant, à quo in Tiberi naues Codicarias appellamus.* Immo Codicariæ ex codicibus iunctæ pluribus, quæ ſunt σκυταλίδες. Et ſimiles διαπλοκίνους quæ ex papyro texebantur. *Ratellos*, vel *Radellos* hodie vocamus huiuſmodi Codicarias naues vel pactones. Scaphis teſtaceis etiam in Nilo vehe- C bantur Aegyptij. Idem Strabo de Canalibus ac foſſis Nili: κατὰ φασήλου πλέονται ποταμῶν, ὥστε καὶ ὀστράκινα ἐνίοις πορθμεῖα. Iuuenalis Sat. xv.

Paruula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis,
Et breuibus pictæ remis incumbere teſtæ.

Cum iſtis fictilibus nauigijs æquè benè nauigationem Indicam conficere potuere Aegyptij atque cum papyraceis. Quod abſurdum.

Pag. 83. D. *Mox curſu nauium noſtrarum.*] In optimo codice: *mox nauibus noſtris ſeptem dierum iter factum eſt.* ad oram pro varia lectione adſcriptum: *mox curſu nauium noſtrarum.* D quæ ſcriptura eſt prioris ἐκδόσεως.

Vt nullæ vnquam anchoræ ad profundi illius ima potuerint peruenire.] In libris pleriſque: *ad profundi illius fundamenta.* Vera eſt lectio quam olim coniecimus: *vt nulla vnquam anchora ad profunda illius fundamento potuerint peruenire.* proprium anchorarum fundere naues. & *fundamentum* ſuprà pro anchora. Plinius: *ſed certis canalibus ita profundum vt nullæ anchoræ ſidant.* Sidere anchoræ dicuntur quæ in fundo fixæ hærent. ita *naues ſide-* E *re* dictæ quæ in vadis hærent. ἐπὶ βραχέων καθίζεσθαι. Poëta:

----*ſidat onuſta vadis.*

Vitruuius lib. x. cap. xxii. *Ita illi poſtero die cùm accedere voluiſſent, naues ſupra aggerationem quæ fuerat ſub aqua ſiderunt, nec ad murum accedere, nec retrorſus ſe recipere potuerunt.* Sequitur ibidem apud Plinium: *ob id nauibus vtrimque prora ne per anguſtias aluei circumagi ſit neceſſe.* Pincianus malebat: *ne per anguſtias alueum circumagi ſit neceſſe.* Vt de alueo nauium intelligatur. plauſibili ſanè coniectura, ſed minus vera. per alueum intelligit canalem profundum & anguſtum qui certis locis il-

lius maris occurrebant. In illis canalibus quum erant naues, admodum difficulter circum agi poterant, propter anguſtias aluei. Ideo ita ædificabantur, vt proras vtrimque haberent, vt poſſent adpellere vtraque fronte. Mox ſubijcitur in libris, quod omiſerunt Editiones de nauibus Taprobanitarum : *magnitudo alterna milia ad forum*. In omnibus libris vetuſtis reperiuntur, quæ in nullis Editis comparent, credo quia nimis corrupta viderentur, quàm vt commodè corrigi poſſent. Et profectò admodum ſunt inquinata, non tamen vt deſperem emendari poſſe. Sic autem ea lego : *magnitudo alterna ilium ad forum*. In Græco ſcriptore fuit : τὸ μέγεθος τῶν ἰλεωνιῶν πρὸς τὸ κατάστρωμα παράλληλον. Nam alternum eſt παράλληλον. *Ilia* nauis ſunt τὰ ἰλεώνια, coſtæ, latera. *Forus* τὸ κατάστρωμα. Fori nauium. Dicit igitur ilium magnitudinem alternam ad forum fuiſſe in nauibus Taprobaniticis, quia plana erant earum latera ſicut forus, & eiuſdem quoque cum foro magnitudinis. Hoc eſt quod de iiſdem Strabo ſcribit ἰλεώνια eas non habere, quia ſcilicet plana latera babuere non carinata, nec panda. παράλληλος idem quod ὅμοιος, ἴσος. Suidas : Παράλληλον, ὅμοιον, ἀκόλουθον, ἴσον.

Pag.84. D. *Nam neque ſeptentriones illic conſpicuntur, neque Vergiliæ apparent.*] Optimus codex cum aliis pleriſque hanc lectionem in textu præfert : ad marginem habet alteram iſtam adpoſitam : *vt pote vbi ſeptentriones nunquam videntur, vergiliæque nunquam*. In Excerptis Solini legitur : *vt pote vbi ſeptentriones nequaquam videntur, Vergiliæ nunquam apparent*. Quam ſcripturam & in aliis libris inuenit, vt liqueat prioris Editionis hanc fuiſſe χρῆσιν. Diodorus de Taprobane : τὴν ἢ παρ' ἡμῖν ἄρκτον καὶ πολλὰ τῶν ἄστρων τῶν καθ' ἡμᾶς καθόλου μὴ φαίνεσθαι. Ita emendamus verba Diodori Nam malè hactenus editum eſt : καὶ πολλὰ τῶν καθ' ἡμᾶς.

Per quam ad deſtinata pergentes, portum capiant.] In noſtris libris, & ijs quos olim contulit Petrus Daniel, diſertè legitur : *vt ad deſtinatum pergentes, locum capiant*. In aliis vulgata lectio etiam repetitur. Totus locus ita interpungendus ac ſcribendus : *obſeruatione itaque nauigandi nulla ſuppetente, vt ad deſtinatum pergentes locum capiant, vehunt alites, quarum meatus terram petentium magiſtros habent curſus regendi.*

Quaternis non amplius menſibus in anno nauigatur.] Legendum igitur in Plinio, vt legiſſe conſtat Solinum : *Nec plus quaternis menſibus in anno nauigant.* vulgo eſt : *nec plus quam ternis.*

Aduſque Claudij principatum de Taprobane hæc tantum noueramus.] Ita meliores quidam libri. In aliis æquè vetuſtis : *In Claudij principatu*. Scribendum : *In Claudij principatum de Taprobane hoc tantum noueramus*, id eſt, vſque ad Claudij principatum. Sic loquitur noſter cum aliis bonis auctoribus. Supra : *In cenſuram Publij Craſſi, & Iulij Cæſaris*. id eſt, vſque ad tempus cenſuræ P. Craſſi. Florus in veteribus libris : *Populus Romanus à rege Romulo in Cæſarem Auguſtum.*

Præter Carmaniam raptus.] Tam libri Pliniani ſcripti quàm Soliniani hoc loco legunt, *præter Carminiam*. Quod mendoſum eſt.

Quintodecimo demum die adpulſus eſt ad hoc littus.] Libri omnes : *Impulſus eſt ad hoc littus, portumque aduectus*. Quod fere eſt vt probem non voluntate ſua ac ſponte adpulſum ad illud littus & inuectum in portum ſignificat, ſed vi tempeſtatis raptum, impulſum ac delatum. Virgilius:

Atque vtinam rex ipſe noto compulſus eodem
Afforet Æneas.

Sed *compulſus* ibi dicitur pulſus vel adpulſus in eumdem locum cum cetera claſſe, quæ tempeſtate diſperſa fuerat ac diſpulſa. Sic *greges compulſi*, in vnum coacti.

Portumque inuectus qui Hippuros nominatur.] Libri : *aduectus*. Item *Hipporus*, vel *Ipporinus*. Plinius : *Quintodecimo die Hippurus portum eius inuectus*. Ergo nomen huius portus non *Hippuros* vel *Hippuras*, vt poſuit Solinus, ſed Ἵππουρος. Nullum hoc nomine portum in Taprobanes deſcriptione recenſet Ptolemæus. Ἱππόκουρα eidem Ptolemæo Emporium Indiæ intra Gangem. Item Σουπάρα, quæ auctori Peripli Οὔππαρα.

Admiſſuſque ad colloquia regis.] Libri optimi : *ductuſque ad colloquia regis*. In margine: *admiſſuſque*.

Stupuiſſe ſcilicet regem.] Plinius : *mirum in modum in auditis iuſtitiam ille ſuſpexit, quod pares pondere denarij eſſent in captiua pecunia, cùm diuerſa imagines indicarent à pluribus factos*. Non in auditis iuſtitiam ſuſpexit ille, ſed in viſis. Nam denarios illos in captiua pecunia vidit, qui pares erant pondere, licet diuerſis vultibus ſignati. An legendum, *in aduectis*? in ijs quæ aduecta fuerant. Sed nihil mutandum. Libertus Plocami Regi Taprobanes percontanti narrauit Romanos & Cæſarem. ille in auditis mirum in modum iuſtitiam ſuſpexit. id eſt, in ijs de quibus audierat, in Romanis & Cæſare ſcilicet, quod pecunia eorum parem modum haberet ponderis, licet à pluribus ac diuerſis facta.

Legatos aduſque nos miſit.] Melius libri : *ad nos vſque tranſmiſit*. Plinius : *Legatos quatuor miſit, principe Rachia*. Sequitur protinus : *ex ijs cognitum D. eſſe oppida, portum contra meridiem adpoſitum oppido Palaſimundo omnium ibi clariſſimo ac Regia CC. M. plebis.* Quid hæc ſibi velint, non video. Libri habent : *ac Regia CC. plebis*. Legendum : *oppido Palaſimundu, omnium ibi clariſſimo ac Regia. CC. plebis*. cum linea ſupra ducta ducenta millia plebis vrbanæ in eo oppido fuiſſe dicit. Longe maior numerus plebis fuit Seleuciæ Babyloniæ, de qua idem Plinius : *ferunt ei plebis vrbanæ DC. M. eſſe*. Sed nimium ingens hic numerus videtur. Scribunt libri : *ferunt & plebis vrbana cd. eſſe*. Lege

ccl. id eſt ducenta quinquaginta millia. *Palæſimundo* igitur, τὸ βασίλειον in Taprobane. Ptolemæus vnicum tantum βασίλειον in ea inſula recenſet, ſed Ἀνουρόγραμμον vocat. Non amplius erat temporibus Ptolemæi Palæſimundum Regia. Immo nec vllum oppidum iſto nomine in ea inſula agnoſcit. Sed & Palæſimundu tota inſula vocabant ætate Plinij ab illo oppido inſulæ clariſſimo ac Regia. At Ptolemæi æuo dicebatur *Salica*. Sic omnia mutantur. *Saba* apud vetuſtiſſimos auctores Sabæorum metropolis, vt Agatharchidæ, deſijt eſſe, & in eius locum ſucceſſit Μαριάβα.

P. 84 A. *Ergo ijdem homines corporum magnitudine alios omnes antecedunt.*] In libris erat: *Ergo Indi homines.* vnde fecimus: *inde homines.* Sic alibi loquutum oſtendimus. *Inde reges*, ἐντεῦθεν βασιλεῖς. & *illinc homines.* ijdem libri habent: *corporum magnitudine omnes homines antecedunt.* Plinius: *ipſos verò excedere hominum magnitudinem.* Statura ijs humana ampliorem aſſignat. Forſan & Solinus ſcripſerat: *Ergo inde homines corporum magnitudine homines antecedunt.* Marcianus Capella: *Homines ibi corpore grandiores, vltra hominum menſuram.* Diodorus de Taprobanæ hominibus: πάντας γὰρ ὑπερμήκεις εἶναι τοῖς ἀναστήμασι τῶν σωμάτων, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπεράγειν τοὺς τέσσαρας πήχεις. Hæc humana longe procerior magnitudo quæ quatuor cubita hoc eſt octo pedes excedit.

Crines fuco imbuunt.] Plinius ſimpliciter dixit: *rutilis comis.* at rutilas habere comas naturâ potuerint, & ſanè habuere. nam de Seribus hæc dicuntur apud Plinium, non de Taprobanes incolis. Ptolemæus de Taprobanitis: καὶ οἱ κατέχοντες αὐτὴν κοινῶς Σάλαι, μαλλοῖς γυναικείοις εἰς ἄπαν ἀναδεδεμένοι. vertunt vulgo: *mulierum crinibus omnes ferè tecti.* quod ineptum eſt. Legendum in Græcis: μαλλοὺς γυναικείους εἰς ἄπαν ἀναδεδεμένοι. *crines muliebrem in morem religatos omnino habentes.* μαλλοὶ ſunt cirri, vel comæ quas muliebriter religabant Taprobanitæ. ἀνάδεσις τριχῶν, & ἀνάδεσμα, & ἀναδήματα ex Græcis nota. *Rutilas comas* perpetam fuco imbutas interpretatus eſt Solinus.

Ac truces viſu, terrifico ſono vocis.] Plinius: *oris ſono truces, nullo commercio linguæ.* Sic legendum. Item apud Marcianum: *cæruleis oculis, truci oris ſono.* Malè editur: *trucioris ſoni.*

Quibus immatura mors eſt, in annos centum æuum trahunt.] Plinius: *vitam hominum centum annis modicam.* Marcianus habet ex Solino: *ætas illis vltra humanam fragilitatem prolixa, vt immaturè pereat, qui centenarius moritur.* Mirum tamen in vetuſtiſſimis Marciani exemplaribus ſcriptum eſſe: *vt maturè pereat.* Videtur poſuiſſe *maturè* pro citò. vt apud Ciceronem: *venit ipſe maturè, ſcalmum nullum videt.* & *maturius diſcumbere* idem quod *temporius* ἀωρότερον. *maturius cænat*, qui cænandi horam ſolitam anticipat. Inde, & *maturare* idem quod properare. Scio Grammaticos diſtinguere. Sed in conſuetudine ſic loquebantur: Ergo & *maturè moritur* hoc ſenſu qui properata

A morte obit, & citius quam fata ferant. Hoc ſenſu Tibullus *maturam diem* dixit de properata morte & ante diem contingente:

Seu matura dies celerem properat mihi mortem,
Longa manet ſeu vita.

Vbi vides mortem quæ matura die venit opponi ei quæ poſt longum æuum obitur. Et tamen contra eſſe debet. Nam immatura illa propriè dicitur quæ ante diem acceleratur, hæc verò matura, qua longæui moriuntur, quos & *maturos æuo* Latini dicunt. Sed ex vulgi conſuetudine loquutus eſt Tibullus,
B qui *maturum* pro cito & feſtinato vſurpauit, quum propriè ſignificet, quod ſuo tempore fit, neque citius, neque ſerius accidit quàm par eſt, ſed attemperatè ad rem ipſam. Agellius: *Maturè nunc ſignificat propere & cito contra ipſius verbi ſententiam.* Aliàs mors immatura iuuenum qui ante tempus rapiuntur, vt fructus qui acerbi adhuc & immites auelluntur. Hoc πρὸ ὥρας θανεῖν Græci dicunt. Vnde & πρόωροι qui ſic moriuntur. Phalæcus:

Αἰαῖ κοινὴν τὴν σὸν γλυκὺν ἥμαλε παῖδα
Λέγουσι τὸν πρόωρον ὡς ἀπίφθω.

Ijdem & ἄωροι. Babrius:

Τὸν Ἴτυν ἄωρον ἐκποιοῦσα τῆς ζωῆς.

C Aliud eſt πρὸ μοίρας θανεῖν. Græci hæc ita diſtinguunt, vt πρὸ ὥρας dicatur de ijs qui obeunt in iuuentute, πρὸ μοίρας de illis qui violento exitu decedunt. Πρὸ μοίρας καὶ πρὸ ὥρας διαφέρει. πρὸ μοίρας γὰρ ὁ βιαίως ἀποθανών. πρὸ ὥρας δὲ ὁ ἐν νεότητι. Hinc in Magicis ſacris differentia τῶν βιαιοθανάτων, & τῶν ἀώρων. Tertullianus de Anima: *Aut optimum eſt hîc retineri ſecundum Aoros, aut peſſimum ſecundum Biæothanatos, vt ipſis iam vocabulis vtar, quibus auctrix opinionum iſtarum Magia ſonat, Oſtanes & Dardanus & Damigeron, & Nectabis, & Berenice. Publica iam litteratura eſt, quæ animas*
D *etiam iuſta ætate ſopitas, etiam proba morte diſiunctas, etiam prompta humatione diſpunctas euocaturam ſe ab inferûm incolatu pollicetur.* Inſignis planè locus, & multa fruge doctrinæ refertus. Opinio fuit multorum, non receptos inferis qui funere acerbo prærepti eſſent, quos Ἀώρους vocabant, nec eos qui violento genere mortis erepti forent quos βιαιοθανάτους appellabant, nec illos qui ſepulturæ honore caruiſſent. Aoros quidem tamdiu in ſuperis errare & vagari credebant, donec in morte reliquum tempus exigiſſent, quod in vita non
E impleuerant. Idem Tertullianus: *Aiunt & immatura morte præuentas animas, eo vſque vagari iſtic donec reliquatio compleatur ætatis qua cum peruexiſſent, ſi non intempeſtiuè obijſſent.* De inſepultis hoc quoque traditum creditumque ait idem ibidem: *Creditum eſt inſepultos non ante ad inferos redigi, quàm iuſta receperint.* Exules etiam ab inferis, & ſedibus quietis eos fieri perſuaſum habebant, quos mors violenta extinxiſſet. *Proinde extorres inferum habebuntur quas vi ereptas arbitrantur, præcipuè atrocitate ſuppliciorum, crucis dico & ſecuris & gladij, & feræ.* Propterea autem

ſolas *ἀώρων* & *βιαιοθανάτων* animas in Necyomantia magicis artibus euocari quidam opinabantur, quia de propinquo euocarentur, nec auellendæ eſſent ex intimis ſedibus inferûm, vbi quieſcebant animæ matura ætate ſolutæ, placida morte ſeparatæ, atque etiam ſupremitatis honore donatæ. Plerique enim dubitarunt etiam Paganorum, an ex imperio & arbitrio Magi animæ ab inferis ipſis euocari poſſent ad oracula reſponſitanda. Proinde ſolas *ἀώρων* & *βιαιοθανάτων* animas ad hoc elici crediderunt, non etiam ad inferos redactas, & ſedibus beatis receptas. At Tertullianus contra eos regerit, publicam eſſe litteraturam quæ promittat, animas etiam iuſta ætate ſopitas, etiam proba morte diſiunctas, etiam prompta humatione diſpunctas ab incolatu inferûm ſe euocaturam. Hæc eſt Magia. *iuſta ætate ſopitos* opponit *τοῖς ἀώροις*, qui ante iuſtam ætatem extincti ſunt. *Proba morte diſiunctis*, *τοῖς βιαιοθανάτοις*, quos improbos & violentus finis necauit. In hunc numerum veniunt & qui ſibi mortem inferunt, & qui ſuppliciis ob delicta ſua publicè adficiuntur, & quoſcunque aliqua vis perimit. Dicuntur & *βιοθάνατοι*. Hinc apud Firmicum ſæpe: *Biothanati morientur. Biothanata morte deficient.* Rationem porro adfert Tertullianus, cur in Necyomantia inclamari potius ſolerent animæ *βιοθανάτων* & *ἀώρων* quàm morte naturali ſolutorum: *itaque inuocantur quidem Ahori & Biæothanati ſub illo fidei argumento, quod credibile videatur eas potiſſimum animas ad vim & iniuriam facere, quas per vim & iniuriam ſæuus & immaturus finis extorſit, quaſi ad vicem offenſæ.* Ahori interdum diuerſi Biæothanatis, vt qui moriuntur iuuenes, ſed fato ſuo & ſponte naturæ. Eſt vbi Biæothanati quidem ſunt qui pereunt, non tamen Ahori, vt quos in decrepita ætate vis aliqua eliſit. Aliquando etiam in eundem hominem concurrit & violenta mors, & immatura, vt ſimul *ἄωροι* ſint & *βιοθάνατοι*. Tales haberi debent, quos in iuuenta ætate ſæuus & immaturus finis exhauſit. Vtrumque in Didone expreſſit doctiſſimus Poëta:

Sed quia nec fato, merita nec morte peribat,
Sed miſera ante diem.

Et *βιοθάνατον* ſimul & *ἄωρον* periiſſe indicat. *Sed quia nec fato*, *παρὰ μοῖραν*. *Sed miſera ante diem*, *πρὸ ὥρας*. Tertium addidit: *merita nec morte*. Innocentem & nullo crimine commiſſo manus ſibi attuliſſe ſignificat. Nam plerique aut propter crimina ſua ſupplicio publicè afficiuntur, aut ipſi ſibi letum conciſcunt metu grauioris pœnæ, quam ſe meruiſſe conſcij ſunt. Ex eo genere *βιοθάνατον* non fuiſſe Didonem oſtendit. Hæc ſimpliciſſima illius loci expoſitio. Seruius multa inuoluit, quæ nec euoluit, & longe à ſcopo aberrat. *Si fato*, inquit, *viuimus, quid agunt merita? Si penſamur meritis, quæ vis fati? Quomodo & heic fatum admittit & meritum? Deinde quum dixerit, Stat ſua cuique dies, quomodo dicit, Ante diem?* Deinde hæc explicat ac ſoluit per differentiam fati denuntiatiui & conditionalis. Quæ nihil ad rem faciunt. Vniuerſo hominum generi certum viuendi tempus præſcriptum à natura & conſtitutum eſt, quo completo ſponte humana compages diſſoluitur. Hoc iuſtæ & legitimæ ætatis ſpatium alij centum annis, alij paucioribus, alij etiam pluribus determinarunt. Multi ad eam vſque metam viuendi perueniunt, alij in medio curriculo deficiunt, alij haud longe à metis, quidam in primo limine & ipſis carceribus effuſi occumbunt. Qui ante illud tempus humanæ vitæ legitimum de homine exeunt, *ante diem mori* dicuntur, quod Græci *πρὸ ὥρας* dicunt. Nam & *dies* pro tempore Latinis frequens, vt *in diem differre* pro in longum tempus. Ciceroni, *in diem pænas reſeruare*. Ita in hac locutione qua quis *ante diem* mori dicitur, *dies* pro tempore ſumitur, quod generaliter hominibus in vniuerſum acceptis conſtitutum eſt ad viuendum. Alio ſenſu alibi pronunciauit idem poëta: *Stat ſua cuique dies.* Nec ipſe ſibi contradicit, quum Didonem *ante diem* periſſe queritur, & quum ſua quemque die obire teſtatur. Nemo moritur ante diem ſuum. at multi obeunt ante diem, hoc eſt, ante tempus legitimum quod humanæ vitæ præfinitum eſt. Quocunque tempore & quocunque genere è vita quis excedat, ſuo die moritur quem Deus illi ſcilicet ad moriendum aſſignauit ac præſtituit. Tertullianus de Anima: *conſtituta ſunt tempora vnicuique, & conſtituta præripi poſſe non credam.* Sic dies cuique ſuus & ex fato. Et nemo ſine fato decedit. Vnde & *fato concedere* dicti qui mortem obeunt, quocunque tandem modo id patiantur. Homerus *μοῖραν* etiam agnoſcit in morte per vim inflicta:

Πορφύρεος δ' ἔλαβε θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Virgilius tamen Didonem quæ violento fine, & ante diem peribat, perire fato negat. *Sed quia nec fato.* Ammonius: *παρὰ μοῖραν μὲν, οἱ βιαίως ἀποθανόντες.* Nihil heîc facit *conditionalis* & *denuntiatiui* fati diſtinctio. Fatum eſt Stoïcorum, quam *εἱμαρμένην* Græci vocant, & concatenatam rerum ſeriem ſuo tempore neceſſario accidentium interpretantur. Hoc vniuerſale eſt. Aliud fatum quod *μοῖρα* dicitur, idque ſpeciale magis & quidquid euenturum eſt cuique boni malique vſque ad vltimum vitæ finem ſignificat, ipſum quoque exitum qualis ſit futurus & quando ſingulis determinat. Hoc pendet ab altero, vt particulare à generali. Hinc *μοῖρα* pro bona aut mala fortuna attributa. Et *μοιρολόγος* qui eam prædicit. Et *μοιρολογεῖν* qui themate poſito & geneſi inſpecta quidquid homini in vita euenturum eſt, prænunciat. Vetus auctor Anonymus in vita Alexandri: *ὡς γὰρ ἐμοιρολογησάμην ἐμαυτὸν, ἦν μοι εἱμαρμένον μοι ὑπὸ ἰδίων τέκνων διαφθαρῆναι.* Gloſſæ: *fatidicus*, *μοιρολόγος μάντις, ὅτι τὴν τύχην λέγει καὶ τὴν μοῖραν.* Inde parcæ Græcis *μοῖραι* dictæ, quarum ſubtemine diſpenſari hominibus vitam finxere fabulæ. Eas Latini quoque *Fata* appellarunt. Agel-

liuslib. III. cap. XVI. *idcircoque eos nomina fatis tribus feciſſe à pariendo & à nono atque decumo menſe.* Ita legit optimus liber Regiæ Bibliothecæ, vbi legitur io vulgatis: *parcis tribus.* Ammianus *partilia fata* dixit vt Græcorum Μοίρας interpretaretur. lib. XIV. De Adraſtia: *Subſtantialis tutela generali potentia partilibus præſidens fatis.* τὰς μοίρας, quas Græci quoque ἀπὸ τοῦ μεμερίσθαι appellatas volunt. Sed & μοῖρα idem quod μέρος. Videntur & μορίου dixiſſe ab eadem origine & cauſa. vnde μορητής, *partiarius.* Certe & *Mortam* pro Moera poſuit antiqoiſſimus poëta Liuius in Odyſſea: *Quando dies adueniet quam profata morta eſt.* Quo ex loeo Cæſellius parcæ vnius de tribus nomen eſſe colligebat. Pernere hominis vitam credebantur illæ μοῖραι. Quibus ea per vim adimeretur, filo abſciſſo id fieri putabant, plena ſcilicet adhuc colo. Ideo περὶ μοίρας ἰσχατῶν de his proprie diei obtinebat. Adraſtum, qui viuus abſorptus eſt, nentes adhue parcas & plenas colos deprehendiſſe eanit Statius. Ideo raptim rumpenda fuiſſe ſtamina. Supererat illi nempe qood viueret niſi manus fatis per vim iniecta eſſet. At qui per ſe & ſponte naturæ ſuæ moriebantur, exhauſto ſubtemine & vaeua colo decedere exiſtimabantur, etiam ſi ante diem obirent, quod longius illis filum diſpenſatum non eſſet. Sic fato ſuo mori is demum intelligitur, qui eauſa ex ſe nata, nec extraria aut foris areeſſita, moritur. Nam eauſæ mortis extraneæ & ab aliqua vi inflictæ, videntur fatum accelerare, ſtamen rumpere, & tempora vitæ conſtituta mutilare & abbreuiare. Quando aliqois autem nulla alia cauſa aut vi extrinſecus illata decedit, tum ex ſorte naſcendi ſua non videtur longiora vitæ tempora habuiſſe deſtinata. Ita ſane *fatum* Latini & μοῖραν Græci proprie acceperunt. Præter fatum igitur eenſentur omnes eauſæ leti violentæ & arceſſitæ. De longæuitate Taprobanitarum quæ hoie Exereitationi anſam præbuit, ita Diodorus: πολυχρονίους δ' εἶναι τοὺς ἀνθρώπους καθ' ὑπερβολήν, ὡς ἂν ἄχρι τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἐτῶν ζῶντας.

Pag. 84. A. *Nullus aut per diem, aut ante diem ſomnus.*] Plinius: *non in diem, aut interdiu ſomnum.* Non recte id expreſſit Solinus. Nec enim Plinius negat Taprobanitas aote diem ſomnum capere, ſed ſomnum noctis in diem eos non extendere ait. Ergo ante diem euigilabant, nec per diem dormiebant vel interdiu, ſomno nempe meridiano, qui multis veterum frequentatus. Meotem Plinij belle exprimit Curtius de Macedonibus loquens: *Tempora ſomni artiora quam noctis ſunt.* Quæ ſequuntur in Editionibus licet ea plures libri agnoſcont, ex priore tamen editione ſunt, atque eumdem efficiunt ſenſum, quem ſoperiora illa: *Noctis partem quieti deſtinant: lucis ortum vigilia anteuertunt.* Idem plane dieunt quod iſta: *nulli aut ante diem aut per diem ſomnus.* ita enim legendum, non vt habetur volgo: *nullus.*

Ædificia modice ab humo eleuata.] Libri noſtri: *modice ab humo tolluut.* Plinius: *ædificia modice ab humo extantia.* cetera miootiora quæ hoc capite mutauimos præter Editionum ſcripturam, ſciat lector è libris nos aceepiſſe. paulo poſt reſtituimus Editorom veterum lectionem, quam Delrius perperao mutauerat: *in regis electione non nobilitas prænalet, ſed ſuffragium vniuerſorum. Populus eligit ſpectatum moribus.* Ita enim & noſtri habent.

Ac ſi fortè dum regnat, pignus ſuſtulit, exuitur poteſtate.] Alia eſt lectio, alterius vt puto Editionis: *Et ſi forte dum regnat, ſubolem velit edere, exuit poteſtatem.* vbi legendum: *exit poteſtatem.* vt eſt in aliis. Sic *exire hominem* apod hunc noſtrum pro exire de homine. Et *exire aſinum* Apuleio. *Exire vrbem*, pro vrbe exite. Sic *exire poteſtatem* pro exire poteſtate, vt *exire magiſtratu.* Sed & *decedere Imperio* dicebant, vt Solinus dixit *decedere homine* qui moritur, & *hominem exit* vt alibi loqoitor.

Nolunt ei totum licere.] Idiotiſmus ex loquendi coosuetudine. Auctor incertus Aululatiæ non Plautinæ: *illic etiam ruſtici perorant, & priuato iudicant: ibi totum licet.* Seneca in Apocolocyntoſi: *Athenis dimidium licet, Alexandriæ totum.* id eſt omnia totum licet Alexandriæ. Spartianus in Seuero: *totum fuiſti, totum vieiſti, iam deus eſto victor.* vbi vide quæ notamus.

Quadraginta ergo rectores accipit.] Plioius: *triginta* tantum dixit. quem ſeqoitur Marcianus: *cum quo tamen alij triginta cognoſcunt.* Ne putes numeri vitiom hærere in libris Plinij, bis reperitur. Sed in hoc ſitæ noo ſunt opes regoi.

Quamquam ſic quoque.] Libri: *& ſic quoque.* Et mox: *à quo datis iudicibus ſeptuaginta fertur ſententia.* Vulgo eſt io editis: *atque ita datis.* Alia quædam ex libris mutauimus in ſequentibus, oon magni momenti.

Maria quoque piſcationibus inquietant.] Altera Editio haboit: *maria quoque ſagaciſſimè expiſcantur.*

Maior inſula huius pars calore ambuſta eſt.] Noo habet à Plioio Solinus, quod hic habetur maiorem Taprobanæ inſulæ partem calore ambuſtam eſſe, & in vaſtas deficere ſolitudines. Sed nec quiſqoam, ſaltem eorum qui hodie extant, id prodidit. Supra dixit partem ioſulæ beſtiis & elephantis refertam eſſe, partem homines tenere. Hoe verum. Sed nee maior illa pars, quam feræ ſibi vindicarunt. Quamdam partem inſulæ, in qua Elephanti degebant, ἐλεφάντων νομαὶ Ptolemæus vocat: καὶ εἰσὶν ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄρος μέχρι θαλάσσης ἐλεφάντων νομαί. Et paolo poſt: καὶ ὑπ' αὐτὰς μέχρι τῶν νομῶν τῶν ἐλεφάντων Βουμασάνοι. Alexander Θηρονόμον vocat eam inſolæ partem:

Θηρονόμος πίπλαθεν εὐρρείτων ἐλεφάντων.

Ita enim legeodom, non Θηρονόμον.

Cernunt latus Sericum de montium ſuorum iugis.] Prodigio par eſt, vel prodigia potios omnia ſuperat, quod heîc narratur à Solino de

Taprobanitis, qui latus Sericum de montium ſuorum iugis cernunt. Veteres inter exempla acutiſſimi viſus admirati ſuut Strabonem quemdam nomine, qui videbat per centum triginta millia paſſuum, quique ſolebat è Lilybetana ſpecula exeuntium à Carthagine nauium numerum dicere. Hoc vero totum aliud eſt. Longe magis fidem excedit acies oculorum qua valuere Taprobanitæ, qui de montium ſuorum ſpecula latus Sericum poterant proſpicere. Spectemus interualla. Primum Taprobane à latere Indico meridionali ſeptem dierum nauigatione diſtat. deinde ſequitur Indiæ intra Gangem extentiſſima longitudo vſque ad Emodos montes altiſſimos. Vltra montes Emodos ipſi Seres ſunt. Vide nunc an videri potuerint à Taprobanitis de montium ſuorum iugis. Sed quum omnia quæ habet, è Plinio Solinus ſumpſerit, quid Plinius dixerit attendamus: *ijdem narrauere latus inſulæ quod prætenderetur Indiæ X. M. ſtadiorum eſſe ab oriente hiberno vltra montes Emodos. Seras quoque ab ipſis aſpici notos etiam commercio.* Legati erant Taprobanitarum regis qui hæc narrauere. Sed in his verbis primùm tollenda vitioſa interpunctio, ac legendum: *latus inſulæ quod prætenderetur Indiæ X. M. ſtadiorum eſſe ab Oriente hiberno. Vltra montes Emodos Seras quoque ab ipſis aſpici, notos etiam commercio.* Hic locus eſt ex quo Solinus imaginatus eſt ab incolis Taprobanes Sericum latus de montium iugis cerni. Atqui ſimpliciter dixit Plinius Seras à Taprobanitis aſpici. id aliter veriſimile non eſt viſum Solino noſtro, niſi de Serico latere intelligeretur, ac niſi de montium iugis latus illud cerneretur. Riſu neſcio an admiratione, an vero miſeratione excipere debeam hunc tantum Grammatici ſtuporem. Profecto non maiori intercapedine diſtant à Taprobane Seres quàm hîc diuerſus abiit à Plinij mente, ac rei veritate. Seres omnium hominum cœtum refugiebant, nec à quoquam aſpici patiebantur, præterquam à Taprobanitis, vt ipſi quidem eorum legati prædicant. Eo commeabant Taprobanitæ commercij gratia, & cum iis collatis vultibus merces ſuas permutabant, quum ab aliarum gentium negotiatoribus cerni ſe nollent. *Vltra montes Emodos Seras quoque ab ipſis aſpici, notos etiam commercio.* At reliquarum gentium mercatores non eos nonerant de facie, quia videri ab his minimè ſuſtinebant. Sequitur: *patrem Rachiæ commeaſſe eo. Aduenis ibi feras occurſare.* non vno vitio hic locus inquinatus. quænam illæ feræ quæ ibi aduenis occurſant? paruula mutatione veram eruo lectionem: *aduenis ſibi Seras occurſare.* Hæc de ſe, ac ſua gente loquuntur ibi Taprobanitæ. Seras ab ipſis aſpici, qui à ceteris nolunt. notos etiam eſſe commercio. Nam eo commeare ſolitos negotiandi cauſa. Aduenis ſibi Seras occurſare, quum reliquos aduenas auerſentur ac refugiant. Quid his poteſt eſſe apertius? Sequentia æque

A plana ſunt: *ipſos vero excedere hominum magnitudinem, rutilis comis, oculis cæruleis, oris ſono truci, nullo commercio linguæ.* Hæc de ipſis Taprobanes cultoribus dicta accepere tam Solinus quàm Marcianus, quum palam ſit de iiſdem Seribus prædicari ab illis Taprobanes legatis. Seras ab ipſis aſpici ibi narrant: notos eſſe commercio: ſibi aduenis occurſare: *ipſos vero excedere hominum magnitudinem.* Nempe Seras ipſos. Et ſanè non poſſunt iſta Taprobanitis conuenire, rutilæ comæ, cærulei oculi, qui vt Æthiopibus propinquiores quam Scythis ita facie ſimiliores fuere, vtpote ad meridiem prorſus ſiti, ipſiſque

B Indis [illegible]. At rutili crines & cærulei oculi gentium Septentrionalium proprij, vt Germanorum ac Scytharum. De genere Scythico etiam fuere Seres & [illegible]. *Nullo commercio linguæ* Hoc proprium quoque Serum. Solinus ſupra de iiſdem: *nullo inter partes linguæ commercio.* Apud Plinium ſequitur: *cetera eadem quæ noſtri negotiatores.* Legati nempe Taprobanitæ cetera eadem de his Seribus retulere quæ Romani negotiatores Hoc de Taprobanitis accipi non quit. Nam ante liberti Annij in eam inſulam aduentum qui legatos Inde ſecum aduexit, à quibus illa

C narrantur apud Plinium, Romani negotiatores in Taprobanem commeare non ſolebant. At Seras petebant propter Sericum. Idem Plinius de Serico: *tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, vt in publico matrona traluceat.* Præterea morem Serum ſpectant non Taprobanitarum, quæ ſtatim ſubijciuntur: *Cetera eadem quæ noſtri negotiatores: fluminis vlteriore ripa merces poſitas iuxta venalia tolli ab his ſi placeat permutatio.* Ergo & cetera quæ præceſſere, de iiſdem Seribus intelligenda. Nam hoc modo merces mutabant cum aliis gentibus Seres. Videndi Plinius, Solinus

D ſuprà & Ammianus Marcellinus Seres ceterorum hominum cœtum ac conſpectum aſpernabantur. Quod idem de Taprobanitis non poteſt dici, vt liquet ex illa ipſa hiſtoria quæ ibi à Plinio exponitur. Nam & Romanos cum Annij Plocami liberto hoſpitaliter excepere in inſulam ſuam tempeſtate fortuitò delatum, ſex menſium alloquio ibi imbutus eſt: cum rege poſtea communicauit qui & amicitia Cæſaris & Romanorum experta, legatos cum iis miſit ad eam petendam.

Pag. 84. D. *Mirantur aurum, & ad gratiam poculorum omnium gemmarum adhibent apparatum.*] Pro his in priore ἐκδόσει ſcripſerat: *aurum

E mirantur, & pocula gemmis igniculant.* Eleganter ſanè. nam *ignes* & *igniculi* gemmarum veteribus de ſplendore ac luce quam fundunt gemmæ. Martialis de calicibus aureis gemmatis:

Gemmatum Scythicis vt luceat ignibus aurum,
Aſpice quot digitos exuit iſte calix.

Claudianus:

——quis miſcuit ignes
Sidonij rubrique maris.

Ita gemmas vtetque appellauit. Manilius:

Gemmarumque illi radiantes lucibus ignes.

Plinius: *igniculus amethyſti.* Inde *igniculata gemmis pocula.* gemmarum igniculis inſignita. Aurum poculorum gemmis ornabatur intextis *& aurum gemmatum* dicebatur. At argentum aureis cælatoris decorati ſolebat. Hæc *emblemata* vocabaotur, ſiue gemmæ auro intexerentur, ſiue aureæ celaturæ argento immitterentur, de qoibus ſuprà. De his poculis gemmatis intelligendi hi Silij Italici verſus lib. XIV. qui & ſic legendi ſunt:

Iam ſimul argenti fulgentia pocula, mixtâ
Queis gemmâ quæſitus honos.

Cum poculis argenteis & gemmata aurea. Vulgo editur, *miſta*, & *gemma.* Scaliger emendabat:

—— mixtis
Queis gemino quæſitus honos.

Vt de Electrinis accipiatur. Quod non placet. Idem voluit *inſertam* Latinè dictam eſſe, quod Græcis erat ἔμβλημα. Idque probatur hoc verſiculo Publij Syri:

Frugalitas inſerta eſt rumoris boni.

Ibi *Inſertam* pro emblemate accipiebat. Sed non video quo ſenſu, nec quàm argute dicatur fragalitas emblema bonæ famæ. Præterea vetuſtiſſimæ membranæ quas vidi, item Excerpta Macrobij eximiæ vetuſtatis io eo verſu legunt:

Frugalitas incerta eſt rumoris boni.

Quæ verissima eſt lectio & bellam efficit ſeotentiam. Frugalis famam habet interdum auari ac deparci: interdum viri probi ac frugi ab aliis igitur laudatur virtutis nomioe, ab aliis vituperatur vitij proximitate. Ita frugalitas incerta eſt rumoris boni, quæ culpator ab his, commendatur ab illis. certos & incertus alicuius rei Latine dicitur. Io libro Tertulliani de Idololatria quod eam vocem idem vir magnus hac eadem ſignificatione vſurpatam credidit, ſane falſus eſt. Verba hæc ſunt: *Si fidelis litteras doceat inſertas litterarum prædicatione, ſine dubio dum docet, commendat.* Ibi Inſertæ noo ſunt emblemata. Sed, *litteras inſertas Idolorum prædicatione* vocat, qoibus inſerta eſt Idoloruoı prædicatio, cum qoibus coniuncta eſt idolorum meotio ac doctrina, vt ſunt litteræ quas Patres appellant ἔξωθεν, hiſtoriæ veterum, fabulæ poëtarum, quæ Deorum nominibus & Idolorum mentione refertæ ſunt. ſi *inſerta* hac notione veteribus oota fuiſſet, non quæſiſſet in Senatu Tiberius quo nomine dici poſſet in latio Græcum ἔμβλημα. Quod autem heîc ait Solinus Taprobanitas gemmarum apparatuıo adhibere ad gratiam pocolorum, boc Plinius non dicit, ſed ſimpliciter gemmas & margaritas illis quoque in pretio & honore haberi. Melius heic etiam legas, vt habeot quidam libri: *gemmarum adhibent paratum.* pro decore & ornamento hanc vocem poſuere illius temporis auctores. *paratura* apud Tertullianum paſſim pro ornatu. Infima Latinitas *paratam* dixit. vnde nos *paradam* dicimus pro oſtenſiooe & *παρασία.* vt *malatus*

A qui male ſe habet. qoem *maladum* vocamus. Gloſſæ: *malatus, σαπρός, ἀρχαῖος. parata* pro paratione vel paratu, vt *oblata* pro oblatione; *declamata* pro declamatione. *coniuncta* pro conionctiooe Apuleio in libro de Philoſophia: *ciuitatem eſſe coniunctam inter ſe hominum plurimorum.* Ita enim omoes libri eo loci legunt. Hioc παραγαύδιον recentioribus Græcis limbos quo veſtis paratur, id eſt ornatur. *Paratum* pro oroamento dixit Tertullianus de corona Militis ſub finem: *Accepit & angelus victoriæ coronam procedens in candido equo vt vinceret. at alius Iridis ambitu ornatur, cæleſti parato. Sedent & presbyteri coronati.* Ita eum locum egre-

B giè reſtituimos ex codice Agobardi, qui habet, *cæleſti prato.* vulgo legitur: *ambitu ornatur cæleſti. Protoſedem & presbyteri coronati.* Nec meliores ſunt doctorum hominum cooiecturæ. *paratum* vel *paratus*, ornameotum. Ita heic *gemmarum paratus.*

Pag. 84. C. *Secant marmora teſtudinea varietate.*] An ſecant marmora quæ varia ſuot inſtar reſtudinis? an vero marmora ſecant eadem varietate quâ ſecantur in lamioas teſtudioes? Vtrumuis abſurdum & falſum.

C Hauſit tamen hunc colorem ex his Plinij: *Aurum argentumque & ibi in pretio. Marmor teſtudinis ſimile, gemmæ margaritaque in honore multo præſtantiores, & totus luxuriæ noſtræ cumulus.* Ergo marmor ſecant, qood eſt teſtudioi ſimile. Sed genus hoc marmoris, qood teſtudini ſimile ſit, alibi ooo reperio, nec fuiſſe in rerum natura poto. Hæret ſanè in illis Plioij verbis, ſed meodoſis. Quod fraudi Solino fuit, qui inde hoc teſtudineū marmor exculpſit. Nullum fuerit, ſi ita legas, vt planè legendum eſt: *Aurum argentumque & ibi in pre-*

D *tio, marmor, teſtudines. Similigemmæ margaritaque in pretio, multo præſtantiores.* aurum & argeotom in pretio eſſe dicit Taprobanitis, item marmor & teſtudines, quæ & ipſæ inter inſtrumeota luxutiæ, quibus in laminas ſectis lecti ac repoſitoria operiebantur. Plioius lib. IX. cap. XI. *Teſtudinum putamina ſecare in laminas, lectoſque & repoſitorium his veſtire Caruilius Pollio inſtituit, prodigi & ſagacis ad luxuriæ inſtrumenta ingenij.* Idem lib. XXXII. cap. IV. *Geminus ſimiliter victus in aquis terraque & teſtudinum, effectus quoque par, in honore habendo vel propter excellens in vſu pretium figura camero.* Ita legendom eum locom docemus io commeotario no-

E ſtro, *De Muſicis inſtrumentis veterum*, qoem ſuperiori æſtate abſoluimns. Ita legiſſe in verbis Plinij Iſidorum prorſus certum eſt: *Teſtudo dictus eo quod tegmine teſta ſit adopertus in cameræ modum. Sūt autem quatuor genera, terreſtres*, &c. Teſtudioes igitur, ac marmor, in pretio & vſu apod Taprobaoitas, haud ſecus & Romanos inter inſtrumenta nitidioris & elegantiotis vitæ. In ſimili quoqoe honore apud eoſdem gemmæ margaritæque, & præſtantiores quidem multo, quàm quæ Romanis adferebantur. Nam Taprobanitatum margaritæ grandiores etant. Idem Plinius de Taprobaoa: *Incolaſque Palæogonos appellari, auri*

margaritarumque grandium fertiliores quam Indos.

Pag. 84. D. *Latus eius mare alluit peruiridi colore fruticoſum.*] Interpungendum eſt: *Latus eius mare alluit peruiridi colore, fruticoſum ita vt iuba arborum plerumque gubernaculis atterantur.*

Margaritas legunt plurimas maximaſque.] Libri meliores: *margarita legunt plurima maximaque.* certum eſt vtroque genere extuliſſe veteres. Caper de verbis dubiis: *Margarita hæc, fœmmino: & margaritum, neutro.* Valgius in Epigrammate apud Chariſium:

Sint guroſa rotunda margarita.

Ita ſcribendum. vulgatur perperam *ſint rugoſa.* contra legem verſus. Sed & *rugoſa* mendoſum. cum enim margaritæ omnes commendentur candore, magnitudine, orbe ac leuore, inſaniret qui rugoſas poſtularet. At *guroſa* ſunt σφαιροειδῆ pro gyroſa. vt *gurare in ſilua* apud Varronem pro gyrare. Vnde Lotharingi *goures* dicũt quod Galli *boulle.* alij *goerare* dixerunt & *goeros.* alij *guros.* alij *guiros* ſcripſere. Membranæ vetuſtiſſimæ in Epigrammate de Circenſibus:

Septem etiam guris claudunt certamina palma.

pro gyris. Et in calculo decemnouali Dionyſij Parui Epiſcopi Alexandrini: *Regulam paſchæ congurans in ſemetipſam.* pro congyrans. Sic ex Græco λάγυνον alij fecerunt *lagenam*, alij *lagunam.* quidam *lagoenam.* Tot enim modis hæc vox ſcripta reperitur in antiquis monumentis ac libris. Atque hæc obiter. Ex veteribus eruditis nonnulli *margaritam* fœminino genere potius quam neutro *margaritum* dicendum putauerunt, quia nullius animalis ſpeciale nomen inueniretur, quod neutrius eſſet generis. Ita ergo *margaritam* debere dici vt *oſtream.* Atqui *margarita* non eſt nomen animalis, ſed lapidis. Nec enim concha ſic vocabatur, ſed lapillus qui reperiebatur in concha. Græcis ὁ μαργαρίτης λίθος. Inde Latinum, *hæc margarita.* vt ὁ χάρτης, hæc *charta.* ὁ γαυσάπης, hæc *gauſapa.* Dixerunt tamen etiam hoc *gauſapum*, vt hoc *margaritum*, vitioſè. Galenus fruſtra diſputat, vtrom melius dicatur Græcè μαργαρίτης an μαργαρεῖτις. Æque poteſt diſputari, vtro genere rectius ſcribatur λυχνίτης an λυχνῖτις. Iones qui λίθον fœminino genere pronuntiabant, μαργαρεῖτιν eodem genere dixere, ἡ μαργαρεῖτις λίθος. Qui λίθον in maſculino proferunt, μαργαρείτην dicere debent, τὸν μαργαρείτην λίθον. Ita etiam obtinet in aliorum lapidum nominibus: ὁ λυχνίτης λίθος, ἡ λυχνῖτις λίθος. cùm igitur μαργαρεῖτις dicitur, ad τὴν λίθον refertur fœmineo genere enunciatam. At μαργαρίτης, ſubauditur ὁ λίθος. Dicebatur & ἡ μάργαρος, vt ἡ λυχνίς ſic ὁ κλινάτης, ἡ κλινάδος, & alia ſexcenta Procopio τὸ μάργαρον. Ex his conſtat Græcos qui μαργαρίτην & μαργαρεῖτιν vocarunt ſubintelligendo λίθον, inter lapides cenſuiſſe margaritam. Sed & integra ἡ μαργαρεῖτις. Hoc oſtreum in quo reperitur margarita ab Indis βέρβερι

A vocatum tradit Androſthenes apud Athenæum. Inde ergo Græcum manauit ὁ μαργαρίτης λίθος lapis conchæ βέρβερι vel μάργαρι. Vox tamen Græciæ vetus eſt μάργαρον pro lance. Vnde μαργαρίσκος ὁ πινακίσκος. Heſychius: μαργαρίσκοι, πινακίσκοι. Conchæ in qua naſcitur hic calculus ex genere earum eſt quas Græcis διθύρους vocant & κοίλας. cluſiles ſunt & apertiles, & intus concauæ, ita vt dimidiatæ formam lancis vel diſci ſatis bellè referant. ab ea figura videntur has conchas μάργαρα appellaſſe, atque ex eo ὁ μαργαρίτης λίθος, nucleus qui in eiuſmodi oſtreo ſolidatur in lapidem. Cochlearia

B hodieque ac lanculæ poculaque ex conchis margaritiferis fabricantur. Arabes hodie margaritum vocant, *Aliohar*, κατ᾽ ἐξοχήν. Nam omnes gemmas appellant *Iohar.* Quæ vox planè ex Latino detorta eſt, *Iocarium* & *Iocale.* Nam hodie etiam *iocalia* vocamos ſuppellectilem omnem gemmariam, qua mulieres oblectantur. inde dicta *Iocalia.* & *Iocalarij* gemmarij, *Iocar* & *iocarium* idem quod *iocale.* Vnde Arabicum *Iohar.* Latini veteres *ioculum* dixere id omne ex quo aliquis voluptatem caperet, & in quo maximè

C adquieſceret, Græci παίγνιον. Id vocabulum duobus antiquis & optimis linguæ Latinæ auctoribus reſtituimus. Vitruuius lib. IV. cap. I. *Virgo ciuis Corinthia iam matura nuptijs, implicita morbo deceſſit. poſt ſepulturam eius, quibus ea viua Ioculis delectabatur, nutrix collecta & compoſita in calatho pertulit ad monumentum, & in ſummo collocauit.* peſſimè ibi legitur, *poculis.* Quod eſt ridiculum: quaſi pocula tantum in oblectamentis ac deliciis virgo illa habuerit. *Iocula* vocat quæ Græcis παίγνια, vel παίγματα. Stephanus: Ἀλέξανδρος Σαλαμίας κόρην ἐκ Ὀφιονίδος ἐποίει φίλην ἰδεῖν τῷ Ἀπόλλωνι ἐν Πατάρᾳ. ἐπὶ δὲ ταῦτα παίγματα,

D λύχνοι τε καὶ πῆχα, καὶ βιβλα, οἷς παίζειν παιδίοις ἔθος. Ita legendum non πέμματα. Et paulo poſt: ἀποτυχόντα δὲ τινα τῶν ἐκ τῆς Σαλαμίας φυγόντων τῇ Πατάρᾳ, τὰ ἐν αὐτῇ παίγματα ταῦτα καταναίσου. Hic etiam malè πέμματα. quam tamen lectionem etiam agnoſcit Euſtathius, & exponit πέμματά τινα ἐν σχήματι λύχνους καὶ βιβλῶν, καὶ πήχεων. nugatur. & fortaſſe etiam Stephanus ipſe. τὸ παῖγμα eſt ludicrum vel Ioculum. Æoles & Lycij dicebant παῖμμα. Hoc illi pro πέμμα accepere. Heſychius etiam male: παίμματα, πλακοῦντα. Immo παίμματα ſunt παίγματα

E vel παίγνια. At πέμματα ſunt placentæ. Virginis illius Corinthiæ Iocula fuere vt par eſt, monilia, annuli, & aliæ id genus nugæ. Cicero hac etiam voce vſus eſt in Paradoxis quam ſimiliter corrupere, qui corrigere illum voluerant. in Paradoxo V. *Sed obſecro te ita venuſta habeantur iſta, non vt Iocula virorum ſint, ſed vt oblectamenta puerorum*, ὡς μὴ τῶν ἀνδρῶν παίγνια ἀλλὰ παιδαρίων παίγματα. pro eo ſubſtituerant: *non vt vincula virorum ſint.* In loco certè Vitruuij ſupra citato *Iocula* omnino pro poculis reponenda. Inde verbum *Ioculare* παίζειν, παιγνιώσσειν. Gloſſæ: *Iocu-*

lare, ἀστεϊσμὸν, σκωπτικόν. & *Ioclare*, inde noſtrum *Iongler*. & *Ioculator* val *Ioclator*, παιγνιώτης. & *Iocularis* à Ioculo. *Iocum* Latini veteres non in verbis ac dictis facetis poſuere tantum, ſed etiam omnem ludum ſic vocarunt. Ouidius:

—— *ſpecies ſunt mille Iocorum.*

Μύρια παιδιῶν εἴδη. Capitolinus in vita Albini: *quum ei nomina fierent, ſeptem aquilæ paruulæ de nido allatæ ſunt, & quaſi ad Iocum circa pueri cunas conſtitutæ*. id eſt, cum quibus puer iocaretur & luderet. Hinc *Iocula*, τὰ παίγνια, οἷς παίζουσι νήπιοι ὄντες, quibus pueruli iocantur. Et quibus maximè delectantur mulieres hæc eorum ſunt *Iocula* vel *Iocalia*, gemmæ nimirum ac margaritæ. Hinc illis hæſit hoc nominis generali appellatione. Arabes vocabulum omnibus gemmis commune proprium fecerunt margaritarum, per excellentiam quia inter omnes lapillos pretioſos, præcipuo ſunt in pretio & honore. Sic nos hodie mundum muliebrem qui in gemmis conſiſtit, *bagas* vocitamus à baccis, quæ ſunt margaritæ nam *baccatum* margaritis conſertum ſignificat, vt *baccatum monile*. Ex eo *baguatellas* dicimus nugas & Iocularia. Latini quoque *nugas* dixere res omnes muliebris mundi, *nugiuendos* qui eas vendebant. Summum apud veteres margaritis pretium fuit, etiam ante omnes gemmas Plinius: *Principium ergo columenque omnium rerum pretij margaritæ tenent*. Vbi notabis *principium* pro principatu dictum. Niſi legas: *præcipuum ergo columen omnium rerum pretij*. quod non placet. poſt adamantes tamen ſecunda illis auctoritas. Nam prima adamantibus dabatur eodem Plinio auctore: *Maximum in rebus humanis non ſolum inter gemmas pretium habet Adamas*. Dicit in rebus humanis, vt etiam margaritas comprehendat. Nam Plinio margaritæ in gemmis non habentur. In fine capitis adijcit: *proximum apud nos Indicis Arabicisque margaritis pretium eſt*. Ergo in ceteras gemmas omnes principatum pretij habuere margaritæ, vt ſupra margaritas adamantes ipſi. Theophraſtus: τῶν δὲ θαυμαζομένων λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος. Androſthenes de pretio eius hæc dicit: αὕτη δ' ἐστὶ πολυτελὴς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. Hoc nihil eſt, πρὸς χρυσίον πωλεῖσθαι dicuntur quæ ad pondus auri væneunt, vt vulgo loquimur, id eſt quæ auro rependuntur, vt libra margaritarum ſcilicet, libra auri fuerit. Non magnum hoc pretium. Hodie apud nos ad vnciam tantum venales habentur quæ inæquales & aſperæ ſunt, nec abſolutæ rotunditatis. Eæ plerumque vel contra quadruplum aurum væneunt. *cornutas* vocant. At ſi quæ rotundiores ſunt, non aliud iis ponitur pretium, quàm quod libido conſtituit, & inſania mulierum. Cum magnitudine creſcit & pretium. Sed Androſthenes dicit, περὶ Πέρσας καὶ τοὺς ἄνω τόπους, hoc pretium habere: hoc eſt in ijs locis, vbi capiuntur, & vnde ad-

A uchuntur. Arrianus in Indicis apud Indos tradit margaritam triplo auro rependi: καὶ γὰρ δὴ καὶ παρ' Ἰνδοῖσι τὸ μαργαρίτην τριπλάσιον κατὰ τιμὴν πρὸς χρυσίον τὸ ἄπεφθον. per χρυσίον ἄπεφθον non obryzum intelligit aut ſæpius coctum, vt accipiunt Interpretes, ſed quod abſque igne perfectum in maſſa reperitur. ἄπυρον alij vocant, de quo nos ſuprà. Suidas etiam ἄπεφθον χρυσὸν de Obryzo capit. Sed fallitur. ἄπεφθον eſt non coctum. Hoc tempore in iis locis vbi margaritæ capiuntur, vnciatim & libratim etiam vænire aiunt. Nonnulli etiam memorant mercatores earum regionum, in quibus captura margaritarum

B celebratur, ex ære diuerſa inſtrumenta habere, maioribus aut minoribus foraminibus pertuſa, per quæ colantur margaritæ, & ſic pretium illis faciunt. Nam quæ per inſtrumentum minoribus cauernis foraminatum tranſmittuntur, ijs ſuum pretium ponitur, & pondere non numero væneunt. Quæ per maiora foramina tranſeunt ſuum & his pretium. Atque ita deinceps pro foraminum magnitudine, annona margaritarum augetur. Viliſſimæ omnium ſunt quæ præ paruitate perforari non poſſunt. ἀτρυπήτους Græci vocant quæ pertuſæ non ſunt.

C Auctor vitæ Alexandri: ἀτρυπήτων μαργαριτῶν ὁρμαθοὺς. Malè vertit vetus verſio *monilia*, quaſi legeret ὅρμους. Atqui monilia non poſſunt fieri ex margaritis non perforatis. Sacculos vel ciſtas accipe. nam ὁρμαθὸς, φυλλὶς exponitur Heſychio. *Extricata margarita* apud Iuriſconſultum eæ dicuntur, quæ in linea non ſunt, ſed fuerunt. Nec eas intelligit quæ pertuſæ nunquam fuerint, ſed quæ ex linea extricatæ ſunt. *Defilatas* dicimus. Nam & *filum* margaritarum & *linum*, pro linea cui intricatæ ſunt ac inſertæ margaritæ.

Pag. 84. D. *Conchæ ſunt in quibus hoc genus lapidum requiritur.*] Altera Editio habuit:

D *conchæ ſunt, in quibus reperiuntur.* nempe margaritæ, de quibus præceſſit. Plinius: *origo & genitura conchæ eſt haud multum oſtrearum conchis differens*. Tertullianus de habitu muliebri: *ceterum ſi margaritæ ex deo ſunt, non ſtatim & huiuſmodi fructus illarum quæritur, & vnde ſint conchæ, & qua diſpoſitione decurrant, & vbi ſedem ſuam collocent.* Ita eum locum legendum alibi docemus. Theophraſtus de margarita: γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ παραπλησίῳ ταῖς πίνναις, πλὴν ἐλάττων. at ſequuta ætas *pinnam* vocauit concham ipſam in qua margaritum gignitur. Iſidorus Characenus apud Athe-

E næum πίννας appellat conchas margaritiferas. Inde recentioribus πινικὸν vel πινίον pro margarita. Ptolemæus πινικοῦ κολύμβησιν paſſim vocat: ἐν τῷ Σαχαλίτῃ κόλπῳ, ἐν ᾧ κολύμβησις πινικοῦ, ἐπὶ αἰγιαλῶν ὑψηλοτέρων. vbi Interpretes vertunt, *colymbeſes Pinici*, quæ piſcatio eſt margaritarum. Auctor Peripli qui non longe abeſt à Plinij ætate Πινικὸν ſemper appellat margaritam: φορεῖται δὲ ἀπὸ ἑκατέρων τῶν ἐμπορίων, εἴς τε Βαρύγαζα, καὶ εἰς Ἀραβίαν πινικὸν πολὺ μὲν, χεῖρον δὲ τοῦ Ἰνδικοῦ, *margaritum plurimum quidem*

quidem ſed deterius Indico. Vir doctus non debuit *Pinicum* reddere. Idem : ἀπὸ δὲ τοῦ Κομαρεῖ ἐκτείνουσα χώρα μέχρι Κόλχων, ἐν ᾗ κολύμβησις τοῦ πινικοῦ ἐστίν. Et paulo poſt : ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ τετραίνεται παρ᾽ αὐτῷ τῆς Ἠπιοδώρου συναγόμενον πινικόν. Id eſt, *perforatur margaritum.* Ita enim nunc accipere malo, vt olim etiam feci, quàm de vellere ipſo conchæ, quod πίννινον ἔριον, & πίννινον ſimpliciter dicebatur. Gloſſæ : πίννινον, *marinum vellus.* vnde πιννινότριχα πρόβατα quæ lanam habent eiuſdem coloris cum vellere pinnarum, id eſt aurei. Baſilius in Hexaemero : πόθεν τὸ χρυσοῦν ἔριον αἱ πίνναι τρέφουσι. Sed de eo paulo poſt. At πινικὸν abſolutè eſt B margaritum ipſum, non concha margariti, vel oſtreum. Quod enim dicit Peripli auctor, πινικὸν τετραίνεται, non concha ipſa perforatur, ſed lapillus, ſiue margarita. Idem πινικοῦ κόγχον appellat, concham ipſam pinnæ, in qua gignitur margaritum : ἐκδέχεται δὲ μεθ᾽ ὃν τόπον τὸ στόμα τῆς Περσικῆς, καὶ πλεῖσται κολυμβῶσιν ἐπὶ τῷ πινικῷ κόγχῳ. Ergo τὸ πινικὸν eſt margaritum, à quo πινικὸς κόγχος, concha margaritifera, optimæ Gloſſæ : πινικὸν, *margarita.* Inter hos auctores itaque conuenit pinnam eſſe in India & Arabia quæ fert margaritum. Theophraſtus pinnæ quidem ſimilem C illam oſtream dicit, ſed minorem. Plinius capite de margaritis : *In noſtro mari reperiri ſolebant crebrius circa Boſphorum Thracium, rufi ac parui in conchis quas myas appellant. At in Acarnania quæ vocatur pinna gignit. Quo apparet non vno conchæ genere naſci.* Si pinna eſt quæ margaritum in Acarnania gignit, pinna non eſt, ſed aliud genus oſtreæ, quæ in Arabia & India hunc lapidem generat. Atqui Iſidorus πίννας vocat, in qua id genus calculi per Arabiam & Indiam inuenitur. Subijcit Plinius : *namque & Iuba tradit Arabicis concham eſſe ſimilem pectini inſecto, hirſutam echinorum modo, ipſum vnionem in carne, grandini ſimilem.* Hæc Plinius è Iuba. Androſthe- D nes apud Athenæum concham margariti ita deſcribit : ἔστι δὲ ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὄψις παραπλησία τῷ κτενί, οὐ διεγλυμμένη δὲ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ὄστρακον ἔχει καὶ δασύ. Iuba vel Plinius ex illo, concham illam facit, *pectini ſimilem inſecto*, hoc eſt διαγεγλυμμένῳ, nam διαγεγλυμμένον eſt inſectum, & inciſum ſtriaturis & rugis. falluntur qui *inſectum* in Plinio accipiunt pro non ſecto. At Androſthenes concham margaritæ leuem eſſe tradit, nec inſectam, cetera pectini ſimilem. Quæ ſequuntur paria ſunt : *ipſum* E *vnionem in carne grandini ſimilem*, non tamen grandini ſimilem quæ de cœlo cadit, Androſthenes vnionem eſſe ait; ſed grandini ſuum: ὁ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑείοις ἡ χάλαζα. Quod Plinius omittere non debuit : nec enim puto Iubam omiſiſſe. Vt in carne ſuis alba grana inueniuntur, quæ Græcis χάλαζαι dicuntur, ad eam formam in carne oſtrei vnio reperitur. Hinc recentiores Græci χάλαζαν vnionem appellarunt à grandine ſuis : μέθοδος δι᾽ ἧς ἀποπλύνεται στρογγυλοῦται ἡ χάλαζα : *methodus qua retundatur margaritum,*

A apud Zoſimum. & paulo poſt : λαβὼν λευκοτάτας χαλάζας, βάλε αὐτὰς ἐν ὑάλῳ. & paſſim toto eo tractatu Plinius χάλαζα illa quid eſſet non intellexit, qui *grandinem* ſimpliciter vertit. Addit Androſthenes : τὸ δὲ ὄστρακον λεῖον καὶ δασύ. Intelligit hirſutam ea lanugine aurea quam conchis pinnarum ineſſe veteres omnes teſtantur, atque ἔρια πίννινα appellant, & πίννινον. Tertullianus de Pallio : *Nam & de mari vellera, quo muſcoſæ lanoſitatis plautiores conchæ comant.* ab hac lanoſa coma *crinitas conchas* appellat Plinius capite de generibus concharum : *Iam diſtinctione virgulata, crinita, criſpa, canaliculatim, pectinatim diuiſa, imbricatim vndata, cancellatim reticulata.* crinita vocat ab illa lanugine villoſa & muſcoſa qua comare eas dicit Tertullianus κρωσσίδα Græci & μάρυγμα, concharum hoc vellus appellitarunt. Neophytus in Iatrico : μάρυγμα, ἡ κρωσσὶς τῶν κηρύκων, καὶ τῶν πιννῶν, καὶ τὸ ἀλεσμένον, καὶ μαλακὸν ἔριον. Heſychius μάρυγμα, ἀπόσπασμα ἐρίου exponit, id eſt *tractum lanæ.* Tibullus :

> *Ductaque de niueo vellere tracta putat.*

vbi *tracta*, τὰ ἀποσπάσματα ἐρίου. Idem Neophytus alio loco : κινίσια, τὰ ἔθη τῶν κηρύκων, καὶ πορφυρῶν, καὶ πιννῶν μόνον, εἰς ἃ ἡ ἕλιξ ἐστὶ τοῦ ὀστράκου. C εἰσὶ δὲ αἱ κρωσσίδες αὐτῶν. Ab his igitur floccis & lanoſo vellere concha pinnæ Androſtheni dicitur habere λεῖον ὄστρακον καὶ δασύ : *leue & hirſutum lanugine.* Nihil enim prohibet quin vtrumque ſimul eſſe poſſit, in diuerſis vtique partibus. Plinius addit vel Iuba : *hirſutum echinorum modo.* Ergo Echini marini lanugine pari obſiti ſunt ac pinnæ vel conchæ margaritiferæ. Spinis hiſpidos tantum eſſe putabam. clara tamen illa Plinij verba. De altero genere echinorum id fortaſſe an capiendum qui βρύτοι dicebantur. Nam Ariſtoteles duo genera facit, τὸ δὲ τῶν Σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρύττων. ab his βρύττοις qui minores ſunt & lanuginem D habent molliorem, appellatum βρύττινον ὕφασμα. Heſychius : βρύττοι εἶδος ἐχίνου πελαγίου, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. vix dubium habeo quin ab iſtis βρύττοις dictum ductumque ſit βρύττινον πήνισμα, de quo apud eum ſtatim mentio : βρυττίνῳ ἐν μαλθακοῖς :

> Ἀμοργὸν ἔνδον βρυττίνῳ νῦν δὴ ποιῶ.

ἐποίησε πρὸς τὸ πήνισμα τὸ βρύττινον. ἔστι καὶ ζῶον. verſus eſt è Cratini Comœdia Μαλθακοῖς, vbi Ἀμοργὸν βρυττίνῳ vocabat, *linum bryttinum.* Ἀμοργὸν pro quolibet lino vel byſſo, quia optimus naſcebatur in inſula Amorgi. vnde E ἀμοργινοὶ χιτῶνες, lineæ tunicæ ex Amorgo. Stephanus coloris genus eſſe vult : ὁ δὲ ἀμόργινος χιτὼν, χρώματος εἶδος. Verſus Cratini contrarium indicat, qui Ἀμοργὸν pro quolibet byſſo poſuit. Sic *Caunæ*, quælibet caricæ, non tantum cauniæ. Heſychius : Ἀμοργὶς, καλάμη τις ἐξ ἧς ἔνδυμα γίνεται : ἢ ὕφασμα, ἢ χιτών. Heſychius βρύττινον πήνισμα à quodam animali ſcarabæo ſimili dictum autumat, & idem eſſe cum Bombycino : βρύττος ὅμοιος κανθάρῳ, καὶ τὸ ἀπ᾽ αὐτοῦ βρύττινον πήνισμα ὅπερ ὑπὸ ἐνίων βομβύκινον λέγεται. Sed falli puto. βρύττινον à Brytto Echino, qui lanugine hirſutus eſt, vt pinnæ à quo & πίννινον ὕφασμα. Idem : βρυ-

θήλην, βυσσίνην. Μήκων quoque dicebatur capillitium pinnarum & muricum, vnde & μήκωνες, veſtes byſſinæ. Heſychius: μήκωνες, τὰ τῆς λευκῆς ἐμπιπλάμενα, καὶ τὰ τῆς πίννης τριχώματα καὶ τῶν ὁμοίων, καὶ μέρος καὶ ὕφασμα βύσσινον. Ita legenda hæc verba. Athenæo μήκωνες in buccino quoque dicuntur, partes illæ fibroſæ in medio buccini, quas cirri ac crines ambiunt: τούτων δὲ αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν, ἁπαλαί, εὔθρυπτοι. vbi πυθμένες non ſunt interiora buccini, nec fundus teſtæ, vt vulgo interpretantur, ſed pars alui qua inſiſtunt in fundo maris, aut qua adhæreſcunt. Neophytus τὰ μέσα exponit, εἰς ἃ ἡ ἕλιξ ἐπὶ τὸ ὀστράκιον. qui μήκωνα vocat pro μήκωνα. Apud Dioſcoridem ſimiliter hæc vox corrupta eſt. Nam vbi vulgo κόνια legitur, vel vt alij ſcribunt κώνια debet eſſe μηκώνια, quæ μήκωνες aliis dicuntur: μηκώνια δὲ καλοῦνται τὰ ἐπὶ τῶν κηρύκων, ἢ πορφυρῶν μέσα. Addit Neophytus: καὶ τῶν πιννῶν. Sequitur apud Dioſcoridem: περὶ οὓς ἡ ἕλιξ ἐπὶ τὸ ὀστράκιον. de orbibus vel circulis quæ in teſta purpuræ ſunt, ex quorum numero de ætate oſtreæ iudicatur, accipiunt. Quod non poteſt habere locum. Lege vt eſt apud Neophytum: περὶ ἃς ἡ ἕλιξ ἐπὶ τὸ ὀστράκιον. Quod ea parte ſerpit, ac promouet teſta. Mediam teſtæ partem intelligit. Ariſtoteles florem ſucci tinctorij in purpuris inter τράχηλον & μήκωνα hærere ſcribit: τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τοῦ μήκωνος, καὶ τοῦ τραχήλου. Plinius *in medijs faucibus* dicit: *ſed purpura florem illum tingendis expetitum veſtibus in medijs habent faucibus.* Μήκων igitur vel μηκώνιον pars media in conchis: τράχηλος anterior. fauces in medio ſunt Tracheli & & meconis. Feſti abbreuiator: *Trachali appellantur muricum ac purpuræ ſuperiores partes.* Anteriores igitur ac ſuperiores partes τράχηλοι. Mediæ, μήκωνες, πρὸς τοῖς πυθμέσι. Μήκωνα in Polypis Suidas interpretatur μέρος τι τῶν ἐντοσθίων ἐπάνω τῆς κοιλίας. Heſychius μήκωνα, μέρος πιννῶν καὶ τῶν ὁμοίων eſſe notat. Hi mecones edules in plerisque vt & tracheli. Athenæus in buccinis τραχήλους & μήκωνας eſui eſſe tradit. Heſychius σπονδύλους interpretatur τοὺς τραχήλους· τραχήλους τὰς πορφύρας, ἢ τοὺς σπονδύλους τῶν κοχλιῶν. Plinius *ſpondylum* quoque partem oſtreæ facit, & oſtreas commendari dicit, *ſpondylo breui, atque non carnoſo.* Idem alio loco ſpondylum velut piſcis quoddam genus facere videtur lib. XXXII. cap. XI. *ſpondylus, ſmarides, ſtella, ſpongia.* de ſpondylo tamen ſiue trachelo oſtreæ accipiendum, non de certa piſcis aut oſtreæ ſpecie. Sic & *Cybium* eodem capite recenſet inter animalia in mari viuentia, quæ pars erat quadrata conciſæ pelamydis. Idem capite X. *Tertianis mederi dicitur & ſpondylus per ſe adalligatus.* Id eſt caro ex trachelo oſtreæ per ſe adalligata. Exempta nimirum ex oſtrea. Τράχηλον oſtreæ plane intelligit. Athenæus: ἑψόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν, δίδονται πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις: *per ſe elixa ſunt ceruices purpurarum.* Id eſt ſe-

A paratim elixæ, ac ſeorſim à reliqua carne. vt *ſpondylus per ſe adalligatus collo.* Poſidippus apud eumdem Athenæum:

> Ὄστρεα πορθμοῦ ἐντυχὼν, καὶ καρίδας,
> Κίχλας, ἐχίνους, σφονδύλους, μηκώνια,
> Πίννας, τραχήλους, μῦας.

In his verſibus τραχήλους & μηκώνια, quæ partes ſunt conchyliorum, inter oſtrearum ac piſcium genera veluti proprium genus poëta recenſuit. Non tamen ſunt. Sed quia per ſe coquebantur, ideo ſeorſim nominauit. Forraſſean & κατ' ἐξοχὴν ceruices ac cirrus purpurarum ac buccinorum ita appellaban-

B tur. Heſychius in voce Τραχηλῖται. τοὺς δὲ τὰς πορφύρας, ἰδιώτως γὰρ οἱ ἐξ αὐτῶν τράχηλοι. Ex tu Poſidippi loco idem Heſychius, aut ſimili τραχήλους de certo purpurarum genere interpretatus eſt. Sed fallitur. Æquè & μήκωνα de certa ſpecie oſtreæ accipi deberent, quæ partes erant buccinorum & purpurarum, vt & τράχηλοι. Hos trachelos, vt dixi Latini vocarunt *ſpondylos.* Martialis:

> *Roſos tepenti ſpondylos ſinu condit.*

Ita legendum, nec de aliis ſpondylis intelligendum quàm de oſtrearum ceruicibus. Petronio *cochlearum ceruices* dicuntur qui Græ-

C cis τράχηλοι. Heſychius σπονδύλους ſcribit, & τραχήλους interpretatur. σφόνδυλοι, τράχηλοι. σφόνδυλοι, αἱ ἁρμογαὶ τῶν μελῶν, καὶ πυθμένες. In plerisque Latinorum ſcriptis *ſphondylos* etiam legere eſt, pro ſpondylis. Vt τράχηλος conchæ ſpeciale genus non eſt, ſed pars oſtreæ, ita nec σφόνδυλος. Mirum tamen quamplurimos auctores Græcos & Latinos *ſphondylum* pro ſpeciali genere conchæ ponere. Metellus apud Macrobium in Indice Pontificiæ cœnæ: *ante cœnam Echinos, oſtreas crudas quantum vellent, peloridas, ſphondylos.* Et paulò poſt: *patinam oſtrearum, peloridum, balanos nigros, balanos albos, iterum ſphondylos.* Columel-

D la lib. VIII. cap. XVI. *eadem quoque maximè idonea eſt conchylijs, muricibus & oſtreis, purpurarumque tum concharum pectunculis, balanis, ſphondylis.* Σφόνδυλον vel σπόνδυλον hoc ſenſu apud vetuſtiſſimos Græciæ auctores non legas. Galenus qui ita vſurpat, Latinos fortaſſe ſequutus eſt lib. III. de Alimentis: τὰ δὲ σμικρὰ χῆμαι καὶ οἱ σφόνδυλοι, καὶ οἱ σωλῆνες, καὶ αἱ πορφύραι, καὶ οἱ κήρυκες. Ecce tamen aliud quod poſſit firmare Græcos etiam antiquus σπόνδυλον poſuiſſe pro genere conchulæ marinæ. Olim paruis conchis marinis vteban-

E tur pro calculis ad ferendam ſententiam, eæ χοιρίναι dicebantur. Pollux: καὶ ψῆφοι χοιρίναι. πάλαι γὰρ χοιρίναις ἀντὶ ψήφων ἐχρῶντο, αἳ δ' εἰσὶν κόγχαι θαλάσσιαι. Scholiaſtes Ariſtophanis: ἀντὶ δὲ ψήφων ταῖς χοιρίναις ἐχρῶντο. εἰσὶ δὲ κόγχαι π-ριτ. poſtea ad eam formam calculi ex ære facti, quos & σπονδύλους dixerunt, antiquo nomine retento, vt σφόνδυλοι ijdem fuerint cum χοιρίναις quæ ſunt conchæ marinæ. idem Pollux: αὖθις δὲ ἐκ χαλκοῦ ἐποίησαν κατὰ μίμησιν, σπόνδυλοι δὲ ὀνομαζόμεναι αἱ ψῆφοι διετρημέναι χαλκοῦ πεποιημέναι. Hæc de ſphondylis. Μήκωνες in medio oſtreo, fibræ ſunt vel fimbriæ. Neo-

phytus : εἰσὶ δὲ αἱ κρονίδες αὐτῶν. Martialis *cirros* appellat eo ipſo Epigrammate quo *ſpondylorum* meminit :

Nec erubeſcit peterare de turdo,
Et oſtrearum rapere liuidos cirros.

Plinius *crines* vocitat lib. XXXII. cap. VI. oſtreis *e Spondylo breui atque non carnoſo. nec fibris laciniosa, ac tota in aluo. Addunt peritiores notam ambiente purpureo crine criniculos, eque argumento generoſa interpretantur, calliblephara appellantes.* Spondylus in oſtreis eſt τράχηλος Græcorum, quem vult breuem & calloſum magis eſſe quàm carnoſum. *fibræ*, quas ambit crinis purpureus, ſunt τὰ μηκώνια. Hæc omnino vera in Dioſcoride lectio, non κώνια, aut ἰόνια. Malè etiam apud Neophytum κώνια, pro μηκώνια. Ita etiam dicta ſunt pinnæ vellera quæ πηκώματα. Heſychius vocat. Ab illo pinarum capillitio & molli lanoſitate, tenuis veſtis μήκων appellata. Nam & nebatur eiuſmodi pinnarum vellus, & veſtes ex eo texebantur. Inde veſtes *papaueraceæ* Latinis pro tenuibus ac delicatis, vt Græcis μηκωνίς. Plinius capite de lanarum generibus ac veſtium : *crebræ papaueraca antiquam habent originem iam ſub Lucillio poëta in Torquato notata.* vulgo legitur *papauerata.* pro quo vir doctiſſimus *pauerata* corrigendum putauit, & multis hactenus viris quoque doctiſſimis perſuaſit. Vetus & optimus liber vocat *papaueractas*, pro *papaueraceas.* veſtis *papaueraca* eadem forma ac ratione dicta, vt *lingulaca* piſcis : vt *portulaca*, *Perſonaca* herbæ. Quia Græci μηκώνια vel μηκώνιον veſtem vocarunt tenuiſſimam, ex mecone ſiue papauere pinnarum textam, Lucillius qui vbique ac ſemper Græciſſabat, *papaueracam* delicatam ac byſſinam veſtem dixit. *papaueraca veſtis*, ἡ μηκωνίης vt *perſonaca* herba, ἡ προσωπῖνις. Non explicauit Plinius quales illæ veſtes fuerint, & vnde dictæ Alio loco tradit, inter papauera genus eſſe quoddam, *quo candorem lintea præcipuum trahunt.* Mirum eſt nihil Dioſcoridem & alios Græcos de illo papauere prodidiſſe, quod lineis præcipuum candorem conciliarit. Quia Græci μηκώνια, ὕφασμα βύσσινον interpretantur, textum byſſinum ac lineum, puto quoſdam hoc ita accepiſſe quaſi papaueris eſſet genus quoddam, ex quo linea & byſſina candorem traherent, quæ μήκωνος appellationem ea gratia ſortita ſint. Et fortè Plinius ipſe ſic interpretatus eſt, vt in aliis multis fecit, in quibus pariter hallucinatus. Androſthenes ac Iuba ſimilem pectini faciunt concham illam, quæ gignit margaritum. Procopius reapſe pectinem eſſe dicit lib. I. Περσικῶν his verbis : λέγουσι οὖν Πέρσαι ὅτι μὲν ἐν τῷ κτενὶ τὸ μάργαρον εἶναι ἐν θαλάσσῃ ἢ ἐν Περσικῇ ἐστί. Sic alij pinnæ ſimilem, alij pinnam eſſe, quidam pectini ſimilem, quidam pectinem eſſe volunt quæ margaritum fert. Nonnulli etiam μύακα. Sanè Plinius in ijs conchis quas myas appellant reperiri tradit in noſtro orbe. Galenus μύακα, κόγχην κοίλην interpretatur.

A Margaritiferæ quoque conchæ κοῖλαι dicebantur. Iſidorus : *concharum multa genera ſunt, inter quas & margaritifera quæ cœla dicuntur, in quarum carne pretioſus calculus ſolidatur.* Ita legendum olim docuimus, κοῖλαι. Sed malè à cœlo deducit hoc nomen. Myaces genus oſtreæ quam & κοίλην κόγχην Græci vocauere. Plinius *Myaces* in duas ſpecies degenerare ait, *in mitulos, qui ſalem viruſque reſipiunt: Myſcas quæ rotunditate differunt.* Geſnerus legebat: *qui ſcillam vtriſque reſipiunt.* Certè Athenæus *Myas* inter conchas numerans, quoſdam ex

B his eſſe dicit, σκιλλώδεις. εἰσὶ δ᾽ αὐτῶν ἔνιοι, καὶ σκιλλώδεις, κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀηδεῖς. Ergo hi ſunt quos *mitulos* appellat Plinius, qui ſcillam reſipiunt. Minores *myſcas* appellat, quæ hirtæ ſunt. Athenæus : οἱ δὲ ἐλάττονες τούτων καὶ δασεῖς ἔξωθεν εὐστομώτεροι μέν εἰσι δὲ εὐχυλότεροι τῶν σκιλλωδῶν. Hæ ſunt quæ Plinio dicuntur *Myſcæ.* Sed legendum *Myiſcæ*, hoc eſt μυΐσκαι. Idem Athenæus diſtinguit inter τοὺς μύας, & μυΐσκας. maiores illos facit, has minores. Hoc in multis obtinet animalibus vt maiores ſint mares in plantis quoque quæ diſcretione ſexus cenſentur, maiores

C habitæ maſculæ. Hinc *mariſcus iuncus* pro maiore, idem qui & maſculos. Nam *mas*, *mariſcus* ὑποκοριστικῶς, vt Syrus *Syriſcus*, Pan *Paniſcus*, Scortum, *ſcortiſcum* & ſimilia. Sic *ficus mariſca*, quæ maiores ſunt, & maſculæ. Rationem horum vocabulorum nemo hactenus intellexerat. Αἱ μύες faciunt diminutiuum, μυΐσκαι οἱ μύες, maſculi & maiores, ὑποκοριστικὸν, μυΐσκοι. Meminit etiam Plinius *Myiſcorum*, id eſt paruorum μυῶν. Nugantur viri doctiſſimi qui *muſculos* vertunt. Malè etiam Plinio vocantur *Myſci* pro Myïſci.

D Inde nomen proprium poëti Μυΐσκος verſibus Meleagri celebratum. μύας Plinius vertit *Mytilos*, & *ſcillam* reſipere dicit, σκιλλώδεις nimirum legebat. In Græco pro σκυλώδεις vel σκυλλώδεις quæ vera eſt lectio. Atque ita planè in Epitome Athenæi ſcribitur. σκυλώδη Græci vocant omnes carnes quæ cùm difficultate manducantur, atque inter dentes trahuntur, vt coria. Inde & *coriaceum* vulgo vocamus quod Græci σκυλῶδες. hoc ſenſu, μύες σκυλώδεις καὶ πρὸς γεῦσιν ἀηδεῖς. Idem de purpura : ἐντριμματώδεις δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι αἱ τῆς πρωΐας μήκωνες πολὺ σκυλωδέστεραι ὑπάρχουσι· καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστι. tale

E eſt totum conchylium carne dura ac coriacea. Idem lib. III. ὁ δὲ σκόμβρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου, ὁ κολίας δὲ σκυλωδέστερος, δυσκατεργαστότερος ἢ κακοχυλότερος. vbi etiam malè σκιλλωδέστεροι legitur. De odore malo ac viroſo ſcillamque reſipiente, non accipiendum hoc nomen, ſed eſt quod diximus, σκύλος eſt corium, vnde σκυλοδέψης coriarius. Inde σκυλώδης cibus in edendo coriaceus. Fortaſſean & Plinius ita in Græco legerit, quod ad virus & tetricum odorem coriorum retulit. Nec enim poſſum probare coniecturam Geſneri legentis, *ſcillamque & virus redolent.* Nam libri omnes veteres reti-

nent *ſalem.* quod virus redolere ait, τὸ σκυ- A λῶδες expreſſit. quod ſalem, τὸ ἁλμυρόν. Athenæos de porporæ carne: τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν ἁλμυρόν, id eſt *ſalem redolens.* τὸ σκυλῶδες igitur de malo odore accepit, qualis eſt è coriis. Inde illud Petronij: *haud melius olere poſſunt, quàm qui in coriaria habitant.* vulgo edunt: *in culina habitant.* culinam ſcio multis noo male olere. At veteres libri legunt: *in coria.* pro *coriaria.* ἐν τῷ βυρσοδεψείῳ. Ceterom σκυλῶδες, id eſt qood diximus. De malo odore ac viroſo tam oſtrearum quàm ſalſamentorum & caroium τὸ βρωμῶδες, & ἔμβρωμον Græci plerumque vſorpant. Μῦς generalis appellatio huios oſtrei. Qui maiores in B eo genere ſunt, μύακες dicebantur, vt minores μυΐσκοι, vel μυΐσκαι. Qoi *muſculus* Latinè vertont, nugantur. *Mytilos* qui volet eos Latioè dicere, dicat. ea voa idem ſooat. Miratus ſom Ennium in *Hedypatheticis*, cum verſus Archeſtrati verteret, Μῦς reddidiſſe *mures*, quom ſint *mytuli* retento Græco vocabolo, vel *mytili* Latinè.

Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος.

Ita vertit Ennius verſibus quæ apud Apoleium leguntor:

Omnibus vt clupea præſtat muſtella marina
Mures ſunt Ænid, aſpra oſtrea plurima Abydi. C

Sic legendi hi verſos. Sic infra:

Surrentid Elopem fac emas, Glaucum ad Cumas. quid?
Scarum præterq cerebrum Iouis penè ſupremi.

In optimis Florentinis ſcriptum eſt: *Surrenti Tolorem fac omas.* ea quo facimus: *Surrentid Elopem fac emas.* ita: *Mures ſunt Ænid, aſpra oſtrea plurima Abydi.* Aliter noo ſtat verſus. In ijſdem Florentiois codicibus & aliis omnibus quos vidimus ſequens verſos ad hunc modom concipitur:

Mitylenæ eſt pecten, caradrumque apud Ambraciæ fines.

Græca Archeſtrati ſic habent: D

—— τοὺς δὲ κτένας ἡ Μιτυλήνη
Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει καὶ ἀπλαῖς τι μετ' αὐτῶν.

Ita legenda hæc quæ vulgo corropta. ἀπλαῖ ſunt ſoleæ. ita vocat piſcem ex planorum geoere quem & Græci μονόπλευρον dixere, Latini *ſoleam.* Vulgo eſt:

—— καὶ ἄπλατα μετ' αὐτῶν.

Ambracia moltos pectines præbet, & cum his etiam ſoleas. Heſychius ἄπλατα exponit ῥυπαρά. Quid ſi luſit io nomine pectinis Archeſtratus? *pectines* ſunt marinæ conchæ ex oſtreatum genere. Et *pectines* ſunt quibus E ſordes è capite decutiuntur. Moltos pectines præbere ait Ambraciam, ſed & ſordibus præterea abondare, licet apud eos abundent pectioes. Eodem modo luſit infra & in κηρύκων nomine, qoo præcones vocantur & geous oſtreæ:

—— τοὺς κήρυκας δ' ἐπιλέξαι
Ὦ Ζεῦ, τούς τε θαλασσίους καὶ τοὺς ἀγοραίους.

ſed ἄπλατα pro ἄπλαυτα legi apud Heſychiom mendoſe arbirror. nam ἄπλαυτα ſunt ῥυπαρά, & illota. Nunc videamus Enoij verba:

Mitylenæ eſt pecten, caradrumque apud Ambraciæ fines.

Omnino puto corrigendum:

Mitylenæ eſt pecten, Charadrumque apud Ambracias.

Verſus huic ſimilis iofra:

Melanurum turdum, merulamque, vmbramque marinam.

Et apud Virgilium: *Fluuiorum rex Eridanus.* Mitylenæ pectinem eſſe, eumdemque plurimum in Ambracia haberi dixit Archeſtratos, qoem hic ſeqoitur Ennius. Fruſtra igirur ſont viri docti qui repoſoerant in Latioo:

Eſt Mitylenæ pecten aperque apud Ambraciæ amnes.

Nulla χαράδρου meotio in Græcis, quamuis ex Latino in Græcom id reſtituere voluerit vir doctiſſimus. *Charadrus* Græcè vel *Charadra* foſſam ſignificat, vel portum foſſitium. Virgilius: *Aſt portus alij effodiunt.* Ibi Seruius: *Et vere ait: nam Chartaginenſes Cothone foſſa vtuntur, non naturali portu.* Latini *Cothones* vocaroot portus manu factos & effoſſos. Feſtus: *Cothones appellantur portus in mari interiores arte & manu facti.* Atqui *Cothon* pro porto foſſitio vix Latinum videtur. Ita vocabatur parua inſula Carthagiois quæ vicem portus præbebat, & naualia habebat. Strabo lib. xvii. de Carthagine: ὑπέκειντο δὲ τῇ ἀκροπόλει οἵ τε λιμένες, καὶ ὁ Κώθων νησίον περιφερὲς, εὐρίπῳ περιεχόμενον, ἔχοντι νεωσοίκους ἑκατέρωθεν κύκλῳ. κτίσμα δ' ἐστὶ Διδοῦς. Facticia hæc inſula, & Euripo circumdata, id eſt canali manu facto. Fortè Κώθων dicta voce Græca, qood rotonda eſſet inſtar poculi. Stephanos Κώθωνα tradit eſſe νῆσον οὐ πόρρω Κυθήρων. Et citat Artemidorom. Vereor vt de hac intelligẽdum ſit. Nam de illa altum apod veteres ſilentium. poteſt & videri dicta ab eadem ſimilitodioe. Ex illo porto Carthaginienſi Cothone, alij vt videtur portus manu facti ſic dicebantor, ſi fides eſt Feſto. *Foſſas* etiam appellarunt Latini. Hodie quoque apud Naocetes portos *Foſſa* dicitor. Græcis χάραδρος. Hinc in Cilicia χάραδρος λιμὴν καὶ ἐπίνειον. At χάραδρος vel χαράδρα foſſa eſt. Gloſſæ: χαράδρα, *foſſa, vallis.* Heſychio χαράδραι αἱ χαράξεις τοῦ ἐδάφους, καὶ οἱ κοῖλοι τόποι. *Charadrum Ambraciæ* pro porto dixit Ennius, in quo multi capiebantur pectines. nec mirom eam vocem Græcam vſurpaſſe, quum titulum libro Græcum fecerit ἡδυπαθητικά. Ita enim legendum pro *Hedyphagetica.* Fortè & portos Ambraciæ eo nomine vocabatur. Illud *fines* ex Gloſſa manauit, qua *Charadrum Ambraciæ* aliquis expoſuerat fines. Nam & Gloſſæ veteres Charadram *cancellum* interpretantur: *cancellus*, χαράδρα. At *cancellos* pro finibos & limitibus paſſim Latioi vſurparunt. Caſſiodorus: *Intra Tuſciæ cancellos.* Hinc *cancellatio* pro limitatione apud auctores rei Agrimenſoriæ, & *ager cancellatus*, delimitatos. Hæc eſt propriè χαράδρα quæ χαράξεις τοῦ ἐδάφους ſigoificat, id eſt cancellatiooem. Legendum igitur: *Charadrumque apud Ambracias.* Niſi quis malit, *Ambracienſis*, vel *Ambracienſem.* Sed illud verius. In fine eorum verſuom ſcribendum:

Polybius Corcyræ, caluaria, pinguis Acarne,
Purpura, muriculi, mures, dulces quoque Echini.

Hæc omnia Corcyræ eſſe dicit. *Acarne* nomen piſcis Plinio. Ἀκάρναξ, λάβραξ Heſychio. *Muriculi*, ſunt parui murices. At *mures* iterum hîc poſuit ἀντὶ τῶν μυῶν. quod ſanè miror. Nam *mures* Latinè aliud ſunt. At *myes* vel *myaces* ſunt oſtreæ, quæ nihil commune habent cum muribus. Malè etiam vir doctiſſimus apud Arrianum in Indicis μύας θαλασσίους *mures marinos* vertit, quum ſint mityli marini vel myes: καὶ λέγει ὅτι μύας τε ἐθήρων τοὺς θαλασσίους οἱ στρατιῶται, καὶ ὄστρεα δὲ τοὺς σωλῆνας καλεομένους. Infima Græcia μύδια θαλάσσια dixit pro μυΐδια. Neophytus: μύαξ, μύδιον θαλάσσιον. Symeon magiſter: μοσάκια ὀστρακώδη τὰ κοινῶς μύδια. Sed inquies cur θαλάσσιοι μύες dicuntur, niſi vt diſtinguantur ἀπὸ τῶν χερσαίων. Nulli autem terreſtres μύες, niſi mures accipias. Non ita eſt. μύες θαλάσσιοι ea gratia dicti vt à fluuiarilibus diſcernantur. Etenim in amnibus etiam parui mityli reperiuntur. Immo in riuolis quibuſdam ſæpè ipſe vidi, in quibus piſcium minutiæ capiebantur. Sed hæc alibi. Mus marinus Plinio aliud eſt. Sed errore ac culpa Plinio *mus* ille dicitur quæ eſt ἐμύς. *Mus marinus in terra ſcrobe effoſſo parit oua, & obruit terra. Rurſus triceſimo die refoſſa aperit, fœtumque in aquam ducit.* Io Græcis ἡ δ᾽ ἐμύς. Quod ille accepit, ὁ δὲ μῦς, & murem marinum interpretatus eſt. Animal eſt aquaticum teſtudini ſimile quod etiam in terram exit. de quo plura in noſtro commentario de Muſicis inſtrumentis. Nec melius Neoterici Interpretes qui τὴν ἐμύδα reddunt *murem aquatilem*. quaſi ἐμύς, & μῦς idem ſit nomen, idemque animal. Idem planè eſt error. Mures quidem ſunt aquatiles, qui etiam iuxta aquas viuunt & natant, ſed piſcium in numero non cenſentur, & pilo veſtiti ſunt. *Mures piſcatores* vulgo eos indigetamus, & ſimiles ſunt iis muribus quos *Rattos* vocamus, amnes natando ſæpè tranſeunt, ſed in amnibus non degunt. In ripæ foraminibus ſedes ſuas habent, & ἀμφίβιοι ſunt, vt lutræ & fibri. *Myes* conchæ dictæ ſunt, ἀπὸ τοῦ μύειν, quod claudant ſe atque aperiant quando libet, vt faciunt omnes conchæ duplices ac bipatentes. Quod ea iſtis conchis quæ μύες appellantur, ligulæ fierent & cochlearia, inde μύστρον pro ligula, ἀπὸ τῆς μυός. Nam & μυάκιον quoque *ligulam* dixerunt ea myace. Gloſſæ: κοχμάριον, *ligula.* Zoſimus: τρεῖς βαλὼν ἔλαιον ἐν μυστίῳ θερμαίνει. Ab eadem origine μυστίλη & μύστιλος. ita vocarunt panem cauatum ad excipiendum & hauriendum iuſculum, Grammatici exponunt: κοῖλον ψωμὸν εἰς ὕπτιος καὶ ζωμὸν βαθυνθέντα. Manus concauum hoc etiam nomine nuncuparunt. Siculi quoque τὸ μύα, vel τὸ μύακα concham ſic vocitarunt. Sed conſuetudine ſua loquendi, μύτιλον dixere pro μύστιλον. vt μύτικα pro μύστικα, vt ἴτακα pro ἴστακα. & ſimilia. Certè μύστιλος & μύαξ vel μῦς idem & ab eadem origine. κοίλον

A κοχλίαν Græci exponunt. Ab ea ſimilitudine & κοῖλον ψωμὸν & κοῖλον τῆς χειρὸς appellarunt. Sed & *ligulam* ſic nuncuparunt ab eadem figura, ſed quod ligulæ vicem atque vſum ſæpè præberet myacis concha. μύστιλος igitur idem quod μύαξ. μυστὸς ἀπὸ τοῦ μύω eſt *cluſilis*. Inde μύστρα & μυστίλαι vel μυτίλοι *cluſiles conchæ*, quæ dictæ quoque ſunt *myaces* vel *myes*, ab eadem cauſa. Plinius: *Ineſt iis eſca, mordaces cluſileſque conchæ, cen mytilos videmus.* cluſilis concha eſt μύστη, quam & μυστίλον etiam dixere. Vnde Siculum μύτιλος, & Latinum, *Mytilus* vel *Mytlus* pro myace. Alij πηλίνας Græcorum, *Mytilos* interpretantur. Athe-
B næus: τὴν πηλίνην λεγομένην, ἣν Ῥωμαῖοι μύτλον ὀνομάζουσι. Μύτλος *Mytlus* pro *Mytilus*. vt *Sitlus* pro Situlo. Sic etiam *Mutlos* pro mutulis ædificiorum dixere. Μούτλους apud Euſtratium. Gloſſæ quoque noſtræ πηλίνας interpretantur *Mytilos*. πηλίναι *Mytili*. Sed *Mytili*, vt dixi ſunt Μυτίλοι vel Μυσίλοι. Non in vno igitur genere concharum naſcitur margarita. Pinnæ, pectines & myaces, diuerſæ ſunt concharum ſpecies, in quibus margaritum gigni veteres prodidere. In hoc quoque tempore non vna concha lapidem hunc generat. Omnium præſtantiſ-
C ſimæ ad gignendas margaritas hodie habentur eæ conchæ, quæ leues ſunt & candidæ. Eædem porro ſunt quas pinnis ſimiles, aut pinnas dixere antiqui. De his Androſthenes intelligendus qui λείαν ὄστρακον καὶ δασεῖ conchæ margaritiferæ tribuit, teſtam leuem & hirſutam. Ab his πινικὸν dictum margaritum, quibus & πίννων ἔριον quo concha illa comat & hirſuta eſt. *Penico* pro *Pinicum* dixere barbari, & mutatione ſolemni N in R *Perico*, & tranſpoſitione *Cherippo*. Ita Perſæ hodie atque Indi
D vocant hoc genus leuis conchæ. Alia eſt ſpecies quam vulgo μάργαρίμητρα appellant, id eſt *matrem perularum*, quæ maior eſt ſupra dicta, quæque parte exteriori ſcabra eſt & impolita & rugis inſecta. *Chanquo* nominatur ab indigenis, pro *Concha*. Nec enim dubito quin illud *Chanquo* ea *Concha* fluxerit. Hæc pectini ſimilior quàm pinnæ. De qua intelligit Plinius qui Iuba auctore pectini inſecto eam ſimilem prædicat. hoc eſt κτενὶ διεγλυμμένῳ. Tales enim pectines, τραχυόστρακοι, ῥαβδωτοί, aſperi ac virgulati & ſtriaturis inſecti. Nec enim aliud ſignificat
E Plinio *inſectum*, quam inciſum. Et falluntur qui contrario ſenſu accipiunt. De altera igitur concha Androſthenis verba capienda ſunt, qui pectini quidem ſimilem, ſed leuem eſſe ait concham margaritariam. De altera Plinius qui ea Iuba refert pectini inſecto ſimilem eſſe. Procopius κτένα vocat, concham margaritiferam. Nam pecten, vt Græci dicunt διέγλυπται, hoc eſt rugis ac ſtriaturis inſectus eſt, & aſper. Ab vltima vſque antiquitate Perſas & Indos voces illas retinuiſſe, quas vt veriſimile eſt, à mercatoribus Romanis atque Ae-

gyptiis dedicerant, non eſt mirum. Commerciom hoc fecit, & frequentia commeádi ad illos, vt pleraque vocabula hauſerint à negotiatoribus, dom ea ſæpius nominari audiuot. Indi hodie magni faciunt Adamantes *de Rupe veters* cognominatos, præcipuè quos natura perfecit, nulla arte politos. Hos vocant *Naſſes*. Planè ſunt, *natiui* Adamantes. Quis enim ambigere queat, quin ex Latino dictio illa deſcenderit? Sic *natiuus* hyacinthus Epiphanio inter genera Hyacinthorum manu & arte non elaboratus, vel à natiuo colore. Sic *natiui lapilli* Propertio calculi vel gemmæ naturâ tantum noo arte politæ:

Littera natiuos per ſe dent picta lapillos.

& *natium tophus* Iuuenali. *Natiui lapilli* in ſpongiis apod Plinium. *Natiuus torus* Propertio:

——*natiuo creuerat herba toro.*

Infinita hodie habent vocabula Perſæ, quæ de Græco manaſſe is demum poteſt dubitare qui omnia ignorat. Rubinum vocant *Iacut*. ex nomine ὑάκινθος. *Band* dicont faſciam. Id ex Græco βάνδον poſtremi Imperij, quod à Latino factum eſt *Pandum* τὸ ἁπλωμένον. Hinc *bandum* pro vexillo. Gloſſæ: *Bandum*, σίγνον. Inde & nos Francogallæ *Bandam* pro faſcia dicimus, & *bandare* pro faſciare, quod tamen à Perſis non didicimus, ſed inde prorſus vnde & Perſæ habuimus. Notaui aliquando calculorum ludum Græcis recentioribus Ζατρίκιον appellari, eamque dictionem origine Græcam eſſe demonſtrauimus. Idem quippe Ζατρίκιον quod Ζατρίκιον vel Ζατριῶν. Quid eſſet explicauimus. Id non placuit viris quibuſdam eruditis, qui à Perſico vocem illam deducere maluerunt, quibus *Xatreng*, vel *Xatrang* hodie appellatur latrunculorum ludus. Adeo inquam hæc obſeruatio cuidam bella viſa eſt, vt palmariam cenſeat, Mihi contra videtur. Potius crediderim Perſicum illud *Xatreng* ex Græco Ζατρίκιον fictum fuiſſe, quàm Græcum ex Perſico. Ζατρίκιον dictionem eſſe merè Græcam præter illa quæ ibi tum adnotauimus, Lexicon vetus Regiæ Bibliothecæ id mihi poſtea confirmauit, in quo ita legi: Ζατρίκιον, ὁ καλοῦμεν τὸ τῶν ψήφων κολαστήριον. Hæc eſt *mandra* in ludo calculorum apud veteres:

Mandris & vitreo latrone clauſos.

Et in Locani Panegyrico, de calculis ſiue latrunculis:

Vt citius & fracta prorumpat in æquora mandra.

Hoc eſt Ζατρίκιον. Poſtremo quia neſcit huius ludi inuentionem Græcis deberi? A Græcis igitur ad Perſas res ipſa cum nomine tranſiit. Hiſpani *Axedres* vocant hunc eundem luſum, voce indidem formata ac detorta, nempe ex Ζατρίκιον. Hoc argumento vel vinci poteſt id nomen non eſſe Perſicum. Nec enim à Perſis id habuere, ſed à Mauritania, qui voces pæne innumerabiles è Græco ac Latino in ſuam linguam traduxerunt. *Alzatrec* cum articulo viden-

A tur appellaſſe τὸ Ζατρίκιον, vnde Hiſpanum *Axedres*. Pauca admodum ſunt herbarum, arborum, gemmarum, ſiderum Arabica, quæ non ex Græco detorta ſint, vt ſciunt eius linguæ periti: & nos quædam obſeruauimus, quæ illos fugerunt. Perſæ in eo ludo latrunculorum & *Rocham* dicunt, quæ nobis *Rocca* eſt infimæ nempe Latinitatis vocabulum pro rupe. *Piada* quoque nominant pro pedite. Quæ non magis ſunt origine Perſica quàm ipſius ludi appellatio, quem *Xatreng* ex Græco Ζατρίκιον nuncuparunt,

B Nec Perſicam ab antiquo originem melius redolent eæ voces quibus hodie Perſæ matrem, fratrem & ſororem appellant: quas & Germanicæ dialecto communes eſſe miratur Scaliger. Ego non miror. Nam & Perſæ à Græcis eas acceperunt: Germani à Latinis, qui eaſdem habuere cum Græcis. Germanos quoque plurima è Græco mutuatos eſſe conſtat, vt alibi oſtendimus. Perſæ lac vocant *Xir*. non omne lac fortaſſe, ſed id quod lactis more manat primo, deinde concreſcit vt gummi, vt lac Cyrenaïcum, lac Hammoniacum quod dixere

C λευκόγαλα. Sic *lac Mambu*, quod ipſi vocant *Tabaxir*, eſt Saccharum ſalis inſtar concretum. *Xirqueſt* quoque apud eoſdem genus mannæ. De qua diximus ſuprà. Græci ξηρὸν & ξηρίον id appellant. Atque inde Perſicum. Omnia quippe gummi genera Græcis ξηρία dicuntur. Chimicis auctoribus electrum vel Succinum πίλεον ξηρίον vocatur. Lexicon eorum: Ἤλεκτρον, πίλεον ξηρίον. Iiſdem Perſis *Feruza* aut *Firuza* nomen eſt gemmæ. Ea noſtra eſt Turchesia. Sed ex Græco ſumptum vocabulum. Iaſpis αἰρίζουσα vel ἀερίζουσα, & contracte ἀερόζουσα. vnde Perſicum *Firuza*. Ἀερίζουσα autem Iaſpis quæ cælini co-

D loris eſt, planè eadem cum noſtra Turchesia. Inde etiam factum Arabicum *Feruzegi*, ex ἀερίζουσα corruptum. Quidam Smaragdum interpretantur, alij Sapphirum. Verum iidem Arabes Smaragdum vocant *Zamardum*. ex Græco infimæ ætatis Ζμάραγδος. Seruius: *Alij tradunt Iaſpidem in Zmaragdum tranſire*, Sic Ζμίλαξ herba pro Σμίλαξ apud Harpocrationem Alexandrinum in Lexico περὶ φωνῶν διαφόρων nondum Edito. Cognatio igitur Iaſpidis cum ſmaragdo, vt etiam teſtatur Theophraſtus: δοκεῖ δ', inquit, ἡ σμάραγδος ἐκ τῆς ἰάσπιδος γίνεσθαι. Iaſpis autem cælini vel aërini coloris planè eſt Turchesia. Sic ex

E Græco Ζατρίκιον Perſica vox *Xatreng*.

Pag.84.D. *Quæ certo anni tempore luxuriante conceptu ſitiunt rorem velut maritum.*] Hæc omnia vt Solinus è Plinio, ita Ammianus è Solino mutuatus atque imitatus eſt. Plinius: *Has vbi genitalis anni ſtimulauit hora, pandentes ſeſe quadam oſcitatione, impleri roſcido conceptu tradunt.* Ammianus: *Apud Indos & Perſas margarita reperiuntur in teſtis robuſtis & candidis permixtione roris anni tempore præſtituto concepta.* Expreſſit *maritum rorem* Solini quum dixit *permixtione roris* margaritas concipi. Sic

maritus Imber apud auctorem Peruigilij Veneris:.

Fecit vndantem Dionem de maritis imbribus.

Moa legendum apud eumdem Ammianum: *cupientes enim velut coitum quemdam humoris ex lunari aſpergine concipiunt denſius oſcitando.* Legit nimirum in Solini verbis, ſicut hodie editum eſt: *& cum maximè lunares liquuntur aſpergines, oſcitatione quadam hauriunt humorem cupitum, ſic concipiunt, grauidæque fiunt.* Malè in Ammiano legitur: *capiunt denſius oſcitando.* pro concipiunt: *concipiunt oſcitando, exindeque grauida edunt.* Nihil certius quam eum totam illam de margaritis hiſtoriam ab hoc Solino hauſiſſe, cuius ipſamet verba vſurpauit, non rem tantum ſumpſit. Solinus pro illis, *& maximè quum lunares liquuntur aſpergines*, ſcripſerat in priore ἐκδόσει, *& cum maxime liquitur lunaris imber.* quam ſcripturam in pleriſque vetuſtis codicibus inueni. Sed in optimo Regio ad marginem notata eſt, vt ceteræ omnes quas ea priore Editione acceptas antiquarius illius codicis diligenter in ora deſcripſit. Quærendum porro quid Solinus intellexerit *lunarium aſperginum* aut *lunaris imbris* appellatione? Roſcido conceptu eas grauidas fieri dixit tantum Plinius, & pro qualitate roris, quem acceperint, aut candeſcere partum, aut turbidum eſſe, aut palleſcere. Non dubium eſt quin rorem Solinus *lunaris aſperginis* nomine deſignauerit. Alcmani δρόσος appellatur ἄερσα θυγάτηρ καὶ σελάνας. Vetus poëta in Peruigilio:

Humor ille quem ſerenis aſtra ſudant noctibus.

Rorem intelligit. Veteris poëtæ fragmentum *rorifluam lunam* appellat:

Quam nos rorifluam ſectemur carmine Lunam.

Poëma illud non rectiore iudicio tribuitur Varroni Atacino quem Peruigilium Veneris Catullo. Vtriuſque carminis auctor non longè fuit ab ætate Solini. De quo alibi. *Lunaris* igitur *aſpergo* aut *lunaris Imber* Solino qui Plinio *ros* dicitur. Quæ importuna cacozelia eſt, & nimis poëtica loquutio. Ros matutino ac veſpertino tempore maximè cadit, & quidem ſæpè quum luna nondum ſupra terram conſpicitur, & quum iam ſub terram in occaſum abiit. Ros ille non poteſt à lunari aſpergine manare, nec lunaris imber dici. Hæc inepta ſunt. Et ſanè conchas margaritarias æſtatis tempore noctu præcipuè oſcitare & pandi, per diem verò comprimi tradit Iſidorus Characenus: θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεχηνυίας διανυκτερεύειν, ἡμέρας δὲ μύειν. Ergo hiant ad nocturnum illum humorem, lunaremque imbrem excipiendum quo grauidæ fiunt. Ita Plinius interpretatus eſt, aut ille vnde ſumpſit. Iſidorus de margaritariis conchis: *De quibus tradunt ij qui de animantium naturis ſcripſerunt, quod nocturno tempore littora appetunt, & ex cæleſti rore margaritum concipiunt. vnde & cæla nominantur.* Quod eſt ridiculum. Nec enim perſpicere aut mente comprehendere poſſim, quomodo conchæ in medio mari totæ intra aquam conditæ rorem illum cupitum haurire queant, qui de cœlo cadit. Pernoctes διανυκτερευούσας eas ait Iſidorus. Sed non in ſummo natant æquore, nec extra aquam totas ſe pandunt, vt illis influere poſſit humor ille nocturnus. pleræque ſaxis & ſcopulis adhæreſcunt, fixæque radices agunt, totæ mari tectæ. Quæro an ad eas peruenire poſſit ros matutinus aut veſpertinus, vt inde concipiant? Atqui illæ quæ ῥιζοβολοῦσι plurimum & maximum nutriunt margaritum, auctore eodem Iſidoro. Adeo autem in penitis ac profundis marium conchæ ſedes ſibi collocant, vt ad eas exquirendas vrinatores ſæpè in mare deſcendant viginti orgyarum altitudine. Iſidorus de vrinatoribus concharum: δι᾽ ὧν σχεδίας καλαμίνας πλεκτὰς τῆς νήσου, ἐξ ὧν καθιέμενοι εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ᾽ ὀργυιὰς εἴκοσι ἀναφέρουσι διπλοῦς κόχλους. Quibus in verbis Latinè vertendis ridiculus eſt non vna vice doctus Interpres. σχεδίας καλαμίνας reddit *caſas ex arundine*, at ſunt ſcalphæ ex arundine. Tam craſſæ quippe & magnæ in India naſcuntur arundines vt ex earum ſingulis internodiis fiſſis nauiculæ fiant binorum aut ternorum hominum capaces. De his ſupra diximus. Has καλαμίνας σχεδίας vertit Iſidorus. Reliqua ſic vertit Interpres: *è quibus in mare deſiliant ad vlnas viginti, conchas tantum duplices reportaturi.* διπλοῦς κόχλους pro duabus conchis accepit. vt *duplex* pro duobus, *ſimplex* pro vno vel vnico ſæpè ponitur. At διπλοῦς κόχλος concha margaritaria dicitur, etiam ſi vnica ſit. Duplices conchæ ſunt quas Philoſophus vocat. Ex eorum numero ac genere margaritifera. Vt ad rem redeamus: ſcribit idem Iſidorus per tonitrua frequentia, & imbrium effuſionem, magis parere concham, & plurimum gigni margaritum: φασὶ δ᾽ ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὦσι, τότε μᾶλλον τὴν πίνναν κύειν, καὶ πλεῖστον γίνεσθαι μάργαρον. Poſt tonitrua maximi ſæpè excidunt imbres, qui genituræ margaritarum proficiunt, non quod imbres illos hauriant conchæ, atque humore inde accepto grauidæ fiant: quî enim id potest? ſed quadam occulta naturæ vi ac proprietate. Eadem certè qua & tubera tum maximè naſci & grandeſcere traditum eſt, quum fuerint imbres autumnales ac tonitrua crebra, & præcipuè à tonitribus. Iuuenalis:

——— *traduntur tubera ſi ver*
Tunc erit, & faciunt optata tonitrua cœnas
Maiores.

Id verum eſſe magiſtra experientia docuit, & adteſtantur illi apud quos naſcuntur tubera. Matron πυρώδεις oſtreas, maris tubera eleganter appellauit:

Ὄστρεα τ᾽ ἄνυγρα Θέτιδος Νηρηΐδος ὕδνα.

Tertullianus *maris poma* conchas indigetat: *Sed ſi quid de mari Brittannico aut Indico ambitio piſcatur, concha genus eſt, non dico conchylio aut oſtreo, ſed nec Peloride gratius de ſapore. Ad hoc*

enim conchas nouerim, maris poma. Hæc obiter. Plinius contra Iſidori ſenteotiam tonitrua concharum partui officere dicit. Etenim pauore attonitas, abortiuos fœtus edere, ſpecie tenus inania & inflata quædam margaritarum ſimulacra ſine corpore. In aliis multis non conuenit Iſidoro cum Plinio circa margaritarum hiſtoriam. Tradit Plinius craſſeſcere in ſenecta margaritas conchiſque adhæreſcere, nec his auelli poſſe niſi lima. Contra ea Iſidorus principio conchæ margaritam adhæreſcere, & quamdiu adhæreſcit, incrementom capere per ſolidum conchæ: πρὸς ἑνὶ ἡ μαργαρῖτις φυομένη αὔξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης καὶ τρέφεται ὅσον ἂν ᾖ προσπεφυκυῖα χρόνον. Nutriri ait, & grandeſcere qoamdiu conchæ adnexa eſt: procedente deinde tempore, carne ſobnaſcente ad ipſam radicem, & molliter reſectam à concha margaritam ſeparante, vbi eam complexa eſt totam, non amplius poſt illa alimentum capere & augeſcere, ſed lucidiorem fieri & leuorem acquirere: ἐπειδὰν δὲ τύχῃ τὴν ἔκφυσιν ὑποδυομένη ἡ σὰρξ καὶ μαλακῶς ἐκτέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρῖτιν ἀπὸ τοῦ κόγχου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρέφει, λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ. Immerito voce ea ἀμπέχουσα torqueri ſe fatetur vir eruditus. Caro oſtrei vbi margaritom à concha ſeparauit, & totum intra ſe recepit, rectè ἀμπέχῃ illud dicitur. Nec enim tum totum illud comprehendebat & amplectebatur cùm concha adhæreſceret. Lectoni Plinio fuiſſe Iſidorum Characenum in hiſtoria margaritarum, vel inde conſtat quod quædam ex eo penè verbatim reddidit. Præterea aoctorem eum citat in hoc ipſo libro. Index libri huius: *Iuba Rege, Polybio, Oneſicrito, Iſidoro.* Intelligit Iſidorom Characenum. Nunc loca comparemus, quæ ab Iſidoro illo habet: *Concha quum manum vidit, comprimit ſe, operitque opes ſuas gnara propter illas ſe peti, manumque ſi praeueniat, acie ſua abſcindit.* Iſidorus: κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρῶντες μαργαρίτας, ὅταν εἰς κεχηνυῖαν κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα. μύει γὰρ τότε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίονται. Plinius: *Miror ipſo tantum eas gaudere cœlo, ſole rubeſcere, candoremque perdere vt corpus humanum. quare præcipuum cuſtodiunt pelagiæ altius merſa quam vt penetrent radij.* Iſidorus: αἱ μὲν οὖν ἐμβύθιοι γίνονται διαυγεστέρων τινῶν, καὶ καθαρωτέρων, καὶ μεγάλων ἀγρευμένων μαργαριτῶν. αἱ δὲ ἐπιπολάζουσαι, καὶ ἀναφερόμεναι διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχροοι καὶ ἥσσους. *Pelagias* vocat Plinius, quas Iſidorus ἐμβυθίους, quæ in fundo maris ac penetralibus ipſis ſedes habent. Libri tamen Pliniani eo loci ſcribunt: *Quæ re præcipuum cuſtodiunt pelago altius merſa quam vt penetrent radij.* Ioſulæ πελάγιαι dicuntur quæ in alto mari longe à continenti diſtant. πλάγιοι ἐμπλέουσι dicuntur naoes quæ io alto mari velificant, non quæ oram legunt. Sic *pelagiæ* porpuræ quæ in ſinibos degebant longè à littoribos. Ariſtoteles de purpuris: αἱ μὲν ἐν τοῖς κόλποις μεγάλαι καὶ τραχεῖαι. Hæ ſunt quæ *Pelagiæ* dicebantur. αἱ δὲ, inquit, ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς, τὸ μὲν μέγεθος εἰσὶ μικραί. Sic littorales pelagiis opponuntur, τὰ πρόσγεια, τοῖς πελαγίοις. Theophraſtus marinum fucum & Cretenſem qui in alto mari colligitur, noo in littore vt alia algarum genera, πελάγιον vocat: ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ προσγείᾳ περί γε τὴν θάλατταν, τὸ δὲ πόντιον φῦκος ὃ οἱ σπογγεῖς ἀνακολυμβῶσι, πελάγιον. Interpretes vertunt: *alga vero proueniens in alto quam ſpongiarij Pelagicam deferunt.* Abſurdè. verteodum eſt: *Marinus autem fucus, quem ſpongiarij vrinando expiſcantur, in alto mari naſcitur.* Πελάγιον eſt quod in alto oaſcitur, longè à littoribus. At Plinius *Pelagias* generali appellatione vocatas vult omnes purpuras qoarum genera plura facit. Et *Pelagias* qoidem purporas dictas ſignificat, qood in alto mari degerent, ad differentiam buccinorum, quæ petris tautum adhærent, circaque ſcopulos leguntur. Verba eius ſic continuaoda, quæ perperam capitibus ſecta diuelluntur: *Buccinum nonniſi petris adhæret, circaque ſcopulos legitur: purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur.* Planè innuit purpuras alio nomine propriè vocatas *Pelagias* quod in alto mari caperentur, quom buccioa circa ſcopolos & petras quibos adfixa ſunt, legantur. Hioc alibi paſſim *Pelagium* pro porpuræ medicamento ponit, cui buccinum oppooit. cap. XL. *pretia medicamento ſunt quidem pro fertilitate littorum viliora: non tamen vſquam Pelagij centenas libras quingentos nummos excedere, & buccini centenos ſciant qui iſta mercantur immenſo.* Ita legeodus ille locus. Centenæ libræ pelagij quingentis nummis vænibant, at buccinum longè purpura vilius. Ideo centenæ eius libræ centenis nummis dabantur. Sic libræ ſingulæ pelagij quinque nummis, buccioi oumno vno exponebantur. Seqoitur: *ſed alia ſunt è fine initia.* Liber vetus haber: *ſed alia finem initia.* Scribe: *ſed alia è fine initia, iuuatque ludere impendio, & luxus geminare miſcendo vtrumque, & ipſa adulterare adulteria naturæ.* perperam editur: *miſcendo iterum.* In libris eſt: *iterumque.* Nos *vtrumque* facimus. Buccinum pelagio miſcebatur cap. XXXVIII. *Buccinum per ſe damnatur, quoniam fucum remittit. Pelagio admotum adligatur, nimiaque eius nigritia dat auſteritatem illam nitoremque qui quæritur cocci.* Et heîc Plinium correximus. Editur enim: *Pelagio admodum alligantur.* Buccinum ſolum ac per ſe damnatur, quia fucum remittit. Pelagio admotum alligatur, ac fucum ſuom teoet. Alligari dicontur colores qui noo facile elountur, nec fucum remittunt. Idem Plinius lib. XXXII. cap. VII. de alga marina: *tingendis etiam lanis ita colorem alligans, vt elui poſtea non poſſit.* Ita alligatur buccinum, admotum Pelagio vel admixtom, qoum alias per ſe colorem oon teoeat. Nigritiam Pelagio propriam facit idem Plinius. Ariſtoteles quoque eas purpuras quæ in alti maris ſinibus colliguntur florem nigricantem vt plurimum habere

dicit : καὶ τὸ ἄνθος αἱ μὲν πλεῖσται μέλαν ἔχουσι. Hæ ſunt *Pelagia* Plinio. Nec vniuerſo ille generi nomen hoc dedit, quod eſt proprium ſoli atque paſtus, ſed cum duo genera ſint Pelagium ac littorale, ſolius Pelagij meminit, quo nomine à buccinis diſtinxit quod circa ſcopulos ac petras moratur, & flore dilutiore cenſetur vt litroralis purpura, quæ ſuccum nigrum non gerit vt Pelagia, ſed rubrum. *Pelagiam* porro purpuram in alia genera diuidit Plinius, pabulo & ſolo diſcreta. Totus ille locus ita concipiendus eſt: *Lutenſe è putri limo, & Algenſe nutritum alga, viliſsimum vtrumque. Melius Tænienſe, in tænijs* B *maris collectum. Hoc quoque etiamnum leuius atque dilutius Calculenſi. Id appellatur à calculo maris, mirè aptum Conchylijs. At longè optimum purpuris Dislocenſe, id eſt vario ſoli genere paſtum.* In ſcriptis libris habetur *Dialucenſe.* Nec moror δηλήνων Turnebi, nec aliorum δηλωμάτων, nec ſimiles nugas & hariolationes. nominibus Latinis hæc omnia concepta, & in officinis tingentium ſic appellata. *Dislocenſe* igitur dictum quod in variis paſceretur locis, & vario genere pabuli. Sic *diſcolor* quod non eſt vnius coloris *Diſpar*, quod par non C eſt. Ita *dislocenſe*, quod non vni loco addictum eſt, & alligatum. *Dislocare* quoque Latinum eſt, ac ſignificat loco ac ſede mouere, vt *diſiungere*, *diſsuere* Arnobio. Ergo & *Diſlocenſe* quod vagum fertur, ac ſedes ſubinde mutat. Scriptum in veteribus libris *Dialucenſe* pro *dislucenſe*. ſic *luci* ἀξίας τόπου in Gloſſis pro *loci*, & *lucar* τὸ θεωρικὸν pro *locar*. Ita *Dislucenſe* pro diſlocenſe. *Lutenſe* in luto ſemper hæret. *Algenſe* circa algam viuit. *Tænienſe*, in tæntis maris colligitur. Auctor Peripli : ἀλλ᾽ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κατ᾽ αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ κόλπου ἀποδέχονται ταινία τραχεῖα, καὶ διέχουσι Ἡρώων λεγομένη. *Calculenſe*, à calculo maris, in D quo ſemper verſatur. *Dislocenſe*, varietate locorum gaudet & pabuli diuerſitate. per gradus bonitatis ac pretii has ſpecies Pelagij diſtinxit. Lutenſe & Algeoſe viliſſima, ac floris dilutiſſimi. Tænienſe melius vtroque, ſed etiamnum vilius ac dilutius Calculenſi. Calculenſe optimum conchyliis tingendis, hoc eſt conchyliatæ veſti, quæ dilutior ac pallidior erat purpura. Ad purporas inficiendas optimum Diſlocenſe, omnium præſtantiſſimum. Locus planè inſignis. *Pelagia* conchæ margaritiferæ ſunt ἐμβύθιοι E quæ ſemper in profuodo maris verſaotur. Nam πέλαγος βυθὸς Heſychio exponitur. Sed Pelagias nullas agnoſcit Plinius. Duo genera earum facit Iſidorus : vnum ἐμβύθιον, quod fundum maris non deſerit, alterum quod io ſummo æquore agitat. Loogè clarius ac grandius margaritum efficere dicit eam coucham, quæ ſeſe profundis ingurgitat, quàm quæ in ſuperficie maris ſedes ſuas collocat. Quippe hæc radiis ſolis de proximo percuſſa, vt minorem generat lapillum, ita rufum & minus candidum vtpote à ſole infuſcatum. Hæc igitur Iſidoro

A cauſa eſt, cur in aliis conchis grandior calculus & candidior reperiarur, in aliis turbidus ac rufus minorque couſpiciatur. pro loci ſcilicet ac ſedium in quibus diuerſantur diuerſitate id fieri. Pinna illa ἐμβύθιος, quæque profundis gurgitibus mergitur, illa ipſa eſt quæ maximum ac candidiſſimum parit margaritum. Nec igitur veriſimile è rore cœleſti infuſo concipere hanc & pro qualitate roris accepti talem fœtum edere. Longè quippe abeſt à ſuperficie maris. atque vt altius merſa eſt quam vt eo penetrent radij ſolis, ita nec ros eo poreſt per- B uenire. Quæ in ſuperficie & ſumma æquoris parte degit ea ſi fortè poreſt rorem de cœlo haurire atque inde conceptu roſcido impleri. Sed id genus vt ſoli propinquius, ita fuſcum ex eo ac nubilum partui colorem trahit. Hæc ſententia quæ duo genera conſtituit margaritarum, vnum ἐμβύθιον alrerum αἰωρητὸν, prorſus à Pliniana diſtat opinione quæ ſtatuit pro qualitate roris infuſi couchas maiorem aut minorem, clariorem aut fuſciorem partum edere. Verba eius ſic interpungenda ſunt : *grauidas poſtea* C *eniti, partumque concharum margaritas eſſe. Pro qualitate roris accepti, ſi purus influxerit, candore conſpici : ſi verò turbidus, & fœtum ſordeſcere: eumdem pallere cœlo minante conceptum.* candore conſpici pro candore conſpicuas eſſe. Nullas igitur Pelagias couchas ponit Plinius, quas ipſi donarunt correctores. Pelagiæ eſſent quæ nunquam fundum maris deſerunt, ibique ſemper hærent. At ex rore illæ non poſſunt concipere. Aut Iſidorum non legit Plinius, aut ſi legit in alium ſenſum verba eius detorſit, quia ei ſententiæ videbantur contraria quam ex alio auctore priorem propoſuit ac probauit. Sic ergo in Plinio D legendum ex veteris codicis auctoritate: *mirum ipſo tantum eos gaudere cœlo, ſole rufeſcere, candoremque perdere vt corpus humanum. Quare præcipuè eum cuſtodiunt, pelago altius merſæ quam vt penetrent radij.* Malè in vulgatis habetur, *præcipuum cuſtodiunt*. Ex coniectura ſic repoſuimus, *præcipuè eum cuſtodiunt.* Legere etiam malim in illis verbis : *mirum ipſo tantum eos candere cœlo, ſole rufeſcere.* Mirum, inquit, quum candorem à cœlo tantum habeant, è rore ſcilicet qui de cœlo liquitur, eum tamen ſole perdere ac rufeſcere. Perperam in edi- E tis legitur : *rubeſcere. candere* pro candeſcere. Sic *candens vacca* poëtæ. Varroni candens taurus. Plinij igitur mens eſt margaritas in conchis è cœleſtis roris infuſione concipi ac formari, & candorem illum acquirere. Poſtquam rorem eum hauſerint conchæ atque ex eo conceperint, gnaras partum ſuum ſole maculari, & candorem perdere pelago altius mergi quàm vt eo penetrent radij. Verba illa Plinij in hanc ſententiam accepit Solinus, vt paulo poſt oſtendam. At Iſidorus qui duo genera concharum conſtituit, alias ἐμβυθίους, alias αἰωρητὰς & in ſuperficie æquoris degentes, de illis pin-

nis manifeſtum eſt intelligere quæ ῥιζοβολοῦσι. Aliæ enim in fundo maris radices agunt & adhæreſcunt, aliæ in ſummis ſcopulis haud longe à ſuperficie maris. Ariſtoteles tradit, Πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυσσοῦ ἐν τοῖς ἀμμώδεσι καὶ βορβορώδεσι. id eſt ſubrectas è fundo maris naſci. ῥιζοβολούσας intelligit. Et βυσσὸς ibi fundum maris ſignificat, non *byſſum* pinnæ. Athenæus βυθοῦ pro eo poſuit: ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ. Apud Iſidorum Characenum ἀσωφερεῖς ἐπιπλάζουσαι πίνναι dicuntur, quæ ſummis ſcopulis ac petris adfixæ ſunt haud longè à maris ſuperficie, non quæ per ſumma æquoris fluitant, vt interpretes accipiunt. Nam quæ fluitant, nunc ad ſummum æquor enatare poſſunt, modo rurſus in profundum mergi, & vagæ quocumque libet feruntur. De his Plinius intellexit. Pinnas margaritiferas ſcopulis & petris adhæreſcere, & ab vrinatoribus inde auelli narrat idem Characenus: ὅσαι δ' αὖ ἐκ τοῦ πελαγίου ὑποδύντες τῶν χοιράδων τύχωσι, ῥᾳδίως τὰς κόγχας ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν. Garcias ab Horto ſcribit conchas quæ in ſuperiori maris parte natant, grandiora margarita generare, quæ verò in alto mari degunt, minutiora edere. Ergo etiam conchæ ſunt ex vagis ac ſolutis quæ in ſuperficie maris agitare amant, aliæ quæ fundum magis petunt. Puto tamen eum non ex propria ac noua ſcientia id prodere, ſed ex Iſidori verbis hoc notare. Contrarium planè dicit Iſidorus, quæ in ſuperiori maris facie degunt, minutiorem margaritum parere. Hodie quoque pro certo obtinent grandiores conchas & quæ maiores edunt margaritas in profundis marium iacere. Eas non vagari ſed creari nutririque in locis penitioribus. Maiores itaque altius merſas degere conſtat, mediocres minus alto mari, minimas in ſuperficie ſumma ſedes habere. Quod ex relationibus de nouo Orbe compertum eſt, quibus confirmatur Iſidori ſententia, qui alias ἐμβυθίους eſſe tradit, alias ἐπιπλαζούσας καὶ ἀσωφερεῖς. Videndæ Petri Martyris decades. Ceterum quæ de rore conchis de cœlo illabente ac de roſcido earum conceptu tradidit Plinius, adeo à veritate longe ſe ſegregant, vt ne veriſimilia quidem videri queat. Profectò cochleis terreſtribus ea magis conueniunt, quàm marinis conchis. Immo vnicè cocbleis competunt. Symmachus: *Aiunt cochleas, cùm ſitiunt aeris, atque illis de cælo nihil liquitur, ſucco proprio victitare. Ea res mihi vſu venit, qui deſertus eloquij tui paſtu, meo adhuc rore ſuſtentor.* rore victitant cochleæ: ſi nihil illis de cœlo influit, proprio ſucco ſuſtentantur.

Pag. 84. E. *Et de ſaginæ qualitate reddunt habitus vnionum.*] In quibuſdam codicibus: *reddunt habitus vitiorum.* Quod eſt vitioſum, niſi ex priore ac properata Editione fluxerit. *Saginam* hic pro cibo vel pabulo poſuit. Ammianus qui hunc locum imitatur, nec vocem hanc omiſit: *Idque indicium eſt ætherea potius deriuatione, quam ſaginis pelagi*

A *hos oriri fætus & veſci.* Sympoſius in Ænigmatis *ſaginas* dixit de glandibus, quæ ſuum pabulum ſunt:

Setigeræ matris fœcunda natus in aluo
Deſuper ex alto virides expecto ſaginas.

Symmacho in Epiſtolis *ſaginam cædere* eſt cibum cædere, ac comedere. vnde *cibicida.* & apud Nemeſianum in Cynegetico *ſagina* pro ſimplici cibo:

—— *tunc conſuetam retinere ſaginam*
Profuerit.

De canibus venaticis loquitur, qui non ſaginantur. Iuuenali *ſaginæ* pro cibis:

B —— *ſtomachum laxare ſaginis.*

Alias veteribus *ſagina* eſt σίτευσις, fartura. σιτεία, ἡ σίτευσις, *ſagina.* Gloſſæ. Plinius de cochleis: *quin & ſaginam earum commentus eſt ſapa & farre, alijſque generibus, vt cochleæ quoque altiles ganeam implerent. cuius artis gloria in eam magnitudinem perductas vt eſſe quadrantes implerent ſingularum calices, auctor eſt M. Varro.* ita legendum eo loco. *Sagina cochlearum* ἡ σίτευσις, quæ altiles facit cochleas. *Satietatem* pro *ſocietatem* legiſſe apud Plinium Solinus videtur: *ex eo quippe conſtare maiorem cæli eis*

C *eſſe ſatietatem quàm maris.* Nam pro ſatietate *ſaginam* heic dixit. Sanè & *ſatiari* eaſdem paulo poſt ait: *ſi tempeſtiuè ſatientur grandeſcere & partus.* Et mox *ieiunium* de his quæ parum ſatiebantur: *& pro modo ieiunij minus.* Nihil tamen in Plinio muto. Nam hæc *ſagina* pro cuius qualitate reddi habitus vnionum tradit Solinus. ad illa Plinij verba referenda eſt: *ſi tempeſtiuè ſatientur grandeſcere & partus.*

Si turbidum, aut pallore langueſcunt, aut ruſo innubilantur.] Plinius pallere dicit, quæ cœlo minante concipiuntur: ſordeſcere vero quæ turbidum rorem hauſerint. Non diſ-

D creuit hæc Solinus. Plinij verba: *ſi purus influxerit, candore conſpici: ſi verò turbidus, & fætum ſordeſcere: eumdem pallere, cælo minante conceptum. Ex eo quippe conſtare cæliquc eis maiorem eſſe ſocietatem quàm maris: Inde nubilum trahi colorem, aut pro claritate matutina ſerenum.* Mendum eſt in illis: *cælique eis.* Quod & produnt veteres libri qui legunt: *cæli quietis.* Inde bella emendatione caſtigo: *ex eo quippe conſtare cæli quieti his maiorem eſſe ſocietatem quàm maris.* Dicit cœli quieti ac pacati maiorem eſſe conchis ſocietatem, quam maris. Mare quippe etiamſi turbetur &

E exæſtuet, non affici conchas, nec partum earum vlla qualitate vitioſa inde imbui, eodem tranquillo multum iuuari. At ſi cœlum minetur & commoueatur tempeſtate, id fœtum concharum ſentire, atque inde colorem referre, nubilum nempe ex nubilo ac turbato, candidum ac ſerenum ex quieto ac tranquillo. Multo magis igitur in rem earum eſſe, vt cœlum quietum ſit, quam vt mare: *Inde nubilum trahi colorem, aut pro claritate matutina ſerenum.* Ex nubilo cœlo trahunt nubilum colorem margaritæ: ex claro, & ſereno candidum. Ita ſocietate

cœli quieti magis afficiuntur, quàm maris. *claritatem matutinam* vocat, qualis eſſe ſolet matutino tempore, aurora commodum exoriente. Non de matutino tempore intellexit, ſed de cœli ſerenitate, quum ita clarum eſt & apertum, vt mane conſueuit eſſe in exorto Solis. Solinus mentem Plinij nullus percepit, quum ita ſcripſit: *Ita magis de cœlo quàm de mari partus habent. Denique quotiens excipiunt matutini aëris ſemen, fit clarius margaritum: quoties veſpere, fit obſcurius.* Nihil de matutini aut veſpertini roris exceptione dixit Plinius. & ſanè ineptum eſt. quaſi colore aut qualitate differat ros matutinus à veſpertino, vt ille clariores margaritas, hic obſcuriores reddere valeat. Nihil ſimile cogitauit Plinius, aut valde incogitans fuit & abſurdus. Senſus eius eſt, quem monſtraui. Si veſpertinus ros conchis infuſus nubilum efficit margaritum, matutinus verò candidum, profectò qui nocte illis de cœlo liquitur plane nigrum facere debet lapillum. Quid ineptius? Ammianus Solinum ſequitur. & locum hunc totum ſic adumbrauit: *Idque indicium eſt ætheres potius deriuatione, quàm ſaginis pelagi hos oriri fœtus, quod guttæ matutini roris ijſdem infuſa clares efficiunt lapillos & teretes: veſpertini verò fuſcos: Sol contra rutiles & maculoſos interdum.* Ita legendus ille locus ex hoc Solini, qui vulgo deprauatiſſimus habetur hoc modo: *Veſpertini vero fluxuoſos contra rutilos, & maculoſos interdum.*

Pag.84.D. *Quoties veſpertini, fit obſcurius.*] Optimus liber: *quoties veſpere, fit obſcurior.* vt referatur ad *margarita*, non ad *margaritum.* quamuis præceſſerit, *fit clarius margaritum.* Sed ſῦμα eſt πϱὸς τὸ σημαινόμενον.

Quanteque magis hauſerit, tanto magis proficit lapidum magnitudo.] Plinius: *ſi tempeſtiuè ſatientur, grandeſcere & partus.* Ammianus: *minimi autem vel magni pro qualitate hauſtuum figurantur, caſibus variatis.*

Si repente micauerit coruſcatio, intempeſtiuo metu comprimuntur.] Plinius: *ſi fulgeret, comprimi conchas, ac pro modo ieiunij minui: ſi verò & tonuerit, pauidas ac repente compreſſas quæ vocant phyſemata efficere.* Solinus tonitrum & fulgetrum pro vno accepit, neque hæc diſtinxit. Atqui fulgeratione comprimi conchas, & minorem margaritam edere dicit Plinius, quia compreſſæ ieiunant, & pro modo ieiunij minuitur fœtus. At ſi tonuerit pauore ſubito concuſſæ & clauſæ, abortus faciunt. Ammianus Solinum æmulatus eſt: *Concuſſa vere ſæpiſſimè metu fulgurum inaneſcunt, aut exilia pariunt, aut certè vitijs defluunt abortiua.* Ita legendum, non *debilia.* Solinus: *vitia contrahunt abortiua, aut enim perparuuli ſiunt ſcrupuli aut inanes.* Mentem Solini non expreſſit Ammianus. Solino vitia ſunt abortiua concharum, quum aut inanes edunt ſcrupulos, aut perparuos. Ammianus vitia abortiua ſeparat ab inanibus & exilibus fœtibus. Plinius paruos calculos inter ab-

A ortus vitia non reponit, ſed ſola phyſemata, quæ ſpeciem habent ſine corpore, abortiuum nomine indigerat. *Coruſcatio micans* de fulgetro. Virgilius:

Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

Sæpius coruſcatio cum tonitru. Ideo videtur vtrumque confudiſſe Solinus, quæ Plinius ſeparauit. Sæpè tamen fulgetræ & coruſcationes fiunt, abſque tonitru. De quibus hoc loco intellexit Plinius. Eidem *fulgerare* eſt ἀστράπτειν. Antiqui *fulgere* etiam dixerunt. Gloſſæ: *fulget*, ἀστράπτει. Inde *fulgor*, ἀστραπὴ, in ijſdem Gloſſis. Virgilius:

B *Fulgores nunc terrificos, ſonitumque metumque.* τὰς ἀστραπάς. Idem alibi:

——*vibratus ab æthere fulgor.*

ἡ ἀστραπή. *Fulgo* pro fulgeo antiquum, vt feruo. Inde *fulgero*, ἀστράπτω, vt *lambo*, *lambero.* Quidam *fulgur* & pro fulgore vel ἀστραπὴ poſuerunt. Gloſſæ: *fulgur*, ἀστραπή. Sed medium Latinitatis æuum ea voce fulmina paſſim appellauit, immo etiam antiquior:

----*qui publica fulgura condit.*

Inde *fulgurita* arbores, fulmine percuſſæ. Inde noſtrum *fondre.* quod eſt fulmen. A fulgeo, *fulgetrum*, ἡ ἀστραπή. Plinius: *& ſi in nube luctetur flatus aut vapor tonitrua edi: ſi C erumpat ardens, fulmina, ſi longiora tractu nitatur, fulgetra. His findi nubem, illis perrumpi.* Igitur *fulgetra* dixit. Idem de Apelle: *pinxit, & quæ pingi non poſſunt, tonitrua, fulgetra, fulguraque.* βροντάς, ἀστραπάς, κεραυνούς. vbi & *fulgur* pro fulmine, & paſſim apud Plinium. Aliud ergo *fulgerare*, aliud *fulgurare.* Illud ἀστράπτειν, hoc κεραυνοῦσθαι. *Fulgurare* tamen apud eundem Plinium eſt ἀστράπτειν. In præfatione: *fulgurat in nullo vnquam verius vis dicta eloquentiæ.* & lib. II. cap. I. & alibi paſſim. Et ſanè *fulgurare* pro fulmine percutere non legi, ſed *fulgurire* vnde *arbores fulgurita.* Quod

D tamen videri poſſet dictum pro *fulguratum*, vt *dolitum* pro dolatum, & ſimilia. Varro πεϱὶ κεϱαυνοῦ apud Nonium: *cognitio enim trium, fulgetri, tonitrui, & fulguris à fulmine orta.* Sic enim ibi ſcribendum. vbi *fulgur* eſt κεραυνός. qua in re igitur diſtabit à fulmine Vocem *fulmen* videtur facere generaliorem Varro, quam fulgur. Idem lib. IV. de L. L. *quod ignis per ſplendorem fulget. Fulgor, Fulmenque & Fulgur.* Tres illæ voces à verbo *fulgeo* deductæ, quæ tamen non idem ſignificant. Vt enim *fulgetrum* ἡ ἀστραπὴ à fulgeo, ita & *fulgur* quod

E pro fulmine ſumitur. Sed & *fulmen* ipſum indidem habet originem. Vt enim à fulcio *fulmen*, quod eſt fulmentum: à moueo, *momen*, à luceo, *lumen*, ita à fulgeo, *fulmen.* Paulus Feſti abbreuiator notat veteres dixiſſe *fulgere* pro ferire. *Fulgere*, inquit, *priſci pro ferire dicebant. Vnde fulgur dictum eſt.* Atqui nec *fulgetrum* ferit quod ab eodem fulgeo deductum eſt, nec *fulgur* quum pro coruſcatione accipitur. Vnde *fulguro* & *fulgere* dictum, τὸ ἀστράπτω. Plinius lib. XXXV. cap. XV. fulmina à fulgoribus diſtinguit: *fulmina & fulgura quoque ſulphuris odorem habent.*

An non ſatis fuit vtrumuis nominari? Quæ differentia hoc ſenſu fulminis & fulguris? Fulmen ignis eſt qui perrumpit nubem, & in terras decidit. hic ſulphuris odorem habet. Nam ignis ille qui ex nube tantum fiſſa emicat, nec cadit, quo odore ſit, in terris ſentiri non puto. ἀστεροπαὶ Græci vocant, vt Aphrodiſæus. Idem lib. II. cap. XX. ſcribit ignem ex alto in terras deciduum, propter cenſeri fulminis nomine: *ſuperiorum trium ſiderum ignes eſſe, qui decidunt ad terras fulminum nomen habeant.* Hunc vide eadem tradentem cap. XLIII. Quid igitur? an fulgur is erit ignis, qui nubem quidem findit, ſed vſque ad terras non peruenit? Non video tamen quomodo ſentiri odor ſulphuris poſſit in eo fulgure quod non cadit. An de his fulguribus intelligit Plinius, quos *fulgores* appellat Seneca, & Græcis *Sela* dicit appellari? Hos fulgores ſæpe fulminum noxas ſcribit edidiſſe. *Ab his*, inquit, *tecta videmus icta, quæ* ἀστραπόπληκτα *Græci vocant.* Atqui quod vocant Græci σέλας longe diuerſum ab ἀστραπῆ. Græci σέλας definiunt πυρὸς ἀθρόαν ἔξαψιν ἐν ἀέρι. Seneca *fulgorem* Latine reddit. Apuleius *Selas* retinet. Certe *fulgorem* Latini etiam pro fulguratione poſuerunt. At Σέλας non eſt ἀστραπή. Horum σελάων alia ἀκοντίζεται, alia στηρίζεται, hoc eſt, veluti iaculatione in terras decidunt, alia ſtatiua ſunt. Ex his fulgoribus quæ in præceps eunt, & ἀκοντισμῷ deijciuntur, hi ſunt qui fulminum noxas edunt, non tamen ἀστραπαὶ ſunt. pro *Aſtrapoplecta* legendum puto apud Senecam *Selaoplecta*. Profectò longe aliud *fulgor*, quæ eſt ἀστραπή, & *fulgor*, quod eſt σέλας. Atqui de eo fulgore ibi loquitur Seneca quod Græci σέλας appellant. Forte hos fulgores eo loco Plinius vocauit *fulgura* & cum fulminibus iunxit, quia cadunt vt fulmina, & plerumque non ſine noxa. Vſus alioquin auctorum paſſim fulgura pro fulminibus vſurpat. Plinius ipſe lib. II. cap. LIII. ait *Fulmina ſacris quibuſdam precationibus cogi vel impetrari.* eodem capite fulgurum interpretatione eò profeciſſe ſcientiam ſcribit, *vt ventura alia finito die præcinat, & an peremptura ſint fatum, aut aperiant alia fata quæ lateant.* vbi *fulgura* ſunt fulmina. Sed & *fulgurales* libri dicti quibus ea ſcientia fulminum obſeruandorum tradebatur. Cicero lib. I. de Diuin. *& haruſpicini, & fulgurales, & rituales libri.* Feſtus: *Fulguritum, id quod eſt fulmine ictum.* Ergo & *fulgur* pro fulmine. *Publica fulgura condi* dixit Satyricus. Hæc fulmina ſunt. Lucanus:

——Aruns diſperſos fulminis ignes
Colligit, & terræ mæſto cum murmure condit.

At in hac cærimonia condendorum fulgurum, fulgura magis dici ſolita quàm fulmina oſtendit Plinij locus ex lib. XVI. cap. XVIII. *colitur ficus arbor in foro ipſo ac comitio Romæ nata, ſacra fulguribus ibi conditis.* Hunc locum manifeſto vitio laborantem in ſanitatem reſtituere conati ſunt viri docti. Sed operam ſuperſedere poterant, qua nihil egerunt. In optimo Thuanæo codice ſcriptum eſt: *Colitur ficus arbor in foro ipſo ad comicio rame nata ſacro.* vnde indubitata coniectura legendum iudico: *colitur ficus arbor in foro ipſo ad Comitij aram enata ſacro fulguribus ibi conditiv.* Aram ibi fuiſſe oportet, quod & diſertè teſtatur Dionyſius. fulgura eo loco condita fuere. Nec aliter condebantur, niſi ſacro facto. Ergo & ara ad ſacrificium in eo loco ſolebat extrui, qui de cælo tactus fuerat. Artemidorus: ὥσπερ καὶ ὁ κεραυνὸς τὰ μὴ ἄσημα τῶν χωρίων ἐπίσημα ποιεῖ διὰ τοὺς ἐνιδρυμένους βωμοὺς, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς γινομένας θυσίας. Omnis locus fulmine ictus ſtatim erat religioſus. At ſacer fiebat, ara ibidem extructa, & ſacrificio facto. Sacrificium autem ex bidentibus ouibus. Vnde & *Bidental* vocarunt Romani locum fulmine tactum & bidentibus ouibus expiatum conſecratumque. Gloſſæ: *Bidental*, τόπος κεραυνόπληξ. Eum locum nec ingredi nec calcare fas erat. Horatius:

—— vtrum
Minxerit in patrios cineres, an triſte bidental
Mouerit inceſtus.

Quod interpretes non capiunt. Ex his vnus & rationem addit, quia nefas, inquit, locum fulgure ictum mouere, antequam procuratus fuerit. Ridicule. Immo nec ante nec poſt. Et multo minus hoc. Statim atque tactus de cælo fuerat, religioſus manebat, quem nec calcare licitum erat. At vbi conſecratus eſſet ſacro facto, tum multo minus id licebat. Quippe maiore religione tenebatur. Sepiebant eum muro, vt ingreſſus arceretur. Pollux: περιερχθέντα δὲ ἐνηλύσια ἄβατα αὐτοῖς. Ita vocabant quæ Latini *bidentalia*. περιερχθέντα, *muro conſepta.* Hinc *bidental* Paulus templum exponit. *Bidental dicebant quoddam templum, quod in eo bidentibus hoſtijs ſacrificaretur.* Hoc non adeo abſurdum videri debet ac Scaligero viſum eſt. Hoc commentum eſſe Pauli non puto, ſed ita ſcriptum reliquiſſe Feſtum, quod ille exſcripſit. Locum omnem ſacrum & conſeptum dixere *Templum*, licet quidam Grammatici templum à ſacello diſtinguant eo titulo, quod ſacellum locus ſit ſacer concluſus, ſed ſine tecto. Atqui *templum* Priſci dixerunt etiam locum augurij aut auſpicij cauſa quibuſdam conceptis verbis finitum. Seruius locum palis clauſum, modo ſacer ſit, templum dici ſignificat: *Alij templum dicunt non ſolum quod poteſt claudi, verum etiam quod palis & haſtis aut aliqua tali re & lineis aut loris aut ſimili re ſeptum eſt.* Hac notione bidental etiam templum, potuit vocari, quia locus ſacer fuit, & conſeptus, in quo ara extructa, vbi bidentibus ſacrificabatur ad procuranda fulgura quæ in eum locum ceciderant. *Bidental* & pro homine quem fulgur occiderat, vſurparunt. Perſius:

Triſte iaces lucis, euitandumque bidental.

Sed de hoc more plura iam docti, quæ heîc non repeto. Nunc Plinij verba expendenda ſunt: *Colitur ficus arbor in foro ipſo ad comitij aram enata ſacro ibi fulguribus conditis.* Ara ibi in comitio erecta fuerat, vt ſacrum fieret fulguribus condendis.

condendis. Ad eam aram enata ficus quæ colebatur à Romanis. Quænam illa ficus? Ruminalem eſſe ait. Nam ſubiicit protinus: *Magiſque ob memoriam eius quæ nutrix fuit Romuli ac Remi conditoris appellata, quoniam ſub ea inuenta eſt lupa infantibus præbens Rumen, ita vocabant mammam, miraculo ex ære iuxta dicato, tanquam in comitium ſponte tranſiſſet. Adacto nauigio illico areſcit, rurſuſque ſacerdotum cura ſeritur.* Non vnum in his verbis miraculum, nec qualibet hoſtia expiandum prodigium. Poſtrema præcipuè collaborant. Palam eſt quomodo Scaliger ea olim ſanare tentauerit, qui conatus fuit tantum. Optimus Thuanæus Codex ſic legit: *tanquam in Comitium ſponte tranſiſſet. Atto Nauigio aliquareſcit rurſuſque cura ſacerdotum ſeritur.* Prorſus ſcribendum eſt: *tanquam in comitium ſponte tranſiſſet Attio Nauio Augure. Areſcit, rurſuſque cura ſacerdotum ſeritur.* De emendatione nihil dubitandum. Quod ad rem ipſam attinet, multas poteſt recipere controuerſias. Ceterum heîc Plinii ſenſus eſt. Ficum Sacram quæ colebatur in Foro, ad Comitii aram enatam fuiſſe, vbi ſacro facto condita erant fulgura, ſed ob memoriam eius quæ Rumim, id eſt mammam Romulo ac Remo præbuit, Ruminalem magis appellatam eſſe, quum etiam *Nauia* à quibuſdam diceretur, quod Nauii Auguris opera eo traducta eſſet. Legendom porro ibidem ex eodem Codice: *Magiſque ob memoriam eius qua nutrix Romuli ac Remi conditoris appellata, quoniam ſub ea inuenta eſt lupa infantibus præbens Rumim.* Peſſime editur, *rumen.* Nam *Rumis* ἀρχαϊκῶς hæc mamma. Gloſſæ: *Rumis*, θηλὴ, ἀρχαίως. Feſtus: *mamma autem Rumis dicitur.* Aliis *Ruma.* Ficum autem illam in comitium ſponte tranſiſſe Plinius dicit Atio Nauio faciente. Saltem ita creditum innuit. Ergo ficus Ruminalis in Comitio non erat antequam Nauio Augure ita procurante ſponte eo tranſiſſet, ad eam ſcilicet aram enata, in qua ſacrificium factum fuerat condendis fulguribus. Vbi igitur olim fuiſſe dicemus illam Ficum Ruminalem, antequam in Comitium migrare iuberetur inſigni illo miraculo Nauii Auguris? Certe Ruminalem ficum in eodem loco ſitam etiam ſuo tempore indicat Liuius vbi tum fuit, quum præbuit vmbram Lupæ Romulum ac Remum lactanti. Sic enim ſcribit lib. 1. *Ita velut defunctis regis imperio in proxima alluuie, vbi nunc ficus Ruminalis eſt, Romularem vocatam ferunt, pueros exponunt.* In fluminis alluuie expoſitos Romulum ac Remum, ibique etiam fuiſſe ficum Ruminalem palam facit. Nuſquam loco mutatam ficum illam etiam clarè ſignificat Varro lib. IIII. de L. L. *Germalum à Germanis Romulo ac Remo, quod ad Ficum Ruminalem & hi inuenti, quo aqua hiberna Tiberis eos detulerat expoſitos.* Plutarchos de Germalo vel Cermalo loquens, vt tum dicebatur, in eo loco expoſitos fratres Remum ac Romulum ſcribit, & Lupam ſub ficu quæ inibi erat Rumam

A iis præbuiſſe, vnde & *Ruminalis* appellata. Germalum illum Palatio coniunctum idem Varro prodit vt & Velias. Hic locus longe à Comitio. Ergo in Germalo Ficus Ruminalis tum fuit, quum Lupa ſub ea mammam dedit Romulo Remoque. Liuius ſua ætate ibi etiam fuiſſe affirmat, ſitam nempe in Tiberis littore, quo vſque hiberna eius alluuies peruadit. In eo loco multas alias arbores fuiſſe indicat Dionyſius qui ὕλην βαθεῖαν vocat lib. 1. ἡ δὲ λόχμη οὐ μακρὰ ἀπελαύνουσα τῶν ἀνθρώπων τὸ πεδίον, ἀλλ' ὥσπερ αὖ χλοώδης, ἀποσκιάζει τῶν βουνῶν ὑψίμα, καὶ κατὰ πολλὴν ἀναλογίαν τῆς παρεμπλεκοῦς ὑμίλου ἀπτεσ, καὶ ἦν γάρ τις οὐ πολὺ ἀπέχων ἱερὸς χῶρος ὕλῃ βαθείᾳ

B συνηρεφής. Ficum non fuiſſe ſed caprificum vult Plutarchus, hoc eſt agreſtem ficum, quam ἐρινεὸν vocat ſub qua inuenta Lupa vbera felitanda præbens Romulo ac Remo. Non longe ab ea ſacer lucus fuit. Scaliger hanc ὕλην βαθεῖαν, quæ proxima erat ficui Ruminali, perperam confundit cum ficeto quod ex Ficu Nauia propagatum eſſe dicit Feſtus in fragmento, vbi ait plures ficus enatas fuiſſe ex illa ficu quæ ad Comitij aram à Nauio ſata eſt.

C Diuerſus igitur ſitus Ficus Ruminalis, & ficus Nauiæ, quam & pro Ruminali quidam habuere. Plinius etiam agnoſcere plane videtur Ruminalem ficum alio olim loco poſitam fuiſſe, dum tranſlatam vult ab Atio Nauio Augure in Comitium, quaſi ſponte illò tranſiſſet ad aram Comitij enata. Hoc igitur ignorauit Liuius, vt de Varrone non dicam mirum eſſe latere hoc illum potuiſſe. Sed ecce alium Romanæ antiquitatis idoneum auctorem qui ἱερὰν συκῆν in Comitio collocat haud longo ab illa ara de qua loquitur Plinius. Is Dionyſius eſt. Statuam Nauij auguris ex

D ære in Foro Romano poſitam ante curiam iuxta Sacram Ficum: καὶ ἵνα μνήμης αἰωνίου τύχῃ παρὰ τῶν ἐπιγενομένων, εἰκόνα κατασκευάσας αὐτοῦ χαλκῆν ἔστησεν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς, ἣ καὶ εἰς ἐμὲ ἦν ἔτι πρὸ τοῦ βουλευτηρίου κειμένη, πλησίον τῆς ἱερᾶς συκῆς. Statim addit haud longe ab illa ſacra ficu aram fuiſſe ſub qua defoſſa fuerat cos & nouacula, qua cotem diſciderat Nauius: ὀλίγον δὲ ἄπωθεν ἔτι αὐτὴν πεπῆχθαι λέγεται, καὶ ὁ ξυρὸς κατὰ γῆς ὑπὸ βωμοῦ ἐστι. καλεῖται δὲ φρέαρ ὁ τόπος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Sed in his multa animaduertenda.

E Sacram illam ficum *Ruminalem* eſſe non dicit Dionyſius. Simpliciter ἱερὰν συκῆν nominat. Plinius diſertis verbis vult eſſe Ruminalem & ſic potius appellatam ob memoriam nutricis Romuli ac Remi quàm à Nauio, quamuis augurio eius ſponte tranſiſſet in locum illum Comitij è loco vbi prius fuerat. Miraculum ibidem huius rei ex ære dicatum idem Plinius tradit, monumentum ſcilicet ad illud miraculum conſignandum quo ficus Ruminalis è Germalo in Comitium

tranſmigrarat ſponte. Atqui Dionyſius non alind moonmentum eo loco erectum memioit præter ſtatuam Nauij ad conteſtandam huius miracoli memoriam, quo Nauios in Comitio ipſo, præſente & inſpectante Tarquinio cotem nouacola diſciderat. Hiſtoria oota eſt. Nec alterius monumenti aut miraculi ex ære ibi dicati mentio apod Lioium præter quàm huius, de quo hîc loquimur. Verba Liuij merentur hîc adponi: *Statua Nauij capite velato quo in loco res acta eſt in Comitio, in gradibus ipſis ad læuam Curia fuit. Cotem quoque eodem loco ſitam fuiſſe memorant, vt eſſet ad poſteros miraculi eius monumentum.* Cicero lib. I. de Diuin. relato illo cotis præciſæ miraculo ita ſcribit: *Ex eo euenit vt & Tarquinius Attio Nauio augure vteretur, & populus ad eum de ſuis rebus referret. Cotem autem illam & nouaculam defoſſam in Comitio putealque impoſitum accepimus.* Mirum eo loco nullam facere mentionem ficus in Comitium tranſlatæ per Atium Nauium, vbi tamen tam multis verbis Augurij auctoritatem ac veritatem adſtroere conatur. Atqui hoc erat non ſilendum. Defoſſæ in comitio coti & nouaculæ, *Puteal* impoſitum ait Cicero. Dionyſius ſub ara qoadam defoſſam refert. ὑπὸ βωμῷ τινί. Ergo Dionyſio *βωμὸς* quod eſt Ciceroni *Puteal*. Addit Diooyſius: κεῖται δὲ φρέαρ ὁ τόπος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Non puteus ſed *Puteal* vocabatur ille locus Romanis à poteali ſcilicet impoſito nouaculæ Nauij defoſſæ ibidem cum Cote. Hæc eſt ara Comitij Plinio ad quam enatam dicit illam ſacram ficum. Nec enim longè à ſacra ficu fuiſſe Aram illam ſub qua defoſſa eſt Nauij nouacula, Dionyſius indicat. Ara autem illa quæ Nouaculæ defoſſæ impoſita eſt, ad hoc ipſum videtur ibi erecta & coofecrata vt monumeotum extaret rantæ rei. Sed nec ſine religione aut cærimonia aliqua veriſimile eſt defoſſam eſſe eam nouacolam, quæ tantum ediderat miraculam, idque ad confirmandam Augurij maieſtatem, quam rex deludebat. Ergo & ſacrum factum eſt in ea defodienda & ara deſuper impoſita. Hoc expreſſis verbis Cicero aſſeuerat: *Putealque impoſitum accepimus.* Quid igitur faciemus Plioio, qui aram illam ſub qua condita fuit ſacra nouacula, nec enim aliam intelligit, fulguribus ibi conditis ſacro facto poſitam innuit. Liuius & Dionyſius nullum de fulguribos conditis verbum faciunt. ac oeſcio vbi oculos habuerit vir illuſtria famæ, quum citatis Dionyſij verbis quæ ſuperius adduximus, ibidem ſtatim addit, *ſubijcere deinde Dionyſium de fulguribus ibi conditis*, φαντασίαι etiam meræ ſunt, quod ſubiuogit, puteum ſcilicet ibi fuiſſe qui qoum de cælo tactus eſſet, procuratum eum locum poſtea operculo impoſito Puteal vocatom eſſe. Hæc ille ad Feſtum. Quæ ſunt ægroti ſomnia. præſertim

A quum hæc adſtruere poſtulet Liuij & Dionyſij teſtioioniis, De quo illi nihil ne in ſomnis quidem eogitarunt, quod ſaltem ex eorum ſcriptis appareat. At Plinius diſerto ore pronuntiat Aram eam ſacro facto fulguribus ibi conditis extructam. Illud primum debet pro confeſſo haberi Comitij illam Aram quam ſignificat Plinius extructam vt ſacrum fieret fulguribus condcodis, eamdem omnino eſſe cum ea ſub qua dicit Diooyſius Cooditam ac defoſſam eſſe Nooaeulam & Cotem Nauij Auguris. Nec enim poteſt probari diuerſas eſſe. Ergo alterutrum erit oeceſſe, aut
B locum eum in qoo nouacula cum cote fuit defoſſa, poſtea tactum de cælo, & fulguribus conditis aram ibidem impoſitam: aut multo ante quam nouacula ibi conderetur, aram in eo loco fuiſſe fulguribus olim conditis ſacratam. Hoc poſtremum non poteſt videri verum, quia locum conſecratum fulguribus conditis mouere non licuiſſet poſtea, vt deſoderetur ibi nouacula. Præterea contrarium omnino colligitur ex Cicerone qui defoſſam nouaculam cum cote, & puteal impoſitum tradit. Ergo ſemel & ſimul hoc fa-
C ctum, vt nouacula in eo loco Comitij deſoderetur, vbi miraculum erat factum, & puteal loco imponeretur. Puteal porro illod, ara eſt Dionyſij ſub qua defoſſam ait nouaculam & cotem. Eademque Ara Comitij Pliniana, quam tamen fulguribus conditis ibi poſitam aſſerit. Quod neſcio an poſſit conſiſtere in aliqua veritatis regione. Ne illud quidem verum fuerit, quod alterom poſuimos, poſt conditam nouaculam, io eum locum decidiſſe fulmen è cælo, quod vt procuraretur, aram ibi conſtitutam & ſacrum factum. Hoc video placere viro cuidam eruditiſſimo, cu-
D ius nomini parco. Sed hoc etiam ἀκυροῦμεν. Denique id reoinci poteſt etiam Ciceronis auctoritate, qui vno eodemque tempore deſoſſam nouaculam, & puteal impoſitum memorat. Poſtremo & Plinij ipſius teſtimonio hoc confutatur. Ait ille Ficum Sacram quæ in foro colitur, enatam ad illam Comitij aram, quæ credebatur ſpoote in comitium tranſiſſe Atij Nauii augurio, *Ruminalem* tamen potius dictam eſſe quàm *Nauiam* ob memoriam Lupæ nutricis Romuli ac Remi. Ficus ergo illa nata in comitio Atii Nauii ætate, quo tempo-
E re extitiſſe iam eàm aram oportet, iuxta quam ficus enara eſt, ſiue eo traducta ſit miraculo quodam ab Atio Nauio. Hoc ſaltem cum aliqua imagine veri fingi poſſet, qoum eodem tempore locus in Comitio fulgoritoa fuiſſet, & condendis fulguribus ara ibidem extructa eſſet, ſub ea ara defoſſam quoque cotem illam & oouaculam in loco nimirum ſacrato. Io quo etiam ſi forte Cotem nouacula præciderat Nauius. Quætendus tamen auctor qui

hæc dixerit. Nihil enim ſine teſte debamus affirmare. Feſtus in Fragmentis Nauiæ ficus meminit à Nauio Augure ſic appellatæ. Et quantum ex relliquiis verborum eius colligere licet, Cotem & nouaculam, qua cotem præciderat Nauius, in Comitio defoſſam eſſe conſecrato loco, & ficum ibi enatam, quæ Nauij auguris monitu ſacra habita eſt & coli cœpta à Romanis. Quæ vbi exaruerat, turſus ſerebatur à ſacerdotibus. Plinius: *areſcit, rurſuſque ſacerdotum cura ſeritur.* Ita eoim ibi legeudum. Falſa enim correctio Scaligeri: *Ilice areſcit.* Quod nec Latinum eſt eo ſenſu quo vult. Ingenuè fatetur Plinius eam ſacram ficum areſcere & mori: vbi exaruit, iterum ſeri. Aliud ex ea miraculum pangit Tacitus tredecimo Annali, vbi prodit ſuper octingentos & quadraginta annos viguiſſe Ruminalem ficum. Neronis demum imperio, vrbis aono DCCCXI, quum exaruiſſet, id prodigij loco habitum: *Eodem anno Ruminalem arborem in Comitio quæ ſuper octingentos & triginta ante annos Remi Romulique infantiam texerat, mortuis ramalibus & areſcente trunco deminutam prodigij loco habitum eſt, donec in nouos fœtus reuiuiſceret.* Per Ruminalem intelligit Nauiam. Nam ea in comitio. Atque vera Ruminalis non texit in comitio infantiam Romuli. Seutit igitur cum vulgo Nauiam ficum in Comitio cultam, Ruminalem eſſe, quæ eo tranſierat. Sed quis illi credat per tot anuos nihil ex ea iotermortuum aut aridum factum, niſi eo demum anno. Hoc iudignum Taciti mcore. Feſtus Nauiam ficum à Ruminali diſtinguit, & vtriuſque feorſim meminit. Liuius quoque Ruminalem ficum ſua ætate fuiſſe vbi fuerat quum ſub ea inuenta eſt lupa præbens vbera Romulo & Remo, apertè tradit. Diooyſius *ἱερὰν συκῆν* ſimpliciter nominat eam ſacram ficum Comitij quæ iuxta aram ſita erat ſub qua defoſſa fuit Nouacula Nauij. Nou defuere tameo præter Plinium & Tacitum auctores qui Ruminalem etiam illam indigetarent quæ in Comitio colebatur. Et ſic populus videtur crediſſe. Sextus Rufus in deſcriptiooe vrbis in Regione fori Romani, Ficum Rumioalem recenſet: *Forum Cæſaris. Ficus Ruminalis. Vicus Ingarius, alias Ligurius.* Ea eſt Ficus Ruminalis in Comitio, cuius & mentio apud Victorem in Regione octaua Vrbis: *Ficus Ruminalis in Comitio vbi & Lupercal. Ædes Veneris. Vicus Ligurum.* Hæc eſt Nauia Ficus Feſti, Sacta ficus Dionyſij & Ficus illa Plinij quam cultam in foro ipſo ſcribit, ad Comitij aram. Idem Victor alteram Ficum Ruminalem in eadem Regione agnoſcit, ſed alio loco: *Victoria aurea in Templo Iouis Opt. Max. Ficus Ruminalis & Lupercal Virginis. Columna cum ſtatua magni Ludij.* Hæc fortean vera fuerit Rumiualis. de quo tamen cogitent viri docti. Illud conſtat Co-

A mitij Ruminalem non fuiſſe eam de qua veteres auctores tradiderunt, quæ in Germalo ſita erat. Nunc error grauiſſimus detegendus ac corrigendus eruditorum huius ætatis, qui omoes vno conſenſu cum ſuperioris æui omnibus doctis putant *Puteal* Libonis idem eſſe cum illo Puteali, quod Cicero in Comitio dicit impoſitum ei loco ſub quem defoſſe fuit Nouacula Nauij. Longe aliter ſeutiendum, vt recte ſentiatur. Puteal Nauij ſiue ara ſub qua condita eſt eius nouacula, in Comitio fuit ante curiam, vbi etiam Nauio ſtatua togata poſita erat. Plinius lib. XXXIV. cap. V. B *Namque Atij Nauij ſtatua fuit, ante Curiam, cuius baſis conflagrauit incenſa Curia P. Clodij funere.* Vicinam Curiæ oportet hanc fuiſſe Statuam, ſiquidem Baſis eius conflagrauit ex illius iocendio. Dionyſius quoque *πρὸ τοῦ βουλευτηρίου* eam ſtatuam collocatam docet. Liuius in Comitio in gradibus ipſis ad læuam curiæ poſitam ait. Ab ea paruo admodum interuallo diſſitam idem Dionyſius ſcribit Aram ſub qua obruta fuit eius Nouacula in eadem ſcilicet Comitij parte. Hoc Puteal eſt quod impoſitum defoſſæ illi nouaculæ refert Cicero. At *Puteal* C Libonis longe ab eo loco, vt etiam doceot Sexius Rufus & Publius Victor, qui Rominalem ſiue Nauiam Ficum, quæ iuxta Nauij Puteal erat, & Puteal Liboois in longè diuerſis locis ponunt. Verba Victoris hæc ſunt: *Iulia Porticus. Arcus Fabianus. Puteal Libonis.* Heic etiam ponenda etat Ficus Sacra Nauij, ſiue Ruminalis, ſiquidem hoc puteal idem cum Ara comitij. Atqui locum longe alium illi aſſignat iofra: *Baſilica Pauli cum Phrygijs columnis. Ficus Ruminalis in Comitio. Ædes Veneris.* Vetus D interpres Perſij paria ſcribit cum Victore de ſitu Putealis Scribonij: *Fœneratores ad Puteal Scribonij Licinij quod eſt in Porticu Iulia ad Fabianum arcum conſiſtere ſolebant.* Aliud argumentum adferam quo vincere debeo diuerſa hæc fuiſſe Putealia. Libonis Puteal in ſuo loco manſiſſe vſque ad extrema Romani Imperij tempora ex Victore & illo Scholiaſte colligere eſt. At illius aræ ſiue putealis iuxta quod ſacra Ficus io comitio enata eſt olim, nullum apud Victorem & Rufum veſtigium, quum tamen meminerint Ruminalis fici. Non igitur amplius extabat tum puteal illud iuxta E qood ſata erat Ruminalis Ficus. Alioquin etiam eius meminiſſent auctores illi vna cum Ruminali ficu, cui fuit vicina. Et ſane Plinius memorat Aram illam ex eo loco ſublatam gladiatorio munere Iulij Cæſaris quod in foro Editum eſt. *Colitur*, inquit, *ficus arbor in foro ipſo ad Comitij aram enata.* Commemoratis aliquot deinde arboribus eiuſdem generis, quæ in foro adæque ſponte creuerant, addit: *Ara inde ſublata gladiatorio munere Diui Iulij quod nouiſſime pugnauit in foro.* Quæ

A de illa Comitij Ara plane inrelligi debenr. In veteribus libris perperam ſcriptnm eſt, *ira.* Quod probant docti, parum probè. Ab iraro nimirum populo ſublatam inquiunt, poſt necem Iulij Cæſaris. Sed qnid ſublarum ab irato populo? An id quod præceſſit? Ita neceſſe eſt quum nihil alıud nominer. *Æque fortuita eodem loco eſt vitis atque olea vmbræ gratia ſedulitate plebeia ſata.* De his verò non poteſt accipi, quas adhoc eſſe ait in foro. Præterea non ſnblatas dicerer ſed exciſas. De ara igitur eapiendum Nauij, quæ in Comitio erat, quam B ſublatam inde dicit munere gladiatorio Cæſaris. Dionyſius quoque de ea ſic loqoitur quaſi non amplius extante ſua ætate. Nam Nouaculam & Cotem Naoij obrutas dicir ὑπὸ βωμῷ τινὶ, ſub quadam ara. Incertum ſub qua ara, quia non amplius extabat. Subijeit: καλεῖται δ' φρέαρ ὁ τόπος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. *Locus*, inquit, *vocatur puteal à Romanis.* Locus ſcilicet in quo ara illa fuit, quæ eadem cum Poreali. Nam *Puteal* vocat Cicero, quod ſublatom inde à Iulio Cæſare. Locus tamen adhuc vocabatnr *Puteal.* Longe itaque diuerſum hoe Puteal C à Libonis puteali, quod etiam tum eatabar ætate Rufi & Victoris. Non vnum aurem Puteal Romæ videtur fuiſſe. Etenim in Regione Septima vrbis *Vicum Putealium* reeenſet Rofus. Docendum iam quid eſſet *Puteal.* Viri docti hactenus ſibi perſnaſéront, ſed falſo, vbi Puteal, ibi & puteum fuiſſe intelligendum. Nempe quia Puteal oparcnlum purei, ideo neſcio quos Deûm Manium puteos hariolantur. Immo ideo *Putealia* ea vocantur quia ſine puteo. Nam vbi puteos ſubeſt, non *Puteal* dicitur ſed *Puteus*, qua voce eriam comprehenditur opereulum purei. vr vaſis nomi- D ne eriam operculum cenſetur. Cicero *Puteal* impoſitum ſeribit nooaculæ & Coti Nauij in Comitio defoſſæ. Alij *aram* appellant. Dionyſius, *βωμόν*. Ergo ara etiam fuit Puteal Libonis. Sane aræ inſtar in nummis Libonis viſitur. Fragmentum Feſti de hoe Pureali ita ſarciendum eſt. *Scribonij Puteal ante Atrium Minerua, quod Scribonius, cui negotium datum fuerat, vt conquireret ſacella, id ponendum curauit, quia in eo loco olim ſacellum fuit, quod ignorabatur. Tradunt quidam fulgur conditum eo loco, quod nefas eſt integi, ſed ſuper foramine aperto cæ-* E *lum patet.* Puteal illud haud longe ab Atrio Minernæ vt ea Victore conſtat: *Atrium Minerua. Ludus Æmilius. Iulia Porticus.* In Inlia Porticu Puteal Libonis fuiſſe norat vetus Scholiaſtes Perſij. Quum igitur negotium ab ſenatu datum fniſſet Scribonio vr ſacella conquireret, comperit eo loco ſacellum olim fuiſſe, vel vr quidam putabanr, fulgur ibi conditum quod ignorabatur. Ideo vt religionem loci inſtaurarer, *Puteal* imponendum curauir. Quod ab eo dictum eſt Puteal Libonis. Notanda Pompeij verba quæ elara ſunt in Fragmento, vbi conditum fulgur eſt, locum integi nefas eſſe, & foramine deſuper aperto eſſe debere. Ergo tale fuit Puteal quod locis fulguritis vel fulgori condito imponi ſolebat. Immo nihil aliud ſignificat Puteal primigenia ſna ac propria notione quàm lapıdem pertuſnm quod ori putei eircnmponebatur. Suggeſtum lapideum cirea os purei plerique etiamnum ædifieanr, eui magnns lapis imponitur in medio foramen habens ad inſtar orificij putei. Hoe proprie *Puteal*, vel operculum Putei. Veteres Gloſſæ περιστόμιον eaponunt, quod περὶ τὸ στόμα φρέατος poneretur. Sic Limbos veſtis περιπόδιον Græcis dicebatur qood circa pedes iret. Gloſſæ: *limbus*, πέζα, κώνωψ, περιπόδιον. Apud Prolemæum in Virginis aſtetiſmo σύρμα περιπόδιον dicitur, vbi male ſcriprum eſt, ἐν περιποδίῳ σύρματι, vbi omnino ſcribendum aio, ἐν περιποδίῳ σύρματος, id eſt in limbo Syrmatis. In extrema ora veſtis, quæ pedes alludit. Syrmate enim induta Virgo aſtrorum fingitur. Græci recentiores τὰ περίποδα eodem ſenſu dixere. Ita igitur & περιστόμιον margo putei qui ea terra eatar ori putei circum adpoſirus, vel lapis pertuſus eidem impoſitus. Aræ itaqoe omnes quæ locis fulguritis vel fulguribus conditis imponebanrur, foramen vt videtur, in medio habebanr vt eælom deſuper pateret. Vitruuius lib. 1. cap. 11. *Ioui, Fulguri, & Cælo, & Soli, & Lunæ ædificia ſub diuo hypæthraque conſtituantur. Horum enim Deorum & ſpecies & effectus in aperto mundo atque lucenti præſentes videmus.* Sacella hæc vocabanror, Templa nimirum ſine tecto. Sed & quod ſine tecto eſt, & foramine aperto pater, templum etiam dicitur. Sophocles σκηνὴν ἀκηλυφῆ vocar. Hioc ergo vt videtur & Fulguribus conditis lapis imponebatur in medio foramen habeos. Hoc veluti remplum Fulgnri fuir. Hæe etiam ara. Immo & Puteal, qoia talis forma Putealis. Artemidorus elare teſtatur loeis fulguritis τοὺς βωμοὺς ἐπιτίθεσθαι, aras imponi. Hæ aræ vt apparet, pertuſæ. Locnm Fulguritum ara impoſita conſectatum *Bidental* diaere, quod ouibus bidentibus ſacrnm ibi fierer. Feſtus Bidental interpretatur templom. *Bidental dicebant quoddam templum.* Quæ eapoſitio calumniæ viri docti patere non debuir. An credibile inquies rem taotulam, vt eſt ara vel poteal, Templi nomen ruliſſe? Immo dedero longe minorem, cni hoc nominis inditum. Dio remplum appellar ſigmeoeum ligneum qnadratnm templi inſtar in qno Aqoila Romanæ legionis ſita erat. ὁ γὰρ αἰετὸς, inquit, ἐστι μὲν νεὼς μικρὸς, καὶ ἐν αὐτῷ αἰετὸς χρυσοῦς ἐνίδρυται. Non aliter hæc liceat interpretati, quam de paruo remplo coi aqnila ſignorom impoſita, vel quod ipſom Aquilæ impoſitum. Huiuſmodi inſtar ædiculæ plaue expreſſum

conſpicitur in columoa Traiani quod inde ſumptum heic ſubiacimus.

Illud neſcio quid quadratum quod Aquilæ alis impooitur effigiem ſacelli quadrati non male refert, vel etiam aræ. Heic licet etiam argurati Aquilam fulguris eſſe miniſtram. Nam Ioui eam fulmen ferre fabulantur veteres. Hæc inter ſigna militaria recepta & ſacrata. Quemadmodum autem fulguri quod in terras ceciderat, eo loco quo condebatur, ſolebat veluti ſacellum imponi vel ara in ſummo foraminata, ita etiam Aquilæ fulminis miniſtræ & ſignorum ſacratiſſimæ huiuſmodi impooebatur ædicula, adteſtaodam eius diuinitatem quamdam & religionem ſaocieodam. Quod in aliis ſignis non fiebat, quamuis & ipſa ſacrata haberentur: Quod verò ναὸν illum μικρὸν Dionis de Sacello caſtrorum exponit Lipſius, in quo ſigna reponebantur, id non procedit. Dio ναὸν vocat paruam templi effigiem ligneam quæ ſupra Aquilam impoſita erat. Polybius Ναΐδια appellat loculos vel armaria in quibus imagines reponebant Priſci. Sic etiam ναοὶ ἀργυροῖ dicuntur in Actis Apoſtolorum parnulæ effigies argenteæ ad inſtar templi factæ quæ templum Dianæ Epheſiæ repræſentabant: Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος. Id eſt, *templa Dianæ parua argentea*, vel templorum potius εἰκονισμούς. Fruſtra ſunt qui aliter accipiunt. Fiebant & ex ligno & ex alia materie huiuſmodi templorum ſimulacra. Vetus interpres Rhetoricorum Ariſtotelis ναοποιοὺς appellitar hos paruulorum templorum fabricatores, & ναοποιοὺς exponit, οἱ τοὺς ναοὺς ποιοῦντες, ἤτοι οἰκοσκήνια ξύλινα μικρὰ ξύλινα ἃ ποιοῦσι. Talis ille Demetrius Actorum qui ex argento faciebat parua templa Dianæ Epheſiæ vt ea venderet. Non igitur mirum ſi & *Bidental* exponitur templum. Apuleius: *Fulgurum Bidentalia*. Poſſemus & pro conſepto accipere quod locis fulguritis circumdabatur. Pollux: περιεχθέντα ἀπολύτα.

A Varro de Lacu Curtio in medio Foro: *Ælius & Lutatius ſcribunt eum locum eſſe Fulguritum & ex ſenatuſconſulto ſeptum eſſe, idque factum eſſe à Curtio conſule.* Ergo & Ara intra illud ſeptum erigebatur. Quæſtionis itaque poſſet eſſe, vtrum Ara an conſeptum *Putealis* nomen meruerit. Sed quum *Puteal impoſitum* dicat Cicero, de conſepto ſumi non quit. Præterea *aram* alij vocant, quod eſt Ciceroni Puteal vt Dionyſius & Plinius. Poſtremo Aras tantum impoſitas pleriſque locis quæ de cælo tacta erant relatione veterum conſtat.

B Quod diſerte teſtatur Artemidorus, ὥσπερ οὖν ὁ περιωπὸς τὰ μὲν ἄσημα τῶν χωρίων ἐπίσημα ποιεῖ διὰ τοὺς ἀνιδρυμένους βωμούς, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς τελουμένας θυσίας. Ara autem quæ foramen habebat proprie dicta puteal, quod ad putealis inſtar eſſet. Tales vero requirebat fulgur. Hodie aut quadrata imponuntur puteis putealia, aut rotunda. Quadratum puteal ſi integatur, aræ inſtar habet. è conuerſo ſi Ara cum foramine aperto ſtatuatur, Puteal aſſimilabit. Terminus quoque inter eos Deos qui templi tegmine nolebant integi ſed in aperto locari poſtulabant. Ideo in Capitolio pars ſuperna tecti ſub qua poſitus erat Terminus Deus, aperta fuit.

C Seruius lib. IX. *Vnde in Capitolio ſuperna pars tecti patet, quæ lapidem ipſum Termini ſpectat. Nam Termino non niſi ſub diuo ſacrificabatur.* Ita legenda hæc verba. Sic ſupra Dium Fidium perforatum erat templi tectum. Dicere tamen heîc etiam aliquis poſſet videri ſufficere religioni eorum numinum quæ cælum apertum ſpectare debebant, aras ſub diuo poſitas, nec opus fuiſſe, vt aræ ipſæ foramen deſuper haberent. Nihil prohibeo quin ita fuerit. Illud ſemper quærendum reſtat, cur aræ huiuſmodi Putealium nomen induerint. Nec enim omnis ara puteal.

D Ergo peculiaris fuit forma hæc ararum, quibus adpoſitum Putealis nomen. Præterea in Puteali Libonis foramen deſuper patuiſſe indicat Feſti Fragmentum quod ibi fulgur conditum eſſet. Videntur tamen Aræ illæ non nudæ poſitæ, ſed aliquo ſepto munitæ. Id ſeptum aræ ipſi coniunctum nullo interſtitio relicto, adeo vt idem cum ara videretur, ad tutelam eius ac munimentum circum poſitum. Hoc ſeptum ſi forte proprie puteal, quia inſtar putealis aram ipſam cingebat. Hinc puteal pro Ara ipſa ſæpe nominant auctores. Exemplum huiuſmodi ſcepti vel munimenti aræ circumpoſiti habes

E in arca Neronis apud Suetonium qua reliquiæ eius conditæ fuerunt: *Reliquias Ecloge & Alexandra nutrices cum Acte concubina gentili Domitiorum monumento condiderunt. In eo monumento ſolium Porphyretici marmoris ſuperſtante è Lunenſi ara circumſeptum eſt lapide Thaſio.* Præter generalem muri ambitum, quo clauſum fuiſſe veriſimile eſt monumentum gentile Domitiorum, intra illud monumentum Arca Porphyretica, in qua reliquiæ Neronis repoſitæ ſunt, & cui ſuperſtabat ara ex Lunenſi marmore, lapide Thaſio circumſepta fuit.

Hoc in aliis etiam aris quæ ſub Dio pone- A bantur, factum xppatet. Ad totelam & munimentum addebantur hæc ſeptx. Hinc illæ luquutiones tralaticiæ, apud Ciceronem in quarto paradoxo: *virtutibus denique omnibus vt mœnibus ſeptus, vincetur & expugnabitur?* & apud Apuleium in Apologia extrema: *ſi philoſophiæ honorem, qui mihi ſalute mea antiquior eſt, nuſquam minui, immo contra vbique conſeptum pinnis tenui.* Quem locum variè conſtituere voluerunt, ſed ſic eum ego legendum cum omnibus libris ſtatuo. *Pinnæ* ſunt ſummæ murorum partes. Ammianus: *propugnaculis inſiſtebant & pinnis.* Heîc pinnas pro valido munimento muri poſuit. *pinnis* B *conſeptus*, ἐπιτειχώσεις. Atgute ille quidem qui reponebat, *cum ſeptem pinnis tenui.* quod & nobis olim in mentem venerat, ſed minus verè. Ceterum ex quodxm Pauſxniæ loco colligo lucis Fulguritis apud Græcos vrnam cum operculo imponi ſolitam. Ita ille ſcribit Eliacῶn 1. Ὡς γὰρ δὴ ἐκτετελεσμένον ἤδη τὸ ἄγαλμα ἦν, ηὔξατο ὁ Φειδίας ἐπισημῆναι τὸν θεὸν εἰ τὸ ἔργον ἐστὶν αὐτῷ κατὰ γνώμην. αὐτίκα δ᾽ ἐς τοῦτο τοῦ ἐδάφους κατασκῆψαι κεραυνόν φασιν, ἔνθα ὑδρία καὶ ἐπίθημα εἰς ἐμὲ ἦν χαλκῆ. Quæ magnopere aduertenda. Nxm hinc mxxime declaratur cōdendi fulguris mos. In loco qui de cælo ictus C fuerat, ſi quid eſſet quod ab igne cæleſti xmbuſtum aut denigratum aut omoino tactum appareret, ſiue id lapis foret ſiue terra, ſiue aliud quodcunque, id in vrnam condebant, & operculum imponebant. An hoc operculum cum vrna Puteal fuit Romanorum? vix equidem putem. Ara illud fuit. Reliqoias aotem fulguris cunditas & in vrnx poſitas veriſimile eſt ſub aram defodi ſolitas quæ ad ſacrum faciendum, & expiandum locum ibidem conſtituebatur. Nihil aliud exiſtimo fuiſſe fulgur condere quàm hoc quod dixi: Vetus interpres Iuuenalis ad eum verſum:

Atque aliquis ſenior qui publica fulgura condit, D

Quid ſit *fulgura condere* hoc modo explicat: *condi fulgura dicuntur quotienſcunque Pontifex diſperſos ignes in vnum redigit quadam tacita ignorataque prece, & locum aggeſtione conſecratum it.* Sic ibi corrigendum. citat deinde Lucani verſus notiſſimos. Sed illud ridiculum de ignibus fulminis diſperſis colligendis, quod poetice dictum teor à Lucano. Per ignes xutem diſperſos fulminis, intelligo res quxſcunque tetigit & ambuſſit ignis aut ſcidit, & quocunque alio modo violauit. Eæ diſperſæ in vnum colligebxntur. Et notxndum quod ait, *aggeſtione locum conſecratum it.* Quod Lucanum explicat: E

——tacito cum murmure condit,
Datque locis nomen.

Significxt monumentum eo loco ſtatui, aram nempe vel Puteal, cum aliqux fortaſſe inſcriptione quæ teſtaretur fulgur ſub illa ara conditum. At vetus Interpres Perſij longe aliter exponit hanc fulguris condendi rationem. *In vſu*, inquit, *fuit vt Augures vel Aruſpices adducti de Etruria, certis temporibus fulmina*

A *transfigurata in lapides infra terram abſconderent, cuius impetratione tres oues immolabantur.* Sic legendum, non vt eſt vulgo: *catus in patratione rei.* Hæc pertinent xd fulminum euocandorum morem. de quo Plinius lib. 11. cap. LIII. atque hæc publicx fulgura erxnt. Nam alia fuere priuatx. de quibus vide Plinium lib. 11. cap. LII. Corpora quoque Fulguritorum non cremabantur apud Romanos, ſed terra condebxntur. Ceterum eadem religione defoſſam ac ſacratam conſtat cotem illam quam Nauius nouxcula ſecuit, ac fulgurum reliquiæ ſolebant vel lapides fulminum. Nam & aram ſiue Puteal terræ cunditæ impoſitum tradunt Cicero & Dionyſius. Hinc B Plinius eamdem xram Comitij ſub qua depoſitam alij ſcripſere cotem Nauij, ipſe fulguribus conditis erectam narrxt. Et hæc videtur quorumdam fuiſſe ſententia. Sic de Curtij lacus in medio Foro monumento variæ extitere veterum opiniunes, quas refert Varro. Omnibus autem locis quæ honorare volebant, xut veneratione aliqua afficere, aris poſitis ea ſacrabxnt. Achilles Statius Leucippes v. τί οὖν ὦ Κλειτοφῶν, καὶ τύχης δωρεαί. ἤδη τις πονηρῷ ἀτυχήσας τὸν τόπον τῆς δίκης ἐτίμησε, βωμὸν ἤγειρε, θυσίας προσένειμε, ἱερώσαν C τινὰ γῆν. Mortuis quoque quorum memoriam venerxbantur ſæpe pro tumulo aram impoſuere, aut iuxta tumulum aram Sed de his alibi. Quod probare intendimus hoc eſt, diuerſum fuiſſe Puteal Libonis à Puteali Nauij. Exagitandus hic alius error doctorum hominum, qui *Puteal* pro Tribunali vel foro interpretantur. Athenis δικαστήριον fuit ἐν φρέατι dictum. cuius xppellxtionis longe alia ratio. Nec ille melius vit Magnus qui ad Satyram Perſij IIII. Puteal pro Tribunali & δικαστήριον xccipit in hoc verſu:

Si Puteal multa cautus vibice flagellas.

D Immo de fœneratore exponendus. Ad Puteal Libonis conſiſtebant Toculliones Romani, & qui xrgentum bonis nominibus, & idoneo ſponſu locare quærebant. De more autem fit, vt qui frequenter ad locum aliquem conueniunt, ibique diu deſident, per otium ſæpe dum xliud agunt & loquuntur, vel ſtilo parietem conſcribillent, vel vnguibus deradant, vel aliquid nugxrum faciant. Hinc lepide dictum & ἐμφατικῶς de fœneratore, qui totum diem xd Puteal conſiſtebat, expectxns qui pecunixm accipere vellet, multa vibice eum Puteal flagellare. Cicero E pro Sextio. *Puteal* in hac ſignificatione poſuit, de Clodio: *Alter vnguentis affluens, calamiſtrata coma deſpiciens conſcios ſtuprorum, ac vexatores ætatula ſua, Putealis ac fœneratorum gregibus inflatus atque compulſus olim, ne Scyllæo illo æris alieni in freto ad columnam adhæreſceret in Tribunatus portum perfugerat.* Vides quid ſit Puteal, & quomodo xpud Poetam xccipiendum. Redexmus ad fulgurita quorum gratia hæc omnis deproperata Exercitatio. In his *fulgur* idem quod fulmen Quum tamen ab eadem voce *fulgurare* ri acci-

ἀτῶν ſignificet. *Iuppiter tonans & fulgurans*, ὁ Ζεὺς βροντῶν καὶ ἀστράπτων. Plinius: *Noctu magis quàm interdiu ſine tonitribus fulgurat*, ἀστράπτει. Atqui *fulgur* eſt κεραυνός. vnde *fulgurire*, κεραυνῶσαι, & *fulguritum*, τὸ κεραυνωθὲν. Ita voluit publiei vſus conſuetudo, quæ ſumma tyrannis eſt; *Dium fulgur* Feſto pro fulmine diurno, quod attribuebant Ioui: *Dium fulgur appellabant diurnum quod putabant Iouis, vt nocturnum Summani*. Immo *dium* pro diali, id eſt, Iouiali. vt *Dialis Flamen*, Et Apuleio Diale fulmen: *Diali fulmine attonitus*. *Dium fulgur*, τὸ Δῖον. Sic *Dius Fidius*, ὁ Δῖος υἱός. Inde & *ſub Dio*, quod alij dicunt, *ſub Ioue*. Eſt & Δῖον templum Iouis. Δῖος quoque Græcis hoc eſt diuinus, quaſi Δίιος vt exponunt Grammatici. Plinius ait, *diurna fulmina attribui Ioui, nocturna Summano*. Gloſſæ: κεραυνοβόλιον ἡμερινὸν, *Fulgur Dium*. Ita legendum, non *Fulgurium*. Eædem: κεραυνοβόλιον νυκτερινὸν, *Submanum*. Lege: *Fulgur Summanum*. Sed quum *fulgurare* dixerint τὸ ἀστράπτειν, non *fulgur* vſurpatunt pro ἀστραπῆ, ſed *fulgetrum* propriè appellarunt. Plinius: *Fulgetrum prius cernitur, quam tonitrum auditur*. Varro: *cognitio enim trium fulgetri, tonitri & fulguris, à fulmine orta eſt*. vbi etiam *fulgur*, ὁ κεραυνός: *fulgetrum*, ἀστραπή. Quidam & *Fulgetram* dixere, vt & ipſe Plinius lib. XXVIII. cap. II. *Fulgetras poppyſmis adoramus*. Sed rectius *Fulgetrum* quàm *fulgetra*. Vt enim ab aro aras, *aratrum*: à tono tonis, *tonitrum*: ſic à fulgeo fulges, *fulgetrum*. Ita *ancillatrum* pro ancillatione Arnobio lib. VII. *tum deinde ſaltatet adclinis ancillatrum ſeruuli pa-uibundis trepidationibus imitatus*. Sic locum eum emendauimus auctoritate optimi Regij codicis, qui non obſcura veſtigia huius lectionis nobis oſtendit. *Talare* talo eſt percutere, ἀστραγαλίζειν. Inde *Talatrum*. quod aliis *Talitrum*, ὁ ἀστραγαλισμός. Sic à fero, *feretrum*, τὸ φέρετρον.

Pag. 84. E. *Si fortè micauerit coruſcatio*.] Apuleius de Mundo: *Quando perfracta nubecula patefecerit cœlum, igneſcunt penetrabiles ſpiritus, emicatque lux clara, hoc dicitur coruſcare. Et ordine quidem tonare prius oportet, poſtea coruſcare. Quippe vbi nubes afflictu, ceu ignifera ſaxa attritu, ignem ex ſe dat, obtutus velocius illuſtriora contingit, auditus dum ad aures venit, ſeriore ſenſu concipitur*. Sic legenda iſta ex veſtigiis ſcriptorum codicum. Omnes autem ea comparatione vtuntur colliſorum inter ſe lapidum ad exprimendam excuſſi fulminis naturam, aut emicantis coruſcationis. Frontinus Strateg. lib. I. *Pericles quum in caſtra eius fulmen decidiſſet, terruiſſetque milites, aduocata concione, lapidibus in conſpectu omnium colliſis, ignem excuſſit, ſedauitque turbationem, quum docuiſſet ſimiliter nubium attritu excuti fulmen*. Vetus interpres Iuuenalis: *nam ex nimio flatu vel certamine ventorum nubes inter ſe conliſa tonitrua & coruſcus faciunt, veluti ſaxa inter ſe colliſa ignem excutiunt*. Lege: *tonitrua ac coruſcas faciunt*. Hæc *coruſca* pro coruſcatione: vt *orna* pro ornatura: *ancla* pro anclatione: *reſona* pro reſonatione, ἡ ἠχώ. Alexander Aphrodiſæus ἀστραπ-

A ἠν quæ ἀστραπὴ dicitur, ita fieri dicit nubium colliſarum inter ſe flictu, ὡς ἐπὶ τῶν πυριβόλων λίθων. *Ignifera ſaxa* Apuleio οἱ πυρίβολοι λίθοι. Alius propriè πυρίβολος λίθος, & πυρίτης. Galenus in Ἀντιβαλλομένοις, quum deſit πυρίτης, ſubſtituendum πυρίβολον præcipit: ἀντὶ λίθου πυρίτου, λίθον πυρίβολον. *Pyrites* eſt, qui vulgo *Marcaſsita*, dicitur & venam æris habet, aliquando etiam argenti admixtam. Græci Chymicè: ὁ μόλιβδος σημαίνει ἰχ᾽ πρὸς τὸν πυρίτην, ὁ ἰτίνος λίθος πρὸς τὸν μόλιβδον. Hinc in Lexico ſuo πυρίτην etiam interpretantur per ἰτίνον: βοτρυχίτης, πυρίτης καὶ ἰτίνος, ὁ καὶ

B χρυσίτιδος ὤν. Sanè & Pyrites ex quo fit æs, aureus appellabatur. Inde in eodem Lexico: χρυσὸς ὤν, πυρίτης, καδμία, Θεῖον. Mentio etiam ibi fit χαλκοπυρίτου βροντησίου. Sed de hia alibi. At πυρίβολος λίθος lapis ignifer vel igniarius, quo ad ferrum attrito vulgo vtuntur ad excutiendum ignem. *Focarem lapidem* infima Latinitas dixit. Gloſſæ: *Focaris petra*, quod vulgo πυρίτης dicitur. Hunc etiam *viuum lapidem* dixere. Et hæc obiter. *Claricationem* vulgo dicimus coruſcationem. Apuleius in libro de Mundo: *tum quia ignes per-*

C *nicitate ſui claricantes viſioni noſtræ coruſcabrant*. Ita legendum ex ſcriptis. Idem *coruſcationem* exponit *claram lucem*.

Vitia contrahunt abortiua.] Φυσήματα vocabant. Plinius: *Si verò & tonuerit pauidas ac repente compreſſas, quæ vocant phyſemata effici ſpecie modò inani inflata ſine corpore. Hos eſſe concharum abortus*. Non Indi ſic appellabant, ſed mercatores Alexandrini aut Græci. Ita de piperis ſemine abortiuo & atropho, ὃ καλοῦσι βρέγμα, non ab Indis eo modo vocatum eſt, vt perperam Plinius accepit, ſed

D à mercatoribus Alexandrinis. ab ea voce βρέγμα venti βρεγματίας appellati. Quæ conchis adhæreſcebant & lima inde auellendæ erant margaritæ, quia alteram faciem planam habebant, dicebantur τυμπάνια. Sic interpungenda Plinij verba, quibus hoc dicit: *craſſeſcunt etiam in ſenecta, conchiſque adhæreſcunt, nec his auelli queunt niſi lima, quibus vna tantum eſt facies & ab ea rotunditas, auerſis planities. Ob id tympania nominantur*. De hac voce diximus in commentario de inſtrumentis muſicis.

Ne fuſcentur lapides ſolis calore.] Ita hactenus omnes habuere Editiones. prorſus men-

E dosè. Nec enim fuſcantur aut nigreſcunt margaritæ ſolis radiis, ſed rufeſcunt. Plinius: *Sole rufeſcere, candoremque perdere, vt corpus humanum*. Ita libri. Editi: *ſole rubeſcere*. Ammianus ex hoc Solini loco: *Veſpertini verò fuſcos; ſol contra & rutilos & maculoſos interdum*. Rutilus ac fuſus color multùm à fuſco diſtant. Rectè in libris ſcribitur: *ne fucentur lapides ſolis calore*. Id eſt colorentur. Nam *fucus* pro colore. Et *fuci* de omnibus coloribus. Gloſſæ: *fucus*, χρῶμα. Non tamen heîc *fucari* de quolibet colore poſitum credo. *Fuci* ſic propriè dicti color eſt rubens, & quadamtenus puniceus. Hinc *fucare* hoc

loco pro rubeſcere, vel rutilari noſter vſurpauit. *Fucus*, ex Græco φῦκος. Quod enim Græci φῦκος appellant Latini *fucum* dicunt. φῦκος φοινίσσον Nicandro dicitur:

Ἠὲ σὺ καὶ φοινίσσον ἀλιβάπτοιο φῦκος.

Seruius: *fucus, herbæ genus qua veſtes tinguntur.* Hæc herba Græcis φῦκος. Plinius miram inconſtantiam & indiligentiam in huius herbæ hiſtoria prodidit. Lib. XIII. cap. XXV. vbi ex Theophraſti verbis φῦκος deſcribit, negat id nomen aliam linguam habere: *Non habet lingua alia nomen, quod Græci vocant phycos: quoniam alga herbarum magis vocabulum intelligitur, hic autem eſt frutex.* Vult Plinius, id quod Græci φῦκος vocant Latinum nomen non habere. nam *algam* herbam potius ſignificare, φῦκος autem eſſe fruticem. nugæ. Alterum genus φύκους quod ibi ex Theophraſto deſcribitur, planè herba eſt, non frutex: *alterum genus eiuſdem capillaceo folio, ſimili fœniculo, in ſaxis naſcitur.* Ita ſcribendum. Theophraſtus: τὸ δὲ τριχόφυλλον, ὥσπερ τὸ μάραθρον, οὐ ποῶδες οὐδ' ἔγχλωρον, οὐδ' ἔχον καυλὸν, ἀλλ' ὀρθὸν πως ἐν αὐτῷ. φύεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν ὀστρακῶν καὶ ἐπὶ τῶν λίθων. Quod caulem non habet, ſed ſola folia ſubrecta, in petris & teſtis naſcentia, herba potius quam frutex dici debet. Immo nullo modo in fruticibus numerari poteſt. Hoc genus Dioſcorides βρύον θαλάσσιον vocauit, & ἀπὸ τοῦ φύκους diſtinxit. Hæc verba eius ſunt, ita ex vetuſtiſſimo codice legenda: βρύον θαλάσσιον φύεται ἐπὶ λίθων, καὶ ὀστρακῶν παρὰ θαλάττῃ, τριχῶδες, ἰσχνὸν, ἄκαυλον. Habes heîc planè alterum genus φύκους Theophraſti. Hinc alij βρύον θαλάσσιον & φῦκος idem faciunt, vt reuera eſt. Nam φῦκος alterum Theophraſti capillaceo capillo, & ſine caule eſt βρύον θαλάσσιον Dioſcoridis. Heſychius: φύκια, θαλάττια, βρύα. Idem alio loco: βρύα ἃ γίνεται ἐπὶ πετρῶν. λέγεται δὲ καὶ φῦκος ὁ φύκιον. Aëtius: φῦκος, βρύον ἐπὶ τῆς θαλάττης. φυκότριχα πέτραν Matron vocauit, cui innatum eſt φῦκος illud τριχῶδες, quod eſt βρύον θαλάττιον Dioſcoridis. Clemens Alexandrinus in Admonitione aduerſus gentes: τῷ κόσμῳ φυκιοτριχοῦντες, οἷα φυκία τινὰ ἐνάλιοι πέτραι. Latini *algam* dixere, & *muſcum marinum.* Apuleius in Apologia: *Denique muſcum, & algam, & cetera maris eiectamenta, quæ vbique littorum expelluntur, ſalo expuuntur, tempeſtate reciprocantur, tranquillo deſeruntur:* Muſcum & algam, βρύον καὶ φῦκος. Apud Ariſtotelem in Admirandis: βρύον καὶ φῦκος. Straboni: μνίον καὶ φῦκος. Idem porro μνίον quod βρύον. Idem Ariſtoteles alibi: ὡς ἐπὶ τοῖς ὀστρακοῖς φῦκος ἢ βρύον. Gloſſæ: *alga*, φῦκος. Item aliæ: βρύον, alga, *lana marina.* per *lanam marinam* intelligit muſcum. Nam *muſcus* nihil aliud quàm villoſa lanugo petris innaſcens. Sic βρύον θαλάττιον eſt muſcus marinus, & alga, quod Græci φῦκος alio nomine dixerunt. Gloſſæ veteres: φῦκος, *alga, fucus.* Heſychius: φῦκος, τὸ προσβεβρασμένον ἀπὸ τῆς θαλάττης τῇ γῇ, ὅπερ ἔνιοι καὶ πράσιον καλοῦσι, καὶ ἀκρωτήριον Λιβύης, καὶ βρύα ἢ φύκια. Algam planè deſignauit, quæ è mari

A in littus euoluitur ac proijcitur:

---proiecta vilior alga.

Sed & primum genus φύκους à Theophraſto deſcriptum notat, quod aliis πράσιον dicebatur. Quod & ipſum herba eſt non frutex: τοῦ φύκους τὸ μὲν ἐστὶ πλατύφυλλον, ταινιοειδὲς, χρῶμα ποῶδες ἔχον, ὃ δὴ καὶ πράσιον καλοῦσί τινες. Hoc primum genus à Dioſcoride recenſetur ſub nomine φύκους θαλασσίου his verbis: φῦκος θαλάσσιον, τὸ μέν τι αὐτοῦ πλατὺ, τὸ δὲ ὑπομῆκες καὶ ὑποφοινίσσον. Ita liber vetus, non φοινίσσον. Mirum verò duo genera facere Dioſcoridem τὸ πλατὺ καὶ τὸ ὑπομήκους quod vnicum eſt

B Theophraſto. Nam ταινιοειδὲς idem illi eſt, quod Dioſcoridi ὑπομῆκες. Malè ſcribitur πτισσοειδής. Melius tamen legi putem, ταινιοειδὴς à verbo ταινία. Inde & ταινικὸς quod longam habet aciem, & ταινύπτερος & ταινύπεπλος, & ταινύθριξ & ταινύτριχες à prolixis capillis & ſimilia. Nihil autem prohibet eamdem herbam folium habere & longius. An igitur ſcribendum in Dioſcoride: τὸ μὲν αὐτοῦ ἐστι πλατὺ καὶ ὑπομῆκες. An potius apud Theophraſtum Dioſcorides legit: τὸ μὲν ἐστὶ πλατύφυλλον, τὸ δὲ ταινιοειδές. non tamen puto. Alia

C non conueniunt. Nam Theophraſteum, ποῶδες χρῶμα ἔχει: Dioſcorideum, ὑποφοινίσσον. Plinius ita legiſſe in Dioſcoride videtur, vt hodie legimus lib. XXVI. cap. X. de fuco marino: *tria autem eius genera, latum, & alterum longum, quadamtenus rubens: tertium criſpis folijs, quo in Creta veſtes tinguntur.* Ex quibus conſtat in Dioſcoridis verbis ſcribendum eſſe: τὸ μέν τι αὐτοῦ πλατὺ, τὸ δὲ ὑπομῆκες, καὶ ὑποφοινίσσον, τὸ δὲ οὐλὸν, φυόμενον δὲ ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ γῇ. Malè excuditur hodie: τὸ δὲ λευκὸν, φυόμενον δὲ ἐν Κρήτῃ. At liber antiquiſſimus disertè exhibet, τὸ δὲ οὐλὸν, & ὑποφοινίσσον, quod Plinius reddit, *quadamtenus rubens.* Idem planè eſſe

D existimo quod à Theophraſto priore loco recenſetur. Et legendū in verbis eius: πλατύφυλλόν τι καὶ ταινιοειδές. lato folio & longiore. Ad diſcrimen eius generis de quo ſequitur, quod eſt τριχόφυλλον, longo & capillaceo folio. Dioſcorides perperam de duobus acceperit quod vnum eſt. Nec obſtat quod Dioſcoridis φῦκος illud dicitur eſſe ὑποφοινίσσον, Theophraſto ποῶδες φύλλον ἔχον. Viride quidem & herbaceum habet folium, ſed radicem rubentem ſumma parte. Theophraſtus de illo genere: ῥίζαν δὲ ἔχει δασεῖαν, ἄκρων δὲ πυρρὰν. Malè apud Theophraſtum legitur: αἰσθητὸν δὲ λεπτὸν. Quod Græcum

E non eſt, & falſum prorſus eſt. ab eo radicis rubore puniceo, ὑποφοινίσσον Dioſcoridi dicitur, qui de illa ipſa ſpecie intelligit. Plinius alio loco ita vertit locum eum Dioſcoridis, quaſi legiſſet, τὸ μὲν αὐτοῦ πλατὺ καὶ ὑπομῆκες. lib. XXXII. cap. VI. *plura eius genera vti diximus, longo folio & latiore, rubente: aliave criſpo laudatiſſima, quæ in Creta inſula iuxta terram in petris naſcitur.* Ita diſtinguendum. Ceterum βρύον & φῦκος idem eſſe teſtatur idem Theophraſtus. nam in generibus φύκους recenſendis indifferenter & βρύον nomen pro eodem

vſurpat: ἄλλο δὲ βρύον ὃ φύλλον ἔχει ποῶδες τῇ χρόᾳ, πλατὺ δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον ταῖς θριδακίναις. Idem quippe eſt ac ſi dixiſſet: ἄλλο δὲ φῦκος. Malè igitur reddunt: *Eſt aliud bryum dictum.* Immo debuere: *eſt aliud fuci vel algæ genus.* Si quod genus φύκους ſpeciali appellatione βρύον vocari debuit, huc maximè nomen conueniebat ei generi. quod τεχόφυλλον appellat Theophraſtus, τεχῶδες Dioſcorides qui & βρύον θαλάσσιον nomen ei quaſi proprium attribuit. Plinius vertit: *aliud genus fruticum, bryon vocatur, folio lactucæ.* Malè. Hæc omnia genera herbæ ſunt non frutices. fruſtra itaque dubitauit Plinius an φῦκος Græcorum *alga* nomine reddi poſſet apud Latinos. Quin & ipſemet ita interpretatus eſt lib. XXXII. cap. VI. *Et algam maris Theriacem eſſe Nicander tradit, plura eius genera uti diximus, longo folio & latiore rubente,* &c. φῦκος θαλάσσιον Dioſcoridis ita nominauit. ſed & alibi φῦκος φοινικοῦν *algam rubram* vocauit. Neophyrus in Lexico: φῦκος βρύον ἐρυθρὸν θαλάσσιον. Sed & qui lib. XIII. cap. XXV. negauerat φῦκος Græcorum in alia lingua nomen habere, quum Theophraſti verbis eius deſcriptionem exararet, idem lib. XXV. cap. X. vbi ex Dioſcoride huc ipſum φῦκος reponit, *fucum marinum* Latine interpretatus eſt. *præcipuè*, inquit, *liberat eo malo phycos thalaßium, id eſt fucus marinus, lactucæ ſimilis, qui conchylijs ſubſternitur.* Ita heic loquitur quaſi hoc φῦκος θαλάσσιον diuerſum eſſet ab eo φύκει quod ex Theophraſto deſcripſit libro decimo tertio. Certè φῦκος ſimpliciter nominatum Theophraſto, at Dioſcoridi φῦκος θαλάσσιον. Hoc tamen loco ſub nomine φύκους θαλασσίου & fuci marini eam ſpeciem deſignauit, de qua inter alia genera φύκους ſcripſit Theophraſtus: ἄλλο δὲ βρύον ὃ φύλλον ἔχει ποῶδες τῇ χρόᾳ, πλατὺ δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον ταῖς θριδακίναις. Nulla quippe φύκους apud Dioſcoridem mentio quod lactucæ ſimile ſit. Mox tamen ibi ſubiungit φύκους θαλασσίου diuiſionem in tria genera ex eodem Dioſcoride. In Indice huius loci ita ſcripſit: *Phycos III. genera, quod fucus marinus.* Cur igitur ſupra negabat φῦκος nomen habere in alia lingua? Cur *algam* dici non poſſe contendebat, quia herbæ ſit hoc nomen, φῦκος autem eſſe fruticem. Atqui φῦκος ſiue βρύον marinum prorſus herba eſt, & maximè quidem humilis, nam caule caret, ſolis foliis capillaceis & lanuginis inſtar ſubrectis naſcentibus. Sed quia ὑλήματα vocauit eo loco τὰ φύκη, Plinius frutices eſſe tantum putauit. Atqui Theophraſtus quidquid non eſt arbor, ὕλημα ſolet vocare. Et hanc vocem etiam de herbis vſurpat. Idem eodem loco ſic vertit: *eſt aliud genus fruticum, bryon vocatur, folio lactucæ, rugoſiore tantum iam hoc internus naſcens. In altero vero abies & quercus cubitali magnitudine.* Multa heic peccata Plinij. Græca ſic habent: ἄλλο δὲ βρύον, ὃ φύλλον ἔχει ποῶδες, πλατὺ δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον ταῖς θριδακίναις. Ita legendum, non vt eſt vulgo: ἄλλο δὲ βότρυον. Non ex fruticum

A genere illud βρύον ſed herbarum. Omnia illa quæ præceſſere φυκῶν genera apud Theophraſtum, & ἐλάττω eſſe dicuntur: τὰ μὲν, inquit, ἐλάττω σχεδὸν ταῦτα ἐστὶν, ἡ δὲ δρῦς καὶ ἐλάτη πρόσγειοι μὲν ἄμφω. Inter maiora maris virgulta refert quercum & abietem, quæ tamen cubitalem magnitudinem non excedebant. Ceteræ de quibus ante tractauit muſcorum vel algarum ſpecies longè minores, & herbis potius quàm fruticibus adnumerandæ, quarum quædam, nec caulem habent, ſed ſolis conſtant foliis. præterea perperam ſcribit genus illud quod ibi βρύον vocatur diuerſum eſſe à Phyco.

B Theophraſtus vt ſuprà notauimus nomina φύκους & βρύου indiſcretim vſurpat. Ita igitur vertendum fuit. *Eſt & aliud genus algæ vel muſci marini.* Plinius ipſe lib. XXVI. cap. X. φῦκος θαλάσσιον, id eſt fucum marinum ex alio quodam auctore hoc βρύον Theophraſti indigeiat, cui folia ſunt lactucæ ſimilia. *Folio lactucæ, rugoſiore tantum.* Legit ergo apud Theophraſtum: φύλλον πλατὺ δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον ταῖς θριδακίναις, πλὴν ῥυσσοδέστερον. vbi vulgati obtinent, χυτικώδεστερον. Alia eius peccata ventilemus. quercum & abietem in alto naſci perperam aſſerit, quum Theophraſtus dicit πρoσγείους ἄμφω eſſe, id eſt interius

C naſci, & non longè à terra. Aliud genus quercus ibidem ſcribit Theophraſtus in alto naſci: φασὶ δὲ τινὲς καὶ ἄλλην δρῦν εἶναι πόντιον, ἣ καὶ καρπὸν φέρει, καὶ ἡ βάλανος αὐτῆς χρησίμη. Has duas quercus ſpecies ille confundit, τὴν πρόσγειον καὶ τὴν ποντίαν, littoralem & in alto naſcentem. Sequitur apud Theophraſtum: τοὺς δὲ σπινθοὺς καὶ κολυμβητὰς λέγειν, ὅτι καὶ ἕτερα μεγάλα τινὲς τοὺς μεγάλους εἶναι. Qui ſunt illi σπινθοί. Græco ſolo cœloque ignoti, quos in mari opus ſuum exercere hinc manifeſtũ

D eſt? Legendum putarim, τοὺς δὲ δύτας καὶ κολυμβητάς. vel certè, τοὺς δὲ σπογγεῖς καὶ κολυμβητάς. Sed Plinius videtur legiſſe δύτας, qui Latinè reddit *naufragos* his verbis: *glandem etiam quaſdam ferre in alto, naufragis hæc deprehenſa, vrinantibuſque.* Græcis naues δεδυκυῖαι dicuntur quæ ſubmerguntur. Hinc δύτας pro naufragis accepit. ineptiſſimè. Neſcio ego quomodo ſcire poſſint naufragi quid *in fundo* maris alti naſcatur. Nec enim naufragi fundum maris petere ſolent niſi moribundi, nec inde redeunt niſi mortui. Hoc proprium vrinatorum qui viui ſeſe mergunt

E & emergunt, & profunda marium ſcrutantur, vt res marinas expiſcentur. Illis inquam ſolis conuenit fundum maris explorare & anquirere quid ibi naſcatur fruticum aut herbarum, non naufragis qui aliud habent quod agant, & ſæpius quidem ne ferientur, agunt animam. Græci δύτας vocant & κολυμβητάς. Polluci verbum δύτης pro vrinatore, non ſatis honeſtum eſt, licet Herodotus eo vſus ſit. δυόμενος magis dici probat: ὑφυδρος, κολυμβητής, δυόμενος. ὁ γὰρ δύτης εὐτελὲς, εἴρηκε δ᾽ αὐτὸ Ἡρόδοτος ἐπὶ τοῦ Σκυλλίου. Ita ſcribenda hæc verba Pollucis. Inepte doctus

Digitized by Google

interptes vertit : *Hoc autem de catulo vſus eſt Herodotus*. Immo, *de Scyllia vrinatore*. verba Herodnti lib. VIII. ἦν γὰρ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τούτῳ Σκυλλίης Σκιωναῖος δύτης τῶν τότε ἀνθρώπων ἄριστος. Imperite igitur atque abſurdè δύτας naufragos interpretatus eſt Plinius. Glnſſæ : *vrinator*, κολυμβητὴς, δύτης. Vt ad rem redeamus, φῦκος eſt alga, vel fucus marinus. βρύον, muſcus. βρύον θαλάσσιον Dioſcoridi cngoominatur ad diſcrimen terreſtris βρύου, qund arbnribus & ſaxis inſtar villnrum aut laouginis ionaſcitur. Feſtus Auienus in Ora maritima *Fucum* rectè vertit τὸ φῦκος Græcorum, qund in mari naſcitur :

Adijcit & illud, plurimum inter gurgites
Extare fucum, & ſæpè virgulti vice
Retinere puppim.

Theophraſtus φῦκος abſnlutè vncat algas nmne genus qoæ nō lōgè à terra in mari naſcūtur. Et ſpeciē quandā marini fuci πόντιον φῦκος cngnnminat, quia in alto naſcitur, & lnngè à littoribus. Aliud enim Græcis θαλάσσιον, aliud πόντιον vel πελάγιον. Qundcunque in mari naſcitur propius terram aut littnra id θαλάσσιον eſt. At πόντιον vel πελάγιον dici nnn quit, niſi in altn creſcat, & lnnge à littoribus. Thenphraſtus: πόντιον δὲ τὸ μὲν πρὸς γῇ, τὸ δὲ πόντια. Inde & πόντιον φῦκος genus qunddam algæ quæ in alto ptnuenit, id & πελάγιον. τὸ δὲ πόντιον φῦκος ὃ οἱ σπογγεῖς ἀνακολυμβῶσι, πελάγιον. Græcè σπογγεῖς ſunt qui ſpnngias vrinando expiſcantur, quns & σπογγοκολυμβητὰς appellant. Ergn & ſpnngiæ in alto. vnde & πόντια ῥάκη Græcis vocantur. Heſychius: πόντια ῥάκη, σπόγγοι. Idem: πόντια, σπόγγοι. *pelagios pannos* liceat pntius dicere quàm *marinos*. Dinſcnrides φῦκος θαλάσσιον dixit vt diſtingueret à terreſtri, quo molieres vtebantur. De quo paulo pnſt. Non omnis autem marinus fucus tingendn aptus, ſed ſnlus Creticus. de quo Plioius ex Theophraſtn: *Circa Cretam inſulam nato in petris purpuras quoque inficiunt, laudatiſsimo à parte Aquilonis, aut cum ſpongijs.* In nptimn librn eſt: *aut ſpongia.* Scribendum, *vt ſpongiæ*. Thenphraſtus: γίνεται δὲ καὶ ἐν τῷ πρὸς βορρᾶν πλεῖον, καὶ καλὸν ὥσπερ αἱ σπογγιαὶ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. *purpuras infici* dixit Plinius Cretico fucn, id eſt purpureum cnlnrem. Sic Tyria atque Cnnchylia herbis tingi ait, quæ Tyrium & Cnnchyliatum colnrem tingendn imitantur: *Tranſalpina Gallia herbis Tyria & Conchylia tingit & omnes alios colores.* At Thenphraſtos en lncn ſcribit Creticn fuco tænias & lanas veſtimentaque tingi, cnlore pulcrint quam purpuræ, quamdiu recens eſt : καὶ ἕως ἂν ᾖ πρόσφατος ἡ βαφὴ, πολὺ καλλίων ἡ χρόα τῆς πορφύρας. Ergn cnlorem remittit nec retinet. Plinins tamen lib. XXXII. cap. VI. cnlnrem algæ Creticæ adeo alligari memnrat vt pnſtea elui nnn pnſſit : *laudatiſsima quæ in Creta inſula iuxta terram in petris naſcitur, tingendis etiam lanis ita colorem alligans, vt poſtea elui non poſsit.* Id habet ex Dioſcoride qui de fuco marinn in inſula Creta naſcente ita ſcribit : τὸ δὲ οὖλον φυόμενον ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ γῇ, ἀνθηρὸν σφόδρα, καὶ ἄσηπτον. Sed percam ſi verba

A Dioſcoridis intellexit Plinius. nnn de tinctora Cretici fuci ille lnquitur, ſed de herbæ ipſius cnlnre. præceſſit apud eum alterius fuci marini deſcriptin, qnem dicit eſſe ὑπόμηκες καὶ ὑποφοινικοῦν, id eſt pauln lnnginrem & colnre quadamtenus puniceo. protinus ſobijcit de Creticn, τὸ δὲ οὖλον, καὶ ἀνθηρὸν σφόδρα, καὶ ἄσηπτον. Genus illud ὑποφοινικοῦν, id eſt leuiter puniceum, iſtud ἀνθηρὸς, cnlnre ad plenum puniceo & flnrido. Vetus Epigramma : εὐανθὲς πόντου φῦκος ἀπαγρόμενα. De herbis ipſis vtique ſermo eſt, & en cnlore qun à natura imbutæ ſunt, nnn de tinctura qoa veſtes imbuunt.
B τὸ ἄσηπτον quoque ad plantam ipſam refertur, quam immarceſcibilem eſſe vult, non ad colnrem. Nec enim ἄσηπτον de cnlore permanente ac tenaci vſurpant Græci, ſed ἔμμονον vncant, μόνιμον, ἀνέκπλυτον, ἀμετάπτωτον, ἀνέξιτηλον, & ſimilia. Latini *alligari* de colnre qoi cnnſtanter hæret, nec eluitur, aut euaneſcit: Græci ſimiliter dicnnt κατέχεσθαι. & κατόχιμα vncant medicamenta quæ cnlorem alligant, ac retinent. Chemici Græci in rebus tingendis tria reqniri ſanciunt, τὴν ἀραίωσιν, τὴν βαφὴν, καὶ τὴν κατοχήν. appellant ἀραίωσιν qna corpnra rarefacienda ſunt, vt cnlnrem recipiant &
C imbibant. Βαφὴ ipſa tinctura eſt. κατοχὴ colnris alligatin, qoum ſoperinducitur medicamentum quo tinctura alligaror & ex fluxa fugacique hæſura redditur ac permanens. Znſimus : ἀεὶ χημευτικῶς : τοῦτο καὶ τὸ παντοῖον δέχονται λίθοι. τοῦτο καὶ τὰ μιγνύμενα κατέχει. Alij pro κατοχῇ nominant στύψιν, & prn ἀραιώσει, σῆψιν, & hæc tria tingendis cnrporibus neceſſaria aſſerunt, τὴν σῆψιν, τὴν βαφὴν, καὶ τὴν στύψιν. Quidam & quartum addebant, τὴν στίλψιν. Latini *lumen* dicunt. nos *luſtrum*. Veteres ſanè Græci στύμμα prn medicamentn quo aliquid tingitur vſurparunt, & στύφεσθαι prn tingi vel inſici. Vnde ἐστυμμένον tinctum & infectum.
D At στύφεσθαι prnpriè adſtringi ſignificat & alligari. Et τὰ στυπτικὰ medicamenta quæ vim habent adſtringendi. Non nmnis ergn cnlor στύμμα vel omnis tinctura στύψις, ſed ea qua ſimul tingitur & alligatur colnr. Quod omnia faciunt infectntia medicamenta quæ facultate adſtringēdi etiam prędita ſunt. Zoſimus: ἀλλ' ὥσπερ ἐνδέχεσθαι βάπτεσθαι ὁμοῦ καὶ κατέχεσθαι, ἐνδέχεται καὶ στύφεσθαι τὴν βαφήν. ἔχει δὲ τὸ ἴνα ζωμὸν τὸν στύφοντα, ἤτοι τὸν σήποντα καὶ βάπτοντα, καὶ κατέχοντα. Notauimus alibi ζωμὸν Græcis
E dici quod Latinis *ius*, tinctorinm nempe decoctum. Multi tribns diuerſis ζωμοῖς tria illa ſenſim cnnficiebant, vt vnn iure præpararent ſpecies ad recipiendum cnlorem, qund προβάφιον etiam dixerunt, & ὑποστυφήν: altero tingerent eas cnlnre cnpitn, tertio cnlorem alligarent. Quidam vna decnctinne hæc tria ſimul parabant. De lapidum quidem tinctura hæc ſcribunt auctores illi, ſed idem obtinebat in purpura tingenda. Ἀραιώσεως, καὶ βαφῆς, καὶ στύψεως δεῖται τὰ λίθος. ἀραιώσεως μὲν ἵνα προσδέξηται τὴν χροιάν. βαφῆς δὲ διὰ τὸ ποικίλον κάλλος καὶ τέλος. στύψεως δὲ διὰ τὴν προσμονὴν τῆς μορφῆς. Ijdem auctores: Δημόκριτος καὶ Μαρία,

καὶ Ζώσιμος τὴν δὲ ἰοῦ ἀπείρηκεν τῷ ταῦτα ἔχοντι ἐν ἔθνει καὶ ἐπὶ τῆς ψυχροβαφοῦς ἰδικῶν πορφύρας. δύναται γὰρ καλῶς τῇ στύψει τὴν αὐτὴν, καὶ ἐπιβάπτεσθαι κοκκίνῳ, εἴτε καὶ ἐπιβάπτεσθαι κυάνεον. Vbi notandum ψυχροβαφῆ purpuram appellari, quæ frigida tantum aqua intingitur non iure decocti, quæ in feruente iure non coquitur. Vnde *vellera incocta Tyrios rubores* apud Poëtam quæ opponuntur τοῖς ψυχροβαφέσι.

Vellera mutantur Tyrios incocta rubores.

Pollux: τὸ δὲ ὑδροβαφὲς οὐκ αὖ ἱκανὸν, ὃ καὶ ψυχροβαφὲς καλοῦσι. Sed de his alibi. Tinctura igitur niſi στύψει alligata ſit, non poteſt eſſe diuturna. Græci: ὅ τι βαφὴ ἄνευ τῆς στύψεως μιχθεῖσα, ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐπιστῆναι τὸ πάσχον. τοῦτο δὲ μὴ διεσκευασμένον πάροδος ἡ βαφὴ καὶ ἄδηλος, καὶ ἀναξηράντως ἐστί. Vbi etiam aduerres πάροδον vocari τὴν βαφὴν quæ non retinet fucum, quaſi *tranſitoriam* dicas, & volaticam. Φευκτὰ etiam dixerunt quæ fucum remitterent, & fugiente colore tincta eſſent, vt contra ἄφευκτα quæ minime fugaci & fluxo fuco imbuta erant. Zoſimus: τὸ θεῖον ὕδωρ τὸ ἄδηκτον, ποιεῖ τὰς πορφύρας ἀεὶ τὸ τίμιον καὶ ἄφευκτον. Et alibi: τὸ γὰρ θεῖον ἄπυρον τὰ φευκτὰ ἄφευκτα ποιεῖ. Democritus de ratione tingendæ purpuræ: ταῦτα τὰ ἄνθη πορφυρίζοντα ἀντὶ τῆς πορφύρας, καὶ εἰσὶ φευκτὰ, οὐ τίμια. Et paulo poſt multos alios colores recenſet quos ait, οὐ τιμίους quidem eſſe ſed ἀφεύκτους. Stephanus Philoſophus in Praxi nona ad Heracliũ: τὸ μᾶλλον ἀρρήκτους ποιεῖν τὰς οὐσίας, ἢ ἀφεύκτους τὰς βαφὰς ὑπὲρ θείου δεῖ μόνον. Immo etiam ἀρρήκτους βαφὰς vocarũt, quæ non remittebant. Zoſimus Panopolita: ποιεῖ τὰς βαφὰς ἀρρήκτους ποιῶν, τότε καὶ τὰς οὐσίας. Plinius eodem planè ſenſu τὸ ἄσπιλον accepit apud Dioſcoridem, vbi tradit φῦκος Cretenſe ἀνθηρὸν εἶναι καὶ ἄσπιλον. Quod non de colore ille dixit, ſed de frutice. Algæ autem Cretenſis color quo lanæ imbuuntur, non diu durat, vel teſte ipſo Theophraſto, qui purpura præſtare aſſerit ex eo tincturam, dum recens eſt. Remittit igitur fucum, vt Plinius loquitur, vel vt Græci ἀνίησι τὴς βαφῆς. Pſeudonymus quoque Democritus de purpura tingenda, φῦκος inter eos colores recenſet, quos φευκτοὺς καὶ οὐ τιμίους appellat. Φῦκος ὃ καλοῦσι φυκοεισχύλιον καὶ κόκκον, ἢ ἄνθος θαλάσσιον, ἄγχουσα Λαδικίνη, πρίμους ἐρυθρόδανον τὸ Ἰταλικὸν, φιλαίθιον τὸ ἀττικὸν, σκώληξ ὁ πορφύρεος, ῥόδιον τὸ Ἰταλικὸν, ταῦτα τὰ ἄνθη πορφυρίζοντα ἀντὶ τῆς πορφύρας, καὶ εἰσὶ φευκτὰ οὐ τίμια. Fucus marinus Cretenſis, quem Dioſcorides heîc ἀνθηρὸν vocat, Φοινικοῦν φῦκος paulo poſt appellat. Νίκανδρος δέ φησι καὶ θαλασσιόν εἶναι τὸ Φοινικοῦν. Nicandro dicitur, Φοινίεσσα φῦκος. Plinius *algam rubram* nuncupat lib. XXVII. cap. VII. *Alga rubra & ſcorpionum ictibus.* Neophytus βρύον ἐρυθρὸν in Lexico. Tingebantur eo lanæ, ſed euaneſcente tinctum ac fugiente. Idem Plinius lib. XXVI. cap. X. ſcribit φῦκος θαλάσσιον, *hoc eſt, fucum marinum conchylijs ſubſterni.* Significat conchyliatæ veſtis tincturam eo colore præparari. Subſternuntur colores quibus primum lana imbuitur, vt alij pretioſiores ſuperinducantur. Hodie varantia & gua-

A ſtum coccineis & purpureis ſubſterni ſolent, vt colorem alligent, & tenacem faciant. Sic de Anchuſa alibi tradit: *præparat lanas pretioſis coloribus.* Subſterni eam intelligit coloribus pretioſis, vt conchyliis ac purpuris, & cocco. Ab hoc marino fuco tingendis veſtibus idoneo Latini tincturam omnem *fucum* appellauere. Plinius: *Iam verò infici veſtes ſcimus admirabili fuco.* Vetus poëta: *Nec tonſiles tapetes ebrij fuco.* Solinus ſuprà: *Vt plurimum fuci artus bibant.* Tertulliano *herbarum fuci* in libro de cultu fœminarum: *Nimirum enim & Deus demonſtrauit fucis herbarum & concharum alueis* B *incoquere lanas.* Rectius tamen ibi legatur *ſuccis*. Sed & *concharum alueis* vetus liber Agobardi habet: *concharum ſaliuis incoquere lanas.* Quod & coniectura videram, priuſquam librum vidiſſem. Plinij diligentem lectorem vbique ſe fatetur Tertullianus. Et hoc ex illo ſumpſit. Ita enim de purpuris ſcribit: *mutuoque attritu lentorem cuiuſdam ceræ ſaliuant.* vbi *lentorem ſaliuant*, id exprimit quod Ariſtoteles dixit, ἀφιᾶσι γλισχρότητά τινα μυξώδη. Saliua tamen illa purpuræ lenta ac ceracea, non inficiebantur veſtes, ſed ſuco florido quem in mediis C faucibus habent purpuræ. De coloribus qui herbarum ſucis tingebantur, eximius habetur apud eumdem Plinium locus, quem multis mendis grauiſſimis deprauatum heîc lubet adponere, vt eſt emendandus lib. XXII. cap. II. *Iam vero veſtes ſcimus infici admirabili fuco. Atque vt ſileamus Galatiæ, Africæ, Luſitaniæ, Hiſpaniæ cocci granum imperatorijs dicatum paludamentis, Tranſalpina Gallia herbis Tyria atque conchylia tingit, & alios omnes colores, nec quærit in profundis murices, ſeque obijciendo eſcam dum præripit belluis maris, intacta etiam an*D*choris ſcrutatur vada, vt inueniat per quod facilius matrona adultero placeat, corruptor inſidietur nuptæ. Stans & in ſicco carpit, quod frugi non oderit, culpa non abnuat. vſu alioquin fulgentium inſtrui poterat luxuria certe innocentius.* vel etiam: *innocentium.* Vt ille locus in vulgatis conceptus eſt, nihil eſt contaminatius. Poterat etiam legi: *quo frugi non oderit culpa non abnuat vti. His alioquin fulgentibus inſtrui poterat luxuria, certè innocentibus.* Sed illud magis accedit ad veſtigia veteris ſcripturæ. ijdem libri habent: *vt ſileamus Galatia Africa Luſitaniæ granis coccum.* In aliis legitur: *cocci granum.* Quod nunc nobis verius viſum. *coccum* pro E frutice heic accepit, vt apud Dioſcoridem accipitur. Sic alibi de chamelæa quem κόκκον κνίδιον quidam vocarunt: *ex herba Chamelæa granum cocci ferente.* Poteſt tamen etiam retineri ex antiqua lectione: *grani coccum.* Nam *coccum* pro ipſa tinctura coccinea vſurparunt. Ceterum inter herbas tincturæ aptas non vltimum locum obtinuit φῦκος θαλάσσιον, vel fucus marinus ex Creta. vnde & *fucus* pro tinctura, & *fucare* pro tingere vel inficere. Tertullianus de habitu muliebri: *Et medicamenta ex fuco quibus lanæ colorantur.* Et *fucum* propriè ſumptum hic liceat intelligere. Ab hoc marino φύκει diuerſum fuit φῦκος, quo mulieres vte-

bantur ad expingendas rubore genas. Quidam alga maris punicea ad fucum genis iodendum mulieres vſas eſſe exiſtimarunt, quos reprehendit Dioſcorides: φῦκος φοινικοῦν, ὅπερ ἔδοξαν εἶναί τινες, ᾧ αἱ γυναῖκες χρῶνται, ὅπερ ἐστὶν ἀκανθίου ῥίζιον, ὁμωνύμως τῷ καλουμένῳ φύκει. Radicem ait eſſe eodem nomine, quo mulieres ruborem genis conciliabant. Radix illa herbæ in terra naſcentis, quæ & φῦκος dicta eſt. Ideo φῦκος θαλάσσιον cum cognomento vocitauit, vt ab hac diſcerneretur. Sed quænam illa radix? an Anchuſa? certè Anchuſæ radice ad hanc rem vſas fuiſſe olim mulieres certum eſt. Heſychius: ἄγχουσα, ῥίζα ᾗ φυκοῦνται αἱ γυναῖκες. Idem: ἀγχουσίζονται, ἐντρίβονται τὰς παρειὰς εἰς τὸ φοινικῶν. Infima Græcia φούκαρον vel φουκάριον dixit pro fuco mulierum. Dicebatur & ἔγχουσα. Idem Heſychius: ἔγχουσα ῥίζα τις, ᾗ παρειὰς ἐρυθραίνουσιν αἱ γυναῖκες. Sanguineo colore inficit anchuſæ radix. Rubor igitur facticios quem mulieres antiquæ genis ſuis inlinebant, ea radice parabatur. Tertullianus de Cultu Fœminarum: *In illum enim delinquunt quæ cutem medicaminibus vrgent, genas rubore maculant, oculos fuligine porrigunt.* Ita legit liber vetus Agobardi. perperam repoſitum à correctoribus: *oculos fuligine collinunt.* fuligo illa ex ſtibio. De eodem nigro ſtibij puluere accipienda hæc eiuſdem in libro de Habitu muliebri: *& illum ipſum nigrum pulverem quo oculorum exordia producuntur.* Hîc pro eo dixit, *oculos fuligine porrigi.* & alluſum eſt ad ſtibij appellationem alteram πλατυόφθαλμον. Dioſcorides de ſtibio, quod vetuſtiſſimum eius exemplar στίμι vocat, vt & Plinius *ſtibi*: τοῦτο ἔνιοι πλατυόφθαλμον, οἱ δὲ λάρβασον ὀνομάζουσι. & πλατυόφθαλμον quidem vocatum à dilatandis ac porrigendis oculis. Nam nigro eius puluere ſupercilia circumducebant, & in arcum formabant & ſic oculorum ſpatium veluti producebant ac extendebant mulieres. Ion in Omphale:

Καὶ τὴν μέλαιναν στίμμιν ὀμματογράφον.

Hinc ὑπογράμματα Heſychius, στιμμίσματα ὀφθαλμῶν interpretatur. Pollux: τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπογράφει, τὰς ὀφρῦς μελαίνει, εἰς γραμμὰς ἡμικυκλίων περιάγει. Sed hæc obiter. Ad ruborem reuertamur, quam genis illinebant ex Anchuſæ radice. Pollux: τὸ πρόσωπον περιάγειν, ἐπιτρίβειν, καλλιγραφεῖν, φύκει προσοπίζειν. *fuco rutilat.* Ergo Anchuſæ radix, etiam φῦκος appellabatur. Et hoc ῥίζιον fuerit quod Dioſcorides ait, eodem nomine eſſe cum marino fuco. Hinc φυκοῦν τὰς παρειὰς Clementi. Vetuſtiſſimi tamen Græci φῦκος mulierum & ἄγχουσαν diſtinguunt. Pollux: ἴσως δ' ἂν τοῖς κόσμοις προσθείη, καὶ τὸ ὑπογραμμα, ψιμμύθιον, ἔγχουσα, φῦκος. Ita legendum, non ἰσχὰς φῦκος. Ariſtophanes in alteris Θεσμοφοριαζούσαις quæ non extant, recenſet pleraque cultus & ornatus muliebris genera ac nomina. Verſus leguntur apud Clementem Alexandrinum & Pollucem, ſed adeo confuſi, & corrupti vt nihil magis. Eos in ordinem ſuum reſtituemus, & emaculabimus. In illis verſibus φῦκος & ἄγχουσα ſeor-

A ſim nominantur. Sic igitur legendi ſunt:

Ξύρον, κάτοπτρον, ψαλίδα, κηρωτήν, νίτρον,
Προκόμιον, ὀχθοιβοὺς, μίτρας, ἀναδήματα,
Ἄγχουσαν, ὄλεθρον τὸν βαθύν, ψιμμύθιον,
Μύρον, κίσηριν, στρόφιον, ὀπισθοσφενδόνην,
Κάλυμμα, φῦκος, περιδέραια ὑπογράμματα
Τρυφοκαλάσιριν, ὀλίσβορον, κεκρύφαλον,
Ζῶσμα, ἀμπεχόνην, πόρπημα, τρυφὲς, ξυστίδα,
Χιτῶνα, βάραθρον, ἔγκυκλον, κομμωτήριον,
Τὰ μέγιστα δ' οὐχ εὕρηκα τούτων ἀλλά τι
Ἀ ἐπεχεῖ, ὃ οὐδεὶς μνημονεύσειν ποτὲ,
Διόπας, δίχαλιθον, πλάστρα, μανιάκιον, βότρυν,
Χλιδῶνα, περόνας, ἀμφιδέας, ὅρμους, πέδας,
B Σφραγῖδας, ἁλύσεις, δακτυλίους, καταπάσματα,
Πομφόλυγας, ἀποδέσμους, ὀλίσβους, σάρδια,
Ὑποδερὶς, ὠλακτῆρας, ἀλλ' οὐδ' ἂν λέγων
Λήξαις.

Cetera, inquit, quæ ſuperſũt enumerãda, nec dicendo poſſis cõſequi. ſingula nos alibi explicabimus. In his verſibus, ſeparatim recenſentur ἄγχουσα & φῦκος in ornatu muliebri. Igitur Anchuſæ radix, & ῥίζιον illud quod φῦκος dicebatur, & quo mulieres genas ſibi purpuriſſabant, diuerſa. Eumdem tamen etiam illis vſum præſtabat Anchuſæ radix. Et ſanè par vtriuſque color, Anchoſæ inquam & fuci, nec diſpar in medicina effectus, vnde al-
C terum pro altero ſubſtituebatur. Galenus: ἀντὶ φύκους ἄγχουσα. Quod non eſt de fuco marino intelligendum, ſed de illo fuco Syriacæ radiculæ. vtriuſque igitur vſus ex æquo ad purpuriſſandas genas mulierum. Alexis tamen in Comœdia ἰσοστασίῳ meminit παιδέρωτος quo ruborem buccarum conciliabant, quæ expallido vultus erant candore.

Τὰς ὀφρῦς πυῤῥὰς ἔχει τις ζωγραφοῦσιν ἀσβόλῳ
Συμβέβηκ' εἶναι μέλαιναν καταπλάττει ψιμμυθίῳ
Λευκόχρως λίαν τις ἐστὶ παιδέρωτ' ἐντρίβεται.

An præterea Anchuſam & Fucum etiam παι-
D δέρως ad eumdem vſum mulieribus vſurpatus? Viri certè docti *acanthum* hîc vertunt. Acanthus quidem παιδέρως cognominatus, ſed nemo veterum tradit vim, vllam aut ſuccum in Acantho pæderote eſſe rubore inficientem. Cætepolium etiam pæderos Plinio. Nec hîc rutilando aptus. Gemma Opallium pæderos. Qui nec habet hic locum. Heſychius etiam παιδέρως ἄλειμμα exponit. Hoc eſt quod quærimus. Sed vnguentum illud ex pæderote herba compoſitum doctus medicus Italorum voluit. Sed ſi herba non inficit, vnguentum ex ea factum non tinget. Ecce
E alius item doctus Medicus qui Pæderotis hoc eſt Acanthi ſucco candorem faciei quæri tradit. Nam & Demetrium Pæderote faciem illeuiſſe, vt candorem arceſſeret. Nugæ. In verſu Alexidis quæ immodico candore palleſcit, Pæderotem illinit captando rubori. Nec cenſendus Demetrius aliud in pæderote quæſiuiſſe. Vnguentum hoc nomine appellarunt ex radice Anchuſæ, aut ex radicula Syriaca quæ fucus dicebatur compoſitum. Illud ἄλειμμα eſt ex fuco, ᾧ περὶ τὰς οἰκείας ὄψεις αἱ γυναῖκες χρῶνται. Ab elegantia & gratia coloris ſic dictum. vt herba

παιδέρως

παιδέρως, & gemma ab eadem ratione nomen hoc inuenit. Ab illo vnguento fuci vel Anchuſæ ruborandis mulierum genis idoneo, color *pæderotinus* & *Oxypæderotinus* in veſtibus olim vſitatus. A gemma pæderote appellatum volui aliquando. Sed nunc malim à pæderote colore vel purpuriſſo quod genis indebant mulieres priſcæ. Quodnam autem illud ῥίζιον fuerit φῦκος nomine, & diuerſum à fuco marino, non explicat Dioſcorides, nec quiſquam alius veterum, qualis eſſet illa radix, indicauit. Videor tamen colligere poſſe ex Theophraſto genus quoddam radiculæ fuiſſe, quod ex Syria aduehebatur, qua vnguenta ſolebant colorari vt & anchuſæ radice. Ea radicula abſolutè vocabatur χρῶμα. Theophraſtus de odoribus: χρωματίζουσι δὲ τὰ μὲν ἐρυθρὰ τῶν μύρων, τῇ ἀγχούσῃ. τὸ δ' ἀμάρακινον τῷ καλουμένῳ χρώματι· τοῦτο δ' ἐστὶ ῥίζιον, ὃ ἄγουσιν ἐκ Συρίας. Hoc genere radicis videntur & mulieres vſæ ad colorandas genas, haud ſecus ac radice anchuſæ. χρῶμα abſolutè dicebatur. Aliqui etiam vt apparet, φῦκος appellarunt. Nam & *fucus* Latini inde pro quolibet colore. Gloſſæ: *fucus*, χρῶμα. Plinius in colorandis vnguentis *anchuſæ* meminit & *cinnabaris*. vt lib. XIII. cap. I. *tertius inter hæc eſt color, multum neglectus. Huius cauſa adduntur cinnabaris & anchuſa.* In Rhodini confectione cinnabari quoque & anchuſam nominat. Vix puto cinnabari locum fuiſſe ad colorem vnguentis conciliandum. Theophraſtus ἄγχουσαν ad hoc commemorat, & χρῶμα. Quod eſſe ῥίζιον ex Syria allatum interpretatur, ſic propriè dictum. Non dubito quin Plinius, τὸ χρῶμα acceperit pro cinnabari. Sic enim κατ' ἐξοχὴν vocatum eſt. Hinc Græcia recentior καλλίχροον etiam vocabat, hoc eſt pulcrum colorem. Gloſſæ Iatricæ: Καλλίχροον, τὸ κιννάβαρι. Profecto propter parilem colorem & effectus proprietatem hæ duæ radices plerumque apud veteres iunguntur. Zoſimus: ἔστι δὲ πορφύρας καὶ τῶν λοιπῶν βαμμάτων βάλλεται, καὶ ἄγχουσα καὶ τὸ φῦκος ἐν ὕδατι τῆς λιβάδος. Et alibi paſſim. Ergo χρῶμα illud quod cum Anchuſa iungitur in tingendis vnguentis eſt *fucus Syriacus*, non Cinnabari. Democritus quoque de methodo tingendæ purpuræ hæc duo iungit, & radiculam illam quæ φῦκος & χρῶμα propriè dicebatur, ἄνθος Συριακὸν vocat: ἔστι δὲ ὁ τῆς Γαλάθιας σκώληξ, καὶ τὸ τῆς Ἀχαΐας ἄνθος, ὃ καλοῦσι λακχαί, καὶ τὸ τῆς Συρίας ὃ καλοῦσι ῥίζιον. Hæc planè radicula eſt quam ex Syria aduehi prodidit Theophraſtus: τῷ καλουμένῳ χρώματι· τοῦτο δ' ἐστὶ ῥίζιον, ὃ ἄγουσιν ἐκ Συρίας. Democritus Pſeudonymus Συρίας ἄνθος nuncupat, id eſt colorem Syriacum. Nam ἄνθος apud illum non florem ſignificat, ſed colorem. ἄνθος, τὸ χρῶμα. Ergo τὸ ἄνθος, & τὸ χρῶμα & τὸ φῦκος ad hanc radiculam tinctoriam Syriacam deſignandam ſynonyma ſunt. Philoſophi Chimici veteres φῦκος interpretantur, τὸ βάμμα ἔξωθεν καὶ φαινόν. At

A τὸ τῆς Ἀχαΐας ἄνθος, apud eumdem Democritum, id eſt color Achaicus vel Græcus, *Anchuſam* ſignificat. His duobus vocabulis *fucum* ſic propriè dictum & *Anchuſam* ſignificare voluit. Hæc in Græcia paſſim naſcebatur. Ideo Ἀχαΐας ἄνθος vocauit. Fucus ex Syria veniebat. Hoc erat τὸ τῆς Συρίας ἄνθος. Meminit quidem paulo ante & ἀγχούσης, ſed ibi dixit Fucum marinum, quod θαλάσσιον ἄνθος appellauit, quibuſdam vocari ἀγχοῦσαν λαοδικηνήν. Certè fuci marini genus quoddam lactucæ folia ſimilia habet quomodo & Anchuſa. Hinc *Laodicenam Anchuſam* qui-
B dam vocauerint. Niſi fortè Fucum marinum quidam confuderint cum Fuco terreſtri Syriaco, eumque fucum Syriacum à ſimilitudine coloris quam habet cum Anchuſa, appellarint λαοδικηνὴν ἀγχοῦσαν, id eſt *Syriacam Anchuſam*, ab vrbe Syriæ Laodicea. Multa intricant & inuoluunt auctores illi. Vt vt ſit, illud certum, per Ἀχαΐας ἄνθος intellexiſſe Anchuſam, & cum fuco Syriaco iunxiſſe: καὶ τὸ τῆς Ἀχαΐας ἄνθος, ὃ καλοῦσι λακχαί. Græci omnes inferioris æui λαχαὶ vel λακχαὶ exponūt ἄγχουσαν. Nicomedes Iatroſo-
C phiſta: λαχαί, ἄγχουσα. Hinc Pandectarius *Laccham* Arabum interpretatur *Anchuſah*. Longe tamen diuerſa res id quod Arabes vocant *Laccham* ab Anchuſa, quæ eſt Græcorum Laccha. Arabicam Laccham non videntur Græci nouiſſe, niſi eam ſub nomine Cancami nouerunt. Profecto Arabes ſub Cancami hiſtoria nobis Laccham deſcripſerunt. Gummi eſſe arboris Cancamum Dioſcorides tradit. Hoc non facit vt Cancamum non ſit Lacca, quia Lacca non eſt gummi arboris. Hoc eodem argumento poſſet concludi Sericum quo veteres vtebantur, non eſſe idem cum noſtro Serico, quia Sericum illud ſuum ex Lanugine arborum depecti prodi-
D derunt: noſtrum verò Lanificio vermium fit. Cancamum aut Laccam gummi eſſe arboris, aut in arborem è cœlo delabi tradunt Arabes. Nempe neſciuerunt opera grandium formicarum elaborari, & circa ramulos arborum congeri. Non tamen affirmo Cancamum eſſe Laccam, ſed aſſero Cancamum non eſſe illud quod vocant Luſitani *Anime*. Hoc Bdellium eſt. Monardus Hiſpalenſis medicus in libro Simplicium Anime tradit eſſe lacrimam arboris, albam, tranſlucidam, oleagi-
E noſam, ad colorem turis nonnihil accedentem, granis quàm turis maioribus. Tale nobis Bdellium deſcribitur ab antiquis: *lacrima arboris tranſlucida, lucis, pinguis, æqualiter cerea, & quæ facilè molliatur.* Verba ſunt Iſidori de Bdellio, quæ ex Græcis Dioſcoridis videntur expreſſa, vel alterius auctoris qui Dioſcoridem expreſſerat: διαυγές, ταυροκολλῶδες, λιπαρὸν διὰ βάθους καὶ εὐμάλακτον. Sed *æqualiter cereum* habet Iſidorus pro ταυροκολλῶδες. Dioſcoridi ταυροκόλλα λέγεται ἡ διαυγής. Plinius tralucidæ ceræ ſimile debere eſſe ait: *eſſe autem debet tranſlucida ſimile ceræ, odoratum, & cum fricatur pingue.* Ita enim optimus liber, non vt vul-

go eſt *tranſlucidum, ſimile ceræ.* Non ſimpliciter ceræ ſimile, ſed ceræ quæ tranſlucida foret. Luteum eſſe *Anime* quum frangitur ſcribunt Neoterici, id eſt colore cereo. Σαρακηνικὸν δάκρυον vocatur Dioſcoridi, id eſt, *Arabica lacrima.* de Saracenis ſupra diximus. Perperam pro Libyco accipiunt. Tria eius genera facit, Arabicom, Indicum, & Petræum: φέρεται δὲ ἀπὸ τῆς Πέτρας ξηρὸν, ῥητινῶδες. Plinius Bactrium pro Petræo habet: *Bactrio nitor ſiccus, multique candidi vngues.* An igitur legit ἀπὸ Βακτρίας pro ἀπὸ Πέτρας. Immo potius corrigendum videatur apud Dioſcoridem, ἀπὸ Βακτρίας, vel Βάκτρας. Id erit Bdellium Scythicum Galeni & Æginetæ. Nam Bactrij Scythis orientalibus vicini, qui Sacæ Scythæ dicebantur. Sed omnino verius Scythicum Bdellium idem eſſe cum Indico quod ex Indoſcythia afferebatur. Ea Scythia ad Indi fluminis oſtia ſita eſt, & Scythæ meridiani dicebantur. Dionyſius:

——εἶσι παρὲς αὐγαὶ
Ἰνδὸν παρ' ποταμὸν νότιοι Σκύθαι ἐνναίουσι.

Hæc Scythia cis Indum & trans ſimul poſita & intra ipſius Indi oſtia, ad mare Indicum. Auctor Peripli maris Erythræi: ἤδη τῆς ἠπείρου διὰ τὸ βάθος τῶν κόλπων ἐκ τῆς ἀνατολῆς ὑπερκερώσης ἐκδέχεται παραθαλάσσια μέρη τῆς Σκυθίας παρ' αὐτὸν κείμενα τὸν βορέαν ταπεινὰ λίαν, ἐξ ὧν ποταμὸς Σίνθος μέγιστος τῶν κατὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ποταμῶν. Ita hæc legenda, non vt vulgo legitur, ἐξ ὧν. Quod eſt falſiſſimum. Sinthus eſt Indus. Non oritur ex illis maritimis partibus Scythiæ Auſtralis, ſed ibi in mare conditur. At poſt eam Scythiam ſtatim ſequitur Indus. Ea Scythia multas Indiæ regiones complectitor, & inter eas Patalenen quæ intra Indi oſtia. Barbaricum quoque Emporium eiuſdem nominatiſſimum. Ptolemæus: ἐν νήσοις δὲ ταῖς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ γινομέναις πόλεις αἵδε, Πάταλα, Βαρβάρει. Auctori Peripli dicitur Βαρβαρικὸν ἐμπόριον, de oſtiis Indi loquenti: καὶ τὰ μὲν ἄλλα διέπλευσιν οὐκ ἔχει, μόνον δὲ τὸ μέσον, ἐφ' οὗ καὶ τὸ παραθαλάσσιον ἐμπόριον, τὸ Βαρβαρικόν. Et paulo poſt: ὁ δὲ παράπλους ταύτης τῆς χώρας ἀπὸ τοῦ Βαρβαρικοῦ μέχρι τοῦ κατὰ Ἀστακάπρα Βαρυγάζων ἀκρωτηρίου τῆς λεγομένης Παπικῆς. Hæc ſunt corruptiſſima. Nec ea correxit, qui putauit. Omnino legendum: μέχρι τοῦ κατὰ Ἀστακάπρα ἀντικρὺς Βαρυγάζων ἀκρωτηρίου. Paulo inferius Ἀστακάμπρα appellat. τὸ περὶ Ἀστακάμπραν ἀκρωτήριον. Ptolemæo Ἀστάκαπρα. correctionem noſtram lectos ille & intellectus tibi firmabit. Ab eo Emporio Barbarico multæ ſpecies Indicæ, ſunt appellatæ *Barbarica.* Vt apud Iuriſconſultum *folium Barbaricum*, quod aliis *Indicum.* Et *Rheum Barbaricum* quod Myrepſus vocat ῥῆον Ἰνδικὸν, in Antidoto Tryphera ſaracenica. Ab hoc emporio potius denominata hæc videntur quàm à ſinu Barbarico. Ab hac Scythia auſtrali & Indica Bdellium Scythicum appellatum eſt, quod idem cum Indico, Auctor Peripli: καὶ ἡ διὰ τῆς παρακειμένης Σκυθίας, ὅ τε κόστος, καὶ ἡ βδέλλα. Huius Scythiæ Metropolis eidem auctori dicitur Μινναγάρ. Sed Ptolemæo Βινάγαρα. Et ita in eo corrigendum. Nam alia Μινάγαρα paulo poſt apud eumdem. Ex ea Binnagara Scythica plurimum Bdellium vænale exibat: καὶ κατὰ ταύτην μεσόγειος, ἡ μητρόπολις αὐτῆς τῆς Σκυθίας Βινναγάρ. Et paulo poſt de mercibus ac ſpeciebus quæ inde exportabantur: ἀντιφορτίζεται δὲ κόστος, βδέλλα, λύκιον, νάρδος καὶ καλλαϊνὸς λίθος. Galenus Scythicum & Arabicum Bdellium tantum nominat, quod eſt Indicum & Saracenicum Dioſcoridis. Nuſquam tamen auctor Peripli meminit Bdellij in Arabia naſcentis, quum tamen ſpecies omnes diligenter enumeret quæ in Arabia proueniebant. Sed duo genera Bdellij Indici fuiſſe videntur, quæ in Arabiam ferebantur, alterum ſubalbidum quod erat præſtantiſſimum, alterum ſubnigrum, βδέλλιον diminutiuæ formæ eſt. Nam principale eſt βδέλλα. Ita vocat Auctor Peripli aliquot locis. Marcello Empirico *Bedella*:

——*crocon atque Bedellam.*

Iſidoro quoque *Bedella, India & Arabia arbor.* Apud Plautum in antiquis libris *Bedellium* ſcribitur pro *Bdellium.* Sic *Calethula* pro Calthola, inde *Calendula* βδέλλα ex Hebraico *Bedolach.* cuius mentio Geneſ. 11. Nam etſi pro gemmæ genere aut margarita eam vocem accipiant Interpretes, pro Bdellio mihi placet debere accipi, cum Hieronymo qui *Bdellium* vertit. Nec aſſentior viro docto qui putat Hieronymum dictionem Hebraïcam abſque interpretatione dimiſiſſe. Satis expoſuit quid eſſet quum *Bdellium* reddidit, quod aliud non poteſt ſignificare præter hoc aromaticum gummi. Falſus etiam vir ille eruditus qui *Bdellium* apud Priſcianum genus eſſe lapidis notauit. Parum attente Priſcianum legerat in quo hodie legitur lib. 1. *Bdellium, Abdir, genus lapidis.* Non Bdellium genus lapidis, ſed *Abdir* quod & *Abaddir* dixerunt, ita vocantes βαίτυλον lapidem quem pro Ioue Saturnus deuorauit. Deum etiam ſic vocarunt. Et *patrem potentem* dictio illa Hebraïce ſignificat. De Bętulia lapidibus nos alibi. Regio *Hauila* quę fert *Bedolach & Onychen*, alij de Arabia, alij de India interpretati ſunt. Planè eſt Græcorum βδέλλα. Et optimè conuenit hæc expoſitio Bedolach loco Num. 11. vbi dicitur Māna ſicut coriandri ſemen eſſe, & colorem eius vt הַבְּדֹלַח. Nec enim neceſſario concluditur lapidem heîc intelligi debere coloris albi. Quippe & Bdellium ſubalbidum, & Manna magis ad Bdellij colorem aut turis accedit, quàm ad Margariti, aut alterius gemmæ. Inde & paruas turis micas, quæ inſtar haberent granorum Mannæ, Græci μάνναν λιβάνου nuncuparunt. Præterea ex illo Hebraîco *Bedolach* factum etiam videtur aliud nomen illud quo Bdellium vocarunt nempe μάδελκον. Ita Dioſcoridi dicitur. Neophytus: Μάδελκον, τὸ βδέλλιον. Plinius *Bdellium* eſſe arborem gummi autē *Brochon & Maldacon & malacam.* ait vocari.

Græci tamen auctores Βδέλλας ipſum gummi paſſim appellitant & βδέλλιον. Arborem eſſe Oleæ magnitudine dicit. Neoterici quoque memorant mediocrem eſſe arborem ex qua Anime diſtillat. *Gummi*, inquit Plinius, *alij Brochon appellant, alij Malacam, alij Maldacon.* Ita ſcribunt hæc nomina libri Pliniani. Et in Indice manuſcripto: *Et bdellium ſiue Broc ſiue Malacham, ſiue maludacon.* Græca forma apparet cuſas eſſe has dictiones. Βροχὸν dicebatur Bdellium quod humectius eſſet & liquidius. nam à βρέχω, βροχὸς humectus. Idem de Indico: *at Indicum humidum & gummoſum.* In optimo codice legi notant: *gumminoſum*. Lego: *vnguinoſum. Maldacon* autem videtur ſcriptum pro μαλτακὸν. Ita vocabatur gummi Bdellij quod molle eſſet inſtar malaxatæ ceræ. τὸ εὐμάλακτον in eo commendat Dioſcorides, quod facile molliatur. Et μάλθη Græcè κηρὸς μεμαλαγμένος. Idem ſignificat Μαλάχη vel μαλάκη, ſubaudiendo βδέλλα. Inde Arabes ſuum fecerunt *Molochil* vel *Malachal*, quo Bdellium appellant. Nec enim contra eſt vt ab Arabico illæ detortæ ac corruptæ fuerint. Hæc nomina varia Bdellio mercatores Græci impoſuerunt, qui & ἀδρόβωλον vocabant, quod in offas conuolutum erat, craſſiore nempe gleba: *Gummi alij Brochon appellant, alij malacham, alij Malthacon. Nigrum vero & in offas conuolutum hadrobolum.* eiuſdem igitur officinæ hæc omnia vocabula. Monet Monardus Anime orientale tam magnis glebis & adeo tranſlucentibus afferri, vt plerique ſpeciem eſſe Charabe ſiue ſuccini liquidioris ſuſpicati ſint. Multa ſanè gummium genera ſuccino vel Electro ſimilia, quod & ipſum gummi eſſe arboris, multi veterum exiſtimarunt, alij pinus, alij populi. Sed & eodem nomine quo ſuccinum aliæ etiam gummis ſpecies appellatæ ſunt. Βερνίκην Græci recentiores appellant Electrum. Gommi Iuniperi *Vernicem* hodie appellamus, facto inde nomine. *Charabe* ſuccinum vel Electrum nominatur Arabibus. Saracenicum Lexicon: Κάραμα, τὸ ἤλεκτρον. Lege: Καραβε. Æthiopes *Carabe*. Tus appellare notauit vir ſummus. Χαλκολίβανον Suidas exponit ſuccinum. Χαλκολίβανος, τὸ ἤλεκτρον. At ſuprà obſeruabamus ex Græco quodam ſcriptore χαλκολίβανον genus eſſe toris flaui & colore aureo, quem maſculum alij nuncupant: καὶ ὁ μὲν ἄῤῥεν ὀνομάζεται Χαλκολίβανος ἡλιοειδὴς, καὶ πυῤῥὸς, ἤγουν ξανθός. Quæ profectò mira ſunt. Nam alij tos maſculum definiunt, στρογγύλον καὶ λευκόν. At auctor ille candidum tus vocat ἀργυρολίβανον & fœmineum eſſe vult. *Anime* pro Aminæa myrrha accipiebat Amatus Luſitanus, & inde factum nomen volebat. Atqui nulla eſt *Aminaa* myrrha. ſed *Minaa* ab Arabiæ populo Minæis. Μιναία. Præterea Anime non eſt Myrrha, ſed Bdellium. In Myrrha confracta venæ apparent ſicut vngues candidi: διαφυὰς ὀνυχώδεις vocat Dioſcorides: καὶ ἐν τῇ θραύσει, διαφύσεις ἔχουσα, λευκὰς, ὀνυχώδεις.

A Delendum eſt λείας. quod eſt interpretamentum, τοῦ ὀνυχώδους. At Bdellium totum æqualiter ὀνυχώδες & leue inſtar vnguis. Dioſcorides de Bdellio, ὅμοιος ὄνυχι. Serapio perperam accepit hæc Dioſcoridis verba, quaſi vnguis odorati accenſi modo oleret Bdellium. Sed *blattam Byzantiam* appellat. Blattium Byzantium non eſt Onyx marinus, ſed os naris purpuræ Byzantinæ. Præterea ὅμοιος ὄνυχι vt ὀνυχώδης de coloris tantum aut faciei ſimilitudine Græcè dicitur. εἰς ἀπὸ ὄνυχος. poſtremo præſtantiſſimum Bdellij genus Βδέλλιον ὄνυχα Græci vocant. quod ab odore vnguis marini dictum interpretari ri-
B diculū foret. Denique vnguis marinus, non ſimpliciter dicitur ὄνυξ ſed ὄνυξ θαλάσσιος. *Onychem marinum* Latinè dici magis probarem quam *vnguem*. Nam & lapidem *Onycem* nominarunt, non vnguem. De his etiam ſuprà diximus. Plinius in Bactriano Bdellio multos eſſe candidos vngues ait: *Bactrio nitor ſiccus, multique candidi vngues.* Hic non eſt ſenſus Dioſcoridis, qui βδέλλιον ὄνυχι ὅμοιος ſcribit. Sed nec Plinius deſcriptionem Hiſtoriæ Bdellij à Dioſcoride hauſit. Nec Bactrij meminit Bdellij Dioſcorides. vnguis in tota
C Bdellij gleba leuorem & colorem vnguis æqualiter deprehendi vult Dioſcorides. *æqualiter cereum* vocat Iſidorus. ceræ tranſlucidæ ſimile eſſe debere idem Plinius aſſerit. At deſcriptio Bdellij Bactriani apud eumdem magis cum Benuino conuenit quàm cum Bdellio vel Anime. Siccum ac nitidum repperitur & in eo multi vngues candidi ſiue maculæ inſtar Amygdalarum. Vnde & *Amygdalinum* vocant hoc Beniui. Sed & quod idem Plinius tradit Indicum Bdellium adulterari amygdala nuce, hoc etiam mirificè quadrat in Beniui Amygda-
D loïdes. Nam Bdellium quod tranſlucet quomodo nuce amygdala poſſit adulterari, non video. Petræum Bdellium narrat Dioſcorides, οὐχ ὁμοίως πικραῖνον τὴν γεῦσιν, non perinde amaro guſtu eſſe, vt Indicum & Arabicum. Id quoque habet Beniui, vt non ſit amarum. Qua diſcriminis nota à myrrha diſcrepat, quam non parum amaram eſſe conſtat. Quare & illi errant non paruo opere qui Beniui genus eſſe myrrhæ contendunt. Nec ſanè Bdellium idem quod Beniui. Nam Bdellium vniforme & pari ita dixerim filo. at *Beniui* varium & ma-
E culoſum candidis vtpote vnguibus diſtinctum, vt Myrrha. At id genus Bdellij quod vero nitore ſicco eſt, & multis conſtat vnguibus candidis, ac minime eſt amarum, à Beniuino parum diſtat, niſi idem ſit. Et puto veteres ſub hoc genere Bdellij Beniuinum cognouiſſe. Gloſſæ Græcorum Iatricæ Βδέλλιον definiunt eſſe χυλὸν Ἰνδικὸν ὅμοιον σμύρνῃ. Benuinum de colore ſimilius eſt Myrrhæ, quàm Bdellium. Sed de his alibi pluribus. Hic ſermonis excurſus faciendus hoc loco fuit, vt conſtaret cancamum quod Arabes pro lacca obtrudunt non eſſe

Anime,ſed Anime eſſe Bdellium. Nec tamen credo cancamum eſſe Laccam, vt Scaligero Iulio videtor. Nam cancamum quadamtenus ſimile myrrhæ traditur. σμύρνῃ ποιῶς ἔοικον. Quod non habet Laccha. Quærendum itaque etiamnunc reſtat ecquod hodie odoratæ gummis genus cancamo veterum reſpondeat. De Lacca certum eſt eam illos non nouiſſe. Aliud erat quod Laccham appellauit etiam infima Græcia. *Anchuſam* nempe hoc nomine intellexerunt. Quæ appellatio *Laccha* à Græcis ad Arabes tranſiit, non è conuerſo ab Arabibus ad Græcos. radicem quæ robro ac ſanguineo colore inficit, ita Græci dixerunt. Inde Arabes & ceraginem illam Indicam quæ circa ramos certarum arborum congeſta inuenitur, & à formicis elaborata, hoc eodem donarunt nomine, quia rubrom colorem efficit. Laccham etiam nuncupant hodie infectores cocci & braſilij fæcem qua pictores rubro fuſciore pingunt. Græci quoque recentiores λακχαὶ & λάκχον vocarunt genus coloris purpurei & obſcuri, quod fit apud infectores ex flore nigro vel ſpuma purpuræ quæ ſupernatat cortinis tinctoriis. *Indicum* veteres appellabant. Zoſimos Panopolita : οὕτω γὰρ δεικνὰ γίνεται τῶν χρωμάτων, ὥσπερ δὲ χροπινθεῖς, ὃ ἐστὶ λάκχον, ὃ καλοῦσι λακχαὶ οἱ λακχωταί, τούτεστι Ἰνδικοβάφοι, λοιπὸν διμόρφως, ἀλλὰ νίτρον καὶ θερμὸν, ὅλον ἀφίησιν ἑαυτοῦ τὸ εἶδος τὸ αἱματῶδες. vbi Ἰνδικοβάφοι ſunt qui Indico colore tingunt, quos λακχωτὰς dicit appellatos. Ergo & λακχαὶ, τὸ Ἰνδικόν. Quod Dioſcoridi exponitur, ἀλᾶται πολὺς πορφυροῖς ἐπαιωρούμενος τοῖς χαλκείοις. Hoc facticium eſt Indicum, quod Græcis etiam dictum λακχαί. Natiuum aliud fuit, quod ex India apportabatur, atque Ἰνδικὸν μέλαν, & Ἰνδικὸν abſolutè dicebatur. Hinc Plinius *Indicum atramentum*, ab *Indico* abſolutè vocato diſtinxit. Ἰνδικοῦ μέλανος mentio apud auctorem Peripli: καὶ ὀθόνιον, καὶ νῆμα Σηρικὸν, καὶ Ἰνδικὸν μέλαν. Græci recentiores ſic vocant. Zoſimus: ἐπὶ ὑακίνθου δὲ τίνα ὑάλουργον, καὶ μέλαν Ἰνδικὸν, καὶ ἰσάτιδος ῥίζαν. ad tingendam gemmam Hyacinthum. alij tantum *Indicum* vt & Plinius. Inde Ἰνδικοπλάστης vel Ἰνδικοβάφης in veteribus Gloſſis exponitur *colorator*. Et Ἰνδικοβάφοι Zoſimo, quos λακχωτὰς interpretatur. Sic Indicum infectorom etiam Laccha Græcis, vt hodie quod ex cocci & Verzini fæce paratur. Quod nomen origine omnino Græcum eſt. Laccha Indica apud Indos ſuos hoc nomen non habet, ſed *Tree* vocatur. Perſæ, Arabes & Turci *Lac* vel *Loc* nuncupant, vocabulo ex Græcia acceſſito, quod colorem rubrum ſignificat. Magnum ſanè hoc ſignum eſt hoc nomen ex Græcia petitum eſſe quod indigenæ apud quos plurima naſcitur ſub alio eam indigetamento cognoſcant. Λάκχα igitur Græcum eſt, cuius in Græcia fontes repetiendi ſunt. Et ecce in promptu ſunt. Ex Κάλχη factum eſt vnius litteræ tranſpoſitione. Grammatici Κάλχαν interpretantur herbam, qua purpura

A tingitur. Strabo coloris genus χάλχην eſſe indicat, vbi dicit Sandycem metallicam in Hyſpiratide Armeniæ repperiri, ὃ δὴ Ἀρμένιον καλοῦσι χρῶμα, ὅμοιον Κάλχῃ. Armenium cæruleum eſt. κυάνεον vocat Dioſcorides. Talis eſt conchylij color, auſterus in glauco, & iraſcenti ſimilis mari. Talis etiam in purpura κυανίζουσῃ. Pollux vocat κυαναυγῆ. Sandicem tamen omnes rubri coloris eſſe volunt. Heſychius Σάνδυκα eſſe fruticem qui cocco ſimilem colorem facit. Plinius ex ſandaracha vſta rubrica admixta fieri *ſandycem* prædicat, vt ex

B ſandice & ſinopide mixtis Syricum, quod eſſe rubrum ſatis conſtat. Græci recentiores Syricum & ſandycem eumdem colorem ſtatuunt. Neophytus : Σῶρει καὶ τὸ Συρικὸν, ὃ καὶ Σάνδυξ λέγεται. Vetus auctor Gloſſarom notat Sandicem eſſe, *herbam tincturæ aptam, quam vulgus Varantiam vocat*. Hodie *Garantiam* dicit vulgus infectorom qui colorem Rubiæ ſic appellat, quæ eſt Græcis ἐρυθρόδανον, ſed antiquis. Nam recentiores ἐλυθρόδανον & λυθρόδανον appellant pro ἐρυθρόδανον. *Varantiam* autem pro *Varantia* perperam pronuntiauit infimum Latinitatis æuum. *Varantia* pro vero colore vt *au-*

C *rantia* pro aureo vel aurato pomo. Priſci Latini *verum colorem* de rubro & coccineo dixeront, vt Græci ἀληθινόν. Myrepſo Rubia τὰ ἀληθινὰ βάπτει, vero colore inficit. Veteri interpreti Ariſtotelis Rhetoricorum ποιὸν ἀληθινόν, pannus rubet. Heſychius, κοκκόβαφη χρῶμα ἀληθινόν. plura alibi notamus. Sic *verans color*. ὁ ἀληθινὸς, ἢ ἀληθεύων. Nam *verare* etiam dictum pro ἀληθεύειν. *Satin vates verant ætate in agunda*, apud veterem poëtam, id eſt ἀληθεύουσι. Inde & *verantia* tinctura verantis vel veri coloris. Rubiæ tincturam ſic vocarunt. Et corrupte *va-*

D *rantiam*. Sandyx igitur rubra quocunque modo accipiatur. Suidas: Σάνδυξ, χρῶμα κόκκινον. Galenus Sandaracham & ſandycem eamdem facit. conſtat autem inter omnes Sandaracham eſſe rubram. Neophytus: ὁ παρὰ τοῖς ζωγράφοις συρικοῦ, τοῦτο τοῖς Ἰατροῖς Σάνδυξ λέγεται. τὸ αὐτὸ καὶ Σῶρει παρ' ἄλλοις. Et alio loco : τὸ κεκαυμένον ψιμμύθιον, οἱ μὲν καλοῦσι σάνδυκα, οἱ δὲ σῶρει, οἱ δὲ συρικοῦ. Ait ſandycem idem fieri cremata ceruſſa. Sandaracham ita fieri teſtatur Vitruuius lib. VII. cap. XII. *Ceruſſa verò quum in fornace coquitur mutato colore ad ignem, incendio efficitur ſandaracha*. Sic hæc legenda. Ergo Sandaracha facticia & ſandyx idem. Quod & Gale-

E nus affirmauit. Dioſcorides de ceruſſa vſta: τὸ δὲ οὕτω σκευασθὲν Σάνδυξ ὑπό τινων λέγεται. Hæc Sandyx facticia, eademque cum Sandaracha. Quum hæc ita ſint, & omnes conſentiant Sandycem eſſe rubram, credendom non eſt alio ſenſu ſcripſiſſe Straboně cũ alia metalla in Armenia repperiri neget, καὶ τὸ τῆς Σάνδυκος καλουμένης, ὅπερ Ἀρμένιον καλοῦσι χρῶμα, ὅμοιον Κάλχῃ. Sic enim emendanda ea Strabonis verba alibi docuimus. Ergo χάλχη apud Strabonem non erit purpura cærulea, ſed rubra. Vt autem Sandyx facticia eadem cum Sandaracha facticia, ſic foſſilis & natiua Sandaracha eadem cum ſandyce metallica.

Et Sandyx illa metallica Strabonis ab aliis vocatur Sandaracha. Dioſcorides ait Sandaracham foſſitiam ex Ponto & Cappadocia adferri. Sanè in vicina etiam Armenia naſcebatur Strabone teſte, qui Σαίδυκα appellat. Sed illud mirum quod addit Straho : ὃ δὴ καὶ Ἀρμένιον καλοῦσι χρῶμα. Quid illis igitur faciemus, qui Armenium pigmentum cæruleum faciunt? Quid Plinio qui maximè virere dicit? Immo & Chryſocollæ modo infectum eſſe. *Armenia mittit, quod eius nomine appellatur. Lapis eſt hic quoque Chryſocollæ modo infectus. Optimumque eſt quod maximè viret, communicato colore cum cæruleo.* At maximus viror quem in Armenio optimo exigit, à cæruleo multùm diſtat, & magis Chryſocollæ proprius, quæ & ipſa in Armenia inueniebatur, eaque præſtantiſſima Dioſcoridi & Zoſimo Χρυσοκόλλα Ἀρμενιακὴ laudatur, ipſique adeo Plinio. An dicemus eum confudiſſe Chryſocollam Armeniam cum Armenio colore ſic propriè dicto? Præſtat eo loco reponere ex libris: *optimuſque eſt qui maximè vicinus eſt communicato colore cum cæruleo.* Optimum eſſe lapidem ait Armenium, qui maximè vicinus eſt Chryſocollæ. Quod tamen eodem redit. Nam præſtantiſſima, Chryſocolla quæ ſummi eſt viroris. Dioſcorides Ἀρμένιον vocat & κυάνεον eſſe ſimpliciter dicit: Ἀρμένιον προκριτέον τὸ λεῖον καὶ τὴν χροιὰν κυάνεον, ὁμαλόν τε ἄγαν καὶ ἄλιθον. Falſus eſt titulus in Editis Dioſcoridis libris, περὶ λίθου Ἀρμενίου. Quem vetuſtiſſimus liber non agnoſcit, æquè mendoſum lemma quod paulo poſt habetur περὶ λίθου Ἰνδικοῦ. Nec ſanè lapis eſt hoc Armenium. Quum enim ſcribat eligendum eſſe, τὸ ὁμαλὸν καὶ ἄλιθον, de lapide hoc dici non poteſt, vt λίθος ſit ἄλιθος. De terra aut limo conuenienter id dicatur. Sed nec magis lapis Armenium quàm Chryſocolla, aut cæruleum, quibus interiicitur apud Dioſcoridem: cæruleum quidem arena eſt. Quod *lapidem lazuli* vocant Arabes, planè confundunt *Cyanum* lapidem cum *cyano* pigmento. Quod in Armenio facit hoc loco Plinius. De ſuo enim adiecit lapidem eſſe, quia lapidem Armenium, quo ſcalpebantur gemmæ, eumdem putauit cum Armenio pigmento. Sed nec Chryſocolla propriè lapis eſt. Nam improbandam ait Dioſcoridis, τὴν γῆς καὶ λίθων ἔμπλεων. Armenium autem hoc cæruleum Ἀρμένιον abſolutè dicitur, & intelligitur χρῶμα. Strahoni Ἀρμένιον χρῶμα rubrum eſt, & ſandaracha eſt vel Sandyx. Plinius ſub finem illius capitis ſcribit Armenium *diſtare à cæruleo candore modico, qui teneriorem hunc facit colorem.* cærulei itaque coloris ſed remiſſioris. Atqui paulo ante dixerat optimum eſſe qui maximè vicinus eſſet Chryſocollæ, hoc eſt qui maximè vireret. Longè ſanè hæc diſtant maxima viriditas, & cæruleum dilutũ & pallidum. Fefellerũt Plinium male intellecta Dioſcoridis verba de Armenio. poſtquam dixit eſſe χρῶμα κυάνεον addit de facultate : τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῇ Χρυσοκόλλῃ, πλὴν τὴν δύναμιν μόνον λειπόμενον. Eaſdem in medicina facultates habere quas Chryſocollam,

A ſed tantum viribus infirmiorem. Plinius hæc de colore accepit, quaſi proximè accederet ad colorem Chryſocollæ, ſed ſola intenſione vinceretur. Nam δύναμιν in coloribus Græci appellant τὴν ἐπίτασιν, & exuperantiam coloris. Ita accepiſſe verba Dioſcoridis Plinium, vel inde maximè colligitur quod ſubijcit: *vſum in medicina ad pilos tantum alendos habet, maximeque in palpebris.* Pro quibus ſic habet Dioſcorides ſtatim poſt ea quæ ſuperius attulimus: ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν βλεφάροις τριχῶν αὐξητικόν. Non dicit ille hunc vſum Armenij ſolum eſſe in medicina, vt pilos alat, ſed quum iiſ-
B dem virtutibus cenſeatur ac Chryſocolla, paullo tamen infirmius agentibus, prætere eas etiam hac poteſtate præditum, pilorum in palpebris alendorum. Hinc apparet Plinium verba illa, τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῇ χρυσοκόλλῃ πλὴν τὴν δύναμιν μόνον λειπόμενον, de colore interpretatum eſſe auctiore & acutiore in Chryſocolla, quàm in Armenio lapide, qui colorem quidem habeat vicinum Chryſocollæ, ſed magis temperatum ac remiſſum, nec ita meracum ac ſaturum. Certè verba iſta Dioſcoridis, τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῇ χρυσοκόλλῃ, ſic reddidiſſe Plinius videtur, *Chryſocollæ modo infectus.*
C Quæ verſio veniam nullo modo ſperare deberet ſi ita legiſſet in libris Dioſcoridis, vt hodie legimus. Quis enim τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῇ χρυσοκόλλῃ, poſſet ita vertere, modò ſani ſincipitis eſſet, *Chryſocollæ modo infectus.* In vetuſtiſſimo codice Regio ſcriptum inueni ἴσα ποιεῖ τῇ χρυσοκόλλῃ, πλὴν τὴν δύναμιν μόνον λειπόμενον αὐτῆς. Quæ Plinius de colore accepit, quum accipienda conſtet de viribus & facultate. *Armenium* igitur illud Plinij, & Dioſcoridis, pari fere cum Chryſocolla proprietate & efficacia, eiuſdem generis, naturæ & coloris cum cæruleo. Ideo inter Chryſocollam & cærulum dedit ei locum Dioſcorides. Zoſimus
D Panopolita κυανὸν Ἀρμενικὸν appellat, quaſi ſolis natalibus diſtaret à vero cærulo : νίτρου, ἅλατος, κυανοῦ Ἀρμενικοῦ. In optimo codice hæc iunctim leguntur, ἅλατος κυανοῦ Ἀρμενικοῦ. Quaſi cærulum illud Armeniacum inter genera ſalis eſſet. Sanè Serapio Chryſocollam cui ſimile eſt hoc Armenium, inter ſalis ſpecies recenſet. ἅλας κυανοῦν Ἀρμενικὸν ideo vocat vt de colore diſtinguatur ab alio genere ſalis Armenici, qui crocini coloris erat, quem & Cappadocicum dicebant. De quo
E nos paulo poſt. At Strabonis Ἀρμένιον Sandarachini, vel Sandycini coloris. Immo idem cum Sandaracha foſſili, & natiua, vt ipſe auctor eſt Strabo, qui Σαίδυκα vocat. Atqui Σάνδυξ & Σανδαράχη eadem. Non vnum itaque Armenium, & medici noſtri in errore qui confundunt. Nunc videamus antiquos medicos, de quo genere Armenij intellexerint. Quidam medicus in definitionibus ſuis, notat Theophilum in libro de vrinis flammeum colorem Armenio tribuere, & φοινικοῦν Galeno tradere. Non vidi Editionem Theophili. Sed in libro Græco manu exarato nihil tale

reppeti. Sctibit ille quidem colorem in vti- A
uis ὑπέρυθρον à medicis appellatum, tinctores
φλόγινον vocare, Galeno autem φοινικοῦν dici:
αὔξησις δὲ τὸ ὑπέρυθρον γινόμενον ἀπὸ ἰχωροειδοῦς αἵμα-
τος, ὡς τῷ λευκοῦ χρώματος λαμπροῦ προσπλέκοντος,
ὅπερ καὶ οἱ βαφεῖς φλόγινον, οἱ δὲ περὶ τὸν Γαληνὸν
φοινικοῦν ὀνομάζουσι. Fortè & pictores hunc
eumdem colorem Armenium appellabant,
non tamen Galeuus. Certè Ἀρμένιον χρῶμα
Straboni rubrum ac puniceum longe di-
uerſum à cæruleo. Sandaracha autem Dioſ-
coridi optima, ἡ κατακόρως πυῤῥὰ, καὶ κινα-
βαρίζουσα τὴν χρόαν. Tale ergo Armenium B
iſtud. Conſiderandum porro an terra At-
meniaca Galeni eadem ſit cum hoc rnbro
Armenio. Nec enim dubium eſt diuerſam
eſſe à cæruleo Armenio Dioſcoridis. Ga-
lenus lib. ix. de ſimplicium facultatibus
terram Armeoiacam afferri dicit, ἐκ τῆς Ἀρ-
μενίας τῆς ὁμόρου Καππαδοκίᾳ, τὴν χρόαν ὠχρά.
Omnes hactenus Medicinam aut philoſo-
phiam profeſſi, colore pallido volunt eſſe
illam rertam Armeniacam. Adeo ſeilicet in
coloribus ſignandis ac diſerlminandis pue-
ros ſeſe oſtendunt, vel potius cæcos. Palli-
dus color nullus eſt, ſed eſt affectus om- C
nium colorum dilutiorum ac palleſcen-
tium. Eſt viridis pallidus, eſt luteus, eſt
ruber & quicunque alius color, non benè
ſaturarus, nec meraco fuco à natura imbutus.
cui ſanguis metu deceſſit ex facie, is pallidus.
Aliter ramen pallet mortuus, & luteo ma-
gis inficitur. Qui fuſeo vultu ſunt qoando
metuunt, etiam pallent, haud ſecus quàm
qui facie ſunt candida. Et notabilius qui-
dem illi quàm iſti. Pallor contrarius rubo-
ri. Sed rubicunda etiam facie præditi, ſæpe-
numero pallent. Er qui in his rubor eſt,
non penirus euaneſcit, ſed diluitur & mi-
nor ſit, accedente pallore. Auruginoſi plus D
ſunt quàm pallidi. nam meraco luteo oc-
cuparam eutem habent. Græci ὠχροὺς vo-
cant. Luteom quoque colorem ὠχρὸν dicuut.
Nugaretor ſi quis *pallidum* diceret. Ochta
genus coloris. Qui *pallidam* Latinè vocarer,
inſaniret. ὠχρὸς eſt crocus. Nemo pallidum
crocum rectè noncoparet. *Rubrum* & *ruben-
tem* poëtæ appellant. Inde croceos color,
qui non eſt pallidus, niſi ſit dilutior. Ter-
ra igitur Armeniaca Galeno τὴν χρόαν ὠχρὰ,
id eſt *colore lutea*. Dioſcorides corticem py-
xachautæ tradit eſſe ὠχρὸν ὅμοιον τῷ διηθέντι
λυκίῳ. At Lycium eodem reſte κροκῶδες. Er- E
go ὠχρὸν & κροκῶδες idem. Inde nomen Ochræ
quam μηλίνην δι᾽ ὅλου debere eſſe vt bona ſit,
vulr Dioſcorides, id eſt rotam luteam. Theo-
phraſto Arſenicom & Ochra eiuſdem co-
loris. Arſenium τῇ χρόᾳ χρυσίζει. vnde & *auri
pigmentum* volgo appellatur. τὸ ὠχρὸν in vri-
nis luteum eſt. vbi coctiores ſunt, tum
πυῤῥαὶ euadunt. Sic ὠχρὸν & πυῤῥὸν vicina ſont,
vt ξανθὸν & πυῤῥόν. Græci πυῤῥὸν vocant qui
Latinis eſt *rufus*. at lureus boc eſt ὠχρὸν vel
ξανθὸς idem eſt cum rufo dilutiore. Ergo
roſſus eſt idem com luteo acutiore. Saoda-

A racha κατακόρως πυῤῥά. Armenium Strabo-
nis idem cum Sandaracha. Galeni autem
Armeniaca terra ὠχρὰ, id eſt lutea. Differr
igirur Armeniaca Galeni terra ab Arme-
nio Strabouis, quod eſt Sandyx, & ab Ar-
menio Plinij & Dioſcoridis, quod eſt cæ-
ruleum. Apud proptiè loquentes & colorum
diſcrimina obſeruantes non aliud poteſt
obtineri. Armenium Strabonis quæ Sandix
eſt, colorem facit rubrum & poniceum.
Terra Armeniaca Galeni lurea, boc eſt ὠχρὰ
ſiue μηλίνη, ſiue χρυσίζουσα. Hæc differentia
obſeruatur in doobus generibus Arſenici.
B alterum luteum eſt & colore ſimile Ochræ:
alterum rubrum, τῇ χρόᾳ σανδαραχίζει. Et for-
teau Armenium Strabonis idem ſit cum
Arſenio Sandaracbino. Nam refert Dioſ-
corides Arſenicum rubrum in Ponto &
Cappadocia gigni. Cappadociæ vicina Ar-
menia quæ idem merallum fortaſſe mitte-
bar, vr & alia compluria, cætuli, Cbryſo-
collæ, & ſimilia. Sic ſalem Cappadocicum
erocei colotis, alij Atmenium vocabant.
Neophytus mooachus: ἅλας καππαδοκικὸν, τὸ
Ἀρμένιον. Scaliger Iulius Exercitatione xciiis.
C contra Cardanum in citandis Galeni verbis
ſupcrius allatis de terra Armeniaca, legit
τὴν χρόαν χλωρὰ, pro ὠχρά. & vertit, *pallida*.
Quod ineptum eſſe iam oſtendimus. non
idem pallor eſt mortoi, & eius qui timet,
& qui ictero laborat. Hic merè luteus. vo-
de & lutei Varroni qui hoc motbo labo-
rant. Quem ab auti colore Latioi *auruginem*,
Græci receotiores χρυσασμὸν vocant, vt apud
Ioanoem Archiatrum ſæpè occurrit. Qui ti-
met, noo luteus euadit, ſed ſubalbidus.
Nam ſanguine recedente natiuus rubor fu-
gir & pallore mutatur. Hi ſoot quos pro-
priè *pallidos* dicimos. Nam aoruginoſi noa
D ſunt propriè pallidi, ſed lotei, quem colo-
rem Græci ὠχρὸν & χλωρὸν appellaut. Abuſi-
ue & *pallorem* de hoc lurore dixetunt Latini.
Nam & pallida mors dicitur, quom mortui
color ſit ſubluteus. Pallidus eſt ἄχρους ſine co-
lore, luteus eſt κακόχρους, mali coloris. At
Græci ὠχρὸν de coloribus palleſcentibus ac
dilutis oon vſurpant, ſed ἔκλευκον. Theo-
phraſtus de Rubricæ generibus: εἰσὶ δὲ αὐτῆς
τρία εἴδη, ἡ μὲν ἐρυθρὰ σφόδρα, ἡ δὲ ἔκλευκος, ἡ δὲ
μέση. Quæ Pliuius ita vertit: *Sinopidis ſpecies tres,
rubra, & minus rubens, & inter has media.* Immo
ἔκλευκος eſt valde pallida. Sic ξανθὸν ἔκλευκον
E apud eumdem, lutcus pallidus, albo mixtus.
Alirer pallet rober color qui dilutos eſt: ali-
ter luteus palleſcens, aliter cæruleus euaui-
dos, quem *morientem* hodie noncupant. Nulla
igitur omnibus ferè conuenit. τὸ ἄχρουν Græci
dicunt, & τὸ ἔκλευκον in coloribus quod Latini
pallidom. Dioſcorides de Chalcautho quod
eſt cęrulei coloris, peſſimum eſſe tradit, ἀχροί-
ζον τε καὶ ἀσθενέστατον. Theophraſtus diceret,
ἐκλευκότατον. Plioius vertit *pallidius* lib. xxxiv.
cap. xii. *Hoc pallidius, & quantum colore, tantum
bonitate deterius.* Idem Corinthios carbuncu-
los *pallidiores* eſſe dicit. Iſidorus auripigmentū

pallidius, qui remiſſioris eſt coloris ac dilutioris. Sic nulla coloris proprietas hoc nomine poteſt ſignari, ſed omoibus ferè conuenir. χλωρὸς autem in coloribus idem quod ὠχρός. Vnde auis χλωρίων, quæ tota eſt lutea. Et χλωρὸν Ἀρσενικὸν quod luteum Heſychio: Ἀῤῥενικὸν χρώματος εἶδος χλωρὸν, ὅπερ ἡμεῖς ἀρσενικὸν λέγομεν. Sic legendum oon Ἀρσενικόν. Hippocrati & Theophraſto Ἀῤῥενικὸν, quod poſterioribus Ἀρσενικόν. Aliàs χλωρὸν etiam eſt viride, & herbacei coloris, nempe χλοερόν. Diuerſa igitur terra Armeniaca Galeni quæ lutea eſt, à Sandyce Armenia Strabonis & à lapide Armenio cæruleo Dioſcoridis. Quod ad colorem attinet, poſſet diſputari eamdem eſſe terram Armeniacam Galeoi cum Sandice Armeoiaca Straboois, licet hæc rubrum, illa luteum colorem præferat. Græci ὠχρὸν & πυῤῥὸν luteum & rubrum, quia ſunt affinas colores, ſæpe confundunt, & alterum pro altero poount. Nam luteus, ſi intẽdatur, fit rufus. Hic rurſus quum ex acuto remittitur, luteus exiſtit. Lignum Thapſi à quo θαψίναι mulieres, quæ luteo pallore decolorantur, Heſychius πυῤῥὰς appellat, quod ἀπὸ τοῦ πυρὸς dictum voluit. Luteum colorem in flammeis nuptialibus olim vſitatum refert Plinius. Atqui *flammeum* appellatum quod colore flammeo tinctum eſſet. Sic luteum & flammeum idem. Columella *flammeolas calthas* appellat, quas in eodem carmine *flauentes* vocat, quæ *Luteola* Virgilio. *Ruſſeus* & *Ruſſus* antiquis Latinis idem & rufus, qui Græcis πυῤῥός. Hodie *Ruſſum* cum Italis dicimus colorem luteum vel flauum. Græci ξανθὸν πῦρ dicunt, & ξανθὴν πορφύραν. Pollux de generibus purpuræ: καὶ τὸ μὲν ξανθίζεται, τὸ δὲ κυαναυγὲς γίνεται. Dicunt & ξανθοὺς ἐρυθίνους. Heſychius ξανθὸν exponit πυῤῥόν. Ita Attici. at Dorici generis homines ξανθὸν de luteo dilutiore vſurparunt, quem Latini *flauum* vocabant. Nos vulgo *blondum* quaſi blandum colorem. Contra ξανθὸς Atticis eſt proprie *fuluus*. Nam & ξανθοὺς palmarum fructus appellant qui rubentes ſunt. vnde & φοινικοῦς color. Theophraſtus de Lapidibus: ἄλλη δὲ καλουμένη, ξανθὴ μὲν πλεῖν χρόαν, ἰκλιβινὴ δὲ, ὃ μᾶλλον καλοῦσι χρῶμα οἱ Δωριεῖς ξανθόν. Græci antiquiſſimi ἰκλιβὸν vocant io coloribus, quod Latini *pallidum*, vt paulo ante docuimus. ξανθὸς ἰκλιβινὸς eſt luteus pallidus, quam colorem ξανθὸν Dores proprie dicebant. ξανθὸς vero Atticis luteus flammeus, qui & πυῤῥός. Poëtæ crocum ξανθόθριχα appellant, à quo color croceus hoc eſt luteus in rubrum vergeos. Poëtæ Latini rubrum crocum vocant: *Nec fuerant rubri cognita fila croci.* Quidam τὸ ξανθὸν ſupra πυῤῥὸν culloeant in gradibos coloris rubri percenſendis, alij infra. Fauorinus apud Agellium huc ordine procedit io diſtaotiis ſignandis rufi coloris: ξανθὸν δὲ καὶ πυῤῥὸν, καὶ ἐρυθρὸν καὶ φοινικοῦν. Aliter tamen ſcribunt veteres libri ex quorum auctoritate totus ille locus Agellij ſic diſtinguendus ac legeodus: *Ruſſus enim color & ruber nihil à colore rufi differunt, neque* A *proprietates omnes eius declarant.* Ξανθὸς *autem &* ἐρυθρὸς *&* πυῤῥὸς *&* φοῖνιξ *habere quaſdam diſtantias coloris rufi videntur.* Vt editus eſt contrarium ſenſum efficit Fanorioi menti. πυῤῥὸν facit vicinum φοίνικι, ita enim vocat puniceum. Heſychius φοίνικα interpretatur πυῤῥόν. Alij πυῤῥὸν infra ξανθὸν locant, remittentea ac dilutiorem facientes. His enim gradibua ac nuıoeris ab infimo rufo ad ſummum progrediuntur: ὕπωχρον, ὠχρὸν, ὑπόπυῤῥον, πυῤῥὸν, ὑπόξανθον, ξανθὸν, ὑπέρυθρον, ἐρυθρὸν, οἰνωπὸν, πελιδνόν. De quibus oos alibi. Terra Armenia ὠχρὰ hoc eſt crocei coloris intenſioris & B in rubrum vergentis. Ita ſaoè locum Galeni Arabes interpretati ſunt. Talis color Sandarachæ. Nam & facie rubra eſt, ſed luteo colote tingit, vnde & Saodarachinum pro luteo. Feſtus: *Sandaraca genus coloris quod Græci Sandicem vocant. Næuius: merula ſandaracino ore.* Merula roſtrum rubens aut puoiceum ooo habet, ſed plaoè luteum. Quod ille poeta *ſandaracinum* dixit. Non tamen cum Sandaraca eadem terra Armeoia. Eadem potius fuerit cum Arſenico rubro. Si id quod abſolute Ἀρμένιον Græcis ſcriptoribus vocatur, idem eſt cum terra Armenia Galeni, haud dubitandum eſt quin Arſeoicum C rubrum videri debeat idem cum hac Armenia terra. Inter colores picturæ vtiles vnicum tantum geous Arſenici nouere veteres, quod *auripigmentum* appellat Plioius. Eſtque Arſenicum luteum. Quod vnum hoc nomine vetuſtiſſimis cognitum fuit. Theophraſtus: ἡ ὤχρα ὥσπερ Ἀῤῥενικοῦ δόξει τῷ μόνον τῇ χροιᾷ διαφέρειν δοκεῖν. Ita legendum. Sandaraca autem in iiſdem ferè fodinis reperitur cum hoc Arſeoico vel Auripigmeoto. At rubrum Arſenicum alrarius generis, & in aliis foditur metallis. Auripigmeotum in Myſia Helleſponti inueniri tradit Dioſcotides. Rubrum D verò Arſenicum quod Sandarachæ ſimile eſt, io Pooto & Cappadocia. Sed & io Armenia ſi forte Cappadociæ contermina. Sic ſal Cappodocicus croceus & Armenius idẽ. Ergo illud erit, Ἀρμένιον χρῶμα quod Sandycis nomine in Armenia effodi teſtatur Strabo. Hoc ſi forte *Armenum* abſolutè dictum Græcis Latiniſque ſcriptoribus. Vitruuius inter colores qui legibus excipiebantur, vt à domino oon à redemptore repræſeotareotur, oomioat Armenium lib. VII. cap. V. *Addit huc Chryſocolla oſtrum Armenium.* Zoſimo Paoopolitæ, τὸ Ἀρμένιον inter pigmenta E quæ croceum ac rubrum colorem efficiuot, recenſetur. Plioio tamen Armeoium, & Ἀρμένιον Dioſcoridi cæruleum facit colorem. Ceterum vbi cæruli copia foret, non video cur debuerit deſiderari illud Armenium cæruleum. nam colore oon differebat à pigmento cæruli niſi teneritudine quadam ac mollicie fuci. Armenij alterius color Sandycious, immo αὐτόχρωμα ſaodyx foſſitia, vel Arſenicum rubrum, quod βωλώδης vel βωλοειδής eſſe dicit Dioſcorides, quia in glebam excitetur è metallo. Verba eius ita ſcribeo

da ſunt ex optimo codice: ἔστι δὲ αὐτοῦ εἴδη δύο, τὸ μὲν τῆς σεσυρμένης, τὸ δὲ βωλῶδες, τῇ χρόᾳ σιτοειδὲς, ἀκόλλητον, ἐκ τοῦ πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας φερόμενον. Inepta lectio βαλαυστιώδες, & inepriores qui eam aſſerunt. Hinc βῶλον Ἀρμένιον recentiores Græci nominarunt quæ eadem eſt cum terra Armenia. βώλου Ἀρμενίου frequens mentio apud Myrepſum, quem luteum fuiſſe conſtat, non cæruleum, vt hactenus perſuaſum fuit doctiſſimis medicorum. Armeniæ terræ non meminit Dioſcurides niſi ſub nomine Arſenici rubri, quod eſſe βωλῶδες memorat, id eſt gleboſum. Nam Armenium Dioſcoridis cæruleum omnino aliud. Quod A autem hodie pro Bolo Armenio venditur B non eſt βῶλος Ἀρμενία veterum, nec terra Armenia Dioſcoridis, ſed Lemnia rubrica. Theophraſtus, Λημνίαν μίλτον, appellat: καὶ τὰ σιδήρεια ἔχει μίλτον, ἀλλὰ καὶ ἡ Λημνία· καὶ ἣν καλοῦσι Σινωπικὴν, αὕτη δέ ἐστιν ἡ Καππαδοκικὴ, κατάγεται δ' εἰς Σινώπην. Plinius: *Sinopis inuenta eſt primum in Ponto, cui nomen à Sinope vrbe.* Ita legendum. Inde Σινωπὶς & Σινώπη generale nomen Rubricæ. Heſychius: μίλτος, εἶδος ἐρυθρὸν Σινώπιδος. Zoſimus vocat Σινώπην in Chymicis: ἐν δὲ τῷ ξανθῷ ἐπίβαλε ὠχρὰν Λημνίαν σινώπην ὁπτὴν Ποντικήν. Sic *Magnes*, pro lapide C qui ferrum trahit, etiam ſi non veniat ex Magneſia. *Chalyps, Cyprum, Caune*, & ſimilia de quibus ſupra. Idem Plinius optimam in Lemno naſci ſcribit, & proximam eſſe minio: *Rubricæ genus in ea voluere maxime intelligi. Quidam ſecunda auctoritate, palmam enim Lemnia dabant. Minio proxima hæc eſt multum antiquis celebrata cum inſula in qua naſcitur, nec niſi ſignata venundabatur. Vnde & ſphragidem appellauere.* Ita hæc ſcribenda. Quidquid alij contra ſentiant, omnino certum eſt Plinium Lemniam rubricam cum terra Lemnia quæ ſigillabatur confudiſſe. D Ea ſacra terra vocabatur & à ſolo ſacerdote tractari ſolebat, qui & ſignum Dianæ illi imprimebat. Dioſcurides dicit Capræ. vnde & σφραγὶς αἰγὸς dicebatur. Sed illud αἰγὸς non habet optimus liber, ex cuius auctoritate totus ille locus de Lemnia terra ſic conſtituendus: ἡ δὲ Λημνία λεγομένη γῆ ἐστὶν ἐκ τοῖς ὑπονόμου αἰγιώδους ἀναφερομένη, καὶ μιγνυμένη αἵματι αἰγείῳ, ἣν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀναπλάσαντες καὶ σφραγιζόμενοι εἰκόνι αἰγὸς, σφραγῖδα καλοῦσι. Non igitur ſigillum capræ terram eam nominabant, ſed ſimpliciter σφραγῖδα, quod & Plinius teſtatur. Colorem quidem rubricæ hæc etiam habet, ſed expallidæ & ὑπόλευκον. Nec enim E manus tractantium inquinat, vt auctor eſt Galenus. In medicina hæc tantum laudabatur. χρῶνται δὲ ταύτῃ καὶ εἰς τὰς πλαστὰς αὐτῇ, inquit Dioſcorides. Hoc eſt quamobrem γῆ ἱερὰ nuncupabatur Galeno teſte, in eadem inſula etiam vera Rubrica fodiebatur, fabris vtilis. Hæc non ſignabatur. Atque hæc eſt quam hodie pro Bolo Armeno nobis obtrudunt. Plinius: *Ex reliquis rubricæ generibus, fabris vtiliſſima Ægyptia & Africana, quoniam maximè ſorbentur. Picturis autem apte naſcitur & in ferrarijs metallis. Ex ea fit Ochra exuſta rubrica in ollis nouis luto circumlitis.* Non vno vitio contaminatus hic locus. In ſcriptis libris ita legitur: *quoniam maxime ſorbentur picturis. Naſcitur autem & in ferrarijs metallis, Ochra ex ea fit exuſta rubrica.* Lege ac diſtingue: *quoniam maxime ſorbentur picturis. Naſcitur autem & in ferrarijs metallis. Fit ex Ochra exuſta in ollis nouis luto circumlitis.* Ægyptiam & Africanam rubricam fabris vtiliſſimam ſcribit, quia maximè ſorbetur picturis. Melius tamen legeretur, *directuris*. Nam funiculo rubrica tincto dirigebant ligna ſecanda fabri. Vetus Epigramma ἀπὸ τεκτόνων:

—— μιλτοφυρῆ

Σχοῖνον ἀπ' ἀκροτάτης ψαλλομένην κανόνι.

Item in alio ἀναθέτῳ quo dedicantur inſtrumenta fabrilis artis:

Στάθμαι, καὶ μιλτεῖα, καὶ αἱ σχεδὸν ἀμφιπλῆγες

Σφῦραι, καὶ μίλτῳ φυρόμενοι κανόνες.

In ferrariis autem metallis naſci rubricam ait prorſus iuxta Theophraſti ſententiam verbis ſuprà citatis comprehenſam, τὰ σιδήρεια ἔχει μίλτον. Ex Ochra exuſta eamdem fieri idem auctor dicit, quem & heic Plinius ſequitur, γίνεται δὲ ἐκ τῆς ὤχρας κατακαιομένης. Hoc idem tradit & Zoſimus capite περὶ σημασίας ὤχρας his verbis: αἱρουμένη, καὶ ὀπτῶσα, καὶ γίνεται μίλτος, ἣν ἔνιοι καὶ σινώπην καλοῦσι. Diuerſa igitur Λημνία μίλτος & Λημνία σφραγίς. Non ſolus tamen Plinius eas confudit, ſed plerique alij veterum. Quorum errorem vel in hoc Armenio, quod habemus in manibus, animaduertere licet. Profecto terra Armeniaca Galeni quam ὠχρὰν eſſe ſcribit, id eſt luteam, diuerſa omnino res eſt & ab Armenio Plinij quod eſt cæruleum, & ab Armenio Dioſcuridis, quod idem eſt cum Armenio Plinij. Sed nec poteſt eadem eſſe cum Armenio pigmento Strabonis, quæ ſandyx eſt vel ſandaracha foſſitia: Rubra porro illa, Terra verò Armeniaca Galeni lutea eſt. At plerique recentiorum qui poſt Galenum vixere, terram Armeniacam aut cum Armenio Dioſcuridis camdem fecere, aut cum Armenio pigmento Strabonis. Sed longiſſimè errat doctor ille Medicus qui in definitionibus ſuis Lapidem Armenium quo gemmæ poliebantur, ſcalpebantur, & perforabantur, cum Armenio Cæruleo Dioſcoridis confundit. *Stephanus*, inquit, *tantam ei duritiem tribuit, vt ſigilla in eo ſculpi & cælari queant.* Immo non ſigilla in eo lapide ſculpi & cælari dicit Stephanus, ſed eo tanquam cælo ſcalpi gemmas ipſas, & perforari etiam: παρέχονται δὲ λίθον τὸν γλύφοντα καὶ τρυπῶντα τὰς σφραγῖδας. *Armenij mittunt Lapidem ſculpentem & perforantem gemmas.* Lapis hic ex eorum genere, cuius Theophraſtus & Plinius meminere, diuerſus à pigmento Armenio, quod friabile erat, & quo pictores vtebantur ad cæruleum colorem. Aëtius Ἀρμενιακὸν τὸ ζωγράφων vocat, & intelligit τὸ Ἀρμένιον Dioſcoridis quod eſt cæruleum, diuerſumque facit à Bolo Armenia. Armeniacum Pauli Ægine-

tæ & Oribaſij, quod pilos nutrit in palpebris idem quoque cum cæruleo Armenio Dioſcoridis. Actuarius De vrinis, cap. IX. Bolon Armeniam coloris ſubrubei, quem Græci ὑπέρυθρον vocant, eſſe tradit, & concolorem ſtatuit Lemniæ ſphragidi. ac proinde non vane fortaſſe aſſeri poteſt, quæ hodie viſitatur bolos Atmenia eamdem eſſe, quam Actuatij ætas nouit. Sed an eadem cum terra Armenia Galeni? ὠχρὰν illam facit, id eſt coloris lutei. Bolos Armenia Actuarij ex rubro pallida. Ab his omnibus diuerſa Sandix metallica Strabonis, quam tamen Ἀρμένιον χρῶμα appellat. Hoc enim Armenium planè puniceum. Theophilus quoque De vrinis, cuius Editionem Latinam nunc demum videre mibi contigit, τὸ φλέγμον χρῶμα infectorum ſimile eſſe tradit Armenio Lapidi, eumque colorem à Galeno φοινικοῦν appellari, non tamen intelligit Armenium lapidem à Galeno φοινικοῦ dici, vt vulgo aduotarunt. Ἀρμένιον igitur aliud rubrum, vel Sandyx vel Arſenici genus alterum. Huius meutio apud Zoſimum Panopolitam in confectione admirabilis illius tincturæ, quam ὕδωρ θεῖον vocabant: τὸ δ' ὕδωρ τὸ καθολικὸν ἐστι, καὶ γῆ Ποντικὴ, καὶ Ἀττικὴ, καὶ Ἀρμενίου δηλόνοτι τοῦ κρόκου καὶ τοῦ ἐλευθερίου ἢ ἀνθινοῦ. Eodem capite paucis ante verbis meminit κυανοῦ Ἀρμενιακοῦ. Ergo rubrum hoc Armenium quod cum terra Pontica & Attica memoratur. Γῆ Ποντικὴ eſt Sinopis vel Pontica rubrica. Attica verò fortaſſean Ochra. Nam paulo poſt ὠχρὰν Ἀττικὴν nominat cum Sinope cocta. Sed magis eſt vt de Sile Attico intelligamus, quem limum eſſe ſcribit Plinius. Cuius coloris fuerit video dubitari inter doctos. Sed dubium non eſt fuiſſe rubrum. Tertium genus Silis apud Plinium, *preſſum eſt, quod alij Scyricum vocant ex Scyro inſula.* In purpura *preſſum* dicebatur quod obſcurius erat & fuſcius. Sed & in rubro. vt Rubricæ genus *preßius* apud eumdem Plinium. Quam vocem alibi explicauimus. Manus autem eſt correctorum quod hodie in Plinio legitur. *Scyricum & à Scyro inſula*, quum legendum ſit ex veteribus libris: *Syricum & à Syro inſula.* Σύρος inſula à qua Syrius Pherecydes, & Συρικὸν pigmentum. Iſidorus à Syris Phœnicibus dictum perperam hariolatur. Rubri coloris hoc pigmentum, vt omnes ſciunt. Ergo & Sil Atticum, quandoquidem tertium genus Silis fuit *Syricum*, ſed obſcurius & fuſcius. Vitruuius tamen, quod mirandum, Ochram Atticam cum Sili Attico eamdem facit: Sic enim ſcribit lib. VII. cap. VII. *Primum autem exponemus quæ per ſe naſcentia fodiuntur, vti quod Græce* ὤχρα *dicitur. Hæc vero multis locis vt etiam in Italia inuenitur, ſed quæ fuerat optima Attica, ideo nunc non habetur, quod Athenis argenti fodinæ cum habuerunt familias, tunc ſpecus ſub terra fodiebantur ad argentum inuemendum. Cùm ibi vena forte inueniretur, nihilominus vti argentum perſequebantur. Itaque antiqui egregia copia ſilis ad*

A *politionem operum ſunt vſi.* Clarum eſt ex his Ochram Atticam pro Sile accepiſſe. Dioſcorides ὤχραν τὴν Ἀττικὴν commendat. At Ochra illa Attica ætate Vitruuij, ſi illi credimus, non amplius inueniebatur. Sed de Sile id intelligendum, quod ille perperam cum Ocbra confundit. Ὤχρας Ἀττικῆς etiam mentio apud Zoſimum auctorem Chimiſtam. Ceterum quod de Argentifudinis Atticis ſcribit Vitruuius, in quibus Ochræ vena hoc eſt Silis Attici inueniebatur, eamque vti argentum perſequebantur, hoc Theophraſtus de Cinnabari refert, quod erat illorum temporum minium: καταδεῖξαι δέ φασι καὶ
B εὑρεῖν τὴν ἐργασίαν Καλλίαν τινὰ Ἀθηναῖον ἐκ τῶν ἀργυρείων, ὃς οἰόμενος ἔχειν τὴν ἄμμον χρυσίον διὰ τὸ λαμπυρίζειν ἐπραγματεύετο καὶ συνέλεγεν. Sic τὸ Κιννάβαρι Theophraſti eſt Sil Atticum Romanorum, diuerſum vtique ab Ochra. Sed Sil Plinio limus eſt, Cinnabari Theophraſto arena. Vtrumque tamen in argentariis metallis repperiebatur, vtrumque rubrum. Et quod Vitruuius de Sili tradit, quod eſſe putauit Ochram Atticam, hoc idem nattat de Cinnabari & eius inuentione Theophraſtus. Præterea genus Silis Plinio *marmoroſum* dici-
C tur, quod in Græco fuit μαρμαρίζον, à marmoris nitore, quaſi marmorea arena quæ non male referr τὴν λαμπυρίζουσαν ἄμμον Theophraſti. Nec differebat color Silis & minij. Vnde apud Vitruuium: *& ſilaceorum miniaceorumque cuneorum.* Minium quidem proprie Hiſpanum ab amne cognumine. At genus minij quod ſolum vetuſtiſſimis fuit cognitum nondum inuento Hiſpanico, Κιννάβαρι vocarunt Græci, non ob ſimilitudinem coloris cum illo Cinnabari, quod ex Africa apportabatur, vt male autumant viri docti. Immo contra eſt. Nam illud poſterius notum, quod à ſimilitudine minij illius quod κιννάβαρι vo-
D cabatur Græcis antiquis, id nomen accepit. Hinc Indicum illud & Libycum Cinnabari quod ſanguinem draconis ab Elephanto eliſi putarunt eſſe quidam veterum, non ſimpliciter *Cinnabari* dixerunt, ſed cum cognomento patriæ. Auctor Peripli: γίνεται δὲ ἐν αὐτῇ καὶ κιννάβαρι τὸ λεγόμενον Ἰνδικὸν, ἀπὸ τῶν δένδρων ὡς δάκρυ συναγόμενον. Ad differentiam alterius cinnabaris, hoc Indicum cognominatum eſt. Theophraſto Cinnabari Atticum quod in Argentifodinis effodiebatur, Sil Atticum eſt Romanorum. De hoc nomine Silis controuerſia etiam olim extitit apud Eruditos, vtrum peregrinum eſſet an Roma-
E num, quod Auſonius his verſibus teſtatur:

Eſt ne peregrini vox nominis an Latij Sil?
Et quod Germano mixtum male lethiferum Min?

Verſus ex Catalectis Virgilij, quos alluſit ita legendi ſunt:

Tumentiorum amator iſte verborum
Iſte iſte rhetor: namque quatenus totus
Thucydides Britannus, Attica febris,
Tau Gallicum, Min, Sil & Al, male illi
ſit,
Ita omnia iſta verba miſcuit fratri.

Quæ nos alibi explicamos. Caue autem putes ab hoc ſile dictum fuiſſe *ſilatum* pro ientaculo, quia vinum ſili conditom ieiuni bibebant. Illud *ſili* eſt Seſeli, qood etiam *Sili* dicebatur. De quo nos alibi. Vide Feſtum in voce *ſilatum*. Silis pigmeoti mentio apud Græcus ſcriptotes nulla. Apparer itaque Latinum fuiſſe nomen. Hoc κινάβαρι Atticum Theophtaſti. Vitruuius ὤχραν eſſe Atticam exiſtimauit. Adeo ſcilicet tum ignorabatur, quale pigmeotum fuiſſet Sil. Et ſane non amplius tunc ioueniri ipſe diſertè affirmat. Quod igitur de eo habet Plinius, ab antiquis ſumpſit. De Sili Attico loquor. Nam illud eſt quod ſua ætate noo amplios in rerum natura fuiſſe memorat Vitruuios. Vix tamen ambigi debet quin hoc Silis vucabolum ex aliqua Græca voce effinxerint veteres Latini. Multa autem ex Græcis mutuati ſunt priſci Latini, quæ apud Græcos ipſos alias habuerunt ſignificationes. An igitut ex Σῶρυ fecerunt *Sili* vel *ſil?* Nam ω in ι mutabaot, vt σχοίνιον, *ſcrinium*. κόνις *cinis*. Et ρ in λ, vt λείριον, *lilium*. Sic ex Σῶρυ, *ſili*. Aliud tamen *Sori* Græcorum, quam *ſil*. τὸ Σῶρυ deſcribit Dioſcurides, apud quem malè legitur Σῶρυ. Nam Σῶρυ verum eſt, τὸ Σώριος, vt habent antiqua exemplaria. Receotiures omnes Græci *Sori* idem cum Syricu faciunt, & culoris eſſe rubri vulunt. Sic Sori eſſet Sil. Nam Syricum genus Silis. Neophytus: Σῶρυ, καὶ τὸ Συρικὸν, ὃ καὶ Σανδὺξ λέγεται. Et alio loco: τὸ κεκαυμένον ψιμμίθιον, εἰ μὴ καλῶς ὀπτηθῇ, εἰ δὲ σῶρυ, εἰ δὲ Συρικόν. Ceruſſam vſtam rubrum & Sandaracinum colorem facere notum eſt. Hunc colotem vocatum etiam Σῶρυ & Συρικὸν dicit. Setapio Σῶρυ apud Galenum vertit *Zeg rubeum*, hoc eſt rubrum Atramentum. Sic colorem tubrum vocasunt *ſil* ex Σῶρυ, & Sandycinum vel Sandarachinum. Nsm & Sandatacha κινναβαρίζει. Et Sil Atticum Theophraſto dicitur Ἀττικὸν κιννάβαρι. Quod *Sori* tubrum faciunt Græci Neoterici id de altero genere Soreos ſi forte iutelligendum, cuius meminir Dioſcorides qui λαμπυρίζον eſſe trsdit dum frangitur. Quod ἰσοφυὴς oec eiuſdem cum altero Sori naturæ oec coloris. Nun tamen rubrum eſſe dicit, ſed λαμπυρίζον ὡς Μίσυ. quod Miſy aurei eſt coloris. Veteres Σῶρυ vocauerunt τὸ Συρικὸν prototypo oomine ipſius inſulæ vt io aliis infinitis. Sic enim *Cyprum* pro ære Cyprio dixerunt, *Chalybem* pro Chalybico ſtumomate, *Magnetem* pro Magnetico lapide, *Sinopen* Σινώπην, pro robrica Sinopica. Ita ergo & Σῶρυ pro Syrico. Latini priſci *ſyl* vel *Sil* inde fecerunt. Hinc plerique auctores recentiores Græci & Arabes Σῶρυ cum Σύρῳ confuderunt. Indè eſt quud Σῶρυ idem cum Συρικῷ eſſe vuluerunt. At Σῶρυ plaoe nigrum vel cæruleom. Quidam μελαντηρίαν eſſe id eſt atramentum metallicum opinati ſunt, quos Dioſcurides refellit, & ſui genetis eſſe aſſetit. Democritus in Phyſicis κυανοῦ de colure facit: τῷ θείῳ ἀπύρῳ συλλείου σῶρυ καὶ χάλκανθον, τὸ δὲ σῶρυ ἐστὶν ὡς κυανὸς ψαφαρὸς διεσκορπισμένος ἀεὶ ἐν τῷ Μίσυ. τινὲς καὶ χλωρὸν χάλκανθον καλοῦσι.

Quæ verba peſſimè ioterptetatur Hermolaus Barbaros in Corollario ſoo. *Deſcribitur*, inquit, *Sori à Democrito cæruleum ſcabrum, inueniri ſemper ſalitum in ipſo Miſye, vocatum à quibuſdam Chalcanthum viride.* Sori quod eſt Cyaneum, nun puteſt eſſe viride. Præteres χλωρὸν χάλκανθον non tecte redditut *viride*, qoum ſit luteum, vt χλωρὸν ἀφρονίτρον luteom vel aurei coluris. De Miſy igitur oun de Sori bæc accipienda ſunt, τινὲς καὶ χλωρὸν χάλκανθον καλοῦσι. Miſy aurei colotis & χρυσίζει. Quod ideo χλωρὸν χάλκανθον quidam vocabant, id eſt aureum Chalcanthom. Hodie *Vitriolum* dicimus veterum Chalcsothum. Miſy verò eſt *vitriolum Romanum* quud luteom vel aureum habet colutem. Græci χάλκανθον χλωρὸν nominabant. At *Vitriolum* vocamos quod eſt *vitreolum*, à vitreu colore. vt *luteola Caltha* Virgilio. vt *aureolus*, *ruſſeolus* vel *ruſſulus*, pru ruſſus. ita & *vitreolum* pru virteo. Plinius de Chalcaothu: *Immobilibus ſuper has tranſtris dependent reſtes lapillis extentæ, quibus adhæreſcens limus vitreis acinis imaginem quamdam vuæ reddit.* Inde ergo *vitreolum* volgi vucamus. Et paulu puſt: *color eſt cæruleus, perquam ſpectabili nitore, vitrumque eſſe creditur.* Hic eſt vitreus colot, quem vetetes Gtammatici pellucidum & cæroleum eſſe definiunt. Quemadmudum aotem infima Latinitas Chalcanthum appellauit *vitreolum*, à colote vitreo, ita Græcia aotiqua χάλκανθον ſimiliter à colure quem habet, numinauit. Quod Etymum ab umnibos ignutatum fuiſſe videu. Nec ſanè antiqui proprietatem huios nominis ſciſſe videutut, qoi ab ære deduxerunt. Plinius: *Græci cognationem æris nomine fecerunt & atramento ſutorio, appellant enim Chalcanthum.* Immo nulla cugnatiu æris in huc nomine χαλκάνθου, oec eoim vllam hsbet cum ære ſimilitudinem. Chalcanthum in Chalcitim tempuris lapſu tranſire nihil morot. Hoc nun agitut. Si nihil habet æris Chalcanthum, ne culurem quidem, cur ab ære numen inuenerit, oun video. Opumis ac vetuſtis auctoribus dicitur χαλκανθὲς. Strabu lib. XIIII. μέταλλα δὲ χαλκοῦ ἐστὶν ἄφθονα ἐν Ταμάσῳ, ἐν οἷς τὸ χαλκανθὲς γίνεται, καὶ ὁ ἰὸς τοῦ χαλκοῦ πρὸς τὰς ἰατρικὰς δυνάμεις χρήσιμος. vbi doctus iotetpres, *Chalcanthum id eſt æris flos* Latinè reddidit. Imperitiſſimè. Nã χαλκανθὲς & χαλκοῦ ἄνθος quod eſt æris flos longè diuerſs. Apud Diuſcoridem in autiquiſſimu exemplari Regio χαλκανθὲς quoque ſcribitur non χάλκανθον, vt vulgo habetur: χαλκανθὲς τῷ μὲν γένει ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχει. Et rectè quidem ſic vocatut. ab ἄνθος quod colotem ſignificat, compuſitum hoc numen. Vt autem κροκανθὲς Græci dicuot quud crucei eſt coluris, & πορφυρανθὲς, quod purpuræ colurem habet, πολυανθὲς *colorium*, ἰοανθὲς fluridi coloris, ἀμαυρανθὲς decolot & pallidum, & χρυσανθὲς, aureum. Nicander ita vocat τὸ χρυσανθέμιον τὴν χρυσανθὲς ἀμάργων. Sic etiam & χαλκανθὲς, quod colotem

habet χαλκοῦ. Atqui colorem æris non habet Chalcanthum. Quare non à χαλκὸς & ἄνθος compoſita hæc dictio, ſed à χάλκη quæ purpuram glaucam & cæruleam denotat. Heſychius: χάλκη, πορφύρα. Alij dicebant κάλχη. Inde & καλχαίνειν tingere. Pollux capite περὶ βαφῆς καὶ χρωμάτων, καταχρωστὲς καλχαίνειν. ἴδιον γὰρ ἐπὶ τῆς χρωτισμοῦ ποίημα. Inde igitur τὸ καλχανθὲς, vel χαλκανθὲς, quod colorem κάλχης referat, id eſt cæruleæ purpuræ. Vt καλχηδὼν & χαλκηδὼν, ſic κάλχη & χάλκη, καλχανθὲς & χαλκανθὲς, κύθρα & χύτρα, & ſimilia ſexcenta. Dioſcorides de Chalcantho: ἄριστον δὲ αὐτοῦ ὑγιὲς τὸ κυανοῦν καὶ βαρύ. Non ab ære qui Græce χαλκὸς, ſed à voce χάλκη vel κάλχη, quæ purpuram ſignificat cæruleam, compoſitum χαλκανθὲς. Alij τὸ χάλκανθον dixere. Quæ compoſitionis forma etiam in alijs obtinuit. Nam & ἴανθον ſimiliter dictum eſt pro ἰανθὲς quod colorem violæ præſeferet. Vnde *Ianthinæ veſtes*. Heſychius: ἴανθον, ἄνθος καὶ χρῶμα τὸ πορφυρειδές. Sic Phalangitis herba λευκάνθες dicta quod florem haberet candidum. Dioſcorides: οἱ δὲ λευκάνθον καλοῦσι. Ita legit vetuſtiſſimus Codex. Male ſcribitur, λευκάκανθον. Et ita etiam in Plinio corrigendum. Dicebatur & λευκάνθεμον. De qua ſuprà. Sic etiam χρυσάνθεμον herba & χρύσανθον appellata, & χάλκανθον de qua paulo poſt. Eodem modo & τὸ χάλκανθον, quod ἄνθος χάλκης haberet. Hæc ſunt indubitatiſſima. Conſtans tamen hallucinatio veterum ab ære deducentium hoc nomen, & confundentium χαλκοῦ ἄνθος, & χάλκανθον. De Gloſſarij auctore non miror, qui χάλκανθον exponit *florem æris*, pro *Calchantho*, nec de Iſidoro qui Chalcanthum ita exponit. Nicander vetuſtiſſimus ſcriptor χαλκοῦ ἄνθην id eſt florem æris pro Chalcantho dicit in Alexipharmacis, vbi de remedijs contra fungos loquitur:

Πολλάκι καὶ χαλκοῖο πάλαι μεμογηότος ἄνθην.

Aperte hoc verſu τὸ χαλκοῦ ἄνθος deſignauit. Dioſcorides tamen pro Chalcantho accepit, & alio loco Chalcantum aduerſus fungos promptum & efficax remedium eſſe prodidit. Poſſemus tamen dicere interpretationis heîc falſum Dioſcoridem. Nam χαλκὸν πάλαι μεμογηκὸς, nihil aliud ſignificat, quam æs vetus, cuius florem ad eam medelam experti tradit. Quamuis & hoc quoque ſit inexplicabile. Etenim flos æris fit, dum æs recens fuſum & rubens adhuc, inſperſa aqua refrigeratur. Vtcunque tamen de ære floris vetuſto eum verſum poſſemus exponere. Chalcanthum autem & florem æris eaſdem vires in medicina habere Galenus auctor eſt, qui Chalcanthum pro æris flore ſubſtitui præcipit: ἀντὶ χαλκοῦ ἄνθους χάλκανθον. Sed Nicander idem in Theriacis ἄνθεα χαλκοῦ pro Chalcantho manifeſte videtur poſuiſſe in his verſibus, de eo qui à Vipera morſus fuerit:

Χροιὴν δ' ἄλλοτε μὲν μολίβου ζοφοέσσαν ἴσχει,
Ἄλλοτε δ' ἰκέλην, τὰ τ' ἄνθεσιν εἴδεται χαλκοῦ.

Color ἰκελὴς eſt cæruleus qui Chalcanthi proprius. At flos æris rubet. καθύπορρον vocat

A Dioſcorides. Ergo ἄνθεα χαλκοῦ poſuit pro ἀντὶ χαλκάνθου. Quæ ſumma imperitia eſt. Ita etiam interpretatur vetus Scholiaſtes: ἄνθεσι δὲ χαλκοῦ, ἀντὶ τοῦ χαλκάνθῳ, ὃν νῦν καλκανθὲς φασιν. At καλακανθη herba eſt recentioribus, quæ dicebatur veteribus γλαύκιον. De qua infra. Dioſcorides ait, eos, quos vipera momorderit, colorem habere ὑπόγλαυκον. Ita ſcribendum, non ὑπόχλωρον. Nicander vocat ἰκέλην, & ſimilem dicit Chalcantho, quod eſt glaucum & cæruleum vel vitreum. Dioſcorides vt hoc obiter euentilemus, tres ſpe-

B cies Chalcanthi facit, τὸ σταλακτὸν, τὸ πηκτὸν καὶ τὸ ἑφθόν. De ſtalacto verba eius ſic legenda ſunt: τὸ μὲν γὰρ κατὰ σταλαγμὸν διηθουμένων ὑγρῶν εἰς ζειὰς ὑπονόμοις συνίσταται, ὅθεν καὶ σταλακτὸν καλοῦσιν ὑπὸ τῶν τὰ κυπριακὰ μέταλλα ἐργαζομένων. Plinio dicitur *ſtalagmias*. Cuius locum ſic lego: *Fit & pluribus modis, genere terræ eo in ſcrobes cauato, quarum è lateribus diſtillante hiberno gelu ſtiria, ſtalagmian vocant.* ὁ σταλαγμίας. Poſſet etiam legi ex alio veteri codice: *quarum è lateribus diſtillantes hiberno tempore ſtiriæ gelantur. Stalagmian vocant.* Iſidorus: *Fit & in ſcrobibus cauatis, quarum de lateribus decidentes guttæ coaleſcunt.* Longe melius quàm Plinius. Ridi-

C culum quippe illud de ſtirijs hiberno gelu concretis quæ Chalcanthum efficiunt quod σταλακτὸν dicitur. Hoc de officina ſua procuſum dedit Plinius. Quod frigore gelatur, idem regelatur calore. quod non patitur Chalcantum. Ergo nec gelu coaleſcit. Genus aliud Chalcanthi ſole denſari tradit Plinius. ἡλιακὸς plane eſſet & longe diuerſum ab ea ſpecie quæ frigore concreſcit. Præterea metallicarum fodinarum ſubterranea hieme calidiora ſunt quàm æſtate. Non igitur in his humor qui Chalcanthum facit, hiberno tempore vi frigoris congelatur. Dioſcorides dicit ſimpliciter, διηθουμένων ὑ-

D γρῶν κατὰ σταλαγμὸν εἰς ζειὰς ὑπονόμους συνίστασθαι. quod guttatim defluentes humores quaſi ſacco liquati, cogerentur. Hæc proprietas τοῦ σταλακτοῦ. Hoc idem dicebatur & λογχωτὸν, quod ſtiriæ lanceis ſimiles efficerentur. Sequitur apud Plinium de hoc genere: *Stalagmian vocant, neque eſt purius aliud. ſed ex eo colorem candidum ſentientem violam leucoion appellant.* Hæc ſunt fœdiſſime inquinata vitio librariorum correctorumque. Legitur in veteri codice: *ſic ex eo candidum ſentientem viola, loncoton appellant.* omnino ſcribendum: *ſic ex eo quod dependet vt lanciola, loncoton appellant.*

E Stiriæ illæ in formam lanciolæ dependentes chalcanthum faciunt dictum λογχωτὸν quod idem eſt cum ſtalacto. Neophytus: λογχωτὸν, τὸ χάλκανθον. Riſi medicum qui in ſuis definitionibus bona fide rettulit ex eo Plinij loco, Chalcantum candidum eſſe ſimile violæ & λευκόιον appellari. Si in curandis ægrotis nihil plus videt, væ miſeris. Chalcantum illud non eſt candidum. Si candidum eſſet, non tamen violæ ſimile foret. An nihil aliud candidum præter violam cui poſſet comparari candor Calchanti? Poſt ea quæ ſuperius ex

Dioſcoride citauimos, ſequitur apud eundem in vulgatis: Πετάσιος δὲ αὐτὸ καλεῖ πιτάριον, οἱ δὲ σμηκτικὸν, πηκτὸν, ἑφθὸν, ἀραχνὸν, λογχωτόν. Quæ omnino ſpuria ſunt & adtexta ex aliquo auctore Chymico. Πετάσιος corruptum pro Πεπάσιος, quod eſt nomen auctoris Chymici, cuius mentio apud Zoſimum inter ſcriptores Chymiſtas: ὧν εἰσὶ Πετάσιος καὶ Σωσίνος οἱ θαυμάσιοι. Vetus liber Bibliothecæ Regiæ ea non agnoſcit. Laudatur ab iiſdem ac celebratur in Chimia alius ſcriptor nomine Πηβίχιος, qui heic poſſet locum habere. Sequuntur de ſecundo genere Chalcanthi quod eſt πηκτὸν, longè corruptiſſima, ſic emendanda: τὸ δ᾽ ἀφθόνως ὑπολειβόμενον ἐν σπηλαίοις, ἔπειτα μεταχεόμενον εἰς βόθρους τὴν πῆξιν λαμβάνει, ὃ δὴ καὶ πηκτὸν ἰδίως ὀνομάζεται. Iſidoros pro βόθρους legit βότρυς, eaque ſic reddidit: *Fit & peſſon in ſpeluncis quod liquide collectum dehinc diffuſum in quoſdam ſolidatur botros.* Confundit eum alio genere quod ἑφθὸν dicebatur quod in modum vuæ conformari ſolebat, vitrei coloris acinis inter ſe cohærentibus. Ita Plinius τὸ σμηκτὸν confudit, & τὸ πηκτόν. Suidas de pecto intelligit: χάλκανθον, ὕδωρ ἐστὶ πηγνύμενον ἐν τοῖς κατὰ Κύπρον μετάλλοις. Aquam concretam vocat. Germani hodie appellant Chalcanthum: *aquam Cupri*, *Kupfer waſſer*. Inde noſtrum *Couperoſe*. De genere Chalcanthi quod decoquebatur, & ἑφθὸν appellat Dioſcorides, ita ipſe corrigendus eſt, in Editionibus: τὸ δὲ τρίτον καλεῖται μὲν ἑφθὸν, σκευάζεται δὲ ἐν Ἱσπανίᾳ, σκεβλὸν δὲ ἔχει τὴν χρόαν, ἀχρούστερόν τε καὶ ἀσθενέστερον ὑπάρχον, ὕδατι δ᾽ ἐπιτηδευτὸν ἕψουσι, εἰς τὰς δεξαμενάς τε κατεράουσιν, ἐῶσι, πῆξιν δὲ πήγνυται πλειόσιν ἡμέραις εἰς πολλὰ διαιρούμενον κυβοειδῆ σχήματα βοτρυοειδῶς ἀλλήλοις προσεχόμενα. Hoc eſt quod in botros ſolidari dixit Iſidorus. Vide Plinium, qui facticium vocat hoc genus: *Hoc pallidius, & quantum colore, tantum bonitate deterius.* Recta igitur veteris libri lectio apud Dioſcoridem: ἀχρούστερόν τε καὶ ἀσθενέστερον ὑπάρχον. Quod Plinius vertit, *pallidius*. Reliqua alibi emendabimus & comparabimus cum Plinianis. Græci recentiores χαλκανθάριον diminutiua forma dixere. Inde officinæ *Colchotar* vocant Chalcanthum. Alij *Chalcitim* ſic appellatam Arabibus contendunt. At τὸ χάλκανθον vt dixi veteribus vel χαλκανθὲς, quod χάλκης habeat colorem. Errant qui ſcribunt χάλκανθος, & vitioſe ita ſcribitur in pleriſque auctorum Editionibus. Κάλχη vel χάλκη eſt purpura Cyanea. Straboni tamen Κάλχη eſt rubra purpura, qui Sandycem Armeniam colore ſimilem ſcribit, τῇ Κάλχῃ. Apud Vopiſcum in Aureliano Sandix Indica præſtantiſſimam porpuram facere dicitur, ſi curetur. Ex hac voce tranſpoſitione ſyllabæ facta eſt apud recentiores λάκχα. Vir doctus apud auctorem Peripli λάκκου χρωμάτινος de lacca vulgati accipit. In his verbis: καὶ ἀβόλλαι καὶ καυνάκαι καὶ σινδόνες ὀλίγαι, καὶ λάκκος χρωμάτινος. Genus eſſe veſtis præcedentia oſtendunt, & nos id iam olim docuimus. Sic ſupra ἄβολλαι νόθοι χρωμάτιναι, καὶ λέντια καὶ δικρόσσια. Colorias veſtes intelligit quæ ex Ægypto in Arabiam inuehebantur. Græci autem κάλχην vocauerunt Anchuſam, quæ & ipſa πορφυρὶς nominata à colore rubræ purpuræ. Suidas: Κάλχη, βοτάνη δι᾽ ἧς πορφύρα βάπτεται. Fortaſſean & hæc eadem ſit cuius nomen poſterior ætas mutauit in λάκχαν. Alias Κάχλαν & κάλχαν etiam appellarunt τὸ βούφθαλμον. Siculi Κάλθαν dicebant. Vnde Romanis *Caltha*. cuius tamen color à purpureo aut rubro longè diſpar, luteus quippe. Violis luteis eam facit concolorem Plinius lib. XXI. cap. VI. his verbis quæ ſic legenda ſunt: *è ſatiuis maxima auctoritas luteis, genera Tuſculana, & quæ marina appellatur, folio aliquanto latiore ſed minus odorato. In totum verò ſine odore minutoque folio Calatina, munus autumni, cetera veris. Proxima ei caltha eſt & concolor. Amplitudine vincit & numero foliorum Marinam quinque non excedentem.* Viola *Calatina* dicta à Calatia oppido Italiæ, vt Toſculana à Tuſculo. Sic demendus labor Herbariis quærendi vnde dicta ſit & quare *Calathiana*, quam à Calathis deducunt, & eamdem cum Thylacitide faciunt. Caltha autem hæc quæ Græcis Κάλχη vel Κάχλα croceos habet flores in rubrum vergentes. *Solſequium* vulgo dicimus. Hæc proprie Κάχλα Græcorum. Quidam tamē Buphthalmum ſic etiam vocarunt. Plinius lib. XXV. cap. VIII. *Eſt & Buphthalmos ſimilis boum oculis folio fœniculi, circa oppida naſcens, fruticoſa caulibus, qui & manduntur decocti. Quidam Calchan vocant.* Ita veteres libri. Dioſcorides habet Κάχλαν. Ex Sicolo Κάλθα, pro Κάλχα factum nomen Romanum *Caltha*. Caltha tamen Latij, non eſt Græciæ βούφθαλμον. Hæc herba caret nomine apud Latinos. Ideo Græcam appellationem retinuit Plinius & Virgilius in Culice: *Buphthalmuſque virens.* De quo conſulantur Herbarij Neoterici. Neophytus χρυσάνθεμον Romanis *Caltham* appellari tradit: χρυσάνθεμον ἢ Κάλχας, οἱ δὲ Χαλκῖτιν, οἱ δὲ Χάλκανθον, οἱ δὲ Χαλκάνθεμον, οἱ δὲ βούφθαλμον, Ῥωμαῖοι Κάλθα. Caput de Chryſanthemo in antiquiſſimo Dioſcoridis exemplari nullum comparet. Spurium eſſe & additicium nullus dubitet. Nam paria omnia ſunt in vtriuſque deſcriptione verbis pæne iiſdem, & remedis prorſus eadem. Refertur tamen à Neophyto. In remediis hæc obſeruabam. Vulgatæ Editiones Dioſcoridis in Chryſanthemo ſic habent: ἰκτερικοὺς τε προσκαίρως εὔχροεῖν ποιεῖ ποθὲν μετὰ τὴν ἐκ τῆς λουτροῦ ἀπὸ τῆς μακρᾶς ἀναστροφῆς ὁδοῦ. Neophytus habet tantum: ποθὲν μετὰ τὴν ἐν τοῖς λουτροῖς ἀπὸ τῆς μακρᾶς ὁδοῦ. In Buphthalmi verò deſcriptione ſic legitur apud Dioſcoridem in Editis: φασὶ δὲ ὅτι ἐν βαλανείῳ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν πινόμενον, εὐχροίας ποιεῖ πρὸς χρόνον τινὰ τοὺς ἰκτερικούς. At optimus codex Dioſcoridis vna vice amplius ſcribit: μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τῆς μακρᾶς πινόμενον εὐχροίας ποιεῖ πρὸς χρόνον τινὰ τοῖς ἰκτερικοῖς. Atque ita plane apud Neophytum habetur, niſi quod mutato accentu apud illum ſcribitur, μετὰ τὸ ἐλθεῖν τῆς μακρᾶς.

μακρᾶς. Hoc eſt quod in Chryſantbemo dixit ex alio auctore: μετὰ τὸν ἐν τοῖς λουτροῖς ἀπὸ τῆς μακρᾶς ἔξοδον. Scripſerat omnino Dioſcorides: μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τῆς μάκτρας. Id eſt, poſt egreſſum ex alueo. μάκτρας vocat alueum balnei. Μάκτρα qoidem proprie alueua in quo fatioa conſpergitur & ſubigitur pani faciendo. Heîc Dioſcorides pto ſolio balneari vſurpauit, quem eriam *alueum* Latini appellant. Apparet igitur auctorem quemdam Græcum ſub nomioe Chryſantbemi eadem tradidiſſe quæ Dioſcorides de Buphthalmo ſcripta reliquit. vtrumque caput in ſuam compilationem tranſtulit Neophytus. Quorum alterum de Chryſanthemo libris atque inde Editiooibus Dioſcoridis adtextum fuit ab aliqno ſtudioſo. Certe Buphthalmum Dioſcotidis & Cbryſanthemon Anonymi prorſum idem. Neotericus Auctuarij auctor Bupbthalmum à Romanis dictū notauit, *Caltham Coroniam*. Ita enim legendum: Ῥωμαῖοι Κάλθα κορωνία. Quod ſcilicet ad coronas admitteretur: vel quod in flore folia in orbem diſpoſita inſtar coronæ radiatæ redderent. In Cbryſantbemo adſcripſit à Rumanis dici Caltham. De Buphthalmo ſcribit Dioſcorides, οἱ δὲ Κάχλαν καλοῦσι. Hic ait: χρυσάνθεμον, οἱ δὲ χάλκας. Cerrum tamen eſt nec Buphthalmum, nec Chryſantbemum eſſe Caltham. Buphtbalmum folia habee μαραθώδη. Chryſanthemum, σχιζώδη, ὅμοια ὀρίγανα... Ita habet Neophytus. ὀρθῶν πολυσχιδῆ vocat, τὸ ἀνώνυμον Dioſcoridis quod fulia babet ὀριγανοειδῆ. Calthæ folia earene inciſuris, & ſatis ampla ſunt, & oblonga. Scribit Plinius Caltham amplitudine foliorum vincere violam luteam cognomine marinam. Veteres tamen Gloſſæ *Caltham* βούφθαλμον Græce ioterpretaotur. *Caltha*, βούφθαλμον. Nuo tamen ambigo quin Caltbam multi βουφθάλμου & χρυσανθέμου nominibus appellarint, à ſimilitudine coloris & floris. Certè multis aliis floribus colure luteo haoc χρυσανθέμου appellationem Græci tribuere. vt Helichryſum quidam etiam χρυσάνθεμον nuncuparuot teſte Dioſcoride. Ranonculi quoque genus flore luteo ſic vocarunt. Democritus: βατράχιον δὲ ὃν χρυσάνθεμον καλοῦσι. Buphthalmum etiam Chryſanthemum, quia florem habet aureum. Et fallitur Fuchſios, qoi Buphthalmu flores candidos attribuit, & cotulam nun fœtidam eſſe putat. Clare Dioſcorides flores ei dat luteos: ἄνθη μήλινα. Addit Neophytus: ἡ κίτρινα. Si Buphthalmum Κάλχη, vt quidam nominarunt, Romani facto inde nomine alium florem ſed ſimilem appellarunt *Caltham*. Quod in aliis ſexcentis eos feciſſe obſeruauimus. Cetera cognomina recentia Buphthalmi vel Chryſantbemi inde quoque ſuot, χαλκίτης, χάλκανθον & χαλκάνθεμον, quod florem habeat colore χάλκας, quæ caltha eſt Latinis. Nam & χάλκας & Κάλχας & Κάχλας idem quod χαλκάνθεμον. Noo deeruot tamen fortaſſe qui mallent dictum, ab æreo colore qui flaous eſt. Sic χαλκολίβανος

A genus turis vel ſuccini ab eo colore appellati. χαλκοσμάραγδος & Chalcitis gemma ab eodem. *Ænobarbus* cognumen Dumitiorum ab ænei coloris barba. Forte & χαλκάνθη & corruptè καλακάνθη Glaueium berba à colore ſucci luteo. Niſi verius ſit à Calcha potios ita denominatam. Nam & Καλχάνθη, & Καλακάνθη videtur potius appellata. At Chalcanthum metallicum ἀπὸ τῆς χάλκης nomen inuenit, quæ cæruleum habet colurem, non ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ. Herba verò χάλκανθον à Calcha quæ lutea eſt. Auis χαλκὶς Græcis ἀπὸ τῆς χάλκης. Quidam noctuam ſic appellarunt, quæ B Græcis γλαύξ. Suidas: χαλκὶς εἶδος ὀρνέου, οἱ δὲ γλαύξ. Piſci quoque Chalcidi color potiua quàm patria nomen dedit. Sed & *Chalcis* ſerpens à colore cæruleo ſic videtor nominatus. An idē ſit cū lacerta Chalcidica, neſcio. illud ſcio falli Bellonium qui ſcribit Lacerti genus quoddam in muros reptans & muſcas captaos vulgari Græcorum lingua Samiamiron appellatum eumdem eſſe eum Chalcidica lacerta. Huno vide Obſeruat. lib. II. cap. XXXVI. Quem Græci hodie Σαμάμυθον vocant, antiquæ Græciæ eſt ἀσκαλαβώτης id eſt Stellio, qui diuerſus à ſtel- C lione Italico. Gloſſæ Græeorum: ἀσκαλαβώτης τὸ Σαμαμίνθη. Quæ vox pura pura Hebraica eſt & repperitur in Prouerbiis cap. XXX. XXVIII. שְׂמָמִית, Septuaginta reddiderunt καλαβώτην. Huius proprium reptilis in domibus habitare, & muſcaa captare circa parietes. Heſychius: χαλκώτης ἀσκαλαβώτης, δοκεῖ δὲ εἶναι ἐπίχαλκος ἀμυδρῶς περὶ τὰς μύας. Vide quæ ſupra de eo notamus. Græci tria factont lacertæ genera, à colore ſic dicta, τὴν ἡλιακὴν, τὴν χαλκὴν, καὶ τὴν χλωράν. Heſychius: Ζίγνις, ἡ ζίγλας ἡ χαλκὴ σαῦρα. Hæc eſt quæ aliis χαλκὶς, quam quidam à patria ſic dictam ioterptetati ſunt, & *Chalcidicam* D vocarunt, ſed falſi ſunt. de his alibi. χαλκὴ vel χαλκὶς à colore appellata, vel æreo vel cæruleo, ἀπὸ τῆς χάλκης. Sepem ita vocarunt Græci. Nicander in Theriacis:

Σῆπα χάμαιλον πεδαειρότερον ὁμοίαν σαύροισιν ἀλύξαις.

Ita legendus hic verſus. Scboliaſtes ad eum locum: ἡ δὲ σὴψ ὁμοία ἐστὶ τῇ σαύρᾳ· καλεῖται δὲ χαλκίς· ἔχει γὰρ ἐπὶ τοῦ νώτου χαλκιζούσας ῥάβδους. Ea eſt quam Plinius vbique vocat *Chalcidem*. Multum itaque dioerſa à ſtellione. Κάλχη porro vel χάλκη Græcis etiam E purpura. Quia verò concbyliom marinum ex quo purpura inficiebatur, non vnius erat coloris, ſed pto diuerſitate littorum in quibus culligebatur, ita varij generis colores faciebat, ex eo κάλχη vel χάλκη non vnum ſignificat purpuræ genus, nec vnius coloris. Erat atra purpura, erat liuida, violacea, cærulea, robra, lutea. Hinc & κάλχη de his omnibos coloribus dicitur. Apud Strabonem Sandycis Armeniæ pigmentum ſimile κάλχῃ dicitor id eſt rubræ purpuræ. Ita accipitur in Ara Doſiadæ quam primi Edidimus:

Eecce

Ολος οὐ μὰ κιβερὶς ἰρῶν
Αἰβάσθωσι εἶα κάλχης
Υπερανίμου πέζῃ.

Sanguinem victimarum in ara effuſum comparat puniceo κάλχης ſucco. In metallico Chalcantho, ὁ χάλκα cærulei vel glauci ſucci habet ſignificationem. In herba Chryſanthemo vel Buphthalmo χάλκας luteum colorem deſignat. Profecto ex illo κάλχη vel χάλκη Græci infimæ ætatis tranſpoſita ſyllaba fecerunt λάκχαν, & pro colore rubro poſuerunt. Sed ὁ λακχᾶ dixerunt. Certe & κάλχας de Buphthalmo Græcis. Neophytus: χρυσάνθεμον, ὁ χάλκας. Dioſcorides: Βούφθαλμον, οἱ δὲ Κάλχαν καλοῦσι. Poſteriores Græci Anchuſam appellarunt λάκχαν. Ita enim vocat Democritus, qui quamuis ſubditicius ſit, antiquum tamen eſſe oportet. Quippe quem citari videam Syneſio, Stephano & Zoſimo ſcriptoribus Chymicis, & inter præcipuos ac veteres illius artis auctores laudari. Laccham igitur ille, quem Ἀχαίας ἄνθος indigetat, cum Syriaco colore iunctim commemorat, & ῥίζιον abſolutè vocari tradit illud Συριακὸν ἄνθος, id eſt radiculam. quam φύκιον nomine & χρώματος veteribus Græcis fuiſſe notam teſtantur Theophraſtus, & Dioſcorides. Καὶ τὸ τῆς Συρίας ἄνθος, ὃ καλοῦσι ῥίζιον. Plinius *Radiculam* appellat herbam eam quam Græci στρούθιον lauandis aptam lanis, & tincturæ præparandis. Sed tam certus ſum quàm me hæc ſcribere, Plinium quum τὸ ῥίζιον apud auctorem aliquem legiſſet de hoc Syriaco fuco, huius hiſtoriam & appellationem confudiſſe cum Struthio, quæ lanas tingentibus præparabat. Primum Radiculæ nomen nullo modo conuenit Struthio, cuius magnam eſſe radicem Plinius ipſe fatetur lib. XIX. cap. III. de Struthio: *ſemen ei nullum, radix magna quæ conciditur ad quem dictum eſt vſum.* Præterea στρούθιον Latini non *radiculam*, ſed *radicem lanariam* ab effectu lanarum purgandarum vocarunt. Optimæ Gloſſæ: *Radix lanaria*, στρούθιος βοτάνη. Auctuarium Dioſcoridis: Στρούθιον, Ῥωμαῖοι ἕρβα λαναρία, ἢ ῥάδιξ λαναρία. Iſidorus: *Struthium, quam quidam herbam lanariam vocant, quod plerique ex eo lanas lauant.* Nemo vnquam Latinorum *radiculam* appellauit. Plinius ipſe alio loco *herbam lanariam* vocauit. Vbique naſcitur lanaria radix, at radicula hoc eſt ῥίζιον in Syria tantum. vnde & Συριακὸν ἄνθος Democrito dicitur. Plinius de Struthio quam *radiculam* nuncupat: *Naſcitur ſatiua vbique, ſed ſponte præcipua in Aſia Syriaque, ſaxoſis & aſperis locis. Trans Euphratem tamen laudatiſſima.* Priora conueniunt Struthio, quod γνώριμον eſſe dicit Dioſcorides. Idcirco nec deſcriptionem eius apponere dignatus eſt. Poſtrema ad Syriacam radiculam pertinent, qua genas fucabant mulieres. Quæ ſequuntur verò nulla ratione competere poſſunt Struthio: *caule ferulaceo, tenui, & ipſo cibis indigenarum expetito & tingens quidquid ſit, cum quo decoquatur.* Struthium ſiue herbam lanariam in

A cibos receptam fuiſſe nemo veterum prodidit. Cur ſolis Syris fuerit edulis nihil cauſæ video. Hoc de radicula Syriaca fortaſſe verum, cui vnice congruit, quod adiectum eſt: *& tingens quidquid ſit cum quo decoquatur.* Id in Struthion nullo pacto cadere queat, aut quadrare, vtpote quæ ſuccum tingendo aptum habeat nullum. Nec enim βαφικὴ hæc herba, ſed candorem tantum lanis conciliabat non fucum. Plinius: *lauandis demum lanis ſuccum habet, mirum quantum conferens candori mollitiæque.* Hodie vocatur *Saponaria*, quod vicem ſaponis præſtet emaculandis pannis, & ſordibus lanarum eluendis, quæ

B στρουθίζεσθαι dicuntur, quum lauantur radice Struthij. Græci Chimici vſum eius commendant ad dealbandas margaritas. Zoſimus περὶ λευκώσεως μαργαριτῶν κεφάλαιον· σμῆχε τὰς ἀκροβάτας καὶ ἀνθρώπων, ἕως ἐκ μέσου φύλλα, καὶ στρούθιον βοτάνην λαβὼν ὀλίγον, καὶ ποιήσας φάρμακον, βάλε τοὺς μαργαρίτας, καὶ ἔλκυσον εἰς αὐτό. Ideo ἐριοπλυτῶν hæc herba propria non βαφέων. lanas lauantium, non infectorum. Dioſcorides ἐριοπλύτας vocat, id eſt lanarum lauatores, qui Struthio vtebantur. vnde & ipſa herba καθαρτικὴ quibuſdam dicta. Longe igitur errat eruditus Herbarius qui eam herbam

C quam vulgus hodie Græcorum χρυμβάλι vocat & χρυμβίον, putat eamdem eſſe cum Struthio Dioſcoridis: additque in tota Græcia excellentiſſimum ſericum luteum ea ſolitum tingi. Atqui vt iam docui nullus in Struthio ſuccus tinctorius, ſed deterſorius & candori conciliando idoneus. certum eſt autem χρυμβάλι luteum colorem facere. Magnus Emiſenus de vrinis: μετὰ δὲ ταῦτα βεβαμμένον τὸ οὖρον ὑπὸ χολῆς, οἱ μὲν μετρίως βαφῇ ὕπωχρον γίνονται, οἱ δὲ τὸ τῆς χρυμβίνης ἀφέψημα τὸ ἀμόβρεκτον. οἱ δὲ πλείονα καταβαφὴν δέξονται, ὠχρὸν γίνεται. Mentio etiam χρυμβίνης apud Actuarium in eadem

D ſignificatione, vbi ἀμόβρεκτον χρυμβάλιν interpretantur, quæ mediocriter infuſa humori fuerit. Quod quid ſit neſcio. Nec ipſi puto ſciebant. ἀμόβρεκτος χρυμβίνη, cuius nondum ſatis conferbuit ius tinctorium, ſed adhuc crudum eſt, nec abunde decoctum. Pſellus in Iatrico verſibus Iambicis ſcripto de vrinis:

Ἐπειδ᾽ ὕπωχρον μετρίως βεβαμμένον
Τὴν ἀμόβρεκτον εἰκονίζον χρυμβάλιν,
Βαφὴν τι μᾶλλον ὠχρὸν δεῖ τὴν χρόαν.

Meminit quoque χρυμβίνης Theophilus in libro de vrinis: οἱ δὲ βαφὴν δέξονται ἀπὸ χολῆς τὸ

E λευκὸν ὕδωρ, κατὰ μὲν πρῶτον λόγον ὕπωχρον ὡς ἀφέψημα χρυμβίνης γίνεται. Scholium ibi legitur: χρυμβίνη δέ ἐστιν εἶδος βοτάνης, ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται. Apud Iohannem Epiſcopum Priſdryanorum in tractatu de vrinis, χρυμβίνη ſcribitur: ὡς ἀφέψημα χρυμβίνης ἀμόβρεκτον cum hoc ſcholio: ἡ χρυμβίνη εἶδος βοτάνης ἐστὶν, ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται· ἡ δὲ βαφὴ αὐτῆς ἐστὶν ὕπωχρος καὶ ὑδατώδης. Ita omnes eadem comparatione vſi ſunt ex Chymene herba tinctoria ad hunc vrinæ colorem indicandum. Apud Zoſimum inter herbas quæ luteo colore inficiunt reperio χρυμβίνην nominari:

τὰ δὲ ξανθοῦντα ταυτὰ καὶ ἐν βοτάναις τὸ κυκλάνθιον, ἑλύδριον, καὶ χελιδόνιον. In Lexico Chymico οἰχαλδιον vocatur, & exponitur κνίκου ἄνθος, hoc modo: οἰχαλδιόν ἐστι κνίκου ἄνθος. Sed moris eſt Chymiſtis non ſolum congeneres ſed & concolores duntaxat ſpecies eodem nomine ſignare. vt quum ἀργυρόλιθον exponunt ἀφροσέληνον, quia vterque lapis candidus. Ἀργυρόλιθος proprie eſt Magneticus lapis qui colorem habet argenteum, longe diuerſus à Selenite lapide qui eſt Aphroſelenum. Ceterum τὴν σελήνην illi vocant ἄργυρον. Hinc σεληνίτης & ἀργυρόλιθος idem qui & ἀφροσέληνον. Cneci flos luteus, quem etiam recenſent inter ea βάμματα quæ colorem luteum conciliant, ſed alius à Chimenio, vel Chymenio. In falſi Democriti Phyſicis integrum huius herbæ nomen & fortaſſe verum legitur, οἰχαλδιον, & cum aliis herbis rebuſque luto inficientibus commemoratur: καὶ κρόκον, καὶ κνίκον, καὶ οἰχαλδίου ἄνθος, καὶ ἑλύδριον, καὶ κροκόμαγμα, καὶ ἀριστολοχίαν. Vides οἰχαλδίου ἄνθος à Cneco ſeparari. τὸ ἑλύδριον ibi eſt Chelidonia, quæ luteum florem & ſuccum habet croceum. Et ſemper ab illis auctoribus inter colores luteos refertur. Lexicon Chymicum: χελιδονία ἐστὶ τὸ ἑλύδριον. Neophytus: χελιδόνιον, τὸ ἑλύδριον. Ex voce οἰχαλδιον factum poſtea χαλδιον, & χυλδιον, χαλδιον, & χυλδιν. Nominat Democritus ibidem & Rha inter ſpecies infectorias lutei. Quod eſt Rha Ponticum, cui ſuccum ineſſe croceum tradit Dioſcorides. Zoſimus quum ad illa Democriti verba ſuperius allata alluderet, pro οἰχαλδίῳ vocauit Θαψίαν his verbis: διὸ καὶ μνείαν ἡμᾶς οἰχαλδίου μετὰ πολλὰς προσηγορίας ἕκαστον αὐτοῦ ὀνομάζουσιν, ὥσπερ χελιδονίαν, καὶ ἀριστολοχίαν, καὶ Πόντιον ῥᾶ, καὶ κρόκον κιλίκιον, καὶ θαψίαν. An ergo θαψία & οἰχαλδιον idem? Certe Thapſiæ flores lutei. Hinc θαψίναι mulieres vocabantur quæ lurore, & veluti luto infectos habebant colores corporum. Comicus:

Γυναικὶ κλεπτούσῃ ἔοικας θαψίνῃ.

Interpres: ὠχρᾷ· παιώνιον γὰρ ἡ θαψὸς, ὅπερ παρ' ἡμῖν λέγεται χρυσόξυλον. Theocritus:

Καί μευ χρὼς μὲν ὁμοῖος ἐγίνετο πολλάκι θαψῷ.

Hac Thapſo etiam tingebantur lanæ & capilli colore luteo. Heſychius: θάψινον τὸ ξανθὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς θαψοῦ, ὃ βάπτει, ᾧ ξανθίζουσι τὰ ἔρια, καὶ τὰς τρίχας. τοῦτο ἔνιοι Σκυθικὸν λέγουσι. Sed an Thapſus idem cum Thapſia? Non ſanè videtur. Thapſia ad tincturam vſos eſſe veteres non alibi lego. Theophraſtus & Dioſcorides in Thapſiæ deſcriptione, ne verbum quidem. Præterea lignum Thapſi dicit aptum eſſe tingendo Heſychius quaſi de arbore intelligat aut frutice. Thapſia herba eſt ferulacea. Coloris aurei lignum illud eſſe notat Scholiaſtes Ariſtophanis, vnde & χρυσόξυλον vulgo vocabant Græci. Dicebatur & Σκυθικὸν ξύλον. At Thapſiam Scythiæ peculiarem eſſe memorat nemo. In Africa vehementiſſimam eſſe tradit Plinius. Et profecto à Thapſo oppido Africæ maritimo videtur nomen accepiſſe. Dioſcorides: ὠνόμασται ἀπὸ τῆς νήσου Θάψου ἐν ᾗ πρῶτον εὑρέθη ὁ Θαψὸς τῇ ὀνομασίᾳ. [illegible]

A Nulla Thapſus inſula mihi nota, ſed oppidum hoc nomine in ora maritima Africæ minoris. Huiuſmodi oppida ad mare poſita ſæpe pro inſulis veniunt, præcipue quum pæne tota mari cincta ſunt. Interpretes Dioſcoridis addunt inſulam eſſe Sporadum. Sed forte Thaſum cogitabat pro Thapſo. Hoc tamen ſcriptum repperitur apud veterem Nicandri Scholiaſtem de Thapſia: εὑρηκέναι δὲ ταύτην Κερκυραίους φασὶν ἐπὶ νήσου λεγομένης Θάψου μιᾶς τῶν σποράδων. Quod miror. Nicander ipſe θαψὸν vocat quæ Thapſia eſt, & θρινακίην appellat quaſi Siciliæ peculiarem:

B Θρινακίην μὲν ῥίζαν ἕλοις χλοάουσαν θαψοῦ.

Thapſiam intelligit. Ergo eadem fuerit θαψὸς cuius meminit Siculus auctor Theocritus, qui concolores ei facit quæ valde pallidæ ſunt. Aliter tamen accepit hunc colorem thapſinũ vetus interpres Nicandri. Ait enim qui velint videri morboſi & mali coloris eſſe, huius Thapſiæ ſucco faciem inungere: χλωρὸς ἐστι χλωρότερος. ὅθεν οἱ βουλόμενοι χλωροὶ φαίνεσθαι καὶ νοσώδεις, ταύτην ἀναχρίονται τὸ πρόσωπον. Quod quî poſſit verum videri, prorſus neſcio. Nam thapſia ſuccum habet adeo vehementem, vt etiam noceat colligentibus, niſi prius cerato faciem illinant. Vide Dioſcoridem & Pli-
C nium. Præterea pallida & morboſa mulier apud Theocritum nõ ſucco Thapſiæ faciem inunctam habere dicitur, ſed ſimilem colorem thapſo. Quod de colore ipſius plantæ intelligendum. Heſychius ita appellatam θαψὸν notat, quod ad Thapſum flumen naſcatur. An flumen hoc nomine in Sicilia, vnde Θρινακίην θαψὸν, à ſolo natali vocat Nicander. Sed Grammaticus ille de Thapſo loquitur, vel Scythico ligno quod à Thapſia radice diuerſum conſtituit. ὅτι τινὲς Σκυθικὸν λέγουσι, ὅτι ὁ ποταμὸς, παρ' ᾧ φύεται τὸ ξύλον, θάψος καλεῖται. ἐστὶ δὲ
D ἡ ῥίζα θαψία καλουμένη. Hic plane diſtinguit Thapſiam à Thapſo. Quæ duo temere confudit Nicandri Scholiaſtes. Idem tamen Heſychius alio loco θαψὸν & θαψίαν eamdem facit. Et ſane Nicander quæ aliis Thapſia eſt ipſe vocat θαψὸν. Sic duæ plantæ fuere cognomines. Verba Heſychij: Σκυθικὸν ξύλον, τὸ ξανθόρριζον, ὅπερ τινὲς θαψίαν. Niſi forte ſcripſeris, τινὲς θαψόν. Illud ſane conſtare debet θαψὸν & θαψίαν differre, ſiquidem θαψὸς eſt Σκυθικὸν ξύλον. Subiungit ibidem Heſychius: Σκυθικός, Κεραμεὺς σκυθικὸν ἔφη, τὸν Ἱππώνακτα, διὰ τὸ πυρρὸν εἶναι, καὶ ᾧ ξανθίζονται αἱ γυναῖκες, καὶ βάπτουσι τὰ ἔρια.
E Conſiderandum porro an iſtud Σκυθικὸν ξύλον ſit Σκυθικὴ ῥίζα Theophraſti, quam ſequens ævum dixit γλυκύρριζαν. Ea radix tota lignea eſt, & ſic αὐτόξυλα radices anethi vocat Myrepſus quia ligneæ ſunt. Radicis Scythicæ lignum coloris plane eſt buxei & pallidi, cui optime comparantur pallore exangui deformes vultus, vt & buxo. Χρυσόξυλον quaſi aureum ligneum appellatum ſuo tempore in Græcia notant interpretes Ariſtophanis & Theocriti. Notus quoque pallor auri. Catullus:

O quam ſæpe magis lurore expalluit auri

Digitized by Google

Idem: ——*inaurata pallidior ſtatua.*
Ita etiam de buxo Onidius: *Pallidior buxo.* Dioſcorides ait radices Glycyrrhizæ πυξοειδῆ eſſe ὑπόστυφα τῆς γεύσεως. An veteres eius ſucco lanas aut capillum tinxerint, neſcio. Illud certum & compertum aquam in qua decocta ſit Scythica radix luteo colore infici. Nomen quoque indicio eſt idem eſſe Scythicum lignum cum Glycyrrhiza. Σκύθιον dicebatur vnica voce, quod in Scythia circa Mœotim plurima naſceretur. Dioſcorides de Glycyrrhiza: οἱ δὲ Ποντικὴν ῥίζαν, οἱ δὲ Γλυκεῖαν, οἱ δὲ Σκύθιον, οἱ δὲ ἄδιψον καλοῦσιν. Ita habet vetuſtiſſimus liber, τὸ Σκύθιον, vt τὸ Λύκιον frutex ſpinoſus in Lycia naſcens. ab illo Σκύθιον, Cratinus Σκυθικὸν vocauit Hipponicum quod colore eſſet vt Scythium, hoc eſt buxeo & pallido. Interpres Theocriti Thapſum Σκυθάριον appellari ſcribit: θαψὸς ξύλον ἐστὶν ὃ καλοῦσι Σκυθάριον. ἔστι δὲ τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον χρυσόξυλον. Quis negare ſuſtinebit quin Σκυθάριον idem ſit quod Σκύθιον. Non deerunt tamen fortaſſe qui Λύκιον eſſe malint. Arbor eſt priſcis ſpinoſa in Lycia præcipue, ſed aliis etiam locis creſcens quæ corticem habet pallidum & coloris buxei. Plinius de ea: *cortice pallido, radice lata lignoſaque buxei coloris.* Dioſcorides: καὶ τὸν φλοιὸν δὲ ὠχρὸν ὅμοιον τῷ διηθέντι Λυκίῳ. *Lycium* etiam vocarunt eius ſuccum qui coloris erat crocei, & capillos eo tingebant mulieres, vt ipſe teſtatur Dioſcorides: ξανθίζει δὲ καὶ τρίχας. Hodieque lanas elegantiſſimo colore luteo hac planta inſici tradunt. Recentiores Græci κροκόλυκον hunc ſuccum vocarunt. quam vocem non intellexit, apud Myrepſum Fuchſius, & pro ea reſtituit Λύκιον Ἰνδικόν. Atqui idem ſignificat. Neophytus: Λύκιον Ἰνδικὸν, ὃ παρὰ τοῖς ἰδιώταις λέγεται κροκολύκιον. Succum Betonicæ ita etiam appellarum idem obſeruat: Βετόνικη, τὸ παρὰ τοῖς ἰδιώταις λεγόμενον κροκολύκιον. Forte autem quod arbor illa in Scythia naſceretur haud ſecus atque in Lycia & Cappadocia, Σκύθιον & Σκυθικὸν ξύλον nominarunt vt Λύκιον. *Pyxacanthon* alij vocabant à foliis Buxi, & quod ſpinoſa eſſet. Sed de Glycyrrhiza verius quæ & Σκυθικὴ dicta eſt & Σκύθιον. Si eadem & θαψὸς, longe ab ea diuerſa θαψία quam tamen confundunt. Zoſimus vt dixi θαψίαν nominauit, quæ σιχωρίον Democrito, vt χελιδόνιον, quod apud illum dicitur ἰλύσφιον. Ex eo colligeretur veteres floribus Thapſiæ qui lutei ſunt, tinxiſſe lanas & comam. Quid ſi & θαψὸν pro θαψίᾳ accipiunt Grammatici quum obſeruant priſcas mulieres Thapſo ſibi crinem inficere ſolitas, & lanas eadem tingi? potuerit & vtrumque fieri ex Scythica radice & Lycio. Hæc omnia incerta. Vtinam formam χρώσεως appoſuiſſent qua pannos ſericeos in Græcia hodie tingi pulcherrimo colore luteo aſſerunt. Quod enim affirmant τεύτλιον eſſe, hoc non obtinebunt. Contrarium ſa-

A tis pater, ex his quæ heic diximus. Præterea vulgus Græcorum hodie, τὸ στρούθιον antiquorum vocat καλοστρούθιον, non χελιδόνιον. Neophytus: στρούθιον, τὸ κοινῶς καλαστρούθι. Idem in Lexico: στρούθιον, τὸ καλοστρούθι. à pulcritudine ſcilicet & ſimilitudine alarum paſſeris quam præfert foliorum ſitu. Plinius: *Struthion Græci vocant, floret æſtate, grata adſpectu.* Theophraſtus: καὶ τὸ στρούθιον καλούμενον, τῇ ὄψει καλὸν τὸ ἄνθος. Inde recentioribus Græcis καλοστρούθιον appellatum. Difficile admodum eſt in tam varia multitudine herbarum quæ
B luteo tingunt, & quibus ad tincturam vſi ſunt veteres, de χελιδόνιον vel σιχαμένιον dicere quomodo apud priſcos Græcos appellata fuerit, ſi non ſit Thapſia, quod Zoſimus ſignificat. Græci enim Medici vires herbarum medicinæ vtiles exponere contenti, raro admodum attingunt, nec niſi per tranſitum, quum id faciunt quæ ex his ad tincturam vſum præſtabant. Vt ecce Glaucium herba ſuccum edit croceum oculorum medelis præcipuè conducibilem. Dioſcorides: χυλὸν ἔχει πολὺν κροκίζοντα. Nihil de tinctura quæ ex eodem parabatur meminit. Certum tamen eſt lanas olim glaucij colore tinctas fuiſſe lu-
C teas. Inde *glaucina pallia* Martiali glaucio infecta. Chymici eam quoque inter eas herbas referuns, quæ luteo inficiunt: ζωμὸς βαφικὸς ἐστὶ, καλακάνθη οἰνοστομωθεῖσα. *Calacantha præparata, ſiue tinctorium efficit.* καλακάνθη eſt Glaucium. Eam vocem facinore peſſimi exempli mutauit in τραχακάνθην Fuchſius apud Myrepſum, quia non intellexit. In Collyrio nomine θεῦμα πρὸς πᾶσαν ὀφθαλμίαν, vbi inter cetera, ἀλόης οὐγγίας τρεῖς, καλακάνθης οὐγγίαν μίαν. Ipſe Τραχακάνθης aut χαλκάνθου repoſuit. Atqui καλακάνθη eſt γλαύκιον, quod πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ præcipuè facit, vt non mirum ſit, in id Collyrium ingredi quo lippi inuncti miri-
D fice iuuabantur. Gloſſæ Medicæ: Γλαύκιον ἡ καλακάνθιον. In aliis: γλαύκιον, ἤτοι καλακάνθη. Forte tamen in Gloſſario Chymico καλακάνθη οἰνοστομωθεῖσα non de glaucio accipienda ſed de Chalcantho metallico, cuius etiam vſus fuit ad coria tingenda. Dioſcorides de eo genere Chalcanthi quod in Hiſpania decoquebatur: τὸ δὲ ἑφθὸν πρὸς βαφὰς καὶ μελάσματα ἐπιτηδειότερον τῶν ἄλλων εἶναι δοκεῖ. Plinius de hoc Calchanto: diluendo fit atramentum tingendis coriis. Inde *atramentum ſutorium* Latinis dictum τὸ χάλκανθον, pro quo χαλκάνθην & καλακάνθην infimi imperij Græcia etiam di-
E xit. Scholiaſtes Nicandri: χάλκανθον ἢ τὸ φασὶ καλακάνθην. De Chalcantho loquitur metallico. Glaucium tamen etiam καλακάνθη appellatum, & de eo intelligendus Myrepſi locus non de Chalcantho. Nec mirum porro ſi in Thapſia deſcribenda non meminere auctores eam herbam infectoribus quoque vſui fuiſſe. At ſcriptores Chymici diſerte θαψίαν nominant ac numerant in his quæ βαφικὸν ζωμὸν ad luteos colores conficiunt. Quam & σιχωρίον dixere. Forte quod colorem efficeret luteum ex pallido, qualis in

murientibus cernitur, ἐν τοῖς οἰχομένοις. Quid ſi & ταφὸς inde nomen inuenit, quod colorem patem oſtendat, vt eſſe in his ſolet qui ſepeliendi ſunt. ταφὸς à θάψαι, vt φειξὸς ἀπὸ τοῦ φεῖξαι. Sed hæc alibi, pro οἰχομένῳ infima Græcorum ætas χωθμῖον & χωμάτιον vocitauit. Ex his omnibus conſtat Struthium nec luteo tingendo nec rubro bonam eſſe, ſed lanis tantum lauandis. Heſychius: ϛρουθίον, ποιὰ ῥίζα ᾗ τινες τοὺς ἐρίων ἐκπλύνουσι. Eam Plinius quum radiculæ nomine inſigniuit, quæ magna eſt radix, & quum tingere aſſeruit quidquid eſt quod cum ea decoquitur, cum radicula Syriaca confudiſſe conuincitur, ex qua mulieres genis rubro fucandis medicamentum conficiebant. Inde illa radicula φῦκος & χρῶμα abſolutè dicebatur. Hinc φυκοφοινιμὸς & ψιμμυθισμὸς Clementi Alexandrino, & Plutarcho, χρώματος φυκωμένας τε καὶ μακιζομένας. Græcus auctor hanc radiculam cum rubia confundit, meliori iure quàm Plinius cum Struthio, quia vtraque radix tingit. Gloſſæ Iatricæ: ἐρυθρόδανον ῥιζάριον. per ῥιζάριον intelligit hanc Syriacam radiculam fucando aptam. Diuerſa tamen à Rubia. De Struthio addit Plinius: *Semen ei nullum, radix magna quæ conciditur ad quem dictum eſt vſum.* id eſt ad lanas candidandas. Non hæc ergo conueniunt illi radiculæ Syriacæ quæ cibis Syrorum expetitur ac tingit quidquid cum ea decoquitur, ſed ad Struthion proprie pertinent. Quod autem ſemen Struthio nullum eſſe ſcribit Plinius, heîc Plinio Columellam repugnare obſeruat doctus Medicus, in hoc verſu:

—— *E Syrioque venit quæ ſemine radix.*

Sed ille ridiculus. De Gingidio ibi intelligit Columella, quæ radix Syriæ familiaris:

Iam ſiſer, & Syrioque venit quæ ſemine radix,
Sectaque præbetur madido ſociata lupino,
Vt Peluſiaci proritet pocula Zythi.

Quod alibi oſtendam. Vt finem tandem huic exercitationi imponamus, φῦκος tam marinum quo lanæ tingebantur, quam terreſtre ex Syriaca radicula, quo genas fucabant mulieres, rubrum fuit ac puniceum. Inde Latinum nomen *fucus*. Quod abuſiue de omni colore vſurpatur, proprie vero de rubro ſumitur. Proprie itaque locutus hoc loco Solinus, qui *fucari* poſuit pro rutilum vel rufum colorem contrahere. Hæc Exercitatio de fuco tot fucata coloribus, vt nihil æque ſit verſicolorium. Non fucum tamen fecimus, ſed fuco lucem.

Pag. 85. A. *Subſidunt, & ſe profundis ingurgitant, vt ab æſtu vindicentur.*] Hæc alterius ἐκδόσεως lectio fuit. altera habuit: *ſubſidunt in profundum, & ſe gurgitibus ab æſtu vindicant.* ita inquam correxit auctor ipſe in recognita & emendata à ſe Editione. Ex his autem conſtat Solinum ita legiſſe in verbis Plinij, quemadmodum ea ſupra emendauimus: *ſole rufeſcere, candoremque perdere, vt corpus humanum. Quare præcipuè eum cuſtodiunt pelago altius merſa, quam vt penetrent radij.*

A Margaritæ ſolis radiis maculantur, & ruborem contrahunt. Hoc ſcientes conchæ ſummum æquoris relinquunt, & pelago ſe mergunt altius quam vt eo penetrat Sol. *ſubſidunt in profundum*, ἐμβύθιαι γίνονται, εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάσσας δύνουσι, vt loquitur Iſidorus. *Ingurgitant ſe profundis*, ἑαυτὰς ἐμβυθίζουσι. Non vt ab æſtu vindicentur conchas profundis ſe demergere dicit Iſidorus, ſed vt ab hieme ſe defendant: τῷ δὲ χειμῶνος εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάσσας δύειν εἰώθασιν αἱ πίνναι, θέρους τὰς μὲν νύκτας κεχήνασι διανηχόμεναι, ἡμέρας δὲ μύουσι. Hoc de illis intelligendum quæ vagæ feruntur ac natant,

B non de his quæ ſcopulis aut petris alligatæ tenentur, de quibus paulo poſt idem Iſidorus, quarum alias ἐμβυθίους facit, alias ἐπιπολαζούσας. Sic etiam λεπάδες ἐπιπολάζουσαι dictæ quæ in ſupercilio maris ſcopulis adhæreſcunt.

Huic tamen prouidentiæ ætas opitulatur.] Sic omnes libri veteres Editique. Hæc tamen verba contrarium ſenſum efficere videntur auctoris ſententiæ. In profundum ſubſidunt, altoque ſe mergunt conchæ margaritariæ, vt à ſole defendant ac vindicent partus ſuos, qui candorem perdunt & fucantur radiis

C penetrati ac percuſſi. Huic earum prouidentiæ non opitulatur ætas, nec ſuffragatur, ſed prorſus aduerſatur. Nam candor margaritarum æque ætate & ſenecta quàm ſole diſperit. Vana igitur ac irrita hæc illarum præcautio. Quod enim prouidentia declinare ſatagunt, ætate accedente fugere non poſſunt. Quippe tum candorem amittunt, quem præcipua cura in iuuenta cuſtodita voluerunt. Verbum aliquod remotius quod hic legebatur, in vocem notiorem maleficio correctorum degenaraſſe ſuſpicor. Non aliud quod ad huius loci ſententiam appoſitum ſit, nec magis

D ſimile poſſum comminiſci, quam *obſtrigillatur.* Id quum non intelligerent, in *opitulatur* mutarunt iſti librorum adulteriones. Sic igitur lege: *Huic tamen prouidentia ætas obſtrigillatur: nam candor ſenecta diſperit, & grandeſcentibus conchis flaueſcunt margaritæ.* Melius etiam forraſſe: *obſtrigillat*, id eſt obſtat, & contraria eſt. Varro apud Nonium: *lex neque innocenti propter ſimultatem obſtrigillat, neque nocenti propter amicitiam ignoſcit.* Idem de R. R. *Tu, inquit, inuides tanto ſcriptori & obſtrigillandi cauſa ſiglinas re-*

E *prehendis.* Et de vita populi Romani apud eumdem *obſtrigillare* pro impedire: Quod Curio *quum id feciſſet, dicebat amicis vt illi renunciaretur, ſe obſtrigillaturum ne triumphus decerneretur, aut ne iterum fieret conſul.* ita legendum omnibus locis apud Nonium, *obſtrigillare*, non *obſtringilare.* Inde *obſtrigillator* qui præ inuidia aliorum progreſſus ac proceſſus impedit. Varro: *amulum illius artis, atque obſtrigillatorem.* Male legitur, *obſtrigilatorem.* nec bene Turnebus à ſtrigilibus quibus lædimus quum vehementius ſtringimur. Verbum archaïcum fuit *ſtrigare*

pru ſtringere. Hinc diminutiuum *ſtrigillare*, & compoſitum *obſtrigillare*, impedire, obſtare, officere. Aliàs *ſtrigillo* à ſtringo, vt *ſigillatim* diminutiuæ formæ à *ſingulatim*. Sic à ſcribo, *conſcribillo*. Inde *obſtrigillum* pala annuli qua cohibetur gemma. Et *obſtrigilla* apud Plinium ſocculorum vincula. Hoc verbum etiam Senecæ reſtituimus Epiſt. CXVI. *Nunc enim multa obſtrigillant, & aciem noſtram aut ſplendore nimio repercutiunt, aut obſcuro retinent.* Perperam editur, *obſigillant*, quod fruſtra conatur explicare Turnebus. Ita hoc loco pronidentiæ concharum obſtrigillat ætas: nam margaritæ ſenecta flaueſcunt. Nihil verius. Candor autem in margaritis præcipue requirebatur. *Sed & in candore ipſo magna differentia*, vt Plinius ait. *Clarior in Rubro mari repertus. Indicus Specularium lapidum ſquamas adſimilat, aliàs magnitudine præcellente. ſumma laus coloris eſt exaluminatos vocari.* Ita legendum. perperam hanc vocem quidam ſollicitant. *Exaluminati* dicebantur quaſi alumine infecti. ſumma candoris claritas ea voce intelligitur, ab aluminis claro colore. Dioſcorides de alumine: αἱρεῖσθαι δὲ ὑπάρχει ἡ σχιστὴ καὶ ἕωλος ἡ πρόσφατος καὶ λευκὴ ἄγαν. Sed de ſciſſili hæc dicuntur, quod eſt concreti aluminis genus. De liquido potius accipiendum. liquidi probatio, teſte Plinio, *vt ſit limpidum, lacteum, ſine offenſis fricantis, cum quodam igniculo caloris.* Ita legendum ex veteri codice, qui habet: *ſine offenſis fricandi.* vulgo: *fricantium.* Ex Dioſcoride verſa illa Plinij verba: τῆς δὲ ὑγρᾶς τὴν μάλιστα διαφανῆ ἐκκριτέον, καὶ γαλακτώδη, ὁμαλήν τε καὶ δι' ὅλου χυλώδη, ἵνα δὲ ἄλιθον, καὶ πυρῶδες ἐπιπνέουσαν. Sic vetuſtiſſimus Codex Dioſcoridis ſcribit, non vt vulgatum eſt, καὶ πυρώδης. nec aliter legit Plinius. Ex eo πύρινον vocabatur, id eſt igneum. Ita enim ſcribendum: *Hoc pyrinon vocant.* In antiquo Codice ſcriptum eſt, *porphinon.* Correxere: *phorimon.* certe liquidum alumen ita Græci vocarunt. Neophytus: φορίμου, ἡ ὑγρὰ στυπτηρία τὸ πινόμενον διὰ ὕλων πηλαιῶν καὶ ὄξους καλοῦ. Sed quare huic liquido alumini nomen φορίμου hæſit? Heſychius φόριμον interpretatur λυσιτελές. forte à commodis tributorum, ἀπὸ τῶν φόρων. Sic λυσιτελές indidem Græci vocant à penſitatione τοῦ τέλους. Alias φόριμον δένδρον iidem Græci dicunt frugiferam ac feracem arborem, vt ex hoc diſticho Gemini patet, quod in membranis corruptiſſimum emendauimus. Factum eſt autem in Paliurum qui ſepimentum horto præſtabat:

Η Παλίουρος ἐγὼ τρηχὺ ξύλον, οἷος ἐν ἔρκει.
Τίς μ' ἄφορον λέξει τὴν φορίμων φύλακα.
Sum Palinrus ego quo ſeptum hunc adſpicis hortum.
Frugiferas ſeruo, ſed nihil ipſe fero.

Vbi ἄφορος Palinrus qui nihil fert, infrugiferus, Græci φορμὰ vocant liquidiora ſtercora, atque inde quoque Latini *Foriam.* An φόριμον inde appellata liquida στυπτηρία? Certe potius hoc videtur quàm φόριμος quod feracem ſignificat. Non poſſum tamen deduA ci ab ea ſuſpicione, quin φοίνιμον potius ſit ſcribendum à φοινῷ quod eſt inficio. vnde μιλτοφυρὴς κανὼν in Epigrammate, *rubrica infecta regula.* Legendum deinde apud Plinium de hoc eodem Alumine liquido: *an ſit adulteratum deprehenditur ſucco punici mali: ſincerum enim mixturam fugit. Alterum genus eſt pallidi & ſcabri, & quod inficit vt galla, ideoque hoc vocant Paraphyron.* παράφυρον non παράφορον. Hinc colligi datur veram eſſe lectionem φύρινον & παραφύρινον non παράφορον. Ab inficiendo enim ſic appellatum. Sane & πύρινον etiam vocatum διὰ τὸ πυρῶδες. Inde igitur *exaluminata margarita*, quæ limpidi ſunt &
B liquidi candoris, vt eſt liquidum alumen. Eo inficiebantur lanæ colore claro. Idem Plinius: *quoniam inficiendis claro colore lanis candidum liquidumque vtiliſſimum.* Margaritæ quoque *Claræ* appellatæ, quæ exaluminatæ. Plinius de vnione; *clarior in Rubro mari repertus.* Solinus: *quoties excipiunt matutini aëris ſemen, fit clarior margarita.* Pelles quoque exaluminabantur, vt candorem clarum acciperent. Idem de alumine: *nam ad reliquos vſus vitæ in coriis laniſque perficiendis, quanti ſit momenti ſignificatum eſt.* Vnde *aluminata* pelles confectæ & *aluta.* Seruius: *vnde &*
C *aluta pellis alba per naturam.* Immo per alumen. Nam *alutam* etiam dixerunt Latini alumen. Gloſſæ: στυπτηρία *alumen, aluta.* στυπτηριωμένον δέρμα, *aluta.* vel *aluta* pellis ἡ ἐσκυλευμένη ab eadem vocis origine, ex qua & *aluta* pro alumine, & alumen ipſum, ἡ στυπτηρία. Eſt & aluminis genus quod inficit vt galla. fuſcis & obſcuris lanis coriiſque inficiendis adhibebatur. Hinc & *alutam* dictam, quæ Iſatis Græcis. Celſus Apuleius in vetuſtiſſimis membranis teſtatur, à fuſco aluiæ colore. De ſciſſili alumine nos ſuprà. Dioſcorides: δεῖ γὰρ χαρὰ εἶναι τῆς βωλώδους αὐτῆς. Ita vetuſtiſſimus Codex. Et ſanè ſic ſcribendum eſt. fru-
D ſtra ſunt viri docti, qui βωλῖνος cum ο paruo legendum contendunt, nec aliter in omnibus libris haberi aſſerunt. ἡ βωλῖνος στυπτηρία dicta, quæ habet glebæ figuram, aut in glebam ſtringitur. Hæc πλινθῖτις Galeno dicitur. Nam glebæ & laterculi figura eadem. Gloſſæ: *Ceſpes*, Χορτόπλινθος, Χελώνιον, πλίνθος. Huius βωλώδους vel βωλίνου aluminis florem eſſe alumen ſchiſton appellatum vult Dioſcorides. Sic Aſio lapidi ſuus flos & nitro, & ſali & alijs generibus. Plinius idem voluit dicere, ſed neſcio quomodo dixerit: *concreti aluminis vnum genus ſchiſton appellant Græci in*
E *capillamenta quædam caneſcentia dehiſcens. vnde quidam trichitin potius appellauere. Hoc fit è lapide ex quo & Chalcitin vocant: vt ſit ſudor quidam eius lapidis in ſpumam coagulatus.* Nihil heîc loci habet lapis *Chalcitis.* Vetus liber habet: *Ex quo & Calcytim vocatur.* omnino emendandum: *Hoc fit è lapide globoſo, Bolitem vocant, vt ſit ſudor quidam eius lapidis in ſpumam coagulatus.* Sed Bolites ille Lapis, genus eſt aluminis à figura ſic dictum, vt βωλώδης. vnde Plinius in Strongyle inſula naſci

perpetam hariolatus eſt. Atque hæc obiter. *Exaluminatus* autem idem quod valdè aluminatus, *ἄγαν ἐκλευκώδης*. Huiuſmodi coloris vt eſſent vniones, poſtulabant. Sic *aquare, exaquare: acuere, exacuere: coquere, excoquere*, & ſimilia. Media Latinitatis ætas margaritas abſolutè vocauit, *Albas* vt olim obſeruabamus, Seruius: *& gemmas volunt dici diuerſi colorum, margaritas verò albas*. Hanc differentiam vult inter gemmas eſſe & margaritas, vt gemmæ ſint omnium colorum, margaritæ tantum albæ. Sed hæc ſupra.

Pag. 85. A. *In aqua mollis eſt vnio, duratur euiſceratus.*] In optimo Regio codice ſcribitur: *Lapis iſte in aqua mollis, duratur euiſceratus*. Ad oram libri adſcripſit antiquarius: *duratur exemptus*. Gloſſamentum non eſt, ſed eſt lectio prioris *ἐκδόσεως*. In aliis codicibus ſcriptum offendi: *dureſcit exemptus*. Plinius: *cetero in aqua mollis vnio, exemptus protinus dureſcit*. Verbo Pliniano vſus fuerat in priore Editione. Correxit in poſteriore, *duratur euiſceratus*. proprie *euiſceratus* dicitur cui viſcera exempta ſunt. at *euiſceratus* vnio heîc dicitur, è viſceribus conchæ extractus. Notauimus ſupra totum hunc de margaritis Solini locum ab Ammiano expreſſum lib. XXIII. Sed mirum quam male acceperit aut legerit hæc verba. Sic enim habet: *exindeque grauidæ edunt margaritas binas aut ternas, vel vniones ideo ſic appellatos, quod euiſceratæ conchulæ ſingulas aliquotiens pariant, ſed maiores*. Non eſt ambiguæ quæſtionis, quin vocem illam *euiſceratæ* hauſerit ex hoc Solini loco. Sed neſcio quare tranſtulerit ad concham quod de lapide dixit Solinus, nec diuinare poſſum quo ſenſu *euiſceratas conchas* dixerit. Fortean heîc legerit apud Solinum praua diſtinctione ac ſcriptura: *euiſceratæ nunquam duo ſimul reperiuntur, vnde vnionibus nomen datum*. Nec dubium ita legiſſe, *euiſceratis* pro *euiſceratus*. Conchas autem *euiſceratas* accepit, quibus interanea exempta ſunt. In euiſceratis igitur conchis, id eſt cùm euiſceratæ ſunt, vnicum tantum reperiri lapidem qui ideo vocatur *vnio*. Hæc propriè ſignificatio eſt vocis *euiſceratus*, non ea quam Solinus vſurpauit. Cicero li. II. Tuſcul. ex Trachiniis Sophoclis:

Accede nate, adſiſte, miſerandum aſpice
Euiſceratum corpus, laceratum patris.

Numquam duo ſimul reperiuntur, vnde vnionibus nomen datum.] Nimis falſum ſic pronuntiatum, vt nunquam duæ ſimul margaritæ in vna concha reperiantur. Certum quippe eſt plures calculos in ſingulis conchis naſci. Plinius: *non autem ſemper in media carne reperiuntur, ſed alijs atque aliis locis, vidimuſque iam in extremis etiam marginibus, velut è concha exeuntes, & in quibuſdam quaternos quinoſque*. Ergo plures lapilli in vna concha. Cur igitur *vniones* appellari? rationem reddit Plinius, quam noſter non eſt aſſequutus, ideo nec ſequutus: *dos omnis in candore, magnitudine, orbe, leuore, pondere, haud promptis rebus: in tantum, vt nulli duo reperiantur indiſcreti, vnde nomen vnionum Romanæ ſcilicet impoſuere deliciæ*.

A Non dicit his verbis Plinius ea re nomen vnionibus factum quod nunqoam duo ſimul reperiantur, ſed quod nunquam duo ſimiles. In margarita requiri ait candorem, magnitudinem, orbem, leuorem, pondus, verum haud promptas res illas eſſe, nec facile hæc omnia ſimul in vno lapillo reperiri. Proinde nullos duo ita pares inuentos vnquam atque indiſcretos, vt candore, magnitudine, orbe, leuore & pondere, examuſſim in eamdem vnitatem conuenirent, nihilque diſcreparet. *Indiſcreti* dicuntur adeo pares, vt nullum in his diſcrimen agnoſci queat. Hic ergo Plinij B ſenſus. Vidit etiam Ammianus non verum dicere Solinum, quum locum hunc ab eo ſumeret, propterea hoc eius dictum correxit ad hunc modum: *exindeque grauidæ edunt margaritas binas aut ternas, vel vniones ideo ſic appellatos, quod euiſcerata conchula ſingulas aliquoties pariunt ſed maiores*. Ita legenda illa ſunt. Hoc habet tamen è Solino, vniones dictos qui ſinguli naſcantur in conchis ſingulis. Non ea Plinij fuit ſententia, ſed vniones appellatos quod omnes ſingulare aliquid habeant quo diſcerni poſſint inuicem alter ab altero. C Apud Græcos id nomen non eſſe, ne apud Barbaros quidem niſi margaritę, aſſerit idem Plinius. Certè Græcia *vnionis* nomen quod merè Latinum eſt vſurpare non debuit, ſed vti ad eamdem ſignificationem facto potuit. Hinc *μονόκοκκα vniones* in veteri Gloſſario exponuntor. Sed ea appellatio videtur à recentioribus Græcis inuenta, ac ficta ad exprimendum Latinorum vnionem. Poſterios ſanè ætate Plinij hoc vocabulum apud Græcos natum. Gloſſæ: *vniones, μαργαρῖται μεγάλοι, μονόκοκκα*. Ne quid tamen diſſimulem, ſuſpicor in hoc Gloſſarum loco *μονόκοκκα* pro vnionibus D margaritis non eſſe accipienda, ſed pro vnionibus eeparum. Duplicem igitur vnionũ ſignificationem appoſuit auctor Gloſſarij, vnã, qua margaritas grandiores ea voce intellexere Romani, alteram qua cæpæ genus deſignarunt. In aliis veteribus Gloſſis, capite de oleribus, ita legitur: *Holus marinum, θαλασσόκραμβον, vniones, μονόκοκκα. Origanum, ὀρίγανον*. Sic emendandus ille locus. Ergo *μονόκοκκα* Græcis non appellantur margaritæ, ſed cæpæ vnici capitis vel vnico conſtantes nucleo, quas Latini Ruſtici vocabant *vniones*. Columella lib. XII. cap. X. *Pompeianam vel* E *Aſcalonſiam cepam, vel etiam Marſicam ſimplicem, quam vocant vnionem ruſtici, eligito. ea eſt autem quæ non fruticauit, nec habuit ſuboles adhærentes*. Nos hodie inde omnem cepam vocamos *vnionem*. Veteres hoc nomine eam dumtaxat inſigniuerunt, quæ non fruticauerat, ſed ſimplici adhuc conſtabat nucleo. Græci *μονόκοκκον* & *μονοκέφαλον* dixere. Cepe vt allium & ſcilla & reliquæ bulboſi generis ab radice alias atque alias ſubinde ſuboles propagant. Theophraſtus: *τὰ δὲ κρόμμυα βλαστάνει ἐκ τῆς ῥίζης ἄλλο καὶ ἄλλο παραφύονται, καθάπερ καὶ βολβοί, καὶ σκίλλα, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ γὰρ τὰ κρόμμυα, καὶ τὰ σκόροδα μὴ ἀναιρούμενα, ἀλλ' ἐῶντα*

πολλὰ γίνεται. Quæ nundum igitur nucleis ad latera adnatis ſe propagauerat, ſed ſimplici capite nitebarur, *vnionis* habuit uomen. Græci aliquaudo κεφαλὴν vocant in allio & cepa, idquod umues uucleos compreheudit, aliquando nucleum ſolum, quem & γελγίδα & ἄγλιθα & κόκκον, & ῥᾶγα dictum ſupra docuimus. Heſychius: γελγίδες, αἱ τῶν σκορόδων κεφαλαί. Hinc μονοκέφαλον σκόροδον quod nou plures uucleos babebar. Tale in Ægypto naſcebatur, vt tradit Dioſcorides. De eu Theophraſtus: καὶ ἔτι τοῦ μὴ ἔχειν ἴσα τὰς γέλγεις. De alliis Iuquitur quæ nuelcis careut, ſed vnico capite cenſentur. Idem ibidem: φέρειν δὲ φασὶ καὶ τὸ σκόροδον κεφαλὰς ἐπὶ τῆς φόνηγος καὶ τὸ κρόμμυον. Locus ille vulgu deprauatiſſimus. nam legitur: ἐπὶ τῆς σφόνδυλος. Gaza legiſſe videtur, σφόνδυλος, dum vertit: *ſupra fiſtula queque & allium capitari poſſe & cape affirmant*. Quod ineptum eſt. Legendum, φόνηγος. *ſuper membrana qua inuoluuntur, tam allium quam cape capita ſiue nucleos ferunt*. φόνηγες Heſychio, εἶδος σκορόδου, ἄλλοι δὲ σκορόδων κεφαλίδες. Melius vetus Ariſtuphanis Scboliaſtes: φόνηξ λέγεται τὸ ἐκτὸς κάλυμμα τῶν σκορόδων. allij tunicas ita vocarunt, ex quibus alia & alia ſubinde capita ſiue nucleos producit. Hinc πεφονηγμένοι Μεγαρῆς Ariſtophani apud quos allium plurimum naſcebatur. Plinius de alliu: *tenuiſſimis, & quæ ſeparantur, vniuerſum velatur membranis: mox pluribus coagmentatur nucleis, & his ſeparatim veſtitis*. Sic ſcribendum eo loci ex veceri cudice. Conſtat autem ex illis verum eſſe quod tradit Theophraſtus: τὸ σκόροδον κεφαλὰς ἐπὶ τῆς φόνηγος φέρειν. Huiuſmudi in alliu φόνηγας Latini *ſticas* dixere, hoceſt tunicas. Columella:

> ----- *iam teneris frondens lactucula fibris,*
> *Alliaque infractis ſticis, & olentia late*
> *Vlpica.*

Malè *ſpicis* hodie legitur, vt & apud Catunem. Sed & lib. xi. cap. iii. apud eumdem de Vlpico: *Habet enim velut allium plures cohærentes ſpicas, eaque cum ſunt diuiſa liratim ſeri debet.* Ibi quoque legi debet *ſticas*. Nam ridiculū eſt de ſpicis. Nucleos & γέλγιδας ita vocauit Columella, quum tamen propriè ſint folliculi allij & Vlpici. Sed quia ſinguli nuclei ſepararim ſuis tunicis ac ſticis ſiue folliculis veſtiti ſuut, ideo & *ſticas* pro nucleis ſuo folliculu iuuolutis puſuit. Eudem prorſus modo & Græci φόνηγα quæ ſignificat allij folliculum pro ipſo capire vſurparunt. Heſychius: φόνηγες σκόροδα, οἱ δὲ κεφαλίδας τῶν σκορόδων. Sic *Talla* eſt folliculum cæpæ. Ex Græco θύλλις quod eſt inuolucrum vel ſacculus. ὁ θύλλις, *hac talla*, vt ὁ χάρτης, hæc charta. Lucillius nun pro fulliculis ſod pru nucleis id videtur puſuiſſe: *Flebile cæpe ſimul, lacrimoſaque ordine talla*. Gloſſæ λέπυρον κρομμύου interpretantur. Feſtus, *folliculum capa*. ὁ θύλλις, θυλάκιος, χαρτίς, ἔλυτρον. De caule ramen cæpirij Talla apud Lucillium poteſt accipi, vt infra dicam, *ſtica* igitur folliculum eſt allij cum ſuo nucleo. φόνηξ vel φονίτη Græcè dicitur. Has κε-

A φαλὰς ſiue κεφαλίδας Græci etiam κόκκους & ῥᾶγας nuncupār, vt in ſuperioribus ubſeruauimus. Interpres Nicandri: ἄγλιθες οἱ κόκκοι. Hinc μονόκοκκα *vniones* ſiue ſimplices cæpæ, quæ & μονοκέφαλα. Heſychius: Μάνιζα, μονοκέφαλον σκόροδον. Hoc idem & in cepis, priuſquam fruticaueriut. γελγιδοῦν de alliis dixit Theuphraſtus quæ ex vno capite in plutes nucleos diuiduntur: πληθύνεται δὲ καὶ ἀπὸ σπέρματος, ἀλλὰ βραδέως. τῷ πρώτῳ γὰρ ἔτει κεφαλὴν ἐλάττω λαμβάνει· τῷ δ᾽ ὕστερον γελγιδοῦται, τῷ τρίτῳ πλῆρες γίνεται. Plinius ita hæc vertit, vt ex ſcriptu codice reſcribendum eſt: *allium ex ſemine prouenit, ſed tarde. primo enim anno porri craſſitudinem capite efficit: ſequenti, diuiditur: tertio, conſummatur*. Sequitur apud eumdem: *in ſemen*
B *exire non debet, ſed interqueri caulis ſationis gratia, vt caput validius fiat*. Hæc ſana nou ſunt. Liber Thuanæus haber, cum Rigaltiano: *ſed interqueri caulos ſatinus gratia*. pronum eſſet emendare, *ſatus gratia*. Sed ſemen ſeritur, nuu caulis. nec caulis Scribo egu: *ſed interqueri caules ſatius, ea gratia, vt caput validius fiat*. Melius etiam dixiſſet Plinius: *ſed interqueri nucleos ſatius*. Ita euiui Theophraſtus: τῷ σκορόδῳ ὅταν ἀνοιδήσῃ ἡ γέλγις, κυρτοῦται πᾶσα,
C καὶ ἐπειδὰν αὐξηθῇ διαιρεῖται πάλιν εἰς τὰς γέλγεις, καὶ ἐξ ἑνὸς πολλὰ γίνεται, τῷ πληθύνεσθαι τὴν κεφαλήν. Sed Columellam heîc ſequitut Pliuius non Theuphraſtum. Illius hæc verba ſunt lib. xi. cap. iii. de allio: *deinde antequam caulem faciant, omnem viridem ſuperficiem intorquere, & in terram proſternere conueniet, quo capita vaſtiora fiant*. Idem vterque dicere voluerunt, quud Theophraſtus. propius tamen ad mentem Theophraſti Columells quam Plinius. Nec enim caulis intorquerit allij, ſed τῆς γελγίδος ſumma viriditas, priuſquam in caulem abierir. Tam σκόροδα igitur quæ
D γελγίδας non faciunt, quam cæpitia quæ ſuboles adhæreutes non habent, μονοκέφαλα ſc μονόκοκκα dicta. Prærer differenrias è patrio ſolo petitas, cæparum duo geneta prima apud Latinus fuiſſe dicit Plinius: *vnum condimentaria quam illi Gethyon, noſtri pallacanam vocant: alterum capitata*. Fruſtra eſt igitur vir Magpus qui iu nutis ad Muretum contendit nullum cæpe eſſe quud capitarum nun ſit. Atqui *Gethyon* ſiue capite eſt. Theophraſtus: τὸ δὲ γήθυον καλούμενον, ἀκέφαλόν τε, καὶ ὥσπερ αὐχένα μακρὸν ἔχον. Plinius vertit: *Gethyum pene ſine capite eſt, ceruicis tantum longa, & ideo te-*
E *tum in fronde*. hoc loco vetuſtiſſimus liber legit. *Gentium* pro *Getium*. Iu antiquiſſimu codice Apuleij de Herbis ita ſemper ſcribitur, vt his verbis: *quadam anno tantum ſui pariunt, quadam ſapius, ſicut apium, porrum, getium*. Et apud Apicium in veruſtiſſimis membranis: *Cepa, Gentia, Bacca, thymi*. pru *Getia*. Græci quuque γήτεια. Heſychius: γήτεια κρόμμυα, ἃ καὶ γήθυα καλοῦσι. Aëoles dixerunt γάπια, vnde Latinum *cæpe*. Sed huc magis ex γήθυον quud Aeolibus γᾶπυ, & γάπον. Atque inde Latinum *cape*. Nam diphrongo ſcribitur, vt *ſcæna* ex Græco σκηνή. Sed Σκαρρὲ dice-

bat dialectus, vt μαίρω pro μείων. Sic γαιθυλλίδες pro γηθυλλίδες. Idem Heſychius: γαιθυλλίδες, ἀμπελόπρασα. Ex certa igitur ſpecie Græcorum, factum eſt cæpitij nomen generale apud Latinos. Gethya Theophraſtus non dicit pæne ſine capite eſſe, ſicut Plinius reddidit, ſed ἀκέφαλόν τι. Illud τι Plinius accepit, quaſi idem valeret quod pæne. Duo ergo genera cæparum, vnum capitatum, alterum ſine capite. Hoc Græci γήθυον vocant. Theophraſtus etiam, γηθυοκρόμμυον. *Noſtri*, inquit Plinius, *pallacanam vocant*. Mirum hoc vocabulum, nec alibi mihi lectum, nec ſanè intellectum. B An ſcribendum putabimus, *noſtri talla canam vocant*, id eſt cæpam quæ tallam habeat canam ſine candidam. Diximus ſuprà quid eſſet *talla*, in cæpa. *palla* pro *talla* ſcribendi more tralaticio, quo P pro T ſæpe venit. Vt *Spica* pro *ſtica*: *Pinus*, pro *Tinus*, plura alibi obſeruauimus huius vitioſæ ſcripturæ exempla. Columella *tallas cæparum* pro caulibus poſuit, vbi vulgo perperam *thallos* legunt lib. XII. cap. III. *Nam niſi harundines tranſuerſas in modum iugata vinea crebras diſpoſueris, talla ceparum ventis proſternentur.* Eo loco *thalli* non poſſunt hærere. Græcè θαλλὸς C propriè termes oliuæ. De ramis aliarum arborum etiam vſurpatur. Vnde Latinum factum *talia*, vt ἄλλος *alius*. At de herbarum thyrſis aut cauliculis nuſquam hæc vox vſurpata. præterea in alliis & Vlpicis, & ceteris his generibus *caules* vocat idem Columella non *thallos* quos proprios facit ceparum. *Tallæ* ergo debent eſſe quæ propriè de cæpis dicuntur, non *thalli*. His adde quod libri veteres non aliter ſcribunt. Notabamus paulo ante *Tallas* appellari folliculà ceparum. Ceterum quia eodem folliculo quo cæpæ caput velatur, etiam magna pars caulis integitur, hinc *tallam* pro caule cæpæ poſuit Columella. D Inde *talla cana* Latinis τὸ γήθυον quod talla tantum, id eſt caule conſtet, vtpote quæ caput non habeat. Forte etiam vnica voce *Tallaca* dicta à Talla, vt *lingulaca*, *perſonaca* & ſimilia. Quid ſi *Talla cana* appellata eſt id genus cæpa quæ tota in ſemen exit, & caulem, nec caput facit? Profectò cæpæ quæ ad ſemen ſeruantur, in caput non creſcunt & in longum caulem exeunt, qui concauus eſt & in medio extumidus, nec malè refert goryti imaginem. *Tallam* vocat Columella huiuſmodi caulem. Ea vox ex Græco θαλλὸς vt ſuprà oſtendimus quæ ἔκφυσιν ſignificat, & χορο-πῖ. E Lucilius tallas à cæpis diſtinguere videtur hoc verſu:

Flebile cæpe ſimul, lacrimiſaque ordine tallæ.

Quod capitatum eſt vocat cæpe. caules getiorum *tallas* quæ capitata non ſunt. Sic duo genera cepitij, vt porri. De ſectili ſine tonſili & capitato diximus ante. πράσον καρτὸν appellat Dioſcorides, ſectiuum porrum, quod aliis abſolutè dicitur καρτόν. Primam Lonchitidem dicit folia habere πρασώδη κάρπῳ ὅμοια. Legendum: πρασῶν καρτῷ ὅμοια. Quod ex coniectura primum vidimus, quam poſtea confir-A mauit optimus liber. Hæc obiter. Noſtrates Ruſtici *cinas* hodie vocant dictione ex *cepa* detorta, quæ capitatæ non ſunt. Et planè ſunt Græcorum γήθυα. *Cibullas* alij vocant, id eſt *cæpullas*, quæ ſunt γηθυλλίδες. Nicandri Scholiaſtes: γηθυλλίδες εἶδος κρομμύων, ἤτοι τὰς κεφαλὰς ἢ τὰς ῥίζας, ἃ τὰ ἀπ' ὀνίων λεγόμενα ἀχείγηθου. Ita legendum non ἀχείφυα. Alij ἀμπελόπρασον dixere. Heſychius: γήθυα, ἀμπελόπρασον, αἱ δὲ γηθυλλίδες. Græci ἀμπελόπρασον dicunt porra ſiluestria. Quidam γηθυλλίδας eaſdem fecere cum porris capitatis. Alij eaſdem cum getiis, & ſimiles eſſe Ampeloprasis. B Ita Didymus apud Athenæum Certè diuerſa ἀμπελόπρασον à Getiis, vt cæpullæ à porris. Sed hæc alibi. Inter cæpitia eas cæpas, quæ ſimplex caput habent, nec ſubolibus adnatis propagantur, Græci μονοκέφαλα vocant & μονόκοκκα, Latini ruſtici *vniones*, ab vnus, *vnio* vt à bious, *binio*, à quaternus *quaternio* ἡ τετράς. *Biniones*, δίνουμμα exponuntur in veteri Gloſſario. Ergo *vnio* etiam pro aſſe vel aſſario. Μονόκοκκα in iiſdem Gloſſis non ſunt margaritæ, ſed cæpæ quas etiam Latini *vniones* nuncuparunt. μεγάλους μαργαρίτας eædem C Gloſſæ exponunt, quæ fuit Aëlij Stilonis ſententia. Plinius: *cum Aëlius Stilo Iugurthino bello vnionum nomen impoſitum maximè grandibus margaritis prodat.* Si vniones de grandibus margaritis, falſa illa huius vocis interpretatio quam probauit Plinius, qui *vniones* ſic dictos putat quod in nullis duobus vnitas indiſcreta vnquam inuenta ſit. *Vnicum* pro eximio & egregio Latini ſæpè dicunt. Catullo *vnicus Imperator* pro ſummo. *vnica gratia* pro ſumma Propertio:

Vnica nec deſit iucundis gratia verbis.

Sed & *ſingularis* pro excellente & magno D ponitur. *Singularis pernicitas* pro maxima Solino ſupra & Plinio. *Singularis velocitas* Agellio. Ita ergo *vniones*, ſingulares & vnicæ margaritę, id eſt eximię magnitudinis. Hoc voluit Stilo. Rationem tamen hanc huius nominis vix puto fuiſſe. Veteres Latini ruſtici priuſquam margaritarum vſum aut notitiam Romani haberent, quam cœpiſſe primum circa Syllana tempora volunt, vocem *vnionis* non de grandioribus cępis vſitatam habuerunt, ſed de ſimplicibus, atque vno capite conſtantibus. Atque hęc eſt huius vocabuli, *vnio*, propria ac germana ſignificantia. Hinc & grandiores margaritas quę vnionum, id eſt E cęparum figuram referebant, vocitarunt *vniones*. Sic *tympana* appellarunt dimidiatę rotunditatis forma tympani. iidem longiores *Elenchorum* nomine donauerunt, quia Elenchi & pittacia ſiue rituli ea forma amphoris adfigebantur ad indicandam vini ętatem. *Pyra* quoque hodie vocantur margaritę quæ pyri effigiem pręferunt. Sed *vniones*, id eſt cępas, vulgo indigetant eas margaritas, quę non ſunt abſolutæ rotunditatis, ſed cæparum inſtar habent. Maiores autem eæ plerumque ſunt quæ perfectum orbem, & exactam ſphæræ rotunditatem non exhibent.

Proinde nec mirum eſt grandioribos margaritis hoc nomen voiunum impoſitum à Romanis. Tales enim, & hac forma vt plurimum ioueniuutur grandiores. Græci recentiotes *μοναχούς* appellarunt, quos Latini *vniones* dum ſolam vocabuli indolem reſpiciunt. Nam *vnio* idem quod *μόνος* vel *μοναχὸς*. Io veteribos Excerptis: *σμῆξις μοναχοῦ τοῦ μολυβδίζοντος*. vbi *μοναχὸς μολυβδίζων* eſt vnio plumbei coloris. An *μοναχὴ* eo ſeuſu in Periplo Rubri maris, his verbis? *καὶ ὀθόνιον Ινδικὸν τὸ πλατύτερον, ὁ λεγομένη μοναχὴ, καὶ σαγματογῆναι, καὶ περιζώματα, καὶ καυνάκαι*. Ita enim ibi ſcribendum ex alio loco eiuſdem ſcriptoris paulo poſt: *καὶ ὀθόνιον ὅ τι μοναχὴ, καὶ ἡ σαγματογήνη, καὶ περιζώματα*. Sed ex his locis conſtat lineæ veſtis potius ſpeciem eſſe *τὴν μοναχὴν*, quam vnionem. *ὀθόνια* Grammatici, *λίνα ἱμάτια* interpretaotur. Videtur autem auctor ille *τὸ ὀθόνιον* quod ex India afferebatur in duas ſpecies diuidere, *εἰς τὴν λεγομένην μοναχὴν ὀθόνην, καὶ εἰς τὴν σαγματογήνην*. Per *μοναχὴν ὀθόνην* intelligo ſingularem ex lino veſtem vel tuoicam. Iuriſcuuſultus *ſingulares tunicas* vocat quæ in Syntheſin compoſitæ noo eſſent: *ſi eſſent tunicæ ſingulares relictæ cum palliolis, ex his tantum eligi poſſe*. per Syntheſes veſtimenta ſua componebant, ſeptenario vt plurimum conſtantes oumero. Quæ in ſyntheſi oon erant poſitæ, *ſingulares* dicebantur, id eſt *μοναχαί*. & diſtinguuntur à ſyotheſinis. An igitur hoc loco *μοναχὴ ὀθόνη* oppooitur *τῇ σαγματογήνῃ*? Quam vocem corruptam aio pro *σαγματοπηγήν*. Nam *πῆγος* eſt *ὕφασμα* Græcè. An ita vocat liotea ex quibus ſagmata & ſtragula fierent, ſiue culcitæ? Sic ex Cadurceo ſi lino culcitæ fiebant, teſte Plinio. *Σαγματοπηγὴ* heîc etiam capi poteſt pro ſtragula veſte, à qua *μοναχὴν* diſtioguit quæ ad ſingulos homines velandos facta eſſet. an vero *σαγματοπηγὴν ὀθόνην* linteum, oon in veſtes ſingulares ac varias confectum, ſed in ſarcina corpus ipſum linteæ telæ ſic relictum, quod pluribus veſtibus faciendis ſufficeret. *peciam telæ lineæ* vulgo appellant, *σάγμα* eſt ſarcina, onus, *περιγεννήρωμα*. Gloſſæ: *Sagma, περιγεννήρωμα. Sagmat, σάγμα ἐστι. Sagmatus, σεσαγμένος*. Sic olim correximus. Ergo non ſolum ſingulares veſtes lioeæ ex Iodia afferebantur, ſed etiam texta lintea ad veſtes conficiendas. Hæc itaque differentia eſt *μοναχῆς ὀθόνης* & *σαγματοπηγοῦς*. Sed *Σαγματογῆναι* & *Σαγματογήνη* vbi legitur. Omnino ſcribeodum: *Σαγματοπηγήν*. Ita vocat *ὀθόνην, ἐξ ἧς τὰ σάγματα γίνεται*, ex qua ſtramenta fiunt. mentio *σαγματοπηγοῦ κλοιοῦ* apud Xenophontem. Cadurcum Romani vocabant ſtramentum quod ex lino Cadurcico fieret. Iuuenalis Sat. vii.

> *Inſtitor hiberna tegetis, niueique cadurci.*

Stramentum intelligit. Vt & alio loco quem ſupra explicauimus:

> *Magnaque debetur violato pœna cadurco.*

Correctorem illum qui pro Cadurco reponebat *Caduceo* aduertere debuit ſyllabæ primæ modulus in ea voce longus, vide *Caduci*-

A *fer*. Ex Græco *καρύκειον, caduceum*. Cadurcum aotem alij exponunt cucullum, alij tabetnaculum, & tentorium. omnes malè. Scholiaſtes Iuoenalis etiam membrom mulieris, & membri velameo eſſe dicit, & ſecundum aliquos ioſtitam qua lectus intenditur. Diſertè Plinius teſtatur *Cadurcum* Romanis dici culcitam vel ſtramentum ex lino Cadurcenſi factum. *Cadurcæ* autem *faſciæ* apod Sulpiciam ſunt faſciæ lineæ:

> *Ne me Cadurcis deſtitutam faſcijs*
> *Nudam Calano concubantem proferat.*

B Non inſtitæ ſunt quibos lectus intenditur, ſed faſciæ lineæ quibus ipſa Sulpitia velabatur. Auctori ergo Peripli *σαγματογήνη ὀθόνη* ex qua ſtragula vel ſtramenta fierent. Intelligit *τὸ χυδαῖον ὀθόνιον* vt alibi vocauit. Cui opponit *μοναχὴν ὀθόνην* ſiogulare & eximium linteum, ex quo touicæ & lineæ fiebant. *μοναχὴ πορεία* apud Xeoophontem, per qoam propter anguſtias ſinguli tantum homioes poſſunt incedere. Quo loco tamen qoidam *μοναχῆ* legunt *ἐπιρρηματικῶς*. vt *ſingulare* Latinis pro eximio, ita Græcis *μοναχόν*. Vnde *μοναχὸς* pro margarita grandiore. Notum porro *μοναχὸν* idem eſſe quod *μονόν*. Inde & *μονοὶ* appellati Aſcetæ C ſeorſim ab aliis degentes, quos etiam *μοναχοὺς* dixere. *Moni* etiam Latinè dicti, non tantum mooachi. Vetus Chronicoo Mooaſterij Nouialiacenſis: *Nam ipſi Moni hoc decretum ab ipſo ſuæ fundationis die, vſque ad deſtructionem ipſius loci vltimam quam fecerunt Saraceni, qui de Fraxaneto venerunt, inuiolabiliter & inconcuſſe tenuerant*. Item lib. vi. *Tunc Monus Acephalus ait: ſi mihi dederis Abbatiam, & contra Abbatem meum tenerum feceris, cartas patris tibi reddam.* Quidam *Nonos* pro Monis dixere. Sollemnis quippe ac vſitata mutatio litteræ M. in N. Vt *Ocinum* veteres Latini pro *Ocimo* appellaront. Sic *Παρμενίωνος* & *Παρμενίωνος* mons idem.
D Sic *μετώπιον*, & *νετώπιον* voguentum quoque idem. Receotioribus qooque frequens hæc mutatio, *nappam* pro *mappa* dicentibus, *nattam* pro matta & ſimilia. Hinc *Nonis* apud Palladium pro *Monis*, virgo nempe monialis. Quod ad *vnionem* attinet, falſa prorſus eſt huius oomiois ootatio, quam Solinus attulit: Ita nempe appellari margaritas quod nuoquam doo ſimul reperiantur. Ex relatiooibus quippe noui Orbis conſtat aliquando vſque ad centum viginti lapillos in vna con-
E cha inuentos eſſe. Sed nec veterum hæc opinio fuit, quam ille ex male intellectis hauſit Plinij verbis.

Pag. 84. D. *Semunciales inuentos negant.*] Ita omnes libri veteres, oon vt habetur io excuſis: *vltra ſemunciales*. neutra lectione expreſſit, id quod Plinius his verbis: *pondus ad hoc æui ſemunciæ paucis ſingulis ſcripulis excessere.* Non oegat Plioius ſemunciales inuentas margaritas, aut vltra ſemunciales, ſed paucas ait repertas quæ ſemunciæ pondus exceſſerint ſcriptulo vno. Malè apud Plinium legitur: *ſingulis ſcrupulis*. Aliud *ſcrupulum*, aliud *ſcriptulum* vel *ſcripulum*. Gloſſæ diffe-

tentiam notarunt : *ſcripulum, γράμμα, σκρίπλον. ſcrupulum, μάσσιμα ἢ μέσημα.* Sed de his alibi. Tria ſcripula in drachma : ſex drachmæ in vncia. Sic decem & octo ſcripulorum vncia eſt : ſemuncia, nouem. Margarita igitur quæ ſemunciæ pondus vno ſcripulo ſuperaret, decem ſcripulorum eſſet. Paucas ad ætatis ſuæ tempus inuentas Plinius affirmat, quæ penderent decem ſcripula. Multæ inueniebantur quæ ſemunciam penſitarent, aut aliquot granis id pondus etiam excederent, ſed omnino paucas deprehenſas quæ ſingulis ſcripulis, hoc eſt viginti quattuor granis ſupra hoc pondus irent. Decem ſcripulorum margarita, ducentis & quadraginta granis expenditur. Hoc pondere maximæ cognitæ ſunt veteribus. Maximas quæ ad promuntorium Commorim capiantur, centum grana pendere tradit Garcias ab Horto. Earum pretium ſolere eſſe mille & quingentorum aureorum. Vidiſſe & quamdam fatetur quæ centum & ſexaginta grana tritici pendebat. In ſinu Perſico maiores reperiuntur, quæ & ceteris omnibus candoris ac magnitudinis doti anteferuntur. Inde Romanis adferebantur. Atque hæ ſunt quas hodie vocitamus *Orientales* omnium laudatiſſimas. Sed talia pudet diſquirere.

Pag. 85. A. *Inde eſt vt aut inter ſcopulos, aut inter marinos canes plurimum delitescant.*] Plinius: *quippe inter ſcopulos maior pars inuenitur. Sed in alto quoque comitantur marinis canibus.* quam lectionem perperam quidam ſollicitant. nam *comitare* non tantum veteres, ſed etiam Ouidius vſurpauit.

Et Romana vtinam comitarent caſtra puellæ,

Aliud *comitaſſet* notatum Nonio pro cubuiſſet. ita enim veteres libri legunt. Sed *comitaſſet* ſcriptum pro *cobitaſſet*, id eſt cubitaſſet. Quod rectè Nonius interpretatur, cubuiſſet. Verba Accij ſic legenda : *Tum autem Ægiſtus ſi mœchus eſſet, eodem lecto cobitaſſet patri.* pro cubitaſſet. Ab illis autem canibus marinis periculum non paruum piſcantibus margaritas, vt ex hiſtoria illa colligere eſt, quam refert Procopius in Perſicis lib. 1. & propter illas caniculas marinas quæ in alto comitari amant conchas margaritarias, captura earum difficilis & periculoſa. Ammianus : *captura autem difficilis, & periculoſa, ſed amplitudines pretiorum illa efficit ratio, quod frequentari ſueta littora, propter piſcantium inſidias declinantes, vt quidam coniiciunt, circa denſos ſcopulos, & marinorum canum receptacula deliteſcunt.* Ita verba illa mendis ſuis expurganda ſunt, quibus vulgo inquinantur, ad hunc modum ſcripta : *capturas autem difficiles & periculoſas, & amplitudines pretiorum.* Locus ex Solino adumbratus : *vt quidam coniiciunt.* Solinum intelligit. Periculoſam itaque margaritarum piſcaturam non ipſæ conchæ faciunt comprimentes ſeſe, ac manum vrinatoris morſu abſcindentes, ſed canes marini inter quos degunt. Vide Procopium 1. Perſicōn. Manilius lib. v.

A *Pendentem & raro captabit in æquore piſcem,*
Cumque ſuis domibus concha valloque latentes
Protrahet, immerſo nihil eſt audere relictum,
Quæſtus naufragio petitur, corpuſque profundo
Immiſſum, pariter quam præda exquiritur ipſa.

Ita hæc ſcribenda. Immerſus nihil reliquum facit audaciæ, omnem quantacunque haberi poteſt, inſumit audaciam. Corpus autem profundo immiſſum pariter ac præda ipſa exquiritur. *pariter quam*, vt *æquè quam* apud Suetonium & alios. Corpus vrinatoris profundo immerſum ſæpè pariter exquiri dicit B ac prædā ipſam. perditū ſcilicet, & à marinis caniculis abſumptū. Procopius de vrinatore margaritæ : *αὐτὸς δ' ἄλλως διεφθάρη ἐν τοσῷ ὕστερον, ἀνελκόμενον δὲ τὸ μάργαρον οἱ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς λελειμμένοι τοῦ θανάτου ἀπολαύουσι.* Quæ ſequuntur apud Manilium prodigioſè deprauata ſunt, nec à viris doctis intelliguntur :

Nam ſemper tanti merces eſt parua laboris,
Cenſibus æquantur concha, rapidumque notari
Vix vnquam eſt locuples, oneratur terra profundo.

Ita legit codex Gemblacenſis. Sed quis hæc intelligit ? Tu meo periculo bene ſic emendata credere aude :

C *Non ſemper tanti merces eſt parua laboris,*
Cenſibus æquantur concha, lapidumque nitori
Vix vnquam eſt locuples, oneratur terra profundo.

Duarum litterularum mutatio tantum momenti emendationem extricauit. Magno periculo & labore quæſtus ſuus conſtat vrinatoribus, qui ſæpe non magnus eſt. Non ſemper tamen, inquit, tanti laboris parua eſt merces. non conchæ, quas piſcantur vrinando, & corpus obiiciendo eſcam belluis marinis, cenſus æquant, & lapidum qui in his conchis inueniuntur, nitorem. Vix vnquam D terra eſt locuples, hoc eſt, lapidibus illis nitentibus coemendis vix ſatis eſt locuples & idonea terra. Tanti pretij habentur margaritæ, vt terra non ſatis diues ſit ad eas comparandas. Sic oneratur & grauatur terra profundo, dum maris diuitiæ in tantum ſuperant terreſtres, vt grauari & adfligi neceſſe ſit terræ ſationes, dum ſibi comparare vult pelagi ſpolia ac diuitias. Aliquot margaritis rotundioribus, candidioribus, & maioribus redimi digna eſt illa correctio. Plinius eodem ſenſu : *Iam quidem ex tota rerum natura damnoſiſſimum ventri mare eſt, tot modis, tot menſis, tot piſcium ſaporibus, qui-* E *bus pretia capientium periculo fiunt.* Et paulo poſt : *parum eſt, niſi qui veſcimur periculis, etiam veſtiamur. Adeo per totum corpus anima hominis quæſita maximè placent.* De margaritis loquitur, de quarum immani pretio & res omnes ſuperante luculentus eſt Tertulliani locus libro de Habitu muliebri ex codice Agobardi ita legendus vel omnibus inuiris *ψευδωνύμοις* Gregalibus : *Nam tanto maior fit concupiſcentia quanto magni fecit quod concupiuit. De breuiſſimis loculis patrimonium grande profertur. Vno lino decies ſeſtertium inſeritur. Saltus & inſulas tenera ceruix circumfert. Graciles aurium cutes Kalendarium expendunt, & ſiniſtra per ſingulos*

digitos de faecis ſingulis ludit. Hæ ſunt vires ambitionis, tantarum ſubſtantiarum vſuram vno & muliebri corpuſculo baiulare. Hoc eſt quod Manilius dixit, *cenſibus æquare conchas.* Incolæ noui orbis teſtantur in profundo marium locatas conchas, metu polyporum & aliarum maris belluarum, quæ inter eas verſantur ab hominibus tutas eſſe, nec vrinatores eò audere accedere propter periculum.

Pag. 85. B. *Gregatim natant, certus examini dux eſt.*] Ita libri. Pro certo ac definito heîc reoendum tradit, quod qooſdam tradere ait Plinius: *quidam tradunt ſicut apibus ita conscharum examinibus ſingulis, ſingulas magnitudine ac vetuſtate præcipuas eſſe veluti duces, mira ad cauendum ſollertia.* Qui hæc prodidit de margaritis, is auctor eſt Megaſthenes, vt ſcribit Arrianus in Indicis: καὶ λέγει Μεγασθένης θηρεύεσθαι τὴν κόγχην αὐτὴν δικτύοισι· νέμεσθαι δ' ἐν τῇ θαλάσσῃ κατ' αὐτὸ πολλὰς κόγχας καθάπερ τὰς μελίσσας, καὶ εἶναι γὰρ καὶ τῇσι μαργαρίτῃσι βασιλέα ἢ βασίλισσαν, ὡς τῇσι μελίσσῃσι. Is igitur eſt qui & retibus eas capi tradidit, quum reliqoi omnes ab vrinatoribus capturam earum fieri conſentiant. Plinius vtramque methodum confudit: nam ab vrinantibus quoque capi quæ retibus includuntur, dixit. Quod falſum. Sed vbique ille talis.

Illa ſi capta ſit, etiam quæ euaſerint in plagas reuertuntur.] Quaſi quæ ſemel captæ fuerunt, & plagis incloſæ, euadere inde poſſint, vt neceſſe ſit iterum eas in retia redigere. Nihil tale Plinius quem noſter interdum ſequi non vult, aliàs aſſequi non poteſt. Hæc verba eius: *Has vrinantium cura peti. Illis captis facile ceteras palantes retibus includi.* Duces concharũ præcipuo ſtudio petunt vrinatores, qoia illis captis ceteræ ſine duce palantes facile in plagas incidunt. Arrianus ex Megaſthene: καὶ εἶναι γὰρ καὶ τῇσι μαργαρίτῃσι βασιλέα ἢ βασίλισσαν, ὡς τῇσι μελίσσῃσι· καὶ ὅστις μὲν ἐκεῖνον κατ' ἐπιτυχίην συλλάβοι, τοῦτον δὲ εὐπετέως περιβάλλειν καὶ τὸ ἄλλο σμῆνος τῶν μαργαριτέων. εἰ δὲ διαφύγοι σφεας ὁ βασιλεύς, τούτῳ δὲ οὐκέτι θηρατοὺς εἶναι τοὺς ἄλλους. Ex Mageſthene igitur hæc ſumpſit Plinius quæ heîc narrat de ducibus margaritarum ac de illa captura quæ retibus fiebat. Sed vrinantium ille non meminerat in eo piſcationis genere. Et profecto ab vrinatoribus captæ non videntur iſtæ quas Megaſthenes ſcripſit retibus includi ſolitas. Quid enim opus in profundum demergi ad eas piſcandas conchas, quas plagæ incluſerint? vrinatores manu eas capiebant & petris adhæreſcentes auellebant. Vnde & periculum ſæpè non paruum incurrebant, quando manu temere in conchæ hiatum immiſſa, & mordicus comprehenſa abſciſſaque compreſſione conchæ ſæpe reuertebantor. Sed nec coocharum examiois ducem de vrinatore cum cura ac ſtudio peti dixit Megaſthenes: verum ſi forte in plagas incideret tum facile totum agmen retibus inuolui, ſin euaderet, nec reliquas capi poſſe: κατ' ἐπιτυχίην fortunæ opus ac felicitatis indicat, non artis aut curæ. Seqoitur apud Arrianum ex eodem Megaſthene: τοὺς ἁλόντας δὲ περιορᾶν κατασαπῆναι σφίσι τὴν σάρκα, τῷ δὲ ὀστέῳ ἐς κόσμον χρῆσθαι. Seqoitur quoque apud Plinium ſtatim, vt appareat ex hoc ipſo Megaſthene eſſe; *multo deinde obrutas ſale in vaſis fictilibus eroſa carne omni nucleos quoſdam corporum, hoc eſt vniones decidere in ima.* Megaſthenes capras coochas ſic ſini ait in ſua carne tabeſcere, vt oucleı inde extrahãtur. Nihil de ſale addidit. Et ſane ſal à putredine ac tabe carnea defendit, vt neceſſe ſit proinde diutius durare, quæ ſalitæ ſint. Puto aliud agentem Plinium ἁλόντας in verbis Græcis pro ἁλισθέντας, id eſt ſalitas, accepiſſe. Nihil verius. Sal contrariom efficeret eius quod efficere ſtudebant. Carnem qoippe ſtatim tabeſcere cupiuot, vt eximant ouclenm. At eam ſal conſeruat, nec ſtatim erodit. Hodie expoſitas aëri conchas ſiccari permittunt, & pandi, atque inde lapillos excul pont. Plinius qui ἁλισθέντας ſomniatat, cetera de ſuo adphiloſophatus eſt. cum enim ſemel præſumpſiſſet ſale condiri ſolere, quæ conſequentia eſſent adiecit de vaſis fictilibus, & nucleo decidente in ima vaſis. Etenim carnes ſaliri ſolebant in vaſis fictilibus apud veteres. Relationes noui orbis teſtantut conchas quaſdam margini aquæ ita propioquas reperiri, vt ad eas piſcandas dimidij tantum femoris fine deſcendendum ſit. Hæ ſunt quæ retibus includi & capi poſſunt. Vagari enim eas intelligunt.

Ex Britannicis margaritis factum ſubiecta inſcriptione teſtatus eſt.] Ita ſcripſit auctor io Editione recognita. In priore ſcripſerat: *ſubiecta inſcriptione intelligi voluit.* Ipſiſſima Plinij verba vſurpauerat: *Quoniam Diuus Iulius thoracem quem Veneri Genetrici in templo eius dicauit, ex margaritis Britannicis factum voluerit intelligi.* Et ſanè in multis ootauimus auctorem noſtrum priorem illam ſuam Editiooem non tantom rebus, ſed etiam verbis ipſis Plinianis totam inſtruxiſſe. In ſecunda de rebus nihil mutauit, verba pleraque immutauit diſſimulandi furti gratia.

Habuiſſe tunicam ex margaritis ſeſtertio tunc quadringenties æſtimatam.] Nota tunc æſtimatam. Ergo poſterior longe Plinio Solinus. Quod etſi certiſſimum ſit, duris tamen capitonibus contundendis ac conuincendis nullum non opponendum argumentum. Atqui Plinius ipſe vidiſſe teſtatur eam Lolliam Paulinam margaritis ea æſtimatione taxatis opertam: *Lolliam Paulinam quæ fuit Caij principis Matrona, ne ſerio quidem aut ſollemni cærimoniarum aliquo apparatu, ſed mediocrium etiam ſponſalium cœna, vidi ſmaragdis margaritiſque opertam altero textu fulgentibus, toto capite, crinium ſpira, auribus, collo monilibus, digitis: quæ ſumma quadringenties ſeſtertium colligebat, ipſa confeſtim parata mancupationem tabulis probare.* Ita totos ille locus concipiendus conſtituendusqoe. Non ſolæ autem margaritæ pretium illud fecerunt, vt heîc aſſerit Solinus, ſed cum margaritis ſmaragdi. Nec tunicam illa Lollia ex margaritis

ritis eam ſummam colligentibus factam habuit, vt idem hoc loco affirmat, ſed varia ornamenta in capite, collo & digitis, ex margaritis & ſmaragdis contexta. Quod enim margaritis & ſmaragdis opertam dicit Plinius, non inde ſequitur tunicam ex margaritis factam habuiſſe, vt ſomniauit Solinus. Quippe clarè idem Plinius ſignificat margaritas illas & ſmaragdos, quibus operta erat, toto capite geſtatas, crinium ſpira, auribus, colli monilibus, ac digitis. De tunica altum ſilentium. Manilius:

Perque caput ducti lapides, per colla, manuſque.

omnes corporis partes expreſſit, quæ gemmis ac margaritis ornari ſolerent. Ouidius:

Auferimur cultu, gemmiſque auroque teguntur
Omnia. pars minima eſt ipſa puella ſui.

Plinij ætate nullæ tunicis aut veſtibus mulierum gemmæ aut margaritæ inferebantur, quas poſtea luxus inuexit. Pretioſiſſimæ tum veſtes auro tantum intexi ſolebant, & ſegmentis aureis diſtingui. Ad ſæculum ſuum reſpexit Solinus, quum tunicam Lolliæ Paulinæ ex margaritis factam adfinxit. Veſtium gemmis ac margaritis conſertarum mentio eſt in Hiſtoria Auguſta. πέπλους καταμαργάρους vocat Conſtantinus Manaſſes, margaritis opertas veſtes:

Χιτωνοφόρον, ςίλβουσαν πέπλοις καταμαργάροις.

veſtis καταμάργαρος, margaritis cooperta inſertis. Sic tectum κατακίσσωμον. & θύρσοι κατάκισσοι Anacreonti hedera tecti thyrſi. ita κατάχρυσον & κατάχαλκον dicitur, & κατάργυρον, quod auro, argento vel ære inductum eſt. & κατάκομον comatum, vel comoſum. Ita porro accipiendæ Sindones μαργαρίτιδες apud auctorem Peripli Maris Rubri. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ αὐτὴν τῆς Ηπιοδώρου συλλεγόμενον Πιννικόν, φέρονται γὰρ ἐξ αὐτῆς σινδόνες μαργαρίτιδες λεγόμεναι. τὸ πιννικὸν, id eſt margaritum ibi pertundebatur, vnde fiebant tunicæ margaritides, hoc eſt καταμάργαροι, margaritis conſertæ. Ita nunc malo, quàm ex vellere pinnarum margaritariarum textas, ſicut olim volui.

Pag. 85. B. *Cum paranda auaritia.*] Omnes libri: *cuim paranda auaritia.* Nimirum authoc ſcripſerat: *cuius parandæ auaritie.* Ἀρχαϊκῶς *auarities* pro auaritia, perperam operæ excuderunt, *auaritia.* Mox in omnibus libris habetur, *pater ipſius M. Lollius.* non vt ex Plinio correxerunt, *auus ipſius.* Nec auum, nec patrem Lolliæ illum Lollium nominat, ſed neptem hanc Lolliam illius Lollij vocat. *Neptis* & *Nepos* de omnibus deſcendentibus Latinè dicitur. Non ambiguum quidem habuerim quin vere neptis fuerit Lollia illi M. Lollio de quo loquitur Plinius. Sed nec dubito hanc Solini hallucinationem eſſe aut errorem voluntarium, qui patrem pro auo nominauit conſulto conſilio, vt ne crederetur à Plinio id habere. Quod illi perpetuum ac ſollemne eſt.

Offendit Caium Cæſarem.] Nullus liber eſt

A paullo antiquiore manu deſcriptus, in quo non legatur: *offendit ſperauit Caium Cæſarem*, an *ſperare* heic pro metuere poſuit. Hoc ſenſu vbique ab Ammiano poſitum legere eſt lib. xvi. *Quod Conſtantius impendio timidus, ſemper ſe ferire ſperabat.* Et lib. xxx. *cenſura nouum quoddam in tempore ſperabantur.* id eſt, timebantur. Et alibi, *extremas ſpes opperiens,* pro extremos metus. Et apud Poëtam:

——*ſi tantum potui ſperare dolorem.*

Ita Græci ἐλπίζειν. Atqui Lollius non ſolo metu ne Caium Cæſarem offendiſſet, mortem ſibi conſciuit, ſed reuera offendit, &

B interdicta amicitia principis venenum hauſit. Plinius. Præterea ſcimus notatione Antiquarij in priore Editione Solini lectum fuiſſe *aſperauit* pro *offendit.* vtraque deinde ſcriptura in textum recepta *offendit aſperauit.* poſtea correctores ex ea fecerunt, *offendit ſperauit.* Hoc veriſſimum. Scripſerat igitur in peiore ἐκδόσει, *aſperauit Caium Cæſarem Auguſti filium.* Latina autem loquutio *aſperare & exaſperare aliquem*, pro aſperum ſibi & infenſum reddere.

Spoliatis orientis regionibus.] In priore ἐκδόσει

C poſuerat: *ſpoliatis regibus orientis.* Ex Plinio: *Hoc fuit quare M. Lollius infamatus regum muneribus in toto oriente interdicta amicitia à Caio Cæſare Auguſti filio venenum biberet.* Sed altera etiam illa ſcriptura recentis ἐκδόσεως auctore nititur Plinio ac rei veritate: *ſed auita opes prouinciarum ſpoliis parta.* Hinc correxit in δευτέρᾳ, *ſpoliatis orientis regionibus.*

Ab inſulenſi vt conſequens eſt, ad continentem.] Non dubitauimus hanc coniecturam noſtram in Editionem recipere, quia indubitata viſa eſt, & digna quæ reſtitueretur

D pro germana lectione, expulſis ſomnijs correctorum. Antiquitus editi legunt: *ab inſula Auſea.* Quibus concinunt & veteres quidam ſcripti. Notat Delrius ſuum codicem habere: *ab inſula Luſa.* Quomodo correxerit, ipſius editio teſtatur. In optimis ac vetuſtiſſimis codicibus ita concipitur: *ab inſula enſea vt conſequens eſt ad continentem.* Inde bella ſed certa emendatione legimus: *ab inſulenſi, vt conſequens eſt, ad continentem. Igitur à Taprobane in Indiam reuertamur.* ἀπὸ τοῦ νησιωτικοῦ, ὡς ἐπὶ τὴν ἤπειρον. *Inſulenſe* ab inſula, vt *ſtagnenſe* à ſtagno: *circenſe* à circo: *forenſe*, à foro, & ſimilia. Inſulæ ſemper opponun-

E tur continenti. De inſula ſuperiori capite tractauit. Hinc tranſit ab inſulenſi ad continentem, id eſt à Taprobane in Indiam reuertitur. Apuleius de Mundo: *Nec ſum neſcius pleroſque huius operis auctores terrarum orbem ita diuiſiſſe: partim eius inſulas, partim vero continentem vocari.* Sequentia quoque ſic emendata à nobis fuere, libris auctoribus: *Sed ſi in his aut vrbibus, aut nationibus reſiſtamus, egrediemur repromiſſa concinnitatis modum.* In Editionibus erat: *ſed ſi in Indicis aut vrbibus aut nationibus inſiſtamus, egrediemur propoſitæ cōcinnitatis modū.* Quę nec mutāda cenſuiſſem, niſi libri

auctores foiſſent. *reſiſtere* vſiratum noſtro, pro gradum figere, & in aliquo loco morari. ſuprà: *fluctus ingens reſiſtunt.* Vbi vide quæ notamus. *repromittere* autem pro ſimplici promittere, & huic & aliis frequens.

Pag. 85. D. *Proximam Indo fluminis vrbem habuere Capiſſam.*] Quidam libri, *Caphuſam.* in aliis: *Caphiſam.* Plinius *Capiſſam* vocat, ſed in antiquis codicibus nominatur *Capiſa*, & regio *Capiſene.* Quod verum eſt. Ptolemæo Κάπισα dicitur, & locatur in Paropaniſadarum regione. Plinij verba ſic corrigenda veniunt: *à proximis Indo gentibus montana. Capiſene habuit Capiſam vrbem, quam diruit Cyrus.* Alia eſt *Caperſana* vel *Capeſſana* Ammiano ad Euphratem. Alia item *Comiſene* regio inter Satrapias regni Parthici apud Iſidorum Characenum. Ita enim in Indice: Κομισηνῆς χοῖνοι νη'. Υρκανίας χοῖνοι ξ'. At in libro ipſo nulla Comiſenes meorio. Latet igitur ſub mendo ſic eruenda: ἐντεῦθεν Κομισηνή. σχοῖνοι νη'. ἐν ᾗ κῶμαι ν'. ἐν αἷς σταθμοί, πόλις δὲ οὐκ ἔστιν. In vulgatis ſcribitur: ἐνθένδε κῶμαι Σίνων. Ptolemæo Κωμισηνὴ inter regiones Parthiæ recenſetur. Malè antem hoc loco Solinus proximam Indo flumini Capiſam facit, qood Plinius non dicit. A proximis Indo gentibos eam ponit. Ergo poſt proximas Indo gentes, oec vna de proximis. *Proximam,* inquit Solinus, *Indo flumini vrbem habuere Capiſam.* Quinam haboere? Indi ſcilicet. nam de his ſermo eſt, ac de Indicis vrbibus. Atqui Capiſa cis Indum, quo terminatur ad Occidentem India, præterea longe ab Indo flumine. A proximis Indo geotibus montana eſſe ſcribit Plinios. In his montanis *Capiſene* regio à *Capiſa* vrbe. Non tamen Iodo proxima. corrigendus Arrianus in Iodicis, in huius vrbis nomine. Nam malè Σαβίσαν pro Καπίσαν aut Καπίσαν ſcribitur: Σόαμος δὲ ἐκ τῆς ὀρεινῆς τῆς Καπίσης ῥέων, ἔρημος ἄλλου ποταμοῦ ἐκδιδοῖ ἐς αὐτόν. In fluuium Indum exonerat ille Soamos, qui ex Capiſſæ montanis oritur. Montanam eſſe Capiſenem etiam Plinios teſtatur.

Arachoſiam Erumando flumini impoſitam Semiramis condidit.] Ita repoſitum ex fide optimi ac vetoſtiſſimi codicis Regij. In aliis: *Erumantho.* Vinetus edidit: *Hermando*, ex Plinio cuius vulgati libri ſic præferunt. Scripti habent, *Ermando* abſque adſpiratione. quidam *Erimanto.* alij: *Erymado.* Delrius edidit: *Arachoſiam Arachoto flumini impoſitam,* planè contra librorom omoiom auctoritatem. Verum qoidem eſt ex Plinij ſententia Arachoſiam vrbem Arachoto flumini impoſitam eſſe, ſed minimè hoc voluit Solious, qui eam Erumando impoſuit alteri fluuio eiuſdem regionis Arachoſiorum. Verba Plinij ſic legenda: *Arachoſia cum flumine & oppido eiuſdem nominis quod quidam Cophen dixere à Semiramide conditum.* perperam editor: *cum oppido & flumine eiuſdem nominis, quod quidam Cophena dixere.* falſum eſt flumen Arachoton qoibuſdam vocitatum fuiſſe Cophen. diuerſi quippe fluuij Κωφὴν vel Κωφὸς & Ἀραχωτός. De oppido Arachoto

A id tradit Plinius, quoſdam *Cophen* illud appellaſſe. Libri Pliniani qoos vidi, ſcribont, *Cutim.* Sont qui aſſerant in veteribus eſſe, *Phoclin,* eamque ſcripturam defendunt aoctore Ptolemæo, qui inter Arachoſiæ vrbes recenſet φωκλίδα. Sed aduertere illi debuerunt eumdem Ptolemæum in eadem Arachoſiorum prouincia Ἀράχωτον vrbem diuerſam à Phoclide ponere. Non igitur *Arachotus*, ab aliis dicta *Phoclis.* Vera eſt lectio, *Cophina*, id eſt, Κωφῆνα. Stephanus: Ἀραχωσία πόλις οὐκ ἄπωθεν Μασσαγετῶν, ὑπὸ Σεμιράμιδος κτισθεῖσα, ἥτις καὶ Κωφὴν ἐκαλεῖτο. οἱ πολῖται Ἀραχωσιοί, τῆς δὲ χώρας Κωφηνοί.

B Ceterum hæc Arachoſia vrbs quæ & *Cophen* cognominata longe à flumine Cophete vel Copbene aberat, oec inde potuit cognomen nanciſci. Dicebatur & Ἀραχωτοὶ hoc oppidum. Strabo lib. XI. εἶτα εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους ἑξακοσίους. Stephanus: Ἀραχωτοὶ πόλις Ἰνδικῆς ἀπὸ ποταμοῦ Ἀραχώτου ῥέοντος ἀπὸ Καυκάσου ὡς Φασιανός. Ptolemæo dicitor Ἀραχωτὸς, qui fluuium non nominat, ſed Arachoſiam dicit perflui amne qui ab Indo deriuatur, & paludem efficit nomine Ἀραχώτου κρήνη. fortè legendum Ἀραχωτοῦ κρήνην. ex ea palude, vt apparet, oritur flumen Arachotus,

C vt pote quæ fons Arachoti cenſeatur. Ammianus ſequitur Ptolemæum heîc vt in aliis. Sic enim ſcribit de Arachoſia: *quam ab Indo fluuiorum maximo vnde regiones cognominata ſunt amnis multo minor exurgens aquarum alluit amplitudine, efficitque paludē Arachotoſcrenem appellatā.* Et heîc legendum Ἀραχωτοῦ κρήνην. amnem ex Indo exurgentē Arachoſiā alluere dicit. Hoc eſt quod ait Ptolemæus: ἐμβάλλει δὲ εἰς τὴν χώραν ποταμός, ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ἐκτρεπόμενος. Non poteſt heîc eſſe Arachotus amnis, nam efficere dicitur paludem qoæ fons eſt Arachoti. Is erit ergo *Erumandus* Plinij qui Arachoſiam etiam alluit. Hic ex Indo defluxus ſub Erumandi

D nomine in Arachoſiam labitur, vbi ingenti palude creata quæ Ἀραχωτοῦ κρήνη appellatur, mox inde egreſſus Ἀραχωτὸς fluuius nominatur. Sed de Erumando paulo poſt. Stephanus Ἀραχωσίαν vrbem prope Maſſagetas collocat, quam Semiramis condidit, quæque Κωφὴν cognominata eſt. Atqui ea eſt ipſa Arachoſia Plinij Indiæ vicina & longe à Maſſagetis diſſita. Idem Stephanus doplices Ἀραχωτοὺς facit, alteros Iodicos à flumine Arachote qui de Caucaſo deſcendit: alteros Maſſagetis vici-

E nos: εἰσὶ καὶ ἄλλοι πλησίον Μασσαγετῶν ὡς Στράβων ἱστορεῖ. Certè Strabo lib. XI. ex Eratoſthene qooſdam Arachotos vicinos facere Maſſagetis videtur. φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοὺς Ἀραχωτοὺς καὶ Μασσαγέτας τοῖς Βακτρίοις παρακεῖσθαι πρὸς δύσιν παρὰ τὸν Ὦξον. Ita legendum ex veteribus libris. Verum profecto eſt Maſſagetas ab occidente Bactrianis adiacere ad flumen Oxum. Quod ſi ibi qooque Arachoti, longe vtique diuerſi ac diuiſi fuerint ab Arachotis Indicis vel Indiæ proximis. Sequitur apod Strabonem: καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανοὺς τοῖς ὅλοις ἐδάφεσιν ἀντικεῖσθαι τῇ Ἰνδικῇ, Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλίγον.

τὰ γὰρ πλεῖον τῆς Παροπαμισάδος ϖροσκειμένη. Sic ſcribendum ea veteribus. Nam Saeæ & Sogdiani tutos fines ſuus Indiæ contrauerſos habent. At Bactriani eaigua tantum ſui parte Iodiæ oppoſiti ſunt, qui fere toti Paropaniſo adiacent. De Arachoris illis Scythicis ac Maſſagetarum vieinis nihil alibi legi. Quin immo idem Strabo paulo poſt vbi ea eodem Eratoſtbene interualla recenſet itineris quo Alexander Magnos Indiam petiit, Ἀραχωτῶν meminit, qui alij ſunt. εἶτα εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Δράγγῃ χιλίους χ. εἶτα εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν πεντακοσίους ἑκατὸν εἴκοσι. Hi Aracboti ab oriente Indiam, ab occidente Drangianos habuere. Idem Strabo lib. xv. gentes illas omnes, & earum ſitum ex Eratoſthene deſcribens non alios Arachotos commemorat præter Indicos: πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰς τὴν μεσόγαιαν ἀνέχουσα, καὶ ἡ Γεδρωσία μέχρι τοῦ συνάψαι Δράγγαις τε καὶ Ἀραχωτοῖς, καὶ Παροπαμισάδαις, περὶ ὧν Ἐρατοσθένης οὕτως εἴρηκεν. οὐ γὰρ ἔχομέν τι βέλτιον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. puto igitur hae in parte aut Erathoſtenis, aut ipſius Strabonis eodices mendoſos fuiſſe, vbi Aracboti com Maſſagetis vt collimitanei nominantur. Καρχῶται ibi recenſet Ptolemæus, pro quibus fortaſſe Ἀραχῶται irrepſere. Plinius *Arachoſios* & *Arachotas* videtur diſtinguere his verbis: *per Abeſtem Arachoſiorum, proximos his à meridie ad partem Arachotarum faciunt Gedroſos.* Manifeſto ſeparat Arachoras ab Aracboſiis. Sed Arachnſios Arachoſiæ vrbis incolas & circumiacentes popnlos appellat: *Arachotas* totam ſatrapiam, cuius partem feeere Arachoſij. Sic *Arij* & *Arians* diuerſi, *Parthi* & *Parthyeni*. Idem cap. aa. *Sed adjciunt quatuor Satrapias Gedroſos, Arachotas, Arios, Paropamiſadas.* Hæ ſunt quatuor Satrapiæ quas in hunc locum diſtulerat, de quibus heîc agit, capite nempe xaııı. Sed boc loco nulli Arij nominantur, quum Arachotas, Gedroſos, & Paropamiſadas recenſuerit. Eruendi igitur de ſub menda in qua deliteſcunt: *proximos his à meridie ad partem Arachotarum faciunt Gedroſos, & à ſeptentrione Paropamiſadas. Cartana oppidum ſub Caucaſo quod poſtea Tetragonis dictum. Hac regio eſt ex aduerſo Bactrianorum, deinde cuius oppidum Alexandria à conditore dictum.* Hæc imperfecta eſſe nemo nno videt, nec ſenſum efficere integrum. Paropamiſadæ quidem ea aduerſo Bactrianurum, ſed nulla in Paropamiſadis Aleaandria. Libri nihil mutant Excepto quod habent, *Exaduerſum* pro *ex aduerſo*. Quod vocabolum non vno loco vidiſſe memini in illo auctore eurruptum. Scribc igitur: *Hac regio eſt exaduerſum Bactrianos. Aria deinde cuius oppidum Alexandria à conditore dictum.* Sic ſuprà: *Exaduerſus fontes Indi*, vt ibi correaimus. Aria proxima Paropaoiſadis, euius oppidum Aleaandria ἐν Ἀρείᾳ cognominatom. Quod moa tamen in Ariana recenſet, ex alio auctore coofundeote Ariam Satrapiam cum Ariana reginne. Ariana regio Ariam complectebatur, & alias præterea Satrapias. Nam & Arachoſia in Ariana cenſebatur. Alij tamen vt

A ſuprà notaui confudere Arianam cum Aria. De Erumando vel Erymando nune videamus. Impoſitam buic flumini Arachoſiam vrbem fuiſſe dicit Solinus, ſed more ſuo ſolens à Plinio diuertit, & rem falſam narrat. Erumandus quidem in Arachoſiorum regione ponitur à Plinio, ſed diuerſus ab Arachoto cui impoſita Arachoſia: *Amnis Erymandus præfluens per Abeſten Arachoſiorum.* Liber ſcriptus Rigaltianus legit: *Parabeſten.* Ita legendum: *præfluens Parabeſten.* vt nomen ſit vrbis Arachoſiorum. Βαρβιτὴς in Arachoſia recenſet Ptolemæus. forte ergo heîc reſcribendum apud Plinium, *Barbetem*; τὴν Βαρβίτην. Bar-
B tietarum regionem. *Præfluere vrbem* aut regionem dicitur amnis qui eam alluit, non autem *præfluere per regionem*. Græci dicunt παραρρεῖν. Plinius paulo poſt: *Arius amnis qui præfluit Alexandriam ab Alexandro conditam.* Ἐτύμανδρος amnis memoratur Arriaoo per Euergetarum regionem fluens, de quo dubito an hic ſit *Erymandus* Plinij. Euergetæ illi vicini ſunt Drangis. Nam ab eorum regione in Drangianam tranſiit Aleaander, quum Bactra peteret. Ab Ariis Euergetas, ab Euergetis ad Drangas proceſſit. Strabo etiam Arachotis vicinos conſtituit lib. av. ἐπ' ἐκ Δραγγῶν ἐπί τε
C τοὺς Εὐεργέτας ἦλθεν, οὓς ὁ Κῦρος οὕτως ὠνόμασεν, καὶ τοὺς Ἀραχωτούς. Iſti Euergetæ olim dieebantur Ἀχαιμάσπαι vt Arrianus de Expeditione Alexandri & Curtius teſtantur. Immo puto Ἀριάσπας vocatos, non Ἀχαιμάσπας. *Ariaſpæ* ab vrbe Ariaſpa, quam in Drangiana locat Ptolemæus. Drangiana autem Arachoſiæ ad orientem vicina. Vrbs autem *Ariaſpa* ſita in confinio Drangianæ & Arachoſiæ. Hi ſunt Ariaſpæ, quorum oppidum *Prophthaſiam* eſſe tradit Plinius, quam in Drangiana ponit Ptolemæus. *Prophthaſia oppidum Ariaſparum,*
D *Dranga, Argeta.* Ita legendum, non *Zaraſparum*. Alij *Zariaſpæ* populi in Bactriana à Ptolemæo ponuntur. Ab Erymandro illo amne Ἐτυμανδροι, vt videtur populi eidem Ptolemæo in Aria memorati, quæ Ariorum regio à meridie collimitat Drangianæ. Nullus itaque dubitarim, quin Ἐτύμανδρος ille ſit Plinij *Erymandrus*. Arachoſiorum autem vrbs, quæ Plinio vocatur *Arachoſia*, aliis Ἀραχωτὸς in Alexandropolim mutata videtur teſte Iſidoro Characeno, qui Aleaandropolim facit Arachoſiæ metropolim, Arachoto amni appoſitam. ἔπειτα Ἀλεξανδρόπολις μητρόπολις Ἀραχωσίας. ἔστι
E δὲ Ἑλληνὶς καὶ παραρρεῖ αὐτὴν ποταμὸς Ἀραχωτός. *Et eam præfluit amnis Arachotus.* Ptolemæus Aleaandriam in Arachoſia recenſet, quæ eſt Iſidori Ἀλεξανδρόπολις, ſed diuerſam eam ſtatuit ab oppido Arachoto. Sed talis in ceteris Ptolemæus. Sic Aſtacum & Nicomediam ſimul agnoſcit in Bithynia eum eatante Nicomedia nulla fuerit Aſtacus poſtquam, Aſtacus cœpit eſſe, nulla eatiterit Nicomedia. Quod etiam in aliis multis fecit. ſic *Bactra* & *Zariaſpa* diuerſas vrbes fecit, quæ ſunt eædē. Vetus illud nomen, hoc recens. Curtius Arachoſiorum regionem ad mare Ponticum pertinere

ſcribit, neſcio quid aot quem ſequutns lib. VII. *Arachoſios, quorum regio ad Ponticum mare pertinet, ſubegit.* fortè io Græeo ſcriptore legerat, μέχρι πόντου περιμαν regionem Arachotorum, qui de mari Indieo intelligebat. Ille πόντον ſpeciali appellatione pro mari Pontieo acceperit. Arrianus ſępè πόντον vocat Indicum mare. Vt de Indo amne, quem εἰς πόντον ἐσβάλλειν dicit, id eſt in mare Indicum. Non tamen Arachori vſque ad illod mare pertinent. Gédroſi in medio.

Pag. 85. D. *Cadruſia oppidum ab Alexandro Magno ad Caucaſum conſtitutum.*] Plinio *Cadruſi.* Arriano Γαδρωσία dicitor regio quæ aliis Γεδρωσία, Polyhiſtori Κεδρωσία. Sed longe ab hac Cadruſia illa Gedroſiorum regio. Nec *Cadruſij* popoli huc pertineot. Noman popoli eſſe *Cadruſos* apud Plinium, non oppidi perſuaſum habeo. Diſtiuctio malè poſita fefellit heîe Solinum. Sie eoim interpuugendum in verbis Plinij: *Dangula, Parapiana, Cantaces, Mazi ad Caucaſum, Cadruſi, oppidum Alexandro conditum.* per oppidom Alexandri conditum, intelleait Alexandriam ſub Caucaſo, quam Alexander conſtruxit in radicibus Caucaſi, quum pararet monte eo ſuperato in Bactrianam pergere. Sequitur heîe apud Solinum: *Vbi Alexandria quæ patet amplius ſtadia triginta.* De hac eadem Alexaodria ad Caucaſum hoc ſcribſit. Atqui Plinius vnde habet, de Aleaaudria in Ariis id prodidit, quæ non eſt ad Caucaſum. De Ariana regione, ſic loquitur: *Arius amnis qui præfluit Alexandriam Alexandro conditam. Patet oppidum ſtadia.* Solinus hanc Aleaandriam ad Caucaſum ſtatuit, magno errore. Nam illa alia eſt. Melius autem veteres codices hoc loeo legunt: *quæ patet amplitudinis ſtadiis triginta.* De circuitu id aceipiendum.

Multa alia ſunt, ſed hæc cum eminentiſſimis] Immo non minus emineutia quæ omiſit.

Poſt Indos montanas regiones Ichthyophagi.] Hæc falſiſſima, ſed Solino digna, qui hue vnum profeſſus in iſto opere videtur, vt verum nunquam diceret. Nec montanas regiones teoent Iehthyophagi, oee eas quæ poſt Indos ſunt. Nam maritimam oram Perſici ſinus aecoluut, & longe ab Iodis diſtant, vicinoſque habent Carmaniæ populos, & ipſos ſinui Perſieo prætentos. Nuſquam ſanè hoe Plinius prodidit montanas regiones poſt Indos ab Iehthyophagis teneri. Plinij verba conſiderāda, nam & ille multùm heîe turbat: *Alij Gedroſos, & Scyros poſuere per* CCCCIIII. P. *Mox Ichthyophagos Oritas propria nō Indorum lingua loquentes per* CC. *Ichthyophagos omnes Alexāder vetuit piſcibus viuere. Inde poſuere Arbiorum gentem per* CC. P. *vltra dein Carmania ac Perſis & Arabia.* Hunc loeom iſto planè ordine & modo concipiunt veteres libri. Sed quinam illi *Scyri* quos Gedroſis coniungit Plinius. Liber vetus legit *Syros.* Scribendum aio, *Oros.* Eos quoqoe Arrianus eom Gedroſis uominat lib. VI. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Νέαρχος παραπλέων τήν τε Ὠρῶν τε καὶ Γαδρωσίων γῆν καὶ τῶν Ἰχθυοφάγων, κατῆρεν εἰς τῆς Καρμανίας τὰ πρὸς θάλασσαν ἐπιστρέφοντα. Plinius etiam Oros illos paulo poſt agnouit, vbi circumuectionem Nearchi ſigillatim exponit: *Ori gens, flumen Carmaniæ Hytanis.* ab vrbe *Ora* videntur appellati, cuius meminit idem Arrianus lib. IIII. εἰς τὰ Ὦρα τὴν πόλιν. Ptolemæo dieitur Ora, & in Carmania ponitur. ab Ὦρα Ὦροι, vt à Palibotbra, *Palibothri*, & ſimilia. Quinimmo & Ὠρεῖται ab illo oppido Ὦρα denominatos veriſime eſt. Nam ab eodem prototypo Ὦροι & Ὠρεῖται, eos vieioos Gedroſis facit idem Arrianus lib. VI. πεζῇ ἐς ὅτι τὰ ὅρια τῶν τε Γαδρωσῶν καὶ Ὠρειτῶν. Apollodorus apud Stephanum:

> Ἐπειτα δ' Ὠρεῖταί τε καὶ Γεδρωσίοι
> Οὐκ ἴσμεν Ἰνδοὺς τοὺς ἐπιστρέφοντας ἐν
> Ἀρβίας.

Sed & ipſe Arrianus loco ſupra citato, Ὠρῶν τε καὶ Γαδρωσίων γῆν, Oros pro Oritis uominauit. Ptolemæus nuſquam mentionem habet Oritarum, licet Oræ oppidi meminerit. Oritas ab Arbiis ſeparabat flumen Arbis. Oritæ Gedroſis & Carmaois, ſed & Iehthyophagis vicini. Horum quippe alij ad mare colebaut, alij intus, qoos τοὺς ἄνω Ὠρείτας indigetat Arrianus. Malè Ὠρῖται ſeribuotur apud Strabooem & Arrianum, cùm debeant eſſe Ὠρεῖται. At Ὠρῖται dicuotur ab Oreo vrbe Euboeæ. qoos περιστομάζοντες extulit Apollodorus: τῆς Ὠριτῶν γυναικὸς αἱρούντες πόλιν. Arrianus lib. IIII. Βάζιρα vrbem memorat haud longe ab Ὦρα. Au ea eſt quam in Iudicis Πασιρὰ vocat, quam in ora Ichthyophagorom ſtatuit, κώμη τε ἦν αὐτόθι ἔρημος, καὶ χώρα Πασιρὰ, ἀπέχουσα ἀπὸ θαλάσσης ἑξήκοντα σταδίους, καὶ οἱ πρόσοικοι αὐτῆς Πασιρέες. corrigendus in hae voce Plinius, qui hos *Paſiras* eirea flumeo Tuberum colloeat, quos male *Parira* vocaot eius Editionas: *flumen Tuberum nauigabile, circa quod Paſiræ, deinde Ichthyophagi tam longo tractu*, &c. Nomen etiam fluminis corruptum. Libri veteres ſcribunt *Tormerium.* Lego: *Tomerum.* Arrianus io Indieis de Nearchi nauigatione, quam Plinius eo loeo deſcribit: Τόμηρος ὄνομα τῷ ποταμῷ. Satis longè tamen ab eo fluuio *Paſiras* ponit. Ptolemæo metropolis Gedroſiæ recenſetur Πασιρά. Sic enim corrigendum pro Παρσίς. Inde Πασιρηνὴ regio interior Gedroſiæ, quæ perperam in eius libris voeatur, Παρσιανή. Plinius vt ad eum tandem redeamus *Ichthyophagos Oritas* vocat. Atqui omnes auctores qui eumdem Periplum Nearcheæ nauigationis proſequuti ſont, Iehthyophagos ab Oritis ſeparant. Strabo: εἶτα Ὠρεῖται ἔθνος αὐτόνομον. τούτων δὲ ὁ παράπλους χιλίων ὀκτακοσίων. ὁ δὲ τῶν ἑξῆς Ἰχθυοφάγων ἑπτακισχιλίων πεντακοσίων. Arrianus quoque poſt Oritas ponit Iehthyophagos. Eius Indiea vide. Sed nos videamos Plioiana: *Alij Gedroſos & Oros poſuere* CXXXIIII. P. *Mox Ichthyophagos Oritas propria non Indorum lingua loquentes.* Separat *Oros* ab *Oritis*, quos eoſdem videri ante docuimus. Ex diuerſis auctoribus hæc compilauit, ideo & diuerſos fecit. Poſt Oritas mediterranea intus ineolere Gedroſos narrat Arrianus. infra Gedroſos autem ad mare tenere Ichthyophagos. Oritas ille cum

Ichthyophsgis iunxit, & Oros ab his ſeiũxit. Gedroſos & Oros per cxxxiiii. millia paſſuũ incolere dicit. Hoc conuenit cum Strabonis numero, qui Oritarum περίπλουν facit ſtadiũ mille ſupra octingenta, quæ ducenta cum quadraginta reddunt millia paſſuum. Arrianus χιλίους καὶ ἑξακοσίους ponit. Gedroſis autem Oritæ vicini Hinc conſtat Oros eoſdem cum Oritis eſſe. Etenim parem ſtadiaſmum littora amborum occupant. At ijdem diuerſi ab Ichthyophagis, in quorum demetienda ora maritima fallax computatio librorum Plinij, quæ per ducenta millia paſſuum eorum regionem patere ſcribit. Strabo ἑπτακισχιλίους τετρακοσίους ſtadios tribuit illorum περίπλῳ, hoc eſt decies centena millia paſſuum minus tredecim milliaribus cum duobus ſtadiis ac dimidio. Arrianus μυρίους σταδίους Ichthyophagorum oram ex Nearcho porrigi tradit, longe immaniore numero. Plinius paulo poſt narrat Ichthyophagorum littus tam longo tractu extendi vt viginti dierum ſpatio prænauigatum ſit. Idem Plinius Arbiorum gentem per cc millia paſſuum tenuiſſe prodit, Strabo mille ſtadiûm oram habere Ἀρβιας prædicat, hoc eſt centum ſet trigintatria plus minus millia. Eumdem habet numerum Arrianus. Quod autem Ichthyophagos Oritas memorat idem Plinius, propria ac ſua non Indorum lingua loqui hoc de Oritis, non de Ichthyophagis prodiderunt antiqui. Arrianus in Indicis, de Oritis: γλῶσσα δὲ ἄλλη αὐτέοισι καὶ ἄλλα νόμαια. Ideo nec Indis adnumerabantur. Arbis fluuius eos ab Arbiis populis ad orientem diſterminabat, & Indiam ſimul finiebat. Nam hactenus Indi. Ipſique Arbij pars Indorum. poſt Arbios trans Arbim amnem Oritæ colebant ad occidentem, qui non amplius Indi, vt pote diuerſis moribus & lingua vtentes. Strabo: οἰκοῦσι δὲ Ἀρβιες ὁμώνυμοι τῷ ποταμῷ Ἄρβει τῷ ὁρίζοντι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἑξῆς Ὠρειτῶν. Ἰνδῶν δὲ ἐπὶ μαείρ ἢ αὐτοί. De Arbiis loquitur, nõ de Oritis. Hinc Plinius Oritas ab Indis Arbi fluuio diuidi ait. Ergo Indi Arbij, non etiam Oritæ. Apollodorus:

> Ἔπειτα δ' Ὠρείτας τε καὶ Γεδρωσίους
> Οὐκ ἴσμεν Ἰνδοὺς ὡς ἐνοικοῦντας πέραν
> Ἀρβιος.

Mirum tamen Arrianum in Expeditione Alexandri lib. vi. Oritas Indis accenſere: καὶ ἅμα ὡς τοῖς Ὠρείταις τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς αὐτονόμοις ἐκ πολλοῦ οὖσιν ἄφνω ἐπιπεσεῖν. Sed puto legendum: Ὠρείταις δὲ τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς αὐτονόμοις. Vt Arbias intelligat Oritis vicinos. Idem quippe in Indicis Arbias populos vltimos Indorum eſſe ait. Quod ſi verum eſt, non Oritæ inter Indos: μέχρι μὲν τοῦ δὲ Ἀρβιος ἔσχατοι Ἰνδῶν, ταύτην ᾠκισμένοι. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δὲ Ὠρεῖται ἐπέχουσι. Sic autem ſcribendum, non Ἀράβιες. ipſi etiam αὐτόνομοι vt & Oritæ. Ἀρβιας iſtos Ἀράβιας indigetant vulgatæ Arriani Editiones in Indicis: μῆκος τοῦ παράπλου παρὰ μὲν χώρην τὴν Ἀραβίων ἐς χιλίους μάλιστα σταδίους. Melius: Ἀρβίων. Et apud eumdem lib. vi. fluuius Ἀρβις vocatur Ἀράβιος pro Ἀρβιος, ἐς τὸ μὲν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀράβιον ξὺν τῷ στρατῷ πάσῃ προὐχώρει. Melius: ἐπὶ τὸν ποταμὸν

A Ἀρβιν. Item in Indicis: τοῦ γὰρ Ἀράβιος ἐκβολαὶ αἱ ἀμαμεμιγμέναι τῷ πόντῳ ἦσαν. Rectius: τοῦ γὰρ Ἀρβιος. Et lib. vi. Expeditionis: Ἀραβῖται μὲν δὴ ἔθνος, καὶ τοῦτο αὐτόνομον τῶν περὶ τὸν Ἀράβιον ποταμὸν νεμόμενον. Lege: Ἀρβῖται, & περὶ τὸν Ἀρβιν. Nam Ἀρβῖται etiam dicebantur & Ἀρβιες Stephanus: Ἀρβις ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἔθνος Ἀρβιες ἢ Ἀρβῖται. Ptolemæo in Gedroſia ponuntur Ἀράβιος ποταμοῦ ἐκβολαί, fortè corrigendum, Ἀρβιος. Certè de hoc Arbi intelligendum. Ἀρβις πόλις ibidem recenſetur ab his populis. Ἀρβιτῶν κῶμαι. Marciano Heracleotæ in Periplo Gedroſiæ vocantur Ἀραβιτῶν κῶμαι

B pro Ἀρβιτῶν. ἐνταῦθα κεῖνται αἱ τῶν Ἀραβιτῶν κῶμαι. apud eumdem eodem loco Ἀρβαβις ποταμὸς pro Ἀρβις bis terve cum vitio nuncupatur. mentio ibidem & Ἀρβιος πόλεως. Ἀρβιτα ὄρη debent eſſe Ἀρβιτῶν κῶμαι. Quin & Ἀρβῖται ὄρη eadem prouincia nomen inde ſumpſerunt, ab illis nempe populis Arbiis. Ἀειβιες pro Ἀρβιες dicuntur Dionyſio:

> Ἤτοι μὲν δύνοντος ἐπὶ κλίτει ἠελίοιο
> Ὠρείτας τ' Ἀειβάς τε λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας.

Vetus hoc mendum heîc ſedem ſibi fixit. Nam ſcripſiſſe auctorem certa fides eſt:

> Ἀρβιας Ὠρείτας τε λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας.

C Nec moror quod vulgatam lectionem in ſua paraphraſi videntur agnoſcere Auienus & Priſcianus, certè ille etiam Ἀπύρους pro Ταπύρους vitioſam lectionem agnouit, & Διρκαβίους pro Δερβικίους. Dionyſius ſequitur ordinem locorum quem tenuit Alexandri claſſis ſub præfectis Nearcho & Oneſicrito, quæ ab Indi oſtiis totam oram maris Indici prænauigauit vſque in Carmaniam & Perſidem. Scripturam tamen hanc Ἀραβις pro Ἀρβις de illo fluuio, & Ἀραβῖται pro Ἀρβῖται etiam agnoſcit Stephanus, vt veterem eſſe liqueat: Ἀραβις ποταμὸς

D Ἰνδικῆς ἐν αὐτονόμῳ χώρᾳ, παρ' ὃν οἰκοῦσιν Ἀραβῖται ὡς Ὠρανῖται. Sed more ſuo hunc Ἀραβιν facit diuerſum ab illo Ἀρβιν, cuius paulo poſt ſequitur apud eumdem mentio, cum populis Arbitis: Ἀρβις ποταμὸς Ἰνδικῆς· ἔθνος Ἀρβιες ἢ Ἀρβῖται. Atqui idem eſt Ἀρβις & Ἀραβις, Ἀρβῖται & Ἀραβῖται. Ab Indo verſus occidentem nauigantibus & oram legentibus, occurrunt Arbies primum populi, deinde Oritæ, poſtea Ichthyophagi, mox Carmania & Perſis. Ita Strabo, Arrianus & alij qui ex Nearcho nauigationem illam ac περίπλουν claſſis Alexandri deſcripſerunt. At Plinius præpoſtero ac peruerſo ordine, in ea circumuectione commemoranda, Gedro-

E ſos & Oros primos nominauit, deinde Ichthyophagos Oritas, poſtea Arbias populos: *Deinde*, inquit, *Carmania & Perſis*. Quod ſi ab occidente verſus orientem voluit pergere contrario curſu, Perſis & Carmania primo loco ei fuere nominãdæ, mox Ichthyophagi & Gedroſia, deinde Oritæ, poſtea Arbies, poſtremò Indus amnis & Patalene inter Indi oſtia. At claſſis Alexãdri ab Indo in Carmaniam & Perſidem circumuecta eſt. Hunc curſus ordinẽ ſequuti ſunt omnes antiqui Geographi. Inter quos & Dionyſius memoratis Indi fluminis geminis oſtiis & inſula Paralene, in occidentem regreditur ac recenſet Arbias &

Oritas & Ataebotas. Apollodotus quoque hoc ordine proceſſetat in illis gentibus enometaodis, vt ex his couſtar verſibua:

Ἔπειτα δ' Ὠρεῖται τε καὶ Γεδρωσίους
Οὐχ ἑσμεν Ἰνδοὺς ὡς ἀπωκισμένους πέραν
Ἀρβιος.

Verſibus qui præceſſete Iudum fluuium & Arbias populos Indo proximos recenſuerat, deinde Oritas & Gedroſos memotat, quos Indos ooo eſſe tradit quia trans Arbim iocolunt qui amnis Indiam termioat. Ab Indo venientibus contra oecidentem Oritæ & Gedroſi trans Atbim ſiti ſunt. vt contta verſus orientem ad Iodum tendeotibus, cis Athim cenſendi. Io Geogtaphia, vt in aliia multam vbique iodiligẽtiam prodit Plioius. Verum hae negligeutia, ac ſupinirate multis millibus ſuperauit Plinium ooſter, quì cùm totua ex illo pendeat, menſuram ertorum eius immani culmioe accumulat. Ex his porro quæ ſupra diſpotauimus liquere poteſt, qoàm verum ſit quod Solinus heîc poſuit Ichtbyophagos montaoas regiooes poſt Indos tenuiſſe. Quod nec Plinio vnde accepit, nec veritati congruit.

Pag. 85. D. *Quos ſubactes Alexander veſci piſcibus vetuit.*] Io optimo codice Regio & aliis anriqoiotibus: *quos ſubactos Alexander Magnus in reliquum abſtinere iuſſit à piſcibus.* Ad oram vulgata lectio adpoſita: *veſci piſcibus vetuit.* quam lectionem priotis Edittoois fuiſſe mibi coostat. Plinius: *Ichthyophages omnes Alexander vetuit piſcibus viuere.* Sic in priore illa Editione non res tautom, ſed ipſa pæne vbique Plinij verba vſutpauerat, vt ex ſexcẽtis locis verum eſſe ſcimus. Io poſteriore tes retiouit, verba immutauit.

Vltra hos deſerta Carmania, Perſis deinde atque ita nauigatio.] Plinius: *inde poſuere Arbiorum gentem per* CC. M. P. *vltra deìn Carmania, & Perſis & Arabia.* Ita veteres libri locum illum ſcribunt, & eo ordine concipiunt. Vulgo eſt: *vltra deſerta, deinde Carmania & Perſis.* Quod vitio non caret. fortè legerit Solious: *vltra deſerta Carmania, deinde Perſis & Arabia.* Nec dubiom ita legiſſe, quę & vera lectio eſt. *deſerta Carmania, ἡ ἔρημος τῆς Καρμανίας* Straboni. Ptolemæo ſeorſim ab alia Carmania deſcribitur, *ἔρημος Καρμανία.* Malo aotem ordioe Plinius poſt Atbias Carmaoiam & Petſida ſequi facit. Atqui Oritæ & Gedroſi & Iehthyophagi longiſſimum oræ tractum tenentea, inter Atbias, & Carmaniam parent. Idem tamen alio loco, qoaſi ex quoromdam ſenrentia inter Armozæos & Catmanos Arbias collocari ait cap. XXV. *à promunterio Carmaniæ iunguntur Armozæi. quidam interponunt Arbios* CCCCXXI. M. P. Vnde vnde hæc aceeperit Plinius, falſiſſima ſunt. *Ἁρμόζον* promontorium Carmaniæ ad ipſas anguſtias ſinus Perſici. Vrbs ibidem nomine *Ἁρμόζουσα.* à qoa popoli *Ἁρμοζουσαῖοι.* Græca autem hæc vocabula, *τὸ ἁρμόζον ἀκρωτήριον*, quaſi accommodum promuntorium. Vrbs autem ipſa *πόλις ἁρμόζουσα.* Malè apud Ptolemæum dicitur *Ἁρμουσα.* Marcianus Heracleota: *ἀπὸ τῆς*

A *Ἁρμοζούσης πόλεως ἐπὶ Ἁρμόζον ἀκρωτήριον μεγέθους σταδίων ϛ'. ἀπὸ δὲ Ἁρμοζόντος ἀκρωτηρίου ἐπὶ Καρπέλλαν στάδια χν.* At longe ab Harmozõte promuntorio & vtbe Harmozuſa Arbij populi diſtaut. Quorum litrus heîc CCCCXII. milia occupaſſe heîc dicit, quum alio eapite CC. tantum renuiſſe prodiderit. *Ἁρμόζουσαν* hodie volunt eſle *Hormus* manifeſto nominis indieio. Ceterum attendenda hoc loco Solini verba: *vltra deſerta Carmania, Perſis deinde, atque ita nauigatio.* Quænam, malum, iſta nauigatio? aut quid ſibi volt? Qois auctor buius nauigationis, aut quibus poſtea frequeotata? Nihil borum præceſſit: nulla locorum mẽtio aut manB ſionum. Certè claſſis Alexandri hæc nauigatio fuit, quam heic videtur deſignare quæ ab India circumuecta eſt oram maris Iodici, & ab Indo flumine in Carmaniam & Perſidem nauigauit. At quis de hæc nauigatione heîc intelligete poſſet, quum nec Alexandri meminerit, oec claſſis eius, nec quidquam ediderit quod ad eam rem pertineat? Præterea duplicis nauigationia meminit Plinius eo loco, quem noſter hîc mutuatus eſt: primo illius quam præfecti claſſis Alexaodri ab India io Perſidem reuerſi ſunt, tum alterius receotioC tis qoa mercatores è Syagro Arabiæ portu Indiam petere ſolebant: *Sed priuſquam hæc generatim perſequar, indicare conuenit quæ prodit Oneſicritus claſſe Alexandri circumuectus in mediterranea Perſidis ex India, narrata proximè à Iuba: deinde eam nauigationem quæ his annis comperta ſeruatur hodie.* Nearchus & Oneſicritus ambo pręfecti claſſis Alexandri orã eamdẽ maris luſtrarunt ab India & Indi oſtiis vſque Perſidẽ, & illã *ἀνάπλουν* vterque litteris maodarunt. Arrianus ex fide & verbis Nearchi eam nauigationem pertexuit: Plioius ex auctore Oneſicrito eamdem retrolit, mirum quanta diuerſitate. *Oneſicritus*, inquit, *& Nearchi nauigatio nec noD mina habet manſionum, nec ſpatia.* Immo Arrianus oomina omnia manſionum ex Nearcho diligenter ootauit, vt appareat ea non fuiſſe memorata Oneſictito, quẽ ſequutus eſt Plioius, vt ipſe declarauit his verbis: *ſed priuſquam hæc generatim perſequar, indicare conuenit quæ prodit Oneſicritus, claſſe Alexandri circumuectus in mediterranea Perſidis ex India.* perperam cotriguot viri docti: *circumuectus meridionalia Perſidis.* Immo in mediterranea vſque Perſidis claſſis illa ex India & ab Indo amoe profecta peruenit. Nam E per flumen Tigrim & Eulæum Suſa vſque aſcendit, quæ in mediterraneo Perſidis. Plioiua ipſe hoc diſertè teſtatur eodem capite: *lacus quem faciunt Eulæus & Tigris iuxta Caracem. Inde Tigri Suſa.* At capite XXVII. eiuſdem libri dicit claſſem Alexandri ad vrbem Suſa ſubiiſſe Paſitigri. Saoè Tigri non potuit ſubiiſſe Suſa. Nec eoim ad Tigrim hoc oppidum. Sed nec ad Paſitigtim. Facilios poterat ac propius per Eulæum Suſa aſcendere. Nam hic fluuios Suſa pręfluit. Sed Nearchus cum claſſe Alexãdri Babylooem rectà petebat, & iam per Euphratẽ flumẽ eo parabat claſſem perducere. Sed audito Alexandrũ Suſa profectũ

eſſe, repedauit, & curſum retro legit, ac per Paſitigrim ſubiit Suſa. Hic fluuius per Vxiorum fines haud longe à Suſis fluit, & in mare Perſicum aquas mittit. Diuerſus vtique à Tigri, vt ſupra oſtendimus. Arrianus lib. III. ἄρας δὲ ἐκ Σούσων καὶ διαβὰς Πασιτίγριν ποταμὸν ἐμβάλλει εἰς τὴν Οὐξίων γῆν. ſic Vxiorum fines à Suſianis diuidit.

Pag. 85. D. *In qua Solis inſula rubens ſemper.*] Deltius notat libro ſuo abeſſe, illud *ſemper.* noſtri omnes habuere. Plinius: *Inſula qua Solis appellatur & eadem cubile nympharum rubens, in qua nullum non animal abſumitur.* Nec diſcrepant ab hac lectione libri veteres, niſi quod habent alio ordine: *& eadem Nympharum cubile rubens.* Pincianus tamen emendari volebat in illis Plinij verbis: *& eadem Nymphæ Nereidis cubile.* vel etiam ſimpliciter, *Nereidis cubile*, abſque illo *Nymphæ*. Quippe Arrianus tradit inſulam illam ſacram Soli Nympham quamdam Nereida tenuiſſe. Nihil ille vt apparet veſtigia veteris ſcripturæ curabat. Si quid mutandum cenſerem, ex propiore nec minus vera coniectura id facerem legendo: *Et eadem cubile Nympharum vnius.* Arrianus: ἀκοῦσαι δὲ καὶ ἄλλον λόγον ὑπὲρ τῆς νήσου ταύτης λεγόμενον, οἰκῆσαι τὴν νῆσον ταύτην μίαν τῶν Νηρηίδων. Ceterum ſi vitium eſt in illis verbis, certe Solini ætate Plinij exemplaria iam tum occupaſſe oportet hoc mendum, quem non aliter legiſſe certum eſt. Diximus ſupra non ex Nearchi Arrianum ſed ex Oneſicriti ſcripto eam nauigationem deſcribere Plinium. Et proinde mirum non eſſe ſi in multis cum Arriano non conueniat ipſi. Vereor igitur vt ſuſpicio mea vera ſit. Oneſicritus hanc inſulam Ἐρυθραίαν ſi forte vocauerat, tanquam in mari Erythro ſitam, vt eſt reuera. Sed quia Soli ſacra erat, propterea Ἐρυθραίαν appellatam forte ſomniauerit Plinius, & *rubentem* verterit, quia autem nympharum ſedes, idcirco & *cubile rubens Nympharum* eam indigetauerit. Sic *Erythræas lanas* ab oppido Aſiæ Erythra ſic dictas, ipſe *rutilas* interpretatus eſt. Atqui Ἐρυθραῖον non rutilum aut rubens ſignificat, ſed eſt nomen ἐθνικὸν ac κτητικόν. Rubrum mare Græci vocant Ἐρυθρὰν θάλασσαν, cuius ἐθνικὸν eſt *Erythræum*, vt *Erythræi lapilli*: *Erythræa concha*. Inde ergo & νῆσος Ἐρυθραία vel ἀπὸ τῆς χώρας Ἐρυθραία, quæ in mari rubro ſita eſt. Aliàs ſi quid eſſet mutandum, probarem vnice legi: *cubile Nympharum vnius.* Nec enim omnibus Nymphis aut pluribus illa inſula ſedem præbuit, ſed vni. μιᾷ τῶν Νηρηίδων. Arrianus huic inſulæ nomen ea Nearchi relatione reddit, Νόσαλα, ταύτην λέγουσιν ἱερὴν ἡλίου εἶναι οἱ ἐπιχώριοι, καὶ Νόσαλα καλέουσι. Oneſicritus nomina manſionum non appoſuerat. Eum ſequitur Plinius, qui nomen huius inſulæ neſciit, ac ideo tacuit. Mela inſulam iſtam contra Indi oſtia ſitam aſſerit. Sic enim corrigendum in eius verbis eſſe iam viderunt doctiſſimi viri: *Contra Indi oſtia inſula eſt quæ vocatur Solis, adeo inhabitabilis vt ingreſſos vis circumfuſi aëris exanimet confeſtim.*

A Sed immane quantum ab oſtiis Indi hæc inſula remota ſit, vt pote in ſinu cui prætendunt Ichthyophagi, poſita. Nec quicquam facit quod Plutarchus in Commentariolo de fluminibus, Indum amnem ait magno impetu decurrere in terram Ichthyophagorum. Populi hoc nomine non vni fuere. Nam & Arabici ſinus ora Ichthyophagos habuit, in parte Troglodytarum vt ea Agatharchide conſtat. Quinetiam Diodorus Siculus Ichthyophagos ab ora Carmaniæ ac Gedroſiæ vſque ad intima ſinus Arabici tenuiſſe prodit, qui ſinus Arabicus ab vno latere Troglodytas prætentos habet, ab altero Felicia B Arabiæ populos. περὶ πρώτων δὲ, inquit, τῶν Ἰχθυοφάγων ἐροῦμεν, τῶν κατοικούντων τὴν παραλίαν τὴν ἀπὸ Καρμανίας καὶ Γεδρωσίας ἕως τῶν ἐσχάτων τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ τὸν Ἀράβιον κόλπον ἱδρυμένου. Hoc ſi verum eſt, Ichthyophagos etiam in illa parte fuiſſe cenſendum eſt, qua Indus in mare euoluitur. Atqui Ichthyophagi illi qui ad Indi amnis oſtia colunt, longo diſtant interuallo ab his Ichthyophagis qui vicini ſunt Carmaniæ, in quorum ſinu Solis inſula iacet. Inde erroris anſa Melæ videtur præbita, qui inſulam illam Solis contra Indi oſtia metatur. Sed & Plinius ſimilem errandi materiem ex C verbis Pomponij arripuit, dum inſulam Solis in eo traiectu ponit qui Taprobanen & latus Indiæ meridionale interfluit. Nam Pomponius poſt mentionem Taprobanæ, ſtatim inſulam Solis commemorat. Marcianus quoque in pari peccato, dum eos ſequi vult, deprehenditur. Taprobanæ mentione facta protinus ſubijcit: *dehinc habitant Ichthyophagi. Nec longe inſula Solis quæ dicitur, & Nympharum cubile rubens.* At Deus bone! quàm longè tum Ichthyophagi, tum inſula Solis illa diſſident à Taprobane. Sed hæc ſunt auctorum veterum παροράματα, quibus ideo ignoſcen- D dum putamus, quia homines fuerunt, & quia noſtris quoque ignoſci volumus.

Ab Hytani Carmaniæ flumine ſeptentriones primum vident.] Ita hactenus editi nomen huius Carmaniæ amnis nuncuparunt. Veterea noſtri legunt: *ab Azanio*, quomodo etiam edi volueramus. Sed operæ excuderunt, *Azario*. In quibuſdam Codicibus reperi ſcriptum: *Abiam Germaniæ flumine.* An ſcribendum: *ab Anami Carmaniæ flumine.* Certe is eſt quem Ἄναμιν vocat Arrianus in Indicis: καὶ πλώσαντες σταδίους ἑκατὸν ὁρμίζονται κατὰ τὸν ποταμὸν Ἄναμιν. ὁ δὲ χῶρος Ἁρμόζεια ἐκαλέετο. Arriano E Ἁρμόζεια dicitur, quæ πόλις Ἁρμουζα Ptolemæo. Marciano Heracleotæ Ἁρμόζουσα. Hunc eumdem fluuium Ptolemæus appellat Ἀνδανιν, Marcianus Ἀνδανιν. Ptolemæus: Ἀνδανιος ποταμοῦ ἐκβολαί. Ἁρμουζα πόλις, Ἁρμοζον ἄκρον. Plinio in Editis vocatur *Hytanis*. In ſcriptis, *Hyctanis*, corruptiſſimè. Nec enim dubium eſt quin eumdem fluuium deſignauerit qui Arriano Ἄναμις, Ptolemæo Ἀνδανις, Marciano Ἀνδανις, Solino *Azanius*. Nam poſt eum fluuium ſequi facit promontorium Carmaniæ, quod ea aduerſum ſitos Macas reſpicit. *Inde*, in-

quit, *promuntorium Carmaniæ eſt, ex quo in adverſa ora ad gentem Arabiæ Macas traiectus diſtat L. M. P.* Hoc promuntorium eſſe Ἀρμόζον ſatis conſtat. Ibidem ponit inſulas tres, *quarum Organa tantum habitatur.* Veteres libri ibi ſcribont: *Horacla*, vel *Oracla*, omnino ſcribendum, *Oroacta*, vel *Oaracta.* Arrianus: καὶ ἡ μὲν ἐρήμη νῆσος Ὄργανα ἐκαλέετο, ἐς ἣν δὲ ὡρμίσθησαν Ὀάρακτα. Non igitur *Organa* fuit quæ habitaretur, ſed *Oaracta.* Statim ab Harmozea iſtas inſulas præternauigauit Alexandri claſſis. Marciaoo Heracleotæ in Periplo Carmaoiæ Οὀράχθα nominatur, haud looge ab oſtiis fluminis Addanis: ἀπὸ δὲ Ἀχαιμενίδων ποταμοῦ ἐπὶ Ἀδδάνιος ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια φ. παράκειται δὲ τοῖς τόποις τούτοις νῆσος Οὀράχθα. In ea inſula Oaracta ſepulcrum fuiſſe Erythræ Regis qui nomen mari fecit, notat Arrianus. Dionyſius Ὤγυριν vocat eam inſulam, io qua tumulatus creditur rex Erythras:

> Ἐνὶ δέ οἱ προτέρω Καρμανίδος ἔκθορεν ἄκρης
> Ὤγυρις. ἔνθα τε τύμβος Ἐρυθραίου βασιλῆος.

Illa Καρμανὶς ἄκρα eſt Harmoxoo Carmaniæ promuntorium. Tres ioſulas io eo ſitu fuiſſe docet Plinius, quarum duas eſſe deſertas, tertiam habitari, cui oomen *Oaracta.* Hæc eſt in qua ſepultum Erythrao dicit Arrianus. Ex reliqois duabus alteri uomeo *Organa.* Tertia fortſao foerit *Ogyris*, quam alij ſepulcro Erythræ claram voluere, oon *Oroacta.* Mela: *aliquot ſunt in medio inſulæ ſita. Ogyris quod in ea Erythræ regis monumentum eſt, magis clara quàm cætera.* Eadem habet & Plinius. Vnde hæc illi? Sed ecce aliam differitatem, magiſque mirandam. Strabu lib. XVI. Τυρρίνην vocat hanc inſulam, in qua monumeotum Regis Erythræ: & citat auctorem Nearchum, qui idem auctor eſt Arriano eam inſulam nominanti *Oaracta.* Sic habet Strabu: ἀπὸ δὲ τῆς Καρμανίας εἰρήκασι καὶ Νέαρχος καὶ Ὀρθαγόρας νῆσον Τυρρίνην κεῖσθαι πρὸς νότον πελαγίαν ἐν δισχιλίοις σταδίοις, ἐν ᾗ τάφος Ἐρύθρα δείκνυται, χῶμα μέγα, ἀγρίοις φοίνιξι κατάφυτον. Hoc profectò eſſet mirum, ſi verum eſſet. Sed non alium in Straboue locum extare puto corruptiorem iſto, nec vero felicius emendari potuiſſe quàm huc modo: ἀπὸ δὲ τῆς Καρμανίας ἄκρας φησὶ Νέαρχος Ὤγυριν νῆσον ἐρήμην κεῖσθαι πρὸς νότον πελαγίαν ἐν δισχιλίοις σταδίοις. Nullum auctorem veterem Ὀρθαγόραν nomioe noui. Ogyris inſulæ nomen illa occupabat. Ergo Ogyris inſula Nearcho qoæ Erythræ ſepulcrum habuit. Quem ſequuntur Mela, Plinius, Dionyſius, & alij. Nec ſanè alium huius ſententiæ habere putueruut auctorem præter Oneſicritum, aut Nearchum. Atqui Arrianus eiuſdem Nearchi auctoriiate in inſula Oaracta id monumentum collocat. Alterutrum igitur hallucinatum eſſe oportet aut Strabonem aut Arriauum. Sed hunc potius puto. Nam Strabo paulo poſt Oaractæ inſulæ meminit ex eudem Nearcho, nec Erythræ regis monumenti mentionem vllam in ea inſula fecit, quum alia particularia memoret ad eam pertinentia: φησὶ δ' ὁ Νέαρχος τὸν Μιθρωπάστην

A ἐντυχεῖν αὐτοῖς μετ' Ἀμαζήνου, τὸν δὲ Ἀμαζήνην ὑπάρχειν νήσου τινὸς τῶν ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, καλεῖσθαι δὲ τὴν νῆσον Δώρακτα. Immo legendum Ὀάρακτα. Male Caſaubonus Δῶρα ex Stephano emeodabat. Artianus eam inſulam vocat Ὀάρακτα, & Ἀμαζήνου illius meminit inſulæ reguli, qui cum Nearcho Suſa nauigauit, ſed Μαζήνην appellat. Ita enim de Oaracta ſcribit: καὶ ὁ ὕπαρχος τῆς νήσου Μαζήνης συνέπλει αὐτοῖς μέχρι Σούσων, ἐθελοντὴς ἡγεμὼν τοῦ πλόου. Addit: ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ ἔλεγον καὶ τοῦ πρώτου δυναστεύσαντος τῆς χώρης ταύτης δείκνυσθαι τὸν τάφον· ὄνομα δὲ αὐτῷ Ἐρύθρην εἶναι. B Non in Oaracta, ſed in Ogyri vicioa fuit illud ſepuletum Erythræ, vt Strabo ex Nearchi fide refert. Sequeotia apud eum etiam corruptiſſima: καλεῖσθαι δὲ τὴν νῆσον Ὀάρακτα. εἰς ταύτην δὲ τὸν Μιθρωπάστην καταφυγόντα ξενίας τυχεῖν μετὰ τὴν ἐξ Ἐξωγύρου φυγάδων ἄφοδον. Cenſeo hæc emendata fore ſi legatur: ξενίας τυχεῖν μετὰ τὴν ἐξ Ὠγύριος ἄφοδον. Ogyris inſula deſerta, è qua Mithropaſtes in Oaracta vicioam ac cultam confugit, ibique à Mazeoe inſulæ regulo humaniter exceptus eſt. Eum Maxenem vel Amazenem, ducem nauigatiunis vſque ad Suſa Macedonibus ſe præbuiſſe tradit Strabu vt Artiaous: τὸν δὲ C Ἀμαζήνην καὶ καθηγεμόνα τοῦ πλοῦ γενέσθαι. vt ſcias ab eodem funte vtrumque hauſiſſe. Sed ballucioatus eſt Arrianus, qui Oaractæ inſulæ ſepulcrum Erythræ donaoit, quod fuit in Ogyri. Memoriter vt apparet & ex pectore noo couſulto libru, hæc litteris maudauit. Tres igitur illæ ioſulæ vicinæ ae prope iunctæ in Perſico ſinu *Organa*, *Oaracta*, & *Ogyris.* Ptolemæus ioter ioſulas quæ obiacent Perſidi, vuam Alexandri oumine indigetat quæ & *Aracia* dicta ſit: Ἀλεξάνδρου, ἡ καὶ Ἀρακία. Ao reſcribendum? Ὀάρακτα. Illa eſt ad quam adpulerunt Alexaodri naues, quam videntur Macedones nomine Alexandri vocitaſſe. D Arrianus: ἐς ἣν δὲ ὡρμίσθησαν Ὀάρακτα. Sed & apud Plinium capite XXV. fortaſſe pru *Aratia* vel *Aracha*, vt ibi habent libri, repuuendum *Oaracta.* In bis verbis: *contra Perſidem inſulæ Philos, Caſſandra, Aratia.* vbi *Philos* pro *Tylos* perperam ſcriptum. pro *Caſſandra* libri legunt: *Cauſſandra.* forte legendum: *Icarus, Dora.* pro *Aratia* ſcribuot ijdem Codices, *Aracha* ſuprà correxi, *Aradia* pru Arado. Nec dum pœoitet buius emendationis. Nam hæ ſuot inſolæ quattuor, quas capite XXIII. in ſino eſſe dicit ante Perſida. à quibus ſeiungit tres illas alias, quas ſupra memorauiE mus, quarum vna dicitur *Oaracta.* Certe Oaracta noo eſt ex iis inſulis quæ ſunt in ſiou contra Perſidem, quas τῇ Περσίδι παράκεινται dicit Ptolemæus. In ſino quidem ſunt Perſicu, ſed Perſidi non adiacent. At Ἀρακία Ptulemæi παράκειται τῇ Περσίδι, & Plioij *Aracha* quæ eadem eſt cum Ptolemæi Ἀρακία. Non poteſt igitur eſſe Oaracta. Præterea idem Ptolemæus Oaractæ meminit quam Carmaoiæ adiacere ſcribit. Sed male vocatur in eius libris Οὐόροχθα pro Ὀάρακτα. Turbant multa ac mutant auctores, oec ſibi conſtaut

ipſi. Plinio *Philos & Cauſſandra* inſulæ contra Perſidem. Supra corrigere memini *Tylos*, *Icarus*, *Dora*. Sed forte melius legeretur: *Ilas*, *& Caicandra*. Arriano in Nearchi nauigatione contra Perſidem, ἤλας χῶσις, ἵνα λιμὴν περὶ νήσου σμικροῦ καὶ ἐρήμης γίνεται. οὔνομα τῇ νήσῳ Καΐκανδρος. Plinius ἤλας pro inſula videtur numeraſſe. Initio tamen capitis meminit *Caſcandri* inſulæ deſertæ quæ eadem eſt cum hac *Caicandra*. Sed talis vbique Plinius. Nearcho & Oneſicrito Oaractæ vicina altera inſula Organa. Arrianus: καὶ ὁ μὲν ἐρήμη νῆσος Ὄργανα ἐκαλέετο. ἐς ἣν δὲ ὡρμίσαντο Ὀάρακτα. Ptolemæus Ὄργανα longo interuallo relegat ab Oaracta, & prope Sachaliten ſinum ponit. Præterea Ichthyophagos non Carmanis facit vicinos, nec eorum παραλίαν ſtatuit Carmaniæ contiguam, ſed in contraria ora collocat in parte Arabum, vbi ſunt Macæ. Poſt Oaracta in nauigatione Nearchi Arrianus inſulam Pylora nominat, & vicum Sidodone, mox promuntorium *Tarſian*, & inſulam *Cataan* Veneri ſacram. Plinius ex Oneſicrito eamdem nauigationem deſcribens ab Oaractis quatuor recenſet inſulas in ſinu ante Perſida. Deinde *Aerotadus inſula* eidem recenſetur. Libri ſcribunt. *Athrotradus*, forte ſcribendum: *Inſula Catae*, *Aradus*. vel quomodo verius puto: *Inſula Caicandrae*. Nam poſt Catæan Arrianus inſulam Καΐκανδρον recenſet. Mox Plinius *Gauratas*, nominat, in quibus *Chiani* gens. Arrianus pro his habet Ἀπόστανα & Γώγανα. In Plinio deinde ſequuntur flumen *Hyperis*, vel vt libri habent *Syperis*, & *Sitiogagus*. Arriano ſunt, Ἀρεὼν Σιτακός. Iam inde apud Plinium: *flumen nauigabile Phirſtimus: inſula ſine nomine: flumen Granius modicarum nauium capax*. In libris *Phryſtimas* & *Granis* hi fluuij vocantur. Arriano Παδαγρον & Γρανίς. Sequitur apud Plinium: *dextra eius accolunt Deximontani qui bitumen perficiunt*. Quæ ſunt labe infecta. Emenda: *dextram eius accolunt Vxij montani*. Poſt hæc Arrianus ponit fluuium Ῥώγονιν & Βρίζανα. Ptolemæo Ῥογόμανις & Βρισόανα vocantur in ora Perſidis. Horum non meminit Plinius in eo periplo, ſed ſtatim ſubiicit: *flumen Oroatis oſtio difficili*. Libri omnes legunt: *Zarotis*. Arriano Ἄρωσις dicitur: ἔνθα δὲ ὡρμίζοντο ἐπὶ τῷ στόματι. ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ Ἄρωσις. μέχρι τοῦ δὲ, inquit, Πέρσαι οἰκέουσι. Ergo fluuius ille Perſidis vltimus. Plinius cap. xxv. *Inde Perſidis initium ad flumen Oroatin, quo diuiditur ab Elymaide*. Ibi exemplaria ſcribunt, *Oratin*. Sed Strabo & Ptolemæus vocant Ὀροάτιν. & ſic reſtituendum videtur Arriano. Has notare libuit differentias ex Arriano, qui Nearchum ſequi profitetur, & ex Plinio qui Oneſicritum. Quæ profectò non minimam mihi incuſſerunt admirationem. Notare etiam libet diuerſitatem non contemnendam. Plinius cap. xxv. ita ſcribit: *à promuntorio Carmaniæ iunguntur Armozei. quidam interponunt Arbios cccexii. toto littore. ibi portus Macedonum, & ara Alexandri in promuntorio. Amnes Saga-*

A *nos. Dein Daras & Salſos. Ab eo promuntorium Themiſteas, inſula Aphrodiſias habitatur, inde Perſidis initium ad flumen Oroatin*. Hæc habere Plinium puto ab Oneſicrito. Certe ex eadem nauigatione hæc accepta ferri debent, qua ex India claſſem Alexandri Suſa vſque cum Nearcho reduxit. Heîc ergo notemus diuerſitatem Nearchi & Oneſicriti: *Ab eo promuntorium Themiſteas, inſula Aphrodiſias, inde Perſidis initium*. Arriano promuntorium illud Ταρσία vocatur, inſula verò Καταία. Eam Ἀφροδισιάδα videtur vocaſſe Oneſicritus, quod eſſet Veneri ſacra. Nearchus proprio eam nomine nuncupauit, qui ab Indigenis

B cenſebatur. αὕτη ἱρὴ Ἑρμέω καὶ Ἀφροδίτης ἐλέγετο. Ab ea inſula Perſidis initium ſtatuit ex Nearcho Arrianus: μέχρι τοῦ δὲ Καρμανίου, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε Πέρσαι ἔχουσι. Sic Plinius ab illa Aphrodiſiade initium Perſidis ponit vſque ad flumen Oroatin, quo Perſidis ora maritima finiabatur. Itaque conſtat Καταίαν Arriani Veneri ſacram, eamdem eſſe cum illa Aphrodiſiade Plinij. Ergo & *Themiſteas* promuntorium idem cum Ταρσίη ἄκρα Arriani, Nam ab illo promuntorio eam inſulam tenuit Alexandri claſſis. Arrianus promuntorium Carmaniæ non nominat, ſed loci Ἁρμόζεια memi-

C nit tantum vbi ex India reuertens exſcenſionem fecit Alexandri claſſis ad fluuium Anamin: ὁρμίζονται κατὰ τὸν ποταμὸν Ἄναμιν. ὁ δὲ χῶρος Ἁρμόζεια ἐκαλέετο. Plinio *Armozei* dicuntur. *Promuntorio*, inquit, *Carmaniæ iunguntur Armozei. ibi portus Macedonum & ara Alexandri in promuntorio*. Arrianus: ἐνθαῦτα δὲ ἐκβαίνουσιν ἐκ τῶν νεῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν πόνων ἄσμενοι ἀνεπαύοντο. Hoc promuntorium Ἁρμόζον etiam dictum eſt ſequenti ætate, quaſi conueniens & commodum. *Ibi amnes Saganos, dein Daras & Salſos*. Veteres Plinij Codices heîc ſcriptum præferunt: *amnis Siccanas, deinde ratinus*

D *& ſalſum*. In alijs legitur: *Dein Dratinus & Salſa. ab eo promuntorium Themiſteas*. Arriano Ἄναμις in illo loco fluuius recenſetur. Ptolemæo Ἄνδανις. poſt Andanin *Saganus* eidem ponitur verſus occidentem nauiganti, quem curſum tenuit Alexandri claſſis. Is eſt ſine dubio qui *Siccanas* Plinio vocatur, pro *Siganas* vel *Saganas*. Sic *Direum locus* Noſtro pro *Dareum*. Is etiam eſſe debet quem capite xxiii. *Hyctanin* Carmaniæ flumen vocant libri pro *Siccanin* vel *Siganin*. pro eo *Azanin* vel *Azanium* poſuit Solinus hoc loco qui eſt aliorum Ἄζανις vel Ἄνδανις. Sic Μούδιεσα & Μούζιεσα idem

E vt infrà dicam. Plinio tamen etiam *Ananis* vocatur, qui eſt Arriani Ἄναμις. Ita enim ſcribunt apud eum veteres libri cap. xxiii. de Carmania: *ab initio eius ad flumen Sabi, Centum M. P. inde vineas coli & arua ad flumen Ananin, xxv. M. ſpatio. Regio vocatur Armozia*. Ibi correxerunt *Andanin*. Quod non debuere. Nam Ἄναμις vel Ἄναμις Nearcho qui poſterioribus dictus eſt Ἄνδανις. De Ratino vel Dratino & Salſa nihil legi. Poſt Siganam ad occidentem pergenti occurrunt *Achidana*, & *Corius*, & *Chatraps* fluuij apud

A Prolemæum. quorum nomina heîc puto apud Plinium reponenda. *Dein Æchidana & Cathraps.* Male apud Prolemæum Αἰχμοὲ ποταμοῦ ἐκβολαί pro Κάθραπς vt haber rećte Marcianus. Aut igiıur morata nomina horum amniom æuo ſequcnri oporter, aur eadem eſſe, ſed in Plinio à librariis corrupra. Andanis mentio apod Melam: *Cethis per Carmanios ſupra Andanis & Corios effluunt.* Hic Andanis correctorom eſt amnis non Carmaniorum. Libri habent: *Sethis per Carmanios, ſuprà ſandis Choros effluunt.* Scribo ego: *Sethis per Carmanios, ad Paſargadas Coros effluunt.* Straboni Κόρος amniis διὰ Πασαργάδας ῥέων. De Sethi B non liquer. De Coro ſupra dictum, & paolo poſt dicendom. Plinio *Zethis* vrbs Carmaniæ forraſſe & fluoius. Nam & *Sabis* eidem Carmaniæ flouins, quum Prolemæo Σαβὶς eiuſdem Carmaniæ ſit oppidum, qui nullum amnem iſto nomine in ea regiooe agnoſcit.

Pag. 85. E. *Inter Carmaniæ promuntorium & Arabiam quinquaginta millia paſſuum interiacent.*] Hoc crat promunrorium quod dicebator Αρμόζον. Plinius nuſquam illius promunroril cum ſuo nomine meminit; ſed ſimpliciter vocat Carmaniæ promuntorium. Strabo ex Eratoſthene Αρμόζον appel- C lat. Oneſicritus oec Nearchus, quos habet auctores Plinius, nominatim huios non meminerant, ideo oec iſte qoi Plinium ſeqoitor. Adeo breoe ſpatium inter vtramque prominentiam patebar, vt ab vna cerneeetur altera: ὥστε ἐκ Αρμόζοντος τὸ τῆς Καρμανίας ἀκρωτήριον, τὸ τῆς Αραβίας ἀφορᾶσθαι τὸ ἐν Μάκαις. Solinus quinquaginra millibos paſſuum hoc interuallum raxauir, ex Plinio, iſte ex Oneſicrito: *Inde promuntorium Carmaniæ eſt, ex quo in aduerſa ora ad gentem Arabiæ Macas traiectus diſtat L. M. P.* Oppoſitum in Macis promuntorium carer nomine, ſed ἀκρωτήριον τὸ ἐν Μάκαις appellatur à populis circumiacenti- D bus. Ammianus ramen Marcellinus hoc promuotoriom *Maces* ab iocolis vocatum tradir lib. XXIII. *cuius oſtia adeo perhibentur eſſe anguſta, vt ex Harmozonte Carmaniæ promunturio contra oppoſitum aliud promuntorium, quod appellant incolæ Maces, ſine impedimento cernatur.* Ipſi quidem incolæ vocaotur Μάκαι, ipſum promontoeium Straboni τὸ ἐν Μάκαις diciıur. Inde ἡ Μακὶς ἄκρα poſſet dici. Hoc ipſum tamen puto eſſe promonrorium quod Arrianus ex Nearcbo appellarom ſcribit Μάκετα, his verbis: καὶ οἱ τῆς χώρου ἐκείνου δαήμονες, τῆς E Αραβίης ἔλεγον τὴν ἀνέχουσαν ταύτην ἄκρην, καλέεσθαι δὲ Μάκετα, ἔνθεν τὰ κιννάμωμά τε καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἐς Ασσυρίους ἀγινέεσθαι. Non dubium eſt eſſe. Nam huic ex aduerſo facit reſpoodere io ora contraria locum Αρμόζεια, à quo Αρμόζειοι populi Plinio. vnde & promuotoeium Αρμόζον. Sed videreruz porius legendum: καλέεσθαι δὲ Μακίδα· ἡ Μακὶς ἄκρη à populis qui Μάκαι dicunrur. Stephanus: Μάκαι, ἔθνος μεταξὺ Καρμανίας καὶ Αραβίας. Immo, Arabiæ populi ſed oppoſiti Carmaniæ.

Deinde tres inſulæ circa quas egrediuntur Hy- A *dri marini.*] Hæ tres inſulæ ſunt, quârum vna *Oaracta* Plinio, ſola ex tribus babitabilis. Reliqois duabos nomina *Organa* & *Ogyris.* hæ quidem Carmaniæ obiacent conıinenti. Non tamen circa iſtas egrediuntur Hydri marini, verùm circa alias quattuor, quæ aore Perſida ſitæ ſunt. Plinius: *Inſulæ tres, quarum Oaracta tantum habitatur aquoſa, à continenti XXV. M. P. Inſulæ quattuor iam in ſinu ante Perſida. Circa has Hydri marini vicenûm cubitûm terruere claſſem.* Solinus quattuor iſtas in medio inſolas prætermiſit, & circa illas tres priores Hydros marinos egredi ſcribir. B Quod ſalſum eſt. Plinius alio loco inſulas cootra Perſidem nominat, *Philos, Caſſandram & Aratiam.* Hæ tres ſunt non quattoor. legebam aliquaodo: *Tylos, Icarus, Dora & Aradus.* Cererom Tylos & Icarus & Aradus in ſinu quidem Perſico ſunt, ſed oon cootra Perſidem. Tabula Peutingeri *Orradum* io ſinu Perſico ponic, quæ eſſe debet Aradus. Ptolemæo ioſulæ παρακειμέναι τῇ Περσίδι recceſentur tres: Ταβίανα, Σώφθα, Αλεξάνδρου ἡ καὶ Αρακία. Non dubium eſt qoin apud Plinium ſcribi debear *Aracia.* Nam libri eius eo loco habent, *Aracha.* Ammianos quem in omni- C bus Prolemæum ſequi obſeruauimus, tres inſulas in Perſide memorat: *Inſulæ verò viſuntur ibi tres tantùm, Tibiana & Phara & Alexandria:* puto ſcribendum, *& Alexandri*, ſubaudieodum ioſula, vt Prolemæo Αλεξάνδρου, vt ſubintelligatur νῆσος. pro *Tibiana* apud Marcellinum ſcribitor in codicibus *Cadiana*, qood eſt pro *Tabiana*, vt baber Prolemæus. Alia eſt Ταξίανα io Suſide. Stephanus: Ταξίανα νῆσος περὶ τὸ παράλιον κόλπου τῆς Σουσιανῆς. ſic apud eumdem ſcribendum, non Σουσίας νῆσον. Torum illum Ammiani locum ſic puto concipiendum: *Tabiana, Sophtha, Aracia quæ & Alexandri.* De Caïſcandro D diximus ſupra, & paolo poſt criam ſumus dicturi.

Achamenides in hoc tractu ſedes fecerunt.] Ita libri omnes Solini, nullo excepto. Hos dico quos viderim. Plinius de fluminc Carmaniæ Sigaoi vel Anani loqoeos air, *Achamenidas vſque illo tenuiſſe.* Hi ſunt Achæmenidæ, οἱ Αχαιμενίδαι. Cur Solino libuerit *Achæmenides* in nominandi caſo dicere pro *Achæmenida*, cauſæ nihil video. Nam *Achæmenides* ſunt αἱ Αχαιμενίδες, mulieres nempe Achæmeniæ. Heſychius: Αχαιμενίδες, αἱ Περσίδες. Arqui E ſupra ſic etiam extulit, *Gandarides* populus, pro *Gandaridæ*, οἱ Γανδαρίδαι. Qood non alia ratione inductus ſormaſſe videtur, quàm ex gigneodi caſu *Gandaridûm*, pro Gandaridaeum. Sic *Gloria Dardanidûm* poëtæ, τῶν Δαρδανιδῶν, à recto Δαρδανίδαι, qui non rećte dicerentur *Dardanides.* Eodem errore *Athacos* popolos & *Athacenum ſinum* commenius eſt Noſter ab eo qood *Athacorûm gentem* dixerat Plinius, τὸ τῶν Αθακορῶν ἔθνος, qui ſunt Αθακόρες. ille putaoir eſſe Αθάκους. Quod ad iſtos Achæmenidas attinet non ad flumen Carmaniæ Saganan aut Ananin ſedes eos poſuiſſe

Plinius tradit, ſed vſque illo tenuiſſe. Præterea *Achamenida* non populus Perſidis fuit, ſed familia, vel tribus apud Paſargadas. Nam Ἀχαιμενίδαι patronymicum eſt nomen ab Achæmene qui ad Perſeum genus ſuum referebat. Vnde Ἀχαιμενίδαι, Περσεΐδαι, à Perſeo vt Θησεΐδαι à Theſeo, Φινεΐδαι à Phineo. Herodotus muſa prima: τούτων Πασαργάδαι εἰσὶ ἄριστοι, ἐν τοῖσι καὶ Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ φρήτρη, ἔνθεν οἱ βασιλέες οἱ Περσεΐδαι γεγόνασι. Achæmenidæ tribus vnde reges Perſidæ originem duxerunt. Non hoc eum dicere opinor Achæmenem à quo Achæmenidæ dicti, eſſe antiquiorem Perſeo à quo Perſidæ oriundi. Sed Achæmenes ille Perſida & ipſe fuit, vnde ceteri reges indidem trahentes originem, & tribus Achæmenidæ. Heſychius: Ἀχαιμένης Πέρσης ἀπὸ Ἀχαιμένους βασιλέως. Herodoto Ἀχαιμένης quidam narratur Darij filius, & Xerxis illius frater qui in Græciam ſumpſit expeditionem. Verum ab illo Achæmene denominationem & ortum adopti non ſunt Achæmenidæ, ſed ab alio antiquiore qui Cambyſis pater fuit, Cyri auus. Hoc enim ordine ſic maiores ſuos recenſet Xerxes apud Herodotum: μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀριαράμνεω, τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ Κύρου, τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Ἀχαιμένεος γεγονὼς μὴ, τιμωρησάμενος Ἀθηναίους. Non altius originem ſuam repetit, quam ab Achæmene Cyri auo ad quem tamen nihil pertinuit Darius pater Xerxis. Nam Xerxes maternum auum habuit Cyrum, abauum Achæmenen. Ex filia quippe Cyri Cambyſis ſorore, & Dario natus Xerxes. Non video igitur quomodo tot gradibus per lineam directam Achæmenen generis ſui auctorem aſcendere potuerit Xerxes. Etenim pater eius Darius occiſis Magis Cambyſi ſucceſſit Cyri filio. Quem itaque auum habuit maternum Cyrum, ſi ordine illo Genealogiæ procedas, quintum auum habiturus fuit. Teiſpes quippe ibi vocatur Cyri filius qui tritauus Dario patrueius fuit. Per rerum naturam fieri non potuit vt Teiſpes idem Cyri filius, & Darij tritauus fuerit, quum Darius ea Cyri filia natos habuerit. Præterea falſum eſt Teiſpen filium fuiſſe Cyri, quia Cyrus duos tantum filios reliquit, Smerdin & Cambyſen. Sed in ea denumeratione tam paterni generis auctores, quàm maternos recenſuit fortaſſe Xerxes. Quare ſic legendum videatur: μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀριαράμνεω, τοῦ Τεΐσπεος, μηδὲ τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Ἀχαιμένεος γεγονώς. Cambyſes in his Cyri filius non nominatur, quia Xerxi nec inter auos paternos fuit, nec inter maternos, ſed auunculus tantum. Achæmenes igitur ille eſt, à quo *Achamenida*, Cyri auus, qui primus imperium à Medis ad Perſas tranſtulit. Atqui apud eumdem Herodotum lib. I. non Achæmenes Cambyſæ illius pater memoratur, qui genuit Cyrum, ſed alius Cyrus. Ita enim ſcribit de Cyro Aſtyagis ex filia nepote: ὡς ἄρα Μανδάνης τε εἴη παῖς τῆς Ἀστυάγεω θυγατρὸς, καὶ Καμβύσεω τοῦ Κύρου.

A Ceterum hîc Cambyſes filius dicitur Achæmenis à Xerxe quo loco genealogiam ſuam expungit. Vt vt ſit, antiquus Achæmenes oriundo Perſa, Cyri illius auus fuit qui imperium Medorum ſubuertit, & ad Perſas tranſcripſit. Ille autem Achæmenes ad Perſeum originis ſuæ principium referebat, à cuius filio vel nepote Perſe gens Perſarum nominata eſt. Stephanus: Πέρσαι τὸ ἔθνος ἀπὸ Πέρσου τοῦ Μηδείας. Immo Andromedæ. Nam Perſeo & Andromeda natus Perſes, à quo Perſæ dicti. Herodotus Muſa ſeptima. Agatharchides ἔκγονον

B id eſt nepotem Perſei vocat, quem plerique Græci Perſarum nominis auctorem fuiſſe volunt. Apollodorus lib. II. Bibliothecæ, de Perſeo: ἐγέννησε δὲ αὐτῷ παῖδας πρὶν μὲν ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα Πέρσην, ὃν παρὰ Κηφεῖ κατέλιπεν, ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς Περσῶν βασιλέας λέγεται γενέσθαι. Hi ſunt quos Περσεΐδας βασιλεῖς appellatos tradit Herodotus, qui ex Achæmene oriundi, à quo & Ἀχαιμενίδαι tribus. Achæmenes igitur ille à Perſa filio Perſei vel nepote genus trahit. Stephanus Ægei filium facit. Ἀχαιμενία ἡ Περσικὴ μοῖρα, ἀπὸ Ἀχαιμένους τοῦ Αἰγέως. Intelligit Ægeo & Medea natum. Nam Medea, poſt interfectos liberos Corintho Athenas

C fugit, & Ægeo nupſit. Ea quo vt videntur quidam prodidiſſe, natum habuit Achæmenem vt etiam alij tradidere, Perſen. Nam Stephanus Πέρσην filium Medeæ facit. Hinc igitur *Achamenida*, ex genere Regio à Perſeo, vnde & *Perſida* quoque dicti. Xerxes qui Græciæ bellum intulit, per matrem ſaltem hoc genus cognatione attingebat. Ceterum pater eius Darius ab eo genere extraneus erat. Cambyſes apud Herodotum quum Magi regiam occupaſſent, Achæmenidas qui aderant præcipuè compellat & obteſtatur,

D ne poſt eius mortem regnum ad Medos iterum tranſire paterentur, aut in Magorum poteſtate relinquerent: καὶ δὴ ὑμῖν τάδε ἐπισκήπτω, θεοὺς τοὺς βασιληΐους ἐπικαλέων, καὶ πᾶσι ὑμῖν καὶ μάλιστα Ἀχαιμενιδέων τοῖσι παρεοῦσι, μὴ περιϊδεῖν τὴν ἡγεμονίην αὖτις ἐς Μήδους περιελθοῦσαν. Stephanus Ἀχαιμενίαν appellat μοῖραν. Idem μοῖρα quod φυλή. Heſychius: μοῖραι, μερὶς φυλαί. Strabo Ἀχαιμενίδας φῦλον vocat, & Perſidis interiora colere dicit vſque ad Carmaniæ fines, cum Pariſchorenſibus & Magis. φῦλα Grammatici interpretantur, συγγενικὰ ἔθνη.

Pag. *Vſque in Indiam.*] Libri: *in*

E *vſque Indiam.* Ita loquitur noſter. *inuſque*, vt *abuſque*. Supra: *Elin abuſque Sicyone mille ducenta ſtadia vno die tranſierunt.* Sic infrà *aduſque*. cap. LVI. *omne illud mare ab India aduſque Gades.*

Deinde terreſtre iter Hydreum tenus.] Plinius: *à Copto Camelis itur, aquationum ratione manſionibus diſpoſitis. prima appellatur Hydreuma.* Libri habent: *Hydreum.* Atqua ita paſſim in ſequentibus ſcribunt. Nec aliter Solinus in ſuis legit codicibus. *Hydreum* eſt ὑδρεῖον locus aquationis. ὕδρευμα, ipſa aquatio. Strabo lib.

xv. ἀνάγκη δ' οὖν σταθμοὺς ποιεῖσθαι μακροὺς διὰ τὰ ὑδρεῖα, διακοσίων καὶ τετρακοσίων σταδίων, ἔτι δ' ὅτε καὶ ἑξακοσίων. Idem dicit quod Plinius in alio itinere, manſiones neceſſario diſponi aquationum ratione. Et paulo poſt: πόῤῥω δὲ τῶν ὑδρείων ἐστρατοπεδεύοντο. Longe ab Hydreis, id eſt aquationum locis. Idem alibi: ὑδρεῖα κατασκευάσαι, *aquaria conſtituere*. ὑδρεῖον eſt *aquarium*. ὑδρευμα, *aquatio*. Gloſſæ: ὑδρεῖον, *lacum, silanum, aquarium*. Strabo lib. xvi. de Ichthyophagis Æthiopicis qui oram accolunt Arabici ſinus: ὅτε δὲ τὴν ἄνυδρον παράλιαν οἰκοῦντες διὰ πέντε ἡμερῶν ἐπὶ τὰ ὑδρεῖα ἀναβαίνουσι πανοικὶ μετὰ παιανισμοῦ. Agatharchides vnde ſumpſit, ποτίστρας vocat de iiſdem populis loquens: ἐπὶ τὰς ποτίστρας τῶν νομάδων καταλύοντες. Sic etiam appellat Diodorus in eadem hiſtoria. Hæc ὑδρεῖα erant συῤῥύσεις γλυκέος ὕδατος. alij ποτίδας vocant. ὑδρεῖον igitur eſt locus aquationis. ὑδρεία ipſa aquatio. ὕδρευμα ipſe aquandi actus. Gloſſæ: *aquatio*, ὑδρεία. Cicero lib. iii. Off. *Hoc loco eſt Syracuſis quidquid eſt piſcium. Hic aquatio. Hac villa iſti carere non poſſunt.* Ambroſius in commentario cognomine: *reſponſum quærenti aquationem illic eſſe, dulcis aquæ gratia innumerabiles eo piſces conuenire.* Græci poſteriores τὸ ὕδρευμα etiam dixerunt pro loco in quo erat aquatio. Auctor Peripli maris Erythræi: Ὄκηλις οὐχ οὕτως ἐμπόριον ὡς ὅρμος καὶ ὕδρευμα, καὶ πρώτη καταγωγὴ τοῖς εἴσω διαίρουσιν. Idem poſt paulo: κώμη παραθαλάσσιος ὅρμους μὲν ἐπιτηδείους καὶ ὑδρεύματα γλυκύτερα, καὶ κρείσσω τῆς Ὀκήλεως ἔχουσα. Ita accipienda vox ὕδρευμα & apud Ptolemæum lib. i. cap. x. καὶ τὸν ἑκάστης ἡμέρας σταθμὸν αὐτῆς φησιν ἐκτεθεῖσθαι τοῖς ὁδεύουσι πλεονάκις, οὐχ ὑδρευόμενον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον διὰ τὰς τῶν ὑδρευμάτων ἀποχάς. Quin & manſio prope Berenicen vbi aquabantur, quam Plinius *nouum Hydreum* appellat, alij καινὸν ὕδρευμα vocitarunt: *Mox ad nouum Hydreum à Copto* ccxxxv. ita libri. Ad differentiam veteris Hydrei ſic appellatum eſt quod in deuerticulo erat duûm millium: *Eſt & aliud Hydreum vetus, Troglodyticum nominatum, vbi præſidium excubat, deuerticulo duûm millium.* In itinerario Antonij Auguſti vocatur *Canon Hydreuma*. Sic enim ibi ſcribi debet:

Canon Hydreuma	M. P. XXVII.
Beronicen.	M. P. XVIII.

In Tabula Peutingeri perperam *Cenonnidroma* appellatur hæc manſio. Totum iter à Copto Berenicen vſque duodecimo confici die Plinius ait, & ducentis quinquaginta octo millibus paſſuum definit, quod intereſt ſpatij eo itinere conficiendum. Cui conſentit auctor Itinerarij veteris, vt hæc eius verba in omnibus exemplaribus ſcripta reppeti: item à Copto Berunicen M P M. CCLVIII. nomina deinde manſionum ſubijcit, quæ ſunt vndecim, ex quarum interuallo ſumma colligitur prout habent veteres libri, non CCLVIII. ſed CCLXI. Ideo Antiquarius ad marginem adſcripſit: *Require, tria ſunt ſuper.* In Peutingeri Tabula idem iter deſcriptum,

A & per eaſdem ferme & totidem manſiones, reperitur. Numeruſque milliariorum planè congruit ſi modo duas decadas adieceris, quibus locis eas deſiderari manifeſtum eſt. Sic igitur habet:

B

A Copto Bernicide portum.	
Phœnice.	XXII.
Affrodites.	XXIIII.
Didymos.	XX.
Compaſin.	XXV.
Dios.	XXII.
Xeron.	XXIIII.
Philacon.	XXIIII.
Apollonos.	XXIIII.
Caban.	XXVII.
Cenon nidroma.	XXIIII.
Pernicide portum.	XXII.

Sũma hæc ſubducta reddit numerũ CCLVIII. Sed in ſpatio quod eſt à Copto ad Phœnice, decadem vnam adiecimus. nam perperam in tabula depictum XII. Quod non eſt legitimũ vnius diei iter. Auctor Itinerarij XXVII millia paſſuum in eo interuallo ponit. Alteram deinde decada adiunximus in itinere à Didymo ad Compaſin, vbi manifeſto deeſt. Nam interuallum illud XXII. milliaribus æ-

C ſtimatur in Itinerario, in Tabula viginti quinque. Sic fit numerus CCLVIII. Tot millia, Copto Berenicen abeſſe tradit Plinius, & vetus Itinerarium. Ex quo deſcriptionem totius itineris illius non alienum fuerit heîc adponere, vt comparari poſſit cum Tabulæ Itinerario.

D

Item à Copto Berenicen.	CCLVIII.
Paniconiconon.	M P M. XXVII.
Didyme.	M P M. XXIIII.
Afrodito.	M P M. XX.
Compaſi.	M P M. XXII.
Ionis.	M P M. XXIII.
Ariſtonis.	M P M. XXV.
Falacro.	M P M. XXV.
Apollonos.	M P M. XXIII.
Cabalſi.	M P M. XXVII.
Canon Didreuma.	M P M. XXVII.
Beronicen.	M P M. XVIII.

Ita prorſus hæc ſcripta exhibent tres antiquiſſimi Codices quos contuli. Hinc ſumma oritur CCLXI. Sed tria ſuperſunt millia, vt recte adnotauit antiquus librarius pro *Paniconiconon* ſcribendum eſt *Phœniconis come*, Φοινικῶνος κώμη. In Tabula eſt *Phœnice* pro *Phœnicone*. pro *Ariſtonis* manſione eadem habet *Xeron*. Ariſtonis cuiuſdam meminit Diodorus Sicu-

E lus quem Ptolemæus miſit ad explorandum Arabicum ſinum vſque ad Oceanum Indicum, qui Neptuno Pelagio aram conſecrauit in eo loco Arabici ſinus, quod Ποσείδιον appellatur. Meminit ibidem & Φοινικῶνος loci vel vici maritimi magnopere commodi. Ab illo igitur Ariſtone hæc manſio nomen videtur inueniſſe. Quæ alio nomine & *Xeron* fortaſſe appellata à loci ariditate. eadem pro *Phalacro* legit *Philacon*. Quod verius puto eſt: enim Φυλακὴν, ſubaudiendo κώμη. Quod ibi ſcilicet præſidium excubaret. De reliquis non

non habeo dicere vtra ſit verior ſcriptura Tabulæ an Itinerarij. Nomina ſunt manſionum, quarum apud Geographos nulla extat mentio. *Cænon Hydreuma* Plinio dicitur *nouum Hydreum*, καινὸν ὑδρεῖον. Perperam in Tabula. *Pernicide portum*, pro *Berenices portam*. Sed ita fortaſſe tum appellarunt.

Pag 85. E. *Inde Ocelis Arabiæ portus tangitur.*] In quibuſdam libris ſcriptum eſt, *Ocels*. In aliis: *Ocelia*. Straboni ex Artemidoro Ὤκιλις. Plinio *Ocelis* vt Peripli auctori & Ptolemæo Ὄκηλις. Malè apud auctorem Peripli Κῶλις nominatur eo loco qui ſic legendus eſt: B φέρεται δ' ἐξ αὐτῆς ποτὲ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐπὶ σχεδίαις διαπερώντων εἰς τὴν ἀντιπέρας Ὄκηλιν καὶ Μοῦζα, ἀρώματα καὶ ἐλέφας ὀλίγος.

Proximum Indiæ Emporium excipit Zmirim.] Libri omnes Solini aut *Zmirim* aut *Zymirim* vocant hoc Indiæ Emporium. Quem librorum conſenſum nolui negligere, & ſic edendum curaui. Verumtamen huius portus nomen *Muziris*, Plinio, Ptolemæo, & Arriano, ſiuequis alius eſt illius Peripli auctor. Sed hoc ſollemne noſtro eſt, vt alia pro alijs ſubſtituat locorum nomina. *Zimiris* apud Plinium regio Æthiopiæ, quam heîc pro Muziri portu Arabiæ ſubſtituit Solinus vel eius C correctores. Sic ſupra *Azanium* Carmaniæ amnem appellauit, qui eſt *Ananis* vel *Andanis*. In aliis multis hoc eum de more facere animaduerti. Plinius: *Indos autem petentibus vtiliſſimum eſt ab Oceli egredi. Inde vento Hypalo nauigant diebus quadraginta ad primum emporium Indiæ Muzirim.* pro vento *Hypalo*, legendum *Hippalo*. Fauonium ita appellarunt indigenæ ab *Hippalo* quodam gubernatore qui primus nauigationem ex Arabia in Indiam alto mari pleniſque velis ingreſſus eſt, quum antea paruis nauigiis ſinus circumuehe- D rentur. Auctor Peripli: πρῶτος δὲ Ἵππαλος κυβερνήτης, κατανοήσας τὴν θέσιν τῶν ἐμπορίων, καὶ τὸ σχῆμα τῆς θαλάσσης, τὸν διὰ πελάγους ἐξεῦρε πλοῦν. ἀφ' οὗ καὶ τοπικῶς ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ φυσώντων τῶν κατ' καιρὸν, τῶν παρ' ἡμῖν ἐτησίων, ἐν τῷ Ἰνδικῷ πελάγει λιβόνοτος φαίνεται προσονομάζεσθαι, ἀπὸ τῆς προσηγορίας τοῦ πρώτως ἐξευρηκότος τὸν διάπλουν. Sic ille locus legendus. λιβόνοτον heîc auctor *Hippalum* ab Indis vocatum ſcribit, à primo inuentore huius nauigationis, Plinius *Fauonium*. Ita enim ſcribit eodem capite: *Poſtea à Syagro Arabiæ promuntorio Patalen Fauonio, quem Hippalum ibi vocant peti certiſſimam videbatur.* Ita ibi quoque ſcribendum, non *Hypalam*. Promuntorium Muziris Ptolemæo dicitur Μόδιεις, pro Μούδιεις. Nam ita quoque appellatur Peripli auctori: ἡ δὲ Νελκύνδα σταδίους μὲν ἀπὸ Μουδίριος ἀπέχει σχεδὸν πεντακοσίους ὁμοίως διά τε ποταμοῦ καὶ πεζῇ καὶ διὰ θαλάσσης. Ita enim ſcribi debet non Μουωδίριος. Paulò ante Μούζιρις appellauit: καὶ μετ' ταῦτα Μούζιρις καὶ Νελκύνδα αἱ νῦν πράσσουσαι. Sed Μούζιρις & Μούδιρις idem. Et videntur Latini mercatores *Mudirim* pro *Muziri* dixiſſe more ſuæ linguæ quo Z in D mutant. *Ladi* populi,

A οἱ Λαζοί. *Cydicos* pro *Cyzicos*. *Sabadius* pro *Sabazius*: *Trapedia* pro Trapezia, & alia multa quæ alibi notamus. Ptolemæus: Μούδιεις, ἐμπόριον. Plinius hoc emporium non expetendum eſſe dicit, *propter vicinos piratas, qui obtinent locum nomine Hydras*. In antiquis quibuſdam Codicibus habetur, *Mitrias*, in aliis *Hydrias*. Legendum, *Nitrias*. Ptolemæo, Νιτρίαι, ἐμπόριον. Idque Emporium recenſet in ea regione, quam obtinent ἄνδρες πειραταί. Nomen populi fuiſſe indicat Ptolemæus qui vrbes eorum tam παραθαλασσίους quàm μεσογείους recenſet. An ex eo B nomen hoc illis inditum ſit, quod piraticam exercerent, neſcio. Ita videtur Plinius exiſtimaſſe, & Ptolemæus ipſe. Meminit etiam eorum Peripli auctor: καθ' οὓς τόπους εἰσὶ Πειραταί. Nec nimiùm longe à Muziri emporio Nitriæ emporium, quod erat in regione Piratarum. Periplus: κατὰ τὴν λεγομένην χερσόνησον, καθ' οὓς τόπους εἰσὶ πειραταί· καὶ μετ' ταύτην λευκὴ νῆσος. εἶτα Ναύουρα καὶ Τυνδὶς τὰ πρῶτα ἐμπόρια τῆς Λιμυρικῆς, καὶ μετ' ταύτας Μούζιρις, καὶ Νελκύνδα, αἱ νῦν πράσσουσαι. Legendum in his verbis: εἶτα Νιτρία καὶ Τυνδίς. Ex Plinio & Ptolemæo. Niſi quis C malit è conuerſo Plinium & Ptolemæum ex illo auctore emendare. Scriptum erat *Nitra* pro *Naura*, vt ſuprà *Siganas* pro *Saganas*: *Direon* pro *Dareon*. Inde *Nitria*. ſed hæc ἐπὶ ἐν γωνίᾳ. Muzirin Emporium latronibus infame eſſe non dicit Peripli auctor. contra ea tum maximè celebria fuiſſe negotiationibus hæc duo Emporia tradit, Muzirin & Neacynda: αἱ νῦν πράσσουσαι: quæ nunc negotiantur, & frequentantur mercibus. Plinius Muzirin non abundare mercibus ait. Prorſus contrarium teſtificatur Peripli ſcriptor: ἡ δὲ Μούζιρις βασιλείας μὲν τῆς αὐτῆς, ἀκμάζουσα δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς D Ἀριακῆς εἰς αὐτὴν ἐρχομένοις πλοίοις καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς. Et tamen quod mirere, auctorem eodem quo Plinium tempore oportet vixiſſe, vt neceſſariis vincitur argumentis, & hoc vno inuincibili. Plinius de Muziri: *regnabat ibi, quum proderem hæc, Celebotras.* Idem rex ibi regnabat, quum Periplus ſcriberetur: βασιλείας δὲ ἐστὶν ἡ μὲν Τυνδὶς Κηπροβότου, κώμη παραθαλάσσιος ἔνσημος, ἡ δὲ Μούζιρις βασιλείας τῆς αὐτῆς. Scribendum igitur in Plinio, *Cepobotras* vel *Ceprobotas*. Addit Plinius: *alius vtilior portus gentis Necanidon, qui vocatur Becare. ibi regnat Pandion.* Pro *Ne-* E *canidon* libri legunt *Neacridon* aut *Neachyndon*. Auctori Peripli Νελκύνδα dicitur. Quod verum huius loci nomen eſt. apud Ptolemæum ſcribitur Μέλκυνδα. Vetus interpres legit, *Melcynda* pro *Nelcynda*. ita igitur & Ptolemæo reponendum. In Tabula Peutingeri, *Nincilda* pro *Nilcinda* vel *Nelcynda*. Regio ipſa ibi vocatur *Scytia Dimyrice* pro *Scythia Limyrice*. Quod ſane notandum. Scythiam Auſtralem maritimam ab Indi oſtiis eo vſque extendi. Vt non mirum ſit pleraſque ſpecies Indicas etiam *Scy-*

thicas appellatas, vt de Bdellio ſupra notabamus. *Tundis* & *Muziris* in eadem Tabula mentio, & *Piratarum* populi. Sed & *Colchus Indorum* ibi legitur, qui ſunt Κόλχοι Ptolemæi. De quibus ſupra. Nelcyoda igitur portus. Plioius gentis nomeo eſſe vult *Neacyndas* vel *Nelcyndas*, quorum portus Becare. At Νελκύνδα portus ipſius oomen, & diuerſom à Becare, vicino alteri emporio. Regnaſſe ibi Pandionem ea ætate prodit Plinius. Idem proditum auctori Peripli: ἡ δὲ Νελκύνδα, βασιλείας ἐστὶν ἑτέρας τῆς Πανδίονος. Nec putandum omnes inde loci reges *Ceprobatas* & *Pandionas* fuiſſe nuncupatos, vt Ægypti *Ptolemæos*, & gentis Praſiæ *Palibothros*. Studioſe auctor ille regum nomina commemorauit, qui tum in præcipuis Arabiæ & Indiæ locis regnarent, quum illa litteris mandaret, vt Eleaaum, Charibaëlem, vel Tharibaëlem, & alios. Quin & mutationes regom in illis regiooibus interdum accurate notat. Καλλίενα πόλις ἡ ἐπὶ τῶν Σαραγάνου τοῦ πρεσβυτέρου χρόνων ἐμπόριον ἔνθεσμον γενόμενον. μετὰ γὰρ τὸ κατασχεῖν αὐτὴν Σανδάκην ἐκωλύθη ἐπὶ πολύ. Ergo eo tempore regnabat io Callienæ Emporio Sandaces, qui Saragano ſucceſſerat. De Ceprobata itaque & Pandione idem intelligendum tum locorum ibi regnaſſe, quum Periplum illum cõpoſuit auctor eius. Quem proinde certom eſt viaiſſe Plinij æuo. Quin etiam Arriano videtur antiquior, cui tameo ſcriptum illod tribuitur. Plioius opus ſuum abſolutum dedicabat Tito Vrbis conditæ Anoo DCCCXXX. ab eo ad principium Adriani anni interſunt quadraginta. Quod igitur Adriano cõſecratũ illũ Periplũ ab auctore Arriano libri vulgati proſcribunt, id non poteſt ſubſiſtere. Via enim eſt vt credam eoſdem reges qui in Nelcyndis & Muairi regnabaot quo tempore opus ſuum componebat Plinius, tanto poſt interuallo ſub Adriano Imperatore ibidem regnaſſe. Arrianum Romæ floruiſſe Adriani Marci & Antonini Imperatorum temporibus ſcribit Suidas. Antiquior itaque Arriaoo Peripli auctor. Arrianom non eſſe illius operis ſcriptorem alio argumento planum fecimus. Arrianus in Indicis Indi oſtia duo tantum eſſe ait, hic auctor ſeptem numerat. Ægyptium fuiſſe aliqoando ea eo colligebam, quod tus in arborum cortice ita concreſcere ſcribit, ὡς ἔνια καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐν Αἰγύπτῳ δένδρων. Non nimis validum hoc argumentum fateri auſim. Nã & alio in aliis rebus ita loquitur: ἐν τῷ Ὠκεανοῦ φυσώντων τῶν κατὰ καιρὸν τῶν παρ' ἡμῖν ἐτησίων. Ægyptiis ab Oceano Eteſiæ non flaot. Zephyros quippe Eteſias auctor ille intelligit, quibus ſpirantibus in India flat Libonotus, qui ab eae occidit. παρ' ἡμῖν, idem eſt qood, *in noſtro orbe*, ſæpe loquitur Plioios, id eſt in Imperio Romano, cuius pars quoque Ægyptus fuit. Sic Strabo τόποις παρ' ἡμῖν, opponit Æthiopicis, quia Æthiopia extra Imperiom Romanum. Profecto antiquum illum auctorem eſſe, & Plinio coæta-

A neum protſus conſtare debet, alium tamen ab Arriano. Arabiã & Indiam à Cæſare ſubactam, & mercatoribus patefactam nõ multo ante tempora ſua idem affirmat: νῦν δὲ, inquit, οὐ πρὸ πολλοῦ τῶν ἡμετέρων χρόνων Καῖσαρ αὐτὴν κατεστρέψατο. Quæ de Cæſare Auguſto accipienda ſunt. Peutingeri Tabula *templum Auguſti* in Limyrice Indiæ ponit, inter Tundim & Muaitim. Vel hinc liquet auctorem eſſe vetuſtiſſimum, & looge quidem Ptolemæo anteriorem, quem tamen recentiorem eo quidam faciunt. Nunc quis non miretur Ptolemæum tanto poſteriorem, reges tameo eoſdem locorum illorum commemorare qui

B temporibus Plinij, & auctoris Peripli regnabaot, eorumq; regias recenſere. Μόδουρα, inquit, βασίλειον Πανδίονος. Plinius: *Ibi regnat Pandion longe ab emporio, mediterraneo diſtante oppido, quod vocatur Modura*. Ita legendum non *Moduza* vt habent Editi, nec *Codura* vt eſt in ſcriptis. Meminit idem Ptolemæus & Regiæ Ceprobatæ qui Plinij ætate Rex ibi fuit. Καροῦρα, βασίλειον Κηροβότρου. ita ſcribeodum noo ἀπροβότου. At quis credat vrbes illas eoſdem Reges, vel eodem nomioe habuiſſe Ptolemæi tempore quos habuere viuente Plinio. Hæc ridicula ſunt. Sed io omnibus talem ſe præbuit

C Ptolemæus. Nomina vrbium quaſi recentia & extantium vbiq; recenſet quæ iampridem eſſe deſierant. Sæpe vetus ac recens eiuſdem oppidi vocabulum velut vrbium diuerſarum appellatiooes ponit. Ioterdum vrbes iampridem extioctas & euerſas, com nouis commemoret quæ in eorum locum ſucceſſere, aliquando eodem, aliquando alio loco poſitæ. Perſæpolin inter Regias Perſidis nomerat, quam ab Alexandro euerſam fuiſſe, nec poſt illa tempora vnquam reſurrexiſſe omoibus auctoribus id aſſereutibus conſtat.

D P. 86. A. *Deinde per diuerſos portus Cottonaræ ſucceditur, ad quã monoxylis lintribus piper conuehunt.*] Ita omoes habuerunt antiquæ Editiooes, & Delriana priores. ipſe Codicem ſoum ſic habuiſſe ſcriptum prædicat: *Cotta honore peruenitur, ad quam monoxylis lintribus piper conon vehunt.* Hunc vero locom eſſe iactat vnicum, quem qui caſtiget maximam laode mereatur. Eam laudem putat ſe meritũ eſſe dum ita corrigit; qoomodo & edendum curauit: *Deinde per diuerſos portus Cottonam peruenitur, è qua monoxylis lintribus piper Necanidon vehunt.* At meo iodicio longe maior illi merito deberetur gloria ſi locum illum intactum reliqoiſſet, ſicut in E-

E ditionibus repetit. Eam quippe Editiooom lectionem vetus omnis liber confirmat, niſi quod in quibuſdam extat: *peruenitur* pro *ſucceditur*. Quomodo & in Regio optimo ſcriptum offendi, & io margine adſcriptum *ſucceditur*. Diuerſa igitur heic fuit ſcriptura ex gemina Editione. Io altera lectuio eſt, *Cottonaræ ſucceditur*. In altera: *Cottonaram peruenitur*. Verum illius emporij nomen *Cottonara* pro quo libri quidam corruptè habẽt, *Cotta onore*, alij, *Quodtaonare*. At meliores ſincerum illud

tetinuere. Optimus Regius cũ aliis vetuſtiſſimis planè exhibet: *Cottonare peruenitur, & piper conuehunt*. Nunc Pliniana videamus, è quibus hæc ſua conformauit Solinus: *Regio autem ex qua piper monoxylis lintribus Becaren conuehunt, vocatur Cottona*. In ſcriptis Codicibus legitur, *Cotionara*, omnino pro *Cottonara*. Hoc germanum eſſe huius regionis nomen fidem facere queat Peripli auctor, qui Κοττοναρικὸν piper inde nominatum oſtendit: φέρεται δὲ πιπέρι μονογενῶς ἐν ἑνὶ τόπῳ τούτῳ τῶν ἐμπορίων γεννώμενον πολὺ λεγομένης Κοττοναρικῆς. A loco *Cottonara* vbi naſcebatur, ita appellatum liquet. Forte *Cottiara* poſtea appellata. Nam ita Ptolemæo dicuntur: Βλίγκον ἐμπόριον, Κοττιάρα μητρόπολις. Peutingeri Tabula: *Blinca, Cottara*. Eadem loca ſunt. Et fortaſſe Ἐλάγκων legendum in Ptolemæo. vel in Tabula ſcriptum male *Blinca* pro *Elinca*. Hodie *Calecutium* eſt. pro *Cottonara* poſtea corruptum *Cottiara*. Sic qui Κωλικοὶ olim & Κωλιακοὶ, Ptolemæi tempore dicebantur Κόλχοι. Ita etiam vocat Auctor Peripli. vt à Colchis Caucaſeis diſtinguerentur in Peutingeri tabula cognominantur, *Colchi Indorum*. Plinius ex illa regione Cottonare in Becaren Emporium conuehi ſolitum piper monoxylis lintribus tradit. Contra Solinus in Cottonaram regionem per diuerſos portus perueniri ſcribit, ad quam piper monoxylis lintribus conuehebatur. Mentem Plinij nullus vidit, quod illi ſollemne eſt. Cottonara regio interior in qua piper naſcebatur optimum ac plurimum. Id piper lintribus monoxylis per fluuium conuehebatur in maritimum emporium nomine Becaren quod erat ſitum contra oſtia fluuij. Plinius: *Alius vtilior portus gentis Nelcyndôn qui vocatur Becare*. Auctori Peripli nominatur: Βαράκη his verbis: ἔπειτα δὲ κατ' αὐτὸ τὸ ςόμα τοῦ ποταμοῦ πρόκειται κώμη Βαράκη, εἰς ἣν ἀπὸ Νελκύνδων ἐπὶ τῆς ἀναγωγῆς προκαταβαίνουσι τὰ πλοῖα. Hæc aut ſimilia his quum apud auctorem ſuum legeret Plinius *Nelcyndas* pro gentis nomine accepit, in cuius regione ſitus erat ille portus *Becare* vel *Barace*. Atqui *Nelcynda* emporium etiam fuit eidem flumini adpoſitum, ſed longius à mari ſitum, quàm Barace quæ in ipſo oſtio fluminis ad mare iacebat. ex Nelcyndis lintres deſcendebant in Baracen, quæ piper ex Cottonare vehebant. Statio autem nauium ad Baracen hærebat quæ piper Cottonaricum ex Nelcyndis ſecundo flumine lintribus monoxylis delatum accipiebant. Ptolemæo Βακάρη hoc idem Emporium vocatur, & flumen Βάρις in cuius oſtiis ſitum erat: Βακάρη, Βάριος ποταμοῦ ἐκβολαί. Ergo apud Plinium legendum, *qui vocatur Bacare*. & mox: *piper monoxylis lintribus Bacaren conuehunt*. Auctori Peripli eſt Βαράκη. Stephano Βαράκη νῆσος τῆς Γεδρωσίας. Haud ſcio an eadem ſit quæ Ptolemæo Αἰγιαλὸς dicitur. Certe non poteſt eſſe eadem cum hac Barace Indica. Ptolemæus tamen inſulam Βαράκην agnoſcit in Canthi ſinu contra Indi oſtia: ἐν τῷ Κάνθι κόλπῳ νῆσος Βαράκη. Sed

A eum puto falſum. Ea ipſa eſt Βαράκη Emporium maritimum & portus in oſtijs fluminis *Baris*, vnde & nomen nacta eſt. Sed quum eamdem Βακάρην aliis dictam, aliis Βαράκην, diuerſas cenſuit, & quod erat neceſſe ſitum vtriuſque diſparauit. Immo de ſinu videtur inſulam feciſſe. Sinus Βαράκης Peripli auctori dicitur qui ab Indi oſtiis verſus orientem procedebat. ἐμπεριλαμβάνων τὸν κόλπον λεγόμενον Βαράκην. & paulo poſt: οἱ δὲ εἰς αὐτὸν καταπλεύσαντες τὸν τοῦ Βαράκου κόλπου ἀπόλλυνται. Sic ὁ κόλπος Βαράκης Ita dictum putauit Ptolemæus quaſi inſulæ Baraces ſinum. eadem
B ratione & *Chryſæ ſinus* dicitur, in quo eſt Chryſe. Atqui ὁ Βαράκης τοῦ βαράκου ſinus ille vocatur. Aliud etiam potuit eum in hunc errorem inducere. Loquitur de promontorio Peripli auctor quo ſinus ille Baraces cingitur. ὄντος δὲ ἀπέχει τοῦ κόλπου ἀκρωτήριον ἐπικαμπὲς ἀπὸ τοῦ ὅρμου μετ' τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν, ἐμπεριλαμβάνον αὐτὸ τὸν κόλπον λεγόμενον Βαράκην. Ptolemæus quem ex illo auctore multa ſumpſiſſe certa fides eſt, promuntorium ipſum ex illis verbis appellatum exiſtimauit Βαράκην. Inde & inſulam eo nomine ibi metatus eſt. Nam promuntoria inſularum ple-
C rumque nominibus veniunt, & inſulæ promuntoria inuicem ſæpe nominantur. Nulla autem fuit inſula aut promuntorium iſta appellatione, ſed ſinus Βαράκης. Corrigenda autem apud Plinium de Muziri portu & emporio verba ad hunc modum: *Præterea longe à terra abeſt nauium ſtatio lintribuſque adferuntur onera, quæ egeruntur*. Muziris quoque ad fluuium ſita erat in mediterraneo diſtans à Tyndi Emporio maritimo, in quo ſtabant mercatorum naues, ſtadia quingenta. Arrianus de Muziri: κεῖται δὲ παρὰ ποταμόν, ἀπέχουσα μὲν ἀπὸ Τυνδέως διὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ διὰ θαλάσσης
D ςαδίους πεντακοσίους. Ex his verbis aut ſimilibus alterius auctoris Plinius ſumpſit longe abeſſe à Muziri nauium ſtationem. Atqui Tyndis emporium non fuit, vel portus in quem merces adferebantur è Muziri. Aliud emporium habuit ad mare Muziris quò merces per flumen deferebantur lintribus ad naues quæ ibi ſtabant Addit itaque Peripli auctor: ἀπὸ δὲ τοῦ κατ' αὐτὴν εἴκοσι. id eſt ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτὴν ἐμπορίου. Muziris flumini adpoſita diſtabat à Tyndi Emporio maritimo quingenta ſtadia, ſed ab emporio quod contra ipſam erat, viginti tantum ſtadiis aberat. doctus interpres vertit perperam: *à flumine vero diſiuncta vi-*
E *ginti ſtadijs*. Non dicit quo nomine fuerit ille portus. Hinc colligere eſt & Muzirim dictum fuiſſe, eodem quo oppidum nomine, vt in aliis quamplurimis obtinuit. Ptolemæus Μούζιρι in ipſis oſtiis fluminis collocat, quod flumen vocabatur Ψευδόστομος. Μούζιρις ἐμπόριον. Ψευδοςόμου ποταμοῦ ἐκβολαί.

Pag. 86. A. *Infame piraticis latronibus.*] In priore Editione ſcripſerat: *piraticis factionibus*.

Petentes Indiam ante exortum canis aut proximus ab exortu media æſtate ſoluunt.] Verba ipſa ſunt Plinij. Auctor Peripli: ἀνά-

γίνεται δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ πλέοντες μετὰ τῶν Ἰνδικῶν περὶ τὸν Ἰούλιον μῆνα, ὅς ἐστιν Ἐπιφί. Idem de Limyrica Indiæ regione quam petebant mercatores: πλέουσι δὲ εἰς αὐτὴν οἱ κατὰ καιρὸν ἀναγόμενοι ἀπ' Αἰγύπτου περὶ Ἰούλιον μῆνα, ὅς ἐστιν Ἐπιφί. Inde dixit Plinius ante exortum canis aut protinus ab ortu eos incipere nauigationem. Nam Canem exoriri faciunt temporum illorum ſcriptores circa decimum nonum Iulij. A

P.86.A. *Reuertentes nauigant Decembri menſe.*] In quibuſdam libris: *renauigant.* Quæ prioris Editionis fuit lectio: *renauigant Decembri menſe.* Ita Plinius quem in ea Editione ad verbum expreſſerat: *Ex India renauigant menſe Ægyptio Tybi incipiente, noſtro Decembri.* At in noua correxit: *reuertentes nauigant Decembri menſe.* Sic putauit melius vel diſſimulari ſua furta poſſe, vel excuſari. B

Spatium Indiæ decies ſepties centena & quinquaginta millia paſſuum proditur.] Plinius eo loco quem heîc noſter exſcribit: *Carmaniæ oram patere duodecies centena quinquaginta millia paſſuum Nearchus ſcribit. ab initio eius ad Sabin centum millia paſſuum.* Locum illum eſſe quem expreſſit Solinus his verbis, euincit id quod ſequitur protinus apud hunc Solinum: *At Carmaniæ centum millia.* Quis non miretur hanc diuerſitatem? Nihil tamen diſcrepant ab editionum ſcriptura libri ſcripti. Quid vterque voluerit neſcio. Animo meo neuter eorum verum dixit, ſi capiatur ex ſcripto mens vtriuſque. Primo C falſum eſt Carmaniæ oram patere duodecies centena & quinquaginta millia paſſuum, quod quaſi ex Nearchi ſententia Plinius adſtruit. Nam Strabo & Arrianus ex eodem Nearcho aſſerunt non plus in ora maritima Carmaniam colligere, quàm tria millia ſtadiûm & præterea ſeptingenta. Cui ſummæ ſi adderentur quinquaginta ſtadia, D ex ea efficerentur rotundo calculo quingenta millia paſſuum. Strabo: ὁ δὲ τῆς Καρμανίας παράπλους τρισχιλίων ἑπτακοσίων μέχρι Περσίδος. Idem narrat Arrianus, & ambo eumdem habere dicunt auctorem Nearchum. De Carmania autem loqui Plinium, cuius oræ tot centena illa millia paſſuum tribuit, palam eſt. Nam ſequitur ſtatim: *Ab initio eius ad flumen Sabin centum millia paſſuum. Inde vineas coli & arua ad flumen Ananin.* At Solinus hæc ita accepit tanquam ſi tota Carmaniæ ora non maiori ſpatio pateret quàm centum millium. Quod eſt falſiſſimum. Se- E ptingenta tantum ac quinquaginta ſtadia numeros ille computat, quum ora Carmaniæ tria millia ſtadiûm cum ſeptingentis occupet. Idem pro Carmania in ſupradicto Plinij loco Indiam ſubſtituit, cuius ſpatium decies ſepties centena & quinquaginta millia paſſuum tenere prodit. Hoc etiam longè à veritate abſiſtere deprehenditur. Præterea debuit indicare de quo ſpatio id intelligeret, longitudinis, an latitudinis. Si de latitudine accepit, calculi errore maximo labitur. Nam latitudinem eius ab Occidente ad Orientem διςμυρίων eſſe σταδίων veteres prodidere, quæ ſumma efficit vigeſies ſexies centena ſexaginta ſeptem millia paſſuum. At latitudo eius à Caucaſijs montibus vſque ad Indi oſtia, iiſdem auctoribus habet tredecim ſtadiûm millia, hoc eſt decies ſepties centena ac triginta quinque millia. Hæc latitudo lateris eius Occidentalis. Nam Orientale latus tribus millibus ſtadiûm longius eſſe traditum eſt, quàm Occidentale. An hoc voluerit Solinus alij videant. In optimo Codice ſcriptum eſt: *Spatium Indiæ decies quinquaginta millia paſſuum proditur.* Forte legendum, *duodecies.* vt idem ſit numerus qui apud Plinium. Et certe ab illo habet, ſed Indiam tantum pro Carmania ſubſtituit. Quod illi in aliis de more eſſe notauimus. Plinius quum duodecies centenis quinquaginta millibus oram Carmaniæ æſtimauit, fortaſſean adiunctam Perſidis oram ſimul comprehendit, quæ tamen addita vix vndecies faceret. Vide Arrianum in Indicis qui Perſidis παράπλουν quattuor millibus & quadringentis ſtadiis prænauigari ſcribit. Idem Plinius capite ſequenti totam nauigationem Nearchi ab Indo amne in ſinum Perſicum atque illinc Babylonem xxv. millibus paſſuum taxat ex auctoritate Nearchi & Oneſicriti qui eam confecerunt. Sed mendum magnum eſt in numero. legendum quippe eſſet: *vigeſies ſepties.* Vetus liber Rigaltianus habet: xvii. Hoc modo: *Oneſicritus & Nearchus ab Indo amne in ſinum Perſicum, atque illinc Babylonem Euphratis paludibus ſcripſerunt xvij. eſſe.* Hoc eſt decies ſepties centenûm millium eſſe. Nimis tamen arta ratione hic etiam numerus cogitur. Nam ab Indo amne ad initiū Perſidis iuxta Oneſicriti & Nearchi calculum ſunt, μύριοι πεντακισχίλιοι ἑπτακόσιοι στάδιοι, hoc eſt decies octies centena viginti ſeptem millia. A Perſide ad Euphratis oſtia incertā eſſe menſuram propter breuia ac ſcopulos, & luti voragines Nearchus apud Arrianum ſcribit. Si quis exactè ac pcuſiculatè hæc animaduertere intenderit, atque omnia ſcrupuloſis digitis computare, non paucas nec paruas Plinij hallucinationes in his pocenis calculis deprehenſurum eſſe certus ſum, præter eas quas obſeruaui.

Cuius pars non caret vitibus.] Plinius: *ab initio eius ad flumen Sabin centum M. paſſuum. Inde vineas coli & arua ad flumen Ananin viginti quinque millium ſpatio.* Hic *Sabin* vocat Carmaniæ fluuium, à quo vſque ad Ananin alterum fluuium vineæ coluntur & arua. Ptolemæo Σαβὶς Carmaniæ vrbs in mediterraneo ſita. Arrianus Βάδιν vocat Carmaniæ locum maritimum, à quo vſque ad Ananin vineæ & arua in culto. Quod ille habet ex Nearcho. verba eius ita legenda: ὁρμίζονται δὲ ἐν Βάδει χώρῳ τῆς Καρμανίας οἰκουμένῳ, δένδρεά τε πολλὰ ἥμερα πεφυκότα ἔχοντι πλὴν ἐλαίης, καὶ ἀμπέλους ἀγαθὰς, καὶ σιτοφόρῳ. Perperam legitur: ἐν Βαδισχώρῳ. Et ridicule doctus interpres, *Badichorum* vertit. Ab eo igitur loco verſus occidentem.

Carmania culta eſſe incipit vineis & aruis. Plinius Oneſicritum ſequitur, Arrianus Nearchum. Ille Σάϐιν vocat fluuium, hic βάδιν locum vbi Carmania cultior eſt. Forte Σάϐιν ſcripſerat Arrianus: ἐν Σάϐιν χωρίῳ. Nam vt dixi vrbs quoque ibi Σάϐις, fortaſſean ad Sabin flumen ſita. Inde populi Σάϐαι, quos in ora maritima Carmaniæ ponit Dionyſius:

Ῥρῶτα Σάϐαι, μετέπειτα Πασαργάδαι.

Pag. 86. A. *Præterea habet genus hominum, qui non alia quàm teſtudinis carne viuunt.*] Plinius: *In Carmaniæ angulo ſunt Chelonophagi teſtudinum ſuperficie caſas tegentes, carne veſcentes.* Notant quidam abeſſe ſcriptis Codicibus verba iſta. *carne veſcentes.* In his quos vidi ea habentur. præterea Solinus agnouit. Nomen quoque quo appellatur hic populus victum eorum fatetur. In ora Carmaniæ locantur à Plinio iſti Chelonophagi. Ptolemæus ibi eos pariter recenſet. Sed mirum eſt Nearchum in eo Periplo non meminiſſe iſtorum. Nam Arrianus non prætermiſiſſet eos, qui ex Nearcho totam eam ἀνάγραφην oræ maritimæ ab Indi oſtiis in vſque Perſidem & Inde Babylonem percenſuit ac pertexuit. Strabo Χελωνοφάγους non in hac ora ſed in longe diuerſa ſtatuit, in Arabici nempe ſinus littore, in parte Troglodytarum. Vide ſis illum lib. XVI. ad hæc verba: οἱ δὲ χελωνοφάγοι τοῖς ὀστράκοις αὐτῶν, σκεπάζονται μεγάλοις οὖσιν ὥστε καὶ πλεῖσθαι ἐν αὐτοῖς. Agatharchides, & poſt eum Diodorus in eodem littore eos metantur. Ita ille de teſtudinibus quas piſcantur Chelonophagi: τὸ μὲν ὅπως ἄπαντα σπανιώτατα, βραχὺ περιλειπόμενος ἐν τῷ καύματι χρόνου· τοῖς δὲ κύτεσι χρῶνται εἰς τὰς σκηνώσεις, αὐταὶ καλύβας ἐφ' ὑψηλοῖς τόποις σχεδὸν καταστρώσεις. Sic ille locus conſtituendus. apud Diodorum in eadem narratione perperam legitur, τοῖς σκύτεσιν αὐτῶν σκαφοειδῶς χρῶνται πρὸς τὰς σκηνώσεις. pro τοῖς κύτεσι. Nec ſemel ibi hoc modo peccatum. Hoc eſt igitur quod de iſtis Chelonophagis dixit Plinius: *teſtudinum ſuperficie caſas tegentes, carne veſcentes.* Quod ipſum tamen haud recte è Græco expreſſum. Nec enim teſtudinum ſuperficie caſas tegunt, ſed eas ſuperficies pro caſis habent, proinde conſtitutas. vna teſta caſam ſiue domum facit: Strabo: σκεπάζονται τοῖς ὀστράκοις αὐτῶν. Quæ Plinius ſic reddit: *earum ſuperficie caſas tegunt.* Immo, integuntur illarum ſuperficie, & ſub illa habitant. Agatharchides: ὥστε τὸ ναυῶ, οἰκίας, ἀγγεῖον, τροφὴν τοῖς εἰργασμένοις αὐτῶν ἀνθρώποις loquitur de teſtudinis ſuperficie & χελωνοφάγοις. Diodorus de iiſdem: ὥστε ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως διδαχθῆναι μιᾶς χάριν πολλὰς χρείας, τὴν δὲ αὐτὴν αὐτοῖς τὸ τροφὴν, ἀγγεῖον, οἰκίας, ναυῶ. Sic ea verba diſtinguenda ac legenda. Igitur vnius teſtudinis ſuperficies illis domus erat, non domus tectum. Idem tamen ſic alibi quoque loquutus eſt: *teſtudines tanta magnitudinis Indicum mare emittit, vt ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant.*

A Non integunt caſas, ſed pro caſis vtuntur teſtudinum capaci teſta. Rectius multo loquitur in capite de Taprobane: *eſſe & in piſcatu voluptatem, teſtudinum maximè, quarum ſuperficie familias habitantium contegant, tanta reperiri magnitudine.* Quæ Solinus optimè interpretatus eſt: *marinas teſtudines capere gaudent, quarum tanta eſt magnitudo, vt ſuperficies earum domum faciat, & numeroſam familiam non arte recipiat.* Οἰκία Græcè domum vel habitaculum ſignificat, aliquando tamen etiam pro familia, & numero habitantium ſub eodem tecto ſumitur. In Græ-

B cis vnde illa vertit Plinius, fuiſſe videtur. τοσοῦτον μέγεθος εἶναι τῶν χελωνῶν, ὥστε τὰς ὅλας οἰκίας τοῖς κύτεσιν αὐτῶν σκεπάζεσθαι. *vt tota familia habitantium ſuperficie earum contegantur.* Quod ipſe reddidit: *ſuperficie earum caſas integunt.* Semel tamen verum attigit. Duplices autem Chelonophagi ab auctoribus agnoſcuntur in ora Carmaniæ, & in Arabico littore verſus Æthiopiam. Piſcatio verò teſtudinum tam in Æthiopia quàm India celebris. Et ex vtroque latere teſtudines Romanis ad delicatiora opera veniebant. Hinc Æthiopicæ & Indicæ teſtudinis men-

C tio leg. XVI. D. *de Publicanis*, ſed locus inſigniter corruptus hoc modo habetur ſcriptus in Florentinis: *Adamas, Sapphirus, Callainus, Beryllus, Chelyni et hopia vela Indica.* Scribe: *Chelone Æthiopa vel Indica.* Poſſet etiam retineri *Chelyne.* Nam etiam Græcis dicitur teſtudinis teſta, χελώνη. Sed quia cum gemmis recenſetur, poſſet cuipiam videri veri ſimilius ſcribendum, *Chelonia*, vt de oculis teſtudinum intelligatur, quas inter gemmas numerat Plinius: *Chelonia oculus eſt Indicæ teſtudinis.*

Non alia quàm teſtudinis carne viuunt, hirſuti omnia facie tenus.] Et heîc cauit Solinus

D ne diſcederet à ſuo more, quem perpetuum velut ius quoddam obtinere voluit, & vſque ad finem perferre. Duos populos confudit, hoc loco. Nec enim de Chelonophagis dicit Plinius toto capite hirſutos eſſe, & coriis piſcium veſtiri, ſed de alio populo. Eum audiamus: *In Carmaniæ angulo ſunt Chelonophagi, teſtudinum ſuperficie caſas integentes, carne veſcentes. A flumine Arbi promunterium ipſum inhabitant, præter capita toto corpore hirſuti, coriiſque piſcium veſtiti.* Solinus eos ipſos eſſe Chelonophagos qui à

E flumine promuntorium incolerent, & omnia hirſuti eſſent, putauit. Sed malè ratiocinatus eſt. Sed quinam illi ſunt qui promuntorium ipſum inhabitant? aut quod illud promuntorium? Non legi promuntoria ſolita habitari quæ montium prominentiæ ſunt, mari incumbentium. Promuntorium illud Carmaniæ eſt. Nam de Carmania heîc ſermo: à flumine Arbi vſque ad promuntorium Carmaniæ habitare iſtos hirſutos populos dicit. Legendum itaque: *à flumine Arbi promunterium ad ipſum inhabitant præter capita toto corpore hirſuti.*

Fuit cùm ſcriberem: *à flumine Arbi ad promunturium Armozum habitant.* De illo certè promuntorio heîc intelligendum, & paulo poſt: *à promunturio Carmanis iunguntur Armozai.* Nulla ibi debet eſſe capitum ſectio, ſed continuari omnia debent interrupta ſerie. Igitur à flumine Arbi ad promuntorium Carmaniæ populos eſſe ait, qui toti, ſunt hirſuti præter faciem. à promuntorio Carmanis Armozæos iungi. *Quidam*, inquit, *interponunt Arbios CCCCII. p. toto littore.* Conijcio itaque in ſuperioribus corrigendum: *à flumine Arbij ad promunturium ipſum inhabitant.* nam idem planè ibi dicit quod hoc loco, à flumine Arbios incolere vſque ad promuntorium Carmaniæ. à promuntorio iungi Carmanis Armozæos. Non video tamen quomodo verum eſſe poſſit quod heîc ait à quibuſdam interponi Arbios, inter Armozæos nimirum & Carmanos. Atqui id falſiſſimum, nec puto cuiquam tale proditum. Ipſe Plinius hanc falſam hauſit ſententiam ex ſcriptis Nearchi aut Oneſicriti male intellectis. Nauigationem ſuam ab oſtiis Indi Babylonem vſque litteris illi conſignarunt. Oneſicritum ſequi profitetur Plinius in eo Periplo deſcribendo. Nearchum Arrianus, quem veriſimile eſt paria cum Nearcho ſcripſiſſe. Ab oriente occidentem verſus nauigarunt, ex India quippe reuertentes. Ab Indi oſtiis primi illis occurrerunt Arbij, quarum oram legerunt maritimam vſque ad flumen Arbim. Hi vltimi Indorum. Trans Arbim verſus occidentem ſemper nauigantes, littus Oritarum tranſierunt. Nam Oritas & Arbios diſterminat Arbis fluuius. Arbij ad Orientem eius accolunt, Oritæ ad Occidentem. In Oritarum ora maritima perſequenda prope Tomeri fluminis oſtia, in vadoſo littore caſas & tuguria anguſta barbarorum qui adnauigantem claſſem laceſſere & exſcenſionem parantes prohibere conati ſunt. Hi ſunt populi quos heîc deſcribit Plinius, & quos à flumine ad promuntorium Carmaniæ habitare dixit: *Præter capita toto corpore hirti, coriiſque piſcium veſtiti.* Arrianus ex Nearcho: ἦσαν δὲ οἱ πλόοντες τά τε ἄλλα σώματα δασέες καὶ τὰς κεφαλάς, καὶ τοὺς ὄνυχας θηριώδεας. legendum in his palam eſt: τά τε ἄλλα σώματα δασέες, αὐτὰς κεφαλῆς. Plinius ad verbum: *toto corpore hirti præter capita.* vbi κεφαλὴν pro facie poſuit Arrianus. De veſtibus eorum ex corio piſcium factis addit idem: ἐσθῆτα δὲ ἐφόρεον δέρματα θηρεῖα, οἱ δὲ καὶ ἰχθύων τῶν μεγάλων τὰ παχέα. vt non dubium ſit eoſdem eſſe. Atqui totum littus Oritarum non illi tenuere, ſed in parte tantum illius oræ conſederant, nec vſque ad Carmaniæ promuntorium pertinebant, quum Ichthyophagorum littus longo tractu inter Oritas & Carmanos pateret. Sed nec Arbij ibi interpoſiti & Armozæis in parte Carmanorum iuncti, qui trans Arbin verſus Indiam colebant, & Indorum vltimus populus habebantur. Arrianus veſtigiis Nearchi inſiſtens poſt Oritarum paraplum memora-

A rum, repetit Arbios & quantum ſpatium detineret eorum παράπλους, ibi numerat, quod omiſerat ſupra dicere. Ab illis hirtis populis poſt præterita trecenta ſtadia, venerunt in locum qui vltimus erat Oritarum regionis. Ibidem memorat quales fuerint. Oritæ vita & moribus linguaque. Tum ſubijcit ſtatim: μῆκος τοῦ παράπλου παρὰ μὲν χώρην τῶν Ἀρβίων ἐς χιλίους μάλιστα σταδίους ἐκ ... ὡρμήθησαν. Quia autem ab Oriente in Occidentem pergebant, non conſideratis quæ præceſſerant, quæque ſequerentur, Plinius inde arripuit Arbios Armozæis & Carmanis interponi à quibuſdam, & populos illos hir-

B ſutos, qui in Oritarum littore caſas habuere, ab Arbi flumine ad promuntorium inhabitare ſcribit. Certe Oritæ in quorum παράπλῳ iſti reperti ſunt, ab Arbi flumine incipiebant, ſed non vſque ad promuntorium pertinebant. Nec Arbij iſtic erant, ſed trans Arbim ad Orientem in prima India. In hoc eodem errore pertendens capite XXIII. poſt Ichthyophagos Oritas, ſic enim eos appellat, Arbios populos collocat vſque ad Carmaniæ initium. Quod eſt falſiſſimum. Sed ſuos, inquies, habuit auctores. Immo non alios habere potuit

C præter hos quos diximus Nearchum & Oneſicritum, aut ſi qui ab illis habuerunt. Contrarium & toto diametro diuerſum illi tradidere. Sed ecce alias eiuſdem hallucinationes, ex eodem fonte ortas. Poſt illos hirtos populos, qui littoris Oritarum partem habitabant, Indiam verſus, inſulam deſertam excipere dicit, Caïcandrum nomine. *Ab horum*, inquit, *tractu Indiam verſus Caſcandrus, deſerta inſula in Oceano L. M. paſſuum traditur: iuxtaque freto interfluente Stoidis, quæſtuoſa margaritis.* pro *Caſcandrus* reponendum eſſe *Caïcandrus*, ſuprà docuimus. In Rigaltiano legitur: *Carſcandrus.*

D In aliis: *Socaicandros.* pro *Caïcandros.* Huius inſulæ nomen non aliunde ſumpſit quàm ex Nearcho aut Oneſicrito. Nam alij ſcriptores non meminere. Iam videamus an de ſitu huius inſulæ cum illis paria narret. Poſt tractum Oritarum Indiam verſus in Oceano ipſo eam collocat. At claſſis Alexandri, Nearcho & Oneſicrito præfectis eius auctoribus, eam inſulam in curſu ſuo offendit, quum è Carmaniæ ora in Perſidem tranſiſſet. Arrianus ex Nearcho: ἔνθεν δὲ ὁρμηθέντες ἐκ τῆς νήσου τῆς ἱρῆς παρὰ τὴν Περσίδα ἤδη ἔπλεον. καὶ κατάγονται εἰς Ἴλαν χῶρον, ἵνα λι-

F μὴν ὑπὸ νήσου σμικρῆς καὶ ἐρήμου γίνεται. οὔνομα τῇ νήσῳ Καΐκανδρος. Ea igitur in ſinu Perſico, non in Oceano, & Perſidi quidem adiacens. longe igitur ab India. à Caïcandro occidentem verſus pergentes, in aliam inſulam vicinam nauigarunt, in qua margaritarum piſcatio celebrabatur: ἔνθεν δὲ πλώσαντες ἐς ἄλλην νῆσον ὁρμίζονται οἰκουμένην, ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος, κατάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ. Hæc eſt inſula quam iuxta Caïcandrum ponit Plinius, & quæſtuo-

ſam margaritis eſſe ait, ac *Stoida* nuninat: *Iuxtaque eam freto interfluente Stoidis, quæſtuoſa margaritis.* Miror vnde nomen eius expiſcatus ſit, quum nec Oneſicritus nec Nearchus id prodiderint. Huius inſulæ meminerat Iſidorus Characenus, qui tamen eius nomen non edidit. Athenæus: Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ, κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι ἔνθα πλείστην μαργαρίτην εὑρίσκεσθαι. Eamdem intelligit. In Perſico ſinu eam ponit, non in Oceano. Vnde igitur nomen eius inſulæ ſciſſe Plinium dicemus? Si quis alius, certè eius nomen nouiſſe debuit Characenus, ex vrbe vt pote Charace oriundus, quæ ad ſinum Perſicum. Liber vetus *Stindis* habet. At lib. IX. capite de Margaritis, appellatur *Toëdis*: omnino legendum: *Tyndis*. Et videſis Plinij facinus, ſanè memorandum. Quum Caïcandrum inſulam in Oceano ſitam eſſe concepiſſet, verſus Indiam, alteram inſulam eidem vicinam in qua piſcatio erat margaritæ frequens, in eodem Indico Oceano vtique etiam locare par fuit. Deinde quum nomen eius neſciret inſulæ, ac legeret Τυνδὶν in maris Indici ora emporium margaritis quæſtuoſum eſſe, ſtatim eam inſulam ita vocari hariolatus eſt. Ex Tyndi & Muziri cum alijs mercibus etiam plurimas margaritas afferri auctor Peripli tradit: φέρεται δὲ καὶ μαργαρίτης ἱκανὸς καὶ διάφορος. Iterum reperamus Arriani ex Nearcho verba: ἐπὶ δὲ πλώειν ἐς ἄλλην νῆσον πλώοντας ὁρμίζονται οἰκουμένην ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος καθάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ. Fortaſſe ex his verbis animo aliud agente lectis & male intellectis concepit Caïcandrum & alteram ei adiunctam inſulam verſus Indiam eſſe & in Indico Oceano ſitas. Nam ἐπὶ πλώειν accepit pro ἔτι πλώειν: & omiſſa voce καθάπερ, reliqua illa ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ, de ſitu ipſius inſulæ accepit, quaſi in mari Indorum poſitæ. Ideo & Tyndim illius inſulæ nomen eſſe crediderit, quod vnum erat ex emporiis Limyricæ Indorum regionis, margaritis quæſtuoſum. Hæ non ſunt φαντασίαι, ſed ἀλήθειαι. Quod ſi non maiora peccata in Plinio deprehendiſſem, & numero quidem vix comprehendenda; nec ipſe mihi crederem tot ac tantis eum erroribus ac culpis obnoxium eſſe.

Pag. 86. A. *Hirſuti omnia, facie tenus.*] In aliis etiam vetuſtis: *hirſuti omnes.* Quæ lectio prioris Editionis. fortè: *hirſuti omne,* τὸ πᾶν σῶμα. Auctor Elegiæ in Mecœnatis obitum:

Aetis ſuccis omne perita ſuis.

niſi legendum ſit, *omniperita* vnica voce, vt *omniſcius, omnipotens,* & ſimilia. Sic igitur legendum illud totum diſtichon ex veteri membrana:

Viſcera directi mutauerat arietis agno
Aetis, ſuccis omniperita ſuis.

directus aries eſt diuiſus ac diſſecatus. Nam *dirigere* propriè eſt διχοτομεῖν in duas partes

A rectas & æquales ſcindere. Plautus: *Clypeatus elephantum vbi machæra dirigit.* Titinnius apud Nonium: *pernam totam dirigit.* Malè apud Nonium *diligo* pro *dirigo.* Feſti Abbreuiator: *dirigere apud Plautum inuenitur pro diſcindere.* Sic ibi ſcribendum. Nam vetus liber qui penes me eſt, habet *diſcidere.* editur: *diſcedere.* Quidquid contra dicant, *directarius* inde appellatus qui fores effringit ac dirigit. Baſilius in Epiſtola quadam vocat διορυκτείας & cum latronibus iungit: ὅτι πάντα λῃστῶν καὶ διορυκτείων πληθύουσι τὰ τῆς ὁδοῦ. At *derectum* aliud eſt. id nempe quod
B recto contrarium. Hinc *in derectum ire,* & *derectam abire,* maledicti loco vſurpatum. Sed hæc obiter. *Omne* pro totum Propertius:

——*quum bibit omne decet.*

Apud Florum: *omne citra vtraque Iberum ſubiecit Imperio.* Ita hoc loco: *omne hirſuti.* Ceterum quæ de iſtis omnia hirſutis habet Plinius ea partim ex Græcis auctoribus, partim ex Pomponio Mela compilauit, & concinnauit. Mela de Carmanis ipſis hoc tradidit, quod Nearchus & Oneſicritus de gente
C quadam Oritarum maritima ſcripſere. Hæc eius verba ſunt: *Ab ijs quæ diximus ad ſinum Perſicum niſi vbi Chelonophagi morantur, deſerta ſunt. In ipſo Carmanij nauigantium dextra poſiti ſine veſte ac fruge, ſine pecore ac ſedibus, piſcium cute ſe velant, carne veſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti.* Quos heic vocat *Carmanos,* alij *Ichthyophagos* vocarunt, qui Carmaniæ vicini. Plinius quum apud Græcos Nearchum & Oneſicritum legiſſet gentem quamdam Oritarum hoc ritu agitare, & eo modo totos hirſutos eſſe, putauit Græco Latino pariter auctori fidem conſtare, & ſic eos conciliauit vt diceret à flumine Arbi
D vſque ad promuntorium ipſum Carmaniæ hirſutos illos barbaros incolere, *A flumine,* inquit, *Arbi promuntorium ipſum inhabitant, præter capita toto corpore hirti, coriiſque piſcium veſtiti.* Ita hic mos eſt Plinio diuerſas auctorum ſententias inuicem connectere, & per vim efficere vt eædem ſint, quæ in totum differunt.

Vicies & ſexagies centena millia paſſuum patens.] Non ita loquuntur auctores. Aut igitur legendum: *vicies & ſexies centena millia paſſuum.* aut, quemadmodum eſt apud Marcianum: *vicies & ſexaginta.* Ita ille de ſinu
E Perſico: *qui ſinus vicies & ſexaginta millia circuitu patet.* quod ex hoc loco habet. Apud Plinium ita vulgo ſcribitur: *Is qui ab oriente eſt, Perſicus appellatur, XXV. M. paſſuum circuitu, vt Eratoſthenes tradit.* Quæ ſumma viginti quinque millia paſſuum tantum efficit. Quod verum eſſe non quit. Corrigendum ex hoc loco: XXVI. *circuitu.* hoc eſt vigeſies ſexies. idque intelligendum eſſe, vigeſies ſexies centena millia paſſuum. Similiter emendandum paulo poſt: *exaduerſo eſt Arabia, cuius XXII. longitudo.* id eſt, duodecies.

Oceanum verò qui ibi influit Azanium nomi-

Fuit cùm ſcriberem : *à flumine Arbi ad promuntorium Armozum habitant.* De illo certè promuntorio heîc intelligendum, & paulo poſt: *à promuntorio Carmanis iunguntur Armozæi.* Nulla ibi debet eſſe capitum ſectio, ſed continuari omnia debent interrupta ſerie. Igitur à flumine Arbi ad promuntorium Carmaniæ populos eſſe ait, qui toti, ſunt hirſuti præter faciem. à promuntorio Carmanis Armozæos iungi. *Quidam*, inquit, *interponunt Arbios CCCCII. p. toto littore.* Conijcio itaque in ſuperioribus corrigendum: *à flumine Arbij ad promuntorium ipſum inhabitant.* nam idem planè ibi dicit quod hoc loco, à flumine Arbios incolere vſque ad promuntorium Carmaniæ. à promuntorio iungi Carmanis Armozæos. Non video tamen quomodo verum eſſe poſſit quod heîc ait à quibuſdam interponi Arbios, inter Armozæos nimirum & Carmanos. Atqui id falſiſſimum, nec puto cuiquam tale proditum. Ipſe Plinius hanc falſam hauſit ſententiam ex ſcriptis Nearchi aut Oneſicriti male intellectis. Nauigationem ſuam ab oſtiis Indi Babylonem vſque litteris illi conſignarunt. Oneſicritum ſequi profitetur Plinius in eo Periplo deſcribendo. Nearchum Arrianus, quem veriſimile eſt paria cum Nearcho ſcripſiſſe. Ab oriente occidentem verſus nauigarunt, ex India quippe reuertentes. Ab Indi oſtiis primi illis occurrerunt Arbij, quarum oram legerunt maritimam vſque ad flumen Arbim. Hi vltimi Indorum. Trans Arbim verſus occidentem ſemper nauigantes, littus Oritarum tranſierunt. Nam Oritas & Arbios diſterminat Arbis fluuius. Arbij ad Orientem eius accolunt, Oritæ ad Occidentem. In Oritarum ora maritima parſequenda prope Tomeri fluminis oſtia, in vadoſo littore caſas & tuguria anguſta barbarorum qui adnauigantem claſſem laceſſere & exſcenſionem parantes prohibere conati ſunt. Hi ſunt populi quos heîc deſcribit Plinius, & quos à flumine ad promuntorium Carmaniæ habitare dixit: *Præter capita toto corpore hirti, coriiſque piſcium veſtiti.* Arrianus ex Nearcho: ἦσαν δὲ οἱ πολλοὶ τά τε ἄλλα σώματα δασέες καὶ τὰς κεφαλάς, καὶ τοὺς ὄνυχας θηριώδεες. legendum in his palam eſt: τά τε ἄλλα σώματα δασέες, πλὴν κεφαλῆς. Plinius ad verbum: *toto corpore hirti præter capita.* vbi κεφαλὴν pro facie poſuit Arrianus. De veſtibus eorum ex corio piſcium factis addit idem: ἐσθῆτα δὲ ἐφόρεον δέρματα θηρεῖα, οἱ δὲ καὶ ἰχθύων τῶν μεγάλων τὰ παχέα. vt non dubium ſit eoſdem eſſe. Atqui totum littus Oritarum non illi tenuere, ſed in parte tantum illius oræ conſederant, nec vſque ad Carmaniæ promuntorium pertinebant, quum Ichthyophagorum littus longo tractu inter Oritas & Carmanos pateret. Sed nec Arbij ibi interpoſiti & Armozæis in parte Carmanorum iuncti, qui trans Arbin verſus Indiam colebant, & Indorum vltimus populus habebantur. Arrianus veſtigiis Nearchi inſiſtens poſt Oritarum paraplum memora-

A tum, repetit Arbios & quantum ſpatium detineret eorum παράπλους, ibi numerat, quod omiſerat ſupra dicere. Ab illis hirtis populis poſt præterita trecenta ſtadia, venerunt in locum qui vltimus erat Oritarum regionis. Ibidem memorat quales fuerint. Oritæ vita & moribus linguaque. Tum ſubijcit ſtatim: μῆκος τοῦ παράπλου παρὰ μὲν χώρην τῶν Ἀρβίων ἐς χιλίους μάλιστα σταδίους ἐκ τῶν ἀναμετρημένων. Quia autem ab Oriente in Occidentem pergebant, non conſideratis quæ præceſſerant, quæque ſequerentur, Plinius inde arripuit Arbios Armozæis & Carmanis interponi à quibuſdam, & populos illos hir-
B ſutos, qui in Oritarum littore caſas habuere, ab Arbi flumine ad promuntorium inhabitare ſcribit. Certe Oritæ in quorum παράπλῳ iſti reperti ſunt, ab Arbi flumine incipiebant, ſed non vſque ad promuntorium pertinebant. Nec Arbij iſtic erant, ſed trans Arbim ad Orientem in prima India. In hoc eodem errore pertendens capite XXIII. poſt Ichthyophagos Oritas, ſic enim eos appellat, Arbios populos collocat vſque ad Carmaniæ initium. Quod eſt falſiſſimum. Sed ſuos, inquies, habuit auctores. Immo non alios habere potuit
C præter hos quos diximus Nearchum & Oneſicritum, aut ſi qui ab illis habuerunt. Contrarium & toto diametro diuerſum illi tradidere. Sed ecce alias eiuſdem hallocinationes, ex eodem fonte ortas. Poſt illos hirtos populos, qui littoris Oritarum partem habitabant, Indiam verſus, inſulam deſertam excipere dicit, Caïcandrum nomine. *Ab horum*, inquit, *tractu Indiam verſus Caſcandrus, deſerta inſula in Oceano L. M. paſſuum traditur: iuxtaque freto interfluente Stoidis, quæſtuoſa margaritis.* pro *Caſcandrus* reponendum eſſe *Caïcandrus*, ſuprà docui-
D mus. In Rigaltiano legitur: *Carſcandrus.* In aliis: *Secaicandros.* pro *Caïcandros.* Huius inſulæ nomen non aliunde ſumpſit quàm ex Nearcho aut Oneſicrito. Nam alij ſcriptores non meminere. Iam videamus an de ſitu huius inſulæ cum illis paria narret. Poſt tractum Oritarum Indiam verſus in Oceano ipſo eam collocat. At claſſis Alexandri, Nearcho & Oneſicrito præfectis eius auctoribus, eam inſulam in curſu ſuo offendit, quum è Carmaniæ ora in Perſidem tranſiſſet. Arrianus ex Nearcho: ἐνθεν δὲ ὁρμηθέντες ἐκ τῆς νήσου τῆς ἱρῆς παρὰ τὴν Περσίδα ἤδη ἔπλεον. καὶ κατάγονται εἰς Ἴλαν χῶρον, ἵνα λι-
E μὴν πρὸς νήσου σμικρῆς καὶ ἐρήμου γίνεται. οὔνομα τῇ νήσῳ Καΐκανδρος. Ea igitur in ſinu Perſico, non in Oceano, & Perſidi quidem adiacens. longe igitur ab India. à Caïcandro occidentem verſus pergentes, in aliam inſulam vicinam nauigarunt, in qua margaritarum piſcatio celebrabatur: ἀπὸ δὲ ταύτης ἐς ἄλλην νῆσον πλώσαντες ὁρμίζονται οἰκουμένην, ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος, κατάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ. Hæc eſt inſula quam iuxta Caïcandrum ponit Plinius, & quæſtuo-

ſam margaritis eſſe ait, ac *Steida* nominat: *Iuxtaque eam freto interfluente Steidis, quæſtuoſa margaritis.* Miror vnde nomen eius expiſeatus ſit, quum nec Oneſicritus nec Nearchus id prodiderint. Huius inſulæ meminerat Iſidorus Characenus, qui tamen eius nomen non edidit. Athenæus: Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι ἔνθα πλείστην μαργαρῖτιν εὑρίσκεσθαι. Eamdem intelligit. In Perſico ſinu eam ponit, non in Oceano. Vnde igitur nomen eius inſulæ ſciſſe Plinium dicemus? Si quis alius, certè eius nomen nouiſſe debuit Characenus, ex vrbe vtpote Charace oriundus, quæ ad ſinum Perſicum. Liber vetus *Stindis* habet, At lib. IX. capite de Margaritis, appellatur *Teïdis*: omnino legendum: *Tyndis.* Et videſis Plinij facinus, ſanè memorandum. Quum Caïcandrum inſulam in Oceano ſitam eſſe concepiſſet, verſus Indiam, alteram inſulam eidem vicinam in qua piſcatio erat margaritæ frequens, in eodem Indico Oceano vtrique etiam locare par fuit. Deinde quum nomen eius neſciret inſulæ, ac legeret Τύνδιν in maris Indici ora emporium margaritis quæſtuoſum eſſe, ſtarim eam inſulam ita vocari hariolatus eſt. Ex Tyndi & Muziri cum alijs mercibus etiam plurimas margaritas afferri auctor Peripli tradit: φέρεται δὲ καὶ μαργαρίτης ἱκανὸς καὶ διάφορος. Iterum repetamus Arriani ex Nearcho verba: ἀπὸ δὲ ταύτης ἐς ἄλλην νῆσον πλώσαντες ὁρμίζονται οἰκουμένην ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος καθάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ. Fortaſſe ex his verbis animo aliud agente lectis & male intellectis concepit Caïcandrum & alteram ei adiunctam inſulam verſus Indiam eſſe & in Indico Oceano ſitas. Nam ἀπὸ ταύτης accepit pro ἐπὶ ταύτης: & omiſſa voce καθάπερ, reliqua illa ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ, de ſitu ipſius inſulæ accepit, quaſi in mari Indorum poſitæ. Ideo & Tyndim illius inſulæ nomen eſſe crediderit, quod vnum erat ex emporiis Limyricæ Indorum regionis, margaritis quæſtuoſum. Hæ non ſunt φαντασίαι, ſed ἀλήθειαι. Quod ſi non maiora peccata in Plinio deprehendiſſem, & numero quidem vix comprehendenda, nec ipſe mihi crederem tot ac tantis eum erroribus ac culpis obnoxium eſſe.

Pag. 86. A. *Hirſuti omnia, facie tenus.*] In alijs etiam vetuſtis: *hirſuti omnes.* Quæ lectio prioris Editionis. fortè: *hirſuti omne,* ἀντὶ τοῦ ὅλως. Auctor Elegiæ in Mecœnatis obitum:

Æetis ſuccis omne perita ſuis.

niſi legendum ſit, *omniperita* vnica voce, vt *omniſcius*, *omnipotens*, & ſimilia. Sic igitur legendum illud totum diſtichon ex veteri membrana:

Viſcera directi mutauerat arietis agno
Æetis, ſuccis omniperita ſuis.

directus aries eſt diuiſus ac diſſecatus. Nam *dirigere* propriè eſt διχοτομεῖν in duas partes rectas & æquales ſcindere. Plautus: *Clypeatus elephantum vbi machæra dirigit.* Titinnius apud Nonium: *pernam totam dirigit.* Malè apud Nonium *dilige* pro *dirige.* Feſti Abbreuiator: *dirigere apud Plautum inuenitur pro diſcindere.* Sic ibi ſcribendum. Nam vetus liber qui penes me eſt, habet *diſcidere.* editur: *diſcedere.* Quidquid contra dicant, *directarius* inde appellatus qui fores effringit ac dirigit. Baſilius in Epiſtola quadam vocat διορυκτείας & cum latronibus iungit: ἐν ταῖς λῃστῶν καὶ διορυκτείων παραδρομαῖς τῆς ὁδοῦ. At *derectum* aliud eſt. id nempe quod recto contrarium. Hinc *in derectum ire*, & *derectam abire*, maledicti loco vſurpatum. Sed hæc obiter. *Omne* pro totum Propertius:

—— *quum bibit omne decet.*

Apud Florum: *omne extra vtraque Iberum ſubiecit Imperio.* Ita hoc loco: *omne hirſuti.* Ceterum quæ de iſtis omnia hirſutis habet Plinius ea partim ex Græcis auctoribus, partim ex Pomponio Mela compilauit, & concinnauit. Mela de Carmanis ipſis hoc tradidit, quod Nearchus & Oneſicritus de gente quadam Oritarum maritima ſcripſere. Hæc eius verba ſunt: *Ab ijs quæ diximus ad ſinum Perſicum niſi vbi Chelonophagi morantur, deſerta ſunt. In ipſo Carmanij nauigantium dextra poſiti ſine veſte ac fruge, ſine pecore ac ſedibus, piſcium cute ſe velant, carne veſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti.* Quos heic vocat *Carmanos*, alij *Ichthyophagos* vocarunt, qui Carmaniis vicini. Plinius quum apud Græcos Nearchum & Oneſicritum legiſſet gentem quamdam Oritarum hoc ritu agitare, & eo modo totos hirſutos eſſe, putauit Græco Latino pariter auctori fidem conſtare, & ſic eos conciliauit vt diceret à flumine Arbi vſque ad promuntorium ipſum Carmaniæ hirſutos illos barbaros incolere, *A flumine,* inquit, *Arbi promuntorium ipſum inhabitant, præter capita toto corpore hirti, coriiſque piſcium veſtiti.* Ita hic mos eſt Plinio diuerſas auctorum ſententias inuicem connectere, & per vim efficere vt eædem ſint, quæ in totum differunt.

Vicies & ſexagies centena millia paſſuum patens.] Non ita loquuntur auctores. Aut igitur legendum: *vicies & ſexies centena millia paſſuum.* aut, quemadmodum eſt apud Marcianum: *vicies & ſexaginta.* Ita ille de ſinu Perſico: *qui ſinus vicies & ſexaginta millia circuitu patet.* quod ex hoc loco habet. Apud Plinium ita vulgo ſcribitur: *Is qui ab oriente eſt, Perſicus appellatur, XXV. M. paſſuum circuitu, vt Eratoſthenes tradit.* Quæ ſumma viginti quinque millia paſſuum tatum efficit. Quod verum eſſe non quit. Corrigendum ex hoc loco: XXVI. *circuitu*: hoc eſt vigeſies ſexies. idque intelligendum eſſe, vigeſies ſexies centena millia paſſuum. Similiter emendandum paulo poſt: *ex aduerſo eſt Arabia, cuius XXII. longitudo,* id eſt, duodecies.

Oceanum verò qui ibi influit Azanium nomi-

Ptolemæum. quorum nomina heîc puto apud Plinium repoñenda. *Dein Æchidana & Cathraps.* Male apud Ptolemæum Αχαμενιδων ἐκβολαὶ pro Καθραπης vt habet rectè Marcianus. Aut igitur mutata nomina horum amoiom æuo ſequenti oportet, aut eadem eſſe, ſed in Plinio à librariis corrupta. Andanis mentio apud Melam: *Cethis per Carmanios ſupra Andanis & Coros effluunt.* Hic Andanis correctorum eſt amnis non Carmaniorum. Libri habent: *Sethis per Carmanios, ſuprà ſandis Choros effluunt.* Scribo ego: *Sethis per Carmanios, ad Paſargadas Coros effluunt.* Straboni Κῦρος amnis περὶ Πασαργάδας ῥέων. De Sethi B non liquet. De Coro ſupra dictum, & paulo poſt dicendum. Plinio *Zethis* vrbs Carmaniæ fortaſſe & fluuius. Nam & *Sabis* eidem Carmaniæ fluuios, quum Ptolemæo Σαβὶς eiuſdem Carmaniæ ſit oppidum, qui nullum amnem iſto nomine in ea regione agnoſcit.

Pag. 85. E. *Inter Carmaniæ promuntorium & Arabiam quinquaginta millia paſſuum interiacent.*] Hoc erat promunrorium quod dicebatur Αρμόζων. Plinius nuſquam illius promuntorii cum ſuo nomine meminit, ſed ſimpliciter vocat Carmaniæ promuntorium. Strabo ex Eratoſthene Αρμόζων appel- C lat. Oneſicritus nec Nearchus, quos habet auctores Plinius, nominatim huius non meminerant, ideo nec iſte qui Plinium ſequitur. Adeo breue ſpatium inter vtramque prominentiam patebat, vt ab vna cerneretur altera: ὥστε ἐξ Αρμόζοντος τῦ τῆς Καρμανίας ἀκρωτηρίου, τὸ τῆς Αραβίας ἀφορᾶσθαι τὸ ἐν Μάκαις. Solinus quinquaginta millibus paſſuum hoc interuallum taxauit, ex Plinio, iſte ex Oneſicrito: *Inde promuntorium Carmaniæ eſt, ex quo in aduerſa ora ad gentem Arabiæ Macas traiectus diſtat L. M. P.* Oppoſitum in Macis promuntorium caret nomine, ſed ἀκρωτήριον τὸ ἐν Μάκαις appellatur à populis circumiacenti- D bus. Ammianus tamen Marcellinus hoc promuntorium *Maces* ab incolis vocatum tradit lib. XXIII. *cuius oſtia adeo perhibentur eſſe anguſta, vt ex Harmozonte Carmaniæ promuntorio contra oppoſitum aliud promuntorium, quod appellant incolæ Maces, ſine impedimento cernatur.* Ipſi quidem incolæ vocantur Μάκαι, ipſum promunrorium Straboni τὸ ἐν Μάκαις dicitur. Inde ἡ Μακὶς ἄκρα poſſet dici. Hoc ipſum tamen puto eſſe promuntorium quod Arrianus ex Nearcho appellatum ſcribit Μάκετα, his verbis: καὶ οἱ τῆς χώρου ἐκείνου δαήμονες, τῆς Αραβίης ἔλεγον τὴν ἀνέχουσαν ταύτην ἄκρην, καλέεσθαι δὲ Μάκετα, ὅθεν τὰ κιννάμωμά τε καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἐς Ασσυρίους ἀγινέεσθαι. Non dubium E eſt eſſe, Nam huic ex aduerſo facit reſpondere in ora contraria locum Αρμόζεια, à quo Αρμόζεια populi Plinio. vnde & promuntorium Αρμόζον. Sed videretur potius legendum: καλέεσθαι δὲ Μακίδα· ἡ Μακὶς ἄκρα à populis qui Μάκαι dicuntur. Stephanus: Μάκαι, ἔθνος μεταξὺ Καρμανίας καὶ Αραβίας. Immo, Arabiæ populi ſed oppoſiti Carmaniæ.

Deinde tres inſulæ circa quas egrediuntur Hy- A dri marini.] Hæ tres inſulæ ſunt, quarum vna *Oaracta* Plinio, ſola ex tribus habitabilis. Reliquis duabus nomina *Organa & Ogyris.* hæ quidem Carmaniæ obiacent continenti. Non tamen circa iſtas egrediuntur Hydri marini, verùm circa alias quattuor, quæ ante Perſida ſitæ ſunt. Plinius: *Inſulæ tres, quarum Oaracta tantum habitatur aquoſa, à continenti XXV. M. P. Inſulæ quattuor iam in ſinu ante Perſida. Circa has Hydri marini vicenûm cubitûm terruere claſſem.* Solinus quattuor iſtas in medio inſulas prætermiſit, & circa illas tres priores Hydros marinos egredi ſcribit. B Quod falſum eſt. Plinius alio loco inſulas contra Perſidem nominat, *Philos, Caſſandram & Aratiam.* Hæ tres ſunt non quattuor. legebam aliquando: *Tylos, Icarus, Dora & Aradus.* Ceterum Tylos & Icarus & Aradus in ſinu quidem Perſico ſunt, ſed non contra Perſidem. Tabula Peutingeri *Orradum* in ſinu Perſico ponit, quæ eſſe debet Aradus. Ptolemæo inſulæ παρακειμέναι τῇ Περσίδι recenſentur tres: Ταβιάνα, Σώφθα, Αλεξάνδρου ἡ καὶ Αρακία. Non dubium eſt quin apud Plinium ſcribi debeat *Aracia.* Nam libri eius eo loco habent, *Aracha.* Ammianus quem in omni- C bus Ptolemæum ſequi obſeruauimus, tres inſulas in Perſide memorat. *Inſulæ verò viſuntur ibi tres tantùm, Tibiana & Phara & Alexandria:* puto ſcribendum, *& Alexandri*, ſubaudiendum inſula, vt Ptolemæo Αλεξάνδρου, vt ſubintelligatur νῆσος. pro *Tibiana* apud Marcellinum ſcribitur in codicibus *Cadiana*, quod eſt pro *Tabiana*, vt habet Ptolemæus. Alia eſt Ταξίανα in Suſide. Stephanus: Ταξίανα νῆσος περὶ τὸν περσικὸν κόλπον τῆς Σουσιανῆς. ſic apud eumdem ſcribendum, non Σουσίας νῆσου, Totum illum Ammiani locum ſic puto concipiendum: *Tabiana, Sophtha, Aracia quæ & Alexandri.* De Caſſandro D diximus ſupra, & paulo poſt etiam ſumus dicturi.

Achæmenides in hoc tractu ſedes fecerunt.] Ita libri omnes Solini, nullo excepto. Hos dico quos viderim. Plinius de flumine Carmaniæ Sagani vel Anani loquens ait, *Achæmenidas vſque illo tenuiſſe.* Hi ſunt Achæmenidæ, οἱ Αχαιμενίδαι. Cur Solino libuerit *Achæmenides* in nominandi caſu dicere pro *Achæmenidæ*, cauſæ nihil video. Nam *Achæmenides* ſunt αἱ Αχαιμενίδες, mulieres nempe Achæmeniæ. Heſychius: Αχαιμενίδες, αἱ Περσίδες. Atqui E ſupra ſic etiam extulit, *Gandarides* populus, pro *Gandaridæ*, οἱ Γανδαρίδαι. Quod non alia ratione inductus formaſſe videtur, quàm ex gignendi caſu *Gandaridûm*, pro Gandaridarum. Sic *Gloria Dardanidûm* poëtæ, τῶν Δαρδανιδῶν, à recto Δαρδανίδαι, qui non rectè dicerentur *Dardanides.* Eodem errore *Athacos* populos & *Athacenum ſinum* commentus eſt Noſter ab eo quod *Athacorûm gentem* dixerat Plinius, τὸ τῶν Αθηνοιῶν ἔθνος, qui ſunt Αθηνοῖοι. ille putauit eſſe Αθάκοις. Quod ad iſtos Achæmenidas attinet non ad flumen Carmaniæ Saganan aut Ananin ſedes eos poſuiſſe

Plinius tradit, ſed vſque illo tenuiſſe. Præterea *Achamenida* non populus Perſidis fuit, ſed familia, vel tribus apud Paſargadas. Nam Ἀχαιμενίδαι patronymicum eſt nomen ab Achæmene qui ad Perſeum genus ſuum referebat. Vnde Ἀχαιμενίδαι, Περσεΐδαι, à Perſeo vt Θησεΐδαι à Theſeo, Φινεΐδαι à Phineo. Herodotus muſa prima: ἐόντων Πασαργάδαι εἰσὶ ἄριστοι, ἐν τοῖσι καὶ Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ φρήτρη, ἔνθεν οἱ βασιλέες οἱ Περσεΐδαι γεγόνασι. Achæmenidæ tribus vnde reges Perſidæ originem duxerunt. Non hoc eum dicere opinor Achæmenem à quo Achæmenidæ dicti, eſſe antiquiorem Perſeo à quo Perſidæ oriundi. Sed Achæmenes ille Perſida & ipſe fuit, vnde ceteri reges indidem trahentes originem, & tribus Achæmenidæ. Heſychius: Ἀχαιμένης Πέρσης ἀπὸ Ἀχαιμένους βασιλέως. Herodoto Ἀχαιμένης quidam narratur Darij filius, & Xerxis illius frater qui in Græciam ſumpſit expeditionem. Verum ab illo Achæmene denominationem & ortum adopti non ſunt Achæmenidæ, ſed ab alio antiquiore qui Cambyſis pater fuit, Cyri auus. Hoc enim ordine ſic maiores ſuos recenſet Xerxes apud Herodotum: μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος τοῦ Ἀριαράμνεω, τοῦ Τεΐσπεος τοῦ Κύρου, τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Ἀχαιμένεος γεγονώς, μὴ τιμωρησάμενος τοὺς Ἀθηναίους. Non altius originem ſuam reperit, quam ab Achæmene Cyri auo ad quem tamen nihil pertinuit Darius pater Xerxis. Nam Xerxes maternum auum habuit Cyrum, abauum Achæmenen. Ex filia quippe Cyri Cambyſis ſorore, & Dario natus Xerxes. Non video igitur quomodo tot gradibus per lineam directam Achæmenen generis ſui auctorem aſcendere potuerit Xerxes. Etenim pater eius Darius occiſis Magis Cambyſi ſucceſſit Cyri filio. Quem itaque auum habuit maternum Cyrum, ſi ordine illo Genealogiæ procedas, quintum auum habiturus fuit. Teiſpes quippe ibi vocatur Cyri filius qui tritauus Dario patri eius fuit. Per rerum naturam fieri non potuit vt Teiſpes idem Cyri filius, & Darij tritauus fuerit, quum Darius ex Cyri filia natos habuerit. Præterea falſum eſt Teiſpen filium fuiſſe Cyri, quia Cyrus duos tantum filios reliquit, Smerdin & Cambyſen. Sed in ea denumeratione tam paterni generis auctores, quàm maternos recenſuit fortaſſe Xerxes. Quare ſic legendum videatur: μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀριαράμνεω, τοῦ Τεΐσπεος, μηδὲ τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Ἀχαιμένεος γεγονώς. Cambyſes in his Cyri filius non nominatur, quia Xerxi nec inter auos paternos fuit, nec inter maternos, ſed auunculus tantum. Achæmenes igitur ille eſt, à quo *Achamenida*, Cyri auus, qui primus imperium à Medis ad Perſas transtulit. Atqui apud eumdem Herodotum lib. 1. non Achæmenes Cambyſæ illius pater memoratur, qui genuit Cyrum, ſed alius Cyrus. Ita enim ſcribit de Cyro Aſtyagis ex filia nepote: ὡς ἄρα Μανδάνης τε εἴη παῖς τῆς Ἀστυάγεω θυγατρὸς, καὶ Καμβύσεω τοῦ Κύρου. Ceterum hîc Cambyſes filius dicitur Achæmenis à Xerxe quo loco genealogiam ſuam expungit. Vt vt ſit, antiquus Achæmenes oriundo Perſa, Cyri illius auus fuit qui imperium Medorum ſubuertit, & ad Perſas transſcripſit. Ille autem Achæmenes ad Perſeum originis ſuæ principium referebat, à cuius filio vel nepote Perſe gens Perſarum nominata eſt. Stephanus: Πέρσαι τὸ ἔθνος ἀπὸ Πέρσου τοῦ Μηδείας. Immo Andromedæ. Nam Perſeo & Andromeda natus Perſes, à quo Perſæ dicti. Herodotus Muſa ſeptima. Agatharchides ἔκγονον id eſt nepotem Perſei vocat, quem plerique Græci Perſarum nominis auctorem fuiſſe volunt. Apollodorus lib. II. Bibliothecæ, de Perſeo: ἐγέννησε δὲ αὐτῷ παῖδας πρὶν μὲν ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα Πέρσην, ὃν παρὰ Κηφεῖ κατέλιπεν. ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς Περσῶν βασιλέας λέγεται γενέσθαι. Hi ſunt quos Περσεΐδας βασιλεῖς appellatos tradit Herodotus, qui ex Achæmene oriundi, à quo & Ἀχαιμενίδαι tribus. Achæmenes igitur ille à Perſa filio Perſei vel nepote genus traxit. Stephanus Ægei filium facit. Ἀχαιμενία ἡ Περσικὴ μοῖρα, ἀπὸ Ἀχαιμένους τοῦ Αἰγέως. Intelligit Ægeo & Medea natum. Nam Medea, poſt interfectos liberos Corintho Athenas fugit, & Ægeo nupſit. Ex quo vt videntur quidam prodidiſſe, natum habuit Achæmenem vt etiam alij tradidere, Perſen. Nam Stephanus Πέρσην filium Medeæ facit. Hinc igitur *Achamenida*, ex genere Regio à Perſeo. vnde & *Perſida* quoque dicti. Xerxes qui Græciæ bellum intulit, per matrem ſaltem hoc genus cognatione attingebat. Ceterum pater eius Darius ab eo genere extraneus erat. Cambyſes apud Herodotum quum Magi regiam occupaſſent, Achæmenidas qui aderant præcipuè compellat & obteſtatur, ne poſt eius mortem regnum ad Medos iterum tranſire paterentur, aut in Magorum poteſtate relinquerent: καὶ δὴ ὑμῖν τάδε ἐπισκήπτω, θεοὺς τοὺς βασιληΐους ἐπικαλέων, καὶ πᾶσι ὑμῖν καὶ μάλιστα Ἀχαιμενιδέων τοῖσι παρεοῦσι, μὴ περιιδεῖν τὴν ἡγεμονίην αὖτις ἐς Μήδους περιελθοῦσαν. Stephanus Ἀχαιμενίαν appellat μοῖραν. Idem μοῖρα quod φυλή. Heſychius: μοίραις, μέρεσι φυλαῖς. Strabo Ἀχαιμενίδας φῦλον vocat, & Perſidis interiora colere dicit vſque ad Carmaniæ fines, cum Patiſchorenſibus & Magis. φῦλα Grammatici interpretantur, συστήματα ἔθνη.

Pag. *Vſque in Indiam.*] Libri: *in vſque Indiam.* Ita loquitur noſter. *inuſque*, vt *abuſque*. Supra: *Elin abuſque Sicyone mille ducenta ſtadia vno die tranſierunt.* Sic infrà *aduſque*. cap. LVI. *omne illud mare ab India aduſque Gades.*

Deinde terreſtre iter Hydreum tenus.] Plinius: *à Copto Camelis itur, aquationum ratione manſionibus diſpoſitis. prima appellatur Hydreuma.* Libri habent: *Hydreum.* Atque ita paſſim in ſequentibus ſcribunt. Nec aliter Solinus in ſuis legit codicibus. *Hydreum* eſt ὑδρεῖον locus aquationis. ὕδρευμα, ipſa aquatio. Strabo lib.

xv. ἀνάγκη δ' οὖν σταθμοὺς ποιεῖσθαι μακροὺς διὰ τὰ ὑδρεῖα, δισχιλίων καὶ πεντακοσίων σταδίων, ἐπὶ δ' ὅτε καὶ ἑξακισχιλίων. Idem dicit quod Plinius in alio itinere, manſiones neceſſario diſponi aquationum ratione. Et paulo poſt: πόρρω δὲ τῶν ὑδρείων ἐστρατοπέδευον. Longe ab Hydreis, id eſt aquationum locis. Idem alibi: ὑδρεῖα κατασκευάσαι, *aquaria conſtituere*. ὑδρεῖον eſt *aquarium*. ὑδρεία, *aquatio*. Gloſſæ: ὑδρεῖον, *lacum, ſilanum, aquarium*. Strabo lib. xvi. de Ichthyophagis Æthiopicis qui oram accolunt Arabici ſinus: ἔνιοι δὲ τῶν πλέον ἀνύδρων τοπίων οἰκούντων διὰ πέντε ἡμερῶν ἐπὶ τὰ ὑδρεῖα ἀναβαίνουσι μετὰ παιανισμοῦ. Agatharchides vnde ſumpſit, ποτίστρας vocat de iiſdem populis loquens: ἐπὶ τὰς ποτίστρας τῶν νομάδων καταλύοντες. Sic etiam appellat Diodorus in eadem hiſtoria. Hæc ὑδρεῖα erant συρρύσεις γλυκέος ὕδατος. alij συστάδας vocant. ὑδρεῖον igitur eſt locus aquationis. ὑδρεία ipſa aquatio. ὕδρευμα ipſe aquandi actus. Gloſſæ: *aquatio*, ὑδρεία. Cicero lib. III. Off. *Hoc loco eſt Syracuſis quidquid eſt piſcium. Hîc aquatio. Hac villa iſti carere non poſſunt.* Ambroſius in commentario cognomine: *reſponſum quærenti aquationem illic eſſe, dulcis aquæ gratia innumerabiles eo piſces conuenire.* Græci poſteriores τὸ ὕδρευμα etiam dixerunt pro loco in quo erat aquatio. Auctor Peripli maris Erythræi: Ὀκῆλις οὐχ οὕτως ἐμπόριον ὡς ὅρμος καὶ ὕδρευμα, καὶ πρώτη καταγωγὴ τοῖς εἴσω διαίρουσιν. Idem poſt paulo: κώμη παραθαλάσσιος ὅρμους μὲν ἐπιτηδείους καὶ ὑδρεύματα γλυκύτερα, καὶ κρείσσω τῆς Ὀκήλεως ἔχουσα. Ita accipienda vox ὕδρευμα & apud Ptolemæum lib. I. cap. x. καὶ τὸν ἑκάστης ἡμέρας σταθμὸν αὐτοῦ φησιν ὀκταπλάσιον τοῖς ὁδεύουσι πλειστάκις, καὶ οὐδὲ χρόνον ὄντα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον διὰ τὰς τῶν ὑδρευμάτων ἀποχάς. Quin & manſio prope Berenicen vbi aquabantur, quam Plinius *nouum Hydreum* appellat, alij καινὸν ὕδρευμα vocitarunt: *Mox ad nouum Hydreum à Copto* CCXXXV. ita libri. Ad differentiam veteris Hydrei ſic appellatum eſt quod in deuerticulo erat duûm millium: *Eſt & aliud Hydreum vetus, Troglodyticum nominatum, vbi præſidium excubat, deuerticulo duûm millium.* In itinerario Antonij Auguſti vocatur *Cænon Hydreuma*. Sic enim ibi ſcribi debet:

Cænon Hydreuma	M. P. XXVII.
Beronicen.	M. P. XVIII.

In Tabula Peutingeri perperam *Cenonnidroma* appellatur hæc manſio. Totum iter à Copto Berenicen vſque duodecimo confici die Plinius ait, & ducentis quinquaginta octo millibus paſſuum definit, quod intereſt ſpatij eo itinere conficiendum. Cui conſentit auctor Itinerarij veteris, vt hæc eius verba in omnibus exemplaribus ſcripta repperi: item à Copto Beronicen M P M. CCLVIII. nomina deinde manſionum ſubijcit, quæ ſunt vndecim, ex quarum interuallo ſumma colligitur prout habent veteres libri, non CCLVIII. ſed CCLXI. Ideo Antiquarius ad marginem adſcripſit: *Require, tria ſunt ſuper.* In Peutingeri Tabula idem iter deſcriptum,

A & per eaſdem ferme & totidem manſiones, reperiitur. Numerusque milliariorum planè congruit ſi modo duas decadas adieceris, quibus locis eas deſiderari manifeſtum eſt. Sic igitur habet:

A Copto Bernicide portum.	
Phœnice.	XXII.
Affrodites.	XXIIII.
Didymos.	XX.
Compaſin.	XXV.
Dios.	XXII.
Xeron.	XXIIII.
Philacon.	XXIIII.
Apollonos.	XXIIII.
Cabau.	XXVII.
Cenon nidroma.	XXIIII.
Pernicide portum.	XXII.

Sūma hæc ſubducta reddit numerū CCLVIII. Sed in ſpatio quod eſt à Copto ad Phœnicen, decadem vnam adiecimus. nam perperam in tabula depictum XII. Quod non eſt legitimū vnius diei iter. Auctor Itinerarij XXVII millia paſſuum in eo interuallo ponit. Alteram deinde decada adiunximus in itinere à Didymo ad Compaſin, vbi manifeſto deeſt: Nam interuallum illud XXII. milliaribus æſtimatur in Itinerario, in Tabula viginti quinque. Sic fit numerus CCLVIII. Tot millia, Copto Berenicen abeſſe tradit Plinius, & vetus Itinerarium. Ex quo deſcriptionem totius itineris illius non alienum fuerit heîc adponere, vt comparari poſſit cum Tabulæ Itinerario.

Item à Copto Berenicen.	CCLVIII.
Paniceniconon.	M P M. XXVII.
Didyme.	M P M. XXIIII.
Afrodito.	M P M. XX.
Compaſi.	M P M. XXII.
Iouis.	M P M. XXIII.
Ariſtonis.	M P M. XXV.
Falacro.	M P M. XXV.
Apollonos.	M P M. XXIII.
Cabalſi.	M P M. XXVII.
Cænon Didreuma.	M P M. XXVII.
Beronicen.	M P M. XVIII.

Ita prorſus hæc ſcripta exhibent tres antiquiſſimi Codices quos contuli. Hinc ſumma oritur CCLXI. Sed tria ſuperſunt millia, vt recte adnotauit antiquus librarius pro *Paniconicomon* ſcribendum eſt *Phœniconis come*, Φοινικῶνος κώμη. In Tabula eſt *Phœnice* pro *Phœnicone*. pro *Ariſtonis* manſione eadem habet *Xeron*. Ariſtonis cuiuſdam meminit Diodorus Siculus quem Ptolemæus miſit ad explorandum Arabicum ſinum vſque ad Oceanum Indicum, qui Neptuno Pelagio aram conſecrauit in eo loco Arabici ſinus, quod Ποσείδιον appellatur. Meminit ibidem & Φοινικῶνος loci vel vici maritimi magnopere commodi. Ab illo igitur Ariſtone hæc manſio nomen videtur inueniſſe. Quæ alio nomine & *Xeron* fortaſſe appellata à loci ariditate. eadem pro *Phalacro* legit *Philacon*. Quod verius puto eſt: enim Φυλάκων, ſubaudiendo κώμη. Quod ibi ſcilicet præſidium excubaret. De reliquis non

non habeo dicere vtra ſit verior ſcriptura Tabulæ an Itinerarij. Nomina ſunt manſionum, quarum apud Geographos nulla extat mentio. *Canon Hydreuma* Plinio dicitur *nouum Hydreum*, καινὸν ὑδρεῖον. Perperam in Tabula, *Peruccide portum*, pro *Beteuices portum*. Sed ita fortaſſe tum appellarunt.

Pag 85. E. *Inde Ocelis Arabia portus tangitur.*] In quibuſdam libris ſcriptum eſt, *Oceli*. In aliis: *Ocelia*. Straboni ex Artemidoro Ὠκιλας. Plinio *Ocelis* vt Peripli auctori & Ptolemæo Ὄκηλις. Malè apud auctorem Peripli Κῶλις nominatur eo loco qui ſic legendus eſt: Φέρεται δ' ἐξ αὐτῆς ποτὲ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐπὶ σχεδίαις διαιρέντων εἰς τὴν ἀντιπέρας Ὄκηλιν καὶ Μούζα, ἀρώματα καὶ ἐλέφας ὀλίγος.

Proximum India Emporium excipit Zmirim.] Libri omnes Solini aut *Zmirim* aut *Zymirim* vocant hoc Indiæ Emporium. Quem librorum conſenſum nolui negligere, & ſic edendum curaui. Verum tamen huius portus nomen *Muziris*, Plinio, Ptolemæo, & Arriano, ſiue quis alius eſt illius Peripli auctor. Sed hoc ſollemne noſtro eſt, vt alia pro alijs ſubſtituat locorum nomina. *Zimiris* apud Plinium regio Æthiopiæ, quam heîc pro Muziri portu Arabiæ ſubſtituit Solinus vel eius correctores. Sic ſupra *Azanium* Carmaniæ amnem appellauit, qui eſt *Ananis* vel *Andanis*. In aliis multis hoc eum de more facere animaduerti. Plinius: *Indos autem petentibus vtiliſſimum eſt ab Oceli egredi. Inde vento Hypalo nauigant diebus quadraginta ad primum emporium Indiæ Muzirim.* pro vento *Hypalo*, legendum *Hippalo*. Fauonium ita appellarunt indigenæ ab *Hippalo* quodam gubernatore qui primus nauigationem ex Arabia in Indiam alto mari pleniſque velis ingreſſus eſt, quum antea paruis nauigiis ſinus circumueherentur. Auctor Peripli: πρῶτος δὲ Ἵππαλος κυβερνήτης, κατανοήσας τὴν θέσιν τῶν ἐμπορίων, καὶ τὸ σχῆμα τῆς θαλάσσης, τὸν διὰ πελάγους ἐξεῦρε πλοῦν. ἀφ' οὗ καὶ τοπικῶς ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ φυσώντων τῶν κατὰ καιρὸν, τῶν παρ' ἡμῖν ἐτησίων, ἐν τῷ Ἰνδικῷ πελάγει λιβόνοτος φαίνεται προσονομάζεσθαι, ἀπὸ τῆς προσηγορίας τοῦ πρώτως ἐξευρηκότος τὸν διάπλουν. Sic ille locus legendus. Λιβόνοτον heîc auctor *Hippalum* ab Indis vocatum ſcribit, à primo inuentore huius nauigationis, Plinius *Fauonium*. Ita enim ſcribit eodem capite: *Poſtea à Syagro Arabiæ promuntorio Patalen Fauonio, quem Hippalum ibi vocant peti certiſſimum videbatur.* Ita ibi quoque ſcribendum, non *Hypalum*. Promuntorium Muziris Ptolemæo dicitur Μίδιρις, pro Μούδιρις. Nam ita quoque appellatur Peripli auctori: ἡ δὲ Νελκύνδα σταδίους μὲν ἀπὸ Μουδίριος ἀπέχει σχεδὸν πεντακοσίους ὁμοίως διά τε ποταμοῦ καὶ πεζῇ καὶ διὰ θαλάσσης. Ita enim ſcribi debet non Μουζίρεως. Paulò ante Μούζιριν appellauit: καὶ μετ' ταῦτα Μούζιρις καὶ Νελκύνδα αἱ νῦν πρασσόμεναι. Sed Μούζιρις & Μούδιρις idem. Et videntur Latini mercatores *Mudirim* pro *Muziri* dixiſſe more ſuæ linguæ quo Z in D mutant. *Ladi* populi,

A οἱ Λαζοί. *Cydicos* pro *Cyzicos*. *Sabadius* pro *Sabazius*: *Trapedia* pro Trapezia, & alia multa quæ alibi notamus. Ptolemæus: Μούδιρις, ἐμπόριον. Plinius hoc emporium non expetendum eſſe dicit, *propter vicinos piratas, qui obtinent locum nomine Hydras*. In antiquis quibuſdam Codicibus habetur, *Mitrias*, in aliis *Hydrias*. Legendum, *Nitrias*. Ptolemæo, Νιτρίαι, ἐμπόριον. Idque Emporium recenſet in ea regione, quam obtinent ἄνδρες πειραταί. Nomen populi fuiſſe indicat Ptolemæus qui vrbes eorum tam παραλίας quàm μεσογείους recenſet. An ex eo
B nomen hoc illis inditum ſit, quod piraticam exercerent, neſcio. Ita videtur Plinius exiſtimaſſe, & Ptolemæus ipſe. Meminit etiam eorum Peripli auctor: καθ' οὓς τόπους εἰσὶ Πειραταί. Nec nimiùm longe à Muziri emporio Nitriæ emporium, quod erat in regione Piratarum. Periplus: κατὰ τὴν λεγομένην Χερσόνησον, καθ' οὓς τόπους εἰσὶ πειραταί· καὶ μετ' ταύτην Λευκὴ νῆσος. εἶτα Νάουρα καὶ Τύνδις τὰ πρῶτα ἐμπόρια τῆς Λιμυρικῆς, καὶ μετ' ταύτας Μούζιρις, καὶ Νελκύνδα, αἱ νῦν πρασσόμεναι. Legendum in his verbis: εἶτα Νιτρία καὶ Τύνδις. Ex Plinio & Ptolemæo. Niſi quis
C malit è conuerſo Plinium & Ptolemæum ex illo auctore emendare. Scriptum erat *Nitra* pro *Naura*, vt ſuprà *Siganas* pro *Saganas*: *Direon* pro *Dareon*. Inde *Nitria*. ſed hæc ἤδη ἐν γωνίᾳ. Muzirin Emporium latronibus infame eſſe non dicit Peripli auctor. contra ea tum maximè celebria fuiſſe negotiationibus hæc duo Emporia tradit, Muzirin & Neacynda: αἱ νῦν πρασσόμεναι: quæ nunc negotiantur, & frequentantur mercibus. Plinius Muzirin non abundare mercibus ait. Prorſus contrarium teſtificatur Peripli ſcriptor: ἡ δὲ Μούζιρις βασιλείας μὲν τῆς αὐτῆς, ἀκμάζουσα δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς
D Ἀριακῆς εἰς αὐτὴν ἐρχομένοις πλοίοις καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς. Et tamen quod mirere, auctorem eodem quo Plinium tempore oportet vixiſſe, vt neceſſariis vincitur argumentis, & hoc vno inuincibili. Plinius de Muziri: *regnabat ibi, quum proderem hæc, Celebotras.* Idem rex ibi regnabat, quum Periplus ſcriberetur: βασιλείας δ' ἐστὶν ἡ μὲν Τύνδις Κηπροβότου, κώμη παραθαλάσσιος ἔνσημος, ἡ δὲ Μούζιρις βασιλείας τῆς αὐτῆς. Scribendum igitur in Plinio, *Cepobotras* vel *Ceprobotas*. Addit Plinius: *alius vtilior portus gentis Neeanidon,*
E *qui vocatur Becare. ibi regnat Pandion.* Pro *Neeanidon* libri legunt *Neacridon* aut *Neachyndon*. Auctori Peripli Νελκύνδα dicitur. Quod verum huius loci nomen eſt. apud Ptolemæum ſcribitur Μέλκυνδα. Vetus interpres legit, *Melcynda* pro *Nelcynda*. ita igitur & Ptolemæo reponendum. In Tabula Peutingeri, *Nincilda* pro *Nelcinda* vel *Nelcynda*. Regio ipſa ibi vocatur *Scytia Dimyrice* pro *Scythia Limyrice*. Quod ſane notandum. Scythiam Auſtralem maritimam ab Indi oſtiis eo vſque extendi. Vt non mirum ſit pleraſque ſpecies Indicas etiam *Scy-*

thicas appellatas, vt de Bdellio ſupra notabamus. *Tundis* & *Muziris* io eadem Tabola meotio, & *Piratarum* populi. Sed & *Colchus Indorum* ibi legitur, qui ſunt Κόλχοι Ptolemæi. De quibus ſupra. Nelcynda igitur portus. Plinius gentis nomeo eſſe vult *Neacyndas* vel *Nelcyndas*, quorum portus Becare. At Νελκύνδα portus ipſius numen, & diuerſum à Becare, vicino alteri emporio. Regnaſſe ibi Pandionem ea ætate prodit Plinius. Idem proditum auctori Peripli: ἡ δὲ Νελκύνδα, βασιλείας ἐστὶν ἑτέρας τῆς Πανδίονος. Nec putandum omnes inde loci reges *Ceprobatas* & *Pandionas* fuiſſe nuncupatos, vt Ægypti *Ptolemaeos*, & geotis Praſiæ *Palibothros*. Studioſe auctor ille regum nomina commemorauit, qui tum in præcipuis Arabiæ & Indiæ locis regnarent, quum illa litteris mandaret, vt Eleazum, Charibaëlem, vel Tharibaëlem, & alios. Quin & mutationes regum in illis regionibus interdum accurate notat. Καλλίενα πόλις ἡ ἐπὶ τῶν Σαραγάνου τοῦ πρεσβυτέρου χρόνων ἔμπορον ἔνθεσμον γενόμενον. μετὰ γὰρ τὸ κατασχεῖν αὐτὴν Σανδάνην ἐκωλύθη ἐπὶ πολύ. Ergo eo tempore regnabat in Callienæ Emporio Sandaces, qui Saragano ſucceſſerat. De Ceprobata itaque & Pandione idem intelligendum tum locorum ibi regnaſſe, quum Periplum illum cõpoſuit auctor eius. Quem proinde certum eſt viaiſſe Plinij æuo. Qoin etiam Arriano videtur antiquior, cui tamen ſcriptum illud tribuitur. Plinius opus ſuum abſolutum dedicabat Tito Vrbis conditæ Anno DCCCXXX. ab eo ad principium Adriani anni interſunt quadragiota. Quod igitur Adriano cõſecratũ illũ Periplũ ab auctore Arriano libri vulgati proſcribunt, id non poteſt ſubſiſtere. Via enim eſt vt credam eoſdem reges qui in Nelcyndis & Muziri regnabant quo tempore opus ſuum compooebat Plinius, tanto poſt interuallo ſub Adriano Imperatore ibidem regnaſſe. Arrianum Romæ floruiſſe Adriani Marci & Antonini Imperatorum temporibos ſcribit Suidas. Antiquior itaque Arriano Peripli auctor. Arrianum non eſſe illius operis ſcriptorem alio argumento planum fecimus. Arrianus in Indicis Indi oſtia duo tantum eſſe ait, hic auctor ſeptem numerat. Ægyptium fuiſſe aliquando ex eo colligebam, quod tus in arborum cortice ita concreſcere ſcribit, ὡς ἴδια καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐν Αἰγύπτῳ δένδρων. Non nimis validum hoc argumentum fateri auſim. Nã & alio in aliis rebus ita loquitur: ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ φυσώντων τῶν κατὰ καιρὸν τῶν παρ' ἡμῖν ἐτησίων. Ægyptiis ab Oceano Eteſiæ non flant. Zephyros quippe Eteſias auctor ille intelligit, quibus ſpirantibus in India flat Libonotus, qui ab aae occidit. παρ' ἡμῖν, idem eſt quod, *in noſtro orbe*, ſæpe loquitur Plinius, id eſt in Imperio Romano, cuius pars quoque Ægyptus fuit. Sic Strabo ἐμπόροις παρ' ἡμῖν, opponit Æthiopicis, quia Æthiopia eatra Imperium Romanum. Profecto antiquum illum auctorem eſſe, & Plinio coæta-

A neum protſus conſtare debet, alium tamen ab Arriano. Arabiã & Indiam à Cæſare ſubactam, & mercatoribus patefactam nõ multu ante tempora ſua idem affirmat: νῦν δὲ, inquit, οὐ πρὸ πολλοῦ τῶν ἡμετέρων χρόνων Καῖσαρ αὐτὴν κατεστρέψατο. Quæ de Cæſare Auguſto accipienda ſunt. Peutingeri Tabula *templum Auguſti* in Limyrice Indiæ ponit, inter Tundim & Muzirim. Vel hinc liquet auctorem eſſe vetuſtiſſimum, & longe quidem Ptolemæu anteriorem. quem tamen recentiorem eo quidam faciunt. Nunc quis non miretur Ptolemæum tanto poſteriorem, reges tamen eoſdem locorum illorum commemorare qui

B temporibus Plinij, & auctoris Peripli regnabant, eorumq; regias recenſere. Μόδουρα, inquit, βασίλειον Πανδίονος. Plinius: *Ibi regnat Pandion longe ab emporio, mediterraneo diſtante oppido, quod vocatur Modura.* Ita legendum non *Moduza* vt habent Editi, nec *Codura* vt eſt in ſcriptis. Meminit idem Ptolemæus & Regiæ Ceprobatæ qui Plinij ætate Rea ibi fuit. Καρούρα, βασίλειον Κηροβόθρου. ita ſcribendum non Κηροβόθρου. At quis credat vrbes illas eoſdem Reges, vel eodem nomine habuiſſe Ptolemæi tempore quos habuere viuente Plinio. Hæc ridicula ſunt. Sed in omnibus talem ſe præbuit

C Ptolemæus. Nomina vrbium quaſi recentia & ea tantium vbiq; recenſet quæ iampridem eſſe deſierant. Sæpe vetus ac recens eiuſdem oppidi vocabulum velut vrbium diuerſarum appellationes ponit. Interdum vrbes iampridem eariectas & euerſas, cum nouis commemorat quæ in eorum locum ſucceſſere, aliquando eodem, aliquando alio locu poſitæ. Patſæpulin inter Regias Perſidis numerat, quam ab Aleaandro euerſam fuiſſe, nec poſt illa tampora vnquam reſurrexiſſe omoibus auctotibus id aſſerentibus cunſtat.

D P.86.A. *Deinde per diuerſos portus Cottonaræ ſucceditur, ad quã monoxylis lintribus piper conuehunt.*] Ita omnes habuerunt antiquæ Editiones, & Delriana priores. ipſe Codicem ſuum ſic babuiſſe ſcriptum prædicat: *Cotta honoro peruenitur, ad quam monoxylis lintribus piper conon vehunt.* Hunc varo locum eſſe iactat vnicum, quem qui caſtiget maaimam laude mereatur. Eam laudem putat ſe meritũ eſſe dum ita corrigit; quomodo & edendum curauit: *Deinde per diuerſos portus Cottonam peruenitur, è qua monoxylis lintribus piper Necanidon vehunt.* At meo iudicio longe maior illi merito deberetur gloria ſi locum illum intactum reliquiſſet, ſicut in E-

E ditionibus reperit. Eam quippe Editionum lectionem vetus omois liber confirmat, niſi quod in quibuſdam extat: *peruenitur* pro *ſucceditur*. Quomodo & io Regio optimo ſcriptum offendi, & in margine adſcriptum *ſucceditur*. Diuerſa igitur heîc fuit ſcriptura ex gemina Editione. In altera lectum eſt, *Cottonara ſucceditur.* In altera: *Cottonaram peruenitur.* Verum illius emporij oomen *Cottonara* pro quo libri quidam corruprè habẽt, *Cottanore*, alij, *Quodraonare.* At meliores ſincerum illud

retinuere. Optimus Regius cũ aliis vetuſtiſſimis planè exhibet: *Cottonare peruenitur, & piper conuehunt.* Nunc Pliniana videamus, è quibus hæc ſua conformauit Solinus: *Regio autem ex qua piper monoxylis lintribus Becaren conuehunt, vocatur Cottona.* In ſcriptis Codicibus legitur, *Cottonara*, omnino pro *Cottonara*. Hnc germanum eſſe huius regionis nomen fidem facere queat Peripli auctor, qui Κοττοναρικὸν piper inde nominatum oſtendit: φέρεται δὲ πιπέρι μονογενῶς ἐν ἑνὶ τόπῳ τούτῳ τῶν ἐμπορίων γεννώμενον πολὺ λεγόμενον Κοττοναρικόν. A loco *Cottonara* vbi naſcebatur, ita appellatum liquet. Forte *Cottara* poſtea appellata. Nam ita Ptolemæo dicuntur: Ἐλάγκων ἐμπόριον, Κοττιάρα μητρόπολις. Peutingeri Tabula: *Blinca, Cottara.* Eadem loca ſunt. Et fortaſſe Βλάγκων legendum in Ptolemæo. vel in Tabula ſcriptum male *Blinca* pro *Elinca*. Hodie *Calecutium* eſt. pro *Cottonara* poſtea corruptum *Cottiara*. Sic qui Κωλχοὶ olim & Κωλιακοὶ, Ptolemæi tempore dicebantur Κόλχοι. Ita etiam vocat Auctor Peripli. vt à Colchis Caucaſeis diſtinguerentur in Peutingeri tabula cognominantur, *Colchi Indorum*. Plinius ex illa regione Cottonare in Becaren Emporium conuehi ſolitum piper monoxylis lintribus tradit. Contra Solinus in Cottonaram regionem per diuerſos portus perueniri ſcribit, ad quam piper monoxylis lintribus conuehebatur. Mentem Plinij nullus vidit, quod illi ſollemne eſt. Cottonara regio interior in qua piper naſcebatur optimum ac plurimum. Id piper lintribus monoxylis per fluuium conuehebatur in maritimum emporium nomine Becaren quod erat ſitum contra oſtia fluuij. Plinius: *Alius vtilior portus gentis Nelcyndôn qui vocatur Becare.* Auctori Peripli nominatur: Βαρακὴ his verbis; ἔπειτα δὲ κατ' αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ ποταμοῦ προκειμένη κώμη Βαρακὴ, εἰς ἣν ἀπὸ Νελκύνδων ἐπὶ τὴν ἀναγωγὴν προκαταβαίνουσι τὰ πλοῖα. Hæc aut ſimilia his quum apud auctorem ſuum legeret Plinius *Nelcyndas* pro gentis nomine accepit, in cuius regione ſitus erat ille portus *Becare* vel *Barace*. Atqui *Nelcynda* emporium etiam fuit eidem flumini adpoſitum, ſed longius à mari ſitum, quàm Barace quæ in ipſo oſtio fluminis ad mare iacebat. ex Nelcyndis lintres deſcendebant in Baracen, quæ piper ex Cottonare vehebant. Statio autem nauium ad Baracen hærebat quæ piper Cottonaricum ex Nelcyndis ſecundo flumine lintribus monoxylis delatum accipiebant. Ptolemæo Βακάρη hoc idem Emporium vocatur, & flumen Βαρὶς in cuius oſtiis ſitum erat: Βακάρη, Βάριος ποταμοῦ ἐκβολαί. Ergo apud Plinium legendum, *qui vocatur Bacare.* & mox: *piper monoxylis lintribus Bacaren conuehunt.* Auctori Peripli eſt Βαρακὴ. Stephano Βαράκη νῆσος τῆς Γεδρωσίας. Haud ſcio an eadem ſit quæ Ptolemæo Βαρακὴ dicitur. Certe non poteſt eſſe eadem cum hac Barace Indica. Ptolemæus tamen inſulam Βαρακὴν agnoſcit in Canthi ſinu contra Indi oſtia: ἐν τῷ Κάνθι κόλπῳ νῆσος Βαρακή. Sed

A eam puto falſum. Ea ipſa eſt Βαρακὴ Emporium maritimum & portus in oſtijs fluminis *Baris*, vnde & nomen nacta eſt. Sed quum eamdem Βακάρην aliis dictam, aliis Βαρακὴν, diuerſas cenſuit, & quod erat neceſſe ſitum vtriuſque diſparauit. Immo de ſinu videtur inſulam feciſſe. Sinus Βαρακηνὸς Peripli auctori dicitur qui ab Indi oſtiis verſus orientem procedebat. ἐμπεριλαμβάνων τὸν κόλπον λεγόμενον Βαράκην. & paulo poſt: εἰ δὲ εἰς αὐτὴν καταπλεύσῃς τὴν τοῦ Βαράκου κοιλίαν ἀπόλλυνται. Sic ὁ κόλπος Βαρακηνός. Ita dictum putauit Ptolemæus quaſi inſulæ Baraces ſinum. eadem

B ratione & *Chryſæ ſinus* dicitur, in quo eſt Chryſe. Atqui ὁ Βαρακηνὸς τοῦ Βαράκου ſinus ille vocatur. Aliud etiam potuit eum in hunc errorem inducere. Loquitur de promontorio Peripli auctor quo ſinus ille Baraces cingitur. τούτου δὲ ὑπέρκειται τοῦ κόλπου ἀκρωτήριον ἐπικαμπὲς ἀπὸ τοῦ ὅρμου μετὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν, ἐμπεριλαμβάνων αὐτῆς τὸν κόλπον λεγόμενον Βαράκην. Ptolemæus quem ex illo auctore multa ſumpſiſſe certa fides eſt, promontorium ipſum ex illis verbis appellatum exiſtimauit Βαρακὴν. Inde & inſulam eo nomine ibi mercatus eſt. Nam promontoria inſularum ple-

C rumque nominibus veniunt, & inſulæ promontoria inuicem ſæpe nominantur. Nulla autem fuit inſula aut promontorium iſta appellatione, ſed ſinus Βαρακηνός. Corrigenda autem apud Plinium de Muziri portu & emporio verba ad hunc modum: *Præterea longe à terra abeſt nauium ſtatio lintribuſque adferuntur onera, quæ egeruntur.* Muziris quoque ad fluuium ſita erat in mediterraneo diſtans à Tyndi Emporio maritimo, in quo ſtabant mercatorum naues, ſtadia quingenta. Arrianus de Muxiri: κεῖται δὲ παρὰ ποταμὸν, ἀπέχουσα μὲν ἀπὸ Τυνδέως διὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ διὰ θαλάσσης σταδίους πεντακοσίους. Ex his verbis aut ſimilibus

D alterius auctoris Plinius ſumpſit longe abeſſe à Muziri nauium ſtationem. Atqui Tyndis emporium non fuit, vel portus in quem merces adferebantur è Muziri. Aliud emporium habuit ad mare Muziris quò merces per flumen deferebantur lintribus ad naues quæ ibi ſtabant Addit itaque Peripli auctor: ἀπὸ δὲ τοῦ κατ' αὐτὴν εἴκοσι. id eſt ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτὴν ἐμπορίου. Muziris flumini adpoſita diſtabat à Tyndi Emporio maritimo quingenta ſtadia, ſed ab emporio quod contra ipſam erat, viginti tantum ſtadiis aberat. doctus interpres vertit perperam: *à flumine vero diſiuncta vi-*

E *ginti ſtadijs.* Non dicit quo nomine fuerit ille portus. Hinc colligere eſt & Muzirim dictum fuiſſe, eodem quo oppidum nomine, vt in aliis quamplurimis obtinuit. Ptolemæus Μούζιριν in ipſis oſtiis fluminis collocat, quod flumen vocabatur Ψευδόστομος. Μούζιρις, ἐμπόριον. Ψευδοστόμου ποταμοῦ ἐκβολαί.

Pag. 86. A. *Infame piraticis latronibus.*] In priore Editione ſcripſerat: *piraticis factionibus.*

Petentes Indiam ante exortum canis aut protinus ab exortu media æſtate ſoluunt.] Verba ipſa ſunt Plinij. Auctor Peripli . . .

γοντες δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ πλέοντες μετὰ τῶν Ἰνδικῶν περὶ τὸν Ἰούλιον μῆνα, ὅς ἐστιν Ἐπιφί. Idem de Limyrica Indiæ regione quam petebant mercatores: πλέουσι δὲ εἰς αὐτὴν οἱ κατὰ χρείαν ἀναγόμενοι ἀπ' Αἰγύπτου περὶ Ἰούλιον μῆνα, ὅς ἐστιν Ἐπιφί. Inda dixit Plinius ante exortum canis aut protinus ab ortu eos incipera nauigationem. Nam Canem exoriri faciunt temporum illorum ſcriptores circa decimum nonum Iulij.

P.86.A. *Reuertentes nauigant Decembri menſe.*] In quibuſdam libris: *renauigant.* Quæ prioris Editionis fuit lectio: *renauigant Decembri menſe.* Ita Plinius quem in ea Editione ad verbum axpreſſerat: *Ex India renauigant menſe Ægyptio Tybi incipiente, noſtro Decembri.* At in noua correxit: *reuertentes nauigant Decembri menſe.* Sic putauit melius vel diſſimulari ſua furta poſſe, vel excuſari.

Spatium India decies ſepties centena & quinquaginta millia paſſuum proditur.] Plinius eo loco quem heîc noſter exſcribit: *Carmaniæ oram patere duodecies centena quinquaginta millia paſſuum Nearchus ſcribit. ab initio eius ad Sabin centum millia paſſuum.* Locum illum eſſe quem expreſſit Solinus his verbis, euincit id quod ſequitur protinus apud hunc Solinum: *At Carmania centum millia.* Quis non miretur hanc diuerſitatem? Nihil tamen diſcrepant ab editionum ſcriptura libri ſcripti. Quid vterque voluerit naſcio. Animo meo neuter eorum, arum dixit, ſi eapiatur ax ſcripto mens vtriuſqua. Primo falſum eſt Carmaniæ oram patere duodecies centena & qoinquaginta millia paſſoum, quod quaſi ex Nearchi ſententia Plinius adſtruit. Nam Strabo & Arrianus ex aodem Nearcho aſſerunt non plus in ora maritima Carmaniam colligere, quàm tria millia ſtadiûm & præterea ſeptingenta. Cui ſummæ ſi adderentur quinquaginta ſtadia, ex ea effiecerentor rotundo calculo quingenta millia paſſuum. Strabo: ὁ δὲ τῆς Καρμανίας παράπλους τρισχιλίων ἑπτακοσίων μέχρι Περσίδος. Idem narrat Arrianus, & ambo eumdem habare dicunt auctoram Nearchum. Da Carmania autem loqui Pliniom, cujus oræ tot centena illa millia paſſuum tribuit, palam eſt. Nam ſequitur ſtatim: *Ab initio eius ad flumen Sabin centum millia paſſuum. Inde vineas coli & arua ad flumen Ananin.* At Solinus hæc ita accepit tanquam ſi tota Carmaniæ ora non maiori ſpatio pateter quàm centum millium. Quod eſt falſiſſimum. Septingenta tantum ac quinqnaginta ſtadia nometns ille computat, quum ora Carmaniæ tria millia ſtadiûm cum ſeptingentis occupat. Idem pro Carmania in ſupradicto Plinij loco Indiam ſubſtituit, cuius ſpatium dacies ſepties centena & quinqoaginta millia paſſuum tenere prodit. Hoc etiam longè à veritate abſiſtere deprehenditur. Præterea debuit indicata da quo ſpatio id intalligeret, longitudinis, an latitudinis. Si de latitudine accepit, calculi errore maximo labitur. Nam

A latitudinem eios ab Occidente ad Orientem δισμυρίων essa σταδίων veteres prodidere, quæ ſumma efficit vigeſies ſexies centena ſexaginta ſeptem millia paſſuum. At latitudo eius à Caucaſijs montibus vſque ad Indi oſtia, iiſdem auctoribus babet tredecim ſtadiûm millia, boc eſt decies ſepties centena ac triginta quinque millia. Hæc latitudo lateris eius Occidentalis. Nam Orientale latus tribus millibus ſtadiûm longius eſſe traditum eſt, quàm Occidentale. An hoc voluerit Solinus alij videant. In optimo Codice ſcriptum eſt: *Spatium India decies quinquaginta millia paſſuum*

B *proditur.* Forte legandum, *duodecies.* vt idem ſit nomerus qui apud Pliniom. Et certe ab illo babet, ſed Indiam tantum pro Carmania ſobſtituit. Quod illi in aliis de more eſſe notauimus. Plinius quum duodecies centenis quinqoaginta millibos oram Carmaniæ æſtimauit, fortaſſcan adiunctam Perſidis oram ſimul comprehendit, quæ tamen addita vix vndecies faceret. Vida Arrianom in Indicis qui Perſidis παράπλουν quattuor millibus & quadringentis ſtadiis prænauigari ſcribit. Idem Plinios capite ſequenti totam nauigationem Nearchi ab Indo amne in ſinum Perſicom atque illinc Babylonem xxv. millibus

C paſſuum taxat ex auctoritate Nearchi & Oneſicriti qui eam confeceront. Sed mendum magnum eſt in numero. lagendum quippe eſſet: *vigeſies ſepties.* Vetus liber Rigaltianus habet: xvii. Hoc modo: *Oneſicritus & Nearchus ab Inda amne in ſinum Perſicum, atque illinc Babylonem Euphratis paludibus ſcripſerunt xvij. eſſe.* Hoc eſt decies ſepties centanûm milliom eſſa. Nimis tamen arta ratinna hic etiam oumerus cogitur. Nam ab Indo amne ad initiû Perſidis iuxta Oneſicriti & Nearchi calculum ſunt, μύρια τετρακισχίλια ὀκτακόσια σταδίων, boc eſt dacies octies centena viginti ſeptem mil-

D lia. A Perſide ad Euphratis oſtia incertá eſſe menſuram proptar breuia ac ſcopulos, & luti voragines Naarchus apud Arrianum ſcribit. Si quis exactè ac penſiculatè hæc animaduartere intenderet, atque omnia ſcrupuloſis digitis computare, non paucas nec paruas Plinij hallucinationes in his ponegdis calculis deprehenſorum eſſe certus ſum, præter eas quas obſeruaui.

Cuius pars non caret vitibus.] Plinios: *ab initio eius ad flumen Sabin centum M. paſſuum. Inde vineas coli & arua ad flumen Ananin viginti quinque millium ſpatio.* Hic *Sabin* vocat Carmaniæ

E fluuium, à quo vſque ad Ananin alterum fluuiom vineæ coluntur & arua. Ptolemæo Σαβὶς Carmaniæ vrbs in mediterraneo ſita. Arrianus Βάδιν vocat Carmaniæ locum maritimum, à quo vſque ad Aoanin vineæ & arua in cultu. Quod illa babet ax Nearcho. verba eius ita legenda: ὡρμίζοντο δὲ ἐν Βάδει χώρῳ τῆς Καρμανίας οἰκουμένῳ, δένδρεά τε πολλὰ ἥμερα πεφυκότα ἔχοντι πλὴν ἐλαίης, καὶ ἀμπέλους ἀγαθάς, καὶ σιτοφόρῳ. Perperam legitor: ἐν Βαδιχώρῳ. Et ridiente doctus interpres, *Badichorum* vertit. Ab eo igitor loco verſus occidentem

Carmania culta eſſe incipit vineis & aruis. Plinius Oneſicritum ſequitur, Arrianus Nearchum. Ille Σάβιν vocat fluuium, hic βάδιν locum vbi Carmania cultior eſt. Forte Σάβιν ſcripſerat Arrianus: ἐν Σάβι χωρίῳ. Nam vt dixi vrbs quoque ibi Σάβις, fortaſſean ad Sabin flumen ſita. Inde populi Σάβαι, quos in ora maritima Carmaniæ ponit Dionyſius:

Πρῶτοι Σάβαι, μετέπειτα Πασαργάδαι.

Pag. 86. A. *Præterea habet genus hominum, qui non alia quàm teſtudinis carne viuunt.*] Plinius: *In Carmania angulo ſunt Chelonophagi teſtudinum ſuperficie caſas tegentes, carne veſcentes.* Notant quidam abeſſe ſcriptis Codicibus verba iſta. *carne veſcentes.* In his quos vidi ea habentur. præterea Solinus agnouit. Nomen quoque quo appellatur hic populus victum eorum fatetur. In ora Carmaniæ locantur à Plinio iſti Chelonophagi. Ptolemæus ibi eos pariter recenſet. Sed mirum eſt Nearchum in eo Periplo non meminiſſe iſtorum. Nam Arrianus non prætermiſiſſet eos, qui ex Nearcho totam eam παράπλουν oræ maritimæ ab Indi oſtiis in vſque Perſidem & Inde Babylonem percenſuit ac pertexuit. Strabo Χελωνοφάγους non in hac ora ſed in longe diuerſa ſtatuit, in Arabici nempe ſinus littore, in parte Troglodytarum. Vide ſis illum lib. XVI. ad hæc verba: *οἱ δὲ χελωνοφάγοι τοῖς ὀστράκοις αὐτῶν, σκεπάζονται μεγάλοις οὖσιν ὥστε καὶ πλεῖσθαι ἐν αὐτοῖς.* Agatharchides, & poſt eum Diodorus in eodem littore eos metantur. Ita ille de teſtudinibus quas piſcantur Chelonophagi: *τὰ μὲν ὄντος ἄπειρα πλησιάζουσι, βραχεῖ περιπλέοντες ἐν τῷ καύματι χρόνῳ· τοῖς δὲ κύτεσι χρῶνται εἰς τὰς σκηνώσεις, οἷον καλύβαις ἐφ' ὑψηλοῖς τισι στρηνῇ κατασκευάσαντες.* Sic ille locus conſtituendus. apud Diodorum in eadem narratione perperam legitur, *τοῖς σκύτεσιν οὖσι σκαφοειδέσι χρῶνται πρὸς τὰς σκηνώσεις.* pro *τοῖς κύτεσι.* Nec ſemel ibi hoc modo peccatum. Hoc eſt igitur quod de iſtis Chelonophagis dixit Plinius: *teſtudinum ſuperficie caſas tegentes, carne veſcentes.* Quod ipſum tamen haud rectè è Græco expreſſum. Nec enim teſtudinum ſuperficie caſas tegunt, ſed eas ſuperficies pro caſis habent, pronas conſtitutas. vna teſta caſam ſiue domum facit: Strabo: *σκεπάζονται τοῖς ὀστράκοις αὐτῶν.* Quæ Plinius ſic reddit: *earum ſuperficie caſas tegunt.* Immo, integuntur illarum ſuperficie, & ſub illa habitant. Agatharchides: *ὥστε τὸ ταυτὸ, οἰκίαν, αἰγιαλὸν, σκάφος τοῖς εἰρημένοις ἀνθρώποις,* loquitur de teſtudinis ſuperficie & χελωνοφάγοις. Diodorus de iiſdem: *ὥστε ἀνὰ ταὐτὸ τοῖς τὴν φύσιν δεδωρῆσθαι μιᾷ χρείᾳ πολλὰς χρείας, τὴν αὐτὴν αὐτοῖς εἶναι σκάφος, αἰγιαλὸν, οἰκίαν, ταμεῖον.* Sic ea verba diſtinguenda ac legenda. Igitur vnius teſtudinis ſuperficies illis domus erat, non domus tectum. Idem tamen ſic alibi quoque loquutus eſt: *teſtudines tanta magnitudinis Indicum mare emittit, vt ſingularum ſuperficie habitabiles caſas integant.*

A Non integunt caſas, ſed pro caſis viuntur teſtudinum capaci teſta. Rectius multo loquitur in capite de Taprobane: *eſſe & in piſcatu voluptatem, teſtudinum maximè, quarum ſuperficie familias habitantium contegant, tanta reperiri magnitudine.* Quæ Solinus optimè interpretatus eſt: *marinas teſtudines capere gaudent, quarum tanta eſt magnitudo, vt ſuperficies earum domum faciat, & numeroſam familiam non arte recipiat.* Οἰκία Græcè domum vel habitaculum ſignificat, aliquando tamen etiam pro familia, & numero habitantium ſub eodem tecto ſumitur. In Græ-

B cis vnde illa vertit Plinius, fuiſſe videtur, *τοσοῦτον μέγεθος εἶναι τῶν χελωνῶν, ὥστε τὰς ὅλας οἰκίας τοῖς κύτεσιν αὐτῶν σκεπάζεσθαι.* *vt tota familia habitantium ſuperficie earum contegantur.* Quod ipſe reddidit: *ſuperficie earum caſas integunt.* Semel tamen verum attigit. Duplices autem Chelonophagi ab auctoribus agnoſcuntur in ora Carmaniæ, & in Arabico littore verſus Æthiopiam. Piſcatio verò teſtudinum tam in Æthiopia quàm India celebris. Et ex vtroque latere teſtudines Romanis ad delicatiora opera veniebant. Hinc Æthiopicæ & Indicæ teſtudinis men-

C tio leg. XVI. D. *de Publicanis*, ſed locus inſigniter corruptus hoc modo habetur ſcriptus in Florentinis: *Adamas, Sapphirus, Callainus, Beryllus, Chelyni et hopia vela Indica.* Scribe: *Chelone Æthiopa vel Indica.* Poſſet etiam retineri *Chelyne.* Nam etiam Græcis dicitur teſtudinis teſta, χελώνη. Sed quia cum gemmis recenſetur, poſſet cuipiam videri veri ſimilius ſcribendum, *Chelonia*, vt de oculis teſtudinum intelligatur, quas inter gemmas numerat Plinius: *Chelonia oculus eſt Indicæ teſtudinis.*

Non alia quàm teſtudinis carne viuunt, hirſuti omnia facie tenus.] Et heîc cauit Solinus

D ne diſcederet à ſuo more, quem perpetuum velut ius quoddam obtinere voluit, & vſque ad finem perferre Duos populos confudit, hoc loco. Nec enim de Chelonophagis dicit Plinius toto capite hirſutos eſſe, & coriis piſcium veſtiri, ſed de alio populo. Eum audiamus: *In Carmania angulo ſunt Chelonophagi, teſtudinum ſuperficie caſas integentes, carne veſcentes. A flumine Arbi promunturium ipſum inhabitant, præter capita toto corpore hirſuti, coriiſque piſcium veſtiti.* Solinus eos ipſos eſſe Chelonophagos qui à

E flumine promuntorium incolerent, & omnia hirſuti eſſent, putauit. Sed malè ratiocinatus eſt. Sed quinam illi ſunt qui promuntorium ipſum inhabitant? aut quod illud promuntorium? Non legi promuntoria ſolita habitari quæ montium prominentiæ ſunt, mari incumbentium. Promuntorium illud Carmaniæ eſt. Nam de Carmania heîc ſermo: à flumine Arbi vſque ad promuntorium Carmaniæ habitare iſtos hirſutos populos dicit. Legendum itaque: *à flumine Arbi promuntorium ad ipſum inhabitant præter capita toto corpore hirſuti.*

Fuit cùm ſcriberem : *à flumine Arbi ad promunterium Armozum habitant.* De illo certè promuntorio heîc intelligendum, & paulo poſt : *à promunterio Carmanis iunguntur Armozei.* Nulla ibi debet eſſe capitum ſectio, ſed continuari omnia debent interrupta ſerie. Igitur à flumine Arbi ad promuntoriom Carmaniæ populos eſſe ait, qui toti, ſunt hirſuti præter faciem. à promuotorio Carmanis Armoaæos iungi. *Quidam*, inquit, *interponunt Arbios CCCCII. p. toto littere.* Conijcio itaque in ſuperioribus corrigendum : *à flumine Arbij ad promunterium ipſum inhabitant.* nam idem planè ibi dicit quod hoc loco, à flumine Arbios incolere vſque ad promuntorium Carmaniæ. à promuntorio iungi Carmanis Armozæos. Non video tamen quomodo verum eſſe poſſit quod haîc ait à quibuſdam intarponi Arbios, inter Armozæos nimirum & Carmaoos. Atqui id falſiſſimum, nec poto cuiquam tale proditum. Ipſe Plinius hanc falſam hauſit ſententiam ex ſcriptis Nearchi aor Oneſicriti male intellectis. Nauigationem ſuam ab oſtiis Indi Babylonem vſque litteris illi coosignarunt. Oneſicritum ſequi profitetur Plinius in eo Periplo deſcribendo. Nearchum Arriaous, quem veriſimile eſt paria cum Nearcho ſcripſiſſe. Ab oriente occidentem verſus nauigarunr, ex Iodia quippe reuerteuter. Ab Indi oſtiis primi illis occurrerunt Arbij, quarum oram legeront maritimam vſque ad flumen Arbim. Hi vltimi Indorum. Trans Arbim verſus occidentem ſemper nauigantes, littus Oritarum tranſierunt. Nam Oritas & Arbios diſterminat Arbis fluuius. Arbij ad Orientem eius accolunt, Oritæ ad Occidentem. In Oritarum ora maritima perſequenda prope Tomeri fluminis oſtia, in vadoſo littore caſas & tuguria anguſta barbarorum qui adnauigantem claſſem laceſſere & exſcenſionem parantes prohibere conati ſont. Hi ſunt populi quos heîc deſcribit Plinius, & quos à flumine ad promontorium Carmaniæ habitare disir : *Præter capita toto corpore hirti ; coriiſque piſcium veſtiti.* Arrianus ex Nearcho : ἦσαν δὲ οἱ ἄνθρωποι τά τε ἄλλα σώματα δασέες καὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ τοὺς ὄνυχας θηριώδεας. legendum in his palam eſt : τά τε ἄλλα σώματος δασέες, πλὴν κεφαλῆς. Plinius ad verbum : *toto corpore hirti præter capita.* vbi κεφαλὴν pro facie poſuit Arrianus. De veſtibus eorum ex corio piſcium factis addit idem : ἐσθῆτα δὲ ἐφόρεον δέρματα θηρεῖα, οἱ δὲ καὶ ἰχθύων τῶν μεγάλων τὰ παχέα. vt non dubium ſit eoſdem eſſe. Atqui totum littus Oritarum non illi tenuere, ſed in parte tantum illius oræ conſederant, nec vſque ad Carmaniæ promuntorium pertinebant, quum Ichthyophagorum littus longo tractu inter Oritas & Carmanos pateret. Sed nec Arbij ibi interpoſiti & Armozæis in parte Carmanorum iuncti, qui trans Arbin verſus Indiam colebant, & Indorum vltimus populus habebantor. Arrianus veſtigiis Nearchi inſiſtens poſt Oritarum paraplum memoratum, reperit Arbios & quantum ſpatium detineret eorum περίπλους, ibi numerat, quod omiſerat ſupra dicere. Ab illis hirtis populis poſt præterita trecenta ſtadia, venerunt in locum qui vltimus erat Oritarum regionis. Ibidem memorat qualer fuerint. Oritæ vita & moribus linguaque. Tum ſubijcit ſtatim : μῆκος τοῦ περίπλου παρὰ μὲν χώρην τῶν Ἀρβίων ἐς χιλίους μάλιστα σταδίους ἀνήνυστο ἐκμεμέτρηται. Quia autem ab Oriente in Occidentem pergebant, non conſideratis quæ præceſſerant, quæque ſequerentur, Plinius inde arripuit Arbios Armozæis & Carmanis interponi à qoibuſdam, & populos illos hirſutos, qui in Oritarum littore caſas habuere, ab Arbi flumine ad promuntorium inhabitare ſcribit. Certe Oritæ in quorum περίπλῳ iſti reperti ſunt, ab Arbi flumine incipiebant, ſed non vſqoe ad promuntorium pertinebant. Nec Arbij iſtic erant, ſed trans Arbim ad Orientem in prima India. In hoc eodem errore pertendens capite xxiii. poſt Ichthyophagos Oritas, ſic enim eos appellat, Arbios populos collocar vſque ad Carmaniæ initium. Quod eſt falſiſſimum. Sed ſuos, inquies, habuir auctores. Immo non alios habere potoir præter hos quos diximus Nearchum & Oneſicritum, aut ſi qui ab illis babuerunt. Contrarium & toto diametro diuerſum illi tradidere. Sed ecce alias eiuſdem hallucinationes, ex eodem fonte ortas. Poſt illos hirtos populos, qui littoris Oritarum partem habitabant, Indiam verſus, inſulam deſertam excipere dicit, Caïcandrum nomine. *Ab horum*, inquit, *tractu Indiam verſus Caſcandrus, deſerta inſula in Oceano L. M. paſſuum traditur : iuxtaque freto interfluente Stoidis, quæſtuoſa margaritis.* pro *Caſcandrus* reponendum eſſe *Caïcandrus*, ſuprà docoimus. In Rigaltiano legitur : *Carſcandrus.* In aliis : *Socaicandros.* pro *Caïcandros.* Hoius inſulæ nomen non aliunde ſumpſit quàm ex Nearcho aot Oneſicrito. Nam alij ſcriptores non meminere. Iam videamus an de ſitu huius inſulæ cum illis paria narret. Poſt tractum Oritarum Iodiam verſus in Oceano ipſo eam collocat. At claſſis Alexandri, Nearcho & Oneſicrito præfectis eius auctoribus, eam inſulam in curſo ſuo offendit, quum è Carmaniæ ora in Perſidem tranſiſſet. Arrianus ex Nearcho : ἔνθεν δὲ ὁρμηθέντες ἐκ τῆς νήσου τῆς ἱρῆς παρὰ τὴν Περσίδα ἤδη ἔπλεον. καὶ κατάγονται εἰς Ἰλαν χῶρον, ἵνα λιμὴν πρὸς νήσου σμικρῆς καὶ ἐρήμου γίνεται. οὔνομα τῇ νήσῳ Καΐκανδρος. Ea igitur in ſinu Perſico, non in Oceano, & Perſidi quidem adiacens. longe igitur ab India. à Caïcandro occidentem verſus pergentes, in aliam inſulam vicinam naoigarunt, in qua margaritarum piſcatio celebrabatur : ἔνθεν δὲ πάλιν ἐς ἄλλην νῆσον πλώσαντες ὁρμίζονται οἰκουμένην, ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος, κατάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ. Hæc eſt inſula quam iuxta Caïcandrom ponit Plinius, & quæſtuo-

ſam margaritis eſſe ait, ac *Stoida* nominat: *Iuxtaque eam freto interfluente Stoidis, quaſtuoſa margaritis.* Miror vnde nomen eius capiſcatus ſit, quum nec Oneſicritus nec Nearchus id prodiderint. Huius inſulæ meminerat Iſidorus Characenus, qui tamen eius nomen non edidit. Athenæus: Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι ἔνθα πλείστην μαργαρῖτιν εὑρίσκεσθαι. Eamdem intelligit. In Perſico ſinu eam ponit, non in Oceano. Vnde igitur nomen eius inſulæ ſciſſe Plinium dicemus? Si quis alius, certè eius nomen nouiſſe debuit Characenus, ex vrbe vt pote Charace oriundus, quæ ad ſinum Perſicum. Liber vetus *Stindis* habet. At lib. IX. capite de Margaritis, appellatur *Toïdis*: omnino legendum: *Tyndis.* Et videſis Plinij facinus, ſanè memorandum. Quum Caïcandrum inſulam in Oceano ſitam eſſe concepiſſet, verſus Indiam, alteram inſulam eidem vicinam in qua piſcatio erat margaritæ frequens, in eodem Indico Oceano vtique etiam locare par fuit. Deinde quum nomen eius neſciret inſulæ, ac legeret Τυνδὶν in maris Indici ora emporium margaritis quæſtuoſum eſſe, ſtatim eam inſulam ita vocari hariolatus eſt. Ex Tyndi & Muziri cum alijs mercibus etiam plurimas margaritas afferri auctor Peripli tradit: φέρεται δὲ καὶ μαργαρίτης ἱκανὸς καὶ διάφορος. Iterum repetamus Arriani ex Nearcho verba: ὑπὸ δὲ τὴν ἕω ἐς ἄλλην νῆσον πλώσαντες ὁρμίζονται οἰκουμένην ἵνα καὶ μαργαρίτην θηρᾶσθαι λέγει Νέαρχος καθάπερ ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ. Fortaſſe ea his verbis animo aliud agente lectis & male intellectis concepit Caïcandrum & alteram ei adiunctam inſulam verſus Indiam eſſe & in Indico Oceano ſitas. Nam ὑπὸ τὴν ἕω accepit pro ἐπὶ τὴν ἕω: & omiſſa voce καθάπερ, reliqua illa ἐν τῇ Ἰνδῶν θαλάσσῃ, de ſitu ipſius inſulæ accepit, quaſi in mari Indorum poſitæ. Ideo & Tyndim illius inſulæ nomen eſſe crediderit, quod vnum erat ea emporiis Limyricæ Indorum regionis, margaritis quæſtuoſum. Hæ non ſunt φαντασίαι, ſed ἀλήθειαι. Quod ſi non maiora peccata in Plinio deprehendiſſem, & numero quidem vix comprehendenda, nec ipſe mihi crederem tot ac tantis eum erroribus ac culpis obnoxium eſſe.

Pag. 86. A. *Hirſuti omnia, facie tenus.*] In aliis etiam vetuſtis: *hirſuti omnes.* Quæ lectio prioris Editionis. fortè: *hirſuti omne,* τὸ πᾶν σῶμα. Auctor Elegiæ in Mecœnatis obitum:

Æstis ſuccis omne perita ſuis.

niſi legendum ſit, *omniperita* vnica voce, vt *omniſcius, omnipotens,* & ſimilia. Sic igitur legendum illud totum diſtichon ex veteri membrana:

Viſcera directi mutauerat arietis agno
Æetis, ſuccis omniperita ſuis.

directus aries eſt diuiſus ac diſſecatus. Nam *dirigere* propriè eſt διχοτομεῖν in duas partes A rectas & æquales ſcindere. Plautus: *Clypeatus elephantum vbi machæra dirigit.* Titinius apud Nonium: *pernam totam dirigit.* Malè apud Nonium *diligo* pro *dirigo.* Feſti Abbreuiator: *dirigere apud Plautum inuenitur pro diſcindere.* Sic ibi ſcribendum. Nam vetus liber qui penes me eſt, habet *diſcidere.* editur: *diſcedere.* Quidquid contra dicant, *directarius* inde appellatus qui fores effringit ac dirigit. Baſilius in Epiſtola quadam vocat διρεκταρίους & cum latronibus iungit: ὅτι πάντα λῃστῶν καὶ διρεκταρίων πεπλήρωται τὰ τῆς ὁδοῦ. At *derectum* aliud eſt, id nempe quod
B recto contrarium. Hinc *in derectum ire,* & *derectam abire,* maledicti loco vſurpatum. Sed hæc obiter. *Omne* pro totum Propertius:

——*quum bibit omne decet.*

Apud Florum: *omne citra vtraque Iberum ſubiecit Imperio.* Ita hoc loco: *omne hirſuti.* Ceterum quæ de iſtis omnia hirſutis habet Plinius ea partim ex Græcis auctoribus, partim ex Pomponio Mela compilauit, & concinnauit. Mela de Carmanis ipſis hoc tradidit, quod Nearchus & Oneſicritus de gente
C quadam Oritarum maritima ſcripſere. Hæc eius verba ſunt: *Ab iis quæ diximus ad ſinum Perſicum niſi vbi Chelonophagi morantur, deſerta ſunt. In ipſo Carmanij nauigantium dextra poſiti ſine veſte ac fruge, ſine pecore ac ſedibus, piſcium cute ſe velant, carne veſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti.* Quos heic vocat *Carmanos,* alij *Ichthyophagos* vocarunt, qui Carmanis vicini. Plinius quum apud Græcos Nearchum & Oneſicritum legiſſet gentem quamdam Oritarum hoc ritu agitare, & eo modo totos hirſutos eſſe, putauit Græco Latino pariter auctori fidem conſtare, & ſic eos conciliauit vt diceret à flumine Arbi
D vſque ad promuntorium ipſum Carmaniæ hirſutos illos barbaros incolere, *A flumine,* inquit, *Arbi promuntorium ipſum inhabitant, præter capita toto corpore hirti, coriiſque piſcium veſtiti.* Ita hic mos eſt Plinio diuerſas auctorum ſententias inuicem connectere, & per vim efficere vt eædem ſint, quæ in totum differunt.

Vicies & ſexagies centena millia paſſuum patens.] Non ita loquuntur auctores. Aut igitur legendum: *vicies & ſexies centena millia paſſuum.* aut, quemadmodum eſt apud Marcianum: *vicies & ſexaginta.* Ita ille de ſinu
E Perſico: *qui ſinus vicies & ſexaginta millia circuitu patet.* quod ex hoc loco habet. Apud Plinium ita vulgo ſcribitur: *Is qui ab oriente eſt, Perſicus appellatur, XXV. M. paſſuum circuitu, vt Eratoſthenes tradit.* Quæ ſumma viginti quinque millia paſſuum tantum efficit. Quod verum eſſe non quit. Corrigendum ex hoc loco: XXVI. *circuitu.* hoc eſt vigeſies ſexies. idque intelligendum eſſe, vigeſies ſexies centena millia paſſuum. Similiter emendandum paulo poſt: *exaduerſo eſt Arabia, cuius XXII. longitudo,* id eſt, duodecies.

Oceanum verò qui ibi influit Azanium nomi-

narunt.] In optimis codicibus : *Oceanum vero ibi Azanium nominarunt.* In aliis quibuſdam vt editum eſt, habetur, quemadmodum habet Plinius, quem in priore illa Editione verbis etiam ipſis expreſſerat. Azanius autem Oceanus à regione Azania Æthiopiæ. Ἀζανία Ptolemæo. Marcianus Heracleota : καὶ τὸ βαρβαρικὸν καλούμενον πέλαγος, ἐν ᾧ κόλποί τε πλείους εἰσὶ, καὶ οἱ δρόμοι τῆς καλουμένης Ἀζανίας. Hephæſtion Thebæus lib. 1. capite περὶ τῆς δωδεκατημορίων ὀνομασίας τε καὶ διαιρέσεως, appellat Φαζανίαν, ſed corruptum eſt pro Ἀζανίαν. his verbis : ὑπόκειται δὲ αὐτῷ ὁ Ἐρυθρὰ θάλασσα ἕως τοῦ Ὠκεανοῦ ῥοῶν, Φαζανία, Νασαμωνῖτις. Rectè alio loco eidem dicitur Ἀζανία, eodem B capite : Σαυροματική, Ὀξιανή, Σογδιανή, Ἀραβία, Ἀζανία, Καρμανική. Malè eſt in libro Γερμανική.

Pag. 86. B. *Carmania Perſis annectitur quæ incipit ab inſula Aphrodiſia.*] Plinio *Aphrodiſias* dicitur hæc inſula, ἡ Ἀφροδισιάς. Debuit itaque hic dicere, *ab inſula Aphrodiſiade.* eſt Ἀφροδίτης νῆσος. Ptolemæus in Arabico ſinu Ἀφροδίτης νῆσον collocat, quam Plinius vocat, *Aphrodiſiadem.* Arrianus ex Nearcho Καταίαν proprio nomine nuncupat, quam Mercurio & Veneri ſacram fuiſſe dicit, vt non C minus Ἑρμαία quàm Ἀφροδισιάς indigetari potuerit : ἐνθένδε ἐς Καταίαν νῆσον ἐρήμην ἀλιτενέα. αὕτη ἱρὴ Ἑρμέω καὶ Ἀφροδίτης λέγεται. Eamdem eſſe cum Plinij Aphrodiſiade, quod ſequitur indicat : μέχρι τῶνδε Καρμανίη, τὰ δὲ ἀπὸ τῶνδε Πέρσαι ἔχουσι. Item paulo poſt de eadem : ἐνθένδε ἄραντες ἐκ τῆς νήσου τῆς ἱρῆς παρὰ τὴν Περσίδα ἤδη ἔπλεον. Plinius : *Inſula Aphrodiſias habitatur. Inde Perſidis initium ad flumen Oroatin.* non habitari eam inſulam, ſed deſertam eſſe ſcripſerat Nearchus, vt ſcimus teſtimonio Arriani, cui vt puto paria prodebat Oneſicritus.

Littore quo occaſui obiacet porrecta millia paſſuum quinquaginta.] Ita libri quos vidimus, D & quos alij viderunt. Sed deeſt numerus maior quingenta. Sic enim legendum ex Plinio : *porrecta quingenta millia paſſuum & quinquaginta.* Scriptum erat, *porrecta D. millia paſſuum.* Non aliter in Solini libris legit Marcianus qui hinc habet : *littore qui occaſui obiacet millium eſt quingentorum quinquaginta.* Ergo ſcripſerat Solinus : *porrecta millia paſſuum quingenta quinquaginta.* harum dictionum ſimilis ſonus fecit, vt alterum librarij omiſerint. Nearchus apud Arrianum E Perſidis littus quatuor millium & quadringentorum ſtadiûm eſſe dicit : μῆκος τοῦ παράπλου τῆς Περσίδος χώρης στάδιοι τετρακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι. Strabo Τετρακισχιλίους & τετρακοσίους computat. Plinij verò numerus, qui per paſſus putatur, quatuor millia ac centum viginti quinque ſtadia efficit tantum. Notanda heîc ridicula Solini hallucinatio & eum ſequuti Marciani. Perſidem littore quo occaſui obiacet porrectam eſſe millia quingenta ac quinquaginta volunt. Atqui ora maritima Perſidi non occaſui obiacet, ſed ad meridiem protenditur. Perſis ab occaſu Suſianen habet qua parte nullum eſt litus. Etſi hoc ſatis notum ſit, auctoritatibus tamen ſtabiliendum. Ptolemæus de ſitu Perſidis : ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ ἀπὸ τῆς Ὀροάτιδος ποταμοῦ μέχρι Βαχαάδα μέρει τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Miſſi Theodoſij : *Media, Parthia, Perſis, finiuntur ab Oriente flumine Inda : ab Oriente, flumine Tigri : ab occidente, flumine Euphrate : à meridie, mari rubro. Longitudo* M. P. M. DCCCCXX. *latitudo* CCCCXXI. de latitudine non conueniunt cum Plinio, ſed mendoſum eſſe numerum puto. Vide Strabonem lib. XV. de longitudine & latitudine Perſidis. Solinum porro in errorem induxit Plinius, dum ita loquutus eſt : *Ipſa Perſis aduerſus occaſum ſita, obtinet littore* CCCCCL. *millia paſſuum.* Ita legendum in Plinio ac diſtinguendum, non vt vulgo eſt : *Ipſa Perſis aduerſus occaſum ſita obtinet littora* CCCCCL. M. P. Quod reor correctores ex hoc ipſo Solini loco mutaſſe. Ea verba Plinij Grammaticus ſic intellexit, quaſi littus Perſidis hoc eſt oram maritimam occidenti obuerſam eſſe dixiſſet, pudendo errore, & quem reuincit regionis ſitus. Plinius in rota illa περιηγήσεως, ſequitur curſum quem tenuit claſſis Alexandri Magni ab Indi oſtiis nauigans ad Euphratis oſtia, hoc eſt ab oriente verſus occidentem. In hac nauigatione perſequenda è Carmania in Perſidem pergitur legendo littus. Proximè præceſſit apud Plinium Carmaniæ deſcriptio, & menſura quam littore obtinet. Sequitur Perſis aduerſus occaſum ſita, quæ littore & ora maritima ſua occupat quingenta quinquaginta millia paſſuum. Carmania autem ab occaſu Perſidem habet, non Perſidis littus occaſui obiacet, vt falſo heîc ſcribit Solinus.

Tranſlata quondam in Parthicum nomen.] Non rectè Delrius illud, *quondam*, vncinis incluſit, veluti expungendum. Quidam ſanè libri non id agnoſcunt, ſed in noſtris melioribus habetur. Plinius ; *In Parthorum iampridem tranſlata nomen.* Oſtendit Plinius his verbis adhuc ætate ſua Perſas ſub Parthis fuiſſe, & iampridem in Parthorum nomen Perſidem tranſiſſe. Aliud vult Solinus ; ex cuius ratione colligitur, eo tempore quo illa ſcribebat, hoc quondam fuiſſe, non amplius eſſe. Vnde liquet Solinum vixiſſe poſt reſtitutum Perſis imperium. quod factum eſt Alexandro Mamæa imperante, vltimo Arſacidarum Artabano occiſo ab Artaxare Perſa. Longe itaque poſteriorem fuiſſe oportet hunc Solinum Alexandri Mamææ æuo. Vbi ſunt qui Plinio illum antiquiorem aſſerunt, & ab eo Plinium omnia ſumpſiſſe volunt ? Hæc legant, ac deſinant opinionis.

Oppidum eius nobiliſſimum Suſa.] Quo magis ad metas properat, eo grauiores ac crebriores lapſus incurrit. de induſtria eos ſpiſſare crederes. Oppidum Perſidis nobiliſſimum Suſa, Immo Suſianes, quam re-

gionem à Perſide propriè ac ſtrictè ſumpta omnes auctores diſtinguunt. Plinius ipſe, quem vbique ſequitur, de Media: *à meridie habet, Sittacenem & Suſianem, & Perſida.* Ptolemæo alia eſt Σουσιανή, alia Περσίς, & diſtinctis capitibus tractantur. Perſidis nobiliſſima olim vrbs fuit Perſæpolis, quam Alexander diruit, nec vnquam poſtea inſtaurata eſt. Ptolemæus tamen tanquam extantem recenſet, magno errore, ſed qui ſollemnis eſt illi. At Suſianes primum oppidum, Suſa. Plinius lib. VI. cap. XXVI. *Infrà eſt Suſiana in qua vetus Regia Perſarum Suſa, à Dario Hyſtaſpis filio condita.* Hinc errandi anſam arripuit noſter. Ceterum Perſæ eo loco apud Plinium non ſtrictiori notione de Perſidis regione ſpeciali accipiendi, ſed lata appellatione, de populo dominante. Perſæ tum imperabant, quorum Regia vetus fuit Suſa in Suſiane poſita. Herodotus: Σοῦσα ἔνθα βασιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ ἐνθαῦτα εἰσί. Veterem Regiam Perſarum Suſa fuiſſe dicit Plinius, quia Perſæpolis erat tum Perſarum regia, & in Perſide quidem ipſa ſita, quum eorum imperium ad Macedonas tranſtulit Alexander. *Perſæ* igitur apud Plinium pro Perſarum imperio, non pro Perſide regione. Stephano Σοῦσα Περσικὴ πόλις dicitur, ſed eo ſenſu, quo & Βαβυλῶνα Περσικὴν πόλιν vocauit, Perſici nempe imperij vrbem, ſed in Babylonia ſiue Meſopotamia ſitam. Diſtinguit ille inter Περσικὰς πόλεις, & πόλεις Περσίδος. Hæ ſunt Perſidis vrbes, illæ Perſicæ dominationis. Βαβυλὼν Περσικὴ πόλις, μητρόπολις, Χαλδαίων καλουμένη. Idem: Περσέπολις πόλις Περσίδος. Sic apud Iſidorum Characenum, Παρθικοὶ σταθμοί, manſiones ſunt imperij Parthorum. at σταθμοὶ Παρθυηνῆς, manſiones Parthiæ regionis propriè ac ſpecialiter ſumptæ. *Perſæ*, inquit Plinius, *Rubrum mare ſemper accoluere, propter quod ſinus Perſicus vocatur, Regio ibi maritima Cyropolis.* Hic Perſæ ſunt, Perſidis regionis incolæ, quatenus ſtricta appellatione ponitur. Sed mirum ibi regionem Perſidis maritimam nominari Cyropolim. Nec quicquam iuuat *Regiam* pro Regione reponere. Cyropolis non fuit Regia Perſidis, ſed in altera extremitate Perſici imperij, in Sogdianorum finibus ſita, tantum abeſt vt maritima Perſidis fuerit. *Cyreſchata* etiam dicebatur. Stephanus: Κύρου πόλις, ἣ καὶ Κυρέσχατα καλεῖται, πρὸς τοῖς ἐσχάτοις Περσίδος. Immo non Περσίδος ſed τῆς Περσῶν ἀρχῆς. Nam Græci Περσίδα nunquam ponunt niſi de particulari Perſarum regione. Strabo: Κυρέσχατα, Κύρου κτίσμα ἐπὶ τῷ Ἰαξάρτῃ ποταμῷ κείμενον, ὅπερ ἦν ὅριον τῆς Περσῶν ἀρχῆς. Longe igitur hæc Cyreſchata à maritima Perſidis ora. An Plinius cùm legiſſet Κυρόπολιν ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς Περσίδος ſitam eſſe, alteram cogitauit extremitatem, & in maritima eam meratus eſt. Hoc non abludit à genio Pliniano. Hanc ſententiam confirmat, quod nuſquam alibi præter quàm hoc lo-

A co Cyropolis meminit. Libri tamen eius heic legunt, *Cerebolus.* Nullam iſto nomine noui Perſidis Regiam aut regionem maritimam. Μεσαμβρίη Arriano nominatur locus Perſidis in ora maritima. Sed hæc non videtur eſſe, nominum ſono vix reſpondente. Rectè autem Stephanus Κυρέσχατα & Κυρούπολιν vrbem eamdem facit. Nam Κυρούπολις Arriano & Curtio quæ Κυρέσχατα in extremis Sogdianorum finibus ad Iaxartem. Non rectè Ptolemæus Κυρέσχατα & Κυρόπολιν ſtatuit diuerſas, dum illam in Sogdiana collocat, iſtam in Media. Sequitur Ptolemæum Ammianus vt ſemper, qui Cyropolim inter

B Mediæ vrbes recenſet: *inter quas opibus & magnitudine mœnium conſpicua ſunt, Heraclia, & Arſacia & Europos & Cyropolis & Ecbatana ſub Iaſonio monte in finibus ſitæ Syromedorum.* Longe alium huic Cyropoli ſitum aſſignat, quàm Ptolemæus. In finibus Syromedorum. At Syromedia teſte Ptolemæo Perſidi prætenditur: καὶ παρ᾽ ὅλην τὴν Περσίδα ἡ Συρομηδία. Inde eſt quod Cyropolin ad vltimos Perſidis fines collocat: Κυρόπολις, πρὸς τοῖς ἐσχάτοις Περσίδος. Nam Syromedi in quorum regione Cyropolin conſtituit Ammianus,

C πρὸς τοῖς ἐσχάτοις Περσίδος. Certè vt iam notaui nunquam Græciæ auctores τὴν Περσίδα pro Perſarum imperio vſurpant, ſed nec Latini. Ptolemæus Cyropolin ad mare ponit, ſed mare Caſpium, in quod egeritur & Cyrus amnis. Plinius ad ſinum Perſicum, vt hæc eius verba clare clamant: *propter ſinus Perſicus appellatur Regia ibi maritima Cyropolis.* Quis non miretur has veterum auctorum hallucinationes? Nulla ad Caſpium mare Cyropolis, nulla ad Perſicum, ſed ex praue intellectis antiquiorum verbis, errores iſti profecti ſunt, qui Κυρόπολιν vel Κυρέσχατα ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς Περσικῆς poſuerunt. Quod eſt

D Perſici Imperij, hoc alij de Perſidis finibus, alij de Mediæ accepere. Et hos fines alij ad mare Caſpium, alij oppoſitos ad mare Perſicum interpretati ſunt. Sic Κῦρον fluuium Strabo confundit cum *Coro.* Ille in Caſpium ſinum, iſte in Perſicum exoneratur. Sequitur apud Plinium: *Quà vero ipſa ſubit ad Medos, Elymais, Megala locus appellatur.* Haud ſcio an hæc vera. Plinius ſuprà Elymaïdem poſuit ad mare, quæ flumine Oroati diuiditur à Perſide: *inde Perſidis ini-*

E *tium ad flumen Oroatem quo diuiditur ab Elymaïde.* Marcianus Heracleota Elymæos ſinum Πηλώδη Perſici maris accolere dicit: παροικοῦσι δὲ τὸν κόλπον τοῦτον, καὶ τὰ περὶ αὐτόν, τινες Ἐλυμαῖοι τῆς Σουσιανῆς ὄντες χώρας. Malè apud eum legitur: ἐπὶ πελάγει κόλπου λεγόμενον, pro ἐπὶ πηλώδη. Ptolemæo dicitur Πηλώδης. Stephanus: Ταξίανα, τόπος περὶ τὸν πηλώδη κόλπον τῆς Σουσιανῆς. Marcianus Ταξίαν vocat: κατὰ δὲ τὸν κόλπον τοῦτον τόπος κεῖται, Ταξία λεγομένη. Ptolemæus: κατέχουσι δὲ τῆς Σουσιανῆς, τὰ μὲν ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ Ἐλυμαῖοι. Ita legendum, non Ἐλυμαιῶται. De his Elymæis Perſici ſinus accolis capienda & hæc Plinij verba cap. XXVII. lib. VI. *Car-*

mani, *Perſa*, *Elymai.* Hoc enim ordine ſcribendi, libris auctoribus. Inde Elymæis regio quam in ora Perſici ſinus paſſim ceolet Plioius, vt cap. XXVII. *Hi prætendunt ſupra Elymaida, quam Perſidi in ora iunximus.* Et paulo poſt: *infra Eulæum Elymais eſt in ora iuncta Perſidi.* Vnde igitur hoc loco Elymaïs, quæ ſubit ad Medos? Libri habent, *Climai.* Verùm quis iſtam nouit? Iouenio & Ἐλυμαΐδα apud Ptolemæum in Media regionem: μεθ' οὓς ὑποκεῖται μέχρι τῆς Παρθίας ἡ Χωρομιθρηνὴ, ἀρκτικωτέραν ἔχουσα τὴν Ἐλυμαΐδα. Hæc Ἐλυμαΐς, quæ Septentrionalior eſt Choromithreoe Mediæ regione, longe diſtat ab illa Elymaïde, quæ oram Perſici ſinus accolit. An Elymais illa maritima vſque ad Medos ſubierit ſine vlla interruptione, id vero neſcio. Sed nec videtur: Nam multas interponit alias regiones Ptolemæus. Strabo Elymæos ſupra Apolloniatin collocat, longe à mari, & montana incolentes facit, & Parætacenis vicinos. Ptolemæo Parætaceni Perſidem incolunt, qua parte Mediæ contigua eſt. Herodoto Parætaceni Mediæ accenſentur. Stephano Παραιτακηνὴ πόλις Μηδίας. Iſidorus Characenus Sacaſteoen regionem & Parætacenen eamdem ſtatuit: ἐντεῦθεν Σακαστηνὴ Σακῶν Σκυθῶν, ἡ καὶ Παραιτακηνή. Straboni Σακασηνὴ regio Albaniæ vicina & Cyro fluuio. Longe ab ea Sacæ Scythæ degunt. Longe vtraque prouincia à Parætacene Ptolemæi. Idem Ptolemæus Σακαστηνὴν vel Σακασσηνὴν ad montem Paryedren locat. Ita enim appellanda, quæ apud eum vocatur Σακαπηνή. Pro *Megula* in Plinio libri habent *Cegale.* Vide an ſit, *Gabale.* Sed de his infra. Perſis igitur ſemper à Suſiane diſiuncta, licet Strabo ſcribat Suſianen propemodum partem eſſe Perſidis. Ipſe tamen vtramque ſemper diſtinxit: ἡ μὲν χώρα ἥ τε Περσὶς, καὶ ἡ Σουσιανὴ μαίνεται. Et alibi paſſim. Nugatur ergo hic Solinus qui nobiliſſimum Perſidis oppidum fuiſſe dicit Suſa. Certè olim Regia fuit regni Perſici, non Perſidis metropolis. Hæc mens Plinij. Ammianus quoque ex recentioribus Suſianen ſeparat à Perſide, & Suſa dat Suſianis non Perſis: *His tractibus Suſiani iunguntur, apud quos non multa ſunt oppida, inter alia tamen eminet Suſa domicilium regum, & Arſiana & Sela & Arecha.* Ptolemæo Ἄγρα, Ἀσία, Ἀρέκχα & Σίλη vrbes Suſianes. Inde corrigendus Ammianus. Ab illa Aracca vel Arecca Suſidis, *Areccæi campi* Tibullo, in quibus Naphthæ hoc eſt liquidi bituminis fontes ſcaturiebant:

Ardet Areccæis aut vnda perhoſpita campis.

Ita legendum, non Arectæis. *Aracca* illa vel *Arecca* in confinio Suſianæ & Babyloniæ. Sed ad Suſianen pertinebat. In Suſiana autem Naphthæ liquidæ fontes. Strabo lib. XVI. de liquido Bitumine: ὅτι ἡ μὲν ὑγρὰ, ἣν καλοῦσι Νάφθαν, γίνεται ἐν τῇ Σουσίδι, ἡ δὲ ξηρὰ δυναμένη πήγνυσθαι ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ. *Vnda perhoſpita* Tibullo eſt Naphtha, τὸ ἄγαν ξενίζον ὕδωρ. *perhoſ*-

A *pita*, vt *peruesperi*, *peradoleſcens*, *peraſtutus*, *perinteger*, *peruirgo*. Ciceroni. Plinius: *Naphtha liquidi bituminis modo profluens circa Babyloniam.* Arecca autem illa *Arec* dicitur Geneſ. x. Ἀρβακηνὴ regio apud Strabonem alia eſt, nec mutanda in Ἀρακκηνὴν. Sed hæc alibi. Sequitur apud Ammianum: *fluuij verò multi per hæc loca diſcurrunt, quibus præſtantior Oates, & Harax & Moſeus.* Scribe: *Oroates*, *Charax & Moſæus.* Ὀροάτης amnis cuius ἐκβολαὶ in Suſiana ponit Ptolemæus. Hic Perſidem à Suſiana diſterminabat. In Perſide etiam hunc fluuium locat Ammianus paulò poſt: *quo-*
B *rum maximi ſunt, Oroatos, Rogomanis & Briſoana.* Ita emendo pro *Vatrachites.* Inepte autem eidem Ammiano Charax fluuius Suſianes vocatur, quæ vrbs fuit. Habet omnia ſua Geographica à Ptolemæo, apud quem ſic legitur: Χάραξ Σπασίνου, Μοσαίου ποταμοῦ ἐκβολαί. Characa ille pro fluuio accepit.

Pag. 86. B. *A Suſis Carbyle ſiue Barbyte oppidum.*] Non potui perrendere contra hunc librorum conſenſum, qui vno ſpiritu omnes ſic legunt. Et quo tutiùs poſſis
C credere ita Solinum ſcripſiſſe, en tibi Marcianum, qui ex hoc loco ita quoque ſcripſit: *Suſa iuxta Carbile ſiue Barbite in centum triginta millibus.* Sic etiam omnia eius exemplaria ſcriptum exhibent, & vidi antiquiſſima. Apud Plinium in libris veteribus *Barbathace*, & locatur in ſeptentrionali latere Tigris. Βαβυτάκη Stephano πόλις Περσικὴ notatur, quam correctores Plinio donauerunt, me quidem non renuente. Sed Plinij fidem ſuſpectam heic quidem habere cogor. Cui enim ſit veriſimile ad credendum, vnicam
D vrbem, & in illis locis odio auri laborare, contrahere id ac defodere, vt ab omnium oculis & vſu remoueretur. Hoc profectò incredibile. De Scythis hoc aliquibus, aut Indis, aut populo ſaltem aliquo vniuerſo magis fidem inueniret, quàm de vrbe ſola in ea regione poſita, quæ diuerſis moribus & inſtitutis vteretur. De Satarchæis vel Satarchis hoc ipſum narrant, vſu auri argentique abdicato ab auaritia publicè mores ſuos vindicaſſe. Vereor vt ſit nomen alicuius vrbis Perſicæ, in qua Gazophylacium regum fuerit, aurumque ibi defoſſum ſeruaretur, quod Plinius alio fini con-
E tractum & conditum interpretatus ſit. Quid autem voluerit Solinus cum ſua Carbile vel Barbite iuxta ſcio cum illis qui neſciunt: nec vrbes hoc nomina reperio. Hunc Plinium audiamus vt emendemus, de Babythace vel Barbathace: *ibi mortalium ſoli aurum in odio contrahunt, id defodiunt ne quo cui ſit in vſu.* In optimo Rigaltiano codice legitur: *contrahunt defodiunt quod ne cui ſit in viſu.* Scribendum vtrique: *ij mortalium ſoli aurum in odio: contrahunt defodiuntque id ne cui ſit in vſu.* Paulo aliter Pincianus hæc legebat, proximè tamen veritatem, quidquid auri habere poſſunt, in vnum id publicè

colligunt, ac defodiunt ne cui ſit vſui. Mirabilis profectò res, ſed magis miram reddit, immo ridiculam Solinus, qui ſic expreſſit: *In quo mortales vniuerſi odio auri coëmunt hoc genus metallum, & abijciunt in terrarum profunda, ne polluti vſu eius auaritia corrumpant æquitatem.* An aduerſus aurum tantùm odia ſua exercent, argentum autem & æs admittunt? Si aurum auerſantur, cur coëmunt? promptius erat non admiſiſſe, & vſum eius interdicere popularibus, vt fecere Lacedæmonij. Aurum quippe coëmebant illi, vt perderent, ac peſſumdaretur. Ergo & merces aliæque res quas auro permutabant, ſimiliter ijs peribant. Vnde igitur viuerent, nihil illis reſtabat. Quis enim credat gratis aurum eos à vicinis vrbibus accepiſſe, vt poſſent perdere ac defodere? Mercibus itaque aliis hoc genus metallum emebant. Quo magis magiſque hæc conſidero, eo magis videntur ridicula, & incredibilia. Aurum eos coëmere non dicit Plinius, vt perperam Solinus interpretatur, ſed contrahere id quod haberent, id eſt in vnum conferre. Sed vnde illis veniebat hoc aurum? ſemel contractum defodiſſe ſatis fuit, & poſt illa neutiquam recipere. *Contrahere* aliquando ſignificat emere. Vnde *contractus*, συναλλαγή, συνώνησις, exponitur in Gloſſis. & συναλλάσσω, *contraho*, *cambio*, permuto. Sed heic eo ſenſu non poteſt accipi vt fecit Solinus, vbique ſibi ſimilis.

Pag. 86. C. *Hoc genus metallum.*] Ita libri. vulgo: *hoc genus metalli.* Sic ſupra: *Siluas hoc genus edit.* & ſic alij auctores loquuntur.

Hic inconſtantiſſimus terrarum modus.] Vetus liber quidam, iſque optimus: *Hic inconſtantiſſimus noſtrarum modus.* Noſter *modum* ſemper vſurpat pro menſura. Et ſanè *modus* eſt μέτρον. Vnde *modicus*, μέτριος. *Commodus*, σύμμετρος. Inde & *modius*. quo modus id eſt menſura frugum colligitur. Idem paulo poſt: *addidit & loca ſtationum, & ſpatiorum modum.* Addit Solinus hoc loco: *Nec immerito, cum alia circa Perſidem nationes ſchœnus, alia paraſangis, alia incomperta diſciplina terras metiantur.* Non intellexit Plinium, cuius hæc verba ſunt: *inconſtantiam menſuræ diuerſitas auctorum facit, cum Perſæ quoque ſchœnos & paraſangas alij alia menſura determinent.* Non hoc inconſtantiam menſuræ faciebat, quòd alij ſchœnos, alij paraſangas, alij alia menſurarum nomina ac modos in metiendis terris vſurparent, ſed quòd idem menſuræ nomen, ſchœnum vt putà vel paraſangam in eadem regione, alij minore, alij maiore menſura æſtimarent. In Galliis olim alij Leugis, alij milliaribus itinerum ſpatia definiebant. Nulla hinc inconſtantia gigni poterat vbi notum eſſet, quot milliaria, quot leucis reſponderent. Ceterum vbi leucæ nomen alij minore, alij maiore menſura determinant, tum oritur diſcordia, & modus terrarum incertus. Vt in Galliæ hoc regno prouinciæ ſunt quæ leucæ ſpatium

A minore modo definiunt, aliæ quæ maiore, ex eo inconſtantia & diuerſitas. In Perſide ſimiliter ſchœni modò ampliore modò breuiore ſpatio æſtimabantur, & proinde incertum eſt, quum auctores locum à loco tot ſchœnis diſtare dicunt, de quibus intelligendum ſit, minoribus an maioribus. Idem eſt & de paraſangis. Nam παρασάγγην quidam triginta ſtadia patere aiunt. Heſychius: Παρασάγγης, μέτρον ὁδοῦ τριάκοντα σταδίους ἔχον. Hero quoque in Iſagoge triginta ſtadia tribuit paraſangæ: ὁ παρασάγγης ἔχει μίλια τέσσαρα, σταδίους τριάκοντα. ἔστι δὲ τὸ μέτρον Περσικόν.

B Alij quadraginta, quidam etiam ſexaginta ſtadiorum fecerunt hanc Perſicam menſuram. Strabo hanc eandem cauſam eſſe vult inconſtantiæ menſurarum, quòd eiuſdem menſuræ nomen alia atque alia definitione acciperetur, non quod diuerſis menſuris vterentur lib. XI. τὴν δὲ παρασάγγην τὴν Περσικὴν, οἱ μὲν ἑξήκοντα σταδίων φασὶν, οἱ δὲ τριάκοντα ἢ τετταράκοντα. Ἀναπλεόντων δὲ ἡμῶν τὸν Νεῖλον, ἄλλοτ᾽ ἄλλοις μέτροις χρώμενοι τοὺς σχοίνους ὠνόμαζον ἀπὸ πόλεως ἐπὶ πόλιν. ὥστε τὸν αὐτὸν σχοίνων ἀριθμὸν, ἀλλαχοῦ μὲν μείζω παρέχειν πλοῦν, ἀλλαχοῦ δὲ βραχύτερον.

C Quum igitur diuerſæ menſuræ modus eodem nomine ſignatur, hęc ratio facit incertã fidem ſpatiorum, non quum diuerſis menſuræ nominibus ac modulis vna aliqua gens vtitur. Quod de ſchœnis in flumine Nilo nauigando dicit Strabo id egregiè Hieronymus explicat his verbis ex commentario in Ioel: *In Nilo flumine ſiue in ripis eius ſolent naues funibus trahere. Certa habentes ſpatia quæ vocant funiculos, vt labori defeſſorum recentia trahentium colla ſuccedant.* Hi ſunt σχοῖνοι Strabonis, quibus ad menſuranda interualla de vrbe in vrbem in amne Nilo nauigantes vtebantur. Hero σχοίνῳ idem attribuit ſpa-

D tium, ac paraſangæ: ὁ σχοῖνος ἔχει μίλια τέσσαρα, σταδίους τριάκοντα. Alius erat ſchœnus ſiue funiculus, quo terras metiebantur, quod & σπαρτίον vocarunt Agrimenſores, & σχοινίον, quorum alterum fuit δικαιοργυαῖον alterum ἀδικαιοργυαῖον. De quibus ſupra diximus. Solinus ſchœnos quibus itinera metiebantur, cum ſchœnis quibus terræ & agri menſuram accipiebant, heîc videtur confudiſſe. *Inconſtantiſſimus*, inquit, *hic terrarum modus, cum alia circa Perſidem nationes ſchœnis, alia paraſangis, alia incomperta diſciplina terras metiantur.* Planum eſt accepiſſe hæc de menſuris agrorum. Nam *terræ* agri ſunt. Sæcu-

E lus Flaccus de Conditionibus Agrorum: *& quomodo quidam congeſtionibus lapidum, ripis ſubſtructionibus terras, ne dilabantur, excipiunt. Ita ſi ad tutelam terrarum extruantur, videndum an & finitiones præſtare debeant.* Et apud Innocentium de Notis litterarum: *nigriores terras inuenies, ſi in Campaniis fuerit, rotundos fines habentes.* Item alius incertus: *& ad pectus ſteriles terras habet, & confragoſas.* Idiotiſmo quoque noſtro *terras* hodie dicimus pro agris. *Modus* etiam propriè de agri menſura;

——— *modus agri non ita magnus.*

Schœni & Paraſangæ itinerum & nauigationis menſuræ, non terrarum aut agrorum. Hinc vides nihil poſſe fieri fingique iſto Solino inſulſius, aut incogitantius animal.

Pag. 86. D. *Parthia quanta omnis eſt.*] Parthiæ nomine hoc loco debes intelligere, Imperium Parthorum, τὴν Πάρθων ἐπικράτειαν, non particularem prouinciam in qua Parthi indigenæ reſidebant. Sic Παρθίαν accepit Iſidorus Characenus, quum Παρθίας περιηγητικὸν conſcripſit, & Παρθικοὺς σταθμούς. Totum Parthicum regnum eo nomine comprehendit. Ita enim clauſit libellum de manſionibus Parthicis: ἄχρι τούτου ἐστὶν ἡ Πάρθων ἐπικράτεια, vel vt in libro Regio legitur: ἄχρι τούτου ἐστὶν ὑπὸ τῶν Πάρθων ἀρχῇ ἡ χώρα. Eodem prorſus modo hodie Franciæ nomen dupliciter ſumitur pro regno Francorum & pro ſpeciali prouincia, in qua conſederunt Franci. Non minus autem & *Parthia* dicta eſt propria ac priua Parthorum regio, quæ & Παρθυαία & Παρθυηνή. Et falluntur qui hæc diſtinguunt vocabula. Nam Πάρθοι populi ijdem & Παρθυηνοί, vt Ἀσία & Ἀσιηνοί: Πανίβοθροι, & Πανιβοθρηνοί, & ſimilia ſexcenta. Stephanus: λέγονται δὲ καὶ Πάρθοι καὶ Πάρθιοι, & Παρθυαῖοι, καὶ Παρθυαία ἡ χώρα καὶ Παρθυηνή, καὶ Παρθυηνός. Plinius cap. XXV. *quod ad Parthos attinet, ſemper fuit Parthia in radicibus montium ſupra dictorum.* Hîc Parthia ſignificat Parthorum regionem ſpecialem, non regnum. Nugas agunt qui *Parthyæam* reponi volunt ex Stephano. Nam & ſupra idem cap. XV. *Parthiam* ſimiliter pro Parthorum regione poſuit: *iis à latere occurrunt deſerta Parthiæ.* Et paulo poſt: *mox eiuſdem Parthiæ amœniſſimus ſitus, qui vocatur Choara.* Παρθία igitur vtrumque promiſcè ſignificat, tam Regnum quàm regionem Parthorum. At Παρθυαία vel Παρθυηνή regionem deſignat tantùm. Et hic typus fuit quamplurium illius Imperij prouinciarum, Σιρβλεινή, Καμβυσηνή, Συμβληνή & μυρία ἄλλα. Hinc auctorum ſcripta titulis diſtinguenda, qui Παρθικὰ ſcripſere, & qui Παρθυηνικά. Illi res Parthicas totius Imperij Parthorum tractauerunt, iſti origines Parthorum, reſque duntaxat eas quas in patria geſſerunt, exponebant. Quadratus ſæpe citatur apud Stephanum ἐν Παρθυηνικοῖς. pro quo libri mendoſe habent, παρθενικά. Xylander omnibus locis correxit παρθικά. Arrianus verò non παρθυηνικά, ſed παρθικὰ compoſuerat, qui libri non rarò afferuntur à veteribus. Verùm hæc vt iam dixi, auctores ſæpè ſolent confundere. Hic animaduertendus inſignis error Ptolemæi, qui cùm ſub παρθίας nomine deſcripſerit peculiarem Parthorum prouinciam, partem tamen eius facit regionem παρθυηνήν. Atqui non aliter Parthyene à Parthia diſtinguitur, quàm quum παρθία pro imperio ſumitur Parthorum. Κατέχουσι δὲ τῆς μὲν Παρθίας, ἡ μὲν πρὸς ἄρκτον Τραχηνὴν Κωμισηνή, ἡ δὲ ὑπὸ ταύτην Παρθυηνή, εἶτα ἡ Χοαρηνή, καὶ ὑπὸ ταύτην Ἀπαυαρκτικηνή. Ita ille locus legendus. At Strabo Καμισηνὴν & Χοαρηνὴν partes facit τῆς Παρθυηνῆς lib. XI. μέρη δέ ἐστι τῆς Παρθυηνῆς, ἥ τε Καμισηνὴ, καὶ ἡ Χοαρηνή. Straboni Καμισηνὴ dicitur quæ Ptolemæo eſt Κωμισηνή. Apud vtrumque legendum, Κωμισηνή. Ita enim vocatur Iſidoro Characeno, qui tam eam quàm Choarenen à Parthyene ſeparat, & ſub Parthia collocat, ſed per Parthiam intelligit, ditionem Parthorum. Sic breuioribus ſpatiis Parthyenen ille incluſit quàm Strabo. Plinius quoque latiùs extendit fines Parthyenes. Nam Margianem videtur ſub ea comprehendere: *Regio Niſæa Parthyenes nobilis, vbi Alexandropolis a conditore.* Niſæam Ptolemæus in Margiane recenſet. Alij Mediæ attribuunt, & Νισαίαν ſcribunt. Stephanus: Νισαίας πεδίον, ἀφ' οὗ αἱ Μηδικαὶ Νισαῖαι ἵπποι. Quidam inter Suſianen & Bactrianam eum campum metati ſunt. Heſychius: Νισαίας ἵππους, μεταξὺ Σουσιανῆς, καὶ Βακτριανῆς τόπος ἐστὶ, Κατάσιγμα, ὑπὸ Ἑλλάδι γλῶσσαν νῆσος, ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται. Ita hæc legenda ſunt. Lingua indigena locus ille vocabatur *Cataſtigona*, quod Græcè interpretatur inſula, quod vndique aquis campus ille circumcluſus eſſet. Suſiane porrò non eſt vicina Bactriane. Quare ibi etiam corrigendum: μεταξὺ Σογδιανῆς καὶ Βακτριανῆς. Ammianus Niſæum illum campum vnde Niſæi equi nobilitantur, in Media ponit, qui dicendi ſunt *Neſæi*, vt conſtat ex Heſychio. Ptolemæus Νισαίους etiam in Septentrionalibus Ariæ regionis agnoſcit, qui ijdem ſunt cum ea Niſæa, quam in Margiane recenſuit: ſed quia diuerſum iis ſitum ab auctoribus aſſignatum inuenit, ea re diuerſos putauit, vt eius mos eſt perpetuus. Iſidorus Νισαίαν regionem Parthyenæ tribuit iuxta Plinij ſententiam, & αὐλῶνα vocat: ἐντεῦθεν παρθυηνὴ σχοῖνοι κε'. ἧς αὐλὼν, Παρθαύνισα ἡ πόλις, ἀπέχουσι ς'. ἔνθα βασιλικαὶ ταφαί. Ἕλληνες δὲ Νισαίαν λέγουσι. Hæ ſunt auctorum veterum diuidiæ. Strabo equos illos Niſæos ex regione Armeniæ venire à quibuſdam prodi ait. Ipſe ex Perſide & Babylonia pergentes ad Caſpias portas regionem illam inueniri tradit, quæ fert equos Νισαίους. Ea igitur in Media. Ibi ſcribit fuiſſe βασιλικὰς ἀγέλας. puto itaque ſcribendum apud Iſidorum: ἔνθα βασιλικαὶ ἀγέλαι. vel βασιλικῶν ἵππων ταφαί. Et in ſuperioribus: ἧς αὐλὼν παρθυηνῆς πόλις. Niſi nomen barbarum lateat & Parthicum quo ille campus in conualle ſitus appellabatur. Certè πόλις & βασιλικαὶ ταφαὶ nullum ibi locum deſiderant, præcipuè cùm à Græcis Νισαίαν dicat appellari. Quod de illa regione vtique capiendum, vnde nobiliſſimi equi oriebantur Niſæi appellati. Addit Plinius de Parthia ſiue Parthyene: *Citra deſerta ab occaſu vrbes quas diximus Iſſatis & Calliope: ab oriente æſtiuo, Europum ab Hyberno, Mania: in media Hecatompylos, Arſacia: regio Niſæa;* pro *Mania* libri quidam habent, *Maria.* Ptolemæo

lemæo eſt Μαρίχη. ijdem pro *Arſacia* legunt, *Arſace*. quod rectum eſt, ἡ Ἀρσάκη. eadem tamen Ἀρσάκη & Ἀρσάκεια, vt Ἐρύθη, Ἐρύθεια & ſimilia. Stephanus tamen videtur eas diſtinguere. Ἀρσακίας vrbem Mediæ eſſe dicit. Idem alio loco *Rhagas*, alteram Mediæ vrbem appellatam ſcribit fuiſſe Ἀρσακίαν ab Arſace Partho & Εὔρωπον. Sic eadem vrbs Ῥάγαι, Ἀρσάκη & Εὔρωπος. Ptolemæus Ἀρσακίας ab Europo ſeparat, & vtramque in Media recenſet. Ammianus in Media quoque commemorat, Heracleam, Arſaciam, & Europam. Iſidoro Characeno Δοῦρα vrbs in Meſopotamia memoratur à Nicanore condita, quam Græci vocabant Εὔρωπον. Ptolemæus Δοῦρα in Babylonia recenſet iuxta Euphratem. Sic enim legendum apud eum, non Δουέρχα. Idem Εὔρωπον ad Euphratem ſtatuit, ſed in parte Syriæ haud longe à Zeugmate. Iſidorus quoque Europum illam quæ & Δοῦρα, non longe ab eo loco poſitam indicat, vnde Parthi in Romanum ſolum traiecto Euphrate tranſibant. Stephano, Δοῦρα vrbs Meſopotamiæ, ex Polybio. Eidem Εὔρωπος Syriæ. At Iſidorus Græcos ait vocare ſolitos Εὔρωπον, quæ dicebatur Δοῦρα. Ammianus aliquot locis Duræ oppidi deſerti ac diruti in Meſopotamia meminit, quod eſt Δοῦρα Iſidori, vt ex ſitu conſtat. De Imperio Parthorum ita Plinius: *Horum de Imperio nunc in paucis. Regna Parthorum duodeuiginti ſunt omnia: ita enim diuidunt prouincias circa duo, vt diximus, maria. Rubrum à meridie: Hyrcanum à Septentrione.* Hæc duodeuiginti regna Parthorum prouinciæ illæ ſunt regni Parthici, quarum Iſidorus recenſet manſiones in libello Παρθικοῖς σταθμοῖς. Earum nomina heîc ſubijciam, quia Plinio illuſtrando faciunt: *Meſopotamia & Babylonia, Apolloniatis, Chalonitis, Cambadene, Media ſuperior, Media Rhagiana, Choarene, Comiſene, Hyrcania, Aſtauene, Parthyene, Apauarcticene, Margiane, Aria, Anaue, Drangiana, Sacaſſene, Arachoſia.* Hæ ſunt Regni Parthici prouinciæ, totidem numero quot memorantur à Plinio. Multis locis earum nomina in vulgatis vitioſa emendauimus ex libris ſcriptis. Duæ Mediæ ibi recenſentur, Superior & inferior, quæ & Ῥαγιανὴ dicta, ab oppido Rhagis. Nam in contextu ipſo eam κάτω Μηδίας appellat: ὧν δ' ἔστι κάτω Μηδίας χώρα. Ita enim ſcribendum, pro ὧν δ' ἔστι ἀπὸ Μηδίας χώρει. Ea eſt quam in Indice Ῥαγιανὴν Μηδίαν dixit. In hoc ſenſu prouinciarum quæ ſub Imperio Parthorum fuere, Perſidem Suſianam, & Carmaniam non inueniri minimè mirandum eſt, Nam Perſæ ſuum ſemper ac peculiarem habere regem etiam dominantibus Parthis. Humilis ille tamen agebat & Partho addictus obnoxiuſque. Strabo lib. XV. καὶ γὰρ οἱ καὶ βασιλεύοντες μέχρι νῦν ἴδιον βασιλέα ἔχοντες οἱ Πέρσαι, τῇ γε δυνάμει πλεῖστον ἀπολείποντες, καὶ τῷ Παρθυαίων ὑπακούουσι βασιλεῖ. Ergo Regi Perſarum etiam tum cum Parthi imperabant,

A Perſidis regio parebat, & Carmania & Suſiane, ac reliquæ prouinciæ in ora maris Indici. Hæc quum ita ſint, non rectè Plinius Parthorum Imperium à meridie mari Rubro terminauit, quum eo vſque non pertineret, minime comprehenſa Perſide, & adiunctis regionibus, quæ proprium regem habebant. Etenim ſi Rubrum mare terminus fuiſſet Regni Parthici, inter eius prouincias etiam Perſis & Carmania numeratæ eſſent, quas in album illud non rettulit Iſidorus. Perſæ autem vt ex

B eodem Plinio conſtat, ne alios teſtes citem, Rubrum mare ſemper accoluere. Ergo Perſide & Carmania à meridie terminabatur Parthorum ditio.

Pag. 86. D. *Diſſecantur in duas partes.*] Hæc lectio prioris Editionis: in altera poſuit: *in duas partes diuiduntur.*

Porrecta ad terram Scytharum, quibus concorditer degunt.] Ita omnes antiquæ Editiones, omnes libri ſcripti manu legunt. Delrius tamen ad hunc baſilica planè Editione imperat: *ſcribatur*, inquit, *quibuſcum concorditer degunt.*

C Vellem addidiſſet rationem. Nec enim video, cur *alicui concorditer degere*, æque Latinum ſit ac concordem alicui eſſe ac viuere. Solinus heîc vt ſolet, Plinij ſui mentem non percepit, ſaltem non expreſſit, cuius hæc verba: *ad Scythas pertinent, cum quibus ex æquo degunt.* dicit Plinius Scythas ad quos pertinent Parthi, & quibus vicini ſunt, ex æquo cum his degere, & pari iure. Scythas nempe liberos eſſe intelligit, nec Parthorum dominationi ſubiectos. Aliud igitur eſt, concorditer cum aliquo degere, aliud ex æquo. ceteræ natio-

D nes quæ Parthis parebant, nec rebellabant, concorditer cum his degebant, at non ex æquo, vt Scythæ. ita etiam loquutus eſt Plinius in Præfatione ad Titum, qui locus vſque adhuc variis coniecturis tentatus eſt, nondum ad verum reſtitutus, ſic autem conſtituendus tandem: *ſciantque omnes quam ex æquo tecum viuat Imperium, Triumphali, & Cenſorio ſexieſque Conſule, ac Tribunitiæ poteſtatis participe, & quod his nobilius feciſti dum illud patri pariter, & equeſtri ordini præſtas Præfecto prætorio eius, omniaque hæc Reipublicæ. Et nobis quidem qualis in Caſtrenſi contubernio.* Scrip-

E tum videtur olim fuiſſe in libris antiquis, *Triumphale & cenſorius exieſque* pro *Triumphali, & Cenſorio ſexieſque Conſule.* Nam & hodie plerique codices manu exarati habent, *exeaſque*, pro *ſexieſque*. Inde pro *Cenſorius*, fecerunt correctores *Cenſorium ius*. Imperium quoque triumphale, quod iunctim legit Turnebus, nugatorium eſt. *Imperium* vocat Plinius homines qui ſub Imperio ſunt. ... Vt ſciant, inquit, omnes, quam ex æquo viuat Imperium, id eſt illi qui tibi ſubiecti ſunt, quam pari iure tecum viuant qui Triumphalis es, & cenſorius & ſexies conſul, & cete-

ra. *Communes* dicebautur huiuſmodi imperatores & principes qui eum priuatis ex æquo viuerent. Græci hanc virtutem vocant κοινότητα vt Xenophon. *Ex æquo*, ἐξ ἴσου, pro concordia id accepit Solinus, vt ἴσῳ ζυγῷ de bobus qui concorditer iugum trahunt, vel de lancibus quarum neutra propendet, nec præponderat. Heſychius: ἐξ ἰσομοίου, ἐξ ἴσου, ἐξ ὁμοίου.

Pag. 86. D. *Reliqua ſeptem inferiora, habent ab ortu Arios Arianoſque.*] Incogitanter & imperitè ſimul hæc ſcripſit, nec Plinio ſuo concordiret. Nec enim ille ſeptem inferiora Parrbici Imperij regna ab ortu Arios habere dixit, ſed de Parthia propriè ſumpta hoc tradidit. Præterea non ab oriente Arioa Arianoſque eam ſcribit babere, ſed ab ortu Arios, à meridie Carmaniam & Arianos. Sic in paucis verbis multa peccata. Plinium loquentem audiamus: *Reliqua ſeptem inferiora appellantur. Quod ad Parthos attinet, ſemper fuit Parthia in radicibus montium ſæpius dictorum, qui omnes eas gentes prætexunt. Habet ab ortu Arios, à meridie Carmaniam & Arianos.* Prolemæus ſimiliter Παρθίαν ab oriente τῇ Ἀρείᾳ terminat, à meridie τῇ ἐρήμῳ Καρμανίᾳ. Arianorum ille non meminit, ſed Ἀριανὴν cum Ἀρείᾳ, vt videtur, eamdem fecit. In Aſtrologicis: Ἀριανὴν nominauit pro Ἀρείᾳ, & ex eo Hephæſtion Tbebæus de Capricorni dodecatemorio: τῷ δὲ Πολλαμαίῳ Ἰνδικὴ, Ἀριανὴ, Γεδρωσία, Θρᾴκη, Μακεδονία, Ἰλλυρίς. Curtius lib. VII. Arianos & Arios eoſdem ſtatuit: *His ita compoſitis Alexander Arianorum Satrape conſtituto iter pronunciari iubet.* Ἀρείους hos vocat Arrianus in eadem hiſtoria, & ipſe Curtius paulo poſt *Arios*. Ammianus Marcellinus lib. XXIII. *Arianos* vocat, & regionem eorum *Ariam*, in qua Alexandria fuit cognomine ἐν Ἀρείοις. Quinetiam ipſe Plinius alio loco Arianam & Ariam planè confundit. Cap. XXIII. Arianæ regionis oppidum *Artacoana* recenſet, & *Arium* amnem. Quæ Ariis alibi tribuit. Ἀρτακόανα τῶν Ἀρείων βασίλειον Arriano, & *Arius* amnis qui Ariæ nomen dedit, Prolemæo & Ammiano. Hæc ideo tam diuerſè, quia diuerſos auctores ſequutus eſt, qui non in eamdem conueniunt ſententiam ſuper Ariorum & Arianorum differentia. Ecce enim Arios ab Arianis eo titolo volunt diſtingui quod Arij paruam obtineant prouinciam *Ariam* dictam, Ariani autem multas vaſtaſque prouincias comprehendant. Atqui hoc ipſum de Ariis ſcripſere quidam vt ex eodem Plinio liquet, his verbis cap. XX. *Etenim pleriſque ab occidente non Indo amne determinant, ſed quatuor adjiciunt Satrapias, Gedroſos, Arachotas, Arios, Paropamiſadas vltimo fine Cophete fluuio, quæ omnia Ariorum eſſe alijs placet.* Ariorum nomine ſatrapia peculiaris intelligitur, quam Strabo Ἀρείαν appellat, & Prolemæus alijque. Rurſus quibuſdam placere ait Plinius quatuor illas Satrapias memoratas Ariorum appellatione comprehendi. Hi ſunt qui alijs dicuntur Ἀριανοὶ vel Ἀριηνοί. Dionyſius:

---- λινοχλαίνους τ' Ἀραχωτὰς
Σατραΐδας θ' ἅμα τοῖσι παρ' ἠλιβάτοις Παροπαμισοῖο
Ξουθῇ ἵρησιν μάλα πάντας ἐπωνυμίην Ἀριηνούς.

Mela Pomponius cap. II. lib. I. Ariam ab Ariane ſeparat: *Indo proxima eſt Ariane, deinde Aria, & Gedroſis & Perſis ad ſinum Perſicum.* Iuſtinus Trogi Abbreuiator lib. XLI. de Parthis: *Hi domeſticis ſeditionibus pulſi ſolitudines inter Hyrcaniam, & Daas, & Arios, & Arianos, & Margianos furtim occupauere.* Ita legendus locus. Plinius Parthiam à meridie habere dicit Carmaniam & Arianos. Ergo omnes populi qui oram maritimam tenebant à Carmania vſque ad Indi oſtia communi appellatione Arianorum cenſebantur. Et ſanè Eratoſthenes apud Strabonem lib. XV. Ἀριανὴν ab oriente terminat Indo fluuio: à meridie, Oceano Indico: à ſeptentrione, monte Paropaniſo, & aliis continenter vſque ad Caſpias portas: ὁρίζεσθαι μὲν γὰρ φησὶ τὴν Ἀριανὴν ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἕω τῷ Ἰνδῷ, πρὸς νότον δὲ τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Παροπαμισῷ, καὶ τοῖς ἑξῆς ὄρεσι μέχρι Κασπίων πυλῶν. Idem Strabo eodem libro latus meridionale Arianæ ab Indi oſtiis vſque in Carmaniam porrigi ſcribit, per oram ſcilicet maritimam quæ Arbias, Oritas, Gedroſos, Ichthyophagos complectebatur. Idem ibidem: ἡ δὲ Καρμανία τελευταία ἐστι τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ἐκβολῶν Ἀριανῆς. Ita ſcribendum, perperam quippe vulgatur: ἀπὸ τῆς τοῦ Ἰνδοῦ ἐκβολῆς. quod ſenſu caret. Huc eſt quod alibi tradit Arianæ maritimam oram ab Indi oſtiis incipere, in Carmaniam deſinere. Hinc Dionyſius qui Eratoſthenem in Geographia ſequitur Ἐρυθραίους Ἀριηνούς appellauit, non à rubri corallij commercio, ſed quod vſque ad mare Indicum pertinerent, & oram eius accolerent. Nam Ἐρυθραίη θαλάσσῃ apud eum poëtam vbique pro Oceano Indico ſumitur. Mare quod eſt circa Taprobanen Ἐρυθραῖον πόντον vocitat. Item Ἐρυθραίην θαλάσσην, in quam Indus amnis delabitur:

Ἰνδὸν παρ' ποταμὸν νότιοι Σκύθαι ἐνναίουσιν,
Ὅς ῥά τ' Ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης.

Hinc calamum Indicum, κάλαμον Ἐρυθραῖον idem appellauit. Stephanus: Ἀριανοὶ ἔθνος πρὸς ἀρχὰς τοῖς Καδουσίοις, Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ. Caduſij ſupra Medos ad mare Caſpium colebant. Vide quam late patuerit nomen Arianorum. Quin & Medos ipſos ſub Ariorum appellationem veniſſe auctor eſt Herodotus. Sic quantum ad nomen attinet nulla inter Ἀρείους & Ἀριανούς differentia. Nam Ἀρειοι & Ἀριανοὶ iidem, vt Βάκτριοι, & Βακτριανοί, Πάρθοι & Παρθυηνοί & alia eiuſmodi. Sed vt Παρθίας nomen aliquando multas prouincias complectitur, quando pro Imperio Parthico accipitur, aliquando ſingularis & vnius prouinciæ propria eſt denominatio, ita Ἀριανὴ vel Ἀρεία. Nam & Aria, quum de regione particulari dicitur, pars Arianæ cenſetur. Latiſſima illa Arianæ appellatione etiam Bactrianorum regio comprehendebatur. Vo-

de & Βακτριανὴ τῆς Ἀριανῆς πρόσχημα apud Strabonem appellatur. A monte Paropamiſo vſque ad Indi oſtia & Patalenen omnia occupauit Arianorum cenſus & vocabulum, atque inde à Patalene vſque in Carmaniam. Quare non tantum ab oriente Parthia habuit Arios, ſed etiam Arianos. Quippe Ariana ad orientem terminabatur. Sed Aria proprie dicta ab ea parte fuit oppoſita Parthis, quæ & ipſa pars Arianæ. Arij igitur & Ariani ijdem in illis partibus quibus Parthiam ad occaſum habent ſitam. fruſtra itaque Solinus dixerit Parthiam ab ortu Arios Arianoſque habere, quum ibi Arij ijdem ſint cum Arianis. Plinius cap. XXIII. poſtquam Paropamiſadas & reliquas gentes montibus illis prætextas deſcripſit, addit: *infra hæc omnia ora ab Indo, Ariana regio ambuſta feruoribus.* Immo etiam ſupra, quidquid montibus illis ſubiectum fuit, regionum in idem nomen venere. Dionyſius:

—— ἵσσις τε παρ᾽ αὐτὴν Γεδρωσιανοῖο
Ξανθοὶ ὁμῶς μάλα πάντες ἐπωνυμίην Ἀριηνοί.

Quinetiam Bactriani vltra montes poſiti hoc nomine cenſebantur, vt paulo ante docui. Idem Dionyſius:

—— νὴδ᾽ ὑπένερθε
Καυκασίας πρυμνῇσιν Ἐρυθραίων Ἀριηνῶν.

Ita legendum hunc verſum ſupra docuimus, non vt vulgo legitur, Ἐρυθραίων τ᾽ Ἀριηνῶν. oſtendit Arianos à radicibus montium Caucaſi & Paropaniſi ad mare Indicum pertinere. In verbis Plinij ſupra relatis ſcribunt libri: *infra hæc omnia Arabido Ariana regio.* Omnino puto legendum: *infra hæc, omnes ad ora Indi Ariana regio.* Strabo ex Eratoſthene Arianæ longitudinem ἀπὸ τοῦ Παροπαμισοῦ μέχρι τῆς ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ deducit. *Ora Indi* pro oſtiis, tralaticium. Sequitur apud Plinium de Ariana: *ambuſta feruoribus, deſertiſque circumdata, multa tamen interfuſa opacitate cultores congregat, circa duos maximè fluuios Tonderon & Aroſapen.* Horum duorum amnium nomina à Pomponio Mela accepit, quæ Arianæ regioni vindicaret, quam ille non nominat. Sic enim de Indo loquitur: *& inter ipſa oſtia Patalene, regio ob æſtus intolerabiles alicubi cultoribus egens. Inde ad principia Rubri maris inuia atque deſerta humus, & cineri magis quàm pulueri ſimilis: ideoque per eam rara & non grandia flumina manant, quorum Tuberonem & Aroſapen, notiſſima accepimus.* Quia tota illa ora maritima ab Indi oſtiis ad principium Rubri maris, Arianorum fuit, ideo Arianæ attribuit Plinius duos illos amnes Melæ memoratos. Quorum *Tubero* in *Tomerum* reformandus Arriano, Τόμηρος. At *Aroſapes* ſcribitur pro *Orobates*. Nam T in P ſæpius mutatur, & H in S. Straboni Ὀρεάτις. Aliis Ὀρεάτε. Plinius horum duûm fluminum eodem capite meminit ex Oneſicrito in deſcribenda nauigatione claſſis Alexandri. Sed quia ex diuerſis eos hauſit auctoribus, ideo & putauit diuerſos. Ibidem *Zarangas*

A & *Drangas* populos veluti diuerſos recenſet, qui ijdem. Nam Ζαράγγας quibuſdam dicti qui aliis Δράγγαι. Iſidorus in laterculo prouinciarum Parthici regni Ζαραγγιανὴν nominauit, in ipſo libro Δραγγιανὴν dixit. alij ſunt Σαράγγαι populi Indiæ.

Pag. 86. D. *Medos ab occidui ſolis plaga.*] Plinius: *ab occaſu Pratitas Medos.* perperam interpoſita eſt ſubdiſtinctio. Lege: *Pratitas Medos.* dicit Parthiam ab occaſu habere Pratitas Mediæ gentem. Ptolemæus τῆς Μηδίας μέρη eam ab occidente terminat. *Pratitas* iſtos Medos non alibi inuenio. Non poſſunt eſſe *Atropatij*, qui in occidentali Mediæ parte

B ſunt, non Orientali. Ptolemæi Tabulæ in Media ponunt *Antropatiam* & *Tropatenen*. Atqui eadem regio Mediæ Ἀτροπατία & Ἀτροπατηνή. pro Ἀτροπατηνὴ perperam apud Ptolamæum ſcribitur, ἡ Τροπατηνή. Idem Plinius *Pratitas* alibi nominat, quos & *Paredonos* ait appellatos, & Caſpias portas tenuiſſe memorat cap. XV. lib. VI. *Hi Pratita Paredoni appellati, qui tenent Caſpias portas.* Certè Caſpiæ portæ ad occaſum Parthiæ. Ptolemæo Πάραι vrbs Perſidis, à quo Παρῖται videri poſſent appellati. Sed & Παραδῖκα oppidum in eadem Perſide, vnde Παραδικῖνοι dici viderentur

C tur ſi conueniret ſitus.

Ipſa autem Media ab occaſu transuerſa vtraque Parthiæ regna amplectitur.] Plinius: *namque Media ab occaſu tranſuerſa oblique Parthiæ occurrens vtraque regna includit.* apparet ergo Solinum in Plinio legiſſe, *vtraque regna includit*, non vt habent quidam veteres, *præcludit.* per vtraque regna intelligit, ſuperiores & inferiores Parthici regni prouincias, quas includit Media ab occaſu veniens ex trauerſo, & obliqua Parthiæ occurrens, ſuperiora regna ab inferioribus diſcludit, & vtraque

D ſimul includit. Nam ſuperiora regna Media includuntur à meridie: inferiora à ſeptentrione Mediam eamdem habent pro limite. Inferioribus autem Parthici imperij regnis Plinius Perſidem, Carmaniam, Suſianen & Sittacenen videtur intellexiſſe, quæ tamen inter prouincias Regni Parthici non reponuntur ab Iſidoro. Rationem edidimus ſuprà. Nam Perſæ priuum habuere regem. Et quum ſola duodeuiginti regna in Parthico Imperio numeret Plinius, Perſidem in illis non debuit comprehendere, neque Suſianen, neque Carmaniam, atque alias

E quæ Perſarum regi parebant.

A meridie Perſidem. Deinde tractus hic procedit vſque ad caſtellum quod Magi optinent, Paſſargada nomine.] Mediam à meridie Perſidi collimitaneam eſſe dicit. *Deinde*, inquit, *tractus hic procedit vſque ad caſtellum Magorum Paſargada.* Quis tractus? Vtrum Perſidis an Mediæ? quam in partem? ad orientem an ad occidentem? Hæc obſcurè & ineptè explicata. Plinius de Perſide: *Præterea habet in extremis finibus Laodiceam ab Antiocho conditam. Inde ad Orientem Magi obtinent Paſſargadas caſtellum.* Incertum heîc etiam de qua

finium extremitate ſint hæc verba intelligenda. Stephanus hanc Laodiceam Mediæ vrbem facit. Ergo in extremis finibus Perſidis verſus Mediam, ac veluti in confinio vtriuſque. Inde ad orientem Paſſargada caſtellum. Hic ſitus eſt quem Ptolemæus aſſignat Ῥασάργαδαις, quæ in Parthia collocat ad orientem Mediæ. Sed Πασιπαργάδα malè apud eum legitur, pro Πασάργαδα. In Parthiæ deſcriptione: Χοάρα, Πασάργαδα, Ῥοδάνα. Idem Ptolemæus alia Πασάργαδα in extremis finibus Perſidis metatur, haud longè à mari, quæ tamen eadem ſunt, ſed ex varia auctorum opinione varius ſitus eorum aſſignatur. Et mos hic Ptolemæi eſt, vt loca diuerſa & oppida cenſeat, quibus non eamdem θέσιν adſcriptam apud auctores repperit. τὰ Πασάργαδα igitur caſtelli vel oppidi nomen Ptolemæo, neutro genere enuntiatum. Et duo quidem facit hoc nomine oppida, alterum in Parthia, alterum in Perſide. Plinio *Paſargadæ*, Πασαργάδαι hoc caſtellum dicitur, in quo Cyri ſepulcrum. Anaximenes apud Stephanum τὰς Πασαργάδας genere fœmineo protulit. Stephanus: Πασαργάδαι πόλις Περσικὴ. Δείναρχος ἐν ὀγδόῳ περὶ τῶν πολιτικῶν ἀναγνωσμάτων, προσεπιθέμενος Ἀναξιμένει ἐν μεταλλαγῇ βασιλέων οὕτω γράφοντι, τὰς δὲ Πασαργάδας ἔκτισεν ὁ Κῦρος, ἐφ' οὗ τόπου προσεπιλεξάμενος Ἀστυάγην ἐνίκησεν. Strabo Πασαργάδας appellat & fuiſſe ait ἀρχαῖον Perſarum βασίλειον, apud quos Cyri ſepulcrum. Curtius vocat *Paſargadum vrbem*. Πασαργαδῶν πόλιν. Stephanus vrbem ipſam fœmineo ſexu cenſeri debere tradit, τὰς πασαργάδας: Incolas autem ipſos, τοὺς πασαργάδας dicendos: Τάχα δ' ὅπερ ἄμεινον ἐπὶ μὲν τῆς πόλεως θηλυκῶς, ἐπὶ δὲ τῶν οἰκητόρων ἀρσενικῶς. Nec alij ab his cenſendi πασαργάδαι populi, quorum apud Herodotum mentio prima Muſa, & quos inter Perſarum gentes recenſet: ἔστι δὲ συχνὰ Περσέων γένεα. ἔστι δὲ τάδε ἐξ ὧν ἄλλοι πάντες, Ἀρτεάται, Πέρσαι, Πασαργάδαι, Μαράφιοι, Μάσπιοι. Τουτέων, πασαργάδαι εἰσὶν ἄριστοι ἐν τοῖσι καὶ Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ Φρήτρη. Non dubium eſt huic genti nomen dediſſe antiquam vrbem πασαργάδας à Cyro conditam, in qua poſt mortem & ipſe conditus ſepulcro. Mirum tamen Ptolemæo populum πασαργάδας longe ab oppido Paſargadis remouiſſe, & in Carmaniam ad mare ipſum relegaſſe. Eos enim inter Carmaniæ populos recenſet, ac Chelonophagis vicinos facit. In Carmaniæ deſcriptione: καὶ ἐπὶ θαλάσσῃ Πασαργάδαι καὶ Χελωνοφάγοι. Marcianus Heracleota eum ſequitur in Carmaniæ ſitu deſcribendo: τὸ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει, ἀπὸ Καρπέλλης ἄκρας εἰς Κανάτην πόλιν, στάδ. ἐνταῦθα παροικοῦσιν οἱ καλούμενοι Πασαργάδαι, Καρμανῶν ἔθνος ἴσχυς. Ita Editio, ſed mendoſa eſt. fortè legendum, Καμβαεῖν ἔθνος ἔχει. Nam Κάμβασα haud longè ab oppido Canati, quod Καΐδανις dicitur Ptolemæo, Arriano Κανάτις. pro Combanis Marcianus Ομμανα habet. Ergo Paſargadæ iuxta Ptolemæum in illa ora Carmaniæ quæ à Carpella promuntorio incipiens in Moſarna deſinit. Alexandri claſſis totam illam oram prænauigauit ſub præfectis Nearcho & Oneſicrito, qui nauigationem ſuam litteris mandarunt. Oram illam non Carmaniæ adiudicant, ſed Ichthyophagis. Nam Ichthyophagorum totum illud littus eſſe ſtatuerunt, nec in ea ora vllam fecere Paſargadarum mentionem. Et ſanè nemo vnus veterum Paſargadas in eo littore poſuit, nec mirum in eorum ſitu aſſignando lapſum eſſe Ptolemæum, quum eius ætate nulli amplius ſic nominarentur populi, nulla vrbs hoc nomine extaret. Ex lectione igitur vetuſtiorum metatio illis conſtituenda fuit, quæ in tanta varietate ac diſſenſu auctorum non niſi admodum incertè definiri potuit. Veteres Carmaniæ παραλίαν auſpicabantur à promuntorio Harmozonte. Quod vltra eſſet ad orientem & verſus Indiam poſitum, Carmaniæ vicinum, id Ichthyophagorum littori attribuerunt. Recentiores autem totam illam oram maritimam Ichthyophagorum Carmaniæ dederunt. Inter quos & Ptolemæus, qui & Ichthyophagos in contrariam oram in parte Arabum tranſtulit. Plinius in ora Carmaniæ deſcribenda ac deinde Perſidis, quo vtramque ordine prænauigauit Alexandri claſſis, in littore Perſidis perſequendo meminit fluminis *Sitiogadi* quo ſeptimo die nauigaretur Paſagardas. Libri quidam *Sitiogagnum* nominant. Editiones, *ſitiogagum*. Neſcio an ſit Σιτακὸς Arriani & videtur eſſe fluuius ille Perſidis, cui adpoſiti Paſargadæ dierum ſeptem itinere à mari diſtantes, & ab oſtiis fluminis. Non igitur in ora Carmaniæ Paſargadæ, ſed in extremis pene finibus Perſidis verſus Medos, vbi eos ponit Plinius ex Oneſicriti recenſione. Dionyſius ad mare Paſargadas ponere videtur, ſed in Perſide, non in Carmania. Perſidem ille trifariam diuidit, in Septentrionalem, Mediterraneam & Maritimam quæ ad meridiem eſt:

---- οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτῳ,
Οἱ δὲ μεσήπειροι, οἱ δ' ἐξ νότον ἄχρι θαλάσσης
Πρῶτα Σάβαι, μετὰ τοὺς δὲ Πασαργάδαι. ἄγχι δὲ
Ταοκοί,
Ἄλλοι δ' οἱ ναίουσι διαίδιχα Περσίδα γαῖαν.

Videtur inquam ex ijs qui maritimam oram incolunt primos facere *Sabas*, deinde *Paſargadas*, poſtea *Taſcos*. Sed Τάσκοι in Perſide nulli. Fortean Dionyſius mendoſa exemplaria ſequutus Τάσκους legerit pro Ταόκους, Taoci populi ab vrbe Perſidis Ταόκη quæ Regia fuit, & mari quidem vicina ſi Straboni credimus, qui lib. xv. ita ſcribit de Perſidis vrbibus Regiis: ἦν δὲ καὶ ἄλλα βασίλεια τὰ ἐν Γάβαις ἐν τοῖς ἀνωτέρω που μέρεσι τῆς Περσίδος, καὶ τὰ ἐν τῇ παραλίᾳ τὰ κατὰ τὴν Ὀκων λεγομένην. Hæc mendoſa, quæ ſic emenda: τὰ κατὰ Ταόκην λεγομένην. Taoce tamen in qua regia & Theſauri non ad mare fuit, à quo diſtabat ducentis ſtadiis vt Arrianus ex Near-

cho refert. Ταόκη quidem promuntorium erat Perſidis, ſinui Perſico imminens. Sed vrbs Regia ſatis longè à mari diſſita. Arrianus: ἐς Ταόκην ὁρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ Γράνιδι· καὶ ἀπὸ τούτου ἐς τὰ ἄνω Περσῶν βασίλεια ἦν, ἀπέχοντα τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολῶν σταδίους ἐς διακοσίους. Non dicit quo nomine fuerint appellata illa βασίλεια. Fortaſſis eodem quo & promuntorium. Hinc Ptolemæus non ſolùm Ταόκην ἄκραν in Perſide commemorat, ſed etiam Ταόκην vrbem in Mediterraneo recenſet. In hac igitur theſauri & regis ſedes, non ad mare, vt voluit Strabo, qui Ταόκην vrbem cum promuntorio eiuſdem nominis confudit. Poſſumus etiam aliter Dionyſium interpretari, vt non de Perſidis ora maritima, ſed de Perſide in vniuerſum ea pronuntiarit. Et ſanè Ταόκαι in mediterraneo. Ergo & Πασαργάδας & Σάβας, qui non ad proximum verſum referendi ſunt, qui de Perſide mari vicina agit. puto etiam Dionyſium illum ſcripſiſſe: —— ἄχρι Ταόκης, pro Ταόκαι. Strabo Πασαργάδας in caua Perſide conſtituit, quæ Perſis eſt interior lib. XV. ἐπὶ δὲ καὶ Κῦρος ποταμὸς διὰ τῆς κοίλης καλουμένης Περσίδος ῥέων, οὗ μετέλαβε τὸ ὄνομα ὁ βασιλεὺς ἀντὶ Ἀγραδάτου μετονομασθεὶς Κῦρος. Hic *Cyrus* fluuius Perſidis, quum ita nominauit Cyrus Rex, quum antea diceretur *Agradatus*. Non aliter licet ea Strabonis verba interpretari. Cyrus igitur ille amnis, in caua Perſide fluit circa Paſargadas. Pomponius Mela *Corum* vocat non *Cyrum* lib. III. cap. VIII. *Zethis per Carmanios, in Paſargadis Coros effluunt*. Ita enim corrigendum in illis verbis ſupra oſtendimus. Ptolemæo Κόρος fluuius eſt Carmaniæ. ſic enim libri legunt non Κάρος. Marcianus quoque Heracleota vocat Κόρον in Carmaniæ Periplo. An idem ſit, alij quærant. Nam Cyrus ille Perſidis fluuius & circa Paſargadas fluens, qui Paſargadæ non in Carmania, vbi ſedes illis fixit Ptolemæus, ſed in Perſidis interioris parte quæ Κοίλη dicebatur. Cyrus autem hic ſiue Corus longe diuerſus ab illo Cyro qui in Caſpium mare exitus habet. Quem parallelum cum Euphrate fecere veteres ſcripſerunt. Stephanus: Ὠβαρηνοὶ μέρος Ἀρμενίας παρακείμενον Κύρῳ ποταμῷ, ὅστις Εὐφράτῃ παράλληλος ἐστί. Huic cognominis fluuius ille Perſidis, quem Κῦρον appellat Dionyſius. Quippe veteres eo loco ſic legunt:

> Χωρὶς μὲν Κῦρος ἐπὶ μέγας, χωρὶς δὲ Χοάσπης
> Ἕλκων Ἰνδὸν ὕδωρ, παρὰ δ' ῥέων χθόνα Σούσων.

Auienus *Cyrum* quoque appellat:

> *Arua ſecat Cyrus, perrumpit rura Choaſpes*
> *Indica prouoluens procul æquora*

Priſcianus *Coram* vocat. Quod autem ait Dionyſius χωρὶς Cyrum fluere, χωρὶς δὲ Χοάσπην, hoc opinor vult, duobus his fluuiis Perſidem includi, quorum Choaſpes per Suſianen fluit quæ ab occidente Perſidi conterminat, Cyrus ad orientem in confinio Carmaniæ in mare prouoluitur. Ergo Perſidem vſque ad Cyrum porrigi intelli-

A git. Aliter olim hæc accipiebam. Nunc vix fieri poſſe video vt aliter exponatur: Perſis à parte Carmaniæ fluuium habet *Cyrum*, à parte Suſianes *Choaſpem*. Is ergo fuerit Carmaniæ fluuius quem Κόρον Ptolemæus nominat. De Choaſpe nondum potui ſatiare admirationem meam, quomodo fluuius Perſidis dici queat aquam Indicam agere. Nicander Choaſpem Indicum fluuium facit:

> Οἷα τ' ἐπ' Ἰνδὸν χεῦμα πολυφλοίσβοιο Χοάσπου
> Πιστάκι' ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλόεντα πέφανται.

Duo igitur hi fluuij cognomines, alter Indicus, alter Perſicus. **B** Quos confundit Dionyſius. Ariſtoteles lib. I. Meteor. cap. XIII. ex monte Paropaniſo Choaſpem oriri dicit: ἐκ μὲν οὖν τούτου ῥέουσιν ἄλλοι τε ποταμοὶ, καὶ ὁ Βάκτρος, καὶ ὁ Χοάσπης, καὶ ὁ Ἀράξης. Hic Choaſpes eſt Indicus. Araxes vero ille qui ex Paropaniſo habet originem non poteſt eſſe idem cum illo Araxe Armeniæ qui in Caſpium exonerat. τούτου δὲ, inquit, ὁ Τάναϊς ἀποσχίζεται μέρος ὢν, εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην ῥεῖ. Nec Tanaïs hic Scythicus, ſed Iaxartes cui nomen Tanaïs impoſuere Macedones. vtrumque confundit Ariſtoteles. Vt ad rem redeamus, **C** conſtat Paſargadas in Perſide fuiſſe & quidem interiore. Arrianus lib. VI. de Alexandro: αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς κουφοτάτοις τῶν πεζῶν, καὶ ξὺν τοῖς ἑταίροις τῶν ἱππέων, καὶ μέρει τινὶ τῶν τοξοτῶν ᾔει τὴν ἐπὶ Πασαργάδας τῆς Περσίδος. Erat tunc Alexander in Carmania, qui maiorem partem exercitus cum impedimentis Hephæſtioni tradidit ducendam in Perſidem per oram maris, ipſe cum reliquo exercitu & leui armatura Paſargadas Perſidis rectà contendit. Igitur nec ad mare Paſargadæ, nec in Carmania. Qui cum Alexandro fuere multo certius ſciſſe oportet vbi ſitæ **D** eſſent Paſargadæ quàm Ptolemæum, qui eo tempore ſcripſit, quo nullum oppidum hoc nomine amplius extabat. Strabo tradit Alexandrum Magnum ſtatim à Perſæpoli adiiſſe Paſargadas: ἐνέπρησε δὲ τὰ ἐν Περσεπόλει βασίλεια, εἶτα εἰς Πασαργάδας ἧκε. Non longe itaque Paſargadas à Perſæpoli ſitas fuiſſe oportet. Perſæpolim idem in extremis finibus Perſidis ad orientem ponit, vbi confinia ſunt Carmaniæ. Ergo non longe inde Paſargadæ. Perſæpolim ad Araxem amnem ponunt plerique ſcriptores. Diodorus Siculus Alexandrum traiecto amne Araxe **E** Perſæpolim dicit petiiſſe, διαβιβάσας τὸν Ἀράξην. Curtius lib. V. ita loquitur de Perſæpoli ab Alexandro diruta & incenſa: *Huius veſtigium non inueniretur, niſi Araxes amnis oſtenderet. Haud procul mœnibus fluxerat. Inde vrbem fuiſſe* XX. *ſtadijs diſtantem credunt magis, quàm ſciunt incolæ*. Quis non crederet de notiſſimo illo Araxe Armeniæ eum loquutum, qui Armeniam à Mediæ Atropatene diuidit, & in mare Caſpium conditur. De illo tamen accipi non poteſt, omnibus conſentientibus Alexandrum ſubacta Meſopotamia ac Babylonia per ſu-

nes Suſanorum Perſidem ingreſſum eſſe, ibique Regni Perſici caput Perſæpolim vrbem ſolo æquaſſe. Araxes igitur ille amnis Perſidis fuit, cuius tamen meminit nemo præter eos auctores qui vitam Alexandri ſcripſere. Non Plinius, non Ptolemæus, non Stephanus, nec alius quiſquam Strabone excepto. At debuere Diodorus & Curtius verbo ſaltem admonere, alium eſſe illum Araxem ad quem ſita Perſæpolis, à nominatiſſimo Armeniæ Araxe. Strabo id non prætermiſit, qui indicauit ad ipſam Perſæpolim Araxem tranſiſſe Alexandrum. Eum deinde Araxem ſic deſcribit: ῥεῖ δὲ ὁ Ἀράξης ἐκ τῆς Παραιτακηνῆς, συμβάλλει δ' εἰς αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐκ Μηδίας ὁρμηθείς· φέρονται δὲ δι' αὐλῶνος παμφόρου συνάπτοντες τῇ Καρμανίᾳ, καὶ τοῖς ἑωθινοῖς μέρεσι τῆς χώρας, ἐφ' ᾧ καὶ Περσέπολις. Ita legendum, non καθ' ᾧ καὶ Περσέπολις. In finibus itaque Eois Perſidis ad confinia Carmaniæ ſita Perſæpolis, cuius mœnia alluebat Araxes vt ex Strabone liquet. Sed quis ille Araxes, tam innominatus illaudatuſque ceteris ſcriptoribus? Ptolemæus Ῥογόμανιν vocat fluuium, cui adpoſita erat Perſæpolis. Marcianus Heracleota & Ammianus fluuium Perſidis ſic etiam appellant. Eum eſſe auſim dejerare, qui Arriano dictus eſt Ῥώγανις, ex Nearcho. Poſſum vtique etiam audacter affirmare Ῥώγανιν & Ἀράξην eumdem eſſe, & Ῥώγανιν illum quoſdam vocaſſe Ἀράξην græcatiore vt ille loquitur appellatione. Si ſonum ſpectes vocabuli, idem Ῥώγανις ſignificat, quod Ἀράξης. Græcè Ῥωγὴ idem quod ῥῆξις, ruptura, fractura. Inde ῥωγάδες, κρημνοὶ διακεχωρισμένοι. & ῥωγαλέον ruptum, κατερρηγμένον, διερρωγός. Quaſi Ῥώγανις fluuius inde appellationem ſortitus eſſet, à perrumpendis obicibus, Alexandri comites alio nomine quod idem ſignificat, videntur eum Ἀράξην indigetaſſe. Nam Ἀράξης ἀπὸ τοῦ ἀράξαι, quod eſt perfringere & perrumpere, περιρρήξασθαι. Inde Peneo amni Theſſaliæ hoc nomen à Græcis impoſitum, quòd Tempe perrupiſſet, & exitum ſibi vi in mare feciſſet. Stephanus: Ἀράξης ποταμὸς Ἀρμενίας καὶ Θετταλίας. οὕτω γὰρ ὁ Πηνειὸς ἐκαλεῖτο, ἐκ τοῦ ἀράξαι τὰ Τέμπη. Sic legendum. Heſychius: Ἀράσσει, συντρίβει. Ἀρασσόμενα, προσκρουόμενα, πλησσόμενα. Ergo idem fluuius Ἀράξης & Ῥώγανις vel Ῥογόμανις. Plinio de ſitu Perſæpolis non conuenit cum Strabone. Verba eius ſubijciam: *Quà verò ipſa ſubit ad Medos Elymaïs, Megala appellatur, locus introitu anguſto ad Perſepolin caput regni, dirutam ab Alexandro.* Elymaïs in Media ipſa ponitur à Ptolemæo, ſed in latere occidentali. Perſæpolis autem Strabone teſte in latere Perſidis orientali. Addit Plinius: *Habet in extremis finibus Laodiceam.* Hæc *Laodicea Mediæ* Straboni & Stephano. Perſæpolis verò in extremis finibus Perſidis, vbi contermina eſt Carmaniæ. Sequitur apud eumdem: *inde ad Orientem Magi obtinent Paſargadas caſtellum, in quo*

A *Cyri ſepulcrum eſt. Et horum Ecbatana oppidum tranſlatum à Dario ad montes.* Incertum eſt vtrum Magorum oppidum dicat Ecbatana fuiſſe, an Medorum. Certè Mediæ caput fuere Ecbatana. Sed ſi Medorum intelligimus, omnia quæ præceſſere, Medis erunt adiudicanda. profectò Laodicea Mediæ, ſed Paſargadæ & Perſæpolis Perſarum. Hîc dicit Ecbatana oppidum à Dario rege tranſlatum eſſe ad montes. At ſuprà ſcripſit Ecbatana caput Mediæ condidiſſe Seleucum, à portis Caſpiis diſtans viginti millibus paſſuum. Quomodo igitur Darius ad montes il-
B lud oppidum tranſtuliſſe dicitur? Ecbatana ſub montibus condita fuiſſe indicat Strabo lib. XI. qui ὄρη ὑπερκείμενα τῆς Ἐκβατάνων commemorat. Ecbatana longè antiquiora Seleuco, vtpote quorum mentio extet apud Herodotum. Alia etiam Syriæ quæ Ἀγβάτανα ex Herodoto Stephanus, cum Editiones Herodoti hodie legant Ἐκβάτανα. Quidam etiam Ἀγβάτανα dixere Mediæ metropolim. Iſidorus Characenus: εἶτα Ἀγβάτανα Μηδίας, καὶ θησαυροφυλάκιον. Ita legendum pro Ἀπβάτανα. Syriæ Ecbatana poſtea Βατάνεια dicta Stephanus aſſerit. Idem
C etiam recenſet Βάτανα ad Euphratem. Sed hæc alibi. Subiicit ibidem Plinius: *inter Parthos & Arianos excurrunt Parataceni.* Ariani ad meridiem Parthiæ ponuntur ab eodem Plinio. Parætacos tamen qui iidem ſunt cum Parætacenis Strabo inter Medos & Perſas collocat. Iſidorus *Paratacenen* eamdem cum *Sacaſſene* facit, quæ regio eſt Sacarum Scytharum. Ptolemæus cum Strabone facit. Hæ ſunt auctorum diuidiæ. Vt ad Paſargadas noſtros redeamus, Anaximenes eo nomine ſignificari volebat Περσῶν στρατόπεδον. Stepha-
D nus de Paſargadis: ὀνομάζεται δὲ ἡ πόλις ἑρμηνευθεῖσα Περσῶν στρατόπεδον. Ibi enim Medos & Aſtyagem à Perſis victos Cyro duce. Id eſſet פַּרְסִי־גְדוּד *Paſigedud*. Id eſt Perſarum exercitus. Nam גְדוּד Hebraice exercitus à radice גָּדַד. Quod exercitum cogere ſignificat. Hinc *Gidgad* locus Num. XXXIII. in quo caſtra metati ſunt Iſraëlitæ. Poſſumus & à voce Hebraica *Gader* deducere גָּדֵר id eſt ſeptum vel περίφραγμα. פַּרְסִי־גדר *Parſigader*, id eſt Περσῶν χάραξ. Perſa Hebraice vocatur פַּרְסִי. Et regio פָּרָס. Arabice quoque *Phares* regio Per-
E ſidis, & *Pharesi* Perſa. Sic Πασαργάδαι pro Παρσογάδαι, vel Παρσαγάδαι. Exercitum vallo incluſum vel caſtra deſignare poteſt, quem Græci dicunt χάρακα. Vnde multis vrbibus ac locis nomen hæſit, in quibus aliquando exercitus caſtra metati eſſent. In Phrygia vrbs Χάραξ, ἔνθα Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ Φιλίππου ἐστρατοπεδεύσατο. Item Σεσώστριος χάραξ multis locis impoſitum nomen, vbi Seſoſtris caſtra fuerat metatus. Strabo lib. XVI. διὸ καὶ πολλαχοῦ Σεσώστριος χάρακες προσαγορεύονται, καὶ ἀφιδρύματα Αἰγυπτίων θεῶν ἱερῶν. *Charax* in Caria locus, & in Nicomediæ ſinu. *Charax* vrbs quoque ad Perſicum ſinum, quæ

& Σπασίνου Χάραξ, caſtra Paſinæ. Χάραξ etiam vrbs Parthiæ, in quam Mardos errones coegit Phraates. Χαρακμῶβα vrbs Palæſtinæ, quæ & Μώβου Χάραξ, Mobæ caſtra. Sic multis vrbibus in Europa Caſtrorum nomen factum ab eadem cauſa, quæ hodieque id nomen retinent. Χάραξ propriè eſt φραγμός, vel περίφραγμα, idem quod גדר, Latini recentiores *ſudatum* dixere à ſude. Sed & Græci recentiores Σοῦδαν appellant foſſam. Quia enim caſtra vallo & foſſa circumcingebantur, alterum pro altero ſumpſeſe. *Sudem* in legibus Longobardorum & aliis legere eſt pro caula porcorum. Quod hodieque vocabulum retinemus. Sudis eſt Χάραξ. Gloſſæ: Χάραξ, *ſudis*, *ridica*. Atqui Χάραξ primigeniâ ſuâ notione foſſam potiùs ſignificat quàm vallum, ἀπὸ τοῦ χαράξαι, quod eſt cauare & fodere. Heſychius: χαράξαι, κόψαι, κοιλᾶναι. Nam & κόψαι τάφρον Græci dicunt. Inde & χαράδραι foſſæ. Ceterùm haud ſcio cur pro Paſargadis huic Solino libuerit ſubſtituere *Phydaſarchida*. Ita enim omnes libri meliores hoc loco legunt. In aliis habetur: *Sidaſarchida*. Atqui Πασαργάδας vel Πασαργάδα vocant vrbem illam Perſidis, in qua Cyri ſepulcrum. In libris Plinij mendosè ſcriptum eſt *Fraſſargida*, aut *Aſargida*. Sed huic nouum non eſt alia pro aliis nomina reponere, ideò nec mihi mirum. Sic paulò antè pro *Babythace* ſubſtituit, *Carbyle* vel *Barbyte*.

Pag. 86. E. *Hic Cyri ſepulcrum.*] Strabo, Arrianus, Curtius, alij. χρυσῆν πύελον Græci illi vocant, in qua corpus Cyri iacuit. Arrianus lib. VI. ἐν μέσῳ δὲ τῆς κλίνης ἡ πύελος ἔκειτο ἵνα τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἔχουσα. At tribus antè lineis dixit πύελον auream, in qua Cyri corpus conditum erat, iuxta lectum poſitam fuiſſe: ἐν δὲ τῷ οἰκήματι πύελον χρυσῆν κεῖσθαι, ἵνα τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἐτέθαπτο· καὶ κλίνην παρὰ τῇ πυέλῳ. Strabo de eodem ſepulcro, ex eodem auctore vnde habet Arrianus: ἰδεῖν δὲ κλίνην τε χρυσῆν, καὶ τράπεζαν σὺν ἐκπώμασι, καὶ πύελον χρυσῆν. Quæ ſequuntur apud eumdem Strabonem verba corruptiſſima ſic reformanda: καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐκκομισθῆναι, τὴν δὲ κλίνην θραυσθῆναι μόνον καὶ τὴν πύελον μεταθέντων τὸν νεκρόν. ἐξ οὗ δῆλον γενέσθαι διότι πορθούμενον ἔργον ἦν οὐχὶ τοῦ Σατράπου. Vir doctus apud Arrianum πύελον Latinè reddidit, *vrnam*. Imperitè. vrna propriè erat in qua cineres & relliquiæ corporum combuſtorum reponebantur. Κάλπιν Græci vocant & ὑδρίαν & κρωσσόν. In Epigrammate: ὦ πὺ ἐμὰ κρωσσοί. Grammatici κρωσσὸν exponunt, ὑδρίαν, κώθωνα, στάμνον. Africanus in Ceſtis, capite περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν, vrnam vertit κάδον, his verbis: ὁ τοῦ οἴνου ἀμφορεύς, ὃν καὶ μετρητὴν λέγουσι πολλοὶ ἡμιαμφόρια μὲν ἔχουσι δύο, ἃ καλοῦσι κάδους ὀνόματι κοινῷ, Ῥωμαῖοι δὲ οὔρνας. Ad eam formam factæ fictiles vrnæ vel æneæ, in quibus cineres condebant, quibus moris fuit corpora defunctorum cremare. At Perſæ cadauera ſua non cremabant. Corpus itaque Cyri quàm magnum fuit ac longum, in ea πυέλῳ iacuit, quæ non poteſt eſſe vrna. Curtius *ſo-*

A *lium* vertit lib. X. *Ceterum coronâ aureâ impoſitâ, amiculo cui aſſueuerat ipſe, ſolium, in quo corpus iacebat, velant.* Certè πύελος propriè ſolium eſt, ſed & alueum ſignificat, in quem lauaturi deſcendebant. Græci ἔμβασιν vocant & πύελον. Hinc illa veteris poëtæ, qui meretricem balneatori comparauit: πόρνη δ' ἐν πυέλῳ ποιεῖ ἀγαθὸν ἔστι κακόν τε. In eodem ſolio promiſcè lauat bonos & malos. Gloſſæ: *Solium*, θρόνος βασιλικός. *Solium*, ἔμβασις. Duas tantùm res *ſolium* propriè ſignificabat apud Latinos, aut ſedile, aut alueum lauandi cauſâ inſtitutum. Vide Feſtum in dictione, *Solium*. Alueus vel ſolium in quo lauabantur, πύελος Græcè. Sed
B præterea vox hæc illis vas denotauit lapideum vel ligneum, in quo mortuorum corpora ponebantur. Hoc ſolium non eſt. Nam & πύελον & πυελίδα Græci ijdem dixerunt, palam annuli, quam *ſolium* & *ſoliolum* nemo Latinè diceret. Ex πύελον pala vel palea annuli facta eſt. vt ex πυελίδα, *paleda* & *palera*. nam ita quoque dixerunt. Pollux ληνούς, πυέλους & σορούς nominat, quibus cadauera ſua condebant Græci, quæ tria vocabula ſynonyma ſunt. πύελον *ſarcophagum* vel *arcam* mallem dicere Latinè quàm *ſolium*. Gloſſæ: *Arca*, σορός. Iuuenalis *Sarcophagum* dixit de Alexandro:
C *Qui figulo poſtquam munitam intrauerit vrbem*
Sarcophago contentus erit.

πύελον intelligit. Nam Græci qui corpora defunctorum non cremabant, condere ea ſoliti erant πυέλοις, ex lapide vt plurimùm factis, cui natura eſt corpora citò abſumere. Talis Aſſius fuit lapis, quem & σαρκοφάγον proptereà Græci nuncuparunt. Plinius lib. XXXVI. cap. XVII. *In Aſſo Troadis Sarcophagus lapis fiſſili venâ ſcinditur.* Scriptus liber habet: *In Aſia Troadis.* Scribe: *in Aſſia Troadis.* ἐν τῇ Ἀσσίᾳ, regionem circa Aſſum, vel vrbis Aſſi
D territorium ita vocat. mox idem habet: *fiſſili vena cingitur.* σχιστὰς vocat Dioſcorides huiuſmodi venas in lapide Aſſio, quæ & σχίσματα dicebantur. Subijcit: *corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtat intra XL. diem exceptis dentibus.* Quæ ſequuntur, ita legenda ſunt: *Mucianus ſpecula quoque & ſtrigiles & calciamenta illata mortuis lapidea fieri auctor eſt.* Huiuſmodi reſculas, quibus in vita vſi fuerant aut delectati, in eodem ſepulcro mortuis inferebantur, aut vnà comburebantur, vbi mos fuit cremari defunctos. Ex Muciano hæc ſumpſit Plinius. Eodem capite paulò poſt Aſſium lapidem ex Dioſcoride & reme-
E dia eius deſcribit, & videtur alium facere ab eo ſarcophago lapide, qui in Aſſia Troadia inuenitur. Hic mos eſt Plinij perpetuus ac ſollemnis. Nugatur bonus Hermolaus, qui *Aſium* lapidem cum vnico S diſtinguit ab Aſſio. Culpa eſt librariorum vbicunque *Aſius* lapis ſcribitur pro *Aſſius*. Stephanus vrbem Myſiæ tradit eam Aſſon, in qua lapis Sarcophagus repperiebatur: Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Κορνήλιος ἐν τῷ περὶ τῶν παρ' Ἀλκμᾶνι τοπικῶς ἱστορημένων, Μιτυληναίων ἄποικον ἐν τῇ Μυσίᾳ φησὶν Ἀσσόν, ὅπου ὁ Σαρκοφάγος γίνεται λίθος. Idem

tres Aſſos facit ex vna. Nam quas tres recenſet vrbes hoc nomine, non ſunt plus quàm vna. Ἄσσος Λυδίας, πλησίον Ἀταρνέως. lege: Ἄσσος Λυδίας. Hæc eſt Troadis Aſſus, eademque Myſiæ. Etenim Atarne inter Myſiam & Lydiam ab eodem Stephano ponitur: Ἀτάρνεια πόλις μεταξὺ Λυδίας καὶ Μυσίας. Ptolemæus Ἄσσον in Troade collocat. Hæc eadem Ἄσσος Æolidis, quæ Mitylenæorum colonia fuit. Dioſcorides de Aſſio lapide qui perperam Ἄσιος vocatur ibi pro Ἄσσιος: κατασκευάζονται δὲ καὶ πύελοι ἐκ τοῦ λίθου, εἰς ἃς οἱ ποδαγρικοὶ τοὺς πόδας ἐντιθέντες ὠφελοῦνται. prorſus male vertunt interpretes: *Ex Aſſio lapide pelues in balneis fiunt*, pelues ſunt λεκάναι. At πύελοι ſunt aluei vel ſolia. Plinius ita hæc reddidit: *Aſſius guſtu ſalſus podagras lenit, pedibus in vaſe ex eo cauato inditis.* Legi etiam commode poſſet: *pedibus embaſi ex eo cauata editis.* ἐμβάσεις eſt πύελος vel ſolium. Qua voce *Embaſis* etiam Latini vſi ſunt. Plinius Nepos *deſcenſiones* Latine dixit, τὰς ἐμβάσεις, id eſt alueos vel ſolia. *Embaſim* Iuriſconſultos dixit. Sequitur longe vitioſiſſimus apud Dioſcoridem locus: καὶ σοροὶ σαρκοφάγοι γίνονται. ἰσχναίνουσι τὰ πολύσαρκα καὶ παχέα σώματα ἐγκαταπλασσόμεναι ἀεὶ ὄζου ἐν βαλανείῳ. Græci σοροὺς vocant arcas mortuales. Ex ex ſarcophago lapide etiam fiebant, quas appellat σοροὺς σαρκοφάγους Dioſcorides. Sic tamen vulgo hæc vertunt: *Fit ex eodem etiam farinæ modo puluis minuendis carnibus vtilis.* Quæ nihili ſunt. Ita legenda ac diſtinguenda illa ſunt: κατασκευάζονται δὲ καὶ πύελοι ἐκ τοῦ λίθου, εἰς ἃς οἱ ποδαγρικοὶ, τοὺς πόδας ἐντιθέντες ὠφελοῦνται, καὶ σοροὶ σαρκοφάγοι· τὸ δὲ ἄνθος ἰσχναίνει τὰ πολύσαρκα καὶ παχέα σώματα καταπασσόμενον ἀντὶ νίτρου ἐν βαλανείῳ. Ex lapide alueos fieri balneares, & mortuarias arcas dicit: florem autem in balneis vice nitri inſperſum craſſa ac præpinguia corpora attenuare. Flos Aſſij lapidis inſtar farinæ tenuis. Dioſcorides: τὸ ἄνθος λεπτόν. Plinius: *eiuſdem lapidis flos appellatur, farina ex eo quadam perinde efficax.* Ita hic locus legendus ex libris. Græci vocant ἄνθος quidquid eſt tenuiſſimum pulueris vel farinæ inſtar. Hinc ἄνθος κεκαμμένον, τὸ λεπτὸν κεκαυμένον exponit Nicomedes Iatroſophiſta in Lexico Medico. Flos auri, argenti & æris dicebatur, τὸ καλούμενον ἄνθος. *Florem farina* hodieque dicimus quod in ea eſt tenuiſſimum, & probè à furfuribus repurgatum. Sequentia etiam ſic legenda: *prodeſt & phthiſicis linctus cum melle, vlcera ad cicatricem perducit, excreſcentia erodit.* Sequitur in vulgatis: *Et ad beſtiarum morſus vtilis. repugnantia curationi ac ſuppurata ſiccat.* Inter remedia Aſſij lapidis vel eius floris, beſtiarum morſus non meminit Dioſcorides, à quo hæc omnia mutuata ſunt. Legitur apud eum tantum: ἢ δυσκατούλωτα σὺν μέλιτι τὰ μύωντα ἕλκη καὶ θηριώδη. Videtur Plinius θηριώδη vertiſſe beſtiarum morſus. Quod eſt abſurdum. Nam θηριώδη vlcera Græci vocant quæ difficulter ſanantur, & curationi reſiſtunt. Vetus liber legit: *& ad beſtiarum morſus repugnantia curationi ſuppurata ſiccat*, quæ

A verissima eſt lectio. τὰ θηριώδη Græcorum quum vno verbo reddere non poſſet Plinius, ita circumloquutus eſt: *curationi repugnantia ad morſus beſtiarum.* id eſt, quæ æque curationi repugnant, vt morſus beſtiarum, quos conſtat admodum difficilis eſſe curationis. vt Grammaticus ad Scaurum, durus ad lapidem, mollis ad lanam, tenuis ad ramentum, ita repugnans curationi ad morſus beſtiarum. Quæ loquutiones Plinio tritæ. Atque hæc obiter occaſione ſumpta ex Sarcophago lapide, ex quo & Σαρκοφάγοι σοροὶ cauabantur, condendis corporibus defunctorum. B Poſtea σαρκοφάγοι abſolute dicti ſunt quilibet mortuorum loculi, etiam ſi ex alia materia fierent. Sic Δελφικαὶ τράπεζαι, quarum factura Delphi nobiles. poſtea quilibet abaci ea forma facti Delphicarum nomen habuere. Hodie *Sarcolium* dicimus quamlibet arcam ſepulcralem voce detorta ex *ſarcophagulus*. Græci πυέλους, σορούς, λάρνακας & κιβωτοὺς appellant. Pollux lib. VII. cap. XXXII. σορὸς καλεῖται δ᾽ αὐτὴ καὶ πύελος, καὶ κιβωτὸς, καὶ λάρναξ. Ergo πύελον mortui Latinè poſſumus *arcam* vertere. Doctus interpres *vrnas* & *vrceos* ibi hariolatus eſt. Mirum eſt mortales iſtos neſcire diſtinguere C inter morem Romanorum, & Græcorum, inter cineres, & cadauera integra. In vrnis, ollis, caccabis, vrceis, ampullis, amphoris, cupis, orcis, & aliis huiuſcemodi vaſculis cineres condebantur. Enimuero more Græcorum qui cadauera non cremabant, ea vaſa paranda fuere mortuis condendis quæ ad modulum corporis facta eſſent, ac totum cadauer, quàm longum erat, recipere poſſent. Tales ſunt aluei, lintres, arcæ, ſolia, lecti & ſimilia. Hinc πύελον quo defuncti condebantur apud Græcos Latini reddidere *ſolium* à ſimilitudine ſolij vel aluei, in quo lauabantur. vulgo dicimus *vne Auge*, ex Lati- D no ſequioris ſæculi *albium* pro alueo. Sic πύελον in quo Cyri corpus iacebat, Curtius *ſolium* interpretatus eſt. Florus de Cleopatra: *In Mauſoleum ſe, ſepulcra regum ſic vocant, recepit. Ibi maximos, vt ſolebat, induta cultus in differto odoribus ſolio, iuxta ſuum ſe collocauit Antonium.* vbi ſolium, eſt πύελος. Ita & Plinius accepit lib. XXXV. cap. XII. *Quin & defunctos ſeſe multi fictilibus ſolijs condi maluere, ſicut M. Varro Pythagorico modo in myrti & oleæ atque populi nigræ folijs.* Ita legendum ex veteri codice, pro vulgato, *fictilibus dolijs.* fictilia ſolia ſunt, ὀστρακίνοι πύελοι, arcæ fictiles E condendis mortuis. Corrigendus & in hac voce Theophraſtus libro de lapidibus, quo loco ſic legitur: ὁ δ᾽ ὁ τῷ ἐλέφαντι ὅμοιος ὁ Χερνίτης καλούμενος, ἐν ᾧ τὸν πέπλον φασὶ καὶ Δαρεῖον κεῖσθαι. Quid heîc malum peplus ſibi vult, aut facit? Ne dubita legere: ἐν ᾗ πυέλῳ φασὶ καὶ Δαρεῖον κεῖσθαι. vel, ἐν ᾗ τῇ πυέλῳ. In ſolio ex lapide illo Chernite facto. Plinius ea ſic reddidit: *Mirus eſt autem ſeruandis corporibus nec abſumendis Chernites ebori ſimillimus in quo Darium conditum ferunt.* apparet Plinium legiſſe πύελον, non πέπλον. Libri Pliniani lapidem eum *Chermites*

voeant, non *Chernuten*. atque ita Iſidorus in veteribus. χέρμα eſt lapis χαλικώδης. Inde fortaſſe χερμίτης λίθος. Quod non affirmo. Nam χερμάδιον inde Grammatici interpretantur, lapidem qui manum implet. Tales in ripis fluminum & alueis reperiuntur politi & candidi, & magnitudiue quæ facile tolli poſſit. à coloris ſimilitudine fortaſſe χερμίτης dictus. certe χερίτης non habet originem in Græcia. Πύελος ſolium. Suetonius pro cinerario vſurpauit in Nerone de monumento gentili Domitiorum, quo conditæ fuerunt Neronis relliquiæ: *In eo monumento ſolium Porphyretici marmoris, ſuperſtante è lunenſi ara, circumſeptum eſt Thaſio lapide.* Ita legendus ille locus. Cedranus λάρνακα πορφυρᾶν vocat, id eſt arcam Porphyretici marmoris, in qua corpus Iuliani repoſitum eſt: τὸ δύστηνον σῶμα ἀπεκομίσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐπέθη ἐν λάρνακι πορφυρᾷ κατατεθειμένον. *Arcam* dixit Petronius in hiſtoria nobili illius matronæ quæ pudicitiæ exemplum fuit: *Iubet mariti ſui corpus tolli ex arca, atque illi quæ vacabat cruci adfigi.* Non plebeius fuit ille cui arca mortuo datur, & in Hypogæo monumento locatur. Placet tamen viris eruditis arca lapidea vulgo elata, ſed & condita viliora eadauera. Idque ſumunt ex hoc Horatij loco:

Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis,
Conſeruus vili portanda locabat in arca.

Item ex hoc Lucani verſu:

Da vilem Magno plebeij funeris arcam.

Sed boni viri inter arcam & arcam non diſtinguunt, & diuerſa genera arcarum confundunt, diuerſumque funerandi & humandi modum, apud Græcos & Romanos. Honeſtiores Romæ efferebantur in lectis. Propertius:

Iuſſiſſes lectum lentius ire meum.

Torum vocat Martialis. ſarciebatur papyro, ſcirpo & alia omni materia combuſtili, multiſque etiam odoribus differtus, Pyræ inſcendebatur, ibique ſimul cum corpore cremabatur. At tenuiores & plebeij non in lectu ferebantur ad rogum, ſed in arca lignea, vel ligneo ſarcophago ex paucis tabulis compacto, vnaque cum cadauere eadem vſtrina comburebatur. De huiuſmodi arca lignea accipiendi Horatius & Lucanus, qui plebeias & viles vocant quia cadauera plebeia in illis efferebantur. *Sandapilas* Latini proprie vocarunt huiuſmodi loculos ligneos in quibus mortui de nota plebeia efferri ſolebant. Gloſſæ: *Sandapila*, νεκροφορεῖον. Gloſſæ nondum editæ vetuſtiſſimæ: *Sandapila, feretrum quo mortuorum pauperum corpora ad ſepeliendum eijciuntur ſine ullo apparatu, dicta ſandapila quaſi ſine dapila.* Immo *Sandapila* eſt σανδάπιλος. Ex tabulis & aſſeribus compacta arca. Græci Σοροὺς vocant, quas ligneas fuiſſe conſtat. Nam Σοροπηγοὶ dicti ſandapilarij qui arcas ex ligno compingebant. In huiuſmodi igitur arcis ligneis & ſandapilis tenuiorum cadauera portabantur ad rogum. vnde νεκροφορεῖα, & νεκροφορικὰ ἄγγεῖα Græci vocant.

A Heſychius: Ταφεῖον, κόφινος μέγας, οἱ δὲ νεκροφορικὸν ἀγγεῖον. Ioſepho λάρνακες εἰς ἐκκομιδὴν νεκρῶν. De his arcis capiendus etiam locus apud Suidam: Πρῖμος καὶ Κερεάλιος εἰς τὴν Ῥωμαίων ἐπέβαλον. ὅπου μὲν εἰς λάρνακας μεγάλας νεκρῶν δὲ ἄγγειον ζώων, καὶ εἰς ἀρρίχους ὀπώρας ἐχούσας ἢ καλάμους ὀρνιθευτικοὺς τὰ γράμματα ἐνέβαλον. Hæc citat ex auctore aliquo, & λάρνακας interpretatur Σοροὺς ἢ κιβωτοὺς, arcas nempe mortuarias, quibus cadauera efferuntur. Modos autem indicat plures quibus ſecreto litteras & nuncios miſerunt Primus ille & Cerealis, epiſtolas nempe mortuorum qui efferebantur, arcis inferendo, aut cum fiſcinis fructuum

B miſſitando, aut inter calamos aucupatorios occultando. Ex illo tamen Suidæ loco adſtruunt viri docti Primum quemdam Cerealium inſtituiſſe apud Romanos vt cadauera arcis conderentur quum antea comburi moris eſſet. Quid illis hominibus facias? Sapere iubeas, ſi ſapias ipſe. *Capuli* etiam vocatæ arcæ quibus mortui elati. Nonius interpretatur ſarcophagos aut ſepulcra. prorſus male. Nec enim in Capulo condebantur Cadauera, ſed efferebantur. Melius gloſſarum veterum conſarcinatores: *Kapulum, in quo mortui deferuntur.* Cum Kappa ſcribunt vt di-

C ſtinguatur à Capulo enſis, qui à capiendo dictus eſt, quod capiatur. at *Capulus* mortuorum ex Græco κάπηλος, quæ præſepem & φάτνην ſignificat. κάπηλος, *Capulus*. vt ἴταλος, vitulus. ab eadem origine eſt & καπάνη, vnde *Cabana* Latinum. Varro Coſmotoryne: *propter cunam capulum poſitum nutrix tradit pollictori.* τὴν λάρνακα vel arcam funebrem ex ligno intelligit qua deferebantur mortui ad rogum vel vſtrinam. Inde *Capulare cadauer*, Lucillio, & *capularis ſenex* apud Comicos, capulo proximus, & iam iam efferendus. Græci Σορίτην vocant, ἀπὸ τῆς Σοροῦ, & Τυμβογέροντα.

D Terentio dicitur *ſilicernium* extremæ ætatis ſenex à ſilicernio quod eſt περίδειπνον, vel prandium funebre. Sic Σορὸν vocant iidem Græci ſenem decrepitum. à ſilice *ſilicurnus*: vt à ſomno, *ſomnurnus*: à menſe, *menſurnus*: à nocte, *nocturnus*. pro *ſilicurno* poſtea *ſilicernum* corrupto ſermone dixere, ſiliceum. vt *paleſtris* pro paluſtris. Inde *ſilicernium*, prandium ſilicernum, quod conficiebatur, circa ſilicem id eſt ſepulcrum mortui. Hæc vera illius vocis proprietas, quam fruſtra veteres quæſiuere Grammatici. Fulgentius ſandapilam exponit, *feretrum mortuorum id eſt loculum, non in quo nobilium corpora, ſed in quo plebeiorum Ca-*

E *dauera portabantur.* rectè *portabantur*, nam νεκροφορεῖον fuit. & rectè de plebeijs, nam nobiles in lectis efferri ſolebant. Ab illis arcis ligneis quibus efferri moris erat mortuos, longè diuerſæ ſepulcrales arcæ in quibus condebantur. Etenim in lectis diuites ac nobiles, in arcis humiles ac plebeij ad rogum ferri ſoliti. poſt vſtrinam relliquiæ ac cineres collecti in vrnam aut ollam mittebantur, & terra obruebantur atque humabantur, aut intra arcam vel monumentum repone-

bantur, ſi qui gentilia baberent monumeota. Arca proprie hoc ſenſu eſt monumentum ex lapide in modum arcæ ſtructum. Seneca lib. Epiſt. XIII. *In ipſa Scipionis Africani villa iacens hæc tibi ſcribo adoratis manibus eius & arca, quam ſepulcrum eſſe tanti viri ſuſpicor.* Perperam viri doctiſſimi hanc arcam confunduot eum arca funebri lignea, qua pauperom cadauera ad pyram portabantur, & arcam ideo volunt de Scipionis ſepulcro dixiſſe Senecam, quia funeratus & conditus pauperrime Scipio, & mortuus ignobilius quàm vixerat. Nugæ. Arca ibi monomentum eſt quales in finibus agrorum extruebantur, B quas pro terminis obſeruabant. Eæ arcæ finales, vt plurimum ſepulcrales erant, & condendis mortuis ſeruiebant, aliquando ad finiendos tantum agros ponebantur. Ideo Seneca ſuſpicari tantum ſe dicit Arcam illam in villa Scipionis, ſepulcrum eius eſſe. Frontinus de limitibus Agrorom: *In Campis verò ſtatuerunt terminos quadratos curſorios & interiectu locis areas, & monumenta, vel alia teſtimonia.* Idem: *per inſtructas arcas & monumenta finitur.* Idem: *Varijs locis per inſtructas arcas, riuorum vel fluminum curſus fines ſeruantur.* Et paſſim apud alios Agrimenſores arcam in C trifinio, in quadrifinio coostitutam legere eſt, quæ vox oihil aliud ſignificat quàm terminum in modum arcæ conſtructum. Frontinus: *Aſculanus ager terminis in modum arcellæ eſt demetitus.* Caſſiodoros *arcaturas* vocat huiuſmodi arcarum ſtructuras, quæ terminorum vicem erant. Caſſiodorus lib. III. Variarum, Epiſt. LII. *Vnde miramur tanta animoſitate fuiſſe litigatum, quod aut terminis teſtibus, aut iugis montium, aut fluminum ripis, aut arcaturis conſtructis, aliiſque ſignis euidentibus conſtat eſſe definitum.* Arcam finalem in veteri libro Hygini, ita depictam videre licet:

D

Hinc in veteri Gloſſario, *arca*, ἄκρα κτημάτων id eſt fines poſſeſſionum exponuntur, vt olim emendauimus. Innocentius: *Arca examine id eſt legibus conſtituta.* Et apud Frontinum: *limitum delinatio per rationem arcarum.* Hæ arcæ finales tantum foere, noo etiam ſepolcrales. Aliquando & monumentales erant arcæ, & finium vicem præbebant, vt & ipſa monumenta finalia pro terminis plerumqoe obſeruari ſolita. Vnde & *ſepultura finales*, & *monumentales termini* in libris Agrimenſorom, & *memoria in finem conſtituta.* Certè & Arcæ iuxta ſepulcra plerumqoe ponebantur, & in ipſis ſepulcris arcæ conſecrabantur finales. Aoctor incertus: *Et quia arca aliquoties circa ſepulcrum ponitur, & ſuper arcam ipſam memoria conſtituta, & quod ſanctius videtur, antiquitus nobis ſit, conuenit menſura, vt*

A *in ipſa memoria conſecraretur arca finalis.* Hæ finales arcæ pro ſepulcris conſecrari ſolebant, & arcuato tecto concamerabantor, cuius figuram heîc expreſſimus ex libro Hygini.

Hæc ſepultura fioalis lo modum arcæ, coius operculom arcuatum eſt, facta videtur. Talis arca in villa Scipionis, qoam pro ſe-
B pulcro eiuſdem Scipionis Seneca accepit. Sed ab his arcis multum diuerſæ arcæ lapideæ, in quibos condebantur corpora mortuorum. Illæ ex multis lapidibus conſtructæ: hæ ex vno lapide cauatæ. Et ſuot quas πύελους Græci vocant, in quas integrum corpus inferebatur. De hoc genere arcarum accipienda hæc vetus inſcriptio: NE QVIS NOS INQVIETET EX ARCA NOSTRA, NEQVE ABANTE ALIAM PONAT, AVT COMMVTET. Item hæc altera quæ Veronæ extat in ſarcophago marmoreo.

C P. IVLIVS APOLLONIVS SIBI ET ATTIÆ VALERIÆ CONIVGI OBSEQVENTISSIMÆ VIVVS PARAVIT. EIVSQ. CORP. IN ARCA CONDIDIT ET LOCVM SERVIO DEDICAVIT.

Transferri poterant hæ arcæ de loco in locum. Et de his intelligit Marcianus lib. III. Inſtit. *Videtur autem terra conditum, etſi in arcula conditum hoc animo ſit, vt non alibi transferatur. Sed arculam ipſam ſi res exigat, in locum commodiorem licere transferre non eſt denegandum.* lege *Diui.* D. de relig. & ſumptib. fun. Tollenda autem negatio io illa lege, ac legen-
D dum: *etſi in arcula conditum hoc animo ſit, vt alibi transferatur.* Sanxerant Diui fratres, iuſtæ ſepulturæ traditum, id eſt terra cooditum corpos, non eſſe inquietandum, hoc eſt ſua ſede mouendum. Iuriſconſultus addit, videri etiam terra conditum, etſi hoc animo conditom in arca ſit vt alibi transferatur. Difficultatem quippe non recipit, quin iuſtæ ſepulturæ traditum, & conditum corpus cenſeatur, quod in arca conditum eſt, in eadem ſede manſurum. Non de alia arca capiendus Caius eodem titolo leg. VII. *Aduerſus*
E *eum qui in alterius arcam lapideam, in qua adhuc mortuus non erit conditus, mortuum intulit, vtilem actionem in factum proconſul dat: quia non propriè vel in ſepulcrum, vel in locum alterius intuliſſe dici poteſt.* Huioſmodi, inquam, erant arcæ in qoibus corpus totum condebatur, non cineres aut oſſa. Ideo hæc exactè diſtinguunt Iuriſconſulti. Vlpianus: *Oſſa quæ ab alio illata ſunt, vel corpus an liceat domino loci effodere vel eruere, ſine decreto Pontificum ſeu iuſſu principis, quæſtionis eſt.* Idem Vlpianus: *ne corpora aut oſſa mortuorum detinerentur, aut vexarentur.* iidem alio loco reliquias hominis,

& corpus diſtinguunt. Et in adicto prætoris: *ſiue homo mortuus, oſſave hominis mortui in locum purum alterius, aut in ſepulcrum in quo ius non fuerit, illata eſſe dicentur.* Iuriſconſultorum æuo plerique atiam Romani & ex gantilibus condi integros ſe morte obita malabant, quàm comburi, vt da Chriſtianis, Iudæis & Græcis qui Romæ & in Italia dagebant, nihil dicam. In titulo tamen Chyndonactis σῶμα pro raliquiis corporis & cinaribus ponitur: Μιθρης ἐν ὀργάδι τὸ σῶμα χῶμα κα-λύπτει Χυνδόνακτος ἱερέων ἀρχηγοῦ. Ανοσιοῦ ἀπέχου. Λύσαι οὐκ ὀρθόν. Corpus illud oſſa tantum ſunt & cinares in ampulla vitraa ſiti, quæ intra maſſam lapideam cauatam & oparculo clauſam racondita aſt. Ipſa vidi & tractaui. Poſtquam daſitum aſt corpora comburi in orba Romano, condandis cadauaribus vbiqua parabantur huiuſmodi lapideæ vel marmoreæ arcæ ſiua ſarcophagi ax vno lapida aaſculpti. Caſſiodorus variarum III. in Epiſtola Theodorici ad Danialam. *Et ideo artis tua peritiæ delectati, quam in excauandis & ornandis marmoribus exerces, præſenti auctoritate concedimus, vt te rationabiliter ordinante diſpenſentur arcæ, quæ in Rauennati vrbe ad recondenda funera diſtrahuntur, quarum beneficio cadauera in ſupernis humata ſunt, lugentium non parua conſolatio, quoniam anima tantum de mundi conuerſatione diſcedunt; corpora verò dulces quondam ſuperſtites non relinquunt.* Hæ arcæ ad menſuram corporis vnius ac modulum arant factæ, nec plura corpora racipiebant. Ideo ſeparat aas à loco ac ſepulcro Iuriſconſultus. De loco dicam infrà. *Sepulcrum* plurium arcarum capax fuit, idem quippa quod monumentum. Hinc *familiaria ſepulcra* Caio dicuntur, quæ quis ſibi familiæque ſuæ conſtituit. In illis ſepulcris ſiue monumentis, totidem arcæ quot corpora collocabantur. Nam ſingula corpora in ſuis arcis erant ſita ac ſapulta, & omnas arcæ intra vnum monumentum receptæ ac conditæ. Idem da vrnis ac cinararijs licet dicara vbi corpora cremabantur, vt apud Romanos, & olim apud Græcos. Nam certum eſt antiquiſſimam Græciam corpora dafunctorum cremaſſa. Duo igitur in ſapulturis, ac circa ſapulcra vaniunt conſidaranda, *monumentum*, hoc aſt ganeralis θήκη omnium in aadem ſamilia deſunctorum, & ſingulorum corporum Arcæ vel ſarcophagi, val vrnæ aut cineraria, ſi cineres tantum val oſſa ac raliquiæ hominis condabantur. Monumenta ea non vnius ganaris aut formæ. Apud Græcos, vbi corpora intagra condere cœperunt, hypogæa & ſubtarranea fuere. Patronius: *In conditorium etiam proſequuta eſt defunctum, poſitumque in Hypogæo Græco more corpus cuſtodire ac flere totis noctibus diebuſque cæpit.* In ao hypogæo corpus mariti arca ſeorſim incluſum fuit, vt conſtat ax his quæ poſt ſequuntur: *ſecundum hanc orationem iubet mariti ſui corpus ex arca tolli, atque illi quæ vacabat cruci adfigi.* Omnes mortui in illis hypogæis, in ſua quiſque arca poſiti iacebant,

A Fornicata erant. vnda & καμάρας vocat Phlegon, qui & κλίνας appellat ſingulorum cadauarum thecas val arcas quæ vna καμάρᾳ vel fornice habebantur conditæ. Verba aius hæc ſunt: ἀνοιχθείσης δὲ ὑφ' ἡμῶν τῆς καμάρας, εἰς ἣν πάντες οἱ οἰκεῖοι μεταλλάσσοντες ἐτίθεντο, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων κλινῶν ἑώρων τὰ σώματα κείμενα, ἐπὶ δὲ παλαιοτέρων τετελευτηκότων τὰ ὀστᾶ. ἐπὶ μόνης δὲ ἧς Φιλίννιον ἐτέθη, καὶ εὕρομεν ἐστολισμένας, ὅπερ ἀνεῖλε ξενικόν, τὸν δακτύλιον τὸν σιδηροῦν, καὶ τὸ χρυσόκολλον ποτήριον. Apparet totius familiæ hoc monumantum hypogæum fuiſſa. Ibi mortui ax aadam familia iacebant in ſuis quiqua lectulis. Arcas vel ſarcophagos ita vocat, quod in his cubarent mortui, & pro lectulis eos haberant. Philodemus μονόκλινα πετρίδια vocat in Epigrammata nondum edito:

Οὐκ αἰὲν ἄνθρωπον ἐχρῆν γλύκεος, ἐν μονοκλίνῳ
Δεῖ σ' ἄλλον ταῖς ἐν δίφροις πετρίδιον.

Defunctum ta oportet, ò tocullio, in lectulo ſaxeo cubara, & æternum iacere. Lucilius:

—*in Capulo hunc non eſſe, aliumque cubare.*

Da mortuali loculo. Huc referendi Lucratij verſus lib. III. quod non animaduartarunt eius intarpratas:

C *Nam ſi in morte malum eſt, malis morſuque ferarum*
Tractari, non inuenio qui non ſit acerbum
Ignibus impoſitum calidis torreſcere flammis:
Aut in melle ſitum ſuffocare atque rigere
Frigere cum in ſummo gelidi cubat æquore ſaxi:
Vrgerive ſuperne obtritum pondera terræ.

Tres modos ſapulturæ tangit. Qui cramabantur, qui terra obruebantur, & qui in lapidais arcis cum malle condebantur, quos ait in gelidi æquore ſaxi cubare. Nonnus λιθώδη χαμεύνην ſepulcrum Domini noſtri appellat, dum ad has arcas vel lapideos lectulos

D reſpicit:

Καὶ νέκυν οὐ μίμνοντα λιθώδεϊ θῆκε χαμεύνῃ.

Vocat & ψαμμαθώδεα χαμεύνην. Sed cum errare dicam infrà. Vt radaam vnde digreſſi ſumus, ſubtarranea fuere Græcorum monumenta, poſtquam ab vſtrina cadauerum receſſera. Heſychius: ὑπόγαιον, ὑπόγειον τύμβον. At apud Tertullianum de Anima, Hypogeum non eſt ſapulcrum, ſed locum ſubterraneum ita vocitat in quo latuit Pythagoras. *Reſpice ad eius Hypogeum, & ſi ſapis crede.* Ita vetus Agobardi, τὸ ὑπόγειον. *ſubterraneum* vnica voca dixit paulo ante, & alibi in libro

E Aduerſus Nationes: *de ſubterraneo antipodes.* Romanorum monumenta ſupra tarram extruabantur. Ideo dixit Patronius, *In Hypogeo Græco more.* Quia Latinorum ὑπέργεια, & ſupra tarram ædificata conditoria mortuorum. Ratio diuarſitatis ax diuarſo mora proceſſit. Qui corpora intagra ſepeliebant, quærenda his fuere ſubterranea loca mortuis recondendis, ne cadaueris odor putreſcentis in ſupernis ſentiretur. Nihil tale metuendum à cineribus & reliquiis combuſti corporis. Ideo qui comburabant corpora

ſoa Romani, ſupra terram ædificata habuere conditoria. Huius rei argumentum ooo leue, quod apud Romanos quoque, ſi qui defunctorum ſoorum cadauera oon cremarunt, io Cryptis ea lociſque ſubterraneis ſepeliuerunt. Hinc *Crypta martyrum* tot locis leguntur in vereribus Martyrologiis & patrum ſcriptis. Damaſus de vitis Pootificum ſæpius memioir priorum Romæ Epiſcoporum io Crypta ſepultorum in Cimiterio Calixti. *Crypta* proprie eſt ſubterraneus locus, vel ſpeluoca. Gloſſæ: *Crupta*, βαῖνι pro βίνε. Heſychius: βίνε, τὸ ὑπόγειον μέρος τοῦ ἱεροῦ. *Grottam* dicimus pro ſpeluoca, ex illo *Crupta*. Hodie quoque procerom monumeota, & ſi qui alij gentilia ſepulcra habent, Cryptæ veræ ſuot, ſpecus nempe defoſſi, & ſubterraoei fornices, in qotbos aut terra ohruta ſunt corpora, aut marmoreis & plumbeis, atque etiam ligneis arcis condita, ſupra extaote ad memoriam ex marmore aut lapide ſtructa aliqua maſſa & inſcripta, quod proprie *monumentum* vocatur. Nec putandum eſt alio more modoque mooumenta facta habuiſſe Iudæos, qui per facoltates monuménta habere potuerunt. *Crypta* eæ fueruot, vt eas auctores ſemper nominaot qui res eorum ſcripſere. Σπήλαια Græci appellant. Verus auctor Itinerarij Burdegalenſis, ante annos mille ac ducentos conſcripti: *Inde non longe eſt monumentum Ezechiel, Aſaph, Iob & Ieſſe, Dauid, Salomon, & habet in ipſa crypta ad latus deorſum deſcendentibus Hebræis ſcriptum nomina ſuperſcripta.* & paolo poſt: *Inde Terebintho Cebron, mil. II. vbi eſt memoria per quadrum ex lapidibus miræ pulcritudinis, in qua poſiti ſunt Abraam, Iſaac, Iacob, Sarra, Rebecca, & Lia.* Sepulcrum Abrahami, vel locus ſepolcri quem mercatus eſt ab Hettæis *ſpelunca duplex* vocatur Geneſ. cap. XXIII. & cap. XXV. *& ſepelierunt eum Iſaac & Iſmael filij ſui, in ſpelunca duplici qua ſita eſt in agro Ephron.* De ea duplici ſpelonca, quare ita vocata ſit, mire æſtuanr interpretes omnes. Nec meliora afferunt viri docti, qui foſſam & ſpeluncam in ea fuiſſe autumant, vt per foſſam aditus ad ſpeluncam patuerit, in qua iacebat mortuus, qua forma etiam fuiſſe volunt Domini ſepulctom. In qoo ratio eos fugit. Simpliciſſimum eſt ſpeluncam duplicem accipere, vt Græci appellant ἀμφίδυμα σπήλαια, τὰ διπλᾶ, quæ duplicem habent apertutam, & ex duabus partibus ingreſſum. Per boc ſpeluncæ magoitudinem oſtendit, quæ duplicem biatom haberet. Heſychius: ἀμφίδυμοι, ὁ ἐξ ἀμφοτέρου μέρους εἴσοδον ἔχων. Portus etiam ἀμφιδύμους eo ſenſu vocarunt, qui & *duplices* dicti ſunt. idem: ἀμφίδυμοι, διπλοῖ ἐξ ἑκατέρου μέρους εἴσπλουν ἔχοντες. Poëta: ἐν σπέει ἀμφιδύμῳ. Non quærenda eſt alia duplicis ſpeluncę interpretatio. Idem vetus Itinerarium ſepulcrum Lazari *cryptam* vocat: *Inde ad Orientem paſſus mille quingentos eſt villa qua appellatur Betania. Eſt ibi Crypta vbi Lazarus poſitus fuit, quem Dominus ſuſcitauit.* Apud Iohannem cap. XI. μνημεῖον & σπήλαιον vocatur illa Lazari crypta: Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπήλαιον καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. Nonnus χθόνιον σπέος ioterpretatur, id eſt ſubterraneum ſpecum:

> Καὶ χθόνιον σπέος ἦεν ἔσω γλαφυροῖο βερέθρου
> Καὶ λίθος αὐτοτύποιο φέρων μίμημα θυρέτρου
> Ἀμφιπαγὴς ἰσόμετρος ἐρείδετο χάσματι τύμβου.

Ex his colligi poteſt quali forma fueriot Iudæorum ſepulcra. Specus erat ſubterraneus lapide ſtructus, & cameratus cum foramioe deſuper ad demittenda cadauera quod lapide vice operculi claudebatur. Nec alterias generis aut formæ fuiſſe liquet Græcorum Hypogæa. Ex eadem hiſtoria Lazari colligere licet populos eos qui cadauera iotegra ſepeliebant & condebant, in ſubterraoeis ea idcirco coodere ſolitos, ne fœtore aotas corromperent in ſupernis poſita. Quum enim Lazarum extinctum videre expeteret Dominus, dixit ei Martha diem qoartum eſſe ex quo cadauer eſſet, ac proinde iam fœtere. Vnde etiam concludere datur Iudæos corpora defuoctorom non condiiſſe aromatis, exenterata, ſicut Ægyptij ſolebant. Nollus eoim fœtor ex cadauere cooditura medicato exiiſſet. Ægyptij autem licet cadauera ſua non cremarent, quia odoribus ea coodicbant, domi apod ſe in conclauibus ei rei deſtinatis, incluſos ligneis thecis vel locolis aſſeruabant. Nam periculum à fœtore oullum. Herodotos ξυλίνους τύπους ἀνθρωποειδέας, locolos illos vocat quibus inclodebaot cadauera coodita Ægyptij. Sed & θῆκαι diccbaotur. Vnde & θηκαῖον οἴκημα appellat, in quo ſeruabantur. Aëtius γλωσσόκομα nomioat lib. XVI. τὸν σμυρνισμὸν οἱ Αἰγύπτιοι ἐπὶ τῶν νεκρῶν ἐμηχανήσαντο θέλοντες τὰ σκηνώματα αὐτῶν φυλαχθῆναι, διὸ τὰ μὲν ἐν τάφοις αὐτὰ κατέθεντο, ἀλλ' ἐν γλωσσοκόμοις. Corpora ſepulcris non condebant, vt cæterarom gentium mos fuit, ſed coodiebant, & io loculis ligneis ſeruabant. Heſychius: γλωσσόκομον. Non ſolum arculas in quibus iacebant coodita cadauera, ſed etiam monumeota ipſa plurium arcarum capacia ſic vocarunt. Æſchylus: προγόνων τε θῆκαι, *monumenta maiorum*. Pollux: ἠρίον, μνημεῖον, θῆκαι, σοροὶ, πύελοι. Plato legum XII. τελευτήσασι δὲ προθέσει τε, καὶ ἐκφορᾶς, καὶ θήκας διαφόρους τῶν ἄλλων πολιτῶν. Paulo poſt θήκας illas explicat de monumentis hypogæis & foroicatis, in quibus plures lectuli lapidei repoſiti condendis corporibus: θήκην δ' ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένην τὴν ψαλίδα προμήκη λίθων προσήκων καὶ ἀγήρων εἰς δύναμιν ἔχουσαν κλίνας παραλλήλους λιθίνας κειμένας, οὗ τὸν μακάριον θέντες, κύκλῳ χώσαντες, &c. Κλίναι illæ λίθιναι ſunt arcæ lapideæ in quibus corpora condebantur, quæ in thecis illis ſubterraoeis reponi ſolebant. Diodorus νεκρῶν θήκας. Io veteri inſcriptione *Amarium diſtegum*, pro monumento vel theca mortuorum. Voica voce νεκροθήκας dicere liceat, vti Ζωοθήκαι dicebantur cellæ in quibus ſaginabantur viua animalia, vt turdi, Gallinæ & alia. Caueæ

quoque

quoque quibus includuntur auiculæ, ita vocari poſſunt Græci ζωγρεῖς & ζωγρεῖα vocant. Strabo ita etiam appellauit ſepta animalibus includendis damis, leporibus & aliis quæ *viuaria* Latini dicunt. At ζωθήκη proprie eſt Atticorum οἰκίσκος. Grammatici ἱεροθυτεῖον exponunt. In veteri inſcriptione *Zotheca* iungitur culinæ, eoque nomine intelligitur cellula in qua ſaginabantur & ſeruabantur viua animalia ad ſacrificium. HERCVLI SAXANO SACRVM SER. SVLPITIVS TROPHIMVS AEDEM ZOTHECAM CVLINAM PECVNIA SVA A B SOLO RESTITVIT. Inde hodieque *Zothecarium* idiotiſmo noſtro dicimus ſedile in quo cubant Gallinæ, & *Zothecare* eo modo cubare quo ipſæ perticis ſuis & ſedilibus impoſitæ cubant. Poſtea *Zothecam* pro quolibet οἰκίσκῳ ſeu paruo conclaui vſurparunt. Hinc Sidonius Zotheculas pro armariolis vel librorum thecis poſuit vel pro ipſo conclaui & bibliotheca: Epiſt. VIII. XVI. *Nam per armariola & Zotheculas noſtras non manſerunt digna prolatu.* Et Epiſt. IX. XI. *Supradicto tamdiu potes vti libello, vt tum non amplius Zothecula tua quàm memoria includat.* C Proprie vero id ſignificat quod diximus. Nam Ζωθήκη idem quod ζωοθήκη. Sic νεκροθήκη monumentum intra quod recipiebantur corpora defunctorum arcis ſuis & lectulis ſiue ſoliis condita. Fornicata erant & ex ſtructura facta. Nec putandum eſt alius generis aut formæ fuiſſe Cryptas Iudæorum. Quale fuit Lazari ſepulcrum, tale & Domini noſtri fuiſſe, in Crypta nempe ac ſpecu defoſſo, certum eſt. *Cryptam* vocat idem ille auctor, quem ſupra attulimus: *in ſiniſtra autem parte eſt monticulus Golgotha, vbi Dominus crucifixus eſt. Inde quaſi ad lapidis miſſum eſt Crypta, vbi corpus eius poſitum fuit, & tertia die reſurrexit.* D Non alio genere ſtructa hæc Crypta videtur, nec alia forma, quam illa Lazari. Subterranea quippe, & ſaxo conſtructa, & fornice tecta, & foramine quod lapide cludebatur, aperta. Quales omnes Cryptæ ædificabantur, mortuis recondendis. Volunt tamen ex rupe exciſam eſſe illam Dominicam Cryptam, inducti his verbis Marci: καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας: *quod erat exciſum è petra.* Alij *rupe* interpretantur. E Quaſi & rupes in eo horto fuerit, vbi monumentum erat, in quo poſitum eſt corpus Domini. Sed fallit eos ratio. Veteri quidem Græciæ πέτρα idem, quod rupem ſignificat. Theocritus:

——πέτρας ἀποτόμω ἀπεχόμενος.

At Græciæ mediæ idiotiſmus πέτρας pro quolibet lapide vſurpauit, etiam pro cæmentitio, & οἰκοδομικῷ. præterea dicendum fuiſſet λελατομημένον ἐκ τῆς πέτρας, ſi ex rupe exciſum, quæ inibi erat, intellexiſſet. Norunt Græce periti quid valeat illud, abſ-

A que articulo ἐκ πέτρας, idem quippe eſt ac ſi dixiſſet, ἐκ λίθου. Nam πέτρα eſt λίθος. Paulus Silentiarius Ambonem Sanctæ Sophiæ ἴδος πετραῖον dixit, quod ex lapide conſtructus eſſet:

Ναὶ δή τι καλλιθέμεθλον ἴδος πετραῖον ὀπάζω
Ἐνθα βοῶν ἀνάγουσι θεουδέα θεῖα ἄεθλον.

Idem paſſim πέτρας appellat marmora cæſa & polita, quibus ſtructum illud ædificiũ. Apud Matthæum πέτρα ponitur pro lapide fundamentali: σὺ Πέτρος εἶ, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν. Denique fefellit eos B ſignificatio vulgaris verbi λατομεῖν quod lapides ex lapidicina cædere ſignificat. vnde λατομίαι, lapidicinæ. Atqui λατόμους etiam appellarunt; qui lapides quadrabant & polibant, ad ædificandum. Heſychius: λατόμος, λιθοξόος. Igitur μνημεῖον λελατομημένον ἐκ πέτρας, eſt monumentum ex lapide cæſo ac polito conſtructum. Paulus Silentiarius in Ἐκφράσει templi Sanctæ Sophiæ & Ambonis, λατόμους, & λατύπους pro iiſdem vſurpat. Sed Lucas omnem difficultatem amolitur, qui μνῆμα λαξευτὸν vocat: καὶ κατέθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ. Græce ſcientes omnes heic conuenio quid C aliud putent μνήματος λαξευτοῦ appellatione intelligi quam monumentum ex lapide polito atque quadrato ſtructum? λαξόος, & inde λαξόος is dicitur proprie qui lapides polit ac leuigat. Vetus inſcriptio de ſculptore:

Γεγξιπέλους λίθους λαξόος οὐχὶ χρείων.

Inde λαξόος & λαξεύειν. Quod & pro ſtruere & ædificare poſuerunt. Eudemus Rhetor in Lexico: λαξευτήριον οἰκοδομικὸν ἐργαλεῖον. λάξοος γὰρ οἰκοδόμος. Inſtrumentum ſtructorum. Male igitur Beza vertit: *In monumento quod erat in ſaxo inciſum.* Nec melius vulgata: *In monumento exciſo.* D Nullomodo hoc ſignificare poteſt, vocabulum λαξευτόν. Hæc quum non intelligeret Nonnus, ſepulcrum Domini ex vna lapide cauatum & monolithum fuiſſe credidit, vt ex paraphraſi hac eius planum eſt ad Iohannem:

——ἦεν δ' ἐν χώρῳ κήπῳ
Τύμβος ἀδαμάντινος βαθυνομένης ἀπὸ πέτρης
Γλυπτὸς ὅλος νεόπηκτος.

Quod ex aliis Euangeliis ſumpſit. Nam nihil tale apud Iohannem. Hinc paulo poſt λιθώδη χαμεύνην & ὀλίγην χαμεύνην appellat. putauit ſimilem eſſe arcis illis ſiue E lectulis lapideis ex vno lapide cauatis, in quibus condebantur cadauera, qui ad modulum corporis erant facti. Structores dum ædificant ſimul etiam lapides cædunt, quadrant & poliunt. Hinc λαξόος & λατόμος pro ſtructore, & λατομητὸν & λαξευτὸν, quod ex lapide polito ſtructum eſt. Monumentum illud in quo depoſitum Chriſti corpus, in horto Ioſephi Arimathienſis fuit, quod ille ſibi ac ſuis curauerat exſtruendum. Matthæus: καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, id eſt *quod conſtruxit in lapide.* Idem dixit quod Mar-

cus, λατομητὸν ἐκ πέτρας. Loquutio autem tralaticia, & qua ſcriptures ſacri ſæpe vtuntur, ἐν πέτρᾳ λατομεῖν pro ἐκ πέτρας, vel πέτρᾳ, lapide ſtruere Sic apud Lucam: κύριε εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ. Nihil tritius hac loquutione. Ceterum quidem vulgus & plebs infima quæ per facultates monumenta ſibi ædificare non poterat, in depreſſis foſſis mortuos ſuos condebant, & terra obruebant. Nec huc io Iudæa rantum ſed apud Græcus Romanoſque pariter obtinuit. Quibus veru facultates ſuppetebant, hi munumants habuere ſtructa ſibi ſuiſque. Monumentum igitur illud Ioſephi, in quo Chriſti corpus iacuit, ſpelunca quidem fuit ſiue Crypta, & ex terra cauata, ſed lapide ſtructa, & concamerats, vt ſolent hodie fieri omnes apothecæ vinariæ, quas appellamus *cauas*. Monumenta quoque ſubterranea omnia ita fiunt, quæ *carnaria* vulgus vocitat. Quod da duplici crypta & ſpelunca Dominici ſepulcri tradunt recentiores & inter eus Brocardus, vereor vt verum ſit. Vetus auctor qui circa Conſtantini magni vixit, vnius tantum Cryptæ meminit, & Baſilicam ſiue Dominicum in eo loco iuſſu Conſtantini ædificaram ſcribit: *Ibidem modo iuſſu Conſtantini Imperatoris baſilica facta eſt, id eſt Dominicum miræ pulcritudinis*. Bellonius quoque refert templum ibi hodieque reſtare rotunda forma lumen ex culmine recipiens, in cuius medio Domini ſepulcrum, ſacello quodam concluſum. Cetero templum illud in plano ſitum eſſe non in monte affirmat. De rupe igitur vix veriſimile eſt in ea inciſum fuiſſe Dominicum munumentum. Hortus fuit in quo ſub terra conſtructum illud monumentum, nuo ſaxoſus nec ſcrupoſus, ſed qualem decuit horti agrum eſſe in quo nullæ rupes, nec rupinæ. Sed nec terram ipſam horti ὑπόπετρον fuiſſe credibile eſt. Spelunca illa ſiue Crypta mano facta quæ monumenti vſum præbebat, ſtructura & fornice conſtans, horti ſolo ſuberat. In ipſo ſolo foramen, cui lapis impoſitus operculi vicem, in horti area illud erat monumentum, ſub terra lapide quadrato ſeptum, & fornice tectum foramine deſuper patente quod ſaxo aduoluto operiebatur. Huc in omnibus Siris, Cryptis & templorum Theſauris & fauiſſis quæ ſub terra ædificabantur, fiebat. Lapide quadrato ſtruebantur, & concamerabantur, relicto foramine quod ſaxo deſuper impoſito claudebatur. Plutarchus in vita Philopœmenis: οὐ μὴν ἀλλὰ κομίσαντες αὐτὸν εἰς τὸν καλούμενον θησαυρὸν οἴκημα κατάγειον, οὔτε πνεῦμα λαμβάνον, οὔτε φῶς ἔξωθεν, οὔτε θύρας ἔχον, ἀλλὰ μεγάλῳ λίθῳ περιαγομένῳ καταλειόμενον ἐνταῦθα κατέθεντο. Liuius hoc idem ſic memorauit: *admonent deinde quidam eſſe theſaurum publicum ſub terra ſaxo quadrato ſeptum, eo vinctus demittitur, & ſaxum ingens quo operitur machina, deſuper impoſitum eſt*. Placet erudito viro *machinam* ibi

A eſſe molam. Fallitur. ita vocat ſubterraneum illum theſaurum. Cataſtam in qua ſerui vendebantur, & qua iocluſi proſtabant *machinam* dixere. vnde apud Q. Ciceronem, *ancillam emere de machina*. Liuius *machinam* etiam vocat οἴκημα κατάγειον, quod lapide deſuper impoſito operiebatur. præterea falſum eſſe *machinam* eſſe molam inferiorem. Totum molæ machinamentum hoc nomine veniebat, & tam ſuperiorem quam inferiorem continebat. Hinc *machinarius* aſinus qui machinam circumagit. At ſuperior mola circumagitur rantum non inferior. peccat idem quod *catillum* eſſe docet ſuperio-B rem molam. Immo inferior vt alibi oſtendimus. ὁ πίναξ, ἡ τράπεζα τοῦ μύλου. Superior *meta* vocabatur. Græcis ὄνος. Hæc mutato & inuerſo ordine ſcribuntur apud Paulum. Nugatorium etiam eſt περιαγόμενον λίθον apud Plutarchum accipere de molendinario lapide qui molam operit inferiorem, & circumagitur. Non vtique vertebatur in claudendo illo oſtio theſauri ſubterranei. At dicit Plutarchus λίθῳ περιαγομένῳ καταλειόμενον. Non hic eſt lapis molendinariæ machinæ verſatilis. Quod ſi ad illius inſtar hic factus eſſet, hoc ſaltem expreſſiſſet. Clarum eſt le-C gi debere in illis Plutarchi verbis: ἀλλὰ μεγάλῳ λίθῳ ὑπεραγομένῳ καταλειόμενον. Ad verbum id ex Liuio expreſſum: *& ſaxum ingens, quo operitur machina, deſuper impoſitum eſt*. Theſauri templorum in quibus res ſacræ vetuſtate cullapſæ reponebantur, eodem modo ſtructi clauſique in area templi ſub terra facti. Latini veteres vocabant *Fauiſas* vel *Fauiſſas*, Græci θησαυρούς. Heſychius: θησαυρός, εἰς ἀγγεῖα καὶ χρημάτων ἱερῶν ἀποθέσεων οἶκος. Hic locus ſubterraneus in area templi ſtructura & fornice factus, & operculo ſaxi clauſus. *Fauiſa* Latinis priſcis, Varro apud Agel-D lium *Fauiſſas* docet eſſe, *cellas quaſdam & ciſternas quæ in area ſub terra eſſent, vbi reponi ſolerent ſigna vetera quæ ex eo templo collapſa eſſent, & alia quædam religioſa è donis conſecratis*. Ita legenda hæc verba apud Agellium. *cellas* exponit id eſt οἴκους καταγείους. Et *ciſternas* quæ ad alium quàm aquæ vſum, forte quod ad illud inſtar ſtructæ eſſent. Feſtus tamen apud Paulum *Fauiſſas* locum interpretatur, *in quo aqua erat incluſa circa templa*. Hæc proprie *ciſterna*. Sed & infra terram ciſternæ. Ideo ſubterraneum locum vt erant Theſauri templorum & fauiſſæ, appellarunt ciſternam. Paulus: *ciſterna dicta quod* E *eis ineſt infra terram*. Gloſſæ: *ciſterna*, λάκκος. Græcis proprie fouea vel puteus ad concipiendam aquam & retinendam in terra cauatus & munitus. Gloſſæ Græcorum: κιστέρνα, λάκκος, φρέαρ, φρέατος ὄρυγμα. Sciendum porro eſt Græcos etiam θησαυρὸν dixiſſe locum circa templa in quo erat aqua incluſa qua ſeſe luſtrabant ingreſſuri templum. Σπονδεῖα & περιῤῥαντήρια vocabant. Heron in Pneumaticis. θησαυρὸς ἢ σπονδεῖον. Hoc ſenſu *fauiſſa* etiam Latine exponi

poſſet. Addit Feſtus vel potius Paulus de Fauiſſis: *Sunt autem qui putant fauiſſas eſſe in Capitolio cellis ciſterniſque ſimiles, vbi reponi erant ſolita ea quæ in templo vetuſtate erant facta inutilia.* Notandum quod ait ciſternis ſimilis. Varro ἀνήχχυμα *ciſternas* vocar. In arca Capirolina erant iſtæ cellæ. ſub terra, quæ prohibuere Catulum aream Capirolinam deprimere, quum ea depreſſa vellet Capitolij ædem alriorem reddere, vt pluribus gradibus in eam conſcenderetur. Agellius lib. II. cap. X. *Varro reſcripſit in memoria ſibi eſſe quod Q. Catulus curator reſtituendi Capitolij dixiſſet, voluiſſe ſe aream Capitolinam deprimere vt pluribus gradibus in eamdem conſcenderetur, ſuggeſtuſque pro faſtigij magnitudine altior fieret, ſed facere id non quiſſe, quoniam fauiſſa impediſſent.* Mendum eſt in illis verbis, *vt pluribus gradibus in eamdem conſcenderetur.* Quid enim hoc eſſet, *aream deprimere vt pluribus gradibus in eam conſcendatur?* Area extra remplum eſt ſub dio. Vt Area Capitolij, Area Fori Traiani, Area Vulcani, Atea Palatina. Verus liber haber: *in eadem conſcenderetur.* Omnino ſcribendum tranſpoſita litteta: *in adem.* Hoc defuiſſe magnificenriæ Capitulij dicit Tacitus, quod non ſatis eſſer altum. Huic vitio ſiue defectui mederi voluit Catulus deprimendo aream rempli, vr pluribus gradibus in ipſum remplum conſcenderetur, ſuggeſtuſque eius eo pacto altior appareret & digniot faſtigij magnitudine, ſed prohibitus eſt id facere fauiſſis illis ſubterraueis quæ aream occupabant. Fruſtra laborat Vatro in quærendo Erymo *Fauiſſarum*, & ridicule *Flauiſſas* olim dictas autumar qood in bis flata pecunia reconderetur. *Fauiſſa* olim dicebantur *Fouiſſa.* vt *Fabij* puſtea appellati qui Caſcis *Fouij.* Antiquum verbum *Fouo*, à quo *Fouea.* Ex Græco Χάω & Æolicè Χάϝω, *Fouo.* vt Χολὴ, *Fel.* Χυὸς, *futus.* vnde *futilis.* à *Fouo* quod eſt cauo & fodio, *fouiſſa*, vt à *vibro vibriſſa.* poſtea *Fauiſſa.* Lacus ſubterraneos & ciſtetnas ita appellarunt. Sic ex Græco παροψὶς *parapſidem* feceruot Larini, O in A mutatu. Sic Σοφὸς, *Sapus.* Hæ autem fauiſſæ theſaurique ſubterranei lapide impoſito claudebantur, quomodo & monumenta hypogea. Næuius *Theſaurum Orchinum* huiuſmodi monumenrum eleganter dixit:

Itaque, poſtquam Orchino traditus theſauro.

E Iohaones de monumento Lazari: ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. Nec ſecus fuit de monumento illo in quo Dominus iacuit. Ideo aduolutum lapidem dixere Euangeliſtæ ſuper oſtium ſepulcri, vt occlodetetur. Quum λαξευτὸν igitur & λελατομημένον ἐκ πέτρας appellant, nihil aliud ſignificant, quam ex ſtructura factum. Ceterum in nudo Cryptæ vel ſpeluncæ ſolo corpora ſicut erant pollicta & inuoluta linreis iacoiſſe videntur, per oſtium ſupernum de-

A miſſa. Nulla enim mentio ſarcophagi vel arcæ in hiſtoria Lazari & domini. Hodie quoque in multis locis Hypogea ſub ſolo templorum ædificata ſunt, in quæ per foramen vel oſtium in ipſo ſolo factum demittuntur cadauera linteis ſolis inuoluta, nón ſarcophagis incluſa. Hoc in Italia præcipue videre eſt. Certum porro eſt Iudæus corpora defunctorum non condita in arcis aut lectulis ſiue ſarcophagis, ſed Solis linreis tæniatim ſciſſis operta & amicta intuliſſe monumento. In monu-

B menti lateribus, vt Iudæi magiſtri tradunt, exculpti erant caui ſingulis corporibus recipiendis idonei, quibus ea immittebantur, ſicur etant tænijs vel faſcijs velata. Hi caui in pariete monumenti excauati in quos veluti tradebatur Cadauer, vicem lectorum vel arcularum præbebat, quibus in Græcia corpora defunctorum condi ſolebant. Ritus ipſe pollingendorum corporum non diuerſus apud Iudæos & Græcos fuit. Faſciis ea tota velabant, excepto capite quod Sudario inuoluebatot. Id σωματοκομεῖν dicebant, quod alibi explicauimus. De Sodario certum eſt non linteum

C magnum fuiſſe, qualia illa ſunt hodie quæ pro vero Dominico ſudario oſtenduntur, ſed breue aliquud textum quo ſudorem vultus extergebant, complectendo capiti aptum. Mediæ Comœdiæ puëtæ καψιδρώτιον vocarunt. Pollux: τὸν δ' αὖ κατὰ τὸ ἐν μέσῃ Κωμῳδίᾳ καψιδρώτιον καλούμενον, ὃ νῦν σουδάριον ὀνομάζουσι. Sic dictum ἀπὸ τοῦ κάπτειν ἱδρῶτα. Corrigendus in hoc vocabulo Heſychius: καψιδρώτιον, εἶδος χιτωνίσκου. Vulgo editur καψιδρώνιον. An ergo ſimiliter *ſudarium* à ſudore? Et cui noo ſic viſum eſt? Firmicus *ſudarios* vocat qui ex palæſtra veneria ſudant. lib. III. capite VII. Ita

D enim vetuſtiſſimus liber legit: *faciet infames, libidinoſos & puerorum amatores & ex coitu ſudarios.* Mœris tameo Atticiſta in Lexico notat apud Hermippum Veteris Comœdiæ poetam σουδάριον repperiri eo ſenſu quo Σουδάριον vulgo tom io Græcia ſumebatur: Σουδάριον· Ἑρμιππος, τὸ ὑφ' ἡμῶν Σουδάριον. Quæ profecto mira ſunt. Sed hæc obiter. Vetus auctor Anonymus monumentum Chriſti vt & Lazari *cryptam* nomioat. Euangeliſta dicit σπήλαιον fuiſſe Lazari ſepulcrum. Veteres quoque pattes σπήλαιον indigetarunt Dominicum monu-

E mentum. Hinc illa Græcorum θεωρία de ſepulcri Dominici comparatione cum Eccleſiæ Concha: Κόγχη δεῖ κατὰ τὸ ἐν Βηθλεὲμ σπήλαιον, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς, καὶ κατὰ τὸ σπήλαιον ὅπου ἐτάφη. Sed quæ ſimilitudo Conchæ Eccleſiæ cum ſpelunca vel Crypta? *Concham* appellarunt veteres Apſidem Baſilicæ, vel locum ſanctuarij quod apſide coucameratus eſſet, quum reliquum Baſilicæ rectum lacunatum fieret. Notauimus ad Hiſtoriam Auguſtam quid diſtarent Lacunaria à cameris. Concha autem

idem quod camera vel apſis. Ex bis apparet & dominicum ſepulcrum ſtructura coocameratum fuiſſe. Nulla enim alia ſimilitudo inter Coocham vel apſidem Eccleſiæ, & ſpeluocam in qua ſepoltus iacuit Dominus, præter cameram tecti. Cryptæ omnes & Cryptoporticus foroice concamerabantur. Varro : *Quidam habent granaria ſub terris, vti ſpeluncas, quas vocant Siros.* Alij *Cryptas* eas vocarunt. Iode apſidem Eccleſiæ vel ſaoctuarium ita etiam dixerunt, quod ſimili modo eſſet camerata. Gloſſæ : *Crupta*, Βίμς. Græci ioterpretantur ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ. *Adytum* etiam ita interpretantur Græci. Ἄδυτον, τὸ ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ. Pleromque etiam ſubterranea hæc Adyta. Sed & *fauiſſas* & *theſauros* templorum ἀπόκρυφα μέρη τοῦ ἱεροῦ vocare liceat. Cor Βίμς aot Βαίμς Adytom templi, & interiorem cellam ſignificauerit, neſcio. Nec eoim poto eſſe Βαιθήλ. Heſychius : Βαιθήλ, οἶκος Θεοῦ. Notum ex qua lingua hæc vox. Idem etiam βαίτην σκηνήν exponit. Concha ſioe Apſis templi, ſpeluncæ modo camerata. vnde & ſpeluoca etiam dicta. Natiuæ ſpeluncæ vt plutimum fornices habent pro tecto non manu ſed à natura factos. Poëta :

—— *pendentis fornice ſaxi.*

Erraret igitur ſi quis putaret Coocham Eccleſiæ, quia comparatur ſpeluncæ Domioici ſepulcri quæ ſubterranea fuit, etiam ſub terra cooditam fuiſſe. Sola vt dixi ſimilitudo tecti cametati vel apſidati quæſita eſt. Paulious Epiſt. xii. ad Seoerum : *Totum vero extra Concham Baſilica ſpatium alto & lacunato culmine geminis vtrimque porticibus dilatatur.* Ergo ſola Concha Cameratum habuit culmen, & non tam altum quam reliquum Baſilicæ ſpatium, erat laqueatum. Legendum aotem in illis Paulini verbis : *alto & lacuato culmine*, non *lacunato*. Nam & *lacuatum* pro laqoeato dixiſſe veteres alibi docuimus. Aliud porro *lacunar*, aliud *lacuna*. oec *lacunatum culmen* dici queat, quod eſt laqueatum. Dicebatur etiam Apſis. Canoo xxxii. Concil. Cartbag. iii. *Cuiuſcunque autem pœnitentis publicum & vulgatiſſimum crimen eſt, quod vniuerſa Eccleſia nouerit, ante abſidem manus ei imponatur.* Hîc *Apſis* locum ſanctuarij ſignificat, & *chorum* vt hodie vocant. Græcis Κόγχη dicitur, & pleriſque etiam Latinorum, *Concha*. Ea Conchæ camera dimidiati hæmiſpærii figuram habebat, vel quartæ partis ſphæræ. Paulos Silentiarius in Ἐκφράσει templi Sanctæ Sophiæ :

—— ὕψος δὲ μετ᾽ ὄρθιον αὐχένα τοίχου
Σφαίρης τετρατόμοιο λάχος τὸ τέταρτον ἀείρει
Οἷον ὑπὲρ πελόφοιο καρήατος ὕψοθι νώτων
Σχῆμα πολυγλώσσοισι πεὼς πεφύκασιν ἐγείρει.
Κόγχας τοῦτο κάρηνα σοφοὶ τεχνήμονι μύθῳ
Ἀνέρες ἐνδάξαντο, τὸ δ᾽ ἀτρεκὲς εἴτ᾽ ἀπὸ κόγχου
Εἰναλίου καλέουσι δαήμονες, εἴτ᾽ ἀπὸ τέχνης
Αὐτοί που δεδάασι.

In ſequentibus ἁψῖδας & κόγχας eaſdem A facit :

—— δύω δ᾽ ἐς κόνας ἄλλας
Κόγχας ἀμφοτέρωθι προβάλλεται ——

Paulo poſt ἁψῖδας vocat :

Κιόνι μὲν δοιοῖσιν ἀείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἀμφοτέρης ἁψῖδος ἑδέθλια ——

Ea Concha vel Apſis tribus concaoitatibus iotus recedentibus diſtincta conſtabar. Idem Paulus :

Τελσοῖ μὲν δίβληχρῶν ἀναπέπταται ἔνδοθι κύκλων
Ἡμιτόμων, ὕψος δὲ μετ᾽ ὄρθιον αὐχένα τοίχου
Σφαίρης τετρατόμοιο λάχος τὸ τέταρτον ἀείρει.

Concbam Baſilicæ vel Apſida templi illius B his verſibus planè expreſſit. Τελσοῖ ἔνδοθι κύκλων ἡμιτόμων appellat tres receſſus concauos apſidis, qoi ab inuicem diſtincti eraot circolis dimidiatis prominentibos. Tota vero apſis io exteriori parte ſphæræ qoadtipartitæ quartam partem referebat. Idem Paulious Natali x. ita abſidem Eccleſiæ ſiue concham deſcribit :

Eſt etiam interiore ſinu maioris in aulæ
Inſita cella procul quaſi filia culminis eius,
Stellato ſpatioſa tholo, trinoque receſſu
Diſpoſitis ſinuata locis.

Τελσοῖ ἔνδοθι κύκλους ἡμιτόμους, tres illi receſſus C Conchæ Paulo dicuotor. vode & τριέλικτον ἁψῖδα idem appellauit in eodem opere :

—— ἐπ᾽ ἀμφιέσιν δὲ καρήνων
Νηὸς ὀπισθοτέρης χώρης τριέλικτον ἐγείρων
Ἀγλαΐην ἁψῖδος.

Ita vocauit quod tres ἕλικας haberet, hoc eſt circulos dimidiatos. Nam ἕλικες ſunt κύκλοι. Vnde in porpuræ teſta ἕλικες Ariſtoteli, qui Polluci κύκλοι. Ex quibus anni eios cogooſcebantur. Plinius : *totidem orbes habet, quot annos.* Antiphanes apud Pollocem : Πορφύρας ἑπτὰ κύκλοι. In ſumma, τριέλικτος D ἁψὶς Paulo : qoæ *trino receſſu diſpoſitis locis ſinuata* dicitor Paulino. nec enim meliorem afferre interpretationem poſſumus, quam illa eſt. Idem Paolinus Epiſt. xii. ad Seuerum *Apſidem trichoram* eam quo Paolo τριέλικτος, & tribos receſſibus ſinuata. Sic enim locus ille corrigendus eſt : *reliquijs Apoſtolorum & martyrum intra Abſidem trichoram ſub altari ſacratis.* Volgo ediderunt : *Intra Abſidem trichora ſub altaria ſacratis.* Quod ſi hæc emeodatio incidiſſet meoti nuperi Commentatoris & Editoris operum Paulini ferri noo poſſet præ faſtu E ac flatu gloriarum. Nec ſane tot nugas effutire coactus eſſet, vt illa *trichora altaria* oobis explicaret, extricaretque. Apſis tribus ſinibus recedentibus, qoaſi *volutis*, vt vulgo eas appellamus, conſtabat oon intra abſidem duæ aliæ apſides erant, vt falſo aſſeuerant. Illa Apſis ſioe Concha maior tribus coocauis receſſibus ſiouata, duas alias conchulas dextra læuaque habebat, vt ex Paolo liquet ;

—— δύω δ᾽ ἐς κόνας ἄλλας
Κόγχας ἀμφοτέρωθι προβάλλεται ἐς δύσιν ἕρπει.

Paulinus eadem Epiſtola: *cum duabus dextra læuaque conchulis intra ſpatioſum ſui ambitum abſis ſinuata laxetur.* Præter duas illas conchulas, Concha ipſa maior vel apſis tribus erat diſtiocta volutarum ſinibus, à quibus *Trichora* dicta & Τελιχωρος, non propter duas illas conchas dextra læuaque adiunctas. *Trichorum* igitur non tres abſides, ſed vna, tribus coocaoitatibus ſinuata. At de *trichoris altaribus* ougæ. vnicum tantum altare in templis eo tempore habebatur. Idem Paulinus alio loco: *Hic titulus indicat depoſita ſub altari ſancta ſanctorum.* Et mira profecto hæc loquutio vt *trichora altaria* dicerentur, quæ ſub trichoro poſita eſſent. Sic omuino quidquid ſub camera ædium locatum eſt, *cameratum* eadem ratione poſſet appellari. Τρίχωρον Græcis proprie quod tribus loculis diſtinctum ac diuiſum eſt. Inde τρίχωρος ἀψὶς quæ τρισσὰ ἰνδάλματα κόλπων haber, vt loquitur Paulus, vel *trinos receſſus* vt Paulinus. Triangulus quoque τρίχωρος rectè dicatur, qui tribus angulis diſparatus eſt, at tribus locis in acumeo deſinentibus diſpartitus. Hioc faſtigia templorum, & domuum Regiarum quæ trigona erant, etiam *trichora* appellata, vt olim docuimus ad Hiſtoriam Auguſtam. Spartianus in vita Peſcennij *Trichorum domus* imperatoriæ appellat, in quo ſtatuæ & ſimulacra collocabantur: *Domus eius hodie viſitur in campo Iouis, quæ appellatur Peſcenniani, in qua ſimulacrum eius in trichoro conſtituit.* Vopiſcus autem oſtendit io faſtigio dumus ſtatuas & imagioes conſtitui ſolitas his verbis, ex vita Floriani: *imago Apollinis quæ ab his colebatur ex ſummo faſtigio in lectulo poſita ſine cuiuſpiam manu deprehenſa eſt.* Faſtigium eſt ἀέτωμα, vt Gloſſæ rectè interpretantur. *Faſtigium* ergo domus dixit Vopiſcus, quod Spartianus *Trichorum.* Domus Cæſarum procerum cum faſtigio erant ædificatæ, quod proprium fuit templorum & ædium ſacrarum. Primos Cæſar faſtigium habere cœpit in domo ſua, inter alia diuinitatis ioſignia quæ illi attributa fuere, qood ſequentes Cæſares imitati ſunt, & poſtea etiam alij proceres vſurparunt vt ex Statio cooſtat. Priuatorum domus tecta plana habuere, non in altum ſurgentia trichora vel triangulati ſpecie. Galeoos faſtigium interpretatur, ἀέτωμα τὸ εἰς ὕψος ἀνατεταμένον τῆς ὀροφῆς, ὥσπερ τρίγωνον. Idem alio loco faſtigia eſſe dicit, τὰς εἰς ὕψος ἀνατάσεις τῆς ὀροφῆς τριγωνοειδεῖς. Ea faſtigia tam in templis, quàm in domibus regiis, oroabantur ſimulacris æneis, marmoreis fictilibuſque, vt multis auctorum teſtimoniis probauimus ad Peſceunium Spartiani. Hæc tamen interpretatio noſtra de trichoro non placuit cuidam Socio. Qoid igitur illi placeat, videamus. Quid trichorum ſit, inquit, non aliunde melios diſces qoam ex hoc loco Paulini: *Reliquijs Apoſtolorum & Martyrum intra Abſidem*

A *trichora ſub altaria ſacratis.* Nihil vidi quod melius quadraret. Et tu Lector vidiſtine? Statuam Peſcennini in trichoro poſitam, id eſt in medio Trichori interpretantur. Quomodo id intelligunt? an in ſolo collocatam cameræ? Si *Trichorum* camera dicitur, non vtique etiam ſic dici poteſt pauimeotum quod habetur in loco vel conclaui camerato? Quis apſidem appellarit niſi ſtultus aut nollens intelligi, paoimentom cubiculi abſidati? Præterea quis ſtatoas in ſolo ipſo aut pauimento locatas apud veteres meminit, præcipuè iotra conclauia, & in medio tricli-

B nij? Si trichorum de Camera ipſa accipimus, vt omnino naceſſe eſt, quomodo in media Cameræ concauitate ſtare aut ſtatui potuit ſimulacrum? Hæc ſunt illorum hominum qui regnum io litteras poſſidere voluot, dictata & Edicta. Sed nihil oiſi ruiturum ſuperſtrui poteſt vitioſo fundamento, qualia illa ſunt *trichora* altaria. At *Trichora* Apſis longe aliter dicitur quam *Trichorum* faſtigium. Τρίχωρον ἀέτωμα eſt τριγωνοειδὲς, tribus partibus vel angulis diſparatum. Τρίχωρος ἀψὶς ea eſt quæ tres ſinus arcuatos & concauos intus recedentes oſtentat. Et nogautur illi Gloſſa-

C rum auctores qui *Trichorum* vel *Trichorium* exponunt tres cameras vel tres abſidas. Immo vna apſis fuit, tribus conſtans ſinibus vel receſſibus, quos & κόλπους Græci dixere, & ἰνδάλματα. Paulus de Concha Sanctæ Sophiæ:

Ὡς ὁ μὲν βαθύκολπος ἀνέσσυται ὑψόθι Κόγχη
Ὑψόθεν αἰπύλλουσα μία, τελέθει δ᾽ ἢ κόλπος
Νέρθεν ἐπεμβεβαῶτα.

Ideo & *trino receſſu ſinuatam* appellat Paulinus. Epigramma vetus de templo Polyeucti Martyris à Iuliana cooditi:

Κόλποι δ᾽ ἀμφοτέρωθεν ἐπ᾽ ἀψῖδεσσι χυθέντες
Φέγγος ἀειδίνητον ἐμετρήσαντο σελήνης.

Culmen igitur quo tegebatur ſanctuarium

D vel Adytum templi in formam Coochæ ſtructum erat, & *Concha* dicebatur. Reliquum Baſilicæ ſpatium culmioe laqueato fuit, hoc eſt lacuoar habuit pro Camera. Veteres ſaoe lacunaria à Cameris diſtinxere vt alibi oſtendimus. Et Cameras appellarunt ſola culmina arcuata, & in fornicem curuata ſiue ex lapide ſiue contignatione facta eſſent. Vitruuius lib. v. capite x. *Concamerationes vero ſi ex ſtructura factæ fuerint, erunt vtiliores: ſin autem contignationes fuerint, ſiglinum opus ſubijciatur.* Vocat

E *ſtructuram* quod ex lapide ſtructum eſt. Sic apud Hircium de Bello Alexandrino: *Incendio fere tuta eſt Alexandria, quod ſine contignatione ac materia ſunt ædificia, & ſtructuris atque fornicibus continentur.* Vocat ſtructuram quod ex lapide ſtructum eſt. Tale fuit Dominicum ſepulcrum, vt alia omnia κατάγεια monumenta ſtructura ac fornice continebaotur. Ideo λαξευτὸν, & λελατομημένον ἐκ πέτρας vocatur. Corrigendum apud Vitruuium *ſigninum opus* pro *ſiglino*, quod locum ibi non habet. Nam quæ ex contignatione factæ erant cameræ, ſignino opere

ſubiecto inducebantur, vt ex his quæ ſtatim ſequuntur couſtat; : *Inferior autem pars, qua ad pauimentum ſpectat, primum teſta cum calce trulliſſetur, deinde opere albario ſine tectorio poliatur.* Teſta tuſa cum calce figlinum opus eſt. Duo igitur hæc genera camerarum io vſu tum fuere tantum, quæ ex lapide ſtruebantur, aut quæ ex coutignationibus factæ figlino opere inducebautur, & albario poliebantur, poſtea muſiuo etiam otnari cœptæ ſuut quum antea pauimenta ſic fieri ſolerent. Plinij locus inſigniter corruptus, heic emendandus eſt. Sic legitur in Editionibus lib. XXXVI. cap. XXV. *Lithoſtrota occæptauere iam ſub Sylla paruulis certè cruſtis, extat hodieque quod in Fortunæ delubro Præneſte fecit. Pulſa deinde ex humo pauimenta in cameras tranſiere è vitro.* Hæc ſunt falſiſſima, vt indicat vetus ſcriptura, quæ ſic habet: *multa deinde ex humo pauimenta in cameras tranſiere, vt prone victu.* Omnino ſcribeudum: *Mota deinde ex humo pauimenta, in cameras tranſiere, vt proximè vitrum.* Nihil verius. Dixit initiu capitis, *pauimenta originem apud Græcos habere elaborata arte, picturæ ratione donec lithoſtrota expulere eam.* Pauimeuta abſolutè vocarunt, ex teſſellato opere facta, vt paulo poſt indicat: *frequentata verò pauimenta ante Cimbricum magna gratia animorum indicio eſt Lucillianus ille verſus:*

Ante pauimenta, atque emblemata vermiculata.

Gloſſæ: *pauimentum*, χωδροβολίας ἔδαφος. Quod explicauimus alibi. Eædem: *pauimentum*, ψηφολογητὸν ἔδαφος. Ea pauimenta lithoſtrotis expulſa ſunt, quæ ſub Syllæ originem ſumpſere. ac deinde pauimenta ex humo mota in Cameras tranſiere. Hinc *muſiuo ornatas Cameras* paſſim apud auctures legere eſt. Quod *muſiuum opus* in ſolo *pauimentum* dicebatur, & *teſſellatum opus* è teſſellis factum in varios tinctis colores. Idem Pliuius eodem capite: *Celeberrimus fuit in eo genere Soſus qui Pergami ſtrauit quem vocant Aſaroton OEcon, quoniam purgamenta cœnæ in pauimento, quæque euerri ſolent, veluti relicta fecerat paruis è teſticulis, tinctiſque in varios colores.* Teſtulæ illæ ibi iu mendu ſtratæ. vetus liber: *paruiſque eſſent vtilis.* lege: *paruiſque è teſſerulis.* Verbo Lucillij vſus eſt, cuius & verſum ibidem citauit:

—— *lexis compoſta, vt teſſerula omnes.*

Arte pauimento, atque emblemate vermiculato.

Compoſitæ dictiooes, vt umnes teſſerulæ ſunt pauimento arte & emblemate vermiculato, id eſt arte & emblematc picto tinctuve. Nam lapillis tinctis in varios colores opus illud fiebat. Nonnius interpretatur, *minutum.* ita quippe legitur in libris: *vermiculatum, pro minuto.* Sed omnino ſcribendum: *pro miniato.* Quidquid argutcutur viri docti. Nec video qui *vermiculatum* poſſit eſſe minutum. Certe vermiculorum figuram non referebant teſſellæ, ſed calculi erant, vt nomen indicat, quadrati. *Coccum* Lucillij æuo notum fuit Romanis, ergo, & *vermiculum.* Nam idem eſt. σκωλήκιον quoque Græci dixe-

A re, vt apud Plinium eſt lib. XXIIII. cap. IIII. Quod certum geous cocci eſſe ait. Sed omne coccum ſic dicebatur. Hinc apud recentiores Græcos σκώληξ paſſim pro cocco, vt in Democriti ſuppoſitiuo operc De purpuræ tingeudæ ratione, σκώληξ Γαλατικὸς pro cucco Galatico, & σκώληξ ὁ πορφύρεος. *vermem* etiam Latiui appcllauere. Gloſſæ veteres: *fucus, vermiculus, vnde vermi tinctum.* Atque ioda ſuum fecere *Guermes* vel *Chermes* Arabes. pauimentum igitur vcl emblcma *vermiculatum* pro tincto vel miniato. *Aſaraton OEcon* Pergami qui huc generc ſtratus fuit. Plinius ita dictum ioterpretatur, quud artifcx purga-

B meuta cæuæ quæque euerri ſolent velut relicta fecerat paruis è teſſellis ac tinctis iu varios colores. Aliæ tamen iu illius Oeci pauimento figuræ pictæ iueraut vt ſtatim idem ſcribit: *mirabilis columba bibens, & aquam vmbra capitis infuſcans, apricantur aliæ lauantes in canthari labro.* Ita vetcres libri. planiora alij referunt cx ſuis. Vcrum de his alibi. Corrigendus obiter heîc Statius de his Aſarutis in Tiburtiuo Manlij:

—— *varias vbi picta per artes*

Gaudet humus, ſuperatque nouis Aſarota figuris.

Ita ibi legendum, non vt eſt vulgo, *ſuberant-*

C *que nouis Aſarota figuris.* Quod ſenſu carct, & conſtructioni nun reſpondet. Dicit autem pauimcntum villæ Tiburtinæ nuuis figuris ſuperare antiqua Aſarota. Alludit ad illum Aſaroton Occon Soſi. Hæc teſſellata pauimcnta omuino diuerſa fuere à lithoſtrotis, vt clare ſignificauit Plinius. Malc igitur viri doctiſſimi Lithoſtrota & teſſellata eadem faciunt, *Lithoſtrota* ſectis paruulis marmorum cruſtis ſtrata erant ex diuerſi generis & coloris marmuribus, uou tinctis. *Teſſellata* cx paruis teſſellis hoc eſt calculis quadratis in varios colores tinctis. Suetunius *ſectilia* La-

D tine vocat τὰ λιθόστρωτα, & diſtinguit à teſſellatis. In Cæſare, quem ait, *ſectilia ac teſſellata pauimenta in expeditionibus circumtuliſſe.* vbi ſectilia ſunt lithoſtrota ſectilibus cruſtis pauita. Grammatici apud Homcrum τὸ κραταίπεδον interpretantur λιθόστρωτον ἢ ψηφολογητὸν ἔδαφος. Ergo diuerſum lithoſtrotum à teſſellatu. Vitruuius lib. VII. cap. I. Sectilia à teſſellatis aperte diſtinguit. *Sectilia*, in varias figuras ſectæ lapidum cruſtæ quibus inducebatur pauimentum. Has figuras in ſectilibus vſitatas memorat idem: ſcutulas, ſiue rhombos, trigona, quadrata, & fauos, id eſt Hcxago-

E na. E ligno etiam hodie his figuris fiunt ſectilia pauimenta. Sed & cx latere coctili. Structum vero teſſellis pauimentum, ex paruis calculis quadratis in varios colores tinctis ad exprimendam aliquam imaginem, aut auis aut piſcis, aut hominis, aut aliam quamcunque. Lithoſtrotæ in pauimento ac ſolo manſére, teſſellata ad cameras tranſlata, & *muſiui operis* nomiue appellata ſunt. Vitro quoque cameras ornare motis fuit. Quod proximè ætatem ſuam incepiſſe fieri narrat Plinius, quum Scaurus in ludis ſuis parietes

ſcenæ vitro inductos oſtendiſſet. de camera vitro inducta accipiendi ſuot hi verſus Statij in Tiburtino Manlij:

Dum vagor adſpectu, viſumque per omnia duco,
Calcabam necopinus opus, nam ſplendor ab alto
Defluus, & nitidum referentes aëra teſtæ
Monſtrauere ſolum.

Iu his verſibus *teſta nitidum aëra referentes*, ſunt vitreæ teſtæ ἀειζώνοις & διαφανεῖς. Dum inquit adſpectu vagor, uec conſpicio quæ ante pedes ſuor, oeſciebam opes me calcare, & pauimentum diues. Nam ſplendor ab alto delapſus, & vitrearum teſtarum perſpicuitas mihi ſolum oſtendit, quod in camera vitro operta, velut in ſpeculo conſpiciebatur. Hæc noo poſſunt accipi niſi de vitrea camera. Sequeos Plinij locus quo probare vult tum ouper vitrum ad cameras tranſlatum peſſimè in Editiooibus ita concipitur: *Nouitium & hoc inuentum. Agrippa certè in Thermis quas Romæ fecit, figlinum opus Encauſto pinxit. In reliquis albaria adornauit, non dubiè vitreas facturus & cameras, ſi prius inuentum id fuiſſet, aut à parietibus ſcenæ, vt diximus, Scauri perueniſſet in cameras.* partim ex coniectura, partim ex libri veteris veſtigiis ſic eum reformandum totum arbitror: *pauimenta in cameras tranſiere, vt proximè vitrum. Et hoc certè inuentum ab Agrippa in Thermis quas Romæ fecit: Signinum opus encauſto pinxit, adornauitque, non dubie vitreas facturus cameras ſi prius id inuentum fuiſſet.* Aliud eriam inuentum illud inuentum tribuit Agrippæ, Encauſto pingendi Signinum opus camerarum. Ex eo argumeutatur tum proximè inuentum fuiſſe cameras vitro decorare. Nam ſi, inquit, tempore Agrippæ id fuiſſet, haud dubiè vitreas cameras feciſſet. At ille nouo inueuto ſignioum opus in cameris eucauſto pinxit, id eſt ceris coloratis & igne reſolutis. Perperam ibi omnes libri *figlinum opus* pro ſigniuo exhibent. Quod ibidem mendum & ex Vitruuio ſuſtulimus. Cameræ ſigniuo primum opere inducebantur, deinde aut tectorio poliebantur, aut muſiuo ornabantur, aut vitro decorabantur, aut encauſto pingebantur, aut etiam deaurabantur. Nulla præter hæc repperio apud antiquos camerarum ornamenta. At plana tecta laquaabantur tabulis in varias figuras cælatis, vt in Maandros & lacus & πλίνθια & orbes vel triangulos, & alia. *Lacunaria* vel *Laquearia* propriè dicebantur, quæ lacubus quadratis diſtincta erant. Græci φατνώματα dicebant quæ cælata non erant. Lexicon noo editum: φατνώματα, σανιδώματα, τοῖχοι ἄγλυφα. De his nos alibi dixiſſe meminimus. Hæc ſunt lacunaria vel laquearia tabulis tecta quæ Vitruuius à cameris diſtinguit: *Tunc autem machinis comparatis camerarum diſpoſitiones in conclauibus expediantur, niſi lacunaribus ea fuerint ornata.* vbi lacunaria tecta plana tabulis laqueata, & lacubus diſtincta. Idem lib. vi. *lacunaria ex opere inteſtino* vocat, quæ Græci ἐξ λεπτουργίας ἐπίχουν

A κατεσκευασμένα dicunt. *Opus minutiaria fabrica*, hoc eſt, λεπτουργίας vulgo appellamus. At poſterius æuum cameras etiam nouit loqueatas & tabulis ſubtectas. Cameras quidem ex contigoationibus feceruut vt veteres, ſed pro ſigniuo opere & albario eas tabulis ſubtexerunt. Iſidorus: *laquearia ſunt quæ cameram ſubtegunt & ornant, quæ & lacunaria dicuntur, quod lacus quoſdam quadratos vel rotundos ex ligno vel gypſo, vel coloribus habeant pictos.* Quod addit de gypſo planè coofuudit cameras veterum cum cameris recentiorum, & laquearia à cameris non diſceroit.
B Nam in veris laquearibus, nullum gypſum: At in cameris veterum quæ albario opere poliebantur, coronæ ex gypſo fiebant ad ornamentum, quas heic Iſidorus temere confundit cum lacubus ligneis laqueariorum. At in cameris quæ tabulis erant laqueatæ, lacunar & camera pro eodem vſurpata. Paulious Natali ix. de Baſilica:

——*inſculptum camera criſpante lacunar*
In ligno mentitur ebur,

Quum igitur idem in Epiſtola ſcripſerit præter concham reliquum Baſilicæ culmen
C lacuatum eſſe, quærendum eſt de quo genere lacunaris intellexerit. Et ſaoè de camerato lacunari, vel camera laqueata id eſſe ioterpretandum iam veris viocam. Talia enim tum fiebant Baſilicarum & templorum tecta. Paulus Silentiarius deſcripta concha Sanctæ Sophiæ, reliquum eius rectum qua forma fuerit, ita narrare incipit:

Τὴν δ' μετ' ἐκδέχεται κρατεροῖς ἀέρσια θεμείλοις
Ἐς βάθος ἀιθύγραμμος, ὑπερθε δὲ κύκλιος ἄντυξ
Σχήματι οὐ σφαίρης ἀναλίγκιος ἀλλὰ κυλίνδρου
Ἀιδίχα τεμνομένοιο.

D Formam ſemicylindri babere dicit boc culmeu. Harundinis interoodij fiſſi boc inſtar eſt, vel cylindri per medium diuiſi. Atqui hac figura ſunt fornices. Græci: ψαλὶς ἐστὶν οἰκοδομῆς εἶδος ἡμικυλίνδρου τὸ σχῆμα ἐχούσης. Heſychius: ψαλὶς, καμάρα. Idem: ψαλίδες, ἁψῖδες τῶν στοῶν. Ergo totum templi tectum cameratum erat, baud ſecus ac ſacrarium ipſum. Qua in re igitur differebat reliquum templi culmen à ſacrarij culmine? Sola cameræ ſpecie & materia. Sacrarij culmen conchæ formam babebat, id eſt cameræ concham referentis. cetera Baſilica camerata & ipſa, ſed ſpecie ſemicylindri, fornice
E nempe oblooga. Plato xii. Legum, ψαλίδα προμήκη vocat. Præterea cetera Baſilicæ camera laqueata erat, id eſt tabulis ſubtecta. At concha ſacrarij ex ſtructura, id eſt lapide ſtructo fiebat. Denique concha ſacrarij ſinuoſa, vtpote tribus ſinibus, quaſi totidem cameris conſtans. Camera vero Baſilicæ recta & oblooga ad inſtar cylindri dimidiati, vel ioternodij aruodinis fiſſæ, vel carinæ nauis, aut liutris monoxyli, quales etiam fiebant ex internodio vno Indicæ harundinis fiſſæ. Vode hodieque *Nauem* appellamus eam templi partem à culminis

ſigura. Tecta mapalium Africanorum cameræ quoqoe ſpeciem referebant. De quibus Salluſtius : *Oblonga incuruis lateribus, tecta quaſi nauium carinæ ſunt*. Inde igitor nauis templi qnod camera eius veluti nauium carina ſit. Variæ camerarum ſpecies, Teſtudo, Fornix, Concha. Teſtndo hemiſphærij inſtar referebat: Foroix, bemicylindrij: Coucha ſphæræ quadrifariam diuiſæ quartam partem adſimilabat. Veterum Baſilicarum ſiue templorum culmina Apſidata fuiſſe, non ſolum ſacrarij locum patet ex veteri Epigrammate quod inter noſtra Χριστιανικὰ αἰνίγματα legitur in templum Polyeucti Martyris, quod Epigramma titulus indicat inſcriptum fuiſſe: ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἔξωθεν τοῦ νάρθηκος, περὶ τῆς ἀψῖδος. Hæc Apſis in templi ioitoiu extra Narthecem, non poteſt eſſe ſacrarij aſpis, ſed eſt Baſilicæ camera. Νάρθηξ in Græcis templis oppoſita eſt ſacrario, tota templi longitudioe interiacente. Hæc ad occidentem, ſacrarinm ad orientem. Νάρθηξ eſt porticus vel atrium ante Baſilicam ad deambulandum factom, tam longum, quam ipſum templum latum, continenti ædificio cum ipſo templo & eodem ambitu clauſum, ab Eccleſia tamen veluti ſeparatum. Nam Narthecis fores aliæ à templi foribus, & qui intta Narthecem ſtabant, extra templum conſiſtere cenſebantur. Hic locus erat Audientium, & ſecundi gradus Pœnitentium. Græci: ὁ ἀκροώμενος ἔσωθεν μὲν τοῦ νάρθηκος ἵσταται, οὐ περαιτέρω δὲ συγχωρεῖται εἰσελθεῖν. Idem ἀκρόασιν definiunt, τὸ ἔσωθεν ἀκροᾶσθαι χωρῶν ἐν τοῖς βασιλικοῖς τῆς Ἐκκλησίας ἱστῶντα πυλῶν. Ergo poſt Νάρθηκα ſequebantur Πυλῶνες Eccleſiæ, cuius introitus, finis erat Narthecis. Paulus Silentiarius αὐλῶνα vocat. Heſychius στοὰ interpretatur. Sic enim hæc eius verba legenda: Νάρθηξ, στοά. Νηρικοὶ, ἕδη. Quod longa eſſet & anguſta, νάρθηκα appellauerunt, vel à culmiois figura, quod ferulæ dimidiatæ inſtar exhiberet. Latini *Paradiſum* dixeruut voce Græca, quæ locnm etiam ſignificat ad deambulandum factum. Heſychius: παράδεισος, τόπος ἐν ᾧ φυτεῖαι. Paulinus Epiſt. XXXIII. ad Alethium, *Atrium* vocat, de Baſilica loquens: *quaue pratento mitens Atrio, fuſa veſtibulo eſt*. Hic eſt Græcorum Νάρθηξ in Baſilicis ac templis Chriſti nomini dicatis. Antiqua Græcia in templis Deorum ſuorum πρόναον vocabat, πρόναον atque etiam πρόδομον. Sed alia forma veterum Græciæ ædium fuit ac Baſilicarum Chriſtianarum. Quod vt obiter explicemus non abhorret à propoſito noſtro & harum Exercitationum iodole. Ædes ipſa ναὸς, Latinis vt Vitruuio cella ædis. Græcis etiam δόμος, vt apud Dionyſium: ἱερὸς δόμος εἴσατο Βάκχῳ. In fronte ædis πρόναος vel etiam πρόδομος, qui Νάρθηξ dicebatur in templis Chriſtianorum. Sed ædes Græcorum plerumque etiam ὀπισθόδομον habuere ad idem inſtar in poſtico ædis factum, vt in fronte. Non vnum autem genus fuit

A παραστάσιν. Aliquot ſpecies & modos refert Vitruuius. Primum dicebatur *in Antis*. Græcis ναὸς ἐν παραστάσιν. Ergo *Antæ* ſunt παραστάδες. Aliud ſunt *Antes*. Ita vocarunt ordinas & στίχους priſci Latioi. Virgilius:

Iam canus extremos effœtus vinitor Antes.

Inepta Grammaticorum natio, quia Virgilius *extremos Antes* dixit, ipſi interpretantur Antes, *extremos ordines vinearum*. Ita Feſti Epitomator. Seroio *vltimæ columnæ quibus fabrica ſuſtinetur*. Philargyro, *extremæ quadrarum partes*. Nugæ. Si Antes propria ſoa notione extremitatem deſignaret, fruſtrà ſummus poëta, *extremos Antes* dixiſſet, qood
B non ἐπιθετικῶς ab eo poſitum, ſed rei ſignandæ. Vt extremi ſunt Antes in vineis, ita & primi ac medij. Laſſus & effœtus vinitor in extremis Antibus, qui in primis adbuc vegetus & integer, vt pote laborare tum incipiens, qoum in extremis vineæ ordinibus labore iam fractus ſit. *Antes* igitur ſont ordines cuiuſcunque rei anteriores & qui frontem ſpectant. Atqoe inde dicti. Gloſſæ veteres rectè: *Antes*, στίχοι ἀμπέλων. eædem: *Antium*, τάξεων, στίχων. Cato de re Militari: *equites quatuor agminibus, pedites duobus Antibus ducas*. Id eſt, duobus ordinibus. Quum
C *Antes* Grammatici veteres columnas exponunt, Antas cum Antibus confundunt. Seruius *Antes* propriè eſſe ſcribit, *lapides eminentiores qui interponuntur ad maceriam ſuſtinendam*. Item: *propriè Antes ſunt eminentes lapides vel columnæ vltimæ, quibus fabrica ſuſtinetur, & appellantur Antes* ἀπὸ τοῦ ἀντέχειν. Nugatur, & Anterides pro Antibus accepit. Hoc enim ſunt *Anterides*, columnæ vel lapides eminentiores qoi interponuntur ad ſuſtinendam ſtructuram. Græcnm eſt Ἀντηρίδες ἀπὸ τοῦ ἀντερείδειν. Vnde & ἀντερείσματα
D etiam dicta. Heſychius: Ἀντηρίδες, τὰ ἀντερείδοντα ξύλα ἢ λίθινα κατασκευάσματα. pilæ ſunt lapideæ muris obiectæ & obnixæ ad fulciendam fabricam. Vitruuio *Eriſmæ*, id eſt, ἐρείσματα lib. VI. cap. vltimo: *Anterides ſiue Eriſmæ ſunt*. Hæc Eriſma, vt hæc *ſchema*. Latinis etiam *obices* hoc ſenſu appellantur. Optimæ Gloſſæ: *obices*, ἀντηρίδες, ἀντήρεις. Lege: ἀντηρίδες. Aliæ Gloſſæ: ἀντηρίδων, *obiceſ*. eædem Gloſſæ Tibicines, ἀντηρίδας exponunt. Diuerſæ igitur *Anterides*, & *Antes*, & *Antæ*. Quæ tria Grammatici confundunt. Nonius ait *Antes* eſſe quadraturas, *Antas*
E autem quadras columnas. Immo *Antes* στίχοι. *Antæ* quadræ columnæ vel pilæ quæ ad latera oſtiorum vtrinque ponuntur. Nec enim quælibet columna qoadrata *Anta* dicta eſt, ſed eæ tantom quæ in lateribos oſtiorum ἀπὸ τοῦ ἀντέχειν. Et Græcum eſt ὁ ἄντης, hæc *Anta*. vt ὁ χάρτης, hæc charta. Feſtus ſcribit *Antas* ab Antibus nomen trahere & eſſe latera oſtiorum. Recta interpretatio, ſed falſum nominis Etymum. Philander apud Vitruuium *Antas* exponit Antepagmenta. Atqui multum differunt. Antæ lapideæ, Antepagmenta lignea. In veteri

inſcriptione : FACITO ANTEPAGMENA ABIEGNA LATA S∶∶. Feſtus : *Antepagmenta, valuarum ornamenta quæ Antis adpanguntur id eſt adfiguntur.* Ergo diuerſa ab Antis. Nam Antæ lapideæ ligneis antepagmentis operiebantur ornamenti gratia. Non tamen *Antepagmenta* ab Antis appellata, ſed ab ante vt *Antefixa.* Veteres autem *Antipagmenta* dicebant, vt *Antiſtes, Antiſto.* Propriè igitur *Antæ* Latinis quæ Græcis παραστάδες, pilæ nempe lapideæ in lateribus oſtiorum. Heſychius : παραστάδες οἱ πρὸς τοῖς τοίχοις τετραγωνισμένοι κίονες. Gloſſæ : *Poſtes,* παραστάδες. Hinc *templum in Antis,* qui Græcè ναὸς ἐν παραστάσιν, quod Antas haberet in pronao. Hoc ille ſic explicat lib. III. cap. I. *In Antis erit ædes, quum habebit in fronte Antas parietum qui cellam circumcludunt, & inter Antas in medio columnas duas, ſupraque faſtigium.* Hæc πρόναος Antas tantum habet in fine parietum qui cellam ædis circumcludunt, & in medio Antarum duas columnas, ſupraque faſtigium. De Antis ita etiam habet Vetus Inſcriptio : *In eo pariete medio oſtij lumen aperito latum pedes VI. altum P. VI. facito. Ex eo pariete Antas duas ad mare verſum proiecito longas pedes II. craſſas P. I.* At πρόστυλος dicebatur ea ædes quæ contra Antas duas columnas angulares habuit, & ſupra Epiſtylia, & dextra ac ſiniſtra in verſuris ſingulas. Ἀμφιπρόστυλος autem vocabatur, quum in poſtico ad eumdem modum columnas & faſtigium habebat, vt in fronte. *Poſticium* vocant veteres libri. Græci ὀπισθόδομον. Gloſſæ : *poſticium,* παράθυρον, παραθύριον. Vitruuius : *præterea quæ habet in poſtico ad eumdem modum columnas & faſtigium.* Vt ὀπισθόδομος templi *poſticum,* ita & πρόδομον quidam dixere τὸν πρόναον. Nam vt dixi δόμον nonnulli de templo vel æde dixere. Heſychius : πρόδομος, προστάς, πρόναον. Porticum qui ante ædem, ita vocarunt. Qui eſt Chriſtianorum Νάρθηξ. Notabis apud Heſychium πρόδομον etiam exponi προστάδα. Idem alio loco : προστάς, πρόναον. Hæc etiam Παστὰς appellata. Apollonius. I. Argon.

—— καλῆς διὰ παστάδος εἶσιν ἄγυιαν.

Vbi interpres vetus : ἣν ἡμεῖς προστάδα λέγομεν. εἴρηται δὲ οὕτως διὰ τὸ ἐν αὐτῇ στιβάδας ἡμᾶς, εἶναι παστάδας. Apparet igitur διὰ παστάδος veram eſſe lectionem in illo verſu Apollonij, non δι' αἰθούσης. Sed & προστάδα in verbis Scholiaſtæ reponendum vt ſcripſimus, non vt vulgo editum eſt, ἣν ἡμεῖς προπαστάδα. Emendandus & in hac voce Etymologici Magni auctor : Παστὰς, ἣν ἡμεῖς προστάδα λέγομεν. Heſychius quoque corrigendus : Παστάς, στοά, προστάς, παστός, νυμφών. peſſimè editur : Παστάς, στοαὶ πρὸς ταῖς παστάσι νυμφῶν. Notat vetus Scholiaſtes Apollonium in προεκδόσει Argonauticῶν ſcripſiſſe :

—— προδόμου διὰ παστάδος.

pro quo in poſteriore poſuit, καλῆς διὰ παστάδος. ſic πρόδομος & παστὰς idem. Pollux de templo vel æde ſacra : τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ πρόδομος, καὶ τὸ κατόπιν ὀπισθόδομος, ἡ δὲ εἴσοδος πρόπυλαια. Poſticum eſt ὀπισθόδομος vel poſticium. Eodem modo & *Anticum* dicere liceat τὸν πρόδομον ab Antis. Et vero ſic quoque veteres dixere. Feſtus : *Anticum veteres etiam pro ianua poſuere.* Hoc vt dixi ab Antis quæ ſunt παραστάδες. Vetus Comicus :

Παραστάδας καὶ πρόθυρα βούλει ποικίλα.

Sicut autem in ædibus ſacris ita etiam in priuatis apud Græcos, ſed procerum & principum ſui πρόδομοι fuere & παστάδες. Vitruuius lib. VI. cap. X. *Id periſtylum in tribus partibus habet porticus. In quarta parte quæ ſpectat ad meridiem duas Antas inter ſe ſpatio amplo diſtantes, in quibus trabes inuehuntur, & quantum inter Antas diſtat ex eo tertia dempta ſpatium datur introrſus. Hic locus apud nonnullos* Προστὰς, *apud alios* Παστὰς *nominatur.* Ita totus ille locus legendus. In poſtremis his verbis perperam excuſum eſt : *apud nonnullos* προστὰς, *apud alios* παραστάς. Immo Παστὰς non παραστάς. Atque ita poſtea ſcriptum vidimus in optimo exemplari : *apud alios paſtas.* Παραστάδες aliud ſunt, nempe *Antæ.* Paſtas duas habet Antas hinc & inde, quæ ſunt παραστάδες. *Templum in Antis* ſimiliter dicebatur, ὁ ναὸς ἐν παραστάσιν, qui paſtada habebat ſiue πρόδομον cum duabus Antis. Παστὰς autem non ἀπὸ τοῦ πάσασθαι dicta quod in ea conuiuarentur, ſed ἀπὸ τοῦ πάσσειν, quod eſt ποικίλλειν, quod opere inteſtino cælatis laquearijs, & tectorio albarioque opere inductis pictiſve & auratis ornata eſſet. Hinc παστάδας, διαγεγραμμένους οἴκους Heſychius interpretatur. & παστοφόριον ναὸν δίαιταν. Sed & παστὸς velum ſignificat variegatum plumario opere, quod thalami vel œci foribus prætendebatur. Inde παστοφόρια templorum atria in quibus eiuſmodi vela prætenta eſſent, vel quod is locus deſtinatus eſſet manſionibus τῶν παστοφόρων. Quod verius. In templo Iſidis, & aliarum ſi fortè dearum vt Deæ Syriæ & matris Deum, certus cætus fuit ſacratorum hominum qui παστοφόροι dicebatur, à παστοῦ quod erat velum linteum variegatum, thalami foribus vel ſacræ calybæ oppandi ſolitum. Nam θάλαμοι & καλύβαι etiam dictæ interiores cellæ in pleriſque templis & præcipuè fœminarum Dearum. Vnde & θαλαμηπόλοι earum dicti ſacerdotes, qui & alibi παστοφόροι à thalamo vel thalami παστοῦ. Pollux : τὸ δὲ πρὸ τῆς θύρας παραπέτασμα παστός. Inde παστοφόριον, cætus paſtophororum, vel etiam locus in quo manebant circa templum. Inde *paſtophorium, atrium templi* in veteribus Gloſſis exponitur. In Gloſſis etiam Iſidori & aliis nonnullis, ita ſcribitur : *Paſtoforium, atrium templi vel Safarium.* Item in iiſdem : *Safarium, atrium templi.* De paſtoforis Iſidis videnda decima & vndecima Apuleij Mileſia. Græci παστὸν etiam παστάδα exponunt & στοάν. Heſychius : Παστοφόριον, τὸ τῶν παστὸν φερόντων, ἢ οἴκημα, ἢ συναγωγὴ, ἢ ναὸς δίαιτα. In paſtadis dextra & ſiniſtra cubicula erant poſita in Græcorum ædificiis. Vitruuius : *In proſtadij autem dextra ac ſiniſtra, cubicula ſunt collocata, quorum vnum*

σηκὸν hic vocat, quam paulo ante πρόναον. corrigendum etiam ibidem: *In his locis etiam conſtituuntur Oeci Magni, in quibus matres familiarum cum lanificis habent ſeſſionem.* De templo in Antis & de proſtylo, atque amphiproſtylo diximus. Περίπτερον vocatum id genus ædes docet Virtuuius, quæ non ſolum in Antico & poſtico, ſed etiam ad latera habebat columnarum ordines & deambulationem circa cellam ædis. *Cellam ædis*, vt dixi vocat ædem interiorem in qua ſimulacrum illius Diui cui dicata erat ædes, cum ara ponebatur. Græci σηκὸν propriè vocabant. Πρόναος, frons ædis cum columnis & faſtigio, qui pleruinque maior fiebat ipſa ædis cella. Strabo lib. XVII. de templo quodam Ægyptiaco: μετὰ δὲ τὰ προπύλαια ὁ ναὸς πρόναον ἔχων μέγαν, καὶ ἀξιόλογον· τὸν δὲ σηκὸν σύμμετρον, ξόανον δ' οὐδὲν, ἢ οὐκ ἀνθρωπόμορφον, ἀλλὰ τῶν ἀλόγων ζώων τινός. *poſt veſtibula ædes ſequitur pronaum habens amplum & magnificum, cellam autem ædis medicam.* Vitruuius *pronai* voce vtitur: *Dipteros autem Octaſtylos & pronao & poſtico, ſed circa ædem duplices habet ordines columnarum.* Alibi *frontem* & *poſticum* vocat. τὸν πρόναον καὶ τὸν ὀπισθόδομον. *Atrium* pro templi pronao vitauit dicere, quia propriè aliud erat, quamuis poſterior Latinitas paſſim ita vocet. Sed & προδόμους & προςάδας habuere Græcorum priuata ædificia, quæ tamen *Atrium* more Romano non habuerunt. Πτερὰ propriè ad latera ædis columnarum ordines ſiue porticus. Hinc hodieque columnata templorum latera vocamus *Alas*. Heſychius: Πτερὰ· πτέρυγες ἢ οἰκοδομήματα περὶ ἐκ λίθων. Item: πτερὸν, στολών. Sed hæc in prora nauis propriè. Strabo parietes qui vtrimque πρόναον circumcludebant πτερὰ vocata oſtendit. De templo quodam apud Thebas Ægyptias: τοῦ δὲ προνάου παρ' ἑκάτερον πρόκειται τὰ λεγόμενα πτερά. ἔστι δὲ ταῦτα ἰσοϋψῆ τῷ ναῷ τείχη δύο. Hanc ædem quæ parietum Antas habuit in pronao Vitruuius ναὸν ἐν παραστάσιν vocat, templum in Antis. Sic iuxta Strabonem quæ latera pronai vel templi ſiue columnis ſiue muris circumuallarentur, πτερὰ dicebantur. Vitrouius περίπτερον id genus ædis appellatum tantum oſtendit, quæ columnas in fronte & poſtico & circa ædem vtrimque haberet. Idem Vitruuius de Arietis inuentione, στῦλον περίπτερον Latinè vertit *feneſtratam*. Ita enim Græcus ſcriptor: ἐγίνετο δ' αὐτοῖς ὁ πλησιοῦντος δεκάστεγος περίπτερον εἶναι ἑκάστης χώρας. Vitruuius ſic iſta reddidit: *fieri autem ait oportere eam turrem tabulatorum decem ſingulis partibus in ea feneſtratis.* Nihil mutant priſci libri, niſi quod in antiquiſſimo habetur, *tabularum decem*. Sed rectum eſt, *tabulatorum*. Atque ita infra: *ſingula tabulata*, στέγας. Vnde δεκάστεγος, turris *decem tabulatorum*. corrigendus in hac dictione Agellius lib. IV. cap. XIIII. vbi hodie ſic legitur: *quod de ambulacro eius noctu lapide ictus eſſet.* In optimo codice Regio ſcribitur: *quod ex ambulato eius.* Omnino emendo: *quod è ta-* A *bulato eius.* ἐκ τῆς στέγης. Sed hæc obiter. Ceterum non poſſum videre, quid ſequutus ſit Vitruuius, quum περίπτερον *feneſtratum* Latinè reddiderit. Murorum pinnæ Græcis etiam πτερὰ & πτέρυγες. Eæ veluti feneſtratim inciſæ ſunt. *Cranella* vulgo vocamus. Inde fortaſſe περίπτερον in ſingulis tabulatis pro feneſtrato accepit. Non hic tamen ſenſus Græci ſcriptoris. ſingulas partes in tabulatis turris περιπτέρους eſſe vult, quod proiecturas extra prominentes haberent, & extantes, vt circumiri poſſent ſingula tabulata. Heſychius περίπτερον exponit πάντοθεν ἐξέχον, ἢ B στύλους ἔχοντα κύκλῳ. Ita accipiendum in Athenæi verbis. Nam & ſtatim in turri ſimili viginti tabulatorum, περιδρόμους ἔχουσαν στέγας vocat, quam περίπτερον dixerat ante in deſcribenda turri decaſtego: ὁ δὲ πλησιοῦντος αὐτοῦ πύργος ἦν εἰκοσίστεγος περιδρόμους ἐχούσης ἑκάστης στέγης πλάτος τριῶν πηχῶν εἰς τὴν ἐκβοήθησιν τῶν ἐμπυρισμῶν. Vertit Vitruuius: *cum haberent tabulata circumitionem cubitum ternum.* περίδρομοι illi circum tabulata ſingula facti tabulis prouolantibus & extra proiectis eminentibuſque, quod eſt περίπτερον. Περίπτερος ναὸς etiam dictus quod in circuitu deambulatio- C nes haberet, quas περιδρόμους Græci appellant. In Græcorum igitur ædibus ſacris hæc erant. Pronaus primum πρόδομος, vel parietibus Antarum vel columnis ædificatus cum faſtigio: deinde προπύλαια, qui & πυλεών. Sequebatur *ædis cella*, ὁ σηκός. Plerumque multæ cellæ in eodem conſepto, præſertim ſi pluribus Diuis vna eademque ædes eſſet dedicata. Poſt cellam ædis, ὀπισθόδομος vel poſticum, ad idem ferè inſtar factum vt πρόδομος vel pronaus. circa latera ædis etiam deambulationes ſiue περίδρομοι, ordinibus columnarum vtrimque adiectis. Ante pronaum *Area*, quod ſpatium erat ſub dino, D de ea ſuprà. In templis Chriſtianorum Νάρθηξ locum pronai obtinebat. Heſychius στοὰ exponit. Ita & πρόδομοι & παστάδα quoque interpretantur, πρόστῳον quaſi dicas *Anteporticum*. poſt Νάρθηκα, αἱ πύλαι, ſiue veſtibola, & ingreſſus templi. Græci πύλας βασιλικὰς vocant, Latini *Regias*. Deinde templum ipſum, quam *templi nauem* vulgo vocant cum Alis ſuis vtrimque. Vltimo loco ad orientem *Apſis* ſiue *Concha*, & intimum ſacratium. *Chorum* hodie appellant. Nullus E in templis Chriſtianorum ὀπισθόδομος. Sed hæc pluribus explicabimus, & firmabimus ad Eliberinum Concilium. Paulus Silentiarius ſcribit in mediis templi partibus paria eſſe omnia, atque in Eois, paucis exceptis, ὀλίγων ἄτερ. Nec enim eodem modo camerata erat.

----- οὐ γὰρ ἐκείνο
Μεσσάτιον κατὰ χῶρον ὅλης περιδεδρόμηκεν αὐτῆς
Οἷά περ ἀντολικοῖς ἐπὶ πήχεσιν.

Differentiam ſuprà expoſuimus. Et cum *Apſis* & *Camera* idem ſit, Latini tamen diſtinxere. *Apſidem* propriè dixerunt pro ſanctuario. Vnde *Apſidam Eccleſiæ* & Baſilicæ

paſſim legere eſt apud Anaſtaſium in vitis Pontificum. Paulinus tamen cameram etiam Apſidis dixit muſiuo illuſam. vbi *Apſidem* pro toto ſanctuarij loco vſurpauit. Idem *camera lacunar* alio loco appellauit, de reliquo Baſilicæ culmine, quod erat lacuatum. Iſidorus verò *cameram* ab *Apſida* clarè diſtinxit. *Cameram* volumen introrſum reſpiciens interpretatur, & *laquear* eſſe quo camera ſubtegitur. *Apſidam* vero exponit lucidam Græco vocabulo, *quod per arcum lumina recipiat*. De vocabulo nugæ. Quod ad rem attinet, verum eſt Eccleſiæ Abſidam, id eſt ſacrarium per arcum lumen accepiſſe. Paulus Silentiarius de Concha ſiue Apſide Eccleſiæ:

—— διχθαδίαι δὲ τοίχοις

Πέντε χα μετρηθεῖσα δέχεται φωτὸς αἰγλήν.

Apſis igitur vel *Apſida* propriè eſt camera ſinuata multis receſſibus concauis. & *concha* dicebatur quæ tres ſinus haberet, & τρίχωρος ἀψὶς Paulino vocatur. Silentiarius:

Κόγχας τοῦτο κάρηνα σοφοὶ τεχνήμονι μύθῳ.

Hæc culmina artifices vocant *Conchas*. Ambroſius *Octachorum* templum vocauit, quod abſidem haberet octo ſinuatam receſſibus. Et fortaſſe totum erat apſidatum eius tectum. εἰλημαντικὰ vocabant eiuſmodi templa, quorum culmen totum erat ex apſide. Conſtantinus de Imperio ναοὺς vocitat εἰλημαντικοὺς, quos diſtinguit ἀπὸ τῶν δρομικῶν his verbis: ὁ δὲ ναὸς τῆς ἁγίας Αναστασίας ἐστὶ δρομικὸς, ὅμοιος τοῦ Χαλκοπρατείων ναοῦ μετὰ κιόνων πρασίνων καὶ λευκῶν ὅλος εἰκονισμένος ἐκ ξυλογραφίας ἀρχαίας, ὁ δὲ τροῦλος αὐτῆς ἐστὶν ἀπὸ συγχυτῆς θαυμαστῆς. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ναὸς πλησίον αὐτοῦ εἰλημαντικὸς, ἡ Αγία πελαγία. In his manifeſtum eſt, δρομικὸν ναὸν appellari qui laqueatus eſt. Nam ξυλογραφίαν in eo vocat laquearia picta & cælata. ſic enim legendum vbi vulgo eſt, ἐκ ὑλογραφίας ἀρχαίας. Vetus codex habet, ἐξ ὑλογραφίας, pro ἐκ ξυλογραφίας. Ita inquam appellauit ſiue planum tectum habuerit, ſiue cameram, ſed ex contignatione factam, & laquearam. Sed quare δρομικὸς, an quia fornicem oblongam & recta ſerie currentem abſque vllis ſinibus haberet? An quia ſimiliter eſſet tectum, vt ſunt illi porticus, quas Græci δρόμους ὑποστέγους appellant? Εἰλημαντικοὺς idem καμάρας appellat, quæ ex ſtructura factæ eſſent, & concauos receſſus haberent, ad diſcrimen τῶν δρομικῶν, quæ ſunt ſemicylindri forma & oblongæ: ἐν αἷς ἔμελλεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Διοκλητιανὸς εἰλημαντικὰς ἐγεῖραι καμάρας. Græcus auctor alius εἰλητὸν ναὸν dixit qui Conſtantino εἰλημαντικὸς de templo Virginis Mariæ apud Lydam: δεύτερον δὲ τὸ τῆς ἀχράντου παρθένου τύπου Μαρίας ἐν Λύδῃ τῇ καλουμένῃ Διοσπόλει ἀχειρόγραφον εἰκόνα ἐν πλακὶ ναοῦ καθιερωθῆς, ὃ ἐπελθὼν τῆς θεοτόκου τελευτῆ πρὸς διαλεδέσαι ἀπὸ χρόνων τῶν ἀποστόλων, καὶ μέχρι τοῦ νῦν προσκυνουμένην ἐν τῷ παρ' αὐτῶν κτισθέντι εἰλητῷ ναῷ, πρὸς δυσμὰς οὕτω κυρίως ἐγκεχαραγμένην ὡς ἀπὸ χειρὸς ζωγράφου. Paulus Silentiarius ἑλίσσειν de huiuſmodi cameris volutilibus vſurpat:

A —— διχθαδίας δὲ

Ἡμιτελεῖς ἀψῖδας ἐλίξονας ἔχετο τεῖχος

Ἀνδρὸς ἀπεπλέξατο δαίμονος.

Idem ἕλικα αἴγλης vocauit apſidem, & *Concham* τελέουσαν ἀψῖδα. Et ſanè ἕλιξ idem etiam quod ψαλίς, infimæ Latinitati *voluta*. Inde noſtrum *voute* pro fornice. Hinc Græci recentiores ψαλίδας vocauerunt quæ prioribus ἕλικας, vitium ſcilicet intorti cincinni & capreoli. Neophytus: ἕλικας αἱ τῶν καμαρῶν ψαλίδες. *Volutilia* & *volubilia* templa licet Latine dicere, quos Græci εἰλητοὺς atque εἰλημαντικοὺς ναοὺς dixere. Et ſic etiam dicuntur

B Anaſtaſio. Iſidorus *volumina* cameras appellat: *Imbulę ſic dicuntur, quia ſunt ſub volumine*. quia ὑπὸ τῷ εἰλήματι ſunt, quia tecta habent εἰλημαντικά. Græcorum ἐμβόλους ita vocauit, hoc eſt porticus. Inde *monumenta volubilia* apud auctorem Itinerarij Burdigalenſis: *Inde non longè quaſi ad lapidis miſſum ſunt monumenta duo volubilia miræ pulcritudinis facta, in vnum poſitus eſt Iſaias Propheta*. Sic enim corrigendum omnino, pro eo quod habetur vulgo, *monumenta monabiles*, εἰλημαντικὰ, id eſt, concamerata, intelligit illa monumenta

C fuiſſe qualia omnia fiebant ſepulcra Iudæorum, vt & Græcorum ſubterranea, quas *Cryptas* dicebant & *ſpeluncas*. Iſidorus: *Hypogeum conſtructum ſub terris ædificium, quod nos antrum dicimus & ſpeluncam*. Tale fuit Domini ſepulcrum & Lazari, volubile nempe & fornice tectum, & ſub terra conſtructum, ἐκ πέτρας λαξευτὸν καὶ οἰκοδομητόν. Græcorum quoque hypogæa, camerata. Nam & καμάραν pro ſepulcro camerato & ſubterraneo poſuit Phlegon. Cameræ autem illæ vel fornices Hypogæorum ex magnis lapidibus fiebant, & quadratis, quos Græci vocant

D συντόμους λίθους. Vnde apud Strabonem lib. v. ὑπόνομοι συντόμῳ λίθῳ καθωμοφθέντες, *quadrato ſaxo concamerati*. Et lib. XVII. κατακαμφθεῖσι ψαλίδων διὰ μονολίθων ὑπερβαλλόντων τῷ μεγέθει. Plato de monumento Hypogæo, ex lapidibus ſtructum & cameratum ingentibus debere eſſe dicit: ἐκ λίθων περιτίμων. Hi ſunt quos λογάδες λίθους alij vocant. Vetus auctor Itinerarij monumentum Iſaiæ Prophetæ monolithum rotera fuiſſe ait & volubile, quod ſcilicet cameratum eſſet monolithis. In monumento Domini πέτραν vocant Euangeliſtæ ob magnitudinem, & λατομητὸν & λαξευτὸν quod ingentes & quadrati eſſent lapides

E quibus erat cameratum & conſtructum. Heliodorus σύντομον καὶ ξεστὸν λίθον vocat, quadratos lapides. Ceterum non omnium fuit ſepulcra habere ædificata tam in Iudæa, quam in terra Græcia & apud Romanos. Vilis itaque turba cadauera ſua facta ſcrobe defodiebat, & aggeſta deſuper humo tumulabat. Aggeſtum terræ Latini *tumulum*, Græci χῶμα vocabant. Super illud χῶμα ſtatuebatur cippus lapideus, qui nomen & elogium defuncti continebat. τὸ ἐλεγεῖον, quod eſt inſcriptio monumentalis. Vnde *elegium*. vt γραφεῖον, *graphium*. τοπεῖον, *topium*: ψαφεῖον,

rapium. & ſimilia. Græci στήλην vocant Cippum qui imponebatur tumulo. Tumulus cum Cippo ad memoriam defuncti impoſito, dicebatur μνῆμα. Attici σῆμα. Quod his verſibus expreſſit ſummus poëta:

—— oſſaque nomen

Heſperia in magna ſi qua eſt ea gloria ſignat.

Signanter loquutus eſt ac σῆμα deſignauit. Ouidius *tumulum nomen habentem* dixit, τὸ μνῆμα vel τὸ σῆμα.

—— tumuli quoque nomen habentis

Homeros:

Τύμβῳ τε στήλῃ τε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.

Ad quem verſum alluſit Virgilius, certè in animo habuit, vt & Ouidius. Tumulus nomen habens, τύμβος καὶ στήλη. Alias tumulus ſine nomine, τύμβος eſt merus, qui στήλη caret. *Monumentum* propriè habet hominis nomen. Sympoſius: *Nomen habens hominis poſt vltima fata relinquor.* De monumento. Non eſt autem μνῆμα niſi tumulus in cippo, vel columna nominis inſcriptionem habeat. Gloſſæ: στήλη, *cippus, titulus.* Nam *titulus* propriè lapis inſcriptus, vel ipſa lapidis inſcriptio. Vnde & lapis ita dictus. Elogium pro titulo ſepulcri in Culice Virgiliano:

—— tum fronte locatur

Elogium.

τὸ ἐλεγεῖον. Heſychius: ἐλεγεῖον, ἐπιτάφιον ποίημα. Non tantum verſibus ſcripta, ſed quælibet ἐπιγραφὴ ſepulcralis ſic vocabatur, vt ex auctoribus Græcis conſtat. Inde & pro elogio condemnati vſurpatum, quem & *titulum* dixere. Vt in condemnatione Domini noſtri: ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος. Græci στήλην de ſepulcri titulo propriè poſuerunt. Probus, *periculum* dixit in Epaminonda: *neque recuſauit quo minus legis pœnam ſubiret, ſed vnum ab his petiuit, vt in periculo ſuo conſcriberent,* EPAMINONDAS A THEBANIS MORTE MVLTATVS EST. Plutarchus & Ælianus στήλην vocant & intelligunt cippum vel titulum ſepulcri, vt apud Iuuenalem:

—— titulo res digna ſepulcri,

Plutarchus in Epaminonda: ἀξιοῦν οἱ ἀποκτείνοντες αὐτὸν ἐπιγράψαι τῇ στήλῃ τὴν καταδίκην. Probos, *in periculo.* propriè *periculum* eſt qui Græcis ἔλεγχος, titulus vel index ad aliquid declarandum. Hinc *periculum alicuius rei facere* eſt ἔλεγχον ποιεῖν, ἐλέγχειν. Callimachus in Epigrammate ἀνεκδότῳ de Oreſte:

Οὐδ' ἔλαβ' ἐξέτασιν τοῦ Φωκέος, ἄ τις ἐλέγχει
Τὸν φίλον, ἀλλὰ καὶ ἐν δράμ' ἐδίδαξε μόνον.

Nec cepit experimentum in Phocenſi Pylade, quo verus amicos ſpectatur, probatur, oſtenditur, vel indicatur. Sic *argui* Latini ſumunt pro oſtendi, quod propriè eſt ἐλέγχεσθαι.

Laudibus arguitur vini vinoſus Homerus.

Inde ἔλεγχος, Elenchus, libri titulus vel Index. Ad verbum, *periculum.* Vnde *periclitari* pro explorare & cognoſcere, etiam apud Ciceronem. Et *periclitari naturas locorum* huic Solino. Ab antiquo verbo *perior*, cuius com-

A poſitum *experior.* Inde & *pericula magiſtratuum*, tabellæ ex quibus ſententiam recitabant. Sed de his alibi. Hæc igitur duo omnium qui apud Græcos & Romanos humabantur communia, τύμβος & στήλη. propriè τύμβος eſt aggeſta terra ſupra corpus, quod in ſcrobe deponebatur. Qood ſi crematus eſſet mortuus, oſſa vel cineres in vrnâ condita ſub terra defodiebantur. Sexcenta ſunt Græca Epigrammata quæ hunc morem conteſtantur ſcrobis, tumuli & tituli, quem vocant στήλην. Vnum ſuper omnia heic ſubijciam quod apud Athenæum legitur, quia corruptiſſimum eſt, nec intellectum viro

B magno, nec correctum. Poſidippi eſt:

Φυρόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορὸν οἷα κορώνην
Πανδοχικὴν, αὕτη ῥωγὰς ἔχει κάπετος
Κλαίνης ἐν τρύχει Πελληνίδος, ἀλλὰ σὺ τοῦτον
Καὶ χρῖε στήλην Ἀττικὲ καὶ στέφανον,
Εἴ ποτέ σοι προκύων συνεκώμασεν, ἦλθε δ' ἀτιμώδ
ἐς,
Βλέψας ἐκ πολιῶν τοῦδε ἐπισκυνίων,
Ἀθρὶξ ὀφθαλμὸς, μονοχίτωνος, ἐκ δ' ἄρ' ἀχαίων
Τῶν τότε κλωπηρῶν; ἦλθ' ὑπὸ γαῖαν ὀπήν.

Legi & poteſt vnica voce, ὑπόγαιον ὀπήν. Exemplum hic habes quomodo vilia capita homarentur. In paraſitum edacem

C factum hoc Epigramma, quem comparat cornici cauponariæ in taberna cauponis educatæ. Hodieque ſolent huiuſmodi aues in tabernis cicuratæ nutriri, vorax ſuaptè natura animal, & qoidquid obtuleris deglutiens. Malè excuſum eſt, κορώνην πανδοχικήν, quod nihil ſignificat. Eleganter autem προκύονα vocauit, hoc eſt anteambulonem canem. Ῥωγὰς κάπετος eſt foſſa, quam & ὑπόγαιον ὀπὴν vel γαῖαν dixit. Moſchus dixit, ἐν χθονὶ κοίλᾳ. Huic στήλῃ impoſita quam ab Attico, cui coniunxerat ille paraſitus, co-

D ronari & vngi vult, vt mos erat:

Μὴ μύρα μὴ στεφάνοις κωφαῖς στήλαισι πεῖζον.

Reliqua Epigrammatis à nobis emondata, quia ad rem non pertinent, omitto. Cicero στήλην vocat *columellam*, id eſt paruam columnam, de Archimedis ſepulcro Tuſculana v. *columellam è dumis eminentem.* Ita etiam vocauit Lucilius in hoc diſticho:

Seruus neque infidus domino, neque inutilis quaquam

Lucili columella hac ſitus Metrophanes.

ὑπὸ ταύτῃ τῇ στήλῃ κεῖται Μητροφάνης Λουκιλίου. In quo iocolatem animaduertere licet ἀκαιρίαν

E Donati, qui ex eo Lucillij verſu notat principales & primos familiæ ſeruos vocatos *columellas.* Quod eſt ridiculum. *Columen*, inquit, *columna. Vnde apud veteres columella dicti ſerui maiores domus.* Deinde citat verſus Lucilij ſupraſcripros. *Columen familiæ* dici ſeruum eiuſmodi facile fortaſſis concederem. At *columen* aut *columnam* domini appellari neſcio an poſſit. Satis habuit ſeruum ſuum hoc nomine laudare Lucillius, quod infidus domino non fuiſſet. Hæc propria laus ſerui, τὸ πιστόν. Columellam ſuam eum inſcripſiſſe in titulo ac elogio ſepulcri vix videtur ſimile

ſimile vero. nec ſanè verum eſt. *Lucilij Metrophanes*, tralaticia veteribus loquutio, quæ
ſubintelligit ſeruum. *columella* igitur heic
cippus ſepulcralis, ac στήλη. Notabis iam Donati ætate *maiores domus* appellatos ſeruos
qui primatum in familia tenerent. Quod
officij nomen poſtea tranſlatum in palatia
noſtrorum regum, primæ familiæ, pro eo
qui in domo Auguſta apud Romanos dicebatur *Magiſter officiorum*, ὁ πραισιτὸς τῶν βασιλικῶν
Παλατίνων ταγμάτων. Sed & in ſingulis vrbibus
οἱ πρῶται appellati ſunt *maiores* illius vrbis.
Græci πρόοικον vocarunt ſeruum *maiorem domus*. Verùm de his alibi. *columella* vel στήλη
mortui tumulo impoſita μνῆμα vel μνημεῖον
propriè dictum eſt olim, quod ad memoriam defuncti poneretur. poſtea ſepulcri
locus & ſepulchrum ædificatum ita appellatum eſt. Iuriſconſultus *monumentum* eſſe
ait, *quod ſeruandæ memoriæ gratia exiſtit*. Generaliter ita vocarunt quidquid memoriæ
cauſa in poſterum eſſet proditum. ita Græci μνημεῖον. Suidas: μνημεῖον ὁ τάφος. ἐχρήσατο δὲ
τῷ ὀνόματι ῥήτορες, καὶ ἐπὶ τάφου, καὶ τοῦ ἔργου, καὶ
τοῦ πράγματος, οὗ μνημονεύοιτο ἄν τις. Ammonius
tamen μνημεῖον de ſepulcro dici non probat,
ſed μνῆμα, & ſic eas voces diſtinguit: μνημεῖα καὶ μνήματα διαφέρει. Μνημεῖα μὲν γὰρ ὅλως τὰ
μνημόσυνα. Μνήματα δὲ τοὺς τάφους. μνήμη γὰρ γίνεται
νεκροῦ. μνεία δὲ τοῦ ζῶντος. Mentio fit viui, memoria mortui. Latini quoque *memoriam* proprie de mortuis diaerunt. Sed & ſepulcra
quoque ſic vocarunt. Vnde *memoria Martyrum*. Ita in Græco Epigrammate μνῆσις, id
eſt memoria pro tumulo:

——— ἀεὶ μνῆστιν δὲ παρέσχεν.

Vſus autem obtinuit ac peruicit apud Græcos, vt μνημεῖα paſſim ſepulcra dicerentur,
nou tautum μνήματα, vt voluit Ammonius.
Sed & *memoria* & μνήμη etiam de viuis. Hinc
memoria pro commentario rerum geſtarum,
vel vitæ Ephemeride. Suetonius: *Auguſtus
in memoria vita ſua*. Et inter officia domus
Auguſtæ, *memoria magiſter*. Et *Memoriales* qui
ad Memoriæ officium apparebant, οἱ Μεμοριάλιοι. Inde & *memoria* cippus vel columna
mortui tumulo impoſita, in qua elogium
eius inſcriptum viſebatur, quod nomen,
patriam, parentes, profeſſionem, artem,
ætatem, mortis genus continebat. Plerumque nulla inſcriptione ſymbolis aliquot inſculptis Elogium mortuo faciebant. Vt in
Epigrammate Antipatri in Lyſidicam:

Μάστιγα τίς σοι τίς ἐπὶ σαλίδι πέτρα
Λυσιδίκης, γλυφίδες τὶν δ' ἐχάραξε νέον.

Inſculpta autem hæc fuere in eo cippo ſymbola, frena, Capiſtrum, Gallus Gallinacius
Tanagræus. Mentem eorum ſic ipſe aperit,
vt hæc legenda ſunt:

Ταὶ μὲν ἀνεγρομένα μιν ποτ' ἔργα σύντροφος ὄρνις,
Ἀνία δ' αὐδήσει δώματος ἡνίοχον,
Ἱππευτὴρ δ' ἔδε κημὸς ἀείσαι οὐ πολύμυθον
Οὐ λάλον, ἀλλὰ καλῆς ἔμπλεον ἡσυχίης.

Gallinaceus vigilantem indicabat: fræna,
domus moderatricem: capiſtrum, taciturnam. In alio eiuſdem de quadam fœmina
A Myro nomine:

Μὴ θάμβει μάστιγα, Μυροῦς ἐπὶ σήματι λεύσσων
Γλαῦκα, βιόν, χαροπὰν χῆνα, θοὰν σκύλακα.

Arcus, magiſtram domus intentam eam
mulierem fuiſſe oſtendebat: canis, liberorum amantem. Lorum, ſeruorum caſtigatricem: Anſer, domus cuſtodem: Noctua, Palladis miniſtram in opere textorio. Alius cui
nomen erat Aleaander, Oriundo Chius, &
Ephebus mortem obierat, hoc ipſum in cippo tumuli eapreſſum fuit nouem talis, quorum quatuor ſitu ſuo tactum qui vocabatur
Alexandri referebant: alij quatuor tactum
B illum eahibebant qui ἴβυκος dicebatur. Vnus,
vnionē indicabat, qui Græcè appellatur Χῖος.

Ὡς δ' ὧν τὸν φθίμενον νέον ἄκριτα ἐν τῷ κυβευθὴν
Πείσμα δεῖ φλεγυρῇ ἐπὶ τις ἀστραγάλων.

Inſtrumenta artis ſepulcro inſculpta ſæpe
artificem declarabant. In columella Archimedis Sphæra & Cylindrus conſpiciebatur.
Quo indicio cognouit Cicero ibi ſepultum
Archimedem. Apud Ietas tumulom Homeri
demonſtrauit olim candida capra, quod Manibus eius capra parentarent Ietæ. Varro
apud Agelliū lib. III. cap. XI. Homeri imagini
C hoc Epigrāma diſtichon appoſuiſſe narratur:

Capella Homeri candida hac tumulum indicat,
Quod hac Ieta mortuo faciant ſacra.

Ita emendauimus ex vetere ſcriptura quæ
habet: *Quod acieta*. Vulgo ediderunt: *Quoi ara
Ieta*. Ineptè: *Capella ſacra facere* integrum eſt.
Quod etiam dicebatur *capra facere*. Vt *quum faciam vitula*. Plura exempla non adſcribam,
nec enim id agimus. Iureconſultus *locum* à
ſepulcro diſceruit. *Loci* generalior eſt appellatio, & quemcumque locum ſepeliendo &
condendo deſtinatum ſignificat, ſiue in agro
ſit ſiue in ædificio. *Sepulcrum* Id omne eſt in
quo mortui corpus vel oſſa condita ſunt. Vnde & arca vel ſarcophagus *ſepulcri* quoque
D appellatione cenſetur. Nonius *capulum* interpretatur ſacrophagum vel ſepulcrum. Arrianus de Darij corpore: πύελος, ἐν ᾗ ἐνέκειτο. *Arca in qua ſepultus iacebat*. Caius tamen arcam à
ſepulcro & à loco ſecernit: ſcribit enim eum
qui in alterius arcam lapideam mortuum intulit, in qua corpus nondum conditum erat,
non proptiè vel in ſepulcrum, vel iu locum
alterius intuliſſe dici poſſe. *Sepulcrum* accepit
quomodo vulgari tum notione eapiebatur,
pro monumento nempe ædificato, in quo
E plures arcæ poni & plura corpora inferri poterant, qualia erant quæ ſepulcra *familiaria*,
aut *hæreditaria* vocabantur. *Omnia autem monumenta dominum teſtabantur*. Vt legere eſt in fragmento Agrimenſorio. In agris aut in hortis
vulgo conſtitui ſolebant, cui certo ſpatio
præſcripto quod monumento ſeruiebat, &
ſacrum habebatur. Frontinus: *Maſilea, habent
iuris ſui horti certum modum circumiacentem, aut
præſcriptum agri finem*. Ita legendum. Quæ in
horto cōſtituta, certū habebant horti modū
circumiacentem, cineribus dedicatum: Quæ
in agro, præſcriptum agri finem. Aggenus
ad ea Frontini verba hæc notauit: *Nam locos frequenter in triſinio ac quadrifinio inuenimus*.

Locos vocat, aut monumenta ipſa, aut ſpatia monumeoris deputata. Atque ita accipieoda vox *locus* in Edicto Prætoris, & apud Iuriſconſultum. Interdum etiam *locum* pro loculo ipſo vel ſarcophago ſumpſere, in quo effertur cadauer, Latini *feretrum* dicunt, vt Græci νεκροφορεῖν Seruius: *Feretrum, locus vbi mortui feruntur, & eſt Græcum nomen. Nam Græcè φέρετρον dicitur.* Immo Latinum. Nam à fero *feretrum*, vt à tono *tonitrum*: à fulgo, *fulgetrum*. & ſimilia. Nam nec aratrum ex Græco ἄροτρον, ſed ab *aro*. Latinè *capulum* dici idem adnotat. *Locus* idem quod loculus, ἡ θήκη, in quo corpus defuncti locatur. Vt Græci θήκην, & pro capulo & pro monumento poſuerunt, ita & Latini *locum*. Plerumque totum illud ſpatium quod ſacratum ſepulturæ erat, muro clauſum erat vt in monumeoro Regillæ:

Τλῷ ἔσσιν ἀεὶ τεῖχος ἐΰεργον ἐστεφάνωται.

Hoc vocabatur *monumentum ſepulcri* vt in leg. XXXVIII. D. de Religioſis & ſumptibus funerum. Interdum ſola inſcriptione ſepulcri de modo agri qui ad monumentum pertinebat, cauebatur. *Tot pedes in fronte, tot pedes in agro.* Quo pertioent Notæ illæ apud Valerium Probum. IN FR. P. VI. LAT. VII. *in fronte pedes ſex, Latum ſeptem.* Item IN FR. P. XX. *in fronte pedes viginti.* IN AGR. P. XX. *in agro pedes viginti.* Qui fundum vendebat ſæpenumero locum ſepulcri excipiebat, quo ipſe poſterique ſui inferri poſſent. Ita fecerat Cælius quidam Mantuanus, qui coofumptis opibus ac prædiis veoditis, ſolum ſepulturæ locum excepit, tribus vlnis hoc eſt duodecim pedibus latum, Hunc tetigit Virgilius eo ænigmate, quo crucem Grammaticis ſe fixiſſe ipſe profeſſus eſt.

Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo
Tres pateat Cæli ſpatium non amplius vlnas.

Lepide luſit poeta in ambiguo eius *Cæli* quod à Cælio eſt, & *Cæli* quod fit à cælo. *Cæli* autem pro *Cælij* etiam in proſa veteres ſcripſerunt. Vnde & Plautij Comœdiæ quod inſcriptæ eſſent PLAVTI, pro Plautiois pleræque habitæ ſunt, quum Plautianæ forent. Agellius lib. III. cap. III. *In eodem libro Varronis id quoque ſcriptum eſt, Plautium fuiſſe quempiam poëtam comœdiarum, cuius quoniam fabulæ Plauti inſcriptæ forent, acceptas eſſe quaſi Plautinas, quum eſſent non à Plauto Plautinæ, ſed à Plautio Plautianæ.* Eandem ambiguitas in *Cæli* quod eſt à Cælius, & *Cæli* quod eſt à *Cælum*. Ceteræ interpretationes de orificio putei Syenenſis, de clypeo Aiacis, de ſpecu Siciliæ, & de mundo in Cereris ſacro, ineptæ & falſæ. Captauit ænigma ex errore nominum *cæli* & *Cæli*, hoc eſt *Cælij*. Meminit Horatius Cælij cuiuſdam Latronis illo tempore notiſſimi.

Vt tu ſis ſimilis Cæli Birrique latronum,
Non ego ſim Capri.

Vbi etiam *Cæli* pro *Cælij* ſcriptum nemo ambigit. Hanc mentem poetæ fuiſſe Cornificium & Aſconium ab ipſo poëta audiſſe teſtes ſunt antiqui Grammatici Seruius

A & Iunius Philargyrus. Huius hæc verba ſic legenda: *Aſconius Pedianus ait ſe audiſſe Virgilium dicentem in hoc loco ſe Grammaticis crucem fixiſſe, quæſituris ſi quid ſtudioſius occultaretur. Dicit autem poëta Cælium Mantuanum.* Idem narrat de Cornificio, qui hoc ipſum à Virgilio accepiſſe fatebatur. Quibus cur non credamus, cauſæ nihil eſt, præſertim quum nihil melius poſſit afferri, ac nemo id inuenturus aut diuinaturus fuerit, niſi ipſe auctor iodicaſſet. Seruius: *Aſconius Pedianus dicit ſe Virgilium dicentem audiſſe, in hoc loco ſe Grammaticis crucem fixiſſe, volens experiri quis*
B *eorum ſtudioſior inueniretur, volens intelligi de Cælio Mantuano, vt ſupra dictum eſt.* Contra hæc muttire nemo eſt qui queat quicquam. Spatium loci quem ſibi Cælius ad ſepulturam reſeruarat non amplius patebat quàm tres vlnas hoc eſt ſex pedes, ſi vlnam pro cubito accipimus, & cubitum pro duobus pedibus, vt multis placuit. Quinque aut ſex pedes legitimum loci, aut ſepulcri ſpatium apud veteres, etiam plurium condendis reliquiis, vbi vrnæ tantum cineres continentes reponerentur vel infoderentur.
C Tibullus:

Et ſim quod digitis quinque leuatur onus.

De reliquiis vel cineribus defuncti. Valerius Probus: *In fronte ſex pedes, in latitudine ſeptem.* De ſepulcri ſpatio, vel loco cineribus dedicato. Quidam vloam duûm cubitûm faciuot, ſic menſura duplicaretur. Et ſanè duodecim pedes pro legitimo ſupulcri modo io antiquis inſcriptionibus inueoire eſt. Hanc quæſtionem quum Paſtor alter ſoluere non potuiſſet, aliam ipſe proponit æquè difficilem, ex recondita & occulta fabulari hiſtoria petitam:

D *Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo*
Naſcantur flores inſcripti nomina regum.

Quam de induſtria obſcurauit, dicendo *reges*, & *quibus in terris*. De Hyacintho & Aiace. Sed magis de Aiace. Nam huius nomen inſcriptum foliis præfert flos Hyacinthi, Αἶ αἶ. Quæ & notæ ſunt luctus. Vnde Αἰάζειν lugere. à quo verbo nomen Αἴαντος deductum eſſe placet veteribus. Euphorion in verſibus quos ſupra retulimus & emendauimus dicit Hyacinthum πανέμα Αἰαντίδα.

Εἴαρος ἀγγέλλει τὰ χαμαιθέα κωκύοντα.

Reges dixit pro rege, poetarum more:

E Ἐξῆλθον Ἕκτορές τε καὶ Σαρπηδόνες.

Et Platonicum illud: *οὐ γὰρ Πέλοπες, οὐδὲ Κάδμοι.* ea figura vſus eſt Agellius lib. IV. cap. XVIII. *Pætilij quidam Tribuni plebis à Marco vt aiunt Catone inimico Scipionis comparati in eum, atque immiſſi deſiderabant in ſenatu inſtantiſſimè, vt pecuniæ Antiochenæ, prædæque quæ in eo bello capta erat, rationem redderet.* Ita eo loco legit optimus codex Regiæ Bibliothecæ. *Pætilios* poſuit pro Pœtilio. Aiax autem regulus Salaminis. Vnde & Agamemnon *rex regum* dictus, quod omnium illorum ducum qui ad Troiam erant, ſummus dux eſſet. Totidem porro reges, quot duces illi fuere. In illis porro duobus Ænigmatis, τὰ ἐν ἔπει, aut τὰ

ἀδύνατα proponere voluiſſe poëtam, neutiquam arbitror, nec verum eſt. Sanè abſurdum hoc foret, nec poëtæ id moris habent, ea ponere quæ in rerum natura non ſint, aut quæ fieri non poſſint, multo minus quum quid explicandum proponitur. Columella de Hyacintho:

Et male damnati mæſto qui ſanguine ſurgunt
Aiacis flores.

Duplex de hoc fabula. Altera quæ ſanguine Aiacis hunc florem aſſerit editum, cuius & nomen foliis inſcriptum præfert. Altera quæ notas eſſe luctus narrat, ob Hyacinthi interitum, dilecti Apollini pueri, Αἶ αἶ lugentium propriæ ſyllabæ. Vnde αἰάζειν. Sed & primam ſyllabam deſignant Aiacis nominis qui Græcis Αἴας. Inde illi verſus:

Littera communis medijs pueroque viroque
Inſcripta eſt folijs, hæc nominis, illa querela.

Hæc nominis Αἴαντος, illa querelæ Αἶ αἶ ob interfectum puerum Phœbo amatum. Hoc eſt quod Plinius ſcripſit ex noſtra emendatione: *Hyacinthum comitatur fabula duplex, luctum referens eius, quem Apollo dilexerat, aut ex Aiacis cruore editus.* Malè igitur Seruius primam litteram nominis Hyacinthi, in eo flore inſcriptam exhiberi tradit. Quid mirum autem à paſtore paſtori hanc quæſtionem pro inexplicabili propoſitam, quibus in terris naſcantur flores inſcripti regum nomina, quum hodie doctiſſimis herbariis qui fabulam hanc & alias pleraſque antiquitates tenent, ignotum eſſe ſciam florem iſtum qui nomen Aiacis foliis inſcriptum præfert, aut notas luctus ex Hyacinthi nece impreſſas. Si quis enim putat eum eſſe Hyacinthum quem vulgo ſic vocant, & qui ſub hoc nomine deſcribitur à Dioſcoride, tota via errat. Plures Hyacinthi ſpecies recenſent herbarij Neoterici. In nullo eorum venæ illæ diſcurrentes repperiuntur, quæ ductu linearum Græcas illas litteras efficiant quibus nomen Aiacis ſignatur, aut luctuoſæ illæ ſyllabæ Αἶ αἶ. Præterea lilij forma illum hyacinthum nobis deſcribunt, veteres, colore tantum à vero lilio diſtans. Ouidius de hyacintho ex Aiacis cruore nato:

—— formamque capit, quam Lilia, ſi non
Purpureus color his, argenteus eſſet in illis.

Nemo dicit Herbarius Hyacinthum qui hoc hodie nomine noſcitur, ad lilij formam accedere. Seruius Aiacis Hyacinthum, *quaſi lilium eſſe rubrum* dicit. Hinc apud Poëtam:

—— & ſuaue rubens Hyacinthus.

Omnes Hyacinthi vulgares cærulei ſunt coloris, ſed dilutioris, raroque imbuuntur purpura ſaturatiore & nigra. Nullos ſanè ex his ad rubrum inclinat. Poſtremo veteres tam Græci quàm Latini Hyacinthum ſuum fabularem & litteris lineiſque diſtinctum, faciunt nigrum, qui color eſt atræ purpuræ. Theocritus:

Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶ καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος.

A Illam γραπτὰν ὑάκινθον nigram eſſe dicit, vt ſunt violæ nigræ. Virgilius ſic imitatus eſt:

Et nigræ violæ ſunt & vaccinia nigra.

Nam *vaccinium* Latini vocant Græcorum ὑάκινθον, vt ſupra docuimus. Communis vero Hyacinthus vt plurimum coloris eſt ex cæruleo pallidi, vel ex cineraceo purpuraſcentis. Nigros crines Indorum & lucentes Dionyſius Hyacinthi flori comparat:

—— ἰσοδρομέας δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κράτεσφιν ἐθείρας.

Quod de noſtro hyacintho neutiquam poteſt accipi. Nec enim eius nigroris eſt, vt commodè ſumi queat ad comparationem B nigri capillitij. Homerus quoque comas nigras ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας facit, quas μελαίνας Grammatici exponunt. μέλαν γὰρ τὸ ἄνθος. Indi etiam μελανότριχες, quibus hyacinthini coloris comam tribuit Dionyſius. Quærendus igitur flos eiuſmodi qui lilio quidem quoad formam ſimilis ſit, purpuræ vero nigræ colorem habeat & ſimul ad ruborem vergat, tum lineis diſcurrentibus varius, vt fabulæ hyacinthus eſſe poſſit. Has omnes ſimul notas in nullo flore concurrentes inuenire eſt præterquam in noſtro ac Romanorum veterum gladiolo qui ξυρὶς vel ξιρὶς Dioſco- C ridi dicitur. Diuerſus hic flos ab eo quem Græci ξίφιον vocant. Dioſcoridis hæc verba ſunt ex antiquiſſimo codice: Ξυρὶς, οἱ δὲ ξιφοειδὲς, οἱ δὲ Ἶριν ἀγρίαν, Ῥωμαῖοι δὲ γλαδίολον καλοῦσι. Theophraſto dicitur ξιρὶς lib. IX. cap. IX. ὅταν δὲ τὴν ξιρίδα τριμήνους μελιτοῦντας ἀντεμβάλλουσι μάζαν, τέμνουσι δὲ ἀμφήκει ξίφει περιχαράξαντες εἰς τρεῖς. καὶ ὅτι ἂν πρῶτον τμηθῇ μετέωρον ἔχει. Quæ verba Plinius lib. XXI. cap. VII. Latinè reddidit, ſed de Iride ea dicit, quaſi Ἶριν pro ξιρίδα apud Theophraſtum legerit. Sed & ξιρὶς etiam Ἶρις appellata. Non tamen eſt D illa Iris de qua ibi agit Plinius. Sic autem ille ſcribit: *effoſſuri tribus ante menſibus mulſa aqua circumfuſa hoc veluti placamento terræ blandiuntur, circumſcriptam mucrone gladij, orbe triplici, & cùm legerunt eam protinus in cælum attollunt.* Hæc ad verbũ ex illis Theophraſteis expreſſa. Sed mirum τριμήνους μελιτοῦντας vertere aquam mulſam tribus ante menſibus circumfuſam. Immo placentas ex trimeſtri frumento factas, quaſi mercedis vice eo loco infodiunt, vnde ξιρίδα effoderint. Hoc enim eſt ἀντεμβάλλειν. Quod Plinius perperam accepit. Legendum autem in Græcis: τριμήνου E μελιτοῦντας, id eſt placentas ex frumento trimeno vel trimeſtri. Hæc ſunt indubitata. Τρίμηνος πυρὸς notus ex Græcis & Latinis auctoribus. Ξιρὶς igitur & ξυρὶς eadem: & Romanorum gladiolus florem habet purpureum, in medio rubrum & puniceum. Idem: ἐφ' οὗ λοβοὶ πείρονται, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἄνθος πορφυροῦν, τὰ ἐν μέσῳ φοινικοῦν. Inde purpurei & rubentes Hyacinthi poëtis. Venarum etiam diſcurſu, veluti litterarum ductu variatur, licet de illis nihil prodat Dioſcorides. Formam lilij non malè refert. Hinc κρίνον ἐξὸ vulgus Græcorum hodie vocat, vt & Iridem cui

ſimilis. Vnde & Ιρις ἀγρία Græcis diceba-rur. Neophytus de Iride: Ιρις, κατῶς κρίνον ὀξύ. ab acumine ſcilicet foliorum. Nam & Iridi folia habet ſimilia, qoæ & ipſa gladioli nomine quibuſdam dicta. Idem Neophytus de Iri: Ρωμαῖοι ῥάδιξ μαυείκα, οἱ δὲ γλαδίολα. Vulgusquoque idem Græcorum commuoem Iridem καλαμόκρινον ὀξύ appellat, at Iridem Illyticam καλαμόκρινον λευκόν. Gloſſæ Medicæ: Ιρις Ιλλυρική, τὸ καλαμόκρινον, τὸ λευκόν. Ιρις κοινή, τὸ καλαμόκρινον τὸ ὀξύ. In aliis ſimplicitar repperio: Ιρις, τὸ καλαμόκρινον. Quin & apud Neophytum Σουσίνω Ιρίδα exponi lego, & σούσινον vnguentum pro Irino. Atqoi σοῦσον veteres lilium eſſe notant. Neophytus: Σουσίνη ἡ Ιρις. Σούσινον μύρον, τὸ Ιρινον ἔλαιον. Er paulo poſt idem: Σούσινον, τὸ κρινάνθεμον, καὶ βασιλικὸν κρίνον, τὸ πορφυροῦν κρίνον ὃ καὶ Ιρις λέγεται. Studioſi florum hodierni quos vulgò *Tulipatios* vocamus, Iridem quamdam vocant Suſianam quæ florem habet candidum, ſed venis nigris & lioeis intercurrentibos totum diſtinctum. Iridem Illyricam candidam eſſe Græci indicant qoi καλαμόκρινον λευκὸν exponunt. Omnium colorum eſſa Iridem ſcribir Dioſcorides, & propterea hoc nomen nactam eſſe ἀπὸ τῆς ποικιλίας areos cæleſtis. καλαμόκρινον autem recentiores vocarunt quod ſimilis ſic lilio, & quod folia harundioea habeat, quaſi *harundinaceum lilium* dixeris. Huic ſimilis ξυρὶς quam & ἀγρίαν Ιρίδα dixere. Et ξυρὶς quidem dicta ἀπὸ τοῦ ξυροῦ, id eſt acuto. Nam ξυρὸν idem quod ὀξύ. Heſychios: ξυρόν, τμητόν, ὀξύ. Dioſcorides: Φύλλον ἔχει Ιριδι ὅμοιον, καὶ ἐξ ἄκρου ὀξύ. Mihi ramen videtur ξυρίδα potius appellatam quod vtrimque folium in aciem attenoatom habeat, quam quod eius ſummitas in acumen deſinat. ξυρὸν enim propriè ſignificar id quod acie adeo eſt rempetata vr ſcindat. Inde ξυρὸς pro nouacula. Talia ſunt folia gladioli vel ξυρίδος. Græci quoque ὀξὺ hoc vocant, & ὀξύνειν aciem temperare, vt Latinis *acutiare*, τὸ ἀκονᾶν. Inde ὀξύξυρον Aſpalathum vt ſuprà correximus apud Plinium & Dioſcoridem. Gloſſæ Iatricæ: σφάγνον, ὀξύξυρον. & ἀπόξυρος πέτρα Auctori Peripli aciei modo ſcindens: ὁ δὲ βυθὸς ὃν ποτὲ μὲν ἀπόκοπος, ὃν ποτὲ δὲ πετρώδης, καὶ ἀπόξυρος, ὥς τι τέμνεσθαι τὰς ἀποχαλιζομένας ἀγκύρας. Omnia conueniunt, vr Hyacinthus fabulsris, ſit ξυρὶς Dioſcoridis & *gladiolus* Romanorum. Vnum adhuc video requiri poſſe, & veto debere, vt Hyacinthum veteres vocauerint hunc gladiolum. Nec iſtud deeſt ſed adeſt. Er ecce in promptu. Palladiua lib. I. eap. XXXVII. Ioter herbas apibus gratas & iuxta apiaria ſerendas numerat. *Hyacinthum, qui Iris vel gladiolus dicitur.* Ira ſcripſit vt diſtingueret ab altero Hyacintbo. Hæc eſt ξυρὶς Dioſeoridis quæ & Ιρις ἀγρία dicitur, & *Gladiolus*. Si tibi non ſatis idoneus auctor habetur ille Palladius, en tibi locupletem aliumantiquitate & auctoritate munitiſſimom, quem reij-

A cere non poſſis, nec debeas ſi ſapias. Is eſt Columella qui ſimiliter rractsns de floribus omnis generis ſerendis, vt pabulo ſint apibus, ita ſcribir lib. IX. cap. IIII. *Tum punica roſa, luteolaque & ſerranæ violæ, nec minus caleſtis nominis Hyacinthus, Corycius item Siculuſque croci bulbus deponitur.* vbi *cæleſtis nominis Hyacinthum* apertè vocat illud genus hyacinthi, qui nomen Iris habuit. Atqoe hic plaoè eſt hyacinthus fabulis celebratus, diuerſus vtique ab altero hyacintho vulgari, & propterea vt illum ab hoc diſcerneret id cognomentum ei addidit, vo-
B cauitque *Hyacinthum cæleſtis nominis*. Sic enim ſcribendum apud Columellam pro *numinis*. Cæleſte autem nomen eſt Iris. Vnde & ipſa herba à quibuſdam appellata οὐρανία Neophyto reſte. Nec mirum porro idem nomen diuerſi generis plantis impoſitom à Græeis. Hoc in aliis multis vſu veniſſe notauimus ſupra. Sic Ανδράχνη herba & arbor. Et nugantur qui ſobtracta vna littera diuerſum facere nomen alterius voluere. Nec melius Plinius qui Ανδράχλην de arbore maluit dieere. Nam Attici qui N. in Λ mutant vtramque ſpeciem ἀνδράχλην
C dixere. Vnde hodieque Græci vulgares Αντράκλας vocant portulacam ex Ανδράχνη corrupto vocabulo. Gloſſæ Herbariæ: Ανδράχνη τὸ σπέρμα τῆς ἐγκλυσπίδος, ἤτοι τῆς Αντράκλας. Lege: ἐγκλυσπίδος. Ita enim Græci Byzantini vocarunt portulaeam. Neophytus: Ανδράχνη, Βυζάντιοι ἐγκλυσπίδα. Et in Lexico: Ανδράχνη, ἡ ἐγκλυσπίς, καὶ τζιτζιμία, καὶ γραῖα λέγεται. Ita Αλόη myrepſica, & Αλόη catarthica. & alia infinita nomero. De altero Hyacinthbo fabulari vetuſtiſſimorum Græcorum ſcripta intelligenda ſunt, non de vulgari & Dioſcorideo. Theophraſtus ὑά-
D κινθον cum Xiphio iungir lib. VII. cap. VII. καὶ τῶν ἀγρίων ὅ τε ἑλίχρυσος, καὶ τῆς ἀνεμώνης ἡ λειμωνία καλουμένη, καὶ τὸ ξίφιον, καὶ ὁ ὑάκινθος. Inter agreſtes flores Hyacinthum hunc recenſet. Vnde & ἀγρία Ιρις vocabatur, vt à ſatiua diſtingueretur. Dioſcorides quoque com Xiphio ξυρίδα deſcripſit. ξίφιον autem Græcorum non eſt gladiolus Romanorum, ſed ξυρὶς, quæ eſt Hyacinthus Theophraſti, à quo eriam numeratur inter montanos & agreſtes florea: καὶ σχεδὸν ὅσοις ἄλλοις χρῶνται τῶν ὀρείων. Et ſanè videmus bunc Hyacinthum ſiue gladiolum paſſim naſci eriam in ſummis muris & macerlis qui-
E bus modo aliquid terreni ſubeſt. Paulo poſt ramen idem duo genera facit ὑακίνθου ἀγρίας & σπορίμης, *agreſtis & ſatiuæ*. Seritot etiam in hortis Gladiolus qui eſt Hyacinthus, & ſponte prouenit paſſim. Quemadmodom aotem flores & herbæ cogoomines licer diuerſi generis vbique ab auctoribus confunduntur, ita eriam vtramque hyácinthum confundunt. Seruius ad rertiam Eclogam qua lilium eſſe rubrum notauit, quod de antiquo hyscintho accipiendum. Idem ad illud Æneidos:

——*& languentis Hyacinthi.*

Languentem Hyacinthum exponit, quod non ſit nimis acuti coloris. Quod de vulgari nouitioque Hyacintho debet intelligi, qui purpurei quidem eſt coloris, ſed dilutioris nec ſatis acuti, & in cæruleum vergentis. Hinc Dioſcorides de hoc Hyacintho dicit florem eum habere πορφυροειδῆ, id eſt ad purpuram inclinantem. At ξυείδα quæ antiquus eſt Hyacinthus, ἄνθος πορφυροῦν ei tribuit. πορφυροειδὴς eſt purpuraſcens, πορφυροῦν purpureum. Latini *Vaccinium* nominarunt Græcorum ὑάκινθον, nempe illum μελανὸν qui niger eſt & colore atræ purpuræ infectus. Virgilius:

Et nigræ violæ ſunt & vaccinia nigra.

Et alibi:

——*vaccinia nigra leguntur.*

Hoc eſt etiam Vaccinium de quo purpuræ elegantis color conficiebatur apud veteres. Vitruuius: *eadem ratione Vaccinium temperantes & lac miſcentes purpuram faciunt elegantem.* Gladiolus inquam hic noſter eſt, non vulgaris Hyacinthus, qui purpureo colore niſi admodum palleſcente non poteſt tingere. At memini me puerum ex floribus gladioli contuſis, chartas pingere purpura eleganti. Hic eſt Hyacinthus quo & Chymici auctores vtuntur ad tingendas vitreas gemmas hyacinthino colore, & ad Hyacinthos faciendas. Zoſimus: ἐπὶ δὲ ὑακίνθου, ὑακίνθου πόα, καὶ ἰσάτιδος ῥίζα συνεψομένη, ἐπὶ δὲ λυχνίτου ἄγχουσα, καὶ αἷμα δρακόντιον. Et paulo poſt: ἐπὶ ὑακίνθου ἢ πίας ὑάκινθον, καὶ μέλαν Ἰνδικὸν, καὶ ἰσάτιδος ῥίζαν. Plinius in Gallia veſtea ſeruitiorum vaccinio tingi ait, purpureo colore. Quod huic Hyacintho conuenit in quem verſum eſſe Hyacinthum puerum poëtæ fabulantur, non Hyacintho Dioſcoridis. Eos tamen confudit Plinius. Vaccinia aquoſis gaudere dicit. At Hyacinthus Theophraſti τῶν ὀρείων eſt, amatque montana. Sed illud Vaccinium, Dioſcoridis eſt ὑάκινθος quo & mangones vtebantur ad pubertatem vænalium coërcendam. Lib. XVI. cap. XVIII. *Item Vaccinia Italiæ mancupijs ſata, Galliæ vero etiam purpuræ tingendæ cauſa ad ſeruitiorum veſtes.* Ideo *ſatam mancupijs* dicit quod mancupiorum pubertatem tardaret, idque vtile erat mangonibus vt quam diutiſſimè vænales ſuos impubes conſeruarent. Idem tamen Plinius lib. XXI. cap. XXVI. [quaſi Hyacinthus alius ſit] à vaccinio, de eo ſimiliter ita tradit: *Hyacinthus in Gallia eximiè prouenit. Hoc ibi fucorum Hyſginum tingunt. Radix eius bulbacea mangonibus vænalicijs pulcre nota.* Addit ibidem cauſam, quia pubertatem vænalium cohærcet ex vino illitam, nec pilos patitur erumpere. Quia apud alium auctorem de vaccinio ſuperius citata inuenit, apud alium iſta de Hyacintho, ideo putauit diuerſa more ſuo. Atqui eadem ſunt, & Hyacinthus idem cum vaccinio. Sed Hyacinthus ſiue Vaccinium quo in Gallia Hyſginum inficitur, vel purpura tin-

A gitur Gladiolus eſt, & Hyacinthus cæleſtis nominis, vt loquitur Columella. Nemo quippe dicere auſit Hyacintho vulgari Hyſginum poſſe tingi. Hyacinthus autem ille cuius radix nota mangonibus tardandæ & coercendæ pubertati mancupiorum, ὑάκινθος eſt Dioſcoridis & vulgaris. De quo Dioſcorides: σὺν οἴνῳ καταπλασσομένη ἐπὶ παίδων αἰδοίοις τηρεῖ ἀνήβους. Neophytus hunc etiam à Romanis Vaccinium appellatum notat: ὑάκινθος, Ῥωμαῖοι βακκίνιουμ. Sed vt dixi eos flores ex nominis errore confuderunt. Idem

B Plinius lib. XXI. cap. XI. Hyacinthum gladiolo dat comitem ex Theophraſto: *deinde alterum genus Anemones quæ Limonia dicitur, poſt hanc gladiolus comitatus hyacintho.* Ille gladiolus quem comitatur Hyacinthus ξίφιον Theophraſto vocatur, diuerſum vtique à gladiolo Dioſcoridis quem ξυείδα vocat, & cum Xiphio iungit. At ξυεὶς Dioſcoridis eſt ὑάκινθος Theophraſti, ſicut iam docuimus. Tradit ibidem Hyacinthum diutiſſime durare, quod Hyacintho communi non conuenit, ſed Hyacintho gladiolo, quem hoc nomen inueniſſe tradit Palladius à ſi-

C militudine foliorum gladioli hoc eſt ξιφίου vel iridis. Plura non addam vbi contexero verba Dioſcoridis de Xyride ſiue Hyacintho nominis cæleſtis: καρπὸς δὲ θυλακίοις σικύοις ὅμοιος στρογγύλος, μέλας. Ita reponendum ex antiquiſſimi codicis auctoritate. Vulgo enim legitur: κυάμοις ὅμοιος, στρογγύλος, ἐρυθρός. Atque hæc hactenus. Cœpta & inſtituta hæc exercitatio de tumulis, in flores exiit. Quod non adeo alienum & diſconueniens videri debet. Quod olim veteres factitarunt, tumulos nempe adſperſimus hyacinthis. Certè tabulam ſequuti ſumus, quæ ex Hyacinthi & Aiacis ſepulcris eos olim excitauit.

D Pag. 87. A. *Chaldææ genti caput Babylonia.*] Ita omnes libri. Vulgo omnes Editi: *caput Babylon eſt.* Ceterum *Babyloniam* pro Babylone etiam dixit Marcianus ex hoc loco: *ſed Chaldææ gentis Babylonia caput eſt.* Sextio quoque *Babylonia* de vrbe: *Vnde iuxta Babyloniam quia frequentia cadunt fulmina hac re lacus abundant.* Item apud Iuſtinum Trogi abbreuiatorem lib. I. de Semiramide: *Hæc Babyloniam condidit, murumque vrbi cocto latere circumdedit.* Nuſquam tamen apud Græcos auctores Βαβυλωνίαν legas niſi de prouincia, ſed

E nec apud antiquos Latinos. Plinius *Babylonem* hoc ipſo loco vocat, quem Solinus exſcripſit: *Babylon Chaldaicarum gentium caput.* At *Babylonia* cognomentum fuit illius Seleuciæ, quam in confluente Euphratis foſſa perducti, atque Tigris condidit Seleucus, haud longe à Babylona, cuius vicinitate exhauſta eſt Babylon, & in ſolitudinem redacta. De ea Plinius: *Quæ tamen Babylonia cognominatur, libera hodie ac ſui iuris, Macedonumque moris.* Eam vbique idem Plinius *Seleuciam Babyloniam* nuncupat, vt cap. XXVII. lib. VI. *Citra Seleuciam Babyloniam* CCXXV. *paſſuum.* Ita legendum con-

iunctim, non vt in poſtremis Editionibus excuſum eſt; *citra Seleuciam, Babyloniam.* Et paulo poſt eodem capite: *abeſt à Seleucia Babylonia* CCCCL. M. P. Ex regione in qua condita fuit: hoc cognomiuis iſta Seleucia accepit, ad diſcrimen ceterarum Seleuciarum. Seleucia igitur Babyloniæ, dicta eſt, Σελεύκεια Βαϐυλωνία, vt Seleucia Pieriæ, cognomioata eſt Σελεύκεια Πιερία. Ptolemæus huius meminit. Sic Καισάρεια Καππαδοκία, *Cæſarea* Cappadociæ, vt diſtingueretur ab aliis vrbibus eodem oomine. De qua ſupra. Stephanus iu voce Καϐηνοὶς, Μάζακα δὲ ἡ Καππαδοκία ἐκαλεῖτο Καισάρεια. id eſt, *Cæſarea Cappadocia.* Ita & Antiochia Piſidiæ, dicebatur Ἀντιόχεια Πισιδία. *Antiochia Piſidia* in Tabula Peutingeri. Eodem prorſus modo & *Antiochia Syria* appellata eſt ea Antiochia quæ in Syria ſita erat, vt hoc cognomento diſcerneretur ab aliis Aotiochiis. At Pomponius Mela, quum legiſſet Ἀντιόχειαν Συρίας, quæ Antiochia eſt coguomento *Syria*, putauit ille contra Syriæ partem qnamdam cognominatam fuiſſe *Antiochiam.* Qui non leuis eſt error. lib. 1. cap. XI. inter Syriæ nomina, vt Cœlen & Iudæam & Palæſtinam, ita & *Antiochiam* ponit: *Et vbi ſe Ciliciæ committit, Antiochia olim.* Et capite ſequenti: *in eo prima eſt reliqua pars Syria, cui Antiochia cognomen additur.* Plinius eum etiam ſequitur. Atqui apud neminem veterum iouenire eſt partem aliquam Syriæ nominatam Antiochiam. Sed Aotiochiæ quæ in Syria fuit, cogoomen additum Syriæ, & dicta eſt *Antiochia Syria*, vt *Antiochia Piſidia*, quæ in Piſidia ſita erat. Ita & *Seleucia Babylonia.* Quum igitur *Babyloniam* pro Babylone vrbe dixit Solinus, confudit cognomentum Seleuciæ cum Babylonis nomine. Nam & quidam Babylonem poſtea Seleuciam dictam eſſe tradiderunt, quia ſcilicet propter vicinitatem Babylon in Seleuciam tranſmigrauit, & eodem tempore deſerta illa, hæc amplificata & aucta fuerit ciuibus. Stephanus: Βαϐυλὼν Περσικὴ πόλις. μητρόπολις, Σελεύκεια καλουμένη. Diuerſa tamen Babyloo à Seleucia. Sic Nicomediam olim appellatam *Aſtacon* auctores quidam aiunt, quia poſt excidium Aſtaci, Nicomedia in vicioo condita, & ex ruinis eius inſtaurata eſt, ciuibus Aſtaci in nouam vrbem tranſire iuſſis. Hoc idem & in aliis factum inueoies. Auctor vetus apud Suidam Babylonem eamdem facit cum Niuo, quæ eſt Νινευὶ io ſcriptura ſacra. De Semiramide: ἀνεκτίσατο δὲ καὶ τείχη περὶ τὴν Νινευὶ, μετονομάσασα ταύτην Βαϐυλῶνα. Sed longe diuerſa vrbs Νῖνος à Babylone. Ea fuit Aſſyriorum caput, à Medis euerſa ac diruta, quum eorum imperium occuparunt. Ptolemæus tamen Νῖνον io Aſſyria recenſet tanquam tum quoque extantem quæ nulla iam erat ſub imperio Medorum, vt omnes auctores teſtantur. Sic Perſæpolin in Perſide ponit, quam Alexander incendit, cuius nulla veſtigia tunc temporis extabant. Tabula tamen Peutingeri Perſepolis habet meotionem: *Perſepolis commercium Perſarum.* Quod profecto mirandum. An Perſæ poſtquam imperium Parthis ademerunt, ſibique reſtituerunt, eam quoque vrbem inſtaurarunt? Quærendus auctor qui hoc memoret: altum enim ſuper hac re & Perſepolis oomine apud recentiores ſilentium. Nec moror Ammianum Marcellinum, qui & Perſepolin inter vrbes primarias Perſidis numerat. Habet ille hoc vt omnia à Ptolemæo. Hæc eſt porro Seleucia Babylonia quam Σελεύκειαν ἐπὶ Τίγρει Græci auctores plerumque nominant, quam & eamdem eſſe cum Choche omnis turba recentioris æui autumat. Ammianus lib. XXIIII. *Choche, quam Seleuciam vocant.* Zoſimi verba ita legenda ſunt: Χώχης, τοῦ δὲ Σελευκείας ὀνομαζομένης. Atqui Seleucia vrbs fuit ampliſſima, Choche vicus haud longè à Seleucia. Arrianus apud Stephanum: καὶ βασιλεὺς δὲ Ἐλαύνει ἐκ Σελευκείας οὐ πρόσω τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τίγρητος ἐς κώμην ᾗ τινι Χώχη ὄνομα. Huius etiam mentio apud Hellanicum verbis quæ Stephanus adduxit in voce Χαλδαῖοι ſic corrigendis: Ἑλλάνικος δέ φησιν ἐν πρώτῳ Περσικῶν, ὅτι Κηφέως οὐκέτι ζῶντος, στρατευσάμενοι ἐκ Βαϐυλῶνος, ἀνέστησαν ἐκ τῆς χώρας, καὶ τὴν Χώχην ἔχει. Gregorius quoque Naaianzenus ex recentioribus *Cochen* plane diuerſam ſtatuit à Seleucia. Hic enim tradit oratione ſecunda in Iulianum Cteſiphontem & Cochen quaſi vnam videri vrbem, quod amne interfluo tantum ſeparentur. De Cteſiphonte: πόλις δὲ αὐτὴν ὀχυρωτέρα, καὶ φρούριον ἄπορον, ὃ προσηγορεία Κώχη, μετὰ τῆς ἴσης ἀσφαλείας συγκείμενον, ὅσα τε φυσικὰ καὶ ὅσα χειροποίητα, τοσοῦτον ἑνούμενον, εἰς μίαν πόλιν δοκεῖν ἀμφότερα, τῷ ποταμῷ μέσῳ διειργομένας. Cteſiphon in ripa Tigridis Orientali, ergo Coche io Occidentali, fluminis alueo inter vtramque medio. At Cteſiphontem ſcribit Plinius tertio lapide à Seleucia conditam eſſe. Non poteſt igitur eadem eſſe cum Coche. Stephanus: Χώχη κώμη περὶ τῷ Τίγρει. Seleucia ipſa etiam ad Tigrim, ſed tribus millibus paſſuum ſupra ſita aduerſo flumine euntibus, inter Tigrim poſita, & foſſam ex Euphrate perductam. Quod & Ptolemæus indicat his verbis de Euphrate: ὁ τοῦ Εὐφράτου δὲ καθ' ὃν σχίζεται, εἰς δὲ τὸν διὰ Βαϐυλῶνος ῥέοντα, καὶ τὸν διὰ Σελευκείας. Idem Ptolemæus Κώχην vrbem recenſet, ſed in Arabiæ deſertę mediterraneo eã metatur. Falſi igitur auctores illi qui Seleuciã eãdem cum Coche faciunt, vt & illi qui Seleuciam & Babylonem confundunt. Nec melius ſtatuunt qui *Babyloniam* dicunt quæ eſt Babylon, vt Solinus & Iuſtinus, & qui eos ſequuti ſunt. Peutingeri quoque Tabula vrbem nomine *Babyloniam* in regione Babylonia ponit. Nec enim hilum eos iuuat, quod Seleucia illa in cuius nomen tranſiſſe Babylonem, quidam auctores ſunt, *Babylonia* fuerit cognominata. Nam ne ipſa quidem illa *Seleucia* rectè per ſe diceretur *Babylonia*, haud ſanè magis, quã *Syria*, pro Antiochia Syriæ: aut *Piſidia* pro Piſidica Antiochia:

vel Pieria pro Seleucia Pieria. Magnopere etiam errauit Ptolemæus qui Κώχην in Arabia deſerta ponit. Quum enim nullam aliam Κώχην agnoſcat, de illa celeberrima Coche intellexiſſe putandus, quam alij Κώχην alij Χώχην dixere. Cochen & Cteſiphontem Parthici Regni celeberrimas vrbes eſſe tradit Sextus Rufus in Breuiario. Ex eodem atramento eſt quod Κωμόπολιν vrbis nomen proprium in Aſſyria facit: Δηγία, Κωμόπολις. apud auctorem vnde hæc ſumpſit, ſcriptum liquet fuiſſe, Δηγία κωμόπολις. Quod ille pro duobus oppidis aut vicis accepit. At κωμόπολις eſt vicus mœnibus ſeptus, quales multæ in Babylonia & Aſſyria fuere. *Burgos clauſos*, aut *Burgadas* hodie dicimus. Paſſim earum mentio apud Iſidorum in Manſionibus Parthicis, qui κώμας & κωμοπόλεις, & πόλεις nominat: κωμόπολις plus eſt quam κώμη, minus quam πόλις. In Babylonia: εἶτα βασιλεία Ἀρτέμιδος ἱερὸν Δαρείου κτίσμα κωμόπολις. Ita ſcribendum non Κωμόπολις, nec pro nomine loci proprio accipiendum. Et paulo poſt: εἶτα Ἀλλαὶ κωμόπολις. item: παράκειται δὲ τῷ Ἐφραλίγα κωμόπολις Ναβαγάθ. Sed de his alibi.

Pag. 87. A. *Semirami condita.*] Ita veteres, & ſic loquitur noſter, vt in Hiſpania: *Oliſippo oppidum Vliſſi conditum.* & in Mauritania: *Oppidum Siga, habitatum Syphaci.* De Babylone à Semiramide condita teſtantur plerique veterum Herodotus, Cteſias, à quibus accepere Diodorus, Trogus, alij. At Herennius Philo, à Babylone conditam ſcripſit Beli filio. Stephanus de Babylone: κτίσμα Βαβυλῶνος, ἀνδρὸς σοφοῦ, παιδὸς Βήλου σοφωτάτου, οὐχ ὡς Ἡρόδοτος ὑπὸ Σεμιράμιδος. Ταύτης γὰρ ἦν ἀρχαιοτέρα ἔτεσι χιλίοις δύο, ὡς Ἐρέννιος. Ita legendus ille locus ex ſcriptis Codicibus qui habent α β. Euſtathius tamen videtur legiſſe α ω hoc eſt χιλίοις καὶ ὀκτακοσίοις. Quod verius. D Is eſt Ἐρέννιος Φίλων, quem alibi paſſim citat, & male Ἐρραῖος & Ἐῤῥένιος ſcribitur in editionibus. Is eſt quem & Φίλωνα ſæpe nominat, alicubi Ἐρέννιον, aliubi Ἐρέννιον Φίλωνα laudat. Byblienſis oriundo fuit profeſſione Grammaticus, & conſul factus eſt Olympiade vigeſima & ducenteſima, quum annum ſeptuageſimum octauum ageret. Suidas: Φίλων, Βύβλιος γραμματικός, ὃς γέγονεν ἐπὶ τῶν χρόνων ἐγγὺς Νέρωνος, καὶ παρέτεινεν εἰς μακρόν, ὑπάτου γοῦν τὸν Σεβῆρον, τὸν Ἐρέννιον χρηματίσαντα αὐτὸς ἔτη φησὶν ἄγειν τὸν ἕβδομον καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος, Ὀλυμπιάδι δὲ εἰκοστῇ καὶ διακοσιοστῇ. Hæc Olympias cadit in E annum quartum imperij Traiani. Qua Olympiade tota nullum hoc nomine conſulem inuenio. Videtur igitur ſuffectus fuiſſe. Sed ſi ſeptuageſimum octauum vitæ tunc agebat, primo anno Neronis triginta annos habuiſſe oportet. Ergo tum maximè Nerone imperante floruit, non ἐγγὺς Νέρωνος χρόνων vt dicit Suidas. Tradit ibidem hunc Herennium Philonem ſcripſiſſe περὶ βασιλείας Ἀδριανοῦ. Itaque vltra Traiani tempora vitam extendit, quum tamen octo annis ſeptuagenario maior eſſet quarto Traiani anno. Voca-

A batur Herennius Seuerus Philo, ſcripſerat περὶ πόλεων, & τὰ φοινικικά. Nam ſæpe eum laudat Stephanus ἐν τοῖς φοινικικοῖς. Quorum tamen non meminit Suidas. Hic igitur Herennius Philo Byblienſis Babylonem conditam à Babylone Beli filio tradebat qui mille ac duobus annis Semiramide anterior fuit. At Dorotheus Sidonius antiquiſſimus poeta qui Ἀστρολογικὰ diſertiſſimis verſibus compoſuit, cuius teſtimonio vtitur Firmicus ab ipſo Belo conditam Babylonem voluit,

Ἀρχαίη Βαβυλὼν Τυρίου Βήλοιο πόλισμα,
Τῆς τε δ' Ἀράβων μῆτιν χθονὸς Αἰγύπτοιο.

B Vbi etiam notabis Belum Tyrium ſiue Phœnicium Babylonis conditorem fuiſſe. Sic idem fuerit Tyrius Belus & Aſſyrius. Quæ communis omnium veterum Græcorum ſententia fuit. Scaliger diuerſos eſſe vult Belum Syrium & Aſſyrium, quos & nominibus diſtinguit. Nam Syrium *Beel* vel *Baal* appellari Aſſyrium *Bel* qui Græcis Βῆλος. Potuit & tertium Belum fingere nempe Ægyptium. Etenim fabularis hiſtoria Græcorum Belum & Agenorem fratres fuiſſe tradit ex Libya & Neptuno natos. Agenorem Syriam tenuiſſe, Belum in Ægypto ſedem fixiſſe, ibique regnaſſe. Apollodorus lib. II. Βῆλος μὲν ὑπομείνας C ἐν Αἰγύπτῳ, βασιλεύει μὲν Αἰγύπτου. Huic ex Anchinoe Nili filia Ægyptus & Danaus nati. Euripides Cepheum addit & Phinea. Ὡς δὲ φησὶν Εὐριπίδης καὶ Κηφεὺς καὶ Φινεὺς προσέτι. Herodotus Muſa ſeptima Cephea Beli Aſſyrij filium fuiſſe ſcribit, à quo Perſæ olim Κηφῆνες appellabantur, qui poſtea à Perſæ filio Perſei ex Andromeda Cephei filia dicti ſunt Πέρσαι. Ergo Aſſyrius Belus & Ægyptius idem. Cephea autem illum Beli filium alij in Aſſyria & Perſide regnaſſe volunt, vnde & Κηφῆνες Perſæ appellati iuxta Herodotum, & Κηφηνία D regio Aſſyriæ quam Chaldæi poſtea nominati tenuere. Vide Stephanum in Χαλδαῖοι. Alij Cephea in Phœnicia produnt imperaſſe, & ſedem regni habuiſſe Ioppen. Nihil prohibet vtrumque verum eſſe. Nam ſub eodem fuiſſe olim rege regionem omnem quæ ab ora Syriæ maritima vſque ad Babylonem porrigebatur illud indicio eſt quod eodem Syriæ nomine vniuerſus ille terrarum tractus nuncuparetur. Συρίη inquam vocabatur. Heſychius: Συρίης κύβοισι μάχονται. Σύριον λέγει τὸν Πέρσην λεγόμενον διὰ τὸ Συρίαν λέγεσθαι γῆν τὴν ἀπὸ Φοινίκης μέχρι Βαβυλῶνος. Iactus quidam teſſerarum vocabatur Πέρσης. E Heſychius: Πέρσης, κυβευτικοῦ βόλου ὄνομα. Hunc poëta Σύριον κύβον dixit, quia Syrij Perſæ. Male dubitat Heſychius quod affirmare debuit. Hinc Æſchylo Σύριον ἅρμα pro Aſſyrio vel Perſico, in Tragœdia *Perſæ*: Σύριον δ' ἅρμα διώκων. Ad quem locum interpres: ἀντὶ τοῦ Ἀσσύριον. οἱ γὰρ Πέρσαι τὸ πρότερον Σύριοι ἐκαλοῦντο. Strabo lib. XVI. Συρίας nomen à Babylonia vſque ad Iſſicum ſinum pertinuiſſe olim ſcribit, & Syrorum Imperium quod à Medis euerſum eſt, omnia illa comprehendiſſe quæ ſub illam appellatio-

nem ceciderunt, Aſſyriam ſcilicet vniuerſam eum omni Syria. οἱ δ' ἱστορεῦντες, inquit, τὴν Σύρων ἀρχὴν, ὅταν φῶσι Μήδους μὲν ὑπὸ Περσῶν καταλυθῆναι, Σύρους δὲ ὑπὸ Μήδων, οὐκ ἄλλους λέγουσι τοὺς Σύρους, ἀλλὰ τοὺς ἐν Βαβυλῶνι καὶ Νίνῳ κατασκευασαμένους τὸ βασίλειον. Iuſtinus: *Imperium Aſſyrij, qui poſtea Syri dicti ſunt, mille trecentis annis tenuere.* Immo: *Imperium Syri qui poſtea Aſſyrij dicti ſunt.* Nihil verius. Ergo Syrius *Belus* idem qui Aſſyrius & Tyrius. vt *Cepheus* Aſſyrius & Phœnicius idem. Nam Syriam Phœnicem & Aſſyriam tenuere quæ vno eodemque Syriæ nomine appellabatur. Nec diuerſus Belus Ægyptius fuit ab Aſſyrio & Phœnicio. Ex *Beel* contractum *Bel.* quem Græci Βῆλον dixere, vt ex *Baal* per contractionem factum *Bal* Punicum. Idem quippe nomen ſola dialecto differens, *Beel* & *Bel*, *Baal* & *Bal*. Africanus Belum Nini patrem facit, qui Ninus vxorem habuit Semiramidem à qua iuxta plurium ſententiam condita Babylon. At Herennius Philo Babylonem Beli filium mille & octingentis annis antiquiorem Semiramide ſtatuit. Alij Hiſtorici à Nino Imperium Aſſyriorum auſpicantur, alij à Belo Nini patre, quem Hieronymus quoque eumdem facit cum Belo Tyriorum. Suidas Βεὴλ Saturnum eſſe dicit. Βεελφεγώρ, Βεὴλ ὁ κρόνος. Φεγὼρ ὁ Τῆς ἐν ᾧ ἐπιμᾶτο. Idem alio loco: Φεγωρβεὴλ, Βεὴλ ὁ κρόνος, Φεγὼρ δὲ ὁ Τῆς ἐν ᾧ ἐπιμᾶτο. In vita Iſidori apud Photium Βὴλ apud Syros Saturnus eſſe dicitur. ὅτι Φοίνικες καὶ Σύροι τὸν Κρόνον Ηλ καὶ Βὴλ καὶ Βολάθην ἐπονομάζουσιν. Sic idem nomen Βεὴλ & contractum Βὴλ. idemque numen apud Syros & Aſſyrios hoc nomine appellatum, quem Græci Latinique Βῆλον appellarunt. In Palmyrena inſcriptione Αγλάβωλος & Μαλάχβηλος localium numinum appellationes à Belo. Sane vt Cepheus Chaldæorum & Phœnicum idem fuit, ita & Belus quem patrem Cephei fuiſſe volunt. Sed de his alibi. In fragmento Beroſi vbi tradit Nabuchodonoſorum vrbem Babylonis multis operibus ampliaſſe & inſtauraſſe, ita legendus eſt locus quem fruſtra emendare voluit vir magnus: τήν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς πόλιν καὶ ἑτέραν ἔξωθεν προσχαρισάμενος καὶ ἀνακαινίσας. Et apud Ioſephum quoque ſic legendum: καὶ ἑτέραν χαρισάμενος καὶ ἀνακαινίσας. Ita legiſſe fatetur Ruffinus qui vertit, *reparauit*. vulgo ſcribitur ἀναταχίσας.

Pag. 87. A. *Tam nobilis vt propter eam & Aſſyrij & Meſopotamia in Babyloniæ nomen tranſierint.*] Falſum eſt Aſſyrios & Meſopotamiam in nomen Babyloniæ tranſiſſe, nec hoc dicit Plinius, ſed partem Meſopotamiæ & Aſſyriæ Babyloniam appellatam eſſe: *Babylon Chaldaicarum gentium caput diu ſummam claritatem inter vrbes obtinuit toto orbe, propter quod reliqua pars Meſopotamiæ Aſſyriæque Babylonia appellata eſt.* Et profecto ſemper diuerſæ ac diſtinctæ nominibus hæ tres prouinciæ fuere Μεσοποταμία, Βαβυλωνία & Ἀσσυρία. Et ſic recenſentur apud Ptolemæum. Iſidorus in prouinciis Imperij Parthici recenſendis Aſſyriam non nominat, ſed eam ſub Meſopotamia comprehendit, Μεσοποταμία καὶ Βαβυλωνία. Sanè & Babylonia etiam pars Meſopotamiæ fuit. Plinius: *Meſopotamia tota Aſſyriorum fuit, vicatim diſperſa præter Babylona & Ninum.* Regio circa Babylonem propriè dicta eſt Babylonia, quæ pars Aſſyriæ erat. Ceterum nunquam tota Meſopotamia vel Aſſyria in nomen Babyloniæ tranſiit, vt heic affirmat Solinus. Ninus vrbs olim Aſſyriæ celeberrima, ſed euerſa à Medis nullum apud poſteros veſtigium ſui reliquit, vt mirer Ptolemæum eam in Aſſyria reponere tanquam vrbem adhuc extantem. Idem fecit de Perſæpoli Perſarum regia quam Alexander diruit.

Muris circumdata.] Coctili latere & bitumine ſtructis. ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου. Bitumen vice harenæ ac calcis interſtratum erat. Vitruuius lib. I. cap. V. *Non enim vti Babylone abundantes liquido bitumine, eo pro calce & arena & cocto latere factum habent murum.* Ita legendus ille locus. Calce & arena farciebantur olim parietes, & cæmenta continebantur vt hodieque fit. Iuſtinus de Semiramide: *Hæc Babyloniam condidit, murumque vrbi cocto latere circumdedit, harena vice bitumine interſtrato.* Ita omnes libri eo loco legunt. Atqui mirum eſt arenam ſolam nominari, quæ in parietibus aut muris ſtruendis nunquam locum habuit abſque calce. Hinc de oratione non cohærente dictum eſt olim, *arenam eſſe ſine calce.* Puto omnino ſcribendum in Iuſtino: *arenati vice bitumine interſtrato.* Vocauerunt *arenatum* Calcem cum arena mixtam. Vitruuius lib. VII. cap. III. *ſed etiam mortario collocato calce & arena ibi confuſa decuria hominum inducta ligneis vectibus piſant materiam.* Paulo poſt ſub finem capitis *Arenatum* vocauit, calcem illam & arenam confuſam & ligneis vectibus in mortario ſubactam. De arenato quidem ibi loquitur hoc eſt arena & calce qua inducebantur parietes ſupra trulliſſationem, ſed in parietibus quoq; ſtruendis ad cæmenta continenda vtebantur ſimiliter arenato ſiue arena & calce mixta, cuius vicem Babyloniis præſtabat bitumen. Plinius de bitumine: *Calcis quoque vſum præbuit, ita ferruminatis Babylonis muris.* non calcem nudam intelligit, ſed calcem arenatam. Cato maſculino genere dixit *calcem arenatum.* cap. XVIII. *Fundamenta primum feſtucato, poſtea cæmentis minutis, & calce arenato ſemipedem vnum quodque corium ſtruito.* vbi *calx arenatus*, cui arena admixta eſt. Alij *arenatum* ſimpliciter dixere, alij *calcem*. Nam calce nuda in ſtructura non vtebantur, ſed arenata. Et notandum de calce in eo genere antiquis vſurpata. Sic *calcem vltimum* in verſu Varronis quidam acceperunt locum creta ſignatum quaſi calce vice cretæ ad hoc vſi ſint veteres. Sed melius calcem ibi eſſe τὸ τέλος, τὸ τέρμα. In veteri inſcriptione *calx arenata*, his verbis quæ ſic legenda ſunt: *eoſque parietes margineſque omnes quæ lita non erunt, calce harenata,*

lito politoque, & calce nuda dealbato. vbi *calcem nudam* vocat, meram & puram, cui non admixta arena. Hinc obſeruanda differentia albarij operis & tectorij. Tectorium fit harenata calce vel marmorato: Albarium, calce mera. Vitruuius: *tectorio ſine albario opere.* & alio loco *album opus* appellat. Inde *Albini* & *Albarij* qui dealbant. proprium verbum huius operis dealbare, vt tectorij linere & polire. Græci κονιατὰς vocant tam albarios quam tectores. Heſychius: κονιῶται, λευκωταί. Et κονιατή, ἀσβεστωτή καὶ χρῖσαι. Item: κονιασις, ἀσβέστωσις. Latine *dealbatio.* Ita enim veteres loquuti. Feſtus: *calceata ædificia, calce polita.* κεκονιαμένα, ἠσβεστωμένα. Item: *decalceatum. Calce litum.* ita in vetuſtiſſimo libro ſcriptum reperi. κονία in vetuſtis Gloſſis calx exponitur. Item in Græcis: κονία, ἄσβεστος. Sed κονία cùm calcem ſignificat, τὴν κονίασιν vel χρίσιν proprie hoc eſt tectorium denotat. Quod diuerſæ eſt notionis & originis quam κονία quæ cinerem vel σποδιὰν deſignat, vnde & κόνις, puluis, cinis. At κονία pro tectorio vel calce idem eſt quod χρίσις. vnde κατακεχρισμένοι τοῖχοι, tectorio inducti parietes, & νεοκατάχριστοι recens dealbati apud Dioſcoridem. Ad eam rem præcipuus vſus calcis. Κονίειν veteres dicebant quod eſt διαχρίειν. Nam & κονιᾶν pro χρίειν. vnde πισσοκονιᾶσαι, pice linere. & πισσοκονίτῳ μόρῳ apud Æſchylum, ὅταν πίσσῃ καταχρισθέντες ἐκ τοῦ πυρὸς ἀποθάνωσιν. Inde κόνισις apud Ariſtotelem in alueis apum, quam alij κόμμωσιν dicebant. Grammatici exponunt διάχρισιν, τὸ ἀλείφειν. Ex eo ἀκόνιτον ἀγγεῖον apud Dioſcoridem, vas non picatum. Ita enim legendum de fuligine reſinæ: εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκόνιτον, τουτέστιν ἀπίσσωτον. & apud Suidam, κονιᾶσαι πίθον, picare dolium. Græci poſteriores κονίαν pro κονίαν dixere. Sic κόνιον pro κώνειον in Epigrammate Diogenis, vt ſcriptum eſt in antiquiſſimo Codice:

> Γεῖς γὰρ Ἀθηναίων κόνιον μὲν ἁπλῶς σὺ ἐδέξω,
> Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ στόματι.

De Socrate. Ita etiam legit Suidas. Πισσοκονία apud Herodotum ἡ διὰ πίσσης χρίσις. Alij πισσοκονίαν vocarunt per o paruum. Heſychius: πισσοκονία, ἡ νηῶν ποίησις, δι' ἧς χρίουσι τὰ πελάσματα τῶν σκαφῶν. eodem ſenſu dixerunt & κονίζειν, & pro eo κονίζειν. In Geoponicis, ἐν ἀκονίτῳ πίθῳ, τουτέστιν ἀπισσώτῳ quod pice non eſt oblitum. Heſychius: κεκονισμαι, πεπίσσωται, κέκλυσται. Theocritus κεκονισμένον poſuit pro κεχρισμένον.

> Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονισμένος.

Qui verſus longe alio ſenſu exponendus, ac vulgo interpretes accipiunt. Hedera poculum illud ambiebat, per extremas oras. Quæ hedera lita auripigmento fuit, vt κισσὸς χρυσόκαρπος exprimeretur. ἑλίχρυσος, auripigmentum. Heſychius: ἑλίχρυσος, οἱ μὲν τὸ ἀρσενικόν, οἱ δὲ τὸ ἄνθος ἑλιχρύσου βοτάνης. Quod autem Heſychius κεκόνισται, κέκλυσται interpretatur. In hac eadem ſignificatione poſuit Theocritus:

> ——μαστύειον κεκλυσμένον ἁδέι κηρῷ.

A Cera oblitum poculum. Vt igitur κονίσαι pro χρίσαι, ita κονία pro χρία, ἡ χρίσις. Quo ſenſu & calx ita dicitur, quo linebant & inducebant parietes. Nulla in hac voce cineris aut lixiui ſignificatio vt vulgo ſibi perſuadent harum litterarum imperiti. Sed hæc alibi. Tectorium autem & albarium opus ita differunt. Qui parietes dealbant, opuſque albarium faciunt vtique etiam tectores ſunt. Nam & tectorium eſt omne opus albarium. Non omne tamen tectorium album eſt ſed illud duntaxat, quod nuda calce conſtat. *Calce harenata lito politoque.* Hæc notanda in veteri inſcriptione verba. linebant primo

B calce & arena parietes, deinde inductum tectorium fricabant ac ſubigebant liaculis, quæ inſtrumenta fuere leuigando iam inducto tectorio. Quod Græci λειαίνειν dicunt. Inde *liaculum*, λειαντήρ exponitur in Gloſſis. Id vocabulum iam ſuprà reſtituiſſe memini quodam Vitruuij loco. Nunc etiam altero reponendum, qui eſt lib. II. cap. IV. de arenæ generibus: *Recentes autem foſsitia cum in ſtructuris tantas habeant virtutes, ea in tectorijs ideo non ſunt vtiles quod pinguitudini eius calx palea commixta propter vehementiam non poteſt ſine rimis areſcere. Fluuiatica vero propter macritatem*

C *vti ſignimum liaculorum ſubactionibus in tectorio recipit ſoliditatem.* Ita legendum, non *bacillorum.* Idem lib. VII. *Id cum ſubactum fuerit, & bene fricatum, ſubtilius inducatur.* & paulo poſt: *ſed & liaculorum ſubactionibus fundata ſoliditates, marmoriſque candore firmo leuigata.* & ſub finem capitis: *cum ſunt crebris politionibus ſubacta, non modo fiunt nitentia, ſed etiam imagines expreſſas aſpicientibus ex eo opere remittunt.* Hoc dicebant & *liare*, quod eſt proprie λειαίνειν, polire, leuigare. Hinc *liare eiſternam* tectorio polire apud Tertullianum. Et *linum parietis* apud Iuriſconſultum pro tectorio, τὸ λεῖον, vt olim docuimus reſcribendum pro

D *riuum.* Gloſſæ, λειῶ ποιῶ, *polio.* vno verbo *Lio*, hoc eſt λειῶ. Arena igitur cum calce hoc eſt calx arenata, vel arenarum non in tectoriis tantum locum habuit ſed etiam in ſtructuris, ad ligandos inter ſe lapides, atque vt loquitur Plinius, ferruminandos. Hoc verbo proprie ſignificatur ἡ σιδήρου κόλλησις, ſed & quælibet. Quod hodie dicimus *ſolidare* de his quæ inuicem conglutinantur & ferruminantur, id verbi etiam olim hoc ſenſu vſurpatum ſupra docuimus. *Solidati parietes tectorio* paſſim leguntur apud Vitruuium. quod eſt munire, loricare, tegere. Nam & inde *tectores* dicti

E quod parietes tegerent ac ſolidarent. Apud eundem Vitruuium lib. VII. I. *loricæ ex calce & arena.* Hinc etiam *ſolidare* pro ſarcire lacunas tectoriorum, & ſimilium rerum. Quod & *malthare* dixerunt. Agellius lib. I. cap. III. *minimaque illa labes & quaſi lacuna famæ, munimentis partarum amicæ vtilitatum ſolidatur.* Ita reſcribendus ille locus ex optimo codice Regio, quod non viderunt tot egregij illi correctores qui totum vitæ ſuæ tempus in Agellio emendando contriuere.

Plioius vice calcis bitumine ferruminatos tradit muros Babylonis. Herodotus vero bitumen vice luti fuiſſe dicit io muris faciendis. prima Muſa: ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανὰς, ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι· μετὰ δὲ πήλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ, καὶ διὰ τῶν ἰνδόμων πλίνθων ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες, ἐδείμαντο πρῶτα μὲν τῆς τάφρου τὰ χείλεα, δεύτερα δὲ αὐτὸ τὸ τεῖχος τὸν αὐτὸν τρόπον. Sic eum locom emendamus. πῆλμα eſt lutum. pro calce & arena mulri vtebantor loto ſubacto & paleis mixto in parietum inſtructura. Ideo vicem loti bitumine fartos Babyloois moros tradit Herodorus. Palladios: *quibus copia ſuppetit, macerias luto & lapide excitant. plerique ſine luto congeſta in ordinem ſaxa componunt.* Parronius:

Et paries circa palea ſatiatus inani,
Fortuitoque luto clauſos munibat agreſtes.

Qui verſos ita legendi ſunt & exponendi. Quod enim de ceſpiticio pariete accipiunt & de clauo annuli ſtreoue nugantur. Feſti abbreuiator: *Aceratum lutum, & paleis mixtum.* de boc loto intelligit. proprie autem loquutus eſt Petronius *parietem luto ſatiatum & palea* diceodo, qui fartus erat luto. Vitruoius lib. II. cap. VIII. *vtraque autem ex minutiſſimis ſunt inſtruenda, vti materia ex calce & arena crebriter parietes ſatiati diutius contineantur.* Ita & luto ſatiabantur. fiebant & craticij parietes qui luto indocebantur: Idem Vitruuios lib. VII. cap. III. *Cum paries totus luto inquinatus fuerit, tunc in eo opere cannæ clauis muſcariis perpetuæ figantur, deinde iterum luto inducto ſi priores tranſuerſariis ordinibus fixæ ſunt, ſecundæ erectis figantur.* De Craticiis parietibus loquitur, quibus luto inductis cannarum duplex ordo adfigebatur, vt tectorium ſuperinductum firmios adhæreſceret. Io muris Babylooiis inter ſingulos ordines laterum texta cannarum ſtipara erant & bitumine adglutinata. Ita enim corrigenda & intelligenda verba Herodori ſuperius allata: καὶ διὰ τῶν ἰνδόμων πλίνθων ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες. *Et inter ordinariam laterum structuram texta cannarum ſtipantes.* poteſt etiam legi: καὶ διὰ τῶν ἑκαστῶν δόμων πλίνθου. *Inter ſingulas lateris structuras.* Quod ad ſeoſum rectè ſic habat. Ταρσοὺς καλάμων perperam interpretantor *ſummitates arundinum.* Nec rectios alij viri docti qui exponont, *areolas arundinum ſuper quibus lateres ſiccabantur.* quod eſt abſurdiſſimum. Certe ταρσοὶ etiam vocabantur viminea texta vel harundineæ crates ſuper quibus ſiccabaotor caſei. Sed hoc loco ταρσοὶ καλάμων ſimpliciter accipiendi de textis canniciis quæ ſiogulis laterum ordioibus interpoſita eraot & bitumine oblita ad continendam ſtructuram. Heſychius: ταρσοὺς καλάμων πλέγματα καλάμων. Ridiculi igitur veteres illi Grammatici qui ταρσοὺς καλάμων apud Herodotum exponebant de cratibus quibus impoſiti lateres ſiccabantur. Suidas: Ταρσοὶ καλάμων παρ' Ἡροδότῳ ἡ στεγανὰ οὗ ἐξήραινον τὰς πλίνθους. vbi etiam ridiculum mendom, στεγανὰ pro ταρσιὰ legitur. vnde *areolas harundineas* ex-

A piſcati ſunt viri docti. Τερσιὰ eſt area. Sed ταρσιὰ eſt craticium textum ſuper quo ficus & caſei ſiccari ſolebant. ἀπὸ τοῦ τερσαίνειν quod eſt arefacere. Heſychius: Ταρσιά, ἡ τῶν σύκων ψύκτρα, παρὰ τὸ τερσαίνειν, ὅπου τίθησι ἵνα ξηραίνωσιν αὐτά. Pollux: ταρσιὰ δὲ οὐ μόνον τὸ ἄθροισμα τῶν σύκων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ καλάμου πλέγμα, ἐφ' οὗ ψύχεται. Et alibi, τὸ ἐπὶ τῇ ψύξει τῶν σύκων πλέγμα ταρσιά. fructus qui ſiccabantur expoſiti ſolibus ſuper crate aut vimineo texto τερσαίνεσθαι proprie dicebant, vt ficus, vuas & alia. Eratoſthenes Ταρσὸν vrbem iode nomiostam tradidit quaſi τερσόν, διὰ τὸ ξηρότερον τῶν καρπῶν
B χλωρῶν, ὅτι φθειρομένων ἐν τῷ παρακμάζειν τοὺς καρποὺς χλωροὺς συναγαγόντες τερσαίνειν, καὶ εἰς τὸν χειμῶνα ἀποτίθεσθαι τὴν τροφήν. Ita legenda Eratoſthenis verba apud Stephanum. Lateres quoque ſuper cratibus ad ſolem ſiccabantur, ſed illi tantum quos crudos dixere. At lateres quibus ſtructi muri Babylonis igne cocti erant. & iam præceſſit de eorum coctura. πλίνθους ὀπτήσαντες. vbi cocti ſunt nibil opus habent ſicceſcere & areſieri. Differenriam crudi & aridi lateris illiuſque qui coctus erat paulo poſt expooemus. ταρσοὺς illos καλάμων apud Herodotum interpoſitos conſtat late-
C ribos io muri ſtructura. Quod oſtendit verbom διαστοιβάζειν. Id enim ſignificat proprie ſtipam ſiue στοιβὴν interponere, vt in vaſis componendis fictilibus ſolebant, ne frangeretur. Heſychius: στοιβάζουσι, στρωννύουσι. Diximus ſuprà quid eſſet στοιβή. Stipa nempe quæ amphoris interponebatur. Ea vt plurimum ex ſcirpo vel papyro quem Græci φλεὼς vel φλεοῦ appellant, quemque adeo στοιβὴν proptetea quidam appellarunt. At στοιβὴ etiam ſpinæ geous qoæ φεὼς dicebatur vel ἱπποφεώς, looge à phleo diuerſa. Plutarchus io Theſeo pro ſpina poſuit: εἰς τόπον ἔχοντα στοιβήν τε πολλὴν καὶ ἀσπάραγον. Et paulo poſt: ὡς Ἰοξίων πρόγονοι
D κατὰ μήτε ἀκάνθην ἀσπάραγον, μήτε στοιβὴν καίειν. Theophraſtus quoque mulris locis φεὼν appellatam à quibuſdam στοιβὴν aſſerit. Sic dicta videtur quod ea in aceroum compoſita fullòoes veſtimeota pectebant. Nam στοιβὴ eſt σωρός. Suidas: τὸ παλαιὸν οἱ κναφεῖς ἀκανθῶν σωρὸν συντρίψαντες τὰ ἱμάτια ἔκναπτον· ὁ δὲ σωρὸς ἐλέγετο κνάφος. vocabatur & στοιβή. vnde & ſpina illa quæ talem vſum fullooibus præbebat, hoc nomeo inoenit. Ἰσόδομαι πλίνθοι qui in ordine compoſiti ſtructuram eam faciebant quam Latini dixere *ordinariam.* Iuuenalis Scholia-
E ſtes: *Babylonem ſignificat Perſarum ciuitatem, quam condidit Semiramis Nini vxor, & coctili latere muniuit, quem hodie dicimus ordinarium lapidem.* Atqui later non eſt lapis. Sed ordinaria ſtructura etiam latericia, quæ ooo aceruatim ſed ordine ſtructa eſt. fiebat & ex ſilicibus quos *ordinarios* vocat Vitrouius lib. II. cap. VIII. *ex rubro ſaxo quadrato aut ex teſtas aut ex ſilicibus ordinariis ſtruat bipedales parietes:* vbi ſilices *ordinarios* vocat qui in pariere poſiti ſont ordine, non temere congeſti. Idem paulo poſt: *ita enim non aceruatim, ſed ordine structum opus poterit eſſe ſempiternum.* Palladius

de maceriis horti : *plerique ſine luto congeſta in ordinem ſaxa componunt.* Talis latericia ſtructura. Vitruuius ibidem : *Itaque non eſt contemnenda Græcorum ſtructura : non enim vtuntur è molli cæmento polita, ſed quum diſceſſerunt à quadrato, ponunt de ſilice ſeu de lapide duro ordinariam, & ita vti latericia ſtruentes alligant eorum alternis coriis coagmenta.* Ergo lateticia ſtructura proprie ordinaria, ad cuius exemplum & ea ſilice vel lapide duro fiebat, quem *lapidem ordinarium* dixere, diuerſum vtique à latere cocto. Plinius, lib. xxxvi. cap. xxii. *Græci è lapide duro vel ſilice æquato conſtruunt veluti latericios parietes, quum ita fecerint, Iſodomum vocant genus ſtructuræ.* At *pſeudiſodomon* vocabant quum inæquali craſſitudine ſtructi erant. Addit Plinius : *tertium eſt emplecton tantummodo frontibus politis.* Hæc omnia ex Vitruuio ſumpſit. Non omnes ſciunt cur ἐμπλεκτὸν Græce dictum ſit hoc genus ordinariæ ſtructuræ quod frontes tantum politos haberet. ἐμπλέκεσθαι proprium verbum mulierum quæ capillos in fronte comunt. Et quia in ſuperficie tantum ornati & implexi habentur, hinc ἐμπλεκτὸν vocarunt genus ſtructuræ frontibus tantum politis. Artemidorus : περὶ τοῦ κτενίζεσθαι καὶ ἐμπλέκεσθαι. Item : ἐμπλέκεσθαι δὲ γυναιξὶ μόναις συμφέρει, καὶ ἀνδρῶν ἔθος ἔχουσι. Suidas : κομμώτρια, ἐμπλέκτρια, ἡ κοσμοῦσα τὰς γυναῖκας. Ordine compoſitam ſtructuram ſiue ex ſilice, ſiue ea latere cocto fieret Græcia recentior ἰσχώρηγον appellauit. Quæ vox hactenus viris doctis minime intellecta eſt. mentio ἰσχωρήγου τοίχου apud Harmenopulum lib. II. περὶ καινοτομιῶν. Et de latericio pariete accipiendus : καὶ οὕτως οἰκοδομεῖν τὸν τοῖχον, ἰσχώρηγον ῥάβδου καὶ οὐκ ἐλάττονα τὸ πάχος πήχεως ἑνός. & capite ſequenti : τοῖχον ἰσχώρηγον, οὗ τὸ πάχος οὐκ ἔλαττον πήχεως καὶ ἡμίσεος. Latericia hoc nomine appellata teſtabitur vetus auctor apud Suidam de Semiramide : ἡ αὐτὴ ἐκτρέψασα τὸν ποταμὸν, καὶ ὀπὶς τῆς κοίτης χώματα καλέσασα ἐπὶ ὕψος ἰσχωρήγοις ἀσφαλτουμένοις, αὖθις ἀπέλυσεν εἰς τὴν κοίτην. fluminis alueum κοίτην vocat. at ὑψώματα ἰσχώρηγα ἀσφαλτούμενα ſunt quæ aliis dicuntur ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου πεποιημένα, ex latere cocto & bitumine ſtructa. Achmetis onirocritici interpres cap. CXLV. εἰ δὲ τὸ κτίσμα ἀπὸ βησάλου, ἰσχωρήγως εὑρέθη καὶ ἀπὸ χρυσοῦ καὶ δόξαν, αὐτὰ μετ' αὐτοῦ, δόξαν ἐν τῷ ὑγιεῖ τῶν ὅλων ἔπλασεν. *Si ſtructura ex latere cocto fuerit in ordinem compoſita.* Βήσαλον Græcis recentioribus eſt later coctus. Ea Latino *beſſale*. Qui enim beſſales lateres fierent, abſolute dicti *beſſales* & latercula *beſſalia*. Græcis Βήσαλα. vt ἴνσικα pro *inſicia* : & Σάλσιτζα pro *Salcicia*. *Beſſalium laterum* mentio apud Vitruuium, qui octo vncias habent longitudinis. vbi ſcripti libri legunt *beſales* cum vno S. Sic Græcis Βήσαλα. Aliter tamen ſcribit de forma & magnitudine laterum, quibus in ſtructuris parietum vtebantur lib. II. cap. III. *Fiunt autem laterum genera tria : vnum quod Græcè* δίδωρον *appellatur, id eſt quo noſtri vtuntur, longum pede, latum ſemipede.* Hæc

A vitio non vacant, quod tamen vitium etiam in Plinij ſcripta tranſportarunt, qui totum hunc Vitruuij locum de lateribus exſcripſit lib. xxxv. cap. xiiii. Doron Vitruuio palmus eſt, palmus autem eidem digitorum quattuor. Quomodo igitur δίδωρος ille later dici poſſet, qui pedem longitudinis haberet, quum pes ſit ſedecim digitorum ? Apud Plinium legitur : *Genera eorum tria, didoron quo vtimur, longum ſeſquipede, latum pede.* Hæc etiam menſura tanto minus conuenit cum didori ſignificatione, quæ octo tantum pedes colligit. Quæ ſcriptura tamen in omnibus antiquis Vitruuij codicibus repperitur.
B Mendum igitur in dictione *didoron*. Xylander *Lichum* in antiquis Vitruuiis fuiſſe notat. Ego in omnibus & præcipue in antiquiſſimo Regio ſcriptum offendi *Lydiam*, & *Lidium*. Nec aliter habet Plinij vetus lectio : *Lydion, quo vtimur, longum ſeſquipede.* Non ab vllo menſuræ nomine appellatus hic later videtur, ſed à Lydiæ populis. Aliàs legerem *Pechyum* vel *Pechyaeon*, πηχυαῖον, quæ menſura eſt Seſquipedis. Sed menſuræ nomine hunc laterem non deſignari illud indicio eſt, quod explicatur eius magnitudo. Quod in ſequentibus aliis duobus generibus non fit, quæ menſuræ ſuæ nomen præferunt :
C *Ceteris duobus Græcorum ædificia ſtruuntur, ex his vnum pentadoron alterum tetradoron dicitur.* Nec aliter Plinius. Satis habuerunt dicere δῶρον Græcè ſignificare palmum. quo dicto & menſura intelligitur. Ceterum lateres illi de quibus ibi loquuntur Vitruuius & Plinius, crudi erant non cocti. Quod & Plinius eo capite diſertim monuit : *Illos quidem crates parietum luto & lateribus crudis extrui quis ignorat ?* Deinde ſubiicit ex Vitruuio ducendorum huiuſmodi laterum modum, & ea quo genere terræ ducendi ſint,
D tum de eorum modulo & magnitudine quæ ædificiis idonea eſſet, publicis priuatiſque. Lateres igitur illi crudi, quibus ædificia vulgo ſtruebantur tam apud Græcos quàm Romanos. At ex cocto latere ſtructi Babylonis muri. Græci quoque inter ὠμὴν πλίνθον, & ὀπτὴν diſtinguunt. Sed & abſolutè πλίνθον quum nominant, de latere crudo intelligunt. Solent quippe ὀπτὴν addere, quando coctum laterem deſignare volunt. Strabo lib. XIII. tradit, in Pitane Æolica, τὰς πλίνθους ἐπιπολάζειν ἐν τῷ ὕδατι. De lateribus coctis perperam accipiunt. Tales etiam in Iberia lateres, qui
E in aqua fluitant : ἐν Ἰβηρίᾳ δέ φησιν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἔκτυπος γῆς ἀργιλλώδους, ᾗ τὰ ἀργυρώματα ἐκμάττεται, πλίνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλεούσας. Ex terra argillacea fictos eſſe hos lateres tantum dicit, non etiam coctos. De crudis lateribus accipiendum eſſe teſtis eſt Plinius lib. xxxv. cap. xiv. *Pitana in Aſia, & in vlterioris Hiſpaniæ ciuitatibus Maſſia & Calento fiunt lateres qui ſiccati non merguntur in aqua.* Dicit ſiccatos non coctos. Et hæc differentia inter coctos & crudos lateres fuit, quod illi igne coquebantur, iſti ſiccabantur ad ſolem. Vt

minimum toto biennio eapoſitos ſoli eos habere ſolebaot vt ſiccceſcerent. Recentius ductos non probabaot. Vitruuius capite quo ſuprà: *maximè autem vtiliores erunt, ſi ante biennium fuerint ducti. namque non ante poſſunt ſiceeſcere. Itaque quum recentes & non aridi ſunt ſtructi tectorio inducto rigideque obſolidati, permanente eo ipſi ſidentes non poſſunt eamdem altitudinem qua eſt tectorium tenere, contractioneque mots non adhærent cum eo, ſed ab coniunctione eius diſparantur.* ita legendus hic locus. Nam paſſim *ſolidatos tectorio parietes* apud eum legere eſt. Ideo Vticenſes eo tantum latere qui ante quinquenniom doctus eſſet in ſtructuris vtebantur. Plinius: *ædificiis non niſi bimos probant.* Non ſaoa videtor loquutio, *bimos lateres* dici qui aote biennium ducti ſint. Præterea damnat eam vetus Codex qui legit: *finguntur optimè vere, nam ſolſtitio rimoſi fiunt, quos ædificiis non idoneos probant.* Sed nec ſatis hoc ſiocerum. probantur idonei, aut improbaotur noo idooei. Vix autem Latioum, *quos non idoneos probant.* forte ſeribendum: *quos à biennio probant*: id eſt poſt biennium ductos. vel etiam: *quos non niſi à biennio probant.* Vitruuius: *maximè autem vtiliores erunt, ſi ante biennium fuerint ducti. Namque non ante poſſunt penitus ſiceeſcere.* πλινθουλκεῖν dicunt Græci à quibus Latini *lateres ducere.* Pollux: πλίνθοι, πλινθουργός, πλινθουλκός, πλινθουλκεῖν. Herodotus: ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους ἱκανάς, ὤπτησαν αὐτὰς ἐν καμίνοισι. *quum duxiſſent laterum quod ſatis eſſet, eos in fornacibus coxere.* Dicebant & πλάττειν πλίνθους, Plinios *lateres fingere.* Sequitur apud eumdem: *quin & intritam ipſam eorum, priuſquam fingantur macerari oportet.* Seio quid ſit *intrita* abſolutè dicta. Sed heic locom non habet. Rectè vetos: *quin & intritam terram ipſam eorum,* materiam intelligit ex qua lateres finguotur intritam & ſubactam. *Intrita terra*, vt *intritus panis*, *intritus cibus.* Aliàs *intritam* pro arenato etiam vſorparunt, vel loto acerato, quod *mortarium* vocamus. Ex eadem materia fiebant lateres erudi. oam & paleam cum luto in his fingendis miſcebant, atqoe ita eos areſieri ad ſolem ſinebant. Vitruuius: *paleaque qua in his ponuntur, non cohæreſcunt propter aſperitatem.* Ideo eos noo docendos præcipiunt ex areooſo, aot calculoſo, aut ſabuloſo genere, ſed ex cretoſa terra, aut rubrica, vel argilla. In his quæ coqoebantur, ſecus obtinebat. Locum Plinij quem ſuperius adduximus, vitioſum eſſe omiſimus admooere, vbi loqoitur de lateribos Pitanæ Aſianæ in aqua fluitantibos. *Pitana in Aſia & in vlterioris Hiſpania ciuitatibus Maſſia & Calente.* Maſſiam in vlteriore Hiſpaoia inuenio nullam, quam nec agnoſcunt veteres libri Pliniani, qui ſic habent: *Pitane in Aſia & in vlteriore Hiſpania ciuitatibus Maxilua & Canlento.* Omnino legeodum, *Maxilua.* Ptolemæo Μαξίλουα. Hic locus ita eaeuditor apud Vitruuium, vode Plinius accepit: *Eſt autem in Hiſpania vlteriore Calentum & in Gallijs Maſſilia, in Aſia Pitane, vbi lateres quum ſunt*

A *ducti & areſacti, proiecti natant in aqua.* Ita edideront correctores pro lectiooe ſcripta quæ ſic concipitur: *Eſt autem in vlteriore Hiſpania ciuitas Maxima, & in Gallijs. Et in ſania Itane.* vbi *Maxima* pro *Maxilua* vitioſe ſeriptum eſt. At ſub illo *in Gallis* latet fortaſſe nomen illius vrbis Hiſpanicæ, quam Plinij libri vocant *Canlentum.* quam vrbem oon repperio in Hiſpania vlteriore. Plinius *Callet* in ea prouincia recenſet: *Stipendiaria Callet Gallicula.* Sed mirom vnicam tantum ciuitatem Hiſpaoiæ vlterioris nominari Vitruuio

B Maxiluam, io qua lateres natant, à Plinio duas poni, Maxiluam & Callentum? Eum tamen certum eſt locum illum ſumpſiſſe ex Vitruuio mutuum. An legendum in Vitruuio *& in Callais*, vel, io *Gallais.* vt Καλλαϊκοὺς populos vlterioris Hiſpaniæ intelligat, qui & Καλλαϊκοί. Sic ſæpe *Gallicia* in libris pro *Callæcia* reperitur. Videriot hæc alij. Lateres igitur ſic proprie appellari veteribus, qoibus ædificia ſtroebant, crudi erant, & ad ſolem arefacti. Coctos etiam adhibebant, qoos *teſtaceos* vocat Vitruuius, vt quom Babylonios muros *teſtaceo latere* ſtructos memorat lib. VIII. cap. III. hoc eſt ὀπτῇ πλίνθῳ. Græci

C κέραμον vocant, qui ſemper coquebatur. Nam & domus eo tegebantur. vode & tectom κέραμον. differentia tamen crudi & cocti lateris nomioatim etiam notatur in ſeriptis veterum. Varro lib. I. cap. XIIII. de RR. *Quod fiunt è lapide, vt in agro Tuſculano: quod è lateribus coctilibus, vt in agro Gallico: quod è lateribus crudis, vt in agro Sabino.* Vitruuius lib. I. cap. V. *Sed vbi ſunt ſaxa quadrata, ſiue ſilex, ſiue cæmentum, aut coctus later, ſiue crudus, his erit vtendum.* Parietes autem latericij ἰσχόρηγοι Græcis recentioribus, quod in ordioem compoſita eſſet ſtructura, ἐν χώρᾳ, ſcilicet ſitis omnibus lateribus. Cooſtaotinus

D tameo ſtructuram latericiam ab ἰσχωρήγῳ ſeparat cap. XXIX. ὅτι τὸ τεῖχος τοῦ Βυζαντίου κάστρου οὔτε ἀπὸ βησσάλων ἐστὶν ὀπτημένον, οὔτε ἀπὸ ἰσχωρήγων, ἀλλ' ἀπὸ λίθων τετραπεδίκων. Vbi ἰσχόρηγον videtur appellare lapidem vel ſilicem ordinarium, vt vocatur Vitruuio & veteri Iuuenalis interpreti, qui laterem coctum com lapide ordinario confundit, quod etiam ex latere fieret ordinaria ſtructura, id eſt ἰσχώρηγος. Achmetis interpres: κτίσμα ἀπὸ βησσάλου ἰσχωρήγως. Tria hæc vulgatiſſima ſtructurarum genera apud Græcos latericia ἡ ἀπὸ βησσάλων. Ordinaria ſimilis latericiæ, ſed ex lapide duro

E vel ſilice, quam ἰσχόρηγον vocat Conſtantinus. Tertia ex ſaao quadrato, quam τετραπεδίκων λίθον idem appellat. Quodeunque ſit *ordinaria* dicebantur τὰ ἰσχόρηγα ſiue ex latere ſiue ex ſilice ſtructa eſſent. Vitruuius: *ſed quum diſceſſerunt è quadrato, ponunt de ſilice ſeu de lapide duro ordinaria, & ita vti latericia ſtruentes alligant eorum alternis choris coagmenta.* Ita legeodum, non *ordinariam.* Nam ſequitur: *alligant eorum alternis choris coagmenta.* vbi *ordinaria* ſunt τὰ ἰσχόρηγα, ædificia ordine ſtructa. In melioribus ac vetuſtioribus libris

iouenī

inueni ſcriptum ἰσχόρηγον non ἐσχόρηγον. Nec dubito eſſe verius illud. Ἰσχόρηγος ſtructura quod ἐν χοροῦ τάξει poſita ſit. Nam χορὸς ordinabatur vulgo κατὰ ζυγὸν καὶ στίχον. Hinc χορὸς pro ordine. Herodes in monumento Regillæ:

Καὶ χορὸς ἡμιθέων ἠδ' ἡρώων ἀέθλων.

Ordinem vitium ſic vocat. Vitruuius quoque *Choros* dixit pro ordinibus lib. II. cap. III. de Latericiis ædificiis loquens: *Ergo ex vtraque parte ad lineam quum ſtruuntur, alternis Choris parietes alligantur.* Ita planè legitur in vetuſtiſſimo Codice Regio, non vt vulgo habetur, *coriis*. paulo ante vocauit *ordines* his verbis, quæ ſic emendamus: *ſunt autem cum his lateribus ſemilateria, quæ cùm ſtruuntur vna parte è lateribus ordines, altera ſemilateriis ponuntur.* ἡμιπλίνθιον vocat *ſemilaterium*. Atque ita vetus Codex exhibet. vt *ſtriga*, *ſemiſtrigium* apud Hyginum, ſic *later*, & *ſemilaterium*. Eo autem loco *corium* non poteſt hærere quod cruſtam & ſuperficiem ſignificat, non ordinem poſitorum laterum. Vt eodem ipſo capite laterum corium dixit pro ſuperficie: *qui quum per ſolſtitium parantur, ideo vitioſi ſunt, quod ſummum corium ſol acriter, quum percoquit, efficit vt videantur aridi.* Idem *Coria* quoque pro cruſtis & inductionibus tectoriorum poſuit lib. VII. cap. III. *quum ab arena præter trulliſſationem non minus tribus coriis fuerit deformatum.* Nos vulgo *inducta* dicimus & *Calcat.* Cato *corium* ſic vſurpauit de R. R. pro pauimenti cruſta: *de calce arenato primum corium facito, id pilis ſubigito, idem alterum corium facito.* Quæ ſignificatio corij non poteſt locum habere in laterum vel lapidum ordinibus, quibus paries ſtruitur. Nam ibi *corium* cruſta eſt, hic ordo laterum vel lapidum in ſtructuris ordinariis aliud eſſe debet. Ergo *Chorus* dicitur vel *Chorium*. In veteri Codice apud Vitruuium lib. II. cap. VIII. *Sed noſtri celeritati ſtudentes, erectos Choros locantes, frontibus ſeruiunt.* Id eſt ordines lapidum. Et paulo poſt: *Græci vero non ita, ſed plana collocantes, & longitudines chororum alternis coagmentis in craſſitudinem inſtruentes, non media farciunt, ſed è ſuis frontatis perpetuum & in vnam craßitudinem parietem conſolidant.* Ita ibi ſcribendum ex veteri libro, non *coriorum*. Eodem capite *coria* vocat, ſed *choria* ſunt, χορὸς, χορεῖον. *Iſodomum dicitur, cùm omnia choria æqua craßitudine fuerint ſtructa.* ſic vocat ordines lapidum qui æquali craſſitudine ſunt in ſtructura Iſodomo. Plinius: *æquato lapide vel ſilice conſtructum* dicit. Idem Vitruuius Pſeudiſodomum fieri ait, *quum impares & inæquales choriorum ordines dirigantur.* Plinius: *quum inæquali craßitudine ſtructi ſunt parietes.* Hinc ἰσχόρηγον opus Græcis quod ad inſtar chori ordines habet lapidum compoſitos. Nam & *Chori* ſunt ordines laterum. Græci quoque σύνομοι λίθοι dicunt qui æquali ordine in ſtructuris ponitur. Σύνομος æqualem & parem ſignificat.

Pag. 87. *Vrbs eſt ſexaginta millium circuitu patens.*] Ita & Plinius: Herodotus de ambitu Babylonis: οὕτω στάδιοι τῆς περιόδου τῆς πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδώκοντα καὶ τετρακόσιοι. Plus eſt in calculo Herodoti triginta ſtadiis. Nam ſexaginta millia paſſuum efficiunt tantum quadringenta, & quinquaginta ſtadia. Sic quattuor millibus paſſuum minus dixit Plinius, quem tamen certum eſt hoc loco Herodotum ſequi. Sed ſummulam illam excurrentem inſuper habuit, vt rotundaretur numerus. At Diodorus Siculus circuitum Babylonis τριακοσίων ἑξήκοντα καὶ πέντε σταδίων fuiſſe dicit, quæ ſumma quadraginta & octo millia paſſuum colligit, & præterea quinque ſtadia.

Quorum altitudo ducentos pedes obtinet.] Ita vetuſtiores. In aliis: *detinet.* quod verbi hoc ſenſu ſæpe vſurpat noſter. Plinius: *ſexaginta millia paſſuum amplexa muris ducenos pedes altis, quinquagenos latis.* Herodotus verò vnde accepit cubitos ponit, non pedes: μετὰ δὲ τεῖχος πεντήκοντα μὲν πηχέων βασιληΐων τὸ εὖρος, ὕψος δὲ διηκοσίων πηχέων. Accepiſſe tamen ab Herodoto illud fidem facit quod adiecit idem: *in ſingulos pedes ternis digitis menſura ampliore quàm noſtra.* Hoc de cubito ibidem tradit Herodotus: ὁ δὲ βασιλήϊος πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πήχεος μέζων τρισὶ δακτύλοισι. Regius cubitus communi cubito amplior eſt tribus digitis. De pede idem ſcribit Plinius. Magna differentia eſt. Si pes Regius communi pede auctior eſt digitis tribus, Cubitus quoque Regius duobus his pedibus Regijs conſtans ſex pedes amplius in ſpatio ſuo habebit, quàm vulgaris. Quod ſi cubitum illum ſeſquipedem facis, quattuor pedum & ſemiſſis amplior illi fuerit menſura, quàm vſitato cubito. In altitudine ac latitudine Babylonici muri definiendâ Herodoti ſententiam ſequi Plinius omnino videtur. Nam & ambitum vrbis ex eodem auctore dimenſus eſt, quum alij auctores multo minorem ſtatuant. Ecce aliud animaduertendum. Poſteriores Herodoto ſcriptores Babylonis murum altum eſſe quinquagenos cubitos tradiderunt. Diodorus: τεῖχος κατεσκεύασε τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας φησὶ πεντήκοντα ὀργυιῶν, ὡς δ' ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα. Herodotus tot cubitûm latitudinem eſſe vult, quot iſti altitudini tribuunt. Si vero cubitum duûm pedum facias longitudinis, vt multi auctores ſunt, altitudo muri Babyloniæ vrbis ducentorum pedum fuerit, quot Plinius numerat. Sic recentiores potius ſequutus eſt, quam Herodotum. Immo & hunc & illos. Ex vtriſque cinnum fecit. Pedes pro cubitis computauit ex ſententia recentiorum. At quod de cubitis dixit Herodotus hoc ad pedum menſuram tranſtulit. Hoc illi in omnibus ſollemne eſt. Solet eamdem narrationem ex variis auctoribus conſarcire, & plerumque pugnantia componere ac miſcere. Nunc videamus an ſubſiſtere poſſint quæ ſcribit Plinius de pede Babylonio tribus digitis maiore quàm eſt Romanus. Nam vt dixi

Herodotus cubitum Babylonium non pedem, tribus digitis ampliorem tradit τῷ μετρίῳ. Vocat μέτριον πῆχυν commuoem & in Græcia vſitatam & in Aſia. Etenim ille ex Ionia fuit. Cubitus pede & ſemipede conſtabat. Cubitus Babylonius ſiue Regius tribus digitis amplior fuit quam communis Græcus, & Aſiaticus. Ergo pedem Babylonium & Regium duobus digitis auctiore menſura fuiſſe oportet quam communem. Pes vulgo io Aſia vſitatus quattuor palmos vel ſedecim digitos habebat. Igitur Babylonius & Regius decem & octo pedum fuerit. Pedem quo commoniter Aſiani & Græci vtebantur pedum erat ſexdecim, & *Philetærius* dicebatur à Philetæro rege Eumenis & Attali patre. Hero: ὁ πὺς ὁ μὲν βασιλικὸς, καὶ Φιλεταίρειος λεγόμενος ἔχει παλαιστὰς δ', δακτύλους ις. Si pes Romanus totidem pedes habuit, paſſim video ab auctoribus ſedecim pedes illi tribui, tom Babylonius pes decem & nouem pedum fuerit, non decem & octo vt modò colligebamus ex Herodoto. Quæ tamen vera collectio eſt. Ergo hæc ratio fugit Plinium. Pes Italicos ab Herone traditur tredecim pedum ac trientis eſſe: ὁ δὲ Ἰταλικὸς πὺς δακτύλους ἔχει τρεῖς καὶ δέκα καὶ τρίτον. Pes itaque Regius Philetærias duobus digitis ac beſſe maior erat. An igitur per *pedem noſtrum* intelligit Italicum Plinius quem tribus digitis minorem fuiſſe velit pede Babylonio vel Regio qui pedes ſedecim habuit, vt eumdem agooſcamus eſſe pedem Babylonium Regium cum Philetærio Regio. Ne hoc quidem procedit. Nec enim tribus digitis integris pes Philetærius pedem Italicum ſuperat, ſed duobus tantum cum beſſe. Sed poſſet videri hoc diſcrimen neglexiſſe Plinius, niſi alia intercederent. Scriptores omnes Romani pedem ſuum menſuralem in duodecim vncias diuidunt, quarum ſingulæ digitum habent & trientem. Sic ſedecim quoque digitis conſtat pes Romanus haud ſecus ac Philetærius. Pes Romanus dicitur *Monetalis* Hygino. Differt igitur ab Italico qui tredecim tantum pedes habuit cum triente. Olim eumdem putaui, ſed errabam. Sic aliæ menſuræ Romanæ ab Italicis diuerſæ. De quo nos alibi. Minorem tamen fuiſſe liquet pedem Romanum Regio Philetærio. Quæ fuerit vtriuſque differentia, ſic poteſt colligi. Plinius lib. II. cap. XXIII. ſtadium Græcorum pedes Romaoos ſexcentos vigintiquinque efficere prodit: *Stadium centum viginti quinque noſtros efficit paſſus, hoc eſt pedes ſexcentos vigintiquinque.* At Philetærij pedes ſiue Regij in ſtadio ſexceoti modo computantur. Hero in Iſagoge: τὸ ſτάδιον ἔχει πόδας φιλεταιρείους χ. Ceteri omoes Græci ſcriptores ſtadium ſexcentum pedum eſſe definiunt. Sic vigeſima quarta parte maior erat pes Græcus & Philetæreus Romaoo ſiue Monetali. Hæc eſt ſemuncia. Hyginus de Limitibus ſcribit Ptolemaïcum pedem habere menſuram Monetalis pedis

A & ſemunciæ: *Præterea pes eorum qui Ptolemaicus appellatur, habet Monetalem pedem & ſemunciam.* Idem igitur ſpatium ac modus Philetærii pedis & Ptolemaïci. vtroque autem maior Babylonius, cui prope par Druſianus in Germania qui ſeſcuncia ſuperabat pedem Monetalem. Druſianum porro excedebat Babylonius ſemuncia. Omnium minimus Italicus. Pedes Italicos ſeptingentos & viginti continebat ſtadium. Diuerſus itaque Italicus à Monetali ſiue Romaoo. Hero: τὸ ſτάδιον ἔχει πόδας φιλεταιρείους μὲν χ. Ἰταλικοὺς δὲ ψκ. Quocunque itaque ſe vertat Plinius, vix fugere poterit quin eum ratio fugerit,

B dum pedem Babylooium tribus digitis ampliorem eſſe voluit pede Romaoo. Non longe tamen abit. Pes Regius Babylooiæ Herodoto auctore anteïbat commuoem Aſianum duobus digitis. Aſianus ille qui idem cum Philetærio longior erat quam Romanus ſemuncia. Quare pedem Babylooium Romano ampliorem fuiſſe neceſſum duobus digitis & beſſe. Tres digitos ſolidos ponit Plinius. Triente ergo digiti calculus eius tantum improbus eſt. Notandum vero eſt apud Diodorum ex Cteſiæ ſeotentia tradi muri Babylooij altitu-

C dinem eſſe πεντήκοντα ὀργυιῶν, ex recentiorum autem placito, πεντήκοντα πηχῶν. Longum tamen vtriuſque menſuræ diſcrimen. Ὀργυιὰ quattuor eſt cubitûm. Cteſias itaque cum Herodoto pariter in altitudine muri Babylonici modificanda. Nam quinquaginta ὀργυιαὶ Cteſiæ, ducenta ſunt cubita Herodoti. Cteſias porro eodem ferme vixit quo Herodotus tempore. Diodorus: Κτησίας τοῖς καθ' Ἡρόδοτον χρόνοις ὑπῆρξε. In quibus verbis doctus interpres inferiorem Herodoto Cteſiam conſtituit. Perperam hoc ille. Quid ergo ſibi voluere recentiores ſcri-

D ptores quos memorat Diodorus quinquaginta cubitis eam altitudinem definiſſe, quam Herodotus & Cteſias ducentis metiuntur? An mentiuntur iſti, quum illi veritatem certius explorarint? Optimè hoc ſcire potuit Cteſias qui tot annos in ea aula vixit. Vereor ne ὀργυιαὶ apud Cteſiam illi πήχεις pro cubito acceperint. Latini ὀργυιὰν vertunt *vlnam.* Gloſſæ: ὀργυιὰ, *vlna.* Duplex vlnæ notio. quidam cubitum eſſe aiunt. Gloſſæ: *vlna*, πῆχυς. Et ſanè *vlna* ab ὠλένη. quam vocem Græci quoque πῆχυν interpretantur. Alij vlnam exponunt, *vtriuſque manus extenſionem.* Ita Græci ὀργυιὰν ſuam modu-

E lantur: ὀργυιὰ ἡ ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις. Quam menſuram quattuor cubitis determinarunt, aut quod idem eſt ſex pedibus. Hæc autem ratio eſt. Longiſſimi hominis communior longitudo ſex pedes non excedit. Quantus autem modus à vertice ad calces paret, tantum eſſe conſtat inter longiſſimos digitos vtriuſq. manus expanſæ. Hæc extenſio & expanſio manuum Græce propriè dicitur ὀργυιά. Suidas: ὀργυιωμένους, ἐκτεταμένους. Inde apud Cteſiam in Indicis homines ὀργυιωμένοι

qui manus expanduot & extendunt ad aliquid ampleċtendum. De calamis Indicis: πάχος μὲν ὅσον δύο ἄνδρες περιοργυιώμενοι μόλις περιλάβοιεν. *Craßitudine autem quam vix duo homines circum manibus expanſis complecti queant.* Imperitè vero faciunt, qui ὀργυιὰν *vlnam* Latine redduot. Duas habet vlnas homo, vnde *ambabus in vlnis.* vt duo brachia, & duo cubita. vtriuſqoe vlnæ extenſio, ὀργυιά eſt. vlna autem eſt cubitus. *Vlnam* tamen hodie dicimus quæ longe cubito maior eſt. Cuius menſuræ pro locis modi ſunt diuerſi. Nullibi tameo locorum tam parua eſt, vt cubitum reddat. Sed de his alibi. Non enim hoc agimus nunc.

Pag. 87. B. *Quam menſura noſtra eſt altioribus.*] Ad oram optimi Regij: *auctioribus.* Et ſic in aliis quibuſdam repperi. Qua voce & ſupra noſter vſus eſt pro amplioribus, & Florus alicubi, vt notamus alio loco.

Beli ibi Iouis templum.] Belus hîc Iuppiter. Herodotus: Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον. Diodorus: ἱερὸν δὲ Διὸς ὃν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι Βῆλον. Plinius: *Durat adhuc ibi Iouis Beli templum.* Alibi hunc Belum vocat *ſacratißimum Aſſyriorum Deum.* Atque ita pleriqne. Saturnum eſſe alij volunt Diximus ſupra. Quidam etiam Martem. Iohaones Antiochenſis περὶ ἀρχαιολογίας his verbis quæ valde notanda ſunt: μετὰ Νῖνον ἐβασίλευσε Θούρας, ὃν Ἄρεα ὠνόμασαν. ἦν δὲ τρόφιμος δριμὺς καὶ πολεμικός, ᾧ προσεκύνησαν αὐτοῦ Ἀσσύριοι ὡς θεῷ ὀνομάσαντες αὐτὸν Βῆλον, ὅτι Ἄρεα πολέμων θεόν. Atqui alij fere omnes Belum Nini patrem fuiſſe volunt, hic Nino ſucceſſiſſe Θούραν qui & Belus, idemque Mars. Eadem ferme habet Suidas in voce, Θούρας, ſed Βαὰλ vocat quem Antiochenſis Βῆλον. vt hinc etiam conſtet idem eſſe nomen Βὴλ & Βαάλ. verba hæc ſuot: τούτῳ Θούρᾳ προσεκύνησαν οἱ Ἀσσύριοι ὡς θεῷ, καὶ ὠνόμασαν αὐτὸν Βαάλ, ὅ ἐστι κατὰ τὴν αὐτῶν γλῶσσαν Ἄρης, πολέμων ἔφορος. Nino etiam ſucceſſiſſe hunc Beluoi vult. Atqui alij fere omnes Belum Nini patrem tradunt. De altero igitur Nino id accipiendum. Apud alium ἀνέκδοτον de hoc Thura ita inuenio ſcriptum: μετὰ δὲ Νῖνον ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων Θούρας, ὃν ἔπειτα μετεκαλέσατο ὁ τούτου πατὴρ Ζάμης, ὁ τῆς Ἥρας ἀδελφός, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πλανήτου ἀστέρος Ἄρεα. Ex Africaoo aut Euſebio hæc deſumpta non dubito Quod ex Hieronymo conſtat. Ζάμης ille Ninyas Nini filius & Semiramidis. Georgius Syncellus: Νινύας, ὁ καὶ Ζάμης. Huius filius Ἄρειος. Hieronymo & veteri Chronologo *Arius.* Hic eſt quem Ἄρεα vocat Iohannes & Θούραν. Sed illud ioſigne de oomine Θούρας pro Marte quem & in planetam Martis traoſcriptum dicit. Quod alibi non inuenias. Rem tamen memoraodam & notabilem continet. Θοῦρος vel Θούρας Græcum vocabulum & violentum impetuumque ſignificat. idem nempe quod Θοῦρος. Heſychius: Θοῦρις, βίαιος. Dorotheus Sidonius poeta antiquiſſimus io Aſtrologia Martis planetam ſæpe Θοῦρον *vocat. vt de finibus* Arietis Dodecatemorij:

Ὀκτὼ δὲ Στίλβων πέμπτας, Πυρόεις δὲ τὰ πέντε,

Τὰς δ' ὑπολειπομένας ἔλαχεν Φαίνων ἴσα Θοῦρος.

vbi Θοῦρος eſt Mars. idem de Cancri dodecatemorio:

Ἑπτὰ δὲ τὰς πρώτας ὀλοὰς μοίρας λάχε Θοῦρος,

Ἐν δ' αὐτῷ, μετέπειτα δ' ἓξ λάχεν ἡ Κυθέρεια.

ibi Θοῦρος iterum Ἄρης. item de Piſcibus, quos fines io eo ſigoo poſſideant ſinguli plaoetæ:

Δώδεκα δὲ πρώτας μοίρας λάχε Κύπρις ἁπάσας,

Δὶς δὲ δύω Φαέθων, Στίλβων τρεῖς, ἐννέα Θοῦρος,

Τὰς δ' ὑπολειπομένας δισσὰς Φαίνων λάχε μοίρας.

Alibi ἐπιθετικῶς extulit, & Θοῦρον Ἄρη dixit, quē alij Θούραν appellant. De ſigno Geminorum:

Τὰς δ' ἴσας Φαέθων, μετέπειτα Παφίη λάχε πέντε,

Ἑπτὰ δὲ Θοῦρος Ἄρης, ἓξ δ' αὖ Φαίνων μετέπειτα.

Et de finibus Planetarum in Aquario:

Πέντε δὲ Θοῦρος Ἄρης, πυμάτας δὲ Κρόνος λάχε πέντε.

Sed quum ſubſtantiue ponitur, Θοῦρις vel Θούρας melius diceretur. Suidas: Θούρας, ὃς ἐβασίλευσε μετὰ Νῖνον Ἀσσυρίων, ὃν μετεκάλεσαν εἰς ὄνομα τοῦ πλανήτου ἀστέρος Ἄρεα. Ita porro appellatum antiquis Mathematicis Martis ſidus teſtis eſt Nota qua hodie ſignatur ab Aſtronomis planeta martis, ♂. Hæc enim deprauata modico flexu ab antiquiore quæ ſic pingebatur, . In quibuſdā libris ita notatur, . In aliis ita: . In recentiorib. Græcorum ſcriptis ſic effictam repperio, . Inde facta vulgaris ♂. Eam Clypeum Martis cum haſta repræſentare falſo perſuaſum video doctiſſimis Mathematicis. In Aſteriſmo Martis oulla clypei forma, nulla haſtæ conſpicitur. Io duodecim quidem ſignorum aſteriſmis, variæ μορφώσεις confictæ ſunt in cœlo, quas etiam exprimere & effingere conati ſunt in ipſis Notis qoibus eorum figuras imitati ſunt. Vt nota Arietis ♈ caput arietinum repræſentat. Nota Tauri ♉, caput bubulum. Nota Aquarij ♒, aquarum fuſionem. Antiqoi etiam Chimiæ auctores marinas aquas eodem hoc σημείῳ deſignabant. Vt in libro vetuſtiſſimo quibus ea ſigna explicantur offeodi hoc modo: θαλάσσης ὕδατα, ♒. ὄμβρεια ὕδατα, sss. Ad cetera quoque dodecatemoria ſignificaoda repertæ ſunt notæ quæ figuras eorum vtcunque exprimerent, vel partem aliquam imagiois inſigniorem referrent. Pro Leone cauda Leonis id eſt ἀλκαία exhibetur, quæ ſic vulgo pingitur ♌. at in veteribus Græcorom libris ita effigitur. . In aliis ita, . Cauda leonis eſt erecta & inflexa. Pro Virgine neſcio quam hodie figuram delineant quæ oihil habet quod referre poſſis ad vllam illius aſteriſmi partem aut μόρφωσιν. Sic eoim eam fingunt ♍. Scaliger alam eſſe virginis putat. Non video ego cur magis ala videri debeat quam aliod qoiduis. Præterea ab antiqua figura Græca hanc notam fluxiſſe certum eſt, quæ nihil habet alæ ſimile. In libris qoippe veterum Mathematicorum ita effigiatur . Quid ſit aut qoid denotet neſcio, niſi forte coroucopiæ dixeris eſſe mooogrām̄um. Nam ſi lioeam ſuperducas cornu effigiē efficies hoc modo . Eam aotem Virgioem qoæ inter ſidera eſt, Iſdem alij,

Cererem alij eſſe voluerunt, quæ plerumque pingitur cum cornu copiæ. Hyginus de Virginis ſigno: *Sed hanc alij fortunam, alij Cererem dixerunt & hoc magis non conuenit inter eos quod caput eius nimium obſcurum videtur.* Auienus in Paraphraſi Aratea:

Aut Peluſiaci magis es dea Littoris Iſis
Digna toris conſors & cura latrantis Anubis.
Seu tu diua Ceres, ſic nam tibi fragrat ariſta
Et ceu Siriaco torretur ſpica calore
Protentata manu.

Ita hæc legenda. Intelligit ſpicam eam quam manu geſtat maturam videri, & Siriaco calore ruſtam. Nam per dies Caniculares matura præcipuè meſſis. Germanicus:

——— *cui plena ſiniſtra*
Fulget ſpica manu, maturiſque ardet ariſtis.

Idem prorſus voluit & Manilius his verſibus quæ ſic ex veſtigiis veteris codicis emendo:

At quum per decimam conſurgens torrida partem
Spicá feret præ ſe ſqualleutes corbis ariſtas.

Spicam vocat ſtellam Virginis maiorem quæ torrida præ ſe fert *ſqualleutes corbis ariſtas.* Eleganter ita appellat, quæ arefactæ ſunt & maturæ, quales extant quum demetuntur, & in corbem meſſuariam congeruntur, qui mos fuit apud veteres. Hyginus *ſpicas* vocat, quaſi plures ſpicas, non vnam tantum Virgo manu geſtiterit. De ſtellis Virginis: *quarum vna quæ in dextra manu eſt, maior & clarior, ea tum ſpica eſſe dicitur.* Virgo in pictura apud Hyginum non fert oliuam manu dextra, ſed tres ſpicas. Anonymus: *Nonnulli autem eam eſſe Cererem, eo quod ſpicas teneat.* Pro ſpicis quidam videntur ei attribuiſſe copiæ cornu, ſicut Cereri. Cuius figuram præfert nota illa quam ſuperius poſuimus. In veteribus annulis plerumque ad deſignandam abundantiam tres ſpicæ erectæ & inter duo cornua Amaltheæ implexæ poſitæ viſuntur. In quibuſdam videre eſt tres quoque ſpicas in meſſoria corbe cum aliis fructibus. Iſidi etiam ſpicæ datæ in ſimulacro. Apuleius lib. xi. *dextra leuaque ſulco inſurgentium viperarum cohibita, ſpicis etiam deſuper cerealibus porrectis.* Virginem illam aſtronom quidem Iſidem eſſe arbitrati ſunt. In Dactyliotheca Gorlæi in Sarda ſcalpta mulier conſpicitur tres ſpicas manu dextra tenens, & cornu copiæ ſiniſtra. Iſidi gubernaculum datur. Sæpe etiam Fortuna in numuis & annulis veteribus cum gubernaculo, & Cornucopiæ fingitur. Quam Fortunam pro Virgine quidam in ſidera retulerunt, vt Hyginus, Anonymus, & Auienus teſtãtur. Huius verſus quibus hoc dicit, ita legendi ſunt:

——— *ſeu quæ pernicibus alis*
Nec ſat certa gradum, viduataque vertice ſummo,
Fluxa pedum vertit veſtigia, lubricum & auum
Sors agit, vt ſubitis obrepat mobile fatum
Temporibus.

Hæc Fortuna ab aliis cæca ab aliis ſine capite pingebatur. Ideo dicit:

——— *viduataque vertice ſummo.* Vetus Poeta:

Fortunam inſanam eſſe & cæcam & brutam perhibent Philoſophi.
Saxoque inſtare in globoſo prædicant volubili
Id quo ſaxum impulerit fors, eo cadere fortunam autumant,
Cæcam ob eam rem eſſe iterant, quia nihil cernat quo ſeſe adplicet:
Inſanã autẽ aiunt, quia atrox incerta, inſtabiliſq; ſit,
Brutam autem quia dignum atque indignum nequeat internoſcere.
Sunt autẽ alij philoſophi, qui contra Fortunã negãt,
Id magis veriſimile eſſe vſus reapſe experiũdo edocet,
Velut Oreſtes modo fuit rex, factus eſt mẽdicus modo,
Naufragio nempe: ergo id factum forte haud fortuna obtigit.

Sic eos verſus emendauimus ac digeſſimus. Eamdem Fortunã deſcribit Auienus. Sed vix mihi perſuaſerim veteres hanc fortunam cæcam & inſtabilem in aſtra repoſuiſſe pro virgine illa beati & abundantis ſæculi præſide, licet Anonymus ſcribat eam pro Fortuna quibuſdam habitam, quod ſine capite aſtris inferretur. Immo eam Fortunam pro Virgine ſubſtituiſſe videntur quæ felicitatis & abundãtiæ habet ſignificationem, quæque eadem cum Iſide & Cerere, cui etiam cornucopię & gubernaculum tribuitur. Talis *Fortuna principis* & *Fortuna Regia, Auguſta*, in nummis olim ac veteribus ſaxis exſculpta. Iuſticia quoque vel Æquitas cum libra & Cornucopiæ pingi fingique ſolebat, vt in Anulo apud Gorlæum, & paſſim alibi. Virginem autem illam Aſtricã pro Iuſticia plerique habuerũt. Nullũ igitur dubium quin hæc Nota qua veteres Græci effigiem eius æmulari voluerunt, ſit cornucopiæ. Itaque cornucopiæ ſolo geſtamine Virginem effinxerunt, vt Sagittarũ ſolo arcu. Græcis ita formatur. vel . Arcus eſt ſine chorda. Latinis ita . Sagittã eſſe arcui applicatam interpretatur Scaliger. Sed hæc figura ab illa defluxit. Tauri caput Græci ad hũc modũ adſimulant, vel ſic . corrupta nonnihil hæc figura, quæ melius hoc modo fingeretur Sic ab initio olim factam fuiſſe prorſus certus ſum. Antiqua etiã eſt ſicut hodie pingi ſolet ♉. Ad hãc quippe faciẽ ſculpta reperitur in veteri ſigillo apud Gorlæum, vt & ♈ pro Ariete. Melius tamen in Græcorum libris ita effigiatus aries oſtenditur, . Recta in ea nota cornua, in hac torta & inflexa exhibentur, qualia ſunt arieris. Manilius de hoc ſigno:

——— *Arieſque in cornua tortus.*

Libram Græci pariter & Latini ſic imaginantur ♎. Librile eſſe cum trutina placet Scaligero. Sed ab antiquo deflexit hæc figura quæ in vetuſtis libris integrior apparet hoc modo formata Duæ lãces ſunt inuerſæ librili iacente. Nec enim recta fingitur in aſtris, qualis eſt quum à libripende tenetur, ſed conſidens, vt abiecta. Manilius lib. ii.

Taurus depoſitis collo ſopitus aratris,
Libra ſub emerito conſidens orbe laborum.

Latinis Cancri nota ſic habet ♋. At Græcis hoc inſtar gerit: Non dubium ex iſta corruptam alteram. Græci Mathematici & Chymici [illegible] ea figura repræſentant

qua Latini ſignum Cancri. Diem vnom ſic deſignant 6. dies plures 66. noctẽ ſic 9. plures noctes, 99 Diem vero cum nocte ♋. Capricornum Latini cum hac effigie oſtendunt ♑ Græci vero ſic ſimulant, ♑. veloti frigote contractum ἐν τῇ ἀσυρφίᾳ finxete. Manilius:

Tuque tuo Capricorne gelu contractus in aſtris.

Cum cauda piſcis inuoluta pingitur in veteribus monumentis. Aliquando tamen cum recta piſcis cauda vt in Anulo LXXXV. Gorlæi, & LXXXVII. Quidam & Capri imaginem pro Capricorno dederunt. Similis pæne exiſteret figura huius Græca Romanæ, ſi clauderetur hoc modo, ♑. Geminorũ Nota inſtar idẽ habet apud Græcos & Latinos, niſi quod illi non recto ſitu duas lioeas directas inter duas tranſuerſas ducũt, ſed paululũ inclinatas, vt heic videre licet, ♊ Latini vero ſic eos figurant II. Scorpius Græcis hac ſpecie notatur, ♏ melius quã Romani quibus ita placet eſſe ♏. Sequentẽ hanc Notã pro piſcibus iidem Græci volunt haberi, ♓. quos Latini ſub iſta effigie deſcribũt, ♓. Scaliger ſcribit ea nota deſignari duos piſces aduerſos oppoſitis doſſellis cum vinculo quod λίνον dicitur In Græca illa figura, veteie ex qua vulgarem hanc manaſſe conſtat, duo piſcẽs ſunt oppoſitis capitibus iuncti. Plenius planiuſque expreſſam eam notam in multis libris ſic inuenio, ♓ in quibuſdam duo piſces graphicè depicti & iunctis capitibus aduerſi exhibentur. Duo igitur illa puncta quæ viſuntur in illa priſca notæ figura oculos piſcium oſtendunt. Hæc parua ſunt diſcrimina, nec vllius fermè momenti, qoæ tamen libuit hoc loco cõſignare. Nec mirom ſi in iſtis omnibus ſignis ex aſteriſmi conſormatione qualem eam in cœlo ſibi imaginati ſunt homines otioſi, in charta figuræ notarum ſimiliter expreſſæ ſunt quibus eas ſiderum imagines reddere propoſuerunt. In planetis, vt alia res eſt, ita aliud obtinuit. Singulares ſtellæ ſunt, nec forma inter ſe differunt, excepto Sole & Luna, qui multũ ab aliis differentem imaginem præferunt, & notabilem in primis. Ideo ad eorum ſidus deſignandum notam quoque ſimilem ex ſideris conſormatione ductã delinearunt, vt in duodecim Signis. Pro Sole Solis orbem vel clypeum effinxerunt cum radio inde exeunte, & in acumen deſinente. vt diſtingueretur ab orbe Lunæ plenæ quæ ſic quoque pingi poteſt, & hodie ſolet. Solis figura hæc eſt in libris Græcorom Aſtronomicis ☉. Quam notã ad Solis nomen ſignificãdum non ſolũ Aſtronomi vſurpant, ſed etiam ceteri auctores & in primis Chymici qui aurum eo inſigni ſemper denotant quia metallum eſt Solis. Apud Malchum in vita Pythagoræ hæc eadem nota pro Sole ſcripta eſt hunc in modum; οἱ γὰρ τὰς ἀστρολόγων κώμας, ἐν τοῖς ὁδοῖς ... ἐν ἀλλᾳ τῦτ τοῦ ☉ βολῆς κατ... ὀλίγον ... ἀνθρωπίνου εἶτε. Quem locum non intellexerunt viri docti, & aſteriſco etiam damnarunt veluti mendoſum. Atqui id tantũ

A ſignificat, ἐν ἀλλᾳ τῆς τοῦ ἡλίου βολῆς. Ea nota ibi ſic facta eſt ☉. qoam etiam pro Solis inſigni vſurparunt. Liber notarum: Ἥλιος ↗ ☉. Qood ad rem attinet, ita eam attigit vetus interpres Iouenalis ad Sat XV de Pythagora: *auerſatus & fabam quia ex ſanguine humano orta eſſet. Nam flores eius in ſanguinem vertuntur ſi in ſole ponantur.* verũ de his alibi. Vt Lunam aotem exprimerent, cornua eius tantom ponebant, quo ſolo inſigni diſcernitur ab aliis planetis. Hoc enim ei propriũ io cornoa curuari. Sic igitor eam ſpectandum propoſueront in libris: ☾. At reliquæ quioque planetæ nullam habent inſigne vel notam

B pecoliarem qua inter ſe diſtingui poſſint, ſed omnes quoad formam pares ſunt, & indiſcretæ imaginis. Idcirco ad earum deſignarionem faciendam oihil tale comminiſci potoerunt vt in Sole & Lona & duodecim ſignis. Quid igitur fecerũt? primas literas nominis ſingulorum mutuati ſunt, vt notarum vel ſingularum vicem eſſent, ad eorom appellationes ſignandas. Martem igitor, vt initio huios Exercitationis dixebamos, his lineamẽtis depinxerũt, ♂ vel ♂. Quæ Θοῦρον vel Θούριος ſignificãt, quo nomine dictus eſt Mars veteribus Mathematicis Græcis & Ægyptiis, qui & Πυρόεντα vocarunt. Hac nota

C apud omnes Græcos Aſtronomos inſigniri ſolẽt Planeta Martis. Non recens tamen nec hodierna illa figura qua Mathematici & Almaoichiarij hodie eum legendom præbent, ♂. Vt pote quæ io antiqois etiam monumentis reperiatur, vt in veteris annuli ſcalptura apod Gorlæum num. CIV. Noo dubium tamẽ eſſe poteſt qoin hæc ſpecies ab antiqua illa quam poſuimus, immutata ſit & depraoata. clypeum Martis cum haſta conſpici in hac recenti volunt viri eruditi, non abſurda ſane cogitatione, ſed veritatis vacoa. Ecce enim in Iouis ſidere exprimẽdo quis negare queat

D quin prima litera Græci eius nomiois adſumpta ſit, vt etiam hodie proſcribitur? Sic enim habet vulgo ♃. vel vt alij formant ♃. Ζεὺς plane hoc monogrãmo declaratot, nec pote planios. in aotiquo annulo ſic habetur inſculptum ♃. in quibuſdam veteribus libris ad hunc modum ♃ In vetuſtis exemplaribus Firmici nudum & ſimplex Zeta ponitur ad ſtellam Iouis indicandam Z. Græci lineolam addunt quæ nihil amplios facit. ita enim ſcribũt hãc notã ♃, vel ſic ♃. Fruſtra eſt igitur vir Magnus qui fulmen Iouis eo ſigno putauit depictum. Nihil vidi χαριεστέρον. Venus

E dicebatut Φωσφόρος Græcis & Ægyptiis. Firmicus: *Quæ à nobis Venus ab illis φωσφόρος vocatur.* Nihil notius. Inde manauit ea figura qua Venerem hodie prouulgant ♀. Antiqui Græci literã φ vel ♀ ſimpliciter ſcribebaot vt primo eius nominis hoc elemẽtó Φωσφόρος, id eſt Venus intelligeretur. In quibuſdam libris ita formatã inuenio ♀. In aliis vero ſic ♀. In aliis cortuptiore modo ♀. Nõ igitur ſpeculum Veneris ea ſpecies repræſentat quod commentum placet viris doctis, ſed eſt prima litera nominis φωσφόρος. Nota qua Sa-

turoom antiquiſſimi ſcribebant duas primas habuit literas ea eius nomine, quo Græcis appellatur. Hac enim effigie primo deſcriptus eſt [nota] vel ſic [nota]. id eſt κριός, poſtea vt expeditius ad ſcribendū eſſet, omiſſo altero apice ita depingere incœperūt ♄. ita enim in multis libris oſtēdi ſignatum. Poſtremo vt compendioſius fieret, prætermiſſa litera ρ, ad hoc inſtar effictū eſt ♄ vel ♄. Quod non lōge abcedit à figura literæ K. In quibuſdā libris ita formatur hæc nota Saturni [nota] pro [nota]. vetus liber: φαίνων ὅτι κριός ♄. [nota].

In Mercurij nomine notando operoſior diſquiſitio, nū minꝰ tamē vera, adeo eſt ea veriſimili ducta. Sic vulgo eū pingi moris eſt ☿. Caduceum volunt eſſe Mercurij. id fortaſſe ſpectarunt, qui ita eum deformarunt. Deprauatam tamen banc figuram cōſtat vt ceteras, & ab antiqua imagine demutatam. In antiquiſſimo Codice Firmici Regiæ Bibliothecæ Mercurius omnibus locis hac figura expreſſus conſpicitur [nota]. vel etiā hoc modo [nota]. Duo prima ſunt elementa nominis Στίλβων inter ſe implexa. Sic Græci & Ægyptij Aſtronomi Mercurium vocarunt. Sed Sigma illa effigie Romanum magis quam Græcū, licet in quibuſdam nummis pro Greco inueniatur inſcriptum, vt in nummo Adriani, ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΜΝΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΣ. Antiquum tamen non eſt. Liquet igitur Græcos veteres pro Mercurij nota hanc eamdem figuram ita exaraſſe [nota] id eſt, Cτίλβων. Poſtea clauſo circulo ad hāc formam immutata eſt quæ hodie vulgatur ☿. Hoc veriſſimum. Notum enim veteribus Græcis literam ſigma ita pingi vt Latinum C Sic c & τ impoſitum τ Στίλβωνα deſignant. In aliis vocabulis artis has compendiarias notas ſimiliter quæſiuerunt antiqui Mathematici, qui ſingularibus literis vel ad ſummū binis pleraque eorū exprimebant vt [nota] eſt κέντρον. [nota] eſt χρόνος. [nota] ὡρόσκοπος. [nota] διάμετρος. [nota] δῦνον. [nota] μεσουράνημα. [nota] μῆνα. [nota] διαβιβάζων. [nota] καταβιβάζων. ⊕ σφαῖρα. Sphæræ hæc forma quadripartitæ. M C τὸ μεσουράνημα. Quod etiam aliter fingebant, ad hunc modum [nota] [nota] vel ⊙. Ἀντιμεσουράνημα vero hoc modo [nota]. Sed de his alibi. Medici quoq. veteres ſuas habuere notas quib. corporis mēbra cōpendioſe ſignificabāt, quarū pleræque in antiquis Græcorū libris Hippocratis reperiuntur, & aliorū. τὸν ἐγκέφαλον ſic deſignāt [nota]. κεφαλήν. ſic ⊙. ὀφθαλμούς ita, [nota] Aures hoc modo, [nota]. linguam iſta figura [nota]. In eorum quoque libris paſſim [nota] pro Sole, & ☾ pro Luna ſcribitur. Sed de his fuſius in noſtro cōmentario de Notis veterū.

Pag. 87. B. *Tradidit ipſa religio quæ Deum credit.*] In aliis: *quæ Deum colit.* in aliis: *credit.* hoc in altera editione ſcripſerat, illud in altera.

In æmulationem huius vrbis Cteſiphontem Parthi condiderunt.] Neſcio quid velit quod interſerunt quidam veteres libri, iique optimi: *in æmulationem huius vrbis conuerſum Cteſiphontem Parthi condiderunt.* An *conuerſum* poſuit pro è *conuerſo*, vt *aduerſum* pro ex aduerſo? Plinius ita

A habet: *inuicem ad hanc exhauriendam Cteſiphontem iuxta tertium ab ea lapidem in Chalonitide condidere Parthi.* Condita Seleucia in vicino Babylonis eam exhauſit. Ad Seleuciam inuicem exhauriendam, Parthi condidere in propinquo ſitu Cteſiphontem. Solinus pro *inuicem* quod habetur apud Pliniū, videtur ſcripſiſſe *conuerſum*, id eſt è conuerſo. abſurde tamen & intempeſtiuè. Nihil apud eum præceſſit, poſt quod inferri aptè hoc poſſit. Nec enim meminit Seleuciæ conditæ quæ Babylonem ad ſolitudinem redegerit, vt conſequenter dicere po-
B tuerit è conuerſo ad eam exhauriendam conditam à Parthis fuiſſe Cteſiphontem. Forte quum in priore Editione ita ſcripſiſſet, in altera recognita id mutauit. Nam libri plures eam vocem non agnoſcunt.

Tempus eſt Oceani oras reuerti.] Ita libri. Et mox pro *repreſſo in Æthiopiam ſtilo*, alij habent, *repulſo.* Quod ea altera Editione eſt.

Æthiopicum ad Moſſylicum promuntorium.] Male in libris *Maſſilicum.* Plinius: *à Moſſylite promuntorio Atlanticum mare incipere vult Iuba.* Vbi rectius legunt antiqua exemplaria: *à Moſſylico promuntorio.* Et ita etiam ſupra corrigendum: *promuntorium & portus Moſſylicus.* Ptolemæo
C Μόσυλον ἄκρον καὶ ἐμπόριον. Auctor Peripli vocat Μόσυλον. Stephano Μόσυλον ἀκρωτήριον καὶ ἐμπόριον Αἰθιοπίας ex Marciano qui habuit ex Ptolemæo. Apud Marcianum tamen in iis fragmentis quæ extant Μόσυλοι populi vocantur quos conſtat appellatos ab hoc Moſylo promuntorio: De ſinu Arabico loquitur: παροικοῦσι δὲ τοῦτο οἵ τε προειρημένοι Τρωγλοδῦται καὶ οἱ Ἀβαλῖται, καὶ πρὸς τούτοις οἱ Μόσυλοι τὰ ἔθνη. Sed legendum Μόσυλοι.

Inde rurſus Oceanus Atlanticus.] A promuntorio nempe Moſylico Plinius: *A Moſylico promuntorio mare Atlanticum incipere vult Iuba.*
D Sed profecto mira hæc Iubæ volentia, vt ita dicam, quæ ſtat vna contra omnium veterum ſententiam. Quis enim ex antiquis prodidit ab eo promuntorio incipere mare Atlanticum? Tam longe ab Atlante iacens mare quomodo Atlantis nomen ferre potuerit, ignoro. Ea vicinis quippe promuntoriis, aut regionibus adiacentibus nomina fere ſemper ſinus accipere conſueſſe palam eſt. Ab alio autem Æthiopiæ promūtorio quod occiduo mari incumbit, initium habere mare Atlanticum ſcribit Mela. Nomen ei promuntorio Ἑσπέρου κέρας. *Ipſa terra*, inquit, *promuntorio cui* Ἑσπέρου κέρας *nomen eſt finiuntur. Inde*
E *incipit frons illa quæ in occidentem vergens mari Atlantico alluitur.* Situm ſonat de nomine ipſo. Heſperium nempe eſſe clamat & occiduum promuntorium. Nam Græcis Κέρας promuntorium. vt χρυσοῦν κέρας Conſtantinopoli. Plinio ipſi dicitur Heſperium promuntorium lib. v. cap. 11. & *Heſperion Ceras* lib. vi. cap. xxxi. *Ab ea quinque dierum nauigatione ſolitudines ad Æthiopas Heſperios, & promuntorium quod vocauimus Heſperion Ceras, inde primum circumagente ſe terrarum fronte in occaſum, ac mare Atlanticum.* Habet hoc ex Mela *Caput Palma-*

rum hodie vocant. Nam inde frons terrarum à meridie in occaſum ſe circumagit. Sed de eo nos infrà. Vt vt ſit, toto orbe diuerſum hoc promuntoriũ, vnde inchoare heic dicit mare Atlãticum à Moſylico promuntorio. Hic ad Orientem, illud ad Occidentem immani terrarũ ſpatio interiacente. Atlanticus porro Oceanus totus occiduus. A Moſylico autem promuntorio non Atlanticus Oceanus exordium ſumit, ſed potius *Azanius*, vel ipſo Plinio teſte tradente, Oceanum, qui Perſicum & Arabicũ ſinus facit *Azanium* vocari, lib. vi. cap. xxiv. An igitur *Atlanticum* pro *Azanico* aliud cogitans audiuit, vel aliud agens legit? Nec enim cenſeam tantopere hallucinatum Iobam vt Atlanticũ mare in Oriente poſuerit, & ſtatim auſpicari tradiderit à ſinus Arabici anguſtiis. Plinij eſſe hallucinationẽ, vel id quod ſequitur omni luce clarius euincit: *A Moſylico promuntorio Atlanticum mare incipere vult Iuba, præter Mauritanias ſuas Gades vſque nauigandum coro.* Multa miracula legi, ſed nullũ hoc mirabilius. A Moſylico promuntorio ſinus Arabici vſque ad Gades perpetuo nauigari vẽto vno eodẽque Coro flante. Bellus homo Solinus vt hanc nauigationem mirificã elucidaret, breuitatẽ Plinij more ſuo expandit & explicauit his verbis, quibus hoc lucratus eſt vt garo gerrem vt dicitur adderet, & monſtra faceret mõſtroſiora: *Omne*, inquit, *illud mare ab India ad vſque Gades voluit intelligi nauigabile, Cori tamen flatibus, cuius ſpiritus præter Arabiam, Aegyptum & Mauritaniam euehere quamuis queant claſſem.* Ventus vnus ſcilicet, idemque Caurus ab Arabia vel India Gades claſſem poteſt euehere, ab Oriente ad Occidentem. Atqui flat Caurus ab Occidente. Citius itaque nauem ferret ab Occidente in Orientem quam contra. Caurus vel Corus inter Occidentales ventos à veteribus ponitur. Fauorinus apud Agellium eum eſſe putat quem Græci ἀργέςην vocant, & aduerſus Aquilonẽ flare ait, qui Aquilo ſpirat ab Oriente æſtiuo. Eodem capite Iapigem cum Cauro eumdem exiſtimat, & contra Eurum flare dicit. Nauigantes igitur ab occaſu in ortum bene ventus hic veheret. Ab Arabia autem Gades mari petẽtibus tot flexus faciendi ſunt, tot venti mutandi, vt plus quam iocularis inſania ſit cogitaſſe vno vento Coro hanc nauigationem poſſe peragi. A ſeptentrione primum verſus meridiem dirigẽdus curſus, deinde à meridie ad occaſum torquendus, mox circumagendus in ſeptentrionem. Omitto tot circumflectenda promuntoria, tot ſinus nauigandos qui ſuos ſinguli ventos deſiderant. Atqui etiamſi recta linea ferretur curſus à Moſylico promuntorio ad Gades contrarius vtique Cauro ventus ſecundus eſſet. Vulturnus aut Eurus inuocandus foret. Feſtiuum & illud quod addit Plinius à Moſylo Gades petentibus præter Mauritanias nauigari. An tantum præter Mauritanias? Hoc ſaltem vidit Solinus, ac de ſuo adiecit, *præter Arabiam, Aegyptum & Mauritaniam.* Poterat etiam adiungere, *& præter Aethiopiam.* Quippe Oceanum quoque Æthiopicum in eo curſu enauigandum conſtat. Verum quidem eſt ab initio maris Atlantici, aduſque Gades præter ſolas Mauritanias nauigari, quod tradit Plinius, ſi modo initium maris Atlantici ſumamus ab Heſperi promuntorio, vt faciunt omnes ſcriptores. Quod falſum erit, ſi vt facit idem Plinius à Moſylico promũtorio illius maris exordium auſpicemur. Verum etiam ſi forte fuerit Coro flante ab illo initio maris Atlantici Gades curſum eſſe; ſi Atlanticum accipimus, vt debet accipi quod occidentale totum eſt. Nam Corum Vegetius inter meridiales ventos reponit, & λιβόνοτον eſſe vult, qui ad ſiniſtram flat

B Noti qui meridianum cardinem obtinet. Hic ventus per Atlanticum mare ab Heſperio cornu Gades tendentibus poſſet velificari. Sed certum eſt falli Vegetium. Nam omnes Latini ſcriptores Chaurum ab Occidente æſtiuo flare faciunt, vt & ipſe Plinius alio loco. Nihil igitur veritati ac locorum rationi conſentaneum inuenietur, ſi à Moſylico promuntorio ducas principium maris Atlantici. Quod ſi feceris, vt feciſſe Plinius apertè deprehenditur, tum omnia conſequentur ἄνω καὶ κάτω. Sed omnia abſurditatum prodigia, longè ſuperant quæ

C ſequuntur apud Plinium. Ea quaſi culmen videtur adieciſſe. Quum dixerit quaſi ex ſententia Iubæ Atlanticum mare à Moſylico promuntorio incipere præter Mauritanias Gades vſque Coro nauigandum, ſubiicit ex eodem Iuba interualla ſpatiorum, & manſionum loca quæ in ea nauigatione adeuntur, quam confici ſcribit à Moſylico promuntorio Gades vſque. Verba eius hæc ſunt ſanè perquam memorabilia, & idcirco tota heic iterum reponenda: *A Moſylico promuntorio Atlanticum mare incipere vult Iuba præter Mauritanias ſuas Gades vſque nauigandum Coro: Cuius tota ſententia hoc in loco ſubtra-*

D *henda non eſt. A promuntorio Indorum quod vocatur Lepteacra, ab aliis Drepanum proponit recto curſu præter exuſta ad Malchu inſulam quindecim M. paſſuum eſſe. Inde ad locum quem vocat Scheneos* CCXXV. *Inde ad inſulam Sadanum centum quinquaginta millia paſſuum. Sic fieri ad apertum mare* XVIII. LXXXV. M. paſſuum. Patet planè Plinium exiſtimaſſe ea locorum ac ſtationum nomina eſſe, ac totius nauigationis παράπλου quæ conficitur à Moſylico promuntorio ad Gades. Atque ita Solinus interpretatus eſt his verbis: *Omne illud mare ab India aduſque Gades voluit intelligi nauigabile, Cori tantum flatibus, cuius ſpiritus præter Ara-*

E *biam, Aegyptum & Mauritaniam euehere quamuis queant claſſem, dummodo ab eo promuntorio Indiæ curſus dirigatur, quod alij Lepten Acram, alij Drepanum nominauerunt. Addidit & loca ſtationum, & ſpatiorum modos. Nam ab Indica prominentia ad Malichu inſulam affirmat eſſe quindecies centena millia paſſuum, à Malichu ad Scencon* XV. M. P. Fateor heic meam me admirationem ſatiare nõ poſſe, adeo multa incurrunt ſtupenda. Primum quis adcredere queat in tota illa nauigatione quæ ab India Gades vſque peragitur, non plures fieri ſtationes, aut inſulas occurrere quam tres? Deinde cui fiet veriſimile vniuerſum illũ curſum non plus patere quam decies octies centenis

octoginta quinque millibus paſſuum? Poſtremo ſuper omnia aduertendum loca illa quæ Plinius commemorat, tanquam in illo itiuere occurrentia, Arabici ſinos eſſe. Id qood euidĕtiſſimè immanem Plinij errorem detegit. Drepanum ſinus Arabici promuntorium in intimo pæne receſſu eius ad latos Troglodyticum. Lepte Acra eiuſdem quoque ſinus prominentia, diuerſa vtique à Drepano quum Plinius Drepanum ab aliis *Lepten Acram* vocari ſcribat. Ptolemæus Drepanum in receſſu intimo ſiuus Arabici collocat: μετὰ τὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, Ἀρσινόη, Κλύσμα φρούριον, Δρέπανον ἄκρα. In eodem ſinu Λευκὴν ἄκραν recenſet in parte Troglodytarum. Non Indicum igitur hoc Promuotorium, qnemadmodum voluit Plinius, ſed Arabicum, vel Æthiupicum. *Malichu* quoque inſnla in eodem ſiou teſte Ptulemæo, qui Μαλιάχου vocat pro Μαλίχου, & duas inſulas hoc nomioe facit. *Sadanu* eidem dicitur Ἀδάνη, & haod longè ponitur ab anguſtiis Sinus Arabici. In Solini quoque libris melioribus nominatur *Adanu*. Ex his omnino intelligi datur Iubam, his ſtationibus & locorum interuallis voluiſſe deſcribere nauigationem, & longitudinem ſinus Arabici ab intimo eius receſſu vbi ſinus eſt Ælaniticus, vſque ad eiuſdem anguſtias & fauces, qui locus dicitor Δειρή, vel τὰ κατὰ Δειρὴν στενά. Poſt eas anguſtias excipit ſinus Aualites, & apertum mare in quo Moſylum emporium, & Moſylicum promuntorium. Ergo à Drepano vſqne ad apertū mare quod per illas ſinus Arabici anguſtias Δειρῆς numine vocatas intrat, taxatione Iobæ confici decies octies centena & ſeptuaginta qninqoe millia. Quæ longitudo vix tantulum exorbitat ab ea longitudine, quam eidem ſinui Arabicu veteres tribueruor, vt de alia ſenſiſſe Ioba nun ſit cenſendus. Plerique autem priſcorum differentis eſſe longitudinis tradiderunt latus Arabicum illius ſinus, & Troglodyticum, alij eandem. Strabo Troglodytici lateris lungitudinem ab Heruum oppidu quod in intimo ſinu eſt, vſque ad Ptulemaïdem ſtadiûm computat nonem millium. à Protelemaide ad fauces Δειρῆς quatruor millium & quingentorum. ſic fiūt tredecim millia & quingenta. Hanc Eratoſthenis ſententiam facit. Plinius lib. VI. cap. XXIX. eam Eratoſthenis ſententiam ſic refert de ſinus Arabici lungitudine: *Timoſthenes totum ſinum quatridui taxatione in longitudinem taxauit, bidui in latitudinem, anguſtias* IV. *M. Paſſ. Eratoſthenes ab oſtio* XIII. *Mil. in quamque partem.* Hic oumerus tredecies centena millia paſſuum ſignificat. Sed longè minur eſt quam Strabonis. Nam octo millia & ſeptingenta, atque quinquaginta tantum ſtadia efficit. Falſus heic calculi videtur Plinius: qui totidem centena millia paſſuum poſoit pro millenis ſtadiis. Idem Strabo latus Arabicum eiuſdem ſinus taxat in longitudine quattuordecim millibus ſtadium vſque ad fauces Δειρῆς ab Elanitico ſinu. Plinins ex Artemidoro: *Artemidorus Arabia latere* XIV. *quinquaginta M. Troglodytico vero* XII. LXXXII. *Ptolemaida vſque.* Prioc numerus quaterdecies cētena quinquaginta millia paſſuum ſignat, quæ ſumma colligit ſtadiûm decem millia & octingenta ſeptuaginta quinque. Sequēs numerus, qui duodecies centena octoginta duu millia paſſuum facit, idem in ſtadiis efficit nouem millia & ſexcenta quindecim. Qui calculus pæne conuenit cum Eratoſthenis calcnlo qui ab Heroum oppido vſque ad Ptolemaïda nouem millia ſtadium in longitudine ſinos Arabici. Sequitur apud Plinium: *Agrippa* XIV. XXXII. M.P. *ſine differentia laterum.* Id eſt, quaterdecies cētenis triginta duobus millibos paſſuum. Sed aiunt in Chriſfletiano haberi, XVII. XXII. hoc eſt, decies ſepties centena viginti duo millia. Iuba eādem longitudinem æſtimauit decies octies centenis & ſeptuaginta qoinqoe millibus, quæ ſnmma ſtadiûm cumporat circiter quattuordecim millia & ſexaginta. Eratoſthenes apud Strabonē longitudinē Trogludytici lateris vult eſſe tredecim millium & quingentorū. Sed Iuba neutrius lateris longitudinem metiri videtur voluiſſe in aſſignāda Arabici ſinus menſura, ſed recti curſus qni per medium ſinum agitur ratiooem habuiſſe. Nam oræ plerumque ſinuoſæ ſunt ac laciniosæ. Et proinde aliam eſſe ſinus huius longitudinem in Arabico littore, aliam in Trogludytico tradunt auctores. At Iuba rectū curſum propoſuit, qui neutrā in partem vergit, ſed per inſulas medij aluei dirigitur, vt ea vero ſciretur quid ſpatij in longum haberet ille ſinus. Huc Plinium fefellit. Id tamē voluiſſe Iubam patet ex ipſius Plinij verbis: *A promunterio Indorū quod vocatnr Lepte Acra recto curſu præter exuſta ad Malichu inſulam quindecies paſſuum eſſe.* A promuntorio Lepte Acra, quod eſt in intimo ſinus Arabici rectum curſum proponit vſque ad inſulam Malichu, & quindecies centenis millibus paſſuum definit, hoc iter per mediū ſcilicet aluenū ſinus. In quo etiam notanda inſignis hallucinatio Plinij, qui *præter exuſta* vertit, quod apud Iubam Græcè enuntiatum repperit, παρὰ τὴν κατακεκαυμένην. Regionem Æthiopiæ hoc nomine dictam accepit, quæ & κατακεκαυμένη vocatur. Ex quo errure hariolatus eſt, præter exuſta Æthiopiæ eam nanigationē à Lepte Acra vſque Gades à Iuba monſtratā, quum reliqui omnes propter Solis ardorē ea maria nauigari non poſſe putarent. quæ portentoſum protſus hominis bene ſani delirium eſt. At Iuba intellexit inſulam hoc nomine quæ in ſiou Arabico ſita eſt, quam prætermauigabant qoi à Lepte Acra ad inſulam Malichu tendebāt per medium ſinum pergentes. Ptolemæus inter inſulas Arabici ſinus, & hanc recenſet: Κατακεκαυμένη, Μαλίχου, Ἀδάνη. Ergo Malichu inſulam petituri præter Exuſtam inſulam nauigabant. Quod etiam ad plenum oſtendit auctor Peripli maris Erythræi qui puſt recenſitam oram ſinus Arabici, ſtationibus & portubus eius commemoratis, ſatius eſſe dicit per medium mare curſum tenere, quia importuoſa ora ſit, & difficilis aditu vt cautibus & ſcopulis infeſta & inacceſſa. Quin & nauigationem medij maris vulgo capeſſi ſolitam teſtatur. Διὸ, inquit, καὶ ἐκπλέοντες μέσον πλοῦν κατέχομεν, ἕως εἰς τὴν Ἀραβικὴν χώραν παροξύνομεν, ἄχρι τῆς Κατακεκαυμένης νήσου, μεθ' ἣν εὐθέως ὁ-

μύρων ἀνθρώπων ἢ Νομαδιαίων, θρεμμάτων ᾗ καμήλων
συνεχῆ χώραν. Hic eſt planè μέχρι ποῦ Arabici A
ſinus quem deſignauit Iuba qui à Promunto-
rio Drepano quod eſt in Troglodytico late-
re vſque ad inſulam Malichi præter inſulam
Eauſtam peragebatur. Poſt inſulam Catace-
caumenen excipiebat inſula Malichi. Ideo
autem aliarum inſularum in eo curſu confi-
ciendo nõ meminit quum plures eſſent, quia
ceteræ fortaſſe inhabitabiles & inacceſſæ, &
feris incolis obſeſſæ, quas tutum adire non
erat. Catacecaumene quoque ipſa talis, pro-
pter ardorẽ nempe deſerta, in quã propterea
nauigantes exſcenſionem non faciebant, ſed
ea relicta ad Malichu inſulam properabant. B
Nam poſt Eauſtã omnia pacatiora ac mitio-
ra occurrebãt, tam loca quã homines. Quod
diſertè teſtatur auctor Peripli. Agebat igitur
Iuba eo loco de nauigatione Arabici ſinus re-
cta curſu incipientibus à Drepano promun-
torio intimi receſſus vſque ad fauces & an-
guſtias quæ Δειρὴ dicebantur, non de ea naui-
gatione quæ ab India conficitur ad Gades. Et
hoc Plinium inter cetera in errorẽ impuliſſe
exiſtimo, quod quum τὰ κατὰ Δειρὴν στενὰ legi au-
diret, τὰ Γάδειρα perperã intellexit aut imagi-
natus eſt. Hinc nauigationem quæ ab initio
maris Atlantici ad Γάδειρα vſque coro vento C
deducit, cum ea nauigatione confudit quæ à
Drepano Arabici ſinus vſq; ad Δειρὴν dirigit.
Ex vtraque porro nauigatione vnã confecit,
quæ ab India Gades vſque contẽdit. Certum
quippe eſt non ignoraſſe antiquos ab India
Gades nauigari poſſe. immo & quoſdã Arabi-
co ſinu egreſſos Gades vſq; peruectos fuiſſe,
vt de Eudoxo narrabat Cornelius Nepos, &
poſt eum Mela, & ex eo Plinius lib. II. cap.
LXVII. Hoc quum ille meminiſſet, & fortaſſe
idem quoq; apud Iubam eo loco legiſſet, ita
omnia illa miſcuit, & Drepanum Indiæ pro-
montoriũ fecit quum ſit Arabiæ, & ſtationes D
inſulaſque ſinus Arabici putauit in ea naui-
gatione repperiri quæ ab India Gades decur-
ritur. Tum etiã Atlanticum ſinũ à Moſylico
promontorio incipere. Quæ omnia peccaſſe
intra ſpẽ veniæ vix mediocriter harum rerũ
intelligenti cõcederemus, aut cui aliqua ſal-
tem adeſſet ſenſus communis particula. Scri-
pſerat fortaſſe Iuba Oceanum meridianum
qui diuiditur in Indicum & Æthiopicum, cũ
Occidentali & Heſperio qui eſt Atlanticus
coniungi. Hinc Atlanticũ ſtatim ab illis ſinus
Arabici anguſtiis incipere dixit. Fortè & quũ
locum Iubæ præcerpſiſſet, quo de mariũ illa
coniunctione & continuatione tractabat, & E
in Aduerſaria ſua æquè retuliſſet ex eodem
Iuba nauigationem à Drepano ſinus Arabici
vſque ad fauces & oſtium eiuſdẽ ſinus, quod
Δειρὴ vocabatur τὰ Γάδειρα ſomniauit, & ſic à
Drepano Gades per loca ſupra memorata
curſum teneri imaginabundus ſibi perſuaſit.
Profecto ex omnibus Plinij peccatis quæ in-
finita numero ſunt, nullum eſt quod huic cõ-
ferri queat, adeo multiplici ſtupendorum er-
rorum ſerie cõſtat. Planè heîc ſeipſum vicit.

A Pag. 87. C. *Omne illud mare ab India aduſque
Gades voluit intelligi nauigabile.*] Et ſanè hodie
nauigabile eſt. & ante Iubam id etiam creditũ
traditumque. Sed inexplorata eius nauigatio
eo tempore fuit, tantum abeſt vt verum ſit
Iubam & ſpatiorum modos meminiſſe, & ſta-
tionum loca addidiſſe quæ in eo curſu adiri
ſolerent. Auctor Peripli maris Erythræi qui
recentior Iuba, fatetur quidem Oceanum
Indicum ad Occidẽtem regyrare, & vnũ fieri
cum Heſperio mari; ſed nondum exquiſita
illa maria nauigantibus, & comperta eſſe.
De Emporiis Azanij maris loquitur quod in
terras irrumpit per freta Arabici ſinus &
B Perſici: ὁ κατὰ τοῖς τόποις ὠκεανὸς ἀπέραντος ὢν εἰς τὴν
δύσιν διακάμπτει καὶ τοῖς ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῆς Αἰ-
θιοπίας, καὶ Λιβύης, καὶ Ἀφρικῆς κατὰ τὸν νότον παρεκτείνων
εἰς τὴν ἑσπέριον συμμίσγει θάλασσαν. Viuebat ſcri-
ptor ille eodem fermè quo Plinius tempore,
vt certis indiciis alibi probauimus. Plinius
tamen ſcribit ſua ætate magnam partem ſi-
nus meridiani nauigatam, qua Mauritania
cingitur: lib. II. cap. LXVII. *Alio latere Gadium
ab eodem occidente magna pars meridiani ſinus am-
bitu Mauritaniæ nauigatur hodie.* Ea nauigatio
ſinus meridiani quæ tum erat cognita, non
penetrabat vſq; in Arabiam & Indiam. Eam
C tantum partem Meridiani ſinus nauigari eo
tempore ſolitam tradit, quæ Mauritaniam
ambiret. Atqui nulla parte Meridiani ſinus
Mauritania ambitur. Occiduo Oceano tota
adiacet ad Occidentem Mauritania Tingi-
tana, cui ad Orientem collimitat Cæſarienſis.
Meridiano autem Oceano Æthiopia & Li-
bya interior prætenta eſt, non Mauritania.
Auctor Peripli: τοῖς ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῆς Αἰ-
θιοπίας, καὶ Λιβύης, καὶ Ἀφρικῆς κατὰ τὸν νότον παρεκτείνων
εἰς τὴν ἑσπέριον συμμίσγει θάλασσαν. Meridianus eſt
Oceanus qui auerſa Æthiopiæ & Libyæ in-
terioris alluit, & qui Occiduo vel Heſperio
D mari miſcetur qui Mauritania alluitur. Lon-
gè magis excedit orbitam rationis ac verita-
tis quod ſuprà ſcripſit ab Indiæ promunto-
rio præter Mauritanias Gades vſque nauigã-
ri. Addit Plinius de eodem Meridiano ſinu:
*Maiorem quidem eius partem, & Orientis victoria
Magni Alexandri luſtrauere vſque ad Arabicum
ſinum.* Alexandri victoriæ Indicum Oceanum
luſtrauere vſque in ſinum Arabicum, non
Oceanum Meridianum qui Æthiopiæ & Li-
byæ interioris auerſa lambit ambitque. Sub
Meridiani maris nomine non tantum Indicũ
Oceanum, ſed etiam Heſperium videtur Pli-
E nius comprehendiſſe, quod ſcilicet vno pro-
telo continuentur. Quem meridianum vocat
ſinum quo Mauritania includitur, is eſt δυτι-
κὸς Oceanus vel Atlanticus. idem lib. VI. cap.
XVII. *Indorumque gens incipit non Eoo tantum mari
adiacens, verum & Meridiano quod Indicum appel-
lauimus.* Quum igitur Atlanticum ſiue Occi-
duum mare idem faciat cum Meridiano, &
Meridianum idem eum Eoo & Indico, haud
mirum eſt ſi Atlanticum mare incipere
ſtatuat ab anguſtiis ſinus Arabici. Pote-
rat etiam eadem appellatione inuoluere,

& ipſum ſinum Arabicum. Nam idem mare illud eſt, quod terras ingreditur, ac penetrat longo receſſu per illas fauces Arabiæ, vt Atlanticum per Gaditanum fretum in Europæ continentem irrumpit. Vnum quidem mare eſt, quo vniuerſus terrarum orbis ambitur, ſed nominibus diſtinctum eſt, vt regionum quas circumcingit ſitu diuerſum. Aliàs Scythicus Oceanus idem eſſet cum Meridiano, eodemque iure dici poſſet Scythicum mare ab Arabici ſinus anguſtiis incipere, quo Atlanticum. Nam & in Scythiam circumflectitur Oceanus Occidentalis. Certum quidem eſt vt dixi, à Gadibus in Arabiam olim nauigatum fuiſſe & contra, non tamen ea nauigatio vulgata fuit & trita. Addit Plinius Caio Cæſare Auguſti filio res gerente in Arabico ſinu, ſigna nauium ibi agnita ex Hiſpanienſibus naufragiis. *Et Hanno*, inquit, *Carthaginis potentia florente circumuectus à Gadibus ad finem Arabiæ, nauigationem eam prodidit ſcripto*. Scriptum illud non videtur innotuiſſe. Etenim ſi veniſſet in notitiam ac manus Græcorum, totam eam Meridiani Oceani oram minime reliquiſſent intactam indictamque, veluti ignotam. Ptolemæus Æthiopiam & Libyam ea parte non Meridiano Oceano, quem nullũ nouit, ſed ἀγνώστῳ γῇ terminauit. Mela notauit etiam de Hannone, ſed nõ meminit eum vſque ad Arabiæ finem circumuectum, ſed cum magnam partem Oceani occidentalis circumuectus eſſet, commeatibus defectum rediiſſe: *Verum ſi Hanno Carthaginenſis exploratum miſſus à ſuis quum per Oceani oſtia exiſſet, magnam partem eius circumuectus non ſe mare, ſed commeatum defeciſſe retulerat.* Vereor igitur ne hic malè fides Plinij ambulet, qui ad Arabiæ vſque finem perueniſſe Hannonẽ tradidit. Fortè etiam ſcripſerat Plinius, *Arabiæ adfinem*, vnica voce, id eſt oram Arabiæ conterminam. *Præterea* inquit, *Nepos Cornelius auctor eſt Eudoxum quemdam ſua ætate cum Lathyrum regem fugeret, Arabico ſinu egreſſum Gades vſque peruectum.* Verba ipſa ſunt Pomponij Melæ lib. iii. cap. x. *Et Eudoxus quidam auorum noſtrorum temporibus cum Lathyrum regem Alexãdria profugeret, Arabico ſinu egreſſus per hoc pelagus, vt Nepos affirmat, Gades vſque peruectus eſt.* Eudoxum autẽ ætate Nepotis fuiſſe nõ dicit Mela, nec verum eſt. Obiit Nepos Auguſti principatu, vt ipſe Plinius alicubi aſſerit. Etſi enim haud plus quam quadraginta circiter anni ab exceſſu Lathuri ad initium Auguſti interſint, haud dici tamen poteſt Cornelium vixiſſe ætate Eudoxi. Nam quum hic fugit ab Ægypto, aut puer aut nondum natus erat Nepos. *Lathyrus* autem pro *Lathurus* perperã in libris Plinij & Melæ ſcribitur, vt *Thyrij* pro *Thurij* qui ſunt Θούριοι, & *Thyle* pro *Thule*, quum ſit Θούλη. Græcis enim Λάθουρος vocatur non Λάθυρος. Et fruſtra eſt vir doctus qui hunc regem Λάθυρον à leguminis genere ita dictũ putauit, vt *Ciceronem* à cicere. Strabo, Clemens Alexãdrinus, Euſebius & omnes Græci Λάθουρον nominant. θοῦρος ſignificat cum impetu violen-

A

rum. Λα particula auget ſignificationẽ. Inde λάθουρος maxime violentus. Fortè etiam ita appellatus quod in venerem cõcitatus eſſet. Nam θοῦρος eſt ἀφροδισιαστικός, &. θουρεῖ, καὶ θορὴς ἀφροδισιαστικῶς ἔχοντα θορόντα, λαγνός. Heſychius. Hoc verius. Dictus etiam φύσκων hic Ptolemæus patris eius cognomine. ἀπὸ τῆς φύσκης deducunt. Inepte φύσκη eſt κοιλία. vnde φύσκων ventrioſus. vt μάθη muto, μάθων mutonatus. Quid ſi etiam ſic appellatus quod propenſioris eſſet naturæ? φύσκη propriè eſt botulus, παχὺ ἔντερον quod farciebatur. Suidas: Φύσκη, τὸ παχὺ ἔντερον, εἰς ὃ ἐμβάλλονται ἄλευρα καὶ κρέα, καὶ μάττουσιν ἐξ οὗ γίνεται ὁ ἀλλᾶς.

B

Ab eius ſimilitudine pars etiam illa qua viri ſunt, ita vocata. Hinc *botuli exteriores* Tertullianus aduerſus Pſychicos pro inguinibus: *quomodo enim protegam caſtitatem & ſobrietatem ſine taxatione aduerſariorum? Quinam iſti ſint ſemel nominabo, exteriores & interiores botuli Pſychicorum.* Quem locum non intellexere interpretes. *Interiores botuli* ſunt ventris qui ingluuie implentur, & ſobrietati bellum indicunt. *Exteriores botuli*, qui extra ventrem prominent, & operantur caſtitati contraria. Vt igitur Pſychicos taxet parum ſobrios, & parum caſtos, interiores & exteriores botulos Pſychicorũ

C

eleganter vocat. Botulus eſt φύσκη. Moſchopulo, φύσκη, κοινῶς φούσκα. Poſcam eſſe vulgo accipiunt. Certè & *poſcam* Græci recentiores vocarunt φοῦσκαν. Sed φοῦσκα etiam illis quæ veteribus Græcis φύσκη. vt φυσκάριον vel φύσκαρον dicunt pro φυσκίον. Gloſſæ: *Botulus*, φύσκα. Ita legendum in aliis Gloſſis: *Botellus*, φυσκίον. Dioſcorides: φυσκία ὀπτηθέντα θυλακώσεις. Et hæc obiter. Idem Plinius lib. vi. cap. xxx. *Ptolemæũ Lathyrum* appellat, qui *Lathurus* ſcribendus eſt. Pergit idem & probare intendit nauigationem ab Hiſpania in Æthiopiam veteribus fuiſſe frequentatam: *Multoque ante eam Cœlius Antipater vidiſſe ſe qui nauigaſſet ex Hiſpania in*

D

Aethiopiam, commercij gratia. Sed Æthiopiam hanc non puto intelligi debere illam quæ vicina Indiæ vel Arabiæ fuit, ſed regionem Heſperiorum Æthiopum quam Carthaginenſes & Hiſpani iam olim luſtrauerũt commercij gratia. Hæc contra ſinum Atlanticum, vnde & *Atlantia* etiam dicebatur. Et fallitur etiam idem Plinius qui vniuerſam Æthiopiam *Atlantiam* cognominatam aſſerit. Lib. vi. cap. xxx. de Æthiopum gente; *Vniuerſa vero gens Aetheria appellata eſt, deinde Atlantia, mox Vul-*

E

cani filio Aethiope Aethiopia. Atque hinc fortaſſe Atlanticum Oceanum cum Æthiopico facit eũdem qui ab Arabico ſinu incipit. Gemini vt notum eſt, Æthiopes δυτικοὶ & ἑῷοι. Occidentales Æthiopes iidem & *Atlantij* & *Heſperij*. Quod cognominis nõ conuenit Orientalibus. Mela de mari Atlantico: *Prima eius Aethiopes, media nulli, nam aut exuſta ſunt, aut arenis obducta.* Inde eſt quod ſcribit Plinius veteres putaſſe nõ poſſe nauigari ab initio Atlãtici maris ad Gades propter ſolis ardorẽ. Iubã autẽ oſtẽdiſſe nauigabile illud mare eſſe. *Quin & cõmercia ipſa*, inquit, *infeſtãt Arabes, Aſcitæ appellati.* Atqui Arabes illi Aſcitæ nõ poterãt.

infeſtate nauigantes per mare Atlanticum, & Gades petentes. Nam rubrum mare accolebant, & ex inſulis rubri maris nauigantes infeſtabant. Sic longè diſſitas regiones, diuerſa maria, & nauigationes in totum alias miſerè confudit. Æthiopia, continuata populorum qui hoc nomen gerebant ſerie, ab vſque occidente per oram maris meridiani vſque in orientem & Ægypti confinia pertinebant. Scylax Maryandæus auctor vetuſtiſſimus de Æthiopibus Heſperiis & Africæ vicinis: λέγουσι δέ τινες τούτους τοὺς Αἰθίοπας παρήκειν συνεχῶς οἰκοῦντας ἐντεῦθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἶναι θάλατταν ταύτην συνεχῆ. Hæc conſtans inter veteres opinio fuit mare occidentale & Meridianum & Indicum miſceri & coniungi, & tria illa maria accolere populos qui Æthiopes dicerentur, ſed nauigatio ab Indico ad occidentale per Meridianum prorſus erat incognita. Quod enim de Eudoxo narratur qui Ptolemæum fugiens ab Arabico ſinu Gades delatus eſt, vna hirundo non facit ver. Nec enim alij eum ſequuti ſunt. Auctor Peripli qui vixit ætate Plinij Oceanum qui ab India in occaſum continuus eſt, ἀπέραντον eſſe prodit. Qui autem Gadibus exibant Hiſpani & Phœnices mercatores vt in Æthiopiam commearent commercij gratia non vltra eam Aethiopiam velificabant, quæ Mari Atlantico adiacet, quæ Heſperia eſt. Maris illius occidui παράπλουν à Gadibus vſque ad Cernen inſulam Heſperiæ Aethiopiæ dierum duodecim nauigatione taxat Scylax. Vltra Cernen non amplius nauigabile eſſe illud mare crediderunt priſci. Idem Scylax: Κέρνης δὲ νήσου τὰ ἐπέκεινα οὐκ ἔτι ἐστὶ πλωτὰ διὰ βραχύτητα θαλάττης, καὶ πηλὸν, καὶ φῦκος. Ergo vltra Cernen non pergebant Phœnices inſtitores & Hiſpani. Scylax: οἱ δὲ ἔμποροι εἰσὶ μὲν Φοίνικες, ἐπὰν δὲ ἀφίκωνται εἰς τὴν νῆσον τὴν Κέρνην, τοὺς μὲν γαύλους καθορμίζουσιν ἐν τῇ Κέρνῃ σκηνὰς ποιησάμενοι, τὸν δὲ φόρτον ἐξελόμενοι αὐτοὶ διακομίζουσιν ἐν μικροῖς πλοίοις, εἰς τὴν ἤπειρον. εἰσὶ δὲ οὗτοι Αἰθίοπες, πρὸς οὓς διατίθενται. Ita corrigendus ille locus qui corruptiſſimus in his verbis: τοὺς μὲν γαύλους ἐνδὲ ὁρμίζουσι. Γαῦλοι naues ſunt Phœnicum mercatorum. Cerne igitur vltima inſula Atlantici maris contra quam Aethiopes Heſperij colebant. De ſitu Cernes paria ſentit Dionyſius qui ab Eratoſthene ſumpſit, vt alia omnia:

— ἐν δὲ μυχαίτῃ
Βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι Αἰθιοπῆες
Αὐτῇ ἐπ' Ὠκεανοῦ πυμάτης παρὰ τέρματα Κέρνης.

Africæ continentis vltimos ad occidentalem Oceanum facit Aethiopas & in illo Oceano vltimam inſulam Cernen, quia vltra eam tum non nauigabant mercatores. Polybius Cernen inſulam in extrema Mauritania contra montem Atlantem, & octo ſtadia à terra abeſſe prodidit. Cornelius Nepos ex aduerſo maximè Carthaginis, à continente paſſus mille. quod idem eſt ſpatium & penè idem ſitus. Ptolemæus Libyæ adiacere Cernen tradit in Oceano Occidentali: νῆσοι δὲ τῇ Λιβύῃ παράκεινται, ἐν μὲν τῷ δυτικῷ Ὠκεανῷ

A Κέρνη νῆσος. Hæc quum ita ſint quid ille ſibi volunt vir eruditus qui *Menuthiadem* inſulam Aethiopiæ recentioribus Geographis narratam credi vult eſſe antiquorum Cernen? *Hanc Menuthian*, inquit, *ecquid credis Geographorum primis Cernen eſſe? quidni*, inquit, ſuccinit alter, *cùm id inuictis argumentis demonſtratum ſit, vt refelli nequeant.* Profectò inuicta ſunt argumenta quæ contrarium probant, & Menuthiadi inſulæ ſitum aſſignant in contrario ſalo cæloque. Quippe Menuthias in Barbarico ſinu, qui pars eſt Oceani Indici ad Praſum promuntorium, quod
B hodie *Mozambicum* vocatur, vt ipſa Menuthias ea eſt, qusm vulgo nominant indigenæ *Madagaſcar*, à Luſitania *inſula S. Laurentij* dicitur. Certè nun magis oriens ab occidente diſtat quam Cerne à Menuthiade. Marcianus de ſinu Barbarico: ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ κόλπου κεῖται τὸ μέγιστον ἀκρωτήριον, ὃ καλεῖται Πράσον ἄκρον, καὶ ἡ Μενουθιὰς νῆσος οὐ πόρρω τοῦ ἀκρωτηρίου τυγχάνουσα. Ptolemæus: τὸ δὲ Πράσον τὸ ἀκρωτήριον ᾧ παράκειται ἀπὸ χειμερινῶν ἀνατολῶν νῆσος ἡ καλουμένη Μενουθιάς. Quare apud auctorem Peripli corrigendum huius inſulæ pa-
C riter & promuntorij nomen quod vtrumque in mendo iacet: μετὰ δύο δρόμους νυχθημέρους παρ' αὐτὸ τὸ Πράσον ἄκρον εἰς ἔσω Μενουθιὰς ἀπαντᾷ νῆσος, σταδίων ἀπὸ τῆς γῆς ὡσεὶ τριακοσίων. Non eſt porro credibile meminiſſe illius inſulæ auctorem illum, nec promuntorij mentionem feciſſe, cui adpoſita erat, longè celeberrimi. Emendatio illius loci quam proponunt, & quam habent pro optima, ea falſiſſima eſt: παρ' αὐτὴν τὴν δύσιν, εἶτα τὸ δὲ ἔσω Μενουθιὰς ἀπαντᾷ νῆσος. Multo minus tolerari poteſt expoſitio qua eam adſtruunt correctionem. Alios nempe ad ortum eam inſulam ponere, alios ad occaſum. Hoc de
D Cerne fortaſſe dici poſſet, de cuius ſitu dubitaſſe ſcimus veteres. Sed alia eſt Menuthias à Cerne. Præterea ridiculus eſſet auctor ille ſi exponere ingreſſus Oceanum Indicum & Eoi Oceani inſulas, inter eas reponeret hanc inſulam quæ eſt Occidentalis Oceani. Poſtquam, inquiunt, Menuthiadem ad occidentem collocaſſet, ſeipſum corrigit & ad Orientem ponit. Scilicet Occidentalem inſulam inter inſulas Orientis recenſeret, & mox recenſionis huiua pœniteret, & ab occaſu in exortum vno pedato volaret. Quid ille hominis eſſet, qui
E ita ſcriberet? Barbaricus ſinus Orientalis, & Indici Oceani par eſt. In eo ſinu inſula Menuthias in Occidentali Oceano ſita, aut etiam vt aliis placet, ad Oriehtem. Tale eſt quod ex illa correctione eliciunt & aſſerunt. De ſitu Cernes inſulæ dubitatum oſtendit Euſtathius ad Dionyſium: καὶ ἡ θέσις δὲ αὐτῆς διαφωνεῖται. οἱ μὲν γὰρ ἀνατολικὴν αὐτὴν ὑποτίθενται, ὡς καὶ Λυκόφρων ἐμφαίνει, οἱ δὲ δυτικήν. Sanè Lycophron ex inſula Cerne oriri facit auroram:

Τιθωνὸν ἐν κοίτῃσι τῆς Κέρνης πέλας
Λιποῦσα.

His verſibus Κέρνην ibi collocat, vbi omnes alij veteres, Χρυσῆν, ὑπ' αὐτὴν τὸν ἥλιον αἰθέρος. Hæc Cerne Lycophronis licet ad Orientem ſit non poteſt eadem eſſe cum Menutheſiade. Sed non minus nugatur Lycophron cubile ſolis in Cerne inſula locando, quam Mimnermus qui in Colchis conſtituit:

Αἰήταο πόλιν τόθι τ' ὠκέος ἠελίοιο
Ἀκτῖνες χρυσέῳ κείαται ἐν θαλάμῳ.

Omnes alij ſcriptores Cernen in Occidentali Oceano metantur. Quod etiam Strabo oſtendit, licet Cernen inter loca numeret quæ tum non cognoſcerentur, & Eratoſthenem eo nomine reprehendat quod fabuloſis habeat fidem: ταπεινοῖ δὲ καὶ περὶ τῶν ἔξω στηλῶν Ἡρακλείων πολλοῖς μυθώδεσι Κέρνην τε νῆσον καὶ ἄλλους τόπους ὀνομάζων τοὺς μηδαμοῦ νυνὶ δεικνυμένους. Ergo Cerne extra columnas Herculis in Oceano Atlantico, quam Polybius grauis auctor etiam agnoſcit. Plinius inter inſulas Aethiophiæ & huic locum dat. *Cerne nominatur inſula aduerſa Æthiopiæ, cuius neque magnitudo neque interuallum à continente conſtat.* Ita hæc legenda, non vt eſt vulgo: *Contra ſinum Perſicum Cerne inſula nominatur.* Nam verba illa *contra ſinum Perſicum*, ad præcedentem clauſulam pertinent, vt iam aliis animaduerſum. Occidentalis Cerne Aethiopiæ aduerſa non eſt, ſed Heſperiæ. At Plinius ex his quæ apud eum ſequuntur, Orientalem eam inſulam facere videtur: *Æthiopas tantum populos habere proditur. Ephorus auctor eſt à Rubro mari nauigantes in eam non poſſe propter Solis ardores vltra quaſdam columnas, ita appellantur paruæ inſulæ, peruehi.* Hæc Ephori ſententia Plinio præſertim referente mihi valde ſuſpecta eſt. Cerne ab omnibus antiquis Geographis in Oceano Occidentali ponitur, ac terminus ſtatuitur nauigationis Phœnicum, qui non nauigabant in eam à Rubro mari: quî enim id poſſe, nondum comperta Meridiani maris nauigatione? ſed per Gades Oceanum illum ingrediebantur, qui etiam in ora illa multa oppida condiderunt. Hanno longe vltra Cernen in ea nauigatione Atlantici maris proceſſit, & vſque ad Gorgadas inſulas & promuntorium Heſperium peruectus eſt, non tamen vſque ad Arabiæ confinia penetrauit, vt perperam autumat Plinius. Heſperion illud Ceras putant hodie eſſe quod vocatur Caput Viride. Sed eos errare infrà oſtendam. Cælius igitur ille Antipater, quum vidiſſe ſe affirmauit, qui ex Hiſpania in Aethiopiam nauigaſſet commercij gratia, de Aethiopia illa Atlantico mari adiacente intelligebat, aut certè ille, qui ei hoc dicebat. Quam Plinius perperam pro Aethiopia Orientali accepit. Quinetiam ſi qui Cernen inſulam in Orientali Oceano collocarunt, videntur decepti Aethiopiæ nomine, & Eoam pro Heſperia intellexiſſe, prauo errore.

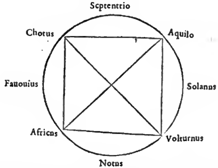
Pag. 87. *Ab India adusque Gades nauigabile, Chori tantum flatibus.*] Nihil vidi verius. A Ab India ad Gades Chori tantum flatibus nauigari? ſanus non erat homo iſte, ſed habet auctorem Plinium. nec ille ſanus. Chori flatibus ab India Gades nauigari ſimpliciter ille dixit. Hic verius ne pari menſura modoque cum auctore ſuo erraret, adiecit ad pondus iſtud *tantum*. In ea nauigatione ad omnes mundi partes curſus vertitur, ad Meridiem, ad Orientem, ad Occidentem & ad Septentrionem. Et cui credibile fiet vno tantum Choro flante ac ferente, tot fieri flexus ac veliuolos curſus? Vegetius λιβόνοτον Corum interpretatur, & ad ſiniſtram Meridiani cardinis B collocat. Hoc vento ab initio maris Atlantici Gades poſſet nauigari. Sed alij auctores omnes diſſentiunt, qui hunc ventum à ſiniſtra occidui cardinis faciunt ſpirare inter Fauonium & Septentrionem, ab occaſu nempe æſtiuo. Vitruuius: *Inter Fauonium & Septentrionem chaurus, quem plures vocant Chorum.* In hac quoque ſententia Plinius ipſe lib. XVIII. cap. XXXIV. *Ex aduerſo Vulturni flabit Corus ab occaſu Solſtitiali & Occidentali latere Septentrionis.* Gratius in Cynegetico:

Verum vbi Chaurino perſtrinxit frigore veſper
Ire placet.

C Ab Occidente hic ventus, ſed à parte Septentrionis. Ideo frigidus. Virgilius: *In Borean Chaurumque.* Græci ἀργέστην appellant. Si Vulturnus ex India recurrentibus ſecundus eſt ventus, vt Plinius ipſe auctor eſt, Indiam petentibus commodior eſſet Chorus, qui eodem recte aduerſus Vulturnum ſpirat, quam ex India Gades velificantibus, quibus planè contrarius Chorus. Opportunior tamen Africus Indos petentibus, qui aduerſus Aquilonem flat. Auctor Peripli λιβόνοτον vocat, quem alij auctores λίβα appellant: ὅτε τῶν θαλασσῶν φυσώντων τῶν παρ' ἡμῖν Ἐτησίων D ἐν τῷ Ἰνδικῷ πελάγει λιβόνοτος φαίνεται. Vbi Eteſias Zephyros vel Fauonios intelligit ex Oceano occiduo ſpirantes certo anni tempore, præcipuè verno, quibus flantibus in mari Indico Libonotus ventus ex Arabico portu egreſſos mercatores, & Indiam petentes vehit. *Hippalum* hunc ventum à gubernatore quodam cognominatum tradit, & ſic in India vocari. Plinius Fauonium interpretatur: *Poſtea à Syagro Arabiæ promuntorio Patalen Fauonio, quem ibi Hippalen vocant, peti certiſſimum videbatur.* Et paulo poſt: *Inde ven-* E *to Hippalo nauigant diebus quadraginta ad primum Emporium Indiæ Muziriim.* Eum ventum Peripli auctor λιβόνοτον vocauit, & λίβα intellexit, id eſt Africum qui ad latus dextrum Fauonij, quod ad meridiem inclinat. Alij proprium hoc nomen fecere venti meridiani, qui ad ſiniſtram Noti locatur. De quo non poteſt accipi Peripli auctor. Nec enim ventus à meridie ſpirans ferre poſſet nauigantes in Indiam. Africum Aquiloni contrarium flare ſcribit Plinius, Chorum Vulturno. Fauonius contra apud Agellium Chorum aduerſus Aquilonem animas impellere,

re, Africum aduerſus Vulturuum tradit. De ſitu tamen eorum ventorum vtrique paria ſentiunt. Certè in recta linea Chorus & Aquilo inuicem oppoſiti ſunt aduerſis frontibus. Chorus ab æſtiuo occaſu fertur, Aquilo ab æſtina & Orientali meta venit. Similiter Africus & Vulrurnus in altera linea ſeſe inuicem reſpiciunt, hic ex hiberno Orien-

A te, ille ab occaſu brumali oriundus. Hunc ſitum eorum ſpectauit Fauonius quum Vulturnum Africo, Aquilonem Choro flare contrarium dixit. Ceterum in decuſſata linea Chorus Vulturoo oppoſitus & aduerſus, Africus Aquiloni ex aduerſo reſpondet. Quod ex ſubiecto diagrammate apparebit.

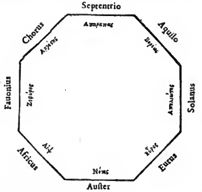

Hos octo ventos ſolos antiqui vt præcipuos norant, tres Occidentales & tres Orientales inter ſeſe aduerſos, vnum Septentrionalem, & vnum Meridialem. Agellius lib. II. cap. XXII. *Ea duæ regiones cæli Orientis Occidentaliſque inter ſe aduerſæ ſex habere ventos videntur. Meridies autem quoniam certo atque fixo limite eſt, vnum Meridialem ventum habet. Septentriones autem habent ob eamdem cauſam vnum.* Quod igitur tres Occidentales ventos obiectos directoſque ex aduerſo trium Orientalium conſtituerent, idcirco & Chorum oppoſitum Aquiloni, Africum Vulturno eſſe voluerunt. Et ſanè Chorus in parte Occidentali oppoſitus eſt Aquiloni in parte Orientali poſito, & Africus Vulturno, non tamen vt ſiti ſunt, ita flatus ſuos alter in alterum directos mittunt, ſed ex ratione mundi & orizontis, vt χιασμὸν faciunt, hi quatuor venti decuſſantibus lineis Afri-C cus reſpondet Aquiloni, & ex aduerſum eum ſpiritus ſuos dirigit, quemadmodum in forma ſupra ſcripta videre eſt, & Chorus reflat Vulturno. Vereor igitur ne Agellius Fauorini mentem non rectè collegerit, nec bene retulerit. Hoc ſi non eſt, tum in culpa erit ipſe Fauorinus. Certè praua ea opinione quidam inducti ſitus ventorum permutarunt & Vulturnum in Aquilonis ſede poſuerunt, quia ſcripſit ſcilicet Agellius ex ſententia Fauorini, Africum contra Vulturnum ſtare & flare. Alij autem tradiderunt Africum Aquiloni contraueſum eſſe. Hinc Vulturnum cum Aquilone quidam eumdem fecere. Iſidorus: *Subſolanus à latere dextro Vulturnum habet, à læuo Eurum.* Immo à latere ſiniſtro Subſolani Vulturnus, qui idem pleriſque cum Euro. Alij vero Medium Eurum ſtatuūt

B in cardine Orientis æquinoctiali vt Fauorinus apud Agellium. Vitruuius Solanum vocat qui aliis eſt Eurus, & Eurus qui aliis Vulturnus: *itaque ſunt collocati inter Solanum & Auſtrum: ab Oriente hiberno Eurus.* Præterea quod idem Fauorinus in ea partitione octo ventorum, tres Orientales facit, tres Occidentales, vnum ex Meridiano axe & vnum ex Septentrionali, ſciendum eſt non magis numerari poſſe tres Occidentales quam tres Meridiales, nec merito ſuo locum potius dandum tribus Orientalibus, quam tribus Septentrionalibus. Nam veteres octo illis ventis totum mundum æqualiter diuiſerunt pari interuallo ab inuicem diſtantibus. Itaque Chorus non magis Occidentalis quam Septentrionalis, vt pote inter vtrumque poſitus. Nec Africus magis occiduus quam Meridialis. Aquilo quoque in ea diſtributione æquè Septentrionalis eſt & Orientalis, vt Vulturnus Orienti & Meridiei cōmunis. Ea propter Andronicus Cyrreſtes qui hūc ventorum numerū & partitionem inſtituit, turrim marmoreā Athenis collocauerat Octogunon, & in ſingulis lateribus Octogoni ſingulorum ventorum imagines exculptas contra ſuos cuiuſque flatus deſignauerat, & ſupra eam turrim metam ex marmore poſuerat, cui Triton æneus impoſitus ad omnem venti auram verſatilis, virgam manu tenens ac porrigens indicabat quis ventus flaret. Ad hoc exemplum hodie in ſummis ædium faſtigiis & templorum obeliſcis gallus gallinacius ex ære imponitur, qui ſemper roſtrum habet conuerſum contra ventum flantem, eumque hoc modo indicat. Nam caudam eius latiorem ventus qui flat verberans & impellens, roſtrum auis aduerſum ſe conſi-

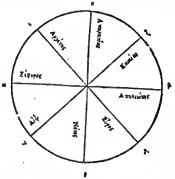
ſtere cogit. Ita Triton æneus in fabrica Andronici ſic machinatus fuerat, vt cum vento circumageretur, ſemper contra flatum conſiſteret, & ſupra imaginem flantis venti virgam Indicem teneret. Eumdem vſum præſtant cognoſcendi flatus qui obtinet, in ſummis trichoris nobilium domuum *pinnacella* quæ vocantur vulgo, in modum bandi vel vexilli ductæ ex ære laminæ, quamuis ad ornatum & inſigne addi ſoleant. Quibus reſ-

A pondent Græcorum *ἀκρωτήρια*, hoc eſt faſtigiorum ornamenta. Nam *pinnacella* eſt *ἀκρωτήριον*. Victoriolæ & Deorum ſimulacra olim imponi ſolita ornandis faſtigiis. Hodie eiuſmodi *pinnacella* adduntur, quæ parua ſunt vexilla ænea, verſatilia ad ventum indicandum qui ſpirat. *Gyroettas* etiam vocant à gyrandi ſignificatione. Formam octagoni Andronici cum nominibus ventorum heîc ex Vitruuio ſubijciemus.

Græca etiam nomina addidi quibus vſum eſſe Andronicum pro certo habeo, quæ Latinis illis nominibus reddidit Vitruuius. In hoc octagono, vt vides, Choros contra Eurum ſiue Volturnum flatus ſuos directos & oppoſitos habet, Africus in Aquilonem ſuos dirigit ſpiritus. Quia inuicem à ſe longiſſimè diſtant vt pote κατὰ διάμετρον, ideo inter ſe erunt frontibus aduerſis contrarij.

B Nam teſte Philoſopho πνεῖν ἀντία τὰ κατὰ διάμετρον. Quæ plurimum autem loco diſtant ac diſſident, ea maximè κατὰ τόπον contraria & pognantia. Inde ſequitur eos ventos qui κατὰ διάμετρον inuicem diſparantur, quæ longiſſima eſt loci diſtantia, inter ſe contrarios eſſe. Verba Philoſophi: ἀναγκαῖον οὖν, καὶ τῶν πνευμάτων ταῦτα ἀλλήλοις ἐναντία εἶναι, ὅσα κατὰ διάμετρον κεῖται. Id ex forma ſubiecta patebit.

A & B occaſus & ortus æquinoctialis, qui κατὰ διάμετρον oppoſiti ſont, ideo & venti qui indidem ſpirant, contrarios & oppoſitos inter ſe habent flatus. Similiter H & Θ ex diametro diſtant, Septentrio & Auſter. Ea propter & flatus indidem venientes ex ad-

uerſum alter alterum ſpirant. Ε & Ζ occaſus & ortus æſtiui, oppoſitos quidem ſitus habent, ſed non κατὰ διάμετρον. Et proinde ex illis regionibus flantes venti non erunt inter ſeſe aduerſi. Eodem modo Γ & Δ occaſus & ortus Brumales ſeſe inuicem quidem reſpectant, ſed flabra inde orientia non videntur contrauerſa & ἀντίπνοα, quia linea qua diſiunguntur non eſt diametra. Ergo Ε & Δ inter ſe contrarios flatus emittunt, *Argeſtes* nempe & *Eurus*, qui *Chorus* & *Vulturnus* Romanis. ξ & γ pariter alter alterum contra nituntur & reflant, *Cæcias* & *Lips*, vel vt Romani loquebantur, *Aquilo* & *Africus*. Ariſtoteles Καικίαν vocat ventum ab ortu ſolſtitiali ſpirantem, quem Romani *Aquilonem* appellabant. Andronicus & alij Græci Βορέαν. Ariſtoteles autem in Meteorologicis Ἀπαρκτίαν & Βορέαν eumdem facit qui ab ipſo axe ſpirat. At auctor libri de Mundo Ἀπαρκτίαν quidem vocat qui ab ipſo polo venit, cui Βορέαν adiungit inter ſolſtitialem exortum & Septentrionem. Vt hinc colligi poſſit opus illud attribui non poſſe Ariſtoteli. Sed de his infra. Nugabatur igitur aut plus ſatis adbiberat in illo ſuo conuiuio Fauorinus, quum Argeſten aduerſus Aquilonem flare & Africum qui Græcè Λίψ dicitur aduerſus Vulturnum facere dixit. Ita enim veteres libri ſcribunt: *Tertius Africus, qui Græcè Λίψ, aduerſus Vulturnum facit.* Ceterum qui octo ventos numerare inſtituerunt, eorum ſpatia æqualiter in circuitum orbis deſcripſerunt, vt fecerat Andronicus Cyrreſtes in octagono ſua turri, ex cuius ſententia ita ſcribit Vitruuius lib. I. cap. VI. *Itaque ſunt collocati inter Solanum & Auſtrum ab Oriente hiberno Eurus, inter Auſtrum & Fauonium ab Occidente hiberno Africus: inter Fauonium & Septentrionem Chorus, quem plures vocant Chorum. Inter Septentrionem, & Solanum Aquilo. Hoc modo videtur eſſe expreſſum, vti capiatur numerus & nomina & partes vnde certi ventorum flatus ſpirent.* Ex his etiam ſciri poteſt an verum ſit quod poſt Plinium heic Solinus affirmat Chori tantum flatu ab India Gades vſque nauigari. Cæterum octo ventos ſupra ſcriptos, & æquabiliter orbi terrarum diſtributos à Romanis obſeruatos fuiſſe teſtes Varro & Plinius. Hic octo tantum numerat. Ille ſimilem rationem colligendi qua ex parte veniret ventus, in Ornithone villæ fabricatam, atque eam quam Athenis collocauerat Andronicus, exponit lib. III. cap. V. de R. R. his verbis: *In eodem hemiſphærio medio circum cardinem eſt orbis ventorum octo, vt Athenis in horologio quod fecit Cyrreſtes. Ibique eminens radius à cardine ad orbem ita mouetur, vt eum tangat ventum qui flet, vt intus ſcire poſſis.* In his multa notanda. Orbem ventorum vocat circulum vel polum in quo octo ventorum nomina eo ordine ac ſitu deſcripta fuerant, vt in octogono Andronici ſupra habuimus. In Machinamento Varronis radius eminens à cardine

A ad orbem ita mouebatur, vt eum tangeret ventum qui flaret. In octagono turri Andronici Triton æneus contra ventum qui flabat collocatus, ſupra imaginem venti flantis virgam indicem tenebat. Vitruuius: *& ita eſt machinatus, vt vento circumageretur, & ſemper contra ventum conſiſteret, ſupraque imaginem flantis venti virgam indicem teneret.* Sed quare *horologium* vocat Varro illam machinam quæ ventis tantum explorandis noſcendiſque erat facta? An quia adiectum & horologium vt in Ornithone Varronis? Non B puto, nec hoc dicit Vitruuius. Prætera diuiſæ ſunt machinæ, & nominibus diſtinctæ quæ horas oſtendunt, & quæ ventos. Fortaſſe Varro ſcripſerat: *In Aurologio quod fecit Cyrreſtes.* quod poſtea mutatum librariorum vitio in *Orologium.* vt *cautes*, cotes: *cauda*, coda. Et ſimilia. Reuera ὡρολόγιον fuit illud octogonum μηχανικὸν Andronici, quo indicium fieret quibus ex locis venirent auræ ventorum. Sic ἡμερολόγιον, & μηνολόγιον. Fortaſſe & ὡρολόγιον etiam dixerunt non ab horis, quarum ſingulæ duodecimam diei partem conſtituunt, ſed ἀπὸ τῶν C ὡρῶν quæ tempora anni ſignificant. Hinc ἡλιοτρόπιον veterum exponitur ὡρολόγιον, quum certum ſit in illis Ἡλιοτροπίοις non horas diei, ſed ὥρας ἔτους ſignatas fuiſſe, cum vario ſignorum ortu & obitu.

Tempora quæ meſſor, quæ curuus arator haberet.

Vt ὥρα duplicem habet ſignificationem, pro diei particula, & pro anni tempeſtate ſumpta, ita & ὡρολόγιον. Venti quoque tempora variant. Vnde Auſtrinæ tempeſtates Suetonio, τὰ Νότια. Sic Boreales, τὰ Βόρεια, ex nempe temporis conſtitutiones quæ illo & illo vento flante fiunt. Communi autem D conſenſu tam Græcis quàm Romanis receptam fuiſſe, octonariam hanc ventorum partitionem, & magis probatum iſtum numerum quam alium quemlibet, teſtimonio auctorum vtriuſque linguæ confirmari poteſt. Ariſtoteles in Meteorologicis hos ſolos eſſe octo ventos pronuntiat, qui ex diametro inuicem ſibi reſpondeant in contrario ſitu poſiti. οὗτοι μὲν οὖν, inquit, οἱ κατὰ διάμετρον κείμενοι ἄνεμοι, καὶ οἷς εἰσὶν ἐναντίοι. Etenim ſi qui alij inſerantur iis ſuos non dari contrarios. Ἕτεροι δέ εἰσιν, καθ' οὓς οὐκ ἔστιν ἐναντία πνεύματα. Illum vide lib. II. Meteorolog. cap. VI. Prima & antiqua partitio quaE ternos tantum ventos habuit ex quatuor partibus mundi. Eam Homerus nouit, qui plures non agnoſcit Eurum. Auſtrum Aquilonem, Fauonium. Hos quatuor primos vocat Fauorinus apud Agellium lib. II. cap. XXII. *A quatuor cæli partibus, quos quaſi primos nominabimus.* Ita legendum non vt eſt vulgo: *quas quaſi primas nominauimus.* His additi ſecundi quatuor, & ſic octo facti ſunt. Poſtea adiecti tertij quatuor, & duodecim facti. Verba Agellij quibus hoc dicit, in vulgatis Editionibus corruptiſſima ſic ſunt corrigenda:

1249

occiduos, & totidem meridianos. Sic duodecim nouit. Non igitur Ariſtotelis illud ſcriptum qui octo tantum poſuit. Præterea Ariſtoteles Βορέαν & Ἀπαρκτίαν qui ab axe ipſo oritur eumdem vult eſſe. Hic Boream à Septentrione ſeparat. & inter exortum Solſtitialem & Septentrionem eum metatur, quod Plinius ſequutus eſt, licet in alia diuiſione. Sic breuiorem confudit rationem cum numeroſa. Verba ſuperius allata ex libro de mundo peſſime interpretes ita reddunt: *qui autem hunc à vertice flatus excipit per meridianum ſpirans, Septentrio dicitur.* Ἀπαρκτίας δὲ ὁ ἐφεξῆς ἀπὸ τοῦ πόλου κατὰ τὸ μεσημβρινὸν πνέων. Et tamen quod mirandum, Budæus eſt qui ita vertit. Legendum in Græcis: ἀπὸ τοῦ πόλου κατὰ τὸν μεσημβρινὸν πνέων. Abſolutè πόλος Græcis vocatur Borealis axis. At μεσημβρινὸς etiam πόλος dicitur. Aparctias igitur ab axe Septentrionum contra Meridianum axem directus flat. κατὰ τὸν μεσημβρινὸν πόλον. Sic Ariſtoteles in Meteorologicis: ἕτεροι δὲ εἰσὶ καθ' οὓς οὐκ ἔστιν ἐναντία πνεύματα. *Alij ſunt venti contra quos non ſpirant aduerſi flatus.* Geographi paſſim ita loquuntur: κατὰ τὸν Γάγγην, κατὰ τοῦ Ἰνδοῦ στόματα. *contra Gangem, contra Indi oſtia.* Sed longè deterrima illius loci verſio quem dedit Apuleius in tractatu cognomine. Sic enim dixit: *Et Aquilo qui ſeptem ſtellarum regione generatur. Huic vicinus eſt Aparctias. Hic propior ad diem medium. Thraſcias & Argeſtes ſunt indidem flantes.* Ita hæc ſunt diſtinguenda, ac legenda. Aparctias, *propior ad diem medium*, quem κατὰ τὸν μεσημβρινὸν πόλον Græcus auctor ſcribit, id eſt contra meridianum axem flare. Hæc monſtro pæne ſimilia ſunt. Sed talis vbique in illo ſcripto Apuleius. Quod autem ait, *Thraſcias & Argeſtes ſunt indidem flantes*, in Græcis ita concipitur: Θρασκίας δὲ ὁ ἑξῆς πνέων τῷ Ἀργέστῃ, ὃν ἔνιοι Κερκίαν καλοῦσι. ita ibi legendum docemus infra, non Καικίαν. Meos Græci ſcriptoris hæc eſt, Aparctian qui ab axe ſpirat, collaterraneos habere Thraſcian & Borean in Septentrionali plaga. poſt Thraſcian continenter ſequi Argeſten in occiduis partibus ab occaſu æſtiuo flantem. Non igitur Argeſtes & Thraſcias indidem ſunt flantes. Sed ex occidente æſtiuo venit Argeſtes. Thraſcias Septentrionalis inter Solſtitialem occaſum & Septentriones poſitus. Non puto tamen tam cæcum mentis fuiſſe Apuleium, & ſenſus communis expertem, vt Aparctian ab axe Septentrionali ſpirantem ventum ad medium diem pertinere potauerit. Subleuemus igitur hominem & culpam in librarios conferamus. Veteres editiones eo loco ſic legunt: *& huic vicinus eſt Aparctias. Huic propiores ad idem diem medium.* Libri veteres habent: *Hic prior eſt ad idem diem medium.* Scribo: *Hic prior eſt indidẽ in diem medium.* Priorem eſſe dicit Aparctian eorum ventorum qui ab axe Boreo flant, & in diem medium dirigi. Pendet autem ſermo ex ſequentibus, quæ etiam ſunt corruptiſſima. Florentinæ

A membranæ cum aliis vetuſtis ita legunt: *Thraſcias & Argeſtes ſunt in Indiam flantes.* Quod reijcere non debuerunt. Hæc enim vera lectio. Totum igitur locum ſic conſtitue: *Hic prior eſt indidem in diem medium, Thraſcias & Argeſtes ſunt in Indiam flantes.* Ait Aparctian in diem medium flare, id eſt contra Meridiem, Thraſcian autem & Argeſten contra Indiam, quod verum eſt. Sic loquitur Agellius: *Is obiectus directuſque in Auſtrum.* Ita Aparctias in medium flat, & Thraſcias cum Argeſte in Indiam. Malè tamen Apuleius eo loco Argeſten ab Iapyge B ſeiungit, quum Græcus auctor disertè prodat Argeſten ab aliis Ἰάπυγα vocari: Ἀργέστης μὲν ὁ ἀπὸ τῆς θερινῆς δύσεως, ὃν τινες καλοῦσιν Ὀλυμπίαν, οἱ δὲ Ἰάπυγα. Hic eſt Latinorum Chaurus. Sed hæc paulo poſt. Prima & antiqua diuiſio quæ quatuor tantum ventos cognouerat, è quatuor cæli plagis eos educebat. κλίματα vocat Dionyſius Vticenſis: ἀπὸ τῶν τεσσάρων κλιμάτων τέσσαρες αὐθεντικοὶ πνέουσιν ἄνεμοι. *cæli partes* appellat Plinius. Fauonius apud Agellium, *limites & regiones cæli.* inferior Latinitas *cardines* indigetauit: Vegetius de ventis: C *à verno itaque ſolſtitio ſumimus exordium, ex quo oritur ventus Apheliotes.* Ita paulo poſt: *Meridianum cardinem, Occidentalem cardinem, & Septentrionalem cardinem* nominat. Græci κέντρα dicunt: ἀνατολικὸν κέντρον, δυτικὸν κέντρον, ἀρκτικὸν κέντρον, & μεσημβρινὸν κέντρον. Dionyſius: ὁ μὲν οὖν ἀπηλιώτης ἀπὸ ἀνατολικοῦ κέντρου φερόμενος. *Apeliotes qui ab Orientali cardine fertur.* Et ita in reliquis. Hinc *venti cardinales.* idem Latinitatis æuum appellauit quatuor illos primos ac præcipuos ventos, qui ex quatuor cardinibus mundi oriuntur. Dionyſius αὐθεντικοὺς nuncupat. Vegetius *principales* lib. IIII. cap. XXXVIII. *Ita vt ventis principalibus declaratis, eos qui ipſis dextra læuaque iuncti* D *ſunt, indicemus.* Seruius *cardinales*, ad illud poëtæ, *Eurum ad ſe Zephyrumque vocat.* vbi hæc verba ponit: *pars pro toto, iſti enim ſunt cardinales.* Ab eadem metaphora quatuor principales virtutes dixere *cardinales.* Sed & preſbyteri & Diaconi Epiſcopi vrbis olim ob excellentiam dignitatis *cardinales* ſunt nuncupati, & *cardinarij* quaſi principales dixeris & primos Preſbyteros Diaconoſque. Huius appellationis mentio apud Gregorium Magnum occurrit, nec puto E antiquiorem repperiri. Verum de his alibi. Cardo autem pro momento & articulo ſumitur, in quo præcipuè res vertitur, ab oſtiorum cardinibus. Virgilius:

——haud tanto ceſſabit cardine rerum.

In tanta occaſione rei faciendæ haud ceſſabit. ibi Seruius notat dici *rem in cardine eſſe*, quum in articulo eſt. Ergo cardo ipſum punctum eſt ac momentum occaſionis & opportunitatis, quæ niſi rapiatur, effluit ſtatim. Ceterum propriè loquendo, non quatuor ſunt mundi cardines, ſed duo tantum, Septentrionalis & Meridianus axis, ſuper quibus verti mundus

nis partibus plures ſint flatus quam in Meridianis. Quod argumentum eſt Euronotum & Libonotum ipſi de nomine notos non fuiſſe, quos poſterior ætas in numerum admiſit quæ duodecim computauit. Phœniciæ tamen etiam meminit, quem Thraſciæ oppoui vrcunque poſſe dicit. Thraſcias autem ipſi ponitur inter Cautum & Aparctian, cui alium ex diametro contrarium flatum dari non poſſe ait, niſi ſi forte Φοινικίας, quem tenuem eſſe ventum, atque non diu durantem affirmat. εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπ' ὀλίγον πνεῖ τις ἄνεμος, ὃν καλοῦσι οἱ περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον Φοινικίαν. Is omnino eſt quem alij recentiores Εὐρόνοτον appellarunt, inter meridiem ſcilicet & ortum Brumalem locatus. Plinius: *Numeroſior ratio quattuor his interiecerat Thraſcian media regione inter Septentrionem & occaſum Solſtitialem. Itemque Caeciam media inter Aquilonem & exortum æquinoctialem: Phœnician media regione inter ortum Brumalem & meridiem: item inter Liba & Noton compoſitum ex vtroque, medium inter meridiem & hibernum occidentem, Libonoton.* Ita legendus hic locus. perperam interſerunt editi: *ab ortu ſolſtitiali Phœnicean.* Duo verba illa expunximus, *ab ortu ſolſtitiali*, quæ nullo modo ibi hætere poſſunt. Hi ſunt igitur teſte Plinio quattuor venti quos ad illos octo principales addidere illi quibus placuit eſſe duodecim, Thraſcias, Cæcias, Phœnicias & Libonotos. Ex his Cæcias Ariſtoteli non eſt vnus ex additiciis, ſed ita vocat quem alij Boream vel Aquilonem ab exortu ſolſtitiali flantem. At Μέσην vocat quem Aparctiæ & Cæciæ interijcit. & Phœnician, qui inter Eurum & Noton ſpirat, qui aliis Euronotos. Hæc quum ita ſint, Plinius tamen hos duo ventos veluti diuerſos ac ſuper numerum adiectos ab aliis dicit. *Nec finis eſt*, inquit, *Alij quippe Meſen nomine etiamnum addidere inter Borean & Caecian: & inter Eurum & Noton Euronotum.* Dum diuerſos ſequitur auctores, diuerſa hæc etiam facit nomina. Atqui Ariſtoteles qui Meſen inter Borean & Cæcian collocat, longe in alia ſignificatione Boreæ & Cæciæ nomina ſumit, & in alia regione locat quam Plinius qui in finibus eorum ſtatuendis alios auctores exſcribit. Ariſtoteli Βορέας idem cum Aparctia, qui ab axeo Boreo flat. Plinio Boreas à ſiniſtra Aparctiæ flat. Καικίας Ariſtoteli legitimus & principalis ventus inter Apelioten & Borean ab exortu ſolſtitiali proficiſcens. Plinio Cæcias additiuus & ſpurius media regione inter Boream & æquinoctialem exortum poſitus. Adeo autem hæc turbat ac miſcet Plinius, vt ſitus eorum ac regiones nullo iudicio commutet. In ratione octonoria recenſenda, Aquilonem hoc eſt Βορέαν metatur inter Septentrionem & exortum Solſtitialem. Atqui in hac ratione Boreas in ipſo exortu ſolſtitiali poni debuit, vt ab aliis ponitur. Nam octo ventos numeran-

A tibus nullus interfluit ventus Septentrionem & exortum Solſtitialem. Ariſtoteles inter additicios numerat Μέσην quem medium conſtituit Ἀπαρκτίου καὶ Καικίου hoc eſt Septentrionis & exortus ſolſtitialis. Καικίας enim Ariſtoteli ab exortu ſolſtitiali manat. E conuerſo idem Plinius vbi Additicios ventos commemorat, in his Cæcian nominat, eumque media regione locatum ait inter Aquilonem & exortum æquinoctialem. μεταξὺ βορέου καὶ ἰσημερινῆς ἀνατολῆς. Atqui ventus hic Cæcias qui inter Borean & æquinoctialem exortum ſedes habet, vnus

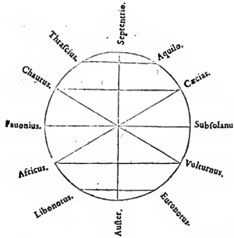
B eſt ex principalibus Ariſtotelis non Additicius. Ex ſupernumerarijs tum habetur, cum metatio illi aſſignatur, inter ſolſtitialem exortum & Aquilonem, quem locum occupat Meſes apud Ariſtotelem. Has turbas noſter dat Plinius dum varios auctores compilat, quorum ſententias in vnum concinnat, plerumque pugnantes ac diſſitas. Nec ipſe ſcit diſtinguere varias nominum ſignificantias. Vt heîc Borean & Cæcian Ariſtotelis, cum aliorum Borea & Cæcia confundit, qui multum diuerſi ſunt. Contra ea Phœnician Ariſtotelis ſeparat, ab aliorum Euronoto, quum iidem ſint.

C Et miror ipſius ἀβλεψίας & ματαιολογίας, vt ille aiebat. *Inter Eurum & Noton*, inquit, *Euronotus*. Sane accipimus. *Phœnicias inter ortum Brumalem & Meridiem.* Et hoc verum eſt. Diuerſos tamen eſſe vult. Quis hoc poteſt pati? Eurus ab exortu Brumali exit: Notus ab ipſo meridie. Diuerſus tamen erit Brumalis ortus ab Euri ſtatione, & Meridies à Noti metatione. Hæc merito in ſtuporem me dant, quia de ſtupore Plinij ſuſpicari cogunt. Euronoti & Libonori non meminit Theophraſtus in libro de ventis, vt nec Ariſtoteles. Quare appa-

D ret recentiora hæc nomina eorum ætate eſſe. Et manifeſtum hinc ſumitur argumentum longe poſteriorem illorum æuo eſſe ſcriptorem libelli De mundo, qui Λιβόνοτον & Εὐρόνοτον nominat, & partitionem in ventos duodecim agnoſcit. Idem adnotat λιβόνοτον qui ad ſiniſtram Noti oritur ab alijs vocatum eſſe λιβοφοίνικα. Videntur etiam quidam eum ventum qui ad dextram eiuſdem Noti apparet, appellaſſe Εὐροφοίνικα, quia inter Eurum & Noton ſitus eſt. Profecto is omnino eſt quem Ariſtoteles vocat Φοινικίαν. Sic *Cercian* dixerunt qui ad

E latus Chauri. Hinc oppoſitum ad latus Euri, *Eurocercian* vocauerunt vt infra dicam. Cum igitur Phœnicias ab aliis dicitur Εὐροφοίνιξ, alium qui eſt ad latus eiuſdem Noti hoc eodem exemplo nominarunt λιβοφοίνικα. In Ariſtotelis Fragmento περὶ Σημείων quo de ventorum ſitu & nominibus agebat, Εὖρον à quibuſdam φοινικίαν vocari ſcribit, ab aliis Καρβᾶν à Carbanis Phœnices populis, ἀπὸ τῶν Καρβανῶν. Lubet heîc exhibere formam Dodecagoni cum

riam triplicauit Vitruuius adiectis pariter ad latera ſingulorum duubus alijs venus, fecitque pro octo viginti quattuor. Neoterici porro Duodenariam hoc modo triplam ediderunt, commeutique ſunt collateros cuique duos alios veutos, & numerum vſque ad triginta ſex prouexerunt. Quid diceret Plinius ſi hoc videret, qui rationem duodenarij numeri ſubtiliorem indicabat & nimis cunſciſſam? Profectu antiqui viri latus cæli quamlibet extentum vni vento poſſidendum dabant, qui inclinationibus ac flexibus alias atque alias facerer varietates flatuum. Vt in machinamento Andronici ſingula latera uctagoni ventus vuus uccupabar, qui receſſionibus & inclinationibus mutare flatus exiſtimabatur, quum tamen idem eſſet ventus. Iuxta hanc ſententiam Ariſtoteles ſcribit, Cæcian ab æquinuctiali exortu tenere vſque ad orientem Solſtitialem & vltra. Hoc eſt vnum latus Octagoni Andronici. οἷον περὶ ἰσημερίας τὸν ἀπ᾽ ἰσημερινῶν Καικίας καὶ ὅλως τὰ ἐπέκεινα ἕως θερινῆς. Ita Africus ab æquinoctiali uccaſu vſque ad hibernum occaſum detinere pronuntiat. Quod eſt alterum latus octagoni Andronici. Zephyrus vero ab occaſu æquinoctiali vſque ad uccaſum æſtiuum metas habet, ibique incipit Argeſtes, qui latus aliud octagoni incubat vſque ad Septentriones ipſos. ita de cereris. At recentioribus magis viſum eſt rationabile omnes flatuum mutatiunes & flexus fluxuſque ab vuo vento profectos, pro totidem venis numerare, quibus & ſua nomina impuſuerunt. Seneca plures nuſquam poſſe ventus eſſe quam duodecim aſſerit, & quid ſequuti ſint qui duudecim conſtituunt, exponit lib. v. Quæſtionum Naturalium. Cælum nempe in quinque circulus diuidi. Eos circulos ab Orizonte ſecari & decem partes effici, quinque ab ortu, totidem ab occaſu. His accedere & Meridiauum circulum qui per polua mundi tranſit. Sic duodecim diſcrimina aërem accipere, tutidemque fieri ventus, vt in ſubiecta figura licet videre.

In ea duodecim ventorum deſcriptione ac diſtributiune per ſex circulos, ita Seneca ſcribit de rribus ventis ſeptentrionalibus: *A Septentrionali latere ſummus eſt Aquilo, medius Septentrio, imus Thraſcias.* Quæ verba in primis notanda. Ad dextram Septenttionis eſt Thraſcias, ad læuam Aquilo. Hunc qui à læua eſt, ſummum eſſe dicit, illum qui à dextra imum: Septentriunem inter vtrumque medium facit, à lecturum triclinarium diſpoſitione ac ſitu ſumpta hæc loquutio. Tribus lectis cænabant veteres. Is qui ad ſiniſtram erat, dicebatur ſummus lectus, qui ad dextram, imus, inter vtrumque, medius. Ratio diſcumbendi hoc faciebat. Etenim vt liberam & exertam habere poſſent dextram manum, in ſiniſtrum latus decumbebant. Et qui ordo lectorum, idem etiam fuit in ſingulis lectis accubantium. Summus quippe locus in vnuquoque lectu, qui nullum

ſupra ſe habebat, imus vero, quem infra medium accumbens occupabat. Medius enim infrà primum & ſummum, vt imus infra medium. Quæſiuere viri docti quis locus honoratior eſſet apud Romanos in conuiuij accubitu. Operam omnes hactenus luſere. Effaſcinauit eos Seruius, qui apud maiores medium locum Domini fuiſſe notat ad illum Virgilij verſum:

> —— *aulæis iam ſe regina ſuperbis*
> *Aurea compoſuit ſponda, mediamque locauit.*

Sed alia ratio in priuatis, alia in Regibus. Reges ſemper honoratiſſimo loco vel ſedere vel accumbere ad menſam ſoliti, quum ſoli non cœnarent. Priuati in omni æuo & apud omnes nationes prima loca ſemper ceſſere conuiuis ſuis, ipſi in poſtremis ſedentes, quod hodieque diligenter apud omnes obſeruatur Europæ populos. De loco in conuiuio honoratiore non idem ſenſus omnium gentium olim fuit, ſed apud alias alius habitus. Apud Perſas medius locus honeſtiſſimus. In eo Rex accumbebat. Mediam quoque in ſponda locat Reginam Virgilius. Apud Græcos primum locum etiam fuiſſe honoratiſſimum tradit Plutarchus. Primus locus in ſommo ac primo lecto ſummus. Apud Heracleotas Ponticos medij lecti primum id eſt ſummum locum, qui nempe ad ſiniſtram, etiam honeſtiſſimum exiſtimatum idem refert. Romanos autem præcipuum locum & maximè honoratum duxiſſe narrat medij lecti vltimum, eum nempe qui infra medium ad dextram lecti triclinaris. Is locus dabatur conuiuarum honeſtiſſimo & digniſſimo. Ideo & conſularem vocabant. Plutarchus lib. 1. cap. III. Sympoſiacῶn: Ῥωμαίοις δ' ὁ τῆς μέσης κλίνης τελευταῖος, ὃν ὑπατικὸν προσαγορεύουσι. Ex tribus lectis duo priores medius ac ſummus inuitatis cedebant. Dominus conuiuij cum vxore & liberis in tertio accumbebat, & locum primum in eo occupabat. Clara hæc Plutarchi verba: τῶν δύο κλινῶν ἀποδεδομένων τοῖς παρακεκλημένοις, ἡ τρίτη καὶ ταύτης ὁ πρῶτος τόπος μάλιστα τῷ ἑστιῶντί ἐστι. Quum hæc verba Latinè verteret doctiſſimus Ciacconius in libro ſuo de Triclinio, vt qui imbiberat medium locum fuiſſe domini, ita reddidit: *ſecundum fuit, quod cum duo lecti inuitatis tribuantur, tertius eiuſque primus, hoc eſt medius locus domino conuiuij congruit.* hanc interpretationem nullus intelligo, vt primus locus in tertio lecto, idem & medius intelligatur. Atqui medius is proprie dicitur in ſingulis lectis, qui ſupra ſe alium habet, & infra ſe alium. primus qui ſupra medium, vltimus qui infra. Ceterum apud Romanos nec medius locus Domini fuit, nec honoratiſſimus. Locus dignior apud eos habitus vltimus medij lecti. Dominus vero tertij lecti primum locum premebat. Sic fiebat vt Dominus in primo loco accubans tertij lecti, & honeſtiſſimus conuiuarum in vltimo ſecundi lecti loco poſitus, ſeſe contingerent, in fine vterque ſui lectuli locatus, hic in ſummo tertij, ille in imo medij. Et hanc rationem inter alias reddit Plutarchus, cur medij lecti locus vltimus tribueretur conuiuarum digniſſimo, quia proximus eſſet conuiuij domino, qui in primo tertij diſcumbebat. Verba Salluſtij hoc maniſeſto indicant, quæ leguntur apud Seruium, ita interpungenda: *Igitur diſcubuere. Sertorius inferior in medio, ſupra L. Fabius Hiſpanienſis ſenator ex proſcriptis. Antonius in ſummo, infrà ſcriba Sertorij Verſius. Alter ſcriba Mæcenas in imo, medius inter Tarquitium & dominum Perpernam.* Tres hîc habes lectos, medium, ſummum & imum. Perperna dominus conuiuij & inuitator erat. Sertorius dignitate ſupra ceteros, & Imperator. Non medius illi locus aſſignatur vt Imperatori, quemadmodum hariolantur, ſed infimus in medio lecto, qui locus conſularis & Imperatorius atque honoratiſſimo debitus. In medio lecto duo tantum diſcubuere, Sertorius inferior, qui ſupra ſe habebat L. Fabium Hiſpanienſem. Quod ſi tres fuiſſent, Sertorius vtique infimus diſcubuiſſet, infra eum etiam qui medium locum detineret. Quia duo tantum fuere tum in illo lecto, inferior fuit qui locus ὑπατικός. Poſt medium lectum in quo accumbebat conuiuarum qui præcipua erat dignitate, ſequebatur ſummus lectus. De eo accipiendus Salluſtius in verbis ſupra citatis: *Antonius in ſummo, infrà ſcriba Sertorij Verſius.* In ſummo lecto apud Perpernam, accubuiſſe ſummum Antonium ſignificat, & infra eum alterum ſcribam Sertorij. Sic duo tantum in illo conuiuio hunc ſummum lectum obtinuere, Antonius & ſcriba Sertorij Verſius, hic inferior in dextra nempe lecti parte, ille ſuperior in ſiniſtra. Sequitur tertius lectus & imus: *Alter ſcriba Mæcenas in imo, medius inter Tarquitium & dominum Perpernam.* Locus non eſt mancus, vt opinatur Ciacconius, qui dicit non planè referri, qui inter Tarquitium & Perpernam dominum conuiuij accubuerit. Immo nihil pote planius. Alter ſcriba Sertorij Mæcenas in imo lecto accubuiſſe dicitur, medius inter Tarquitium & Perpernam. Imus lectus domini proprius & in eo primus ſiue ſummus locus. Hic eſt quem in eo conuiuio obtinuit Perperna. Inter eum & Tarquitium medius accubuit Mæcenas. In illo tertio & imo lecto plerumque infra dominum accumbebat vxor & liberi. Si vxor vnà non cœnarat, vmbris is locus deſtinabatur & vilioribus perſonis. Iuuenalis:

> *Tertia ne vacuo ceſſaret culcita lecto.*
> *Vna ſimus ait.*

Ex his poſſumus diſtinctè colligere quid ſit *infra & ſupra* diſcumbere, quid *in imo & ſummo.* Quę docti viri diſtinguere neſciunt. In imo diſcumbere & in medio, & in ſummo, dicebatur, qui in ſummo lecto, & medio & imo diſcumbebat. At ſupra & infra, qui ſummus aut imus accumberet, hoc eſt in primo vel vltimo loco lecti. Miror vero vnde Ser-

nius exculpere potuerit ex illis Salluſtij verbis ſuperius adductis, medium locum apud veteres domino conuiuij proprium ac deſtinatum fuiſſe. Nibil enim minus quam boc illa rinniunt. Vt clarius bæc in mente inſinuentur, oculis etiam ſubijcere placuit, ex delineata hac forma.

Aliud fuit, quum ſtibadio accumbebant, hoc eſt toro continno ac ſemirotundo quod in ſigmaris litteræ figuram ſactum erat, vnde & nomen. Tribus lectis ſtratis ac diſtinctis veteres ad menſam accubuere: poſteriores vnicum ſtibadium pro eo babuere lunæ ſimilitudine in cornua curuatæ. Hoc Stibadium à forma vt diximus alibi, *ſigma* dicebatur, & pro numero accubantium, aut *Hexaclinon* aut *Heptaclinon*, aut *Octaclinon*. Quorum vocabulorum paſſim apud Martialem mentio de ſtibadio octo homines vel ſeptem vel ſex capiente. Idem in Apophoretis:

Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma,
Octo capit, veniat quiſquis amicus erit.

Ὀκτάκλινον στιβάδιον intelligit. In his Stibadiis quum vna ſerie continenter diſcumberent, veriſimile non eſt eamdem rationem obſeruatam circa loci dignitatem atque honorem, vt in tribus lectis ſeorſim ſtratis ac ſeparatis. In Stibadio itaque is primum locum tenere cenſebatur, qui omnium ſummus erat, & qui ſupra omnes accumbebat, vt contra vltimus qui infrà ceteros. Is in dextro cornu Stibadij locum habebat. Qui locus reſpondet vltimo lecto tertij lecti. Contra ea conuiuarum digniſſimus in ſiniſtro ſtibadij diſcumbebat, & ſupra omnes erat. Sacerdotes hunc ordinem accumbendi in cænis adirialibus tenebant, ſiue in lectis diſcumberent diuiſis, ſiue in Stibadio vel ſigmate. Feſtus: *Itaque in conuiuiis ſolus Rex ſupra omnes accubat: ſed Dialis ſupra Martialem, & Quirinalem: Martialis ſupra proximum, omnes deinde ſupra Pontificem.* Pontifex quinto loco accumbebat infra omnes: Rex ſacrorum primo ſupra omnes, quia potentiſſimus ac digniſſimus habebatur. Huius ergo locus in ſummi lecti prima parte ad ſiniſtram, vel in ſiniſtro cornu Stibadij. Sunt qui velint maximum honorem loci fuiſſe in cornu dex-

A tro. Ergo & proximus eum locum accumbens digniſſimus. Hoc enim ſequitur. At contra fuit. Quippe proximus ad cornu ſiniſtrum ſecundus à primo habitus, non proximus decumbenti in cornu dextro. Quare ſi proximus accumbenti in cornu ſiniſtro dignior eſt illo qui proximè tangit accumbentem in cornu dextro, vtique & qui in ſiniſtro cornu locum habet, dignior eo cenſendus qui dextrum premit cornu. Conſequentia hæc neceſſaria. Atqui apud Sidonium Epiſt. xi. lib. i. Imperator in dextro cornu locatur. Certè tan-
B quam dominus conuiuij. Morem priuatorum & in boc tum ſeruarunt principes, vtpote qui & cum pluribus cœnarent inuitatis. Quod bodie Reges non faciunt. Atrianus ille apud Gregorium qui dextrum cornu occupat, relicto ſiniſtro hoſpiti ſuo Catbolico ſacerdoti, non ludibrio eum hac in re habet, ſed legem ſequitur communem inuitantium. Vxores vel amicæ apud Romanos ſemper in ſinu mariti vel amatoris diſcumbere ſolitæ, hoc eſt infra ipſum. Nec enim aliter potuit ex ratione diſcumbendi, qua in ſiniſtrum latus iacue-
C re. Iuuenalis:

——*& gremio iacuit noua nupta mariti.*

Hoc eſt infra maritum. *Inferiorem* & *interiorem* accumbere de boc accubitu dicebant. Agellius: *qui in conuiuiis adoleſcentulus cum amatore cum tunica chiridota inferior accubuerit.* Peccant & bunc morem ignorant, qui corrigunt, *interior.* Idem tamen interior alicui & intus accubare dictus, qui infra eum accubabat. Quẽ maxime amabant, ſiue maſculus, ſiue mulier eſſet, eum infra ſe ſemper collocabant, id eſt in ſinu ipſo. Hunc locum diſcipulo ei dabat Dominus noſter quem maximè diligebat: ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ,
D ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς. Plinius: *cænabat Nerua cum paucis, Veiento recumbebat propius atque etiam in ſinu.* Nempe infra Cæſarem. Hinc ἐγκόλπιος pro amico intimo Græcis, & qui quaſi in ſinu recumbit. Non dignioris bic locus, & magis honorati, ſed magis dilecti. Quis enim credat Veientonem in conuiuio Cæſaris honoratiore loco quam ipſum Cæſarem fuiſſe? Dominus quoque in conuiuiis quotidianis quæ cum diſcipulis ſuis agitabat, ſummum torum ſemper accubuit, quem chariorem ex diſcipulis ſuis habuit, eum infra ſe collocauit, & in ſinu ipſo. Maritus etiam qui ſupra
E vxorem accubabat, eamque velut amplexus ſinu tenebat, in loco digniore fuit Suetonius de Caligula: *cum omnibus ſororibus ſuis ſtupri conſuetudinem fecit, plerumque conuiuio ſingulas infra ſe viciſſim collocabat, vxore ſuprà cubante.* Vxori ſupra ſe locum dabat vt digniori digniorem. Sorores ſuas quas vnice diligebat, & plusquam frater ſororem debeat, infra ſe ponebat. Excepto conſulari loco qui infimus vltimuſque fuit medij lecti, ſummus locus in vnoquoque lecto ſemper bonoratiſſimus habitus Romanis. Ideo miratur Plutarchus cur

honos & dignitas præcipua data illi conſulari loco apud priſcos fuerit, qui nec medius erat, nec ſummus. Qui ſoli duo loci videri poterant maxime honorem primatus mereri. Rationes huius rei plures adfert. Male exponit & corrigit vir maximus verſus iſtos ex Epithalamio Catulli, qui ſic ſunt legendi & intelligendi: A

Aſpice intus & accubans
Vir tuus Tyrio vt toro
Totus immineat tibi.

Ipſe quem dixi, emendabat, *imus.* At nunquam hoc factum, vt maritus imus accubuerit, hoc eſt infra vxorem. Nec enim in ſinu eam ſubiectam fouere potuiſſet. Qui locus amicarum & vxorum. Intus igitur accubat mulier, in ſinu mariti, cui torus imminet maritus vtpote ſupra accubans. Sic illi verſus exponendi. Apuleius: *accumbebat ſummum torum maritus, Pſychen gremio ſuo complexus.* His rectè penſitatis & intellectis, infinita auctorum loca quæ hunc morem diſcumbendi veterum ſpectant, lucem accipere poterunt, in quibus explicandis vulgo cæcutiunt viri magni. Sed nos quoque alibi totam hanc rationem exponemus. Ex iſto diſcumbendi ordine & lectorum triclinarium ſitu tracta loquutione dixit Seneca in Septentrionali latere mundi, *ſummum* eſſe Aquilonem, *medium* Septentrionem, *imum* Thraſcian. Quod heîc voluimus explicare. Idem Seneca ibidem Varronem in eorum ponit numero qui duodecim ventos facerent. Hæc verba ſunt: *Quidam illos duodecim faciunt. Quattuor enim cæli partes in ternas diuidunt, & ſingulis ventis binos ſuffectos dant. Hac arte Varro vir diligens, illos ordinat. nec ſine cauſa.* Habuimus tamen ſupra ex Varrone octo ventorum orbem. In ea duodecim ventorum diuiſione ac denominatione *Caciæ* & *Thraſciæ* vocabula apud Romanos deeſſe notat idem Seneca. item *Euronotum* & *Libonotum* ſine nomine eſſe apud Latinos. Nondum igitur vſitata tum nomina *Euroafrici* & *Auſtroafrici* quæ poſteriores inuexerunt. In veteri tamen inſcriptione Caietana in turri Dodecagono quæ eumdem vſum præbuit olim atque illa Octagonos Andronici Athenis, nomina ventorum Græce & Latine ſcripta habebantur, ex quibus quinque adhuc ſuperſunt, cum his vocabulis: Λιβόνοτος *Auſtroafricus.* Νότος, *Auſter.* Εὐρόνοτος, *Euroauſter.* Εὖρος, *Volturnus.* Ἀπηλιώτης, *Subſolanus.* Ætate Senecæ nondum facta erant hæc nomina Latina. Argeſtæ vocabulum Iapygis adiunximus. Ἀργέστην à quibuſdam Ἰάπυγα appellari ſcribit auctor libri de Mundo: Ἀργέστης ὁ ἀπὸ τῆς θερινῆς δύσεως, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν Ὀλυμπίαν, οἱ δὲ Ἰάπυγα. Quare miror Phauorinum in diſſertatione conuiuiali de ventis apud Agellium tanto ambitu tantoque conatu demonſtrare conantem Iapygem eſſe eumdem cum Choro vel Argeſte, idque ipſum tamen cum diffidentia & hæſitatione: *eum*, inquiebat, *eſſe propemodum Chaurum exiſtimo. Nam & eſt occidentalis, & videtur aduerſus Eurum flare.* B C D E

Nihil ille dubitat, quin Chaurus ſit Græcorum Argeſtes: hæſitat tamen an Chaurus ſit Iapyx, quum iampridem id aſſertum eſſet antiquioribus & in Græcorum commentariis obuiũ & expoſitum. Ariſtoteles in libro De ſignis tempeſtatum, & auctor libelli de mundo, aliique ſcriptores id iampridem aſſeruerant. Ariſtoteles: Ἰάπυξ, ὃν ἐν Τάραντι Σκιρωνίτης, ἀπὸ χωρίου Σκιρωνίου, ... ὁ Ἀργέστης. Si Argeſtes Chaurus, vtique & Iapyx Chaurus, *Nam & occidentalis eſt, & videtur aduerſus Eurum flare.* Atqui ſuprà dixit Argeſten, Latinis *Chaurum* appellatum aduerſus Aquilonem flare. Si Iapyx idem cum Chauro, vtique etiam flabit aduerſus Aquilonem, non contra Eurum. Præterea Eurus illi idem cum Apeliote, qui æquinoctialis ortus ſtationem tenet, *Volturnum* autem qui aliis eſt Eurus, ipſe habet pro Euronoto. Quod ſi in eadem aſſertione & heîc perſiſtit, certe Chaurus vel Iapyx non erit contrarius Euro, ſed Euronoto, qui Volturnus eſt. Verum eſt tamen Chorum vel Iapygem aduerſus Eurum flare, ſi modo Eurum accipiamus de Latinorum Volturno, qui inter Æquinoctialem ortum & Meridiem manſionem ſuam habet. Mirificè igitur ipſe ſe intricat & ſibi contrarius it, in ea diatriba ventorum Phauorinus. Falſa etiam ratione & inualido argumento probat Iapygem eſſe Chaurum. *Iapyga ex ipſius Apuliæ ora proficiſcentem, eodem & ipſi nomine Iapygem dicunt.* Apuli ſunt ac dicuntur Iapyges. Ventum ex ſua regione proficiſcentem eodem quo ipſi ſunt nomine Iapygem dixerunt, id eſt Apulum. Ergo *Iapyx* ventus iuxta Phauorinum eſt Apulus. Sic *Apulum equum* à poëta dici *Iapygem* notat, à quo petit Iapygis venti mentionem, nec alius repetit, quaſi Virgilius huius nominis primus auctor fuerit. Hæc non procedunt & à veritate longe abſiſtunt. Nec enim credibile eſt ipſos Apulos vento ex ſua terra naſcenti hoc nomen feciſſe, ſed illos potius populos Apulis vicinos quibus ex Apulia veniebat ille ventus. Narbonenſes prouinciales Aquilonem ex Burgundia ipſis flantem quo vexantur, *Burgundicum* appellant, Burgundi ipſi non ſic nominant. Cæcias ventus *Helleſpontias* etiam vocabatur, non quidem in ipſo Helleſponto, ſed populis quibus ex Helleſponto ſpirabat. Argeſten ventum Athenienſes Σκίρωνα appellitabant qui à Scironiis ſaxis ipſos perflabat. Ita in aliis. Exemplo firmat ſententiam ſuam Phauorinus æquè abſurdo. *Noſtri namque Galli ventum ex ſua terra flantem, quem ſæuiſſimum patiuntur, Circium appellant.* Hæc abſurdiſſima ac falſiſſima. Galli quippe ventum ex terra ſua flantem pati ipſi non poſſunt, ſed vicini Galliæ populi quibus ex Gallia flabat. Et ſane *Gallicus* ventus non ab ipſis Gallis nec in Gallia terra dicebatur ſed ab aliis populis qui ex Gallia venientem patiebantur. Vitruuius Gallicum ventum ad latus læuum Septentrionis

tentrionis collocat: *Circa ſeptentrionem Thraſcias & Gallicum.* Thraſcias latus dextrum tuetur Septentrionis. Ergo Gallicos ad læuam. Non igitur idem Gallicos cum Circio. Certe ſi idem eſt, in Gallia *Circius* dictus fuerit, *Gallicus* apud illos populos qui ex Gallia eum excipiebant. Iſidorus: *Circius dictus eo quod Choro ſit iunctus. Hunc Hiſpani Gallicum vocant, propter quod eis à parte Galliæ flat.* Hic certe *Gallicus* Vitruuij qui ex læuo latere Septentrionis ſpirat, & ex parte Galliæ Hiſpaniam infeſtat. Sed in totum alius eſt à Circio qui ad latera Chauri flat, & idem cum Thraſcia à quibuſdam cenſetur. De quo paulo poſt. *Iapyx* ventus idem & *Chaurus*, ſiue *Argeſtes* peculiari appellatione ſic vocatus à Calabris, quod ex Iapygia ſiue Apulia veniens ipſis infeſtus eſſet. Seneca lib. v. Naturalium Quæſtionum: *Atabulus Apuliam infeſtat, Calabriam Iapyx, Athenas Sciron, Pamphyliam Catægis, Galliam Circius.* Hoc veriſſimum. *Catægis* in illis Senecæ verbis mendoſum. Nec enim ſpecialis aut localis venti hæc appellatio, ſed procellæ, vel turbinis. *Idyreus* venti nomen apud Theophraſtum in Pamphylico mari regnantis, & ab amne Idyri venientis. Ariſtoteli in Fragmento de ventis. Ταυρῖας dicitur ventus ex aquilonum genere Pamphyliam infeſtans: ἐν δὲ Ὀλβίᾳ τῇ κατὰ Μεγάλῳ Παμφυλίας ἄνεμος Ταυρῖας, ὅστις ἀπὸ τοῦ Ταύρου, ὁ καλούμενος Ταυρίς. Apuleius in tractatu de Mundo quem ex Græco tranſtulit, totam illam Fauorini diſſertationem de ventis infertur, nominatim laudato Fauorino; prætterito Agellio qui litteris eam mandauit. Is locum de Iapyge ita retulit: *Vt Galli Circium appellant à turbine eius & vertice, Apuli Iapygem vero ex Iapyge ſinu, id eſt ex ipſo Gargano venientem.* In vulgaris editionibus eo loco apud Agellium nulla Iapygis ſinus aut Gargani mentio. verba ipſa ſic habent: *Iapyga ex ipſius Apuliæ ore proficiſcentem eodem & ipſi nomine Iapygem dicunt.* Hæc corrupta eſſe nemini adhuc ſuboluit, quæ tamen vitium clarè tinniunt. Quid enim eſt *os Apuliæ*? Et qui illi ſunt qui Iapygem dicunt? Optimus liber ſcriptus ita ſcribit: *Iapygia ipſius ore proficiſcente quaſi finibus Apuliæ eodem quo ipſi ſunt nomine Iapygem dicunt.* Plane legendum vt legiſſe conſtat Apuleium: *Iapygiæ ſinus ore proficiſcentem, qui eſt Garganus, Apuli eodem quo ipſi ſunt nomine Iapygem dicunt.* Scribendum etiam in Apuleii verbis ſuprà citatis: *Apuli Iapygem eum ex Iapygia ſinu venientem*, ex veſtigiis veteris lectionis. Perperam Apuleius Iapygem eumdem cum Circio fieri putauit à Fauonio. Iapyx idem & Argeſtes. Sed *Circius* vel *Cercius* alius, inter Argeſten & Thraſciam poſitus, alij eumdem cum Thraſcia volunt. Male etiam Fauorinus vel Agellius ſinum Iapygiæ ex quo Iapyx in Calabros flabat, de Gargano ſinu intelligūt. Melius fortaſſe acciperetur de eo ſinu in quo Iapygia prominentia, Ἰαπυγίαν ἄκραν Græci dicunt. A promuntoriis ſinus nomina fere ſemper accipiunt. vt & ipſe *Garganus ſinus* à Gargano promuntorio appellatus. Qui Garganus tamen etiam Iapyx Virgilio dicitur:

—— *Gargani condebat Iapygis aruis.*

Iapygia Acra in ipſo ore ſinus Tarentini, qui etiam *Iapygia ſinus* ea parte vocatus eſt. Strabo lib. vi. de promuntorio Iapygiæ: τὸν μὲν αὐτοῦ στόμα λέγουσι τοῦ Ταραντίνου κόλπου. Plinius *Iapygium promuntorium* diſtinguit à Gargano. Ergo & Iapygiæ ſinus à Gargano ſinu differt. Tarentini ipſi dicti Iapyges teſte Antiocho apud Strabonem lib. vi. Ab eo Iapygiæ ſinus ore ventus Argeſtes rectà in Calabriam ferebatur, quem Calabri Ἰάπυγα propterea nuncupabant. Ἰάπυξ igitur peculiaris & localis appellatio venti Argeſtæ, non ipſe ventus peculiaris. Ἀργέστης autem generale illius venti nomen, quem Romani Chaurum vocitant. Diſtinguendum igitur inter peculiares alicuius regionis ventos, quos amnes creant, aut montium anfractus, qui aliis locis ignoti ſunt, & inter peculiares localeſque principalium ventorum denominationes. In quo Plinius cum aliis errauit. *Sunt etiam*, inquit, *quidam peculiares quibuſdam gentibus venti non vltra certum procedentes tractum, vt Athenienſibus Sciron, paulum ab Argeſte deflexus, reliquæ Græciæ ignotus.* Immo Sciron non eſt ventus peculiaris Attici ſoli, ſed peculiare hoc nomen Argeſtæ ſiue Chauri quo illum vocabāt Athenienſes quod ex Scironiis ſaxis eum ſentirent & cum hoc quidem nomine, non alibi notus quam in Attica regione, vt nec Iapyx hic idem ventus alibi nominatus quam apud Calabros qui ex Iapygia flatum eius accipiebant. Dicebatur etiam *Olympias* in alia regione. Auctor libri de Mundo: Ἀργέστης ἀπὸ τῆς δύσεως θερινῆς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν Ὀλυμπίαν, οἱ δὲ Ἰάπυγα. Ariſtoteles: ὃν καλοῦσιν οἱ μὲν Ἀργέστην, οἱ δὲ Ὀλυμπίαν, οἱ δὲ Σκίρωνα. Falſum igitur quod addit Plinius de hoc eodem Argeſte, qui & *Olympias* & *Sciron* & *Iapyx* localiter appellabatur: *Alibi elatior idem Olympius vocatur. Conſuetudo omnibus his nominibus Argeſten intelligi.* Non conſuetudo hoc facit, ſed ſitus regionum quæ apud ſe ventis ex aliquo loco venientibus nomen fecerunt ex eo ipſo loco vnde flatus eorum percipiunt. At conſuetudo ſæpe ex peculiari ac locali venti alicuius appellatione nomen generale fecit. vt Iapyx apud Virgilium pro Argeſte.

Fecerat ignipotens flammis & Iapyge ferri.

Æque falſum eſt quod ibidem apud Plinium legitur Circium ventum eſſe Narbonenſis prouinciæ. Eo vento maximè perflatur ea regio, non proprius ac peculiaris illius prouinciæ, ſed venti nomen eſt vnius ex principalibus & authenticis: *idem non modo in reliquis cæli partibus ignotus, ſed ne Viennam quidem eiuſdem prouinciæ vrbem attingens, paucis ante limitibus iugi modici occurſu tantus ille ventorum coercitus.* Ridicula ratio. Quia iugi occurſus modici obſtat ne Circius Viennam vrbem attingat, ideo peculiaris ille ventus, nec toti quidem prouinciæ cognitus.

Hac ratione & Aquilo & ceteri quique principes venti pro peculiaribus eſſent habendi, quod multis in locis non ſentiantur monticulo aliquo vel iugo modico ab eorum flatibus obſtante. Nugatur etiam Phauorinus qui *Circium* dictum ait à vertigine eius ac turbine. Recte Agellius huic Etymo opponit ſcripturam antiquam huius venti nominis, qua *Cercius* apud Catonem vocatur, non *Circius*. Non igitur à circulari vortice dictus *Circius* quem antiqui *Cercium* ſcripſerunt. Et ſanè purum putum Græcum eſt ſiue Siculum hoc nomen. Κερκίας illi dicebant. Quod nunc primum doceo, & huic vento ſuum nomen reſtituo. Theophraſtus de ventis: Ἀργέσται δὲ οἱ μὲν Ὀλυμπίαν, οἱ δὲ Σκίρωνα καλοῦσιν. οἱ περὶ Σικελίαν Κερκίαν, τὸν Ἀπηλιώτην δὲ Ἑλλησποντίαν, Καρβᾶν δὲ Φοίνικες, Βερεκυνθίαν δὲ οἱ ἐν τῷ πόντῳ. Ita ſcribendus ille locus. In Editis perperam legitur: οἱ περὶ Σικελίαν Δερκίαν. Quæ vnius litteræ eſt mutatio, ſed quantiuis momenti. Siculis igitur teſte Theophraſto Argeſtes dictus Κερκίας. Alij tamen Thraſcian maluerunt hoc nomine appellatum, qui vicinus Argeſtæ. Auctor libri de Mundo: Θρασκίας δὲ ὁ ἑξῆς πνέων τῷ Ἀργέστῃ, ὃν ἔνιοι Κερκίαν καλοῦσι. Ita correximus. Legitur vulgo: Καικίαν καλοῦσι. Quod non poteſt eſſe. meminit iam Cæciæ, qui ventus Apelioticus & Orientalis: ὁ δὲ γείτων Εὔρου Καικίας λέγεται, ὁ ἀπὸ τοῦ περὶ τὰς θερινὰς ἀνατολὰς τόπου πνέων ἄνεμος. Quæ Apuleius ita reddidit, vt nos quidem emendamus: *Nam quamuis Eurus ſit ventus Orientis, idem tamen habet Cæcias nomen, cùm eum Oriens æſtiuo efflat.* Florentinæ membranæ legunt: *æſtiuo effluat.* Inde noſtra coniectura. *æſtiuo* pro æſtate. vt *verno* pro vere. *hiberno* pro hieme. Cæcias igitur Orientalis. In contraria parte ferme Thraſcias iunctus Occidentali Argeſtæ. Hinc Κερκίαν alij Argeſten, alij Thraſcian intellexerunt. Vitruuius ad latera Chauri ſiue Argeſtæ duos ſuffraganeos collocat ventos, Cercian & Chorum. Sic enim verba eius legenda ex antiquiſſimo Codice: *Ad latera Chauri Cercias & Chorus, circa Septentrionem Thraſcias & Gallicus.* In illa minuta ſua & numeroſa ratione Chaurum à Choro diſtinguit, cum tamen idem ſit nomen. Legitur in Editis: *Circius & Chaurus.* Græca eſt appellatio Κερκίας, Latina *Circius*, antiqua *Cercius.* Huic Cerciæ in contraria parte κατὰ διάμετρον opponit *Eurocercian.* Sic enim eum locum lego ex eodem antiquo Codice: *Euri vero medias partes tenentis in extremis Eurocercias & Volturnus.* Vulgo editur: *Euri medias partes tenent. In extremis Cæcias & Volturnus.* Longe ab illo ſitu Cæcias diſſitus. Ille liber quem dixi habet: *Euri vero medias partes tenentes in extremis Euri Cercias & Volturnus.* Vitruuius vt ſibi ratio conſtaret in illis viginti quatuor ventorum nominibus repperiundis & fingendis, mul-

A ta commentus eſt vocabula noua præter rationem, & contra veterum auctoritatem. Ex Chauro & Choro duo fecit nomina, quod idem eſt ac ſi *Aurichalcum*, *Orichalcum* res eſſe diuerſas cenſeas, & *Cotem* & *Cautem*, *Clodo* & *Claudo*, *ploſtrum* & *plauſtrum.* Sic ex Euro & Volturno qui vnus eſt ventus, duos fabricauit. Nam Eurus Græcorum, Volturnus eſt Latinorum. Argeſtes autem ſiue Chaurus Euro contrarius. Et quemadmodum duos veluti ſtipatores dederat Chauro ſiue Argeſtæ,
B Cercian & Chorum, ita quæſiuit quos Euro ſimiliter ſtatores adiungeret. Et proinde commentus eſt *Eurocercian* quem Cerciæ opponeret Chauri adſeſſori, & Volturnum ab Euro ſeparauit, vt eſſet qui dirigi poſſet aduerſus Chorum quem pariter à Chauro diſiunxit. Ita ex Borea & Aquilone qui vnus eſt ventus, hic Latinorum nomine, ille Græcorum, duos fecit: *dextra ac ſiniſtra Aquilonem Supernas & Boreas.* Ita ibi ſcribendum. Vitioſum eſt quod editur: *dextra ac ſiniſtra circa Aquilonem.* Sic paulo ſupra etiam corrigendum: *Itaque dextra ac ſiniſtra Auſtrum Euronotus &*
C *Altanus flare ſolet.* vbi idem mendum. Sic autem & alibi loquitur Vitruuius, *dextra ac ſiniſtra illam rem.* Quod notauimus alio loco. Ceterum exemplo priorum huc fecit, vt ex vno venti nomine duplici, duos conficeret ventos. In prima diuiſione quaternaria, *Aparctias* & *Boreas* iidem erant, *Apeliotes* & *Eurus* idem, qui diuiſi ſunt ac ſeparati in ſequentibus partitionibus octonoria & duodenaria. Auctor libri de Mundo qui duodecim ventos ſtatuit tres Orientales *Euros* vocat, & tres Septentrionales *Boreas*, quorum diuerſas edit appellationes pro diuerſa poſitione in vno-
D quoque latere. Vt ad rem redeam, adeo certum eſt Κερκίαν Græcis dici Latinorum Circium, vt ne quidem id ignorauerint infimæ ætatis magiſtri. Gloſſarum auctor capite de ventis: *Subſolanus*, ἀφηλιώτης. *Circius*, Κερκίας. *Chaurus*, Χωρός. Ita enim ibi ſcribendum. Gloſſæ noſtræ nondum Editæ: Ἀπαρκτίας. *Septentrio*, Κερκίας, *Circius.* Χωρός, *Chaurus.* Eædem Gloſſæ *Volturnum* μελαμβορέαν Græcè exponunt. An *Volturnum* quaſi *Volturinum* ideſt nigrum dictum earum putauit auctor? Sed hæc expoſitio conuenit Aquiloni qui eſt μέλας βορέας. vn-
E de & *Aquilo* id eſt aquilus ventus, caſco vocabulo niger. At *Volturnus* Romanis appellatus Eurus, quia ex Volturno oppido veniens eos adflabat. Nam Volturnum oppidum Campaniæ ab oriente hiberno Romæ vnde Eurus flat. In ea parte Italiæ *Volturnus* amnis & *Volturnum* oppidum, & *Volturnum* mare dictum eſt, cuius mentio apud Plinium lib. XXXVI. capite vltimo. Atque inde *Volturnus* ventus, qui eſt Eurus Græcorum. Hoc eſt quod docui ante ex particularibus ventorum appel-

latinnibus ſæpenumero factas fuiſſe generales. Vt hic *Volturnus* peculiaris Romanorum ventus ceſſit in genus nominis quo Eurus vocatus eſt. Sic Euronotus Φοινικίας dictus illis quibus ex Phœnicia oriebatur. Alij hunc cum Euro eumdem faciebant. Ariſtoteles in fragmento περὶ Σημείων de Euro: ἐν δὲ Κυρήνῃ Καρβὰς ἀπὸ τῶν Καρβανῶν τῶν περὶ Φοινίκην, διὸ καὶ τὸν αὐτὸν φοινικίαν καλοῦσι. Heſychius: Καικίαν à fluuio Καΐκῳ appellatum ſcribit. Καικίας, Καικίας ἄνεμος ἀπὸ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ. Nullus mihi notus fluuius hoc nomine niſi Καΐκος triſyllabum. Sed amnis ille vnde nomen habet Καικίας diſyllabum eſſe debet. Nam Καικίας ventus dicitur, non Καϊκίας vt ex Adagio liquet: Ἕλκων ἐφ' αὑτὸν ὥστε Καικίας νέφος. Poſſet tamen legi, ὡς Καϊκίας νέφος. Atque ita planè ſcriptum repperi in antiquiſſimo Codice Agellij. Siculum eſſe hoc nomen Theophraſtus prodit, & Apelioten ita eos vocare memorat. ἐν Σικελίᾳ Καικίαν καλοῦσιν Ἀπηλιώτην. φασὶ δὲ οὐχ ὁ αὐτὸς εἶναι, ὅτι ὁ μὲν ἀνταίει τὸν οὐρανόν, ὁ δὲ οὔ. Et ſane diuerſi venti Cæcias & Apeliotes. Hic ab exortu æquinoctiali, ille ab Solſtitiali fluit. De Apeliote corrigendus Apuleij locus de Mundo inſigniter deprauatus in omnibus libris qui ad hunc modum ſcribunt: *Apeliotes autem vocatur cum meridianis ex montibus procreatur.* Scaliger emendabat, *æquidianis.* Id nimis longe abit à veteris ſcripturæ notis. Legendum potius aio: *cum medianis exortibus procreatur.* Æquinoctiales exortus eleganter vocat *medianos*, quia medij ſunt inter Solſtitiales & hibernos. Cæcias ἀνακαμψίπνοος dicebatur, quia reciprocat ſpiritum & ad ſe retrahit, non proflat. Auctor de Mundo: τῶν δὲ ἀνέμων οἱ μὲν εἰσὶν εὐθύπνοοι, ἐκπνέοντες εἰς τὸ πρόσω κατ' εὐθεῖαν· οἱ δὲ ἀνακαμψίπνοοι, καθάπερ ὁ Καικίας λεγόμενος. Quæ verba ſic vertit Apuleius, vt ea reſtituenda opinor: *Excurſores venti habentur qui directo ſpiritu proflant, flabris reciprocis Cæcias putatur eſſe.* Ex *proflant flabris* librarij fecerunt *proſlabris.* Sic apud Agellium lib. II. cap. XXVIII. ſcriptum in omnibus eſt libris: *quamobrem terræ motes fiant.* vnde reſcripſerunt: *terræ motus.* promptum tamen erat facere, *terræ tremores.* vt ad Cæcian redeam omnino puto verum eius nomen eſſe Καϊκίας à Caïco Myſiæ fluuio ita vocauerunt hunc ventum quibus à Caïco veniebat. Ita etiam ſcribendum in prouerbiali verſu:

Ἕλκων ἐφ' αὑτὸν ὡς Καϊκίας νέφη.

Non igitur natum hoc vocabulum in Sicilia, & aliter capienda Theophraſti verba, οἱ ἐν Σικελίᾳ Καικίαν λέγουσιν Ἀπηλιώτην. Siculos ait eum ventum qui aliis dicitur Καικίας, ipſos appellare Ἀπηλιώτην. Nec moror Latinos *Cæcian* ſcribere ϑεσυνυμάζως. Ita enim *phæthontem* dixere pro phaëthonte, & *Laumedontem* pro Laomedonte & ſimilia. Certe omnes hæ nominum in ventis terminationes à locis denominationem ſumpſerunt,

A vt Ὀλυμπίας, Ἑλλησποντίας, & Φοινικίας. Καυνίας, Καλαιστρίας, Στρυμονίας. Ita ergo & Καϊκίας ἀπὸ τοῦ Καΐκου. Quod & diſerte tradit Heſychius. Nec mouere quemquam debet quod Καικίας apud Suidam ſcribitur. Nam apud eumdem Κάϊκος ὄνομα ποταμοῦ pro Καΐκος. Nec aliud pronuntiandum de Θρασκίας & Κιρκίας. Sed loca vnde vocabula ſumpſerunt nobis ignota ſunt. Ariſtoteles in Fragmento de Signis tempeſtatum, Κιρκίαν nominat & Siculis Italiſque ita dictum ſcribit Thraſcian ventum hunc quia ex Circæo flaret: ἐν δὲ Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Κιρκίας, διὰ τὸ πνεῖν ἀπὸ τοῦ Κιρκαίου. Quæ tamen mihi mira ſunt. Nam Κιρκίας a-

B pud alios ſcribitur, nec Κιρκίας aut Κιρκαῖας fingi poteſt à Κιρκαίου. Alij Argeſten eſſe volunt, alij vero inter vtrumque collocant. Καρβᾶς quoque ventus Apeliοticus, vel Apeliotes ipſe à populo ſic nominatus. Quidam Caras eo nomine intelligi volunt. Vnde Καρβάζειν, Καρικῶς λαλεῖν. Et Καρβατίναι genus calcei à Caribus inuentum. Ariſtoteles in Phœnice metatur illos Καρβανούς, à quibus Καρβᾶς ventus. Quod ad Chauri nomen attinet vel Chori, originem eius ex Græcia petendam eſſe indicat adſpiratio cum qua ſcribi ſolet in omnibus antiquis exemplaribus. Libri certe

C omnes veteres omnium auctorum *Chaurum* & *Chorum* cum adſpiratione ſcribunt, qui vulgo *Caurus.* Hinc Iſidorus ita appellatum refert, quod circulum ventorum claudat, ac velut Chorum faciat. Χωρὶς Græcum eſt idem quod χωρίτης vel ἐγχώριος. Græcè enim χῶρος locus: mutato accentu χωρός, pro χωρίτης. vt δῆμος populus, δημός idem ac δημότης. Indigenam ſignificat ea vox & ἐγχώριον. vt apud Sophoclem χωρίτης ὄφις, & Æſchylo in Leone Satyrico Tragœdia:

Ὁδοιπόρων δήλημα χωρίτης δράκων.

Apollonius in Canopo:

D Τρίψε δὲ νοῦν ὁ γλυκὺς σε χωρίτης
Γλάνος καρίζων δίζεο πολυίδοο Νείλου.

An ergo χωρὶς ἄνεμος Argeſtes idem quod ἰθαγενὴς quod vnus eſſet ex illis ventis quos vocat Ariſtoteles ἰθαγενεῖς. Vt ciues dicuntur ἰθαγενεῖς naturales illius loci & αὐτόχθονες, quibus opponuntur οἱ πεσέγγραφοι & ciuitate donati. Sic Argeſtes vnus fuit principalium & ἰθαγενῶν ventorum, non ex adſcripticiis & adſcititiis, ſuffectiſque, quos εἴδους Adamantius vocat. Ariſtoteles: Ζέφυρος δὲ ὅ τι ἰθαγενὴς, καὶ ὁ Ἀργέστης καλούμενος.

F Quæ tamen aliter poſſumus interpretari, vt ſolus Zephyrus ibi ἰθαγενὴς cenſeatur. Duos ventos ibi occiduos ſtatuit, Zephyrum ἰθαγενῆ qui propriè occiduus vt pote ab occaſu æquinoctiali ſpirantem, & alterum Chaurum ſiue Argeſten qui non eſt ἰθαγενὴς Ζεφυρικὸς nam cum Septentrione participat ſuos flatus. Sic duos ἀπηλιωτικοὺς & Orientales facit, vnum ἰθαγενῆ qui merè eſt Orientalis, τὸν ἀπηλιώτην, ab æquinoctiali exortu procedentem. Ἀπηλιώτης ἐστὶ ἰθαγενὴς ὁ ἀπὸ ἀνατολῆς ἰσημερινῆς καὶ Εὖρος. Similiter & binos

in patte meridiali agnoſcit ventos, Νότου ὀρθοῦ ab ipſo meridiano cardine profici ſcentem, & Λίβα ſiue Africum qui non eſt metus meridianus, ſed inclinat ad occaſum hibernum. Ita omnino præſtat Ariſtotelem intelligere. Χωρὶς autem de vento ἀπὸ τοῦ Χωρεῖν habet nomen, quod cum impetu & violentia eat. Sic φορὸς ἄνεμος ἀπὸ τοῦ φορεῖν, quem *ferentem ventum* Latini appellant. Seneca: *Chauri violenta vis eſt & in vnam partem rapax.* Thucydides τοὺς ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντας vocat qui in prælio incipiundo cum impetu proruunt & clamore, quibus opponit, τοὺς μετ' ἐμβριθοῦς βαίνοντας, qui ſedato ac clementi gradu in hoſtem eunt. Inde igitur χωρὶς ventus. Romanis *Chaurus*, vt ὀρείχαλκον, *Aurichalcum*, & ſimilia. In ea tamen olim fui opinione, quum exiſtimarem Χῶνον hunc ventum à Chonibus gente OEnotrica, quorum regionem dictam Χωνίαν poſtea tenuere Lucani. Ventum ea ex parte flantem Thurij aut Tarentini Χῶνον vocauerunt. vnde Latinum *Chorus* & *Chaurus*. vt τόνος, *torus*. Sed illud alterum verum eſt. Vetus auctor Gloſſarum χωρὸν facit Græcum nomen de eo vento. Id prioris Etymi veriloquium confirmat. Ἀργέστης vocatur Græcis. concitatum & velocem ſignificat. Ita exponunt Grammatici Homericum illud, Ἀργέσταο νότοιο. Quidam interpretabantur λευκονότου, quos reprehendit Heſychius: Ἀργέσταο νότοιο τοῦ λεγομένου λευκονότου τινὲς οὐ καλῶς. Ὅμηρος γὰρ τέσσαρας οἶδεν ἀνέμους. ἄλλοι ταχέος. Sed nihil prohibet Ἀργέστην νότον apud Homerum accipere pro Leuconoto vel albo Noto recentiorum, etiam ſi ille quattuor tantum ventos nouerit. Leuconotus quippe non eſt venti nomen peculiare, nec ex iis quos ad priorem numerum addidit ſequens ætas. Λευκόνοτοι auſtri ſunt quaſi anniuerſarij qui certa ſtataque anni tempeſtate ſpirant, vt Eteſiæ, & nubila detergent ſerenitatemque reddunt. Theophraſtus: ὥσπερ τοῖς Βορέαις μὲν ἐτησίαι γίνονται. Νότοις δὲ οὐ γίνονται, φαίνεται πὼς συμβαίνειν· οἱ γὰρ ἐαρινοὶ Νότοι καθάπερ ἐτησίαι τινές εἰσιν, οὓς καλοῦσι λευκονότους, αἴθριοι γὰρ καὶ ἀνεμώδεις ὡς ἐπίπαν. Inde illud Horatij:

Albus vt obſcuro detergit nubila cælo
Sæpe Notus.

Ὁ λευκόνοτος qui αἴθριος eſt ac ſerenificus, ἀπὸ τοῦ λευκαίνειν τὸν οὐρανόν. Noti illi quaſi anniuerſarij ſunt. De his intelligit auctor libri de Mundo: καὶ οἱ μὲν χειμερινοί, ὥσπερ οἱ Νότοι διατείνοντες, οἱ δὲ θέρειοι, ὥσπερ οἱ ἐτησίαι λεγόμενοι μῖξιν ἔχοντες τῶν τε ἀπὸ τῆς ἄρκτου φερομένων καὶ ζεφύρων. Quem locum ſic reddidit Apuleius: *Equidem hiemales habentur vt Noti: Eteſiæ frequentiores ſunt æſtate anni: Septentriones ac Zephyri tempeſtate veris. Ornithiæ venti appellantur Aquilonum genus.* Ita ediderunt in poſtrema Editione ex membranis Florentinis & aliis libris recognita. Spurciſſime adhuc inquinata illa verba ſunt, nec Græco vnde ſunt accepta reſpondent. In omnibus

A libris habetur ſcriptum *annis* pro *anni*. Totum enim locum ſic reſcribo: *Eteſiæ frequentiores ſunt æſtate, animis Septentrionis ac Zephyri temperati. Veris Ornithiæ venti ſunt, Aquilonum genus.* Dicit Eteſias temperatos eſſe animis Septentrionis ac Zephyri, quæ Græci ſcriptoris ſententia eſt, plane prodentis Eteſias communicare ſpiritus ſuos cum Septentrione ac Zephyro. Hinc Argeſtas & Chauros eſſe illos Eteſias plerique volunt. Nam Chaurus inter Septentrionem & Zephyrum flat, iuxta eam rationem quæ octo ventos computat. Heſychius: Ἀργέσται οἱ

B ἐτησίαι. Vitruuius: *Circa Fauonium Argeſtes, & certis temporibus Eteſiæ.* Proinde minimè mirum eſſe debet, ſi Eteſiæ iſti ab aliis Ἀργέσται, ab aliis auctoribus appellantur Βορέαι. Ea vtroque mixtos ac temperatos habent flatus, Septentrione & Zephyro. Theophraſtus anniuerſarios illos Notos vernos facit, quos auctor de Mundo hiemales. Puto corrigendum Theophraſtum & χειμερινοὶ in eo reponendum pro ἐαρινοί. Poſt Brumam flare incipiunt illi Leuconoti, ſed non tam continui ac pertinaces ſunt, vt eſſe ſolent Eteſiæ. Ariſtoteles Meteor.

C lib. II. cap. V. de Eteſiis ventis: γίνονται μὲν γὰρ οἱ καλούμενοι λευκόνοτοι τὴν ἀντικειμένην ὥραν, οὐχ οὕτω δὲ γίνονται συνεχεῖς. Eteſiæ poſt Solſtitium incipiunt. Anniuerſarij Noti τὴν ἀντικειμένην ὥραν. Ergo poſt Brumam. De his capienda Nigidij verba apud Agellium capite de ventis: *Eteſiæ & Auſtri anniuerſarij ſecundo Sole flant.* Neſcire ſe fatetur Agellius quid iſta ſibi velint, *ſecundo Sole flant.* Quid enim aliud hæc ſignificant quàm ignorantiæ confeſſionem? *conſiderandum igitur eſt*, inquit, *quid ſit ſecundo Sole.* Hoc igitur doceamus. *Secundo amne* dicitur homo natare, vel lembus nauigare, qui prono amne la-

D bitur, & ſecundum curſum & vim fluminis.

—— ſecundo defluit amni.

Contrarium eſt *aduerſo amni natare*, & lembum aduerſo amne remigiis ſubigere, aut remulco trahere, contra curſum ſcilicet & impetum aquæ defluentis. Sic *ſecundo rheumate* & *ſecundo vento* fertur nauis, quæ eo tendit quo fert ventus, & rapit rheuma. Hinc *ſecundus ventus* pro fauente ac ferente. Hinc *ſecunda res* & *aduerſa* per eamdem metaphoram. Ita *ſecundo Sole* ventus flare dici-

E tur qui contra curſum Solis non flat, ſed à Sole fertur. Quod clarius explicandum. Ventus qui cum Sole oritur & à parte Solis flat, & cum Sole occidente cadit, is omnino ſecundo Sole ſpirat. Quorumdam hæc fuit opinio omnem flatum à Sole ferri, id eſt ſecundo Sole: inde nempe flare vnde Sol. Seneca lib. V. cap. IX. *Et ideo quibuſdam videtur inde flatus eſſe vnde Sol. Hoc falſum eſſe ex eo apparet, quod aura in omnem partem vehit, & contra ortum plenis velis nauigatur. Quod non eueniret, ſi ſemper ventus ferretur à Sole.* Aura eſt flatus matutinus qui cum

Sole oritur, ſed nnn ſemper à Sole fertur, id eſt ſecundo Sole, vel ex ea parte vnde Sol oritur. Nam in omnem partem vehit, non in eam ſolam quam petit Sol. Quibus placebat inde omnem eſſe flatum, vnde Solem, in argumentum aduncabant Eteſias, qui à Sole flant, hoc eſt, vt Nigidius loquitur, *ſecundo Sole.* Nihil tamen eos argumento illo Eteſiarum inuari ibidem oſtendit, Eteſias cum Sole oriente incipere, cadente ponere ſcribit Theophraſtus: μετὰ ταῦτα δὲ οἱ ἐτησίαι· τοῦ δ' ἅμα τῇ καταφορᾷ τοῦ ἡλίου λήγει, καὶ νύκτωρ μὴ πνεῖν αἴτιον τὸ τὴν χιόνα τηκομένην παύεσθαι διαρρέουσαν, καὶ νύκτωρ μὴ τήκεσθαι ἀδυνάτως. De Auſtris quoque in genere ſcribit, ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ ἀνατολῶν, συμπαραχωρεῖν τῷ ἡλίῳ. id eſt ſole exoriente incipere flarum, & vſque ad occaſum ſolem durare. Hoc tameo noo ſatis eſt vt dicantur Eteſiæ ſecundo Sole flare, qnod cum exortu Solis oriuntur, & cum occidente deſiſtuot, niſi etiam ex ea parte ſurgant vnde oritur Sol. Quod nnn faciunt Eteſiæ, immo aduerſo potius Sole flant, quam ſecundo, Eo tempore quippe regnant quo Sol ab exortu Solſtitiali procedit, ipſi vero prodeunt ex contraria parte, ab occaſu nempe Solſtitiali. Nam ſunt Argeſtæ. Sic contra curſum Solis pergunt, ab occidente æſtiuo in orieutem hibernum, tantum abeſt vt ſequantur curſum Solis. aut inde aduentant vnde Sol venit. Agellius loco quo ſuprà tradit Eteſias ex alia atque alia parte cæli ſpirare, quod tameo haud ſcire ſe profitetur an ex vulgi opinione temere dixerit. Deinde citat verba ea Nigidij quæ heîc exponere ſaragimus. An igitur Nigidius intellexit Eteſias ex parte cæli vnde Sol oritur, prodire, quum dixit eos *ſecundo Sole flare?* Non aliter hæc oratio poteſt accipi niſi de Eteſiis curſum Solis ſequentibus, & inde orientibus vnde ſurgit Sol, id eſt ex oriente æſtiuo, Ab ea enim meta tum exoritur Sol cum Eteſiæ ſpirant. Atqui falſum id eſſe aperto pigoore probauimus. Et temere loquutus eſt cum vulgo Agellius qui ex alia atqoe alia parte cæli flare Eteſias pronuntiauit. Hoc ſi verum eſſet, ne ſic quidem huic ſententiæ poſſent accommodari verba Nigidij. Duplex Snlis curſus eſt, quotidianus & annuus. Ille cum mundo communis ab orieote in occidentem, hic Solis proprius & peculiaris, qoem annuo orbe conficit à Septentrione in Meridiem & è conuerſo. A Solſtitio ſpirare auſpicantur Eteſiæ, quo tempore Sol deſcendit ex Septentrionali circulo. Ab eadem plaga ſunt Eteſiæ. vnde *Eteſia flabra Aquilonum Lucretio.* Ergo ſecundo Sole flant, id eſt ſecundum curſum Solis. Auſtri quoque anniuerſarij ſimiliter ſecundo flant Sole. Poſt Bromam quippe ſpiritus ſuos exci.ant, à meridie prodeunt, quum Sol quoque ex meridie curſu conuerſo contra Septentriones aſcendit. Diuerſo intellectu Aura qoæ ab ea parte ſurgit vnde Sol, *ſecundo Sole* ſpirare dicitur. Nam de altero curſu Solis id accipiendum. Nec puto aliter hæc intellexiſſe quibus erat perſuaſum Solem ſemper nubila ante ſe agere, & proinde flatom omnem inde eſſe vnde Solem. Quod de curſu quotidiano Solis ſenſiſſe eos manifeſtum eſt. Io argumentum huius aſſertionis Eteſias aduocabant qui & ipſi à Sole flarent & ſecundo Sole, ſed ſecundum illum curſum qui à Septentrione fit in meridiem. Tum enim Sole liquefactis in Septentrionali parte niuibus impetum inde ſumere Eteſias & iodidem flare, ex qua parte Sol eo tempore venit. Seneca de Eteſijs: *æſtate incipiunt flare, cum & longius extenditur dies & recti in nos radij diriguntur.* Addit de niuibus quæ tum regelantur in plaga Septentriooali, quæ ſpiritus illos efflant qui Eteſiæ nominantur: *Sic impetum Eteſias ſumere & ob hoc à ſolſtitio illis initium eſt, vltraque ortum Caniculæ non valent, quia multum è frigida cæli parte in hanc egeſtum eſt. At Sol mutato curſu in noſtram rectior tenditur, & alteram partem aëris attrahit, aliam verò impellit. Sic ille Eteſiarum flatus æſtatem frangit.* His verbis explicat eorum opinionem qui argumento Eteſiarum nitebantur, eoque peruincere ſtudebant omnem flatum à Sole eſſe & ſecundnm curſum Solis ferri. Hi ſic argumentabantur, communes quidem quotidianoſque flatus diurnam ſequi Solis orbitam, Eteſias vero & anniuerſarios ad eam ſe componere ſemitam quam annoatim peragit. Solem enim poſt Solſtitium mutaro curſu ex Aquilooe reuerti, & frigidum aërem qui ex reſolutis niuibus effluit, partim adtrahere, partim impellere. eam cauſam creare Eteſias qui hoc modo ſecundo Sole flant dum aut Solem attracti ſequũtur, aut præcedunt impulſi Hæc fuere exponenda, nec paucioribus potuerunt, vt liquida res eſſet. Hos Eteſias vt docui alij Zephyros, alij Aquilones interpretati ſunt, quia medij interpoſiti ſuot Aquilonis & Zephyri, & Argeſtæ videntur vel Chauri. Hinc eſt quod Lucanus *Zephyros* appellat Eteſias, qui oſtiis Nili in mare ingredientis cõtrarij ſuot, quum ſoli Aquilones non veri Zephyri exaduerſum Nili oſtia flatus ſuos directus habeant. Per Zephyros igitur non intelligit ἰσημερινὸν Ζέφυρον, vt vocat Ariſtoteles, qui ab æquinoctiali occaſu flat, ſed Ἀργέστην ventum Ζεφυρικὸν qui inter ſeptentrionem & Zephyrum ſpirat. Auienus in paraphraſi Dionyſij Ζέφυρον pro Chauro accepit in his verſibus de Achæis Ponticis:

—— Τρώεσσί τε καὶ ἀλκήεντες Ἀχαιοὶ
Τούς ποτ' ἀπὸ Ξάνθοιο, καὶ Ἰδαίου Σιμόεντος
Πόντου ἐσπρίασαντο Νότοιό τε καὶ Ζεφύροιο.

Sic legendum ex libris, non vt vulgo eſt, καὶ Βορέαο. Quod ratio non fert, nec ſitus locorum. Dicit Achæos illos raptos fuiſſe vento à Simoente & Xantho aduſque extrema Ponti. At Boreas eos illò ferre non potuit, qui poterat iode reuertentes vehere.

Ab Troia & Helleſponto vſque ad initium Ponti Auſter eos vexit. deinde vſque ad intimum Ponti receſſum Zephyrus. Sic partim Noto partim Zephyro rapti ſuot & euecti in ea loca Ponti & Scythiæ quæ nunc tenent. Auienus eum locum ita reddidit :

—— *Indeque Achas*
Ab Xanthi ripis atque Idæ Simoente
Inter Chauricrepas & ſcrupoſas conualles
Tranſuexere larem.

Mentem Græci poëtæ non vidit. Nec enim dicit eos inter conualles à Chauro vēto percuſſas ſedem poſuiſſe, ſed in eas ſedes aſportatos eſſe flatibus Auſtri & Zephyri. Hinc tamen liquet Ζέφυρον legiſſe in Græcis verſibus & pro Chauro accepiſſe, qui vnus eſt τῶ ζεφυρικῶν πνευμάτων, ad Septentrionem declinans, quia illi Achæi delati ſunt in Septentrionalem regionem, in qua larem fixerunt. Apuleius: *Zephyrus vero quem Romana lingua Fauonium nouit, hic quum de æſtiuis partibus ſurgit, Iapygis nomine cieri ſolet.* Ita omnes libri eo loci legunt. Male corrigunt: *cenſeri*, alij *efferri* repoſuerunt. *Cieri* pro vocari hic vſurpauit. Nam inde frequētatiuum *citare* quod eſt nominare & laudare, vt qui *auctorem citare* dicitur. Sic *clamare* pro vocare in lege Salica : *ſi quis alterum vulpiculam clamauerit.* & apud Luxurium in Epigrammatis: *ad conuiuium clamare.* Ceterum *Ciere* proprie eſt inclamare & prouocare, adhortari, & incitare. Ex Græco Κίω quod eſt πορεύω, & ad ambulandum prouoco. vnde *Citus*, ὁ ταχύς. Nonius etiam *Citum* diuiſum exponit atque ita interpretatur apud Virgilium:

—— *Cita Metium in diuerſa quadriga.*

Sic etiam Donatum expoſuiſſe notat Seruios qui rectè docet eum falli. *Citus* pro diuiſus ab alia origine. Quod heîc docendum eſt, quandoquidem ventus huc nos detulit. *Citus* pro celeri & veluce à verbo *Cio* quod ex Græco venit κίω, τὸ πορεύω. Et prima in eo ſyllaba breuis eſt. At *Citus* pro diuiſus primam habet lōgam. idque ex verbo Græco antiquo deſcendit, χίω, quod aliis χίζω. vt ποιέω ποιίζω & ſimilia. pro χίω alij dicebant χίω, vt σφαείζειν pro σφραείζειν, μάραγδος pro σμαράγδος, *Chaſteria* pro *Schaſteria*, *Capiſterium* pro *Scaphiſterium*. Ab illo igitur χίω quod eſt diuido & ſcindo verbum caſcum Latinum *Chio* & *Cio*. Inde quoq. appellata nouitia litrera Ionica Χῖ, quod ipſa ſeſe diuidat lineis decuſſantibus. Hinc *Herctum citum* in antiquis legibus Romanis patrimonium diuiſum. Feſti abbreuiator : *Herctum citum quod fit inter conſortes, vt in libris legum Romanarum legitur.* Sed ibi abſque adſpiratione legitur *Erctum* quum eſſe debeat *Herctum*. Ergo in ea loquutione *Herctum* ſignificat patrimonium, *Citum* vero diuiſum. Gloſſæ Græco-latinæ: διαίρεσις ὑπαρχόντων, *Herciscitus*, male corrigunt, *Herctus citus*. Immo, *Hercti citus*, id eſt patrimonij diuiſio. *Citus*, vt *accitus*, *rogatus* pro rogatione. Optimæ Gloſſæ : *cienda*, διαιρουμένη. vtriuſque vocis notio euidentior in altera iſta formula,

A *Hercto non cito.* quod ſignificat patrimonio non diuiſio. Seruius : *Donatus hoc loco contrarium ſenſit dicens cita diuiſa, vt eſt in iure Hercto non cito, id eſt patrimonio vel hæreditate non diuiſa. nam Citus cum diuiſus ſignificat Ci longa eſt.* Priſco iure Romano, *conſortium hercto non cito*, dicebatur de conſortibus hæreditatis, qui in ſocietate & communione bonorum manebant, hæreditatem defuncti pro indiuiſo inter ſe poſſidentes & fruentes. Societatem Pythagoricæ familiæ huic cohærendum conſortio quod *hercto non cito* fiebat, B Agellius comparat lib. 1. cap. IX. *Sed id quoque non prætereundum eſt quod omnes ſimul qui à Pythagora in cohortem illam diſciplinarum recepti erant, quod quiſque familia pecuniaque habebat, in medium dabant, & coibatur ſocietas inſeparabilis, tanquam illud fuit antiquum conſortium quod iure atque verbo Romano appellabatur Hercto non cito.* Sed ne fallaris, non hodie ita legitur in Agellij Editionibus, quæ ſic habent vulgo : *tanquam illud fuerit conſortium, quod re atque verbo appellabatur* κοινόβιον. Tuam fidem Lector, an non veriſimile eſt ad eam faciem corrupiſſe verba illius loci monachum aliquem, cui in mentem fuit ſuum κοινόβιον? Eam C quam poſuimus ſcripturam liber vetus expreſſam plane repræſentat, hoc tantum differens quod legit, *Erto non cito.* Societas illa *Hercto non cito* inter cohæredes proprie fuit qui à communione diſcedere nolebant. Et ſane *conſortes* dicebantur quamdiu hæreditas diuiſa non erat. Gloſſæ : *conſortes*, κοινόβιοι, σύγκληροι. Inde & *conſortium* hæc ſocietas & communio cohæredum. Contra *diſſortes* poſtquam diuiſerant. Gloſſæ : *diſſortes*, διακληρωθέντες. Ex eo *diſſortiones* apud Paulum Feſti Epitomatorem, *diuiſiones patrimoniorum inter conſortes.* At *exſortes* ἄκληροι quaſi exhæredes. Hinc *exſortium* Apuleio de Deo D Socratis, ἡ ἀκληρεία. *incerta vacatione ceu quodam exortio punitur.* Ita ſanè ibi legendum ex veteri Codice, non vno, qui habent, *exordio.* In illa igitur antiqua iuris formula ac verbo, *Hercto non cito*, quum *citum* ſignificet diuiſum, *Herctum*, hæreditatem, patrimonium, & bona ſignificare vtique debet. Antiqui *Forctum* dicebant pro bono. vnde *Forctis* qui bonus & frugi. Feſtus: *Forctis frugi & bonus, ſiue validus.* Ita legendum ex optimo exemplari Manuſcripto. In XII. Tabulis : *Sanatibus idem quod Forctibus ius eſto.* Sequens ætas Latij *fortem* dixit pro E Forcte. At *Forctis* proprie bonus & frugi à *Forcto* quod bonum intelligitur. Ex eo *Forctunus*. vnde *Fors Forctuna* id eſt bona. Recentiores abſolutè *Fortunam*, de bona proprie ac ſecunda proſperaque. Hinc *Fortuna* pro bonis. Gloſſæ : *Fortuna*, τὰ ὑπάρχοντα. *Quo mihi fortunas, ſi non conceditur vti.* Hæc omnia ab eadem origine *Forcti*, quod etiam *Herctum* dixere. Feſtus : *Herctum & Forctum pro bono dicebant.* Sic *Ferda* & *Herda*: *Fædus*, & *Hædus* : *Fariolus* & *Hariolus*: *Foſtia* & *Hoſtia*. *Foſtis* & *Hoſtis* : *Folus* & *Holus*. Illud antiquius,

hoc poſterioris ætatis. Ita *Forba* antiquis Latinis quæ Græcis φορβή. Recentioribus *Herba*. Heſychius φορβή, βοτάνη. Ad eundem modum vetuſtas *Forctum* & *Horctum* dixit pro bono, quod ſequuta ætas *Herctum* & *Hertum* pronuntiauit, atque etiam ſine adſpiratione *Erctum* & *Ertum*. Ab eodem fonte manauit & *Ferctum* pro genere libi, quod bonum eſſet, τὸ χρηστόν. Vnde πάγχρηστα liba ſunt. & χρηστὸν μελίτωμα Homeru. Hinc compoſitum genus libi *Struefer ctum*, quaſi *ſtruem bonam* dixeris. *Fertum* alij vocant, & *Struefertum*. In veteri inſcriptione: *Porcam & agnam ſtruibus & fertu*. Indidem eſt & *fertilis*. Apud poëtam veterem *fertilitas barbara* pro omnium rerum bonarũ copia. Priſci *fero* dicebant pro fero, vt *voto* pro veto. Inde *Forctum* & *Fortum* quod in ſequenti ætate *Ferctum* & *Herctum* appellatum pro bonis & hæreditate, vt in illa formula *Hercto non cito*. De cohæredibus qui Herctum inter ſe non ciebant, hoc eſt hæreditatem & bona defuncti non diuidebant. *Hercti citi*, aut *non citi* nulla hodie mentio in Iuriſconſultorum libris, quos nobis ſolos eſſe voluit notos Tribonianus, in cuius Digeſtis titulus eſt *Familiæ Erciſcundæ*. Qua in voce mirabilis admiſſa eſt corruptio, cuius auctor ipſe C fortaſſe Tribonianus, quum antiquum verbum non caperet, quo vſi Iuriſconſulti. Hæc actio *Familiæ Erciſcundæ* ex lege XII. Tabularum conſtituta fuit cohæredibus & conſortibus à communione diſcedere volentibus, qua inter eos res hæreditariæ diuiderentur. Qui igitur à conſortio *Hercti non citi* diſcedere volebant, & *Herctum citum* habere, id eſt hæreditatem diuiſam, ea actione experiebantur, *Familiæ Erciſcundæ*. Tota hæreditas eo iudicio diuidi petebatur non ſola familia. Iuriſconſulti veteres *Familia* non hæreditatem vniuerſam intellexere, ſed eam tantum quæ in numero ſeruorum conſiſtit. Vlpianus: *Familiæ appellatione omnes qui in ſeruitio ſunt continentur, etiam liberi homines qui ei bona fide ſeruiunt*. Nec alius auctorum veterum fuit vſus. Gloſſæ: *familia, οἰκετεία*. Hirtius de Bello Hiſp. *Familiam & libertos conuocauit*. Ibidem: *Scapula totius ſeditionis familiæ & libertorum caput*. Phædrus:

Æſopus cum eſſet ſolus domino familia.

Idem: *hominem nummis, familia exornat*. id eſt, famulitio. Nam *famuliam* antiqui dicebant, famulorum turbam. Neutiquam igitur mihi ſit veriſimile ſolius familiæ appellatione eam actionem conſtituiſſe duodecim Tabulas quæ vniuerſæ hæreditatis ac totius patrimonij diuiſionem ſpectabat. Agellius Familiam à pecunia apertè diſtinguit: *quod quiſque familiæ pecuniæque habebat, in medium dabant*. Sæpè occurrit apud auctores familia & pecunia iunctim poſita ad deſignandas hominis diuitias. Phædrus.

—— *cupidiſſimè*
Ad ſe recepit, veſte, nummis, familia,
A *Hominem exornauit.*

Agellius lib. XIX. cap. I. *Græcus quiſpiam diues ex Aſia, magno vt videbamus cultu paratuque rerum & familiæ*. Idem lib. XVIII. cap. I. *Quoniam & corporis integritas ſanitaſque, & honeſtus modus formæ, & pecunia familiaque & bona exiſtimatio, ceteraque omnia corporis & formæ bona neceſſaria viderentur perficiendæ beatæ vitæ*. Sic hæc legenda. Apuleius in Floridis de Cratete: *lectum genus, frequens famulitium, ipſe bene veſtitus, bene prædîtus*. id eſt, benè nummatus. Fruſtra ſunt qui legunt, *benè prædiatus*. eam nos alibi aſſeruimus. Præterea *Erciſci* quod pro diuidere poſitum putant B in ea loquutione, nihili verbum eſt, & cœlo ignotum Latino in ea ſignificatione. Vetus tamen vt dixi error ab ipſo Triboniano qui non aſſequebatur priſcam illius actionis lectionem. Paulus Feſti abbreuiator vbi explicat quid ſit in antiquis legibus, *Erctum citum*, his verbis: *Erctum à coercendo dictum, unde & Erciſcunda & Erciſci. Citum autem à ciendo vocatum*. Nugæ nugæ. Immo *Erctum* ſignificat patrimonium: *Citum*, diuiſum. Inde *Hercto non cito*, bonis hæreditatis non diuiſis. Hinc Actio illa duodecim Tabularum quæ dabatur Hercto C ciundo, id eſt, hæreditati diuidundæ, ita conceptam fuiſſe liquet: *Familiæ, hercti, ciundæ*. id eſt familiæ, & reliquorum bonorum quæ *hercti* nomine comprehenduntur, diuidundorum. Hoc loquendi genus quum Tribonianus non caperet, id mutauit in *Familiæ Erciſcundæ*, & putauit id eſſe familiæ diuidendæ. Ab eo Philoxenus in Gloſſis *Erciſcundæ* exponit διαιρέσεως. Forte etiam in Duodecim Tabulis ſcriptum fuit, *Familiæ Ercti ciſcundæ*. Nam *ciſco* idem quod *cio* pro diuido. & *ciſcunda* pro *ciunda*, diuidenda. D Gloſſæ: *cienda, διαμεριστέας*. Ab antiquioribus id habet: at illud *Erciſcundæ* ex Triboniano qui fortaſſe hanc vitioſam ſcripturam repperit in libris Iureconſultorum qui tum extabant, *Erciſcunda*, pro *Ercticiſcunda*, vel *Ercticiſcunda*. In ea Actione *Familiam* præpoſuerunt Tabulæ duodecim, quia nobiliſſima hæc pars patrimonij quæ in ſeruis qui hunc homines conſiſtit. Deinde quum dicere deberent, *Familiæ Hercti ciſcundæ*, ad nobilius genus retulerunt quo familia nuncupatur. Sic apud Lucanum lib. I.

—— *Hinc leges & plebiſcita coacta.*

E Ita Priſcianus accepit, leges & plebiſcita vi coactas eſſe. Poſſet tamen videri ſcripſiſſe Lucanus.

—— *hinc leges & plebis ſcita coacta.*

Plebis coactæ ſcita. Similes tamen loquutiones priſcis vſitatæ & Grammaticis notæ. Vt *feminas & pecora ducendas habebat*. Talis in ea formula loquutio: *Familiæ, Ercti ciſcundæ*. poſſet etiam aliquis *circundam* vel *ciundam* ibi accipere pro diuiſione. Vt *prabenda* pro præbitione in Gloſſis *prabenda, παροχή*. & *ſubrigenda, πρωρεία*. & alia quæ alibi obſeruamus. Idem Gloſſarum auctor *Erciſcun-*

dam διαίρεσιν interpretatur quod eſt pro *Erti ciſcunda*, bonorum vel patrimonij diuiſio. Sed alterum malo, & vetuſtatem magis redolet. Hæc optima inquies, & memoratu notatuque digna: ſed, quæ commutio ventorum cum Herſto ciro? Dicam tibi. Ventis illis multum ac diu iactatus in vaſto mari, quom iam ex propinquo portum viderem, ecce me improuiſus turbo à recto curſu rapuit trãſuerſum, & ad hoc littus eiecit. Nunc idem ventus in altum me refert. Abſoluamus locum Apuleij qui dedit initium huic ἐκβολῇ λόγου. *Hic cum de aſtiuis occiduis partibus ſurgit, Iapygis nomine cieri ſolet. At ille qui propior eſt aquinoctiali plaga Notus & Aquilo.* Hæc non tantum in vitio & corruptela, ſed in defectu & lacuna. Deſunt enim quæ de Zephyro vel Fauonio ſequebantur qui plagæ æquinoctiali propior eſt, & de Africo qui Græcis Λὶψ dicitur, & ab occaſu hiberno ducitur. Tum principium Aquilonis conſequenter ſcriptum erat. *Notus* ille hic νόθος & expongendus. Labem ipſam & lacunam ſarcire ac ſolidare abſque ope vetuſti codicis ſaltem verbis Apuleij non poſſumus. Quum ceteri fere omnes auctores Ἀργέστην eum appellari Græcè contentiant, qui Latinis eſt *Chaurus*, Seneca diuerſos putauit: *Chorus venit, qui apud quoſdam Argeſtes dicitur. Mihi non videtur, quia Chori violenta vis eſt, & in vnam partem rapax, Argeſtes ferè mollis eſt, & tam euntibus communis, quàm redeuntibus.* Vitruuius quoque diſtinguit: *Circa Fauonium Argeſtes & certis temporibus Eteſia. Ad latera Chauri Circias & Chorus.* Argeſtes propior Fauonio. Chaurus Septentrioni. Indidem tamen veniunt modica tantum inclinatione diuerſi. Hic eſt igitur Chorus quo ſolo flante ab Indiæ promuntorio Gades vſque nauigari Plinius ſcripſit, & poſt eum Solinus hoc loco, conuerſo nempe mundi ſtatu, & mutato ventorum ſitu flatuque.

Pag. 87.C. *Dummodo ab eo promunterio India curſus dirigatur.*] Ridiculè. Dicit Plinius ſimpliciter in ea nauigatione quæ ab India Gades curſum habet, ab Indiæ promuntorio quod Lepte Acra dicitur ad inſulam Malacha eſſe quindecies centena millia paſſuum. At hic ait eam nauigationem omnino fieri ſolius Chori flatibus, dummodo ſoluatur ab eo promuntorio Indiæ. Quod eſt mirum in modum abſurdum ac ridiculum. Promuntorium autem illud non Indiæ ſed ſinus Arabici in parte Troglodytarum. Stephano Δρέπανον ἄκρα Αἰθιοπίας. De hoc intelligendum.

Quod alij Leptam Acram, alij Drepanum nominauerunt.] Ita Plinius: *Quod vocatur Lepte Acra, alijs Drepanum.* Immo Λεπτὴ ἄκρα & Δρέπανον duo diuerſa promontoria Arabici ſinus.

Ab Indica promunentia ad Malachum inſulam.] Scripti omnes Solini libri: *Malichum inſulam.* Plinius: *ad Malchu inſulam.* Ptolemæo Μαλιχου. Legendum Μαλίχου. Atque ita reponendum in Plinio: *ad Malachu inſulam.* Melius dixiſſet: *ad Malicha* vel *Malichi inſulam.* Videtur autem exiſtimaſſe inſulæ illius nomen in ου terminari appellarique Μαλίχου. Atqui ſubaudiendum νῆσος, ἡ Μαλίχου νῆσος, *Malichæ inſula.* Nomen habuit ab aliquo Malicha ſiue regulus illius inſulæ fuerit, ſiue alius quicunque. ita multæ aliæ inſulæ in illo ſinu denominatæ, Αἴνου, Σωκράτους, Πολυβίου, Σιμαχίδου, Ἀδιάου, quæ nomina ſunt hominum propria, à quibus eæ inſulæ vocatæ ſunt. Sic in Erythræo mari Διοσκορίδου νῆσος, Κοκκονάγου, Ζηνοβίου. *Zenobij & Dioſcoridis inſulas* Latinè dici oportet, non *Zenobiu* & *Dioſcoridu*, niſi ad antiquum illud reſpiciamus, *Menandru*, *Apollodoru*, quod Plinio in mentem non puto fuiſſe. Sic Ἀγαλαίου νῆσος in eodem ſinu Arabico, *Alalei inſula.* Taprobane inſula olim vocabatur Παλαισιμούνδου, ſubaudiendum νῆσος, *Paleſimundi inſula.* Sic ἡ Μουζίδου apud auctorem Peripli, *Mundi Emporium*, vt Μάννους ἐμπόριον. Peſſimè hoc loco Solinus *Malichum inſulam* appellauit. Μαλίχας vel Μάλιχος nomen proprium, & contractè Μάλχος. Quod regem ſignificare notum eſt. Porphyrius Philoſophus, Μάλχος cognominatus. *Malchus* Sophiſta Byzantinus. Μάλχος qui vitam Pythagoræ conſcripſit, & alij multi, vt Μάλχος Euangelij præteream, quem exauriculauit Petrus. Peripli auctor Nabatæorum Regem Μαλίχαν vocat & proprio ſuo nomine ita vocatum oſtendit: δι᾽ ἧς ἐστὶν εἰς Πέτραν πρὸς Μαλίχαν βασιλέα Ναβαταίων. Hirtius de bello Alexandrino *Malchum* nominat regem Nabatæorum: *Equites ab rege Nabateorum Malcho euocat.* Sic Μαλίχας & Μάλχος idem nomen. Apud Romanos quoque *Rex* fuit gentilium & proprium nomen, vt ille *Rex Rupulius* apud Horatium. *Princeps* etiam nomen Tibicinis apud Phædrum:

Princeps tibicen notior paulo fuit.

Hodie quoque ſunt qui *Reges*, *Principes*, *Comites*, *Duces & Barones* in ſuo gentilitio vocantur nomine.

Ad Malichum inſulam affirmat eſſe quindecies centena millia paſſuum.] Perperam legitur apud Plinium: *quindecim millia paſſuum.* qui hinc corrigendus eſt:

A Malacho ad Scheneon.] Libri: *à Malichu*, pro *Malicho*. Nam *Malichum* inſulam ante dixit. Niſi ibi ſit legendum, *ad Malichu inſulam.* Sed rectius ſcripſiſſet: *ad Malichi inſulam.* Et hoc loco: *à Malichi inſula.* Plinium tamen ſequutus eſt ad hunc errorem præeuntem. *Sceneon* in illo ſinu non inuenio. Forte: Σκηνάιον, *Scenæum.* Sed aliter Plinius: *ad locum quem vocant Sceneos.* id eſt, Σκηναίους. Malè Solinus: *ad Sceneon*, qui dicere debuit, *ad Sceneos.*

Inde ad inſulam Sadanum.] Libri: *Adanu.* Hinc Plinius emendandus: *Inde ad inſulam Adanu centum quinquaginta millia paſſuum.* Non rectè eſt: *ad inſulam Sadanum.* Ptolemæo

νῆσος Ἀδάνου dicitur, id eſt, *inſula Adani*, non *Adanu*. Ἀδανὸς vel Ἄδανος Græcum eſt vocabulum. Heſychius: Ἀδανὲς ἀπογεγόνατο. Ἀδανά· ὡς κάρον ἄγοντα ἐπὶ τὸ ἄδειν. ὁ δὲ Σώφρων τὸν ἀοιδὸν ἀδανὸν φησί. Inde Ἀδανὸς vel Ἄδανος nomen proprium. Pleriſque autem illis inſulis Arabici ſinus & Rubri nomina impoſita Græca ab Alexandrinis mercatoribus qui in Indiam nauigabant, aut à gubernatoribus vel etiam ducibus quos mittebant Ptolemæi reges ad ea maria exploranda, & nauigationem Indicam periclitandam. Hinc pleræque earum ab iis cognominatæ ſunt, qui primi eas detexerunt, aut nauem ad eas adpulerunt, vel in eas deſcenderunt. Ἀλαλαίου νῆσοι, Διοδώρου, Αἴνου, Τιμαγένους, Σωκράτους, Ζηνοβίου, Διοσκορίδου, Μαλίχου, Ἀδάνου & ſimilia alia nomina, quæ omnino Græca eſſe palam eſt.

Pag. 87. D. *Sic confici ad apertum mare.*] Ab initio ſcilicet Arabici ſinus, vbi intimus eius eſt receſſus vſque ad apertum mare, quod eſt vltra ſinus illius anguſtias & fauces, vnde terras irrumpere auſpicatur ille ſinus. De longitudine igitur Arabici ſinus, quantus patet ab intimo receſſu vſque ad apertum mare, hanc menſuram accipi par fuit apud Iubam, non eius eſſe nauigationis, quæ ab India Gades vſque conficitur, vt hariolatus eſt Plinius. Poſt fauces Arabici maris incipit vaſtum & apertum mare. Eæ anguſtiæ τὰ στενὰ κατὰ Δειρὴν dicebantur, cui reſpondebat ex aduerſo *Ocelis* in Arabico littore. Nam Δειρὴ promuntorium in Æthiopiæ parte. Sed ab illis faucibus adhuc conductum & anguſtum mare vſque ad Moſylum promuntorum vbi traiectus ducentorum fermè ſtadiûm eſt. Vltra has anguſtias Moſylici ſinus mare iam expanditur ac aperitur ingens. Anguſtiæ κατὰ Δειρὴν non plus patebant quam in ſtadia ſexaginta, hoc eſt octo millia paſſuum. Plinius cap. XXIX. quatuor tantum millibus eas anguſtias taxat, quæ triginta tantum eſſent ſtadia. Sed ibi corrigendum: *anguſtias* VIII. *Millibus paſſuum*. de ſinus Arabici anguſtiis loquitur quæ στενὰ κατὰ Δειρὴν Græcis dicuntur, Strabo lib. XVI. τὰ δὲ κατὰ Δειρὴν στενὰ συνάγεται εἰς σταδίους ἑξήκοντα. Tradit ibidem non eas propriè ſinus Arabici anguſtias fuiſſe habitas, ſed alias paulo vlteriores, vbi tranſitus à continente in continentem ducentûm eſt ſtadiûm: οὐ μὴν ταῦτά γε καλεῖται νῦν στενά, ἀλλὰ προσωτέρω ... κατὰ τὸ μὲν διάρμα ἐστι τὸ μεταξὺ τῶν ἠπείρων διακοσίων που σταδίων. Hæ ſunt Moſylici ſinus anguſtiæ quas pro faucibus Arabici ſinus obſeruatas tum & habitas norat Strabo, quum antiqui τὰ κατὰ Δειρὴν obſeruarent & os ſinus Arabici inde incipere facerent. Plinius: *promuntorium & ſinus Moſylicus quo cinnamomum deuehitur. Hucuſque Seſoſtris exercitum duxit.* Immo anguſtias Dires non eſt prætergreſſus, & per eas tranſiit, non per illas Moſylici ſinus. Strabo: καὶ ἡ ἄκρα τὰ στενὰ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν Δειρὴ

A καλουμένη, καὶ φασὶν ἐνταῦθα στήλην εἶναι Σεσώστριος ... ἱεροῖς γράμμασιν τὴν διάβασιν αὐτοῦ. Idem Plinius de his anguſtiis Dires: *fauceſque Orienti hiberno obuerſos alij* II. *mil. alij* VII. *alij duodecim mil. paſſuum patere.* Hæ ſunt quas ſupra docuimus Strabonem dicere in ſtadia ſexaginta patere, hoc eſt octo millia paſſuum. Melius igitur eo loco ſcriberetur ex codicibus: *alij vij. mil. alij xv. patere.* Quod tamen non de iiſdem anguſtiis proditum fuiſſe puto. At Moſylici ſinus anguſtiæ viginti ſex millibus patebant cum aliquot ſtadiis. Scripſerat igitur fortaſſe Plinius: *alij viij. milibus, alij xxv. patere.* vt duas illas anguſtias confuderit.

B A faucibus autem Moſylici ſinus initium capere Arabicum ſinum plerique cenſuerunt teſte Strabone, quia primores iſtæ anguſtiæ ſunt quibus contrahitur apertum mare, quæque velut oſtia habentur ἀρχὴ θαλάσσης, quibus terras intrat illud mare. Nec obſtat quod illæ κατὰ Δειρὴν arctiores ſunt, iſtæ quippe primæ ſunt. In Moſylico ſinu hæ: illæ in Aualite. Auctor Periplı: πρῶτος μὲν ὁ λεγόμενος Αὐαλίτης, καθ' ὃν καὶ στενότατος ἐστιν ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς εἰς τὸ πέραν διάπλους. Et paulo ante: ὁ Ἀραβικὸς κόλπος κατὰ τὸν Αὐαλίτην μάλιστα στενοῦται.

C In altera parte harum faucium Dire promuntorium, in altera verſus Arabiam Ocelis. Poſt Ocelim ſinum dilatati & in mare apertum pandi ſcribit idem auctor: μετὰ δὲ Ὄκηλιν ἀνευρυνομένης πάλιν τῆς θαλάσσης εἰς ἀνατολήν, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς πέλαγος ἀποφαινομένης. vbi πέλαγος apertum & altum mare ſignificat, cui vox κόλπος opponitur. At Strabo non ab Oceli, ſed à Moſylo promuntorio ſua ætate apertum mare incipere creditum tradit.

Qui ob Solis flagrantiam maximam partem iſtius regionis ferunt inacceſſam.] Alia Editio: *qui Solis flagrantia maxima parte iſtam regionem.* vel

D etiam: *maximam partem iſtam regionem*, quod eſt ἀρχαϊκώτερον. Plinius: *Reliqui omnes propter Solis ardorem nauigari non poſſe crediderunt.* Nemo quiſquam vt opinor dixit, ſinum Arabicum nauigari non poſſe propter Solis ardorem, quem iam olim nauigationibus & ab vtroque quidem latere frequentari ſolitum conſtat. Atqui Iuba de illius ſinus nauigatione agebat quæ non oras legit, ſed per inſulas & medium ſinum dirigit curſum. In eo curſu nauigabatur præter

E Κατακεκαυμένην, quæ inſula erat Arabici ſinus deſerta propter ardorem, & ex eo ſic appellata. Plinius pro ea regione accepit quæ ſub Zona torrida ſita eſt quam Κατακεκαυμένην & Διακεκαυμένην priſci Geographi vocant, quamque ideo habitari non poſſe credebant. Hac ὁμωνυμίᾳ permotus Plinius τὸν πλοῦν Arabici ſinus in quo occurrebat Κατακεκαυμένη νῆσος, conuertit in eam nauigationem quæ ab India Gades vſque per mare Meridianum olim à quibuſdam confecta proditur, in vniuerſum vero incognita tum, & inexplorata penitus fuit. Quæ incredibilis eſt mentis cæcitas, in tanto

præſertim viro. Nam de Solioo qui eum ſequitur, mirandum minus. Agebat fortaſſe Iuba eo loco de nauigatione Arabici ſinus, quæ ab ipſo intimo eius receſſu initium curſus ducebat. Hæc raro tentata veteribus propter difficultatem nauigandi in illo ſioo. Ea re qui Indiam ex Ægypto petebaot, oauigatiooem ſuam ab ipſo μυχῷ ſinus exordiebantur, ſed Nilo Copton deſcendebant, à Copto pedeſtri itinere camelis ibant per diuerſas manſiooes, atque hydreumata vſque ad Berenicen portum ſinus Arabici. Ab eo porto nauigare per illum ſinum incipiebant. Primus Philadelphus viam illam aperuit à Copto Berenicen & manſionibus inſtruxit. Strabo lib. XVII. quia difficilis eſſet ſinus Arabici ab ipſo μυχῷ nauigatio: λέγεται δ' ὁ Φιλάδελφος πρῶτος στρατοπέδῳ τεμεῖν τὴν ὁδὸν ταύτην ἄνυδρον οὖσαν, καὶ κατασκευάσαι σταθμούς, ὥσπερ τοῖς ἐμπορικοῖς ὁδεύμασι, καὶ διὰ τῶν καμήλων. τοῦτο δ' πρᾶξαι διὰ τὸ τὴν ἐρυθρὰν δύσπλουν ἦν, καὶ μάλιστα τοῖς ἐκ τοῦ μυχοῦ πλοϊζομένοις. Hoc eſt igitur quod dicebat Iuba eum ſinum nauigari non poſſe priſcis creditum. Quod Plinius accepit de nauigatione ab Iodia ad Gades. Poſtea πλοῦς ille frequentatus fuit, & magis quidem qui per medium ſioum quàm qui per oras ſumeretur. De hac nauigatione Iubam loquutum eſſe argumeotum eſt quod Choro vento fieri dixerat. Chorus autem ventus ab intimo receſſu ſinus vſque ad apertum mare nauigantes fert. Sinus quippe Arabicus, vbi terras intrauit Rubro mari emiſſus, recta tendit contra Chori flatus & Ægyptum. Proinde eum ſinum nauigantes à parte Ægypti & ab intimo eius μυχῷ ad fauces, & vſqoe ad mare apertum Choro flante vehi neceſſe eſt.

Pag. 87. D. *Vt mercantium ibi tranſitus infeſtari ex Arabicis inſulis dicat, quas Aſcitæ tenent Arabes.*] Plinius: *quin & commercia ipſa infeſtant ex inſulis Arabes Aſcitæ appellati.* Præter ardorem, propter quem eam nauigationem veteribus celebratam non fuiſſe, quaſi ex Iuba tradit Plinius, etiam Aſcitas Arabas ex inſulis commercia infeſtare dicit. At Solinus hoc loco in argumeotum trahit ea loca nauigari ſolita, quia mercantium tranſitum infeſtareot Arabes Aſcitæ. Quod reluctari ait plurimorum opinioni qui maximam partem illius regionis ob Solis flagrantiam nauigari non poſſe putauerunt. Hæc non eſt Plinij mens. Multo minus Iubæ, quam Plinius non eſt aſſequutus, vt iſte Plioium non intellexit, nec expreſſit. In toto eo curſu, qui ab India Gades per Meridianum pelagus tendit, præter ardorem Zonæ torridæ τῆς κατακεκαυμένης qoo nauigantes male habentur, etiam eoa infeſtari ab Arabibus Aſcitis tradit Plinius. Mirum tamen vbi Arabes poſſint occurrere ab India Gades petentibus. Sed hæc inſignis hallucinatio Plinij. Ea equebatur Iuba nauigationem ſinus Arabici à promun-

A

torio eius Drepano vſque ad apertum mare, eamque taotum qua curſus tenetur per medium ſinum non eam quæ vtramuis oram legit Æthiopicam aut Arabicam. Arabici igitur ſinus μέσον πλοῦν eo loco deſcribebat Iuba, noo παράπλουν. Ergo qui medium illum curſum teneret Aſcitis Arabibus infeſtari dixit, qui nauigantes ex ioſulis impetebant. Contra ea Peripli illius maris ſcriptor prodit τὸν μέσον πλοῦν Arabici ſinus tutiorem & faciliorem eſſe τοῦ παράπλου. Nam præter quam quod oræ nauigatio portubus fermè caret, & ſcopulis cautibuſque inac-

B

ceſſa eſt, infamem eſſe latrocinio quorumdam hominum qui oram accolunt Æthiopicam, ex rapto viuentium, à quibos negotiatores qui propius oram naoigant, aut ex medio curſu in littos eijciontur, expilari ſolent & in ſeruitotem abdoci. Καγχεῖται appellati ait. Idcirco medium πλοῦν eligi, vt præſtabiliorem ac tutiorem. διὸ καὶ διαπλέοντες μέσον πλοῦν κατέχομεν, καὶ εἰς τὴν Ἀραβικὴν χώραν μᾶλλον παροξυνόμεθα ἄχρι τῆς κατακεκαυμένης νήσου. Prætetea Aſcitæ illi populi oihil nocere poſſont Arabicom ſinum naoiganti-

C

bus, quum in coortaria parte maris ſtatuaotur à Ptolemæo in Sachalite ſino ad promuotorium Syagrum. Indici maris ille ſinos vel Erythræi potius, & longe ab Arabico. Ptolemæus: παρὰ δὲ τὸ Σύαγρον ὄρος μέχρι τῆς θαλάσσης Ἀσκῖται. Idem de ſino Sachalite: ἐν τῷ Σαχαλίτῃ κόλπῳ, ἐν ᾧ κολύμβοις τινὲς ἐπὶ ἀσκῶν διαπλέουσι. De his Aſcitis iotelligit. Nam inde nomen inoenerunt, quod ἐπ' ἀσκῶν διαπλέουσι, ſuper vtribus naoigant iunctis, & pontili ſtrato tabulatis. Arabes aotem ſunt & in Arabia colunt, ſed longe ab iſto Ara-

D

bico ſinu, cuius nauigationem ſcripto prodidit Iuba à Drepaoo promuntorio ad fauces vſque & apertum mare. Sed Plinius omnia hæc ſedibus ſuis conuolſa permiſcuit, & turbauit. Promuotorium Arabici ſinus Drepanum cum Lepte Acra io Indiam iuſſit concedere. Aſcitas ex ſinu Sachalite io ſinum Arabicum migrare fecit. Δευλοὺ motauit in Γάδειρα. Inſulam κατακεκαυμένην voluit eſſe regionem Zonamqoe διακεκαυμένην. Nauigationem Arabici ſinus ab intimo eius receſſu vſque ad faoces coourrit io eam nauigationem quæ ab India Gades contendit. Chorum ventom qui ab Occi-

E

dente æſtiuo in Indiam flat, ferentem fauorabilemque eſſe cogit ab India in Occideotem pergeotibus.

Nam bubulis vtribus contabulatas crates ſuperponunt.] In quibuſdam: *ſupponunt.* Sed illud verius. Plinius: *Arabes Aſcitæ appellati, quoniam bubulos vtres binos ſternentes ponte, piraticam exercent ſagittis venenatis.* Vocat Plinius *pontem* tabulas iunctas, & vtribus ſuperſtratas. *Vtres ponte ſternere* oihil aliud eſt quam vtribus iunctis tabulas ſtratas ſuperponere. Hinc *pontilis ſtratus* apud Vegetium tabulato quo ſtabuli pauimentum conſtratum eſt. Inde Græcia recentior πονλάζειν verbum

finxit, pro ponte ſternere vel pontilem ſtratum facere. Mauricius: ποντιλώσῃ ἤτοι καταστρώσῃ. Et πόντιλον vel ποντίλιον dixerunt *pontilem ſtratum* vel pontem. Nam & *pontem* pro pontili ſtratu vel tabulato poſuerunt. Gloſſæ: Ποντίλιον, *pontem*. vt hoc loco Plinius: *vtres bubulos ponte ſternere*. Hinc & πόντιλα etiam vſurparunt pro quibuſlibet tabulatis etiam ſi ad ſpeciem pontis ſtrata non eſſent, ſed ſuſpenſa. Leo in Tacticis: ἢ πόντιλα, ἤτοι ξύλα κρεμάμενα. Sed hæc alibi. *contabulatas crates* heîc vocauit Solinus. Quod abſurdum & falſum. Neſciuit quid eſſent propriè crates. Hæ textiriæ ſunt, & diuerſæ vtique à tabulatis, quæ non aliud ſunt quam tabolæ iunctæ & ſtratæ. Fortè ſcripſerat Solinus: *bubulis vtribus contabulatos ſtratus ſuperponunt*. Hæc recta emendatio fuerit, ſi modo volumus meliorem cum fuiſſe quam fuit. Pontium ex vtribus factorum vſus olim fuit apud diuerſos populos, fluuiis tranſnatandis, & præcipuè in bello. Auctor Anonymus de Rebus Bellicis, Ἀσκογέφυραν vocat pontem ex vtribus iunctis factum contabulatumque. Verum de his alio loco. Auctor Peripli de nauigiis Arabum Aſcitarum: πᾶς δὲ ὁ ζητούμενος ἐν τῇ χώρᾳ, Λίβανος εἰς αὐτὴν ὥσπερ ἐκδοχεῖον εἰσάγεται καμήλοις τε καὶ σχεδίαις δερματίναις ἐξ ἀσκῶν καὶ πλοίοις. Aſcitas tamen ille non nominat. Sed non dubium eſt Ἀσκίτας eos appellatos Arabas qui huiuſmodi ratis genere vterentur.

Pag. 87. D. *Prætereuntes impetum ſagittis venatu.*] In aliis codicibus: *infeſtant.*

Habitari etiam addidit Æthiopia aduſta Troglodytarum & Ichthyophagorum nationibus.] Immo non ibi fuere Aethiopiæ aduſta vbi Ichthyophagi & Troglodytæ colebant. Nec hoc Plinius dixit: *Gentes Troglodytarum idem Iuba tradit Therothoas à venatu dictos, miræ velocitatis, ſicut Ichthyphagos natantes ceu maris animalia.* Ichthyophagi illi & Troglodytæ oram accolebant Arabici ſinus. Vnde igitur ſumpſit hic noſter aduſtæ eſſe Aethiopiæ quæ iſti populi incolerent? Plinius paulo ante in deſcribenda nauigatione ſinus Arabici: *à promuntorio Indorum prater exuſta ad Malichu inſulam.* Ea exuſta Troglodytis de quibus paulo poſt ſequitur, & Ichthyophagis habitanda dedit. At *exuſta* illa Plinij inſula fuit Arabici ſinus Κατακεκαυμένη dicta apud Iubam. Peccat heic etiam Solinus quod Troglodytas & Ichthyophagos velut diuerſas nationes recenſet, quum Plinius inter gentes Troglodytarum Ichthyophagos ponat, vt & Therothoas. Et ſanè Τρωγλοδυτικὴ multas gentes comprehendebat, variis appellatas nominibus, vt ex Agatharchide, Strabone & Diodoro conſtat. Gentem Troglodytarum Θηροθόας Plinius à venatu & velocitate dictos putauit. Sed inepta & abſurda hæc compoſitio. Fortè Θηροθόας ſcripſerat Iuba à venandis illis feris quæ Θῶες dicuntur. Nec recta ſic tamen compoſitio. Θωοθῆραι potius dicendi

A forent, vt Ἐλεφαντοθῆραι in eadem Troglodytice. Et ſic in aliis. Non enim θηρόσοφος dicitur Gnomon, ſed σοφοθήρας. Nec θηρολέξης, ſed λεξιθῆραι qui dictiones aucupantur & verba. Inde verbum λεξιθηρεῖν apud Agellium lib. 11. cap. 12. *nimis minute ac prope etiam ſubfrigide Plutarchus in Epicuro accuſando* λεξιθηρεῖ. Sic ibi legendum non vt eſt vulgo, λέξεις ποιεῖ. Apud Epiphanium λεξιθηρεῖν ſæpe hoc ſignificatu legitur, qui & λεξιθήρας multis locis vocat vocularum aucupes, & qui omnia πρὸς λέξιν accipiunt, quod vulgo dicimus *ad litteram*. Sic Ὀρνιθοθῆραι, ἰχθυοθῆραι, ἀγρεσιθῆραι, λεοντοθῆραι, & ſimilia. Sed &

B θηροθῆραι dicebantur qui feras venantur, ἀπὸ τῶ θηρᾶν τὰς θῆρας. Heſychius: θηροθῆραι, θηρευταί. Idem tamen etiam notat θηρολέξιν pro eo qui recta compoſitione dicitur λεξιθήρας. θηρολέξης, ὁ τὰς λέξεις θηρώμενος. Eodem modo & θηροθόας appellari poſſent qui Thoas venabantur. Vix tamen aliter mihi perſuaderi ſinero quin legendum ſit apud Plinium: *Gentes Troglodytarum idem Iuba tradit Theratas à venatu dictos, miræ velocitatis.* id eſt, Θηρατάς. Hæ ſunt Troglodytarum gentes, qui Κυνηγέται Agatharchidi, Straboni & Diodoro. Aga-

C tharchides de populis Aethiopiæ Troglodyticæ: μετὰ τοὺς εἰρημένους εἰσὶν οἱ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις λεγόμενοι Κυνηγέται. Hi feras omne genus venabantur, & earum carnem vectitabant. Θηρατὴς autem idem quod Κυνηγέτης. Græci: Θηρατὴς, κυνηγὸς, Κυνηγέτης.

Troglodytæ tanta pernicitate polleant.] Hoc non de omnibus in genere Troglodytis dicit Plinius, ſed de illa Troglodytarum gente quos Theratas dictos Iuba ſcripſit. Deinque nec illud quidem de his memorat Plinius, quod heîc narrat Solinus tantæ velocitatis eſſe vt curſu pedum feras aſſequan-

D tur quas agitant. Ait tantum miræ velocitatis eſſe. Nec enim pedibus perſequebantur feras & aſſequebantur illi Κυνηγέται, ſed partim ex inſidiis, alias ſagittis venabantur. Agatharchides: ἐξ ἐνέδρας δὲ ἀχθέντες τὰ θηρία τοξεύουσι ταῦτα ποιοῦντες. εἰσὶ δὲ καὶ πεζοὺς θηρεύοντες. Multum hæc inter ſeſe diſtant ex occulto ſagittis feras interficere, & curſu pedum captare & conſequi.

Troglodytæ:] In pleriſque libris apud auctores Latinos vocantur *Trogodytæ.* Nam & Τρώγη Græcis idem quod Τρώγλη. Puto etiam Τρωγλῖται quibuſdam appellatos. Quippe

E cum Τρωγλῖτις σμύρνα paſſim dicta inueniatur apud Oribaſium, Aetium, Myrepſum & alios quæ Τρωγλοδυτικὴ Dioſcoridi & antiquioribus vocatur. Et ſanè Τρωγλῖται & Τρωγλοδύται eadem ratione appellare fecit, quod cauos & ſpecus ſubirent. Ab eadem cauſa & Τρωγλίτης genus paſſeris, qui & Τρωγλοδύτης poteſt rectè dici, quod cauis & rimis turrium ac murorum ſeſe inlatebret, & in his nidum congerat. Profecto Τρωγλῖτις Myrrha à populis Troglitis nomen habuit, eademque eſt cum Τρωγλοδυτικῇ. Antiquiſſimi enim libri Oribaſij & Aëtij Τρωγλῖτιν σμύρναν paſſim

indigetant. Hinc *Troglitis myrrha* pro optima A in vetere Hymno Regum:

Tus Deo, myrrham Troglitici humando,
Bractea regi Chryſeas decento.

Malè ſcriptum eſt. *Trochleten.* Nec melius corrigunt: *Troglodytin.* Myrram *Troglitin* pro præſtantiſſimo poſuit. Talis enim Troglodytice quæ & Τρωγλῖτις. Iſidorus: *Myrrha autem Troglitis ab inſula Arabiæ dicta; vbi melior colligitur & purior.* Ita ibi ſcribendum. Dioſcorides: Πρωτεύει δὲ ἡ Τρωγλοδυτική, ἀπὸ τῆς φυούσης αὐτὴν χώρας, ὑπόχλωρος καὶ δηκτικὴ οὖσα διαυγής. Plinij verba de ea ita legenda ſunt: B *Probatur Troglodytice pinguedine & ſucco. Adſpectu viridior eſt, ſordidaque ac barbara, ſed acrior ceteris.* Mirum cur ſordidam & barbaram dicat, quam διαυγῆ Dioſcorides facit, id eſt tranſlucidam. Nihil æquè contrarium. Iſidorus puriorem eam ceteris eſſe tradit. Neophytus σμύρναν Τρωγλῖτιν interpretatur πετροσέλινον. Quod in aliis etiam Gloſſariis Græcis Iatricis repperi: Σμύρνα Τρωγλῖτις, τὸ πετροσέλινον. Quod non de Petroſelino communi & Macedonico eſt intelligendum, ſed de Cilicio vel Amanico quod Σμύρνιον vetus Græcia appellauit, media Σμύρνιον, infima Σμυρνοβότανον ab odore myrrhæ. Dioſcorides: Σμύρνιον ἔνιοι Κιλικίας πετροσέλινον καλοῦσι, φυόμενον πλεῖστον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἀμανῷ ὄρει. Lexicon Neophyti: Σμύρνιον, τὸ πετροσέλινον. Aliæ Gloſſæ Iatricæ & Botanicæ: Σμυρνοβότανον, τὸ πετροσέλινον. parem autem atque Myrrha effectum habebat. Dioſcorides: ὀσμὴ γενομένη, σμύρνης ἐν αὐτῷ ὡς ποιοῦν. Vnde quidam id videntur intellexiſſe σμύρνης Τρωγλίτιδος nomine quod optimum genus fuit myrræ. Columella *Achaicam murrham* hoc Σμύρνιον vocat; & meliorem eſſe dicit ſtacte:

Et lacrimas imitata tuas Cinyreia virgo
Sed melior ſtacte ponatur Achaica murrha.

Τὸ σμύρνιον intelligit non μυρρίδα herbam. De quo etiam ſupra docuimus. Lacrimam ex Smyrnio Myrrhę ſimilem colligebant, quam quidam pro mera myrrha habuere, immo ipſa myrrhæ ſtacte meliorem, vt aſſerit Columella. Theophraſtus de Smyrnio, quod Hippoſelinon vocat: γίνεται δὲ καὶ τὸ δάκρυον ἐξ αὐτοῦ ὅμοιον τῇ μύρρῃ, οἱ δὲ φασὶν ὅλως μύρραν. proinde non mirum ſi σμύρναν Τρωγλῖτιν quidam πετροσέλινον interpretati ſunt, quod eſt σμύρνιον. At Hippoſelinum Dioſcoridis ipſo teſte nonnullis etiam dictum Smyrnium: ἱπποσέλινον οἱ μὲν σέλινον, οἱ δὲ ἀγριοσέλινον, οἱ δὲ Σμύρνιον καλοῦσι. Ῥωμαῖοι δὲ Ὀλουσᾶτρον. Ita ſcripſit Dioſcorides, vt habet vetuſtiſſimus codex litteris capitalibus exaratus. Inflexit hanc vocem ad Græcam formationem. Romanis *Oluſatrum*. Τέλινον autem dictum pro χέρσον à ſcripturis quibus caulis eius notatus eſt. γραμμαί eſt ξύσεις, χαράξεις. Dioſcorides: οἷον γραμμὰς ἔχων. Apuleij Herbarium: *thyrſo molli, cano atque celſo veluti ſcripturis notato, quas Græci χαράγματα vocant.* Folia etiam habet albis notis inſcripta. Neophytus tamen ſcripſit ἀγέλινον. Atque ita A videri queat dictum quaſi ἄγριον. Nam Apium agreſte quidam nominatunt. Non parum itaque diuerſum hoc hippoſelinum Smyrnium à Smyrnio Petroſelino. Vtrumque ab odore appellatum *Smyrnium*. Apuleius de Oluſatro ſiue Hippoſelino: *maſticatione atque odore aromata ſimulat.* Theophraſtus ſub Hippoſelini nomine non Oluſatrum Romanorum, vt vulgo putatur, ſed verum Smyrnium Dioſcoridis deſcripſit. Et ſanè ἱπποσέλινον quodcunque apij genus maiuſculum ſignificare poteſt. Tale eſt Smyrnium. Cuius radicem πολύχυλον eſſe tradit Dioſco- B rides. Et Theophraſtus ex radice Hippoſelini liquorem ſiue lachrimam manare dicit, myrrhæ ſtactæ comparandam. Quod de Hippoſelino Dioſcoridis ſiue Oluſatro non poteſt capi. Duæ igitur herbæ diuerſæ vno eodemque nomine ἱπποσελίνου notatæ veteribus. ἱπποσέλινον Theophraſti quod eſt Σμύρνιον veterum, & ἱπποσέλινον Dioſcoridis quod eſt *oluſatrum* Romanorum. Fortaſſe hinc errandi occaſionem ſumpſit Dioſcorides, quum ſcripſit ἱπποσέλινον hoc eſt Oluſatrum Romanum nonnullis etiam vocari Σμύρνιον. C Scilicet ἱπποσέλινον Theophraſti eum accepiſſe pro Oluſatro, quum ſit verum Smyrnium. Hinc Plinius vtrumque confundit, dum Hippoſelinon Dioſcoridis vnum idemque facit cum Hippoſelino Theophraſti. Atqui Hippoſelinon Theophraſti eſt Smyrnium. Hippoſelinum Dioſcoridis Oluſatrum. Plinius lib. xx. cap. viii. *Sed præcipuè Oluſatrum miræ naturæ eſt. Hippoſelinum Græci vocant alij Smyrnium. è lacruma caulis ſui naſcitur.* Hippoſelinum porro illud quod lacrimam fundit, & ex cuius radice ſuccus colligitur ſapore murrhæ, non eſt Oluſatrum, ſed Smyrnium. Vtrumque ab eo con- D fundi magis etiam apparet in eo quod ſequitur: *Hippoſelinum veteres præceperant in locis incultis lapidoſis, iuxta macerias ſeri. nunc & repaſtinato ſeritur.* Sanè præceperant veteres Hippoſelinum in locis incultis & lapidoſis naſci, ſed non de Oluſatro Hippoſelino, verum de Smyrnio intelligebant ſiue Petroſelino Cilicio, quod certum eſt inculta & lapidoſa amare. Vnde & πετροσέλινον Cilices vocarunt. Dioſcorides de vero Smyrnio: φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι τόποις, καὶ γεωλόφοις, καὶ αἰπεινοῖς, καὶ γωνίαις χερσώδεσι. In antiquiſſimo codice hæc poſtrema verba non com- E parent: καὶ αἰπεινοῖς, καὶ γωνίαις χερσώδεσι. Quæ nec Plinius agnoſcit, quum hæc verteret vel ex Dioſcoride, vel ex alio auctore vnde Dioſcorides ipſe ſumpſit. *Naſcitur & in ſaxoſis collibus & in terrenis.* Ceterum alterum Hippoſelinum quod eſt Oluſatrum Romanum in locis opacis & humidis naſcitur. Dioſcorides: φύεται ἐν σκιεροῖς καὶ παρ' ἕλη. Atque hoc eſt Hippoſelinum quod repaſtinato ſeri dicit Plinius longe diuerſum ab eo quod veteres in Lapidoſis & incultis ſeri præceperant. Nam id eſt Smyrnium. Idem Plinius libro & capite quo ſupra:

rurſus in ſiccis Hipposelinum, pluribus folijs, ſimile Eleoſelino. Hoc Hippoſelinum in ſiccis proueniens & pluribus foliis præditum plane eſt ἱπποσέλινον Theophraſti, & σμύρνιον Dioſcoridis, & Cilicium-Petroſelinum. De eo Dioſcorides: καυλὸν μὲν ἔχει ὅμοιον σελίνῳ σκιαδηφόρον, ἔχοντα πολλάς, φύλλα δὲ πλατύτερα, τὰ δὲ πρὸς τῇ γῇ καὶ ὑποκεκλασμένα. Ita hic legendus locus ex antiquiſſimo exemplari. Dicit folia Smyrnij quæ propius terram ſunt, in circuitu ſubinfracta eſſe. Plinius lib. xx. cap. xiii. cùm hunc locum ad verbum verteret; peſſime iſta reddidit hoc modo: *folia latiora & maximè circa ſtolones multos, quorum à ſinu exiliunt pinguia, ad terram infracta, odore medicato.* Alia in ea deſcriptione reſtant examinanda quæ alibi euentilabimus. Duplex igitur fuit Hippoſelinum, alterum Latinè *Oluſatrum*, alterum Smyrnium. Atqui hoc Theophraſti ἱπποσέλινον. Duplex quoque πετροσέλινον: alterum Cilicium idemque cum Smyrnio: alterum Macedonicum quod recentiores Græci vocarunt κοδίαδρον, id eſt condimentum, quod in condimentis plurimi eſſet vſus. Neophytus: πετροσέλινον Μακεδονικὸν, τὸ κοδίαδρον. Ita accipienda hæc vox in Geoponicis Eclogis: Μηνὶ Φεβρουαρίῳ σπείρεται κοδίαδρον μετὰ σκορόδου. Dioſcorides: Σέλινον τὸ καὶ πετροσέλινον, τὸ φύεται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν ἀποκρήμνοις τόποις. Italis *Apio Macedonico.* Vir doctus in ſuo Lexico Græcobarbaro à veteribus Græcis dici notat Σμύρνιον: quod falſum eſt. Sed de Petroſelino Cilicio verum. Malè idem τὸ Μακεδονήσιον putat eſſe idem cum Petroſelino Macedonico. Suidas veterum σέρεις interpretatur Μακεδονήσια. Ergo intuba ſunt, vel amaræ lactucæ quæ Græcis πικρίδες. Verba Suidæ: Σέρεις αἱ πικρίδες παρ' ἄλλοις, ἢ μᾶλλον πλησιέστερον εἰπεῖν Μακεδονήσια. *Macedonenſia intuba*, vel Macedonenſes Lactucas Latinè licet dicere. Nam Μακεδονήσιον, *Macedonenſe* & ſubauditur λάχανον vel κιχώριον. Neophytus: σέρις, τὸ κιχώριον, ἤτοι τὸ ἄγριον μαρούλιον, ὃ καὶ πικρομαρούλιον λέγεται, καὶ πικρίς. Quidam θριδακίνας ἀγρίας exponunt. Et certè μαρούλιον vel μαϊούλιον, nam vtroque modo ſcriptum reperitur. Lactucam Græcis recentioribus ſignificat. Nicomedes Iatroſophiſta in Lexico: ἀδρανία, θρίδαξ ἤτοι μαρούλιον. In alio Anonymo: θρίδαξ ἥμερος, μαρούλιον. De Seride ſupra diximus. Huius genus agreſte πικρίδα quidam vocarunt, & κιχώριον vel intubum agreſte. Πικρὶς etiam genus Lactucæ agreſtis ab amaritudine. Inde confuſio hanc pro illa accipientium. In Geoponicis Excerptis hæc quatuor diſtinguuntur veluti diuerſa ἔντυβον, μαρούλιον, πικρίδιον & θριδάκιον. Quod miror quum θρίδαξ & μαρούλιον idem ſit lib. xii. cap. i. In menſe Februario: μεταφυτεύεται δὲ μαρούλιον, πικρίδιον, θριδάκιον, φρυγιακὸν, πολύκλωνον καρπόδρυον. Sed fortaſſe ibi ſcribendum: δίκαρδον φρυγιακόν. Genus Lactucæ δικάρδιον, à duplici corde. Ita enim hodieque *cor Lactuca* vocamus, quod intus

A ſpiſſum habet & coactum. Μαρουλίου, id eſt Lactucæ plura ibi genera memorantur: μαρούλια ἐξ ὄφεως, πόντικα δίκαρδον, φρυγιακὸν, Ῥωμαϊκόν. Legendum etiam puto infra in menſe Martio: μεταφυτεύεται δὲ μαρούλιον πικρίδιον, φρυγιακὸν πολύκλωνον. Quæ perperam diuiduntur diſtinctione. Μαρούλιον πικρίδιον, alias dicitur vnica voce πικρομαρούλιον. Diſtinguendum etiam in menſe Octobri: σπείρεται μαρούλιον πικρίδιον; καρπόδρυον πολύκλωνον, θριδάκιον. vbi etiam habet θριδάκιον pro ſpecie quadam Lactucæ. Fortaſſean verus nomen quod erat generis, fecerunt ſpeciei appellatio-
B nem. Niſi legendum ſit coniunctim: πολύκλωνον θριδάκιον. Sed ecce in Decembri ſeparat disiunctiua particula Marulium à picride: Μηνὶ Δεκεμβρίῳ σπείρεται μαρούλιον καὶ πικρίδιον, πολύκλωνον, θριδάκιον, καρπόδρυον. Sed vltima iſta imperij Conſtantinopolitani, & illius vrbis climatis propria, vt titulus indicat: γνῶσις τῶν κατὰ μῆνα σπειρομένων, καὶ τὰ φυτευόμενα κατὰ τὸ κλίμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Quæ ipſius Caſſiani ſunt earum ἐκλογῶν collectoris qui eas alicui Conſtantino Porphyrogenetæ dedicauit. In cetera Græcia ſatiuam Lactu-
C cā μαρούλιον aut μαϊούλιον vocarunt. Neophytus: θρίδαξ ἥμερος, οἱ μὲν μαϊούλιον, οἱ δὲ μαρούλιον, Ῥωμαῖοι λακτοῦκα. Heſychius: θριδακίναι. αἱ παρ' ἡμῖν θρίδακες ἤτοι Μαϊούλια. Sed quoniam huc vſque venimus, Pliniana de Lactucis quæ animaduerſione egent, heic excutiemus. *Lactucæ Græci tria genera fecere: vnum Lati caulis adeo vt hoſtiola olitoria ex his factitari prodiderint. Folium his paulo maius herbaceo, & anguſtiſſimum vt alibi conſumpto alimento. Alterum rotundi caulis. Tertium ſeſsile quod Laconicum vocant.* Hanc Lactucæ in genera diuiſionem, quam Græcis
D tribuit, ex Theophraſto ſumpſit, & mala fide retulit: nec enim tria tantum genera Lactucæ facit Theophraſtus, ſed quatuor. Quum candidæ Lactucæ mentionem feciſſet, eamque teneriorem & dulciorem eſſe dixiſſet, ſtatim ſubiongit: τῶν δὲ αὐτῆς ἄλλα τρία, τὸ δὲ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. Præter candidam Lactucam tria adhuc genera habere tradit, vnum Lati caulis, alterum rotondi, tertium quod vocatur Laconicum. *Vnum Lati caulis adeo vt oſtiola olitoria ex eis factitari crediderint.* Ita optimi libri. Nam in aliis eſt: *vrceola.* Theophraſtus: τῆς δὲ πλατυκαύλου οὕτω τινὲς πλατύ-
E καυλοι γίνονται, ὥστε ἐνίους φασὶ καὶ θύρας χρῆσθαι κηπευτικαῖς. Polluci κηπαία θύρα, oſtium olitorium. Addit Plinius de Laticaule Lactuca quæ in Græcis Theophraſti non habentur: *Folium his paulo maius herbaceo & anguſtiſſimum, vt alibi conſumpto incremento.* Ex verbis tamen Theophraſti male lectis, male intellectis & aliorſum pertinentibus hæc ſic concepit. Verba Theophraſti: τῆς δὲ πλατυκαύλου τινὲς οὕτω πλατύκαυλοι γίνονται, ὥστε ἐνίους φασὶ καὶ θύρας χρῆσθαι κηπευτικαῖς. τὸ δὲ ἰσχνῶδες σφόδρα, καὶ μικρόφυλλον, καὶ λευκοκαυλότερον ἔοικεν ἀγρίᾳ. Hæc poſtrema quaſi ad ſuperiora pertinerent, de Laticaule genere accepit & πλάτος

pro ὀπώδες perperam legit, vel legi audiuit. Deinde imaginatus eſt Lactucam tam vaſti caulis ideo angoſtiſſima folia habere & paulo maiora herbaceis, quia alibi inſumeretur incrementum, in caule nempe nutriendo. Atqui hæc Græci ſcriptoris mens fuit, præter ſupra memorata genera, genus illud quod multo ſucco manaret & breui admodum folio eſſet, & caule candidiore, ſimile eſſe agreſti. Nam agreſtis lactuca, breue folium habet, & lacte plurimo abundat. Theophraſtus alio loco vbi lactucam in ſatiuam & agreſtem diuidit: ἡ δὲ
B θριδακίνη δὲ τό τε φύλλον βραχύτερον τῆς ἡμέρου, καὶ πολλὴν ἀκανθώδης, καὶ τὸν καυλὸν ὅμοιος, τὸν ὀπὸν δὲ δριμὺν, καὶ φαρμακώδη· φύεται δὲ ἐν ταῖς ἀρούραις, ὀπίζονται δὲ αὐτὴν ὑπὸ τὸν θερισμόν. Et notandum in his verbis θριδακίνη nomen videri eſſe proprium agreſtis lactucæ. Atqui Grammatici veteres obſeruant, θριδακίνην Atticos vocare quæ ceteris Græcis θρίδαξ dicitur. Theophraſtus ipſe alibi θριδακίνην de ſatiua lactuca dixit: ὡσαύτως δὲ καὶ θριδακίνας, ἡ γὰρ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. τρία δὲ αὐτῆς γένη ἄλλα ποία. An igitur in ſuperiore loco ſcribendum? πιτρακίνη. Heſychius: Τετρακίνη, θρίδαξ ἀγρία.
C Sed Siculi ita vocarunt, quæ Atticis θριδακίνη. Helladius Byzantinus notat in Lexico ſuo Medicos veteres θριδακίνας nomine propriè intelligere Lactucam agreſtem: οἱ δὲ ἰατροὶ θρίδακα μὲν τὸ ἥμερον λάχανον, θριδακίνην δὲ τὸ ἄγριον καλοῦσιν. Ita plane accepit eo loco Theophraſtus. Τετρακίνην vocabant Siculi. Genus igitur illud Lactucæ ſuccoſum & anguſtifolium & candido thyrſo ſimile agreſti. Suſpicor hæc dixiſſe Theophraſtum de ſecundo genere, quod στρογγυλόκαυλον vocauit. De Laconico enim quod tertium eſt ſtatim adiecit, αὕτη δὲ τὸ μὲν φύλλον ἔχει σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς, καὶ ἀποβλαστάνει ἐκ τοῦ καυλοῦ.
D Mox redit ad πλατύκαυλον quod primo loco poſuit, exponendum: τῆς δὲ πλατείας οὕτω πῶς πλατύκαυλοι γίνονται. Ergo quæ ſequuntur, τὸ δὲ ὀπῶδες σφόδρα καὶ μικρόφυλλον καὶ λευκοκαυλότερον ὅμοιον ἀγρίᾳ, ſecundum genus omnino referenda ſunt, quod στρογγυλόκαυλον appellauit, Plinius perperam ad πλατύκαυλον retulit. Dioſcorides duo genere tantum recenſet Lactucarum, ſatiuam & agreſtem. Et agreſtem quidem, καυλοειδεστέραν, καὶ τοῖς φύλλοις λευκοτέραν, καὶ ἰσχνοτέραν, καὶ τραχυτέραν.
E Huic ſimilem ex ſatiois eam quæ rotundi caulis eſt, Theophraſtus eſſe prodit. Hæc lactuca eſt agreſtis, cuius ſuccus colligebatur φαρμακώδης & quem parem μηκωνίῳ virtutem habere tradit Dioſcorides. Plinius vero genus quoddam Lactucæ μηκωνίδα vocatum ait à copia Lactis ſoporiferi. Quod vel de agreſti hac intelligendum, vel de illa ſpecie ſatiuæ, quæ στρογγυλόκαυλος Theophraſto dicitur: *Eſt etiamnum*, inquit, *alia diſtinctio atra quæ Meconis vocatur à copia Lactis ſoporiferi, quamquam omnes ſomnum parere dicuntur.* Et mirum atram eam facere, quum

A agreſtis illa ὀπώδης & ὀπίζομένη, cuius ſuccus μηκωνίῳ par, candidior ſit. Item illud genus ὀπῶδες ſatiuum Theophraſti quod agreſti ſimile eſt, teſte eodem λευκοκαυλότερον. Sed & Apuleij Herbarium quod totum Plinianis verbis contextum eſt, hanc Lactucam Meconida albam vocat. Cuius verba hæc ſunt ex antiquiſſimo codice: *Lactuca alba Meconis vocatur à copia Lactis ſoporiferi quamquam omnis ſomnum parere credantur. In Italia hoc ſolum genus fuit, & ideo à Lacte Lactuca dicta.* An igitur corrigendum in Plinio? *Eſt etiamnum alia diſtinctio alba quæ*
B *Meconis vocatur.* Libri tamen omnes illud *atra* defendunt, vt ſcias quam vetus hæc menda ſit. Sequitur apud eumdem Plinium: *Apud antiquos Italiæ hoc ſolum genus earum fuit & ideo Lactuca nomen adepta.* In optimis codicibus ſcriptum: *& ideo Lactucis nomen adiecta.* In Thuaneo: *aiecta.* Forte: *& ideo Lactucis nomen adiectum.* Nullam porro Lactucam μηκωνίδα apud Græcos dictam inuenio, ſed agreſtis vt dixi Lactuca, ſuccum fundit medelis aptum & virtute parem μηκωνίῳ. Dioſcorides: ἀμφιέννυται δὲ
C τῷ ποιῷ μηκωνίῳ. ὅθεν καὶ τὸν ὀπὸν αὐτῆς ἔνιοι μίσγουσι τῷ μήκωνος. De Lacte Lactucæ agreſtis loquitur, quæ ſola ὀπίζεται, & cuius ὀπὸς olim ſeruabatur ad medelas. Eam Plinius confudit cum alia herba multo Lacte manante, quam & μηκώνιον & μηκωνῖτιν, & μηκωνίδα dixere. Ea eſt *Peplos.* Galenus in Lexico: Μηκώνιον τὸν πέπλον καλούμενον, ὃν καὶ μηκωνῖτιν ὀνομάζει. Nunc alius eiuſdem Plinij animaduertendus eſt, error inſignis in diſtinctione Lactucarum Theophraſtea admiſſus ex praua interpretatione. *Tertium ſeſſile, quod Laconicum vocant.* τὸ τρίτον Λακωνικὸν γένος, de ſeſſili eſt interpretatus. Nihil æquè contrarium, ſi expoſitionem gene-
D ris Laconici ex ipſo Theophraſto conſideremus. Subiicit enim ille protinus: αὕτη δὲ τὸ μὲν φύλλον ἔχει σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς, καὶ ἀποβλαστάνει ἐκ τοῦ καυλοῦ. Hæc neceſſario intelligenda de illo Laconico genere quod proximè præceſſit, recto & procero thyrſo hanc Lactucam eſſe dicit, & ſtolonibus carente. Non igitur eadem poteſt videri cum ſeſſili quæ ſic dicta quod in altum non ſurgat, nec in caulem creſcat, ſed in latitudinem potius, & in plano ſe
E ſpargat. Ita *ſeſſiles obbæ* quæ planum ac latum habet fundum quo in ſolo ſiſtit, nec pediculum habet quo ſtatui poſſit. Sed Plinius quum tria tantum genera Lactucæ putaret à Theophraſto relata, totidemque ex eo retuliſſet, non credidit prætermiſſam ab eo ſeſſilem, & Laconicum genus de ſeſſili accepit, non conſideratis quæ ſtatim apud eum auctorem ſequuntur, quibus Laconicam Lactucam qualis ſit, explicauit. *Sedentem Lactucam* dixit Iuuenalis: τὴν χαμαίζηλον:

——— Lactuca ſedens, & ſectile porrum.

Martialis ſeſſilem.

Vtrumque porrum, ſeßileſque Lactucas.

Auctor Πελαπιων.

Ad ocimumve cucumereſve humi fuſos,
Venire credo, ſeßileſque Lactucas.

Theophraſtus ſub candidæ lactucæ nomine hanc intellexit, quam ἁπλωτέραν & γλυκυτέραν eſſe prodit. Cura autem & cultura ſeſſilem ac candidam reddit lactucam. Florentinus in Geoponicis Excerptis: εἰ βούλει θρίδακας ποιῆσαι φιαλωτὰς καὶ πολυφύλλους, καὶ μὴ ἐκκαυλεῖν, ἀλλὰ χαμαιζήλους εἶναι, μεταφυτεύσας αὐτὰς ποίει. Vide reliqua. De ſeſſilibus lactucis loquitur, quas φιαλωτὰς vocat à ſimilitudine. Nam φιάλη patentem & planum ſeſſilemque habet fundum. Vnde φιαλοειδῆ ποτήρια, τὰ ἐκπέταλα. Et patula. Heſychius: πατάνια, τὰ ἐκπέταλα λοπάδια, καὶ τὰ ἐκπέταλα, καὶ φιαλοειδῆ ποτήρια, ἃ πέδαχνα καλοῦσι. Ita legendum. Idem alibi: πέδαχνα, τὰ ἐκπέταλα καὶ φιαλοειδῆ ποτήρια. Grammatici ἀμφίθετον φιάλην apud Homerum, χάλκεόν τε καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες interpretantur. Parthenius ἀπύθμενον φιάλην intelligebat fundo ſcilicet carentem quo ſiſti poſſet in menſa, & per hoc plane ſeſſilem, vt *ſeßilis obba*, ὁ ἀπύθμενος. Latinè dicitur *patera*. Gloſſæ: *patera*, φιάλη. Inde igitur φιαλωτὰς lactucæ, quæ in latum creſcunt, non in altum. Idem Florentinus paulo poſt de iiſdem: καὶ ὅπως ὄστρακον ἐπιτιθέασιν, ὅπως εἰς τὸ πλάτος τὴν αὔξησιν, καὶ μὴ εἰς τὸ μῆκος λαμβάνωσι. Hæ ſunt lactucæ quæ non ἐκκαυλοῦσι, quæ caulem non faciunt, nec ſurgunt. *ſedentes* & *ſeßiles* Latini vocant, Florentinus χαμαιζήλους. Sic καθήμενα χωρία Græci dicunt depreſſa & plana loca. Ibycus Pythagoreus apud Athenæum πυρὴν & ἄκαυλον vocat hanc lactucam: Ἴβυκος δὲ ὁ Πυθαγόρειος τὴν ἐκ φύσεως θρίδακα πλατύφυλλον, πυρὴν ἄκαυλον ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀςυνίδα. Cura & cultu, vt dixi fiebat ſeſſilis & ἄκαυλος, non omnis tamen ad hoc eligebatur, vt ſeſſilis & candida euaderet, ſed maior & πλατύφυλλος. Plinius: *Candorem vero putant contingere iis duntaxat, quæ ſint ſeminis albi, ſi harena de littore à primo incremento congeratur in medias, atque increſcentia folia contra ipſas religentur.* Florentinus: εἰ δὲ βούλει καὶ λευκὰς ἔχειν τὰς θριδακίνας, πρὸ δύο ἡμερῶν τοῦ μέλλειν ἀφαιρεῖσθαι αὐτὰς τὰς κόμας αὐτῶν, πύκασον τὸ ἄνωθεν μέρος δήσας. οὕτω γὰρ καὶ λευκαὶ καὶ λευκὰς ἔσονται· λαμβάνει δὲ αὐτὰς καὶ ψάμμος ἄνωθεν καταχεομένη. Columella tamen Tarteſſiacam Lactucam thyrſo & folio candidam eſſe ait:

Candida vibrato diſcrimine, candida thyrſo.

Theophraſtus λευκὴν quoque recenſet. *Albas* Plinius. Agreſtis quoque λευκάκαυλος Theophraſto. Sed hoc non heic agimus, vt differentias ac genera lactucarum explicemus. Lactucam latis foliis & ſeſſilem εὐνοῦχον à Pythagoreis appellari, & mulieribus ἀςυ-

A νίδα ex Ibyco tradit Athenæus. Plinius: *Rotundam vero ac minima radice, latis foliis Aſtylida, quidamque Eunuchion quod maximè refragetur Veneri.* Omnes libri Pliniani, etiam optimus Thuanæus legunt *Aſtilida*, & *Eunuchion*. In Apuleij quoque exemplari vetuſtiſſimo Ἀςυλὶς ſcriptum litteris Græcis, & Εὐνοῦχος. Idem ſcribit: *quod hæc maximè refrigeranda, veneri eſt.* Quæ vera eſt lectio, cuius & veſtigia obſcura in Thuanæo inueniuntur, in quo legitur: *quoniam hæc maximè refrageretur Veneri* Ἀςυνὶς tamen non

B Ἀςυλὶς hæc lactuca dicta. Ἄςυτος vel ἀςυνὶς qui non arrigit. Vnde ἀςυνὶς lactuca, quæ Venerem moratur, & neruos laxat. Ἀςυλὶς aliud eſt. Notat Heſychius ita vocari herbam quæ viſcum fert: Ἀςυλὶς φυτὸν ὅθεν ὁ ἰξός. Sic vocitata illa planta, quod in alieno naſcitur, nec ſuis ipſa nitatur radicibus. Plinius: *quædam enim in terra gigni non poſſunt, & in arboribus naſcuntur: namque cum ſuam ſedem non habeant, in aliena viuunt, ſicut viſcum.* Præterea caulem non facit, ſed ſpargitur. Hinc Ἀςυλὶς appellatur. Theophraſto ςυλὶς vocatur genus viſci,

C quam ἀςυλίδα vocat Heſychius. De his alibi. Haud ſcio an & ſeſſilem lactucam ea ſignificatione vocauerint ἀςυλίδα, quæ in caulem non aſſurgeret. Nam ςυλὸς etiam caudicem & truncum arboris ſignificat, & columnam. Heſychius: ςυλὸς, ςέλεχος, κορμός. Græci quoque recentiores ςέλεχος pro herbæ caule ponunt, quum propriè veteribus ea vox ſignificet truncum arboris & caudicem. contrà κορμὸν qui eſt caudex etiam pro cippo vſurparunt. Gloſſæ: *cippus*, κορμοειδής. Plinius fortaſſe Ἀςυνίδα & Ἀςυλίδα confundit. Alias facile potuit irrepere Ἀςυλὶς pro ἀςυνὶς. Nam ν & λ non

D multum differunt, & ſola inclinatione vel erectione alterum ex altero fieri poteſt. Florentinus Ἀςυΐδα habet pro Ἀςύνιδα lib. XII. cap. de Lactuca: συνουσίας ἀποτρέπουσιν· ὅθεν οἱ Πυθαγόρειοι εὐνοῦχον αὐτὴν καλοῦσιν· αἱ δὲ γυναῖκες ἀςυΐδα. Græcè ἀςυνία morbus eſt eorum qui non poſſunt neruum tendere. Legendum deinde apud Plinium: *Eſt quidem natura omnibus refrigeratrix, & ideo æſtate gratia.* Ita libri omnes Pliniani & Apuleius legunt. Sequitur locus longe omnium corruptiſſimus, ita vulgo conceptus: *Diuus certe Auguſtus lactuca conſeruatus in ægritudine fertur prudentia Muſa Medici. Cum prio-*

E *res cauerent, religione nunc omni caret, in tantum recepta commendatione, vt ſeruari etiam in alienos menſes eas oxymelite repertum ſit.* Quædam Editiones habent: *cum priores eam minimè ob religionem manducarent.* Hoc ſequutus eſt vir ille eruditiſſimus qui ad Athenæum obſeruat veteres Romanos religioni habuiſſe Lactucas edere vſque ad Auguſtum, quo tempore primum edi cœptæ ſunt. Quod eſt falſiſſimum. Turnebus in plutearriis ſuis libris refert ſeſe repeřiſſe: *cum priores*

Cameli religionum die omni manducarent. Ipſe Camillos intelligit ſacerdotuiu miniſtros, quibus fortaſſe vſus lactucæ præſeribebatur: nugæ iſtæ ſunt. Plures vidi eodices ſcriptos. Nullus ita eam nobis lectionem ſuppeditauit. In Rigaltiano ſic illa verba ſcripta ſunt: *cum priores cameli religionum me omne caret.* In Tbuanæo antiquiore & omnium qui hodie eatant optimo, ita legitur: *cum priores cameli religio nimia omne caret.* In Chiffleċtiano aiunt eſſe: *religio nimia omni caret.* Nulla ſagacitas quantumlibet dinini potuit ex his veſtigiis ad verum pertinere. Fruſtra igitur hîc laboraſſemus. Sed benè quod Apuleius nobis integram lectionem ac ſinceram conſetoauit, in cuius antiquiſſimo eaemplari de Remediis Salutaribus, ita ſeriptum innenio: *Diuus certe hac lactuca conſeruatus in ægritudine fertur prudentia Muſæ medici, cum prioris Cameli religio nimia ci abnegaret.* Omnia plana nunc ſunt. Oporret Camelium fuiſſe nomen prioris Medici, quo Dious Angnſtus vſus eſt ante Muſam. Is Camelins lactucarum eſum ægrotanii Auguſto negabat. Muſæ vero opera ex valetudine ancipiti conualuir ope lactucæ. *Camelius* nomen Romanum, vt & *Camerius* & *Camellius.* Quorum omnium mentio occurrit in vererum Inſeriprionom tomo. In quo nominatim memotantur, *C. Camelius Heracla.* Et *C. Camelius Africanus Fabianus.* Ita ergo vocabatur Medicus Auguſti quo ante Muſam vtebarur. Et *Cameli* ſcriptum pro *Camelij* more tralaticio. Sequentia ita etiam corrigenda: *In tantum recepta commendatione, vt ſeruari etiam in alienos menſes eas ex Oxymeli tum repertum ſit.* In Tbuanæo ſeriptum: *vt ſeruari etiam in alienos Menſes. eas exymeli tum repertum ſit.* Apuleius: *Ac tum repertum eſt etiam in alios menſes eas oxymeli reſeruari.* poſt ſeruatum ea morbo Angoſtum lactucæ vſu, tanta earum commendatio eſſe cœpit, vr tum repertum ſit eas oaymeli condire ac recondere in alienos menſes. Aliud eſt σέρις nec ex genere eſt lactucarum. Quod igitur πικρομάρουλον Græci exponunt, id eſt amaram lactucam confundunt πικρίδα lactucam, enm ea πικρὶς quæ cichorium eſt, vel erraticum intybum. Neophytus: σέρις ἢ ζωρτυίκια, τὰ ἄγρια ἴντυβα ἢ τὰ πικρομάρουλα. Græci Τρώξιμα vocant. Didymus in Geoponicis: Σέρεις τίνες Τρώξιμα ἐν ὄξει βαπτόμενα, καὶ ἐσθιόμενα στομάχῳ κατάλληλα. In Gloſſis Græcorum Botanicis reperio lactucam quoqne Τρώξιμον eaponi his verbis: Τρώξιμον, τὸ μαρούλιον. Ita σέρεις interpretantur πικρομαρούλια, id eſt amaras lactucas. Iſidorus lib. xvii. cap. x. *Lactuca agreſtis eſt quam Serrariam nominamus.* Ita legendum. *Serraria* vel *Serrata* eſt Seris. Sic Λουπινάρια pro Lupinis. Neophytus Σιείδα eaponir λεπίδιον καὶ ἀγριοκάρδαμον. Βηείδα cogitabat pro Σιείδι. Beris antem pro Ἰβηρὶς quæ eſt Cardamine, quam & λεπίδιον & ἄγριον κάρδαμον vocarunt.

A Sic *Berula* pro *Iberula* Marcello quæ eſt Ἰβηρὶς. Sed pro Cardamine aquarica poſoit, quam *Berlam* vulgo nuncupamus, facto nomine ex *Berula* vt *perlam* margaritum quam infima Latinitas *Perulam* diair. Verba Marcelli: *Herba qua in aqua iugis decurſu naſcitur quam Latini Berulam, Græci Καρδαμίνην vocant.* intelligit Siſymbrium Cardaminen. Et *Berulam* pro Iberula poſuit, vt Græci Βηρίδα pro Ἰβηρίδα. Alia tamen eſt Iberis Cardamine quæ in agris incultis naſcitur, & ſic dicta quod habeat folia ſimilia καρδάμῳ. At Siſymbrium aquaricum quod *Berula* nomine vocanit Marcellus ab odore naſturcij

B nomen καρδαμίνης inuenit. Sed & κάρδαμον ipſum appellarunt Ἰβηρίδα. Neopbytus: Κάρδαμον, οἱ δὲ κυνοκάρδαμον, οἱ δὲ Ἰβηρίς. Apuleius de Naſturcio: *Græcorum alij Cardamon, alij Cynocardamon, alij Cardaminacam, Itali Naſturcium.* Non mirum igitur videri debet ſi vtraque Cardamine nomen etiam Iberidis tulit apod recentiores qui paſſim omnia habenr indiſcreta. Sic *Berula* Marcelli eſt Sion Cardamine. Herbarij vero Neoterici Berulam noſtram volunt eſſe Sion Dioſcoridis, τὸ σίον ἐν ὕδασι. Quod Plinio *Lauer* dicitur & *Lauaris* atque etiam Sion.

C In Indiee: *Lauer ſiue Sion.* Neophytus: σίον ἐν ὕδασι, Ρωμαῖοι λάουερ. Hæc *Berula* vel *Berla* eſt recenriorum, quam putant boc nomen accepiſſe à *Lauer.* Sed falluntur. *Berula* pro Iberula, ἡ Καρδαμίνη. Sion etiam dicebatur. Hanc Cardaminen malunt eſſe *Creſcionem.* Congeneres ſane herbæ *Creſcio* & *Berula*, vt non ſit mirum alterius nomen pro altera vſurpatum. pro ὑγρόνιον vel ὑδρόνιον *Creſſionem* corrnpit infima Latij ætas. *Crecionem* legi in antiquo Leaico Latino Saaonico ante ſexcentos annos ſcripto, qnod erat penes

D Freherum. Neophyrus τὸ σίον etiam interpreratur, ὑδροσέλινον, id eſt aquaticum apium. quod tamen diuerſum eſt. Sic ὑδροκάρδαμον pro Cardamine diaetunt ſiue Berula, id eſt Naſturtium aquaticum. Quas voces non intelleait apod Myrepſum Fuchſius. Nec melius eas intellexeront qui aquam naſturcij aut aquam apij exponunt. Quod ἐλειοσέλινον antiquis erat, hoc recentioribus Græcis fuit ὑδροσέλινον. Sed *acetaria* reſumamus. Hæc Τρώξιμα Græcis & Latinè Acetaria quod ex acero ſnmerentur. Hieronymus Mercurialis Acetaria ea

E dici Latinis affirmat, quæ ψυχραὶ τράπεζαι Plurarcho dicuntur. Sed errat plus quam vulgari modo. *Acetaria* ſunt omnia olera quæ cruda ex aceto ſumuntur. At ψυχραὶ Τράπεζαι cibos omnes comprendunt, qui crudi eſus ſunt, quiqne opera ignis non indigent vt manducentur, ἄπυρον τροφὴν & ἄπυρα Græci vocant, Latini *frigida*, & *frigidas menſas*, vt ad Hiſtoriam Auguſtam obſeruauimos. Plutarcbus in Sympoſiacis quæſtionibos lib. viii. cap. ix. ſpecies aliquot ψυχρῶν τραπεζῶν enometat, quas priſcorum æuo inexi-

tu cœnæ ſumi ſolitas, ſequens ætas à fine conuiuij in antecœnam traduxit, vt oſtrea, echinos, cruda olera, quæ tanquam leues armaturæ, à poſtprincipiis in principia tranſlatæ ſunt. Locus Plutarchi, quem ſatagit emendare Mercurialis, ſic eſt legendus: *αἱ γὰρ καλούμεναι ψυχραὶ τράπεζαι ὀστρέων, ἐχίνων, ὠμῶν λαχάνων, ὡς ψιλῶν ὁπλιτῶν ἀπ' οὐρᾶς ἐπὶ στόμα μεταχθεῖσαι τὴν πρώτην ἀντὶ τῆς ἐσχάτης τάξιν ἔχουσι.* Non omnia quæ *ψυχρῶν τραπεζῶν* nomine veteribus deſignabantur, ſitum mutaſſe dicit, ſed ea duntaxat quæ ibi recenſet. Nonnulla in priſtino ordine manſerunt, vt poma omne genus & tragemata. Hæc propriè etiam *ψυχραὶ τράπεζαι*. quæ & ſecundæ menſæ. Inter illas *ψυχρὰς τραπέζας* locum olim habuere oſtrea, echini & lactucæ crudæ, aliaque acetaria quæ vna cum pomis in Epilogo cœnæ non in procemio vſurpari conſuerant. Illa ordinem ſuum ſeruarunt, hæc ab extremo agmine in frontem migrauerunt, à ſecunda menſa in primam. *Acetariorum* autem nomen proprium factum *τῶν σείδων*, quæ *Τρώξιμα* Græcis appellata ſunt. Gloſſæ: *Acetaria*. *Τρώξιμα*. Aliæ Gloſſæ capite de oleribus: *Atriplex*. *ἀδράφαξ*. *Eſcaria*, *Τρώξιμα*. Intelligit *Σίειδας*. Aliud Gloſſarium: *Τρώξιμα, λάχανα, Acetaria*. Gloſſæ noſtræ *αὐτάδωμι* diſtinguunt *Τρώξιμα ἀπὸ τῶν σείδων*, & *σίρεις* vertunt *mriba*, *Τρώξιμα* vero *eſcaria*. Quod in aliis etiam Editis habetur. Sed *ſcaria* vocantur pro Eſcariis, in antiquiſſimo codice: *Τρώξιμα, Scaria*. Inde hodieque *ſcariola* vocamus intyba erratica & agreſtem Serim. Sic *Eſcaria* & *Acetaria* eadem quæ Græcis *Τρώξιμα* & *σίρεις*. Quæ coctæ edebantur & aceto intingebantur ad ſtomachum bonum faciendum, vt teſtis eſt Dioſcorides. Itaque *Acetaria* non tantum de crudis oleribus, ſed etiam de coctis dicta quæ ex aceto edi mos erat Dioſcorides: *ἰσῶν δὲ καὶ κηλίαν ἑφθεῖ, μετ' ὄξους λαμβανομένη*. Atqui hæ ſunt *σίρεις* quæ propriè appellata *Acetaria*. Sed cruda etiam mandebatur. Et propterea appellata *Acetaria*. Nam & Plinius diſertè dicit *acetaria* in herbis appellari quæ abſque ignis opera ſemper eſſent parata. Conſtituamus hæc igitur ſic tandem: *Acetaria* appellata Latinis omnia olera quæ recentia ac cruda ex aceto vorarentur. *Salgama* quæ ſale & aceto condita ſeruarentur. Græci *ἁλμαίας* vocat. *Oxypora* vero eſſe ex pluribus ſpeciebus compoſita non tritis mixtiſque, quibus etiam addebatur acetum. Vnde & *ὀξύπορα* dicta. Sic Oxyporum moretum Columellæ, cui inter alia Liguſtici quoque ſemen indi ſolebat. Dioſcorides *ὀξυπόρους δυνάμεις* vocat huiuſmodi compoſitiones ex multis ſeminibus calidis conſtantes quæ fiebant iuuandæ concoctioni, quibus etiam acetum & oleum admiſcebatur. De Liguſtico ita ſcribit: *μίγνυται δὲ τὸ σπέρμα, καὶ ἡ ῥίζα χρησίμως ταῖς ὀξυπόροις καὶ πεπτι-*

A *καῖς δυνάμεσι*. Ita legenda hæc verba. Malè editur: *ταῖς ὀξυπόροις καὶ ταῖς πεπτικαῖς δυνάμεσι*. Plinius alio loco videtur *acetaria* poſuiſſe pro Græcorum *ὀξυπόροις*. Lib. xx. cap. xx. *Stomachum in acetariis ſumpta corroborat*. *ἐν τοῖς ὀξυπόροις*. Ea ſunt quæ Græcis medicis dicuntur, *ὀξύπορα στομαχικά*. Nunc repetamus quod reliquimus, nempe Smyrnion. Plinius lib. xix. cap. xii. *Smyrnium olus* vocat Oluſatrum, quod murrham radice reſipit. Ibi optimi libri ſcribunt *Zmyrneon*, vt iam ante adnotauimus. Hæc ſcriptura non Plinij eſt,
B ſed librariorum, qui vſitatam eo tempore loquendi ac ſcribendi morem ſequebantur. Z pro S in pleriſque vocabulis ponentem vt *Zmaragdus*, *Zmilax*, *Zmyrna*, & ſimilia. Quod damnat Priſcianus. *Vitium*, inquit, *faciunt qui Z ante M ſcribunt. nunquam enim duplex in capite ſyllaba poſita poteſt cum alia iungi conſonante*. Lucanus:

——teſtudinis Indæ
Terga ſedent, crebro maculas diſtincta ſmaragdo.

Quod ſi *Zmaragdo* ſcriberetur verſus non ſtaret. At Græci Σ ſubtraxerunt. Aſclepia-
C des:

εὗρεν ἔρως τι καλὸν μῖξαι καλῷ, οὐχὶ μάραγδον
Χρυσῷ, ὃ μήτ' αἴθει, μήτε πρέποιτ' ἐν ἴσῳ.

Apud Harpocrationem tamen Alexandrinum in Lexico *περὶ δυνάμεων φυτικῶν* in littera Z ſcribitur *Ζμίλαξ*. Et apud Neophytum in eadem littera recenſentur *Ζμίλαξ Τραχεῖα* & *Ζμύρνιον*. *Zmyrna* in antiquiſſimis libris ſæpe repperitur pro *Smyrna*. In antiqua inſcriptione *Zmaragdus* nomen equi Circenſis. Quæ vitioſa tamen ſcribendi ratio nec antiqua. *Smyrneon* apud Plinium erit anti-
D quæ Græciæ *Σμύρνειον*, ita enim ſcribebant quod ſequuta ætas *Σμύρνιον*. Sic *Γλαύκειον* veteribus quod ſequentibus *Γλαύκιον*. Inde *Glaucea* Columellæ *τὰ γλαύκεια*.

——ſuccoque ſalubri
Glaucea & profugos vinctura papauera ſomnos.

Neophytus vnum tantum *Ζμύρνιον* recenſet, quod & *ἱπποσέλινον* & *ὀλόσατρον* Latinis dictum adnotat. Ita conſtat pleroſque veterum recentiorumque *ἱπποσέλινον* vtrumque confudiſſe Theophraſti & Dioſcoridis. cum illud ſit *σμύρνιον*, hoc ſit Oluſatrum Romanorum. Columella quoque in eo er-
E rore lib. xii. cap. iii. his verbis: *Atrum olus quod Græcorum quidam vocant ἱπποσέλινον, nonnulli Σμύρνειον paſtinato loco ſemine debet conſeri*. Sanè olus atrum eſt *ἱπποσέλινον*, & *Σμύρνιον* etiam *ἱπποσέλινον*, vtrumque ſic dictum quaſi maius apium, ſed diuerſum hoc ab illo, Smyrneum olus, ab atro olere. Non igitur duplex fuit Smyrnium, quemadmodum etiam Galeno poſt Dioſcoridem perſuaſum fuiſſe video, ſed duplex Hippoſelinum, alterum *Σμύρνειον* Græcis dictum, alterum *Oluſatrum* Romanis. Braſauola perperam quod Itali vocant *Macedonicum Apium*, id credit eſſe

priſcorum Oluſatrum. Sed fallitur. Macedonieum, quod in petroſis & præruptis naſci amat. Oluſatrum ἐν σκιεροῖς καὶ παρ᾽ ἑλώδεσι prouenit, vt ait Dioſcorides. Neophytus: ἐν σκιεροῖς καὶ παραθαλασσίοις. Hoc idem prohibet ne Smyrnion ſit hodiernum Libyſticum, vt placebat Fuchſio. Nam Libyſticum loca humida amare certum eſt. Smyrnion ſaxoſis & ſiccis gaudet. Vnde & πετροσέλινον Cilices vocabant in monte Amano plurimum naſcens. Apuleius ſubditicius in Herbario hoc Petroſelinum quod eſt Smyrnium, temerè confundit cum altero Petroſelino Macedonico: *Græci Petroſelinum, alij Smyrnion, Itali Apium ſiluaticum. Naſcitur in petris. Sed eſt ſummum ac probabile Macedonicum, odoris boni, hoc eſt aromatici.* Hoc ſollemne eſt veteribus auctoribus, vt omnes ὁμωνύμους plantas, licet ἀσυμβόλους confundant. *Leueſticum* autem hodiernum Græcè λιβυστικὸν dicitur. Nec rectè ſentiunt qui aliud faciunt à Liguſtico. Neophytus λιβυστικὸν appellat & ſub hoc nomine deſcribit Dioſcoridis λιγυστικόν. Mutant ſæpenumero Græci Latinique Γ in B & contra. βλέφαρον, γλέφαρον & ſimilia. Græci recentiores βλησκούνιον dixerunt antiquorum γλήχωνα, id eſt, *puleium*. Gloſſæ Neophyti: γλήχων, τὸ βλησκούνιον. Quod & in aliis Gloſſis repperitur. *Galbulus* ὁ πυλώ, recentioribus *Valuulus*. Fuit veteribus *Zotheca*. Latinitas vltima *Iotheca* & *Gotheca* ſcripſit. Ita enim in omnibus Sidonij libris antiquitus ſcripris habetur. Inde noſtram *Zotheca*. Sic vocamus pergulas ſiue tabernulas in publicum apertas, in quibus operantur ſellularij opifices, & mercimonia ſua habent expoſita. Quæ vox non ab *Apotheca* deducitur, vt quidam volunt. Hoc enim vocabulo ſignificatur horreum vel interior cella, & in peniro ædium repoſta. Quantum igitur ad nomen, idem eſt, λιβυστικὸν ac λιγυστικόν. Gloſſæ Botanicæ: λιβυστικόν, ὁ λεγόμενον Πανάκεια. Quod hodie tamen *Lebeſticum* nominant planè diuerſum eſt à veterum Liguſtico, ſiue Libuſtico, vt vocatur Neophyto. Dioſcorides tradit λιγυστικὸν etiam Πάνακες ab indigenis vocari. Nec ſine ratione. Etenim radice & caule ſimile eſſe Panaci Heracleotico, & pari virtute cenſeri. Panaces autem Heracleoticum Romani vocabant *Oluſatrum maius*. Neophytus: Πάναξ Ἡρακλεωτικὸ, οἱ δὲ Ἀσκληπιάδιον, οἱ δὲ Κορώνιον, Ῥωμαῖοι ὀλουσάτρουμ μαΐους. Hinc vice verſa *Oluſatrum* priſcorum, recentiores nominatunt Libyſticum, quia Libyſticum etiam Panaces dicebatur. *Libyſticum* igitur vulgare idem prorſus cum atro olere veterum & Dioſcoridis Hippoſelino. De Smyrnio quærendum opinor, quo nomine hodie vocetur. Sed puto iam reperi. Nam falſi ſunt qui *Maceronum* officinarum putarunt. Hoc igitur ingerendum medicis noſtris aliud curantibus, & currentibus tantùm quo quæſtus vocat. Doceamus inquam illos vel gratis,

A *Oſtritium* ſiue *Aſtrantiam* Herbariorum, quam alij *Magiſtrantiam* & *Imperatoriam* nominant, eſſe veterum verum Smyrnium. Ea vtrinſque hiſtoria comparata inuicem & collata, tanta elucebit ſimilitudo, vt rem vnam eamdemque eſſe, qui fateri nollent, non poſſint negare. Hanc comparationem paucis expediamus. Aſtrantiæ caulis fœniculaceus, folia apij in auri colorem langueſcentia. Dioſcorides Smyrnio tribuit καυλὸν ὅμοιον σελίνῳ, φύλλα πλατύτερα, ἐπιμηλίζοντα τῇ χροίᾳ. In pictura Aſtrantiæ, ſicut eam nobis deſcribunt Neoterici Herbarij, vmbella viſitur anetho ſimilis.

B Smyrnium habet auctore Dioſcoride σκιάδιον ἐπὶ τῷ καυλῷ ἀνηθώδες. Aſtrantia radice eſt craſſa & multa foris nigricante, intus alba. Radia Smyrnij eodem Dioſcoride teſte, φλοιὸν ἔχει ἔξωθεν μὲν μέλανα, ἔνδοθεν δὲ χλωρὸν ἢ ὑπόλευκον. Theophraſtus: καὶ τὴν ῥίζαν ὥσπερ ῥαφανὶς ἔχει τὸ πάχος, μέλαιναν. Aſtrantia in montibus naſci amat. Montibus æquè gaudet Smyrnium, vnde & πετροσέλινον Cilices, apud quos plurimum naſcitur, vocabant. Ex Aſtrantiæ radice liquorem aiunt profluere lentum ac modice rufum, ſuauiſſimi odoris, & myr-

C rham optimam redolentis, & linguam acrimonia ſua vellicantis. Hic ille ſuccus eſt quem ea radice Smyrnij manare & concreſcere veteres omnes affirmant ſtacte myrrha nihilo deteriorem. Quin & radicem Smyrnij δριμεῖαν, εὐώδη, πολύχυλον, δάκνουσαν τὴν φάρυγα tradit Dioſcorides. Talis & ſuccus qui ex ea profluit, quem & myrrhæ nomine priſci donarunt, vt Theophraſtus qui myrrham diſtillare ex Smyrnio ſcribit, & quoſdam ea re putaſſe Smyrnium è myrrhæ ſatu prouenire. Et alibi: γίνεται δὲ καὶ δάκρυον ἐξ αὐτοῦ ὅμοιον τῇ σμύρνῃ, οἱ δὲ φασὶν ὅλως σμύρναν. Hæc eſt myrrha Troglitis recentio-

D rum Græcorum, qui πετροσέλινον eam eaponunt. Hinc quidam hodie Aſtrantiam *herbam Benzuini* vocant, & multi Benzuinum hodie myrrham veterum eſſe credunt. Remedia porro quæ narrantur ex vtraque adeo pariant, vt nihil ne fingi quidem queat ſimilius. Iuxta recentiorum traditionem Aſtrantia ſtomachum corroborat. Dioſcorides ait Smyrnium θερμαντικὸν eſſe, & στομάχου ἐμπνευματώσεις παρηγορεῖν. Aſtrantia menſes & vrinam ciet. Smyrnium, ἄγει ἔμμηνα καὶ δεύτερα, καὶ

E δυσουρίας ἰᾶται. Illa cum polenta trita & impoſita carbunculos ſanat. Hoc καταπλασσόμενον τὰ πρόσφατα οἰδήματα, καὶ φλεγμονὰς, καὶ σκληρίας διαφορεῖ. Aſtrantia ea vino pota rigores diſcutit. Smyrnium facit ἰδίως πινόμενον πρὸς ὕδρωπας καὶ ἀσελίδας. Efficax & illa contra rabioſi canis morſum, & ſerpentis ictus. Et hoc Smyrnium ἰσχιαδικοῖς ἁρμόζει. Renum & lumborum doloribus vtraque auxiliatur. Subductis omnibus calculis id ex ſumma colligitur, Aſtrantiam vel Oſtritium eſſe Smyrnium. Quod enim Fuchſius laſerpitium eſſe credi voluit, non credulum

me habebit, etſi nonnulla ſimilia ſint in laſerpitij planta & Smyrnij ſiue Oſtritij, vt ſolium apij, aureo colore, caulis odor myrrhæ & alia quædam. Sed plura diſſimilia. Vmbellam non habet Silphium ſicut Smyrnium. Succus ex radice tantum ſmyrnij colligebatur. In laſerpicij ſtirpe è caule & radice colligi ſolebat. Præterea quod maius eſt, priſci qui vtrumque nouerant, Smyrnium & Silphium diſtinguunt. At Oſtritium per omnia conuenit cum Smyrnio, comparatum vero cum laſerpicio diſſimilitudinem in multis oſtendit. Nomen ipſum quo hodie vocatur, oſtendit verum eſſe ac legitimum Smyrnium. Veteres confuderunt hoc Smyrnium cum Oluſatro, quod & Smyrnium vocarunt. Scribonius Largus & Marcellus Empiricus ſemen Oluſatri Smyrnium dici docent. Ex *Oluſatro* igitur, vel vt etiam loquuti ſunt, *Oluſatracio*, factum nomen *Oſtrucij* vel *Aſtrantij* quo hodie appellant hanc plantam. Sic *Maluacium* pro malua dixere, *Betacium* pro Beta, & ſimilia de quibus ſuprà. Hoc igitur pro ſemel conſtituto ac definito iam teneatur, germanum Smyrnium priſcorum noſtram eſſe Aſtrantiam. Smyrnium autem Oluſatrum ſiue Hippoſelinum Dioſcoridis eſſe hodiernum Ἀλισανδρόν, quod olim erat inter edulia caule & radice. Ex Liguſtico veterum ſemen præcipue fuit condimentarium. Excerpta Apicij de ſeminibus quæ condimentis ſeruiebant: *De ſeminibus hæc: papauer, ſemen rutæ, Baca rutæ, Baca lauri, ſemen anethi, ſemen fœniculi, ſemen liguſtici, ſemen erucæ, ſemen coriandri.* Plinius lib. XIX. cap. VIII. *Liguſticum ſilueſtre eſt, in Liguria ſuis montibus. Seritur vbique, ſuauius ſatiuum, ſed ſine viribus, Panacem aliqui vocant.* Scribendum ex veteri Codice: *ſeritur iam vbique.* vel *ſeritur etiam vbique.* Apuleius noſter: *Liguſticum ſilueſtre eſt in Liguria. Nec minus iam vbique ſatiuum. panacem vocant, τὸ πάνακα.* Nam & πάναξ dicitur & πάνακες. Dioſcorides: ἔστι καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐοικώς τῷ τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πάνακος. Gloſſæ: *Chironeum*, πάναξ inde etiam ὀπόπαναξ ſuccus panacis. At πάνακες Theophraſto. Ab omnium morborum medela. Callimachus:

Ἡ πάνακες πάντων φάρμακον ἢ ἔβρια.

Sequitur apud Plinium: *Cratenas apud Græcos cunilam bubulam eo nomine appellat. Ceteri fere Conyzoides, cunilaginem: Thymbram vero qua ſit cunila.* Hæc ſunt mendoſiſſima. Optimi libri Thuanæus & Rigaltianus ſic legunt: *Panacem aliqui vocant. Cratenas apud Græcos Conelam bubulam eo nomine appellat. Ceteros ferè conyzamides conilaginem. Thymbram vero qua ſit cunicula.* Apuleius noſter ita ſcribit: *Cratenas apud Græcos cuniculam bubulam eodem nomine appellat. Ceteri vero Conyzamides conilagine. Thymbram vero qua ſit Conila.* Omnino ſcribendum: *Ceteri vero Conyzam, id eſt cunilaginem: Thymbram vero qua ſit cunila.* Iam tenemus quæ Plinij fuerit ſententia in hac nominum indiſcreta vſurpatione conyzæ & cuni-

A læ. Vult igitur *Cunelam* dici Latinis Græcorum θύμβραν, quæ etiam alio nomine vocatur *Satureia*. Gloſſæ: *Cunela*, θύμβρα. *Cunelinum*, θύμβρος, εἶδος βοτάνης. *Cunem*, ? κόνδυλ ? Apparet ex hac ſerie auctorem Gloſſarum legiſſe *Cunelam*. Etiam in vetuſtiſſimis Plinij libris legitur *Conela* pro Cunela. eædem Gloſſæ: *Satureia*, θύμβρα. Sic *Cunela* & *Satureia* Græcè θύμβρα. Columella: *tum etiam tymbra vel noſtratis Cunela, quam Ruſtici ſatureiam vocant.* At κόνυζαν Græcorum Latine vocari dicit cunilaginem, & eamdem eſſe cum Cunila bubula, quum tamen Cratenas Liguſti-
B cum eo nomine perperam appellaſſet. Ita *Cunila bubula* & *Cunilago* Plinio Græcorum eſt Κόνυζα. *Cunela* vero ἡ θύμβρα quæ & Satureia. Videamus an hoc perpetuum teneat. Lib. XXI. cap. IX. eam ſententiam Hygino tribuit, cui viſum ſit κόνυζαν eſſe cunilaginem: *Cneorum quod Caſiam Hyginus vocat: & quod cunilaginem, Conyza: Meliſſophyllum, quod Apiaſtrum.* Ita hæc legenda ac diſtinguenda ſuprà docuimus. vtramque deſcribit verbis è Theophraſti Græco tranſlatis lib. XXI. cap. X. *Et conyza duo genera in coronamentis mas ac fœmina. Differentia in folio. Tenuius fœmina,*
C *& conſtrictius anguſtiuſque. Imbricatum maris & ramoſius.* Non carent hæc vitio. folium imbricatum maris & ramoſius eſſe dicit. Ramoſum folium vix concoque. Optimus Codex Thuanæus: *Imbricatum mes & ramoſior.* In Rigaltiano: *imbricatum mas & ramoſior.* Lego: *Imbricatus mas, & ramoſior.* Haud ſcio tamen vnde extricauerit, imbricatam eſſe maſculam Conyzam, aut quo ſenſu id dixerit. Apud Theophraſtum in Græcis nihil inuenio quod ad hanc ſignificationem accedat. τὸ δὲ ἄρρεν, inquit, μεῖζόν τε καὶ παχυκαυλότερον, καὶ πλατυφυλλότερον, καὶ τὸ φύλλον μεῖζον καὶ λιπαρώτερον ἔχει. Quid in his formam Imbricis
D habere poſſit, non video. Heſychius de Conyza hæc habet: Κόνυζα βοτάνη ἄφυλλος· ἄλλοι δὲ φυτὸν τὸ ἄρρεν ἱκανῶς, διὸ καὶ ? αὐτό ἐποίουν· ? ? ? αὐτῆς ἀντὶ σωλήνων, ἐχρῶντο δὲ καὶ ἐπὶ τὰ σαρώματα. Ita hæc ſunt corrigenda quæ deprauatiſſima vulgo. Fœminam & marem deſcribit. fœmina eſſe videtur quæ ἄφυλλος illi dicitur, quod tenuia & anguſta habeat folia. De mare intelligendum quod ait φυτὸν eſſe ἱκανῶς εὔφυλλον. Ideo & ſtramenta ex ea farciebant, & ſcopas faciebant. Sed & imbricum vice tectis te-
E gendis vtebantur, ἀντὶ σωλήνων. Σωλῆνες ſunt Imbrices. Heſychius: σωλῆνες, οἱ στεγαστῆρες. Hoc Plinius cum forte legiſſet Conyzam maſculam vſum σωλήνων præbere, tegendis caſis, imaginatus inde eſt folia eam habere imbricata. Solet ille ſane eamdem hiſtoriam ſæpe ex pluribus contexere. *Imbrices*, tegulæ vocantur σωληνοειδεῖς, & tabulatæ, quod imbrem deriuent in tectis. Gloſſæ: *Imbrices*, καλυπτῆρες. Idem ſunt quod στεγαστῆρες. Simiæ vngues imbricatos eſſe idem Plinius alicubi prodit, id eſt σωληνοειδεῖς. & Cypeiam laurum folio eſſe per ambitum imbricato. Ita etiam

pntauit Imbricatum folium eſſe Cunyxæ, A
quod auctores quidam ſcripſerint vſum præ-
ſtitiſſe *σωλήνων* ad recta tegenda. Quod eſt
maxime ridiculum. *Imbricatum* alio ſenſu
apud Vitruuium legitur lib. II. cap. VIII. *In-
certa vero cæmenta alia ſuper alia ſedentia, inter
ſeque imbricata, non ſpecioſam ſed firmiorem quàm
reticulata præſtant ſtructuram.* Sed vetuſtiſſimus
liber eo loco ſcriptum habet: *Inter ſeque im-
plicata.* Quod melius eſt. Vlua paluſtri, fron-
dibus, harundine, ſtramentis tegi olim tugu-
ria ſolita notius eſt quam vt debeat doceri.
Ergo & Conyza ad eumdem vſum adhibita;
& ſic intelligenda verba Heſychij: *ὧν ᾗ ὃν
καὶ ἐπέβαλον ἐπὶ τοῖς τέγεσιν ἀντὶ σωλήνων.* Pollux B
κόνυζαν inter eas ſpinas recenſet, ex quibus ſæ-
pes fiebaor: *ἄκανθα δὲ καὶ χεῖρος βάτος ὀρχαίη, ῥάχος,
κόνυζα, κνάφος καὶ ποτ' ἴσω ἀκανθώδη τὰς καρπὸς
ἐπὶ φρυγάνω ἀποβαλλόμενα.* Sed falſum ipſum pu-
to, aut locum mendoſum, de quo tamen
paulo poſt dicam. *Κόνυζα* herba eſt, nec illa
quidem ſpinoſa. *Cunilaginem* Latina dici &
eſſe cunilam bubulam Plinio placet. at *Cune-
lam* ſimpliciter pro thymbra Græcorum v-
ſurpari. Quid igitur idem *Κόνυζαν* in loco Ari-
ſtotelis vertit *Cunelam*? Ariſtoteles lib. v. de
Hiſt. Anim. *καὶ οἵ τε πολύποδες οὕτω μὲν προσίρ-
χονται ὥστε μὴ ἀποσπασθῆναι, ἀλλ' ἀποτεμνόμενοι ἀπο-* C
*μένουσι· ἐὰν δέ τις κόνυζαν προσενέγκῃ, ὥς φασιν, εὐ-
θὺς ὀσφραινόμενοι ἀφιᾶσιν.* Plinius lib. x. cap. LXX.
hæc ita vertit: *Non poteſt petris auelli Polypus.
idem cunila admota ab odore reſilit.* Ergo cuni-
lam ibi reddidit *κόνυζαν*. Atqui alibi diſtinguit
vt clarè lib. XXI. cap. XII. vbi herbas & fruti-
ces enumerat gratas apibus: *violas, lilium,
Cythiſum, fabam, Eruiliam, Cunilam, papauer.
conyzam, Caſiam, melilotum.* Heic vides aliam
eſſe cunilam à Conyza. cur in hoc loco Ari-
ſtotelis *κόνυζαν* reddit *cunilam*? Non diſſimu-
landum in illis verbis veteres & optimos co-
dices ſcribere *cuniculam*, non cunila: *admota
cunicula reſilit.* Sic *cunicula* erit *κόνυζα* non *cu-* D
nela. Et ſane *cunelam* eſſe thymbram ipſe alibi
dixit. Veteres quoque Gloſſæ *cuniculam* ex-
ponunt *κόνυζαν*. Ita enim legendum: *cunicula,
κόνυζα. cuniculus, ὑπόνομος.* Apuleij etiam no-
ſtri Codex antiquiſſimus, capitalibus litte-
ris ſcriptus, ita habet: *Cratenas apud Græcos
cuniculam bubulam eodem nomine appellat, ceteri
vero Conyzam id eſt cunilaginem: Thymbram ve-
ro quæ ſit cunila.* His adde quod Thuanæus
Codex in Indice lib. XX. ſic planè ſcribit:
Ligniſtico ſiue Panace IIII. *Cunicula bubula. V.
Cunila gallinacea ſiue Origano* V. *cunilagine* VII.
cunila molli III. *Libanotide* III. *cunila ſatiua* III. E
cunila montana VII. Eadem habet Rigaltianus
in libro primo qui eſt Index, niſi quod *cunila
bubula* legit, pro *cunicula*. Quomodo etiam
alibi ſcriptum eſt in ipſo contextu. Profecto
inter ea Cunilæ genera quæ cognominibus
additis diſtinguuntur, recenſet & *cunilam
bubulam*, ſiue ea cunicula eſt. *cunila* vero per
ſe abſque cognumento poſita Thymbram
Plinio ſignificat. vt lib. XX. cap. XVII. *Origa-
num quod in ſapore cunila æmulatur, vt dixi-
mus, plura genera in medicina habet.* Id vero A
dixit lib. XIX. cap. VII. thymbram quæ eſt
Cunila, æmulam eſſe origano. Non igitur
cum hac Cunila poteſt eſſe eadem illa Cuni-
la abſolutè dicta qua *Κόνυζαν* Ariſtotelis red-
didit lib. x. Eam *cuniculam* indigetant libri.
Eam porro cuniculam ſiue *κόνυζαν* eamdem
facit Plinius cum Cunila bubula & cunila-
gine. Nunc videamus qualem eſſe dicat eam
Cunilam bubulam: *Cunila præter ſatiuam plu-
ra ſunt in medicina genera. Quæ bubula appella-
tur, ſemen pulei habet, vtile ad vulnera com-
manducatum impoſitum vt quinto poſt die ſolua-
tur.* Ita ſcribendum. Hæc Polycnemo exa-
muſſim conueniunt. Quam herbam auctor B
illic vnde hæc Plinius ſumpſit Cunilæ bubu-
læ nomine iotellexit. *ſemen*, inquit, *Pulei*
habet. Dioſcorides de Polycnemo: *θάμνος
ἐστὶ φρυγανώδης ἔχον φύλλα ὀριγάνῳ ἐμφερῆ· τὸν δὲ
καυλὸν πολυγόνατον ὥσπερ γλήχων.* De ſemine pu-
lei ſimili nihil hæc tinniunt. nec mirum,
nam mendoſa ſunt. In Optimo Codice Re-
gio legitur: *Πολύκνημον, θαμνίον ἐστὶ φρυγανῶδες,
ἔχον φύλλα ὀριγάνῳ ἐμφερῆ, τὸν δὲ καρπὸν πολυγόνατον
ὥσπερ γλήχων.* Hæc etiam non meodo vacant
ſed leui, quod & leuiter corrigendum mu-
tato ordine: *τὸν δὲ καρπὸν ὥσπερ γλήχων, πολυγό-* C
νατον. Dicit Polycnemum origano folia ha-
bere ſimilia, ſemen vero vt puleium & ge-
niculoſum Caulem. *θαμνίον πολυγόνατον.* Hæc
veriſſima illius loci ſcriptura. Alio loco Pli-
nius Polycnemum ex Dioſcoride, vel aucto-
re vnde habuit ipſe Dioſcorides, deſcri-
bens, ita loquitur: *Polycnemon cunila bubula
ſimilis eſt, ſemine pulei, ſurculoſa multis genicu-
lis.* Hæc emendationem noſtram prorſus
confirmant, *Πολύκνημον ὀριγάνῳ ἐμφερές, τὸν καρ-
πὸν ἔχον ὥσπερ γλήχων, πολυγόνατον.* Nota biſcum
dicere Polycnemon Cunilæ bubulæ ſimile
eſſe. Quod Dioſcorides dixit, *ὀριγάνῳ.* Idem
alio loco *ὀρίγανον* Dioſcoridis Latinè vertit D
cunilam bubulam. Lib. XXVII. cap. V. *Alum nos
vocamus, Græci Symphyton Petræum, ſimile cuni-
læ bubulæ folijs paruis.* Dioſcorides de Sym-
phyto Petræo: *καυλία δὲ ἔχει ὅμοια ὀριγάνῳ, λε-
πτὰ φύλλα, κεφάλια ὡς θύμου.* Idem tamen Pli-
nius ſuprà nomine cunilæ bubulæ ipſum no-
bis Polycnemon plane deſcripſit. Reme-
dia quoque eadem vtraque. Cunilam bu-
bulam ait ſemen habere, *vtile ad vulnera com-
manducatum impoſitum vt quinto die ſoluatur.*
Dioſcorides de Polycnemo: *πόα δὲ καταπλασ-
σόμενον χλωρὸν ἢ ξηρὸν μεθ' ὕδατος πρὸς τραύματα
κολλᾷ, δεῖ δὲ πεμπταῖον λύειν.* Ipſe Plinius de Po- E
lycnemo idem ſcribit: *quæ ferro factis vulneri-
bus commanducata imponitur, quinto die ſoluitur.*
Addit de eadem: *Corymbo odorato, acri & dul-
ci odore.* Dioſcorides: *τὰ ἔχει λεπτὰ σκιάδια, μα-
κρὰ δ' ἐπ' ἄκρῳ κορύμβια δριμύ τι μετ' εὐωδίας ἀπο-
πνέοντα.* Ita legendum apud Dioſcuridem.
Auctarij ad Dioſcoridem auctor tradit Po-
lycnemon à Romanis *cunilaginem* vocari. Sic
enim apud eumdem ſcribendum: *οἱ δὲ ἰχθύ-
ωνον, Ῥωμαῖοι κουνιλάγω.* Quod eſt veriſſimum.
Vidimus Cunilæ bubulæ nomine Polycne-

mon à Plinio deſcribi. Item ab eodem ſed ex alio auctore Polycnemoo ſimile tradi cunilæ bubulæ. Quod Græcus auctor dixerat ὀριγάνῳ ἐμφερής. Idem porro Plinius ſcripſit alibi Cunilam bubulam ab aliis appellari *Cunilaginem*. Et ſane *Cunilago* nihil aliud ſignificat quam herbam Cunilæ ſimilem. Et omnia vocabula ſic facta ſimilitudinem quamdam indicant cum prototypis vnde ſunt deducta. vt *lappago*, *cerago*, *farrago*, *citrago*. Sic & *virago* quæ virum ſimulat mulier. Ergo Polycnemon *cunilago* Latinis quod Cunilæ ſimilis ſit. Sed *Cunila* Plinio Thymbra. Non huic Cunilæ, ſed origano ſimile Polycnemon tradit Dioſcorides. Quinimo & ipſe Plinius, qui Cunilæ bubulæ attribuit, quæ Polycnemi propria ſunt, mox de eadem Cunila bubula ea dicit, quæ auctores omnes de Origano ſcribunt: *item teſtudines cum ſerpentibus pugnaturæ hac ſe muniunt. quidamque in hunc vſum Panaceam vocant.* Ariſtoteles, Antigonus Caryſtius, Plutarchus & alij Græci memorant Teſtudinem vbi ſerpentem ederit, vt huic illi ſit impune & ſine noxa, Origanum manducare. Antigonus: τὴν δὲ χελώνην ὅταν ὄφεως φάγῃ ἐπεσθίειν ὀριγάνου. Ariſtoteles lib. IX. de Hiſt. Anim. cap. VI. cum viperam ederit: ἡ χελώνη ὅταν ἔχεως φάγῃ, ἐπεσθίει τὴν ὀρίγανον. Quod & in Admirandis repoſuit cap. X. τὰς χελώνας φασὶν, ὅταν ἔχεως φάγωσιν ἐπεσθίειν τὸ ὀρίγανον. ἐὰν δὲ μὴ θᾶττον εὕρῃ, ἀποθνήσκειν. Idem narrat Plutarchus: ἡ χελώνη φαγοῦσα τὴν σάρκα τῆς ἔχεως, ὀρίγανον ἐπεσθίει. Ergo comeſa vipera comedunt Origanum teſtudines. Quod niſi faciant, mori eas neceſſum eſt. Nulla heîc pugna teſtudinis cum ſerpente, quemadmodum voluit Plinius. Nec ſeſe muniunt Origano teſtudines cum ſerpente pugnaturæ. Hoc enim eſſet προφαγεῖν vel προεσθίειν ὀριγάνου. Atqui contra eſt. Nam poſt comeſas ſerpentis carnes, vt innoxius ſit hic ſibi cibus, ſumunt Origanum. Quod ἐπεσθίειν & ἐπιφαγεῖν Græcis. Antigonus: καὶ τοὺς ὄφεις καταπίνοντας καὶ ἀνάπαλιν τὴν ὀρίγανον, ἐὰν ἔχουσιν ἐπιφαγεῖν πεπαῦσθαι. Moſtela autem cum ſerpente pugnatura munit ſeſe ruta quam prægustat. De ea ſtatim ſequitur apud Ariſtotelem & Antigonum: τὴν δὲ γαλῆν ὅταν μάχηται μετὰ τῶν ὄφεων τὸ πήγανον προεσθίειν. Habet ex Ariſtotele apud quem legendum: ἡ γαλῆ ὅταν ὄφει μάχηται, προεσθίει τὸ ὀρίγανον. Male editum eſt, ἐπεσθίει. Quod contrarium eſt. Plinius cum vtramque hiſtoriam iunctim expoſitam legiſſet, quod alterius fuit, ad alteram traduxit. Sed nec eius verba ſine vitio ſunt, vt oſtendunt veteres libri, in quibus omnibus legitur: *Et contra ſerpentes in vino bibitur, ac tritum plagæ imponitur. vulnera ab his facta perfrigent. item teſtudines cum ſerpentibus pugnaturæ.* Ita optimus Thuanæus. In Rigaltiano ſcribitur: *Vulnera ab his facta perfrigentem teſtudinem cum ſerpentibus pugnaturæ.* In altero recentiori: *vulnera ab his facta perfricantur. Item teſtudines cum ſerpentibus pugnaturæ.* Nullus liber ea verba agnoſcit: *hac ſe muniunt.* Quæ à correctori-

A bus adtexta eſſe liquido mihi conſtat. Sic autem ſarciendam illius loci labem iudico: *vulnera ab his facta ibes fricant. Cutem teſtudines cum ſerpentibus pugnaturæ.* Ariſtoteles libro & capite quo ſupra: οἱ δὲ πελαργοὶ καὶ ἄλλοι τῶν ὀρνίθων, ὅταν ἑλκωθῶσι ἐν μάχαις, ἐπιτιθέασι τὴν ὀρίγανον. Nec dubium ciconias ſæpe vulnerari à ſerpentibus quas venantur. Ibes quoque ab Ægyptiis ſuis contra ſerpentes inuocantur, eaſque gratiſſimum habent pabulum, & eſt πελαργῶδες ὄρνεον. Veriſimile autem eſt & Ciconias & Ibes dum ſerpentes appetunt

B & capiunt, ſæpe ab his vulnerari. Teſtudines etiam quæ ſerpentes comedunt, vix aliter fieri poteſt, quin ſæpenumero ab his vulnera accipiant dum eas captant, & vorare parant. Ideo cutem ſuam Origano fricant. Quod tamen Plinius ab aliquo auctore accepit, qui hodie non extat, vt & illa omnia quæ habet de variis generibus ac differentiis cunilarum. Propemodum auſim præſtare Pliniani illius loci veram eam eſſe quam poſuimus emendationem. Vt vt ſit, certum eſt de Origano ab auctoribus hæc prodita eſſe, quæ hic de cunila bubula narrat. *Et contra ſerpẽtes in vino bibitur.* Dioſcorides de origano:

C τὸ ἀφέψημα αὐτῆς σὺν οἴνῳ πόθὲν ἁρμόζει τοῖς θηριοδήκτοις. Polycnemon eidem origano foliis ſimile. Plinio cunilæ bubulæ. Quod contra ſerpentes valeat, *panaceam* quibuſdam vocatam aſſerit: *quidamque in hoc vſum panaceam vocant.* Atqui hoc ipſum eſt quod paulo ante in Crateua reprehenderat, quem dixit appellaſſe Cunilam bubulam quod alijs dicebatur Panaces. Sed de Liguſtico panace id intellexit Plinius. Lib. XIX. cap. VIII. De Liguſtico: *Panacem aliqui vocant. Crateuas apud Græcos Cunilam bubulam eo nomine appellat.* Ex his quæ ſupra attulimus conſtat *Cunila bubu-*

D *la* appellatione apud Plinium Origanum debere intelligi. Nunc ait Panacis nomine Cunilam bubulam appellaſſe apud Græcos Crateuam. Crateuas ille Græcè ſcripſit. Quærendum igitur quid nominis illud fuerit quo *Cunilam bubulam* appellauit. Origanum Græcè Κονίλη dicitur. Dioſcorides: Ὀρίγανος Ἡρακλεωτική, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσι. Idem de ſilueſtri origano: ὁ δὲ ἀγριορίγανος, ἢν πάνακες, ὁ Ἡράκλειος ἢ κονίλην καλοῦσι. Ita legendum ex Optimo Codice. Male vulgo legitur: ἢ πάνακες Ἡράκλειον. Quod omnino aliud eſt. Hæc omnino eſt Cunila, quam Crateuas *Cunilam bubulam* appellauit. An ille Græce dixit, κονίλην

E βοείαν? Quod Plinius Latinè vertit *Cunilam bubulam*? Immo puto vnica voce appellaſſe βουκονίλην Maior Cunila ſiue maior Origanus hac dictione deſignatur. Sic Βουλάπαθον pro maiori Lapatho. Et βουσέλινον pro maiore apio. Quod alij ἱπποσέλινον vocarunt. Male Plinius *Buſelinon* & *Hippoſelinon* diuerſa ſtatuit Apij genera. ſimili errore βουλάπαθον & ἱππολάπαθον diſtinguit. Ἵππος & βοῦς in compoſitionibus apud Græcos magnitudinem deſignant. Hinc βόσυκα maiores ficus Ita igitur & βουκονίλη maior cunila. Quam perperam Pli-

indigetant. Hinc *Troglitis myrrha* pro optima in vetere Hymno Regum:

Tus Deo, myrrham Troglitici humando,
Bracteas regi Chryſeas decentes.

Malè ſcriptum eſt. *Trochleten.* Nec melius corrigunt: *Troglodytin.* Myrram *Troglitin* pro præſtantiſſimo poſuit. Talis enim Troglodytice quæ & Τρωγλῖτις. Iſidorus: *Myrrha autem Troglitis ab inſula Arabiæ dicta; ubi melior colligitur & purior.* Ita ibi ſcribendum. Dioſcorides: Προτιμᾶται δὲ ἡ Τρωγλοδυτική, ἀπὸ τῆς φυούσης αὐτὴν χώρας, ὑπόχλωρος καὶ δριμεῖα οὖσα διαυγής. Plinij verba de ea ita legenda ſunt: *Probatur Troglodytice pinguedine & ſucco. Adſpectu viridior eſt, ſordidaque ac barbara, ſed acrior ceteris.* Mirum cur ſordidam & barbaram dicat, quam διαυγῆ Dioſcorides facit, id eſt tranſlucidam. Nihil æquè contrarium. Iſidorus puriorem eam ceteris eſſe tradit. Neophytus σμύρναι Τρωγλῖτιν interpretatur πετροσέλινον. Quod in alijs etiam Gloſſariis Græcis Iatricis repperi: Σμύρνια Τρωγλῖτις, τὸ πετροσέλινον. Quod non de Petroſelino communi & Macedonico eſt intelligendum, ſed de Cilicio vel Amanico quod Σμύρνιον vetus Græcia appellauit, media Σμύρνιον, infima Σμυρνοσέλινον ab odore myrrhæ. Dioſcorides: Σμύρνιον ἐν τῇ Κιλικίᾳ πετροσέλινον καλοῦσι φυόμενον πλεῖστον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἀμανῷ ὄρει. Lexicon Neophyti: Σμύρνιον, τὸ πετροσέλινον. Aliæ Gloſſæ Iatricæ & Botanicæ: Σμυρνοσέλινον, τὸ πετροσέλινον. parem autem atque Myrrha effectum habebat. Dioſcorides: ὀσμῇ γευστικώδης, σμύρνης ἂν αὐθ' ὅλως μικροῦ. Vnde quidam id videntur intellexiſſe σμύρνης Τρωγλίτιδος nomine quod optimum genus fuit myrræ. Columella *Achaicam murrham* hoc Σμύρνιον vocat; & meliorem eſſe dicit ſtacte:

Et lacrimas imitata tuas Cinyreïa virgo
Sed melior ſtacte ponatur Achaïca murrha.

Τὸ σμύρνιον intelligit non μυῤῥίδα herbam. De quo etiam ſupra docuimus. Lacrimam ex Smyrnio Myrrhę ſimilem colligebant, quam quidam pro mera myrrha habuere, immo ipſa myrrhæ ſtacte meliorem, ut aſſerit Columella. Theophraſtus de Smyrnio, quod Hippoſelinon vocat: γίνεται δὲ καὶ τὸ δάκρυον ἐξ αὐτοῦ ὅμοιον τῇ μύῤῥᾳ, οἱ δὲ φασὶν ὅλως μύῤῥαν. proinde non mirum ſi σμύρνιον Τρωγλῖτιν quidam πετροσέλινον interpretati ſunt, quod eſt σμύρνιον. At Hippoſelinum Dioſcoridis ipſo teſte nonnullis etiam dictum Smyrnium: ἱπποσέλινον οἱ μὲν σέλινον, οἱ δὲ ἀγριοσέλινον, οἱ δὲ Σμύρνιον καλοῦσι. Ῥωμαῖοι δὲ Ὀλουσᾶτρον. Ita ſcripſit Dioſcorides, ut habet vetuſtiſſimus codex litteris capitalibus exaratus. Inflexit hanc vocem ad Græcam formationem. Romanis *Oluſatrum* Τείνον autem dictum pro γρίφοχον à ſcripturis quibus caulis eius notatus eſt. γραμμαὶ eſt ξύσεις, χαράξεις. Dioſcorides: οἱονεὶ χαραγμὰς ἔχων. Apuleij Herbarium: *thyrſo molli, cauo atque celſo veluti ſcripturis notato, quas Græci χαράγματα vocant.* Folia etiam habet albis notis inſcripta. Neophytus tamen ſcripſit ἀγέλινον. Atque ita

A videri queat dictum quaſi ἄγειον. Nam Apium agreſte quidam nominarunt. Non parum itaque diuerſum hoc hippoſelinum Smyrnium à Smyrnio Petroſelino. Vtrumque ab odore appellatum *Smyrnium.* Apuleius de Oluſatro ſiue Hippoſelino: *maſticatione atque odore aromata ſimulat.* Theophraſtus ſub Hippoſelini nomine non Oluſatrum Romanorum, ut vulgo putatur, ſed verum Smyrnium Dioſcoridis deſcripſit. Et ſanè ἱπποσέλινον quodcunque apij genus mainſculum ſignificare poteſt. Tale eſt Smyrnium. Cuius radicem πολύχυλον eſſe tradit Dioſco-
B rides. Et Theophraſtus ex radice Hippoſelini liquorem ſiue lachrimam manare dicit, myrrhæ ſtactæ comparandam. Quod de Hippoſelino Dioſcoridis ſiue Oluſatro non poteſt capi. Duæ igitur herbæ diverſæ uno eodemque nomine ἱπποσελίνου notatæ veteribus. ἱπποσέλινον Theophraſti quod eſt Σμύρνιον veterum, & ἱπποσέλινον Dioſcoridis quod eſt *Oluſatrum* Romanorum. Fortaſſe hinc errandi occaſionem ſumpſit Dioſcorides, quum ſcripſit ἱπποσέλινον hoc eſt Oluſatrum Romanum nonnullis etiam vocari Σμύρνιον.
C Scilicet ἱπποσέλινον Theophraſti eum accepiſſe pro Oluſatro, quum ſit verum Smyrnium. Hinc Plinius utrumque confundit, dum Hippoſelinon Dioſcoridis unum idemque facit cum Hippoſelino Theophraſti. Atqui Hippoſelinon Theophraſti eſt Smyrnium. Hippoſelinum Dioſcoridis Oluſatrum. Plinius lib. XX. cap. VIII. *Sed præcipuè Oluſatrum miræ naturæ eſt. Hippoſelinon Græci vocant alij Smyrnium. è lacrima caulis ſui naſcitur.* Hippoſelinum porro illud quod lacrimam fundit, & ex cuius radice ſuccus colligitur ſapore murrhæ, non eſt Oluſatrum, ſed Smyrnium. Vtrumque ab eo con-
D fundi magis etiam apparet in eo quod ſequitur: *Hippoſelinum veteres præceperant in locis incultis lapidoſis, iuxta macerias ſeri. nunc & repaſtinato ſeritur.* Sanè præceperant veteres Hippoſelinum in locis incultis & lapidoſis naſci, ſed non de Oluſatro Hippoſelino, verum de Smyrnio intelligebant ſiue Petroſelino Cilicio, quod certum eſt inculta & lapidoſa amare. Vnde & πετροσέλινον Cilices vocarunt. Dioſcorides de vero Smyrnio: φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι τόποις, καὶ γηλόφοις, καὶ ὁμαλοῖς, καὶ γωνίαις χερσαίαις. In antiquiſſimo codice hæc poſtrema verba non com-
E parent: καὶ αἰγιαλοῖς, καὶ γωνίαις χερσαίαις. Quæ nec Plinius agnoſcit, quum hæc verteret vel ex Dioſcoride, vel ex alio auctore unde Dioſcorides ipſe ſumpſit. *Naſcitur & in ſaxoſis collibus & in terrenis.* Ceterum alterum Hippoſelinum quod eſt Oluſatrum Romanorum in locis opacis & humidis naſcitur. Dioſcorides: φύεται ἐν σκιεροῖς καὶ παρ' ἕλη. Atque hoc eſt Hippoſelinum quod repaſtinato ſeri dicit Plinius longe diuerſum ab eo quod veteres in Lapidoſis & incultis ſeri præceperant. Nam id eſt Smyrnium. Idem Plinius libro & capite quo ſuprà:

rurſus

rurſus in ſiccis Hippoſelinum, pluribus folijs, ſimile Eleoſelino. Hoc Hippoſelinum in ſiccis prouenieus & pluribus foliis præditum plane eſt ἱπποσέλινον Theophraſti, & σμύρνιον Dioſcotidis, & Cilicium Petroſelinum. De eo Dioſcorides: καυλὸν μὲν ἔχει ὅμοιον σελίνῳ, παραφυάδας ἔχοντα πολλάς, φύλλα δὲ πλατύτερα, τὰ δὲ πρὸς τῇ γῇ καὶ ὑποκεκλασμένα. Ita hic legendus locus ex antiquiſſimo exemplari. Dicit folia Smyrnij quæ propius terram ſunt, in circuitu ſubinfracta eſſe. Plinius lib. XXI. cap. XIII. cùm hunc locum ad verbum verteret; peſſime iſta reddidit hoc modo: *folia latiora & maximè circa ſtolones multos, quorum à ſinu exiliunt pinguia, ad terram infracta, odore medicato.* Alia in ea deſcriptione reſtant examinanda quæ alibi euentilabimus. Duplex igitur fuit Hippoſelinum, alterum Latinè *Oluſatrum*, alterum Smyrnium. Atqui hoc Theophraſti ἱπποσέλινον. Duplex quoque πετροσέλινον: alterum Cilicium idemque cum Smyrnio: alterum Macedonicum quod recentiores Græci vocarunt κοδίμεντον, id eſt condimentum, quòd in condimentis plurimi eſſet vſus. Neophytus: Πετροσέλινον Μακεδονικόν, τὸ κοδίμεντον. Ita accipienda hæc vox in Geoponicis Eclogis: Μηνὶ Φεβρουαρίῳ σπείρεται κοδίμεντον μετὰ σεσέλεως. Dioſcorides: Σέλινον τὸ καὶ πετροσέλινον, κάλλιστον φύεται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν ἀποκρήμνοις τόποις. Italis *Apio Macedonico.* Vir doctus in ſuo Lexico Græcobarbaro à veteribus Græcis dici notat Σμύρνιον: quod falſum eſt. Sed de Petroſelino Cilicio verum. Malè idem τὸ Μακεδόνισιον putat eſſe idem cum Petroſelino Macedonico. Suidas veterum σερίδας interpretatur Μακεδόνισια. Ergo intuba ſunt, vel amaræ lactucæ quæ Græcis πικρίδες. Verba Suidæ: Σέρεις αἱ πικρίδες παρ' ἄλλοις, ἢ μᾶλλον πλατύτερον αὐτῶν Μακεδόνισια. *Macedonenſia intuba*, vel Macedonenſes Lactucas Latinè licet dicere. Nam Μακεδόνισιον, *Macedonenſe* & ſubauditor λάχανον vel κιχώριον. Neophytus: σέρις, τὸ κιχώριον, ὅπερ τὸ ἄγριον μαρούλιον, ὃ καὶ πικρομαρούλιον λέγεται, καὶ πικρίς. Quidam θριδακίνας ἀγρίας exponunt. Et certè μαρούλιον vel μαϊούλιον, nam vtroque modo ſcriptum repetitur. Lactucam Græcis recentioribus ſignificat. Nicomedes Iatroſophiſta in Lexico: ἀδιδία, θρίδαξ ἤγουν μαρούλιον. In alio Anonymo: θρίδαξ ἥμερος, μαϊούλιον. De Seride ſupra diximus. Huius genus agreſte πικρίδα quidam vocarunt, & κιχώριον vel intubum agreſte. Πικρὶς etiam genus Lactucæ agreſtis ab amaritudine. Inde confuſio hanc pro illa accipientium. In Geoponicis Excerptis hæc quatuor diſtinguuntur veluti diuerſa ἴντυβον, μαρούλιον, πικρίδιον & θριδάκιον. Quod miror quum θρίδαξ & μαρούλιον idem ſit lib. XII. cap. I. In menſe Februario: μεταφυτεύεται δὲ μαρούλιον, πικρίδιον, θριδάκιον, φρυγιανόν, πλατύκαυλον καππαδόκιον. Sed fortaſſe ibi ſcribendum: δικάρδιον φρυγιανόν. Genus Lactucæ δικάρδιον, à duplici corde. Ita enim hodieque *cor Lactuca* vocamus, quod intus

A ſpiſſum habet & coactum. Μαρουλίου, id eſt Lactucæ plura ibi genera memorantur: μαρούλια ἄσπρα, τοῦτ' ἐστι δικάρδιν, φρυγιανόν, Ρωμαϊκόν. Legendum etiam puto infra in menſe Martio: μεταφυτεύεται δὲ μαρούλιον πικρίδιον, φρυγιανὸν πλατύκαυλον. Quæ perperam diuiduntur diſtinctione. Μαρούλιον πικρίδιον, aliis dicitur vnica voce πικρομαρούλιον. Diſtinguendum etiam in menſe Octobri: σπείρεται μαρούλιον πικρίδιον, καππαδόκιον πλατύκαυλον, θριδάκιον. vbi etiam habet θριδάκιον pro ſpecie quadam Lactucæ. Fortaſſean vetus nomen quod

B erat generis, fecerunt ſpeciei appellationem. Niſi legendum ſit coniunctim: πλατύκαυλον θριδάκιον. Sed ecce in Decembri ſeparat disiunctiua particula Maruliom à picride: Μηνὶ Δεκεμβρίῳ σπείρεται μαρούλιον καὶ πικρίδιον, πλατύκαυλον, θριδάκιον, καππαδόκιον. Sed vltimi iſta imperij Conſtantinopolitani, & illius vrbis climatis propria, vt titulus indicat: γνῶσις τί κατὰ μῆνα σπείρεται, καὶ τί φυτεύεται κατὰ τὸ κλίμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Quæ ipſius Caſſiani ſunt earum ἐκλογῶν collectoris qui eas alicui Conſtantino Porphyrogenetæ dedicauit. In cetera Græcia ſatiuam Lactu-

C cā μαρούλιον aut μαϊούλιον vocarunt. Neophytus: θρίδαξ ἥμερος, οἱ μὲν μαϊούλιον, οἱ δὲ μαρούλιον, Ρωμαῖοι Λακτοῦκα. Heſychius: Θριδακίναι, αἱ παρ' ἡμῖν θριδακίνες ἤτοι Μαϊούλια. Sed quoniam huc vſque venimus, Pliniana de Lactucis quæ animaduerſione egent, heîc eacutiemus. *Lactucæ Græci tria genera fecere: vnum Lati caulis adeo vt hoſtiola olitoria ex his factitari prodiderint. Folium his paulo maius herbaceo, & anguſtiſſimum vt alibi conſumpto alimento. Alterum rotundi caulis. Tertium ſeſsile quod Laconicum vocant.* Hanc Lactucæ in genera diuiſionem, quam Græcis

D tribuit, ex Theophraſto ſumpſit, & mala fide rettulit: nec enim tria tantum genera Lactucæ facit Theophraſtus, ſed quatuor. Quum candidæ Lactucæ mentionem feciſſet, eamque teneriorem & dulciorem eſſe dixiſſet, ſtatim ſubiungit: εἰσὶ δὲ αὐτῆς εἴδη ἄλλα τρία, τὸ δὲ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. Præter candidam Lactucam tria adhuc genera habere tradit, vnum Lati caulis, alterum rotundi, tertium quod vocatur Laconicum. *Vnum Lati caulis adeo vt oſtiola olitoria ex eis factitari crediderint.* Ita optimi libri. Nam in aliis eſt: *vrciola.* Theophraſtus: τῆς δὲ πλατυκαύλου οὕτω τινὲς πλατύ-

E καυλοι γίνονται, ὥστε θύρας φασὶ καὶ θυρεὰς χειράδας κατασκευάζειν. Polluci κηπαία θύρα, oſtium olitorium. Addit Plinius de Laticaule Lactuca quæ in Græcis Theophraſti non habentur: *Folium his paulo maius herbaceo & anguſtiſſimum, vt alibi conſumpto incremento.* Ex verbis tamen Theophraſti male lectis, male intellectis & aliorſum pertinentibus hæc ſic concepit. Verba Theophraſti: τῆς δὲ πλατυκαύλου τινὲς οὕτω πλατύκαυλοι γίνονται, ὥστε θύρας φασὶ καὶ θυρεὰς χειράδας κατασκευάζειν. τὸ δὲ ἐπιφύλλον στρογγύλον, καὶ μικρόφυλλον, καὶ λευκοκαυλότερον ἦττον ἀγρία. Hæc poſtrema quaſi ad ſuperiora pertinerent, de Laticaule genere accepit & πλάτος

pro ὀπώδης perperam legit, vel legi audiuit. Deinde imaginatus eſt Lactucam tam vaſti caulis ideo anguſtiſſima folia habere & paulo maiora herbaceis, quia alibi inſumeretur incrementum, in caule nempe nutriendo. Atqui hæc Græci ſcriptoris mens fuit, præter ſupra memorata genera, genus illud quod multo ſucco manaret & breui admodum folio eſſet, & caule candidiore, ſimile eſſe agreſti. Nam agreſtis lactuca, breue folium habet, & lacte plurimo abundat. Theophraſtus alio loco vbi lactucam in ſatiuam & agreſtem diuidit: θριδακίνη δὲ τό τε φύλλον βραχύτερον τῆς ἡμέρου, καὶ τελειουμένη ἀκανθώδης, καὶ τὸν καυλὸν ὅμοιος, τὸν ὀπὸν δὲ δριμεῖαν, καὶ φαρμακώδη· φύεται δὲ ἐν ταῖς ἀρούραις, ὀπίζουσι δὲ αὐτὴν ὑπὸ πυραμητόν. Et notandum in his verbis θριδακίνη nomen videri eſſe proprium agreſtis lactucæ. Atqui Grammatici veteres obſeruant, θριδακίνην Atticos vocare quæ ceteris Græcis θρίδαξ dicitur. Theophraſtus ipſe alibi θριδακίνην de ſatiua lactuca dixit: ὡσαύτως δὲ καὶ θριδακίνης, ἡ γὰρ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. τρία δὲ αὐτῆς γένη, ἄλλα ... An igitur in ſuperiore loco ſcribendum? πιτρακίνη. Heſychius: Τετρακίνη, θρίδαξ ἀγρία. Sed Siculi ita vocarunt, quæ Atticis θριδακίνη. Helladius Byzantinus notat in Lexico ſuo Medicos veteres θριδακίνης nomine propriè intelligere Lactucam agreſtem: οἱ δὲ ἰατροὶ θρίδακα μὲν τὸ ἥμερον λάχανον, θριδακίνην δὲ τὸ ἄγριον καλοῦσιν. Ita plane accepit eo loco Theophraſtus. Τετρακίνην vocabant Siculi. Genus igitur illud Lactucæ ſuccoſum & anguſtifolium & candido thyrſo ſimile agreſti. Suſpicor hæc dixiſſe Theophraſtum de ſecundo genere, quod στρογγυλόκαυλον vocauit. De Laconico enim quod tertium eſt ſtatim adiecit, αὕτη δὲ τὸ μὲν φύλλον οὐκ ἔχει σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξής, καὶ ἀποβλαστάνει ἐκ τοῦ καυλοῦ. Mox redit ad πλατύκαυλον quod primo loco poſuit, exponendum: τῆς δὲ πλατείας οὕτω τοῖς πλατύκαυλοι γίνονται. Ergo quæ ſequuntur, τὸ δὲ ὀπῶδες σφόδρα καὶ μικρόφυλλον καὶ λευκοκαυλότερον ὅμοιον ἀγρία, ſecundum genus omnino referenda ſunt, quod στρογγυλόκαυλον appellauit. Plinius perperam ad πλατύκαυλον retulit. Dioſcorides duo genere tantum recenſet Lactucarum, ſatiuam & agreſtem. Et agreſtem quidem, καυλωδεστέραν, καὶ τοῖς φύλλοις λευκοτέραν, καὶ ἰσχνοτέραν, καὶ τραχυτέραν. Huic ſimilem ex ſatiuis eam quæ rotundi caulis eſt, Theophraſtus eſſe prodit. Hæc lactuca eſt agreſtis, cuius ſuccus colligebatur φαρμακώδης & quem parem μηκωνίῳ virtutem habere tradit Dioſcorides. Plinius vero genus quoddam Lactucæ μηκωνίδα vocatum ait à copia Lactis ſoporiferi. Quod vel de agreſti hac intelligendum, vel de illa ſpecie ſatiuæ, quæ στρογγυλόκαυλος Theophraſto dicitur: *Eſt etiamnum*, inquit, *alia diſtinctio atra quæ Meconis vocatur à copia Lactis ſoporiferi, quamquam omnes ſomnum parere dicuntur.* Et mirum atram eam facere, quum

A agreſtis illa ὀπώδης & ὀπίζομένη, cuius ſuccus μηκωνίῳ par, candidior ſit. Item illud genus ὀπῶδες ſatiuum Theophraſti quod agreſti ſimile eſt, teſte eodem λευκοκαυλότερον. Sed & Apuleij Herbarium quod totum Plinianis verbis contextum eſt, hanc Lactucam Meconida albam vocat. Cuius verba hæc ſunt ex antiquiſſimo codice: *Lactuca alba Meconis vocatur à copia Lactis ſoporiferi quamquam omnis ſomnum parere credantur. In Italia hoc ſolum genus fuit, & ideo à Lacte Lactuca dicta.* An igitur corrigendum in Plinio? *Eſt etiamnum alia diſtinctio albæ quæ*
B *Meconis vocatur.* Libri tamen omnes illud *atra* defendunt, vt ſcias quam vetus hæc menda ſit. Sequitur apud eumdem Plinium: *Apud antiquos Italiæ hoc ſolum genus earum fuit & ideo Lactuca nomen adepta.* In optimis codicibus ſcriptum: *& ideo Lactucis nomen adiecta.* In Thuanæo: *aiecta.* Forte: *& ideo Lactucis nomen adiectum.* Nullam porro Lactucam μηκωνίδα apud Græcos dictam inuenio, ſed agreſtis vt dixi Lactuca, ſuccum fundit medelis aptum & virtute parem μηκωνίῳ. Dioſcorides: ἀμείβουσι δὲ κατὰ τι μηκωνίῳ. ὅθεν καὶ τὸν ὀπὸν αὐτῆς ἔνιοι μί-
C σγουσι τῷ μήκωνος. De Lacte Lactucæ agreſtis loquitur, quæ ſola ὀπίζεται, & cuius ὀπὸς olim ſeruabatur ad medelas. Eam Plinius confudit cum alia herba multo Lacte manante, quam & μηκώνιον & μηκωνῖτιν, & μηκωνῖδα dixere. Ea eſt *Peplus.* Galenus in Lexico: Μηκώνιον τὸ πέπλον καλούμενον, ὃ καὶ μηκωνῖτιν ὀνομάζει. Nunc alius eiuſdem Plinij animaduertendus eſt, error inſignis in diſtinctione Lactucarum Theophraſtea admiſſus ex praua interpretatione. *Tertium ſeſſile, quod Laconicum vocant.* τὸ τρίτον Λακωνικὸν ἔχει, de ſeſſili eſt interpretatus. Nihil æquè contrarium, ſi expoſitionem gene-
D ris Laconici ex ipſo Theophraſto conſideremus. Subiicit enim ille protinus: αὕτη δὲ τὸ μὲν φύλλον οὐκ ἔχει σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξής, καὶ ἀποβλαστάνει ἐκ τοῦ καυλοῦ. Hæc neceſſario intelligenda de illo Laconico genere quod proximè præceſſit, recto & procero thyrſo hanc Lactucam eſſe dicit, & ſtolonibus carente. Non igitur eadem poteſt videri cum ſeſſili quæ ſic dicta quod in altum non ſurgat, nec in caulem creſcat, ſed in latitudinem potius, & in plano ſe
E ſpargat. Ita *ſeſſilis obba* quæ planum ac latum habet fundum quo in ſolo ſiſtit, nec pediculum habet quo ſtatui poſſit. Sed Plinius quum tria tantum genera Lactucæ putaret à Theophraſto relata, totidemque ex eo retuliſſet, non credidit prætermiſſam ab eo ſeſſilem, & Laconicum genus de ſeſſili accepit, non conſideratis quæ ſtatim apud eum auctorem ſequuntur, quibus Laconicam Lactucam qualis ſit, explicauit. *Sedentem Lactucam* dixit Iuuenalis: τὴν χαμαίζηλον:

—— *Lactuca ſedens, & ſectile porrum.*

Martialis ſeſſilem.

Vtrumque porrum, ſeſſileſque Lactucas.

Auctor Πελαπίων.

Ad ocimumve cucumereſve humi fuſos,
Venire credo, ſeſſileſque Lactucas.

Theophraſtus ſub candidæ lactucæ nomine hanc intellexit, quam ἀπελωτέρας & γλυκυτέρας eſſe prodit. Cura autem & cultura ſeſſilem ac candidam reddit lactucam. Florentinus in Geoponicis Excerptis: εἰ βούλει θρίδακας ποιῆσαι φιαλωτὰς καὶ πλατυφύλλους, καὶ μὴ ἐκκαυλεῖν, ἀλλὰ χαμαιζήλους εἶναι, μεταφυτεύσας αὐτὰς ποίησον. Vide reliqua. De ſeſſilibus lactucis loquitur, quas φιαλωτὰς vocat à ſimilitudine. Nam φιάλη patentem & planum ſaſſilemque habet fundum. Vnde φιαλοειδῆ ποτήρια, τὰ ἐκπέταλα. Et patula. Heſychios: πατανία, τὰ ἐκπέταλα λοπάδια, καὶ τὰ ἐκπέταλα, καὶ φιαλοειδῆ ποτήρια, ἃ πέδυχα καλοῦσι. Ita legendum. Idem alibi: πέδυχα, τὰ ἐκπέταλα καὶ φιαλοειδῆ ποτήρια. Grammatici ἀμφίθετον φιάλην apud Homerum, χάλκεον τι καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες interpretantur. Parthenius ἀπύθμενον φιάλην intelligebat fundo ſcilicet catentem quo ſiſti poſſet in menſa, & per hoc plane ſeſſilem, vt *ſeſſilis obba*, ὁ ἀπύθμενος. Latinè dicitur *patera*. Gloſſæ: *patera*, φιάλη. Inde igitur φιαλωταὶ lactucæ, quæ in latum creſcunt, non in altum. Idem Florentinus paulo poſt de ijſdem: καὶ ὅπως ἔσονται ἁπαλαί, ὅπως εἰς τὸ πλάτος πλέον αὔξωνται, καὶ μὴ εἰς τὸ μῆκος λαμβάνωσι. Hæ ſunt lactucæ quæ non ἐκκαυλοῦσι, quæ caulem non faciunt, nec ſurgunt. *ſedentes* & *ſeſſiles* Latini vocant, Florentinus χαμαιζήλους. Sic χαθήμενα χωρία Græci dicunt depreſſa & plana loca. Ibycus Pythagoreus apud Athenæum πτιλὴν & ἄκαυλον vocat hanc lactucam: Ἴβυκος δὲ ὁ Πυθαγόρειος τὴν ἐν ἀκμῇ τῆς θρίδακος πλατύφυλλον, πτιλὴν ἄκαυλον ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀστυτίδα. Cura & cultu, vt dixi fiebat ſeſſilis & ἄκαυλος, non omnis tamen ad hoc eligebatur, vt ſeſſilis & candida euaderet, ſed maior & πλατύφυλλος. Plinios: *Candorem vero putant contingere ijs duntaxat, quæ ſint ſeminis albi, ſi harena de littore à primo incremento congeratur in medias, atque increſcentia folia contra ipſas religentur.* Florentinus: εἰ δὲ βούλει καὶ λευκὰς ἔχειν τὰς θριδακίνας, πρὸ δύο ἡμερῶν τοῦ μέλλειν ἀφαιρεῖσθαι αὐτὰς τὰς κόμας αὐτῶν, ποίησον τὸ ἄνωθεν μέρος δῆσον. οὕτω γὰρ καὶ λευκαὶ καὶ ἁπαλαὶ ἔσονται· λευκαίνονται δὲ αὐταὶ καὶ ψάμμου ἄνωθεν καταχεομένου. Columella tamen Tarteſſiacam Lactucam thyrſo & folio candidam eſſe ait:

Candida vibrato diſcrimine, candida thyrſo.

Theophraſtus λευκὴν quoque recenſet. *Albas* Plinius. Agreſtis quoque λευκόκαυλος Theophraſto. Sed hoc non heic agimus, vt differentias ac genera lactocarum explicemus. Lactucam latis foliis & ſeſſilem εὐνοῦχον à Pythagoreis appellari, & mulieribus ἀστυ-

A τίδα ex Ibyco tradit Athenæus. Plinius: *Rotundam vero ac minima radice, latis folijs Aſtylida, quidamque Eunuchion quod maximè refragetur Veneri.* Omnes libri Pliniani, etiam optimus Thuanæus legunt *Aſtilida*, & *Eunuchion.* In Apuleij quoque exemplari vetuſtiſſimo Αστυλὶς ſcriptum litteris Græcis, & Εὐνοῦχος. Idem ſcribit: *quod hæc maximè refrigeranda, veneri eſt.* Quæ vera eſt lectio, cuius & veſtigia obſcura in Thuanæo inueniuntur, in quo legitor: *quoniam hæc maximè refrageretur Veneri* Αστυτὶς tamen non
B Αστυλὶς hæc lactuca dicta. Αστυτος vel ἀστυτὶς qui non arrigit. Vnde ἀστυτὶς lactuca, quæ Venerem moratur, & neruos laxat. Αστυλὶς aliud eſt. Notat Heſychius ita vocari herbam quæ viſcum fert: Αστυλὶς φυτὸν ὅθεν ὁ ἰξός. Sic vocitata illa planta, quod in alieno naſcitur, nec ſuis ipſa nitatur radicibus. Plinius: *quædam enim in terra gigni non poſſunt, & in arboribus naſcuntur: namque cum ſuam ſedem non habeant, in aliena viuunt, ſicut viſcum.* Prætetea caulem non facit, ſed ſpargitur. Hinc Αστυλὶς appellatur. Theophraſto στελὶς vocatur genus viſci,
C quam ἀστυλίδα vocat Heſychius. De his alibi. Haud ſcio an & ſeſſilem lactucam ea ſignificatione vocauerint ἀστυλίδα, quæ in caulem non aſſurgeret. Nam στυλὶς etiam caudicem & truncum arboris ſignificat, & columnam. Heſychius: στυλίς, σίλαχος, κορμός. Græci quoque recentiores [illegible] pro herbæ caule ponunt, quum propriè veteribus ea vox ſignificet truncum arboris & caudicem. contrà κορμὸν qui eſt caudex etiam pro cippo vſurparunt. Gloſſæ: *cippus*, κορμολίθινος. Plinius fortaſſe Αστυτίδα & Αστυλίδα confundit. Alias facile potuit irrepere Αστυλὶς pro ἀστυτὶς. Nam τ & λ non
D multum differunt, & ſola inclinatione vel erectione alterum ex altero fieri poteſt. Florentinus Αστυλίδα habet pro Αστυτίδα lib. XII. cap. de Lactuca: σωφρονικὰς ὑπάρχειν ὅθεν οἱ Πυθαγόρειοι εὐνοῦχον αὐτὴν καλοῦσιν. αἱ δὲ γυναῖκες ἀστυτίδα. Græcè ἀστυτία morbus eſt eorum qui non poſſunt neruum tendere. Legendum deinde apud Plinium: *Eſt quidem natura omnibus refrigeratrix, & ideo æſtate gratia.* Ita libri omnes Pliniani & Apuleius legunt. Sequitur locus longe omnium corruptiſſimus, ita vulgo conceptus: *Diuus certe Auguſtus lactuca conſeruatus in ægri-*
E *tudine fertur prudentia Muſæ Medici. Cum priores cauerent, religione nunc omni caret, in tantum recepta commendatione, vt ſeruari etiam in alienos menſes eas oxymelite repertum ſit.* Quædam Editiones habent: *cum priores eam minimè ob religionem manducarent.* Hoc ſequutus eſt vir ille eruditiſſimus qui ad Athenæum obſeruat veteres Romanos religioni habuiſſe Lactucas edere vſque ad Auguſtum, quo tempore primum edi cœptæ ſunt. Quod eſt falſiſſimum. Turnebus in pluteariis ſuis libris refert ſeſe reperiſſe: *cum priores*

Cameli religionum die omni manducarent. Ipſe Camillos intelligit ſacerdotum miniſtros, quibus fortaſſe vſus lactucæ præſcribebatur: nugæ iſtæ ſunt. Plures vidi codices ſcriptos. Nullus ita eam nobis lectionem ſuppeditauit. In Rigaltiano ſic illa verba ſcripta ſunt: *cum priores cameli religionum me omne caret.* In Thuanæo antiquiore & omnium qui hodie extant optimo, ita legitur: *cum priores cameli religio nimia omne caret.* In Chiffletiano aiunt eſſe: *religio nimia omni caret.* Nulla ſagacitas quantumlibet diuini potuit ex his veſtigiis ad verum pertinere. Fruſtra igitur hîc laboraſſemus. Sed benè quod Apuleius nobis integram lectionem ac ſinceram conſeruauit, in cuius antiquiſſimo exemplari de Remediis Salutaribus, ita ſcriptum inuenio: *Diuus certe hac lactuca conſeruatus in ægritudine fertur prudentia Muſæ medici, cum prioris Cameli religio nimia ei abnegaret.* Omnia plana nunc ſunt. Oportet Camelium fuiſſe nomen prioris Medici, quo Diuus Auguſtus vſus eſt ante Muſam. Is Camelius lactucarum eſum ægrotanti Auguſto negabat. Muſæ vero opera ex valetudine ancipiti conualuit ope lactucæ. *Camelius* nomen Romanum, vt & *Camerius* & *Camellius*. Quorum omnium mentio occurrit in veterum Inſcriptionum tomo. In quo nominatim memorantur, *C. Camelius Heracla.* Et *C. Camelius Africanus Fabianus.* Ita ergo vocabatur Medicus Auguſti quo ante Muſam vtebatur. Et *Cameli* ſcriptum pro *Camelij* more tralaticio. Sequentia ita etiam corrigenda: *In tantum recepta commendatione, vt ſeruari etiam in alienos menſes eas ex Oxymeli tum repertum ſit.* In Thuanæo ſcriptum: *vt ſeruari etiam in alienos Menſes. eas oxymeli tum repertum ſit.* Apuleius: *Ac tum repertum eſt etiam in alios menſes eas oxymeli reſeruari.* poſt ſeruatum ex morbo Auguſtum lactucæ vſu, tanta earum commendatio eſſe cœpit, vt tum repertum ſit eas oxymeli condire ac recondere in alienos menſes. Aliud eſt σέρις nec ex genere eſt lactucarum. Quod igitur πικρομάρουλον Græci exponunt, id eſt amaram lactucam confundunt πικρίδα lactucam, cum ea πικρίδι quæ cichorium eſt, vel erraticum intybum. Neophytus: *πίχωρεα ἢ ζωρτινίκια, τὰ ἄγρια ἴντυβα ἢ τὰ πικρομάρουλα.* Græci Τρώξιμα vocant. Didymus in Geopouicis: Σέρεις πάντες Τρώξιμα ἐν ὄξει βαπτόμενα, καὶ ἐσθιόμενα στομάχῳ κατάλληλα. In Gloſſis Græcorum Botanicis reperio lactucam quoque Τρώξιμον expoui his verbis: Τρώξιμον, τὸ μαρούλιον. Ita σέρεις interpretantur πικρομαρούλια, id eſt amaras lactucas. Iſidorus lib. XVII. cap. X. *Lactuca agreſtis eſt quam Serrariam nominamus.* Ita legendum. *Serraria* vel *Serrarea* eſt Seris. Sic Λουπινάρια pro Lupinis. Neophytus Σιελίδα expouit λεπίδιον καὶ ἀγριοκάρδαμον. Βερίδα cogitabat pro Σιελίδι. Βερὶς autem pro Ἰβηρὶς quæ eſt Cardamine, quam & λεπίδιον & ἄγριον κάρδαμον vocarunt.

A Sic *Berula* pro *Iberula* Marcello quæ eſt Ἰβηρίς. Sed pro Cardamine aquatica poſuit, quam *Berlam* vulgo nuncupamus, facto nomine ex *Berula* vt *perlam* margaritum quam infima Latinitas *Perulam* dixit. Verba Marcelli: *Herba quæ in aqua iugi decurſu naſcitur quam Latini Berulam, Græci* Καρδαμίνην *vocant.* intelligit Siſymbrium Cardaminen. Et *Berulam* pro Iberula poſuit, vt Græci Βερίδα pro Ἰβερίδα. Alia tamen eſt Iberis Cardamine quæ in agris incultis naſcitur, & ſic dicta quod habeat folia ſimilia καρδάμῳ. At Siſymbrium aquaticum quod *Berula* nomine vocauit Marcellus ab odore naſturcij
B nomen καρδαμίνης inuenit. Sed & κάρδαμον ipſum appellarunt Ἰβερίδα. Neophytus: Κάρδαμον, οἱ δὲ κυνοκάρδαμον, οἱ δὲ Ἰβηρίς. Apuleius de Naſturcio: *Græcorum alij Cardamon, alij Cynocardamon, alij Cardaminacam, Itali Naſturcium.* Non mirum igitur videri debet ſi vtraque Cardamine nomen etiam Iberidis tulit apud recentiores qui paſſim omnia habent indiſcreta. Sic *Berula* Marcelli eſt Sion Cardamine. Herbarij vero Neoterici Berulam noſtram voluut eſſe Siun Dioſcoridis, τὸ σίον ἐν ὕδασι. Quod Plinio *Lauer* dicitur & *Lauario* atque etiam Sion.
C In Indice: *Lauer ſiue Sion.* Neophytus: σίον ἐν ὕδασι, Ῥωμαῖοι λάουερ. Hæc *Berula* vel *Berla* eſt recentiorum, quam putant hoc nomen accepiſſe à *Lauer*. Sed falluntur. *Berula* pro Iberula, ἡ Καρδαμίνη. Sion etiam dicebatur. Hanc Cardaminen malunt eſſe *Creſcionem*. Congeneres ſane herbæ *Creſcio* & *Berula*, vt non ſit mirum alterius nomen pro altera vſurpatum. pro ὑγρόσιον vel ὑδρόσιον *Creſſionem* corrupit infima Latij ætas. *Crecionem* legi in antiquo Lexico Latino Saxonico ante ſexcentos annos ſcripto, quod erat penes
D Freherum. Neophytus τὸ σίον etiam interpretatur, νεροσέλινον, id eſt aquaticum apium. quod tamen diuerſum eſt. Sic νεροκάρδαμον pro Cardamine dixerunt ſiue Berula, id eſt Naſturtium aquaticum. Quas voces non intellexit apud Myrepſum Fuchſius. Nec melius eas intellexerunt qui aquam naſturcij aut aquam apij exponunt. Quod ἐλειοσέλινον antiquis erat, hoc recentioribus Græcis fuit νεροσέλινον. Sed *acetaria* reſumamus. Hæc Τρώξιμα Græcis & Latinè Acetaria quod ex aceto ſumerentur. Hieronymus Mercurialis Acetaria qua
E dici Latinis affirmat, quæ ψυχραὶ τράπεζαι Plutarcho dicuntur. Sed errat plus quam vulgari modo. *Acetaria* ſont omnia olera quæ cruda ex aceto ſumuntur. At ψυχραὶ τράπεζαι cibos omnes comprendunt, qui crudi eſus ſunt, quique opera ignis non indigent vt manducentur, ἄπυρος τροφὴ & ἄπυρα Græci vocant, Latini *frigida*, & *frigidas menſas*, vt ad Hiſtoriam Auguſtam obſeruauimus. Plutarchus in Sympoſiacis quæſtionibus lib. VIII. cap. IX. ſpecies aliquot ψυχρῶν τραπεζῶν enumerat, quas priſcorum æuo in exi-

tu cæoæ ſumi ſolitas, ſequens ætas à fine conuiuij in antecænam traduxit, vt oſtrea, echinos, crnda olera, quæ tanquam leues armaturæ, à poſtprincipiis in principia tranſlatæ ſunt. Locus Plutarchi, quem ſatagit emendare Mercurialis, ſic eſt legendus: *αἱ γὰρ καλούμεναι ψυχραὶ τράπεζαι πρότερον, ὀστρέων, ἐχίνων, ὠμῶν λαχάνων, ὡς ψιλῶν σκευῶν ἀπ' οὐραγίας ἐπὶ τὸ μέτωπον μεταχθεῖσαι τὴν πρώτην αὐτὶ τῆς ἐσχάτης τάξιν ἔχουσιν.* Non omnia quæ *ψυχρῶν τραπεζῶν* nomine veteribus deſignabantur, ſitum mutaſſe dicit, ſed aa duntaxat quæ ibi recenſet. Nonnulla in priſtino ordine manſerunt, vt poma omne genus & tragemata. Hæc propriè etiam *ψυχραὶ τράπεζαι.* quæ & ſecundæ menſæ. Inter illas *ψυχραὶ τράπεζαι* locum olim habuere oſtraa, echini & lactucæ crudæ, aliaque acetaria quæ vna cum pomis in Epilogo cænæ non in proœmio vſurpari conſuerant. Illa ordinem ſuum ſeruarunt, hæc ab extremo agmine in frontem migrauerunt, à ſecunda menſa in primam. *Acetariorum* autem nomen proprium factum *ἀπὸ τῶν σιτίων*, quæ *Τρώξιμα* Græcis appellata ſunt. Gloſſæ: *Acetaria, Τρώξιμα.* Aliæ Gloſſæ capite de oleribus: *Atriplex, ἀνδράφαξ. Eſcaria, Τρώξιμα.* Intelligit *Σέσελις.* Aliud Gloſſarium: *Τρώξιμα, λάχανα, Acetaria.* Gloſſæ noſtræ *αἰνίκδοτοι* diſtinguunt *Τρώξιμα ἀπὸ τῶν σιτίων*, & *σίρεις* vertunt *intiba*, *Τρώξιμα* vero *eſcaria.* Quod in aliis etiam Editis habetur. Sed *Scaria* vocantur pro Eſcariis, in antiquiſſimo codice: *Τρώξιμα, Scaria.* Inde hodieque *Scariola* vocamus intyba erratica & agreſtem Serim. Sic *Eſcaria* & *Acetaria* eadem quæ Græcis *Τρώξιμα* & *σίρεις.* Quæ coctæ edebantur & aceto intingebantur ad ſtomachum bonum faciendum, vt teſtis eſt Dioſcorides. Itaque *Acetaria* non tantum de crudis oleribus, ſed etiam de coctis dicta quæ ex aceto edi mos erat Dioſcorides: *ἰσχύει δὲ καὶ κοιλίας ἑφθέν, μετ' ὄξους λαμβανόμενα.* Atqui hæ ſunt *σίρεις* quæ propriè appellata *Acetaria.* Sed cruda etiam mandebatur. Et propterea appellata *Acetaria.* Nam & Plinius diſertè dicit *acetaria* in herbis appellati quæ abſque ignis opera ſemper eſſent parata. Conſtituamus hæc igitur ſic tandem: *Acetaria* appellata Latinis omnia olera quæ recentia ac cruda ex aceto vorarentur. *Salgama* quæ ſale & aceto condita ſeruarentur. Græci *ἁλμαίας* vocat. *Oxypora* vero eſſe ex pluribus ſpeciebus compoſita vna tritis mixtiſque, quibus etiam addebatur acetum. Vnde & *ὀξύπορα* dicta. Sic Oxyporum moretum Columellæ, cui inter alia Liguſtici quoque ſemen indi ſolebat. Dioſcorides *ὀξυπόρους δυνάμεις* vocat huiuſmodi compoſitiones ex multis ſeminibus calidis conſtantes quæ fiebant iuuandæ concoctioni, quibus etiam acetum & oleum admiſcebatur. De Liguſtico ita ſcribit: *μίγνυται δὲ τὸ σπέρμα, καὶ ἡ ῥίζα χρησίμως ταῖς ὀξυπόροις καὶ πεπτι-*

A *κοῖς δυνάμεσι.* Ita legenda hæc verba. Malè editur: *ταῖς ὀξυπόροις καὶ ταῖς πεπτικαῖς δυνάμεσι.* Plinius alio loco videtur *acetaria* poſuiſſe pro Græcorum *ὀξυπόροις.* Lib. xx. cap. xx. *Stomachum in acetariis ſumpta corroborat. ἐν τοῖς ὀξυπόροις.* Ea ſunt quæ Græcis medicis dicuntur, *ὀξύπορα στομαχικά.* Nunc repetamus quod reliquimus, nempe Smyrnion. Plinius lib. xix. cap. xii. *Smyrnium olus* vocat Oluſatrum, quod murrham radice reſipit. Ibi optimi libri ſcribunt *Zmyrneon*, vt iam ante adnorauimus. Hæc ſcriptura non Plinij eſt,
B ſed librariorum, qui vſitatam eo tempore loquendi ac ſcribendi morem ſequebantur. Z pro S in pleriſque vocabulis ponentem vt *Zmaragdus*, *Zmilax*, *Zmyrna*, & ſimilia. Quod damnat Priſcianus. *Vitium*, inquit, *faciunt qui Z ante M ſcribunt. nunquam enim duplex in capite ſyllaba poſita poteſt cum alia iungi conſonante.* Lucanus:

—— teſtudinis Indæ
Terga ſedent, crebro maculas diſtincta ſmaragdo.

Quod ſi *Zmaragdo* ſcriberetur verſus non ſtaret. At Græci Σ ſubſtaxerunt. Aſclepia-
C des:

εὗρεν ἔρως τι καλὸν μίξαι καλῷ, οὐχὶ μάραγδον
Χρυσῷ, ὃ μήτ' αὐγῇ, μήτε ...

Apud Harpocrationem tamen Alexandrinum in Lexico *περὶ δυνάμεων φαρμάκων* in littera Z ſcribitur *Ζμίλαξ.* Et apud Neophytum in eadem littera recenſentur *Ζμίλαξ τραχεῖα* & *Ζμύρνιον.* *Zmyrna* in antiquiſſimis libris ſæpe repperitur pro *Smyrna.* In antiqua inſcriptione *Zmaragdus* nomen equi Circenſis. Quæ vitioſa tamen ſcribendi ratio nec antiqua. *Smyrneon* apud Plinium erit anti-
D quæ Græciæ *Σμύρνειον*, ita enim ſcribebant quod ſequuta ætas *Σμύρνιον.* Sic *Γλαύκειον* veteribus quod ſequentibus *Γλαύκιον.* Inde *Glaucea* Columellæ *τὰ γλαύκεια.*

—— ſuccoque ſalubri
Glaucea & profugos vinctura papauera ſomnos.

Neophytus vnum tantum *Ζμύρνιον* recenſet, quod & *ἱπποσέλινον* & *ὀλυσάτρον* Latinis dictum adnotat. Ita conſtat pleroſque veterum recentiorumque *ἱπποσέλινον* vtrumque confudiſſe Theophraſti & Dioſcoridis. quum illud ſit *σμύρνειον*, hoc ſit Oluſatrum Romanorum. Columella quoque in eo er-
E rore lib. xii. cap. iii. his verbis: *Atrum olus quod Græcorum quidam vocant ἱπποσέλινον, nonnulli Σμύρνειον paſtinato loco ſemine debet conſeri.* Sanè olus atrum eſt *ἱπποσέλινον*, & *Σμύρνιον* etiam *ἱπποσέλινον*, vtrumque ſic dictum quaſi maius apium, ſed diuerſum hoc ab illo, Smyrneum olus, ab atro olere. Non igitur duplex fuit Smyrnium, quemadmodum etiam Galeno poſt Dioſcoridem perſuaſum fuiſſe video, ſed duplex Hipposelinum, alterum *Σμύρνειον* Græcis dictum, alterum *Oluſatrum* Romanis. Braſauola perperam quod Itali vocant *Macedonicum Apium*, id credit eſſe

priſcorum Oluſatrum. Sed fallitur. Macedonicum, quod in petroſis & præruptis naſci amat. Oluſatrum ἐν σκοτεινοῖς καὶ παρ' ἑλώδη prouenit, vt ait Dioſcorides. Neophytus: ἐν σκοτεινοῖς καὶ παρυδρίοις. Hoc idem prohibet ne Smyrnion ſit hodiernum Libyſticum, vt placebat Fuchſio. Nam Libyſticum loca humida amare certum eſt. Smyrnion ſaxoſis & ſiccis gaudet. Vnde & πετροσέλινον Cilices vocabant in monte Amano plurimum naſcens. Apuleius ſubditicius in Herbario hoc Petroſelinum quod eſt Smyrnium, temerè confundit cum altero Petroſelino Macedonico: *Græci Petroſelinum, alij Smyrnion, Itali Apium ſiluaticum. Naſcitur in petris. Sed eſt ſummum ac probabile Macedonicum, odoris boni, hoc eſt aromatici.* Hoc ſollemne eſt veteribus auctoribus, vt omnes ὁμωνύμους plantas, licet ἀνομοειδεῖς confundant. *Leueſticum* autem hodiernum Græcè λιβυστικὸν dicitur. Nec rectè ſentiunt qui aliud faciunt à Liguſtico. Neophytus λιβυστικὸν appellat & ſub hoc nomine deſcribit Dioſcoridis λιγυστικόν. Mutant ſæpenumero Græci Latinique Γ in Β & contra. βλέφαρον, γλέφαρον & ſimilia. Græci recentiores βλητοκώνιον dixerunt antiquorum γλήχωνα, id eſt, *puleium*. Gloſſæ Neophyti: γλήχων, τὸ βλητοκώνιον. Quod & in aliis Gloſſis repetitur. *Galbulus ὁ πυρήν*, recentioribus *valuulus*. Fuit veteribus *Zotheca*. Latinitas vltima *Iotheca* & *Gotheca* ſcripſit. Ita enim in omnibus Sidonij libris antiquitus ſcriptis habetur. Inde noſtram *Botheca*. Sic vocamus pergulas ſiue tabernulas in publicum apertas, in quibus operantur ſellularij opifices, & mercimonia ſua habent expoſita. Quæ vox non ab *Apotheca* deducitur, vt quidam volunt. Hoc enim vocabulo ſignificatur horreum vel interior cella, & in penito ædium repoſta. Quantum igitur ad nomen, idem eſt, λιβυστικὸν ac λιγυστικόν. Gloſſæ Botanicæ: λιβυστικόν, ἡ λιγυστικὴ Πανάκεια. Quod hodie tamen *Lebeſticum* nominant planè diuerſum eſt à veterum Liguſtico, ſiue Libuſtico, vt vocatur Neophyto. Dioſcorides tradit λιγυστικὸν etiam Πάνακες ab indiganis vocari. Nec ſine ratione. Etenim radice & caule ſimile eſſe Panaci Heracleotico, & pari virtute cenſeri. Panaces autem Heracleoticum Romani vocabant *Oluſatrum maius*. Neophytus: Πάναξ Ἡρακλεωτική, οἱ δὲ Ἀσκληπιάδειον, οἱ δὲ Κορώνιον, Ῥωμαῖοι ὀλουσάτρουμ μαῖους. Hinc vice verſa *Oluſatrum* priſcorum, recentiores nominarunt Libyſticum, quia Libyſticum etiam Panaces dicabatur. *Libyſticum* igitur vulgare idem prorſus cum atro olere veterum & Dioſcoridis Hippoſelino. De Smyrnio quærendum opinor, quo nomine hodie vocetur. Sed puto iam reperi. Nam falſi ſunt qui *Maceronium* officinarum putarunt. Hoc igitur ingerendum medicis noſtris aliud curantibus, & currentibus tantùm quo quæſtus vocat. Doceamus in-

A quam illos vel gratis, *Oſtritium* ſiue *Aſtrantiam* Herbariorum, quam alij *Magiſtrantiam* & *Imperatoriam* nominant, eſſe veterum verum Smyrnium. Ex vtriuſque hiſtoria comparata inuicem & collata, tanta elucebit ſimilitudo, vt rem vnam eamdemque eſſe, qui fateri nollent, non poſſint negare. Hanc comparationem paucis expediamus. Aſtrantiæ caulis fœniculaceus, folia apij in aureum colorem langueſcentia. Dioſcorides Smyrnio tribuit καυλὸν ὅμοιον σελίνῳ, φύλλα πλατύτερα, ὑπομηλίζοντα τῇ χροιᾷ. In pictura Aſtrantiæ, ſicut eam nobis deſcribunt Neoterici Herbarij,
B vmbella viſitur anetho ſimilis. Smyrnium habet auctore Dioſcoride σκιάδιον ἐπὶ τῷ καυλῷ ἀνηθοειδές. Aſtrantia radice eſt craſſa & multa foris nigricante, intus alba. Radix Smyrnij eodem Dioſcoride teſte, ῥίζαν ἔχει ἔξωθεν μὲν μέλαιναν, ἔνδοθεν δὲ χλωρὰν ἢ ὑπόλευκον. Theophraſtus: καὶ τὴν ῥίζαν ὥσπερ ῥαφανὶς ἔχει τὸ πάχος, μέλαιναν. Aſtrantia in montibus naſci amat. Montibus æquè gaudet Smyrnium, vnde & πετροσέλινον Cilices, apud quos plurimum naſcitur, vocabant. Ex Aſtrantiæ radice liquorem aiunt profluere lentum ac modice rufum, ſuauiſſimi odoris, & myr-
C rham optimam redolentis, & linguam acrimonia ſua vellicantis. Hic ille ſuccus eſt quem ex radice Smyrnij manare & concreſcere veteres omnes affirmant ſtacte myrrha nihilo deteriorem. Quin & radicem Smyrnij δριμεῖαν, εὐώδη, πολύχυλον, δάκνουσαν τὴν φάρυγα tradit Dioſcorides. Talis & ſuccus qui ex ea profluit, quem & myrrhæ nomine priſci donarunt, vt Theophraſtus qui myrrham diſtillare ex Smyrnio ſcribit, & quoſdam ea re putaſſe Smyrnium è myrrhæ ſatu prouenire. Et alibi: γίνεται δὲ καὶ δάκρυον ἐξ αὐτοῦ ὅμοιον τῇ σμύρνῃ, οἱ δὲ φασὶν ὅλως σμύρναν. Hæc eſt myrrha Troglitis recentio-
D rum Græcorum, qui πετροσέλινον eam exponunt. Hinc quidam hodie Aſtrantiam *herbam Benzuini* vocant, & multi Benzuinum hodie myrrham veterum eſſe credunt. Remedia porro quæ narrantur ex vtraque adeo pariant, vt nihil ne fingi quidem queat ſimilius. Iuxta recentiorum traditionem Aſtrantia ſtomachum corroborat. Dioſcorides ait Smyrnium θερμαντικὸν eſſe, & στομάχου ἐμπνευματώσεις θεραπεύειν. Aſtrantia menſes & vrinam eiet. Smyrnium, ἄγει ἔμμηνα καὶ δεύτερα, καὶ
E δυσουρίας ἰᾶται. Illa cum polenta trita & impoſita carbunculos ſanat. Hoc καταπλασσόμενον τὰ πρόσφατα οἰδήματα, καὶ φλεγμονάς, καὶ σκληρίας διαφορεῖ. Aſtrantia ex vino pota rigores diſcutit. Smyrnium facit ἰδίως πινόμενον πρὸς ὕδρωπας καὶ σπληνικούς. Efficax & illa contra rabioſi canis morſum, & ſerpentis ictos. Et hoc Smyrnium ἑρπετοδήκτοις ἁρμόζει. Renum & lumborum doloribus vtraque auxiliatur. Subductis omnibus calculis id ex ſumma colligitur, Aſtrantiam vel Oſtritium eſſe Smyrnium. Quod enim Fuchſius laſerpitium eſſe credi voluit, non credulum

me habebit, etſi nonnulla ſimilia ſint in laſerpitij planta & Smyrnij ſiue Oſtritij, vt folium apij, aureo colore, caulis odor myrrhæ & alia quædam. Sed plura diſſimilia. Vmbellam non habet Silphium ſicut Smyrnium. Succus ex radice tantum ſmyrnij colligebatur. In laſerpicij ſtirpe è caule & radice colligi ſolebat. Prætetea quod maius eſt, priſci qui vtrumque nouerant, Smyrnium & Silphium diſtinguunt. At Oſtritium per omnia conuenit cum Smyrnio, comparatum vero cum laſerpicio diſſimilitudinem in multis oſtendit. Nomen ipſum quo hodie vocatur, oſtendit verum eſſe ac legitimum Smyrnium. Veteres confuderunt hoc Smyrnium cum Oluſatro, quod & Smyrnium vocarunt. Scribonius Largus & Marcellus Empiricus ſemen Oluſatri Smyrnium dici docent. Ex *Oluſatro* igitur, vel vt atiam loquuti ſunt, *Oluſatracio*, factum nomen *Oſtrucij* vel *Aſtrantij* quo hodie appellant hanc plantam. Sic *Maluacium* pro malua dixere, *Betacium* pro Beta, & ſimilia de quibus ſuprà. Hoc igitur pro ſemel conſtituto ac definito iam teneatur, germanum Smyrnium priſcorum noſtram aſſe Aſtrantiam. Smyrnium autem Oluſatrum ſiue Hippoſelinum Dioſcoridis eſſe hodiernum Ἀλισάνδρι, quod olim erat inter edulia caule & radice. Ex Liguſtico veterum ſemen præcipue fuit condimentarium. Excerpta Apicij de ſeminibus quæ condimentis ſeruiebant: *De ſeminibus hoc: papauer, ſemen rutæ, Baca rutæ, Baca lauri, ſemen anethi, ſemen fœniculi, ſemen liguſtici, ſemen erucæ, ſemen coriandri.* Plinius lib. XIX. cap. VIII. *Liguſticum ſilueſtre eſt, in Liguria ſuis montibus. Seritur vbique, ſuauius ſatiuum, ſed ſine viribus, Panacem aliqui vocant.* Scribendum ex veteri Codice: *ſeritur iam vbique.* vel *ſeritur etiam vbique.* Apuleius noſter: *Liguſticum ſilueſtre eſt in Liguria. Nec minus iam vbique ſatiuum. panacem vocant,* τὸ πάνακες. Nam & πάναξ dicitur & πάνακες. Dioſcorides: ἐπεὶ καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἔοικε τῷ τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πάνακος. Gloſſæ: *Chironeus*, πάναξ inde etiam ὀπόπαναξ ſuccus panacis. At πάνακες Theophraſto. Ab omnium morborum medela. Callimachus:

Η πάνακες πάντων φάρμακον ἡ Θρία.

Sequitur apud Plinium: *Cratenas apud Græcos cunilam bubulam eo nomine appellat. Ceteri fere Conyzoides, cunilaginem: Thymbram vero quæ ſit cunila.* Hæc ſunt mendoſiſſima. Optimi libri Thuanæus & Rigaltianus ſic legunt: *Panacem aliqui vocant. Cratenas apud Græcos Conelam bubulam eo nomine appellat. Ceteres ferè conyzamides conilaginem. Thymbram vero quæ ſit cunicula.* Apuleius noſter ita ſcribit: *Cratenas apud Græcos cuniculam bubulam eodem nomine appellat. Ceteri vero Conyzamides conilagine. Thymbram vero quæ ſit Conila.* Omnino ſcribendum: *Ceteri vero Conyzam, id eſt cunilaginem: Thymbram vero quæ ſit cunila.* Iam tenamus quæ Plinij fuerit ſententia in hac nominum indiſcreta vſurpatione conyzæ & cuni-

A læ. Vult igitur *Cunelam* dici Latinis Græcorum θύμβραν, quæ etiam alio nomine vocatur *Satureia*. Gloſſæ: *Cunela*, θύμβρα. *Cunelium*, θύμβρος, εἶδος βοτάνης. *Cuneus*, σφὴν κερκὶς σφήν. Apparet ex hac ſerie auctorem Gloſſarum legiſſe *Cunelam*. Etiam in vetuſtiſſimis Plinij libris legitur *Conela* pro Cunela. eædem Gloſſæ: *Satureia*, θύμβρα. Sic *Cunela* & *Satureia* Græcè θύμβρα. Columella: *tum etiam tymbra vel noſtratis Cunela, quam Ruſtici ſatureiam vocant.* At κόνυζαν Græcorum Latine vocari dicit cunilaginem, & eamdem eſſe cum Cunila bubula, quum tamen Crataeuas. Liguſti-

B cum eo nomine perperam appellaſſet. Ita *Cunila bubula* & *Cunilago* Plinio Græcorum eſt κόνυζα. *Cunela* vero ἡ θύμβρα quæ & Satureia. Videamus an hoc perpetuum teneat. Lib. XXI, cap. IX. eam ſententiam Hygino tribuit, cui viſum ſit κόνυζαν eſſe cunilaginem: *Cneorum quod Caſiam Hyginus vocat: & quod cunilaginem, Conyza: Meliſſophyllum, quod Apiaſtrum.* Ita hæc legenda ac diſtinguenda ſuprà docuimus. vtramque deſcribit verbis è Theophraſti Græco tranſlatis lib. XXI. cap. X. *Et conyza duo genera in coronamentis mas ac fœmina. Differentia in folio. Tenuius fœmina,*

C *& constrictius anguſtiusque. Imbricatum maris & ramoſius.* Non carent hæc vitio. folium imbricatum maris & ramoſius eſſe dicit. Ramoſum folium vix concoquo. Optimus Codex Thuanæus: *Imbricatum mes & ramoſior.* In Rigaltiano: *imbricatum mas & ramoſior.* Lego: *Imbricatus mas, & ramoſior.* Haud ſcio tamen vnde extricauerit, imbricatam eſſe maſculam Conyzam, aut quo ſenſu id dixerit. Apud Theophraſtum in Græcis nihil inuenio quod ad hanc ſignificationem accedat. τὸ δὲ ἄῤῥεν, inquit, μεῖζόν τε καὶ παχυκαυλότερον, καὶ πλατυφυλλότερον, καὶ τὸ φύλλον μεῖζον καὶ λιπαρώτερον ἔχον. Quid in his formam Imbricis

D habere poſſit, non video. Heſychius de Conyza hæc habet: Κόνυζα βοτάνη ἄφυλλος· ἔστι δὲ φυτὸν δὲ εὔφυλλον ἱκανῶς, διὸ καὶ σκάφας ἐξ αὐτῆς ἐποίουν· ἔστι δὲ ὅτι ἐν ταῖς στέγαις ἐπέβαλον ἐξ αὐτῆς ἀντὶ σωλήνων, ἰσχυρὸν δὲ καὶ ἔστι τὰ στρώματα. Ita hæc ſunt corrigenda quæ deprauatiſſima vulgo. Fœminam & marem deſcribit. fœmina eſſe videtur quæ ἄφυλλος illi dicitur, quod tenuia & anguſta habeat folia. De mare intelligendum quod ait φυτὸν eſſe ἱκανῶς εὔφυλλον. Ideo & ſtramenta ex ea farciebant, & ſcopas faciebant. Sed & imbricum vice tectis te-

E gendis vtebantur, ἀντὶ σωλήνων. Σωλῆνες ſunt Imbrices. Heſychius: σωλῆνες, οἱ στεγαστῆρες. Hoc Plinius cum forte legiſſet Conyzam maſculam vſum σωλήνων præbere, tegendis caſis, imaginatus inde eſt folia eam habere imbricata. Solet ille ſane eamdem hiſtoriam ſæpe ex pluribus contexere. *Imbrices*, tegulæ vocantur σωληνοειδεῖς, & tabulatæ, quod imbrem deriuent in tectis. Gloſſæ: *Imbrices*, καλυπτῆρες. Idem ſunt quod στεγαστῆρες. Simiæ vngues imbricatos eſſe idem Plinius alicubi prodit, id eſt σωληνοειδεῖς. & Cypriam laurum folio eſſe per ambitum imbricato. Ita etiam

putauit Imbricatum folium eſſe Conyxæ, **A** quod auctores quidam ſcripſerint vſum præſtitiſſe σκολύμων ad tecta tegenda. Quod eſt maxime ridiculum. *Imbricatum* alio ſenſu apud Vitruuium legitur lib. II. cap. VIII. *Incerta vero cæmenta alia ſuper alia ſedentia, interſeque imbricata, non ſpecioſam ſed firmiorem quàm reticulata præſtant ſtructuram.* Sed vetuſtiſſimus liber eo loco ſcriptum habet: *Inter ſeque implicata.* Quod melius eſt. Vlua paluſtri, frondibus, harundine, ſtramentis tegi olim tuguria ſolita notius eſt quam vt debeat doceri. Ergo & Conyza ad eumdem vſum adhibita; & ſic intelligenda verba Heſychij: ὅτι ἡ ὄπ καὶ ἐπέβαλον ἐπὶ τὰς στέγας ἀντὶ σκολύμων. Pollux **B** κόνυζαν inter eas ſpinas recenſet, ex quibus ſæpes fiebant: ἔχε δ' ἂν καὶ χεῖρες βάτος ὀρχάτιν, ῥάχος, κόνυζα, κνάφος καὶ πᾶν ὅσα ἀκανθώδη τοῖς καρποῖς ἐπὶ φρυγάνοις προσβάλλοντες. Sed falſum ipſum puto, aut locum mendoſum, de quo tamen paulo poſt dicam. κόνυζα herba eſt, nec illa quidem ſpinoſa. *Cunilaginem* Latine dici & eſſe cunilam bubulam Plinio placet. at *Cunelam* ſimpliciter pro thymbra Græcorum vſurpari. Quid igitur idem Κόνυζαν in loco Ariſtotelis vertit *Cunelam?* Ariſtoteles lib. V. de Hiſt. Anim. καὶ οἵ τε πολύποδες οὕτω μὲν προσίσχονται ὥστε μὴ ἀποσπασθῆναι, ἀλλ' ὑπομένειν ἀποτεμνόμενοι· ἐὰν δέ τις κόνυζαν προσενέγκῃ ὥς φασιν, εὐθὺς ὀσφραινόμενοι ἀφιᾶσιν. **C** Plinius lib. X. cap. LXX. hæc ita vertit: *Non poteſt petris auelli Polypus. idem cunila admota ab odore reſilit.* Ergo cunilam ibi reddidit κόνυζαν. Atqui alibi diſtinguit vt clarè lib. XXI. cap. XII. vbi herbas & frutices enumerat gratas apibus: *violas, lilium, Cythiſum, fabam, Erucliam, Cunilam, papauer, conyzam, Caſiam, melilotum.* Heic vides aliam eſſe cunilam à Conyza. cur in hoc loco Ariſtotelis κόνυζαν reddit *cunilam?* Non diſſimulandum in illis verbis veteres & optimos codices ſcribere *cuniculam*, non cunila: *admota cunicula reſilit.* **D** Sic *cunicula* erit κόνυζα non *cunela*. Et ſane *cunelam* eſſe thymbram ipſe alibi dixit. Veteres quoque Gloſſæ *cuniculam* exponunt κόνυζαν. Ita enim legendum: *cunicula*, κόνυζα. *cuniculus*, ὑπόνομος. Apuleij etiam noſtri Codex antiquiſſimus, capitalibus litteris ſcriptus, ita habet: *Cratonas apud Græcos cuniculam bubulam eodem nomine appellat, ceteri vero Conyzam id eſt cunilaginem: Thymbram vero quæ ſit cunila.* His adde quod Thuanæus Codex in Indice lib. XX. ſic planè ſcribit: *Liguſtico ſiue Panace* IIII. *Cunicula bubula.* V. *Cunila gallinacea ſiue Origano* V. *cunilagine* VIII. *cunila molli* III. *Libanotide* III. *cunila ſatiua* III. **E** *cunila montana* VII. Eadem habet Rigaltianus in libro primo qui eſt Index, niſi quod *cunila bubula* legit, pro *cunicula*. Quomodo etiam alibi ſcriptum eſt in ipſo contextu. Profecto inter ea Cunilæ genera quæ cognominibus additis diſtinguuntur, recenſet & *cunilam bubulam*, ſiue ea cunicula eſt. *cunila* vero per ſe abſque cognomento poſita Thymbram Plinio ſignificat. vt lib. XX. cap. XVII. *Origanum quod in ſapore cunila æmulatur, vt diximus, plura genera in medicina habet.* Id vero dixit lib. XIX. cap. VII. thymbram quæ eſt Cunila, æmulam eſſe origano. Non igitur cum hac Cunila poteſt eſſe eadem illa Cunila abſolutè dicta qua Κόνυζαν Ariſtotelis reddidit lib. X. Eam *cuniculam* indigetant libri. Eam porro cuniculam ſiue κόνυζαν eamdem facit Plinius cum Cunila bubula & cunilagine. Nunc videamus qualem eſſe dicat eam Cunilam bubulam: *Cunilæ præter ſatiuam plura ſunt in medicina genera. Quæ bubula appellatur, ſemen pulei habet, vtile ad vulnera commanducatum impoſitum vt quinto poſt die ſoluatur.* Ita ſcribendum. Hæc Polycnemo examuſſim conueniunt. Quam herbam auctor ille vnde hæc Plinius ſumpſit Cunilæ bubulæ nomine intellexit. *ſemen*, inquit, *Pulei habet.* Dioſcorides de Polycnemo: θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης ἔχων φύλλα ὀριγάνῳ ἐμφερῆ· τὸν δὲ καυλὸν πολυγόνατον ὥσπερ γλήχων. De ſemine pulei ſimili nihil hæc tinniunt. nec mirum, nam mendoſa ſunt. In Optimo Codice Regio legitur: Πολύκνημον, θαμνίον ἐστὶ φρυγανῶδες, ἔχον φύλλα ὀριγάνῳ ἐμφερῆ, τὸν δὲ καρπὸν πολυγόνατον ὥσπερ γλήχων. Hæc etiam non mendo vacant ſed leui, quod & leuiter corrigendum mutato ordine: τὸν δὲ καρπὸν ὥσπερ γλήχων, πολυγόνατον. Dicit Polycnemum origano folia habere ſimilia, ſemen vero vt puleium & geniculoſum Caulem. θαμνίον πολυγόνατον. Hæc veriſſima illius loci ſcriptura. Alio loco Plinius Polycnemum ex Dioſcoride, vel auctore vnde habuit ipſe Dioſcorides, deſcribens, ita loquitur: *Polycnemon cunilæ bubulæ ſimilis eſt, ſemine pulei, ſurculoſa multis geniculis.* Hæc emendationem noſtram prorſus confirmant, Πολύκνημον ὀριγάνῳ ἐμφερές, τὸν καρπὸν ἔχον ὥσπερ γλήχων, πολυγόνατον. Notabis eum dicere Polycnemon Cunilæ bubulæ ſimile eſſe. Quod Dioſcorides dixit, ὀριγάνῳ. Idem alio loco ὀρίγανον Dioſcoridis Latinè vertit *cunilam bubulam*. Lib. XXVII. cap. V. *Alum nos vocamus, Græci Symphyton Petræum, ſimile cunilæ bubulæ folijs paruis.* Dioſcorides de Symphyto Petræo: κλωνία δὲ ἔχει ὅμοια ὀριγάνῳ, λεπτὰ φύλλα, κεφάλια ὡς θύμου. Idem tamen Plinius ſuprà nomine cunilæ bubulæ ipſum nobis Polycnemon plane deſcripſit. Remedia quoque eadem vtraque. Cunilam bubulam ait ſemen habere, *vtile ad vulnera commanducatum impoſitum vt quinto die ſoluatur.* Dioſcorides de Polycnemo: ποιεῖ δὲ καταπλασσόμενον χλωρὸν ἢ ξηρὸν μεθ' ὕδατος πρὸς τραύματα κολλῶν, δεῖ δὲ πεμπταῖον λύειν. Ipſe Plinius de Polycnemo idem ſcribit: *quæ ferro factis vulneribus commanducata imponitur, quinto die ſoluitur.* Addit de eadem: *Corymbo odorato, acri & dulci odore.* Dioſcorides: καὶ ἔχει μῆκος σπιθαμῆς, μικρὰ δ' ἐπ' ἄκρων κορύμβια δριμύ τι μετ' εὐωδίας ἀποπνέοντα. Ita legendum apud Dioſcoridem. Auctuarij ad Dioſcoridem auctor tradit Polycnemon à Romanis *cunilaginem* vocari. Sic enim apud eumdem ſcribendum: οἱ δὲ ἰχθύ-ζωμον Ῥωμαῖοι κουνιλάγω. Quod eſt veriſſimum. Vidimus Cunilæ bubulæ nomine Polycne-

mon à Plinio deſcribi. Item ab eodem ſed ex alio auctore Polycnemon ſimile tradi cunilæ bubulæ. Quod Græcus auctor dixerat ὀριγανῷ ἐμφερής. Idem porro Plinius ſcripſit alibi Cunilam bubulam ab aliis appellari *Cunilaginem*. Et ſane *Cunilago* nihil aliud ſignificat quam herbam Cunilæ ſimilem. Et omnia vocabula ſic facta ſimilitudinem quamdam indicant cum prototypis vnde ſunt deducta. vt *lappago*, *cerago*, *farrago*, *citrago*. Sic & *virago* quæ virum ſimulat mulier. Ergo Polycnemon *cunilago* Latinis quod Cunilæ ſimilis ſit. Sed *Cunila* Plinio Thymbra. Non huic Cunilæ, ſed origano ſimile Polycnemon tradit Dioſcorides. Quinimo & ipſe Plinius, qui Cunilæ bubulæ attribuit, quæ Polycnemi propria ſunt, mox de eadem Cunila bubula ea dicit, quæ auctores omnes de Origano ſcribunt: *item teſtudines cum ſerpentibus pugnatura hac ſe muniunt. quidamque in hunc vſum Panaceam vocant.* Ariſtoteles, Antigonus Caryſtius, Plutarchus & alij Græci memorant Teſtudinem vbi ſerpentem ederit, vt hoc illi ſit impune & ſine noxa, Origanum manducare. Antigonus: τὴν δὲ χελώνην ὅταν ὄφεως φάγῃ ἐπεσθίειν ὀριγάνου. Ariſtoteles lib. IX. de Hiſt. Anim. cap. VI. cum viperam ederit: ἡ χελώνη ὅταν ἔχεως φάγῃ, ἐπεσθίει τὴν ὀρίγανον. Quod & in Admirandis repoſuit cap. X. τὰς χελώνας φασὶν, ὅταν ἔχεως φάγωσιν ἐπεσθίειν τὸ ὀρίγανον. ἐὰν δὲ μὴ θᾶττον εὕρῃ, ἀποθνήσκειν. Idem narrat Plutarchus: ἡ χελώνη φαγοῦσα τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχεως, ὀρίγανον ἐπεσθίει. Ergo comeſa vipera comedunt Origanum teſtudines. Quod niſi faciant, mori eas neceſſum eſt. Nulla heîc pugna teſtudinis cum ſerpente, quemadmodum voluit Plinius. Nec ſeſe muniunt Origano teſtudines cum ſerpente pugnaturæ. Hoc enim eſſet προφαγεῖν vel προεσθίειν ὀριγάνου. Atqui contra eſt. Nam poſt comeſas ſerpentis carnes, vt innoxius ſic hic ſibi cibus, ſumunt Origanum. Quod ἐπεσθίειν & ἐπιφαγεῖν Græcis. Antigonus: καὶ τινὶ ζῴοις ἀλεξιτήρια καὶ ἀκέσματα τὴν ὀρίγανον, ἃ ἔχουσιν ἐπιφαγεῖν πονήσαντες. Muſtela autem cum ſerpente pugnatura munit ſeſe ruta quam prægustat. De ea ſtatim ſequitur apud Ariſtotelem & Antigonum: τὴν δὲ γαλῆν ὅταν μάχηται μετὰ τοῦ ὄφεως τὸ πήγανον προεσθίειν. Habet ex Ariſtotele apud quem legendum: ἡ γαλῆ ὅταν ὄφει μάχηται, προεσθίει τὸ ὀρίγανον. Male editum eſt, ἐπεσθίει. Quod contrarium eſt. Plinius cum vtramque hiſtoriam iunctim expoſitam legiſſet, quod alterius fuit, ad alteram traduxit. Sed nec eius verba ſine vitio ſunt, vt oſtendunt veteres libri, in quibus omnibus legitur: *Et contra ſerpentes in vino bibitur, ac tritum plagæ imponitur. vulnera ab his facta perfrigent. item teſtudines cum ſerpentibus pugnatura.* Ita optimus Thuanæus. In Rigaltiano ſcribitur: *vulnera ab his facta perfrigentem teſtudinem cum ſerpentibus pugnatura.* In altero recentiori: *vulnera ab his facta perfricantur. Item teſtudines cum ſerpentibus pugnatura.* Nullus liber ea verba agnoſcit: *hac ſe munit.* Quæ à correctori-

A bus adtexta eſſe liquido mihi conſtat. Sic autem ſarciendam illius loci labem iudico: *vulnera ab his facta ibes fricant. Cutem teſtudines cum ſerpentibus pugnatura.* Ariſtoteles libro & capite quo ſupra: οἱ δὲ πελαργοὶ καὶ ἄλλοι τῶν ὀρνίθων, ὅταν ἑλκωθῶσι τι μαχόμενοι, ἐπιτιθέασι τὴν ὀρίγανον. Nec dubium ciconias ſæpe vulnerari à ſerpentibus quas venantur. Ibes quoque ab Ægyptiis ſuis contra ſerpentes inuocantur, eaſque gratiſſimum habent pabulum, & eſt πελαργῶδες ὄρνεον. Veriſimile autem eſt & Ciconias & Ibes dum ſerpentes appetunt

B & capiunt, ſæpe ab his vulnerari. Teſtudines etiam quæ ſerpentes comedunt, vix aliter fieri poteſt, quin ſæpenumero ab his vulnera accipiant dum eas captant, & vorare parant. Ideo cutem ſuam Origano fricant. Quod tamen Plinius ab aliquo auctore accepit, qui hodie non extat, vt & illa omnia quæ habet de variis generibus ac differentiis cunilarum. Propemodum auſim præſtare Pliniani illius loci veram eam eſſe quam poſuimus emendationem. Vt vt ſit, certum eſt de Origano ab auctoribus hæc prodita eſſe, quæ hic de cunila bubula narrat. *Et contra ſerpẽtes in vino bibitur.* Dioſcorides de origano:

C τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ σὺν οἴνῳ ποθὲν ἁρμόζει τοῖς θηριοδήκτοις. Polycnemon eidem origano foliis ſimile. Plinio cunilæ bubulæ. Quod contra ſerpentes valeat, *panaceam* quibuſdam vocatam aſſerit: *quidamque in hunc vſum panaceam vocant.* Atqui hoc ipſum eſt quod paulo ante in Crateua reprehenderat, quem dixit appellaſſe Cunilam bubulam quod alijs dicebatur Panaces. Sed de Liguſtico panace id intellexit Plinius. Lib. XIX. cap. VIII. De Liguſtico: *Panacem aliqui vocant. Crateuas apud Græcos Cunilam bubulam eo nomine appellat.* Ex his quæ ſupra attulimus conſtat *Cunilæ bubulæ* appellatione apud Plinium Origanum de-

D bere intelligi. Nunc ait Panacis nomine Cunilam bubulam appellaſſe apud Græcos Crateuam. Crateuas ille Græcè ſcripſit. Quærendum igitur quid nominis illud fuerit quo *Cunilam bubulam* appellauit. Origanum Græcè Κονίλη dicitur. Dioſcorides: Ὀρίγανος Ἡρακλεωτική, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσι. Idem de ſilueſtri origano: ἡ δὲ ἀγριορίγανος, ἣν πάνακες, ἡ Ἡράκλειον ἢ κονίλην καλοῦσι. Ita legendum ex Optimo Codice. Male vulgo legitur: ἢ πάνακες Ἡράκλειον. Quod omnino aliud eſt. Hæc omnino eſt Cunila, quam Crateuas *Cunilam bubulam* appellauit. An ille Græce dixit, κονίλην

E βοΐλην? Quod Plinius Latinè vertit *Cunilam bubulam*? Immo puto vnica voce appellaſſe Βουκονίλην Maior Cunila ſiue maior Origanus hac dictione deſignatur. Sic Βουλάπαθον pro maiori Lapatho. Et Βουσέλινον pro maiore apio. Quod alij ἱπποσέλινον vocarunt. Male Plinius *Buſelinon* & *Hippoſelinon* diuerſa ſtatuit Apij genera, ſimili errore βουλάπαθον & ἱππολάπαθον diſtinguit. ἵππος & βοῦς in compoſitionibus apud Græcos magnitudinem deſignant. Hinc βούσυκα maiores ficus. Ita igitur & Βουκονίλη maior cunila. Quam perperam Pli-

nius Latine reddidit, *bubula Cunila*. Videor tamen repperiſſe vocabulum quo hanc Cunilam appellauit Crateuas. Βουνίλω, niſi fallor, nominauit. Heſychius: Βούτης, ὀρίγανος ὑπὸ τῶν Κυδωνιατῶν καὶ βουκόλος. Agreſte igitur hoc origanum, & κονίλη Græcis, & πάνακες & Ἡρακλεία teſte Dioſcoride, & βουκονίλη Crateuæ, vel βούτης verbo Cydoniatarum. Hæc ſpecies Origani propria virtute pollebat contra ſerpentium morſus. Dioſcorides: ἰδίως δὲ βοηθεῖ θηριοδήκτοις τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη σὺν οἴνῳ πινόμενα. Ideo & *Panaceam*, inquit Plinius *quidam appellarunt*. Crateuas vero *Panacem*. In quo mirifica hallucinatio Plinij. Scribit ille Liguſticum Panaces à Crateua appellatum *Cunila bubula* nomine. Hoc falſum. Non Liguſticum Panaces ille ſic vocauit, ſed Heracleum Origanum, quod & Πάνακες dicebatur. Liguſticum Panaces ſimile Panaci Heracleotico, radice, caule, effectu. Rurſus Heracleoticum Origanum *Panaces* cognominatum & Panacea, vt & Liguſticum. Sic confuderunt hæc nomina. Duplex enim Panaces, Heracleoticum vnum ſic proprie nominatum, & alterum Origanum Heracleoticum, cui cognomen Panacis etiam additum. De origano itaque ſilueſtri, quod etiam *Panaces & Heracleum* vocatum eſt, intelligebat Crateuas, quum *Cunila bubule* nomine id donauit, non de Liguſtico, quod Panaci Heracleotico ſimile eſt. Nam βουκονίλη illa ὀρίγανος vel κονίλη etiam dicta eſt. Illud etiam addam videri falſum Dioſcoridem, & ſi qui alij Origanum ſilueſtre Πάνακες & Πανάκειαν cognominatum tradiderunt. Fefellit eos ex vicino nominis ſonus. Πανάκτης & πανάκτιος hæc ὀρίγανος, non Πάνακες aut Πανάκεια appellata. Quod & diſerte teſtantur verſus Nicandri, quem auctorem citat illo ipſo loco Dioſcorides.

Κόρχορον ἡμιθέοιτο πανάκτιόν τε κονίλην
Ἥν τε καὶ Ἡράκλειον ὀρίγανον ἀμφινέμονται.

Ad quem locum hæc notat vetus Scholiaſtes: Πανάκτιον τὴν ἀγρίαν πανάκειν. ἔνιοι δὲ πανάκειον τὴν πάντας ἰωμένην, καὶ ἐπεκτάσει τοῦ τ διὰ τὸ μέτρον, Πανάκτιον. Διοκλῆς δὲ τὴν κονίλην φησὶν ὑφ' ὧν μὲν Ἡράκλειον καλεῖσθαι, καὶ ὀρίγανον, ὑφ' ὧν δὲ ἀγρίαν ὀρίγανον, καὶ Πανακτίδα. Ita ſcribendum. Sed falſum quod ait ille Grammaticus Πανάκτιον metri gratia poſitum à poeta ἐπεκτάσει τοῦ τ pro Πανάκειον. Adijcit ſtatim: καὶ Πανάκτιος οὖν καὶ κονίλη ταυτὸν ἐστί· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Ἡράκλειον καὶ ὀρίγανον. Vehementer igitur errarunt veteres medici Grammatici qui Πανάκτιον pro Πανάκειον acceperunt, dictionum ſimilitudine decepti. Πανάκτης quippe dicebatur hæc ὀρίγανος. Heſychius differentiam mõſtrat horum nominum, πάνακες & πάνακτης his verbis: Πάνακες βοτάνη ὡς ἐν πολλοῖς ὀνόμασι καλεῖται. Πάνακτης, ὁ ὀρίγανος καὶ τόπος ἐν τῇ Ἀττικῇ. Locum in Attica ita etiam appellatum indicat Stephanus: Πάνακτον, φρούριον Ἀττικόν, ὡς Ἀνδροτίων ἐν τρίτῳ Ἀτθίδος. Harpocration: Πάνακτος, πόλις ἐπὶ μεθορίῳ τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. Thucydidem, Euripidem & Menandrum

A eius meminiſſe memorat. Ab hoc oppido vix dubium eſt, quin origanum dictum ſic Πανάκτιον, quod ibi plurimum naſceretur. Sed & Πάνακτης, pro Panacteo origano abſolutè, vt Χάλυψ pro Chalybico ferro. Μάγνης pro Magnetico lapide. Ita & Θύμβρα pro Θυμβραία. Nam *Thymbra* dicta eſt à loco Thymbra, in quo naſcebatur plurima. Hinc Θυμβραίας & Θυμβραίην vocat Hippocrates hanc herbam, quæ aliis Θύμβρη. Galenus in Lexico Hippocratis: Θυμβραίας, οὕτως ὀνομάζει τὴν Θύμβραν. In libro περὶ γυναικείας φύσιος appellat θυμβραίην. Quod vocabulum quaſi Πάνακες aut

B Πανάκειαν eſſe veteres Grammatici ac Medici acceperunt, inſanum quam magno errore. Κονίλη igitur Græce origanum. Vnde Latinis *Cunila* & *Conila*. Nam ita ſane ſcriptum eſt in antiquiſſimo, vnde *Conila bubula*, Latinis ἡ βουκονίλη Crateuæ, vel βούτης ὀρίγανος Cretenſium. Columella lib. VI. cap. XII. De boum medicinis: *Et ad ſcabiem præſentior alia medicina eſt cunila bubula & ſulphur conteruntur.* Dioſcorides Origanum ſcabiei ſanandæ optime facere ſcribit. Atque inde fortaſſe βουτικὴν ὀρίγανον Cretes appellarunt, quod ſcabiem pecoris buceri eo curarent bubulci. Nec ab alia ratione *Conilam bubulam* hoc genus ori-

C gani videntur appellaſſe priſci Latini, id eſt origanum bubulum, quod bones à ſcabie ſanos præſtaret. Sic ὀνῖτις ὀρίγανος cunila aſinaria ab eadem fortaſſe cauſa, quod aſinorum ſcabiem emendaret. eiuſdem eam ferme efficaciæ eſſe cum Heracleotico Origano tradit Dioſcorides, ſed minoris. Ὀνῖτιν tamen vetus Scholiaſtes eam origani ſpeciem eſſe vult quam aſini appetant. Sed ſcimus quam ſæpe, quam libenter à ſcopo aberrent in talibus. ὄνο δὲ, inquit, ὀρη ὀριγάνου, ᾧ ἡμεῖς χρώμεθα, ἢ ὃ οἱ ὄνοι ἐσθίουσιν. Nicander ὀνίτιν ὀρίγανον

D appellat. Alia fuit *Conila Gallinacea* id eſt Origanum Gallinaceum. Plinius ibidem: *Eſt alia Cunila Gallinacea appellata noſtris, Græcis Origanum Heracleoticum.* Forte quod Galli Gallinacei ſemen eius appetant. Apuleius ψευδοόριγανος, *Gallicam Cunilam* vocat. *Origanum*, inquit, *à Græcis Heracleoticum, Onitis, Aſclepion, Panaces, Conila appellatur. Latini Cunilam Gallicam & Origanum nominant.* Sed Plautus in Trinummo Conilam Gallinaceam nominat, & ex Ponto afferri indicat:

——eſt non illac vbi tus gignitur,
Sed vbi Abſinthium fit atque Conila Gallinacea.

E Abſinthium ex Ponto. Ergo & indidem Conila Gallinacea ex Heraclea Pontica vrbe. Quæ Græcis Ἡρακλεωτικὴ ὀρίγανος. Sed & Ἡράκλεια eadem eſt cum Heracleotica. Silueſtre Origanum ſic etiam vocarunt, ἣν πάνακες, ἢ Ἡρακλείαν, ἢ κονίλην καλοῦσι. Plinius perperam Heraclium Origanum ab Heracleotico diſtinguit. Sic Ἡρακλεία λίθος eadem cum Ἡρακλεωτικῇ. Magnetem ita vocarunt. Et papauer Ἡράκλειον, Heracleoticum eſt. Dioſcorides quoque in eodem errore, qui Ἡράκλειαν ab Heracleotico Origano ſeparat. Ἡράκλεια ab-

ſolutè ſubaudiendo ὀρίγανος. At Ηρακλειον cum dicitur, τὸ ὀρίγανον ſubintelligitur. Ηρακλειον abſolute pro hoc genere Origani habuimus ſupra ex Diocle apud veterem Nicandri Scholiaſtem. *Cunila ſatiua* apud eumdam Plinium accipi debet pro Origano ſatiuo. Subijcit deinde: *Fit ex ea montana ſerpullo ſimilis, efficax contra ſerpentes.* Hæc montana Cunila, pro montano Origano intelligenda. Sed quiſquis ille fuit auctor, vnde hæc ſumpſit Plinius, montanæ Cunilæ, ſiue montani Origani appellatione videtur Græcorum τραγοριγάνου deſcripſiſſe. Serpullo ſimilem dicit. Dioſcorides de Tragorigano: θαμνίσκος ἐστὶ ἑρπύλλῳ ἀγρίῳ ἐοικώς. Ita legendum ex optimo Codice. Certe Origanum ſiluſtre quod etiam montanum dicitur, quidam cum Tragorigano idem faciunt. vt auctor ille quem Plinius ſequitur in Origani generibus recenſendis: *Tragoriganum ſimilem eſt ſerpyllo ſilueſtri, vrinam ciet, tumores diſcutit. contra viſcum potum, viperæque ictum efficaciſſimum.* Idem narrat de Cunila montana, quæ omnino eadem eſt cum Tragorigano. Paulo poſt idem ſcribit ad hunc modum: *Heraclium quoque tria genera habet, nigrius latioribus folijs, glutinoſum. Alterum exilioribus, mollius, ſampſucho non diſsimile, quod aliqui praſion vocare malunt.* Alium heſc quam Dioſcoridem habet auctorem Plinius. Hæc duo genera Heraclij origani facit, quæ Dioſcoridi ſunt Tragorigani ſpecies: ὁ μὲν ὡς διείσταται κατὰ τοὺς διαφορὰς καὶ πλατύφυλλος, κομώδης ἱκανῶς. ὁ δὲ ὡς λεπτόκαρπος καὶ λεπτόφυλλος, ὃν καὶ πράσιον καλοῦσι. Notandum eſt Plinium in his verbis Græci ſcriptoris ſui legiſſe, κομμιώδης ἱκανῶς. Quod vertit, *glutinoſum.* Quod eſt abſurdum, licet etiam ita legant quidam Dioſcoridis interpretes, qui vertunt, *efficaci ad glutinandum poteſtate.* Hoc κολλητικὸν Græci vocant, non κομμιώδης. Sed omnino reſcribendum, κομώδης id eſt folioſum & comoſum, comis vel folijs denſum. Heraclium Origanum eſt ſilueſtre. Dioſcorides: ἀγριορίγανος ὃν ἔνιοι πάνακες, ἢ Ηρακλειον καλοῦσι. Ita enim rectè à nobis repoſitum. id genus Græcus auctor quem ſequitur Plinius, cum Tragorigano confudit. Vt proinde mirum non ſit ſi *montanam Cunilam*, ſiue Origanum montanum Latini quidam ſcriptores pro Tragorigano obtruſerunt. Nam Tragoriganum montanum. Ideo *montanam Cunilam* quæ eſt montanũ Origanum pro Tragorigano poſuere. Scholiaſtes Nicandri: τραγορίγανον ἢ βοὸς ὄρειον, ὅπερ ἐσθίουσιν οἱ τράγοι γίνεται κατωφερής. Sic tres ſpecies origani Nicandro, *Aſinaria* quæ ὄνιτις, Conila vel Heraclium, quam Latini *bubulam Cunilam* vocarunt, & Hircina, quæ τραγορίγανος, quam & *montanam* quidam dixerunt. Præterea virtutes Cunilæ montanæ eædem aſſignantur, quas Tragorigano tribuit Dioſcorides: *Concoctionem mire adiuuat & auiditatem ad cibos, vtramque vel in cruditate ieiunus in potione aſperſa.* Ita hæc reformanda verba ſunt, quæ non ſanam habent faciem, vt hodie le-

A guntur in Plinianis Editionibus. Significat Origanum id genus in potione ſumptum, etiam in cruditate ſtomachi concoctionem iuuare, & appetentiam ciborum facere. Dioſcorides de Tragorigano hoc ipſum planè prodit: ἔστι δὲ τὸ πόμα ὀρεκτικὸν, ὅθεν τοῖς ἀσώδεσι καὶ κακοστομάχοις ὀξυρεγμιῶσι δίδοται. Hoc idem expreſſit quod Plinius de Cunila montana. κακοστόμαχοι ὀξυρεγμιῶντες, ſunt qui Oxyregmia laborãt ex ſtomachi cruditate, quam acidi produnt ructus. Heſychius: ὀξυρεγμία, ἀπεψία. Ἀσώδεις vero illi dicuntur, qui ciborum faſtidium patiuntur, nec vlla mouentur ad edendum orexi, & quos veluti omnium

B rerum ſatietas tenet. Nam ἄειν eſt ſatiare, vnde ἄση ſatietas. Quod & pro animi moleſtia & ἀηδίᾳ accipitur, ex hominum ſatietate, & rerum odio concepta. Sequitur apud Dioſcoridem de eodem Tragorigano: καὶ ἐφ' ὧν ἀλυσμὸς, καὶ γαστρὶ, καὶ δέρμα ὑποχονδρίων ἐπακολουθεῖ. In optimo ac fideliſſimo Codice Regio legitur: καὶ ἐφ' ὧν ἀλύκη Scribe: καὶ ἐφ' ὧν ἀλύκη. à verbo ἀλύσσω quod idem eſt atque ἀλύω, ἀλύκη. vt ab ὀφείλω, ὀφείλη, ab αὔξω, αὔξη. Inde etiam ἀλυχὴ pro eodem, vt ab ἀμύσσω, ἀμυχή. Heſychius: ἀλυχὴ, ἄση, χάσμη-

C ση & ἀλυχὴ ἀδημονία, ἀηδία. & ἀλυσσώτης, ἀδημονιῶντης, ὁ δυσφορῶντης. ſcribitur & ἀλύκη apud Hippocratem, quod etiam rectum eſt. Vt enim ab ἀμύσσω, ἄμυξ, ita ab ἀλύσσω, ἄλυξ. Heſychius: ἄμυξ, ἀμυχή. Sed & ἀλύκη ab ἀλύσσω, vt φυλακὴ à φυλάσσω. Pſellus de antiquis Medicinæ vocabulis: ἀλύκη, ἡ μετ' ἀλύσεως ἀπορία. Erotianus in Lexico: Ἀλύκη, ἀπορία μετὰ χάσμης. Inde *Alucinari* Latinum. Ita enim hoc verbum ſcribunt omnes libri veteres. Gloſſæ: *alucinatur*, ἀλύει. Cloatius Veſus apud Agellium: *Item Alucinari factum ſcripſit ex eo quod dicitur Græce ἀλύειν.* Immo factum ex ἀλύκη. Heſychius χάσμην expoḿit.

D quia frequentes oſcitationes oboriuntur eis qui ſimili tenentur languore & anxietate animi. Quod & *alucinari* Latini dixere. Idem Agellius lib. VII. cap. XVII. *At ille oſcitans, & alucinanti ſimilis.* Et lib. IIII. cap. XX. de Oſcitatione eam dicit eſſe *indicium vagi animi & alucinantis.* Nonius tamen cum adſpiratione ſcribit. Inde etiam *Elucum* dictum cenſebat idem Cloatius. *Languidum vel ſemiſomnum & alucinatorem* interpretatur Feſtus. alij pro vitio ipſo id nomen ponunt. Et *Helucum* idem alibi ab oſcitatione & hiatu

E ait appellatum. Sed *Elucus* ex Græco ἠλυγός. Tardum & hebetem ſignificat proprie vel tarditatem ac ſtuporem. Ηλυγα ἔρη apud Poëtam veterem τὰ ἐν σκότῳ κατηχλύμενα. Hinc Ηλυγὸς homo *Elucus*, ὁ ἠμαυρωμένος, tarditate ac ſtupore obſeſſus & oppreſſus. Sed & pro ipſo affectu ſumitur. Agellius definit Elucum, *tarditatem quamdam animi quæ alucinantibus plerumque euenire ſolet.* Ab alia tamen origine eſt quam, *alucinor.* Diu eſt quum eam vocem reſtituendam vidi apud eumdem Agellium lib. IV. cap. XIX. in his verbis: *Pueros impuberes compertum eſt ſi plurimo cibo nimioque ſomno vti-*

ventur, hebetiores fieri: aduertimuſque hinc elici tarditatem. Immo lcribendum: *hebetiores fieri ad veterni-vſque aut eluci tarditatem.* Quam ve-rerem mihi coniecturam confirmauit nuper optimus Codaa Regius. Ἀλυκὴ igitur & Ἀλύσσω & Ἀλυσμὸς & ἄλης, & ἀλύειν, & ἄσαι & ταυτία ea eodem pæne affectu prodeunt, & vnius rei ſunt diuerſa παρώνυμα, vel effectus eiuſdem languotis & anaierudinis. Cui remediatur Cunila montana vel Tragoriganum. Κονίλη igitur Græcis Origanum. Atque inde Latinom *Conila* vel *Cunila*. Inde illæ tot diuerſæ ſpecies origani Latinis cognominibus ſignatæ, *Cunila bubula*, *Cunila Gallinacia*, *Cunila ſatiua*, *Cunila montana*, quæ totidem ſunt Origani genera, cum Latinis appellationibus. Quæ omoia Plinios ea Latino aliquo ſcriptore hauſit qui eas Origani ſpecies ac differentias Romanis vocabulis ſignauerat, Hygino ſi forta aut Celſo quos auctores citat in illo libro. At idem capite ſequenti Origani diſcrimina & nomina ſeorſim eaponit prout ea eapoſita repperit apud Græcos auctores, tanquam ſi diuerſa forent Latinorum *Cunila* & Græcorum ὀρίγανος. Atqui Græcis etiam Κονίλη dicitur Origanum. Vnde Latini & *Cunilam* pro Origano diacrunt. vt *Cunila ſatiua* idem quod ſatiuum Origanum. Sed hoc antiquum Plinio & perpetuum, vt eiuſdem generis Græcam & Latinam appellationem pro diuerſo ponat genere. Sic Hyacinthum & vaccinium: Ebulum & Chamæacten: & alia infinita pro diuerſis numerat quæ eadem ſunt. Hic noo leuis error, ſed illi conſuetus & ſollemnis. Ecce alius non leuior, quem æque familiarem habet. Solo nomioisſono inductus inter cunilarum genara eas ſpecies recenſuit, quæ nihil habent quod ad Origanom pertineat, nec forma nec genere. *Tertium genus eſt*, inquit, *quæ à Græcis maſcula, à noſtris Cunilago vocatur, odoris fœdi, radicis lignoſa, folio aſpero.* Supra diait *Cunilaginem* ab Hygino vocari Græcorum κόνυζαν. Atqui κόνυζα Græca in totum diuerſi generis à cunila ſiue Origano. Et tameo ibi addit: *Vires eius vehementiſſimas in omnibus his generibus ad eam rem tradunt.* id eſt, ad morſus ſerpantium. Ita legendus hic locus: Ergo Cunilago in generibus Cunilarum id eſt ὀριγάνων vehementiſſimas haber vires. Atqui non ea earum genere eſt. Simili quidem pollet effectu, & quidem vehementiore aduerſos ſerpeotes. Noo propterea tamen ὀριγάνῳ ὁμογενής. Græci non diſtioguunt Origanum in marem & fœminam, ſed κόνυζαν. Cunilago itaque heic κόνυζα, & quidem maſcula. Ea fœdi odoris. Dioſcoridi κόνυζα maſcula βαρύοσμος. Radix Cunilaginis Plinio lignoſa. Dioſcorides ῥίζας ἀχρείους Conyzæ eſſe tradit. Ita ſolet Plinius herbarum radices nulli vſui, *lignoſas* dicere. Enimoero ſupra docuimus Polycnemon quod Origano ſimile eſt *Cunilaginem* à Romanis vocari. Plinius ipſe Cunilaginem & Cunilam bubulam eamdem eſſe alio loco ſcriptom reliquit. Cunila aotem bubula eſt Origanum. Ipſe quoque Polycnemon alibi dixit ſimile eſſe Cunilæ, alibi ſub cunilæ bubulæ cenſu hoc ipſo capite id recenſuit. Poſtremo dooadhuc genera ioter *Cunilas* refert, & eodem hoc vocabulo donat quæ αὐτόχρημα Conyzæ ſunt. Denique libro decimo Κόνυζαν ea Ariſtotele vertit *Cunilam.* Nam licet libri habeant *Cuniculam*, idem tamen eſt nomen. Sic enim & *Cuniculam bubulam* ijdem libri indigetant, quæ debet eſſe Cunila, quum ſit Origanum. Vitioſe quoque apud Columellam ſcribitur *Cunicula bubula*, ad ſcabiem pecorum quæ eſt *Cunila bubula*, hoc eſt κονίλη βόειος vel ὄνῖτις, vt eam Græci vocarunt. Certe Marcellus Empiricus Cunilam etiam Latine reddit Græcorum ὀνῖτιν. cap. aax. *Nam Cunila quam Græci Onitin vocant detrahit aquatura per vomitum.* Vnde igitur hæc indiſcreta nominum facies ad res toto genere diſſitas ſignandas? In pleriſque aliis herbis arboribuſque hoc caſu eueniſſe notauimus, vt nomen vnum idemque duæ vel plures habuerint apod Romanos, cum tamen vtrumque ex diuerſa veniret origine. *Apiaſtrum* vt *mentaſtrum* & *Ocimaſtrum*, ab Apio, idem quod ſilueſtre apiom, τὸ ἀγριοσέλινον. *Apiaſtrum* aliud ab Apibus dictum, τὸ μελισσόφυλλον. Inde ex hac nominis vnitate has duas herbas pro vna habuit Plioius, & vbique eas coofudit. Gloſſæ: *Apiaſtrum*, μελισσόφυλλον, ὀλυοσέλινον, ἱππoσέλινον. Hoc ſuprà & in aliis obſeruauimus. Hoc idem oominis concurſus & συζυγία in Conyza & Origano apud Latinos accidit, qui vtramque herbam eodem vocabulo ſignificarunt, ſed ex diuerſis fontibus profecto. Κονίλη Græcis Origanom dicitur. Inde & *Conila* & *Cunila* Latinis pro Origano. Κόνυζα alia eſt herba. Eam Dores Κόνυδδαν vocabant, vt παίσδειν pro παίζειν, & ſimilia. Aëoles autem μαίσδειν, & παίσδην dicebant, vt φατείσδην pro φατείζειν. Heſychios: φατείσδειν, φατείζειν, ita & κόνυδδαν pro κόνυζαν. Romani veteres pro *Conydda* quia conſonantes non geminabant, & D in L mutabant, fecerunt *Conylam.* Sic *Melicas Gallinas* vocarunt quæ Græcis Μηδικαί. *Lacrumam* ex δάκρυον, & *Lautium* ea Δάυιον, formarnot. Ita ergo & *Conylam* ea κόνυδδαν. Quod & degenerauit in *Conilam* vel *Cunilam.* Hæc ſunt indubitatiſſima. Hinc etiā duplex *Cunilago.* Polycnemon ita appellarunt, qood ſimile eſſet foliis Cunilæ, id eſt Origano. Sed & Conyzam maſculam, id eſt Conylam maiorem. Nam & μεγάλη κόνυζα dicta eſt, quæ maſcula. Neophyrus: κόνυζα ἡ ἄρρεν, οἱ δὲ μεγάλη, πλατύφυλλος. Hæc eſt quam *Cunilaginem* Latini nominarunt, quaſi maiorem Cunilam, μεγάλην κόνυζαν. Sequuntur apud Plioiom alia genera huius Cunilæ quæ κόνυζα eſt: *è contrario quæ mollis vocatur, piloſioribus foliis ac ramis aculeatis, trita mellis odorem habet, digitis tactu eius cohæreſcentibus.* In Indice hæc *Cunila mollis* proſcribitur. Dioſcorides vtriuſque Conyzæ maris & feminæ, folia piloſa eſſe dicit & pinguia, δασέα & λιπαρά.

Tertium

Tertium genus addit, τῷ καυλῷ παχύτερον ἢ μαλακώτερον. In omnibus Plinij exemplaribus ſcribitor: *quæ mollis vocatur, piloſioribus ramis, & aculeatis.* De odore mellis in Conyza, nihil Theophraſtus & Dioſcorides. Sed nec de acoleatis. Certè nec inter aculeatas herbas Conyzam refert Dioſcotides. Ez Polluce tamen conſtat loco quem ſuperius adduzimus, Conyaam è ſpinolentis vnam eſſe, quibus ſæpes muniebantur: ῥάχος, κόνυζα, σκάφος, καὶ πάνθ' ὅσα ἀκανθώδη τοῖς χαρακι ἐπὶ ἐρυμνοῖ ἀφειδόμενοι. Sed neſcio quomodo id poſſit verum videri. Maſculam Conyzam quæ & maior, & *Cunilago* Latinis dicitur, aculearam eſſe non meminit Plinius. Duûm cubitûm altitudinem ei tribuit Dioſcorides Hæc ſola potuit ſæpis vſum præbere. Aculeis tameo caret. Minor vero quæ fœmina eſt vix pedem alta ſurgit. Dioſcorides: ὕψος ῥ τῦ καυλοῦ ὁ μὲν μείζων, δύο πηχῶν ἔχει, ὁ ῥ ἐλάττων, ποδός. Hinc χαμαιζήλην κόνυζαν eam vocat Nicander. Cum hac proceritate quæ pedem non ſuperat, non video quam idonea potuerit eſſe faciendis ſæpibus. Præterea oec ſpinoſam eam eſſe tradunt auctores. Puto igitur & heîc ez nominis errore fraudem factam Plinio, & pleriſque alijs veterum. Κνύζα genus ſpinæ eſt ἀπὸ τῦ κνύειν quod & κνύζειν. vt τρίειν, τρίζειν & ſimilia. Heſychius: κνύδος, ἄκανθα μικρά. idem κνύειν, κνήθειν, ξύειν. Sic κνάφος ἀπὸ τῦ κνᾶν quod eſt ξύω dictum notat Harpocration. Κνάφος autem genus ſpinæ fullonicæ. Certe κνύδος & κνύζα idem ab eadem origioe. Nicander κνίδην vocat genus ſpinæ ἀπὸ τῦ κνίθειν:

——καὶ ἀκανθήεσσαν τι χαμηλήν.

Pro vrtica accipiunt. Equidem & κνίδη quæ vrtica, ἀπὸ τῦ κνίζειν. Heſychius κνύζαν κατ' συγκοπὴν dici notat, quæ eſt κόνυζα. κόνυζα herba eſt ſpiois carens. κνύζα, κνηθμὸς ἀπὸ τῦ κνύζεσθαι, ἀπὸ τῶν κυνῶν, καὶ κατ' συγκοπήν. profecto κνύζαν apud Theocritum legiſſe memini pro κόνυζα qua ſtramenta fiebant. Libet nunc ad manum non eſt Sed niſi fallor, στιβὰς ἐστί τοι κνύζα, apod eum legirur. Κόνυζα hæc ſiue κνύζα, ſpiois caret, quæ per ſyncopen dicta eſt pro κόνυζα. Alia vero eſt κνύζα ἀπὸ τῦ κνύειν, quæ ſpinæ eſt ſpecies. Reponendom itaque κνύζα pro κόνυζα apud Pollucem quæ inter aculeatas locum haber, aut diceodum κόνυζαν eum accepiſſe ἀντὶ κνύζας. Quod illi etiam fecere, qui Cooyzam aculeatos tamos habere dizerunt. Alteram ſpeciem Cooilæ ſiue Conyaæ ſubijcit Plinius quæ Libanotis dicitur ab odore: *altera turis, quam Libanotidem appellauerimus. Medetur vtraque contra ſerpentes ex vino vel aceto. pulices etiam contrita cum aqua ſparſa necant.* Proptium quidem boc Conyzæ vtriuſque pulices necare. Dioſcorides: κτείνει ῥ καὶ ψύλλους. Neophytus Conyzam minorem etiam dictam λιβανωτίδα tradit: Κόνυζα λεπτόφυλλος, οἱ δὲ κόνυζα μικρά, οἱ δὲ πύρος, οἱ δὲ λιβανωτίς. Eam Nicander λεπτόφυλλον κόνυζαν vocat. Mirum tamen mihi videtur ſi vlla Conyza turis odo-

A rem ſpirat, quam omnes mali odoris eſſe fatentur. Hippocrates lib. ii. de Morbis molierum, de Conyza: ὀσμὴ δὲ ταύτης δύσοιστος. *Odor eius intolerandus.* Theophraſtus maſculam ait grauis eſſe odoris, fœminam vero δριμυτέραν, διὸ καὶ πρὸς τὰ θηρία χρησίμην. Plinios vertit *acutioris.* De Conyza: *Mas odore grauior, fœmina acutior, & ideo contra beſtiarum morſus aptior.* Immo ad fugandas ſerpentes aptior, quia odorem haber vehementiorem. Dioſcotides de Conyza: διώκουσι δὲ ὁ θηρίους ὑποστρωννύμενος σὺν τοῖς φύλλοις καὶ θυμιώμενος τὰ θηρία διώκει. Ezplicat quod dixit Theophraſtus feminam Conyzam ideo

B χρησίμην πρὸς τὰ θηρία haberi, quia grauioris ſit & acurioris odoris quam maſcula. Quod Plinius male accepit de morſibus beſtiarum. τὸ δριμὺ intenſionem atque ezuperantiam odoris tam boni quam mali ſignificat Cum igitur dicit Theophraſtus maſculæ Conyzæ βαρεῖαν eſſe ὀσμήν, fœminæ vero δριμυτέραν, non ſuauiorem odorem feminæ adſtruit quam maſculæ, ſed in graueolentia longè acutiorem & penetrantiorem. Heſychius: δριμύ, ὀξύ, σφοδρόν. Dioſcotides tamen ſeminam Cooyzam ac minorem εὐωδεστέραν facit: ἡ μὲν τι μικρὰ καλεῖται εὐωδεστέρα οὖσα. Quæ non eſt mens Theo-

C phraſti. Idem Dioſcorides tertiam ſpeciem adiungit qoam dicit vtraque priore, βαρυοσμοτέραν δὲ πολλῷ καὶ ἀηδεστέραν. Ergo inſuauis & ingrati odoris etiam duæ ptiores. Saoè τὴν δριμύτητα ſeparat ἀπὸ τῆς εὐωδίας Theophraſtus vbi de ſuccorum differeotiis agit, αἱ δὲ ἤδη δριμύτητά τινα ἔχουσι, καθάπερ ὁ τῦ θύμου καὶ θύμβρας. αἱ δὲ καὶ εὐωδίαν Dioſcotides ipſe de Polycnemi foliis: δριμύ τι μετὰ τῆς εὐωδίας ἀποπνέοντα. Quare δριμύτης etiam poteſt eſſe abſque εὐωδίᾳ. Et ſane hæc vox ὀδμὴ τῆς εὐωδίας καὶ τῆς δυσωδίας ex æquo ſignificat.

D Myrepſus meminit Conyzæ odoratæ. κονύζης εὐώδους. Hæc erit Conyza Libanotis cognominata. Sane & quidam Neoterici Baccbarim pro Conyza obtrudunt. Alij *Baccharim Montiſpellenſium* vocant. Poteſt videri & in Heſycbio cortigendum vbi de Conyza loquitur, ἢ καὶ εἰς τὰ ἀρώματα χρῶνται. Vt vt ſit, hæc Conyaa odorata diuerſa ab vtroque genere Theophraſti, quod fœtidum eſt. Sed de Conyza viderint alij vtrum mali ſit odoris an boni, illud in confeſſo eſſe debet, vno eodemque nomiue *Cunilæ* Latinos duas herbas appellaſſe nulla inter ſe cognatione aur formæ ſimilitudine pa-

E tiles, origanum & Conyzam. His accedat tertia Thymbra quam etiam *Cunilam* vocauerunr. Nam etſi Plinius dicat Thymbram in odore æmulam eſſe Origano. & ſimilia ambo effectus, ideoque nuſquam vtrumque addi, non proprerea tamen cenſendum eadem appellatione veteres vocaſſe Origanum & Thymbram Eamdem appellationem intelligo quæ noo tantum ſoni paritate, ſed originis vna ſit. Κονίλη eſt origanum, Latine *Cunila.* Non idē hoc nomen dederunt Thymbræ. Quod enim *Cunelam* vel *Cunilam* etiam

Ppppp

de Thymbra dicunt, id oporter aliunde fontes habere, quam ex Græco Κονίλη. Thymum longe ſimilius Thymbræ, quam origanum, non tamen thymum & thymbram eadem appellatione comprehenderunt, ſed nominibus diſcreuerunt. Præterea non omnes omnem Thymbram in genere vocarunt *Cunilam*, ſed certam duntaxat thymbræ ſpeciem. vt Columella lib. IX. cap. IIII. *Thymo deinde proxima thymbra, ſerpyllumque & Origanum. Tertia nota ſed adhuc generoſa marinus ros & noſtras Cunila, quam dixi ſaturejam.* Et eodem capite paulo ſupra: *aut Origani, tum etiam thymbræ, vel noſtratis Cunilæ, quam Satureiam Ruſtici vocant.* Aperte diſtinguit Romanam Cunilam à Thymbra Græca. Plinius tamen vbique *Cunilam* appellat Græcorum Thymbram vt lib. XIX. cap. VII. *Ceteri ferè Conyzam id eſt cunilaginem: thymbram vero quæ ſit Cunila.* Item cap. X. eiuſdem libri: *ferroque non expedire tange rutam, cunilam, mentham, ocimum, auctor eſt Sabinus Tiro.* vbi Cunila eſt θύμβρα. Et cap. XI. *Nam quod ad permutationem ſeminum attinet, quibuſdam ex his firmitas maior eſt, vt coriandro, beta, porro, naſturcio, ſinapi, erucæ, cunilæ & ferè acribus.* ὀρίγανον, θύμβρα. In quibus verbis animaduertenda inſignis alucinatio Plinij. *permutatio ſeminum*, ἀλλοίωσις & ἐξαλλαγὴ Theophraſto dicitur, quum ex alia in aliam tranſeunt ſpeciem, vt triticum in lolium, hordeum in auenam. Et fere validiora degenerare dicit in infirmiora. Quæ corruptio ſeminum eſt & φθορά. Aliter corrumpuntur ſemina, cum vetuſtate deteriora fiunt, & inutilia ad ſerendum. Quæ ex his firmiora ſunt, diutius durant vtilia. Quæ infirmiora, citius corrumpuntur. διαμονὴν σπερμάτων vocat Theophraſtus eo loco quem hic reddit Plinius lib. VII. cap. VI. τῶν δὲ σπερμάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἰσχυρότερα, τὰ δὲ ἀσθενέστερα πρὸς διαμονήν. ἰσχυρότερα μὲν, οἷον κορίαννον, πράσον, σεῦτλον, κάρδαμον, ὀρίγανον, θύμβρα, ἁπλῶς δὲ, δριμέα πάντα. Quæ Plinius ad verbum expreſſit, & θύμβραν *Cunilam* Latinè exponit. Forte titulos fecerat in Aduerſariis ſuis περὶ διαμονῆς σπερμάτων, & περὶ ἐξαλλαγῆς. Imprudens poſtea ſub titulum ἐξαλλαγῆς ea redegit quæ pertinebant ad titulum διαμονῆς. Certe Theophraſtus alio capite ſimul egit περὶ ἐξαλλαγῆς & διαμονῆς ſeminum. Quod ſi heîc extra culpam Plinius, profecto librarij eius in culpa qui *permutationem* ſcripſere quum debuerant *permanſionem*, hoc modo: *nam quod ad permanſionem ſeminum attinet.* ad verbum: πρὸς διαμονήν. Idem alio loco: διαμονὴ δ᾽ ἀποτελειουμένων πρός τε τὰς σπόρους καὶ πρὸς τὰς ἄλλας χρείας σπερματικά καὶ σπορεῖς χρόνια μὲν εἰς τετραετίας μάλιστα. Hoc eodem capite inſignem errorem commiſere librarij ex parua litterarum tranſpoſitione: *Sed ex his quæ ſunt fortiſſima, nullum vltra quadrimatum vtile eſt. Camlis & vltra tempeſtiua ſunt.* Ita omnes Pliniani libri legunt, etiam antiquiſſimi. Poſteriores editores fecerunt, *& Cuniculis.* Vt mendum ſcilicet tolli difficilius pararent. Scribendum ex Theophraſto: *Culinis & vltra tempeſtiua ſunt.* Semina non durant & permanent vtilia ad ſerendum vltra quadrimatum. At Culinis vltra ſpatium ſunt tempeſtiua. πρὸς τὴν μαγειρικὴν χρείαν. Capite ſequenti vbi de ſuccorum ſaporumque differentiis tradit, ita loquitur: *Namque & ſuccorum ſaporumque dicenda differentia eſt vel maior in his quam in pomis. Sunt autem acres, cunilæ, origani, naſturcij, ſinapis. Amari, abſynthij, centaureæ: Aquatiles, cucumeris, cucurbitæ, lactucæ: Acuti, thymi, cunilæ.* Ita legenda hæc poſtrema docuimus ſupra ex Theophraſto & veteri Codice, in quo ſcriptum eſt: *Acuti tumi & cunila.* Theophraſtus: αἱ δ᾽ ἤδη δριμύτητα τινὰ ἔχουσι, καθάπερ ἡ τοῦ θύμου, καὶ τῆς θύμβρας. Sed mirum eſt Plinium in eadem illa periodo quam totam ex verbis Theophraſti pertexuit, differentes ſapores ſtatuere acrem & acutum, atque vtrumque eidem cunilæ attribuere. Hoc cum viderent poſtremæ Editionis auctores in altero reſcripſerunt, *Cunicula*, vt alia ſit quam *Cunila*. Fugit eos ratio. Liber vetuſtiſſimus vtrobique habet, *Cunicula*. De qua paulo poſt. Præterea *acutus* & *acris* idem ſiue ſapor ſiue odor. *Acria* Plinius capite præcedenti vocauit, τὰ δριμέα. Alibi paſſim in odoribus & ſaporibus τὰ δριμέα vertit *acuta*. Haud ſcio igitur cur heîc diſtinguere voluerit quum Theophraſtus eo loco quem Latine heîc interpretatus eſt, voce δριμέος & δριμύτητος in vtroque vſus ſit. Duarum differentiam rerum ibi tractat Græcus auctor, τῶν χυλῶν καὶ τῆς ὑγρότητος. Differentia ſuccorum in fructibus arborum & herbis quæ manduntur præcipuè cernitur. Nam χυλὸς propriè Græcis ſuccus qui expreſſione elicitur. Heſychius: χυλὸς, τμῆμα τῶν ὑγρῶν ἐκπίεσμα. ita legendum. Quod τμῆμα τῶν ὑγρῶν exponit, ex medicorum ſententia eam vocem accipit. Sic & χυμὸς apud eundem, τμῆμα τῶν ὑγρῶν. Ita enim corrigendum eo nempe ſenſu quo apud medicos accipitur. At χυλὸς vulgo ſuccus qui exprimitur. Inde χυλίζειν. Manducatio autem idem præſtat, quod expreſſio. Succos ex rebus quæ maſticantur exprimit. vnde *ſapor* ſentitur guſtu, ac percipitur. Hic Græcè proprie χυμός. Græci: χυμὸς, γεῦσις, τόνος. Heſychius: χυμὸς, ὀπός. Latini etiam *ſalinam* pro guſtu ponunt. Perſius:

> ——*turdorum noſſe ſalinam.*

Propertius:

> *Et Methymnæi Græca ſalina meri.*

Non θαλασσίτην οἶνον intelligit, ſed ſolum vini Græci ſaporem. Hinc *ſalinam mouere* Latini dicunt, quæ guſtum excitant & proritant. χυμὸς igitur ipſe guſtus vel ſapor. χυλὸς ſuccus ex quo ſapor, & cum ſuo ſapore. *Saporatum ſuccum* Latinè dicere liceat. Sic *ſaporata offa* Virgilio. & *ſanguis ſaporatus* Arnobio lib. V. de malis punicis in his verbis quæ ſic corrigenda ſunt: *addite huc etiam idcirco eſſe vaida, idcirco vinoſa quod ex ſanguine ſaporato*

gonus ducant, & fabulam conuenienter impleſtis. Vulgo editur corruptiſſime: *ex ſanguine ſaburratio.* Antiquus librarius ſcripſerat *ſaburato* vel *ſapurato.* Inde vitium vulgatæ. *Saporatus ſanguis* quia ſalſus. Punica mala ideo rubra quia ex ſanguine. Idem paulo ante: *& quia de rubro exorta ſunt hæc ſanguine, idcirco illis color eſt purpurei luminis effectione ſublitus.* Ita hæc legenda. Idcirco autem & vinoſa voidaque quia ex ſanguine ſaporato. Alius tamen ſapor ſanguinis, qui ſalſus eſt: alius in malo granato qui eſt acidus & vinoſus. Sed cognata res ſapor ſapori, licet diuerſus. Hoc voluit Arnobius. Quum Plinius ſuccorum ſaporumque differentias explicare ſe dicit, ſolam χυλῶν διαφορὰς intelligit, hoc eſt γευστῶν χυλῶν. Ex fructuum diuerſis ſuccis hæc ſaporum diſcrimina percipiuntur, & aliarum rerum edulium quæ ſuccum habent. Et quo magis ſucculentiora quæque eo magis ſaporata. ἔγχυλα & εὔχυλα Græci vocant. Et εὐχυλίαν pro bono ſapore. Quæ ſicca penitus ſunt, & ſucco omni carent, ea nec edulia nec ſapida. Theophraſtus: τὰ γὰρ ξηρὰ οὔτ' ἐδώδιμα, οὔτ' ἔγχυλα. διὸ καὶ τῶν καυλῶν ἀκμὴ ἴσως. Tum quippe ad edendum optimi cùm ſuccum ſuum nondum amiſerunt. Quum pomum ſucci vinoſi aut acidi dicimus, ſaporem qui ex ſucco deſignamus. Et lib. 1. Hiſt. cap. xix. vbi exequitur ſuccorum ſaporumque differentias, quem locum heic Plinius expreſſit: τῶν δὲ χυλῶν οἱ μὲν εἰσὶν οἰνώδεις, ὥσπερ ἀμπέλου συκαμίνου μύρτου, οἱ δὲ ἐλαιώδεις ὥσπερ δάφνης καρύας ἀμυγδαλῆς πεύκης, πίτυος ἐλάτης. Non ſuccum ipſarum arborum intelligit, ſed pomorum, baccarum & nucum, quæ in illis arboribus naſcuntur, & cibis commendantur, ſuccus vitis vinoſus in vua intelligitur, mori arboris in moris, myrtæ in myrtis, oleoſi ſucci oleæ in oliua, lauri in bacca, iuglandis arboris in nuce, piceæ in nucleis pineis, dulces palmæ arboris in palmulis, ficus in ficis, caſtaneæ in caſtaneis. Ita enim legendum apud Theophraſtum: οἱ δὲ μελιτώδεις, ὥσπερ σύκου, φοίνικος, δρυὸς βαλάνου. perperam editur: δρυὸς, βαλάνου. Hanc partem Theophraſtici loci qui de ſucco ac ſaporibus pomorum baccarumque agit, idem Plinius tranſtulit lib. xv. cap. xxix. his verbis: *Ergo ſuccorum vinoſi pyro, moro myrto: minimè quod miremur vuis: pingues, Oliuæ, lauro, nuci iuglandi, amygdalis: dulcis, vuis ficis, palmis: aquoſus, prunis.* Fructus ipſos & poma dixit quum Theophraſtus arborum nomina poſuiſſet. Illud vero contra Theophraſti ſententiam quod negat vinoſum ſuccum vuis ineſſe, cum id diſcrte teſtetur Philoſophus: τῶν μὲν χυλῶν εἰσὶν οἰνώδεις, ὥσπερ ἀμπέλου. Exempla πικρῶν & δριμέων χυλῶν id eſt acuti & amari ſaporis cum in arboreis frugibus ſaltem edulibus non haberet Theophraſtus ex hortenſibus petiuit: οἱ δὲ δριμεῖς, inquit, ὥσπερ ὀριγάνου, θύμβρας, καρδάμου, νάπυος· οἱ δὲ πικροὶ ὥσπερ ἀψινθίου, κενταυρίου. Hanc partem de ſucco Hortenſium Plinius heic proſequutus eſt, & ex Theophraſto ad verbum mutuatus: *ſunt autem acres Cunilæ, origani, naſturcij, ſinapis. Amari, abſinthij, centaurei.* Heic ergo cunilam numerat inter eas herbas quæ δριμεῖς habent χυλοὺς cum origano, naſturcio, & ſinapi, & *acres* vertit qui Theophraſto δριμεῖς. Quod autem apud eum ſequitur, *acuti thymi, cunilæ*, hoc etiam ex eodem Theophraſti loco, ſed in alia re quam de ſucco. Poſtquam enim ſuccorum ex ſapore differentias eas quæ guſtu percipiuntur, explicauit, quod in fructibus arborum aut Hortenſibus conſideratur, tranſit ad ipſum arborum & hortenſium humorem exponendum, qui non guſtu vel ſapore deprehenditur, ſed tactu aut viſu aut odore. ὑγρότητα vocat hunc humorem cuius perſequitur differentias, quæ in ipſa eius natura & conſiſtentia ſpectantur, vt alium eſſe lacteum, alium reſinoſum, alium aquoſum: aut qua acrimonia & odore cenſentur. Theophraſti verba: ἔχει δὲ καὶ αὐτῶν τῶν δένδρων ὑγρότης διαφορὰς εἴδη. ἡ μὲν γὰρ ὀπὸς ἐστὶ γαλακτώδης, ὥσπερ ἡ τῆς συκῆς ἢ τῆς μήκωνος. ἡ δὲ πιττώδης, ὥσπερ ἐλαίας, τῆς πεύκης, τῶν κωνοφόρων. ἄλλη δὲ ὑδαρὴς, ὥσπερ ἀμπέλου, ἀπίου μηλέας, καὶ τῶν λαχανωδῶν δὲ, ὥσπερ σικύου, κολοκύνθης, θριδακίνης. αἱ δὲ ἤδη δριμύτητά τινα ἔχουσι, καθάπερ ἡ θύμου καὶ τῆς θύμβρας· ὥσπερ αἱ δὲ καὶ εὐωδίαν ὥσπερ αἱ τοῦ σελίνου, ἀνήθου μαράθρου καὶ τῶν τοιούτων. Hæc δριμύτης quam præferunt humores thymi & thymbræ non ea eſt quam guſtus percipit, ſed illa quæ olfactu ſentitur, vt & εὐωδία quæ in humore apij, anethi fœniculi percipitur. Priore loco egit Theophraſtus: περὶ διαφόρων χυλῶν & χυλοὺς γευστοὺς id eſt ſapores intellexit, qui in frugibus arboreis & oleribus hortenſibus guſtu diſcernuntur. Hic de humore ipſarum herbarum & hortenſium, quæ ad guſtum non refertur, ſed ſub ſenſum olfactus aut tactus venit. In ſaporibus diſtinguendis dixit ſuccos δριμεῖς cerni in origano, thymbra, naſturcio & ſinapi quæ omnia guſtu ac ſapore acria ſunt & acuta. At in humorum diſcrimine ſignando, thymum & cunilam aliquam habere acrimoniam prodidit. Plinius hæc confudit, τὰς ὑγρότητος διαφορὰς καὶ τῶν χυλῶν. humoris & ſuccorum ſaporumque: *Sunt autem acres, cunila Origani, Naſturcij, ſinapis. Amari abſinthij, centaurei.* Hæc apud Theophraſtum περὶ γευστῶν χυλῶν dicuntur. *Aquatilis cucumeris, cucurbita, lactuca. Acuti thymi, cunila. Acuti & odorati Apij, anethi fœniculi.* Iſthæc de humore ſiue ὑγρότητι tradidit Theophraſtus quæ non guſtu intelligitur. Et quum hæc non diſcreuerit Plinius, inepte & abſurde acutũ ab acri ſeparauit, & inter acres ſapores Cunilam recenſuit, eamdemq. etiã inter acutos. Atqui vtroq. vocabulo τὸ δριμὺ Græcorum explicatur. Heſychius interpretatur, ὀξύ. Sed τὸ ὀξὺ aliud eſt. *Acidum* Theophraſtus ita vocat, inter genera ſaporũ, πικρὸς, αὐστηρὸς, ἁλμυρὸς, δριμὺς, ὀξύς. perperam multis locis apud

Theophraſtum reddiderunt ὀξὺ acutum. Immo acidum. vt lib. vi. de Cauſis cap. IIII. ὅ ἁλμυρὸς καὶ ὀξύς. *ſalſus & acutus.* Immo: *ſalſus & acidus.* Atque ita paſſim errant. Inde ὀξάλμη, ius ex muria & aceto, quod ſimul ſalſum & acidum. vt fons in Sicilia qui vtroque ſapore habuit aquam temperatam ſalſo & acido. Ariſtoteles in Meteoris lib. II. cap. IIII. καὶ τὰ μὲν ὀξέα γίνεται καθάπερ ἐν τῇ Σικανικῇ τῆς Σικελίας· ἐκεῖ γὰρ ὀξάλμη γίνεται καὶ χρῶνται καθάπερ ὄξει πρὸς ἔνια τῶν ὀψημάτων αὐτῷ. Huioſmodi aquas Latini vocarunt *ſalmacidas* vt ſuprà oſtendimus. Ibidem apud Ariſtotelem κρήνη ὄξεος ὕδατος, fons aquæ acidæ. Hinc ὀξύμηρα, quæ *acetaria* poſſumus vocare. & ὀξύβαφον acetarium vas. Theophraſtus de Lapatho: ἐπὶ ἄγριον καίπερ ἀσημότερον τοῦ ἡμέρου· τὸν δὲ χυλὸν ὅμως ὀξύτερον ἔχει. Male vertunt: *ſucco tamen acutior.* Immo: acidior. Succus quippe ſilueſtris lapathi acidus. vnde & ὀξαλίδα & ὀξωνίδα Græci vocant. Sed & ὀξυλάπαθον, id eſt acidum lapathum, quod alij tamen ab acuto folio ita dictum produnt. Neophytos: ὀξαλίς, τὸ ὀξυλάπαθον, αἱ ὀξωνίδες. Latine *Rumex.* Græcis hodie λούμαξ. Sed hæc alibi. Aliquando tamen τὸ ὀξὺ tam in ſaporibus quam in coloribus τὴν ἐπίτασιν ſignificat rei vtriuſque. Ideo δριμὺς ὀξὺς exponitur Heſychio. Nam & τὸ δριμὺ generali etiam appellatione vehementiam cuiuſcunque odoris aut ſaporis denotat. Omnia autem illa quæ Theophraſtus περὶ χυλῶν καὶ ὑγρότητος differentiis exequutus eſt, pro ſaporibus accepiſſe Plinium illud indicio eſt, quod ſubiunxit: *ſalſus autem è ſaporibus non naſcitur. aliquando extra inſidit pulueris modo & circulis tantum aqua.* Nullus in Plinio locus magis prodigialiter depravatus. Boni tamen ſtomachi fuere, qui hoc modo conceptum potuerunt concoquere, & exponere. Quod enim ex Democriti ſententia interpretari conantur qui ſingulis ſaporibus ſuas figuras adſtruebat, tota via errant. Nam ſalſo ſapori non circularem ille figuram reddebat, ſed anguloſam: ἁλμυρὸν δὲ τὸν γωνιοειδῆ καὶ σκολιὸν καὶ ἀσύστοιχον. Libri veteres nihil variant, niſi quod habent *aque* pro aquæ. Sic totum eum locum reficio egregia ſed certa coniectura: *ſalſus autem è ſaporibus non naſcitur. Aliquando extra inſidit pulueris modo, vt cicerculis. Atque vt intelligatur vana eth plerumque vitæ perſuaſio, panax piperis ſaporem reddit & magis etiam ſiliquaſtrum, ob id piperitidis nomine accepto. Libanotis odorem turis, myrra myrrhæ.* ex Theophraſto: ὁ δὲ ἁλμυρὸς ἴδιον· οὐδὲν γὰρ τῶν φυομένων ἁλμυρόν, ὥστε καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἴδιον ἔχειν τὸν χυλόν· ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ τὰ ἔξω γίνεται ὡς ἁλμυρὸς ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις. Ceterum ὑγρότητα illam hoc eſt humorem arborum herbarumque quam Theophraſtus ἀπὸ τοῦ χυλοῦ ſecernit, alio loco ὀπὸν vocauit, & Lib. IX. cap. I. de Hiſtoria: ἡ ὑγρότης ἡ οἰκεία μὲν τῶν φυτῶν, ἣν δὲ καλοῦσί τινες ὀπόν, ἐνίων κοινῶς προσαγορεύοντες, διαφορὰς ἔχει δηλονότι τὴν καθ' αὑτὴν ἑκάστη χυμὸς δὲ τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δ' ἧττον ἀκολουθεῖ, τοῖς δ'

A ὅλως οὐ δὲ δέξεται· οὕτως ἄχυλος καὶ ὑδαρὴς ὡς ὕδωρ. Hoc igitur etiam differunt ὀπὸς & χυλός, quod ὀπὸς plerumque abſque ſapore ſit, χυλὸς ſemper ſit ſaporatus. τῶν χυλῶν alij ſunt ἰδιώδιμοι, alij ἄβρωτοι, alij φαρμακώδεις, alij θανάσιμοι. Nullus vero eſt quin aliquo ſapore imbutus ſit. Sic ſuccus cui χυμὸς quicunque adeſt, is propriè χυλὸς dicitur. Hinc & χυλὸν pro ſapore Græci ponere conſuerunt. Plinius porro ὀπὸν ſiue ὑγρότητα arborum herbarumque vocat *humorem* lib. XVI. cap. XXVIII. *Humor & cortici arborum eſt, qui ſanguis earum intelligitur, non idem omnibus.*
B *Ficis lacteus. Huic ad caſeos figurandos coaguli vis: cerasis Gummoſus, Vlmis ſalinoſus, lentus è pingui malis, Vitibus ac pyris aquoſus.* Ita hic locus conſtituendus. Adhuc tamen ibi hæret mendum quod omnes libri retinent: *Huic ad caſeos figurandos coaguli vis.* Non figurat caſeos coagulum, ſed cogit: forma autem eſt è qua figuram accipiunt. Corrigendum igitur: *Huic ad caſeos figendos coaguli vis.* Caſeus figi dicitur cum cogitur, πήγνυσθαι. Humorem illum pro ſanguine arboribus eſſe ait Plinius. *Sanguinem* plane vocauit Manilius:

Et viridis nemoris ſanguis decedit & herbis.

C Ad quem locum notat Scaliger Græcis poetis id proprie appellari ἔαρ. fruſtra eſt. ἶαρ Cypriorum dialecto ſanguinem ſignificat. Heſychius: ἶαρ, αἷμα Κύπριοι. Hinc poëtæ quibus γλωσσήματα cordi, oleum vocarunt ἶαρ ἐλαίης id eſt ſanguinem oliuæ. vt Nicander:

—— ἢ ὀρχάδος ἶαρ ἐλαίης.

Et Callimachus:

Πολλάκι δ' ἐκ κύπρου πῖον ἔλειξεν ἶαρ.

Latini quoque poëtæ *ſanguinem oliuæ* appellarunt ſuccum pinguem hoc eſt oleum quod ex oliuis exprimitur. Nemeſianus:

Nam dum Pallas amat turgentes ſanguine baccas.

Eodem modo & *ſanguinem vuæ* αἷμα τῆς σταφυλῆς
D vinum dixerunt. æque & in moris ſuccum ſanguineum. Hic eſt ſuccus quem Græci χυλὸν vocant, qui longe alius eſt ab arborum humore, qui vocatur ὀπός. Plinius tamen *ſuccum* etiam appellat illum arborum ὀπόν. Et illi capiti titulum fecit, *de ſuccis arborum.* Et eodem capite ὀπὸν qui elicitur ex ſycomoro arbore Corticis fractione *ſuccum* nominauit, his verbis quæ ſic legenda ſunt: *pro cute Cortex. Mirum, is in moro ſuccum quærentibus medicis, vere hora diei ſecunda lapide incurſus manat, altius fractus ſiccus videtur.* Hæc loquutio Pli-
E nio familiaris. Mirum, inquit, is cortex in moro lapide incurſus manat. Libri omnes habent, *mirum his.* Incurſum hunc corticem lapide dicit, qui in ſumma ſuperficie lapide læſus eſt, leui tantum incurſu. Dioſcorides de Sycomoro hoc tradit non de moro. Auctor vnde Plinius id accepit, arbores Ægypti peculiares tractabat, in quibus & de moro hæc prodidit, de moro ſcilicet Ægyptia quæ eſt Sycomorus. *vere* repoſuimus ex libris. Corrigendus & Dioſcorides: ἐπιξέεται δὲ τὸ δένδρον πρὶν καρποφορεῖν ἐν ἔαρι. Peſſimè editur, πρὶν καρποφορεῖσθαι, ἑαρίν. Dicit vere

lacrimam ex ſycomoro extrahendam priuſquam fructum edat. Conſumpto quippe in fructum humore, æſtare nullus inde poſſet exculpi ſuccus. Priſci Latini *ſapam* vocarunt arborum humorem qui vere & autumno abundat. *ſeuam* hodie dicimus. Id nomen ex Græco ὀπὸς, addito pro digamma ſigmate vt in alijs ſexcentis, ὀπὸς ſapa. vt εἰ, *ſi*. Sed & O mutatur in A, vt παροψὶς, *parapſis*. σοφὸς, *ſapus*. Sed & *Sapor* ex eodem fonte. *Sapa* & *Sapor* vt *lympha* & *lymphor*. Nam & Lucilius *Lymphorem* dixit pro Lympba. Poſſet etiam dici *ſapor* ex ὀπὸς factum. Sanè *ſapor* hoc eſt ὁ χυλὸς ex ſucco & humore. Ex eo etiam *ſaporem* pro ſucco poſuerunt. Tibullus:

——tecumque feras quicunque ſapores
Quicunque & cantus corpora feſſa leuant.

Ouidius *ſuccum* pro eodem dixit:

Sæpe tulit laſſis ſuccus amarus opem.

Plinius *ſaporem* vocat qui è nigro papauere ſuccus inciſione manat. Lib. xx. cap. xviii. *è nigro papauere ſapor gignitur ſcapo inciſo vt Diagoras ſuadet*. Ita ſcripſiſſe Plinium pater ex Indice, in quo ita legunt veteres libri: *papauere nigro* viii. *de ſapore de opio* i. Improprie tamen loquutus eſt. Nam ſapor χυλὸς eſt qui expreſſione colligitur, non inciſione manat, quem Græci ὀπὸν dicunt. Etſi autem vt docui ſapor ex ὀπὸς deductus ſit, vſus tamen hæc diſcreuit. à *Sapa* quod eſt ὀπὸς verbum *ſapio* cum ad guſtum refertur. Gloſſæ: *Sapio*, χυμίζω. Verbum huic aliud ὁμώνυμον *Sapio* τὸ φρονῶ, quod aliam habet originem: Nam à σοφὸς Latinum *Sapus*. vnde *neſapus* ἄφρων. Et verbum *ſapio* φρονῶ. Ab illo *inſipidus* ὁ ἄχυλος. ab hoc *inſipiens*, ἄφρων. Sic multa alia vocabula in Latino ὁμώνυμα ſunt, quæ tamen non ſunt συνώνυμα, quia diuerſas habent origines. Βλαῖσ & Æolicè βλαῖδα, plantam arboris fecit. πλάτη, plantam pedis. πίθος & πίδος Æolicum *fidem* apud Latinos qua creditur, peperit. σφὶς σφιδὸς, quæ chorda eſt, & φὶς φιδὸς *fidem* quæ tenditur, formauit. *Vallus* pro vanno & pro ridica. Illud diminutiuum eſt à vannus. vt *Cinnus Cillus*, *vinnus villus*. Hoc à *varus*, qua voce ſtipitem aut furcam appellarunt. Paulo *vari ſtipites in plauſtro*, inde ὑποκοριστικὸν *vallus*. Vt *varus vallus*. & ſimilia. ab illo Vallo quod venit à vannus, verbum *euallare* pro euannare, & foras eijcere. fruſtra ſunt grammatici qui à vallo caſtrorum deducunt. Varro: *donec foras nos intus euallauerunt*. Idem eſt atque euannare. vnde apud Pomponium *euannetur*, foras eijciatur, ab eo quod acus & palea euannatur foras extra aream. Feſtus: *euallatum*, *euentilatum*. *vnde valli quibus frumenta euentilantur*. Ita hæc legenda ſunt. Atque inde verbum *euallefacere* idem quod euallare apud Varronem: *retrimenta vbi quæ exuerant per poſticum euallefecerunt*. & apud Feſtum *vallefacti* pro vannari: *Valuoli folliculi fabæ quaſi valliuoli quia vallefacti excutiantur*. id eſt euannati vel euallati. Sic enim ibi emendandum. Sed & *Vallefit* apud eumdem ſcribendum pro *valleſtit*. Quod ipſe perperam à vallo militari dictum autumat. Minus ergo mirum ſi & *cunila* vnum vocabulum pluribus deſignandis herbis factum eſt, quum non ex vno fonte procedat. *Cunila* origanum ex Græco κονίλη. *Cunila*, κόνυζα. & *Cunila* ἡ θύμβρα. Quod nunc eſt explicandum. Plinio vt dixi nomen eſt generis pro omni thymbra. Columellæ certa ſpecies eſt thymbræ. Idque verius. Ea eſt quam κεφαλωτὴν θύμβραν Græci vocant. Sammonicus:

Et thymbræ ſpecies quam commemorant cephaloten.

Plinius *cunilam capitatam* appellat, quia vt dixi *Cunilam* pro generis nomine vſurpat. lib. xxxii. cap. x. De percis: *efficacius ſi cineri earum miſceatur & cunila capitata, oleoque ſubigantur*. Atqui ea thymbra eſt quæ Cunilæ nomen ex re ſibi veluti proprium apud Latinos vindicauit. *Cunela* vel *Conela* in melioribus libris ſcribitur, à Cono ſcilicet ita appellata, quod eius capitula Conis vel ſtrobilis ſimilia ſint, in acumen pariter deſinentia ac turbinata, & ex multis veluti ſquamis compacta. Hinc Nicander στρομβεῖα vocat capitella huius thymbræ in Theriacis:

Σὺν καὶ ὅσου πτῶκες ἐείχατον, ἄνα τε θύμβρης
Στρομβεῖα φαίνοιο.

στρόμβος autem idem quod κῶνος vel στρόβιλος. Heſychius: κῶνοι, οἱ θύρσοι καὶ οἱ στρόβιλοι, καὶ οἱ στρόμβοι. Nicander στρόμβους etiam poſuit pro nucibus pineis qui & κῶνοι proprie:

——οὐδ᾽ ὅσα πεύκης
Αἰγυπίεσι στρόμβοισιν ὑπεθρίξαντο κατῄας.

Ad quem locum Scholiaſtes exponit στρόμβον, τὸν κωνοειδῆ καρπὸν τῆς πεύκης. Puerorum quoq. *turbo* vel *turben* Græcis στρόμβος & κῶνος. Recentioribus στρόμβιον. Scholiaſtes Pindari: ὁ κοινῶς στρόμβος, ὃ ὡς καὶ βέμβιξ λέγεται καὶ στρόμβος. Scholiaſtes Ariſtophanis: βέμβιξ ξύλινος στρόμβος, παίγνιον παίδων, ὀργανικὸν ξύλινον, ὃ μάστιγι στρέφουσιν οἱ παῖδες. Heſychius: βέμβικος δίκην, στρόμβου δίκην. Aliud eſt troebus de quo nos alibi. Dicebatur & κῶνος. Idem Heſychius: κῶνος, βέμβιξ. Quum igitur στρομβεῖα θύμβρης, capita thymbræ appellauit Nicander idem eſt ac ſi κωνεῖα vocaſſet. Inde *Conela* hoc genus capitatæ thymbræ. Dixerunt & *Conculam* quod Conicam haberent figuram. Multis certe locis apud Plinium in antiquiſſimis Codicibus *Cunicula* pro hac Cunila ſcribitur quæ eſt thymbra. In optimo Thuanæo planè ita ſcriptum repperi lib. xix. cap. vii. *thymbram vero quæ ſit Cunicula*. Alibi vero *Cuniculam* ijdem libri nominant quæ eſt Conyza. Sed Plinius hæc vocabula neſciit diſtinguere, & alterum pro altero inuicē vſurpat. Conela eſt thymbra capitata coni inſtar, à cono, ἡ κωνική. Nā κωνικός, idem quod κωνικὸς vel κωνοειδής. vel *Conula* quaſi parua cona, & inde *Conila*, & *Cunila*. Sane & *Conulam* Latini appellarunt à Conico capitello. Apuleius: *Græcis quidem polion, Latinis conula*. Dioſcorides de polio: ἔχον κεφάλιον ἐπ᾽ ἄκρου, κορυμβοειδὲς, μικρὸν ὡς πολιὸν τρίχα. Thymbra quoque *Conila*. Eadem & Cuni-

cula vel Conicula, à Cunico capitello. Eam thymbram, quam pro legitima haber Cluſius, natam ſibi aſſerit è ſemine ab inſula Creta miſſo: Cretenſes autem eam thymbram etiam num hodie θρύμβι & θρύβι vocare. Thymbræ Creticæ mentio apud Marcellum Empiricum, vel quaſi optimæ, vel vt ſpecie differentis. Quod autem annotat θρύμβι etiam Cretenſibus hodie dici, ſciendum eſt Græcos hodiernos non tantum thymbram hoc nomine ſignificare, ſed etiam thymum. Gloſſæ Iatricæ: θυμὸς ὁ θρύμβος. Hierophilus Philoſophus inter condimenta enumerat, ἀνίζαμον, κάρδαμον σίναπι καὶ πεπέρι ὀρίγανον, ἡδύοσμον, θρύμβιον, καὶ χαμαιδάφνια. vbi θρύμβι non eſt thymbra, ſed thymum, quod in condimentario genere apud lautioras culinas veterum Græcorum habuit locum. Alexis Comicus in recenſione condimentorum:

Ορίγανον, γήτειον, αὖ τὸν θυμὸν, σησάμι.

Et apud Eubulum:

Καὶ σίλφιον θυμόν τε τῶν ὑμηττίων.

Dioſcorides de thymo: ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐν ὑγιείᾳ χρῆσιν αὐτὸ ἀρτυματικῶς. Ergo thymo ceu condimento tantum vtebantur. Thymbram vero non ad condimenta, ſed ad cibos vſurparunt, & præcipue ruſtici, & magis ſatiuam quam agreſtem. Dioſcorides de thymbra: ἁρμοζοντέρα δὲ πρὸς βρῶσιν διὰ τὸ μὴ ἐπιτεταμένην ἔχειν τὴν δριμύτητα. Aliud eſt ſumi aliquid πρὸς βρῶσιν, aliud πρὸς ἄρτυμα. Hinc Attici populares ſuos ruſticos θυμβροφάγους & θυμβρεπιδείπνους ioco vocabant. Ariſtophanes in Nubibus:

Καὶ φειδωλοῦ καὶ τρυσιβίου γαστρὸς καὶ θυμβρεπι-
δείπνου.

Vbi Scholiaſtes θύμβραν εἶδος λαχάνου eſſe notat, ἀφ' οὗ δῆλον, ὅτι λάχανα μόνον ἤσθιεν ἐπιπλῶς. Olera ſiue λάχανα ſunt quæ eduntur. Idem Scholiaſtes in Acharnenſibus θυμβροφάγον interpretatur ἀγροικικόν, & θύμβρον eſſe docet θύμῳ ὅμοιον. Heſychius: θυμβροφάγος ἀντὶ τοῦ δριμυφάγος· ἡ γὰρ θύμβρα δριμὺ ἐστι βρῶμα. Pauperiores itaque & ruſtici in Attico ſolo inter alia olera thymbra etiam victitabant. Non ab alia re thymbram vel thymbræ ſpeciem Latini Ruſtici vocauerunt *ſaturei am* quod ea ſaturarentur. Nam *ſatureium* à ſaturo qui ſaturat. vt *impetetum* ab impeto, qui impetit. Hæc erat ſatiua. Columella:

Et ſatureia thymi referens, thymbraque ſaporem.

Thymum in condimentario tantum genere, quo & ſales condiebant. vnde & θυμίτης ἅλες Ariſtophani. Idem tamen in Pluto Comœdia inter tenuis victus & agreſtis Cuppedias thymum commemorat. Quo loco tamen vetus interpres θύμους non de condimentaria herba accipit, ſed bulbos & cepas agreſtes exponit. ἤσθιον θύμους, οὓς οἱ κοινοὶ βολβοὺς καὶ ἀγριοκρόμμυα φασίν. Quod profecto mirandum. Nec minus in Heſychio qui θύμον σκόροδον interpretatur: θύμον τὸ σκόροδον. Locus quoque Ariſtophanis videtur accipi debere de ſtirpe eiuſmodi cuius radices edules ſint:

A *Ἀνδρῶν ἡλιθίων πολλῶν θύμων ῥίζας διατρώγεις.*

At Thymi radix lignea, & ad eſum inepta. Præterea auctor Auctuarij ad Dioſcoridem ſcribit Arum etiam appellatum θύμον. Arum, vt notum eſt, in genere bulbaceo. Ἄρον, οἱ δὲ θύμον, οἱ δὲ κολοκάσιον. Gloſſæ Iatricæ huiuſmodi Colocaſium σκιμνοκρόμμυον exponunt. An igitur cepas & allia ita vocarunt ab animoſa acrimonia? θύμον tamen illud prima breui apud Ariſtophanem quæ longa eſt in voce θυμός. Hæc viderint alij. Hoc certe conſtat, θύμον etiam ſignificaſſe allium vel cæpe. Vete-

B res Gallis gallinaceis pugnaturis animos faciebant ab eſu allij. Vnde ἐσκοροδισμένος pro forti & animoſo, ὅτι παροξυνόντες οἱ ἀλέκτορες πρὸς τὰς μάχας, ὅπως ἐμφάγωσι τῶν σκορόδων. Eos vocabant σκορδίλους. Inde Latinum *Scordalus* pro audaci. Petronius: *reddita ſcordalo voce.* Gloſſæ veterum: *Scordalus, ferox.* Quæ vox hactenus non fuit intellecta. Ea etiam vtitur Seneca. Vt ad thymum redeamus, eum hodie omnis Græcia θρύμβον appellat. Neophytus: θύμος, οἱ δὲ θρύμβος ἄγριος. vocant & θρύμβιον & θρύμβιν. Quod non eſt confundendum cum thymbra. Vetus Gloſſarij auctor: *Cunelium*, θύμβρος, εἶδος βοτάνης. In linea quæ

C præcedit, *Cunelam* expoſuerat θύμβραν. Ergo θύμβρος vel θρύμβος pro thymo non pro thymbra. Sic σκόλυμβρον hæc eadem recens Græcia dixit, qui veteri σκόλυμος. Gloſſæ Iatricæ, Σκόλυμος, ὁ σκόλυμβρος. Cretes hodieque genus Cardui cuius radix & folia edulia ſunt priuſquam cauleſcat, *Aſcolimbron* vocant teſte Bellonio lib. I. cap. XVIII. Sed Aſcolymbros ille non poteſt alius eſſe præter veterum ſcolymum. Quod hic non vidit. Dioſcorides de ſcolymo: ἡ δὲ νέα ἀρτισυνὴς ὥσπερ λάχανον ἑψηθεῖσα ἐσθίεται ὥσπερ ἀσπάραγος. Ita igitur θύμος, θύμβρος & θρύμβος, vt σκόλυμος, σκόλυμβρος. Re-

D centioris Græciæ Herbarij duo genera θρύμβου conſtituunt, ſatiuum & agreſte. Satiuum volunt eſſe priſcorum θύμβραν, agreſte vero θύμον. Neophytus: θύμος, ὁ ἄγριος θρύμβος, θύμβρα ὁ ἥμερος. His paria & apud alios reperi. Apud Myrepſum tamen θύμου & θρύμβι ſæpe fit iunctim mentio, id eſt thymi & Thymbræ. Dioſcorides duas tantum thymbræ ſpecies facit, σπορίμην & ἀγρίαν. Capitatæ non meminit, quæ proprie meruit nomen *Conela*, vel *Conicula* apud Latinos. Et ſane thymbra nulla alia capitata fuit, præter thymum Græcum, quod Latini *thymbra capitata* nomine appellarunt, vt diſtinguerent à thymo ſibi

E noto, quod non erat capitatum, vt infrà dicam. Thymbram Dioſcorides στάχυν habere dicit ἀνθοῦς μεστόν. Hæc erit ſpicata thymbra, diuerſa vtique à capitata, quæ κεφαλωτὴ Sammonico, & eadem cum Thymo Attico. Dioſcoridi deſcribitur cum capitulis in ſummo extantibus: ἔχον ἐπ' ἄκρου κεφάλια προσοιζόντα. Hoc nomine multum diſtat thymum à thymbra vulgari. quod hæc ſpicam habeat, illud capitula in ſummitate. Græci idcirco κεφαλωτὸν θύμον appellarunt. Auctuarium Dioſcoridis: οἱ δὲ λευκὸς θύμος, οἱ δὲ κεφαλωτὸς, οἱ δὲ θύμιτον

Neophytus addit vulgariter à Græcis rum temporis appellari *ματζουκόθυμον*. Verba huius hæc ſunt: *θύμος οἱ δὲ θρύμβος ἄγριος, οἱ δὲ θύμον, οἱ δὲ θύμος λευκὸς, οἱ δὲ κεφαλωτὸς, κοινῶς ματζουκόθρυμβος.* Idem de Epithymo: *ἔοικε θύμῳ, ὃν καὶ ματζουκόθρυμβον οἱ πολλοὶ καλοῦσι, πλὴν μακροτέρους τοὺς κορύμβους ἔχει.* Ita vocarunt thymum capitatum, quod caput inſtar maſſucæ haberet. Græciæ vulgus *ματζούκαν* & *ματζούκιον* rum vocabat, hodieque vocat clauam, ſiue baculum in ſummo capitatum. *Maſſucam* quoque vulgo dicimus. Hoc genus thymi, *θύρσιον* etiam dicit appellatum, ab eadem vtique cauſa. Nam & Heſychius *θύρσους, κώνους* exponit: *κῶνοι, θύρσοι.* Et *κωνοφόροι* in ſacris Bacchi ijdem qui *θυρσοφόροι.* Et Plinius papyrum, qui in ſummo comam habet, faſtigatum thyrſi modo cacumen includere dixit. Strabo Papyrum *χαίτην ἐπ' ἄκρον* habere tradit. Dioſcorides de Aliſmate: *καυλὸς θυρσοειδῆ ἔχων κεφάλια.* Idem & *θυρσοειδῆ κεφαλὴν* tribuit Acantho, caput Thyrſi. In antiquis monumentis viſuntur globi thyrſis impoſiti in ſummo. Ceterum *Κορύμβων θύμου* ſæpe mentio occurrit apud Myrepſum. Quod autem genus quoddam thymi *κεφαλωτὸν* & *ματζουκόθρυμβον* appellauit tam vetus quam recens Græcia, argumentum eſt aliam præterea notam ipſis fuiſſe thymi ſpeciem, quæ non eſſet capitata. Ad illud Dioſcoridis caput de Thymo notarunt Græci, thymum capitatum ibi intelligendum eſſe. Quod ſanè verum eſt. Nullum quippe ibi deſcribit aliud thymum præter capitatum, cui & flores purpureos tribuit. At Græci adduut, *λευκὸν θύμον* vocari etiam capitatum illum. Sanè Theophraſtus thymum in duo genera diſtinguit, *εἰς λευκὸν καὶ μέλαν*, candidum & nigricans. *μέλαν θύμον* ita accipiendum, vt *μέλαν ἴον, μέλας ὑάκινθος*, quæ florem habent purpureum, ſed nigricantem. Vtrumque genus thymi capitatum, & qui flore candido eſt & qui nigricante purpureo. Plinius lib. xxi. cap. xxi. de Thymo: *duo autem ſunt genera eius, candidum radice lignoſa in collibus naſcens, quod & præfertur: alterum nigrius, floriſque nigri.* perperam hæc ille, niſi *nigrum thymum* eodem ſenſu dixerit, vt dicuntur violæ nigræ, & vaccinia nigra à colore floris ex purpura nigricantis. Sic *μέλαν κρίνον*, purpureum lilium de hyacintho. Vetus Lexicon: *ὑάκινθοι τὰ κρίνα τὰ μέλανα.* Quod de hyacinto fabulari, qui eſt gladiolus, vt ſupra docuimus, accipiendum. Thymum nigrum Græciæ, non differt ſpecie à candido. Nec nigrum dictum eſt, niſi à floris colore. Vtrumque autem capitatum. Dioſcorides purpureum tantum recenſuit. Auctor Auctuarij eadem de candido tradit. Idem Dioſcorides ſcribit de ſtœchade, eam habere *κόμην ὁμοίαν θύμῳ.* Atqui ſtœchas capitata eſt non ſpicata. Tale vtique & thymum Dioſcoridis. De thymbra vero dicit: *φέρουσα πάχων αὔθις μακρόν.* Neophytus de Ceſtro ſiue Vettonica:

A *περιμάκρον δὲ τὸν καυλὸν, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ σπέρμα σταχυώδες, ὡς θρύμβα*: *caulem prælongum in quo ſemen ſpicatum, vt in Thymbra.* aliud eſt *κεφάλιον* vel *κόρυμβος*, aliud *στάχυς*. Nullam ergo thymbram nouit Dioſcorides præter ſpicatam, nullum thymum præter capitatum. Profecto Græcum thymum, vt teſtantur qui Græciam perluſtrarunt patrum noſtrorum ætate, vbique tale naſcitur, capitulis in extremo cauliculo turbinatis & acuminatis, flore aliubi candido, aliubi purpureo aut cæruleo: eſt vbi etiam ex candido ac purpura temperato. Hoc Thymum Atticum Theophraſti, quod ille negat naſci poſſe
B aut durare niſi in afflatu maris. Ideo in Arcadia non prouenire. *οὐ γὰρ φασὶ διαμένειν φύεσθαι καὶ λαμβάνειν, ὅπου μὴ ἀφικνεῖ διικνεῖται ἡ ἀπὸ θαλάσσης. διὸ οὐδὲ ἐν Ἀρκαδίᾳ γίνεται. Θύμβρα δὲ καὶ ὀρίγανον, καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ καὶ πανταχοῦ.* Ita legendus atque interpungendus hic locus, cuius ex vulgari diſtinctione ille oritur ſenſus: thymbram & origanum ea de cauſa in Arcadia naſci non poſſe quod thymum ibi non queat durare, quo maris afflatus non perueniat. Quod eſt ridiculum & falſum. Cum vbique locorum, inquit Philoſophus, plurima thymbra & origa-
C num naſcatur, thymum in aliis locis creſcere non ſuſtinet, quæ longius abſint à mari, quam quo afflatus eius peruadere queat. Plinius ita cepit Theophraſti mentem vt mirer id non vidiſſe eius interpretes. Sed Theophraſti eam ſententiam idem eludit de thymo Attico non alibi quam in maritimis naſcente, & falſam reuincit eo argumento quod lapidei campi in Narbonenſi prouincia thymo referti ſint. Verba eius heic ſubiiciam, vt ea debere legi cenſeo, ex lib. xxi. cap. x. *Mellis Attici ſumma*
D *laus in toto orbe exiſtimatur. Ergo tranſlatum eſt ex Attica thymum, & vixit flore, vt docemur, ſatum. Sed alia ratio naturæ obſiſtit, non durante Attico thymo niſi in afflatu maris. Erat quidem hæc opinio antiqua in omni thymo, ideoque non naſci in Arcadia. Tunc oleam non putarunt gigni, niſi intra trecenta ſtadia à mari. Thymo quidem nunc etiam lapideos campos in prouincia Narbonenſi refertos ſcimus, hoc pæne ſolo reditu, è longinquis regionibus pecudum millibus conuenientibus, vt thymo veſcantur.* Falſum quod heic aſſerit Plinius hanc fuiſſe antiquam opinionem de omni thymo, non viuere niſi in afflatu ma-
E ris. De Attico thymo & Græco hoc tantum prodidit Theophraſtus, quod capitatum eſſe conſtat. At Thymum illud, quo referti ſunt campi Narbonenſis prouinciæ aliud à Græco & Capitato. In noſtra Gallia paſſim conſpicitur, ſponte naſcens, & in hortis ſatiuum. Quod thymum appellamus & thymbræ ſimile eſt. Eodem nomine & Græci videntur hoc etiam nouiſſe qui genus alterum *κεφαλωτὸν* ea re cognominarunt, vt ab iſto diſcerneretur quod non eſt capitatum. Nicander quoque de hoc thymo accipiendus in his verbis:

Ἠὲ νέον βρυόεντα θύμου στίχων.

Hæc non conueniunt thymo capitato, ſed ſpicato, quod & ſimile eſt thymbræ quæ στάχυν habet. Idem tamen ἄνω θύμβρης στρομβοειδῆ alibi vocat, capitella thymbræ, & intelligit thymum capitatum, quam θυμβρίαν appellat. vbi probarem magis θύμβρου legi. Ita enim & θύμον vocarunt vetuſtiſſimi Græci. Hinc recentiores θρύμβον pro thymo transpoſitis litteris dixerunt. Idem θυμβρίαν vulgarem ita deſcribit in Theriacis & Serpyllo ſimilem facit:

—— ἐν δέ τι θύμβρης

Ἀρτιφάμενος βλαστὸν χαμαιθλιάδας, ὅ τε καθ' ὕλην

Οἴας ἢ ἑρπύλλοιο ἴσας ῥάδικας ἀΐξει.

Ita legendus poſtremus verſus. Hæc thymbra quæ ſimiles ſerpyllo ramos in ſilua gignit, diuerſa eſt ab illa cuius στρομβοειδῆ ſumenda eſſe paulo poſt monet, id eſt conica capitella. Vulgaris igitur illa thymbra, thymo vulgari ac minimè capitato ſimilis. Nam thymum iſtud paſſiuum, ſerpyllo agreſti perquam ſimile eſt, ramis & radice. Latinos vero *thymbra capitata* nomine thymum ipſum capitatum & Græcum intellexiſſe conſtat. Hæc eſt thymbra quam *conelam* appellarunt, id eſt κωνικὴν, vel *Coniculam* à conica capitulorum effigie. Hæc indubitata ſunt. Dioſcorides nullam thymbram agnoſcit capitatam, ſed ἀγρίαν tantum & ἥμερον. Satiua vero *ſatureia* Latinis dicta. Cunilam noſtratem, id eſt Romanam eam vocat Columella. Et nomine *Cunila* abutitur, quod ſolum debetur thymbræ capitatæ, ſiue thymo Græco. Satureia quippe capitata non eſt, ſed eſt ſatiua thymbra, agreſti ſimilis quæ στάχυν fert, vt & thymum vulgare. Hoc vulgare thymum ſolum hoc nomine videtur fuiſſe notum Romanis. Hinc Plinio campi Narbonenſis prouinciæ thymo referti. Alterum autem thymum, hoc eſt Græcum & capitatum, ſub appellatione thymbræ capitatæ cognouerunt. Hoc genus vniuerſæ Galliæ ignotum eſt. In Hiſpaniæ tantum maritimis naſci memorant, nec in mediterraneis conſpici. Quo confirmatur opinio Theophraſti de Thymo Attico, quod negat naſci niſi in afflatu maris. Nec mirum porro propter ſimilitudinem & cognationem harum inter ſe herbarum, indiſcretim hæc nomina vſurpaſſe Romanos, & conilam vel thymbram capitatam nominaſſe Græcorum θύμον κεφαλωτόν. Gloſſæ: *cunelium*, θύμβρος, εἶδος βοτάνης. Thymum intelligit quem veteres Græci θύμβρον appellarunt, recentiores θρύμβον. Dioſcorides quum θύμον deſcribit, Græcum & capitatum tantum proponit. Idem tamen vulgaris thymi etiam meminit vbi de Epithymo agit, his verbis: ἐπίθυμον, θύμου ἐστὶν ἄνθος τοῦ σκληροτέρου καὶ θύμβρᾳ ἐοικότος. Nulla eſt θύμβρα Dioſcoridi præter eam quæ fert ſpicam. Ergo thymum quod ſimile eſt thymbræ, ſpicatum non capitatum intelligi debet. Quidquid contra ſentiant omnes

A medici, Herbarij critici, certum omnino eſt Dioſcoridem eo loco Epithymum non pro illo adſcititio vel inſerticio Epithymo quo thymum inuoluitur, ſed pro flore thymi vulgaris accepiſſe quod thymbra figura imitatur. Nec enim aliter hæc poſſis quidquid feceris interpretari, ἐπίθυμον, θύμου ἄνθος. Epithymum flos eſt thymi. Illud enim Epithymum quod circumuoluitur thymo non poteſt dici flos thymi. Thymum autem iſtud quod heic σκληρότερον & θύμβρᾳ ἐοικὸς eſſe dicit Dioſcorides, omnino diuerſum eſt ab eo thymo quod libro tertio recenſuit, cui

B & κεφάλια attribuit. Quod eſt θύμον κεφαλωτόν. Id etiam Plinius indicat vbi iuxta hanc Dioſcoridis opinionem Epithymum florem eſſe è thymo aſſerit, ſed illo quod Satureiæ, id eſt thymbræ ſimile eſt. Lib. xxvi. cap. viii. *Item Epithymum qui eſt flos è thymo, ſatureia ſimili. Differentia quod hic herbaceus eſt, alterius thymi albus.* Hæc planè Dioſcoridis ſententia Epithymum eſſe florem alterius thymi quod ſatureiæ eſt ſimile. Addit Plinius vel ex ſe vel ex alio auctore, hanc eſſe differentiam inter vtriuſque thy-

C mi florem quod thymum ſatureiæ ſimile florem habet herbaceum, alterum vero thymum flore eſt albo. Sed omnino apud Plinium legendum; *differentia quod hic heluaceus eſt, alterius thymi albus.* Nihil certius. Dicit thymum illud cui tribuitur Epithymum, florem heluaceum habere, id eſt ex purpureo albicantem. Hic enim *heluaceus* color Latinis qui inter rufum & album. Flos thymi vulgaris hunc colorem præfert, aut enim purpureus eſt, aut ex purpura albicat. *Herbaceus* ibi non poteſt locum habere. Tradit quidem Dioſcorides ſpicam thymbræ ſiue ſatureiæ eſſe ἴσχναιον. Sed heic

D de flore loquitur, non de ipſa ſpica thymi. Flos autem viridis non eſt, ſed aut purpureus, aut albicans ex rufo. Cephaloti vero thymi vel Attici flos albus, vel purpureus. Theophraſto λευκὸν καὶ μέλαν. Ex his conſtat hanc fuiſſe quorumdam opinionem, & inter illos Dioſcoridis Epithymum florem eſſe alterius thymi hoc eſt vulgaris, Satureiæ ſimilis. Quum dicit Dioſcorides thymum illud θύμβρᾳ ἐοικὸς, non de thymbra capitata id capiendum, vt vult Scaliger, ſed de vulgari quæ στάχυν habet. Nec prohibet quod ſequitur apud eumdem: ἔχει δὲ

E κεφάλια λεπτὰ κοῦφα, οἱονεὶ χαίτας ἔχοντα ὡς τρίχας. Capitula illa thymi durioris & Satyreiæ ſimilis, non ſunt capitulis illis ſimilia quæ in ſummo capitati thymi exiſtunt, ſed qualia in thymbra apparent, ſummos eius ramos ambientia, quibus diſtincta eſt eius ſpica, inter quæ floſculi purpuraſcentes calyculis emergunt, è quorum medio prodeunt fila candicantia veluti mucrones quidam vel capilli, in ſummo apice fuſci coloris. Ita thymbram ſuam Cretenſem deſcribit Cluſius, quæ poteſt eadem eſſe cum thymo vulgari, cui ſimilis habetur. Nam Crete

vt dixi & alij Græci vulgo θύμβραν vocant non thymbram ſed thymum. Ex his patet, non ſollicitandam in Dioſcoride veterem lectionem: συνειλάχας ἔχοντα ὡς τρίχας. Nam ita planè legitur in antiquiſſimo codice. niſi quod συνεάχοις habet. Intelligit plane fila vel mucrones capilloſque qui exeunt è medio floſculorum thymi vulgaris ac durioris. Peſſima vero Scaligeri emendatio ὡς πυχαί. Nec enim hoc thymum capitula habet ad inſtar ſtœchadis in ſummo cacumine extantia, ſed his tota ſpica per interualla diſtinguitur, in orbem eam cingentibus. Apud Neophytum ſcribitur: ἔχει κεφάλια πορφυρᾶ λεπτὰ κοῦφα, ὡς τρίχας πορφυρᾶς. Et ſanè purpurei ſunt flores Thymi huius vulgaris. Magnam iſtius thymi copiam, cuius flos ἐπίθυμον dicebatur, in Pamphylia & Cappadocia plurimum naſci tradit idem Dioſcorides. Sed tamen illum falſum conſtat. Sanè confudit genuina capitula Thymi durioris cum capitulis Epithymi quod illi generi thymi innaſcitur, & implicatur. Cuſcutæ ea ſpecies multis veluti filis rubris in glomerem compacta ad inſtar pileoli, quæ ſeſe thymo inuoluit, ſed iſto quod diximus vulgari. Neophytus vtramque opinionem miſcuit, Dioſcoridis qui pro flore thymi durioris Epithymum accipit, & eorum qui Epithymum inuolucrum eſſe huius generis thymi ſcripſerunt. Eius verba hæc ſunt: Ἐπίθυμον, οἱ δὲ Κάδος, Ῥωμαῖοι ἰνβολουκροῦμ, ἔοικε θύμῳ ὃν καὶ ματζουκόθρυμβον, οἱ πολλοὶ καλοῦσι, πλὴν μικροτέρους τοὺς κορύμβους ἔχει. Hæc eſt recentiorum opinio de Epithymo, immo etiam vetuſtiorum quæ, vera eſt. Epithymum inuenitur in thymo vulgari ſiue ſpicato, & ſimile eſt capitulo vel corymbo thymi capitati, ſed eſt breuius. *Inuolucrum* Latini vocabant, quod ſeſe thymo inuolueret. Palioli formam ei tribuit Plinius vbi alteram de Epithymo ſententiam explicat: *Quidam aliter Epithymum tradunt ſine radice naſci, tenue, ſimilitudine palliolí, rubens.* Ita diſtinguendum ac legendum. Fruſtra ſunt qui quaſi ex veteribus libris proferunt: *ſimilitudine pili.* Quidam habent *palmi.* Sed in melioribus *pallioli.* Heîc *palliolum* non communi ſignificatione ſumitur à Plinio pro paruo pallio, ſed eſt pileolus. Vt apud Ouidium:

Palliolum nitidis impoſuiſſe comis.

Quod pluribus alibi aſſeruimus. Hinc *palliolati* & *focaliti* apud Senecam ægrotantes qui palliolo, id eſt pileo caput tectum habent, & focali circa fauces. profecto Epithymum parui inſtar glomeris habet vel pileoli, quali tegere caput ſolebant in valetudine Romani, quod ad modulum capitis factum erat, caputque vndique premebat. Ideo κόρυμβον vocat Neophytus qui poſt illa verba ſtatim è Dioſcoride iſta ſubiicit: ἄνθος δὲ θύμου σκληροῦ καὶ θύμβρας ἴσως. ἔχει δὲ κεφάλια λεπτά. Quæ opinio eſt Dioſcoridis multum ab illa quam priore loco expoſuit diſtans. Plinius priore ſententia expoſita quæ tra-

A dit Epithymum eſſe florem è thymo ſatureiæ ſimili, protinus ſubiungit: *quidam Hippopheon vocant.* Hoc proſus pertinet ad Epithymum thymi inuolucrum. In Indice libri primi ſcriptum eſt: *Epithymum ſiue Hippotheos* vtri. Scribendum: *Hippopheos.* Non ſolum ſuper thymum & thymbram, ſed etiam ſuper ſtœben naſcitur & creſcit hoc genus inuolucri, vel inuoluuli, vt diſertè teſtatur Aëtius lib. III. στοιβὴ autem ſpinæ genus, qui etiam φεὼς appellatur, vt ſupra multis probauimus, vbi docuimus errare eos qui non diſtinguerent inter φλεών &
B φεών. Pheos ſpina eſt quæ στοιβὴ etiam vocabatur, vt conſtat ex Theophraſto & Plinio aliquot locis quæ nos emendauimus. Græcorum vulgus hodie στοιβάδα vocitant hanc ſpinam, hoc eſt στοιβάδα ex Græco antiquo στοιβάς. Nam & στοιβὴ & στοίβιον & στοιβὰς olim nominabatur Græcis. Neophytus: στοιβὴ, οἱ δὲ στοίβιον, οἱ δὲ στοιβάδα, οἱ δὲ στυβάδιον, Ῥωμαῖοι σπινα γκάεσμον. *Pimpinellam ſpinoſam* quidam hodie nomen illi faciunt. Folia ei carnoſa eſſe tradunt, & in vno pediculo plura vtrimque diſpoſita. Theophraſtus στοιβὴν inter ἀκανθόφυλλα recenſet. His foliis fortaſſe Græci
C veteres vſi pro ſtipa quam vaſis fictilibus componendis interiiciebant, & inde illi nomen στοιβή. Niſi fortè illa στοιβὴ quæ vaſis fictilibus interiiciebatur ex Phleo paluſtri herba ſumeretur, vt ſupra tetigimus. Certè ex Phleo texta fieri quæ fictilibus oleariis circumponebantur, tradit Galenus in Lexico Hippocratis: φλεώς, φλομῶδές τι ἐστὶ καὶ πεπυρῶδες φυτὸν, ὅθεν καὶ πλεκόμενα περιτίθεται τοῖς ἐλαιηροῖς κεράμοις. Hinc exponendus locus Hippocratis de natura muliebri: ἐπ' ἀμφορέως ἐλαιηροῦ τὸ πεῖθημα τῆς στοιβῆς ὑποκαίειν. Eam ſtœben ſiue ſtipam ſuccendendam eſſe ait, quæ amphoris oleariis circumponitur.
D Legendum autem πεῖθημα, non ἐπίθημα. Hæc στοιβὴ ex Phleo non ex ſpina ſtœbe. Et *ſtipam* ibi ſignificat ea vox, non *ſtœben*, quæ ſpinæ eſt ſpecies. Inepte eo loco vertunt: *Super oleariæ amphoræ operculo ſtœben ſuccendito.* Et male corrigunt: ἐπ' ἐλαιηροῦ ἀμφορέως. Sic alia ratione φλεὼς dicta στοιβὴ, quæ planta eſt paluſtris, & φεὼς ſpina fullonia quæ & ipſa στοιβὴ cognominata eſt. Gnaphalium quoque στοιβὴ vocata. Vetus Lexicon: γναφάλιον στοιβή. Quod eius folia tomentis ſerui-
E rent inculcandis. Eumdem vſum præbuerunt & Phlei papyri panniculæ. Etiam folia Phei ſpinæ quod carnoſa eſſent, & pinguia ad eamdem rem videntur vſurpata. Epithymum ſupra eam inueniri etiam Neoterici aſſerunt. Dicebatur ἐπιστοιβὴ vt ἐπίθυμον quod ſuperareicit thymo Quibuſdam veterum etiam ἐπίφεως, vt apparet dictus eſt, Nam στοιβὴ & φεὼς idem. At Plinius pro *Epipheo* nominauit *Hippopheon.* Fortè ὑπόφεων quidam vocarunt hoc genus Epithymi quod ſub pheo vel ſtœbe naſceretur. Quod ille confudit cum Hippopheo. Atqui longe aliud *Hippopheos* quam *Epiſtœbe*, vel *Epipheos.*

Genos eſt Phei vel ſtœbes, quod à magnitudine dicitur ἱππόφεως. vt ἱππομάραθρον eſt maius μάραθρον & ἱπποσέλινον maius apium, & ſimilia. Theophraſtus lib. vi. cap. π. de Cappari: τὸ δὲ καυλὸν οὐχ ὥσπερ ὁ φεὼς καὶ ἱππόφεως. Ergo Hippopheos phei ſpecies, ſed maioris. ἱπποφαὲς etiam dictum hoc Hippopheos, atque ita vocat Dioſcorides. Galenus in Lexico: ἱππόφεως, ἥτις οὐ μόνον ἱπποφαὲς ὀνομάζεται, ἀλλὰ καὶ κνάφος καὶ στοιβή. Idem alio loco: στοιβῆς καρπὸν, τὸ ἱπποφαὲς σπέρμα. Apud Hippocratem legitur, στοιβῆς. Dioſcorides tamen στοιβὴν & ἱπποφαὲς ſeorſim deſcribit & diuerſa facit. Virtutes etiam vtriuſque longe diuerſæ. Hippophaes aluum ſoluit, & bilem pituitamque detrahit. Stœbe adſtringit. Vnde & δυσεντερικοῖς vtiliter dabatur. Eadem facultate & στοιβάδα vulgarem Græcorum hodie præditam tradunt. Sed στοιβὴ eſt φεώς. At ἱππόφεως maius aliquod genus. Galenus tamen ἱππόφεως στοιβὴν interpretatur. Satis belle tamẽ Hippophaïs deſcriptio, quæ apud Dioſcoridem habetur, congruit cum deſcriptione ſtibidę vel ſtœbes recentiorum. A ſimilitudine igitur quam habet cum pheo ſiue ſtœbę videntur hanc plantam Græci appellaſſe ἱππόφεων. Vnt ſit quod ſuper ſtœben ſiue pheon naſcitur non magis poteſt eſſe pheos vel Hippopheos, quam Epithymum idem eſt cum thymo. Id quod ſuper pheon vel ſtœben creſcit, id Ἐπίφεως & ἐπιφεὼν, & ſimile eſt Epithymo quod ſuprà thymum naſcitur. ἱππόφεως vero eſt ſpina vel pheos maior. Alia ſpinæ ſpecies Græcis vocatur ἱππόφαιστον, quam & quidam ἱπποφαὲς vocarunt. Quod cognominis eſſet Hippophai, & quod eumdem vſum præberet fullonibus atque Hippophaes, eius hiſtoriam Dioſcorides ſtatim poſt Hippophaïs deſcriptionem adiunxit. Prætcrea in iiſdem locis eam naſci ait, in quibus Hippophaes. Plinius eam ſpinam inter eas ſtirpes receníuit quæ in aliena ſede viuerent, nec propriis radicibus niterentur lib. xvi. cap. xliv. *Oleaſtro quoque deputato, quod gignatur, vocant phaunos. Quod vero in ſpina fullonia Hippophaſton, calculis inanibus, folijs paruis, radice alba, cuius ſuccus ad detractiones in comitiali morbo vtiliſſimus habetur.* Non poſſum ſatis mirari Plinij indiligentiam & ἀβλεψίαν. Pheos vel ſtœbe ſpina eſt fullonia in qua gignitur id genus Epithymo ſimile quod ἐπίφεως & ἐπιφεὼν appellatur. Hoc Epithymum *Hippopheon* etiam dictum dicit. Et manifeſto Hippopheon cum Epipheo confudit. Ita etiam hoc loco *Hippophaſton* pro eo Epithymo accepit quod alibi vocauit *Hippopheon*. Quia enim ἱππόφαιστον nonnullis etiam dicebatur ἱπποφαὲς quod idem eſt cum Hippopheo, ideo & Hippophæſton de eo quoque Epithymo accepit quod innaſcitur ſtœbæ vel Pheo, quaſi idem ſit Hippopheos & Hippophæſton, & vtrumque idem cum Epithymo quod gignitur in fullonia ſpina. Mirum porro qui potuerit id Plinius ha-

A riolari de Hippophæſton, cum radicem ei det albam. Dioſcorides vero τραχεῖαν καὶ μακρὰν. Epithymum ipſe ſine radice eſſe dixit, vt ſunt pleræque eorum quæ alienis ſtirpibus innaſcuntur, vt Caſytas & alia. Ex Dioſcoridis verbis male intellectis eam mentem incidiſſe Plinio de Hippophæſto in ſpina fullonia naſcente ſuprà oſtendimus. Totum eum locum, vbi hoc dicit, ex Theophraſto adumbrauit, quo varias ſtirpes enumerat quæ in ſolo ſedem non habent, ſed in alienis arboribus & plantis creſcunt. Inter eas recenſet ſemen quod-

B dam quod in ſpina ſatum circa ortum caniculæ. in Babylonia eodem die ſurgit creſcitque ad eam amplitudinem, vt ſpinam ipſam amplectatur totam. Verba Theophraſti habentur lib. ii. de Cauſis, cap. xaii. Et hæc ſunt: εἰ δὲ καὶ σπέρμα τι τοιοῦτόν ἐστι, ὥς οἱ περὶ Βαβυλῶνα, τῇ ἀκάνθῃ περὶ τὸ ἄστρον ἐπισπειρόμενον φασὶν αὐθήμερον ἀναβλαστάνειν καὶ ταχὺ περιλαμβάνειν, καὶ τὴν ἄκανθαν. Plinius hæc de Epithymo interpretatus eſt quod innaſcitur ſpinæ fulloniæ, Stœbæ vocatæ. Idque Epithymum ἱππόφαιστον eſſe hariolatus eſt,

C quia ἱππόφεων alibi vocauerat, quum ſit ἐπίφεως vel ἐπιφεών. In paucis verbis plura peccata. Stœbe vel pheos ſpina vulgaris, cui Epithymum innaſcitur & inuoluitur. Spina illa de qua illud memorat Theophraſtus Babylonia eſt. Præterea ex ſemine ſato illud neſcio quid prouenit, quod in ſpina illa naſcitur. Epithymum ſuprà thymum thymbram & ſpinam ſtœben ſponte creſcit. Denique ſtato tantum anni tempore ſeritur illud ſemen in ſpina Babylonia quod tam citum capit incrementum, circa

D ortum nempe caniculæ, περὶ τὸ ἄστρον. Tum enim ſpina veluti turget & in ὀργασμῷ eſt. Ideo tam celeriter augeſcit id ſemen quod in ea ſerunt Babylonij. Theophraſtus capite ſequenti hanc cauſam affert adeo ſubiti illius incrementi: ἀλλὰ τὸ χωρίον δύναται λαμβάνειν τῆς ἐπισπορᾶς, ὅταν ὀργᾷ τὸ ἐπισπειρόμενον, ὥσπερ ἡ ἄκανθα φαίνεται περὶ τὸ ἄστρον. Horum nihil conuenienter poteſt cadere in Epithymum ſpinæ Stœbes. Sed vbique eiuſmodi eſt genius Plinianus. Idem ſpinam Babyloniam verbis his Theophraſti deſcripſit lib. xiii. cap. xxiv. *Non omittendum eſt, & quod Babylone ſeritur in ſpinis, quoniam non alibi*

E *viuit, ſicut & viſcum in arboribus. Sed illud in ſpina tantum quæ Regia vocatur. Mirumque, eodem die germinat quod iniectum eſt. Iniicitur autem ipſo canis ortu, & celerrimè arborem occupat. Condiunt eo vina & ideo ſerunt.* Ita hæc legenda. Meminit ſpinæ regiæ Theophraſtus lib. i. cap. x. de Cauſis, quam ἄκανθαν βασιλικὴν vocat, ſed non eamdem facit cum ſpina illa Babylonica. Immo diuerſas eſſe liquet, quod ſeorſim de his tractauit. Sed Plinium hoc mouit vt putaret ſpinam βασιλικὴν & Βαβυλωνίαν eamdem eſſe, quod Attici ceterique tum Græci βασιλέα de regibus tantum Perſidis dicerent. Sic βασιλικὰ κάρυα quæ

ex Perſide lata primum. aa & Περσικά. βασιλικὸν tamen etiam pro grandi & magno. Adde quod longe ante Plinij ætatem βασιλικὸν & βασιλεῖς de regibus Ægypti etiam Græci propriè vſurparunt. Spina itaque Ægyptia etiam βασιλικὴ iuxta hanc Plinij rationem cognominari poſſet. Doctiſſimi Herbarij *Cuſcutam* eſſe voluut ſemeu illud quod Babylone in ſpina ſerebatur. Falſi ſunt. Cuſcuta ſponte naſcitur, nec ſpinis tantum, ſed etiam aliis herbis & arboribus circumuoluitur. Semen illud ſatu prouenit, & in ſpina tantum inijcitur, idque certo tempore anni, circa exortum caniculæ. Præterea eodem die quo ſatum eſt germinat, ipſamque ſpinam occupat. Poſtremo Theophraſtus κασύταν quæ cuſcuta eſt vulgaris, ab illo ſemine ſeparat: τὸ συμβαῖνον βοτάνιον ὁ καλούμενος Κασύτας, καὶ δένδρεσι, καὶ ἀκάνθαις ἐμφύεται, καὶ ἄλλαις ποίαις. Arabice *Caſuth* quod ex Κασύτας factum eſt. Nec dubium quin Epithymum & quod ſtœbæ ſpinæ innaſcitur hoc nomine venire poſſit. Serapio: *Caſuth, id eſt cuſcuta, & in Latino dicitur thima.* Plinius: *Caſytas, non tantum arboribus, ſed etiam ſpinis circumuoluens ſeſe. Item circa Tempe Theſſalica qua Polypodion vocatur, & qua Dolichos & ſerpyllum.* Nulla mentio τεμπῶν Θετταλικῶν apud Theophraſtum, quo loco illa ſcribit de Polypodio quæ heîc Plinius Latinè vertit: ὅτι γὰρ τούτων παραδεδέχεται, ὅτι καὶ ἐν ἐλάφου κέρατι φῦναι, καὶ ὁ τέρμινθος δὲ ἐν ἐλαίᾳ, καὶ τὸ πολυπόδιον ἐπὶ τοῖς δένδροις. Planè mibi couſtat audiſſe Plinium legente anagnoſte, ἐπὶ τοῖς συνδένδροις, pro ἐπὶ τοῖς δένδροις. Et τὰ σύνδενδρα interpretatum eſſe Tempe. Nam ita Græci exponunt, Τέμπη, τὰ σύνδενδρα χωρία. Quia maximè autem celebria Tempe Theſſalica, ideo ea ſumpſit. Dioſcorides: Πολυπόδιον, φύεται ἐν πέτραις βρύα ἐχούσαις, καὶ ἐν τοῖς γεγηρακόσι πρέμνοις ἐπὶ τῶν δρυῶν. Ita legendus ille locus. Ridiculum igitur quod ait Plinius circa Tempe Theſſalica naſci Polypodion. In quibuſdam arboribus gigni dicit Theopbraſtus, & alibi ἐν πέτραις. *Phaunos* vocari qnod in oleaſtro deputato gignatur, ait Plinius. Ita enim omnes libri. Ridiculus Dalecampius, qui *Faunos* legebat & ſiluarum Deos intelligebat. Neſcio vnde *Phaunos* expiſcatus ſit Plinius. Pro eo apud Tbeophraſtum habetur, καὶ ὁ τέρμινθος δὲ ἐν ἐλαίᾳ. De Terebintbo accipere etiam abſurdum. Quippe veterum nemo Terebintbum inter eas plantas numerauit quæ in aliis naſcerentur ac viuerent plantis. nec quiſquam meminit Terebinthum arborem Syriæ peculiarem in olea naſci. In Gloſſis Heſychij reperio: Τέρμινθος, φυτὸν ἐμφερὲς τῷ λίνῳ, ἐξ οὗ πλέκουσιν Ἀθηναῖοι τοὺς ὁρμιάς. Non dubito quin de hac Termintho locus Theopbraſti ſit exponendus. Thymelæa frutex eſt, quem lino etiam ſimilem eſſe ſcribit Dioſcorides, quique adeo ab olea nomeu accepit. Vocabatur etiam λίνον. Quod de ſemine ipſius dixit Plinius. *Et in quo naſci-*

A *tur granum Cnidium, quod aliqui linum vocant, fruticem vero thymelæam.* Nou grauum tamen thymelcæ ſemini lini ſimile eſt, ſed frutex ipſe. Dioſcorides etiam ſemen ipſum thymelææ linum vocaium aſſerit: ἐκ τῆς ὁ κνίδιος κόκκος καρπὸς ὢν αὐτῆς συλλέγεται, ὃν Εὐβοεῖς μὲν Αἰτώλιον καλοῦσιν, οἱ δὲ λίνον, διὰ τὸ εἶναι τῷ σπερμάτι λίνῳ τὸ σχῆμα τῇ φύσει παρόμοιον. Neophytus: Θυμελαία, οἱ δὲ πρὸς ἄγριον καλοῦσιν, οἱ δὲ ἄγριον λίνον. ἐκ ταύτης ὁ κνίδιος κόκκος καρπὸς ὢν αὐτῆς συλλέγεται, ὃν Σύροι μὲν λινόλιον καλοῦσιν, οἱ δὲ λίνον διὰ τὸ εἶναι τῷ σπερμάτι λίνῳ τὸ σχῆμα παρόμοιον τῇ φύσει. Sic non ſolum frutex, ſed etiam cognominatum eſt linum, non quod ſimi-
B le eſſet grano lini, ſed quod in frutice proueniret lino ſimili. Vnde & λινόλιον Syri vocarunt. Frutex ipſe ἀγριόλινον dicebatur recte Neophyto, hoc eſt ſilueſtre linum. Vera itaque fuerit lectio in Dioſcoride, τῷ σπερμάτι λίνῳ ὅμοιον, id eſt ſatiuo lino. Thymelæa, linum agreſte, quia ſimilis lino ſatiuo. Recentiores Herbarij plura agreſtis lini genera recenſent à Thymelæa diuerſa. Marcellus Empiricus aliter hoc λίνον interpretatur, quam de lino frutice. *Chamelaa*, inquit, *qua dicitur reſtis olinæ, aquam detrahit.* Thymelæam intelligit, quæ etiam chamelæa
C dicta. λίνον Græce etiam reſtem ſignificat, ac rete. Heſychius: λίνον, σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἁλιευτικὸν δίκτυον, καὶ τὴν ὁρμιάν. Terminthos apud Atticos etiam frutex lino ſimilis quem in olea naſci tradit Theopbraſtus, & inter eas ſtirpes reponit, quæ ſedem habent natalem in aliis arboribus ac plantis. Hæc tamen à Thymelæa diuerſa. Mirum porro cur Plinio libuerit pro Termintho Phannos ſubſtituere in illo Theophraſti loco, & pro olea oleaſtrum. Nam oleaſter Græcè κότινος, olea ἐλαία. Præter hæc dicit in olea-
D ſtro deputato quod gignatur appellari Pbaunos. In olea ſimpliciter gigni τέρμινθον prodit Græcus auctor. Hoc igitur quod narrat heîc Plinius de Phaunis in oleaſtro deputato naſcentibus, in totum aliud. Et videtur ex alio loco Tbeophraſti in hunc id tranſtuliſſe. Vt ſerpillum & Dolichon quæ tamen buc non pertinent. Tractat Theopbraſtus eo capite de berbis ac plantis quæ in ſolo ſedem non babent, ſed in aliis arboribus creſcunt; vt viſcum, Polypodion, Caſytas & alia, vt & Termintbos quam in olea naſci memorat. In bunc cenſum
E referri non poſſunt, Serpyllum aut Dolichos. Quæ adminiculis quidem opus habent, vt creſcant, ſed in ſolo radices habent, non in aliqua alia arbore. De Dolicho ſcribit hæc lib. VIII. de Hiſt Plantarum: ὁ δὲ δόλιχος ἐὰν παρακαταπήξῃ ξύλα μακρὰ ἀναβαίνει, καὶ γίνεται κάρπιμος· εἰ δὲ μή, φαῦλος καὶ ἐρυσιβώδης. Serpyllum quoque in hoc genere & præſidium ſibi adſciſcit ex adſitis, vt & hedera, cucurbita & multa alia. Idem Theopbraſtus: ζητεῖ γὰρ τὰ πολλὰ ἑτέρου δεῖσθαι, καθάπερ ὅ τε κιττός, ἡ σμίλαξ, καὶ ἡ σικύα, ἡ ἄλλα ἄττα, καὶ τῶν ἐλαττόνων ἕρπυλλον, καὶ ἡ ἄλσινη. Ita

legendum. At Polypodion non adſitas requirit arboras, aut alia pedamenta quibus fultum aſcendat, ſed in ipſis arboribus naſcitur. ἐπὶ τοῖς δένδροις non περὶ τοῖς δένδροις. Malè itaque Plinius hæc miſcuit. *Item circa Theſſalica Tempe quæ Polypodion vocatur, & quæ dolichos ac ſerpyllum. Oleaſtro quoque deputato quod gignatur, vocant Phaunos.* Theophraſtus: καὶ ἡ Τέρμινθος δὲ ἐν ἐλαίᾳ. Hæc quum non capexet Plinius, nec ſciret quænam eſſet iſta Terminthos, ex alio Theophraſti loco ſuppleuit, ac ſoppoſuit id quod in oleaſtro deputaro gignitur. Miram heîc ſpectabis Plinij iocogitantiam & iudicij defectum ſi ita loqni fas eſt de illo viro. Theophraſtus lib. II. cap. III. Hiſtoriarum ſcribit ex oleaſtro nulla arte poſſe fieri oleam, vt neque ex pyraſtro pyrum, neque ex caprifico ficum: ὃ γὰρ, inquit, ἐπὶ τῆς κοτίνου συμβαίνειν φασὶν, ὥστε αὖ ἀφελκυσθῆς τὴν θαλλίαν, ἢ ὅλως μεταφυτευθῇ φέρειν θάλλος, μετακίνησις γίνεται μεγάλη. Quæ de oleaſtro deputato habet Plinius, & Phannis in eo naſcentibus, hinc ſumpſit. Sed verba Theophraſti contaminatiſſima ſunt. Omnino reſcribendum: ὃ γὰρ ἐπὶ τῆς κοτίνου φασὶ συμβαίνειν, ὥστε αὖ ἀφελκυσθῇς τὴν θαλλίαν ἢ ὅλως μεταφυτευθῇ, φέρειν φαυλίας, οὐ μετακίνησίς τις γίνεται μεγάλη. Negat ex oleaſtro hoc eſt κοτίνου oleam poſſe fieri, & naturam illam ſilueſtrem mitigari. Quod enim in oleaſtro deputato contingere aiunt, aut tráſlato, vt oliuas ferat φαυλίας dictas, non magnam hanc mutationem cenſeri debere. Nam φαυλίαι peſſimum oliuarum genus, quales fert tranſlatus oleaſter vel deputatos. Pollux κοντάδας ἐλαίας interpretatur. τὰς δὲ κοντάδας ἐλαίας στεμφύλους ὠνόμασε Φερεκράτης. ἐκάλουν δὲ αὐτὰς καὶ φαυλίας. Olea decacuminatione proficit. Idem, Theophraſtus lib. IV. cap. XIX. Τὰ δ' ἄλλα πάντα καὶ ἀφελκυσθέντα βλαστάνει, καὶ ἔνια καὶ κάλλιω γίνεται, καθάπερ ἡ ἐλαία. Ergo etiam oleaſter melior fit ἀφελκυσθεὶς τῆς θαλλίας. Sed hactenus ramum proficit, vt oliuas ferat φαυλίας. Quæ de nomine ipſo peſſimas & viliores oliuas ſonat, τὰς φαύλους. Rami oleæ & oleaſtri propriè θαλλοὶ Græcis. Vnde θαλλία, frondes oleaſtri, alibi θαλλίας idem auctor vocat. Certum itaque eſt in Plinio reponi debere: *oleaſtro quoque deputato, quod gignatur, vocant Phaulios.* Id eſt φαυλίους ἐλαίας. pro quo perperam in libris ſcriptum, *Phaunos.* Nunc vides quam benè Plinius Phaulias quæ in deputato oleaſtro gignuntur, inter ea ſtirpium genera retulerit, quibus in alieno natales, quia ſedem ſuam non habeant. Pæne ſtopidus factus ſum hæc legendo. Ceterum meminit etiam Ariſtoteles huiuſmodi plantarum qoæ in terra non gignuntur, ſed in aliis plantis viuont, vt viſcum Lib. IV. cap. V. de partibus Anim. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐπιγείοις φυτοῖς ἔνια τοιαῦτα, ἃ καὶ ζῇ καὶ γίνεται τὰ μὲν ἐν ἑτέροις φυτοῖς, τὰ δὲ καὶ ἀπολελυμένα, οἷον καὶ τὸ ἐκ τοῦ Παρνασοῦ καλούμενον ὑπό τινων ἐπίπετρον. Ait herbam quamdam in Parnaſſo monte naſcentam, & qoiboſdam ἐπίπετρον dictam, etiam euulſam & à ſolo vel ſaxo natali ſeparatam, paxilloque ſuſpenſam viuere. Hoc idem de aliis multis narratur. Cepitia locis humidis condita ſæpenumero germinant. De Semperoiuo idem memoratur. Lignom oleaginum in opere poſitum interdum pullulare teſtatur Theophraſtus. Ἐπίπετρον autem vocatum quod ἐπὶ πέτραις naſcatur. Hoc nominis connenit omnibus herbis quæ in ſaxoſis & petris proueniunt. Peculiare id genus fuit, cuius id nomen proprium factum. Ἐπιπέτρου meminit Theophraſtus lib. VII. cap. VIII. ἔνια δὲ καὶ ὅλως ἀείανθη καθάπερ τὸ ἐπίπετρον. Heſychius: ἐπίπετρον, εἶδος βοτάνης παρὰ Θεοφράστῳ. Lege: ἐπίπετρον. Sed quæſtioois eſt an Epipetrum Theophraſti idem ſit cum Epipetro Ariſtotelis. Locum Theophraſti vertit Plinios lib. XXI. cap. XV. *Aphace, Acinos, quam Epipetron vocant quæ nunquam floret.* Hinc eruditi medici noratont *Acinon* vocari Epipetron. Nota Ἄκινος ex Dioſcoride. Sed aduertere debuerant verba illa Plinij peſſimè corrupta eſſe quod iam obſeruanerat Turnebus. In optimis libris legitur: *Aphace, Achinopoi, Epipetron vocant quæ nunquam floret.* In Iodice manuſcripto: *Apace, Acynopoi, piretron,* pro *Epipetron.* In vetoſtiſſimo Thuanæo: *Achynopoi, ipipetron.* Omoino emendandum: *Echinopus. Epipetron vocant quæ nunquam floret.* Corrigendus & Theophraſtus in hac voce capite quo ſupra: ἢ ἀφάκη ἢ ἐχινόπους. perperam ſcribitur: καὶ ἡ τοῦ κυνώπος. Nulla eſt *Cynops* in cenſo Herbario. quare etiam expungendum ex ſcriptis Plinij lib. XXI. cap. XVII. vbi malè adhæſit in his verbis, correctorum factione; *Aliud rurſus ſpicatarum genus, ex quo eſt cynops, Alopecuros, Stepheluros, quam quidam ortygem vocant.* In Rigaltiano legitur: *ex quo eſt ſtanypi alopecurus.* In Regio ſimilis ſcriptura, & adſcriptum ſuprà *ſtanopos.* In Indice Rigaltiani codicis: *Spicarum genera, Stantops, Alopecuros Sellepyrus.* Longe magis diuerſa apod Theophraſtum ſcriptura: στεχώδη μὲν οὖν ἐστιν ὅ τε χλόων ὑπό τινων καλούμενος, πλείους ἔχων ἰδίας ἐν ἑαυτῷ. Quæ ſtupenda depranatio eſt. Nam locus ille Plinij ex hoc Theophraſti ad verbum expreſſus. Ex *Stanyps* vel *Stantops*, vt præferunt meliores libri, fieri poſſet *tanyops* aut *ſtachyops.* Τανύωψ à ſpicæ longitudine. vt Τανύπτερος, Τανύπους. Nihil nunc melius ad mentem occurrit. Vt vt eſt, illud conſtat, *Cynops* ibi locum habere non poſſe, qoæ in rerum natura non eſt. *Echinopodis* etiam alio loco mentio apud Plinium lib. XI. cap. VIII. *Ceras ex omnium arborum ſatorumque floribus confingunt excepta rumice & Echinopode.* Ita enim habent veteres omnes libri, quod iam obſeruatum eſt. Ἐχινόπους Græcis hodie dicitur. Et frutex eſt, non carduus. Non igitur Epipetron eſt acinos, vt perſuadere nobis volunt. Idem nomen eſt ἐμπετρον. Vt enim ἐπὶ πέτραις, & ἐν πέτραις, idem eſt, ita ἔμπετρον & ἐπίπετρον, herba in petris naſcens. Ἔμπετρον habet Dioſcorides.

Plinius

Plinius quoque deſcribit *Empetron* lib. xxvii. cap. ix. *Empetros quam noſtri calcifragam vocant, naſcitur in montibus maritimis, fere in ſaxo.* Dioſcorides: ἔμπετρον, οἱ δὲ φακοειδὲς, ἐν ὀρεινοῖς ἢ παραθαλασσίοις πέτραις φύεται. Ita legendum ex optimo Codice. Nam pleriſque editionibus abeſt vox πέτραις. Atqui nomen à petris habet. Plinius ita legit, qui ex Dioſcoride ſumpſit, deſcriptionẽ Empetri, aut ex alio auctore vnde ipſe Dioſcorides. *Calcifragam* à Romanis vocari dicit. Certè quod calculos frangat, & expellat. Non tamen ea virtute præditam meminit τὸ ἔμπετρον Dioſcorides, ſed bilem tantum ac pituitas & aquoſa trahere dicit in iore aut hydromeli ſumptam. Plinius addit, *& vrinas ciere calculoſque frangere.* Sanè quia & *calcifragam* Latinorum putauit eſſe, ideo hãc illi poteſtatem vimque attribuit. Sed vnde ſomniauit Plinius, τὸ ἔμπετρον calcifragam eſſe? Nam ita etiam in Indice ſcripſit: *Empetros quam noſtri calcifragam* ıtıı. Ex Græco id videtur ſumpſiſſe, ἔμπετρον οἱ δὲ φακοειδές. Genus Adiãti φακοειδὲς, quod & τριχομανὲς propriè dictum, à foliis lenticulæ ſimilibus. Neophytus: τὸ δ' ἕτερον ἀδίαντον τοῖς φύλλοις φακοειδὲς ἐναντίοις ἀλλήλων ἐπὶ τῆς ῥάβδου. Dioſcorides de Trichomane: στιχηδὸν δ' ἑκατέρου μέρους τὰ φύλλα ἔχει λεπτὰ, φακοειδῆ ἐναντία ἀλλήλοις. Trichomanes illud vt & Adiãtum calculos in veſica frangit. Vnde & *calcifragam* Latini appellarunt, & *ſaxifragam.* Plinius lib. xxii. cap. xxii. de Adianto vel trichomane: *Calculos è corpore mirè pellit, frangitque vtique nigrum. Qua de cauſa potius quam quod in ſaxis naſceretur à noſtris ſaxifragum appellatum crediderim.* Eadem ergo *calcifraga* & *ſaxifraga.* Scribonius Largus Scolopendrion Latinè *calcifragam* vocatam tradit, quia calculos etiam pellit. Marcellus Empiricus *Saxifragã* eamdem nominat. Calculi tamen qui in corpore ſunt, non dicuntur ſaxa: & ſaxifraga potius videtur dicta quod è ſaxis erumpat, & naſcendo veluti ea rumpat. Sic herbas quæ è terra exeunt, cacumine ſuo terram rumpere poëtæ dicũt. Vt vt ſit, Plinius φακοειδὲς *calcifragã* interpretatus eſt quia Trichomanes φακοειδὲς, quod calcifragum eſt. Lata tamen inter ἔμπετρον φακοειδὲς, & inter ἀδίαντον φακοειδὲς differẽtia eſt. Empetrum in maritimis tantum ſaxis naſcitur & ſaporem ſalſum habet. Dioſcorides: ἁλμυρὸν ἐν τῇ γεύσει. At Adianton φακοειδὲς quod & Trichomanes vocatur, vbique prouenit, & guſtu quidem adſtringenti non tamen ſalſo. Præterea Trichomanes lapillos veſicæ frangit, qua facultate caret Empetrõ. Sic ἔμπετρον φακοειδὲς eſt non etiam calcifraga. Alias lens paluſtris etiã calcifraga eſſet quia φακοειδής. Pari genio idem Plinius Adianton facit topiarium fruticem: *aquas reſpuit perfuſum merſumque ſicco ſimile eſt. Vnde & nomen à Græcis, alioquin frutici topiario.* Quæ verba ſic accipiunt docti quique Plinio fauent vel contra ius, vt adianto margines puteorum fontiumque veluti topiario opere veſtiri intelligamus. Non hæc eius mens fuit. *Fruticem topiarium* planè vocauit Adianton: Quis vero

A fruticem eſſe dixit, quæ herbula eſt ſine caule? *Achanton* omnino cogitauit in Adianto. Nam Acbantos frutex topiarius. Non leuiora ſunt quæ peccauit in hiſtoria Adianti quam partim verbis Theophraſti, partim Dioſcoridis pertexuit, & diſparia prorſum ſociauit. Theophraſtus duo genera ſtatuit ἀδιάντου nigrum & candidum, nulla alia re niſi colore diſcreta. Tertium genus addit τριχομανὲς propriè appellatum. Theophraſti clara hæc ſunt de Adianto: γένη δὲ αὐτοῦ δύο, τὸ μὲν λευκὸν, τὸ δὲ μέλαν. χρήσιμα δὲ ἀμφότερα πρὸς ἔκφυσιν
B κεφαλῆς τριχῶν. φύεται δὲ μάλιστα περὶ τὰ ἔφυδρα. En duo Adianti genera Nigrum & Candidum, circa tigua & aquas naſcẽtia. Subiicit ſtatim de Trichomane: ὡς δὲ οἴονταί τινες καὶ πρὸς τραγυſ...ειδα τὸ τριχομανὲς ποιεῖ, ἔχει δὲ τὸν καυλὸν ὅμοιον τῷ ἀδιάντῳ τῷ μέλανι, φύλλα δὲ μικρὰ ςρίφνα καὶ πυκνὰ, καὶ πεφυκότα καταντικρὺ ἀλλήλων. ῥίζα δὲ οὐκ ἔχει. χωρία δὲ φιλεῖ σκιερά. Et foliorum figura, & loco natali diſcernit hoc Trichomanes ab vtroque Adianto. Vmbroſa & opaca loca amare dicit. Adiãtum vero vtrumque aquatica. Folia breuia admodum ac denſa Trichomani eſſe, & contrariis pediculis inuicem oppoſita, vt in filice cernere eſt. Ergo
C talia non habet Adiantum, quod folia coriandro ſimilia habere tradit Dioſcorides. Trichomanes vero apud eumdem Dioſcoridem filici ſimile, & foliis φακοειδῆ. Quod idẽ omnino eſt cum Trichomane Theophraſti. Hæc cùm ita ſint, Plinius Adianti genera, ac differentias percenſet ad hunc modum: *Duo eius genera candidum & nigrum breuiuſque. Id quod maius eſt Polytrichon: aliqui Trichomanes vocant. Vtrique ramuli nigro colore nitent, foliis filicis ex quibus inferiora aſpera ac fuſca ſunt, omnium autem contrariis pediculis denſa inter ſe ex aduerſo, radix nulla.* Ita ſcribunt veteres libri. Ex variis auctoribus hæc contexuit, & mirificè
D conturbauit. Duo genera facit Adianti ex Dioſcoridis ſententia, qui ἀδίαντον vnicũ recẽſet, & τριχομανὲς, quod illi alterum eſt Adianton. Quod in candidum & nigrum diuidit, id ea Theophraſto mutuum ſumpſit. Quod nigrum breuius eſſe ait, id ea alio auctore habet. Theophraſtus ſcribit Trichomanes caulem habere nigro adianto ſimilem. Breuiſſimum vtique Trichomanes. Ergo & nigrum Adianton breuius candido. Falſum itaque quod ſequitur apud Plinium: *Id quod maius eſt Polytrichon, aliqui Trichomanes vocant.* ſic enim legitur in vetuſtis Codicibus. Tri-
E chomanes Plinio maius eſt Adianton, idemque cum Polytricho. Certè Adiantum etiam πολύτριχον vocatum quod criſpum denſumque capillum faceret. Theophraſtus de vtroque Adianto: χρήσιμα δὲ ἀμφότερα πρὸς ἔκφυσιν κεφαλῆς τριχῶν. Dioſcorides in antiquiſſimo Codice: ἀδίαντον, οἱ δὲ πολύτριχον, θαμνίσκος ἔχει φύλλα κοριάνδρῳ ἐπεσχισμένα ἐπὶ ἄκρου. Reliqua quæ in vulgatis adduntur, ſpuria ſunt. Diuerſum ab hoc Polytrichomanes. Si illud maius Adianton, iſtud minus. Sed error ille, non tralaticius, quod vtrique Adianti generi

folia filicis tribuit, & contrariis pediculis inter ſe denſa ex aduerſo. Hoc proprium Trichomanis. Nam Adianto folia coriandro ſimilia. Vnde & κόριον ἔνυδρον quidam vocarũt teſte Neophyto: οἱ δὲ κόριον ἔνυδρον, id eſt *coriandrum aquaticum*. In deſcriptione Adianti apud Dioſcoridem delenda illa ex editionibus verba: εὐθαλῆ φύλλα ὅμοια πτερίδι μικρὰ λίαν. Quæ nulla comparent in vetuſtiſſimo exemplari, & pertinent ad hiſtoriam Trichomanis. Simile quidem filici Trichomanes, quãtum ad foliorum ordinem ex aduerſo ſibi reſpondentium contrariis pediculis. Hinc & πτέριον & ὀπτέριον Græci dixerunt, Latini *pinnulam*, *& filiclam* vt ex Apuleio & Neophyto diſcimus, foliorum tamen ipſorum figura non filici ſimilia, ſed lenticulæ, ex quo & φακοειδὴς appellatum. Recte Dioſcorides de Trichomane: πτερίδι ὅμοιον, τὰ φύλλα ἔχον φακοειδῆ. Non recte Plinius foliis filicis Adiantou eſſe prodit. Ex hoc tamen errore Neophytus Adiantum vnum facit quod folia filici ſimilia habet, alterum quod lenticulæ. Quibus ſi tertium addas cum foliis coriandri, tria erunt Adianti genera. Totidem ſane ille conſtituit. Ἀδίαντον, inquit, οἱ δὲ πολύτριχον, οἱ δὲ κόριον ἔνυδρον. Ἀδίαντον ἕτερον, οἱ δὲ πτέριον, οἱ δὲ ὀπτέριον. Ῥωμαῖοι καπιλλάρε, οἱ δὲ πτερίκουλουμ, οἱ δὲ φιλίκουλαμ, φύλλα ὅμοια πτερίδι. τὸ δ' ἕτερον ἀδίαντον, τοῖς φύλλοις φακοειδέσιν ἀντίοις ἀλλήλοις ἐπὶ τῆς ῥάβδου. Atqui hæc duo vnum ſunt quod filici ſimile eſt foliorum ſitu, folia autem ipſa facie φακοειδῆ. Adianton maius propriè Πολύτριχον. Trichomanes autem Καλλίτριχον. Plinio alibi recenſentur Πολύθριξ & Καλλίθριξ veluti diuerſæ ab adianto herbæ, quum tamen Πολύθριξ idem ſit cum Adianto Polytricho. Et καλλίθριξ cum Trichomane Callitricho. Sed ex alio auctore hauſit illa qui πολύτριχα vocauerat Adianton, Trichomanes autem Καλλίτριχα. Lib. xxv. cap. xi. *Polytricha diſtat à Callitricha quod iuncos albos habet, & folia plura maioraque, frutice quoque maior eſt, defluentem capillum confirmat & denſat.* In veteri Codice habetur: *Polytria diſtat à Callitrice.* Lege, *Polythrix diſtat à callitriche.* ἡ πολύθριξ διαφέρει τῆς καλλιτρίχας. In Indice manu exarato *Polythrix & Callithrix* rectè ſcribitur. Et paulo poſt eodem capite: *Fit ex callitriche ſternutamentum, Folia ſunt lenticulæ ſimilia. Caules iunceis tenuiſſimis radice minima.* τριχομανὲς ſiue ἀδίαντον φακοειδὲς auctor ille planè intellexit, vt per Πολύτριχα Adiantum maius coriandri ſimile. de Trichomane idem narrat quod de Callitriche lib. xxvii. cap. xiii. ſternutamentum mouere guſtatũ, adianto ſimile eſſe, foliis lenticulæ denſis amaris aduerſis inter ſe. *Iunceos* vocat tenuiſſimos caules Trichomanis quibus adhærent foliola. καυλία & ῥαβδία Dioſcorides appellat. Sic Adiantum propriè Πολύτριχον. Trichomanes autem Καλλίτριχον. Sed omnia hæc cognomina confuderunt. Plinius in Indice: *Adianto ſiue Callitricho, ſiue Trichomane, ſiue Polytricho, ſiue Saxifraga genera* II. *Medicina* XXVIII. Poſteriores auctores Græci Latini-

A que his quoque nominibus ſine diſcrimine vſi ſunt, vt Apuleius, Auctuarij ad Dioſcoridem auctor, Neophytus & alij. Quos omnes puto dum Plinium ducem ſequuntur, aberraſſe. Apuleius capite de Polytricho: *Græcorum alij Adianton, alij Polytrichon, alij Trichomanes, alij Ebenotrichon, alij Hopteron.* Idem capite de Callitricho Splenion etiam ſiue Scolopendrion ſub eadem appellatione inuoluit, & cum adianto & trichomane idem eſſe vult: Scolopendrion ſaxifraga. Trichomanes etiam Saxifraga. Ideo vtrumque confudit. Et ſanè alio capite quo ſaxifragæ virtutes & nomina exponit, ſcolo-
B pendrion & adianton ita appellata docet: *A Græcis dicitur Saxifragos, alius Adiantos, alius Scolopendrion, quibuſdam Scolymos.* Fortaſſe etiam ab aliqua ſimilitudine quam inter ſe habent Scolopendrion cum Adianto Trichomane facit idem eſſe. Scolopendrion Dioſcoridis ita dictum quod folia habeat ſcolopendræ animali ſimilia, quæ centipeda Latinis dicitur. Folia illi inciſa eſſe dicit Dioſcorides, ὡς τὰ τοῦ πολυποδίου. Qui ab hac eadem cauſa dictum Πολυπόδιον. Theophraſto teſte Polypodium folia maioris habet filicis. Trichomanes Adiantum πτερίδι ὅμοιον Dioſ-
C corides tradit Vnde & πτέριον & ὀπτέριον Græcis recentioribus appellatur. Latinis *pinnula* & *filicula*. Scolopendrion Dioſcoridis etiam πτέρυξ ob eam rem vocabatur. Dioſcorides: Ἄσπληνος, οἱ δὲ σκολοπένδριον, οἱ δὲ ἡμιόνιον, οἱ δὲ σπλήνιον, οἱ δὲ πτέρυγα. Ex hac voce *Pteryga* factum *Ceterach*, quo hodie nomine hoc genus ſcolopendrij vocant officinæ. Nam vt P & C ſæpe inuicem mutari ſupra docuimus, ex *Peteryga & Ceteryga* corruptum *Ceterac*. At quam *Scolopendriam* hodie appellamus, multum ab illa Scolopendria Dioſcoridis diuerſa, eadem tamen quod mireris, cum Σκολοπενδρίῳ Theophraſti. Quod noſtri
D Herbarij non aduerterunt. Scolopendrion noſtras vulgo *Lingua Ceruina* dicitur à figura. Theophraſtus lib. ix. cap. xix. Hemionij herbæ folium Scolopendrio ſimile tradit: τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον σκολοπενδρίῳ. Quod non poteſt niſi de noſtro vulgari Scolopendrio accipi. Ἡμιόνιον Theophraſti eſt ἡμιονῖτις Dioſcoridis, qui etiam ἡμιόνιον appellat. Heſychius: ἡμιόνιον πόας εἶδος. Hæc Dioſcoride auctore folium emittit ὅμοιον δρακοντίῳ, μηνοειδές, per μηνοειδὲς intelligit corniculatum. Et ſanè ex parte pediculi lunam in cornua
E curuatam refert, quod Græci proprie vocant μηνοειδὲς, id eſt lunæ corniculatæ figura. Si Hemionitis folium habet Scolopendrij, non id poteſt eſſe Scolopendrij cui folia ſunt Polypodij vel filicis maioris. Erit igitur Scolipendrion vulgare quod Phyllitin eſſe conſtat. Nihil tam ſimile quam folium Phyllitis & Hemionitis. Nihil tam diſſimile quam Hemionitis & Scolopendrij Dioſcoridei folium. Dioſcorides quidem ait Scolopendrion ſuum etiam dictum eſſe ἡμιόνιον. Non ab vlla formæ

ſimilitudioe hoc factum, ſed ab effectus pari poteſtate. Nam & Ἡμιόνιον etiam in Aſplenis medicamentis ad lienoſos æqualis efficaciæ atque Scolopendrion ipſum. Neophytus Hemionitin etiam ſcolopendrion dictam oſtendit. Vnde & σπλήνιον quoque cognominatum. Dioſcorides: ἡμιονῖτις, οἱ δὲ σπλήνιον. Theophraſtus de Hemionio: ὅμοιον δὲ φύλλον σκολοπενδρίῳ, χρῶνται δὲ καὶ πρὸς τοὺς σπλῆνας, ὥσπερ τῷ κλυμένῳ. Mirum cur non potius dixerit, ὥσπερ τῷ σκολοπενδρίῳ. Cuius hæc propria virtus, & proinde nomen ἄσπληνος & σπλήνιον. Sed hæc ratio eſt manifeſta. Theophraſti σκολοπένδριον non eſt idem cum Scolopendrio Dioſcoridis Aſpleno. Noſtras eſt ſcolopendrion quæ Phyllitis eſt. Hæc nihil ad lienem curandum conducit. Longa itaque diſtat Σκολοπένδριον Theophraſti à Dioſcoridis σκολοπενδρίῳ. Nominis etiam ratio in vtroque diuerſa. Dioſcorideum Scolopendrium à forma folij ſic appellatum: φύλλα ἔχει σκολοπένδρᾳ τῷ θηρίῳ ὅμοια. Multis nempe inciſuris, veluti pedes ſcolopendræ referentibus. Hinc & λογχῖτις etiam appellata. At Scolopendrion Theophraſti, quæ eſt Phyllitis quod contra morſus ſcolopendræ valeret, & aliorum ἑρπετῶν videtur nooien inueniſſe. Sanè φυλλῖτις quæ eſt σκολοπένδριον Theophraſti & noſtrum, πρὸς σκολοπενδρῶν δήγματα ποιεῖ, vt teſtis eſt Dioſcorides. In his ἑρπετοῖς etiam ſcolopendra. Sic σπλήνιον appellatum à curando ſplene. Thapſia ὑπώπιον etiam dicebatur quod ſuggillata ſanaret. Theophraſtus de Thapſia: ὑπώπια δὲ ποιεῖ ἐκλευκα. Ita ſcribenda hæc verba quæ ſic leguntur vulgo: ὑπώπια δὲ ποιεῖ ἄλλα ἐκλευκα. Suggillationes aiunt facere ſuccum Thapſiæ, verum planè alba quod ineptum eſt. ὑπώπιον eſt ἐρυθρὸν vt ait Ariſtoteles de Rhetorica. Thapſiæ ſuccus illitus, ea in pallorem dabat ac curabat. Ita ergo & Σκολοπένδριον Theophraſti dictum à curandis morſibus ſcolopendræ. Ceterum Hemionitis apud veteres ea propriè fuit, quam ἄσπληνον vocarunt & σπλήνιον, non Scolopendrion Dioſcoridis. Vitruuius lib. I. cap. IV. de flumine quodam Cretæ quod eſt inter Gnoſon & Cortynam: *Dextra & ſiniſtra eius fluminis paſcuntur pecora, ſed ex his quæ paſcuntur proximè Gnoſon, ſplenoſa. Quæ autem ex altera parte proxima Gortynam non habent apparentem ſplenem. Vnde etiam medici quærentes de eadem re inuenerunt in his locis herbam quam pecora rodendo imminuerunt lienes. Ita eam herbam colligendo curant lienoſos hoc medicamento, quod etiam Cretenſes Aſplenon vocitant.* De ſcolopendrio Aſpleno Dioſcoridis vix poſſunt intelligi, quod in illis locis naſcitur in quibus nulla pecora paſci queant, in muris quippe & ſaxis ipſis. Dioſcorides: φύεται ἐν πέτραις καὶ τοίχοις τοῖς ἀπὸ τῶν κοχλάκων παλαιοῖς. Ita legitur in optimo libro. Intelligit parietes ex lapillis rotundis fluuiatilibus factos, in quorum commiſſuris naſcitur Scolopendrion. Inde Latinis *cochlaca* dicti. Feſtus: *Cochlacæ dicuntur lapides ex flumine rotundi ad cochlearum ſimilitudinem.* Galenus in Lexico λίθος μέλας, μολίτης, κόχλαξ. Hemionion vero in ſaxoſis & montoſis locis prouenit. Hoc *Aſplenon* Cretenſe. Ac fortean ab illa parte fluminis quæ proxima Cottyoam erat montana fuere, in quibus naſcebatur plurimum Hemionium quod captæ & muli rodebant. Mulos huius herbæ appetentiſſimos eſſe tradit Theophraſtus, & inde nomen. ἐρῶσι δὲ, inquit, χωρία φιλεῖ καὶ πετρώδη. At ſcolopendrion Aſplenon in ipſis ſaxis & muris. Scolopendrion ἄσπληνον, Hemionion ἄσπληνον. Inde vtrumque confuderunt. Plinius lib. XXVII. cap. V. *Aſplenon ſunt qui Hemionion vocant, folijs trientalibus multis radice limoſa cauernoſa ſicut filicis candida hirſuta. Nec caulem, nec florem, nec ſemen habet: Naſcitur in parietibus opacis, humidis, laudatiſſima in Creta.* Hæc deſcriptio partim Scolopendrio, partim Hemionio conuenit. Ita autem ſcribendus ille locus. *Aſplenon ſunt qui vocant Hemionion.* Et in Indice: *Aſplenos, ſiue Hemionos.* Ἡμιόνιος quoque Theophraſto appellatur: τῇ δ᾽ ἡμιόνῳ τὸ φύλλον εἰς τὸ ἄσπληνον. Teucrion quoque ἄσπληνον & σπλήνιον. Et quæcunque aliæ herbæ vim habent curandi ſplenis ἄσπληνον & σπλήνιον dici queunt. Ex eo & Scolopendrion πτέριον quoque dictum annotat Neophytus: Σκολοπένδριον, οἱ δὲ ἄσπληνον, οἱ δὲ σπλήνιον, οἱ δὲ πτέρυγα, οἱ δὲ ἡμιόνιον, οἱ δὲ ἀτθήριον pro τεύκριον. Malè pro eo in Auctuario Dioſcoridis ſcribitur: ἀθήριον. Apud Plinium lib. XXV. *Teucria quam Hemionion quidam vocant.* Libri tamen meliores habent: *quam Hermionen.* Et in Indice: *Teucria, ſiue Hermione, ſiue Splenios.* Nullam hæc profecto habet cognationem cum Hermionio, niſi ſolam facultatem tumidi lienis imminuendi. Quod ad calcifragæ aut ſaxifragæ appellationem attinet, ea ſimiliter omnibus herbis competere poteſt ex æquo, quæcunque aut in ſaxis naſcuntur, aut calculi frangendi vim habent. Harum in numerum quæ calculum expellunt, venire non quit Emperron cuius ſapor falſus. Salis quippe vſus immodicus etiam calculoſis nociuus. Ergo & quæcunque ſalſo ſapore ſunt, parum iis accommoda. Sed nec Dioſcorides hac facultate valere ἔμπετρον meminit. Nulla porro ex iis quæ aut ſaxifragæ à veteribus, aut hodie hoc nomine recenſentur à Neotericis Herbariis cum Empetro Dioſcoridis facere deprehenditur. Apuleius plures herbas eaſque diuerſi generis ita dictas commemorat. Neophytus Σαξίφραγον quandam ſpeciali appellatione ſic vocatam in Herbario ſuo meminit his verbis: Σαξίφραγον οἱ δὲ Πετραῖον, οἱ δὲ βρέχον, Ῥωμαῖοι Σαξίφραγον, θαμνίον ἐστὶ φρυγανῶδες ἐν πέτραις καὶ τραχέσι τόποις φυόμενον. Huius Saxifragæ mentio etiam apud auctores Artis Veterinariæ Græcos, ſed Σαξίφραγον omnes vocant, more ſuo, quia ſic ma-

gis ad Græcum ſonum accedit, quam Σαξίφραγος. Ita ſcribitur apud Apſyrtum, Neophytum & alios etiam vetuſtiores in libris manu exaratis. Ita ſcripſiſſe Paulum Æginetam ſeries litterarum prodit lib. VII. Σαρκοκόλλα, Σαξίφραγος, Σατύριον. In quibuſdam additur etiam ἴμπετρον vocari. Non nego ita vocari poſſe, aut etiam ἐπίπετρον: ſed eſſe ἴμπετρον Dioſcoridis, aut ἐπίπετρον Ariſtotelis & Theophraſti, id verò nego ac pernego. Fortaſſe hæc ſaxifraga eſt quã vulgo *ſalniam vitam* dicunt. Alias & ſcolopendrion ſaxifraga, & Trichomanes & aliæ pleræque. Caput de Saxifrago apud Dioſcoridem non ipſius auctoris eſt, ſed ex recentioribus adtextum vt Neophyto & alio. *Petræam* etiam dictam notat Neophytus. Πετραῖον apud Theophraſtum quod diuerſum ab Epipetro eiuſdem. Idem Neophytus inter lentis paluſtris cognomina, τὸ ἐπίπετρον etiam refert. φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, οἱ δὲ φακὸς ἄγριος, οἱ δὲ ἐπίπετρον. Ita legendum non ἐπίπετρον. Nihil tamen tam contrarium quam petra & palus. Sed lens paluſtris videtur hoc nomine ἐπίπετρον à quibuſdam donata, quod ſic aquis innatet vt Epipetron ſaxis maritimis innaſcitur. Nam & ἐπίπετρον φακοειδές. Videant Herbarij an ex hac ſimilitudine & nominum commutatione perueniri poſſit ad notitiam Epipetri Dioſcoridei. Etiam illud inquirant ecquod illud genus ἐπιπέτρου fuerit in Parnaſſo naſcentis, quod è ſaxo natali auulſum, paxilloque ſuſpenſum diu adhuc viuere poſſit. Aliud vtiq; hoc ἐπίπετρον ab illo Dioſcoridis ἰμπέτρῳ, & aliorum ἐπιπέτρῳ. Ariſtoteles qui meminit herbarum ἐν ἄλλοις φυτοῖς naſcentium viuentiumque, nullã nominauit ἐπίθυμον inter illas præcipuè memorandam. Cuius tamen nec Ariſtoteles, nec Theophraſtus mentionem fecere, niſi hic ſub nomine Καυλὸς illud intellexerit; quod non puto. In thymo naſcitur ſpicato. At thymũ Theophraſti capitatũ eſt. Iſidorus: *Epithymum Græcum nomen quod Latinè dicitur flos thymi. Nam flos Græcè thymum vocatur. Eſt autẽ flos thymbræ ſimilis.* Hoc eſt quod ſupra notabam quoſdã ἐπίθυμον accepiſſe, pro flore alterius thymi, quod eſt thymbræ ſimile. E contra *thymum* pro ἐπιθύμῳ apud Serapionem: *Caſuth, id eſt cuſcuta in Latino dicitur thyma.* Dioſcorides igitur ἐπίθυμον tradit eſſe florem thymi durioris, & Thymbræ ſimilis. ei tamen κεφάλια attribuit. Eo errore inductus Oribaſius ἐπίθυμον & θυμὸν κεφαλωτὸν idem eſſe ſcribit: θύμον κεφαλωτὸν ἔνιοι, ἄλλοι δὲ ἐπίθυμον καλοῦσι. θυμώδιον πᾶσι γνώριμον. Hinc inter thymi capitati cognomina, καὶ ἐπιθυμίδα recenſet Neophytus: οἱ δὲ θύμος κεφαλωτὸς, καὶ τοῦς ματζουνάθρυμβος, οἱ δὲ ἐπίθυμος. Ex his conſtat Epithymum, pro thymi flore nonnullos intellexiſſe. Aliud tamen Epithymũ Dioſcoridis, aliud Oribaſij. Illud flos eſt thymi ſpicati. Hoc flos thymi capitati. Diuerſum ab vtroque Epithymum cuſcuta, quod thymo ſpicato innaſcitur & circumuoluitur. Quæ omnia confuderunt auctores. Duo genera Thymi: vnum Italiæ & Galliæ notum quod eſt ſpicatum & thymbræ ſimile. Quod Romani olim propriè *thymum*, Italique hodie ſic vocãt, & ſic nos vocamus. Aliud capitatum Græciæ familiare, quod in duo genera iterum diuiditur, alterũ quippe flore candido, alterũ purpureo. λευκὸν & μέλαν Theophraſtus nũcupat. Hoc thymum Latini veteres *thymbræ capitatæ* nomine indigetarũt. *Cunila capitata* Plinio. Hermolaus ὀρίγανον κεφαλοειδὲς Hippocratis eſſe cenſebat. Cui non aſſentior. Origanum κεφαλοειδὲς eſt onitis, quæ κεφάλια habet, non σκιάδια vt ceteræ. Dioſcorides de Oniti: ἢ τὸ σπέρμα ὥσπερ κορύμβους συνεχεῖς ἐπικειμένους ἔχει. Hæc origani ſpecies κωβλιὼν dicta antiquis Græcis, id eſt capitata. Heſychius: κωβλιὼν ὀρίγανον. Nam κώβη eſt caput. Atque hæc hactenus, quæ omnia à Troglodytis reueximus. Quid opus erat inquies tam longinque petere quæ prope nos naſcũtur? Ratio hæc eſt. Quum inibi eſſem propter myrrham, libuit etiam hæc parata vulgariũ herbarum περιεμπορεύματα in naues onerare, quod vulgarem mihi ſaporem non habere viderentur.

Pag.87.E. *Itaque exquiſito Atlantico mari vſque in occaſum*] Nempe ab India & Oriente ipſo vſque in occaſum exquiſito Atlantico mari. Quod ἀβλεψίας omnem ſuperat, eſtque maxime ridiculum. Plinianum tamen eſt ne Solinianum tantum cenſeas. Id quod minus mirum eſſet.

Etiam Gorgadum meminit inſularum.] Ita repoſuimus ex libris. Vulgo erat: *Gorgonũ.* Apud Plinium ſunt *Gorgades* etiã in antiquitus editis, quas male *Gorgatas* eſſe voluerunt in poſtremis editionibus. In libris quoque Marciani ita ſcribitur: *Sunt & Gorgades Inſulæ obuerſa promontorio quod vocatur Heſperuceras.* Incertus auctor in ſcripto exemplari vocat *Gorgodes* pro Gorgades: *Fortunatæ atque Gorgodes Heſperideſque. Inſulæ quod ſunt in Occidẽtali pelago Africæ multi nunciant. Longius ab Africa Gorgodes quam Fortunatæ, & Heſperides quàm Gorgodes.* Sed rectũ *Gorgades*: αἱ Γοργάδες. Ita vocatæ inſulæ Gorgonum. Ex Γοργὼ, Γοργὰς, & Γοργὶς. Nam & Γοργίδες dictæ. Heſychius: Γοργίδες, αἱ ἀκατίδες. Sophocli in Dædalo Γοργάδες erãt Celoces, à celeritate. Nam γοργὸς citus & celer. Heſychius: Γοργάδες, ἀκάτιος. Σοφοκλῆς Δαιδάλῳ. Idem: Γοργὸς, ὀξυκίνητος, ταχύς. Qui Gorgadas eas inſulas incolebant miræ fuiſſe pernicitatis traduntur. Plinius: *Penetrauit in eas Hanno Pænorum Imperator, prodiditque hirta fœminarum corpora viros pernicitate euaſiſſe.* Eas feminas vocat *Gorgadas* Ita enim legendum ex libris: *duarumque Gorgadum cutes argumenti & miraculi gratia in Iunonis tẽplo poſuit.* Sanè Gorgades feminæ, αἱ γοργάδες ſunt veloces feminæ, vt γοργάδες ἀκάτιες, cita nauigia. An ex hac nominum ſimilitudine, has Gorgadũ inſulas, id eſt pernicium feminarum, eaſdem fuiſſe, quas olim à Gorgonibus habitatas finxit vetuſtas, interpretati ſunt? Sed in talibus nihil affirmare longè tutiſſimum. Illud conſtat feminas illas quas miræ pernicitatis fuiſſe tradidit Iuba, rectè Græco vocabulo dictas Γοργάδας.

•Pag.87.E. *Obuerſa ſunt promuntorio quod vocamus Heſperion ceras.*] Libri habent: *Heſperu ceras.* Atque ita apud Plinium: *& promuntorium quod vocauimus Heſperu ceras.* item paulo poſt: *ab iis ad Heſperu ceras vnius.* Nec aliter Marciani Capellæ codices legunt. Ἑσπέρου κέρας volunt eſſe promuntorium quod vulgo dicitur, *Caput viride.* Sed magis eſt vt ſit illud promuntorium quod vocatur à Luſitanis, *Cabo de las Palmas.*

Prodidit denique Xenophon Lampſacenus Hannonem Pœnorum regem in eas penetrauiſſe.] Hoc obtinere vult Solinus, vt finis illi reſpondeat principiis, & toto in curſu ſibi conſtet. Hanno vetuſtior Xenophonte Lampſaceno. Quomodo igitur hic de illo prodere potuit? Sed nec Plinij hæc mens, quam nec hic vidit noſter, nec in ſomniis. Verba eius ſic habent: *Contra hoc promuntorium Gorgades inſulæ narrantur, Gorgonum quondam domus, bidui nauigatione diſtantes à continente, vt tradit Xenophon Lampſacenus. Penetrauit in eas Hanno Pœnorum imperator, prodiditque hirta fœminarum corpora viros pernicitate euaſiſſe.* Diuerſæ hæ ſunt res, & diuerſi auctores. De Gorgadibus inſulis tradidit Xenophon Lampſacenus contra promuntorium Heſperu ceras obuerſas eſſe, & diſtare à continente bidui nauigatione. At Hanno Pœnorum imperator ſcripto prodidit ſeſe in eas penetrauiſſe, & feminas ibi inueniſſe toto corpore hirtas, quæ viros pernicitate euaſerint. Hoc igitur ipſe de ſe narrauit Hanno, non Xenophon de eo dixit.

Heſperidum inſulæ, ſicut Seboſus affirmat, dierum quadraginta nauigatione in intimos maris ſinus receſſerunt.] Nec hoc dixit Seboſus, nec id illum dixiſſe refert Plinius in his verbis: *Vltra has etiamnum duæ Heſperides inſulæ narrantur. Adeoque omnia hæc incerta ſunt, vt Statius Seboſus à Gorgonum inſulis prænauigatione Atlantis dierum* XL. *ad Heſperidum inſulas curſum prodiderit, ab his ad Heſperu ceras vnius.* Heſperides inſulæ longe remotiores Gorgadibus. Nam Gorgades magis ad Septentrionem. Seboſus Heſperidas ab inſulis Gorgonum quadraginta dierum nauigatione ad meridiem diſtare prodiderat, quo in curſu prænauigabatur Atlas. per quæ ſignificat à Septentrione in meridiem ea nauigatione procedi. At Solini ſententia eſt Heſperidas à continente diſtare quadraginta dierum velifico curſu. Nihil enim aliud poteſt ſignificare quod ait eas dierum quadraginta nauigatione in intimos ſinus maris receſſiſſe. Mens autem Seboſi ac Plinij fuit tot dierum numero abeſſe à Gorgadibus quæ magis ſunt Septentrionales. Ab Heſperidibus porro ad Heſperu ceras vnius diei curſum eſſe idem Seboſus tradidit, verſus meridiem tendenti.

Fortunatas inſulas contra læuam Mauritaniæ tradunt iacere.] Plinius: *Sunt qui vltra eas Fortunatas putant eſſe, quaſdamque alias, quarum numero idem Seboſus etiam ſpatia complexus, Iunoniam abeſſe à Gadibus* DCCL. M. *paſſuum tradidit.* De Auto-

A lolibus intelligit, vltra quas Fortunatas eſſe quibuſdam proditum ſcribit. Et totus ille locus ſic iunctim vno protelo legendus: *Nec Mauritaniæ inſularum certior fama eſt. Paucas modo conſtat eſſe ex aduerſo Autololum à Iuba repertas, in quibus Gætulicam purpuram tingere inſtituerat. Sunt qui vltra eas Fortunatas putant eſſe, quaſdamque alias, quarum numerum idem Seboſus, etiam ſpatia complexus Iunoniam abeſſe à Gadibus* DCCL. *tradit.* Duas ibi ſententias de Fortunatis inſulis refert Plinius, vnam Statij Seboſi, alteram Iubæ, ſatis inter ſe diſſitas. Iuba ſex numero eas eſſe tradidit, Ombrion, duas Iunonias, Caprariam, Niuariam, & B Canariam. Ptolemæo quoque ſex recenſentur iſtis nominibus: Ἀπρόσιτος νῆσος, Ἥρας νῆσος, Πλουιτάλα, Κασπερία, Κενωρία, Χαπερία. Sed Πλουιταλία legendum pro Πλουιτάλα, & Νιουαρία pro Κενωρία. vetus interpres legit Pinnaria. & pro Χαπερία, Καπραρία. At Seboſus meminit quidem Pluuialiæ & Caprariæ & Iunoniæ inſularum, ſed eas à Fortunatis ſeparauit: *Iunoniam abeſſe à Gadibus* DCCL. *tradit. Ab ea tantumdem ad occaſum verſus Pluuialiam, Caprariamque. Ab his* CCL. *Fortunatas contra læuam Mauritaniæ* VIII. M. *paſſuum. Oram Solis vocari in conualle à conuexitate, & Planariam à ſpecie,* C *conuallis circuitu* CCC. M. *paſſuum.* Non dubium eſt Pluuialiam Seboſi eamdem cum Iubæ Ombrio. Sed ille à Fortunatarum eam numero cenſuque ſegregat, Iuba & Ptolemæus Fortunatis adnumerant, vt & Caprariam Iunoniamque. Quænam igitur erunt Fortunatæ Seboſi? Locus Plinij quibus eas commemorat prodigialiter deformatus. Eam libri ſic legunt: *Ab his* CCL. *Fortunatas, contra læuam Mauritaniæ in* VIII. *Oram Solis vocari in valle, à conuexitate, & Planaſiam à ſpecie, conuallis circuitu,* CCC. Apparet Seboſum duas D tantum inſulas Fortunatas agnouiſſe, idque non obſcure ex verbis eius elucet, etſi mirum in modum vitiatis. Pincianus corrigebat ex illis veteris ſcripturæ veſtigiis: *contra læuam Mauritaniæ in* IX. *horam Solis.* Acute quidem, ſed dubito an vere. Quid enim faciemus ſequentibus verbis? planum eſt duas velle Fortunatas Seboſum: vnam in valle ſitam, & à conuexitate appellatam: alteram Planaſiam à ſpecie, plana ſcilicet ac ſupina. Adde quod vetus liber ſcribit: *m* VIII. quod eſt, *in octo millibus.* At *octauam* planis pleniſque literis ſcribi oportuit. Præterea in his loquutionibus, *horam Solis* non dicunt aucto-E res, ſed ſimpliciter *horam.* Atque ita ſæpe Plinius loquitur. Agrimenſor Innocentius: *à ſexta hora*, & *à ſextanea.* Videndum itaque quid voluerit Seboſus, aut potius quomodo ſcripſerit Plinius. Mendoſa etiam illa ſunt: *& Planaſiam à ſpecie conuallis circuitu* CCC. patet dilucide illud cõuallis additum eſſe à ſciolo, qui putarit dictam à ſpecie conuallis, quia præceſſerat in valle eſſe. Exiſtimauit ergo de vna tantum inſula loqui auctorem. Atqui certum eſt duas Fortunatas facere Seboſum cum pleriſque aliis veterum. Nec enim

numero multitudinis eas cõcepiſſet, ſi vnam tantum conſtitueret. Harum igitur altera Planaſia vel Planaria ſpecie, plana nempe ac ſupina. Sic ſupra de alia Planaria Corſicæ vicina: *Planaria à ſpecie dicta, æqualis freto, ideoque nauigijs fallax.* Planè hoc loco etiam legendum: *& planariam à ſpecie, circuitu* CCC. Ita enim ſolet de omnibus inſulis: *Ilua cum ferri metallis, circuitu* C. Atque ita ſemper. Poterat etiam legi: *Planaria à ſpecie æquali.* Ex quo corruperunt, *conuallis*, propterea quod de valle aliquid præceſſiſſet. Nunc inueſtiganda altera Seboſi Fortunata. Latet ſane ſub illis: *Oram ſolis in valle à conuexitate.* Vt Planaria à ſpecie plana & æquali freto nomẽ habuit, ita oportet alteram illam in valle ſitam à conuexitate appellationem tuliſſe. An ſcribendum: *Cælen in valle*? Sed Latinis vocabulis omnia illa inſularum nomina extuliſſe videmus Seboſum: *Iunonia, Capraria, Pluuiaria, Planaria.* Proinde & in hac nomen etiam Latinum requirendum. Quare puto illum ſcripſiſſe: *Soliam in valle à conuexitate, & Planariam à ſpecie.* Veriſimile prorſus *Soliam* vocatam à Solij figura, id eſt aluci balnearis: Græci ἐμβάτην dicunt. Hæc in conualle ſita Solij balnearis faciem belle referebat. Ideo *Soliam* appellauit, vt *Planariã* à ſpecie plana. Quemadmodum autem circuitũ adſcripſerat Planariæ, ſic videtur non debuiſſe tacere de circuitu Soliæ. Hoc dixerat in iſtis verbis quæ ſic legenda aio: *in* VIII. *ora Soliam, in valle à conuexitate.* Dicit oram eius, id eſt circuitum octo millia paſſuum collegiſſe. Quod ſi nimis artus hic videtur numerus, poteſt ampliari non renuente veteri ſcriptura optimi libri quæ habet expreſſum: *in* VIII. *oram.* Scripſerat fortaſſe auctor: *in* LIIII. id eſt: in quinquaginta quatuor millibus. Poteſt & aliter reformari. Hoc voluiſſe Plinium pœne certus ſum. Duæ tãtum Fortunatæ priſcis agnitæ. Salluſtius in Fragmentis: *Cuius duas inſulas propinquas inter ſe, & x. ſtadiûm procul à Gadibus ſitas conſtabat ſuopte ingenio alimenta mortalibus gignere.* De Sertorio ibi loquebatur Salluſtius, quem ſecedere in illas inſulas voluiſſe produnt auctores. Plutarchus in Sertorij vita hunc ipſum locum Salluſtij de Fortunatis inſulis hunc in modum latius diffudit: ἐνταῦθα ναῦταί τινες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ νέον ἐκ τῶν Ἀτλαντικῶν νήσων ἀναπεπλευκότες, αἳ δύο μέν εἰσι λεπτῷ παντάπασι πορθμῷ διαιρούμεναι, μυρίους δ' ἀπέχουσι Λιβύης σταδίους, καὶ ὀνομάζονται Μακάρων. Vide reliqua. Decem millibus ſtadiûm abeſſe eas à continente Libyæ tradit. Corrigendum itaque in verbis Salluſtij: *& x. ſtadiûm procul à Gadibus ſitas conſtabat.* Id eſt, decem millibus ſtadiûm. Hodiernas Canarias veterum Fortunatas eſſe non nemini hodie placet. Situs tamen repugnat, quippe priſcæ Fortunatæ longe magis Meridiales.

Pag. *In prima earum cui nomen eſt Ombrion.*] Melius ſcripſiſſet: *cui nomen Ombrios.* Plinius: *primam vocari Ombrion, nullis ædificiorum veſtigijs.* Non ἡ Ὄμβριον huius inſulæ nomen, ſed ἡ Ὄμβριος ſubaudiendo νῆσος. Videtur hæc eſſe quam *Pluuialiam*, vel *Pluuiariam* vocabat Seboſus, licet eam Fortunatis non adnumeraret. In plerisque tamen libris Solini ſcriptũ vidi, *cui nomen eſt Nerion.* In alijs: *Nerion.* An *Orion?* Ὄρειον, quod montoſa? De illa heîc Solinus: *iuga montium ſtagnis madeſcunt.* Plinius tantum dixit, *in montibus eam ſtagnum habere.* An *Nerion*, ab illis ſtagnis quæ in montibus habet? νηρὸν ὕδωρ apud Lycophronem Grammatici exponunt, τὸ κοῖλον & κάθυγρον. Et apud Galenum in Lexico τὸ ὑγρὸν τοπῶδες. Inde recentioribus Græcis νηρὸ pro aqua: de quo nos alibi. Auctor vetus Artis veterinariæ cap. XLIV. νηρὸ vocat: καὶ πιλέσας τὸ νηρὸ σὺν τῷ νηρῷ. In Marciani libris qui ſumpſit à Solino legitur: *Membrion dicitur.* Verum itaque *Ombrion.* Ptolemæo Πλουϊταλία.

Quæ candidæ aquas renamant etiam potui accommodatas.] In altera editione ſcripſerat: *ſuccum manant etiam potui accommodatum.* Non potui tantum idoneam, ſed iucundam eſſe aquam quæ exprimitur ex harum ferularum candido genere: *arbores ſimiles ferulæ, ex quibus aqua exprimatur, ex nigris amara, ex candidioribus potui iucunda.* De Cannis Saccharinis hæc intelligenda notare ſupra memini. Nec dum ſententiæ pœnitet. Earum hodieque fertiles fortunatæ. Et vſum ex his hactenus tantum nouiſſe apud quos naſcerentur notauimus, vt ſuccum exprimerent potui accommodatum, non vt coctione perficerent, & in panes cogerent, qua paratur hodie arte Saccharum vulgare. Lucanus:

Quique bibunt tenera dulces ab harundine ſuccos.

Indicam intelligit harũdinem ex qua hodie fit Saccharum, quod olim non fiebat, ſed aqua duntaxat exprimebatur ad potum. Itaque Saccharum priſcis celebratum alius generis, & ex alia harundine. Harundo ea quæ ſaccharum veteribus cognitum fert, arboreæ eſt magnitudinis, & *Mambu* ab Indis vocatur, & *Saccharum Mambu*, hac ætate quoque appellant, quod in his harundinibus gignitur & colligitur. Cui notæ omnes ad amuſſim conueniunt, quas Sacchato ſuo veteres adſcribunt. De quibus ſatis ſupra dictum. Hoc μέλι καλάμινον eorum, & ἅλας ἰνδικὸν quod dentibus eſt friabile. Theophraſtus in fragmento de Melle quod apud Photium extat, tria genera mellis facit, & triplicem generationem. Quam apes conficiunt, quæ ex aëre cadit, & manna eſt liquida recentiorum. ἄλλο δὲ, inquit, ἐν τοῖς καλάμοις. Hæc generatio tertia mellis quæ in harundinibus concreſcit, de melle calamino ſiue Sacchato antiquorum accipienda. Incertum habuere veteres vtrum ex harundine ipſa prodiret, an de cælo in eam decideret. Plerique videntur exiſtimaſſe de cælo in harundinem labi. Hinc eaſdem illi virtutes attribuunt Dioſcorides, & alij veterum, quas poſterior ætas Mannæ aſſignauit, in ventre ſoluendo præcipue. Hodie eiuſmodi ſaccharum internis & externis ardoribus

conoenite aſſerunt, & biliosis febribus dyſenteriiſque bonum eſſe. Vetus auctor qui ἀδεσπότως orbis ſcripſit ſub Conſtantio mella illa Calamina de cælo originem habere innuit, & mannam planè putauit, vt ex verſione Latinâ liquet, quam ex membranis Iureti olim deſcripſimus. De Seribus & vicinis aliis gentibus ita loquitur: *prædicta autem gentes viuunt pomis & piper & mella calamina: panem enim cæleſtem cottidianum accipiunt.* Sic enim erit ſcribendum non vt erat in membranis: *mella Camarina.* At Arabiæ inſulæ Καμάρηνοι longius ab his locis abſunt, quam vt *Camarina poma* inde nomen acceperint. *Camerinorum malorum* mentio apud Plinium lib. xv. cap. xiv. B Sed heîc locum habere nequeunt: *Patmas nobilitauere Camerina & Gracula.* Libri veteres optimi ibi legunt *Temeriana*. In aliis *Demeriana*, pro *Amerina*. Nam ita ſcribendum vt cap. xvi. *Amerina maxime durant.* Alias *Camerina* vel *Camerana* dici etiam poſſent à Camaria Italiæ vel Siciliæ. *Camara* promũtorium Indiæ nihil etiam huc facit. Quod Κομάρου melius ſcribitur, hodieque *Comorim* vocatur. Calamina igitur mella ſunt, τὰ καλάμινα. pro mannæ genere C ea accepiſſe, videtur auctor ille cum veterum pleriſque. Ideo dicit populos illos apud quos hæc mella repeтiuntur, panem quotidianum cæleſtem accipere, quod de manna intelligendum cælo decidua. Sed pro comperto ac certo hodie habetur, ex ipſa harundine generari id genus mel, & aliud eſſe à manna. Græci quoque recentiores hoc ſaccharum μάννα Ἰνδικοῦ καλάμου vocarunt. Charito in compoſitione ἐμφράξεως ventri ſoluendo, & hepati iuuando: καὶ λύσιν ἐν αὐτῇ μάννα καλάμου ἰνδικοῦ α΄. καὶ ὀξυφοίνικος οὐγγίας α΄ ς΄. καὶ μάννα ἀπλοῦ. Vides Mannam vulgarem diſtinguere à Manna harundinis Indicæ. De hac D harundine Mambu eadem tradunt recentiores quæ priſci de harundine Indica, nempè in tantam creſcere amplitudinem, vt ſingola internodia fiſſa lembunculum trium hominum capacem facile efficiant. Longè alia illa altera harundo Indica quæ expreſſa ſuccum reddit, vnde Saccharum conficitur. Hæc qoippe multo minor, nec vacua aut concaua, vt communes ſunt cannæ. Hinc Ἰνδικοὺς καλάμους vocauit Democritus ſuppoſitiuus in Eclogis Geoponicus, quos μεσοκαλάμους alij appellabant, qui locis illis in qui- E bus naſcuntur, aquam ſubeſſe indicio ſunt: καλάμους τε τοὺς καλουμένους Ἰνδικούς, ὑπὸ ἐνίων δὲ μεσοκαλάμους, ὑπ' ἐνίων δὲ βαλίτας. Forte ſcribendum: ὑπ' ἐνίων δὲ βέλητας. vt eos calamos intelligat ex quibus ſagittæ fiont. Non alius ad hoc idoneus quam qui eſt plenus intus ac ſolidus. Dioſcorides: καλάμων δὲ ὁ μέν τις καλεῖται ναστός, ἐξ οὗ τὰ βέλη γίνεται. ὁ δέ τις θῆλυς, ἐξ οὗ αἱ γλῶτται τοῖς αὐλοῖς κατασκευάζονται. Vtriuſque harundinis meminit etiam Theophraſtus plenæ & inanis: καὶ ὁ μὲν κοῖλος, ὃν καλοῦσί τινες συριγγίαν, ὁ δὲ ναστὸς καὶ συμπλήρης μικροῦ. Democritus quoque eo loco vtramque harun-

A dinem coniunxit, ſolidam plenamque, & concauam, quam συριγγίαν appellauit: καλάμους τε τοὺς καλάμους ἰνδικούς, ὑπό τινων δὲ μεσοκαλάμους, ὑπ' ἐνίων δὲ βελίτας, καὶ Συριγγίας δονακας καὶ ἀπαλούς, σημαίνουσι φασὶν ὡς ἔχοντας ὕδωρ τοὺς τόπους. Vbi notabis συριγγίας ab eo dici concauas harundinea, vt Theophraſtus etiam dictas oſtendit, caſque diſtingui ἀπὸ τῶν μεσοκαλάμων, ex quibus fiebant ſagittæ. Ita enim legendum in illis Democriti verbis: καὶ Συριγγίας δονακας καὶ ἀπαλούς, non Σύριγγας. Nec recte etiam apod Theophraſtum ſcribitur, ὃν καλοῦσί τινες σύριγγα. B Plinium conſtat legiſſe Συριγγίαν: *Calamus vero totus concauus, quem vocant Syringiam, vtiliſſimus fiſtulis.* Putauit appellatũ Συριγγίαν, quod ex eo fierent fiſtulæ. Hinc & *fiſtulatorium* vocat in Indice: *De Sagittarijs & ſcriptorijs & fiſtulatorijs calamis.* Sed in eo falſus. Nam diſertè ita dictũ teſtatur Philoſophus, quod totus eſſet concauus ad fiſtulæ inſtar, minimumque haberet carnis & ligni: καὶ ὁ μὲν κοῖλος, ὃν καλοῦσί τινες συριγγίαν, οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν ἔχει σαρκὸς καὶ ξύλου. Certum tamen eſt fiſtulas ex calamis compingi ſolitas. Vnde & καλαμίνη σύριγξ. Sed idem calamus qui tibiis erat ido- C neos, idem & fiſtulis vtilis. Sed cur harundines illas faciendis aptas ſagittis, ἰνδικὰς vocat? nec enim ſaccharinas cannas cenſendus hoc nomine deſignaſſe. An à ſimilitudine Indicæ harundinis ſaccharinæ, quod plenæ ſimiliter eſſent intus ac ſolidæ? Recens ſane auctor ille, ac falsò nomen Democriti præfert. Alij auctores ſimpliciter ſcribunt ſigna capi quibus locis ſuberunt aquarum ſcaturigines, ſi in iis locis naſcantur harundines. Vitruuius: *Si inuenientur naſcentia tenuis iuncus, ſalix erratica, alnus, vitea harundo.* Paxamus in Hydroſcopico: ἔνθα φύονται λόχμαι, αἱ ὑπὸ ὕδατος τρεφόμεναι ἄγνος, ἢ κόνυζα, ἢ θρύον, ἢ κάλαμος. Alio loco inter ea aquilicum indicia λεπτοὺς D καλάμους recenſet. Caſſiodorus in eadem re ſignificanda: *vt eſt iuncus aquaticus, canna leuis.* Democritus illa Pſeudonymus vtrumque genus harundinis expreſſit, τὸν μεσοκάλαμον & τὸν συριγγίαν. Sed ille propriè Indica τοξικὸν κάλαμον & κρητικὸν quidam vocarunt. At Indica harundo ſic propriè dicta nulla idonea ſagittis memoratur apud veteres. Plinius tamẽ inter calamos ſagittis aptos, etiam ponit *Indicos* lib. xvi. cap. xxxvi. de calamis τοξικοῖς: *Quippe non eadem gratia Belgicis. Hæc & Creticis* E *commendatoribus. Quanquam præferuntur Indici; Quorum alia quibuſdam videtur natura, quando & haſtarum vicem præbent additis cuſpidibus. Harundini quidem Indicæ arborea amplitudo, quales vulgo in templis videmus.* Hac amplitudine non video quomodo vſum ſagittarum potuerint præbere; ne haſtarum quidem tam amplæ præbuerint. Sed ex praua lectione Theophraſti id hauſit, apud quem aut male legit, aut legi audiuit ἀκοντίοις pro ἀκανθίοις in his verbis de Indicis calamis: τῷ μεγέθει μεγάλοις & διπηχεῖς ἀπὸ ἀκοντίοις χρῶνται. Immo: ἀκανθίοις vt ſupra pluribus probauimos. Hæc Indica eſt harundo *Mambu* vel

Bambu, inutilis prorſus ſagittis præ magnitudine. Scio plane iuxta cum ignariſſimis cur ſagittarius calamus in Græcia & vbique naſcens, Indici cognomine vulgo notus fuerit, vt Democritus ille teſtatur. Ad hoc calamus iſte Indicus, qui alijs Creticus & τοξικὸς quod habilis eſſet ſagittis, in amnibus & aquaricis fere naſcitur, vt & Syringias. Verum enimuero auctor ille tradit eos calamos in argumentum trahi ab Aquilicibus, vbi naſcantur, ibi ſubeſſe aquam. Quod de aqua non apparente, ſed intra venas terræ latente vtique accipiendum. Ergo nec de amnica aut ſtagnenſi harundine hic μακροκάλαμος & συριγγίας exponendus, ſed de ea quæ in agris humidis prouenit, & indicium facit aquæ latentis. Talis harundo vineatoria quam ſerebant in agris humidis, ſolo bene ſubacto, vt eſſet quæ ſuppeditare poſſet iuga ac pedamenta vineis. *Canna campeſtris* dicitur Columellæ. Ceteri auctores non ex ſagittaria aut Syringia harundine ſignum peri dixere de aquæ copia ſub terra manantis, ſed ex tenui ac leui canna. λεπτὸν κάλαμον vocat Paxamus. Vitruuius ſimpliciter *harundinem* nominat, & vulgarem ſiue communem intelligit, cuius vſus in Italia ad vineas. Dioſcorides inter harundinum genera λεπτὸν illum & omnibus notum φραγμίτην appellat: καὶ ἕτερος φραγμίτης, τοῖς γνώριμος. Græcis hodiernis vocatur βούλεαι. Neophytus in Gloſſis Iatricis: κάλαμος φραγμίτης, ὁ βούλεαι. Quod & apud alios reperi. *vulgaris harundo* eſt Plinio lib. XXIV. cap. XI. is eſſe videri poſſet, qui & χαρακίας Theophraſto dicitur. Nam χαρακίας idem & φραγμίτης. *Characias* autem appellatur quod χάρακας præbeat vineis, & pali perticæque ex eo fiant. ἰσχυρὸν & παχὺν eum facit Theophraſtus, è contra Dioſcorides λεπτὸν καὶ ὑπόλευκον. Non hæc concordant. Et tamen idem φραγμίτης & χαρακίας. Idem Theophraſtus maximè vulgarem harundinem δόνακα vocari tradit: καλοῦσι δέ τινες ὁ δόναξ. Sed in aquaticis tantum naſci ſcribit iuxta amnes & ſtagna. Dioſcorides hunc concauum totum eſſe vult, & craſſum: ὁ δέ τις παχὺς καὶ κοῖλος κυλινδρικὸς ποταμοῖς φυόμενος, ὃς καὶ δόναξ καλεῖται, ὑπό τινων δὲ κύπρος. Nec in eo rurſus conueniunt quod Dioſcorides συριγγίαν carnoſum, & Theophraſtus prorſus carne ac medulla vacuum tradit: ἄλλος δὲ συριγγίας πολύσαρκος πυκνογόνατος, εἰς βιβλιογραφίας ἐπιτήδειος. Theophraſtus contra: καὶ ὁ μὲν κοῖλος, ὃν καλοῦσι συριγγίαν· οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν σαρκὸς ἔχει καὶ ξύλου. Theophraſto ſuffragatur nomen ipſum συριγγίας, quod concauum ſignificat vt eſt σῦριγξ. Dioſcorides eo nomine fortaſſe intellexit, qui faciendis fiſtulis optimus eſſet. τὸν κοῖλον ἀπὸ τοῦ συριγγίου planè diſtinguit. Ad ſcribendum vtilem τὸν συριγγίαν hunc eſſe narrat, qui multum habet cartilaginis atque carnis. *Cnidium calamum* ad hunc vſum Ægyptiumque probarunt veteres. Plinius: *Chartiſque ſeruiunt calami Ægyptij maximè cognatione quadam papyri. Probatiores*

A *tamen Cnidij, & qui in Aſia circa Anaiticum lacum naſcuntur. Noſtratibus fungoſior ſubeſt natura, cartilagine bibula quæ cauo corpore intus, ſuperne tenui inareſcit ligno, fiſsilis præacuta ſemper acie, geniculata cetero gracilitas nodiſque diſtincta, leni faſtigio tenuatur in cacumina craſsiore panniculo coma*. Ita hæc legenda ac diſtinguenda. *Fiſsilem præacuta ſemper acie* dicit, quæ cùm finditur, ſemper in præacutam aciem aſſolæ eius deſinunt. *Cnidiæ harundinis* pro calamo ſcriptorio paſſim mentio apud Poëtas Græcos Latinoſque. Auſonius: *Cnidiæ ſulcos harundinis* de calamo ſcriptorio.

B Epigramma vetus in ſupellectile librarij:

Καὶ σπόγγον καλάμων φαιστῶν ἀπὸ Κνιδίων.

id eſt, Σπόγγον ἀποψήστειρα καλάμων Κνιδίων, *ſpongiam qua extergentur calami ſcriptorij*. Ita ille verſus legendus. Multa alia harundinum genera exequitur, de quibus nos alibi. De harundine quadam Indica circa Aceſinem naſcente ſcribit Theophraſtus, non in erectum eam ſurgere, ſed in humum ſpargi vice graminis: γένος δέ τι καλάμου φύεται καὶ ἐπίγειον, ὃ οὐκ εἰς ὀρθὸν αἴρει ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἀφίησι τὸν καυλόν, ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ οὕτω ποιεῖται τὴν αὔξησιν. Circa Aceſinem amnem gigni paulopoſt meminit, & in

C marem ac fœminam diuidi. Marem eſſe plenum ac ſolidum, fœminam inanem & concauam. Hanc partem de concauo & ſolido, genere Indicæ harundini recte attribuit Plinius, vbi & mari ſpiſſius corpus, fœminæ capacius eſſe dicit, non recte exprimens auctoris Græci ſententiam. At priorem partem quæ tractat de modo creſcendi per terram qui proprius eſt illius harundinis Indicæ, hinc ſeparauit & ad genus aliud tranſtulit. Sic autem locum illum reddidit: *Eſt & obliqua harundo non in excelſitatem naſcens, ſed iuxta terram fruticis modo ſe ſpargens, ſuauiſsima in teneritate animalibus. Vocatur à quibuſdam Ele-*

D *gia*. In paucis verbis plura errata. Putauit illius harundinis proprium eſſe nomẽ ἐπίγειον. Ita enim legi debet: *Vocatur quibuſdam Epigea*. Theophraſtus vero ἐπίγειον vocat hanc harundinem, quia per humum ſerpit, nec attollitur in aërem ſubrecta. *Iuxta terram fruticis modo ſe ſpargere*, dicit Plinius quod longè eſt à mente Theophraſti, qui ἐπὶ γῆς καυλὸν ἀφίησι, memorat ὥσπερ ἄγρωστις, per terram caulem emittere inſtar graminis. Ἄγρωστις, ſiue gramẽ non eſt frutex ſed herba. Non iuxta terram ſe ſpargit, ſed in terra ipſa ac per humum

E funditur. Credidit harundinem id genus non in excelſitatem creſcere, ſed humilem manere, fruticis modo qui non alte è terra ſurgit, verùm iuxta eam ſe ſpargit in plures ſtirpes. Hoc quippe proprium τοῦ θαμνώδους generis. Ceterum illæ arundines prorſum χαμαικλινεῖς, & per terram fuſæ, & ſic incrementum capiunt, vt ſupra oſtendimus ex Strabone in Exercitatione de Sacchαro. Sic de Gramine dixit Dioſcorides: καλάμινα γονατώδη ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς. Quod autem ſuauiſſima teneritate harundinẽ illam animalibus eſſe idem Plinius ait, id in Græcis non comparet.

ſed ex Græcis tamen hauſit. Verba illa ὥσπερ ἡ ἄγρωστις non ita accepit, vt par fuit de natura harundinis & creſcendi indole quæ per humum ſerperet graminis modo, ſed hariolatus eſt dicere Theophraſtum, caulem huius harundinis æquè dulcem eſſe animalibus vt eſt gramen: ἀφίησι καυλὸν ὥσπερ ἄγρωστις. *Caulem emittit graminis modo dulcem animalibus.* Hæc Plinij imaginatio fuit. Gramen appeti ab animalibus plus notum quam vt debeat indicari. Sequitur ſtatim apud Plinium: *Eſt & in Italia naſcens Adarca nomine, paluſtris, ſed ex cortice tantum, ſub ipſa coma, vtiliſſima dentibus, quoniam vis eadem eſt qua Sinapi.* Cur huic Adarcæ inter harundines locum eſſe voluerit, neſcius ſum. Ita autem illa legenda ſunt. Probarem etiam ſcribi: *Eſt & in Italia naſcens Adarca, calami paluſtris ex cortice tantum, ſub ipſa coma.* Quod eſt veriſſimum. Ex cortice calami paluſtris ſub ipſa coma naſci vult Adarcam. Quaſi de herba loquitur, ita naſcente. Heſychius: Ἀδάρκης, βοτάνη. Pro *vtiliſſima dentibus*, optimus liber habet, *vtiliſſime dentibus*. Scribe: *vtilis medentibus.* Idem lib. xx. cap. xxii. de ea ita verba facit, quæ vulgo deprauatiſſima ſunt, ad hunc modum reſtituenda: *Sinapis naturam effectuſque eoſdem habere traditur Adarca inſtar ſalis coacta, in cortice calamorum naſcens.* Vulgo eſt: *inter ſiluas tacta.* Quod nihil ſignificat. Dicit inſtar ſalis coactam & concretam in cortice calamorũ naſci Adarcam. Dioſcorides ὑγροῖς ... vocat περιπηγνύμενον καλάμοις ἐν χερσαίοις. Poſſet etiam legi: *Adarca inter vluas, atque in cortice calamorum naſcens.* Dioſcorides χορτίοις vocat ſubintelligendo paluſtria. Paulus Ægineta θινώδη appellat: Ἀδάρκη, ὅ ἐστιν ἀφρὸς ὡς ἀπὸ ὕδατος ἁλμυροῦ περιπηγνὺς φορυτῷ τε καὶ καλάμοις. Ita enim eo loco legunt libri vetuſtiſſimi: περιπηγὲς φορυτῷ. Plinius vertit: *inter vluas naſcens*, immo debuit: *circa vluas paluſtres concreſcens.* Concreta eſt ſalſugo ex ſpuma aquæ dulcis & marinæ quæ adhæreſcit calamis & vluis, vbi ſiccatæ ſunt paludes Idem lib. xxxii. cap. xi. ex alio vt videtur auctore: *Inter aquatilia dici debet & Calamochnus, Latine Adarca appellata. Naſcitur circa harundines tenues è ſpuma aquæ dulcis & marinæ vbi ſe miſcent.* Non ſinapi iam comparatur, neque ex cortice calamorum naſcitur. Sed miror illi placere Latinum eſſe *Adarca*. Certè ſic Latinum eſſet vt *charta*. ὁ Ἀδάρκης, hæc *Adarca*. vt ὁ χάρτης hæc *charta*. In libris tamen Græcorum omnibus ſcriptis & editis Ἀδάρκη ſcribitur, & fœminino genere enuntiatur, ἡ ἀδάρκη dicitur, & τὸ ἀδάρκιον. καλαμόχνους, quaſi concreta Lanugo calamorum. æque rectum eſſet καλαμάχνη. Nam ἄχνη propriè eſt ἀφρὸς τῆς θαλάσσης. vnde ἁλὸς ἄχνη. Sed idem eſt χνοῦς. Libri habent *calamachnus*. In vetuſtis codicibus ſcibitur *Calamochanus*, & de *Calamochano*. In indice lib. xxxii. *Adarca ſiue Calamochnus* iii. Græci etiam λιμναῖον aut λιμνῖτιν eam vocarunt. Neophytus in Lexico: λιμνῖτις ἀδάρκη. Galeno de Antidotis primo, λιμναῖον &

A περικαλαμῖτις, quod circa calamos concreſcat. Apud auctores veterinariæ Græcos in malagmate κλιναῖ vocatur, ἀδάρκη καλαμῖτις, eodem ſenſu σύγκξ καλαμίτις, quod circa calamos concreſcat. Calamus etiam Indicus dictus Aromaticus. In campis hic & hortis ſeritur non prouenit in Aquaticis. An cannam campeſtrem quæ ſimiliter in agris ſerebatur, ideo vocarunt cannam Indicam? Certè de ea campeſtri harundine capiendum eſſe Democriti locum palam eſt. Non tamen ille calamus plenus & ſolidus, craſſior tamen

B quam ceteri. Calamum Aromaticum hodiernum eſſe Acorum veterum dubitari non poteſt, quia Græci omnes recentiores id teſtantur, & Calamum Aromaticum exponunt ἄκορον. Neophytus & alij: Κάλαμος ἀρωματικός, ὁ ἄκορος; item: Ἄκορον ὁ κάλαμος ἀρωματικός. Meminit & Theophraſtus in libro de lapidibus. Ἰνδικῶν καλάμων ἀπολελιθωμένων, cum corallio. Lapideorum huiuſmodi calamorũ etiam apud Neotericus mentio, vt in epiſtola quadam Mathioli, niſi memoria iniuriam mihi facit, quos pro calamo Aromatico quibuſdam acceptos narrat. Fortè corallium

C inane & concauum, τὸ συριγγῶδες calamos eſſe Indicos in lapidem duratos quidam interpretati ſunt. Vide Plinium. Redeamus ad harundinem Indicam, quæ & Saccharina. Græci recentiores γλυκυκάλαμον vocant genus harundinis, cuius nomen ob dulcedinem rectè quadraret in hanc harundinem, de qua hodie ſaccharum elicitur & conficitur. Non eſſe tamen conſtat. Huius crebra mentio apud Myrepſum. Ibique in omnibus locis γλυκυκάλαμον. Fuſchius pro caſia purgante accipit. Quod videtur ratione carere. Hæc caſia non eſt harundo. Nec adeo dulcis eſt, vt nomen ex dulcedine compoſitum vindi-

D care ſibi veluti proprium debeat. Latinitas infima aut potius Arabum Latini interpretes *Caſsiam fiſtulam* huic ſolique nomen fecere. Sed fiſtula non eſt propriè, κάλαμος. Miratus ſæpe ſum, nec abſtiti adhuc mirari cur *caſsiã fiſtulam*, aut cur omnino *caſsiam*, id genus ſiliquæ Ægyptiæ recentiores vocauerint. Nam Caſia Fiſtula etiam Græcis infimi æui, pro caſia veterum ſumitur, quæ Κασία σύριγξ illis dicitur. *Canellam* hodie vocamus, vel *Cinamomum*. Magnopere autẽ errant Medici omnes Neoterici, qui vbicunque apud Myrepſum aut alios Græcos recentiores mentio

E occurrit *Caſia fiſtulæ*, quam Κασίας φιστούλας dicunt, de Caſia hac vulgari, quæ ſiliqua eſt capiendum contendunt. In multis compoſitionibus apud Myrepſum caſia lignea, id eſt ξυλοκασία, & caſia fiſtula ſimul ingrediuntur. Ex eo colligunt per caſiam fiſtulam debere intelligi ſiliquam Ægyptiacam, vt diſtinguatur à Xylocaſia quam accipiunt pro Caſia Aromatica. Vt in Adrianea Antidoto Myrepſi ξυλοκασία, & κασία φίστουλα ſimul locum habent. Et in Antidoto Achariſto alia apud eundem: ξυλοβαλσάμου, κασία φίστουλα, ξυλοκασία, καλάμου ἀρωματικοῦ. Quia inquiunt

Bambu, inutilis prorſus ſagittis præ magnitudine. Scio plane iuxta cum ignariſſimis cur ſagittarius calamus in Græcia & vbique naſcens, Indici cognomine vulgo notus fuerit, vt Democritus ille teſtatur. Ad hoc calamus iſte Indicus, qui aliis Creticus & τοξικὸς quod habilis eſſet ſagittis, in amnibus & aquaticis fere naſcitur, vt & Syringias. Verum enimuero auctor ille tradit eos calamos in argumentum trahi ab Aquilicibus, vbi naſcantur, ibi ſubeſſe aquam. Quod de aqua non apparente, ſed intra venas terræ latente vtique accipiendum. Ergo nec de amnica aut ſtagnenſi harundine hic μασυκάλαμος & συριγγίας exponendus, ſed de ea quæ in agris humidis prouenit, & indicium facit aquæ latentis. Talis harundo vineatoria quam ſerebant in agris humidis, ſolo bene ſubacto, vt eſſet quæ ſuppeditare poſſet iuga ac pedamenta vineis. *Canna campeſtris* dicitur Columellæ. Ceteri auctores non ex ſagittaria aut Syringia harundine ſignum peti dixere de aquæ copia ſub terra manantis, ſed ex tenui ac leui canna. λεπτὸν κάλαμον vocat Paxamus. Vitruuius ſimpliciter *harundinem* nominat, & vulgarem ſiue communem intelligit, cuius vſus in Italia ad vineas. Dioſcorides inter harundinum genera λεπτὸν illum & omnibus notum φραγμίτην appellat: καὶ ἕτερος φραγμίτης, πᾶσι γνώριμος. Græcis hodiernis vocatur βούλκεας. Neophytus in Gloſſis Iatricis: κάλαμος φραγμίτης, ὁ βούλκεας. Quod & apud alios reperi. *vulgaris harundo* eſt Plinio lib. XXIV. cap. XI. is eſſe videri poſſet, qui & χαρακίας Theophraſto dicitur. Nam χαρακίας idem & φραγμίτης. *Characias* autem appellatur quod χάρακας præbeat vineis, & pali perticæque ex eo fiant. ἰσχυρὸν & παχὺν eum facit Theophraſtus. è contra Dioſcoridea λεπτὸν καὶ ὑπόλευκον. Non hæc concordant. Et tamen idem φραγμίτης & χαρακίας. Idem Theophraſtus maximè vulgarem harundinem δόνακα vocari tradit: καλοῦνται δέ τινες ὁ δόναξ. Sed in aquaticis tantum naſci ſcribit iuxta amnes & ſtagna. Dioſcorides hunc concauum totum eſſe vult, & craſſum: ὁ δέ τις παχὺς καὶ κοῖλος καλούμενος περὶ ποταμοῖς φυόμενος, ὃς καὶ δόναξ καλεῖται, ὑπὸ τινῶν δὲ κύπριος. Nec in eo rurſus conueniunt quod Dioſcorides συριγγίαν carnoſum, & Theophraſtus prorſus carne ac medulla vacuum tradit: ἄλλος δὲ συριγγίας πολύσαρκος πυκνογόνατος, εἰς βιβλιογραφίας ἐπιτήδειος. Theophraſtus contra: καὶ ὁ μὲν κοῖλος, ὃν καλοῦσι συριγγίαν· οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν σαρκὸς ἔχει ἢ ξύλου. Theophraſto ſuffragatur nomen ipſum συριγγίας, quod concauum ſignificat vt eſt σῦριγξ. Dioſcorides eo nomine fortaſſe intellexit, qui faciendis fiſtulis optimus eſſet. τὸν κοῖλον ἀπὸ τοῦ συριγγίου planè diſtinguit. Ad ſcribendum vtilem τὸν συριγγίαν hunc eſſe narrat, qui multum habet cartilaginis atque carnis. *Cnidium calamum* ad hunc vſum Ægyptiumque probarunt veteres. Plinius: *Chartiſque ſeruiunt calami Ægyptij maximè cognatione quadam papyri. Probatiores*

A *tamen Cnidij, & qui in Aſia circa Anaiticum lacum naſcuntur. Noſtratibus fungoſior ſubeſt natura, cartilagine bibula quæ cauo corpore intus, ſuperne tenui mareſcit ligno, fiſſilis præacuta ſemper acie, geniculata cetero gracilitas nodiſque diſtincta, lens faſtigio tenuatur in cacumina craſſiore panniculæ coma.* Ita hæc legenda ac diſtinguenda. *Fiſſilem præacuta ſemper acie* dicit, quæ cùm finditur, ſemper in præacutam aciem aſſulæ eius deſinunt. *Cnidiæ harundinis* pro calamo ſcriptorio paſſim mentio apud Poëtas Græcos Latinoſque. Auſonius: *Cnidia ſulcus harundinis* de calamo ſcriptorio.

B Epigramma vetus in ſupellectile librarij:

Καὶ σπόγγον καλάμων φαιστὴρ ἀπὸ Κνιδίων.

id eſt, Σπόγγον ἀποψαίουσα καλάμων Κνιδίων, *ſpongiam qua extergentur calami ſcriptorij.* Ita ille verſus legendus. Multa alia harundinum genera exequitur, de quibus nos alibi. De harundine quadam Indica circa Aceſinem naſcente ſcribit Theophraſtus, non in erectum eam ſurgere, ſed in humum ſpargi vice graminis: γένος δέ τι καλάμου φύεται καὶ ἐπίγειον, ὃ οὐκ εἰς ὀρθὸν ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἀφίησι τὸν καυλὸν, ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ οὕτω ποιεῖται τὴν αὔξησιν. Circa Aceſinem amnem gigni paulopoſt meminit, & in

C marem ac fœminam diuidi. Marem eſſe plenum ac ſolidum, fœminam inanem & concauam. Hanc partem de concauo & ſolido, genere Indicæ harundini recte attribuit Plinius, vbi & mari ſpiſſius corpus, fœminæ capacius eſſe dicit, non recte exprimens auctoris Græci ſententiam. At priorem partem quæ tractat de modo creſcendi per terram qui proprius eſt illius harundinis Indicæ, hinc ſeparauit & ad genus aliud tranſtulit. Sic autem locum illum reddidit: *Eſt & obliqua harundo non in excelſitatem naſcens, ſed iuxta terram fruticis modo ſe ſpargens, ſuauiſſima in teneritate animalibus. Vocatur à quibuſdam Ele-*

D *gia.* In paucis verbis plura errata. Putauit illius harundinis proprium eſſe nomē ἐπίγειον. Ita enim legi debet: *Vocatur quibuſdam Epigea.* Theophraſtus vero ἐπίγειον vocat hanc harundinem, quia per humum ſerpit, nec attollitur in aërem ſubrecta. *Iuxta terram fruticis modo ſe ſpargere*, dicit Plinius quod longè eſt à mente Theophraſti, qui ἐπὶ γῆς καυλὸν ἀφιέναι, memorat ὥσπερ ἄγρωστις, per terram caulem emittere inſtar graminis. Ἄγρωστις, ſiue gramē non eſt frutex ſed herba. Non iuxta terram ſe ſpargit, ſed in terræ ipſa ac per humum

E funditur. Credidit harundinem id genus non in excelſitatem creſcere, ſed humilem manere, fruticis modo qui non alte è terra ſurgit, verùm iuxta eam ſe ſpargit in plures ſtirpes. Hoc quippe proprium τοῦ ἑρπυώδους generis. Ceterum illæ arundines prorſum χαμαικλινεῖς, & per terram fuſæ, & ſic incrementum capiunt, vt ſupra oſtendimus ex Strabone in Exercitatione de Saccharo. Sic de Gramine dixit Dioſcorides: καλαμώδη γονατώδη ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς. Quod autem ſuauiſſima teneritate harundinē illam animalibus eſſe idem Plinius ait, id in Græcis non comparet,

ſed ex Græcis tamen hauſit. Verba illa ὥσπερ ἡ ἄγρωστις non ita accepit, vt par fuit de natura harundinis & creſcendi indole quæ per humum ſerperet graminis modo, ſed hariolatus eſt dicere Theophraſtum, caulem huius harundinis æquè dulcem eſſe animalibus vt eſt gramen: ἀφίησι καυλὸν ὥσπερ ἄγρωστις. *Caulem emittit graminis modo dulcem animalibus.* Hæc Plinij imaginatio fuit. Gramen appeti ab animalibus plus notum quam vt debeat indicari. Sequitur ſtatim apud Plinium: *Eſt & in Italia naſcens Adarca nomine, paluſtris, ſed ex cortice tantum, ſub ipſa coma, vtiliſſima dentibus, quoniam vis eadem eſt quæ Sinapi.* Cur huic Adarcæ inter harundines locum eſſe voluerit, neſcius ſum. Ita autem illa legenda ſunt. Probarem etiam ſcribi: *Eſt & in Italia naſcens Adarca, calami paluſtris ex cortice tantum, ſub ipſa coma.* Quod eſt veriſſimum. Ex cortice calami paluſtris ſub ipſa coma naſci vult Adarcam. Quaſi de herba loquitur, ita naſcente. Heſychius: Ἀδάρκης, βοτάνη. Pro *vtiliſſima dentibus*, optimus liber habet, *vtiliſſime dentibus.* Scribe: *vtilis medentibus.* Idem lib. xx. cap. xxii. de ea ita verba facit, quæ vulgo deprauatiſſima ſunt, ad hunc modum reſtituenda: *Sinapis naturam effectuſque eoſdem habere traditur Adarca inſtar ſalis coacta, in cortice calamorum naſcens.* Vulgo eſt: *inter ſiluas ſtatim.* Quod nihil ſignificat. Dicit inſtar ſalis coactam & concretam in cortice calamorũ naſci Adarcam. Dioſcorides ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ... περιπηγνύμενον καλάμοις ἐν χορτώδεσι. Poſſet etiam legi: *Adarca inter vlnas, atque in cortice calamorum naſcens.* Dioſcorides χορτώδεσι vocat ſubintelligendo paluſtria. Paulus Æginetа φυσικῶς appellat: Ἀδά. ... ... ἁλμυρὸν περιπηγνὺς φορυτοῖς τε καὶ καλάμοις. Ita enim eo loco legunt libri vetuſtiſſimi: περιπηγὲς φορυτοῖς. Plinius vertit: *inter vlnas naſcens,* immo debuit: *circa vlnas paluſtres concreſcens.* Concreta eſt ſalſugo ex ſpuma aquæ dulcis & marinæ, quæ adhæreſcit calamis & vlnis, vbi ſiccatæ ſunt paludes. Idem lib. xxxii. cap. xi. ex alio vt videtur auctore: *Inter aquatilia dici debet & Calamochnus, Latine Adarca appellata. Naſcitur circa harundines tenues è ſpuma aquæ dulcis & marinæ vbi ſe miſcent.* Non ſinapi iam comparatur, neque ex cortice calamorum naſcitur. Sed miror illi placere Latinum eſſe *Adarca.* Certè ſic Latinum eſſet vt *charta.* ὁ Ἀδάρκης, hæc *Adarca.* vt ὁ χάρτης hæc *charta.* In libris tamen Græcorum omnibus ſcriptis & editis Ἀδάρκη ſcribitur, & fœminino genere enuntiatur, ἡ ἀδάρκη dicitur, & τὸ ἀδάρκιον. καλαμόχνους, quaſi concreta Lanugocalamorum. æque rectum eſſet καλαμάχνη. Nam ἄχνη propriè eſt ἀφρὸς τῆς θαλάσσης. vnde ἁλὸς ἄχνη. Sed idem eſt χνοῦς. Libri habent *calamachnus.* In vetuſtis codicibus ſcribitur *Calamochaunus*, & de *Calamochano.* In indice lib. xxxii. *Adarca ſiue Calamochnus* iii. Græci etiam λιμναῖον aut λιμναῖτιν eam vocarunt. Neophytus in Laxico: λιμναῖτις ἡ ἀδάρκη. Galeno de Antidotis primo, λιμνῆστιν &

A περικαλαμῖτις, quod circa calamos concreſcat. Apud auctores veterinariæ Græcos in malagmate κληθῶς vocatur, ἀδάρκη καλαμῖτις, eodem ſenſu συνεξ καλαμῖτις, quod circa calamos concreſcat. Calamus etiam Indicus dictus Aromaticus. In campis hic & hortis ſeritur non prouenit in Aquaticis. An caunam campeſtrem quæ ſimiliter in agris ſerebatur, ideo vocarunt caunam Indicam? Certè de ea campeſtri harundine capiendum eſſe Democriti locum palam eſt. Non tamen ille calamus plenus & ſolidus, craſſior tamen
B quam ceteri. Calamum Aromaticum hodiernum eſſe Acorum veterum dubitari non poteſt, quia Græci omnes recentiores id teſtantur, & Calamum Aromaticum exponunt ἄκορον. Neophytus & alij: Κάλαμος ἀρωματικὸς, ὁ ἄκορος; item: Ἄκορον ὁ κάλαμος ἀρωματικός. Meminit & Theophraſtus in libro de lapidibus, Ἰνδικῶν καλάμων ἀπολελιθωμένων, cum corallio. Lapideorum huiuſmodi calamorũ etiam apud Neotericos mentio, vt in epiſtola quadam Mathioli, niſi memoria iniuriam mihi facit, quos pro calamo Aromatico quibuſdam acceptos narrat. Fortè corallium
C inane & concauum, τὸ συριγγῶδες calamos eſſe Indicos in lapidem duratos quidam interpretati ſunt. Vide Plinium. Redeamus ad harundinem Indicam, quæ & Saccharina. Græci recentiores γλυκυκάλαμον vocant genus harundinis, cuius nomen ob dulcedinem rectè quadraret in hanc harundinem, de qua hodie ſaccharum elicitur & conficitur. Non eſſe tamen conſtat. Huius crebra mentio apud Myrepſum. Ibique in omnibus locis γλυκυκάλαμον. Fuſchius pro caſia purgante accipit. Quod videtur ratione carere. Hæc caſia non eſt harundo. Nec adeo dulcis eſt, vt nomen ex dulcedine compoſitum vindi-
D care ſibi veluti proprium debeat. Latinitas infima aut potius Arabum Latini interpretes *Caſsiam fiſtularem* huic ſolique nomen fecere. Sed fiſtula non eſt propriè, κάλαμος. Miratus ſæpe ſum, nec abſtiti adhuc mirari cur *caſsiã fiſtulam*, aut cur omnino *caſsiam*, id genus ſiliquæ Ægyptiæ recentiores vocauerint. Nam Caſia Fiſtula etiam Græcis infimi æui, pro caſia veterum ſumitur, quæ Κασία σύριγξ illis dicitur. *Canellam* hodie vocamus, vel *Cinamomum.* Magnopere autẽ errant Medici omnes Neoterici, qui vbicunque apud Myrepſum aut alios Græcos recentiores mentio
E occurrit *Caſia fiſtulæ*, quam Κασίας φιστούλας dicunt, de Caſia hac vulgari, quæ ſiliqua eſt capiendum contendunt. In multis compoſitionibus apud Myrepſum caſia lignea, id eſt ξυλοκασία, & caſia fiſtula ſimul ingrediuntur. Ex eo colligunt per caſiam fiſtulam debere intelligi ſiliquam Ægypriacam, vt diſtinguatur à Xylocaſia quam accipiunt pro Caſia Arumatica. Vt in Adrianea Antidoto Myrepſi ξυλοκασία, & κασία φίστουλα ſimul locum habent. Et in Antidoto Achariſto alia apud eundem: ξυλοβαλσάμου, κασία φίστουλα, ξυλοκασία, καλάμου ἀρωματικοῦ. Quia inquiunt

in his ligneæ Caſiæ mentio eſt, quæ Aromatica eſt Caſia ſuperuacaneum eſſet κασίας φίστουλας de eadem Caſia Aromatica intelligere. Ergo *Caſia fiſtula* in his & aliis plerisque compoſitionibus vbi cum Xylocaſia adhibetur, de ſiliqua Ægyptia purgante accipi conueuit. Apud Charitonem in compoſitione αἰγυπτία quam ex Oribaſio ſumpſit, Κασία ſimul & ξυλοκασία ingrediuntur ἐλατίου ἀνὰ ἐξάγια ιη. ἀρτεμισίας ἐξάγια ιε. κασίας ἐξάγια θ. ξυλοκασίας ἐξάγια ι. Nemo hîc poſſit κασίαν de purgatiua caſia accipere. Nunquam enim Græci recentiores eam κασίαν abſque adiuncto nominant. Nec hilum facit quod ſimul cum Xylocaſia ponitur. Eadem ratione poſſent & cinamomom expungere ex illis omnibus Antidotis & vnguentis in quibus vna cum cinoamomo inditur. Dicerent quippe κιννάμωμον ſuperuacaneum eſſe, vbi ξυλοκιννάμωμον habetur. Certè diſſecotia par eſt inter κασίαν & ξυλοκασίαν, quæ inter κιννάμωμον & ξυλοκιννάμωμον. Nec enim hoc nomen ξυλοκασίας factum eſt, vt diſcerneretur à Caſia vulgari ſiliquacea, ſed vt eodem modo diſtingui poſſet ab alia ſpecie Caſiæ, vt Xylocinnamomum à Cinnamomo diſtinguitur. *Macer* cortex eſt arboris Aromaticæ. ξυλομάκερ aut craſſior cortex eiuſdē arboris, aut lignum ipſum concedunt, nec ſanè aliter poſſunt φίστουλαν, & κασίαν φίστουλαν, apud Myrepſum aliquando poni pro caſia Aromatica; vt in Antidoto CLV. δρακοντίου ἀἰματος, φιστούλας, Γιγγέρεως. Notant eo loco adiiciendum eſſe Κασίας Φιστούλας, vt intelligatur Caſia lignea quam Græci etiam *Fiſtulam*, id eſt σύριγγα vocant. Nihil opus ea additione. Nam & *Fiſtula* ſimpliciter appellatur hæc Caſia, vt in Canticis: *Nardus & crocum, Fiſtula & cinnamomum.* Vbi *Fiſtula* eſt quæ Græcis Κασία σύριγξ. Myrepſo multis locis *Caſia fiſtula*, quæ eſt Caſia Aromatica. Vt in Athanaſia ad Dyſentericos: Κασία φίστουλα, κιννάμωμον ἀνὰ δραχμὰς τρεῖς. ibi κασία φίστουλα, de Caſia aromatica, id eſt de Caſia Syringe intelligenda. Sic vbi Κασίαν φίστουλαν cum Xylocaſia iungit, in eadem compoſitione nihilo ſecius de hac Syringe Caſia accipiendum, non de Cathartica vt vocant. Apud Vegetiū de Arte veterinaria ſexcentis locis Caſiæ fiſtulæ fit mentio de Aromatica Caſia vtiquē intelligendæ quam Græci ſcriptores Veterinarij vbique κασίαν σύριγγα appellant, quidam etiam κασίαν αὐλόν, quod idem eſt. Vt capite CCCLVIII. πρὸς κωλικοὺς καὶ δυσεντερικούς: ὑσσώπου Γο β΄. κασίας αὐλοῦ Γο α΄. κόψας καὶ πίσας ἀνάλαβε ἔξει δριμεῖ. vbi κασία αὐλὸς eſt caſia fiſtula aromatica. In Antidoto Adriani III. ξυλοκασίαν & κασίαν vna ingredi facit Myrepſus, & κασίαν ibi appellat, quam in præcedente Antidoto κασίαν φίστουλαν dixerat. Græci verò Κασίας nomine, etiam qui infimo æuo vixere, nō aliod intelliguot quam Aromaticam Caſiam. Confitaodum tamen eſt multas apod Myrepſom compoſitiones occorrere, in quibos Κασίαν φίστουλαν de Cathartica vulgari Caſia interpretari debemus. Vt in Antidoto *Alcancali*, &

A διὰ τῶν πεπέρεων, & aliis quam pluribus. In Antidoto διὰ Δαμοκλέους vbi Fuchſios notat in Græco exemplari quo vſus eſt, fuiſſe γλυκοκαλάμου, in omnibus Græcis exemplaribus quæ vidi plaoè ſcriptom eſt, Κασία φίστουλα hoc modo: εἶτα λαβὼν ἐξυφεσμένον οὐγγίας μίαν, κασίας φίστουλα κεκαθαρμένης οὐγγίαν μίαν, μαλάξας μεθ' ὕδατος θερμοῦ σακέλλισον. Et Latina Nicolai exemplaria habent, & *Caſiæ fiſtulæ medullæ vnciam vnam.* Aliud eſt γλυκυκάλαμος. Quoties de caſia Cathartica loqui vult Myrepſus non *Caſiam fiſtulam* ſimpliciter nominat, ſed Κασίαν φίστουλαν κεκαθαρμένην, vt diſtinguat à Caſia fiſtula,
B ſiue Caſia Syringe Aromatica. Alij medici recentiores in lingua vulgari Græca, κασίαν καθαρτικὴν vocaot. Actuarius de methodo medendi lib. v. cap. II. Κασίαν μέλαιναν appellat, & fructum eius hoc eſt ſiliquam, συριγγώδη eſſe καὶ πρόμακρον ſcribit. Inde *Caſiam fiſtulam* vocarunt. Quod idem Actuarius *Caſiam nigram* eam indigetat, non id ſatis ad faciendū diſcrimen à Caſia Aromatica, cuius ſpecies qoædam Nigra etiam Caſia dicebatur. Mentio apud Scribonium Largum cap. XLII. *Caſiæ ruſæ fiſtularū, & Caſiæ nigræ.* De ea Dioſcorides: ἡ καλουμένη ἀσυφήμον μέλαινα καὶ ἀνθὴς, καὶ
C λεπτόφλοιος. Nigræ etiam mentio apud Plinū. Sic diuerſiſſima genera habemus, iiſdem nominibos nuncupata, Caſiam nigram Catharticam, & Caſiam nigram Aromaticam. Item *Caſiam fiſtulam* ſimiliter Catharticam, & Caſiam *fiſtulam* Aromaticam. Hæc Caſia fiſtula Aromatica diuerſa à Xylocaſia, ſiue Caſia lignea, vt vocant, quam Græci etiam κασίαν ξυλώδη dicunt. In Digeſtis de Vectigal. & Publicanis Leg. XVI. ita diſtinguuntur: *Nardus, Caſia, Syrinx, Xylocaſia.* Quæ craſſior eſſet, & magis lignea, ita videntur vocaſſe. Dioſcorides etſi admodum incerta & obſcura tradat de Caſiæ generibus ac differen-
D tiis, vtriuſque tamen meminit. ἐκλέγου δὲ, inquit, τὴν ἔγκιρρον, εὔχροον, παραπλιζουσαν τὴν ὁδὸν, μακροὺς, καὶ παχεῖς, καὶ συριγγίοις πλήρη. Quæ craſſa eſt, & fiſtulis plenis, hæc ξυλοκασία cenſeri debet. Auctor Peripli σκληροτέρας κασίας appellat: καὶ λίβανος ὁ περατικὸς ὀλίγος, καὶ κασία σκληροτέρα, καὶ δουάκα, καὶ κάγκαμον. Dioſcorides haoc *Daphniten* à mercatoribus Alexandrinis vocatam tradit, à barbaris indigenis Ἀχύ. Plinius: *His addidere mangones quam Daphniten vocant, Iſocinnamon cognominatam.* A ſimilitudine cinamomi ſic cognominata, ἰσοκιννάμωμον.
E Sic ἰσόπυρον herba à ſimilitudine tritici. ἰσόθεος vir diuinus. ἴσαρον herba Aro ſimilis. Aliqui Δρακόντιον, alij Ἀροειδὲς ſic vocarunt. Vnde in libris Dioſcoridis ἀρὶς ἢ ἴσαρον, pro quo ἀρίσαρον perperam inoleuit. Sic ἰσόσπορον, multipeda, quem Græci ἴουλον & καθοικίδιον ὄνον vocant, quia tactus in orbem pilulæ vel piſo ſimillimum ſeſe conuoluit. *Clauſiportam* vulgo appellamus. Sed malè ita pronunciamus, pro *clauſiporca.* Nam porcæ ſunt cluſiles. Græci σκεῖρας & στρέψας vocāt. Et duorum ſunt generū quæ ad tactum ſeſe claudunt & comprimunt. & quæ non id faciunt. Neophytus: ὅτι καβι-

κιδνοῖ, οἷς καινῶς κουβάκελδας, καὶ στρουφὰς καλοῦσι. Sic *porta* pro *porca* in Gloſſis: *porta, τὸ μεταξὺ τῶν αὐλάκων ὕψος.* *Porcelliones* vocantur Cælio Aureliano de Tardis Paſſionibus lib. 1. cap. IV. Heſychius: *ὄνος ἰσόσπριος, ἔστι δὲ ζῶον πολύπουν ὀσπρίῳ ὅμοιον, ὃν καὶ ἴουλον τινὲς φασί.* Reſpexit ad hunc varſum Sophoclis ex *Κωφοῖς Σατύροις* Tragœdia:

——*κωλεαῖς ὡς τις ὄνος ἰσόσπριος.*

Ita igitur & Caſia *ἰσοκίνναμος*, cinnamo ſimilis. Non igitur hæc in fiſtulaceo cortice, ſed in ſurculis afferebatur, vt cinnamomum. Ideo & ſurculis lauri adulterari ſolitam ſcribit: *Adulteratur Styrace, & propter ſimilitudinem corticum, lauri tenuiſſimis ſurculis.* Hoc differebat veterũ cinnamomum à Caſia. Quippe hæc cortice tantum conſtabat, in fiſtulæ modum conduplicato, Cinnamomum in ſurculos & ramulis ipſis adferri ſolebat. Hinc *ῥάβδων* meminit Dioſcorides in Cinnamomi hiſtoria, at *συριγγίων* in Caſiæ deſcriptione. Nam cortex ſolus è caſia fiſtulaceus adportabatur. Plinius de Caſia: *tenui cute verius quam cortice, quem contra atque in cinnamo, abire & exinaniri pretium eſt.* Ita legendum. Cinnamum enim damnabatur cuius cortex abiret. Idem ex noſtra correctione: *damnatur in primis molle, aut cui abit cortex.* Cinnamomum igitur in ſurculis & ramulis cortice ſuo veſtitis veniebat. Theophraſtus *ῥάβδους* vocat. Dioſcorides *ῥάβδια* qui optimum cinnamomum debere eſſe ait, *λεπτὸν τοῖς ῥαβδίοις καὶ λεῖον, ὅλοις συνεχέσι κεχρημένον.* Galenus de Antidotis lib. 1. *κλῶνας*, id eſt ramulos. Herodotus antiquiſſimus auctor *κάρφεα* vocat, id eſt ſurculos. Muſa tertia: *ὄρνιθας δὲ λέγουσι μεγάλας φορέειν ταῦτα τὰ κάρφεα, τὰ ἡμεῖς ἀπὸ φοινίκων μαθόντες Κιννάμωμον καλέομεν.* Grammatici *κάρφεα* interpretantur, *ξυλαὶ λεπτὰ καὶ ξηρά.* Non de cortice hæc vox capienda, ſed de ramulis ac cremiis cum ſuo cortice. Ea virgulta ex nido certarum auium decuti perſuaſum antiquitati iam inde ab Herodoto. Sed Phœnicem eſſe è cuius nido decuterentur, creditum miror plèriſque veterum. Statius:

——*Phariaque exempta volucri*
Cinnama.

Martialis:

Quod ſemper Caſiaque Cinnamoque
Et nido niger alitis ſuperba
Flagras plumbea Nicerotiana.

Palam eſt per *alitem ſuperbam* dicere velle Phœnicem. Hæc ſupra iam ventilauimus. Cinnamomum à Caſia ſunt qui hodie diuerſum velint, nec tamen ſciunt, qua in re fuerit differentia. Alij omnibus modis, & quouis pignore contendunt Cinnamomum & Caſiam idem eſſe. In his eſt Garcias ab Horto. Scaliger Iulius hoc ſolum diſtare putat Caſiam à Cinnamomo quod Caſia cortex ſit ligni craſſioris, Cinnamomum ex virgultis tenuioribus ſumatur. Atqui pro certo iam obtinere debet corticem ligno ſuo exemptum cinnamomi nomine veteribus notum non fuiſſe, qui ſurculos ipſos

A cum ſuo cortice ita vocarunt. Herodotus: *τὰ κάρφεα τὰ ταῦτα, τάπερ ἡμεῖς ἀπὸ φοινίκων μαθόντες, κιννάμωμον καλέομεν.* Certè Hebræis dicitur קנמון *κίνναμον.* Quod à Phœnicibus habuere vt & Græci, qui tamen frequentius *κιννάμωμον* dixere quam *κίνναμον.* Nicander tamen in Theriacis *κίνναμον* poſuit:

——*ἀμυξὶ δὲ ἄγνου*
Σπέρματι βάλσαμόεντι καὶ ἐν κινάμοισι βάλλοιο.

Sic Græcum *κασία* ex Hebraico קציעה *Keziach.* Vocabulum *κίνναμον* apud alium Græcum auctorem non legi, quam Nicandrum, ſed omnes vocant *κιννάμωμον.* Inde pro Amo-

B mo quidam olim accepere. Sed ridiculus Garcias qui Cinamomum voluit eſſe Amomum Chinenſe. Idem porrò Scaliger in Zeilam quæ eſt Taprobane veterum, & Muir quæ vna eſt ex Moluchis, plurimum gigni Cinnamomum notat, æſtu corticem findi ac deglubi, ibique vocari *Caunama*; id eſt lignũ dulce. Nam *Cau* ſignificare lignum in illa lingua. *Nama* dulce. Atque inde vt putat Cinnamomum. Ego non puto. Deterior Caſiæ ſpecies in Malaïo vocatur *Cais manis* teſte Garcia, quod ſignificare ait lignum dulce, pro quo corrupte apud Scaligerum *Caunama.* In Malauar *Cameaa* dicitur. Ab his voca-

C bulis *Cau mais* & *Cameaa* non longè abludit, Hebraicum קנם *Chanam* quod etiam Cinnamum ſignificat, non tamen vt huic illa dediſſe originem credam. Ex illo *Chanam.* Kinnamun. Andreas Bellunenſis in Arabica interpretatione nominum Aniſenæ notat *Kamaha* iuxta quoſdam ſignificare calamum aromaticum. id vocabulum idem videtur, cum illo *Cameaa* quo in Malauar Caſia appellatur. Sic vocem Hebraicam קנה quæ Cannam ſignificat, quidam magiſtri calamũ aromaticum interpretantur, alij *canellam* ſiue

D Caſiam. In Zeilam *Cuurdo* appellatur Caſia, quæ in Malayo *Caiſmanis*, vnde *Caſiam* dictam hariolatur Garcias. Infima ætas Græci Latinique imperij *κιννάμωμον* & *κανέλαν* confundit, & illud per hanc exponit. Arabes quoque Cinamomum vocant quæ aliis *κανέλα.* Gloſſę Græcobarbaræ: *κανέλλα, κινόμωμον.* Atqui Canella Caſia eſt fiſtula in totum diuerſa à cinnamomo veterum. Nam Canella, eſt *Cannella* parua nimirum canna. Quæ eſt *κασία σύριγξ.* Hinc Hebraicum, קנה quod calamũ ſignificat Rabbi Dauid interpretatur canellam. Canna eſt *σύριγξ.* At Cinnamomum ve-

E terum non in cortice cannaceo fiſtulari, ſed in ſurculis. Caſia cortex merus, Cinnamomũ ſurculus. Dioſcorides Caſiam eſſe quæ Cinamomum ſimulet, & viciſſim genus Cinnamomi haberi Caſiæ ſimile dicit. Vt Cinamomum Moſylicum, quod ſimilitudinem habere ait cum Moſylitica Caſia. Moſyliticam vero Caſiam *βλαστὸν* vocat *μοσυλίτην*, id eſt *Moſylicum germen.* *καλεῖται δὲ τι ὁ καλουμένη βλαστὸς μοσυλίτης. ἡ δὲ λαμπὴ ἀτελὴς ὡς ἡ καλουμένη Αουφι, μέλαινα καὶ κινδῦν καὶ λεπτοφλοιὸς ἥ τε φλοιορραγής.* Ita hæc legenda. Malè legitur *ἀσυφίμον.* Quod

alij mutant in ἀφυσίμων, alij ἄσημον quaſi Græca ſint vocabula. Ἀσίφη nomen eſt Caſiæ, vt conſtat ex auctore Periplí rubri maris, vbi plures Caſiæ ſpecies recenſet. γίνεται δὲ ἐν αὐτῇ Κασσία καὶ Γίζειρ, καὶ Ἀσίφη, καὶ Ἄρωμα, καὶ Μάγλα, καὶ Μοτώ. Quæ omnia ſunt nomina variarum Caſiæ ſpecierum. Galenus lib. 1. de Antidotis, vbi plura enumerat Caſiæ genera: ἐπειδὴ τὴν μὲν Γίζειρ μάλιστα ἐπαινοῦσι, ἐφεξῆς δὲ τὴν Μοτὼ καλουμένην. Ita quoque legendum apud Dioſcoridem: περὶ ταύτης δὲ ἐστὶν ἡ μέλαινα καὶ ἐμπορφυρος παχεῖα Γίζειρ καλουμένη. Non rectè Ζίγιρ in vulgatis. Neophytus: Γίζειρ, Κασία, in littera Γ. Vix dubium habeo quin Plinius ex duobus barbaris Caſiæ nominibus conflarit illud nomen *Balſamodes* quo ſpeciem quandam Caſiæ appellatam aſſerit ab odore ſimili. Fortè in auctore legerat Βάγλα Μοτώ, ex quo ille Balſamodes ſomniauit. Mirum verò ſupra omnia quæ mira ſunt, Auctorem Periplí qui diligentiſſimè merces omnes Indicas & Arabicas recenſet, & inter has omnes Caſiæ ſpecies commemorat, nuſquam Cinnamomi mentionem feciſſe. Galenus narrat verum Cinnamomum propter raritatem & excellentiam ſolitum ſeruari in Theſauris Imperatorum, nec vulgo notum fuiſſe. Sanè hodie nuſquam tale affertur, quale à veteribus deſcribitur. Volunt tamen & validè volunt Neoterici eandem eſſe arborem è qua cinnamomum ſumitur, & ex qua Caſia. Poteſt fieri vt verum ſit. Summi ſurculi deputati, vel virgultorum tenuiſſimæ partes reciſæ, ex frutice Caſiæ pro Cinnamomo veteribus veniebant. Plinius de Cinnamomo: *Præcipua bonitas virgultorum tenuiſſimis partibus ad longitudinem palmi. Secunda proximis, breuiore menſura atque ita ordine. viliſſimum quod radicibus proximum.* Et paulo poſt: *qua de cauſa præferuntur cacumina, vbi plurimus cortex.* Galenus cacumina illa ἀκρέμονας vocat, vbi de Carpaſio agit, cuius feſtucas ſimiles eſſe ait, τοῖς κινναμώμου ἀκρέμοσι. Ergo nihil aliud verum cinnamomum veteribus quam extremitas ſarmentorum in arbore amputata. Et ſarmenta illa ſic reciſa, ſurculique tenues pro Cinnamomo vænum ibant. Ex eo videtur fuiſſe tarum cinnamomum carumque, quod fortaſſe raro vſurparetur eiuſmodi fruticis amputatio, vtpote in perniciem caſura eius. Caſia autem ſiue cortex qui ex eadẽ arbore eximebatur, ea re vilior communiorque quia arbores illæ ſæpius ſolerent deglabrari, & renaſcente ſubinde cortice. Quippe hodie narrant detracto cortice arboris Cannellæ, ſiue Cinnamomi poſt triennium alium ſuffici, & iterum deglubi. Cortex ille in fiſtulam conuolutus, qui nobis eſt pro canella quique antiquis pro Caſia fuit, integri rami vel ſurculi ſuperficies videtur, quum tamen fragmentum ſit maioris corticis in plures partes diſſecti, & in tubulos digiti craſſitudine complicati. Ad truncum qui deglabratur ſæpenumero craſſiorẽ femore inueniri memorant. Vetuſtas vero omnis credidit,

A hos fiſtulatum modulos quos in Caſia videmus, totidem eſſe ſurculorum integros cortices, qui admodum difficulter eximerentur, adeo vt vermium operam requiri oporteret, lignum intus corrodentium, & corticem præ amaritudine intactum relinquentium. Nimirum ignorarunt quomodo pararentur fiſtulæ caſiæ ex cortice illius arborei fruticis. Plinius: *Frutex & caſia eſt, iuxtaque cinnami campos naſcitur, ſed in montibus craſſiore ſarmento tenui cute verius quàm cortice.* Diuerſum facit fruticem caſiæ à frutice cinnami. Sed nihil prohibet vt dixi eumdem eſſe. Et verò non B eſſe diuerſos comprobatum eſt ætate noſtra, ſi vera narrant Luſitani qui loca illa nauigationibus perluſtrarunt. Cutem verius quam Corticem eſſe dicit Plinius. Et rectè ſane. Nam ex interiore libro parantur illi tuboli fiſtulatum. Memorat Plinius vidiſſe ſe in Palatij templo quod Diuo Auguſto fecerat coniux Auguſta, radicem Cinnamomi magni ponderis, ex qua guttæ editæ quotannis in grana durabantur. Cui congruere videtur quod hodie traditur ex radice Caſiæ arboris liquorem ſtillare qui Caphuram reſipit, ſed C vetitum eſſe ne ad eliciendum hunc liquorẽ vulneretur, quia periret arbor. Hac eadem ratione cautum eſt, ne amputetur. Quo fit vt hodie careamus Cinnamomo. Olim raro amputabantur. Hoc faciebat raritatem caritatemque cinnamomi, quod in iſto tempore nullum viſitur. Quod virtus cinnamomi bis tanto maior quam Caſiæ veteribus proditur, inde etiam eſt. Quo vetuſtior cortex, eo deterior & viribus infirmior. Hæc Caſia erat. In tenellis ramis longè viuidior & efficacior. Hoc Cinnamomum erat. Huic opinioni ſuffragatur, & probabilem videri facit, D quod ſcribit Galenus adeò non diuerſi generis eſſe frutices Caſiam & cinnamomũ, vt ſæpè illa in hoc tranſeat, & optima Caſia non multum differat à cinnamomo. Lib. 1. de Antidotis: ἐθεασάμην γὰρ ἤδη πολλάκις ὑψηλῆς καὶ εὐθαλοῦς κασίας ὡς εἰς θάμνου μέγεθος αὐξηθείσης, ἀκρέμονας ἴσους ὁμοίους κινναμώμῳ κατά τε τὴν ὄψιν καὶ τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν λεπτότητα· καὶ περὶ τούτοις ἐν τοῖς βεβαιοτάτοις γνωρίσμασι κινναμώμου διά τῆς γεύσεως τε καὶ ὀσφρήσεως γινόμενα. Clarè dicit vidiſſe ſe ſummos Caſiæ fruticis ſurculos, cinnamomo pares forma, cortice, ſapore, odore. Ergo ex illa Caſia ſurculi dempti & amputati, cinnamomum E efficerent, cortex vero detractus, caſiam ſiue canellam noſtram. Ex quibus colligitur eiuſdem fruticis reciſa ſumma ſarmenta fuiſſe veterum cinnamomum, corticem vero exemptum, paratum & in tubulos fiſtulares complicatum veram & genuinam Caſiam. Idem Galenus eodem libro: ὅτι δὲ ἡ κασία πλησίον τῷ κινναμώμου τῇ φύσει, καὶ γὰρ καὶ γίνεταί ποτε κιννάμωμον ἐκ μεταβολῆς αὐτῆς, ὥστε ὅλον μὲν ὀρᾶσθαι τὸ τοῦ δένδρου ἀκριβῆ κασίαν, ἀκρέμονας δέ τινας ἐν αὐτῷ τῷ κινναμώμῳ, συγγενεῖς τοῖς κλάδοις, τῆς Κασίας διεσῶσθαι. Dixerat ſuprà Caſiæ fruticem inueniri, qui virgulta haberet prorſus cinnamomi ſurculis ſimilia, heîc verò ait etiam

cinnamomi

cinoamomi arborem integram conſpici planè ſimilem caſiæ,& pares einnamomo ramos præferentem. Idem porrò Galenus eodem libro de Antidotis primo, narrat Mareo imperante allatam fuiſſe ex regionè Barbarica aream ſiue Capſam quattuor cubita & pedē loogam, in qua arbor integra crat optimi cionamomi. Ea fuiſſe proceritate arborem illam veriſimile eſt. Non tamen ipſe ſibi contradicit Galenus quum paulo poſt narrat vidiſſe ſe alias ligneas capſas repoſitas in horreis imperatoris in quibus plures arbuſculæ cinnamomi ſeruabantur, quæ omnes ex eadem radiee ſex aut ſeptem virgulas emittebant, non paris altitudinis, ſed maximam earum non exceſſiſſe ſemipedis Romani mēſoram. πολλὰ μὲν οὖν ἦσαν αὐτοῦ καὶ νῦν ἔτι τὰ φυλαττόμενα ξύλινα σκεύη, πάντα δ' οὐχ ἓν πολυρρίζων ἢ πολυκλάδων, ὃ ὅπως αὐτὸ ὀνομάζειν ἔθελει κινναμώμου τὰς διαφοράς. Non pronuntiat ibi Galenus in vniuerſom, vt vulgo viri potant doctiſſimi, omnem einnamomi ſpeciem ex vna radiee, ceu paruom fruticem attolli, cuius virgulta non excedant ſemipedem Romanom, ſed hoc tantum dicit de illis einnamomi generis quæ reliqua erant in eapſis ligneis imperatoris: ἕκαστον δ' αὐτῶν ἦν ἐξ ἴσου πεδιαίως φυόμενον, ἢ σπιθαμιαῖον ἕως, id eſt ſingula eorum generum quæ adhue ſeruabāturin horreis Cæſarum. Quod ſi hoc in genere dixiſſet de omni cinnamomi ſpecie, ipſe ſibi contrarius iret, qui in eadem narratione ſcribit, aliquando allatam arborem cinnamomi ἐκ τῆς βαρβαρίας, id eſt ex Barbaria, qoæ in arca erat condita quattuor cubita & dimidium longa. Plinius ſcribit præcipuam bonitatem fuiſſe cinnamomi virgultorum tenuiſſimis partibus, ad longitudinem palmi. Hæ ſommæ ſunt partes. Secundam, proximis partibus breuiore menſura, atque ita ordine. Viliſſimum vero quod radicibus proximum. Sic ſurculi einnamomi maximi non maiores erant palmo. Tradit ibidem caſiæ fruticem tria cubita amplitudioe non ſuperare. Concludit taodem eo loco Galenus cinnamomi naturam prorſus ſimilem eſſe optimæ caſiæ. Eandem itaqoe eſſe arborem, idqoe minime cognitum fuiſſe veteribus adſtrui poteſt. Profecto niſi hoc ſit, aliud video nihil, quod dici poſſit vt credibile fiat einnamomum, & caſiam ex eadem arbore eſſe, ſed diuerſis eiuſdem partibus parari, Caſiam ex cortiee fieri, cinnamomum ex virgulis & ſarmeotis amporatis. Rem non eandem fuiſſe fidem abundè fecerit nominum differentia, facultatis, formæ, coloris, odoris, pretij quod olim vtrique fuit. Nominibus ſemper diſtincta fuere Græcis Latiniſque etiam vetuſtiſſimis κασία & κιννάμωμον. Latini Caſiam & Cinnamum iunctim nominant. Martialis:

—— *Caſiaque cinnamoque.*

Perſius:

—— *ceu ſpirent cinnama ſurdum*
Ceu ceraſo peccent caſiæ.

A Hebræi quoque ea ſeparant appellatione. Cinnamomi efficacia duplo maior quam Caſiæ proditur. Cinnamomom in ſureulis conſtabat. Caſia in eortiee mero. Color Cinnamomi teſte Galeno Leueophæus in cæruleum quadamtenus vergens. Optima Caſia colore purpureo, ἔγχειρος, ἐμπόρφυρος. Odor in cinnamomo omnium odorum, qui bene olent flagraotiſſimus. In Caſia δριμυτίζων quidem, ſed tenuis leuiſque. Pretium cinnamomi immane quantum ſuperabat Caſiæ pretium. Optima libra non earius emebatur quam denariis quinquaginta. Plinius de Caſia: *Pretia nulli diuerſiora. Optimæ in libras*
B *L. ceteris* * v. At Cinnamomo olim in libras pretium fuiſſe dicit denarios mille. *Auctum id parte dimidia eſſe incenſis ſiluis ira barbarorum.* Sic Plinij ætate vſque ad denariûm duo millia proeeſſerat pretium vnius libræ cinnamomi. Quæ ſumma denariûm io aurum conuerſa aureos efficiebat quales tunc erant centum, noſtratium verò dncentos quinquaginta. Ita duplo auro rependebatur Cinnamomom: Nam libra Cinnamomi duplex libra auri fuit, & paulo plus. Proinde non mirum ſi vulgo hæc merx minime cognita, ſolis regum & imperatorum
C theſauris reſeruabatur. Galenus etiam tradit ſolis diuitibus eam habere licuiſſe quod impenſo pararetur pretio, vel imperatorum amicis, quibus è domo Augoſta vltro gratiſque daretur. Nec ſanè magnopere ad vſum requirebatur, quom Caſiæ pondus duplicatum idem efficeret. Quippe in medieina duæ partes Caſiæ vnam Cinnamomi æquiparabant, ipſis prodentibus medicis. Ἀντὶ κινναμώμου κασίας τὸ διπλοῦν, ὁ ἀκριβέστερον. De virtute Cinamomi mira hæc in Græcorum commentariis reperi: ὅτι ζέοντας φασὶ τοῦ ἐν λέβητι ὕδατος εἴσω θίγοι μόνον τὸ κιννάμωμον εὐ-
D θὺς καταψύχειν τὸ ὕδωρ, καὶ λουτροῦ ἐπιτυχεῖς θερμοῦ μεταποιεῖν τε ἐν τῷ ἀέρι φλογμοὺς εἰς ψυχρότητα, καὶ ἀφανίζειν τὰ ἐκ φθορᾶς θηρία ζωογονούμενα ἣν φύσιν ἔχει. Feruentem aquam ſolo tactu refrigerat, illarum thermis ealentibus, vaporem earum ſummo frigore mutat. Nata ex putredine animalia, quoeunque infertur, extermioat. Hæc magna ſunt, & maxime indicant auctorem illum de re incognita ſibi & ineomperta id prodidiſſe. Regio Κινναμωμοφόρος in Æthiopia veteribus Geographis in tantum celebrata, à qua & parallelus διὰ κινναμωμοφόρου
E nomen aecepit. Nauigationibus Luſitanorum reperta nulla eſt. An dicemus id in cauſa eſſe, quod Cinnamomum defecerit. Hoc neceſſario dicendum, ſiquidem Cinnamomum non eſt idem eum Caſia. Nec magis id mirum fuerit, quam de Σιλφιοφόρῳ quæ hoc quoqoe tempore nulla eſt, propterea qood Silphium illud Cyrenaïcum iam pridem in rerum natura eſſe deſiit. An aliquid tale circa Cinnamomum acciderit, aliis æſtimandum & quæ-

rendnm relinquo. Profectò ſi Cinnamomum idem cum Caſia, quod tantopere placet quibuſdam Neorericis, valde ridiculos fuiſſe oportet, & vanos recenriores omnes Græciæ medicos & pigmẽtarios qni in pleriſqoe compoſitionibus Cinnamomum vnà cum Caſia ingredi faciuot. Quod ex præſcriptionibus antiquorum videntor retinuiſſe. Eam ſpeciem Caſiæ quæ proximè accedebar ad Cinnamomum, & ἰσοκίνναμον ob id dicebatur, Plioius *Daphnitim* vocat, eique pretium à Mangonibus factum ſcribit ad trecentos denarios. Huius mentio apud Scribonium Largum, I. cap. XXXIX. *Caſiæ Daphnitis, Cinnami, Nardi.* Auctores quoque veterinarij Græci paſſim mentionem faciunt κασίας δαφνίτιδος. Iſocinnamum eam dictã volunt docti, quod viribus & facultate æquaret Cinnamomum. Immò dictio ipſa oſtendit, ita appellatum à ſimilitudioe Cinnami, vt ἰσόπυργον, ἰσόθεος, & ſimilia. Et planè id probator teſtimonio Plinij qui ſurculis lauri ſolitam adulterari prodit. Ergo ea in ſurculis conſtabat vt cinnamomum, non in cortice nudo, vt Caſia. Galenus Καρπήσιον genus Aromatis memorat, quod feſtucas ait eſſe tenues ſurculis ſummis Cinnamomi ſimiles. λεπτὰ κάρφη παραπλήσια τοῖς κινναμώμου ἀκρέμοσι. Cinnamomum itaque in ſurculis, vt & Carpeſiom quod virtute pari præditum facit cum cinnamomo. ἀντὶ κινναμώμου Καρπήσιον. item: ἀντὶ κινναμώμου κασίας τὸ διπλοῦν, ἢ καρπήσιον, proinde falli conſtat qui Carpeſium *Cubebam* eſſe opinantur. Quæ nobis Cubeba eſt, antiquis Græcis μασπίδιον dici, & κώμακον & *Cumacum* nos infrà oſtendemus. Daphoitis igitur Caſia Plinio, cognominata ἰσοκίνναμον, & ſurculis Cinnamomi ſimilis. Dioſcorides tamen Δαφνῖτιν deſcribit παχεῖαν συρίγγιας πλήρη. Quæ ſunt veræ caſiæ notæ longè à ſurculis & feſtucis cinnamomi diſtantis. Dioſcorides in omnibus Caſiam commendat παχεῖαν, & quæ fiſtulam habet plenã craſſamque. Vt contra damnat, τὴν λεπτόφλοιον. Plinius habet pro optima, *quæ plurima minimum ponderis faciat, breuis tunicarum fiſtula atque non fragilis.* Eadem mente Dioſcorides ex viliſſimis eam conſtituit quæ λεπτόφλοιος καὶ φλοιόῤῥαγής. *cuius cortex rumpitur.* Ergo tanto melior, quanto craſſior cortex & minus fragilis. De cortice qualis erat in ipſo frutice non id intelligendũ, ſed de cortice fiſtulaceo qualis affetebator. Nam io omni Caſiæ frutice cortex calore finditur, & abſiſtit. Quod ignorarnnt veteres, qui corticem detrahi non poſſe ex Caſia credebãt, nec aliter fiſtulam ex cortice fieri niſi vermibos erodeotibua excauato. Theopbaſtus: καὶ μὴ εἶναι περιφλοίσαι: *nec vllo modo poſſe corticem eximi.* Subiongit methodum qua ſurculos excauandos & erodendos vermibus curabant, vt ſolus cortex inanis, & vacuns fiſtulæ modo relinqueretnr. Hinc illæ fiſtulæ quas videmus. Hinc Caſia fiſtula veterum & Canella noſtra. Dioſcorides quoque συρίγγια & σύριγγα paſſim nominat inter Caſiam deſcribendam, ſed non

A meminit qua ratione fierent illæ fiſtulæ. Immo ita loquitur de his quaſi natura tales exiſterent, vt in calamis & harondinibos concauis aut plenis. Probari dicit & eligi debere, παχεῖαν τοῖς συριγγίοις πλήρη. Ita loqueretur de calamo cui fiſtula plenior eſſet. vt Theophraſtus de barundine quæ pleoo intus corpore eſt, & minime concauo: καὶ ὁ μὲν κοῖλος, ὃν καλοῦσι συριγγίαν, ὁ δὲ στερεὸς καὶ συμπλήρης μικρόν. Idem de quodam genere Caſiæ ita ſcribit: διείσταται δὲ καὶ πλατεῖα σύριγξ, ἀπαλὴ καὶ οὐχὶ ὀχυρώς, διαφέρουσι δὲ τῆς ἄλλης. Videtur omnino eaſtimaſſe fiſtulas eas ita repperiri in ipſa arbore,
B & ex ramis alios eſſe rotundiores & ſolidiores, alios magis fiſtuloſos & latiores. Πλατεῖα σύριγξ non rotunda eſt, ſed lata & plana. Talis bodieque canellæ fiſtula conſpicitur quæ non in perfectam tubuli formam rotundatur, ſed in latitudinem compreſſiot. Ea forma exiſtere ramos ipſos & ſurculos arboris, qnibus demeretur cortex ad hoc ipſum inſtar, prorſum credidiſſe veteres planum fieri poteſt ex Tbeopbraſto his verbis: τὴν δὲ κασίαν φασὶ, τὰς μὲν ῥάβδους πλατυτέρας ἔχειν, ἰνώδεις δὲ σφόδρα, καὶ μὴ εἶναι περιφλοίσαι. Planè dicit latiores eſſe Caſiæ ſurculos, non plenè rotundos.
C Plinius vertit, *Caſiæ fruticem craſſiore eſſe ſarmento.* Quod procederet, ſi παχείας auctor dixiſſet. aliud παχὺς, aliud πλατύ. Sic πλατεῖα σύριγξ Dioſcoridi non eſt παχεῖα, ſed lata, nec perfectè rotunda. Poſteriores Dioſcoride ſcriptores Caſiam omnem diuiſerunt in duo genera, in κασίαν σύριγγα & ξυλοκασίαν, hoc eſt Caſiam fiſtulam, & Caſiam ligneam. Hoc nomen fecerunt craſſiori Caſiæ, quam σκληροτέραν vocauit auctor Peripli Rubri maris. Hæc ξυλικὴ & ξυλώδης Caſia. Nec enim ξυλοκασία lignum Caſiæ ſignificat, ne quis id cenſeat, ſed ξυλικὴν κασίαν. Xylocinnamomum pariter dictum non de ligno cinnamomi, vt perperam
D Plinius interpretatus eſt, ſed ligneum Cinnamomum & ξυλῶδες. Dioſcorides καλεῖται δὲ καὶ ἄλλο ξυλοκιννάμωμον ὄν, ἔχον δὲ τινα ἐμφέρειαν κινναμώμῳ· ἔστι δὲ ξυλῶδες κιννάμωμον, ἔχον ῥάβδους μακρὰς καὶ ῥωμαλέας. Verum Cinnamum in patuis ac teouibus ſurculis cernitur. Xylocinnamum virgultis erat longioribus ac robuſtioribus. Quidam geoere ipſo differre Xylacinnamomum à Cinnamomo opioati ſunt, ὡς ἕτερον ὂν εἴδους. Sic Xylocaſia dicta eſt Caſia craſſiori & lignoſiori cortice. ἡ ξυ-
E λώδης καὶ ξυλική. Caſia Xylica. Ex quo non dubito factam eſſe vocem qua Caſiam ligneam Arabes vocant, סליחה id eſt *Salichah*. Quod alij ſcribont סְלִיכָה id eſt *Salica*, vt mihi indicauit in omni genere litterarum vir excellentiſſimæ doctrinæ Hugo Grottius. Sic חרוב pro folliculo vel ſiliqoa dicunt *Charub*, quod ex antiquo Græco deflexum eſt κερύβιον. Idque etiam ſcribi ſolet per כרוב. Græci recentiores χάρουβαι ex Arabico dixere. Garcias ab Horto in libro de Aromatis notat Caſiam ligneam ab Arabibus, Perſis, Indis *Salihacha*. Melius ſcriberetor *Salicha*. Niſi dicimus ita pronunciaſſe. Omnes ab eadem ori-

Digitized by Google

gine habuerunt; iam ab antiquo mercatores Alexandrini *Xylicam* eam caſiam vocarũt. Vnde in eas gentes manauit ea vox. ab Aegyptiis *ſelicam* vocari caſiam ligneam docet Proſper Alpinus. Apud Serapionis interpretem, *Selicha, id eſt caſia lignea vel ſelch.* In Græcis Lexicis quibus Arabicæ voces exponuntur ad medicinam pertinentes, lego: σελίχα, ἡ κασία. pro quo in aliis σιλίχα legitur. Quod non de ſiliqua Aegyptia nunc mihi videtur accipiendum, quæ etiam Caſia dicta eſt, ſed de hac Xylica Caſia, quæ *Salicha* Arabibus vel *ſelica*. Arabes huius vocis etymum petunt à verbo סלח, quod ipſis decorticare ſignificat. Sed quum non omnem Caſiam eo nomine appellent, verum eam tantum quæ lignea dicitur & ξυλοκασία non aliunde cenſendi accepiſſe quam ex Græco ξυλική. Præterea Indis, Perſis & Ægyptiis hæc appellatio cõmunis de lignea Caſia. Arabibus porrò vt Hebræis familiare eſt in alienis vocabolis quæ ſua fecerunt, origines apud ſe quærere & captare. Quod etiam faciunt Græci poſteriores in dictionibus merè Latinis. *Salicha* igitur vel *Selica*, ἡ ξυλικὴ caſia lignea. Communem Caſiam vocant *kerſe*, קרפה quamcunque caſiam ita vocari Arabibus ait Garcias, ſed Auiſena vt ex ſuo Arabico citat ac vertit vir magnus Cinnamomi ſpeciem cõſtituit, quod ξυλοκιννάμωμον apud Dioſcoridem nominatur. Sanè & hoc vocabulum ex Græco mutuati ſunt Arabes Καρφοι, *Kerſa*. Herodotus: τὰ δὲ κάρφεα ταῦτα ἃ ἡμεῖς καλέομεν κινάμωμον. Quod enim *Kerſa* pro qualibet Caſia etiam vſurpant Arabes, ſatis certum eſt eos vt & Græcos poſteriores Caſiam & Cinnamomum nominibus confudiſſe. Cinnamomum Dioſcoridis idem Auiſena appellat *Darſini*, quod interpretantur lignum Sinenſe. Lexicon Græcoarabicũ: Δαρτζίνι, τὸ κινάμωμον. Vocatur etiam Ταρτζίνι in eodem Lexico. Lexicon verò Latino Arabicũ Darſini exponit Aloen. Certè & Cinnamum quidam Hebræi magiſtri lignum Aloes eſſe volũt. Hoc ideo quia & cinnamomum lignũ eſt, vel ſurculus ligni. De Caſia id nõ liceret dicere, quia cortex tãtum eſt. Præterea cinnamomum maximæ eſt fragrãtiæ vt & Aloe. Caſia verò & Canella noſtra leuioris eſt odoris. Plutarchus Ἀλόην cum κινναμώμῳ iungit in Sympoſiacis: ὥσπερ οἱ τὸν οἶνον οἱ μὲν ἀλόαις χρωτίζοντες ἢ κινναμώμοις, ἢ ἐφηδύνοντες. Quo ex loco apparet non poſſe ibi Aloen accipi pro medicamento cathartico. Sic Aloe odorata cum cinnamo iungitur in Prouerbiis vii. xvii. *Aloe & cinnamomo.* In Hebræo eſt: וְקִנָּמוֹן Non igitur idem cum Aloe, vt quidam Magiſtri voluere, ſed odoratus ſurculus, qui ſemper cum aromaticis & mirifici ſpiritus flagrantia iocundis refertur, quod non habet Canella noſtra, quæ tamen *Cinnamomi* nomine vulgo nuncupatur. Hinc κινναμώμινον vnguentũ pretioſum & eximiæ fragrãtiæ. Nullum ex Caſia fiebat. Quidam Mẽdeſio vnguẽto iam defuſo, & in vaſis condito parum cinnamomi adiiciebant, odoris conciliandi gratia. Quod non

A facerent, niſi ſummi odoris habitum eſſet Cinnamomum. Perſius:

——ceu ſpirent cinnama ſurdum,
Ceu Ceraſo peccent Caſiæ.

Proprium facit odorem cinnami non Caſiæ. Dioſcorides Cinnamomum σφόδρα εὐώδης eſſe ſcribit, & hãc illi odoris proprietatem ſupra Caſiam aſſignat, quã ſimpliciter ἀρωματίζουσαν vocat. Caſiæ autem odor aromaticus magis guſtu percipitur, quàm olfactu ſentitur. De Cinnamomo ait: χεδὸν γὰρ ἡ τοῦ ἀρίστου κρᾶσις πλεῖον ἐν τῇ εὐωδίᾳ ἰδιότητα. In probatiſſimo & odoratiſſimo etiam Galenus lib. 1. de Antidotis

B Cinnamomum dicit eſſe εὐωδέστατον & ἄρρητόν τινα εὐωδίαν ὑπὲρ ἅπαντα τὰ πάντα ἔχει. Optime etiã Caſia odorata, ſed non ad hoc exemplum, vt omnia ſuperet, quæcunque bonum odorem ſpirãt. Eam in vnguentis etiam odoris gratia ſolitã addi tradit Theophraſtus. In probatiſſimo autem & fragrantiſſimo cinnamomo, etiam rutæ & naſturcij odorem percipi ait Dioſcorides. Ita enim legendum: διεγείρεται γὰρ μετὰ τοῦ δριμέος, ἢ ἰδιάζοντος ἡ ὀσμὴ πηγανίζουσα καὶ καρδαμῳ ἐμφερής. Hinc Plinius Cinnamomi odorem ob acrimoniam ac vehementiam, *maſculum vi-*

C *rum* appellat, lib. xii. cap. vltimo: *In Syria gignitur & cinnamum quod cariopon appellant. Hoc eſt ſuccus nuci expreſſus, multum à ſurculo veri cinnami differens, vicinus tamen gratia.* Multis vibicibus hic locus affectus. Quæ comparatio ſucci ſit cum ſurculo, nõ video. Libri omnes habent: *à maſculo vero cinnami differens,* omnino ſcribendum: *multum à maſculo viro cinnami differens.* Succum cinnami acri, vehementi ac viroſo odore prȩditum, vocat *maſculum virus*. In pleriſque Aromaticis τὸ βρωμῶδες, cum odoris vehementia coniunctum cernitur, quod *viroſum & virus* Latinè dicitur. Succum ac δύ-

D *ναμιν* herbarum ita etiam vocarunt. Ipſe Plinius de Halimo: *necat viro quod Halimum vocant Græci.* τὸ ἁλιμῶδες, ſucco ſalſuginoſo & amaro. Nonius *viro* interpretatur virtute naturali, in iſto verſu Lucretij ab ipſo citato:

Concoctáſque ſuo ſeruare ac perdere viro.

Vt vt ſit, τὸ πληκτικὸν τῆς ὀσμῆς in Cinnamomo cõmendat ἢ τῆς ὀσφρήσεως πληρωτικόν, quod nares ferit vehementia odoris, & olfactum implet. An tale aliquid deprehendatur in Cinnamomo noſtro, quæ mera eſt Caſia veterum, iudicium narium facio. His moniti & naribus ſuis conſultis poterunt aliquid de ſua perti-

E nacia remittere qui verũ & legitimum Cinnamomum nos habere contendũt, nec aliud genus eſſe à Caſia vulgari ſiue Canella noſtra probare nobis ſatagunt. Sed operam ludunt. At qui illi viri? Scaligeri, Garciæ, Cardani, & alij. Eadem opera debent affirmare nos Cardamomo, Amomo, & Carpeſio non carére. Quæ tam ignota eſſe nobis hodie ſcio, quam quæ ignotiſſima. In his numeres licet & Cinnamomum, niſi ex ſurculis Caſiæ arboris ſumptum olim fuiſſe dicas, idque hodie non fieri. Plinius *Syriaci Cinnami* meminit loco ſupra citato quaſi in Syria naſcentis. Quod genus Cinnami toti antiquitati

indictum, inauditum fuiſſe ſuſpicor. Nemo certè huius mentionem facit. Inſigne etiã in illis verbis beter mendũ, quod correctores de ſuo dooauerunt: *In Syria gignitur & cinnamum quod Caryopon appellant.* Libri noſtri legunt: *Camacum.* Io Indice: *Comarum.* Vera ſcriptura & appellatio: *Comacum.* Græcè κώμακον. Meminit huius aromatis cum Caſia & Cinnamomo Theophraſtus inter eas ſpecies quæ ex Arabia & India afferebantur: ἀπὸ τῆς κινναμώμου καὶ τῆς κασίας καὶ κώμακον, ἔστι δὲ τὸ κώμακον καρπὸς, τὸ δὲ ἕτερον συνδημιουργεῖται εἰς τὰ σπουδαιότατα τῶν μύρων. Duo genera facit Comaci, vnum quod eſt ſemeo vel fructus, alterom quod pretioſis vnguẽtis admiſcebatur. Hoe erit Plinij Comacum, quod eſſe ſuccum tradit ex nuce expreſſum. Sed vereor ne pro *Cumamum* legerit *Cinnamum*, parua differentia. *Cumami* mentio apud Scribonium Largũ inter Aromarica. Dicebatur aliis κώμακον. Comacum fructus vel ſemen, Cubeba eſt noſtra. Hodieque io Iaua, vbi plurimum naſcitur, *Cumuc* vocant. In reliqua India *Cubab* & *Cubab Sini*, id eſt *Cubabum Sinenſe.* Pro *Cubabum* Latini veteres dixere *Cumamum*, vt B & M Græcis Latiniſque veteribus paſſim mutantur inuicem. *Maſcauda*, *Baſcanda*, Μύρμηξ, Βύρμηξ, Βάσκα, Μάσκα, & alia infinita. Arabes *Cubebe* appellant. Malè Auiſena *Carpeſion* Galeni eſſe autumat. Atqui illud κάρφος eſt ſurculis Cinnamomi ſimile, & pari poteſtate. *Cubeba* eſt καρπός. Serapion Oxymyrſinen Dioſcoridis interpretatur. Omnia falſa vt iam alij adnotarunt. Sed hoc nondum vulgatum, *Cubebam* Arabum, quæ eadem cum Comaco & Cumamo, ab antiquis Græcis etiam μυρτίδανον appellari, à myrti ſimilitudioe. Hoc illud piper eſt, quod paſſim ita exponi legimus in Lexicis Græcorum: μυρτίδανον, πέπερι. Genus eſſe piperis Cubebam non aotiquis tantum fuit perſuaſum, ſed Neotericis multis. Aliud Myrtidanum Dioſcoridis, ἐπίφυσις nempè ἀνώμαλος καὶ ὀχθώδης περὶ τὸ τῆς μυρσίνης πρέμνον. At Myrtidanum genus piperis apud Hippocratem, quod eſt Cubeba. Galenus in Lexico: ἔγω μὲν Ἱπποκράτης τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζειν ἐκ τοῦ φυτοῦ, ὅθεν αὐτὸς φαίνεται ἕτερον εἰδεῶδες πέπερι. Plantam quæ fert Cubebas piperis modo per arbores repere ferunt. grana ipſa baccis myrti ſimilia. Galenus ex Dioſcoride Iuniore: Διοσκουρίδης ὁ νεώτερος ἰνδικὸν φυτὸν ἐν ἰνδίᾳ τῇ φησὶν παραπλήσιον τῷ τοῦ πεπέρεως, οὗ ὁ καρπὸς ὀνομάζεται μυρτίδανον, ὅτι μύρτῳ ἔοικεν. Cedo quemuis arbitrum, & in quodlibet pignus, niſi Myrtidanum ſit Cubeba. Plinius Myrtidanũ interpretatur Myrtiten vinum ex ſilueſtris myrti baccis factnm, lib. xiv. cap. xvi. de vino Myrtite: *Quod ita ſilueſtris myrti baccis factum eſt, Myrtidanum vocatur. Hoc minus tingit.* Idem lib. xv. eap. xxix. ait Myrti baccas piperis vicem olim fuiſſe, priuſquam piper repertum eſſet: *Item myrtidanum diximus, & aliud vſus bacca fuit apud antiquos, antequam piper reperiretur, illius obtinens vicem.* Sed errat Plinius ſolens. Qnum enim μυρτίδανον, apud Græcos

A πέπερι explicari legiſſet, putauit id ea re fieri quod Myrti baccæ peperis vſum præberent. Falſns eſt vt in ceteris. Myrtidanum genus piperis, eſtque Cnbeba noſtra. Huic ſimile & aliud genus piperis quod *caudatum* vocatur. Serapio ex eo Myrtidano pipere quod eſt eubeba. Oxymyrſinen Dioſcoridis Cubebam eſſe hariolatus videtur, quia Myrtidanum quidam de baccis ſilueſtris myrti interpretati ſunt. Hippocrates στρόγγυλον τὸ μυρτίδανον. Galenus: καὶ τὸ ἰνδικόν, ὃ καλοῦσι Πέρσαι πέπερι, ἐν τούτῳ δ' ἐστὶ τὸ στρογγύλον, ὃ καλοῦσι μυρτίδανον. Myrti quoque ſilueſtris, ſiue Oxymyrſines καρπὸς στρόγγυλος. Sic Myrtidanum Indicum, Coma-

B cum, Cumamum, & Cubabnm, eſt *Cubeba.* Quod ad Caſiam Aegyptiam attinet quæ ſoluit aluum, iam ſuprà docuimus eam Græciæ antiquos auctores ſub nomine ἀκάνθου Aegyptij cognouiſſe, euius multas ſpeciea fecerunt. Eam porrò Acanthi appellatione comprehenderunt, non quod aculeata ipſa ſit, ſed quod aculeatum folium habeat. Ita enim tradit Proſper Alpinus. Nimirum folia in acumen aculeatnm deſinunt. Sane Theophraſtus in deſcribenda Acantho Aegyptia multa proponit quæ propria ſunt huius Caſiæ, exceptis ſpiois, vt magnitudinem arbo-

C ris. materiem, ſiliquam pro fructu, flores ſuaues, aſpectũ pulcros, coronis & medicamentis vtiles, & alia quædam. Pleraque etiam conueniunt Acaciæ quæ ſpina alia eſt Aegyptia propriè ἄκανθα dicta, & ipſa fructum in ſiliquis ferens. Sed modica hæc arbor, & non vnius generis. Græci: ἀκακία, ἄκανθα Αἰγυπτία. Neophytus: ὁ τῆς ἀκακίας καρπὸς, ἀκάνθης αἰγυπτίας λέγεται. Fortè & λευκὴ dicta abſolutè. Aliæ Gloſſæ: λεύκη, ἡ αἰγυπτία. Et λεύκης καρπὸς ξυλοκέρατον. Subaudiendum ἄκανθα. Nam duûm erae generum alba & nigra. λευκὴν ἄκανθαν vocar Diodorus. Alias ξυλοκέρατα de ſiliqua dulci

D dixerunt, quam Arabes *Charubam* vocant. Recentiores Græci κασίαν dixerunt, & bodieque ſic vocatur. Infimum Latinitatis æoom pro *Cacia Caſiam* appellauit, vt in multis S pro C ponit. Sed *Caſiam* errore nominauir non ipſam illam ſpinam cui hoc nominis competebat, verum aliam illam Acanthon quæ Siliquam quoque fert, æqoè Aegyptiã. Vtraque eiuſdem ſoli vniceps, vtraque αἰγυπτία, vtraqne Acanthi nomine veteribus comprehenſa. Sic alterius nomine pro altera abvſi ſuot. Quod in aliis ſexcentis vſu veniſſe ſcimus. Quod nunc commemini, huic ſimile

E eſt, & plane germanum. Duo folij genera veteribus fuere nota, ex India vtrumque Folium Indicum & Malabathrum. Hodie Betre folium id vocãt, quod fuit Græcis Latiniſque malabathrum, diuerſum vtrique à folio Indieo. At Folium Indicum vulgo Indis dicitur hodie *Tamalapatra.* Inde facto nomine alterũ genus ita appellarũt priſci Græci. Poſſem infinita talia commemorare. Κασία igitur vel *Cacia, Caſia*, vel *Caſsia.* Sanè in antiquiſſimo libro apud auctores Hippiatricæ κασίας legi pro ἀκακίας. eap. CIↃ CVIII. ὁ Κασίας τῆς πυῤῥᾶς.

Deinde vt diſtingui poſſet à Caſia aromatica, quæ abſolotè etiam Caſia dicebatur, cognominarunt iſtam *Caſiam fiſtulam*, à fiſtulacea ſiliqua. Quo tamen cognomine etiam gaudet ſpecies Caſiæ Aromaticæ. Nos *Caſſam* vocamus, pro Cacia, vt *veſſam* quæ vicia eſt. Non primus itaque Gerardus Cremonenſis, hoc nomen confinxit, ſed quum ita in Europa tom paſſim vocaretor hæc ſiliqua Ægyptia, Arabicam vocem ſic expreſſit, *Chiarxamber*, aut *Chiarianber* Arabes vocant. Lexicõ Græco Arabicum: χιάρτζέμβερ ἡ κασία μέλαινα. Marious Sanutus de bello Sacro longè antiquior Gerardo Cremonenſi *Caſſiam fiſtulam* appellauit id genus ſiliquæ Ægyptiæ. Eam γλυκυκάλαμον Græcè dici putauit Fuchſius. Sanè video ita accepiſſe vltima Græciæ tempora, vt teſtatur Lexicon Græcobarbarum quod in ſcriptis codicibus ſubiicitur Hippiatricæ Apſyrti. Ita enim in eo lego: Κασία λουεία, ἤγι κανα φίστουλα, γλυκυκάλαμον. Hodieque Hiſpanis *Canna fiſtula* hæc Caſia vocatur. Corrupta tamen illa verba Lexici, & legendum, Κασία Σύριγξ ἤγι κάνα φίστουλα. Et videtur de Caſia Syringe vel canella intellexiſſe. Nã & *Caſiam Solutiuam*, Κασίαν Σολυτίβαν ſtatim oominat, quam ab hac diſtinguit, eamque quod mirandum, ξυλοκασίαν interpretator, quæ Xylocaſia eſt, vel lignea caſia in totum diuerſa à Solutiua. Sed illi homini parua apud me fides. Myrepſus γλυκυκάλαμον vel Caſiam Fiſtulam porgatiuam cum Oxypœoico ſæpe iuogit in pleriſque medicamentis. Sic Charito medicus κάλαμον Ἰνδικὸν, & ὀξυφοίνικον in multis decoctis vnà ingredi facit. Vt in decoctione ad febres acutas: κάλαμον Ἰνδικὸν κεκαθαρισμένον Γο α΄. ὀξυφοίνικον αὐθὺ τῶν ὀστῶν Γο α΄ ς΄. Item in ſequenti decoctione ad purgandum corpus, κάλαμον ſimpliciter vocat: καὶ τὸ πρωὶ ἀπόλυσον καὶ βάλε ὀξυφοίνικα καὶ τὸν κάλαμον. ἢ ἀπολύσεις αὐτὰ καὶ θερμαίνεις. καὶ δὶς ὀλίγον σάκχαρ, καὶ πάρεχε πίνειν. An ergo κάλαμος Ἰνδικὸς & γλυκυκάλαμος idem, & vterque pro Caſia purgatiua, quam & Fiſtulam dixere? Sanè videtur. Atqui videri etiam poſſet idem Charito μάννα καλάμου Ἰνδικοῦ vſurpaſſe pro medulla Caſiæ Catharticæ, quam & pariter iunxit cum Oxyphœuico ſiue Tamarindo in compoſitione ἑψήματος, ad ſoluendam aluum: καὶ λάβε ἐν αὐτῷ μάννα καλάμου Ἰνδικοῦ ∠ ν. καὶ ὀξυφοίνικον ἢ μάννα ἀπὸ ... Sed mira profecto hæc forent. De Saccharo Mambu id ſuprà accipiebamus, quod eſſe Manna Indicæ harundinis crediderunt nonoulli veterum. Et quis aliter poſſet interpretari? Non rara apud eum occorrit Indicæ mannæ mentio, quæ videtur de ſaccharo Indico Mambo accipiẽda, quod Saccharom Mannam eſſe veteres tradiderũt. Sed ecce alius locus eiuſdem Charitonis, quo vinci poteſt κάλαμον ἰνδικὸν, & μάννα καλάμου ἰνδικοῦ pro manna poſuiſſe. περὶ ἀποβρεγμάτων, in apobrechmate πρὸς δίψαν καὶ ξηρότητα φάρυγος, ἢ τοῦ στόματος ἀπὸ τῆς χολῆς, ita ſcribit: λαβὼν φύλλα ῥόδων ἐρυθρῶν Γο ί. καὶ ὀξυφοίνικα κεκαθαρισμένα Γο ί. καὶ τὸ μάννα τὸ ἀπὸ τοῦ καλάμου, τοῦ μέλανος, τοῦ ἰνδικοῦ

A Γο γ΄. Hæc aliter exponere nequeas niſi de pulpa Caſiæ purgatiuæ, quæ intra fiſtulam nigram habetur. Ἰνδικὸν vocat κάλαμον quia in India quoque reperitur. Alias nihil prohiberet, & κάλαμον ἰνδικὸν de canna Saccharina intelligere. Idem Charito & Perſicæ mãnæ meminit: θὲς ἐν τῷ ἀπολυθέντι μάννα Περσικὸν, ὀξυφοίνικον, κάλαμον Ἰνδικὸν ἀνὰ ∠ γ΄. item Indice: εἰ δὲ οὐχ εὑρεθῇ μάννα τὸ Ἰνδικὸν θὲς ἀντ᾽ αὐτοῦ μάννα τὸ ... Mentio apud eundem & μάννα τοῦ Σικελικοῦ, quæ videtur eſſe manna Calabra. At κάλαμος μέλας Ἰνδικὸς intra quem Mannam ait reperiri, fiſtula eſt nigra Caſiæ Catharticæ. B Alia Indica eſt, alia Ægyptia. Auiſena: *Caſia fiſtula quid eſt? Alia Kebulia eſt, alia Ægyptia.* Kebuliam vocat Iodicam ab vrbe Indiæ *Kabel*, vel *Kebul*. Αἰγυπτίας Κασίας mentio apud Charitonẽ. Hic etiam γλυκυκάλαμος & κάλαμος ἰνδικὸς Græcis infimi æui. Ceteri ferè omnes Græci in ſuis Lexicis γλυκυκάλαμον exponunt λωτόν. In Gloſſis recentiorum ita expoſitum reperi: λωτός, τὸ γλυκυκάλαμον. Sed io tanta varietate ſtirpium quæ hoc oomen geſſere haud facilè dictu eſt de qua ſit intelligendum. Niſi quod facilius ſtatui datur, de quo genere loti id C non poſſit accipi. Lotos eſt arbor, herba & frutex paluſtris Ægyptius. Arbor dulcem fructum edit, ſed κάλαμος dici non quit. Herba λωτὸς, nec dulcis eſt, nec harundo. Reſtat frutex Ægyptius qui λωτὸς etiam dicebatur. Huic caulis inſtar calami geniculis carentis, vt & faba Ægyptia cui ſimilis eſt, quæ & ipſa Lotos etiam dicta teſte Athenæo. Lotus ille dulcis eſt. Tradunt hodieqoe caules loti ab Ægyptiis crudos mandi, & dulces eſſe ac humidos, & proinde per æſtus ſumptos valde refrigeraodo eſſe & humectando. Hic Græcorum γλυκυκάλαμος. Et calami quidam D Ægyptij dulces edulesque apud Theophraſtum. Recentiores Græci de quonis Loto id nomen vſurparunt. Hinc Nicetas γλυκυκάλαμον dixit pro Loto Lotophagorum in Alexio Angelo lib. 1. ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ὡς ἀπὸ λωτοῦ καὶ σειρήνων τῶν τρυφερῶν χωρίων τῆς προποντίδος μόλις ἀποσπασθείς. In Codice Græcobarbaro pro eo ſcriptum habetur: ὡς ἀπὸ γλυκυκαλάμου ἢ σειρήνων. Fructum Loti arboris intelligit cui γλυκυκαλάμου notio neutiquam conuenit. Non diſſimile eſt quod de Caſiæ nomine paulo ante dicebam. Lotus ille Ægyptius Nymphæa eſt Nilotica. Cui ſimilem faciunt auctores alium fruticem E æque paluſtrem Fabæ Ægyptiæ nomine & Colocaſiæ dictum, quem Loton etiam appellatum oſtendit Athenæus, & λωτὸν ῥοδίζοντα vocat à colore floris, quum Lotus alter florem candidum præferret. Sed præcipuè mirum eſt eam Fabam Ægyptiam ſiue Colocaſiam qualis ab auctoribus deſcribitur, noſquam hodie in Ægypto comparere. Hoc eodem nominé Radix bulborom genere per Ægyptom frequens hodie viſitur, coius plurimus io cibis vſos apud Ægyptios. *Culcas* vocaot. Mentio eius apud Serapionem, & radicem tantum nomioat. *Kulcas id eſt. Culca-*

A *ſia*. Græci recentiores hanc quoque radicem nouere, vt Aetius, qui Κολοκάσιον vocat, & Neophytus, qui κολοκάσιον exponit, βόλβον & ἐπιμακρισμένον. Hæc radix, nec caulem, nec florem nec ſemen ferre dicitur. Genus eſſe Ari Ægyptij ſupra oſtendimus. Et ſane vetus auctor Claudius Iulius ἐν Φοινικικοῖς ſub nomine κολοκασίου Dracontium Arum planè deſcribit apud Stephanum in voce Ἄκη, quo loco omnes libri ſcribunt Κολοσσίκιον non Κολοκάσιον. Fortaſſe ſcripſerat, κολοσίχιον quod idem eſt ac κολοκάσιον. à latitudine foliorum hoc nomen inuenit, vnde & *Mantiſolium* Latinis appellata. σάγος autem idem quod Κάσος, mantum vel ſagum. B Sic κολοσσίχιον & κολοκάσιον, breue mantum ſignificat, vt κολοκάσιοι, breues κάσαι, quo nomine & improceri homunciones dicti ſunt. Dioſcorides radicem fabæ Ægyptiæ κολοκασίαν appellatam aſſerit. Veriſſimum eſt quod ſupra demonſtrauimus ſuper radicem illam bolbaceam Ægyptiam *Colocaſiam* appellatam, caulem & caput fabæ Ægyptiæ inſeruiſſe veteres auctores, & ex diuerſis plantis vnam conflaſſe. Quod nominum errore accidiſſe facile mihi perſuadeo. Potuit quidem fieri vt fructus ille quem Fa- C bam Ægyptiam vocauerunt in Ægypto non naſceretur, ſed propter illud cognomen, & ex nominis ſimilitudine, quod vtraque planta *colocaſia* diceretur ob foliorum amplitudinem, in Ægyptum hanc tranſtulerint, & radici Ægyptiæ ſuperpoſuerint. Sic *Ceroniam* ſiue Siliquam arborem Græci Αἰγυπτίαν συκῆν nominarunt, quæ tamen in Ægypto non naſcebatur, vti diſerte teſtatur Theophraſtus lib. IV. cap II. Hiſtoriarum. Qua facie deſcribitur Faba Ægyptia in antiquis, certum eſt talem extitiſſe in rerum natura, & olim talem viſam, cognitam, tractatam paſſim illis D fuiſſe. Hodie quod fructus huiuſmodi viſitur adeo par ſimiliſque capiti illi in quo ſemen fabæ Ægyptiæ incluſum eſſe auctores ſcribunt, vt nihil aliud poſſit fingi ſimilius, niſi ſit idem. Huius effigiem lubet heic ſubiicere ex Neotericorum libris depromptam.

Hoc Κιβώριον antiquorum. ita enim vocarunt receptaculum quo continebantur grana fabæ Ægyptiæ, prægrandis inſtar papaueris capitis, in quo ipſa grana ſuis quæque loculamentis ac capſis incluſa, paullum ſupra cellulas ſuas extantia. σφηκίον vocat Theophraſtus à ſimilitudine faui veſparum. Dioſcorides φυσκίον. Dictum & κιβώριον vel à ſimilitudine poculi ea forma appellati, quod ab ambitu latiore ſenſim decreſcebat vſque ad imum pediculum. Vel poculum ipſum potius ab illo Cibotio fabæ Ægyptiæ meruit appellari, ob ſimilem figuram. Quod vocabulum hodieque retinemus eodem ſenſu. Et notum illud Horatianum: *Ciboria exple*. Ait Athenæus: Κιβώρια τὰ λεγόμενα σκύφια, διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι, ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Quin & illud ipſum Cibotium fabæ Ægyptiæ, grania excuſſis & membranaceis diſſepimentis eiectis poculi vicem & vſum præbebat. Et hic ſenſus eſt horum verſuum Nicandri de Faba Ægyptia, ſicut illos ſuprà explicauimus & emendauimus:

Αἰθέα μὲν στεφάνοις αὐξὰς, τὰ δὲ πεπτηῶτας
Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαιτυμόνεσσι
Ἐς χέρας ὑγ]είοισι πάλαι προὔχουσιν ὀρέξας.

Plane dicit exinanita ciboria, fructu maturo ac decuſſo, præſtare poculorum vſum. Scyphi formam graphicè habes expreſſam in ſuperiore ciborio. Aliud eſt quod Strabo & Plinius memorant, ex foliis Colocaſiæ implexis vaſa varia ſpecie formari. Colocaſiæ non meminit Theophraſtus. Poſteriores eius ætate auctores radicem fabæ Ægyptiæ κολοκάσιον vocari prodiderunt, vt Nicander, Dioſcorides, alij. Sed radix fuit alia eo nomine in eadem Ægypto naſcens, quæ nihil ad fabam Ægyptiam pertinebat, nullaque illam cognatione contingebat. Eam radicem ſubiecerunt, cauli Fabæ Ægyptiæ, vt pluribus ante oſtendimus. Radix illa rotunda, craſſa, multis adnatis nucleorum ſobolibus ſeſe propagans. Muſæ quoque arbor apud Ægyptios talem radicem habet, de qua arbore propterea vulgo iactant Ægyptij, cannam eſſe ſacchatinam radici culcaſiæ inſitam. Radix vero fabæ Ægyptiæ auctore Theophraſto ad inſtar calami craſſioris, & ſpinis aculeata. Faba illa Ægyptia Κολοκασία etiam appellata videtur à foliorum amplitudine, vt & κολοκάσιον Arum. Inde extitit error auctorum vtraque paſſim confundentium. Ceterum nominis vtriuſque facies vſque ad poſteros paululum mutata peruenit. Arabes Ægyptiique bulboſam illam radicem Ari Ægyptij hodie vocant *Culcas*. Garcias vero ab Orta ſub nomine *Curcas* nucleum Ciborij Ægyptij, quem ſupra exhibuimus, ita deſcribit lib. II. cap. XXI. *Naſcitur in Malauar fructus quidam magnitudine Auellanæ cum ſuo putamine non tamen adeo rotundus: candidus eſt, guſtu qualis ſunt tubera cocta: hunc Chiniquilenga vocant, id eſt exiguum inhame. In Cairo vbi frequens eſt, & quibuſdam Malauar locis Curcas, in Cambaya Carpata. Dependet ex ramis cuiuſdam plantæ quæ ſeritur.*

Non dicit qualis illa planta, quomodo fructus ille naſcatur, ſed tam certum eſt quam me hæc ſcribere, de faba Ægyptia veterum debere intelligi. *Curcas* appellari ait in Malauar. Hoc nomen quoque deprauatum ex κολοκασία. Fabam Ægyptiam in Indiæ amnibus etiam naſci tradit Strabo. Quod *Curcas* in Caïro vocari pariter tradit, vbi frequens eſt, confundit illud Curcas Indicum cum Ægyptio hodierno *Culcas*, quæ mera eſt radix caule, & fructu carens. Nucleum iſtum Curcas ab Indis aliis vocari *chiuiquilenga*, & exiguum inhame interpretatur, per hoc indicat maius eſſe inhame ab exiguo iſto diuerſum. Inhame porro Luſitani Maurique vocant radicem Colocaſio bulbo parem quam à Bæticis aiunt vocari *Alcolcas* id eſt Colocaſium. Paruum igitur & magnum Inhame *Colocaſium* olim ab amplitudine foliorum appellatum. Vtrumque etiam *Culcas* vel *Curcas*. Sed Colocaſio bulbo nec caulis, nec flos, nec fructus. Faba Ægyptia colocaſia, & caulem & florem edit, & mox fructum in calice, qualem nobis depinxit Garcias. Calicem ipſum ſupra repræſentauimus. Nucleum illum magnitudine auellanæ eſſe cum ſuo putamine, non tamen adeo rotundum. Tales nuclei vel nuces paruæ quas ſupra ſub ſuo calice poſuimus. Fabæ Ægyptiæ nucleum κύαμον Græci vocarunt quod eſſet ἴδιον κύαμον. Strabo de Faba Ægyptia: τὸν καρπὸν ὅμοιον τῷ παρ' ἡμῖν κυάμῳ, μεγέθει μόνον καὶ γεύσει διαφέροντα. Herodotus ſcriptor antiquiſſimus oliuæ nucleis ſimilia facit hæc Ægyptiæ fabæ grana: ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται κηρίῳ σφηκῶν ἰδέαν ὁμοιοτάτην. ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης ἐγγίνεται συχνά. Recentia & cocta mandi ſolita adiicit. Formam nuclei oliuæ plane gerunt nuces illæ quas ſupra dedimus. Dioſcorides meminit Fabam illam, Ponticam etiam cognominatam, & in Aſia Ciliciaque inueniri. Mirum adeo ignorari hodie quum tot locis naſci prodiderit antiquitas, cui tam bene fuit nota. Sed magis mirum quod negant talem reperiri in Ægypto, apud quam ſolum bulbum Colocaſium & Nymphæam Loton conſpici in amne Nilo memorant qui regionem illam perluſtrarunt, & moram etiam fecerunt. Atqui ab Ægypto eam cognominarunt veteres. Qui tamen videntur Colocaſiam hanc fabam confudiſſe cum Colocaſio bulbo Ægyptio. Fabam Colocaſiam puto hodie vocari *Culcul* nomine etiam fortaſſe corrupto ex Græco κόκκαλος, quod granum magnum, vel nucleum ſignificat, & idem eſt quod κόκκος. Ita fabæ Ægyptiæ nucleum appellarint κατ' ἐξοχήν. Nam & fabam communem Græci recentiores abſolute κουκίον, & κουκίον appellarunt. pro quo & κούκι hodie dicunt. Vetus Lexicon: κούκια ὁ κύαμος. idem: κιβώριον, χλωρὸς κύαμος μέγας. *Culcul* in vrbe Conſtantinopoli vænale proſtare narrat Bellonius lib. I. cap. LXXVI. *Hebulben ſemina venalia habent, quæ nobis in vſu non ſunt quemadmodum nec nux quædam gemini pugni magnitudine paruis granis eſui aptis atque auellanæ inſtar, dulcibus plena, quam Culcul id eſt nucem de Culcul nominãt.* Nucem vocat quia multa grana veluti exiguas nuces contineret. Et videtur calicem illum fabæ Ægyptiæ pro dimidiata nuce accepiſſe. Magnitudo ferè conuenit. Pugnus geminus iunctus non plus habet in circuitu quam pedem vnum. Calicem quem ante appoſuimus, nouem vncias id eſt duodecim digitos per ambitum habuiſſe refert Cluſius. Maiores ſi forte reperiebantur. & maiores vt par eſt, ſunt adhuc recentes. E Ponto vicino & Aſia Conſtantinopolim hæ nuces deferuntur. Nam & *Ponticam fabam* vocatam tradit Dioſcorides. Alij qui Conſtantinopoli fuerunt, tradunt grana *Coulcoul* in deliciis iſtic eſſe præſertim recentia & ex Ægypto aduehi. Mathiolus vult ea grana naſci in Plinij Staphylodendro. Sed non perſuadet. Staphylodendrum Plinius ſiliquas ferre dicit, & in his nucleos ſapore nucis auellanæ. Bellonius nucem eſſe gemini pugni amplitudine ſcribit, quæ fert grana culcul. Non hæc conueniunt. Serapio *Habel culcul* appellat, calidumque & humidum facit. *Habel culcul, id eſt granum culcul.* Quod eſt *Hab elculcul*, id eſt magnum ſemen culcul. Haud ſatis certum habeo an Αἰγύπτιος κύαμος quo in ponderibus vſi ſunt antiqui medici, de hac faba Ægyptia ſit intelligendus. Notiſſimum tunc hoc granum fuiſſe oportet. Nobis antea placuit de vero legumine Ægyptio accipere, quod faba Græcè communi maius eſſet. In ea ſententia videtur eſſe Auiſena, qui in deſcriptione Fabæ leguminis, *Ægyptiam* ſpeciem eius facit. Sed & capite CCCCXLV. lib. II. Lupinum Fabam eſſe Ægyptiacã dicit. Nunc addubito. Strabo ſcribit hanc fabam Colocaſiam magnitudine differre à communi & guſtu. Hinc Αἰγύπτιος κύαμος in Gloſſis Iatricis Græcorum μεγάλος κύαμος exponitur. Andromachus hoc pondus fabæ Aegyptiæ de planta illa paluſtri Aegyptiaca, & in Nilo naſcente planè interpretatur, qualem eam deſcribunt veteres. Ita enim ſcribit in ſua Theriace:

Τῆς δ' ἤτοι κυάμου τὸν ἐγχεῖ βόσκιον ὕδωρ
Τίλμασι, καὶ πολλοῖς κρυπτόμενον πετάλοις
Νειλῷον κυάμοιο.

Hæc habui quæ debere addi iudicarem ad exercitationem noſtram de Colocaſia, quæ tamen in medio relinquo. Γλυκυκάλαμος eſt Lotos Aegyptius. Cannam Saccharinam poſſumus ita vocare. Tradit Solinus quæ paluſtria ſunt in India, *Harundinem creare ita craſſam, vt fiſſis internodiis lembi vice vectitet nauigantes, è cuius radicibus humor dulcis exprimitur ad melleam ſuauitatem.* Hæc eſt harundo Mambu ſuper quam concreſcit Saccharum Mambu, vel *Tabaxir*, quod fuit veterum Σάκχαρ. Non ex huius radice humor dulcis exprimebatur, ſed ex alia minore, cuius humor expreſſus, & coctione denſatus ſaccharum hodiernum dat. Poëta vetus:

Indica non magna nimis arbore creſcit arundo,

Illius è lentis premitur radicibus humor
Dulcia cui ſucco nequeunt contendere mella.

Cannam ſaccharitin intelligit, vt ſuprà expoſuimus. De bac canna etiam interpretari debemus ferulam illam arboream inſularum Fortuoatarum, quæ expreſſa reddebat aquã potui iucundam & dulcem. Ne quis autem fallatur, aliud eſt ſacchatum *Tabarzed* apud Arabes quàm *Tabaxir*. De illo videndi Arabes. Charito vocat Σάκχαρ Ταβαρζούδ. At *Tabaxir* eſt ſaccharum priſcorum. Locus hic etiam poſtular, vt aliud genus ſacchari explicemus, cuius hiſtoria non caret ambiguitate, & incertè admodum traditur. Scaliger Iulius Exercitatione CLXV. contra Cardanum, inter ſpecies Sacchari vulgo ignotas & banc recenſet. *Tigala* herbæ nomen eſſe apud Arabas & Aegyptios, ex qua Saccharum exturgeſcit concreſcitque iu minutas grandines. Saccharũ illud reſtinguere ſitim, pectori accommodum eſſe, & tuſſim tollere. Herbam eam *Alhuſar* vocari ab Auiſena, ab aliis *Alhoſor*. Idem eodem capite velut aliud genus ſacchari, & in totum differens ab illo ſaccharo Alhuſar, ex Serapione commemorat, quod vocatur *Haoſcer*, ex arbore Indica ſic appellata, quæ inciſa manat lacte calidiſſimo & καυσικωτάτῳ. Huius lactis partem tenuiorem calore denſari & concreſcere, gummi modo. Hoc eſſe ſaccharum Hoaſcer. Alios putare eſſe manna cadens ſuper eius folia. Id falſum. Nam erumpere indidem vnde & folia. Hæc Scaligeri ſententia. Facultates itaque vtriuſque ſacchari multum diuerſæ. Saccharum Alhuſar, ſitim ſedat, tuſſim leuat, hepati conducit. Cum his facultatibus temperatum quoad calorem, ſed humidum in aliquo gradu eſſe oportet, & eaſdem habere cum manna vires. At Saccharum Hoaſcer contrariæ plane virtutis, calidũ vtpote & amatum ſiccumque. Quippe concretum lac eſſe volunt quod ex planta ipſa exſudar, & coit calore ſicut gũmi. Lac autem illud quod ex frutice Hoaſer colligitur, adeo feruidum eſt, vt eo vtantur vulgo tanquam efficaciſſimo pſilothro ad coria depilanda. Quæ ad eum modum ſunt καυστικά, in quarto ordine calida & ſicca eſſe neceſſe eſt, ſi ſaccharum illud par eſt eius lactis quod ex arbore exit & calore denſatur, nihil aut parum deperdet facultatis eius quam lac ipſum obtinet. Atqui hoc ſaccharuio Hoaſcer idem eſſe cum ſaccharo Alhuſar, quod ex berbà Tigala reſudat, prorſus inter omnes omnino conuenit, & eandem eſſe plantam *Hoaſcer*, & *Alhuſar*. Ergo idem ſaccbarnm quod *Alhuſar* dicitur, & quod *Hoaſer*, idemque *Tigala*. Bellonius lib. 1. obſeruationum cap. LXXVI. vbi exponit quæ ſpecies quibus oominibus in officinis pigmeotariornm Cooſtantinopoli vulgo appelleotor, pro ſaccharo Alhuſar, *Tigala* eſſe petendum ſignificat: *Ammi*, *Ameos*: *Napellus*, *Biſch*: *ſaccharum Alhaſos*, *Tigala*: *Harmel*, *Armala*. Sed ibi legeodum; *Alhaſer*, non *Alhaſos*. Ad eum locum alter

A Scaliger notauit deeſſe vocem Arabicam *Eſſachar*. Sed male diuinauit. Non enim ea Bellooij mens, vt pro Saccharo, *Eſſachar* requirendum eſſe dixerit, ſed pro ſacchato Alhuſar, *Tigala* nominandum eſſe, quia non aliter intelligerent quid ſibi vellet petens ab ipſis ſacchatum Alhuſar, quam ſi *Tigala* vocet, quoniam his notum ſit duntaxat iſto nomine. Quod addit de Ammi, vocari *Ameos*, Græci quoque recentiores ita nuncuparunt, ἄμμεως & ἄμμεως & ἀμίον. Neophytus: Ἀμμεως, οἱ δὲ Ἀμι, Ρωμαῖοι, Ἀμεουμ. Ἀλεξανδρῖνοι. In antiquiſſimo codice Dioſcoridis & apud Pli-
B nium in ſcriptis paſſim ſcribitur Ἀμι, *Ami*, non vt vulgo vocant Ἀμμι. Cuius prima etiam ſyllaha producta repetitur apud medicos poetas Andromachum & Damocratem, apud quos perperam ἄμμι aliquot locis ſcribitur pro Ἀμι. Inde Ἀμεος genitiuum quod in rectum caſuio tranſiit. Et Ἀμιον. Gloſſæ Iatricæ: Ἀμιον, τὸ λαγοκύμινον. id eſt *leporinum cuminum*. Idem Bellonius, lib. 1. cap. XXVI. quo tractat de ſtirpibus in Lemno ioſula naſcentibus, tradit herbam quamdam *Lagochymeni* ab incolis vocari, quæ tractata & guſtata verum Ami referret. ipſe *Leporis*
C *cubile* exponit. Immo λαγοκύμινον illi dicunt quod ipſe male ſcripſit, λαγοχύμενι, eoque & male interpretatus. Ad Sacchatum Alhuſar redeamus. Hoc *Tigala* etiam dicebatur, non ipſa herba, vt poſuit Scaliger. Nulla apud Auiſenam *Tigalæ* mentio, ſed ſacchari tantum *Alhaſſer*, quod eſt Tigala. Videtur hæc vox facta ex τὸ γάλα. Nihil enim aliud eſt quam lac concretum. Sic *olibanum* dixere pro ture ex Græco ὁ λίβανος. Non dicit Auiſena ſaccharum Alhaſſer, ſedare ſitim, ſed ſimpliciter non facere ſitim, ſicut reliquas ſpecies ſacchari. Rationem addit quia parum dulce ſit. Subamarum eſſe hoc ſaccharum
D omnes tradunt. Stomacho vt hepati bonum eſſe cum Auiſena ſcribit etiam Serapio. Non igitur ſiti ſedandæ eſt, vt Tereniabim vel Trongibim, ſed διψῶδες tamen non eſt, vt ſaccharum vulgare. Tuſſim leuare nec dicit Auiſena. Hoc ille de manna Tereniabim tantum memorat non de manna Alhuſar. Mannam eſſe quæ de cælo cadit ſuper fruticem Alhuſar, inter pleroſque Arabes conuenit. Hic frutex *Oſſar* hodie dicitur ab Ægyptiis. Hinc *ſaccharum Aloſſar*, vel *Alhaſſer*,
E quod ſuper oſſat coagulatur. Alij ex ipſo frutice prodire volunt, & partem eſſe lactis quod indidem manat, calore denſatum, quæ Scaligeri opinio eſt. Sed quum lac illud oſſatis adeo ſit καυστικόν, vt coria eo depilentur, & potum pondere ſeſquidrachmæ interficiat ſoluendo & excoriando vt traditum eſt, eadem planè aut non multum diuerſa facultate cenſeri debet, quod ex eo lacte in frutice ipſa cogitur & concreſcit. Sic quod ex caonis ſaccharinis exit, & denſator calore, eiuſdem planè facultatis, immò aliquanto etiam maioris, com ſucco ipſo cannæ, quo expreſſo & decocto facticium ſaccbarum

paratur. illud eſt *ſaccharum candi* natiuum, & longe quidem præſtantius illo quod arte ſit. Profecto non video quomodo lac Alhuſar inter *κακαλά* principatum obtinere dicatur, & pars eiuſdem lactis concreta in ipſa planta ſitim ſedare, tuſſim tollere credatur, vt voluit Scaliger. Ideo Arabes non ex ipſo frutice oriri, ſed de cælo cadere in eam plantam hoc ſaccharum voluere. Atqui manna omnis dulcis eſt, hæc vero ſubamara. Docet idem Auiſena mannam omnem aſſumere naturam eius arboris ſuper quam decidit, & de ſua adiungere lenitatem ac dulcedinem. Hinc ergo fit, vt manna Alhuſar aliquantum amara ſit, quia cadit in fruticem amariſſimi ſucci. Fructus vocatur *Beyd el oſſar.* id eſt, ouum Oſſar. Proſper Alpinus vocat *Beydelſar*, quaſi *ſar* etiam dicatur ipſe frutex. Lac eius ſiccatum corpora ſupra modum ſoluere refert, & dyſentericos fluxus letales facere. alij ſcribunt pondus ſeſquidrachmæ epotum necare. Nec diſparis ad nocendum effectus ſaccharum ex eadem planta vi ſolis concretum. Multa tamen ſunt, quæ non parem virtutem exerunt intus ſumpta & extra, vt Silphium quod ὀξώδη eſſe δραστικώτερον veteres tradunt. Exemplo ſit & Sinapi, quod & ipſum quarto gradu calfacit & exſiccat. inter condimenta ſumptum nihil nocet. Extra impoſitũ ſcutem adurit, vnde σιναπισμός. Interpretantur, ἐκ νάπυος κατάπλασμα. Doctus interpres Dioſcoridis pro intinctu accipit, quo languens ſtomachus reficitur. Quo ſenſu hanc vocem nuſquam legere eſt apud antiquos. nec ſane poteſt. ὀξύναπον potius Sinapicum dicerent, aut ἔμβαμμα σιναπικόν. Latini *moretum* vel *Oxyporum* vel *intritum* ex ſinapi. Hierophilus philoſophus inter ἐμβάμματα recenſet, σίναπι, ἅλας, κύμινον, καὶ οἰνόγαρον. Attici νάπυ dicebant. Quod inter condimentaria refertur à Comicis:

> Καὶ νάπυ Κύπριον καὶ σκαμμωνίας ὀπόν,
> Καὶ κάρδαμον Μιλήσιον καὶ κρόμμυον
> Σαμοθρᾴκιον.

Nihil igitur prohibet, quin ſaccharum Alhuſar ex ipſo frutice manet, quod & diſertè teſtatur Serapio qui ſcribit ex oculis ac ſedibus foliorum exire. Sic *Tigala* & *ſaccharum Alhuſar* eadem res, contra ac putarunt ambo Scaligeri. Ex genere Tithymallorum eſſe hanc plantam plerique tradunt. Serapio dicit aliud eſſe *Haoſcer*, quod ex genere eſt Tithymallorum. Auiſena *Alaſcer* inter ſpecies Tithymallorum numerat. Scaliger Iulius ſaccharum ab Indis hodie *Iagara* vocari notat Exercitatione CLXIV. Sed fallitur. Solam ſpeciem ita vocant ſacchari eius quod ex liquore Tengæ conficiunt *Iagara* aut *Iagra* vt fere omnes ſcribunt. Saccharum in genere appellant *ſacar*.

Pag. *In qua pauxilla ædes.*] Immo legendum: *in qua pauxilla ædes ignobiliter ad culmen faſtigata.* Vnam tantum ibi ædem fuiſſe meminit Plinius: *Alteram inſulam Iunoniam, in ea ædiculam eſſe tantum lapide extructam.* Sic

A mentem Plinij vt ſolet, non attigit Solinus. ille ædiculam illam lapide tantum ſtructam dicit, hic ignobiliter ad culmen faſtigatam. Quid vellet Plinius, non aſſequutus eſt noſter. Omnium fere ædium ſacrarum hæc forma fuit, vt faſtigatæ eſſent, hoc eſt faſtigium haberent, vel faſtigatum culmen, quæ πυραμοειδὴς erat ἐπικαίτιος, de quo ſupra diximus. Ædificiorum vero communium tecta, non faſtigata, ſed plana fieri ſolita.

Tertia huic proximat eodem nomine.] Plinius: *ab ea in vicino eodem nomine minorem.* Diſtingue: *ab ea in vicino, eodem nomine, minorem.* Pto-

B lomæus inſulam illam alteram Iunoniæ vicinam vocat ἀπρόσιτον. Ridicula verò ac iocularis Martiani Capellæ hallucinatio qui apud Solinum hoc loco legit: *Tertia huic proxima, Teodem nomine.* Atque hinc putauit nomen inſulæ fuiſſe *Teodem* ita enim ſcribit vt omnes habent eius libri: *Quarum prima Ombrion dicitur: ſecunda Iunonia: tertia Teode: quarta Capraria.*

Quarta Capraria appellatur enormibus lacertis pluſquam referta.] Ex his inſulis Iunonia appellata à Iunonis æde: *Niuaria*, ab aere niuoſo & nebuloſo: *Pluuiaria*, à frequentibus plu-

C uiis: *Canaria* à canibus ingentibus quibus repleta eſt. *Capraria* vnde nomen habere potuit niſi à Capris, quæ in ea abundent? Hoc tamen non dicunt, ſed lacertis grandibus eſſe refertam. Plinius: *Deinde Caprariam lacertis grandibus refertam.* Non conuenit hæc res nomini inſulæ. An *Saurariam* hanc inſulam dicemus appellatam? ita ſane debuit. *Sauras* etiam Latini pro lacertis dixere. Lælius in Erotopægnio: *Saura, illices bicodulæ.* An Plinij error eſt qui cum *Σαυρείαν* legiſſet, vel *Cαυρείαν* pro *Capraria* intellexit. Nam Græcum Sigma antiquum in libris eadem figura ſi-

D gnatur vt C Latinum. Hoc verum non præſto, ſed veriſimile aio, & ceteris Plinij hallucinationibus congruens.

Multa nux pinea, larga mellatio.] Ita repoſuimus ex libris, vulgo erat: *Larga mella.* Plinius: *eſſe & copiam mellis.* vbi copia mellis, ibi & mellatio. Nam ſic dicitur *mellatio* vt *oliuatio* apud Columellam, pro oliuarum collectione. Græci ἐλαιώνη dicunt, & ἐλαιοῦν, *oliuare*, id eſt oliuas legere, vel ſtringere. Pollux: τὸ μέν τι ἁρμόζειν τὸν τῆς ἐλαίας καρπόν, καὶ τοὺς τῶν ποιοῦντας ἐλαιωνῆγας, id eſt *oliuatores*. Sic *frondator* qui frondes putat ac ſtringit. Plinius *mellationem* etiam dixit lib. XI. cap XVI. *quidam æſti-*

E *uam mellationem ad Arcturi ortum proferunt.* & alibi paſſim. Græci μελίτωσιν dicunt, vt de ipſis apibus quæ mel prolixe faciunt, εὐμελιτεῖν. Theophraſtus lib. VI. cap. II. de thymo loquens: καὶ τοῦτο φασὶν οἱ μελιττουργοὶ δῆλον εἶναι πότερον εὐμελιτήσουσιν ἢ οὔ. ἄνθος γὰρ ἀποσβέσαντος οὐκ εὐμελιτεῖν. Ita legendus ille locus. Florente thymo magna mellis eſt copia apud Atticos, quia ex eius flore mel colligunt Apes. Alias vbi defloruit, non æque felix prouentus. ita illa exponenda ſunt verba. Plinius de thymo: *Floret autem circa ſolſtitia, cum & apes decerpunt, & augurium mellis*

eſt. Prouentum enim ſperare, apiarij largè floreſcente eo. εὐμελιτεῖν de larga mellis copia, vt εὐοινεῖν. Et εὐμελιτία, vt εὐοινία, larga mellis annona. At *mellatio*, ὁ μελιτισμὸς, eſt vindemia mellis. *Larga mellatio*, εὐμελιτία.

Pag. 88. C. *Amnes Siluris piſcibus abundantes.*] Non ſatis dixit, & perperam omiſit, quod ad rem plurimum facit. Plinius: *Papyrum quoque & Siluros in amnibus gigni.* Per hoc innuere voluit auctor, eadem omnia in illis amnibus gigni quæ in Nilo. Nam Papyrus Nili amnis peculiaris frutex. æque & Silurus illius amnis piſcis proprius. Idem Plinius lib. v. cap. ix. in Lacu Æthiopiæ Nilide Piſces reperiri ait Alabetas, Coracinos, Siluros, Crocodilum quoque, & eo argumento probatum oſtendit ex illo lacu ortum habere Nilum, quia omnes illi piſces Nili familiares. Strabo lib. xvii. inter Nili piſces, quos ἴδιον καὶ ἐπιχώριον χαρακτῆρα habere ſcribit, etiam Σιλούρους recenſet: ἐν δὲ σίλουρος, κίθαρος, θρίσσα, κεστρεύς. vbi notabis Σιλούρους Græcè vocari, quod ita ſcilicet ab Alexandrinis nominaretur. Dioſcorides quoque Σίλουρον Græce dixit. Iuuenal. Sat. iv. de Criſpino Alexandrino:

Nunc princeps equitum, magna qui voce ſolebat
Vendere municipes Pharia de merce Siluros.

Sic legendus hic verſus. Antiquum huius loci mendum eſt. *Farta de merce* pro *Faria de merce*. Hinc omnes libri partim *farta* legunt partim *fracta* aut *farcta*. Vetus interpres agnoſcit *fracta*, & interpretatur *fracto vaſe Sardarum*. Quod eſt ridiculum. Faria merx, Siluri, Nili piſces. Eos vocat municipes Criſpini, quia is Alexandrinus. Sic eadem Satyra *patriam Criſpini papyrum* vocat, id eſt municipem:

Succinctus patria quondam Criſpine papyro.

Et alibi Creticas lagenas, *municipes Iouis* appellat Sat. xiii.

——*de littore Creta*
Paſſum, & municipes Iouis aduexiſſe lagenas.

Ita planè hoc loco de Faria merce Siluri, *municipes Criſpini.* Martialis:

Cadmi municipes ferat lacernas.

Tyrias lacernas intelligit. Plinius lib. ix. cap. xv. Silurum Nili inter eos piſces amnicos qui maximi euadunt, nominat. Locus autem ſic legendus eſt, qui diſtinctis capitibus vulgo ſecatur ac diducitur, prauaque inſuper laborat interpunctione ac lectione: *De ſingulis aliàs dicemus. Nunc enim natura tractantur inſignium præcipua magnitudine. Thynnum inuenimus talenta quindecim pependiſſe. eiuſdem caudæ latitudinem duo cubita & palmum. Fiunt & in quibuſdam amnibus haud minores. Silurus in Nilo, Eſox in Rheno, Attilus in Pado inertia pingueſcens ad mille aliquando libras.* Silurum Nili inter piſces fluuiatiles ponit qui in ſpatium enorme grandeſcunt. Mirum cur non potius *Latum*. Sane & Λάτος Nili piſcis quem in tantam magnitudinem excreſcere produnt, vt ducentas pendat libras. Athenæus lib. vii. οἱ δὲ ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γινόμενοι λάτοι τὸ μέγεθος διεκτείνονται καὶ ὑπὲρ διακοσίας λίτρας ἕλκοντες. Simillimum eſſe ait ibidem glani Danubij: ὁ δὲ ἰχθὺς ἐστὶ λευκότατος καὶ ἥδιστος ἐστι, παραπλήσιος τῷ κατὰ Ἴστρον γινομένῳ Γλάνιδι. Plinio Γλάνις ſemper vertitur Latinè *ſilurus*. Nam quem Ariſtoteles γλάνιν appellat, vbique Plinius *Silurum* vertit. Sequenti cap. eiuſdem libri: *Fluuiatilium ſilurus caniculæ exortu ſideratur, & aliàs fulgure ſopitur. Hoc & in mari accidere Cyprino putant.* In Rigaltiano Codice ſcribitur: *& alias ſemper per fulgure.* Scribe: *& alias ſemper per fulgura ſopitur.* id eſt fulgurante & tonante cælo. Ariſtoteles: ὁ δὲ γλάνις, ὑπὸ κύνα μάλιστα διὰ τὸ μετέωρος νεῖν ἀστροβολός τε γίνεται καὶ ὑπὸ βροντῆς νεανικῆς καροῦται. id eſt, *& à maiore tonitru ſoporatur.* Hæc enim eſt νεανικὴ βροντή. Eodem capite νεανικὸν νόσημα, grauis & impetibilis morbus. Non igitur quolibet tonitru ſoporatur Glanis, ſed vehementiore tantum ac maiore. Quod Plinius non reddidit. Idem cap. li. *Silurus maſculus ſolus omnium edita cuſtodit oua, ſæpe & quinquagenis diebus ne abſumantur ab aliis.* Hoc Ariſtoteles de Glanide tradit lib. vi. cap. xiv. ἐν ποταμοῖς ὁ ἄῤῥην καὶ πεντήκοντα καὶ τετταράκοντα ἡμέρας, ὅπως μὴ καταφαγῇ ὁ γόνος ὑπὸ τῶν παρατυγχανόντων ἰχθύων. Ergo Græcorum Γλάνις Plinio *ſilurus* dicitur. Gloſſæ capite περὶ ἰχθύων· *Silurus*, γλάνις. Aliæ C Gloſſæ Anecdotæ, γλάνιος, *Silurus*. Diuerſi autem Σιλοῦρος Græcis & Γλάνις. Athenæus loco ſupra citato, vbi meminit Nilotici Lati qui Glanidi Danubij ſimilis eſt, mentionem addit Nilæorum, piſcium inter quos & Σίλουρον nominat. Silurus itaque Plinij quem in Nilo maximum exiſtere dicit, Latus eſt Glanidi ſimillimus, quem Glanidem ſemper Silurum ille interpretatur. De eodem Siluro qui Glanis eſt ibidem hæc ſcribit: *Silurus graſſatur vbicunque eſt, omne animal appetens, equos innatantes demergens, præcipuè in Mæno Germaniæ amne. Protelis boum in Danubio extrahitur, porculo marino ſimillimus.* Ita hæc legenda & interpungenda. D Vulgo corrigunt: *Et in Danubio Mario extrahitur.* Vt Mario ſit nomen piſcis qui in Danubio extrahitur protelis boum. Sanè in optimo Codice ſcribitur: *In Danubio mari extrahitur.* Sed illud *Mari* repetitum ſuſpicor, ex ſequenti, *porculo marino ſimillimus.* De eodem Siluro loquitur qui Danubij familiaris, & extrahitur protelis boum. qui Athenæo ἴσος γλάνις vocatur. Longe alius Σιλοῦρος Nili. Vtrumque Plinius confundit, & Latum Nili pro Siluro accepit quia ſimilis eſt Glanidi Siluro. Diuerſis porro ab vtroque Auſonij Silurus in Moſella, innoxium animal, vt hi E verſus oſtendunt:

Hic tamen hic noſtræ mitis Balæna Moſellæ
Exitio procul eſt: magnoque honor additus amni.

At Silurus Danubij, qui eſt Glanis innatantes equos ſæpe demergit. Ariſtoteles Glanim ἀγκιστροφάγον facit, cui & ὀδόντα σκληρότατον tribuit. Subſcribo autem ſententiæ doctorum hominum qui Sturionem eſſe volunt Auſonij Silurum. Vox *Sturio* tranſpoſita vna litera fortaſſe deflexa ex *Turſio*. Licet non idem ſit Sturio qui veterum Turſio. Plinius Delphinis ſimilem ait: *Delphinorum ſimilitudinem ha-*

bent qui vocantur Thurſiones. Diſtant & triſtitia quadam adſpectus. Abeſt enim illa laſciuia. Maxime tamen roſtris caniculatum maleficentia aſſimilati. Sturioni quoque roſtrum porrectius. Male Phocænā Scaliger putat eſſe Thurſionem. Delphinorum hic habet ſimilitudinem. Auſonius Silorum ſuum qui putatur eſſe Sturio Delphini aſſimilat, & vocat amnicolam Delphina:

Nunc peto æquoreum celebrabere magne Silure,
Quem velut Actæo perductum corpora oliuo
Amnicolam Delphina reor.

Sturionem corium habere ſignificat ita læue, & eius ferme coloris, quaſi ſi oleo voctum eſſet. Non tamen Delphini ſimilis Sturio. Silurum ab Hiſpanis aiunt *Suillo* vocari hodie. Iſidorus Hiſpalenſis tradit porculum marinum vulgo appellatum ſua ætate *ſuillum*. Idem nomen eſt. *Suillum* etiam vocarunt Ichneumonem vt ſupra oſtendimus. Plinius Silurum Danobij porculo marino ſimillimum eſſe prodit. Diuerſi tamen Silurus Plinij quem Glanin eſſe conſtat à Sturione qui Silurus eſt Auſonij. Glanis maleficus piſcis, rapto viuit. os illi vaſtum ac robuſtis armatum dentibus. Sturioni contrà paruum ac pænè nullum, inter piſces maximè innocens. Loco oris exiguum foramen habere ſcribit Cardanus, quo vdum ſugit. Scaliger Iulius Exercitatione ccxviii. Sturionem veteribus eſſe dicit Oxyrynchum, eo argumento quod Circaſſi ceterique Mæotidis accolæ Oxyrynchum nominent, glutenque quod eo fit, *Collaxyrychi* ab illis dicitur. Idem tamen eodem loco aſſentitur Rondelettio exiſtimanti Sturionem eſſe Acipenpenſerem. Sic Acipenſer idem eſſet cum Oxyryncho, vterque idem cum Sturione noſtro. Ὀξύρυγχος dictus ab eo acumine roſtri. Si roſtrum tale Sturioni. non tamen inde ſequitur Sturionem eſſe Oxyrynchum. Omnes piſces acuto roſtro vocari poſſunt ὀξύρυγχοι. Hac ratione Sturio etiam ὀξύρυγχος. Sed non ille oxyrynchus qui hoc nomen proprium habuit. Maleficum quippe animal vt ex hoc verſu patet:

—— οὐκ ἀδαὴς θῆρος ὀξυρύγχου.

At Sturio prorſus innox. Scaliger filius vult eſſe Locium noſtrum. Et ille etiam ὀξύρυγχος, non tamen veterum *Oxyrynchus* ſic proprie dictus. inter piſces Nili peculiares ὀξύρυγχον Strabo & Athenæus recenſent. Hoc ſcimus tantum. De eius iecore mira tradit Plinius lib. xi. cap. xxxvii. *Iecur vetuſtatis maximè patiens. centenis durare annis Oxyrynchon exempta prodidere.* Verba illa in vulgatis corruptiſſima. Sturionem autem non eſſe veterum Acipenſerem, quæ Rondelettij ſententia eſt, præter alia argumenta, hoc etiam vinci poteſt. Acipenſer marinus tantum, at Sturio marinus & fluuiatilis. Plinius lib. xxxii. cap. xi. *Amni tantum ac mari thynni, thynnides, ſiluri, coracini, perca. Peculiares autem mari, Acipenſer, aurata, &c.* Præterea quidam veterum ἔλοπα Græcè dici Acipenſerem tradiderunt. Elops

A autem ſquamis tectus, Sturio corium habet, ſquamiſque caret. fac Acipenſerem non eſſe Elopem, & falli qui eumdem faciunt; non vſque eo tamen proceſſiſſe hanc hallucinationem putandum eſt, vt piſcem ſquamoſum, & ſquamis carentem eumdem crediderint. Oportet igitur aliquam ſimilitudinem fuiſſe inter ἔλοπα, & Acipenſerem. Si Elops non eſt Sturio, ne Acipenſer quidem erit. Plinius lib. ix. cap. xvii. *Apud antiquos piſcium nobiliſſimus habitus Acipenſer, vnus omnium ſquamis ad os verſis, contra aquam nando meat.* B Hæc mendoſa quod ait contra aquam nando meare. Si maris tantum peculiaris hic piſcis, in mari ſi forte locum non habet hoc *contra aquam*, ſed in amnibus magis. Deinde piſces omnes amnium, vt plurimum contra aquam nando meant. Non igitur hoc proprium eſſet Acipenſeris vnius. Omnino legendum, vt etiam in libris habetur: *ſquamis ad os verſis contra quam in nando meat.* Piſces omnes ſecunda ſquama natant. Solus Acipenſer in nando meat contra quam habet ſquamam. Nam ad os verſa eſt. Nigidij verba de Acipenſere in mente habuit Plinius quæ apud Macrobium C extant citante Sammonico: *Cur alij piſces ſquama ſecunda, Acipenſer aduerſa ſit.* Sic idem Nigidius apud Agellium Eteſias *ſecundo ſole flare* dixit, qui non flant contra ſolem, ſed ex ea parte vnde Sol, veniunt. Ita Acipenſer qui verſis ad os ſquamis tectus eſt, non ſecunda ſquama natat, ſed aduerſa. Rarum inuentu, Acipenſerem ætate ſua ſcribit Plinius, & tamen in pretio non fuiſſe miratur. Cicero raro admodum capi hunc piſcem tradit de Fato: *allatus eſt forte Scipioni acipenſer qui admodum raro capitur, ſed eſt piſcis vt ferunt inprimis nobilis.* Martialis quoque rarum facit hunc piſcem, & ſolis imperatorum menſis dicatum:

D *Ad Pallatinas Acipenſem mittite menſas*
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Non longe ille ab ætate Plinij, immo fermè eadem vixit. Acipenſere quantopere tum commendaretur, illi verſus indicant. Mirum igitur qui Plinius ſcripſerit nullo in honore fuiſſe ſuo tempore. Sammonicus apud Macrobium teſtatur præcipuam huic piſci auctoritatem fuiſſe in conuiuio Cæſaris, & à coronatis miniſtris, cum tibicine introferri ſolitum dicit. Plinij etiam meminit; nec in dubium reuocat quin verum ſit, quod ab illo dicitur de hoc piſce paruum ei honorem E habitum ſuo æuo. Verba Sammonici: *Plinius vt ſcitis, adusque Traiani imperatoris venit ætatem. Nec dubium eſt quod ait nullo honore hunc piſcem temporibus ſuis fuiſſe, verum ab eo dici. Apud antiquos autem in pretio fuiſſe ego teſtimoniis palam faciam, vel eo magis quod gratiam eius video ad epulas quaſi poſtliminio rediiſſe.* Immo non rediit, ſed ſemper fuit. Diſerte quippe teſtatur Martialis qui Traiani imperio vixit, hunc cænis imperatoriis ablegandum eſſe, vtpote qui plebeis palati non eſſet, qui & rarum fuiſſe innuit. At Sturio noſter minimè rarus. Apparet Acipenſerem parum cognitum

vulgo fuiſſe Plinij temporibus. Dubitatum porro etiam vereribus, quomodo Græce vocaretur Latinorum Acipenſer. Archeſtratus apud Athenæum, Galeum Rhodienſem eſſe voluit. Lib. VII. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον περὶ τὸν ἐν Ῥόδῳ γαλεὸν λέγων, τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετ' αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτὸν, καλουμένῳ δὲ Ακιπησίῳ. Ita legendum. Ακιπήσιος eſt *Acipenſis*. Sic vocat Martialis. ita Λαρήσιος apud eumdem eſt *Larenſis*. Λουκήσιος, *Lucenſis*. Κιρκήσιος, *Circenſe*. Et paulo poſt: Ἀπίων δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον τοῦτο φησὶν εἶναι τὸν Ακιπήσιον. Hunc Acipenſem eſſe ait. Duæ igitur hæ veterum opiniones ſuper Acipenſere Romano, Apionis & Archeſtrati. Hic Galeum eſſe Rhodienſem, ille Elopem. Apionem plerique ſequuti ſunt. Ouidius:

Et pretioſus Elops noſtris incognitus vndis.

Elops Rhodi optimus, vt & Galeus. Plinius cap. LIV. *Rhombus Rauennæ, Murena in Sicilia, Elops Rhodi.* Varro in Satyra περὶ ἐδεσμάτων: *Oſtrea Tarentina, Pectunculus Chius, Ellops Rhodius.* Archeſtratus Elopem etiam commendat Syracuſis captum:

Τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς
Τὸν γε κρατιστεύοντα

Ennius Surrentinum laudat in Hedypatheticis:

Surrenti Elopem fac emas.

Cur igitur dixit Ouidius Elopem mari Romano incognitum? Hoc argumento Plinius probat Elopem non eſſe Acipienſerem, lib. XXXII. cap. XI. de Ouidiano illo verſu: *Helopem quoque eſſe dicit noſtris incognitum vndis, ex quo apparet falli eos, qui eumdem Acipenſerem exiſtimauerunt.* Ἔλλοπα quidam Græcorum eumdem eſſe cum Anthia & ſacro piſce cognominato volunt, alij diuerſum. Athenæus ſententiam Archeſtrati non probat cenſentis Acipenſerem Galeum eſſe Rhodienſem, quia Acipenſer paruus ſit & porrectiore roſtro: ἀλλ' οὗτος μέν ἐστι μικρὸς καὶ μακρότερον ἔχει τὸ πρόσωπον, ὁ δὲ γαλεὸς τῷ σχήματι τρίγωνος, ἐκείνου μᾶλλον. Non igitur poteſt eſſe noſter Sturio qui facile maximus eſt omnium piſcium amnicorum, Et ex mari venit, vnde *æquoreum pecus* Auſonio dicitur. Acipenſer vero marinus tantum piſcis, & minor Galeis. Cum multa ſint Galeorum genera Archeſtratus Galeum Alopecian pro Acipenſere accipiebat, vt hi verſus eius declarant:

Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνῄσκειν
Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτὸν
Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα.

Dicit à Syracuſanis vocari pinguem canem, hunc Galeon. Sane Latini *Catellos* vocarunt γαλεοὺς piſces, vt mirer cur Gazæ placuerit *muſtellos* reddere. Optimæ Gloſſæ noodum Editæ capite de piſcibus: γαλεοί, *catelli*. γαλεός, *catellus*. Πετραῖος, *ſaxatilis*. Gloſſæ Editæ: *Rubri*. ἐρυθρῖνοι. *Catelli*, γαλεοί. *Oclata*, μελάνουρος. item in aliis: γαλεὸς ἰχθύς, *Catella*. Ridiculi etiam illi qui γαλεὸν apud Athenæum Latinè verterunt *ſqualum*. Quod vocabulum nihili eſt ex Plinij

A mendoſo loco ſumptum lib. IX. cap. XXIV. de piſcibus marinis qui pro ſpina cartilaginem habent, his verbis: *quo in numero ſunt ſquali quoque, quamuis non plani.* Turnebus legebat, *Galei*. ex veteri libro, quem dicit habuiſſe *ſqualy*. Nihil variant noſtri, ſed tamen ſcribendum: *quo in numero Squilli quoque*. ita ſcriptum fuit antiquitus pro *Scylli*. οἱ Σκύλλοι. Sic *Quitini* pro Cytini. *Quizicus* pro Cyzicus: *Triquinon* pro Tricynon τρίκυνον, & *Quibiarij* apud Arnobium pro *Cybiarij* qui Cybia vendunt, & alia ſexcenta. Scylli vel Σκύλλοι ſunt Galei, quos Latini *Catellos* vocarunt, vt Græ-

B ci σκύλλους. Heſychius: σκύλλον τὸν κύνα λέγουσι. Inde diminutiuum σκύλαξ, & σκυλάκιον. ita enim ſæpe ſcriptum offendi in libris antiquis pro eo quod vulgo ſcribunt, σκυλάκιον. Cap. CIƆLXXXVI. σκύλλακα ἀρξάμενον ἰδεῖν. In ſequentibus Σκύλλον vocat, & Σκυλλίον. ita enim libri. Ariſtoteles lib. VI. cap X. Hiſt. Animal. inter genera Galeorum numerat & Σκύλλια. Sed reponendum σκύλλια, id eſt catellos. οἱ μὲν οὖν σκύλλια καὶ αἱ βατίδες. & paulo poſt: οἱ μὲν οὖν σκύλλοις οὓς καλοῦσί τινες νεβρίας γαλεούς. Sic etiam legendum apud Athenæum, vbi ex eodem Ariſtotele enumerat ſpecies Galeorum:

C Ἀριστοτέλης δὲ εἴδη αὐτῶν φησιν εἶναι ταῦτα, ἀκανθίας, λεῖον, ποικίλον, σκύμνον, ἀλωπεκίας. Atqui Alopecian Galeon etiam canem hoc eſt σκύμνον vocabant Syracuſij, κύνα πίονα. Latini omnes Galeos *Catellos* dixerunt. Ariſtoteles loco quo ſupra ἀλώπεκα ſimpliciter appellat Galeon Alopecian: τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον συμβαίνει ἡ γένεσις καὶ ἐπὶ τῶν ἀλωπέκων. Male & ambiguè reddunt: *Idem & generandi modus eſt, & vulpeculis.* Immo: *Galeis Vulpeculis*. *Squalli* vero apud Plinium alio loco leguntur, vbi debeat legi *Squati* lib. IX. cap. LI. *Squali circa æquinoctium*. Scribendum: *Squati*. ita libri. Quod iam vidit & Turnebus. intelligit Rhinam Græcorum.

D idem Plinius lib. XXXII. *Rhina, quem ſquatum vocamus.* Atque ita exponunt Gloſſæ. Hi ſunt Galei ſiue Catelli quos Acipenſes eſſe Romanorum ſanxit gulæ magiſter Archeſtratus. De Acipenſere non eſt dubium nomen hoc ab acumine roſtri factum eſſe. Antiqui teſte Feſto *Peſnas* dicebant pro pennis. Et *pennam* pro quaconque re in acumen deſinente. Vnde *pennata agna* pro ſpicis ariſtatis. *Aquipeſner* igitur primo dicebatur, poſtea, *aquipenſer* & *Acipenſer*. Sic *Aquipes* & *acuipes* ὀξύπους. *Acimanus*, ὀξύχειρ. *Agimanum* alij per-

E peram ſcripſerunt. *Aquifolium*, ὀξύφυλλον. *Aquifolia ilex* τοῖς φύλλοις ἐπακανθίζουσα. Quod ad *Sturionem* attinet plane certus ſum, non eſſe Acipenſerem. Nomen hoc ipſum videtur corruptum ex *Thurſione*, licet aliud ſit *Thurſio*. Genus eſſe Delphini ſimile tradit Plinius. Athenæus Θυρσίωνα à Romanis vocari notat partem quamdam ſalitam caniculæ piſcis quam Græci καρχαρίας nominant: τοῦτο τὸ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενος θυρσίων, ἥδιστος ὢν καὶ τρυφερώτατος. De canicula Carcharia loquitur. Vides idem eſſe nomen. Nam libri apud Plinium *Thurſionem* planè ſcribunt, hoc eſt

eſt θυρσίωνα. Plinius ait hunc Thyrſionem roſtris canicularum maleficentię aſſimilari. Miraris ne Plinium pro fruſto caniculæ piſcis dediſſe nobis piſcem integrum qui roſtrum habeat caniculæ ſimile? Hoc profecto non eſt magis ſtupendum quam Cybium ab eodem Plinio inter piſcium nomina referri, quod ſalſamentum eſt, & pars piſcis, in quadtam conciſa, ac teſſeræ figura. Lib. XXXII. cap. XI. *Cybium ita vocatur Pelamis quæ poſt quadraginta dies à Ponto in Mæotim reuertitur.* Abbreuiator Feſti *Cybium* piſcis genus eſſe ſcribit, ita dictum, *quia piſcantes id genus piſcium velut aleam ludant.* Atqui κύβιον quadratum ſalſamenti fruſtum. Inde κυβιοσάκτης cognomen Ægyptij Regis turpiſſimarum ſordium. Athenæus lib. III. Ἱκέσιος δὲ ὁ ἐμπειρικὸς περὶ ὕλης Πηλαμίδας κύβια τῷ φυσῷ μεγάλα. Quis non ex iſtis ſumeret Pelamydas etiam Cybia appellari? Pelamis nomen piſcis, ergo & Cybiom. Inde & Plinius errandi anſam arripuit. Sane Pelamis ibi apud Iceſium ſalſamentum eſt non viuus piſcis. idem Athenæus: Ἱκέσιος δὲ ἱστορεῖ οὐκ ὀλίγην διαφορὰν εἶναι Πηλαμίδος εἶτε τὰ ὡραῖα. τὰ δὲ τεμάχη τῶν θυννίων τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχει τοῖς κυβίοις. Vt hinc apparet τὰ κύβια ex Pelamide parabantur in formam Cubi conciſa. Inde Πηλαμίδας & Κύβια eadem vocat. Heſychius τὰ ὡραῖα interpretatur θύννου, κὴ τὸ ἔαρ συντιθέμενα. Plinius illo ipſo capite Tomum Thurianum inter piſcium genera recenſet: *Turdus inter ſaxatiles nobilis. Tomus Thurianus, quem alij Xiphian vocant.* Hæc mirum in modum ſtupenda. Xiphias eſt canicula. fruſtum eius ſiue τόμος conciſæ & ſalitæ, pro integro piſce & viuo deſcripſit. Moris habent Græci partes ſalſamentorum magnorum eodem nomine appellare quo piſcem, vnde ſumptæ ſunt. Sic Iceſius Κύβια quæ fruſta ſunt quadrata Pelamidis, vocauit Pelamidas. Sic Τόμος θουριανὸς fruſtum Caniculæ, quam & ξιφίαν dixere. Meminit huius Θουριανοῦ ſalſamenti Athenæus, lib. VI. ſub finem: ὁ δὲ Ποσειδώνιος περὶ τῶν ἐψηθέντων αὐτῷ ὄψων ... μετὰ τὸ ὄψον, καὶ μάλιστα τὸ Θουριανοῦ καλουμένου μέρος δὲ τοῦ ... καλοῦσι οὕτω καλούμενον. *Thurianus* à populis Thuriis dictus. Canis marinus eſt ξιφίας, ab acumine roſtri. Apet ξιφίας in Conſtantij gemma. Accipiter quoque ξιφίας ab impetu vel roſtro Cœtanus & Harpocration vocant ξίφος in Lexico de Antipathiis & Sympathiis: ξίφος ἰχθύς ἐστι ἱέραξ, ὁ καλεῖται κίρκος. *Thyrſio* quoque pars eiuſdem caniculæ ſalitæ, quam Romani ſic vocarūt à ſimilitudine capitis thyrſi. Omnibus thyrſis globus imponebatur. Fruſtum ſalſamenti ea forma conciſum θυρσίων dicebatur. Eadem ratione & thymum θυρσίων appellarum à capitulorum thyrſi ſimilitudine. Plinius more ſuo Thurſionem nobis finxit piſcem roſtris canicularum ſimilem, pro fruſto caniculæ. Non placent igitur qui pro θυρσίων corrigunt apud Athenæum θουριανός. Vocem θυρσίων plano tuétur Plinius cum ſuo Thyrſione quem ex genere Delphinorum facit. An non eadem

A proríus methodo *Apolecton* inter genera Pelamydum refert, & quidem omnium maximum quum ἀπόλεκτος θύννος diceretur pars Pelamidis ſalſamenti ſelecta? Nam ἀπόλεκτος idem quod ἐκλεκτός. Verba Plinij: *Phager, Phycu ſaxatilium, Pelamys, earum generu maxima Apolectas vocatur, durior Tritone.* Atqui ἀπόλεκτος ſubaudiendo τόμος pars grandior & ſelectior Pelamidis confectæ. Et recte idem Plinius lib. IX. cap. XV. ſi ſcripſerat Pelamides in Apolectos, & particulatim confectas in genera Cybiorum diſpartiri. Sic enim hæc diſtinguenda: *Pelamides in Apolectos, particulatimque confecta in genera Cybiorum diſpartiun-*
B *tur.* Ergo ἀπόλεκτοι τόμοι grandiores Pelamidum partes, quæ in Cybia deinde quadrata particulatim concidebantur. Heſychius: ἀπόλεκτος, ἐκλεκτός. Sic & ἀπόλεκτος τόμος, vel ἀπόλεκτοι τεμάχη. & abſolutè *Apolectus* vel *Apolecton.* Apud Xenophontem ἀπόλεκτοι φοίνικες, eximiæ Palmulæ. Μελάνδρυον etiam ſumitur pro ſegmento ſalſamenti ex dorſo fere, & duriore thynni vel Orcyni carne ſumpti. Nam Græcis μέλαν δρυός, vel μελάνδρυον mediale roboris ſignificat, quæ pars eſt firmiſſima ac nigerrima ligni, alburno dempto. Inde
C μελάνδρυα vel μελανδρύαι thynni pulpamentum durius, ceruice, cauda, abdomine & clidio demptis. Plinius lib. IX. cap. XV. de Thynnis: *Si membratim caſi ceruice & abdomine commendantur, atque Clidio, recenti dumtaxat, & tum quoque graui ructu. Cetera carne plenis pulpamentis ſale aſſeruantur. Melandrya vocantur, quercus aſſulis ſimilia.* Ita ſcribendum. Aſſulæ ſecantur ex mediali quercus. Extitere tamen qui ex fruſto ſalſamenti nomen commenti ſunt, quo Thynni genus appellatum dixerunt. Athenæus: μελάνδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδός ἐστι, ὡς Πάμφιλος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων
D φησιν· καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα. Sed ougatur ille Pamphylus. Μελάνδρυον pro thynno dicere idem eſt, ac ſi pro ſue viuente, *Tomaculum* voces, aut *petaſionem.* Eadem tamen prorſus ratione ex *ſphondylo* vel *trachelo* quæ pars eſt in oſtreis, ſpeciem oſtreæ fecerunt. Heſychius: τράχηλος καὶ τράχηλοι· εἶδος τῶν σφονδύλων τῶν κογχυλίων. Immo & pro ſpondylis Conchyliorum formarunt genus Conchylij eodem nomine. Vtroque ſenſu apud Plinium legitur; Vbi dicit oſtreas debere eſſe *ſphondylo breui & carnoſo,* partem oſtreæ intelligit. Alibi *ſphondylum* commemorat inter genera piſcium & oſtrearum: *Spondylus, ſmarides,*
E *ſtella, ſpongia.* Idque etiam vſus auctorum confirmauit, vt ſupra docuimus. Sic θυρσίων pars caniculæ marinæ ſale durata, à forma thyrſi qui in ſummo capitatus eſt, vt ſunt quas vulgo maſſucas dicimus, Græci ῥόπαλα. Inde ματζουκόθρυμβος thymum capitatum quod & θυρσίων vocabatur. Inde *Rhopalici* verſus dicti qui à monoſyllabo incipiunt, & ſenſim creſcendo per ſyllabas, in penteſyllabam deſinunt, quod eſt veluti caput maſſucæ. Vt in hoc verſu:

Spes Dim æterna ſtationis conciliator.

Longum itaqoe ſegmeotum piſcis ſalſi ab vna parte craſſius, appellarunt *Thurſionem.* ex eo genus piſcis fabricarunt roſtrum habenſis marinis caniculis ſimillimi. Plinij hic fortaſſe error eſt. Fieri tamen poteſt vt auctorem habuerit, aut vulgus ita vſurparit, qui & poſtea *Sturionem* pro Siloro appellarit, deprauato iode vocabulo. Sed melius Sturionem ex Gottico eſſe *Stur.* Ita enim hodie vocare aiunt. Potuir etiam Plinius æque io iſto errare, vt in Cybio & Apolecto, quæ pro piſcibus reponit. Haud diſpar eſt quod alio loco ex voce quam mittunt ranæ maſculæ quum in venerem incitantur, Ranas ipſas ita vocari aſſerit. Lib. xi. cap. xxxvii. de lingua: *Rana prima coheret, intuma abſoluta à gutture, qua vocem mittunt mares, cum vocantur Ololygones. Stato tempore id euenit cientibus ad coitum feminas.* Ita interpungeodum ac legendum auctoribus omnibos libris. Ariſtoteles verò vnde hæc ſumpta ſunt, ita habet: τὸ μὲν γὰρ ἔμπροσθεν προσπέφυκεν ἰχθυωδῶς, ὃ τοῖς ἄλλοις ἀπολέλυται. τὸ δὲ πρὸς τὸν φάρυγγα ἀπολέλυται καὶ ἀπέπτυκται, ᾧ τὴν ἰδίαν ἀφίασι φωνὴν ἀεί. καὶ τὴν ὀλολυγόνα δὲ τὴν γινομένην ἐν τῷ ὕδατι οἱ βάτραχοι οἱ ἄρρενες ποιοῦσιν, ὅταν ἀνακαλῶνται τὰς θηλείας πρὸς ὀχείαν. Ariſtoteles ait primorem linguam eohærere ranis. intimam vero quæ ad faucea eſt, ſolutam eſſe & explicatam. qua vocem ſibi propriam ſemper mittunt. Certam vero vocem qua mares ad coitom cient feminas, & quæ in ipſa aqua fit, vocari *ololygonem*, id eſt vlulatum. At Plinius vult Ranas tantum maſculas lingua intuma à gutture abſoluta vocem mittere, cùm vocantur *Ololygones.* Quod longe abit ab Ariſtotelis mente & rei veritate. παλαγμὸς vox eſt certa quam corui edunt, quum aquæ ſtillantis cadentiſque ſonum imitantor. Poſſet dici, & coruos tum vocandos παλαγμοὺς cùm illam vocem emittunt. Quod eſt ridiculum. Ὀλολυγὼν autem in Prognoſticis Arati auis eſt non rana:

Ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών.

Nam apud Theophraſtum ex quo ſumpſit Aratus, non aliter poteſt quam da aue accipi: καὶ ὀλολυγὼν ᾄδουσα μόνη ἐπὶ ἀκρωρείας, χειμέριον. Raoæ quippe in ſummis montibus non canunt. *Vlulas* vertit Auienus:

Si matutinas vlula dant carmine voces.

In Græco Epigrammate ὀλολυγὼν auis intelligenda in veris deſcriptione:

Καὶ λιγυρὴ βομβεῦσιν ἀκανθίδες, ἡδ' ὀλολυγὼν
Τρύζει πετραλίαις ἐνδιάγουσα βάτοις.

Vlulam Latini pro aue nocturna ponont, quam volgo *Cattum vlulantem* appellamua. Inauſpicati ominis eſt aois, vt & bubones. Varro apud Nonium: *ſaltem infernus tenebrio κακὸς δαίμων, vtque habeat homines ſollicitos, quod eum peius formidant quàm fullo vlulam.* Cor fullo timeat vlulam explicare eonatos eſt Turnebus, ſed longe arceſſita & frigida ita me Deos amet ratione. In optimo eodice ſcriptum fuir: *quam ſollus vlula.* Promptum eſt ſcribi debere: *Peius formidant quam ſoles vlula.* Auis plane lucifuga eſt, & ſolem formidans, vt Bubo, noctua & ſimiles. Eam auem etiam ὀλολυγόνα Græci dicunt. Gloſſæ: *vlula*, ὀλολυγών. Non poteſt tamen de ea accipi in illo Epigrammate Græco. Nam pro auicula ibi ſumitur quæ in ſpinis cantillat. Aliquid eſſet ſi pro βάτοις legeretur νάπαις. ita vocant Græci ſaltus & montes ſiue potius calles ſaltuum, vt Latini *tramites.* Propertius:

——— *quique meo tramite quæris auem.*

Quod in Græco eſt vnde vertit, τῇδ' ὑπὸ δειλὸν ὄρος. Sic in Gręco Epigrammate νάπος Ἀρκαδίας, pro ſaltu & monte Arcadiæ. Vlulæ vere ineunte canere incipiunt, & in deſertis ſaltibus degunt. *Acredula* Ciceronis eadem videtur cum vlula, qua capteſſit ὀλολυγόνα Arati:

Et matutinis Acredula vocibus inſtat.

Ὀλολυγὼν ſanè Theophraſti quæ in ſummis iugis ſola canit, Vlula eſt. *Vluces* vulgo vocari notat Seruius. Iſidorus *agredulas* eaponit ranas paruas in ſicco vel in agris commorantes. Ab agris dictas putauit. Alibi *Acredulam* luſciniam eſſe ſcribir. Nuſquam verum tetigit. Heſychio ὀλολυγὼν ζωΰφιον γινόμενον ἐν ὕδασιν ὅμοιον ἐντέρῳ. *Acredula* dicta ab acri & acuta voce quam edit, qualis eſt mulierum eiulantium, καὶ ὀξεῖα φωνὴ ὀλολυζουσῶν. Apud Strabonem inter aquatilia Nili pecoliaria numerantur, κόχλιαι μεγάλοι φωνὴν ὀλολυγόνι ὁμοίαν φθεγγόμενοι, *vocem mittentes vt vlula*, ſic enim ibi legendum. Vulgo eſt ὀλολυγόσιν, Quod vitioſum eſt. Apud Ariſtotelem ὀλολυγὼν vox eſt ranarum maſcularũ, id eſt *vlula.* Nam & *vlulam* Latini pro vlulatu poſuerunt, vt *reſonam* pro Echo vel reſooatione. Gloſſæ: ὀλολυγή, *vlula.* Atqoe bæc hactenus. De Siluto non mirum eſt, vt è diuerticulo viam repetamus, & glanin, & ſturionem, & proprium Nili piſcem ſignificare. Rectè autem correxeruot in Plinio viri docti: *Protelo boum, & in Danubio extrahitur.* Paolo ante pro eodem dixir, *iugo boum*, de Attilo Padi: *Cathenato captus hamo nec niſi iugo boum extractus.* Aliter tamen ea voce vſi vateres qui diaiſſenr: *protelo iugis boum extrahitur.* Nec enim *protelum* iugum eſt, ſed tenor in ducendo quidam, tractuſque loogus, & continuatus. Lucilius:

Quem neque Lucanis oriundi montibus tauri
Ducere protelo validis ceruicibus poſſent.

quo loco iſtud *protelo* aduerbialiter poſitom videtur, & *ducere protelo* idem eſt atque voo tenore, & continuo tractu ducere. Cato io originibus: *Sed protelo trini boues vnum aratrum ducent.* Id eſt trea boues iuncti facili, & continuo tractu vnum aratrum ducenr. Etenim quæ difficulter trahuntur, non contineoter, & vno tenore ducuntur, ſed ſaltuatim, & crebris intermiſſionibus repetito veluti impetu. Huic contrarium eſt, *protelo ducere.* Lucilius:

Hunc iuga mulorum protelo ducere centum
Non poſſunt.

Vides iuga mulorum *protelo ducere*, id eſt continuatim & vno tenore. Non igitur *protela* iuga ſunt. Et ſi recte & ex veterum vſu loqui

vellet Plinius, ita ſcribere debuiſſet, *protelo iugis boum extractus.* Lucretius:

Vndique protelo plagarum continuato.

Dunatus expooit, *tenore.* Hinc *protelare* verbom pro looge pellere, vel inceſſanter perſequi. Sic tamen etiam alibi loquutus idem Plinius lib. XVIII. cap. XVIII. *Protelis binis ternisque ſic arant.* ita libri. Perperam Nooius in verbis Varroois quæ citat *protelo* legit voa voce: *Remotiſſimum ad diſcendum formido, ac nimius timor, & omnis perturbatio animi, contra delectatio protelo ad diſcendum.* Noo poteſt heic locum habere *protelo* eo ſenſu quo in ſuperios citatis locis ponitur. Sed umnino ſcripſerat Varru: *contra delectatio pro telo ad diſcendum.* Quodlibet inſtrumentum & ὅπλον Latioi *Telum* dicunt. Vt *magnum telum neceßitas*, μέγα ὅπλον. Sic *pro telo ad diſcendum eſſe delectationem*, id eſt pro adiumento & inſtrumeoto, Varro eleganter puſuit, pro quo perperam iuoctim legit Nonius, *protelo.* Eaque resilli cauſa fuit, vt *protelare* exponeret adiuuari: *Protelare, rurſum adiuuare.* Non recte viri docti ibi correxerunt, *adiugare*, contra omnium librorum auctoritatem, qoi retioent, *adiuuare.* In omnibus porro locis quæ ſtatim adduxit, in quibus *protelo ducere* poſitum eſt, putauit illud *protelo* eſſe adiumentu, quia in verbis Varrunis ibidem allegatis ita quoque accipiendum iudicauit. Atqui *pro telo* ſeparatim ibi ſcribendum. Sic aliquis diceret, *parſimoniam non mediocre eſſe telum ad virtutẽ.* id eſt non mediocre adiumentum. Ita ergo Varroni delectatio pro telo vel telum addiſcendum. Cicero de Amicitia: *Noo mediocre telum ad res gerendas exiſtimare oportet, beniuolentiam ciuium.* id eſt, adiumentum. Apud eumdem lib. VII. Epiſt. ad Trebatium, hic verſus ex veteri poeta citator:

Vſquequaque ſapere oportet, id erit telum acerrimum.

ὅπλον ἰσχυρότατον. Gluſſæ veteres *protelum* ἱξαμμενον interpretaotur, id eſt funem quo curtui iuoguntur ad trahendum iumenta. Sed in hac ſignificatione nuſquam *protelum* vſurparūot antiqui.

P.88.C. *Palmeta Caryotas feritantia.*] Ita libri. *feritare* pro ferre. φορχεῖν. Vt *coquitare*, *habitare* pro cuquere, habere, & ſimilia. Plinios: *hanc & palmetis Caryotas ferentibus, ac nuce pinea abundare.* Non de nihilo additum palmeta illa Catyotas ferre. Indicare vuluit certum palmæ genus. Non communis autem aut vulgaris quæ fert caryutas. Integrum eſt *Caryota palmæ*, vt Græcis καρυωτὶς φοῖνιξ. Scribunius Largus cap. XXXVI. *Palmas caryotas viginti.* & abſolute *Caryota.* Ouidius:

Hoc linitur ſputo Iam Caryota calendis.

Sic *Thebaica* ſubaudiendo palmæ. Statius:

Charta, Thebaicaque, caricaque.

Thebaïcæ palmæ intelligendæ. Plinius paſſim ita vocat. Latini *Nucatas* etiam vocauere, qui Græcis καρυωτὶ. In veteri inſcriptione ita dicuotur. NVCATAE DE SELECTIS EX X. L PROFVNDANTVR. Male ſcriptum eſt: MICATAS. Nucum ſparſiunis in dedi-A cationibus ſtatuarum & tumulurum ſollemnibus paſſim fit mentio. Hîc *Nucatas* id eſt Caryotas palmas ex denariis quinquaginta profundi ſpargiqoe iubetur. Iſidurus *nucales* appellat de Palma: *fructus autem eius dactyli à digitorum ſimilitudine nuncupati ſunt. Quorum etiam & nomina variantur. Nam alij appellantur palmulæ ſimiles myrobalanis. Alij Thebaici qui & Nicolai. Alij nucales quos Græci καρυωτὰς vocant.* Hæ ſunt in veteri inſcriptione *nucatæ.* Ita ſolent Latini terminare quæ apud Græcus furmantur in ωτὸς. Sic κηρωτόν. *Ceratum.* συκωτόν, *ficatum.* B Ætas infima Latij Græciæque omne iecor ſic appellauit, eum veteres hoc nomen fecerint iecori anſeris fartilis aut porculi ficis ſaginati. Hinc *Aloe Sycotina* recentioribus quæ ἡπατῖτις vel ἡπατικὴ vetuſtioribus. Et συκωτινὰ καταπότια Myrepſu pilulæ in quibus aloe iodebatur. ita malu quam quomodo volunt Arabes à *Succotora* inſula. Sic igitur & καρυωτὶς φοῖνιξ, Latine *Nucata* palmula, & *Nucata.* Nec ſane dubium eſt ita vocatam eſſe à oucis forma, vt *dactylus* à digiti longitudine, βάλανος à glandis. Talis erat fructus eius palmæ, quæ myrubalano, id eſt C Balaoo myrepſicæ pomum ſimile gignit. De quo infra. Plinius καρυωτὸν quaſi καρωτὸν dictum putauit, quod capitis grauedinem pariat. Vt ſolet, nugatur. In errure etiam plerique hudie homines docti mediciqoe, quibus *caryota* oihil aliud ſignificat, quam palmulam quamlibet, ſiue dactylum, qoi ad nos adfertur. Hunc errurem iam ſupra exagitauimus, iterumque heîc ventilabimus. Plinius tria genera facit φοινίκων, *palmas*, *caryotas*, & *Thebaicas.* Lib. XV. cap. XXVIII. *Carne palmæ placent, cruſta Thebaicæ, ſucco vuæ & caryotæ.* eamdem differentiam & alibi incolcat. *Palmas* vocat commones dactylos. D Dioſcorides quoqoe tres ſpecies recenſet, Palmulam quam in Ægypto naſci ait. & καρυωτίδας, & Θηβαϊκάς. Iſidorus nomen generale ſtatuit *Dactylos*, quorom tres differentias nominibus diſtinctas exponit, *palmulas* myrobalanis ſimiles: *Thebaicos*, & *Nucales*, ſiue Καρυωτὰς. *Palmulas* vucat quas Plinius *palmas*, eaſque ſeparat à Thebaïcis & caryotis. Dioſcorides φοίνικα id eſt palmolam in Ægypto naſci tradit, & eſſe παρεμφέροντα τῷ μυροβαλάνῳ. Plinius immani hallucinatione palmam Ægyptiam interpretatur, quæ fert myrobalanum. Apparet itaque παρεμφέροντα τῷ μυροβαλάνῳ accepiſſe pro φέροντα τὴν μυροβάλανον. E Rectius vertit Iſidorus: *Palmulam appellant myrobalano ſimilem.* Galenus diſtinguit Αἰγύπτιον φοίνικα, palmulam Ægyptiam à palma caryota, lib. II. de Aliment. facult. ἔστι δ' ἐν αὐτοῖς οὐ μικρὰ διαφορά. τινὲς μὲν γὰρ ξηροί τε εἰσὶ καὶ στύφοντες, ὥσπερ οἱ Αἰγύπτιοι, ἔνιοι δὲ μαλακοί, καὶ ὑγροί, καὶ γλυκεῖς, ὥσπερ οἱ καρυωτοὶ καλούμενοι. Hoc eſt quod ait Plinius Caryotas ſucco placere, vt voas. Succolentæ ergo & dulces, ὑγροὶ, καὶ γλυκεῖς, καὶ μαλακοί. Ceterum differentia illa quam notat Galenus inter palmulam Ægyptiam & Caryotam uun ſiccam & re-

Sſſſſ ij

ceotem diſcernit, vt putant eruditiſſimi medici. Satis enim habuiſſet dicere, ſaltem debuiſſet, palmolam ſiccam adſtringentis eſſe ſaporis & auſteri, recentem vero vuidam & dulcem. Cum diſtinguat inter Ægyptiam & Caryoram, aperte iodicat tam ſiccam qoam recentem Ægypriam ſeioogere à ſicca & recente Caryota. Varro apud Agelliom palmæ Ægyptiæ palmam dabat ſupra ceteras in ea ſatyra quam περὶ ἐδεσμάτων inſcripſerat: *Scari Cilices, nuces Thaſiæ, palma Ægyptia.* Oprimam facit palmam Ægypriam. Contra ea Strabo lib. XVII. palmas per omnem Ægyptum degeoeres & vix adules naſci ſeribit excepra Thebaide in qua ſunt præſtantiſſimæ. Hæ ſunt Thebaïcæ palmæ. Eas igitur intelligit Varro cum palmam Ægyptiam inter palmas principalem aſſerit. Hoc modo Ægyptia palma à Thebaïca non debet diſcerni. Nam & Thebais Ægypti. Thebaïcam autem illam palmam etiam caryotam facir idem Strabo. Quippe in Thebaide vtrumque genus naſci memorat, Caryotam & communem palmulam: ἀγαθὸς δὲ ὁ ἐν τῇ Θηβαΐδι καὶ ὁ ἐν Ἰουδαίᾳ, ὅ τε ἄλλος καὶ ὁ καρυωτός. σκληρότερος δὲ ὁ Θηβαϊκὸς, ἀλλὰ τῇ γεύσει εὐστομώτερος. Duplex itaque palma in Thebaide, communis & Caryota. Communis palmula Thebaïdis non differebat ab ea quæ per reliquam Ægyptum naſcebatur. Caryota vero Thebaïca eioſdem generis cum Caryota Iudææ. Quærenduoi igirur cur Caryotas à Thebaicis diſtinguat Plinius, quandoquidem & Thebaïcæ Caryotæ. Aut cur Ægyprias palmulas à Caryotis ſeparet Galenus, quum & Thebaicæ Ægyptiæ ſiot, & caryotæ quoque. Idem Strabo ibidem de Iudæa: ὁκεῖνος πρὸς ἄλλῳ φοίνικι καὶ τὸν καρυωτὸν φυτεύσιμος. Duo tantum genera conſtiruit in palmæ fructu, communem & caryoram. Idem Strabo ſibi ipſi videtur contradicere. Nam lib. XVI. de palmero Iudææ loquens narrat ibi tanrum Caryotam palmulam inueniri, & alibi nuſquam excepta quæ Babylone naſcitur, & vltra ad Orientem: καὶ ὁ φοινικὼν δὲ τοιοῦτος, ἔχων τὸν καρυωτὸν φοίνικα, ὅπερ μόνον πλὴν τοῦ Βαβυλωνίου καὶ τοῦ ἐπέκεινα πρὸς τὴν ἕω. Hoc ſi ita ſit, oon erit Caryota quæ in Thebaide gigoitur, ſed alterius geoeris. Et ſane omnes ſcriptores Thebaïcas à Caryotis ſecernunt. Non ergo Thebaicæ caryotæ. Quod diſertè Straho affirmat lib. XVII. qui tamen aliquod diſcrimen agooſcit ioter Caryotam Iudææ, & Caryoram Thebaïdis. Etenim Thebaïcam Caryotam duriorem eſſe ait Iudaica, guſtuque iocoodiorem. Hoc eſt quod Plinius dicit cruſta placere Thebaïcas, quia parum carnis habent, qua maximè placeor palmulæ commuoes, & minimom ſocci quæ dos eſt Caryotarum Iudææ. Ideo & ſucco eas commendari prodit. De Thebaïcis idem ita ſcribit lib. XIII. cap. IV. *In totum arentes Thebaides atque, Arabicæ, macroque corpore exiles, & aſsiduo vapore torrente cruſtam verius quam cutem obducunt.* Thebaïs Arabiæ contermina.

A Ceterum Arabiæ Caryotas etiam dat Diodorus Siculus. Caryotæ itaqoe Thebaïcæ & Arabicæ arentes & ſicciores, cruſta verius quam cute obductæ. Hæ ſunt Ægypriæ Galeni, quas ξηροὺς tradit καὶ στυπτικάς. Non de ſiccatis intelligit, ſed de recenribus in quibus parum ſucci, eoque nomine eas diſtioguit à Karyotis mulro ſucco refertis, & eximiæ iucundiratis. Et Caryotas ſignificat Iudææ, quæ per excellentiam propriè ſic dictæ. Plinius: *ab his Caryotæ maxime celebrantur, & cibo quidem ſed & ſucco vberrimæ.* Galenus, ὑγροὺς, γλυκεῖς & μαλακοὺς καρυωτοὺς vocat. In eodē genere ſicciores erāt Nicolai, ſed amplitudinis B præcipuæ, eodem Plinio teſte. Nicolai ergo etiam ex Caryoris, ſed ampliſſimi & minus vuidi. Iſidorus Nicolaos eoſdem cum Thebaicis facit: Certe & Thebaïci καρυωτοὶ, & minns ſuccoſi quam Iudaïci. Vetus Geographus, qui ſub Conſtantio vixit Caryotas Iudææ *Nicolaos* indigetat De Iudæa & Syria: *Hi & omnibus bonis habundant. Nicolaum itaque palmulam in Palæſtines regione loco qui ſic vocatur Iericho ſimiliter, & Damaſcena, & alteram palmulam minorem, & Piſtacium, & omne genus pomorum habent.* Per alteram palmulam minorem C eam inrelligit, quam Strabo ἄλλον φοίνικα, & diſcernit à Caryora. De hac ipſa Iudæa ita loquitur: πρὸς ἄλλῳ φοίνικι καὶ τὸν καρυωτὸν φυτεύουσιν οὐ πολὺ κρείττονα τοῦ Βαβυλωνίου. Ex his verbis colligas Iudaïcam Caryotam quadamteous meliorem fuiſſe Babylonica, non tameo multo inferiorem hanc. Plinius certe nobilitatem Caryotarum in Iudæa cenſet, copiam & fertilitatem in Oriente, id eſt Babylonia & Perſide. Maiores eraoe Babylonicæ, non tamen meliores Diodorus Siculus lib. II. τῆς δὲ Συρίας κατὰ μὲν τὴν κοίλην οἱ καρυωτοὶ προσαγορευόμενοι φυτεύονται διάφοροι κατά τε τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ μέγεθος, ἔτι δὲ τοὺς χυμούς. τούτων D δὲ πολλῷ μείζους κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν ὁρᾶν ἔστι γινομένους. Plinius clariſſimas omnium fuiſſe dicit ex Theophraſto, quas *Regias* appellabant, quæ in horto Bagoi Eunuchi naſcebantur. Corrigendus ex Plinio Theophraſtus: ἀπορία δ' ἐστὶ ταῦτα λέγεται. φασὶ γὰρ ἐν μόνῳ τῷ Βαγώου κήπῳ τοῦ παλαιοῦ περὶ Βαβυλῶνα. Summa igitur hæc diuiſio palmarum in maiores quæ *Caryotæ* dicebantur, & minores quæ commones, & dactyli. Ἄλλον φοίνικα vocat & diſtinguit ἀπὸ τοῦ καρυωτοῦ. Geographus verus *alteram palmulam minorem* nuncupat, & pariter E aliam ſtatuit à Nicolao & maiore quæ eſt Caryota. Ex his omnino conſtat Caryotam palmulam fuiſſe ampliſſimam, & à forma nucali ſic appellatam. Theophraſtus: διαφέρειν δὲ καὶ κατὰ μέγεθος καὶ κατὰ χρῶμα. καὶ γὰρ στρογγύλους ἐνίους ὥσπερ μῆλα καὶ τὰ μεγέθη τηλικούτους ὡς τέτταρας εἰς τὸν πῆχυν εἶναι. Et figura rotundas eſſe ait & magnitudinis eius, vt quaternæ cubitum efficerent. Plinius ita reddidit; & Nicolais hanc meoſuram tribuit: *Sicciores in hoc genere Nicolai, ſed amplitudinis præcipuæ. Quaterni cubitum longitudine efficiunt.* Ita legendum. paulo poſt de palmulis

in genere: *diſtant & magnitudine prout multi cubitum effecere. Quidam ſunt non ampliores faba.* Scribitur apud Theophraſtum: ὥστ πλάκας εἰς τὸν πῆχυν ἕξ. ἔνια δὲ πῆχυν δίποδας. ἄλλους δὲ μικροὺς ὅλως ἐρεβίνθοις. Verba illa noo agnoſcit Plinius, ἔνια δὲ πῆχυν δίποδας. Et profecto ſpuria videntur & expungenda. præterea mendoſa ſunt. Scripſerat aliquis ad orsm, ὡς ὁ πῆχυς, δύο πόδες. Quod poſtea in textum recepere com vitio. Cubitus alias duum pedum traditur, alias ſeſquipedis. Studioſus notauerat ad marginem de Cubito bipedali intelligendum eſſe. Diodorus ſcribit maximas Caryotas ſex pedes in longitudine efficere, τοὺς μὲν μείζους κατὰ τὸ μέγεθος ἓξ δακτύλων ὄντας. Sic quaterni iuncti viginti quatuor digitos explent, quæ menſura quidem eſt cubiti, ſed eius cui pes taorum vnus cum ſemipede tribuitur. Grandiores huiuſmodi palmæ, quæ & *Caryota*, non hodie ad nos importantur, ſed minores tantum, quos vocabant dactylos. Quo magis ignoſcendum noſtris medicis reor, qui Caryotas eſſe cenſent quas ſolas vident, nec alias putant fuiſſe veteribus cognitas præter eas quæ aſſeruntur. Xenophontis temporibus, ne in Græciam quidem maiores illæ, & Caryotæ inuehebantur, ſed ſolæ minores. Quod hæc eius verba oſtendunt in Expeditione Cyri, de Palmis Babyloniæ: αὐτὴ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο. αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιαι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. Per maiores & eximias palmulas deſignat Caryotam. per eas vero quales in Græcia videri ſolitas ait, minorem palmulam & communem, quam vulgo dactylum appellarunt. *Caryota palma* de omni palma maiuſcula. propter tamen ſic vocarunt eam quæ formam nucis habebat ampliſſimæ, quæque multo ſucco abundabant. Nam vt ſcribit Plinius poſt Theophraſtum, *differunt figura rotunditatis aut proceritatis.* Ergo quæ nucis inſtar præferebant καρυωτοὶ appellatæ improprie tamen & καλλικαρπῶν, palmam omnem maiorem ſic dixerunt, vt recentior ætas *Dactylum* vocauit quamcunque palmulam licet ſimilitudinem digiti non haberet. Ita Græci βάλανον de omni palmæ fructu dicunt, quum certa tantum ſpecies eaque Ægyptia glandis figuram oſtenderet. Thebaïcas Plinius macro corpore exiles fuiſſe refert. Hæ non poſſunt, de facie καρυωτοὶ videri. Strabo tamen Καρυωτὸς in Thebaide naſci teſtatur. Sed quum ceteri auctores Thebaïcas à Caryotis ſegregent, & genus vtrumque proueniat in Thebaide, fortaſſe ſo Thebaïcas proprie nuncuparint minores palmulas in Thebaïde naſcentes, quæ hoc ſpeciale habuerunt, quod ſicciores ceteris eſſent. Plinius Caryotas ſoli Iudææ & Orienti vindicat, id eſt Babyloniæ & Perſidi: *Ab his Caryota maximè celebrantur, & cibo quidem ſed & ſucco vberrima. Ex quibus præcipua vina orienti, iniqua capiti vnde primo nomen. Sed vt copia ibi atque fertilitas, ita nobilitas in Iudæa,*

A *nec in toto ſed Hierichunte maximè. quamquam laudatæ & Archelaïde & Phaſelide atque Liniade gentis eiuſdem conuallibus.* Delecampius legebat: *ex Cappadociæ Archelaide.* Sed tam hebetem fuiſſe Plinium non par eſt putari vt ex Cappadociæ Archelaide conuallem Iudææ fecerit. *Archelais* etiam vrbs Iudææ cuius mentio in Tabula Peutingeri, non longe ab Hierichunte: *Hierichunte* XII. *Archelais* XII. Phaſelis quoque Iudææ non tantum Lyciæ, ſed φασαηλίδα Iudææ vocat Stephanus. Φασαηλίς, πόλις Ἰουδαίας ἀπὸ Ἡρώδου κληθεῖσα. Ioſephum citat auctorem. At Φασηλίς apud

B eumdem πόλις Παμφυλίας. *Linias* etiam Iudææ, ſed & *Iulias.* Caryotæ non in tota Iudæa naſcebantur quia Iudæi non vbiuis naſci nec multas ſinebant, vt raræ cariores eſſent, & annonam earum incenderent. Strabo lib. XVII. de papyro: καὶ ταῦτα δὲ τινὲς τῶν τὰς προσόδους ἐπιτείνειν βουλομένων μετήνεγκαν τὴν Ἰουδαϊκὴν ἐντρέχειαν, ἣν ἐκεῖνοι παρεῦρον ἐπὶ τοῦ φοίνικος καὶ μάλιστα τοῦ Καρυωτοῦ, καὶ βαλσάμου. οὐ γὰρ ἐῶσι πολλαχοῦ φύεσθαι, τῇ δὲ σπάνει τιμὴν ἐπιτιθέντες τὴν πρόσοδον αὔξουσι. Non in omni palma hoc monopolium exercebant, ſed in Caryotica præcipuè. Orientis nomine Babyloniam intelligere Plinium

C planum eſt. Hæc enim magis meridiana quam Iudæa. Ideo ad Orientem Romanis magis fuit. Qui Indiam deſignari putant, errant. Caryotam & alteram palmulam communem non fert India. Indica autem palma cuius fructum Luſitani vocant Coccos, non fuit veteribus nota. Id ex eo intelligitur, quod ampliſſimas palmulas ſex digitos longas eſſe, & quaternas cubitum efficere tradunt. At palmæ Cocci binæ facilè cubitum expleant. Præterea palmam ſibi cognitam veteres Pomi & vuæ naturam participare ſcribunt. Palmæ vero Indicæ fructus nucibus potius adnumerari debet, quam pomis

D aut vuis Ideo & *nuces Indicas* eas vulgo vocant, quod de palma antiquorum ſiue Caryotica, ſiue alia dicere non queas. Græci recentiores, κάρυα ἰνδικὰ dicunt. Caryotas Luſitani hodie vocant *Caryoſſos* vel *Caryotes* non obſcuris veſtigiis priſci nominis immo plenis & expreſſis. In inſulis Occidentalibus tales repererunt, vt in inſula D. Thomæ. Forma & magnitudine Citrij mali feruntur eſſe, quod *Limonium* vulgo vocitant, colore luteo. Plinius in Fortunatis inſulis Caryotas etiam inueniri poſt Iubam ſcripſit. Ad colorem quod attinet, etiam luteas Caryotas

E extare meminit Diodorus: τῇ δὲ χρόᾳ τοὺς μὲν μηλίνους, τοὺς δὲ φοινικοῦς, τοὺς δὲ πορφυρίζοντας. *alias luteas, alias puniceas, partim verò purpuraſcentes videri.* Xenophon de Caryotis palmulis Babylonicis, colorem earum ab Electro nihil differre ait: ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε. Color Electri aureus. Et fortean de his palmulis aurei coloris intelligenda Galeni χρυσοβάλανος, ignorata noſtris medicis. Βάλανος eſt palmula. χρυσοβάλανος aurea palmula. Vt χρυσόμηλον, aureum malum. Certe halucinantur qui de nuce myriſtica interpretari volunt. Galeni

æuo eam incognitam fuiſſe ſatis conſtat. χρυσοβαλάνων porro etiam mentio extat apud Charitonem in Xerio Cathartico flauæ bilis & nigræ: καὶ βάλων μυροβαλάνων ξανθῶν, καὶ Ἰνδικῶν δαμασκηνῶν καὶ χρυσοβαλάνους, πέπονας, ἀνὰ < ς. ἐπιθύμου Κρητικοῦ, &c. Virtutes autem Chryſobalani non ioitum diſcrepant à facultatibus caryotarum & Thebaïcarum. Succum decoctarum antiqui dabant ad recreandas vires renum, veſicæ, ac viſcerum vitiis medendis. Stomacho etiam proderant, & internis ardoribus. Non naſctuiſſe Galenum quid eſſet μυροβάλανος ſciri ex eo poteſt, quod eam non ignorarint recentiores medici. Forteao & præter ceteras Balanos palmarum, peculiaris hæc virtus fuerit Balaoi aureæ, qualem Babylonicam fuiſſe dicit Xenophon. Verùm de his alibi plura. Hæc de maioribus & Caryotis. Alia multa nomina refert Plinius. *Margaridas, Regias, Syagros, Adelphidas, Patetos*, de quibus aliud nihil noſci notarique poteſt. Ex ſumma diuiſione quæ in Caryotas & vulgares palmarum genera diſparatur, reſtat explicanda ſpecies minoris & communis palmulæ. Strabo ἄλλον φοίνικα ſimpliciter vocat. Geographus, *alteram palmulam minorem*. Plinius ſic abſolutè *palmam* ſine adiuncto. Græcos recentiores video δακτύλους vocaſſe hanc palmulam, à quibus Latini accipientes dixerunt *Dactylum*. Apud veteres Græcos nuſquam lego δάκτυλον in hac ſignificatione, qui φοίνικας, & βαλάνους & φοινικοβαλάνους paſſim vocāt fructus palmarum, nunquam δακτύλους. Apud Plinium capite de palmis mentio fit *dactylorum*, de quodam genere prælongæ gracilitatis & curuatæ, quo tamen loco veteres libri non agnoſcunt vocem *dactyli*. Sic enim vulgo legitur: *Suum genus de ſicciore turba dactylis, prælonga gracilitate curuatis interim*. In omnibus libris quos quidem viderim abſque vlla varietate ſcribitur; *ſuum genus ſed ſicciore turba iacens, prælonga gracilitate*. Ita notant & in ſuis inueniſſe viri docti. Quid melius ſubſtitui poſſit, non video. Mouet me tamen quod dactylorum nec volam nec veſtigium apud ſæculum illud inuenio, nec in Græcia nec in Latio. Sed non dubito quin illi generi palmarum nomen indiderit dactylorum ſequēs ætas Græciæ ab illa prælonga gracilitate. Poſſet æque conuenire, nec remotius eſſet à veteri ſcriptura, ſi legamus: *Suum genus è ſicciore turba, Ægyptiæ*. Priſci *Ægyptiam palmam* hanc proprie vocarunt quæ poſtea δακτύλου nomen oacta eſt. Galenus Αἰγυπτίους φοίνικας ἀπὸ τῶν καρυωτῶν ea re deſcriminat, quod Ægyptiæ palmulæ ſicciores ſint, Caryotæ ſucco manantes. Dioſcorides: φοῖνιξ ἐν Αἰγύπτῳ φύεται. de communi & minore hac palma. Dicit quidem ibidem palmulam eam ferre myrobalano Arabicæ ſimilem, ſed de eo tempore loquitur quo nondum attigit perfectam maturitatem, quom adhuc in medio curſu eſt. τρυγᾶται δὲ μεσοπωρούσης τῆς κατ' αὐτὸν ὀπώρας ἀκμῆς παρεμφερὴς τῇ Ἀραβικῇ μυροβαλάνῳ. Peſſimè vertunt, *autumno colligi paulo antequam matureſcat*. Immo viridem adhuc colligi intelligit, quum in medio taotom curſu maturitas pomi eſt, qoo tempore glandis vnguentariæ magnitudinem non excedit, & formam imitatur. Glandem vnguentariam auellanæ ſimilitudinem habere alibi tradit. Palmula illa viridis & immatura non major eſt glande myrepſica. Creſcit poſtea ſi ſinatur matureſcere, & grandeſcit. Tum φοινικοβάλανον fieri & nominari idem aſſerit: ἐπὰν δὲ ἀφεψηθῇ πεπαινόμενος, γίνεται φοινικοβάλανος, id eſt palmæ glans. Vocabaotur & βάλανοι ſimpliciter. Suidas: Βάλανος, ἡ βάλανος φοινικῶν. οἶνον ἐποίουν ἀπὸ τῆς βαλάνου τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνικος. Pollux de palma arbore: ὁ δὲ καρπὸς ὁ μὲν τοῦ ἄρρενος, ψήν. ὁ δὲ τῆς θηλείας, βάλανος. ἐξ ὧν δὲ κρίματα οἱ βάλανοι ἀνθοῦσι. Heroditus βαλανηφόρους vocat palmas feminas, quæ βαλάνους feruot. Ægyptij hodieque maturum palmæ dactylum nominant *Bellan*. Quod manifeſto corruptum ex *Balanus*. Quare omnino legendum apud Plinium loco ſuperius citato: *Suum genus è ſicciore turba Balanis, prælonga gracilitate, curuatis interim*. Id longe propius aſſimilat priſcam ſcripturam, quam quod vulgo repoſuerunt, *dactylis* idem plana ſignificat, ſed illud nomen vetuſtius. Plinij ætate *dactyli* inauditi hac notione. Vulgus Græciæ recentioris hoc nomen vſurpauit de balanis palmæ. Suidas: δάκτυλοι, οὕτω καλοῦνται οἱ βάλανοι τῆς φοίνικος. ita proprie dicti palmæ communis fructus. Abuſiue poſtea quamlibet palmulum ſic dixerunt. Iſidorus nomen generis facit dactylos. Idem in Gloſſis: *Nicolai, dactyli*. Ægyptij hodie arborem quæ dactylos fert, appellant, *Dachel*, quod ex Δάκτυλος deflexum eſt. Proprie igitur huius communis palmæ & Ægyptiæ pomum appellarunt βαλάνους & δακτύλους. Nam Caryotæ palmæ nulla modo conuenit hæc appellatio. Glans palmæ exilior & procerior ad inſtar digitorum, hoc nomen ex merito ferat. Pomum vero Caryotiferæ palmæ Citriom malum maximum exæquans forma & magoitudioe, longe ab hac glandis & dactyli imagine & ſignificatione recedit. Plinius: *Ex reliquo genere plebeia videntur... Syri & Iuba tragemata appellant. Nam in aliqua parte Phœnices Ciliciaque populari etiam nomine à nobis appellantur Balani*. Mirum qood heîc legimus *Balanos* populari nomine à Latinis vocari dactylos. Græcam eſſe vocem quis ignorat? Sed locus mendo non caret, quod tamen auxilio librorum froſtra poſtules expugnare. Tunc igitur locus coniecturæ, vbi nulla ſpes in exemplaribus. Audacter itaque ſcribe: *Nam in alia parte Phœnices, Græciaque populari etiam nomine à nobis appellantur Balani*. Qui in his verbis *Phœnices* pro regione Phœnices Syriæ acceperunt, *Cilicia* etiam pro Græciæ ſuppoſuerunt, quia Cilicia vicina Syriæ. Sed *Phœnices* heîc ſunt φοίνικες. id eſt palmulæ Sic enim etiam vocarunt palmæ froctus, qui Græcis quoque βάλανοι dicuntur. Vult ergo Plinius *Tragemata* à Syris vocari palmulas. In alis

parte *Phœnicei*, id eſt φοίνικας. Populari etiam Græciæ nomine à Romanis dici *Balanos*. Nam βάλανοι nomen Græciæ populare, de palmæ dactylis, quod etiam Latini vſu ſuum fecere. φοίνικας autem etiã appellatos fructus palmæ veteribus notauit Athenæus lib. XIV. Φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ τοῦ Ἄμμωνος ἀναβάσει, & Φορμὶς ὁ κωμικός. Ariſtotelem quoque citat ibidem περὶ φυτῶν, qui ſic appellat, Φοίνικες ἀπύρηνοι, οὓς τινες εὐνούχους καλοῦσιν, οἱ δὲ ἀπυρήνους. Heſychius: Φοῖνιξ, τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ὁ πυῤῥὸς τῷ χρώματι. Quod ait idem Plinius *Tragemata* à Syris, & Iuba, appellari de Syris Helleniſtis id accipiendum. Nam Τράγημα Græcum vocabulum. Libri non agnoſcunt *Iubam* hoc loco ſed legunt: *è reliquo genere plebeia videntur. Syri tragemata appellant.* An ſcribendum: *è reliquo genere plebeia videntur Syris. Tragemata appellant.* Ceterum non omnis palmæ balanus *Tragema* dicebatur, ſed is duntaxat qui ſiccatus erat. Nam hoc propriè ſignificat τράγημα. Xenophon de balanis palmarum: τὰς δὲ ἄλλας ξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεντο. Fuit itaque cum legerem: *Siccas tragemata appellant.* Heſychius: φοινικοβάλανος τὸ τράγημα. Hierophilus in libro πῶς ὀφείλει διαιτᾶσθαι ἄνθρωπος ἐν ἑκάστῳ μηνί, ſub nomine τραγημάτων hæc tantum comprehendit, Amygdalas, piſtacia, nuces minutas, palmulas, ſiue dactylos ſiccos, & quæ ex his conficiebantur, coptæ. Ita etiam Alexander Trallianus lib. VII. Apud Myrepſum, Ἀντίδοτος διὰ τραγημάτων componitur ex vuis paſſis, nucleis pineis, ſemine cucumeris, myrtis, ſemine Apij, & palmulis. Quæ poſt cænam dabãtur, partim ſiti redintegrandæ, partim ad oris ſuauitatem faciendam, ita vocarunt, ſed ſicca fere & dulcia. Strabo: γίνεται δὲ καὶ τὸ κόρσιον, ὅμοιον τῷ πιπερεῖ τράγημα, μικρῷ αὐτοῦ μεῖζον. Videtur planè cubebam deſignare. Et planè ita eſt. In Ægypto tamen non naſcitur. Sed hoc putauit Strabo. Κόρσιον Theophraſto aliud eſt. radix nempè Loti Ægyptij, magnitudine mali cydonij & figura. Heſychio, κόρσιον ῥίζα τις. Diodorus κόρσιον Ægypti à Loto diuerſum facit. Sed hæc alibi. Agellius lib. XIII. cap. XI. *Nam quæ* πέμματα *Græci aut* τραγήματα, *ea veteres noſtri Bellaria appellarunt.* Aliud tamen proprie πέμμα, aliud τράγημα. Pemma compoſitum quid & coctum. vnde nomen. τράγημα ſimplex, & ſic ſiccatum, vt vuæ paſſæ, caricæ, palmulæ, & ſimilia. Hierophilus etiã coptas ſiue placentas τραγημάτων appellatione complectitur. Sic πέμμα etiam eſſet. Sanè *Tragea* noſtra inde nomen inuenit. Τράγη à τράγω, vt αὔξη ab αὔξω, βλάστη à βλαστῶ. Recentiores Græci τραγαίας pro τράγη, vt ἀκταίας quæ veteribus ἀκτῆ, & alia infinita ad hunc modum. Δραγγαία ſcribitur apud medicos Græcobarbaros, & compoſitio eſt pluribus rebus conſtans. Cum plures alij fructus ſicci nomen τραγήματος habuerint, palmula ſicca κατ' ἐξοχὴν ſic appellata. Proſper Alpinus tradit in Ægypto Dactylum palmæ maturum vocari *Bellan*, ſiccum *Tamar*. Proculdubio vt

A *Bellan* factum ex βάλανος, ita *Tamar* videatur ex τράγημα, *Trama* & *Tamar*. Non tamẽ ignoro vocem eſſe Hebraicam תמר quæ palmam arborem ſignificat. Inde omnibus Arabibus *Tamar* pro palma. Inde *Tamarindi* dactyli Indici, quos tamen arbor fert nulla cognatione aut ſimilitudine palmam attingens. Hi *Tamarindi* veteribus ignoti. Græci infimæ ætatis ὀξυφοίνικας appellant, id eſt acidas palmulas. Charito φοίνικα ἰνδικὰ vocat, *palmulas Indicas*. Myrepſus modo ταμάρινδι, modo ὀξυφοίνικον pro eadem re nominat. Gloſſæ

B Græcoarabicæ: ταμαρχίνδι, τὸ ὀξυφοίνικον, ita ὀξεῖα ῥοὰ malum punicum ſilueſtre, quod nunquam mature ſcit & ſemper eſt acidum. Scribonius Largus cap. V. *Mala granata quibus Coriarij vtuntur, quia ſemper acida ſunt, nec vnquam matureſcunt, ῥοιὰς ὀξείας Græci dicunt.* quæ matureſcit, & dulcis eſt, γλυκεῖα ῥοὰ Hippocrati vocatur. Ita ergo & ὀξυφοῖνιξ, acida palmula ad differentiam dulcis. Non tamen vt dixi ex genere palmarum eſt, arbor quæ dat hunc fructum. Huius deſcriptionem apud Garciam vide. Auctor Lexici Græcobarbari, quod extat in ſcripto Codice Regio poſt

C Apſyrti Hippiatrica hunc fructum cum prunis Damaſcenis eumdem facit: Ὀσφοίνικα ἤτοι ταμάρινδι τὸ λέγουσι προῦμα Δαμασκηνά. Nugæ. ὀσφοίνικα autem pro ὀξυφοίνικα. Sic Myrobalana Græci recentiores quæ in genere ſunt prunorum potius quam palmarum, nomine eodem quo palmulas vocarunt. Zoſimus Panopolitanus capite περὶ τινίσεως χαλκοῦ ξανθοῦ, planis ac diſertis verbis φοινικοβάλανον vocat τὸ Ἐλιλὶγ Arabum quod eſt Myrobalanum: καὶ λαβὼν φλοιὸν φοινικοβαλάνου τοῦ λεγομένου Ἐλίλεγ ἐν Ἀράβοις. Serapio: *Halilig, id eſt Myrobalani.*

D Sed legendum *Helileg*, vel *Halileg*. Falſum igitur quod aſſerit Garcias omnia Myrobalana ab Arabibus dici *Delegi*. quem iam refutauit vir magnus qui *Halilegi* vocari docet omne Myrobalanorum genus. Quod nunc confirmatur auctoritate Zoſimi qui ſpeciem Myrobalani vocatam oſtendit Ἐλιλὶγ ab Arabibus. Sed quod mirum eſt Græcè φοινικοβάλανον indigetat, id eſt palmulam. Oportet à ſimilitudine fructus hoc eueniſſe. Neutiquã enim palmæ arbori ſimilis eſt, quæ myrobalana edit, ſed potius pruno. Hęc ſimilitodo igitur in fructu. Et profecto myrobalanum flauum magnopere ſimile eſt palmulæ. Hoc

E verò eſt quod Zoſimus Ἐλιλὶγ vocatum Arabibus dicit, & ipſe φοινικοβάλανον vocat. Lexicon vetus Græcorabicum: χαλιλὶγ, τὸ ξανθὸν μυροβάλανον. Planè appellat χαλιλὶγ quod eſt aliis *Halileg*, & Ἐλιλὶγ Zoſimo. Nam ח & ה ſæpe inuicem mutantur. Sic apud Charitonem χαρμὲλ pro ἁρμάλ: τὸ μῶλυ ὅ ἐστιν ἤτοι χαρμέλ. *Harmel* apud Auiſenam. Græcis ἅρμαλα. Paulo Æginetæ in antiquiſſimo Codice ἄρμαλα. Lib. VII. Μῶλυ, τινὲς δὲ πήγανον ἄγριον, ἄλλοι Ἀρμαλὰν, Σύροι δὲ Βησάσαν. Sic Σανδαλὰ quæ aliis Σάνδανα, Eidem Charitoni Πεχὲμ, quod aliis *Behen.* In compoſitione magnæ Tryphetæ: καὶ Πεχὲμ λευκὸν καὶ ἐρυθρόν. *Been album & rubrum.* Poſſet ex his

aliqois adſtruere de hoc myrobalano capiēda eſſe verba Plinij lib. XXIII. cap. V. *Palma quæ fert myrobalanum probatiſſima in Aegypto.* Sed ne coi hæc imaginatio in mentem cadat, non poteſt ſic accipi. Mera eſt Plinij hallucinatio, qoi φοίνικα φέροντα τὸν μυροβάλανον interpretatos eſt immani errore, *palmam ferentem Myrobalanum.* Illo æuo nomen Myrobalanorum eo ſenſu quo hodie nobis nota ſuot, prorſus inauditum, vt res ipſa in rorum incognita. Vetus interpres Alexaodri Tralliani Iatroſophiſtæ, qui ante ſexcentos annos vixit, *Myrobalanum* vertit τὸ φοινικοβάλανον. Lib. VII. cap. VIII. ἀλόης ἡπατίτιδος, ἀκακίας, κηκῖδος, βαλαυστίων, ῥοιᾶς, φοινικοβαλάνου, κηροῦ ποντικοῦ. Ita hæc reddidit ille quem dixi vetus interpres, qui in membraois ſcriptus extat: *Aloe Hepaticæ, Galla Aſiana, Acaciæ, Balanſtij, Cytinorum rias, Myrobalani aut Phœnicobalani, cera punica.* Vides hæſitaſſe vtrum *myrobalanum* diceret an Phœnicobalanum. Ergo Myrobalanum ibi τὸ φοινικοβάλανον. Sed ne Zoſimi quidem ætas, recentiſſimi auctoris, hoc nomen μυροβαλάνων agnouit, quum tamen ipſius fructus ootitiam habetet. Si μυροβάλανα tum vocara eſſent, non ipſe vocaſſet φοινικοβάλανα. A ſimilitudine quam habent cum palmula ſic ea appellauit, poſteriores Zoſimo Græci μυροβάλανα nominarunt. Qua re neſcio. Fortaſſe vt apparet, à ſimilitudine Balani vngoentariæ, quæ Græcis vetuſtiotibus dicta μυροβάλανος. Longè tamen ſimilius palmulæ Myrobalanum flauum, quam Myrepſicæ Balano. Ceteruoi non aſſentior Garciæ nec viro illuſtri qui putant myrobalanis nomen impoſitum Latinè ab interprete Serapionis & Auiſenæ. Longè veriſimilios à Græcis factū fictumque hoc vocabulum, quod merè Græcum eſt. Paſſim apud Myrepſum occutrit mentio τοῦ μυροβαλάνου ἰνδικοῦ, κιτρίνου, ἐμπλικείου, ἐμπλίκου. Item apud Actuarium. qui ab interprete Serapionis non acceperunt. Neophytus in collectione ὕλης Iatricæ: μυροβάλανα, τὰ λεγόμενα, ξανθὰ. μέλανα, χεπά, τουρπίτ. Quo loco miror ab illo τὸ τουρπὶτ inter myrobalanorum genera receoſeri. Id enim eſt Turbith longè diſtans à myrobalanis. De quo maxima eſt inter auctores diuidia. Et nos alibi. Myrepſus Antidoto CLXXX. τὸ τουρπὶτ iunctim poſuit cum flauo Myrobalano, non tamen ex myrobalanis eſt. Græci recentiores hunc fructum Græcis veteribus incognitum, ab Arabibos acceptum quum eom quo nomine appellarent, non inuenirent, ab aliqua ſimilitudine, quaoi viſus eſt habere cum palmula, aut myrobalano, alij φοινικοβάλανον, alij μυροβάλανον in genere indigetaruot, ad ſpecies ipſas deſignandas Arabica nomina retinuerunt, aliquantom depraoata. Zoſimus idem capite eodem: καὶ σταθμὸν μ^α οἱ βελιλὶγ ὁμοίως κατασκευασμένου ἀπὸ τῆς αὐτῆς, ἤτοι τὸν φλοιὸν μόνον. καὶ ἀμβλὶγ ὁμοίως κατασκευασμένου μ^α. δ^ο. vbi βελιλὶγ eſt myrobalanum quod vulgo dicitur *Bellirici.* ἀμβλὶγ quod ἐμπλικὶ vel ἐμπλικτζὶ, vulgo *Emblicum.* Lexicon Græcoarabicum: χαμβλὶγ τὰ μυροβάλανα.

A Melios fortaſſe, χαλιλὶγ pro ἀλιλὶγ, vt χάμαμα in eodem Lexico exponitur, περιστερεὼν pro ἄμαμα. Colombam Arabice id ſignificat. Sed περιστερεὼν auctor ille exponit. Græci herbam eo nomine vocant, quæ περιστέριον etiam dicitur. Recentioribus etiam Græcis περιστερεὼν. Cuius duo genera faciunt, ὀρθὸν περιστερεῶνα, & ὕπτιον. Latini *verbenacam* dicunt. Verùm aliā herbam auctor illius Lexici περιστερεῶνος nomine intellexit, eam nimirum quam vulgo *pedem columbinum* nominant, quam & Amomū eſſe quidam propterea exiſtimauerunt, quod Arabes id *Hamama* quoque appellant, cor-
B rupta voce ex Græco ἄμωμον. χάμαμα igitur pro *Hamamach*, vt χαλιλὶγ pro *Halileg.* Niſi χαμβλὶγ ſcripſerit pro ἀμβλὶγ, vt χάλκανα pro ἀλχάννα. Sic enim apud eom legitur: χάλκανα, τὰ φύλλα τῆς κύπρου. Charito ſic numerat nominatque genera Myrobalanorum: ξανθὸν μυροβάλανον, χαλιλὶζ, κάβουλ, βελιλὶζ & ἐμβλὶζ. Sic Δωρονὶζ vocat quod Auiſenæ *Duronegi*, Doronicum. Myrobalana χεπὰ non alibi inuenio, niſi in alio Lexico, cuius teſtioionium ſopra adduxi: Μυροβάλανα ἰνδικὰ λέγει τὰ λεγόμενα, κεβοὺς, μέλανα καὶ ξανθὰ, & χεπὰ, καὶ ἐμπλικτζα λέγονται. Ita vocarunt Græci ſciſſa ac ſtriata diuiſioni-
C bus. Belilegi ſiue Bellirica hoc nomine videtur intellexiſſe Noephytus & ille alter. Mam τὰ ξανθὰ commemorarunt nominatim, de quibus etiam poterat cogitari. Sed magis eſt vt Emblica hoc nomine vocauerint. Talia enim reuera ſunt, puluinatis dioiſionibus ſciſſa. Atque ita ſcribendum in Lexico: καὶ χεπὰ τὰ & ἐμπλικτζα λέγονται. Quæ *Chepula* vulgo vocantur apud Auiſenam *Kebuli*, à loco ita dicta ſunt. vt *Caſia Kebulia*, apud eundem. & *Albrengi Kebuli* genus ſeminis Indici ab vrbe Indiæ *Kebul* vel *Kabel.* Ita dicitur Geographo Atabi in octaua parte climatis ſecundi, qui & *Myrobalanorum Kebulenſium* ibi
D meminit, qui in montibus illi vrbi vicinis plurimi naſcuntur. Sunt qui in cenſum palmarum refetant arborem Ægypto familiarem cui nomen hodie *Muſa.* Nonnulli etiam volunt eam palmæ ſpeciem eſſe qoam Theophraſtus io Cypro inſula naſci memorat, cui folium quam ceteris latius, pomom rotundius, & oblongum, mali punici magnitudine. Sed hoc genus peculiate Cypri facit. *Muſa* vero in Ægypto abundat, & in India paſſim gignitur. Alpino *Mauz* vel *Muſa* vo-
E catur. Auiſenæ *Mauz* vel *Muzi.* Nunc primi docebimus, quod hactenos ignoratum eſt, *Muſa* eſſe Μύξα Græcorum veterum. Heîc cachinnum molri rolleur, quibus perſuaſum Myxa eſſe qoæ vulgo dicuntur *Sebeſten.* Pruni id geous. Expecta paulìſpet, & qood dictorus ſum, ſpecta. Non inficias ire poſſum qoin *Myxa* pruna ſint Sebeſtena: quin *Myxa* pro pronis quidam ex veteribus vſurparint. Iſidorus *Nixa* vocat pro Myxis, & com Damaſcenis oonfundit. Hiſpanos aodio *Ameyxas* prona vocare quælibet, voce ex Myxis detorta. Nec nego Μύξα Panlo Æginetæ non aliter eſſe ſumeuda, & quæ Græcis re-

centioribus memorãtur, Gloſſæ quoq; Græ-
corũ Iatricæ paſſim προῦμνα & Δαμασκηνὰ inter-
pretantur. Nec fortaſſe alia Plinij *Myxa* qui
eorum cum Damaſcenis meminit, Syriæ pe-
culiaria aſſerit, & Italiæ iam vtraque fami-
lia affirmat. Non neſcio illud etiam dici,
muccoſo & lento ſucco hunc fructum re-
fertum eſſe, vnde viſcum conficitur opti-
mum. Atque inde pruno nomen, μύξα vel
μυξάρια. Sed vt in plantis & fructibus infinita
ſunt Græcis ὁμώνυμα nomina, quorum & plu-
ra in præcedentibus Exercitationibus nota-
uimus, eadem quoque ὁμωνυμία in Myxis de-
prehenditur. Pruni genus peculiaris Syriæ
hoc nomen inuenit, à lentore mucci ſimili.
Alia fuere μύξα, ſiue μυξάρια Ægypti, quæ ſunt
ea quibus hodie *Muſa* nomen eſt ex antiquo
illo nomine mutatum. Heſychius μουξάρια
vocat quæ aliis μυξάρια, his verbis: Μουξία,
ὑβελιστὸς λόγος. εἰσὶ δὲ καὶ εἴδη ὡς σῦκα, βιβρωσκό-
μενα μουξάρια. Hanc ſpeciem ficis eſſe ſimilem
tradit. Quæro an pruna Sebeſten aliquid ha-
bent cum ficubus ſimile? Immo pruna ſunt,
& nucleum habent. *Muſa* vulgaria ficis pro-
xima. Vnde Hiſpani vulgo Muſæ arborem
vocant *Figuera Banana*, id eſt ficum bananas
ferentem. Alpinus fructum ipſum paruo cu-
cumeri ſimilem eſſe ſcribit, nucleis caren-
tem. Et videtur nomen μυξαρίν à forma ob-
longa adeptus. Nam myxæ lychnorum tales
ſunt. Vnde Lychnus Bimyxus, trimyxus à
totidem myxis. Græci quoque μύξας vocant
nares, τὰς μυξωτῆρας. Heſychius: μύξαι, μυξω-
τῆρες. Qui ſtupas lychni producit, προβύσιν λύ-
χνον dicitur. & προμύξαι. vt apud Plutarchum.
Apud Heronem in pneumaticis ratio tradi-
tur qua Lychnus fieri queat ἑαυτὸν προβύζων.
Cuius Ellychnion ſponte promoueatur &
& producatur. προωθεῖσθαι ἐλλύχνιον hoc dicit
ibidem. Ariſtophanes:

κλῶνας χαμάζην σὺ τοῦ λαβὼν, τὸν λύχνον προβύσων.

Moreti auctor de lucerna.

Et producit acu ſtupas humore carentes.

Idem intelligit, τὸ ἐλλύχνιον προωθεῖ, προβύει. Pol-
lux: τὸ δὲ προμύξαι τὸν λύχνον, προβύσαι λέγουσιν. A
longitudine Myxæ ſiue Ellychnij dictus My-
xæ fructus Ægyptiæ. Diodorus inter fructus
Ægyptij peculiares recenſet & μυξάρια, quæ
vocat βάτα, id eſt mora. Caue itaque cenſeas
illa μυξάρια Ægypti eadem eſſe cum Myxis
Syriæ quæ ſunt ex prunorum genere. At nul-
la in re cognata ſunt pruna moris, nec ſanè
Myxa Ægypti aliis Myxis. verba Diodori
lib. 1. τὰ δὲ βάτα καλούμενα μυξάρια, συνάγεται μὲν
κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ποταμοῦ, διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα
τῆς φύσεως αὐτῶν ἐν τραγήματος μέρει καταναλίσκονται.
Non poſſunt hæc myxaria eadem videri cum
Myxis prunis. Βάτα vocat mora, quæ aliis
μόρα βάτινα, mora ruborum. Alia etiam Mora
ſic vocantur, quæ συκάμινα Græcis. Athe-
næus: Παρθένιος δὲ ἄβρωμα φησὶ συκάμινα, ἃ καλοῦσιν
ἔνιοι μόρα. Σιμωνίδης δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτα. Δημή-
τριος δ' ὁ Ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μόρα, τῇ αἱμορ-
ῥοΐᾳ καὶ συκοτάμινα. Heſychius: Βάτα, τὰ ἄβρωμα,
ἢ μόρα. idem: ἄβρωμα, συκάμινα. Meliua itaque

A legatur, τὰ δὲ βάτα καλούμενα μυξάρια. Hæc
Myxa Ægyptia alij in genere ficuum repone-
bant, alij ἐν τῷ μόρων. Hinc diſcant, qui vtra-
que myxa eadem facere parati erunt, vt ha-
ctenus ab omnibus factum, quantopere à via
veritatis aberrent. Vtriuſque mentionem
apud Plinium extare, ſed ab illo, vt eius mos
eſt, confundi, perfacile factum eſt probare.
Lib. xv. cap. de Prunis, Myxas Syrorum pe-
culiares facit, quas & ipſas Romæ tum naſci
cœpiſſe indicat, inſitas ſorbis. Hæ ſunt My-
xæ Sebaſtenæ, quas ab vrbe Syriæ Sebaſte.
Hinc *Sebaſtena* vt *Damaſcena*, & *Kebula* ab vrbe
Kebul. Inde Arabibus *Sebeſten* appellata. Vo-
B carunt & *Mukeita*. Inde Græci recentiores
μουχαῖτας nominant. Charito: ὀλίγα δὲ οὕτως. λα-
βὼν ζίζυφα γ, καὶ μουχαίτας γ καὶ ἴα τὸ βέξηρα καὶ φύσα
τὸ α. Vbi μουχαῖται ſunt Sebaſtena myxa. Eo-
dem capite Perſeam Ægyptiam Myxis ru-
bentibus ſimilem eſſe ait Plinius: *Idenim de
Perſea diligentiores tradunt, quæ in totum alia eſt,
myxis rubentibus ſimilibus*. De fructu Myxarũ,
non de arbore id accipiendum. Hæc myxa
rubentia diuerſa ſunt ab illis Myxis Syriacis,
quorum paulo ante meminit. Ideo & colore
eos diſcreuit. Perſeæ autem fructus non po-
teſt ſimilis dici illis alteris myxis. Magnitu-
C dinem pyri habet, prælongus eſt, colore her-
baceus. Theophaſtus: ἔστι δὲ μέγεθος ἡλίκον ἄπιος,
τῷ σχήματι δὲ πρόμακρος, ἀμυγδαλώδης, χρῶμα
δὲ αὐτοῦ ποῶδες. Hæc ad plenum forma eſt
fructus Muſæ vel Myxæ Ægyptiæ, à qua lon-
gè diſcrepat facies myxæ Sebaſtenæ. Color
fructus Muſæ aureus eſt. *Rubentem* Plinius vo-
cat, vt *rubens crocum* dicitur. Idem lib. xiii.
cap. v. è myxis in Ægypto vina fieri prodit.
Quod de Myxis Muſæ intelligi debet, non de
Sebaſtenis. Sed ea vt dixi Plinius confundit.
Paulus Æginera dicit? Myxa Sebaſtena pru-
nis eſſe amariora, poteſtate paria. Μύξα δένδρου
καρπός ἐστι πικρότερος μὲν τῶν κοκκυμήλων, δυνάμει δὲ
D παραπλήσιος. Ita enim omnes ſcribũt libri apud
Æginetam etiam antiquiſſimi, non vt vulgo
eſt, μικρότερος. Nec aliter habetur apud Neo-
phytum & alios Iatricos Gloſſographos. At
μυξάρια Ægypti Diodoro teſte prędulcia e-
rant, ac proinde tragematum vice ſumeban-
tur. Non igitur poſſunt eſſe eadem cum My-
xis Sebaſtenis. De Muſæ arbore vulgo iacti-
tant Ægyptij cannam Saccharinam inſitam
eſſe radici colocaſiæ. Sic de Sycomoro ficum
eſſe inſitam moro. Græci recentiores Μούζα
dixerunt cum Arabibus quæ priſcis Græcis
E & Ægyptiis fuere Μύξα vel Μυξάρια. Myre-
pſus multis locis mentionem habet μουσίτου
ἐλαίου & μουσελαίου, quod ex Muſis iſtis factum
eſt, ſiue Myxis. Non intellexit bonus Fuch-
ſius. ea re ſemper in aliud mutat, aliubi σύστα-
σιν pro eo hariolabundus, aliubi *moſchatum
oleum* & *Muſcellinum*. Certè hoc *Muſcellinum*
vnguentum, Græcorum eſſe recentium μοσχέ-
λαιον conſtat, & veterum βαλάνινον, ex Myro-
balano nempe factum, quam & μοσχόκαρυα re-
centiores vocatunt: Πόσημα μυροβαλάνου, τὸ μο-
σχέλαιον ἐστιν, ὅπερ ἐστὶ σύνθετον ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων,

ἐν δὲ καὶ ἐκ τῆ μοσχοκάρυον, ὅπερ ἐστὶν ὁ καρπὸς τῆς μυροβαλάνου Sic nucem myriſticam μοσχοκάρυον vocarunt, & κάρυον μυρισικὸν, & μοσχᾶτον, & ἀρωματικὸν, vulgo *muſcata nux*. Ergo & *muſcata glans* dici poteſt veterum μυροβάλανος. Ex qua μυρέλαιον. Aliud μουσέλαιον. In Antidoto διὰ κινναμώμου qood ad ſtraoguriam & veſicæ mala paratum eſt, etiam μουσινον ἔλαιον ingreditur. Auiſena lib. II. cap. CCCCXCI. Muſam renibus vtilem eſſe, & vrinam ciere monſtrat. Muſa igitur ex Græco μόξα, vt *Selica* vel *Salsea* ex Ξυλικὴ, & *sebram* ex ὀξύμπορ. Arabes ita appellarunt genus Tithymalli, quod Græcis receotioribus ὀξύμπορος dictum eſt. Alij tamen *Scebram* ſcribunt, & *Alſcebram* vt apud Auiſenam. Neophytus: τιθύμαλλος χαρακίας εἶδος ὃ ὀξύμπορ λέγεται τὸ φλοιὸν τῆς ῥίζης γαλακτώδης. δεῖ γοῦν τοῦτο μετὰ τὸ πλυθῆναι καλῶς ἅλαξι, βρέχεσθαι ὀξεῖ δριμεῖ ὃ ξηραίνεσθαι ἐν σκιᾷ, καὶ οὕτω ἀποτίθεσθαι ἐν ἀγγείῳ ὃ ὑπουργίῳ ὄντι, καὶ ἐν καιρῷ χρῆσθαι. Omnia quæ ex aceto ſumuntur, aut in aceto ſeruantur Græcis ὀξύμπορα dicuntur. Inde κατ' ἐξοχὴν hoc genus Tithymalli ὀξύμπορος nuocupatum. Arabes detorta indidem voce *ſcebram* vel *Sebram*. Latini *Eſulam*, quæ dictio idem ſignificat quod Græcum ὀξύμπορος ab Eſu, herba ſcilicet quæ ex aceto editur. Nam *Acetaria* etiã Eſcaria vocarunt. Vetus Lexicon Græco-Arabicum: Τιθύμαλλος χαρακίας, τὸ ὀξύμπορον. Idem: ἴζυλα, τὸ ὀξύμπορον. Interpretes Serapionis & Auiſenæ, *Sebram* redduot *Eſulam*, de qua non parua eſt inter Medicos & Herbarios controuerſia. Sed de his alibi. Pergamus hanc ſpartam exotnare, immò hanc ſportam de palmis pertexere, & omnem iſtam operam præcipue Plinio nauare. Sic ille ſcribit: *Nam quos ex his honori Deorum damus, Chydæos appellauit Iudæa, gens contumelia numinum inſignis*. Peream ſi ſciam quid velit. Græci erant noo Iudæi qoi χυδαίους φοίνικας nominabant. Sed de Iudæis Helleniſtis loqui voluit. Qoid tum poſtea? An io contumeliam numinum ita eas vocarunt? plebeias & vulgares palmas id oomen ſignificat. In Iudæa duo genera palmarum naſcontur, τὸ καρυωτὸν, quod erat rariſſimum cariſſimumque, & commune dactyliferum. Hoc fortaſſe χυδαῖον appellarunt ad differentiam eximij & ſelecti, τῶ καρυωτικοῦ. Sic Xenophon doo genera conſtituit naſcentium Babylone, τὸ ἀπολεκτὸν præcipuæ magnitudinis, id eſt καρυωτὸν, & vulgare quale per Græciam viſebator. In Thebaïde quoque geous vtrumque eximium illud Caryotarum, & plebeium dactylorum Quod etiam ipſe Plinius innuit vbi de Thebaïcis agit: *Thebaidis fructus extemplo in cados conditur, cum ſui ardoris anima in ita fiat, celeriter expirat, marceſſitque non retoſtus furnis. E reliquo genere plebeia videntur*. Duo heîc genera Thebaïcarum agnoſcit quæ in cados conduntur, & plebeias. Hæ ſunt χυδαῖοι Iudæorum. Illæ optimæ eximiæque, vtpote quæ & poſſent condi ſeruarique. Iſtæ ætatem oon ferebant. Ideo ſtatim recentes conſumi expetebant. Theophraſtus: θησαυρίζεσθαι δὲ μόνους δύνασθαι φασὶ

A τοὺς ἐν Συρίᾳ, τοὺς ἐν τῇ αὐλῶνι. τοὺς δὲ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Κύπρῳ, ὃ παρὰ τοῖς ἄλλοις χλωροὺς ἀναλίσκεσθαι. Plinius: *Seruantur hi demum qui naſcuntur in ſalſis & ſabuloſis vt in Iudæa & Cyrenaica Africa. Non item in Aegypto, Cypro, Syria & Seleucia Aſſyria. Quamobrem ſues & reliqua animalia ex his ſaginantur*. Iſtæ igitur χυδαῖοι qoæ non poterant ſeruari, quibus & ſues reliquaque animalia ſaginabantur. Dioſcorides ſcribit vinum palmeum ex Chydæis maturis fieri ſolitum. λαβὼν φοίνικας τοὺς χυδαίους πεπείρους: *Cape palmulas Chydæas maturas*. De his quas dixi capiendum, quæ non poterant θησαυρίζεσθαι.
B Ex his maturis vinum fiebat. Plinius aliter accepit lib. XIV. capite quo geoera vinorũ exequitur: *Primumque è palmis, quo Parthi & Indi vtuntur, & oriens totus, maturarum quas vocant Chydæas*. In optimo Thuanæo legitur: *mitearum quas vocant Chydæas*. Palam eſt legi debere: *mitiorum quas vocant Chydæas*. vocat *mitiores* quæ maturæ ſont, eaſque vocari Chydæas ait, quaſi tum viliores. Sic oliuæ maturiores peſſimæ. Oleum ex immatoris & acerbis optimum, ipſæque longè ad vſum meliores, quæ decerptæ inter bonitatem
C copiamque. Non tamen hiç ſenſus Dioſcoridis. Ex his palmis quæ inueterari ſeruarique negabant, aliæ ad cibum ſumebantũr, aliæ ad vinum faciendum. Ex quibus vinum fieret, maturas eſſe oportebat. Ex his quæ ad cibum receotes vſurpabantur, quædam viridiores colligi ſolebant aoteqoam matureſcerent. Dioſcorides: φοίνιξ ἐν Αἰγύπτῳ φύεται τρυγᾶται δὲ μεσοπωρούσης τῆς κατὰ τὴν ὀπώραν ἀκμῆς, χλωρὸς τὸ χρῶμα. De hoc genere Chydæorum loquitor. Addit protinus: εἰ δὲ ἐσθῆ πλείων ὁ φοῖνιξ, γίνεται φοινικοβάλανος. Inebriabant tales, &
D caput grauabant. Tales tamen etiam recentes edebantur. Theophraſtus: τοὺς δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις οὐ διαμένειν, ἀλλὰ σήπεσθαι, χλωροὺς δὲ αὐτοὺς ἐσθίοντας καταναλίσκειν οὕτως. *Virides* heîc malè reddunt interpretes. Nam virides propriè de immaturis. χλωροὺς vero heîc intelligit recentes. vt σῦκα χλωρὰ recentia, quæ ſiccatis opponuntur. ξηροῖς. ita χλωρὸς τυρὸς, recens caſeus, & mollis. ξηρὸς durus & ſiccus. licet autem immatura palmula colore viridis ſit, id eſt χλωρὸς, non tamen χλωρὸς acerbam ſignificat, ſed maturam quæ recens editur, non ſicca. Præſtat igitur vbique apud Theophraſtum capite de palmis χλωροὺς φοίνικας, *recentes*
E *vertere* quam virides, aut immaturos. Qui ſeruari non poſſunt, ita vocat, & recentes edi debeot, quos opponit θησαυριζομένοις καὶ ξηροῖς. Immaturas palmulas eodem capite ὠμοὺς vocat. ἐν Κύπρῳ δὲ ἴδιόν τι γένος φοινίκων ἐστὶν ὃ οὐ πεπαίνει τὸν καρπὸν, ἀλλὰ ὃ ὠμὸς ὢν ἡδὺς σφόδρα ἐστί. *Sed licet viridis, ſummopere tamen dulcis*. ὁ ὠμὸς opponitur τῷ πεπείρῳ, viridis maturo. At χλωρὸς ξηρῷ, recens ſiccato. & cap. V. lib. IV. ἀποπνίγεσθαι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν φοινίκων, τῶν ὠμῶν ὅταν φάγωσι. Plinius *virides* reddidit: *Alexandri milites palmis viridibus ſtrangulati ſunt*. Porrò Chydææ palmulæ de commuoibos dactyliferis exponendæ quas Romani Græcique honori Deo-

rum dabant, quibus & victores coronabant. Quas χυδαίους Iudæi Helleniſtæ vocabant, non vt Deos Gentilium contumelia hac afficerent vt argutatur Plinius, ſed ad differentiã τῶν χαρυωτῶν quæ apud ſe quoque naſcebantur. Vulgaris autem illa & plebeia in Græcia naſcebatur, non item Caryotifera. Et fortaſſe hæ ſunt quæ πατηταὶ dicebantur, ex quibus calcatis vinum exprimebatur. πατητῶν φοινίκων mentio apud Alexandrum Trallianum lib. VII. cap. VIII. φοινίκων πατητῶν Γο γ´. οἰνάνθης, κηροῦ. vbi vetus interpres retinuit vocem Græcam: *Dactyli patiti* ℥. III. *Oenanthij, cera ana lib.* 1. B Certè nõ alio ſenſu σαφυλαὶ πατηταὶ, vuæ calcatę quibus vinum exprimitur. An ita vocarunt ſiccatas quæ in cadis condebantur & inculcabantur? Non puto. Quodcunque ſit ridiculè Plinius genus palmularum ex hoc nomine fecit, quæ propriè ſic vocarẽtur. Quod non magis verum videtur quam ſi ficus recẽtes & ſiccas diuerſi generis eſſe dicas, nec ex eadem venire arbore. Quæ calcatæ fuerant, & è quibus vinum expreſſum erat, ita vocarunt. Idem Alexander ibidem: κηροῦ ναρδίνου, φοινίκων πατητῶν, ἀνὰ λι´ α´ οἴνου ἀδριανοῦ τὸ αὔταρκες εἰς τὴν τῶν φοινίκων ἀποβροχήν. Vetus interpres: *Cera oleo nardino, dactylis patitis* ℔ 1. *vino* C *Adriano quod ſufficit ad dactylos infundendos.* Planum eſt intelligere palmulas ſiccas, & in cadum inculcatas, aut ſanè preſſas ac calcatas, vino inde expreſſo. Gloſſa vetus ad illum locum *Patitos* à loco dictos nugatur. Nunc ad alia genera tranſeamus. Plinius: *Sunt & cædua palmarum quoque ſilua, germinantes rurſus ab radice ſuccisæ. Dulcis earum medulla in cacumine, quod cerebrum appellant, exemptoque viuunt, quod non aliæ. Vocantur autem Chamaropes.* Vitium in hoc nomine, quod ſic editum Græcum non eſt. Lege: *Chamærepis*, vel *Chamærepes*, id eſt χαμαιρέπεις. Apud Theophraſtum vnde hic locus ad verbum expreſſus, malè etiam ſcri- D bitur, χαμαιρρώπες. Lege: χαμαιρέπεις. Aliud quippe χαμαιρρῶπες, aliud χαμαιρέπεις, genus hoc palmæ humile & improcerum, & rectè dicitur χαμαιρέπης. Dioſcorides vocat χαμαίζηλον quod idem eſt: οἱ ἐκ τῶν χαμαιζήλων φοινίκων. Heſychius: χαμαιρρέπης, χαμαίζηλος, ὁ εἰς τὰ χαμαὶ ῥέπων. At χαμαιρριφὴς, humi abiectus, & ſparſus. Scribenda igitur ſic verba Theophraſti: οἱ δὲ χαμαιρρέπεις καλούμενοι τῶν φοινίκων, ἕτερον τὸ γένος ἐστὶν ὥσπερ ἐλέγομεν· καὶ γὰρ ἐξαιρεθέντος τοῦ ἐγκεφάλου ζῶσι. *Exempto cerebro viuunt quod cætera non faciunt.* E Cæſas etiam dicit repullulare. Neoterici de his tradunt cerebrum habere in parte quæ radici proximior eſt. Quod ſecus eſt in aliis palmis. Haud mirum igitur fuerit, ſi cæſæ repullulant, nec enim læditur earum cerebrum. Aliæ verò palmæ quibus cerebrum in ſummo trunco, cædi non poſſunt niſi cum nece arboris. Nam ſumma parte amputata cerebrum etiam ſimul in his præceditur, in quo tota vis ac vita. Hoc videtur ignoraſſe Theophraſtus, pumilum id genus palmarum iuxta radicem cerebrum gerere, non in ſummitate trunci, ſicut habent aliæ. Hæc aliis

A examinanda relinquo. Plinius etiam videtur propriam facere hanc teneram medullam, quæ cerebri nomine cenſetur, huius generis palmarum. Scribit enim: *Dulcis earum medulla in cacumine, quod cerebrum appellant.* Atqui omnes palmæ hoc cerebrum habent, & hanc medullam dulcem. In eodem errore deprehenditur vir eruditus apud Athenæum lib. II. ad hæc verba Theophraſti ab Athenæo citata de cacto: τὸ δὲ περιαιρεθέντων ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν, ἐμφερὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. Primum ibi ſic vertit: *Detractis pappis tenelliſque ſeminibus, edulis eſt guſtu, qualis eſt cerebro* B *palmarum.* ad margineni notat, *Chamæriphon, ſilueſtrium.* Quaſi ſcilicet ſolæ Chamærepea & ſilueſtres cerebrum illud habeant, cui Theophraſtus adſimilat medullam cacti detracta lanugine & cortice. Deinde malè ſimilitudinem illam medullæ palmæ cum medulla in guſtu putant conſtare. Quod falſum eſt. Medulla cerebri palmei dulcis eſt, & veſcentes inebriat. Nihil tale facit aut ſapit medulla cacti. Plinius *teneritate ſimilem* dixit. Nec id ex mente auctoris qui ſimpliciter ἐμφερὲς ἐγκεφάλῳ φοίνικος autumat. Subſtantiam itaque in vtroque parem, intelligit. Dioſco- C rides ἐγκάρδιον appellat cerebrum palmæ & album eſſe ait: τὸ δὲ ἐγκάρδιον τοῦ φοίνικος λευκὸν, & αὐτὸ περίσσῳ βιβρωσκόμενον. Theophraſtus negat palmæ καρδίαν ineſſe. καρδία in arboribus ab imò ad ſummum ſtipitis extenditur. In palma nulla eiuſmodi καρδία. Sed in ſummo trunco cerebrum habet, quod ἐγκάρδιον Dioſcorides vocat, quia vis vitalis palmæ in illa parte tota conſiſtit, vt hominis in corde. Serapionis vetus interpres *Ciphilionem*, & *cor* in palma eandem rem ſtatuit. De Bdellio: *Sed Ciſilio eſt cor iſtius arboris, & natura eius eſt, ſicut natura palmarum.* Item de palma: *Et eſt Ciſilio, & eſt cor palmæ interius album.* Vocat *Ciſilionem*, D pro Cephalione. Ita enim Latini vocarunt recentiores ex Græco κεφάλιον quod eſt Capitulum, κεφάλιον, *Cephalio.* vt Δαμάλιον, *Damalio*, Damalionis. Palladius plantam palmæ *Cephalionem* vocat, non *Cephalonem*. Quia ea parte trunci qua caput eſt, ſeritur & plantatur palma. Humiles palmas & χαμαιρέπεις Siculi hodie vocant *Ceſagolani*. Cerebrum in capite, quod eſt totius corporis ſummum. Ita palmæ cerebrũ in ſummo trunci vertice quem & κεφάλιον dixere, Latini *Cephalionem*, id eſt E caput. Vetus Epigramma κρᾶτα appellat. De matre ſua, & palma arbore, ita loquitur Dactylus:

Ἄβρωτος πάντη πέλω κρᾶατος, εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ γε
Τρωκτὸς ἅπας μούνου δ᾽ ὕπερ ἄβρωτα φέρει.

Et ſane ipſa palmæ nihil habet edule præter caput, id eſt ſummum truncum in quo cerebrum. τὸ ἄνω, τὸ ἄκρον τοῦ φοίνικος Theophraſtus ſemper vocat. Ea pars eſt vnde rami omnes & coma palmæ oriuntur ac ſeſe ſpargunt. In ea cor palmæ idemque cerebrum, quod Dioſcoridi ἐγκάρδιον dicitur. Malè Guillandinus ἐγκάρδιον quaſi ἔγκαρον dictum putauit, quo nomine veteres cerebrum vocarunt. Quæ

ſumma eſt imperitia Helleniſmi. Plinius lib. A xvii. cap. xxiv. *Quibuſdam debilitas ſterilitatem non necem adfert, vt ſi quis pino cacumen auferat, vel palmæ. Sterileſcunt enim nec moriuntur.* Theophraſtus: ἴδιος δὲ τὰ περὶ τὸν φοίνικα καὶ τὴν πίτυν. ὅταν γὰρ τὰ κολυσῇ, ταῦτα ἐκ ἀπόλλυνται μὲν· ἄκαρπα δὲ γίνεται. Non dicit Theophraſtus ſi cacumen palmæ auferatur ſterileſcere, ſed ſi quid ex ea amputetur & mutiletur. Ceterum de ea tantum palma loqui ſe profitetur, quæ in Græcia naſceretur. Quod enim ibi tardos & raros fructus ferat, ideo vel modica mutilatione ne fructificent impediri poſſe, quoniã in ſolo non ſuo veniunt. At in illis locis vbi naſci amant id fortaſſe non fieri, nec ramo- B rum mutilatione ſterileſcere ibidem aſſerit: ἐν δὲ ταῖς οἰκείαις χώραις ἴσως ἐκ ἄκαρπα. οὐδὲ θαυμαστὸν εἰ μὴ ἀκαρπεῖ ταῦτα ὅπου κολούμενα. In natali ſolo non ſterileſcit, reciſa & deminuta. Immò alibi ſcribit vbi de cultura palmæ agit, nouellas quidem ferro non attingi, ſed robuſtiores ramos circumcidi. lib. ii. cap. viii. Hiſt. νέα μὲν οὖσα οὐχ ἅπτονται, πλὴν ἀναδοῦσι τὴν κόμην, ὅπως ὀρθοφυὴς ᾖ καὶ ῥάβδοι μὴ ἀποκρέμωνται, μετὰ δὲ ταῦτα περιτέμνουσιν, ὁπόταν ἁδρὸς ἤδη γένηται καὶ πάχος ἔχῃ. ἀπολείπουσι δὲ ὅσον σπιθαμὴν τῶν ῥάβδων. Quæ Plinius ſic reddidit: *Nec ferro attingunt ibi nouellas, ſed religant comas vt in altitudinem ex-* C *eant. Robuſtas deputant craſſitudinis gratia ſemipedales ramorum relinquentes truncos, qui alibi deciſi necant matrem.* Non dicit Græcus auctor ramos gratia craſſitudinis deputari, & vt craſſiores euadant, ſed tum demum quum craſſiores facti ſunt: ὁπόταν ἁδρὸς γένηται καὶ πάχος ἔχῃ. Cum robuſtior extiterit, & craſſior factus ſit. Plinius legiſſe videtur, ſaltem intellexiſſe quaſi eſſet ſcriptum, ὡς πάχος ἔχῃ, vt craſſitudinem accipiant. σπιθαμὴν heîc pro ſemipede accipit, quum duodecim digitorum menſura ſit. Ita tamen etiam aliàs σπιθαμιαῖον *bipedalem* vertit. Alibi rectius *dodranta-* D *lem.* Vides palmæ cacumẽ auferri, & comam circumcidi relictis ramorum truncis dodrantalibus tantum, & in culturæ parte hoc poni. Non igitur ſterileſcunt palmæ dempto cacumine. Addit Plinius: *Qui deciſi alibi necant matrem.* Certè ſi propius ſummitatem trunci decidantur, ita vt cerebrum attingatur, arbor tota emoritur. Duplici itaque modo cacumen in palma intelligitur, aut de comæ cacumine, quod abſque pernicie arboris circumciditur ac deputatur, quæ etiam hac deputatione proficit: aut de cacumine trunci, in quo cerebrum eſt, quæ ſola decacumina- E tio necem adfert arbori. Hæc eſt ἐπικοπὴ, de qua loquitur Theophraſtus lib. v. de cauſis cap. xxiv. quam palmæ exitialem eſſe fatetur: περὶ δὲ τῆς ἐπικοπῆς καὶ τῆς κολούσεως ἐν ὀλίγοις, ἢ σχίψις. ὀλίγα γὰρ τὰ φθειρόμενα. κατὰ μὲν τὴν ἐπικοπὴν, ἐλάτη, πεύκη, πίτυς, φοῖνιξ. Statim explicat de qua ἐπικοπῇ intelligat: καλοῦσι δ᾽ ἐπικοπὴν ὅταν ἀφαιρεθείσης τῆς κόμης ἐπικόψῃ τις τὸ ἄκρον. Vbi comam abſtuleris, ſi ſummum trunci cacumen præcidas hæc ἐπικοπὴ pernicioſa palmæ, & interitum fert. Cacuminis vero comæ amputatio nihil illi nocet. At κόλουσις de qua ſequenti capite tractat, alia eſt tam ab ἐπικοπῇ comæ, quam ab ἐπικοπῇ trunci. Mutilatio arboris ea voce ſignificatur, quum rami ex trunco arboris defringuntur, & vi auelluntur vel cæduntur. Iſta κόλουσις ſteriles reddit palmas, ſed in Græcia tantum. Perperam Plinius de hoc genere κολούσεως, *cacumen ablatum* interpretatus eſt, quod de cacumine comæ deputato, vel de trunci cacumine præciſo tantum dici conuenit. Deputatio comæ arborem iuuat, & culturæ pars eſt. Præciſio trunci ea parte qua cacumen eſt & cerebrũ, arborem necat. Hoc eſt τὸ ἄκρον palmæ, & τὸ ἄνω & κεφαλὴ, vel κεφάλιον. In quo ἐγκέφαλον & ἐγκέφαλος. Corrigam heîc inſignem eiuſdem Theophraſti locum ex lib. i. de Cauſis cap ii. vbi plures proſequitur modos quibus palma ſeratur: καὶ ἐν ταῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα ὅταν ἐὰν ἀποκόψας τὰς ἄνω φυτεύσῃ, καὶ βλαστάνειν μὲν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου μόνον, ἀλλὰ καὶ κάτωθεν αὔξειν τὰς ῥίζας. Hæc nullum ſenſum, qui probari poſſit, efficiunt. Ait in Græcia præciſa ſummitate palmam ſolere ſeri. Hæc ſumma trunci pars eſt, qua cerebrum continetur, in quo vis vitalis omnis palmæ. Eoque præciſam plantabant, capite vel cerebro deorſum infoſſo. Ex ima autem illa parte ideo fruticabat potius, quia in cerebro virtus genitalis, & ex eo germina primum pullulant, & virgæ ramique emicant. Scribendum igitur: ἐὰν ἀποκόψας τὰς ἄνω φυτεύσῃ, βλαστάνει ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου μόνον καὶ κάτωθεν αὔξει τὰς ῥίζας. Nihil verius. In Græcia hoc tantum modo ſerebatur, trunci ea parte, cui cerebrum ineſt, defoſſa. In Babylonia, quæ regio apta palmetis, etiam tenerrimis ſurculis plantatis fruticabat. Eodem capite: ὁ δὲ φοῖνιξ ἀπὸ τῶν ῥάβδων βλαστάνει χώραις Βαβυλωνίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ δὲ τοῦ ἐγκεφάλου, δι᾽ ἣν ὑποκάτω μᾶλλον ἐστὶν αἴτιον. συμβαίνει γὰρ καὶ ἡ τῶν ῥάβδων φύσις. Sed coniecturam noſtram planè ſtabilit locus ex Hiſtoriæ lib. ii. cap. viii. vbi loquitur de φυτείᾳ palmæ quæ trunco ipſo fit: ἡ δὲ ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ στελέχους, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω, ἐν ᾧπερ ὁ ἐγκέφαλος. ἀφαιροῦσι δὲ ὅσον δίπηχυ σχίσαντες τοῦτο, κατορύττουσι τὸ ὑγρόν. Spectas truncum præcidi in ſummo, vbi cerebrum eſt, eumque findi, ac depangi deorſum in qua parte teneritas & humor cerebri. Plinius ſic vertit: *Seruntur autem palmæ trunco duorum cubitum longitudine à cerebro ipſo arboris, fiſſuris diuiſo atque defoſſo.* Ita legendus hic locus ex veteri Codice. Cerebrum ipſum arboris trunci ſummum eſt. Truncum præcidunt duorum cubitûm longitudine à ſummo. id defodiunt cerebro deorſum verſo, & fiſſuris diuiſo. Longè corruptiſſima apud eundem Pliniũ eodem capite hæc verba de palma arbore: *Reliquæ teretes atque proceræ, denſis gradatiſque corticum pollicibus, vt orbibus, faciles ſe ad ſcandendum Orientis populis præbent, vitilem ſibi arboriſque indutis circulum mira pernicitate cum homine ſubeunte.* Vitium lectionis & malam manum correctorum teſtatur vetus ſcriptura

ptura quæ ſic habet: *Denſis tradatiſque corticum pollicibus auctioribus faciles ad ſcandendũ orientis ſe populis prabenti vtilem ſibi arboremque inductis circulum, mira pernicitate cum homine ſubeunte.* Palmæ arboris caudex totus ſcaber eſt & aſper dẽſis ſquamis per gradus diſpoſitis & extantibus. *Pollices* vocat *acutiores* Plinius. Ita enim ſcribendum: pollicibus *acutioribus*. vel certè, *auctioribus*. id eſt, grandioribus. Nam *auctiorem* Plinius, Florus, Solinus pro ampliori ponũt & maiori. Pollux: περὶ δὲ τοῦ φοίνικος ἰρεῖς, ὄρθιος ὑψηλός, τραχύς. Propter illam corticis aſperitatem & eminentes ſquamarum pullices, faciles ad ſcandendum erant illæ palmæ. E contra Indicæ palmæ quia leues ſunt, difficiles admodum ſcandendo ſe præbent. Idcireo inciſuris per corticem in orbem factis, & laqueis ad pedes aptatis eas ſcandunt indigenæ. Sequitur in verbis Plinij: *Faciles ad ſcandendum orientis ſe populis prabent vtilem ſibi arboremque inductu circulum mira pernicitate cum homine ſubeunte.* Ita veteres libri: ſcriptum fuit, *arborque* pro *arborique.* Inde corruptum à librariis: *arboremque.* Totum locum ſic ſcribo: *Faciles ad ſcandendum orientis ſe populis prabent, vtilem ſibi arborique inductu circulum, mira pernicitate tum homine ſubeunte.* Præter illam facilitatem quam præbet ſcandẽtibus palmæ caudex ex illis vnguibus ſquamatis per corticem diſpuſitis gradatim, circulum etiam pedibus inducunt homines illi, qui eas illi, non tantũ ſibi vtilem, ſed arbori. Quod cum fecerunt, tum mira pernicitate ſubeunt: *Inductu circulum*, vt *ſoleam inductus*, & Apuleio: *pedes ſoleis palmeis inductus.* De circulo quem pedibus inducunt, qui palmas arbores ſcandũt, omnino accipiendum. Et veram auſim præſtare Plinij lectionem. Cetera non præſto. Vereor quippe ne palmas Indicas cum Iudaïcis & Ægyptiis confundat. Iſtæ aſperæ ſquamis gradatis denſiſque, ideo faciles ſcanſioni. Nã gradus veluti diſpoſitos habent. Quid igitur opus circulo inductu pedibus? Illæ contra rotæ leues, & propterea admodum ardui & impediti aſcenſus. Quem vt expediant, laqueos pedibus inducunt, & corticem inciſuris aſperãt in circuitu. Indicæ palmæ meminit Plinius qui & Indos ex ea vinum conficere tradit. Sed eam ille nõ deſcribit, nec quiſquam veterum. Immò videntur putaſſe eandem cum Iudaïca. Quod falſum. Certũ quippe in tota India non naſci palmam dactyliferam, nec Caryotiferam. Modus ſcandendi dactyliferas longè diuerſus, ab eo quo ſcanduntur cocciferæ Indicæ. Plinius nõ diſcreuit. Pergamus in eo capite illuſtrando, palmiſque demerendis. Plinius: *Mas in palmite floret, femina citra florem germinat tantum ſpina modo.* Legẽdum eſt, vt habetur in melioribus libris, *ſpica modo.* Nihil de ſpica habet Theophraſtus eo loco quem heîc vertit Plinius, ſed ex altero id adtexuit, qui extat lib. 1. de Cauſis. cap. xxiv. vbi dicit palmam arborem germen emittere veluti ſpicam cui fructus adpenſus: Οὐ γὰρ φύει, ἀπὸ τῶν ἔτων ἢ νέων ἀπὸ τῶν κινουμένων ἀνέῳγεν ὥσπερ ἡ σπάθη τῶν ἀκρεμόνων

A ἐκφαίνει. ἐκ γὰρ τῶν ὀμφακωδῶν ἐκφαίνεται καθάπερ στάχυς, ἡ ῥάβδος ἔχουσα πρὸς ἑαυτῇ καρπόν. Hic palmes ſpicatus non ex annotinis aut nouellis palmæ ramis emanat, ſed ex vetuſtis, & primo fructu racemoſum totum inuoluit, deinde ſeſe aperiens in Solem prodit, & eiicit. Hæc ea quam σπάθην & ἐλάτην Græci vocant, & φοίνικα. *Corticem palmæ* Latini appellãt, hanc elaten, quod eſt corticeum palmulæ inuolucrum, dum in flore eſt. Diodorus φλοιὸν nuncupat, lib. 11. de palma loquens: τὰ μὲν γὰρ πάντα τῆς ἀποδείξεως ἔχει ἀδελφοχύμοις καὶ καθ' μέσον ἐκ τῆς περιῤῥαγέντος φλοιοῦ βοτρυώδη καρπὸν ἀφίησι. Diſrupto illo cortice panditur ad ſolem fructus,

B palmæ racemoſus. Heſychius φλοιῶδες appellat, & Σεβέννιον nutat appellari: Σεβέννιον τὸ ἐπ' ἄκρῳ φοίνικι φλοιῶδες γινόμενον. Quidam μαγάλην dixerunt. De eo enim puto intelligendum, apud eundem Heſychium: Μαγάλιον χιτὼν κοτινικόν, μαγάλη γὰρ ὁ τοῦ φοίνικος ῥάβδος. Et μαγάλου χιτὼν apud eundem. Panopolitano Zoſimo τὸ κοβάθιον τοῦ φοίνικος dicitur. Horum κοβαθίων palmeorum fumo ad dealbandum vtebantur Chymici. Zuſimus: ὁ δὲ καπνὸς καμίνου ξύλοις ἢ λεπτύροις φοινίκων, κοβαθίων τῶν φοινίκων. Et paulo

C poſt: ὁ γὰρ καπνὸς τῶν κοβαθίων, τῶν φοινίκων πάντα λευκαίνει. Ex cinere etiam foliorum palmeorum, θαλλοὺς vocat, idem vſus: καὶ ἡ σποδιὰ τῶν θαλλῶν τῶν φοινίκων. Paulo infrà, τὰ θάλλια τῶν φοινίκων appellat. Pulluci θαλλός, τὸ φύλλον τοῦ φοίνικος. Nicomedes Iatroſuphiſta in Lexico: θάλλια, τὰ φύλλα τῶν φοινίκων. Aliud θαλλός de oleæ fronde. Ægyptiis hodie *Talla* appellatur, dactylus recens enixus & viridis. Cuius inuolucrũ σπάθη vel ἐλάτη Græcis veteribus, atque etiã φοῖνιξ, palmes nempe vel ſcapus ſpicatus, cuius vſus vnguentariis olim fuit, ad ſpiſſanda vngueuta, dum clauſus adhuc erat, fructu cum maxime florente. μυρεψικὴν probat Dioſcorides: Φοῖνιξ ἣν ἔνιοι ἐλάτην ἢ σπάθην καλοῦσι, περιείλημμα ἐστὶ τοῦ καρποῦ τῶν φοινίκων νέων ἀνθούντων. Hęc σπάθη & ἐλάτη etiam Theophraſto. Alij σπάθην etiã

D vocarunt robuſtiorem ramum ex quo prodibat σπάθη, qui aliis σπάδιξ indigetatur. Apud Herodotum Arabes arcus ſibi faciunt ἐκ φοινικίου σπάθης. Hæc σπάθη non eſt ſpica illa de qua diximus, vel inuolucrum palmulæ, ſed validior ramus, ex quo palmes fructifer exit. Fructus ipſe idem quoque nomen habuit cum ſpathæ inuolucro Dioſcoride teſte: καὶ ὁ περιειλημμένος δὲ ὑπ' αὐτῷ καρπὸς ἐλάτη καλεῖται, ὑπ' ἐνίων δὲ βόρασος. Tranſpoſitum videtur pro Βόσσαρος. Arabice *Beſſer* vel *Buſſar.* Interpres

E Auiſenæ *Buſſurum* vocat. Ex Hebraico eſt בסר *Boſer*, quod vuam acerbam vel fructum immaturum ſignificat. Arabes ita vocarunt palmulam nondum maturam. Ceterum à colore palmitis palmei qui φοῖνιξ dicitur, color in equis *Phœniceus* Latinis appellatus, idemque *Spadix* & *Badius*. Nam & σπάδιξ termes palmæ Græcis. Hic color φοῖνιξ etiam Græce dictus, & equus φοῖνιξ Homero qui Latinis Spadix & Phœnicius ſiue Badius:

Ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν.

Ita etiam vocat Apſyrtus capite περὶ ἀσπάλου καὶ μαλακοποδῶν: ἢ οἱ λευκομέτωποι, καὶ οἱ λευκόρρυγχοι

μάλιϛα δ᾽ οἱ φοίνικες, ὅσοι τι πάντων ἔχωσι, πυρροί. Item Hierocles in proœmio: Οὐδ᾽ αὐτοῖς διακριτικὸν μέλας ὑπὸ τοῦ φοίνικος. Ita legendum non φοινικοῦ. De coloribus equorũ loquitur. Color huic ὁμώνυμος alius Græcè quoque φοίνιξ appellatus, Latinè *Puniceus*, qui exſuperantiam, vt loquitur Agellius, ſplendorémque ruboris ſignificat. Vt diuerſus hic puniceus ab illo phœnicio, ita longè aliam habet originem. Vtrumque tamen eodem nomine nuncupãt Græci φοίνικα. *Puniceum* vero etiam φοινικοῦν. Sed mirum omnibus fermè auctoribus antiquis hos duos colores ex ὁμωνυμίᾳ vocabuli cõfundi quum tantopere diſtent. Quis enim vidit *puniceos* equos, ſiue coccineos, natiuo ac ſuo colore? At *Phœniceos* ſiue ſpadices, quos *Badios* vel *Baios* vocamus, paſſim videre eſt. Agellius ſiue Phauorinus apud Agellium vtrumque eumdem facit lib. II. cap. XXVI. *ξανθὸς autem & ἐρυθρὸς, & πυῤῥὸς, & φοῖνιξ habere quaſdam diſtantias coloris rufi videntur, vel augentes eum vel remittentes.* Hic eſt Græcorũ φοινικοῦς. Latinorum *puniceus*. Hunc ipſum colorem eodem capite cum ſpadice & phœniceo eundem eſſe ſtatuit: *Nam Phœnicem quem tu Græcè φοίνικα dixiſti, noſter eſt & rutilus & ſpadix phœnicei συνώνυμος, qui factus Græcè noſter eſt. exuperantiam ſplendorémque ſignificat ruboris, quales ſunt fructus palmæ arboris non admodum ſole incocti, unde ſpadici & phœniceo nomen eſt. Σπάδικα enim Dores vocant auulſum è palma termitem cum fructu.* Ita hæc legenda. Colorem equorum Badiorum qui Phœniceus & Spadix vocatur, eumdem cum Puniceo & φοινικῷ facit Et malè vtrumque à colore fructus palmæ nondũ maturi dictum ſciſcit. Certè Libanius in cõparatione Palmæ arboris, & mali, palmulam nondum maturam phœnicei coloris eſſe dicit hoc eſt ſpadicis: maturam vero non vnius coloris exiſtere. Nam aliæ puniceæ fiunt, aliæ ſuccinæ, aliæ purpureæ, aliæ etiam candidæ. οἱ μὲν γὰρ φοίνικες ποδαποὶ τὸ χρῶμα; καὶ τὸ πρῶτον μὲν τοῦ παιδὸς εἰσὶν ἐπώνυμοι. ἔπειτα δὲ πρὸς ἥλιον ἐρυθραίνονται, καὶ παρ᾽ αὐτοῦ φοινισσόμενοι. Clarè diſtinguit colorem immaturæ palmulæ qui φοῖνιξ eſt, id eſt Phœniceus vel ſpadix, à colore maturæ rubro & puniceo τῷ φοινισσομένῳ. Non tamen omnes maturæ puniceæ euadunt. Immaturas dicit eſſe τοῦ παιδὸς ἐπωνύμους, id eſt nomine φοίνικας dici & reapſe eſſe, phœniceas nimirum. Sed errare etiam puto quod palmulas immaturas primo ſuo colore phœniceas eſſe vult. Siquidem virides ſunt primum, non Phœniceæ, ſefellit illum vox φοῖνιξ qua fructus palmæ etiam vocatur. Atqui non ſic dicitur quod ſit colore phœniceo vel puniceo, ſed cognominis eſt ipſius arboris, quæ φοῖνιξ appellatur, vt *Ficus* tam arbor quam fructus ſolet nominari. A palmite igitur palmæ, colorem φοίνικα vel phœniceum dictum conſtat. Φοῖνιξ Græcè etiam termitem palmæ ſignificat, vel σπάδικα vt ex Dioſcoride conſtat. Pollux: τὸ μὲν τοῦ φοίνικος ὁ κλάδος ὁμώνυμος φοῖνιξ καλεῖται. Idem ergo & σπάδιξ. Vnde & Spadix equus, idem & φοῖνιξ. Sed & Badius, quaſi βάϊδος à βαῒς quæ

A ramulum palmæ ſignificat. Philargyrus: *Spadix & Phœniceus eſt, quales ſunt fructus palmarum, neque diluti ſatis coloris, neque nimium preſſi.* Hinc tamẽ apparet phœniceum ſpadicem alium eſſe à puniceo. Nam phœniceum hîc dicit neque diluti coloris eſſe, neque nimium ſaturi. At puniceus coloris rubri vegetiſſimi & exuperantiſſimi, id eſt ὀξυτάτου, vel teſte Agellio, qui tamen de Phœnicio hoc tradit, quod vnicè conuenit puniceo Lib. III. cap. IX. de equo Seiano: *Eum equum fuiſſe dicunt magnitudine inuſitata, ceruice ardua, colore phœniceo, flora & comanti iuba.* Sic legendum ex optimo Codice. Sub finem capitis colorem

B eum explicans ita ſcribit: *Hunc equum Gabius Baſſus vidiſſe Argis refert haud credibili pulchritudine vigoréque & colore exuperantiſſimo, quem colorem nos ſicuti dixi, Phœniceum dicimus, Græci partim φοίνικα, alij σπάδικα appellant: quoniam palma termes ex arbore cum fructu auulſus σπάδιξ dicitur.* In omnibus coloribus ſuus eſt vigor, & exuperantia. Itaque & Phœnicius equorum color alius eſt dilutior, alius ſaturatior, quem vulgo *Badium obſcurum* nominamus. Sed planè patet heîc Agellium de Phœnicio huius equi colore idem omnino pronuntiare, quod de illo Phœniceo, quem in differentiis & gradi-

C bus rubri coloris ſignandis ſummum tenere locum fecerat. His enim gradibus rubrum colorem Græcis vocabulis percenſuit, ξανθὸν, ἐρυθρὸν, πυῤῥὸν, φοίνικα. Atqui hunc φοίνικα, *phœniceum* & *ſpadicem* eſſe Latinè voluit, vigore & exuperantia rubri coloris ceteris omnibus præſtantem. Quod longè ſecus habet. Quippe hic *puniceus* & φοινικοῦς Græcorum, qui colore nullus vnquam equus natus aut viſus eſt niſi pictus fuerit, haud magis ſanè quam coccineus. Nam cocci color puniceus, hoc eſt coloris rubri acutiſſimi. Purpuræ quoque rubræ tale lumen ad cocci nitorem accedẽt.

D Eam purpuram dicit Pollux: Φοινίσσεσθαι ἐκ τοῦ ἄνω πυρὸς, id eſt ſplendorem cocci, ex alto recipere dum radiis ſolis incenditur. Et φοινικοβαφῆ vocat Tyriæ purpuræ tincturã. Heſychius: Φοινικοῦν, πυῤῥὸν κόκκινον, αἱματῶδες. profecto vt puniceam veſtem nemo ſpadicem aut Badiam diceret, ita qui Badiũ equum punicei & coccinei coloris traderet, ludos omnibus præberet. Colores fructus palmarum varij ſunt. Alij lutei, alij punicei, alij purpurei. Sũt & candidæ palmulæ, ſunt & nigræ. Et vt Plinius eum Theophraſto prodit, non pauciores palmæ quam fico traduntur colores. Non igitur, quod quidã putare poſſent, puniceus color & φοινικοῦς à fructu palmę puniceo & ru-

E benti nomen inuenit. Aliàs candidum quoq; & nigrum colorem, ſed & luteum eadem ratione φοίνικα & φοινικοῦν nuncupare quis poſſe videatur, quia his coloribus reperiuntur palmulæ. Duo ſunt colores ὁμώνυμοι multum diuerſi φοῖνιξ *Phœniceus*, & φοῖνιξ *Puniceus*. Ita enim nominibus Latini diſcreuerunt, qui Græcè ſunt indiſcreti, niſi quod φοινικοῦν frequentius Græci dicunt & præcipuè oratores, qui Latinis eſt *puniceus*. Sed Poëtæ Græci & antiqui φοίνικα vtrũque colorẽ indifferenter appellãt,

vt φοίνικι φαεινὸν apud Poëtam τῷ φοινικῷ χρώματι λαλαμπρυσμένον. Heſychius: φοίνιος, ἐρυθρῷ βάμματι. & φοινικίππος, *Phœniceus* & *ſpadix*. Diuerſa tamen, ſicut ſupra dicebamus, vtriuſque vocabuli origo. Φοῖνιξ cum pro Phœniceo & Badio ſumitur equorum colore à palmulæ termite deducitur qui & φοῖνιξ & σπάδιξ, & Baïs Græcè vocatur. Iſque color eſt, aut ei admodum adfinis quem in aliis rebus, quam in equis *Caſtanatum* nuncupamus, à colore caſtaneæ. Quidam ex Latinis inferioris æui *Caſtaninum* dixere. In capillis præcipue hic color obtinet qui rufi ſunt coloris, non nimium preſſi, nec vltra modum ſaturi. B Φοῖνιξ vero color, vel φοινικοῦς qui *puniceum* Latinis dedit, longè aliam habet originem. Φοινὸς & φοίνιος, idem quod cruentus & ſanguineus à φόνος quod cædem ſignificat. Hinc & φοινοὸ pro rubro dixerunt. Heſychius: Φοινόν, πυῤῥόν. Suidas: Φοινὸς, πυῤῥὸς, φόνιος. Idem & φοίνιος. Heſychius: Φοίνιον, πυῤῥὸν, ἐρυθρόν. Idem: Φοινίαι κύνες, πυῤῥαί. Doſiades: κλαδοκτονόν κάλχαν ὑπὸ φοινίας πήξας. Idem & φοινήεις. à nomine autem φοινὸς, verbum φοινίσσω, quod eſt cruento, & ſanguine inficio. Homerus:

——— φοινίσσετο δ' αἵματι γαῖα.

C Hinc & pro rubro colore inficere paſſim accipitur. Suidas: Φοινίξω, αἱμάξω, βάψω, πυῤῥώσω, ἀπὸ τῦ φόνου, ἢ ἀπὸ τοῦ φοίνικος, ὅτι πυῤῥός. Sed falſum de palma, & errat cum aliis qui Spadicem *Phœniceum*, cum *Puniceo* coccino confundunt. Præterea verbum φοινίσσω, non factum eſt à nomine φοῖνιξ, ſed contra. Nam à φοινίσσω φοινίξω, φοῖνιξ. vt ἀμύσσω, ἀμύξω, ἀμύξ: φυλάσσω, φυλάξω, φύλαξ: χαράσσω, χαράξω, χάραξ, & infinita huius generis. Ergo φοινὸς & φοῖνιξ omnino idem. Et φοινία, ἐρυσίβη, *rubigo*. Græci quoque veteres, eam Syriæ partem in qua purpura optima tingebatur, φοινίκην ab eadem ratione videntur appellaſſe, & φοίνικας Tyri & Sidonis incolas, D vnde præſtantiſſima purpura Tyria, quæ & *Sarrana* Latinis quia *Sar* olim Tyrus. Ennius *Pœnos Sarra oriundos* dixit, id eſt Tyro. *Pœni* origine ſunt Phœnices, vt ſatis omnes ſciunt. Græci ſanè veteres φοινοὺς etiam videntur vocaſſe populos illos, qui aliis φοίνικες. Nam idem prorſus nomen φοινὸς & φοῖνιξ. Inde *Phœnices* populi quibuſdam dicti Φοινοί. Ex quo *Pœni*, qui oriundo Phœnices. Seruius: *Pœni* κατ' ἀποκοπὴν φοινοί. Immo plane φοινοὶ, vt φοινίκεον, *puniceum*. In veteri inſcriptione: E BELLO POENICIO, id eſt punico. Nam *Punicum* pro *Pœnico*, vt *punico* pro *pœnio*. Gloſſæ: *Pœni*, Ἄφροι. Φοίνικες. Inde Φοῖνιξ διάλεκτος lingua Punica apud Apſyrtum cap. μϛ. περὶ παθῶν βοῶν: τὰ δὲ περὶ τοὺς βίας συμβαίνοντα πάθη, ἃ τὰ περὶ αὐτὰ βουθίματα, ἄριστα γέγραπται Μάγωνι τῷ Καρχηδονίῳ τῇ φοινίκων διαλέκτῳ. A colore igitur tincturæ, quæ ibi primum reperta eſt, φοίνικας Græci appellauere, vt Λίβυας & Μαύρους à colore vultus, quod nigri eſſent. Etenim Λίβυς antiqua lingua Græca niger, vt & Μαυρός. Sic Αἰθίοψ nomen quoque Græcum idem ſignificans. Sed & Αἰγύπτιος. At *purpureum* dices à *puniceo* diſtat, purpureo autem Tyros &

A Phœnice laudata. Tibullus:

Africa puniceum, purpureumque Tyros.

Africæ proprium facit *puniceum*, & Tyri *purpureum*. Illud puniceum Africanum, coccinum eſt ex Cocco Africæ. Plinius de cocco: *Gignitur & in Galatia, Africa, Piſidia.* Idem ergo planè puniceum τὸ φοινικοῦν cum coccineo. Sed & puniceum in purpura cernitur præcipuè Tyria ac rubente. Tyrio *laus ſumma in colore ſanguinis concreti*, Plinio teſte. Sanguinis color φοῖνιξ vel φοίνιος. Nam id propriè ſignificat. Apud Poëtam *vellera Tyrios incocta rubores* leguntur. & Homero *purpureus ſanguis* dicitur, eidemque terra rubet ſanguine: φοινίσσετο δ' αἵματι γαῖα. Heſychius: φοινικιοῦν interpretatur, αἱματῶδες. Præterea purpuræ quæ colligebantur in Orientalibus littoribus rubri coloris erant. Tales Tyriæ. Vitruuius: *Quod vero Meridianis regionibus excipitur, rubra procreatur poteſtate, & ideo hoc Rhodo etiam inſula procreatur, ceteriſque eiuſmodi regionibus, quæ ſunt proxima, Solis curſui.* Pollux de Tyria purpura φοινισσόμενος dicit, & φοίνισσαν βαφὴν vocat: ὁ δὲ κύνος ἄρα τὰ χείλη τῷ κωνὸς ᾑμάξατο ἐφοίνιξεν. Et paulo poſt: ὁ μὲν τοίνυν Ηρακλῆς πρῶτος ἐπιθυμήσας τῇ Τυρίᾳ λόγῳ τῆς φοινίσσης βαφῆς. C Et ſub finem capitis de excellenti purpuræ colore quæ radiis ſolis percuſſa ſplendorem nitoremque cocci acquirit: καὶ ἡ ἀκτὶς αὐτὴν διαπυρσεύει, καὶ πλείω ποιεῖ, καὶ φαιδροτέραν τὴν αὐγὴν ἐκφοινισσομένην ἐκ τοῦ ἡλίου πυρός. Vetus Poëta apud Heſychium: φοίνικας ὅπλον, ipſe interpretatur, ἐρυθρόν. Non dubium inde nomen inueniſſe φοίνικας, eoſdemque antiquitus quoque appellatos Φοινούς. Quod ſatis teſtantur in Africa *Pœni*, qui Phœnices fuere, id eſt φοινοί. Nec moror Græcos qui ab auctore Phœnice Agenoris filio gentis nomen huius deducunt. ita ſolent in omnibus. Quæ neſciunt, ea fingunt. Eodem modo & Καρχηδόνα D cuius nominis euidentiſſimè alia cauſa eſt, à quodam Tyrio Carchedone conditam voluere. In his commentis priſcos imitantur etiam recentiores Græculi, qui Αἱμιμοντὸν vocabulum merè Romanum ab Aemo monte factum, ipſi ab Αἱμιμόντῳ quodam eam prouinciam tradunt appellatum qui primus in illis locis regnarit. Zoſimus Panopolitanus φοινικοπαστίλλον nominauit in ea aëris temperatura quam πίνων χαλκοῦ ξηρὸν vocat: ἄνω λαβεῖν ἀπὸ τοῦ φοινικοπαστίλλου, τοῦ ἐρυθροῦ, τοῦ λεγομένου Νατρὸν ἐν Αἰγύπτῳ. E Id vocabulum de nomine ipſo *puniceum paſtillum* videtur ſonare. Nam Græci poſteriores πάστιλλον, vel πασίλλιον appellant qui Latinis paſtillus. Videtur ea voce intelligere eum colorem illum quem vulgo vocitamus *Aurantiantum paſtellum*, *Orangé paſtel*, qui croceus eſt color in rubrum vel coccinum vergens. Alias *paſtellum* ſimpliciter dicimus, aliud genus coloris quo cæruleum tingitur, is conficitur ex herba Iſatide, quam & ipſam vulgo *paſtellum* appellant, quod contuſa in paſtillos digeratur. Græcis quoque recentioribus πάστελος pro Iſatide

ponitur. Græci Veterinarij capite xxxiii. ad tuſſientes equos: ἀβροτόνου ℥ ϛ'. ὑσσώπου Κρητικοῦ ℥ ϛ'. ὀπίου ἰβολὸν ά. κόστου ℥ β'. ταρδοστάχυος ℥ β'. πίσσης ῥίζης ℥ ά. πασίλλου κεκαυμένου ℥ ϛ. κινναμώμου ℥ ά. vbi πάστιλος eſt Iſatis quam vulgo Europæi ſerè omnes *Paſtellum* vocant. Arabes vocant *Nil* quo nomine & cæruleum colorem nuncupant. Inde & aliam herbam quæ ſimili modo preparata ſimilem colorem efficit, eadem appellatione impertiunt. In Guſaratte vbi plurimum celebratur huius herbæ ad tinctutam ἀνδιγίτα, vocari ſerunt *Gali*. eam Rori marino ſimilem de facie faciunt Linſcotus & Paludanus. Ocimo Garcias ex verſione Cluſij. Iſatis noſtra plantagini ſimilia haber folia. Nec dubium porro quin veterum ἰνδικὸν, quod hodie aiunt inexploratæ inuentionis eſſe, ex illa herba Indica parari ſolitum ſit. Harundinum Indicarum limum eſſe priſci credidere. Nempe neſciebant quomodo fieret, aut vnde ſumeretur. Ex India allatum, & limo indurato ſimile, quum viderent, putarunt ſpumam eſſe harundinum adhæreſcente limo. Sic Sericum quotidie videbant, atque vtebantur, nec tamen eius conficiendi rationem qualis eſſet, tenuerunt. Iſatidem & Indicum eodem colore inficere oſtendit Zoſimus: ὅτι ὑακίνθου ἢ πάλιν ὑακίνθου ἢ μέλαν ἰνδικὸν ἢ ἰσάτιδος ῥίζαν. Illud μέλαν ἰνδικὸν eſt Nil Indicum. Iſatis, noſtras Nil. Hoc *paſtellum* cæruleum Narbonenſium. Aliud Paſtellum luteum vel rubrum quod φοινικοπάστιλλον Zoſimo dicitur. Arabibus *Nateф* vocari ait. An ex voce Latina *Natiuum*? Latini rubrum colorem κατ' ἐξοχὴν dixere verum & natiuum. Vt Græci ἀληθινὸν, vnde *Holouera* veſtes, & *Verantia* Rubia. Plinius inter natiui coloris lanas etiam rutilas, id eſt ἐρυθρὰς recenſet. Epiphanio inter genera Hyacinthi, ὁ ῥάλβος refertur, qui inter roſeum eſt & diluriorem: ὁ ῥόδινος ἰσθλινὸς, ὁ πείνης ῥάλβος, ὁ πάρβος ὑδαρίζων. Hic propriè color paſtelli rubri: ἀπὸ φοινικοπαστίλλου τοῦ ἐρυθροῦ, τοῦ λεγομένου Νατὶφ παρ' Ἀραψι. *Natef* tamen vel *Natif* Arabibus, idem quod paſtillus. Apud Auiſenam lib. v. Tract. v. *Natif ad tuſſim* dicitur quod Galeno eſt κολλίκιον βηχικόν. Bellunenſis *Nataf* vel *Natif* interpretatur rem condenſatam in modum dactyli quæ deglutitur. Hoc etir ad verbum φοινικοπάστιλλον Zoſimi, id eſt, paſtillus in modum dactyli conſormatus. Nam φοῖνιξ Græcis Dactylus, fructus nempe palmæ arboris. Quod nomen hoc ſenſu tam vetuſtis quam recentioribus in vſu fuit. Gloſſæ veteres: *palmula*, φοῖνιξ. Gloſſarium Græcobarbarum: Νικόλαοι, φοίνικες. Apud Apſyrtum & alios Hippiatros Græcos ſæpe φοίνικες occurrunt pro palmulis ſiue dactylis palmarum. Non igitur φοινικοπάστιλλον rubeum ſignificat, ſed oblongum inſtar dactyli paſtillum. Ideo φοινικοπαστίλλον ἐρυθρὸν vocat Zoſimus, id eſt *paſtellum rubrum*, qua adiectione non opus fuiſſet ſi φοῖνιξ in eo compoſito ſignificaret puniceum aut rubrum. Sic paſtilli varia forma facti, rotundi qui σφαιρία, & κυκλίσκοι, & σφαιρίδες ἄρτοι Andromacho in Theriace, allj τροχίσκους vocant.

A Sunt item oblongi, vt dactyli palmarum, vel ouali figura. Theomneſtus ὠοειδεῖς κολλύρας vocat, de re Veterinaria. Pelagonius in eodem libro; κόψας καὶ ποιήσας πασίλλους ὠοειδεῖς. Hoc idem & *Turunda* ex Græco τυρόεις, τυροῦντα, quod eſt placenta caſeata. Offas oblongas quibus ſarciuntur gallinæ altiles ita vocat Varro lib. iii. de R. R. *Farciunt turundis ordeaceis*. Cato pro balanis ponit, vel eiuſmodi κολλυρίοις longis & rotundis, quæ fiſtulis immitti poſſint. Cap. clxvii. *Et ſi fiſtula erit turundam introtradito*. Hinc Turundæ pro Balanis

B qui ſedi ſupponuntur apud Marcellum Empiricum. Largus Scribonius *turundes*, ita enim legendum non *rutundes* ſimiles eſſe ait illis offis quas μαγδαλίας Græci vocant. Auctores Veterinarij μαγδαλίας ſæpe vocant paſtillos, oui magnitudine & figura, quæ dantur equis transglutiendæ. Gloſſæ: *Turunda*, κολλύρια, ἐγκόμματα. Confundit more illius ſæculi κολλύρια & κολλύρια. Græcis κολλύραι & κολλύρια, parui panes, ſiue paſtilli Ocularia medicamenta, ſiue ex metallicis fierent, ſiue ex ſuccis & ſeminibus, in mortario trita ea forma redigebantur ac ſeruabantur, Antbyllus capite de

C Collyriis: ἀποτίθεσθαι δὲ χρὴ μετὰ τὸ ἀναπλάσαι τὰ κολλύρια ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ. Quæcunque ἀναπλασσόμενα apud Græcos dicuntur medicamenta, ea in paſtillos conformata intelligi par eſt. Hinc ὀφθαλμικὰ medicamenta dicta κολλύρια, quod in panes eſſent formata, vel à colore cineris, quo plerumque obſiti ſunt panes. Nam σποδια pleraque oculis proficiunt, & ex his medicamenta ad oculos componuntur. Sed illud nunc magis probo. Sic dicebantur & ἀκόνια, quæ eadem ſunt atque κολλύρια. Etenim ἄκολος, idem quod κολλύρα, exiguus nem-

D pe panis. Dioſcorides de Ebeno: εἰ δέ τις ποιήσας ἐξ αὐτῆς ἀκόνιον χρῷτο εἰς τὰ κολλύρια, βέλτιον ἐνεργεῖ. Ita ſcribendum, non ἀκόνιον vt vulgo quod nihili eſt. Et fruſtra ſe torquent Medici noſtri in ea voce exponenda. Si quis inquit ex Ebeno trito paſtillos fecerit, ad ocularia medicamenta, efficacius proderit. Hîc κολλύρια propriè dixit pro medicamento oculario. ἀκόνιον verò eſt paſtillus compoſitus ex Ebeno trito in mortario. Similiter hæc vox corrigenda apud eundem Dioſcoridem in Hæmatite: γίνεται δὲ καὶ κολλύρια ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀκόνια πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς πάθη ἐπιτήδεια. Alibi dixit

E ἀκόνια ex Ebeno fieri ad Collyria, id eſt oculorum medicamenta. Hic collyria & ἀκόνια ex hæmatite confici ſcribit, oculorum malis proficienta. Certè κολλύρια & ἀκόνια eadem. Ridiculum eſt quod de Aconio medicamento nugantur, ad cotem attrito, quaſi peculiari virtute polleant quæ ad cotem attrita ſunt. Sed nec ſatis ſcio quid ſit *ad cotem atterere*. Ἀκόνη Græcis Cos eſt. Ceterum ἀκόνη etiam pro mortario medicinali paſſim apud auctores ſumitur, terendis Collyriis idoneo. Hoc ſenſu nullum non Collyrium dici deberet ἀκόνιον, quia omnia teruntur in mortariis medicinalibus. Galenus in Hippocraté

ootauit ἀκόνην eidem Hippocrati ſignificare mortarium, item Theophraſto lib. VIII. de Plantis: ἀκόνην. ἐν τοῖς πεφροντισμένοις τῷ περὶ δάρτης οὕτως ὀνόμασε τὴν θυΐαν. ὡσαύτως καὶ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν ὀγδόῳ. Locus Theophraſti hodie extat lib. IX. Hiſtoriarum, de Ebeoo: χρήσιμον δὲ πρὸς ὀφθαλμίας ἀκόνῃ τριβόμενον. Neſcio cur placuerit interpretibus vertere: *ad cotem tritum*. Nimirom intellexerunt ita Ebenum ad cotem teri debere, vt oculis proficiat, quemadmodum attritu cotis exacuuntur ferramenta. Quod eſt ridiculum. Reddendum Latine fuit illo loco: *vtile eſt oculorum medicamentis, mortario tritum*. Nec alio ſenſu cenſendus poſuiſſe hoc vocabulom Dioſcorides, quum de eodem Ebeoo ſcripſit: τριφθεῖσα δὲ ἐπ' ἀκόνης ὑπόκιρρος γίνεται. id eſt *in mortario tritum rufeſcit*. Noo vt vulgo vertunt, *ad cotem trita*, vel io cote. Nec enim Latini *cotem* eodem ſignificatu vſurparunt, vt Græci ἀκόνην pro mortario. Atqui in ea etiam notione apud Græcos recentiores accipitur. Epiphanius de Topazio: ἔχει δὲ ὁ λίθος δύναμιν τοιαύτην. τριβόμενος ἐν ἰατρικῇ ἀκόνῃ, οὐκ ἐρυθρὸν ἀποδίδωσι κατὰ τὸ χρῶμα τὸν γλοιόν· *trita in mortario medicinali*. ita enim vertendum. Sic Plioio lib. XXXV. cap. XXII. *Antiquioribus cura fuere lapides mortariorum quoque nec medicinalium tantum, aut ad pigmenta pertinentium*. Vbi mortaria medicinalis ſunt ἰατρικαὶ ἀκόναι. Hoc etiam Plinium fefellit, qui ἀκόνην apod auctores Græcos vbi mortariom deſignat, ipſe pro cote aquaria accepit, qua gladij acutiaotur. Lib. XXXVI. capite de Hæmatite: *Experimentum eius eſſe in cote ex lapide Baſanite. reddere enim ſuccum ſanguineum*. In Græco Sotaci fuit: ἐν ἀκόνῃ ἐκ λίθου βασανίτου. Ex eo enim lapide mortaria fiebant, vt idem Plinios aſſerit cap. XXII. eioſdem libri. Idem paulo poſt de genere qoodam Hæmatitis: *Tertium genus Arabici facit vix reddendo ſuccum ad cotem aquariam*. In Græco erat: πρὸς ἀκόνην, id eſt ad mortarium, vel in mortario tritom. ipſe accepit pro cote aquaria. Et paulo infra: *Naſci in Africa nigrum, Attritum aquariis cotibus reddere ab ea parte qua fuerit ab radice nigrum colorem, ab altera croci*. Palam eſt in Græcis Sotaci fuiſſe: τριβόμενον ἐν ἀκόναις. id eſt *tritum in mortariis*. Quod Plinios, *attritum cotibus aquariis* eſſe voluit. Quod eſt ridiculum. Aquariæ cotes acueodo ſerro erant, quæ aqua adſpergi ioter acuendum poſtulant. In his optimæ Naxiæ. Aliæ fuere oleariæ quæ oleo tangebantor. Omnes attritu ferrum acuunt. Galenus ἀκόνην & θυΐαν iungit lib. IX. de Simplicibus Medicamentis: περὶ σμυρίτου καὶ ἱερῶν λίθων, ὅσοι τριβόμενοι θυΐαις ἢ ἀκόναις, εἰς χνοῦν ἀναλύονται. Auctores Veterinarij Græci cap. CCCLXXXIII. καὶ ἀναπλασσόμενον τοῦτο πρὸς καλῶς λειούμενον ὕδατι ἐπ' ἀκόνης καὶ οὕτως ἀπαλειφόμενον. item capite CCCLXXXVII. καὶ λειοῖς ἐν ἀκόνῃ δι' ὕδατος ἀνάλειφε. CCCLXXXIX. καὶ ἀναπλασσόμενον ἐπ' ἀκόνης καὶ οὕτως ἀναλειφόμενον ὠφελεῖ. Planum eſt ἀκόνης nomine omnibus his locis mortariom intelligi ex cote lapide factom, vel certè cotem mortarij vice terendis collyriis aptum, vt ſunt hodie

A ac vocantur marmora qoibus colores ſoos terunt ac diluunt pictores. Sed & ἀκόνην pro omoi mortario vſurparunt. Non tamen etiam Latini. Idem Plioius, *Coticulas terendis collyriis* alibi nominauit. Quo loco docuimus legendom eſſe, *tuticulas* pro tudicolis. Gloſſæ: *tuticula*, τορύνιον. *Tuticulo*, τορυνῶ. Hæc de collyriis ſiue acoliis ocularibus in mortario tritis, & in paoes formatis. Alia κολλούρια certa forma figurata medicamenta quæ io fiſtulas iotroduci poſſeot, ex κόλουρος voce facta, oblooga erant & rotunda. Certam eorum fuiſſe formam oſtendit clarè Dioſcorides his verbis

B de Chalciti: συριγξὶ δὲ ἀρμόζει ἐν κολλουρίου σχήματι ἐνθεμένη. Hoc κολλούριον rotunda eſt Catonis, & diuerſum ab ocularis collyriis, quæ formam tantum panis vel Collyræ accipiebant, vt ſeruarentur. At κολλούρια illa locis quibus indebaotur prodeſſe oon poterant, niſi ea ſpecie facta eſſent, qoæ facile in fiſtulam immitteretur. Quidam ea κολλούρια συριγγιακὰ dixerunt vt diſtinguerentur ab ocularibus collyriis, quæ & ipſa qooque κολλούρια vitioſè appellata. Apſyrtus de re veterioaria capite τῷ κολλούρια συριγγιακά. Vegetius vertit *collyria fiſtularia*, quæ ad menſuram

C fiſtulæ in quam erant immitteoda ſemper aptabantur. Alia erant ὀφθαλμικὰ quæ propriè κολλούρια, diuerſi generis & formæ. Fiſtularia coluria formam planè referebant caudæ muris amputatæ, atque inde κολούρια. Auctores Veterinarij cap. CCCXCI. de Coloriis fiſtularibus: ἀνάπλασσε κολλούρια τὰ μὲν ἐπιμήκη μείουρα, τὰ δὲ στρογγύλα. illa ἐπιμήκη & μείουρα propriè dicta κολούρια. At quæ στρογγύλα fiebaot, ſimilia erant Collyriis, quæ vere ſunt κολλύρια. Confudere hæc oomina recentiores, & κολλούρια tam oculorum quàm fiſtularum medicamenta appellarunt. Idque vt facereot eo magis inuitati ſunt, quod receos Græ-

D ciæ ætas, κολλούρια appellauit, etiam paruas illas placentulas ſiue panes, quæ aotiqua Græcia κολλύρας vocabat. Soidas: κολλούρια τὰ κολοβὰς ἔχοντα οὐράς. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἄρτων καὶ ἐπὶ ἰατρικῶν φαρμάκων λέγεται. Maoifeſto confundit κολούρια & κολλύρια quæ paoes ſunt. Idem κολουραίαν, κόπρον στρογγύλην exponit, & κόλουρα τὰ μὴ κέρκον ἔχοντα. Et Sidonio lib. II. Epiſt. II. *Magis rotundatis fulta coluriis, quam columnis inuidioſa voluminibus*. vbi omnes libri habent *Collyriis*, ſcribendi ac loquendi more tum vſitato, quo κολλύρια &

E κολούρια indiſcriminatim dicebaot. At κολλούρια, pilæ ſunt, & *rotunda coluria* ex multis lapidibus compoſitæ rotondæ pilæ, non monolithæ vt columoa. Ab ea forma & medicamenta κολούρια. Idem κολλύρας εἶδος ἄρτου & πλακοῦντος eſſe ait, quæ & λάλαγγες dicebantur. Et vulgari lingua eadem eſſe κολλούρια dicit: καὶ ἐπιχωρίως λαλάγγια τὰ κολλούρια. Ceterum paſtilli & tarundæ & coptaris eadem, & forma illa longiore & rotuoda plerumque fiebant, vt inſtar haberent dactyli, vel balani κόλουραι ἐπιμήκεις dicuntur Theomoeſto Hippiatro, pro κολλύραι. Hæc φιλοκαλώτατοι Zoſimo, &

Arabibus Νατ'α. Quod tamen pro certo coloria genere ponitur in ſpaciem paſtilli eiuſmodi conformato. Sed vnde illud *Natef*, aut quid proprie ſignificat Arabibus? Hebræis נָטַף *Nataf* eſt ſtillare. Vnde נָטָף σακτή, quæ ea arbore myrrhæ ſtillat. Quidam gommi interpretantur. Et ſane myrrha concreſcit in arbore, ſicut gummi. Hinc נְטִיפָה, & in numero multitudinis apud Eſaiam cap. III. ala. הַנְּטִפוֹת. Quod alij torquea, alij margaritas, alij vaſa interpretantur in quibus ſtacte reponitur vel opobalſamum. *Stalagmia* poſſumus ad verbum accipere, qua forma etiam reperiuntur vniones, velut guttæ aquæ cadentes, & tractim pondus ſuum ſuſtinentea. Inaures hac facie Græci vocarunt σαλάγμια. Alabaſtri quoque vnguentorum haud longe abeunt ab ea figura. Profecto non male referunt formam balani productioris, vel φοινικοπάστιλλον Zoſimi quod Arabibus dici ait *Natef*. Dauid Kimchi ad illum locum Eſaiæ, vt me nuper monuit ὁ λογιώτατος Grottius, notat Arabicam vocem *Natef* cum articulo Arabibus eſſe margaritom purum aut Bdellium purum, אֶלְנַטְף. Magis eſt vt à figura hoc nomen factum ſit. Nam Bdellium ea genere gummium eſt, quæ dum guttatim ea arbore fluunt, nunc rotundiore forma nunc longiore & cylindrata concreſcunt. Bdellium in offas conuolutum erat, quod ἀδρόβωλον Mercatoribua dicebatur. Tus maſculum quod in rotunda grana ſuapte natura cogitur & concreſcit, ab eadem cauſa vocitarunt Græci σαγόνας. Hebræi *Nataf* dicerent, Arabes *Natef*, aut *Alnatef*. Sane Bdellium & Margaritas etiam ita nuncupatunt, quæ & ipſæ rotundæ, & forma interdum oblongiore. *Natef* verò apud Auiſenam nomen eſt rotundæ vel coptarij longioris & rotundi ad inſtar dactyli vel Phœnicobalani. Ναπίφ quoque eo ſenſu apud Zoſimum, qui φοινικοπάστιλλον vocat, id eſt paſtillum inſtar palmulæ. Sed hæc hactenus. Nunc perſequamur hiſtoriam palmarum ea Plinio. Sequitur apud illum: *Vtriſque autem prima naſcitur pomi caro, poſtea lignum intus, hoc eſt ſemen eius.* Marem in palmite florere: feminam autem citra florem germinare tantum ſpicæ modo dicerat planè luxata Theophraſti ſententiam. De ſuo eſt quod heîc addit: *Vtriſque autem prima naſcitur pomi caro.* Hoc falſum de maſcula palma nec Theophraſto proditum, cuius hæc verba: διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων καθὸ ὁ μὲν ἄρρην ἄνθος πρῶτον φέρει ἐπὶ τῆς σπάθης, ἡ δὲ θήλεια καρπὸν εὐθὺς μικρόν. Nihil vltra memorat, nec primam vtriſque naſci pomi carnem ait. Quod nec in maſcula verum videtur ea toto. Quippe carnem non facit, vt pote quæ nec βάλανον. Ideo Herodotus ſolas feminas palmarum βαλανηφόρους appellat. Non ergo & mares. Et quamuis Theophraſtua illo capite κάρπιμον ſtatuat tam marem quam feminam, ſequenti tamen capite ſolam feminam καρποφόρον agnoſcit: φαίνεται δὲ ἀμφοῖν ἀπὸ τοῦ ἄρρενος τῆς

A θηλείας βοήθεια γίνεσθαι. θῆλυ γὰρ καλοῦσι τὸ καρποφόρον. De palma & ficu loquitur. Sed hic magis in palma obtinet, cuius fructus non vltra florem procedit aut inutilis eſt. Maior cedrua in duo genera diuiditur: quæ floret fructum non fert Plinio referente, frugifera non floret, ſed fructum ſtatim fert. Hæc fæmina, illa maſcula. Hoc idem & in palmis vſu venit. Mas qui floret, infrugifer. fæmina citra florem producit fructum. Pollux notat fructum maris palmæ vocari ψῆνα, fœminæ βάλανον. lib. I. cap. aII. ὁ δὲ καρπὸς ὁ μὲν τοῦ ἄρρενος ψὴν, ὁ δὲ τῆς θηλείας βάλανος. Herodotus à quo B habet, non hoc dicit, ſed marem palmam in fructu ψῆνας habere, ſicut caprificum. ψῆνες autem culices: ψῆνας γὰρ δὴ φέρουσι ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἄρσενες κατάπερ δὴ οἱ ὄλυνθοι. Ineptum igitur dicere culicem fructum eſſe maris palmæ, quæ in fructu culices gerit. Heſychius: ψῆνες, τὰ σπέρματα τῶν ἀρρένων φοινίκων· *ſemina maſcularum palmarum.* Quid velit neſcio, niſi hoc ſit. Culices qui in caprifici fructu ſunt, ea ſeminibus eius naſcuntur. Græci κεγχραμίδας vocant. Theophraſtus de caprifici culicibua qui ψῆνες dicuntur: γίνονται δὲ ἐκ τῶν κεγχραμίδων. C σημεῖον δὲ λέγουσιν ὅτι ἐπειδὰν ἐκδύωσιν οὐκ ἔνεισιν κεγχραμίδες. vbi ea caprificis exierint culicea, nulla in eis ſemina reperiuntur. Quod ſigni eſt ex illis ſeminibus eos naſci. Hi ψῆνες pariter in palmæ fructu gignuntur. Ergo & ſimilia habet ſemina, quibus iſti edantur. Inde Heſychiua ſemina ipſa pro culicibus qui ea bia oriuntur, accepit. Certe Herodotus eodem prorſus modo curari palmas feminas, vt ficua aſſerit, & culices euolantes è maria palmæ fructibus inire fructus feminæ palmæ, eoſque ad maturitatem perducere, ac ne decidui fiant præſtare, ideo fructum è maſculis in arbore feminæ alligarent. Verba eius ita D legenda ac diſtinguenda ea prima Muſa, quæ vulgo non recte habent. De palmis Babyloniis loquitur: τοὺς καλέουσι Ἕλληνες ἔρσενας πρὸς τὰ ἄλλα, φοινίκων τοὺς ἔρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύων, καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς ὁ τοῦ φοίνικος. Prorſus eamdem rem facit palmam cum ficu, & eodem modo fructum eius matureſcere vult opera culicum, qui è mare palma egreſſi penetrant ſe in fœminæ fructum, præſtantque ne decidat atque vt citius matureſcat. Theophraſtus ὁμοιότητα agnoſcit, non ταὐτότητα. Ficus, quidem benE eficio culicum qui è caprifico exeunt, iuuari affirmat, tom ad maturitatem fructus, tom vt tenaa ſit. In palma vero id perficere ſeaus rationem, & veluti coitum maris cum fœmina. Quod & ipſum tamen ὀλυνθάζειν dicebatur, ob analogian quamdam. ἀλλὰ γὰρ δὴ, inquit, τοῖς μὲν συκαῖς αὕτη βοήθεια. τοῖς δὲ φοίνιξιν ἡ ἀπὸ τῶν ἀρρένων πρὸς τὰς θηλείας. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ ἐπιμένειν ποιοῦντες καὶ ἐκπέττειν ὃ καλοῦσι τινὲς ὀλυνθάζειν. Mas palma fœminæ hoc tribuit, vt fructua eius non labatur, & matureſcat. Ficis vero hoc dant culices è caprifico. idem in vtroque effectus, non ab eadem cauſa. vtrumqua

Digitized by Google

autem vocabant ὀλυνθιάζον ἐκ τῆς ὁμοιότητος. Sed hæc ſimilitudo in effectu non in cauſa. Nulli ergo ψῆνες in mare palma vt in ea caprifico. Nec culices fructum feminæ palmæ pertundunt & aperiunt inſinuandi ſe gratia. In palmis quomodo id fieret explicat Theophraſtus. Abſciſſo palmite ex maſcula dum in flore eſt, florem ac lanuginem, cum puluere ipſo concutiunt aduerſus fœminæ fructum, & cum veluti inſpergunt. Quo facto non decidit fructus ac mareſcit: ὅταν ἀνθῇ τὸ ἄρρεν, ἀποτεμόντες τὴν σπάθην ἐφ' ἧς τὸ ἄνθος, εὐθὺς ὥσπερ ἔχει τόν τε χνοῦν καὶ τὸ ἄνθος καὶ τὸν κονιορτὸν κατασείουσι κατὰ τοῦ καρποῦ τῆς θηλείας. Quæ Plinius ita reddit: *Adeoque eſt veneris intellectus, vt coitus etiam excogitatus ſit ab homine ex maribus flore ac lanugine, interim vero tantum puluere inſperſo feminis.* Non id tradit eo loco Theophraſtus, interdum ſolum puluerem inſpergi. Hoc ſane μίξιν ibidem vocat. Non defuere tamen qui caprificos mares eſſe crediderint, & ficus feminas, & ficus à caprificis ſexus quoque ratione haud ſecus quàm palmas, ad fructum perficiendum ac retinendum iuuari. Heſychius: ἐρινάδες, ὄλυνθοι ἢ συκαῖ ἄρρενες. idem: ἐρινὸς θεός, ἢ σῦκον ἄρρεν Quod etiam indicare non obſcurè videtur Theophraſtus de ficu & palma loquens: φαίνεται δὲ ἀμφοῖν ἀπὸ τοῦ ἄρρενος ταῖς θηλείαις βοήθειαν γίνεσθαι. θῆλυ γὰρ γίνεται τὸ καρποφόρον. ἀλλ' ἡ μὲν οἷον μίξις, ἡ δὲ κατ' ἄλλον τρόπον. In palmis mare & femina veluti coitus fit. in caprifico & ficu alio modo idem curatur. Quemadmodum autem Herodotus ψῆνας in palma maſcula vocat, qui flores ſunt, ita è contra quidem Caprifici ψῆνας qui culices ſunt, flores eſſe voluerunt. Heſychius: ψῆνες δὲ εἰσὶ τὰ ἄνθη τῶν ἐρινῶν. γίνονται δὲ ἐπὶ τῶν φοινίκων ἐρινοί. fructus palmæ maſculæ qui nunquam matureſcunt videntur etiam quidam ἐρινοὺς appellaſſe à ſimilitudine, & quod idem facerent, ad maturandum feminæ fructum, vt ἐρινοὶ caprificorum in ficis feminis. Plinius: *Caprificus vocatur è ſilueſtri genere ficus nunquam matureſcens, ſed quod ipſa non habet alij tribuens. Quoniam eſt naturalis cauſarum tranſitus atque vis, vt è putreſcentibus gignatur aliquid, ergo culices parit.* Ita legendum ex veſtigiis veteris Codicis. Theophraſtus: ὥσπερ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων σηπομένων, καὶ ἐν τούτοις ζωογονεῖ ἡ φύσις. Ad verbum hæc Græca conuertit. Sequitur: *Hi fraudati alimento in matre, putri eius tabe, ad cognatam euolant.* Sic quoque legendum ex optimo exemplari, in quo eſt: *ad cognatæ volant.* alimento fraudati in matre, quoniam tota intus tabe putrefacta eſt. Græce Theophraſti: οὐκ ἔχοντες δὲ τροφὴν, ζητοῦντες τὴν οἰκείαν, φέρονται πρὸς τὸ ὅμοιον. Plinius mox: *morſuque ficorum crebro, hoc eſt auidiore paſtu aperientes ora eorum, vſque ita penetrantes intus ſolem primo ſecum inducunt, cerealeſque auras immittunt, foribus adapertis.* De ſole nihil Theophraſtus, ſed de aëre tantum. Quid ſint cereales auræ neſcio. Græca ſic habet: διεξελθόντες δὲ τοῦ μέσου τὴν ὑγρότητα ἐκβόσκονται τὴν πλείω καὶ τῷ ἔξωθεν δίοδον διδόασι, καὶ τὸ ὅλον εὐπνούστερα ποιοῦσι. Libri omnes meliores legunt, *cereales.* puto ſcribi

A oportere: *aerialeſque auras immittunt.* vel certè: *aeraleſque auras.* idque certum. *Aeralis*, vt *ſideralis* apud eumdem Plinium, *ſideralis ſcientia*. Aliud enim *ſidereus*. Sic *temporalis*. per *aerales auras* aerem ſimpliciter intellexit. Non probo etiam qui corrigunt, *aperientes coria eorum*, Libri omnes *ora*. Theophraſtus κορυφὰς alio loco dixit: ἐκ γὰρ τῶν ὀλυνθῶν κρεμαννυμένων ψῆνες ἐκδυόμενοι κατεσθίουσι καὶ τετραίνουσι τὰς κορυφάς. Sed ibi ſcribendum aio τετραίνουσι, id eſt pertundunt à τετρῶ quod eſt κατὰ τοῦ τετραίνω, vt φορῶ φοραίνω, πετρῶ πεπταίνω, τετρῶ, τιτραίνω, & τετραίνω, & ſimilia. Inde ψηνίζεσθαι de his qui muliebria patitur, quos pereidi Romani dicunt,

B Οὐδεὶς κομήτης ὅστις οὐ ψηνίζεται.

Metaphora à culicibus caprificorum qui ficus pertundunt, & ineunt. Neſcio quare Turnebo placuerit vetere *caprificari.* Cui *culices rotundos* in verſibus Adriani de Floro perperam de his ψῆνες accipit quum ſint culices tabernarum, vt alibi docuimus. Plinius eodem capite de caprificatione: *Hoc quoque præſtat ne decidant abſumpto humore tenero, & cum quadam fragilitate ponderoſo.* Innuit his verbis ficis ea de cauſa fructum labi ac fluere, quod nimio humore ponderoſus ſit. Ex verbis Theophraſti male acceptis eam hauſit mentem.

C Philoſophus lib. II. de cauſis cap. XI. Agit de arboribus quæ fructus amittunt ante maturitatem. In hoc cenſu refert ficum, palmam, amygdalam, malum, pyrum, & diuerſas omnibus aſſignat cauſas. Ficum id pati propter humorem intus conceptum, & ſpiritus cuiuſdam. Aliis id accidere, propter nimiam fructus molem pondusque fragili pediculo appenſum, vt malo & Syro. Verba ipſa ſic concepta: καὶ ἔξω τὴν ἀπόπτωσιν. ὑγρότητος ἴσως καὶ πνεύματος ὥσπερ συκῇ, τὰ δὲ τῷ τὴν προσθήκην ἔχειν ἀσθενῆ, τοῖς δ' ὄγκοις μείζους, ὥσπερ μηλέα καὶ

D ἄπιος. Plinius non conſideratis his quæ adiecta ſunt, ὥσπερ μηλέα καὶ ἄπιος, quæ præcedant ad ficum tranſtulit, quaſi propter humorem tenerum & cum quadam fragilitate ponderoſum fructus deciduos habeat. At illud de pondere, & fragilitate pediculi amygdalæ mali & pyri proprium facit Theophraſtus. Sed talis vbique Plinius. Vnum adhuc addam de Palmis Plinij locum quem interpretes perperam ſollicitant: *Cetero non ſine maribus gignere feminas ſponte edito nemora confirmant: circaque ſingulos plures nutare in eum pronas blandioribus comis. illum erectis hiſpidum, afflatu viſuque ipſo, & puluere etiam reliquas maritare.* Corri-

E gunt in his poſtremis verbis: *& puluere etiam illis maritari.* Poterunt melius abſtinere. Mens eſt Plinij, vnum marem inter plures feminas ſtantem, propiores quidem pæne ipſo tactu maritare, quæ pronæ in eum nutant atque incūbunt blandioribus comis, reliquas vero longius ſcilicet remotas, afflatu viſuque & ipſo etiam puluere quem ventus indidem in eas defert, ſibi maritas facere. Rectius etiam legeris ex optimo Codice: *Cetero ſine maribus non gignere feminas.* Quas autem Plinius narrat blandioribus comis in marem pronas nutare,

eæ ſunt quæ in vnam partem comas habeot totas inclinaras, quas Diodorus eleganter faci comparat euentilatæ, & flatu percuſſæ, cuius in vnam partem tora flamma conuertitur: τὰ δ' ὑφ' ἓν μέρος ἔχοντα κεκλιμένας τὰς ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόμας, σχηματισμὸν ἀποτελεῖ λαμπάδος ἀπαιθυσσομένης. Vbi doctos interpres vertit: *ardentis formam lampadis oſtentant.* Arqui ſi lampas ſponre ſua ardere ſinatur, in rectum ſurgentem mittet flammam, nec inſtar efficiet palmæ comas ſuas in alrerum latus nurabundas inclinaotis. λαμπὰς ἀπαιθυσσομένη fax eſt ſiue lampas, quam ventus percellit, aut flarus hominis euentilat, ita vt flammam eius in alreram parrem compulſet. Heſychius: αἰθυσσομένη, ῥιπιζομένη. Αἰθύσσει, διασείει. Σοφοκλῆς Σίνων. Motu ipſo venrilabantur faces vt magis ardereot, & iotermortuæ exciraren-tur. Poeta:

—— vtque ſolent mota face creſcere flammæ,
Quas videas nullo concutiente mori.

Hoc propria αἰθύσσειν & ἀπαιθύσσειν λάμπαδα. Hinc illæ loquutiones crebræ apud poetas, *quatere facem, quaſſare lampada*, quoniam moueri ſubinde & concuti debet, ne extinguarur. Quo motu ad euentilandam facem facto neceſſe eſt, modo io hanc, modo in illam partem flamma flatu pulſu procumbat. Talis forma illius palmæ. Atque hæc hactenus. Poreram hac eadem rumultuaria opera, & alia noonulla congerere quæ in illo capite reſtant animaduerſione digna, ſed omoia heïc perſequi & puluiſculum ipſum corradere noo fert aoimus, nec ſi eſſet, rempus id patirur & libri iam nimia moles. Infinita adhuc ſuperſunt in Plinio caſtiganda, emendanda & illuſtranda, quæ labor alius exhaurier OBSERVATIONVM PLINIANARVM, ſi Deus viram dederit, aliquando edendarum. In his aurem confuſis & indigeſtis EXERCITATIONIBVS, ea rantum placuit arripere excurienda, quæ inter eundum obuia facta dum Solinum ſequimur, in conſpectum ſeſe nobis, ac pæne in manum dederunt, aut quæ ſalrem non magno diuerticulo commodè ex deuiis locis peti poſſe viſa ſunt. Sed quoniam longius ire negar ille quo duce vſi ſumus, in illo vaſto Pliniani operis pelago enauigando, vbi curſum terminauit, ibi & nos portum capere ac longæ finem nauigarionis inuenire oportet.

Τῷ Θεῷ δόξα.

Digitized by Google

ADDENDA
SVPERIORIBVS
EXERCITATIONIBVS,
ET SVIS LOCIS INSERENDA.

PAGINA 10. a. verſu 32. inædificare. *Adde :* Alias *ſacellum* Latinis etiam pro loco ſacro, & clauſo qoi tectum non habet, quod propriè *conſeptum*. Græci etiam σηκὸν dicunt eodem ſenſu. De quo nos infrà.

Pag. 11. b. verſu 54. *Adde : Sacrificum* ſane & *Sacrificulum* pro eo qui ſacra facit, & immolat Latinè dici non dubitem, ſed eam ſignificationem hic locus non recipit.

Pag 30. a. verſ. 9. συμφυεῖς. *Adde :* Notabis autem in ſuperius allatis Plinij verbis *partum* poni pro Embryo quod eſt in vtero : *capillum germinante partu*. Mira ſanè loqoutio : *partus*, pro fœtu qui nondum eſt editus. Ita etiam loquutos Vitruuius lib. II. cap. IX. Sic enim ibi legunt omnes vetuſtiſſimi libri : *vti etiam corpora muliebria cum conceperint ad fœtus à partu non iudicantur integra.* vbi manifeſto *partum* vſurpauit ἀντὶ τῆ κυήματος : *fœtum* autem dixit de puerperio. Hinc *fœta* quæ peperit Latinè etiam dicitor.

Pag. 32. v. verſ. 21. *hoſtus*, χωτός. *Adde: hoſtus*, æquus, *hoſtio*, exæquo : *hoſtus*, iniquus. Sic *obædus*, *obædio*, & *inobædus* qui non obœdit. Arnobius lib. VII. *Apud quem cauſa tanti fuerat motus & inobæda ceſſatio.* Ita eo loco ſcribit vetuſtiſſimus codex Regiæ Bibliothecæ. Sic apud eundem, *inimica ceſſatio.*

Pag. 38. verſ. 43. φύματα in corpore. *Adde :* alij ἐκβολὰς vocant, vt auctores Veterinarij Græci moltis locis.

Pag. 41. b. verſ. 32. poſt illa Pan Deos Arcadiæ, *adde :* Ne tamen illi coniectoræ ſatis fidem facit, quod ἄγημα nō ſingolare aliquod animal ſignificat, ſed gregem vel ποίμνας. Quidam libri eo loco legunt, *Panos agaſema.* An legendum, ἄγασμα ? Ad ſolom nomen Dalphnidis videtur alluſiſſe, qui Pani fuit io deliciis & amoribus. Legi etiam poſſet, Πανὸς ἄγαλμα. Vt poer delicatus in Epigrammate, ἄγαλμα πόθων.

Pag. 55. a. verſ. 43. *maris afflatu. Adde:* Idem Plinius alio loco de vitibos : *maris afflatu paucas coquente amphoras.*

Pag. 56. b. verſ. 42. quod mauult po-
A teſt. *Adde :* Sanè hæc Capri Grammatici ſententia eſt, de verbis dubiis, qui *ſtrigam* interpretator locum in Turma, *vbi equi deſtringuntur.* Ita legendum. *Deſtringi* autem equi dicontur, qui ſtrigile fricantur, vt & homines in balneis ſtrigilibus deſtringebantur olim Horatius:

—— *curuo deſtringere ferro.*

Pag. 59. b. verſ. 1. *Dele* perperam, atqoe adde : Hoc ſenſu poſſet retineri vulgata apud Strabonem lectio, Αργυρία. Nam ab Αργὼ τῆς Αργῶος, Αργωία. Vt Σαρδὼ Σαρδῶος, Σαρδωία. Et Γοργὼ, Γοργόνος Γοργωνία, & ſimi-
B lia.

Pag 60. b. v. 13. miſcunt. *Adde :* Nomen Carmentæ prorſus etiam Græcum Æolicum Χαρμίθα, vel Χαρμίθη, vnde Latinom priſcum, *Charmenta*. Græca ſunt nomina propria, Χαρίνης, Χάρμας & Χάρμις, & fœmininum Χαρμίθα.

Pag. 72. b. verſ. 59. ἄγριον ἀσπάραγον. *Adde :* Legi etiam poſſet in verbis Soſipatri νέον ὄρμενον. Alij vocant πρῶτον ὄρμενον, nouellum ſcilicet cauliculum braſſicæ qui primus erumpit. Suidas : καὶ ἁπλῶς τὸ τῶν λαχάνων ὄρμενα πρῶτα ἀσπαράγους καλοῦσι. Propriè tamen
C Attici Braſſicæ primum cauliculum, hoc eſt τὸ κύημα, vocatunt ὄρμενον, quem & ἀπὸ κράμβης ἀσπάραγον dixere. Et vnica voce quidam κραμβοασπάραγον. Gloſſæ : *cuma*, ἀσπάραγος, κραμβοασπάραγος. Ita ſcribendum. Alij ſuot Aſparagi proprio ac ſoo nomine ſic vocati, qui in ἑλείους & πετραίους & κηπευτοὺς diſtinguotor. De quibus nos alibi. Plinius hos Aſparagos confudit cum cymis, ſiue braſſicæ aſparagis, vt dicam alio loco.

Pag. 80. a. verſ. 43. nos alibi. *Adde:* Videtur tamen Seruius, aut quiſquis au-
D ctor illius commenti extitit, *Erythraam cretam*, pro Eretria accepiſſe. Nulla quippe Erythrææ cretæ apud veteres mentio, ſed Eretriæ. Ἐρετριάδα γῆν vocat Dioſcorides. Herodotus σημαντρίδα γῆν appellat, qua Epiſtolæ & res aliæ ſignabantur. Erythræam terram ad honc vſum adhibitam nemo auctor dixit. Verum de his alibi.

Pag. 87. b. verſ. 29. nomen eis datum. *Adde :* Iuuenalis quoque in hac voce corrigendus lib. III. Sat. VIII.

——*primum aliquid da*

Quod poſſim titulis incedere præter honores.

Aliquid da quod tuum ſit. Nam quæ tua maiores præclarè geſſernnt, tibi adſcribi noo debent. Male editum eſt, *primum aliquid da.* Horatius:

——*turdus*

Siue aliquid priuum dabitur tibi, deuolet illuc.

Pag. 89. a. verſ. 35. *Tolle verba illa*, ne id quidem ſcio qnid ſit lini medulla, *ac repone:* Lini medullæ mentio quidem apud Plinium lib. XIX. capite de lino. Sed ſtoppæ non medullæ vſus ad lucernarum lumina, vt ex eodem Plinio liquet. Præterea non video quam recta poſſit inſtitui comparatio ſuccini, accenſi, cum lini medulla ardente. Quare ſcribendum auguror.

Pag. 90. a. verſ. 40. forma qua aranei. *Adde:* Notandus porro in illis Plinij verbis iocularis error qui putauit rotunda grana illa, quæ vulgo etiam hodie tornantur ex corallio, baccas eſſe fruticis ipſius, ita naſcentes. Tale quid apud auctores qui de Corallio ſcripſerunt, nuſquam reperitur. Commentum igitur Plinij eſt, vt alia infinita eadem moneta percuſſa:

Pag. 93. b. v. 63. *Samios pro Iunone. Adde:* Nos tamen infrà probamus Solinum ſcripſiſſe: *cum puteos excisſaſſent.* Id eſt, excidiſſent. Quod Græci ἐκκάπτειν ὀρύξαι, & ἐκκοπὴν φρέατος dicunt. de puteo qui eacauatur.

Pag. 101. a. verſ. 40. minus erraucrit. *Adde:* Ex genere porro ſolipugarum ſiue Phalangiorum *Tarentulam* eſſe conſtat, Apuleiæ peculiarem, quæ ex terræ cauernis obrepens per improuiſum in ſummo æſtu meſſoribus perniciem creat. Vnde & *Solipuga* vocari poteſt, quod in ſole pungat vehementius. Hinc etiam falſi Plinius conuincitur, qui *Phalangium* & alia generis huius venenata animalia Italiæ ignota aſſerit.

Pag. eadem verſ. 54. Σαρδονία νῆσος. Sic Γοργονία λίθος ἀ Γοργοῦς, & Ἀργονία Ἥρα, *Iuno Argoa*, ab Ἀργοῦς. Vide quæ ſupra notauimus.

Pag. 102. a. verſ. 6. μελίφυλλον. *Adde:* Non tamen illi auctori Gloſſarum credendum, quem rei Herbariæ imperitiſſimum fuiſſe conſtat. Solo oomiois ſono perſuaſus *Amellum* putauit eſſe Græcorum μελίφυλλον, qnaſi à *melle* oominatum eſſet, vt hoc Græcum ἀπὸ τῆς μέλιτος. Diuerſæ plaoe berbæ *Meliſphyllum* & *Amellum.* Placet doctiſſimis Herbariis Amellum eſſe ἀστέρα Ἀττικὸν, ſed illi viderint. Ne Apiaſtri quidem ſiue Meliſſophylli ſpecies quas producunt, ſatis conueninnt cum Dioſcoridis & veterum μελισσοφύλλῳ, quod eſſe marrubio ſimile dicunt cauliculis & foliis.

Pag. 102. b. verſ. 53. Hyginus accepit. *Adde:* Columella etiam Meliſſopbyllum ab Apiaſtro ſeparat, & ſimiliter errat.

Pag. 104. a. verſ. 32. *& ſolidandis oſſibus. Adde:* Græci κολλᾶν dicunt. Vnde ὀστεόκολλος herba quæ aliis σύμφυτος à virtute oſſium ſolidandorum qua prædita eſt, & vulnerum conglutioandorum. Πάντω eodem ſenſu hanc herbam Græci recentiores indigetarunt, quam Latini vocant, *conſolidam* ab eodem effectu. Neophytus: Σύμφυτον, οἱ δὲ πάντω καλοῦσι. Herbam ὀστεόκολλον Latinè liceat *oſſipagiuam* dicere. Vaſa quoque fracta & rectoria *ſolidari* dicta Latinis quæ ferruminantur. Quod verbum hodieqne hac ſificatione vſurpamus. Sed de hisinfrà

Pag 121. b. verſ. 64. apud Theophraſtum. *Adde:* Profecto ὄρθιος vox & πλαγία rectè opponuntur. Recta illa vox & ſimplex, & qualis naturaliter pronuntiarur: Hæc ficta & falſa, vt in cantionibus inflecti ſolet Ita Cicero falſas voculas à certis & ſeueris diſtinguit lib. III. de Oratore: *Quanto molliores ſunt, & delicatiores in cantu flexiones & falſa vocula, quam certæ ac ſeueræ? Quibus tamen non modo auſteri, ſed ſi ſæpius fiunt, multitudo ipſa reclamat.* Theophraſtum hæc planè interpretantur. Voces ceriæ & ſeueræ, αἱ ὄρθιαι falſæ & infleæ, αἱ πλάγιαι καὶ πλάνον ἔχουσαι.

Pag. 122. a. v. 27. *acceſſeruntque & Lemniſci. Adde:* Tertullianus etiam tribuit lemniſcos triumphalibus ex auro, in libro de Corona Militis: *Triumphi laurea folys ſtruitur, hinc aduerbis lemniſcis inauratur lamnulis, vnguentis delibuitur, à lacrimis coniugum & matrum*, quem locum ſic vulgo corruptiſſimum, ex parte olim emendauimus legendo: *vnguentis delibuitur, an lacrimis coniugum & matrum.* Reliqua non potuimus abſque meliore codice quo tum carebamus. Poſtea ex vetuſtiſſimo Agobardi exemplari ita corrigendum totum, ante biennium vidimus, insigni ac certa coniectura: *Triumphi laurea folys ſtruitur, an cadaueribus? Lemniſcis ornatur, an buſtis? vnguentis delibuitur, an lacrimis coniugum, & matrum, fortaſſe & quorumdam Chriſtianorum.* Scribitur in membranis Agobardi: *foly ..... cadaueribus lemnis ornatur an buſtis.* Certè Triumphalis laurea qnodammodo ex genere agonalium fuit coronarum, quarum proprij lemniſci. Poëticæ quoque laureæ agonales. Auſonius:

Et quæ iamdudum tibi palma poetica pollet
Lemniſco ornata eſt, quo mea palma caret

Lemniſci igitur ornamenta coronarum agonalium faſciæ nempe ſiue tæniæ coloriæ ex his dependentes. De quibus alibi diximus. Idem Plinius *ludicras* & agonales coronas, ludicro, id eſt agone quæſitas dixit ibidem.

Pag. 129. b. verſ. 15. πύλαι. *Adde:* Galenus io Lexico Hippocratis interpretatur, καθ' ὃ σχίζονται οἱ λοβοὶ τοῦ ἥπατος. Hoc eſt *fiſſum.* Græci σχίζα in iecore dixerunt. Galenus: Θρὶξ ὀνομάζεται μὲν καὶ ἐπὶ τοῦ ἥπατος. γέγραπται ἐν πλείστοις μὲν θρὶξ, δηλοῖ δὲ τὸ μέρος τοῦ ἥπατος καθ' ὃ αὐτὸ διῄρηται σχιζομένου οἱ λοβοί. At πύλας in iecore alij vocarunt venarum diſcurſus ac vias, quas diligenter inſpiciebant aruſpices.

Pag. 146. a. verſ. 50. heic intelligendum. *Adde:* Ceterum ætas illa Latinitatis *continentiam* dixit, cuiuſlibet rei capacitatem

& ambitum complexumque. Græci περιοχὰς vocant. Æthici coſmographia in Editis: *Hanc quadripartitam totius terræ continentiam hi qui dimenſi ſunt maiores noſtri tripartitam reputari definierunt.* Hinc apud Iulium Oratorem in Coſmographia manuſcripta, *continentia Oceani*, pro ambitu Oceani, & complexu. *Orientalis Oceani continentia explicit, incipit continentia Oceani Occidentalis.* Atque ita paſſim *Continentiam* heîc Solinus eodem ſenſu vſurpauit.

Pag. 173. b. verſ. 23. ibi ſcribendum. *Adde*: Poſſet etiam legi, *ſponſis improbo.* Et in Plinij verbis ſupra: *appellato ſolo è ſponſu.* Nam *ſponſus* & *ſponſum* dicitur. verſ. 32, Lege: *in denſitatem parietum.*

Pag. ead. verſ. 61. plantare ſe. *Adde*: Magis tamen probarem legi: *vulgoque dotem filiæ plantari à ſe aiebant.*

Pag. 176. a. verſ. 39. indiſcreta habere. *Adde* Heſychius Aſphodelon dictam etiam ἄλιμον notat à fame ſedanda. Σφόδιλος, ὁ ἄλιμος Plinius eam vocem confudit cum ἁλίμῳ, quod eſt ſalſum olus. Et *Halimum* à quibuſdam appellatum Aſphodelum inde ſcripſit, & more ſuo hallucinatus eſt. Videndum igitur an de Aſphodelo capiandus ſit hic Solini locus, qui Alimon facit peculiarem Cretæ plantam. Sed de Alimo & Halimo nos infrà. Halimum hoc eſt τὸ ἅλιμον quod ſignificat ſalſum olus hodie in Creta plurimum reperiri aiunt & vocari vulgariter, *Halimatia.* Quod ad Glycyrrhizan attinet, Neoterici duo eius genera ſtatuunt, alterum quod fructum fert pilularum platani magnitudine, ſed aſperiorem atque hirſutum, ex plurimis ſiliquis ſiue valuulis lentium modo puſillis conſtantem. Hanc volunt eſſe Dioſcoridis γλυκυῤῥίζαν. Alterum ſiliquis oblongis, non aſperis nec hirſutis, nec conglobatis, ſed quæ ſingulæ ſuis adhæreſcant pediculis. Hanc vulgarem eſſe Glycyrrhizam. Profectò ſi vera illi tradunt, & ſi rectè mentem Dioſcoridis interpretantur, vtrumque ille genus confuderit oportet. Sic enim ſcribit vt etiam legitur in antiquiſſimo codice: καρπὸς δὲ πλατάνου σφαιρίων μέγεθος, τραχύτερος λοβοὺς ἔχων ὡς φακοῦ, πυῤῥούς, μακρούς. Hæc vltima verba deſignant ſecundum genus Glycyrrhizæ: ſiliquis lenticulæ, rufis, longis. Fruſtra enim ſunt qui legere poſtulant μικρούς, contrà omnium librorum fidem. At priora illa verba alteram ſpeciem conſtituunt: καρπὸς δὲ πλατάνου σφαιρίων μέγεθος. Hæc ſola autem Plinius tranſtulit: *flore hyacinthi, fructu pilularum platani magnitudine.* Atqui vnum tantum genus agnoſcit Dioſcorides, cui non poſſe competere videntur illa duo ex recentiorum deſcriptione ſiliquæ oblongæ ſiliquis lenticulæ ſimiles, & fructus magnitudine pilularum platani. Ceterum pilulas illas Glycyrrhizæ ex multis echinatis folliculis conſtantes vix mihi poſſum perſuadere καρποῦ nomine à Dioſcoride intellectas. Semi-

A na ipſa nuda ſemper ille καρποὺς vocat non ſiliquas aut ſolliculos quibus ſemen continetur. Hinc καρπὸς ἔλλοβος apud Theophraſtum ſemen ſiliquis incluſum qui & ipſe paſſim καρπὸν vocat ſemen merum ac nudum cuiuſcunque plantæ. Non poteſt tamen ſemen Glycyrrhizæ hoc ſenſu acceptum magnitudine pilularum platani eſſe. Aliter igitur exponendum. Nihil ſanè aliud video quod dici poſſit, niſi Dioſcoridem dicamus vtrumque genus confudiſſe. Ex aliquo auctore ſumpſit

B illa de altera ſpacie, καρπὸς δὲ σφαιρίων πλατάνου μέγεθος. Quæ & Plinius indidem hauſit. Quum alterum porro genus vidiſſet αὐτοπτικῶς Dioſcorides, & vnam tantum eſſe γλυκυῤῥίζης ſpeciem putaret, priorum deſcriptioni hæc adiexuit, λοβοὺς ἔχων ὡς φακοῦ πυῤῥούς, μακρούς. Sanè antiquus Herbarius in codice Dioſcoridis ſummæ vetuſtatis ſecundum genus Glycyrrhizæ delineandum curauit cum longis ſiliquis rubris.

Pag. 185. a. verſ. 39. *expirauit.* Agellius lib. VII. cap. VIII. in ſimili hiſtoria ex Ap-

C pione: *Poſtea*, inquit, *idem ille puer delfino amœnus morbo affectus obijt ſuum diem. At ille amans vbi ſæpe ad littus ſolitum adnauit, & puer qui in primo vado aduentum eius opperiri conſuerat, nuſquam fuit, deſiderio tabuit, exanimatuſque eſt.* Quæ planè confirmant legi heîc debere, *deſiderio ac mœrore Delphin interiit.* Sed in illis verbis Agellij ſemper hæc mihi ſuſpecta fuere: *ille puer delphino amœnus.* pro quibus in optimo codice ſcriptum repperi planis & expreſſis litteris: *ille puer delphineromenus.* Græcam vocem retinuit Agellius ex Græco

D ſcriptore, quod eleganter facta eſſet, Δελφινερώμενος. Id eſt, delphini puer delicatus, Δελφῖνος ἐρώμενος. Quod non vidiſſe miror qui vitam ſuam meliorem conſecerunt in Agellio emendando.

Pag. 186 b. verſ. vltimo. Inde noſtrum *bieure.* *Adde*: Vetus interpres Iuuenalis ad Sat. XII. *Caſtorem bebrum dicit.* Idem ad Sat. II. *Bebriaci campi* legit, & Pontici interpretatur, à Bebris qui ſunt Pontici fibri ſiue Caſtores: *Alias Bebriaci, id eſt, Pontici, vndè pelles Bebrinæ. Galba enim Ponticus fuit.* Ridiculè. Sed *bebrinæ pelles* à Bebro qui eſt fiber. De eodem intelligendum Epigram-

E ma Claudiani, quod & ſic legendum:

Nominis vmbra manet veteris, nam dicere Bebrum,
Si Caſtor niteat, caſtoreum nequeo.

In voce *Bebrus* nominis veteris manet vmbra, quod fuit *fiber.* De Bitto veſte non poſſe accipi palam eſt. Vulgatum quippe & omnibus notum de veſte *Birri* vocabulum. At *Bebrum* pro caſtore non adeo prottitæ fuiſſe notitiæ ibidem indicat:

Sex emptus ſolidis, quid ſit iam ſcire poteſtis,
Si mihi nulla fides credite vel pretio

Pag. 194. a. v. 33. ἄως & ἄωτ. *Adde*: Rectius tamen ἄβιε. In Græcis legi, & in Plinianis *Aba* nos infra docebimus.

Pag. 195. a. verſ. 26. Demoneſus. *Adde*: Heſychius duas inſulas hoc nomine agnoſcit iuxta Byzantium, quarum altera *Chalcitis*, altera, *Pityuſa* dicebatur propria appellatione: Δημονήσιος χάλκος. δύο εἰσὶ πρὸς τῷ Βυζαντίῳ νῆσοι. κοινῇ δὲ Δημονήσοι λεγόμεναι, ἰδίᾳ δὲ ὀνομάζονται, ἡ μὲν γὰρ Χαλκῖτις, ἡ δὲ Πιτυοῦσα.

Pag. 198. b. v. 33. infecta. *Adde*: vel certe felle taurino tincta quod auri colorem imitator, de quibus infra.

Pag. 199. a. verſ. 14. oxyphœniceum & ſimilia. *Adde*. Hinc corrigendus Nicandri verſus apud Athenæum lib. xv. ex Georgicis de Lychnide flore:

Σκιόωσι τ' ὀξεία χροιῇ λυχνὶς οὐδὲ θρυαλλίς.

perperam emendant docti, σκιῇ καὶ πορφυρίῃ. Quod nimis longe eſt. Vulgo editur: σκιόωσι ὀξεία. Sic de Anemone idem ita ſcripſit paulo poſt:

Αὐτίκα δ' οἰνάδας αἱματοέσσας ἀποβάλλουσα
Τηλόθεν ὀξυτίρησιν ἀφαυλισμέναι χροιῇσι.

Pag. 202. b. verſ. 52. Turkeſix noſtra. *Adde*: Pollux lib. iv. cap. xviii. ἀερίνην ἐσθῆτα vocat quæ coloris eſt aërini: ἡ δὲ χιτωνίσκος ἐσθὴς κρομυκῶν, ἡ μὲν τῷ χρώματι μηλίνη, ἡ ἀερίνη, πελὼ ἱερωμένων: aut lutea eſt, aut aërina. Hac terminatione gaudent pleraque colorum nomina Sic & γαλάκτινον apud Damocratem de Iberide, coloris lactei:

——— ἄνθος τῇ χροιᾷ γαλάκτινον.

Fruſtra igitur ſunt qui pertendunt aëris colorem nullum eſſe proprium. Aër in hac ſignificatione qua *color aërinus* dicitur, pro cœlo accipitur.

Pag. 219 a. v. 3. *Acrones* Vegetius. *Adde*: Græci quoque Artis Veterinariæ auctores ἄκρωτας, & ἀκρωτάζειν eo ſenſu ſæpe vocant. Vt Theomneſtus cap. dxxxxvii. περὶ πνευμονίας οἱ δὲ μὴ πλείους ἐπὶ γάλακτος. ἄκρωτα χοίρειον πίνουσιν κατασταθέντος. Et Emeritus cap. dlxiv. χοίρειον ἀκρωτάζειν. Mentio etiam apud Apſyrtum πρόβειον ἀκρωτάζειν.

Pag. ead. v 48 ex bromo fit. *Adde*: Apud Auctores Veterinariæ rei Græcos ſæpe mentio occurrit βρόμου, hoc eſt auenæ quæ præbetur equis aut in pabulo aut in potu, præcipuè ægrotantibus.

Pag. 224. b. verſ. 40. *ſile ſed*. *Adde*: Poteſt etiam legi: *conteximus & de ſili*. *Eſt hoc & vulgaris notitia*. Sane Romani *Sili* etiam vocarunt Græcorum σέσελι. Vnde & *ſilatum* veteres dicebant ientaculum, *quia vinum ſili conditum ieiuni abſorbebant*. Quod de Seſeli intelligendum. In Pliniano Indice *Sile* ſcribitur: *Gingidion*. *Siſere* xi. *Sile* xii. Græcis quoque antiquis, vt Hippocrati σίλι & σέσελι. Inde Σίλι Κύπριον Herodoto, quod aliis Σέσελι Κύπριον. De quo infra.

Pag. 225. b. verſ. 39. hoc eſt θύμου. *Adde*: Neoterici quidam Herbarij *Thamnum* vel *Tamnum* voluut eſſe vitem nigram, quæ & βρυωνία & ἄμπελος μέλαινα. Hodie *Tamaro* ab A Hetruſcis aiunt vocari corrupto vocabulo à *Tamnum*, quaſi *Tamnari*. Eam ipſam eſſe quæ vulgo Latinis dicebatur *vua Taminia*. Vix probant. Primum *Thamnus* cum aſpiratione ſcribitur: *Taminia* vua abſque adſpiratione. Prætereà *Thamniam* dixiſſent, non *Taminiam*. Nec enim *Tamnum* eam viticulam appellarunt, ſed *Thamnum*. Poſtremo loquendi vſus, qui ſummus eſt rerum magiſter, aliud omnino genus intellexit *vua Taminia* nomine quam vitem nigram. Plinius lib. xxiii. cap. 1. notat ſtaphida agriam
B Græcorum ſiue herbam pedicularium nomine vuæ Taminiæ quibuſdam veniſſe: *Aſtaphis Agria ſiue ſtaphis, quam vuam Taminiam aliqui vocant falſò*. Ibidem rationem addit cur non eſſe videatur. Inter alia quæ diſſimilia ſunt ſtaphidis agriæ folliculos ſiue acinos maturos nigreſcere dicit, *cum taminia*, inquit, *rubentes norimus acinos, ſciamuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in apricis*. Idem paulo poſt eodem capite putat, quam vulgus Latinum *vuam Taminiam* vocaret, eam eſſe quæ Græcis ἄμπελος ἀγρία. Eam forte rubentes vuas cocci modo. Sane Grammatici veteres *Taminiam* dictam volunt quod tam rubra ſit
C quam minium: & ſilueſtrem vuam interpretantur, hoc eſt ἀγρίαν ἄμπελον. Feſtus: *Taminia vua ſilueſtris generis videtur Verrio dicta, quod tam rubra ſit quam minium*. Ita legendum. Ridiculum quidem Etymum, ſed ex eo conſtat cuius ſit coloris vua Tamnia. Certè ἄμπελος ἀγρία teſte Dioſcoride fructum etiam producit, βοτρυδίοις μικροῖς ὅμοιον πεπαινόμενον ἐρυθρόν. Atqui vitis etiam albæ ſimiliter rubentes fert acinos, & illa quam Etruſci vocant *Tamaro*. Scribonius Largus cap. lxxxv. *vua Taminia ruberrima & in vepribus naſcitur, ad impetigines*. Male editum eſt: *Aminea*. Longe quippe differt *Aminea vitis* à Taminia vua.
D Nec ſatis ſanus videtur fuiſſe vir Magnus quum ad illum Feſti locum de Taminia vua notaret Verrium vel Feſtum legiſſe in verſu Virgilij:

Sunt & Taminiæ vites, firmiſſima vina.

Notum eſt alias eſſe Aminæas vites, quæ vinum ferunt, nec quicquam habere commune cum vua Taminia ſilueſtris viticulæ. Vetuſtiſſimi libri apud Plinium *Aminaas* ſcribunt huiuſmodi vites. Alij contra *Ammineas*, vt Auſonius:

E ——— *Chium miſcet & Ammineum*.

Sed de his alibi. Omnia autem illa viticularum ſilueſtrium genera ἕλικας habent ſiue capreolos, quibus adſitos frutices adprehendunt ſcanduntque more vitis. Dioſcorides de vite alba & nigra: καὶ ἐμπλέκεται τοῖς παραπεφυκόσι θάμνοις ἐπιλαμβανομένη ταῖς ἕλιξι. Fortaſſe inde κατὰ παραγωγὴν *Taminia vua* quaſi *Thamnia*, quod thamnis adhæreſcat & adrepat. Hoc mihi tamen non ſatis arridet. *Vuam Taminiam* inuenio ſemper dici non vitem. Haud ſcio tamen an id in mente habuerit auctor

Gloſſarum, qui *Thamnum* exponit ἴλιγγα. Sed ille fallitur, & in Græcè reddendis herbarum Latinis nominibus ſemper nugatur.

Pag. 229. a. verſ. 61. & κωνύρρυδον. *Adde:* Alij tamen ea diſtinguunt, vt alibi reddam.

Pag. 337. a. verſ. 57. primi oſtendimus. *Adde* : Hoc niſi ſit in Plinio culpa hærebit qui diuerſos facit. Auctor Peripli Erythræi Καλλάϊνον λίθον vocat, ſed male in eo legitur, Καλλαϊνός, & ſic legendum : σάρδιος καὶ Καλλάϊνος λίθος καὶ Σάπφειρος. De portu Indico Barbaricæ loquitur.

Pag. 243. a. verſ. 49. Medeæ loquitur. *Adde* : Andromachus Senior in Elegia de compoſitione Theriacæ apud Galenum hoc Κολχικὸν ſiue ἐφήμερον vocauit ὠκύμορον τόμα Μήδης. Ita enim legendum:

Ἢ Σίρμιον τεφθέν τι, καὶ ὠκύμορον τόμα Μήδης.

Colchicũ plane intelligit. Μήδην Poëtice dixit pro Μήδεια. Sic Εὐρώπη Εὐρώπεια, Καλλιόπη Καλλιόπεια. Sed in his Καλλιόπεια dicitur pro Καλλιόπη ἐπεκτατικῶς. At contra eſt in illo Μήδη quod cõtractũ eſt pro Μήδεια. Ita πρέσβα pro πρέσβεια: βασίλα pro Βασίλεια apud Hecatæum Μαντίνη pro Μαντίνεια. Stephanus in Ἀχάρνεια. λέγεται δὲ καὶ Ἀχάρνη ὡς Πρέσβεια, Πρέσβα, καὶ τὴν βασίλειαν κατὰ συναλοιφὴν βασίλαν. Ita ergo & Μήδη pro Μήδεια. Et in Epigrammate Ἀκαδήμη pro Ἀκαδήμεια. Sic apud auctores Veterinariæ Græcos Λεοντολόχη pro Λεοντολόχεια in quodam tetraſticho cap. ncxc.

Οὐκ ἀφνεῶς ὁ Κάτνος αἰθύσσει πίσταγα πάντα
Γενναίην δέψας, πλυρίαι. λεοντολόχην.

Pag. 249. b. v. 43. docemus. *Adde*: In altera Editione pro *continenti* ſcriptum fuit: *ſecundam eunti ſtationem præbent.*

Pag. 255. verſ. 30. abſolutè dicto. *Adde*: Auctor Peripli Erythræi μέλαν Ἰνδικὸν vocat, quod de Indico hoc intelligendum. Item Zoſimus Panopolitanus & μέλαν Ἰνδικὸν iungit cum Iſatide, in tinctura hyacinthi gemmæ, vt infra dicam. Paulus Ægineta Ἰνδικὸν μέλαν appellat quod Dioſcoridi ſimpliciter Ἰνδικὸν dicitur. Nam in mentione Ἰνδικοῦ μέλανος citat Dioſcoridem auctorem qui Ἰνδικὸν nominauit. Arabes hoc Indicum vocant *Nir* vel *Nil*. Quod vocabulum videtur eſſe factum ex Latino *Nigrum*. Sic ex *Iocale* vel *Iocarium* fecerunt *Iober* pro gemma. Antiqui noſtrates dicebant *Ner* pro Nigro. Quod hodie ſcribemos *Noir*. Color Indici cærulens obſcurus, quod & Græci μέλαν dicunt. vt ἴον μέλαν, κρίνον μέλαν, μελαίνη ὑάκινθος, μέλαν θύμον. Gloſſæ Heſychij. κυάνεον, μέλαν. Inde & μέλαν Ἰνδικόν. Quod Arabibus *Nir* vel *Nil*. Ex herba ſimili Iſatidi parari hodie Indicum apud Indos compertum eſt. Antiqui rationem quomodo fieret ignorarunt. De quo infra.

Pag. 258. b. verſ. 49. lactucarum recenſet. *Adde* : certum tamen eſt Σίσαρον non eſſe ex genere lactucarum. Sanè nec Iſatis quam in hunc cenſum dedicauit Plinius. Ea lapatho agreſti folia habet ſimilia. Dioſcorides poſt Sereris deſcriptionem ſtatim ſubiungit, lapathi hiſtoriam. Tale aliquid ſequutus & Iſatidem quæ foliis eſt lapathi ſimilibus & Σίσαρον inter lactucas rettulit. Nunc nihil aliud expiſcari queo, quo illud *Ceſapon* explicem.

A

Pag. 263. b. v. 21. Theophraſti. *Adde* : De ſatiuo tamen lino alibi exponimus Dioſcoridis locum. Fortaſſe & Theophraſtus ita legi ac ſumi poteſt. Tum falſus fuerit Plinius qui lini mentionem apud Theophraſtum nuſquam apparere affirmat.

Pag. 264. a. verſ. 4. *hellebori vice.* *Adde*: B Quod autem Dioſcoridea ἀφύλλους eſſe tradit virgas geniſtæ, hoc ita explicari poteſt, vt de Conyza altera, quam ἄφυλλον vocat Heſychius quod breuiſſima & anguſta habeat folia. Talia ſunt geniſtæ. Sed geniſtæ genus in Græcia tantum naſcentis eſſe tradunt, quod prorſus foliis caret. De quo alibi.

Pag. 267. a. verſ. 55. Propertius. *Adde:* Alia ab his fuere murrina ex vitri imitatione facta & cocta, quorum apud Peripli auctorem mentio, & nos de his alio loco diximus. Forte vtraque confuderit Propertius Parthica ſiue Carmanica Murrina cum vitreis murrinis quæ in Ægypto coquebantur. C De quibus infrà.

Pag. ead. 6. verſ. vlt. Et verum eſt. *Adde:* Idem Plinius ibidem addit quoſdam medicos, quia minium Cinnabarim vocarent, pro Cinnabari Indico Minium vſurpaſſe, magno errore, & certa ægrotantium pernicie. Nam minium venenum eſt. At Cinnabari Indicum arboris gummi.

Pag. 270. a. verſ. 14. πυξάκανθον. *Adde* : Nicander quoque in verſu Πυξάκανθον dixit.

Pag. 270. b. verſ. 13. minutumque. *Adde* : & racemoſum.

D Pag. 271. a. verſ. 40. Scolymus. *Adde* : Huic opinioni vtcunque videtur ſuffragari quod Myrepſus alijque recentiores Brancam vrſinam de Berberi interpretantur. In Antidoto διὰ κασνείου· βραγκα οὐρσίνα, ἤτοι βέρβερις. Sane Branca vrſina eſt Acanthus. Ita ibi legit Fuchſius. Sed in Græco codice quem vidi longe aliter habetur, hoc nempe modo: ὠκίμου σπέρματος, μπράγκα οὐρσίνα τουτέστι.... βέρβερις ἤτοι ὀξυάκανθον, δικτάμνου, λεοντολόχιαν μακράν. In verbis illis Myrepſi deeſt expoſitio qua Græcè explicabat nomen Brancæ vrſinæ. Nec dubito debere ſuppleri, τουτέστιν ἄκανθον βέρβερις ἤτοι ὀξυάκανθον. Multis aliis locis idem E Myrepſus ſpinam *Berberis* ὀξυάκανθον interpretatur. Quæ tamen non eſt ὀξυάκανθος Dioſcoridis, nec Theophraſti. Non dubium tamen ſpinam Berberis ἀκανθίζειν τοῖς φύλλοις, aculeos in foliis habere, & proinde dici etiam poſſe ὀξυάκανθον, & Latinè *Aquifolium*. Longè vero ab ea diuerſum Plinij Aquifolium. In Lexico Græco Arabico lego : βέρβερις τὸ ὀξυάκανθον. Forte ſcribendum : τὸ ὀξυάκανθον. Alias par guſtus & æquè acidus in folio berberis & rumicis.

Pag. 273. b. verſ. 54. cum hyſge. *Adde:* Notant quidam in veteribos Pauſaniæ exem-

A platibos legi, φύλλα ἐοικότα πρίνῳ non χίνῳ. Qoę ſi vera eſt ſeriptura, vt eſſe automât, illa Hyſge Galarica eadem ſit cum Galatico cocco.

Pag. 275. a. verſ. 59. Hæc alij diſquirant. *Adde*: Græci recentiores paſſim πρινόκοκκον, & πρινοκοκκιν vocaur granum tinctorium, qui veteribus κόκκος βαφικός. Vetus Lexicon Græcoarabicum: κόκκος βαφικός, τὸ πρινοκούκκι. Vnde apod Myrepſum μετάξιον πρινοκοκκινόν, ſericum filum cocco tiuctum. In Antidoto cxı. & alibi: μετάξιν πρινοκοκκίνην. Ita eoim in Græcis. Hoc eſt Arabieum *Chermes*, ex nomine *vermis* corruptum. Græcè σκώληξ. Democritus in Phyſicis: δεῖ δὲ ὁ τῆς Γαλατίας σκώληξ ἢ τὸ τῆς Ἀχαΐας ἄνθος ὁ καλοῦσι κόκκον. Aliud eſt *Chermeſi-* B *num*. Quod à ſimilitudine caloris dictum eſt. Id paraıur ex granulis vèl pilulis quibuſdam adnaſcentibus pimpinellæ radici, quibus ſerica tinguntur roſeo colore. Coccum Ilicis patuæ vulgo *Granam* vocant. Veteres etiam *Granum* dixere. vt *Galaticum granum*. Hoc eſt *Chermes* Arabum. At *Chermeſinum* ex radice pimpinellæ decetpitur. Hunc colorem Græci ῥόδινον vocarunt, vnde vnde pareretur. *Rhodine tincta veſtes* in Codice leguntur. Democritos iu Phyſicis inter colores ῥόδιον recenſet: φυκάδιον τὸ ὀστρακόν, σκώληξ ὁ πορφύρεος, ῥόδιον τὸ ἰταλικόν. Apud Æginetam in Galeni αἰτημβαπτομένοις, pigmenti ge- C nus memoratur, τὸ ῥοδοειδές· αὐτὴ ῥοδοειδοῦς σινωπί, αὐτὴ κινναβάρεως ῥοδοειδῆς. In Authentica Charta ſub Leone: *Vela Tramoſirica Leucorodina* 11. *vela Tramoſirica Leucoporphyra* 11. item paulo poſt: *duo vela Paragandata Perſica clauatura leucorodina*. ἴσως ὑδαροῦς ῥόδινον intelligit, boc eſt Rhodinum dilutius. Ῥόδινος ὑάκινθος inter ſpecies Hyaciuthorum refertur ab Epiphanio. Alius color ξηρορόδινος, qualis eſt in roſis ſiccis. vt ξηραμπέλινος. Color ille roſeus in ſerico tingendo olim D conficiebator ex tuberculis adnatis radici Pimpinellæ, nunc etiam fit è quibuſdam ſeminibus allatis ex India occidentali quæ ſimilia ſunt cimicibus, quibus demptū caput. In Myrtis etiamveſiculas quaſdam inueniri traduur viuo animalculo plenas, cuius ſanie coccinum tingitur. Sed de his alıbi.

Pag. 290. b. verſ. 60. dicebatur. *Adde*: atque ita Lociano vocaıur in Lexipbane.

Pag. 296. a. verſ. 38. *cottonum* vocamus. Adde: Auiſenæ dicitur *Cothen*.

Pag. 297. b. verſ. 53. & panditur. *Adde*: Ceterum cucurbitas illas laniferas In- E dicarum arborum alicunde expiſcatus Plinius, non ipſe commentus videtur. Differunt autem hæ eucorbitæ à nuce barbara Goſſypij, vel fruticis Erioxyli. Recentiorum porro ſcripta produnt in Iaua inſula reperiri arborem lanigeram, coius fructus inſtar ſiliquę, ſemipedem longus, & quinque vncias in ambitu craſſus, molliſſimo intus tomento refertus eſt, euius lana culcitas farciunt indigenæ. Hic fructus ἐσκιφορμ à forma cucorbitæ non multum diſtat. De hoc igitur intellexit Plinios, aut ſimili aliquo.

A Pag. 307. a. verſ. 34. *mitigantur hordei ſucco*. Adde: In quibus verbis notanda inſignis Plinij ballucinatio qui elephantos mitigari hordei ſucco perperam adſtroit ex iſtis Græcis Dioſcotidis de Zytho qoæ non rectè accepit: εὔεργος δὲ καὶ ὁ ἐλέφας γίνεται βρεχόμενος αὐτῷ. De viuo Elephante hoc Pliuius interpretarus eſt, quod de ebore dixit auctor. Vtrumque Græci ἐλέφαντα vocant. vt ἐλέφας πριστός. Molle ac tractabile in opere ebur fieri ſucco hordei perfuſum Græca ſignificant. De elephante animali non poſſe accipi debuit Plinium aduertere vox εὐεργής. Sed puto eum legiſſe in Græco auctore B vnde ſumpſit. Μαλακὸς δὲ ὁ ἐλέφας γίνεται βρεχόμενος ζύθῳ. Quod ille vertit, *Elephantes mitigantur hordei ſucco*. Atqui de ebore par fuit intelligere. Plutarchus: καὶ τὸν ἐλέφαντα τῷ ζύθῳ μαλακὸν γενόμενον καὶ χαλῶντα κάμπτουσι καὶ διασχηματίζουσι. Melius autem legas in Græcis Dioſcoridis: εὔεργος δὲ ὁ ἐλέφας. Aliud quippe εὐεργής aliud εὔεργον. Quod in opus facile ducitur ac flectitur, εὔεργον dicitur. Vt εὔεργος ὕλη & δύσεργος paſſim apud Theophraſtum, εὔεργον & δύσεργον ξύλον, quod facile aut difficulter in opere tractatur. At εὐεργὴς opus adfabre factum. Heſychius: εὐεργέα, καλῶς κατεσκευασμένα. εὐεργέος δὲ εἰργασμένου. Simili com- C poſitione ac ratione, opera λιθουργῆ, λυχνουργῆ & κοιλανθουργῆ dicuntur.

Pag. 317. a. verſ. 48 notabimus. *Adde*: Quippe eodem nomine varia animalia perpetem hiemem dormientia & ſomno pingueſcentin vocatunt. *Glirem* de Sciuro dixerūt, & de mure arboreo, ſed & Taxones *Glerellos* vel *Blerellos* vocabulo inde facto vocitarunt.

Pag. 324. b. verſ. 9 ſunt ieiunia. *Adde*: Poteſt tamen etiam retineri, *ieiuniorum ſuperpoſitiones*. Cum enim ſuperpoſitio varia ſignifica- D tione ſumatur, vt de ieiunio intelligatur, ſi forte additur, ieiunij ſuperpoſitio. Sic apud Cyrillum νηστείας ὑπέρθεσιν legere eſt. Id eſt *ieiunij ſuperpoſitionem*. Non tamen ieiunium ſuperponitur, ſed dies. cibo dicitur ſuperponi quod eſt ieiunium. Sed additum vt dixi, *ieiuniorum ſuperpoſitiones*, vt de ſuperpoſitionibus quę ieiunia ſunt, accipiatur. Hoc veriſſimū.

Pag. 329. b. verſ. 31. *vnas* dixit. *Adde*: Omnia hæc eiuſmodi βρύα arborum auctores etiam βοτρύδια paſſim vocarunt. Sic Galenus, τὰ ἀπὸ καρύας βοτρύδια appellat, τὰ βρύα τῆς καρύας. Lib. 10. Medicamentorum ſecundum E loca: ἀπὸ καρύας τὰ ἰουλοειδῆ βοτρύδια. Alij ἰούλους, alij βρύα in nuce iuglande.

Pag. ead. verſ 48 & inſtar villorum. *Adde*: Nullus autem intelligo quod ait Plinius longiſſimam illam lanuginem euolare è foliis populorum. Populus nigra fert βρύον longum racemoſum, ſed ex foliis non prodit. Muſcus etiam populis innaſcitur, vt & ceteris arboribos, quod & βρύον dicitur. Nec ex foliis euolat hic muſcus, ſed ex cortice arboris. At folia popoli candidæ in auerſa parte albicant niuea lanugine.

Sed non ea longiſſima. Certum itaque eſt Plinium lanuginem hanc foliorum populi coofundere cum laougine vuæ eiuſdem. Cãdida populus, ſola eam habet lanuginem qua folia inferne obſita ſunt. Nigra vero populus quæ ſola vuam gerit, eam vtique grandiſſimam euolãtem lanuginem producit qua caret candida. Plinius autem qui vtrumqoe genos facit eſſe idem, & quo folia candidæ populi comant, & quod gignitor ex ramis nigræ, vtrique populo lanoginem attribuit.

Pag. 329. a. verſ. 10. Adib. *Adde:* Certe Hyæna in genere luporum ponitur. Alij Hyænam Arabicè vocant *Dabab*. **B** Bellunenſis ſcribit *Dabab* vel *Dabha* animal eſſe inter canem & lupum, qui cadauera comedit, cuius magna in Syria copia. Quod de Hyæna intelligendum. Idem tradit, *Adenani*, id eſt Babuin, animal eſſe cani ſimile noctu latrans & cadauera comedens, & reperiri frequens in Syria ioter Damaſcum & Berytum. Quod etiam videtur de Hyæna accipi debere. Plinius de Hyæna tradit ab vno animali ſepulcra erui inquiſitione corporum.

Pag. 332. b. verſ. 58. populo alba. *Adde:* Et aliis multis arboribus, vt picea Larice, cedro **C** cuius muſcus ſioe Bryon præcipuæ in vnguẽtis commeodatioois. Aëtius, & alij Græci recentiores ὕσνον vocitant. Arabes *Vſnee*, vel *Aſne*. Forte ex illo Græco, niſi potius Græcũ ex Arabico, quod non puto. Auiſena Vſnee reperiri docet ſuper arbore fereote glandes, & pinu, & nuce. Græci non meminerunt inueniri in arbore nuce. Nec ſane aliud βρύον habet nucis iuglandis arbor præter Iulos ſuos, quæ & βοτρύδες dicuntur Galeno. Apparet igitur Auiſenam βρύον nucinum quod Nuci arbori floris inſtar habet coofundere, cum alio genere quod arboribus innaſcitur. Antiqua expoſitio Arabicorum nominom **D** Auiſenæ notat Vſuer eſſe lanuginem quæ in arboribus auellanarum nucum iouenitur. Tà βρύα plaoe intelligit, atque ἴουλους nucum minutarum. Huiuſmodi villoſos flores habet etiam nux iuglans. Diuerſi omnino generis hæc βρύα qoi flores ſunt, vel inſtar florũ ab illo Bryo quod in quercubus odoratum reperitur & piceis & cedris.

Pag. 333. a. verſ. 35, φασκόν. *Adde:* Quidam & σφάγνον vocantur, vt Dioſcorides docet. Fortaſſe & Paulus Æginita ita appellat, vbi **E** compoſitiooem Cyphi Heliaci deſcribit. Nam in eamdem compoſitionem σπλάγχνον & σφάγνον veluti diuerſa ingredi facit. Atqui ibi σπλάγχνον de Bryo Aromatico accipiendum. Ergo aliud σφάγνον. De ſaluia ſilueſtri id oomen videtur intelligi debere, quæ & ipſa σφόδρα εὐώδης. Idem Paulus in Ἀντιμβαλλομένοις Galeni σφάγνου meminit: ἀντὶ καλάμου ἀρωματικοῦ, σφάγνος, & ἀντὶ φοῦ, σφάγνος. Quod omnino de hoc ſphagno qui & σφακὸς εὐώδης, intelligendum. In Dioſcoridis Auctuario legitur Ἀσπάλαθον etiam dictum eſſe σφάγνον. Sed illi parum credo auctori. Plinius σφάγνον pro σπλάγχνῳ accepit, quod eſt Bryon

A odoratum. Apud Neophytum mentio eſt σφάγνου ἀρωματικοῦ quod eſt σπλάγχνον. *Dabha* vel *Dabach*.

Pag. 335. b. verſ. 17. γαλῆον Græci. *Adde:* Auiſenæ dicitur *Galia* & *Algalia*, ca. CCCXXVII. Lexicon Græco Arabicum: γαλία, ὁ ζαπίμε. Alia videtur eſſe *Galia*, apud eondem Auiſenam cap. CCCXVI. licet interpretes eandem puteot. Ea Galia compoſitio eſt ex Emblicis: *Galia vera eſt Sima facta ex Emblicis. Nunc autem quia adulteratur, ſumitur pondus de Gallis & de belha, & fit ſecundum quod fit Alramech.* Ex his patet compoſitionem eſſe haoc Galiam **B** ex pluribus ſpeciebus. Nam *Ramech* confectio eſt rebus ſtypticis conſtans, cuius deſcriptio habetur in Antidotario. Duplex ibi deſcribitur Galia, pura & aromatica. Ergo Aromatica eſt cui admixtom aroma, vt Muſchus. Pura quæ ſimplex eſt ex Gallis & dactylis immaturis, Emblicisqoe compoſita. Auiſena: *Qua pura eſt, eſt calida in primo, ſicca in ſecundo: & aromatica calida eſt in ſecundo.* Hæc non poſſunt conuenire. Galiæ Zibettioæ quod aroma eſt præſtantiſſimum ac ſimplex. In Arabico eſt *Sech* quæ compoſitio eſt, vt in *Sechbagi*. **C** Freqoens meotio *Galiæ Muſcata* apud Conſtantinum in Viatico, quæ nihil aliud eſt quam Galia odorata vel Aromatica. vt *nux muſcata*. lib. II. *Galia muſcata ſpica, nux muſcata, roſa.* Multis aliis locis *Galia* meminit, abſque adiuncto *muſcata*. Apud Myrepſum io Antidoto ἀλιπάκκα fit mentio γαλία μοσχάτου, vel γαλλίου μοσχάτου. Nam ita appellatur eidem compoſitio quædam in Antidotis: γαλιάτου μοσχάτου σκευασία. Antidoto CCCCXXIV. In editione Fuchſij, pro quo ipſe reddidit Latine: *alia compoſitio moſcata*. Cum autem illa confectio multis rebus conſtet, & inter alia nucem quoque muſcatam recipiat & cinnamomum, Galiam Zibettinam non habet. **D** Quæ *Galia* per ſe maximum eſt odoramentum, & dicta eſt Γαλία ex Γαλῆ. Vnde & Γαλάϊν Achmeti dicitur. Quippe Zibetta ex genere γαλῶν. Stercus melis odoratum hoc eſt eius γαλῆς quam vulgo *ſuſcinam* vocamus, hoc etiã nomine cenſeri poteſt. Longe itaque diuerſa hæc *Galia* Ziberti muris ab illa *Galia muſcata*, ſiue Aromatica Auiſenæ. Veram eſſe tradit Siniam factam ex Emblicis Myrobalanis. Idem *Sinios* myrobalanos recenſet, cap. CCCCLVII. qui ſunt *Sinenſes*, ex regione Si- **E** narum. *Galia* igitur illa compoſita ex Emblicis, Gallis, & palmulis immaturis, aliiſque ſpeciebus nomen accepit à Galia Zibettica, quod ea admixta redderetur odorata, vt conſtat ex eodem Auiſena lib. IV. vbi hanc Galiam deſcribit ad denigrandos capillos. ex Emblicis & gallis compoſitam, eamque tradit aromaticam fieri admixto muſco, & Galia, id eſt Zibettico ſtrigmento, quæ eſt Γαλία. Rectius itaqoe Γαλιάτου μοσχάτου hæc compoſitio diceretur, quam Γαλία. Apud Myrepſum ſane Γαλιάτου μοσχάτου σκευασία, de huiuſmodi compoſitione accipi debet, cui Galia & Muſcus admixta ſunt, quamuis non

memiuerit addi. Sed notum eſt variare huiuſmodi compoſitiones, primigenio nomine retento. Forte & *Gallia* verius diceretur illa compoſitio, quod vtique Gallas recipiat. Nec enim omnis aromatica fiebat. Et prodente Auiſena alia erat pura, alia aromatica. Sola itaque Aromatica Galiata vel muſcata, addito muſco vel Galia. Γαλλίαν & μόσχον iungit Acbmes, vt & Hieronymus. Sic nihil fuerit, &c.

Pag. ead. verſ. 44. muſcus admiſcetur. *Adde.* Ruffinus qui Hieronymo fuit contemporaneus lib. III. de vitis Patrum, *muſcata* memorat quæ ex muſco facta ſunt aromata: *Quoniam propter Thymiamata & Muſcata, & alia diuerſa quibus in ſeculari conuerſatione, ſine intermiſſione fruebar: oportet nunc me dum in hoc corpore ſum, eiuſmodi ſuſtinere fœtorem.* Ergo & Muſcus apud Hieronymum, nō eſt bryon aromaticum, ſed aroma Μόσχου.

Pag. 336. b. verſ. 16. Arabibus *Dabah.* *Adde:* Melius ſcribitur *Dabha* vel *Dahab.*

Pag. 338. b. verſ. 12. dorſo & humeris. *Adde:* Sic *flaturary* à flatura monetæ.

Pag. 341. b. verſ. 56. tantum peculiaris. *Adde:* Tertullianus lib. II. Aduerſus Nationes cap. VIII. dicit Ægyptios inter Deos recepiſſe anguem ſuum, & Aſpidem intelligit: *Hac libertas adoptandorum Deorum, quouſque profecerit, Ægyptiorum ſuperſtitiones docent, qui etiam beſtias priuatas colunt, feles, crocodilos & anguem ſuum.* Ita replendum vacuum ſpatium veteris libri. Pro *feles* placet viro docto reponere, *& aſpidem.* Quod prorſus improbandum. Nam per anguem ſuum Ægyptiorum deſignauit Aſpidem, quæ ſerpens Ægyptiis peculiaris.

Pag. 342. b. verſ. 5. ſic appellatæ. *Adde:* Sic *Badium colorem* veteres Gloſſæ exponunt χελιδονιαῖον. *Badius*, χελιδονιαῖος. Colorem hunc in equis vulgo *Badium obſcurum*, ſiue *nigrum* appellamus.

Pag. 353. b. verſ. 41. Κυρλώη. *Adde:* Sic idem alibi: παρ᾽ Ἀμμωνίῳ τε ϗ ἐν Κυρλωαίᾳ. Sed tamen retineri poteſt Κυρλώη, tralaticio loquendi more apud Græcos, qui ſæpe nomina vrbiū ponunt, pro vrbis ipſius territorio & agro. ἐν Κυρλώη igitur, eſt in agro Cyrenenſi. Paſſim ita loquuntur auctores.

Pag. 355. a. verſ. 36. præſtantiorem? *Adde:* Quinimmo diſerte teſtatur, idem Theophraſtus ſuccum ex radice longe haberi meliorem. lib. VIII. cap. II. ϗ ἔτι βελτίων ὁ ῥίζιας.

Pag. 357. a. verſ. 60. hæc tamen inepta ſunt. *Adde:* Theophraſtus ſanè alio loco tradit ſuccum caulis humidiorem eſſe, qui ex radice capitur ſicciorem. Ideo Caulian præcipuè opus habere illa cura, qua cum farina concutitur, vt ſic coagulari poſſit, & figi: ὁ ϗ καυλίας ὑγρότερος, ϗ δεῖ τῶν ἀλεύρων αὐτῷ πλεονάττειν πρὸς τὴν πῆξιν. Hoc eſt quod ait heic ἐκχυλισθέντα ἀλεύρων ἀναφυρεῖν. De quo etiam infra dicam.

Pag. 360. a. verſ. 16. hæc incerta. *Adde:* Pictura Dioſcoridis Antiquarij quæ pro Sil-

A phio propoſita eſt, plane accedit ad Smyrnij deſcriptionem, ſiue Aſtrantiæ quam pro Laſerpitio veterum, quidam hodie nobis obtrudunt Herbarij. In ea ſententia fuiſſe videtur Herbarius ille priſcus Dioſcoridis, vtpote qui Smyrnium veterum nobis delineatit in locum Laſerpitij. *Gallicum Laſerpicium* quidam vocant.

Pag. ead. verſ. 41. facit diuerſa, *Adde:* Syriacum illud Laſar longe imbecillius Cyrenaïco fuiſſe omnes conſentiunt. Ideo medici veteres duplum Syriacum pro ſimplici Cyrenaïco penſabant. Scribonius Largus, cap.
B XLIV. *Laſeris Cyrenaici denariûm pondo duûm, aut Syriaci denariûm pondo* IV.

Pag. 362. a. verſ. 17. in Exercitationibus. *Adde:* Mirum tamen eſt non recentium tantum hanc fuiſſe opinionem, ſed eandem ante aliquot retro ſecula penes Græcos & Latinos Arabeſque auctores obtinuiſſe, vt Laſar ſit aſa fœtida. De Cyrenaïco tamen hoc non poſſe teneri viderunt, quod ſuauis odoris eſſe paſſim veteres confirmant. Ideo duplex genus Laſeris fecerunt Arabes, alterū fœtidum, alterum odoratum. Auiſena cap. III. *Halthith* quod eſt Laſer, duarum eſſe ait ſpecierum, vnam fœtidam, & alteram odo-
C ratam, non graui odore præditam. calidiorē haberi atque vehementiorem quæ eſt fœtida. Huius generis eſſe quæ affertur ex regione *Kirnam.* De Cyrenaïca id accipiendum. Atqui compertiſſimum eſt ex priſcorum cōſentientibus teſtimoniis Cyrenaïcum Laſar iucundi & ſuaueolentis odoris fuiſſe. Grauioris paulo flagrantiæ Medicum & Syriacum, non tamen vt accederet ad virus Aſæ fœtidæ. Græci tamen poſterioris æui *Aſam fœtidam* ab Italis vocari docent τὸ λάσαρ. Quod & ipſum σκορδολάσαρον appellant ab odoris
D grauitate. Nicolaus Myrepſus in Antidoto διὰ καστορίου, σκορδολάσαρον, τὸ λεγόμενον Ἰταλικῶς Ἀσαφετίδα. Atque ita paſſim. Omnes autem Græci infimæ ætatis σκορδολάσαρον interpretantur ὀπὸν Κυρηναϊκὸν, vt infra pluribus notamus. Gloſſæ Latinæ veteres ad verſionem antiquam Alexandri Iatroſophiſtæ qui eſt Alexander Trallianus: *Opium Quirinatium, id eſt Laſar, Aſa fœtida.* Item: *Laſar, Aſa fœtida.* Ita vbique interpretantur τὸν ὀπὸν Κυρηναϊκὸν Græcorum. Conſtantinus tamen in Viatico *Aſam fœtidam* diſtinguit ab opio Quirinatio lib. III. *Opium Quirinatium, Blanca fœtida, Aſa fœtida.* Sed de his infra.

E Pag. 362. a. verſ. 60. ὀπός. *Adde:* Græci quoque mediæ ætatis paſſim λάσαρον pro ipſa ſtirpe vſurparunt. Auctores Veterinarij cap. CCCCXXVI. ὀπὸς λασάρου, ῥίζα λασάρου. Inde Conſtantinus *Laſar* pro ipſa planta accipiens ab opio diſtinguit. Lib. III. de Lithiaſi: *Opium Quirinatium & Laſar contritum.*

Pag. 364. a. verſ. 63. viderint. *Adde:* Adeo verum eſt de ciſtho accipiendum eſſe hunc κιστὸν Theophraſti qui florem habet caninæ roſæ ſimilem, vt etiam Latini *caninam roſam* appellarint Græcum Ciſthon, vnde Lada-

num colligitur. Scribonius Largus cap. xxi. *Hypociſtidos quæ eſt ſuccus roſæ ſiluaticæ, quam caninam quidam vocant.*

Pag. 365. b. verſ. 29. qui aliis erat κισσός. *Adde*: Profectò Paulus Ægineta non aliter videtur ſcripſiſſe. Cum enim exactè per ſeriem alphabeti ſimplicia medicamenta deſcripſerit, ſeruato examuſſim litterarum ordine, poſt mentionem κισσηρις ſtatim ſubnectit de Ciſtho, quem κισσὸν vocauit. Nec enim aliter eo loco ſedem & ordinem habere potuiſſet. Præterea liber antiquiſſimus ita planè ſcriptum exhibet: Κισσὸς ὁ κίσσαρος, ςυπτικὸς ἐςὶ δυνάμεως, καὶ ψυχρὸς ὑγρὰ τὴν δύναμιν. Quod de Ciſtho intelligendum. Sequitur poſtea, κισσὸς quæ eſt hedera. Idem vetuſtiſſimus Codex κισσὸν, ſcribit pro κισθὸν in mentione Hypociſtidis apud eundem Æginetam: ὑποκιςὶς χυλός ἐςιν ἐπιφυομένου ἀνθους τῆς ῥίζαις τοῦ κισσοῦ τὸ δὲ τὸ κισσὸν ἡ χαλκοειδὴς, ἢ κυλίνων. Nec aliter repererunt Arabes in libris ſuis, qui vnica voce *Chaſus* ex κισσὸς detorta, tam Ciſthum quam hederam comprehenderũt. Vide Auiſenam lib. II. cap. CLXXII In verſibus Rufi Epheſij apud Galenum lib. I. compoſitionis φαρμάκων κατὰ τόπους, etiam κισσὸς pro κισθὸς ſcriptũ inuenitur de Arabico Ladano:

Ἄλλο δὲ που κατὰ γαῖαν Ἐρεμβῶν ἀνθεος ὄρους,
Αἰγῶν ἀμφὶ γένεια, τὸ γὰρ καταδύμεναι αἰξί,
Κισσοῦ αἰθήεντος ἐπιδρώμεναι ἄκρα πέτηλα.

Vbi κισσὸς eſt κισθός. Non mirum igitur ſi κισθὸν Plinius cum κισσῷ cõfudit. Sed & apud Theocritum κισσὸς in omnibus libris ſcribitur, qui κισθὸς debet intelligi Eidyll. v.

——— πολιὸς δὲ καὶ εἰς ῥόδα κισσὸς ἐπανθεῖ.

Ciſthus eſt qui floret vt roſa, non hedera. Hinc *caninam roſam* Ciſthi florem Latini appellarunt.

Pag. 368. a. verſ. 51. adhæreſcente. *Adde*: Rufus Epheſius hoc planè confirmat in his verſibus, quibus Ladanum Arabicum deſcribit, quod barbis captarum adhæreſcit. Id Ladanũ ex variis fruticibus aromaticis quos depaſcuntur in Arabia capræ, fieri dicit, eoque ad odorem præſtantiſſimum haberi. Verſus legũtur apud Galenum loco quem ſupra indicauimus:

Κισσοῦ αἰθήεντος ἐπιδρώμεναι ἄκρα πέτηλα,
Τοῦ δή ἀπὸ λαχνῆεντος ἀπεπλάσθησαν ἀλοιφῆς
Αἶγες ὑπαὶ λασίοισι γενείασι, πολλὰ τε παίσας.
Οὐ μὲν δὴ τούτοις τὸ δὲ κάλλιον, ἀλλ᾽ ἄρα πολὺ
Ἔξοχον, οὕνεκα πολλὰ μεμιγμένα φάρμακ᾽ ἔχουσιν
Ἀμβρόσι᾽ οἷα τε γαῖα φύει πεδίοισιν Ἐρεμβῶν.

Ad medelas non præſtantius eſſe hoc genus, ſed in odoribus canit. Græci τραγοπώγωνα hoc ladanum vocarunt. Gloſſæ Medicæ: τραγοπώγων, τὸ λάδανον. Galenus lib. I. compoſitionis medicamentorum ſecundum loca: ἀπὸ τραγοπώγωνος γλοιοῦ. Ipſe de ladano explicat. τὸ δὲ ἀπὸ τραγοπώγωνος γλοιοῦ αὐτίκα ἡμῖν ἔδοξεν ὅπερ λαδάνου λελέχθαι. Inde Arabes *Barbam Hircinam* pro Ciſthu nobis obtrudunt, Auiſcena Rhaſes, Serapio. Atqui alia herba eſt Græcis quæ τραγοπώγων dicitur, quæ nihil habet communicatur συγγενὲς cum ladano τραγοπώγωνι di-

A cto quod adhæreſcat barbis hircorum.

Pag 370. b. verſ. 19. ἐν τῇ Κυρήνῃ. *Adde*: Defendi tamen etiam poteſt, ἐν Κυρήνῃ. Hoc eſt in Cyrenenſium regione. Ita enim ſæpe loquuntur optimi auctores.

Pag. 379. a verſ. 38 vocamus. *Adde*: vel lurum maceratum palea mixtum.

Pag. 387. a. verſ. 8. πῦλον vocant. *Adde*: Apud auctores Veterinariæ artis Græcos mentio fit frequens βρόμου, qui & βρῶμος ſcribitur non raro. In quadam cataplaſmatis compoſitione ænigmatica ἄβροχον ἄλευρον explicatur de Bromo. *Conſperſa farina* eſt βεβρεγμένον ἄλευρον, ea qua fit panis. Ex auena ſola non fiebat, ideo nec eius farina conſpergebatur, ἄβροχον itaque ἄλευρον, auctor ille pro
B auenæ farina ænigmaticè dixerat Cap. CCXV. Ἰπιας τὸν φλεγμαίνοντα ἐπιθεῖναι ἡ πίτυς, κόψας & σίσαι. ἢ δρόμαδας ὅ ἐστιν ἐλάφου κέρας, καύσας & τρίψας, καὶ ἄβροχον ἄλευρον. ὅ ἐστι βρῶμος. ἀλήθεσας καὶ σίσας. Equis ægrotantibus ſæpe dari iubetur apud eoſdem auena ſiue βρόμος: vt cap. CIↃCVIII. διδου δὲ σαγῆν ἐσαὶ λιποθυμήσῃ, ἢ βρῶμον ἢ χλωρὸν χόρτον. & alibi paſſim.

Pag. 389. b. verſ. 39. correctores. *Adde*:
C probatem etiã legi: *Curtaque tinus*, id eſt breuis. Hæc laurus ſilueſtris.

Pag. 394. a. verſ 41. pro folio. *Adde*: Vel quæ in folio ſpinam habet. Tot enim modis ſumi poteſt. Ita enim Theophraſtus ipſe interpretatur, ἃ δ᾽ ἐπὶ τῷ φύλλῳ ἔχει τὴν ἄκανθαν, διὸ καὶ φυλλάκανθα λέγεται. Sic etiam πτορθάκανθα quæ in ramis habent ſpinas.

Pag 394. b. verſ. 44. incoruis armatum. *Adde*: Non neſcio μυάκανθον Græcè etiam vocari ſilueſtrem aſparagum aculeatum, ſed ad hunc locum nihil planè facere ſum etiam certus. Ad Hippopheos quippe hæc referri debent, quod μυάκανθον eſſe, & φύλλον ἔχειν
D ἀκανθῶδες dixit Theophraſtus. Plinius ſpinis geniculatum vertit, legitque μυελάκανθον, vel μυελάκανθον. Pheos inter ἀκανθώδη ab eodẽ Theophraſto recenſetur, quæ carnoſum habent folium Huius ſpecies ἱππόφεως, quod ſimiliter ἀκανθόφυλλον eſſe ait.

Pag 39. a verſ. 21. Certè ſimile eſt, non idem eſt. *Adde*: At *virga paſtoris*, apud Arabes auctores in totum alia. Eadem quippe cum Polygono. Dipſaco autem etiam recentiores Græci vſi ſunt ad veſtes expoliendas. Hinc eorum Gloſſæ δίψακον paſſim interpre-
E tantur, γνάφων ἄκανθαν, & ἀκανθοκνάπιον, ᾧ ξαίνουσι τὰ καμηλαύκια. De quo infra aliquid dicam.

Pag. 367. b. verſ. 65. floccis. *Adde*: Hoc Græci propriè ἰνίζειν & ἐξινίζειν dicunt, id eſt ἶνας craſſiores detrahere. Apud auctores Veterinarios Græcos ſæpe ἐξινίζειν hoc ſenſu reperire eſt. Vt cap. DCCCCIII. ῥοδοδάφνης φύλλων ξηρῶν ἐξινισμένων. Ita enim in libro antiquiſſimo ſcriptum. Auctor Peripli ἐξινίζειν dixit pro eodem de foliis malabathri, quibus ἶνες exẽpti: Hippiatri auctores cap DCCCCXXXV. ἀξυγγίου παλαιοῦ ἐξινισμένου: *Veteris axungiæ purgatæ*. Coi fibræ carnulentæ exemptæ. Sic ἐγκεφάλους

χείρεσιν ἐξηνεασμένοις. Apud Athenæum legas lib. IX. ἐγκεφάλοις ὀρνίθων τε καὶ χείρεσι σφόδρα ἐξηνεασμένοις. Quo loco melius fortaſſe ſcribas: ἐξινωμένοις, vt & apud Peripli auctorem. *Inia* igitur dictæ ab inis, & floccis craſſioribus derrahendis, ἀπὸ τοῦ ἐξινίζειν τὰς ἐσθῆτας. Dioſcorides ἀφαιρεῖν τὰς ἶνας dixit de foliis Thymelææ, qood ἐξινίζειν vnica voce alij dixerunt: διδόντες δὲ διὰ κόσκινον καὶ ἀφαιροῦντες τὰς ἶνας. Id ἐξινίζειν Hierocli de foliis Rhododaphnes, & Auctori Peripli de Malobatbri. Eam ob cauſam, & carduum δίψακον dixere κροκυδίζειν quod κρόκυδας in veſtibus excitaret. Neophytus: Δίψακον, ὁ καὶ κροκυδίστιον. Notum eſt κρόκυδας dici floccos veſtium.

Pag. 401. a. verſ. 24. ſimile his Cardamomum. *Lege & adde:* Simile his termioatione Cardamomum, quaſi κάρδαμον ἄμωμον. Galenus certe eardamo ſiue naſturcio comparat Cardamomum. Eteoim Cardamomum facultatis in primis ealidæ eſſe prodit ita tamen vt in eo ſuperetur à Cardamo. ſuauioris tamen odoris quam Cardamum haberi. Aliud eſſe hodie volunt *Cardamomum* ſic appellatum ab antiquorum Cardamomo. Hodiernum quippe Cardamomum veteribus ignotum fuiſſe conteodunt, quà Græcis quà Latinis. Id eſſe Arabum *Kakola.* Sed eogitandum de eo amplius. Illud vero falſum quod contendunt Gerardum Cremonenſem *Kakulam* Auiſenæ primum reddidiſſe Cardamomum, quum aliud eſſet, quia nempe hoc aroma ignorabat, quæſiuiſſe nomen ex Latino quo id exprimeret. Longe ante Cremonenſem Latini Grecique καρδάμωμον id vocarunt, quod Arabes dicunt Κάκουλα. Græci ſane Latinique recentiores Cardamomum in maius & minus diſtinxerunt, ſicut Arabes ſuum *Kakule.* In libro Viatici hoc eſt ἐφοδίου à Conſtantino tranſlati ſæpe mentio occurrit *Cardamomi maioris & minoris.* Quam diuiſionem Cardamomi non ſane agnouit Dioſcorides. Plinius tamen quattuor genera eius facit, eaque non magnitudine, ſed coloribus diſcernit. Dioſcoridi ceteriſque Græcis vnicum tantum Cardamomum agnoſcitur. Dioſcorides optimum tradit, τὸ δύσθραυστον πλῆρες, μεμυκός. Plinius: *Viridiſſimum ac pingue, acutis angulis, contumax fricanti. Hoc maxime laudatur.* Vulgare Cardamomum fragile eſt. Tale eſt apud Plinium quod peſſimum: *Peius tamen varium & facilè tritu, odoris praui. Qui verus coſto vicinus eſſe debet.* Nec firmum illud argumantum vt probetur diuerſum eſſe priſcum Cardamomum à vulgari, quod eſt *Cacula* Arabum quod duobus diſtinctis capitibus de *Cacula*, & *Cardameni* tractarit. Hoc illi ſollemne eſt in ceteris. Ciſthum ſub nomine *barbæ hircinæ*, & ſub nomine *Cuſus* diuerſis Capitibus perſequitur. Et ſic in aliis ſexcentis. Cardamomum commune in ſiliqua, æquè & veterum. Quamuis nihil de eo tradat Dioſcorides. Vulgaris Cardamomi ſiliquam eſſe candicantem granis intus nigris docent Neoterici. Siliquatum Cardamomi mentio

A apud Galenum lib. 1. Antidoton, in Theriaca Zenonis. καρδαμώμου κεκαθαρμένου, καὶ ἀπηρτισμένου τῶν λοβῶν. Plinius poſt amomi & amomidis deſcriptionem ſtatim ſubiungit de Cardamomo: *Simile his & nomine & frutice Cardamomum, ſemine oblongo.* Semen quoque oblongum in eo genere cardamomi officinarum, quod mediũ vocant. Nihil tamen ſimile habuiſſe puto veterum Cardamomum cum amomo, niſi nominis terminationem. Plantæ cannabis ſimilem eſſe fruticem vulgaris cardamomi vulgo tradunt, & leguminum modo ſeri, ex eo ſiliquas dependere vſque ad viginti ſemina cõ-
B tinentes. Geographus Arabs in octaua parte ſecundi climatis, quo regiones maritimas Indiæ perſequitur meminit *Kakelæ*, quod eſt Cardamomum vulgare, his verbis de monte quodam vrbi Indicæ *Fandarina* imminente: *in huius radicibus oritur Kakela, quæ inde in omnes orbis terrarum fines aſportatur. Germine Kakelæ nihil eſt ſimilius herba cannabis. Habetque ſiliquas quibus ſemina includuntur.* Græci recentiores Κάκουλα vocarunt hoc ſemen voce Arabica. Charito in cuiuſdam Serabij compoſitione: καὶ κασίας τὸ λεπτοῦ καὶ καρυόφυλλον, καὶ
C κάκουλα καὶ κόστον γλυκὺ, καὶ μακροπίπερι. Pronunriare non eſt noſtrum an Cardamomum antiquorum ab hodierno differat, atque ab Arabum *Cacula*, præſertim in tanta auctorũ diſcordia, ac rerum diuerſitate. Denique nimis multa ſunt quæ idem eredere vetent. Ante omnia amaror quod ſuo Cardamomo veteres tribuunt, idque nullum ſentitur in communi Cardamomo Sed neque hoc noſtrum frangenti contumax, quale ſuum fuiſſe docent priſci. Illud vero conſtare debet *Caculam* Arabum licet diuerſum ab anti-
D quorum Cardamomo, nomine tamen Cardamomi recentioribus appellatam. Poſtremo tam Cardamomum veterum quam Arabum ſemen eſſe aromaticum, ſiliqua incluſum. ἀπύρηνα τὸ καρδάμωμον mentio apud Galenum multis locis, & λοβῶν eiuſdem. Fortaſſeã & vulgare noſtrum, vnum aliquod fuerit ex illis quattuor Plinianis generibus Nam peſſimo generi Pliniano reſpondet non malè iſtud vulgare, quod eſſe odoris parui aſſerit idem Plinius, & fragile frianti. Andromachus in Theriacæ compoſitione ἰνδικὸν κραδάμωμον appellat hoc verſu:

Καὶ μαλαβάθρου τὸ φύλλον, καὶ ἰνδῶν κραδάμωμον.

E Ita ibi legendum. Male vulgo eſt ἰνδικὸν καρδάμωμον. Verſus gratia dixit κραδάμωμον pro καρδάμωμον. Verum Cardamomi odorem coſto vicinum eſſe debere memorat. Dioſcorides πλησίον τοῦ κόστου vt ſit exigit. Talis coſti odor, cuius tanta eſt flagrantia, vt caput feriat ac dolore etiam afficiat. Hæc vis odoris ex vulgari Cardamomo ſiue Cacula Arabum non ſpirat. De coſto ipſo non minor etiam diuidia veterum ac recentium. Recentiores Græci Latinique paſſim coſtum in dulce & amarum diuidunt, quæ differentia ignorata priſcis. vt ſupra loco ex Charitone allato: καὶ κόστον γλυκὺ καὶ μακροπίπερι. Et alibi paſſim

apud eum & ceteros Græcos infimi æui, κόστος πικρὸς, κόστος γλυκύς. Veteres Gloſſæ Iatricæ κόστος γλυκὺ de Arabico exponunt: κόστος γλυκὺς ὁ ἐξ Ἀραβίας. Apud Auiſennam tertia ſpecies coſti amara eſt, & grauis odoris, quæ nominatur garyophyllata. Hic Coſtus Dioſcoridis Syriacus, quem tamen amarum fuiſſe non meminit: τρίτος δὲ ἐστιν ὁ Συριακὸς βαρὺς τὴν χρόαν πυξώδης, πληκτικὸς τῇ ὀσμῇ. Sed hæc alibi.

Pag. 409. b. verſ. 7. tuber à tubrica. *Adde:* Vides Μισῦ exiſtere Hæmatiten poſtquam vſtus eſt, crudum vero eſſe ἐλατίτην. Color igitur Elatites non ad plenum ruber, vt eſt rubricæ, ſed is propriè quem Badium & Phœoiceum veteres appellarunt in equis, non à colore fructus palmæ maturi, ſed à palmitis, qui & ἐλάτη & φοῖνιξ etiam appellatus. Et ſanè multum differre puniceum à phœniceo ſiue ſpadice nos infra declarabimus, & errasse veterum pleroſque oſtendemus, qui hos colores confuderunt.

Pag. 412. a. verſ. 4. ac legendum. *Adde:* Aliter tamen emendanda hæc verba infra docemus veriore coniectura hoc modo: *Etesiæ frequentiores ſunt æſtate, animis ſeptentrionis ac Zephyri temperata. Veris Ornithia venti ſunt.*

Pag. 425. b. verſ. 35. deludia poſco. *Adde:* In illis tamen verbis Varronis pro *cum deluſerunt*. veteres libri legunt, *cum conuulſi ſunt*. Quod verum eſt. Idque firmatur Plinij ipſius teſtimonio, qui verba ipſa Varronis attuliſſe fatetur. Ad conuulſa viſcera & contuſa cinerem lixiuum prodeſſe ex illis verbis Varronis aſſerit. Iidem libri ſcribunt: *Lix, inquit, focus.* Inde enim cinis lixiuus, cinis è foco. Mirur tamen Varronem in ea fuiſſe ſententia, vt putaret hanc vocem *Lix* ſignificare ignem. Nam *Lix* ex verbo antiquo *liquo* vel *licio*. quod eſt σήθω. Inde *deliciuſſe*. & *liquor*. A *lico, lix* τὸ σηγμα. vt à plico, *plix*, τὸ πλέγμα. Inde *cinis lixiuus* quæ Græcis κονία στακτὴ, *cinerem lixiuam* multis locis nominat *cinerem στακτήν*. De qua nos alibi. Certum tamen eſt *deludere* idem eſſe quod ludum deſinere.

Pag. 437. a. verſ 39. mari intimetur. *Adde:* Rectius tamen hoc ſenſu dixiſſet: *penes ſe retento nemine.*

Pag. 446. b. verſ 31. Ichneumonum. *Adde:* Certe in ripis Nili inter harundines degere Ichneumonem ſcribit Nemeſianus in Cynegetico:

——nos fluminea errare per vmbras
Malumus, & placidis Ichneumona quærere ripis
Inter harundineas ſegetes.

Ibidem & Aſpis ſtabulari amat, quæ tamen ſerpens nō eſt aquatilis. Neuter ſane in aquis viuit, ſed prope aquas.

Pag. 454. b. verſ. 39 qui Sciucus eſt. *Adde:* Conſtantinus in Viatico *Stincones* ſemper vocat: *Stincones & vmbilici eius. Behem album & rufum.* Atque ita alibi paſſim.

Pag. 461. a. verſ. 64. etiam dixerunt. *Adde:* Inde barbari *Xylocaracta* vocarunt. Conſtantini Viaticum: *In eo fac coquo Xylocaracta quod dulciſſimum eſt.*

A Pag. 465. a. v. 12. nomen. Heic pone punctum, & adde: Græci συλὴν δέρμα vocarūt. Apſyrtus de Arte veterinaria cap. CIↃ XXI. ἐν λάμνῃ καθυψῇ κασσιτερινῇ ἀπὸ βύνας ἢ ὑδάτων ἐν δέρματι συνδὲ. id eſt in aluta, *in pelle aluminata*, vt loquitur Marcellus.

Pag. 468. a. verſ. 46. κατεχεῖν. *Adde:* Poſſumus tamen eam adſtruere differentiā ſi diffuſum vinum dicimus quod ex doliis in plura minora vaſa ad ſeruandum fuſum eſt, vt in vrceos & cados. Hæc enim proprietas verbi *diffundi*, nempe in plures partes fundi. At *defuſum* proprie intelligitur, quod in pateram funditur ea maiore aliquo vaſculo ad biben-
B dum. De quo infrà.

Pag. 471. a verſ. 10. legendus ille locus. *Adde:* Nos tamen infra aliter docemus emendandum; hoc nempe modo: *Nam in alia parte Phœnices, Græciaque populari etiam nomine à nobis appellantur Balam.* Vide caput de palma in vltima Exercitatione.

Pag. 472 b. verſ. 46 lege atque adde: Auctuario ἐμπελεγίη his verbis: τὰς αὐτὰς δὲ ἀδρεπτικὰς δυνάμεις τὸ τὸ μυροβάλανον τὰ ἀρξάμενα φυτὰ καὶ λέγεται ἢ τὸ ἐμπελεγίη. Bellirica & Emblica intelligit.

Pag. ead. verſ. 49. *Lege: Kepula & Bellirica.*
C ea ſunt quæ vocat Actuarius μυροβαλάνους Bellegi Arabibus. De quibus infrà. Conſtantino & reliquis Barbaris Latinis nomina Myrobalanorum ita exprimuntur: *Myrobalani Citrini, Indi, Chebuli, Belilici, Emblici.* De quibus in Exercitatione palmaria fuſius.

Pag 474. b. v. 30. aut flumen. *Adde:* Quod φοιαὶ exponit Heſychius κυλισμὸς, fallitur. Aliud φοιᾶν, aliud κυλίεσθαι apud aquarios veteres. φοιᾶν ἀπὸ τῆς φοιᾶς. & in flumine ipſo vel lacu fiebat. Vulgo dicimus *eſgayer*. Quod eſt *aquare*. At κυλίεσθαι in ſolo & loco ſicco. Veterinarij auctores cap. CII. ὅταν δὲ ἀπὸ ὁδοῦ ἔλθῃ ἵππος εἰς τὸ φοιτητὸν ἄγε αὐτὸν ἐπὶ τὸ κύλισμα ἢ φοῖβω. ἐν ἀρχῇ δὲ μὴ
D φοιᾶς ἵνα μὴ πυκνώσῃς τοὺς πόρους. Et cap CLXII. φοιᾶν αὐτὸν ἐν πελαγῷ ὁ ἐν τελμάσι. Item cap. DCCCCLXXXVI. ἀλλαχοῦ δὲ ὁ τόπος εἰς τὸ ἄγειν ἐπὶ τὸ κύλισμα, ὅσα μαλθακὰς ἔχει ἐν ἑαυτῷ ὁ κατάρρους καὶ χαλάρας ἱμάντας, ἢ μὴ λίθους ἔχων ὁ προχωρεῖα. ἀλλὰ δὲ οἱ βαθύγαιοι ὁ χερσοῖς, ὁ αἰγιαλοῖς. Loca volutabris equorum accommoda deſignat. aliud igitur φοιᾶ, aliud κυλίσμα.

Pag. 476 a. verſ. 14. ἀρχιτέκτων. *Adde:* In optimo Regio exemplari nullum extat veſtigium Architectonis. Sed legitur tantum: *ad Mag. G more Athenienſium.* & paulo poſt: *Tum Mag. G. comperto quamobrem malum deſideraret.*
E Omnino ſcribendum puto; *ad magiſtratum Eleatenſium.* & ſecundo loco: *Tum magiſtratus comperto* Notæ illæ *Mag.* vel *Maeg.* deſignant Magiſtratum. Probi Valerij Notæ: M A G. *Magiſtratus*.

Pag. 505. b. verſ. 6. pinu & picea. *Adde:* Sed ea tamen reſina eaſcinditur cum aliquanta portione ligni, vnde & δᾳδίον ἀπαλόν paſſim dicitur apud antiquos medicos & veterinarios. Quæ tædula eſt vel ſchidia cum multa reſina: vel multo vnguine natiuo referta.

Pag.ead.verſ.47.& quia ruſum erat. *Adde*: Certe δᾳδίον eſt aſſula proprie vnguinoſa, & multa reſina abundans quæ ea caudice eaſcindi ſolebat. Quo nomine etiam cruda reſina appellata eſt.

Pag. 510. b. verſ. 49. *porcellorum herbam* appellant. *Adde*: Græci quoque recentiores χοιροβότανον. Nicomedes Iatroſophiſta: αἰδράχνη, χοιροβότανον.

Pag. 514. a. verſ: 24. *pubeſcente* dixit. *Adde*: Fortean & *pubeſcente* hîc poſuerit pro floreſcente. Nam & lib. XIV. in præfatione diſertè *pubeſcentem* dixit vitem de floreſcente: *Vnde autem potius incipiamus quam à vitibus? Quarum principatus in tantum peculiaris Italiæ eſt, vt vel hoc vno omnium gentium viciſſe quamuis odorifera poſſit videri bona. Quanquam vbicunque pubeſcentiū odori nulla ſuauitas præfertur.*

Pag. ead. b. verſ. 46. appellarunt. *Adde*: interdum etiam τὴν αὐτόδοτον, vt Plinius loco ſuperius allato.

Pag. 520. b. verſ. 23. ſcilicet. *Adde*: Sic in σμύρνα στακτὴ, hoc στακτὴ plane adiectiuum eſt, vt in κονία στακτή. Ita apud Paulum Æginetam aliquot locis στακτοῦ στύρακος fit mentio in antiquiſſimis libris pro quo perperā ediderunt στακτῆς στύρακος. Myrepſusquoq; ea recentioribus στακτὴν στύρακα nominat. Is eſt liquidus ſtoraa. Quem pro ſtacta myrrha Arabes ſumpſere, & pleriſque hodie medicis placet ſtacten myrrham veterum nihil aliud eſſe quam liquidum ſtoracem. Sed errant. Apud auctores Veterinarios στύρακος γοῦττα vocatur, liquidus ſtorax. hoc eſt στακτὴ στύρακος, vel στακτὸς στύραξ. Cap. nccccaxaii. στύρακος γοῦττα, βδέλλιον, ἴειρνος. Sic legendum pro ἴειφρος. Intelligit *aeris florem*. Alibi dixit χαλκοῦ φλίς. Damocrates apud Galenum σταγόνα στύρακος vocauit guttam ſtyracis ſiue liquidum ſtyraca.

> Στάσιος ἑκάστου πίλαρας δραχμὰς σταθμῷ,
> Στύρακος σταγόνας τε πέντε καὶ τεταρτόβολον.

Ita legendum. Fortaſſe tamen per guttam Stytacis non intelleaere liquidum ſtyracem, ſed calamiten qui inſtar guttæ concreſcebat in ipſa arbore. Atque id genus fuit ſtoracis præſtantiſſimum. Sic σταγόνας λίβανος non liquidum tus, ſed quod guttæ modo concretum cadebat. *Gutta Ammoniaci* quoque non liquidum Hammoniacum, ſed concretum. At liquidum ſtoracem vocauere στακτὴν & ὑγρόν. De quo nos alibi.

Pag. 521. b. verſ. vlt. apparere ſcribit. *Adde*: Ab his itaque vnguibus candidis quæ in Bdellio apparent, vt in myrtha ὄνυχα βδέλλης diait Damocrates apud Galenum non ὄνυχα βδέλλιον, quemadmodum vulgo accipiunt eruditiſſimi viri: Βδέλλης ὄνυχές τε τῆς διαυγεῖς ὡς δραχμῶν. Intellige βδέλλης ὄνυχα, non βδέλλιον ὄνυχα. Vt & in hoc verſiculo & deſcriptione Cyphi:

> Σχοίνε διέδυκα, κρόκου μίαν, & βδελλίκ
> Ονυχες δραχμαὶ ζεύς.

Pag. 523. b. verſ. 34. ἀνέγ. *Adde*: Poſſunt tamē & ὑποθυμίδα coronæ reddi. Nam & priſci coronas non capite tantum, ſed etiam collo

A vſurparunt. Heſychij Gloſſæ: ὑποθυμίς, ὁ φανὸς ὑποβράχιος. Inde & ὑποθυμίδα Plinius coronas vertit quæ collo ſuſpenduntur. Certe coronæ collares ὑποθυμίδα ſunt, vel ὑποθυμιάματα. Sed non omnia ὑποθυμιάματα coronæ ſunt. Hoc tamen certum eſt Plinium reſpexiſſe.

Pag. 528. a. verſ. 38. meminere. *Adde*: Recentiores tamen Greci ſpinam Berberis, quæ *ſpinavinetta* noſtra eſt, ὀξυάκανθον Græcè appellant, vt alibi docemus. Sed longe hæc ὀξυάκανθος dinerſa à veterum Græcorum Oxyacantho.

Pag 529. b. verſ. 13. συνθετικῶν. *Adde*: Etſi multum

B diuerſæ virtutes ἡ ῥυπτικὴ καὶ ἡ συνθετική.

Pag. 536. b. verſ. 44 quæ eſt ſilueſtris Acanthus. *Adde*: Hinc κῶνον, θύρσον explicant Grāmatici. Thyrſorum ſane non vna eſt figura in antiquis monumentis. Aliis veluti globus impoſitus conſpicitur. Hac ſpecie papyrus Thyrſinum caput habet, nec in gracilitatem tenuatur, ſed denſam & opacam comam in ſummitate habet. Alij vero thyrſi frondibus amicti vſque ad ſummum graciſeſcunt, vt couigetæ arbores, vel coni picearum. Ad hanc formam plane capita ſunt Acanthi Topiariæ. Plinius de iſto genere Thyrſorum in-

C tellexit apud Theophraſtum, κόμην ἀκρίαν θυρσώδη. Atqui caput papyri longe diſtat à capite Acanthi, quum vtrumque thyrſi faciem repræſentate tradunt auctores. Grammatici veteres θύρσον interpretantur κλάδον. Ramus arboris proprie talis, frondoſus nempe & comis amictus, qui in gracilitatem faſtigatur. Cauliculi quoque herbarum plerumque tales, ab ima parte quæ craſſior eſt in gracile faſtigium tenuantur. Inde & *thyrſos* pro caulibus vſurparunt. Seruius ad XII. Æneid. *Caulem autem medium fruticis qui vulgo thyrſus dicitur.* Heſychius: θύρσος, ῥάβδος, βακχεία βακχική, ὁ κλάδος. Idem λαμπάδας inter-

D pretatur: θύρσοι, κλάδοι, λαμπάδες, λύχνοι. Et hæc quoque lampadum, ſiue facium ardentium forma eſt: in ſummo accenſæ globus flammeus in conum ſurgens exiſtit. Vetus Epigramma:

> Καὶ θύρσον χλωρὸν κωνοφόρον κάμακα.

Vocat θύρσον κωνοφόρον, cui coni inſtar ſummitati baculi impoſitum eſt. Hinc θύρσον θύμος, de capitato in cuius cauliculis ſummis ſummis, capitella cono ſimilia ſunt. Profecto cauliculi Acanthi, plane faſtigantur gracili-

E tate thyrſica, ſed in ſummo non habent ſpiſſam panniculam, qualis cernitur in ſummitate papyri. Qui ſane dici non poteſt, in gracilitatem faſtigatum thyrſi modo cacumen includere. Caulis acanthi foliis vſque ad ſummum veſtitus eſt, in gracilitatem minuens. Papyri caules leues ſunt, in ſummo caput habent thyrſi. Aliſma herba eſt quam Dioſcorides κεφαλὴν θυρσοειδῆ habere dicit: καυλὸς δὲ λεπτὸς, ἁπλοῦς, ὑπὲρ πῆχυν, ἔχων κεφάλιον θυρσοειδές. Ita ſcribendum. Plinius: *Caule tenui, ſimplici, capite thyrſi.* Non poteſt igitur eſſe Aliſma quod nobis pro aliſmate obtrudunt doctiſſimi Herbarij, cui nullum thyrſi caput.

Anti-

quus Herbarius in vetuſto codice pro aliſmate plantaginem cum ſpica delineandã curauit. Quidam λογχωτοὶ θύρσοι dicuntur à veteribus, quos nun puto ſic appellatos, quod lanceas haberent obtectas frondibus, ſed à forma lanceæ quæ ex lato principio in acumen deſinit. Sic λογχωτὶς Chalcanthum cuius ſtiria in modum lanciolæ depender, qua forma ſtiriæ galu concretæ è tectis ſæpe pendere ſolent. Vetus Epigramma:

——καὶ τὸ σίδηρον

Τοῦτο τὸ λογχωτὸν, ἐς τὸ περιτρύειν.

Græcis λόγχη proprie ferrum conti vel haſtæ, ab imo latius in acumen deſinens. Τὸ ὀξέα τοῦ σίδηρον interpretantur Grammatici. In venabulis etiam quæ προβόλια Græci vocant, λόγχη ferrum prominens dicebatur. Sed planũ hoc erat, & alis vtrimque extantibus, ſenſimque gracileſcentibus vſque ad acumen. Pollux: καὶ δὴ τὸ πτερύγων ἑκατέρων πλατυνομένων παχυτέρων ὄντων ἀπολεπτύνεσθαί τι ἐς ἀποστενοῦσθαι κατὰ μικρὸν ὑπολήγουσαν ἄχει πρὸς γλῶτταν. *Lingua* autem dicebatur acumen, vel mucro huiuſmodi lãceæ. A forma λόγχης, non dubium eſt quin θύρσος λογχωτὸς dictus ſit, vt χάλκανθον λογχωτόν. Vnica voce vocatus etiam θυρσόλογχος. Thyrſi ſenſim tenueſcentes, & in gracilitatem faſtigatum cacumen includentes ſit appellati. Ad hoc inſtar Acanthi cauliculi. Alius vero generis ac formæ θυρσοειδὲς καυλὸν in Papyro, in thymo, in Aliſmate, & aliis quibuſdam. Nam Thyrſi hac facie etiam fiebant, vt baculo vel fuſti caput κωνοειδὲς, aliquando etiam σφαιροειδὲς imponeretur. De his alibi. Apud Theophraſtum nihil habetur de Thyrſico papyri capite.

Pag. 539. a. verſ. 5. folia gerit. *Adde:* Haud abſurde poſſet adſtrui hoc ὕλημα ſpinoſum cuius meminit Theophraſtus, cui folia ſimilia tribuit filici, aliorum eſſe Ακανίδα ſpinam. Θαμνῶδες illud δένδρον & ἀκανθῶδες, & folia examuſſi illi figuræ Theophraſti reſpondentia. Huc diuerſum quod folia eius tactis ab homine ramis non cadunt. Sane hodiéque tradunt folia Acaciæ, perticis ab homine decuti vt ſint pabulo pecoribus Hoc aliter tum potuit narrari, vt ſolent omnia in maius extolli ab his qui regiones longinquas luſtrarunt. Profectu quæcunque Theophraſtus prodit de vtroque genere ſpinæ Ægyptiæ haud ſatis conueniunt in ſpinam Acaciam, hoc vno excepto quod fructum in ſiliquis habere dicit, & coriariis ad coria perficienda vſum præbere. Nomen Acaciæ non nouit Theophraſtus.

Pag. 542. b. verſ. 31. rariſſimus. *Adde:* Hic eſt omnino quem σπάγονα σύρακος, & γυδῆλα σύρακος vocarum ſuprà docuimus. Dioſcorides δάκρυον κόμμει ὅμοιον appellat. Galenus σύρακα τὸν ἐν καλάμοις appellat, id eſt καλαμίτην. Hic omniũ præſtantiſſimus in Theriacam quæ Auguſtis parabatur addi ſolebat. De eo quippe genere Styriacis interpretatus eſt Galenus in cõpoſitione Theriacæ Andromachi ſenioris quam verſibus ille deſcripſit Elegiacis. Ver-

A ba Galeni: Στύρακα ἢ δηλονότι τὸν ἐν καλάμοις, φερόμενον ἐκ Παμφυλίας ἐμβάλλειν προσήκει, ὀλίγου τι ψυχόμενον, καὶ τοσούτῳ διαφέροντα τοῦ πολλοῦ τούτου σύρακος, ὅσον ὁ φαλέρινος οἶνος τοῦ παρασκευασμένου κατὰ καπηλεῖα. Ita diſtinguenda hæc verba. Vulgo editur ac legitur: τὸν ἐν τοῖς καλάμοις φερόμενον. Et interpretantur afferri illum ſtyracem in calamis, atque inde καλαμίτην dictum. Fruſtra ſunt. Styracem qui ingreditur in Theriacem Andromachi de optimo illó genere exponit Galenus qui dicebatur καλαμίτης, quem τὸν ἐν καλάμοις vocat, quod in morem gummi circa calamos concreſcat guttatim

B fluens. Eum afferri dicit ex Pamphylia. Idem igitur eſt ac ſi ſcripſiſſet: σύρακα δηλονότι τὸν καλαμίτην, φερόμενον ἐκ Παμφυλίας. Sic enim vbique loquuntur optimi auctores. Galenus ibidem: τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ Κρήτης φερόμενον, *quod affertur ex Creta.* Item paulo poſt: ὅτι οὐχ ἁπλῶς τὸ ἀπὸ Καππαδοκίας φερόμενον κράτιστόν ἐστι. *Quod ex Cappadocia aduehitur.* σύραξ autem καλαμίτης eodem plane ſenſu dicitur quo ἀδάρκη καλαμῖτις quæ calamis adhæreſcit, concreta quædam ac ſalſuginoſa lanugo. Apud auctores Veterinarios Græcos aliquot locis mentio occurrit ἀδάρκης καλαμίτιδος. vt in Mala-

C gmate ad iumenta & alibi.

Pag. 545. a. verſ. 31. *Dele:* In calamis.

Pag. eadem verſ. 38. & in iiſdem afferretur. *Adde:* Non neceſſe in calamis afferri ſolitum intelligere, cum ea diſtinctione quam verbis Galeni adhibuimus ſuprà: σύρακα δηλονότι τὸν ἐν καλάμοις, φερόμενον ἐκ Παμφυλίας. Vbi σύραξ ἐν καλάμοις, eſt καλαμίτης.

Pag. 555. a. verſu 11. indubitatiſſimum. *Adde:* Niſi quis malit, ita refinxiſſe hoc nomen ex ſuo libito Plinium. Quod enim ipſi mirum videretur κινάμωμον auem dici

D eodem cum Cinnamomo virgulto nomine, putauit fortaſſe κινναμόλογον ſcribi debere huius auis nomen à legendo Cinnamo. Moueor ſanè conſtanti ſcriptura librorum *Cinnamologum* adſtruentium. Atqui vt dixi κίνναμον Græci non dicunt, ſed κιννάμωμον. Contra Latini *Cinnamum* frequentius dicunt quam Cinnamomum. Κίναμα apud vnum Nicandrum legimus. At nuſquam apud πεζογράφους Græcos κίνναμον inueniri eſt pro κιννάμωμον.

Pag. 595. b. verſ. 23. οἱ δὲ μύρῳ. *Adde:* Hoc

E vnguentum vel ἄλειμμα ex coloris gratia ſic vocatum eſt. Ita enim vocarunt purpuriſſum ex anchuſa, vel radicula Syriaca quæ φῦκος dicebatur, quo genas colorabãt mulieres. Alexis: ——παιδέρωτ' ἐντρίβεται

De quo nos infrà.

Pag. 571. a. v. 60. ab Inſigni arietis: *Adde:* Sic Samiæ naues ὑοπρῴρους, quod caput Porcinum in roſtris haberent. Heſychius ex Didymo de Samia naui: τὰς δὲ ἐμβόλους σεσιμωμένας, ὡς δοκεῖν ῥύγχεσιν ὑῶν ὁμοίως κατεσκευάσθαι, ἢ ὑοπρῴρους εἶναι, διὸ καὶ ἐπὶ ταύτης λέγεται. Ναῦς δὲ τις ὑόπρωρος Σαμία ὗος εἶδος ἔχουσα. Ita hæc legenda verba Heſychij in voce Σαμιακὸς τρόπος.

Pag. 575. a. v. 26. vnicè confirmant. *Adde:* Hoc pertinet ouum illud ab Ægyptio Cneph editum, quod mundi figuram repræſentare aiebant, cuius mentio apud Euſebium.

Pag. 582. b. v. 23. arborem ipſam. *Adde:* Locus Theophraſti habetur lib. IV. cap. VI. ἐξ ὧν ὁ λιβανωτὸς, καὶ ἡ Σμύρνα, καὶ Κασία, καὶ τὸ ὀποβάλσαμον, καὶ τὸ Κινάμωμον. Inter arbores odoriferas & exoticas plane ibi nominare videtur ὀποβάλσαμον, niſi mendum ſit. Poteſt tamen, & pro ſucco ipſo accipi.

Pag. 587. b. v. 5. deducit. *Adde:* Verius autem nomen ſirpiculæ ex Græco ἅρπη factum eſſe quæ falcem ſigoificat. Heſiodus: ἅρπας τε χαρασσέμεναι, *falces acuere.* Iode *Sirpa* & *ſirpicula* dimioutiuum. vt ἅρπαξ, *Sirpex.* Nam & quidã *Sirpices* dixere. Heſychius: ἅρπη εἶδος ὄρνεου καὶ δρεπάνη. Idem ἅρπη αἰγυπιὸς, δρέπανον, ἢ ὄρνεου εἶδος καὶ Λαβίρεως. Vocem eſſe Latinam ἅρπην pro aue neſcio. Hinc tamen Græcæ dictioni reſpondet Latina *Falco* de genere accipitris. Nam Falco eſt ἅρπη. Cretes quoqoe miluum vocarunt ἅρπιδα, id eſt Falconem. Etenim ἅρπη eſt falx. Heſychius: Ἅρπιδα, ἰκτῖνον Κρῆτες. ab vnguibus aduncis & falcatis nomen inuenere huiuſmodi aues. Ab ἅρπη quod eſt falx verbum ἁρπῶ, falce vtor. Inde Latinom *Sarpo.* Atque inde ſarmenta, vt ab *apo*, amenta. Idem Heſychius: Ἁρπῶ, ἁρπίζω, δρεπανίζω κλάζεσθαι.

Pag. 596. a. verſ. 43. Oribaſium vocatur. *Adde:* Profecto καρῷον melius dicatur de ſemine. nam ſubauditur σπέρμα. Planta vero ipſa dicitur Καρώ. Quod nomen fœminino genere eoontiatur, ἡ Καρώ, vt ἡ Διδώ. Inde ſecoeo ipſum adiectiuè σπέρμα καρῷον, id eſt τὸ τῆς Καροῦς σπέρμα, vt ſupra indicaoimus, & infra etiam dicturi ſumus. A καρώ καρῷος, vt ab Ἀργώ, Ἀργῷος, Διδώ, Διδῷος.

Pag. ead. b. verſ. 55. *apibus eſſe gratam. Adde:* Ariſtoteles quoque σίσαρον inter herbas oumerat apibus gratas, & quæ circa aluearia ſerendæ ſunt, lib. IX. de Hiſt. Anim. cap. XL. φυτεύειν δὲ συμφέρει περὶ τὰ σμήνη ἀχράδας, κυάμους, πόαν Μηδικὴν, σίσαρον, ὤχρους, μυρρίνην. Ita legendum pro ξυείδα. Niſi fortè ſcribendum ſit σίσυρον.

Pag. 602. b. verſ. 6. *Lege:* Hodie quidam vocant Auellanam Indicam. *Et adde:* Alia tameo eſt Indica Auellana, qoæ ſic vulgo vocatur. Eam deſcribit Chriſtophorus à Coſta.

Pag. 647. a. verſ. 24. ſcribit. *Adde:* Quod ſi concedimus ex gnomone petitam illam metiendæ vmbræ rationem, certa menſura factos ſemper illos gnomones oportet, & plures eodem modulo in vrbe conſtitutos. De quo alij viderint.

Pag 654. a. v. 36. ὡρόσκοποι: *Adde:* Sed melius fortaſſe vt Θεὸς intelligatur, Deus aliquis ex illis qui dabantur adſeſſores Decanis & Liturgi. Porphyrius apod Euſebium, ὡροσκόπους cum Decanis iungit his verbis: τούς τε εἰς δεκανοὺς τομὰς, καὶ τοὺς ὡροσκόπους, καὶ τοὺς λεγομένους κραταιοὺς ἡγεμόνας, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐν τοῖς Ἀλμενιχιακοῖς φέρεται. Quæ noſtram prorſus ſeutentiam confirmant.

Pag. 649. b. v. 25. dicendi locus. *Sequentia ita lege:* Ita porro vixere Romani abſque vlla alia temporum diſcretiooe, vſque ad primũ Punicum bellum.

Pag 703. a. verſ. 9. citantur. *Adde:* Nam hic auctor memioit ibidem illius Apollodori qui χρονικὰ ſcripſit.

Pag. ead. verſ. 25. Perſicus Straboois. *Adde:* Verius tamen Ἀρσινη mendoſe ſcribi apud Arrianum pro Ὀρβάτην, vt infra dicam, & Ἀράξην Strabonis & Curtij eundem eſſe cum aliorum Ῥογόμιν. De quo infra.

Pag. 705. b. v. 58. tribuunt. *Adde:* Si quis tamen perteodit primæ cotyledoni id potius nominis conuenire à ſimilitudine loci vbi eſt vmbilicus depreſſioris, credat quod voluerit. Sane vmbilicus ipſe protuberat, & forma eſt promineotiore.

Pag. 738. b. v. 55. docti viderunt. *Adde:* Philippi tamen etiam meminit Plinius lib. XVIII. cap. XXXI. *Deinde conſentiunt, quod eſt rarum Philippus, Callippus, Doſitheus, Parmeniſcus, Conon, Criton, Democritus, Eudoxus, IV. Kal. Octobris Capellam matutino exoriri.* Philippum etiam nominat in Indice huius libri inter auctores ſuos: *Thalete, Eudoxo, Philippo, Calippo, Doſitheo, Parmeniſco, Melitone.* Nihil igitur mutandum in Vitruuio.

Pag. 751. b. v. 8. παῖς δ' ἦν Ἴακχος. *Adde:* Non ſimpliciter habitum pueri pudendis ſuis conciliaſſe Baubonem intellexit, ſed pueri qualis Iacchus piogitur, imberbis & nondum hiſtriculi.

Pag. 767. b. v. 60. in puella. *Adde:* Nec poſſum probare quod viro doctiſſimo amico oostro placebat per αὐξοσέληνον intelligi debere queſtum quem corpore faciebat illa meretrix, & penſionem veluti mẽſtruam. Quod non poteſt verum videri, ita nimis alienum eſt, & longe arceſſitum, & plus quã vna metaphora vix VI. deducendum. Luna primum in hac loqoutione accipi deberet pro mẽſe, deinde menſis pro menſtrua pẽſione. Poſtremo menſtrua penſio pro diurna, vel pro captura qualibet. Nec enim menſtruum queſtum corpore faciunt meretrices, ſed in diurnum ſedent Omnibos diebus patent, & omnibus horis. Denique pro quæſtu menſtruo uemo omnium eſt qui αὐξοσέληνον Græcè interpretari queat, qui modo Græcæ linguæ aut communis ſenſus intelligens videri velit. Aut igitur illud eſt quod diximus, aut nihil eſt. Io verbis autẽ Dioſcoridis αὐξοσέληνον pro ἀφροσέληνον legi ideo iam minus placet, qoia primum id contra librorum fidem eſt, deinde quod ſenſus planè repugnat. De alio ille lapide intellexit, atque non de eo quem Plinius deſcribit, de quo nos infrà.

Pag. 768. a. v. 33. ἢ συναύξῃ. *Adde:* Lapis igitur ille alius eſt, qui ſolidus ac plenus in lunæ aogmentis iouenitur. Ἀφροσέληνον eum vocarunt, quod putaretur ex lunæ ſpuma cõcretus eſſe. Auiſena ita quoque legit apod Dioſcoridem cap. CCCCX. Græci Chymici hunc ἀφροσέληνον Talkum eſſe volunt: de quo nos infrà.

Pag. 819.a.v.41. ferrum attrahendi. *Adde:* Πειθόμαϐες ἀπορρίας. Magnetem attrahere propinquantia quidam tradidere. De quo videndus Aleaander Aphrodiſæus in Problematis.

Pag. 824. b. verſ. t. cum cælo moueretur. *Adde:* Huius Archimedeæ ſphæræ cum cælo ſe mouentis etiam mentio apud Ciceronem in Tuſculanis.

Pag.850.a. v.31. appellauit. *Adde:* Multos alios ἀκίνους ſcripſerat hic Menippus, vt ἀκίνους Βιθυνίας, Καππαδοκίας, Ῥόδου, alioſque, de quibus vide Stephanum.

Pag.851.b.verſ.33. poteſt vocari. *Adde:* Sic etiam corpus Artis Veterinariæ Græcum ex pluribus auctoribus conflatum ab aliqoo. Libros quoque Geoponicῶn Græcos Caſſianus Baſſianus ſcholaſticus ex multis ſcriptoribus Georgicis compilauit.

Pag.885.a. verſ.16.faciunt. *Adde:* Κάμμαρον tamen etiam pro κάμμορον legere eſt in Erotiani Leaico.

Pag 890.b.verſ. 62. ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ. *Adde:* Sic Ἀντιοχία Σύρια, de Syriaca potius Antiochica, quam de Syria Antiochena accipiendum, vt dicam infrà.

Pag. 903.b.v.21. prouocabant. *Adde:* Certum tamẽ eſt iam tum Ouidij ætate ſingulos agitatores diuerſi coloris pannis amictos fuiſſe, vt ea hoc eius verſiculo conſtat:

Et volat admiſſis diſcolor agmen equis.

Sed non tam vetnſta eſt hæc colorum & factionum in aurigis circenſibus diuiſio, vt volunt.

Pag. 907. a. verſ. 19. vtrumque ſonant. *Adde:* De *Marco* quidem verum eſt ex Μάρκος factum eſſe, de *Murco* dubito. Verius videatur ex Siculo Μύρκος deduci debere, quo vocabulo loquendi prorſus impotem illi dixerunt. Heſychius: Μύρκος. ὁ τὰ χείλη μὴ διαιρέθμος λαλεῖν, Συρακούσιοι, ἐνεὸς ἄφωνος. Inde traductum ad actus cuiuſlibet impotentiam, & ignauiam veternúmque totius corporis. Sic ἐνεὸν qui proprie mutum & elinguem ſignificat, etiam pro hebete & ignauo vſurparũt. Heſychius: ἐνεός, νωχελής μετέωρος, κωφός, μωρός, ὅτε ὅτι ἀκούει, ὅτι λαλεῖ. Idem ergo & Μύρκος Syracuſijs. Inde *Murcus* Latinis & Murcidos.

Pag.914 b. verſ. vſurpatur. *Adde:* Cato tamen de R.R. etiam calcem quæ eſt τίτανος genere maſculo eatulit, & *calcem arenatũ* dixit.

Pag. 928. a.verſ.39. duplici claue aperiundæ. *Adde:* Clariſſimè hoc oſtendit Galenus in Leaico Hippocratis his verbis: Δικλιδες, διμοροῖς ὡς διωλυθῇ τῷ κάτω μέρεις κεκλεισμένῳ, τῷ ὑπερκειμένῳ ἀνοῖξαι.

Pag. 937. b. v. 12. χόνδρων. *Adde:* Hinc Martialis ſicum ſecũ ſalẽ portare dixit in Xeniis:

Chia ſeni ſimilis Baccho quem Setia miſit

Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Pag. 942. a. v. 50. ſcripſit. *Adde:* In optim. tamen Agellij libro ex cuius auctoritate infinitas ſuſtulimus mendas ex eius Noctibus, plane ſcriptum habetur *Lalim.*

Pag.943.b. v. 12. *irrumare.* Adde: Quod & *fugere* dicebatur. Sic legendus & eaplicandus

A ille verſus Mart.lib.ii.Epig. LXXXII.

Abſciſſa ſeruum quid fugis Pontice lingua?

Neſcis tu populum quod tacet ille loqui?

Optimus Codex legit *fugis.* Qui aliter legũt, aut eaplicant, falluntur.

Pag.950. a. v. 50. θύϊνα ξύλα. *Adde:* Paulus Ægineta ſcribit Ἀγάλοχον θύϊα παρεμφερὲς εἶναι eſſe, id eſt citro ſimile. Ligni citrei etiam mentio in Apocalypſi cap. XVIII. καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, & πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον. Id eſt, *& omne lignum citreum.* Sic potius vertendum quam *thyinum.* Hieronymus tamen *ligna Thyina* vertit 1. Regum cap.x.xi. vbi in Hebręo eſt אלמגים *Al-*

B *mughghim.* Quod etiam dicebant *Alghummim.* Cedrum quidam interpretantur, alij Abietem. Nonnulli de rarioris ligni genere accipiunt, quod rubro colore tingit, vt eſt Braſilium ſiue Verſinum. *Corallia* quidam reddiderunt Arabes *Albakam* vocant Braſillium. In antiqua Arabicorum nominum Expoſitione apud Auiſenam *Albachal* eaponitur Braſillũ. Bellunenſis habet *Albacham* & *verzinum* eſſe dicit, quo tinctores vtuntur ad colorem rubrum conficiendum. אלבקם Sic idem eſſe genus ligni apud Hebræos *Almughghim* &

C *Albakim.* Quod de citro quidam interpretati ſunt. Notum vero eſt Hebræos & Arabes indifferenter multa nomina Exoticorum & aromaticorum lignorum pro vno vſurpare. Mentio etiam θύου ex quodam auctore apud Suidam, quod de hoc citro accipiendum: ἐφερολόγουν οἱ Ῥόδιοι τοὺς βασιλεῖς. Μαυσωλὸς μὲν γὰρ ἀπέστειλεν αὐτοῖς ἐλέφαντος τετράποδα, θύϊνα δὲ πεντήκοντα πρὸς κατασκευὴν ἀγαλμάτων, ὧν ἦσαν ἐψηφισμένοι κατασκευάζειν. Ex thyo autem, ſiue citro ſtatuas olim fieri ſolitas oſtendit Pauſanias, qui nominatim θύον recenſet inter ea lignorum ge-

D nera ea quibus olim ſtatuæ fierent.

Pag.958.a.verſ.50. *Citranguli.* *Adde:* Certe κιτράγγουρον in ea ſignificatione meminit Chariton pro citrinis cucumeribus quæ κίτρεια ſunt ἄγγουρα. In compoſitione Trochiſci πρὸς πτύσιν αἵματος ita ſcribit: σπέρμα κιτραγγούρου κεκαθαρμένου καὶ ἀνδράχνης. Item in compoſitione trochiſcorum è tribus ſandalis: χυλὸν γλυκυῤῥίζης ἀνὰ ᵹ β'. σπέρμα ἀγγούρου καὶ κιτραγγούρου. Infimæ tamẽ Latinitatis auctores *citrangulum* poſuerũt pro genere citrei mali, & Narantiam interpretantur.

Pag.965.a.v.7.vocari. *Adde:* Profecto omnis infima Græcorum ætas Περσικά exponunt Ῥοδα-

E κινά. Ita enim vocarunt quæ Δωράκινα antiquioribus ex Latino *Duracina.* Perſicorum genus quoddam duriore carne ſic vocarunt. Græci κατ' ἐξοχὴν appellarunt Ῥοδάκινα, quaſi à colore roſeo hoc nomẽ habuerint. Etenim proprium hoc nomẽ videntur huius generis Perſicorum feciſſe quæ carnem habent rubram. Alias omne Perſicum etiam dixerunt Ῥοδάκινον, κατ' ἐξοχὴν, quia ex omni ſpecie hæc præſtantiſſima. vnde & generis nomen fecit. Videntur ſane omnes ignoraſſe Perſeam illam Ægyptiam. Auiſena quoque Perſeam Dioſcoridis Arabice reddidit *Allebach* vel *Allebengi*, vel *Albegi.* Inde noſtrum *Alberges.*

quod de quodam genere Perſicorum quæ carne rubra ſunt, dicimus. *Alberica* quidam ex Latinis dixere ex illo Arabico *Albegi*: vt *Bellirica* Myrobalana, quæ Arabibus ſunt *Belilegi*. Callimachus ex antiquis Perſeam illam Ægyptiam inter genera Perſicorum recenſuit, quorum tres faciebat ſpecies, Perſica ſic proprie dicta, Armeniaca ſiue Præcocia, & Perſeam. ita enim de Perſea ſcripſerat:

> *Καὶ τελευταῖον Περσέος ἐπώνυμον ἐν κατὰ πτόλιν Αἰγύπτῳ.*

Vides plane tertiam ſpeciem ab eo memorari Perſeam illam quam ex Æthiopia in Ægyptum tranſtulerat Perſeus. Præter hanc vetuſtiſſimi duo tãtum genera proprie Perſicorum fecerunt, *Perſica* & *Præcoqua*. Tertiam his ſpeciem addidit Perſeam Ægyptiam Callimachus, veluti congenerem.

Pag. 973. a. verſ. 62. tractarint. *Adde*: Sic Κύπρος Orientis, ex quo Cyprinum vnguentum, Liguſtrum eſt Latinorum. Similes certe plantæ vel potius eædem, Græcorum Κύπρος, & Latinorum Liguſtrum. Quidquid differũt, nam differre in quibuſdam certum eſt, ex ſoli cælique diuerſitate id venit, vt alibi dicemus. Plinius alicubi ψευδοκύπερον vocat, quod eſt commune Liguſtrum. At Κύπρος verum Orientis Liguſtrum.

Pag. 981. b. v. 29. Alexandria. *Adde*: Arabes ita etiam acceperunt Fabam Ægyptiam veram eſſe fabam, vt notat Bellunenſis ex Ebenbitar. Auiſena Fabam Ægyptiam de Lupino interpretabatur. Lupinus etiã in ponderibus medicis locum habuit, ὁ θέρμος. Cuius pondus longe minus quã fabæ Ægyptiæ. ὁ θέρμος κεράτια δύο. At Faba Ægyptia duodecim ſiliquas pendebat. Ex his ſane conſtat Arabes etiam ignoraſſe Fabam illam Ægyptiam, qualem eam deſcribunt Græci veteres. Hanc tamen de Faba Ægyptia opinionem non nimium aſſerimus, ac eam infrà conuellimus multis argumentis.

Pag. 1000. a. v. 3. teſtatur. *Adde*: Huic tamen ſententiæ refragatur, quod gladiolum hunc Magonis quem Cypirum eſſe vult, paluſtrem quoque facit. Atqui vterque gladiolus Xiphion & Xiris non ſunt paluſtres. Ad hoc Scribonius etiam Largus Cypirum à Latinis *gladiolum* vocatum indicat cap. xx. *Cypiri radicis quem nos gladiolum vocamus*. Aut igitur vno eodemq; nomine Κύπειρον duæ diuerſæ plantæ vocatæ ſunt, quod non mirum eſt, aut certe Κύπειρον illum eundem Græcorum, Latini *gladiolum* vocitarint, quod folia gladiolo ſimilia haberet. Longa ſane & acuta habet folia, vt non male parui gladij imaginem referãt. Quod ad nomen ipſum attinet, nulla eſt differentia inter Κύπειρον & Κύπερον. Plures Cyperi ſpecies ponũt Neoterici Herbarij.

Pag. 1001. a. v. 65. Scriptum exemplar habet Καρώ. *Adde*: Hæc eſt herba quam hodie vocãt *Carui*, voce inde facta. Arabibus quoq; *Carui*. In Viatico Conſtantini libri veteres ſemper

A ſcribunt *Caruia*. Ex Καρώου.

Pag. ead. b. v. 41. Hoc veriſſimum. *Adde*: Apud Græcos recentiores tamen vt eorum ſcripta oſtendunt, *Curcuma* pro Chelidonio ponitur. Myrepſus in Antidotis cap. XLIII. tres Antidotos ordine recenſet dictas διὰ κουρκουμᾶ. Quod ipſe interpretatur χελιδόνιον. In tertia Antidoto. Ex his quæ hoc nomen habent: κούρκουμα, ἤτοι χελιδόνιον, κρόκον, σίνηπι. Gloſſa vetus ad Paulum Æginetam, τὸ χελιδόνιον exponit κούρκουμα. Lexicon Græco Arabicum: χελιδόνιον τὸ κούρκουμα. In alio Saracenico: κουρκοῦμ, τὸ χελιδόνιον. Græci recentiores Chelidonium B minus ita præcipuè videntur vocaſſe quod radix eius frequentibus nodis rotundis congeſta ſit, vt ſunt lupata equorum quæ κούρκουμα iidem Græci appellant. Non alia de cauſa & *Mamiran* Arabes pro Chelidonio minore acceperunt, cuius & radix talis eſt. Paulus Ægineta: Μαμιρᾶς ἐστὶ ῥίζιον τι τοῖς ὄζοις, ἔχον ὥσπερ κονδύλους πυκνούς, ὅθεν οὐλάς τε καὶ λευκώματα καθαίρειν πεπίστευται. Diſertè autem Auiſena cap. CXCIX. ſcribit ex quorundam ſententia Chelidonium minus eſſe Mamiram. Lexicõ Græco Arabicum: Μαμιρὰν τὸ χελιδόνιον, τὸ μικρόν. Item alio loco: χελιδόνιον μικρὸν, τὸ Μαμιρὰν. Diuerſa ta-C men μαμιρᾶς & χελιδόνιον minus. Sed vtrumque κονδύλους, ſiue nodos in radice habet congeſtos plures. Lupata quoque equorum eo modo κονδυλωτά. Hinc etiam *Curcuma* dixerunt de radice Cyperi. Sed Indicum ſic fermè officinæ appellarunt, quod gingiberi ſimile eſſe ſcribit Dioſcorides. Id eſſe quod *crocum Indicum* hodie nominãt in confeſſo eſt. Et fruſtra ſunt qui negant. *Curcum* ab Arabibus appellari notat Chriſtophorus à Coſta. Haud ſcio an verum dicat. Certè ſi verum eſt inde nata appellatio officinarum quæ *Curcuma* vocant. Corruptum id vocabulũ eſſet ex *Crocum*. Sane & *Churchum* eſſe Zapharam, id eſt crocum, ſe-D cundum aliquos expoſitores Arabas notauit Bellunenſis: alios vero exponere radices citrini coloris. *Korkumbama* vel *Korkuma* apud Auiſenam cap. CLV. pro Græcorũ κροκόμαγμα deſcribitur voce inde deflexa. An & Chelidonium ſimiliter quod etiam colore croceo inficit dixere *Curcuma* vel Curcum? vt de Cypero Indico id veriſimile poſſit videri, ita de Chelidonio verum non puto.

Pag. 1002. a. verſ. 50. in medio relinquo. *Adde*: Non hodie ſane atque illud *Siler mon-* E *tanum* pro Seſeli apud Latinos inductum. Nã & vetus verſio Alexãdri Tralliani hoc nomine vtitur. Græcũ vetus nomen Σίλι. Latinum *Sile*. vnde *Silatum* pro ientaculo, quod biberẽt vinum ſili conditum, ſic *ainon*, *Sinape*. Pro *Sile* dixerunt, *Siler* recentiores. Aliud vero *Siler* de genere iunci, ſiue flexibilis virgulti, quod in aquoſis naſcitur. Proinde vt illud alterum *ſiler*, quod eſt Seſeli ab hoc diſtinguerent, vocarunt *Montanum ſiler*. Nam iſtud aquaticum. Non propterea tamen cum crotone, ſiue ricino idem eſſe poſſit accipi.

Pag. 1009. b. verſ. 51. cenſeo. *Adde*: Marcellus Empiricus *Taxomina adipis* meminit.

Cap. xxxvi. Antiquiorem non ſcio qui Taxonis meminerit. Sic tamen liquet admodum vetus illud nomen eſſe ac Latinum.

Pag. 1019. a. verſ. 31. efficiunt. *Adde*: tum etiam faciunt vt poſſint durare atque inueteraſcere, quæ alias ſeruari non valerent.

Pag. 1022. b. verſ. 23. errore iam exploſo. *Adde*: *Thabaſir* pro *Tabaxir* legit apud Auiſenam Bellunenſis. radices Alcãna aduſtas eſſe in ipſo contextu Auiſenæ habetur. De cannis ipſis id accepit Garcias in quibus concreſcit ſaccharum Mambu. Idem tamen Bellunenſis Alcaona ſeu Alcona interpretatur arbores graciles & proceras, nodis geniculatas ſicut canoas, quæ tamen ſolidæ intus ſint, non inanus aut concauæ, quibus ad haſtas vtuntur Arabes. Ex earum radicibus vſtis fieri præſtantiſſimum ſpodium. De eo igitur ſpodio intellexit Auiſena quod vocauit *Tabaſir*. Alij pro ſaccharo hanc vocem apud Perſas & Arabes vſitatam dicunt, quod in harundinis Mambu foliis concreſcit. Quidam etiam *Alcanna* de Cypro accipiunt, ſiue liguſtro Orientali, ex cuius radicibus crematis fiat illud ſpodium, de quo eſt apud Auiſenam. Certe *Alcãna* pro Liguſtro vel Cypro legitur apud eundem Auiſenam cap. 11. quo loco Bellunenſis ſcribit: *Hana*. In Lexico Græco Arabico Αλχαννα & χαλχαία expon untur, τὰ φύλλα τῆς Κύπρου. Aud Conſtantinum in Viatico vocatur *Alcana* etiam in libris veteribus. Græci recentiores χλιναίδιο vocarunt Liguſtri arboris flores, alij χλιῶν. Neophytus: Κύπρος εἶδος ἐστὶ δένδρου ἐν Κύπρῳ καὶ αἴθος αὐτὸ ἐστὶ τὸ λεγόμενον χλιναία. ἕτεροι δὲ φασὶ τὴν ζιζυφαίαν. Ita vocat arborem Zizyphorum. Plinius ſane Cypros folia habere ſimile Zizypho dicit. Dioſcorides oleæ ſimilia tradit. Inde eſt quod hanc arborem Itali *Oliuettam* & *Oliuellam* nuncupant. Zizyphus quoque folia non diſſimilia habet oleæ. Vnde & χρυσελαίδιο Græci recentiores eam nominant. Idem Neophytus: χρυσελαία, ἡ ζιζυφαία. In Cypro inſula naſci Cyprum arborem hic prodit. Nomen hinc nactam eſſe eam inſulam veteres volunt. ἀπὸ τοῦ τῆς Κύπρου αἴθους. Vide Stephanum. Haud ſcio vtrum ex illo Græco vulgari χλιναίν & χλιῶν factum ſit Mauritanicum *Henna*, an contrà Græcum ex Mauritanico. Officinæ *Alcanna* vocant. Græcos hodieque *ſchenna* dicere aiunt. Alia ſunt Alcanna Auiſenæ ex quibus fit ſpodium Tabaſir. De Cypro nos alibi.

Pag. 1023. a. verſ. 1. Lac arboris Queſt. *Adde*: Inde & *Siremblez* vel *Xiremblez*, apud Auiſenam cap. ccxxviii. Emblici myrobalani in lacte infuſi. Sic lac quidlibet Perſis *Sir* vel *Xir*. At Græci ξηρίον etiam de puluere dicunt.

Pag. 1026. a. verſ. 36. diſcutienda ſubtilius. *Adde*: Quidquid ſit in propria manemus ſententia Laſerpitium veterum hodie ignorari, aut valde veteribus ipſis fuiſſe ignoratum. Non eſſe idem, maximo etiam

A & validiſſimo argumento hoc vinci poteſt. Cyrenaïcum Laſar quod erat odoratum, ac ſuauis flagrantiæ, antiqui omnes longè validius faciunt quam Syriacum & Medicum; adeo vt pro vice Cyrenaïci ſimplici duplex Syriacum ſubſtitui ſolere prodiderint. De Cyrenaïco certum eſt non poſſe eſſe Aſam noſtram quæ fœtida eſt. Quod ſi dicatur Syriacum aut Medicum eſſe Aſam, conſequi inde pæne neceſſe eſſet fortius fuiſſe, & maiorum virium Syriacum Laſar quam Cyrenaïcum. Etenim quæ exuperantiam illam mali odoris habent, qualis in Aſa cernitur, longe acrioris cenſenda poteſta-
B ris quam quæ ſunt ſuauioris odoris. Ex eo Galenus Cardamum acrius eſſe Cardamomo tradit, quia Cardamomum ſuauius flagrat. Præterea diſerte ſcribit Auiſena fœtidam Aſam longè viribus antecellere eam quæ ſuauius olet. Poſtremo non ſimpliciter meminerant veteres Laſar Medicum aut Syriacum, male olere & βρομώδες eſſe, ſed βρομωδέστερον halare quam Cyrenaïcum. Multa autem aromata iucundi ſpiritus odore grata, quæ etiam βρομώδη dicuntur veteribus, ab odoris potius viroſi acrimonia, quam ab illo improbo fœtore qui in Aſa ſen-
C titur.

Pag. 1028. b. verſ. 61. aſſerit. *Adde*: In cedro nihil innaſcitur βρύου nomine cenſendum præter muſci genus quoddam. Huc & in cerro gruere quercuum odoratum creſcit. Theophraſtus φασκὸν appellat. Non omnis itaque muſcus quo glandiferæ arbores operiuntur, odoratus eſt, nec ex quolibet genere muſci quercini βρύον illud fuit, quo ad vnguenta vtebantur. Tria omnino ſunt in quercu quæ βρύον nomen tulerunt. Vulgare βρύον qui eſt muſcus, quæ villoſa eſt lanugo, qua & aliæ ar-
D bores paſſim amictæ ſunt. *Mouſſam* vulgo appellamus. Aliud genus erat muſci quod in cerro tantum genere quercuum naſci tradidit Theophraſtus, qui a ἡμέρως tantum proprium facit ac peculiare. In Haliphlœo etiam creſcere, ſed breue & nigrum. Ex hoc genere Bryon aromaticum extitit, quod non ſolum è quercu commendant veteres, ſed etiam è cedro, pinu & populo. Inde & φασκὸν dixere. Præter hæc duo genera βρύον in quercu, aliud βρύον ferunt id genus arbores quod inſtar floris eſt, & vna cum folio exit, ex ipſis oculis foliorum, aliquando etiam ex ſe-
E paratis. Hoc βρύον in quercu eſt, vt in nuce iuglande, vt in nuce auellana, quæ βοτρύδια & ἴουλοι nominantur.

Pag. 1032. a. verſ. 25. fruſtrà eſt. *Adde*: Quod autem eam arborem in mediis ædibus eſſe tradit, ἐν ὑπαίθρῳ, hoc quidem rectè procedit. Reliquæ arbores quæ veræ ſunt in mediis campis naſcuntur, hæc intra ædes ipſas erigitur. Quia ſane hæc ϑαυματοποιία ſub tecto fiebat, in publicis aut priuatis aliquorum ædibus.

Pag. 1033. a. verſ. 6. *ναύδαρα.* *Adde:* Lexicon GræcoArabicum Σανδὰρ aut Σανδὶλ dici adnotat: Σανταλὶ ὅ ἐστι ξύλον ἰνδικόν. Sic de alio genere ligni Indici *Albakam* quidam, alij *Albakal* ſcripſerunt.

Pag. 1038. a. verſ. 47. eſſe volt. *Adde:* Auiſena ex illo Dioſcoridis loco fructum hunc Loti inter ſemina recenſet, cap. cccv. & *Hab Almenem* vel *Almiſen* vocat & baccam ferre dicit pipere maiorem. Alibi tamen, idem vt cap. dxa. Eandem Dioſcoridis Loton *Nabac* appellat, quæ eſt *Nabeca* Alpini & *Oenoplia* Bellonij eadémque cum Cyrenaïca Loto. Sed falſum puto Dioſcoridem qui baccis piperis haud multo maiorem eſſe tradit, huius Loti baccam.

Pag. 1038. b. verſ. 1. vt in rutila fructus. *Adde:* Rutilæ autem Zizyphi tria genera faciunt recentiores, ſatiuam maiorem ac minorem ſilueſtrémque. Maiori ſatiuæ rectios comparetur Lotus Lotophagica Ziayphus vero vulgaris veterum & Pliniana, longè diuerſa à rutila Ziaypho, quæ tamē hodie vulgatis eſt Ziayphus Herbariorum. Vnius modo Ziayphi meminit Plinius, multis in locis quod de alba intelligendum eſt. Vt quum dicit Cypri folia ſimilia eſſe foliis Zizyphi. Hoc neutiquam poteſt ſumi de Zizypho vulgari hoc eſt rutila, quæ folia habet inciſuris ſtriata vt ilex. Ergo de alba id intelligendum quæ eſt alba Ziayphus Cluſij, quam multi habēt pro Elæagno Theophraſti. Græci quoque recentiores Cyprum hoc eſt liguſtrum habere folia Ziayphi produnt. Quæ deſignatio ad rutilam Ziayphum non pertinet. Eam albam Zixyphum *Oliuaſtellum* à quibuſdam aiunt nominari. Græci recentiores etiam χαμαιελαίαν vocant. Liguſtrum quoque quæ eſt Cyprus *Oliuetta* nonnullis dicitur. Sic Zizyphus alba eſt cui ſimilis traditur Cyprus. Hinc quidam ex Græcis infimi æui Cyprum cum Zizyphæa confuderunt: Κυπρὶ ζιζυφαία. Diximus ſuprà.

Pag. 1039. b. verſ. 55. ſed frequens. *Adde:* Verius tamen immo certiſſimum Aaadarach non eſſe Lotum Plinianā. Vix autem dubium quin Aaadarach vulgaris eadem ſit quæ Auiſenæ dicitur, *Azedarahet.* Notam eſſe arborem ait, & fructum ferre ſimilem *Nabac.* Sic vocat Loton Cyrenaicam quæ eſt, Oenoplia aliorum. Bellunenſis Azadarachi arborem notiſſimam eſſe apud Damaſcenos notat, & vocari ab indigenis *Zarzalacht.* Quidam tradunt à Tripolitanis dici *Zenſelacht*, quod idem eſt nomen. Fructus eius alba habet oſſicula ex quibus fiunt globuli preculares. Ea omnino eſt quam *Sycomorum* hodie multi falſo appellant. *Perlaro* ab Italis appellari ſunt qui putent, Alij *Perlaro* & *Bagolaro* eandem eſſe arborem aſſerunt. Atqui certum *Bagolaro* Italorum aliam eſſe ab Azadarachi arbore. Sic diuerſa quoque erit quam *Perlaro* Itali noncupant ab Aaadarach. Et ſane vt ex deſcriptione *Bagolari* quam Itali generis homines proponunt, facile colligitur eam eſſe Pli-

A nianam Loton. Quæ quidem ad Loton Lotophagicam propius accedit quam quæuis alia Lotos, non tamen eadem eſt arbor. & fallitur Plinius qui putat tranſlatu degeneraſſe, & cum terra cæloque mutatam videri. De qua nos alibi.

Pag. 1043. b. verſ. 1. θύμαλος. *Adde:* In antiquiſſimo Codice Pauli Æginetæ, & aliis omnibus eius ſcriptis exemplaribus ita ſcriptū reperi: ἡ δὲ καλουμένη σμῖλαξ, ἣν ἔνιοι δὲ θύμαλον, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τάξις. Qua ſane ſcripturæ conſtantia moueor, vt nihil cenſeam mutandum. Sed quare Taxus θύμαλον, aut θύμαλος? Bauhinus ad
B Dioſcoridem genus Taxi glandiferæ deſcribit quæ nucamenta habet, prorſus ſimile capitibus Thymi Cephaloti. An ea eſt Taxi ſpecies quam θύμαλον aut θύμαλον Græci vocarūt. Hoc alij quærant. Si veriſimile id eſſe mihi dixero, ſatis dixero.

Pag. 1047. a. verſ. 48. cælatoribus. *Adde:* Idem Plinius Ariſtonem memorat inter celebres argenti cælatores lib. xxxiv. cap. viii. *Ariſton qui & argentum cælare ſolitus eſt.* Non igitur eius nomen hinc expungendum.

Pag. 1049. b. v. 44. ſed Acorum. *Adde:* Hinc
C Græci recentiores paſſim in ſuis Gloſſis Iatricis κάλαμον ἀρωματικὸν de Acoro interpretantur: Κάλαμος ἀρωματικὸς, τὸ ἄκορον.

Pag. 1050. b. verſ. 52. Dioſcorides. *Adde:* Ita planè & χελιδόνας accipiendum apud Apſyrtum de re Veterinaria cap. cccxlviii. de Dyſenteria: ἐὰν δὲ διὰ χελιδόνων περιοδεύσῃς. & paulo poſt: μετὰ δὲ τὸ χελιδόνας ἐγχυματίζειν δεῖ. vbi idem χελιδόνας quod περιοδεύεις.

Pag. 1051. a. verſ. 4. *Impoſita ſunt.* *Adde:* Sed omnino retinendum περιοδεύσεις. Quod ſignificat curati, à verbo περιοδεύειν, quod proprie Græcis eſt, *circulo curare.* Cælius Aurelia-
D nus & Vegetius *cyclo curare* dixerunt, quod Græci vnica voce περιοδεύειν. Hoc ſignificat certa methodo curare, quum imperata dierum aliquot abſtinentia, aut præſcripto corporis exercitio, non primo impetu aut ſaltu proceditur, ſed ordine ſeruato, per augendi ac minuendi ſtatus vices. Exempli gratia ſi cui ob aliquem morbum præſcripta ſit inedia, ita ea adtemperatur, vt primo die non ab omni cibo abſtineatur æger, ſed certa tantū portione eius cibi quem quotidiano ſumere ſolitus ſit. Peracta ea ieiunij obſeruantia per eoſdem gradus & numeros ad ſolitam ciba-
E tionem redit. Hoc idem & in Exercitiis præſcriptiuis & aliis obſeruabatur, & hoc erat quod proprie dicebant περιοδεύειν. Methodus ipſa ratioque curādi περιοδεία. Cælius Aurelianus lib. 1. Tardarum paſſionum cap. 1. *Quæ ſingula artis moderatione adhibita cyclorum ductu augeri atque minui debent, prædato præſcripto eius perfectio conſummata reſpondeat. Eſt autem reſumptiui cycli ordinatio formanda hoc modo. Primo die paruo cibo atque aqua nutritus ægrotans, vel ſi ferre valuerit, ab omni nutrimento abſtentus, alia die leui motu erit exercendus.* Item paulo poſt: *Simili modo etiā geſtatio atque exercitium ſiue motus erit augendus aut minuendus ad comparationem quantitatis ciborum.*

Perfecto, reſumptiuo cyclo, erit metaſyncriticus adhibendus, primo ex parte, dehinc perfectus. Et paulo poſt: *Tunc iſto cyclo perfecto erit alius adhibendus ſolo ex vomitu detracta drimyphagia, in qua oportet primo die in primo cibo aqua potu ægrotantem ſeruare, tum alia die leui motu deambulatione motum vomitum exagitare.* Ex his planum eſt quid ſit *cyclo curari*. Vir maximus κύκλῳ θεραπεύειν interpretatur, *à minimis remedijs ad maxima progredi*. Hoc non eſt, ſed illud quod diximus. Vt in cycli curatione ad maxima progreſſus erat à minimis, ita ad minima regreſſus à maximis. Vegetius lib. II. cap. VI. de re Veterinaria: *Memineris autem omnes valetudines præcipuè veteres periculoſas, cyclo oportere curari, cui hæc obſeruantia & ordo eſt adhibendus. Triduo ab hordeo abſtinebitur animal, temperabitur etiam nobilibus cibis. Poſt diem tertium de dextra aut ſiniſtra, prout ætas aut vires vel valitudo promiſerint, de matrice ſanguis auferetur.* Et ſub finem capitis: *inſanabiles valitudines cyclo affirmantur poſſe curari.* Græci hoc genus curationes περιοδίας vocant. Auctor Hippiatricus cap. LVI. καὶ πάλιν ἀφαιμάξας αὐτὸν ἐκ τῶν ἄρθρων ὁμοίως, καὶ μετὰ ταύτην περιοδίαν θεραπεύσεις. Vnde verbum περιοδεύειν, cyclo curare. Pelagonius cap. CLXXXVII. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ πάλιν ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων, ἐπὰν πολὺ τὸ αἷμα ᾖ τῷ αὐτῷ τρόπῳ περιοδευθῇ, ἀπηλλάγη δὲ τὸ ζῶον κρίσεως. Item idem Pelagonius cap. CCCCXXXIII. τίς δὲ μέθοδος δίχα τῆς ἀφαιμάξεως περιόδευε, οὐ γὰρ συμβαίνει αὐτοῖς ἡ τοῦ αἵματος ἀφαίρεσις. Et ſimpliciter περιοδεία pro qualibet medendi methodo. Eumelius cap. DXXXV. καὶ τὴν κοιλίαν θεραπεύειν μέχρις οὗ ποιήσῃ. ταῦτα δὲ τῇ ὁμοίᾳ περιοδείᾳ θεραπεύεται. Sed & περιοδεύειν quolibet modo ac methodo curare. Iidem auctores cap. DCLIII. εἰ δὲ πάχος τὸ ἐγκέφαλον τὸ ζῶον χρὴ τοῦτο μετ᾽ ἐπιμελείας περιοδεύσαντας, μέχρις ὑγιανθῇ. Et ſequenti capite: ὀφείλεις δὲ θεραπεῦσαι ἵνα τὸ λοιπὸν σῶμα ἄλλοις θεραπεύμασι περιοδευθῇ. Atque ita alibi paſſim. Sic ergo accipiendum apud Epiphanium, κομπικοῖς περιοδευθέντες.

Pag. ead. verſ. 27. θαυμαστὰς δυνάμεις. *Adde*: Hoc ſenſu & δυνάμεις apud Dicæarchum ſumitur in nobili fragmento ἀναγραφῆς βίου τῆς Ἑλλάδος de Pelio monte: τὸ δὲ ὄρος πολυφάρμακόν τε ἐστὶ πολλάς ἔχον καὶ παντοδαπὰς δυνάμεις.

Pag. ead. verſ. 36. τῶν σελλῶν. *Adde*: Hinc ἐπιδίφριοι ἰατροί, quaſi ſellularij medici hi dicti ſunt. Troilus de Experientia: παράδειγμα δὲ τῆς ἐμπειρίας ὁ ἐπιδίφριος ἰατρὸς, θεασάμενος γὰρ λογικὸν ἰατρὸν τῷ παρέχοντι ὕδωρ ψυχρὸν περιθέντα ἐπὶ κακουμένῃ χολῇ ἐν θέρει καὶ ὑγιείαν ποιοῦντι κατὰ τὸν ἰατρικὸν λόγον τὸν λέγοντα, ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα, παρῆγεν ἀπαραφυλάκτως μὴ σκοπήσας τὴν αἰτίαν, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιρεῖ, ἕνα δὲ σώζει ἐκ τοῦ παραδόξου. Omnes autem eiuſmodi ſellularij medici & pharmacopolæ, & circumforanei, Empirici non Logici.

Pag. ead. verſ. 53. ἡ Τορύνη. *Adde*: Tudicula tamen & Τορύνη alia eſt, nec apta videtur fuiſſe terendis collyriis. Rectius eſt

A fortaſſe dicere legiſſe Plinium in Græco ſcriptore vnde hoc ſumpſit, ἀκόνια, quod ille vertit *coticulas* terendis collyrijs. Certè ἀκόνη Græcis etiam mortarium ſignificat ex cote lapide factum, quod alibi obſeruauit Galenus, qui tamen ipſe quodam loco ἀκόνας & θυίας diſtinguit. Et ſanè θυία propriè mortarium eſt ex lapide cauato. ἀκόνη lapis eſt planus ſiue mortarium non cauatum, terendis collyriis. Talia ſunt & marmora in quibus colores ſuos terunt pictorum pueri. Græcè ἀκόνας liceat dicere. Arabes
B vocant *Almeſen*. Quod exponunt eſſe rem duram & planam, ſicut cotem lapidem ſuper quam teruntur medicinæ oculorum & alia. Plane deſignant ἀκόνην Græcorum. Plinius igitur in Græco legerat ex Thebaïco lapide fieri ἀκόνια, ἐν οἷς τρίβονται τὰ κολλύρια. Quod ille vertit, *coticulas terendis collyrijs*. Hoc verum. Aliud *tudicula* eſt, ἡ Τορύνη.

Pag. 1054. b. verſ. 24. nominant. *Adde*: Sic Caſtellani albæ Zizyphi arborem, de qua ſupra diximus, *arborem paradiſi* indigitant.

Pag. 1055. b. verſ. 57. ξυλαλόη καὶ ἀσπάλαθος.
C *Adde*: Alia eſt arbuſcula quam hodieque Rhodij *Xylalan* vocant ex qua ſphærulas faciunt. Indigena Rhodi inſulæ arbor illa, quam quidam Agallochum legitimum, alij Aſpalathum putarunt. certe incolæ ipſi pro Agallocho habent qui *Xylalan* nominant. Nam ξυλαλόη Græcis recentioribus eſt ξυλαλόη ſiue Agallochum. Sed illis accedo qui Cytiſum Theophraſti eſſe exiſtimant. De quo nos alibi.

Pag. 1056. a. verſ. 8. Latinum ſit ſiliqua. *Adde*: Vocem tamen illam Σελίχας Arabicam eſſe ex Græco Συλίκ deflexam qua ξυλοκασίας ſiue Caſiam ligneam appellatuur,
D infrà oſtendam.

Pag. ead. verſ. 33. Plinium. *Adde*: qui tamen errat cum Xylocinnamomum pro ligno cum cinnamomo accepit, quum ſit ſpecies cinnamomi caſſioris.

Pag. 1062. b. verſ. 39. ἐοικ πίνης ἴμασι. *Adde*: Eadem omnino loquutione ac ratione Nicander βόλβων σπεῖρα dixit, id eſt, bulborum tunicas pro bulboſum Theriacis:

> Σὺν καί που κεφαλὴν σκίλλης κάρῃ αὖα τι βόλβων
> Σπεῖραι.

vbi σπεῖρα περιβολαὶ ὑμένων interpretatur Scholiaſtes. Heſychio σπεῖρος τὸ κακὸν ἱμάτιον τὸ ῥακῶδες.
E

Pag. 1065. b. verſ. 16. *ſpicatum nardum*. *Adde*: Sic νάρδον στάχυν Græcus auctor Hippiatricus dixit de nardo quæ ſpicam habet, non de vnguento. cap. CCCCLIII. σμύρνης γο´ β´. κρόκου γο´ β´. νάρδου σταχύου γο´ α´. Κασσίας γο´. β´. τερμινθίνης.

Pag. 1066. b. verſ. 35. radix eius repræſentat. *Adde*: Scribonius Largus paſſim ſpicam nardo Syriacæ tribuit, vt & Marcellus Empiricus. Multis ſanè locis apud vtrumque *nardi Syriacæ ſpicæ* fit mentio &

Spica nardi Indica. Atqui vt diai nulla eſt ſpica in Syriaca nardo ſic propriè vocata quæ eadem eſt cum montana & Ciliſſa: Quæ in Syriam ex India deferebatur, ſpicam babebar, & Syriaea quoque cognominata. Inde vtramque confuderunt. Et Syriacæ montanæ ſpicam dedetuot, qoa caret ex Syriaca Indica quæ eam habet.

Pag. 1067. a. verſ. 20. ἐν τῇ ἰσρίᾳ. *Adde:* Noo ſolus tameo Dioſcorides huoc errorem erranit, ſed omoes etiam vetuſtiorea vt Scribonius Largus qui vbique Celticam Nardom ioterpretatur Saliuncam. vt cap. ctiii. *Spica Nardi p.v. Celtica id eſt ſaliunca* *. p. x. Ea quibus etiam apparet veram in Dioſcoride lectionem eſſe Σαλιούγκαν.

Pag. 1069. b. verſ. 31. obſeruare licet. *Adde:* Sie in Græco Epigrammate vetoſtiſſimi auctoris:

Νάρδου τοῦ γλυκέος κατακείμενον οἴνου.

Nardinom vnguentum intelligit.

Pag. 1070. varſ. 35. σφαίριον ἓν. *Adde:* Marcellua Empiticus cap. xxvi. *Foly ſertulam* vocat ſiue *ſpharam*, & de hoe folio intelligit: *Foly ſertulam, id eſt coronam, ſiue ſpharam vnam.* In Græcia fuit, φύλλου σφαίριον ἕν. Quod ipſe peperam cotonam interpretatur vel ſettulan, quum ſit ſphæta.

Pag. 1079. b. verſ. 55. *farina. Adde:* Duplea autem fuit geous Aphrooitri, alterum concretom, cuius io baloeis olim vſus plutimis: alterum inſtar farinæ vel cineris ſoluton, vtrumque florem nitri ac ſpumam oitri dicere liceat. Sic duplex ſpuma argeoti, altera ſoluta in puluerem milij granis ſimilem, quæ κεγχρῖτις dicebatur, altera concreta, quæ πυρουμένη. Galenus tamen ἀφρόνιτρον quod concretum eſt vocari docet, ἀφρόλιτρον vero quol in puloerem putre eſt. Sic enim ea diſtingiit: Ἀφρόνιτρον, ἀφρόλιτρον διαφέρει. λίτρον μὲν γὰρ αὐτὸς ξυνετικὸν ἐστι φάρμακον ἀλεύρου τρόπον ... ἀφρόνιτρον δὲ οὐκ ἀλευρῶδες οὐδὲ διαλυόμενον, ἀλλὰ πυκνὸς ... Sed noovideo cur ea nomine differentiam quæſiuetr Galeous quæ nulla eſt. Idem quippe ἀφρόλιτρον quod ἀφρόνιτρον. vt idem νίτρον quod λίτρον. Hec enim Atticæ dialecti, quæ λίτρον dicebat quod aliis νίτρον. Vt πλεύμων pro πνεύμων ijdem Attici dixere, & λίτραχλον pro νίτραχλον. Duplea igitur genus Aphtonitri eodem nomine, noo diuerſum nomen fuit.

Pag. 1096. verſ. 60. appelarunt. *Adde:* Aëtius ita vocat. Io Gloſſis Nicomedis: ἅλμυρον, ὁ ἀφρονίς.

Pag. 1097. a. verſ. 48. *dæ. Adde:* In his cognominibus Σάψις ſignificat ἀγαθὸν δαίμονα. Heſychiua: Σάψις, ἀγαθὸς δαίμων παρ' Αἰγυπτίοις.

Pag. ead. b. verſ. 63. *faciant. Adde:* Græcis quoque auctoribus Hippiatricæ χύμη pro maiore cochleari, ſæpe pooitur. An igitur & catinos quibus aurum in fornace

A fundebatur ſic appellarunt, à forma patentiore.

Pag. 1106. a. verſ. 39. Inde nominstum. *Adde:* Serapio *ſandaratham* vocat Vernicem, & ſimilem eſſe poteſtate dicit Karabe, id eſt, ſuccino. vt & Auiſena. Inde igitor *Vernicem* appellarunt, quod eſt nomen ſuccini proprium. Belluneoſis correxit *Sandaru* apud Auiſenam de Veroice, vbi vulgo eſt *Sandaracha.* Aliis *Sandarax* dicitur. Diuerſum vtique nomen à Græcorum Σανδαράκη.

B Pag. 1120. a. verſ. 35. abbreuiare. *Adde:* Eodem pertinet & illod Satyrici ea Satyra xiiii.

—— ſed graue tardas
Expectare colos, morieris ſtamine nondum
Abrupto.

Pag. 1121. a. verſ. 29. *notos etiam commercio. Adde:* Notabis etiam in his verbis miram Plinij hallucinationem, qui Taprobanitas illos legatos dicere ait, latus Taprobanes ioſulæ quod Indiæ prætenditur ab hiberno Oriente eſſe. Quod non poteſt verum videri, Immo à Septentrione eſt. C Vode & βόρειον ἄκρον illius inſulæ quod Indiam reſpicit. Latus igitur illud inſulæ meridiale eſt Indiæ, vt ipſa Taprobane tota ad meridiem Indiæ eſt. An intelleait latus illud Taprobanæ vt & Indiam ipſam Romæ eſſe ab Oriente hiberno? Hoc ſanè verum, ſed ille non diair. Diaerat fortaſſe atque ita ſcripſerat: *latus inſula quod pratenderetur India x. M. ſtadiûm Roma eſſe ab Oriente hiberno.* Aliter tamen omnes libri, nec ipſa loquurio admittit eam correctionem. Certus eſt hallucinatum Plinium quod ab eius genio ac more noo eſt alieoum.

D Pag. 1122. b. verſ. 20. *paratus. Adde:* Non diſconueoir tamen genio Tertulliani vt ſcripſerit, *cæleſti prato.* vt *pratum cæleſte* vocet iridem ob colorum varietatem.

Pag. 1127. a. verſ. 55. hallucinatus. *Adde:* Pliniana tamen hæc hallucinatio de certo geoere papaueris ea quo lintea candorem trahere diait, aliam habet originem. Eam iam inuenimus, & ad fontem erroris peruenimus. Lib. xx. cap. xix. quo genera papauerum perſequitur, ita ſcribit: *Alterum è ſilueſtribus genus Heraclion vocatur, ab alijs Aphron, folijs ſi procul intuearis ſpeciem paſſerum repraſentantibus, radice in ſumma terra cute, ſemine ſpumeo, ex hoc lina ſplendorem trahunt aſtate.* E Totus hic locus è Theophraſti verbis expreſſus lib. ix. Hiſt. cap. xiii. ἑτέρα δὲ μήκων Ἡρακλεία καλεῖται, ἣ τὰ μὲν φύλλα ἔχουσα ὡς στρουθίον, ᾧ τὰ ὀθόνια λευκαίνουσι. Palam eſt dicere Theophraſtum hoc genus papaueris folium habere ſimile ſtrutho herbæ quo lintea dealbantur. Plinius στρουθίον in illis verbis Theophraſti pro paſſere accepit, atque inde hariolatus eſt, papauer Heraclium foliis eſſe ſpeciem paſſerum repræſentantibus. Cum igitur στρουθίον ibi de paſſere intellexiſſet, vtique & verba illa ᾧ

τὰ ὀθόνια λαμπρύνουσι, ad papauer ipſum tranſtulit, atque ex eius ſemine lintea candida ac ſplendida fieri ſomniauit. Quod & alio loco repetit, lib. xix. cap. 1. de lino: *Eſt & inter papauera genus quoddam quo candorem lintea praecipuum trahunt.* Στρούθιος idem σπούδιον herba lanaria quo lintea & lanæ in candorem dabantur. Legendum autem in ſuperioribus Plinij verbis: *Heraclium vocatur, ab alijs Aphrodes.* In libris ſcriptum eſt, *Aphro.* pro *Aphrodes* vitioſe editur, *Aphron.* Eo ſemine quia candidum eſt lintea dealbari commentus eſt Plinius. Theophraſtus: τὸν ἢ καρπὸν λευκόν. Dioſcorides de hoc papauere: τὸ φύλλον σφόδρα μικρὸν, στρουθίῳ ἐοικὸς, καὶ καρπὸν παρ' αὐτοῖς μικρόν. Ita legendum. Plinius vertit: *ſemine ſpumeo, ex hoc lina ſplendorem trahũt æſtate.* Atqui non ſemen ipſum ſpumeum, ſed tota planta: ἢ τὸ ὅλον ἢ βοτάνιον λευκὸν ἐστι καὶ ἀφρῶδες. Hæc ridicula. Diſtinguendum etiam ac legendum in Plinio: *Ex hoc lina ſplendorem trahunt. Æſtate conditur.* Dioſcorides: τούτου ὁ καρπὸς συλλέγεται, ὅταν πλείως ἀδρυνθῇ θέρους, ἢ ξηρανθεὶς ἀποτίθεται. Mox lege: *prodeſt comitialibus morbis acetabuli menſura.* locus ille vulgo corruptiſſimus.

Pag. 1129. a. verſ. 4. Heſychio. *Adde:* Vt C & T ſæpe inuicem mutantur, puto eumdem eſſe piſcem qui *Atarna* dicitur in Gloſſis: *Atarna*, εἶδος ἰχθύος. At in Regio Codice apud Agellium in his Lucillij verſibus ſic legitur lib. x. cap. xx.

—— *abdomina Thynni*

Aduenientibus prina dabo cephalæaque carne.

pro *Acarne* vt videtur. Et forte etiam ſcribendum in verſu Ennij:

—— *caluaria pinguia Acarna.*

Pag. 1131. a. verſ. 20. inueni. *Adde:* Poſſit & videri hæc lectio recognitæ & poſterioris Editionis eſſe. Nam ex multis animaduerti Ammianum incidiſſe in priorem, atque ea vſum eſſe tantum.

Pag. 1141. b. verſ. 52. nominant auctores. *Adde:* Huic expoſitioni ſuffragantur veteres Gloſſæ, quæ *puteal* exponunt ἱερὸν τόπον ἀποκεκλεισμένον. *Puteale*, ἱερὸς τόπος ἀποκεκλεισμένος. Item: *Puteal*, ἱεροῦ φραγμός, ſacelli conſeptum.

Pag. 1156. b. verſ. 30. Ἀρμενία σφραγίς. *Adde:* Clarè eas diſtinguit Galenus lib. 1. de Antidotis his verbis: καθάπερ ἐπὶ Λημνίας γῆς καὶ μίλτου, καλοῦσι δ' αὐτὴν ἄμεινον οὐ μίλτον ἀλλὰ γῆν. ἐστι γάρ τις Λημνία μίλτος ἐν τῇ Λήμνῳ γεννωμένη πρὸς ἄλλας χρείας ἐπιτήδειος οὐ μίαν εἰς ἃς ἡ καλουμένη Λημνία σφραγίς.

Pag. ead. verſ. 65. Bolo Armenia. *Adde:* qui ἀρχὰς eam etiam facit, vocarique ait Ζαρίπαχα ab incolis Armenis, κατὰ δὲ τὴν τῶν Σύρων Ζαρήαχα. τὸ δὲ ὄρος ἐν ᾧ γεννᾶται τόπος ἐστὶν ὀνομαζομένης Γαύγαρα, ὁ δὲ ἀρχὸς, ἐν ᾧ τὸ ὄρος ἐστὶν, ὀνομάζεται Ἀρμενία. Ita ſcribendum ibi ex veteribus libris. Mirum vero quod dicit Armeniacam Bolum ab Armenis & Syris vocari Ζαρήαχα & Ζαρίπαχα. Eodem quippe nomine Arabes Arſenicum vocant, *Zarnich.*

A Idem eſſe nomen planè conſtat. Aut igitur Aëtius errauit qui vocabulum illud Syriacum ſiue Armenium, quo Arſenicum vocabatur, ad Armeniacam Bolum tranſtulit, aut ipſi Arabes. Sed illud verius Arſenicum rubrum etiam in Armenia naſcebatur. Et hoc eſt quod indigenæ propriè nominabant Ζαρήαχα. Sane Armenum Strabonis idem fuiſſe videtur cum hoc Arſenico. Inde ergo confuderunt iſtud Armenium cum Armenia Bolo.

Pag. 1157. a. verſ. 6. Sphragidi. *Adde:* B Verba Actuarij: μάθοις δ' ἂν τῇ τε Ἀρμενίᾳ βώλῳ, ἢ τῇ Λημνίᾳ σφραγίδι τὰ ὑπέρυθρα παραβάλλων. In eadem quoque ſententia Arabes. Vnde non mirum ſi pro Armenia Bolo hodie ſubiicitur Rubrica Lemnia, quum ſint concolores.

Pag. 1158. a. verſ. 60. Συριακὸν eſſe voluerunt. *Adde:* Quod & Arabes feciſſe videntur, qui *Abimentum Suri* vocant quod eſt Sori, & *Atrimentum Syrum* cum eo idem faciunt quod & Syricum, & *vitreolum rubeum* interpretantur.

Pag. 1159. b. verſ. 6. γλαύκιον. *Adde:* Sic C etiam vocaſſe eos conſtat veterum Χάλκανθον, quod & χάλκανθον dicebatur. Inde & Καλάκανθον Græcis recentioribus pro eodem. Certè apud auctores Hippiatricæ Græcos Καλάκανθον ſemper pro Chalcantho legere eſt in antiquiſſimo codice. vt cap. CCLIIII. Καλακάνθου ἰκμὰς β'. συνθέσεως χαλκοῦ γο'. S. χαλκίτεως γο' α'. ἰοῦ ξυστοῦ γο' S. & cap. CCLXI. Ἀρσενικὸν, ἄσβεστον, χαλκῖτιν, Καλάκανθον, ἴσα τὰ τέσσαρα λεοτριβήσας χρῶ. Interpres autem vetus Nicandri qui αἴθεα χαλκοῦ ibi exponit de Calacantho ſiue Chalcantho, manifeſto id etiam confudit cum æris flore quod eſt D χαλκοῦ ἄνθος. Ita enim ad eum locum ſcribit: ἄνθος δὲ ἐστι χαλκοῦ τὸ γινόμενον ἐν οἷς ὁ χαλκὸς χωνευόμενος καθίσταται πλινθίοις τι ἢ μᾶλλον ἔχον ἐγκαρπον τὴν πλινθότητα. μικρὸν δὲ καὶ στρογγύλον, καὶ παραπλήσιον τῷ σπέρματι τοῦ νάπυος· καὶ ἴσως τούτου μέμνηται Νίκανδρος. Hæc omnino in æris florem conueniunt de quo intellexiſſe Nicandrum etiam vult quum αἴθεα χαλκοῦ nominauit. Et profecto per αἴθεα χαλκοῦ nihil aliud potuit ſignificare Nicander præter æris florem. Meminit & alterius lectionis idem Scholiaſtes in illo Nicandri loco, vbi quidam legebant:

—— τότ' αἴθοπι ἄστεα Χάλκης.

E quam ſcripturam confirmat auctoritate Numenij qui de eadem re ad verbum ita ſcripſerit:

—— ἐπ' ἰχὼρ

Ηερόεις, τότε δ' αὖ μολίβῳ ἐναλίγκιον εἶδος

Ἀμφὶ ἐ κυδαίνει Χάλκη ἴσον.

Ibi Χάλκην interpretatur αἴθος ἀφ' οὗ ἡ πορφύρα. Liuidam igitur purpuram deſignauit Χάλκης nomine quæ plumbei eſt coloris. Ergo & αἴθεα Χάλκης apud Nicandrum in illis verſibus, colores liuidæ & atræ purpuræ exponemus. Citat & hos verſus ex Heraclea:

Pag ead. verſ. 47. & quia ruſum erat. *Adde*: Certe δᾳδίον eſt aſſula proprie voguinoſa, & multa reſina abundans quæ ex caudice exſcindi ſolebat. Quo nomine etiam cruda reſina appellata eſt.

Pag. 511. b. verſ. 49. *porcellorum herbam* appellant. *Adde*: Græci quoque recentiores χοιροβότανον. Nicomedes Iatroſophiſta: ἀνδράχνη, χοιροβότανον.

Pag. 514. a. verſ. 24. *pubeſcente* dixit. *Adde*: Fortean & *pubeſcente* hîc poſuerit pro floreſcente. Nam & lib. XIV. in præfatione diſertè *pubeſcentem* dixit vitem de floreſcente: *Vnde autem potius incipiamus quam à vitibus? Quarum principatus in tantum peculiaris Italiæ eſt, vt vel hoc vno omnium gentium viciſſe quamuis odorifera poſſit videri bona. Quanquam vbicunque pubeſcentiũ odori nulla ſuauitas præfertur.*

Pag. ead. b. verſ. 46. appellarunt. *Adde*: interdum etiam τῶν αἰγείρων, vt Plinius loco ſuperius allato.

Pag. 520. b. verſ. 23. ſcilicet. *Adde*: Sic in σμύρνα στακτή, hoc στακτή plane adiectiuum eſt, vt in κονία στακτή. Ita apud Paulum Æginetam aliquot locis στακτοῦ στύρακος fit mentio in antiquiſſimis libris pro quo perperã ediderunt στακτῆς στύρακος. Myrepſusquoq; ex recentioribus στακτὴ στύρακα nominat. Is eſt liquidus ſtorax. Quem pro ſtacta myrrha Arabes ſumpſere, & pleriſque hodie medicis placet ſtacten myrrham veterum nihil aliud eſſe quam liquidum ſtoracem. Sed errant. Apud auctores Veterinarios στύρακος γοῦττα vocatur, liquidus ſtorax. hoc eſt στακτὴ στύρακος, vel στακτὸς στύραξ. Cap. DCCCCXXXII. στύρακος γοῦττα, βδέλλιον, ἰείφλος. Sic legendum pro ἰείφρος. Intelligit *æris florem*. Alibi dixit χαλκοῦ φλίς. Damocrates apud Galenum σίγγια στύρακος vocauit guttam ſtyracis ſiue liquidum ſtyraca.

> Σπίους ἑκάστου πέντε δραχμὰς σταθμοῦ,
> Στύρακος σίγγας τι πίνη καὶ τετρώβολον.

Ita legendum. Fortaſſe tamen per guttam Styracis non intellexere liquidum ſtyracem, ſed calamiten qui inſtar guttæ concreſcebat in ipſa arbore. Atque id genus fuit ſtoracis præſtantiſſimum. Sic σταγονίας λίβανος non liquidum tus, ſed quod guttæ modo concretum cadebat. *Gutta Ammoniaci* quoque non liquidum Hammoniacum, ſed concretum. At liquidum ſtoracem vocauere στακτὴν & ὑγρόν. De quo nos alibi.

Pag. 521. b. verſ. vlt. apparere ſcribit. *Adde*: Ab his itaque vnguibus candidis quæ in Bdellio apparent, vt in myrrha ὄνυχα βδέλλης dixit Damocrates apud Galenum non ὄνυχα βδέλλιον, quemadmodum vulgo accipiunt eruditiſſimi viri: Βδέλλης ὄνυχάς τε τῆς διαυγοῦς ὡς δραχμήν. Intellige βδέλλης ὄνυχα, non βδέλλιον ὄνυχα. Vt & in hoc verſiculo & deſcriptione Cyphi:

> Σχοίνου δυώδεκα, κρόκου μίαν, & βδέλλης
> Ὄνυχος δραχμὰς δύο.

Pag. 523. b. verſ. 34. διάκε. *Adde*: Poſſunt tamẽ & ἀσκάνθα coronæ reddi. Nam & priſci coronas non capite tantum, ſed etiam collo

A vſurparunt. Heſychij Gloſſæ: ὑποθυμίς, στέφανος ὑποτράχηλος. Inde & ἀσκάνθα Plinius coronas vertit quæ collo ſuſpenduntur. Certe coronæ collares ἀσκάνθα ſunt, vel ἀσκάμματα. Sed non omnia ἀσκάμματα coronæ ſunt. Hoc tamen certum eſt Plinium reſpexiſſe.

Pag. 528. a. verſ. 38. maminere. *Adde*: Recentiores tamen Græci ſpinam Berberis, quæ *ſpinavinetta* noſtra eſt, ὀξυάκανθον Græcè appellant, vt alibi docemus. Sed longe hæc ὀξυάκανθος diuerſa à veterum Græcorum Oxyacantho.

Pag 559. b. verſ. 13. συνθετικῶν. *Adde*: Etſi mul-

B tum diuerſæ virtutes ἡ ῥυπτικὴ καὶ ἡ συνθετική.

Pag. 536. b. verſ. 44 quæ eſt ſilueſtris Acanthus. *Adde*: Hinc κῶνον, θύρσον explicant Grãmatici. Thyrſorum ſane non vna eſt figura in antiquis monumentis. Aliis veluti globus impoſitus conſpicitur. Hac ſpecie papyrus Thyrſinum caput habet, nec in gracilitatem tenuatur, ſed denſam & opacam comam in ſummitate habet. Alij vero thyrſi frondibus amicti vſque ad ſummum graciliſcunt, vt conigeræ arbores, vel coni picearum. Ad hanc formam plane capita ſunt Acanthi Topiariæ. Plinius de iſto genere Thyrſinum in-

C tellexit apud Theophraſtum, κόμην ἀκρίτω θυρσώδη. Atqui caput papyri longe diſtat à capite Acanthi, quum vtrumque thyrſi faciem repræſentare tradunt auctores. Grammatici veteres θύρσον interpretantur κλάδον. Ramus arboris proprie talis, frondoſus nempe & comis amictus, qui in gracilitatem faſtigatur. Cauliculi quoque herbarum plerumque tales, ab ima parte quæ craſſior eſt in gracile faſtigium tenuantur. Inde & *thyrſos* pro caulibus vſurparunt. Seruius ad XII. Æneid. *Caulem autem medium fruticis qui vulgo thyrſus dicitur.* Heſychius: θύρσος, ῥάβδος, βακτηρία βακχική, ἢ κλάδος. Idem λαμπάδα inter-

D pretatur: θύρσοι, κλάδοι, λαμπάδες, λύχνοι. Et hæc quoque lampadum, ſiue facium ardentium forma eſt: in ſummo accenſæ globus flammeus in conum ſurgens exiſtit. Vetus Epigramma:

> Καὶ θύρσον χλοερὸν κωνοφόρον κάμακα.

Vocat θύρσον κωνοφόρον, cui coni inſtar ſummitati baculi impoſitum eſt. Hinc θύρσου θύμον, de capitato in cuius cauliculis ſummis ſummis, capitella cono ſimilia ſunt. Profecto cauliculi Acanthi, plane faſtigantur gracili-

E tate thyrſica, ſed in ſummo non habent ſpiſſam panniculam, qualis cernitur in ſummitate papyri. Qui ſane dici non poteſt, in gracilitatem faſtigatum thyrſi modo cacumen includere. Caulis acanthi foliis vſque ad ſummum veſtitus eſt, in gracilitatem minuens. Papyri caules leues ſunt, in ſummo caput habent thyrſi. Aliſma herba eſt quam Dioſcorides κεφαλὴν θυρσώδη habere dicit: καυλὸς δὲ λεπτός, ἁπλοῦς, ὑπὲρ πῆχυν, ἔχων κεφαλὰς θυρσοειδεῖς. Ita ſcribendum. Plinius: *Caule tenui, ſimplici, capite thyrſi.* Non poteſt igitur eſſe Aliſma quod nobis pro aliſmate obtrudunt doctiſſimi Herbarij, cui nullum thyrſi caput.

Anti-

quus Herbarius in vetuſto codice pro aliſmate plantaginem cum ſpica delineandã curauit. Quidam λογχωδεῖ θύρσοι dicuntur à veteribus, quos non puto ſic appellatos, quod lanceas haberent obtectas frondibus, ſed à forma lanceæ quæ ex lato principio in acumen deſinit. Sic λογχωτὸν Chalcaothum cuius ſtiria in modum lanciolæ depender, qua forma ſtiriæ gelu concretæ è tectis ſæpe pendere ſolent. Vetus Epigramma:

——καὶ τὸ αἴθυρσον
Τοῦτο τὸ λογχωτὸν, ᾧ τὸ περιτρέχετον.

Græcis λόγχη proprie ferrum conti vel haſtæ, ab imo latius in acumen deſinens. τὸ ἄκρον τοῦ σιδήρου interpretantur Grammatici. In venabulis etiam quæ προβόλια Græci vocant, λόγχη ferrum prominens dicebatur. Sed planũ hoc erat, & alis vtrimque extantibus, ſenſimque gracileſcentibus vſque ad acumen. Pollux: καὶ δεῖ τὴν πλευρὰν ἐκατέρωθεν πλατυνομένην παχυτέραν οὖσαν ἀποκεκλεῖσθαι τι & ἀποστενοῦσθαι κατὰ μικρὸν ὑπολήγουσαν ἄχρι πρὸς γλῶτταν. *Lingua* autem dicebatur acumen, vel mucro huiuſmodi lãceæ. A forma λόγχης, non dubium eſt quin θύρσος λογχωτὸς dictus ſit, vt χάλκανθος λογχωτή. Vnica voce vocatus etiam θυρσόλογχος. Thyrſi ſenſim tenueſcentes, & in gracilitatem faſtigatum cacumen includentes ſit appellari. Ad hoc inſtar Acanthi cauliculi. Alius vero generis ac formæ θυρσοειδὴς κεφαλὴ in Papyro, in thymo, in Aliſmate, & aliis quibuſdam. Nam Thyrſi hac facie etiam fiebant, vt baculo vel fuſti caput κωνοειδὲς, aliquando etiam σφαιροειδὲς imponeretur. De his alibi. Apud Theophraſtum nihil habetur de Thyrſico papyri capite.

Pag. 539. a. verſ. 5. folia gerit. *Adde:* Haud abſurde poſſet adſtrui hoc ὕλημα ſpinoſum cuius meminit Theophraſtus, cui folia ſimilia tribuit filici, aliud eſſe Ακανθίου ſpinam. θαμνῶδες illud δένδρον & ἀκανθῶδες, & folia examuſſi illi figuræ Theophraſti reſpondentia. Hoc diuerſum quod folia eius tactis ab homine ramis non cadunt. Sane hodiéque tradunt folia Acaciæ, perticis ab homine decuti vt ſint pabulo pecoribus Hoc aliter tum potuit narrari, vt ſolent omnia in maius extolli ab his qui regiones longinquas luſtrarunt. Profecto quæcunque Theophraſtus prodit de vtroque genere ſpinæ Ægyptiæ haud ſatis conueniunt in ſpinam Acaciam, hoc vno excepto quod fructum in ſiliquis habere dicit, & coriariis ad coria perficienda vſum præbere. Nomen Acaciæ non nouit Theophraſtus.

Pag. 542. b. verſ. 31. rariſſimus. *Adde:* Hic eſt omnino quem σύριγγα στύρακος, & χονδρὸν στύρακος vocatum ſuprà docuimus. Dioſcorides δάκρυον χόμμασι ἐοικὸς appellat. Galenus στύρακα τὸν ἐν καλάμοις appellat, id eſt καλαμίτην. Hic omniũ præſtantiſſimus in Theriacam quæ Auguſtis parabatur addi ſolebat. De eo quippe genere Styriacis interpretatus eſt Galenus in cõpoſitione Theriacæ Andromachi ſenioris quam verſibus ille deſcripſit Elegiacis. Verba Galeni: Στύρακα δὲ δηλοῖ τὸν ἐν καλάμοις, φερόμενον ἐκ Παμφυλίας ἐμβάλλειν προσέταξε, ὀλίγον τι ζητούμενον, καὶ τοσούτῳ διαφέροντα τοῦ πολλοῦ τούτου στύρακος, ὅσον ὁ φαλερῖνος οἶνος τοῦ παρεσκευασμένου κατὰ καπηλεῖα. Ita diſtinguenda hæc verba. Vulgo editur ac legitur: τὸν ἐν τοῖς καλάμοις φερόμενον. Et interpretantur afferri illum ſtyracem in calamis, atque inde καλαμίτην dictum. Fruſtra ſunt. Styracem qui ingreditur in Theriacem Andromachi de optimo illo genere exponit Galenus qui dicebatur καλαμίτης, quem τὸν ἐν καλάμοις vocat, quod in morem gummi circa calamos concreſcat guttatim fluens. Eum afferri dicit ex Pamphylia. Idem igitur eſt ac ſi ſcripſiſſet: στύρακα δηλοῖ τὸν καλαμίτην, φερόμενον ἐκ Παμφυλίας. Sic enim vbique loquuntur optimi auctores. Galenus ibidem: τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ Κρήτης φερόμενον, *quod affertur ex Creta*. Item paulo poſt: ὥσπερ οὐχ ἁπλῶς τὸ ἀπὸ Καππαδοκίας φερόμενον κρεῖττον ἐστι. *Quod ex Cappadocia aduehitur.* στύραξ autem καλαμίτης eodem plane ſenſu dicitur quo ἀδάρκη καλαμώδης quæ calamis adhæreſcit, concreta quædam ac ſalſuginoſa lanugo. Apud auctores Veterinarios Græcos aliquot locis mentio occurrit ἀδάρκης καλαμώδους. vt in Malagmate ad iumenta & alibi.

Pag. 545. a. verſ. 51. *Dele:* In calamis.

Pag. eadem verſ. 58. & 59 iiſdem afferretur. *Adde:* Non neceſſe in calamis afferri ſolitum intelligere, cum ea diſtinctione quam verbis Galeni adhibuimus ſuprà: στύρακα δηλοῖ τὸν ἐν καλάμοις, φερόμενον ἐκ Παμφυλίας. Vbi στύραξ ἐν καλάμοις, eſt καλαμίτης.

Pag. 555. a. verſu 11. indubitatiſſimum. *Adde:* Niſi quis malit, ita refinxiſſe hoc nomen ex ſuo libito Plinium. Quod enim ipſi mirum videretur Κιννάμωμον auem dici eodem cum Cinnamomo virgulto nomine, putauit fortaſſe κινναμόλογον ſcribi debere huius auis nomen à legendo Cinnamo. Moueor ſanè conſtanti ſcriptura librorum *Cinnamologum* adſtruentium. Atqui vt dixi κίνναμον Græci non dicunt, ſed κιννάμωμον. Contra Latini *Cinnamum* frequentius dicunt quam Cinnamomum. Κίναμα apud vnum Nicandrum legimus. At nuſquam apud πεζογράφους Græcus κίνναμον inueniri eſt pro κιννάμωμον.

Pag. 595. b. verſ. 23. οἱ δὲ μύρῳ. *Adde:* Hoc vnguentum vel ἄλειμμα ex coloris gratia ſic vocatum eſt. Ita enim vocarunt purpuriſſum ex anchuſa, vel radicula Syriaca quæ φῦκος dicebatur, quo genas colorabãt mulieres. Alexis:

——παιδέρωτ' ἐπαλείφεται

De quo nos infrà.

Pag. 571. a. v. 60. ab Iosigni arietis. *Adde:* Sic Samiæ naues ὑοπρῳροι, quod caput Porcinum in roſtris haberent. Heſychius ex Didymo de Samia naui: τοῖς δὲ ἐμβόλοις σεσίμωται, ὥστε δοκεῖν ῥύγχεσιν ὑῶν ὁμοίως κατεσκευάσθαι, ἃ ὑοπρῳρος ἐστὶ, διὸ καὶ ἐπὶ ταύτης λέγεται. Ναῦς δέ τις ὑόπρῳρος Σαμία ὑὸς εἶδος ἔχουσα. Ita hæc legenda verba Heſychij in voce Σαμιακὸς τρόπος.

Pag. 575. a. v. 26. vnicè confirmant. *Adde:* Huc pertinet ouum illud ab Ægyptio Cneph editum, quod mundi figuram repræſentare aiebant, coius mentio apud Eoſebium.

Pag. 582. b. v. 23. arborem ipſam. *Adde:* Locus Theophraſti habetur lib. IV. cap. VI. ἔτι ὁ λιβανωτὸς, καὶ ἡ Σμύρνα, καὶ Κασία, καὶ τὸ ὀποβάλσαμον, καὶ τὸ Κιννάμωμον. Inter arbores odotiferas & exoticas plaoe ibi nominare videtur ὀποβάλσαμον, niſi mendom ſit. Poteſt tamen, & pro ſucco ipſo accipi.

Pag. 587. b. v. 5. deducit. *Adde:* Verius autem nomen ſirpiculæ ex Græco ἅρπη factum eſſe quæ falcem ſigoificat. Heſiodus: ἅρπας τε χαρασσέμεναι, *falces acuere.* Inde *Sirpa* & *ſirpicula* diminutiuum. vt ἅρπαξ, *Sirpex.* Nam & quidã *Serpices* dixere. Heſychius: ἅρπη εἶδος ἐστὶ καὶ δρεπάνη. Idem ἅρπη αἴσμον, δρέπανον, ἢ ὀρνέου εἶδος κατὰ Λακῶνας. Vocem eſſe Latinam ἅρπην pro aue neſcio. Hinc tameo Græcæ dictioni reſpoodet Latina *Falco* de genere accipitris. Nam Falco eſt ἅρπη. Cretes quoque miloum vocarunt ἅρπιδα, id eſt Falconem. Etenim ἅρπη eſt falx. Heſychius: Ἀρπίδα, ἰκτῖνον Κρῆτες. ab vnguibus aduncis & falcatis nomen inuenere huioſmodi aoes. Ab ἅρπη quod eſt falx verbum ἁρπῶ, falce vtor. Inde Latinum *Sarpo.* Atque inde ſarmenta, vt ab *apo*, amenta. Idem Heſychius: Ἁρπῶ, ἁρπίζω, δρεπανίζω κέχρημαι.

Pag. 596. a. verſ. 43. Oribaſium vocatur. *Adde:* Profecto καρῶον melius dicatur de ſemine. nam ſubauditur σπέρμα. Planta vero ipſa dicitur Καρώ. Quod nomen fœminino genere eountiatur, ἡ Καρώ, vt ἡ Διδώ. Inde ſemen ipſum adiectiuè σπέρμα καρῶον, id eſt τὸ τῆς Καροῦς σπέρμα, vt ſupra indicauimus, & iofra etiam dicturi ſumus. A καρώ καρῶος, vt ab Ἀργώ, Ἀργῷος, Δηώ, Δηῷος.

Pag. ead. b. verſ. 55. *apibus eſſe gratam.* *Adde:* Ariſtoteles quoque σίσαρον inter herbas numerat apibus gratas, & quæ circa aluearia ſerendæ ſunt, lib. IX. de Hiſt. Anim. cap. XL. φυτεύειν δὲ συμφέρει περὶ τὰ σμήνη ἀχράδας, κυάμους, πόαν Μηδικὴν, σίσαρον, ὤχρους, μυρρίνην. Ita legendum pro Συρίαν. Niſi fortè ſcribendum ſit σίσυμβρον.

Pag. 602. b. verſ. 6. *Lege:* Hodie qoidam vocant Auellanam Indicam. *Et adde:* Alia tamen eſt Indica Auellana, quæ ſic vulgo vocatur. Eam deſcribit Chriſtopborus à Coſta.

Pag. 647. a. verſ. 24. ſcribit. *Adde:* Quod ſi concedimus ex gnomooe petitam illam metiendæ vmbræ rationem, certa menſura factos ſemper illos gnomones oporret, & plures eodem modulo in vrbe conſtituros. De quo alij viderint.

Pag 654. a. v. 36. ὡροσκόπων: *Adde:* Sed melius fortaſſe vt θεὸς intelligatur, Deus aliquis ex illis qui dabantor adſeſſores Decaois & Liturgi. Porphyrius apod Eoſebium, ὡροσκόπους cum Decanis iungit his verbis: καί τι εἰς δεκανοὺς μερισμοὺς, καὶ τοὺς ὡροσκόπους, καὶ τοὺς λεγομένους κραταιοὺς ἡγεμόνας, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ἐν τοῖς Ἀλμαναχοῖς φέρεται. Quæ noſtram prorſus ſententiam confirmant.

Pag. 649. b. v. 23. dicendi locus. *Sequentia ita lege:* Ita porro vixere Romani abſque vlla alia temporum diſcretione, vſque ad primũ Punicum bellum.

Pag. 703. a. verſ. 9. citantor. *Adde:* Nam hic auctor memioit ibidem illius Apollodori qoi χρονικὰ ſcripſit.

Pag. ead. verſ. 25. Perſicus Strabonis. *Adde:* Verius tamen Ἀρσιν mendoſe ſcribi apud Arrianum pro Ὀρσίαν, vt infra dicam, & Ἀράξην Straboois & Curtij eundem eſſe cum aliorum Ῥογόμιν. De quo iofra.

Pag. 705. b. v. 58. tribount. *Adde:* Si quis tamen perteodit primæ coryledoni id potius nominis conoenire à ſimilitodine loci vbi eſt vmbilicus depreſſioris, credat quod voluerit. Sane vmbilicos ipſe protuberat, & forma eſt promineotiore.

Pag. 738. b. v. 55. docti viderunt. *Adde:* Philippi tamen etiam memioit Plinius lib. XVIII. cap. XXXI. *Deinde conſentiunt, quod eſt rarum Philippus, Callippus, Doſitheus, Parmeniſcus, Conon, Criton, Democritus, Eudoxus, IV. Kal. Octobris Capellam matutino exoriri.* Philippum etiam nominat in Indice huius libri inter auctores ſuos: *Thalete, Eudoxo, Philippo, Calippo, Doſitheo, Parmeniſco, Melitone.* Nihil igitur mutandum in Vitruuio.

Pag. 751. b. v. 8. παῖς δ' ἦν ἴακχος. *Adde:* Non ſimpliciter habitum pueri podendis ſuis conciliaſſe Baubonem intellexit, ſed poeri qoalis Iacchus piogitur, imberbis & noudum hiſtriculi.

Pag. 767. b. v. 60. in puella. *Adde:* Nec poſſum probare quod viro doctiſſimo amico noſtro placebat per αὐξοσέληνον intelligi debere quęſtum qoem corpore faciebat illa meretrix, & penſionem veluti mẽſtruam. Quod non poteſt verum videri, ita nimis alienum eſt, & longe arceſſitum, & plus quã vna metaphora vix vi. deducendum. Luna primum io hac loqouriooe accipi deberet pro mẽſe, deiode menſis pro menſtrua pẽſione. Poſtremo meoſtrua penſio pro diurna, vel pro captura qualibet. Nec enim menſtruum quęſtum corpore faciunt meretrices, ſed in diurnum ſedent. Omnibus diebus parent, & omnibus boris. Deoique pro quæſtu menſtruo nemo omnium eſt qui αὐξοσέληνον Græcè interpretari queat, qui modo Græcæ linguæ aut communis ſenſus intelligens videri velit. Aut igitur illud eſt quod diximus, aut nihil eſt. In verbis autẽ Dioſcoridis αὐξοσέληνον pro ἀφροσέληνον legi ideo iam minus placet, quia primum id contra librorom fidem eſt, deiude quod ſenſos planè repognat. De alio ille lapide intellexit, atque non de eo quem Plinius deſcribit, de quo nos infrà.

Pag. 768. a. v. 33. ἢ σαμαΐξ. *Adde:* Lapis igitur ille alius eſt, qui ſolidus ac pleoos in lunæ augmentis inueoitur. Ἀφροσέληνον eum vocarunt, quod putaretor ex lunæ ſpuma cõcretos eſſe. Aoiſena ita quoque legit apud Dioſcoridem cap. CCCCX. Græci Chymici honc ἀφροσέληνον Talkum eſſe volunt: de quo oos Infrà.

Pag. 819.a.v.41. ferrum attrahendi. *Adde:* Πελάματος ἀπορροίαις. Magnetem attrahere propinqoantia quidam tradidere. De quo videndus Alexander Aphrodiſæus in Problematis.

Pag. 824. b. verſ. 1. cum cælo moueretur. *Adde:* Huius Archimedeæ ſphæræ cum cælo ſe mouentis etiam mentio apud Ciceronem in Tuſculanis.

Pag. 850. a. v. 31. appellanit. *Adde:* Multos alios περίπλους ſcripſerat hic Menippus, vt περίπλουν Βιθυνίας, Καππαδοκίας, Πόντου, aliosque, de qoibus vide Stephanum.

Pag. 851. b. verſ. 33. poteſt vocari. *Adde:* Sic etiam corpus Artis Veterinariæ Græcum ex pluribus auctoribus conflatum ab aliquo. Libros quoque Geoponicōn Græcos Caſſianus Baſſianus ſcholaſticus ex multis ſcriptoribus Georgicis compilauit.

Pag. 885. a. verſ. 16. faciunt. *Adde:* Κάμμαροι tamen etiam pro κάμμοροι legere eſt in Erotiani Lexico.

Pag 890. b. verſ. 62. ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ. *Adde:* Sic Ἀντιοχία Σύρια, de Syriaca potius Antiochia, quam de Syria Antiochena accipiendum, vt dicam infrà.

Pag. 903. b. v. 21. prouocabant. *Adde:* Certum tamē eſt iam tum Ouidij ætate ſingulos agitatores diuerſi coloris pannis amictos fuiſſe, vt ex hoc eius verſiculo conſtat:

Et volat admiſſis diſcolor agmen equis.

Sed non tam vetuſta eſt hæc colorum & factionum in aurigis circenſibus diuiſio, vt volunt.

Pag. 907. a. verſ. 19. vtrumque ſonant. *Adde:* De *Marco* quidem verum eſt ex Μάρκος factum eſſe, de *Murco* dubito. Verius videatur ex Siculo Μύρκος deduci debere, quo vocabulo loquendi prorſus impotem illi dixerunt. Heſychius: Μύρκος. ὁ καθόλου μὴ δυνάμενος λαλεῖν, Συρακούσιοι, ἐνεὸς ἄφωνος. Inde traductum ad actus cuiuſlibet impotentiam, & ignauiam veternúmque totius corporis. Sic ἐνεὸν qui proprie mutum & elinguem ſignificat, etiam pro hebete & ignauo vſurparūt. Heſychius: ἐνεόν, νωχελῆ, μάταιον, κωφόν, μωρόν, ὅτι ὑπὸ ἀγνοίας μὴ λαλεῖ. Idem ergo & Μύρκος Syracuſijs, Inde *Murcus* Latinis & Murcidus.

Pag. 914 b. verſ. vſurpatur. *Adde:* Cato tamen de R.R. etiam calcem quæ eſt τίτανος genere maſculo extulit, & *calcem arenatū* dixit.

Pag. 928. a. verſ. 39. duplici claue aperiundæ. *Adde:* Clariſſimè hoc oſtendit Galenus in Lexico Hippocratis his verbis: Δικλίδας, διμερεῖς ὡς διελάσθαι τῷ κάτω μέρει κεκλεισμένον, τῷ ὑπερκειμένῳ ἀνοῖξαι.

Pag. 937. b. v. 12. χλόων. *Adde:* Hinc Martialis ficum ſecū ſalē portare dixit in Xeniis:

Chia ſeni ſimilis Baccho quem Setia miſit

Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Pag. 942. a. v. 50. ſcripſit. *Adde:* In optimo tamen Agellij libro ex cuius auctoritate infinitas ſuſtulimus mendas ex eius Noctibus, plane ſcriptum habetur *Lalus.*

Pag. 943. b. v. 11. *irrumare.* Adde: Quod & *fugere* dicebatur. Sic legendus & explicandus
A ille verſus Mart. lib. 11. Epig. LXXXIII.

Abſciſſa ſeruum quid fugis Pontice lingua?

Neſcis tu populum quod tacet ille loqui?

Optimus Codex legit *fugis.* Qui aliter legūt, aut explicant, falluntur.

Pag. 950. a. v. 50. θυΐνου. *Adde:* Paulus Ægineta ſcribit Ἀγάλοχον ξύλ. θυΐνῳ ἐμφερὲς εἶναι eſſe, id eſt citro ſimile. Ligni citrei etiam mentio in Apocalypſi cap. XVIII. καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, & πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον. Id eſt, *& omne lignum citreum.* Sic potius vertendum quam *thyinum.* Hieronymus tamen *ligna Thyina* vertit 1. Re-
B gum cap. x. 11. vbi in Hebræo eſt אלמגים *Almughghim.* Quod etiam dicebant *Alghummim.* Cedrum quidam interpretantur, alij Abietem. Nonnulli de rarioris ligni genere accipiunt, quod rubro colore tingit, vt eſt Braſilium ſiue Verſinum. *Corallia* quidam reddiderunt Arabes *Albakam* vocant Braſillium. In antiqua Arabicorum nominum Expoſitione apud Auiſennam *Albachal* exponitur Braſillū. Bellunenſis habet *Albacham* & *Verzinum* eſſe dicit, quo tinctores vtuntur ad colorem rubrum conficiendum. אלבקם Sic idem eſſet genus ligni apud Hebræos *Almughghim* &
C *Albakim.* Quod de citro quidam interpretati ſunt. Notum vero eſt Hebræos & Arabes indifferenter multa nomina Exoticorum & aromaticorum lignorum pro vno vſurpare. Mentio etiam θύου ex quodam auctore apud Suidam, quod de hoc citro accipiendum: ἱεροπρεπεῖς οἱ Ῥόδιοι τοῖς βωμοῖς. Μαστεύειν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐλέφαντα καὶ θύου ἐξικνεῖσθαι, δι' ὧν ἐποίουν τὰς κατασκευὰς ἀγαλμάτων, ὧν νῦν ἐψηφισμένοι κατασκευάζειν. Ex thyo autem, ſiue citro ſtatuas olim fieri ſolitas oſtendit Pauſanias, qui nominatim θύον recenſet inter ea lignorum ge-
D nera ex quibus olim ſtatuæ fierent.

Pag. 958. a. verſ. 50. *Citranguli.* *Adde:* Certe κιτραγγούρων in ea ſignificatione meminit Charito pro citrinis cucumeribus quæ κίτρινα ſunt ἄγγουρα. In compoſitione Trochiſci πρὸς πτύσιν αἵματος ita ſcribit: σπέρμα κιτραγγούρων κεκαθαρισμένον καὶ ἀνδράχνης. Item in compoſitione trochiſcorum è tribus ſandalis: χυλὸν γλυκυρρίζης ἀνὰ β'. σπέρμα ἀγγούρου καὶ κιτραγγούρου. Infimæ tamē Latinitatis auctores *citrangulum* poſuerūt pro genere citrei mali, & Narantiam interpretantur.

Pag. 965. a. v. 7. vocari. *Adde:* Profecto omnis infima Græcorum ætas Ῥεγγίας exponunt Ῥοδα-
E κινίας. Ita enim vocarunt quæ Δωράκινα antiquioribus ex Latino *Duracina.* Perſicorum genus quoddam duriore carne ſic vocantur. Græci κατ' ἐξοχὴν appellarunt Ῥοδάκινα, quaſi à colore roſeo hoc nomē habuerint. Etenim proprium hoc nomē videntur huius generis Perſicorum feciſſe quæ carnem habent rubram. Alias omne Perſicum etiam dixerunt Ῥοδάκινον, κατ' ἐξοχὴν, quia ex omni ſpecie hæc præſtantiſſima, vnde & generis nomen fecit. Videntur ſane omnes ignoraſſe Perſeam illam Ægyptiam. Auiſcena quoque Perſeam Dioſcoridis Arabice reddidit *Allebach* vel *Allebengi,* vel *Albegi.* Inde noſtrum *Albergės.*

quod de quodam geoere Perſicorom quæ carne tubra ſuot, dicimus. *Alberica* quidam ex Latinis dixere ex illo Atabico *Albegi*: vt *Bellirica* Myrobalana, quæ Arabibus ſout *Belilegi*. Callimachus ex antiquis Perſeam illam Ægyptiam inter genera Perſicorum recenſuit, qoorum tres faciebat ſpecies, Perſica ſic proprie dicta, Armeniaca ſiue Præcocia, & Perſeam. ita euim de Perſea ſcripſerat:

> *Καὶ τρίτατη Περσεῖος ἐπώνυμος ἣν κατέπηξεν Αἰγύπτῳ.*

Vides plane tertiam ſpeciem ab eo memorari Perſeam illam quam ex Æthiopia io Ægyptum ttaoſtulerat Perſeus. Præter hanc vetuſtiſſimi duo tãtum geoera proprie Perſicorum fecerunt, *Perſica* & *Præcoqua*. Tertiam his ſpeciem addidit Perſeam Ægyptiam Callimachus, veluti cougenerem.

Pag. 973. a. verſ. 62. tractarint. *Adde:* Sic *Κύπρος* Orientis, ex quo Cyprinum vnguentum, Liguſtrum eſt Latinorum. Similes certe plautæ vel potius eædem, Græcorum *κύπρος*, & Latinorum Liguſtrum. Quidquid differũt, nam differre in quibuſdam certum eſt, ex ſuli cælique dioerſitate id venit, vt alibi dicemus. Plinius alicubi *φιλλυρέαν* vocar, quod eſt commune Liguſtrum. Ar *Κύπρος* verum Orientis Liguſtrum.

Pag. 981. b. v. 29. Alexandria. *Adde:* Arabes ita etiam acceperunt Fabam Ægyptiam veram eſſe fabam, vt notat Bellunenſis ex Ebenbitar. Auiſena Fabam Ægyptiam de Lupino interpretabatur. Lupinus etiã in ponderibus medicis locum haboit, *ὁ θέρμος*. Cuius pondus longe minus quã fabæ Ægyptiæ. *ὁ θέρμος κεράτια δύο*. At Faba Ægyptia duodecim ſiliquas pendebat. Ex his ſane conſtat Arabes etiam ignotaſſe Fabam illam Ægyptiam, qualem eam deſcribunt Græci veteres. Hanc tamen de Faba Ægyptia opinionem non nimium aſſerimus, ac eam iufrà conuellimus moltis argumentis.

Pag. 1000. a. v. 3. teſtatur. *Adde*: Huic tameo ſenteutiæ refragatur, qood gladiulum huuc Magoois quem Cypirum eſſe volt, paluſtrem quoqoe facit. Atqui vterque gladiolus Xiphion & Xiris noo ſunt paluſtres. Ad hoc Scribonius etiam Largus Cypirom à Latinis *gladiolum* vocatum indicat cap. xx. *Cypiri radicis quem nos gladiolum vocamus*. Aut igitur vuo eodemq; nomine *Κύπειρο* doæ diuerſæ plantæ vocatæ ſunt, quod non mirum eſt, aut certe *Κύπειρον* illom eundem Græcorum, Latini *gladiolum* vocitarint, quod folia gladiolo ſimilia haberet. Longa ſane & acota habet folia, vt non mala parui gladij imaginem referãt. Quod ad uomen ipſom attinet, nulla eſt differentia inter *Κύπειρον* & *Κύπερον*. Plures Cyperi ſpecies ponũt Neoterici Herbarij.

Pag. 1001. a. v. 65. Scriptum exemplar habet *Καρώ*. *Adde:* Hæc eſt herba quam hodie vocãt *Carui*: voce inde facta. Arabibus quoq; *Carui*. In Viatico Conſtantini libri veteres ſemper

A ſcribunt *Caruia*. Ex *Καρώου*.

Pag. ead. b. v. 41. Hoc veriſſimum. *Adde*: Apud Græcos recentiores tamen vt eorum ſcripra oſtendunt, *Curcuma* pro Chelidonio ponitur. Myrepſus in Aotidotis cap. XLIII. tres Autidotos ordine recenſet dictas *διὰ κούρκουμα*. Qood ipſe interpretatur *χελιδόνιον*. In tertia Antidoto. Ex his quæ hoc nomen habent: *κύρκυμα, ἤδη χελιδόνιον, κρόκον, σύεστα*. Gloſſa vetus ad Paulum Æginetam, *τὸ χελιδόνιον* exponit *κούρκουμα*. Lexicon Græco Arabicum: *χελιδόνιον τὸ κούρκουμα*. In alio Saracenico: *κουρκούμ, τὸ χελιδόνιον*. Græci receotiores Chelidonium

B minus ita præcipuè videntur vocaſſe quod radix eius frequentibus nodis rotundis coogeſta ſit, vt ſunt lupata equorum quæ *κούρκουμα* iidem Græci appellant. Non alia de cauſa & *Mamiran* Arabes pro Chelidonio minore acceperuut, cuius & radix talis eſt. Paulus Æginera: *Μαμιρᾶς δὲ ῥίζαν τι τοίας ἐστι, ἔχει ὥσπερ κονδύλους πυκνούς, ὅθεν οὐλαῖς τε καὶ λευκώμασι κεχρημένοι τυγχάνουσι*. Diſertè autem Auiſena cap. CXCIX. ſcribit ex quorundam ſententia Chelidonium minos eſſe Mamiram. Lexicõ Græco Arabicum: *Μαμιρὰν τὸ χελιδόνιον, τὸ μικρόν*. Item alio locu: *χελιδόνιον μικρὸν, τὸ Μαμιρὰν* Diuerſa ta-

C men *μαμιρᾶς* & *χελιδόνιον* minus. Sed vtrumque *κονδύλους*, ſiue nodos in radice habet congeſtos plures. Lupata quoque equorum eo modo *κονδυλωτά*. Hinc etiam *Curcuma* dixerunt de radice Cyperi. Sed Indicum ſic fermè officinæ appellarunt, quod gingiberi ſimile eſſe ſcribit Dioſcorides. Id eſſe quod *crocum Indicum* hodie oominãt in coufeſſo eſt. Et fruſtra ſunt qui negaot. *Curcum* ab Arabibus appellari notat Chriſtophorus à Coſta. Haud ſcio an verum dicat. Certè ſi verum eſt inde nata appellatio officinarum quæ *Curcuma* vocant. Corruptum id vocabulũ eſſet ex *Crocum*. Saoa & *Churchum* eſſe Zapharam, id eſt crocom, ſe-

D cundum aliquos expoſitores Arabas notauit Bellunenſis: alios vero exponete radices citrini coloris. *Korkumhama* vel *Korkuma* apud Aoiſenam cap. CLV. pro Græcorũ *κρινόμαγμα* deſcribitur voce inde deflexa. An & Chelidonium ſimiliter quod etiam colore croceo inficit dixere *Curcuma* vel Curcum? vt de Cypero Indico id veriſimile poſſit videri, ita de Chelidonio verom non puto.

Pag. 1002. a. verſ. 50. in medio relioqoo. *Adde*: Non hodie ſane atque illud *Siler mon-*

E *tanum* pro Seſeli apud Latioos iudoctum. Nã & vetus verſio Alexãdri Tralliani hoc nomine vtitur. Græcũ vetus nomen *ΣΙΛΙ*. Latinum *Sile*. vnde *Silatum* pro ieotaculo, quod biberẽt vinum ſili coudirom, ſic *σίναπι, Sinape*. Pro *Sile* dixeruot, *Siler* recentiores. Aliod vero *Siler* de genere iunci, ſiue flexibilis virgulti, qood in aquoſis naſcitur. Proinde vt illud alterum *Siler*, qood eſt Seſeli ab hoc diſtingoerent, vocarunt *Montanum ſiler* Nam iſtud aquaticum. Nou propterea tamen cum crotone, ſiue ricino idem eſſe poſſit accipi.

Pag. 1009. b. verſ. 51. cenſeo. *Adde:* Marcellus Empiricus *Taxonina adipis* memioit.

Digitized by Google

Cap.xxxvi. Antiquiorem non ſcio qui Taxonis meminerit. Sic tamen liquet admodum vetus illud nomen eſſe ac Latinum.

Pag. 1019. a. verſ.31. efficiunt. *Adde*: tum etiam faciunt vt poſſint durare atquè inueteraſcere, quæ alias ſeruari non valerent.

Pag. 1022. b. verſ.23. errore iam exploſo. *Adde*: *Thabaſir* pro *Tabaxir* legit apud Auiſenam Bellunenſis. radices Alcăna aduſtas eſſe in ipſo contextu Auiſenæ habetur. De cannis ipſis id accepit Garcias in quibus concreſcit ſaccharum Mambu. Idem tamen Bellunenſis Alcanna ſeu Alcona interpretatur arbores graciles & proceras, nodis geniculatas ſicut cannas, quæ tamen ſolidæ intus ſint, non inanes aut concauæ, quibus ad haſtas vtuntur Arabes. Ex earum radicibus vſtis fieri præſtantiſſimum ſpodium. De eo igitur ſpodio intellexit Auiſena quod vocauit *Tabaſir*. Alij pro ſaccharo hanc vocem apud Perſas & Arabes vſitatam dicunt, quod in harundinis Mambu foliis concreſcit. Quidam etiam *Alcanna* de Cypro accipiunt, ſiue liguſtro Orientali, ex cuius radicibus crematis fiat illud ſpodium, de quo eſt apud Auiſenam. Certe *Alcăna* pro Liguſtro vel Cypro legitur apud eundem Auiſenam cap. LI. quo loco Bellunenſis ſcribit: *Hana*. In Lexico Græco Arabico Αλχαννα & χαλχαννα exponuntur, τὰ φύλλα τῆς Κύπρου. Aud Conſtantinum in Viatico vocatur *Alcana* etiam in libris veteribus. Græci recentiores χλωναία vocarunt Liguſtri arboris flores, alij χλωλεα. Neophytus: Κυπρον εἶδος ἐστὶ [illegible] ἐν Κύπρῳ ἐξ αἴθους αὐτὸ ἐστὶ τὸ λεγόμενον χλωναία. τινες δὲ φασι τὴν ζιζυφαίαν. Ita vocat arborem Zizyphorum. Plinius ſane Cypros folia habere ſimile Zizypho dicit. Dioſcorides oleæ ſimilia tradit. Inde eſt quod hanc arborem Itali *Oliuettam* & *Oliuellam* nuncupant. Zizyphus quoque folia non diſſimilia habet oleæ. Vnde & χρυσοπλαία Græci recentiores eam nominant. Idem Neophytus: χρυσοπλαία, ἡ ζιζυφαία. In Cypro inſula naſci Cyprum arborem hic prodit. Nomen hinc nactam eſſe eam inſulam veteres volunt. ἀπὸ τοῦ τῆς Κύπρου αἴθους. Vide Stephanum. Haud ſcio vtrum ex illo Græco vulgari χλωναία & χλωνα factum ſit Mauritanicum *Henna*, an contrà Græcum ea Mauritanico. Officinæ *Alcanna* vocant. Græcos hodieque *ſchenna* dicere aiunt. Alia ſunt Alcanna Auiſenæ ex quibus fit ſpodium Tabaſir. De Cypro nos alibi.

Pag. 1023. a. verſ. 1. Lac arboris Queſt. *Adde*: Inde & *Strembley* vel *Xrembley*, apud Auiſenam cap. CCXXVIII. Emblici myrobalani in lacte infuſi. Sic lac quidlibet Perſis *ſir* vel *Xir*. At Græci ξήριον etiam de puluere dicunt.

Pag. 1026. a. verſ. 36. diſcutienda ſubtilius. *Adde*: Quidquid ſit in proprie maneamus ſententia Laſerpitium veterum hodie ignorari, aut valde veteribus ipſis fuiſſe ignoratum. Non eſſe idem, maximo etiam

A & validiſſimo argumento hoc vinci poteſt. Cyrenaïcum Laſar quod erat odoratum, ac ſuauis flagrantiæ, antiqui omnes longè validius faciunt quam Syriacum & Medicum; adeo vt pro vice Cyrenaïci ſimplici duplex Syriacum ſubſtitui ſolare prodiderint. De Cyrenaïco certum eſt non poſſe eſſe Aſam noſtram quæ fœtida eſt. Quod ſi dicatur Syriacum aut Medicum eſſe Aſam, conſequi inde pæne neceſſe eſſet fortius fuiſſe, & maiorum virium Syriacum Laſar quam Cyrenaïcum. Etenim quæ exuperantiam illam mali odoris habent, qualis in Aſa cernitur, longe acrioris cenſenda poteſta-
B tis quam quæ ſunt ſuauioris odoris Ex eo Galenus Cardamum acrius eſſe Cardamomo tradit, quia Cardamomum ſuauius flagret. Præterea diſerte ſcribit Auiſena fœtidam Aſam longè viribus antecellere eam quæ ſuauius olet. Poſtremo non ſimpliciter memorant veteres Laſar Medicum aut Syriacum, male olere & βρομώδες eſſe, ſed βρομωδέστερον halare quam Cyrenaïcum. Multa autem aromata iucundi ſpiritus odore grata, quæ etiam βρομώδη dicuntur veteribus, ab odoris potius vitioſi acrimonia, quam ab illo improbo fœtore qui in Aſa ſen-
C titur.

Pag. 1028. b. verſ. 61. aſſerit. *Adde*: In cedro nihil innaſcitur βρύον nomine cenſendum præter muſci genus quoddam. Hoc & in certo genere quercuum odoratum creſcit. Theophraſtus φασκὸν appellat. Non omnis itaque muſcus quo glandiferæ arbores operiuntur, odoratus eſt, nec ex quolibet genere muſci quercini βρύον illud fuit, quo ad vnguenta vtebantur. Tria omnino ſunt in quercu quæ βρύον nomen tulerunt. Vulgare βρύον qui eſt muſcus, quæ villoſa eſt lanugo, qua & aliæ ar-
D bores paſſim amictæ ſunt. *Mouſſum* vulgo appellamus. Aliud genus erat muſci quod in certo tantum genere quercuum naſci tradidit Theophraſtus, qui Ἁλιφλοίῳ tantum proprium facit ac peculiare. In Haliphlœo etiam creſcere, ſed breue & nigrum. Ex hoc genere Bryon aromaticum exiitit, quod non ſolum è quercu commendant veteres, ſed etiam è cedro, pinu & populo. Inde & φασκὸν dixere. Præter hæc duo genera βρύα in quercu, aliud βρύον ferunt id genus arbores quod inſtar floris eſt, & vna cum folio exit, ex ipſis
E oculis foliorum, aliquando etiam ex ſeparatis. Hoc βρύον in quercu eſt, vt in nuce iuglande, vt in nuce auellana, quæ βοτρύδια & ἴουλοι nominantur.

Pag. 1032. a. verſ. 25. fruſtra eſt. *Adde*: Quod autem eam arborem in mediis ædibus eſſe tradit, ἐν αὐλαῖς ὁρᾶν, hoc quidem rectè procedit. Reliquæ arbores quæ veræ ſunt in mediis campis naſcuntur, hæc intra ædes ipſas erigitur. Quia ſane hæc θυμιάματα ſub tecto fiebat, in publicis aut priuatis aliquorum ædibus.

Digitized by Google

Pag. 1033. a. verſ. 6. *mixtura.* *Adde:* Lexicon GræcoArabicum Σανδαλ aut Σανδαλ dici adnotari Σανταλ ἢ σανταλ ξύλον ἰνδικόν. Sic de alio genere ligni Indici *Albakam* quidam, alij *Albakel* ſcripſerunt.

Pag. 1038. a. verſ. 47. eſſe vult. *Adde:* Auiſena ex illo Dioſcoridis loco fructum buno Loti inter ſemina recenſet, cap. cccv. & *Hab Almenem* vel *Almiſen* vocat & baccam ferre dicit pipere maiorem. Alibi tamen, idem vt cap. oxx. Eandem Dioſcoridis Loton *Nabac* appellat, quæ eſt *Nabeca* Alpini & *Oenoplia* Bellonij eadéque cum Cyrenaïca Loto. Sed falſum puto Dioſcoridem qui baccis piperis haud multo maiorem eſſe tradit, huius Loti baccam.

Pag. 1038. b. verſ. 1. vt in rutila fructus. *Adde:* Rutilæ autem Zizyphi tria genera faciunt recentiores, ſatiuam maiorem ac minorem ſilueſtrémque. Maiori ſatiuæ rectius comparetur Lotus Lotophagica Zizyphus vero vulgaris veterum & Pliniana, longè diuerſa à rutila Zizypho, quæ tamẽ hodie vulgaris eſt Zixyphus Herbariorum. Vnius modo Zixyphi meminit Plinius, multis in locis quod de alba intelligendum eſt. Vt quum dicit Cypri folia ſimilia eſſe foliis Zizyphi. Hoc neutiquam poteſt ſumi de Zizypho vulgari hoc eſt rutila, quæ folia habet inciſuris ſtriata vt ilex. Ergo de alba id intelligendum quæ eſt alba Zizyphus Cluſij, quam multi habẽt pro Elæagno Theophraſti. Græci quoque recentiores Cyprum hoc eſt liguſtrum habere folia Zizyphi produnt. Quæ deſignatio ad rutilam Zizyphum non pertinet. Eam albam Zixyphum *Oliuaſtellum* à quibuſdam aiunt nominari. Græci recentiores etiam χαμελαίαν vocant. Ligoſtrum quoque quæ eſt Cyprus *Oliuetta* nonnullis dicitur. Sic Zizyphus alba eſt cui ſimilis traditur Cyprus. Hinc quidam ex Græcis infimi æui Cyprum cum Zixyphæa confuderunt: Κυπρὶ ζιζυφαία. Diximus ſuprà.

Pag. 1039. b. verſ. 55. ſed frequens. *Adde:* Verius tamen immo certiſſimum Azadarach non eſſe Lotum Plinianã. Vix autem dubium quin Axadarach vulgaris eadem ſit quæ Auiſenæ dicitur, *Azedarahet*. Notam eſſe arborem ait, & fructum ferre ſimilem *Nabac*. Sic vocat Loton Cyrenaicam quæ eſt, Oenoplia aliorum. Bellunenſis Axadarachi arborem notiſſimam eſſe apud Damaſcenos notat, & vocari ab indigenis *Zaizalacht*. Quidam tradunt à Tripolitanis dici *Zenſelacht*, quod idem eſt nomen. Fructus eius alba habet oſſicula ex quibus fiunt globuli preculares. Ea omnino eſt quam *Sycomorum* hodie multi falſo appellant. *Perlaro* ab Italis appellari ſunt qui putent, Alij *Perlaro* & *Bagolaro* eandem eſſe arborem aſſerunt. Atqui certum *Bagolaro* Italorum aliam eſſe ab Axadarachi arbore. Sic diuerſa quoque erit quam *Perlaro* Itali nuncupant ab Azadarach. Et ſane vt ex deſcriptione *Bagolari* quam Itali generis homines proponunt, facile colligitur eam eſſe Pli-

A nianam Loton. Quæ quidem ad Loton Lotophagicam propius accedit quam quæuis alia Lotos, non tamen eadem eſt arbor. & fallitur Plinius qui putat tranſlatam degeneraſſe, & cum terra cœloque mutatam videri. De qua nos alibi.

Pag. 1043. b. verſ. 1. θύμαλος. *Adde:* In antiquiſſimo Codice Pauli Æginetæ, & aliis omnibus eius ſcriptis exemplaribus ita ſcriptũ reperi: ὁ δὲ κωλυκίδος σμῖλαξ, ὃν τινες δὲ θύμαλον, ἀλλὰ δὲ Ῥωμαῖοι τάξος. Qua ſane ſcripturæ conſtantia moueor, vt nihil cenſeam mutandum. Sed quare Taxus θύμαλον, aut θύμαλος? Bauhinus ad

B Dioſcoridem genus Taxi glandiferæ deſcribit quæ nucamenta habet, prorſus ſimile capitibus Thymi Cephaloti. An ea eſt Taxi ſpecies quam θύμαλον aut θύμαλον Græci vocarũt. Hoc alij quærant. Si veriſimile id eſſe mihi dixero, ſatis dixero.

Pag. 1047. a. verſ. 48. cælatoribus. *Adde:* Idem Plinius Ariſtonem memorat inter celebres argenti cælatores lib. xxxiv. cap. viii. *Ariſton qui & argentum celare ſolitus eſt*. Non igitur eius nomen hinc expungendum.

Pag. 1049. b. v. 44. ſed Acorum. *Adde:* Hinc

C Græci recentiores paſſim in ſuis Gloſſis Iatricis κάλαμον ἀρωματικὸν de Acoro interpretantur: Κάλαμος ἀρωματικός, τὸ ἄκορον.

Pag. 1050. b. verſ. 52. Dioſcorides. *Adde:* Ita planè & χελιδόνας accipiendum apud Apſyrtum de re Veterinaria cap. cccxlviii. de Dyſenteria: ἐὰν δὲ δυσεντερικὸν περιοδεύσῃς. & paulo poſt: μετὰ δὲ τὸ χελιδόνας ἐγχυματίζειν δεῖ. vbi idem χελιδόνας quod περιοδευθῆναι.

Pag. 1051. a. verſ. 4. *Impoſita ſunt.* *Adde:* Sed omnino retinendum περιοδεύσεις. Quod ſignificat curari, à verbo περιοδεύειν, quod

D proprie Græcis eſt, *circulo curare*. Cælius Aurelianus & Vegetius *cyclo curare* dixerunt, quod Græci vnica voce περιοδεύειν. Hoc ſignificat certa methodo curare, quum imperata dierum aliquot abſtinentia, aut præſcripto corporis exercitio, non primo impetu aut ſaltu proceditur, ſed ordine ſeruato, per augendi ac minuendi ſtatus vices. Exempli gratia ſi cui ob aliquem morbum præſcripta ſit inedia, ita ea adtemperatur, vt primo die non ab omni cibo abſtineatur æger, ſed certa tantũ portione eius cibi quem quotidiano ſumere ſolitus ſit. Peracta ea ieiunij obſeruantia per eoſdem grados & numeros ad ſolitam ciba-

E tionem redit. Hoc idem & in Exercitiis præſcriptiuis & aliis obſeruabatur, & hoc erat quod proprie dicebant περιοδεύειν. Methodus ipſa ratioque curãdi περιοδεία. Cælius Aurelianus lib. 1. Tardarum paſſionum cap. 1. *Quæ ſingula artis moderatione adhibita cyclorum ductu augeri atque minui debent, prædato præſcripto cui perfectio conſummata reſpondeat. Eſt autem reſumptiui cycli ordinatio formanda hoc modo. Primo die paruo cibo atque aqua nutritus ægrotans, vel ſi ferre valuerit, ab omni nutrimento abſtentus, alia die leui motu erit exercendus.* Item paulo poſt: *Simili modo etiã geſtatio atque exercitium ſiue motus erit augendus aut minuendus ad comparationem quantitatis ciborum.*

Perfecto reſumptiuo cyclo, erit metaſyncriticus adhibendus, primo ex parte, dehinc perfectus. Et paulo poſt: *Tunc iſto cyclo perfecto erit alius adhibendus ſolo ex vomitu detracta drimyphagia, in qua oportet primo die in primo cibo aquæ potu ægrotantem ſeruare, tum alia die leui motu deambulatione motum vomitum exagitare.* Ea hisplanum eſt quid ſit *cyclo curari.* Vir maximus κύκλῳ θεραπεύειν interpretarur, *à minimis remedijs ad maxima progredi.* Hoc non eſt, ſed illud quod diximus. Vt in cycli curatione ad maaima progreſſus erat à minimis, ita ad minima regreſſus à maximis. Vegetius lib. II. cap. VI. de re Veterinaria: *Memineris autem omnes valetudines præcipuè veteres periculoſas, cyclo oportere curari, cui hac obſeruantia & ordo eſt adhibendus. Triduo ab hordeo abſtinebitur animal, temperabitur etiam nobilibus cibis. Poſt diem tertium de dextra aut ſiniſtra, prout ætas aut vires vel valitudo promiſerint, de matrice ſanguis auferetur.* Et ſub finem capitis: *inſanabiles valitudines cyclo affirmantur poſſe curari.* Græci hoc genus curationes περιοδίας vocant. Auctor Hippiatricus cap. LVI. καὶ πάλιν ἀφαιμάξας αὐτὸν ἐκ τῶν ἄρθρων ἰωμένων, καὶ μετὰ ταύτην περιοδίας θεραπεύων. Vnde verbum περιοδεύειν, cyclo curare. Pelagonius cap. CLXXXVII. τῇ δὲ ἑπτούσῃ ἡμέρᾳ πάλιν ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων, ἐκπλύει τὸ αἷμα ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου περιοδευθῇ, ἀπηχέσθω δὲ τὸ ζῶον κριθῆς. Item idem Pelagonius cap. CCCCXXXIII. τοὺς δὲ λοιποὺς δίχα τῆς ἀφαιμάξεως περιόδων, οὐ γὰρ συμβάλλεται αὐτοῖς ἡ τοῦ αἵματος ἀφαίρεσις. Et ſimpliciter περιοδία pro qualibet medendi methodo. Eumelius cap. DXXXV. καὶ τοῦτο καυτῆρσι θεραπεύειν μέχρις οὗ ποσοφορέσῃ. ταῦτα δὲ τῇ ὁμοίᾳ περιοδίᾳ θεραπεύεται. Sed & περιοδεύειν quolibet modo ac methodo curare. Iidem auctores cap. DCLIII. εἰ δὲ τύχῃ τὸ ἐμβάλλειν τὸ ζῶον χρὴ τοῦτο μετ᾽ ἐπιμελείας περιοδευθῆναι, μήπως κινδυνεύσῃ. Et ſequenti capite: ὀφείλεις δὲ φροντίσαι ἵνα τὸ λοιπὸν σῶμα ἄλλοις θεραπεύμασι περιοδευθῇ. Atque ita alibi paſſim. Sic ergo accipiendum apud Epiphanium, κολλητικοῖς περιοδευθῆναι.

Pag. ead. verſ. 27. θαυμαστὰς δυνάμεις. *Adde*: Hoc ſenſu & δυνάμεις apud Dicæarchum ſumitur in nobili fragmento ἀναγραφῆς βίου τῆς Ἑλλάδος de Pelio monte: τὸ δὲ ὄρος πολυφάρμακόν τε ἐστὶ πολλάς ἔχον ἢ παντοδαπὰς δυνάμεις.

Pag. ead. verſ. 36. τῶν σελλῶν. *Adde*: Hinc ἐπιδίφριοι ἰατροί, quaſi ſellularij medici hi dicti ſunt. Troilus de Experientia: περιέδυσμα δὲ τῆς ἐμπειρίας ὁ ἐπιδίφριος ἰατρὸς, θεασάμενος γὰρ λογικὸν ἰατρὸν νέῳ πυρέσσοντι ὕδωρ ψυχρὸν προσφέροντα ἐπὶ κακοχυμίᾳ χολῆς ἐν νόσῳ ἢ ὑγιείᾳ ποιοῦντι κατὰ τὸν ἰατρικὸν λόγον ὃ λέγεται, ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα παρέχει ἀπεριφυλάκτως μὴ σκοπήσας τὴν αἰτίαν, ἢ πολλοὺς μὲν ἀναιρεῖ, ἕνα δὲ σώσει ἐκ τοῦ παραδόξου. Omnes autem eiuſmodi ſellularij medici & pharmacopolæ, & circumforanei, Empirici non Logici.

Pag. ead. verſ. 53. ἡ Τορυνή. *Adde*: Tudicula tamen & Τορυνή alia eſt, nec apta videtur fuiſſe terendis collyriis. Rectius eſt

A fortaſſe dicere legiſſe Plinium in Græco ſcriptore vnde hoc ſumpſit, ἀκόνια, quod ille vertit *coticulas* terendis collyrijs. Certè ἀκόνη Græcis etiam mortarium ſignificat ex cote lapide factum, quod alibi obſeruauit Galenus, qui tamen ipſe quodam loco ἀκόνας & θυίας diſtinguit. Et ſanè θυία propriè mortarium eſt ea lapide cauato. Ἀκόνη lapis eſt planus ſiue mortarium non cauatum, terendis collyriis. Talia ſunt & marmora in quibus colores ſuos terunt pictorum pueri. Græcè ἀκόνας liceat dicere. Arabes

B vocant *Almeſen.* Quod exponunt eſſe rem duram & planam, ſicut cotem lapidem ſuper quam teruntur medicinæ oculorum & alia. Plane deſignant ἀκόνην Græcorum. Plinius igitur in Græco legerat ex Thebaïco lapide fieri ἀκόνια, ἐν οἷς τρίβονται τὰ κολλύρια. Quod ille vertit, *coticulas terendis collyrijs.* Hoc verum. Aliud *tudicula* eſt, ἡ Τορυνή.

Pag. 1054. b. verſ. 24. nominant. *Adde*: Sic Caſtellani albæ Zizyphi arborem, de qua ſupra diximus, *arborem paradiſi* indigitant.

Pag. 1055. b. verſ. 57. ξυλαλόη καὶ ἀσπάλαθο.

C *Adde*: Alia eſt arbuſcula quam hodieque Rhodij *Xylalan* vocant ea qua ſphærulas faciunt. Indigena Rhodi inſulæ arbor illa, quam quidam Agallochum legitimum, alij Aſpalathum putarunt. certe incolæ ipſi pro Agallocho habent qui *Xylalan* nominant. Nam ξυλαλόη Græcis recentioribus eſt ξυλαλόη ſiue Agallochum. Sed illis accedo qui Cytiſum Theophraſti eſſe exiſtimant. De quo nos alibi.

Pag. 1056. a. verſ. 8. Latinum ſit ſiliqua. *Adde*: Vocem tamen illam Σελίχαν Arabicam eſſe ex Græco Ξυλίν deflexam qua ξυλοκασίαν ſiue Caſiam ligneam appellarunt,

D infrà oſtendam.

Pag. ead. verſ. 33. Plinium. *Adde*: qui tamen errat cum Xylocinnamomum pro ligno cum cinnamomo accepit, quum ſit ſpecies cinnamomi caſſioris.

Pag. 1062. b. verſ. 39. ὅσα πάντες ὅμοια. *Adde*: Eadem omnino loquutione ac ratione Nicander βόλβων σπεῖρα dixit, id eſt, bulborum tunicas pro bulboſum Theriacis:

> Σὺν δὲ καὶ ἐν σφὰς ὀλέσσεις κάρη ἐνὶ τε βόλβων
> Σπεῖρα.

vbi σπεῖρα περιβολὰς ἐλύτρων interpretatur Scholiaſtes. Heſychio σπεῖρος τὸ κακὸν ἱμάτιον τὸ ῥακῶδες.

E

Pag. 1064. b. verſ. 16. *ſpicatum nardum.* *Adde*: Sic ναρδὸν σπικάτον Græcus auctor Hippiatricus dixit de nardo quæ ſpicam habet, non de vnguento. cap. CCCCLIII. σμύρνης γο´ β´. κρόκου γο´ β´. νάρδου σπικάτου γο´ α´. Κασσίας γο´. β´. πεπέρεως.

Pag. 1066. b. verſ. 35. radia eius repræſentat. *Adde*: Scribonius Largus paſſim ſpicam nardo Syriacæ tribuit, vt & Marcellus Empiricus. Multis ſanè locis apud vtrumque *nardi Syriacæ ſpicæ* fit mentio &

Spica nardi Indica. Atqui vt dixi nulla eſt ſpica in Syriaca nardo ſic propriè vocata quæ eadem eſt cum montana & Ciliſſa: Quæ in Syriam ex India deferebatur, ſpicam habebat, & Syriaca quoque cognominata. Inde vtramque confuderunt. Et Syriacæ montanæ ſpicam dederunt, qua caret ex Syriaca Iodica quæ eam habet.

Pag. 1067. a. verſ. 20. *ἐν τῇ ἰσρίᾳ.* *Adde:* Noo ſolus tamen Dioſcorides huoc errorem errauit, ſed omnes etiam vetuſtiores vt Scribonius Largos qui vbique Celticam Nardum. ioterpretatur Saliuncam. vt cap. CIIII. *Spica Nardi p.v. Celtica id eſt ſaliunca* *. p. x. Ea quibus etiam apparet veram in Dioſcoride lectionem eſſe Σαλιοῦγκαν.

Pag. 1069. b. verſ. 31. obſeruare licet. *Adde:* Sic in Græco Epigrammate vetuſtiſſimi auctoris:

Νάρδου ὑπὸ γλαυκῆς καλοσσίλου ὕελου.

Nardinum vnguentum intelligit.

Pag. 1070. verſ. 35. *σφαιρίον ἓν.* *Adde:* Marcellus Empiricus cap. XXVI. *Folij ſertulam* vocat ſiue *ſpharam*, & de hoc folio intelligit: *Folij ſertulam, id eſt coronam, ſiue ſpharam vnam.* In Græcis fuit, *φύλλου σφαιρίον ἓν.* Quod ipſe perperam coronam ioterpretatur vel ſertulan, quum ſit ſphæra.

Pag. 1079. b. verſ. 55. *farina.* *Adde:* Duplex autem fuit genus Aphronitri, alterum concretum, cuius in balneis olim vſus plurimus: alterum inſtar farinæ vel cineris ſolutum, vtrumque florem nitri ac ſpumam nitri dicere liceat. Sic duplex ſpuma argenti, altera ſoluta in puluerem milij granis ſimilem, quæ *κεγχρῖτις* dicebatur, altera concreta, quæ *πεπυρωμένη.* Galenus tamen *ἀφρόνιτρον* quod concretum eſt vocari docet, *ἀφρόλιτρον* vero quod in puluerem potre eſt. Sic enim ea diſtinguit: *Ἀφρόλιτρον, ἀφρονίτρου διαφέρει. λίτρον μὲν γὰρ ἀφρὸς ξυγχρηστὸν ἐπὶ φαρμάκων ἀλείφειν πυρέττουσι συντετηκότας ἀφελεῖται· καὶ γὰρ λευκὸς ἐστὶν ὥσπερ τι τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος πυρρώδης. ἀφρόνιτρον δὲ καὶ ἀλευρῶδες οὐδὲ διακεχυμένον, ἀλλὰ πεπηγὸς καὶ συνεστὼς ᾧ πάντες οἱ ῥυπτόμενοι ἐν τοῖς βαλανείοις ὁσημέραι χρῶνται.* Sed non video cur ex nomine differentiam quæſiuerit Galenus quæ nulla eſt. Idem quippe *ἀφρόλιτρον* quod *ἀφρόνιτρον*, vt idem *νίτρον* quod *λίτρον*. Hic enim Atticæ dialecti, quæ *λίτρον* dicebat quod aliis *νίτρον*. Vt *πλεύμων* pro *πνεύμων* ijdem Attici dixere, & *ἀνδράχνην* pro *ἀνδράχλην*. Duplex igitur genus Aphronitri eodem nomine, non diuerſum nomen fuit.

Pag. 1096. verſ. 60. appelarunt. *Adde:* Aëtius ita vocat. In Gloſſis Nicomedis: *ἄλιμον, ὁ ἀλιμοειδές.*

Pag. 1097. a. verſ. 48. *δαι.* *Adde:* In his cognominibus Σάψις ſignificat *ἀγαθὸν δαίμονα*. Heſychius: *Σάψις, ἀγαθὸς δαίμων παρ' Αἰγυπτίοις.*

Pag. ead. b. verſ. 63. *faciunt.* *Adde:* Græcis quoque auctoribus Hippiatricæ *χήμη* pro maiore cochleari, ſæpe ponitur. An igitur & catinos quibus aurum in fornace fundebatur ſic appellarunt, à forma patentiore.

Pag. 1106. a. verſ. 39. Inde nominatum. *Adde:* Serapio *Sandaratham* vocat Vernicem, & ſimilem eſſe poteſtate dicit Karabe, id eſt, ſuccino. vt & Auiſena. Inde igitur *Vernicem* appellarunt, quod eſt nomen ſuccini proprium. Bellunenſis correxit *Sandaru* apud Auiſenam de Veroice, vbi vulgo eſt *Sandaracha*. Aliis *Sandarax* dicitur. Diuerſum vtique nomen à Græcorum *Σανδαράκη*.

Pag. 1120. a. verſ. 35. abbreuiare. *Adde:* Eodem pertinet & illud Satyrici ex Satyra XIIII.

——ſed graue tardas
Expectare colos, medio ſi ſtamine nondum
Abrupto.

Pag. 1121. a. verſ. 29. *notos etiam commercio.* *Adde:* Notabis etiam in his verbis miram Plinij hallucinationem, qui Taprobanitas illos legatos dicere ait, latus Taprobanes inſulæ quod Indiæ prætenditur ab hiberno Oriente eſſe. Quod non poteſt verum videri. Immo à Septentrione eſt. Vnde & *βόρειον ἄκρον* illius inſulæ quod Indiam reſpicit. Latus igitur illud inſulæ meridiale eſt Indiæ, vt ipſa Taprobane tota ad meridiem Indiæ eſt. An intellexit latus illud Taprobanæ vt & Iodiam ipſam Romæ eſſe ab Oriente hiberno? Hoc ſanè verum, ſed ille non dixit. Dixerat fortaſſe atque ita ſcripſerat: *latus inſulæ quod prætenderetur Indiæ x. M. ſtadiûm Romæ eſſe ab Oriente hiberno.* Aliter tamen omnes libri, nec ipſa loquutio admittit eam correctionem. Certius eſt hallucinatum Plinium quod ab eius genio ac more non eſt alienum.

Pag. 1122. b. verſ. 20. *paratus.* *Adde:* Non diſconueniit tamen genio Tertulliani vt ſcripſerit, *cæleſti prato.* vt *pratum cæleſte* vocet iridem ob colorum varietatem.

Pag. 1127. a. verſ. 55. hallucinatus. *Adde:* Pliniana tamen hæc hallucinatio de certo genere papaueris ex quo lintea candorem trahere dixit, aliam habet originem. Eam iam inuenimus, & ad fontem erroris peruenimus. Lib. XX. cap. XIX. quo genera papauerum perſequitur, ita ſcribit: *Alterum è ſiluestribus genus Heraclion vocatur, ab alijs Aphron, folijs ſi procul intuearis ſpeciem paſſerum repræſentantibus, radice in ſumma terra cute, ſemine ſpumeo, ex hoc lina ſplendorem trahunt æſtate.* Totus hic locus è Theophraſti verbis expreſſus lib. IX. Hiſt. cap. XIII. *ἑτέρα δὲ μήκων Ἡρακλεία καλεῖται, τὸ μὲν φύλλον ἔχουσα οἷον στρουθίον, ᾧ τὰ ὀθόνια λευκαίνουσι.* Palam eſt dicere Theophraſtum hoc genus papaueris folium habere ſimile ſtrutbo herbæ quo lintea dealbantur. Plinius *στρουθίον* in illis verbis Theophraſti pro paſſere accepit, atque inde hariolatus eſt, papauer Heracliom foliis eſſe ſpeciem paſſerum repræſentantibus. Cum igitur *στρουθίον* ibi de paſſere intellexiſſet, vtique & verba illa *ᾧ*

τὰ ὀθόνια λαμπρύνειν, ad papauer ipſum tranſtulit, atque ex eius ſemine lintea candida ac ſplendida fieri ſomniauit. Quod & alio loco repetiit, lib. xix. cap. 1. de lino: *Eſt & inter papauera genus quoddam quo candorem lintea præcipuum trahunt.* Στρουθιον idem στρουθίον berba lanaria quo lintea & lanæ in candorem dabantur. Legendum autem in ſuperioribus Plinij verbis: *Heraclium vocatur, ab alijs Aphrodes.* In libris ſcriptum eſt, *Aphro.* pro *Aphrodes* vitioſe editur, *Aphron.* Eo ſem ne quia candidum eſt lintea dealbari commentus eſt Plinius. Theophraſtus: τὸν δὲ καρπὸν λευκόν. Dioſcorides de hoc papauere: τὸ φύλλον σφόδρα μικρὸν, στρουθίῳ ὅμοιον, καὶ καρπὸν παρ' αὐτῆς μικρόν. Ita legendum. Plinius vertit: *ſemine ſpumeo, ex hoc lina ſplendorem trahũt æſtate.* Atqui non ſemen ipſum ſpumeum, ſed tota planta: ἡ τὸ ὅλον δὲ βοτάνιον λευκὸν ἐστι καὶ ἀφρῶδες. Hæc ridicula. Diſtinguendum etiam ac legendum in Plinio: *Ex hoc lina ſplendorem trahunt. Æſtate conditur.* Dioſcorides: τούτου ὁ καρπὸς συλλέγεται, ὅταν τελείως ἀδρυνθῇ θέρους, ἡ ξηρανθεὶς ἀποτίθεται. Mox lege: *prodeſt comitialibus morbis acetabuli menſura.* locus ille vulgo corruptiſſimus.

Pag. 1129. a. verſ. 4. Heſychio. *Adde:* Vt C & T ſæpe inuicem mutantur, puto eumdem eſſe piſcem qui *Atarna* dicitur in Gloſſis: *Atarna*, εἶδος ἰχθύος. At in Regio Codice apud Agellium in his Lucillij verſibus ſic legitur lib. x. cap. xx.

—— *abdomina Thynni*

Aduenientibus priua dabo cephaleaque carne.

pro *Acarne* vt videtur. Et fortè etiam ſcribendum in verſu Ennij:

—— *caluaria pinguia Acarna.*

Pag. 1131. a. verſ. 20. inueni. *Adde:* Poſſit & videri hæc lectio recognitæ & poſterioris Editionis eſſe. Nam ex multis animaduerti Ammianum incidiſſe in priorem, atque ea vſum eſſe tantum.

Pag. 1141. b. verſ. 52. nominant auctores. *Adde*: Huic expoſitioni ſuffragantur veteres Gloſſæ, quæ *puteal* exponunt ἱερὸν τόπον περιτετειχισμένον. *Puteale*, ἱερὸς τόπος περιτετειχισμένος. Item: *Puteal*, ἱεροῦ φραγμὸς, ſacelli conſeptum.

Pag. 1156. b. verſ. 30. λημνία σφραγίς. *Adde*: Clarè eas diſtinguit Galenus lib. 1. de Antidotis his verbis: καθάπερ ἐπὶ λημνίας γῆς καὶ μίλτου, καλοῦσι δ' αὐτὴν ἔνιοι οὐ μίλτον ἀλλὰ γῆν. ἐπεὶ γάρ τις Αρμενία μίλτος ἐν τῇ Λήμνῳ ... πρὸς ἄλλας χρείας ἐπιτήδειος οὐ μὴν οἷα ἡ καλουμένη Λημνία σφραγίς.

Pag. ead. verſ. 65. Bolo Armenia. *Adde*: qui ἀχερὶν eam etiam facit, vocarique ait Ζαρίνακα ab incolis Armenis, κατὰ δὲ τὴν τῶν Σύρων Ζαρίναχα. τὸ δὲ ὄρος ἐν ᾧ γεννᾶται πόλεως ἐστὶν ὀνομαζομένης Γαύγανα, ἡ δὲ ἀχερὶς, ἐν ᾧ τὸ ὄρος ἐστὶν, ὀνομάζεται Ανδρίκη. Ita ſcribendum ibi ex veteribus libris. Mirum vero quod dicit Armeniacam Bolum ab Armenis & Syris vocari Ζαρίναχα & Ζαρίνακα. Eodem quippe nomine Arabes Arſenicum vocant, *Zarnich.*

A Idem eſſe nomen planè conſtat. Aut igitur Aëtius errauit qui vocabulum illud Syriacum ſiue Armenium, quo Arſenicum vocabatur, ad Armeniacam Bolum tranſtulit, aut ipſi Arabes. Sed illud verius Arſenicum rubrum etiam in Armenia naſcebatur. Et hoc eſt quod indigenæ propriè nominabant Ζαρίναχα. Sane Armenum Strabonis idem fuiſſe videtur cum hoc Arſenico. Inde ergo confuderunt iſtud Armenium cum Armenia Bolo.

Pag. 1157. a. verſ. 6. Sphragidi. *Adde:* B Verba Actuarij: μάλιστα δ' αὖ τῇ τε Αρμενίᾳ βώλῳ, καὶ τῇ Λημνίᾳ σφραγίδι τὰ ὕφαιμα ἀναβάλλουσι. In eadem quoque ſententia Arabes. Vnde non mirum ſi pro Armenia Bolo hodie ſubiicitur Rubrica Lemnia, quum ſint concolores.

Pag. 1158. a, verſ. 60. Συειακῷ eſſe voluerunt. *Adde*: Quod & Arabes feciſſe videntur, qui *Abimentum Suri* vocant quod eſt Sori, & *Atrimentum Syrum* cum eo idem faciunt quod & Syricum, & *vitreolum rubeum* interpretantur.

Pag. 1159. b. verſ. 6. γλαύκιον. *Adde*; Sic C etiam vocaſſe eos conſtat veterum Χάλκανθον, quod & κάλχανθον dicebatur. Inde & Καλάκανθον Græcis recentioribus pro eodem. Certè apud auctores Hippiatricæ Græcos Καλάκανθον ſemper pro Chalcantho legere eſt in antiquiſſimo codice. vt cap. CCLIII. Καλακάνθου ὀυγκίας β'. ... S. χαλκίτεως γο' α'. ... γο' S. & cap. CCLXI. Αρσενικον, ἄσβεστον, χαλκῖτιν, Καλάκανθον, ἴσα τὰ ... χρῶ. Interpres autem vetus Nicandri qui αἴθεα χαλκοῦ ibi exponit de Calacantho ſiue Chalcantho, manifeſto id etiam confudit cum æris flore quod eſt χαλκοῦ ἄνθος. Ita enim ad eum locum D ſcribit: ἄνθος δὲ ἐστὶ χαλκοῦ τὸ γινόμενον ἐν οἷς ὁ χαλκὸς χωνευόμενος καθίσταται ... μᾶλλον ἔχον ἐρυθρὸν τὴν ... μικρὸν δὲ καὶ στρογγύλον, καὶ παραπλήσιον τῷ σπέρματι τῆς κέγχρου· καὶ ἴσως τούτου μέμνηται Νίκανδρος. Hæc omnino in æris florem conueniunt de quo intellexiſſe Nicandrum etiam vult quum αἴθεα χαλκοῦ nominauit. Et profectò per αἴθεα χαλκοῦ nihil aliud potuit ſignificare Nicander præter æris florem. Meminit & alterius lectionis idem Scholiaſtes in illo Nicandri loco, vbi quidam legebant:

—— τότ' αἴθεα ἄνθεα Χάλκης.

E quam ſcripturam confirmat auctoritate Numenij qui de eadem re ad verbum ita ſcripſerit:

—— ἐπ' ἰχώρ

Ηερόεν, τότε δ' αὖ μολύβῳ ἐναλίγκιον εἶδος

Αμφὶ ἑ κυδαίρει Χάλκα ἴσον.

Ibi Χάλκην Interpretatur ἄνθος ἀφ' οὗ ἡ πορφύρα. Liuidam igitur purpuram deſignauit Χάλκης nomine quæ plumbei eſt coloris. Ergo & αἴθεα Χάλκης apud Nicandrum in illis verſibus, colores liuidæ & atræ purpuræ exponemus. Citat & hos verſus ex Heraclea:

—— φοινὶξ δ' ἀπίλαμπε φαεινὴ

Ἀλλά τι μὲν κυανὴ, τὸ δὲ δ' αὔθοπι εἴσατο χάλκῳ.

Sed furtaſſe & Χάλκας ibi legit, & ſimiliter expoſuit. Ergo ab illa Χάλκη numeo habuit Χαλκανθὶς vel Χάλκανθον, quod recentiores dixete Καλάκανθον.

Pag. 1161. a. verſ. 58. obſeruauimus. *Adde*: Nicander ſane in Georgicis Βούφθαλμον & Κάλχην planè ſeparat his verſibus quæ apud Athenæum leguntur lib. xv.

—— βούφθαλμόν τε καὶ εὐώδεις διὸς ἄνθος,

Κάλχας σεμνὰ ὑάκινθον, ἰωνιάδας τε χαμηλάς.

Igitur Κάλχα erit ex qua Romani ſuam fecerunt *Caltham* quæ prorſum diuerſa eſt à Buphthalmo. Alij Βούφθαλμον & Κάλχας confuderunt. Cyprij omnes flores vocant Κάλχας, ſi Heſychio credimus. Sic enim apud eum ſcribendum: Κάλχαι, αἱ ἐν Κύπρῳ.

Pag. 1161. b. verſ. 31. καλαβώτην. *Adde*: Hieronymus quoque *ſtellionem* vertit in vulgati, qui ἀσκαλαβώτης.

Pag. 1162. b. verſ. 12. *ſaponaria*. *Adde*: vt quibuſdam placet.

Pag. ead. verſ. 42. nec ipſi puto ſciebant. *Adde*: Verba Actuarij Græca ſic habent: ὕπωχρα μὲν τὰ ἀφεψηθέντα γίνεται, περιόντα δὲ καὶ ὠχρά, ἀλλὰ τὰ μὲν μετρίως ζεσθέντα χυμόρητα χρυσῷ ἐοίκασι, ἔπειτα δὲ αὖ καὶ πάνυ ζεσθέντα. Sublurea colorem habere dicit Chymenæ quæ mediocriter decocta ſit. Hæc eſt quam alij ὀμφάκιον χυμόριον vocarunt, cui opponitur ὁ πάνυ ζέσας, quæ multum ferbuerit. ζεῖν & βράζειν idem Græcis recentioribus feruere, bullire.

Pag. 1163. b. verſ. 15. Thapſiam intelligit. *Adde*: Vetus auctor ſub Æthici Sophiſtæ nomine ab Hieronymo tranſlati Thapſum quoque inſulam facit, ſed Siciliæ vicinam: *Tapſum inſula & ipſa Sicilia vicina. Æoliæ inſulæ, quæ & Vulcaniæ vocantur, eo quod & ipſæ ſicut Ætna & Chimæra ardere viſæ ſunt.*

Pag. ead. verſ. 45. θάψος. *Adde*: Andromachus quoque θάψον appellat vulgarem aliorum Thapſiam in Theriacæ compoſitione:

Οὐ Σικελὸν θάψον τε καὶ ἀνθήμονος τόμα Μήδου.

Pag. 1164. a. verſ. 35. infici tradunt. *Adde*: quam in Creta aiunt vocari Λεύτζα, non obſcuro veſtigio nominis Λύκιον. Quod tamen eſſe legitimum Lycium negant illi qui viderunt. Lignum ſanè huius Lycij Cretici luteum eſſe memorant, vt non male χρυσόξυλον indigitari queat.

Pag. ead. verſ. 61. Hæc omnia incerta. *Adde*: At illud certiſſimum duas fuiſſe plantas ὁμωνύμως diuerſi generis, vtramque θάψον & θαψίαν appellatam. Nam ſanè idem nomen θαψὸς & θαψία, vt ἰξὸς & ἰξία. Sic κάρπασον, & καρπασία eadem. θάψος Theocriti prorſus diuerſa à Nicandri & Andromachi Thapſo. Θαψία vero quæ tingit, cuius apud Zoſimum mentio, omnino alia à vulgari Thapſia. Illa autem Zoſimi θαψία eadem certè eſt cum Chymene vel χυμορίῳ.

A Etenim vt χυμόριον & ἐλύδριον apud auctores Græciæ inferioris æui ſemper iungitur, ad colorem luteum conficiendum, ita etiam θαψία & ἐλύδριον ſiue Chelidonia. Quinimmo vero verius liquet Zoſimum dum refert Democriti verba, θαψίαν nominaſſe, quam ille χυμόριον dixerat. Galenus apud Æginetam in αἱματοβαφομένοις pro Thapſia ἐλύδριον, id eſt Chelidoniam ſubſtitui iubet: ἀντὶ θαψίας ἐλύδριον. vbi ἐλύδριον eſt Chelidonia. Idem Paulus eam Thapſiam cum Elydrio iungit in eo conficiendo fuco quo crines rutilantur: ἐλυδρίου γο. β'. βοτάνης χρυσιζούσης, ἣν οἱ Ῥωμαῖοι Ῥουβίαν καλοῦσι. Quam heic *Herbam Rubiam* & χρυσίζουσαν vocat, eam in alio medicamento capillis aureis faciendis, θάψον appellauit, & ſimiliter *Herbam Rubiam* à Romanis vocari dixit. Verba eius hæc ſunt lib. III. in deſcribenda βαφῇ χρυσοειδεῖ capillorum: κρόκου < β'. θάψου ᾗ καὶ οἱ βαφεῖς χρῶνται, ἣν οἱ Ῥωμαῖοι ἑρβαρουβίαν καλοῦσιν, < α'. Ita in omnibus ſcriptis Æginetæ codicibus habetur, quomodo etiam legit vnus ſupra ceteros antiquiſſimus. Nec eſt quod aliquid ſuſpicetur verba iſta ex Gloſſa eſſe, ἣν οἱ Ῥωμαῖοι ἑρβαρουβίαν καλοῦσι. Agnoſcuntur & ab C Alexandro Tralliano in eadem compoſitione βαφῆς χρυσοειδοῦς qui & θαψίαν vocat, Ægineta θάψον. Verba hæc ſunt: κρόκου < β'. θαψίας ᾗ καὶ οἱ βαφεῖς χρῶνται, ἣν οἱ Ῥωμαῖοι ἑρβαρουβίαν καλοῦσι. Et quo magis credas hæc à gloſſatore adtexta non fuiſſe, vetus interpres omiſſo Thapſiæ nomine, *herbam Rubeam* eo loco reddidit pro Thapſia: *croci, herba rubea.* Eam herbam βοτάνην χρυσίζουσαν alio loco nuncupauit Paulus, quam à Romanis *Herbam Rubiam* appellatam dixit. Hæc erit igitur tinctoria Græcorum Thapſia vel Thapſus, quæ aureo colore inficit tam crines quam lanas, quæ & χυμόριον Græcis recen- D tioribus vocata eſt. Inde θάψινον χρῶμα color luteus Græcis. Plutarchus in Phocione: τόδε γὰρ ἀεὶ τοῖς ἡμέραις ἐκείναις αἱ ταμίαι μὲν αἷς ἀφελκύσουσι τοὺς μυστικοὺς κίστας βαπτόμενας θάψινον αὐτοὶ φοινικοῦ χρῶμα, καὶ νεκρώδες ἀπέλυσαν. Caue autem putes hanc *Herbam Rubeam* Romanorum, quam χρυσίζουσαν βοτάνην Græcè vocat Paulus, eamdem eſſe cum *Rubia* tinctorum, licet idem præferat nomen. Rubia tinctorum Græcorum eſt ἐρυθρόδανον, quæ colore rubro lanas tingit, non luteo aut χρυσοειδεῖ, vt hæc *Herba Rubea*, vel *Rubia*, vt Græcè dixit Paulus, Ῥουβία. Tinctorum Ru- E bia vetuſtis Latinis *Rubra radix* appellata quia radice tingit. Vitruuius lib. VII. cap. XIIII. *infecta creta rubra radice.* Sic enim libri eo loco legunt. Plinius tamen Erythrodanum Græcorum *Rubiam* vbique vocat, & *Rubiam tingendis lanis.* Sed illa *rubia radix*: nam radicem ſolam habet quæ tingat. Hęc vero *Rubia Herba*. Præterea in nomine etiam differentia coloris eſt. Rubia radix, ἡ ἐρυθρά. vnde & ἐρυθρόδανον hanc radicem Græci dixere, atque ἐρυθρόδανον. vnde hodieque vulgari Græcorũ lingua λυθρίδανον vocatur. At in *Herba*

Robea color eſt qualis in crinibus rutilis & aureis cernitur. Sic *robeus mus* qui & Nitela. Vnde & *auream nitelam* dixit Martialis de crine rutilo. In bubus quoque hic color dictus *Robeus*. Hinc *Robus* de boue ruſo. Feſtus : *Robum rubro colore , & quaſi ruſo ſignificari, vt bouem quoque ruſtici appellant, manifeſtum eſt*. Ita appellatur in veteri ſenatuſconſulto apud Agellium lib. IV. cap. VI. SATIS HABENDVM CENSVERVNT SI QVID SVCCIDANEIS OPVS ESSET ROBVS SVCCIDERAT. Sic enim ibi legendum ex antiquo & fideli codice, pro quo vulgo habetur : ROBIGVS ACCEDERET. Quibus ex verbis planum eſt ſuccidaneas hoſtias dici non quæ in aliorum locum cæderentur, ſed quæ ſuccederent. Nam *ſuccidere* dicebant priſci pro ſuccedere : *accidere* pro accedere: *occidere* pro contra cedere & occurrere. Nihil planè vidit in illis ſuccidaneis Agellius. Verum de his alibi. *Robus & Robeus* idem vt *Ruſſus & Ruſſeus*. Herba igitur Robea eſt ἡ χρυσίζουσα vt etiam Paulus interpretatur. At *rubia radix* , ἡ ἐρυθρά. In tanta multitudine Herbarum quæ luteo colore tingunt, haud facile eſt ſtatuere quænam hæc ſit quam veteres Romani *Herbam Robeam* nuncuparint. Græci θαψίας vel θάψον, alij etiam χελιδόνιον. Romani hodieque herbam quamdam tingendis capillis laniſque aureo colore idoneam vocare dicuntur *Herbam Rozzam*. Quod & idem omnino cum *Herba Robea* Pauli Æginetæ. Videndum igitur an non eadem ſit. *Lutum* quoque priſcis Latinis ad tingendos luteo colore pannos , quæ & *lutea Herba* dicitur κατ' ἐξοχήν. Ad verbum eſt ἡ χρυσίζουσα βοτάνη Pauli Æginetæ, & θαψία , & χελιδών. Chelidonium quoque hoc eſt κελιδόνιον quod fere ſemper cum Chymene ſiue Thapſia iungitur, croceo colori tingendo veteribus fuiſſe vſurpatum conſtat. Vnde *venæ tinctorum* apud Auicenam pro Chelidonio *Haruch ſubagim*. cap. DCCXXVII. Herba autem illa Robea Romanorum, quam & cerretam & corneolam quidam ea Italis hodie vocant, videtur eſſe eadem cum tinctorio flore Fuchſij qua in Germania quoque vtuntur ad luteum colorem. Pariant ſanè vtriuſque deſcriptiones. Itali ſuam illam Cerretam ſiue Herbam Roſſam depingunt foliis lini, ſed longioribus , ſemine ſiliquis incluſo facie geniſtæ, flore luteo. Fuchſius quoque Germanicum illud tinctorium florem tradit geniſtæ admodum ſimilem , foliis tamen latioribus ac longioribus , florem luteum , ſemen in ſiliquis habentem Prorſus eadem herba. Fortaſſe hæc etiam ipſa quam & θαψίαν & χελιδόνιον, & βοτάνην χρυσίζουσαν Græci vocarunt. Χρυσόξυλον tamen & σκύθινον, & σκυθικὸν ξύλον , quibus vocabulis explicant veterum θάψον recentiores Græculi non conueniunt in hanc θάψον , quam Herbæ Robiæ, aut βοτάνης χρυσιζούσης nomine expoſuit Paulus Ægineta cum Alexandro Tralliano. Χρυσόξυλον de frutice vel arbore dictantum conuenit. Verum de his alibi.

Pag. ead. b. verſ. 58. de Chalcantho. *Adde* : Καλάκανθον etiam pro herba videtur accipiendum in Geoponicis vbi mures necare traditur.

Pag. 1165. a. verſ. 5. τὸ φρύξαι. *Adde*: Huic ſententiæ fauet , quod θάψινον χρῶμα & κηρῶδες pro eodem nominat Plutarchus in Phocione.

Pag. ead. verſ. 51. contrahere. *Adde*: præter hæc φύκους genera, vnum etiam metallicum φῦκος recenſet facticium lib. IX. inter facticia metallica , ᾧ οἱ ἄνθρωποι σκευάζουσι καθ' ὑπτασμοῦ ὄντος, ἐξ ψιμυθίου , φοινικὸν, Σαίδυκα, φῦκος. Ea ceruſſa factum paulo poſt innuere videtur. Nam poſt ceruſſam deſcribit : τὸ δὲ γε ἕτερος πῶς φύξιν τοῦ ψιμυθίου ἐν καύθῳ λεπτομερεστέρου περιείληφεν. Et fortè φύκους nomine intellexit ceruſſam vſtam, quæ rubra ſit. Et proprietas nominis φύκους, vt aliquid quod rubrum ſit , hac voce ſignificetur.

Pag. 1192. a. verſ. 17. Γερμανική. *Adde*: In alio tamen Aſtrologico clarè diſtinguitur φαζανία ab Ἀζανία vbi per terniones deſcribuntur regiones omnes quæ ſingulis Dodecatemoriis ſubiacent: Ἀραβία , Ἀζανία , μέση Αἰθιοπία. In alio deinde ternione : φαζανία Νασαμωνῖτις, Γαραμαντική.

Pag. 1198. a. verſ. 9. ἐξ ὁμοίου. *Adde* : Sic apud Phædrum hæc intelligenda.

Athenæ quum florerent æquis legibus.

Id eſt, quum ex æquo viuerent Athenienſes, nondum dominationi cuiuſquam ſubditi. Hoc eſt enim æquis legibus viuere, ſuperiorem qui leges dicat non agnoſcere.

Pag. 1210. a. verſ. 5. ἐν Μαχαίρᾳ. *Adde*: Dices non idem eſſe ἐν μαχαίρᾳ παταξαι, & ἐν πέτρᾳ λατομῆσαι. Illud enim inſtrumentum eſt, hæc materia. Sane verum eſt. Sed ecce *in notis compunctum* dicere , vbi notæ res ſunt ipſæ quibus compunctus ſtigmatis , non inſtrumentum quo compunctus eſt. Sic ergo & λαξευτὸν ἐν πέτρᾳ pro πέτρᾳ, quod ex lapide cæſo ſtructum eſt.

Pag. 1224. b. verſ. 18. Neophyto teſte. *Adde* : Suprà omnia teſtimonia clarè id euincit Nicandri verſus ex Georgicis apud Athenæum lib. XV. qui ſic habet:

Ἴσος δ' ἐν ῥίζῃσιν ἀγάλλεται, ὅν ῥ' ὑακίνθῳ
Αἰαστὴ προγέγονε.

Hyacinthum fabularem & poëticum ὑάκινθον Αἰαστὴν cognominat à notis luctus quibus inſcriptus eſt , & ſimilem eſſe Iridi dicit. Nullus flos ſimilior Iridi quam Xyris Dioſcoridis ſiue Gladiolus Romanus , quem & Ἴριδος ἀγρίας nomine propterea etiam appellarunt. Sunt hodie docti qui quouis pignore contendunt Hyacinthum poëtarum eſſe lilium rubrum. Fatentur ad hoc ſe induci auctoritate Ouidij ita canentis de iſto hyacintho:

——*formamque capit quam lilia, ſi non*

Purpureus color his, argenteus eſſet in illis.

Ergo inquiunt, ſolo colore diſtat Hyacinthus fabularis à caodido lilio. proinde debet eſſe lilium rubrum. Nc ſit hoc verum nimis multa prohibent. Lilium rubrum in luteum colorem vergit, qui longe abeſt ab Hyacinthino nigro. Omoes quippe auctores antiqui poëtæ pedeſtreſque Hyacintho ſuo colorem nigrum tribnuot, hoc eſt purpureum obſcurum, quod μέλαν Græci dicunt. Theocritus:

Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶ, καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος.

coloris igitur eſt violacei nigri. Ideo & cum violis oigris hunc hyacinthum quoque iungit Nicander io Georgicis:

Λείρια ὑάκινθον, Ἰωνιάδας τε Χαμηλάς.

Ἰωνιάδες Χαμηλαὶ ſunt violæ oigræ, quæ & Χαμαίϊα Græcis hodierois. Neophytus: ἴον πορφυροῦν, οἱ δὲ ἀκανθώδιον οἱ δὲ ἴον ἄγριον, κοινῶς δὲ Χαμαίϊον. Hic color à luteo aut rubro longè diuerſus. Et ſanè Ouidius noo rubrum aut luteum, ſed purpureum Hyacinthum diſertè eſſe clamat. De lilio igitur rubro neutiquam poteſt dici eum eſſe Hyacinthum. Præterea veteres lilium hoc rubrum noſtrum ſub oomine lilij nouerunt, noo ſub Hyacinthi. Tertullianus de Corona Militis: *& vtriſque lilijs & omnibus violis coroneris.* plura ſunt violarum genera. Sed duas tantum agnoſcit liliorum ſpecies, candidum & rubrum. Hæc illi ſuot vtraque lilia. Plinius lib. XXI. cap. V. *Eſt & rubens lilium, quod Græci κρίνον vocant: alij florem eius Cynorrodon, laudatiſſimum in Antiochia & Laodicea, Syriæ, mox in Phaſelide, quartum locum obtinet in Italia naſcens.* Notaodum quod ait, non etiam mutandum, florem huius rubri lilij vocari à quibuſdam κυνόρροδον. Ita enim in vetuſtiſſimo libro legitur: *alij vocant quinorodon.* Quæ vetus admodum ſcriptura eſt Latinorum librariorum pro κυνόροδον. Sic *quibiarij* apud Arnobium pro *Cybiariis*. *Triquimoη* apud Paulinum, τρίκωμον, & alia quæ notamus alibi. Sic *Hypoquiſtis* barbaris ex hoc more quæ Græcis ὑπόκυστις. & *opium Quirinacium*, ὀπὸς Κυρηναϊκός. De hoc lilio rubro ſiue κυνορόδου accipienda Heſychij verba: Κυνόροδον, κρίνον ὅμοιον ὑακίνθῳ. Hæc pretij ſunt quantiuis. Lilium rubrum quod Græcis dicebatur, vel Plinio teſte κυνόρροδον, Hyacintho ſimile eſſe dicit. Hic noſter eſt Hyacinthus. Non igitur lilium eſt rubrum, ſed ſimilis lilio rubro. Iuxta haoc ſententiam Seruius planè ſcripſit, Hyacinthum, *quaſi lilium eſſe rubrum.* Præter ſuperius dicta duo genera liliorum, rubrum & candidum, fuiſſe etiam purporeom notauit poſt veteres Plinius eodem loco: *ſunt & purpurea lilia, aliquando gemino caule, carnoſiore tantum radice, maioriſque bulbi ſed vnius: Narciſſum vocant.* Falſam hanc eſſe ioterpunctionem ſupra docuimus. Falſum ioquam purpurea illa lilia eadem cum Narciſſis eſſe. Nec hoc dixit Theophraſtus. Quare emendabamus ſupra, murata diſtinctione: *Sunt*

A *& purpurea lilia, aliquando gemino caule, carnoſiore tantum radice maioriſque bulbi ſed vnius. Narciſſum vocant, huius alterum genus,* &c. vt hæc oimirum pertioerent ad ſequentem hiſtoriam Narciſſi, quem in tria ſimiliter genera diuidit vt & lilium. Sic eoim habet in Iodice libri primi: *Lilij gn.* III. *Med.* XXI. *lacrima ſua naſcens. Narciſſi gn.* III. *med.* XVI. Poſtremo vetoſtiſſima exemplaria hinc oouam auſpicantur diſtioctioocm, cum titulo DE NARCISSO. Deinde ſubiiciunt hæc verba à priote membro ſepara-

B ta, & ad hunc modum cootinuata: *Narciſſum vocant huius alterum genus flore candido, calice purpureo. Differentia à lilijs & hæc.* Certum tameo eſt hanc diſtioctionem noo eſſe veram & Plinium heîc erraſſe dum Theophraſteis parum attendit. Verba illa, *carnoſiore tantum radice maioriſque bulbi*, de Narciſſo dicta ſuot à Theophraſto, oon de purpureo lilio: ἔχει ῥίζαν σαρκώδη στρογγύλην, μεγάλην. Ex his igitur conſtat ſcripſiſſe Plinium, vt etiam vulgo habent eius editiones: *Sunt & purpurea lilia aliquando gemino aliquando caule, carnoſiore tantum radice, maioriſque bulbi, ſed vnius: narciſſum vocant.* Sed

C Plinij vt dixi hæc hallucinatio ex Theophraſti verbis malè accepis. Theophraſtus lib. VI. cap. VI. de lilio ac narciſſo, & aliis quibuſdam floribus. De lilio primum dixit, & κρίνον appellat, cuius ex colorum differentia, genera ſtatuit diuerſa, vt in violis & roſis. διαφορὰς γὰρ, inquit, ὁ τούτων χροιὰ διαλλάττουσα, ὥσπερ ἐπὶ δὲ μᾶλλον ὁ τῶν κρίνων. ἐπεὶ δὲ καθάπερ φασὶν εἶναι καὶ πορφυρᾶ ἐστί. Hoc idem paulo poſt repetit: τὸ δὲ κρίνον τὴν εἰρημένην ἔχει διαφοράν. Id eſt, eam differentiam quæ in albis violis & purpureis cernitur, de quibus proximè mentio præceſſit. An ſint li-

D lia purpurea vidrtur addubitate Theophraſtus, ſed ait quoſdam tradere talia reperiri. *Si modo*, inquit, *purpurea reperiuntur, vt tradunt.* Non ergo purpurea viderat lilia. Dioſcorides qooque de liliis purpureis ex aliorum auditu proountiat ac relatione: φασὶ δέ τινες καὶ πορφυροῦν αὐτὸ κρίνον γεννᾶσθαι. Ita enim ibi legendum ex antiquiſſimo codice, non γίνεσθαι. Quod accipiunt de purpureis liliis quæ arte fiunt, non quæ talia naſcuntur. Atque idem dicit Dioſcorides quod Theophraſtus, tradere quoſdam lilia purpurea etiam oaſci. Non igitur communia hæc purpurea lilia, ſed admodum rara. Duo

E igitur tantum genera vulgaria liliorum, rubrum & candidum. Vnde illud Tertulliaoi, *& vtriſque lilijs coroneris.* Quod de albo & rubro intelligendum. Sed de lilio purpureo paulo poſt. Pertracta liliorum hiſtoria Throphraſtus ſub nomioe κρίνου eodem capite mox tranſit ad Narciſſum: ὁ δὲ Νάρκισσος ἢ τὸ λείριον, οἱ μὲν γὰρ τοῦτο, οἱ δὲ ὅπως καλοῦσι. At Narciſſum ab aliis appellari λείριον. Quo nomine etiam qoidam vocarunt τὸ κρίνον. Et notandum Theophraſtum vbicumque de illiis agit, nunquam aliter ea vocare quam κρίνα

κρίνα, nuſquam λείρια. Narciſſum vero quidam ex Græcis appellarunt λείριον, alij eum florem quod κρίνον vulgo dicebatur. Quia vero ex voce Græca λείριον Latini ſuum *Lilium* fecerunt, & τὸ κρίνον quibuſdam etiam Græcorum λείριον dictum Plinius purpurea illa lilia Theophaſti quæ τὰ κρίνα ſunt cum Narciſſis eadem putauit eſſe. Qui magnus eſt error. λείριον commune nomen lilij & narciſſi, τοῦ κρίνου καὶ τοῦ Ναρκίσσου. Dioſcorides: Νάρκισσος ἔνιοι καὶ τοῦτο ὥσπερ τὸ κρίνον λείριον ἐκάλεσαν. Poetæ precipuè ita videntur vocaſſe, qui omnes flores λείρια vocarunt & horum præcipuus Homerus. Pollux: Ὅμηρος μὲν τὰ ἄνθη πάντα λείρια εἴρηκεν. τὸ δὲ νάρκισσον ὁ Θεόφραστος λείριον. Non Theophraſtus ſolus ſed alij Attici veteres hanc vocem propriè vſurparunt de Narciſſo. Cratinus in Comœdia μαλθακοῖς:

> Παντοίοις γε μὴν κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπτομαι
> Λειρίοις ῥόδοις κρίνοις κοσμοσανδάλοις ἴοις.

Vides in his verſibus λείρια diſtingui ἀπὸ τῶν κρίνων. Ergo heîc λείρια apud Cratinum ſunt Narciſſi. Nicander quoque in Georgius λείρια & κρίνα ſeparauit. De λειρίοις ita dicit:

> Λείρια δὲ συναίνῃ ἐπιφθίνοντα χαμεύνῃ.

At de κρίνοις paulo ante tractarat, notauitque etiam λείρια à poetis appellari:

> Ἃ κρίνα, λείριά τ' ἄλλοι ἐπιφθέγγονται ἀοιδῶν.

Atticis igitur antiquis propriè τὸ λείριον eſt Narciſſus, κρίνον autem lilium. Et lata inter vtrumque differentia. Quinimmo & λείριον ſpeciale genus facit idem Theophraſtus quod à Narciſſo ſeparat. Idque etiam notauit Athenæus lib. XV. τὸ δὲ νάρκισσον ἐν τῷ ἕκτῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας ὁ Θεόφραστος καλεῖσθαί φησι καὶ λείριον. εἶθ' ὑποβὰς ὡς διαλλάσσοντα τίθησι Νάρκισσον καὶ λείριον. Hoc verum. nam capite ſequenti ita loquitur: μετὰ δὲ ταῦτα ὁ νάρκισσος καὶ τὸ λείριον, καὶ τὸ τοῦ βολβοῦ κρίνον. Idem Athenæus alio loco hæc verba Athenæi ita citauit: πρῶτον δὲ τῶν ἀνθῶν ἐκφαίνεσθαί φησι τὸ λευκόϊον, ἅμα δ' αὐτῷ καὶ τὸ φλόγινον καλούμενον τὸ ἄγριον ἔπειτα νάρκισσον καὶ λείριον. Alias promptum eſſet reſcribere: μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Νάρκισσος, τὸ καὶ λείριον. Sed nec aliter legit Plinius quam vulgatum eſt, atque ita verit de vernis floribus loquens ex Theophraſto: *ſeriores ſupra dictis aliquanto Narciſſus & Lilium trans maria. In Italia quidem vt diximus, poſt roſam.* Fallitur tamen & heîc Plinius. nec enim λείριον Theophraſti eſt *Lilium* Latinorum. Hoc enim illi vocant κρίνον. & paulo poſt idem Theophraſtus τὸ κρίνον inter æſtiuos flores recenſet & qui florent poſt roſam: τὰ δὲ θερινὰ μᾶλλον, ἥ τε λυχνὶς καὶ τὸ Διὸς ἄνθος, καὶ τὸ κρίνον καὶ τὸ ἴφυον. Ita enim ſcribendum ex Athenæo. Male enim vulgo legitur: καὶ τὸ χίειρον. Non minus igitur trans maria quam in Italia lilium poſt roſam. quod eſt τὸ κρίνον. At λείριον aliud. Hoc modo facit idem cum Narciſſo Theophraſtus, eſt vero vbi aliud à Narciſſo. Non heîc tantum, ſed in tota Narciſſi hiſtoria parum ſibi conſtare Theophraſtum, & pugnantia ſcribere

A deprehendimus. cap. VI. de vno duntaxat genere Narciſſi loquitur, quem & ſerotinum admodum eſſe tradit, vt pote qui poſt Arcturum floreat, & circa æquinoctium autumnale: ὄψιος δὲ σφόδρα. μετὰ γὰρ Ἀρκτοῦρον ἡ ἄνθησις καὶ περὶ ἰσημερίαν. At capite ſequenti Narciſſum inter eos flores numerat qui primo vere prodeunt & ſtatim quidem poſt violam albam, quæ omnium prima ver nunciat. Verba eius hæc ſunt: τῶν δ' ἀνθῶν τὸ μὲν πρῶτον ἐκφαίνεται τὸ λευκόϊον. ὅπου μὲν ὁ ἀὴρ μαλακώτερος εὐθὺς τοῦ χειμῶνος, ὅπου δὲ σκληρότερος,
B ὕστερον ἐνιαχοῦ τοῦ ἦρος. ἅμα δὲ τῷ ἴῳ ἢ μικρότερον τι ὕστερον, καὶ τὸ φλόγινον καλούμενον τὸ ἄγριον. ταῦτα γὰρ οἷς οἱ στεφανοπῶλαι χρῶνται πολὺ ἐκτρέχει τῶν ἄλλων. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ νάρκισσος καὶ λείριον. integrum locum adſcripſimus, quia multa continet animaduerſione digna. Violam albam primam omnium florum quæ in coronas recipiuntur, prodire dicit, adeo vt etiam hieme exeat quibus in locis aër eſt clementior. cum hac viola flore etiam quæ vocatur φλὸξ præcipue ſilueſtris aut paulo ſerius poſt φλόγα Narciſſum & λείριον. Hæc omnia prius florere ſcribit quam violam purpuream quæ vocatur Martia à tempo-
C re florendi. ἔτι δὲ τούτοις, inquit, ἡ οἰνάνθη καὶ τὸ μέλαν ἴον. Horum omnium florum qui verno prodeunt, roſam vltimam florere autumat. Plinius locum illum Theophraſti ſit reddidit lib. XXI. cap. XI. *Florum prima ver nunciantium viola alba. Tepidioribus vero locis etiam hieme emicat. Poſtea quæ appellatur purpurea, proximè flammea quæ & phlox vocatur, ſilueſtris dumtaxat. Cydiaminon bis anno vere & autumno, æſtates hiemeſque fugit. Seriores ſupra dictis aliquanto Narciſſus & lilium trans maria.* Nihil in Theophraſti mente vidiſſe Plinium prorſus palam eſt. ἅμα δὲ τῷ
D ἴῳ ἢ μικρόν τι ὕστερον, καὶ τὸ φλόγινον καλούμενον, τὸ ἄγριον. ita ſcribendum in verbis Theophraſti, non τὸ φλόγιον. Græcis φλὸξ genus eſt floris primo vere cum viola alba emicantis. Deminutiuum τὸ φλόγιον, *flammula*. φλόγα in ſequentibus vocat idem Theophaſtus. Sic ξίφος & ξίφιον idem de herba: σφονδὺς & σφονδύλιον, ἡμίονος ἡμιόνιον Athenæus hunc ipſum locum citans, habet φλὸξ non φλόγιον. Sed omnino certum eſt Plinium legiſſe φλόγινον qui adiectiue accipit, vt ſubaudiatur ἴον & pro viola flammea accepit. Florem illum φλόγα Theophraſtus cum alba viola exire memo-
E rat aut paulo ſerius: ἅμα δὲ τῷ ἴῳ ἢ μικρότερόν τι ὕστερον, καὶ τὸ φλόγινον καλούμενον τὸ ἄγριον. De viola alba id accipiendum de qua proxime præceſſit. At Plinius ἅμα τῷ ἴῳ intellexit de viola purpurea, quæ ἴον ſæpe dicitur abſolutè. Ita ergo reddit: *Poſtea quæ appellatur purpurea. proximè flammea quæ & phlox vocatur, ſilueſtris duntaxat.* Hæc ſunt corruptiſſima. In optimo Thuanæo codice ſcribitur: *Poſtea quæ appellatur lilia & purpurea. proximè flammeam quod vocatus ſilueſtre duntaxat.* Sacramento poſſem contendere ſcripſiſſe Plinium: *Poſtea quæ appellatur Ion, & purpurea,*

proximè flammeum quod vocatur, ſilueſtrè duntaxat. τὸ φλόγινον interpretatus eſt *flammeum* quum ſit flammula. Alibi retinuit nomen Græcum vbi Theophraſto dicitur φλὸξ. vt capite præcedenti: *colore tantum placet Ioum flos, odor abeſt: ſicut & illi qui Græce flox vocatur.* At hoc loco vbi φλόγινον vocauit diuerſum putauit florem, & *Flammeum* Latine vertit. Theophraſtus τὸ λευκόιον primum florum ver nunciantium eſſe prodit, quæ tepidioribus locis etiam hieme emicat. ἅμα τῷ ἴῳ quod vocatur φλόγινον ſed ſilueſtre duntaxat florere ait. ideſt cum illa viola de qua præceſſit ideſt alba. Plinius accepit de ea viola quæ proprie ἴον nominatur & purpurea eſt. Contra mentem plane Theophraſti. Nam paulo poſt eius violæ meminit & μέλαν ἴον appellat, quæ eſt viola purpurea. eamque non cum viola alba florem producere dicit, ſed poſt Narciſſum & λείριον, qui flores etiam aliquanto ſeriores ſunt viola alba & flammula. Plinius vero qui in verbis Theophraſti ἅμα τῷ ἴῳ de viola purpurea iam intellexerat, non potuit in ſequentibus de eadem viola intelligere vbi μέλαν ἴον vocatur à Philoſopho, ſed de neſcio quo alio flore inuiſitato id nomen ſumpſit, quod ipſe etiam corrupit & *Melanthion* vel *Melianthum* indigetauit. Sic enim omnes libri eo loco ſcribunt: *ſequitur Oenanthe ac Melianthum.* In Indice: *de melianthо.* Atqui ne ignoſci quidem illi poſſet ſi ſcripſiſſet *Melanion.* Nam violã nigram aut purpuream debuiſſet dicere. vt τὸ λευκόιον nõ Leucoïon dixit Latinè, violam albam. Hæc ſunt indubitatiſſima. Sequitur apud eumdem: *Codiaminon bis anno vere & autumno: æſtates hiemeſque fugit.* corrupta hæc vox. Non obſcuris veſtigijs veræ ſcripturæ legitur in libris, *Cochaminum* aut *Claclaminum.* Scribendum: *Cyclaminum:* Huius flores etiam in coronas admiſſi. Sed Cyclamini in eo loco Theophraſteo quem heic ad verbum vertit Plinius, nulla eſt mentio. De ſuo igitur heic eam interſeruit Plinius, niſi dicas inueniſſe in codicibus Theophraſti qui eius tempore extabant. Athenæus tamen locum illum Theophraſti recitans ad verbum, non meminit Cyclamini. Inter flores στεφανωματικοὺς etiam κυκλάμινον reponit Nicander in Georgicis.

> Καὶ σφάγνον πύγανα καὶ ἑυτράπελας κυκλαμίνους
> Σαύρον τ' ἢ χθονίου πέφαται εἶδος Ηρακλείου.

Ita legendi hi verſus. Σαύρη genus herbæ quæ & Σαυρίτις. Heſychius: Σαυρῖτις, πόα τις καὶ σαύρη τὸ ζῶον. Non placet coniectura viri docti qui legebat Λείριον, & de lilio accipiebat. Habes mox apud Plinium: *Seriores ſupradictis aliquanto Narciſſus & Lilium trans maria, in Italia vt diximus poſt roſam.* Libri habent: *per roſam.* ideſt roſæ tempore. Sub finem capitis hoc dixit: *Hic eſt trans maria ordo florum. In Italia violis ſuccedit roſa: huic interuenit lilium: roſam cyanus excipit.* Roſæ lilium interuenire dicit quod eodem tempore cum roſa floret, quod florenti roſæ interueniat. vera igi-

A tur heic lectio *per roſam.* Sed male λείριον pro lilio cepit in Græcis illis quum ſit genus Narciſſi vel Narciſſus. Sequitur: *Nam in Græcia tardius etiamnum, Anemone eſt autem hæc ſilueſtrium bulborum flos alia quam quæ dicetur in medicinis.* Libri legunt: *vero in Græcia.* ſcribe: *Verum in Græcia tardius etiamnum Anemone.* Verba Græca Theophraſti quæ his Latinis exprimere voluit Plinius ita concipiuntur in editis: μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Νάρκισσος καὶ τὸ λείριον, καὶ τὸ βολβοῦ κώδιον. Nulla ibi mentio Anemones. Plinius τὸ τοῦ βολβοῦ κώδιον pro Anemone intellexit quam ſilueſtrium bulborum florem eſſe autumat & aliam quidem à vulga-

B ri Anemone. Mirum profecto Anemones nomen ibi commentum eſſe Plinium quod nullum in Græcis comparet. Hoc non mihi fit veriſimile. Multo igitur veriſimilius Græca in editis mutila haberi. Quod etiam clarè oſtendit Athenæus, qui eumdem locum Theophraſti longe aliter profert lib. xv. Sic enim ea citat: ἅμα δὲ αὐτῷ καὶ τὸ φλόγινον καλούμενον τὸ ἄγριον, ἔπειτα Νάρκισσον καὶ λείριον καὶ τῶν κατὰ τριῶν ἀνεμώνης γένος τὸ καλούμενον ὄρειον, καὶ τὸ τοῦ βολβοῦ κώδιον. Quæ verba vncinis incluſit Dalecampius quaſi expungenda. Mihi ſecus videtur. Ea ſunt quæ Pli-

C nio Anemonen ſuggeſſerunt ſilueſtris generis & bulboſi. Vitio tamen non vacant quod ſic emaculandum eſt: καὶ ἐκ τῶν τριῶν ἀνεμώνης γενῶν τὸ καλούμενον ὄρειον: *Ex tribus Anemones generibus, quod ſilueſtre & montanum vocatur.* Conſtat Plinium ſic legiſſe. Meminit ſtatim Theophraſtus alterius generis Anemones quæ vocatur λειμωνία, ideſt, pratenſis. At Plinius mirifico errore illud genus ἀνεμώνης montanum, & βολβοῦ κώδιον pro vno flore accepit. Propterea ſcripſit Anemonen illam ſilueſtrium bulborum florem eſſe. Quod eſt falſiſſimum. Sed quærен-

D dum ecquod genus floris fuerit illud βολβοῦ κώδιον, & quare ſic dictum. Coronarium florem fuiſſe indicat Theophraſtus: καὶ τὸ τοῦ βολβοῦ κώδιον. ἐμπλέκουσι γὰρ ἔνιοι καὶ τοῦτο εἰς τοὺς στεφάνους. Placet doctiſſimis Herbarijs Narciſſi genus eſſe quod vulgo *Porrion* vocatur. Hoc diuinare eſt. Saltem dicerent cur κώδιον βολβοῦ id nomen habet. Κώδιον proprie Græcis eſt pellis lanata. Græci Grammatici interpretantur. τὸ ἅμα τοῖς ἐρίοις δέρμα σκευαζόμενον: *pellem cum ſua lana curatam ac præparatam.* Dicæarchus in fragmento de

E Pelij montis aſcenſu: ἀναβαίνουσι τῶν πολιτῶν ἐπιφανέστατοι καὶ ταῖς ἡλικίαις ἀκμάζοντες ἐπιλεχθέντες ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐνεζωσμένοι κώδια τρίποκα καινά. τοιοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τοῦ ὄρους ψῦχος εἶναι. In aliuio bulbum non poteſt hæc vox κώδιον præterquam in ἐριοφόρῳ conuenire. Huius mentio apud Theophraſtum lib. VII. cap. XIII. Omnes fere bulbi pluribus tunicis veſtiti ſunt. Hoc genus tunicas habet lanatas. Theophraſtus de bulborum generibus ac differentijs: μεγίστη δὲ καὶ ἰδιωτάτη διαφορὰ τῶν ἐριοφόρων. ἔστι γὰρ τι γένος τοιοῦτον ὃ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τό ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ τε ἐδωδίμου

τῦ ἔνδον καὶ τῦ ἔξω. Tunica eiuſmodi bulbi lanata plane eſt κρίδιον. Hinc βολβῦ κρίδιον de his bulbis lanoſis. communes in Græcia fuiſſe atque edules teſtatur Theophraſtus. in coronas quidam eos admittebant, Sane & florem proferr elegantem & Maio quidem menſe vt Cluſius aſſerit, qui de hoc bulbo Eriophoro videndus eſt. De alio bulbo non poteſt exponi illud βολβῦ κρίδιον Theophraſti. ita Græci vocarunt ab illis tunicis lanatis quibus veſtitus eſt. id enim proprie κρίδιον ſignificat vt diximos. ἐριώδης χιτών. Hæc ſunt veriſſima & in re Herbaria quantiuis pretij. Vt ad Narciſſum redeamus, non poteſt idem videri eſſe quem Theophraſtus per æquinoctium Autumnium emicare narrat, & quem primo vere ſtatim poſt violam albam quæ prima omnium elucet. Et tamen, quod mirandum, non plura genera Narciſſi, ſed vnum dumtaxat ſtatuit. Sunt & alia in quibus ſecum ipſe pugnat. Lib. vi. cap. vi. ſemen Narciſſi magnum eſſe, oblongum, colore nigrum, membrana quadam veluti vaſculo incluſum refert: καὶ ὁ ὑμὴν περὶ καθάπερ ἐν ἀγγείῳ καρπὸν μέγαν εὖ μάλα καὶ μέλανα τῷ χρώματι σχήματι δὲ προμήκη. De ſemine non de flore hæc intelligi debere planum eſt. Id ſemen deciduum plantam ipſam ſponte producere ibidem ſubijcit. Inde αὐτοφυὴς quidam Narciſſum vocarunt vt ex Neophyto conſtat. Dioſcorides de Narciſſo: καρπὸς ὡς ἐν ὑμένι μέλας, προμήκης. Quæ verba videtur hauſiſſe ex Theophraſto. idem tamen Theophraſtus lib. vii. cap. xii. nullum ſemen Narciſſum ferre ait quod conſpicuum ſit: τὸν ὄντα καυλὸν ἔτερον ἔχει οὐδὲ τὸν τῦ ἄνθους ὄντα καρπὸν φανερόν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἄνθος ἅμα τῷ καυλῷ καταφθίνει. De quodam genere Narciſſi hoc etiam tradunt Neoterici nullum ſemen in eo ſe obſeruaſſe. Addit etiam Theophraſtus in eo Narciſſo folia tum primum incipere ſurgere, cum flos emarcuerit: καὶ ὅταν ἀπανθῇ τότε τὰ φύλλα ἀνατέλλει. Male vertunt: *& cum reflorescit, tunc folia exeant.* Immo cum flos marcidus factus ſit. Notat Cluſius de quodam autumnali Narciſſo cui flore iam flaccido folia emergere incipiunt. Theophraſtus cap. vi. lib. vi. Narciſſum illum ſerotinum latioribus folijs eſſe indicat: τὸ μὲν ἐπὶ τῷ φύλλον ἀσφοδελῶδες ἔχει. πλατύτερον δὲ πολὺ καθάπερ ὁ κρινωνιά. Hoc latifolium Narciſſi genus, folijs pæne lilio ſimilibus. Autumnalem & ſerotinum facit hunc Narciſſum, cui & ſemen grande tribuit. At capite ſequenti de alio Narciſſo intelligit, quem inter flores primulo vere prodeuntes enumerat. Sed & lib. vii. cap. xii. Diſerte videtur præcocis Narciſſi genus agnoſcere ſi rectè legantur eius verba: τῦ Ναρκίσσου δὲ ὁ τῦ ἄνθους μόνον εὐθὺ ὁ πρόωρον ἄνθος. In Narciſſo cuius flos præcox eſt, caulem eum tantum exire dicit qui florem fert, nullum præter eum proferre caulem. Sic ea verba legenda. Eodem capite & Narciſſo fo-

A lium ποιὸν aſſignat, quum alibi πλατύτερον daret quod de alio genere Narciſſi intelligendum. Narciſſum vt dixi alibi eumdem facit cum λειρίῳ, alibi ſeparat vbi vtrumque inter præcoces flores recenſet. Eodem capite duo genera λειρίου agnoſcit vnum quod cum Narciſſo inter primos vernos exit in lucem: alterum Autumnale quod cum pluuijs primis ab æquinoctio exoritur: τὸ δὲ λείριον τὸ ἕτερον, καὶ ὁ κρόκος ὅ τε ὀρεινὸς ἄοσμος, καὶ ὁ ἥμερος, εὐθὺς γὰρ ἀνθῦσι ταῖς πρώταις ὕδασι. Hoc ſecundum λείριον idem fortaſſe eſt cum Narciſſo illo autumnali, cuius meminit capite præcedenti, cuius & deſcriptioni ſtatim
B croci hiſtoriam ſubiunxit. Νάρκισσος autem & λείριον idem vt etiam ibi teſtatus eſt. Plinius vbique λείριον vertit *Lilium*, magno errore. Ceterum vbi Theophraſtos dixit de floribus Autumnalibus τὸ δὲ λείριον τὸ ἕτερον καὶ ὁ κρόκος, Plinius vbi latine poſuit: *Tertium genus lily & Crocum.* Atqui non tria genera λειρίου apud Theophraſtum eo capite ſed duo tantum deſcribuntur, vnum in vernis floribus cum Narciſſo memoratum, alterum cuius heîc meminit cum croco inter autumnales. Plinius vero ideo tertium lilij genus dixit, quia tria lilij genera fecit & λείρια confudit cum κρίνοις. Idem autem
C Narciſſi hiſtoriam partim ex Theophraſto partim ex Dioſcoride contexuit. Sic tria Narciſſi genera conſtituit, vnum ex Theophraſto, quem eumdem eſſe credidit cum lilio purpureo eiuſdem Theophraſti. Cui duo alia genera addidit ex Dioſcoride ſumpta, vnum purpurei calicis, alterum heluacei ſiue crocei. Verba iterum videamus: *Sunt & purpurea lilia aliquando gemino caule, carnoſiore tantum radice, maioriſque bulbi ſed vnius: Narciſſum vocant. Huius alterum genus flore candido, calice purpureo. Tertio generi calix*
D *herbaceus, omnes ſerotini.* Legendnm, *Heluaceus*, vt iam alibi ſignificauimus. Theophraſtus illo capite vnius tantum Narciſſi mentionem fecit. Plinius putauit illud eſſe lilium purpureum, cuius in eodem capite mentio. Hic igitur primus Narciſſos Plinij totus purpureus, ex verbis Theophraſti peruerſe acceptis, formatus. Dioſcorides porro Narciſſum in duo genera diuidit: ἐφ' ᾧ ἄνθος λευκὸν, ἔσωθεν δὲ κροκῶδες, ἐπ' ἐνίων δὲ πορφυροειδές. Interius illud κροκῶδες & πορφυροειδὲς in Narciſſis, calix eſt purpureus vel croceus. Nam in modum calicis illud me-
E dium in Nateiſſo plane factum eſt. Alij purpureum habent, alij croceum. Neophytus κοῖλον vocat illum calicem: ἐφ' ᾧ ἄνθος λευκὸν ἐν μέσῳ, κοῖλον ἔχον κροκῶδη, ἐπ' ἐνίων δὲ πορφυροειδῆ. Fruſtra ſunt qui Plinium reprehendunt quod partem illam in Narciſſo vocauerit *calicem*. Turcæ hodieque Narciſſum ab illo calice vocaot, *Serim cade*, ideſt Regium calicem. Mirum vero Hiſpanos hodie Narciſſum nominare *Lirio Blanco*, voce plane Græca, & huius floris propria. Etenim λείριον vocant Narciſſum. Idem Pli-

nius lib. xxi. cap. xix. duo tantum genera Narciſſi ex Dioſcoride deſcribit: *Narciſſi duo genera in vſum medici recipiunt purpureo flore, & vtrumque heluaceum.* Sic etiam ibi ſcribendum non *herbaceum.* Vtrumque flore candido, ſed alterum calice purpureo, alterum croceo vel heluaceo. At tertium illud genus purpureum totum quod idem fecit cum lilio purpureo hic omiſit. Calices ſane illi etiam flores ſunt. Nam apices lutei in roſa & lilio, floris nomine etiam auctoribus vocantur. Hinc ἄνθη Theophraſto flores eiuſmodi qui luteos ſpices in medio habent: λέγω δὲ ἀνθοὺς ὅσι ὕπερα ἐν τῷ ἄνθει ἔχει κατὰ μέσον. Serotinos illos omnes eſſe Narciſſos perperam ibi pronuntiat Plinius cum de vno genere id dixerit Theophraſtus. Atque idem Plinius capite ſequenti inter vernos flores & initio quidem veris in autas exeuntes commemorat Narciſſum. Parum etiam circumſpectè idem Plinius tria genera lilij in ſuo indice proſcripſit cum ex tertio genere quod eſt purpureum, Narciſſi primum genus fecerit, & tamen idem tria quoque genera Narciſſorum conſtituit. Atqui ſi tria genera ſunt liliorum, duo tantum erunt Narciſſorum, & contra. Nam lilium purpureum aut à Narciſſis erit ſeparandum, ſi lilijs adiudicabitur: aut Narciſſis iungendum, ſi liliorum generi adimetur. De purpureo lilio nunc videndum. Athenæus: τὰ κρίνα φησὶν ὁ Θεόφραστος εἶναι καὶ πορφυρανθῆ. Talia non vidit Theophraſtus ſed audiſſe ait eo colore reperiri. De his purpureis lilijs longe conuenientius quam de rubris Hyacinthum fabularem poſſemus interpretari. Ouidius:

—— formamque capit quam lilia, ſi non
Purpureus color his, argenteus eſſet in illis.

Quis non purpureum lilium hic deſcribi ſub Hyacinthi nomine dicat? Multa tamen adhuc obſtant. Purpureum illud lilium veteribus pæne incognitum. At notiſſimus ille Hyacinthus. Theophraſtus tantum non dubitat an ſit in rerum natura tale lilium: εἴπερ δὴ καθάπερ φασὶν εἶναι καὶ πορφυροῦν ἐστί. Dioſcorides: φασὶ καὶ γεννᾶσθαι κρίνου ἄνθος πορφυροῦν. Alij omnes auctores duo tantum lilij genera agnoſcunt, candidum ac rubrum. Tertullianus: *& vtriſque lilijs coroneris.* Si vllum purpureum lilium, non aliud poteſt eſſe præter illud lilij genus ſilueſtris quod vulgo *Martagonem* vocant. Et ſane eſt. Non tamen ei conuenit vt ſit Hyacinthus veterum. Purpureus quidem eſt, ſed maculis nigris notatus, non lineis diſtinctus, quales in hyacintho ſuo priſci notarunt. Præterea Nicander auctor grauiſſimus & antiquiſſimus Αἰαστὴν ὑάκινθον iridi ſimilem facit. Non iris eſt nec lilium, ſed iridi ſimilis. Ergo eſt ξυρίς, ſiue gladiolus. Nullus enim flos iridi ſimilior. Quod & veteres confirmant reapſe. Palladius: *Hyacinthus qui iris vel gladiolus foliorum ſimilitudine dicitur.* Apud Plinium libri ſcripti in indice *Hyacinthum gla-*

A *diolum* nominant. *Lychnis med.* vii. *Gladiolus Hyacinthus med.* viii. in ipſo tamen libro legitur, *gladiolus comitatus hyacintho.* Quid igitur faciemus Ouidio qui nulla alia re Hyacinthum diſtare à lilijs canit niſi colore? Græcos poëtas in ea fabula ſequutus eſt qui voces λείριον & κρίνον latiſſime accipiunt. Non dubito in Græcis fuiſſe Hyacinthum ὅμοιον κρίνῳ. Sic Heſychius lilium rubrum quod καλλίροδον dicebatur, ὅμοιον ὑακίνθῳ eſſe notat. Vetus Lexicon Hyacinthum nigrum eſſe lilium interpretatur: ὑάκινθοι τὰ κρίνα τὰ μέλανα.

B Quin & iridem ipſam quidam ex recentioribus Græcis appellarunt κρίνον, & καλαμόκρινον, Neophytus: ἶρις ἰλλυρική, ἡ ῥίζα τοῦ πορφυροῦ κρίνου. Hoc lilium purpureum longe diuerſum à lilio Theophraſti purpureo, & Martagone Mathioli. Iris plane eſt purpurea. Idem alibi notat vulgari Græcorum lingua iridem dictam fuiſſe κρίνον ὀξύ, his verbis. ἶρις, οἱ δὲ ἶρις ἰλλυρική, οἱ δὲ ὀνειρία. κοινῶς κρίνον ὀξύ. Vides iridem nomine lilij etiam appellatam recentioribus Græcis. Duplex itaque Hyacinthus, vnus medicorum, quem deſcripſit Dioſcorides, alter poetarum quem Αἰαστὸν vocauit Nicander.

C Pag. 1230. b. verſ. 36 appellarunt. *Adde:* Apſyrtus cap. DCCXI. Plane σιβὸν & φλεῶν idem facit, ſaltem σιβὸν ex Phleo fieri indicat: σιβὸν ἐστὶ δὲ φλεὼς ᾧ χρῶνται εἰς τὰ στρώματα ὑποτιθέντες τὰ ὑποθέματα τοῖς γαστροφόροις ζώοις, καύσους καὶ λειώσεις.

Pag. 1255. b. verſ. 47. Cæſarem fuiſſe. *Adde:* & notandum familiare illud conuiuium Principis fuiſſe, & cum paucis. In familiaribus conuiuijs etiam priuati primo ac ſuperiore loco iacent. At in conuiuio ſolemni in quo & ſummos magiſtratus & celſas vt vocant poteſtates paſcebat princeps, ciuili more modoque, ſicut pater fa-

D milias priuatus, priores ſedes videtur reliquiſſe conuiuis ſuis, vt in illo imperatoris conuiuio apud Sidonium videre eſt. Etenim ibi imperator in dextro cornu accumbit, eodem prorſus modo quo apud Gregorium Turonenſem Arrianus conuiua dextrum cornu tenet, & ſiniſtrum cedit hoſpiti ſuo Chriſtiano. At in illo eodem imperatoris conuiuio conſul, vt omnium digniſſimus, in ſiniſtro iacet.

Pag. 1263. a. verſ. 63. diuitias *Adde:* Atque ita hæc diſtinguuntur in duodecim Tabulis: *Paterfamilias vt ei ſuper familia pecunia-*

E *que ſua legaſſit, ita ius eſto.* Familiæ & pecuniæ nomine tum vniuerſa bona comprehendebantur. Nam eorum diuitiæ in pecore conſiſtebant. Varro: *à quibus ipſa pecunia nominata eſt, nam omnis pecunia pecus fundamentum.* Vlpianus quum legem illam citaret, ita retulit: *vti legaſſet ſuper pecunia tutelare rei ſua ita ius eſto.*

Pag. 1268. a. verſ. 1. indigetant. *Adde:* Sed oce aliter antiquiſſimus liber auctorum Hippiatricæ præferunt: & Galenus quoque vbique ſic nominat. Antiquiores Galeno

Digitized by Google

auctores ita vocaſſe plane etiam conſtat, vt ex Damocratis iambis liquet qui apud eum leguntur, in Antidoto Mithridatis:

Σμύρνης Αεχαϊκῆς Τρωγλιτιδος δραχμὰς δέκα.

Eo loco Τρωγλοδυτικῆς, non poſſet hærere, vixit autem auctor ille paulo ante Plinij tempora.

Pag. ead verſ. 6. b. *Troglodytin.* *Adde*: infima tamen Latinitas & barbara *Troeleten*, vel *Trochleten* ſcripſit pro Trogliti. Ita ſemper ſcriptum reperi in veteri Medicinario Latino, ex Theodoſio, Priſciano, Paulo & aliis compilato. vt de Empyicis lib. 11. *Myrrham Trochiten.* vbi Gloſſa exponit rotundam, quaſi Τροχῖτις eſſet. Ineptè.

Pag. 1269. a. verſ. 44 *σχοίνου.* *Adde*: Apud Myrepſum tamen Μακεδονικὸν σπέρμα de Macedonici petroſelini ſemine. Sed nihil prohibet vtrumque dictum Μακεδονικὸν tam petroſelinum quam cichorum ex eadem regione.

Pag. 1273. a. verſ. 36. agreſtem Serim. *Adde*: Inde *Troximel* Arabibus intybum ſilueſtre.

Pag. 1273. b. verſ. 35. pro Smyrna. *Adde*: Quæ ſcriptura adeo veteribus frequens fuit, ac celebrata vt vulgo in Medicorum libris antiquis duplex xeta pro Myrrhæ nota ponatur, ζζ.

Pag. 1275. a. verſ. 23. de quibus ſuprà. *Adde*: In ſcriptis Græcorum codicibus ſæpe ἀλυσσάτρον ſcribitur pro ὁλυσατρον, quod eſt *olus atrum.* Hinc infimi Græci dixere Αλεξαίτην. Gloſſæ Hippiatricæ: Αλεξαίτην, τὸ πετροσέλινον Μακεδονικόν, confundit vt ceteri Oluſatrum cum petroſelino ſiue Smyrnio quod *Aſtrantium* vulgo dicitur. Galenus petroſelinon Macedonicum, Εστρατικὸν dictum eſſe notat à loco Macedoniæ vbi naſcebatur. lib. 1. de Antidotis. Πετροσέλινον Μακεδονικὸν Εστρατικὸν καλούμενον ἀπὸ τοῦ χωρίου καθ' ὃ φύεται τὴν ἐπωνυμίαν αὐτοῦ πεποίηται. παντελῶς δὲ ὄντι ὀλίγον τὸ γεννώμενον ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ. Sed quamuis exigua admodum copia in illo loco naſceretur, id nomen tamen eidem generi optimo hæſiſſe in aliis locis naſcenti. Vtrumque autem petroſelinum, Macedonicum iſtud, & aliud Cilicium quod eſt Smyrnium confudiſſe veteres certum eſt, vt ex Apuleio conſtat, & ex Gloſſis Hippiatricis. Hinc fortaſſe *Oſtricium* vel *Aſtrantium* fecerunt ex Εστρατικὸν, quod propriè quidem ſignificat Petroſelinum Macedonicum. ſed hoc vſurparunt de Cilicio Petroſelino.

Pag. 1276. a. verſ. 14. *ἀπὸ ζωνῶν.* *Adde*: Id confirmat idem Heſychius alio loco vbi σκίνζαν vocat quæ aliis κίνζα eſt: Σκίνζα, ἡ κίνζα. ἔστι δὲ φύλλον εὔοσμον ἱκανῶς καὶ κλάδους ἐξ αὐτῆς ἐκφύουσι, καὶ ταῖς οἰκίαις στρώματα ἐπιβάλλουσι.

Pag. 1277. verſ. 17. fricant. *Adde*: Per cutem autem intelligit, eam partem teſtudinis vbi deficit teſta, & mollia ſunt alui. Nam tergum teſteum & lapidum ſatis ſe à morſibus ſerpentium vindicat.

Pag. 1285. b. verſ. 43. Τρίμπι. *Adde*: Et

A ſane ex illo τρίμβος factus Romanorum *turbo.* Nam Τρίμβος dicebant Æoles. vt Τρόχον pro τρόχον & ſimilia. Hinc *Turbo.* vt *turtur* ex Τρυγός.

Pag. 1292. b. verſ. 4. germinant. *Repone quod omiſerunt operæ Typographicæ*: Theophraſtus ſcillam ſuſpenſam viuere & diu durare dicit: μάλιστα δὲ ἡ σκίλλα. καὶ γὰρ κρεμαμένη ζῇ, καὶ πλεῖστον γε χρόνον διαμένει.

Pag. 1296. a. verſ. 35. ab aliorum ἐμπέτρῳ. *Adde*: De hoc Empetro Dioſcoridis, quod etiam φακοειδὲς appellatum dicit magis mirum eſt à Galeno & Paulo etiam in antiquiſſimis libris vocari πρασοειδές. Paulus: B Ἔμπετρον, ἢ πρασοειδές. Et ſanè Dioſcorides, non φακοειδὲς eſſe hoc Empetrum ſcribit, ſed vocari etiam φακοειδὲς à quibuſdam: ἔμπετρον, οἱ δὲ φακοειδές. Pro eo Galenus & Paulus ſcripſere, πρασοειδές. Sed quæro quæ ſimilitudo ſit πράσου, id eſt porri & lenticulæ. Vereor certè ne aliud ſit ſentiendum de hoc empetro, quam quod hactenus ab omnibus exiſtimatum eſt. Puto omnino reponendum in Dioſcoride eſſe vnius literæ mutatione: ἔμπετρον, οἱ δὲ φυκοειδές. Hoc Empetrum in ſaxis maritimis naſci ait. Et propterea à quibuſdam dicebatur φυκοειδές. C Quod fuco marino ſimilis eſſet, & ſimiliter vt ille in petris maritimis naſceretur, & quidem πρὸς τῇ γῇ, vt fucus Creteuſis. Galenus & Paulus vocant πρασοειδές. quod idem eſt. Nam πράσον eſt fucus, Heſychius: Πράσα, τὰ βρύα καὶ τὰ φυκία. Idem alio loco: φῦκος τὸ προσβαλλόμενον ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῇ γῇ, ὅπερ ἔνιοι καὶ πράσον καλοῦσι. Videndus & Theophraſtus. Idem igitur φυκοειδὲς & πρασοειδές. Tradit autem Dioſcorides φύεσθαι ἄκαυλον eſſe, hoc eſt immarceſcibile. Tale etiam fortaſſe Empetrum vel Epipetrum φυκοειδὲς, quod Ariſtoteles viuere etiam memorat defectum. D Sic ſcilla κρεμαμένη ζῇ apud Theophraſtum. Hoc modo idem fuerit Ariſtoteli, ἐπίπετρον Parnaſſium, & ἔμπετρον Dioſcorides.

Pag. 1298. a. verſ. 61. Meridiales. *Adde*: Paulò poſt edi voluimus: *de harum nominibus expectari magna non miror.* vel *expectari magnum non miror.* Placebat Delrio: *Expectari magnum reor.* In ſcriptis pleriſque eſt: *magnum miror.* Vnde nos fecimus: *magna non miror.* Non miror, inquit, expectari magna de fortunatis, ex nominis ipſius ſpectatione, ſed res eſt infra famam vocabuli. E Non reſpondet famæ vocabuli res ipſa.

Pag. 1305. a. verſ. 47. adſtrui poteſt. *Adde*: Galenus ex omnibus Caſiæ generibus vnum commemorat, cui cognomen σκληρὸν. Eam notiſſimam & vulgarem facit Caſiam atque adeo minimi. Talis ergo canella noſtra. Hæc enim propriè σκληρός. In Andromachi Theriacam Caſia ingrediebatur. Quærendum Galenus ait de qua intellexerit Caſia: πότερον ἀπ' αὐτῶν ὢν τῶν Κασίας εἰδῶν ἀναλαμβάνεσθαι διοριζομένου τινὸς ἐκλαμ-

τίον ὑπὰ Κασίαν. quatuor ibi recenſet genera ac nomina caſiarum optima, Gizi, Moto, Arebo & Daphnitin. ἐπειδὴ τὴν μὲν Γίζι μάλιστα ἐπαινοῦσιν· ἐφεξῆς δὲ τὴν Μοτῶ καλουμένην. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὴν Αρηβὼ καὶ τὴν Δαφνῖτιν. Ea bis Gizi vel Gizir ſimilem eſſe dicit cinnamomo. Ergo ea in ſurculis non in cortice. ὅτι μὲν οὖν ἡ Γιζὶρ ἀφομοιοῦται κινναμώμῳ, κατὰ πάντα δεῖν εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν. Daphnitis quoque Plinio teſte ſimilis cinnamomo. vnde & ἰσοκίνναμον dicebatur. Addit Galenus: ἡ γοῦν συνεχεστέρα αὐτῶν περὶ τὰ παχέα ξύλων ὡς κινάμωμον πιπράσκεται τοῦ παντὸς γένους δεῖν. Vocat συνεχεστέραν cuius cortex adhæret ligno quam & pro cinnamomo vendi ſolitam docet. Nam tale cinnamomum. Surculi ſunt cum ſuis corticibus. Quippe cinnamomum optimum cuius cortex non abiret. Talis & Pſeudocaſia Dioſcoridis mirum in modum ſimilis, προσεσχημένον τι τῷ φλοιῷ ἔχουσα τῇ ἀπελείᾳ. Hæc eſt συνεχὴς κασία Galeni, quæ contiguum habet cum cortice lignum, non ſeparabile. Quæ & tam bene cinnamomum imitabatur, vt pro eo venderetur. Profecto ſupradicta omnia caſiæ genera quæ inter præſtantiſſima numerat Galenus cinnamomo ſimilia erant. Quid hoc velit ſatis ſupra docuimus. Nempe ſurculos ipſos cum cortice fuiſſe certum eſt. De caſia id genus videtur voluiſſe loqui Dioſcorides cum συριγγίους πλήρη dixit. Plenam & ſolidam intellexit. Præter genera ſuprascripta fuit & συριγγὶς Κασία, ſic appellata quod fiſtulæ in morem concaua eſſet ac inanis non plena ac ſolida vt ſuperiores. Ea erat quæ in Andromachi ſenioris indebatur. Nam Iunior eam deſcribens κασίαν σύριγγα nominauerat. Galenus: ἀλλὰ γε τῆς συριγγίδος ὑπὸ τινῶν ὀνομαζομένης ὁ πρότερος Ανδρόμαχος ἐμβάλλειν ἀξιοῖ. πάντα δὲ αὐτὴ γινώσκεται. καὶ γὰρ καὶ θεωρητέα πάντων δεῖ, τὸν μὲν ἔξωθεν φλοιόν, ὅνπερ καὶ σύριγγα καλοῦσιν, ἐρυθρὸν ἔχουσα κατ' ἐσμήν τι καὶ χνοῦν, τὸν δ' ἔνδον ἀπαντήσαντα, ὡς μεσημβρίας αὐτοῦ χροιὰν ὑμεῖς ... Ergo cetera genera cariora rarioraque: hæc vero Κασία συριγγὶς vel Σύριγξ, communis à vulgo nota nec adeo pretioſa. Canella vt dici noſtra. Συριγγὶς autem dicta eſt vt diſtingueretur ab alijs generibus quæ ſolida erant & plena, quæque adeo cinnamomo ſimiliora, quod in ſurculis integris ac ſolidis afferebatur. Hæc erat ξυλοκασία veterum. Notandum etiam illud quod varia illa nomina caſiarum Galeni auctor Peripli ſeparat à Caſia ſic proprie vocata. γίνεται δὲ τὰ ἐν αὐτῷ κασία καὶ Γιζὶρ καὶ Ασύφη καὶ ἄρωμα καὶ μάγλα καὶ μοτὼ, καὶ λίβανος. Caſia ibi de Syringide ſiue fiſtulari propriè accipiendum quæ mero conſtabat cortice, nullo ligno. Μοτὼ, Γιζὶρ, & Ασύφη Galeno & alijs caſiarum ſunt genera. Auctor Peripli non hoc nomine donauit. Quod in primis animaduertendum. Αρηβὼ inter genera caſiarum quæ cinnamomum æmulantur, recenſet Galenus. An legendum, Αρναβὼ? Certè videtur. Ita vocatur Paulo, Aetio & alijs. Non tamen refertur inter Caſias. Nec mirum. Poſterius æuum nullam aliam nouit Caſiam præter συριγγίδα. Reliqua alia genera non pro Caſia habuit. Sic ea vetuſtioribus Peripli auctor nec inter caſias numerat, nec iſto nomine donat, Moto, Gizir & Aſyphe, quæ Galeno & Dioſcoridi in hunc cenſum referuntur. Arnabo, Auiſenæ dicitur *Zarneb.* & virgulta eſſe dicit aromatica ea arbore magna. Galeno Αρναβὼ inter eas ſpecies caſiæ non vulgares reponitur quæ cinnamomum referunt. Quidam *Zarneb* Auiſenæ pro Carpeſio ſumunt. Sane & καρπήσιον ſimile eſſe feſtucis ac virgultis cinnamomi tradit Galenus. Dioſcorides coralliumoptimum probat, τὸ πολύοζον καὶ κινναμωμίζοντα τῷ τύπῳ τῶν θαμνίσκων. Cinnamomum igitur, quod toties iam diximus, in ſurculis & virgultis conſiſtebat. Omnis autem Caſia κινναμωμίζουσα etiam in virgultis plenis ac ſolidis cum ſuo cortice adhæreſcente aduehebatur. Cuius plura genera recenſentur à Galeno. Xylocaſia hæc proprie appellata. Altera in nudo cortice complicato in tribulos adferri ſolebat. Hæc Κασία συριγγὶς, vel Σύριγξ. Potuit itaque ex eadẽ arbore vtraque ſumi, hæc ea cortice detracto, illa ex ſurculis & virgultis amputatis.

Pag. 1306. b. verſ. 52. craſſiori & lignoſiori cortice. *Adde*: Certe recentiores ξυλοκασίας nomine videntur eam caſiam tantum intellexiſſe ea fiſtulari genere quæ craſſiorem haberet corticem. Non ita veteres, qui ξυλοκασίαν eam caſiam vocarunt quæ cinnamomo ſimilis erat, quæque in ſurculis ac virgultis plenis ac ſolidis cum ſuo cortice conſiſtebat. Multi ſane antiquorum eas κινναμωμιζούσας Κασίας non habuerũt pro caſia, ſed ab eo genere ſecreuerunt, ſuoque ac proprio vindicarunt. Poſtera vero ætas nullam aliam caſiam nouit præter συριγγίδα, quam vt vulgarem fuiſſe & cognitiſſimam & emptui facilẽ teſtatur Galenus. Vbi igitur nullã aliã caſiam nouit præter hanc, nec Xylocaſia veterũ quid eſſet amplius ſcirent, nec vllam cinnamomi notitiam haberent, ξυλοκασίας nomine appellarunt Caſſiam fiſtulam cortice craſſiori.

Pag. 1308. b. verſ. 40. Charnbam vocant. *Adde*: in Lexico Buellunenſis reperio, *Xylocaracte ſpina eſſe Xylocaracte ſilueſtre, quæ Arabice dicitur Charnub Lence, & plurimam reperiri Damaſci.* Eam ſilueſtrem ſiliquam deſcribit in eodem Lexico ſub nomine *Alsembut.* Diuerſa autem hæc ſiliqua ab Aegyptia ſpina Acaciæ. Dicebatur etiam *Carnub Nabathi.* De ea igitur intelligendus locus Gloſſarum Iatricarum, qui ἀκάνθης Κερατία exponitur ξυλοκέρατον. Quod alij confuderunt cum Acaciæ ſiliqua quæ eſt ipſe eſt etiam ea ſpina.

Pag. 1310. a. verſ. b. oſtendimus. *Adde*: Sane Theophraſtus Αρον ἐδώδιμον ſine caule eſſe ſine flore & fructu tradit. Tale plane eſt illud colocaſium Aegyptium. P. 1311. b. v. 27. *Hab Alculcul*, id eſt magnum culcul. *Adde*: Hæc ſanè Garciæ sẽtẽtia eſt, culcul Serapionis idẽ eſſe cũ Indico culcas, ſed vereor vt ſatis vera ſit. Immo fallitur. *Hab Alkulkul* Serapionis idẽ planè cũ Aniſenę *Hab Alchal-*

chel. de quo ſeribit cap. cccix. Gerardus Cremonenſis vertit granum *Alkilkil.* idem granum eſt quod apud Rhazem dicitur *Kilkil.* Auiſena tradit illud ſemen eſſe ſicut piper album, maius Cartamo ſiue Cneci ſemine, non plenè rotundum, & ſuauis odoris dum frangitur, vnctuoſumque. Quoſdam autem ait dicere ſemen eſſe granati ſilueſtris. Bellunenſis in Lexico, notat *Alkalkal* ſiue *Alkilkil* ſemen eſſe granati ſilueſtris. Negat id tamen Auiſena ipſe & falli aſſerit qui ita ſentirent cap. ccccLXVI. de *Mugalb*, quæ radix eſt huius arboris quæ fert ſemen *Alkakel*, quam etiam quidam tradidere eſſe radicem granati ſilueſtris. Hoc argumento eos reuincit quod ea radix veneri ſuffragaretur, & coitum iuuaret. Semen quoque ipſum veneri conuenit, & valentes in coitum facit. Non dicit tamen Auiſena ex qua arbore vel frutice vel herba fuerit illud ſemen, vt planè videatur neſciuiſſe. Nec proinde mirum ſi hodie *Coulcoul* ignoratur. Non dubium eſt autem quin Couleoul Bellonij ſit *Chalchel* Auiſenæ. Sic Saccharum *Tabarzed* Græcis recentioribus dicitur Σάκχαρον Ταβαρζουδ. Semen *Kakela*, ijdem vocant κάκουλας & Τούρπιτ quod Arabibus Τυρβίδ. Sed hæc alibi. Facilius igitur pronuntiari poteſt, quid non ſit quam quid ſit granum *Culcul*.

Pag. ead. verſ. 37. Aegyptiacam dicit. *Adde*: Bellunenſis ex ſententia Ebenbitar notat fabam Aegyptiacam vere eſſe fabam, in qua res viridis inuenitur. Hoc quid ſit neſcio.

Pag. 1318. b. verſ. 38. Nili piſcem ſignificare. *Adde*: Iuuenalis Sat. XIIII. Silurum pro piſcis genere vulgaris, atque non magni videtur poſuiſſe in characteriſmo hominis deparci:

—— necnon differre in tempora cænæ
Alterius conchem æſtiuam cum parte lacerti
Signatam vel dimidio putrique ſiluro.

De Nili Siluro heîc non pote accipi. De Glanide etiam non pote. Sed nec de Siluro qui Sturio eſt. Nec enim magnæ hoc parſimoniæ indicium eſſet, ingentem piſcem qualis eſt Sturio dimidium ſeruare in alteram cœnam, præſertim in patrefamilias & homine priuato. Vetus Scholiaſtes *Sardinam* heic interpretatur: *Fabam coctam quæ illi remanſit, in alium diem cum ſardina ſeruat.* Idem alio loco apud Iuuenalem Siluros quoque *ſardas* interpretatur. Sanè in hoc verſu de exiguo piſce videtur intelligendum. Hoc enim facit ad exaggerandas ſordes hominis vltra modum parci, qui dimidiatos piſciculos minores in alterum diem ſeruat ac menſæ reponit, vt lacertum vel ſardinam, cum æſtiua conche qui vilis eſt cibus pauperculorum hominum. Præterea Silurus ipſe qui Sturio eſt vel Glanis, non videtur admodum familiaris huiuſmodi fuiſſe menſis quales ibi deſcribit, Satyricus, hominum mediocris ſumptus & μικροψύχων.

Pag. 1322. a. verſ. b. Κρυζιὸν &c. *Adde*: Meminit etiam χρυσοβαλάνου Myrepſus ex recentioribus.

Pag. 1327. a. verſ. 17. Non puto. *Immo lege*: Ita puto. *atque adde*: Sic κόπτειν de prunis dixit Theophraſtus quæ calcata in cados condebantur: διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶ δένδρου ξηραίνουσι τὸν καρπὸν, καὶ τὰ πυρῆνα ἐξαιροῦντες κόπτουσι καὶ ποιοῦσι παλάθας. Hoc idem & in loti fructu fiebat. Baccas eius contuſas dolijs condebant. Polybius: μετ' χόνδρου κόπτοντες συνάγουσιν εἰς ἀγγεῖα. Agathocles παιεῖν de prunis dixit in eadem re exponenda apud Athenæum. Παλάθαι igitur Palmulæ ſunt contuſæ, & in cados conditæ & inculcatæ.

Pag. 1333. b. verſ. 7. προιών. *Adde*: Aliud tamen προιὼν quam ἀκόνη vel mortarium. Plinius in Græco auctore legit ἀκόνια fieri ex lapide Thebaico, id eſt mortariola. Ipſe ad verbum vertit coticulas. Hoc verum.

INDEX AVCTORVM QVI IN HOC OPERE

LAVDANTVR, ILLVSTRANTVR, aut emendantur.

ACcius 156 a. 249 a. 294 c. 366 d
Emendatur & explicatur 1171 d
Achilles Statius 1142 b
Achmes 296 c. 835 a. 1001 d
Emendatur 1023 a
Acron 159 b. 473 d
Actuarius 472 c. d. 580 c. 798 b. 1157 a 1163 c 1302 b. 1324 d
Eius interpres 1231 d
Acuſilaus 846 d
Adamanthus 981 a. 1252 e. 1259 d
Adelinus 55 e
Ælianus 10 a. 138 a. 185 c. 286 d. 315 c. 344 c. 389 c. 445 b. 739 a. 741 c b. 742 a. 838 a. b 839 c. 894 a. 988 a. 1010 b. 1011 c. c. 1220 d
Explicatur & emendatur 316 a. 738 a
Æneas 576 a. 926 e. c. 927 b
Æſchylus 110 c. 194 d. 197 b. 291 a. b. 429 c. 661 c. 855 a. 1068 a. 1086 d. 1208 d. 1227 c. 1229 c. 1259 c
Emendatur 58 a. 321 d. 416 d. 670 a
Explicatur 136 d. 177 d. 274 b. 669 e. 670 b. d 765 a
Emendatur & explicatur 238 d. e. a. b. 592 e 593 a
Eius interpres vetus 291 b. 1108 e. 1228 e
Æthicus 318 c. 417 c. 418 c. 479 b. 496 d. 836 d. 891 d. 1113 d
Emendatur 318 c. a. 322 a. 678 a. b. 690 a. 770 a. 826 a
Hallucinatur 628 b
Aetius 39 a. 227 c. 329 d. 331 c. b. 335 d. 340 d. 341 e. 342 b. d. 343 c. 344 c. 345 a. 365 a. d. e. 430 b. 432 d. 526 e. 527 a. b. 529 b. b. 531 c. 534 b. 596 d. 712 c. a. c. 713 b. 714 c. 736 c. 744 b. 745 a. 746 b. 765 b. 769 a. 775 c. 796 e. 797 e. 829 c. 830 d. 885 d. 956 e. 958 a. 959 c. 970 d. e. 971 a. 974 b. d. 1026 a. 1032 e. 1039 b. d. 1041 b. a. 1032 e. 1039 b. d. 1041 b. a. 1054 c. d. e. 1055 c. e. d. 1058. 1063 a. b. 1070 c. e. 1077 c. 1086 d. 1144 d. 1156 e. 1208 c. 1252 e. 1267 e. 1289 a. 1309 a
Notatur 530 c. b. 1029 a
Afranius 25 c. 128 e. 219 b. 597 d
Africanus 231 a. b. 461 d. 591 c. 981 a. 1203 e. 1228 b. 1235 d
Agatharchides Cnidius 101 a. b. 239 c. 240 e. 308 b. 377 a. d. c. 389 a. b. 407 d. 483 c. 487 e. d. e. 491 c. e. 492 c. 497 d. 498 a. b. c. d. 501 b. 540 d. 541 a. c. d. b. c. 544 b. 570 e. 579 d. 1007 e. 1010 c. 1011 a. d. 1075 a. b c. e. 1076 b. 1079 c. a. 1080 c. 1081 d. 1105 c. 1184 b. 1189 d. 1231 b. e. 1267 e. b. d
Emendatur 454 a. 548 e. 1189 e
Explicatur 1011 a
Agathias 763 b. 848 e. 849 a
Agathocles 1237 c. a. b. c. 1038 c. d. e. 1040 a
Agellius 4 a. 31 d. 42 a. 47 d. 48 a. 76 c. 78 b. 180 d. 190 b. 193 c. 264 e. 322 c. 409 a. 476 a. 587 b. 751 c. 865 e. 866 a. c. d. 879 c. 893 d. 913 a. 942 e. 1006 d. 1015 d. 1048 e. 1050 a. 1169 d. 1222 d. 1239 d. 1244 e. 1245 b. c. 1247 e. 1249 a. 1258 a. 1260 c. 1261 1263 e. 1279 c. d. e. 1315 c. 1320 a. 1323 d. 1330 b. c
Emendatur 31 a. 38 a. b. 47 e. 48 a. 124 a. 256 e. 267 b. 476 a. b. 879 e. 1120 a. 1155 e. 1210 c. 1211 a. b. 1218 e. 1221 b. 1222 e. 1229 e. 1247 e. 1248 a. 1257 d. 1259 b. d. 1262 b. 1263 a. 1267 a. 1279 e. 1330 b. a
Explicatur 734 e
Notatur 1257 e
Aggenus Vrbicus 631 b. 669 b. 674 c. 677 e. 689 a. 692 b. 1221 c
Emendatur 682 e. a
Agrimenſor vetus 669 c. 673 c. 680 c
Emendatur 673 b
Agrimenſores 115 c. 218 a. 378 e. 669 c. 681 e. 688 741 c. 820 d. 918 c. d. 1195 d. 1206 c
Agrimenſoriæ rei fragmentum 78 a. 669 b. c. 672 d. e. a. b. 683 c. 688 c. c. 1128 1321 c
Emendatur 7 e. 168 b. 672 c. a. b. c. 673 a
Agrœcius emendatur 1047 e
Albertus 406 e
Alcæus 282 d. 948 d
Alcman. 50 c. 280 c. 966 d
Alexander in Europa. 168 c

i

Alexander emendatur 1110 e
Alexander Ætocus 814 b
Alexander Aphrodiſ. 1021 b. 1136 a 1143 c.a.
Alexander Lucerna, ſeu Lychnus. 1113 c.a.1184 b
Alexander Polyhiſtor. 1083 c.d.
Alexis 352 e. 919 c. a. 977 c. 1286 b
Explicatur 1148 c.e
Alphabetum vetus Græcum. 892 b.e
D. Ambroſius 211 a.219 c.495 b. 1063 e.1282 d
Ammianus Marcellinus 11 e. 20 b.38 e.43 c.d.47 b.48 c. 49 c.71 d 78 c. 81 d. 108 a. 110 c. 118 a.153 c.173 a.177 c.182 a. 185 e.186 a. b. d e. 188 d. 189 c. d. 191 e. 193 d. 203 e. 210 b.236 b. 243 c. 210 b. 236 b. 243 a. 244 e.247 294 d.c.319 d. 358 e. 372 d.c. 377 b 387 c. 405 d.416 a. 418 c.419 b.422 e.431 b. 436 c. 439 d. 441 c. 443 d. c. e.445 e. 446 b. d. 447 b. c. e. 453 e. a. d. 457 a. b d. d e. 458 b. 475 c. 476 e. 478 d. 479 e. 480 b c 484 a. b. 485 b. 486 a.568 b.569 a. 618 c. 622 c. 695 c. 697 b. 698 d. 762 e. 788 c. 790 c 791 c. d. 796 d. 799 d. d. 876 d. e 879 b. 885 b.887 a. 888 a. 889 b. 893 d. 906 c. 912 d. 926 d.a. 943 d. 983 d.988 a. 989 c. d. c. 1006 e. 1007 a. b. 1115 a. 1120 a. 1130 e. 1134 e. 1135 d. 1142 a. 1167 c. 1174 b. 1182 d. 1193 b. 1194 d.a. 1197 a. c. 1198 c. d. 1226 a. b.
Emendatur 36 b. 166 a.186 a. 187 c. 189 a. 193 d. 210 a. 230 b. 240 c. 241 e. 291 d. 377 c. 422 d. 438 e. 441 e. 443 e. 446 b. 447 e. 455 a. 477 b. 480. 772 a. 791 d. 794 c. 888 b. 989 b. e c. e. 1131 a. 1135 b. e. 1167 b. 1171 d. 1174 e.1182 b. c. 1194 e.a. 1196 c.
Explicatur 457 e.478 c. 694 a. b. c. 696 d. 1173 d.
Notatur. 420 a.1194 b
Ammonius 183 a. 440 b 429 c. 1119 d.1120 c
Lucius Ampelius manoſcr. 53 a. 281 e. 287 a. 865 b. 870 a.
Amyntas. 1019 b.e.1020 b
Anacreon. 222 e.891 e
Emendatur 861 a. 936 b. 948 d. 1048 e.
Explicatur. 860 d. 861 a. 1048 d
Anaſtaſius 328 e. 475 d. 608 a. 912 a. 1004 c. 1035 a. 1219. a. b.
Emendatur 260 a.1095. d. e.
Explicatur. 1095 d. e.
Anatolius. 514 e
Andromachus 1311 d. 1332. e. c
Emendatur. 1312 b
Andron Epheſius. 845 b
Androſtenes 759 d. 1113 e.1123 a. 1124 d. e. 1225 d. e. a. 1127 e. 1129 c.e
Annubion, ſeu Annubius. 655 e.a
Annna 1236 c. d. c.d. 1237 a.
Anonymus. 1136 c.b
Anonymus antiquus de menſibus Atticis. 752 d
Anchyllus emendator, 924 d. e. 1065 d. 1332 c
Antigonus Caryſtios 89 e,93 a. 116 b. 118 a. 126 a. 149 b. a. 151 d. 152 c. a. 177 c. 215 d. 220 c. 221 e. 222 d. 253 c. 399 c. 474 e. 555 a. b. 669 e. 838 a. b. 839 d. a. 1277. b. d.
Emendatur 126 a. 177 b. 195 c. 220 d. 222 d. b. 245 a. 253 a
Antipater Theſſalonicenſis. 713 a
Antiphanes. 353 a. 469 b. 606 c. 610 d. b. 818 b. 953 c. 956 a. 964 a. 1084 e. 1108 e. 1109 a. 1212 c.
Emendatur. 12 d
Explicatur 1108 e.1109 a
Antiphilus. 1020 a
Antiphon explicatur. 1090 e
Antonini Itinerarium maritimum 45 d. 95 d. 288 d. 311 e. 384 c. 438 a. c. 448 e. b. e. 368 e. 625 e. b. 626 a.930 d. 1184 d.a.
Emendatus 320 c. 321 a. 452 c.625 b.
Emendatur & explicatur 392 b
Apicius 227 c. 361 d. b. 362 e. 368 c. d. a. 504 e. 510 a. 602 a. 830 b. 1024 a. 1051 d. 1065 e. 1069 e. 1070 c.1168 e. 1275 c.
Apion. 1316 b
Apocalypſis 561 a
Apollodorus 13 d. 28 c. d. 58 e. 1169 b. 172 d. e. 373 e. 569 e. 570 d. 633 b. 772 b. 824 c. 846 c. e. 847 a. b. c. e. a. 860 d. 871 c. 880 b. 1000 a. b. 1176 a. d. 1177 d. 1178 a. 1183. 1227 c.
Apollodori Geographia, 703 a
Apollodorus Athenienſis. 866 a
Apollodorus Cous. 796 e. 1044 d.
Apollonius 160 c. 177 e. 178 a. b. c. 239 d. 824 b. 838 e. a. 1051 c. 1259 d
Emendatur. 378 e.a.
Apollonius Citienſis. 928 b
Apollonius Dyſcolus. 1003 a
Apollonius Tyrius. 371 c
Apollonius Rhodius 18 b. 71 d. 99 b 144 e. a. 159 a. 184 c. d. 214 e. 222 a. b. 309 c. 317 c. 509 c. 684 c. 877 c. 887 a. 888 a. b. 904 c. 1217 d. e.
Emendatur. 186 c
Explicatur. 159 c. 221 e. 984 c
Emendatur & explicatur 1005 a.b
Apollonij Scholiaſtes 97 d. 124 c. 136 a. 144 a. 145 b 178 b. c. 179 c. 194 a. 206 a. 220 e. 221 d. 224 e. 287 e. 396 b. 428 a. 429 d. 509 c. 570 b. 842 a. 846 b. c.d. 852 b. 858 a. 859 d. 877 c. 880 e. 884 b. 887 a. b. 942 d.1087 c. 1217 d. e.
Emendatur 144.a.772 e
Explicatur. 571 a c.d
Notatur. 72 e.221 e
Appianus 278 e 285 e. 322 d. 889 e
Apſyrtus 1052 e. a. d. 1296 a. 1329 e. 1331 e. 1332 e. 1333 b.
Apulcius 10 a. 11 a. b. 20 e. 38 d. 48 c. 70 c. 100 a. 119 d. c. 120 a. e. d. e. 121 a. a. 124 d. 126 e. 119 a. 132 d. 138 b. 154 e. 168 e. 181 e. 183 b. 192 e. 204 b. 225 a. 228 a. 219 c. 252 a. 254 a. 261 b. 262 c. 265 a. 292 d. e. 294 a. 314 d. 329 c. 335 d. c. 341 e. 350 e. 351 c. 352 c. 354 d. 355 b. d. 358 c. 360 b. d. a. 376 a 398 e. 401 c. 412 c. 442 e. 445 a.b.c.
Idem. 454 c. 457 e. 556 d 574 e. 682 c. 708 a. e. 760 a. 761 b. c. 772 b. 786 a. 839 b. 874 a. 919 d. 925 d. 626 d. 937 c. 940 d. 941 e. 642 e. 957 b. 991 b. 998 a. 1007 e. 1014 d. e. c. 1015 a b d. 1024 d. 1048 b. 1087 b. 1089 a. 1094 b. 1120 d. 1136 b.

 1369

1141 e. 1143 a. 1144 d. 1173 e. 1217 e. 1236 e. 1256 b. 1257 c. e. a. 1259 c. e. a. 1259 e. 1260 e. a. 1263 a. 1272 b. e. 1275 d 1278 d. 1285 e. 1319 c.

Emendatur 6 a. 11 c. 53 c. 123 c. 126 d. 159 a. 250 c. d. 254 e. 258 c. 266 d. 292 e. 294 a. 408 d. 422 a. 474 c. 565 e. a. 754 b. 801 d. 939 b. 942 c. d. e. c. d. e. 943 b. 944 d. 1004 a. 1014 b. a. d. 1032 a. b. 1094 e. 1111 a. c. b. 1122 a. 1143 d. b. 1249 e. 1264 b. 1275 e. 1276 d.

Explicatur 572 e. 874 d. 925 c. d. 626 e. 941 a. e. 1032 b

Emendatur & explicatur 374 b. e. 372 e. 1007 b. c. 1014 a. b. 1142 a.

Notatur 262 a. 1014 d. 1111 c. 1249 e

Apuleij herbarium 228 d. 303 d. 331 e. 404 e. 510 d. 511 e. 831 e. 876 d. 966 e. a. 971 b. 974 b. 975 a. 1054 c. 1085 e. 1087 b. 1088 e. 1089 e. 1094 b. 1168 e. 1268 e. a. 1270 a. 1272 b. 1294 b. a. b.

Emendatur 404 d. 548 c. 1271 a

Aratus 92 c. d. 250 b. 428 a. e. 429 b. 432 d. 444 e. 445 a. 719 b. c. e. b. d. 720 b. 723 b. 734 d. 741 a b. e. 743 d. 744 a. c. 745 a. b. c. e. 746 e. 747 b. 748 a. b. 822 d. c. 834 a. 523 d. 928 b. 935 e. a. b. e. 936 c.

Emendatur 737 d. 822 e. 927 c. 928 b. 929. 930.

Explicatur 590 c. 734 d. 927 d. e. 928 e. a. b. e. d. e. 929. 930. 931. 932. 936 a. c. 946 d. e. 1318 d. e. b.

Arati Scholiaſtes verus 429 c. 435 b. 436 d. 719 b. e. 926 c. 935 e. a. b. c. d.

Emendatur. 473 d

Notatur. 591 b. 891 e

Scholiaſtes alius manuſcriptus. 891 e

Arcadius Grammaticus 120 e. 212 c. 600 e. 833 b. 838 e. 966 a. b. d.

Emendatur 120 a

Archelaus. 1004 d

Archeſtratus 337 d. 520 a. 1128 b. d. e. 1316 a. b. d.

Emendatur & explicatur. 336 a. b. d. e.

Archilochus 590 a. 866 b. 944 e. 946 d.

Archimedes. 824 a. b

Archippus. 757 e

Arethas. 561 a

Ariſtænetus. 191 b

Ariſtarchus. 866 e

Ariſtides 419 b. 420 b. a. 423 b. b. d. 425 d. 427 d. 428 d. 437 e. d. e. 438 d. 439 a. 475 a.

Ariſtocrates. 955 a. e

Ariſtophanes 95 d. 142 d. 188 e. 238 c. 339 c. 340 a. 368 c. e. 369 a. 393 d. 435 e. 444 b. 474 a. 504 b. e. 535 c. 556 e. 571 d. 600 c. 633 c. e. 645 d. b. 740 a. 752 a. e. 757 e. 763 d. 796 d. 801 a. 819 d. e. 853 d. 872 d. 894 c. 925 c. 928 e. 931 d. 935 e. 936 c. 959 d. 1045 c. 1068 e. a. 1081 b. 1086 b. 1099 c. 1148 e. 1163 d. 1168 e. 1286 e. e.

Explicatur 361 d. e. 368 b. 635 d. 636 a. b. 637 a. 928 d. 932 b. e. d. e. 944 e. 946 c. 1002 e. 1286 e. 1325 e.

Emendatur. 445 d

Emendatur & explicatur. 634 e

Scholiaſtes verus Ariſtophanis 238 d. 352 a. 356 c. 358 e. 364 c. 418 e. 444 b. 445 d. 474 a. 497 a. 504 b. 570 e. 739 a. 741 d. 833 a. b. 853 e. 868 c. 872 d. 892 e. 923 b. 925 b. e. 929 a. b. 636 a. 639 b. 646 a. 1024 e. 1025 a. 1045 c. 1051 b. 1077 c. 1081 c. 1086 c. 1096 b. c. 1099 e. d. a. b. 1126 e. 1163 d. e. e. 1168 b. 1285 d. 1286 e. d. e.

Emendatur 339 e. 362 b. 571 a. 633 e. 892 a. d. 929

Nugatur 361 d. 393 d

Scholiaſtes alius. 359 e

Ariſtoteles 6 e. 23 a. 27 d. 28 a. e. e. c. 29 e. c. e. 30 a. c. a. c. 31 c. d. 38 b. e. d. 39 a. b. 44 a. 58 b. 62 a. 65 a. 68 d. 75 d. e. 92 a. e. e. 93 d. e. 99. e. a. 116 c. 119 c. 124 b. e. 125 b. 140 a. 145 d. e. a. 46 b. 149 d. e. 150 b. c. d. e. 151 b. e. a. b. c. d. c. 152 a. b e. e. b. 164 b. d. 165 e. 173 a. 177 a. 181 b. d. 182 b. d. 185 a. 190 e. a. 191 b. 195 d. 220 d. a. b. c. 221 a. 222 b. e. d. e. b. d. 224. d. 225 b. 228 a. 233 c. 234 e. 238 a. d. a. b. c. d. 253 a. c. d. a. b. d. e. 257 a. 267 b. 268 b. 283 c. 286 d. 306 c. d. 311 c. 313 c. d. e. b. e. 314 b. c. e. 315 d. e. b. d. e. 326 c. d. e. 317 e. b. c. e. 324 b. c. d. 325 b. c. a. d. 326 b. d. 327 b. e. d. c. a. c. 335 c. 341 c. 344 b. 345 a. 355 c. d. e. 376. b. 389 a. d e. 390 e. 399 e. 400 a. 412 a. 438 c 439 b. c. e. 440 d. 442 c. 444 b. e. a. c. 445 a. b 446 d. 453 d. e. b. 455 c. d. a. b. c. d. e. 457 b. c. 458 b. c. d. b. c. d. e. 459 a. 460 a. 471 c. d. 472 a 478 d. 555 a. 580 d. 670 c. 742 e. a. 743 d. 753 a. b. c. 757 a. 838 a. b. e. d. e. a. b. 839 b. d. e. b. d. 840 b. 850 d. c. d. 852 a. b. 854 a. b. b. c. 855 a b. e. d. a. 859 e. 868 a. 872 d. 873 e. a. 874 875. 893 b. e. a. 949 e. a. 942 b. 969 d. e. 970 a. 673 b. 986 e. 1008 e. 1010 a. 1011 e. a. b. e. 1020 e. d. e. a. b. d. 1023 d. 1075 b. 1095 b. 1111 d. 1112 a. 1125 c. 1131 c. 1132 e. e. 1133 b. 1134 a. 1144 d. e. 1147 b. 1161 e. 1201 b. e. 1246 b 1247 d. 1249 a. b. 1250 b. d. e. d. e. 1251 e. d. a. b. e. 1252 e. 1253 b. 1256 a. 1257 e. e. 1259 a. a. b. d. 1260 b. 1261 d. 1276 b. a. 1277 b. c. d. a. 1284 a. 1292 e. 1296 a. c. 1314 a. b. e. 1316 a. b. c. 1318 b. c. c. 1323 a.

Emendatur 38 a. b. 92 b. 150 a. 151 d. 220 c. 238 e. 255 b. 282 c. 317 e. 457 b. 835 e. 850 d. 853 b. 857 e. 859 a. b. d. e. 938 e. 939 e. a. c. 1020 d. 1087 c. 1111 a. b. d. 1252 a. e. d. 1316 b.

Explicatur 62 b. 143 e. 144 a. b. 185 a. 195 e. 210 d. 222 c. 225 b. e. 253 e. 315 d. 317 c. 335 c. 336 a. d. e. 345 b. 443 b. c. e. c. 444 a. 939 a. b. 941 e. a. b. c. d. e. 943 b. 646 b. c. d. 986 d. 1250 c. b. 1316 c.

Auctor libri de Mundo 1247 b. 1248 c. 1249 a. b. c. b. 1250 e. 1251 a. d. 1256 e. 1257 c. 1258 c. 1159 c. 1260 c.

Emendatur 1249 b. 1258 c. d.

Explicatur. 1249 a

Auctor Rhetoricorum eius interpres. 1141 e. 1152 c

Arnobius 6 e. 10 b. 11 e. 18 a. 59 a. 64 d. 71 b. 86 a. 100 c. e. 128 a. c. 129 c. 188 a. 329 b. 335 d. c. 370 b. 377 d. 405 d. 587 a. 643 a. 660 b. b. 732 d. 736 b. 750 a. b. 751 d. 893 d. 906 d. 914 a. 941 d. 1077 d. 1087 c.

Emendatus 28 e. 29 c. 39 c. 51 a. d. 56 e. 63 d. 93 e. 117 c. 128 a. b. e. d. 87 e. 188 a. 194 c. 246 b. c. 249 c. d. 281 e. d. 310 b. c. 328 d. d. 339 b. 348 a. 378 e. 400 e. 417 d. e. 473 d. 699 a. b. d. 830 b. 880 c. 1101 e. a. 1143 c. 1283 a.

Digitized by Google

Explicatus 120 d. 121 a. 128 c.e
Emendatur & explicatur 1282 c. 1283 a. ballucinatur 864 d.e
Arrianus 46 e. 94 a.b. 136 c. 184 a. 267 e. 298 a. d. 328 b. 355 e. 384 a. 494 a. 500 a. 529 e. 532 c. 555 d. 631 c. 694 e. 695 e. 697 a. 700 d.e. 701 d.b. 702 a. 703 b. e. c. 717 b. 778 c. 779 a. 781 d. 783 c. 784 b. 788 d. e. 789 d.c.d. 790 a. a. c. e. 791 b. c. 792 d. 793 e. 794 a. d. 795 a. b. a. b. 819 c. e. 828 a. 880 a. b. b. 881 b.c. 888 a. c. 989 b. e. 992 a. d. e. 995 e. a. c. 997 a. d. 1006 b. a. 1012. c. d. 1013 e. 1024 a. b. c. d. 1061 d. 1083 c. 1152 d. 1172 b. c. d. e. a. 1175 b. 1176. 1177 a.b.c. d. e. d. 1178 c. d. 1179 a. b. e. e. d. e. 1180 a. c. c. a. d. 1178 c. d. 1179 a. b. c. e. d. e. 1180 a. c. e. a. d. 1181. 1182 b. 1187 a. 1190 c. d. e. d. e. 1192 b. c. e. 1193 a. 1196 e. 1198 c. d. 1200 c. e. 1021 a. 1203 c. d. 1221 d. 1226 b
Emendatur 180 c. 264 d. 560 e. 790 d. 880 a. 994 e. 1005 a. b. 1174 c. 1176 b. 1177 e. a. 1180 b. 1181 e. 1182 e. 1188 e. 1190 d. 1199 e.
Explicatur 204 d. 297 a. b. c. 717 b. 1124 a. 1129 a. 1203 d
Emendatur & explicatur 1005 e
Arrianus, ſeu quiſquis auctor Peripli maris Erythræi 90 a. 91 c. 117 c. 129 e. 186 d. a. 193 c. 204 b. 214 c. 215 d. 254 a. 492 a.b. 498 a. d. e. 499. a. b. d. e. a. 501 b. 509 e. 542 d. 559 d. 799 e. 877 c. 879 d. 880 a. 890 b. 993 a. c. 994. a. e. 995 c. 996 a. c. 1021 b. 1023 a. e. 1032 c. 1033 c. 1045 d. 1056 c. 1070 e. 1070 a. e. 1072 a. 1073 a. 1083 d. 1085 1093 d. e. a. b. 1099 a. 1110 b. 1113 a. e. a. 1114 a. b. 1116 a. 1117 c. 1133 c. d. e. 1150 a. 1157 d. 1160 e. 1170 b. 1184 c. 1185 a. b. b. c. d. 1186 a. b. d. a. 1187 a. b. e. e. a.b. 1188 a. c. b. d. 1191 c. 1224 d. 1238 c. 1240 e. 1241 b. a. c. 1242 b. 1244 c. a. 1264 c. 1265 b. 1266 a. b. 1267 c. 1302 d. 1304 a. b.
Emendatur 489 b. 491 b.e. b. c. d. 492 a. 493 d. 494 e. 496 c. 520 d. 817 d. 996 d. 997 b. 1071 c. b. d. c. 1072 a. 1081 d. 1110 e. 1150 c. d. a. 1170 a. 1243 b.c.
Explicatur 532 c. 559 b. 560 d. e. 978 b. 994 a. 1007 d. 1071 a. a. c. 1124 c. 1125 a. b. 1070 b. 1073 c.
Emendatur & explicatur 798. d
Notatur 1072 b
Artemidorus 89 a. 285 a. 389 b. 412 e. 415 a. 482 b. 483 c. 484 c. 487 c. d. b. c. d. 490 b. 492 c. 515 b. 541 c. 692 b. 705 e. 763 b. 765 d. 802 a 840 c. d. 993 b. 1128 c. 1136 a. 1140 d. 1141 b. 1240 e.
Emendatur. 238 a
Emendatur & explicatur. 840 d.e
hallucinatur. 285 b
Aſclepiades. 868 a. 1273 c
Aſconius. 488 c
Aſdrubas. 872 b
Aſinius Quadratus. 699 b.c
Athenæus 12 d. 36 d. 37 c. 108 c. d c. 109 a. b. 119 b. 122 d. e. 123 a. d. c. 124 d. 125 a.b. 126 e. a. 149 c. d. c. e. 150 a. 151 b. 152 d. 157 d. 175 a. 183 d. 212 c. 213 c. 225 e. 226 a. b. c. b. 227 a. 228 c. 233 b. 238 b. a. 252 c 264 d. 282 b. 321 b. 335 c. a. 368 d. 384 a. 445 d. 459 d. 461 c. 462 a. 464 b. 465 d. 471 a. c. 476 a. 504 b. 508 d. 511 d. 531 b. e. 532 a. 533 d. 534 b. 556 e. 558 d. 593 a. 598 d. e. 569 a. 601 a. b. 602 a. a. 603 c. a. 604 d. 605 d. 606 b. c. 607 d. 609 a. e. 633 d. 635 e. 638 a. d. 640 c. 646 b. 706 d. 707 e. 708 b. b. 709 a. 710 c. 718 c. 842 a. 757 b. 759 d. 766 a. 809 e. 821 e. 832 a. 847 b. 848 b. 849 d. 852 c d. 853 b. 858 a. 859 d. 866 a. 867 b. 868 c. 872 d. 876 b. 894 c. 937 b. 949 a. 950 a. b. 951 a. 954 b. 955 a. 958 a. 965 e. 967 b. d. e. 968 a. 969 a. 970 d. e. 975 b. c. d. c. 976 e. e. 977 a. c. e. 979 c. 980 a. 981 c. 1001 a. 1017 e. 1019 b. c. 1029 b. 1032 a. 1036 b. 1040 a. 1041 d. 1044 a. c. b. 1046 b. 1047 d. e. 1063 d. 1065 c. 1066 e. 1108 b. 1114 e. 1123 a. 1125 c. 1120 d. a. 1126 d. 1127 a. d. b. 1128 a. 1119 b. 1191 a. 1218 b. 1039 c. 1310 b. 1314 c. 1316 d. e. e. 1317 b.d. c. 1323 a. 1325 e. 1327 a.
Emendatur 157 b. 225 c. 226 b. 238 c. d. 241 d. 533 d. 602 c. 603 c. 638 b. 708 d. 709 c. 713 b. 765 b. 854 c. 855 e. 871 d. e. 952 c. 955 a. 963 e. 967 c. d. 1001 c. d. 1007 b. 1042 d. e. 1043 a.b. 1046 e. 1047 e. 1127 d. e. 1220 a. 1316 a. b. Explicatur. 638 c. 709 a. 950 b. 1049 a.
Notatur 229 b. 598 d. 638 e
Athenagoras 281 c. 361 c. 369 a
Auctor incertus de origine vrbis Romæ 8 a. b. 13 c. 71 a. 161 e. 414 d
Auctor incertus de Phœnice 554 c. 547 e. 548 a d. 549 c.
Emendatur 1070 c
Explicatur. 1064 a
Notatur 534 c
Auctor vetus menſorius 864 b. e. 685 c
Auctor alius anonymus de re bellica. Emendatus. 488 e
Auctor incertus Græc. de incremento Nili 422 b
Auctor vetus de caſu litterarum. Emendat. 250 a
Auctor vetus Synonymorum 758 e
Auctor incertus de Circo 236 e. 900 d. 906 e. 907 d. 909 b. c. c. 914 c. c. 920 e.
Notatur 907 d. 911 b
Auctor coronæ pretioſæ 401 a. de gemmis 132 a.b. c. 133 b. 137 e. de Geographia 319 a. b. 384 e
Auctor Græcus incertus 427 a
Auctor vetus in deſcriptione orbis terrarum. 986 d
Auctor Græcus de diebus ſeptimanæ. 719 a. 720 c.d
Auctor incertus non editus 1296 c
Auctor de variatione fluminis 686 a. emendatur 690 e
Auctor vetus Artis veterinariæ 1298 b
Auctor anonymus Græcus de vita Alexandri 901 e. 902 a. 1043 b. 1053 d. 1087 d. 1102 b. 1119 b. Græce & Latinè ſcriptus 908 b. ſub nomine Calliſthenis *ibid.*
Auctor vetus de capiunda per grumam fluminis latitudine, emendatur 68 b.c
Auctor anonymus de rebus bellicis. 1267 b

Auctor Græcus περὶ ψηφοφορικῆς ἐπισήμου. 892 d
Auctor vetus qui orbis ἀδιήγητα ſcripſit, emendatur 1299 a
Auctor nondum editi fragmenti de Centuriarum quadrarum deformatione 688 e
Auctor ἀνέκδοτος 1235 d
Auctor vetus ἀνέκδοτος de quatuor paradiſi fluminibus 693 a
Anonymus περὶ ὁρίων τῆς γῆς. 1056 e
Auctor vetus editioni Cenſorini adiectus emendatur 720 c
Auctor incertus de finibus agrorum 414 d. 675 b
Emendatus 460 b
De lapidibus 91 c. 134 e. 407 c. 712 b. 717 e. De limitibus 156 d. 223 c. a. 418 b. 504 e. 583 e. 672 d. 683 b. Emend. 672 c. 809 e. 946 d. De Marmoribus 298 b. 703 d. de coloniis 678 c. 682 b
Auctor Græcus de numeris 417 e
Auctor vetus ludicri teſtamenti 337 d. e
Auctor libri μέθοδος δι᾽ ἧς ἀπολέπτυ σφαιροειδὴς ἡ χάλαζα 296 d
Auctor incertus de ſpe. Emendatur 188 c
Auctor incertus 1206 e
Auctor libri de coloniis 777 d
Auctor περὶ ἐπαρχιῶν vel σατραπειῶν τῆς οἰκουμένης 803 a
Auctor vetus de prouinciis orbis cogniti 803 c
Auctor παλαιᾶς καὶ νέας λογιστικῆς 808 a
Auctor Græcus anonymus 903 d. 904 b. d. 908 a. 922 d
Auctuarij auctor 523 e. 524 b. 540 b. 972 c. 1001 e. 1008 c. 1162 d. 1286 a. e. 1287 e. 1294 a. 1295 c
Emendatur 1001 d. 1098 b. 1161 b
D. Auguſtinus 906 d
Emendatur 69 a. b
Auicenna, ſeu Auiſena 365 b. 370 c. 958 c. 1022 b. d. 1025 a. 1055 a. 1307 c. 1309 b. 1311 c. 1312 b. c. d. 1313 a. 1323 e. 1324 b. c e. 1326 a. 1332 d. 1334 c
Notatur 1308 c
Eius interpres 1326 a. c. 1329 c
Auſonius 156 c. 231 c. 248 c. 260 a. 387 a. 423 b. 602 b. 818 b. c. d. e. 819 e. 821 d. 891 b. 901 c. 1157 c. 1314 c. 1315 a. b. 1516 d
Explicatur 901 d. 1300 a
Emendatur & explicatur. 547 e. a. 899 a. b. c. d. e.
Notatur 819 b

B

BAbrius 1118 b
Bacchij Iſagogice 119 d
Bacchylides 1085 e
Balbus 861 d
Balſamon 941 c. 1032 c
Baſilicῶn Eclogæ 1095 d
Baſilius 236 b. 1125 a. 1191 a
Baten 648 b
Bedæ verſus 646 d
Beroſus 575 a. 609 e. 740 b. d. 754 d. 1228 d
Biblia 1056 c
Eorum vetus interpres 763 e. vetus verſio 1055 e. 1065 b
Bygoiæ fragmentum 434 d

C

CÆlius epiſt. ad Ciceronem Emendatur & explicatur 727 d. 1005 d
Cælius Aurelianus 1303 a
Cæſar 232 a. e. 233 e. 2[illegible] c. [illegible] d.
Emendatur 232 b. 2[illegible]4 d
Cæſellius 1120 b
Caius I.C. 1207 c. 1208 d. 1221 d
Calendarium vetus 288 b. 641 d
Callimachus 161 b. 171 b. c. d. 172 b. 177 d. 208 b. e. 372 b. 373 e. 377 c. 378 b. 381 b. 557 c. 684 c. 856 d. e. 868 d. 869 a. 892 c. a. 1220 d. 1275 d. 1284 c.
Emendatur & explicatur 747 c. d. e. 748 b. Explicatur 856. a. b. 1220 d
Callimachi Scholiaſtes notatur 381 c
Callinus 808 d
Callippus 749 e. b
Calliſthenes 921 a
Calliſtratus 741 d
Callixenus 1032 a
Calphurnius 175 e. 390 b
Emendatur 236 a
Calonis 205 b
Cantica Canticorum 1055 e. 1056 a
Explicatur 1083 c. 1302 c. in ea vetus auctor 401 b
Caper 682 b. 1123 a
Capitolinus 48 c. 190 b. 211 a. 213 e. 214 a. 223 e. 225 e. 232 a. e. 235 e. 247 e. 258 b. 335 d. 474 c. 658 d. 560 e. 568 e. 1202 d
Emendatur & explicatur 52 e. 277 e
Explicatur 1124 a
Capitularia Caroli Magni 922 a
Carmen ſæculare 412 d
Collecta γεωπονικῶν ἐκλογῶν 1269 b
Caſſianus in γεωπον. 516 b
Caſſiodorus 548 d. 824 e. 873 e. a. 901 b. 903 b. d. 907 e. 908 a. c. d. c. 909 d. 910 e. a. 912 d. e. 915 a. 916 b. c. 921 e. 922 c. e. 1128 e. 1206 c. 1207 b. 1299 d.
Emendatur 375 c. 673 e. a. 907 b. 909 e. 910 a. 911 b. c.
Explicatur 916 d. e. b. d 917 d. b. 918 e
Caſſius 866 a. b
Catena patrum. 859 d
Cato 54 b. 63 b. 323 c. 327 e. 414 c. 515 a. d. e. 583 b. 585 e. b. 588 d. 588 e. 602 c. 609 b. 731 d. 747 a. 961. 1050 a. 1061 a. e 1062 b. 1168 d. 1228 d. 1332 a. Emendatur 59 e. 60 a. 133 e. 249 c. d. 307 e. 310 a. 311 a. 584 a. a. 829 d. 962 c. 1062 c. 1167 d
Dioniſij Catonis diſticha 221 c. 444 c
Catullus 11 a. 95 c. 128 e. 138 b. 325 d. 352 d. 442 a. 568 a. e. d. 634 c. 648 a. 896 b. 917 c. 943 d. 9. 1163 e. 1164 a.
Emendatur 70 d. 181 b
Explicatur 1087 d. 1100 b. 1169 e
Emendatur & explicatur 984 d. 1256 a
Cedrenus 618 d. 902 c. 908 c. b. b. 910 d. 937 b. 1205 b
Explicatur 909 e
Notatur 904 a
Celſus 40 b. 536 e. 797 a. 798 a. 946 a. 1001 d. 1020 d. 1052 d.
Emend. 830 c
Celſus Apuleius 1066 e
Cenſorinus 17 d. b. 18 e. 20 a. d. e. 432 b. d. 435 d. e. 550 e. 551 d. e. 552 c. 553 e. 554 c. 634 d. 637 b. 644 a. 648 a. 649 a. e. 650 a. c. 651 a. 860 b. a.
Notatur 552 e
Emendatur 651 c
Cenſuarium vetus Rhemenſe 35 d
Chares. 1114 c
Chariſius Soſipater 56 b. 87 e. 310 a. 852 c. 999 d. 1002 d. 1114 a. c
Emendatur 31 c. 72 d. e. 219 a. 267 b. 830 a. 1009 e. 1116 e. 1123 a

Digitized by Google

Charito 461 b. 1299 c. 1032 a. 1309 c.d. e. a. b. 1312 a. 1322 a. 1313 a. e. 1324 b
Chartophylax Geodætes 824 e
Chemici vel Chymici auctores Græci 1077 e. 1085 e. 1146 c. e. 1147 b. 1235 d
Chorinus 715 c
Chronicon Alexandrinum 902 c
Chronicon vetus vallis Mauriacenſis 55 b. Monaſterij Noualiacenſis 1170 c
Chronicorum Epitome 4 e
Chronologi Græci veteris fragmentum 551 a.d
D. Chryſoſtomus 907 c. 908 b. 909 a. 915 a.d. e. 922 d. 1031 e. emendatur 898 c. 922 d. 1032 a. explicatur 915 b. 916 c
Cicero 49 e. 109 a. 110 e. 112 b.d. e. 113 a. b. 122 b. 141 c. 144 b. 288 a. 201 b. 219 d. 220 e. 235 b. 245 d. 249 c. 272 e. 294 c. 323 e. 362 b. 366 d. 386 a. 389 b. 404 a. 456 c. 468 b. 516 d. 554 b. 590 d. 597 d. 644 a. 668 c. 669 a. 683 c.d. 684 d. 704 a.d. 713 d. e. 719 d. e. 728 e. 734 c. e. 745 a. 746 b. 752 c. 757 c. 801 c. 821 e. 824 e. 838 c. 839 a. 840 c. 854 d. 876 a. 921 b. 937 e.d. 1006 d. 1041 c. 1044 d. 1048 b. 1063 a. 1080 a. 1081 b. 1071 c. 1108 a. 1118 e. 1136 d. 1138 b. c. d. d. 1139. b. 1140. b. c. 1141 a. 1142 a. b.d. 1167 d. 1189 b. 1194 a. 1220 e. 1315 c. 1318 b. 1319 c. Emendatur 50 a. 63 e. 124 b. 143 c. 573 e. 727 d. 877 a. 1014 c. 1123 e. Explicatur 598 d. 854 e. 855 a. 1046 c.d. e. 1047 a. 1119 b. 1220 d. Emendatur & explicatur 1064 d. 1088 c
Q. Cicero 1210 a
Claudianus 166 d. 186 b. 211 a. 213 c. 278 b. 293 c. 762 e. 764 c. 1121 e. Emendatur 110 d. Explicatur 824 b.c.d
Claudij Cæſaris fragmentum de coloniis. 677 d
Claudius 839 e
Claudius Iulus 967 b. 968 e. 971 e. a. 973 a. c. 974 b. a. b. 975 c. 1310 a. Emendatur 969 e. a. 974 c
Clearchus 606 a. e. Emendatur 605 e
Clemens in Canon 763 e
Clemens Alexandrinus 13 a. 79 e. 127 b. 128 d. 206 a. 647 a. b. 655 d. e. 750 b. b. e. 751. d. e. 761 c. 763 e. 764 b. c. 841 a. 842 a. b. a. b. e. 843 c e. 844 d. 845 d. 853 d. e. 854 a. c. 857 d. 858 d. 859 c. 860 e. 866 e. 955 d. e. 1046 b 1110 e. 1144 d. 1148 e. 1165 b. 1242 e. Emendatur 750 e. 752 b. 859 e. 896 b. c. 1148 e. a. notatur 845 a. 1048 a.
Cleomedes 636 d. 642 a. a. 650 b. 656. b. 661 a. a. 741 b. 754 c. e
Cloatius 598 b. 600 d. 604 c. 937 d. 1279 c.d. Hallucinatur 600 e
Clytus Mileſius 871 c. 872 d. a
Codex 1272 c
Codex Theodoſianus 53. d. 288 b. 474 c. 548 d
Codinus 375 b. 740 c
Cæranua 1317 d
Colloquia puerilia Græcolatina 53 c. 64 b. 917 a
Columella 26 c. 106 e. 114 d. 149 d. 223 b. 225 e. a. 226 d. 274 e. 275 d. 279 e. 288 d. e. c. d. 334 e. 345 c. d. e. 375 d. 430 c. 431 b. c. 432 a. 434 a. b. d. 460 c. 512 d. c. 513 e. a. c. 514 b. d. c. a. e. 515 a. b. e. 516 c. 520 c. 521 c. 524 a. b. 580 d. 584 b. 587 b. 597 a. d. 604 c. d. 605. b. 683. d. b. c. 686 e. 688 e. a. b. 689 b. 710 a. d. 723 a. 724 d. 726 c. 727 c. d. e. a. c. e. 728 a. b. c. a. 729 d. e. 730 a. 731 c. d. 733 d. 734 c. 735 c. 737 c. e. a. 760 d. e. 831 d. e. 871 e. 940 a. 971 c. 1000 a. 1001 b. 1062 a. 1126 d. 1155 c. 1167 d. 1168 d. c. 1223 c. 1224 a. 1271 e. 1272 d. e. 1273 d. d. 1275 a. 1278 b. 1282 a. b. 1286 d. 1288 c. 1300 b. 1313 d. Emendatur 223 a. a. 374 d. 389 c. 604 e. a. 727 c. 734 c. 1168 c. 1169 b. 1280 a. Explicatur 520 e. 604 c. c. 1095 a. 1165 c. 1224 b. 1268 c
Comicus vetus 1217 a
Concilium Altiſſiodorenſe 222 d. Barcinonenſe emendatur 368 b. Bracarenſe 763 e
Carthaginenſe 321 a. 776 a. 1212 d
Chalcedonenſe 798 e
Conſtantinopolitanum 804
Eliberitanum 324 e. emendatur *ibid.* e. a. c
Gangrenſe 1085 a. 1090 b
Laodicenſe 649 b
Neocæſarienſe 2090 c
Nicænum 1050 d
Conon 161 e. 178 e. 483 a. 569 d. c. d. 373 e
Conſtantinus 192 c. 242 c. 260 c. 478 e. 614 c. 803 d. 804 b. a. 805 a. b. e. d. e. 806 a. e. 808 a. b. 1219 c. e. Explicatur Manaſſes 1173 c. 1219 d. Emendatur 1219 d
Corneliæ Gracchorum matris orationis fragmentum. 412 e. emendatur. a
Cornelius Nepos 811 d. 812 a. 1106 b. c. 1141 c. 1143 e
Cornelius Seuerus 86 d. 154 d
Cornificius 173 a
Craterus 999 e
Crates 460 a. 866 e
Crateuas 1277 d. 1278 a. b. c. b
Cratinus 796 d. 966 d. 977. e. 1043 b. 1125 d. e. 1164 b. Emendatur 1042 a. b
Creophilus 809 e. 810 d. b. e
Crinagoras 1045 c. 849 e. 850 a
Cteſias 706 d. 1005 b. 1006 b. a. 1008 a. e. 1010 a. b. 1011 c. 1108 b. Emendatur 574 a. b. d
Cteſiæ excerpta 1008 e. 1011 e. a. b. 1012 e. a. 1014 a. 1227 c. 1234 b. c. d. e
Curtius 328 a. 701 c. 702 c. d. b. 703 c. 740 c. 772 a. 775 e. 788 e. 789 d. a. b. 790 e. 827 e. 828 a. c. 993 a. 994 b. d. 1113 c. 1120 e. 1175 c. e. 1193 a. 1198 c. 1200 c. 1203 c. e. a. 1204 d. Emendatur 480 e. 706 d. 777 e. 994 a. Explicatur 1199 e. Notatur 775 b. c. d. 828 c. b. 1176 a
D. Cyprianus 105 d. 202 d. 763 c. 1085 a
Cyrilli Lexicon 1055 e

D

Daimachus 1085 b
Damaſus 1065 e. 1288 a
Damocrites emend. 1312 b
Damogeron 601 e. Emendatur 332 d
Daniel, explicatur 1083 b
Dauid Kimchi 1334 b
Demetrius Phalereus 252 c. 846 e
Democritus pſeudonymus 734 c. 741 c. 746 b. 747 a. 749 e. 873 c. d. e. 1000 e. 1001 a. b. 1018 b. 1030 c. 1100 b d. e. 1103 e. 1147 b. c. d. 1149 d. e. a. 1158 e. 1161 d. 1162 d. 1163 b. c. 1164 d. 1299 d. e. e. 1301 a. Emendatur 1299 a. Explicatur 1158 a
Demophilus 654 c
Demoſthenes emendatur 782 b

Dicæarchus 56 c. 141 c. 142 b. 143 d. 148 b. 171 c. 183 a. 231 c. 817 d. 821 c. 891 a.
Emendatur 141 c. d. 146 c. 152 c. 179 b
Didymus 229 a. 573 d. 1070 c. 1169 b. 1272 d
Digeſta 84 c. 515 b. 597 e. 659 b. 672 c. a. 724 b. 1073 b. 1150 c. 1170 b. 1204 b. 1206 e. 1207 a. c. 1220 b. 1222 b. 1302 c
Emendantur 1054 c. 1055 c. 1072 d. e. 1114 b. c. 1189. c. 1263 b. c. d
Explicantur 590 e. 1206 d. 1221 d
Emendantur & explicantur 1206 c. d
Dio. 15 b. 19 a. 20 d. 21 c: d. 51 b. 95 b. 312 e. 313 a. 449 c. 450 c. 551 b. 983 d. 1140 c. 1141 d. Explicatur 911 b. c. d. e. d. Notatur 452 b
Dionis Epitome, emend. 952 c
Dio Chryſoſtomus 98 b
Diocles 599 a. b. 600 b. 601 a. 602 a. 603 c
Diodorus 16 a. 103 c. 104 b. 110 d. 111 d. 112 b. 113 c. d. c. 114 b. d. 135 c. 136 b. 144 b. c. 144 c. 156 a. 173 a. 179 b. 212 e. 239 c. 247 e. 279 a. 281 c. 314 c. d. e. 337 b. 373 d. 377 b. d. e. 380 c. 384 d. 389 a. b. 401 e. 407 d. 411 c. 414 e. 421 e. 426 c. 729 b. 431 b. 436 b. 438 b. 442 e. a. b. 443 b. e. 455 c. a. c. d. 456 d. c. a. 473 d. d. 475 b. c. d. 486 d. e. 487 c. d. b. a. e. 488 b. 491 c. e. 492 c. 498 b. 506 a. b. 516 b. c. 522. d. 531 b. c. 539 c. 541 b. d. b. c. 549 c. a. 550 a. 551 d. 552 b. 559 c. 574 b. 577 b. 587 c. 588 a. 640 c. 702 b. c. d. c. a. b. 822 c. d. 823 c. d. 832 d. 833 a. 859 c. 860 a. c. d. 861 b. 882 d. 947 c. 949 a. 964 e. 967 d. b. c. 983 b. 992 d. c. 993 b. 994 b. 995 c. 1007 e. d. 1016 b. 1074 c. 1075 a. b. d. d. 1076 b. 1079 c. 1080 c. 1085 a. 1111 e. 1113 c. 1118 b. 1120 d. 1179 a. 1184 b. e. 1189 c. 1196. 1201 e. 1208 c. 1227 c. 1233 a. d. 1234 b. d. 1035 b. 1267 e. b. 1308 c. 1320 a. c. 1321 a. c. 1323 d. 1325 d. d. 1329 a.
Emendatur 60 d. 66 c. 279 b. 314 c. 477 b. 482 c. 559 c. 702 c. 953 d. 993 c. 1092 d. e. 1117 c. 1189 d. e
Explicatur 205 d. e. & c. 206 a. b. 475 d. 860 a. 1336 a
emendatur & explicatur 950 c
Diodori Siculi ἐκλογαί. 321 b
Diogenes Epigr. 1229 c
Diogenes Laërtius 138 c. 139 a. 241 b. 351 c. d. 415 c. 632 e. a. b. 635 b. c. 640 b. c. e. 645 c. e. 651 d. 740 b. 777 b. 823 c. e. 841 b. d. c. 842 b. c. e. 843 c. d. e. c. d. 844 a. c. d. 845. b. c. 888 e. 889 a. 935 b. 1005 d
Emendatur 157 c. 241 b. 368 b. e. 441 a. 524 c. 741 e. 1101 e.
Explicatur 937 b
Diomedes 109 c. 130 a. 171 d. 1032 b. Emendatur 124 b. c
Dionyſius Alexandrinus 324. b. d
Dionyſius in Baſſaricis 153 c. 777 a
Dionyſius ὁ περιηγητής. 62 a. 90 e. 104 b. 112 a. b. 131 c. 140 e. 158 d. 186 b. 189 a. b. 202 b. 203 c. 210 a. 216 c. 279 e. 285 c. 340 d. e. 382 b 399 e. 400 a. 411 d. 412 a. 420 d. d. 421 c. 437 b. 480 e. a. 481 b. 482 a. 483. c. e. a. b. 488 c. 490 e. c. 492 c. 493 d. a. 497 b. 498 e. 500 c. 544 b. 555 c. 567 b. 569 d. 595 a. 620 b. 628 b. 692 b. 693 b. c. 696 a. 697 a. b. c. d. 698 c. 700 a. c. d. 702 e. 703 b. c. 707 e. 714. a. b. c. 715 e. 716 a. 757 a. 758 d. e. 768 a. e. 775 c. e. 776 a. 778 b. 779 c a. c. 780 c. d. 781 c. a. b. c d. e. 782 e. 783 a. b. a. 784 d. b. c. 787 b. 789 b. 794 e. 809 c. 861 b. 883 c. 953 c. 983 b. 989 e. 993 d. c. d. 995 d. 996 c. 997 c. 998 d. 1049 c. e. 1052 c. e. 1055 a. b. a. 1087 c. 1104 d. 1105 c. 1113 c. 1150 b. 1177 c. e. 1180 b. e. 1189 a. 1198 a. c. d. 1199. b. 1200 d. 1201 a. 1223 a. b. Emendatur 782 c. 787 c. 865 b. 983 c. 993 d. 995 c. 1104 c. a. 1177 b. 1199 c. 1201 b e
Explicatur 480 a. 482 b. c. d. e. 483 b. 662 d. 663 a. 696 a. b. c. d. c. e. 756 d. e. a. b. d. 768 b. c. d. c. 861. c. d. e. 953 a. b. 997 a. b. 1018 a. c. 1053 b. c. 1105 d. 1201 b. e. 1243 d
Emendatur & explicatur 482 b. 493 c. 498 d 789 a. 1112 d. e. a. b. 1261. c. Notatur 789 c 1200 c
Eius Scholiaſtes 1112 d
Dionyſius Halicarnaſſeus 9 c. 13 b. 61 e. c. 69 a. 71 a. b. c. e. 76 c. e. 78 b. 79 b. c. 111 b. c. 129 b. c. 161 a. c. c. 170 c. 208 d. 204 d. 414 a. 497 d. 854 b. 867 b. 900 b. 901. c. 907 c. 908 c. 919 d. e. 920 a. b. c. d. 924. c. 1136 a. 1137 d. c. 1138. a. c. c. a. c. 1139 d. b. 1140 b. d. 1041 a. 1142 b. Emendatur 140 b
Dionyſius Paruus 1123 c
Dionyſius Vticenſis 249 b. c
Diophanes 271 e
Dioſcorides in Epigr. 123 e
Dioſcorides 6. c. 55 d. 88 b. 89 a. 101 e. 102 b. b. c. 103 a b. 106 c. d. 107 c. e. 108 c. d. 115 c. 125 e. 126 d. a. c d. 131 b. d. 132 c. d. c. 137 b. c. d. 174 a. c. 175. c. e. c. 176 a. 178 c. 190 d. 191 a. 195 c. 199 d. e. 200 b. 213 a. 218 a. a. 219 c. 224 d. 225 a. d. a. c. 227 b. c. 228 b. 229 a. b. 239 d. c. 242 a. c. 243 a. b. d. c. 244 a. b. c. d. c. b. c. 247 c. 351 b. 252 b. d. 253 a. c. c. 254 c. c. e. 257 a. c. d. e. a. d. 258 c. d. c. a. b. 262 a. c. d. 263 d. b. e. 269 a. b. a. c. d. c. 270 a b. b. c. 270 a. b. d. e. 274 a. e. 275 c. 280 b. 297 e. 298 a. 299 c. e. 300 e. d. c. e. 301 a. b. e. a. d. e. 302 a. b. c. d. e. 303. e. 329 a. d. e. 330 d. c. 331 a. b. c. 341 b. 342 c. 343 c. 344 d. 346 c. c. 352 a. c. d. e. 353 d. d. 354 c. 358 e. a. 360 a. b. c. a. c. 361 a. a. 362 b. a. 363 c. d. e. a. 364. c. a. e. 365 b. 366 a. 367 c. d. d. e. 386 a. d. 387 c. 392 a. 393 b. c. c. 394 b. c. e. 396 a. c. e. 397 a. b. d. e. 400. c. d. a. b. c. d. e. 401. a. b. 402 c. e. d. 403. c. d. e. a. e. 404 a. b. d. c. d. e. d. 405 b. c. 406 a. 408. e. a. b. c. e. 409. a. b. c. 410 d. 454 b. c. a. 459 b. c. 460 d. e. 461 a. 462 c. 463 d. e. 464 a. b. c. d. a. [illegible] c. 465 e. 466 c. a. b. d. e. 467 a. b. 468 a. a. b. 469 d. c. a. b. e. c. 470. a. d. d. c. 471 c. d. d. 473 a. 484 e. 485 a. 486 a. 504 a. 506 b. 508 c. d. c. 510 c. 511 a. 520 b. c. 521 c. c. b. c. e. 522 a. d. e. a. c. e. 523 a. b. b. c. d. 524. a. d. e. c. 526 a. d. c. 527 a. b. b. 529 a. c. a. b. c. 530 a. c. b. c. c. 531 a. c. d. a. 532 d. c. b. 533 b. d. a. d. c. 535 c. c. 536 b. c. e. 537 b. a. 539 c. d. e. a. b. c. 540 c. 541 a. 542 a. c. e. 545 b. d. b. 546 a. 558 c. 565 c. 579 d. e. 580. 581. 582 a. c. d. e. 591 d. 592 d. 593 c. d. 594 e. d. e. 595 a. b. c. d. e. a. c. 597. e. a. b. 598 d. 599 c. 600 a. b. b. 602 a. e. 604 c. 605 c. 606 a. 608 c. d. 699 c. 705 a. b. c. 707 e. a. b. c. d. 708 c. d. c. 709 b. 710 b. a. 711 c. d. c. 712 e. a. 713 c. 614 e. 715 d. a. 717 c. b. 718 a. 766 d. 767 e. c. 768 a. e. 769 a. c. a. 773 b. c. e. 774 c. 776 a. d. 796 d. e. 797 a. b. a. d. c. 799 b. a. 829 a. d. b. 831 a. b. c. a. 839 c. 781 c. c.

882 a.d.b. c. 883. 884 c. 885 c.
b.886 b. 895 c. 896 b. 940 d.
942 d. 953 c. 958 e. 960 a.b.
961 c.d.c. 964 c. a.c. 965 b.c.
d.967 e.c.968 a. 969 d.c. 970
c. 971 a. 972 d.c.a. 973 b.c.
974 b.d.c.c.975 b. d.c.976 d.
c.c.978.c.c.979 b.c.b.980 c.
981 a.999 c.b.c.c.c.1000 a.b.
c.c.1001 c,a.b.1003 c. 1007 b.
1019 a. c.d. b. 1020 b. 1021 a.
1022 c.d.c.c. 1025 a. 1026 b.c.
d.d. 1027 d. c. c. 1028 b. c.b.
1029 d.a.b.d. c.1030 a.1033 a.
c.|d. c.c. 1035 b. 1038 d.c.
1039 b.c. 1040 b. 1041 a.b.
1042 d. 1043 c. d. 1046 a. 1050
d.1052 b.b.c. 1053 a. 1054 b.c.
c. 1055 c. 1056 e. 1057 d.b.d.
1058 b.1059 c.c.1060 a.b.d.c.
c.d.1061 c.1063 e.1066 b. d.b.
c.1067 a.c.b.d.1068 b.1069 a.
b.c.d. 1072 b. d.c. 1076 d.c.
1077 c.a. 1079 b. 1080 a.1084
c.1085 c.d. 1086 c.d. 1087 a.b.
1097 a.d.1098 b.a.b c.1099 c.
1127 d. 1144 c.a. b. 1145 a.b.d.
1146 a.b.c. 1147 c. c. 1148 a.d.
2149 c. 1150 a. b. 1151 c. c.a b.
d.1152 c.a.c.1153 a.b.c.d. a.b.
d.1154 a.b.d.c.a.b.c. 1155 b.c.
d.1156 a.c.c.d.c. 1157 a.1158 b.
d.c.1159 b d.a.1160 c. 1161 a. b.
c.d. 1162 b.c. e. 1163 c. d. c.b.
1164 a. c. b.d. 1166 c.d.1203 d.
1204 d.c.1223 c. b. c. 1224 c.d.
c.d.1225 d.a.b.c.1229 b.1242 c.
1267 c.1268 b.c.1269 c.1270 c.
b.1272 b.1273 d. d.c.1274.1275
c.d.1276 c.d.1277 a.b. d. 1278
a.c.b. c. c.1279 b.a. 1280 c.c.
1281 a.b.c.a.b.c.1285 c.1286 b.
c.c.d.c.1287 b.c.a. 1288 c.c.a.
b.c.d.1289 a.b. c. c. 1290 a.b.
d.1291 c.c.a.1292 b.c.1293 b.a.
d.c.1294 b. c.b.c.1295 a.b.c.d.
c.c.1296 a.c.d.a. 1298. c. 1299
c.1300 c.d.c.c.1301 c.1302 b.c.
d.c. 1303 b.c.e. 1306 d.c.c.c.
1307 c.a. b. 1308 c. d.1310 b.a.
c.1311 c.b.1314.b. 1319 d. 1322 c.
1326 a.c.1327 d.c.c.1329 d. 1332
c.1333 b.
Emendatur 106 c. 107 a. c.
108 a.218 d. 219 d. 228 a. 239 c.
243 c. c.244. d. 245 c.d.255 c.
257 b.263 b. 265 d. c. 267 a.b.
269 c. d. 270 a. 274 a. c.d.c.
299 d.a.c.301 c.d. a. 303 a. 330
c.331 c.335 b. 351 c. 352 a. 362 c.
d.393 a. 395 a. d. c. 397 a.a.c.
400 b.401 b.402 c.403 b. 454
c.461 a. 465 b.467 c. d. c. 468
a.b.d. 509 b.d.511 d. 520 c. 522
b.d.523 b.c. 535 a.d. 565 c. 594.
d.595 d.707 b.767 a.b. 773 c.
774 d. 776 a. 872 b. 895 c.
896 a. 950 c. 952 c. d. 960 c.
676 a.c.978 a.c. c. 979 a. 999
c.a.c.1002 c. 1022 c. 1027 c.
1028 c.1033 b.1039 c.d.1041 b.
1042 a.1043 d.c.1050 c.1057 d.
1062 c. 1063 c. 1071 c. 1078 b.
c.1101 b.1126 b.c.1144 c.a.b.c.
1150 b. 1151 c.a.1153 c. c. 1155 c.
1156 a.d.1158 c.1159 b.1160 a.b.
c.d.c.1161 a. 1164 a. 1166 c.
1667 c. 1169 c. 1225 c. 1229 c.
1268 c.d.1269 a.1273 a. 1276 b.
d.c. 1227 d. 1279 d. b. 1284 c.
1291 d.b. 1293 a.c. 1294 a. 1295
c.1296 b.1303 c.1304 a.
Eaplicatut 24 a. 299 c. 331 d.
c.332 a,367 c.465 d.a. c. 468 a.
b.c. 521 c. 535 a.c. 536 a.717 d.
840 b.1059 c.d.1064 a.1069 c.
d.1162 b. 1153 c. 1333 b.
Emendatur & explicatur
555 a.1209 a.b.c.1279 c
Noratur 884 a. d. 885 c. c.
972 c. c.1039 c. 1159 d. a. 1278
c. c
Eius vetus Scholiaſtes notatur 1278 c
Dioſcotidis ſynonymorum Auctuarium. 303 c.304 c
Dioſcorides iunior 1308 d
Dipbilus Siphnius 598 c. 599 a.
603 a.604 d.969 a.c.970 c.
Diratum auctor 673 d
Diſtichon] vetus explicatur
1105 a.b
Dolabella fragm. vel Iunij Niphi emend. 681 d.1108 c
Donatus 109 d. 120 b. c.136 a.
240 c.343 a.375 b.379 d. 341 c.
718 a.757 c.767 a.817 a.848 c.
622 d.923 b. 1202 c.1319 a.
Emendatur 124 d. 879 c.
Notatur 109 d. 346 c.
1220 c
Dorotheus 652 d. 654 d.1227 a.
1235 c.a.b
Doſiades 1331 b
Ara Doſiadæ 1161 c. 1162 a
Doſſennus 710 c
Dracontius emendatur 446 c
Duris in Epigr. 809 c
Dynameron magnum 1070 c
Dynamerum paruum 1055 c.
1069 b d.1070 c.a.1071 b.

E

Eclogæ de Re ruſtica Geoponicæ 271 c.1000 d.c.
Emendatæ 83 d
Edictum Ephororum 121 c
Elegia in Mæcenatis obitum emend. 1191 c
Empedocles 1114 c
emendatur. 97 d
Eunius 6 c. 28 c.56 b. 308 c. 599
a.515 a. 573 b. c. 734 c. 1316 c.
1331 d
Emendatur 13 c. 115 b. 399 a.
879 c.a.1128 b.c.a.c.129 a.
Ennodius 591 c
Epaphroditus 837 c
Epaphroditi & Vitruuij Rufi Architectonis fragmenta.
684 b. emendantur 684 b.
686 d.c.a.b.c
Epaphroditi fragmenta Arithmetica 699 b
Ephorus. 1144 c
Episharmus Siculus 226 d.
817 a
Epictetus 1005 c
Epigrammata Græca 43 d.63 d.
82 d. 108 c. 110 d. 117 d.119 c.
191 a.219 d.245 c,246 c.374 b.
440 b.474 a.589 c. 636 c. 637
d. 655 b. 724 c. 729 c. 764 a.
765 d. 809 c. 825 a. 832 c.d.
848 c. 851 a.c.868 a. 927 b. c.
929 c. a. 936 c. 960 a. 1003 c.
1020 d. 1044 c. 1045 d. 1051 c.
1101 a. 1103 c. 1146 a. 1156 b.
1203 d.1209 c.1220 c.1318 d. a.
1327 c
Emendantur 228 c. 230 d.
392 b.520 d.637 c.738 c.809 d.
c. 825 c. a. 959 c. d. 1030 b.
1229 c
Explicantur 291 b.d.316 a.b.
634 b.d.637 a.825 c.b.857 a.b.
917 a. 923 b. 924 b. 1044 c.
1087 c. 1221 c. a. b.
Emendantur & explicantur
1221 c.1300 b.
Epigrammata Græca nondum edita 25 c.31 b.118 c.a. 272 b.
372 b.392 d.479 d.767 c. Macedonibus 850 a. 994 b. 1032
c. 1042 c. 1045.a.c. 1058 c.
1063 d.1156 b.1216 a.
Emendata 103 c. d. 139 a.
1045 b.
Explicantur 850 a.b. 856 a.b.
878 c.a.1032 a.1088 b.c.d
Epigrammata Latina nondum edita 956 d.c
Epigrammata vetera Latina
763 c. 904 b. 907 c. b. 908 c.
924 d.1123 d.
Explicantur 909 d
Epiphanius 89 b.130 a. 131 a c.a.
c.d.132 b.c.133 c.134 c.c.183 c.
196 a.d. 200 c. 201 a.b. d. a.
205 a.236 a.229 c. 240 a.273 d.
277 c. 324 b.d. 345 a. 346 a.
380 c. 381 a. d. 406 a. 407 c.
438 d.441 b.485 c. 547 b. 548
d.549 a.558 c. 561 d.c.562 a.b.

Digitized by Google

c.564 c. 565 d. 610 d. e 611 a. 612 d.e.d.613 c.d.614 d 1085 a. 1106 a. 1107 a. 1267 a. 1332 d.
Emendatur 89 c. 131 e. 183 c. 201 d. 205 b. 240 a. b. 381 e.d. 407 e.561 b. 562 a.
Explicatur 200 a. 273 d. 277 b.c.278 c.559 c.561 b. c.614 d. e.615 1050 b.c.e. 1051 a. 1087 c.d.1095 c.1105 b.d.e.b.1333 b.
Emendatur & explicatur 562 c.613 c.d. c. a.b.
Notatur 183 d.407 a. 539 d.
Eratoſthenes 115 d. 483 c.484 d. e.c.485 c.486 b.487 d. 497 a. 498 e. 697 d.792 e. a. b.c. 793 b.c. e c.d.e.845 b.866 e 877 e. 1112 a.1113 e. d. 1115 e. 1116 a.b. 1175 a.b. 1198 b.c. 1199 c. 1241 d.a.b.1243 b.1244 b.
Erotianus 1279 c
Eſaias 1334 a.b. 497 e. 498 e. 657 c 706 c.760 d.1334 a.b
Eſdras explicatur 716 c d.e
Etymologicum magnum 236 d. 291 a
Euangelium 401 b.577 e.578 b. 712 a.1264 c
Eubulus 353 a. 445 a.646 b. 1286 b
Eucheria. 772 b
Eucherius. 1065 a
Euclides 685 a
Eudemus 923 c. e. 924 e. 952 e. 1081 b.1100 b.1249 c.
Emendatur. 1081 e
Eudoxus 1085 b
Emendatur 441 a
Eumelus 858 b.d.b.c
Emendatur 858 b
Euphorion 148 c. 161 b. 832 a. 856 c.887 a. 1222 d. Emend. c. 1042 d
Eupolis 365 a. 538 e.796 d
Emendatur 333 a.b
Euripides 95 c. 118 b. 154 c. 161 b.167 d.e. 197 b. 339 d. 393 a. 418 c.504 e.569 e.570 a.913 c. 855 a. 856 c. 923 c.958 c. 1005 b.1278 c
Emendatur 456 a.729 c
Emendatur & explicatur 897 d.e.898 a.b.1102 c.d.e
Euripidis Scholiaſtes 157 b. 339 d
Euſebius 76 a. 78 e. 81 b. 138 b. 142 c.156 c.d.e.160 e. 161 b.c. 179 e.291 b. 319 a. 322 e. 323 b. 412 a. 548 e.a.c. 554 d. 843 c. d.e.845 e. 849 a. 851 c. 854 b. c.c.865 b.866 e.867 a. c. 1034 a.1235 d.1242 e
Euſtathius 46 e. 51 e. 123 d. 287 b.322 e.323 b. 341 a. 482 c. 483 e.485 e. c. 490 d. 573 d. c. d. 624 c.663 a. 694 e. 697 e. 714 e.715 e. 756 b. 768 c. 778 d. 790 c.1023 b.1123 d.1227 c.
Emendatus 94 b. e. 170 e. 695 a.714 b.
Notatur 62 b. 183 b. 322 b. 697 d. 756 b. 768.b.c. 776 b. 768 b. c. 776 d. 784 e. a.c. 787 b.874 d
Euthymenes. 866 a.867 a
Excerpta 941 b. 987 e. 992 d. 1071 c.1170 a
Exodus 375 d.657 e
Emendat. 1100 e
Ezechiel. 683 e
Ezechielus vetus poeta Græcus. 548 e.a.c

F

Fabianus emendatur 267 b
Fauorinus emendatur 1155 e.c.1239 d.e.1245 c. b. 1248 a. b.b 1330 b.hallucinatur 1147 c.1256 e.a.b.c.c.1257 e.1258 a. 1330 b
Fauſtus 7.d. agrimenſor 673 b. 681 a
Felicis epiſtola 368 b
Feſtus 6 c.13 b.14 c d.e.15 a.38 c. 47 b. 56 d. 64 e. 87 b. d. c. c. 88 c.90 b. 100 d. 102 b. 103 b. d.111 d. 129 e. 180 c.208 b. 256 b.268 d.c.c 275 b.310 a.327 d. 346 b.c. 371 a. e. 377 c. 389 b. 392 c. 413 b. 425 a. 429 a. 434 c.497 b. 502 b. 515 d. 584 a.c. a. 585 d. 670 e. 678 a. 705 a. 711 e. 727 b.728 e.729 e. 759 b.c. 772 a. 820 a. 840 d. b. 873 a. 906 d. 920 b. 935 d.e. 941 d.944 a. b.1002 a. 1087 a. 1128 b.1137 b.1138 a.1139 c.1140 a.d.1141 b.1143 a. 1155 b.1158 a. 1168 e.1210 d 1211 a. 1217 a. 1255 e. 1262 e.1316 d.
Emendatur 13 e. 18 a. 25 c. 64 c.69 e.e. 87 d. 100 e. 103 b. d.e.a.128 a.180 e. 231 b. 307 e. 310 b. a. 371 a. 410 e. 475 e. 571 a.754 b. 1140 d.1191 a. 1229 b.1262 d.1285 e.
Explicatur 425 a. 732 d. e.a.
Notatur. 944 e
Feſtus Auienus 90 a. 92 e. 93 a. 172 c. 189 a.b.297 a.284 c. 285 a. 286 a.b.e.c.287 d. 365 a. 399 e.400 b.d. 445 a.488 c.492 d. e.493 c.569 d.575 b.591 a. 660 a.663 a.692 c. 696 c. d. c. 700 c.702 e.703 a.715 c.716 a. 719 b.a.c. 720 b.a. 747 e.a.756 a. 758 d. e.768 e. 769 a. 779 d. 781 a.789 c.822 d.865 b. 853 b. c.1080 d. 1112 c.1146 a. 1201 c. 1236 b. 1251 c.1318 d.
Emendatur 286 c. 287 c 481 c. 493 e. 693 b. 696 b. 699 a. 781 c.d.e. 861 c. 928 e. 996 e. 1112 d.1236 a.e.
Hallucinatur 62 b. 340 e. 341 a. 401 b. 480 a. 482 d. e. 483 a. 333 d.734 d. 758 e.d. 781 a 861 c. 1049 c. 1053 a. 1262 a.
Firmicus 158 d. 169 e.427 c.429 b.430 b. 432 e.433 a. 433 d. d. 436 b. 550 e.652 e. e. 653 b. d. 634 a.b. 635 a. 720 e. 721 c. d. 805 d.a.986 d.e.a.b.c. 1030 a. 1051 e. 1080 b. 1087 e. 1119 c. 1237 e.
Emendatur 56 d. 338 a. 653 e. a. 654 b. c. 721 a. b. a. 986 a. 1238 b.
Explicatur 1052 a
Flaccus 682 d
Florentinus 1062 d.1271 a c. d. d.explicatur. 1271 b
Florus 16 d.40 d. 84 b.85 c.86 e. 95 d. 99 b. 153 b. 168 e. 248 a. 278 e.382 d 385 d.426 a 566 c. 585 b.1117 a.1191 b 1204 d.1235 b.1329 a.
Emendatur 24 a. 29 a. 58 d. 115 b. 458 a.621 a.b.771 c.
Explicatur 426 b.1089 c
Florus poeta 102 c
Fronto vel Frontinus 672 b. c. 777 c
Emendatur & explicatur. 681 a.b.689
Frontinus 82 c. 85 d. 88 e.169 e. 410 b.c.569 b.d.674 c. 675 d. 676 e.678 a. 679 c. 681 d. b.c. d.e.686 e.689 c. 690 c.d. c.d. 691 c.913 c.1143 c. 1206 b. c.d.
Emendatur 83 a. 677 a. 678 b.679 a. 680 b.689 d.e.690 a. c.691 a. e. a. 1221 e.
Explicatur 7 d
Frontini fragmentum 385 e.
Emendatur. 686 b.c
Fulgentius 47 b.c d.57 d. 122 c. 1205 d
Emendatur 11 a.b.416 b

G

Galenus 47 c. 218 e. 226 e. 263 a. 274 e. 315 c. 330 b. 341 c.353 c.e.357 d. e.358 c.361 e.362 c. a. 365 a. 393 e. a. c. d. 395 d. 398 c.410 c. 430 e.a. 431 d.465 b.466 e. 511 a. 521 e. 529 a b.c.c.530 a.b.d.b. 532 c. 534 d.e 536 e.538 a.540 e. 545 d.a. 596 d. 600 b. 604 d. 797 e.a. 799 b.a.829 e.878 d. 956. 977 a.972 a.974 b. 975 a. 1000 d. 1003 c. 1019 c. 1026 c. 1039 b.

1041 b. 1057 c. 1060 c. a. 1061 d. e. 1114 c. 1125 d. 1148 c. 1150 a. 1154 a. b. d. 1156 c. d. 1157 a. b. 1169 d. 1213 d. e. 1270 c 1273 c. 1278 a. 1289 a 1295 a. 1298 a. 1301 e. 1303 c. 1304 a. b. d. d. e. 1305 a. a. b. c. 1306 b. 1307 b. 1308 c. d. a. 1319 c. 1320 a. 1322 e. 1332 d. e. 1333 e.
Emendatur 596 a. 1000 c. 1081 d.
Explicatur 1304 d. e. 1305 b. c. d.
Gellius hiſtoricus. 531 b
Geminos 661 d. 664 c. e. 667 e. 741 e.
Explicatur. 1166 d
Gemma Conſtantii. 890 c
Geneſis 613 c. 614 c. 1194 a. 1208 c. d. 1330 e.
Geographiæ verſibus Græcis compoſitæ auctor. 1065 e
Geographus Arabs 1055 b. 1324 c
Geographus anonymus αὐικώ-τως 155 a. 454 a 479 a. c. 781 d. 983 d. 1320 b d. 1322 b.
Geoponicæ Eclogæ 1269 c. e. a. b.
Geoponicorum auctore 432 c. 525 d. 601 e. 604 d. 608 b. 610 a.
Emendatur. 525 c. d
Germanicus 292 b. 432 d. 433 c. 719 c. 745 d. 928 a. b. 930 c. e. 1236 b.
Emend. 591 a. 917 d. 931 b. c. d
Notatur. 734 c
in Germanici Aratea vetus interpres incertus 281 d. 432 e. 570 e. 575 a. 735 e.
Glauco emendatur. 482 a
Gloſſæ 7 d. 8. b 10 a. 18 b. 23 e. 35 d 37 c. 38 c. 39 c. 40 e. 42 b. 43 e. 54 c. 64 b. d. 86 c. 87 c. d. 88 c 89 a. 90 b d. a. 92 e. 100 d. c. 101 a. 102 a. e. 106 c. d. e. 116 d. 122 e. c. 124 d. 127 c. a. 128 a. 129 a 131 c. 136 a. 141 e. 149 a. d. 169 d. 176 d. 180 d. e. 181 b. 183 d. 188 c. 190 d. 208 b. 211 b. c. 212 c. 213 d. b. a. 213 d. 214 c. 219 a. 222 e. 223 a. e. 224 c. 226 b. 231 a 233 c d. 236 a. c. 239 a. 245 e. 246 b 247 d. 249 c d. 250 a. 252 a. 255 a c. 256 a. 260 e. 264 d. 265 b 266 a. 272 c. 273 c d. 274 a. 277 b 280 a. 287 c. 291 d. 292 d. 297 b. 301 c. 307 d. 308 a. 316 b. c. d. 320 d. a 321 b. e. 324 c. 326 a. 327 d. 328 b 329 c. e. 335 c. 336 e. 338 a. b. 342 c. 346 c. 347 a. 352 d. 361 c. 362 a. 364 c. 372 c 374 e. 375 e. a. d. 377 c. 378 d. 379 a. 382 e. 390 b. 391 d. 398 a. b. c. 401 b. 405 d. 408 a. 410 b. d. 413 b. d. 414 d. 417 d. 419 b. 431 c. 438 e. 442 a. 444 b. c. d. 445 c. e. e. 446 e. 453 a. a. 454 d. 456 d. 457 e. 458 a. 459 d. 463 d. 465 a. b. d. a. d. 474 a. 475 e. 478 e 479 d. 489 d. 500 c. 501 b. 502 b. 503 b. d. 507 c. e. 508 d. 509 c. 510 a. b. 511 e. 514 e. 515 d. p. 516 c. 524 b. 525 c. 536 c. 546 a. b. 547 b. 548 d. 563 b. 572 b. e. 573 a. b. c. 577 c. e. 581 a. 587 c. e. 588 c. 589 b. d. 590 e. a. 594 b. 595 a. 597 a. 598 e. 602 c. 617 c. 618 c. 654 a. b. 669 a. 670 a. c. 673 a. c. d. 675 d. 682 e. 683 a. c. c. 685 b. c. 689 b. 690 d. 692 e. 69. 708 e. 708 c. 717 d. 724 d. e. 726 e. 729 d. 730 b. 734 e. e. 759 e. 760 b. 762 c. 765 e. 766 b. d. 769 d. 770 e. 772 b. 773 e. 774 d 801 c. 809 e. a. 817 a. 820 c. d. 829 c. e. e. 830 d. e. b. c. d. 839 e. 874 d. 876 b. 882 c. 895 a. 904 c. 907 a. 910 e. 911 e. 913 c. 915 a. 916 a. b. c. 917 e. 919 a. b. b. 921 c. d. a. b 922 a. b. 924 a. b. 925 c. a. d. e. 927 d. 936 e. 937 c. 938 d. 940 d. 941 a. d. e. 945 b. c. e. 946 c. 947 c. 950 b. 954 e. 963 c. 984 e. 990 e. 1001 c. 1002 b. 1004 b. 1005 e. 1006 e. 1007 e. b. 1010 b. 1011 c. 1012 a. 1015 a. 1029 a. c. 1030 b. c. 1031 e. 1044 e. e. 1045 b. c. d. 1048 c. 1052 b. 1062 d. e. 1067 b. 1070 d. 1071 d. 1078 a. 1079 d. e. c. e. 1080 a. 1081 d. 1084 c. d. 1089 a. 1094 b. 1096 a. c. d. 1099 a. 1105 b. e. 1119 c. 1122 a. 1123 e. 1125 a. 1128 d. e. 1120 e. 1130 c. 1133 c. 1134 b. 1135 a. b. 1136 b. 1137 c. 1140 b 1143 b. c. 1144 e. 1146 a. 1149 c 1152 d. 1152 b. 1159 c. 1161 c. 1166 c. d. 1167 c. 1168 c. 1169 b. c. 1170 d. e. 1171 a. 1184 a. b. 1195 c. 1203 b. a. b. 1205 e. 1208 a. 1210 e. 1212 a. 1213 c. 1214 c. a. 1216 d. 1217 b. c. e. 1220 b. 1229 b. d. 1234 d. 1242 c. 1260 b. 1262 c. c. e. 1263 d. d. 1271 c e. 1273 b. c. 1274 c. 1275 d a. e. 1279 c. 1280 c. 1286 b. 1288 e. 1303 a. 1316 e. d. 1318 a. c. 1319 d. 1331 d 1332 b. 1333 a.
Emendantur 40 d. 53 c. 57 a. 87 c. c 88. d. 115 a. b. 122 e. 124 a. 168 b. 211 b. 217 c. 219 b. 231 d. a. 233 d 236 a. 273 a. 306 e. 317 e. 371 b. 391 c. 412 b. 475 c. 510 c. e 519 a 524 b. 724 c. 829 c a. 894 c. 917 e. 918 a. b. 946 a. 1034 c. 1143 b. 1167 d. 1258 d. 1276 d.
Explicantur 945 b. e. 1167 e.
Notantur 420 b 603 a
Gloſſæ veteres Latinæ. 1065 a
Gloſſæ Græcorum. 1161 c
Gloſſæ Grammaticorum 29 a. 390 d
Notantur 1213 c
Gloſſæ Auctoris 230 b. 266 a. 272 c. 754 b. 830 e. 876 d. 954 e. 1029 a. 1045 d. 1051 d. 1101 e. 1129 b d. 1273 c.
Gloſſæ manuſcriptæ 64 b. 319 c. 334 b. 937 d. 1205 e.
Gloſſæ optimæ 101 b. 102 e. 225 a. c d. 458 a. 1125 b. 1162 d.
Gloſſæ Palatinæ 100 a. 236 b
Gloſſæ Græco-Latinæ, emendantur. 1262 e
Gloſſæ Chemicæ. 1079 c. 1164 d
Gloſſæ Græcobarbaræ 390 b. 1303 d 1332 e.
Gloſſæ Græco Arabicæ. 1313 a
Gloſſæ Iatricæ & Botanicæ ſeu Herbariæ. 1070 e. 1095 e 1149 d. 1151 e. 1224 c. 1268 c. 1272 c. 1274 d. 1286 a. a. c. 1311 d. 1312 b. 1316 e. 1325 a.
Gloſſæ Medicæ 1056 b. 1057 c. 1059 b. 1062 c. 1065 e. 1106 a. 1164 d. 1165 b. 1224 a. d.
Gloſſæ Medicorum recentiorum. 1022 e
Gloſſarium vetus. 1025 b
Gloſſarium Puteani. 229 b
Gloſſaria Græco-Latina. 1268 b
Gloſſarium Arabico Latinum. 16. 296 c. 895 b.
Emendatur. 1065 c
Grammaticus vetus. 916 e
Gratius 131 b. 191 b. 1244 b
Emendatur 10009 a
Explicatur. 998 a. b 1063 a
D. Gregorius Magnus. 1249 d. 1255 b
D. Gregorius Nazianzenus. 1226 c.
Emendatur 1269 e. a

H

HAnno Imperator. 1297 b. c
Harmenopulus. 1231 c
Harpocration 274 b. 313 c. 314 a. 315 b 465 a. 861 b. 865 a. 623 d. e. 1088 c. 1090 b. 1096 b. 1105 d. 1278 e 1281 c. 1317 d.
Harpocration Alexandrinus in Lexico nondum edito 1130 d. 1275 c
Hecatæus 859 d 992 c. 1113 e
Hedylus Epigr. 37 d.
Emend. 638 b
Heliodorus 838 c. d. 1219 e
Helladius 574 e. 575 a. b

Digitized by Google

Emendatur. 575 a. 936 e. a
Hallanicus. 534 b. 570 b
Hapbæſtinn 417 b. c. 428 a. b. 430 b. 432 d. 651 d. e. 653. a. b. e. a. b. d. 654 c. 656 c. 825 d. 830 c.
Notatur. 427 d. e
Hephæſtion Thebæus. 643 a. b. c. 1192 b. 1198 c.
Emendatur. 1192 b
Heraclides Ponticus. 144 c. d
Emendatus. 144 b. d
Herennius Philo. 1227 c. a. 1228 b
Hermippus. 1211 d
Hero. 212 d. 283 d. 306 a. b. 342 c. 489 a. 583 a. 681 c. c. 683 c. a. 684 c. e. 699 b. 936 c. d. 1011 c. 1012 a. 1105 d. 1210 e. 1234 b. e. a. 1325 c.
Hero Geodætes 683 a. e. 684 a. 686 e
Herodes. 1090 a
Harodianus 3. a. 170 b. 258 d. 785 e. 833 b
Herodotus. 45 d. 97 b. c. 115 d. 156 d. a. 158 c. 161 b. c. 186 b. 187 b. b. d. e. 188 b. a. b. c. d. 189 c. 191 d. 192 b. a. c. 208 d. 209 b. d. e. a. b. 223 b. d. b. 230 a. b. 282 c. 283 a. b c. d. 300 e. 311 b. 320 a. 348 c. 365 e. b. 369 e. b. 374 a. 375 d. 381 d. b. 383 e. 384 a. c. c. d. e. 385 a. c. d. 393 a. b. 399 a. b. 400 a. 401 d. 410 c. a. b. c. d. 411 b. d. 412 b. d. 413 b. e. 418 c. 420 c. 426 d. 427 b. d. 428 c. 436 d. e. a. 438 a. 439 e. a. e. 440 d. 442 c. d. b. 443 b. c. c. c. c. 446 d. c. 447 a. 453 d. 455 c. a. c. 456 a. 477 d. 478 c. d. 494 a. 541 c. 546 b. 548 c. 549 e. 550 a. c. 551 d. 555 c. c. c. d. 556 a. b. b. 559 d. 581 b. 628 a. 636 d. 637 a. c. 640 d. e. 645 b. 695 b. c. d. e. 699 e. 772 b. 776 c. 826 a. 827 a. c. 832 c. 835 d. a. 836 b. 845 d. 846 a. 852 b. b. c. a. c. 853 b 854 b. 863 c. 864 b. 866 c. 869 a. b. 887 a. 953 c. 965 d. e. a. b. c. 970 e. 973 d. 975 c. 976 b. 977 e. a. 979 b. 980 a. 983 a. 992 d. 995 a. b. 998 b. d. e. 999 b. 1002 b. d. 1004 d. e. a. b. 1006 d. 1013 d. 1030 d. 1032 c. 1036 e. b. 1038 1058 e. a. 1085 c. 1145 e. 1146 a. 1183 b. c. c. d. 1193 b. 1194 b. 1200 d. 1202 b. 1227 c. e. 1230 b. 1233 e. a. b. c. e. 1234 a. b. b. c. d. 1235 b. 1303 c. a. 1307 c, 1311 c. 1322 b. 1331 c. 1334 e. c.
Emendatur 209 d. 410 c. 411 c 474 e. 548 c. d. 826 b. 827 d. 835 d. 965 e. 977 c. 978 d. 995 a. 1031 e. 1183 d. 1230 a. e. b. 1334 d
Explicatur 283 a. b. c. 365 a. 411 b. 436 c. 446 a. 635 c d. 640 a. b. 641 b. 765 c. a. 977 a. 999 a. 1004 b. 1183 a. b. 1208 c. 1229 d. 1232 c.
Emendatur & explicatur. 1230 d
Herudoti Gloſſæ. 409 d
Heſiodus 145 c. 146 a. b. 174 b. 228 a. 373 c. 391 a. 570 a. 612 b. c. 720 c. 723 c. c. 724 e. 725 a. 730 c. d. a. b. c. 731 b. e. 733 b. 735 b. c. e. 736 b. c. c. 744 c. d. 746 c. e. 747 a. a. b. c. d. c. 748 a. b. c. a. c. 818 c. 834 c. 853 c. 867 d. 868 e. 869 c. d. 891 c. 1067 d. e. a.
Emendatur. 146 a. 889 d
Heſychius 39 e. 46 b. b 51 d. 65 d. 72 e. 75 a. 80 b. c. 82 b. 87 c. 88 b. 89 a. 90 a. 92 b. 93 e. 97 c. 98 a. 99 c. 100 c. 102 e. c. 103 a. b. 106 c. d. 108 c. 112 c. 117 e. 120 b. 123 c. a. d. 124 c. 127 a. b. 129 b. 132 c. 133 e. d. 135 b. 136 a. 141 d. 146 a. 148 d. 152 a. a. 169 d. 172 d. c. 174 b. 175 a. 176 c. 178 b. d. 180 e. 182 c. 183 a. b. d. c. 184 a b. 186 b. 190 c. e. 193 e. 202 d. 204 c. 205 a. 219 a. c. 221 d. 223 e. 225 b. 226 c. e. 228 b. 229 c. 230 a. b. c. 231 d. 233 b. 236 c. 238 c. 239 c. 241 c. a. 242 a. 243 a. b. 244 a. b. b. 245 e. 246 b. d. e. 253 c. 254 a. 256 b b. 257 a. d. 264 c. d. c. d. 265 d. 266 a. 269 d. 277 b. 281 a. b. 282 c. 287 c. 297 b. 298 c. 306 e. 317 a c d. 327 d. 332 b. 332 c. 333 c. b. 336 a. e a. 339 b. d. 340 b. 341 a. c. 342 c. 344 c. 352 d. b. 353 c. 358 d. 360 b. 361 c. 363 a. c. d. 367 b. 368 c. 371 a. e. b. 374 a. 377 c. 378 b. 386 e. 388 e. 390 a. b. 391 b. 394 d. e. 395 b. c. d. 397 c. e. 398 a. b. c. 401 a. c. 402 c. 405 a. b. 406 d. 407 c. 408 a. 409 b. e. c. 410 d. e. 421 e. 429 d. 431 c. 438 c. 439 c. 442 b. 444 a a. d. e. 445 c. b 446 c. 447 a. 453 a. 455 e. 459 c. 461 b. 464 d. 465 c. a. 466 b. 474 b. 479 c. d. 488 d. 500 d. 504 c. 509 d. 510 a. 511 a. d. 513 a. b. 516 e. 520 c. a. 521 a. 523 d. 531 a. 533 e. 535 d. 537 d. 545 a. 546 b. c. d. e. 547 a. 548 c. 555 a. 556 b. c. 565 b. 570 b. c. 572 d. d. c. 573 a. d. 576 a. 577 e. 587 d. 589 a. b. 590 c. 591 b. 592 e. 595 a. b. c. e. b. c. d. e. 596 b. c. c. 598 d. d. 599 c. 600 c. d. 601 b. 604 a. 612 d. 633 e. b. 636 c. a. 639 a. 948 e. 653 e. 655 b. c 656 d. b. 657 b. 670 c. d. e. 673 a. 691 b. 694 e. 695 b. 704 a. b. c. 706 c. d. 708 a. d. 711 a. 713 e. e. 716 a. b. 725 b. 729 c. 740 d. 745 d. 749 c. 750 a. b. 754 c. 756 e. 757 a. d. b. 760 b. 761 a. d. e. 762 a. d. e. 763 b. a b. e. 764 a. b. 765 d. a. 766 b. d. 769 d. 773 d. c. e. 808 c 809 c. d. 810 b. 817 a. d. e. 821 e. 826 b. 827 a. 829 c. 829 d. 832 c. 833 c. 838 b. 842 c. 848 d. b. 857 c. 861 a. b. 867 a. 868 c. 869 a. 872 b d. 882 e. 886 b 891 c. 892 b. c. e. 893 d. 895 c. e. 896 c. d. e. 908 e. 919 c. e. b. 923 d. e. 924 a. e. b. 925 d. 935 a. 938 d. 941 e. 942 a b. 943 c. 945 e. 946 b. d. 949 c. 951 a. 953 b. 954 d. 955 b. 959 a. 965 a. 966 d. 967 d. 971 e. 973 b c. 975 d. 976 d. 978 e. a. 979 b 980 e. e. 984 e. 992 e. 998 e. 999 d. c. 1001 a. e. d. 1005 c. 1006 a. b. 1013 d. e. 1019 e. 1020 a. b. 1027 b. 1028 d. 1030 a. 1031 d. 1032 d. 1035 b. 1037 c. a. 1040 c. 1041 d. 1042 b. 1043 d. 1044 b. e. 1047 a. 1049 b. 1050 a. 1062 e. 1068 e. b. 1074 d. 1075 a. 1077 e. 1081 b 1083 c. d. 1084 c. d. e. 1085 d. b. 1089 b. c. d. 1090 b. d. 1096 b. 1097 a. c e. 1099 a. e. 1100 a. d. e. 1101 b. 1102 e. c. 1103 c, e. 1109 a. 1123 a. 1124 c. 1125 b. d. e. 1126 d. b. c. 1127 b. 1128 d. 1129 a. 1133 e. 1144 e. 1146 c. 1148 b. d. 1152 a. c. 1155. b. c. 1036 b. 1159 a. b. 1161. 1163 d. c. d. 1165 a 1166 d. 1168 a. e. a. e. 1169 a. a. 1182 d. 1283 b. d. 1195 a. 1196 c. 1198 a. 1202 d. 1203 b. 1205 a. 1207 d. 1208 b. e. d. 1211 c. 1212 b. 1215 d. 1216 c. d. d. 1217 a. d. e. e. 1218 c. d. 1220 c. 1224 c. 1227 d. e. 1226 a. d. c. 1230 e. a. c. 1235 e. 1242 a. 1252 e. 1259 a. a. 1260 c. 1263 a. 1265 a. 1267 b 1269 c. 1270 e. 1271 b. b. c. 1275 d. e. 1278 e. 1279 b. c. 1280 d. 1281 c. b. 1282 c. d. 1283 c. 1284 c. 1285 c. d. 1286 d. e. 1287 a. 1291 c. 1296 a. d. 1301 b. 1303 a. 1316 b. 1317 c. b. d. 1318 b. 1323 a. b. d. 1325 b. c. c. 1327 d. 1329 b 1330 d. 1331 a. b b. c. 1335 b. c. 1336 b.
Emendatur 35 a. 47 a. 90 b. 110 c. 120 b. 123 a. 127 a. 135 c. d. 159 c. 180 d. 219 a. 222 a. 231 d. 253 b. c. 263 a. 316 a. 330 d. 340 e. a. 341 b. 353 d. 365 e. 409 b. 474 b. 541 c. 534 a. 570 c. 572 e. 577 e. 601 c. 609 b. 659 b. 656 c. 708 a 711 a. 714 b. 763 c.

765 c. 818 b. 895 c. 900 b. 924 a. 966 a. 1019 b. 1045 c. 1072 a. 2081 c. b. d. 1103 e. 1123 d. 1126 a. 1155 a. 1196 b. 1211 c. 1217 e. 1271 b. 1275 d. 1281 d. 1282 c. d. 5292 b.
Explicatur 943 c. 1276 a. 1334 b. c.
Nutatur. 229 d. 340 d. 548 d. 2044 e. 1125 e. 1126 b.
Hierocles 176 d. 1060 b
Emendatur. 1330 a
D. Hieronymus 16 a. 77 b. 133 c. 369 b. 272 c. 289 e. 322 c. 329 a. b. e. 335 c. d. b. 452 d. 485 e. 555 c. 577 a. 579 a. 618 d. 693 a. 706 c. 841 d. 844 e. 845 c. 853 e. 854 a. c. e. 859 b. 866 a. 1066 d. 1083 b. 1095 e. 1150 c. 1195 c. 1228 b. 1235 d. e.
Emendatur. 335 d
Hierophilus philoſophus 1059 a. b. 1286 a. 1313 c. 1323 c. e.
Hipparchus. 432 e. 433 a. 1112 c. d.
Hippiatricæ auctores 1308 a
Hippocrates 175 b. 218 e. 226 c. 250 d. 257 a. 353 c. 362 e. 364 e. 396 d. 766 c. 923 c. 928 b. 2026 c. 1050 d. 1154 a. 1278 a. 1279 c. 1281 a. 1290 a. 1308 d. a. 1333 a.
Emendatur & explicatur 1289 e. d.
Emendatur. 250 d
Explicatur. 766 a. 923 e
Hipponax 808 d. 809 a
Hittius. 425 c. 1213 e. 1263 d. 1264 c
Hiſtoria Auguſta. 876 d. 1046 d
Homerus 90 e. 96 d. 97 e. 121 d. 139 b. c. a. 148 b. 155 d. 169 d. 189 a. 192 e. 208 d. 220 c. 261 d. 263 c. 264 a. b. c. d. e. a. 265 e. 500 d. 502 b. 572 b. 598 d. 612 c. 635 b. 715 a. 748 c. 809 b. 810 c. 850 d. 857 b. 880 e. 882 d. 888 d. 899 c. e. 932 b. d. 935 b. c. 946 c. 948 e. 950 b. c. e. 951 a. 953 c. e. 997 b. 1051 b. 1095 a. 1099 c. 1208 e. 1214 d. 1220 a. 1223 b. 1247 e. 1263 a. 1319 e. 1331 a. b. b
Explicatur 926 e. 927 a. b. 949 d. e. 951 a. 952 d. 954 a. e. 1080 a. 1119 c. 1260 c. 1275 b.
Horatius 5. e. 53 a. 27 c. 31 e. 54 d. 85 c. 120 e. 122 b. 123 a. 527 d. 555 b. 196 a. 213 a. 225 d. 248 b. 261 a. 321 b. 344 c. 414 a. d. e. 449 e. 460 d. 558 a. 581 a. 588 d. 631 e. 648 a. 682 c. 685 a. b. 713 a. 755 e. 840 a. 848 e. 853 d. 855 b d. 864 b. 1044 d. 1045 e. 1061 b. 1085 e. 1088 b. 1205 c. 1220 e. 1222 e. 1264 d. 1310 b
Emendatur 256 e. 305 d. 425 c
Explicatur 631 e. a. 682 d. 762 e. 852 e. 856 b. c. e. d. e. 959 e. a. b. d. e. 1047 b. c. 1054 a. 1089 a. 1091 a. 1136 b. 1205 d. 1260 d
Horatij vetus interpres 683 b
Hygenus vel Hyginus Gromaticus 7 d. 52 c. 55 b. 110 a. 415 b. 463 b. 681 b. c. b. c. d. 682 a. c. 684 d. e. 685 d 686 d. e. 689 c. a. 690 e. 1206 d. a. 1233 b. 1234 d. e. 1236 a. b. c. e
Emendatur 91 a. 416 a 683 d. 685 d. e. 687 b
Hyginus de vrbibus Italicis 54 b. 57 b. 401 e. 405 a. 473 c. 1075 b. 1280 b. d
Emendatur. 1116 e
Hyginus 6 d. 110 a. e. 111 a. b. 119 a. 122 c. 129 b. 144 a. 160 c. 429 c. 432 c. 751 c. b. 826 e. 831 d. 832 c. 897 c. 928 d
Emendatur 111 b. 139 b. 144 c. d. 192 d
Emendatur & explicatur. 282 a
Notatur. 816 e. 827 a. b
Hymnus vetus emendatus 2268 a

I

IAmblicus 844 b. 845 a
Ibycus Pythagoræus. 1271 c. a
Idelinus 361 d
Indigitamenta 724 d. 728 a. e
Emendatur 728 e
Innocentius 230 a
Innucentius Agrimenſor. 1094 e. 1105 d de Not. literarum 1195 e. 1206 d. 1297 e
Inſcriptiones 29 b. 41 e. 51 c. 231 c. 250 e. 277 c. 351 b. d. 414 b. c. 458 e. 804 a. b. e. a. 901 a. 906 a. 940 a. 1206 b. c. 1509 a. 1216 e. 1517 a. b. 1256 d. 1263 a. 1272 c. 1273 e. 1319 a. 1331 d.
Emendantur 474 e. 1228 c. 1319 e
Explicantur 1050 a
Inſcriptiones Regillæ 57 e. 71 b
Herodis 512 d. 612 d
Lapidum centuriclium 676 c
Emendatur & explicatur 677 a. b
D. Ioannes 578 d. 614 d. 658 b. 2053 c. 1057 e. 5065 a. 5208 a. 1211 e. d. 1255 c
Ioannes Antiochenſis nondum editus 142 d. 525 d. 526 d. 557 c. e. 902 c. 903 e. 904 a. 907 b. 908 a. d. 921 e. a. 1097 c. 1235 c.
Notatur 903 a. b. c. 904 a
Explicatur 669 c. a
Ioannes Archiater. 1059 c. 1154 c
Ioannes Epiſcopus Priſdyanorum. 1162 e
Ioannes Scholaſticus Epiphanienſis 865 c
Ioannes Laurentius Lydus 18 e. 19 a. 908 b. 909 a. a. b. 910 b. 937 c. 941 b
Ion. emendatur & explicatus 1148 e. a
Ioſephus 4. e. 57 c. 89 b. 470 a. 500 a. 576 b. a. d. e. 577 a. 581 b. b. 582 b. 591 b. 611 c. e. 612 c. d. 616 c. 618 e. 811 d. 1084 d. 5205 a
Emendatur 1228 d
Explicatur 611 c. d. e. a. b
Iſidorus 33 a. 56 d. 89 e. 88. c. d. 89 a. 91 e. 100 b. 106 c. 131 d. 132 e. 138 a. 142 b. 143 a. 170 a. 183 a. 587 c. b. 197 c. d. 201 b. c. 205 c. 230 e. 231 e. 237 c. d. 240 c. 256 b. 318 a. 336 b. 339 b. d. 343 e. 344 d. 356 e. 361 d. 362 a. 370 d. 376 b. 378 b. c. 379 a. 384 e. 400 c. 401 c. 406 e. b. 407 c. 446 e. 461 a. 512 c. 516 d. 533 a. 534 d. 537 b. 538 a. 542 e. 541 c. d. 556 a. b. 559 b. 565 c. 565 a. 576 b. 594 b. 608 a. c. 678 b. 717 d. e. 718 a. 756 a. 759 a. 760 c. 762 d. 773 e. 797 d. 808 a. 830 e. 850 e. 876 e. 895 c. 897 c. 902 e. 915 b. 943 a. 983 a. 1001 c. 1009 c. 1017 c. 1018 e. 1021 e. a. b. 1026 c. 1030 e. 1033 b. 1039 e. 1053 a. d. 1054 d. b. c. 1072 d. 1077 d. 1078 c. 1083 a. 1092 a. 1093 d. 1094 e. 1101 e. 1103 a. 1106 e. d. c. 1122 e. 1125 c. 1150 b. 1151 e. 1154 e. 1157 d. 1159 b. 1162 d. 1205 a. 1215 a. 1217 e. 1219 e. b. c. 1245 c. 1257 a. 1259 c. 1296 d. 1315 b. 1318 b. 1319 a. d. e. 1320 b. 1322 b. 1324 e
Emendatur 87 c. 247 d. 336 b. c. 343 b. 351 b. 406 e. 446 e. 556 d. 703 b. 707 c. 712 b. c. 770 e. 897 b. 740 e. 982 a. 5030 e. 5077 d. 2157 a. 1568 a. 5272 e
Notatur 1219 a
Iſidori gloſſæ 88 d. 80 b. 588 b. 340 c. 895 b. 1004 d. 1101 e
Emendatur 248 e
Iſidorus Characenus 693 d. e. 698 b. 794 a. b. 982 e. 983 a. 984 b. 1124 e. 1131 e. 1132 a. b. d. 1133 e. e. 1134 a. b. c. d. 1165 a. b. 1170 d. 1191 d. 1193 c. 1196 a. a. d. 2197 b. c. d. 1199 a. 1505 c. 1527 b. 1258 e. a
Emendatur 241 d. c. 795 a. 1174 b

1174 b.1196 b. d. 1197 e.1202 b. 1227 b
Explicatur 1131 b.c.1132 e
Itinerarium Burdegalenſe 288 b.1208 c. e. 1209 e. 1211 d. 1219 b.d
Emendatur 1219 b
Itinerarium Hieroſolymitanum. 495 b.d
Emendatur 614 a
Iuba 1004 c.1125 d.1127 e.1238 d. 1239 b.c.1240 b. 1241 a. b.c.d. e. 1265 d. 1266 a. c. 1267 d. c. 1296 e
Iudith 809 c
Iulianus 590 d.595 a.e
Iulianus in Epigr. 1032 a
Iulianus Aſcalonites 740 d
Iulius orator 836 d.1113 d
Iunius Nipſus 686 d
Iuſtinianus 798 c
Iuſtinus 11 d. 153 a. 155 d. 156 d.a. 190 c. 260 c. 322 c. 577 c. 579 e. 582 c. a. b. 846 a. 982 b.c. 1225 d.1228 b
Emendatur 156 b.193 c.277 a. 574 b.579 e.583 c. 1198 a.1228 a.1228 c
Explicatur 577 b
Emendatur & explicatur 990 c
Iuſtinus Martyr 77 c.81 a.151 c. 647 e.648 a
Iuuenalis 42 a.43 c.55 b.107 b. 224 d. 258 e. 307 d.311 b. 312 d. a.328 c. 341 d. 447 e. 448 d. 449 a.c.e. 450 a. d.e. 451 d.e. a.453 a.475 b. 556 a. 586 a. 628 c. 634 b. 648 d. 649 e. 708 e. 717 a. 758 a. 830 a. 840 c. 848 b.849 c.866 c.d. 876 d. 893 c. 912 e. 1000 e. 1007 b.1046 c. 1048 d. 1116 c. 1130 b. 1131 e. 1254 e.1255 c
Emendatur 197 d.281 b. 441 b.447 d.448 d. 449 d. 758 b.
Explicatur 312 e.441 e.442 a. 448 e.449. 450. 451. 452. 504 e.561 d.762 b.911 a.d.e. 938 c. 939 d 1013 b.1041 a. 1096 d. e. 1134 b. 1170 e. 1203 b. 1270 e. 1314 c
Emendatur & explicatur 912 b c.d.1096 c.1314 b.c
Iuuenalis interpres 222 b. 266 a.230 c.341 d.465 e. 556 a. 572 c.909 d.910 e. c.911 a.1096 d.1230 d.137 a.1242 d
Emendatur 338 b.571 b.1143 e
Explicatur 449 a

L

LActantius 307 a
Lælius in Erotopægnio. 1313 c
Læuius non Lælius aut Liuius explicatur 445 e
Emendatur 941 c.d.943 b
Lampridius 97 c.204 a. 213 b. 240 d. 268 c. 414 b. 454 e. 1114 e
Explicatur 220 d.258 e
Longobardicæ leges antiquæ 141 d.610 b
Leo 764 e.1267 a
Leon philoſophus 824 e
Leonidas Tarentinus Epigr. 1088 b
Leontius Mechanicus 822 d
Leſches 855 c.d
Leuitiens 2090 b
Lex Arcadij & Honorij 39 a
Lex Rhodia 988 b
Lexicon 1224 c
Lexicon anonymum 1269 d
Lexicon vetus R. B. 1130 d
Lexicon vetus non editum. 1052 a.1287 e.1289 d
Lexicon non editum 1081 e.e. 1215 e
Lexicon Danielis ineditum. 945 b.946 b
Lexicon Græcum optimum 1630 a
Lexica Græco-Arabica 1307 a. d.1309 b.a.1313 e
Lexicon Græcobarbarum 1323 b.1324 b.1326 c
Emendatur 1309 b
Lexicon Latinum Satyricum 1272 c
Lexicon Arabicolatinum 1001 b.1009.1056 d. 1307 d
Lexicon Saracenicum Græcè ſcriptum 1053 e. 1056 d.1151 d
Lexicon vetus Iatricum 365 b. 472 c.580 d. 606 b.608 a. 797 c.974 a. 1025 b. 1026 c.1053 c. 155 e. 1061 a. 1064 c. 1069 a. 1106 a.1311 e
Lexicon Chemicum 1097 c.c. 1103 c.d.1143 a.b.1163 a.b
Lexicon recentiorum 1040 d
Libanius 998 c.d.1330 e.d
Licentius 568 e.a.b.c
Liuius Andronicus 154 c
Liuius in Odyſſ. 1120 a
T.Liuius 8 e.9 c.14 d.35 d. 47 c. 48 b. e. a. 78 e. 85 c. 97 e. 129 c.161 e.234 b. 277 a.281 a. 308 b. 312 c. 415 a. 420 b. 547 e. 648 a.691 c. 692 a.783 d.812 b. 826 d. 827 a. 835 c. d. e. 836 a. c.840 d. 920 b.c. d. e. b. c.e. 1110 d.1137 d.a.1138 a.e.a. 1139 b.1240 e
Emendatur 124 b.235 a
Explicatur 1210 a
Liuii epitome 323 a
Longinus 833 d.838 e.839 a
Lucanus 84 e. 339 b. 341 b. e. b. e.e.342 a. 343 c.c.e.372 a. 387 c.414 e.417 d.419 d.421 d.422 c.426 b.439 e.559 e.622 e.944 a.1263 d.1273 b
Emendatur 100 b. 153 e. 320 b.387 c.439 b.e. 827 b.1263 e
Explicatur 341 d.387 d.422 c. d.423 a.b.d. e. d. e. 427 b.436 b.571 b.835 e.924 d.936 d. 1015 d.1142 e.1298 c
Notatur 94 d.e.423 c
D.Lucas 384 e. 460 a.c. 462 b. 576 d. 577 e. 683 a. d. 1058 a. 1209 b.1210 a
Explicatur 1089 e.1090 a.
In Actis Apoſtolorum 572 a. 805 d. 808 d.816 c.1141 d.e.
Eorum interpres 805 e.a
Emendatur 805 c
Lucianus 47 c. 90 b 351 a. 413 a. 572 a. e. 574 b. c. d. e. 699 a. 706 c. 923 a. 1087 c
Explicatur 646 d. 647 c.648 c.e.b c. 1099 b
Lucillius 35 e.249 a.268 b.272 c. 309 b. 575 b. 567 c. 670 c. 705 a. 759 d.819 d. 830 b.a. 948 b. 1006 a. 1168 1207 b
Emendatur 310 e. a. c. 361 c. 366 c.386 a.833 c. 879 e 944 a. b 1013 c.1169 e.1250 d
Explicatur 1214 d. 1220 d. 1318 d. e
Lucretius 64 a. 103 b. 174 e. d. 199 e. 229 c. 405 b. 414 e. 449 e.573 e. 589 a. b. 750 e. 754 c. 1307 d.1319 a
Explicatur 1207 c
Lutatius 75 c
Luxurius 1262 c
Lycophron 58 e. 62 d. 63 b.c. 66 a. 68 d.92 b. d. 93 a. 169 c. 709 b.915 e 916 a.1243 e. 1244 a.1298 a
Emendatur 101 d.111 c
Explicatur 923 c
Nugatur 1244 a
Lycophronis Scholiaſtes 42 c. 58 a
Lycus 474 c

M

MAcedonius in Epigr. 767 c
Macrobius 7 b.10 d.e. a. 17 e.e. 18 a.19 b.e. 21 e.22 e.25 b.51 d. 104 d. 128 a. 180 d. 414 d. c. 567 e.591 c.598 e.b.600 d.601 b.c.602 b.d.604 b.607 c.639 d. 801 b. 814 b. 816 d. 957 a. 961 b. 964 e. 1126 c. 1315 b.d

Emendatur 9 a.18 a.19 d.41 c. 101 c.103 a.270 b.c.333 b.455 d. 526 d.568 c.636 d.814 c.829 c. 937 d
Hallucinatur 598 c.b.600 d
Macrobij excerpta 1122 c
Magnes 1068 e
Magnus Emiſenus 1162 e
Magonis & Bygoræ fragmentum 946 d
Malaxus 375 c
Malchus 486 b.c
Explicator 1237 c.a
Manilius 426 c. 427 b. 428 c. 429 c. 430 b. 431 c. 432 c. 434 e.a.435 d.640 a.652 b.c.655 c. 658 d.c 666 c 745 d.758 b.761 b. 772 b. 722 d. 924 d. 938 c. 1041 d.1121 c.1022 a.1172 a.1236 d.e
Emendatur & explicatur 426 c.d.a. 433 c. d.a. 943 a. c. 653 d e 659 d.c.661 d.669.738 b.b.938 a.1080 a.b.c.b.c.d.c. 1171 a.b.c.d.1236 b.
Explicatur 641 c.b. 642. 643 b.d.656 c. 658 c. 659 a. b.660. 662.719 a.738 c.d.c.b. 764 b. 1173 a.1284 b
Marbodæus 183 a. 337 a. 406 c. 561 c. 563 b.564 b
Marcellus Empiricus 31 a.234 e. 288 c. 392 c. 538 a. 1000 d. 1050 c. 1051 c. 1065 a.1070 d. 1150 b.1272 a.b 1275 b. 1280 b. 1286 a.1291 b. 1293 c.1332 b.
Emendatur 392 d. 465 a. 628 c.1000 d.
Notatur 462 c
Marcianus I. C. emendatur & explicatur 1206 c.d
Marcianus Capella 59 b. 60 d. 63 b.d.79 c. 81 c. 82 c. 83 d. 84 b.c.96 a. 97 a. 104 b. d.105 b. 125 b. c. 135 e.136 a. d.138 e. 142 b. 146 b. 153 d.154 b. 159 c. 165 b.c.167 a.c. 177 b. 182 c. 195 c. 196 a.206 b. 207 c. 209 d.d. 210 b.215 a 221 b.247 d.248 b. 249 c.c. 277 d. 278 b. 279 b.c. 287 a. 295 c. 296 b. 320 c.413 c. 415 d. a. 473 c. 480 b. 569 c. 636 b.651 c. 661 b. 665 a.822 b. 823 b.d. 824 b. d. 826 b. 891 a. c.b.c.901 a.983 e.989 c.990 c. e. 991 a.c. d. 992 d.995 a. 1118 b.1121 a 1191 d. 1192 d. 1194 c. 1225 d.1296 c.1297 a.1298 b.
Emendatur 57 b.c. 58 b. e.d. 79 d.82 d.b. 83 a. b. a. c. 98 a. 135 e.136 a.d.141 a.b.142 b.146 e.a.d.152 b.134 a.158 a.b.159 c. 167 a.168 e.184 d. 186 a.a. 209 240 d. 249 b.c. 276 a. 293 b. 305 a.309 c.318 d.429 a. 616 b. 651 c.a.754 d.823 d.826 b. 890 a.c. 891 c. 892 b. 983 c.984 b. 985 b.989 c.1050 e.1118 d
Explicatur 1118 e
Alucinatur *ibid.*
Notatur 96 c.a. b. 179 a. 569 b.1179 c.1192 c.1113 a
Marcianus Heracleotes 63 c.a. 66 c.d.67 c.68 a.72 c. 75 d. 82 c. 105 b. 160 a. d. 169 c. 215 a. 284 e.285 b.286 a.287 a.288 a. c. 289 b. 470 a. 481 c. 482 d. 483 d. 484 e.c. 485 b. 486 d. 489 c.490 d.494 a.498 c. 499 d.699 c.701 d.e. 702 a. 703 a. 782 a.b.798 a. 799 a.b. 850 b. 877 c. 880 c.d. b.e. 888 c.889 c.997 b. c. 1110 a.1113 b. 1177 a. 1178 b. e. 1180 a. 1192 a. 1193 e. 1201 d.1202 c.1238 c
Emendatur 66 c. d. 72 b.b. 105 b.284 a.285 c 482 e.494 d. 701 e.a.782 c.880 c.889 c.982 b.1193 c.1200 e
Defenditur 72 c
Marculphi formulæ 539 c.955 a
D. Marcus 578 e. 1058 a. 1209 d. 1210 a
Marinus, ſeu Marianus Lupercalium ſcriptor 6 c.7.a
Marinus Sanutus 389 b. 540 b. 580 a 1309 b
Marius Victorinus 60 b.92 a. 305 a
Martialis 29 c.65 a. 75 b. 83 e. 100 a. 118 d. 122 d. e. 149 b d. 150 b.166 b.177 e.188 c.195 c. 196 a. 197 d. 204 c. a. c. 221 b. 234 a.237 d.d.259 d.311 b.312 d. a. 316 d.338 c. 414 c. 449 c. e. 452 b.472 c.479 b.558 a.580 c. 605 a.610 a. 628 d. 634 d. 691 d.708 c. 760 c.d. 761 b. 762 c. 764 c. 895 a. 897 c.920 c. 935 d.956 d.958 b.971 a 978 c.984 c.c.988 a.1000 e. 1002 c.1003 e.1027 p.1066 a.1096 c. 1121 e. 1164 c. 1205 c. 1255 c. 1271 a. 1305 c.1315 c
Emendatur 51 b. 203 e. 211 d. 240 a. 277 b. 605 b. 764 b. 1009 b.c.1316 a
Explicatur 203 b. c. 240 e.a. 277 c.290 c.d. e. 312 b.c. 316 c. 390 c.391 c.392 e. c.398 c.d.a. 458 c.760 d.761 b. c.d. 897 c. d.910 e. 911 a.921 a.b.c. 945 b. d.969 a.1000 d.1031 d.c. 1047 c.1048 a. b. 1049 b. 1093 a.b. 1303 a.1314 d
Emendatur & explicatur. 556 b.c.1000 a.b.1126 b
Matron παρωδός. 1131 c. 1144 d
D. Matthæus 374 c. 470 c. 578 c.614 d.652 c. 1058 a 1065 d.a. 1209 a.e
Explicator 1090 d. 1091 e
Eius vetus interpres 1065 d. 1090 e
Mattius Mimiambis 268 c.d
Manticinus 1267 a
Maximus Tyrius 665 b. c. d. c. 827 d.c.835 e.1050 a
Medicinæ vetus liber 1105 d
Megaſthenes 991 c.992 a.1112 a. 1172 b.c.d.c.a
Pomponius Mela 58 c. a. 62 e. a.67 c.68 a. c. 81 a. b. c. 82 d. 84 a.d.95 d.100 c. 105 c. 112 b. 115 b.136 a. 158 c.141 b.c. a. 152 d.153 b.c.154 e. 155 b.c.c.158 a. d.c.159 d.c.a.c.c.160 b. c. c a. b.161 e.d. 167 c d.168 a. 170 d. 184 b.c.187 c.c.d.c.188 b. e. a. c.c.189 e.b.190 a. 191 c.d.192 a. b.c.d.a.b.206 a.d. 208 d. e.c. 209 c.b.c.d.210 c.211 a. 213 b. 214 c.215 e.a. 217 a. 248 c.a.b. 249 c.258 c.259 a. 260 d.a. 261 d.a.276 b.278 b.279 c.a.285 c. 286 a.287 c.b.e. 288 c. e. a.b. e.289 b.d. 293 a. 304 a. 309 a. b.a.318 c.323 b. 372 c. 374 a. c. e.d.c. 385 a.b. c. 386 a. b. c.c. 387 b. 389 c.d. 410 a.b. 411 a. b.d.412 b.c.413 a.d.c.a.420 c. 421 c. 422 c. 445 d. 457 e d. 474 c.475 c. 480 a. 481 c. c. 486 c.488 b 514 c.549 a. e. e. 553 b.568 a.b.569 c.626 d.a.c. 627 c.692 a.694 b.773 c. a. b. d.774 a.d.776 c.a.b.c. c. 777 778 b.e.a.780 c.781 b. c. b.e. 782 a. c. d.783 a. c. 785 b. c. 786 b.787 e. 800 b. c.808 c. 809 b.810 c.825 c.860 c 861 c. 862 b. e. 871 a. 887 b. 890 d. 896 b.995 c. 996 a.b.c.d. 997 a.c.104 d.e.a. b. 1111 a. 1112 b. c.d.1213 d.c. a. 1180 c.c. 1191 c. 1198 a. 1199 d. 1201 c. 1238 d. 1241 c.1242 c.d.c.e 1285 c
Emendatur 82 b. 95 d. 96 a. 98 a 99 c. 138 e. 143 b. 164 c. 179 e.188 d.189 e.a.191 e.193 a. 217 e. 248 b. 254 d. 255 c. 288 d. b. 289 a. e. 307 b. 309 d. 383 b. c. d. 385 a. b. c. e. 386 a. c. d. e. 399 c. 415 b. c. 421 d. 548 b. 774 c. 780 a. 782 b. 786 c. 787 b. d. 861 d. e. 862 a. 1017 a. b. 1112 b. 1182 c. a. 1191 c. 1201 c
Explicatur 207 a.b.d.e.a.b. 411 d.e.412 c.d. 1004 b
Emendatur & explicatur. 478 a.b.779 a.762 e.a.b

Hallucinatur 774 a. 889 d. 998 d. e. 1179 b. 1226 b
Meleager Epigr. 107 e.d. 132 c. 180 a.c. 848 d. e. 849 b 864 a. 865 c. 1052 d. 1060 a. 1061 c. 1064 b. 166 e.a. 1127 d
Explicatur 394 d.e. 395 a
Memnon 877 b. 878 a
Emendatur 878 a. 888 e
Menander 144 e. 197 b. 633 b. d. 640 e. 757 d. b. 777 e. 796 e. 1096 e
Emendatur & explicatur 258 b. 1096 e
Explicatur 645 d. e. 646 e. 757 e. 1090 e.a
Menecrates 801 d
Menippus 815 d. 816 a.b.c
Menodotus Samius. 871 d
Meſues 958 c
Metellus 1126 c
Metrodotus Scepſius 250 b. 416 b c. 635 a 636 e. 1058 c
Emendatur 47 c. 635 b
Mimicus verſus emendatur 446 a
Mimnermus notatur 1244 a
Minutius Felix.
Emendatur 130 c. 343 a. 963 d
Mnaſeas 872 c
Mneſitheus 601 a
Mœris Articiſta 655 a. 659 c. 704 a. 922 a. 923 c. 925 a. 1044 b. 1211 d
Moſchopulio 1242 c
Moſchopulus 749 b.e
Moſchus 118 a. 1088 a. 1220 c
Moretum 937 c. 1000 a, e. 1015 e. 1325 d
Emendatur 937 d.e
Mucianus 1203 d
Muſæus 2067 d. a. 1087 e
Myrepſus 226 d. 461 e. 954 c. 955 c. 957 e. 958 d. 1022 b.c. 1023 a. 1025 b. 1028 c. d. 1055 e. 1056 a. 1069 b. 1070 b. 1101 e. 1164 c. c. 1267 e. 1281 d. 1286 a. 1287 c. 1301 c. e. 1302 c. d.e.a. 1309 c. 1319 b. 1323 c.a. 1324 c.a. 1325 e. 1326 d
Explicatur 1106 c. 1164 e

N

NÆuius 949 d. 950 a. 952 d. 954 e. 1211 d
Naumachius 759 b
Nearchus 701 e. 702 a. 1012 c. e. 1013 a. 1021 d. 1022 c. 1112 c. 1177 d. 1178 c. d. 1179 e. e. 1180 c. d. e. a. b. 1581 a. b. e. a. 1182 c.d. 1188 c. b. e. d. e. 1189 a.b. 1190 b. d. e. c. d. 1191 a.c.b.c. 1192 b.c.c. 1204 c
Ne*epſo 712 b
Nemeſianus 90 a. 320 b. 1009 b
Explicatur 1134 a. 1284 c
Nero. 768 e
Neophytus monachus 952 d. 953 e. 981 b. 1000 e. 1022 c. 1024 a. 1025 b. a. c. 1026 c. 1027 c. 1054 d. 1060 c. d. 1062 e. 1064 c. 1066 d. 1068 b. 1085 c. 1095 e, c. 1097 a.c. d. 1098 b. c. e. 1099 a. 1106 a.c. 1125 b. 1126 b. e 1027 a. 1129 b. 1145 b. 1147 e. 1150 e. 1152 d. 1158 c. 1159 e. 1160 d.e. 1161 c.c. 1162 a. 1163 b. 1164 b.a. 1166 d. 1219 a. 1224 a. b.c. 1268 b.c. 1269 b 1272 d. b.e.d. 1273 c.d. 1274 a.b. c.d. 1284 c. 1286 c.d 1287 a. e. 1289 b. c.e. b. 1291 b. 1294 a.b. a. 1295 c. 1298 a.b.e. 1300 e. 1301 e. b.c. 1302 e. 1304 b. 1308 c. 1310 a. a. 1324 c. 1325 d, 1326 b
Emendatur 1027 e. 1098 b 1127 b. 1296 b.
Notatur 686 e
Nicander 51 d. 87 a. 159 c. d 176 d. 213 a. 241 b. 242 b. d. e. c.d. 243 c.d. 251 c. d. 253 a. e. 266 d. 297 c. 329 e. 341 d. 343 d. 344 e. 370 c. 409 d. 446 e. a. 447 a. 521 d. 601 b. 604 e. 606 a, e. 608 c.d.e. 704 d.e. 780 a. 809 b. 831 a. 859 d. 882 c. 883 d. 884 885 e. a. 887 b. 949 e. 964 e. 965 e. 967 a. 668 a.c.e. 981 b. 998 e. 1041 b. 1060 a.c. 1062 a. 1124 c. 1158 e. 1159 c. e. a.c. d. 1201 a. 1278 c. d. c. 1276 e. 1281 c.e. 1284 c. 1287 e. 1303 a. 1310 b. c
Emendatur 243 b. 342 d. 884 c. 1161 d. 1288 c
Explicatur 342 c. d, e b. e. 606 c. d. a. 764 e. 769 c. 885 c. 1015 d. 1163 a. b. 1285 b. c. d. 1287 e. 1288 a
Emendatur & explicatur 834 e. 835 a. 967 c. d. 968 e.a
Notatur 1150 e.d
Scholiaſtes vetus Nicandri 242 b. d. 243 e. 251 e. 330 a. 606 a. 882 a. 955 c. 957 e. 1060 a. 1061 d. 1063 b. 1278 d. 1279 e. 1285 c
Emendatur 1169 a
Notatur 251 c. 252 a.b.c. 704 e. 1163 d. 1278 d
Nicandri interpres 87 a. 225 a. 241 d. 273 c
Nicetas 237 a. 329 a. 335 a. 454 c. 556 b. 909 b. 1309 d
Notatur 454 b
Nicocharis Comicus 137 c
Nicolaus Damaſcenus 170 c. 807 e
Nicomedis Gloſſæ 953 e. 954 c. 1003 d. 1022 e. 1025 b. a. c. 1054 c. e. c. 1098 e. 1106 b. c. 1149 b. 1204 d. 1269 d. 1329 c
Niger 1057 b.c.d
Nigidius 1260 c. 1261 a. 1315 b.e
Nipſus 686 e
Nonius 6 c. 11 d. 29 e. 156 b.c. 115 b. 123 b. 127 e. 141 d. 1210 b. 233 a. b. 235 c. 249 d. c. 317 b. 379 d. 478 d. 515 d. e. 525 b.c. 584 e. 470 e. 685 b. c. 686 c. 705 d. 710 c. 727 e.a. b. 759 e. 760 a. 833 b. 901 a. 904 e. 921 b. 947 c. 1002 a. 1031 d. 1165 d. e. 1121 d. 1262 e. 1279 d. 1307 d. 1318 e
Emendatur 38 a. 235 b. c. 267 c. 413 c. 772 a. 833 e.d. 944 a.b. 963 c. 1002 a. 1072 e. 1086 c.d. 2087 a. 1135 d. 1191 a. 1214 e. 1250 d
Emendatur & explicatur 1171 c
Notatur 589 b. 876 a. 944 a.b. 1116 a. 1205 b. 10319 a.b
Nonnus 767 d. 768 b. e. 1056 e. 1057 a. 1065 a. 1086 c. 1207 c. 1208 a. 1209 d
Explicatur 1053 a. c. 1057 b. 1058 e
Notarum vetus liber 986 b
Notitia Imperij 804 d.e.b.d. 806 c.d. e. 807
Notitia vetus prouinciarum Romanarum emendatur 804 e
Notitia prouinciarum Græca vetus 694 d.e
Notitiæ recentiores Græc. 470 a. recentes prouinciarum Epiſcop. 470 d
Nonellæ 130 a
Nouellæ Theodoſ. 1247 e
Numeri 1054 a. 1077 a. 1150 d. 1202 d
Nummi veteres 69 d. 877 c 912 e. 913 a.

O

OLympiodorus 166 b. 321 b
Explicatur 1051 c
Olympionicarum laterculus à Scaligero editus 16 c.d. 34 a. 37 c. e. 38 c. 39 b. 45 b.c. 349 a
Oneſicritus 991 c. 1112 a.c. 113 c. 1115 b.e.d. 1177 d. 1178 c.d. 1179 c.c. 1180 c. 1181 a.b.e.a. 1182 c.

1188 c.1189 a.1190 b.c.d.1191 a. b.c.1199 e
Onkelos 485 e
Oppianus 210 c. 212 a. 230 b. 446 e. 893 b.1010 a
Emendatur 230 e
Oracula 25 b.250 a
Oribaſius 254 d. 257 b. 290 c. 520 d.530 c.531 c.542 e. 545 c. 596 d 773 c. 838 c. d. 981 a. 1055 e. 1070 e. 1157 a. 1267 c. 1296 d.e 1302 a.
Orpheus 130 d.e.133 e.134 a.d.e. 135 a. e. d. a. 136 d. 185 e. 202 c. 239 d. 251 e. 257 d. 416 c. 565 e. 566 b. a. 751 b.d.a. 955 1085 d.1086 a e
Emendatur 137 e. 252 a. b. 750 d. 1085 d.1092 b
Eaplicatur 337 a. 1087 c. 1088 a
Orus Apollo 223 c. 251 d. d. 376 d. 377 a. 431 e. 438 d. 439 a. 473 a. d. 549 e. 552 e. 643 e.c. 155 e
Emendatur 213 d.427 d.431 e. 552 d.644 d.a.b
Emendatur & explicatur 656 a.b.e
Eius interpres 644 c
Oſeas explicatur 1083 a
Oſiris in Lez.Chemico. 1097 a
Ouidius 8 e. 9 a.b. c.a. 10. d. 17 c. d. 26 e. 39 c. e. 46 c.57 a. b. 60 d. 63 d 66 e.67 b. c. e. 75 e. 76 b 77 b.e.80 b.81 d. 83 d. 85 d. 93 b.96 e.97 a. 102 a. 104 d. 107 a. 108 a.109 c. 123 a. a. 166 d.182 e.187 c. 202 c. 215 b. 216 e.232 b. 348 d. 271 e.278 a. 292 325 e.328 c. d. 343 b. 350 e. 356 d. 390 a. 401 c. 413 a. 414 a.b. c. 431 b. 434 e. 444 c. 456 a. 462 a. 503 e.524 b. c. 525 a. 583 d.587 b.588 d. 614 a. 691 d. 723 c.746 e. a. 757 c.e.758 b. 759 d.761 c.764 c. 765 a.. 767 d. 768 e. 785 e.821 d. e. 823 c. e. 824 b.e.827 b.832 b. c. a. 834 c.836 a.856 d. 871 b. 875 a. 880 b. 881 a. 903 a.b. 920 e.921 d. 1015 c. 1058 b. 1062 a. 1069 e. 1088 b.1164 a.1169 c.d. 1171 c. 1220 a.b.1223 d.1316 b.c. 1319 e. 1336 b
Emendatur 82 e. 122 e. 242 b. 253 b.c. 287 e. 389 c.414 a. 455 c.587 b
Eaplicatur 287 e. 341 d.e. 342 434 a. e. d. 571 d. 572 d. 628 a. 704 d.764 c.774 d. 871 c. 903 a.618 c. d. a. b. 919 e. 623 d.e. 925 a. 944 c. d. 946 d. 1015 c. 1063 a. 1069 e. 1070 a. 1096 e. 1124 a.1173 b.1283 b
Emendatur & explicatur 1070 a.1088 b

P

PAcuuius. 265 e.a.561 a
Palæphatus 571 e
Palladius 265 b. 428 d.a.432 b. 560 e.634 c. 638 e. 646 d.e.d. 648 b. 958 b. 970 c. d. 972 c. 974 e. 1054 a. 1094 e. 1096 b. 1170 d.1224 c.1225 e.1250 b. e. 1327 d
Pandectæ Florentinæ 462 b
Pandectarius 1096 c.1149 c
Paralipomena 613 b
Parmenides 713 a.b
Emendatur 97 d
Parthenius 127 b
Paulinus 88 d. 502 b. 921 d. 1212 c.b.a.1213 a.b.e. c. 1215 b. 1216 d 1219 a.b
Emendatur 1212 d.d
Explicatur 921 c.1003 a. 1212 d
D.Paulus 716 d.1062 e.1090 e
Explicatur 1089 d
Paulus I.C. 1088 a
Paulus Ægineta 225 a. d. 227 e. 242 b.265 d.326 d.330 b. 335 d. 365 d.454 b.511 a. 767 b.798 b. 830 d. 975 d. 1156 c. 1296 a. 1323 e.1324 a
Emendatur 1301 c. 1325 c.d
Paulus Feſti abbreuiator 396 e. 575 b.583 d.759 b.830 e.1126 e. 1135 e.1136 c.1210 b. d.e. 1211 a. 1230 b
Notatur 1263 b
Paulus Aleaandrinus 436 a
Paulus Silentiarius 346 e.a.562 b.d.637 d.704 c. 1045 a. 1209 b.1212 e.a.c. e. 1213 b.e. 1215 c. 1216 c.1218 e.1219 b.c.d.e
Explicatur 1096 a. 1209 a. 1222 a.b.c.e
Pauſanias 34 a. 36 b. 77 c. 79 c. 120 e.138 e.139 c.147 c.e.148 d. 166 e 172 a.178 b.203 e. 208 e. 219 b.232 e.e.272 d.e. b. 273 c. e.b.c. 275 e. 291 b. 300 e. 454 c.510 b.578 e.579 d.647 b. 750 b.c.751 a.c.752 c.808 e.809 a. 810 d. 813 b. 834 e. 852 d.854 e. a. c. 856 a. 858 e. 860 b. c. d. 868 e.a. 895 b. 902 b. a. 915 b. e.924 d.928 d.940 b.c. e. 941 a. 954 c. 962 d. 1008 e. 1011 a. 1041 d.1043 d.1142 b
Emendatur 79 b.d.119 b.d. 273 d.647 b. c. 751 b. 809 c. d. 854 d.952 e
Explicatur 915 d.1041 e.a
Hallucinatur 273 c
Paxamus 386 d.1299 c. 1300 b
Pelagius. 1094 b
Pelagonius 1060 b. 1332 a
Perſius 51 c. 212 c. 254 d. 327 d. 375 a. 401 d. 591 c. 652 e. a. b. 879 b.894 b.1002 e. 1058 b. c. 1062 a.1305 e
Explicatur 282 a. 401 d. 460 d.a. 465 c. 646 d. 1054 a. 1083 b. 1095 b. 1136 e.1142 c. d. 1282 d.1307 a
Emendatur & explicatur 121 b.e
Perſij vetus interpres 212 c.d. 1052 b.1139 d.1140 e.1142 e
Peruigilium Veneris Catullo male tribuitur 1131 d.83 d.427 a.1131 a
Emendatur 277 a
Eaplicatur 1131 c
Petronius 118 a.368 e. 614 d.763 c 764 a. 774 d. 952 e. 1087 e. 1089 b.1107 c.1286 b
Emendatur 11 b. 118 a. 961 e. 961 a.1128 a
Explicatur 391 e. 1041 c.d. 1126 c.1205 b.1207 e
Emendatur & explicatur 1230 b
Petrus Patritius.
Emendatur & explicatur 555 e
Peutingeri Tabulæ 448 d. 576 b.577 b. 619 a. 625 d. a. 629 a. b. c. d. a. 630 a. d. 631. 877 e. 878 e.a. 879 b. 886 a. d. 881 b. 889 b.e.890 a.e. 891 a. b. 1182 b.1184 d.e.1186 a. 1187 b.1226 b.a.e. 1321 a
Emendatur 826 a. 879 e. 880 a.b.1184 d.1185 a.1187 b
Phædrus 6 c. 29 b. 35 d. 139 a. 176 d. 325 d.327 e. 588 b. 713 e. 943 b.1045 b.1263 d.e.1264 a
Emendatur 56 c.173 b. 406 c. 489 c
Phalæcus Epigr. 38 d.864 e.1042 c.1118 b
Phanias 973 d
Phanocles Epigr. 38 e
Pharnuchus 750 b. 751 b.c. 752 c
Pherecrates 763 b.818 b
Emendatur 571 a.b. 1043 a
Pherecydes 772 e.842 a. b.c.d. e.a.e.846 c.937 d
Emendatur 842 c
Iunius Philargyrus 75 c. 101 d. 134 d. 256 d. 268 b. 212 c. d. 279 d. 280 a. b. 549 e. 589 e. 939 d. 944 b. 1020 d. 1216 a. 1222 a.1330 a
Emendatur 212 c.d. 1222 a
Philemon 710 c.d
Philetas 262 c
Emendatur 263 a

Philippus 848 d.849 b.870 e.a
Philiſcus Comicus 602 c
Philo poeta 1061 e.1062 e
Emendatur & explicatur 1061 d.e
Philochorus 865 a.869 a
Philodemus 1058 d.1059 b 1063 d.1207
Explicatur 1207 b
Philoponus 859 a
Explicatur 1095 b
Philoſtorgius 575 d.576 a 577 a. c.e.e.578 d
Philoſtratus 42 c. 211 e.290 c.a. 374 d.388 c.d.e. 555 d. 998 c.d. 1011 e
Emendatur 1064 b.1012 d
Philotimus 598 e.603 e.a
Emendatur 603 c
Philoxenus 1163 e
Philyllius 757 b.d
Phlegon Trallianus 16 e.42 a. 43 b.d. 44 e. 77 c. d. 1089 c. 207 a
Explicatur 43 a b
Emendatur 77 d.c.a
Phocus Samius. 655 c
Phœnix emendatur 1007 b
Photius 473 e. 483 a. 487 e.541 d.569 c.d.830 c. 847 a. b. c.d. c.848 a.851 c.e. 852 b.e. 853 a. 860 d. 877 b. 1010 a. 1228 c. 1298 d
Emendatur 569 c. d. 847 b. 888 e.636 e.a
Phrynichus emendatur 738 a
Pindarus 28 c. 63 c. 117 c. 118 e. 157 e.832 d. 851 a. 865 b.867 d. e.808 c
Explicatur 290 e
Pindari Scholiaſtes 34 d. 42 c. 99 e.117 d. 144 e. 170 e. 171 a. a.a.290 a.849 d.851 a.854 a.b. 858 b.865 b.c.e.a.867 e.868 c. d.942 d.1285 c
Emendatur 849 d. e. 858 b.c. 856 a.868 d
Piſander 625 b
Piſides 86 e.446 e
Planudes 291 e
Plato 30 c. 80 a.121 c. 290 d. 613 a.615 e.b.b.e. 638 e.716 a. 756 a.912 c.1208 d.c.1215 e.1219 d. 1222 e
Explicatur 741 e
Emendatur & explicatur. 391 b
Plato Comicus 955 e. 1102 e
Plautus 23 a. 31 a. a. 40 d. 55 e. 133 e.a.140 a.157 e 166 b.223 e. 233 c.248 c.273 a. 292 a. 308 e. 210 e.d. 343 a. 352 b. 353 e. d. 372 a. 375 b. 386 d. 407 e.502 b. 541 e. 568 c. 583 e. 604 b. 650 b.c.b.705 a. 709 e. 710 a. 728 e. 774 d. 927 e. 936 b. 943 a.944 c. 984 c. 1002 a.1003 b. 1105 a.1150 c.1191 a
Emendatur 40 d.906 d
Explicatur 249 a.377 e.a. 710 a.921 d.921 e.1278 d
Emendatur & explicatur. 390 c.711 c.d
Plinius 5 c.d.e.b.b. & fere vbique.
Emendatur 12 d. 17 d. 22 a. e. 23 a. d. e. 24 e. 25 c. 26 a. d. 27 a. c. 29 c. b. 30 c. 31 e. 32 a. c. 34 b. d. 36 c. 39 b. 40 c. a. 41 c. e. e. d. 42 c 44 b. 55 c. e. 46 e. 48 b. c. e. 49 b. c. 52 a. 53 c. 54 d. c. 56 a. a. 59 c. e. 62 e. a. 63 c. 82 d. 83 e. 84 c. 85 d. 86 d. 88 a. 88 b.e.a. 89 c. d. 90 e. 91 b. c. 92 a. 94 c. 95 b. b. c. 96 e. 98 b. 99 d. 100 c. a. 101 c. e. 102 b. a. 106 c. 107 b. e. d. 108 b.c. 109 b.113 c.a. 114 d. e. 115 e. 119 a. 117 a. b. 121 e. 122 c. d. 125 d. 126 d. 127 a. b. a. 130 c. d. e. 131 a. d. a. 132 a. b. e. 133 e. a. d. 134 e. 135 e. 136 a. d. b. 137 a. b. b. 139 b. c. 140 c. 142 c. 143 b. 148 c.149 b. 152 c. d. d. 153 a. 157 b.c. 158 c. 164 e. 165 b. c. 166 a. b. c. d. e. 167 b.c.e. 168 d. 169 a. a. 170 b. c. 171 a. 172 b.173 b.d.b.c. e.174 c. d. e. b. 175 d.e. 176 b a.b. 177 e. a. d. 179 d. a. 180 b. 182 c. 183 a. b. 184 e.185 a. b.186 d.a.187 c. 188 d.189 b.191 c.d. 194 c. 195 a. b. e.a.b.d.196 e.197 b.198 b. c.c. 199 a. 200 b. 201 e. 203 d. b. 204 a. 206 d b.c. 207 c.c. 208 a. e.209 e.210 a. d. c. d. 212 a. 213 a. 216 c. 218 d. e. 219 b. 221 c. a. c.222 c. 224 a. b. c. 225 a. c. e. 227 c. 228 b.e.c. d. 230 b. c. 231 a.c. 232 c. 233 c. 234 c. e. a. d. e. 235 b. c. d. e. 236 d. b. 237 b. c. 238 a.b. 241 c. 244 d. d.e.246 d. 247 a. c. 248 a. 251 b.254 e.b. 255 c. d. d. e. 259 a. b. e.260 b.c.d.e.261 b. c. e. b. d. 262 c.296 b.c.d.a. a. 267 c. 268 e.a.c. 269 a.b d. e.e. 270 a.271 b. c. 272 b. e.c. e. 273 a. 275 b.c.d.e. 277 a.d. e. 278 e. 279 b.e.a.280 e.281 b c. 283 d. 284 c.a.b.c. 292 d. 293 b. 294 d. 295 b.e. 296 d. e. 299 a. 301 b.c.d.b.304 c.305 b.a.b.306 e. a.308 a. 317 e.d. e. 318 a. 320 e. 321 e.a.325 a.c. e.a. c. 326 d. e. a.e.327 a.e. 328 a. 329 c. 330 e. 331 a.332 a. 333 d. 336 b. 337 b.e. 339 b.340 d. 343 c. 344 c. d. a. 247 a.c.e.348 a. c. e. 349 d. e. 350 d.d. 351 c. d. 352 b. c.354 a. c.363 b.c.c. 366. a. b. 367 a.c. 368 a. b. d. 371 e. 372 a. 375 e. 376 a. 380 b. d.c.d.e. 381 c. d. 383 c.b.384 b. 385 c.e.a. 387 a. e.e.388 a.b.c. d. 390 e.a. d. 391 a.c. 392 a. b. 393 c. d. 394 b.c. 395 b.c.396 d.e.397 a.c. d.e.a. b.c.398 b.c. 399 b.c. 402 b.e. 403 a.e. c. d. 404 d. e. 405 b. 406 c.d.e.407 b.a.b.d.e. 408 a.b.c.a. c.d. 409 d.e. 410 a.c. e. 415 b.c.d.e.c.d.416 b.c.d.e. 417 a.b.c.d. e. b. 418 e. d. 419 d.420 d.421 d. 424 b. 425 c.d. 426 a.429 d.430 a.c.431 a.437 a.440 c. 442 e. c. d. e. 447 a. 453 b.456 b. c. d. 460 e.b. 461 b.c.d. 462 a. b.c. 463 d.e.a.e. 464 c. 467 b. 468 e. e. 471 a. 472 d. 476 e. 479 a. c. 480 a. 489 b.e.491 a.d.492 d.494 d. 496 e.a. e. 497 b. d. e. 500 e. 501 b.d.e.503 c.505 a.b.c. 507 d.508 d.509 a.510 c. a. 511 d.e. 522 b.c.523 b.b.e.530 e.a.e.531 a.533 b.e.534 e.539 e.537 a.540 b. 541 e. 545 d. a. b.c. 546 e. 548 a.e. 549 b. 551 e. 553 a.d. 554 e. 555 a.c. 557 b. e. 558 d. 559 a.b.561 b.e.562 e.d. 563 d. e.564 c.e.365 e.b.566 a.b.a.b. c.e.567 a.c.d.a.b.c.599 c. 574 a.576 c.578 b.580 b.582 b. 585 a.a.b. 586 c.e.a.b. 588 d. e. a. 590 d.e.a.b.591 e. 592 b.593 c. e.a.b.594 d.e.595 c.d.596 a.c. 597 b. c. d. 601 c.d. 602 b. c. 603 d. 604 b. e. 605 a. 608 e. 609 c.d. 612 e. 615 c. 617 d. e. b. c. d. e. 618 a. b. c. 619 a. b. c. b. 620 d. 624 a. b. c. 625 a. d. e. 626 a. b. 627 a. d. 628 b. 630 e. 631 a. c. 632 e. 635 c. a. 639 e. 640 a. d.647 e. a. 649 b. c. d. 649 b.c.d. 649 e. 651 d. e. b. 692 d. e. 693 b. 695 a. e. 698 d. 699 a. 701 b.703 b.704 b.705 b.c.707 c. d.b.c. 708 a.b.c. 709 b.c. d. 710 e.711 a.c.712 b.d.b. 713 b. e.c.d.714 e.a.b.c 715 a. b.e.c. d.717 d.b.c.d.718 b.d. 720 e. 721 b. 722 a.b. 729 c. 732 a. e. 733 a.734 b.b.735 b.736 a.b.c. 741 c.753 e.754 a. b.e. 755 a.b. 759 b.c.a. 766 c. 767 b.e. 769 e.770 c.d b. 778 d. 777 b.d. 784 d.e.785 c.e. 787 a. e. 788 b.792 d b.794 b.d.795 b. a.d. e.797 c.800 a. 801 a.e. 809 a. c.810 a.a.812 b.a.e.813 a.c.816 b.d.d.e.817 a.b.e a.d. 818 d. d. 819 a. 823 e. a. 826 b. d. 828 e. 830 c.834 b.c.836 b. 837 a. 838

b.861 b. 862 c. 869 a. 870 b c.
873 c. 874 a. 876 a. b. 877 b.
879 d. 880 b.c. 881 a.d. 886 a.b
888 a.e.c. 889 c. 890 d.d. 891 a.
893 b.e.a.b. 894 a. 895 c.d. 896
a. 900 e 907 d. 914 c.b. 937 e.
a.b. 938 d.b. 942 b. 947 d.e.c.
d. 949 a. b. 950 a. b. c d. 953 a.
963 d. 964 b. 966 c. c. 968 d.
970 a. 971 d. e. 973 b. 977 d.
982 c. 983 b. c. 985 b. c. e. 986
b.d. 987 a.b. c.d. 989 d. 991 a.
b.d.e.a.b. 992 b.d. 993 c.a. 995
b.c.d. 1000 a.b.c. 1001 a.b.c.e
1002 a.e.c.d. 1004 a.c. 1006 c.
b. 1007 d. 1008 a. 1013 c. 1017 d.
1020 c. 1021 d. 1023 a. c. 1014 c.
1029 c.c. 1031 a. 1033 e. e. 1034
c. c. 1035 d. b. 1037 e. 1038 c.
1041 e. 1042 a. b. c. a. 1043 a.
1046 c. 1047 c. d .1051 d.a.c.
1052 c.d. 1063 e.a. 1064 c.d.e.
1065 a.b.b.c. 1066 e. 1067 c.c.
d. 1068 a.c.d. 1069 a.b. 1070 c.
d. 1073 e. d.e. a. c.d.e. 1074 e.
1075 b.c. 1076 a.d.e. 1077 b.c.
e. 1079 c.d.a. 1080 b. 1082 c.c.
d. 1083 a. 1084 d.e. 1085 a. d.c.
1086 a. 1091 b.c. 1092 a. d.e.
1093 c. 1094 e.a. b. 1101 a. d.e.
1103 c. 1104 d.e. d. 1105 b. 1107
b.c. 1108 d. 1109 b. 1110 d. 1117
e.c. d.e. 1121 b.e.a.b.e. 1022 c.
d.e. 1024 c. 1027 b. 1132 b. c.d.
1133.b.d. 1134 b. d. 1136 e.a. 1137
a.b. 1139 a. e. 1140 a. 1143 d. e.
1144 b. 1140 d. 1147 c.d. 1149 e.
1151 b. 1153 b. 1156 c.e. a. 1157 d.
1159 b.d 1160 b 1163 e. 1166 b.
c.d.a.d.e. 1168 c.a.b. 1169 a.
1170 e. 1172 e. 1174 a 1174 c.a.
1175 c.d.e.a.b.d. 1176 b d. e. c.
d. 1178 c. 1179 b. e. e. 1180 a. d.
1181 a. b. c. d. c. d. c. e. 1182 a.
1184 c. 1185 c.d. a.d. e. 1186 b.
1187 a.e.c. 1188 c. 1189 e. 1190 a.
c. 1191 e. 1192 b. 1194 c.c 1196 e.
1167 c.d. 1199 c. 1200 c. 1203 b.
c.d. 1204 d.e.d e. 1214 a. b.d.b
1215 b.c. 1225 e. 1231 b. 1232 b.c.
e. 1244 b. 1251 b. 1264 a. d.e.
1295 d. b. 1267 b. 1268 b. 1269
d. 1270 a.b. 1271 d. e. 1272 a.b.
c. 1275 c. d. e.a.b.c. 1276 d.a.
1277 e.a. 1279 e. 1280 d. 1282 c.
a. b. 1284 c.d.a. b.d. 1285 c.
1287 c. 1288 c. 1289 d a. 1290 d.
1292 d.e.d.e. 1293 c. d. 1294 d.
1295 b.c. 1296 d. 1297 e.a. c.d.
1298 a. b. c. 1299 b. 1300 e. a.
1301 a. b. c. e. 1303 b. 1307 b.
1308 a. 1314 d. b. c. d. 1315 e.a.
1316 a. 1317 c. 1318 b.d. 1322 c.d.
b.e. 1326 b. 1327 c. 1328 d.e. 1329
a.b.e. 1333 a. 1335 d. c. a. d. Ex-
plicatur 91 b. 164 d. b. 189 e.
193 a. 203 a. 205 b. 206 d. 207 d.
e. 224 c. 277 c. 279 e. 294 b.d.
299 b b. 304 b.c. 305 c. d.e.c.
308 b. 318 b. 330 c. 347 b. 351 d.
361 a.b. 367 b. 369 c.d. 380 c.d.
385 d. 388 c. 390 e. 392 e. 399 a.
417 a.b. 419 c. 422 a. 441 d.a.
442 a. 456 b. c. 459 c. 463 c.
465 e. 526 a. 563 a. 564 c. d.e.
574 d. 575 e. 577 b. a. 585 b. 593
a. 609 d. e. a. 616 a. 698 a. 820
c. 947 c. 1009 b.c. 1010 d. 2045
b.d. e. 1048 a. 1082 c. 1084 a.
1116 c. 1137 b. 1266 e. 1317 d
Emendatur & explicatur
49 b.c.e.a. 50 a.b. c. 51 e. 52 a.
53 c.d. 54 a.b.c.d. 173 b. 201 d.
226 a. 237 c.c.e. 281 b.c. 292 b.
295 b.c. d. 305 b. 307 a. b.e.e.
308 b. e. 310 b.e. 326 a. b.c.d.
329 c. 334 a.b.c.e.d. 338 b. d.a.
362 d.e. 364 d. 371 b.c.d. 377 b.
390 a. 391 c.e. 400 a. 437 b.c.
440 d. 467 d.e. 536 a. 547 c.a.
d. 557 c. 558 a. 563 b.c. d. 585 b.
d. 589 b c. 593 c. 594 a.b.c. 603
d. 209 b.c. 616 a. b. 617 a. b.c.
949 c. 755 c. 1087 d. c. 1107 a.
b.c.d. 1134 d. 1136 c. 1197 d.e
Plinius Iunior 325 b. 988 a. 1204 b
Plutarchus 9 d. 14 b.d.b.e. 15 a.
c. 19 e. 37 d. 40 c. 47. 54 c. 91 a.
120 d. 121 b. 152 b. 176 e. 177 c.
178 a. 201 b. 252 c. 273 c. 290 a.
b. 291 b. 313 c.c. 314 a.c. 412 a.
c. 413 d. 414 d.c. 422 c. 438 c.
452 a. 473 b. 474 c. 575 b. 608
c. 632 c. 710 e. 735 e. 749 d. 751
c. 819 c. 825 b.d. 831 e. 832 b.c.
833 a. 849 d. 907 c. 950 d. 957
a. 959 b. 1007 d. 1052 c. 1056 c.
b.e. 1069 e. 1081 b. 1137 e.b. 1195
b. 1210 c. 1220 d. 1230 c. d. 1254
b.c. a. 1255 a. 1272 e. 1277 c.
1307 d. Emendatur 47 a.b. 183
a. 444 d. 825 e.a. 993 c. 1045 d.
1210 c. Explicatur 273 e. 291 b.
462 b.c. d. 1210 b. 1254 d. 1294
1298 b. Emendatur & expli-
catur 1273 a.b. Notatur 412 e
Poeta vetus 60 b. 118 b. 377 d.
913 c. 1147 a. 1152 e. 1263 b. 1279
e. 1311 e. 1319 c. 1331 c
Polemon 508 a
Pollox 30 b. 117 c. 120 d.e. 121 b.
c.e. 123 a.b.e. c.d. 124 e. 125 a.
127 b. 190 c.d. 197 b. 212 c.a. 213
d. 241 e. 264 d.e. 273 c. 282 d.
290 d. 191 a. 316 a.b. 330 b. 335 c.
352 e. 353 c.d. 374 c. 391 b. 398 c.
409 c.a.e. 456 a. 460 b. 467 a.
e. 504 e. 515 a. 535. d. 567 d. 570
c.d. 572 c.d. e. 573 a. b.c. d.c.
589 d. 601 c. 602 c. 603 b.d. 633
c. a. e. 634 c. 635 c.d. 636 a. 646
c 647 b. 655 b. 657 b. 659 c.
670 e. 704 b. 706 d. 711 a.b.
717 c. 752 c. 760 e.a. b. 763 a.
766 a.e. 834 d.e. 874 d. 914 e.
919 e. 926 c. 927 a. 930 e. 934
a. 935 b.c. 938 c. 966 b. 998 e.
999 a. 1001 c. 1031 d. 1032 d. 1035
a. 1042 c.d.c. 1055 d. 1075 e.b.
1076 e. c. 1077 b. 1078 d. e.
1079 a. d. 1084 e. 1089 c. e.
1090 c.e. 1090 a. 1126 e. 1136 e.
1141 e. 1145 e. 1147 a. 1148 d.e.
1152 a. 1155 c. 159 a. 1203 b. 1204
b. 1208 d. 1211 c. 1212 c. 1217 e.
d. 1230 a. 1132 c. 1281 a. 1292. c.
1313 d. 1322 b. 1329 a. c. 1330 e.d.
1331 b. c. Emendatur 120 d.a.
170 d 212 d. 220 d. 283 c.a. 296
a.b. 515 a. 573 d. 602 e. 711 a. 717
c. 765 a. 832 d.e. 946 a.b.c. 986
c. 1145 e. 1148 e. 1276 b. 1281 d.
Esplicatur 283 a 467 a. 474
565 a. 1077 a 1082 b. c
Emendatur & explicatur
831 e. Notatur 571 d
Polybius 104 a. 165 d. 282 b. e.
320 c.d. 340 a b 471 a. 671 a.e.
688 b. 809 b. 921 d. 925 c. 984
b. 1036 b.c.b. c. d. 1037 a. b.c.
d 1039 d. 1040 a. 1062 e. 1071
e. 1243 c. 1244 b. Explicatur
516 d. Emendatur 1071 d
Polyhiſtor 873 c. 1176 b
Pomponius 103 b. 515 d. 727 b.
830 c. Emend. 833 c
Porphyrius 236 c. 435 e. 438 d.
641 a. Emendatur & explica-
tur 409 a. 611 c
Poſidippus Comicus 142 a. 718
a 1126 a
Poſidippus Epigr. emendatur
& explicatur 1210 b.c
Poſidonius Stoicus 605 c. 606
a. e
Priapeiorum auctor 254 e. 1278
a. Emendatur & explicatur
87 a
Priſcianus 4 c. d. 15 b.c. 64 b. 111
c. 126 a. 158 d. 243 d. 244 c. 340
c. 348 d. 353 a. 372 b. 454 c. 663
a. 696 a. 700 d. 702 e. 756 b.
768 c. 779 c. 787 c. 830 b. 861 a.
1118 d. 1150 d. 1201 e. 1263 c.
1275 b
Priſcianus emendatur 353 c. 403
c. 573 e. 787 d. Notatur 480 a.
697 e. 699 a
Probus 1220 c.d
Proclus 642 a. 656 b. 658 a. 661
a.d.c. 664 c.e. 667 e. 668 a.b.
d. 720 e.e. 721 c. 723 a. 724 d.e.
725 b. 730 a e. 847 a. 851 d. 852
b. 853 c.c.d. 856 a. 857 a. 858 d.
859 e.a. Emendatur 661 d. c.

743 c.748 e. 749 c.d.e.750 d. 847 b Notatur 752 b
Procopius 232 a. c. 241 c.470 a. 483 e.a. 484 b.c. 486 c.487 a. a.740 d.982 d. 988 c c. b. d. 1072 a.1123 e.1127 c.1129 e.1171 d.e.b.emendatur 740 c.988 c
Procopius Gazæus 921 c
Propertius 8 e.11 d. 78 a. 90 e. 95 c.126 a.248 e.265 b.372 e. 520 b.558 a.569 d.570 a. 580 d. 587 b. 673 d.732 d. 745 e. 746 a. 878 e. 914 c. 938 b. 943 d. 1058 c.d. 1061 a. 1116 e. 1130 b. 1205 c.1318 a. Emendatur & explicatur 56 c.267 d.e.371 b. 1087 d.e.1088 a.c.d. Explicatur 873 c.1063 a.b. 1169 c. 1191 b.1282 a
Prouerbia Salomonis 1054 a. 1083 b.1161 c.1307 e
Prudentius 212 b.1089 c
Pſalmi 1054 a.1083 e
Pſellus 654 c.655 e.1162 d.1279 c
Ptolemæus 29 c.45 e. 82 e. 95 a. 99 d.e.104 d.111.e.112 a. b.d.e. b.113 b.143 c.148 c.158 e.e. 160 a. e.164 a. 166 c. 168 a. 169 d. 172 a.184 a. 185 e. 186 a.e. 210 d 215 d.216 b. c.d.233 a. 241 e. 247 a. b. 248 e. a. b. 278 d.e. 279 a. d. 288 b.c. 289 b.300 d. 304 d.319 c. 320 b.321 c. 369 a. c.372 c. 378 b. 381 a. 382 e.a.b. 384 c.a.b 385 c.398 e.a.402 a. 410 c.413 b.420 c.421 a.423 e. 424 a.d.e.d.c.428 b.430 d.431 b. 432 c. 434 a.b. 435 c.b. 438 b. 448 b.a. b.c. d. e. 452 c.d. 470 d. 476 b. e. 477 b. c. 478 c.d.b.d.482 b.484 e.b. 485 d. e. a. d. 486 c.e. 487 e.a. c. d. 488 b.a.b.489 c.490 e. a.b.e. 491 a.b. c.e.a. d.492 a. b.a.b. c. 493 b. d. e. 494 a. b. d. a.d. 495 c.d.e.496 b.c.d. 497 a.d. e.498 d.499 d. b. d. 500 e.532 c.545 e.549 c. d. 556 a. 558 e. 568 d.569 a.a.b.576 a.d.e.578 e.615 b. 616 c.617 e. a.c. 618 d. 619 a.620 c.d.e.621 e.a. c.d.e. 622 623.624 a.c.b.c.e.625 a.b. e.b. c. 626 b. c. d. e. 627 a.b. 628 b.629 c.d.a. b.c. d. e. 630 d.e.a.b.c.e.631 a.b.632 b. c. d. e.651 a.656 e.a.b.661 c. 664 a. 665 b.c.b.d.e. 666 d.e. 667 a d.693 b.c.d. 694 d. 695 a. 697 b.668 a.d.699 b.c.700 b.c.d. e.a.e.701 c.e.a.703 a.b. 715 c. 737 c.d.e.a.b.c. 740 b.742 a. b.743 a.e.744 b.b.d. e. 745 e. 746 a.b.c.e.b.748 d. e. e. 771 b.774 e.775 d.e.777 a.b. 780 e.b.e.781 a.b.c.c.783 c.e.784 a.b.c. e.c.d.e. 787 b.e. 788 a. b. c. d.789 c. d. e. 790 a. b.c. 791 b.c. 794 c.d. 795 a. 796 a. b.c.798 b.e.799 b.c.b.800 a. 801 a.e.802 e.a.d.803 c.e. a.c. 805 b. 806 a. 808 c. 826 c. 828 b. e. 836 b. 837 d. 838 a. 862 e. 863 d. 877 d.878 a. 879 d. 880 b. e. e. 888 b. 889 b. c. 890 a. 891 b.982 d. 983 d.d. e. 984 b. 985 b. c. d. b. 989 a. b. c.d.e. 993 b.e.a.d. 994 a. b.e. 995 d. a.b. c. 997 a.c d. e. 1004 d. 1005 c. 1023 e. 1024 d. 1102 a. 1103 c.1110 c.1113 a.1114 c.1117 c. 1118 a.1120 e.1134 a.1140 b.1150 d.a.1174 a.b.a.b.c.1175 a. c.d. e.1276 a.b.d.1177 a.1179 e.c.e. 1180 c.e.1181 a.d.e.1182 b.b.c. 1185 b.e.a.b.c.1186 a.1187 e.b. e.1189 a.1192 a.b. a. 1193 a a.b. c.e.1194 a.b.c.d.a.b.1196 b.c. 1197 a. 1198 b.c. d.e. 1199 a.b. 1200 a.b.d.e.a. b.1201 a. 1202 b.e.e. 1204 a. 1226 a.d. 1227 a. 1228 e. b. 1238 c. 1240 a. b. d. 1242 c.1243 e.b. 1264 e.a. 1265 a.1266 c. 1297 b.1298 b.
Emendatur 1113 e.114 d.186 d. 215 e.229 e.233 a. 240 e.242 a. 246 e.247 e. 248 a. 277 a. 278 e.279 a 311 e. 320 e. 382 b. 449 a. 452 b. 477 b. 487 b. 488 e. 489 b.492 b.494 c.495 c. 621 b.c. d. e. 623 b.e.625 c. 629 b. 693 c.701 d.771 b.780 a.781 a. 782 a.b.c.799 d. 803 b. 806 e. 835 b. 836 d. 864 e. 877 b. 880 c.d.e.890 b.891 a.982 b.983 a. c.d.983 d.996 d.1084 b.1110 a. 1115 b.1178 c.1183 e. 1185 e. 1186 b. 1187 b. 1193 e. 1196 e. a.1197 b.1264 a. Explicatur 279 b. 425 b.c. 430 c. 996 b.1102 c. d.1124 e. 1184 c. Emendatur & explicatur 477 e. a. d.478 e.a.558 d.e.603 c.1118 c.
Notatur 95 c. 96 a. 136 b. 146 d.321 c.490 b.791 a. 837 e 843 c.985 b. 1175 e. 1186 b.c.1196 e. 1227 a.1228 b.
Scholion vetus 632 d
Publius Syrus 281 a.655 b.c. 876 d. Emendatur & explicatur. 655 c.1122 b.c

Q

QVerolus 1007 e
Quintilianus 6 c. 120 c. 121 b.142 c. 167 e. 234 b. 318 b.c. 451 d.478 d.922 b.1045 e.1100 d.explicatur 922 b.1045 a

R

REges 613 b.657 c.921 c
Regillæ monumentum 1222 b.1233 a
Rhianus 60 e
Ruffinus 805 c. 1066 d.1228 d. in Epigr. 1032 c
Rufus 8 e.9 d.10 c.e.875 a.d.936 b. 946 a. 1139 d. c.d. 1140 c. 1227 a. Vitruuius Rufus. Vide Vitr. R.

S

SAcra Scriptura 574 c
Sæculus Flaccus 114 d. 673 b.c.674 c.675 d.676 e.d. 677 d.679 d.e. 680 a. c. 681 c. e. 1195 e
Emendatur 95 e.673 e.676 c. 679 d
Salicæ legis prologus 288 b
Salica lex 763 c.955 a.1262 c
Salluſtius 59 c. 99 a. c. 101 a. d. 103 a.164 a 210 b.215 d. 280 c. 310 a.345 a. 360 e. 405 b. 1216 a.1298 d
Emendatur 298 e
Explicatur & emendatur 1254 a.c.b
Saluianus 1048 d
Emendatur 986 c.c
Sammonicus 156 b.345 b.405 d. 577 d.1285 a.1315 c.d.e
Sappho 882 e.948 d
Satyrus Epigr. 1088 b
Scaurus 892 e
Scribonius Largus 532 c.1275 b. 1293 c. 1302 b. 1306 b.1308 b. 1319 e.1323 b. 1333 b
Scylax Caryandæus 67 e.105 b. c.158 b.184 d.e. 289 c. 369 e.a. b. 374 a. 715 a.b. c. 780 d.e.c. d. e. 781 a. 782 e. e. 783 c. b. 785 a.b.801 b.810 e.c.836 b.d. 7 c. 880 b. 889 d. 1002 b. 1243 a.c.d
Emendatur 135 d. 184 c. a. 304 a. 373 d. e. 780 a. 872 b. 888 d.1243 d
Seboſus 1297 c. d. e. c.d. 1298 b
Seneca 35 e.56 b.70 d.106 e. 214 c.272 a.291 c. 404 a. 419 b.d. 422 c.436 437 c. 438 b. 439 a. b.d.440 a.447 d.e.549 a.762 a.d.914 d.b.992 a.1015 e.1020 d.e.1021 d.1022 c.1047 a.1080 a.1120 b. 1136 b. 1253 a. b. 1256 c.1260 a.e.1261 b.1264 c
Emendatur 31 c. 94 a. 1136 c. 1166 a. 1257 b
Explicatur 291 c.439 c.d.441 b.d.1046 c.1206 a.b.b. 1269 b
Seneca Tragicus 346 d.735 a
Emendatur & explicatur 836 b.c.d.905 c.a.b.c
Septuaginta Interpretes 561 d. 613 b.657 c.d.1054 e

Serapion 522 c. 542 c. 1097 b. 1153 d. 1158 c. 1291 b. 1308 c. a. 1309 e. 1313 d. 1319 b. 1322 b. 1323 c
Eius interpres 1307 a. 1326 c.
Sextus Empiricus 651 c. e. 655 b. 656 d. 1093 a
Seruius I.C. 91 c
Seruius 8 a. a. d. 9 d. e. 10 e b. 11 e. a. 12 a. 13 e. c. 39 d. 43 e. 55 c. 58 d. 59 c. d. e. 60 c. d. a. c. 64 d. e. a. 66 b. e. 67 c. d. 68 d. 70 e. 71 a. 72 c. 76 a. 77 c. 78 c. d. c. 80 a. c. e. 82 b. 85 c b 93 a. 95 b. 97 e. 99 e. a. 101 a. b. 102 a. 104 a. 107 a. 111 c. a. 112 b. 120 d. 122 b. d. 124 a. 127 e. 128 a. 329 c. 131 a. 138 e. 139 b. 141 c. 143 c. 153 d. 155 c. 158 a. 161 e. 170 b. 172 c. 173 a. e. 174 d. 175 e. 178 c. 180 e. c. 181 a. 188 e. 190 d. 194 d. 206 c. 208 e. 211 e. b. 127 b. 239 d. 244 e. a. 249 b. d. 258 a. 256 d. b. 268 d. a. d. e. 288 a. 294 e. 310 a. 316 b. 320 d. 322 d. 323 d. 337 a. 344 b. 348 a. 353 b. 356 c. 362 a. 370 d. 373 a. b. 386 d. 387 d. 399 e. 401 c. c. d. e. 404 b. 405 b. 413 e. 414 a. 428 d. 429 a. 433 a. c. d. e. 435 a. 445 b. 473 d. 483 c. 488 d. 489 b. 502 b. 504 c. 512 d. 516 d. 524 d. 525 a. 516 c. 531 c. 534 d. 538 a. e. 546 b. 554 b. 556 d. 568 d. 571 c. 572 b. 583 e. 584 a. 589 a. b. 593 d. 594 b. 597 d. 598 a. 602 e. 603 e. 607 c. 674 d. 677 d. 678 a. 682 b. 723 c. c. 724 d. a. b. 725 d. 728 c. 731 b. 741 e. 759 e. 758 c. 761 c. 772 b. 810 b. 821 a. 830 b. 839 e. 8[illegible]. 873 c. 881 e. 894 d. 895 b. c. 906 c. 911 e. 912 a. 922 a. 941 d. 941 a. 954 c. 757 b. 958 a. 959 c. 966 b. 986 c. 993 a. 1000 b. 1003 b. 1039 e. 1040 c. 1066 d. 1105 e. 1115 b. 1128 b. 1130 d. 1136 d. 1144 a. 1166 b. 1216 a. 1222 a. a. 1224 e. 1225 a. d. 1249 d. e. 1250 a. 1254 a. 1262 c. a. 1318 b. 1331 d
Emendatur 6 c. 7 a. 13 c. 36 b. 59 e. 60 a. e. 64 a. 70 b. 76 d. 78 c. 82 a. 85 d. 87 e. 95 b. 97 b. 118 a. 142 211 b. 252 a. 288 b. 299 d. 310 a. 323 c. 373 b. 375 a. b. 399 a. 568 a. 604 a. 698 c. 724 c. 729 c. 820 a. 878 c. d. 906 d. 927 d. 984 d. 1141 c. 1254 a
Alucinatur 57 e. a. 60 c. 68 d. 78 c. 85 c. 189 c. 248 c. 401 d. e. 402 a. 433 a. b. c. d. e. 434 a. c. e. 470 c. 492 c. 534 d. 537 b. 549 a. 589 e. 675 b. 724 a. 718 c. 985 a. 1030 e. a. 1038 a. 1056 d. 1119 e. 1216 a. c. 1222 a. 1223 b. 1254 a. 1255 a
Seruii Gloſſæ 943 d
Sibyllæ oraculum 239 e
Sibyllæ Erythrææ verſus 77. 79 c. 80 d
Emendantur 77 d. 80 c
Sidonius Apollinaris 42 d. 450 c. 1089 a. 1090 e. 1091 a. 1206 b. 1255 a. 1274 c. 1335 d
Emendatur 257 c. 562 c
Explicatur 901 e. 1048 d
Notatur 452 b
Sidonii Papæ epiſtola. 558 d
Silius Italicus 67 c. 69 a. 103 c. 105 c. d. 106 a. 113 a. d. c. 117 a. 170 e. 293 c. 573 a. 835 a. 904 c. d. 936 e
Emendatur 106 a. 835 b
Explicatur 117 b. c. 901 a. 904 c. d. e. 905 c. 906 c. d
Emendatur & explicatur 896 d. e. 897 a. b. 898 e. a. b. e. 1122 a
Notatur 898 d. e
Simmiæ ouum 219 e. 826 a. 869 b
Simonides 256 a. 273 c. 274 a. 275 c. 833 e. b. 1068 a
Simplicius 180 d
Siſenna emendatur 1116 a
Solinus in libris Ponticōn 157 a. 247 b
Emendatur 214 c
Solini excerpta 357 b
alia verſibus reddita 27 b. 33 e. 34 a. 35 a. 37 b. 43 d. 45 e. 250 d. 415 b. 421 c. e
Sophianus 780 e. 781 a
Sophocles 92 b. 130 e. 147 e. d. 180 e. 184 b. 205 b. 228 d. 229 c. 261 b. 352 e. 409 c. 429 c. 509 d. 570 c. 855 c. a. b. 872 b. c. 876 d. 898 c. 910 e. 912 c. 943 b. b. 1140 c. 1259 c. 1303 a
Emendatur 145 b. 946 b. c
Explicatur 833 d. 1167 d
Notatur 222 c
Soranus 757 d. 941 c. 1105 c
Soſibius Laco 866 c
Sotades 100 a
Sotion 125 b. d
Spartianus 568 b. 777 c. 991 b. 1075 b. 1094 c. 1120 c. 1213 c
Explicatur 1213 c
Statius 30 e. 82 e. 177 b. 178 d. 205 a. 441 d. 560 a. b. 562 e. 704 a. d. 810 c. 836 a. b. 898 e. 900 a. 901 e. 907 a. 936 c. 937 e. 1013 c. 1042 b. 1120 b. 1303 d. 1319 e
Emendatur 153 d. 203 e. 825 c. 900 d
Explicatur 205 a. 399 d. 400 b. 401 c. 411 c. 440 d. 555 d. 899 e. a b. d. 900 d. e. 923 e. a. 1095 a. 1215 d. b
Emendatur & explicatur 374 d. 636 a. 948 a. b
Statij vetus interpres 998
Emend. 604 a
Stephanus 4 a. 6 e. 47 c. 57 d. a. 58 d. 60 b. a. 62 b. c. 63 b. a. 64 c. e. 65 a. b. 66 e. b. 67 a. d. 68 a. 69 c. 72 b. 79 a. b. c. 83 e. 93 a. 94 c. c. d. 95 b. 99 d. 104 a. b. 110 b. b. 111 d. e. d. 112 c. 113 b. c. 114 a. 126 b. 139 b. c. 144 b. e. 145 a. b. 147 a. c. 148 c. e. a. b. 152 c. 153 d. c. 154 c. d. b. 158 e. b. d. 160 a. b. d. 161 d. a. 164 c. 166 e. c. 167 e. 168 a. e. 169 d. a. b. 171 b. 177 c. 178 d. 179 a. 184 a. b. e. 189 d. 191 c. e. 193 c. 195 e. d. 206 a. 214 b. 239 b. 241 d. 241 e. 243 e. 251 b. 253 d. e. a. 261 e. 281 a. 284 a. 286 a. 289 b. 303 e. 304 a. 218 d. 319 d. 320 b. c. 321 b. 322 a. 335 c. 360 a. 372 b. d. 378 c. d. 379 a. 382 a. b. 384 d. a. d. 389 a. 402 a. 403 b. c. a. 404 b. e. e. 410 d. e. 411 c. 413 b. e. 447 b. 452 c. 470 d. 477 a c. 478 b. b. 482 e. a. 485 c. a. 486 c. 487 d. 488 c. e. 489 c. 490 b. e. 491 [illegible] c. d. 492 a. b. e. 493 c. 497 [illegible]. 498 e. 500 c. 549 a. b. 559 c. d. 568 b. c. 569 d. c. 570 e. e. 575 d. 576 a. 578 d. e. 579 e. 606 e. 610 c. 615 b. 616 d. 617 c. b. c. 618 c. 619 a. b. c. e. 624 d. a. 625 c. 627 c. e. 628 b. 630 a. b. 698 a. d. 699 b. e. 701 b. 714 c. d. 715 a. e. a. 757 b. c. 763 c. 771 c. 775 c. b. 777 a. d. 781 a. 782 b. 783 e. 784 a. 785 a. d. 787 e. 788 c. 790 d. 791 d. 784 b. c. d. a. e. 798 e. a. c. 801 e. d. 808 c. 816 e. 819 b. 826 e. 827 a. 828 c. 836 b. c. 837 c. e. 841 d. 842 e. 859 d. 863 a. d. c. 864 d. 873 c. 877 e. c. c 878 c. 879 a. e. 881 c. 884 b. 888 b. 891 b. 893 d. 953 d. 967 b. 973 a. e. 982 c. d. 683 a. d. 984 c. d. 985 b. d. e. d. 986 a. 992 e. 594 a. 995 e. c. d. 1005 b. 1023 c. a. 1030 d. 1101 d. 1112 e. 1123 e. 1125 e. 1128 c. 1174 a. b. d. 1176 b. 1177

Digitized by Google

a.c.1182 e.1183 b c. 1187 e. 1193 c.e.a e.1194 b. c.d.e.a. c. 1196 c.d.b 1197 a. b. 1198 d. 1200 a. b.c.1201 d.1202 e.1203 e. 1204 a.1226 b.d.b. d. 1227 d. 1238 c. 1264 e.1278 e.1321 a
Emendatur 46 a.c. 61 e.63 b. 66 b.68 d 69 b.95 b.139 d. 140 b.144 c.155 e.156 b.158 e.160 c. 164 e.169 b.c 183 b.c. 184 b.c. 214 c.286 c.320 e.366 a.b. 370 b. 402 d. 411 c. 552 c. 618 c.d. 620 b.698 e. 757 c.777 d. 782 b.791 b.794 c.d.799 a.809 a. 862 e. 805 e. 880 c. 891 b. 969 e.a. 982 e. 985 d.996 d. e. 1083 c.1110 b.1113 b.1123 c.d. 1182 c. 1200 a.1202 d.1226 b.1227 c
Eaplicatur 1085 a. b. 1156 c
Notatur 126 b.172 e.195 d.283 e.321 b.e.488 c.492 a. 619 c e. 620 a.693 c.698 c·d.701 c.798 c.c.865 d.1084 c.1085 a
Stephanus Alexādrinus 1098 c
Stephanus Chymicus 1162 b
Stephanus Philoſophus 1097 a.1147 c
Steſichorus 285 c.286 b. c
Stobæus 157 d.170 d.205 b
Emendatur 97 d. 411 a. 445 c. 56 a
Strabo 17 a. 27 c. b. 57 e. 58 e.e. 59 d.b.d.e.60 a.61 d.c.62 b.c. e.a.63 c.c.c.64 e.65 a.b.e.a.b. 66 a b.c.d.68 d.d.e. 72 e. a. b. 79 a 80 b.e.81 a.82 b.e.83 e.85 c.a.c.c. 96 c. 97 b. 98 b. 99 d. 103 c.104 e.a.c.105 b.108 e.111 b.e.112 d.113 c.d.114 q.c. 116 b. 117 b.e.125 b.126 e.128 b. 130 e. a.135 c.136 a.c. 138 b. 139 e. d. 141 a.b.b.142 e.145 b.e.146 d. e.d.c.147 a.b. c.a. b.c. 148 c. e.152 e.153 d.154 c. d.155 a. 158 d.b.159 b.161 a.162 e.164 c.165 e.167 d. e. 168 a. a.d. e. 170 b. 171 c.e.c.d.c. 172 d.a. 177 c.b. d.c.178 a.d.a.179 a. 183 e. 184 e.193 e.210 d. 214 b.d. 215 b.c. e.b.c. 216 c. 219 d.c. 221 b. 235 d.237 b.239 d.243 e.245 c. d.a. 246 a.250 c.251 b. 252 c.262 c. d.263 a.b. 264 b. 267 a. 275 c. 276 b.c.277 a. 278 b.c. d. 279 c.d. 281 e.a. 282 d. b. 283 a.d. 284 d.285 e.a.e.286 c.c.288 e. b.289 b.c.292 e. 298 b.c. d. e. 300 d.e. 303 e. 304 a.b.305 a. 307 b.309 a.d.c.311 b.320 d 321 b.342 b.a. b. d.e.343 c. 346 b. 348 b.356 b.360 b.369 a.b.c.c. 370 a.374 e.a. 380 b. e. 381 d. 382 a.b.c.d.e.384 d.389 b. 401 e.411 b. 413 b. c. 418 d. 420 a. 421 a. e.437 a.438 c.439 a. 441 a.446 b. c. e. 447 d. c. 451 b. 459 a. 470 e.472 c.a.b. 473 c. 475 b. e.2. b. c. 476 b c.d. e. 477 a.478 d. a. 479 c e. b. e. 480 b.481 a.d. 482 b. 483 c. a. b.e. 484 b. d.d. 486 d. e. a. 487 b. c. d. e. a. e. 488 c.d.c. 490 d. a.c. 492 a. 493 e.494 d.e.b.c. 496 e. 497 a.c.d. 498 c. 532 d. c. a. 535 c. 540 e.c.542 c.d.a.545 a.546 a. 549 d.552 d.e.a.559 b.560 d.b. 568 b.c.569 a.e. b. 574 d.e.a. d.576 d.b. e. 578 b.d. 579 a.c. 582 c.d. e.583 c.d.588 a.b.606 b.c.614 b.617 a.b 619 b.d.e.b. c.d.620 a.b.e. 621 a. b.c. d. c. 622 a.b. e. d. c. 623 a.b.c.c.c. 624 a. b. d.e. e. 626 d. e. a.c. 627 a.a.b.e. 628 e. 630 a. b.c. d.a.b. 631 c. d. e. 659 c.664 e. 666 c.d a.c.692 b. c. d. e. 693 b.c. e. a. c. 694 d. 695 b. c.d. 696 a.e.a.b.c.d. c. 697 a. b.c. d.d.698 d.699 c.700 d. e. a.d. e. 701 a.a. c. 702 b b.c. d. 703 b.d.714.c.d. 715 d.a.c.716 b. 740 c.770 e.771 a.b.c. a.b.d. c.773 a.b.c.774 a. c. a. c. 775 a.d. e. d. e. 776 b.c. d. b. c.d. 777 a. b.c. 778 e. a. b. 780 b. 781 b.d.e.782 b.e.783 a.c.a.b. c.d.e.784 b.c.e.e.e.785 a.e.c. d.787 d. c.788 a.789 b. c.790 b.c.d.791 c.a.b.c.d.792 a.c.a. b.d.e.793 a.b.e.e. 794 d. e.a. 796 a.b.c. a. 801 b.b.c. 802 a. d.803 a.b. c. 805 d.a.c. 807 c. 808 d.d.809 a.a.b. c. 810 a.d. a.e.811 a.b. 812 a. b. 814 a. 819 c.821 a.a. 825 c.826 c. d.e. 827 c.e.828 c.d.a. b. d.e. 831 d. 832 d.835 c. c. d. 836 c. 837 b. c.d. 841 e.a.c. d. 846 d.c. 860 a.b. c.861 c. 862 e.863 c.c. b. c. d. 864 d.e 869 b.870 b.877 b. c. d.d.e.878 c.c. 879 a.c. 881 c. 888 a.c.889 d.a.c. d.c. 890 a. b.891 a.c. e·893 d.895 c.924 d. 967 d.e.968 b.c.c.b. d.969 b. d.970 b.971 e.983 a. 984 a. e. 991 c.c. 792 d.b.d. e. 993 c.c. b.c.e. 994 e.995 b. 1002 e. 1004 d.1006 b. 1009 a. 1010 a. 1012 c.c.1013 a.1016 b. d.1017 e. 1021 d.e. 1022 e. 1023 c. e. 1030 b.1041 a.1048 c.1060 d. 1075 e.1076 b.c.1079 c.b.1083 d.b.d.1093 b.c.d.1094 a.1110 c 1112 a.1113 c. c.d.1114 a. 1115 a.b. c.1116 a.1117 b. 1128 b. 1144 c. 1153 a.c.1154 a.a. b. 1155 b. 1156 d.1160 e. 1174 b. 1175 a. b. b. 1176 e. 1177 a. b.d.e. 1180 b. 1182 c.d.1183 d.c.1184 a.1186 c. 1188 c.d.1189 c.b.1192 c a. 1193 c.d. 1194 b.1195 b.c. 1196 a.d. 1197 c.1198 c.b. c. 1199 a.c. c. 1200 c.1201 b.1201 d. 1202 a b. e.b.c.e.1203 c.1218 c. d.e. 1219 d.1227 e. 1228 a. 1241 d. c. 1242 e.1144 a.1257 a.1265 d.c.c.1266 b.1267 e.b.1287 b. 1300 e. 1310 c.1311 a.c.c.1314 b. 1318 1320 b. c.d.c.1321 c.b. 1322 b. 1323 d
Emendatur 58 a. a. 60 c. 61 c. 62 b.66 e. c. 67 e.a. c. d. 75 b. 84 c.100 e. 110 d. 158 b. 165 d. 169 d.171 b. 172 b.321 c. 360 d. 376 a. 382 b.c. e. 388 e.418 d. 447 c.475 b. 476 b. 477 b. d. 482 a. 493 b. 574 a. 616 b. 619 d.620 b.b.c.d.621 a. 624 e.d. e.664 c.a. 666 a. 701 e. 771 b. 775 a. 776 c. 784 a. 785 c. 708 a 791 d. 796 b. 802 b.808 d. 810 c.e. 817 c. 821 b. b. 825 b. 826 c.835 a.836 a.864 b.870 d. e.877 a.880 e.888 d. e. 982 b. 998 c. 1004 d. 1016 c. 1017 a. 1081 e.1092 d.1110 d.1112 e.1113 c.1152 e. 1174 c. 1175 a. 1176 b. 1180 c. d. e. 1198 e. 1200 e. 1203 d
Explicatur 170 c. 245 d. e.a. 262 d. e. 468 a. 532 b.c. 560 a. 773 e. 808 e. 863 c. 950 c. d. 1008 b.1093 c. 1110 a. b. e.1116 d.1158 d.1201 b.1218 b
Emendatur & caplicatur. 259 b.530 a.b.574 a.663 b.c.d. 693 a.b.962 a. b
Notatur 574 b.624 b
Auctor epitomes Strabonis 158 b.160 c.161 c. 241 c.374 e. 375 e. 384 b. 437 d. 447 b. 468 a
Stractis emendator 946 b
Strato Sardianus 338 e
Σωλωμιάκα Cyſini templi 13 d
Suetonius 4. c. d. 10 c. 21 c. 22 e.e.23.d.24 d.c.31 c. 35 c. 38 c. 41 e.a.56 e. 59 a. 67 b. 78 a. a. 103 a 129 d.143 b.159 b. 170 b. 320 b.327 e.328 e.368 e.405 d. 438 e.450 a 465 e.548 a.556 e. 634 b.704 b.e.d.705 b.945 d. 1080 a. 1141 c. 1214 c. 1220 d. 1247 c.1250 e
Emendatus 25 d.31 c.156 d.194 d.1205 a
Eaplicatur 1255 e
Emendatur & explicatur 557 a.b
Suetonius in vita Iuuenalis 449 d
Emendatur *ibid.* c
Eaplicatur 449.450 451.451. 452 866 c.a. 941 d.e.1041 a
Sueuius 598 b.603 b 604 b 964 c

Digitized by Google

Emendatur 598 b.c.d
Suidas 108 d. e.142 b. 249 b.c. 450 c.604 d.671 a.b.c.744 e. 764 d.808 e.841 c.845 d.846 a.848 e. 854 e. 867 c.924 d. 942 e.1022 e. 1055 a.1090 e. 1095 d.1097 b c. 1117 c.1124 c. 1126 a.1151 d.1152 d.1160 e.1227 d.e. a. 1228 c. 1229 d. 1230 e. d. 1234 e.1235 c. b. 1242 a.1269 d. 1322 a.c.1331 b.c.1333 d
Emendatur 671 a.1081 e.1085 d.1229 c.1230 e.1259 a
Sulpitia explicatur 1170 a
Symmachus 23 b. 115 c. 168 b. 758 d.876 b.c. 1083 e. a. 1134 d.a
Emendatur 60 c.70 c.b. 249 b
Sympoſius 259 c. 1045 e.1095 b. 1134 a.1219 b
Syneſius 703 a.1085 b
Syneſius Chymicus auctor 1162 b

T

Tabulæ XII. 649 e.1262 c
Tacitus 14 c.24 a.c.27 e. a.88 c.191 a.193 a. 199 e. a. 229 e.234 b.b. 236 e. 237 b. 325 d. 437 a.438 d.548 a.c.549 e. 550 a.b.d 551 a.e. d. 552 a. 554 e.a. b.577 b. 590 e.591 b. 593 e. 615 c. a. 761 a. 765 a. 816 a. 873 b. 875 e.987 d.1139 b
Emendatus 32 b.550 d.a. 610 b
Tarquinius Priſcus 610 a
Emendatur. *ibid.*829 c.d
Tarquinius Priſcus in oſtentario arboris 525 d.526 e
Tarræus 178 b
Terentianus Maurus 99 e
Terentius 40 d.54 e.a. 103 e. 131 c. 136 a. 188 e. 241 e. 248 c. 250 a.283 d.e. 343 a. 344 c. 345 346 b.479 c. 718 a. 757 d. 777 e.876 a.936 c.937 e.1001 d
Explicatur 346 b. c. d. 387 a. 541 c.767 d. 922 d. e. 923 a.b. 924 b. c.925 b.1205 d
Emendatur & explicatur. 1091 a
Tertullianus 8.d. 15 c.40 b. 99 c.104 e.105 d.133 a.c.145 a. 168 b.185 b.199 e.202 c.229 c. 246 e.260 a.272 e.277 c. 281 c. 301 c.310 a. 329 e. 341 d.348 c. 389 c.406 b 412 b. 416 c. 443 e. 567 a.613 d.615 a.648 d. 752 a. 760 b c. 762 d. 763 c. 764 a. 873 e. 874 e. a. 879 c. 891 b. 906 a.907 a.913 b.918 d.a. 919 a.d.920 e.922 b.991 b. 1006 a. a.1086 e.1089 a. 1114 d.d. 1119 c.1124 d.1125 a b.1131 e. 1147 a. e.1229 e. 1242 b
Emendatur 8 a.133 b. 389 b. 758 e.760 a.762 e. 764 e. 787 d.869 c.d.e. 902 d. e. 906 a.b. 908 e. 911 a. b. 922 e. 1005 c. 1091 d. 1108 b. 1109 a. b. 1114 c. 1147 b.1148 b. 1171 e
Explicatur 259 c.752 b. 763 c. 767 a.875 e.a.916 e.d.918 d.e. 919 b d. 927 e. 1092 e. 1118 c.d. e.1119 a. b. c. 1122 d. e. 1141 b. 1148 c
Emendatur & explicatur 912 d.e. a. 913 d.c. 1122 a. 1207 d
Thelectea 119 c
Themiſtius 850 e. 851 a.
Theocritus 28 c.108 e.122 d.136 c.220 e. 396 c. 515 b. 832 a. b. 864 b.895 e.939 d.e. 940. 941 a.c. 942 a. b. 1042 e. 1044 b. e.1163 d.b.1281 d
Emendatur 290 d. 940 d. c. 941 a
Explicatur 275 d. 290 b.d. 940 a.941 b. 1044 d. 1163 b. c. 1209 e.1223 e.a.1229 d.e
Theocriti Scholiaſtes *αἰνιδόνς* 222 b
Theocriti interpres 1163 e. 1164 b
Theodoridas 504 a
Theodorus 34 b.c.646 e
Theodoſii Miſſi 83 b. 168 a.230 a. 240 d.e. 310 b. 480 e. 481 e. b.483 e.485 e.620 e. 802 d.b. 803 b.808 b.994 d.995 c
Emend. 802 e.1192 a
Theodotion 2084 b
Theognis 8 e
Theomneſtus Hippiatros 1332 a.1333 c
Theon 16 e.a.170 d.252 c. 721 c. 734 c. 737 c.d. 738 e. 740 d.e. 741 a.b.c.743 e. d. 744 a. b.c. e.a b.746 e. b. c. 747 c.d. 755 a.936 e
Notatur 734 e. 745 a. c. d. e. a. b
Theonis interpres 891 e
Theophanes 1034 c
Theophilus 740 a.1153 c.1157 b. 1162 d
Theopompus 593 a.841 c. b.d. 1165 e
Theophraſtus 89 a.c. d.e.90 e. 92 e.98 b. 107 d. 117 b.e. 118 b. c.c.d. 119 d.121 d.e. a. c.e. 127 a.130 c. 131 b. d. b.c. d. 133 c.d. 145 a.158 c.170 c.172 a.c.173 a. c.174 a.d. b.d.175 b. c.d. e. a. 176 c.179 c.d.180 b.e.a. 183 b. c.194 e.195 c. e.197 a.b.c. d.e. a. 198 a. d. 201 b. 202 a.e. 217 d.e.218 b.d. 221 e. 225 a. 226 d. a. b. d.e.227 a.b.c.d.b.d.e.218 b.e.a.e.229 a.d.e. 244 c.253 e. b. 256 d. 257 a.b.d. 262 e. a.b. 263 e.b. e. 266 a. 267 a.b. 268 b.269 a.b.c b.e.270 b.d. c. d. e.271. 273 d. 274 b.b. c. e. 275 b.295 d.e. 296 b c. d.e. 297 a. b. c. d. c. 298 a.b.d.e. a.301 c. 302.314 a.b. 317 b.321 b. 329 a. b.330 a. 331. 332. 333. 334. 335 a. b.340 d.329.352 e.353 b.d.b.d. 354 355 c. d. 356 a.b. c. 357 a.c. d.a.358 a.b.c.d.e.a. b.c. 359 b. 360 b.c.363 d.e.364 a.b.d.b.d. 366 e.367 a.c.d.e.a.369 d.e.b. c.d.370 a.372 d.e.373 d. 378 d. 380 a.b.c.d.e. 382 b.e.d.386 e. 389 a. d. e. 390 b.393 c.d.b. e. 396 a. 397 b. d. 401 d. 403 b.c. b.404 c.405 b.c.e.e.406 a.b. d.409 a.c. 410 a. b.445 e. 459 a.b.c.d.a.b. 460 c.e. 461 b. c. d.e.762 e.a.b.d.463. 464 c.e. a.466 d.a. 469 c.e. 471 b. e.c. e.472 a.b.489 d.490 b.d.e.d. 497 a.d.e. 498 a.c.d. 499 a.e. 500 a.b.e.d.d.501 a.e.b.c.d.c. 502 a.b.a. b.d.e.503 a. b. c.d. c.b.d.e. 504 a.e. 505 a.b. c.d. e.a.c. 500 a.d.e.c. d. e. 507 a. d.e.b.d.508 a.b.e. b.e. 509 c. d.e.510 b.e.a.511 a. b.c.b.e.d. 512 b. a.d. 513 a.b. c.d. a. b c. 514 b.d.d.515 d. 516 b.e.a.d.e. 519 a.d.b.d.e.520 a. b.e.521 b. a.b.522 d.e.d.523 a.b.b. 524 e. a.b.c.d.525 b.d.c.526 a.b.d.e. 529 c.d.e.c.d. 530 c. d. 531 b.d. c.c.d.532 a d. e.a.a. 533 c. d.b. d.e.534 a. b.c. 536 b.c. 538 c.d. e.a. b.c.539 a.d.e. c.540 e.542 a.a.546 b. d. 561 d. 564 b.579 e.580 a.b.581 c.582 a.b. b.c.e. 583 b.b.c.584 b.e.d.e.585 a.b. 587 e.588 c.a. b.c.d. 589 d.e. 590 a.b.c.d.591 d.e.a.b.c.d.e. 592 a.b.d. c. 594 e. a.e. 596 e. 597 a.599 e.a.b.e.d.e.601.602 d.b. 603 a.a. 605 d. e. a. b.c. 606 a. b. 607.608 c. e. a. b. c. 609 a.d.707 d.c. 708 e. 716 a. 717 a.b.725 e.e.a.c.726 c.d.e. a.730 e. a. 731 d. a. c. 732 c.d. 733 c.e.734 a.735 b. 736 b. 737 e. 738 a. 742 d.e.a.d. e.745 b. d.e. a. b. 746 d. 749 e. 764 c. 766 d. 773 a. 775 a. 813 e. 815. 816 e.a.818 a.818 d.829 d. d.e. 831 a. b.862 b.e.d. 881 e.e. d.e. 882 a.d.e.a.e.883.884.896 e.a. b. 919 d.e. 935 b. b. d. 946 d. 949 b. a. 950 b. c. 951 a. e. d. 952 e.e.954 c. 955 e.d.e. 957 c.

958 b.c 960 b.c.d.e. a.b. 961 962 b c e.c. 963 d. 964 c. d.c. e.965 e.a.b.c.d.966 c.e.d.967 a.d.968 c.969 b.d.b. 970 a.e. 971 b.c. e. 975 e.976 d.e. 979 d.900 a.e. d.981 a. 990 a. 997 e. 998 a. 999 b. c. d. 1002 e. 1003 b. a.c.e. 1016 c. d. e.d.e. 1017 e.d. e.a.b.c.1023 d.b.1024 c.e.d.e.1026 a.d.1027 e.a.b.c. d.1028 a. b.e.a. b. 1030 a. b.c. e.1031 a.b.c.d. e. a. 1033 c.a.c. d.e.1034 b.d.a. b.c. d. e. 1035 b.c.d.a. b.e. 1036 b. c.e. 1037. 1038 d.e.a c.1039 c.d.e. 1040 b.e. b. c. d. e. 1041 b. e. a. b. 1042 e. c. d. 1043 b.c.d. 1044 b.d.1045 c.1051 e. 1052 b.c.d. a. b.c. 1058 c. 1059 b. 1062 c. 1067 c. a. b. 1074 d. 1075 b. 1099 e.1100 a.1101 b 1102 a b. 1106 c. 1108 b. 1110 c.e.1111 d. 1113 e. 1116 d. 1124 d.d. 1125 c. 1130 d. 1144. 1145 a.c. e.a. 1146 c.d.e.1147 d.1149 b.c.e.1152 a. 1154 d. e. 1155 a. d. c. 1156 b.e. 1157 a.b. c. d. 1158 a. d. 1162 c. 1163 d.c.1164 e.1167 e.1168 a.c. a.b.c.d.1169 a. 1223 c.d.e.1224 d.e.1225 d.b.1230 d.1250 d.1251 e.1257 b. 1260 d. b. 2261 a. b. 1262 d. a. b. c. 1269 a. b. d. e. 1270.1271 a.e.1273 d. 1274 b.c. 1275 d.c. 1281 a. a.b.c. d. 1282. 1283. 1284 c. d.e. a. 1287 c.a e. 1288 d.1289 b.1290.1291. 1192. 1293 a.b.d. e. 1294 d. e. 1295 a. b.c.d.a.b.1296 a.b.c.d.a.1297 1298 d.1299 e.a.b.c. 1300 c.d. e.b.d.1301 a.b. 1303 c. 1306 e. a.b.1307 b.1308 a.1309 d. 1310 c. a. d. 1313 e.1318 d. b. 1320 e. 1323 d. 1324 d. 1325 c. 1326 e.d. 1327 e.a.b.c.e.1328 a.b.c. a.d. 1329 d.1330 d.1333 a.1334 d.e.b. d.e.1335

Emendatur 47 d. 98 e. 117 a. 118 a.b. 121 e. 175 c. 179 c.d.e. 180 b.195 b. 218 c. 243 c. 256 e. 257 b.262 e.270 d.e. 298 b. 331 c.332 c. 353 e.d. 354 b.c.355 b. e.e.a.357 b.c.d.364 e.a.366 c. d.393 b.d.e. 394 a. 397 d. 464 c.490 c.d. 506 c. b. 509 a. 510 e.514 a. b. 516 a. c. 526 e. 521 b. 523 d.a. 534 c. 536 d.e.a.d. 538 b.546 b.562 e.583 c.590 a. 708 d.e.a.b.717 c.817 c.d.e. 817 c. d.e.818 c.829 b.881 c.d.941 d. 949 e. 960 a. 961 d. e. 966 a. 971 e. 973 b. e. 979 a. 990 e.a. 1017 d.c.1025 a.1033 c.1034 b. 1036 e.1059 d. 1067 d. 1114 a. 1144 d.e. 1145 a.e. b c. 1155 c. 1258 d. 1260 b. 1270 b. 1282 d. c.1326 d 1321 a.1327 d.1328 b.c.

Explicatur 198 a. 202 a. b. e. 218 b 270 d. e. 298 b. c.354 e. 355 a. 357 e. 394 d. b. c. 462 e. 509 b.512 d.513 d. 519 d. 522 d. 538 c.d.e.587 c.601 d.e.607 a. b.c.d.700 a.725 b.733 c.a.764 d.815 d.e.818 c. 945 a.946 c. d.e.947 a. 1132 a. 949 a. 951 e. 954 d. e.969 c.c. 979 a. 997 e. 998 a.1016 a.b.1023 b.1049 d. e.e.1050 b.1059 e.1086 e. a.b. c.d 1087 a.b.1132 a.1259 e.1281 b.1283 e.1284 a

Emendatur & explicatur 520 e.521 a. 532 d.e. 611 d. 708 a.d.a. b. 719 c.753 e. a. 1108 c. 1168 b.1223 e.

Notatur 972 e

Theophylactus 460 b.473 d

Theophylactus Simocata 426 e

Theſpis Tragicus emendatur & explicatur 896 c.d

Thucydides 111 d.139 b.d.142 b. 148 b.571 b.c.926 c.

Explicatur 1260 a.1278 e

Thucydides Scholiaſtes 925 b

Tiberius 678 a

Emendatur *ibid.* b

Tibullus 76 e.79 e. 121 b.130 b. 136 a.455 b.832 a.927 e. 928 d. 941 a.995 b.1089 e.1089 b.1331 a. Emendatur 79 d.418 a.699 e.d.1264 a

Explicatur 1061 a.1089 a.d.e. 1118 a.b.1125 b.112 e.1285 b

Emendatur & explicatur 1094 e

Timachides emendatur 955 e.a

Timon 444 d. emend. 444 e

Tironis & Senecę notæ, emendantur 772 a.1072 e

Titinnius. 1191 a

Emendatur 103 b

Emendatur & explicatur 445 d

Alex. Trallianus 520 a. 1323 c. 1324 b.1327 a.b.

Eius interpres 1324 a.127 a.b

Trebatius 584 a

Trebellius Pollio 48 c.63 d. 213 b.1094 e.1100 b

Trogus 1227 c

Tyrtæus 945 e

Tzetzes 62 b.68 d. 358 d.e. 705 d.720 c.d. 722 723 b. e. e. 724 a. 744 b. 752 d. 843 b. 847 a 848 d.854 b.c.858 b.916 a.922 c.1025 e.a

Emendatur 160 d.e.866 e

Notatur 923 d

V

VAlerianus 114 d

Valerius Agrimenſor 673 b.681 a

1187 b.1191 e.1292 b.c. d. 1295

Valerius Flaccus 38 e. 336 e. 825 e.1095 a

Valerius Probus 1222 c

Valerius Maximus 7. d. 32 a. 38 e 47 b.48 a. 52 d.e.53 b.e. 110 a.c.111 a.141 e.143 b.704 a. 752 b.819 e.a.821 b.839 e.840 a.b. 848 a

Emendatur 17 c. 46 c.53 b. 107 b.110 d.111 b. 139 e. 200 b.

Explicatur 176 c. e. 548 a. a. 840 a.b.922 c

Valgius emend. 1123 a

Varro 10 c. 11 d.13 e.15 b. e. 34 d. 35 a.56 c.76 a.d.77 a.b.85 c.d. 86 a.101 e.102 e.103 c.128 d.a. 129 b.145 c. 149 c. 159 b. 172 e. 217 b. 223 b. 231 e. 233 a.b. 234 a.246 a. 249 c. d. 264 e.276 a. b. 283 c 292 a. 300 b. 310 b.a. 340 e 348 a.350 d. 363 d. 392 c. 425 c. 429 a. 478 e. 480 d b. 512 c.514 e.e. 515 e.c. 520 c. 525 b.c.e. 547 e.584 c.586 d.e.587 c. 596 e. 609 b. 610 d.649 a. 679 d.e.683 d. 688 b. 705 c.d. 724 a.d.727 b. e.a. 728 d 729 c.a e. 731 a.a.c.732 e.761 b. 818 820 a 830 b.859 c.871 a.872 e. e.893 c.904 a. 906 e 911 d. a. b. 914 a. 915 c.920 b.c. 925 a. b 939 e.943 a. 944 d. e.952 e. 1009 d.e. 1018 b.c. a. 1020 a. 1021 e.b.1047 b.1087 a.1116 b. 1123 b. 1133 e. 1135 d. 1137 e. a.c. 1141 a.1142 b.1154 c.1211 a. 1285 d.e.1316 b.1320 a.b.1332 a

Emendatur 30 a. 56 b.123 a. 124 a.125 c.128 b.129 c.d.136 b. a31 e.244 d.267 c.276 c.299 d. 321 c.d.371 a.413 c.514 e.547 d. 587 a.597 a.724 c.722 a.820 a. 871 d. 872 e. 875 e. 904 a. 907 c.963 c.d. 984 e. 1002 a. 1009 c.1072 e.1086 c.d. 1087 a. 1135 c.1165 d.e.1210 c.1221 b.c.1247 b.1318 c.

Explicatur 348 d.871 b.d. e. 964 e.a. 914 a. b.941 a. 945 a. 1143 b.1205 c.1228 e.1247 d.c

Emendatur & explicatur 1086 c.d.1319 a.b

Notatur 1011 e

Varro Atacinus, ſeu vetus poeta 1131 c

Emendatur 984 d

Varus 713 d

Vegetius 39 a. 176 d. 219 a. 420 425 e.426 b.547 a. 594 d.1001 c.1052 e.a.c. d. 1071 e.1239 a. 1244 a 1249 b.c. 1266 e.1302 d

Velius Longus 317 c.352 e. 368 e.689 e.892 d

Velleius Paterculus 64 c.68 e.

72 a. 825 b
Verrius 8 b. a
Veterinarii auctores Græci 1332 a. b. 1333 e. c
Vibius Sequester 1108 a
Victor 8 e 9 d. 10 d. e. c. c. 14 c. 53 d 414 b. 1139 d. e. c. d. 1140 e
Victor alter 23 a. 701 b. 705 a
Emendatur 704 c. e
Victor vterque 290 e
Victor Vticenſis 318 a
Victorinus 644 a. b 657 b. 892 c
Emendatur 892 a
Virgilius 7 c. 8 e. 9. c. 10 b. 11. d. a. 12 2 13 c. d. 36 b. 37 a. 56 c. 59 b. b. 60 d. a c. 65 b. 66 a. c. 70 d. 71 a. c. 75 e. 76 b 77 b. 78 b. 79 b 80 a. 82 b. e. 83 a. 85 b b. 86 a. e 92 b. c. d e 93 e. c. 97 e. a b. 101 d. e 102 a. a. 104 e. 105 d. e. 111. e. a. 112 c. 114 c. d. 115 d. 122 d. 123 a. 124 a. 125 e. 129 c. a. d. 138 b. a. 144 c. 145 a 153 d. 161 d. e. a. d. 164 b. 172 a. b. 173 e. 175 b. 188 e. 189 c. d. 196 a. 281 c. 211 c. 217 e. 221 c. 228 d 230 b. 231 d. 239 d. 244 e. 249 b. d. 256 a. b. 277 d. 281 b. 283 e. 287 d. 288 e. 292 e. 293 e. 294 c. 299 d. 309 a. b. 311 b 316 b 320 a. 323 d 326 b. 328 c. 356 b. 361 a. b. c. 366 a. b. c. 373 e. 385 e 386 e. d. 387 d. 399 e. 401 c. c. d. e. 404 b. 405 e. b. 406 c. 411 b. 412 d. d 413 e. 414 e. 431 e. 440 a. 449 e 457 c. 468 c. 488 c. d. 489 d. 498 a. 500 e. 508 b. 512 c. d. 2. 513 d. 514 c c. 516 e. 520 b. 525 a 531 b c. d. e. 532 a. 533 2. 534 c. d. c. 535 c. 537 b. 538 d. 541 e. 545 d. 546 b. 547 b. 548. 550 d. 556 d. e. 570 b. d. 571 e. b. 573 e. 581 d. e. 583 e. 585 b. 586 a. 587 b. 588 c. d. 589 e. 597 c. 598 a. b. c. d 601 c. 608 d 617 b 636 e. 675 b. 682 a. b. 713 d. 717 c. 719 d. b. 725 a. 728 c. 730 c. 733 d. e. 752 a. 758 e c. 761 b. d. 764 a. b. 817 e. 821 d. e. 822 e. 824 d. c. 825 e. 832 b. c. 837 b. 859 b. 870 c. 875 d. 894 b. 897 b. 936 e. 941 a b. a. 947 c 948 a. 951 b. c 953 a. 956 e 957 b. c. 958 a. 959 b. 966 b. 984 c. 992 c. 993 a. 999 d 1000 b c. 1014 e. 1030 d. 1034 e. 1041 d. 1045 b. 1049 d. 1051 c. 1058 e. 1062 a. 1063 a. 1066 d. 1089 e. 1107 c. 1110 e. 1128 b. 1133 e. 1135 a. 1153 c. 1158 b. 1190 c. 1212 c. 1220 a. 1223 a. 1225 a. b 1244 c. 1247 c. 1249 d. 1254 a. b. 1256 c. 1257 a d 1281 e. 1331 a
Emendatur 65 c. 101 d. 243 b. 280 e. a. b. 433 b. 556 c. 567 e. 568 a
Explicatur 92 c. d. 248 e. 279 c. e. 280 d. b. c. 300 b. 345 a. b. c. 353 a. b 433 a. b. d c. d. e. 434 d 594 b 631 2. 724 b. 721 a. c. d. 726 b. c. d. e. c. 729 b. 731 a. 741 e. 822 b. c. d. 824 c. d. 837 a. 840 d. 881 e. 894 b. c. 918 e. 939 d. e. 942 c. 1020 d. 1038 a. b. 1039 e. 1044 a. b. e 1046 a. 1049 a. e. a. 1988 d. b. 1117 b. 1119 d. e b. c. d. 1135 a. b. 1147 a. 1173 a. 1216 a. 1222 d. e. a. b c. d. e. 1223 a. c. e. 1249 c. 1262 e
Emendatur & explicatur 723 b. c
Virgilij vitæ auctor 628 a. 867 c
Virgilii Catalecta emendantur 1157 e
Vitalis emendatur 809 a. e
Vitæ Patrum 170 a
Vitruuius 15 d. 113 d. 114 c. 115 d. 116 c. 187 c. 202 d. e. a. 231 c. 255 e. 272 b. 273 b. e. 292 b 333 d. 348 d. 371 c. 378 e a. b. c. 379 a. b c. a. b 420 a b. d. e. 429 e. 446 b. b. 461 d. 463 b. 502 b. 504 a. b. e. 507 d. 508 b. 589 a. b. c. d 602 c. 632 b 636 a 637 e. c. 638 a. a. b. d. e. 639 b d. 641 d. e. 647 d a. 648 b. e. 650 b. 957 a. 672 d. e. 675 e. 677 d. 682 c. b. 690 d. 691 a. d. 738 a. 739 d. b. c. d. 740 d. 741 e. 744 a. d. 748 e. 753 c. 809 d. 812 b. d. 814 e. 815 a. 817 c. 819 a. 821 c. 860 a. 936 b. 946 e. 952 a. b. 1033 d. e 1034 a. b. c. a. b. c. 1079 d. 1096 a. 1100 c. 1101 a. 1116 e. 1140 c. 1155 d. 1157 e. 1158 a. b. 1213 d. 1214 a d. 1215 e. 1216 e a. d. 1217 b. c. c 1218 b. c. d. e. a b. 1225 b. 1228 b c. 1229 a. 1230 b. c. c. 1231 2. b. e c. 1232 b. d. b. d. e. 1233 e. 1244 b. 1245 b 1246 a. b 1247 c. a. 1248 c. 1253 a. 1256 a. 1260 b. 1264 c 1299 e. 1300 b
Emendatur 85 c. 202 c. 231 b. 232 c. 255 e. d. 273 b. 504 b. 669 c. d. 738 c. 739 e. 814 b. c. 818 e. a. 839 d. 952 b. 1006 e. 1030 b. 1100 c. 1152 d 1213 c. 1215 d. 1218 a. 1229 b. c. 1231 b. e. 1233 1258 d. e. b. 1176 a
Explicatur 814 a. 927 b. c. 1096 e. 1214 a. 1215 e. 1216 e. 1229 d 1230 e. 1231 a 1233 b c. d
Emendatur & explicatur 1123 c. e. 1217 b. c. 1233 d
Notatur 126 b 446 c
Vitruuii Rufi Architectonia vel Epaphroditi fragmenta 684 b.
Emendantur *ibid.* b. d. 686 d. e. a. b. c
Vlpianus I.C. 95 d. 1206 e. 1263 d
Vlpianus in Arabicis 485 a. d
Vulcatius 321 c
Vopiſcus 32 a. 35 a. 102 b. 123 d. 213 e. 229 e. 276 e. 278 c. 809. d 840 d. 1107 c. 1160 e. 1213 c
Emendatur 338 a
Explicatur 465 e
Vranius in Arabicis 485 a. 490 e. 492 a. 498 e. b. c. 500 c. 953 c. d. e.

X

Xenophon 471 a. 695 b. 730 c. 731 a. b. c. e. 834 a. c. d. 735 b. 766 e. 817 d. 821 e. 826 b 947 c. 948 c. 978 a. 1170 e. b 1198 a. 1317 b. 1321 c. 1322 b. 1323 b. 1326 d
Emendatur 966 a. b
Explicatur 603 b. c. 734 2. 826 a
Xenophon Lampſacenus 1279 b. e

Z

Zeno Veronenſis 361
Zenobius 200 d
Emendatur 1071 d
Zonaras 411 e
Zoroaſtris nomine Excerpta Geoponica 430 c
Zoſimus 8 d. 1071 d. 1079 d
Emendatur 1226 b
Zoſimus Panopolita 1097 c. 1098 a. d. e. 1099 b. 1103 d. 1129 e. 1146 e. d. 1147 b. c. 1149 d. 1152 d. 1153 a. d. 1156 b. b. 1157 b. a. 1160 a. 1162 b. b. e. 1163 c. 1164 d. b. 1225 c. 1323 c. d. e. 1324 e. 1329 b. c. 1331 d. 1332 e. d. e. 1333 e. 1334 b d.
Emendatur 1153 d
Explicatur 1152 e
Zygomala 375 c

Digitized by Google

INDEX RERVM ET VERBORVM.

A In I mutant Latini. 587. e.
A & λ ſæpe inuicē mutantur in Græcorum ſcriptura. 252.c
A in ι, & ι in α vertunt Cretes. 172.e
A & λ in Græcis codicibus plerunque mutantur. 498. d.888.d
A in ο Æoles mutabant.57.d. 327.e.414.a
A pendice cedri inter officia domus Auguſtæ. 378.c
Ab, à Græco ἀπὸ, ſed dimidiatum. 891.c
Aba mons, qui Ἄβος. 624. c. 625.a. ſiue Capores 628. c. in Caranitide præfectura maioris Armeniæ. 624.c
Abacus Delphica. 1047.b. non ſemper in Abaco paria vaſa ponebantur. ibid.
Abaſeni Arabiæ Seoi. 953.d. apud eos θυμίαμα inueoiebatur. ibid.
Abator petra. 439.a.b 44.b
Abdera coodi cœpta à Timeſio Clazomenio. 161.b
Abdera à Teijs & Clazomeniis condita. 160.b. vicina Tiodæ. ibid. Teiorum non Clazomeniorum colonia. 160 e. quo tempore colonia hæc condita. ibid. ab Abdera Diomedis ſorore condita. 160.c. vel ab Abdero Herculis delicio. ibid. ab Hercule condita, occiſo Diomede. 160.e
Abdera Diomedis ſoror Abderam condidit. 160.c
Abderus Herculis delicium, à Diomedis equis diſcerptus.160.c. aliis Diomedis famulus dicitur, ab Hercule interfectus.160.c. Ἑρμοῦ filius. 160.d
Abdir, quod & *Abaddir*, genus lapidis. 1150 d. Βαίτυλος lapis quem pro Ioue Saturnus deuorauit. ibid. Deus quoque ſic vocatur, Pater potens. ibid.
Abenne mons Barbaris, κυνηγετικὴ Græce, 287. b. Abiona eadem cum Abyle Africaoa. 287.b.
Abies firmiſſima in operibus quum recta ſtatuitur. 1034.d
Abies inter maiora maris virgulta.1145. a. cubitalem magnitudinem non excedit. ibid. αἰγίλος Theophraſto inferius naſcens & non longè à terra. ibid.c
Abietis pars inferior ſapinea dicta.504.a. item pars fluuiata.1034. a. Sapinus Plinio. 504.a. b. Abies vulgo Sapinus. 504.b
Abietis pars proxima terræ, quadruplici venarum curſu fluuiata. 1033.d
Abiga, chamæpitys. 279 d
Abila, vel Abya.305. c d.e. in ſeptentrionali latere. ib.e
Abila, vrbs quæ regioois inſtar fuit, & in regnum contributa ſub nomine Tetrarchiæ. 576. c. Abila vrbs Tetrarchia. 576.b D. Lucæ dicitur Ἀβιληνή. ibid. hæc eſt quæ vocata Λυσανίου. ibid.
Abila Pœnis mons altus. 287.d
Ἀβίλυξ & Ἀβιλύκη. ibid.
Ἄβιος, ἀβίωτος. 1111.e
Ἀβλαβία, Innocia, innocentia. 458.a
Ablaqueare pro Ablacuare. 516.c.d.i. lacus & foſſas facere. ibid. ἀποσκάπτειν. 516.a
Ablaqueata, διορυχθέντα. 516.e
Ablaqueatio refrigerat radices arborum.516.c.517.b.c. ea radices afflantur & nudantur. 517.a
Ablaqueationes arborum. 511. c.512 a.b & vitium. 512.a.b. 516 a.b. myrrhæ ſatiuæ.512.b. 316.c.
Ablaqueatio circumfoſſio. 316.a
Abnoba mons Plinio, Ἄβνοβα Ptolemæo. 186.a
Abœdus, pro Ἄβοδος. 241 b.452. d.475.e
Ἀβόλοι πῶλοι. 670.e
Ἀβόρας, flumen Meſopotamiæ, Ptolemæo Χαβώρας. 490.a
Aborigenes.13.d. pro conditoribus & originis auctoribus.284.d. πρωτόγονοι & ἀρχηγέται. ibid.
Abortiuus fluxus.716.d. Abortiui partus vel nixus. 716.e
Abortiuum inſidiæ. ibid.
Abos.622.c.624.b.e.a.c. pars & fragmentum Tauri montis. 621.630.b.c. mons Armeniæ maioris.622.a. mons.622.e. 630.a.d.e.a.b.c
Abrahami ſepulchrum, vel locus ſepulchri ſpelunca duplex vocatur. 1208. c.
Ἀβρεμον. 360.e
Ἀβρωμα, συκάμινα. 1325.e. item βάτα, vel mora. ibid.
Abrotoninum vnguentum. 466.d
Abry Gallicum pro Aprico. 990 e
Abſceſſus, ἀπόστημα, quid propriè. 427.d
Abſceſſus pro exceſſu. 427.e
Abſconſæ ſtellæ. 721.b
in Abſoluto remanere. 682.b
Abſolutum & ſolutum, idem. ibid.
Abuſque. 1183.e

Digitized by Google

Abydos, oppidum, Memnonis regiâ & Oſiridis templo inclytum. 475.a.b,c. quæ regia adhuc extabat Plinij ætate. 475. b. non autem Abydos regia Memnonis. ibid.
Abyla, vel Abyle Africana. 287.b.c
Ἀκη, Sica. 323.d
Acacia ex ſemine vel fructu ſpinæ Aegyptiæ exprimitur. 461.a.529.b,b. 530.c.d
Acacia genus ſpinæ Ægyptiæ. 533.a
Acacia & Thebaica ſpina, eadem ardor. 532,b.533 b. & Aegyptia. 533.& 534.a.539.e
Ἀκακία, δενδρώδης & θαμνοειδής. 539.e
Acacia, Caſia, vel caſſia, C in S mutato. 539.e. 540.a
Acacia quibuſdam, quæ propriè & abſolutè Dioſcoridi Αἰγυπτιακὴ ἄκανθα. 539. b. quæ erat candida. ibid. ex eius ſiliquij foliis & fructu ſuccus multiplicis vſus in medicina. 537.b. 539.b. bodie in totum ignotus. 539. c.d,540.e
Ἀκακία propriè ἐγχύλισμα ſpinæ Aegyptiæ 530.d.1025. c. eius vſu deperdito, ſuccus prunorum ſucceſſit. ibid. Acaciam Medici infimæ Græciæ interpretantur ſuccum prunorum. ibid.
Acacia, ſpina Aegyptia, propriè ἄκανθα dicta. 1308. c. fortè λευκὴ abſolutè dicta. ibid. λευκὴ ἄκανθα Diodoro. ibid. alias ξυλοκέρατος de ſiliqua dulci. ibid. κακία recentiorib. Græcis. ibid. de infimo latinitatis æuo *Caſia* pro *Cacia*. ibid. κακία pro ἀκακία. ibid.e
Acacia, arbor, quæ & Ægyptia ſpina. 530.d.e. ex ea 18. remedia petuntur. 531.a. ἀκακία, & arbor & ſuccum qui exprimitur. 531.a
Acaciæ arboris duo genera, nigrum & candidum. 531.c. 540.e. ex vtroque ſuccus exprimebatur. ibid. an Acacia ſpina eadem cum Aegyptia ſpina propriè dicta veteribus. 531.c. 540. e. in quo conueniunt. 531.c.d. 533. in quo non. 531.d.e.a.b,533.e. 534.a
Acacia arbor in Aegypto naſcens quæ gummim fundebat. 538.a. eius folia haud abſimilia filici. 519.a
Acacia, & arbor quæ Caſiam vulgarẽ fert ἀκάνθης Αἰγυπτίας, nomine comprehẽſæ. 1056.b
Ἄκαινα apud antiquos ἀκίνα, Acena. 685.a
Ἄκαινα, quid propriè. 684. c. pro pertica menſoria. ib. 684. d. eadem cum decempeda. ib.e
Ἀκαλυφῆ ἱερὰ, fana ſine tecto. 860 d
Ἀκάνθα, ſpina. 269.d.271.a
Ἄκανθα Aegyptia. 522.b.1056. b. tam ἀκακία, quam arbor quæ Caſiam vulgarem fert. 1056.b
Ἄκανθα Arabica. 522.e.b,c
Ἄκανθα Βαβυλωνία, non eadem cum Babylonica Theophraſti. 1290.c. ſpina Aegyptia etiam poſſe dici. 1291.a
Ἄκανθα λευκὴ. 522.a.b.c.d. e, à leucacantha diuerſa Dioſcoridi. 523.d. proficit à ſerpente morſis. 229. b. aduerſus venenata geſtabatur amuleti vice ibid. ἀχαμαιλέων dicitur. ibid. apud veteres de herba tantum. 526.a.c. malè de alba ſpina noſtra accepta. ibid. eius deſcriptio monſtrifica ab huius æui medicis. 526.b.527.a.b
Ἄκανθαι κναφικαὶ ſpinæ fulloniæ. 392.c
Ἄκανθα & ἄκανθος differunt. 525. ἄκανθα. ibid. quidam tamen confundunt. 525.b
Ἄκανθα tam de arbore quam de ſpina. 529. d. ἄκανθα ἐξίνη, herbæ, ἄκανθα Ἰνδικὴ, arbor. ibid.e
Ἀκάνθινα ξύλα, Spinea ligna. 1033. a.d. ἀκάνθινα. 363.e
Acanthinæ veſtes. 299. d. 537. Acanthina veſtimenta. 299. e.300.a.b.c. 537. b. ab acanthio ſpinæ vel cardui genere. 537.b
Ἀκάνθινον gummi. 1036.b
Acanthion, alba ſpina. 299. e.a. eius ἄκρον decidit, & ex lanugine fiunt veſtes. 299.b. c. e. 300.d.537.b
Acanthion, ἀκάνθιον. 543. c. ſpinæ vel cardui genus. 537.b. eius lanugo ſericum delicatiſſimum vincebat. ibid.
Ἀκανθὶς non eſt ſpinus, σπῖνος aut σπινίδιον, ſed cardoelus, ſeu carduelis. 445.b. non eſt etiam quem *Serinum* vocamus. ibid.
Ἄκανθος, quæ ante Ἀκανθίων πόλις. 559.c
Acanthos vrbs non longè à Memphi. 532. b. in latere Libyco, vt Memphis ib. quot ſtadiis à Memphi diſtãs. ib.c
Acanthos vrbs in Thracia. 532. d. cur dictæ Thebaicæ ſpinæ. 532 d
Acanthos Virgilio & Iſidoro, ἄκανθος Græcis vel ἄκανθα, vel ἄκανθα Aegyptia. 533.a.b
Ἄκανθος dicta ſpina Aegyptia. 532.b,c. Flores coronariis & medicis conferebat. 537.b. diuerſa ab acacia. ibid.
Ἄκανθος etiam herba Aegyptia ſpinoſa, quam & Arabicam dixere. 538 a
Ἄκανθος, acanthus. 271. a. Acanthi duo genera veteribus. 271.b
Ἄκανθος κατ' ἐξοχὴν abſolutè dicta Aegyptia nigra ſpina. 1038.a.1043 b. vnde Acanthinum gummi ex illa ſpina Aegyptia. 1043. b. fortaſſe pro ſpinoſo Loti genere vel paliuro accepit Virgilius. ib.b.
Ἄκανθος ὀξεῖα, Acanthus ſilueſtris, frutex eſt. ὀξυάκανθα arbor, vel θάμνος δενδρώδης. 271.c
Ἄκανθος ὀξεῖα, eſt ἀείφυλλος, & aquifolia. 271 c
ſub ἀκάνθων Aegyptij nomine cognita antiquis Græcis Caſia Aegyptia. 1308. b. multa in eius deſcriptione propria eius Caſiæ. ibid.
Ἄκανθος Græciæ alia, alia Aegypti. 606.e, ἄκανθος Αἰγυπτία & ἡ Αἰγύπτου. 607. a.b
Ἄκανθος ἄγριος, alterum genus, aculeatum. 535. a. ἀγρία ἄκανθος. 535.e
Acanthus Aegypti arbor, non vimen. 534.c. nec herba. 534. c. non odoratus, ſed στεφανωματικός. 534 d. eſt & Acanthus topiarius & vulgaris. 534.d. genus herbę topiariæ. 534.c. ſilueſtris Acanthus ſimilis ſcolymo. 154. d. diuerſæ herbæ Acanthus topiaria, & ἄκανθος vel ἄκανθα Αἰγυπτία. 534.e
Acanthi Aegyptię duo genera, nigrum & album. 539.c. adeò alta & craſſa arbor, vt trabes 24. vel 30. pedum ex ea fierent. 539 d
Acanthus ſemper frõdens Virgilio, eſt Aegyptia ſpina. 531. c. ἄκανθος etiam Theophraſto dicitur. 531. c. & ἄκανθα Αἰγυπτία, ſeu ἡ ἐν Αἰγύπτῳ. 531.c. 607. a.b
Acanthi figura. 537. Acanthus herbariorum eſt branca vrſina. 537.b
Acanthos frutex topiarius. 593. d.e.1293.a

Ἄκανθος & ἀκανθα quomodo differunt. 534. a. b. ſæpe confunduntur. 161. d
Acanthi topiariæ duo genera, vnum aculeatum, alterum lene ac ſine aculeis. 539. c
Acanthus topiaria eſt Branca vrſina. 514. c. 535. e. an & acanthus veterum? ibid.
Acanthus herba in operibus topiariis inſignis, Pæderos dicta. 565. b. c. 1128. d
Acanthus topiaria & vrbana, ſine ſpinis. 535. a. b. quæ ἄκανθος abſolutè dicitur. ibid. quod & melamphyllum & pæderota vocatum ſcribit Plinius. 535. b. ſine ſpinis & aculeis. ibid. læue hoc genus dicitur. ibid. Mollis acanthus. Virgil. 535. b. c. minimè ἀκανθώδης 535. e. Caulis acanthi. 535. d a
Ἄκανθος, limbus veſtium 300. b. 537. b
Ἀκανθώδης νῶτος. 1031. c
Ἀκανθῶν πόλις quæ poſtea Ἄκανθος. 559 e
Ἀκανθόφυλλον, Aquifolium 268 b
Ἀκανθυλλίς dicitur Carduelis. 445. c
Acarne, nomen piſcis, qui & ἀκάρναξ. 1129. a
Ἄκαρπος ἰξύγειος. 262. e
Ἀκανος lactuca quæ? 1291. c
Accaronitarum deus. 12 c
Accendium, vt Incendium. 130. d
Acceſſa pro Acceſſione. 288. a. 390. a pro Acceſſu. 293. b
Acceſſio febrium, ἐπισημασία. 734. e
Acceſſus maris. 436. e. Acceſſio Nili. ibid.
Accipiter ξιφίας cur dictus. 1317. d. dicitur & ξίφος. ibid.
ex Accipitre cucullum fieri quidam crediderunt. 239. a
Accipitres Ἐκπίπται, Paſſagers. 773 d. μονόζωοι, Niaes. ibid.
Accido, antiquis pro Accedo. 328. e
Accitus, vs. 1262. e
Ace, ſiue Ptolemais. 619. c
Acedaria pro Acetaria. 375. b
Acena, ἀκαινα, antiquis ἄκαινα, Acna Columellæ, recentioribus Acra. 683. a
Acena 10. pedum regiorum, 12. Italicorum. 684. c
Acer album σφένδαμνος, & γλῖνος. 306. c. a. e
Aceris duæ ſpecies, album & venis diſtinctum. 507. c. autores, ſi zygiam vel carpinum acceñſeas. ibid. Plinius perperam decem genera conſtituit. 506. 507. b. c
Acer Ponticum. 306. b. 508. d. Gallicum. 506. e. Gallicum album. 507. b. Rheticum ſiue Iſtricum. 507. b. Acer montanum, campeſtre & zygium 507. b
Acer in laminas præcipuè ſecabatur. 417. a. b. huius ligni colore teſtudo ſecta pingebatur. ibid.
Ἀκερσέκομος. 401. d. ἀκερσέκομα κιτάμυμα. 401. c d
Ἄκης & Ἄκις, mons, Aca, non Aga. 194. c
Aceſines amnis. 1017. c. d. a. d
Ἄκεσα, Sigeſta. 323. d
Aceſta, vrbs. 111. e. eadem cum Aceſta & Segeſta. ibid. 112. d. quam Aceſta. 711. d. 712. e
Aceſtæi. 111. e. ſtipendiarij. 112. e. 113. a. Ἀκεσταῖοι ὄχοι. 112. c
Aceſtes idem qui Aegeſtus. 111. a. 112 d e.
Ἀκεστής, ſartor. 869. a
Ἀκεστρία, ſartrix. 869. a
Acetabula, ὀξίδες & ὀξύβαφα 375. a
Acetabula candelabrorum, ſcyphi. 375. d
Acetarium vas, ὀξύβαφον. 1284. b
Acetaria ὀξύμελι. 1284. b. Eſcaria. 1326. e
Acetaria λάχανα, quæ cruda in aceto & ſale edebantur. 375. b. c. eſcaria τρώξιμα. ibid.
Acetaria, τρώξιμα. 375. c. 1272. d. non ſunt ψυχραὶ τράπεζαι Plutarchi. 1272. e. ſunt omnia olera cruda ex aceto ſumpta. ibid. e 1273. d. Acetaria & Eſcaria eadē quæ τρώξιμα & σιρὸς. 1272. e. d. 1273. b. Acetaria de coctis etiam quæ ex aceto edi ſolita. 1272. d
Acetum durū. 345. b. 346. b. præualidum. ibid. b. Fort vinaigre, τὸ δύνατον ὄξος & δριμύ. ibid. Forum. 345. e
Acetum ὄξος à Græcis κατ' ἐξοχὴν dictum. 368. c. in condimentis præcipuum locum olim obtinebat. ibid.
Acetum ſcyllinum, vel ſcylliticum. 374. d
Aceto in tabem ſoluuntur margaritæ. 1115. e
Achæi origine Phthiotæ. 142. d
Achæorum ſtatio, diſcedentium, non bellantium. 167. c. d. e
Achæorum & Achiuorum nomine Græcos ſemper intellexerunt Romani. 808. c
Achæmenes à quo Achæmenidæ dicti, non antiquior Perſeo. 1187. a. pater Cambyſis & Cyri anno antiquior illo qui Darij filius & Xerxis frater fuit. ib. Achemenes ad Perſem Perſei filium genus ſuum referebat ibid. a b. Stephano Aegei filius dicitur & Medeæ. ibid. b. c
Achæmenidæ, Ἀχαιμενίδαι. 1182. d. Achæmenides αἱ Ἀχαιμενίδες, Achæmeniæ, αἱ Περσίδες. ibid. Solino Achæmenides pro Ἀχαιμενίδαι. genitiuo Ἀχαιμενιδῶν pro Achemenidarum. ibid. Achæmenidæ vbi ſedes poſuerunt. ibid. c. 1183. a. Achemenidæ non populus Perſidis fuit, ſed familia, vel tribus apud Paſargardas. 1183. a. Ἀχαιμενίδαι patronymicum nomen ab Achæmene, Perſei nepote. ibid. vnde Ἀχαιμενίδαι, Περσεῖδαι, à Perſeo, ibid. a. c. Achæmenidæ tribus vnde reges Perſidis originem duxerunt. ibid à quo Achæmenidæ Ἀχαιμενίδαι natio Straboni, quæ interiora Perſidis colit. ibid. d. Ἀχαιμενία μοῖρα Stephano. ibid.
Achaia prouincia prima Peloponneſi in qua Sicyon. 142. b
Ἀχαΐα Græcia, quæ propriè Ἑλλάς, 808. e. & præcipua Peloponneſi prouincia. ibid.
Achaiam & Helladem quidam cenſebant eandem cum Phthia. 142. d. Achaia & Ἑλλὰς confunduntur. ibid.
Achaia tota nunquam Peloponneſus à Romanis dicta. 808 b. ſed ita dicta Peloponneſi regio cum Græcis. 808. b. d. Achaiæ præfectus. 808. c. Achaiæ Proconſul. ibid.
Ἀχαΐα vrbs in Aria, quæ Marginanæ vicina eſt. 984. e. Achais Plinio. ibid. a. Ἀχαΐα. ib. ab Achæo quodam condita. ibid. non ab Alexandro, nec ab Antiocho. ibid.
Ἀχαΐα Peloponneſi, nomen ἑλλάδος ſumpſit. 142. e. Ἑλλὰς antiquorum. ibid.
Ἀχαιαί, lanæ molles. 222. a. inde ἀχαΐνας ἐλάφους. 222. b
Ἀχαΐας ἄνθος, Anchuſam ſignificat 1149. a. b. in Græcia paſſim naſcebatur. ibid. dicitur & λυχαί. ibid. 1162. b
Ἀχαΐνης, ab Ἀχαιός. 236. c
ἀχαΐνας ἐλάφους. 221. d e. 222. a. c. d.

vnde dicti. 212. a. dicuntur cerui bimuli.224. a. Ἀχαιοὶ & ἴπλωες. pro eodam accepti. 142. b
Achaïs pro Achaia. 63.d
Ἀχέρβας, vir Didonis, qui Sicharbas, & Sichæus 323.d Ἀχέρβας, Sicharbas. ibid.
Achates puer delicium Arſinoes. 819 b
Achates Siciliæ fluuius. 113. a
Achates lapis. 130.c.d. 561.e. b. vbi primum repertus. 730.b.c
Achates Doris, cur dictus. 819. b. Achates pro magnete apud Auſonium. 819.b.c.d
Achates communiter rubentibus & albis venis diſtinguitur. 234. d. in quibuſdam nationibus, minime. ibid. Achates Cyprius, Thebæus in Aegypto Phrygius. 134. d. e.a.b. Indicus. 134. a. δενδρίτης, vel δενδρίς, δενδραχάτης. 134. a. λεοντοπέρας dictus præſtantiſſimus inter omnes & maxima potentia præditus. 135.a. b. c. qui leonis impetum frenare ac ſiſtere poterat. 1085. d. μάλιος. 257. d. Achates quomodo politur ac teritur in Carmania. 1049.d
Achates ruforum crinium globum repræſentat. 765.b
Achates ὑπομωμαίζοντες in admiratione ſunt. 134 d
Achates & tutelæ & gratiæ eſt geſtantibus. 131.a
Achates vnius coloris, inuictos reddebat athletas. 135. e. Achates quidam minij coloris. ibid.a
Achates inter nigras gemmas. 131. d. habet in medio circulos nigros albos. ibid. vnde ἀδελφίμος dictus. 131.d.e
in Achate columnæ fiebant. 560.a
Achaz regis ſolius ſolatij mentio in veteri teſtamento. 657. e. quando regnum inierit. ib. eius ſolarium res ſingularis. 658.b
ἀχειροποίητοι imagines. 816.c
Acheron fluuius. 888. a. idem poſtea Arcadius nominatus. 888 a.b
Acheron amnis Acheruſium promuntorium Acheruſius ſpecus, & Acheruſia peninſula in eodem loco. 888.c
Ἀχερουσία χερρόνησος. 888.a
Ἀχερουσίας ὄχθας iuxta Heracleam, vbi aconitum naſcitur. 887.b
Acheruſius ſpecus prope Heracleam. 884. b. vel ſpecus Acheruſia, vel Acheruſium ſpecus. 887. b. a. vbi aconitum gignitur. 884 b
Ἀχερουσιὰς ἄκρα. 887.a
Ἀχίλλειον, Achillis fanum vel tumulus. 870.e
Ἀχίλλειον, Achilleon, in libris Achillion. 869 a. à Mitylenæis primo conditum, mox ab Athenienſibus inſtauratum. ibid. in Sigeo, non in Rhœtæo littore ſitum. ibid. a. quidam hoc nomine ſepulchrum Achillis appellatum dicunt, non oppidum. ibid. b. Herodotus tamen Ἀχιλλείου πόλεως meminit illo littore vbi & Sigeum erat. ibid.
Ἀχίλλειος, ab Ἀχιλλεύς. 606.a
Ἀχίλλειος κριθή. 402.c
Achilleon oppidum nullum amplius Strabonis ætate, & Plinij. 870.b
Achilli pro Achillis. 772.d. 811.e
Achillis ædem aues quidem ingrediuntur, ſed nunquam ſuperuolitant. 215.c.d
Achillis ſtatua in Sigeo. 869.b. ore tantum expreſſa. 870.a
Achillis tumulus & Achilleon oppidum in Sigeo, non in Rhœtæo littore. 830.a
Achilis pro Machlis. 232.d
ἄχνη, ſpuma maris. 1301.e
ἀχράδι, i. pro ſylueſtri, ſeu pyraſtro ſimilis ὀξυάκανθος. 961. c. & alba ſpina. ib. ἀχρὰς ſpinis hiſpidatur. ibid.d
ἄχυ vocata Xylocaſia à barbaris indigenis. 132.d
aciarium, indurata ferri acies. 1084. d. vox veteribus incognita. ibid. Græcis στόμωμα. ibid. inde noſtrum *Acier*. ibid.
acidus ſapor ὀξύς. 1283 b
Acia. 1078.c. 1084. a. στόμωμα. 577.c
acies Plinio Græcis στόμωμα, poſterioribus Latinis aciarium. 1884.b
acies perpetua, de dentium acumine. 337.d e.338 a
Aciliſene Ἀκιλισηνή. 621. a. b. e. 623.a. 625. c 626.e. 617. b.d. a. b. præfectura Armeniæ maioris. 620.d
Acimanus, ὀξυχείρ. 1316. d. vel ὀξύχειρος. ibid.
Acipenſar non eſt ſtruthio. 1315. e. 1316. e. Acipenſer marinus tantum. 1315. c. 1310. b. ἔλοψ Græcè dictus quibuſdam 1315.e. ſimilitudo aliqua inter ἔλοπα & Acipenſerem. ibid. a. non ſecunda ſquama, ſed aduerſa natat. ibid.c. rarus inuentu. ibid. ſolis Imperatorum menſis dicatus. ibid. d. e. huic piſci præcipua auctoritas in conuiuio Cæſaris. ibid. d. à coronatis miniſtris cum tibicine intro ferri ſolitus. ibid. paruum cognitus vulgo, Plinij temporibus. ibid. 1316. a. quomodo Græcè vocaretur. 1316. a. b. c. alijs Galeus Rhodienſis, aliis Elops dictus. ibid. b. Acipenſer paruus, & porrectiore roſtro. ibid.d ἀκιπήσιος Acipenſer. ibid.a. minor Galeu. ibid. pro eo Galeus Alopecias acceptus. ibid. Acipenſer vnde dictus. ibid.d. Aquipenſer primo dictus, poſtea Aquipenſer & Acipenſer. ibid.
Acis fluuius Siciliæ, Aetna demittitur. 113 a
Acithus flumen in Sicilia. 113.b
Ἀκμὴ rerum. 719.c.720.b
Acna, ἀκόνα, & Acra, recentioribus. 683.a
Ἀκόλαστοι, mulieres. 670.c
Ἀκόνια, eadem quæ κολλύρια. 1335. c.e. ex hæmatite. oculorum oculis proficientia. ibid. d.
Ἀκόλος idem quod κολλύρα. ibid. exiguus nempe paruus. ibid. ἀκόνιον paſtillus compoſitus ex ebeno trito in mortario. ibid.
Acolythus qui ἀκόλουθος. 282. c
Acolythi pro Acoluthi. 40.b
Ἀκόναι oppidum prope Heracleam. 881.c. vicus Mariandynorum. ibid. Acone Heracleæ portus, vel non longè ab Heraclea. 881.d. ab eo quidam quaſlibet noxias herbas Aconita vocata potant. 881. d.e. a. ſed veriſimilius eſt aconita dici ab ἀκόνη. 881.a.e. 882.a.b.c. & cur. ibid.
Aconæ Heracleæ Ponticæ. 884.e. Aconææ cautes. ib. e. Ἀκοναῖοι ἔρμιαι, vbi Aconitum gignitur. ibid.d.e
Aconæ Ponticæ apud Heracleam. 883.e.884.e
Ἀκόναι & τὰ σκιάδια non poſſunt in eadem ſede morari. 883.b
Ἀκόνιτον αἴγειον. 1219.c
Ἀκόνιτος πίθος. 1229 d
Ἀκονιτί. 36.b
Ἀκόνιτον, vnde dictum. 882.c

Ἀκόνιτον Nicãdro generali appellatione quod in Aconis Põticis & Acheruſio ſpecu prope Heracleã gignitur. 884.b.a b.c.e. idẽ eſt cum aconito Theophraſti, quod à Thelyphono diuerſum eſt. 884. ab effectu illud Heracleoticum aconitum dictum eſt μυοκτόνον. 884.c.d.& παρδαλιαγχές, 884.d.e.a.b.& κάμμορον. 884.c.d

Aconitum vere in Aconæis cautibus reperitur. 884.d. 885.a.b. ἐν ὀρόγκοις Ἀκοναίοις. 884.e

Aconitum primum genus Dioſcoridis, idem cũ Thelyphono & ſcorpio Theophraſti. 883

Aconiti duo genera Dioſcoridi. 881.c. 882.a. quorum alterum in Italiæ mõtibus Veſtinis frequens. 881.d.ac Theophraſti aconitum in Creta & Zacyntho inſulis, ſed plurimum & præſtantiſſimum apud Heracleam Ponticam, ibid. Radices eius nigræ inſtar citrorum ſquillæ. 881.d.e. 882.e. inſtar cammari, ſiue καρίδος. 883.a. foliũ κυκλαμινώδες. 881.c. 882.c. & ideo plurimum apud Aconas Heracleoticas. 881.a

Aconiti non plura genera, ſed vnum, quod ab ἀκόναις propriè dictum. 885.d.e. pari effectu ad necãdas, feras cum thelyphono, tamen diuerſum folio, flore, radice, colore, & ſolo natali. ibid.

Aconitum & Thelyphonum ἱεροφανεῖς plantæ vetuſtiſſimis Græcis habitæ. 885.e

Aconitum vocatur Thelyphonum Theophraſti. 882.d.a

Aconitum Dioſcoridis κυνοκτόνον cur vocetur. 882.d.& παρδαλιαγχές. & θηροφόνον & μυοκτόνον, & κυνοκτόνον, & κάμμορον. 882.e.885.d

Aconitum lycoctonum ortum è ſpumis Cerberi. 883.c.d.884.b

Aconitum propriè dictum in quo differt à Thelyphono. 882.e.885.d & eius ſola radix nocet, ibid. 882.e

Aconitum Theophraſti τὸ πτερῶδη χρεία diligit. 884.c. & in Aconis plurimum & præſtantiſſimum. ibid.c. eius folia quæ & radix. ib. cautes amans nodas & loca ſaxoſa. 881.e.882.c.884.e.885.a.& aſpera. ibid. Aconitum Theophraſti παρδαλιαγχὲς dicitur. 885.d. eius folia quæ. ibid. ἀπλᾶ δυνάμεως. ibid. Aconitum Heracleoticum παρδαλιαγχὲς cur nominatũ. 885.e.& κυνοκτόνον dicatur. ibid. παρδαλιαγχὲς & λυκοκτόνον, vnum idemque genus eſt. ibid.a. eſt verum Aconitum. ibid.b. hodie *Luparia* vocatur. ibid.

Aconitum miſcetur carnibus, & pantheræ τὸ δηρίοιο κατεδοῦνται. 212.a. vel angina ex eo pereunt. ibid. vnde παρδαλιαγχὲς dictum. ibid. 213.a

Aconitum vbique naſcitur. 881.e.a.b. plurimum in Italia. 881.e.b.ibid.

Aconiti Theophraſti, ſiue alterius aconiti generis Dioſcoridis figura. 887

Aconiti & Thelyphoni figura apud herbarios neotericos. 886.a

de Aconio medicamento, ad cotem attrito quorundam nugæ. 1332.e. ἀκόνιον eo ſenſu collyrium quodlibet dici poſſet. ibid.

Ἀκόνη Græcis, cos. 1332.e. & mortariũ medicinale terendis collyriis idoneum. ibid. 1333.a.b. mortaria medicinalia Plinio, ἀκόνας ἰατρικάς. 1333 c. idem ἀκόνην, vbi mortarium deſignat, pro cote aquaria, qua gladij acutiantur, accipit. ib.c.d. aquariæ cotes acuẽdo ferro erant. ibid.d in his optimæ Naxiæ. ibid. aliæ fuere oleariæ. ibid. omnes attritu ferrum acuunt. ib. Galenus ἀκόνην & θυίαν iunxit. ib. e. à multis mortarium per ἀκόνην intelligitur ex cote factum. ibid. aut cos mortarij vice terendis collyriis apta. ib. ἀκόνη pro omni mortario Græcis. ib.a. non tamen etiam Latinis. ibid.

Ἀκόντια ſunt iacula, non haſtæ. 1017.d

Acontias ſeu iaculum idem ac κεγχρίνης Heſychio. 540.d

Ἀκοπα ἱμάτια. 949.e

Acorna. 523.d.e

Acorum eſt legitimus antiquorum Calamus aromaticus, non calamus officinarum. 1049 d

Ἄκρα, ἀκρόπολις. 826.b

Ἀκραῖος. 783.c.d.784.a.b

Ἄκραι κάμπτειν de promuntoriis. 782.a

Ἄκραι quid. 782.c.783.a.b.c.d.e

Acra Lepte Drepani ſinus prominentia. 1240.a. non Iodicum, ſed Arabicum ad Æthiopicum promuntorium. ibid.

Acragas, nobilis toreuta. 1047.c

Ἀκράγας, Agrigentum. 110.b. vrbs maritima & emporium. 112.a.b. ἀκραγαντίνων ἐμπόριον dicitur. ib. 112.a.b. alij emporium in ora ponunt Agrigentum oppidũ ἐν μεσογείοις. 112.b.d

Ἀκρασία. 218.e

Ἀκράτοις coloribus. 345.d

Ἀκρατα opponuntur τοῖς ὑδαρέσιν. 267.b

Acredula Ciceronis eadem cum vlula, quæ ὀλολυγὼν Arati. 1318.b. Acredula, luſcinia. ibid. Acredula ab acri & acuta voce, qualis mulierum eiulantium. ibid.

Acres herbæ, Fortes herbæ. 345.a

Ἄκριον & ἄκριος, pro ἄκρον & ἄκρος. 536.e

Ἀκρίδες δίκροαι. 218.c.37

Ἀκριδοφάγοι, pop. 557.e

Acrifolium, pro Aquifolium, 526.d

Acrifolium, pro Acuifolium. 829.c

Ἀκρίον, τὸ ἄκρον. 218.c.219.c. idẽ quod ἀκρεῖον. 219.a. Acreones. 219.a

ἄκρις, ares. 7.b

Acris & Acutus odor, aut ſapor, idem. 1282.b. vt δριμὺς Græcis, acutus & acris. ib.c

Acriſius pater Danaes, quæ Ἀκρισιώνη dicitur. 57. vnde Ἀκρισιωνιάδης. 57.a

Acroathon, Ἀκρόαθων, oppidum in ſummo mõtis Atho. 184.c

ἀκροβαφεῖς, ſummatim tinctũ. 234.e

Acroceraunij montes. 800.d

ἀκρονυκτοι ſtellæ idem ac ἀκρόνυχοι. 720.d

ἀκροστόλια. 219.a

Ἀκρόδρυα, Baccæ. 609.d. fructus ſilueſtres & minores, qui à pomis & nucibus

Digitized by Google

ſeparantur. 609. d. 610. a. ἀκρόδρυα, nuces omnis generis, & ij fructus qui lignum habẽt extrà. 609. e. 610. a. ἀκρόδρυα πάντα, κάρυα. 608. d. 609. a. e. ἀκρόδρυα, de omnibus arboreis frugibus. 610. a
Ἀκρόδρυα & ὀπώρα, vt nuces & poma. 608. d. 609. e
Acroma pro Acroama. 184. c
Ἀκρόαμα. 1000. d
Ἄκρον & quod extremum, & quod perfectum & τέλειον. 719. e. 720. b
Ἄκρον. 705. a. b. ἀκρότης. ibid.
Ἄκρα ſunt ἀρχὴ & τέλος. 720. b
Ἄκρα νυκτῶν. 719. b. d. 720. b. 721. a. ἄκρα νύξ. 719. b. c. 720. b. ἀκρόθι νυκτός. 719. c. e. a. d. 750. b. a. ἀκρονύκτιον. 719. b. a. 720. e. a. b. c. 720. d. b. ἀκρόνυκτον. 720. b
Ἄκροις. 218. e. 219. a
Ἀκρῶον. 219. a
Ἀκρόφυσις, ſummatim fermẽtatus. 234. e
Ἀκροπόλεις arces. 7. b
Ἀκρώρεια, meta. 681. e
Ἄκρως, ſummatim. 234. e
Ἀκρόσοφος ſummatim doctus. 234. e
Ἀκρόπολις. 572 c. d. e. in eo nomen nauis. 572. e. a. b. d. e. 573. b. c. d
Acrotadus inſula, apud Plin. pro quo Aradus vel Caccandras legendum. 118. b. c
Ἀκροθιγῶς, ſummatim tangere. 234. e
Ἀκρονυχεῖ oriri. 720. d. ἀκρονυχῶς. 720.
Ἀκρονυχία. 719. a. b. 720. c. d
Ἀκρόνυχος, ἀκρονυχία. 753. b. c. e
Ἀκρόνυχοι ſtella. 720. d. e. d. 721. a. Acronychæ. 721. b
Ἀκρόνυχοι ortus & occaſus ſiderum. 720. c. d
Ἀκρωτήρια. 782. a. ἐπίσημα. ibid.
Ἀκρωτήρια Græcorum. 296. a. *Pinnacella* vulgò, & *Gyrouettes*. ibid.
Acrus, pro Acris, antiquis. 604. d
apud Acta profireri cogebatur paterfactus apud Romanos, narum ſibi puerum cum nomine. 716. e. 717. a
Ἀκτεία pro ἀκτέα veteribus. 1323. e
Ἀκτὴ quid. 809. a. b. Acta Zone. 809. b
Ἀκτὴ vel ἀκτῆς κυφοξυλαία. 1098. e
Ἀκτὴ ἀχεία, & χαμαιάκτη, & E- bulunt, eadẽ planta. 1098. a
Ἀκτὴ λίμνη, vel λιμνὴ ἀκτή. 808. a. 809. a. b
Actia ceraſa. 958. d
Actuarij dicti ab actibus includendis, qui ceteris latiores. 680. a
Actuarins limes. 676. c. d. 677 678. vnde dictus. 677. e. 678. e. 679. a
Actuarij limites & linearij, ijdem. 678. c
Actuarij limites, minores Decumano & Cardine, latipedum 12. 677. a. b. 678. c. per eos via populo debebstur. 677. c. Actuarins dicebatur quintus quiſque à Decumano. 677. b. & qui primus poſt Decumanum, ſeu ſecnndns ab eo. ib. Actuarij quidam latiores quàm 12. pedum. 677. c. habebant enim viæ publicæ latitudinem. ibid.
Actuarij limites ab actu dicti. 678. a. Actuarius primus centuriã inclndebar. 679. b. ſecundus erar à Decumano vel cardine maximo. ibid. non primus agebatur, ſed ſecundus. 678. d. e. vnde dictus. ibid. e
Actuarij pali qui. 678. d. 630. b. ab actus longitudine 768. d
Actus Latinorũ, πλέθρον Græcorum. 684. d. Actus quadratus. 684. e
Actus lõgirndo 678. d. 679 e. Actus duo quadrari iugerum faciebãt. 678. d. Actus pro menſura. ibid. e. 679 a.
Actus apud IC. quid. 678. a. b. eius latitudo. ibid. & longitudo. ibid. Actus legitimo maior ex voluntate conſtituentium. 678. b. via duos Actus cõtinet. 678. b
Actus & via differunt. 677. e. 678. b. via Auctu latior 677. e. 678. a. h
Actus quadratus. 583. b. 689. b. c. duplicatus iugerum faciebar. 583
Actus noni. 676. d. Actus liminũ, ib. menſurarum. ib.
Acuifolium veteres Latini Aquifoliũ vocarunt. 268. c. 261. b. quod Italis hodie Acrifolium. ibid. nam corruptè Acrifolium dixere pro Acuifolium, deinde Agrifolium. ibid.
Acuifolium, ὀξυάκανθα, & πυράκανθα. 819. d. ſimilis pyro ſilueſtri. ibid. ἄπιος πυράκανθα. ibid.
Acuifolium Plinianũ diuerſum à cratægo Theophraſti. 961. d. e
Acuipes & Aquipes ὀξύπους. 1316. d
Acumen ſtertinium. 655. a
Acnipedium. 268. c. proquo vateres Aqnipedium dixere. ibid.
Acus crinalis vel comptoria differt à diſcriminali. 760. c. Acu annuli comarum in capite fixi continebsntur ne fluerent. 760. d. Acus laſciuior. 760. e
Acui crinalis & calamiſtrum, diuerſa. 761. b. Acus aurea diſtinguendis & continendis capillis. ib. aurea acu- ts. ibid. βελόνη. 761. c
Acus diſcriminalis. 759. e. 760. c
Acus qua compago annulatorum crinium fulcitur, καλαμίς. 761. a. Acus crinalis & diſcriminalis vſus ad torquendos capillos. 761. a
Acuſilaus περὶ γενεαλογιῶν ſcripſit. 846. d
Acutus angulus, minus Normali dicitur. 669 a
Acutus color, qui clarus. 344. e. λαμπρός, γλαυκός, διαυγής. ib. ὀξύ. 200. e. 344. e
Acutus & Acris odor, aut ſapor, idem. 1582. b. vt δριμύς Græcis acutus & acus. ib. c
Acutus ſonus, tranſlatitiè. 200. a. Acutũ propriè quod tactum pungit & ſtimulat. ibid. Acuta vox. ibid.
Acutum in colorib. 345. c
Acutum Cyprinum, pro clauo æreo. 1094. e
Acuti Cyprij, i. claui. 1078. a
Acuus, antiquum ab Acuo, ὀξύ. 268. c
Ἀκυλος, glans. 274. b. 275. d
Ad euerſionem frugum copioſæ. 285. d
Ad præſens, & in præſenti, idem. ibid.
Ad inſidias inciſa. 533. a
Ad lapidem durus, Ad lanam mollis, Ad ramentum tenuis, Ad morſus beſtiarum repugnans curatione, pro æquè ac lapis, lana. 1504. a
Ad ramenta tenues. 282. d
Ad Scaurum Grammaticus: ad Fabium Rhetor. Græca locutio. 89. b. 260. a

Ad ſmaragdum virere. 138. a. 233.c.239.d. Ad ſmaragdos pretio. 254.b
Ad ſterilitatem arida. 282.d
Ad ſuccinum color. 138.b.233. e.254.b
Adadus, vel Adodus, deus apud Syros. 350. d.e
Ἀδαμάντιον, σιδήριον. 1075.a
Ἀδαμαντὶς herba magica, vnde dicta. 1083.d.1092.c. eius efficacia. *ibid.*
Adamas, aut beryllus vbi quæratur. 861.c
Adamas primatum obtinet inter gemmas. 1730.c.1093. d.1124.c
Adamantes ſecundum locum in gemmis obtinebant. 239.a
Adamas maximi pretij non ſolum inter gemmas, ſed in rebus humanis. 194.d
Adamas nullus hoc tempore in tota Ægypto, Arabia & Æthiopia effoditur, aut eruitur. 1073.a
Adamantis fragmentis auro incluſis ſcalpi alias gemmas Plinius ait. 1101.b. hodie adamante in minutiſſimam puluerem contrito ceteras gemmas poliunt gemmarij. *ibid.*
Adamantis genera ſex Plinio. 1074.b 1094.b. Solino quatuor tantum. 1074.c.1094.b
Adamantis duo genera excellentiſſima in auri metallis reperiebantur. 1074.b.
Adamantes intra biennij ſpatium naſcuntur, creſcunt ac perficiuntur probatiſſimi adamantes. 1114.e
Adamantes *de Rupe veteri*, nulla arte politi, apud Indos in pretio. 1130. a. quos *Naifes* vocant. *ibid.* qui ſunt *Natiui.* *ibid.*
Adamantes ignobiles, *Diamans d'Alençon.* 1099.d
Adamas Anancites, ἀνανχίτης. 137.e.1085.d. cur ita dictus. 1085.d.e. eius vſus. 1091.a
Adamas nō eſt cognominat⁹ ἀνανχίτης, ſed galactites dictus ἀνανχίτης ἀδάμας. 1092.c
Adamas lapidum duriſſimus in minutiſſimum puluerem conteritur. *ibid.*
Adamas dictus etiam Hyoſciamo. *ibid.*d
ἀδάμας, Auri nodus. 1076.e. 1082.e
ἀδάμας in auro τὸ ἄνθος χρυσοῦ. 1076. e. puri auri granum. *ibid.*
ἀδάμας, ſeu ſpumæ auri flos. 1079.a.d.1081.e
ἀδάμας & χρυσοῦ ἄνθος, idem cum ſpuma vel ſcoria auri. 1082.a. 1084. a. male acceptus à Plinio pro gemma adamante. *ibid.*
ἀδάμας, quod cum reliqua auroſa glarea, vel marmore tundi ac comminui non poſſet. 1082.b
Adamas qui in auro reperitur, non eſt gemma, ſed auri flos, auro & argento mixtus, & cucumeris ſemini de colore ſimilis. 1094.c. χρυσοῦ ἀδάμαντα malè Plinius pro gemma accepit. *ibid.*d
Adamantes per χρυσίτιδας λίθους intelligit Diodorus. 285.b. & ἀσινεῖς dicit. 205. e. & πολυμόρφους βαφὰς. *ibid.* Non omni cryſtallo ad amuſſim ſimilis. 205. e. ſed præcipue Arabicus & Indicus. *ibid.* qui ſexangulis lateribus naſcuntur, vt cryſtallus. *ibid.* 1093.a. & colore tralucido non differũt. *ibid.* inuicti ſunt ignibus. 205.c
Adamas eximius ac præſtantiſſimus in cryſtallo, ſecũdus & illi proximus in auro naſci dicitur Solino. 1092. e. Plinius verò primum & eximium in auro reperiri tradit. *ibid.* Indicum autem quadam cryſtalli cognatione naſci. *ibid.* 1093. d.1092. e. vterque inter cautes naſcitur. *ibid.* cryſtallus non eſt matrix Adamantis. *ibid.* Adamas & cryſtallus diſcrepãt & natura & natalibus. *ibid.* Adamas in calidis regionibus & breui temporis ſpatio perficitur. *ibid.* in India quæ eſt Adamantum patria, cryſtallus non inuenitur. *ibid.*b
Adamas in quodam cryſtalli genere inuenitur. 1092.c
ἀδάμας, genus ferri. 1075. a. 1084.d.1099.e. κέκληται τὸ ἐν σιδήρῳ ἀδαμάντινον. 1084.d
ἀδάμας in ferro, acies indurata, τὸ στερρὸν τοῦ σιδήρου. 1081.a
ἀδωνὶς vel ἀδωνίς. 1265. a. vnde nomen proprium Ἀδωνὸς vel Ἀδωνις. *ibid.*
Ἀδάνου inſula, Adanu. 1240.b. e.1264.a.e.1265.a. pro quo male Sadanu apud Pliniũ. 1240.b
hæc Adatea. ὁ Ἀδάρκης. 1301.d. in libris tamen ἀδάρκη in fœminino. *ibid.* e. τὸ Ἀδάρκιον, καλαμόχνους. *ibid.* poſſet etiam dici καλαμόχνη. *ibid.* Græcis λιμνῆτις aut λιμνῆστις dicitur. *ibid.* Galeno λιμνήστρον & ἁλικαλαμῖτις. *ibid.* & aliis ἀδάρκη καλαμῖτις. ibid. a. Adarcam inter harundines recenſet Plinius. *ibid.* b. vbi & quomodo naſcatur. *ibid.* b.d. etiam καλαμῖτις dicitur. *ibid.* a
Adcliuis locus, ἐπιρρεπὴς ὁ τόπος, qui adclinatur. 233. d. προσκεκλιμένος. 233.e
Adcliue τὸ ἄναντες. 774.d
Adcorporari. προσφύεσθαι, συμφύεσθαι. 707.b
Adcumulatione radices cooperiuntur. 519.a
Ἀνδανὶς fluuius Carmaniæ. 1179.e
Ἀδδαίου ὄρος. 1265.b
Adderis vel Abderis pro Diris. 305.a
Addirdaga, piſcem magnificum ſignificat. 574.e.d
Adelphides palmulæ. 132.b
ἄδηροι hirci Ionibus dicti. 51.e
ᾅδης, & inferi, & dij inferi. 412.c
Adfligere & euehere, oppoſita. 1094.c
Adfligunt pro Adfringunt. 306.a
Adfringere προσκολλᾶν. *ibid.*
ἄδα vocata à barbaris caſia δαφνῖτις. 402.e
Adiabeni. 698. c.d. Ἀδιαβηνοὶ 699.c
Adiabas amnis. 698.c
Adiabene ad Tigrim. 627.b
Ἀδιαβηνὴ vocata Meſopotamia. 699.c
Ἀδιαβηνὴ χώρα. *ibid.*
Ἀδιαβηνὴ & Ἀδιαβηνοὶ, Adiabene & Adiabeni populi vnde dicti. 943.d.e
Adiabeni. 627.b
Ἀδιαβηνοὶ, etiam Σακκόποδες cur dicti. 943.c.944.a
Adianti genus φαινώδης, quod & πετρογονὶς propriè dictũ. 1293. b. à foliis lenticulæ ſimilibus. *ibid.* calulos in veſica frangit. *ibid.* c. vnde & Calcifraga Latinis & Saxifraga. *ibid.* inter ἥμερον φαινώδης & ἀδίαντον φαινώδης

quæ ſit differentia. *ibid.*d.e. non eſt topiarium frutex. *ibid.*e. ſed herbula ſine caule. *ibid.*c
Adianti duo genera Theophraſto. *ibid.* addit & tertium τριχομανὲς propriè appellatum. *ibid.* & quod ab vtroq. Adiãto diſcernitur. *ibid.*b.c. Dioſcorides vnicũ Adianton recenſet, & Trichomanes, quod illi eſt alterum Adianton. *ibid.*d. Adianton nigrum breuius candido.*ibid.*d. Trichomanes Plinio maius eſt Adianton, idemque cum Polytricho. *ibid.*e. Adiantum πολύτριχον cur vocatum. *ibid.* diuerſum ab eo Polytrichomanes. *ibid.* vtriuſque Adianti folia quæ. *ibid.* e. 1294.a. Adianti folia coriãdro ſimilia.*ibid.* vnde & quibuſdam κόρειον ἔνυδρον dictũ. *ibid.* male Plinius Adianton foliis filicis eſſe prodit. *ibid.* & Neophytus quoque.*ibid.* Adianton maius Polytrichon. *ibid.* Πολύθριξ idem cum Adianto Polytricho.*ibid.* Adiantum Trichomanes quidã cum Scolopendrio ſimile faciunt. *ibid.* Adianton Trichomanes πτερίδι ſimile. *ibid.* vnde & πτίλον & ἴπτιλεας. *ibid.* c. & pinnula & Filicula. *ibid.*
Adiectiua paragogica vim ſubſtantiuorum obtinent. 830.b
ἄδιψα φάρμακα. 174.e
ἄδιψος & ἄλιμος. antidotũ. 175.a
ἄδιψος vocata palma Ægyptia. 470.e.a.b. & aliæ quæuis. 472.e
Adipſus, palmæ genus Ægyptiæ, quæ guſtata ſitim ſedat. 174.a.175.a
Aditus, εἴσοδοι. 916.a
Admeti currus. 900.e
Admonere flagello. 29.e. Admonere otium palati. *ibid.* Admoneri dolore. *ibid.*
Adnatati piſce, & conchylio. 75.b
Adodus, vel Adadus, Deus apud Syros. 350.d.e
Adoleſcentia matura & adulta. 720.a
Adonis γίγγρας apud Phœnices dictus, quem lugebãt. 124.c
Adonis Veneri πάρεδρος. 281.e. inter Deos Syros. *ibid.*
Adoptatum cognomen. 54.d
Adorantium conuerſio à ſiniſtra ad dextram. 936.a. in dextrum latus circumagebant corpus. *ibid.*b.
Adoratus eſt, pro Adorauit. 53.a
Adotis potio. 328.e. eſt Cyceon. *ibid.*
Adpectorare, προςστηθίζειν. 317.b. 707.b
Adpetibile, quod adpetitur. 875.e
Adpoſita fluminibus oppida, non oppoſita. 881.a
Adraela arbor. 960.d
Adrachneo pro arbore, Andrachnen pro herba quidã ſcribendum docent, ſed fruſtra. 960.d
Ἀδραμυττηνῶν χώρα. 489.e
Ἀδράμυττα, nomen vrbis vel loci. 489.d. loci nomen in Arabia Felice. 490.b. vbi tus gignitur. *ibid.*
Adriani erga Pancraten poetam munificentia. 976.a
ἀδρόβωλον mercatoribus dictũ Bdellium in offas conuolutum. 1334.c
ἀδρόβωλον, Hadroboliõ Bdellij genus. 1151.a
ἀδρόσφαιρον folium, ex quo maior pilula fiebat 1070.d.e
Adſpergo de liquidiore ſtercore. 839.b
Adſuetæ frondes, ξηροθεῖσαι. 591.a
Adſtituer, pro *ſtatuer ad.* 20.c. 440.a
Adtego vel Attego, προςκαλύπτω. 876.b
Aduentus. 3.a
Aduerſo pro Aduerſum. 344.c
Aduerſare, Aduerſis premere. 1094.c. cui contrarium Proſperare. *ibid.*
Aduerſum pro Exaduerſo. 1238.e
Aduolui genua. 440.a
Adulari ciuem ὀρχηστικῶς. 94.a
Adulatio ad impatientiam libidinis ſpectat. 152.a
Adulitæ. 798.b
Adulta adoleſcentia. 720.a
Adulta nox. 719.a.c.d.720 b
Adultum ver, adulta æſtas, adultus autumnus, adulta hiems. 719.d.a
Adultum pro Extremo & vltimo. 719.e
Adulter ſapor. 348.b
Aduri aliud quàm Exuri. 327.e
Aduſque. 1183.e
Aduſta, πυρίκαυτα. 480.b
ἀδωνιασμός, quid. 839.c
Ἄδυτον, τὸ ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ. 1212.b
Adyta ſæpe ſubterranea. *ibid.*
Æa, Αἶα prius dicta, deinde Dioſcurias, poſtremo Sebaſtopolis. 193.c. Eas Plinius diuerſas facit. *ibid.*
Æantion, Αἰάντιον, in Rhœteo littore. 869.b.870.d
Æchidna, pro quo Achidana. 1181.e.1182 a
Ædepſos, Eubœæ oppidum. 177.c.d
Ædicilium, vt Domicilium. 950.d.e
Ædificia μουσεῖα. 1006.d
Ædilis pro Æditno, νεωκόρος. 1087.a
Æditnus. 47.a
Ædium omnium ſacrarum forma, vt faſtigium haberent. 1313.a
Æetes & Atæus filij Solis. 858.c
Ægæ, Ægiæ, vel Ægeæ. 156 a
Ægeates. 156.b
Ægæus ſinus. 168.c.d. vnde dictus. *ibid.* Ægæum pelagus. 198.e
Ægæon idem cum Briareo. 178.b.c. Ægæon gigas in Phrygia mortuus. 178.c. ei rem diuinã faciebant Chalcidenſes. 1171.a. ab eo Caryſtus Ægea dicta eſt. 178.d
Αἰγαίων & Αἴγων. idem, & vtrũque pro mari Ægeo ponitur. 178.d
Ægeo mari nomen inditum ab Ægæa Caryſtia. 178.d.e
Ægæoni rem diuinam faciebant Chalcidenſes. 171.a
Ægan, Αἰγαίω, Αἰγάων, & Αἰγαί. 825.c
Ægeſta Hippotæ filia, mater Ægeſti, quem Aceſten vocat Virgilius. 111.a
Ægeſta, vrbs. 111.e. Ægeſtani. *ibid.*
Ægeſta eadem cum Aceſta & Segeſta. 111.a. 112.e. vrbs maritima & emporium. 112.a. Αἰγεσταίων ἐμπόριον. *ibid.* ante Æneæ aduẽtum in Siciliam condita. 112.d
Ægeſtani Latinę conditionis. 112.e
Ægeſtus Troianus Ægeſtæ conditor. 111.b.c. 112.e. alius dux Ægeſtæorum Theſprotiæ populorum. 111.b. Ægeſtus Numitoris filius. *ibid.* Ægeſtus deũm Penatium Pontifex Lauinij. 111.c

Ægeſtus idem cum Aceſte. 120. d. e
Ægeus pater Achæmenis ex Medea. 1183 b c
Ægeum mare. 140.c.d. 802. e. 804.a. Aſiæ citerioris terminus ab Occidente. 802.a. 803. a. 805.c. ab Oriente.
Ægia. Αἰγία. 155.b
Ægialos primum vocabatur Sicyon, ab Ægialeo rege. 142.c. Αἰγιαλεῖς τῶν Ἀχαιῶν. ibid.
Ægilium, Igilium, Capraria. 95.e.d. alia inſula à Capraria. 95. e. duas eodem nomine agnoſcere videtur Plinius. ibid. ſed vna tantum eſt 96.a. Ægilium, vel Ægylium. ibid.
Ægilops genus quercus. 331. e. ſola fert φαγοῦς. ibid. 332.b.c. 333. c.c
Ægilops ex glandiferatum genere φαγοῖς vel σφαλός. 330.a
Ægilopis è ramis & è cortice arentes panni dependentes. 332.a.d
in Ægilope tantum prouenit βρύον quercinum. 1028 b
Ægion, Αἴγιον, ad verbum, Caprarium. 96 a
Ægipanes quomodo pingerentur. 413. e. idem Pan & Ægipan. 413.a. diuerſi à Satyris Ægipanes. ibid. Panes & Ægipanes, iidem. 413.b. Ægipanum crura ἀπίξυλα & arida, & capratum ſimilia. 413. b. alij diſtingunt Panem ab Ægipane. 413.d. 414.c
Ægipanem vocari Siluanum dicunt. 413.d
Ægophthalmos gemma. 706.a
Ægre & Ægri, antiquis idem. 31.a
Ægylodes ſinus Peloponneſi. 140.b
Ægyptia faba ab Alexandrina diuerſa. 981. b. Ægyptia palma à Thebaica. ibid. licet Thebæ & Alexandria eſſent Ægypti. ibid.
in ægyptiæ fabæ radice nulli bulbi ſunt. 970. c. eſt harundinum radicibus ſimilis. ibid. eius ſatio. ibid.
vide Faba ægyptia.
ægyptia palma. 1320.a. inter palmas principalis cur dicatur. ibid. a. b.c. ægyptias palmulas à Caryotis ſeparauit Galenus. ibid. c. quum & Thebaicæ ægyptiæ ſint, & Cariotæ quoque. ibid.
ægyptia palma veteribus dicta, quæ poſtea δάκτυλος. 1322. d.
ægyptiæ palmulæ ſicciores. ibid. e. ξηροὶ ἢ συσσίτοι. 1320.a
ægyptia palma à Thebaica diſtinguitur. 32.d
ægyptia Perſea à Perſis ex æthiopia tranſlata. 949.b
Ægyptia ſpina à Thebaica diſtinguitur. 532. d. ſed plures confundunt. ibid. e.a. huic ſimiliſſima Cyrenenſium. 1036.a. & nigra eſt. ibid. Candida alia. ibid.
Ægyptiarum Thebarum pars Μεμνόνεια dicta. 875.d
Ægyptij & Mauri hodie Saraceni. 484.b.c
Ægyptij intercalationem ſemper ſunt abominati. 555.c
Ægyptiorum annus. 552. e. annus antiquiſſimus menſtruus, vel bimeſtris. 17.d. eorum in conditoris mortuorum. 1057. c.a. 1208.c.d.
Ægyptia [illegible]. 1058.b.c
Ægyptiis quales prophetæ, tales Aſſyriis Chaldæi qui & Aſtrologi. 647.b
Ægyptiis frequentata traditur χειμάζη. 1097.b
Ægyptium littus. 655.b
Ægyptium mare. 287.a
Ægyptus pars Imperij Romani. 1186.e
Ægyptus multas peculiares arbores habuit, quas Græci ex ſuarum ſimilitudine denominarunt. 606.e. Ægyptia morus, ficus, acanthus. ibid.
Ægypti χυτροπυγαία. 1074.c
Ægyptus & Danaus Beli & Anchinoes filij. 1227.c
Ægyptus Beli filius Arabiæ rex. 570.a
αἰνοθαλῆ. 514 c
αἰθίοψ ουρος μήγκωνι. 977.e. 978.a.
αἰθίοψ ουρος, quid. 978.a.b
αἰθίοπος. 590.c
αἰδζωφ, vel αἰνζωφ. 334.e
Ælana, Αἴλανα, & Elana. 481.d. Αἰλανιτ. ibid. Elaniticus ſinus. 481.a. 486.a
Æmus mons, à quo Αἱμιμόντιον vocabulum mere Romanum. 1331. d. Græci recentiores ab Αἱμιμόντω quodam nominatam prouinciam falsò tradunt. ibid.
Ænaria ab Homero Inarime dicta, iuxta Plinium & Solinũ. 96.d.e. diſtinguitur à Pithecuſa. 96 e. 97.a
Ænaria non ab Æneæ ſtatione dicta. 97.c. nã Æneraria dicenda eſſet, aut potius Αἰνεία. 97.c
Ænariam, ſeu potius Enariam quidam Pithecuſam eſſe cenſent. 97.a
Æneades, Αἰνειάδες, vrbs ab Ænea condita. 161.d.e.a.d. Αἴνεια dicta. 161.a.d
Æneatæ, Αἰνεᾶται, non ab Æno, ſed ab vrbe Αἴνεια. 161. e. Liuius ita vocat incolas vrbis ab Ænea conſtructæ. 161.e
Æneas & Pater indiges & Pater Deus indiges nominatus poſt mortem. 71.a
Æneas variis in locis dum nauigaret, Veneris matris ſimulachra dedicauit. 70.e
Æneæ fulloniæ, vel Enæ, ea ſpinis conteatæ, 392.a Æneæ vel Enæ perperam pro Ineæ, vel Iniæ. 392.b.c
Ænigmata dicũtur ſirpi ab implicatione. 587.b.d. pro quo perperam Serupi. 587.b
Æoigmata duo Virgiliana expoſita. 12ar.
Ænobarbus Domitiorum cognomen ab æneicoloris barba. 1161.a
Ænos, vel Ænus, vrbs. 161.d.e. non condita ab Ænea. 161.e. d. c. longè antè condita, vt quæ auxilia ad Troiam miſerit. 161.c.b. vbi ſita. 161.b. Polydori tumulum in propinquo habuit. 161.d.b. à ſocio Vlyſſis dicta. 161.b
Ænus ad extrema vſque tempora Græciæ permanſit. 162. a. Ænos iuxta Hebsum. 162.e
Æoles Aborigines Romanorũ. 650.e. ſeu Latinorum. 892.c. eorum ſolemnes apocopæ. ibid.
Æoles traiectionibus gaudent. 46.b.c. & etiam addebant, vt Siculi. ibid.
Æoles literam caninam ρ᾽ multum amant. 709.a
Æoli domus dicta Strongyle. 1361.b
Æoliæ inſulæ. 136.a.b
Æquatæ ſpirant auræ. 597.c. Æquatis velis procedere. ibid. Æquatis pedibus tranſmittere. 367.c. 568.a. Æquipedes. 568.e
Æquè quàm. Pariter quàm. 1171.a
Æqui Faliſci. 60.c. 61.b
Æquilibre. Æquilibrium. 15.a. c.d.e
Æquinoctiales horæ. 641.c.d.a. b.c
Æquinoctiales duo meſes. 639.b
Æquinoctialis pro Horizonte. 678.e

Æquinoctialis circulus. 665. b. quot ſtadiorum. 664.c.d. & parrium. 664.c
Æquinoctialis lioea diſcriminare debet ventos Septentrionales à Meridianis. 1250.a
Æquinoctialis Goomoois vmbræ. 641.d.c
Æquinoctium. 737.
Æquinoctium autumoi. 735.c
Æqoinoctia & Solſtitia quo tempore committantur. 748. a.b. ea oſtẽdebat Anaaimandri gnomoo. 631.a.b.e
Æquiooctiorum & ſolſtitiorũ puocta quando committerentur, oſtendebant Heliotropia. 635.a.b.c
Æquinoctiorum iuueſtigatio. 645. c. ratio impedita & ardua. 736.e.737.a.b
Æqoiooctiorum duotom hieroglyphicum Cynocephalus. 643.c
Æquitas aut iuſtitia com libra & coroucopiæ pro Virgine Àſtrea pleriſq. habita. 1236.c
ea Æquo degere. 1197.c. viu cre. *ibid*.c.d. ἰξ ἴσου. 1198.a. ἴσῳ ζυγῷ. *ibid*.
Æra, quid. 685.d.e.a.b.c. Era pro Æra. 686.c
Acralcs auræ, pro aere. 1335.a
Ærarij miſſus quare dicti. 900.c
Ærarij præfectus apud quem libcrorum ἀπογραφὴ Romæ ficbat. 717.a
Ærei claui. 1078.a
Ærei panes. 1078.a.c.e.a
Aerinus color. 567.a. idem cum cælino. 202.c. Aerinæ oucs. *ibid*.
Aëris viriditas cærulea. 567.b.d
Aërius color, liquidus in tranſlucido. *ibid*. pro cælino ac cæruleo. *ibid*. Aërius veteri ſcribendi more tam de aerio quàm de æreo poteſt intelligi. *ibid*.
ἀειζὸν χρῶμα. 567.a. ἀεροειδὲς ἰάσπις. 202.c.567.a. ἀειζῶσα. 1130.d. ἀεροειδής. 567.a
ἀειζὸν, vergens in aerium colorem. 1095.e
Æro, ſporta vel fiſcioa. 817.a. à Græco αἴρειν. 817.a.818.b.c. Æro Græcè αἰξ. 817.a
ἀεροειδὴς, cæruleæ. 345.c
ἀερίζουσα Iaſpis. 1130.c.d
ἀερόμελι. 1022 e. Manna dicta. 1020.b. mel aërium apud Ariſtotelem uon eſt ἀερόμελι recentiorum Græcorum. *ibid*.c
Ærugo. 26.b.c
æs leuius & lucidius ferro. 838 c. ex eo organa Chirurgica aptiora quàm ferrea.
æs dum excoquitur, ſpumam ciicit. 1080.d. florem alij dixere. *ibid*.
æs barrutile. 1077.d
æs caldariom. 1077 c
æs captum, ſeu captiuum, prædaticium. 48 d
æs Cyprium fundeodo vitro admiſceri ſolitum tradit Plinius. 1099.e
æs ductile. 1077.d.e. malleis obſequitur. 1078.a. primum funditur, deinde ducitur. 1077. b.e
æs felle tinctum, χολόβαφον vel χολοβαφινον. 1077.d.e
æs flaum. 681.e.741.e
æs fuſum in panibos. 1078 a. fragile malleis. 1078.a
æs regulare, ἐλατόν. 1077.b.d
æris ferruminatio. 1078 a
æris flos, eſt veluti ſpuma. 1079. e. χαλκοῦ ἄνθος. 1076.c. quomodo fit, qoo pacto adulteratur. 1077.c. cur ab antiqois vocatur ἕλκον ψῆγμα, vel potius ψῆγμα, refrigeratio. 1078.c
æris ſquama & flos quomodo diſtinguuntur. 1078.b
æris maſſæ, ſiue panes, ἐγχαί. 1077.b
æris panes iu clauos ferruminati. *ibid*.
æris metalla. 717.b
æris alia ſpuma, vel flos, alia ſcoria. 1082.a
æris ſquama quomodo fiat. 1077.a. λεπίς. 1078.e. clauariadici poteſt. 1077.a
ære abuodabat Hiſpania. 259. e.a.
Æſculapius, Ἀσκληπιός. 337.c
in Æſculapij ſacello cubabant ægroti. 140.a
Æſculus, vnum ex quatuor glãdiferarum generibus. 507.c. c. alia à fago. 507.c. malè Grammatici confundunt. Æſculus eſt quæ Græcis αἰγίλωψ. 507.e. αἰγίλωψ, inſerto ε, αἰγείλωψ, vnde Æſeilos & Æſcilus, poſtea Æſculus. 508.a. Æſculus maxima. 508. a.b. Æſculus ædificiis vtilis. 508.b
Æſchylus Tragœdiam à Theſpide inuentam ex humili in ſublime eueait. 1045.b. maieſtatem & pondus veterum ſententiarum potiùs conſectatur quàm elegantiam. *ibid*.
æſtas primo menſe, nouo: ſecundo adulta; tertio præceps. 719.d
æſtatis ioitium apud Atticos. 314.d
in æſtimatu eſſe. 1007 a
æſtiua leuitas. 450.e
æſtiuè viaticatus. 450 e
æſtiuj temporis initium 8 Kal. Iulius. 314.d
æſtiuum pro æſtate. 891.b.1258.c
æſtiuum aurum. 450.e
æſtuaria. 292.a.b. ἀναχύσεις θαλάττης. 292.b
æſtus pro calore. 193.e
æſtus, πλημμυρίς. 193.b.d. plenitudo. 193.b
ætas matura 356.b.d. io ſenibos. 356.d
ætatis legitimæ ſpatium quot annis determinatum. 1119.a
ætas perfecta. 710.a. ætatum plures differentiæ. *ibid*. ætas virilis matura. *ibid*.
Æthale & Ilua, diuerſæ inſulæ Ptolemæo. 485. b. quæ ſunt eædem. 136.b
Æthiopes dicuntur Garamantes, Troglodite, Pſylli, Νυβαῖοι, Nigricæ. 384.b
Æthiopes Barbari, à quibus Barbaria regio dicta. 798. e. 799.a.b
Æthiopes Κνημῖται dicti, & Æthiopia Κνημιαία. 570.e
Æthiopes ἄδυνατοι & ἑῷοι. 1141.e
Æthiopes Heſperij. 1242.d. & Occidẽtales. *ibid*.c. Atlantes. *ibid*. Orientales. *ibid*.
Æthiopes maritimi cur quaternos ocolos habere dicti. 385.d
Æthiopom crines naturaliter criſpi, non arte facti. 764.c
Æthiopia extra Imperiom Romanum. 1186.e
Æthiopia dracones generat. 387.b
Æthiopia Ægypto à tergo prætenta. 415.a
Æthiopia Atlantia. 1242.d
Æthiopia Heſperia. 1243.c 1244. e. vltra eam Hiſpani & Phœnices mercatores non veliſicabant. 1143.c
Æthiopia Orientalis ſeu Eoa. 1244.e
Æthiopia Troglodytica. 1167 e
Æthiopiæ populi Memnonei dicti. 873.c
Æthiopiæ regis καταπιναυρίων, & ἐξαπιναυρίων. 1240.d
Æthiopiæ niuibus regelatis intumeſcit Nilus. 116 d
Æthiopicæ ebeno primas dat Dioſcorides, & Indicæ præ-

fert. 387.b
Æthiopicus Magnes. 1103.e
Æthiopicus Oceanus. 287.c.a
Æthiopis, pœma Arctini. 854.c.a.
Aetites καλλίμαργον. 714.c. ὠκυτόκιον. 251.a.714.c.a.c.d. καπνὸν τῶν ἐμβρύων. ibid.
Aetites quibuſdam dicitur Gãgites. 251.c b.d.e
Aetites lapis, χρυσόλιθος dicitur. 1103.d. à colore aquilæ candicante cauda. 712.d.e.713.a diuerſus ab hoc alius Aetites lapis qui in aquilarum nidis reperitur, vnde & nomen habuit. 713.a.717.c. cur earum nidis admotus. 251.a.c. Aetitis gemma quæ aquilæ colorem refert. ibid.
Aetites in fluminibus reperitur candidus & rotundus. 251 d. ſubrutilus & candidus. 251.e
Aetites nihil de igne deperdit. 251.c
Aetites prægnans alio intus lapide. 713 e
Aetitis patriæ & genera. 714.a. Aetites Africanus, Arabicus, Cyprius. ibid. Taphiuſius. ibid. pro quo perperam Tapiuſius. 714 b
Ætnę vertex exundat incendiis: apricus eſt, & tamen perpetuas niues ſeruat. 106.b
Ætoli ex genitiuo caſu ſuum nominandi faciebant. 64.d
αἴπωμα faſtigium. 1213.c. τείχωμα τετράγωνος. ibid.b
Afflatus marium. 25 c.d. ventorum. 55 e
Affricare, προστρίβειν. 308.c
Affligo, deprimo & opprimo. 306.e.a. ad alia tranſlatum. ibid.
Africa, tertia pars orbis. 319.d. 320.a. Libya dicta Solino 319.d. 320.a. & Græcis etiam Λιβύη. 319.d
Africa Solino pro tertia orbis parte, & pro illius partis particula. 323.c
Africæ nulla pars nota Homeri tempore. 952 b
Africa propior Italiæ quàm Mediæ. 957.d
Africa generaliori nomine ſex prouincias habebat, quarum Africa propriè dicta, procõſularis erat. 806.e.807.a
Africa prouincia particularis. 319.e
Africa ſola proconſularis. 806.e.807.a. annonæ præfectum ſolem habuit. 806.e
Africa propriè vocata, quibuſdam eodem cum Zeugitana regione. 318.d.e. Africa minor, eadem cum Africa propriè dicta. 318.b.c. eius prominentiæ. 318.b.319.a. eius tria promontoria. 318 c
Africæ & Numidiæ longitudo. 319.b. ſub Africa Ptolemæus Numidiam & vtramque Syrtiæm cum Tripolitana comprehendit. 319.c
Africæ præfectus prætorio. 806.e
Africæ proconſul. ibid.
Africæ vicarius. 806.d. ei ſubiectæ quinque prouinciæ. ibid.
Africanæ gallinæ in capite tuber ſiue gibbum rutilum habebant. 871.e. vnde Gibberæ dictę. 872.d. eædem cum Meleagridibus. 871.e. ex Numidia adportabantur. ibid.e. ſunt quas Guinea vocamus. ibid. earum viroſus ſapor proprius. ibid. non magis paluſtres quàm noſtræ Indicæ. 872.a
Africus ventus Græcè Λίψ. 1247.c. 1264.b. meridianus ventus. 1252.e.d. Septentrionalib. accenſendus. 1250.a. non merus meridianus, ſed inclinat ad occaſum hibernum. 1260.a. non magis occiduus quam meridianus. 1245.b. aduerſus Vulturnum flat. ibid.a.b. 1247.c. aduerſus Aquilonem. 1244.e.e. reſpondet Aquiloni. 1245.c. ab occaſu brumali flat. 1248.c. ab æquinoctiali occaſu tenet vſque ad hibernum occaſum. 1253.b.a. Africus & Aquilo contrarij flant. 1247.b
ἄγαλμα non pro ſimulachro, ſed pro ornamento. 592.d.e
Agalugin Auicennæ eſt Agallochum. 1055.a. eſt Græcorum ἀλόη vel ξυλαλόη. ibid.
ἀγάλλοχον, ἀλόη. 1054.c. vice thymiomatum adoletur. ibid.
Agallochum, idem cum Aloë aromatica. Arbor paradiſi videtur vulgo appellata ab excellenti odore. ibid.
Agallochum pro citro arbore Atlantica. 1056 e. vnde fiebãt menſæ citreæ. ibid.
Agallochi lignum, quod eſt aloe, veteribus pro diapaſmate. 1058.b
Agamemnon cur rex regum dictus. 1022.e
Aganippe fons. 145 c
Agaſyllis, arbor Hammoniaci. 351.e.352.b
Agathias Smyrnæus dicitur Μυριναῖος vel Μυρριναῖος. 865.b. & Μυρριναῖος Λ σαιος. 865.c
Agathodæmones, ἀγαθοὶ δαίμονες, innoxia Numina 387.d. Latini Genios vocant. 387.e
Ἀγαθὸς δαίμων, maior Nili pars dicta. 477.a. Canopicus nempè decurſus. 478.d
Agathyrſi. 188 d. cur picti dicantur. 188.e.238.e
Agathyrſi crines cæruleos à pictura habebant. 187.a.189.b. quidam de pictura veſtis accipiunt. 189.b. notis compuncti & picturati. 188.e. 189.c. aliquo colore fucati. 189.d. eorum vt quiſque anteiret, ita propenſiore & maiore nota pinguebantur. 189.e.a
Agathyrſus Geloni frater, Herculis filius. 289.d
Ἀγβάτανα Stephano quæ Ἐκβάτανα. 1202.b. quibuſdam Mediæ metropolis. ibid.
ἀγχοῦ quid in fluuio. 622.d
Ἄγχουσα Λαοδικηνὴ, vel Λαοδικηνὴ Ἄγχουσα, in Syriaca Anchuſa, ab vrbe Syriæ Laodicea. 1149 b
ἄγχουσα Græci inferiores λακχαί, λακχαί exponunt. 1149.b. Anchuſa l Pandectario Laccha Arabum. ibid.c. longè tamen diuerſa Laccha Arabum ab Anchuſa, quæ eſt Græcorum Laccbas. ibid.
Ἄγκυρα, Ancyra, vrbs princeps Tectoſagum, vel Trocmorum. 877.d
ἀἴσωροβόλια. 810.e
Agelaſtus Craſſus. 34.a
Ἄγηνοι promõtorium Erythrææ regionis. 862 d
Agenon vel Sagenon dicitur pæderos ab Indis. 566.a.567 c
Agenor ex Neptuno & Lybia natus. 1227.b. Beli frater. ibid. Syriam tenuit. ibid.
Agenor Phinei pater. 570.b. & Beli. 570.a
Agentes, qui limites agunt. 678.e. Agena agrimenſor. 679.a
Ager quomodo fereretur. 729.e
Ager arcifinius quis. 680.b
Ager cirratus, dextratus, ſiniſtratus, vltratus. 677.d
Ager electilis. 682.e. aratilis. ibid. ſubſiciuus. 682.c.d. metatus. 682.c. pinguis. 682.b.

Digitized by Google

aſſignatus. 682.c
Ager limitatua idem qui & colonicus & aſſignatus. 680.e
Ager podiſmatus. 686.d. 688.a. quadratus. 686.d. triqueticus. *ibid.* pentagonus. *ibid.* e. hexagonus. *ibid.*
Agri pedatum. 688.a. quadratura. 687.b
Agri intra ſtrigas & ſquamna diuiſi forma. 687.b.688.d. ſeamnati, qui. 680.c
Agti aſſiguati ſoli limitibua continebantur. 680.b. hodie uulli limitantur. 680.b.c. ſed omnes terminantur. *ibid.* vt ager arcifinius olim. 680.b. Agri priuatorum quomodo ſeparantur hodie. *ibid.*
Agri colouiarum limitibus inſtituti per centurias. 680.c. quomodo aſſignabantur. *ibid.*
Agti colonici diuiſi Typus. 680.c
Agorum meratio. 821.a.c. limites. *ibid.* e. ſpecioſa deſignatio. *ibid.* a
Ageſilaus, Ageſilas, Ἀγησίλαος. 99.d
Aggerea. viæ publicæ ſtratæ. 609.c
Aggeres Nili, χώματα. 431.b.c
Aggeſtum terræ, tumulus vel χῶμα. 1219.e
ἄγγουρον, cucumis. 958.d
Agi aliquo, ἄγεσθαι, duci & delectari. 382.c
Agipea perperam pro Aquipes. 286.b
agitatores, ἡνίοχοι. 916.a. quomodo & quando oecuparent. 901.b
ἀγλάϊϐολος. 1228.c
Aglaphorus, herba. 1091.d
ἄγλις, nucleua allij & cæpæ. 1168.a. ἀγλῖθες αἱ κόκκοι. *ibid.*
ἀγλῖθες & γέλγιθες in allio, vlpio, & ſimilibus. 1062.a. item κόκκοι. *ibid.* 1168.a. & ῥᾶγες. 1162.a
agmeu, & gregalium uumarus, idem. 306.d
agmen aquarum, fluuij. 85.b
agmen cogere, quid. 164.b. in extremo eogit, dux præit. 164 d.e
Agnacate apud Americoa, quid. 965.a
agnæ pinnatæ pro ſpicis ariſtatis. 1316.d
ἀγνιεῖα. 306.a.b
ἀγνώμων, enormis. 669.e. ἄϊππος & ἀλόγιστος. *ibid.*
ἀγνώμονες equi. 669.e
ἀγμός, fractura vel ruptura. 984.e
ἀγχίαστον. 1005.b
Agnua vel Acnua pro Acua. 683.b
Agogæ foſſæ. 1076.c
Agon ſoluebatur donatia palma victoribus. 935.b
ἀγὼν ἀμφοτερίτης. 849.a
ἀγὼν quaſi ἀγώνιος Grammaticia. i. ſiue angulis. 904.c
ἀγῶνες. 404.b. ὀρχηστρικοὶ & ἱππικοί. χρηματῖται & ἱππικοί. 849 e.a.b. χρηματῖται. 849 b. ἀπολαυστικοί, vel ἱεροί. *ibid.* φυλλῖται, vel φυλλίνοι dicti. 849.b. qui & στεφανῖται. *ibid.*
ἀγῶνες ſacri quatuor, qui. 849.d. ἱεροί. 819.d.a.b. στεφανῖται. 849.d. b.a. στεφανίτωρες. 849.d.e. ſeu στεφανῖται. 149.e
ἀγὼν στεφανίτης. 849.b.c. ſeu κίνησις.
Αγα vrba Suſianes. 1199.d
Agradatua fluuiua Perſidia, poſtea Cyrus dictus à Cyro rege. 316.d
ἀγρᾶν de canibua ad venerãdum ineitatis. 316.a. ἀγρῶσαι. *ibid.*
Agrariæ viæ. 678.e
Agredula, raua parua in ſicco vel in agris commorans. 1318.b. ab Agris dicta. *ibid.*
Agreſtis, paſtoralis. 414.e
Agreſtis & ſilueſtria, ἄγριος. 1010.d
Agreſtia, ἄγροικος, χωρικός. 1010.d. in agris & rure verſans. 1010.e
Ἀγρεύς Pan vocatua apud Athenienſes. 414.e. & Ariſtæus apud Arcadas. *ibid.*
ἄγρια. 363.d
ἀγρία σπίνος Doribus. 271.e
Ἀγριάνης pro Ἀγριάνης. 1170.c
Agrieola, ἄγροικος & χωρικός. 1010.e
Agrifolium, pro Aquifolium. 526.d
Agrigentina terra in medicaminibus. 130.d
Agrigentinum ſtagnum ab vrbe dictum. 126.b
Agrigentinus laeus. 126.d. 695.b. in eo bitumen liquidum ſupernatat. 126.d. nandi imperiti in eo mergi non poſſunt. *ibid.*
Agrigentum, Ἀκράγας. 110.b. 112.a.b. in ditione Carthaginenſium. 126. vrba inter mediterraneaa. 569.b
Agrigentinorum emporium ad mare. *ibid.*
ἀγριοκινάρα, ſiluatieus Carduus. 229.b. quibuſdam ſpina alba. 523.e. aliis ſcolymoa. *ibid.*
ἄγριαι ταῖς ἡμέραις opponuntur. 817.a
Ἄγριοι Θρᾷκες. 253.e.a. Ἀγρίαι, Ἀγραῖοι, Ἀγριεῖς & Ἀγριαῖοι. 253.a
ἀγριαγήτεια, γηθυλλίδες. *Ciboulles.* 1169.a
ἀγριοσέλινον dictum Hippoſelinum. 1268.e. quaſi ἄγριον. *ibid.*
ἄγριον, σέλινον. 101.b.c. 102.e
Agriophagi, Ἀγριοφάγοι. 303.e. 557.a. eorum rex vnum oculum in fronte habet. 385.e. pantherarum & leonum carnibus viuunt. *ibid.*
ἀγριόφυλλον nõ eſt Saliunca. 1067 b
ἀγριέλαιον, Thymelæa. 1291.b
ἄγριος, agreſtis & ſilueſtris. 1010.d
ἀγριοσέλινον, opiaſtrum. 101.c.e. 1280.b
Agrippa, Ἀγρίππας, nomen Græcum. 31.b.c.d.
Agrippæ aduerſa. 31.b.c
Agrippæ, qui. 31.a.b
Agrippiua, Domitij Neronis mater. 33.b
ἄγρωστις, ſiue grameu, non éſt frutex, ſed herba. 1300.d
Aguſta corruptè pro Auguſta. 955.b. vnde Famagoſta, quæ olim Fama Auguſta. *ibid.* b
ἀγυιαὶ δηλοῦν. 820.d
Agylla. Agyllini. 60.d.e
Agyllina, pro Agylla. 60.d. 61.e. 628.c
Ahaloth vox Hebræa, vnde contractum, Ἀλώθ. 1054.a. inde Græcorum, ἀγαλλόχον. *ibid.* b
Ahori à Biæthanatia diuerſi. 1119.e. quidam ſimul ἄωροι & βιαιοθάνατοι. *ibid.*
αι diphthongum in ι mutant Latini. 95.c
αἶ αἶ floribus hyacinthi inſcriptum. 1042.e. 1222.d. nota luctua. *ibid.* 1223.b. vnde αἰάζειν, lugere. *ibid.* & Αἴαντος nomen. *ibid.*
Αἰάκεια, ἀμφοτερίτης ἀγὼν Æginæ. 849.a
Αἰάντειον potius nomen Aiacis fani & tumuli quàm littoris. 870.e
Αἴας, Aiax. 202. 320 a 538.a. 1042.e.d. ex eius cruore flos editus. 1042 c.d. ἀπὸ τῶ αἰάζειν dictus. *ibid.* d
Aiax, Αἴας. 320.a. regulus Salaminis. 1222 e. eius fanum & tumulua in Rhœtæo litore. 870.e
αἰχμαλωσία, capriuitas. 307.c
Αἰγαί, Ægæ, vnde Αἰγαῖος. 150.a
Αἰγαῖος mons, vnde nominatus. 891.d.e

Αἰγάων

Αἰγαίων & Αἴγων, idem. 825.c.
Neptunus vel Briareus. *ibid.*
Αἰγαί, Ægiæ, vel Ægeæ vnde dictæ. 156.a.b
Αἰγεάτης, Ægeates. *ibid.*a
αἴγειον, caprarium. 156.b
αἴγειρος & λεύκη diſtinguuntur. 919.e
αἰγείρου θέα, vel παρ' αἴγειρον θέα. 919. d. a. ſpectacula & tabulata iuxta eam arborem erecta. *ibid.*a
Αἰγιάλεια vocata Peloponneſus tota. 142.c
αἰγιαλοί, maris tractus. 782.b.
ἐπίσημοι. *ibid.*
αἰγίβατα ὄρη. 891.e
αἰγίβαται Panes & Siluani & Satyri. 415.a
Αἴγιλα perperam pro Αὔγιλα. 411.c
Αἰγεστῆα ὕδατα. 111 d.114.a.e
Αἴγεστος. 111 b.c.112.b
αἰγίλωψ, ſterilis auena & ſponte proueniens. 217 c.386.e.
hordei vitium, ſeu ſegetis. 217 d.e.e.218.a.386.a
αἰγίλωψ non eſt cerrus. 333.c.
ſed potius ἁλίφλοιος. 333.e.
in incultis naſcitur. 333.c.
robuſtiſſima materia & excelſiſſima. *ibid.*
ædificiis vtiliſſima. 333.d.
rectiſſima. *ibid.*
αἰγίλωψ Idæis, quæ ἄσπρις Macedonibus. 507.b.
αἰγίλωψ eſt Æſculus Latinis, tam ex re quàm ex nomine. 507.e. ab Αἰγίλωψ, Æſcilos, & Æſcilus, & poſtea Æſculus. 508.a.
Αἰγίλωψ glandiferarum proceriſſima, vt & Æſculus. *ibid.*
Plinio in manuſc. Aezops, ſcribitur. *ibid.*
αἰγιπόδες Satyri. 414.e.
& Panes & Siluani. 415.a
αἰγιθαλὸς Latinè Parus, Gall. *Meſange.* 528.c.
plures eius ſpecies. *ibid.*
inter quas ἐλαιής, ſeu ἐλαιαιός, aut πυῤῥίας. *ibid.*
αἰγόφθαλμος. 191.b
Αἰγύλιον, Capraria, ab αἰγύλη, parua capra. 96.a
αἰγυνίς, virgulti genus. 96.a
Αἰγυπτία ἄκανθα, ſpina Ægyptia. 522. d. a. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534
Αἰγυπτὸς Græcum nomen, nigrum ſignificans. 1331.e
Αἴλα vrbs & Aila 470.a.482.a
Ailenſis epiſcopus. 482.b
Αἰλανήμμ, Αἴλανον, Ελανα & Λαίθα, eadem vrbs. 487.b
Αἰλανα, Ælana, & Elana. 482.d.e. 483. a. & Λα.5.a. & Λ Μανα & Λαιανα. 482 a
Αἰλανίτης κόλπος. 482.e.
etiam Αἴλα vocatus. *ibid.*
Αἰλανίτης μυχός. *ibid.*
Αἴλανον, vrbs Arabiæ. 482.a.
vnde Αἰλανίτης. *ibid.*
Αἴλανον Αἴλα χώρμα, Elana & Λαίθα, eadem vrbs. 487.b
Aïlath vrbs, quæ Αἴλα. 612.c
Ailes, Gallice, columnata templorum latera. 1218.c
Αἰλίτης, Αἰλανὸς & Αἰλαῖος, ab Αἴλατ vrbe. 612.c
Αἰλουαίμενος. 233.a
αἴλουρος, felis, cattus. 1009.d
vnde dictus. *ibid.*
αἰκὸς antiquioribus dictus, quaſi adulator. *ibid.*
cum Æolico digammate Fαιλός, vnde Fælis. *ibid.*
αἱμαλώδης πορφυρῶν. 345.a.b.c
Ἀμίνυσης primus rex prouinciæ ab eo nominatæ. 1331.d
Αἴνεα vrbs etiam Æneades dicta, & Αἰνεάδης. 161.a.
in Cherroneſo condita, cui nomen Pallene. 160 a.c.
ea diruta Caſſander Æneatas Theſſalonicam tranſtolit. *ibid.* Græci diſtinguunt inter Αἶνον & Αἴνειαν, Latini confundunt. 161.d.e
Αἰνειάδης Veneris ædes. 70.e
Αἰνειών, quæ ab Ænea deſcendit. 57.e. Αἰνου νῆσος. 1264.a.1265.b
αἶρα, lolium. 217.c.d.e.
vitium tritici. *ibid.*
ἀέρων, Æro. 817.a
αἰθάλη, quid. 95.c
Αἰθάλη Græcis, Ilua Latinis. 321.c.
Ptolemæus duas inſulas ſtatuit, Iloam & Αἰθάλειαν. 321.c. 828.b. quum eadem ſit. *ibid.*
Αἰθάλη & Αἰθάλεια Græcis quæ Latini Ilua. 95.b. & Αἰθαλία. *ibid.* Αἰθάλεια quoque dicta Lemnos. *ibid.*
Αἰθιοπὶς herba. 881.b
Αἰθιοπὶς pars Cycli epici. 848.c
Αἰθίοψ, Græcum nomen. 1331.e.
nigrum ſignificat. *ibid.*
αἰθρία, ſubdiuum. 443.b.
ἐν τῇ αἰθρίᾳ, ſub dio. *ibid.*
αἴθυιαι fulicæ Virgilio. 92.c e
αἴθυια mergus eſt. 92.e
αἰθύσσειν λαμπάδα, quid. 1336.b.
λαμπάς αἰθυσσομένη. *ibid.*
αἶνος, ædis. 172.d
Alabandis calor non incitatiſſimus. 206.d
Αλάβαστρα, & Αλαβάστρων πόλις, Albaſtrum oppidum in Arabica Ægypti parte. 558.e.
dictum lapide Alabaſtrite vnde. 559 d. Αλαβάστρων πόλις prius dicta. 559.d.
poſtea Αλάβαστρον dictum. *ibid.*
& enallage numeri, Αλάβαστρα. 559 e. a. Αλάβαστρα falſo vrbs Phrygiæ quibuſdam. 559.d.a
Alabaſtri pop. ab oppido Alabaſtro. 240.b
Alabaſtrites idem cum onychite. 561.d.562.c
ἀλαβαστρίτης dicitur ἐπιθετικῶς onyx lapis. 558 b.c.
ἀλαβάστριτος λίθος Ptolemæo, qui aliis ἀλαβαστρίτης. 558.e.
Alabaſtrites, lapis, candidus, vel mellei coloris 559.a.
in vortices maculoſus. *ibid.*
ἀλαβαστρίτης λίθος & ὀνυχίτης, idem. 559.a.d.560.d.
Alabaſtrites optimus in Carmania. 556.a.
circa Damaſcum Syriæ candidior cæteris naſcebatur. 559.d. viliſſimus è Cappadocia. 560.d.
ex eo fiebant non ſolum potoria & vnguentaria vaſa, ſed etiam columnæ & pauimenta. 559.e.
ab eo Alabaſtrum oppidum dictum non lapis ab eo. 558. e. 559.a
Αλάβαστροι, pro Alabaſtritæ. 441.b
ἀλάβαστος Atticis pro ἀλάβαστρον. 510.b
ἀλάβαστρος Attice, aliter ἀλάβαστος. 510.b.558.c. idem quod φορεῖον vel φέρετρον, vas alicui rei gerẽdæ vel ſuſtinendæ aptũ. 258.c. ἀλάβαστροι, perticæ vel fuſtes ſeu falangæ gerendis oneribus accommodæ. *ibid.* 187.a.c. & ἀλάβαστρον, vaſa vnguentaria, vnde Alabaſtrites lapis. 558.c
ἀλάβαστρος pro ἀλάβαστος, à ferendo quod Græci ἀλαβάζειν dicunt. 187.b
Alabaſtri roſæ, pyramides vocantur. 102.c
Alabaſtris vnguentorum non male referunt formam balani productioris, vel φοινικοπτέρου. 1334.b
Alabaſtrom, Αλάβαστρα oppid. Thebaidis. 240.b
Αλαβαστρίτης regio. *ibid.*
Alabatæ piſces Nilidis lacus Æthiopiæ. 1314.d.
& Nili. *ibid.*
Αλαρίτης κόλπος, qui Ελανίτης. 487.d
Αλαλκίου νῆσος. 1264.b.

Digitized by Google

aſſignatus. 682.c
Ager limitatus idem qui & colonicus & aſſignatus. 680.c
Ager podiſmatus. 686.d. 688.a. quadratus. 686.d. triquetrus. ibid. pentagonus. ibid. e. hexagonus. ibid.
Agri pedatiom. 688.a. quadratura. 687.b
Agri intra ſtrigas & ſquamnas diuiſi forma. 687.b. 688.d. ſcamnati, qui. 680.c
Agri aſſignati ſuli limitibus continebantur. 680.b. hodie nulli limitantur. 680.b.c. ſed omnes terminantur. ibid. vt ager arcifinius olim. 680. b. Agri priuatorum quomodo ſeparantur hodie. ibid.
Agri coloniarum limitibus inſtituti per centurias. 680. c. quomodo aſſignabantur. ibid.
Agri colonici diuiſi Typus. 680.c
Agorum metatio. 821.a.c. limites. ibid. e. ſpecioſa deſignatio. ibid. a
Ageſilaus, Ageſilas, Ἀγησίλας. 99.d
Aggeres, viæ publicæ ſtratæ. 609. c
Aggeres Nili, χώματα. 431.b.c
Aggeſtum terræ, tumulus vel χῶμα. 1219.e
ἄγλευκος, cocnmis. 958.d
Agi aliquo, ἄγεσθαι, duci & delectari. 382.c
Agipes perperam pro Aquipes. 286.b
agitatores, ἡνίοχοι. 916.a. quomodo & quando occuparent. 905.b
ἀγλάϊζυλος. 1128.c
Aglaphorus, herba. 1091.d
ἄγλις, nucleos allij & cæpæ. 1168. a. ἄγλιθες οἱ κόκκοι. ibid.
ἄγλιθες & γέλγιθες in allio, vlpio, & ſimilibus. 1062.a. item κόκκοι. ibid. 1168. a. & ῥᾶγες. 1162.a
agmen, & gregalium numerus, idem. 306.d
agmen aquarum, fluuij. 85.b
agmen cogere, quid. 164. b. in extremo cogit, dux præit. 164 d.e
Agnacate apud Americos, quid. 965.a
agnæ pinnatæ pro ſpicis ariſtatis. 1316.d
ἀγνιεῖα. 306.a.b
ἀγνώμων, enormis. 669.c. ἄκριτος & ἀλόγιστος. ibid.
ἀγνώμονες equi. 669.c
ἀγμός, fractura vel ruptura. 984.c
ἀγχόνισται. 1005.b
Agnua vel Acnua pro Acua. 683.b
Agogæ foſſæ. 1076.c
Agon ſoluebatur donatis palma victoribus. 935.b
ἀγῶν ἀμφορείτης. 849.a
ἀγὼν quaſi ἄγυιος Grammaticis. i. ſiue angulis. 904.c
ἀγῶνες. 404.b. ὀργεῶνες & θυρεῖται. χρηματῖται & θυρεῖται. 849 c.a.b. χρηματῖται. 849. b. στεφανῖται, vel ἱεροί. ibid. φυλλῖται, vel φυλλίναι dicti. 849. b. qui & ἀθλοθετικοί. ibid.
ἀγῶνες ſacri quatuor, qui. 849.d. ἱεροί. 819.d.a.b. περιοδικοί. 849.d. b.a. περίχωροι. 849.d.e. ſeu περικλίοντες. 149.e
ἀγώνων περίοδος. 849.b.c. ſeu κύκλος.
Ἄγρα vrbs Suſianes. 1199.d
Agradatus fluuius Perſidis, poſtea Cyrus dictus à Cyro rege. 316.d
ἀγρᾶν de canibus ad venandum incitatis. 316.a. ἀγρῶσαι. ibid.
Agrariæ viæ. 678.e
Agredula, rana parua in ſicco vel in agris commorans. 1318. b. ab Agris dicta. ibid.
Agreſtis, paſtoralis. 414.e
Agreſtis & ſilueſtris, ἄγριος. 1010.d
Agreſtis, ἀγροῖκος, χωρικός. 1010.d. in agris & rure verſans. 1010. e
Ἀγρεὺς Pan vocatus apud Athenienſes. 414. e. & Ariſtæus apud Arcadas. ibid.
ἄγρια. 363.d
ἀγρία φρήνος Doribus. 271.e
Ἀγριάνης pro Ἀγριάνης. 1170.c
Agricola, ἀγροῖκος & χωρικός. 1010.e
Agrifoliom, pro Aquifolium. 526.d
Agrigentina terra in medicaminibus. 130.d
Agrigentinum ſtagnum ab vrbe dictum. 126.b
Agrigentinus lacus. 126. d. 695. b. in eo bitumen liquidum ſupernatat. 126.d. nandi imperiti in eo mergi non poſſunt. ibid.
Agrigentum, Ἀκράγας. 110. b. 112. a.b. in ditione Carthaginenſium. 126. vrbs intermediterraneas. 569.b
Agrigentinorum emporium ad mare. ibid.
ἀγριοκινάρα, ſiluaticus Cardnus. 229.b. quibuſdam ſpina alba. 523.e. aliis ſcolymos. ibid.
ἄγριαι ταῖς ἡμέραις opponuntur. 817.a
Ἄγριοι Θρᾷκες. 253. e. a. Ἀγρίαι, Ἀγραῖοι, Ἀγριεῖς & Ἀγριάνες. 253.a
ἀγριογήθυα, γηθυλλίδες. Ciboulles. 1169.a
ἀγριοσέλινον dictum Hippoſelinum. 1268. e. quaſi ἄγριον. ibid.
ἄγριον, σέλινον. 101.b.c. 102.e
Agriophagi, Ἀγριοφάγοι. 303. e. 557. a. eorum rex vnum oculum in fronte habet. 385. e. pantherarum & leonum carnibus viuunt. ibid.
ἀγριόφυλλον nõ eſt Saliunca. 1067.b
ἀγριέλαιον, Thymelæa. 1291.b
ἄγριος, agreſtis & ſilueſtris. 1010.d
ἀγριοσέλινον, opiaſtrum. 101. c. e. 1280.b
Agrippa, Ἀγρίππας, nomen Græcum. 31.b.c.d.
Agrippæ aduerſa. 31.b.c
Agrippæ, qui. 31.a.b
Agrippina, Domitij Neronis mater. 33.b
ἄγρωστις, ſiue gramen, non eſt frutex, ſed herba. 1300.d
Aguſta corruptè pro Auguſta. 955. b. vnde Famagoſta, quæ olim Fama Auguſta. ibid. b
ἀγυιαὶ ὁδοί. 820 d
Agylla. Agyllini. 60.d.e
Agyllina, pro Agylla. 60.d. 61.c. 628.c
Ahaloth vox Hebræa, vnde contractum, Ἀλώθ. 1054. a. inde Græcorum, ἀγαλλοχον. ibid. b
Ahori à Bizethanatis diuerſi. 1119. c. quidam ſimul ἄωροι & βιαιοθάνατοι. ibid.
αι diphthongum in ι mutant Latini. 95 c
αἶ αἶ floribus hyacinthi inſcriptum. 1042. c. 1222. d. nota luctus. ibid. 1223. b. vnde αἰάζειν, lugere. ibid. & Αἴαντος nomen. ibid.
Αἰάκεια, ἀμφορεῖτης ἀγὼν Æginæ. 849.a
Αἰάντειον potius nomen Aiacis fani & tumuli quàm littoris. 870.e
Αἴας, Aiax. 202. 320 a 538. a. 1042. c.d. ex eius cruore flos editus. 1042 c.d. ἀπὸ τοῦ αἰάζειν dictus. ibid. d
Aiax, Αἴας. 320. a. regulus Salaminis. 1222 e. eius fanum & tumulus in Rhœtæo litore. 870.e
αἰχμαλωσία, captiuitas. 307.c
Αἰγαὶ, Ægæ, vnde Αἰγαῖος. 150.a
Αἰγαῖος mons, vnde nominatus. 891.d.e

Digitized by Google

Αἰγαίων & Αἴγων, idem. 815.c.
Neptunus vel Briareus. *ibid.*
Αἰγιαι, Ægiæ, vel Ægeæ vnde dictæ. 156.a.b
Αἰγεάτης, Ægeates. *ibid.*a
αἰγεῖον, caprarium. 156.b
αἴγειρος & λεύκη diſtinguuntur. 919.e
αἰγείρου θέα, vel παρ' αἴγειρον θέα. 919. d. a. ſpectacula & tabulata iuxta eam arborem erecta. *ibid.*a
Αἰγιάλεια vocata Peloponneſus tota. 142.c
αἰγιαλοί, maris tractus. 782.b.
ἐπιθαλάσσιοι. *ibid.*
αἰγίβατα ὄρη. 891.e
αἰγίβαται Panes & Siluani & Satyri. 415.a
Αἴγιλα perperam pro Αὔγιλα. 411.c
Αἰγεστᾶα ὕδατα. 111 d.114.a.e
Αἴγεστος. 111 b.e.112 b
αἰγίλωψ, ſterilis auena & ſponte proueniens. 217.c.386.e. hordei virium, ſeu ſegetis. 217 d.e.e.218.a.386.a
αἰγίλωψ non eſt cerrus. 333.c.
ſed potius ἀλίφλοιον. 333.e.
in incultis naſcitur. 333.c.
robuſtiſſima materia & excelſiſſima. *ibid.*
ædificiis vtiliſſima. 333.d.
rectiſſima. *ibid.*
αἰγίλωψ Idæis, quæ ἄσπρις Macedonibus. 507.b.
αἰγίλωψ eſt Æſeolus Latinis, tam ex re quàm ex nomine. 507.e. ab Αἰσγίλωψ, Æſcilos, & Æſcilus, & poſtea Æſculus. 508.a.
Αἰγίλωψ glandiferarum proceriſſima, vt & Æſculus. *ibid.*
Plinio in manuſc. Aezops, ſcribitur. *ibid.*
αἰγίποδες Satyri. 414.e.
& Panes & Siluani. 415.a
αἰγίθαλος Latinè Parus, Gall. *Meſange.* 528.c.
plures eius ſpecies. *ibid.*
inter quas ὀλαμός, ſeu ἐλαιαί, aut πυῤῥίας. *ibid.*
αἰγόφθαλμος. 191.b
Αἰγύλιον, Capraria, ab αἰγύλη, parua capra. 96.a
αἰγυλίς, virgulti genus. 96.a
Αἰγυπτία ἄκανθα, ſpina Ægypria. 522.d.a. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534
Αἴγυπτος Græcum nomen, nigrum ſignificans. 1331.e
Αἴλα vrbs & Aila 470.a.482.a
Aileoſis epiſcopus. 482.b
Αἰλανῶν, Αἴλανον, Ελανα & Λαίθα, eadem vrbs. 487.b
Αἴλανα, Ælana, & Elana. 482.d.e. 483.a. & Αα.5.a. & Αἴλανα & Λαιαρα. 482 a
Αἰλανίτης κόλπος. 482.e.
etiam Αἴλα vocatus. *ibid.*
Αἰλανίτης μυχός. *ibid.*
Αἴλανον, vrbs Arabiæ. 482.a.
vnde Αἰλανίτης. *ibid.*
Αἴλανον Αἴλα κώμη, Elana & Λαίθα, eadem vrbs. 487.b
Aïlath vrbs, quæ Αἴλα. 612.c
Ailes, Gallice, columnata templorum latera. 1218.c
Αἰλίτης, Αἰλανὸς & Αἰλαῖος, ab Αἰλατ vrbe. 612.c
Αἰλουαίωνες. 233.a
αἴλουρος, felis, cattus. 1009.d
vnde dictus. *ibid.*
αἰκὸς antiquioribus dictus, quaſi adulator. *ibid.*
cum Æolico digammate Fαιλός, vnde Fælis. *ibid.*
αἱμαλῶδες πορφυρῶν. 345.a.b.c
Αμίγορης primus rex prouinciæ ab eo nomiuatæ. 1331.d
Αἴνεια vrbs etiam Æneades dicta, & Αἰνειάδης. 161.a.
in Cherroneſo condita, cognomento Pallene. 160 a.c.
ea diruta Caſſander Æneatas Theſſalonicam tranſtulit. *ibid.* Græci diſtinguunt inter Αἶνον & Αἴνειαν, Latini confundunt. 161.d.e
Αἰνειάδης Veneris ædes. 70 e
Αἰνειώνη, quæ ab Ænea deſcendit. 57.e. Αἰνου νέους. 1264.a.1265.b
αἶρα, lolium. 217.c.d.e.
vitium tritici. *ibid.*
αἴρων, Æro. 817.a
αἰθάλη, quid. 95.c
Αἰθάλη Græcis, Ilua Latinis. 321.e.
Ptolemæus duas inſulas ſtatuit, Iluam & Αἰθάλειαν. 321.c. 828.b. quum eadem ſit. *ibid.*
Αἰθάλη & Αἰθάλεια Græcis quæ Latini Ilua. 95.b. & Αἰθαλία. *ibid.* Αἰθάλεια quoque dicta Lemnos. *ibid.*
Αἰθιοπὶς herba. 881.b
Αἰθιοπὶς pars Cycli epici. 848.c
Αἴθιοψ, Græcum nomen. 1331.e.
nigrum ſignificat. *ibid.*
αἰθρία, ſubdiuum. 445.b.
ἐν τῇ αἰθρίᾳ, ſub dio. *ibid.*
αἴθυιαι fulicæ Virgilio. 92.e e
αἴθυια mergus eſt. 92.e
αἰθύσσει λαμπάδα, quid. 1336.b.
λαμπάδ' αἰθυσσομένην. *ibid.*
αἶπος, ædis. 172.d
Alabandis calor non incitatiſſimus. 206 d
Αλάβαστρα, & Αλαβάστρων πόλις, Albaſtrum oppidum in Arabica Ægypti parte. 558.e.
dictum lapide Alabaſtrite vnde. 559 d. Αλαβαστρῶν πόλις priùs dicta. 559.d.
poſtea Αλάβαστρον dictum. *ibid.*
& enallage numeri, Αλάβαστρα. 559.c.a. Αλάβαστρα falſo vrbs Phrygiæ quibuſdam. 559.d.a
Alabaſtri pop. ab oppido Alabaſtro. 240.b
Alabaſtrites idem cum onychite. 561.d.562.c
ἀλαβαστρίτης dicitur ὀνυχίτης onyx lapis. 558 b.c.
ἀλαβάστριτος λίθος Ptolemæo, qui aliis ἀλαβαστρίτης. 558.e.
Alabaſtrites, lapis, candidus, vel mellei coloris. 559.a.
in vortices maculoſus. *ibid.*
ἀλαβαστρίτης λίθος & ὀνυχίτης, idem. 559.a.d.560.d.
Alabaſtrites optimus in Carmania. 556.a.
circa Damaſcum Syriæ candidior cæteris naſcebatur. 559.d. viliſſimus è Cappadocia. 560.d.
ex eo fiebant non ſolum potoria & vnguentaria vaſa, ſed etiam columnæ & pauimenta. 559.e.
ab eo Alabaſtrom oppidum dictum non lapis ab eo. 558.e.559.a
Αλάβαστροι, pro Alabaſtritæ. 441.b
ἀλάβαστος Atticis pro ἀλάβαστρον. 510.b
ἀλάβαστρος Attice, aliter ἀλάβαστος. 510.b.558.c. idem quod φορεῖον vel φέρετρον, vas alicui rei gerendæ vel ſuſtinendæ aptū. 258.e. ἀλάβαστροι, perticæ vel fuſtes ſeu falangæ gerendis oneribus accommodæ. *ibid.* 187.a.c. & ἀλάβαστρον, vaſa vnguentaria, vnde Alabaſtrites lapis. 558.c
ἀλάβαστρος pro ἀλάβαστος, à ferendo quod Græci λαβεῖν dicunt. 187.b
Alabaſtri roſæ, pyramides vocantur. 102.c
Alabaſtris vnguentorum non male referunt formam balani productioris, vel φοινικοπτέρου. 1334.b
Alabaſtrum, Αλάβαστρα oppid. Thebaidis. 240.b
Αλαβαστρίτης regio. *ibid.*
Alabatæ piſces Nilidis lacus Æthiopiæ. 1314.d.
& Nili. *ibid.*
Αλαφίτης κόλπος, qui Ελανίτης. 487.d
Αλαλκομενῶν νέους. 1264.b.

Alalæi inſulæ. *ibid.* 1265.b
Alalcomenius dictus lacus Copais. 579.a
ἀλαλίζειν, ἀλαλίζων. 338.a
ἄγαλος puer. 338.b
ἀγάλου ἀκρεῖ. 338.c
Alanorum apices faſtigati. 556.a.b
ἄγας Ἰνδικὸς 1298.d.
dentibus friabile. *ibid.*
Alaſcit inter ſpecies Tithymallorum. 1313.d
τὰ Ἄλαπα, locus in Arabia felice. 490.b
Alaternus, arbor quæ neque fructum neque ſemen fert. 610. b.c. ideo inter infelices. *ibid.*
Alauda, Gallicum vocabulum. 545.b. ſic dicta Galerita auis. 546.b.c
Alba longa ab Aſcanio conſtituta. 71.c
Alba fl. Gr. Ἄλβις. 229.e
Alba linea quaſi regula directa. 916.b. & producta. *ibid.*
Alba linea, in Circo. 915.a.b. 916.c.d.e.d
Alba linea Caſſiodori, quid. 916. 917. 918
Alba ſpina. 299.e.a
male rhamnus vocata. 270.b
folium repugnat. *ibid.*
oxyacanthum eſſe multa ſuadent. 270.c.d
vtriuſque fructui ſimilis. *ibid.*
dicitur & Pyracantha. *ibid.*
eius folia. 270.c.d
Alba ſpina noſtra non habet aculeata folia. 271.a
Paliurus vocata quibuſdam. *ibid.*
Alba ſpina ſepibus viuis faciendis apta. 271.c
veneficia arcet. 271.e
noxam à foribus pellit. *ibid.*
Alba ſpina, *Aubeſpine*, fortaſſe ea quæ ſpina alba Columelli. 524.a.525.c
poteſtas ἀλεξίκακος ei tribuitur. 524.c
non eſt ῥάμνος. 524.a
eius fructus. *ibid.*
eſt quæ ὀξυάκανθα vel ὀξυάκανθος Græcis. 524.b.d
Alba ſpina malas noxas depellit. 525.a.b. ex ea virga lanalis fiebat. 524.c. 525. a. eius nulla ſpecies nigra eſt. 525.c
Albæ ſpinæ foliorum figura. 270.d.e. eius nomen & rubo & paliuro datum. 271.a
Albæ ſpinæ fruticis radix. 527.a. eius baccæ ſucco carent 525. e. ad rotulas faciendas aptiores nigris. 525.d.
ex ea faces nuptiales auſpicatæ. 525.e a.526.b
Albæ abſolutè mediæ Latinitati dictæ margaritæ. 1167.a
Albani. 189. e. ad Hyrcanum ſinum. 190.a
Albani non glauca pupula, ſed glauca oculorum acie naſcuntur. 190.d.a
Albani nomine Scythiæ comprehenſi. 890.c
Albani, non omnes, ſed quidam à pueritia cani, & noctu plus quam interdiu videntes. 190. a. b. c. Albani Herculem ſecuti in Italia ab Albano monte, & inde dicti. 190.c. vel ab Albano flumine. *ibid.*
Albaniæ portæ. 800.c
Albanum mare. 189.e
Albarij & albini, qui dealbant. 1229.a. iidem & tectores. *ibid.* a
Albarium opus calce mera fiebat. 1229.a
Albati equi, qui dicerentur. 903.a
Albi montes in Creta. 172.a.b. vnde dicti. *ibid.*
Albidus, Albicus. 103.d
Albion & Bergion, liberi Neptuni. 58.a
Albium Latinis ſequioris ſeculi pro Alueo. 1204.d. vnde Gallicum *Auge*. *ibid.*
Alboſpinum. 525.c
Albrengi Kebuli, genus ſeminis Indici. 1324.c
Albucinm Romanis eſt Aſphodelus. 1098.b
Album minus eſt quàm Candidum. 380.d
Album opus etiam dictum Albarium. 1229.a. eius proprium dealbare. *ibid.*
Albus aut Albanus de cano Latinè non dicitur. 190.c.
Albus homo, de cutis colore. *ibid.*
Albuſurum pro Phœnicobalano. 1329.e
Ἀλκή, ἀλκῆς. Alces alcis. 232.c.a. de ea inter ſe diſſentiunt ſcriptores. 232.a.b.c
ἄλχανα, pro quo χάλκανα. 1324.b
Alchymia & Chymia cur dicatur. 1097.d.e
Alcman Lydus origine, Spartæ educatus vnde & Spartanus dictus. 825.b.b
Ἀλκμαίων & Ἀλκμάν, idem. 825.c
Ἀλκμαίων, Ἀλκμάν. 157
Ἀλκμήνη, Alcumena. 83.e. 337.e
Alcoleas Bæticis, Colocaſium. 1311. b. ita vocant Inhame Luſitanorum. *ibid.*
Hiſpanis Colocaſia. 971.c. quæ & *Mantum noſtra Domina. ibid.*
Alcyonium, vituli marini ſtercus. 1056.d
Alcumena, Ἀλκμήνη. 83.e 337.e
Aldeſcus fluuius Scythiæ. 768.b
Alectoria, gemma, vel Alectorius Iaſpis vel lapillus. 37.e. a.387.e. 756. c. d. in ventre galli gallinacei creſcit & coaleſcit. 1114.d
Alebre τὸ θρέψιμον. 87.c
ἀλεκτρυὼν abſolutè Περσικὸς ὄρνις, dicebatur. 872.d. & Μῆδος. *ibid.* à tiara ſeu criſta recta quam capite gerit. *ibid.*
ἄλειμμα, Æolice ἄλιμμα, Alomen. 465.a.
ἄλειμμα ξηρὸν, Alumen ſtipum. 465.b
ἀλείμματα, vnguenta quæ. 465.d. liquida ἀλείφουσι, perfundunt. *ibid.*
ἀλυτὸν, Alutum. 465.a
Alere, τρέφειν. 87.c
Aleria vrbs. 29.b.
colonia à Sylla in Corſicam deducta. 98 a
Ales ſuperba, Phœnix. 1303. d
ἄλες πικροὶ & ἄποτοι. 115.c.345.e.c.
vehementer ſalſi. 345.a
Ἄλης fluuius Colophonem alluit, Plinio Haleſus. 860.c
ἀληθινὸν χρῶμα, verus color, de rubro & coccino. 1152.c.
ἀληθινὸν βάπτειν, vero colore inficere. *ibid.* ταὼν ἀληθινὸς, pauonus ruber. *ibid.*
ἀλετὼν vel ὄνος, Meta ſuperior molæ lapis. 659.c
ἀλετρίβανον. 379.d
Aleuadæ, familia in Theſſalia. 864.e
ἄλευρον φύρειν, ἄλευρον πεφυραμένον. 327.d
ἄλευρον & ἄλφιτον quomodo diſtincta. 328.b
ἄλευρα, farinæ, non furfures. 356.a
ἄλευρα maſſæ quales fiunt ex farina conſperſa. 1037.c
Alexander Paris in Ida educatus. 404. c. ibi in agonalibus certaminibus lauro coronabatur, quæ Ἀλεξάνδρεια ab eo dicta. *ibid.* non ab Alexandro Magno. *ibid.* b. in iis certa-

Digitized by Google

minibus omnes vincebat. 404.b. ab eo Ἀλεξάνδρεια locus in Ida, vbi iudex ſedit inter Deas. 404.c.
Alexander Amyntæ filius quãdo regnarit in Macedonia. 156.a.b.c. diues habitus. 156 c
Alexander Ætolus τὸ κιναιδολογεῖν poſt Sotadem auſpicatus. 108.e
Alexander Magnus nunquam abſolutè βασιλεὺς appellatus. 1108 e
Alexander quæ ὁδὸν aperuiſſe dicatur. 784.d.e.a.b. Telmiſſum cur expugnauerit. 784.a
Alexander Magnus Caucaſum Colchicum, ſeu Promethei non vidit. 789 c.d. nec in Scythiam penetrauit, vbi Alexandri columnas ponit Ptolemæus. *ibid.* vnde is error natus. 789.e
Alexander Magnus planitiem anguſtiarum quos duos ſinus ſeparabat intercidere voluit, & duos ſinus iungere. & Mimantem circumfundere mari, & Erythras. *ibid.* a c
Alexander Hypanim non eſt tranſgreſſus cum Indiam ſubegit. 790. b.c. 791.b. 993.c.e. quidam vſque ad Gangem perueniſſe tradunt. 993.e 992.a. Indiæ ab eo deuictæ gentium & populorum numerus. 991.c.d. 992.b
Alexander Perſæpolim diruit. 1101.e. 1202.a. ſtatim à Perſæpoli adiit Paſargadas. 1201.c.d
Alexandri Magni natalis. 811.d.e.b.d. 812.a.c.d. mors. 811.d
Alexandri Magni Cornuti effigies. 1025.c
Alexandri aræ & terminus. 789.e. 790 a 791.a. 796.e
Alexandri Magni ductus ſiue itinera intra Tanaim ſiue Iaxartem. 790.a.b. 791.a. Alexander Sarmaticum Tanaim non vidit. *ibid.*
Alexandri iter in Indiam. 792.b.c.d. 795. eius itineris manſiones. 795.d.e
Alexandri oppidum ſub Caucaſo. 793.a.c.d.e. 794.a
Alexandri claſſis nauigatio. 1178.b.c.d
Alexandri ϛῆλαι vltra Caucaſum Colchicum dicuntur, quæ ſunt vltra Indicum Paropamiſum. 796.c
Alexandri iactus quomodo expreſſus. 1121.a
Alexandrea plurima in Ida. 404.c. peculiaris frutex Idæ Troicæ. 404.d. Pelaſga & Danaa cur cognominata. *ibid.*
Alexandrea laurus cur dicta ὑποφυλλόκαρπον. 402 d. 403.b. fructum fert in mediis foliis. 403.b. ὑποκαρπόφυλλον. 403.b. & καρπόφυλλον. 403.c.d. & φυλλόκαρπον. 402.d. 403.b. Idæa. 402.b. 403.b. Idæ peculiaris. 403.c
Alexandreæ lauri radix in medicina vtilis 403.d
Alexandrea laurus & Idæa & hypoglotton & chamædaphne cognominata, à ſimilitudine figuræ, licet ſpecie differant herbæ illæ. 403.e.a. ſic etiam vocatur Daphnoides. 403.a.b. Danae etiam vocata. 402.d. 403 e e
Alexandrea laurus cur dicta ὑπόγλωττον. 402.e. 403.a. folia habet pungentia. 402.d
Alexandreæ lauri folia acuminata, vnde φυλλάκανθος dicta. 403.c. ad myrtum ſiluestrem accedunt. *ibid.* lauri tamen aliquid ſimile habet. nam & laurus dicitur. 403.d
Ἀλεξάνδρεια laurus non ab Alexandriæ vrbe vbi plurima, ſed ab Alexandro Paride nomen accepit. 402.c. 403.b. 404.b.
Ἀλεξάνδρειος etiam dicebatur. 402.c
Ἀλεξάνδρεια vrbs, ab Alexandro dicta. 402.c.d
Ἀλεξάνδρειαι aliæ, aliæ Ἀλεξανδρούπολεις, & Ἀλεξανδρόπολεις. 794.a.b.c
Alexandria ab Alexandro Magno condita. 789.e. Ἀλεξάνδρεια ἐσχάτη, in vltimis Sogdianorum finibus ſita. 790.a 791.a.b. ad Tanaim amnem, id eſt Iaxartem, vel Silin. 790.a. ibi aræ ab Hercule, Libero patre, Cyro, Semiramide & Alexandro poſitæ. 791.a
Alexandria ab Alexandro condita ſub Caucaſo. 1176.a.b. quando condita. 476.d. 819.d
Alexandria Ptolemæo eſt Alexandropolis in Arachoſia. 1175 e. licet eam diuerſam ſtatuat ab Alexandropoli. *ibid.*
Alexandria vltima diuerſa ab ea quæ ſub Caucaſo tradita. 791.e
Alexandriæ duæ, in Sogdiana, Ὀξιανὴ & ἐσχάτη. 791.c
Alexandria ἐν Ἀρίοις non eſt principium Indiæ apud Strabonem. 791.c 795.e
Alexandria Ariorum diuerſa ab ea quam ſub Caucaſo condidit Alexander. 795.a
Alexandria Ἀρειανὴ diuerſa ab Alexandria ἐν Ἀρίοις. 794.d
in Alexandria Ariana τὸ ἱερὰ τῆς Ἰνδικῆς ſtatuit Plinius. 792.b
Alexandria Margianæ diruta reſtituta eſt ab Antiocho Sotere. 983.b.c.d. eam Syri Antiochiam nominari maluerunt à nomine auctoris. *ibid.*
Alexandria Paropamiſadarum Caucaſo ſubiecta. 795.c
Alexandria & Iudæa in eodem climate. 472.b
Alexandriæ Meridianus. 666.b 819 820.a
Alexandria tribus tantùm canalibus ſeu alueis maris adibatur. 479.c.e
Alexandriæ quinta pars ſitus Regiæ dicata. 820.d.e
Alexandriæ viæ polenta ſparſa deſignatæ. 821.b
Alexandriam metarus eſt Dinochares vel Dinocrates architectus. 476.b.c. Alexandria quando condita. 476.d
Alexandriam metatus Dinochares vel Dinocrares dicitur. 818.d. 819.a.b ſed eius architectus fuit Dinocrates, non Dinochares. 819.e.a
Alexandrina vrbs pro Alexandria. 480.e
Alexandrina faba diſtincta ab Ægyptia. 981.b licet Alexandria Ægypti eſſet. *ibid.*
Alexandrina laurus quæ & δάφνη. 482.c.b
vel ὑπογλωττίς. 402.b
Ἀλεξάνδρεια δάφνη. Alexandrina perperam dicitur à Plinio, cùm Alexandrea dici debeat. 402.d. 404 d ab Alexandro non Alexandria. 402.c.d. 404 d
Alexandrinus calamus. 1052.d
Alexandropolis Arachoſiæ me-

tropolis. 1175 d
Arachoto amni oppoſita. *ibid.* in quam mutata Arachoſia, ſiue Ἀραχωτός. *ibid.* Ptolemæo Alexandria dicitur, ſed diuerſam eam facit ab Arachoto oppido. *ibid.*e quum tamen eadem ſit. *ibid.*
Ἀλεξανδρου, ſ. σῖτος, ἡ καὶ Ἀραχωσία. 1182.b.c
Alexandru ſtephanos. 834.b dicta Alexandrea. 404.b. 403 c. Ἀλεξάνδρου στέφανος, dictum Daphnoides. 403.b
ἀλεξίκακοι Dij etiam ἀποτρόπαιοι. 351.c.d
ἀλεξίκακοι & πάρεδροι. 351.c.
ἀλεξίκακος Hercules. 391.d
Algarum alia genera præter fucum, in littoribus leguntur. 1132.a
Algæ maris puniceæ ad fucum vſus. 1148.a
Algæ Creticæ color adeò alligatur vt poſtea elui non poſſit. 1146.e
Algæ Cretenſis color quo lanæ imbuuntur non diu durat. 1147.d. remittit fucum. *ibid.*
Algenſe purpuræ pelagiæ genus. 1133.b
circa algam viuit. *ibid.*c
vliſſimum ac floris diluciſſimi. *ibid.*d
Alhaſor, ſeu Alhoſor herba. 1312. e
Alhaſen ſeu Alhaſſer ſaccharum, *ibid.* c.d. eſt Saccharum Tigala. *ibid* c
Alhoſor, ſiue Alhuſur, herba, è qua ſaccharum. 1312 b.e
Alhuſar herba, quæ aliis Alhoſor. 1311.b
ex qua Saccharum Alhuſar. b. c. e. a. c. Manna Alhuſar. *ibid.* d. 1313. b. Alhuſar & Hoaſer eadem planta. 1312.e. Lac Alhuſar. 1313.a
Ἀλικάκκαβα, Loti fructus vnde ita dictus 1040.c. ἀλικάκκαβος Græcis, & eſt genus ſtrychni. *ibid.* d. eius acini colore & forma ceraſum referunt. *ibid.* hinc Lotos arbor recentioribus ἀλικακκάβια, vel corruptius ἀκακακάβιον, vel ἀκακακάβιας dixerunt. *ibid.*
Alie retrograditur in paſcendo. 384.b
ἄλιμος dicta herba quod famem ſedet. 174.c e. 1097.b. Alimos in Creta plurimum creſcit. *ibid.* de glycyrrhiſa quidam interpretantur. *ibid.* alij Aſphodelon exponunt. *ibid.* eam Plinius perperam confundit cum ἄλιμος quod eſt olus maritimum. *ibid.* c 1098.c
ἄλιμος & ἄδιψος, antidoti nomen, quod aduerſus famem & ſitim valebat. 175.a
Alimus admorſa diurnam famem prohibet. 174.e
ἄλιμα pharmaca. 174.e
ἄλιμος eſt ſalſa, vel ſalſula, quam & ἁλμυρίδα quidam Græcorum appellarunt. 1096.c
ἄλιμα herbæ. 1097.b
τὸ ἄλιμον & ὁ ἄλιμος differunt. 174.a. 1098.b
ἄλιμον, ſalſum, aut maritimum. 174.c
τὸ ἄλιμον, Halimon, quid. 174.b. e. falſam eſſe vocari Larinè turionem. 174.d
ἄλιμον Græce, idem quod Salſola, ſeu Chali ſapore ſalſo. 1096. e. ἄλιμον θαλάσσιον. 1097.a
ὁ ἄλιμος Dioſcoridis cum adſpiratu enuncianda. 174.c
Alio, pro Ad alium. 1035.e
Alohar Arabibus hodie margaritum, κατ' ἐξοχήν. 1123.b
ἀλίφλοιος genus quercus, φηγὸν fert nigrum & breuem. 331.e. 333.d
ἀλίφλοιος ædificiis inutiliſſima. 333.d.e. 508.b. carbonibus faciendis haud commoda. *ibid.* 334.a.b. craſſo corsice. 333. d. e. χαῦνος καὶ κοῖλος. 333.d.e. vnde dicta. 333. e. inepte ſalſicorticem quidam vertunt. 333.e. εὔφλοιος etiam dicta. 333.e
ἀλίφλοιον non habebant Macedones, vel eam nomine ἄσπρος comprehendebant. 507.b. glandem amaram fert. *ibid.*
ἄλις pro Mulsum & valde, vt Satis. 333.e
ἀλίσκεσθαι, quid. 474.b
Aliſiaria, *Aliſier*, non eſt Lotos veterum. 1040.c. ex genere ſorborum ſiue pyrorum ſilueſtrium. *ibid.*
Aliſmatis καυλὸς θυρσοειδὴς. 1287. b
ἀλίστρα, κυλίστρα, & ἐξαλίστρα, & ἀλινδήθρα idem. 474.a.b
Ἀλιταία, fons Epheſi, Halitæa. 810. d. fortaſſe idem ac Ὑπέλαιος. 810 e
Alitrophagi perperam pro Anthropophagis. 989.c
Alius. ab ἄλλος. 281.a. 1169.c
Alius pro altero. 53.d
ἀλλαγή, *Cambium*, mutatio. 1081.a
Alligari colores qui dicuntur. 1132.e. 1146.b. Græci κατέχεσθαι dicunt. *ibid.*
Allia lina ſemper cruda. 766.a
Allia quæ nucleis carent, ſed vno capite cenſentur μονοκέφαλα. 1168.a
ab Allij eſu veteres gallis gallinaceis pugnaturis animos faciebant. 1286.b. Allium, σκόροδον. *ibid.*
Allij capita. 974. b. ἡ κεφαλαί. 980 e. 1068.a
Allij caput ſiue nucleus. 1062.c
Allij caulis non intorquetur, ſed τῆς γλυκύτητος ſumma viriditas. 1068.c
Alij φύσιγγες. *ibid.*
Alij ſpica. 1065.a.e. ſtica 1062.e
ἀλλοίωσις ſeminum, ſeu permutatio. 1282.c
ἄλλος, vnde Alius. 281.a. 1169.c
Allui, προσκλύζεσθαι. 193.b
Alluuies nimboſa. 1013 c.d
ἁλμαῖαι, Salgama. 1173 e
ἅλμη δριμεῖα. 345. d. valde ſalſa. 346. b. ἐπιπεπηγμένως ἁλῶναι. 346.d
ἁλμαίαν. 227. b. ἁλμαίας. 227. c
ἁλμυρίδες πικραί. 515.c
Alnatef aut *Natef* Arabibus eſt Bdellium purum aut margaritum purum. 1334.b
ἄλοχος quæ nondum peperit. 716. a. aut quæ non parit. *ibid.*
Aloe vnde dicta. 1053.d. 1054.c
Aloe Arabibus Darſini. 1056. d. Taprobanes incolis Aquila, vel Alzila. 1054.c
Aloe dicitur inueniri cum piſcibus maris. 1056.c.d
Aloes exponitur Darſini. 1307. d. Cinnamomum quidam Hebræi lignum eſſe Aloes contendunt. *ibid.* Aloe odorata cum cinnamomo, ſeu Cinnamo iungitur. *ibid.* d. e. non eadem cum cinnamomo. *ibid.* e
Ἀλόης duo genera. 1054. e. arbor illud hoc herba. *ibid.*
Ἀλόης nomine duæ plantæ diuerſiſſimæ veteribus notatæ notæque. 1053.c. 1054.e
ἀλόη aromatica Nonno κάλαμος Ἰνδικὸς & Ἐρυθραῖος. 1053.b. 1057. b. eius mentio apud Septuaginta. 1054.e. 1057. a 1058.d. ἀλόη & ἀλώθ contractè pro Ahaloth. *ibid.* a. Aloe & myrrha iunguntur. *ibid.* Aloe aromatica eadem cum Agallocho. *ibid.* b. in conditura

cadauerum apud Ægyptios locum habuit. 1058.a
Aloe medica & communis, rectè Indica vocatur. 1057. b. Aloe paſſim alibi naſcebatur, ſed ſuccum de ſe non dabat, vt Indica. *ibid.* c. quæ ἀλόη χλωρὰ exponitur ἀλωτία. *ibid.* quæ tamen differunt. *ibid.* non alia Aloe quam Indica condiendis mortuis. *ibid.* d. Aloe foſſilis in Iudæa ſupra Hieroſolyma. *ibid* b. ἀλόη ἱερατική. *ibid.* d. an Aloe Euangelij, medicamē vulgo notum fuerit. 1057.d 1058. Aloe & myrrha ſunt ἀρώματα. 1057 c. 1058.a
ἀλόη pro ligno aromatico frequens mentio apud recentiores Græciæ medicos. 1054. c. & eſt arbor aromatica, non herbæ ſuccus catharticus. *ibid.* d. ἀλόη μυρεψικὸν εἶδος. *ibid.* Tarum myrepſicum non eſt. *ibid.*
Aloe medicamentum catharticum. 130.e
Aloes catharticæ optimæ, notæ, 1055.b.c
Aloe optima, Indis hodie Calambac vel Calambas. 1057.a
Aloes genus, quę tota ἀκρόπικρος. 1055.c
Aloe ἄπικρος, amara, non odorata. *ibid.* c. d. Sycotina, vel Sycotinum. *ibid.* d 1317.b
Aloes arbor ξυλαλόη. 1055.b. ſuccus ἀλόη, lignum ξυλαλόη vocatur. *ibid.* c. 1056. e. Græcis recentioribus ξυλαλόη dicitur. 1055.c
Aloe vinum colorari ſolitum. 1056.e
Aloes appellatione non vnum genus ligni comprehenſum. *ibid.* b. de ſandalo quidam interpretantur. *ibid.* quod ligni genus Aloe vocaretur. *ibid.* c. d.
Aloeus & Æetes filij Solis. 858.c
ἄλογα abſolutè de equis. 474.a
ἀλόγιστος. 204.d
Ἀλόπη Epheſos ab Homero creditur quibuſdam dicta. 810. e. a. alij τὴν ἀλλαξίαν interpretantur inter Myſiam & Cariam & Lyciam. 810. a. Ἀλόπη vrbs in Ponto, vnde Pentheſilea. *ibid.*
Alopecias Galeni pro Acipenſere. 1316 d. ἀλώπηξ ſimpliciter vocat Ariſtoteles. *ibid.* c. Galei volpeculæ. *ibid.*
ἀλωπεκιδεύς, fœtus vulpis. 282.e
ἁλοπήγια, ſalinæ in quibus ſal cogebatur. 266.d.e
ἁλοπηγοί, qui. 266.c
ἅλως, area, in oculo quid. 190
Alpheus & Arethuſa. 698.b.c
ἄλφιτα, far molitum ſiue farina. 528. d. Polenta. *ibid.*
Alſcebra, vel Scebra, vel Sebra Arabibus ex Græco ἰξώπηον. 1326. a. b. tithymalli genus. *ibid.* b. Latinis Eſula, ab Eſu. *ibid.* b.c
Altare circa mediam ianuam Circi. 902.c
Altaria & Aræ quomodo diſtinguuntur. 155. c. Altaria ἀπὸ τῶ ἐπαιρομένων. *ibid.* pro iis quæ in ara ponuntur. *ibid.*
Altaria trichora. 1212.e. 1213.a.b
Altrinſecus, vnica voce. 1094. b. in qua ſecus idem quod Iuxta, prope, πλησίον. *ibid.*
Alter pro alio. 53 d
Altera Tingi. 288.e. Altera Pergama. *ibid.* Altera Salamis. *ibid.*
Altercus, Latinis, ὑοσκύαμος. 1069.b. quaſi altericus, quòd mentem alteret & alienet μανικός. *ibid.*
Alternum. παράλληλον. 1117.b
Altus homo pro longo & procero. 44.b
Aluattes, Alyattes. 193.b
Alucinari, ἀλύειν. 1279. c. d. ab ἀλύειν. *ibid.* Nonius cum aſpiratione ſcribit. *ibid.*
Alueus auctor. 478 d
Alueos de fluminibus dicitur. 165.b
Alueus recurrens. 292.e
Alueus ſolium balneare, μάκτρα. 1161. a. in quem lauaturi deſcendebant, πύελος. 1203. a. & ἔμβασις. *ibid.* Solium etiam dicitur. *ibid.*
Aluei balneares ex lapide fiebant. 1204 c
Aluei, canales profundi & anguſti, qui certis locis maris occurrebant. 1118. e. 1119. a. in iis difficulter circumagi poterant naues, propter anguſtias aluei. 1119.a
in Alueis condebantur cadauera mortuorum. 1204.c
Alumen, Aluta, idem. 255.a. στυπτηρία. 455.a
Alumen στυπτηρία. 465.b
Aluminis duplex genus ad tingendas lanas. *ibid.* nigro colore tingebat. 255.b
Alumen Scaiolæ, quid. 1098.a
Alomen Catinæ, idem cum Solda Narbonenſi. 1097.d
Alumen liquidum, limpidi & liquidi candoris. 1166.b
Alumen χιὼν flos lapidis Bolinidis. 1080.b
Alumen ſciſſile. 1166. b. concreti genus. *ibid.* πύρινον, igneum. 1166. c. ἀλλ' ἡ πυρώδης. 16 a. liquidum. *ibid.* d. quod & φόριμον, phorimon. *ibid.* cur ita dictum. *ibid.*
Aluminis βωλώδης vel βωλίνου flos eſt alumen ſchiſton Dioſcoridi. 1166.d
Aluminis clarus color. 1166. b. vnde Exaluminatio. *ibid.*
Aluminis genus quod inficit vt galla. 1166 c fuſcis & obſcuris lanis coriiſque inficiendis adhibitum. *ibid.* vnde Aluta dicta. quæ Iſatis Græcis. *ibid.* à fuſco Alutæ colore. *ibid.*
Aluminatæ, pelles confectæ. 1166.b
Aluta, στυπτηριωτὸν δέρμα, ἀλουργμα. 465. a. 1166. c. στυπτηρία χιών. 465.b
Aluta cur vocata Iſatis, ſeu Vitrum herba. 255. a. 1166.c. Aluta idem quod Alumen. *ibid.*
Alutæ fuſcus color. 1166.c
Aluta pellis, ſeu Aluminata. 465. a.c
Alutæ, pelles confectæ, & ſubactæ. 1006. b. 1166. b μαλθακώματα. 1006. b. pelles ἐστυμμέναι. 1166.c
Alutum, ἀλουργόν. 465.a
Alyattes Lydiæ rex. 807.e
ἀλύειν ab ἀλύσσω. 1279. c. quæ & ἀλύξ. *ibid.* ἀλύειν, quid. *ibid.* ἀλύειν. χαίρειν ματαίως. *ibid.* d. vnde Alucinari Latinum. *ibid.* e
ἀλύκη, & ἄλυς, & ἀλυσμός, & ἀλύσσω, & ἀλυχή. & ἄση & ναυτία, ſynonyma. eiuſdem languoris & anxietudinis 1280. a. cui medetur origanum. *ibid.*
ἀλυκή, mare ſalis, παρὰ θάλασσα. 614. c. d. κοιλὰς τῆς ἀλυκῆς. 614. d. e
ἁλυκὸν quod ſalem redolet, 1128. a
Ἀλωτία exponitur quibuſdam ἀλόη χλωρά. 1057. c. differunt tamen. *ibid.*
ἀλύσσω, idem quod ἀλύω. 1279. b. vnde ἀλύσσειν. *ibid.* & ἀλυχή. *ibid.* & ἀλύκη. *ibid.* c
Alzatrec, Mauritanis latrunculorum ludus. 1130. e. Hiſpanis *Axedres. ibid.* & vtrumque à Græco Ζατρίκιον. *ibid.* d.e
Alzila, vel Aquila, Taptoba-

ues incolis, vocatur Aloe. 1054.c

Amalthea Sibylla. 76.d.e

ἄμαμα, Hamama, vel Hamamach, pro quo χάμαμα, ἀκτινιῶν exponitur. 1324.a. Amomum quidam. Amomum Arabes ἄμαμα appellant, ex Græco ἄμωμον. ibid.b

Amanus pars Tauri montis. 621.c. Taurus dicitur Amanus. 630.c

Amanicæ portæ, terminus Ciliciæ ad Orientem. 771.d

Amantes populi Illyrici, Αμαντῖνοι. 378.a.b. eorũ origo 378.b. Hammanientes Plinio. 378.a. 381.a.b

Amanus noui, in quo Panthetæ reperiebantur. 884.c

Amaracini vnguenti confectio. 466.a.d. Amaracinum oleum. 468.a

Amaracus, herba, cuius ſuccus, i. oleum per ſe vnguentum facit. 468.e

Amare extrema linea, quid. 912.d.e. 925.a.b. Amare, non pro amore frui, ſed ſimpliciter amare. ibid.b

Αμαριάκη Ptolemæo, pro Anariacæ. 983.d

Amarantinus color, ab amaranto. 966.e

Amatirodo mera. 963.c

Amarus pro ſalſo. 114.c.d. alias differt à ſalſo. 114.c.d. 115.d. amarus ſal. 115.d

Amarum pro graui, tranſlatitie. 200.b

Amara ſarcina. ibid.

Amarum in coloribus. 115.c. 345.d. 346.e

Amarum, πικρόν. 187.c. 201.a. aliud amarum, aliud ſalſum. ibid.

Amarum non ſolum de valde viridi, ſed de omnibus ſaturis & meracis. 201.a.b

Amarum, auſterum, & πικρὸν idem. 201.c

Amara διευρυσμένα. 461.d

Amaſia vicina Cromnæ. 889.b. ſed Amaſia pro Amaſtri poſita. 889.c

Amaſeæ mœnia lambebat Iris fluuius. 899.c

Amaſis. 551.a.b.c.d.e

Amaſtris vicina Cromnæ. 889.c. ab Amaſtri ad Cromnen quot ſtadia. ibid. Amaſtris quæ antea Seſamus. ibid. Seſamos arx Amaſtris. 889.d. Amaſtris ex quatuor pagis compoſita ab Amaſtride. ibid. Seſamus pro Amaſtri. ibid. & ſic Amaſtris Mileſiorum dici poſſet. ibid.

Amaſtris Dionyſij tyranni Heracleæ vxor, Darij ſoror. 889.d. a.b.c. Amaſtris ciuitas ex quatuor pagis compoſita. ibid.

ἁμαξῖται Nomades. 484.d

ἀμαυρὸν in coloribus. 344.e. 345.a

Amazenes vel Mazenes dux nauigationis Macedonibus vſque ad Suſa. 1180.b. ab eo Mithropaſtes benignè exceptus. ibid.

Αμαζώνης Oaractæ Inſulæ regulus. 1180.a. cum Nearcho Suſa nigrauit. ibid. Μαζώνης Arriano dicitur. ibid.

Amazonicus dicitur Taurus. 788.a.b

Ambar, ſtercus piſcium. 1056.d

Ambitio, περιβολή. 246.e

Ambitio cutis, tergorũ, veſtis, ὁ ἀμφιασμός. 610.b

Ambitio à neceſſitate diſtincta. 259.c. magis rara, ideoque cara conſectatur. ibid.

Ambirui, populi Phrygiæ. 877.a

ἀμβλίγ, myrobalanum, ἔμπλινι, vel ἔμπλιτζι, vulgo Emblicum. 1324.c. pro quo χαμβλίγ. ibid.b

ἄμβων, Æolice ἴμβων, vnde Vmbo. 704.a

ἄμβων venter ampullæ. 704.b. vnde ἄμβιξ olla. ibid. ἄμβωνες, προσαναβάσεις ἱερῶν. ibid. Ambo lapideus ſuggeſtus rotundus, in medio templi. 704.b.c

Ambracia multos pectines præbet, ſed & ſordibus abundat. 1118.e

Ambula, herba quæ ambulat & proſerpit. 830.a

Ambula, vel Ambulium, cur dictum intybum. 830.c. pro Ambula, quidam habent Ambuïa, vnde Ambugia, aliis Ambuuia. 830.d.e

Ambuſta, πεῖκαυμα. 839.c. 840.a

Ambuſtorum remedia. ibid.

Ambuſtæ, inſulæ circumuſtulatæ. 839.e. Ambuſtæ mulieres, quæ neque damnatæ, neque abſolutæ. 839.e. 840.a.b. Ambuſtus accuſationis igne adflatus. 840.a. Ambuſti quos fulmen afflauit tantum nec interfecit, ibid.c.d. inde & Fabius ille Ambuſtus dictus. ibid. à quo & Fabiorum Ambuſtorum familia. ibid. Phaethon & Capaneus quorum corpus ambuſſerat fulgor, Ambuſti dicuntur. 840.a.b. Ambuſtus etiam cuius corporis partem aliquam combuſſerat fulmen. ibid.b

Ambuſtiones, & ambuſta, πεῖκαυμα. 480.a

Αμείνων, nomen proprium, vt Melior. 157.c

Amellos, fruticoſus & ἰπώδης. 279.c

Amellum, μελισσόφυλλον, μελίφυλλον. 102.a. eius deſcriptio. 102.a.c. πράσιον dictum. 102.c

Amen & Amentum, quaſi Apimentum, ab antiquo verbo Apo. 313.b

Amerina mala. 1299.b

ἀμεθυστίζοντος color. 1146.b

Amethyſtus ξανθίζων, quis. 273.d

Amethyſti genus pulcherrimũ, παιδέρως appellatum. 565.b. 566.a. & Anteni, & Veneris gemma. ibid. ſeu Aphrodites ſphragis, ἀντέρως, παιδέρως, & ἀφροδίτης λίθος. 565.c. Amethyſti qui ad viciniam cryſtalli deſcendunt improbati. ibid.

Amethyſtorum quinque genera. 566.a.b

Amethyſti cuiuſdam circumſcrotia albicans è medio ſui fundit vini colorem. 565.d

Amethyſti fulgens purpura. 567.b. igniculus. 1122.a

Amethyſtinum, pro amethyſto gemma facto. 240.a

Amethyſtinus color ab amethyſto. 201.c. 236.c

Ameyxas pruna vocant Hiſpaſpani. 1314.e

ἄμι, ἄμεος, & ἄμιον, λαγωκύμινον, leporinum cuminum. 1311.a.b

Amictui eſſe, pro Amiciri. 1068.c

Amida vrbs. 694.b.d.c. eius ſitus. 694.b

Αμίλκας, Amilcar. 281.a

Amiſos Chalybum vrbs. 189.e. in Galatia Ptolemæus recenſet. ibid. eius à Sinope diſtantia. 890.a. Amiſus non eadem ac Pompeiopolis. 890.b. Amiſus vel mare, ibid. Atheniensium colonia ideo Πειραιὰ olim dicta. ibid.

Amiſus vrbs. 802.e. Mileſiorum vrbs, à Mileſiis condita. 889.b

Amiſus vocabatur olim Εν[illegible]. 888.e

ἄμιθρος pro ἀριθμός. 321.e

Amittere pro dimittere. 354.d. è manibus amittere, ἀφεῖναι. 354.e

Αμμα, nudus, in lucta & pancratio. 291.d
Αμμα μηχανικόν. 263 a
Αμμι pro ἄμ. 1312. a. b. ἄμμιον perperam
Αμμοδύτης & ἀμμοδύτης. 87. c. pro μύουρ. 267.a
Ammon πολιὸς θεὸς ἐκ κριοπρόσωπος. 1025. c
Ammoniacæ lacupinæ duo genera, θραῦσμα, & φύραμα. 1030.c. quæ ſunt non Arabica, ſed Græca nomina. ibid.
Αμμος χυτῆς, arena auerſa. 1075.a
Amnis liquidus. 567. a. riguus. 588. d
Amnis bruma tepidiſſimus, æſtate vix tolerandi rigoris. 588.e
Amne ſecundo, aut aduerſo natare, quid. 126.c.d
Amnes mari repulſi. 619.b
Amomia quid recentioribus. 401.c. inde *Momia & Mumia*. ibid.
Amomis & Amomum, differunt. 405.a
Αμωμίτης, inter genera thuris. 401.a
Αμωμον veteribus omne aroma ſincerum & inculpatum. 401. b. ἄμωμον λιβάνιον, tus ſincerum, aut ἄμωμον ſimpliciter. ibid.
Amomum hodie nobis ignutum. 1037.e
Amomum pro Cinamomo vſurpatum, licet ſit diuerſum. 400 b. 401.b
Amomum quibuſdam herba pes columbinus dicta. 1324.a. ſed nō eſt Arabicum Hamama. 401.b. ex Græco ἄμωμον. ibid.b
Amomum Aſſyrium, herba ſuauiſſimi odoris. 401.e. Aſſyrium gramen dicitur. ibid. Pingue Amomum. ibid. Amomi folia odore commendata. ibid. pretioſiſſimis quibuſque vnguentis Amomum addebatur. 410. d. in funeribus præcipuè locum habebat. ibid. Amuma pro quibuſlibet vnguentis, quibus ἄμωμον & καθαρὸν & ἀκήρατον. 401.d
Amomum verum eſt fragile. 400.d. dum carpitur, ſtatim ſoluitur & frangitur. 400. e. quomodo adulteratum. 400.e. veri fragmēta & partes βοτρυώδεις ſimiles manent. ibid.
Amomum quibuſdam vera vua ex Indica labruſca, aliis frutex botroſus. 400 c. d. e
Amomum non eſt roſa Hieroſolymitana aut Hiericuntia. 401.a
Amomi puluis, Amomum friatum. 1070. a. Amomi vua quid. ibid. b. Amomum non ſolutum & in vuæ figura remanens carius vendebatur. ibid. b. ἄμωμος βοτρυίτης. ibid. Amomum diſſolutum & friatum magis fraudi obnoxium. ibid.
Amomum thus vocatum. 401. a. Amomum verum non habent hodie officinæ. ibid.
Amomi pretium. 410.a. Amomi fruticis lignum botroſum, non ſemen. 400.b
Amomi ξύλου ὑπόκιρρον. 400.d. color rufus. ibid.
ex Amomo & coſto vnguenta acutiora, quia nares maximè feriunt. 1063 c
Amor marii præreptus, de hippomane. 442.c
Amorginum linum ex inſula Amorgo laudatum. 939.a. pro ἀμόργινοι χιτῶνες. 1225.e.
Αμοργίς. 1125.c
Αμοργὸς pro quolibet lino vel byſſo. 939 a. 1125. d. quia optimum naſcebatur in inſula Amorgo. 1125. d. ἀμοργὸς βρύτινον, linum brytiinum. 939.a. 1125. d. Stephanus coloris genus eſſe perperam putat. 1225.e
Amorium inter vrbes Phrygiæ magnæ. 806.a
Ampeluesſa vrbs regionis inſtar fuit, & Tetrarchia. 576.c
Αμπελόπρασον, γήθυα, γηθυλλίδες, *Ciboulles*. 1169.a. diuerſa à Getiis, vt cæpullæ à porris. ibid. b
Αμπελος vrbs Cyrenaicæ. 370.b
Ampelus vrbs vicina horti Heſperidū. 373. e. à quo Ampelitæ, Αμπελῖται. 370. b. qui caulem ſilphij Delphis dedicarunt. 374.a
Amphiaraus cum curru abſorptus. 147
Amphiarai μαντεῖον, ſeu ἱερεῖον in Bœotia. 147. b. a. traductum ex Cnupia Thebaica. 146.e. 147. a.d
Αμφιαράου λουτρά. 148.d. & πηγή, idem. ibid.
Amphiarai fanum. 146.b.c.e. quo loco fuerit, diuerſæ opiniones auctorum. 147.148
Αμφιάρειον. 146.e
Αμφικυρτος Luna. 376.d.a.b
Αμφίδυμος. quid. 1208. & ἀμφίδυμα αὐλαία. ibid. d. ἀμφίδυμον. ibid. e. portus ἀμφίδυμοι, i. duplices. ibid.
Amphinomus & Anapis fratres. 110.e
Αμφιπλὶξ, varitus. 946.b
Amphiſbænæ geminum caput. 339.c
Amphiſbæna nulla notarum varietate commendata. 339. a. tractibus ſerpit circularis, vel orbicularis. 339 d.b
Αμφίθετος φιάλη. 1271.b
Αμφίκυκλος κλίνη. 197.b
Amphictyon. 692.b
Αμφιπρόστυλος ædes, quæ. 1217.c
Amphitus, vel Amphiſtratus, aurigæ Caſtoris & Pollucis. 193 d. c
Amphora, Romanis Quadrantal. 231. b. quot aquæ libras pendebat, & ſextarios tenebat. ibid.
Αμφορείτης ἀγών. 849 a
in Ampullis condebantur cineres. 1204.c
Ampluſtre, ἄφλαστον. 572. c. Amplaſtria, nauium ornamenta, vſu. 573.c
Αμπωτις. 619. b. quum æſtus recedit, macies aquarum dicitur. 193.b.c
Amputare, circumputare. 584. b. Amputatio. 584.c
Ampullaria cur vocatum Halimum. 1098 b. 1099.c
in Amphoris condebantur cineres. 1204.c
Amſancti. 85.b.c
Amunclæ, Amyclæ, Αμύκλαι. 86.c
Amyclæ, Amundæ. 86. c. pro Amyclæis. 86.d
Amydæ Laconicæ & Italicæ. 138.e
Amygdalæ. 599. c. amaræ δριμύτεραι, & cibis ingratæ. 461. d. eoa calidæ 600. cur calidæ, quia habent τραχυσμούς planæ, & planiores quàm caſtaneę. 603. b. ab vno latere ſpeciem διφυοῦς habent. 603.c
Amygdalinum vnguentum, metopon dictum. 352.d
Αμυχή, ab ἀμύσσω. 1279. b. & ἄμυξ. ibid.c
Αμυκτῆρες, gens Indiæ monſtruoſa. 1006.c
Αμυγδάλινον ἔλαιον. 464.b
Αμυγδαλώδης, quid. 607.d.e. ἀμυγδαλίς. 608.c
Αμωνίας Αμμωνίας dicitur. 157.c

Ἀμύσσω, ἀμύξω, rectè ἀμύξ. 1331.e
Ἀμυξ & ἀμυχὴ ab ἀμύσσω. 1279.c
Ἀνὰ aliud ſignificat in verbo ἀνακαλεῖν, quam in ἀναβάλλειν. 1090.a
Ana fluuius. 279.b.407.b
Ἀναβάλλειν, ſurſum iacere ac mittere. 1090.a
Ἀναβάλλειν, βρύειν, de fontibus ſcaturientibus. 1030.a. vnde ἀναβολή. ib. ἀναβάλλουσα γῆ, quæ fontibus & vndis ſcaturit. ibid. b
Ἀναβολή, pro fonte, quem vulgo *Surgeon d'eau* vocamus. ibid. a
Ἀνάβαςρον. Atticis ἀνάβαθρον. 516. 558.e
Ἀνακακκαβία, vel ἀνακακκαβεία, corruptè pro ἀλικάκκαβος vel ἀλικακκαβεία. 1040.d
Ἀνάκανθα. 363.e
Anacardium nullum aromaticum. 1053. d. κάρδιον quibuſdam ἀνακάρδιον. ibid. quidam ex recentioribus τὸ ἀνακάρδιον confudere cum Zedoaria. ibid. quæ tamen multum diſtant. ibid. Arabes ἀνακάρδιον vocant Βελάδορ. ibid. e. ita confundunt quidam Βελάδορ cum Zadoar. ibid. Zadoan. ibid.
Ἀνακλινοπάλη pancratium dictum 290.d.e
Ἀνάκωλοι, quibus ſubſtricta corpora. 987.a
Ἀνάκωλοι, tunicæ breues. 987.a
Ἀνακόπτειν ὀχῆας. 927.b. idem quod Ἀνακρούειν. 927.c
Anacreon quo tempore floruerit. 1048.d
Ἀνακρούειν. 931.a. 932.d
Ἀνακρούειν τὴν κωλέαν. 929.a
Ἀνακρουστὰ ὑφάσματα. 932. e. Ἀνακρουστικαὶ claues. ib. ἀνακρουστικαὶ Laconicæ claues. ibid.e
Ἀνακτησμός, diſcrimen. 760 b
Ἀνακυκλεῖν. 850.d
Ἀναδενδράδες, arbuſta. 590.e, 954.e
Anagallis herba. 1091.d
Ἀναγκαῖον, locus carceris, δεσμωτήριον. 1085.a
Ἀναγκαῖον, quibuſdam pro caro & pretioſo. 201.e.a 259. d. & cur. 259.e
Ἀναγκαζόμενοι quis. 1088.a
Ἀνάγκη Græcis quicquid animum ſuæ ſpontis eſſe non patitur. 1085. d. vt animi πάθη. ibid. eum aliquid facere cogimur, aut pati præter voluntatem. ibid. item quod alicui inuito accidit, quod non poteſt effugere, ibid. omnis κακουχία quam vitare non licet. ibid. a. paupertas, ſiue egeſtas. ἀνάγκη. vulgo *Neceſſité*. ibid. item carcer. ibid. & morbus corporis, vnde σωματικὴ ἀνάγκη pro morbo. ibid. contumelia quoque & iniuria. ibid. ipſa philtra & amatoria. ibid. b. lymphationes etiam & vani metus. ibid.
Ἀνάγκη πικρὴ, ſeu πικρός. 337.a
Ἀνάγκαι μοιρῶν. 1085. e. δαιμόνων. ibid. Ἀνάγκη γλυκεῖα συνομιλοῦσα κυλίκων, de ebrietate, ibid.e. 1086. a
Ἀναγκίτης ἀδάμας, qui. 137. e. 1091. a
Ἀναγκομόναρχοι tyrannus. 1085.b
Ἀναγκοσιτεῖν & ἀναγκοφαγεῖν, alieno arbitrio comedere, 1085. e. ἀναγκοφαγίαι pugilum. ibid.
ἀναγῖται λίθοι. 1091.d
Ἀνάγλυφα, Cælata. 1845. d. eminentibus lapillis expreſſa. ibid.
Anaglypha non poterant detrahi ex poculis. 1048.b
Anaglyphare, ἀναγλύφειν. 1100. a. vnde Anaglyphati calices. ibid.
Anaglypta & Anaglypha, quid propriè. 1047.c.d
ἀναγαγίτης gemma ἀναγῖται, non ἀναγκῖται, ἀπὸ τοῦ ἀνάγειν. 1091. b. ab euocandis Deorum manium imaginibus. ibid.
Ἀναία Cariæ regio. 625. d. cuius ἐθνικὸν, Ἀναίτης. ibid.
ἀναιρεῖν, occidere. 283.c
ἀναιρεῖν, quid. 283.b. pro educare. 283.d. pro nutricare. 283.d
Anaitica regio. 624 c. 625.c
Anaitis dea colebatur ab Armeniis. 625.c.d
Ἀνάλημμα, ὕψωμα. 740.d
Analemmæ definitio, iuxta Vitruuium. 739.d.e. 740.d
Analemmata. 739. d. a. in ſuggeſtis lapideis & columnis deformata. 740. b. differunt ab horologiis. 739. d. a. e. eorum vſus. 739. b. c. d. e. & formæ. 739.b
Ἀναλήμματα λίθινα. 740. d. πόλοι σκιοθηρικοί. ibid.
Ἀνάλωμα, impenſa, quod impenditur. 1003. b. ἀνάλωμα, impendium. ibid.
Ἀναμις Carmaniæ fluuius. 1179. d. 1081. d. qui Ἄνδανις. ibid. Ἄνδανις, & Azanius. 1179. d. e. vel Ἄζανις. 1143. a. Hytanis vel Hyctanis, corruptiſſimè. ibid. 118.d
Anancites adamas, ἀναγκίτης, 1085. d. cur ita dictus. ibid.d
Anancitis gemma. 1091 b
Ἀναπαυόμενοι fons Iouis in Dodone cur ſic dictos. 136 b
Ἀναπτυίζεσθαι. 143.c. 144.a
Ἀναφαλαντίας, recaluus. 13 a
Anapis, non Anapius, aut Anapus. 11 c d
Anapis & Amphinomus fratres. 110.e
Ἀνάπλασις, oſſarum conformatio. 520.b
Ἀναπλάσσειν, oſſas facere. ibid.
Ἀναποδισμὸς ſtellæ. 753. c. d. ἀναποδίζειν progredi. ibid.
Ἀνάπωτις macies aquarum. 289.c
Anariaci populi alijs Natiaci dicti. 983 Stephano Ἀναριάκαι. ibid. Ptolemæo Ἀμαριάκαι, perperam. ibid.
Anatatcæ veteri Geographo pro Anariacæ. ibid.
Ἀνατίθεσθαι φανερῶς. 749 b
Ἀναθεῖναι & ἀνατιθέναι diuerſæ ſignificationis. 1090. d. ἀναθεῖναι φιάλην εἰς τὸν ναὸν, quid. ibid. & phiala ſic poſita aut dedicata, ἀνάθημα dicitur. ibid. ψῆφον ἀνατιθέναι, quid. ibid. & ἀνατιθέναι βίον. ibid. ἀνατιθέναι λόγους. ibid. e. a Inde ἀνάθημα. ibid. e. a. alia notio τοῦ ἀνὰ in verbo ἀναθεῖναι, alia in verbo ἀνατιθέναι. ibid.a
Ἀναθεῖναι, dedicare & conſecrare. 1089. c. imponere & ſuſpendere. ibid.
ἀνάθημα & ἀνάθεμα differunt. 1089.c
Ἀνάθεμα re quidem deuotum & maledictum ſignificare poteſt, ſed propriè ſemotum ac ſeparatum ſignificat. 187. c. d. rectè igitur ἀκοινώνητος ſumitur. ibid. d. quæ proprietas in vocabulum ἀνάθημα non cadit. ibid.
Ἀνάθημα, conſecratio omnis hominis, pecoris, agri, quæ Deo fiebat. 1090. b. non ἀνάθεμα. ibid. e. ἀνάθημα & ἀνάθεμα diuerſæ notionis, vt ἀναθεῖναι & ἀνατιθέναι. ibid d. ἀνάθεμα propriè ſeparatio ac ſegregatio ab antiquo corpore & ſocietate. ibid. a. ἀνάθεμα Preſbyteri remotio & ἀπομείωσις ab ordine & gradu, dicitur vero expulſio ab Eccleſia. ib. b. ἀνάθεμα, ἀποβολή, ἀπομείωσις, ἀφορισμός, ab Eccleſia & communione fidelium. ibid. quod quia pro magno malo ducitur, vice

imprecationis vſurpatum. ibid.d. vnde & καταναθεματίζειν. ibid e. Anathema ſim, ſolemni Iudæis & Chriſtianis in iureiurando formula. ib.d. ἀνάθημα, pœna propoſita delinquentibus in Eccleſia. 1091.b.i. ſeparatio ab ipſa Eccleſia & communione fidelium. ibid.
ἀνάθημα nuſquam in malam partem accipitur. 1089.e
ἀνάθημα denarius ac res templis dicata. 1089.a. quod & κόσμημα exponitur ibid. de illis tantum donis quæ ſuſpendi poterant, aut in excelſo loco & conſpicuo locari ibid. e. pro ijs tantum quibus templum ornaretur. 1090.a. vnde & pro quolibet ornamento. ibid. nunquam de agro, aut terra, aut ædificio, aut pecore, aut arbore, vel etiam homine diis conſecrato. ibid. ἀνάθημα & ἀνάθεμα diuerſæ ſignificationis. ibid.
ἀναθηματίζειν ligare & anathematum vinculis conſtringere. 1091. c. extra Eccleſiam pellere. ibid.
Anatis fluuius. 304 c.d.e
ἀνατολικὰ ζῶα 427.a.722.c.e. ἑσπέρια. 722 e
ἀνατολὴ & ἀνατέλλειν, diſtinguuntur ab ἐπιτολὴ & ἐπιτέλλειν. 713. d.e. ἀνατολὴ ἐξ ἑσπέρας. 724.a
Ἀνατολὴ & ἀνατολικὴ διοίκησις alia ab Aſia minore. & τῆς Ἀνατολικῆς διοικήσεως. 804.c.d. ἀνατολὴ pro iis prouinciis quæ Antiocheno Patriarchæ ſubiacebant. 804.d. τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως ἔξαρχος dictus Antiochiæ epiſcopus. ibid.
Ἀνατολῆς nomine quæ prouinciæ dictæ 803.d.804.e. ἀνατολὴ nõ eadem cum Aſia minore. 804.b.c.e.c
Anatolica prouincia quot prouincias haberet. 806.a
Ἀνατολικὴ διοίκησις. 804.c.d
ἀνατολικοὶ ἐπίσκοποι. ibid.
Ἀνατολικὸν θέμα, minor Aſia, ſeu orientalis prouincia, infimis Græciæ temporibus. 804 e. 807.c. hodie *Natolia*. 805.a. 807.c. quot Gẽtibus conſtet. 805.a.b.c. μικρᾶς Ἀσίας nomine veteribus cognitum. ibid.b. 806.a. à Proconſule adminiſtrari ſolitum. 805.b.806 a
Ἀνατολικὸν θέμα, ſeu Anatolica prouincia reſpondet Aſiæ vlteriori. 807.d.c. ἀνατολικὸν θέμα & Θρακησίων θέμα minoris Aſiæ nomine vocata. ibid. vtriuſque prouinciæ comprehendebat Aſiana diœceſis. 807.d
Anaue prouincia regni Parthici. 1197.d
Anaxagoras naturæ index, vel potius naturæ indagator. 825.e
Anaxilas. 82.b
Anaximander Gnomonices, & Gnomonis inuentor dicitur. 622 d. 640 c. 649.b. 651.d. 657 c. vel eius diſcipulus Anaximenes. ib Horologium ſciothericon primus non inuenit, ſed gnomonem & ſciothera. 632.a. 657.a. eius mortis tempus. 633. b. quando floruerit. 657.a
Anaximander ὡροσκοπεῖα conſtruxiſſe in Lacedæmone dicitur. 651.d. 657. a. ex vmbrarum ratione & arte gnomonica æquinoctia & ſolſtitia inueſtigauit. 645.c
Anaximandri gnomon & ſciothera & horoſcopia nihil ad horologiorum inuentionem. 657.a
Anaximander Thaletis auditor. 656.e. 657.a. aſtrologiæ ſtudio deditus. 657.a
Anaximandri ſententia ſuper occaſu Pleiadum. 736.d.e
Anaximander Samius inter Horologiorum inuentores. 740.c. annis. 150. poſt Meronem vixit. ibid.
Anaximander ſphæram cur primus inueniſſe dicatur. 657.a.823.a
Anaximenes Anaximandri diſcipulus gnomonices inuentor. 632.d. ſeu gnomonis. 640. c. horologium ſciothericon primus non oſtendit. 622.e. 648.e. 649.a.b. ſed gnomonis inuentor. 657.c
Anchinoe Nili filia, Danai & Ægypti mater ex Belo. 1227.c
Anchiſes fulminis & igni adflatus, i. ambuſtus 840.d. καταφλεχθείς. 840.b
Anchora propriè fundamentum nauium. 1014 e. naues fundare dicitur. ibid. 1116.d
Anchoræ ſidere quomodo dicuntur. ibid.
Anchuſa λάκχα vocata. 1160.a. & πορφυρὶς à colore rubræ purpuræ. ibid.
Anchuſa Laodicena, vnde dicta. 1149 b
Anchuſa præparare lanam dicitur coloribus pretioſis. 1147.a.i. ſubſterni coloribus. ibid.
ex Anchuſæ radice aut radicula Syriaca vnguentum compoſitum, pæderos dictum. 1148. ex ea ſolebant vnguenta colorari. 1149.b
Anchuſæ radice olim vſæ mulieres ad ruborem genis conciliandum. 1148 a. 1149. b. Græcè ἄγχουσα. ibid. 1148.a. & ἔγχουσα. ibid. b Anchuſæ radix φῦκος appellabatur ibid. d. & hoc ῥίζιον eodem nomine cum marino fuco. ibid vetuſtiſſimi φῦκος mulierum & ἄγχουσαν diſtinxerunt. ibid. e. eundem tamen vſum præſtabant. ibid. b. & par vtriuſque color. ib. nec diſpar in medicina effectus. ib. vnde alterum pro altero ſubſtituebatur. ibid.
Anchuſa & χρῶμα fucus ſeu ſyriacus in tingendis vnguentis iunguntur. 1149.d
Ancillæ in Græcia quæ dominis horas nuntiarent, ὡρονεῖαι dictæ. 634.b
Ancillatrum, pro Ancillatione. 1143.c
Ancipiti omiſſo. 87.c. in Ancipiti eſſe. ibid.
Ancla, quæ anclat, i. haurit. 830.a
Ancla pro Anclatura. 1096.d. ſeu Anclatione. 1143.a
Ancla, ἄντλος. 589.b. Anclare, ἀντλεῖν. ibid.
Ancus Marcius quando obierit. 349.c.d
Ancyra, Ἄγκυρα, vrbs princeps Tectoſagum, vel Trocmorom. 877.d
Andrachle diſtincta ab Andrachne. 960.d
Ἀνδράχλη Atticè pro ἀνδράχνη. 446.c
Andrachne arbor bifera. 513.d. e.514.a
Ἀνδράχνη, ἀνδράχλη. 494.d
Ἀνδράχνη, χειμοβίωτον. 1054 e. cortice læui & non glabro. 511.c. cortice læuiori quàm arbutus. 960.b
Ἀνδράχνη herba & arbor. 1224.b. Ἀνδράχνην Græci vulgares hodie *Antraclam* vocant. ibid. b.c
Andrachne arbor, & Andrachne herba vnius literæ di-

uerſitate diſcernuntur. 510. d. e. vt ſit Andrachle arbor, Andrachne herba. 510. e. a. ſed ἀνδράχνη vtraque vocatur. 510. b. ἀνδράχλη Atticum eſt pro ἀνδράχνη. 510. b. 122. b. ἄνδραχνος Pauſaniæ arbor dicitur. 510.c
Ἀνδράχνη herba, portulaca dicitur. 510. d. c. e. Impocacla, ſeu potius Pocacla. ibid. c. Italis *Procacchia*. 510. c. d. dicitur & Pocaſtrum, forte pro Porcaſinum. ibid. d. & Pocacla vel Impocacla pro Imporcacla. ibid. nam Gallis *Porcelina* vel *Porcelia* dicitur. ibid. Germanis Porcellorum herba. ibid.
Andrachne arbor Græcis peculiaris. 510. d. nomen in Latio non habebat. 960. b. 516. e. pro qua Plinius vnedonem ſubſtituit. 510. d. ibid. Andrachne ſimilis vnedoni. ibid. 510. c. folio tantum minore. ib. b. c. eius folia lauri nis ſimilia, quadamtenus arbuti folio. ibid. e. in quo differant. ibid. Andrachne pro arbuto deſcripta à Dioſcoride. ibid. vtriuſque ſimilitudo. ibid.
Ἄνδραχνος & ἀνδράχνη, idem. 525.b
Ἀνδρασημωνίδου promuntorium. 1110. c. niſi legendum. Παλαισημωνίδου. ibid.
Andriaca, vrbs. 784. d. 785. a. b
Ἀνδροκλος. 58.d
Ἀνδροκλῆς & Ἀνδροκλῆς, diuerſa nomina. 28 b
Androclus patrem Epheſi oppido incluſit. 809.b
Androdamas. 564. e. d. genus quoddam hæmatis. 564. d. 565. a. 1099. e. vnde dictus. 564. a. 1099. e. ferrei coloris. 565. a. vim adamantis habet. ibid. b. argentum attrahit. 1099.e
Androdamas dictus Magnes qui colorem argenti præfert. 1103. b. quæ appellatio magis competit Magneti qui ferrũ trahit. ib. & Argyrodamas idem eſt cum Androdamante qui argenti nitorem habet. ib. Androdamas inter πυρφορίτας lapides reponitur, qui de Magnete lapide accipiendus eſt. ibid. c. Androdamas cur idem dicatur quibuſdam cum Chryſite lapide. ibid. e
Andromachus Achæi pater, Laodices regis Seleuci vxoris frater. 984 a
Ἀνδρομανοῦσαι mulieres. 670 c
Andromeda Cephei filia & Ioppes. 569. d. b. c. d. mater Perſæ ex Perſeo. 1227. c. ceto expoſita circa Ioppen. 569. c. rapta & naui aſportata quæ ceti figuram haberet. 570.a
Andromedæ proci. 570.b
Ἀνδρών. 602.e
Andronicus Cyrreſtes numerum & partitionem ventorum inſtituit. 1245.c
Andronici octogoni forma cũ nominibus vẽtorum. 1246. a. illud octagonũ μηχανικὸν fuit ὡρολόγιον. 1257.b
Androſæmon ἀνδρόσαιμον, de hyperico. 595. e a. b. nõ eſt quæ *perforata* Herbariis dicitur. 595.b
Ἀνέκπλυτος color, tenax & permanens. 1146.b
Ἀνεμῶναι dicuntur. 1090.a
Ἀνῖται & ἀφορίζειν. Hebræis. *Churam*. 1090.a
Ἀνεμωτῶν ἱερεῖαι χαλκαῖ. 1043.b
Ἀνεμος ἀπαγόμενος. 422.e
Anenſia iuga. 407.b
Ἄνευ, ſine, ἀνίω ἀνῶ, ſino. 323. d
Anethi humoris ἀηδία obfactu ſentitur. 1283.c
Ἀνηθόξυλα, anethi radices quia ligneæ. 1163 e
Ἀνετὰ quæ dicuntur, non ἀναθήματα. 1090. a. Ἀνετὰ ζῶα. ibid. b
Ἀνεξις pro Ἀνοιξις Græcobarbaris. 1028. d
Ἀνεξίτηλος color, tenax & permanens. 1146.b
Angerona, ſeu Angeronia, ſilentij præſes. 7. d. e. 8. b. e. numen tutelare Romæ. 8. a. vnde dicta. 8 a.b
Angitia dicta Medea, i. ἡ ἰχῦς, ἡ Ἐχιδναία. 86. e. a. pro dea habita. 86.b
Angiodhan, Auicennæ, & Indis, quod Singudum. 1025.a
Ango, ἄγχω. 86.a
Anguis ab ἄχις quod Siculi Dores dicebant pro ἔχις, addico N. à latiniss. 86 a
Angues & Serpentes diſtinguit Plinius. 457. a. ſed plerique confundunt. 344 b
Angulus rectus propriè Normalis dictus. 669. e. b. acutus, minus Normali. 669. a. obtuſus plus normali. ibid.
Anguli normaliter cogi quomodo dicantur. 689 a
Anguſticlauij Tribuni. 450.c
an Animæ poſſint à Magis ab inferis euocari ad oracula reſponſitanda. 1119.a
Animarum piorum locus poſt mortem, ſecundum Eſſenos. 1612.b
Animales dij. 64.d.e
Animalia non vno modo cernunt, aut circumſpiciunt. 875.c.b
Animalia herbatica, ποηφάγα & ἀγρειφάγα. 338 a
Animalia φθαρτικὰ τῶν ὠφελουμένων. 221.a
Animalium πρόσημα in prora nauis. 570 b
Animalium ſilueſtrium miſſio per ſexus diſcreta. 213.e
Animalibus cicuribus quæ ſaginantur potus ſubduci ſolet. 324.b
Anime Luſitanorum non eſt Cancamum. 1149. d. 1151. e. 1152. a. Anime eſt bdellium. ibid. eius deſcriptio. ibid.
Anime Σαρακηνικὸν δάκρυον vocatur Dioſc. d. Arabicæ lacrimæ. 1150. a. perperam pro Libyco accipiunt. ib. tria eius genera, Arabicum, Indicum, & Petræum. ibid. ſeu potius Bactrium. ibid. vt ſit Bdellium Scythicum Galeni & Æginetæ. ibid. Scythicum idem cum Indice. ibid.
Anime quæ diſtillat, arbor eſt mediocris. 1151. a. Anime Orientale ſpecies quibuſdam eſt Charube ſeu ſuccinum. ibid. b. c. pro Aminæa myrrha quidam accipiunt. ibid. e. ſed nulla tamen eſt Aminæa myrrha, ſed Minæa. ib. Anime non eſt myrrha, ſed Bdellium. ibid. nec cancamum. 1151. e. 1152. a
ab Animo ad ſenſibilia transferuntur plurima. 200.c
Aniuden quibuſdam Silphium aliis Anghiodus. 1225. a. non eſt nardus Celtica. ibid.
Ἀννίβας, Hannibal. 281 a
Ἀννίβοι gens in Serica in montibus eiuſdem nominis. 989. b. c. Ἀννίβα montes. ibid.
Anniculi ecrui. 1 221.b
Annona vnius anni fœtus. 250. b. propriè de frugibus. ibid. ἀπαρχὴ ἐνιαυσία. ibid.
Annona, nomen Deæ. 250. e. Diua Annona. ibid.
Annubo vel Annubius, poëta. 955.e.a
Annularia creta, vel Selinuſia. 255.c.e
Annulus ἴουλ crispati capilli.

760. d. vnde Annulatus vel Annellatus capillus. ibid. Annulus circulus vnus ex tota crinium compage. ibid.
Annulo armariola, lagenæ vini & cætera χύτρεια, ſignata. 933. d. Annuli ſignatorij, & claues cum annulo, differunt. ibid.
de Annulo ſignatorio, χειρόγραμμον, quod manu ſculptum. 1100. b. c
Annuli ſignatorij cum adiuncta claui. 931. c. ſigillatorij. 932. a. χειροχάρω. 1100. b. conſecrati. 348. a
Annulorum origo. 557 d. e. Annulum ſibi feciſſe primum Prometheum ferunt. 557. e
Annulorum vſui magnitudo gemmarum deligebatur. 183. b. c
Annus à Numa inſtitutus. 18. b. c. Græcorum, & Romanorum. 19. 20. a
Annus Ægyptiorum ex 365. diebus & quadrante. 552. c. d. e. a. 553. a. ἡλιακός & κυνικός & τέτραετ, & θεοῦ ἐνιαυτὸς dictus. 553. a
Anni principium apud Ægyptios. 435. d. a. b. & terminus. 17. d
Annus ciuilis & naturalis. 552. a. b
Annus magnus quot annis cõſtat. 554. b. quibuſdam Saturni periodus dicitur. 554. c
Anni magni conuerſio. 549. a. 550. b. c. 551. c
Anni πυθὸς ſæculi. 441. c
Anni magni canicularis Ægyptij numerus. 550. d. e. 551. a. b. 553. a. b. eo apocataſtaſis omnium planetarum fiebat. 551. a. b. eius initium. 551. d. e
Anni à Cæſare reformatio. 20. 21. 22
Anni partitio ſecundum Hippocratem. 315. c
Annui motus orbis abſolutus. 473. a
Annuæ reuolutionis finis deprehenſus. 474. d
à Ανω χώρα. 613. c
à Ανω, pars quæ ad vltimas metas. 915. a. pars ſuperior ad vltimas metas, σφενδόνη. ibid. comparatur cœlo. ibid.
Ανοικτὸν, apertile. 246. a
Ανοίγειν ἔξω, ἔσω, quid. 934. b. a
Ανωνίς vel ὀνωνίς. 394. a
Ανωφερεῖς conchæ. 1133. c. πίνναι ἀνωφερεῖς ἐπιπολάζουσι. 1134. a
Ανε pro ἄνθρωπος compendioſe. 700. c
Ανουείχαμμον vnicum βαάλφιν in inſula Taprobane. 1118 a
Anſer, domus cuſtodem oſtendebat. 1221. Palladis miniſtram in opere textorio indicabat. ibid. a
Ανταιοι, ἰχθύες κητώδεις. 187. d
Antæ, παραστάδες. 1216. a
Antes, ordines & στίχοι priſcis Latinis. 1216. a. c. Antes ordines cuiuſcunque rei anteriores & qui frontem ſpectant. ibid. vnde dicti. ibid. perperam Antes Grammaticis exponuntur lapides eminentiores. ibid. c. & quadraturæ. ibid. d. nam Antas & Antes & Anterides confundunt. ibid. c. d
Antæus quo luctandi modo præualuerit. 289. c. pancratio victus ab Hercule. 291. d
Ante diem quartum, tertium pridie Kal. 7. c. 19. a
Antecanis, qui & προκύων dicitur diuerſus à Sirio, qui προκύων. 430. a
Antefixa. 1217. a
Αντέρως, æquè venuſtus vt Amor. 565. d
Αντέρωτες amethyſti. 565. c
Antes vel *Entes*, inſita. 26. a
Ανταναπλήρωσις, συσταθμία, compenſatio. 1007. b. quando fiat. ibid. c
Antepagmenta & Antæ differunt. 1216. c. 1217. a. Antepagmenta lignea. ibid. Antæ lapideæ. ib. Antepagmenta ab Ante dicta. 1217. a. veteribus Antipagmenta dicta. ibid.
Anterides, columnæ vel lapides eminentiores qui interponuntur ad ſuſtinendam ſtructurã. 1216. c. d. ἀντηρίδες, ab ἀντηρίδιον. ib. c. vnde & ἀντηρείσματα. ibid. c. Vitruuio Eriſmæ, ἐρείσματα. ibid. d. Latinis etiam obices. ibid. & Tibicines. ibid.
Anteuertere, occupare, præuertere, προλαβεῖν. 900. c. 901. a
Ανθεία eſt Ανθηδών Anthene. 139. b. d
Ανθη, ἄνθησις. 523. c
Ανθεία, Anthia, poſtea Θυρέα dicta. 139. b. d
Ανθήλη in harundinibus quid. 127. a. πάππος interpretantur. ibid.
Ανθήλη, lanugo, coma & panicula. 393. c. 1002
Ανθημον idem quod ἄνθος. 1082. b. ἄνθεμον, τὸ ἐκλεκτὸν χρυσίου ibid. ἤλεκτρον χρυσίου. 1081. c. τὸ κάθαρμα ἐκ τοῦ χρυσίου, τὸ ἤλεκτρον. ibid.
Ανθηρὸς color. 345. a
Ανθηρὰ χρώματα, floridi colores. 169. b
Ανθινος color purpureus. 236. d. ruber. 388. c. item ἀνθηρός. ibid.
αἰθηνειὸν χρῶμα de ſandarachino. ibid.
Αιθης, Græcum nomen, non Ανθος. 110. b
Anthesterion menſis. 314 a
Anthofores. 1042. a
Ανθος pro colore. 1149. c. 1158. c. χρῶμα. 273. c. ὑγρὸν ἄνθος, liquidus color. ibid. Succum vocat Plinius. 274. a
Ανθος, per metaphoram, quicquid in ſummo euceſcit ac emicat. 1078. c
Ανθος quicquid in ſuo genere præſtans ac perfectum eſt. 1082. b. & quicquid eſt tenuiſſimum, pulueris vel farinæ inſtar. 1204. d. vnde ἄνθος κεκομμένον, τὸ λεπτὸν κεκομμένον. ibid.
Ανθος, τὸ ἰσώδες. 298. a. b. c
Ανθος ἀκανθίς. 395. a
Ανθος χαλκοῦ, & ἄνθος χρυσοῦ, quam diuerſa ſignificatione dicantur. 1076. c. d
ἄνθος χρυσοῦ, ἀδάμας. 1075. b
Ανθος purpuræ 345. c. 406. b. purpuræ lumen. 199. c
Ανθος πυρός. 199. c
Ανθρακούμενα τῶν ξύλων. 253. b
ἡ ἀνθρακία, gemma, & ὁ ἀνθρακίας. lapis. 770. c
Anthracia, ἡ ἀνθρακίς, vel Anthracitis. 770. d
Anthracites hæmatites. 409. a. 770. d
Ανθραξ αὐγίτης. 380. c. λυχνίτης. 1104. a. ἰξυφώτισις. 344. c. 345. a
Ανθρακες pro ardentibus gemmis, quarum principatum obtinet, qui ἄνθραξ propriè dictus. 1093. c
Anthropophagi. 188. d 557. a
Anthyllia non fuit herba ex qua Saddazel ſolida fiebat. 1096. c
Ανθύπατος Ασίας, Proconſul. Aſiæ. 103. c. c
Antichthones, pedes obuerſos noſtris habent. 1111. d. cum ijs Antichthones ijdem. ibid.
Anticum veteribus ὁ πρόδομος 1217. a. ab Antis. ibid.
Anticyra cur pro Elleboro.

Digitized by Google

1095. b
Ἀντίδοτοι πολλαί. 1051.c
Antidota ἐξώτερα, vel ἐξωτερικά. 375.c. ποτικά. 375.d
Antidotus muſcata vel διὰ μόσχου. 1055.e
Antigenidas Thebanus multiforatilem tibiam inuenit. 120.e.e. omnis modi peritus modificator. 120.e. ante cum muſica ſimplici vtebantur. 121.d e
Antilibanus Syriæ mons. 492.d
Antimachus à poetis Cyclicis ſegregatus. 851 c
Antimachi Thebais diuerſa à Thebaide Cyclica. 852. b. c.e
Ἀντιμεθυστηρίματα nota compendiaria. 1238.d
Ἀντινώ, pro Antinoupoli. 452.d
Antinoeæ coronæ, vnde dictæ. 975. e. ἀνθινόεον ἄνθος. 976.a
Ἀντίνοος & Ἀντινώ, quæ ante Ἀντινόου πόλις. 559.a
Antiochia ſupra Caſium montem. 618. d. Oronte amne diuiditur. ibid.
Antiochia pro Antiochica vel Antiochena. 890. e. Syria Antiochia, pro Antiochica. ibid. & 891.b
Antiochia, prouincia. 890.d. eius regio Cyrrbeſtica. ibid.
Antiochia ἐπὶ Δάφνῃ vrbs Seleucidis. 618 e. vel Caſiotidis regionis. ibid.
Antiochia in Margiane à quo condita. 983.e a 984.a. Ἀντιόχεια Μαργιανή, vt Ἀντιόχεια Πισιδία. ibid.
Antiochia Piſidia, pro Ἀντιόχεια Πισιδίας Antiochia Piſidica. 919.a. 890. e. 1226. b. Antiochia Piſidiæ. ibid.
Antiochia Syria, Ἀντιόχεια Συρία, Antiochia in Syria, ad diſtinctionem aliarum. 1226. b. quidam perperam eam fuiſſe Syriæ partem putauerunt. ibid.
Ἀντιοχεῖς & Ἀντιοχεύς, & Ἀντιοχίς. ab Antiochia. 627.d
Antiochus quando deuictus. 948.e. 949.a. b.c
Antiochus Soter Apameam à nomine vxoris ſuæ Apames ſic dictam condidit. 826. d. 835.c. b
Antiochiæ Margianæ conditor. 983.a. b.c.d
Antiochus Stratonices filius Laodiceæ conditor. 828.c. cur Dioſpolin vocauit. ibid. 828.d.e
Anthiochus Seleuci filius, & Laodices, cuius frater erat Andromachus pater Achæi. 984.a
Antipater, nobilis toreuta. 1047. c
Ἀντιπαθής, quid. 942. b. idem quod ἀλεξιφάρμακον. ibid. Antipathes gemma Plinio, quæ contra effaſcinationes auxiliari putabatur. ibid. b. & ἀντιπαθὴς corallij genus ab eodem effectu dictum. ibid. & hebenus ἀντιπαθής. ibid. & Moly ἀντιπαθὴς propriè vocatum eſt. ibid. b.c
Ἀντιπαθὴς dicitur herba aut lapis. 714.a
Antiphanes Comicos quando floruerit. 650. b. quando ſcripſerit. 956.a
Ἀντιφάρμακον, idem quod ἀλεξιφάρμακον. 1007.b
Antirrhinum, herba magica. 1067.e. ad famam & dignitatem comparandam facit. ibid.
Ἀντιρρὶς, vel ἀντίρρινον, vnde dictum. 1067. b.c. ἀντίρρις, vt ἄδελτ. ibid.c
Antitaurus. 620.d. 621. b. 622.e. 623.a. e. 630.a. b
ἀντίπημον pro ἀλεξιφάρμακον. 136.c
Antium. 71.c
Ἀντλία, ſentina nauis. 589.b. ἀντλητήριον, κοτύλιον. 589. b. c. ἄντλος. Ancla, γαυλός. 589. b. ἀντλεῖν, Anclare. ibid.
Ἀνδράχνη portulaca, ἀνδράχνη. 1224.c
Anus frondibus aridis ac caducis ab Horatio comparatæ. 959.a
Aoyſtis, non Anyſtios. 110.d
Anyſtis Lacon, Ἄνυσις. 45.a
Ἄορνος, Auernus. 64.c
Ἄωροι & βιαιοθάνατοι inter ſe differunt. 1118.c. 1119. b
Ἀορτὴρ, & ἀορτὶς, lorum aut balteus. 898.c
Ἀορτῆρες equi, loratij & funarij. 898.c
Ἀπαγωγὴν λαμπάδα, quid. 1336.b.
Ἀπαγωγαὶ λαμπαδῶν. ibid.a
Ἀπίχες tiaræ. 556.b.c
Ἀπαγορεύειν io pugillatu & pancratio. 291.c
Apalæi Scythæ, & Apellæi. 216.c. 985.e
Ἀπαλλαγή, dimiſſio equorum è carceribus, tranſenna. 930. d.e.
Ἀπαλλαγὴ τῶν ἱππαφεσίων. ibid d
Apame ſiue Apamea Antiochi ſoteris mater. 816.d
Apame vxor Seleuci regis. 826 d
Ἀπάμη, Ἀπάμεια. 698. c. ἀπάμη χρύσεως. ibid.d
Apamea vrbs à quo condita. 835.b
Apamea vrbs Seleucidis. 618 e. a quo condita. 835.b
Apamea Syriæ à Seleuco Nicanore condita, qui nomen vxoris ei indidit. 826.d
Apamea Phrygiæ ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς Marſyæ amnis ſita. 826. e. non à Seleuco, ſed ab eius filio Antiocho Sotere condita. 826.d
Apamea ab Antiocho ſotere non longè à Celænis condita. 835.c. b eo tranſlati veteris oppidi incolæ. ibid. Apamea quot millibus paſſuum ab Aulocrene diſſita, & à Celænis. 835.c
Apamea non longè diſtabat à Laodicea ad Lycum. 828. b ambæ vrbes Phrygiæ. 828.a
Apamea, vel Apameia Ἀπάμεια, non Apamæa. 826. b. ante dicta Celænæ, deinde Κιβωτός. 826. c. cur dicta Cibotos. ibid.
Apamea Bithyniæ de nomine vxoris dicta à Pruſia, quæ antea Myrlea vocabatur. 698. e. 678.a
Apameæ fere omnes aquis circumdatæ & interamnæ. 698. c. 826. e. c. vnde dictæ. ib.
Ἀπάμεια, Syriæ vrbs. 698. d. Apameæ & in Bithynia & in Perſide. ibid.
Apamia, Meſene cognominata. 698. e
Ἀπάμεια Μεσήνη. ibid. in Meſene regione. ibid. e.a. vnde dicta. ibid.c.e
Ἀπαναρκτική, Apanarctice, vrbs, vel Ἀπαναρκτικηνή. 982
Apanarcticene prouincia regni Parthici. 1197.d
Ἀπαρχαὶ ἱερῶν. 208. c. d. θυμάτων. ibid.
Aparctias Ventus. 1248. d. idem Ariſtoteli cum Borea. 1247. b 1249. c. 1252. e. cur. 1250. c. ijdē ſeparati Vitruuio. 1258.c
Aparctias ab axe Septentrionum contra Meridianum flat. 1249. b.c
Aparctias collateraneos habet Thraſciam & Boream in Septentrionali plaga. 1149.d

Ἀπάθεις philoſophi. apathis. 34.b
Apeliores cardinem tenet Æquinoctialis orientis. 1250.e
Apeliotes & Eurus ijdem, & diuiſi Vitruuio. 1258.e
Apeliotes ab æquinoctiali exortu procedens. 1259.e.b. ἰδιαίτερος. ibid.b
Apeliotes dictus Siculis Cæcias ventus. 1259. b.e. diuerſi tamen venti Cæcias & Apeliotes. ibid.a
τὰ Ἀπηλιωτικά. 1250.b
Apellis & Protogenis certamē de linearum ſubtilitate. 5.e.d.e
Apellis manu picta tabula in templo Pergamenorum, magno impendio empta 372.e
Ἄπεφθον aurum. 1083.c. aurum optimum. ibid.1124.a
Aper, ξιφίας dictus. 1317.d
Ἀπεράν. 431.a. effundere. 468.a
Aperire foris, quid. 934.b
Aperire & ſoluere analoga, vt claudere & ligare. 1091 e
Apertæ, Ἀπέρραι, vrbs. 784 e
Ἀπευκτον. 502.a.b 505.e
Apex, quid 546. a. e. Apex literarum. 546. a. Apex montis. ibid. Apex in Galea & in pileo. 546.b. Apex & conus idem. 547.d
Apex plumeus, plumæ in conum extantes. 546.a.547.d
Ἀφαίρεσις τῶν αὐλῶν. 584.c.e
Ἄφαλος. 548.e
Ἀφανισμὸς pro occaſu perperam ſumitur. 753.d.e.a. ἀφανισμὸς ἡλιακός. 753.e
Apharce arbor bifera. 513. d.e. 514.a
Ἀφετηρία. 916.a
κάμπτηρ. 921. a. βαλβὶς, γραμμή. 917.d.e. ἀρχὴ δρόμου τῶν ἱπποδρόμων. 923.e. in ſtadio quoque ἀφετηρία. ibid.
Ἀφετηρία & ὕσπληξ communis ſtadij & circi. 924.c
Ἀφετήριον ἕρμα Hermularū. 924.b
Ἀφέτης Prætor. 734.d
Ἀφεῖναι, ἀπολῦσαι. ἄφεσις. miſſio. 354.d
Ἀφεῖναι. 462. d. pro dimittere & amittere. 354.d a. procedere & emittere, Theophraſto. 354.e
Ἄφλαστον. 572.a b. e. d. e. 573
Ἀφωνίας hieroglyphicum apud Ægyptios. 644.c
Ἀφορίζεσθαι, de agri parte quæ ab reliquo fundo ſeparabatur vt Deo alicui dedicaretur. 1090.b. vnde ἡ γῆ ἀφωρισμένη, quid. ibid. eſt propriè rem aliquam à communi vſu eximere ac ſegregare, & Deo conſecrare. ibid. e. Græci ἀφορίζειν dicunt & ἀνεῖναι. ibid. inde ἀφορίζειν ἐκ τοῦ βίου, vita eximere. ib. Græcis ἀφωρισμένα, ἐκκλησιασμένα, ἐξηκουρισμένα. ibid. d. ἀναθεματίζειν propriè eſt ἀφορίζειν. ib. b. ἀφόρισον, τὸ ἀπελαθῆναι καὶ ἀφορίζεσθαι ἄξιον. ibid.
Aphrodiſias inſula, Ἀφροδίτης νῆσος. 1192.b.e. Καταΐν proprio nomine. ibid. b. Mercurio & Veneri ſacra. ibid.
Aphrodiſias Plinij eadem cum Catæa inſula Veneri ſacra Arriani. 1181.a.b
Ἀφροδίτης λίθοι, amethyſti. 565.e
Ἀφροδίτης ὄρχεις. 566.a
Ἀφρόνιτρον, nitri flos. 1079.d
Ἀφροσέληνον, qui & Σεληνίτης λίθος dicitur, quid 1098.b. Lenis lapis & inanis, multum hac in re diuerſus ab Aſtere Samio. ib. d. ἐκ τῆς σεληνιακῆς ἀπορροίας originem capere dicitur. 1099. b. vnde & ei nomen. ibid. exponitur à Chymiſtis ἀργυρόλιθος, licet longè diuerſi. 1163.a
ἡ Ἄφθας καὶ ὁ ἄφθας, idem quod ἡ Νάφθα καὶ τὸ νάφθα. 242.e
Apiaſtrum, agreſte apium. 101.a venenatum in Sardinia naſcitur. ibid. e. quæ eſt herba Sardoa. 101.b. ἀγριοσέλινον. 101.
Apiaſtrum aliud ab apibus dictum, Græcis μελισσόφυλλον, aut μελίτταινα, aut μελίφυλλον. 101. b.874 d. eius flore coronatæ olim Deorum aræ. 101.c. 102. a. Plinius male vtrumque confundit. 101.e.c. 974. d.1280.b
Apices diuerſi generis in capite auium, & in galeis. 547.b.c
Apices faſtigati. 556.b
Apis lunatibus radiis diuinitus conceptus. 438. b. ex Luna maſculo deo & boue femina conceptus. 438. c. corniculatæ lunæ ſpeciem dextro latere geſtabat. 438.c.a.b
Apis genitalibus notis inſignitus. 438.c. Apis bos Soli. i. Oſiridi conſecratus. ibid. b. Lunæ cur conſecratus dicitur. ibid.
Apis poſt ſtatum æui ſpatium in fonte ſacro, vel fonte ſacerdotum, qui eſt Phiala necabatur. 439.d.e.440.b
Apis natales, celebrati. 440.b. e.d. ſollemne ſacrum dicti. 440. a. b. ſeptem diebus peractum. 441.d.e Apis in vrbe. 442.a. Memphi educabatur, 440.e.441.a
Ἀπιος ῥιζακανθος, ſpinoſa pyrus. 961.c.d. ἄπιος vrbana pyrus ſpinis caret. ibid.e
Appium maius, ἱπποσέλινον & βουσέλινον. 1277 c.1290.a
Apio Macedonico Italis Petroſelinum Macedonicum. 1269. c. non eſt Oluſatrum priſcorum. 1273. c.c.1274.a
Apium Palladis τὸ μελισσόφυλλον, ſeu apiaſtrum. 1054. a. & Apium eſt σέλινον cuius ſpecies agreſtis etiam apiaſtrum dictum. ibid.
Ἀπλαῖ ſunt ſoleæ. 1128. b. piſcis explanorum genere, quem & Græci σανδάλιον dixere. ibid.
Apluſtre, ornamentum in puppi. 573.b. in eius ſummitate pinnæ ac criſtæ. ibid. in medio Apluſtri fixum erat lignum rectum, cuius è medio infula pendebat. 573 e
Apluſtria fluitantia nauibus ſummis. 573.e
Apluſtrum, ἄφλαστον. 572.c. Apluſtre. ibid. b. Apluſtra. 573 a
Ab ἀπὸ, vnde Latinum Ab dimidiatum. 892 c
Apo, antiquum verbum, pro ligo & iungo. 313 b
Ἀποβρέχειν aliud, aliud στύφειν. 467.a
ἀποβρέχεσθαι. 467. b.c.468.a
Ἀποκαθαίρεσθαι, depurari. 584.b
Apocataſtaſis omnium planetarum. 551.a.b.553.d
Ἀποχαί. 496. a. ἀποχαὶ ὑδρευμάτων. 496.a.b. μείζονες ἀποχαί. 496.b
Ἀποχμάζειν, deſiderare. 425.c
Ἀποχειρήματα. 283.a
Ἀπόχυμα comendæ comæ modus. 764. a. b. ἀπόχυσις coma. 764.a
Ἀποκνίσασθαι, ἀποξύειν. 517.e. ἀπόκνισις. ibid.
Ἀποκνίζειν, ἀποκνήθειν. 517.e. ἀποκνίσαι τῶν οἰνάρων. 517.e.b
Ἀπόκοπα Apocopa, ſinus in Barbarici ſinu. 798.e.799.a
Apocopæ Æolum ſolemnes. 892.c
Ἀπόκυνος herba, quę & κυνοκράμβη, Dioſcoridi ἱππόμανες 940.d
Apocynum etiam κυνοκτόνον & παρδαλιάγχες cognominatum. 887.b
Ἀποχαφή familiarum. 717.c. publica liberorum ἀποχαφή. 716.a
Apolectos inter genera Pelamydum perperam à Plinio refertur. 1317. a. quum ἀπόλεκτον τέμαχος dicatur pars Pelamydis ſalſamenti ſelecta. ib. aut ἀπόλεκτος ſubaudienda

e

νήματος. *ibid.* abſolutè etiam Apolectus vel Apolecton. *ibid.* ἀπόλεκτοι Φοίνικες, eximiæ palmulæ. *ibid.*
Ἀπόλινον, ſemen thymelææ. 1291.b
Apollo 6 c. Marſyā quomodo ſuperatir. 119. a. querelam Marſyæ reſellit. 832. e. 833. a. rutela nauis Maſſici, paraſemon tigris. 571.c.d
Apollinis ἄλσος non aliud ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Κλάρῳ. 860. e.861.a
Apollinis promuntorium. 318. b.c.319.a
Apollinis Capitolini coloſſus. 214.b
Apollinis Clarij templum & oraculum. 810.a. 860.a.b
Apollinis Didymæi μαντεῖον, ſeu oraculum Didymæum. 810.e. d.811.b.814.a
Apollo Hyperboreus. 13.b
Apollinis Mileſij templum. 814.e
Apollinis Palatini templum. 78.d.b
Apollo παιώνιος & σμινθεύς. 12 d
Apollinis Pythij fanum. 810.d
Apollodori bibliotheca mythica. 860.d. eius argumentum. 846.e. ea nihil aliud quàm Epicus cyclus. 847. c.d. & idem principium vtriuſque. 847. b. & idem finis. *ibid.* d
Apollodoru. 1264.b
Apollonia Ponti vrbs. 214.b.c. d.e.215.a.c
Apollonia Thynuias inſula Ponti in Aſia. 214.e.215.a. vndeſic appellata. 214.e. Apollonia Thyuias. 214.e.d
Apolloniaræ. 693.d.e
Apolloniararum inſula. 214. a. 215.b
Apolloniatis regio. 693. e. Meſopotamiæ. 694.c. prouincia regni Parthici. 1197.d
Apollonius poëta Epicus. 856.c
Apollonius χρησμοὺς ſcripſerat. 824.b
Apollonij Argonautica in cycliſemnon relata. 858.a
Apollonius Pergeus inter eos qui Gnomonica inuenerunt. 536. b
Ἀπόμυιος Ζεύς, Apomyios. 12.c.d item Hercules. 13.a. ἀπομυιάδες. 389.d
Ἀποπιξάσθαι, quid. 946.c
ἀποψίλωσις τῶν ἀμπέλων. 519 d.a
Ἀποῤῥεῖν de foliis arborum. 829. c. & de capillis. 839.c
Ἀποῤῥεῖν, de partu. 716.e
Ἀποῤῥῶγες. 984.c
Ἀποσχίδες, abſciſſiones montis. 623.a
Ἀποσκυθίσαι, quid. 826.e.827. a. b. pellem detrahere, ex more Scytharum peruulgato. 827. a b
Ἀπόστημα. 1181.c
Ἀποστήματα, abſceſſus. 427.d
Ἀποσίματα, tubera. 708.d. γῆς ἀποσίματα, tubera terræ. 708.e
Ἀποστηθίζειν, expectorare. 707.b
Ἀποπελεκῶ, dedolo. 502
Apotheca, quid. 1274.c
Apothiquaires. 105.b.c
Ἀποθησαυρίζειν ἐν ἅλμῃ. 227.b
Ἀποξύειν. 397.c
Ἀποπετάσασθαι. 291.e.a
Ἀποπετάσαι. 291.e.a.b
Ἀπότομος πέτρα, aciei modo ſcindens. 1224.d
Appellare è ſponſo, *Appeller à garant.* 173.e
Appellara militi, i. à milite. 234.c
Appellatione vna ſignantur diuerſa genera 1053.e.1054.a.b. c.d.1055.b
Appendix, παρέμπτωμα. 378.c
Appion Alexandrinus Polyhiſtor. 4.a
Appius Iunius Sabinus. 449.e
Apricari, εἱληθερεῖν. 990.a
Appuy. Fulmentum. 233.d
Apria male redditur à Gaza καπρίας. 941.c
Aprica loca, quæ. 990.b.c.d. quaſi aperica. *ibid.*
Aprici colles. 990.d. Apricæ terræ. *ibid.* Apricus locus Gallis qui dicatur. Abry. *ibid.* e
Apriciras. 990.d. pro temperie. *ibid.*
Aprocopis, ab ἀπροκόπως. 63.b. 69.e.881.a.986.b
L. Apronius Cæſianus Conſul. 554.c
Ἀπρόσιτος νῆσος vna ex Fortunatis inſulis. 1297.b
Aprugineus, Apruginus & Aprugnus, pro Aprino. 455.d. 816.d
Apſis ſiue concha. 1218.d
Apſis Baſilicæ ſimilis conchæ cur dicatur. 1211.e
Ἀψὶς & κόγχη idem. 1212.a.e.a. Apſis ſpeluncæ modo camerata. *ibid.* b. Apſis locum ſanctuarij ſignificat, & *Chorum*, vt hodie vocant. *ibid.* eius figura. *ibid.* d. c. tribus concauitaribus intus recedētibus diſtincta conſtabat. *ibid.* a.b. c.d.e.1213. a. b. Ἀψὶς περίκλινος. 1212. Apſis tricbora. 1212.d. 1212.a.b
Apſis in introitu templi extra narthecem, eſt Baſilicæ camera. 1216.b
Apſis propriè pro ſacrario 1218. e.1219. a. vnde Apſida Eccleſiæ. & Baſilicæ. *ibid.* Apſidis camera muſiuo illuſa. 1219.a
Ἅπτω, iungo, συνάπτω. 313. b. à quo Apo antiquum verbum. *ibid.*
Aptus, coniugatus. coniunctus. 313.b. ἁρμοστός, conuenienter iunctus *ibid.* ab antiquo verbo Apo. 313.b
Apulia ouibus & lana nobilis. 64.d. vnde lana Apula. *ibid.*
Ἄπυρα, ſeu ἄπυρος θεῖον. 1272.e
Ἀπύρηνοι Φοίνικες. 471.e.d.472 a
Ἄπυροι χύτραι. 1075 c.1076.a
Ἀπύθμενοι φιάλαι. 1271.b
Aqua per noctem tepidior. 443.c. ſubdiuali ſereno. *ibid.*
Aqua elixorum quum ferat excoqui & decoqui dicitur. 267.e.a
Aqua fontis in Sicilia acido & ſalſo ſapore. 1284 a. Aquæ ſalinacidæ. *ibid.*
Aqua librari dicitur. 262.b
Aqua hæret, prouerbium. 727. c.d
Aqua ſub cute. 23.e
Aqua durata ſalibus. 345.e
Aquæ pœnates. 949 e
Aquæ amaræ & ſalſæ. 115.a e
Aqua irrigua. 588.d
Aquæ riguæ. 321.b
Aquarum rigua. 321.a. b. Aquis irriguus. 321.a
Aquarum agmina. 431. b. augmina. *ibid.* cumuli. *ibid.* pondera. *ibid.*
Aquarum ſcaturiginum ſtu aquilegum ſigna ex Harundinibus. 1299.c.d.1300.a.b
Aquarum marinarum ſignum 115.d & pluuialium. *ibid.*
Aquæ ſextiæ. 95. b. Sextiliæ. 95.a
Aquarius anni principium Romanis. 435.a
Aquarij nota. 1235.c
Aquarium, ὑδρεῖον, ὑδραγώγιον. 320. d. lacus. *ibid.* etiam puteus. *ibid.*
Aquatio. 1184.a.b. Aquationes, ὑδρεύματα. 495.a
Aquifolia an Theophraſti κραταιγόν. 961.d.e
Aquifolia ilex quæ eſt Theophraſti cratægus, non eadem cum aquifolio, cui folia aculeata, & ſemper virentia. 271 b.e.962.e. eius folia. 273 d
ἀκανθόεντα. 961.a

Aquifolium, ὀξύφυλλον. 1316.e
Aquifolium ſpinæ genus. 271.e
Aquifolium, ſpinoſa arbor. 269 c 270.d.961.a
Aquifolium cui folia aculeata, & æternum virentia, non idem cum aquifolia, quæ eſt Cratægus. 962. c. nec cum ilice aquifolia. 268. c. 271. b. 961. a
Aquifolium, ἀκανθόφυλλον, vel ὀξύφυλλον. 268. b. ſcriptum Acuifolium. 268. c. ὀξύφυλλον, non ὀξυάκανθον 526 b. vt Aquifolia ilices. *ibid.* Aquifoliom ideo paliurus Græcorum. *ibid.* 271.a. ſpina alba. 526 a. c. *ſpina vineta* noſtra etiam. *ibid.* c. Rubus Aquifolius eſt. *ibid.*
Aquifolium, ſeu Agrifolium frutex vel arbuſcula, quæ dicitur Gallis *Houx.* 526.e.961. c. haud multum abſimilis Ilici aquifoliæ. *ibid.* foliis vtraque aculeata, & ſemper viridis. *ibid.*
Aqoifolium vertit Plinius ὀξυάκανθον Theophraſti 271.d.269. c.e.524.c.526.a. & cur, 526.b. c 961. alibi de Rhamno videtur accipere. 271.d.524.c. aculeata & pungeotia folia gerit, 27.a
Aquifolium inter arbores infelices 270.b.271.d.526.a.cur. 962.a.b. Pyro ſiluatico ſimile. 270. c. inter ligna pretioſa. 962. inter ſpinoſa. 969.c
Aquifolij baccæ ſine ſucco. 969.a.962.a. eius fructus. *ibid.*
Aquila Taprobanes incolis, vel Alzila, vocatur Aloë. 1054 c
Aquila fulguris miniſtra. 1141. c. inter ſigna militaria recepta & ſacrata. *ibid.* cur ædiculis & aris impoſita. *ibid.* cur cum trochilo inimicitias gerit. 444.b
Aquila pedibus lapidem geſtans io Hieroglyphicis. 251. d. Cur nido ſuo lapidem aëtitem infert. *ibid.* a
Aquilea, ὑδροφάντης. 738.e. Aquilices ſub Aquario naſci dicontur. 738 d
Aquilo vel Boreas. 1248.e. μέλας βορέας. 1258.d. aquilus ventus, i. niger. *ibid.* e
Aquilo, ſeu Cæcias, & Africus, contrarij flant. 1245.a.1247 b
Aquilo & Chorus inter ſe oppoſiti. 1245.a
Aquilo & Auſter, quibuſdam veterum, ſoli duo venti recepti, vt principales & magiſtri. 1250.b. d. e. quum ſemel occœperunt, diuiſſimè durant. *ibid.* c. & ſunt vehementiſſimi. *ibid.*
Aquilo non longius à Boreali axe diſtat, quàm Eurus à Meridiano. 1248.c
Aqoilo æſtate vt plurimum flat. 745.e
Aquilo ad læuam Septentrionis, cur ſeruabimus dicatur. 1253.b.1256.c
Aquilo in diſtributione ventorum ex Fauorino, æquè Septentrionalis & Orientalis. 1245.c
Aqnilonis conceptacula. 194 a
Aquilones quibuſdam dicuntur Eteſiæ. 1261.d
Aquilus veteribus Niger. 1258. d e
Aquipedium, ὀξυπόδια. 268.c. pro Acuipedium. *ibid.*
Aquipes & Acuipes, ὀξύπους. 268.b.1316 d
Ara Comitij ea eo loco ſublata gladiatorio Iulij munere. 1139 & 1140.a
Ara ſub qua defoſſa Nauij nouacula, non longè à ſacra ficu. 1138. c. & eſt Ara comitij ad quam enata ſacra ficus. *ibid.* a. c.d. Ara ibi erecta vt monumentom eſſet tantæ rei. *ibid.* c
Ara vocatur quæ Ciceroni Puteal. 1141.a. & Ara quæ foramen habet, propriè dicta Puteal. *ibid.* b
Aræ inſcriptæ oominibus deorum quibus conſecratæ erant. 8.d
Ara ad ſacrificium in eo loco de cælo tactus fuerat. 1136.a. Ara in Comitio erecta vt ſacrum fieret fulguribus condendis. *ibid.* e
Aræ locis fulguritis vel fulguribus conditis. 1140.c. d. Sacella vocabantur. *ibid.* templa ſine tecto. *ibid.*
Ara ſoli dicata dicitur obeliſcus medius. 910.a
Ara maaima. 8. 9. cur ſic dicta. 9.e
Ara maxima Herculis & ara Iouis iouentoris eadem. 816. e
Aræ tres in vtraque parte Circi. 999.c. metæ eraot cum triplici apice. 910.a
Aræ & Altaria quomodo diſtingountur. 155.c
Aris poſitis loca ſacrabant quæ honorare aut venerari volebant. 1142. b. Ara pro tumulo, aut iuxta tumulum mortui. *ibid.*
Arabægyptij. 485 c. 486 b. ab Heroum oppido ad Meridiem in Ægypti parte. 485.c. & ipſi νομαδικῶς degebāt. 485.d. vicini Troglodytis Æthiopibus. 485.d. 486.b
Arabes 698.c.d. mitrati, intonſo crine. 555.b
Arabes & Sabæi ſtoracis acri odore faſtidium ſuorum odorum abigebant 540.b.e.d. e.541.e.a.c. morbis ex vehementia & aſſiduitate ſuauium odorum contractis malis & fœtidis odoribus occurrebant. 541.a
Arabes Aſcitæ. 1242. e.1266.d.e. b.1267.b.c
Arabes Catabanes. 480. e.d. 483.e
Arabes Orei 625.e. vel Oroei. 626.a
Arabes Scenitæ. 799.d. ad Ægypti orientem. 486.a
Arabes etiam Syri vocati. 482 e
Ἀράβων χερρόνησος, eſt Arabia Felix. 490.c
Arabum fructus. 1064.c.e. 1065.a b
Arabum ſiluæ odoriferæ ſerpentibus refertæ. 579.d
Arabia ſacra quomodo dicta. 496.b
Arabia πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ. 454.c
Arabia quæ vltra Peluſiacum. 480. d. e.481.a.e.483. d. 485 c. 486.d. à Peluſiaco ad Rubrum mare pertinet. 481.a
Arabia à Cæſare Auguſto ſubacta. 1186.a
Arabia emporium vel maritimus vicus in Arabia Felice. 496.b. qui & Εὐδαίμων Ἀραβία dictus. *ibid.*
Arabiæ tres, Petræa ſeu Petrodes, Deſerta ſeu inferior, & Eudæmon. 476. c. 481.c. 482.c
Arabiæ doæ Stephano, vna ἀρωματοφόρος, inter Perſicum & Arabicom ſinum, altera Ægypto & Syriæ vicina. 488.c
Arabia Εὐδαίμων Eudæmon. 481. a.c.d a. ἱερὰ dicitur. 488.d. ſuperior Arabia. 483.c. ἡ ἄνω Ἀραβία. 483.c eius ſitus. 481.a. b. 482 d. e.483. a.b. eius πίζα. 483 b.c. αὐχλῶ. 483. c. d. ἱερὰ μοῖρα. 483.c
Arabia Felix ſeu Εὐδαίμων vltra

ſinum Arabicum. 486 a. peninſula inter ſinus Arabicum & Perſicum. 481 a.b 482.d.e. 490.e. ad Auſtrum Iudææ ſita. 550.a. dicitur Αραβία χερρόνησος. 546.b. Plinio peninſula. 544 c. ἡ αἴω χώρα. 554. & αἴω Αραβία. ibid.
Arabiæ Felicis multa oppidorum nomina in βα deſinunt. 491. a. & in αῖα. 491. b. & in θα. 491. e. pars vltima ſeu πέζα. in quatuor pagos præcipuos diuiſa. 497. a. 498. e. eius termini. 486.a
Arabia deſerta, ἔρημος & ſterilis. 481.e
Arabia Petræa & ſterilis. 470. b.e.a. 481.b.c. quæ & Πετρώδης. 470. d. e. Syria dicitur. 482.b
Arabia ſterilis inter Syriam Iudæamque & ſinum Arabicum pater. 486.e
ab Arabia ad Gades olim nauigatum, & contra. 1242. b
Arabia Troglodytis vel Τρωγλοδυτική. 486.a. 530.d. 799.b
Arabicæ caryotæ. 1320.a
Arabica gemma, ſeu Arabicus lapis, ebori ſine macula ſimilis. 565.c.d.e. dentifricijs aptus. ibid.e.a
Arabici lapides. 205.e
Arabica lacrima, de Anime Luſitanorum. 1150.a
Arabica ſpina. Αραβικὴ ἄκανθα. 522.e. b. c. 526.a.b. 528. 529. 530
Arabica pars Ægypti & Arabicum littus. 485.e
Arabica pauca vocabula herbarum, arborum, gemmarum, ſiderum, quæ ex Græco detorta non ſint. 1130.a
Arabicum gummi. 530.d
Arabicum latus ſinus Atlantici, & Troglodyticum quibuſdam differentis longitudinis, aliis eiuſdem. 1240. d.e.b
Arabicum mare. 1265.c
Arabicum promuntorium, τὸ κατὰ Φαρὰν ἀκρωτήριον. 487.b
Arabicus calamus & Syriacus idem. 1052
Arabicus ſinus. 481. 481. 483. 798.b.d. 799 b. 1023. d. 1241. e. 1242.a. 1243.b. 1264. e.a.b. 1265.c. eius longitudo. 1265 b. c μυχός. 482. a. πόρος μυχαῖος. ibid. μῆκος πλοῦ. 1240 e. 1241. a. anguſtiæ 1265.d.e. idem cum Erythræo mari. 483. d.e.a. 486.e.a.c.d
Αραβὶς herba. 881.b
Αραβὶς & Αραβὶς idem. 1177.d
Αραβῖται pro Αραβῖται, ſeu Αραβῖς. 1177.a.c. Αραβίττων χώρας, pro Αραβιττῶν. ibid. Αραβῖται & Αραβῖται ijdem. ibid.d
Αράκκα, vrbs Suſianes. 1194.a. Aracca vel Arecca, Plinio Arecha. ibid. e
Aracha, vel Aracia, apud Plinium, fortè pro Oaracta. 1180. d. Aracha Plinij eadem cum Αραχία Ptolemæi. ibid.e
Arachne linum & retia inuenit. 260.b
Arachoſia, aliis Αραχωσία, Arachoſiorum vrbs in Alexandropolim mutata. 1175.d. à Semiramide condita. 701.c
Arachoſia regio Ariorum. 982. e. prouincia regni Parthici. 1197.d
Arachoſia ab oriente vicina Indiæ. 701. a in ea Choaſpa & Arachotos vrbes. 700.e
Arachoſiorum regio. 1175.e. 1176 a
Arachoſiorum oppidum. 795.c. 797.c
Arachota. 1178.a
Arachotos & Arachoſios diſtinguit Plinius. 1175
Arachotæ ad orientem flumine Cophete incluſi. 701.a
Arachotarum ſatrapia in India. 1004 e
Arachori. 793. ab iis ad Ortoſpana menſura. 791.e
Arachoti, Gedroſi & Arij Paropamiſa ſub vna Ariorũ appellatione cõprehenſi. 794.b
Arachotos & Choaſpa vrbes vicinæ. 700.e. Arachotos oppidum & flumen eiuſdem nominis, quod quidam Cophen aut Cophena nominant. 701.b
Αραχωτοί duplices Stephano. 1174 d. alteri Indici: alteri Maſſageni vicini. ibid.e. qui longè ab inuicem diſſiti. ib.e
Αραχωσία vrbs in Arachoſiorum regione 1174.a. Αραχωσία vrbs Κωφὴν dicta eſt. ibid.a.b. longe à Cophene vel Cophete fluuio aberat. ibid.b. dicebatur & Αραχωτὸς hoc oppidum. ibid. Αραχωτοί Ptolemæo. ibid.
Αραχωτὶς κρήνη, vel potius Αραχωτοῦ κρήνη, palus. 1174. b.c. ex ea oritur flumen Arachotus. ibid.c. vt pote quæ fons Arachoti cenſeatur. ibid.
Arachotos flumen, & Κωφὴν vel Κωφῆς, diuerſi fluuij. 1174. e. nec Arachotos vocitatus Cophes. ibid. vnde egreſſus. ibid.d. 1175.d
Aracia dicta inſula Alexandri. 1180. c. fortaſſe Ὀάρακτα ſcribendum pro Αρακία. ibid. Αρακία Ptolemæi eadem cum Arachia Plinij. ibid.
Αρακτηνὴ regio alia ab Αρπακηνή. 1194.a
Aradia pro qua Aradus apud Solinum. 1180.d
Aradus inſula Syriæ Phœnices. 1023.e. in Perſico ſinu. ibid. non contra Perſidem. 1182.b
Αραι φορεῖν, onus tollere. 817.a
Αραίωσις, quid. 1146. b. vnum ex tribus quæ requiruntur in tingendis coloribus. ibid.
Αραμαία, vrbs Arabiæ. 491 b
Αραια vrbs Indiæ. 1005.c
Aranea, quæ texit. 1059.e. & ἀράχνη Araneum, ἀράχνιον, araneæ textum. ibid.
Araneorum boroſcopa. 651 a
Αραντία vrbs antiqua Peloponneſi, quæ poſtea Φλιοῦς dicta. 955. a. b. in eam ab Hercule inlata mala aurea. ibid.
Arantium corruptè recentiſſimis auctoribus, Aurantium malum. 955 a.b.c
Arapennis Bæticis, actus quadratus, vel πλέθρον. 583.b
Aratia, inſula, foraſſe pro Aradia. 1182. b. aut Aracia. ibid. vt pro Oarecta. 1180.d
Aratilis ager. 682.c
Aratio quando incipienda. 730.c.d
Arationibus tribus arua ſubacta. 728.d
Aratio prima, ſecunda, tertia. 730.e
Aratio verna, autumnalis & æſtiua. 728.d
Aratio ſecunda. 728.e
Aratio iterata, eſt ſecunda, quæ iteratio dicebatur. 728.b. tranſuerſis & obliquis ſulcis agebatur. ibid.
Aratio quarta. 726.d
Arationibus quatuor ſubactum ſolum. 726.b
Aratææ ſphæræ fabrica. 822.c.d
Arator niſi incuruus præuaricatur. 945.b
Aratus ex Heſiodi opere, non quod ſuauiſſimum, ſed laborioſiſſimum elegit. 747.e
Araxates fluuius. 791.c. fortaſſe eſt Ὀρξάντης. ibid.
Araxes qui ex Paropaniſo babet originem, alius ab Araxe Armeniæ. 1201.b

Digitized by Google

Araxes Armeniæ fluuius.703.b. Armeniam à Mediæ Arropatene diuidit, & in mare Caſpium conditur. ibid b.e

Araxes fluuius Perſidis. 1202.a. Perſæpolis mœnia alluebar. ibid.b. qui à Ptolemeo dicitur Ῥωγόμανις, ab Arriano Ῥόγανις ibid. b c. qui fortè idem cum illo Araxe. ibid. c d. nam idem vtriuſque etymon. ib.

Arbij. 1190 a.b. eos ab Oritis ad orientem diſterminabat. ib. e. & Indiam ſimul faciebat. ibid. Arbij pars Indorum. Ibid. Arbij Indi, non Oritæ. ibid. d. Arbiæ Oritis vicini. ibid. e. vltimi Indorum. ibid. αὐτονόμοι, vt Ἀρβῖται pro Ἀρβίοι. ibid. c. Ἀρβῖται & Ἀραβῖται idem. ibid d. Ἀραβῖται & Ἀρβιες dicebantur. ibid. a. quod & idem. ibid. a b

Ἀρβὶς πόλις. 1177.a.b

Arbis fluuius. 1177.e.1189.e. 1190. a. b. Oritas ab Arbiis populis diuidebat. ibid. c. d. & Indiam finiebat. ibid.

Ἀρβῖται dicebantur Arbij Ἀρβιες. 1177.a.b.c. Ἀρβιτῶν κῶμαι. ibid. a.b.

Ἀρβῖται ἴσοι & Ἀρβῖται ὄρη. 1077.b

Arbor adfrictui. 308.c

Arbor è malua. 292 c

Arbor & pomum eius ſæpe diuerſis nominibus inſigniuntur. 511.c.d

Arbor paradiſi cur dicta Agallochus. 1054. b

Arbor vitæ quibuſdam Thya dicitur. 950 e

Arboris plaga. 501. d. Arbor ſaucia. ibid. Arbori vim inferre. ibid.

Arboris ξύλα propræ quæ ſunt ſub cortice. 502.d

In Arbore cortex occurrit, deinde lignum ſiue materia, intima pars, medulla ſiue mediale. 1040.a

Arbores fere omnes in mares & fœminas diuiſæ. 507.b

Arbores infelices quæ & cur dicantur. 525.d.962.a.b

Arbores reſiniferæ. 502.a

Arbores quæ fructum amittũt ante maturitatem. 1135.c. ex cauſis. ibid.c.d

Arbores nullæ radice carent. 709.a

Arbores quædam intorti codicis, rectas virgas emittunt. 506 a

Arbores fulguritæ, fulmine percuſſæ. 1135.b

Arbores duæ vel plures vnum idemque nomen habuerunt apud Romanos, licet ex diuerſa veniat originē. 1280.b

Arbores iuxta Proteſilai ſepulcrum in Cherroneſo plantata, vbi in tantũ accreuerant, vt Ilium poſſent aſpicere, ſtatim mareſcebant, & deinde reuireſcere incipiebant. 870

Arbores Tyli inſulæ, vel Perſicæ, lanigeræ. 296. b.d. item Indicæ. ibid. c.e. 197.c. Arbores Serum Sericæ. 297.c

Arbores omnes grandes & glandiferæ poſt vnum aut alterum æuum à ſummo cacumine mori incipiunt, & ſic vno atreroque æuo durant. 870.b

Arborum multarum materies ætate colorem nitoremque acquirit, quem recens Caſia nõ habuit. 1040.d. alia quem non ætate, ſed arte. ibid.

Arborum nulla φυλλοβόλος, ſed quædam habent folia aculeata vel acuta, ἀκανθοφύλλα. 270.d

Arborum quædam, pro regionum ſitu ἀειφυλλα, aut φυλλοβόλα. 961.c

Arborum ordines recti, etiam viæ dicuntur 821.d.e. directi in quincuncem ibid.

Arborum vitalia. quæ cortice veluti cute ambiuntur. 590.d

Arborum pauca nomina Arabica quæ è Græco detorta non ſunt. 1002.a.1130 a

Arbores & fructus veteres Græci ſolicitius quam Latini genere diſtinxerunt. 959.e

Arborarij, ſeu Arborei prouentus, arborei, fœtus, fruges. 173.a.299.d

Arborariæ falces. 586.d.e

Ἄρβος Æolicè pro Ἀργός. 64.a.b

Ἄρβις Siculis qui ἀεὶς, vnde Aruum. 730

Arbuſtum, ἀναδενδράς. 954.e

Arbuſtum, quaſi Arboſcetum, quia propriè. 405.b. Arbuſtus ager, arboribus conſitus. ib. Arbuſtum maior frutex θάμνος δενδρώδης. ibid. pro arbore vſurpatur. 405.c

Arbuſta, φυταλιαί, i. vites arbuſtiuæ. 590.e. 591 b. Arbuſta. αἱ ἀναδενδράδες. 590. e. Arbuſtum ex arbore facere, quid. 590.e

Arbutus vel vnedo. 960. e. eius folia. ibid.

Arbutus, κόμαρος. ibid. c. ſimilis Cydoniæ malo. *ibid.* a

Arca vrbs quæ regionis inſtar fuit & Tetrarchia. 576. c. Phœniciæ imbuitur à Ptolemæo. 576.d

Arcæ, receptacula nummorum. 107.a

Arca vel ſarcophagum, πύελος, ſolium 1203.6. Arca, σορός. *ibid.*

Arca vel ſarcophagus ſepulcri appellatione cenſetur. 1221.d. feretrum. 1222.a

Arcæ mortuariæ ex lapide. 1204.c

Arcæ lapideæ ſeu marmoreæ ſeu ſarcophagi ex vno lapide exſculpti 1207 b. ad menſuram ac modulum corporis vnius factæ, nec plura recipiebant. *ibid.* c. à loco & ſepulcro ſeparantur. *ibid.* ſunt arcæ lapideæ, quibus corpora condebantur. 1208.e

Arcarum diuerſa genera. 1205.e

Arcarius. 107.a

Arcades Eleis vicini .940 e. prius Pelaſgi dicti. 60.a.b

Arcadia Pelaſgia dicta. 60.a.b

Arcadius poſterioribus temporibus nominatus Acheron. 888.a.b

Arcaturæ, arcarum ſtructuræ, pro terminis erant. 1206.c

Arceſilaus Arceſilas idem, quid. 139.a

Arceſilaus rex Cyrenæorum Olympicas & Pythias palmas adeptus. 157.e

Arceſilaus ex Pitane Æolica, non Laconica. 138 e. Academiacus non Stoicus. *ibid.* Scepticus. *ibid* 825.e. Sophicus, i. philoſophus. 826 a

Archelaïs vrbs Iudææ non longè à Hierichunte. 1321.a. Archelais etiam Cappadociæ. *ibid.*

Archelaus. 630.d

Archelaus rex Macedoniæ quando regnarit. 156. b. 157.a. b. amicus Euripidis. 156 b

Archelao ab Herode Magno relicta dignitas regia cum Iudæa, Samaria & Idumæa. 576. e. ἐθνάρχης dictus antequam Regium nomen illi ab Auguſto confirmatum eſſet. *ibid.*

Archemia, & Archemiſtæ, patrum noſtrorum æuo. 1097.d

Ἀρχέθυρον, ianua quæ publicum reſpicit. 925 b

Archias quibuſdam dicitur Archilochum poëtam interfeciſſe. 52.d

Archias Achæus. 67.e. Syracu-

ſarum conditor. ibid. Myſcelli adiutor in coodenda Crotona. ibid.
Arcbias Coriothius Syracuſarum conditor, circirer Olympiadem vndecimam. 858.d
Archilochus poëta floruit ſub Tarquinin ſuperbo 51.e interfectus in prælio, à quo 52.d
Archiluchos Siculos. 67.e
Archilochus Terpandro antiqoior. 854. b. quo tempore claruerit ibid. intereum & Terpandrum medius Leſches. ibid. eius carmina à Rhapſodis etiam cantitata & actitata. 867.c. eorum virulentia & acerbitas. 394. d. eius ſcripta φάλης μικραὶ ἀπ' ... dicta. 394.e. mordacia & dentata. 395.a
Archimedea periodus. 812. b. ſphæra. 824 a b
Archimedes falſo dicitur io fabrica ſphæræ circulos, periodi ſuæ compegiſſe. 822.c.a
Archimedes ſphæræ ſolidæ. ſeu κρικωτῆς, inoentor dicitur. 823. b. 824 a. Archimedæa ſphæra quæ. 1110. a. 824. a. b.c.d.e Archimede antiquiores ſolidæ ſphæræ inuentores. 824 a. Archimedia liber de ſphæra & cylindro, cuius extant & fragmenta. ib. a b. 1221 h. ideo ſepolcro eius columella impoſita cū ſphæræ & cylindri figuris. 824. b. 1221. c. b. Archimedes Conooi familiaris & cōtemporaneus 814. c. quomodo totum orbem deſcripſiſſe dicatur. ibid. d
ante Archimedem nollum horologiorum aut eiuſmodi machinarum veſtigium. 636. a. Archimede poſterior Scopas Syracuſius. ibid. ea vmbrarum incrementis deprehendit quantum arenarum capere poſſet mundos. 636.e
Archippe, vrbs. 59 b.e
Archippos rea. 59. b
Architas Tarentinus inter eos qui Gnomonica inuenerunt. 636.b
Architecton, ex Græco ἀρχιτέκτων, & melius quam Architectus 475.e. 476.a.b. Magiſter Architecton. 476 a b
Architectis neceſſaria Gnomonicè. 632.b
Architecturæ tres partes. 631.b
Arcifinius ager, quis. 680. b
Ἄρχων magiſtratus nomen. 557. c. Arclæ. 244 d
Arctinus Mileſius verſificator claruit circa primam Olympiadem. 853.c. 854. a. & alius Arctinus ad tertiam Olympiadem, qui Æthiopidam & Ἰλίου Πέρσιν compoſuit. 854. a. d. 857. d ſine dubio idem eſt vterque Arctinos. 854. a. poëta cyclicus fuit. ibid. cum Leſche certaſſe dicitur. 853. c. 854. a. eodem tempore vixerunt Arctinus, Eumelus & Leſches. 854 b. Arctinus iuxta Suidam nona Olympiade floruit. 854 b. 857. a. antiquiſſimus poëtarum vocatur 854. b. Homeri diſcipulus ab aliis. ibid, ergo antiquior Leſche, nec eum illo committi potuit. 854.e
Α κτίνους. 704.e
Ἀκτῖνες ἐμφαλόντων. 704.e
Arcturi ortus. 753.a
Arcus magiſtram domui intentam ſignificat. 1221.a
Ἄραι Siculis ἱεροί. 7 b
Ardea ſeu Archia, auis, ἐρωδιός. 37 c. 92. e.e
Ardea ab Ænea incenſa, & ex medio cinerum aceruo euolauit auis Ardea. 57.a. ab Hannibale incenſa denuo. ibid b. dicta ab augurio auis Ardeæ. ibid.
Ἀρδεία, ἡ ὑδρεία. 588. b. aquatio quæ riuis factis ducitur. 588. b. Rigua Latinis. 588.c
Ardes pro ardere. 267.b.e
Ἀρδεύεσθαι quænam plantæ dicantur. 588. b. ἀρδεύειν ποιέειν. 588.c
Ardidus, ab Ardeo. ὁ θερμός. 267. b
Ardiolæ ſuot ἐρωδιοί. 92.e
Arduum pro difficili. 774.d
Ἀρία regio χώρα dicitur Straboni. 981 a
Area ſub diuo, ante ... 1218.d
Arecca vel Aracca vrbs Suſianes. 1194. e. vnde Arecæi cāpi. ibid. Arecca in Geneſ. x. dia erunt Arec. ibid.a
Ἀρέθουσα, Arethiſa, vel Aretiſa. 693. d. 695 a
Ἀρείων ζυγοῖς ἀριστεύς. 899. b. Arion præcipuus equus in curru Polynicis. ibid d
Ἀρίων philoſophus. 889. a cuius vitam ſcripſerat Laërtius. ib.
Aremphæi, Argimpæi, Ἀργιμπαῖοι, non Ἀριμπαῖοι, nec Ariphæi. 209.d
Arena auroſa χρυσῖτις ἄμμος. 775.a
Arena ſine calce. 1228. c. Arena in muris ſtruendis nunquam ſine calce. ibid.
Arenæ nudæ, ἄμμος. 250.a
Arenæ genus quo marmora in cruſtas ſecabantur. 1101. d. Arena quæ è poro lapide fiebat, marmora tantum poliebantur, non gemmæ. ibid.e
Arenatum, calx cum arena mixta. 1228. e. d. eius vicem Bitumen apud Babylonios ſuſtinebat. ibid. d. Calx arenatus Catoni. ibid. d. e Calx arenata ib. e. eius vſus. 1219.a
Ἀρεὶν Σιτηνοί. 1181.c
Ἄρης, & Ἄρειος, & Arius, nominatus Θουέας. 1235.d.e
Areſcere hoc. 594.c
Ἀρετὴ, ars, pro ἀρετή. 7.c
Aretiſa vel Arehiſa. 695. a.b. 696.a.d
Arethiſa lacus 692. d. 693. b. d. e. a. 695. a. qui & Aretiſa, & Arehiſa & Artiſa. 695.a.b
Arethuſa & Alpheus. 698. b.e
Ἀργαῖος mons, i. albus niuibus candicans. 891. c. in Cappadocia. ibid e
Ἀργαῖος mons in Creta. ib. c. vbi Iupiter educatus. ibid. forte Αἰγαῖος dici debet. ibid.d
Ἀργιλλικὸς ſinus. 1113 a.b
Arganthonius mons, cui Pruſias ſubiacebat. 877.e
Ἀργινὸν promuntorium in Troade, vnde dictum. 891.b
Argentifodinæ Atticæ. 1157.a
Argentea regio, ἀργυρᾶ χώρα. 996.a.b
Argentea emblemata & ſigilla aureis ſcyphis includi ſolita. 1046.e
Argentea pocula 1122 b. ſculpta & cauata. 1046.d
Argentea præcipuè vaſa cælata 1046 d.e. & ſcalpra ibid.d
Argenti flos & ſpuma, eadem λιθάργυρος. 1079.e
Argenti ſpumæ duo genera. 1082 e. ἀργυρῖτις & χρυσῖτις. ib.
Argentum factum opponitur τῷ ἀσήμῳ. 1081.b
Argentum purū, quid. 1046.d.e
Argentum aureis cælaturis decorari ſolebat. 1121 a
Argentū cælatum, τόρευμα. 1048. d. læue & purum, ἀτόρευτον. ib. optimum & præſtantiſſimum ad cælaturas eligebatur. ibid. vnde Puſtulatum de primæ notæ argento dicebant. ibid.

Argentum frequentius cælabatur figuris extantibus, aut totis aut dimidiatis. 1046.d.
Argentum dum excoquitur, ſpumam eiicit quod ipſius eſt purgamentum. 1080.d. floreio alij dixere. *ibid.*
Argentum auri ſcoria. 1081.e. difficilius auro liquatur, & magis inuictum ignibus *ibid.* a. vnde ἀδάμας vocatus. *ibid.*
Argenti à Pythea cælati. 1048.a
Argenti non auri ſpuma λιθάργυρος. 1082 a
Argẽto mixtum aurum iterum rundebatur ac coquebatur, vt aurum inde eliceretur. 1079.a.b. ἄλεκτρον auri ſcoria, quod argento mixtum aurum habeat. *ibid.*b
in Argento alia ſcoria, alia ſpuma vel flos. 1082. a. quidam tamen confundunt. *ibid.* Argenti ſcoria, λιθάργυρος. *ibid.* 1079.e
Argento rependa. 370 a
Argeſtes ſeu Chorus & Eurus contrarij flant. 1247.a
Argeſtes Olympias & Sciron & Iapyx localiter appellatus. 1257. c.d.1258.e.1259.a. dictus Cercias. 1258. b.d. non magis Occidentalis quàm Septentrionalis. 1248. a. quibus & cur Iapyx nominatus. 1257 b. Argeſtes idem & Iapyx. *ibid.* c. 1249.b
Ἀργέστης, Latinis Chaurus. idem. 1244. c. 1249. b. 1264.c. à Seneca & Vitruuio diſtincti. *ibid.* idem eſt Chorus. *ibid.*d
Ἀργέστης, i. concitatus & velox. 1260.c. ἀργέστης τόνος, ταχὺς Heſychio. *ibid.* poteſt accipi pro Leuconoto. *ibid* c
Argeſtes an vnus principalium & καθολικῶν ventorum. 1259. c. cur non eſt καθολικὸς ζεφυρικός. *ibid.* e
Argeſtes ventus zephyrinus. 1261. d. ab occaſu æſtiuo vſque ad Septentriones ipſos metam habet. 1249.d.1253.a
Argeſtes ab æſtiuo occaſu flat. 1249. d
Argeſtes contra Indium flat. 1249. a.
Argeſtæ. 421.e. videntur Eteſiæ. 1261. d
Argi, Argyrippa, poſt Arpi, dicta Argos à Diomede condita. 64.b
Argiua Iuno, Ἀργεία vel Ἀργολίς. 59.e
Argiui in Siciliam colonias deduxere. 105 d
Argo naui cedit & locum dat Canis. 723.e
Argolicus ſinus Peloponneſi. 140.b
ἀργόν, quod elaboratum non eſt, nec perfectum. 356. a. e. οἶνος ἀργός, quid. 356. a. Mel crudum, ἀργόν. 356. c. Tus ἀργόν. *ibid.* ἀργὸς λιβανωτός. 356.d. ἀργὰ ἔρια. *ibid.* ἀργὴ γῆ *ibid.* argentum ἀργόν. *ibid.* ἀργὸς ἐλαία. 356. e. ἀργὸς ὀπὸς ... *ibid.*
Argonautę in Apollonia Thyniade aram Apollini ſtatuunt. 214. e. à Pegaſæo portu nauem ſoluerunt. 146.e
Argonautica, pars Cycli Epici. 848 b
Argos, ſeu Argoa nauis inſtat & incumbit occidenti Cani. 433 b. extremæ caudæ canis iungitur Argo auerſa 433. c. ideo auerſum aſtrum dicitur. 433. c. d. à puppe & poſtica parte in cœlo mouetur. 433. d
Argui pro Oſtendi, propriè ἐλέγχειν. 1240 e
Argumẽtum magiſtrum. 474.c
Argyræ inſula. 995 c.d. ad Gangem. 996.d. extra oſtium Indi ſita Plinio. 995.c. 996.a. regio in India extra Gangem. 996. a. vnde ſic dicta. *ibid.* a.b. licet ἀργυρᾶ χώρα dicatur. *ib.* a. ἀργυρᾶ μετάλλοις ἐν Ἰνδικῇ Ταπροβάνῃ. *ibid.* d
ἀργυραμοιβός. 1081.d
Argyrippa, Ἀργύριππα. 64.a.b
πρὸς Ἀργείου πυλαῖσιν, & δὶς πρὸς Ἀργείοις πυλαῖσιν. 592. b. & πρὸς ... ἀργείων. 592.d
ἀργυρότοξος ... 849.e.a.b
Argyrodamas. 564.c.d.e. differt ab androdamante. 565 a. genus lapidis, vnde dictum. 565. a. quibuſdam idem cum androdamante. 565.c
Agyrodamas auctoribus tantum nomine tenus notatus. 1103. b an idem cum Androdamante ſit, qui argenti nitorem habet dubitauit Plinius. *ibid.* nam videtur quaſi argenteus adamas dictus. *ibid.*
ἀργυροειδής quod colore argenti eſt. 703.c
ἀργυρονίβωτον. 1151.e
ἀργυρόλιθος quibuſdam χρυσίτης dicitur. 1103.d. & χρυσόλιθος. *ibid.*
ἀργυρόλιθος, Magneticus lapis, colore argenteo. 1163.a. ἀφροσέληνον à Chymiſtis exponitur. licet longè diuerſi ſint lapides. *ibid.* ἀργυρόλιθος, Seleonites lapis. *ibid.* 1395
ἄργυρος Chymiſtis Luna. 1163. a. vnde ἀργυρόλιθος, σεληνίτης lapis. 1163.a
ἀργυρίτις ..., quid. 996 b
ἀργύρου λίθος, λιθάργυρος. 1079. e. 1080 a
ἀργυροπρατης, Nummularius, κολλυβιστής. 1081.a
ἀργυρώνητον. 1081.b
Ἀργυροῦν mons. 286.c. e.b. Argentarius mons. 286.e.b
Aria, prouincia regni Parthici. 1197.d
Aria ſiue Ariana regio Indiæ proxima. 791.b
Aria Marginanæ vicina. 984.e
Aria proxima Paropaniſadis. 1175. e. cuius oppidum Alexandria ἐν Ἀρίᾳ. *ibid.* Aria Satrapia cum Ariana regione à quibuſdam confunditur. *ibid.* e.a
Aria diuerſa ab Ariana. 794. d. ſtrictior. *ibid.* cum Margiana à Strabone confunditur. *ibid.* Ariam & Arianam quidam confundunt. 794.a.b.c.e. eadem latior & ſtrictius ſumptæ 794. b.e.d.e.795.a
Ariana regio cum Aria Satrapia à quibuſdam confunditur. 1175.e.a
Ariane vſque ad Indiam pertinet. 794.d.e. diuerſa ab Ariá. 794 d. ſub Paropamiſo & Caucaſo ſita. 794 e
Arianæ Indiæ proxima. 794.a
Ἀριανοί potius dicebatur quam Ἀρία. 982.e
Ἀριανοί cum Ἀρίᾳ, eadem. 1198.c. Ariani & Arij iidem Curtio, *ibid.* c. e. Ammiano Ariani, & eorum regio Aria. *ibid.* ſuper Ariorum & Arianorum differentia, diuerſæ auctorum opiniones. *ibid.* d. e. a. quidam diſtingunt. *ibid.* d. e. Arij Satrapia peculiaris ex quatuor, quam Strabo Ἀρίαν appellat. *ibid.* e. Ariorum nomine quatuor Satrapias comprehẽdi quibuſdam placet. *ibid.* & ij ſunt qui Dionyſio dicuntur Ἀριανοί vel Ἀρειανοί. *ibid.* a. Mela Ariam ab Ariane ſeparat. *ibid.* & Iuſtinus Arios ab Arianis *ibid.* Arianorum nomine cenſebantur qui oram maritimam tenebant à Carmania vſque ad Indi oſtia. *ibid.* b. Arianæ limites. *ibid.* b. c. d. e. inde Ἐρυθραῖοι Ἀριανοί dicti, quod ad mare

Indicum pertinerent. *ibid.* c. Ἀρεῖοι etiam appellati Ἀριανοί. *ibid.* e.

Aripennis, pro Aruipendis. 683. d de certo agri modo *ibid.* c

ἄρον, Arum, herba. 1302. e. δρακόντιον etiam dicta. *ibid.* & ἰσχάδιον. *ibid* vnde ἀρισάρον pro ἄρον ὁ ἰσχνόν. *ibid.*

Aris, ſimilis planta Aro in Ægypto naſcens. 975 d. vulgo Ariſarum *ibid.*

ἀρὶς etiam inſtrumentum fabrile. 975 d ad cuius diſcrimen ἀρὶς berba dicta eſt Ariſarum, quaſi ἀρὶς ἄρον. *ibid.*

Ariſarum, Ἀρίσαρον, cur ἀρὶς dicta. 975. d

Ariſtæ corbis ſquallentes. 1236 b

Ariſtæ in ſpica frumenti vel hordei velut capilli. 1062. e. Græcis ἀθέρες & τρίχες. *ibid.* τετράχοι dici poſſunt. 107. b

Ariſtæus primus omnium in Sardinia regnauit. 99 e. a in quam tranſiit cum Dædalo. *ibid.* a. poſt Noracem & Sardum ibi regnauit. *ibid.* e. de Cea inſula in Arcadiam migrauit, ibique pro Ioue cultus *ibid.* a. Arcadia relicta Ceon tenuit, & ibi Ioui Icmæi templum ſtatuit. *ibid.* b. antiquior Iolao. *ibid.* 99 c

Ariſtæus apud Arcades, Ἀγρεὺς & Νόμιος. Apollo dictus 414. e. mellis & ſilphij confectionem reperit. 356. c. 359. c. 361. d. poſt mortem Actæonis filij Ceam inſulam tenuit. 144. c. e

Ariſtæi fabula. 859. b

Ariſtagoras fax belli Ionici aduerſus Darium. 845 d in quo ſæpe à Pherecyde diſſenſit. *ibid.*

Ariſtarchus Samius inter eos qui Gnomonica vel organica inuenerunt. 636. b. Horologium fecit, Scaphen ſiue Hemiſphærium à forma dictum. 636. b. c. & diſcum in planitia ad eundem vſum ſtruxerat. 647. d. 648 b. d. c.

ἀριστερός, ſiniſter. 323 d

ἀριστον mane. 123. e

ἀριστερόζυγος equus. 898. c

Ariſtodemus Ariſtomachi filius. 16. d

Ἀριστονίχη vnde dicta. 717 c d

Ariſtomachus Cleodæi filius. 16. d

Ariſton à Ptolemæo miſſus ad explorandum ſinum Arabicum vſque ad Oceanum Indicum. 1184. e. Neptuno Pelagio aram conſtituit. *ibid.*

Ariſton cælator, τορευτής. 1048. c

Arius pagus, Ἄρειος πάγος vnde Ἀρεοπαγῖται & Ἀρεοπαγῖτις. 143 c

Arius pagus, Ἄρειος πάγος, vnde Areopagita, Ἀρεοπαγίτης. 143 c

τὰ Ἅρματα, hæc Harma. 146. e. Ἅρμα Βοιωτικόν. 147. c. d. 148 c. aliud Atticum. 147. d. 148. c. d

ἅρματα τείποδα. 900. c

ἁρματα & ἄρμενα, τὰ μέλη. 1313 e

Armamenta Nili funes. 1116 c. ea libro pyri *ibid.* ὅπλα τῆς νεὼς χείρια. *ibid.* è Byblo vel libro papyri. *ibid.* d

Armamenta ad incluſos cantus ſunt tibiæ. 118. c

Armariola annulo obſignata. 993. d

Armaria ſignari ſolita. 933. b

ἀρμὸς. τὰ μέλη. 1323. c. pro quo χηλὸς. *ibid.* & *Harmid.* *ibid.* Græcis ἀρμαλα. *ibid.*

Armenia vicina Cappadociæ. 1154. b. conterminа. 1155. d. ſal Armenius & Cappadocicus croceus, idem. 1155. d

Armenia maior. 620. 621. 622. 623 c. a b. d 624. c. e. c. d

Ariani populi, Aria regio. 794 c

Ariani & Paropaniſadæ Bactriis vicini. 787. d

Ἀριανοὶ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν, Arij vero proprie non ſunt vicini Indiæ. 774. e

Ariani ad meridiem Parthiæ. 1205. c

Ariaſpa vrbs in confinio Drangianæ & Arachoſiæ ſita. 1175 a

Ἀριάσπαι olim dicti Euergetæ. 1175. c. ab vrbe Ariaſpa dicti. *ibid.* eorum oppidum Prophthaſia. *ibid.*

Ἀριβὸς male pro Ἀρβὸς apud Dionyſ. 1077. b

Aricia, Ἀρικία. 67. d. Aricinum nemus. *ibid.* Aricina Diana. 67. d b c. d

Aricia ab Archilocho locata. 71 d

Ariditas ſterilitatis cauſſa, non ariditatis ſterilitas. 260 d. Arida ad ſterilitatem. 260. e

Aridus ab Areo. 267 b

Ariena pomum Palæ arboris medicæ. 297 c. 598. c

Ἀριανοὶ Ἐρυθραῖοι. 10·8. b

Ἀριανοὶ Ἐρυθραῖοι Dionyſio, quos vſque ad mare rubrum pertingere vult. 1053. a. Gentile ab ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ *ibid.* non ab ἐρυθρῷ Corallio. *ibid.* b. quod apud eos plurimum. *ibid.*

Ἀριανοὶ vocati omnes qui Paropamiſum accolerent. 794. c. Εὐθραῖοι cur dicti. *ibid.*

Arietis ſignum in tricenas partes diuiſum. 632. d

Arietis ſideris nota. 1136. d

Arij & Ariani diuerſi. 794 e. 1175 c

Ἄρειοι, gentile ab Ἀρεία. 794. b

Ἄρειοι & Ἀριανοὶ, iidem popoli. 1196 b

Arij vel Arieni, Ἀριανοὶ, Caucaſo & Paropamiſo proximi. 789. b. ab Ariis vſque ad Indos montes omnes Caucaſi nomine appellari Macedonibus 788 a. 789. b. Arieni omnes dicti qui ſub Paropamiſo habitant. 789 b. Arieni cur Εὐθραῖοι dicti. 789. b. c. Arieni dumicolæ. 789. c

Arij Paropamiſadæ, Gedroſi & Archoti, vna Ariorum appellatione comprehenſi. 794. b

Arij ad Orientem flumine Cophete incluſi. 701. a

Ariorum regio à meridie collimitat Drangianæ. 1175 d

Ariorum appellatione Medi olim comprehenſi 981. e. & à Media Medi dicti. 983 a

Ariorum quæ latior appellatio. 985. e

Arima alij in Syria, alij in Cilicia, alij in Mæonia ponunt. 97. a

Arimaſpi vnum oculum tantum habere cur dicuntur. 385. d. cur cum Grypibus dimicent. 194. a

Arimphæi non ad initium Orientis æſtiui. 309. a. b. omni tempore in nemoribus degunt. 209. e. arborum baccis veſcuntur 209 a. ſuccum ex arboribus ſuccatum & lacte mixtum pro alimento habent. *ibid.* calui naſcuntur. 209. c. capillum opprobrio habent. *ibid.*

Arionis pater Cycleus. 138. a. eius à Delphino vecti hiſtoriæ tempus. 138. b. c. amatus Periandri. 138 c

Arion in curru Polynicis apud Statium ſiniſter iugalis ex duobus. 899. c. d 900

Ἄρειος amnis qui τὴν Ἀρείαν perfluit. 794. c. in Ariana regione recenſetur. 794 d

Armeniam maiorem à Cappadocia Euphrates diuidit. 890. e ea à Paryedris montibus auſpicatur. *ibid.*

Armenia minor. 620.d c 622.a. 613.d.624.e.b. comprehenſa ſub Pontica diœceſi. 807.c. Syriæ addita Augusti temporibus vſque ad Euphratem. *ibid.* Aſiæ minoris terminus ab oriente. 805.a b

Armeniæ cotes poliendis limandiſque & ſcalpendis gemmis accõmodatæ.1101.e. Cyprias vicere. *ibid.*

Armeniæ λίμνης ἀλοπήγια. 267.a

Armeniæ portæ. 800 a.b

Armeniæ Pylæ dicitur Taurus. 787.b c.e

Armeniaca mala & præcocia eadem Dioſcoridi, aliis diſtincta. 604.e. 604.c. Armeniaca pruna. 604.d

Armeniaca modò prunis, modò malis accenſentur. 604 e

Armeniaca nucibus inſita eadem cum præcocibus Perſicis. 605.a

Armeniaca terra Galeni an eadẽ cum rubro armenio. 1154. b. diuerſa enim à cæruleo Armenió Dioſcoridis. *ibid.* b.c. Galeno quia τῇ χροιᾷ ὠχρά *ib.*b. a. 1155.b. quæ lutea eſt diuerſa à Sandyce Armenia Strabonis, & à lapide Armenio cæruleo Dioſc. *ibid.*a.b. 1156. c.d. quod ad colorem non eadem cum Sandaracha. 1155. b. eadem potius fuerit cum Arſenico rubro. *ibid.* male confundunt lapidem Armenium quo gemmæ ſcalpebantur. 1156.d

Armenium rubeum quod cum terra Pontica & Attica memoratur. 1157.c

Armenij Ciliciam τὴν ἔξω Ταύρου ſui iuris faciunt. 771 e

Ἀρμένιον χρῶμα dicitur ſandyx metallica Strabonis. 1157.a. quod planè puniceum. *ibid.*

Ἀρμένιον abſolutè dictum, quid. 1155.b. Ἀρμένιον an ſit Ἀρμένιον χρῶμα, quod ſandycis nomine effoditur in Armenia. *ibid.* d. Armenium inter colores qui à domino non à redemptore non repræſentari debebant. *ibid.* Inter pigmenta quæ croceum ac rubrum colorem efficiunt. *ibid.* e. Armenij alterius color Sandycious, imò ſandyx foſſitia, vel Arſenicum rubrum. *ibid.* quod βωλῶδες vel βωλοειδὲς Dioſcoridi. *ibid.* 1156.a. hinc βῶλον Ἀρμενίαν Græci recentiores vocarunt, quæ eadem cum terra Armenia. 1156 a. Armenium Dioſcoridis omnino aliud. *ibid.*

Ἀρμένιον χρῶμα, ὅμοιον κόλλῃ. 1152.a. ita dicitur ſandyx metallica. *ibid.*a.e. κυάνεον vocatur Dioſcoridi. *ibid.*

Armenium pigmentum cæruleum quidam faciunt. 1153.a. maximè virere Plinio dicitur. *ibid.* & Chryſocollæ modo infectum. *ibid.*a b.c. Dioſcorides Ἀρμένιον ſimpliciter vocat, & κυάνεον eſſe dicit. *ib.*c. nec hoc Armenium lapis eſt. *ibid.* & errat Plinius qui Armenium lapidẽ quo ſcalpebantur gemmæ, eundem putauit cum Armenio pigmento. *ibid.* Armenium hoc abſolute eſt cæruleum, & intelligendum χρῶμα. *ibid.* b. Straboni Ἀρμένιον χρῶμα rubrũ eſt *ibid.* & ſandaracha vel ſandyx. *ibid.* e. idem Plinius Armenium facit cærulei, ſed remiſſioris coloris. *ibid.* e. & paulò ante dixerat optimum eſſe quod maximè vicinum Chryſocollæ, hoc eſt quod maximè viret et. *ibid.* eum fefellerũt male intellecta Dioſcoridis verba, qui ait Armenium eaſdem in medicina facultates habere quas Chryſocollam, ſed viribus infirmios *ib.*e.a.b. Plinius autem de colore accepit, quæ de viribus & facultate. *ibid.*a. c. Armenium Plinij & Dioſcoridis, pari fere cum Chryſocolla proprietate & efficacia eiuſdem generis, naturæ & coloris cum cærulo *ibid.*c. inter cærulum & Chryſocollam dedit ei locum Dioſcorides. *ibid.* Zoſimus κυανὸν Ἀρμενιακὸν appellat, quaſi ſolis natalibus diſtaret à vero cærulo. *ibid.*d. ἄλας κυανὸν Ἀρμενιακὸν vocat. *ibid.* quaſi cæruleum illud Armeniacum inter genera ſalis eſſet. *ibid.* & ita vocat vt diſtinguat de colore ab alio genere ſalis Armenici, qui crocini coloris erat, qui & Cappadocicus dicebatur. *ibid.* at Strabonis Ἀρμένιον ſandarachini vel ſandycini coloris. *ibid.* e. imò idem cum ſandaracha foſſili & natiua, quæ ſandyx eſt. *ibid.* Armenio tribuit Theophilus flammeum colorem & Galenus φοινικοῦ. *ibid.* φοινικοῦ colorem forte pictores vocabant Armenium, non autem Galenus. 1554.a Ἀρμένιον χρῶμα rubrum ac puniceum longè auerſum à cæruleo. *ibid.*

Armenium pigmentum Strabonis male confunditur cum terra Armeniaca. 1156.d. diuerſum à lapide Armenio. *ibid.* e. friabile erat, & eo pictores vtebantur ad cæruleum colorem. *ibid.* Aetius Ἀρμενιακὸν τῶν ζωγράφων vocat. *ibid.* & intelligit Armenium Dioſcoridis quod eſt cæruleum *ibid.* diuerſumque facit à Bolo Armenia. *ibid.*

Armeniacum Pauli Æginetæ & Oribaſij quod pilos nutrit in palpebris, idem cum cæruleo Armenio Dioſcoridis. 1156.e 1157.a

Armenium rubrum vel Sãdyx, vel Arſenici genus alterum. 1157.b. cum terra Pontica & Attica memoratur. *ibid.*e

Armenium Plinij & Dioſcoridis eſt cæruleum. 1154.a. Armenium Strabonis, quæ ſandyx eſt, colorem facit rubrum & puniceum. *ibid.* forte idem cum Arſenio ſandarachino. *ibid* b ſeu ſandaracha. *ibid.*a

Armenius lapis, quo gemmæ poliebantur, ſcapebantur, & perforabantur. 1101.e.1156.d. cum Armenio cæruleo Dioſcoridis malè confunditur. 1156.e. lapis hic ex cotium genere. *ibid.* e. diuerſum à pigmento Armenio, quod friabile erat. *ibid.* non dicitur à Galeno φοινικοῦς. 1157.b

Armenochalybes. 624.e

Armenta Garamãrum obliqua ceruicibus pabulantur, & recto ambulando. 383.d.e.a

Armẽtarius nomen proprium. 39.c

Ἁρμόζουσα Arriano Ἁρμόζεια dicitur, Ptolemæo perperam Ἁρμουσα, vel Ἁρμουζα. 1178.e. 1179.d.e

Armozæi. 1190.a. à promontorio Carmanis iunguntur. *ibid.* a b.c. non vbique iuncti. *ibid.*e

Ἁρμοζον, Καρμανὶς ἄκρα, Carmaniæ promuntorium. 1180.b

Ἁρμοζον Harmoſon promuntorium Carmaniæ. 1178.e.a. ex aduerſo ſitos Macas reſpicit. 1180.a. Ἁρμόζουσα vrbs. 1178.e.a. Ἁρμοζουσαῖοι populi. *ibid.* e.

Ἁρμόζουσα, Harmozuſa, hodie *Hormus* vocatur. *ibid.*a
Ἁρμοζον, à Plinio dicitur Carmaniæ promuntorium, nec nominatur. 1182.b.c. oppoſitum illi promuotorium τὸ ἐν Μάκαις. *ibid.*c.d. adeo breui ſpatio inter vtrumque vt vnum ab altero cerni poſſit. *ibid.*c.d. millibus paſſuum interuallum taxatur. *ibid.*e
Ἁρμόζεια locus. 1181.b.1184.e
Armozei. *ibid.*e
Ἁρμόζεια Arriano, quæ Ἁρμουσα vel Ἁρμουζα Ptolemæo, Marciano Ἁρμόζουσα. 1179.d.e
Ἁρμοζεῖς, populi. 1182.e. Armozei. 1181.b
ἀρωδιὸς Siculis ἐρωδιὸς, ardeus. 57.b.c
Aroei. 625.e
Aroma quibuſdam pro Drogua. 1049.d. ἄρωμα, ſpeciem boni odoris ſpiritu flagrantem ſignificat. *ibid.*e.1050.a
Aroma ſinceru̅ & inculpatum, ἄμωμον dictum. 401.b
Ἄρωμα, nomen Caſiæ ſpeciei. 1304.a
Ἄρωμα abſolutè myrrha, vt & μύρον. 709.b
Aroma de odore tantum. 1052.b
Aromata potentiora ad ἡδύσματα adhibebant, infirmiora & leuiora ad σύψιν. 466.e.a.d
ἀρώματα, διὰ. 1050.a. nomen idem Higino *Drogua*. *ibid.* Aroma, factitium & compoſitum quid ex bonis odoribus ac ſpeciebus odoratis. *ibid.* ſpecies omnes aromaticæ, propriè Aromata. *ibid.*b. ἀρώματα Theophraſto ſpecies ipſæ peregrinæ, & herbæ omnes in Græcia naſcentes odoriferæ. *ibid.*
Aromatum libræ centum non paucis vngendis cadaueribus ſufficiunt. 1058.e
ἀρωματικὸν κάρυον, nux myriſtica. 1326.a
ἀρωματικὸν μῆλον. 1053.c
Aromaticus calamus dicitur etiam εὐώδης. 1049.e
in Aromatite nihil myrrhæ addebatur. 711.e
Aromatites lapis. 706.e.707.d. dictus ab odore & colore myrrhæ. 709.b
Aromatitis. ſ. gemma, ἡ ἀρωματῖτις. 709.c. at Aromatites lapis, ὁ ἀρωματίτης. *ibid.* Aromatites vinum myrrha conditum. 709.c.d. eius conditura. 710.c.d
ἀρωματίζειν τῇ ὀσμῇ, ſuauiter flagrare. 1050.a
Ἀρωματοφόρος regio. 798.a.
Ἀρωμάτων emporium & promuntorium. 798.c.799.a
Aros herba. 225.c. eam ceruæ à partu non petunt. *ibid.* vrſi poſt latitationem deuorant. *ibid.*
ἀρὸς pratum, campus arabilis. 730.a. Siculis ἀρζὸς, vnde Aruum. *ibid.*
Ἀρόσις vel Ἄροσις maximus Perſidis fluuius. 703.b. pro quo Araxem poſuit Strabo. *ibid.* Aroſis. *ibid.*
Ἄροσις fluuius Ariano, qui Oroatis aliis. 1181.d,e
ἄροτος, ſementis. 733.b. 747.c. 829.c
ἄροτος, ὁ πατός, Proclo. 730.b.c
ἄροτος, σπόρος potiùs quam πατός. 724.c.730.e. ſatio. 735.d. tempus ſementis. 730.e
ἄροτος θερινός, ſatio æſtiua. 730.e. 733.c
ἄροτος male pro prima aratione. 734 d. nec eſt καιρὸς τῶν ἀροτριῶν. 734.e. ſed ἡ ἀντίληψις τῶν κατ' ἄροτον ἔργων. *ibid.*
Arotrebæ & Artabri iidem Straboni. 276.c.279.c. Artabri primo, deinde Arotrebæ dicti. 276. c. Arotrebarum promontorium. 276.c.d
Arotrebarum portus Meſæ qui Ἀρτάβρων λιμὴν Ptolemæo. 279.c. Arotrebarum promontorium Plinio quod Straboni Ἀρτάβρων ἄκρα. *ibid.*
ἀρόσαι, ſerere. 735.d
ἀροῦν, ſerere. 730.d.829.c. ab ἀρός. 730.a
ἄρουρα ab ἀρός. *ibid.* terra arata, ſed maxime ſata. *ibid.* Latinè Seges. *ibid.*829.c. aruum obſitum. *ibid.*
ἄρπαγες, Harpaces, Hirpices. 719.e
ἁρπάγη vel ἅρπαξ, Hirpex. 729.c
ἁρπάγη & ἁρπαγὴ differunt. *ibid.*a
ἅρπαξ, hirpex. 85.a
ἅρπη, miluus. *ibid.*
Arpenter, *Arpenteur*. 683.d
Arpi pro Argis ab Æolico Ἄρβος pro Ἄργος. 64.a.b
Arpianos pro Arrianos. 159.a
ἄρπης, lupus. 85.a
ἄρπυς Æolice pro ἔρως, Amor. 774.e
Ἀῤῥαβος pro Ἀραβος, verſus gratia. 748.c
Ἀῤῥαβος & Ἀῤῥαβία Dionyſio. 707.e
ἀῤῥαβωνίζεσθαι. 838.c
Arræ ſponſalitiæ. *ibid.*
ἄῤῥυπτοι βαφαί, quæ non remittunt fucum. 1147.c
Arrectoria. 914.a
Ἀῤῥενικὸν veteribus idem quod poſterioribus Ἀρσενικόν. 1155.a. χλωρόν. *ibid.*
Ἄῤῥητος pro Ἄρητος verſus gratia. 478 c
Arriano Plinius antiquior. 1186 c. & Auctor Peripli. *ibid.* d. Arrianus non eſt auctor Peripli. *ibid.*d
ἄῤῥιζα. 708 c
Ἀρσάκη ab Arſace Partho vocata, & Ῥάγαι & Εὔρωπος, eadem. 1197.a Ptolemæus Ἀρσακίαν ab Europo ſeparat, & vtrumque in Media receuſet. *ibid.* & Ammianus. *ibid.*
Arſace, non Arſaci. 1197.a. eadem tamen Ἀρσάκη & Ἀρσακεία. *ibid.* Stephanus videtur eas diſtinguere, & Ἀρσακίαν vrbem Mediæ dicere. *ibid.*
Ἀρσηνὴ palus, quæ & Arethuſa. 695.b
Ἀρσενικὸν poſterioribus, quod veteribus Ἀῤῥενικόν. 1155.a. χλωρὸν *ibid.*
ἀρσενικὸν χλωρὸν, luteum vel aurei coloris. 1158 a
Arſenici duo genera. 1154 b. alterum luteum & colore ſimile Ochræ: alterum rubrum, τῇ χρόᾳ σανδαρακίζον. *ibid.* vnum tantum à veteribus cognitum. 1155.c
Arſenicum luteum ſeu Auri pigmentum in iiſdem fodiris reperitur in quibus Sandaracha. *ibid.*
Arſenicum rubrum in aliis fodinis reperitur quam luteum, aut Auripigmentum. *ibid.* Sandaracæ ſimile. *ibid.* d. in Ponto & Cappadocia reperitur. *ibid.*
Arſenici genus alterum, vel Sandyx, Arſenicum rubrum. 1157.b
Arſenicum rubrum in Ponto & Cappadocia gignitur. 1154.b. Cappadociæ vicina Armenia, idem metallum mittebat. *ibid.* idem cum terra Armeniaca. 1155.c
Arſenicum & Ochra eiuſdem coloris. 1154.e. Arſenicum τῇ χρόᾳ χρυσίζον. *ibid.* vnde & Auripigmentum vulgò appellatur. *ibid.* 1155.c
Arſenogoni & Thelygoni ſeminum differentia. 1027. 1028.a.b

Arſinoe Ptolomæi Philadelphi vxor, poſt mortem nomine Veneris Zephyritidis culta. 638.a.b
Arſinoes ſimulachrum ex ferro factum & à magnete furſum tractum in medio aere ſuſpēſum manebat 819.c. Arſinoes delicium puer Achates & Zephyrus. 819.b. Arſinoes templum.819.a. quando ædificari cœptum.819 c. eius ſtatua cubitorum quatuor,ex topazio. 240.c
Arſinum,ἀῤῥίκεμα,vel Arſinium, ornamentum capitis muliebre. 759.e
Artabanus Arſacidarum vltimus ab Artaxare Perſa occiſus. 1191.e
Ἀρταβὶς fluuius pro Ἀρβὶς perperam apud Marcianum pro Ἀρβίς. 1177.b
Artabri populi. 276. c. d. Arotrebæ poſtea dicti. 276.c. Artabri & Arotrebæ iidem.276. c.279. c
Ἀρταβρῶν λιμὴν, Arotrebarum portus. Melæ. 279 c
Ἀρταβρῶν ἄκρα Straboni, Arotebrarum promuotorium Plinio. 279.b
Artabrum promontorium.275. e.276.a.d.non idem cum Oliſiponenſi & Magno. 276.a. b. e.a. Celticum quoque appellatum. 276. b. Artabrorum promuntorium Plinio, quod Straboni Artabrorum.276.c. Celticum dictum. 278.c. eius ambitus. 276.c
Artace vel Artacia circa Cyzicom. 880.d
Ἀρτάνη, Artana, pro quo perperam Ἀρτάκη. ibid.
Ἀρτακηνὴ Regio apud Strabonem alia ab Ἀρτακηνῶν. ibid.a
Artacoana, Ἀρτακοάνα. 794.d. Ἀρτακαύα. Ἀρτακαῦνα. 795.a.
Ἀρτεμις pro Ἀρτεμις Sicolis Doribus. 7.b.86.a
Ἀρτανὴς flouius à quo manſio Ἀρτανὶν.880.d.Ἀρτανος vel Ἀρτάνης flouius,à qoo nomen oppido. 880.e
Ἀρταξατα, ad Araxem amnem ſita.621.c. alia ad Euphratem. ibid.
Artaxias dux Antiochi Magni. 624. d. Ἀρτεμίσιον, templum Dianæ. 67.a.c.d. Ἀρτεμις,Græcum, non Antemon. 39.b
ἀρθρῖτις, articulorum morbus. 398.d
Artichault, Carduus. 225.d. 226.
d. articactus.ib. vel Articoccus.225.d.226.b.vel Articoccalus. 226.b. vel Alcoccalus. ibid.
ἀρθρίτιδας. 197.b
Articulorum morbus, ἀρθρῖτις. 398.d
Artifex, arte factus. 254.d
Artifex nodus.591.c. plaga.ibid. temperamentum,ibid. vultus, ibid.
Artiſa, vel Ateriſa. 695.a
ἀρτίσκοι, paſtilli rotundi. 1332. a. vel ἀρτι ζωγραφίας. ibid.e
ἀρτὺς, concordia & coniunctio, Æolice ἀρτὺς. 774 e
Arugia aurum. 1076. a. ἀρουγίας, ἀρουγος. ibid.
Aruipendium,Aruipennium,& Aripennium. 683.c. Aruipendiare,& Aruipendiator.683.d
Aruipennium pro Aruipendium. 84.b
Aruipetes & Aruipennis. 683 d
Arum, vocatum ἄρον. 1286. a. Arum in genere bulbaceo. ibid. κολοκάσιον dicitur. ibid. qood & σκιλλοχρίμμυον exponitur. ibid.
Arum latiſſima habet folia, & Colocaſium poteſt dici. 972. c. & ita vocatum à noonullis. 470.b 1310.a.e
Arum Ægyptium molliorisnaturæ. 974.e. idem cum Cyrenaico.975.a. in eo nec floris, nec fructus meminit Plinius. ibid.
Ari Ægyptij radix bulboſa eodem nomine ac Fabæ Ægyptiæ. 980.b
Arum Ægyptium à foliorum amplitudine Colocaſium dicta. 974.b.1053.c.1055.b
Ari Ægyptij genus Culcas ſeu Kulcas. 1310.a. ſeu porius radix. ibid.c
Arum Colocaſium idem Iolao cum Faba Ægyptia ſioc Loto. 974.c.975.c.980.e
Ari colocaſij radici perperam ſuperimpoſitus caulis Lori Ægyptij.980.b. Ari eadem faculras ac gongylidis & colocaſij. 974.e
Ari foliis ſimilia Colocaſij folia. 972.a. Ari bulboſa radix. vi & Colocaſij. ibid. 974 e. ideo inter bulbos numeratur. ibid. Ari ſpecies quædam Colocaſium.ibid. Ari radix veteribus cocta mandebatur. ibid. Arum Cyrenaicum pariter vulgare. 972.b. prorſus idem cum Colocaſio Ægyptia vulgari. ibid. Arum κολοκάσιον à Cypriis vocatum. ibid. Arum vulgare floret. ibid. e. Ægypriacum vel Cyrenaicum minime. ibid. e. Ari Cyrenaici radices culinis Romanis inlatæ. 978.c
Ari genus cur δρακόντιον cognominatum.973.e.Dracontium. 1310.a. Arum & Dracunculus, idem. 974.d
Arum cum dracuncolo idem fecere nonnulli. 974. b. cur Arum radix diceretur,& caulis Draconion. ibid.
Ari ſiue dracontij κεφαλαὶ ſeu bulbi. ibid.
Arum vbique naſcens, cur Plinio inter herbas Ægypti peculiares ponatur. 974.d
Arum paſſiuum ſeu commune. 974.e. eius caulis quamuis. ibid. & radix. ibid.
Arundo, vide *Harundo*.
Aruum qood aratum nondum ſatum eſt. 819.c
Aruus & Aruum ab ἀρὸς Siculis pro ἀρίς. 730.a
Arua genitalia. 25.b. materna. 25.a
Arx regum, domus regum regia, βασίλειον, idem. 475.e
Arcis etymon. 7.b
As, ὁ ἅς, vel μονάς. 934.e
As vel aſſarium, vnio. 1169.b
Aſa in condimentis ciborom,vt Laſar. 1024.b
Aſa officinarum non poteſt eſſe Silphium Cyrenaicum.1024. e. nihil enim illo fœtidius aut viroſius. ibid. nec Medicum ibid.b. Aza tamen procuſum ex antiquo *Laſar*. ibid. pro Laſer. ibid.a. vnde recentiores Græci fecerunt ſuum λάσερ. ibid. an Aſa hodierna fuerit Laſar Medicum vel Perſicum veterum. ibid.
Aſa officinis Arabibus hodie Haltith, Laſar Indicum. 1025.c
Aſa pro Laſar corrupta. 1025.c. & de alio genere gummis vſurpata, igoorato veterum Laſare. ibid.
Aſa alia male olēs, alia odorata Auiſenæ. 1025. c. ſed nulla hodie odorata.ibid. longè alia à Laſare antiquorum. ibid.
Aſæ ſuccus ex planta quæ folia Corylo ſimilia habeat. 1025.b
Ἀσαβώ, Aſabo moos, & promuntorium. 494.c.d.497.c.d
Aſachæi. 385.c
Ἄσαι, ſatiare. 1279.b

Digitized by Google

Ἀσίνα pro Ἀθῆνα. Laconicè. 80.b.364.d
Aſana, fluuius. 304.a
Aſarach, Syriacum nomen, pro luco & pro luci idolo. 574.c
Aſargida perperam, in libris Plinij pro *Paſargada*. 1203.c
Aſaron vnde dictum. 1068.e. qoaſi ἄσειρον, vel ἄπειρον. *ibid.* malè ἀπὸ τοῦ σειροῦ. *ibid.* ἄσαρον, ruſticum nardum, Latinis Perpreſſa, aliis Boccar. *ibid.* d.
Aſarotos. 1214.d.b.c. antiqua Aſatota. *ibid.* b.c
Aſbeſtos fl. ferri colore. 140.d.
ἀσβεστωταί, albarij. 1259.a
Aſbeſtum linum, ex qno fiebant funebres regum Indorum tunicæ. 998.c
Ἀσβύστα vrbs, vnde gentile Ἀσβύστης. 411.c
Aſbyſtæ poſt Naſamonas. 381.b. 382.a.b
Ἀσβύτης vocatur Triton fluuius qui in Cyrenaica. 381.e
Aſbytæ. 381.a.b. aliter Aſbyſtæ. 381.b. laſere eos viuere, abſurdum. 381.d.e.382.a
Aſbytæ vicini Cyrenenſibus. 381.e. & io Aſbyſtide poſiti Cyrenenſes. *ibid.*
Aſcalabotes Græcorum ſtellio tranſmarinus, Plinio. 757.c
ἀσκαλαβώτης αἰγείας. 758.c
ἀσκαλαβώτης, & κωλώτης & γαλεώτης, idem. 757.a.c
ἀσκαλαβώτης, Σαμιάμυθος. 1161.b. Stellio, diuerſus à Stellione Italico. *ibid.*
Aſcalabus variis ſtellatus corpora guttis 757.c. Aſcalabus. γαλεός. 737.d
Aſcaliari in maooſcr. pro Aſcalian. 301.d
Aſcalon Azoti vicina. 574.b. Aſcalonis lacos. *ibid.*
Aſcanius lacos, à qoo non procul Pruſias. 877.d. infra cum Pruſias. 878.a
Aſcenſa pro Aſcenſione. 288.b
Aſcenſiones ſignorum. 641.d. 642 d.e. earum inæqualitas. 643.b.d
ἀσκήσεις geoera quædam à Gymnoſophiſtis, Philoſophis & monachis facta. 1005.d.e.a
Ἀσκηταὶ Aſcetæ propriè dicti veteres Monachi. 1005.a.1170.c.
ἀσκηταὶ Philoſophi μονοὶ & μοναχοί. 1170.c philoſophi. *ibid.* c
Ἀσχαλίτης, qui Sacbalites ſinua. 494 a
Aſciæ in inteſtinis operibos locum habent. 1034.c
Aſcij populi apud Indos. 1111.d. iis mero meridie ſol vmbram non facit. *ibid.* Taprobanes inter Aſcios Indiæ regiones. *ibid.* e. & populi eius Ἀσκιοι. *ibid.* & Ἀσκιῶται. *ibid.*
Aſcitæ Arabes. 1242.e.1266.d.e. b.1267.b.c. ſuper vtribus nauigant. 1111.a. rubtum mare incolebant. 1243.a
Ἀσκληπιεῖον, Æſculapij templum. 67.a. ſeu ſimulacrum. 576.a
Ἀσκληπιός, Æſcolapius. 337.c
Aſcolimbron hodie Cretes vocant cardui genus cuius radix & folia edulia. 1286.c. qui non poteſt eſſe alius quàm veterum σκόλυμος, qui receotioribus Græcis σκόλυμβρος vocatur. *ibid.*
ἄση, quid. 30.a
ἄση & ἰαυθία, & ἀλύκη, ſynonyma eiuſdem languoris & anxietudinis. 1280.a
ἄση, ſatietas. 1279.b. pro animi moleſtia, & ἀηδία. *ibid.*
ἄσειρος, vel ἄπειρος. 1068.e. ἄσειρος ἵππος, ſolutus. 1069.a
ἄσημος argentum facto opponitur. 1081.b
ἄσημος ἄργυρος, argentum non ſignarum veteribus. 996.b. facto opponitur. 1081.b. ἄσημον poſteriores pro argento vſurparunt. *ibid.* c
ἄσπιλος, immarceſſibilis. 1146.b. 1147.c.d
Aſſitoreth, nomen Sidoniorum. 574.c
Aſia, tertia orbis portio. 802.c.e. maior dicta ad diſtinctionem minoris. 803.a. ἤπειρος μεγάλη dicta. 803.a.c
Aſiæ maioris tabula. 803.e.a.c
Aſia minor peninſulæ inſtar facit. 802.d
Aſiæ minoris duodecim prouinciæ. 806.c
Aſia minor Orientalis prouincia, Ἀνατολικὸν θέμα infimis Græciæ temporibus. 804.e. quod olim fuiſſe putat Conſtaotinus. 806.a. Θρακήσιον θέμα. 805.c.d.e
Aſiæ minoris pars ſuperior vel vlterior eas prouincias includebat, quos haboit Anatolica prouincia. 806.a
Aſia generali appellatione multas prouincias comprehendebat, quæ Aſianam diœceſim conſtituebant. 807.a. Aſia propriè dicta, proconſulis adminiſtrationi ſubiacebat. *ibid.* eius fines. 807.a.b ab Aſia propriè dicta, ſecluduntur Lydia, Caria & Phrygia minor. 806.c. ea ſub Arcadio cum Helleſponto & Cycladibus prouinciam proconſulis faciebat. 806.d
Aſiæ nomen proprium factum duabus partibus. 807.d. citeriori ἰδιωτάτῃ, quæ à Proconſule admioiſtrabaror. *ibid.* quas prouincias contineret. *ibid.* item quas ſuperior. *ibid.*
Aſia minor ἡ ἰδίως καλουμένη, duplex, Plinio reſte ex Agrippa. 802.c.c. citerior & ſuperior. 802.c.807.b partis citerioris deſcriptio. 802.c. 805.e. eius fines. 802.d e.a. 805.e. 807.b. 808.b. longitudo & latitudo. 802 d. ſuperiotis deſcriptio ac fines. 802.b.c. Pauſanias ſub nomine τῆς ἰδίως Ἀσίας citeriorem partem tantum deſcribit. 802.a.d. Strabo vtrãque ſub appellatione τῆς ἰδίως καλουμένης Ἀσίας comprehendit. 802.d.e. 803.a. Citerior illa pars à Proconſule ſola regebatut. 803.b.c d.e. inde Proconſularis dicta. *ibid.* citerioris fines. 808.b
Aſiæ citeriori reſpondet Ἀνατολικὸν θέμα, & Θρακήσιον θέμα vlteriori. 807.d. Aſia minor & Procõſolaris olim prooincia vnde Θρακήσιον θέμα dicta. 805 e. totidem regionibus & fore iiſdem cõpoſita, quibus Θρακήσιον θέμα. 805.d. tribos prouinciis minuta. 806.c.807.a
Aſiæ Proconſul. 806.c. 807.a. ἀνθύπατος. 805.e. quæ prouinciæ ei ſub Arcadio ſubiectæ. 806.b.c
Ἀσίας στενὰ, ab Alexandro aperta. 784.d.e c
Aſiæ ptincipes, Ἀσιάρχαι. 805.a.c
Ἀσία vrbs Suſianes. 1194.d
Aſianæ diœceſeos vicarius. 804.b. quas prouincias ſuæ iuriſdictioni ſubiectas babuerit. 806.b.c.d.a.c.d.e. 807.a.b
Aſiana diœceſis ſub diſpoſitione præfecti prætorio. 806.c. eius fines. 807.b
Aſiani epiſcopi Conſtantioopolitanum Patriarcham agnoſcebant. 804.d
Ἀσιάρχης, munerarius ſacerdos. 805.c. Ἀσιάρχαι annoi creabantur. 805.b
Ἀσιάρχαι, qui. 805.c.d.e a.b c. Ἀσιάρχης & Aſiæ Proconſul, non idem magiſtratus. 805.c e

c e. Aſiæ principes. 805 a
Ἀσιαρχίας munus non plures ſimul adminiſtrabant. 805. e. munus erat patrimonij. *ibid.*
Aſiatica, Perſicorum ſpecies. 604 b.c. Aſiatica Perſica. 605.c
Aſican dictus primus Decanus. 653.d
Aſinæus ſinus Peloponneſi. 140.b
Aſmaria origanus. 1279.e
Aſinarum reditus in mularum partu. 338.e
Aſinus in tutela Panis. 41 c. Arcadiæ peculiaris. *ibid.*
Aſinus machinarius. 1210.a
Aſinum eaire. 1007 e. 1120.b
Aſinorum color giluus, σποδιάς, cinericius. 256. a. b. eorum doſſuaria opera, in arando munifica, & mulorum progeneratione. 338 a 339.c
Aſinorum pullos epulari inſtituit Mæcenas. 336.b.d
Aſius lapis, perperam pro Aſſius. 1203.e
Aſio lapidi ſuus flos. 1166 d
ἀσμαδιασμῶν. 121.b
ἀσπίδες, qui. 1279.a
Aſpagani perperam pro Aſtacanis. 1004.c
Aſpalathum [Greek]. 1124.d
Aſpalatho vtebantur ad vnguenta & odores. 396. b. ad ſtypſim olei decoquebatur. 468 a. eam cum hippophæſto confundit Plinius. 396.b
Aſpalathos genus ſpinæ quæ alibi frutex, alibi arbor iuſta. 396. b. 397. a. alibi odorata, alibi inodora. 397. a. quæ & candida, & peſſima. *ibid.* Plinius perperam putauit diuerſos aſpalathos eſſe. 397 c. a. apud eundem aſpalathi cognomina corrupta. 397. a. Aſpalathos iriſceptos, diathoos. 397. b. c. d. diaxyros. 397. b. d. e. φασγάνιον etiam dictus ab acumine ſpinarum. 397.d
Aſpalathus, frutex ſpinoſus. 525. b. 527. b. eius genus alterum candidum. *ibid.* cui & poteſtas ἀλεξίκακος tributa. *ib.* [Greek] 527.b
Aſpatharę populi Sericæ. 989.a
Aſpato per Aſpalatho. 396.c
Aſpectus pro perſona. 655.c
Aſpendus vrbs Pamphyliæ. 780. e. b c. d. e. 781. a. b. c. d. iuxta Eurymedontem fluuium. *ib.*
Aſpendus vbi ſita. 783. c. falſo ad Cataracten ponitur. 781. c. e
Aſperare, aſperum ſibi & infenſum reddere. 1173.b
Aſpergo Lunaris, de rore. 1131. b.d
Aſperi ſurculorum, pro aſperis ſurculis. 150. c. 416.c
Aſpernabilis, qui aſpernatur. 876. d. moribus Aſpernabilis, de contemptore & faſtidioſo. *ibid.*
Aſpernari, ἀπαναίνεσθαι, ἀπαρνεῖσθαι. 307.e
Aſperum tam in guſtu quam in tactu locum habet. 200.b
ἀσπάλαθον cognominatur ἐρυθρόν ab odore, quia odoratum & bitumen reſipiens. 243. a. d. perperam Plinius ex epitheto ὀξυφύλλου vel ὀξυσελφύλλου, genus vnum facit. 243 d
Aſphaltites lacus. 695. b. lacus Iudææ, in quo nandi imperiti non merguntur. 126. e. natura dirus. 577. b. ab eo ebibitur Iordanes. *ibid.* nullum corpus animalium recipere cur dicatur. 577. e. a. nihil generat, nihil viui ſuſtinet. 614. e. nec piſces nutrit, nec aues aquis ſuetas. 577. a. b. ex mero bitumine. 614. d. illius aqua bitumine ſtagnatur. 577.b
Aſphaltites lacus, ſeu Mare mortuum, non eſt κοιλὰς ἁλυκή, ſeu vallis Salinarum. 613. b. c. 614. a. ſed vallis Siddim verſa eſt in illud mare. 613. d. Aſphaltites lacus perperam cum Sirbonide lacu confunditur. 614 b. minimè falſus. 614. d. e. cur mare Salis, & νεκρὰ θάλασσα dicitur, & mare mortuum. 577. b. e. lacus mortuus. 614.e
ἄσφαλτος ab ἀσφαλίζειν. 577.c
ἄσφαλτος, bitumen inter ſpecies aromaticas locum habebat. 710.e
ἄσφαλτος Plinio pro ἀσπάλαθος vel ἀσπάλαθος. 711.a
Aſphodelus qui ἄλιμος quibuſdam Græcis dicitur, eſt Albucium Romanis. 1098.b
Aſpicere per tranſennã. 921.b.c
Aſpyctos pro Apſyctos. 140.e
ἀσπιδίσκαι. 546.d
Ἀσπὶς vrbs eadem cum Clypea, Straboni. 321. c. 485. b. 828. b. 994. c. Ptolomæus eas ſeparat. *ibid.*
Ἀσπὶς Græcis, Clupea Latinis. 994.c
ἀσπὶς ἐν Ἄργει, agon ipſe. 849.a. ἀσπίδες Ἥρας qui viciſſe dicerentur. *ibid.*
ἀσπὶς ſiue προτομή dicitur προσωπεῖον. 869. e. Græcis etiam κύκλος & δίσκος & θώραξ. *ibid.* Latinis Clypeus vel Clypeum *ibid* in quo ſolus vultus expreſſus. *ibid.* 1398
Aſpis merè terreſtris ſerpens. 446 d. b. Nilo propria. 446.b
ἀσπίδες ἐμφανέσταται. 794 e
Ἀσπὶς, ὄφις, ſerpens. 341.b
Aſpidem genus facit Solinus, & in ſpecies multa ſpargit. 341.e
Aſpis dicitur Niliaca ſerpens. 341. d. 446. b. id eſt Ægyptia. *ibid.* peculiaris Ægypti & Nili. 342. a. Ouidio peregrina ſerpens, quod Ægypto tantum peculiaris. 341. e. & in Europa non viſeretur. 342. e. Libyæ tantum & Ægypti propria. 342. b. e. quomodo dicatur nunquam egredi fluenta Nili. 342. b. Strabo alias in aliis locis agnoſcit. 342 b. terrarum incolam facit non aquarum. *ibid.* Ægyptiam duplicis generis facit, magnitudine diſcreti. 342. c. a. Nicander, vnã tantum deſcribit, cui [Greek]. 242. c. b. quã Strabo peculiarem Ægypti & propriam conſtituit. 342.e
Aſpis diuerſa à dipſade. 341. e. aſpis terreſtris. *ibid.* non aquatilis. *ibid.* a. merè terreſtris ſerpẽs. 446. d. b. impetus eius tardatur fluminis obiectu. 341. a. Aſpidem Ichneumon cauda in flumen trahit & necat. *ibid.* 344. b. Aſpidis collum intumeſcit. *ibid.* 343. a quę eſt nota ei propria & peculiaris. 341. e. in ſacris Iſidis cum tumido collo caput arduum attollens circumferebatur. 341. d. Aſpidum aliæ cinereæ, aliæ luteæ, alię fuliginoſæ & nigræ. 342. d [Greek]. 342. e. αἰθαλόεσσαι. *ibid.*
Aſpis ſenſum aurium acutiorẽ habet quàm oculorum. 344 d. eius viſus hebes. *ibid* b. oculi hebetes. *ibid.* Remedia naturæ aduerſus tam peſtiferum animal. 344. a. b
Aſpides quæ vulgo vocantur, nullam habent communem notam cum illis quas veteres deſcribunt. 342.e
Aſpides veriſſimæ ac maxime peſtiferæ inter ſerpentes. 343. e. coniuges ſemper vagantur. 343. d. e. efferãtur aduerſus interfectorem cõpariis ſui. 344.a
Aſpidum patria & origo Libyæ & Ægypti finibus circum-

Digitized by Google

ſcripta.343.c. Aſpides omnes ὑπνάλαι dici poſſunt quod ſomno afficiunt quos pupugerunt. 343.d. Hæmorrhois ſpecie diuerſa ab aſpide. ib.e

Aſpidum tres ſpecies Aetio & Galeno χερσαῖαι, πτυάδες & χελιδόνιαι.341.e 342.d.e. χερσαῖαι in mediterraneis degebant.341.e. πτυάδες & ὑπόχλωροι. 342.d.e. orgyæ habent longitudinem. 342.c. tribus horis hominem perimunt. 342.b. πτυάδες vnde dictæ. 342.c. πτυάδες ἢ ὑπόχλωροι. 342.d. earum morſu lentior mors conſequebatur. ibid.b. χελιδόνιαι hirundinum colore. ibid.e. ...ro vltra cubitum longitudo eius procedit. ibid.e.b. ... & ὀξυδερκεῖς. ibid.b. Strabo duas tantum ſpecies agnoſcit, & πτυάδας cum cherſæis confundit. ibid.c. & alias præter Ægyptias aut Libycas agnoſcit. ibid.d. Dioſcorides vt Nicander vnum genus agnoſcit. ibid.e

Aſplena medicamenta. 1295.a. Hemionitis dicta ἄσπληνος. ib.a.d. Scolopendrion aſplenon. ibid.e.a.b. & Hemionion. ibid.a.b. & πόκριον. ibid.c. ἄσπληνοι dici poſſunt herbæ quæ curandi ſplenis vim habent. ibid.

Aſpris Macedonum. 334.b.c. non eadem cum latifolia Idæorum. 334.d. non poteſt eſſe cerrus. ibid. nullum fructum fert, aut certè peramarum. ibid.

ἄσπρις Macedonibus, quæ Idæis αἰγίλωψ. 507.d. fortaſſe ἄσπριος nomine Macedones τὴν αἰγίλωπα comprehenderunt. 507.b. & ipſa glandem amarum fert. ibid.

ἄσπρος σύραξ & χυμάνας diſtinguuntur vt λιπαρὸς & καλαμίτης. 1026.a. eius vſus in confectione Moſcati. ibid.a.b. ἄσπρος albus dicitur, & ſiccus eſt gummium modo. ibid.b. vtriuſque quantitas in compoſitionibus. ibid.c. ἄσπρος, pallidus & ſubalbidus quibuſdam. ibid.

Aſſa fœtida non eſt Syriacum Laſerpicium. 360.d. 361.e. nec Medicum. 360.e. 361.e. condimentaria non eſt. ibid. ea nihil fœtidius, aut ingratius. ibid. ſuffocationibus hiſtericis adhibetur. 360.a

Aſſa fœtoris impuriſſimi non conuenit cum veterum laſare, 361.c. non eſt laſer. 362 a. nec Aſſa dulcis. 361.a

Aſſabinus Deus. 406.c

Ἀσπακανοὶ & Ἀσπάκανα, pro Ἀσσάκανοι & Ἀσσάκανα. 1005.a. vrbs Ἀσπάκανα ſeu Ἀσσάκανα. ibid. Ἀσπακανοὶ perperam apud Arrianum pro Ἀσσάκανοι. ibid.b. & Ἀσπασίοι pro Ἀσπακανοί. ibid. Ἀσπάκανα & Ἀσσάκανα vrbes Indiæ, vnde populi Ἀσσάκανοι & Ἀσπάκανοι. ibid.989.e

Aſſarion, ἀσσάριον, κοδράντης, quale inſtrumentum. 934.d.e. ἀσσάριος pro aſſe. ibid.e. Aſſarius nummus. ibid. Aſſarius, ὁ μονόνουμμος. ibid.

Ἀσπάδιοι Alcmani, qui Ἰσσηδόνες vel Ἐσσηδόνες. 191.c. Europeæ Scythiæ populi. ibid.

Aſſes ſiue oboli primo librales. 650.e

Aſſia Troadis. 1203.c. Aſſia, regio circa Aſſum, vel vrbis Aſſi territorium, vrbi lapis Aſſius reperiebatur. ibid.c.e. Aſſum vrbem Myſiæ tradit Stephanus. ibid.e. idem tres Aſſos facit ex vna. 1204.a. Ἄσσος Αὐλιας, πλησίον Ἀταρνης, pro Αἰολίας. ibid. nam eadem eſt Troadis Aſſos, eademque Myſiæ. ibid. nam Atarne inter Lydiam & Myſiam. ibid. Ptolemæus Ἄσσον in Troade collocat. ibid. quæ eadem eſt Ἄσσος Æolica, quæ Mitylenæorum colonia fuit. ibid.

Aſſidere, pro *ſedere ad*. 20.c

Aſſignatus ager. 682.c

Aſſius lapis, qui & σαρκοφάγος, ex quo πύελοι fiebant. 1203.c. Plinius Aſſium lapidem ex Dioſcoride deſcribit, & alium facere videtur ab Aſſio vel Sarcophargo lapide. ibid.d.e. ſed fallitur, & Aſius lapis non diſtinguendus ab Aſſio. ibid.e. nam culpa librariorum eſt vbicunque Aſios lapis ſcribitur pro Aſſius. ibid. 1204.a. Aſſius podagras linit. ibid.b. Aſſij lapidis flos inſtar farinæ tenuis. ibid.d. inter remedia eius floris, beſtiarum morſus non meminit Dioſcorides. ib.e. vlcera χειρώνεια, quæ curationi reſiſtunt, ſiccat. ibid.e.a

Aſſos, Aſſus, *vide* Aſſia.

Aſſula, vel Aſtula, quid. 502.b.c. Aſſulæ marmoreæ 502.b.c

Aſſyriam cum Syria comprehendebat Syrorum imperiū. 1227 e. 1228.a. Aſſyrius & Tyrius idem qui Syrius. 1218.a. Aſſyrius & Phœnicius Belus idem. ib. Syria Phœnice & Aſſyria vno eodéque nomine Syriæ appellabantur. ibid.

Aſſyria, Meſopotamia, & Babylonia, tres diuerſæ prouinciæ. 1228.e. Aſſyria ſub Meſopotamia comprebenſa à Ptolem. ibid.a

Aſſyriæ, Ἀρχαιῆς, pro Aſſyria. 943.c

Aſſyriæ & Meſopotamiæ pars Babylonia dicta. 1228.e

Aſſyria arbor quæ & Medica, & Περσικὴ μηλέα. 949.b

Aſſyria ſeu Medica arbor eadem cum Citrea pleriſque veterum. 949.c

Aſſyria bombyx. 143.b.c.145.b

Aſſyria malus & Citrea, eadem. 957.c.d

Aſſyria malus, quæ & Medica, & Perſica. 949.c.a

Aſſyria malus non niſi in Aſſyria primò creſcebat. 964.d

Aſſyria malus ingẽs arbor. 958.a. quod Aurãtiæ potius cõuenit quàm citro. ibid. eius folium minime aculeatum. 963.c. ſimile folio lauri vel andrachnes. 960.d. ſpinæ quales in oxyacantho & pyro. 961.a. ſemen à Perſide tranſlatum. 964.a. alibi quàm in Aſſyria creſcere poteſt, ſed fructum non fert. ibid.b

Aſſyriæ veſtes ſericæ. 143.c.d

Aſſyrij non propriè dicuntur Parthi & Armenij. 770.d.e

Aſſyriorum imperium à Nino quidam auſpicantur, alij à Belo eius patre. 1228.b

Aſſyriis Aſtrologi ſeu Chaldæi, quales Ægyptijs prophetæ. 647.b

Aſſyriis & Medicis pomis nomen Citreorum remanſit. 957.d. 958.b

Aſſyriorum gramen, amomum. 401 c. quod & Aſſyriorum dicitur. ibid.

Aſſyrium malum, quod & Medicum & Perſicum. 948.a. 949.e.a.

Aſtaboras, Ἀσταβόρας, Nili fluuij brachium. 418.e.d. 419.e. ramusaquę veniẽtis è latebris. 418.e. aliis eſt amnis qui in Nilum influit. ibid.e. cum Aſtaſoba Meroen cingit. 419.e. Aſtroboris Æthico dicitur. 418.e. 419.a

Aſtaca, Aſtace, Aſtacene. 241. d. c
Ἀστάμυρα, vel Ἀστάμμυρα. 1150.c
Ἀστάκανα vrbs in Bactriana regione, 1004.d.1005.c
Aſtaeani, Indiæ populi. 1004.c. a. pro quo perperam io libris Aſpagones, aut Aſpagani. ibid. e. dicti ab vrbe Ἀστάκανα. ibid.d
Aſtacani & Attaeani ab omnibus fere Indiæ adſeribuntur. 1004 d. Aſtacani à Strabone locantur inter Cophceten & Indum. ibid. hos eum Nyſæis iungit Plinius. ibid.c. 1005.a. Ἀστακηνοὶ & Ἀσσακηνοὶ Arriano perperam pro Ἀστάκανοι & Ἀσσάκανοι. 1005.a. non enim hic typus Indicus, ſed Arabieus. ibid.
Ἀστακηνὴ, Aſtacene prouincia regni Parthorum. 241.d. regio Parthiæ. 242.a
Ἀστακηνοὶ & Ἀσσακηνοὶ populi Indiæ ad Cophetem fluuium. 989.c
Aſtacenus ſinus ab Aſtaco. 989.e
Aſtacum poſtea Nicomediam appellatam, cur quidam aſſerant, alij diuerſam à Nicomedia faciant. 879.c.d. 1175. e. 1226.d. quidam Aſtacum Nicomediam faciunt. 879.c. d. 1175.e
Aſtacos poſt ipſius excidium Nicomedia dicta. 1226.d
Aſtacene, prouincia regni Parthici. 1197.d
Aſtæ, Ἀσταὶ populi Thraciæ. 166.a c
Aſtagooes perperam pro Aſtacanis. 1005.c
ἀστάγαρος, vel ἄσταχυς. 509.c. ἀσταχύς. 509.c.d. ἀσταχὺς ὕδωρ. ibid.
Aſtalathus pro Aſpalathus. 396.c
Aſtapus fluuius diſtinguitur à Nigri. 418.d. Aſtapus, aqua ex tenebris proflués, Æthiopica lingua. 418.d.e. Aſtapus per mediam Æthiopiam fluit. 418.a. 419.e. Ἀστάπους. 418.a.d
Ἀστάρτη Græcis quæ Ἀθάρα Syris. 374.c. quam confuderunt cum Atarguti vel Dercero. ibid. perperam, nam Ἀστάρτη Dea Sidoniorum peculiaris. ibid. quam alij Lunam, alij Venerem, alij Matrem Deorum eſſe voluerunt. ibid. alij Cæleſtem Carthaginenſium. ibid. Ἀστάρτη, Ἀταργάτις, & Dea Syriæ, diuerſa numina. 374.d
Aſtalobas, Ἀσταβόρας, brachium Nili fluuius. 418.a.d. 419.c. cum Aſtabora Meroë cingit. 419.c. latus aquæ venientis è latebris, Æthiopica lingua. ibid. e. aliis eſt amnis qui in Nilum influit. ibid.
Aſter Samius, genus terræ candidiſſimæ. 257.a.c. 758.a. multum diuerſus ab Aphroſeleno & κυφοειδῶν. 1098.d. eum quidam putant eſſe Τάλκ Arabicum, quod & Talch hodie vocamus. 1098.a
ἀστὴρ Ἀττικός, flos. cuius φυλλάρια ἀστέρι ὅμοια. 758.d. ἀστερίσκος & ἀστέριον vocatur. 759.a
ἀστὴρ ſiue ſtella, aliud, aliud ζώδιον aſtrum vel ſidus io horoſcopo. 652.c
ἀστέρες & ἄστρα dicuntur gemmæ ad ſpeciem ſideris aut ſtellæ relucentes, non ἀστέρια. 758.e
ἀστέρες διᾴττοντες, ſtellæ tranſcurrentes. 1087.c. φαντασίαι dicuntur. ibid.a. ὀρθοὶ & πλάγιοι. 929.a
Aſteria, gemma, candida & contra Solem radios regerens. 756.b. vnde dicta. ibid.c. d. variis ſtellata guttis. 758.c. Aſteria gemma, vel Aſterius lapis. ibid.d
ἀστερίας inter ardeolas, à plumarum varietate. 757.a
ἀστερίας, & γαλεὸς ἀστερίας, inter piſces, qui & νεβρίας. 757.a.b. γαλεὸς ἀστερίας, de aſcalabote. ibid. ἀστερίας ad verbum ſtellio. 757.c. γαλεὸς ἀστερίας, ſtellio notis variatus. ibid. Ἀστερίας ἀσκαλαβώτης. 758.c. ἀστερίας ἱέραξ. ibid.
ἀστερίας vel ἀστερίων Græcis aſcalabores, vt ſtellio à ſtellis. 738.a
ἀστερίας, ἀστερόεις, ἀστέριος & ἀστερωπός, ſtellis compunctus & variatus. 759.a
ἀστέριον multis veluti ſtellis ſparſum. 757.a
ἀστέριον, dimiouiuum, noo ἀστέριος, verum lapidis nomen. 758.e στέριον recentioribus Græcis. 759.a
ἀστέριον, phalangij genus. 757.a. 758.c. εἶδός τι ποικίλον. 757.a
Aſterion & Aſtrion, inter candidas gemmas & cryſtallo cognatas. 1093.e
ἀστέριον lapis à fulgore ſtellæ, vt ἄστριον. 759.a. hinc ἀστέριον & ἄστριον quidam confuderunt. ibid. pro ἀστέριον dicitur poetis ἀστέριος λίθος. ibid. 1399
ἀστερίας, vt ἀστερίας, multis ſtellis vel punctis ſtellantibus micans. 759.b. ἀστερίων, Æolice ἀστηρίων, deinde στηρίων, vnde Stellio. ibid.
ἀστέριος, ἀστερίας, ἀστερωπός, & ἀστερόεις, ſtellis compunctus & variatus. 759.a
ἀστέριος vnde dictus. 757.a
Aſterios gemma, in Carmania, Media, & Perſide. 237.b
ἀστέριος λίθος, ſtellatus. 758 d. de Iaſpide fulua & ſtellis ſparſa. 756.a
ἀστέριος λίθος & ἄστριον confunduntur. 756.e. item & λυχνίς. ibid.
Aſteriſmus Caſſiepeæ. 928. 929
Aſterites lapis, qui & ἀστέριον & ἄστριον. 759.a
Aſterius in montibus Pallenes naſcitur. 756.d
ἀστερόεις. ἀστερίας, ἀστεριωτὸς & ἀστέριος, ſtellis compunctus & variatus. 759.a
ἀστερωτὸς, κατάστικτος. 756.a
ἀστηρίων Æolice pro ἀστερίων. 759.b. deinde στηρίων, vnde Stellio. ibid.
Ἀστικὴ στρατηγία, Aſtica regio. 166.e.a.c
Ἄστομοι, gens Indiæ monſtruoſa. 1006.c
ἀστραγαλῖνος dicitur carduelis. 445.c
Aſtrantia ſiue *Oſtritium* Herbariorum, aliis *Magiſtrantia* & *Imperatoria* dicitur. 1274.a. eſt verum veterum Smyrnium. ibid. e. Aſtrantiæ & Smyrnij comparatio. ibid. a. b. & vtriuſque radieis. ibid. b. & liquoris ſeu Succi ex vtriuſque radice manantis. ibid. b. c. & remediorum ex vtraque. ibid. d. e. Aſtrantiam quidam hodie herbam Benzuim vocant. ibid.d
Aſtrantij vel Aſtrantiæ nomen vnde ortum. 1275.b. Aſtrantia noſtra eſt germanũ Smyrnium priſcorum. ibid.
ἡ Ἀστραπαία, Aſtrapæa. 770.e
ἀστραπή, Furgur, Fulgor. 1135.a.b. Fulgetrum. ibid e
ἀστραπὴ ſiue ἐκπύρωσις quomodo fiat. 1143.a
ἀστραπόπληκτα recta. 1136.b. forraſſe πλακόπληκτα, legendum. ibid.c

ἀστράπτειν, Fulgerare. 1135.b.c. Fulgurare. ibid.c.e
ἀστρεία, ab ἄστρον, ſideratio vel Srellatio.759.c.vnde ἀστρωΐτης lapis, cui multas virtutes in magicis rebus tribuerunt Zoroaſtres. ibid.
Ἀστρική, Aſtrica, ſcilicet ſcientia. 647.a
Aſtrictus color, preſſus, nubilus, fuſcus. 344 e.345.d. *Couleur chargée*.344.e.βαρύχροος ibid.
Aſtrion gemma etiam vocata σεληνίτης.756.c.d. & αὐξοσέληνον. ibid.c. gemma candida. ibid.e. in litoribus Palleoes naſcitur. ibid.e.e
Ἀστριον, quaſi paruum ἄστρον, vel paruus ἀστήρ. 756. e. ἄστριος & ἀστέριος à quibuſdam confunduntur. 756.e.d
Aſtrion.lapis à centro cum ſtella lucet fulgore Lunæ plenæ. 768.c.e. ideo σεληνίτης,quibuſdam dictus. 768.d.e. nullam cum Lunæ curſu ſympathiam habet. 768.c. ἄστριον vnde dicatur.ibid.ex candido tranſlucet melleo colore.ibid.Lunæ imaginem continet. ibid.
Aſtrios gemma, in Carmania, Media & Perſide. 237.b
Aſtrij genus lucernarum flammis ſimile. 756.c.d. λυχνὶς vel λυχνίτης dici poſſet. 756.d
ἀστροβολία, morbus arborũ, cuius cauſa ab ortu canis. 590.a. Sideratio. ibid.b. ἀστρόβλητα. ibid.a. ὑπὸ τοῦ κυνὸς βαλλόμενα. 591.b
Aſtroboris qui Aſtaboras fluuius. 418 e.419.a
ἀστρολάβια Ptolemæo μετεωροσκόπια. 656.b
Aſtrolabus horoſcopium.651.d. 652.a.656.d.e. præter illud alia omnia improbantur. 651.a
Aſtrologi κανονικοί. 741.b
Aſtrologi ſeu Chaldæi Aſſyriis, quales Ægyptiis prophetæ. 647.b
Aſtrologia non niſi ſero ad Græcos peruenit.656.d. eam Beroſus à Babyloniis ſuis in Græciam attulit. ibid.
Aſtrologia & gnomonicæ quãdo in Græciam venerint. 657.c
Aſtrolon pro Aſtolon, idque pro Aſtrulon, ab ἄστρον, ἄστρυλον, paruum ſidus. 759.e
Ἀστρονομία agricolis & nautis in primis vtilis ac neceſſaria. 655 b
Aſtronomiæ partes, μετεωροσκοπική, γνωμονική & διοπτρική. 656.b
Aſtronomia inuenta alia in aliis vrbibus frequentata. 655.e
ἀστρονόμος & ἀστρολόγος.idem.655.b. veteribus tamen Aſtrologi diuerſi ab Aſtronomis; ibid. & recentioribus. 655.c. ſed diſcrimen non obſeruatur. ibid. inde Thales ἀστρολογῆσαι dicitur qui nullam partem τῆς φυσιολογικῆς attigit. 655.c. Pherecydes ἀστρολόγος dictus. qui tantum ἀστρονόμος. ibid. Ἀστρολογία ναυτική liber Phoci Samij. ibid. Manilij libri Aſtronomicon, ſunt merè φυσιολογικοί. 655.c
ἀστὴρ Atticis ὁ ἀστήρ. 756.e
ἄστρον, κατ᾽ ἐξοχήν, Græcis antiquis, ſidus Caniculæ. 590.a. non ita Latinis.ibid. ὑπ᾽ ἄστρον, ſub ortu canis. 591 b
Aſtrum auerſum. 434.c.d
Aſtrum naſcens, ζώδιον ὡροσκοποῦν. 652.c
Aſtra mota, quid. 660 b
Aſtra muta. ibid.c
Aſtra σίδερα dicta. 429.d
Aſtrorũ προποδισμός, ὑποποδισμός & ἀκρονυχία. 719.a Aſtra cedere & recedere dicuntur. ibid.
ἄστρα aut ἀστέρες dicuntur gemmæ ad ſpeciem ſideris aut ſtellæ relucentes, non ἀστέρια. 758.e
Aſtula, τὸ σκινδάλευμα. 502.b. aliis Aſſula. 502.b.e
Aſturici equi vulgo macula alba frontem inſignitam habent. 897.a. & pedes plurimos albos. ibid.
ἀσφυλὶς lactuca.1271.e.a.vel potius ἄστυλις.ibid.a.b. cur ſic dicta. ibid.
ἄσυλον ab ἄσυ. 759 e
ἀσὺς pro ἀσυνίς. 1271.d
ἀσυνία, morbus. 1271.d. ſtupor neruorum. 455.b
ἀσωίδετα. 1083.a
Ἀσύφυ nomen Caſiæ 1304.a
Atabula, tympana, Mauris vſitata. 1020.a. Tabula Parthis dicta. ibid.
Atacoræ cum ſimplici T apud Plinium pro Athacoris. 989 d
Ἀτάραντες, ſeu Ἀτλαντες, nullum habent inter ſe proprium vocabulum. 410.e. & Solem deteſtantur. 410.e.411.b. cur id. 411.b.d.e
Ἀταργάτις dicta à Græcis quæ nomine Syriaco Ἀθάρα. 574.b
Atargatis, Græcis Derceto.574.a. Hieropoli colebatur. 574.a.d piſcis ſpecie.574.e. vnde illi nomen detortum ab addirdaga. ibid.
Ἀτεργάτις vel Derceto ſub piſcis forma colebatur ab Ioppenſibus. 574.d.e. vnde & nomen ab Addirdaga corruptum. ibid. Athara prius dicebatur. ibid.b
Ἀταρνεὺς inter Myſiam & Lydiam. 1204.a
Atellana Latina in quo differebat à Satyrica Græca. 109.c
Aterius. Ἀτέριος. 47 d
Athaci populi perperam Solino, pro Ἀθακόραι. 1182.e. quòd Athacorũm gentem dixerat Plinius, pro Athacorarum. ibid. inde & Athacenum ſinum dixit Solinus. ibid.
Athagoræ populi. 992.c. Ptolemæo Ἠθαγόραι. 989.d. iidem cum Attacoris Plinij. ibid. qui & Athocaræ eidem dicti per tranſpoſitionem. ibid.
Athagorum gentes, τῶν Ἀθαγορῶν. 992.c
Athagoris vicini Thuri & Tochari. 989.e
Athamania Illyriæ, vel Theſſaliæ. 154.b
Athara nomen Syriacum. 574.b. à Græcis dicta Atargatis. 574.c.a.b. quæ derceto Creſiæ. 574.a b
Athare Damaſci regis vxor. 574.b. cuius ſepulcrum Syri pro templo habuerunt. ibid. numen peculiare Damaſcenorum. ibid. forte Ἀθάρα & Ἀταργάτις diuerſa numina 574.c. Ἀθάρα è Syriaco Aſarach, vel Aſthoreth. ibid. Græci Ἀστάρτην vocatont. ibid.
ἀθέρης τομή. 95.d
Athenais vna ex duabus Erythræis Sibyllis, & recentior, vixit Alexandri Magni tempore. 79.a.80.a.e
Athenæ ſub quo gradu latitudinis. 664.b. quot gradibus differt à Rhodo. 664.a
Athenæus mechanicos horologium hydraulicis rationibus compoſuit. 637.d.e
Athenæus Naucratites & Ægyptius oriundo. 967 d
Ἀθήναιον, Mineruæ templum. 61 e.62.a.d
Athenienſes αὐτόχθονες, non γηγενεῖς.169.c. gloriabantur fruges apud ſe inuentas & pri-

Digitized by Google

mum ſatas. 750.a. horologia tardius habuerunt quàm Iones. 636.c. diu ſedecim tantum literis Atticis vſi, quum Ionicum Alphabethum 24. literarum eſſet in vſu apud Iones. 636.d ſementem maturius factitarunt. 750.d. quod in ſationis tẽpus Eleuſinia inciderent. ibid.
Athenienſium proprij crobyli cum cicadis. 762.d
Athenocles Mitylenæus inter nobiles toreutas. 1047 d
ἄθυρες. 1062.e
αἰθοπωίεσιος. 227.d
ἆθλος, certamen. 910. d. ἆθλον certaminum præmium. ibid. quæ & ἔπαθλον. ibid. ἄθλον, miſſum. 910.e
Athocaræ apud Plinium per tranſpoſitionem pro Athacoris. 989.d
Athos mons. 155.b. quouſque vmbram eiaculetur. 184.c.d.e.a
Athragena, quid. 179 d
Athribis vrbs. 477.c. Ἀθριβιτικὸς νομός. ibid. Atribiticus amnis. 478.e
Athyr Ægyptiis, Atticis Pyaneſion. 744.b.747.d
Atintanes populi Macedoniæ. 59.e
Atius Nauius augur, quo procurante ficus Ruminalis in Comitium ſponte tranſiit. 1137.b.c.d. & à Nauio etiam Neuia dicta. ibid.c. Nouacula cotem diſcidit Nauius. ibid. d. 1138.e. eius ſtatua ex ære in foro Romano poſita. 1137.c. 1138.a.b. 1139.a.b. eius baſis conflagrauit ex Curiæ vicinę incendio. 1139.b
Atlantes duo populi eodem nomine, decem dierum itinere inter ſe diſſiti, iuxta Herodotum. 410.b. qui Garamantibus viciniores ſunt, nullum proprium habent nomen, & ſolem dum oritur deteſtantur, alij nec ſomnia vident, & animalibus abſtinent. 410.c. de vnis iiſdemq. populis eadem produnt alij auctores. 410.a.c. & videtur legendum apud Herodotum de prioribus, Ἄταραντες, qui Ἀτάραντες aliis vocantur. 410.c. & ita Atlantes ſunt qui ſomnia non vident. ibid.
Atlantia Æthiopia. 1242.d.
Atlantij Occidentales Æthiopes. ibid.e
Atlantica arbor fronde ſimilis cupreſſo. 294.e. an fuerit arbor citri tantopere ad menſas commendata. 295.b. multa quibus probatur eam fuiſſe. 295. Atlantica munera Martiali citreæ menſæ. ibid.d
Atlanticum mare. 1242.e. 1243.a.c.d. 1244.d.e. 1296.b. totum Occidentale. 1239.a
Atlanticum mare, ſeu Oceanus Atlanticus vnde incipiat. 1238.c.d. 1239.a
Atlanticus Oceanus. 286.d.e. 1241.e. 1242.a. 1244.b. Atlanticus ſinus. 1242.d
Atlantidum, ſeu Vergiliarum occaſus. 434.d
Atlas à Mauris Diris dictus. Δύερις. 305.a. cur ſpheræ inuentor dicatur. 823.a.b.c. ſphericæ rationis cœli inuentor. 823 c.d.e
Atlas fabuloſiſſimus mons Africæ. 300.d
Atlas mons. 951.e. quis eum primus Romanorum tranſgreſſus ſit. 952 e
Atlas quæ ad Oceanum extenditur, alius ab ea quæ ad Africam ſpectat. 293.b.c. Atlas fructibus omne genus felix. 294.a.b.c
Atlas mons duplex, maior & minor. 410.d. ad Oceanum vterque. ibid.
Atlantis humeri, niuibus operti non vertex. 293.d.e. cœlum ſuſtinere dictus. 293.c.a
Atlanti confines Mauri arborem citri ferunt. 951.e. vnde Atlantica munera vocantur citreæ menſæ. ibid.
Atlantem ſuperaſſe viris clariſſimis in gloria poſitum. 295.a.
Atlantis ſinus pleni feris. 304.c
Atlas, agitator in curruli certamine. 896.e. eius currus ſolo Campaſi equi nomine intelligitur. 897.a
ἀτμιμης in thuris hiſtoria non eſt Arabicum nomen, ſed Græcum. 1030.c
Atomos. 508.b.c. de thure maſculo & Arabico. 509.b
ἄπηκος. 509.b.c.d
ἀτόρευτον, læue & purum, quod non eſt cælatum. 1048.d
Atque, pro ſimul atque. 441.d
Atque non. 234.b.c
ἀτρακτυλίς. 896.a. ἀτράκτυλος, πηνίον. fuſus. ibid.
ἀτελαντευτάτω. 291.a
Atramentale, Atramentarium. 374.e. 375.a
Ἀτράμιτα, vnde Ἀτραμῖται, & Ἀτραμωτῖται, eadem cum Ἀτράμωτα, vnde Ἀτραμῶται & Ἀτραμωτῖται. 490.d
Atramitæ, gentis nomen. 489.c. At Sabeorum gens. 489.e. pars Sabæorum. 490.a.c
Atramitæ in medio fere Felicis Arabiæ. 493.b
Ἀτραμῖται & Χατραμῖται, Ἀτραμῶται & Χατραμῶται, Ἀτραμωτῖται & Χαβραμωτῖται, fortaſſe iidem. 490.a.b.c. 492.d. 493.d. 499.d
Atramitarum caput Sabota. 490.a. 492.a.c
Atramotitarum caput. 497.e
Ἀτράμωτα, nomen loci, cuius ἐθνικὸν Ἀτραμωτίτης. 490.b. & Ἀτραμώτης. 492.e. idem cum Ἀτράμιτα, à quo Ἀτραμῖται & Ἀτραμωτῖται. 490.d
Atramota & Chatramota, eadem. 546.e
Ἄταραντες ſiue Ἀτάραντες nullum habent inter ſe proprium nomen. 410.e. & ſolem Orientem Occidentémque deteſtantur. 410.e. 411.b. cur. 411.b.d.e
Atrium, νάρθηξ. 1216.d. non eſt templi πρόναος. 1218.c. licet poſtera Latinitas paſſim ita vocet. ibid. Atrium more Romano non habuerunt Græcorum priuata ædificia licet προδόμους & παστάδας haberent. ibid.
Attogi, pomum Mauri hodie dicitur. 950.c
Atrophi propriè pueri macie confecti. 1029.d.e. ἄτροφον piper Dioſcoridi. ibid.e
ἄτρητοι margaritæ. 1124.c
Ἀττάκανα vrbs Armeniæ, à qua Ἀττάκανοι Ptolemæo. 1004.d. ſed omnes fere auctores Ἀσταναίους & Ἀτακαίους Indiæ adſcribunt. ibid.
Attacenus ſinus. 206 c. Solino pro Attiano. 990.e
ab Attacis populis. 989.e.a.d. qui nuſquam in rerum natura. ibid.d
Attacorum gens in Aſia, eadem qua Hyperborei temperie degunt. 206.c
Ἀτακόραι, Attacoræ, non Ἀτακοί, Attaci. 989.a. & Attacorũm genitiuus ab Attacora. an ſint Ὀτταροκόρραι Ptolemæi, aliis Ὀττακόραι & Ἀττακόραι. ibid.
Attagen Græcis, Ruſticula Latinis, Gelinote Gallis, Francolinus Italis. 150.b. Attagen Ionicus maxime celebris, &

ſapore commendatus. *ibid.*
Attagen, gallina ruſtica. 149.d. 871.c. nulla auis Attageni magis reſpondet quàm ruſticula, *Gelinotte.* 149.e. 150.a.c. eius forma & color. 150.a
Attali infeſtatores Chaldæorum. 484.a
Attalia & Corycus vicinæ ab Attalo condita in Pamphylio littore. 775.a. quidam confundunt. *ibid.*b.c
Attalia iuxta cataracten. 775 c
Attalia olim, hodie Satalia. 781.b
Attalus Attaliam condidit, & Corycum oppidum fecit. 775.e.a
ἄτλανον, τήγανον, vaſis genus. 830. e. Attanulum, denominatiuum. *ibid.* ἀτλανῖται panes & placentæ. *ibid.*
Attanulum vaſis genus, à Græco ἄτλανον. 830.e. pro quo Artanuuiom legitur. *ibid.*
Attegia, ἡ σκηνή, ἡ καλύβη. 876.b. ab Attego, vel Adtego. *ibid.*
Attegiæ. 311.a
Attego, vel Adtego, περικαλύπτω. 876.b
Attenuatus & Extenuatus, idem. 691. c. Attenuatæ ſortes. 691.c.d.692.a
Atteri vel poliri. σμήχεσθαι. 1101.d
Atthis pro Attica. 63.d
Attianus ſinus pro quo Attacenus Solino. 790.e
Attica terra fortaſſe eſt Ochra. 1157.c. nam ochra Attica nominatur cum Sinope cocta. *ibid.*
Attis cum pileo acuminato & in frontem inclinato pictus. 556.d
Attis, nomen Phrygij ephebi quem dilexit Mater deûm. 51.a.c.d. Attidem & Attinem & Attin dicere Græci & Latini. *ibid.* etiam *Attin* in caſu nominandi. 51.c. & Ἄττις, vnde Ἄττιω in patrio caſu. 51.d
Atymnus Iouis & Caſſiopiæ filius, à Sarpedone amatus. 572.d.e
Atymnius, Ἀτύμνιος, ſeu Atymnus, Phœnicis filius, ſeu potius Iouis. 772.e. à Gortyniis cultus & Europæ frater habitus. 172.a.*ibid.*e
Ἄτυς, Atys, nomen aliquot Regum Lydiæ. 50.e 51.b
Aualitæ. 798.b.c.d.799.a
Aualites ſinus. 1240.c
Auaritiei, pro Auaritia, ἀρχαϊκῶς. 1173.d
Anceps, ἀμφιδέξιος. 773 b
Auctior pro ampliori & maiori. 235.b. 1127.a. pollices auctiores. *ibid.*
Auctor alueus, qui vulgo *Magiſter.* 478.d
Auctor diua. 336.b
Aucupij præſes Pan vel Faunus. 1088.c
Auellana, ποντικὸν κάρυον. 469.b
Auellanæ Ponticæ nuces. 601 a. 602. a. b. 603. a. Διὸς βάλανοι. 602. d. Auellana Præneſtina. 602. b. & calua, cur dicta. 602. b.c. Auellana glandi vnguentariæ, quæ Auellana Indica dicta, ſimilis. 602.e.a
Auellanæ Iuli, compactili callo. 1016. e. 1027 a. nec flores ſunt, nec pro floribus. 1027. a. ſed potius σφαιρώδεις. *ibid.* b. idem in Caſtaneis & iuglandibus. *ibid.* a. nam flos paruulus in ſummitate nucis, crocei coloris acutioris & tripartiti. *ibid.*
Auellanæ βρυώδεις. 324. a. ἴουλοι. *ibid.*
Auellanæ putamini & nucleo ſolida rotunditas ineſt. 603.a
Auena Græca. 218.c
Auena pro calamo & ſtipula frugis. 386 e. Græcis σίφων, vel σιφώνιον. 386. a. Auena vinum haurire, σιφωνίζειν. *ibid.*
Auena tenuis, tibia ex ſtipula hordeacea. 125.a.
Auena non magis nuda quam hordeum. 218. b. quomodo à Plinio maximè nuda dicatur. 218.c.d
Auena ſatiua, auena noſtra eſt. 386. d. βρόμος Græcis dicitur. *ibid.* Auena ſponte naſcens ſiue agreſtis, & quæ vitium eſt ſegetis, Græcis αἰγίλωψ dicitur. 386.c. & σπάσαλες recentioribus. 386. d. Latinis Vana aut ſterilis auena. 386.d. c. licet etiam βρόμος vocata ſit. 386. e. Auena pabulum quadrupedum. *ibid.* & iumentis hodie datur. 387.a
Auenæ ſponte ac vulgo naſcentes. 217. a. iis Oxones victitaſſe crediti. *ibid.* pultem ex Auena in deliciis habent Germani. 217.b. ideo Auena in Germania ſeruatur. *ibid.* & in Thracia. *ibid.* Auenæ prouenientes ſponte in Italia, nihil frugis habent. 217.b. Auenæ apud veteres Latinos in vitio frumenti habita, non inter fruges computata. *ibid.*
c.e βρόμος. & αἶγα ſiue αἰγίλωψ. 217. c. i. frugifera auena & lolium. *ibid.* Plinius vtramque confundit. 217.c.d
Auerſum aſtrum. 433.c.d. Auerſus Taurus. 433.c.d
Aues ἔνυδροι & παρύδροι. 445.c
Aues impropriè vocantur animalcula pinnata, vt muſcæ aut papiliones. 177.b.c
Aues fiſtulis capi ſeu decipi ſolitæ. 221.b
Aues quas metentur terras ex alto deſpiciunt. 164.b
Aues paradiſi cur volgo dictæ. 1054.b
Auium genus Ægyptiis prius editum quam terra condita. 435.e
Aues per os oua reddere non poteſt fieri. 458.e
Auge, ex Latino ſequioris ſeculi *Albium*, pro Alueo. 1204.d
Augilæ, vel Augulæ, Αὔγιλα. vel Αὔγυλα. 411.b c. ſolos colunt inferos. 412.b. iis tribuit Mela, quod Herodotus Naſamonibus. 411.d.413.c
Augmentum, quid in ſacrificiis. 119 b.c
Augur, οἰωνοσκόπος, ὀρνιθοσκόπος. 440.b
Augurium propriè ex auibus ſumitur. 440. b.c. ad alta tamen transfertur. 440.c. Apis bouis augurium. *ibid.* Vulpis augurium maxime ſollemne. 441. c. d. Augoria & omnia, pro eodem. 440
Auguſta Gaditana. 284.b
Auguſta Rauracorum, Ῥαυρικῶν Αὐγοῦστα. 385.e
Auguſtus quando natus. 16.e. eius imperij initium. 17.a.b. Triumvir. 22. c. d. proſcriptioni aliquandiu reſtitit. 22.e
Auguſti templum in Limyrice Indiæ. 1186. a. inter Tundim & Muzirim. *ibid.*
Aulocrene Plinio, mons & conuallis & regio. 834.a.b. quibus fortaſſe datum nomen à fonte. *ibid.* nam Aulocrene propriè, quid. *ibid.* b. Solino ex αὐλῶν & κρήνη compoſitum videtur, quaſi vallis & fons. *ibid.* ſed fortaſſe apud Plinium vera lectio Aulothrenes, Αὐλοθρήνης, ſ. χώρα. 834.c. vel Αὐλοθρηνὶς ὄρος. *ibid.* Aulothrenes vnde. *ibid.* c. d. vna Αὐλοκρήνη. Tibiæ fons, ſed Αὐλῶν κρήνη dici debet. *ibid.* a.b

Aulocrene mons vbi arx Celenarum ſita. 835.a. vbi victus & cute ſpoliatus Marſyas. 835.a. Aulocrenis mons & Celænarum collis, idem. 835.b.c. quot millibus paſſuum ab Apamea & Celænis diſſitus. 835.c. Αὐλοῦ κρήνη, forte Marſyæ fons, & inde mons Αὐλοῦ κρήνη dictus. 835.d. ſic dictus ab arundinibus ibi naſcentibus. *ibid.*
Aulus pro tibia, Græca vox. 117.a. vt Auleticus & Aulœdus. *ibid.*
Aumentum pro Augmento. 1051.d
Aura, flatus matutinus cum ſole oritur, ſed non ſemper à Sole fertur. 1260.e.1261.a
Auræ aeralet pro aëre. 1335 a
Auræ cereales. 1335. e. fortaſſe pro Aërales. *ibid.*a
Auræ ſpicant æquatę. 567.e
Auras reciprocare. 185 b
Aurantia in plures ſpecies diuiditur. 936.d
Aurantia noſtra verè ſunt aurei coloris. 955.c
Aurantia noſtra an veteribus incognita. 956.e.a. per inſitionem minime producta. *ib.*a.b. Aurantij & citrei mali diſcrimen. *ibid.*b.c
Aurantiæ, *Aurenges*, vel Aurantia mala.
Aurantia mala, veterum Heſperidum mala, vel Heſperides, vel Aurea mala, χρυσᾶ μῆλα. 955.e.c
Aurantia pro Auratis, & Aurans pro Aurato, infimæ Latinitati. 955.a
Aurantium, *Orangé paſtel.* 1331.e. croceus color, in rubrum vel coccinum vergens. *ibid.*
Aurariæ μεταλλείας vocabula Græcis nominibus concepta in Hiſpania. 1076.c
Auratus pro aureo non rectè vſurpatur. 931.a
Auratus fluor. 837.e.a
Aurea regio, χρυσῆ χώρα. 996.a b. Aurea inſula. *ibid.*b.c. 997.b. peninſula. 996.c. 997. b. continens. *ibid.* Cherroneſus. 997.b.d
Aurea, Aurata & Inaurantia dicta proprie Heſperidum mala. 957.d
Aurea gemmata pocula. 1122 b
Aurea vaſa cælata. 1046.c
Aureæ cælaturæ in vaſis argenteis. 1046.e. 1722 a. emblemata vocabantur. 1122.a
Aureis ſcyphis emblemata & ſigilla argentea includi ſolita. 1046.e
Aureum malum de Heſperide propriè ſumptum. 958.c
Aureolus. 1158.b
Aures, ab Audes pro Odes, ὦτα. 414.a
Aures arrectæ & micantes animoſi equi iudicium. 326.b c
Aurei Panotiorum ad talos vſque demiſſæ. 219.e
Aures teretes de politis & quaſi torno factis. 713.e
Aurium nota compendiaria. 1238.d
Aurichalcum, ὀρείχαλκον. 371.c
Aurichalcum & Orichalcum, ὀρείχαλκον, idem. 258.a
Aurichalcum pro Orichalco. ὀρείχαλκος Græcè. 414.a
Aurichalcum Chyſolithis ſubiectum, folii vicem. 407.e. Aurichalcum in vſu gemmarum diu apud veteres in admiratione habitum. *ibid.* ad includendas gemmas eo auri vice vtebantur. *ibid.*
Auricoctores, qui 1080 b.c. χρυσοψῆται. 1081.b
Auriga pro Origa. 1076.a
Aurigæ locus in primo temone. 897.a
Aurigæ ruſſei aut albi dicti, nō equi. 902.e. & verſis pannis agitaſſe. *ibid.*
Aurinum pro Aureo. 1009.e
Auripegmentum vocat Plinius Arſenicum luteum. 1155.c. cum hoc Sandaraca reponitur in iiſdem fere fodinis. *ibid.*
Auripigmentum auſterus color. 199.e
Auriſcalpium, ὠτογλυφος. 917.a
Aurio falſo vertitur Halimum. 174 d
Aurochalca vaſa pro aurochalcinis. 89.a
Aurologium, pro quo Orologium. 1247. b. ὡρολόγιον fuit Andronici octogonū μηχανικόν. *ibid.*
Auroræ ortus ex inſula Cerne Lycophroni. 1243.e
Auroſa arena. 1075.a. Auroſus lapis. *ibid.*
Aurugo Latinis ab auri colore, Græcis ἴκτερος, recentioribus χρυσιασμός. 1154.c
Auruginoſi non propriè pallidi, ſed lutei. 1154.d. qui color & ὠχρὸς & χλωρὸς appellatur. *ibid.*
Aurum argento mixtum iterum tundebatur ac coquebatur, vt aurum inde eliceretur. 1079. a. b. coquebatur in catenis in fanace poſitis. 1079 d. in eo conquendo caminus locum habuit. *ibid.*e
Aurum mollioris naturæ ad ſuſuram, & de facili liquatur. 1081.a. eius fundendi & excoquendi modus. *ibid.*a
Aurum ἄπεφθον. 1083. c. optimum in Canticis, in Hebræo Kethem Paz. *ibid.* κιθὰ χρυσίου. *ibid.*
Aurum arugia, vel origa. 1076.a
Aurum arugia, foſſione quæſitum. 1076. a. quod diſtinguitur à ramentitio, quod ψῆγμα dicebatur. *ibid.*
Aurum Callaicum. 237.c. Callaicum metallum de Auro. 237.c
Aurum cuniculis effoſſum. 1076.b
Aurum Gemmatum. 240.e.a
Aurum ὄβρυζον, quod ſæpius deſpumauit & excoctum eſt. 1080.d.e. ab ὀβρύζειν, quod idem eſt ac βρύζειν. *ibid.* e. non quaſi ophiriſum dictum ab auro ophir. *ibid.* ſed ab Obruſſa, & ὄβρυζο ab ὀβρύζῳ *ibid.*a. vnde Aurum obryzum. *ibid.* & Aurum ad obruſſam. *ibid.* Auri obryzi apud veteres nulla mentio, ſed Auri ad obruſſam *ibid.*
Aurum dum excoquitur, ſpumam eiicit, quod ipſius eſt purgamentum. 1080.d. florem alij dixere. *ibid.*
Aurum Ophir, quod ex regione ophir veniebat. 1084.c
Aurum præſtantiſſimum χρυσοῦ αὐτοφυές. 1082 b. ὀνλεκτὸν χρυσίου. *ib.* αὐθιγενές. *ibid.* ἄπυρον quod ſine ignis opera perfectum per ſe inueniebatur. *ibid.* 1083.c. ἄπεφθον. *ibid.*
Aurum per vtrumque cedit plumbo. 1081.c
Aurum poculorum gemmis intextis ornabatur. 1122. a. & Aurum gemmatum dicebatur. *ibid.*
Auri fodiendi, lauandi, molendi, coquendique ratio. 1074. d. e
Auri libra quot aureis conſtabat tempore Iuſtiniani. 988. c. Aureliani. *ib.* d. Auri vncia ſex aureis, & antea quatuor. *ibid.* c.d
Aurinitor. 1041.d

Digitized by Google

Auri nodus, ὁ κόμβος. 1075.b
Auri nodus, mrri auri maſſula · io metallis reperta, quæ etiam ἀδάμας dicitur. 1082.e
Auri odium apud nonullos. 1194.c.d. e.1195.a.b.c. Aurum emebaot nonnulli vt perderent ac peſſundarér. 1195.a.b. Auri vſus ioter dictus apud Lacedæmonios. ibid.a
Auri pallor.1163. a.qoi & loror. ibid.inautata ſtatua pallidior. 1164.a
Auri puri & ἀπύρου maſſæ in oouo orbe.1076.c.earum mirabilis magnitodo. ibid.
Auri puri maſſæ apud Hiſpanos,inueniuntur ſelibres, ſed in ramentis. 1075. e. maſſæ in puteis denas excedentes libras.ibid.quæ πάλαι dicuntur. ibid.
Auri ramenta in catiois ea argilla factis coquebantor. 1079.c. in aurum ſpumantia, Manilio. 1080.a.1081.d
Auri ſcoria cur dicitur ἄνθος. 1079.b.1081.c
Auri ἀωτος vel ἄνθος, auri flos. 1075.b
Auri flori αἰθάλου ſcoria io ferri metallo. 1079.d
Auri flos ſiue ſpuma, χρυσάνθιον. 1079.d.ἀδάμας dicitur.ibid.a.d 1081.e
Auri vena, in metallis, quid. 1075. b. πέτρα μαρμαρίζουσα & ἀπολάμπουσα.ibid.b.b.& μάρμαρος. ibid.
in Auri vena, aurum micat, in modum marmoris nitidi fulgens. 1075.c
Auro ciocta, Auro iugata, χρυσοζυγία. 191.d
Auro fluere. 837.a
Auro ſparſus, χρυσόπαστος. 131.b
in Auro argentum vocatur quod exit è camino, in aliis metallis Scoria. 1079.d.e.a
Auſenſes. 384.c
Auſenſibos tribuit Herodorus quæ Mela Garamátibus. 413.e
Auſtanitis regio. 611.e
Auſter bieme vt plurimum flat. 745.e
Auſter & Aquilo, quibuſdam veterum, Soli duo venti appellati.1150.b.d.e.reliqui velut acceſſionum vice habendi.ib.c.a. & Septentrionales aut Meridiani, vocandi.ibid. Auſter & aqoilo cum ſemel occœperűt diotiſſimè duraot. ibid. & ſunt vehementiſſimi. ibid.
Auſter ſiue Notus, ab ipſo meridie flat.1152.d. ὁ ἀπηλιώτης dicitur. ibid.
Auſteritas pro vigore fulgoris, qoi ea lapidibus & coloribus in oculos vibratur. 199. b.c.d. inter Auſterum & floridum nulla differentia. 199. c. Auſtrri colores Plinio. 199.e
Auſteritas & alacritas in ſmaragdo pro eodem. 200. b. c. Auſteritas & vigor lucis pro eodem. 200. c. Auſteritas & nitor pro eodem.ibid. Auſteritas pro coloris & lucis eauberaotia metaphora à ſaporibus ducta. 200. c. Auſterus ſapor opponitur blando & leni.200.c. Auſterum vinum diluto lenique. 200.c. Auſterus bomo da rigido & grani. 200.d
Auſterus color. 1151.b
Auſterum io coloribus. 345.d. b.346.d
Auſterom, βαρύ, quid in coloribus.199.a.200.c.d.e. coi opponitur, ὁ ἡδύ.ib. Auſterus color βαρὺς ἢ πικρός. 199. b.200.c
Auſterum, amarum, πικρὸς, idem. 201.c
Auſterum vinum. 345.e
Auſtrioæ tempeſtates, τὰ Νότια. 1147.e
Autanitis Tetrarchia ab Herode Magno relicta Philippo. 576.d
Αὐτόκανα perperam pro αὐτόκακα, vrbs & ioſula. 293.c
Antoloies, populi.293. c. vltra quos Fortunatæ inſulæ. 1297. e.a. Mauritaniæ vicini.300.e. & catulis. 3017.a. per eos iter ad Atlaotem mootem. ibid.
Autololia fortaſſe minor Atlas. 301.a
Αὐτομάλακα. 382. e. αὐτομάλαξ, & αὔτομαλα. 382.a
Automoli Æthiopes. 300.e. 385.c.d.e.386.a. ita dicti quod ex Ægypto ſdoenere. 385.d. iuſtitiam coluntamaot æqoitatem. 386.a
Autumnus φυλλοῤῥοος. 819.c
Autumnos nouns primo meoſe, adultus, ſecundo, tertio, præceps. 719.d
Autumni initium apud Atticos. 314.e
Aoxacium, αὐξάκιον ipu iu ſerica. 989 b
Αὔξω, rompere vnde αὔξος. 984.d
Axedre Hiſpaois latruoculorum ludus. 1130.e. ex Græco Ζατρίκιον. ibid. quod Hiſpsni & Mauritanis habuere, qui Alzatrez cum articulo vocant.
Ἄξινος, Axinus, Ἄξενος, Aaenus. 287.e
Axes gemini pro metis. 908.d. 909.e
Ἄξιον, quod vili emptom eſt, τὸ ὤνιον. 988. a. ἄξιον ea parte venditoris earum & pretioſum, ea parte emptoris vile. ibid. ſic contraria ſunt benè emere & bene vendere. ibid. ἀξιώτερα ἰδεῖν, pretioſior & carior. ibid.b
Aaima Perſidis oppidum & baber diem parem & totidem horarum, 666. b. Meridiani ſub quo ſita ſuot quot horis diſſideant. 661.c
Ἄξεια Herodoto, quæ Ptolemæo Ἄξουλις. 369.a
Ἄξος, præruptus locus, ab ἄγω. 984.b.e
Ἄξουλις Ptolemæo, quæ Ἄξεια Herodoto. 369.a
Ἄξυλον, πολύξυλον. 509.d
Αὔαρα, oppidum Arabiæ. 491.e
Αὐδηνά pro Aduena. 3.a
Αὐδήνας pro Adoenius. ibid.
Αὔγιλα, non Αὔγιλα, nomeo vrbis.411.e. vnde Αὐγιλῖται. 411.c. 413.c
Αὐλήτιχοῦ πλάσματος. 121.a.c. ἀπάσας. 121.c
Αὔλημα. 121.c
Αὐλοκρήνη, regio vel vallis ex duabus fontibus, Mæandri & Marſyæ. 835. b. ὁ αὐλῳδίας catalyſis cur facta. 834.e
Αὐλῳδοὶ Lyrica carmina ad tibiam canebant. 868.d
Αὐλοὶ dictus & παρθένιοι. 1116.c
Αὔλησις. 65.b
Αὐλὸς πολυκέφαλος.121.b. πολύχορδος. 121.c. πολύτρητος. ibid.
Αὐλὸν ἀρμόζειν. 121.c
Αὐλοὶ λαλοῦντες, plagiauli.122.d. πλαγίαυλοι,124. b. πλαγίαυλοι, & ὀρθοί. 124.b.c
Αὐλῶν ὄνομα de tibiis. 118.e.119.a
Αὐλωνίας, ſubaudi ἄνεμος vel χώρα. 834.b
Αὐλέα mons Ptolemæo, Aboba Plinio. 386. a. vnde Iſter oritur. ibid.
Αὐαλίτης, vnde Αὐαλίτης. 411.a
Αὐστηρὸν in coloribus. 345.d.e
Αὐστηρῶς γλαυκόν. 346.e
Αὐθημεροὶ dicti qoatuor venti cardinales. 1149.e
αὐθωρεί. A l'heure meſme. In hora. αὐθωρεί. Illa ipſa hora. Ad horam, 328.a.b.c.d.e
Αὐθωρεί. 328.b

Αὐίτης οἶνος. 380. c. αὐίτης ἄνθραξ. *ibid.*
Αὐτὸ ἑαυτῷ βέλτιον. 581. b. αὐτὸς ἑαυτῷ διαφέρων. *ibid.*
Αὐτοκαβδαλοι. 108. d. 109
Αὐτόχθων & ἔπηλυς opponuntur. 169. d. λέγεται αὐτόχθονα. *ibid.* αὐτόχθων λίθος. 169. e
Αὐτόχθονες qui. 169. c. d. αὐτόχθων, aliud, aliud γνήσιος. *ibid.* αὐτόχθονες, indigenæ. 168. d
Αὐτομάτισμοι. 169. e

B

B & G ſæpe confunduntur. 316. a
B in γ Æoles mutant. 64. a. b. 306. e
B & M Grçcis Latiniſque veteribus ſæpe inuicem mutantur. 400. e. 1308. b
B & P ſæpè confundunt librarij. 277. c
B & F ſæpe inuicem mutantur. 158. c
Baal vel *Beel* Syrius Belus dictus. 1228. b
Baal & Bal, idem. 1228. b
Βαὰλ & Βὴλ idem. 1235. c. Βαὰλ Aſſyriorum lingua Ἄρης. *ibid.* d
Βαβυλὼς & Βαβυλών, propria nomina. 185. b
Babylo puer Delphinu amatus. 185. a. b
Babylon Beli filius, Babylonis conditor. 1227. c. a. 1228. b
Βαβυλών, Perſici Imperij vrbs. 1193. b. μητρόπολις, Σιλδίκεια vocata. *ibid.*
Babylon à Nabuchodonoſore multis operibus ampliata & illuſtrata. 1228. d
Babylon à Semiramide condita pleriſque dicta. 1227. c. aliis à Babylone Beli filio. *ibid.* c. a. aliis ab ipſo Belo. *ibid.* a
Babylon Chaldaicarum gentiū caput. 1225. b. pro qua Babyloniam recentiores dixere. *ibid.* cur quidam Babylonem poſtea Seleuciam dictam tradiderunt. 1226. d. diuerſæ ſunt vrbes. *ibid.* Babylon eadem cum Ninò quibuſdam. *ibid.* longè tamen diuerſa vrbs Νῖνος à Babylone. *ibid.*
Babylon exhauſta à Seleucia in vicino condita. 1238. a
Babylonia prouincia regni Pathici. 1197. d
Babylonia cognomentum Seleuciæ à Seleuco condita haud longè à Babylone. 1225. e. quæ Seleucia Babylonia vbique Plinio. *ibid.* 1226. a. Σελεύκεια Βαβυλωνία. 1225. a. c
Babylonia pro Babylone. 1215. d. nuſquam apud antiquos Babylonia niſi de prouincia. *ibid.*
Babylonia, Aſſyria, & Meſopotamia, tres diuerſæ prouincia. 1228. e. Babylonia pars Meſopotamiæ. *ibid.* a. Babylonia propriè dicta quæ. *ibid.* Orientis nomine intelligitur? 1320. c. 1321. b. c. nunquam tota Meſopotamia vel Aſſyria in nomen Babyloniæ tranſiit. *ibid.*
Babylonica palmula. 1320. d
Babylonica ſpina. 1290. b. d. ſubiti illius incrementi cauſæ. *ibid.* d. Spina regia non eadem cum Babylonica. *ibid.* e
Babylonij qui & Chaldæi. 641. a. Africæ ſcientiæ & τῆς ἀριθμητικῆς inuentores. *ibid.* diem in duodecim partes primi diuiſerunt. 635. d. 640. c. 641. a. c. ijdem & Zodiacum in 12. ſigna diuiſerunt. 641. a. & ſingula ſigna in 30. partes. *ibid.* & diem in 12. μοίρας ſeu μοίρας. *ibid.*
Babylonij, mitrati & intonſo crine. 555 c
Babylonici muri altitudo ac latitudo. 1233. c. d. 1234
Babytace, pro quo perperam Carbyle vel Barbyte. 1203. c. vrbs Perſica. 1194. c. vel Barbathace. *ibid.* e. eius incolis ſolis aurum in odio. *ibid.* 1195. b. c
Bacca propriè quæ pomo minor. 609. b. Baccæ de minoribus pomis. *ibid.* ceraſa & oliuæ baccæ ſunt. *ibid* Baccæ frequentiores in ſiluestribus, non propriè tamen Baccę ſiluestris fructos *ibid.* Baccæ à pomis differunt ſola breuitate. 609. d. ἀκρόδρυα baccæ ſunt. 609. d
Bacca non eſt omnis fructus arboreus. 610. b
Bacca, nux interior, vel prunum quod in Perſeæ pomo. 608. a
Baccæ ſunt oliuæ. 598. a. Baccæ à pomis ſecernuntur. 598 a. de rotondo ac minore fructu. *ibid.* b
Bactæ ſilueſtrium arborum, quæ eſui non ſunt, poma non dicenda. 610 d
Baccatum intus lignum, extra carnoſum eſt. 609. c. d
Baccæ, propriè quid. 531. d. pro margaritis. *ibid.* 1224. b. κόκκοι Græcis. 531. d. 598. b
Baccari quidam montanæ nardi cognomen attribuerunt. *ibid.* c. d. ex Baccaris radice fiebant vnguenta, quæ βακκαρίδες dictæ. *ibid.* e
Βακκάρεις pro vnguento multis. 1068. a. ſed non pro omni. *ibid.* diſcrimen inter μύρον & βάκκαριν. *ibid.* a
Baccatum monile, margaritis conſertum. 1124. b. κοκκωτόν. 531 d
Bacchari de Bacchis. 1087. a
Bacchi ante pedes in ſcena fungebatur parua panthera. 212. d. Baccho in deliciis pantheræ, lynces & tigres. 212. e
Bacchiadæ, familia Corinthi. 884. c
Bacchica ſacra. 1041. d
Βακίλαι, vel βάκηλοι vel βάκηλος, inteſtis, ἀπόκοποι. 825. a
Bacis vocatus qui primus diuinandi ſcientia claruit. 80. d. Bacides tres. 16
Βάκτρα, Βάκτον. 992. d. Bactra verus nomen. 1575 e
Bactra & Zariaſpa diuerſæ vrbes Ptolemæo, quæ ſunt eadem. 792. a. 1175. e
Bactri, ab vrbe Bactris. 441. c
Bactriana. 793. e. regio Ariorum. 982. e
Bactrij. 787. d. Scythis orientalibus vicini. 1150. b
Bactros amnis nullus in Bactriana. 985. c
Bactrum oppidum, Græcis τὰ βάκτρα. 985. e
Baculum Iacob. 671. e
Badace oppidum ad Eulæum ſitum. 702. c
Badicborum perperam pro Badiloco. 1188. e
Badius equi nomen in Circenſibus. 875. e
Badius vel Sadix, Græcè φοῖνιξ. *ibid.* b. 410. d. idem color in equis. 1326. e. 1330. e. Badius & Baius. 1330. b. Badius quaſi βάδιος. *ibid.* e. a. *Badium obſcurum, Brungay*, vulgò dicimus. *ibid.* b
Βάδιον χρῶμα Phœniceum. 410. d
Bæticæ lanæ. 316. e rutilæ. 316. d
Bætis fluuius. 284. e. 285. e
Bætis geminus. 286. c
Bagatelles, nugæ & iocularia. 1124. b
Bagri Eonuchi hortus. 1320 d
Bagues, mundos muliebris. 1124. b. vnde dictæ, quæ ſunt. *ibid.*

Βαΐον, palmæ ramulus, 935 b. pro miſſu ludicri Circenſis. *ibid.*

Βαΐς & βαΐον, idem. 410. d. idem quod σπάθη & σπάδιξ. *ibid.* βαΐδες & βάδις. *ibid.*

Βαισομαιν. καινίζομαι. 246.c

Βαίου perperam pro Βιβαιοῦ. 618.d

Βαίτης, vel Βίτης. 1212. b. non eſt Βαιθὴν. *ibid.*

Βαίτη σκληρὴ. 1212.b

Βαιτύλοι & Βαιτυλία. 277.d

Βαίτυλος lapis quem pro Ioue Saturnos deuorauit. 1150. d. Addir, ſiue Abaddir vucatus. *ibid.*

Βαίτων, Bæton, pro quu perperam Bethon. 994.b

Bal contractum ex *Baal.* 1228. *Bal* punicum idem cum Baal. *ibid.*

Balænarum uſſa cuius magnitudi nis. 1013.a

βαλανάγρα, clauis. 925.c.926.e. 932.e. vnde dicta. 925. e. eius locus & vſus. *ibid.*a. 926. b.c. 933.c. 935.a

Βαλανοφόρους ſolas feminas palmarum appellat Herodotus. 1334.e

Βαλάνινον ἔλαιον. 464.b

Βαλάνινον veterum, & recentiorum μυρέλαιον eſt Moſcellinom vnguentum. 1325. e. ex Myrobalano factum. *ibid.*

Balanitis caſtanea. 603.e

Βαλανοδόχη, foramen ſeræ. 925.a. 926.d.e

Βαλανοφόροι arbores. 507.e.b

Βάλανος, palmola. 1321.e. vnde dicta. 1319.b. Balani aureæ virtus. 1321.e. βάλανοι, palmarum fructus. *ibid.*c.e. βάλανοι ſimpliciter, φοινικοβάλανοι dicuntur. *ibid.* Palmæ feminæ quæ βαλάνους ferunt, βαλανηφόροι dicuntur. *ibid.* βάλανος & δάκτυλος pumum communis palmæ & Ægyptiæ. *ibid.*c. βάλανος numen Græciæ popolare de palmæ dactylis, quod Latini vſu ſuum fuere. 1323.a

Balanus vnguentaria. 469. b.

βάλανος μυρεψική. 472. c. 602.a

Βάλανος. 932.e.a.933.c.d. pro ſera & glande ferrea, & claue. 634.b.c. βάλανος μοχλός. 934.e

Βάλανος caua foramen ſeræ deſcendebar, & intra id tota immerſa latebar. 926.b.c. cochleatim ſtriata intus fuir. *ib.*b

Βάλανος, vel ἰσχὰς, μαῖζανον. 925.b.c

Βάλανος & ἰσχαδοφόρος, idem recentioribus. 925.d. vterque ferreus & occludendis ianuis aptus. *ibid.* diuerſi tamen ex ratione aperiendi claudendique. *ibid.*

Βάλανος ferrum quod in foramen ſeræ immittebatur. 925. d.e. locum non habuit niſi in foribus quæ ſera vel vecte ligneo tranſuerſo firmabantur. 925.a. iniecta in ſeram ſiue vectem, ianuam obſerabat. 935.a

Balanus arbor myrobalanum fert. 469.b. alia à palma Ægyptia. *ibid.*

Balani arbur. 463. a. eius folia myricæ ſimilia. 469.c. heliutropio. *ibid.*

Balare, vndc Balitare frequentatioum. 943.a

Βαλβίς. 915.e.916.a. 922.a. b 923. d. Βαλβὶς Atticis, quæ aliis Græcis ὕσπληξ. 922.a.923.c.e. 924.a

Βαλβὶς tam finis quàm initium curſus. 914.e

Βαλβὶς, γραμμὴ & βάσις ἱσυχαζονμένη. 916. c. 917.d.923. quæ & ἀφεσεία. 917.d

Βαλβὶς & ὕσπληξ à quibuſdam confunduntur, ab aliis diſtinguuntur. 923.c. d. βαλβὶς ὑπὸ τὴν ὕσπληγα. *ibid.* e.c. βαλβὶς linea ad qusm ſtabant curſores. *ibid.* b. βάσις. *ibid.* aliis βατήρ, i. limen. *ibid.* βαλβὶς quid Hippocrati. *ibid.* d.e

Balbus Cornelius maior. 383. e.a.b

Balbus Cornelius alius triumphalis & Garamanticus. 382.e

Balcia inſola, vel Balthia. 217.d

Baleares ſunt γυμνησίαι. 279. c. 280. c. Baleares vel Baliares. *ibid.*

Baleares perperam Solino Bocchoris regnum. 281.b.d

Baliares inſulæ Gymneſiæ vnde dictæ. 281.a. βαλιαρεῖς. *ibid.*

Baliu, verbum antiquum à βάλλω. 281. a. vude Baliaris funditor. *ibid.*

Ballare, βάλλειν. 209.b

Βάλλειν dictio polyſemos, vt Ducere Latinis. 309. c. βάλλεσθαι ἄστυ, vrbem condere. 309.c

βαλλίζειν, à βαλλίζω. 396.e

Βάλλω, vnde antiquum Baliu. 281.a

Balluca à Græco βάλλαξ. 338.d

Balneum qua hora capeſſerent Romani. 648.b

Balſametum in Phœnicone Hierichuntis. 583.c. 588 a.b

Balſaminum oleum, ſuccus balſami. 468.d

Balſamum. 579.c.d. eius magnitudo. 580.a. forma ac ſpecies. *ibid.*

Balſamum ὑπαίρχυρον. 592.c. ἰσάργυρον. *ibid.*

Balſamum & Xylobalſamum diſtincta. 1055.e. Balſami perpetua copia. 581.a

Balſami arbor ſemen tantum fert. 610. e. ferro attectata protinus moritur. 591.b. nonniſi lapide acuto aut oſſeis cultellis venæ eius aperiebantur. 591.b. h. eius tria genera. 580 e. 581.b. 582.a

Balſami folium rutæ ſimile. 580.a.b. vel ſampſucho. *ibid.*

Balſami fructum ſimilis ſpecie ac magnitudine fructui terebinthi. 594.e.a.e. 595.b

Balſami loci. 1035.b

Balſami ligni probatiu. 593. c.d

Balſami prubatio. 593.e. 594.a. b.c.d. adolteratio. 591. c. 593. e. 594.a.c

Balſami propagatio. 586.a.b

Balſami reditos ad fiſcum pertinens. 592.a

Balſami ſemen. 595.a. 597. a. facilè poterat adulterari. 595.a. 597.b

Balſami ſilua. 582.c. Balſamum duobos hortis regiis in Iudæa naſcebatur. 582 c

Balſami ſuccus ſuauitatis eximiæ, ſed gutta tenui ploratu. 591. d. e. eius cullectio. 591.d. e.a.b.d.e. 592. a. b.a.c. 593 b.c.d. eius pretium. 592.a. b.c.a. b. d. e. Sarmentorum, ξυλοβαλσάμου pretium. 593.e. a.b

Balſamo repleti horti Regij. 586.b

Balſamum culles amat. *ibid.*

Balſamis nullæ generum differentiæ. 581.c. 582.a.b. βάλσαμον proprie de arbore. 582.e. Iuſtino de lacrima vel ſuccu. 582.e.a

Balſami arbuſtum expectat & raſtros & falcem. 587.c. aquam iis arbuſtis aſſiduè aggerebant. 587.e. 588. a. b. c. emolumentum tam ex lacrima, quam ex ampotatiooe ſurculorum. 587.e. 588. a. φύλλον τὸ δένδρον. *ibid.*

Baltea præcinctiones. 919 b

Bamba perperam ſcriptom pro Bamma. 374.d

Bambax, & Bombax. 196.c. 299. c 300 b. de goſſypio vel lana

xylina.296 c.Italis *Bambaggo*, Græcis recentioribus βαμβαξ. *ibid.* de erioxylo. *ibid.* *Mambax* perperam pro Bambax. *ibid.*
βάμβυλον, vel βάμπυλον Græcis recentioribus, Bammulum, vel paruulum ὀξύβαφον. 375.c. a b
Bambotrhum fluuius. 304 a
βάμμα, oleum & acetum.374.a. βάμμα Syracuſiis, τὸ ἔμβαμμα.374 b.βάμμα,acetum, ὄξος. *ibid.*
βάμμα, τὸ ἔλαιον, τὸ μύρον. 375.a. pulmentum vnctiuſculum. 375.b
βάμμα,tinctura,& σύμμα.465.a. 466.b
βάμμουλον, Bammulum, paruum bammum, vel ὀξύβαφον. 375.d.
βάμμουλα ἐμβάφια. 375.d
βάμπουλον, vel βάμβυλον, vel βάμμουλον. 375.a.b.c
Banana Figuera, Hiſpanis vulgo Muſæ arbor. 1325.b
Band.Perſis Faſcia.1022.d.1130.b ex Græco poſtremi Imperij, βάνδον,quod àLatino *Bandum*, παρέπτωμα. *ibid.* c. hinc bãdum pro vexillo.*ib.*c. *Bandon*, ſignum.*ib.* inde Gallis *Bande*, pro faſcia,& *Bander*. pro faſciare. *ibid.*
Βαραχὴ inſula ſeu emporium. 1187.e.a.non Indica.*ibid.*quæ eſt ipſa Βαφὴ ἀπὸ τῶν ξύλων.205.e
Βαφὴ,ipſa tinctura.1146.c. vnum ex tribus quæ requiruntur in rebus tingendis. *ibid.*
Βαφὴ πορφύρας. 1147.b
Βαφαὶ ἄρρυπτοι. 1147.c
Βάππα Æolice, pro βάμμα,& inde *Vappa*. 374.b
Βάπτειν, conſuere. 465. e. tinguere,vel vnguere. 374.b
Βαπτίζεσθαι τῷ ἀνακλώμενῳ, quid. 1007. c. vnde βεβαπτισμένος τοῖς ὀφλήμασι.*ibid.*. βαπτίζειν ταῖς εἰσφοραῖς. *ibid.*
Barace vel Becare emporium. 1187.d.e
Baraces ſinus.1187.a.b.c.ὁ Βαραχηνὸς,τοῦ Βαραχηνοῦ ille ſinus. *ibid.*b
Barba plena. 767.e
Barbaræ gentes omnes veteribus Græcis, Græca excepta. 798.e
Barbaria poſt Rubrum mare. 798. c. vſque ad promuntorium Rhapton.798.c. Æthiopum Barbarorum regio.798. d.799.b. recentioribus Græcis dicta Æthiopiæ pars mari rubro prætenta.798.d.a.inde
Ῥιον βαρβάρων & βαρβαρικόν. *ibid.*
Barbariæ principium. 798.a
Barbaria Troglodyticæ vicina. 798.a.799 b. vnde & Barbaria dicta Troglodytica.799.b
Barbaricum non idem quod Ponticum. 797.e.798.b
Barbaricum Scythiæ emporium.1150.d.à quo multę ſpecies Indicæ, vocatæ ſunt Barbaricæ. *ibid.*e
Barbaricus ſinus.798.d.e. 799. a.d. 1073. a.pars Indici maris. 799.e.1243.b.e
Barbaricus ſinus Orientalis. 1243.b.e
Βαρβάρων antiquis ἐπὶ φωνῆς, non ἐπὶ ἔθνους ſumptum. 798.d
Barbite,ſeu Carbite. 1194.c.e
Barbeſola. 288.a
Barbyte perperam pro Babythace. 1203.c
Bardæi, Illyrici populi. 556.b. vnde Bardaici cuculli.556.b. Bardocucullus. *ibid.*
Bardana Latinis Perſonata vel Perſolata, vel Perſonacia. 972. d. e. eius altera ſpecies peraſitis dicitur. *ibid.*d
Βαρέως γλαυκόν. 346.e
Βαρὶς flumen. 1187.e
Baris ſeu Fala, quid. 911.d
Barones hodie quidam gentilitio nomine vocantur. 1264.d
Barriere, βαλβίς. 924.a
Barſalium. 629.d
Bartietæ,βαρτιῆται.1175.a.Bartietis, βαρτιῆτις, Bartietarum regio. *ibid.*
Βαρύχροιον in coloribus. 345.a. 346.e
Βαρυώδεις πῖπο. 374.b
Βαρὺς color. 299. a.200. c.d.e. βαρεῖα vox. 200.d
Βαρεῖα ὀσμὴ, *Forte odeur.*. 345.a
Βαρὺ in coloribus. 345.d.346.e
Βαρὺ, βαρύτιμον. 23.a
Barytou & Brathy. 953.e
Βάσκα,μάσκα. 1368.b c
Βάσκανος, Faſcinus. 183.c
Βάσκατις fluuius Sogdianę.791.c
Baſcauda, Maſcauda. 1308.a
Βασκία, Faſcia. 183.c
Βασαὶ, perperam pro βαθμοί. 618.d
Βασιλεία, & infimæ Græciæ βασίλειον, Regnatio,Regnum,vulgo *Regne*.475.c.d. βασιλεία,σύμμα βασιλικόν. 475.d
Βασίλεια τῶν οὐρανῶν pro Eccleſia. 1091.d
τὰ βασίλεια ampliata in vrbibus metandis. 920.e
Βασίλειον, regia manſio. 475.c
Βασίλειον, domus regis vel palatium, Latinè regia. 475 c. βασίλεια, vrbes regiæ. *ibid.*a
Βασιλεὺς abſolutè nunquam vocatus Alexander Magnus. 1108. e.ſic dicitur Comicis & antiquis ſcriptoribus Perſarum. *ibid.* 1109. a. & Græcis etiam rex Ægypti. 1291.a
Βασιλεὺς ἰδιώτης & τύραννος diſtinguuntur. 496.d
Βασιλεὺς dicitur τροχίλος, & ὀρχίλος. 444.b.a. qui ideo cum aquila inimicitias gerit.*ibid.*b. βασιλίσκος.*ibid.*b.Regulus. *ibid.*c
Baſilica ſpina. 1190.e
Βασιλικὰ κάρυα, nuces iuglandes. 603.a. & βασιλικά. *ibid.* ex Perſide primum lata. 1291.a. quæ Perſica. *ibid.*a
Baſilicæ nuces.598. d. κάρυα βασιλικά. 598.d
Baſilicæ nuces Perſicæ dictæ. 603.a
Baſilicæ iuglandes, quæ & Perſicæ dicuntur, eædem Oppio cum iuglandibus. 600.b. Baſilica. 601. e. habent ἀγριολαῖ. 603.a. Baſilicę nuces, cui Perſicæ dictæ. 603.a.b.603.d
Baſilicarum ſeu templorum culmina Apſidata. 1215. b.c. d.e. 1216.a
Βασιλικοὶ de regibus Perſidis. 1290. e. & Ægypti. 1291. pro grandi & magno. 1291.a
Baſiliſcus, parua ſerpens necat frutices afflatu 371.d. erectus à medio incedit. 371.e. eius lõgitudo.370. c. eius pellis ad fugãdas aues & araneas. 372.e
Baſiliſſene.620.c.621.e βασιλισσηνὴ forte eadem ac Xerxene. 624.c
Βασανίτης λίθος, qui Plinio Baſaltes, ferri colore & duritie. 558.e
Baſaltes Plinio, qui βασανίτης λίθος Epiphanio. 558.e
Βάτα,mora.1325.d. quæ aliis μόρα Βάτου, Mora ruborum. *ibid.*e
Batæ, Βάται Ptolemæo. 989.e. pro quo Betæ.& Beatæ. *ibid.*
Βάτναι ad Euphratem. 1202.c
Βάτναι poſtea dicta Syriæ Ecbatana. 1202.c
Batanea Tetrarchia ab Herode Magno relicta Philippo. 576.d
Βαθμοὶ, gradus. 916 a
Βαθὺ in coloribus. 345.d.346.e
Βαθύχροιον in coloribus. 346.e.a. *Haute couleur.* 346.a
Βάτος 1325.e

Digitized by Google

Βάτος, rubus. 271.c

Battiadarum regnum. 359. b.c

Battus primus Cyrenes conditor. 359. b. in nummis Cyrenenſes inſculpti ſilphium ei offerentes. 358.d

Βάττου σίλφιον, prouerb. 352.e. 359.c

Baubo aous Eleuſinij pagi indigena. 750. d. Baubo inter ſymbula Eleuſiniorum. *ibid.* b

Bauthiſis perperam pro Bauris. 989.b

Bantis fluuius in Serica. 989.b

Badius obſcurus, in equis. 1330.b

Βάζιρα vrbs. 1176. e. forte Παναρὰ eſt. *ibid.*

Βάζω, vado. ζ in δ. 511.c

Βδέλλα. 1150. b. Bedella Marcello. *ibid.*

Bdella ex Hebraico *Bedolach*, 1150.e

Βδέλλιον ὄνυξ. 521.e

Bdellium optimum. 521. c. odoratum cum incenditur. 521. d. cur ſimile vngui dicatur. 521. c. d. peſſimum nigrum. 521.d

Bdellium Scythicum & Arabicum. 1150. Indicum & Saracenicum. *ibid.* Bdellij duo genera, quæ in Arabiam ferebãtur. b. *ib.* βδέλλιον diminutiuæ formæ. *ibid.* Bdellium dicitur. *ibid.* c. Bdellium, non gemmæ aut margaritæ genus. *ibid.* Bdellium ex Hebræo Bedolach. *ibid.* c. inde factum aliud nomen, quo Bdellium vocarunt, μάδελκον. *ibid.* c. Plinius arborem eſſe Bdellium ait, Græci βδέλλαν ipſum gummi vocant, & βδέλλιον. 1151. a. cur βρόχον quidam appellant Bdellium. *ib.* & *Malacon* pro μαλδακόν. *ibid.* b. item μαλάχη, vel μαλάκη, vocatur ſubaudiendo Bdella. *ibid.* vnde Arabes *Molochil*, vel *Malachal* fecerunt, quo Bdellium appellant. *ibid.* ἀδρίβωλον etiam Græcis mercatoribus, vocatur. *ibid.* 1354. e. conuolutum animæ non eſt myrrha, ſed Bdellium. 1149. e. 1151. e. Bdellium totum æqualiter ἰνοχαῖδές, & leue inſtar vnguis. 1151. e. a. ἰωνικὸς ὄνυξ, quæ eſt Blatta Byzantia. *ibid.* a. b. Bdellij præſtantiſſimum genus βδέλλιον ὄνυξ. *ibid.* in Bactriano Bdellio multi candidi vngues. *ibid.* b. Bdellij Bactriani deſcriptio apud Plinium magis Benuino conuenit quàm Bdellio vel Animæ. *ibid.* Indicum Bdellium quomodo adulteretur. *ibid.* Bdellium quod transſucet, ince amygdala non poteſt adulterari. *ibid.* d. Petræum Bdellium. *ibid.*

Bdellium Scythicum. 1150. b. ex Binugara Scythica plurimum venale exibat. *ibid.* a

Bdellium purum eſt Natef aut Alnatef Arabibus. 1334. b.c

Bdellium ex genere gummiũ. 1334.c

Bdellij deſcriptio. 1149.e

Bdellij Ciſilio, ſeu Cephalio, & cor, eadem res. 1327. c.d

Bdellij optimi probatio. 521. e. 522. a. ſimile ceræ cur dicatur. 522. a. taurino glutini ſimile. *ibid.*

in Bdellio Bactriano vngues candidi apparent. 521.e

Χδέλλα, à βδέω. 183.c

Bebrus infimis Latinis Fiber, vnde Gallicum *Bieure*. 186.e

Becace, σκολόπαξ. 150. a. vnde dicta. *ibid.*

Becar emporium. 1186.a

Becare emporium. 1187. a.c. Βαχάρη aliis dicitur. *ibid.* a. c. d. a. Βαχάρη Ptolem. *ibid.* e

Bdella pro Bdella, & Bdellium pro Bdellium. 1150. b.c

Bedolach, βδέλλα. 1150. c. d. pro Bdellio, non pro lapide coloris albi accipi debet. *ibid.* d.e

ex Bedulach Hebræo factum videtur nomen aliud Bdellij Μάδελκον. *ibid.*

Beel vel *Baal* Syrius Belus dictus. 1227. b à Beel contractum Bel. 1228. b. e. Bel idem. *ibid.*

Βῆλ Saturnus Suidæ. 1281. c. qui & Βῆλ *ibid.* Βῆλ contractum ex Βεὶλ. *ibid.*

Been, ſeu Behen, quod aliis Πεχίμ. 1323.e

Bel dictus Belus, Aſſyrius. 1227. b. Bel contractum ex *Beel*. 1228. b. idem enim Beel & Bel. *ibid.*

Βῆλ Saturnus. 1228. c. qui & Βεὶλ. *ibid.*

Βῆλ contractum ex Βεὶλ. *ibid.*

Βῆλ & Βαάλ, idem. 1235. e. Βῆλ, Βῆλος. *ibid.*

Βελάδορ Arabes vocant anacardium. 1053. e. a. confunditur à quibuſdam cum Zadoar, vel Zedoaria. *ibid.* d.e

Beleizica myrobalaoa. 472.d

Belgicæ harundines ſeu calami. 170. b.c

Bellan maturus dactylus. 1319. e. ex Græco βάλανος. *ibid.*

Belilegi vel belliriea, Myrobulana χεπὶ. 1324 c

Belha, dactyli immaturi. 1329.e

Βελιλὶγ, myrobalanum quod *Belleriei* vulgò dicitur. 1324 c

Bellan hodie Ægyptij vocant fructum palmæ maturum. 1322. b 1323. e. a. quod corruptum ex *balanus*. *ibid.*

B*elleriei* vulgò myrobalanum βελιλὶγ. 1324. e. Belliriea ſiue Belilegi, myrobalana χεπί. *ibid.* b

Bellunaria & Vatica herba quam ſumebant vt entheato ſpiritu pleni viderentur. 1087.b

Belluarum Indicarum magnitudo. 1012.e

Belo Bæticæ vrbs oppoſita tingi Mauritaniæ. 288.d

Belo, Χῆλος vel Μῆλος Stephano. 289,b

Χῆλος Æulicè βῆλος, vnde Vulua. 80.c

Belui & Belnæ dictæ terreſtres hyænæ. 336.a

Belus Babylonis conditor quibuſdam dicitur. 1227. a. Tyrius ſiue Phœnicius dicitur. *ibid.* b. ſic idem Tyrius & Aſſyrius. *ibid.* alij diuerſos eſſe volunt: poſſet & tertius fingi, Ægyptius. *ibid.* d. quem ex Libya & Neptuno natum in Ægypto ſedem feciſſe tradunt. *ibid.* Beli Aſſyrij filius Cepheus dicitur. *ibid.* c. vnde Belus Aſſyrius & Ægyptius idem. *ibid.* & Phœnicius. 1228. b

Belus Nini pater. 1228. b. idem cum Belo Tyriorum D. Hieronymo. *ibid.* à quo quidam Aſſyriorum imperium auſpicantur. *ibid.*

Belus Iupiter. 1235 b. Belus ſacratiſſimus Aſſyriorũ Deus. *ibid.* Saturnum eſſe alij volũt. *ibid.* quidam etiam Martem. *ibid.* c. Belus alij Nini Pater. *ibid.* cui Nino ſucceſſere Θούρας qui & Belus, idemque Mars. *ibid.* Βαάλ Suidæ qui aliis Χῆλος. *ibid.* vnde conſtat idem eſſe Βῆλ & Βαάλ. *ibid.*

Beli filij Cepheus & Phineus. 569. e. Belus Agenoris frater. 570 a. in Ægypto regnauit ducta in vxorem Anchinoë. 570. a. Danai & Ægypti pater. 570.a

Beli

Beli occulus gemma. 704 b. 706. e

Belus amnis in Syria. 619 a. Iudaico mari illabitur. *ibid*, inter Ptolemaidem & Tyrum. 619. d. Chalcis Seleucia ad Belum. 619 a

Belzoi vel *Beniuin* non eſt laſer ex India. 362. a. ſed ſuccus ex arbore in India naſcente. *ibid.*

Βῆμα, paſſus. 946. a

Βῆμα ἁπλοῦν, διπλοῦν. 992. b

Βιμαντίζειν. 688. b

Βέμβιξ, ϛρόμβος, κῶνος, turbo. 1285. c. d

Beſſer, dactyli immaturi. 1329. e

Beyd el oſſar, ouum Oſſar. 1313. b. Beydel ſar. *ibid.*

Bene magnus, Bene longus, &c pro valde, vt *Bien mannais.* 36. a

Beneficiarij tribunorom aut centutionum. 547. e. 548. a. b. vnde ductum nomen. 548. d

Beneuentum; colonia, quæ prius Maleuentum. 64 b. c

Beniuin, vel *Belzoi*, non eſt laſer ex India. 36. a. ſed ſuccus ex arbore in India naſcente. *ibid.*

Benuino magis conuenit Bdellij Bactriani deſcriptio apud Plinium, quàm cum Bdellio vel Anime. 1151. c. ſiccum & nitidum. *ibid.* multi in eo vngues candidi ſiue maculæ inſtar Amygdalarum. *ibid.* vnde Amygdalinum vocatur. *ibid.* quod ideo amygdala nuce adulterari poteſt. *ibid.* d. Beniui non eſt amarum, vt nec Petræum Bdellium. *ibid.* Beniui genus myrrhæ non eſt. *ib.* nec idem quod Bdellium. *ibid.* c. genus Bdellij quod vero nitore ſicco eſt & multis conſtat vnguibus candidis, ac minime eſt amarũ à Beniuino parum diſtat, niſi idem ſit. *ibid.* & forte veteres ſub hoc genere Bdellij Beniuinum cognouerunt. *ibid.* Benjuinum de colore ſimilius eſt myrrhæ quam Bdellium. *ibid.*

Benzuini herba hodie à quibuſdam dicitur Aſtrantia. 1274. b. Benxuinum multi veterum myrrham putant. *ibid.*

Βερβέρι oſtreom in quo reperitur margarita ab Indis. 1123. e. a. vel μάργαρος. *ibid* a

Berberis ſeu *Spina Vinetta*, non eſt oxyacantha. 270. a

Βερονικάριον, genus nitri rubri dictum à Beronice electro. 1106 c

Berenice vxor Ptolemæi tertij. Heſperidem de ſuo nomine Berenicen vrbem condidit. 372. b. 373 b

Berenicis crinis. 759 a

Berenice regina cui Topaxion oblatum eſt in inſula. 240. c

Berenice. 495. a b. c. 496. b

Berenice ciuitas. 373. b. 382. d. e. 424. b

Bergion & Albion Neptuni filij. 58. a

Βερίκοκκα, Præcoca. 605 b

Βρεὶς pro Ἰβηρίς, cardamine. 1272. e, a

Berla, cardamine aquatica. 1272. a. factum nomen ex Berula. *ibid.*

Βερονίκη, electrum. 1151 d

Beronæ vicini Celtiberis, Cantabris finitimi. 279 e

Borenice, Βερενίκη. 155. a

Beronices portus. 1185. a

Βερονίκη dictus Beryllus. 1106. a. ſed intelligitur electrum ſeu ſuccinum. *ibid.*

Beroſus Chaldæus horologij inuentor. 647. d. Aſtrologia clarus. 647. e. Aſtricæ diſciplinæ ſcholam in Coa inſula aperuit. 647. a. à Babyloniis ſuis in Græciam attulit τῶν ὡρολογίων. 647 a 656. b. 657. a. an idem cum eo qui Babyloniaca ſcripſit. 647. a. e. ſacerdos Beli & Propheta. 647. b. & Aſtrologus. *ibid.* eius filia Sabba fatidica, & in numerum Sibyllarum relata. *ibid.* an antiquior Alexandri temporibus, & quale horologium repererit. 648. a. b 656. d 657. a

Betula, ſiſymbrium, cardamine. 1272. a. Berla inde factum, nomen. *ibid.* a. Betula pro Iberula. *ibid.* a c ſiſymbrium aquaticum. *ibid.* a. Berula eſt Sion cardamine. *ibid.* b. vel Dioſ. τὸ σίον ἐν ὕδασι. *ibid.* b. c

Βήρυλλος γλαυκὴ optima. 1105. c. e. Berylli glauci, ſicut mare purum virides. 1106. e

Βήρυλλος ὠχρά. 567. c

Beryllus etiam Beronices nomine dictus. 1106. a. ſed electrum ſiue ſuccinum intelligunt. *ibid.*

Beryllus fortean quem *ætl de chat* vocant. 1105. e. quidam *aquas marinas* appellari malunt veterum Beryllum. *ibid.*

Beryllus aut adamas vbi quæratur 861. c

Beryllus quia viridis ad pocula inſignienda tranſlatus. 197. d. Berylli optimi qui puri maris viriditatem imitantur. 196. b. 197. e

Beryllus viriditate ſimilis ſmaragdo, ſed cum pallore. 1106. e. eiuſdem naturæ cum ſmaragdis multis viſus. 196. b

Beryllus faciem habet ὑδαρεστέρας ὑαλίνου. 1107 a

in Beryllo guttæ aureæ. 1106. d

Berylli hyacinthizontes. 1107. b. κρυσταλλοειδεῖς, cryſtallo ſimiles *ib.* b. d ἀεροειδεῖς. *ib.* b. aerini. *ibid.* oleagini, i. colore olei. *ibid.*

Berylli omnes cur ſoliti politi ſexangula forma. 1109. c. Beryllorum habendorum modi duo diuerſi. *ibid.* c

Beryllorum vitium. 1107. d

Beryllis præferũtur opali. 566. d

Beryllos Indi perforant, & ſetis elephantorum ſuſpendũt. 1107. a. alij Cylindros, ex his faciunt, & capita eorum vtrimque inſertis aureis vmbilicis comprehendunt. *ib.* a. b

Bethſan, Βαιϑσάν, prius vocata vrbs quæ poſtea Scythopolis, 618. d. Βέϑσανα Ioſepho. 618 e

Beſa τῆς ἰσχύος ᾗ ποιεῖς Abydi. 71. e

Βησσάλη, Συπάτη. 1071 e

Beſales latetes, & Beſſales. 1231. e

Βήσσαλοι Græcis recentioribus later coctus. 1231. d. ex Latino Beſſale. *ibid.* βησσάλια laiercula. *ibid.* e. quæ & βήσαλα. *ibid.*

Beſſales lateres. 1231. e. Beſſalia latercula. *ibid.* Beſales etiam. *ibid.*

Βῆσσαι loca caua inter montes. 884. e. conualles opacæ, & riuis humentes. 885. a

Betæ pedes. 830. a. Betacei pedes. *ibid.* e. b. Betaceus, abſolutè vel Betacius & Betaciũ. 127. b. pro Beta. *ibid.* Betaceus σεῦτλον. *ibid.*

Β'της vide Βαίτης. 1212. b

Βίτης, crupta. 1208. a. b

Βεττονικῆς ſuccus κρομμυδίνου. 1164. d

Betre ſeu *Tembul*, apud Indos, folij aromatici ſpecies. 1070. b. *Betre* folio potius quàm *Indi folio* conueniunt quæ de malabathro à veteribus ſcripta. *ibid.* c

Betre in omnibus Indiæ regionibus maritimis naſcitur. 1082 c. d. ideo carò vænit in continenti ac interioribus Indiæ. *ibid.* non ſuiſmet viri-

busnititur ac ſurgit, ſed adſitis arboribus ſeſe adplicat, & circumuoluit. *ibid.* eius folium mandunt hodie Indi ad oris ſuauitatem & bonum halitus odorem. *ibid.*

Betre folium apud Indos complicatur & in pilulas circumuoluitur, vt malabathrum. *ibid.* Betre folium eſt quod folium *αὐτοματικῶς* Latinis dicebatur, Græcis vetuſtioribus Malabathrum, aut Malabathri folium. 1018. e. a. 1071. b. 1072. a. b. 1308. e

Betre folium & folium Indum multi ex hodiernis idem faciunt. 1072. b

Betre hodie vocati calami ſeu virgæ malabathri. 1071. a. b. qui & *πῖξι*. *ibid.*

Betre folia conuoluula foliis haud diſſimilia. 1072. b

Betre folij præparatio. 1071. b

Biæothanati qui. 1118. d. 1119. c. diuerſi ab Ahoris. *ibid.* *ἄωροι* quinam ſimul & *βιαιοθάνατοι*. *ibid.* vt Dido. *ibid.*

Βιαιοθάνατοι quidam aut propter crimina ſua ſupplicio publicè afficiuntur, aut metu grauioris pœnæ quam ſe meruiſſe conſcij ſunt. 1119. e

Βιαιοθανάτων & *ἀώρων* differentia, 1118. d. 1119. c

Βιβλία, i. chartæ vel libri, vnde dicti. 1003. c

Βιβλιοθήκη Apollodori cur dicta. 860. d. & ea *μυθική*. *ibid.* Diodori autem *ἱστορική*. *ibid.* Photij liber vera bibliotheca. *ibid.*

Biboneuſis ager. 84. c

Bibriſſa in Gloſſis pro Vibriſſa. 943. d

Bicerres veſtes. 186. e. & Bicirres. 702. d

Biche, Gall. Cerua, Bicula. 222. d

Biclus, *Viclus*, *φώκη*, vitulus marinus. 230. a

Bicodulæ illices, cur dictæ. 943. b. d

Biculum facere. 222. d. ludicrum in multis vrbibus Galliæ. *ibid.*

Βιδίανος Ptolemæo, qui Straboni *Τιδίανος*. 993.

Bidentuli, quid. 1136. b. 1140. b. *πῶς παραιωνήτης*. 1136. b. eum nec ingredi, nec calcare fas erat. *ibid.* b. c. multo minus vbi conſecratus eſſet ſacro facto. *ibid.* c. ſepiebatur muro, vt ingreſſus arceretur. *ibid.* vnde & bidental templum dicitur. *ibid.* 1140. d. 1141. e. quia locus ſacer erat & conſeptus. *ibid.* e pro conſepto poteſt accipi. 1141. e. pro homine quem fulgur occiderat. *ibid.*

Bidentes raſtri dicti, qui duobus dentibus dentati, & abſolutè Bidentes. 515. e. Bidentes, ligones & raſtros ſæpè confundunt poëtæ. 515. e

Bieure Gallicum, à *Bebro*, infimis Latinis Fiber eſt. 186. e

Biforis, valuata foris, ſemel tantum plicatur. 927. c. Bifora, *δίθυρα*. *ibid.*

Bigarré, Variegatum. 658. b

Bigarreaux, ceraſi ſpecies. 958. e. 1040. b

Bigerra, quælibet craſſior veſtis, à Bigerricis, quæ tales erant. 959. a

Bigis non quadrigis Heroës certamen curule peragunt. 999. e 900. a

Bilingues cur dicti ſerpentes. 943. c

Billæus fluuius. 888. e

Bimo aut trimo maior. 1015. e

Bimyxus lychnos. 1325. c

Binsrius nummus. 934. e

Binio, à Binus. 1169. b. Biniones, *διπνομμοι*. *ibid.*

Βινταγαρα Scythiæ Auſtralis metropolis. 1150 a. ex ea plurimum Bdellium venale exibat. *ibid.*

Binyxi lychni, pro *διμυξοι*. 608. a. b

Βίω Æolicum, pro antiquo *μίω*, à quo Vio. 246. d. e

Βιοθάνατοι, qui. 1119. b. c. a

Bipalium à Pala. 515. c

Bipatentia, *δίθυρα*, & *δίπτυχα* pugillaria. 927. d

Bipedalis, *διπηχυαῖος*. 1328. c

Biſontes, *Βίσωντες*. *Βίσωνες*. 230. c. inter boues feros, ſeu *βοάγρους*. 230. d

Biſtones, vnde Biſtonis, *Βιστονίς*. 153. e

Biſtonum ſtagnum. 160. a. b

Biſulcum veſtigium. 389. d

Birhus ſcriptor Latinus. 27. c

Bithus gladiator. 27. c

Bitiæ pro Bituæ. 266. a. 329. c

Bitortilæ non eſt Latini *κόμματος*. 643. b

Βίττος, vitta, ab Æolico *βίττος*. 246. e

Bituæ, *δίκωποι*. 46. b. c. 47. e

Bitumen ſalſum non eſt, nec ſalis naturam habet. 614. d

Bitumen nunquam fuit additum vini conditura. 711. a. nec in vnguentorum compoſitione. *ibid.*

Bitumen aqua reſperſum magis accenditur. 253. c

Bitumen liquidum, naphtha. 1194. e. olei inſtar in fonte quodam ſupernatat. 126. d. e. eius ſcaturigines. 130. a. b

Bituminis *πῖξις* & *ἀσφάλτος*. 27. d. e. *κοινὴ καὶ πισσα*. 87. a

Bituminis foſſitii Arabes morbis ſuis occurrebant. 541. a. c. a

Bithyni populi oliuæ Thraciæ, in Aſiam commigrarunt. 158. d

Bithynia Auguſti temporibus prætoria prouincia. 807. c. ab Aſia ſpeciali appellatione ſeparata. *ibid.* ei tunc addita Paphlagonia. *ibid.*

Bithyniæ agri regij. 684 e

Bithys Iouis & Thraces Titanidis filius, à quo Bithyni. 158. d

Bizye, in Aſtica regione, non in Cænica. 166. e. quondam arx regum Thraciæ. 435. e. 166. a. b. arx Terei regis. 166. b. inuiſa hirundinibus. *ibid.* c

Βλαῖσκων ἐμπόριον, Cotitaræ metropolis. 1187. b

Blandus & languidus color, vegeto & auſtero oppoſitus. 200. d. 345. Blandior flamma Sandareſorum. 200. d

Βλαστάνειν, Germinare. 963. e

Βλάστη à *βλαστῶ*. 1323. e

Βλάστη, Æolicè *βλάσθη*, vnde planta arboris. 1285. c. d

Βλάστη, *βλάστησις*. 830. d. Dorice, ſeu Æolicè *βλάσθη*, vnde Planta. *ibid.* 1285. c. d

Βλάστησις. 333. b

Βλαστήσεις νεόφυτοι, nouella arborum germina. 560. c

Βλαστολογία. 517. b

Β[illegible]ς idem quod ramus. 426 d

Blatta Byzantia, vel Blattium Byzantium non onyx marinus, os naris purpuræ Byzantinæ. *ibid.*

Βλάσθη Doriæ pro *βλάστη*. 830. d

Blemmyes *Βλέμυες* qui inter Libyæ populos, & qui ad mare rubrum, ijdem. 413. d

Blemyæ. 485. b. d

Blemyæ ſunt Æthiopes. 799. d

Βλέφαρον, Æolice *γλέφαρον*. 306. e. 1274. b

Blereau, Blerellus, quaſi Glorellus, Glerellus, vel Glirellus. 316. 1009. e

Blinca, Cottiara .1187.b. fortaſſe Blinca pro Elinca. 1187.b
Blond, flauum, ξανθὸν, luteum dilutius. 1155.d
Βλιῦσι & βλίζειν, idem. 1080.e
Βλισκουνίον recentioribus eſt antiquorum Βλήχων, i. puleium. 1274.e
Boa aquatilis ſerpens, Græcis ὕδρος. 87.b. aq Æolico βῶος, pro βοὸς quod eſt δίπης. 87.b.c
Boa, crurum rumor. 87. b. ab Æolico βόα pro δύα. 87.c
Boæ peculiare alimentum lac bubulum. 87. c. in eius aluo repertus ſolidus infans. 87.b
Βόαχοι, boues feri. 230.d
Βοὺχ, herba à Boccho rege vocata. 281.b
Bocchor & Bocchus regum Mauritanorum nomina, & Bogus. 281. e. Βόκχος & Bocchor, Latinè. 281 b.c
Βόκχορις nomen Ægyptiorum regis. 283.c
Bocchorum, τὸ Βόκχορον, oppidum. 281.c
Bocchus & Bogus diuerſa nomina. 281.e
Bocchi olim regia, Cæſarienſis colonia. 475 e
Boedromion. 181 d
Βοηδρομιὼν partem Septembris & Octobris detinebat. 649.e
Boedromioni iunctus Pyanepſion. 735.a.752.c
Boedromione menſe conficiebatur æquinoctium. 735.a. eius vigeſima celebrabantur magna myſteria. *ib.* ſeu Eleuſinia ſacra. 750.a.e
Bœthos nobilis toreuta. 1047.b
Boeus, Βοῶς. 65.d. inde Βοωνὶς ſtadiodromus. 65.d. & alius, Itoni filius, vel vt alij, Arnes & Neptuni. *ibid.* à quo Bœoti populi. *ibid.*
Βόγος, Bogus. 281.e
Βόγος, vel Βόκχος Bocchus & Bocchos, rex Mauritaniæ. 309.c
Bogud rex Mauritaniæ. 309.e. vnde Bogudiana, Mauritania extima. *ibid.* Bogutiana Plinio. *ibid.*
Βοαί, vrbs in Creta inſula. 65.e
Βοῖον, vrbs Dorica. *ibid.*e
Bolbene regio. 621. e. Βολβηνή. 624.e
Bolbicinum oſtium. 476.b c.d. 477.b.c.d. 478.b, c. eo ſe Taly fluuius in mare ſe exonerabat. 477.c
Βόλχος, Æolice, ab ὄλχος pro ἔχις, vnde Volgus. 321 e
Bolites lapis, genus aluminis à figura dictum. 1166.e
Βωλῖτις σχιστὴ, quæ habet glebæ figuram, aut in glebam ſtringitur. 1166 d. quæ & πλινθῖτις. *ibid.*
Βωλινόης vel βωλίνου aluminis flos eſt alumen ſchiſton. 1080.a. 1166.d
Βωλῶδες vel βωλοειδὲς Arſenicum rubrum. 1155. e. vnde Bolus armenius recẽtioribus Græcis, idem cum terra Armenia. 1156.a. luteum fuiſſe conſtat, non cæruleum. *ibid.* quod hodie venditur pro Bolo Armenio eſt lemnia rubrica. *ibid.*b.e
Βολὸς de rore. [illegible] d
Bolos Armenia, coloris ſubrubei, & concolor Lemniæ ſphragidis Actuario. 1157.a. eadem cum terra Armenia Galeni. *ibid.* eam ὤχραν quæ ὠχρὰ facit, i. coloris lutei. *ibid.* Bolus Armenia ex rubro pallida. *ibid.*
Bombaſin, Bombyx. 296.c
Βόμβυκες in tibiis, quid. 118.e.119. c.d. βόμβυξ, genus tibiæ. 120. a.b
Βομβύκια, ἀπὸ τοῦ βομβυκίζειν. 144.a
Βομβυκίας. 117.c.a.118.c.119.c
Bombycinum à Serico diſtinctum poſtea pro eodem ſumptum 296.a.b. Bombycinum quod ex bombyce Coa. 296. a. Bombycinæ veſtes virorum & mulierum promiſcuè. *ibid.*
Bombyx Aſſyria. 143.b.c d.145. c.d.e. Coa. 143.b.c.d
Bombyx, fibri. lana fibrina. 296. c. hodie *Cotton*, aliis *Bombaſin.* de erioxylo. 296.d
Bombyx, mollior omnis lanæ linique lanugo. 296. b. vnde recentioribus facta Bombax & Bambax, & de goſſypio vel lana xylina propriè vſurpata. 296.e
Βωμοὶ ſeu ὄβελοι in Circo. 910.a. 911.a
Bona natura. 767. d. *l'embonpoinct.* *ibid.*
Booaſus, ſiue Bonaeus Βόνασος, vel Βόνασος Græcis dictus Pæonibus Μόναπος. 838.b.c.d. vnde dictus. 389.b. Βόνασος verius quam Βόνασος. 838. d. vnde ita dictus. 838. e. nullus in Lydiæ aut Mæoniæ finibus, ſed in Pæonia. 838 a. in quo monte naſcitur. 838. e. corium bouis habet cũ pilis. 834. eius cornua quæ. 838 b. 839. a. eius carnes edules & ſuaues. 839. b. fimum egerit longa eiaculatione aduerſus inſequentes. 839. b. c. d. a. fimus vel ſtercus eius pilum canum amburit, ſeu depectit. 839 e.d. 840. c. d. falſum de internecione venatorum apud Ælianum. 839.d. 840 b. monſtrum perperam Solino dicitur. 839.b
Bonde, σίμα. 697.a
Bonum os facere, vulgo dicuntur, quæ ὄνομα. 1037 a
Βόσσαρα, ἐλάτη, fructus palmæ. 1329. e. Arabibus *Buſſurum*, *Buſurum*, & *Albuſurum.* *ibid.*
Βόραθος etiam vocata Sabina herba, hoc eſt βραθύ. 953.d. βόραθος à Brathy diſtinguitur à quibuſdam. *ibid.* e. Barython & Brathy. *ibid.*
Barea cur nominata Turcica gemma, ſeu *Turqueſia.* 1247.b
Boreales tempeſtates, τὰ βόρεια. 127.b
Βορέας & Ἀπαρκτίας idem Ariſtoteli. 1247 b. 1249. a. cur idem. 1250. e. Βορέου ſitus. *ibid.*d
Boreas vel Aquilo, ab exortu ſolſtitiali emittitur. 1248. vel inter eum & Cæciam interiicitur. *ibid.*e
Βορέας Andronico, qui Romanis Aquilo, Καικίας Ariſtoteli. 1247.b
τὰ Βόρεια tempeſtates Boreales. 1247. 1290. a.b.c
Boreon ſtoma, non Boreoſtema. Βόρειον στόμα. 186.e
Βορθαγόρισκα. βορθαγόρισμα. 336.a
Boryſthenes Scythiæ fluuius. 768.b
Bos femina Momemphi nutriebatur. 441.a. quæ eadem die qua inueniebatur & efferebatur, etiam necabatur. 441. d. Api boui ſemel in anno oſtendebatur. *ibid.*
Bos Lucas vel Luca dictus elephas, & cur, & à quo tempore. 308.c.d.312.e
Boſpori fauces. 879.d. ad ſacrum Iouis Vrij. *ibid.*
en Boſſe. 1046 e. *En demie boſſe.* *ibid.* b. Puſtulatim vel in Puſtula, *En boſſe.* 1048.d

Βόστρυχοι, nodi crinium implexi & intorti. 761. a. πλόκαμοι. 763.b
Βόστρυχος & βότρυς, criſpans capillus. 763.d
Βοστρυχώδης, πλοκαμώδης. 763.b
Βοτανολόγοι vel ῥιζότομοι. 1051 c. βοτανολόγοι, Πηλεθρωπεῖαι. 1092.a
Botellus, φυσκίον. 1242.c
Botroſos, ὁ βοτρυώδης. 400.c
Βοτρύδιον lauri. 330.a
Βοτρύδια partes τοῦ βότρυος. 400.e. 401.a. Racemi, βοτρύδια, partes vuæ. 401. a. Βότρυς, vua. 401.a
Botrus & Botro. 400.e. aliud βότρυς, aliud βοτρυώδης. ibid.
Botrus & Botro, βότρυς. 763.c. inde Bottonatus, capitis ornatus. 763.c.d.e
Botrus, comarum compage ex multis grauis crinium conſtans. 763 d
Βότρυδον implexi capilli. 763.e
Βοτρυώδης. 535.e
Botrys in coma. 760.b
Βότρυς, Latinis Botrus & Botro. 763.c. Βότρυς, crinis in botronem vnum vel corymbum collectus. 763.b
Βότρυς & κορύμβιον Græcis. 763.c. pro quo criſpans capillus apud Eſaiam. 763 d
Βότρυς & βόστρυχος, criſpans capillus. 763.d
Βότρυς & Βοτρύδιον genus inauris. 763.d.e
Botulus, φύσκη. 1242.a. & φοῦσκα, & poſca. ibid. Botolus pro parte qua viri ſunt. ibid. b. Botuli pro inguinibus. ibid. Botuli exteriores, quid. ibid. b.c
Botulus à Græco βόθυλος. 183.c
Boues Indicis ſimiles Æthiopia generat. 1008.d.1009.a. cernui, & licini. 211.c. frumentes vel frumentini, colosis heluacei vel melini. 257.e. vari, 944.a. & Paiales, & paiuli. ibid. & camuri. ibid. b. πτιλῆς & πίτυλοι. ibid.
Booes vnicornes tricorneſque Indici. 1009. b. 1011. c. & Æthiopici. ibid.
Bouillon, βρέσμα. 1030.d
Bouicidia. 10.c
Bourgade Bourg clos, κωμόπολις. 1227.b
Boutique, Botheca Latinitati optimæ, & Iotheca veterum Zotheca. 1274. e. non ab Apotheca, deducitur. ibid.
Βουβαλίδες, βουβάλης. 230.b
Βουβαλίδες & βουπαλίδες genus periſcelidis & ornamenti muliebris. 230.d
Βουβάλιον, genus cucumeris ſilueſtris. 230. d. & membrum muliebre. ibid.
Βούβαλος, quicquid magnum & amplum. 230.c. item βούβαρον, & βούπαλος. ibid.
Βούβαλος δορκάδιον. 230.a
Βουβαστικὸς νομός. 477.e
Βουκελλάριοι malè Conſtantinus interpretatur ἄρτου φύλακα. 808.a
Βουκελλαρίων θέμα ſextum imperij Conſtantinopolitani in Aſia minore. 807. e. dictum à militibus Buccellariis. ibid. 808.a. Maryandenos & partem Galatiæ occupabat. 807. e 808.a
Βουκεφάλεια vel Βουκεφάλη. Bucephala vel Bucephalea, vel Bucephale. 893.d
Βούκερως dicitur fœnum Græcum, à ſeminis curuatura. 244.c
Βουκονίλα, maior cunila, vel maior origanus. 1277. e. agreſte origanum. 1278.a.b
Βουγενεῖς & βουγόναι apes dictæ. 859.b
Βουγονία carmen Eumeli. 859.b
Βουλάπαθον pro maiori lapatho. 1277. e. idem ac ἱππολάπαθον. ibid.
Βούπαις, grandiuſculos puer. 394.a
Βουπαλίδες & βουβαλίδες, idem. 230.d
Βούπαλος & βούβαλος, idem. ibid. c
Βούφθαλμον κάλχα & κάχλα vocarum. 1160. a. c. Caltha non eſt Græciæ βούφθαλμον. ibid. caret nomine apud Latinos. 1160 c
Βοῦς ἕως. 221 e 222.a
Βοῦς ὑποδοτέμνω. 384.a
Βοῦ & ἵππος in compoſitionibus apud Græcos magnitudinem deſignant. 394.a.1277.e
Βουσέλινον pro maiore apio. 1277.e. aliis ἱπποσέλινον. ibid. male à Plinio diſtinguuntur. ibid.
Βοῦδος vel Σβουτος, vel Ηβουτος. 938.b
Βούσυκον, maior ficus. 394.a. 1277.e
Βούτης, cunila agreſtis, origanus. 1278.a. vnde dicta. ibid. b
Βουθυσίαι, Buthyſiæ. 10.c
Βούτομον. Butomon, in aquis pariter & in terreno prouenit. 999.b.c
Βούτομος, idem quod βούτομον. 366.c
Βραβεῖα male miſſus interpretantur Græci. 910.b.d.e 935 c. ſed βραβεῖα ſingulis miſſibus propoſitum erat. 910.d
Brachia fluuiorum. 479 a
Brachialia, circuli Tertulliano. 1109 b
Bracteata eloquentia. 4.d
Branca pedem ſignificat. 534.e
Branca vrſi, brachium manus. 318. a. Branca vrſina eſui optima. ibid. Branches, brachia arborum. ibid. Brane pro brachio, veteri Romanenſi Gallorum lingua. 318.b. Brancolar Italis manibus iter prætentare. ibid.
Branca vrſina, eſt acanthus topiaria. 534.e. An acanthus veterom. ibid.
Branchidarum oraculum. 810.e
Βρέγμα, de piperis ſemine abortiuo & atropho. 1143.c
Βρέγμα, ἄζυγον piper. 1029. e. 1030. a. cur ſic dictum. 1030. a. βρέγμα pura puta vox Græca ibid. 1030. b. βρέγματα, bullæ & ampullæ aquarum ſcaturientium, vel etiam aquæ bullientis. 1029.e.1030.c. item puſtulæ ab igne in pane torrido factæ. 1030.a
Βρέγματα, grana piperis atropha. 1084.a
Βρέζειν, ζέειν, ἀναβάλλειν. 1030.a. vnde ἀναβρέγματα, ebullitiones. ibid. βρέζειν, ἀναβάλλειν. ibid.
Βράθυ vel βράθυς proprio nomine dicta herba Sabina. 953 a. b. vſum habet thuris. ibid. b. in ſacris ad ſuffitus accendebatur. ibid.
Βράθυς pumila arbor. 954.a. adeò vt herba à quibuſdam dicatur. 954 a
Brathys arbor, ſeu herba Sabina, frutex Græcis familiaris, & in ſacris adoleri conſuetus. 953.a.b.954 b
Brathys arbor, pro Bruta ſcribendom apud Plinium. 950. a. 953. b. θύον ſeu θυμιάμα nomen præcipuè meruit. 953 b. ibid. odor eius incenſæ cedro proximus. ibid. θύον apud Homerum dicitur. ibid. c. eam cum cupreſſo, iunipero & cedro deſcribit Dioſcorides, ſimilemque foliis cupreſſo facit. ibid. c.d. vnde Cretica cupreſſus dicitur. ibid. c. in Arabia naſcitur. ibid. d. ab Arabibus petitū in Elymæos. ib. βράθυ herba vocata etiam βράθυον. ibid.

Bratua, ſiue Brathus. Græcis Βράθυς, arbor. 367.c. herba ſabina etiam dicta. 367.d.e

Βρέχειν propriè de aqua è puteis hauſta & manibus infuſa. 589.d. vſurpatur, & pro ea quæ riuis aut riguis inducitur. *ibid.*

Βρέχεσθαι, rigari. 588. decidua aqua conſpergi. 588. b. de ijs quæ imbre compluuntur. 588.b. βρέχειν γῆν, humum conſpergere. *ibid.* βρέχειν de aqua quæ portatur & inditur 588.c

Βρέχω βροχὸς humectus. 115.a

Βρεντέσιον, Brunduſium. 277.b

Βρίον de catulis animalium. 106.d

Βρεττανία pro Βρεττία, Bruttij. 321.b

Βρέττιοι, Bruttij. 277.b

Breuimus, antiquis pro Breuiſſimus. 248.d

Briareo rem diuinam faciebant Caryſtij. 177.a.178.& b.c.d. Briareus idem cum Ægæone. 178.b.c.d

Βρίμος & ὄβριμος, idem. 1080.e

Briſées, i. fractiles. 927.b

Britanni omnes vitro, h.e. colore cærulo corpora ſua inficere ſoliti. 258.c.d. Britannis variæ animalium formæ incorporatæ à pueris. 258.d

Britanni admodum leuia vectigalia pendebant. 245.a. Britanniæ merces, quæ ex Britannia exportabantur. 245.a

Britannorum coniuges tingebant corpora ſua guaſto. 254.b.255.b

Britanniæ ἀρχαϊκῶς pro Britannia. 943.d

Britanniæ circuitus. 250.b.c.d.e

Britanniæ populi, Picti dicti. 188.e

in Britanniam multa eburna geſtamina è Romano ſolo importata. 245.d

Βριτόμαρτις Artemis in Creta. 171.d

Britomartis vnde Dictynna dicta. 171.b

Βριτόμαρτις, eius etymon. 172.d e

Βριτὺς, dulcis, lingua Cretica. 172.d

Βρίζανα Arriano. 1181.d. Βρισώανα Ptolem. *ibid.* in ora Perſidis. *ibid.*

Broca, verua. 222.e

Brocards, ſubulones. *ibid.*e

Βροχὴ non minima pars cultus, circa balſamum 587.e.588.b. 589.e. ſeparatur ἀπὸ τῆς ἐργασίας. 589.e 590.b

Broches Galli caprearum cornua, vt in ceruis *Dagues*. 222.e

Βρόχος gummi Bdellij arboris, iuxta Plinium. 1150.e. βροχὸν Bdellium quod humectius & liquidius. 1151.a

Βροχὸς, humectus, à βρέχω. 1151.a

Βρόμος, ὄζομβρος. 360.b

Βρομώδης, quid. 360.b.c.d.e. 361.a. βρομώδης, ſonorus. 360.b

Βρωμώδης, quod in guſtu diu ac vehementer halat. 360.d. quod & ἔμβρομον. 360.d.e. eadem res εὐώδης & βρομώδης eſſe poteſt. 360.e.361.d. βρωμώδης pro malo odore. 361. & viroſo. 361.b.c

Βρῶμος perperam pro βρόμος. 218.a

Βρόμος. 219.d

Βρόμος, ὀσμή. 360.b.361.a. & ἦχος. 360.b.e

Βρόμος, vnde. 361.e. idem quod Βρόμης & ab eadem origine. 361.c. bromus. 360.d

Bromos & Tragos externa Italiæ, Græciæ propria. 218.a

Bromos quomodo à Plinio diuerſa ſpecies conſtituatur ab Oriente inuecta. 218.d

Βρόμος, auena frugifera. 217.c.d. 218.a. cur omnium maxime veſtitus dicatur. 218.b

Βρόμος propriè ſatiua auena, & *Auena* noſtra. 386.d.e. ſed tam ſatiua quàm agreſtis Græcis βρόμος dicitur. 386 e. βρόμος pabulum quadrupedum. *ibid.*

Βρόμος πολύκοτος. 218.c

Bromòſus. 360.b

Βροντή, Tonitrua. 1135.c

Βρόμος ἰχὼρ, virus. 361.c

Βρουλλοκύπειρον, i. iuncus Cyperum. 1001.d. Βρούλλον vel βρούλλον recentiorib. Græcis eſt iuncus. 1001.d

Bruma ἡ χειμερινὴ τροπή. 248.b.c. Bruma, quaſi Breuima dies, i. breuiſſima, inde Breuma & Bruma. 248.d

Bruma Romanis hiemis initium, Græcis medium. 453.d.e

Bruma confecta. 640.a.b

Brunduſium, Βρεντέσιον. 277.b

Bruſcum & Molluſium aceris tubera. 416.b. ex Bruſco menſæ etiam fiebant. 416.c

Bruttij. 68.b

Bruttij, Βρέττιοι. 277.b

Bruttij, Βρεττανία, i. Βρεττία. 321.b

Bruttium, regio Bruttiorum. 321.b

Βρυάζειν, θάλλειν. 599.e

Βρύειν, florere. 599.e

Βρύειν, quid. 1080.e

Βρύειν, florere. 330.b.332.e. ἐλαία βρύουσα. 330.b. βρύειν ſcatere & aliqua re abundare. 332.e

Βρυώδης. 599.a

βρυώδης in auellanis fimbria quæ corylis dependet. 330.a

βρυώδης εἶδος, βρύῳ ſimile. 1031.b

Βρύον non quilibet flos. 330.b. ſed condenſus & conſtipatus. 333.a

Bryon arborum, ſphagnos, & σφάγνον dicitur. 330.c. & Spagnum. *ibid.* & σφακὸς & φασκός. 330 d

Βρύον, ſeu lanuginis muſcoſæ flos, in auellanis vocatur ἴουλον, in piceis κύτταρον, in lauru βοτρύδιον, in quercu propriè βρύον in genere βρύον vel κάχρυς. 330.a.b

Βρύον, muſcus. 329.d.e. βρύον ἀρωματικόν. 319.e.330.b

Βρύον ἀρωματικόν, Græcis etiam φασκὸς & σφακὸς & σφάγνον. 1028.b

Βρύον ἀρωματικὸν quid. 1027.b c. 1018.e.a.b.c.d. Muſcus ſaxis innaſcens, βρύον. 1027.c.1028.e. βρύον in lauro vua eſt, in populo alba, in pleriſque aliis. 1027.c. βρύον flos oleæ ab eadem ratione & forma. *ibid.* 1028.b d. ideo βρύον muſcus eſt ſaxis innaſcens. 1028 e. vuam reddit Plinius oleæ ſimilem. 1027.c

Βρύον odoratum non eſt muſcus qui in arborum ſuperficie lanuginoſus apparet. 332.d

Bryon odoratum. 335.a. non omne βρύον eſt muſcus. *ibid.* flos oleæ dicitur βρύον, & olea βρύειν quando floret. *ibid.* & lupulus herba dicitur βρύον. 335.a.b

Bryon odoratum vnguentis miſcebatur, non propter odorem, ſed propter εὔφορ. 335.e. nec per ſe vnguentum aut ſuffimentum facit. *ibid.*

Bryon & œnanthe iunguntur. 319.e.a.335.e

βρύον odoriferum vua populi alba Plinio.1028.c.& idẽ in cedro quoque naſci aſſerit.*ibid.*
Βρύον δρύϊνον & φασκὸς, idem.332.b.c. & σπλαγχνόν. 332.c
Βρύον δρύϊνον. 1028.a. βρύον habent & piceæ.*ibid.*quæ eſt πεζαίτιδες quædam βρυώδης. *ibid.* φασκὸς, βρύον quercinum.*ibid.*b. in Ægilope tantum prouenire tradit Theophraſtus. *ibid.*
Bryon quercinum.330.a. b. Cypri. 314.b
Bryon ſiue ſphagnos, non viride, ſed candidum, aut nigrũ, aut rutilum.353. d. in quercu tria ſunt quæ βρύου nomine vno pariter gaudeant. 333.c. βρύον δρύϊνον & φασκὸς, res eadem. 333.e
Bryon Plinio vua populi alba. 329. a. Βρύον vel τὸ βρυῶδες in quibuſdam arboribus inſtar habet vuæ. 319.a
Βρύον in robore ſpeciatim dicitur cachry.599.e & quod petris innaſcitur. *ibid.*
Βρύον θαλάσσιον Dioſcoridi eſt alterum genus φύκους Theophraſti. 1144. c. quod ἀπὸ τοῦ φύκους diſtinguit Dioſcorides.*ibid.* alij βρύον θαλάσσιον & φῦκος idem faciunt, vt reuera eſt. *ibid.* nam φῦκος alterum Theophraſti, capillaceo folio, & ſine caule eſt βρύον θαλάσσιον. *ibid.* φῦκος τριχῶδες eſt βρύον θαλάσσιον Dioſcoridis. *ibid.*d. idem quod βρύον. *ibid.*d. βρύον & φῦκος idem eſſe teſtatur Theophraſtus. *ibid.* & 1145. b. nam in recenſendis φύκους generibus, indifferenter βρύον nomen pro eo vſurpat. 1144. e. 1145. a. ſi quod genus φύκους ſpecialiter βρύον dici debuit, id maximè conuenit generi quod τριχόφυλλον Theophraſtus, τριχῶδες vocat Dioſcorides. 1145.a. qui ei βρύου θαλασσίου nomen quaſi propriè tribuit.*ib.* φῦκος ſiue βρύον marinum herba eſt, maximè humilis.*ibid.* d. nam caule caret, ſolis foliis capillaceis & lanuginis inſtar ſubrectis. *ibid.* βρύον non ex genere fruticum, ſed herbarum.*ibid.* e.a. βρύον, muſcus. 1146.a. βρύον θαλάσσιον Dioſcoridi ad diſcrimen terreſtris quod arboribus & ſaxis inſtar villorum aut lanuginis innaſcitur. *ibid.*
Βρύα populi albæ,329.a.b.c,lauri.329 a.b.fraxini albæ.*ibid.*b.c.οἰνάνθης.*ibid.*c. βρύα ſunt βοτρύδια.*ib.* b. βρύον lanugo cãdidæ populi foliorũ, βρύον λευκῆς.319.d.330.d.quod vnguentis & odoribus admiſcetur. 329.d.βρύον quod ſaxis innaſcitur villoſum & muſcoſum.329.d. & muſcus dicitur. 323.c
Bryon populi albæ, maxime expetitum ad vnguenta.330.c. vbi optimum. 314.c.d. Bryon myrepſicum. 330.d. βρύον κάδρινον. 330.d.a. Bryon odoratum. 330.d
Bryon improbatum producunt arbores inſularum & quæ in petris naſcuntur. 334.d
Bryonia, genus vitis ſilueſtris. 180.a
Bryſari populi contigui Nomadibus Indiæ. 990.d
Βρύττοι, echinorum marinorum genus. 1125. e. inde βρύττινον πήνισμα.*ibid.*d.c.& ἀμοργὶς βρυττίνας, linum bryttinum. *ibid.* βρύττινον πήνισμα Heſychius à quodam animali ſcarabæo ſimili dictum putat.*ibid.* ſed fallitur.βρύττινον enim à brytto echino, qui lanugine hirſutus eſt vt pinnæ. *ibid.* βρύττινον, βρυσσὸν. *ibid.* 1126.a
Βρύζειν & ἐμβρύζειν, idem. 1080.e
Bubali Africæ.ceruina facie,& vitulis haud multo maiores. 230.a. c.a
in Bubale victor, quid. 897.c
Bubaſtiacus fluuius. 477.c.a.b. 478.c.a.b
Bubaſtiacus amnis ectrope tantum ab auctore flumine Nilo deducta. 477.a. diuiduus in Buſiriticum. 477.b
Buccella, panis. 808 a
Buccellarij milites, à quibus Βουκελλάριον θέμα. 808.a
Buccina petris tantum adhæreſcunt, & circa ſcopulos leguntur.1132.b.c.1133.a. Buccinum opponitur Pelagio, purpuræ medicamento. *ibid.* c. Buccinũ longè purpura vilius. *ibid.* centenæ eius libræ centenis nummis dabantur. *ibid.* Buccinum pelagio miſcebatur. *ibid.* d. ſolum per ſe damnatur, quia fucum remittit. *ibid.* Pelagio admotum alligatur, ac fucum tenet. *ibid.* d. e. flore diluttiore cenſetur vt litteralis purpura. 1133.a
Buccinorum τιθήνης. 1116.a. cirri.*ibid.*a. oſtreæ pars ſpondylus. 1116. d. trachelus. *ibid.*e
Bucephala, vel Bucephalea, vel Bucephale, Βουκεφάλεια & Βουκεφάλη. 893.d
Bucephalea Alexandria, vel Bucephalia, in Proclaidis regione.993.a. condita ad Hydaſpem amnem. ſatis longè à Gandaris. *ibid.*b
Bucephalus equus.893.d. Bucephali equi in Circenſibus dicti. 895.e
Bucephali omnes equi dicti ab inuſta nota capitis.892.e.taurini capitis effigies equorum armis ac femoribus imprimi ſolita. 893.a
Bucolica omnia carmina in vnum corpus congeſta. 851.e
Bucolica Virgilij à Rhapſodis cantitata & actitata. 867.c
Buda, ſtramentum, vel ſtorea. 1004.b. ſtramentum de papyro.*ibid.*c. ex Græco βύδη, quod à βύω. 1004 c
Budini cum Gelonis à Græcis confunduntur.189.d. Budinorum vrbs Gelonis. *ibid.*
Bugonia poëma Eumeli. 859.b
Bulbi ſine nuclei ad latera coloсaſiæ radicis adnaſcentes. 980.b.c
Bulborum nuclei paulum extra terram eminent. 980.d
Bulborum capita, κεφαλαί. 974. b. nuclei κεφαλαί. 980.e
Bulla regia. 475.e
Bumaſtus vua, à mammis dicta. 366. a. acinos hederæ habet. 366.b
Bumaſtus herba 366.b. ſic dicta quod à bubus auidè experetur. 366.c. βούμαστον Græcè, & βουμαστὸς & βούπρησις. *ibid.*
Buphthalmum & Chryſanthemon prorſus idem nonnullis.1161.a à Romanis dici caltham coroniam quidam aſſerũt.*ib.* c. & Buphthalmum quibuſdam caltha dicitur. *ibid.* c. b. certum tamen eſt Buphthalmum non eſſe caltham.*ibid.*c. Buphthalmi folia μαραθώδη. *ibid.* Caltha tamen Buphthalmon à quibuſdam dicta ob ſimilitudinem coloris & floris. *ibid.* d. cognomina recentia Buphthalmi χαλκῖτις, χάλκανθον & χαλκάνθεμον. *ibid.*e

Bura vel Butis pars aratri inflexa & curua. 810.a.a. aliis Vrbum vel Vruum. *ibid.* aliis Burij pars in temone ſuperior curua, inferior Vruum. 810.d. Bura à bubus dicta. *ibid* a.b. vel Buris quod amburâtur. *ibid.*b. vel quaſi βοὸς οὐρὰ ad inſtar caudæ bouis curuata. *ibid.* ὠὺς Æolice βωὺς, Latine Butis. *ibid.* e. b. licet aliud ὠὺς, aliud Buris. *ibid.*
Burin, γλύφανον quo vtuntur cauatores gemmarum vel argenti. 1045.b
Burrus, πυῤῥός. 68.a
Buſiriticus fluoios. 477.b.
Buſiricus. 478.e
Buſſurum. Arabibus βόεχαως, fructus palmæ. 1329.e. *Buſſurum* & *Albuſſurum* pro phœnicobalano. *ibid.*
Buteo, τριόρχης. 340.e
Buromon, βούπρμον, in aquis pariter & io terteno prooenit. 999.b.c
Butunti, Italiæ populi. 88.e. qui & Bitonti. *ibid.* Bituntinus ager. *ibid.*
Bituntinus. *ibid.*
Buxei luci. 1035.b
Buxentum, ὁ Πυξοῦς. 65.d.68.b
Buxoſus, πυξώδης. 952.e. Buxeus, πύξινος. *ibid.*
Buxoſum lignum. 593.c.d
Buxum natura gracile. 1035.c
Buxum taſile. 1045.b
Buxum totum in aqua peſſum it. 1040.b
Buxi cortici ſimilis Ebeni cortex. *ibid.*
Buxus, πύξος. 68.a
Buxus grauiſſima & ſpiſſiſſima ex omnibus arboribus. 1035.b
Buxus ſemen fert tantum. 610.e
Buxo pallidiotr. 163.e.1164.a
Byblij Phœnices. 184.b
Byblos, ſeu Byblis potius vocata Melos inſula. 184.a.b. qoare ſic dicta. 184.b
Bygoe, Βυγόη. 78.e
Βυγόη & Βυγόεια. *ibid.* Bygoe, & Vegoia dicta. *ibid.*
βόμβαρος dictus ſcarabæus. 438.d. ἀπὸ τοῦ βύννειν, qood pedibus fimum ſobigar. 438. e. vnde & Fullo dictus. *ibid.*
βύννα pro βουνὴ Græcum non eſt. 80.c
βύννιον diminutiuum à βύνη, i. μᾶζα. 438. c. & βύννων, à quo Fullo. *ibid.* & βόμβαρος, ſcarabæus. *ibid.*
βύννω à βύω. ὁ βύννων, addenſator, vnde Fullo. 183.c
βυννά. *ibid.*
βωὺς Æolice pro ὠὺς. 820.c.d
βύπλω Æoles Bœoti dicebant quem alij ὀύπλω. 87.d
Βύρμηξ, Μύρμηξ. 1308.a.c
Byrſa, ἀκρόπολις, à Didone Tyria tantum condita, ab Iarba inſtaurata, & Carthago, ſiue καινὴ πόλις vocata. 322.b
βυρσοδέψης, cortarius. 465.c.c.
ῥοῦς βυρσοδεψική. 465.d
Byſacium, Βυζάκιον. 320. e. pro ipſa prouineia 321.a. ἡ Βυζακῖτις. *ibid.* regio Byzacenorum *ibid.*
Byſacium, ſoli Stephano vrbs. 321.a.c. regio. *ibid.*d
βύσαι, quid. 183.c
βύσαι idem quod μάξαι. 438.d. vnde βύννιον diminutiuum. 438.e
Βυσσηλας χώρα. 320.c
βυσσὸς & βυθὸς. 364.d
βύσσος. 183.c
Byſſus, lini genus. 998.b. ex arbore colligitur apud Indos, quo veſtiebantur honeſtiores. *ibid.* Byſſus etiam ſericum deſignat. *ibid.*c
Byſſi cortex texendis linteis aptus. 300 e
βύσταλος τὸ βύσμα, vnde Botolus. 183.c
βυθός. *ibid.*c
βυθὸς πέλαγος. 1133.e
Byus pro Boeos. 65.d
Βυζακὶς χώρα. 320.c.d. eadem ac Βυζάντις. *ibid.*d
Byxacium, prouineia ſub diſpoſirione viearij Africæ. 806.d. Conſulatis prouincia. *ibid.*
Βύζαντες, populi Africæ. 320.a.e. Γύζαντες, Æolice. *ibid.*a. Βύζας in recto, Latine Byrax *ibid.* Latinis Byxax, Byſacis. vnde Byzacium. *ibid.*c
Byzantium. *ibid.* e. Plinio non vrbs, ſed regio. *ibid.*
Byzantium, dictum antea Lygos. 166. d. Conſtantina Lygos. *ibid.*
Byzantius pro *Byzantinus* βυζάντιος. 39.d

C

C melius ſonat ſequeote L. 230.a
C pro H ſæpe ſcribitur. 810.d
C Romani effigies Sigma Græcom. 892 c
C in S poſterior Latinitas ſæpe motat. 539.e
C & T cognata. 1076.a
C & T ſæpe coofundnnt librarij 188.d 219.b.277.c.510.e. 1063.a.1074.e
CC. cum linea ſupra ducta, ducenta millia. 1117 e
Cabana à Græco καπάνη. 1205.c
Cabaret, Combretum, ſeu Cobretum. 1068.e
Cauarores, καβάπρες, Cauitarij. 195.d.e
Καβιδάριοι recentioribus Græcis, qui Cauarores & Cauitarij, ſcalprores. 1046.b.1104.b
Cabino pro Camino apud veteres. 71.b
Cabo de la Palmas, Luſitanis Heſperu eeras. 1297.a
Κακκάβη dicta Carthago. 322. a.
κακκάβη. κακκαβίζειν, de voce quarumdam perdicom. 149.c.d.e. 150.d.e
in Caccabis coodebantur cineres. 1204.c
κακκαίστης Æolice pro καταικαίστης. 882.d
κακκείαδης pro κατακείαδης. *ibid.*
κάκχορτις Æolicè pro κατάχορτις. 882 d
κάλχα Buphtalmom dicitur. 1161. b.e. & χρυσάνθεμον, κάχλας. *ibid.*c
κάχλας & κάλχας & χάλκας idem quod χαλκανθέμον. 1161.a
καχρυώδης. 599.b.c.600.e.9600.c.
ξύλα καχρυώδης. 599.b.c
καχρυοφόρα arbores. 599.e.d.e.
κάχρυς. 330. a. non eſt pilula. 599.a e. κάχρυς κορυώδης. 599.b
κάχρυς oucis Heracleoticæ, vel ἴουλος. 599.d
Cachrys, ſemen Libanotidis. *ibid.*d.e
κάχρυς generale nomen omnium καχρυοφόρων. *ibid.* e. dicirur in robore βρύον. *ibid.* in nuce Heracleoiica ἴουλος. *ibid.* in pinu vel picea κύτταρος. *ibid.*a
κάχρυς, ſemen libanotidis *ibid.*d. e. rotondom & anguloſum. 600 b. & aſperum. *ibid.* vnde ſic vocetur. *ibid.*b.e
κάχρυς & καχρύδιον, hordeum toſtum. 600.c.e. eſt πᾶν τὸ πεφρυγμένον. *ibid.*d. & neſcio quid quod in arboribus quibuſdam gignitur, vnde ſic vocetur. *ibid.* d. a. κάχρυς proprie granum hordei. *ibid.*e. καχρυδίας ἄρτος, panis bordeaceus. *ibid.* κάχρυς, κάγχρυς. *ibid.*d. κάχρυς κριθαί. *ibid.*a
Caci domus. 9.d
Κακία recentioribus Græcis dicta Ακακία. 1038.d.e. infimo Latinitatis æuo Caſia pro Cacia. *ibid.*d. κακία vel Cacia, Caſia vel Caſſia. *ibid.*e. pro Cacia, Galli *Caſſam* dicunt. 1309.a

Cactus. 226.d.e. vnde Hittica-cactus 226.d Cactus Sicilię & Carduus Romanorum, idem. 226.a.228.c
Cacti, caules. 226.b. Cacti Fœnum. *ibid.*d.c
Cadauer capulare. 1205.c
καδδῦσαι Æolicè pro καταδῦσαι. 882.d
Cadi, qui tollenonibus ſuſpenduntur, aut trochleis per funes è puteo rolluntur. 589.d
Cadiana, pro Tabiana inſula, apud Ammian. 1182.c
Cadiſtus mons, vel Cadiſthus. 171.a
Cadiuus à Cado. 728.b. Cadiua poma. *ibid.* Cadiuum pro vili & nullius pretij. *ibid.*
Καδμεία dicta Carthago. 322.a
Καδμεία νίκη. 307.d
Καδμειώνη quæ à Cadmo deſcendit. 57.c
Καδμεία, Τευμησσία. 1022.d
Κάδμοι pro Κάδμος. 1222.c
Cadmus cum literis multa vocabula ex Phœnicia in Græciam intulit. 311.c
Cadmus Europæ frater nunquam Gortynæ reſedit. 172 d
Cadmus Agenoris filius. 772 b. Phœnicis. *ibid.*c. frater Phœnicis & Cilicis. *ibid.* & Europæ. *ibid.*c
Cadmus mons Laodiceæ. 828.d. ex eo Lycus fluuius exoritur. *ibid.*
Cadmus Mileſius proſæ orationis primus conditor. 840.e. 841.d. primus hiſtoriam conſcripſit. *ibid.* inter primos & antiquiſſimos hiſtoricos. 842. a. 845.c. pedeſtri oratione ſcripſit. *ibid.* b. πεζὸν λόγον συνέθηκε oratione ſoluta proſcripſit. 847.d. hiſtoriam pedeſtri ſermone primus vulgaſſe dicitur. 858.d. eo antiquior Eumelus. *ibid.*e. eius character, & oratio. 846.d.e. argumentum. *ibid.*b
Cadruſi populi. 1176.b
Caduceum, ex Græco κηρύκειον. 1170. a. prima ſyllaba longa. *ibid.* e. vnde & Caducifer. *ibid.*e.a
Caduceatores inter ſymbola Eleuſiniorum ſacrorum. 750.d
Cadurcum propriè Cadurcica culcita ex lino apud Cadurcos nato facta. 938.b.e. inde pro quolibet ſtramento. *ibid.* b. c. d. Cadurcum violatum quid. *ibid.*c. d. e. Cadurcum pro Cadurcico. 939.a
Cadurcum, ſtramentum vel culcita ex lino Cadurcico. 1170. e.a. malè exponunt cucullum, aut tabernaculum: & tentorium. *ibid.*a. quibuſdam membrum mulieris, & membri velamen, & inſtita qua lectus intenditur. *ibid.*a. Cadurcę faſciæ, lineæ, non inſtitæ. *ibid.*a.b. Cadurcicum linum. *ib.*e.a. aut Cadurcenſe. *ibid.*a
Caduſij. 794.a
Cæcias ventus Apelioticus & Orientalis. 1258.c. Orientalis. *ibid.*d
Cæcias, ſeu Aquilo, & Lyps, contrarij flant. 1247.b
Cæcias flat ab Solſtitiali exortu. 1259.b
Cæcias, Ariſtoteli Boreas vel Aquilo. 1251.c. Meſes eidem inter Boream & Cæciam. *ibid.* d. Plinio Cæcias additicius & ſpurius ventus inter Boream & æquinoctialem exortum. *ibid.*e.a
Cæcias circa exortum ſolſtitialem collocatur. 1248. e. ab exortu Solſtitiali flat Ariſtoteli, & inter Orientales flatus recenſetur. *ibid.* 1250. a. 1253.b
Cæciliana, ceraſorum genus. 958.a
Cæculus. 64.c
Cælari pro Sculpi. 1101.c
Cælare & Sculpere male diſtinguntur. 1100. b. Cælare quid ſit. *ibid.*
Cælata, ἀνάγλυφα. 1045.d. Cælata vaſa, γλυπτὰ. *ibid.* Cælata vaſa aurea quæ dicuntur. 1044.a
Cælatores, qui. 1047.a. 1048.c. diuerſi à Vaſculariis. *ibid.* in arte ἐμπαιστικῇ, in toreutice iidem. *ibid.*b
Cælatores laborioſi. 1049. b. τορευταί. 1048. c. iidem & tritores. 1105.a. eorum eſt terere & radere. 1045.b
Cælatores, & tornatores diuerſi à Raſoribus & Interraſoribus. *ibid.*
Cælatum lignum pro ſculpto impropriè, ſed poeticè. 1046. a.c.d. Cælata tecta, de laquearibus. *ibid.* non Cælatæ dicuntur Gemmæ, ſed ſculptæ aut ſcalptæ. *ibid.* Cælatæ quæ dicantur. 1100.b
Cælatura, τορευτική. 1046.d. quomodo à ſculptura diſtinguitur. 1100.d
Cælatura figuras extantes facit. 1046.a.d.c
Cælatura aurea in vaſis argenteis. 1046. e. Cælum à Cælo. 1049
Cælum veteribus, recentioribus Latinis Cilio vel Cilium. 1045.a. imò & Sicilum, quod eſt σμίλιον. *ibid.*
Cælum γλύφανον. 1044.c
Cælum adhuc olere dicitur, quod recens à cælo eſt. *ibid.*d
Cælum aliter terit, aliter tornus. 1105.a
Cæli Phidiaci toreuma. 1047. c.a.b
Cæmentare, lapides inter ſe in ſtructura nectere & ferruminare. 379.c
Cæmenticius lapis, cæſalis. 378.d.e. Cæmenticij parietes. 379 b
Cæmentum veteribus Latinis, quid. 378.c.e
Cæmentum, minutus lapis cæſus & æquatus ad ſtructuram ædium. 378. b. imo Cæſura. *ibid.* vnde Cæmenta è marmore cadunt. *ibid.* Silicis fragmenta, Plinio. *ibid.* c. Cæmentum à ſilice diſtinctum. *ibid.* Cæmentum cædendo fit, & pars maioris ſaxi. *ibid.* d. cædendo dictum. *ibid.*
Cæmenta pro lapidibus qui inter ſe ferruminantur. 378.c. 379.a.b. pro iotrita & ferrumine. *ibid.* e. propriè genus ferruminis ex arena & calce regulaque tuſa compoſitum. *ibid.* Cæmentum veterum, vel Cæmentitium ſaxum, hodie *Moellon.* *ibid.*c
Cæmenta, vel inſtruices cæmentitiæ. 378.d.c.d. 379.e.b. pro ferruminatione quæ *Ciment* dicitur. 378. d. e. Cæmentum ex arena & calce. *ibid.*
Cæna oppidum, quæ poſtea Flauiopolis. 166.a
Cænienſis regio. Καινικὴ στρατηγία. 166.e. differt ab Aſtica. *ibid.*
Cæratus fluuius. 172. b. flumina Cæratea. *ibid.*a. Cęratus prius dicta Cnoſſus. *ibid.*b
Cærefolium, pæderos dictum. 565.b. 1148.d
Cæremoniarum debita conficere. 11.e
Cæruleum quaſi cælinum. 131.c
Cæruleum, auſteros color. 199. c. è Cypro petebatur. *ibid.* pro purpura dilutiore. 131.c
Cæruleum Armenium eſt, 1152. a. talis color conchylij. *ibid.*

& in purpura κυανίζουσι. *ibid.*
Pollux κυαναυγῆ vocat. *ibid.*
Cæruleus color ad nigrum & fuſcum inclinat. 255. b. hyacinthinus. 997. b. κυάνεος. 131 e
Cæruleus euanidus, quem *morientem* hodie vocamus. 1154. e
Cærulum vel Cæruleus color, κυανὸς, καλαΐνον, *Azur.* 201. d
Cærulus nitor. 132. d
Cæpæ quæ ſimplex caput habent, nec ſubolibus adnatis propagantur, μονοκέφαλα & μονόκοκκα Græcis, Latinis ruſticis *Vniones.* 1169. b
Cæpæ quę ad ſemen ſeruantur. 1169. d
Cæparum vniones, μονόκοκκα, non margaritæ. 1167. d. Cæpæ, vniones. *ibid.* ſed cæpæ vnici capitis vel vnico conſtantes nucleo. *ibid.* d. e. 1168. a. hodie omnem Cæpam Vnionem, *Oignon*, vocamus. 1167. e. Cæpæ ab radice alias atque alias ſubinde ſuboles propagant. *ibid.* κεφαλὴ in Cæpa quid. *ibid.*
Cæpæ folliculum Talla. *ibid.*
Cæparum duo genera. 1168. d. vnum Condimentariæ, alterum capitatæ. 1168. d. 1169. a
Cæparum duo genera, vnum capitatum, alterum ſine capite. 1169 a
Cæparum quoddam genus καρπὸν dictum. 1000. d. Cæpe tonſilia vel ſectiua. i. καρπά. *ibid.*
Cæpæ à rallis quomodo diſtinguantur. 1169. e
Cæpe ex Æolico γήτια. 1168 e. vel ex γῆθυ vel γάθυ Æolico. *ibid.*
Cæpe ad libidinem incendit. 970. e
Cæpe tunicatum πολύλοπον. 1062. e. Cæpæ radices λεπυρώδης. *ibid* e
Cæpitij duo genera. 1169 e
Cæpitij nomen generale apud Latinos ex certa ſpecie Græcorum, quod eſt γήθειον. *ibid.* a
Cæſalis lapis, cæmenticius. 378. d
Cæſar porticus triſtegas & triplices Circi Maximi, non Tarquinius Priſcus, condidit. 920. c. d. Euripus quoque ab eo factus. *ibid.*
Cæſar, vox Latina. 32. a. vnde Cæſaries vel Cæſaria. *ibid.*
Cæſaris vigor & celeritas quòd ſimul legeret, dictaret, ſcriberet & audiret. 49. e a
Cæſaris obſeruatio ſuper occaſu Vergiliarum. 735. d. e. 736. a
à Cæſare annus reformatus. 20. 21. 22
Cæſarea Paneas dicta, & olim Dan. 575 d. 576. d 577. a
Cæſarea Iubæ regia, non Bocchi. 309. a. Cæſarea toti prouinciæ nomen dedit. *ibid.* b. imo Cæſarea Philippica à Philippo condita, ad fontes Iordanis. *ibid.* quæ & Πανιὰς, & Cæſarea Paneas eſt vocata. *ibid.* Cæſarea ab Herode rege condita, Stratonis Turris antea dicebatur. *ibid.* & Cæſarea Stratonis. 576. e. & Cæſarea. *ibid.* & Σεβαςὴ ſimpliciter. *ibid.*
Cæſarienſis abſolutè pro Mauritania Cæſarienſi. 308. e. 418. b
Cæſarienſis colonia, Bocchi olim regia. 475. d
Cæſim & punctim. 1071. d
Cæſo. 32. a
Caïcandra fortaſſe pro Caſſandra. 1181. a. vel Caſcandra. *ibid.*
Caicandros inſula, vel Caicandrus. 1181 c. 1190. c, d. e. 1191. b. c
Καικίας vnde dictus. 1259. a. b. Apeliotes Siculis dictus. *ibid.* b. e. diuerſi tamen Cæcias & Apeliotes. *ibid* b. Cæcias ἀνακαμψίμοις cur dictus. *ibid.* c. Καικίας verum eius nomen. *ibid.* d. pro quo Cæciam Latini dixere. *ibid.* e
Καικίας ventus ab ortu ſolſtitiali ſpirans, qui Romanis Aquilo. 1247. b. Andronico Βορέας. *ibid.*
Κάϊκος, Caïcos, Myſiæ fluuius. 1259. a. Κάϊκος apud Suid. *ibid.*
Cailles, Coturnices. 181. b.
Καινὴ πόλις cur dicta Carthago. 312. a. b
Καινικὴ στρατηγία. 166. e. a. Καινοὶ populi Thraciæ. *ibid.*
Cais manis, in Malaio caſiæ ſpecies. 1303. b. lignum dulce. *ibid.* vnde Cinnamum. *ibid.*
Cais manis à Cameæa non longe abludit. 1303. c. Caſia à Cais manis. *ibid.* d. Καίσσα, Indiæ oppidum. 1005. c
Καισάρεια Πανιὰς, vel Πανεάς. 576. a. c. ita vocata in gratiam Cæſaris, inſtaurata à Philippo Tetrarcha 576. a. b. c. d Phœnicæ tribuitur à Ptolomæo. *ibid.* d
Καισάρεια Καππαδοκία, pro Καισάρεια Καππαδοκίας, vel Καππαδοκικῶν. 618. e. 619 a. 890 e. 891. b.
Καισάρεια Καππαδοκίας, ad diſtinctionem aliarum. 1226 a
Καισαρεία, σφελκαφαλαία. 763 a
Καισάρεις βωμοί. 790. b
Caiſcandros inſula. 1182. c
Caius Cæſar quando occiſus. 17. a
Caius Cæſar Agrippæ & Liuiæ filius, veneno ſubuerſus. 23. c. d.
κάγκελλοι. 916. a
κάγκελλοι, ὑπόθυρξ & tranſenna, idem. 921. a
κιγκλιδωτὴ & δικτυωτὸς opus διάτρητον. *ibid.* e
καλαβώτης. 1161. c
Calaica cum vnico L. 237. a
Calainus lapis, à colore calaino. 713. d
Καλακαίθη herba recentioribus, quæ veteribus γλαύκιον. 1159. a. 1164. c. d. e. πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ præcipuè facit 1164. c. in collyrium ingreditur. *ibid.* καλακαίθη ... quid. *ibid.* d
Calamanci, pilea rotunda. 556. d. quæ corruptè καμηλαύκια dicta. *ibid.*
Calamachnus, ſeu potius Calamochnus dicitur. Adarca. 1301. e
Calamarinos. 374. c. 375. a
καλομάσταγαι. 117. d. 119. b
καλάμαυλοι, idem qui μόναυλοι. 831. d
Calambac vel *Calambus* hodie vocatur ab Indis optima Aloe. 1057. a
καλάμη de auena, vel frumenti calamo. 832. b. pro ſtipula. *ibid.* b. d. καλάμη, ῥαπτή. *ibid.* c
Calaminæ inſulæ. 125 a. d. e
καλαμίναι σχεδίαι. 1017. e. ex arundine ſcaphæ. 1131. c
καλαμὶς vel σύριγξ, genus ornamenti circa crines. 760. e. 761. a. d. & ἀμφιτραχήλιον χρυσοῦν. *ibid.*
καλαμὶς, acus comatoria, aurea malè cum calamiſtro confunditur. 761. d
Calamiſtrum à Græco καλαμιστρίς. 690. e
Calamiſtrum ex ferro, torquendis & vibrandis capillis. 761. b. differt ab acu crinali. *ibid.* a. c. d. e. & à diſcerniculo. *ib.* b. Grammatici confundunt. *ibid.* c Calamiſtrum Græcorum καλαμὶς, vel σύριγξ. *ibid.* ferrum fiſtulæ inſtar cauum. *ibid.* d
καλαμίτης ſtyrax vel ſtorax. 541. a. a. b. e. b 543. b. c e σύραξ & λιπαρὸς diſtinguuntur. 1026. a.

Digitized by Google

Calamites gummis inſtar habet. *ibid.* a.b. Calamites rarior & præſtantior. *ibid.*b. pallidus & ſubalbidus, qui aliis ἄσπρος. *ibid.*c

καλαμίτης ἀδάκρυς. 1301.a

καλαμόκρινον ὀξὺ dicta Iris communis. 1224.a. vel ſimpliciter καλαμόκρινον. *ibid.* καλαμόκρινον λευκὸν Illyrica Iris dicitur. *ibid.* b. καλαμόκρινον quaſi arundineum lilium. *ibid.*c

κάλαμος Græcis & harundo, & ſtipula ſeu auena. 832.e. malè in fiſtula pro auenis aut ſtipulis. *ibid.*a. ſunt enim harundines vel cannæ. *ibid.* δόνακας Græci vocant. *ibid.* de ſtipula optimis ſcriptoribus. *ibid.* d. κάλαμοι ἰξευτικοί. *ibid.* κάλαμοι ad ſcribendum ex harundine. *ibid.*

κάλαμος vel δόναξ, δονακοτρεφὲς ὕδωρ. 1053.b.c

κάλαμος, non κάλιμος, in lyra. 714.a. qui & δόναξ. *ibid.*

κάλαμος & κάλιμος, idem, lyræ crepitaculum. 713.e. Calamus etiam vocatur lapis qui in vtero aëtitis ſonat. *ibid.*

κάλαμος Ἐρυθραῖος pro calamo odorato malè acceptus à quibuſdam. 1053.e.b. eſt enim Calamus Indicus. *ibid.*

κάλαμος αστρὶς, quid. 362.a. κάλαμος & καλάμη. *ibid.*b

κάλαμος τοξικὸς & κρητικός. 1299.d. præcipuus ad ſagittas. 170.a. qui & Indicos. 1300. a. Italicus, Belgicus. 170.b.c

κάλαμοι Ἰνδικοὶ, μεστοκάλαμοι 1299.d. Calami ex quibus ſagittæ fiunt. *ibid.*e. pleni intus ac ſolidi. *ibid.* μεστοκάλαμοι. *ibid.*e.a. cur indici vocati. *ibid.*c.d

κάλαμοι virgæ ac ſurculi, quibus hærebant malabathri folia. 1071 a. πῦρι etiam dicti. *ibid.* b. hodie *Betre.* *ibid.*

Calamus pro Calainus. 713.d

Calamus regiorum ſeu Philetęriorum pedum 10. Italicorum verò 12. 683.e

Calami duo genera quibuſdam Indicum & Perſicum. 1052.e. nemo veterum duas Calami ſpecies agnoſcit. *ibid.*

Calamus Syriacus poſt quadrageſimum diem ſiccatus, nônnihil flagrare dicitur. 1052.b. c. an idem cum Indico. *ibid.*c. d. nullos videtur fuiſſe Syriacus calamus. *ibid.*d Græcis Arabicus dicitor. *ibid.* poteſt eſſe Syriacus & Arabicus. *ibid.* in Syria naſcens, citò ἀρωματίζει. *ibid.*c. calamum aromaticum quidam Syriacum eſſe prodiderunt. *ibid.*b. Syriacus & aromaticus idem Vegetio. *ibid.*e a. Syriacus ad ripas maris Tiberiadis naſci dicitur. *ibid.*a. Calamus aromaticus Græcis Συριακὸς κάλαμος dictus. 1052.d. 1061.c. Romanis Alexandrinus. *ibid.*

Calamus aromaticus, Latinis odoratus. 1049 c. 1052.b. Græcis κάλαμος εὐώδης. 1049 c. miſceri ſolitus τοῖς θυμιάμασι πρὸς εὐωδίαν. 1052.b. Calamus & iuncus inter res odoratas Syriæ. 1049.c. in lacu prouenieban. 1052. d.a. recentes optimè flagrant, ſed eorum odor citò expirat. *ibid.*b

Calamus aromaticus tota India ſeritur, & in hortis ſatiuus etiam prouenit. 1053.b.c. eius mentio apud Plautum. 949. d. optimi probatio. 1059 c.d

Calamus ἐρυθραῖος cur quibuſdam dicitur ruber. 1052.e

Calamus Erythræus inter res edules. 1053.a. itaque nôn eſt aromatica ſpecies. *ibid.* & ἐρυθραῖος, non ruber, ſed Erythræus. *ibid.*

Calamus Indicus & ἐρυθραῖος, idem. 1018.b

Calami Indici Plinio inter calamos ſagittis aptos. 1299.d. ſed perperam. *ibid.*d.e

Calamus Indicus dictus Aromaticus. 1301.a. Calamus aromaticus eſt Acotus veterum. *ibid.* Ἰνδικῶν καλάμων ἀπολελιθωμένων cum corallio apud Theophr. mentio. *ibid.* Calamorum lapideorum horum mentio apud Neotericos. *ibid.*

Calami Indici, de genere harundinis intus non inanis & vacuæ, ſed plenæ ac ſolidæ. 1018. b. Calami plures Indici in quodam Æthiopiæ loco naſcuntur. *ibid.*c

Calâmi Indici, quorum ſuccum potui iucundum & dulcem ſumebant Indi. 1018.a.b

Calamus Indicus cum oayphœnico iongitur in medicamentis. 1309.c. vt & caſia fiſtula purgatiua. *ibid.* & κάλαμος. *ibid.*d. Calamus Indicus & γλυκυκάλαμος idem, & vterque pro Caſia purgatiua. *ibid.* Calami Indici manna pro medulla Caſiæ catharticæ. *ibid.* quod de Saccharo Mambu accipitur. *ibid.* κάλαμος Indicus & manna eius, pro Manna. *ibid.* e. & de pulpa Caſiæ purgatiuæ. *ibid.*a. κάλαμος μέγας Ἰνδικὸς, intra quem Manna reperitur, eſt fiſtula nigra Caſiæ Catharticæ. *ibid.* γλυκυκάλαμος & κάλαμος ἰνδικὸς Græcis inferioris æui. *ibid.* κάλαμος Ἰνδικὸς de canna Saccharina. *ibid.*a

Calamus odoratus minutus eſt & paruæ harundini ſimilis. 1053. c. ideo λεπτὸν ἀρωματικὸν vocatur. *ibid.* ad ſtypſin olei decoquebatur. 468 a

Calamus officinarum non eſt legitimus antiquorum κάλαμος ἀρωματικὸς, ſed Acorum. 1049.d

Calamus agreſtis, tibia ea ſtipula hordeacea. 125.a

Calamus, antiquiſſima tibiarum materia 117.c. inde Calamus pro tibia. 117.e.832

Calamus tibiis idoneus. idem & fiſtulis vtilis. 1299.c

Calamus tibialis auleticus dictus. 117.e. eius duo genera, Zeugita & Bombycia. *ibid.*e. eius forma. 118.b

Calamus aucupatorius. 118.d. ἰξευτικός. *ibid.*e

Calamus ſtructus, calamus aucupatorius, & ἰξευτικός, vel creſcens harundo. 118.d. 1087.e. καλάμων σύνθεσις, ſtructura Calamorum. *ibid.* Calamus viſcatus, quo fit aucupium. 1088.a. viſcatus & aucupatorius. *ibid.* c. Calamus Eunuchias. 118.d

Calamus συριγγίας, quis. 1299.a.b. ad ſcribendum vtilis. 1300.e. qui multum cartilaginis & carnis habeat. *ibid.* Cnidius & Ægyptius ad hunc vſum veteribus probatus. *ibid.*e.a

Calami ſcriptorij ſcalpello tēperati, ἐγγλυφθεὶς. 1045.e. Calami duos apices oſtendebāt vt pennę quibus ſcribimus. *ibid.* de vnde Calami μονογλυφεῖς. *ibid.*

Calamum temperare γλύφειν κάλαμον. 1044.e. 1045 e. vel ἰξαίρειν. 1044.e

Calacæ, mitræ mulierom. 556.a. Cala ea Græco καλυπτὴ. *ibid.*

Calare, καλεῖν. 209.b. 457.d

Calathi florum, qui calices. 102.c.e.a

Calatia oppidum Italiæ, à qua Calatina viola. 1160. b. vnde *Calathiana.* *ibid.*

Calcatula officinis, deprauatè

ex Caltula. 1068.e
Calecata ædificia. 1229.b
Calceoli gemmatij ſtellati coloribus. 758.c
Calces. ψῆφοι, calculi, vel minuti lapilli. 705.a
Calcha lutea à qua χάλκανθον herba. 1161.a
καλχαίνειν, tingere. 1159.a. καλχαίνειν. ibid.a.b
κάλχα, caltha. 106.e.256.a
κάλχα & κάχλα, τὸ βούφθαλμον. 1160.a. Siculis κάλθα. ibid.a.e. vnde Romanis Caltha. ibid.
καλχαῖθη & καλαχαῖθη potius Glaucium herba quàm χαλκαῖθη. 1161.a
Calchanti tres ſpecies. 1159 b
κάλχας & κάχλας & χάλκας idem quod χαλκανθεμον. 1161.e. κάλχας de Buphthalmo Græcis. 1162.e
κάλχη, κάχλη. 600.d
κάλχη vel χάλκη, herba florifera. 523.e. eadem enim buphthalmo vel caltha. ibid. 1152.e.a. 1159.a. Græcis purpura. 1161.d. e. κάλχη de atro, liuido, violaceo, cæruleo, rubro luteo. ibid.e. κάλχης puniceus ſuccus. 1162.a
κάλχη herba ab ea κάχλη facta eſt vnius literæ tranſpoſitione. 1152.e.c. 1161.a. κάλχη coloris genus. 1152. e.a. cui Armenium ſimile. ibid.a.b
κάλχη vel χάλκη purpura cyanea. 1160.d. rubra Straboni. ibid.e. 1161.e. ex hac voce, tranſpoſitione ſyllabæ facta κάχλη. ibid. a.c. 1162.a
Calcedonie, Calchedonia gēma, qui Carchedonius fortaſſe vocari deberet. 381.e
Καλχηδὼν & Χαλκηδών. 1159.a
Calcifraga & Saxifraga dici poteſt herba quælibet quæ calculi frangendi vim habet. 1295.d
Calcifragam à Romanis vocari Empetron ſcribit Plinius. 1293.b. vnde id hauſerit, ibid.b. φακοειδὴς calcifragam interpretatus eſt. ibid.d. etſi lata inter vtrumque differentia. ibid. ἔμπετρον φακοειδὴς eſt, non etiam Calcifraga. ibid.e
Calculare, ψηφίζειν. 1007.b
Calculenſe genus purpuræ Pelagiæ. 1133.b. à calculo maris, in quo ſemper naſcitur. ibid. d. optimum conchyliis tingendis. ibid.d
Calculoſis nocinus ſalis vſus immodicus. 1195.d. nec accommoda iis quæ ſalſo ſapore ſunt. ibid.
Calculus qui naſcitur in concha in qua naſcitur margarita, non eſt animalis. 1114.c. Calculus in cōcha repertus, margaritum eſt. ibid.e.a
Calculi vel lapilli littorales, dicti vmbilici, & ocelli. 704.a. b. & Nympharum oculi. 704.b
Calculi ſæpe gemmæ dicuntur. 1114.a. ψῆφοι Græcis. ibid.a
Calculi qui in corpore ſunt, non dicuntur ſaxa. 1193.c
Calculorum ludus. 1130.e.d
Caldarium æs. 1077.b
Calondas quibuſdam dicitur Archilochum poëtam interfeciſſe. 52.d
Calethida pro Calthula. 1150.c. inde Calendula. ibid.
Calida omnia, maxime quæ acria & ſubamara mordent, exaſperant arteriam, linguam ac fauces. 600.c
Calidaria maltha. 1096.b
Calingæ populi Indiæ. 1006. c. eorum feminæ quinquennes concipiunt. ibid. annum octauum non excedunt. ibid.
Calingii. 497.d
Calipea pro Halitea. 810.e
Calippi periodus 60. annorum. 822. e. ſphæra aſtronomica. ibid. b. parapegmata. ibid. e. ſententia de æquinoctiis & ſolſtitiis. 742.e
Calix caſtanearum ἐχινώδης, echinatus, ἀμφάκανθος. 175.e
Calicis ſiue Ciborij fabæ Ægyptiæ ambitus qualis. 1311.a
Calices filicarij. 1096.c
Calices florum, qui calathi. 102.c.e.a. Calices, κάλυκες. ibid.e. & κύλικες, vaſa. ibid.
Calk vel Chalk comaris. 1098. d. idem cum Chali. ibid.
Callaica & Callaina, ſubaud. gemma. 236. b. è viridi pallens. ibid.e
Callaïca in Carmania. 237.b.e. & apud incolas montis Caucaſi. ibid.e.a
Callaica colore viridis. 237.c. à colore callaïno. ibid.d. alibi naſcitur apud Arabes quàm in nidis melancoryphorum. ibid.d.e
Callaica longe infra ſmaragdos. 239.e. in ea color eſt ſmaragdi. ibid. fragilis gemma. ibid. oleo vnguento & mero colorem deperdebat. ibid.
Callaica topazio ſimilis. 240.d. callaini coloris, ſeu veneti. ibid. 1403
Καλλαϊκοί, Καλλαῖοι, Callæi. 1232.b
Callaicum aurum. 237.c. Callaicum metallum, de auro. ibid.c
κάλλαια, quid. 236.c.d
Callainus color. 236.c. 240.d. pro Veneto. 237.d. καλλάινον vel καλλαϊκὸν χρῶμα ἀπὸ τοῦ καλλαΐνου. 236.d
Callais gemma, diuerſa à Callaica, & Callaina. 236.c. 237.a. b.e. non eſt Turqueſia. 237.b. ſapphiro candidior. ibid.a. ſmaragdo ſimilis, in ornamentis aureorum poculorum plurima. 197.c
Calles. 308.a
Callias Athenienſis primo inuenit minium. 267.e
καλλίκαρπος γῆ. 370.a
Callicratides, aut Callicrates, aut Leocratides vel Leoſtratides, inter nobiles toreutas. 1047.d.e
Callicratis acies oculorum mirabilis. 46.d.e
Callieua emporium. 1186.b
καλλιερεῖν. 11.c
Callimachus Elegiaco carmine multa ἐπιγραμματικὰ ſcripſit. 851.b
Callimachi Epigrammata cantata. 856.c. Callimachus poeta Epicus. ibid. eius opus αἴτια inſcriptum, Elegiaco carmine ſcriptum. 857.a
κάλλιμος, pro κάλαμος. 714 a
Callimus pro Callainus. 713.d. e. κάλλιμος, i. κάλλινος. ibid.c. κάλλιμος, λίθος τὸ ἐχεῖον. ibid. κάλλιμος & κάλαμος, idem. ibid. lapillus ita dicitur qui in vtero aëtitis. ibid.
Καλλίων, & Καλλιώνδας. 157.d
Καλλίστη & Καλλίστεια. 78.e.283.e. 893.d
καλλιφεγγὴς, λαμπρός. 533.e
Καλλιπίδης & Καλλιπίδαι. 187.b.c
Callipodes. 187.b.c. includunt Hypanim. ibid.c
Callirhoe & Enneacrunos idem fons. 142.d. ἐννεάκρουνος cur dicta. ibid.
Callirhoe fons calidus. 579.b.c
Καλλίθριξ, ſeu Callitrichum Trichomanes dictum. 1294.c.d. e. & Splenita ſiue Scolopendrion. ibid.a
καλλιτέχνης, artifex. 1048.c
Caltha, κάλχα. 256.a. Lurcola. 1158.b
Caltha Romanis, Siculis κάλθα, quæ κάλχα & κάχλα dicitur, τὸ

βούφθαλμον. 1160.a. eius color luteus. *ibid.* Caltha eius flores crocei in rubrum vergentes. *ibid.*b. *Soulſie* vulgò dicimus. *ibid.* quæ eſt κάχλα Græcorum. *ibid.*e. quidam tamen Buphthalmum ſic vocarunt. *ibid.* quidam χρυσάνθεμον Romanis Calthum appellari dicunt. *ibid.*d

Caluæ Præneſtinæ dictæ quædam auellanæ. 602 b.c. Calua nux è genere τῶν κασταναρύων. 603.a. non Baſilica. *ibid.*

Callum Plinius vocat margaritum. 1114.e.1115 c

Calon ſtoma. καλὸν στόμα. 586.d

Calor, τὸ θερμὸν cauſa vnica ſalis facticij, & ſponte naſcentis. 267.a

καλλιστρούθιον vel καλλιστρούθιον, στρουθίον antiquorum. 1164.a. à pulchritudine & ſimilitudine alarum paſſeris quam præferr foliorum ſitu. *ibid.*

Calpæ portus & fluuius. 880.d. e. Κάλπης λιμὴν. *ibid.*e. πόλις Βιθυνῶν. *ibid.*

Κάλπης Calpas fluuius, pro quo perperam Χάλπης. *ibid.*

κάλπη, vrceos, ὑδρία, vrna. 287.c. 1203.d. vnde Calpar, genus vaſis fictilis. *ibid.*

Calpe. 285.e.a.b.c.d. 287.b. vnde dicta. 287.c

Calpes portus. 879.e

Καλπιλικὴ χώρα, Κορπιλικὴ Ptolemæo, fort. Κορπιλική. 558.e

Calpurnius quomodo ſuas vxores interficeret. 886.a

Calx antiquis dicta quæ poſtea creta in Circo. 954.d. Calx veteribus locus Circi, qui creta productus fuit. *ibid.* Calx τὸ τέρμα. *ibid.*e. Calx vltimus. 1128 e. Calx & creta Latinis vbi ſtabant ad palmam accipiendam poſt ſpatia peracta. *ibid.*

Calx candidus vnde dictus, qoia creta. i. albo notatus eſſet. 914.a. vt creta vltima. *ibid.* Calx pro ἡ ἄσβεστος fœminei generis: pro τέρμα, vtriuſque generis. *ibid.* Calx, τέρμα τὸ ἔσχατον. *ibid.*b. Calx, ἡ ἄσβεστος, non eundem præbuit vſum, quem creta. *ibid.*

Calx cum arena mixta Arenatum. 1228.c d. Arena in muris ſtruendis nunquam ſine calce. *ibid.* Calx arenatus Catoni. *ibid.* d.e. Calx quibuſdam ſimpliciter. *ibid.* e. Calx arena. *ibid.* in quibus locum habuit. 1229. Calx nuda, cui non admixta arena. *ibid.*a

Calce & arena farciebantur olim parietes, vt & hodie. 1228.b

καλύβαι. 310.a. vnde dictæ. 311.b. cellæ interiores in pleriſque templis & præcipuè Dearum. 1217.d

καλυπταὶ & κρυπταὶ claues. 932.a

Camara promuntorium Indiæ. 1299.b. Καμάρα melius ſcribitur. *ibid.*

καμάρα pro ſepulchro camerato & ſubterraneo. 1219.c. εἰλημαται ea ſtructura factæ, & concauos receſſus habentes. 1219.d. δρομικαὶ ſemicylindri forma & oblongæ. *ibid.* e. volubiles. *ibid.*

Camareni, Καμαρηνοὶ Arabiæ inſulæ. 1299.b

Camaria Italiæ vel Siciliæ. *ibid.*

Camarina vrbs. 111.d. in ditione Carthaginenſium. 126.b

Cambadene, prouincia regni Parthici. 1197.d

Cambiator, Nummularius. 1081.

Cambyſes Achæmenis filius, Cyri pater. 1183.b.c. Cambyſes Cyri filius. *ibid.*d

Καμβυσηνὴ prouincia Parthici imperij. 1196.d

Camcaa in Malauar appellatur Caſia. 1303.c

Καμαιμάνια, Calamanci vnde dicti. 556.d.e

Cameli pro Camelij. 1272.c

Camelius, Diui Auguſti medicus. 1272.b

Camellius, nomen Romanum. *ibid.* c

καμηλοβάται Scenitæ Arabes. 484.d. 485.d

Camelopardalis. 283.a. ouis fera dicta. 312.c. vnde dicta. 389.a. eius maculæ longæ & lineatim ductæ. 388.e. virgatæ. *ibid.* ῥαβδωτοὶ σπίλοι. *ibid.*

Camelo pardalis. 384.a. Barbaris dicitur Ζοράφα. hodie Giraffa. *ibid.*

Camelos, animal biſulcum. 986.d

in Camelo proceritas ceruicis. 2350.b

κάμηλος dictus à populo loci in quo naſcitur. 389.b

Cameli apud Plinium, genere fœmineo. 986 b. vt Græcis αἱ κάμηλοι. *ibid.* Camelorum tubera κορτύματα, ὕβοι, vnde & Petimina. *ibid.*

Cameli δρομάδες, dromidæ & dromedæ. 309.d. 987.c

Camelorum velocitas. 987.c. manſiones. 495. 496.c.d.e

Cameus, lapis lacteus nigro & candido compoſitus. 562 a.b. inter marmora receuſetur. 562.b

Cameræ lacunar, de reliquu Baſilicæ culmine, quod erat lacuatum. 1218.a. Cameram ab Apſide diſtinguit Iſidorus. *ibid.* Camera volumen inrurſum reſpiciens, & laquear quo camera ſubtegitur. *ibid.* Cameræ, vulumina. 1219.b

καμάραι dicuntur hypogæa. 1207.a

Cameræ à Lacunaribus differunt. 1211.e. 1213 d

Cameræ, ſola culmina arcuata, & in fornicem curuata, veteribus. 1213.d

Camere Hypogæorum ex magnis lapidibus & quadratis. 1219.c.d.e

Cameræ pingi ſolitæ. 232.a.c

Camerarum duo genera. 1214.a. quæ ex lapide ſtruebantur, aut quę ex contignationibus factæ ſignino opere inducebantur, & albario poliebantur. *ibid.* poſtea muſiuo etiam ornari cœptæ. *ibid.* a.c.d.e. teſſellata ad cameras tranſlata, & muſiui operis nomine appellata. *ibid.* e. vitro quoque Cameræ ornatæ ſunt. *ibid.* 1215.a.b.c. Cameræ laqueatæ & tabulis ſubiectæ æuo poſteriori notæ. 1214.a. in iis coronæ ex gypſo fiebant. *ibid.* b. in Cameris quæ tabulis erant laqueatæ, lacunar & camera pro eodem vſurpata. *ibid.* ſola Cameræ ſpecie & materia diſtabat à ſacrarij culmine reliquum templi culmen. *ibid.* d. e. Camerarum variæ ſpecies, Teſtudo, Fornix & Concha. 1216.a

Cameriana vel Camerina mala. 1299.b

Camerina vrbs, & palus. 111.c

Camerius, nomen Romanum. 1272.c

Camilli ſacerdotum miniſtri. *ibid.* a

Caminus in auro coquendo locum habuit. 1079.e. & in argento. *ibid.* Fornax κάμινος. *ibid.*

Cammarus marinus. 882.c. ſpecies caridis. *ibid.*e 883.a. non κόμμαρον, ſed κάμμορον, dicta aconiti ſpecies. *ibid.*

καμμας'

καμμαὶ Siculis, κεμμάς. 106 e. vnde Latinis Dammæ. *ibid.*
καμμορῆν, κακοπαθεῖν. 882.c
κάμμορον, κακόμοιρον. *ibid.* Æolica vox, pro κατάμοιρον. *ibid.*d.e
κάμμορον aconitum. *ibid.*e.c.884. d.e.d
Cammeron ſiue Thelyphonon ab Aconito propriè dicto Nicander diſtinguit. 884.b.c.d. e. 885.a.b
Κάμωνος δάκρυ, Scammonia. 1041. a. καμωνία & σκαμωνία, idem. *ibid.*
Campages. 788 a
Campaigne, πεδίας. 771. b. vnde Campania Gallia. *ibid.* & Italiæ. *ibid.*
Campaſi equi nomine curius Atlantis agitatoris intelligitur. 897.a. Campaſus vnus equus, Silio currus eſt. *ibid.*b. Campaſus, (non Camphaſus) Καμψασὸς, à καμπάζειν. *ibid.* vnde ita dictus. *ibid.* Campaſus ſiniſter funalis. 898.e
καμπὴ in fluuio. 622.d
Campi lapidarij. 58.e. in Liguria. *ibid.*b
καμψίουρος, ſciurus. 317.c
κάμπτειν, quid. 121.a. vnde καμπτικόν. *ibid.*b
καμπτῆρες pro curriculis & ſpatiis. 908.b
καμπτὴρ, meta optimis auctoribus. *ibid.* c. 916. e. pro flexu metæ vel recurſu, recentioribus. *ibid.* dicitur & καμπτός. *ibid.*
καμπτοὶ & καμπτῆρες. 916. d. pro ſpatiis curriculis, vel circuitibus. 908.b. καμπτῶν κύκλοι. *ibid.*
καμπτὸς, circumflexus vel recurſus, ac etiam meta. 908. c. d. recentioribus pro toto circuitu & curriculo. *ibid.*d.e
καμπτοὶ, gyri. *ibid.*e
Campum eripere. 904 c
Camburi boues, qui. 944.b
Cana, κάνα, Caniſtra. 129.d.e
Cana magmentaria. *ibid.*d.130.a
Canales aquæ, Euripi & Nili. 908.e.909.a.910.c
Canalis propriè via publica veteribus. 478.e. κανάλη. *ibid.*
Canaria, vna ex inſulis Fortunatis. 1297. b. à canibus ingentibus quibus repleta eſt. 1313.c
Canariæ inſulæ. 553.a.665.e
Canariæ hodiernæ quibuſdam videntur fuiſſe veterum Fortunatæ. 1298. e. ſitus tamen repugnat. *ibid.*
Canarij Nigri fluuio proximi. 303.c.d. vnde dicti *ibid.*d.e
Canarium ſacrificium. 434.e. 723. d. etiam ἀθεσμοκανωτικός dicitur. 434 e
Canarius annus, κυνικὸς ἐνιαυτός. 553 a. eſt Ægyptiacus. *ibid.*d
κάναστρον caniſtrum. 460.e
Cancamum aut Laccam gummi eſſe arboris, aut in arborem delabi è cœlo tradunt Arabes. 1149.d. Arabicam Laccham Græci non nouerunt, niſi ſub nomine Cancami *ibid.*c. Arabes ſub Cancami hiſtoria Laccham deſcripſerunt. *ibid.* gummi arboris eſſe Caucamum tradit Dioſc. *ibid.* non eſt Luſitanorum Anime. *ibid.* nec eſt Lacca, vt quibuſdam videtur. 1152.a. nam Cancamum quadamtenus myrrhæ ſimile. *ibid.* quod non eſt Lacca. *ibid.* hodie odoratæ gummis genus Cancamo veterum reſpondet. *ibid.*
Cancellatio limitum. 681.b. limitatio. 1128.e. χαράδρα vel χάρακες τοῦ ἐδάφους. *ibid.*
Cancellatus ager, delimitatus. *ibid.*
Cancelli podij. 918.c
Cancelli, tranſennæ, idem. 921. b. circi non ſtadij 923.d. κιγκλίδες, antepoſiti ſolitis foribus. 927.e
Cancelli pro finibus & limitibus. 1128 e
Cancellus χαράδρα. *ibid.*
Cancellorum & ianuarum poteſtates. 927.e
Cancellum. 916.a
Cancer non anni principium apud Ægyptios, ſed Leo. 435. a b
Cancri ſideris nota. 1236.e. 1237.a
Canchamum. 360.d
Canchlæi Arabes. 486.a
Candauia quæ & Scandinauia. 232.e.233.b
Candelabra veterum quomodo fiebant. 375.a.b. quod vnico conſtabat acetabulo, μονοβάμβουλον, quod ex duobus, διβάμβουλον. 375.b.c
in Candelabris ἐμβάφια ad excipiendas candelæ emunctiones, βάμμουλα dicta. 375.d
Candelæ ex Scirpi medulla interiore, cera circundata. 1002. c.a.1003.c
Gandere, pro Candeſcere. 1133. e. ſic Candens vacca, & Candens taurus. *ibid.*
Candida vox tranſlatitia. 200.a
Candidæ & Candicantes gemmæ. 1093.e. quarum principatum dat pæderoti Plinius. *ibid.*
Candidans. 563.d
Candidare, & Candicare. 103.d
Candidum promuntorium in Africa. 318 c
Candidum magis eſt quàm album, τῷ λευκοῦ λευκότερον. 380 d
Candidum pingue. 558.d
Candore conſpici. 1133.e
Cane ſeu Cana emporium in Rubro littore. 493. b. turiferæ regionis emporium. 493. c. 499.d.e.a
Cane Emporium Rubri maris. 491.b.c.d.493.d.e.a.c. eo thus deuehebatur. 491.b.d. in Adramitarum regione. 492. b. 493.d.d.e
Canella noſtra & Caſia veterum. 1306 e
Canella, Caſia, fiſtula in totum diuerſa à cinnamomo veterum. 1303 d. *Canella*, Cannella, i. parua canna. *ibid.* quæ eſt Caſia σύριγξ. *ibid.* vnde Hebraicum Cannah interpretantur canellam. *ibid.* Cinamomum Arabes vocant quæ aliis κανίλα. *ibid.*d.1307.e. infima Græcia, & Latinitas. 1303. d. κινάμωμον & κασίας confundit. *ibid.*
Canella noſtra ſeu Caſia leuioris odoris. 1307.d
Canella noſtra non eſt Cinnamomum veterum. 401. e. a. ſed potius Caſia veterum. *ibid.*a. c. *Canella* dicta quaſi Cannula aut Cannella. h.e. συρίγγιον, nam & caſia σύριγξ appellata. 401 a.b
Canelle, Fiſtula, de Caſia Syringe. 1056.a
Cani quidam à pueris. 190 a.b. quidam cani à pueris & nigri in ſenectute. *ibid* c
κανίκωμα. 130.a
Canicula canis minuſculus. 429 e
Canicula Plinio ὁ προκύων, ſed confundit cum ſtella maioris canis. 429.d 432.b.435.b.c
Canicula nullum vehementius terris exoritur ſidus, nec grauius occidit. 433.a
Canicula horrida in occaſu. 434. b
Canicula & ſtella in maxilla vel ore canis, & ſidus ipſum, quod κυνὸς ἄστρον, vel κύων Canis dicitur. 419.a.435.c

Canicula Romsnis Sitius, ſtella lucidiſſima in ore canis. 435.c

Canicula propriè προκύων. 429.d. qui & canis minor. ibid. 432.a. & minuſculus. 419.d

Caniculæ ortus. 428. d. a.b d.e. 429.a.d.e. 431. a. b.c. 431.b.c. d.a.b. 433.a. b. 434.e. 435 a.d. occaſus frigidus & pruinoſus. 434.c

à Caniculæ exortu ad alterum exortum Ægyptij ſpatium anni ſui definiebant. 473.e.a. eo momento quo Canicula oriebatur, oryx vocem emittebat. 473.a. ac etiam quum adorasset ſternuebat. 473.d. e. 474 a.b. omnes Libyæ capras in eius ortu vocem emiſiſſe traditum. 473.b. imo etiã alia pecora ac iumenta. ibid.c

in Caniculæ ortu canes uecari ſoliti. 723.d

Caniculæ quotannis Cei ſacra faciebant. 144.e.a.b

Canicula, Carcharias piſcis. 1316.e. qui & ξιφίας. 1317.d. eius pars ſalita Thyrſio à Romanis vocatur. 1316.e

Caniculares dies matura meſſis. 1236.b

Caniculum à Cano. 129.e. pro atramentario, in quo ſacrum encauſtum reponebatur. ibid. inde Caniculi præpoſitus, ὁ ἐπὶ κανικλείου. ibid.

Caniculum, τρυβλίον, μαγίς. 375.a. à κανὶς, ſeu κανοῦν. ibid.

Caniculus, non eſt Latinum pro catello. 129.e

Canis cur immolatus diuæ Robigini. 434.d

Canis, liberorum amantem fœminam oſtendebat. 1221.a

Canis rabioſæ morſui remedium. 26.e

Canis è Nilo, prouerbium. 443.b

Canis marinus, ſeu Canicula ξιφίας, ab acumine roſtri. 1317.d. à Canibus marinis non paruum periculum piſcantibus margaritas. 1171.d.e.a

Canes ſua nomina agnoſcunt. 191.a

Canes fœminæ ex Tigribus concipiunt. ibid.b

Canes venatici non ſaginantur. 1134.a

Canes varis cruribus, ad currendum aptiores & melius pedati. 944.e

Cani cedens auerſo aſtro, i. Argo, occidit. 433.b.435.a

Canis per Robigalia exoritur. 723.c

Cani συγκατακλίνεται Cancri. 434.d. & συνανατέλλει. ibid.e

Canis Icarij, προκύων eſſe à nonnullis exiſtimatur. 432.c

Canis maior, dicitur à quibuſdam canis Orionis, ab aliis Europæ cuſtos. 432.c.d. auſtralior procyone. 435.b

Canis ortus. 434.e. 435.a. circa 19. Iulij quibuſdam. 1188.a

Canis occaſus. 433. d. b. 434. a. Canis aſtrum calidiſſimum in ortu, frigidiſſimum in occaſu. 433.e. 434.b. ideo in occaſu eius robigo ſegetes occupat. 433.d. κυνὸς ψυχρὰ δύσις. ibid.b

Canis veſpertinus occaſus & ortus. 723.c. quando oritur, poſt ſe trahit nauem Argo. ibid.a

Caniſtrum, κάναστρον. 760.e

Canities durior. 766.d.e.767.a

Canna vox Hebraica aliis calamus aromaticus, aliis canella ſiue caſia. 1303.c.d

Canna campeſtris, harundo vineatoria. 1300.b. an ea quæ in agris ſerebatur, fuit canna Indica. 1301.a

Canna, fiſtula. 401. b. Canna dea Panis, Σύριγξ. ibid.

Canna Saccharina radici Colocaſiæ inſita eſt Muſæ arbor. 1325.d

Canna ſaccharitis. 1312.a

Cannæ quę Saccharum hodiernum gignunt, plenæ ſunt, non inanes & canæ vulgarium modo. 1018.c. Canna noſtra Saccharina eſt calamus Indicus. ibid. Cannæ ſacchari hodie in inſulis Fortunatis naſcuntur. ibid.d. Cannæ Indicæ veteribus cognitæ, & ſuccus exprimi ſolitus. ibid.d. 1021.b.c. ad potum duntaxat. 1021.c. ſed ars excoquendi ſucci, & coagulandi, & in panes cogendi veteribus incomperta. ibid. Cannæ in Hiſpaniola ex quibus & melleus & ſaccharinus ſuccus educitur, ſed coagulari non poteſt. ibid.e

Canna, σύριγξ. vnde caſia aromatica *Cannella* vulgo dicitur. 540.c

Cannarũ diuerſa genera. 1022.c

Cannabis è cortice, telæ texuntur. 300.d

Canniſ hodie ſcalprum ſcribæ. 1045.e. à canna, vel calamo. ibid. nam harundine ſcribebant veteres. ibid.a

Canon aſtronomicus. 741.b. vnde Κανονικοὶ Aſtrologi. 741 b

κανὼν, regula ad quam præducebantur lineæ. 917.b c. γραμμῆς ἰθυτέρου ταμίης. ibid.b

κανόνες μηχανοφυεῖς. 1166.a

κανόνια peſſuli ferrei. 915.d. κανόνιον, Veruclum. ibid.e

κανοῦν vel κανίς. 375.a

Canopicum oſtium. 478.b.c.d. a.b.d. idem cum Heracleotico. 476.e.e. 477.c. diuerſum à Naucratitico. 476.e.b. illo Nilus in mare egeritur. ibid. b. in eo Naucratis ſita. ibid.e

Canopicus principalis Nili alueus circa oſtia. 478.d.479.c

Canopus inſula, in Canopico ſinu ſita. 410.a

Canopi ſonipes turba. 998.b

κάνθαρος, δάκτυλος τῶν ἱερῶν. 438.a. κάνθαρος ſcarabeus. ibid. Cantharus ſeu nodus ſub lingua Apidis. ibid.

Canthus ſinus in quem exit Indus. 995.b

Canthi ſinus. 1187.e

Cantica Lyrica, perfecta habebantur initio & fine. 868.b

Cantus incluſi, ſunt tibiales. 118.e

Cantibus & herbis ligabant & ſoluebant magi. 1089.e. hinc Sortilegium nobis dicitur *Charme*, & *Charmer*, quaſi *Carminare*, i. carminibus deuouere ac defigere. ibid.a

κάντιον, vnde Κάνη, vel Κάντιον & Κάνιον Græcis recentioribus, & Saccharum Candum. 1022.a

Canuſinæ lanæ, rutilæ, rufæ. 316.d

κάπηλος, præſepe & φάτνη. 1205.c. vnde Capulus, arca mortuis efferendis. ibid.

καπάνη, vnde Cabana. 1205.c

Capellare pro Scapellare. 55.e

Caper in phiala expreſſus ἀποφανὴς, non πρόστυπος. 1046.b.c

Caperſana vel Capeſſana regio ad Euphratem. 1174.b

καπητὸς ῥωγαί, pro foſſa. 1110.c

Caphareus, Caphereus, Καφηρεύς. 181.a

Capillaceum, τὸ τριχῶδες. 581.e. Capillacea coma. ibid.d

Capillus aliud, θρίξ, aliud κόμη. ibid.

Capilli κατοῤῥεῖν & ῥεῖν dicuntur, vnde capillorum defluuium. 819.e

Capilli Caſtanini, Gallicè *Chaſtaignez*, qui. 1331.a

Capilli permulſi, remulſi. 760.a

Capillorum vſtrina ad φίλτρα vſurpata à veneficis ſtrigibus. 942.c
Capiſa, Κάπισα vrbs in Paropamiſadarum regione. 1174.a. cis Indum. *ibid.*c
Capiſene regio à Capiſa vrbe. 1174.a.c. in montanis à proximis Indo gentibus. *ibid.* Montana Capiſene. *ibid.*
Capiſterium pro Scaphiſterio. 55.e.772.c.1262.d
Capiſtrum, φιμός. 832. c. ſine Capiſtro ſtare. 833.c.d. quid Capiſtrum ſiue φορβεία. 833.d.e. 274.e
Capiſtrum, taciturnum ſignificabat. 1221.c
Capitationem omnes pendebant. 275.a
Capitata cæpa. 1168.d. Capitatum genus cæpæ. 1169.a
Capitatum porrum. 1000.e. nomen capiti debent. *ibid.*a e
Capitolij conflagratio. 78.c.e
Capitolina area. 1211.a b. quid eam deprimere prohibuerit. *ibid.*a b.c. erat ſub terra. *ibid.* a.b. Capitolium non ſatis altum. *ibid.* c. cui defectui Catulus mederi volens prohibitus eſt id facere ob fauiſſas quæ aream occupabant. *ibid.*d
Capitula vnde pendebant perticæ perpendicula. 673.c. Capita extrema chorobatis. *ibid.*
Capitula thymi vulgaris, & capitati, diuerſa. 1288.e. thymbræ & vulgaris thymi ſimilia. *ibid.*
Capitula puluinata. 818.a
καπνίας genus Iaſpidis à fumido colore. 346.c
Capotes mons Armeniæ minoris. 194.b
Capotes mons. 620. e. 628. c.e. 788.a. 890.e. ab eo Euphrates oritur. 628.c. Scythiæ proximus. *ibid.*
κάπτω perperam pro κύπτω 892.c
Cappadocia. 621. c. 622. d. e. a. 623.c.a.c.d. 626.b.a.d. 627.c. 628. a. d. 629. c. d. e. 630.c.d. 890.c. plurimis populis ſuperfuſa. *ibid.* Armeniæ contermina. 1154. b 1155. d. eius termini. 890.c. Cappadocum gens, quæ multos habet populos *ibid.*
Cappadocia comprehenſa ſub Pontica diœceſi. 807.c
Cappadociæ Cæſarea, ſeu Cæſarea Cappadocia, 226.a
Καππαδοκία Καισάρεια, pro Καππαδοκική. 890.e 891.b
in Cappadocia optimi equi gignebantur. 891.c
Cappadocicus croceus ſal & Armenicus idem. 1155.d
Cappadocium minium dictum ſinopicum. 1060.d.e
Cappadox, equi nomen in Circenſibus. 895.e
Cappæ Benearnenſium. 556.c
Capparis. 397.c.469.a
καπτάζειν equi, qui. 892.c.e
Capræ odoratorum fruticum appetentiſſimæ. 332.c
Capra ſuo lacte Iouem aluit in monte Cretę, qui ab eo Αἰγαῖον ὄρος dictus. 891.e
Capra candida ſepulcrum Homeri indicabat. 1221.b
Capræ omnicarpæ. 368.d
Capratū ſilueſtrium proprium ſalire per abrupta. 220.e
κάπραινα, mulier impotentis libidinis. 942.a
Capraria, Græcis Αἴγιλον, vel Αἴγυλος, vel Αἰγίλιος. 95.c.d. alia ab Ægilio. *ibid.*e
Capraria inſula ex Fortunatis. 1297.b.c. à capris videtur dicta. 1313.c. lacertis tamē grandibus referta dicitur. *ibid.* fortaſſe Sautaria dicta, à Sauris, in lacertis. *ibid.*
Capreæ varietate pellis inſignitæ, non capræ. 232.b
Capreis cornua decidunt, vt cernis. 214.a
καπρίας, quod eiiciunt ſues fœminæ poſt initum. 941.a.b. malè Aprias à Gaza redditur. *ibid.*c. nam de ſuibus dicitur, non de apris. *ibid.* Suria melius verteretur, vel Suritus. *ibid.*d. καπρίζειν & καπριᾶν, ſurire. *ibid.* καπρίζειν de fœminis ſuibus. *ibid.* καπρᾶν idē quod καπρίζειν. *ibid.* κάπρος eſt verres. *ibid.* d.e. vbi ſues marem admittere cœperunt, ac ſubinde repetunt ſues fœminæ, tunc καπρᾶν & καπρίζειν dicuntur. *ibid.*e. & καπρία quod tunc emittunt. 942. a. inde καπρᾶν, ἀκολασταίνειν. *ibid.* ſeu ἀκολαστεῖν. *ibid.*
Capricorni nota ſeu figura. 1237.a
Caprificum, ἐρινεὸν vocat Plutarchus ſub qua Romulus & Remus à lupa lactati. 1137.b
in Caprifici fructu culices, ex ſeminibus eius naſcuntur. 1334.b. eorum beneficio ficus iuuantur. *ibid.*d.e. Caprificus quidam mares eſſe putarunt, ficus fœminas. 1335.b
ex Caprifico nulla arte fieri poteſt ficus. 1292.b
Κάπρος amnis in Tigrim influens. 698.d
Caprugineus. Capruginei lumbi. 455.d
Capſetta. 335.e
Captati, pro Cum captaſſent. 53.d
Captiuitas, αἰχμαλωσία. 307.e
Capulare cadauer, à Capulo, ſeu arca lignea. 1205.c. & Capularis ſenex capulo proximus, & iam iam efferendus. *ibid.* Græcis σορίπαις & τυμβογέρων. *ibid.* & σορὸς. *ibid.*d. veteribus Latinis Silicernium. *ibid.*d
Capulus Nonio Sarcophagus vel ſepulcrum. 1221.d
Capulus, arca lignea in qua mortui efferebantur ad vſtrinam. 1205. b. ſarcophagus non eſt, nec ſepulcrum. *ibid.* Capulus à Græco κάπυλον. *ibid.*e. ideo cum K ſcribunt, vt diſtinguatur à Capulo enſis. *ibid.* à Kapulo Capulare cadauer, & Capularis ſenex. *ibid.*c
Capulus enſis, à capiendo dictus, quòd capiatur. 1205.c
Caput viride, promuntorium. 1297. a. non eſt Heſperion Ceras. 1244.d
Caput pro monte vel montis vertice. 863.b
Capitis tota rotunditas, πίλος dictus. 636. a. à rotunditate, vt & κύτος. *ibid.* inde & Gallicè *Teste* dicitur. *ibid.* & κράνιον. 636.a.b
Capitis nota compendiaria in Hippocrate. 1238.d
Capita allij, bulbi, vlpici. 974.b
Cara herba, Græci κάρος. 225.c. ex eius radice panes facti. *ibid.* Congeneris paſtinacis & daucia. *ibid.* Semen eius κάρειον. *ibid.*
Carabe Æthiopes tus nominant. 1151.d
κάραβοι, genus inſecti. 439. b. c. ex iis gignuntur καραβοειδεῖς. 439.c
Caranitis præfectura maioris Armeniæ. 624. c. Caranitis regio Galatiæ ab vrbe Carana. 624.c.d.e.a
Caranus dictus Hercules. 8.a
Καρβαν, Phœnicias à quibuſdam dicitur. 1231.a. ab aliis Κάρος. *ib.*
Carbani Phœnices populi. 1251. e. à quibus Καρβὰρ venius. *ibid.* 1259 b
Caraſca Hiſpanis quid. 961.b

Καϱϐαϛ ventus Apeliotieus, vel Apeliotes ipſe.1259.b. quidam Carus eo nomine intelligunt. *ibid.* vnde & Καϱϐάζειν, Καϱικῶς λαλεῖν. *ibid.* & καϱϐατίναι, genus calcei à Caribus inuentum. *ibid.*

Carbaſa pro velis lineis aut pro lino. 178.a

Carbile ſiue Barbire. 1194.c.e

Carbo metallicus & lapideus, vulgo *Carbo fabricarius*, eſt ἄνθϱαξ, vel ἄνθϱαξ. 253.c.d

Carbunculus ἀνθϱαξ. 380.c.d

Carbunculus vitibus nocet, non frugibus. 434.b

Carbũculi εἶδος ἐξυϱωπικοῦ. 278.e

Carbunculi tenuior ignis. 567.b

Carbunculi Æthiopici. 387.a.b. Carchedonij. 380.e. qui Garamantici. 380.e. 381. a. Carbunculus & Carchedonius lapis idem nonnullis. 381. a. alij diuerſum faciunt. *ibid.*a. b. ſed Carchedonia gemma diuerſa à Carchedonio carbunculo. *ibid.*c.d.e

Carbunculi Corinthij. 380 c.d. pallidiores. 1154.e

Carbunculi λυχνίτης. 380.e.b. Lyſitonij. *ibid.* a. vel λυχνίτης. *ibid.*b

Carbunculi pingues. 558.e

Carbunculi difficulter eruuntur in litore Luſitano. 277.b. pyropi ab ignium ſimilitudine vocati. 277.d.e. 278.a.

Carbunculi ignes non ſentiunt. 277.c.278.a.d

Carbunculorum pretioſorum loca. 380.a

Carbunculi quintum locum in gemmis obtinebant. 239.b

Carbyle perperam pro Babythace. 1203.c

Carcer intimus, oſtium primum. 904.c.a

Carceres, ἀφετηϱίαι & ἱππαφέσεις. 917.a. 923.d.e. 924.e

Carceres, quid. 923.d. οἰκήματα. *ibid.* Carcer ἀπὸ τῆς βαλϐῖδος. *ibid.*

Carceres Circi vnde dicti. 915. ab iis initium currendi ſumebant quadrigæ. 917.e

Carceres non à Tarquinio ſtructi in Circo. 920.e

Carceres duodeni equorum in Circo vtrinque ſeni. 901.d

Carceres & oſtia, vnde emittebantur quadrigæ. 914.e

Carcerum duplex ordo. 902.c

ad Carceres vnde exierant reuertebantur victores, & curſum ibidem terminabant, & coronabantur. 914. e. creta non longe à Carceribus. *ibid.*

Carcerum Circi fores cancellatæ, & reticulato opere factæ. 921.a. δικτυωτοί, vel ὀϱθόστϱωτοι. *ibid.*

κάϱχαι, cancri, ab aſperitate teſtæ. 600.e

καϱχαϱίας Canicula, piſcis. 1316.e. e. eius pars ſoluta dicitur θυϱεὸν à Romanis. *ibid.*

κάϱχαϱος. τϱαχύς. 600.d. vnde καϱχαϱόδους & καϱχαϱίας. 600.d.e

Carchedon, vel Carthago. 195.a

Καϱχηδών, vt Σαϱπηδών. 322.d. nomen viri, à quo vrbem Καϱχηδόνα quidam falſo conditam putant. 322.a. 1331.d. ſed potius ab eo Καϱχηδονία vel Καϱχηδόνις vocata fuiſſet. 322.d. illum alij patrem Didonis, alij comitem, alij neutrum fuiſſe volunt. 322.e

Καϱχηδών, vrbs Iberiæ, quæ & καινὴ πόλις dicta. 322.a. Καϱχηδών etiam alia Armeniæ. *ibid.*

Καϱχηδών, Carthago à Carthada vel Carthado. 322 e.a.c. non ἀπὸ Καϱχηδόνος φοίνικος. *ibid.* a. 2331.d

Carchedonia gemma à Carchedonio carbunculo diuerſa. 381. c.d.e. quomodo inuenitur. *ibid.*d. *Calchedoine* vulgo vocatur, qui Carchedonius fortaſſe vocari deberet. *ibid.* a. vilis erat lapis. *ibid.*

Carchedonij carbunculi. 195.a

Carchedonius lapis & carbunculus idem. 381. a. quidam diſtinguunt. *ibid.*

Καϱχηδόνιος λίθος, carbunculus. 581. a. cum τῷ Καϱχηδονίῳ male confunditur. *ibid.*

καϱχαλέος, τϱαχύ. 600.d

κάϱχος, κάϱκος. *ibid.*

Carcinias lapis. 712.d

Cardaminaca, Cardamõ. 1272.b

Cardamine ſiſymbrium. *ibid.* Sion Cardamine. *ibid.* b. vtraque Iberis dicta recentioribus. *ibid.* b. & Berula. *ibid.* a b. Cardamine quibuſdam Creſcio. *ibid.* c. πικϱοκάϱδαμον pro Cardamine. *ibid.* b

Cardamomum. 401. b. hodie nobis ignotum. 1307.e

κάϱδαμον, Ἰϐηϱίς. 1272.b. Cardamon, Cynocardamon, vel Cardaminaca, eſt naſturcium. *ibid.*

κάϱδαμον, ſtimulat venerem. 454.a. inde δυνάμεις ἴσχει κάϱδαμον. *ibid.*

Cardamyle. 139.a.b.c.d.e

Cardare & Cardatores, à Carduo fullonio. 396. b. κνάφοι. lanarij. 396.b

Cardia vrbs. 167.c. d. poſtea dicta Lyſimachia. 167.d

καϱδία medulla arboris. 89.d. ſeu mediale. 1040 e

Cardinales venti, qui. 1249.c.d. Dionyſio αὐθεντικοί. *ibid.* Vegetio principales. *ibid.* Cardinales dictæ quatuor principales virtutes. *ibid.*d. & Presbyteri & Diaconi Epiſcopi vrbis, Cardinales dicti, & Cardinarij. *ibid.*

κάϱδιον quibuſdam, quod ἀναπήϱδιον. 1053.d

Cardo pro momento & articulo, in quo res vertitur. 1249.e. à cardinibus oſtiorum. *ibid.*

Cardo centuriæ. 676.e

Cardo, limes maximus. 632.b. 674.d.e.e. 675.b.c.d. 676.a.b. 681. a. qui & primus. 676.b. 677.e

Cardo maximus viæ tranſuerſariæ locum obtinebat. 677.a. Cardines tranſuerſi dicti. *ibid.*

Cardo 20. pedum. 676.c. 677.a. eo longior & latior Decumanus. 676. b. Cardines in Italia iidem qui Maritimi. *ibid.*e

Cardo præfecturarũ in Orientem. 675.c. more legitimo in Meridiem. 675.d

Cardines duo primi. 676.d. Cardines etiam minores limites Cardini maximo paralleli. 676.d

Cardines maximi. 621.a

Cardines mundi, non quatuor, ſed duo tantum. 1249.e

Cardines de plagis cæli. 1249.b

Cardines momenta & puncta in quibus ſolſtitia & æquinoctia committuntur. 1250.a. Sol in Cardine quando eſſe dicitur. *ibid.*

Cardines in theatris, vel theatri. 918. e. viæ per ambitum. 919. b. ſeparabant præcinctiones. *ibid.* b. multis verſuris cuneos interſecabant. *ibid.* καϱδοπώλης, quis. 1100.e

Carduelis, vel Carduelus, vel Cardelus, eſt ἀκανθίς, non *ſerinus*. 445.b. rubras in capite pennas habet, in alis luteas. 445.c. vocatur & ἀκανθυλλίς, & ζιῶα, & ἀστϱαγαλῖνος, & τϱαγοπώ-νος. 445. c. non eſt σπίνος, vt putant quidam. 445.c

Cardus antiquis vel Carduus, *Chardon* 396. b. 955 c. κινάϱα. 225.d. 228.b. 302.d

Gardous abſolutè Plinio ſatiuus & hortenſis. 228.
Caduus & cactus, idem. *ibid.*c
Carduus κατ' ἐξοχὴν Lariuis, hortenſis & ſatiuus. 225.b. 228.b: vulgo *Articactus* vel *Articocem* vocatus, *Artichant.* 225.b
Carduus, herbæ ſpinoſæ genus, quod in plures ſpecies diuiditur. 225.d
Carduus ſiluaticus Larinis, qui Græcis Chamæleon niger. 228.d
Cardui caules & folia. 299.e. ἀσπάραγος. 228.e. κεφαλή. 229.a. σφαῖρα, *Pomum* vulgo, μῆλον, malum. *ibid.* ſemen, parer matris. *ibid.* flos & nuclei. 298.b
Cardui ſilueſtris maſtiche. 302.a
Cardui olim non plebeius cibus. *ibid.*
Carduorum prouentus è paruis areis apud Carthaginem. 228. c.d
Carduorum ſummum capitulum flos. 299.b
Carduus fullonius, vel Pectiniolus vel Pectinalis. 396.a. vulgo Virga paſtoris vocatur, & quidam dipſacon verum eſſe putant. 396.b. eius vſus. *ibid.* in quo differt ab Hippophæſto. *ibid.*c
Carectum, pro Cariceto. 405.b
Carere lanam, ξαίνειν. 398.e.a. Carere, Carino. *ibid.*
Cares κάρβαι nonnulis. 1259.b. vnde Καρβάζειν, Καρικῶς λαλεῖν. *ibid.* & καρβανίται. *ibid.*
Cares Lydos & Myſos fratrum loco habebant. 837.c. & ſacris admittebant. *ibid.*
Careum, καρῶον, vulgo *Carui.* 595.d
Caria Χρυσαορὶς dicta. 837.e.d. ab Ionibus tenebatur. 836.b. non ſub Lycia, ſed ſub Aſia. 803.e
Caria vna ex regionibus quæ Aſiam proconſularem conſtituebant. 805.d. & Thraecenſium prouinciam. *ibid.*e
Caria vicario Aſianæ diœceſeos ſubiecta. 806.b. ex citeriore Aſia. *ibid.* b.e. 807.d.c. ſecluſa ab Aſia propriè dicta. 806.b.e.
Caria à Præſidibus regebatur. 806.b
Cariæ Meridianus. 666.a
Cariæ conterminia Lydia à meridie. 837.b. Caria Lydiæ vicina. *ibid.*d
Cariæ vrbes, poſtea Caribus expulſis ab Ionibus, Ioniæ factæ ſunt. 85.d
Caricam ἰσχάδα vertit Plinius, & pro genere minoris ficus ponit. 957.b.c
Caricæ, i. ἰσχάδες, Plinio ſiccæ ficos & ſiccatæ. *ibid.*a.b
Caricæ ficus à Caria denominatæ. *ibid.* c. inde veteres Romani Caricas nominarunt omnes ficus ſiccatas & tranſmarinas *ibid.*d.e. quæ & Cauneæ dictæ à Cauno vrbe Cariæ. *ibid.* & Caricæ Caunæ pro Cauniis primo, poſtea quælibet ita dictæ. 1095.a
Caricarum maſſa, παλάθη Συριακή. 1012.a
Caricæ etiam dictæ Laconicæ claues, quod iis Cares vterentur. 928.e
Carino, à verbo Caro, i. carpo. 398.e. & Carinare pro mordere, & dicteriis inceſſere. *ibid.*
Κάρειος Ptolem. qui Κάρης Straboni, Κάρης vel Κάρειος. 703.b. 1201.c
καρίς, cammarus. 883.a
Καρίων, nomen ſerui in Comœdiis. 796.e
Carmani à promuntorio Armozæis iuncti. 1190.a.b.e. omnia hirſuti. 1191.b.e. Perſis vicini etiam equeſtres. 237.a. equorum penuria aſinis vſi. *ibid.* in Carmania plurimæ gemmæ. *ibid.*b
Carmania. 561.a. 1177.d.e. 1178.d. b. Carmaniæ deſerta. 1178.d. Carmania deſerta. *ibid.* regio Ariorum. 982.e. multorum lapidum mater. 240.c
Carmania Perſis cur in prouinciis regni Parthici non numerata. 1197.e
Carmaniæ ſpatium. 1188.c.d.e
Carmaniæ populi Ichthyophagorum vicini. 1176.a. toti hirſuti præter faciem. 1190.a.d
Carmaniæ lapis onyx. 559.a
Carme. 172 a
Carmenta ſeu Carmentis. 13.b. etiam dicta Nicoſtrata. 60.a.b
Carminare lanam. 398 e
Carneades. 50.c.d
Carni vicini Trāſpadanis. 235.d
καρῶ, καροῦς. herba, cuius ſemen vocatur καρῶον, ſub. σπέρμα. 1001.e.a. Latinè Careum. *ibid.* e. eius radix edulis vt paſtinacæ. *ibid.* κάρος etiam vocatur. *ibid.* dicitur & κάρρος φυτόν. *ibid.* a. Æetio Καρῶον σπέρμα. *ibid.*
κάρος. 541 c.d.a
κάρος, quæ καρώ. 1001.e
Cari ſemen. 596.b. Caros ſemen. 596.c. Καρωσπερμάτιον. *ibid.* vulgo Κάρος, ſed rectius καρῶον. *ibid.* Latinè Careum, & vulgo *Carui.* 595.d
καρωτὸν, genos paſtinacæ agreſtis, Cariota Romanis, Gallicè *Carotte.* 1001.d
Carpaſium linum, igne non conſumitur. 178.b.a. impropriè dictum pro metallo aut lapide. 178.c.a
Carpaſus vel Carpaſia vrbs Cypri. 178 b
Carpathium mare, terminus Aſiæ citerioris à Meridie. 805.e
κάρπαθον, odorum genus incognitum. 935.e
Carpeſium, καρπήσιον, Aromatis genus, quæ ſunt feſtucæ tenues ſurculis ſummis Cinnamomi ſimiles. 1306 b. 1308. e. virtute pari cum Cinnamomo præditum. *ibid.*c. Carpeſium non eſt Cubeba. *ibid.* hodie nobis ignotum. 1307.e
Carpere metaphoricè. 399.a
Καρτηΐς dicta Græcis Carteia. 285.e. 289.b
κάρφη. vnde Arabicum *Kerfe* pro Caſia ſeu cinnamomo. 1307 c
κάρφοι ſurculis Cinnamomi ſimiles & pari poteſtate. 1308.e
κάρφη, ſurculi, de cinnamomo. 1313.c. ξύλα λεπτὰ ᾗ ξηρά. *ibid.*
Carpinus, ζυγία. 506.e 507.a.c
καρπὸς, quid. 536.c. prima pars palmæ. Calſo. *ibid.* καρπὸς, internodium. *ibid.*
καρπὸς veteribus medicis pro ſemine herbarum. 226.e. 530.c
καρπὸς Cubeba. 1308.c
καρπὸ ἀκρωρεί. 173.a. 259.a. 294.c. γῆθεν & ἔγγειοι γῆθεν. 259.b. δενδρῖται. 173.a. 294.e. 511.d. ἴσχον. 259.b. 511.d. ξύλινοι. 294.e. λεπτοί. *ibid.*
Carræ vrbs, quæ Hebræis Haran ſeu Charan. 490.b
κάρρος, ἡ καρώ. 1001.a
Carruba. 461.b
Cartamum hodie in officinis, Cnecus herba. 895.d. Carteia. 288.a. Iberorum nauale. 289.b Καρτηΐς & Καρπηΐς Græcis vocata. 285 e
Carteia Hiſpaniæ vrbs, à quibuſdam Tarteſſus fuiſſe condita. 285.e.a.d
καρτερεῖν, durare, pati. 346.b. καρτερία, ὑπομονή. patientia. *ibid.*
Καρτηΐς dicta Græcis Carteia. 285.e. 289.b
Carthada vel Carthado, Punica vox quæ nouā ciuitatē ſigni-

ficat. 322. d. a. c. vnde dicta Carthago. 322.d.e.a.c.323.c
Carthago, dicta καινὴ πόλις, & Καδμεία, & Οἰνοῦσσα, & Κακκαβη. 322.a
Carthago noua, quæ. 261.e. Africana Carthago. ibid. Carthago Hiſpanica σπαρτάρια dicta. 262.a
Carthago nouam ciuitatem ſignificat lingua Pœnorum. 322.d.e
Carthago, & Καρχηδὼν, à Carthada, vel Carthado. 322.e.a.c.323.c
Carthago vrbs Iberiæ Καρχηδὼν, quæ & καινὴ πόλις dicta. 322.a
Carthago perperam pro Carchedon. ibid. e. nomen proprium viri, quod Græcis Καρχηδὼν. ibid.c
Carthago quot annos ſteterit. 323.d.e
Carthaginis Meridianus. 666. e.b c. eius diſtantia ab Alexandria. ibid.d
Carthaginenſis Africa. 918.a
Carthaginenſis Hiſpaniæ Citerioris potius, nec tota ſpartum tantum ferebat. 261.b. 262.a. eius regionis latitudo & longitudo. 261. c. d.e. 262.a
Carthaginenſium ditio. 126.b
Carthuſianæ claues. 931.a.b. 932.b
καρπὸν, potrum ſectiuum. 1000. e. a d. quod & πράσον καρπὸν. 1167.e.1001.a. ἀμπελόπρασον. 1000. e.a.d
καρπὸν pro καρωτὸν apud Athenæum. 1000.c
Carya Dionis & Iphitheæ filia à Libero amata in arborem mutata quæ καρύα dicta eſt. 603.e
καρύα, Iuglans. 601. c. Nux Plinio & ἡ καρύα & Διὸς βάλανος. 601. d. Nux κατ' ἐξοχὴν & iuglans, eadem arbor.601.d. & καρύα, nux arbor. 881.d
Caryatis Diana. 603.e. Καρυάτις, feſtum Dianæ, & templum. 604.a
Caryatium templum. ibid.
κάρυον & Διὸς βάλανον. 601.d.e. Græcis abſolutè pro nuce iuglande. 602.c.609.a. non à capitis grauedine. ibid. b. omnium pomorum lignum interius ſic vocatur. ibid.
κάρυον in Perſea, quid. 608.d.
κάρυα, πάντα τὰ ἀκρόδρυα Atticis. ibid.. 609.a.e
κάρυον μέγα κάρυον Græcis, 602.c. d. & Nux maior Latinis. 602.c
κάρυον μυριστικόν, nux myriſtica. 1326.a
κάρυα βασιλικά, Περσικά. 598.d. 599.a.813.e
κάρυα Ἰνδικά, Nuces Indicæ.1321.d
κάρυα μεγάλα, nuces iuglandea. 609.b. diſtinguuntur ἀπὸ τῶν λεπτοκαρύων. ibid.
κάρυα πλατέα, caſtaneæ, non amygdalæ. 603.c
Caryophylli lignum ad odores faciebat, non ſolus fructus. 1055.d. vnde ξυλοκαρύου φύλλον. ibid.
Cariaffos, vel *Caryoces* Luſitanis Caryotæ hodie dicuntur. 1321.d
Caryota palma, καρυωτὶς φοῖνιξ. 472.b. optima in Thebaide. 472.e
Caryotæ, abſolutè, & Caryota. 1319.d.a. integrum, Caryotæ palmæ. ibid.
Caryotæ ſucco placent. 937. e. ſucco manantes. 1322.e
Caryota Thebaica einſdem generis cum Caryota Iudææ. 1320. c. Thebaicæ Ægyptiæ ſunt, & caryotę quoque.ibid. Caryotæ palmeti Iudææ. ibid. d. & Babylonis. ibid. Thebaicæ à caryotis ſecernuntur. ibid. d.1321.e. inter vtraſque diſcrimen. 1320.e. Caryotæ per excellentiam dicuntur Iudææ caryotæ. ibid.a. Thebaici καρυωτοὶ minus ſuccoſi quam Iudaici. ibid. Caryotæ dictæ maiores palmulæ.ibid.d. Caryota palmula ampliſſima. ibid.e. vnde ſic dicta. ibid. maximarum longitudo.1321.b. grandiores non importantur ad nos, ſed minores, qui dactyli dicuntur. ibid. nec maiores tempore Xenophontis in Græciam inuectæ. ibid. b.c. Caryota palma de omni maiuſcula. ibid.c. quid propriè. ibid.c.d. impropriè de omni palma maiore. ibid.d. Caryotas ſoli Iudææ & Orienti vindicat Plinius.ibid. Caryotas in tota Iudæa nec vbiuis nec multas naſci ſinebant, vt raræ cariores eſſent. ibid. b. quod monopolium in Caryotica maximè exercebant.ibid. Caryotas Luſitani hodie vocant *Caryoſſos* vel *Caryoces*. ibid.d. in inſulis fortunatis inueniuntur. ibid. & in Occidentalibus. ibid. forma & magnitudine Citrij mali. ibid. 1322.a. colore luteo. 1321. d. luteæ Caryotæ. ibid.e. Caryotarum Babylonicarum color.ibid. & forte ſunt χρυσοβάλανοι. ibid. à quorum virtute non multum diſtant Caryotæ. 1322.a
Caryotarum παλάθη. 1019.d
καρυωτοί, nucatæ.1319.e. & Nucales. ibid.a
καρυωτόν. 1319.c
Caryſtij rem diuinam Briareo faciebant. 177.a.178.b.c.d
Caryſtium marmor. 560.b
Caryſtius lapis. 177.c
Caryſtus olim Ægea appellata. 178. d. marmor habet viride. 177. b. non habet aquas calentes. ibid. c. ibi pyrallides in ferrariis fornacibus inueniebantur. ibid.a
Caryſtus vrbs Eubœæ inſulæ, non inſula. ibid.a. non eadem habita cum Chalcide. ibid.b
κασῆς vel κασσῆς, tapes vel amphitapes. 966. a. item chlamys equeſtris. ibid. item ἰσθὴς πιλωτὴ, veſtis ex coacta lana. ibid. b. lacerna equeſtris ex lanis coactis facta. ibid.c
Caſcandius, inſula deſerta. 1181.a
ὁ Κασῆς, hæc Caſa. 966.c. de paruo tugurio. ibid. lacerna equeſtris breuis. 971.b. *Vide* κασῆς.
Caſeus ſale durus adeſo, quid. 346.a
Caſeus cum fico recenti, ſalis vice. 937.a
Caſeus figi dicitur cùm cogitur. ibid. πήγνυσθαι. ibid.
Caſei, vulgò *Formages*. 579.a
κασία Græcis eſt frutex, Arabicus non herba. 401.d
Caſia herba non arbor. 405. a. apibus grata. 401.c.d.e. 409. d. Caſia herba Græce κνέωρον. 401.d.e. 402.d.405.a.1053.e
Caſia herba Hygini, non eſt lauendula vel ſpica noſtra. 405.d. eſt Thymelæa. 405.d. Caſia odorata, & cum thymo iungitur. 405.e. Caſia vnde dicta. 405.e. nihil habet commune cum Æthiopico aromate, quod Græcis κασία dicitur. 405. a. nam potius κνεωρὶς diceretur, quàm Caſia. ibid. Caſia Latinorum & κασία Græcorum, diuerſæ. 405.a
Caſia frutex aromatibus. ibid. vltimis temporibus ſiliqua arboris Ægyptiæ Catharrica Caſia dicta eſt. 1054.a

Caſiæ plures ſpecies, & nomina.1304.a.b. ex radice Caſiæ arboris liquor ſtillat qui Caphuram reſipit. 1304.b. & optima Caſia non multom differt à Cinnamomo, *ibid*.d.e. Caſiæ fruticis amplitudo. *ibid*. 1305.d. Caſia & Cinnamomum non eadem res.*ibid*.e.1306.a. es nominis differentia.*ibid*.e.a. & ex differentia facultatis, formæ, coloris, odoris & pretij. *ibid*. a.b. Caſiæ optimæ color. *ibid*.a. Caſiæ odor. 1307.a.b. in medicina duæ partes Caſiæ vnam cinnamomi æquiparabant. *ibid*. Caſia proximè accedens ad cinnamomum, ἰσοκιννάμωμον dicta, & Daphnitis. 1303.a. 1306.a. Caſia ſurculis lauri adulterata. *ibid*. Daphnitis deſcribitur παχεῖα, συεῖσ-γίοις σπάρτης.*ibid*.e.a. quæ ſunt veræ notæ Caſiæ. *ibid*. c.d. & Caſiæ fiſtula veterum & Canella noſtra. *ibid*. e. Caſiæ rami ſeu ſurculi qui.*ibid*.b.c. Caſia à poſterioribus diuiſa in Caſiam fiſtulam & xylocaſiam.*ibid*.c. Caſia communis ab Arabibus Kerſe dicta. 1307.c

Caſiæ catharticæ arbor ſiliqoas fert longas. 539.b. ſpinis caret. *ibid*.

Caſia aromatica, potius Fiſtula dici debet quàm Caſſia noſtra.540.b.nam & σύριγξ Græcis dicitur, Gallicè *Cannelle*, i.συρίγγιον. *ibid*.

Caſiæ Arabicæ ſpecies præſtantiſſima, Daphnitis à mangonibus vocata. 402.c.404.c. Romanorum Caſia, non eſt Alexādrina laurus δαφνίτης appellata. *ibid*. Caſiam Plinius ait naſci in Europa. *ibid*. Caſiam daphnitin non confundit eum Daphniti herba, ſed Caſiam arborem cum Caſia herba vulgari, apibus amica. 404.c.405.a.409.d

Caſia daphnitis eadem eſt cum Aleſandrina lauru, quæ dicebatur δαφνίτης. 402.b.c

Caſia δαφνίτης, ἄσι vocata à barbaris, optima fuit & ἰσοκιννάμωμον vocata. 402.c. vnde dicta. 402.a.b

Caſia Ægyptia ſub nomine Ægyptij ἀκανθὸν antiquis Græcis cognita. 1308.b. Caſia pro Cacia.*ibid*.d. Caſia fiſtula dicta ad differentiam aromaticæ quæ abſolutè Caſia dicebatur. 1309.a. Gallis *Caſſe* dicitur. *ibid*. γλυκυκάλαμος de Caſia fiſtula.*ibid*.b.c. Caſia ſolutiua, σωληνίσκα *ibid*.c. κάλαμος Ἰνδικὸς etiam pro Caſia purgatiua. *ibid*.d μαῖνα καλάμου Ἰνδικοῦ pro medulla Caſiæ Catharticæ. *ibid*. Caſia Indicus calamus, & in India reperitur.*ibid*.b. Caſia Ægyptia.*ibid*. & Indica. *ibid*. quæ Kebulla. *ibid*.

Caſia lignea, Fiſtula ſimpliciter.1302.c. & eſt Caſia σύριγξ, ſeu Caſia Fiſtula.*ibid*.quæ eſt Caſia aromatica. *ibid*.c.d. Caſia Fiſtula ſeu Caſia αὐλός, de Caſia aromatica. *ibid*. d.e. Caſia fiſtula κατὰ θηρμένη *ibid*.a. Κασία μέλαινα etiam dicitur. *ibid*.b. quæ Caſia nigra Cathartica, & Caſia nigra aromatica.*ibid*.c. diuerſa à xylocaſia, ſeu Caſia lignea, quæ κασία ξυλινή.*ibid*.1303.a. in quo differret Caſia à cinnamomo. *ibid*. b.e. quidam nihil differre putant. *ibid*.e. Caſia cortice tantum conſtabat in fiſtolæ modum conduplicato. *ibid*. b. Caſia cortex merus, cinnamomum ſurculus. *ibid*. e.1307.e

Caſia purgans non eſt γλυκυκάλαμος.1301.c. nec Caſia eſt calamus. *ibid*. Caſia fiſtula pro Caſia veterum, quæ Κασία σύριγξ. *ibid*. d. hodie *Cannelle*, Cinnamomum.*ibid*. Caſia fiſtula, pro caſia vulgari, quæ ſiliqua eſt, non accipienda. *ibid*.e. differentia inter κασίαν & ξυλοκασίαν. 1302.b

Caſia συριγγώδης. 545.e.a. κασία σύριγξ. 545.a

Κασία σύριγξ Græcis eſt Caſia aromatica. 1056.b

Caſia fiſtula fortaſſe fuerit Acanthi Ægyptiæ alterom genus nigrum.539 d.c.e. eius lignum durum, ſolidum, nigrum.539.a. nigra dicta, à ligoi colore. 539.b. quamuis ſpinis careret. *ibid*. eius ſiliqua olim in nullo vſu, quem nunc habet in medicina plurimum. 539.d. Caſia eſt ſuccus ſiliqoæ è nigra ſpina Ægyptia. *ibid*. Caſia dicta quæ olim Acacia. 539.e.540.a. Caſſia noſtra ſolutioa, nihil habet commune cum Caſia aromatica. 540.b.1056.b. Κασία μέλαινα & Caſſia fiſtula appellatur. 540.b. Fiſtolæ nomen magis conuenit aromaticæ, quam *Cannellam* vocamus. 540.b. ſed fiſtulis hodiernis ſimiles ſpecie ſiliquæ caſſiæ Ægyptiæ. 540.e. vnde *Caſſia fiſtula* dicta. *ibid*.

Caſia Kembuli. 132.a

Κασία Μοσυλῖτις. 509.a.546.a

Caſia circa Ciribæna naſcitur. 544.d.e

Caſia craſſior, Xylocaſia dicitur. 1055.d

Caſiam & Cinnamomum nominibus confundunt Arabes & Græci poſteriores. 1307.c

Caſia diuerſa à Cinnamomo. 401.a. Caſia veterum eſt noſtra *Canella*. 401.a. Caſiæ cortex exinanitus fiſtula eſt. 401.b

Caſiæ ligno vtimur ad embammata 1509.b

Κάσιον, diminutiuum à κασῆς. 966.d

Caſiotis regio à Caſio monte. 488.b.569.c 618.e

Caſius in Arabia. 770.e

Caſius mons. 480.d.488.a.b. non Arabiæ Felicis, ſed Petræ.480.e. μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης. 481.d. inter Seleuciam & Antiochiam. 618.b.d. iuxta Orontem fluoiom. 618.d. in Seleucide. 618.e. Antiochiæ propinquus. *ibid*.

Caſius mons, Κάσιον ὄρος.568.c.a. Caſſius, in libris. 568.e.a.e. Caſius Ægypti idem cum Arabico. 549.b.568.a.b.d.569.c. Caſius Seleuciæ. 568.b. in Caſio tumulus Pompeij M. 569.a

Caſmænæ pro Camœnæ. 508.a

Κάσοι idem quod σάγος, manium vel ſagus. 1310.b. κάσης vel κάσσης pro veſte. 966 d. vnde καλλικάσιοι. *ibid*.

Caſpium mare. 189 e.216.d.621.d.799.c.800.e.801.d.1163.c. à Scythico Oceano recipitor ac prorumpit in terras. 289.b.210.a

Caſpium mare Ponticum eſſe putarunt Macedones vel Mæotim paludem. 796.a

Caſpij maris faucea. 193.e

Caſpiæ portæ.630.d.791.a. Caucaſiæ dicendæ. 630 e.791.d.793.b. ad Hecatonpylom.791.e.792 e.a

Caſpiis portis ad Indos doplex iter. 791.d.791.e.793.a.b

Caſpiæ Pylæ dicitur Taurus. 787.b.c.e

Caſpius mons. 621.e
Caſpius Taurus. 788 a.b.801.e
Caſpius ſiue Hyrcanus ſinus. 786.b 787.a
Caſpius ſiue Hyrcanus ſinus. 786 b 787.a
Caſſa lignorum, ſurculorum, cinerum. 251.a 416.e
Caſſander Theſſalonicen condidit & vicina oppida deſtruxit. 161 a.c
Caſſia, Κάσιος vrbs quæ in Ægypto ad montem Caſſium. 568. b ad Peluſium. 568 c. ſitus parilitate æquat Epidamnum. 568 c
Caſſiepeia mater Cilicis. 772.e
Κασσιέπεια & Κασσιέπη. 893.d
Caſſiepeæ aſteriſmus. 928.929. 930.931
Κάσιον & Κασσιώτης Ægypti. 568.d
Caſſis plebeia, ἄφαλος. 548.e
Caſſiterides inſulæ. 278.d.a.b. 279.d.e. κασσίτερος ποταμόῤῥυτος. 286.a
Κασσίτερος, Stagnum, vel Stannum. 577.d. σπίλος, vel σπίλον. 577.e
Caſſutba, vel Cuſcuta hodie, quæ antiquis Caſyta. 971.d
Caſyta herba Κασύτας, in aliena terra naſcitur. 971.d.e. hodie Caſſutha vel cuſcuta dicitur. *ibid.*
Caſtabalenſes, Καστα̃βαλεῖς, non Caſtabadenſes. 191.e.193.b
Caſtanea Balaniris. 603.e. Salariana. 603.d.e. Tarentina. *ibid.*
Caſtanea ἐξαφουλὼ non habet. 603.b c. Caſtaneæ, κάρυα πλατέα 603.b.c. Caſtaneæ ſitu ac facie planæ, non prorſus rotundæ. 603.b. Caſtanea, Sardianum κάρυον. 603.c. duæ ſpecies caſtanearum, πλατὺ & Γοργιανόν. 603.d
Caſtanea, Εὐβοϊκὸν κάρυον dicitur. 601.a.b.d.e. corio tegi dicitur. 601.a.b. quidam Διὸς βαλάνους de caſtaneis interpretantur. 602.e.e. 603.a. maximè de ſatiuis. 602.c.d. quæ vulgo *Marrons* dicuntur, aliæ *Chaſtaignes*. 622.d. Caſtaneæ calices, ſeu operimenta, propriè Echini dicuntur. 602.e. 175.e
Caſtaneæ nucis calix ἐχινώδης. 175.e. echinatus, ἀφάκανθος. *ib.* Caſtaneæ hirſutæ, intra ſuos echinos locatæ. 176.a
Caſtaneæ habent Iulos. 1027.a. qui non ſunt flores, nec pro floribus. *ibid.* b. ſed potius προανθήσεις. *ibid.* b. flores earum in fructus verticæ. *ibid.* a
Caſtaneæ generi τῶν βαλανηφόρων adſcriptæ. 334.b. & βαλάνους vocant. *ibid.*
Caſtaninus color, *Chaſtaigné*. 1331.a
Caſteria pro Scaſteria, ſeu chaſteria. 55.e.761.e
Caſtorea viroſa. 361.b
Caſtoris teſticuli cur πεῖσμοι dicti. 1046.a
Caſtra foſſis circumducta, Hebræis Gad. 1202.d. Inde Foſſata caſtrorum. *ibid.* περίφραγμα, ſeptum. 1202.e
Caſtra metandi ratio, τῆς τακτικῆς pars. 691.b
Caſtra metari. 682.c
Caſtrorum combinatorum metatio. 671 b.c
Caſtrorum metatio. 688.d.819. b.820.e.821.b
Caſtrorum nomen in Europa multis vrbibus factum. 1203 a
Caſtrorum portæ in conſpectu rigoris ſtellam efficiebant. 671.c
Caſula diminutiuum, veſtis cucullata. 966.c
Caſulæ oſtia. 935 e
Caſytas ſine radice. 1270.a. κασύτας eſt cuſcuta vulgaris. 1291. b. vnde Arabicum Caſuth. *ibid.*
Κατάβανα, alijs Κιτίβανα. 490.d
Καταβανεῖς, Καταβανοί. 490.d.498. c.d.e
Catabanes Arabes. 480.c.d. 483 c.e.488.a.a.b
Catabanes vna ex quattuor præcipuis gentibus Arabiæ odoriferæ. 486.c.490.c.497. a.498.e. ad occidentem ſiti prope fauces Arabici ſinus. *ibid.*
Catabanes pagi. 483.d
Catabani Καταβανία. 486.c.d. Sabæis vicina. 498.c. thus ferebat. *ibid.*
Catabathmos, locus arenoſus in Libya. 319.c.d.e. terminabatur eo Cyrenenſis. 320.a
Καταβανοί, populus Arabiæ felicis, vitioſe Κατταβανοί Dionyſio. 714.a
Catacecaumene Mæonia. 837.d
Catacecaumene, ſeu Diacecaumene, vel Cecaumene. 437.e.d
Catacecaumene inſula. 1240.a. propter ardorem deſerta. *ibid.*
Κατακεκαυμένη regio Æthiopiæ. 1240 d
Κατακεκαυμένη νῆσος Arabici ſinus. 1240.e.1265.d.e.1266.d. cauſa inſula dicta. 1240 d.1267.d
Κατακέχρωμον tectum. 1173.c
Κατάχαλκον, ære inductum. 1173.c
Καταχωρίζειν, quid. 716.e
Κατάχρεισι τεῖχοι. 1229.b
Κατάχρυσον, auro inductum. 1173 c
Καταχθόνιοι θεοὶ, dij inferorum. 71.b
Κατάχειρος θύρας. 882.d.1173.c
Κατακλεὶς & κλεὶς, idem. 925.c
Κατακλύζεσθαι, κατακλυσμός. 293.b
Κατάκομον, comatum, vel comoſum. 1173 c
Κατακορής in coloribus. 200.d. 345.d.e. κατακόρως μέλαν. 200.d
Καταδεδέσθαι, veneficio deuinciri ac defigi. 1088.c.d
Κατάδενδρος τόπος. 882.d
Καταδεσμοῦ & πάξαι de Sagis dictum. 1088.c. καταδεσμὸς pro veneficio. *ibid.* d. καταδεσμὸς & defixio, veneris nodus, vel Ligulæ ligatura. *ibid.* a.e. 1089.a. item magicus nodus. 1089.a
Καταδεσμοί, ſiue καταναλώσεις. 1091.b
Catadupa Nili ad vltimum cataracten. 410.a. ab iis Nilus & Ægyptus incipit. *ibid.* Catadupi Æthiopes. *ibid.* Catagis. 1257 b
Κατάγλυφα, quæ depreſſis ſulcis & imaginum cauatis lacunis ſculpta ſunt. 1045.e
Καταγράφεσθαι, deſcribi, de horologiis. 650 b
Καταία, Catæa inſula Veneri ſacra, Arriani, eadem cum Aphrodiſiade Plinij. 1181.a. b.c
καταλλακτής, Cambiator, *Changeur.* 1081.d
Καταλοχισμὸς liber τῆς ἡμετέρας γραφῆς. 716.b.c.e. vertitur *pedatura.* 716.c
Καταλοχισμὸς, quaſi καταστοιχισμὸς vel καταχωρισμὸς, pedatura. 716.d
καταλοχισμὸς propriè inſidiarum collocatio. 716.e.717.a. καταλοχίζειν, in inſidiis collocare. 716.e
καταλοχισμὸς, τῶν λοχιῶν vel λοχεῶν, i. puerperiorum & liberorum cenſus & profeſſio. 716.a
καταλοχίζειν, propriè κατὰ λόχους diſtribuere, in λόχους tribuere. 717.a b.c
κατάλυσις, κατάλυμα. 425.c
κατάμανα, vrbs Commagenes, aliis κατάβανα. 488.a. vnde καταβανοὶ dicti videri poſſent. *ib.*

καττιμάριδροι πέπλοι.1173. a. καττιμάριχαρος veſtri. ibid.
καττυμλώνια. 27.d
καττίμορος φυτόν. 882.d
καττίμπιλον χωρίον 882.d
Catana, Catina.110.b. eius etymon. ibid.
Catananee herba magica.1067. e.eius vſus ad amatoria.1085. b.herba Theſſala Plinio.ibid. c.amandi neceſſitatem faciebat. ibid. καταναίκαι & ἀνάγκαι, philtra & amatoria. ibid.b
Καταναγκαστίζειν, quid. 1090.e
Κατάνη, catena. 140.e
Κατάνη, Catina. 65. e. proprium nomen Aphrodiſiadis inſulæ. 1192. b. Mercurio & Veneri ſacra. ibid.
Κατάναι populi. 488.b
Cataones. 624.e.627.b
Cataonia.627.b.d.b. 630.a. Cataoniæ præfectura.627. a. ad Taurum montem. 627. c. à veteribus ſeparata à Cappadocia. ibid.
καττιτερατήρ & καταπιερατής.1013.c. Catapirater plumbus. ibid. καταπειρατήρ Herodoto. ibid.d
καταφλεχθεὶς ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ, quis. 840.a.b
καταφορά, quid.1071.d.ei opponitur ἀνάληψις. ibid.e
Cataphracta, lorica.443.c. φολιδωτός, & in ſquamam texta è ferro. ibid.
καταφύγαι. 810.e
Cataplus Niliacus. 628 c
Cataputia maior & Cataputia minor officinis. 1054.c.d
κατάπυρρος flos æris. 1159. e. ἀπόγλαυκος. ibid.
Cataractæ Euphratis. 628.e
Cataractæ portarum.92. c.portæ genus quæ cum impetu deſcendebat. 420.b
Cataractes fluuius.780.a.e.781. a.b. fluuius Pãphyliæ, dictus quod ſe præcipitet. 420.a. 827.e. Cataractes ſuper Syenen. 437.e
καταῤῥάκτης epitheton auium prędatricum. 419. e. καταῤῥάκτης propriè torrens. 420.a. καταῤῥάκτης Nilus dictus in iis locis quibus ea alto cum impetu & fragore ruit.420.a. Cataractæ, Nili deſcenſus è montibus. ibid.b
καταῤῥάκτις, quid. 419.e
κατάργυρον, argento inductum. 1173.e
Catarractæ, epitheton Diomedeis auibus tribuitur. 92. a.poteſt eſſe omnium auium rapacium & imperciarum. 92 a.καταῤῥάκτης & καταῤῥακτήρ. 92.b.c
καταῤῥάκτης. 781.a
καταῤῥάκτης Nilus. 92.e
καταῤῥάκτης dictus Marſyas fluuius Herodoti ætate. 827.a. c.quod cum impetu deſcenderet. ibid. tamen & Marſyæ amnis meminit Herodotus. 827.d.e
καταῤῥάκτης Nilus dictus, vbi inter præcipitia potius ruit quàm manat. 420.a. 827.e. καταῤῥάκτης ὄμβρος præceps imber. 827. e. καταῤῥάκτης αἰνὸς, omnis auis prædatria. ibid. καταῤῥάκται portæ genus ferratæ quod protinus ea alto demittitur. 420.a 827.e
καταῤῥάκτης, auis marina, minor accipitre. 92.e
καταῤῥάκτης non proprium nomen Marſyæ fluuij, ſed ab eius impetu, quo ruit ex arce Celænarum. 835.e
Catarzene regio. 621.b
κατασακκίζειν, Saccare, Sacco exprimere. 467.e
Cataſphærum, κατάσφαιρον, idem quod σφαιροειδές.1072.e.1073.a. de malabathri folio. 1073.a
κατασημαντισμὸς, κατασημαίζειν. 467.e. a.468.d
κατασμίγειν, mori κατασμιγὴ, mora. 158.e
κατέχεσθαι, quid de coloribus. 1146.b
κατηγγελμένα. 36.b
Catelli, γαλεοὶ piſces 1316. e. non muſtelli.ibid.aut ſqualli. ibid. Græcis etiam σκύλλοι. ibid.b & σκυλία, i. catelli. ibid.
Catena Patrum, quid. 859.d
Cathenis res menſoria peragitur. 688.a
κατεργεῖν. 432.a. 468. d.467.a. 468.a
κατεργάζεσθαι. 356.a 357. a.1071.a.
κατεργασία. 357.a
κατεῤῥυηκότος. 1202.e
κατεσκαμμένα τείχη. 760.e.a
καθαίρεσθαι, putari, i. purgari. 584. b. καθαίρειν, putare vites vel arbores. ibid.
κάθαρσις quibuſdam dicta herba Struthium. 1162. b. κάθαρσις, putatio. 585.a
Cathea regio.995.e.trans Hyarotim. ibid.d
καθέδραι ὑπόγειοι in circuitu Circi poſitæ à Tarquinio Priſco.919.e.920.a. ea iis ſpectabat populus. 919.e.920.e
κάθεμα, vel κάθημα, monile auro & gemmis variatum. 1084.e. vnde Hebræum *Kethem*, vel Kathem.ibid.e.a.& Cathena. ibid.
καθῆκον. 305.b
καθηλωμένα χρεία. 1271.c
καθιέναι, deorſum mittere. 536 b
καθίζειν, conſtituere non ſedere. 656.b
Cathraps.1182. a. κάθραπς πέρδικος ἐκ βολῆς. ibid.
Cati. 52 a
Catillus molæ, quid. 659.c
Catillones, gulones, vnde dicti. 128. c. Catillare. Catillatio. ibid. Catillamen & Catillamentum. 128.c.d
Catillus inferior mola, non ſuperior. 1210.a.b
Catillus Argiuus & eius fratres Tiburtus & Cora Tibur condiderunt. 61 e a
Catinenſes. 112.c
Catini in fornace in quibus auri ramenta eoquebantur. 1079.e a. χωρία ἄγγεια dicuntur. ibid.
Catinæ alumen, idem cum ſolda Narbonenſi. 1098.b
Cato Cenſorius. 51.b.c.d
ἡ κάτω χώρα. 613.e
ἡ κάτω pars in Circo, quæ ἄκρα, aut creta, pro Circi principio. 915.a
Catoblepa, καταβλέπων, κατωβλέψ. 389.e
κατοχὴ, coloris alligatio, quid. 1146.c
κάτοχα medicamenta. ibid.b
κατοχεὺς, mandalus, peſſulus, κλεῖθρον. 925.c. κατοχεὺς & ὀχεὺς, idem. ibid.
κάτοχοι τῶν ἐμβρύων. 714.c.716.d
κατωνία, vicus non clauſus. 775.a
κάτοινος, vinoſus. 882.d
κατωμαδίζειν, catomidiare.152.b
κατωφάγας. 389.c
κάτοπτρον, in quo videtur. 259.c
Cattabanes. 497.a.b
Cattabeni, Cattabanes. 494.e. d.497.e.d
Cattæ Pannonicæ, vulgò *Martes*.1009. d. de genere felium ſilueſtrium.ibid. Græcis αἴλουροι. ibid.
Cattare, videre. 1009.e. vnde Cattus. ibid. Cattare, *Guetter* Gallis. ibid. Cattare factum ea Captare. ibid.
Cattus recentioribus, qui Feles veteribus. 1009. e. cur ita dictus. ibid.
Cattiza, vbi Pygmęi degebant. 164.d. κάττιζα. 164. e. non ſic

dicta Gerania. 164.d.e. Cariuxon.164. a. Cariuxi vocati Pygmæi à barbaris. 164 d.e
Catuli pro quarumlibet beſtiarum filiis. 106.d
Cauari lapides dicuntur quum ſcalpuntur. 196.d
Cauari & Curuari inuicem ponuntur. 376. e.a
Cauatores & Cauitarij appellati ſcalptores. 1046.b. 1100. b.c.gallicè *Graueurs.* 1046. b.c
Caucaſiæ portæ. 630 e. 800.e
Caucaſij montes. 788.c. d.789. e.a 800.d 801.a
Caucaſus mons montium maximus. 788. c. Caucaſus quum vocatur Taurus, Indicus, non Colchicus. *ibid.*
Caucaſus duplex.796.c. vtrumque multi confuderunt. 790.d
Caucaſus Colchicus. 788. d. 789.a.b.796.a. in eo Prometheus fertur vinctus. 789.b. non viſus Alexandro. *ibid.* c.d.e
Caucaſus Indicus. 788.c.789 a. b. committitur Paropamiſo & Imao. 789.b
Caucaſus Ponticus idem ac colchicus.789.a. ab Indico longè diſſitus. *ibid.*
Caucaſus à Scythis Craucaſus vel Craucaſis vocatus. 788.e. 789.a
Caucaſus quare Aſiam perpetuo iugo diuidere dicatur. 789. d. Caucaſi partem quidam faciunt Taurum, alij Caucaſum Ponticum & Indicum Tauri partes. 789. d.e
Caucaſus quando appellatur Taurus.787.b.c.d.e.788.b.c. 789.e.1023.c
Caucaſus pars Tauri.788.e.795. b.c 1023.c
Caucaſi partes cur facit Plinius Imaum, commodum & Paropamiſum. 788.a. b. alij Caucaſum Ponticum & Indicum. 789.d. e. Caucaſi nomine appellati Macedonibus montes omnes ab Arijs Indiam vſque. 788.a.789.b
Caucaſi auerſa. 985.a
Caucaſus equus Circēſis. 936.d
Caucaſus & Pelorus equi funales. 898. Caucaſus δεξιόσειρος. 898.a
Caucatus pro Caucus. 705.c
Caudatum piper. 508.a
Cauda, Coda. 1247.b
Cauda ſtagni, μυχός. 597.a
Cauda clemens.326.d. immora. *ibid.* leniter mota. *ibid.*
Caudæ agitatio animum leonis oſtendit. 326.b.c
Caudex, τὸ στέλεχος. 590.c. Caudicis lignum, pro vitalibus. 590.d
Caudex aliud, aliud Vimen. 505.e.
Caueæ conſeſſus pro iis qui in cauea theatri conſident. 176.e
Caueæ ferarum. 236.a
Cauitarij, Cauatores, *graueurs.* 1046. b. Caulæ, quid. 922. a. eædem cum cancellis. *ibid.*
Caulias ſuccus è Silphij caule. 354.d
Caulis ſpinoſus. 961.d.e
Caules, cacti.226.b. mandebantur cortice detracto. 226.d. 227.c. detracto cortice ſubamari, & muria condiri condique ſoliti.227.d cæteri non edebantur niſi ἑψόμενοι. *ibid.*
Caulonia. 66.d.67.c
Caunæ quælibet Caricæ.938.b. a. b.1103.e.1125.b c.1156. c
Caunæ caricæ pro Cauniis, ſeu Caunis, primo. 938.a.b. 1095.a
Caunæ Chiæ, pro Chiis caricis. 938.a.1095.a
Caunæ Chalcidicæ. 938.a
Caunæ ebuſi, ſeu Ebuſitanæ, pro caricis, ſeu ficis ſiccis. 938.a.1095.a
Cauneæ ficus, quæ ex Cauno aduehebantur. 937.d
Cauniæ caricæ, Καυνιαὶ ἰσχάδες. 937.c
Caunos vrbs Cariæ. 937.d. 938.a
Caurus vel Corus flat ab Occidente.1239 c. inter occidentales ventos. *ibid.* e
Caus & Cos, idem. 1258.a
Cauſa vincibilis. 876.e
Cautes, Cotes. 1247.b
Cautes ſunt ſaxa. 198.a. & cautes in collibus, & ea cauribus colles plerumque. 198 d
Cauum opponitur pleno. 376. c. e. caui menſes plenis. 376.e
Cauus æneus, vel ænus. 180.d
Καυλία, iunci. 1294.e
Καυλωτία. 65.b
Καυλὸς, caulis. 881.a
Καυλέας. frutex. πολύκαυλα, fruticoſa. 353.b
Καυλὸς pro tota planta ſilphij. 352.e.353.a. pro thyrſo. 353.b. caulis qui è radice exit. 353.b. caulis ferula. 353.c
Καυλὸς qui & κιϐώριον. 969.a
Καυλὸς de herbis, non de fruticibus. 526.d
Καυλὸς ναρθηκώδης vel νάρθηξ aliud, aliud κάλαμος στηρίς. 362 b
καυσαλίτης. 1266.b
καυνιομαντία apud magos μαντεία τῶν καυνίμων. 252.e. differebat à pyromantia. 253.a
Cea inſula, ἡ Κέα, quæ Κίως. 997.c.938.c. ἡ Κεία νῆσος. 938.c
Cebenna, Gebenna, Cebennini montes mons Iura, *les Cevennes.* 240.e
Cebenni montes & Cemenni, idem. 247.a. 248 a. κεϐλη, caput. 1296.b. κεϐλιών, origani ſpecies. *ibid.*
κῆϐος, vel κῆπος, Cepus.389.a.b. vnde dictus. 389.b
κεκαπνισμένον χρῶμα, fumidus color. 346. c. *Couleur enfumée.* 346 b
Cecaumene, ſeu Diacecaumene, ſeu Catacecaumene. 473. c.d
κηκὶς, galla, qua lanę olim tingebantur.274.b.593.a. τὸ βάμμα, τὸ στύμμα. *ibid.*
κεκαλύφη pro κεκάλυφε. 927.c
κεκρύφαλοι ex Caryſtio lapide. 178.a
Cedere aſtra quando dicuntur. 719.a
Cedræi Arabes. 486.a. vicini Canchlæis & Nabathæis. *ibid.*
Cedrinon bryon. 330.d.a
κεδρίμηλα malè pro κιτρίμηλα. 952.c
κεδρωσία regio quæ aliis Γαδρωσία, vel Γεδρωσία. 1176.b
Cedro Italis Citreum pomum, veteribus citrum. 952.d
Cedrus maior in duo genera diuiditur. 1334.a
Cedrus vritur tanquam odoramentum. 951.b
Cedrum & citrum confundunt quidam. 932.a b.d.c. 952.a.b.e
in Cedro βρύον odoriferum naſci aſſerit Plinius. 1028.e
Cedrus cum θύᾳ confunditur. 817.d
Cedrus & iuniperus niſi fructus differentia non diſcernuntur. *ibid.*
Cedri arbores in quibus regionibus maximè naſcuntur. 952.b
Cedri optimæ. 330.a b
Cedri cupreſſea foliatura. 817.d

Ceſadoloni hodie Siculis Chumiles palmæ & χαμαιῤῥιπὲς. 1327.d
Ceſus & Ceſſus, pro κῆπος aut κῆβος, Cepus. 389.a
Κιγχείας vnde dictus. 340.d
Κιγχείας & κιγχείτης Aëtio diuerſi ſerpentes. 340. d. verius tamen κιγχείαν & κιγχρίδα & κεγχρίτην & κεγχρίτην eundem eſſe. *ibid.*
Κιγχείτης Heſychio πελόργος. 340. d. qui tamen diuerſi. *ibid.* e. & κιγχείτης idem ac κιγχείς. 340.e.
Κιγχείς vnde dicta. 340.c
Κιγχείς & κιρχείς, idem. 340.e
Κιγχείς & κιγχείτης, auis à plumarum varietate. 339.e. Canchris Plinio. 340.a
Κιγχείς & κιγχείτης ſerpens, à ſquamarum varietate. 339 e. vnde dictus. 340 d.c. eadem vocatur κιρχείς, vel κίρχνης. 339. e, 340.a
Κιγχείτης. 340.d
Κιγχείτης gemma. *ibid.*
Κεγχρώδης & κερχνώδης idem. 599.a. 600.ab. τραχυωνιών. *ibid.* κέγχρωμα, & κέρχνωμα idem. 599.a
Κέγχρωμα & κέρχνωμα idem in clypeis. 340.e. idem quod σάλωμα. 340. a. b. κέγχρον & κέρχνον, idem. 600.b
Κεγχρὶς & κερχνὶς, auis, idem. 599.a
Κέγχρος vel κέρχνος in argenteis fodinis grana meri argenti. 1076.e.a.b
Κέγχροι. 339.d. qui & κέρχνοι. *ibid.*
Κεγχρῶσαι. 339.c
Cei quotannis Caniculæ ſacra faciebant. 144.e.a.b. mortem cicuta ſponte acceſſunt priuſquam ad darentem ætatem perueniunt. 144.d.e
Κῆλα pro μῆλα. 635.b
Celænæ nouæ, i. Apamea. 827.e
Celænarum veterum ſitus. 826. e a. Marſyas. 826.e.a.b. ex antiquis Celænis populum traduxit Antiochus, & migrare iuſſit in nonam vrbem Apamæam dictam. 826.b
Celænarum incolas Antiochus Soter Apameam tranſtulit. 835.c. b. Celænæ quot paſſuum millibus ab Apamea diſſitæ. 835 c. in arce Celænarum fons Mæandri. 835.e. ea in monte Aulocrene. 835.a. Κελαινῶν λόφος & Aulocrenis mons, idem. 835.b.c
Celæne, ἡ Κελαινὴ, vel Κελαιναί. 826.b
Κελαιναὶ, vrbs. 698 e
Celebotras pro Cepobotras, vel Ceprobotus. 1185 d
Celenderis, principium Ciliciæ ad occidentem. 771.d
Κέλης Æolicè pro κέλης, vnde Latinum Celer. 81.e
Celer ab Æolico κέλωρ pro κέλης. 81.e, Celeres κέλητες. *ibid.*
Κελεύειν, ſignum dare remigandi. 734. c. κελευστὴς, portiſculus. 734.c
Κῆλις pro Οκελις. 1185.b
Cella ædis, quid. 1218. a. σηκὸς Græcis. *ib.* b.c. in eadem æde plures cellæ, ſi pluribus diuis dedicatæ. *ibid.* c
Cellæ, apothecæ. 829.a
Cellæ dicuntur Fauiſſæ, οἶκοι ὑπόγαιοι. 1210 d
Cellæ ſignari ſolitæ. 933 b
Cellatius, ὁ φύλαξ. 808.a
Κελλαὶ, Κατάφθαλμος, Inſas. 825.e
Cælo τορεύω 1045.c. Cælator, τορευτής. *ib.* Celatura. τόρευμα. *ib.* τορεύω & τορνεύω differētia. *ibid.*
Κήλων. 589.a
Κηλώνειον, inſtrumentum quo aqua ea puteo hauritur. 588. e. 589.a. tolleno Latinè. 589.a. κηλωνήιον Herodoto. *ibid.* κηλώνειον melius quam κηλώνιον. 589.b.c
Celtæ comas alunt, non ornant. 761.e
Celtiberi, Celtici. 278.b.c.d
Celtiberi veri, non Celtici 279. a. Luſitaniæ nunquam aſcripti. 279.a
Celtiberia. 278.a. pro Celticorum regione. 278. b. pro Tarraconenſi. 279 d
Celtici Anenſes. 278.c. 279.b
Celtici Bætici. 278.d.c.d.e. 279. a.b. à Celtiberis orti, & ab iis Celtici Tarraconenſes. 276.b
Celtici, Celtiberi. 278.b.c
Celtici pene Luſitani. 279.a. Celticorum multæ vrbes in Luſitania. 279.b
Celtici Nerienſes, & Celtici Paſamarei. 276.c. 279.c. Celticum promuntorium. 278.e. a. dictum Artabrum promuntorium. 276 b.c. & Arotrebarum & Attabrorum. 278 b
Celtici Tarraconenſes à Celticis Bæticis orti. 279. b. Nerij & Pæſamarei cognominati. 279.e
Cembul Indi, Arab. Spica Indica. 1065.e. *Cembal Rhumi*, Spica Romana, hoc eſt Celtica nardus. *ibid.* c. *Cembul elkelti* ſpica Celtica. *ibid.*
Cemenni & Cebenni, idem. 147 a. 248.a
Ceneos herba pollens in amatoriis. 1085. e. Græcè κνηκός. *ibid.*
Κέμψα Nili bellua à Græcis vocata κροκόδειλος. 1014 a
Cenchreæ. 140 a
Cenchris, vel Cenchrine vario refulget tergi nitore. 339 c. κεγχρίνης vnde dictus. 339.c
Cenchris, Plinio, κεγχρὶς, κεγχρίνης, vel κερχνὶς aut κέρχνης. 340.a. vnguibus aduncis. *ibid.* auis de genere accipitrum. *ibid.* e. eadem cum Tinnunculo à quibuſdam putatur. *ibid.* a. non eſt Miliaria Latinorum. *ibid.* e
Cenſorius, 40. b. vulgari oppoſitus. *ibid.*
Cenſus familiarum. 717. b. liberorum & puerperiorum. 716.e
in Cenſu, in ſubſtantia. 42.a
Centaretus, Κενταρετος, vel Cintaretus dux Galatarum. 894. a. Centareti equus. 894.e
Κενταύρειον priſcis, κενταύρειον poſterioribus. 973. d. Κενταύριον, Centaurus paruus. *ibid.* pro κενταύρειον. Centaureum. 605. c.d
Centaurij maioris radix in officinis *Rea ponticum*. 797. d.c. Centaurium maius pro Rha Pontico venditur. *ibid.*
Centenarij equi. 900.e
Centones à ciliciis differunt. 488.d. 489.a b. iis tegebātur tabulata turriū & puppium. 488 e. Centones ex lana coacta. *ibid.*
Κεντουρία vna ex inſulis Fortunatis. 1297.b. Πεντουρία veteri interpreti. *ibid.* potius Νιουαρία legendum. *ibid.*
κεντρομυρσίνη, myrtus ſilueſtris. 403 b
Κέντρον Græcis in omni materie nodoſa durities. 1074.c. 1075. b. κέντρα in lignis, in lapidibus, in ferro. 1074. e. κέντρον, clauus. *ib.* d. κέντρα ἐλεφάντινα, claui eborei. *ibid.* Centra in gemmis. *ibid.* Centra inter vitia gemmarum. *ibid.* Centra in marmore. *ibid.* & in cryſtallo. *ibid.* in ferro quoque. *ibid.* pars eius duriſſima. 1075. a. κέντρα etiam habuit λίθος χυνῶς. *ibid.* κέντρα hæc non maiora cucumeris ſemi-

ne,ſed odore non diſſimilis. *ibid.* e. ἀδάμαντες vocati. *ibid.* κέντρον, auri nodus. *ibid.* a
Κέντρον. 100.a
κέντρον oppoſitum. 652.b
Κέντρον nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
Κέντρα pro plagis cęli. 1249.b
Κέντρα, de cardinibus mundi. 1249.c. 1250. a. κέντρον ἀνατολικὸν, δυτικὸν, &c. *ibid.*
Centrum, & Centroſa ſcobs, inter vitia gemmarum. *ibid.*
Centunculus herba, γναφάλιον. 398.a.b
Centuriæ vacuæ vel vacantes. 682.d
Centurias includebant limites. 680. a. Centuriæ per actus diuidebantur. *ibid.* in ſingulos lapides terminales ponebantur. *ibid.* eorum diſtantia. *ibid.* Centuriæ quadratæ. 680.b.a
Centuriatio. 581.b
Centuripinæ terræ fœtus, crocum. 106. Centuriæ Siciliæ. 106.c
Ceos, Cea dicta, & à Græcis Ὑδροῦσσα. 144.c
Ceos Atticæ vicina inſula Κῶς Cos per contractionem dicitur. 991.c
Ceos vna Cycladum, Atticæ vicina. 143. d. ex Cea inſula delicatior fœminis veſtis profecta. 143.c. a. b. artificium retexendarum veſtium ex Aſſyria bombyce in ea inuentum. 143.b.c.d
Κεφαλὴ pro facie. 1190.d
Κεφαλὴ allij & cæpæ. 1168 a. idem κεφαλίς. *ibid.* a
κεφαλαὶ σκορόδων. 974 b
κεφαλαὶ capita bulborum. 974. b. allij. *ibid.* 980.e. vlpici. *ibid.* nuclei bulborum, capita κεφαλαί. 980.e
κεφάλιν, pro κεφάλιον. 357.c
Cephalio, κεφάλιον, Græcis recentioribus, i. caput. 1327.d. Cephalio & cor, in palma, eadem res. *ibid.* Cephalionem vocat Palladius plantam palmæ, non Cephalonem. *ibid.* κεφάλιον, Cephalio, i. caput.
Cephallenes, Tapbij & Teleboæ non ijdem. 704.c
Cephallenia & Taphos, diuerſæ inſulæ. 714 c. ſub Laerte & Vlyiſſe fuit Cephallonia tota. *ibid.*
κεφαλωτὰ πράσα, porra capitata.
1000.b
Cephea Meroe. 570.a
Κηφῆνες κηφεῖς κηφηνία. 606.d.e
Κηφῆνες Αἰθίοπες, à Cepheo vocati. 570. d. Chaldæi ita vocati. 570 d. 627.d
Κηφῆνες, Chaldæi. 627.b
Κηφῆνες olim Perſæ appella. 1227.c. à Cepheo Beli filio. *ibid.*
Cephenij, κηφῆνες. 627.b
κηφηνία, Chaldaica. 627.b
Cephes fluuius in Peucelaitide oriri dicitur. 993.c
Cepheſij lacus iuxta mare Atlanticum. 872.b. inter Herculeas columnas & Hermæan promuntorium. *ibid.* circa eum viſi Meleagrides quidam dicunt. *ibid.*
Cepheus Beli filius. 569.e. 570. a. Andromedæ pater. 569 c. Ioppes maritus. 569. d. Phinei frater. 569.c.d. 1227.c. ipſe ac eius frater Phineus in Ioppes regione imperitarunt. 569.c.d. 1227.c. Cepheus quibuſdam Æthiopiæ rex. 569.d. 570.a.b.c.d
Cepheus, iuxta quoſdam, Beli filius & Æthiopiæ, ex aliis Agenoris vel Phœnicis filius, in Phœnice regnauit. 570.c
Cephei regio, ſeu Κηφηΐς, aliis de Æthiopia quæ & Κηφηνία dicta, & Æthiopes κηφῆνες, à Cepheo Andromedæ patre. 606. d. aliis de Chaldæorum regione in Perſide quæ Κηφηνία dicta ab eodem Cepheo. 606.e
Cepheus Chaldęorum & Phœnicum, idem. 1228.d. ita & eius pater Belus. *ibid.* d
Cepheus in Aſſyria & Perſide regnaſſe à quibuſdam dicitur. 1227.c. ab aliis in Phœnicia. *ibid.* d.e
Cephiſus cum tiara Perſica pictus. 556.a
Cephiſus fl. Bæotiæ. 148. e. influit in Orchomenium lacum Copaidē dictū. 117.b.c. 146.b. à Lilęa exordium ſumit. 146.b
Cepobotras, vel Ceprobotas, non Celebotrato rex. 1185.d
Κεπφοὶ mergi Virgilio. 92.e
Cepus. 389.a.b. vnde dictus. 389. b. à populis in quibus naſcitur. *ibid.*
Ceprobatæ non omnes reges Muziris vocari. 1186.a
Cepula myrobolana. 472.d
Cepus, κῆπος, vel κῆβος. 389. a.b. ſimia cum cauda. *ibid.* a. humanis pedibus & manibus habet pedes. *ibid.* vnde dictus Cepus. *ibid.* b. à Memphitis Babyloniis oritur, facie Satyro ſimili. *ibid.* eius forma. *ibid.* a. Cep aut Ceb Æthiopibus vocatur. *ibid.* b
Cera in multis vnguentis intrabat. 1063. a. ſpiſſat vnguenta. *ibid.* e
è Cera fruſtula Critici antiqui locis dubiis aut notabilibus adfigebant, quæ παραπηγνύμενα vocabantur. 1100.d
Ceræ ex floribus fiunt. 1020.d e
Ceris liquefactis pingere. 231.e. 232. b. Ceris inuſtis cameræ pictæ. 232.a
Cerachates. 130.c. 134.d. 135.b
Cerago. 1276.a
Κεραία, corniculum & apex. 548.d
Κεραῖαι διλοφοφόροι. 571.b.c
Κεραΐς & βούκερας, fœnum Græcum, à ſeminis curuatura. 244.c
Κέραμβος & κεράμβυξ, ſcarabei genus. 439.b
Κεραμικὴ πύλη, Ceramica porta, in vrbe Naucrati. 476.a
Κέραμος, later qui ſemper coquebatur. 1232.c. eo domus tegebantur. *ibid.*
Ceranion perperam pro Geranion. 707.c. 708.a.b
Κέρας, vocabatur ſinus Byzantius, & cur. 165 d.e. & χρυσοῦ κέρας, ob largam Pelamydum capturam. 165. e. melius τὸ χρυσοῦ κέρατος promuntorium. 165. e
Ceras promuntorium, in quo turris ad prælucendum nauibus. 166. a. κέρας, ἄκρα, promuntorium. 166 d. 1238.e
Κέρας, poëtis coma dicitur. 5001. d. κέρατα cornua longæ crionum ſerræ. 761. b. κέρας, paſtinaca agreſtis dicta. *ibid.*
Κέρατα ἐκπίπτει. 944.b
Κέρας & κεράτιον fructus arboris Ceroniæ. 459. e. & τὰ ξυλοκέρατα, in ponderibus. 461.d.e
Κέρας tibia Phrygia. 123. b. κέρατα. quæ Latinis cornua, tibiæ genus ex ære incuruæ. 123.d. κέρατα in tibiis, quid. 120.c
Κέρατα, cornua, ſeu brachia, in fluuiis. 479 a
Κεράσται cerui quando dicantur. 224 d
κερασταὶ Satyri. 414.a
Ceraſum Latinis τὸ κεράσιον 959.c

Ceraſum

Ceraſum Duracinum, Dioſpyros, Gallis *Bigarreau*. 1040.b
Ceraſorum multæ differentiæ. 958.c. octo genera. *ibid*.a
Ceraſa inter baccas & acinos. 610.c
Ceraſa Actia. 958.d. Cæciliana. *ibid*. a. Duraciua. *ibid*.a.b c. Luſitaua. *ibid*.b
Ceraſus arbor, Ceraſum fructus. 959 d
Ceraſus nigra. 958.d
Ceraſus Conſtantinopolitana, non eſt Faba Græca Romanorum. 1040.b
Cerataulæ, κερατaῦλαι. 123. c.d
Κερατία ficus Ægyptia. 459.b.c. 980 a. eius fructus κέρας, vel κεράτιοι, & ξυλόγλυκυ. 459. d.e
Κεράτιον, vel κέρας corniculum, & ſiliqua à corniculorum inflectione. 244.c. 459.b.c.d.e. 460.a
Κεράτιον, tota ſiliqua. 461. b. ſed etiam κεράτια grana ipſa quæ in ſiliqua ſunt. 461.b
Κεράτια ſiliquæ ſiluaticæ. 460.b. c. vel ſiliquæ, κεράτια, ea quibus expreſſus fuerat ſuccus, ad vinum faciendum. *ibid*.d. quæ porcorum pabulo ſeruabantur. *ibid*.
Κεράτια συριακά, 461.c
Κεράτιον, gramen ſiliquæ arboris, in ponderibus locum obtinuit. 461. d κεράτιον vel ſiliquam recentiores χαρούβας appellant. 461. b. κεράτια Arabicè *Charnub*, pro ſiliquæ arboris fructu. *ibid* c
Κερατωνία, ἀπὸ τοῦ κέρατος. 459.d. ficus Ægyptia. 533.c. 459 b.c. eius fructus. 459.d.e
Ceratum, κηρωτή. 1319.a
Ceraulæ, κεραῦλαι, tibicines. 123. b.c. qui & κεραύλαι & κερατaῦλαι cornicines. *ibid*.e
Ceraunia inter candicantes gemmas. 277.d. 278.b. Cerauniæ duo genera. *ibid*.
Ceraunia alba inter candidas gemmas & cryſtallo cognatas. 1093.e
Ceraunij montes Epiri, Κεραύνια ὄρη. 84. b. 800.d.e. 805. a.b
Ceraunium candidum in Carmania, Media & Perſide. 237 b
Ceraunium quibuſdã pro carbunculo. 277.a.b.d. 278.b.e, gemma rubra, carbunculo ſimilis. 277.c
Ceraunij color è pyropo. 252.d. ignes ſine ſui detrimento perfert. *ibid*. aduerſus vim fulgurum opitulatur. *ibid*.
Ceraunius Taurus. 800.c
κεραυνόβολον ὁμαελιόν, Fulgur Dium. 1143.b. νυκτελιόν, Summanum. *ibid*.
Κεραυνὸς, Fulgur. 1135.d. 1143 a
Κεραυνοῦσθαι, Fulgurare. 1135.b. 1143.a
Κεραυνοθεὶς. 840.a. 1143 a
Cerberi ſpumis ortum aconitum Lycoctonum. 883.d. 884. b. 887.a
Κέρκωμα. 333.b
Cercetæ populi. 787.c. Κερκέται & Κερκίται. 788.a
Κέρχνος, μικρὸς ἱέραξ. 329.c. 340.a. κέρχνης & κερχνὴς de aue. 340.a. inter aues quibus vngues adunci. 340. a. eadem auis cum Tinnunculo. 340 b
Κερχνὶς & κεγχρὶς, auis, idem. 599. a κέρχνος, κέγχρος. 600.d
Κερχνῖτις ſpuma argenti quæ. 1082.c.d
Κεγχρώδης & κερχνώδης, idem. 599.a
κερχνοειδὴς genus πτίσματος. 340.c
Κερχνοειδῆ. 340.a
Κερχνώματα & κέγχρωμα, idem. 599.a
Κερχνώματα, quæ & κεγχρώματα. 339. d. 340.c.a.b
Κέρχνον & κέγχρον, idem. 600.b
Κέρχνος, puluis in argenti metallis. 1076.c
Κέρχνος in argento ſpurcities. 1082.b κέρχνος & ποπορνὶς, ſpuma argenti κερχνῖτις. *ibid*.d
Κέρχνος aut κέγχρος, puluis argenti. 1076.c. 1084.b
Κερχνοειδῆ. 340.a
Κερχνὶς vocatur, κεγχρὶς & κερχνὶς & Κερχνεὺ, ſeu κερχνεὺς, vel potius κέρχνης. 339. e. Cenchris Plinio. 340.a
Κερκίας, Latinorum Circius. 1258.d. vnde dictus, ignotum. 1259. a. b. quidam Argeſtem eſſe volunt. *ibid*. alij inter vtrumque collocant. *ibid*.
Κερκίας & Κιρκίας, idem. 259. a.b
Cercinna in mari quod inter Africam & Sardiniam. 384. d.e
Cercinna prætenta initio Syrtis maioris. 1038 b. Loto arbore abundat. *ibid*.
Κερκὶς arbor vnde appellata. 919.c. eius folium. *ib*. non eſt αἴγειρος. *ibid*.
Κερκὶς theatri cuneus. 919.b.c. κερκὶς in acumen deſinit, vt & cuneus. *ib*. b. κερκὶς ſummum pini cacumen & populi. *ibid*.c e
Κερκίδες χελιδόνων αἰωρούμεναι. 343.a
Cereius, vel Rheeius & Amphitus, aurigæ Caſtoris & Pollucis, Dioſcuriadis auctores. 193.d.a
Cereius antiquis Circius dictus, Siculis Κερκίας. 1258 b.d. ſic dictus Argeſtes. *ibid*.b.d. vel, vt alij, Thraſcias. *ibid*.
Cercopithegus & Cercopithepus in antiquis pro Cercopithecus. 772.a. 1072.e
Κέρκυρα, Corcyra. 153.a
Cereæ imagines, quas veneficæ fingebant, ſagis noſtris hodie non incognitæ. 1088.b
Cereæ imagines. 376.b. in ijs fingendis multi veteres. *ibid*. c nulla pictura naturam magis imitatur quàm cera. *ibid*. b
Cerealia duo ſacra Athenis celebrata Eleuſinia & Theſmophoria. 750.e. ideo ſæpe à veteribus auctoribus confunduntur. 750.a.b. 751. b.c
Cerealis & Primus. 1205.a.b
Cerebrum palmarum Chydæarum in parte quæ radici proximior. *ibid*. e. aliarum in ſummo trunco. *ibid*.b.c. Cerebri nomine cenſetur tenera medulla. *ibid*.a. quod habent omnes palmæ. *ibid*.a.b. & ἐγκέφαλος dicitur, & album eſſe. *ibid*.e.e. in quo tota vis palmæ conſiſtit. *ibid*. Cerebrum hominis in capite, quod eſt totius corporis ſummum. *ibid*. d. ita palmæ cerebrum in ſummo trunci vertice. *ibid*. cor & cerebrum palmæ, idem. *ibid*.e
Cerebri nota compendiaria in libris Hippocratis. 1238.d
Κερίκαλος. 197.c
Ceres Eleuſina cognominata. 750.d. ſeu Eleuſinia. 750.c. & Rharia. *ibid*. Frutis nominata, à fruendo. 70.c. θεσμοφόρος, vnde dicta. 752.e
Ceres, Iſis, Venus & Luna pro eodem numine. 705.c
Ceres filiam quæritans, à Celeo hoſpitio excepta. 750. a. frugum ſerendarum rationem

illi uſtendit. *ibid.* eiuſque filium Triptolemum per orbem terram miſit, qui vſum hominibus iodicaret. *ibid.* frugum cæterarum præterquam fabarum inuentrix. 750.b

Cereris Eleuſinę templa in aliis etiam vrbibus Græciæ. 752.c

Cereris θεσμοφόρου Thaſmophuria fuere, Eleuſinia τῆς Ἐλευσίνης. 752.b

in Cereris caſto matronæ concubitu abſtinebant. 938.c

Cereris ſacris qui initiabantur, κισσῷ cingebantur. 864.c

Cererem quidam eſſe voluerunt virginem quæ inter ſidera. 1236. a. ideo illi attribunt copiæ curnu. *ibid.*c

Cereris ſacerdores à viris ſeparatæ in Theſmophoriis. 752. a.b.c

κήρινθος herba, Larinis Cerinthia. 225.c

Cerinus color, κήρινον χρῶμα, & μελίχρους. 1107. c. Cerini cucumeres. *ibid.* Cerina pruna. *ibid.*

Cermala, vel Germalus, locus vbi expoſiti Remus ac Romulus. 1137. e. Palatio cõiunctus. *ibid.* a. ibi ficus Ruminalis fuit. *ibid.* a. longè à Comitio. *ibid.*

Κέρνας, fortaſſe Sacerdus Matris Deum. 825.a κέρνα, quæ illi ſacrificabantur. *ibid.* κερνοφόρος, qui hoſtias agebat. *ibid.*

Cerne inſula Heſperiæ Æthiopiæ. 1243. c. vltra eam non nauigabile priſcis occiduum mare. *ibid.* vltima inſula Atlantici maris. *ibid.* d. eius ſitus. *ibid.* d. e. Cerne alia à Menuchiade inſula. *ibid.* a. b. d. ex ea anturam facit crini Lycophrun. *ibid.* e. qui perperam cubile Sulis in ea ponit. 1244. a. Cerne in Occidentali Oceanu. *ibid.* a.c. Strabo eum inter loca tunc non cognita numerat. *ibid.* Cerne extra columnas Herculis in Oceanu Atlantico. *ibid.* b. Plinius inter inſulas Æthiopiæ locum ei dat. *ibid.* & eam Orientalem facere videtur. *ibid.* c. qui eam in Orientali collocarunt, Eoaam Æthiopiam pru Heſperia intellexerunt. *ibid.* e

Cernere, Succernere. 255.e

Cernuare vel Cernuari quando dicatur equus. 894.b

Cernuare humiliter ſe inflectere. 211.b.895.b

Cernuari. 211.c

Cernuari, in præceps ſe dare capite prono. 211. 6.894 e. 895. a.b. per prærupta. 895.b

Cernulare, à Cernulus. 211. b.c

Cernulus, in capnt ruens. 895.b

Cernuus. 211.e.b. πτωνευτής. 895. a. Cernuus & Cernulus. 211. b.c. Cernuus equus. 211.e.b. 894.d. Cernui boues. 211 c

Cernuus & ὀρθοπλὴξ equus inuicem contraria. 894.b

Cernui pueri iu ludis qui dicerentur, 894.c.d κυβιστητῆρες Græcis. *ibid.* d

Καρίδωνος σύριγξ eadem cum πολυκαλάμῳ. 832.b

Κηροδοχεῖον. 375.c

Cerunia pomum ququqe ramis geſtat. 462 a

Ceronia quæ ſiliquas fert in Syria & Ionia plurimum naſcebatur. 460.c

Ceronia cur συκῆ Αἰγυπτία vocata. 459.a.b.c.980. quæ tamen in Ægypto non naſcebatur. 1310.c

eronia plurima in Rhodo & Caria, & circa Cnidum. 459. e.a. Ceronia quę συκῆ Αἰγυπτία, & ficus Ægyptia, quæ Sycomorus eſt, confuſæ 456.a. κερατωνία ἀπὸ τῶν κεράτων, & contracte κερωνία. 419.d. fructus eius κέρας, vel κεράτιον. 459.e

Κήρωσις, ex arborum lactyma. 1020.d

Ceroſtrata. 231. c. pru ceſtrota. 231.c.b

Κηρόγραφα, non κερόγραφα. 231.d

Κηρωτὴ, Ceratum. 1319.a

Κεριῦχος δελφινοφόρος. 571.b

Cerrea glans dulciſſima. 334. d.e.a

Cerrus non poreſt eſſe ἀλίφλοιος. 334. nec ægilups. 333. c. 334. e. nec Aſpris. 334. d. a. nec latifolia quercus, nec fagus, nec robur. 334. a. ſed eſt quam ὀξύην Græci vocant. 334. e. 507. b. 1035. c. Cerrus cur generi βαλανοφόρων adſcriptus. 334. b. 507. c. πτελέα dicta, & quare. 334 b

Cerrus eſt potius ἀλίφλοιος, quã Ægilops. 333. e. cur celerrimè marceſcit. *ibid.* d

κέρσαι, quid. 967.d

Certaminis equeſtris ratio & ordu. 902. e. a. in illud quot currus deſcenderant. 901.e

Certaminum tria genera. 290.b

Certati ſunt, pro Certauerunt. 1111.a

Certus alicuius rei, Latinè dicitur. 1122.c

Cerua recens editos fœtus in rupes præruptas & profunda fruticum abducunt. 220 d

Ceruæ pariturae ſeſeli conſectantur. 224. c. d. 225. b. helxinen ſeu ſideritim poſt partum. 224 e. 225 a

Ceruulum facere, vnde prouerbium, *N'en faire rien que le cerf.* *ibid.*

Ceruus ἀχαΐνης. 221.d.e. 222.a

Ceruus dicitur etiam ἔλαφος Græcis. 222. c. Ceruus æripes inter Herculis labores. 221.c.

Cerui mares, *Cerfs*, fœminæ *Biches.* 222.d

Cerui cum cornua amittunt, cur dexterum defodiunt. 221 e

Cerui ἀτινῖς. 223.b.d

Cerui gaudent ſibilo palmari, & fiſtulari. 221.a.b

Cerui vbique niſi in Africa prupemodum ſola gignuntur. 220. a. nulli in Creta præter quam in Cyaunia. 172.e

Cerui maximè ſæuiunt, cùm fœminę ſeſe ab his poſt cunceptum ſepararunt. 220.b.c

Ceruorum curnua, curnicula ſeu rami quando incipiant & deſinant. 221. a. b.c. 222.a ætatis gradus. 224.d

Ceruorum ὀχεία, *le Rut* quando & quandiu. 753.a.b.c

Cerui vulantes, *Cerfs volans.* 439.a

Cerus manus. 412.d

Ceruſſa cremata ſandyx fit. 1152.d.e

Ceruſſa vſta rubrum culorem & ſandaracinum facit. 1158.c

Κηρύβιον antiqua vox Græca folliculus vel ſiliqua. 461 b

Κήρυκες λιθόῤῥινοι. 1114.e

Κήρυκες, præcunes vocantur, & genus oſtreæ. 1118.e

Κερυνῖτις πάγος. 139. b. Κερύνεια mons Arcadiæ. *ibid.* vnde Κερυνῖτις dicta cerua æripes. *ibid.*

Κεστὸς τὸ κεντητὸν. 231. a. vnde κεστὸς ἱμάς. *ibid.*

Κέστρα, malleus. 231. e. genus piſcis. *ibid.*

Ceſtrus fluuius 780. a. Ceſtrus flumen. 330.d

Κέστρος, quicquid in acumẽ exit. 231. d. genus teli. *ibid.* triugula. *ibid.* currus ſine rotis. 231.d.e

Digitized by Google

Κέρος, veruculum, quo ignito κερωτὰ opera in ebore vel cornu fiebant. 232.c.a
Κέρωνες hodie cuanuit. 232.e
Ceſtrota. 232. c. forium ornamenta. 231. b.c. κερωτὰ opera. 231.c.a
Κερωτὸν ξύλον 231. d. ſudes præuſtæ. ibid.d
Cete Indica. 1012. c. eorum magnitudo. ibid.
Κητώνη nauis & κῆτος dicta. 570.b
Cetera Graius. 92.a
Ceterach Scolopendrij genus officinis. 1194.c. vnde dictum ibid.d
Cetero apud Plinium, pro cæterum. 344.c
Ceto Ioppe colebatur. 574.a.
Dagon eſt Ceto 574.b. ὁ Κητὼ vel ὁ Κητών. 137.a
Κῆτος nomen nauis qua Andromeda abducta eſt. 575.e
Cetra Maurorum clypeus. 307. a. cetræ impenetrabiles ex tergore elephantorum. ibid.
Ceuere & Pandare, idem. 829. a
Χαβόρας flumen in Meſopotamia. 490.a
τὰ Χαβούατα, loci nomen in Arabia Felice. 490.b
Chæremonis Poëma Centaurus, quare ῥαψῳδία dicitur. 868.a
Chalazias lapis. 712.d. ὁ χαλαζίας λίθος. 718. b. qui & χαλαζίτης. ibid. cur ita dictus. ibid.c
Χάλαζα, grando ſuum, ſeu grana alba in ſuibus. 1125.e. vnde & χάλαζα recentioribus Græcis pro margarito. 718.c
Χαλβάνη, galbanum. 86.a. σμυρνίτης. 352.b
Χάλκ & Ιάλκ Comaris & Aphroſelenon, nonnullis diſtinguuntur. 1098.d
Χάλκαννα, pro ἄλχαννα. 1324.b
Χαλκανθάριον diminutiua forma recentioribus Græcis. 1160. vnde Colchotar vocant Chalcanthum officinæ. ib. alij ſic Chalcitim Arabibus appellatam dicunt. ibid.
Χαλκάνθη & corruptè καλακάνθη Glaucium herba vnde dicta. 1161.a. καλχάνθη & καλαχάνθη videtur potius denominata. ibid.
Χαλκάνθος, æris ſcotia. 1079.c. pro flore æris. ibid.
Χάλκανθον & χαλκοῦ ἄνθος florem æris, multi confundunt. 1559.e
Χάλκανθον χλωρόν, non viride, ſed luteũ vel aureis coloris. 1158 a. de Miſy accipiendum, non de Sori. ibid. a.b. hodie vitriolum vocamus veterum Chalcanthum. ibid. b.c. Chalcanthum nihil habet æris, ne colorem quidem. ibid. d. & optimis vetuſtiſſimiſque auctoribus χαλκανθὲς dicitur non χάλκανθον. ibid. d. e. χαλκανθὲς enim & χαλκοῦ ἄνθος longè diuerſa. ib. e. vnde compoſitum. ibid. 1159.a
Χάλκανθον herba à Calcha quæ lutea eſt nomen inuenit. 1161.a
Chalcanthum glaucum vel cæruleum, vel vitreum. 1159.a. cærulei, coloris. 1154.e
Chalcanthum metallicum vnde dictum. 1161. a. eius vſus. ibid. d. fortaſſe χαλκάνθη οἰκονομηθὲν de eo accipienda. ibid. Atramentum ſutorium dictum eſt. ibid. pro eo infimi imperij Græcia χαλκάνθην & καλακάνθην dixit. ibid. d.e
Chalcanthi proprius κυανός, i. cæruleus color. 1159.e
Χάλκας & κάλχας & κάχλας idem quod χαλκάνθεμον. 1161. e. cur Chryſanthemum. 1161. c.e. χάλκας de buphthalmo. 1162.a
Χάλκη vel κάλχη Græcis purpura. 1161.d. herba florifera. 573.e. eadem cum buphthalmo vel caltha. ibid. cur non vnum genus purpuræ aut vnius coloris ſignificet. 1161.d
Χαλκὶ alij χαλκὶς, ſpecies lacertæ. 116.c. vnde dicta. ibid. c.d.
Sepem ita vocarunt Græci. ibid. multum differt à ſtellione. ibid.
Χαλκηδὼν gemma. 560. a. Chalcedonium. 561.a
Χαλκηδὼν & Καλχηδών. 1159.a.
Chalcedon ſupra Chryſopolim. 561.a
Chalcedunia iaſpis. 561.b
Chalcedonium. 561. c. eius colores tres. ibid.
Chalcedonij marmoris apud veteres nulla mentio. 560.e. 561.a. nec Chalcedoniæ gemmæ. 161 a
Chalcedonius ab vrbe Chalcedone. 561.a
Chalcedonius, ſpecies iaſpidis non multum differt ab onyche gemma. 561. d. non eſt veterum onychites, aut alabaſtrites. 560.d. 561.d. Germania eruitur. ibid. nec onyx. 561. a. vulgo Caßidonias appellant. ibid.e
Chalcedonius ſmaragdus, pro quo perperã Carchedonius. 381. a. viliſſimus & minimus. 195.a
Chalcidenſes Euboici. 92. c. d. nec Cumani, nec Æoles. 72.e. orti Atticis Cumas Italicas condidere. 72. a. Tindam coloniam condiderunt. 160. b.c. item Naxon & Tauromenium condidere. 105.c. Ægæoni rem diuinam faciebant. 177.d. 178. b.c
Chalcidica lacerta an eadem cum Calchide ſerpente. 1161.b
Chalcidicæ ficus, quæ è Chalcide aduehebantur. 937 d. 938.a
Chalcidici galli gallinacei cõmendati. 872.e
Chalchis Euboeæ metropolis. 72.e. a. non eadem cum Caryſto. 177.a
Chalcis ad Belum in Syria. 619.a
Χαλκὶς auis ἀπὸ τῆς χάλκης. 1161. a. noctuam γλαῦξ quibuſdam. ibid. b. eadem cum πώυγξι. 92.b
Chalcis piſcis vnde ſic dictus. 1161.b
Chalcis ſerpens à colore cæruleo dictus. 1161. an idem ſit cum lacerta Chalcidica. ibid.
Χαλκῖτις arena ex qua æs fundebatur. 1099.e
Χαλκῖτις χώρα. 996.c
Chalcitis gemma ab æris colore. 1161.a
Χαλκίνη, χάλκανθον & χαλκάνθεμον, cur dicitur buphthalmum vel Chryſanthemum. 1161.e
Χαλκοκόλλητος, Ferruminatus. 1096.d
Χαλκολίβανος genus turis vel ſuccini, ab æreo colore. 1151. d. 1161.e.a
Χαλκόφθογγος & χαλκόφωνος, idem. 769. b.c. vocis claritatem ſeruat. 769.e. Tragœdis ideo geſtanda. ibid.
Χαλκὸς ἐλατός. 1077.b d. πάλαι μεμογμὸς, æs vetus. 1159.d
χαλκὸς Ὀφίας, qui aliis χυτός.

1077.b. ϖυτίας. ibid.d
χαλκοδείνημα, & λεπὶς temere à Plinio confunduntur 1078.b
χαλκοῦ ἄνθος & χαλκοῦ λεπὶς, ſeu ῥίνημα, non eadem. 1077.b. 1078.b
χαλκοῦ ἄνθος pro ſpuma æris. 1082.b
Chalcoſmaragdi qui propriè dicti. 198 a b
Chaldæi, Babylonij 641.a. primum Κηφῆνες appellati. 570. d.e. 606.c. 1227.c. d. e. & eorum regio Κηφηνία. 570.e. Syriæ vicini. ibid. circa Babylonem incolebant. ibid.
Chaldæi, qui & Aſtrologi tales Aſſyriis, quales Ægyptiis prophetæ. 647.b
Chaldæorum infeſtatores Attali. 484.a
Chali frutex eſt Halimum. 1098.c. κόμαρος vel κάπαρος. ibid. Vine à quibuſdam vocatur. 1097.b. in Armenia in iuſtam arborem aſſurgit. ibid. arenoſis & ſiccis locis gaudet. ibid. Chali è Græco ἅλιμον. 1098.d
Chali vel Chale herba ſapore ſalſo 1096. e. vnde & Salſola dicitur. ibid. quod Græcè eſt ἅλιμον. ibid. cineres indurati lapidem duritia ſuperant.
χάλικες, propriè Silices, vel Hilices 378. d. χάλιξ etiam pro cœmento. ibid.
Chalileg, χαλιλὴγ, quod aliis Halileg, & ἱλιλὴγ. 1323.e. χαλιλὴγ. pro Halileg. ibid.b
Chalk vel Calk, comaris, & Chali. 1098 d. χαλωνῖτις, Chalonitis regio Mediæ 693.b.c. d. prouincia regni Parthici. 1097.d
Chalybdicom ſeu Chalybicum aciarium, primum ac præſtantiſſimum. 1085. a. b. à Chalybibus Ponti populis. ibid.b. χαλυβδικὸν στόμωμα. ibid. Acies Chalybdica. ibid.
Chalybes, quæ & Armenochalybes. 624. e. Ponti populi. 1085.b. Paphlagonibus proximi. 189.e
χάλυψ σίδηρος pro Chalybico ferro primum, & χάλυψ abſolutè poſtea de quolibet ferro. 1095.a. 1103.e. 1156 c. 1278.a
Chama vocatus Lupus ceruarius. 390.d
χαμαιάκτη, ἡ μικρὰ κυνοξυλαία. 1098. e. quod Latinis Ebulum. ibid. χαμαιάκτη & ἀγρία ἀκτὴ & Ebulum eadem planta. ibid. male illum ſeparat ab Ebolo Plinius. ibid. 1180 c
χαμαικεράσια τὰ μιμαίκυλα. 511.b
χαμαικίσσαρος. 265.c
χαμαικισσος. ibid.
χαμαιδάφνη Alexādrea laurus vocata, & dicta, licet ſpecie ſint diuerſæ. 403 e a. cognominibus confunduntur. ibid. a. eius fructus in tergo foliorum adnaſcens. ibid.b 404 c. eius & topiaria. 403.d. Chamædaphnes duæ ſpecies, quæ κληματὶς & vinca peruinca dicitur: altera quæ Alexandrea vocatur. 402.d. 404. e. vtraque coronarii operis. 403.d. 404.a.e
Chamædracontes humi tantum ſerpunt. 343.d
Chamæleon in Africa multus, in India frequentior reperitur. 873.d. in Syria, Arabia & Ægypto hodie inueniri aiunt. ibid. inter peregrina animalia recenſetur. ibid. & ſimilis Crocodilis dicitur. 877. e. in vineis ſub pampino reperitur. ibid. eius figura & magnitudo. ibid. a. 873.e. b.c. Crocodilo fluuiatili & Niliaco ſimilis. 873. b. c. d. e. multo amplior ac prolixior cauda Chamæleontis quàm lacertæ. 873. e. ſpina in eius dorſo eminet ac recuruatur, vt piſcibus. ibid. & 874. a. & hoc diſtat à lacerta, vt & eiuſdem magnitudine. 874.a
Chamæleon non oculis totis eſt inconniuis, ſed papillis ſolis. 874.b. 875.c
Chamæleontis corpus aſperum. 874. c. tergus varium ſquamis maculoſis. ibid. quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera. ibid.
Chamæleontis crura recta & longiora quam lacertæ. 874. roſtrum eius haud abſimile ſuillo. ibid. b. c. cauda in vertiginem torta. ibid.
Chamæleon vnde colores reddat proaimantium rerum. 390.a
Chamæleon, herba. 301.e
Chamæleon ἰξίας fert ſimile pomum cardui pomo. 302 d.
Chamæleon non vbique maſtichen generat. 302.b
Chamæleon albus. 228. d. e. a. 526. c. d. ea eo viſcus vel maſtiches genus colligebatur. 301.e
Chamæleon niger. 580. d. eſt carduus ſiluaticus. 228.d
Chamæleontis ſuccus eſt lacrima, ſeu viſcum album, ſeu maſtiche. 303.b.c
χαμαίπιτυς, abiga. 279.d Pinus de chamæpitye. ibid. Chamæpitys herba. 279 e. 280. à eius tria genera. 279.e
Chamæpitys, hypericon dicitur. 395.e.c. 596.c. κορὶς herba. ibid.
χαμαιρριφεῖς & χαμαιρριπεῖς differunt. 1326.d
χαμαίζηλος lactuca. 1270.e
χάμαμα, pro ἄμαμα, Hamamach. 1324 a.b. ἀδελφικὸν exponitur. ibid.a
Chambades. 788.a
χαμβαλὴγ fortaſſe pro ἀμβαλὴγ. 1324.b
Chamælea, κόκκος Κνίδιος vocata. 1147. c. 1054 c. d. & Thymelæa. 1291.b. pro Chamæleonte. 301.e. 303.b. & aliis 303.d. etiam Citocacium recentioribus dicta. 1054. d. fert coccum Cnidium. 301.b
Chamæleæ granum, Κνίδιος κόκκος dicitur. 301. c. ſuccus ex Chamelæa. 301.d
Chamæleæ vel Thymeleæ oleum. 303. b. earum cognomen Cneoron. 303.d
Chamois, Gall. *Camoſſi*, vocantur Rupicapræ. 224.c
Champſæ Ægyptiis qui Ionibus crocodili, i. ζῶμεν. 873.d
Chandama hodie, quod antea Σαίταμα. 1032. e. Chandama Luſitanis pro Sandama, quæ Græco Σαίδαμα. 1033 a
Change. 1881.d
Changeur. ibid.
Changue pro *Concha*, ſpecies conchæ, quæ μαργαριτοφόρα vocatur. 1129. d
Charabe, ſuccinum vel electrum Arabibus. 1151.c
χαρακίας calamus, quis. 1300.c. cur ita dicitur. ibid. idem & ϕραγμίτης. ibid.d
Characmoba, vrbs Arabiæ. 488.d.e 489.b
χαραχμωβίτων. 489.b
χαράδρα, à χαράξαι. 1103.b
χάραδρος vel χαράδρα, foſſa vel portus foſſitius. 1108. b. c. d. in Cicilia χάραδρος λιμὴν & ἐμπόριον. ibid. Charadrum Ambraciæ pro portu dixit Ennius. ibid. forte & portus Ambraciæ eo nomine vocabatur. ibid. Charadra, cancellus, cancellatio. ibid.e
Charam Hebræis, quid. ibid.
Charam ſiue Haran vrbs Hebræis quæ Carræ. 450.b

Charax oppidum, in intimo ſinus Perſici. 489.a 702 a. Σπασίνου χάραξ dictus. 489. b.701. e.1202.e.1203.e
Χάραξ Phrygiæ vrbs, vbi Alexander caſtra metatus eſt. 1202 e. Χάραξ Σεσώστριος nomen impoſitum multis locis, vbi Seſoſtris caſtra metatus eſt. ibid. Charax in Caria locus, & in Nicomediæ ſinu. ibid. χάραξ vrbs Parthiæ. 1203. a. χὰρ ἰαμμὰ vrbs Palæſtinæ, quæ & Μωάβου χάραξ. ibid.
Χάραξ, exercitus vallo incluſus, aut caſtra. 1202.e. vnde multæ vrbes nominatæ. ibid.
Χάραξ propriè φράγμα vel περίφραγμα, idem quod 113.1202.a. Latinis recentioribus Sudatum. ibid. Sodis eſt χάραξ ibid. b. χάραξ foſſa potius quàm vallum. ibid. ἀπὸ τοῦ χαράξαι. ibid.
Charibaël, χαριβαὴλ, Homeritarum Sabaïtarum ſeu Sabæorum rex. 496. c. 498. a. 499.b.c 1186.b
χαρίδα, oppidum Arabiæ. 491.e.
Charlattans. 1050.a
Charmadas, χαρμάδας, à χάρμης & χάρμας vt χαρμίδης à χάρμης. 50.b
Charme, & Charmer, quaſi Carmen & Carminare. 1089.e.a
Χαρμὰλ pro ἁρμάλ. 1323 e. quod eſt μῶλυ. ibid. Harmel apud Auicennam. ibid. Græcis ἅρμαλα. ibid.
Charmodara. 629 c
Charnub Arabibus, Carruba Gallis & Italis, χάρουβα recentioribus, τὰ κεράτια. 461.b.c
χάρων & χαρώνδας. 157.d
χαρούβα recentioribus dicta ſiliqua vel κεράτιον. 461.b ab antiqua voce κυώβιον. ibid. hinc Charruba Gallis & Italis ſiliquæ fructus. ibid. & littera an inſerta ab Arabibus, Charnub. ibid.
Charpie, πλκὸς μοτός. 766.b. carpti, ſeu carptitij lintei. ibid.
Charſaci dicuntur Perſæ à Scythis. 985.d
ὁ χάρτης, hæc Charta. 711.e, 820.d. 962. c. 1123. d. 1168. e. 1216. e. 1306.d.e
Charta trita, duro mento inhorruit. 392. c. d. e. a. mos in euoluendis Chartarum voluminibus. 392.d. Charta virgo, mento non trita. ibid.
Chartæ bonitas, aut deterioritas vnde ſpectatur. 2003.d
Chartæ barbatæ. 392.a
Chartæ, i. βιβλία. 1003.b. item libri dicuntur quia ex interioris corticis philyris texebantur. 1003.c
Chartarum filamenta, inæ. 392.c
Charub Arabicum pro folliculo vel ſiliqua. 1306. e. Græcis recentioribus χάρουβα. ibid.
Charuba, ξυλοκέρατος, ſiliqua dulcis. 130.d
Charui, Careum, καρῶον. 596.d
Chaſtaigné, Caſtaninus color. 1331.a. in capillis. ibid.
Chat-huant, Cattus vlulans, vlula. 1318.e
χατραμὶτ, Chatramitarum regio. 493.d
Chatramitæ quibuſdam gens à Sabæis ſeparata. 490.c. Chatramotæ ex gentibus. 490.c. 497.a.498.e
Chatramitæ à Climace monte ad Sachalitem ſinum pertinuerunt. 493.b. in medio ferè Arabiæ. ibid. b.c.d. ijdem cum Atramitis. ibid.
Chatramotæ, gens Arabiæ odoriferæ. 490. c.497.a.498.e
χατράμωτα & Ατράμωτα, eadem. 544.e
Chatramotitæ. 497.a.b
Chamotitæ populi, ab Atramitis diuerſi. 490.e. Chatramotæ etiam dicti. ibid. Ptolemæo Chatramititæ, & ab Adramitis, ſeu Atramitis ſeparati. ibid. Chatramitæ etiam dicti. ibid. & eorum regio Chatramis, vel Chatramitis. 490.a. fortaſſe Chatramitæ & Atramitæ, Chatramotæ & Atramotæ, Catramotitæ & Atramotitæ, ijdem ſunt. 490.a.b.c
Chatramotitæ pagi. 483.d
χατραμωτῖτις χώρα, quæ myrrham mittebat. 490.e
χαυλιόδοντες. 455.b.c. χαῦλος, ἀπὸ τοῦ χαλᾶν. 455.c
χαυνάδος, quartum Hyacinthi genus. 1107.a
χαῶνες Mediæ populi. 693. b. τὰ χαῶνα, nomen vrbis. 693.c. vnde χαωνῖτις regio, Chaonitis. 693.b.c
Chaurus & Chorus idem. 1258. a.b.1278.d
Chaurus, ſeu Chorus, inter Fauonium & Septentrionem. 1244. b. ab occidente, ſed à parte Septentrionis. ibid. c. ideo frigidus. ib. ἀργέστης Græcis. ibid.
Chaurus vel Chorus ex Græcia nomen. 1259. b. vulgò Caurus. ibid. c. ſed cum aſpiratione ſcribendum. ibid. fortaſſe χωρὶς ἀέρος dictus. ibid. d. non eſt ἰαπυγὶς ζεφυρίτης. ibid.
Chaurus Latinorum eſt Iapyx ſiue Argeſtes. 1249.b. quibus & cur Iapyx nominatus. 1257.b
Chaurus vel Argeſtes, non magis videtur eſſe occiduus quam Septentrionalis. 1248.a
Chaurus, Græcis Αργέστης, & idē. 1264.c. à Seneca & Vitruuio diſtinguuntur. ibid. 1278. d. idem cum Choro. 1258.d.a.b. 1278.d
Chaurios à Romanis vocari generale nomen Argeſtes. 1257.b
Chauri videntur Eteſiæ. 1260.d. Zephyrus pro Chauro. ibid. e. 1262. b. Chaurus vnus ζεφυρικῶν πνευμάτων. 1262.b
Chaus, Lupus ceruarius. 390.d.
χειμὼν, Hiems. 310.e
χειμασία. 725. e. putrefaciendis ac tenuandis glebis. ibid.
χειμαδιῶσαι. 726.d.e
χὶρ φονῶσα. 316.b
χιμαίζειν. 425.b
χὶρ ζωγράφου, de tabula picta. 372.a
χειρομαγεῖα ex Caryſtio lapide. 178.a
χειλώσεις, idem quod χειρουργηθέντα. 1050.d. ἐπιγεγράφθαι χελώσθαι, quæ circumciſa ſunt. ibid.
χείρεξις χειρουργίας 2050.c.d
χειρόμακτρον, de annulo ſignatorio. 1100.b.e
χειρόκμητα, titulus Democritici commentarij. 1100.b
χειρόγραφον quod manu ſcriptum, & quod manu ſculptum. 1100.b. vnde χειρόγραφοι annuli. ibid.
χειρωνοκράτης qui Δεινοκράτης aliis, templi Dianæ Epheſiæ architectus. 812.d.e
χειρόμακτρον ὠμόλινον. 765.b
χειροπληθιαῖος. 508.b.d.e
χειρουργία pro ſectione. 1050.d. χειρουργηθεὶς qui exſectus eſt, & cui virilia dempta ſunt. ibid.
Chelæ. 879.e
χελιδὼν, hirundo. 310.e
χελιδόνιαι aſpides. 341. e. hirundinum colore. 342.e
χελιδόνιαι, quaſi hirudininæ. 785.d.e
χελιδόνιαι aliis, i. nidi hirundinini. 785.e. vnde dictæ. ibid.
Χελιδονιά, nidus hirundinis. 785 e

Chelidonia aſpis, Nili maximè peculiaris.343.a.inter myſteria Iſidis picta.342.a. b. vbi motatur. 343.c
Chelidonia, χελιδόνιον.1163.b.1164.c.eius flos & ſuccus.1163. inter colores luteos refertur. *ibid.*
Chelidoniæ.782.c.783.784.a.b
Chelidoniæ tres. 783 b
Chelidoniæ gemmæ vnde appellatæ. 342.a
Chelidonij ſcopuli. 778. a. in Pamphylo mari. *ibid.* c. Chelidoniæ ſunt inſulæ. *ibid.*d
Chelidonium promontorium. 778.c.d.e. a.782.c.e.d.783.a. b.hodie *Capo Chelidonia.*783.c
Chelonia, oculus Indicæ teſtudinis. 1189. c. inter gemmas numeratur. *ibid.*
Chelonates ſinus Peloponneſi. 140.b
Χελώνη χρυσοπετηνή. 997.a
Chelonophagi, χελωνοφάγοι populi vbi ſiti. 1189. d. e.b.c. in teſtudinum ſuperficie caſas tegunt, carneve ſcuntur. *ibid.* d. Chelonophagi duplices, in ora Carmaniæ, & in Arabico littore verſus Æthiopiam. *ibid.*b.non omnia hirſuti. *ibid.* d.e
Chelydri & Cherſydri, ijdem. 86. 87. a. diſtincti à quibuſdam.86.e.a. χέλυδρος vnde dictus.86.e.87.a
Χελώνη, teſtudinis teſta. 1189.e
Chema, menſura. 1097.c
Χύμα, χάσκειν. 1097. c. vnde & ὄστρεα χήμαι.*ibid.*& χημαί, piſcis. *ibid.* ab hiando. *ibid.* Hiatula Larinis. *ibid.* forte & χύμα dicta fornacula ſeu caminus Chymicorum. 161.a
Χημεία Patrum noſtrorum æuo Archemia dicta, & Archemiſtæ, Chemiſtæ. 1097.d
Χημεία, dicitur ἱερὰ τέχνη. 1097.a. & Pythagoras eius ſciens. *ibid.*& ἱερὰ ἡ θεία τέχνη. *ibid.* χρυσοῦ ποίησις. *ibid.* Ægyptiis maximè frequentata. *ibid.*b. χημεία & χυμευτικὰ veteribus, quæ Chymia, & Alchymia. *ibid.* c. d. Suidæ χημεία dicitur. *ibid.* c. vnde appellata. *ibid.* d.1098. b
Chemiſtæ peculiarem ſibi dialectum vindicarunt. 1097.d
Χηλίδια, χελιδόνια. 1162.e
Χημευτικὴ & χημεία.1097.c. χημευτικὰ συντάξεις. *ibid.*
Χηνίσκος. Cheniſcus. 572.e
Χειλίζειν, de tibicinibus. 124.d
Χύω, antiquis χέω. 829. b
Chepula vulgò, Kebuli Auicennæ, à loco dicta. 1324.c
Χὴρ χοῖρος, echinus herinaceus. 310.d.390. b. inde Latinum Her hern, & Heres & deriuatum. 390.b
Cherem Hebræis, ἀνάθημα. 1090. b. à verbo *Charam.* *ibid.*c
Cheripe vocant hodie Perſæ & Indi Pinicum. 1129.d
Chermes vel *Guermes* Arabibus pro cocco, ſeu vermiculo, ſeu verme.1214. granum tingendis lanis aptum.962.e.ex Latino Vermis. *ibid.*d
Chermite lapis, non Chernites.1204.e.1205.a. χέρμα enim lapis χαλικώδης.1205.a. fortaſſe inde χερμίτης λίθος. *ibid.* nam χερμάδιος lapis. *ibid.*χερμίτης vnde dictus. *ibid.*
Cherroneſos magna. 369.a
Χερρόνησος λευκόν. 783.b
Cherroneſus inter Apolloniam & Thyniada.215.d.a.b.
χέῤῥον pro χέρσινος. 215.e
in Cherroneſo ex aduerſo Sigei Proteſilai ſepulchrum erat. 870.b
Χερσαῖαι aſpides.341. e. πεφυάδες & ἐπίχλωροι. 342.d
Cherſiphron architectus præfuit fabricæ primæ templi Dianæ Epheſiæ. 812. e.a.814. ae.d.815. e.Melius Criſiphon, vel Chreſiphon dici poſſet. 812.b.c.d
Cherſoneſus aurea, χρυσῆ χερρόνησος. 996.c.997.b.d
Cherſoneſus Pallene dicta. 161. a. c. Cherroneſa Thraeica. 161.b
Cherſydri ijdem & Chelydri. 86.e.87.a. diſtincti à quibuſdam. 86.e.87.a
Χέρσυδρος vnde dictus. 86.e.87.a
Χ, nouitia litera Ionica vnde ſic vocata. 1262.d
X in G mutant Latini. 86.a
Chi pro ſi pronuntiuot Luſitani. 1033.a
Chia melus, de ſiliqua ſiluatica. 460.b
Chia terra in medicaminibus. 130.e
Chiæ ficus. 937.d.938.a
Chiani gens. 1181.c
Chiarxamber, vel Chiariambet Arabibus, Caſia nigra. 1309.a
Chij Homerum ſibi vindicarunt, non eius tumulum.179.b
Chimæra, χίμαιρα. 783.e.a
Chimæra mons. 785. a. b.e.d. 801.a.b.c.d.e.eius πῦρ ἀθάνατον. 445.a
Χειμώνη, χειμώνιον. 1162.e,1163.a.e
Χίμης vel Χύμης propheta minus laudibus celebratus à Chymicis. 1097. e. 1098.a. à quo Chime vel Cheme χημεία forte dicta. *ibid.*
Chinenſes Luſitanis pro Sinenſibus. 1033.a
Χιονίζουσα, quæ à niue vſta.840.b
Χιὼν ἄνθος. 194.d
Χῖος. 976.d
Chios inſula Ionica, & vrbs ſub Pelinnæo monte ſita. 865. b. d. Chios Cariæ vrbs eadē cum Ionica Chio.865.d
Chios non fuit vna Cycladum, ſed inter Ionicas inſulas. 179 b. in ea non fuit Homeri tumulus, ſed in Io. 179.a.b
Chirographi thyni, thyni annuli, manu ſculpti. 1100.b
Χιτὼν πορφυροῦς μεσόλευκος. 706.b.c. d.λευκὸς μεσοπόρφυρος.706. e.—δίας. 1060.a
Chini quilenga Indis vocatus Cureus. 1311.a
Χλόη, herba. *ibid.* χλοὴ, viriditas, gramen, muſcus herba. *ibid.* χλωρὸς, viride, glaucum, virens. *ibid.* χλωρὸν & χλωρὸς, & quod pallet & quod viret. 594. b. c. Pallentes herbæ, χλωραί. 594.b
Χλωρεύς, ſpecies lacertæ. 1161.e
Χλωροὶ, recentes.1326.d. [illegible] *ibid.* Χλωρὸς τυρός. *ibid.* quæ χλωρὰ φαίνεται, recentes non virides aut immaturi. *ibid.* opponuntur παλαιοῖς ἢ ξηροῖς. *ibid.*d.e
Χλωρὸν, & quod pallet & quod viret. 594. b.c.1106. χλωρὸν, & albiuei vel lutei coloris. *ibid.* 1155. a. vnde χλωρὶς auis & Chlorion, qui totus eſt luteus. *ibid.* χλωρὸν in ouo Luteum. 594. d. χλωρὶς eryngij flos aurei vel galbinei coloris. *ibid.*
Χλωρὸς viride, & herbacei coloris quaſi χλοερός.1155. a. 1106. b. χλωρὸν, idem quod ὠχρόν.
Χλωρὸν χάλκανθος, luteum, non viride.1158. a. χλωρὸν ἀργυρίτην, luteum, vel aurei coloris. *ibid.* 1155.a
Χοῦς & ἄρχη, idem. 1301.e
Choara, Χοάρα regio, & Χοαρηνή. 982.a. Satrapiæ nomen ſub ditione Parthorum. *ibid.* Χωρήνη etiam dicitur. *ibid.* b. & inter Parthiæ regiones numeratur. *ibid.*

Ghoarene, χωαρηνὴ, Parthyenes pars. 1196 a vel Parthiæ. *ibid.* prouincia regni Parthici. 1197.d
Choaſpa vrbs in Arachoſia. 700 c. ἡ Χοάσπα dicta fortaſſe à fluuio Choaſpe. 701.a.c
Choaſpes Perſicus vel Suſianus. 700.a. qui & Eulæus. 700 b.701.c.702.c
Choaſpę duo fluuij agnomines, Indicus & Perſicus. 1201 b
Choaſpes Indicus vnde oritur, 699.d 1201.b
Choaſpi Indico Eulæus Perſicos fluuius cognominis factus, 703 c. eius aqua cur dicta regia Lympha. 699.b
Choaſpem Perſicum recentiores non agnoſcunt, & pro eo Eulæum ponunt. 701.c.d
Choaſpis lapis viridis coloris fulgoris aurei. 767.d
Choatras mons. 787.e
Choche Χώχη. *Vide* Κώχη.
Chœur, pars templi. 921.b. ſacrarium intimum. 1218.e
Χόης Arriano Choaſpes Indicus. 700.c. niſi ſcriptum Χόης pro Χοάσπης. *ibid.*
χοιροβότανος, Portulaca, vel rectiùs Porculaca. 1054.a
χοιροπίθηκος nullus inter genera ſimiarum. 874.c
χολοκασσία. Lathyris ipſa. 1098.e. χολίκοκκος, granum Lathyridis. *ibid.*
χῶμα tumulus, aggeſtum terræ. 1219 e
χώματα, tumuli vel aggeres in Nilo. 431.b.c
χωματίας, χῶμα. 542.c
χώνη. 809 d. χώνη μισόχος. 809 d
Χώνη, regio Chonum gentis OEnotricæ. 1260.b
Chone Autolyci filia. 59 a
Chonica regio, ab vrbe Chone, & populi Chones. 58.e. Χωνία. *ibid.*
Cholæbus Mapharitarum tyrannus. 499.c
χολὴ, vnde Latinum Fel. 1211.d
χολὴ vel χολὸς, ſmaragdi genus fellei coloris. 198.c
χολέρα, canalis, ὀχετός. 431.e. χολέρα. morbus, violenta bilis euacuatio. 432.a
Cholmodara. 629.c.d
χολόβαφοι vel χολοβάφινον. 1077.d.e
χολόκοκκα. 1054.c. Catapotiam minorem vocant officinæ. *ibid.* Gallis, *Eſparge. ibid.* χολόκοκκα etiam Ricini grana. *ibid.* d. Catapotia maior vulgò nuncupatur. *ibid.*
χονδρίον & χονδρίνος. idem. 1165.a
χώρα ὑπερκειμένη. 613 e.a.615.b.c d. ἡ ἄνω χώρα. 613. e. ἡ κάτω χώρα. *ibid.*
χώρα pro ſolo. 996.b
Choraulæ. 123.c
Choraſmis. 992.d
χωρικὸς Agricola. 1010.e
χωρῖται, quid. 1126.d.e
χωρίον, locus ædificatus; caſtellum, villa. 772 a. χωρίον ὑλῶδες. 864.a. φρυγανῶδες, vel φρυγῶδες. *ibid.* e. χωρία τὰ ἐπιθαλάσσια. 1271.e
χόριον, membrana ſiue pellicula, quo inuoluitur fœtus, quamque adeò equa ante partum proiicit. 939. e. b. χόριον & πίλιον, idem. *ibid.* b. χόριον ἔνδυμα νεογνοῖς παιδίοις. *ibid.* c
χωρίον pro regione. 982.a
χωρίτης δράκων. 1259. c. ὄφις. *ibid.* πίος. *ibid.* d
Chorobates aut idem, aut ſimile cum groma inſtrumentum. 672 c.d.673.b.682 c.689. c 690.a.c. etiam aquæ librandæ ſeruiebat. 672.d.c.690.b
Chorobates regula pedum circiter 20. 673.c
χωροβάτης, Chorobates, vnde dictus. 673.a. ad verbum, Agri perambulator, vel metator. 673.b. eius deſcriptio. 690. c.d
Choromithrene Mediæ regio. 1194 b
χορωνὸς dicta Græcis Corona, à χορός. 848.b
χωρισμῶνς αὐτοῖς ἐν ἐρημ. 1260.a
χῶρος, locus. χωρὶς idem quod χωρίτης vel ἐγχώριος, indigena. 1259.c
χῶρος, ager. 673.a
χορὸς, ordo. 1233.a
χωρὸς ventus vnde dictus. 1260. a.b
χόρτος, περίβολος τῆς αὐλῆς. 310.b. à quo Hortus. *ibid.* b.d
Chorus idem qui Chaurus ſeu Argeſtes. 1264.c.1258.d.a. 1160.b.1266.c.d.d
Chorus aduerſus Vulturnum ſpirat. 1244 e.1245.a.b.1247.a
Chorus & Aquilo inter ſe oppoſiti. 1245.a.b
Choros, quid. 859.e. qui & κύκλος. *ibid.*
Chorus dithyrambicus propriè κύκλιος dicitur. 848.a.b. χορὸς, κύκλος & στέφανος. *ibid.* b. Chori Tragici & comici fuere τετράγωνοι. *ibid.* a
in Choro ſtare. 133.a. χορὸν ἱστάναι. *ibid.*
Chorus vel Chorium, de ordinibus lapidum. 1233.d e. χορὸς, χορεῖον. *ibid.* d.e
Χοῦ νιος. 311.c
Χοσρόης & Ὀσρόης, idem. 490.a. Choſroene & Oſroene, idem. *ibid.*
χρηματίζειν αἰχμῆς. 849.b
Chreſiphon, Χρησιφῶν, templi Dianæ architectus 812 b 818. c. Chreſipho, Chreſiphonis, Χρησιφῶν, τοῦ χρησιφῶντος. 812.c. fabricæ architectus quam Heroſtratus incendio dedit. 814 a. ſed eam non perfecit. *ibid.* b.c.d.e
Chreſiphon Auſonio Epheſi ſpectata manus. 818.b.c. Χρησιφῶν. *ibid.* c
χεῖσμα quo vngebantur è balneo. 1059 b
χρίσματα, quæ vnguenta. 465.d
χρηστοὶ apud Lacedæmonios & Arcadas dicti defuncti. 412.a. χρηστὸς ποιεῖν, manes facere, ſeu interficere. *ibid.*
χρυσὸν μέτωπα. 1263.a
Chriſti vbi monumentum quale. 1209.c.1210.b.c.d
χρῶμα ὄμοιον. 380.a
χρῶμα, abſolutè genus quoddam radiculæ, quod ex Syria aduehebatur, qua vnguenta colorabantur. 1148.b.e. quo & vſæ mulieres ad colorādas genas. *ibid.* χρῶμα, fucus. *ibid.* b. Plinius male χρῶμα pro Cinnabari accepta. *ibid.* c. χρῶμα propriè vocatum, ὅθεν Συριακὸν dictum. *ibid.* d. id eſt color Syriacus. *ibid.* e
χρώματα, Pigmenta. 1051.e
χρόνος apud recentiores pro certa temporis portione 652.c.d. pro anno. *ibid.* d
χρόνου nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
Chryſamarus Laco victor in ſtadio virorum coronatus eſt. 45.a
χρυσάνθεμον herba, χρύσανθος appellata. 1159.e
Chryſanthemum & Buphthalmum idem prorſus nonnullis. 1161.a.b. cur Caltha à quibuſdam dictum. 1160.d.1161. b.c.d
Chryſanthemi appellatio multis aliis floribus luteo colore à Græcis data. 1161. d. vt Batrachio. *ibid.* & Buphthalmo. *ibid.* recentia cognomina Chryſanthemi, χαλκῖτις, χάλκανθον & χαλκάνθεμον. *ibid.*
χρυσανθὲς aureum. 1158.e. χρυσάνθεμον. *ibid.*

Χρυσάνθη pro flore auri. 1079.d. vel pro ſpuma. *ibid.*
Χρυσαορὶς vrbs Cariæ. 837. c. ſed & tota Caria. *ibid.*
Χρυσαορεὺς Iupiter apud Cares. 837. c. d. & χρυσαορικὸς conuentus. *ibid.*
Χρυσῆ, Chryſe inſula in Eoo mari. 995. c. 996. e. eius ſitus. *ibid.* d. e. 996. a. b. cur ita vocata de aureo eius ſolo. nugæ. *ibid.* 995 c. χρυσῆ χώρα, Aurea regio dicta, quòd auro fertilis eſſet. 996 a. & ea pro inſula à quibuſdam accepta. *ibid.* χρυσῆ continens circa Gangem. *ibid.* c. quæ Ptolemæo χρυσῆ χώρα. *ibid.* alia ab hac continens eſt χρυσῆ χερρόνησος, Aurea peninſula. *ibid.* quæ veteribus χρυσῆ νῆσος dicta. 997. a. c
Chryſę ſinus, ſinus Eoi Oceani, in quo Chryſe inſula, & proximus Gangetico. 996. e. vnde dictus. *ibid.*
Χρυσῆ γῆ, & χρυσῆ χώρα vocata olim Σουφείρ & Σώφειρα regio in India. 1084. c. d
Χρυσεκλίκτης. 1081. d
Χρυσοφαντίς. *ibid.*
Χρυσόμηλον. 1321. e
Chryſeon Ceras, χρύσεον Κέρας, ſeu χρυσοῦ promontorium, non Chryſoceras. 165 b. c
περὶ Χρυσίου πολλάκις. 1124. d
Χρυσίον ἄπυρον. *ibid.* a
Χρυσίτης lapis. 1103. e. eandem habet cum magnete patriam. *ibid.* diuerſus ab Androdamante. *ibid.* χρυσίτης λίθος. Auroſus lapis. 1075
Χρυσῖτις ἄμμος. *ibid.* a
Χρυσίου λίθος quid Aquilę. 1083. e. a
Χρυσοβάλανος aurea palmula. 1321. e. eius virtutes. 1322. a
Chryſoberyllus pallido colore, ſed in aureum fulgorem exit. 1106. d. ei pallida viriditas tribuitur. 1106. e
Chryſocarpos, hederæ nigræ genus. 367. d
Χρυσόκομος color. 548. c
Chryſocolla non propriè lapis. 1153. d. inter ſalis ſpecies. *ibid.* c
Chryſocolla in æreis metallis Demoneſi. 195. e. cariſſima. 199. e. præſtantiſſima contra aurum venibat 195. d. Chryſocolla pari fere proprietate & efficacia cum Armenio. 1153. e
Chryſocollæ color. 195. e. 199. e. 200. b. 255. e. 344. d. 1153. a. c. quomodo eam imitarentur. 195. e. 255. e. 1153. a
Chryſocolla optima in Armenia. 344. d. 1153. a. b. quænam maximè commendetur. 344 d
Χρυσοκόλλου σκῦλος, & χρυσοκόλλητον. 197. b
Χρυσοειδὲς χῶμα. 535. e. 703. c
Χρυσόγραφα. 258. e. Chryſographata ſcuta. *ibid.* 1100 b
Chryſolampis. 407. a. pallida die, nocte ignea. *ibid.* b. Solino eadem cum Chryſopaſto. *ibid.* b. c. e
Χρυσόλιθος non lapis hoc nomine dictus, ſed lapis χρυσίτης. 1103. d. de Eteſio lapide & de Aetite dicitur. *ibid.* ἀργυρόλιθος & χρυσόλιθος. *ibid.*
Chryſolithi. 239. e. 407. b. Chryſolithi Æthiopici. *ibid.* b. d. inter Chryſolithorum genera vnum erat quod χρυσόπασον vocabatur. *ibid.* in Chryſolitho nihil aliud conſideratur præter auri θωρίαν. *ibid* e. χρυσόλιθος & χρυσοπάστης, idem, & iuxta Solinum χρυσόλαμπις. Chryſolithos in puteo reperta. 407. a. Chryſolithi optimæ. *ibid.* d
Chryſolithi fumidi vapore ſolis creati. 205. e. καπνίαι vocati. *ibid.* vitrei, qui & ψευδοχρυσόλιθοι. 206. a. ψευδόχρυσοι. *ibid.*
Chryſolithi Tibaranæ & Ponticæ. 308. a
Chryſomela in genere coroneorum. 710. c. χρυσόμηλα κυδώνια. 710. d
Χρυσοστεφανωτικὰ χελώνη. 997. a
Chryſopraſius, chryſoptaſus vel Chryſoptaſius pro Chryſopaſtus. 406. e
Χρυσόπαστος, auro ſparſus. 131. b. 132. a
Chryſopaſtus Æthiopicus. 407. a. Chryſopaſto tribuit Solinus quod Plinius Chryſolampidi. *ibid.* inter genera Chryſolithorum vnum erat quod χρυσόπασον vocabant. *ibid.* b. & Sapphiri quoddam genus ita vocitarunt. *ibid.* c. Chryſolithi quædam cur χρυσόπασοι dictæ. *ibid.* Chryſopaſtus Chryſolithi ſpecies, non optimæ. *ibid.* d
Chryſopraſius ſuccum porri refert & declinat à Topazio in aurum. 1106. d. in eo guttæ aureæ. *ibid.*
Chryſopraſus alia gemma à Chryſopaſto. 407. a
Chryſopraſi ſui generis à quibuſdam exiſtimati. 1106. e. ſed non poteſt eſſe pallidius hoc genus Chryſoberyllo. 1106. a. nec Beryllo. *ibid.*
Chryſopraſus viridior chryſoberyllo. 1106. b. ex auro & porracco mixtam lucem trahit. *ibid.*
Chryſoptaſus, χρυσόπλαστος, idem quod χρυσόπαστος, qui ἐμπάστας χρυσοῦ habet. 1106. d
Chryſorrhoas amnis à Damaſcena vrbe & regione originem capit. 617. e. totus fere in rigua & riuorum deductiones conuertebatur. *ibid.* a. Damaſcum præcipuè rigabat. *ibid.* a. & εὔπνουν reddebat. *ibid.* vnde illi nomen potius quam ab auro. *ibid.*
Χρυσοσμαραγδίζων ab æreo colore. 1161. a
Χρυσόστιχα. 258. e
Χρυσὸς ἄπυρος. 1075. c. 1076. a ἄπεφθος. 1075. c. ἐρυθρὸς, ἐρυθρὸς, ἐρυθρός. 1076. a. στρυφὸς & ἐν ψήγματος. *ibid.*
Χρυσοῦ ἄνθος & ἀδάμας idem cum ſpuma vel ſcoria auri. 1079. a. 1082. a. 1084. a
Χρυσοῦ κέρας Conſtantinopoli promuntorium. 1238. e
Χρυσοῦ πίνος dicitur χρυσία. 1097. a
Χρυσόξυλον, Thapſi lignum, coloris aurei. 1163. d. e. quaſi aureum lignum dictum. *ibid.* e
Χθόνιος, non ſolum ἐπιχώριος, ſed & ἔγχωριος. 71. c. χθόνιος θεὸς, indiges. 71. c. e
Χθόνιοι, αὐτόχθονες. *ibid.* e
Χθόνιοι θεοί, ſunt inferi. *ibid.* b
χθόνιος βασιλεὺς, Diſpater, rex inferorum. *ibid.*
Chulli municipium. 311. e
Chuni, Οὖνοι, Hunni, Οὖνοι, & Θοῦνοι, ijdem ſunt. 158. e
Chydææ mitiores, quæ maturæ ſunt, quaſi tum viliores. 1326. b. non poterant ſeruari. 1326. a. ex iis vinum palmeum fiebat. *ibid.*
Chydææ palmulæ de communibus dactyliferis. *ibid.* e. quas Romani Græcique honori Deorum dabant. *ibid.* 1327. a. quibus & victores coronabantur. *ibid.* quæ χυδαῖαι à Iudæis dictæ ad differentiam τῶν καρυωτῶν. *ibid.* fortaſſe κοιναὶ dictæ. *ibid.* a. b
Χυδαῖοι φοίνικες. 1170. b
ex Chydęis maturis vinum palmeum factum. *ibid.* a
Χύδλιν, σπονδύλιον. 542. d
χυλὸς ſuccus qui expreſſione eli-

eitnt.1262.c.d. χυλὸς ſuccus ex quo ſapor, & cum ſuo ſapore. *ibid.* c. Sapotatus ſuccus Latinè dici poteſt. *ibid.* χυλὸς τίμμα τῶν ὑγρῶν. *ibid.* e. χυλῶν χυμῶν differentiæ. 1283.b
χυλὸς & ὀπὸς differunt. 1284.a. Plinius eosconfundit. *ibid.* d. χυλοὶ ſemper ſaporati. *ibid.* a. eorum differentiæ. *ibid.* χυλὸς ſuccus eui χυμὸς adeſt. *ibid.*
χῦμα, σωρὸς, & magna rei copia. 542.d
χυμαζίας σόραξ & ἄπυρος diſtinguuntur. 542.e
χυμλών, qua hodie panni ſericei in Græcia tinguntur pulcherrimo colore luteo. 1164.e nec enim eſt στρουθίον. *ibid.* fortaſſe eſt Tharſia. *ibid.* a
χυμβὴν & χυμβίον, quibuſdam χυμβὴν & χυμβίον, & ὀχυμβίον. 1162.e.e.1163.a. non eſt eadem cum Struthio. 1662.c. luteum colorem facit. *ibid.* αἱμόζεστος χυμβὴν, quid. *ibid.* d. herba tinctoria. *ibid.* e. ὀχυμβίον quibuſdam vocatur. 1163.a. alibi οἰχυμβίον, quod fortaſſe verum nomen eſt. *ibid.* b. vnde factum poſtea χυμβίον, & χυμλώνιον, χυμλώνιον & χυμβὴν. *ibid.* c. Chymene herba tinctoria. 1162.e
Χίμης vel Χίμης propheta miris laudibus celebratur à Chymicis. 1097.e 1098.a
χυμβίον & χυμβίον pro οἰχυμβίον infimæ Græcorum ætati. 1165.a
Chymia & Chymiſtæ. 1097.c. eur Chymia & Alchymia dicatur. *ibid.* d.c
χυμίζειν, ſapere. 1285.c
χυμὸς propriè ſapor qui guſtu percipitur. 1282.d. χυμὸς, τίμμα τῶν ὑγρῶν. *ibid.* χυμὸς ipſe guſtus vel ſapor. *ibid.* e
χυτῶ & χύω, idem. 596.d
χύω antiquum & χέω. 829.b
Χύθρα & Κύθρα. 1159.a
χυτὶς, Futus, vnde Futilis. 1211.d
χύτρι, χυτρεῖον. 117.d.c 118 a
ὁ χύτρος & ἡ χύτρα. 422.a
Ciaca, κιακίς. 625 b
Κιανοὶ, ſeu Κιλωοὶ, Ciani & Pruſienſes, ciues Pruſiadis, quæ & Cios dicta. 878.d
Cianum oppidum, cuius nomen mutatum in Pruſiadem. 878.c
κίβα apud Æolos pera vel ſacculus. 967.e
κίβισις. *ibid.* 980.c 981.a
κιβώριον, καυλός. 969 a. Ciborium caulis fabæ Ægyptiæ. 970.e
κιβώριον in Faba Ægyptia recens appellatio. 967. e. pleriſque κιβώριον faba ipſa, ſeu fabæ granum. *ibid.* aliis κύαμος planta ipſa, τὸ κιβώριον granum fabæ. *ibid.*
κιβώριον vel κιβώνιον vnde dictum de faba ſeu fabæ grano. 967.e.a
κιβώριον vnde dicta faba Ægyptia, & κύαμος. 967.e.a.980 c. κιβώριον, propriè pera vel ſaceulus. *ibid.* 981 a. inde κιβώρια, capita Nymphææ Ægyptiæ. *ibid.* κιβώριον Loti Ægyptiaci. *ibid.* b
κιβώριον, ſeu receptaculum granorum fabæ Ægyptiæ. 1310.a. eius effigies. *ibid.* d. σφαιρίον Theophr. *ibid.* φωρίον Dioſc. *ibid.* dictum à ſimilitudine poculi ea forma appellati. *ibid.* vel potius poculum ab ipſo Ciborio. *ibid.* quod nomen retinent Galli *Ciboire*. *ibid.* b. & apud Horatium. *ibid.* Ciborium fabæ Ægyptię populi vicem & vſum præbebat. *ibid.* b c. Scyphi forma graphicè depicta in illo Ciborio. *ibid.* e
κιβώριον Ægyptium in amnibus & paludibus proueniebat. 970.d. κιβώριον, id eſt faba Ægyptia ab Aetio deſcribitur ſeorſim à colocaſia. *ibid.*
Ciborij Ægyptij nucleus *Curcas* deſcriptus. 1310.a. dicitur & *Chiniquilenga*. 1311. a. nucleus magnitudine auellanæ. *ibid.* b
κιβώρια non fabæ, ſed loculi fabarum. 967.e 968.a. inde κιβώριον poculi genus. 967.e. à κίβα. *ibid.*
κιβώρια quid apud Nicandrum. 968 c.e. vnde vocata. *ibid.* a. propriè dicuntur Calices ſiue capita colocaſiæ. *ibid.* item fabæ ipſæ. *ibid.* b
κίβος. 980.c.981.a
κιβωτὸς, quid. 968.a. cur Apamea dicta. 826.c
Ciboulles, quaſi Cæpullæ, quæ ſunt γηθυλλίδες. 1169.a. *Ciues* Gallici dicuntur. *ibid.*
Cibus in ſtomacho perfici dicitur, qui concoquitur. 356.e
Cibytatica iuriſdictio. 828.e. Cibyraticus conuentus. *ibid.* a
Cicadæ apud Rhegios mutæ. 89.d. vnde. *ibid.* e
Cieaion Hebr. Cici vel Ricinus. 1033 d
Ciceroniana menſa cittea, prima Romæ extitit. 952.e
κίχλαι & κόσσυφοι ſæpe iunguntur à Comicis. 444.b.445 d. inter aues quæ menſis commendantur. 445.d
Cichoreacea, κιχωριώδη. 827.e
κιχώριον, herba Ægyptia. 829.d. plures eius ſpecies nominibus diſtinctæ. *ibid.* Intybum erraticum. *ibid.* tam ſilueſtre quam ſatiuum. *ibid.* d. 830.d. κιχώριον. Ambula 830.d. κιχώριον Latine ἀμβουλάχαιον. 829. e. κιχώριον ἀπὸ τῆς πικρίδος diſtinctum. *ibid.*
Cichorium, ἀχίαμεις. 831.b. 885.d. Plinius Serim diuerſam facit à cichorio. 830.e
Cichorij duæ ſpecies, & altera minus ſilueſtris. 831.a.b. ἄγριον κιχώριον, & abſolutè κιχώριον. *ibid.* a
Cici peculiare Ægypti multis auctoribus. 977.b. in aliis tamen locis ſponte proueniebat. *ibid.* c. Cici etiam Sili & Seſeli dicebatur. *ibid.* c.d. Σέλι vel Σίλι Hippoctati. *ibid.* c. Dicebatur & Croto. *ibid.* d. e. 1002.b.c
Cici vel ricinus, arboreus frutex. 1033.c. arbuſcula Hieronymo. *ibid.* a. Hebraice Cieaion. *ibid.* Seſamum agreſte dicebatur. *ibid.*
Κίκι male cum Cneo confunditur à Plinio. 896.e
Cicones populi Thraciæ. 990.c.d
Ciconia genitrix tam de mare quam fœmina. 876.d. Ciconiæ dum oua incubant, plumas exuunt. 876.d.e
Ciconiæ ſonus quo crepitat, non eſt oris aut linguæ, ſed roſtri. 875.c.d. nec tamen lingua caret. *ibid.* crepitante ciconia noſtro. 876.d. crotaliſtria. *ibid.*
Ciconiæ ſæpe vulnerantur à ſerpentibus quas venantur. 1277.a
Ciconiarum cura pro fatigatis. 165.d
Cicuta & Cicutarium herba Lathyris dicta. 1054.b
Cicuta herba venenata, Græcis κώνειον. 1054.a. Cicuta etiam herba cathartica. *ibid.* & eſt herba Lathyris, quæ caulem habet ferulaceum, & concauum inanemque. *ibid.* b.
Cicuta Latinis quęlibet canna, intus caua & inanis. *ibid.* a. vnde Cicuta apud poeta, pro calamis vel cannis paſto-

rum. ibid.b
Cicutaria, Geranion alterum. 707.d.709.d
Κίκινον, pro Κίκι. 878.a.888.e
Ciere proprie inclamare & prouocare, adhortari & incitare. 1262.c. à Græco κίω. ibid.
Cieri pro Vocari. 1262 b. vnde frequentatiuum Citare. ibid.
Κίκρος, quæ aliis κίος. 878.a. forte Κίκιον ſcribendum. ibid.
Ciſilio pro Cephalione. 1327. c.d
κιγκλίς, tranſenna. 921.b. κιγκλίδες ὑπεναντίαι θύραις αἱ κάγκελλοι. ibid.
Cilicia. 627.d.628.a. 629.e. eius termini. 770.c.d.e.771. vicina Syriæ. 1060.a.c.d.1322.e
Ciliciæ duæ, prima & ſecunda. 804.a.b
Cilicia in πεδιάδα & τραχεῖαν diuiſa. 772.a
Cilicia Trachea. 771.b.c.784.d
Ciliciæ campaniæ ab Iſſo ad Tarſum extenditur. 772.b
Ciliciam inter alias continebat Aſiæ pars ſuperior. 807.d
Cilicia, velamenta caprarum pilis texta. 488.c.d.489.c. cum Centonibus perperam confunduntur. 488.d. 489.a.b. Cilicia laxè ſuſpenſa obtendebãtur ad telorum iactum. 489.a.b. Κιλίκια, vox Græca à Ciliciis hircis quorum ſetæ ad texenda cilicia optimæ. 489.c. Cilicias nauti ſunt velamina, ſed Scenitis Arabibus tentoria. 489.b.d
Ciliciæ portæ. 800.a.b.c
Κιλίκιοι τράγοι prouerb. 457.
Cilicium coccum. 274.a.b.c.d
Cilicium mare. 626.a.781.e. 784.d. 804.a. temotum ab Euxino ponto. 781.d. Aſiæ minoris terminus à Septemtrione. 803.a
Cilicius ſinus. 781.c.786.d.787.a
Cilices imperium maris diu tenuerunt, & piraticam potenter exercuerunt. 770.d.e. quis eius primus eſt auctor. ibid.e.771.a
Cilio & Cilium recentioribus Latinis quod veteribus cœlum. 1045.a
Cillere, mouere. 943.d
Cillus diminutiuum à Cinnus. 1285.d
Cilix, Phœnix & Cadmus, tres Agenoris filij. 772.b. aliis Cilix filius Phœnicis dictus. ibid.b.c. ex Caſſiepea. ibid.e. aliis ex Telephaſſa. 772.c.d. Neptuni. ibid.e. ad præterdam Europam miſſus. ibid.
Ciment, pro ferruminatione. 378.d. Bien cimenté. ibid.
Cimolia σμηκτρὶς γῆ dicta. 137.c. 257.a
Cimolus inſula & vrbs. 182 b
κιναίδιον cur dicitur ἴυγξ. 943.c. quæ Latinis Motacilla. ibid.d
κιναιδολογία. 108.e. multa in numis Sophronis. 109.c
κινάμωμα ἀκηράσια. 401.c
κίναμον apud nullum auctorem Græcum quàm Nicandrum. 1303.a. in Malacar Cameæa. ibid.c. ab Hebraico Chanam Cinnamum. ibid.
Cinara inſula, nõ Cinyra. 226 b
κινάρα, non κυνάρα. 226 a
κινάρα, non κινάρη. 1256.d. Carduus vel Carduus. 225.d.e
Cinara torrida. 226. d. κινάρα Græcis quæ Siculis κάκτος. 226.a. aliud κινάρα abſolutè, aliud κυνάρα ἄκανθα. ibid.
κινάρα, ſatiuus & edulis carduus. 229.a. 580.d. Siculis κάκτος. 217.e.228.e.229.a
κινάρα & σκόλυμος, diuerſa. 227.d
κινάρα Græciæ prorſus ignota. 228.e
Cincere & Cingere pro Quinquere & Coinquere. 87.a
Cincti & diſcincti opponuntur. 655.c
Cinctorium, περιζώνιον. 188.c. μικρὰ μάχαιρα. ibid.d
Κινδάλη Doricè pro Κινδάλη. 1032.d
κίνδαλοι poeticè claui. 1078.e. & πάσσαλοι. ibid. vnde & κινδαλοπηγάτου. ibid.
Cineas Pyrrhi legatus, non Cyneas. 49.c
Cineres condebantur in vrnis, ollis, & aliis huiuſcemodi vaſculis. 1204.c
Cinericius color aſinorum. 256.a. in equis deterrimus. 256.b
κινήσεις τῶν ἀστρων, ſiderum motus. 718.e
Cinis, κόνις. 59.b,99.c.639.a.762.d.1158.b
κιννάβαρι ἀληθινὸν χρῶμα. 1152.c. χρῶμα pro Cinnabari accepit Plinius. 1149.c
Cinnabari Indicum & Libycum, quid. 1157.d. ſanguis draconis ab Elephanto eliſi. 167.e. 199.e. 1157.d
Cinnabari floridis annumerat Plinius, Dioſcorides auſteris. 199.d. βαθύχρουν βαρύχρουν. ibid.
Cinnabari Græciæ recentiori καμίχρουν dictum. 1149.c
Cinnabari minium. 167.b. 1157.a. arena Theophraſto. ibid.b
κιννάβαρι Ἀττικὸν Theophraſto dicitur ſal Atticum. 1158.d
Cinnamominum. 1064.a
κινναμώμινον vnguentum pretioſum. 1307.e.& eximię fragantię. ibid. eius confectio. 466.b
Cinnamomum. 545.c.546.a
Cinnamomum & Cinnamum, idem. 399.e
Cinnamomum non eſt Canella noſtra. 401.c.a
Κιννάμωμον, Cinnamum. 554.e. etiam κιννάμωμον, vel κιννάμωμος, auis. 399.c. 400.a. 553 a. fortaſſe Cinnamolgos apud Plinium pro Cinnamomos. 399.c. 553.a. ad eorum nidos perueniri non poſſe ait Solinus. 555.a.b. ex eorum nidis cinnamum ſagittis plumbatis decutiebatur. 399.c. 555.c.d. & ab Arabibus vendebatur. ibid.d. Phœnicem cum ea aue confuderunt quidam. 399.d.555.d
Cinnamomum inter genera thuris. 401.b.c
Cinnamomum ab amomo diuerſum. 400.b. & tamen confunduntur. ibid.401.b.c.d
κιννάμωμον, quaſi κίνναμον ἄμωμον. 401.b. τὰ ἀμώμου cùm dicitur, pro amomo ſumitur. ibid.c
Cinnamomum Μοσυλλον. 509.a. ſeu Moſyliticum, caſiæ Moſyliticæ ſimile. 1303.e
Cinnamomum veterum in quo à Caſia differret. 1303.b.e. 1304.e. 1305.b.a.d. in ſurculis & ramulis adferri ſolebat. 1303.a.b.c.1306.c. cortice ſuo veſtitis. 1303.c.d.a.e. Cinnamum damnabatur cuius cortex abiret. ibid. ῥάβδοι de cinnamomo dicuntur, & ῥαβδία. ibid.b.c.& χλωρὰ. ibid.c.& κάρφεα. ibid. & ἀκρίμονες. 1304.d. quæ virgulta ex nido certarũ auium decuti perſuaſum antiquis. 1303.d. etiam è nido Phœnicis. ibid. Cinnamum Hebræis dicitur. ibid.a. quod à Phœnicibus habuere. ibid. qui tamen frequentius κιννάμωμον quam κίνναμον dixere. ibid. Scaligeri opinio de cinnamomi etymo improbata. ibid. Cinnamomum & canellam confundunt recentiores Latini & Græci. ibid. Cinnamomi genus Caſiæ ſimile. ibid.c.& Caſia quæ Cin-

namomum ſimuler. *ibid* Cinnamomum verum in theſauris ſeruatum. 1304.b. nec vulgo notum *ibid*. e. cur rarum & earum. *ibid*. d.e. hodie nuſquam tale effertur quale à veteribus deſcribitur. *ibid*. c. an eadem ſit arbor ex qua Cinnamomum, & ex qua Caſia ſumitur. *ibid*. c.d. Cinnamomi radix magni ponderis. *ibid*. b. cur Cinnamomo hodie careamus. *ibid*. c. cur Cinnamomi virtus bis maior quàm Caſiæ. *ibid*. c.d. 1307.e. Cinnamomum & Caſia frutices non diuerſi generis Galeno. *ibid*. d. vt ſæpe illa in hoc tranſeat. *ibid*. & optima caſia non multum differt à cinnamomo. *ibid*. eiuſdem fruticis ſumma ſarmenta reciſa veterum Cinnamomum cortex detractus, Caſia ſiue Canella noſtra. *ibid*. e. Cinnamomi arbor integra planè ſimilis caſiæ. 1305.a.d. optimi integra capſa quatuor cubitorum & pedis. *ibid*. a.c.

Cinnamomi præcipua bonitas virgultorum ad quam longitudinem. 1305.c. Cinnamomum & Caſia non eadem res. *ibid*. e. 1306.a. ex nominis differentia. 1305.e. facultatis. *ibid*. a. formæ. *ibid*. coloris. *ibid*. odoris. *ibid*. & pretij. *ibid*. a.b.c. mira de eius virtute. *ibid*. c.d. Cinnamomi color. 1305.a odor. *ibid*. 1307.d.e.a.b. pretium. 1307.a b.e. quidam genere ipſo differre putant Xylocinnamomum & Cinnamomum. 1306.d. Cinnamomi ſpecies *Kerfe* Auicennæ, quod ξυλοκιννάμωμον Dioſcoridi. 1307.e. Caſiam & Cinnamomum Arabes & Græci recentiores confudere. *ibid*. 1303.e. Cinnamomum vocatur Darſini. 1307.c. lignum Sinenſe. *ibid*. & *Tartzini* & *Dartzini*. *ibid*. Cinnamomum lignum eſt, vel ſurculus ligni. *ibid*. Cinnamomum maximæ fragrantiæ vt aloes. *ibid*. Aloe cum cinnamomo iungitur. *ibid*. *Canella* noſtra Cinnamomi nomine vulgò nuncupatur. *ibid*. vnde vnguentum Cinnamominum. *ibid*. Cinnamomi odor cur maſculum virus dictum 1307. b.c. Cinnamomum noſtrum non aliud à Caſia vulgari ſiue Canella noſtra. *ibid*. e. Cinnamomum ex ſurculis Caſiæ olim ſumptum, quod hodie non fit. *ibid*.

Cinnamomi lignum vile, cortex in pretio. 1056 c

Cinnamomi ſarmenta in maſſas. 406.e

Cinnamomi & Xylocinnamomi differentia. 1302.b

Cinnamomum, Cinnamomon, vel κιννάμωμος. 555.a

κινναμωμοφόρος regio. 545.e.546.a 1305.d

Cinnamum Latinis quod κιννάμωμον Græcis. 554.e

Cinnamum & Caſia iunctim nominantur. 1305.e. non eadem res. *ibid*. 401.a

Cinnamum quidam volunt eſſe lignum aloes. 1307.d

Cinnamum ex inſulis deſertis & incognitis aues in Arabiam deferunt. 546.b. Cinnamum circa Mali naſcitur. *ibid*. c

Cinnamum nidis auium detrari, & priuatim Phœnicis, traditum creditumque olim. 399.a

Cinnamum Syriacum. 1307. e. tori antiquitati indictum. *ibid*. e. 1308. a. ſed Comacum legi debet. *ibid*. a.b

Cinnamum in funeribus locum habebat. 401 d. eius odor prius non caſiæ. 1307.a

Cinnami nullum genus cui cortex albidus ſit. 406 a

Cinnama ex auium nidis decuſſa. 555.e.a

Cinnamis nidum ſtruebat Phœnix. 547.e

Cinnus, à quo diminutiuum Cillus. 1285.d

κίω, πορεύω, & ad ambulandum prouoco. 1162.c.d. vnde Cieo Latinum. *ibid*. & Citus. *ibid*.

Cio & Chio, antiqua verba à χίω, pro χέω, aut σχίζω diuido. 1262.d

Cios oppidum à Demetrio ſolo æquatum, & Pruſiæ datum, qui Pruſiadem vocauit. 878.a

Cios à Pruſiade diſtincta à quibuſdam, & vtraque à Pruſa ad Olympum. 878.e

Κίος, aliis Κίον. 888.e

Cios, amnis Pruſiadem præfluens, à quo & ipſa Cios olim dicta. 877.d.e.878.c

Cipius περιδεῖπνον. 389. b

Cippus lapideus ſuper tumulo. 1219.e. κίων Græcis. 1220.a

Circa, ἀρχαϊκῶς pro Circe. 83.b. 86.d.772.a

Circare. 874 d

Circaſſi. 1315.e

Circe, Circa. 83. b. 86. d. Κίρκη Æetæ filia. 86.d. eius & Vlyſſis filius Latinus. 63.b

Circeius. 86.a. Κιρκαῖος. 86.b

Circenſe à Circo. 1173.d

Circenſe tomentum. 398. a. vnde dictum. 1003.e

Circenſis à circo. 904. d. hinc Circenſes ludi. 898.899.900. 904.d

Circenſes legitimi quot miſſibus peragerentur. 935.b

Circenſium curriculo vita comparata. 704.e

Circēſium alia ratio Olympiæ, alia Romæ. 915.e

Κιρκήσια, Circenſes. 807. b. 1316.a

Circinationes ſtellarum. 721.c

Circitare. 874.d

Circitellus. 18.d

Circites. *ibid*.

Circius vel Cercius alius ab Iapyge. 1257. e. inter Argeſten & Thraſciam poſitus. *ibid*. quibuſdam idem cum Thraſcia viſus. *ibid*. a.e

Circius non idem cum Gallico. 1257.a. quibus dicatur Gallicus. *ibid*. ad latera Cauri flat. *ibid*.

Circius non eſt ventus Narbonenſis prouinciæ, ſed vnus ex principalibus & authenticis. 1257.e. eius etymon. 1278.a. Græcum ſiue Siculum nomen. *ibid*. b. Siculis dictus Argeſtes Κερκίας. *ibid*. 1258. d. Latinis Circius, veteribus Cercius. *ibid*. b.d

Circli. 244.d

κίρκοι populi arboris. 1027. b. & κιρκαία. *ibid*.

Circulare oculos, κύκλῳ στρέφειν. 874. d. aliud quam Circumferre. *ibid*. Circulare in circulum formare. *ibid*. item in orbem verſare. *ibid*. Græcis κυκλοῦν. *ibid*.

Circulatores & circumforanei medici. 1050 a

Circulatorum fraudes in circumferendis animalibus exoticis. 513 c

Circulus. 18.b.c

Circulus corneus vel æneus, quis. 924 a

Circulus zonæ ſardonyches. 564.d.e

Circuli, de multitudine congregata. 311 a

Circuli brachialia Tertulliano. 1109.b
Circoli per polos tranſeuntes. 658.a. alij ab aliis qui eoſdem polos habent cum mundo. 658.a. vt ſunt Meridiani. 658. b. Circuli æqoinoctiales & cæteris paralleli non tranſeunt per polos, ſed circa eos polos vertuntur. 658.a
Circuli qoadrantem 90. gradus efficiont. 661.c.665.e
Circũferre oculos aliud quàm Circulare. 874.d
Circumfoſſio. 516.a.b
Circumloqui, 850.d
Circũſecus, vnica voce. 1094.b
Circumſpergi, περιῤῥαίνεσθαι. 506. a.c
Circumuehi, περιοχεῖσθαι, quid. 97.b
κίρκος vel κρίκος. 333.b
Circns. 18.b
Circus vnde dictus. 904.c. locus io qno ludi equeſtres edereotur. ibid.
Circns tribns porticibus triſtegis cioctus. 918.d.e
Circus foſſis circnndatus & Euripis. 918.e.a. ſed ea ſuſtulit Nero. 910.913.e.918.e.a
Circus creta prædoctus. 916.b
Circus primus. 904.a. & iotimns. ibid.
Circus cùm foſſis circumcluſos, etiam podio & cancellis cinctus. 918.b
Circus Cooſtantinopolitanus. 901.d. Romanus. ibid.b.902.b. eorum ratio diuerſa. 908.d
Circi Olympiaci carceres. 902. b. in eo bini ordines oſtiorum. ibid.b b. ad eius exemplum carceres Circi Romani. ibid.
Circi ars & diſciplina, & Circenſes ludi. 898.899.900
Circi Obeliſcus ſeu Pyramis, Soli dicata. 909.c
Circi ambitus qualis. 956.d
Circi arena à Iulio Cæſare Euripis circnmdata. 910.d. qoum aurea clathris ferreis circumdaretur. ibid. Eoripos Circo maximo Tarquinius Priſcus non circumfudit primns. ibid.
Circi tota factio in quatuor colores & greges diuiſa. 901.e. quando & à qno inſtituta. 902.c
Circi fores caocellatæ, δικτυωταί. 927.d. qoæ βαλβῖδες. ibid.e
Circi oſtia non omnia paris conditionis. 901.b
Circi pars intima. 923.b
Circi pars ſuperior. 909.b. in ea tres aræ, Saturni, Iouis & Martis. ibid.c
Circi pars inferior ad carceres. 909.b. in ea tres aræ, Veneris, Mercurij & Luoæ. ibid.c
Circi media pars. 910.e. quæ & ſpina dicta. ibid.
Circi ſedilia. 919.c. in Circo olim ſpectabaor in tabularis ſtantes. ibid.d
Circi ſolum & area ſpeciem vniuerſæ terræ exhibet, Euripus verò maris. 909.e.a
κίσις amnia. 1182.b
Cirratæ veſtes. 186.e.762.d
Cirrati pueri & puellæ, vnde dicti. 762.d
Cirri, crioium nodi, ciocioni. κόνδυλοι τριχῶν. 762.c.d.e.763.a. ab Æolico κίῤῥος. 762.d
Cirri ſeu nodi peculiares Germanorom. ibid.d.c
Cirri in veſtibus, Houppes. 762.b. diuerſi à finibus. ibid.
Cirri ſepiæ & polypi, πλεκτάναι. 762.c
κιῤῥοί, heloolæ vuæ. 257.e. Æolicum à σκίῤῥος. 762.b
κηρός, vel κηριωνός, varex. 600.d. 762.e
Cirrha regũ domus, Maſaniſſæ & ſucceſſorum. 309.d.e.475.e
Ciſco, idem quod Cio. 1263.c
Ciſcondos, ciundus. ibid.
Ciſcunda vel Ciunda pro diuiſiooe. 1263.e
κίσσαρος ἀ κισσός. 364.c.365.a
κίσταρος pro κίσθαρος. 365.b. eſt κισσός. 365.c
Ciſſij mitrati, μιτρηφόροι. 555.d
κισσός. 364. στεφανωματικόν. 364.a.
κισσοῦ duo genera. 364.b.c
κισσὸς ἐρυθρόδανος. 367.a
Ciſſus erythranus. ibid.a
κισσὸς Laconicum pro κισθός. 364. d.365.
κισσὸς Atticis κισθός, vel κιστός. 364.d. d.e.365.e.953.e
κισσοῦ θυμίαμα pro Ladano. ibid. Ladanum ex ciſtho. ibid.
Ciſſos hederæ genus qoæ riget & ſine adminiculo ſtat. 367.b
κισσόφυλλον eſt Cyclaminus. 1099.a
κισσύβιον γλυφάνῳ factum. 1044.c
Ciſterna, dicitur & fauiſſa ſeu theſaurus templi. 1210.d.e. 1211.a. Ciſterna, quid propriè. 1210.d.e. ſobterraneus locus. ibid.d
Ciſternæ, δεξαμεναί. 320.c
Ciſternæ tectorium, κονίας dictum. 1099.a
κίσθαρος & κίσταρος, idem. 365.b.c
χαμαικίσταρος. ibid.
κίσθαρος ἀ κισσός. 364.c. κίσθαρον, τὸ τοῦ κισσοῦ φῦμα. 365.a
Ciſthene, Κισθήνη, ioſularum Lyciæ maxima. 785.c
κισθός, ex qoo Ladanom. 953.c
κισθός, frutex vel κισθος. 364.c.365. a.b.c.d.b.c
Ciſthus. 364.c.365.a.b.c.d.b.c
Ciſtus. 364.c
Citare, nominare & ſudare. 1262.b. frequentatiuum à Cieo. ibid.
Citera. 355.e
Cithara vndecim pro ſeptem chordis intenſa. 122.b.c
Citharædi Nomos ad citharam canebaor. 868.b
Κίζζαρα, quæ aliis Κάζζαρα. 490.d
Citius pro Cipius. 389.b
Citocacium vulgo pro Cicotatio vnde dictum. 1054.b
Citocacium & Chamelia & Lathyris dicta, quod ventrem ſoluant. 1054.d
Citrago. 1176.a
Citrangolus, κιτράγγουλος. 958.c. quid. ibid.c.d. citrinus cucumis. ibid.d
Citratos ager. 677.d
Citrææ contigoationes remplorum veterum. 953.a.d. Cyrenarum oppidi. ibid.d.e a
Citrea non omni tempore fructu onuſta. 958.b
Citrea & Medica malns eadem cum malo Heſperidum. 957.b
Citrea arbor eadem com Medica vel Aſſyria pleriſque veterum. 949.c. eius plura genera prodita per Aſiam & Europam. 964.d
Citreorum ſera ootitia in Europa. 956.e. io Africa naſcebantur, vel in Perſide vel Media, quando maoducari cœpra. 957.a
Citreorum mnltę ſpecies. 956.d
Citreorum nomen Aſſyriis & Medicis pomis remanſit. 957. d. eis aurei color à veteribus tribuitnr. Citrea mala & Medica, & Heſperides, & aurea mala, idem genus pomi. ibid.
Citrea poma & Citra, quaſi Citri mala, 954.a. Citrea ligna. 950.c
Citrea malos & Aſſyria eadem. 957.c.d. quidam diſtinguut. ibid.a.b.c
Citreom malnm cur in arculis veſtimẽtorum condebantor. 949.a
Citreum malum, primũ Romæ viſum ab Africa potius quam
à

à Perſide vel Media. 956.b
Citreum malum hodie & odore, & cibo commendatur 959.c. antiquis contra. *ibid.*
Citreæ menſæ. 950.e. Atlantica munera dicuntur. 951.e. & menſæ Mauræ ſiluæ filia. *ibid.*
Citreæ menſæ nullæ ante Ciceronianam. 952.c. apud Romanos in notitiam luxuriæ venerunt. 1041.a. manu fricabantur vt ſplendeſcerent. *ibid.* b.
Citria malus ἡ Μηδική. 950.c. malè confunditur cum Citro arbore, quæ eſt θύα. 950.c
κίτριον, citrum de pomo. 959.c
κιτρεῖον Græcis mediæ ætatis dictum, quod Latinis Citrum. 949.c. ante Iubam nullus, qui κιτρείου meminerit. *ibid.* d
τὸ Κίτριον, Citrium malum recentioribus, quod veteribus Περσικὸν & Μηδικὸν μῆλον. 606.b.c. Gallicè *Limon.* 1321.d. 1322.d. vnde nominatum. 952.c. Citria mala ἑσπερικὰ & Ἑσπερίδων μῆλα dicta. 374.a. κιτρόμηλα dicenda, non κεδρόμηλα. 952.c
κίτρου φυτὸν de arbore. 959.c
Citron, quod erat citrum veteribus. 955.e. idem vocabulum Hiſpanis, Italis & Germanis. *ibid.*
Citrones, *Citrons*, ex citro facti 955.d
Citroſa veſtis, quæ. 949.d.e. 950.a. θυώδη εἵματα. 954.e
Citrum eſt ἑσπερίς, vel ἑσπερικὸν μῆλον, & Μηδικόν, idemque aureum, ſiue aurantium noſtrum. 954.e. 955.d. 956.b.c.d. 957.c. 958.e
Citrum nomen Latinum de Aſſyrio pomo. 949.c 954.c. vnde Græci mediæ ætatis κιτρεῖον & κιτρόμηλον fecerunt. *ibid.*
Citrum de pomo Latinis dicebatur. 959.c
inde κιτρεῖον. *ibid.*
Citrum, vel *Citro* noſter, Medicum malum antiquorum. 955.d
Citrum, Cyrenaicum vel Libycum θύον. 953.e
Citrum pretioſius fiebat quam naſcebatur 417.a
factitium vel pretioſius. *ibid.* d
citri colore picto teſtudo ſecta 417.a.
in laminas ſecabatur. 417.a
Citri, arbor, quæ eſt θύα, vel θύον. 950.c. 951.e. male confunditur cum citria malo, quæ eſt ἡ Μηδική. *ibid.* peculiaris Cyrenaicæ & Hammoniacæ Libyes arbor. 951.e. in Græcia nuſquam viſa niſi inuecta ex Africa. *ibid.*
Citrus arbor, citrum fructus. 954.b
Citrus, ἑσπερίς plantari ſolita Romæ intra domos, vmbræ & ornamenti gratia. 957.a
Citri arbor oſtenditur fuiſſe Atlantica arbor. 295.b.c.d.e.a. & tantopere ad menſas veteribus commendata. 295.b. vt cuius è radice menſæ fierent. 295.d. 953.e. quæ citreæ dictæ. *ibid.* & ex reliqua materia contignationes. 954.a. vbi naſceretur. 295.d. 954.e.a. eius proceritas & enodis nitor. 295.c. θυΐα Græcè. 295.c
Citrus arbor Agallochum dicta. 1056.e. vnde citreę menſæ fiebant. *ib.* & eſt θύα, vel θύον. 950.b.e. 954.b
Citrus arbor Africæ peculiaris, nec alibi naſcens. 952.a.b. 954.b. vnde Libyſſa, & Libyſſum lignum. *ibid.* a. ſerò Romanis nota. 952.c
Citri cupreſſo ſimilia folia. 952.b
Citri arbor non odorifera. *ibid.* d
Citri nomine duæ diuerſiſſimæ arbores à veteribus nominatæ. 950.a. θύα & Μηδικὴ μηλέα. *ibid.* ſeu Aſſyria malus. *ibid.* b
Citrum & Cedrum quidam confundunt. 952.a.b. *ibid.*
Citrum non altè attollitur. 958.a
Citri figura. 956.d. & forma. *ibid.*
κισσᾶν de mulieribus. 316.a
κίσσαρα, hederæ folia. 535.d. κισσάρια. 537.b
κίσσαρις, faſcia vel diadema. 535.d
inde κισσάριον, parua faſcia. *ibid.*
κισσὸς Atticis hedera. 364.b.c.d. 365.c
Citus, celer & velox. 1262.c.d. Citus diuiſus. *ibid.* herctum citum, patrimonium diuiſum. *ibid.* e.
Citus pro diuiſione. *ibid.*
Citus pro veloci & Citus pro diuiſo quantitate differunt. *ibid.* d.a
Cives. cæpæ non capitatæ. 1169.a. dictio detorta ex Cæpa. *ib.* & ſunt Græcorum γήθυα. *ibid.* *Ciboules* aliis vocantur. *ibid.*
Ciues ἰσοψηφεῖς qui. 1259.d iis opponuntur ἀσύγχωροι. *ibid.*
Ciues, qui ex eadem ciuitate. 306.e
Cizeler. 1045.a
κλαδαριμμαται. 445.b
κλαδαρόρυγχες. *ibid.*
κλαδίαι cerui qui. 224.d
κλάδος & ὄζος pro Herculis claua. 332.d. κλάδος ſeu κλάδα, ramos, Æolice κλάβα, vnde Latinum Claua. 332.d. κλάδος & κορύνη pro eodem. *ibid.*
κλάδοι, rami ex trunco enati in palma arbore. 410.a item rami, in fluuiis. 479.b in cornibus ceruorum. 211.b
Cladus, Κλάδος, nomen trapezitæ. 211.e
κλαΐς, pro κλείς, & κλαβίς, vnde Latinum Clauis. 935.a
Clamare pro vocare. 1262.c
Clarificare. 1111.b
Clarimus antiquis pro Clariſſimus. 248.e
Claritas matutina. 1135.a
Claritas in coloribus, quid. 1104.b
Clarios Apollo, à Claro nomine fontis. 860.e vel à Claro Colophoniorum oppido, in quo & templum & oraculum Apollinis, qui ἐν Κλάρῳ dicebatur. 810.a.b.c.e. 860.b.c. aliis Claros oppidum vicinum Colophoniorum. *ib.* Clarij Apollinis fanum à Mauro conſtructum. 860.c.d
Clarij Apollinis oraculum, ſeu fanum. 810.a.b.c.e
Claros inſula vbi ſita. 168.b.c
Claros color, λαμπρός. 200..c 345.c
Clarior ſonus, ὀξύτερος. 123.b Clarus color, ὀξύ. *ibid.*
Clarum, ὀξὺ, in coloribus, quid. 199.a. 200.c.d
Claræ purpuræ. 123.b. 199.a. 1104.b
Clatri, Rutili, verſatilia repagula στροφεῖς & κύλινδροι, idem. 236.b

Claua ab Æolico κλάβα, pro κλάδα, ſeu κλάδος. 332.d. Claua Herculis, ὄζος & κλάδος dicta. *ibid.*

Καῦδα D. Lucæ, Κλαύδιον, Athenæo, Κλαῦδος Ptolemæo aliis Gauloe & Gaulos, & Gaulea dicitur. 384.d.e

Claudere & ligare analoga, vt aperire & ſoluere. 1091.a

Claudia. 629.d.c. Κλαυδίας. 629.c. Plinio Claudianopolis. 629. c. 630.e

Claudij cenſura. 554.d

Claudiopolis Cappadociæ. 626. b. e. a. d. 629. c. d. 630. c

Claodo & Clodo, idem. 1258.a

Clauis etymon. 935.a

Clauis, βαλανάγρα, in βάλανον immiſſa, ſurſum trahendo eam eximebat. 926.b.c.927.b

Clauis falſa & adulterina, παρακλείδιον. 933.e. per foramen immiſſa. 916.a

Clauis, vt κλεὶς Græcis, modò Clauis, modò clauſtrum. 917. e. Clauis pro ſera. *ibid.*e

in Claui Laconica ſitus ac diſpoſitio dentium. 928.d.e. tribus dentibus. *ibid.*d.e. fraudibus minus obnoxia, quam communes. *ibid.*e
Claues Laconicæ etiam Caricæ dictæ. *ibid.*
ſolum aperiebant. 935.a.
Laconica clauis δικλίς. 929.e.d
Claues Laconicæ διακρουσταί. 932.e. cur κρυπταὶ dictæ. 931.c.
Clauis Laconicæ antiquæ figura. *ibid.*b

Claues antiquæ noſtris ſimiles, quæ & annulum habent, vt digito teneri poſſint. 931.d. earum forma. *ibid.* e. 932. a. c

Claues Carthuſianæ. 931.a.b. 932.b

Claues communes, i. βαλανάγραι, vnico dente præditæ. 928.d. 929. d

Claues hodiernæ quædam & claudunt & aperiunt: aliæ tantùm aperiunt. 935.a

Claues omoes hodie etiam ὁμοῖς εἰσι. 933.c. vt & olim. *ibid.*d

Claues olim intus poſterius extra. 933.e. etiam extra fuere apud antiquos. *ibid.* vt hodie. 933.c

Claues cum annulo, & annuli ſignatorij differunt. 933 d

Claues magis artificis & ſubtilioris ſolertiæ. 932.e.
Claues κρυπταί. 933 a

Claues regni cælorum Apoſtolis traditæ. 1091.c.d

Clauium duo genera apud antiquos. 932. e. βαλανάγραι & λακωνικαί. *ibid.*

Clauſportes, Galliçè, pro *Clauſporques*. 1301. e. ſunt σκεῖραι vel σκεῦφαι. *ibid.* porcæ ſunt cluſiles. *ibid.* ἴουλοι & χαμαιλέοντες dicuntur. *ibid.* duorum generum. *ibid.* Porceliones etiam vocantur. 1303.a

Clauſtrum oſtij, i. ſera vel μοχλός, ab interiori ædium parte foribus productum. 926.d.e

Clauſtrum foribus productum. 927.d.928.a.931.b

Clauſtra clauium quæ pluribus dentibus ac crucibus inſtructæ, difficiliora foribus ad aperiendum. 928 e

Clauſtra ferrea foribus obſiguntur, quadrata forma. 991. a.b. 932.b

Clauſtra ferrea κλειδία & κλεῖθρα. 934.c.d

Clauſtris ligneis in tranſuerſum obductis fores firmabantur. 931.b. Sera, vel Clauſtra, vel Vectes, μοχλοί. *ibid.*c. κλεῖθρα. *ibid.*

Clauſtra pænalia. 949.e

Clauus latus, & anguſtus. 450.c

Claui ærei. 1078. a. Claui Cyprini. *ibid.* acuti Cyprij, i. Claui. *ibid.*

Claui pro regulis æreis. 1077.b

Claui Cyprini, pro æreis. 1074.e

Clazomenæ. 861. d. e. 862. a. b. d

Clazomenij an Abderam coloniam exſtruxerint. 160.b.162. b. c. vicini Teiis & Chalcidenſibus. 161.d

Cleanthes Stoicæ eminentiſſimus. 825.d

κλειδίον ſeu Aſſariom, quale inſtrumentum. 934.d

κλειδία & κλεῖθρα, clauſtra ferrea. 934.c

κλεὶς & κατακλείς, idem. 925.c

κλεὶς διπλῆ duplici ſeræ. 927.a

κλεὶς Græcis, vt Latinis Clauis, modò Clauis, modò Clauſtrum. 927.d.934.b.c

κλεῖδες in corpore humano. 934.b

κλεὶς non clauis apud Aratum, ſed repagulum vel peſſulus ferreus. 927.d. 930.a.933.a.d. 934.a. apud Homerum clauis eſt. 927.d.a.933.a

κλεῖθρα, clauſtra ferrea. 934.c

κλεῖθρον, foramen ianuæ. 935.d

κλεὶς potius clauſtrum & id quod ianuam claudit, quàm clauis. 934.e

Clematis Dioſcoridis eſt Vinca peruinca. 403.e. 404.b.e. Plinio chamædaphne. 404.e.
eius deſcriptio. 405.a.
cur δαφνοειδὴς vocata. 404.c.
Clematis geniculata. 404.a.
Clematidum duo genera. *ib.*
Clemens cauda. 316.d.
Clemens vita. *ibid.*e

Clementer. 316.d

Cleodæus Hylli filius. 16.d

Κλέων, & Κλεώνδας. 157.d

Cleopatra ſibi aſpidem appoſuit. 341.c

Cleoſtratus aſtronomus. 742.c. 748. c. ab Ida monte ſpeculabatur. *ibid.*
eius ſphæra aſtrologica. 822. b

Clepſydra. 638.c.e.
eius & horologij hydraulici diſcrimen. 638.b

κλεψίλογχοι. 714.e

Κλεψιβῶαι pro Καμβῶαι. 498 d. 714. a

κλίματα. 681.e.
eorum varietas, ſeu mutatio. 663. c. d. e. 664. a. c. c.d.e

Climax mons, κλίμαξ 493. b. e. 784. b. e. c. e

κλίναι ſingulorum cadauerum thecæ vel arcæ. 1207.a. lectuli. *ibid.* μονόκλινα πολυάνδρια. *ibid.*b

κλιτύς, τὸ ἀνάκλιμα montis. 774.e. κλιτὺς Æolice κλιτὺς vnde Cliuus. *ibid.*

κλινοπάλη Domitiani. 290.d.e

Clinopales. 705.b

κλινότροχοι tertium aceris genus. 506. e. malè pro ἰσότροχοι. *ibid.*

Cliſthenes Sicyonius in curru quid immutauerit. 897.b

Cliuus cum in rectum ſurgit, parum abeſt à ratione perpendiculi. 774.b

Cliuus, propriè ἀνάβασις, aſcenſus. 774.d.
aduerſus Cliuum equum agitare, prouerb. *ibid.*
in Cliuo ſudare. *ibid.*
tam deſcenſum quam aſcenſum ſignificat. 774.e

propriè inclinata montium latera. *ibid.*
Cliuus à Græco κλιτύς, Æolicè κλιτύς. *ibid.*
Cloeare, pro Cluare, vel Cluere. 475.e. vnde Cloaca. *ibid.*
κλώνια ἀδελφῶν. 531.e 533.e.534.a
cinnamomi. 1303.c
Κλυπέα, Clupea vrbs. 994.c
Clupea muſtela. 321.d
Clupea & Aſpis, diuerſæ vrbes Prolemæo. 321.c.d. 485. b. 994.c. eadem Latinis. *ibid.*
Clupeom, Clupea, & Κλύπεα. 321.d
Clupeum, ab Æolico κλύπεος. *ibid.*e
Clura, quæ caudas non habent. 377.a. à Græco κόλουρα. *ibid.* Clura, ſimia ſine cauda. 377. d. Clurinum pectus. *ibid.* de turpiculæ formæ puella. *ibid.*a
κλύπεος pro κύκλιον, vnde Clupenm. 321.e
Clypeus & Clupeum, idem. *ibid.*
Clypea, vel clypei, θυρεοὺς, δίσκοι, vel κύκλοι. 869.e. ἀσπίδες ſeu προτομαὶ aut φορβαίας. *ibid.* in quibus ſolus vultus expreſſus. *ibid.*
Clypei vmbo, ὀμφαλός. 703.e. 704.b.d
κνακίας, vel κνάκος equos φαιός. 895.c.896.c
Κνάκων ὁ Αἰθιόπ, nomen hirci non albi, ſed rufi. 895.e
κνακός color. *ibid.*c. λευκὸς, vel πυῤῥός. *ibid.* albus & rufus. *ibid.* d. à Cneco berba. *ibid.* 896.c
κνακοὶ φιλαμόνει. 896.d
κνακὸν pro albo. 896.b. vnde κνάξ pro lacte. *ibid.*
κνάπτω à κνάω, gnæuus. 38.c.d
κνάφειν pro λοιδορεῖν. 395.a.c
κναφεὺς proprie Græcis Fullo. 391.b
κναφεῖς, Polientes. *ibid.*e. Fullones. *ibid.*b.395.c
κνάφος inſtrumentum fullonum quo veſtes poliebant. 391.b. 395.b.c. ex ſpinis fiebat. *ibid.*
κναφος genus fullonicæ ſpinæ. 1281.c. à κνῶ, quod eſt ξύειν. *ibid.*
κνάφος vocata ἱππόφεως. 395.d
κνάπτειν, radere, ξύειν, ξαίνειν. 398.e
κνάπτειν, vnum ex tribus Fullonis muneribus. 391.a. κνάπτειν, pectere & polire. *ibid.* propriè polire. 391.c
κνάξ pro lacte. 896.b. κνάξ ζάλαξ lac album. *ibid.*
κνηκάνθιον, Cneci flos. 1079.c
κνίκιον epitherum τοῦ πεπλίου. 243.c. κνίκιον à ſeminis figura. *ibid.*d
κνηκὸς, idem quod κνακὸς, Doricè. 895.c. à Cueco herba. *ibid.*d
κνηκὸς pro luteo colore. 895.d.e. pro albo. κνῆκος ἀγρίας. *ibid.* à Cneci agreſtis ſemine nigro. 896.e
Cnecus. 241.a
Cnecus herba, κνῆκος. 895.d. pro quo perperam Cnicus & Κνῖκος. *ibid.* *Cartamum*, hodie vocant officinæ. *ibid.* eius flos luteus vel croceus. *ibid.* & ſemen caodidum. *ibid.*
Cnecus cum Κίκι, Cici, malè confunditur à Plinio. 896.e. & ſatiuus cum ſilueſtri. *ibid.*a
Cnecus vbique naſcens Ægypti proprius dicitur Plinio. 974.d
Cneci agreſtis ſemen nigrum Theophraſto. 896.e. Plinio verò candidum. *ibid.*a
eo mulieres vſæ pro fuſis. *ibid.*b
κνῆν, κόπτειν. 405.a.b
κνῆν & κνήθειν, idem. 517.e
Cneorum, Thymelææ cognomen. 303.d
κνέωρον folium Thymelææ herbæ. 938.d
κνέωρος Græce Caſia, herba apibus grata. 401.c.d.e. 402.d. 405.a. proprie vocatur folium thymelææ. 405.a. 838.d. & planta ipſa. 405.b.c. Κνέωρον eius etymon. *ibid.*a. duo genera nigrum & candidum. *ibid.*c. eius Candida κνέωρος, quid. *ibid.*d.e
κνέωρον in Theſmophoriis ſibi ſubſternebant, quod inimicum ſit generationi. 405.d. eſt καθαρτικόν. *ibid.* fœtus in vtero necabat appoſitum. *ibid.*
κνίφαλλον, τύλη. 398.a
κνέφας, crepus, vnde Crepuſculum. 670.a
κνηστήρ. 405.b. κνῆσις. *ibid.*
κνέωρον, κνέωρον. 405.b
κνίδη genus ſpinæ, à κνίζειν. 1281.c
κνήθειν & κνᾶν, idem. 519.e
κνηκόν, κνέωρον. 405.a.b
κνίδη, vrtica, à κνίζειν. 1281.c
Κνίδιος κόκκος. 301.c. Coidium granum. 301.c
Cnidius calamus ad ſcribendi vſum maximè veteribus probatus. 1300.e. & Ægyprius. *ibid.* Cnidia harundo pro calamo ſcriptorio. *ibid.*a
κνίσαι, φλέξαι, ὀλέσαι. 519.e
Cnopia Thebaïca. 146.c. 147. a.d
Cnoſſus prius dicta Cæratus. 172.b
κνύειν pro κνύζειν. 1281.c. vnde κνύζα. *ibid.* & κνύζος. *ibid.* & κνίδη. *ibid.*
κνύζος, ſpina parua 1281.c. κνύζος & κνύζα idem, ab eadem origioe. *ibid.*
κνύζα, à κνύειν, quod eſt κνύζειν. 1281.c. genus ſpinæ. *ibid.*c.d. κνύζα & κνύζος, idem ab eadem origine. *ibid.* κνύζα per ſyncopen Heſychio pro κόνυζα. *ibid.*c. ea ſpinis caret. *ibid.*d. ex ea ſtramenta fiebant. *ibid.* alia eſt κνύζα, quæ ſpinæ ſpecies. *ibid.*
Co, Κῶ. 145.a
Κῶ per contractionem de Ceo Atticæ vicina inſula. 991.c. ideo de Co Aſiatica, dicitor ἡ Μεροπὶς Coos. *ibid.*
Coa, Κῶς. 99.c.938.c
Coa veſtis à viris vſurpata, Cea à mulieribus. 143.b.d
Coacta lana. 391.d
Coactilia. *ibid.*
Coaleſcere, pro Cooleſcere. 233.e
κοβάλιον τοῦ φοίνικος. 1329.b. eius fumo ad dealbandum vtebantur Chymici. *ibid.*
Cobitare pro Cubitare. 1171.c
κόκκαλος, nucleus pineus, non nux pinea. 226.a.
à κόκκος deducitur. 226.c.
idem quod κόκκος. 134.e
κοκκείζειν. 150.d
Coccinus color ab Hygino diſtinctus. 272.a.b
Coccinum, ſeu Coccineum, eſt puniceum Africanum. 1331.a. ex Cocco Africæ. *ibid.*
Crocini non vna fuit, nec ſimilis σκευασία. 1063.e. quodoam præſtantiſſimum. *ibid.* 1064.c. & medicinæ vtilius. 1063.e. quodnam ſecuodæ notæ. 1063.e.1064.c
κουκίον & κούκιον Græcis recentioribus Faba communis. 1311.e. hodie κουκία. *ibid.*
κοκκωνάρια, nuclei pinei. 225.c

κοκκῶνες nuclei oliuarum. *ibid.*
κόκκος granum & nucleus. *ibid.*
κόκκος etiam arbor. 301.e
κόκκος, nucleus allij & cæpæ. 1168. a. κόκκος, ἄγλιθες, & ῥᾶγες, & γελγίδες, idem. *ibid.*a.e
κόκκος κατ᾽ ἐξοχὴν, granum quo infectores vtuntur. 274.d. 301.b. Latinis Coccus vel Granum, vel Cocci granum. 301.c
κόκκος idem quod κόκκαλον. 1311.c. κόκκος fabæ Ægyptiæ nucleus, κατ᾽ ἐξοχὴν. *ibid.*
ἡ κόκκος fœm.gen.nomen fruticis quæ Coccum, granum tinctorium fert. 274. e. b. κόκκος βαφικὴ dicitur. *ibid.*
κόκκος Αρμενὴ, Galatica & Armeniaca cui primas tribuitur. 275.c
κόκκος Κνίδιος. 301.c. dicta Chamelæa. 1147.d
κόκκος φοινικοῦς, nec in vermiculum ſe mutat, nec ſuccum alium habet, quo tingi poſſint veſtes. 275.c. eum fert & ilex, ſed non vtilem infectoribus. 272.b.275.a
κόκκοι nuclei. 1062.a.b.c. baccæ. 531.d
κόκκοι, ſiue grana, ſcatent intus paruis vermiculis, quorum ſanies coccina tingendo præclara eſt. 272.b.275.b. vnde & vermiculus pro ipſo cocco. 272.e.275.1214.e
οἱ Κόκκοι, grana quæ frutici adhærent. 274.a.
κοκκηρὸν, baccatum. 531.d
Coccus ilicis arboris. 274.d. 275.b. κόκκος φοινικοῦς, longè alia à cocco tinctorio. 962.e. κόκκον vtrumque confuderunt veteres. *ibid.*a.274.a.275.c. κόκκος βαφικός. *ibid.*a.b
Coccum pro frutice. 272.d.c. 1147.d. Coccum pro ipſa Cocci tinctura. *ibid.*
Coccum primum fuit Galaticum. *ibid.*
Coccum à Galatio ὕσγιν vocatum nonnulli putant. 272.e.a. 273.e
Coccum non in omnibus locis eundem colorem habet. 273.b
Coccum Heſperium, i. Hiſpanicum. 962.e.963.a.1041 d
Coccum penſionem alteram tributi pauperibus Hiſpaniæ donat. 275.c
Coccum clarum & acutum. 1104 b. ὀξυφοίνικον & ὀξυκόκκινον.
Coccos βαφικὸς, ſeu κόκκος βαφικὴ, quid. 271.e.272.a.b.274.c *ibid.*c. ei meracus & ſuffuſus color tribuitur. *ibid.*
Coccum Cilicium. 274. a. b. c.d
Coccum tingendo, κόκκον abſolute, & κοκκοβαφὶς quod ex eo tinctum. 274. c. Coccum tinctorium. 274.c
Cocci color puniceus. 1330.c. ſeu coloris rubri acutiſſimi. *ibid.* ad quem accedit purpuræ rubræ lumen. *ibid.*c.d
Cocci granum, quid propriè. 301.b
Cocci venenum pro colore. 268. c. Coccuta ceu ſcabies parui fruticis, aquifoliæ nempe. *ibid.* 268. a. & Coſcylion vocatur. *ibid.* Coccum βαφικὸν ſola fert ilex aquifolia. *ibid.*
Coccygia, κόκκυξ, frutex. 511.a
κοκκυμηλέα, ſeu κοκκυμηλία prunus, recentioribus Damaſcena. 511.a.608.b
κοκκύμηλον prunum, non ſorbum. 463.a. Δαμασκηνὸν. 608.b. inter malorum genera. 604.e
Κώχη vel Χώχη, Coche vel Choche. 1227. a. eam recentiores omnes eandem cum Seleucia autumant. 1226.b. Gregorius tamen Nazianzenus diuerſas facit. *ibid.*c. nec poteſt eſſe eadem Seleucia cum Coche. *ibid.* d. Seleucia ampliſſima, à qua longe Coche vicus. *ibid.*b
Κώχη à Ptolomæo in Arabiæ deſertæ mediterraneo perperam ponitur. 1226. e. 1227. a. Coche Parthici imperij vrbs celeberrima. 1227 a
Cochinum hodie, Κόλχοι vrbs. 1113.e
Cochlacæ lapides qui. 1295. e.a
Cochlea, κοχλίας, machina. 589. c.d
Cochleæ tote victitant. 1134. d. e. interdum ſucco ſuo. *ibid.*
Cochlearum ceruices. 1126.b
Cochlearum ſagina. 1134.b
Cochlearia 96. ſextarium implebant. 591.c
Cochlearia ex conchis margaritiferis fabricantur. 1123 b
κοχλίτης & κοχλὶς, idem. 92.d
Cocytes veteribus Latinis dicti Cyclopes. 110.c. Cocles ex Græco κύκλωψ, κύκλωπος, coclitis. *ibid.*
Coctæ ficus. 356.e. 938.e. Cocti fructus. 356. e. Cocta vindemia. *ibid.*358.e
Coctæ vuæ. 938.e
Coda pro Cauda. 1247.b
Codanouia, ſeu Codanonia, eadem quæ Scandinauia. 233. a. b
Codicariæ, πακτῶνες. 1116b. *Rateaux*, ſeu *Radeaux*. *ibid.*
κοδίμαρον, Condimentum cui dictum Petroſelinum Macedonicum. 1051.e.1269.b
κώδιον, corium. 283.c
κώδων. 123.c. κωδωνοφόρος. 123.e
κωδίας. 980. e. Loti generi vtrique tribuuntur. *ibid.*
Cœbus, pro κῶβος. 65.d.475.e
Coëces, κίτοις. 817.e
Cœleſtis Carthagienſium. 574. c. nihil de piſce habitat. *ibid.*
Cæleſtis diſciplina. 474.d.e
Cæleſtis vertigo. *ibid.*
Cæli pro Cælij. 1222.d
Cælinus color & acrinus, idem. 102.c
Cælina veſtis. *ibid.*d
Cælius latro. 1222.e
Cælios Mantuanus. *ibid.* c. vnde ænigma Virgilianum de eo. *ibid.*d.e.a.b.c
Cœlum antiquis Conum. 818.b
Cœlum σφαιρωθὲν quis primus inuenerit. 823.a.b
Cælum ſphæra. *ibid.*
Cœlum metari, quid. 821.d. 824.e
Cœlum totus orbis dicitur. *ibid.*d
Cœli plagæ quatuor. 1149.b. κλίματα. *ibid.* cæli partes. *ibid.* cæli limites & regiones. *ibid.* inferiori Latinitati Cardines. *ibid.* κέντρα Græcis. *ibid.*c
Cœnæ legitimum tempus apud Atticos. 648.d.e
Cœnatus eſt, pro Cœnauit. 53.b
Coco, vel Coheo, vel Conto. 874.a
Coercere lucum, quid. 584.a. idem ac Coinquere. 584. a.b. d. & Quinquere *ibid.*b
Cœoo pro Cyno. 452.d
Cœrus. 241.h
κόγχος de capite. 636.a. in clypeo, vmbo. 703.e
κόγχος duplex, διπλοῦς dicitur, etiam ſi vnica ſit. 1131.c
κόγχος πίννικος concha margaritifera. 1115.b
Cogere copias, exercitum. 49 d

Cogere, πιλεῖν, vnde Cogi veſtimenta apud follonem dicuntur. 267.d
Cogitare Italiam. 95.d. ſtatum, inſulam, ſeceſſum. 326 c
Cognominantia loca, pro Cognominata. 955.e
Coheo, vel Coeo, vel Coneo. 874 a. vnde Cohiuus & Coniuus. ibid.
Cohibere. Cohibentia. 337.c
Cohiueo, pro quo & quidam dixere Cohibeo, à Cohiuus. 874.a
Cohiuus & Conniuus. 87. d. 874.a.vnde Cohiuere & Coniuere. ibid.
Cohors, ἀγέλιος. 310.b. Cohors pro villa. ibid. vnde dicta. ibid.
Cohortis nomen in legione, vnde. 310.e.211.a. Græcæ σπεῖραι. ibid.
Cohortes, *Haute & baſſe court.* 310.e. poſtea Crotes & Curtes. ibid.
Cohortes quinquagenatiæ. 717.b
κοιλάς, vallis 773 e
κοιλὰς ἡ ἁλυκή. 653.b.c. κοιλὰς ἁλῶν. 613.b. κοιλὰς τῆς ἁλυκῆς. 614.d.e. 615 a. Vallis Salinarum. 613.b. ſeu Vallis ſalſuginis, quæ. ibid.c
κοιλάς, vallis inter duos montes. 614.e.773.e. & planities quælibet. 614.e. τὸ κοῖλον πεδίον. ibid.
κοίλη, κόγχη. 1026.e.a. ab ea ſimilitudine κοῖλος ψωμὸς, & κοῖλος τῆς χειρός. ibid. & ligula ſic vocata. ibid.a
κοίλη Luna. 376.b
κοίλη πλοίου, nauis aluus. 614.e
κοιλία de fluminis alueo. ibid.
κοιλώματα, quid in oculis. 137.c. 408 d
Coinquino & Coninquere. 87. d. c
Coinquere, quid propriè. 584. a.b.c.d.e
Coinquere, à veteri Coinquo. 584.e
κοίτη, fluminis alueus. 1231.d
Coirus hieroglyphicon apud Ægyptios. 644.c
κοὶξ de phormione vel ſporta. 818.b
κόϊξ fiſcus ſparteus, Æro. 817.a. 818.a. Doricè κοῖς. 817.b. κόϊκες palmæ Æthiopicæ genus. 817.b. 818.a. κόϊκες tamen non dictæ ſporteæ fiſcellæ, quod ex coice Æthiopico texerentur. ibid. ſed à κόϊς. quod captiuitatem ſignificat. ibid. vnde vel κόϊξ vas ſparteum & concauum. ibid.
κόϊξ & κοινὰ diuerſa. 818.a
κῶλα ξύλινα, πακτά. 413. b. κωλόβαθρα. ib. vnde Colobathratij. ibid.
Colcas vel Culcas, planta Ægyptia. 965.b.970.c.d.971.d
Colche inter Oceani orientalis oppida & Indica recenſetur, quod eſt Κόλχοι. 1113. d. aliis Colice. ibid. e. hodie Colchinum. ibid.
Colchi, qui olim Κωλικοὶ & Κωλιακοὶ dicti. 1189.b. Colchi Indorum dicti, vt diſtinguerentur à Colchis Caucaſeis. ibid. Colchi Ponto vicini. 243.c
Κολχικὸν, herba. 881.b
Colchicon & Charicon & oleum Medeæ non eadem. 242. d.e. nec ἴσας cum Colchico & ephemero. ibid.a
Colchicon πῦρ Μηδείας ἀχθόμενον. 242.d.e
Colchicon genus bulbi venenati, in Colchide frequentis. 242.e.a. ἴσεν etiam vocari ſcribit idem Scholiaſtes. ibid.a
Colchici potionis remedia. 243.a.b
Colchi nomine Scythiæ comprehenſi. 890.c
in Colchis cubile ſolis male collocat Mimnermus. 1244.a
ἡ Κολχὶς pro Scythia. 890.c
Colchis Indorum, qui ſunt Κόλχοι Ptolemæi. 1186.a
Κόλχοι ex Colicis facti. 1113 a. & κολχικὸς ſimmos pro κωλικός. ibid.
Colchotar ab officinis vocatur Calcanthum, quod diminutiua forma Calcantarium dicitur. 1160 d. alij ſic appellatum Arabibus Chalcitim contendunt. ibid.
Colere antiquis abſolute pro habitare. 370.b.587.a.913.e
Colere, γεωργεῖν, & tellurem ἐργάζεσθαι. 370.a
Coli vel Colici montes. 1113. e. a
Coliaci in Praſia gente, & totius Indiæ intra Gangem maximè Meridionales. 1116. b. Indiæ τοποῦνται dicti à promuntorio Coliaco. 1112.e. vel potiùs promuntorium ab illis appellatum. ibid. Coliaci vel Colici ſunt recentiorum Colchi. 1113.c
Coliacum promuntorium ſiue Cory. 997. e. ab illo dicti Coliaci Indiæ populi. 1112 e. ſeu potius à Coliacis Coliacum promunt. ibid. duo ſinus diſterminat, Colchicum & Argolicum. 1113 a
Coliacus ſinus vel Colicus. ibid.
Κωλιακὴ κολώνη, vel ἡ Κωλὶς, promuntorium Coliacum. 1112. e.a.c.d.e. 1113.e. Κωλιὰς Venus. 1112.a
Coli vel Colici montes. 1113.a
Colice, Κωλικὴ regio, vel Κωλιακή. ibid.a.e
Κωλικοὶ & Κωλιακοὶ olim, poſtea Κόλχοι. 1187.b
Coligo pro domo ſeu domicilio. 370.b.587.a 914.a
Colis Indiæ intra Gangem. 1113. e. e. Κωλὶς ἄκρα promuntorium. 1112.a
Colium à Colo. 914.a. Lares colio potentes. 913.e.914.a
Colla, gluten. 1050.c
Collaxytyche gluten. 1315.e
Collegia corporatorum. 351.a
κόλλησις, Ferruminatio, *Souldure.* 1096.d.1229.d
κολλητικόν. 1279. c. quid. 1050. c. κολλητικὸν φάρμακον. ibid. aliud κόλλα, aliud κολλητικόν. ibid.
Colliciæ. 727.c. eadem cum Elicibus. 727.c. Aqua in colliciis. 727.d
Collimare ad ſcopum, perperam pro Colliniare. 168.e
Collimitium, τὸ σύνορον. 985. d. vnde Collimitari, & Collimitaneum. ibid.
Collis manufactos, χειροποίητος λόφος. 489.b
Colles ex cautibus plerumque. 198.d. & lapidei & terrei. ibid.e
Colles balſama ſudant, nimis poeticum. 586.a
Collocare perticam. 689.c. regulam. ibid.
Collocationes libratæ. 292.b
κολλυβιστής. 1081.a
κολλύραι & κολλύρια, parui panes, ſiue paſtilli. 1332. b. eorum. ibid. b.c. vnde dicta. ibid. b.c. dicebantur & ἄκολα. ibid. & ἄκολος. ibid. κολλύριον propriè pro medicamento oculari. ibid. d. Collyria ex hæmatite. ibid. e. Collyria ocularia in mortario trita, & in panes formata. 1333. a. alia erant κολούρια certa forma figurata quæ introduci poſſent in fiſtulas. ibid. a. b. ex κολουρὸς voce facta. ibid. a. oblonga & rotunda. ibid. à quibuſdam cu-

ἐγγιακὰ dicta. *ib.* collyria fiſtularia. *ibid.* forma caudæ muris amputatæ. *ibid.* vnde κολλύρια dicta. *ibid.* ὀπτμίαι & μύουρα proprie dicta. *ibid.* Recentiores hæc nomina confuderunt, κολλύρια & κολλύρια. 1332.b. 1333.c.d. Coluria ſeu Collyria rotundata apud Sidonium. *ibid.*d. nam κολλύρας, panis & placentæ ſpecies, quæ & κάλαγγι dicebantur. *ibid.* κόλουρας ὀπτμίαις, pro κολλύρας. *ibid.*

κολλύρα panis genos. 257 a

κολλύρα quid. 914.e. κολλύρια & κολλύρια ſiue κολλύρια, differunt. 925.a. 257.b.c. 924.c. 925.a

κολλύρια vulgo oculorom medicamenta. 257.d.b. vnde ſic dicta. *ibid.* a

κολλυρίων auis genos à cinereo colore. 257.a. Collyrion genus terræ Samiæ. *ibid.* e

Colobiom, Tunica monachorum. 1066.d

κολοκάνοι, breues καίναι. 1310.b. & improceri homnociones. *ibid.*

κολοκασία vnde dicta. 966.a.c

Colocaſia veterum, quid. 965.a. b.a. an ab ea dictum *Colcas* vel *Culcas* Ægyptiacum. *ibid.* b

Colocaſia dicta Faba Ægyptia. 972 d. 973.b. 974.e. 975.c. 980.d. 1309.e. cur eas veteres confuderint. 970.b.c.d

Colocaſia bulbos habet pro radice. 974.e

Colocaſia, Lotos dicta. 980.d. 1309.e. in Nilo naſcitur. 981.c. Niliacum olus. 971.a. 778.c

Colocaſia ſpecies loti Ægyptij, Romam vſque perlata. 973.e. 978.c

Colocaſiæ vulgaris icon ex recentiorum herbariorum ſcriptis. 972.e.a

Colocaſia Ægyptia hodierna, *Colcas* dicitur. 970.c.d. eius deſcriptio. *ibid.* d

Colocaſia, Ari Ægyptij genus, vel ipſum Arom Ægyptium. 973.b

Colocaſia & Faba Ægyptia quibuſdam diverſæ. 968.b. 970.c.d. 971.a. de iis multa in libris veterom quæ vtrique non conueniunt. 970.c.d.e

Colocaſia quæ bulbos habet, & ea quibus plura capita in ſummitate caulis nonnullis confunduntur. 980 e.a

Colocaſia Bæticis Mantum Noſtræ Dominæ. 971.c. Hiſpanis Alcoleas. *ibid.* aliis radix Ægyptiæ fabæ. *ibid.* d. 1310.b.c. aliis tota planta. 971.d

κολοκασία. radix fabæ Ægyptiæ. 1310.b.c. radix bulbacea. 971.c

κολοκασία cur dicta Ægypti herba, cuius radix in cibis lautiſſima. 971.b

Colocaſia herba peregrina etiã in Italia ſerebatur. 534.e. Colocaſia Ægypti peculiaris. 534 d

Colocaſia vulgaris eſt Petaſitis. 972.d. 973.e. 974.c. 975.b. Dioſcoridi diverſæ. 972.d

Colocaſiæ vulgaris ſimile Arum Cyrenaicum. 972.b. Colocaſia ex Africa allata circa riuos in Luſitania naſcitur. *ibid.*

Colocaſiæ partium vſus ex Nicandro. 981.b

Colocaſiæ bulbus & radix tota in Ægypto hodie frequentiſſima. 981.e

Colocaſiæ bulbaceæ radici plures ad latera nucleos adnaſci traditur. 980.b. eorum ſatio. *ibid.* c. qui & κύαμοι dicti. *ibid.*

Colocaſiæ calices ſiue capita, dicuntur κιβώρια. 968.a

Colocaſiæ caulis longitudo. 969.d.e

Colocaſiæ folia arboreis comparantur. 969.e. ex iis implexis vaſa varia ſpecie formata. 968.a.b.c. 1310.c

Colocaſiæ radix. 980.c. in cibis lautiſſima. 971.b

Colocaſię ſemen fabæ communi ſimillimum. 979.c

Colocaſiæ thyrſus maodi ſolitus. 981.b

Colocaſiæ thyrſus maodi ſolitus, & araneoſus in mandendo. 971.a. Colocaſia cor cum radice fabæ Ægyptiæ confunditur. *ibid.* b. vtraque cibis recepta apud Ægyptios. *ibid.*

Κολοκασίας Mineruæ templum Sicyone. 966.b. vnde ita dicta. *ibid.*

κολοκάσιον in cibis vſurpatum. 969.b

κολοκάσιον in Faba Ægyptia recens appellatio. 967.a

κολοκάσιον Aetij, & gongylis, einſdem facultatis. 974.d e

Colocaſium vel Colocaſia radix fabæ Ægyptiæ. 965.d. 967. 968.b d.e

Colocaſium, σκιλλοκρίμμυον. 1286 a

Colocaſium hodiernum cur non poteſt eſſe arum Ægyptium. 975.b

Colocaſium de bulbo. 974 e

Colocaſia flores Virgilio. 966.b. Colocaſium herbam eſſe notat Seruius. *ibid.*

κολοκάσιον attribui poteſt diuerſis herbis quæ latiſſima habent folia. 970.b. 972.c. Arum Cyrenaicum etiam ideo κολοκάσιον appellatum. 970.b. 972.b

Colocaſium arum Ægyptium dictum eſt, & Nymphea Ægypria à foliorum amplitudine. 1053.e. 1055.b

Colocaſium Arum cum Faba Ægyptia ſiue Loto confuderunt antiquis. 974.c. 980.c

κολοκάσιον dicta radix, Culcas, ſeu Kulcas. 1309.e. 1310.a. κολοκάσιον, βόλβος & σκιλλοκρίμμυον. 1310.a. ſub κολοκασίου nomine Arom Ægyptium deſcriptum. *ibid.* κολοκάσιον & κολοκύνθιον, idem. *ibid.* breue mantum. *ibid.*

Colocaſium Aëtij idem cum vulgari Ægyptiaco 970.e

Colocaſium vulgare Ægyptiacum hodie editur raporum vel naporom vicem. 970.e. ſapore ſub amaro eſt cum acri viſcoſitate. *ibid.* coctum ſatis dulce exiſtit. *ibid.* multom ſemidis facit. *ibid.* veneri idoneos reddit. *ibid.*

Colocaſium Ægyptium ad venerem tardos expergefacit. 974.e

Colocaſium ſiue *Culcas* hodiernum, fertur folia habere Aro ſimillima. 972.a. Colocaſia faba Nymphææ ſimillima, Colocaſium vulgare, forſan Ari quædam ſpecies. *ibid.* eius folia Ari foliis ſimilia. *ibid.* bolboſa eius radix vt & Ari. *ibid.*

Colocaſio bulbo nec caulis, nec flos, nec fructus. 1311.b. in Nilo omne conſpectus. *ibid.* d

Colocaſia fabæ Ægyptiæ flores. 967.a. ad coronas viendas commendati. *ibid.*

κολοκάσια dicta fabæ Ægyptiæ folia, quaſi paruæ & curtæ lacernæ. 971 b

κολοκάσια folia fabæ Ægyptiæ cur dicta. 966.a. κολοκασία ſtirps tota. *ibid.* aliis radix, quaſi pars præcipua plantæ. *ibid.*

Colocaſij flores non fuere in vſu eorollarum ætate Alexandri Magni. 967.a
Colocaſij Ægyptij radix craſſa & rotonda. ibid.a
Κολοκάσιον, paruos κασῆς, vel paruus κάσος, quaſi κολὸν κάσιον. ibid.
κολοκάσιον, parua lacerna. 971.b
Κολοκάσια, parua tapetia, vel curtæ lacernæ. 966.e
Κολόκυμα, paruom κῦμα, quaſi κολὸν κῦμα. 966.d
Κῶλον, crus. 1006. d. vnde μονόκωλον. ibid.
Colonia Faliſca, etiam Iunonia dicta. 85.d
Coloniæ territorium, eenturiatio dictom. 681. b. & limitatio. ibid. & metatio. ibid. & pertica. 681 c
Coloniarum limitatio. 674.b. 675.e. d. Coloniarum deducendarum ratio. 675.a
in Colonijs condendis obſeruata. 820. c
Colonica lex. 677.e
Colopboo ciuitas, in qoa Clarij Apolloois oraeulum extitit. 860. a. alij ante vrbem lucum Apollinis ſtatuunt. ibid. Claros oppidum Colophoniorum, vel Colophoni vicinum. 860. b. Lucus Apollineus in Colophoniorom agro. ibid. Ἄλης fluuius, vel Haleſus Colophonem alluit. 860. c. Colophoniorum μαντεῖον à ſano Clarij Apollonis ſepatatum. ibid. ἄλσος Apollonis ante Colophonem. ibid. Colophoniorum oppidum à Mopſo Mantus filio conſtructum. 860.d
Colophon in Aſia minore. 885.b
Colophonis fons dicitur Claros. 860.e
Colophoniorum Mantium. 810.a.b.e.d.e
Colophoniorum μαντεῖον ab Apollinis Clatij fano non diuerſum. 860.e
Color à fulgore in gemma differt. 91. b. 767.e
Color & ſapor differuot. 137.e
Color amarus, auſterus. 115.c
Color felleos. 198.c
Color rubet & ſandaraeinos. 1158.c. Sori & Synicum vocatus. ibid. & Sil ex Sori, & Sandyeious vel ſandaracinus. ibid.
Colot permanens, ac tenax ἴσχρατος, μόνιμος, ἀνέκπλυτος, ἀμετάτρεπτος, ἀνέξιτηλος. 1146.b
Color triſtis & lætus, metaphoriee. 200.c
Color alligari dicitur, κατέχεσθαι. 1146 b
Coloris alligatio, κατοχή. ibid.c
Colorem quæ medicamenta alligant, κατόχιμα. ibid.b
Colores alligari dicuntur, qoi non facilè eluuotor, nec fucum remittunt. 1132.e
Colores herbarum ſuccis tincti. 1147.c
Coloris vna eademqoe ſpeeies alias florida, alias auſtera poteſt fieri. 200.a
Colores primi ſactionum in circo qui fuerint. 903 b. quibuſdam venetus & viridis, aliis albus & ruſſeus. ibid.b. ſed venetus & Praſinus præeipui, ideoque primi. ibid.
Colorum alij clari, alij meracius ſuffuſi. 1104.c
in Coloribus ὀξὺ, διαυγὲς, λαμπρὸν, hilare, vegetum, floridum, acuiũ, clarum, eacitatum pro eodem. 345.e. Item βαθὺ, βαρὺ, κατακορὲς, ἄκρατον, αὐστηρὸν, πικρὸν, plenum, ſaturum, meracom, preſſum, aſtrictum, triſte, auſterum, amarum, &c. pro eodem. 345.d. quæ interdom tamen confunduntur. 345.d.e. ab aliis ſenſilibus ad colores metaphoræ ductæ 345.e. Auſteritas Plinio, λαμπρότης & ὀξύτης, quo melius conuenit τῇ βαρύτητι. 345.e
Coloſſeros, ὁ κολοσσηρὸς, quid. 565.e
Coloſſus Apollinis Capitolini. 214. d
Κολόσταθμος, paruus σταθμός. 966.d
Colotes pictor à lentiginibus ſtellioois dictus. 757.a. & colotes Epieureus. ibid. χωλώτης & γαλεώτης & ἀσκαλαβώτης, idem. ibid.a.e.e
Κωλώτης ἀσκαλαβώτης. 1161 e
Κολούριον, medieameotum totundũ & oblongom, & altera parte craſſius. 257. b. muris eaudæ truncatæ comparatum. ibid. Inde κόλουρον, cui cauda eutta eſt. 257. b. Hinc Coluria pro ſemieolumniis. 257.c Male κολλούριον, & κολλύριον quidam eonfundunt. 257.b.e
Κολούρια medicinalia, non ſunt diſſimilia ταῖς figura, vſu & loco differunt. 924.d. quid ſint. ibid. nomen habent à columnis dimidiatis vel rotundis pilaſtris. quæ κολούρια. ibid. κολούριον, οὐχ ὁλόκληρον. ibid.c. κολούρια, ſeu κολλούρια, & κολλύρια differuut. ibid.e
Κόλουρος, κόλουρα è caudia animalia. 377.d
Κόλουσις mutilatio palmæ. 1328.a
Κολοσσίχιον, idem, quod κολοκάσιον. 1310.a
κολοσσίχιον, breue maotum. ibid.
Colpe ſoeceſſit Archæopoli, & Colpæ Lebus. 863.a
Κόλποι, ἰσθμοὶ, receſſus. 1213.e
Κόλποι ἐπίσημοι. 782. b. κόλπος, ſinus. 782. c. vnde dicti. 782.d
Κόλπος & πλάγη differunt. 141.a
Κόλπου μυχός. 696.c
Colthene regio. 621.b
Colubri lactis aoidi. 87.b
Columbarum eolor. 1014.b.e
Colombarum ἴχνια ſæpe viſa. 458.d
Columella, patua columna. 1210.e
Cippus ſepulcralis, ἡ ςήλη. 1221.a
Columnæ Herculis. 285.c
Colomnæ monolithæ. 1333.e
Columnæ in Cireo ſimulaera dearum ſuſtinebant. 912.d.e. non erant ipſa ſimulacra. ibid.
Columnæ etſi plures, nullæ tamen metis ſimiles in Circo. 911.c
Κολυμβητὴς, δύτης, vrinator. 1145. e. 1146 a
Κῦμα eontractum ex κύημα. 72.e
Coma, αἰθήλη. 393 e
Coma dioidua ac diſeriminata. 764.c. d. ἐκτενισμένη ἢ μεμερισμένη. ibid.
Coma Niſi conſecrata. 348.a
Coma nodo religata. 762.e
Comæ nigræ hyacinthino flori ſimiles. 1223.b
Comæ comendæ tres modi. 763 e. 764.a.b.e. Coma ἀπήχωτος & ἄχητος. 764.a
Comæ pulcræ hyacinthino flori eomparatæ. 189.a
Comæ arborum. 581.a.e. Comæ in viribus. 581.e. in arbore aliod Coma, aliud Capillus. 581.d. Coma pro fronde. 581. d
Comaeum, κώμακον, aromatis genus. 1308.a. Comaci duo genera: alterum fructus, vel ſemen, quæ eſt Cubeba ooſtra. ibid. a. b.c. alterum pretioſis vnguentis admiſcebatur. ibid. b. Cumanum etiam dictum Cumaeum. ibid. b

Κόμαι χλοηφορεῖν. 58.e
Comana Cappadocia. 630.a.a
Κομαρεὶ, hodie Cumeri, Indiæ promuntorium. 1299.b. & 1110.e
ὁ Κόμαρις, & τὸ κόμαρον. 1098.a
Κόμαρις vel κόμαρος vocator Halimom, ſeu frurex Chali. 1098. e. forte à ſimilitodine foliorumcum foliis, arbuti. *ibid.* ſplendentia & leuia. *ibid.* κόμαρις eſt herba Chali ſeu Chalc. *ibid.* Comaris eſt *Calk* vel Chalk quod idem cum Chali. *ibid.* d. Aphroſelinon & Comaris, hoc eſt, Τάλκ & χάλκ diſtioguunrur quibuſdam. *ibid.* aliis ἀφροσέλινον explieator κόμαρις. *ibid.* e. κόμαρον ab Ægyptiis Talac & Talc vocatum tradunr nonoulli. *ibid.* diuerſa tamen ſnot. *ibid.* ſed plerumque hęc duo iunguntur ad mirandos effectus producendos, *ibid.* κόμαρις alibi lapis dicitur. *ibid.* vt & Chali eineres indurati lapidem ipſum duritia vincunt. *ibid.*
κόμαρος, voedo arbutus, genus arboris. 960.a.c
ἡ κόμαρος arbutus, quæ & οὔναρος. 511. b. eius fructus Græcè μεμαίκυλον. 511.e.c.d. & τὸ κόμαρον. 511.d. Latinè Voedo. 511.c. ἡ κόμαρος antiquis tantum de arbore, oon de herba. 511.e. κόμαρον Apuleins Græcè appellari herbam fragum teſtatur. 511.e
Combretum propter exilitarem nectebatur tantnm. 1068. e. d. Combretum baccari ſimillimum. *ibid.* e. etiam Cobretom dicitur. *ibid.* vode Gallicom *Cabaret. ibid.* quod eſſe Aſarum quidam Herbarij volunt. *ibid.*
Comboſta, πυρίκαυστα. 840.b
κώμη, loeus vbi ædificia poſita ſuot. 772.a
Κώμη minus eſt quam κωμόπολις. 1227.b
Κώμη ἀνεπιτείχιστος, ſen μεμαλεισμένη, & τετειχισμένη differunt. 763.a. 764.d
Κώμη διεξαιρεμένη. 761.e
Comes inrerior, pro eo qui ad ſioiſtram. 936.d
Κομῆται, comati. 555.e
Κομιττίνη pro Κομισηνή. 1196.a
Comiſene, prouincia regni Partbici. 1197.d
Comiſeoe regio inter Satrapias Parthicę regni. 1174.b.
Κομισηνὴ inter regiones Parthiæ. *ibid.*
Κομισηνὴ, quæ perperam Ptolemæo κομιττηνὴ, Srraboni Καμισηνὴ, à Parrhyene ſepararur, & ſob Parrhia collocatur, i. ditione Parthorum. 1196.a
Comirare etiam Ouidius dixit. 1171. c. aliud Comitare pro Cobitare, i. cubitare. *ibid.* c.d
Comites hodie qoidam gentilitio nomioe dicuntur. 1264.d
Commagene. 619.c. 620.b.c.e. 621. e. 623.a. b.c. 628.c. 629. c.d
Κόμμα, nomen barbarum. 352.a
Commiſeuus & Commiſculus. 211.b.c
Κομμῶδις, pro κομμῶδις. 1279.d
Κομμῶδις δάκρυον, Gummium lacrymæ. 937.b.c
Commodus, σύμμετρος. 1195.d.a. Modo. *ibid.*
Κόμμεως, ἐκ τοῦ κόμμεως, & ex arbornm lacryma. 1020.d
Commotus, ἐκ μανίας ἢ ἀπὸ χειμῶνος. 248. d. Commotus in aliqua. 248.c.d
Communes dicti Priocipes qui cum priuatis ex æquo viuerent. 1198.a
Κωμῳδοὶ, qui. 867. a. Comœdi actores. 868.a
Comœdi actores fabulas agebant, qoales à poëtis babebaot. 868.b. Comœdia eoim integrum carmen, initium habens & finem. *ibid.*
Comœdorum ferula. 769.e
Comœdiæ inueotor apud Sieolos Epicharmus Syracuſius. 108. e.b
in Comœdiis veteribus carmina canticorum ad tibiam fiebant. 129.e
Καμόπολις perperam à Ptolemæo vrbis oomen proprium. 1227. à quum κωμόπολις ſit vicus mœoibus ſeptus. *ibid.* ab *Bourg clos*, aur *Bourgade. ibid.* b. plus quàm κώμη, minus quam πόλις. *ibid.*
Comoſum, πολύφυλλον, πολύκομον. 581.e
Comparatiuum cnm genitiuo. 991.b
Comparſit, pro Comperſit, à Parco. 103.e
Compellere gregem, idem quod compeſeere. 801.c
Compendium, idem quod interpendium. 1007.b.c.d. quid *ibid.* e. συσταθμία. *ibid.* d
Compenſatio, συσταθμία. 1007.b.
ἀντιλογισμός. *ibid.*
Compercere, Comparſit. 250.a
Compercere, temperare & abſtinere. 801.c
Compergunt, pro Compercunt. 453.a
Comperoes, qui iunctis genibus & συμβεβηκόσι. 944. a. quibus contrarij varij. *ibid.*
Competnis nō poteſt grandire gradus. 944.b.c
Compeſcere, quid. 103.a
Compeſcere, quid. 801.e. idem quod compellere. *ibid.* item pro regere, temperare & ſedare. *ibid.*
Competit. 212.b
Compilatus eſt, pro Compilauit. 53.c
Compiro pro Competo. 212.b
Compitum, coneorſus vel Competentia. 328.e.a. Compito, pro compero. *ibid.* Compitom, ἡ συντεχεία. *ibid.* Compitum viarum. *ibid.* dicebatur & competum. 329.a
Compita ſemitarnm. 212.b. concurrentium viarum. *ibid.* Compitum qoid. 212.b.c.d. vode dictum. *ibid.* Compitum quaſi comperum. 212.b. Compita pertuſa. 212.c
Comportiooales limites. 678. a.c
Comproportionales limites. 678.a
Compulſus, pulſus vel adpulſus io eundem locum cum cærera claſſe. 1117.b. Compulſi greges in voum coacti. *ibid.*
Computans argentum, pro Computato. 955.a
κῶνα, vel κῶνα στρόμβος, βέμβιξ. 1285. e.d
Conæ populi, qui Cycones Solioo. 990.d
Conaduoare & Coadunare. 87.d
Cooaleſcere & Coaleſcere. 87.d a
Conaoditum, & Coaudiinm. 87.d
Concha cluſilis eſt μύαξ, quæ & μυτίλος vnde Siculum μύτιλος, & Larinnm Myttilus vel Mytilus pro Myace. 1129.a
Concha margaritifera, κτεὶς dicitur. 1129.e
Concha margariti pectini ſimilis διεχηγλυμμένῳ, i. inſecto. 1125.d
in Concha, i. in eorpore aoimalis croſcere gemma & coala-

ſcere dicitur. 1114. c. ſed calculus ipſe qui naſcitur, non eſt animalis. *ibid.* non cato qoa Concha prægnans eſt, margaritum eſt, ſed calcolus inaoimalis in illa reperitur. *ibid.*

Concha margaritæ lenis, nec inſecta; cetera pectini ſimilis. 1125.c.d

Concha per tooitrua frequentia & imbrium effuſionem, magis patet, & plorimom gignitur margaritum. 1131.d. Conchæ maris poma Tertulliano. *ibid.*e. Plinius tooitrua paruui coochatum officere dicit. 1132.a. conchas enim pauore attonitas, abortioos fœtus edere. *ibid.* Conchæ pelagiæ, ἐμβύθιοι, qoæ in fundo maris ſedes habent. *ibid.*e. 1133.e. Concharum duo genera: vnum ἐμβύθιον, quod fundum maris non deſerit, alterum αἰωρούμενον, in ſuperficie æquoris degentes, quæ io ſummo æquore agitat. *ibid.*e. 1133 e. 1134.d. Concha quæ ſe profundis ingurgitat, maius margaritum efficit, quam qoæ in ſupercie marit. 1133.e. *ibid.* & cur in aliis conchis grandior calculus & candidior reperiatur, in aliis turbidus ac rufus minorque conſpiciatur. *ibid.* a. pinna ἐμβύθιος, quæ profundis gurgitibus mergitur, maximum ac candidiſſimum parit margaritum. *ibid.* non igitur veriſimile à rore cœleſti concipere, & quo qualitate roris accepti talem fœtum edere. *ibid.* longè enim abeſt à ſuperficie maris, & vt altius merſa eſt, ros illue non poteſt peruenire. *ibid.* quæ in ſumma æquoris parte legit, ea ſi forte poteſt rorem de cælo haorire atque iode conceptu roſcido impleri. *ibid.*b. ſed vt ſoli propinquius, ita fuſcum ac nubilſi partui colorem tradit. *ibid.* Conchæ pro qoalitate infuſi roris maiorem aut minorem, clariorem aut fuſciorem partom edunt. *ibid.* Pelagiæ nullæ conchæ Plinio. *ibid.*c. pelagiæ nunquam fundum maris deſerunt, ibique ſemper hærent. *ibid.* Conchæ vbi rorem hauſerunt, & ex eo concepetuot, gnaræ partum ſuum ſole maculari, & candorem perdere pelago altius merguntor quam vt eo penetiens ſolis radij. *ibid.*e. Conchæ ῥιζοβολοῦσι. 1134. a. aliæ in fundo maris radices agunt & adhæreſcuot, aliæ in ſummis ſcopulis haud longè à ſuperficie maris. *ibid.* Conchæ quæ in ſuperiori maris parte oataot, grandiores margaritas generaot, quæ in alto mari degunt, mioutiores. *ib.* itaque ex ſolutis ſunt & vagis quæ in ſuperficie maris agitare amant, alia, quæ fuodum magis petere. *ibid.*c. coutrarium dicit Iſidorus. *ibid.*

Concha in qua naſcitur μαργαρίτης λίθος, ex genere earum, quas διθύρους vocant & κτένας cluſiles & apertiles. 1123.a. & intus concauæ. *ibid.* ita vt dimidiatæ formam diſci referant vel laocis. *ibid.* vnde & Græci Coochas μάργαρα appellaſſe videntur.

Conchæ pinoa dicitur habere leue quid & hirſutum lanugine. 1125.e

Concham margaritæ, ſimilem pectini facit Androſthenes. 1127.e. alij pinnam, alij pinnæ ſimilem, quidam pectinem. *ibid.* in Conchis qoas Myas appellant, reperiri tradit Plioius. *ibid.*

Conchæ erinitæ. 1125.a.b

Conchæ verrucæ Tertulliano margaritæ dicuntur. 1114.c

Conchæ qoædam aquæ margini propioquæ. 1172.c

Coochæ margaritariæ æſtatis tempore noctu præcipuè oſcitare & pandi, per diem comprimi tradontur ab Iſidoro. 1131.e. hiaot ergo ad rorem excipiendum. *ibid.* quod ridiculum eſt *ibid.* 1034.d nec veriſimile eſt eas in medio maris totas intra aquam cõditas illum rorem excipere. 1131. a. ſed & illæ quæ ῥιζοβολοῦσι, plurimum & maximum nutriunt margatitum. *ibid.* adeo in profundis marium ſedes ſibi collocaot, vt ad eas exquirẽdas vrioatores ſæpe deſcendant viginti otgyarum altitudine. *ibid.*b. Coochæ margaritariæ duplices, qoæ. *ibid.*c. ex quarum numero margaritifera. *ibid.*

Conchæ captæ ſinuotur in carne ſua tabeſcere, vt inde nuclei extrahantur. 1172.a. Plinius male eas ſale condiri tradidit. *ibid.* a.b

Conchæ euiſceratæ. 1167.c. quibus interanea exempta ſunt. *ibid.* in iis reperitur voſcus lapis, qui ideo vocatur Vnio. 1167. d. b. certum tamen plures calculos io ſingulis Conchis naſci. *ibid.*e. ſed nunquam duo ſimiles reperiuntur. *ibid.* a.b. 1169.e

Coochæ Erythræ. 1179.d

Conchæ aliæ ἐμβύθιοι, aliæ ἐπιπολάζουσαι. 1165.b

Conchæ io littore lectæ. 704. e. d.e. 705.d. ijs luſitabaot puellæ. 705.d

Conchæ matinæ, quibua pro calculis olim vtebantur ad ferendam ſenteotiam. 1126. d e χοιρίναι dictæ. *ibid.*

Conchæ ſe pelago mergont altius quam vt eo peoetret ſol. 1165.a. vt ab hieme ſe defendant. *ibid.* vt à ſols defendaot partus ſuos. *ibid.* a.b

Conchæ, esuuiæ & ſuperficics animalis, non aoimal ipſum. 705.a

Conchæ æquaotur ceuſibus. 1171.c

Conchæ grandiores quæ maiores hodie margaritas eduot in profundis marium iacent. 1134.c. eæ non vagantur, ſed creantur nutriunturque in locis penitioribos. *ib.* maiores itaque altios merſæ deguot, mediocres minus alto mari, minimæ in ſuperficie. *ibid.*

Conchæ omnes duplices ac bipatentes clauduot ſe ac aperiunt quando libet. 1159.d. vude & μύες ἀπὸ τοῦ μύειν dictæ. *ibid.*

Conchatum ſaliua. 1147.b

Coocharum variæ ſpecies in quibus margaritæ gignuntur. 1129. b. vt pinnæ, pectines, & myaces. *ibid.* hodie leues & caodidæ ad id præſtantiſſimæ. *ibid.*b. & eæ ſunt pinnæ aut pinnis ſimiles. *ibid.*

Conchæ ſæpe adhæreſcunt margaritæ adeo indiſcreti coloris, vt vnom corpus videantur. 1114.e. eiuſdem feræ materiæ cum Concha ſunt margaritæ, ſed purioris & pellucidioris. *ibid.* Conchæ

materia Græcis λίθος. *ibid.*
Conchis maior cœli quieti ac pacati, quam maris, ſocietas. 1114.d. nam ſi mare turbetur, non afficiuntur, nec partus earum, vlla qualitate vitioſa, tranquillo multum iuuantur. *ibid.* d.e. at ſi cælum moueatur tempeſtate, id fœtus earum ſentit. *ibid.* e. atque ex eo colorem refert, nubilum ex nubilo, candidum ex quieto. *ibid.* multo magis in rem earum eſt, vt cœlum quietum ſit, quàm vt mare. *ibid.*
in Conchis pars media μήκων vel μηκώνιον. 1116.e. τράχηλος anterior. *ibid.* fauces in medio τραχήλου καὶ μήκωνος. *ibid.*
ex Conchis margaritiferis cochlearia, lanculæ & poenla hodie fabricantur. 1123.b
Conchas fulgeratione comprimuntur, & minorem fœtum edunt: at ſi tonuerit, abortos faciunt. 1155. d. e. earum vitia abortiua quæ. *ibid.* e. a. inanes & exiles fœtus. *ibid.* e
Concha dicta veteribus Apſis Baſilica, quod concameratum eſſet. 1211.e
Concha ſiue apſis templi, ſpeluncę modo camerata. 1212. b. nec fuit ſubterranea. *ibid.* e. Concha ſola cameratum habuit culmen non tam altum quam reliquum Baſilicæ ſpatium. *ibid.* erat laqueatum. *ibid.* Conchæ camera quartæ partis ſphæræ figuram habebat. *ibid.* d. b. Concha & ἀψὶς, idem. *ibid.* e.a. tribus concauitatibus intus recedentibus diſtincta conſtabat. *ibid.* b.c.d.e.1213.a
Concha, culmen templi, quo tegebatur ſanctuarium vel adytum templi, in formam conchæ ſtructum. 1213 d
Concha, cameræ ſpecies. 1216. a. ſphæræ quadrifariam diuiſæ quartam partem adſimilabat. *ibid.*
Concha tres ſinus habebat. 1219.b. Conchæ pro culminibus. *ibid.*
Concharum Eccleſiæ & ſepulchri Dominici comparatio. 1211. e. quod vtrumque concameratum eſſet. 1212.a
Concha tria cochlearia facit. 591.e. alij quinque tribuunt. *ibid.*
Conchylium è quo purpura inficiebatur varios colores pro litrorum diuerſitate referebat. 273.b
Conchyliorum partes τράχηλοι & μηκώνια. 1126.a
Concolores fluctibus. 177.a.b.
κόνδαξ vel κόνταξ genus iaculationis. 1032. c. κονδακίζειν, pro κόντακα. *ibid.* iaculatio. *ibid.*
Condimenta liquida & ſicca. 374.b
Condimenta ἐξύσματα. 375.c
Condimentaria cæpa. 1168.d
Conditum Vlyſſi pro Ab Vlyſſe. 291.e.307.a.1227.c
Conditura herbarum & fructuum. 466.a.b
Condus à Condo. 125.d
Κονδυλίζειν, Talare. 1143.c. κονδυλισμὸς Talatrum, vel Talitrum. *ibid.*
Κόνδυλοι τριχῶν, cirri. 762 e
Κόνδυλοι τριχῶν, nodi crinium implexi. 761.a.b. κόνδυλοι, quicquid in nodum exuberat. 761.a. κόνδυλοι in digitis partes, quæ iuncturis eminet vt nodi. *ibid.* inde κονδυλίζειν, & κονδυλοῦσθαι ... *ibid.*
Κωνᾶν pro χρίειν. 1229.e. κωνῶσαι πίθον, picare dolium. *ibid.*
Κώνειον cicuta. 1054.a. κώνειον etiam νάρθηξ, quæuis ferula vel ferulaceus caulis. *ibid.* b
Κωνία, ... idem. 1285 d
Conela in melioribus libris pro Cunela. 1285.b. à Cono dicta. *ibid.* b. e. quod eius capitula Conis vel ſtrobilis ſimilia ſint. *ibid.* ἡ κωνίλη. *ibid.* e.
Conicula etiam dicta quòd conicam haberet figuram. *ibid.* d. vel Conula, quaſi parua cona. *ibid.* e. vnde & Conila & Cunila. *ibid.* Conula etiam Latinis, & Conicula vel Coniceola. 1286.a. à Coniceo capitello. *ibid.* Thymbra quoque Conila. 1285.e
Conela vel Cunela, θύμβρα. 1275.a.b. alio nomine Satureia. *ibid.*
Κωνηλὴ, Conela, vel Conicula, thymbra, à conica capitulorum effigie. 1288 c
Κωνηλὶς idem quod ... vel ... 1285.e
Coneo, vel Coeo, vel Coheo. 874.a. vnde Cohiuus & Coniuus. *ibid.*
Κώνωψ. 1020.d. διάχρισις. *ibid.*
Κώνωψ, in alueis apum, κόμμωσις. 1229. e. διάχρισις τῶν σμήνους. *ibid.*
Confectum ſidus. 425.e.c.d
Confecta bruma 540 a.b. Confectum ſidus. 640. a. Confectum ſolſtitium. *ibid.*
Conficere, βάπτειν. 465.e. Confectores, pro tinctoribus & infectoribus. *ibid.*
Confici coria quomodo dicantur. 465.c.d
Confluges, Confluges. 1541.e. a. confluo. 154. d. Confluges fluctuum συῤῥοίας τῶν κυμάτων. *ibid.*
Confluuiom ventorum. 154.d
Conforiare, conſacare. 832.c
Conſomare. 181.b
Congerminaſcere, συμφύεσθαι. 29.c,963 c
Congermini, οἱ συμφυεῖς. 30 a. 963.c
Congius vini vel aquæ decem pondo habuit. 592.d. pars octaua quadrantalis. *ibid.*
Congium conſtituunt ſex ſextarij. 591.c
Congij pars ſexta ſextarius. 592.d
Congreges, & Congregi. 95 a
Κονία, διάχρισις. 1229.b
Κονία, calx. 1229.b. κονίασις vel χρῖσις. *ibid.* κονία pro ... *ibid.* c.a.
Κονία, cinis, vel ... 1229.b. vnde & κόνις, puluis, cinis. *ibid.*
Κονία ..., cinis lixiuos. 520.a
Κονίασις, ἀσβέστωσις, decalceatio. 1229.a
Κονιαταὶ tam albarij, quàm tectores. 1229.a. ἀσβεστωταὶ καὶ χρισταί. *ibid.*
Conicula etiam Conela dicta quod Conicam haberet figuram 1285.d, propriè Thymbra capitata. 1286.d
Conicum capitellum. 1285.e
Conile etymon. 1280.d. κονίλη Græcis origanum. *ibid.* c. inde Conila Latinis pro origano. *ibid.*
Conila vel thymbra capitata nominatum Thymum capitatum. 1288.d
Conila Gallinacea. 1278.a
Κονίλη, conila, vel Cunicula. 225.c
Κονίλη eſt origanum, Latinè Cunila. 128.c
Κονίλη Græcè origanum. 1277.d. 1278.b. Cunila eſt quàm Conilam Crateuas appellauit. *ibid.* Latinis Cunila & Conila. 1278.b
Coninquere & Coinquere. 87 d.e
Κόνιον pro κώνειον. 1229 c
Κονιωρὸς, argenti daſpumantis

dum decoquitur purgamentum. 1082. c. Græcis κατωρικὸς ἀκαθαρσία. *ibid.* κοπρῶνες & κόπροι. *ibid.*d
à Κῶνος, conis. 59.b.99 c.639.a. 1158.b
Coniueo, à Coniuus. 874.a
Coniuges, & Coniugi. 93 a
Coniugiorum multiplicitas apud Thracas. 158.b
Coniugus & Seiugus tralatitia. 185.a
Coniuncta pro Coniunctione. 1122.a
Coniuncta opponitur insulæ. 83.c. Coniuncta, cõtinens vel continua. *ibid.*
Coniuus à Coneo. 834.a. inde Coniueo. *ibid.*
Conlucare lucum non licebat nisi facto prius sacrificio. 583. b. c. Conlucare non est succidere & euertere, sed frondes aut ramos decidere 583.d.e. Conlucare & coërcere, idem. 584.a. & coinquere. 584 a. quod & quinquere. 584. Conlucario, idem quod interlucatio. 584.b
Conlucare, perperam exponitur succidere, quum sit, ramos officientes lumini recidere. 585.d
Κόνναρις Alexandrinæ dicitur Lotos Cyrenensis. 1037. b. in secundis mensis plurimum celebrabatur. *ibid.* Connarus & Paliurus similes & congeneres fructus. *ibid.*b.e
Connarus Alexandrina eadem cum Libyca vel Cyrenaica Loto. 1037. e. Ἀνδρὶον vocatur ab Agathocle, & non inferior tamen vlmo & picea. *ibid.*c.a. ramos spinulentos habet. *ibid.*a. fructus eius similis rotundis oliuis. *ibid.*
Connarus Alexandrina, siue Lotos Cyrenaica ea est quæ hodie Nabea in Ægyptiis suis dicitur. 1037.d.e.1038 a. Nabeca siue Oenoplia. *ibid.* d.e
Connarus cum Paliuro Africana perperam eadem censetur. 1038 a
Connarus Alexandrina est Cyrenaica Lotos. 1038.d. 1040.a
Connari fructus curabatur, & ad cibos condebatur doliis, contusus prius & in massas redactus, vt & Loti. 1037.b.c
Conon, Samius astrologus. 821.e
Conon & Archimedi familiaris & contemporaneus. 824.e
Κῶνοι, quid. 546.b.c
Κώνωπες animalia in igne ærariarum fornacum nascentia, & alia in niue. 177.d
Κῶνος, στρόμβος & κῶνα. 1185.e.d. κῶνοι propriè nuces pineæ. *ibid.*e
Κῶνος propriè quod à rotunditate in acumen surgit. 546.b
Κῶνοι, θύρσοι. 1287.a. κωνοφόροι, qui θυρσοφόροι. *ibid.*
Consata. 157.a
Conscientia, συνείδησις. 563.a. Conscientia literarum. 562. 563 a
Consecrati annuli. 348.a. coma Nisi consecrata *ibid.* Heliotropium gemma consecrata. 348. b. statuæ consecratæ. 348.a
Consecrationes nunquam sine carminibus & præcantationibus. 348.a
Consepire pinnis, θριγκῶσαι. 1142.b
Conseptare. 379.d
Conseptare, vno septo includere. 474.b
Conseptum, σηκὸς. 147.c
Conseptum, σηκὸς. 10.a.e. pro sacello. 10.c
Conseptum, vel septum, quo loca fulgurita circumdabantur, Bidental dici potest. 1141. e.a. non potest dici Puteal. *ibid.*a
Conserentes dij. 64.a
Conserere. 64.a
Conserere, συῤῥάπτειν, & Consertum, συνεῤῥαμμένον. 265.c e. Conserere, καταφυτεύειν. *ibid.*
Consortium hercto non cito, quid. 1262.a.b. c. vnde Consortes, quandiu hereditas diuisa non erat. *ibid.*c
Κονσουλαρίους malè Constantinus interpretatur βουλευτάς, quasi essent κονσιλιάριοι. 808. b. cùm sint Consulares. *ibid.*
Conspectus, & Conspiciendi rigoris frequens mentio apud Agrimensores. 633.a
Conspergere à Spargere. 103
Conspergere farinam, Conspersio farinæ. 327.d. Conspersa farina, Pasta dicta, ἡ παστή. 327. e. Conspergere puluerem. 327.e
Conspergere humum alueolo ligneo, βρέχειν τὴν γῆν. 588.b
à Cõstãtinopolitanis qui Thraces erant Asiæ pars citerior Thracensis dicta, vlterior Anatolica. 807.e
Constantinopolitanus Circus. 901.d
Constantini tempora Neronianis similia, quòd vxorem & natum occidisset. 1105.c
Constantini Porphyrogenetæ sæculi imperitia. 808.
Constantij gemma. 890.e
Consulares in prouinciis, quæ Asianæ diœceseos vicario parebant. 806.a. & in ijs quæ sub Vicarij Præfectorum Prætorio. 806.b
Consulares non ij prouinciarum rectores qui Consules fuissent. 806.c
Consulares prouinciæ fere omnes sub dispositione vicariorum. 806.d
Consulares viæ. 678.e
in Consulum paribus ponendis non semper cognomina & prænomina veteres addunt. 16.b
Consulere Deos, & referre ad Deos, quid. 585.c.d
Κοντὰ Græcis hodie, pro ἐγγὺς & prope. 1094. d. quod ex Latino Contra. *ibid.* & Gallicè *Contre.* *ibid.*
Κοντακοντήκτης vel κονδακοπήκτης alius ac κοντοπήκτης. 1032. c. Κόνταξ vel κόνδαξ genus iaculationis. *ibid.* Κωντωτὸς κόνταξ, Quintanæ ludus. *ibid.*
Contactus & Tactus. 26.a.b.c
Contacta masculis, pro Amusculis. 307.e
Κόνταξ αἰδ(?) πηγμὴς. 1032. c. κόνταξ paruus contus, qui sine ferro instar pali habet. *ibid.* vnde & κοντάκιον scapus chartarum vel volumen ad instar baculi. *ibid.*
Contemplatio pro similitudine vel effigie. 769. c. vt Græcis φαντασία. *ibid.* Latinis recentionibus visio, & Græcis θεωρία. 770 a.b
Contignationes citreæ Cyrenarum. 951.d e. a. templorum veterum. *ibid.*d.a
Contignationes ædificiorum, non numerantur inter intestina opera. 1034 c
Continare, Continari. 549.e
Continare pro Continenter ire, & iter suum Continuare. 249 a. pro Continenter ire. 249.c.d
Continari, pro Continuari. 249.b. proximè & indiuiduè

comirari. 249.c
Continens terra, quid. 83.c. & abſolute Continens. 83. d. in Continenti facere. *ibid.* Continenter ſedere. *ibid.*
Continenti opponuntur ſemper inſulæ. 1173.d.e
Continentia ſcripta. 854.e. 855.a
Continua terra. 83.c. Continua Leucas. 83.d
Continuari proximè & indiuiduè comitari. 249.c. *Ioindre quelqu'vn.* *ibid.*
Continuum, pro Continuum. 249.c
Κοντοπαίζειν, ſalius cum conto. 1032.c
Κοντοπαίκται θαυματοποιοὶ dicti. 1031.e. 1032.a.c. de iis Ænigma vetus, & eius interpretatio ex Chryſoſtomo. *ibid.* a.b
Conternum pro circulo. *Conteur.* 1049.b
Contra, pro iuxta vel Prope, infimæ Latinitati. 1094.d. quod & Gallicè, *Contre.* *ibid.* Græci hodie κοντὰ dicunt pro ἐγγὺς & prope. *ibid.*
Contra aurum væuire. 195.c
Contractus, συνάλλαγμα, συνώνησις. 1195.a
Contrahere, pro emere. 1195.e
Contraria contrariis curantur. 541.a.e
Contrauerſus, non Controuerſus. 422.d
Contrauerſus, Contrauerſa, non Controuerſus, Controuerſa. 318.b
Contrauerſa, Contrauerſim. 294. a. pro quo perperam Controuerſa. 293.a.b
Contrauerſa, contraria. 382.e
Controuerſum, τὸ ἀμφισβητούμενον, de quo ambigitur. 383.a
Contumelia & iniuria, αἰκία. 1085.a
Conrumulatio pulueris. 150.c
Conualeſcere. 87.a
Conualeſcere, pro creſcere. 442.b
Conualeſcere, augeſcere & in molem creſcere. 628.a
Conuallis, de fluminis alueo vbi exaruit aqua. 614.e. Nili alueus, conuallis dicitur. 615.a
Conuentare. 379 d
Conuentare pro Conuenire. 474.b
Conuerſum, pro ex conuerſo. 1238.e.a
Conuicium pro Conuincium, à conuincendo. 404 a
Conuiuia qua hora Romæ agitari ſolita. 648.d.a. & more Attico. 648.e.a. diebus feſtis matutina inibantur. 648 e. vnde & tempeſtiua dicta. *ibid.*
Conuiuia ſumptuoſioria de die ſumpta. 648.a
Conum apex galeæ. 546.a. quid propriè. 544.c. e. Conum & apex, idem. 547 d
Κόνυλλα Æolib. pro κόνυζα. 1280.d vnde Romani qui conſonantes non geminabant, & F in C mutabant, Conylam fecerunt. *ibid.*
Conyla ex κόνυλλα vel κόνυλλα Æolum. 1280. d. vnde Conila & Cunila. *ibid.*
κόνυζα Plinio eſt Cunila bubula & Cunilago. 1275.a. b. κόνυζα Hygino cunilago. *ibid.* b
Conyza maſcula, i. maior, Cunilago, dicta. 1280.d.e. 1281.a. vtriuſque Conyſæ maris & fœminæ folia piloſa & pinguia. 1280.e. vtriuſque altitudo. 1281. b. Conyza minimè aculeata. *ibid.* a. Conyza vel Cunila Libanotis. *ibid.* e. quidam tradunt minorem Conyzam dictam eſſe λιβανωτίδα. *ibid.* ca κνισσῆεσσα Nicandro dicitur. *ibid.* maior mali odoris eſſe dicitur. 1281. a. vtraque grauis odoris. *ibid.* ſed feminæ acutiores. *ibid.* a. b. ad fugendas ſerpentes apta. *ibid.* femina ſeu minor θηλυκὴ dicitur Dioſcor. *ibid.* b
Conyza fœmina ἄφυλλος cur dicatur. 1275.d. maſcula ἄφυλλος *ib.* ex quos ſtramenta farciebant, & ſcopas faciebant. *ibid.* Imbricum vice etiam tectis tegendis vtebantur. *ibid.* d.e. Conyza ad tegenda tuguria adhibita. 1276.a
Conyza Libanotis cognominata. 1281. e. d. Baccaris pro Conyza à quibuſdam obtrudirur. *ibid.* alij Baccharim Montiſpellenſium vocant. *ibid.* Conyza odorata, diuerſa ab vtroque genere Theophraſti quod fœtidum. *ibid.*
Κόνυζα pro κνύζα apud Theophr. 1281.d
Κόνυζα herba minime ſpinoſa. 1276. b. Cunicula eſt κόνυζα, non cunela. *ibid.* d
Conyza & Origanum à Latinis eodem vocabulo, ſed ex diuerſis fontibus profecto nominata. 1280.c. herbæ impariles eodem nomine Conilæ appellatæ. 1281.d
κόνυζα Græca diuerſa à Cunila ſiue origano. 1280.d. κόνυζα in marem ac fœminam diſtinguitur. *ibid.* e. Cunilago, κόνυζα maſcula. *ibid.* κόνυζα maſcula fœdi odoris. *ibid.* Conyzæ radices ἄχρηστοι. *ibid.* lignoſæ. *ibid.*
Κῷοι dicti incolæ & τῆς Κῶ Cariæ; & τῆς Κέω Atticæ. 145.b
Cos Aſiatica Κῶς dicitur per contractionem. 991. e. & additur ad diſtinctionem Κῶς ἡ Μερόπις. *ibid.*
Κόος, verbum antiquum, quod cauitatem ſignificabat. 818.a vnde Conum antiquis pro cœlo. 818.b
Copsïda, Κωπαΐς. 117.e
Copaïs dictus Orchomenius lacus. 117. b. in eam influit Cephiſus. *ibid.*
Cophais lacus à circumiacentibus oppidis varia cognomina nactus. 579 a. nam & Orchomenius, & Alalcomenius & Haliartius, dicebatur. *ibid.*
Κωφὴν vel Κωφὴς, & Ἀραχωτὸς diuerſi fluuij. 1174.e. Arachotou oppidum à quibuſdam Cophon appellatum ſcribit Plinius. *ibid.* ſed Arachoſia vrbs quæ Cophen vocata eſt longè à Cophete vel Cophene fluuio. *ibid.*
Κώφης, vel Κωφὴν, amnis Cophes. 796.e d.a
Cophes primus Indiæ amnis. 793.a
Cophes vel Cophen, amnis Indiæ, qui poſtea Suaſtus dictus eſt, Σουάστος. 993 e.d
Κώφης vel Κωφὴν, Κωφῆνος fluuius Indicus. 700.b.e. 701.c. Choaſpem recipit. 700.b.e. 701.a.c. ad occidentale latus Indiæ. 701.a. Cophete incluſæ quatuor Satrapiæ. 701 a. Cophen dictus Arachotos fluuius. 701.b
ἡ Κωφὴν, vrbs quæ & Ἀραχωσία. 701.c
Coppa vocabatur nota G. & 900. ſignificabat. 892.b.c
Κόππα, ῥῶ inuerſum. 892.d.c. vel figura Latini. 9.892.c
τὸ Κόππα male poſtponitur τῷ. 892. e. vice literæ functum olim apud Græcos. .ae

Κόππα

Κόππα de re nihili. 892.c.a
Κόππα aut σαὶ quid ſignificaret, ignorarunt Græci Grammatici recentiores.892 d.& αἰώνυμον σημεῖον dicebant. *ibid.* quod antiquis κόππα, qui character numeri XC. *ibid.*
Coppatiæ equi in Circeoſibus. 895.e
Capratas fluuius. 701.b.702.b
Coptæ ſiue placentæ πραγήματα. 1323.e
Coptaria & turundæ & paſtilli, eadem.1333.e.& forma longiore & rotunda fiebant. *ibid.* vt inſtar haberent balani vel dactyli. *ibid.*
Coptarij longioris & rotundi *Natef* apud Auiceonam. 1334 d
Χοπλάκιον βηχικόν, *Natef* ad tuſſim. 1332.d
Κόπτω propriom tinearum. 949.e
Copro & Ptolemaide, vrbes. 777.e
Copros. 495.a.b.c.496. b.1266. a b
Coptos vrbs. 448 c. infra Ombos. 448 d
Coptos Iodorum & Arabum emporium, oon Thebæ. 475.a
à Copto Berenicem vſque totum iter. 1184.d.e.a.b.c.d
Coptus oppidum. 1115.a
Coquere, excoquere. 1167.a
Coqui, matureſcere. ἐκπέπτω. 963.e
Coquitare pro Coquere. 1319.d
Cora, Corani. 60.d
Coraceſium initium Ciliciæ. 771 a.b. Pamphylio adiudicatur. 771.b. Cilicia Tracheæ. *ibid.*
Coraceſius, promuntorium Ciliciæ. 784.a.786.d
Coracini, piſces Nilidis laeus Æthiopiæ. 1314 b
Coracinus color. 876.a
Κοράκιον Straboni promuntorium, quod aliis Coryneon. 861.e.862 e
Κόραι, pupillæ, luminis puncta. 875.d.e
Κοράλλιον ἐρυθρόν. 1053.b
Coralium etiam ὕλημα dicitur. 538.d
Coralius fluoius in Ætolia. 880.e
Coralli populi Europæ, qui vſque ad Pontum pertinent. 880.c
Corallia, & Coralla. 90.a
Κοράλλιον recẽtioribus quod antiquioribus Κουράλιον. 90.e.a.e
Corallium inane & concauum, τὸ συριγγῶδες de calamis Indicis in lapidem duraris. 1031.c
Corallium cæſum & è mari extractum in lapidem dureſcit. 1040.e
Corallij genus αἰματῶδες dictum. 942.b
Coram eſt pro Palam eſt. 1008. c. προφανῶς, φανερῶς. *ibid.*
Coras Argious Tiburis & eius fratres Tiburtus & Coras condiderunt. 61.e.a
Κορὶς hypericon dictũ. 596 a.c
κορὶς, & κόρη & κορὶς & κόρειον & κορίαννον dicta hyperici ſpecies. 596.d
Corax equus in Circenſibus. 895.e.900.d. à nigredine pili coruini. *ibid.*a.896.c
Corax vnus ex quatuor equis ad currum iunctis.897.d. eius nomine tota quadriga deſignatur. *ibid.*
Corax citei equus. 936.d
Corax pro Coruo. 64 e
Corax pro coruo. 876.e.a. Corax nomen equi 876.e. nomen Grammatici. 876.a
Κόραξ, vncinus. 924 a 925. d. κόραξ, repagulum. *ibid.*
Coraxici montes ſiue Heniochij. 194.a.b
Coraxicus dicitur Taurus. 788. a.b
Coraxicus Taurus. 800.c
Corce. 629.d
Corculi. 52.a
Corcyra, Κέρκυρα. 153.a
Κόρη, pupilla. 46.b
Κόρη, pupola ſeu pupilla, quid. 190.b. non apparet triduo ante in morituris.190.b.ſemper nigra ἡ κόρη. 590.e. κόρη Græcis non tantum punctolum præcipui nigroris quod in medio eſt oculi, ſed totum id quod ab oculi parte candicante diſcernitur. 190.d. κόρη pro iride quæ maximam eius partem facit. *ibid.* κόρη pro toto oculo, vel pro ea parte quæ ſeparatur ab albo. 191. a. κόραι ξανθαί, γλαυκαί. 191.a. κόρη pro pupilla cum iride. 191.b
Κόρη herba, à ſimilitudine coriandri, quod κόριον Græcis dicitur. 596.d
Κόρη & κούρη idem. 90.c
Κόρη, Libera, Proſerpina, filia Cereris. 110.e
Κόρη λευκή. 760 a
Κόρη principale nomen, cuius dominutiuum κόριον & κορίς. 596.a
Κορέσαι pro implere, vt Satiare. 416.b.c
Coriaria, βυρσοδεψεῖον. 1128.a
Coriarij, βυρσοδέψαι. 465.e
Corinthiaca hiſtoria. 858.e
Corinthiacus ſinus Peloponneſi. 140.b.e
Corinthij in Siciliam colonias deduxere. 105.d
Corinthus Ephyre antea vocata. 858.d
Corinuſa Gades dictæ. 284.b
Κόρις, coriandrum ſignificat, & hypericon. 595.e
Κόριον, coriandrum, non κορίαννον. 596.e ita etiam dictum genus hyperici, cuius ſemen coriandro ſimile. 596.e.a
Κόριον ἔνυδρον dicitur Adiantos. 1294 a
Κόριον & κορίαννον, genus hyperici quod κάρος appellatur. 596.d
Κόριος Ptolemæo fluuius Carmaniæ, & Marciano. 1201.c. d.a. non Κόριος. *ibid.* d. idem cum Cyro, dubium. *ibid.*
Κορὶς, etiam κορίαννον appellata. 596. a. b. hyperici ſpecies. 596. b. c. κορὶς herba quæ & χαμαίπιτυς. 596.c
Κορίαννον & κόριον. 595.e
Κορίανον, quod Corio ſimilis quantum ad ſemen. 596.a. & κόριον etiam dicta, & κορὶς & κορίς. *ibid.*
Corium pro cruſta & ſuperficie. 1233. b. Coria pro cruſtis & inductionibus tectoriorum. *ibid.* c. Corium pro pauimenti cruſta. *ibid.*
Coriorum virus & tetricus odor. 1127.e
Coriis depilandis lac ex frutice Hoaſer efficaciſſimum. 1312.d
Corinthus perperam à Conſtantino metropolis totius Græciæ & Peloponneſi dicitur. 808. b. nec vnquam metropolis Græciæ fuit. 808.c. Achaiæ caput, Grȩciæ decus. *ibid.* μητρόπολις τῆς Ἑλλάδος quomodo dici poſſit. 808 a
Κορμὸς, caudex, etiam pro cippo. 1271.c
Κορμὸς propriè arboris truncus, vel caudex. 1302. a. κορμοὶ ἐλάτου, qui aliis φάλαγγες. *ibid.*
Corneola. 562.d
Corneola, vel *Cornalina* noſtra non eſt onyx veterum. 564. a. vnius ſemper coloris. *ibid.* alba nihil minus quam onyx. 594.b

Cornea laterna. 166.b
Co.neus color. 562.b
Cornicula, vnde peudebanr perticæ perpendicula. 673.c
Coruicula, plumeæ aures vel apices Phaſianæ & galeritæ. 547.b. quod inſtar ſint corniculi. *ibid.* Cornicula galeę. 547.c. vera coruoum ſimilitudo ære vel ferro expreſſa. *ibid.* Cornicula galeæ cornua. *ibid.* & iude Cornicularia, Plauti comœdia, in qua miles corniculis inſignem galeam geſtans traducebatur. 547. d. iude & Cornicularij milites, beueficiatij Tribonorum aot Centurioom. 547.e. 546. a. vode non dictum. 548.d
Cornicularia, Plauti Comœdia vnde dicta. 547.d
Corniculum in galea pro quolibet apice. 548.d. Corniculo mereie. 548.a. b. Corniculum agere. 548.d. Corniculum pro muuere. *ibid.*
Coroix cauponaria, io taberna caupouis edocata, κορώνη πανδοχική. 1220.b.c
Cornici pullos & oua comedunt muſtelæ. 444 e
Κορνοῦτος philoſophos. 889.a. cuius viiam ſcripſerat Laërtius.
Corno aurei promuntotium, τὸ χρυσοῦ κέρατος. 165.e
Corou copiæ Virgini tributum, vt Cereri. 1235.e. 1236.a.c
Cornu de Phrygia tibia. 123.a. Phrygius Cornus Varroni. 123.a.b. Cornu repandum ad otificium tibiæ ex buxo vel oſſe. 123. Græcis κέρας. *ibid.*
Cornu dexterum ceruorum efficacius ad medelas. 221.e
Cornua ceruorum renaſcentia, & primum oaſcentia. 221.d. 222.e
Cornua naſcentia, obtuſa in ceruis, io oryge acuta. 223.c
Coruuum mira varietas. 223. a.b.d
Cornua vara. 944.a. Camora. *ibid.* d
Cornua vara. 1011.b
Cornua, lougæ crinium ſertæ, τὰ κέρατα. 762.b. Cornua io fluuiis. *ibid.*
Cornua, κέρατα, brachia in flouiis. 479.a
Coruus, Cornum, 372.a
Cornus uon medullam, ſed mediale habat. 234.e
Corocotta, Κροκόττας. 83.e
Corocotta, κροκόττα. 337.c. Corocotta ex Hyæna genita. 337. d. Corocotta, hyæna Indica. 337. d. Gronnius Corocotta dictus Porcellus. 337.e.e. Corocotta è leæna & hyæna. 337.e
Corollæ Latinis ſerta, à ferendo. 848.d
Corollæ è uardo plecti ſolita. 1066.a
Corona, κύκλος. 848 b. & χορωνός. *ibid.*
Corona tonſa. 1000.b. & tonſilis, idem. b.c. Coronæ interdum ex integris frondibus & intenſis nexæ. *ibid.* e. quæ nexila vel plexiles. *ibid.* interdum ex mero folio funiculis ſuebantur. *ibid.* quæ tooſæ aut tonſiles. *ibid.* cur ita vocarentur. *ibid.*
Coronam faciebant duæ aut tres tæniæ inuicem tortæ, quam vocabant Stroppum. 371. & ſic vſi Romani, noodum inuento coronas è floribus texere. 371. d. & ipſum Coronæ vocabulum tardè communicatum. 371.d. deiode Serta dictæ coronæ ex floribus. 371. d. quod oec apud Græcos antiquom. *ibid.*
Corooæ ludicræ, i. agonales. 122.b. lemuiſcatæ. *ibid.* ἀναδήματα & ἀγώνιοι. 122.a
Coronarum in conuiuijs apud veteres multus vſus. 557.a. & è roſis ſutilium præcipere. *ibid.* poſtea è nardi folio, & veſte ſerica. 557.a.b. Coronæ Sericeæ. 557.b.c
Coronarum aliæ nectuntur, aliæ ſuuntur. 1068.d. Corollæ ſutiles. *ibid.*
Coronarum inſtar floras ſpioarum Ægyptiarum. 331.e. 532.a
Coronæus ſinus Peloponueſi. 140.b
Κορώνη ὁ ἐπὶ τῷ θύρῃ κρίκος. 924.b
Corouia Caltha. 1161.b
Κόρος, Liber, Bacchus filius Cereris. 110.e
Coros. 1182.a
Corpili, ſeu Corpilli, Κολπίλοι, & Κορπίλοι. 158.e
Corporatorom collegia. 351.a
Corps aux pieds, gemurſæ, tubercula ſub pedibus. 769.d
Corpus pro opere. 4.a.b. corpus iuris Ioſtiuiaueum, Theodoſium. 4.b
Corporis ac mentis officia impedit vioum plus æquo potum. 1091.a
Corporis & reliquiarum diſtinctio. 1207.a.b
Corpore defecto. 315.d
Corpuſculum pro opere. 4.a
Correctores in prouinciis quæ ſub vicariis Præfectorum Prætorio. 806.b
Corriuari, quid. 983.d
Κόῤῥαι vel κόρσαι, verticis crinrs, vt plurimum contorti. 763.
Κόρσαι vel κόρσαι, capilli in vertice. 762.e.e. 763.a. vel ſupercilioꝛum aut temporum. 762. d. vnde κορσεύς, tonſor, & κορσωτήρ pro κουρεύς. *ibid.* & κορσοῦν tondere. *ibid.* Æolice κόῤῥη κόῤῥα Atticæ pro κόρρη. *ibid.*
Κόρση, κροτάφοι. 600.d
Κόρση, capillus. 764. b. inde κορσεύς & κορσωτήρ, tonſor. 765.b
Corſeolis oppidum. 777.e
Corſica à Sarditiia quot milliaribus diſtat. 98.a.b.c
κορσίον, lori radix. 965.e
Κόρσιον Theophraſto radix Loti. 967.d. ſeceroii à Loto Diodorus. *ibid.* Straboui κόρσιον aliud à radice Loti. *ibid.* quid. *ibid.*
κορσοειδὴς. Corſoides, gemma homiois canitiei ſimilis. 765.b. tamen à κόρση, quæ capillum ſignificat *ibid.*
Cortex de palma. 464.d.e.b. σπάθη & ἐλάτη dictus, & φοῖνιξ. 464.b.c.e
Cortex pro Caodice & trunco arboris. 332. e. Cortex, φλοιός. 332.a
Cortes & Curtes 310.e
Cortinæ fulloniæ. 391.e. 392.a
Corus, Κῦρος vel Κύρος amuis Perſicos. 702.e. in Carmauia. 702.e. 703. a. perperam Κῦρος & Cyrus diciiur. 702.d.e. 703. b. aut Κόρος. 703.a
Corui Melæ dicitur, Cyrus fluuius. 1201.c. & Priſciaoo. *ibid.* e
Corus fluuius in Perſicum ſinum exonerat. 1193. confunditur à Straboue cum Cyro. *ibid.*
Coruſca, pro Coruſcatinne. 1143.e
Coruſcatio, *Eſclair.* 1143. b. clara lux dicitur. *ibid.* c
Coruſcatio micans, de fulgetro. 1135.a. Coruſcatio ſæpe cum tonitru. *ibid.* vnde vtrumque videiur Solinus confudiſſe. *ibid.* ſæpe fulgetra & coruſcationes ſine tonitru. *ibid.*

Coruſcationis emicantis natura. 1143 d
Coruus vnde fellator Martiali dictus.458.c.ſi grauidæ ouum coruinum ederint, per os partum reddere creditæ. 458.b.d
Coruos ore parere nunquam exiſtimatum, ſed ore coire. 458.c.vnde orta opinio, coruos ore parere. 458.d
Κορυβαντιᾶν & dormire ſunt contraria. 1086.b. quòd ſemper vigilare crederentur Corybantes.*ibid.* vnde ἴδεος ἀκοιμήτου Κορυβάντων Nonno. *ibid.*c. vnde Κορυβαντιᾶν dicti etiam qui natura pateotibus oculis dormiebant. *ibid.*
Corybantiaſmus, πνικὸς πάθος dicitur. 1086.a. in eo morbo phantaſmata & imagines oculis obuerſantur,& ſonores ſemper in auribus tinniunt.*ibid.* inſomnia maximè laborant, & ſi dormiunt, apertis oculis id faciunt. *ibid.*
Κωρύκειον pro Κώρυκος. 777.a
Coryceon Mimantis promontorium. 861.b. 862.c. alias Coryncon.861 b.c. & Cirynæon. 861.c. Κορύκειον vocat Strabo.*ibid.*forte Κορυναῖον dictum. *ibid.*
Corycia vallis haud longè à Seleucia Trachæa. 774.e
Κωρύκιον ἄντρον, Corycius ſpecus. 775 a.b.c.d.c.776.b.eius deſcriptio. 773.c.774 a.b.c. 776.e b.c.d.c.777.a
in ima Corycij ſpecus parte, ſpecus alter. 776 c
κώρυκος, κωρύκιος. 777.a
Corycos & Corycium promontorium. 862.c
Corycos & Olympus loca vicina. 776.a
Corycos quomodo Pamphyliæ & Lyciæ.775 d.longe remora à Coryco inter Olympum & Phaſelida. 775.d.e
Corycus vrbs Pamphyliæ. 775.c.
Corycus Pamphyliæ cum Ciliciæ Corcyro quidam confundunt. 775.b.e.
Corycus mons longè à Lycia, vt & antrum.774 d.Corycus mons ad mare. *ibid.*
κώρυκος ἄκρα, Corycos promontorium. 773.a.b.d.e. 776.b
Corydalla κορύδαλλα vrbs. 785.c a
κορυδὸς & κορυδαλλίς, auis. 547.c
κόρυμβα. 572.d.573.b
Corymbiatæ patinæ. 1047.d
Corymbium. 765.b.e.764.b
κόρυμβος. 762.a
κόρυμβος Epithymi. 1289.c.e
κόρυμβοι θύμου. 1287.b
Corymbus. 363.b.c
Corymbus in comæ. 760.b
Coryna. 861.d.e.862.b.d.e. à qua fortaſſe Corynæon promontorium. 861.b.d
Coryoæum promontorium. 861.a.d
κορύνη & κλάδος, idem. 332.d
κορύνη ramus 332. c.κορύνη, claua. 332.d. κορύνη & κλάδος, idem. 332.d
κορύνη vel κορυνήτης.599.b. κορυνώδης κορύνη. *ibid.*
Corynæon promontorium, etiam Coryceon dicitur. 861.b.c.& Corynæon. 861.c. à Strabone κωρύκειον. *ibid.* fortaſſe & κορυναῖον. *ibid.* à coruis vel cornicibus. *ibid.* ſed potius à Coryna. *ibid.*
Coryphæus pede ſignum canendi dabat. 734 d
κόρυφος. 762 a
Cory ſiue Coliacoo promontorium. 997.e
Κῶς, Coa. 99 c
Κῶς, Coa inſula, non Cea, κέως. 144.b. Græci tamen dicunt ἐκ Κῶ, de Ceo.144.b.b.e.κέως κῶς, vt κάως κῶς. 145.a
κῶς per contractionem, non ex κέως ant κόως, ſed ex κόως.145 e. Male τὴν κῶ de Ceo intelligi. 145.a. Antiquiſſimi dicunt ἐν κόῳ de Cea inſula, & ἐκ κῶ de Coo. *ibid.*
κῶς eſt Coos non Ceos, nec Cos eſt Ccos. *ibid.*
κῶς Μεροπὶς dicta inſula Cariæ ad diſtinctionem Atticæ, quæ & κῶς dicebatur. 145.a
Cos perperam metropolis Cynopoliticæ præfecturæ dicta,452.c.Cos inſula in Ægypto. *ibid.*
Cos in Caria,145.d. in Coo inſula naſcuntur bombyces. ex quibus texitur Coa veſtis. 143.b
Cos & Caus, idem. 1158 a
Cos Atij auguris in comitio defoſſa.1138. b.1139.a. cui Puteal impoſitum.1138. *ibid.* vel ara, *ibid.* e. obruta ſub quadam ara. 1139.
Cotem Atius Nauius nouacula diſcidit. 1137.d. 1138 a
Cos quam Nauius nouacula ſecuit, eadem religione defoſſa & ſacrata, ac fulgurum reliquiæ vel lapides fulminum. 1141 a. depoſita ſub ara Comitij. *ibid.*d
Cotes pro Cautes. 1247.b
Cotes Græcis ἀκόναι, 1332.e. ſed Latini Cotem pro mortario non vſurpant, vt Græci ἀκόνην. 1333. b. in quo falſus eſt Plinius qui ἀκόνην quæ mortarium deſignat pro cote aquaria, qua gladij acutiantur, accepit. *ibid.* c. Aquariæ Cotes acuendo ferro, aqua adſpergi inter acuendum poſtulant.*ibid.*d. in his optimæ Naxiæ. *ibid.* aliæ fuere oleariæ quæ oleo tangebantur.*ibid.* omnes attritum ferrum acuunt.*ibid.*e. Mortaria ex cote lapide facta. *ibid.* vel cos mortarij vice terendis collyriis aptus. *ibid*, vt ſunt *Marmora* quibus colores terunt ac diluunt pictores. *ibid.*a
Coſcoria Hiſpanis quid. 962.c
Coſculium, κοκκύλιον.272. b. granum veſicarum more, in fruticis cortice extumeſcens, qood abradebatur ad tingendas lanas.272. b. a. κοσκίνιον, quod eſt minutias exereſcentes præſecare. 272. b. vnde & κοσκύλματα & κοσκυλμάτια, præſegmioa pellium. *ibid.*
κοσμικῶς oriri. 722.d. occidere. 723.a
Κοσμικὸς exortus vel occaſus ſiderum. 433. d. 434.a. b.c.d
Coſmicus ortus & occaſus. 722.d.723.e
Coſtæ nauium ἐγκοίλια. 1110.c
Coſtarum altitudo & longitudo. 575.d
La Coſte d'Angleterre,latus Anglicum. 57.e
Coſtum, radix.797,cuius duo geoera. *ibid.*
Coſtum optimum. 360.d
Coſtum τὸν χρόας πεζώδης. 595.d
Coſtum in India & Arabia naſcitur. 165.b
ex Coſto vnguenta & amomo, acutiora, quia nates maximè feriunt. 1065.e

Cothonea Eleuſini regis vxor, & eorum filius Triptolemus. 751.c

Cothones Latinis portus manu facti & effoſſi. 1128 b. pro portu foſſicio vix Latinum videtur. *ibid.* Cothon parua inſula Carthaginenſis, quæ vicem portus præbebat, & naualia habebat *ibid.* factitia inſula, & Euripo, ſeu canali manufacto circumdata. *ibid.* c. forte ſic dicta quòd rotunda eſſet inſtar poculi. *ibid.* Κόθων Stephano inſula non procul à Cytheris. *ibid.* forte de hac intelligendum. *ibid.* ab illo portu Carthaginienſi alij portus manu facti ſic dicebantur, ſi fides eſt Feſto. *ibid.*

Cothurno Italis perdix rubra. 150.e

Coticula Lydia, lapidis Heraclij nomine inſignita. 1103.b

Cotonium, κυδώνιον. 954.e

Coticulæ an pro Tudiculis 1051.c. Coticula, ἡ ἀκόνη. *ibid.*

Κότινος, oleaſter. 1291.c

Cotinus. 511.b

Cotonea. 710.b.c

Cotoneum malum folis habens minora & anguſtiora. 960

Cottana pruna. 475.e

Cottana, genus certum ficorum. 937.c

Cottana in maſſas compoſita. 764.b

Cottanorum maſſa, παλάθη Συριακή, quæ ex Syria in alias regiones ferebantur. 1009.d

Cottiara metropolis, βλάβης ἐμπόριον. 1187.a. Cottiara pro Cottonara. *ibid* b

Cotton, Bombyx. 896.c

Cottonara emporium. 1186 e. 1187. a. regio in qua piper naſcebatur. 1187.a. inde κοττοναρικὸν dictum. *ibid.* forte Cottiara poſtea appellata. *ibid.* vel Cottara. *ibid.*

Coturnix producto nomine ab ὄρτυξ ὄρτυγος, & γ in τ mutato. 377.c

Coturnices, *Cailles*, ineunte vere in Europam adueniunt. 181.b. æſtate, non hieme apud nos. 181. c. vtraque earum migratio. 181.d.e.a.b.c

Coturnices abeuntes proſequuntur Glottis & Otus & Cychramus. 182. b.e. & ortygometra iuxta Ariſtotelem. 185.b.d

Κοτυάειον oppidum. 864.c

Κοτυληδών, coxēdix. 705.e. vnde & herba dicta κοτυληδών, Latinis vmbilicus Veneris. 704. e. 705.e.a. quæ & κυμβάλιον appellatur. 705. a. & σκυτάλιον. *ibid.* niſi melius σκυτάριον, vel σκουτάριον, *ibid.* Cotyledon quæ κυμβάλιον dicitur non eſt Veneris vmbilicus, aut γῆς ὀμφαλός, ſed ea quæ ſemper viuo maiori ſimilis eſt. b. c. quæ & σίγγηθρα dicta. 705 d. cui ſimilis & Cotyledon altera, quæ & σίργηθρον & vmbilicus Veneris dicta eſt. *ibid.* vtramque tamen confundunt. 705.e

Couriace, ou *Coriace*, σκυλώδης. 1127.d

Courir, *auoir cours*, de moneta, ἀποχωρεῖν. 1093.a.b

Conum antiquis pro cœlo. 818. b. à κόος, i. cauus. *ibid.*

Κουκὶ & κόϊξ diuerſa. 818.a

Κουκὶ, ſportæ vel phormiones texebantur ex foliis, & cortice arboris palmæ ſimilis. 817. b. vnde κούκινα πλέγματα. 817. c. & κούκινα φύλλα. 817.d. κουκι διάφορον. 817.c

Κουκουνάρια, nuclei pinei. 526 c

Κουϊντίλιος, Quintilis menſis. 95.a

Coulcoul. 1311.b

Κούλλος. 311.e

Coultre, vomer. 850.c. vox à Latinis ſumpta, ſed aliter accepta. *ibid.* pro Vomere qui planus ac reſupinus terram ſcindit. 850.d

Κουφοξυλαία, Sabucus. 1098.d. ἀκτῆ vel ἀκτῆς. *ibid.* κουφόξυλον, Sabuci lignum, infimæ Græciæ. *ibid.*

Κουνίκλος, Cuniculus. 282.b.c

Κουφόλιθος, & κίσηρις, ἀφροσέληνον. 1098.c. κουφόλιθος & ἀφροσέληνον, idem. *ibid.* d. leuis lapis & inanis. *ibid.* multum in hoc diuerſus ab Aſtere ſamio. *ibid.*

Κουφοξυλαία μικρὰ, quæ & ἰακτοβοεις dicitur. 1099.a

Κουράλιον ξανθὸν, i. rubrum. 562.d

Κουράλιον antiquis quod κοράλλιον recentioribus 90.e a.c. κουράλιον, curalium, ἀπὸ τῆς κουρᾶς, quod ferramento præcidatur. 90. a. κουράλιον etiam parua κόρη. 90. b. maxime pupæ. *ibid.* κουράλιον & κοράλιον, idem. 90. c

Κούρη & κόρη idem. 90.a

Coxa fluuij, quid. 622.d

Craca pro Ciaca. 625.b

Κραδαίνειν, σείειν, quid. 943.c

Cragus mons. 801.c.d. vel promuntorium. 801.c

Cragus mons Tauri partem facit. 778. a. Taurus vocatur Cragus. 781.b

Cragus promuntorium. 782.c. d. 787.a b.e c.e

Cragus mons in mediterraneo 783. c. habet ὀκτὼ ἄκρας. 783.d

Κραῖρα, cæſaries. 763 b

Κρατοι, capitis crines. 763 b

Κράσπεδον. 141.d. lacinia, fimbriæ. 141.e. Craſpedites ſinus. *ibid.*

Craſſiuenium. 506.d. pro Curſiuenium. 506 a

Craſſus Agelaſtus. 34.a

P. Craſſus, & L. Iulius Craſſus quando cenſores. 949.a

Craſtis vrbs Siciliæ, Laidis patria. 110.b

Craterus Monoceros cognomine. 547.c

Crates Grammaticus Mallotes. 169.b

Crates Grammaticus Attalo Pergami regi ſuggeſſit membranarum inuentionem. 939 c

Crates nobilis toreuta. 1047. c.d

Crates contabulatæ. 1267.a. Crates textitiæ ſunt. *ibid.* b. diuerſæ à tabulatis. *ibid.*

Craticij parietes. 1130.c

Cratægoni ſpecies θηλυγόνον, quæ mulieres θηλυγόνους reddat. 269.e.b. Cratægonon non eſt vocatum Satyrion 569.a. nec eius ſemen teſtiũ ſimile. *ibid.*

Cratæis flumen. 85.a. c.d. Scyllæ mater. 85.d.e

Κραταιγὸς, ἀχρὰ μακρίνη. 269 e. cur Plinius ὀξυάκανθον verterit aquifolium, & eſſe quam κραταιγὸν Græci dicunt. 269.e. 270.b

Cratægus, ſiluaticæ meſpili genus. 270. d. ſimile folium meſpilo habet. *ibid.*

Cratægus non eſt aquifolium. 571.a

Cratægus folia pungentia non habet. 961 d

Cratægi fructus. 961.e. 962.a

Κραταιγὸς vel κραταιγὼν, Cratægus vel Cratægon, arbor Theophraſto. 269.b. ſilueſtris meſpilus. 269.c. male eam Plinius confundit cum Cratægono, vel Cratæogono herba Dioſcoridis. 269. b.e.b. ſpinis caret. 269 c

Κραταιγὸς & ὀξυάκανθος diuerſæ. 270.d

Κραταιγὼν vel κραταίγος Theophraſti arbor Meſpilo ſimilis.961.d. diuerſa ab Acuifolio Pliniano. ibid.d.e
Κραταιγόνα vertit Plinius Aquifolium.524.c.526.a.d.Cratægon non eſt
Κραταιγόαλος. 269.d
Κραταιγόνον vel Κραταίγονον herba Dioſcoridi.269.c.d.eam male Plinius confundit cum Cratægo vel Cratægone Theophraſti, quæ eſt arbor. 269.b.e. eius etymon. 169.d. epota poteſt facere vt mulier virilis ſexus puerum pariat. ibid.
Cratægonon reddit ἀῤῥενογόνους. 269. e. plane. ἀῤῥενογόνον. 269.b
Κατηπεδίον. 269.d
Craucaſis vel Craucaſus vocatus à Scythis Caucaſus.788. e.789 a 790.a
Κραυγασμός, à κραυγάζειν. 897.b
Crebrata tela. 391.a
Crecerelle, Tinnunculus vel Tinniunculus.340.b. Crecerelles, Crepitacilla. 340 b
Crecio, Creſcio, ſeu Creſſio. 1272 c
Cremia, Cremiales arbores. 864.e
Cremia, fomites, τὰ φρύγια. 180. e. Cremiales arbores. ibid.
Cremutius. 873.b. Cremutios Cordus. ibid.
Creneaux, murorum pinnæ, ἐπάλξεις & πύργοι. 1218.a
Creni Phrygij, regis Marſyæ. 835.a Creni κρῆναι, à duobus fontibus Mæandri & Marſyæ.835.b.niſi legendum Crenæ Phrygiæ. ibid.
Κρηπὶς ξυλουργής. 912.d.e
Κρηπὶς, crepido, vel margo, vel puluinus, vel ſeptum è ligno factum fuit Euripus. 909. c. non tantum longa, ſed etiam lata.ibid.ea eſt quæ ſpina Latinis in ſuo Circo dicitur. ibid.
Κρηπὶς μέση τοῦ ἱπποδρόμου, crepido ſiue ſuggeſtus ſiue agger in Circo.913. b. quæ & Euripus dicta ab infima imperij ætate. ibid.
Κρηπῖδες in Circo fori poſſunt appellari.920.c.κρηπὶς,ὑποβάθρα, ὑπόδημα. ibid.
Κρηπῖδες ſubſelliorum duntaxat à Tarquinio Priſco factæ in Circo. 920. b. quibus tecta addidit Tarquinius ſuperbus. ibid.
Crepitacillum ligneum; *Crecerelle*. 340.b
Crepuit oſtium. 934.c
Crepus, à κνέφας. vnde Crepuſculum. 670.a
Cres Iouis & Idææ Nymphæ filius, à quo Creta vocata. 169.a.b. Κρὴς αὐτόχθων. 169.c.
Cres tam gentile quam appellatiuum. 864.d
Creſcio, ἐρύγης, φρύγια, ſeu Creſſio infimæ Latinitati pro ὑγρόνιον, vel ὕδρόνιον. 1272 c. Creſcio & Betula congeneres herbæ.ibid. vnde & alterius nomen pro vſurpatum. ibid.
Creſcio & Betula. ibid. vnde & alterius nomen pro altera vſurpatum. ibid.
Creta vnde dicta. 169.a
Creta prima mari potuit & ſagittis. 170.a.c
Creta ſaltationem armatam, τὴν ἐνόπλιον ὄρχησιν, & Pyrrhicen inuenit. 170.e.a
in Creta nullum animal maleficum videtur. 173. a. nulli ſerpentes. 173.a.176.e. cupreſſis abundat.173.b. phalangia in ea reperiri. 176.e. ſerpentes nulli in Creta. 173.a.176.e
Cretæ rapidus Oaxes,i. albo limo turbidus. 985.a
Creta vulgo vrbium viæ deſignatæ. 821.b
Creta argentaria tincta cum purpuris purpuriſſum faciebat. 255.d
Creta Selinuſia vel annularia vitro infecta Indicum imitatur. 255.c.d.e
Creta præductus Circus. 916.d
Creta in Circo dicta quæ calx antiquis.914.ad circum præducendum vſurpata ad victoriæ notam. ibid.b.c
Creta, λευκὴ, non λευκή. 915.a. 916.d.e.a.finis curriculorum Circenſium.915. b. ad quam terminabatur ſeptimum ac nouiſſimum ſpatium. ibid.
Creta & calx, locus vbi ſtabant quadrigæ ad palmam accipiendam poſt ſpatia peracta.914. e. qui Creta dictus, quòd albo notatus eſſet. ibid.
Creta pro Circi principio, quæ pars in Circo ἡ κάτω appellatur. 915.a
Creta in Circo ad quid notata. 917. a. Creta, palmæ locus. ibid.
Creta non longe à Carceribus. 914.e
Creta vltima. 914.e
Crete Hiſperidis filia, vel Heſperis, à qua Creta nominata. 169.a
Cretenſes in Siciliam colonias deduxere. 105.d
Cretenſes optimi remiges & præſtantiſſimi ſagittarij. 170.a
Κρηθῶν. 111.a
Cretica cupreſſus. 367.e. herba Sabina.ibid. Sauinariũ hodie. 368.a
Creticus pes. 171.e
Creticus ſinus. 319.a. Creticum mare. 319.c
Κρῖ dimidiatum, Æolice pro κρίμνον. 892.e
Κρῖνον vel λείριον. 333.b
Χεῖμος ὁ ἐπὶ [illegible], κορώνη. 914.b
Κεῖμος κεχάρακτον.924.a.κεχαράξι. ibid.
Κρῖνα, viriolæ, ψέλια. 245.c
Criminis rei, ἔνοχοι dicuntur, quaſi ligati & conſtricti. 1091.a
Κρίμνον, pro quo Æolicum κρῖ dimidiatum. 892.e
Crinis Latinis non ἡ θρὶξ ſimpliciter aut pilus vnus, ſed coma plexa, & in plures funiculos diuiſa. 759.b. vulgo *Treſſes*, Græcæ σειραί. ibid. ſenis Crinibus matronæ olim ornatæ. ibid. Crines αἱ διῃρημέναι τρίχες, & diuiſa in plures σειρὰς coma. ibid.e
Crinis in gemma, τὸ τρίχωμα. 765.a
ex Crine niſi obliquato & torto, non poteſt nodus fieri. 762.a
Crines, diuiduæ capillorum ſertæ, 763. e. πλόκαμοι Græcis alio ſenſu. ibid.
Crines veteribus Grammaticis διῃρημένη κόμη. 761. e. quaſi ἀπὸ τοῦ κρίνειν dicti.ibid.& πλοκάμους exponunt. ibid.
Crines, πλοχμοὶ, capilli funem nexi.479.a.Crines, σειραὶ, vulgo *Treſſes*:479.b.Sex crinibus ornari,i.ſex crinium plectis. ibid. inde Crines pro fluminum brachiis. ibid.
Crines in nodum torti, i. ad ſpeciem nodi vibrati & intorti.761.b.vel potius in nodum coactiſ, aut nodo ſubſtricti.761. d. torti aliter Crines Æthiopum, qui natura-

liter criſpi exiſtunt, non arte facti. *ibid.* in fluctum torti, i. qui inſtar fluctuum exhibent τῷ οὐλίτῃ. 791.b. non effuſi & liberi, nulla vitta ligati, ſed in morem fluctuum vndantium torti & inflexi. 784.b
Crinés Veneris, gemma. 350.d
Crinium effigiem multæ gemmæ repræſentant. 765.b
Crines in fluminibus, quid. 759.b. 762.b
Κρίνον Faba Ægyptia. 976.c
Κρίνον μέλαν quod florem habet purpureum. 1287.d
Κρίνον ὀξὺ, gladiolus à vulgo Græcorum dicitur. 1223. e. & Iris quoque. *ibid.*
Crinum pro vnguento crinino. 1068. b. ſeu ex lilio. 1069.c
Κροκοφόροι ῥῆτ. 570.d. 571.d.e
Criſiphon, Κρισίφων. 812.b. 814.e. non Criſiphon, ſed Chreſiphon. 818.c
Criſpinus notatur ob inſignem mollitiem. 450.c
Κρωσσὸς, κρωσσός. 600.d
Criſtæ in galeis. 545.a.b. Criſta pro galea. 545.b
Criſta galli, λόφος ἀλεκτροφαλαίας. 543.b
Criſtæ dorſuales delphini. 447.
Κριθῶν πῦλος. 387.a
Κρίβανος. 762.a
Κράβυλος. 762.a.b
Crobyli proprij Athenienſium cum cicadis. 762.d
Κροκανθὶς, quod eſt crocei coloris. 1158.e
Κρόκη, ſubtemen. 391.a
Croccus color. 978.c
Croccus color, luteus in rubrum vergens. 1155.e
Croceum lutum, τὸ κροκῶδες. 256.c
Crocinum vnguentum inter luxuriæ delicias. 1063.c. medelis aptum, & naribus gratum. *ibid.* non ſolo croco conſtabat, ſed ex multis aliis ſpeciebus, in quibus & myrrha. *ibid.*d
Crocini vnguenti optimi tertium genus, quod fiebat cum cera & croco & μύρῳ, & ἐλαίῳ ἀπαλαιῶν. 1064.c. vnguentum crocinum aliud cui cera admixta, aliud abſque cera. 1064.d
Crocini multus vſus apud Romanos & Græcos, non ſolum ad medelas, ſed ad luxum, & delicias. 1063. d, inter pretioſa ac delicioſa. *ibid.*e
Κρωμίζουσα μελίκρας. 938.b
Κροκῶδες, Lycium. 1154.c. κροκῶδες & ὀχεῖν, idem. *ibid.*
Κροκόδειλοι, lacerti maceriarum Græcis. 1014.a. qui ita Nili belluam χάμψαι nominarunt. *ibid.*
Crocodilion, cognomen Chamæleontis. 303.e
Crocodilus dicitur ὑδρόχερσον θηρίον. 86.e
Crocodilus, animal amphibium. 446.c
Crocodilus & terreſtre & aquatile animal 441.d. lingua caret. 442. e. ore amplo, ſed elingui. 442.e
Crocodilus φολιδωτόν. 874.e
Crocodilus noctibus quieſcit per vndas, diebus humi veſcitur. 443.a. d.c. licet Plinius & Solinus contrarium ſcribant. 443.a. d. e. c. non ratione cibi, ſed teporis noctes agit in aqua. 443. in aqua nihil videt, extra aquam acerrimi viſus. 443. e. d. plenum os hirundinibus refert, quas trochilus repurgat. 443.a. in terra potius quam in aqua victum quærit. 443.b. quatuor hiemis menſes in aqua latitat. *ibid.* Crocodili cutis inuicta contra ictus, δέρμα ἄρρηκτον. 443. d. eius tergus φολιδωτόν, λεπιδωτόν. 443.e
Crocodilus tempore ſuæ φωλείας in aqua vſque abſconditur. 453.e. nempe ἐν τοῖς βάθεσι fluminis Nili. *ibid.*
Crocodilus Nili à terreſtri crocodilo diſtinctus apud Heſychium. 442. b. Κροκόδειλοι ποτάμιοι. 442.c. χάμψαι dicti Ægyptiis. *ibid.* Nili crocodilus à ſimilitudine lacertæ quæ κροκόδειλος Græcis dicitur, vocatus. 442.c
Crocodilus per quatuor menſes χειμερινοῖς φωλεῖς. 453.b. qui ſint. 453 b.c.d
Crocodilus duodeuiginti cubita magnitudinis excedit plerumque. 442.a.b. nunquam ad viginti creſcit. 442. b. eius naturalis prouidentia, vel potius prædiuinatio in ſtruendo loco vbi ouis incubet. 442 d.e
Crocodili dentes pectinatim coëunt. 1011.b
Crocodili parui, cubitali forma. 454. d. in fluminibus Mauritaniæ. *ibid.* in fonte haud longe à Chalcedone. *ibid.* Crocodili fluuiatiles & magni & parui, *ibid.* male parui confunduntur cum Scincis. *ibid.*
Crocodili à delphinis Nili interimuntur. 447.d. eos Tentyritæ extrahebant Romæ viſendos, & retrahebant. 447.b. eos inſectabantur & necabant. 447. d. & deteſtabantur. 448.e. Crocodili in ſoliculari amant. 447.c
Crocodilorum duo genera, fluuiatiles, è Nilo, vel terreſtres. 873.b. terreſtres minimi cubitales ſunt aut bicubitales. *ibid.* fluuiatilis vel Niliacus vſque ad viginti vlnas magnitudinis increſcere fertur. *ibid.*
Κροκόδειλος ab Ionibus dicitur σαῦρος. 873. c. d. Crocodilus idem ac lacerta. 873.d. Plinius male Crocodilum reddidit, quum lacertam vertere deberet. 875.d.c
Crocodilos Ombitæ colebant. 447.d. ijdem in vrbe Crocodilorum numinis inſtar habiti. 449. a. circa Syenen & Elephantinen in ſummo odio habiti. *ibid.*
Crocodilus, Nilidis lacus Æthiopiæ. 1314.b
Crocodilorum vrbs. 448.c. 449.a
Κροκόλυκος ſuccus Lycij, quo capillos tingebant mulieres. 1164.c. lanæ hodie elegantiſſimo colore luteo inficiuntur. *ibid.* dicitur & κροκολύκιον. *ibid.* & ſuccus quoque Betonicæ ita vocatus. *ibid.*d
Κροκόμαγμα. 108.c.d. vtile contra ſuffuſiones oculorum. 108.c
Κροκοτονικὴ & σημειοτονικὴ artes diuerſæ. 391.b
Κροκόεγχυσις. 107.e
Κροκόεγχυσις, Sparſio. 1063.d
Crocotta, pro Corocotta. 337. c.d. Græcè κροκόττα. 337.c
Crocotta è leæna & hyæna generatur. 337. e. velut ex cane & lupo concipitur. 337.e. mixtam è lupo & cane formam habet. 337.a. b. κυνόλυκος ideo dicta. 337.b
Crocotta perniciſſima fera. 1008.a. voces humanas imitatur. *ibid.* dentium locis os perpetuum habet. *ibid.* quæ & Leocrocottæ côueniunt. *ibid.*

Crocotta ex Hyæna & Leæna gignitur apud Plinium.1008.d & Leocrocotta ex Lea & Crocotta gigni dicitur. *ibid.* eadem ergo Crocotta & Leocrocotta. *ibid.* e. alibi Crocottam ait Plinius ex cane & lupo concipi. *ibid.* & ſeparat à Leocrocotta. *ibid.* ea κυνόλυκος dicitur. *ibid.*
Crocottæ acies perpetua in vtraque parte oris, gingiuis nullis, dente perpetuo. 337.c
κρόκος ξυσθεὶς, qui tritus in paruos ξυστὰς ſiue ξύσματα redigebatur.1077.c. cui opponitur ὁ ξυστός, qui integer eſt & capillaris. *ibid.* Croci fila, τρίχες.
Κροκόττας, Corocotta. 83.e
κροκυδισμὸς in phrenitide. 398.c. floccorum & fimbriarum veſtis collectio. *ibid.*
κροκυδίζειν. 398.b c
κροκυλεγμός. *ibid.*c
κροκὶς & μάργαρα, vellus concharum. 1125.b
κρόκυδες, flocci. 398.a
γνάφαλλα. *ibid.*b
Crocum rubens. 1325.c
Crocus ξανθόθριξ.1155.e. Rubrum vocant Latini. *ibid.*
Crocus ταχυόθριξ. 1062.e
Crocus, ὠχρός. 1154.d. non eſt pallidus. *ibid.* ruber & rubens poetis appellatur. *ibid.* inde Croceus color, qui non eſt pallidus niſi ſit dilutior. *ibid.*
Crocus Centuripinus ad theatra replenda. 773.b
Crocus Centuripinus. 106.b.c. 107.e.108.a. Corycius.106.b. 108. a. Cyrenaicus. 107.e.e. Ægæus.106.c. Thæreus.*ibid.*d
Crocos κωρύκιος alius, alius κωρυκιώτης. 775.c
Crocum Corycius, εἰς φάρμακα magis χρήσιμος.773.b.an colore plus aureo ſit. 773.b.c
Crocum in ſpecu Corycio, non in promuntorio Coryco naſcebatur. 774.c. in Corycio nemore, ſecundum Cuttium. *ibid.* in monte Coryco, iuxta Plinium. *ibid.* Dioſcorides primatum dat croco Corycio, ex monte Coryco, i. ſecundas croco ex Corycia valle, vel antro Corycio. 774. e.775.b
Croco Ciliciæ primatum aſſignat Dioſcorides, ſecundas Corycio prope Lyciam. 776. a.b
Crocus iuuenis, ob cuius amorem Smilax verſa in florem ſui nominis. 1041.e.1042.a
Crocum montanum præſtantiſſimum. 775. a. & ſilueſtre. *ibid.*
Croci optimi notæ. 773.b.c
Croci florum, propriè flores dicti. 102.c
Croci fulgor. 567.b
Croci odor veteribus gratus. 1063. d. tota theatra Croco fluebant. *ibid.* quæ ſparſio dicebatur, & κροκόρραντος. *ibid.* Crocum inter odoris delicias. *ibid.*
Croci multus vſus in theatris. 107. e
Croci ſinceri & humidi ex adulteratione diſcrimen. 107. d. Capilli croci. 107.e. ſpica. *ibid.* Coma. 107.c
Croco Spicæ nomen inditum à capillis luteis ſeu mucronatis apicibus, vt ſunt ariſtæ in ſpica. 104.e
in Croci medio fila lutea ſurgunt, tanquam mucrones, γλωχῖνες, velut ariſtæ. 1062.d. vnde Crocus ſpina vocatur. *ibid.* ξανθόθριξ. *ibid.*e
Crocum pro Crocino vnguento. 1065.a
Cromna à Mileſiis condita.889. b. Cromne Amaſiæ vicina. 889.c.a. Cromna ad Cytorum 90. ſtadia. *ibid.* ab Amaſtri ad Cromnon 120. *ibid.* Cromna, vnus ex quatuor pagis ex quibus Amaſtris compoſita. 889.d
κρώπιον, ſecuris, vel falx lignaria. 515.a. δρέπανον. *ibid.* κρώπιον, ἀξίνη δίστομος. *ibid.*a
κρόσσαι & κόρσαι 762.e.763.a
κρισσός, μαλλός, cirrus, cincinnus. 763.a
κρόσσαι pro κόρσαι. 762. d. vnde κροσσωτοὶ, veſtes cirratæ. *ibid.* οἱ κρόσσοι veſtium cirri vel fimbriæ. *ibid.* fimbriæ nodatæ. *ibid.*
κροσσοὶ, κόρσαι. 600.d
κροσσὸς, varius, vel potius κρωσσός. 762.e
κρωσσὸς, vrna.1203.d. κρωσσοὶ, ὑδρίαι, λήκυθοι, στάμνοι. *ibid.*e
κροσσωτὶ in veſtibus. 186.e. vnde veſtes κροσσωταί. *ibid.*
κροτητόν. 107.e
Croto, etiam dicitur Cici. 977. d.e
Croto, ſiue Cici, ſiue Ricinus, ſiue Sili, ſiue Seſamum. 1033.d
κρότων, σίλι vel σέλι, fortaſſe Siler. 1002. b. Crotoni, ſiue Sici, folia oculorum tumores & inflammationes ſedant. *ibid.* ſemina contuſa varos emendant. *ibid.* Plinius Cici ſiue Crotonem, quem & Ricinum vocat, ſeparat à Silere. *ibid.*c Croton an idem cum Silere aquatico. *ibid.*
Crotona. 68.c. in ea condenda adiutus Myſcellus ab Archia Acbas. 67.e
Κρουνίσκος fons Athenis. 142.e
Cruda, immatura, ὠμά. 356.e
Crudaria tela. 765.d
Crudarium filum. *ibid.*
Crudarium linteum. *ibid.*b
Crudum linum, ὠμόλινον. *ibid.*c.e
Crupta, Βίτης. τὸ ἀπόκρυφον τοῦ ἱεροῦ μέρος. 1212.a.b
Crura duplici modo varicantur ac diſparantur. 944.d. Crura varicare dicuntur mulieres veſicam exoneraturæ. *ibid.*
Cruribus varis homines. 944. d.e. & canes. *ibid.*e
Cruſæi barbari. 161.c
Cruſta à κρύσταλλος. 205.a
Cruſtis cælatis operiebantur ſcyphi, calices, & alia vaſa. 1048.c
Cruſtæ & emblemata in vaſis & poculis. 146. c. è proſtypis. *ibid.* detrahi poterant ex aliis vaſculis, & aliis immitti. 1048.b
Cruſtarij artifices, qui. 1048.b
Cruſtumerium, vel Cruſtumeria à quo condita. 71.e
κρύον apud Græcos recentiores pro ciſteroæ tectorio. 1099. a.b. hodie vocant *Stuch.* *ibid.* b. ſic etiam vocatus lapis ſpecularis. *ibid.*
κρύος, frigus & glacies. 1099.a. ſic etiam ab Idiotis appellatus Lapis ſpecularis. *ibid.* vt & κρύον. *ibid.*b
κρύψις ſtellæ.723.a.b.724.a. κρύψις ἡλιακή. 723.c.d.e.724.a
κρύψις ſideris vulgo occaſus, ſed perperam. 753.d
Crypta vocatur Domini noſtri ſepulcrum. 1209.c. ſubterranea, & ſaxo conſtructa fornice tecta, & foramine quod lapide claudebatur, aperta. *ibid.* a. quales omnes Cryptæ mortuis recondendis. *ibid.* ex rupe exciſa illa Domini Crypta. *ibid.* d. e. a. ſed ex lapide quadrato & polito ſtructa. *ibid.* b. c. fuit Crypta ex terra cauata, ſed lapide ſtructa & concamerata, vt hodie

Google

quas vocamus *Caues*. 1210.b
Cryptæ & loca ſubterranea, in quibus Romani corpora non cremata ſepeliebant. 1208. a. hinc Cryptæ martyrum. *ibid.* priſci Romæ epiſcopi in Crypta ſepulti. *ibid.* Crypta propriè ſubterraneus locus, vel ſpelunca. *ibid.* Crupta, βίσπτ. *ibid.* à Crupta, *Grotte* pro ſpelunca. *ibid.* Cryptæ veræ ſunt hodie procerum monumenta gentilia. *ibid.*b. ſupra extante ad memoriam aliqua maſſa & inſcripta, quod Monumentum vocatur. *ibid.* Iudæorum monumenta cryptę fuerunt. *ibid.* σπήλαια Græcis. *ibid.* c ſepulcrum Abrahami vocatur Spelunca duplex. *ibid.* c. quid ſit *ibid.* d.e. Lazari ſepulcrum Crypta dicitur. *ibid.* e. quæ μνημεῖον & σπήλαιον apud Ioannem. *ibid.* a. Nonno χθόνιον ἄντρον, i. ſubterraneum ſpecus. *ibid.*
Cryptæ & Cryptoporticus fornice concamerabantur. 1511.a
Cryptæ & porticus fornicati. 901 c. ἐν καμάραις οἰκοδομηταῖς. *ibid.*
κρυπταὶ cur dictæ claues Laconicæ. 931.c
κρυπταὶ & κλειδωταὶ claues. 932 a.a. 933. a
Cryptarum ſtructura, qualis. 1510.d
io Cryptis corpora pollicta & inuoluta linteis iacebant per oſtium ſupernum demiſſa. 1211.e. quod & hodie fit in Hypogeis, & maximè in Italia. 1211.e.a
Cryſtallini calices diatreti. 204.e
Cryſtallini frigidi potus. 204.e
Cryſtallina nitidiſſima ac pretioſiſſima Veneti vitrarij conficiunt ex cineribus herbæ quæ *Kali* dicitur, & Vitraria. 1096 c.d
Cryſtallina vaſa. 203.b
Cryſtallina pocula à cryſtallo. 203.d
κρυστάλλινα & κρυσταλλοφανῆ pocola cælabantur. 205.a
κρυσταλλοφανῶν vſus veteribus ad potandum frequens, pulſo auro & argento. 1091.a. Cryſtalla etiam vocata. *ibid.* Cryſtalla Niliaci catapli, quæ adferebantur ex Alexandria, non vera cryſtalla, ſed vitra cryſtalli ſimilitudine. *ibid.* magno erant in pretio quæ in Alexandria non Ægypto fiebant. *ibid.* a.b. quæ Romæ κρυσταλλοφανῆ, aſſe vænibant. κρυσταλλοφανῆ Alexandrina non patiebantur aquam calidam. *ibid.* b
κρύσταλλοι λίθοι Arabici de adamantibus intelligendi apud Diodorum. 205.e.b.c. 206.b. aut de omnibus gemmis in modum vitri tralucidis. 205.d
κρύσταλλοι λίθοι qui Cryſtallina facie ſunt. 1093.e
Cryſtalli potiſſimi, qui & ἀκίρτινοι. 204.b
κρύσταλλος quid propriè. 205.a. κρύσταλλος ὕδατος de aqua glaciata ad differentiam κρυστάλλου λίθου. *ibid.* κρύσταλλος ἀπαγής. 205 b
κρύσταλλος ὕδατος ad differentiam cryſtalli gemmæ. 131.d
κρύσταλλος, glacies, pro vitro vſurpatur. 1099 a. vt nos hodie *Glace*. *ibid.*
κρύσταλλος vitrum quo adulterantur chryſolithi factitij. 506. a materia tam verorũ quàm falſorum lapidum. *ibid.*
Cryſtallus cur caloris impatiens & calidi potus. 204.e
Cryſtallus vnde corporetur. 205.b. frigus potius quam calorem in cauſa eſſe τῆς κρυστάλλου πήξεως. 205.e.d.a.b. 206. c. Æthiopia cryſtallum non edit. 205.c. in cautibus Alpium naſcitur. 205.c.d. in Arabia minime. *ibid.* e
Cryſtallus inter cautes naſcitur, vt & adamas. 1092 a. colore tranſlucido vterque, & laterum ſexangulo nitore in mucronem turbinato. *ibid.* ſed inter ſe diſcrepant multum & natura & natalibus. *ibid.* Cryſtallus in rigentibus locis, glacie multis annis durata formatur. *ibid.* in Scythia, quæ fert cryſtallum, nullus viſitur adamas. *ibid.* in India cryſtallus non inuenitur. *ibid.* b.e. Adamas in quodam Cryſtalli genere inueniri dicitur Solino, ei materiæ in qua naſcitur adæquè ſimilis, ſplendore liquidiſſimo. *ibid.* c. Indicas Cryſtallos agnoſcit Plinius. *ibid.* Cryſtallum tamen hodie in India reperiri negant. *ibid.* d. nec olim fuiſſe. 1093. d. forte vitrum accepit Plinius, ſeu κρυσταλλοφανὲς præ cryſtallo. 1092. d. κρύσταλλοι λίθοι pro omnibus lapidibus perſpicuus. *ibid.* ψευδοχρυσόλιθοι fiunt tincto cryſtallo. *ibid.* Cryſtallum illud quo adulterabantur gemmæ, vitrum erat κρυσταλλοφανές, h. e. in tralucente candidum. *ibid.* e
Cryſtallus tranſlucida in varios mutans colores. 1093.e
Cryſtallus fragilis. 505. e. vniformis nec pluribus coloribus imbuitur. *ibid.* frigore & longæua niue denſatur. 205. a. vnde perſpicuæ niues de eo. *ibid.*
Cryſtallus ſimilis vitro. 562.b
Cryſtallum verum caloris impatiens. 1093 c
Cryſtalli patriæ. 203.b.c in Scythia Orientali naſcitur. 203. d. nulla Indicæ præfertur, et India Orientis. *ibid.*
Cryſtalli perſpicuitas. 567.b.d
Cryſtalli nimia duritia fragilitati obnoxium faciebat. 204. d. Cryſtallus cælabatur argenti modo. 504. e. qui ſæpius cælari ſolerent. *ibid.*
Cryſtalli vitia. 204.b
Cryſtallum & Vitrum in vſque Indiam ferri opus non fuiſſet, ſi eo abundaſſent Indi. 1093. b. Strabo Indiam cryſtalla gignere tradit. *ibid.* c. ſed per κρυσταλλους intelligit cryſtallina facie gemmas & candicantes *ibid.* & per λίθων πολυτελῶν τῶν κρυσταλλων gemmas omne genus candicantes & cryſtallini coloris. *ibid.* d.e
κτηδόνες, διαφύσεις, & διαζώματα, idem. 408 a
κτηδόνες & διαφύσεις & διαζώματα, ſynonyma Dioſcoridi de Hæmatite. 1035.b
κτηδόνες non ſunt maculæ, ſed venæ lineatim diſcurrentes. 1033 b
κτεὶς ναρθηκός. 391.b
Cteſias eodem fere tempore quo Herodotus. 1234 e
Cteſibiaca machina. 589.c
Cteſibius Alexandrinus mathematicus hydraulidis tibiæ inuentor. 637. e. 638. a. multa alia ſimili ratione perfecit. 638. a. primus horologis ex aqua compoſuit, quæ diuiderent horas æquè noctium & dierum. 638 a a. quo tempore floruerit. 638. a b.e. vaſis φυσῶν inuentor 638. a b.e. Cleψydra magna à Platone fabricata inuentione dediſſe dicitur Cteſibio hydraulici organi conficiendi. 638 d. ex

eius inuentis profluxit aquarium horologium, quo primo vſi Romani. 638.a
Cteſibij horologia ex aqua. 738 a.b
Κτησίων. 812.b
Cteſiphon pro Criſiphon vel Creſiphon. 814.c
Cteſiphon in ripa orientali Tigridis. 1226.d. tertio lapide à Seleucia. *ibid.*
Cteſiphon à Parthis condita in propinquo Seleuciæ ſitu ad eam exhauriendam. 1238.a
Cteſiphon Parthici regni vrbs celeberrima. 1227.a
κυνέα, galea vel galerus ex pelle animalis, quod κύων dicitur. 1009.a
κυὰς vel ἰκτὶς, γαλῆ ἀγρία. 1009. b. Furo apud Iſidorum. *ib.* Gallicè *Furet*, vel *Furon.* *ibid.*
κτὶς, ex cuius pelle galea vel galerus factus, κυνέα dicitur. 1009.a. viuerræ vel muſtellæ ruſticæ ſimilis. *ibid.*
κτίσαι, condere, locare. 772 a
κτίσις συμφωνίας. 125 e
Cuurdo in Zeylam appellatur Caſia. 1303 d
Cuaſpes pro Choaſpes. 699.d
Cubub, & *Cubab* Sini, i. Cubabum Sinenſe dicitur Comacum ſiue Cumamum. 1308.b
Cubabum Latinis veteribus Cumamum. 1308. b. eſt Cubeba. *ibid.*b
Cubare in gelidi ſaxi æquore. 1207.c
Cubeba noſtra, eſt Comacum fructus vel ſemen. 1308.b. Cubeba Arabũ eadem cum Comaco & Cumamo. *ibid.*c. a. Græcis antiquis μυρτίδανον appellata. *ibid.* c. d. nam & Cubeba piperis genus. *ibid.*c. Cubeba, Myrtidanum Indicum Comacum, Cumamum, & Cubabum. *ib.*a.b. Cubeba eſt καρπὸς. *ibid.*e. male dicitur eſſe oxymirtidanum Dioſc. *ibid.*e.a
Cubeba non eſt Carpeſium. 1306. e. Cubeba antiquis Græcis μυρτίδανον & κώμακον, Comacum. *ibid.*
Cubiculum, κουβουκλεῖον. 119.e
Cubile, ſedes cui imponitur moles. 818. e. Cubilia lapidum. *ibid.* ὀπαὶ cubilia. *ibid.*
Cubitũ habet duas ſpithamas, & 24 pedes. 342.b. Cubitum plerique de vlna intelligunt. 342.c
Cubitus & Vlna, idem Solino. 437.a
Cubita quæ vlnæ. 442.b
Cubita 4. cum pede vno, 7. pedes efficiunt. 42 c
Cubita duo 4. pedes Solino. 1011.e. aliis 3. tantum. *ibid.*
Cubitus regius. 1233.c
Cubitus regius, cubitus vulgaris. *ibid.* e.d.e. 1234.a. Babylonius ſiue Regius. 1234 a.e
Cubitus duorum pedum. 1222.b
Cubitus alias duum pedum, alias ſeſquipedis. 1321.a.b
Cubitus fluuij, quid. 622.d
Cubus, nomen numerorum. 699.a.b.c.d
Cubus, pro quo perperam Clibus & Dibus. 417. e. Cubus quadratorum numerorum nomen. *ibid.* quid in geometria. 418 a
Cuci Ægyptia ſimilis. 818 a
Cuculliunculus ex ſcirpo factus, tegillum. 1002. a. Cuculliunculus diminutiuum à Cucullio. *ibid.* Cucullio, κουκούλιον. *ibid.*
Cucullus tegmen capitis acuminatum in ſummo. 556.b a. Græco κούκουλ, vnde Cuceus & Cucullus. *ibid.* Cuculli monachorum. 556.c. Cuculli lacernarum ſeu panularum. *ibid.*
Cucullus vere procedit, æſtate diſcedit, quo tempore vpupa apparere incipit. 238. e.d. hinc creditur à quibuſdam idem cum vpupa. 238.d. Cucullus dicitur ἱέραξ λεπτῶς. 239. a. quia accipitri ſimilis. *ibid.* eum de accipitre fieri quidam crediderunt. *ibid.* a.b. quod falſum eſt. *ibid.*d
Cuculli ex ſcirpo facti, tegilla. 1002.a
Cucumis, ἄγγουρος. 958 d. Cucumis citrinus, κιτράγγουρος. *ibid.* Cucumeres coloris varij. *ibid.*
Cucumis anguinus cur erraticus dictus. 831. d. e. trichila dependet ſatiuus. *ibid.*e
Cucumeres cerini. 1107 c
Cucumeres puluere cooperti. 513.c.514 e
Cucumerum conditura. 466.b
Cucumerum genus antiquis μηλοπέπονες. 958. d. Cucumeres ſeminoſi dicti Melopepones. 959.a
Cucurbita præſidium ſibi adſciſcit ex adſitis. 1291.e
Cucurbitæ Arabum liniger æ. 296 d
Cucurbitæ Indicæ. 297.c.298.e
Cucurbitæ puluere cöpertæ. 513.c.514.e
Cullucatium, Elinca, pro quo Blinca. 1187.b
Culices qui in caprifici fructu ſunt ψῆνες χεραμίδες vocantur. 1334. b. ex ſeminibus eius naſcuntur. *ib.* dicuntur & ψῆνες. *ibid.*
Culicum opera fructus palmæ matureſcit 1334.c.d. vt & culicum, qui è caprifico exeũt, beneficio ficus iuuantur. *ibid.*
Culcas vide *Colcas.* 971.d
Culcas, ſeu Kulcas, i. Culca, radix è bulborum genere. 1309. e. Aetius Colocaſion vocat. 1310. a. Ari Ægyptij genus. *ibid.* a.e. nec caulem, nec florem nec ſemen fert. *ibid.*a
Culcas vel Colcas, planta Ægyptiaca, an ab antiquo nomine Colocaſia. 965.b
Culca radix Ari Ægyptij bulboſa. 1310.e. mera radix caule & fructu carens. 1311.a
Culcul fortaſſe faba Colocaſia. *ibid.*e, ex Græco κούκκαλος, i. κόκκος. *ibid.* Culcul venale proſtans in vrbe Conſtantinopoli. *ibid.* *Coulcoul* grana ibi in delicijs. *ibid.* b. Aliud tamen, vide in Addendis.
Culcitæ farciebantur retrimentis & purgamentis lanæ. 398. b. non Gallorum inuentum. *ibid.*b.d
Culmẽ, τὸ κατὰ κορυφὴν σημεῖον. 661.e
Culmus aliud, aliud Caulis. 362.a. Culmus, κάλαμος, qui ſpicam fert. *ibid.* κάλαμος, στάχυς. *ibid.* ſtipula cum ſpica. *ibid.*b. Culmus hodie ſtipula, quæ in ſegete remanſit, è quo deſectæ ſunt ſpicæ. *ibid.*b. vnde verbum *Culmare*, de his qui culmum cum radice euellũt, *ibid.* b. Culmus ab Æolico, κόλαμος pro κάλαμος. *ibid.*
Culpa magiſtra. 474.c
Culta loca, ἐργάσιμα, opponuntur deſertis. 370.b
Cultellare, quid. 820.d
Cultellare, quid. 689.c.690.b.c. 691 b.e.d. Cultellatio. 690.a
Cultellatum ſolido oppoſitum. 690.e
Cultellum, μαχαίριον. 916 e
Culter quid in aratro. 820. c. d. Culter rectus inciſuris terram notat. *ibid.*d. vnde dicitur in Cultrum collocare. *ibid.* Culter mediæ Latinitati om-

Digitized by Google

nis vomer. *ibid.* inde Cultellate in planitiem redigere. *ibid.*
in Cultrum poſita. 691. a. b. in Cultro collocatum tympanum. *ibid.* in Cultrum collocate. 691.c
Cuma, vel Cume Aſiatica. 72. b. 75.d
Cuma, vel Cyma, quid. 72 e.d.e
Cuma, vel Cyme, Κύμη 863.c.e. 864.a. Phocæa inter Cumam & Smyrnam poſita. 863 e
Cumacum, κώμακον, Cubeba. 1306.e
Cumæ Campanæ. 77.d.78.a
Cumæ Italicæ à quibus conditæ. 72. c. d.e a.b. vnde ſic dictæ. 72.c.75.b d
Cumæa, pro Cumis. 628 e
Cumæa vrbs dicta Cumæ Italicæ. 75 b
Cumæi Æolenſes. *ibid.*d.e
Cumæus, Κυμαῖος, & Cumanus, idem. 75.b.c.d.77.b
Cume Aſiatica Æolis. 77.d
Cumanum inter Aromatica. 1308. b. Cumanum, Comacum, & Cubabnm. *ibid.* Cubab & Cubab Sini. *ibid.*
Cumana Sibylla quibuſdam Demo dicta. 647.c.d. quibuſdam Beroſi filia, quæ Sabba dicta eſt. 647.b.e
Cumani nun alij dicebantur præter Italicos. 72. d. nulli Chalcidenſes Cumani. *ibid.*c
Cuminum inter ἥδυσμα numeraratur & ea quæ ſuaue os faciunt. 1059.b
Cumulus, σωρός γῆς. 431. c. Cumuli in Nilo. 431.b.c
Cumue hodie in Iaua dicitur Comacum ſiue Cumamum. 1308.b
Cunela vel Conela, θύμβρα. 1275. a. b. alio nomine Satureia. *ibid.*
Cuneus adaſtus, πάσσαλος ἐνελαυνόμενος inter remedia arborum quæ fructum ferre non poſſunt. 316.a.b
Cuneus, φυλὴ θεάτρου. 919.b. Cuneus vt φυλή, certum σχῆμα. *ibid.*
Cuneus ὁ κερκὶς τοῦ θεάτρου. 919. b. Cuneus in acumen deſinit, vt & κερκίς. *ibid.*
Cunei in theatris ſpatia erant in quibus ſubſellia componebantur. *ibid.*a
Cunei in theatris. 918.e. in acie, quid. *ibid.* Cuneus, στρατιωτικὸν λόχος. *ibid.*a
in Cuneis ſubſellia compoſitum. 919.e. circa eos viæ vel cardines quibus ſeparabantur. *ibid.* qui in Cuneis locum non habebant, Excuneati dicebantur. *ibid.*d
Cunicula, nun Cunela, eſt κόνυζα. 1276.d
Cunicula & Cunila, nomen idem. 1280. a. Cunicula bubula, pro Cunila bubula. *ibid.*
Cunicula paſſim Plinio pro Cunila quæ eſt Thymbra. 1285. d. & Cunicula pro Cunyza. *ibid.*e
Cunicula, ſiue κόνυζα eadem Plinio cum Cunila bubula & cunilagine. 1276 a
Cuniculus dictus λέβηρις Maſſilienſibus, ſecundum Erotianum, 282.d.e. ſed perperam. *ibid.* a. Cuniculorum fœtus, Laurix dictus. *ibid.*e
Cuniculum Græci videntur non agnouiſſe, & quare. *ibid.* a.b.e. Hiſpani nomen ei dederunt. *ibid.* κουνίκλος Polybio voce Hiſpanica. *ib.* b. δασύπους non eſt Cuniculus, ſed lepus. *ibid.* c. & improprie cuniculus à medij æui Græcis δασύπους vel λαγίδιος dictus. *ibid.* d. & λαγίδιος, quia paruo lepori ſimilis eſt. *ibid.* e. Plinius daſypuda quaſi cuniculum à lepore diſtinxit. *ibid.* e. 283. a. Cuniculi ab effodiendis ſub terra coniculis dicti. 282.b
Cuniculi, ὑπόνομοι. 1076.a
Cunila & Cunicula pro eodem. 1280.a Cunila Marcello Empirico Græcorum ὕσσωπος. *ibid.*b
Cunila Columellæ dicitur ſatureia. 1288.c. malè: nam Cunilæ nomen thymbræ capitatæ ſeu thymo Græco ſulum debetur. *ibid.*
Cunilæ ſimilem herbam ſignificat Cunilago. 1276.a
Cunilæ nomine duæ herbæ diſpariles à Latinis nominatæ, Origanum & Cunyza. 1280. c. 1281.d. Cunila etiam vocata Tymbra. *ibid.*e
Cunila vocata quædam ſpecies Tymbræ non omnis ingenere. 1282. a. Cunila Romana diſtingoitur Columellæ à Tymbra Græca. *ibid.* b. Plinius vbique Cunilam appellat Græcorum Thymbram. *ibid.*b.d
Cunila capitata Plinio Thymum capitatum. 1296.a
Cunila thymo ſimilis & ὅμοια θύμῳ. 225.c. eius ſapor & ſuccus acutus. *ibid.* Cunicula, & Cunicula in libris indigetatur. *ibid.* Græce κονίλη. *ibid.*
Cunila per ſe thymbram ſignificat. 1276.e
Cunila maior ſiue maiur origanos, βουκονίλη. 1277.e
Cunilæ vocabulum pluribus deſignandis herbis factum, quum non ex vno fonte procedat. 1285. a. Cunila origanum, & κόνυζα, & θύμβρα. *ibid.* Cunina, Plinio nomē generis pro omni thymbra. *ibid.* Columellæ certa ſpecies thymbræ. *ibid.* quod verius. *ibid.* ea eſt κεφαλωτὴ θύμβρα. *ibid.* Cunila vel Capitata Plinio. *ibid.* b. Cunela vel Conela à Cono cur ita dicta. *ibid.*
Cunilæ etymon. 1280. d. κονίλη Græcis Origanum. *ibid.* c. 1282. e. inde Cunila Latinis pro origano. 1281.e
Cunila inter herbas quæ δριμὺ χυλὸν habent. 1283.a.d
Cunila bubula & Cunilago Plinio eſt Græcorum κόνυζα. 1275. a. b. 1276. b. perperam à Crateua liguſticum dicitur. 1275 a.b
Cunila bubula & Cunilago eædem Plinio cum Cunicula ſiue conyza. 1276. a. Cunila bubula eadem Plinio cum polycnemo. *ibid.* b d. 1277.b. alibi diuerſa facit. 1276 c.d.e. Conila bubula dicit quæ propria ſunt origani. 1276.d. 1277.b
Cunilæ bubulæ ſimile Polycnemon iuxta Plinium. 1277. e. Cunila bubula quod aliis Fauaces. *ibid.* c.d. intelligenda de Origano apud Plio. *ibid.*d
Cunila bubula, Gallinacea, montana, ſatiua totidem origani genera. 1280.a.b. Cunila Latinis pro Origano. *ibid.* b. Κονίλη etiam Græcis origanum. *ibid.*
Cunila Gallinacea, eſt origanum Gallinaceum. 1278.d. vnde dicta. *ibid.* ex Heraclea Pontica vrbe. *ibid.*e
Cunila ſatiua pro origano ſatiuo. 1279.a. Cunila montana pro montano origano. *ibid.* Græcorum τραγορίγανος eius appellatione deſcribitur. *ib.* Cunila montana eadem cum Tragorigano. *ibid.* b.d. eius & Tragorigani eædem ſpecies. *ibid.*e.a

Cunilago, quæ ſimilis cunilæ. 154 d
Cunilago ex genere Cunilarum non eſt. 1280. d. nec origano ὁμογενής. *ibid.* Cunilago pro Conyza maſcula. *ibid.*e
Cunilago & Cunila bubula eſt Plinio κόνυζα Græcorum. 1275. a. b. 1276. b. perperam ab eo Crateuas Liguſticum dicitur. 1275.a.b
Cunilago & Cunila bubula eadem Plinio. 1280. e. Cunila bubula eſt origanum. *ibid.* a. Cunilago dicitur Polycnemon quod Origano ſimile eſt. *ibid.*e
Cunilago à Romanis dicitur Polycnemum. 1276.e. Cunila bubula à quibuſdam vocatur Cunilagu. 1277.a. Cunilago herbam Cunilæ ſimilem ſignificat. *ibid.*
Cunilago duplex. 1280.d Polycnemon, & conyza maſcula, id eſt maior. *ibid.*d e
Cupidineus à Cupidine. 126.c
Cupido cum filio metu Typhonis in piſces mutati. 282. a. b. inde piſces cæleſtes duo Syriȩ numina vocati. *ibid.*b
Cupido Veneris filius inter Deos Syros. 281. c. ouorum progenies. 282.a.b
in Cupis condebantur cineres. 1204.c
Cupreſſina materia cariem non ſentit, & diutiſſime durat. 815.b.d.e
Cupreſſus Cretica 367.e. herba Sabina. *ibid.* hodie *Sauinaria*, 368.a
Cupreſſus plurima in Creta. 173. a. vnde Plinius Cretam ei patriam aſſignat. 173. b. c. Cato Tarentinum agrum. *ibid.*c. ſed in Tarentino agro in ea tantum parte veniebant cupreſſi vbi occurreret naturalis terra, ſed in Creta vbique. *ibid.* c. d. a. b. ſucciſa in Ænaria inſula regerminat. *ibid.*b
Cupreſſo ſimilia citri folia. 952.b
Cupreſſi teretes. 713.b
Cupreſſuom ad perticas & aſſeres plantatarum quæſtuoſiſſima ratio. 173.e
Cuprom, pro quolibet ære. 1156.c. pro Cyprio ære. 1157. e. b
Cuprum vel Cyprum, ætate Sulini, pro ære. 1084.e
Curationi reſiſtentia, δυσαλθῆ vlcera. 1204.e.a
Curationes per ſomnia, diuinitatis nota. 351.a.b
Curalium. κουράλιον. 131.a.b
Curalium ferramento præciditur. 90.b. Curalium non Corallium antiquiorib. dictum. 90.e. Græcis κουράλιον. *ibid.*
Corcas nucleus Ciborij Ægyptij. 1310. c. eius deſcriptio. *ibid.* Curcas Indicum cum Ægyptio Culcas hodierno confunditur. 1311.a. Nucleus ille *Chimiquilenga* ab Indis vocatus. *ibid.* exiguum inhame exponitur. *ibid.* b. *Culcas* vel Curcas vtrumque colocaſium. *ibid.*
Curcuba, idem quod Curcuma. 1001.b.c. Curcoba, ſpiræ funium. *ibid.*b
Curcuma mediæ & infimæ Latinitati lorum vel funis. 1001. b. Curcuma vel curcuba vocatur ab officinis & Arabibus Cypera Indica. *ibid.* cur ita vocetur. *ibid.*c. Curcuma radix Cyperi Curcuba & Curcuma, idem. *ibid.*b.c. dicta Curcuma, frenum, vel lupatum. *ibid.*c.d
Curiones tres oratores. 52.e.b.c
Currere flumina dicuntur. 697.c
Currere dicuntur venæ in arbore. 1034.e. & purpura Melibœa in veſtis extrema ora. *ibid.* & χαλκὸς θεῖν. *ibid.*
Curricula albo deſignata fuiſſe, falſum. 914.d
Curriculis numerandis oua ad notas poſita in Circo. 911.d.e
Currus pro triumpho. 383.d
ad Currum equi hodie aliter iuncti, quàm apud veteres, 897.a. & apud antiquos etiam immutatio, in quadrigarum curru. *ibid.*a.b. 898.b
Curſiuenium, genus aceris. 1034.e
Curſus & Curſura. 249.c
Curſus æmuli. 914.b
Curtes & Cortes. 310.e
Curtij lacus in medio foro munimentum. 1142.b
Curuari & Caoari inuicem ponuntur. 376. e.a. curuare κυρτοῦν. 376.a
Curuatura fluuij quid. 622 d
Cuſculium, quid. κοκκόλιον. 962 e
Cuſcuta vulgaris, κασύτας. 1291. b. Arabicè Caſuth. *ibid.* nun eſt ſemen quod in ſpina Babylonica ferebatur. *ibid.* a. Cuſcuta ſponte ſua naſcitur. *ibid.* & non ſolum ſpinis, ſed aliis herbis & arboribus inuoluitur. *ibid.*
Cuſcuth, vel Caſſutha hodie, quæ antiquis Caſyta. 971.d.e
Cuſpis haſtæ ferrum in ima parte acutum. 926.c
Κυαλοπάγου νῆσοι. 1264.b
κυαίνειν, κύειν, parturire. 137. d. inde κυαίτης & κυαλίς. *ibid.*
κυαμῶνες, loci fabis conſiti. 967.e
κυαμῶνες Ægyptij. 969.d
κύαμος à κύειν. 981.a
κύαμος ac colocaſia, λωτὸς ῥοδίζων. 980. a
κύαμος de Faba Ægyptia. 979.e.a
κύαμος faba, planta ipſa. 967.e
Cyamos Plinio faba Ægyptia, Græca voce retenta. 968.d. κύαμος Αἰγύπτιος, faba Ægyptia. *ibid.*
κυάμου nomen quod radici colocaſio conueniebar, alteri colocaſiæ tributum. 980.d
κύαμος & λωτὸς, plantæ diuerſæ. 967.b
κύαμος Αἰγυπτιακὸς inter pondera. 461.d
κύαμος Αἰγύπτιος an is ſit quo vſi ſint veteres medici in ponderibus. 1311.c. μεγάλος κύαμος dictus. *ibid.*d
κύαμος forte Alexandrinis caput Ægyptij loti, & vnde. 980. e. 981. a. κιβώριον etiam dictum. 980.e
κύαμοι appellati nuclei radicis Colocaſiæ ſiue bulbi. 980.c. ἀπὸ τοῦ κύειν. *ibid.* vnde & κύαμοι, teſticuli *ibid.* κυάμου nomen datum & Loto & Colocaſiæ. *ibid.*
κύαμος ſcapus ipſe fabæ, non granom Straboni. 969.b
κύαμος, muliebre pudendum. 751.b. vel virilis teſticulus. *ibid.*c
Κυανέος, cæruleus. 171. e. κυανέος pro μέλας. 132. a. 134. d. κυανὸν, οὐρανοειδὲς χρῶμα. 131.c
Cyaneus color à Cyano. 201.c
κυανέον & πορφύρεον Græci ſæpe cunfundunt. 132 b
κυανέον mare, altum. 237.b
Cyaneus, κυανέος, niger. 189.b
κυανίζουσα purpura. 1152.a. κυανωπής. *ibid.*
κυανὸς, cærulum pigmentum, vel color cæruleus. 201.d. λαζούριον recentioribus Græcis, noſtris *Azur*. 201.d
Cyanos gemma cum Cyano pigmenro confunditur à Plinio. 202.a
Cyanus, lapis. 131.c. 132.b.d.b.

133.a. gemma maſcula ἀρσενικὴ. 132.d

Cyanus κύανος gẽma. 201.b.c.d.e adulterantur tinctura. ibid.e

Cyanum lapidem cum Cyano Pigmento planè confundunt Arabes, quum lapidem Lazuli vocant. 1153.d

Cyanus aut cæruleum è Cypro. 199.e

Cyanus pigmentum: eius tria genera, Scythicum, Cyprium & Ægyptium. 202.a. quod Ægyptium adulteratur pictura. ibid. Ægyptius factitius ad quid optimus. ibid. b.e. item Scythicus. ibid.b

Cyanus, κύανος, genus floris. 132.b. vnde ſic dictus. ibid. πορφυρῶν. ibid.c

Cyanus extra δακτυλίου album cur poſitus. ibid.d

Cyanorum in mares & fœminas diuiſio. 202.e. differentia. ibid.

κυάθῳ antiquis pro κύω. 981.b

κύαθος, à κύω, quod antiquis κυάθω. 981.b

Cybiarij, qui Cybia vendunt, pro quo Quibiarij. 1316.a

Cybiarij, qui. 146.c

κυβιστητῆρες, i. cernui pueri qui dicerentur. 894.d

Cybium, κύβιον, quadratum ſalſamenti fruſtum. 1317.a. vnde κυβιοσάκτης cognomen Regis Ægyptij turpiſſimarum ſordium. ibid. b. Plinius id inter genera piſcium refert, & Pelamidem eſſe falsò putat. ibid. a. b. vt & Feſti Abbreuiator. ibid.a. vnde erroris anſam arripuerint. ibid.b. ex Pelamide κύβια parabantur in formam cubi conciſa. ibid. c. vnde & πηλαμύδες & κύβια eadem Athenæo. ibid. nam & fruſta illa κύβια quadrata, Pelamides dictæ Iceſio. ibid.c.d

Cybium, pars quadrata conciſæ Pelamydis. 1126.e. à Plinio recenſetur inter animalia in mari viuentia. ibid.

κυβοειδεῖς πλοῖ. 741.c

Cyceon. 318.d. κυκεὼν, Gr. & κυκεῶνα. 328.e. eſt potio adoris. ibid.

Cyceon ſumebatur in ſacris Eleuſiniis, ob illum quem hauſerat Ceres exhilarata. 751.a

Κύκες, pro κόκκες. 817.c. & Cyces pro Cocces. ibid.

κυκεῶν & κυκεὼν, potio adoris. 328.e. Latine Cocetum. ibid.

Cychramus coturnices abeuntes proſequitur. 182.c.d

κύκλα pro annis, vt & Orbes Latinis. 822.d

Cyclades & Helleſpontus & Aſia proprie dicta proconſularem prouinciam conſtituebant. 806.d.e

Cyclaminus, κισσόφυλλον. 1099.a

κυκλεῖον. 874.d. κύκλῳ ϛρέφειν. ibid. d.e. 875.d.e

Cycleus pater Arionis. 138.a

κύκλια μαθήματα. 848.d

Κυκλικοὶ & κύκλια poemata. ibid.e

κυκλικὰ poemata vnde dicta. 850.a

Κυκλικὴ Θηβαΐς. 848.e

κυκλικὸν ἔπος non omne poema heroicum. 850.b

κυκλικὸν ποίημα inter res viles & vſu promiſcuo tritas. 856.b. nec per illud intelligi poteſt Epicum aut heroicum carmen. ibid.c

Cyclicus poeta rem hiſtorico more narrat. 850.c. ſine ἐπεισοδίοις & ambitu. ibid.b

Cyclici poetæ, vel κύκλιοι, qui. 857.e.a.b.d.e

Cyclicus nullus poeta Romanus. 852.a

κυκλικὸς nullus poeta, nec κυκλικὸν poema, præter eos qui intra Cyclum epicum recepti. 851.e

Cyclicorum poetarum mos ſcribendi modusque improbatus. 856.e

Κύκλιοι ποιηταὶ ſeu Κυκλικοὶ, qui ad κύκλον ἐπικὸν componendum congregati fuerant. 848.e. Cyclicus ſcriptor Horatio. ibid.

Cyclicus ſcriptor apud Horatium intelligitur Leſches Leſbius. 855.b.c.e

κυκλίσκοι, paſtilli rotundi. 1331.c

κυκλοειδὴς, rotunda. 706.d

κύκλος, ἀσπίς. 321.e. vnde κύκλιον, & tranſpoſitione literarum κλύπιον, vnde Clupeum. ibid.

κύκλος. 18.b

Cyclus nouemdecẽnalis. 741.b

κύκλος non eſt vllum ſingulare poema. 850.b

κύκλος totum corpus, non autem ſingulæ partes κύκλοι. 850.c

κύκλος ἐπεισόδιος. ibid.d

κύκλος ἐπικὸς, quid, & vnde dictus. 849.a.b.c

Κύκλος ἐπικὸς, quis dicatur. 849.d. & κυκλικοὶ poetæ. ibid. & κυκλικὴ poeſis. ibid.d.e

κύκλος ἐπικὸς vnde dictus. 847.c. non vnius carminis aut poematis appellatio, ſed plurium. ibid.c.d.e. 848.a. 859.c. ποιηταὶ τοῦ κύκλου quinam. 847.d. μικρὰ Ἰλιὰς non κύκλος, ſed κύκλου pars. ibid.e

κύκλος ἐπικὸς, orbis mythologiæ. 848.e.a

Cyclus epicus totus Græcorum, non Latinorum. 851.a

Cyclus Epicus, Bibliotheca Apollodorus. 847.a.e.d. Cycli Epici principium, & finis. ibid. b.a. 848.d. 859.c.e. de eo. 847. 848. 859.c.d.e

Cyclus epicus plurium poematum in vnum faſcem collectorum contextus. 860.e. non autem vnumquodque poema κύκλος dicitur. ibid. nec quodcunque poema Heroicum. ibid.

Cycli Epici materia & ſeries. 856.e a. 859.e

κύκλος Epigrammatum, vnde dictus. 849.b

κύκλος νέος ἐπιγραμμάτων ab Agathia concinnatus. 848.e

κύκλος ἱστορ. 849.c. 850.b.c

κύκλος τῆς ἱστορίας σεβαστικῆς, Hiſtoria Auguſta dici poſſet. 851.c

Cyclus Mythologiæ verſibus ſcriptus. 859.e. 860.a

κύκλος νομικὸς dici poſſet Iuris corpus. 851.c

κύκλος παιδείας, omnium artium liberalium & ſcientiarum orbis. 848.e.a. 859.d. ἐγκυκλοπαιδεία. 848.a. τὰ ἔξω μαθήματα, eum & τὸ συμπέρασμα efficiebant. ibid.d

κύκλος παιδείας vnde ſic dictus. 848.a.e.a. 849.a. 859.d. à choro κυκλίῳ. ibid. nam κύκλος eſt χορός. 848.a. ſed διθυραμβικός. ibid. nam dithyrambicus chorus propriè κύκλος à forma circulari. 848.b. κύκλος etiam corona. ibid.

κύκλον παιδείας quis confeciſſe dictus. 849.c

Cyclus Paſchalis. 850.e.a

κύκλος φακοειδὴς, torulus, de abiete. 1034.d

κύκλῳ λέγειν, & πάτῳ λέγειν, oppoſita. 97.d

κύκλῳ λέγειν, quid. 850.c.d. idem quod κυκλεῖν, & ἀνακυκλεῖν, & κυκλολογεῖν. 850.d. quod eſt, rem circumloqui. ib. κυκλεῖν. 850.d. κυκλολογεῖν. ibid.

κύκλος, circus. 904.c

κύκλοι ἕλικες. 1212.c

κύκλος, δίσκοι & θυρεοί. 869.a. πρόσωπα, ἀσπίδες, vel σφραγῖδες. ibid. Clypei vel Clypea. ib. in quoſdam vultus expreſſus. ib.

Cycones

Cycones populi vicini Nomadibus Indiæ. 990.d
Cydicos pro Cyzicos. 1185.a
Cydicus, Κύζικος. 160.a
Cydnus Ciliciæ amnis ex Choaſpis alueo perperam deriuari dicitur. 772.c. vt & ideo dulcem eſſe, quia dulcis Choaſpis. ibid.
Cydonea vrbs. Κυδωνία, non Κυδών, nec Κυδώνη. 168.e. 169.a. τὸ ἐθνικὸν, Κύδων. 168.e. mater vrbium. 171.d
Cydoneamala. 296.c
Cydonia mala. 710.a.b
Κύδωνες, Creteſes, non Κυδωνιάται. 271.d. Cydoniatela pro Creticis. ibid.
κυδώνιον, Cotoneum. 954.e
κυδωνίτης οἶνος. 710.a.a
κύειν quid. 72.c. dicitur & κυεῖν. 72.c.75.a
κύημα, quid 72.c.d.e. 75.a. ἀπὸ τῦ κυεῖν. 75.a
Cyites lapis, κυΐτης, intus partum habet, i. alium lapidem. 714.e
Cylindrus gemma in formam Cylindri attrita. 1109.a. Cylindrata figura non fiebant annulorum ſigna. ibid.a
Cylindri ſunt lapides longiores ac rotundi manufacti. 1107.d. ex vno Cylindro plures gemmæ fieri poſſunt. ibid. Cylindros Indi ex beryllis fingebant, & perforatos elephantorũ ſetis ſuſpendebant. ib.a
κύλινδροι in caueis. 236.b
Cylindros ex berillis facere malebant Romani & Europæum & Aſianum hominum genus, quàm gemmas 1108.d. 1109.d.e. Cylindrorum forma facti lapides, gemmis accenſentur. ibid.e
κυλιστικοὶ pancratiaſtæ. 290.a.
κυλίσεις. ibid.b
κυλίστραι, volutabra. 474.a. propria aprorum & ſuum, ſed & equorum. ibid. κυλίστρα & ἀλίστρα & ἐξαλίστρα, & ἀλινδήθρα, idem. 474.a b
κυλίσαι ἵππον. ibid.
Cyllarus equus. 899.b. funalis. ibid.e
Cylomana factio. 845.b
Cyma, vel Cuma, quid. 72.c.d.e. 75.a. fœminino & neutro genere. ibid.
κῦμα, per ſynæreſim à κύημα. 72.c.e. ἀπὸ τῦ κυεῖν. 75.a
κυμαὶ. ἀοὸς. mulier prægnans. ib.
κυμαΐδες, κυμαρίδες. 175.c
κύμβαλον. 546.b
κύμβαχος ibid.
Cyme in Æolide, quæ & Sebaſtopolis. 193.a
Κύμη vrbs Euboeæ. 74 d. Κύμη Aſiatica. 75.d
Cyme, vel Cuma, Κύμη. 863.c.e
Cyminum inter embammata. 1313.d
κυνάκανθα, qui Cynoſbatos. 580.d
Cynætha vrbs Arcadiæ, à Cynætho Lycaonis filio. 179.a
Cynætho, vel Cynethus. ibid.
Cynæthus Chius dictus Ὁμηρίδης, qui ab Homero genus ſuum iactabat. 865.a. 867.b. primus fertur ῥαψῳδῆσαι Homeri carmina, circa 69 Olympiadem. 867.c.b
κυνάγχη. 213.a
Κυναμολγοί. 303 c
Cynamolgi. 100.101.a
Cyna pro Cinara. 226.a.b
κυνάρα de cardua ſilueſtri, κινάρα de ſatiuo & eduli. 229.c. κυνάρα ἄκανθα, & κυνάρος & κινάρα. ibid.
κυνάρα, vel κυνάρα ἄκανθα, de carduo agreſti, aut Cynoſbato. 228.d
κυνάρον, ſiue κυνάρα ἄκανθα. 580.d. κινάρα de carduo, quæ κυνάρα recentioribus. ibid.
κυνάρος de Cynoſbato. 229.d
κυνόῤῥοδον. ibid.e
κύνες ξυλίνη. 580.d
κυνδάλη vel Κινδάλη Doricè palus dicebatur. 1033 d. κυνδαλισμὸς ludus. ibid. eius deſcriptio. ibid. Κυνδαλοπαῖκται qui coludebant, vel Κυνδαλοπαῖκται. ibid.
κυνεῖν, ἀσπάζεσθαι. 246 c
κυνηγεσία, Venatus, ipſe venandi actus. 946.e
κυνηγέσιον, propriè caro animalis vel animal quod homo. vel alia fera venando cepit. 946.c. Venatio Latinis. ibid. inde noſtrum venaiſon. ibid.
Κυνηγέται, gens Troglodytica. 1267.b.c.d. κυνηγέτης, θηρατής. ibid.c
κυνικὸς ἔτος, Caninus annus. 553.a.a
Cyno, Κυνώ, pro Cynopoli. 452.d
Cynocardamon, Candamon, Iberis naſturtium. 1272.b
Cynocardamnn, Cardamnn, vel Cardaminaca, naſturcium. 1272.b
Cynncepbalus ſedens, hieroglyphicon duorum æquinoctiorum. 643.e. 644.b. Cynocephalus vt per æquinoctia duodecies in die vrinam reddat, & in nocte, æquali interſtitio ſeruato. 643.c. 644.a. inde Triſmegiſti coniectura de diei diuiſione in 12. partes. 657.b Cynocephalus in horologiis aquariis caſculpi ſolitus. 644.c. Cynocephalus duodecies die toto æquinoctiali clamorem tollere ſolebat. ibid.e
Cynocephali in genere ſimiarum. 376.d
Cynocephali. 1005.b. pellibus ferarum veſtiebantur. 1006.a. vel aluta vel pelle tenuiſſima confecta. ibid.b
Cynocephali feri morſu, nunquam manſueti. 377.c
Cynocephali rictus caminos non habuerunt. 1006.c. aucupio & venatu tantum veſcebantur. ibid. eorum aſperi ritus. ibid.
κυνοκράμβη, ἀπόκυνος herba, Dioſcoridi ἱππομανές. 940.d
κυνοκτόνον, aconitum. 6.e
Cynodontes, κυνόδοντες. 32.c.d.e. 33.a
κυνόλυκος. 337.a
Κυνόλυκος, Crocotta ea cane & lupo concepta. 1008.e. mixtam ea lupo & cane formam habens. ibid.
Κυνοπῆναι, Cynopenæ. 1005.c.d
Cynnpenæ. 1005.c. vel Cynopennæ. ibid.
Cynopolis. 452.c. Κυνῶν πόλις. ibid.b.c
Cynopolitæ vicini Oxytynchitis. ibid.b.d. bellum inter eos, quod numius vicinorum odiſſet & occidiſſet vterque locus. ibid.d
Cynopolitica præfectura. ibid.e
Cynops nulla in cenſu herbario. 1292.c. pro Echinopus apud Plinium. ibid.d.e
κυνόσορον, non eſt Saliunca. 1067.b
Cynorrhoda. 27.a
Cynorrhodon. 580.e
κυνὸς βοτάνη. 432.d.e.b
κυνόσβατος. 229.d.e. 580.d.e
κυνόσβατος etiam ὀξυάκανθα dicta. 271.e
Cynoſbatos vel ſentis canina, κυνάρα. 228.d
Cynoſbatos, ſiue ſentis canina, arbor ſpinoſa. 270.b. ex ea ſepes viuæ olim fiebant. ibid. inter ibid.e
Κυνοσκεφαλαί, non Κυνοκεφαλαί. 834.b
Cynoſorchis dicta Orcheos ſpecies θηλυγόνος. 269.a. Satyrion etiam cognominatum. ibid.

1434

Cynoſſema Hecuba, κυνὸς σῆμα. 167. b. c. e. in Cherroneſo. 167.c
Κυνοσῆμα, non Κυνόσημα. 834.b
κυνόσβατον, Baiſemain, Labratum, vel ἀκανθιόν. 246.c
κυνόξυλον. 580.d
κυνόξυλον, ſeu κύων ξυλίνη. 219.d
Κυνηγικὸς κόλαξ, Quintanæ ludus. 1302.c
Cynthia & Cynthus, idem. 179.a
Cynuria regio Argolica à Cynoro vrbe dicta. 139.d
κύω, antiquis κυέθω. 981.b
κύων, Canis vel Canicula. 429.a. κυνὸς ἐπιτολὴ, de Syrij exortu. 430.c. κύων σείριος, epithetice. 429.c. μικρὸς κύων. minoſculus canis. ibid.e. eius ortus. 431.b. c. 432.d.e
κύων, Canicula, & προκύων, diuerſum ſidus. 430.b. eius ortus. ibid.b.c.c
κύων, & προκύων κύων. 430.d
κύων & προκύων multis pro eodem. 432.c
κύων, maior canis. 431.d
κύων πίων, pinguis canis, dicitur à Syracuſanis Galeos Alopecius. 1316.e
Cypariſſus ſinus Peloponneſi. 140.b
Cypariſſus ex lugubri hiſtoria. 1042 a
Κύπειρος & Κύπρος. 263.a
Κύπειρον, Cyperum. 1005.d
κύπειρον non eſt Siler. 1002. d. iungitur cum phleo. ibid.
Κύπειρον & Κύπερον, idem. 1065. c. illud vetuſtiorum Græcorum, hoc recentiorum. ibid. Plinius diſtinguit Cypirum vel Cyperum. ibid.b.c
κύπειρον vetuſtiſſimis Græcis dicitur, recentioribus κύπερος. 999.d.e. Plinius vertit Cypirum, & Cyperum. ibid.e. vnde diuerſas putauit herbas. ibid.c
Cypiros, ὁ Κύπειρος, gladiolus. Cyperos, κύπερος iuncus 266.a
ὁ κύπειρος antiquis, recentioribus τὸ Κύπερον. 523.a. κύπειρον non eſt Græcum. ibid. Cypirus Plinio eſt κύπειρος. ibid.
Cypera quæ ex India effertur ab officinis & Arabibus Curcuma dicitur. 1001.b
Cyperum non eſt Siler. 1001.e
Cyperus Hammoniacus, Rhodius, Theræus. 1000.b
Cyperos, κύπειρος, in aquis pariter & in terreno prouenit. 999 b
Cyperus in vitilibus locum habet. ibid. c. quidam Siler eſſe dicunt. ibid. d. Siler, τὸ κύπειρον. Cyperus iunci ſpecies odorati. ibid.
Cyperi radix cur Curcuma vel Curcuba vocata. 1001.c. Cyperum, iunci ſpecies, iuncus quadratus Celſo. ibid. d. recentioribus βρουλλοκύπειρον, id eſt, iuncus Cyperum. ibid. fortaſſe Cyperum torquendis funibus idoneum ſit. ibid. & hunc vſum veteribus præbuerit. ibid. vnde κύπειρα χοινία quis dixerit. ibid. & Cyperum pro quolibet iunco poſuerit. ibid.
Cyperi folia porro ſimilia, ſed exiliora. 1000.d.a. vel καρποῦ ἀρτινοῦ. i. recens naro. ibid.
κῦφι, ſuffimentum Ægyptiacum. 710.c. 711.a. ex quibus conficeretur. ibid.
Cypira herba Indica. 1000.c
Cypiros, aliter gladiolos. 999. c.a.b
Cypirum & Cyperum diſtinguere, quia Græci κύπειρον & κύπερον dicunt, non eſt neceſſe. 1000.c. nam & Cyperum Latini poſſunt vertere Κύπειρον. ibid. Cyperum apud Marcellum ſecunda breui, longa apud Virgilium. ibid. d. κύπειρον & Κύπερον pro eodem. ibid. d.e
Cypiros de altero gladiolo. 999.a b
Cypirus Plinio eſt alter gladiolus. ibid. c. qui radicem habet bulboſam. ibid.
Cypirus Plinio bulboſa radice, qui eſt alter gladiolus. ibid. Cyperos iuncus anguloſus. ibid. atqui Cyperon illud eſt etiam radice bulboſa. ibid. Cypiri radicem τοῦ κυπείρου, & Cyperi, eadem forma deſcribunt Theophraſtus & Dioſcorides. ibid. d.e. 1000.a. vnde conſtat idem eſſe κύπειρον Theophraſti, & κύπερον Dioſcoridis. 999.d. 1000.a.b. κύπειρον idem cum altero gladiolo facit Plinius propter ſolam radicis bulboſæ ſimilitudinem. 999.c. Cypiri & Cyperi remedia prorſus eadem. 1000.a.b
Cyprea acus. 1094 e
Cypreſſi odor grauis. 294. e. 295.a
Κύπρια Homero adſcripta. 859.a. nec illud poema cyclicum. ibid.
Κυπρίων auctor Halicarnaſſeus, non Cyprius. 853.c
Κυπριακὰ ἔπη à Læuio Latine verſa. 852. a. Κυπρίων auctor incertus. ibid. Κυπριακὰ Herodotus Iliadis minoris nomine veniunt. ibid. b, c. 853. c. Cypriæ Iliados titulus ex Læuio. 852. c. Κυπριακῶν argumentum. ibid. c. d. e. Herodotus ea Homeri non fuiſſe euincit. ibid. d. Κύπρια non Κυπριακὰ pleriſque appellata. ibid. e. quod falſum eſſe oſtenditur. 853. b. à Staſino Cyprio ita inſcripta. 852.e. 855. b. nihil minus quàm Cypri origines proſequebantur. 852 e. 853. c. Κύπρια, non Κύπρια ἔπη, ſcripti illius titulus. 853. a. b. Κυπρία Ἰλιὰς à Læuio verſa. 853. b. c. Κυπρία, vel ἡ Κυπρία, id eſt Venus, eius libri titulus. 853. c. e. eius operis argumẽtum. ibid. c. d. e. c. d. mẽdoſe τὰ Κυπριακὰ pro τὰ Κύπρια, poematis titulus. ibid. a. b. τὰ Κυπριακὰ nihil aliud quàm res Cypriacas ſignificant. ibid. a. Κύπρια & Κυπριακὰ differunt. ibid. a. b. Κύπρια ἔπη non fuerunt Homeri. 852.d
Cypriacorum auctor. ibid. a. inter Cyclicos non relatus à Proclo. ibid.
Κυπριακὰ ἔπη non ſunt Homeri. ibid. b
Cypriæ cotes ſcalpendis, & poliendis limandiſque gemmis accommodatæ. 1101.e
Cyprini acuti, i. claui. 1078.a. Cyprini claui. ibid.
Cyprinum metallum, pro gypſino metallo. 1095.d
Cyprinus, pro Æreus. 1094. e. Cyprini claui. ibid. acutum Cyprinum. ibid.
κύπρινος. 584.e
Cyprius Achares. 134.e.a.b
Cyprius adamas Plinio. 1095 b. Cyprius Smaragdus. ibid.
Cyprius adamas nihil aliud fuit quàm Cypriæ cotis genus quo gemmæ ſcalpi ſolebant, & perforabantur. 1101. e. adamas qui è Cypro venit quo alias adamas perforabatur ac cauabatur. ibid. c
Cyprius lapis. 178.d.e
Cyprius lapis quo gemmæ adamantes & aliæ perforabantur, appellatione adamantis donatus à duritie 1100.a. Cyprius adamas in gemmas eiuſdem nominis transformatur. ibid.

Cyprius lapis qoo adamantes ac reliquæ gemmæ ſcalpebantur. 1101. b. adamas dictus videtur à duritie, vt ferrum ipſum ἀδάμας ab eadem ratione dictom. *ibid.* ex eorium genere, aut coti ſimilis. *ibid.* & ex Armenia adfertur. *ibid.*
κύπειρ, pro vogueoro Cyprino. 1068.b. 1069.c
Cyprum pro Cuprum ætate Solini pro ære.1084.c.æs Cyprium. *ibid.*
Cyprum pro ære Cyprio. 1094. c.1095.b d
Cyprum pro quolibet ære, non tantum Cyprio. 1095.a.1103.c
Cyprus, vel Cuprum pro ære Cyprio, & omni ære. 938 b
Cypri calot noo incitiraſſimus. 206.d
Cypros intra Pamphyliom ſinum ponitur à Dionyſio. 781.c
Cyprus iuſula, in ea χαλκῶν nobiliſſimom. 717.c
Cyprus frutex. 1001.e. pſeudocyprus frutex. *ibid.* Liguſtrum eſt κύπρος. *ibid.* d
κύφαι, cauate. 1203.b. κύφαι ἔφεζε. *ibid.*
κυρβασίας. 556.b
κυρβασίας, apices faſtigati. *ibid.*
Cyrenæ quando conditæ. 951. a. c. d
Cyreoæ quando conditæ à Batto. 349.
Cyrenæ cõditæ à Theræis. 953.e
Cyrenarum cootigoationes citreæ. 951.d.e.a
Cyrenis flores laudatiſſimi. 107.c
Cyreoæa, pro Cyrenæorum regione, more Græcorum, ἡ Κυρηναία, 773.a
ἡ Κυρηναία, Cyrenæorũ regio. *ibid.*
Cyrenaica. 318 b.c.d.319.a.b. Cyrenenſes. 319. b. à Sytte maiori ineipiebat. 319.c
Cyrenaica Libya. 952 c
Cyrenaicæ ἀκαυφόροι non deſerta, nec ψαμμώδης. 1024. a. in Cyrenaica nulli montes. *ibid.* b. Cyrenaici agri pars interior frogibus bona, in ora arborib. fertilis, mox 30000. paſſuum latitudine & 250. longitudine laſeris modò ferax. *ibid.* Cyrenenſes curà Laſerpicifera regione pecus abigant. *ibid.* locum, vbi naſcitur, circumſepiunr ne pecus intrare poſſit. *ibid.* c
Cyreoaici. 12.c
Κυρηναϊκὸς ὀπὸς, σιλφιον ἀπὸς. 1205.b
Cyrenaicum vel Libycum ſuum, eſt citrum. 953.e
Cyrenaicum Silphium iucundi odoris & guſtu ſuauis. 1024. e. 1025.a.c
Κυρήνη, Κυρῆναι. 372. c.
Cyrenæ. *ibid.*
Cyrenenſes proximi Africæ. 319.c
Cyrenenſes In nummis inſeolpti Batto regnum & ſilphiũ offereotes. 358.c.d.e.359.a.c
Cyreſchata, ἡ Κυρέσχατα, ad Iaxartem à Cyro condita. 791. d.e.a.b. Alexandro deſtructa. *ibid.*
Cyreſchata Cyropolis dicta. 1193.c. ἐσχάτη τῆς Περσίδος ſita. *ibid.* vbi Περσὶς pro Perſico imperio accipi debet. *ibid.* Plinius de Perſarum regione intellexit, & in maritima eam poſuit. *ibid.* Stephanus rectè Κυρέσχατα & Κυρούπολιν eandem vrbem facit. *ibid.* a. nam vtraque in extremis Sogdianorum finibus ad Iaxartem. *ibid.* Ptolomæus diuerſas vrbes ſtatuit, Κυρέσχατα & Κυρούπολιν. *ibid.* & illam in Sogdiana, hanc in Media colloeat. *ibid.*
Κύνειος & Κύνεις, idem. 880.b
Cyrnus, agitator in corrili certamine. 895. e. currus ipſius præcipous equus Lampon. 896.e
Cyropolis Plinio nominata regio Perſidis maritima. 1193.d. nec etiam regia fuit Perſidis. *ibid.* ſed in altera extremitate Perſici imperij, in Sogdianorum finibus ſita, *ibid.* d. Iaxartem. *ibid.* a. Cyreſchata etiam dieebatur *ibid.* e. quæ lõgè à maritima Perſidis ora. *ibid.* fefellit Plinium quod ἐπὶ ἐσχάτης τῆς Περσίδος ſita diceretur. *ibid.* Stephanus rectè Κυρέσχατα & Κυρούπολιν vrbem eamdem facit. *ibid.* a. non rectè Ptolomæus eas dioerſas facit. *ibid.* vt & Ammianus. *ibid.* b. qui ſitum eius in Syromedorum finibus aſſignat. *ibid.* vnde & ad vltimos Perſidis fines collocat. *ibid.* Ptolomæus Cyropolim ad mare Caſpium ponit, Plinius ad ſinum Perſicum. *ibid.* c. qoi errores ex male intellectis antiquiorum verbis orti. *ibid.* quod erat Perſici imperij, hoc alij de Perſidis finibus, alij de Mediæ accepere. *ibid.*
ἡ Κυρρεστικὴ pro ἡ Κυρρηστική. 890.b. perperam apud Ptoleinæum Κυρρησική. *ibid.* nam à Κύρρος oppido Syriæ gentile Κυρρίστης. *ibid.*
Cyrrheſtica teglo Antiochiæ Syriæ. 617.d 890 d
κύρωνι, Straboni Cobeba. 1323.d. d. Theophraſto radix Loti Ægyptij. *ibid.* Diodoro κυρίον Ægypti diuerſum à Loto. *ib.*
κυρτώματα, tubera in Camelis. 986.c
Cyrus imperium Medorum ſubuertit, & ad Perſas tranſtulit. 1183 a eius auus Achæmenides, Cambyſes pater. *ibid.* a.b. maternus auus Xerxis. *ibid.* c. doos filios habuit, Smerdim & Cambyſem. *ib.* d
Cyrus condidit τὰ Κυρέσχατα. 9 d. Κύρου πόλιν ἐσχάτην, ad Iaxartem. 791.d
Cyrus Aſtyagis. 1183.e
Cyri ductus ſeu itioera intra Tanaim ſiue Iaxartem. 791.a. b.791.a
Cyrus amnis. 216.d.e
Cyros, fl. 621 a.b.d
Cyrus fluuius in mare Caſpiũ. 1193 d. eonfunditur à Strabone eum Coro. *ibid.*
Κύρος fl. Straboni pro Κόρος aoe Κόρος. 702.e. 703.b
κυσὸς & κυσὸς, pudendum muliebre. 364.c. à κύω. *ibid.*
κυσὸς. 364.c. pudendum muliebre, à κύω. *ibid.*
κύτος. 524.d
κύτος, κύτος & κύθαρος, pro alueo, à κύω. 981. a. κύτος idem quod θυλάκιον. *ibid.* à κύω. *ibid.*
Κύτρα & Χύτρα. 1159.a.117 e
κύτρος pro χύτρος. 118.a. à κύθρος pro χυθεῖν. 177.e
Cytioi, pro quo Quitini. 1316.a
Cytiſos adſtra neeat, ſed ab Halimo necator. 174.a.b
Cytorus, vnus ex qoatuor pagis, ex qoibus Amaſtris compoſita; 889 d. Cytoros vrbs à Cytoro Phryxi filio poſita. *ibid.*
Cytærus mons potrigi dicitor à Solino in ſpatium 63. millium: ſed falſo. 888.a. Plinius ait eum abeſſe à Tio 63. millibus. 888.b
κύθαρος, quid. 535 a.b. Noeamentum. *ibid.* quælibet concaua capacitas. *ibid.* b
κύθαροι picearum. 330.a
κύθαρος in pinu vel picea dieitur τὰ ἄρυῦδος. 599.a

Digitized by Google

Cyzicus. 704.e
Cyzicus, pro quo Qoizicus. 1316.a
Cyzicos, pro quo Cydicos. 1185.a

D

D in L mutabant Latini. 1280.d
δ & α in Græcis codicibus plerumque mutantur. 888.d
δ in ι ſæpe mutabant antiqui librarij. 240.c
δ & λ ſæpe confunduntur. 216 d
ex d diuulſa perperam factum ci. 416.a.b. vt *Pecie* pro *Pede*. *ibid*.a. *Pecies* pro *Pedes*. *ibid*.b. *Solicies* pro *Solides*. *ibid*.
D.M. Deorum Manium, vnde factum, Deorum. 1091.e
Δάαι vel Δάοι nulli Getis vel Germanis vicini. 796.d. ſed Δάαι ad Caſpium mare, in Mæotim & Pontum tranſducti. 796.a
Dabuti dictæ Hyæna ab Arabibus. 336.b
Δαχολωοί. 485.a
Daci Europæi. 795.e
Daci βαζοντο. 39.a.b
Dacorum vxores notis compunctæ. 38.e
Dacorum honoratiores pileati, viliores vero comati. 555.d
Daciſci pro Dacis. 60.e
Δάκοι non iidem qui Δάοι antiquis. 796.e
Δάκοι, ab antiquis Δάοι vocati. 796.b
δακτύλιοι ϑυρεπανοικτοί. 932.e
δάκτυλοι ἀναπίπτουσι. 291.b
Dactyli proſopopœia de marre ſua, & palma arbore. 1327.e
δάκτυλοι Ἰδαῖοι, Digiti Idæi, non Dactyli ſimpliciter. 63.e.64.a
δάκτυλος τῶν ἱερῶν. 438.a
Dactyli, communes palmulæ, ſeu minores. 1320.d. 1321.b. 1322.c. veteres nunquam ita vocant fructus & palmarum, ſed recentiores Græci. 1322.c.d. Ægyptia palma priſcis, quæ poſtea δάκτυλος dicta. *ibid*.d. Dactyli propriè palmæ communis fructus. *ibid*.c. poſtea ſic dicta abuſiuè quælibet palmula. *ibid*. *Dachel* vocant Ægyptij arborem quæ Dactylos fert nomine deflexo ex δάκτυλος. *ibid*. βάλανος & δάκτυλος propriè pomum communis Palmæ & Ægyptiæ. *ibid*. non Caryotæ palmæ. *ibid*.
Dactylus à digiti longitudine dicta palmula. 1319.b
Dactylus pes ab Idæis Dactylis inuentum. 171.e
Dactylus maturus, Bellan apud Ægyptios. *ibid*.
Dactylus recens enixus & viridis, *Thalla* hodie Ægyptiis dicitur. 1329.c
Dactyli immaturi Beſſer & Belha. 1329.e
Dactylorum tres differentias facit Iſidorus. 1319.d. palmulas myrobalanis ſimiles, Thebaïcas & nucales. *ibid*.
Dadici. 992.d
δᾳδίον. 505 a.d. vnde thus δᾳδῶδες. 505.a.b
δᾳδουχεῖν, δᾳδουργεῖν. 505.e
δᾳδοῦχοι inter ſymbola Eleuſiniorum ſacrorum. 750 b.752 a
δαιδάλλειν. 503.d
Dædala Cariæ. 782.b. δαίδαλα Μακεδονικά. *ibid*.
Dædalus primus ſimulacbra fecit διαβεβηκότα, i. diſiunctis ac diſtinctis cruribus, quum antea indiſcretis cruribus ac pedibus fierent. 943.e.944.e.a
Dagon Azotiorum Palæſtinæ. 574.a. Dago eſt Ceto vel Ceton. *ibid*.
Dagues, Spathæ vel gladij, cornua bimulorum ceruulorum. 221 d.222.e
Daguſa, Δαγοῦσα, vrbs Melitenes ad Euphratem. 620.d
Dahæ populi in Aſiatica Scythia. 189.d
Dahæ. 795.d. Daæ vel Dai gemini. 793.e
Dahæ virgati. 238 e
Dai Aſiatici. 795.e.796.a.b.
Dai Europæi. 796.b.
Dai Mæotici. *ibid*.a
δαΐς, πεύκη. 505.c. τὰ λιπαρώτατα ξύλων pini & pineæ. *ibid*.d. cæſum ad lumina accendenda & faces, quæ δᾳδες. *ibid*.
δαῒς vel δᾴς, proprie lampas. 504.b. à verbo δαίειν, quod eſt accendere. *ibid*.a. vnde Latinum Tæda. *ibid* b
δαῒς vel δᾴς, τὸ λίπος, reſina cruda aſtulis inhærens, quam vrebant. 505.e.a. idem & δᾳδίον. *ibid*.a
Dama veterum, eſt qui noſtris *Iſarus* vel *Sarrius* vocatur. 224.b.c
Damam vertunt Ariſtotelis interpretes. *ibid*.
Dsmæ, improprie vocantur Platycerotes. 223.c.224.b
δαμάλης, Damalio. 445.e
δαμάλιον, Damalio, onis. 1327.c d
Damaſiæ magiſtratus. 843.d.e
Damaſcena cum Nixis ſeu Myxis confundit Iſidorus. 1324.e. δαμασκηνὰ & κοκκύμηλα dicuntur μύξα. 1325.a. Myxarum cum Damaſcenis meminit Plinius. *ibid*.
Damaſcena pruna. 472.c
Damaſcena pruna & palmulæ. 938.c
Damaſcena, prunus, κοκκυμηλέα. 608.b. ſpecies pro genere. *ibid*.
Damaſcus Decapolitanæ regionis oppidum. 616.e. rigua amne Chryſorrhoa. 617.a
Damaſius. 786.a
Damaſcus Enpotos riguis, &c. fortaſſe dicta Plinio ea Græcis, Damaſcus ἔμποτος ταῖς ὀχετείαις, &c. 617.e. quod acceperit pro epitheto perpetuo ad diſcrimen alterius. 617.e.a. eam præcipuè rigabat Chryſorrhoas amnis. 617.a. & fertilem reddebat. *ibid*.
Dammæ, κεμμάδες, Siculis ταμμάδες, vnde Latini Tamma & Damma. 106.e. cum duplici mm. *ibid*.
Δάμμανα Indiæ oppidum. 1005.c
Damnare pro Donate in manuſcr. 306.b
Damnari oculum, locutio Græca. 153.a
Damon & Pythias. 111.a.b
Dan olim vocata, deinde Cæſarea, poſtremo Paneas. 577.a
Danaa, pro Danae, ἀρχαϊκῶς. 772.a
Danaa cognominata Alexandrea laurus. 404.d
Δανάη vocata Alexandrea laurus. 402.d.403.c
Danaes filij Argus & Argeus. 57.e. Ardea à Danae condita. *ibid*. Acriſij filia, vnde Ἀκρισιώνη dicta. *ibid*.
Danaus & Ægyptus Beli & Anchinoes filij. 1227.c
Danaus Beli filius Libyæ rex. 570.a
Danaus & Pelaſgus, idem. 403.c
Δανθηλῆται, Latinis Denſeletæ. 158.e.a
Δανθηλητικὴ eorum regio. 138.e
Danubius ex Rhætia oritur. 186.b
Danubij oſtia mare per multorum millium ſpatium reddunt dulce. *ibid*.
Δάοι antiquis non iidem ac Δάκοι. 796.e. Δάοι vel Δάαι nulli

Getis & Germanis vicini. *ibid.*
Δᾶος, Danus. 796.c
Δάοι, Daui dicti ſerui in comœdiis à Dais Europæis. *ibid.* ſed ab Aſiaticis & Hyrcanis deduci poſſunt, poſt eos ab Alexandro Magno ſubiurgatos. *ibid.* d e
Δᾶος, nomen ſerui. 47.c
Daphnis magiſtri Grammaticæ artis pretium. 41.d. Daphnis idem dictus. *ibid.* a. cur Πανὸς ἄγαλμα dictus. *ibid.* a.b. Daphnis fabulis decantatus, fuit Panis delicium. *ibid.* b
δαφνηφάγοι vates vnde dicti 868.a
Daphne prope Peluſium. 401.a. vnde Δαφναῖος Stephano. *ibid.*
Δαφνίνη, Plinio Daphnitis, inſula in ſinu Arabico 402.a. inde caſia Daphnitis. *ibid.* b
Daphnis pro Daphne. 63 d
Daphnis, Δαφνίς, inſula Æthiopiæ, quæ & Δαφνίνη. 422.c
Daphnis Mileſius & Pænius Epheſius ædem Mileſij Apollinis ſymmetriis Ionicis inſtituerunt. 814.c.a
Δαφνίτης Apollo. 402.a
Daphnitis vocata Xylocaſia. 1302.d
δαφνίτης caſia optima cur & vnde dicta. 402 a.b
Daphnitis Caſiæ ſpecies, proximè accedens ad Cinnamomum. 1306. a. eius pretium. *ibid.* cur Iſocinnamum dicta. *ibid.* a.b
δαφνίτης Caſia Plinio ἰσοκιννάμωμον, & ſurculis Cinnamomi ſimilis. 106.c. Dioſcoridi παχεῖα & συνεγγίους χρόας. *ibid.* quæ ſunt notæ veræ caſiæ. *ibid.*
δαφνίτης, caſiæ optimæ genus. 402 c.e 404.c.405.a
δαφνίτης, frutex, qui & Alexandrina laurus. 402.c.b. 404.e. 405 a
Daphooides vocata Alexandrea laurus. 403 a. b. c. licet ab auctoribus diſtinguantur, ſic tamen vt cognominibus confundant. *ibid.* a. chamædaphne quibuſdam eadem cum Daphnoide. *ibid.* a. Daphnoides vocatum Pelaſgum, & eupetalon, & Alexandri ſtephanon. *ibid.* b. eius folium lauro ſimile. *ibid.* c
Daphnoides, vocata clematis ſeu vinca peruinca. 404.b.c. Daphnoides alterum, etiam chamædaphne vocatum. *ib.*
Daphnuns portus Ægypti. 402. a. inde Δαφνουσίτης, non Δαφνίτης. *ibid.*
δαψιλές, τὸ πολύ, τὸ μέγα. 1007 b. Δαψιλής, Impenſus. *ibid.* b. c. δαψιλῶς, Impenſe. *ibid.* b. δαψιλεύειν, largiri liberaliter. *ibid.*
Daræum caſtellum & vrbs ibi ab Anaſtaſio condita. 982.d. eius ſitus. *ibid.* Δάρας vocat Procopius, & ab eo Δαρηνοὺς & Δαραίους. *ibid.* Dara Iuſtino dicitur, & Doræon mons Plinio. *ibid.*
Δαρείτης κόλπος. 487.d
Dararis pro Daritis. 983.a
Daras Iuſtino, vrbs in monte Zapaortenon Ζαπαορτηνῶν. 982.b. Plinio Dareium. *ibid.* Dara, vnde Δαραῖος ἐθνικόν. *ibid.* & Δαρεῖτις regio, Daritis. *ibid.* d
Δαρειαῖον vrbs Perſica. 983 a
Dardana Apuleio dicitur quæ aliis Bardana. 972.d.e
Dardani popli. 154 a
Dardanidum, τῶν Δαρδανιδῶν, à recto Δαρδανίδης. 1182 c
Date ſtaticulos. Date motus. 133. a
Δαρεῖον, Dareium, Phrygiæ vrbs, à Dario. 982. e. Daras Iuſtino. *ibid.* b
Δαρεῖος dictus à Græcis Δαριαῖος. 574.a
Δαρεῖτις regio à Dara, in Media collocatur à Ptolemæo. 982. d. 983. a. Daritis pars Arianæ. 982.e
Dareum, pro quo Direum. 1181.d
Daritis Plinij diuerſa à regione Darenorum & Daræorum. 983. a. fortean & Ptolemæi Δαρεῖτις. *ibid.* ſitus non vſquequaque conuenit. *ibid.* Daritis repoſita à Galenio pro Dararis. *ibid.*
Dargidus amnis. 216.c
Δαριαῖος Perſicum nomen. 574. a. dictus Δαρεῖος à Græcis. 574.a
Darius Xerxis pater occiſis Magis Cambyſi ſucceſſit Cyri filio. 1183.c
Darij bellum in Ioniam & Græciam. 845.d.e. aduerſus Indathuram, ſeu Idanthuram Scytharum regem. 845. e. 846.a
Darij bellum Ioniæ & Græciæ illatum. 845. d. aduerſus Indathuram Scytharum regem, ſiue Idanthuram. 845.e. 846.a
Darij Hyſtaſpis expeditio in Syriam. 844.d.e
δάρπη, σαργάνη, κόφινος. 1072.a
Darſini, Arabice, Aloe. 1056.d. Perſis Caſia vel Cinnamomi genus. *ibid.*
Darſini Auicennæ cinnamomum Dioſc. 1307.c. quod exponunt Lignum Sinenſe. *ibid.* d. dicitur & Δαρτζινί. *ibid.* Darſini pro aloe. 1307.d
δᾶς vel δαΐς, quid. 504 a
δαΐς, flos reſinæ cum aſtula exciſus. 502. d. 503. d
δάσκιοι, Teſcum. 504.b
Δάσκουσα, Daſcuſa Plinio. 620.d. 625 c
Daſcuſa. 625. d. c. a. 628 a. 629. a.a.b
Daſmæ pro Damæ. 508.a
δασύπους apud veteres non eſt Cuniculus, ſed lepus. 282. c. d. vt apud Ariſtotelem. *ibid.* c. prouerb. δασύπους κρεῶν ἐπιθυμεῖς. *ibid.* d. Plinius daſypoda & leporem diſtinguit. *ibid.* c. ex vſu temporum ſuorum. 283.a.a
Daunia à Dauno rege dicta Apulia. 60.c. Dauous Diomedis ſocer. *ibid.* b
Dautia antiquitus, Lautia, τὰ δῶρα. 873.a
Dauus, Δᾶος. 796. c. Daui in comœdiis à Dais Europæi. *ibid.* vel etiam ab Aſiaticis & Hyrcanis. *ibid* d.e
De die ſumpta conuiuia. 648.a. De die epulari. *ibid.* De meridie. *ibid.* De nocte. *ibid.* De media nocte. *ibid.* b. De medio die. *ibid.* de dio. *ibid.* de Meridie. *ibid.* a
De tenenti, quid. 83.d
Dea Syria quænam fuerit. 574. b c.d.e.d.e. 575.a.c
Dea Syria ex ouo genita. 281.d. dicitur Venus. *ibid.* d e
Dealbare proprium tectorij operis. 1229.a
Deba. 629.d
Debitori comparatur ſeges. 106.e
Debitores cenſentur homines diis. 11.e
Debris fons nocte feruet, die friget. 382.c. 383.a
Decalecatio, κονίασις, ἀσβέστωσις. 1229. a. Decalecatum, calce litum. *ibid.*
δεκαμοιριαίων σχήματα. 653 b
Decani tres & tres decuriæ tricenarum partium vniuſcuiuſque ſigni. 653. a. inde Decanus primus, ſecundus, tertius. *ibid.* neceſſe igitur, quicunque naſceretur, habere

aliquem ex tribus Decanis pro horoſcopo. 653.b. qui dicitur δεκανὸς ὡροσκοπῶν. 653.b.c. decades quædam Firmico plenæ, in quibus inueniuntur Decani, quædam vacuæ ad quas nunquam accedunt. *ibid.* d. Decanus primus Aſican, ſecundus Senacher, tertius Seotacher oominatur. *ibid.* d. e. Hephæſtion nullas partes à Decanis vacuas uouit, præter τὰ μεμβολήματα, in quibus uulli Decaui. *ibid.* c. a. Decanorum nomina alia Hephæſtion potuit, alia Firmicus. *ibid.* b. d. ſingulorum Decanorum poteſtas, & locus κατ' δεκαμοιρίαν σχήματα. *ibid.* b. Firmicus eorum officia per denas quaſque ſigni partes non iuſte diſtribuit. *ibid.* b. c. Decanus in decima quaque parte ſigni poteſtatem habens. *ibid.* d. e. ſingulis Decanis terna numina attributa. *ibid.* e. quos λειτουργοὺς vocarunt. *ibid.* in quacuoque parte ſigni exoriente Deus aliquis ſiue Decanus conſtitutus, 654.a. 656.d. nam & Decani dei dicebantur. 654.a.b. θεοὶ δεκανοί. 654. c. iude & Decanorum numen. *ibid.* b. & deus, i. Decanus vocatus ὡροσκόπος. *ibid.* c. Decanorum vetuſtiſſima obſeruatio. *ibid.* Latinam non haber originem, Decanus, nec ſic factum vt Primanus. *ibid.* d ſed merè Græcum, à δέκα δεκανός. *ibid.* & ea vox ab aſtris ad caſtra deſcendit. *ibid.* Decanus qui poteſtatem in deoa capita exercet. *ibid.* poſtea ad Eccleſiam trauſlatum. *ibid.* e. Decanorum figuræ in annulorum ſcolpturis impreſſæ, vt amulerum eſſent. *ibid.* & varia ſpecie & habitu pingebantur iſti Decaui. *ibid.* a. Decauus dicebatur πρόσωπον eius ſtellæ cui deputarus erat. *ibid.* b. primus Decauus Arietis, dicebatur πρόσωπον Ἄρεως. *ibid.* c. & Sol in illo primo Decano, dicebatur eſſe ἐν προσώπῳ Ἄρεως. *ibid.* c. 655 d

Decani, πρόσωπα, à variis vultuum & imaginum figuris quibus pingebantur. 655. d. πολυπρόσωποι. *ibid.* e. Decani, dij horoſcopi. *ibid.*

Decani tres ſingulis Zodiaci ſignis. 907.c

δεκανούμμιον, Denarius. 934.c

Decapolitana regio Iudææ iuogiiur, larere Syriæ. 616. e. à numero vrbium dicta. 617.d. earum nomen. *ibid.*

Decapolitana regio Τεσσαρεσκαιδεκάπολις dicta. 617. b. uiſi legendum χώρα δεκάπολις. *ibid.*

δεκάπολιν. 648. e. vel δεκάπολιν στοιχεῖον. 633. c. 648 d

δεκάς, nou decima portio, ſed decuria. 664.b

δεκάστεγος turris decem tabularorum. 1218c

Decedere, mori. 31.e

Decedere homine, dicitur qui moritur. 1120.b

Decedere homiue. 1807. d.

Decedere magiſtratus imperio, poteſtare. *ibid.* e

Decedere imperio. 1120.b

December menſis χειμερινὸς τροπὰς, ante brumam. 453.c

Decempeda eſt ἄκαινα. 685. a. Decempeda priuara. 682. d. 685. a. Decempeda metitur. 685.a

Decempeda agrimenſorũ propria. 683.c

Decempeda metandis porticibus. 682 d. an groma fuerit, ſeu pertica vel regula 10. pedum. 682.e. 683.a. architectorum propria ad meriendam fabricam. 683.b

Decempeda meriri magnitudinem Solis. *ibid.* c

Decempeda decem pedum. 684.b. metatoribus propria, Romanorum fuit. *ibid.* d. nou eadem cum groma. *ibid.*

Decempeda quibuſdam dicitur Pertica. 684.a. 685.c. aliis diuerſa ſunt. 684.b.b. 685.c

Decempedæ perticæ. 825.a

Decempedæ ad meriẽdos agros nulla apud veteres mentio. 683.d.b. 688.a.d

Decempedator. 683. a. c. pro menſione. 684.d

Decerpere. 399.a

Decies ceutena millia, non Decies centum. 49.b

Decimani limites. 676.d. à decima hora. *ibid.*

Decimanus à Decimus. 654.d

Decimauus vnde dictus. 675.d. prius dicebatur Duodecimanus. 675.b d. cur id. 676.a

Decimanus præfecturarum iu Septentrionem. 675.c. more legitimo iu Occidentem agebatur. 675.d

Declamata pro Declamatione. 1122.a

Decliuis locus, κατωφερής. 233 d

Decliue, τὸ κάταντες. 774.d

Decliuus, καταβάσεις. *ibid.*

Decoquere. 106.e

Decoquere, & ἀφεψῶν. 354. c. Decoctum & Elixum, idem. *ibid.* Decocta, τὸ ἀφεψηθὲν ὕδωρ. *ibid.*

Decoquere pro Coquere. 305.e

Decoqui aqua dicitur. 267. a. vnde *Decocta.* *ibid.*

Decoratur arbor quæ perdolatur. 1034.a

Decrementum incremẽto contrarium. 42 a. idem cum detrimenio. *ibid.* b. propriè tamen aliud. *ibid.*

Decreſcere, pro Creſcere 305.d

δέκτης, ἐπαίτης. 857.c

δέκτη χλαῖνα. *ibid.*

Decumana porta. 671.b.c. oppoſita Prætoriæ. *ibid.* b. Decumanæ duæ portæ. *ibid.* d

Decumani. 821.a

Decumani duo primi. 676.d. Decumani etiam minores limires Decumano maximo paralleli. *ibid.*

Decumanus & Cardo maximi, ac primi ſtellam efficiebant. 679.b. nec centurias claudebant. *ibid.* ſecundi Decumani & Cardines, primi centurias iu cludebant. *ibid.* c. vnde primi dicti. *ibid.* d. Actuarius, primus & quintus limes quiſque dictus. *ibid.* e

Decumanus limes. 632.b

Decumanus limes. 681. a. vel Decimanus. *ibid.* b

Decumanus limes maximus. 674.d.e.e

Decumanus limes viæ regiæ ac militaris locum obtinebat. 677. a. Decumani limires prorſi dicti. *ibid.*

Decumanus limes longior & latior quam Cardo. 676. b. eius laiitudo, pedum 40. 676.c. 677.e.a

Decumanus maximus cur dictus 676.a.b. & primus. *ibid.* b. maximus & primus, idem. *ibid.* 647.b.

δεδέσθαι & καταδεδέσθαι, veneficio deuinciri ac defigi. 1088.c.d

Dedicare, ἀφιερῶσαι. 71.a

Dedolare, ἀποπελεκίζειν. 181.b

Deducere, & Diducere. 27.c

Defecti deuribus. 325 b.e. Defecti deutes. *ibid.* c.d. Defecta lingua. *ibid.* c. Defectum corpus. *ibid.* d. Defectus ſeoex. *ibid.*

Deferuere. 425.b

Defigere, quid. 1091 c. verbum magicæ artis proprium. *ibid.*
Defigere, ad res magicas tranſlatum. 1088.c.a
Defixus quis dicatur. *ibid.* Defixiones, καταδέσμοι & κινωμαντείαι. *ibid.* c.a. Defixio, propriè πῆξις. *ibid.* a
Defigere aliud, aliud Defingere. 1088.b. Defigere aliquem diris incantationibus, maleficis herbis & aliis veneficiis, ſagæ dicebantur, i. πῆξαι καὶ καταδήσειν. 1088.c. at verba, aut imagines defigere, minime. *ibid.* Defigere, & obligare, de nodo Veneris, ſeu faſcino, quem *Ligulæ nodum* appellant. *ibid.* d.c. 1089.a
Defigi, πήγνυσθαι. 336.c. Stupore defigi. *ibid.* Defigere, πῆξαι, vincire & ligare. 336.e
Defingere, idem qood fingere. 1088 aliud à Defigere. *ibid.* Defingere nomina cera, cereas imagines fingere. *ibid.* b
Drfixio Latinis, quæ Græcis πῆξις, vocabulum magicæ vanitatis. 1087.c
Defixio & κατάδεσμος, de Veneris nodo, ſeu Ligulæ nodo. 1088.c. 1089.a. Defixio & κατάδεσμος eſt magicus nodus. 1089.a. Defigere votis. *ibid.* c.b
Defixiones, κινωμαντίαι, καταδέσμοι. 336.e
Defixus & deuotus in ſuis nuptiis. 5088.e
Defluuium capillorum. 829.c
Defomare, ἀποπλανίζειν. 181.b
Defrui pro Frui. 305.e
Defundere & Diffuodere, quomodo differant. 468.c. Defundere καταχεῖν καταγγίζειν. 468.d. χαχέειν, καταβαίνειν. 468.c
Defundi quando dicitur vinum. 984.a. καταχεῖσθαι. *ibid.*
Defuſum abſolute vinum quod è doliis in cados ad ſeruandum fundebatur. 468.d
Defuſum vinum & Diffuſum quomodo differant. 468.a.b. Defuſum vinum potius dicendum quam diffuſum. 468.c
Drgenerare, in actiua ſignificatione. 213.c. 214.a
Degere cum aliquo concorditer, & ex æquo differunr. 1197.c.d
Degredi aliud quam Digredi. 754.e
Degredi, & Digredi. 27 c
Degredi & Digredi differuot. 468.c. •Degredi, καταβαίνειν. *ibid.*
Degrumare vias. 819.d
Δειναλεγοί, δείνακον. 108.c
Deili fratres Palicorum. 104.a
Δεῖναι Diræ, N in R mutato. 670.a & δεινός, Dirus. *ibid.*
Δεῖνος, vas vinarium. 233 b, vnde Tina. *ibid.*
Δειρὴ promuntorium Æthiopiæ. 1265.e. τὰ στενὰ κατὰ Δειρήν. *ibid.* c.d. Dires anguſtæ. *ibid.* a
Δειρή, vel τὰ κατὰ Δειρὴν στενά. 1240.c. 1241.b
Deixerit, antiquis, pro Dixerit. 1088 c
Delatus montem, pro Ad latus montis. 860.a
Δελβίκεσθαι perperam pro Δερβίκεσθαι. 983.d
Delectatio pro telo ad diſcendum. 1319.c
Deliberare pro liberare. *Deliure* de muliere grauida. 30.d
Deliniatio pro tota limitatione. 918.e
Delineatum, limitatum. *ibid.*
Deliniatum, non Delimatum. 168.b
Delirare ἀπὸ τοῦ λήρου. 727.c
Δέλφαξ procellus & δελφὶν piſcis. 336.d
Delphi longe à mari. 146 a
Delpbica, abacus in quo vaſa & pocula ponebantur. 1047.b. in Delphica paria ſemper ſunt, i. σπονδεῖα. *ibid.*
Delphines Simones, σιμοί. 185.b.c. apud Iaſſum vrbem Delphinus puerum adamauit Babylooem oomine. 185.a.b. & alius Hermian. 185.c
Delphines, Nili indigenæ, non peculiare genus, ſed qui ex mari in Nilum immeant, crocodilos interimunr. 447.c.d. Delphinorum omnium ſunr criſtæ dorſuales. 447.c
Delphini in Circo cum ouis iuncti. 912.d
Delphini vomere columnas dicontur. *ibid.* a.c
Delphini Euripum ioterfluere dicti. 912.d
Delphini in medio Eutipo. 912.a. Delpbiui & Fabæ in Circo. 912.b
Delphini dicuntur Euripum interfluere. 910.a. Delphini vel Delphinorum columnæ in Circo. *ibid.* inter metas & in Eotypo. *ibid.*
Δελφινοφόρος ναῦς. 570.d.c. δελφινοφόρος κεραία. 571.a.b c. περιδέξιος. 571.b
Δελφὶς & δελφίς. 51.c
Δελφὶς quale inſtrumentum nauale. 570.c. 571.a.b.c. Delphines plumbei. 571.c
Δελφυὼν vel δέλφυς Pythicus ſerpens. 336.c. δελφὺς mulieris vulua. *ibid.*
Delta. 477.d. minus Delta. 477.b. tertium Delta. 477.b. Deltæ vertex. 477.c. Deltæ meta. 478. τὸ ὀξύ. *ibid.*
Delta Ægypti & Iudæa in eodem climate. 471.b
Delta inſula in media Ægypto. 473.c. eius cacumen. *ibid.*
Deludere, ludi finem facere. 425.b Deluſiſſe de gladiatoribus. 425.c
Deludium ceſſatio à ludo, vel catalyſis ludi. 425.c
Drmetrius Dianæ ſeroos, & Pænius manum ſummam templo Dianæ Epheſiæ impoſuerunt. 814.c.d.e
Demetrius κωμικός. 1141.e
Demetrius Cion & Myrlean vicinam ſolo æquauit, & Pruſiæ dedit. 878.a. Pruſias cas à ſolo reſtituit, & Cion Pruſiadem, Myrlean de nomioe vxoris Apamcam vocauit. *ibid.*
Demipho, Demiphorus, τὸ Δημοφίτης. 812.c
Demo dicitur quibuſdam fuiſſe Cumana Sibylla. 647.c.d
Democritus Abdetires Magorom ſtudioſiſſimus, oedum contra illos certamina habuerit. 98.c. 99.a
Democritus in Aſtrooomia Ionice ſcripſit. 841.c. 842.a
Democriti πλοχαφία. 740.b
Democriti μέγας διάκοσμος, vel Αστρονομικὸν περὶ σχήματα. 741.d
Demodamas. 785.c. Mileſias, *ibid.* c.d
Demoneſus ioſula ioxta Chalcedonem ærariа metalla habens, in quibos ſmaragdi repericbantur. 195.b
Demoneſus prope Chalcedonem, in qoa χαλκεῖον nobiliſſimum. 717.c. hinc Δημονήσιος χαλκὸς Græcis nobilitatis. *ibid.*
Demonicon, artifex. 816.a.b
Demonſtrantia. 115.b
Δῆμος, populus, δημός, idem ac δημότης. 1259.c
Denarius facile in ſcripula reſoluitur. 107.a. Nota deoarij. *ibid.*
Denarij. 84. minam conſtitue-

bant. 509.a
Deodrachates. 133.e 134 a.b
Δενδραχάτης, δενδρίτης πέτρα dicitur & δενδρώδης ἀχάτης. 134.a
Δενδροβάτης, ſciurus, ſeo nitela. 316.b.d
Δένδρον ἀειπυγιζόμενον. 511.c
Δένδρον φίερμον.1166.d. ἄφορον. ibid.d
Δένδρα, arbores & frutices grandiores. 538.c
Δένδρεσι opponontur θαμνώδη. 1031.b
Δένδρα ἱεράφορα. 998.a
Δένδρα μονόκολα. 1006.a
Denegare creditum. 107.c
Denique, πέρας γοῦν. 382.c.d.e
Denſeletæ, Δενθαλῆται, ſeu Δανθαλῆται.158.à Laconico Δανθαλήται.158.a. Strymonem incolunt. ibid.
Dentale aptatum Vruo ſiue Buri. 820.a
Dentali præfixos Vomer. ibid.
Dentes canini gemini. 33.c.d
Dentium maior numerus in viris quàm in fœmiois. 33.
Dentibus defecti.325.b.c. Dentes defecti. 325.d
Dentes ferrati clauiculæ. 928.b
Dentes ferrati clauis. 931 a
Dentia pro Dentientia. 317.c
Dentientia ora. 318.a
Dentifricium. 565.e.a
Δεώ, Δηώ, vnde Δηῶος. 1001.e
Deorſum, pro Deuorſum κάτω. 786.b
Deparcere. 250.a
Deparcere collectaneum, πεφειδώς. 103.e
Deparcere, pto Parcere. 103.a
Deparcus pro valde parco. 103.a
Depauire viam, munire, ſternere. 57.d
Δεψῆσαι. 465.c. vnde βυρσοδέψαι & συνδέψαι. ibid.
Depulſorium ſacrificium. 585.e
Deputare pro Putare. 305.e
Deputare arborem, ramos ſuperfluos aut aridos recidere. 584.b. ἀποκαθαίρεσθαι. 584.b. Deputare & Coinqoere, idem. 584.b
Depuuio, compoſitum à Pauio. 57.d
Δέρβικες & Δέρβικκαι, idem populus. 983. c. licet Ptolemæus Δερβίκκας in Margiane, & Δέρβικας in Media ſtatuat. ibid. Δέρβιοι & Δερβίκιοι etiam dicti. ibid.
Δερβίκιοι pro quo Δερκέβιοι apud Dionyſ. 1177.c
Derbicum medij fines Oxo ſecantur. 985 a
Derceto Græcis, Atargatis, Hierapoli colebatur. 574.a. tota ſit in fœminea ſpeciei. 574.c. diuerſa à Ceto quæ Ioppe colebatur. 574.a. in vrbe Aſcalone ſub Ceti forma colebatur. 574.b. & in Phœnice etiam. ibid. hoc eſt in vrbe Phœnices Ioppe. ibid. eius ſimulacrum ſemipiſcem & ſemifeminam repræſentabat. 574.c. quidam eandem cum Hierapolitana Dea Syria Derceto fuiſſe tradunt 574.c. & Straboni eadem dea Derceto & Atargatis. 574.d. & Plinio quoque. ibid. ſed falſo. nam Syria Dea Hierapolitana erat mera femina. 574.d.e
Δερκέβιοι male pro Δερβίκιοι apud Dionyſ. 1077.c
Derectum, quod recto contrarium. 1191. b. in Derectum ire. ibid. Derectam abire. ibid.
Δερμάτων σύψις. 465.a.d.a.b. δέρματα ἐσκυμμένα. 465.a. συνθετικὸν δέρμα. 465.a
Derogare, detrahere & eximere. 90.b
Derogare legi. 90.c
Decenſiones ἐμβάσεις. 1204.b
Deſcobinatum, ἀποξυσθέν. 1077.d
Deſerta, ἔρημα, quibus opponuntur τὰ ἐργάσιμα, culta loca. 370.b
Deſiderare, de fine vel exitu ſideris vel tempeſtatis. 425.b. quod deſiit ſiderare. ibid. Deſiderari res dicitur quę abiit, nec amplius exrat. ibid.
Δεσμός, ὀχεύς, μοχλός. 925.e. ferreus vectis aut obex. ibid.
Deſpect. re, deſpicere. 989.e
Deſtinare Achaiam. 95.d
Deſtinatus eſt, pro Deſtinauit. 53.b
Deſtinati pro Deſtinantes. 53.e
Deſurgere, ἐπὶ θάκους αἰσθάνεσθαι. 611.d
Detinere pro continere, & Retinere, & obtinere. 49.d
Detinere, obtinere. 1233.b
Detinere intuentes, oculos afficere & viſum allicere, idem. 567.a
Detinere locum, pro obrinere vel Tenere. 476.e
Deucalion. 146.b
Deuincire eom dicimur, quem noſtrum beneficiis ita facimus, vt ſuus pæne non ſit, 1091.e
Deuincire ad res magicas trāſlatum. 1088.e
Deuinctioues, Deuotiones, & Defixiones, idem. 1089.a
Deuictus quis dicatur. 1088.e
Deuictiones magicæ. 1089.a
Deuolare. 554.c
Deuoti dicti qui malefica arte defixi Veneris munus implere non poſſunt. 1089 d
Deuotiones, κατάδεσμοι.1087.a. Magicæ Deuotiones, quæ & defixiones & deuinctiones. 1089.a. qui vota facit & ſe Deuouet, ligare ſe intelligitur. ibid. vnde Votis caput obligare. ibid.
Deuouere, dinis & imprecationibus defigere ae deuincire. 1089. a. quod & obſecrare dicebatur. ibid. b. coius contrarium Reſecrare. ibid.
Deuouere, Defigere, Obligare, verba magicæ artis propria, qnid ſignificent. 1091.e
Deus, Θεός. 872.e
Δεξαμεναί, ciſternæ. 310.e
Δεξιοσείτης. 133.e
Δεξιόσειρος equus. 898.d.a.e
Δεξιόζυγος equus. 898.c
Dexter abire quis dicatur. 936 e. a. & per dextros otbes. ibid.
Dextera firmior læua. 44.e. 45 a
Dextra illam rem. 1158 c
Dextra læoaque Zonam. 860 a
Dextra limes, pro, A dextra limes. 677.d
Dextratio, quid. 936.a. b. Dextratione ædem luſtrare. ibid.b
Dextrario in Circenſibus curriculis. 936.e
Dextratus ager. 677.d
Διάδεσις eſt βρέχεσθαι. 1051.a
Διατετραίνειν πύλας. 670.e
Di pro cn. 699. e. diaſpes pro cnaſpes. 699.e. a. d. dibus, pro cubus. 699.a.d
Dia dicta Naxos inſula, & ſtrongyle, & Dionyſias. 183.d. & Sicilia minor. 183.e
Διαβαίνειν quid. 945.e.a
Διαβαίνειν, crura aperire & varicare. 943.e. 944.a. διαβεβηκότα crura multum aperta, & in diuerſum expanſa. 944.a
Διαβάνειν. 411.c
Diabas amnis. 698.c
Διαβάσεις, paſſaticum ioſimæ Latinitati. 946 d
Διαβεβηκότες qui. 945.a

διαυγασμός, interlucatio. 384.c.d.e.385.a

Diacecaumene, ſeu Cecaumene, ſeu Catacecaumene. 473.c.d

διακεκαυμένη regio Æthiopiæ. 1240.d

Diacecaumene pro Zona torrida. 64.c

διακεχρηπίζεσθαι. 37.d

διάκρισις. 1129.c

Diacones, οἱ διάκονοι. 169.e

Diaconi principales & primi, Cardinales dicti. 1249.d

διακοπή in fluuio. 622.c

Diacre, Diaconus. 683 b

διάκρισις & διάκριμα, Diſcrimen, ornatus quo capilli diuiduntur ante frontem. 759.e.

διάκριμα, arſinum. *ibid.*

διάκρισιν, genus ornatus ſimpliciſſimi, qua capillus in duas diuidebatur partes. 761.d

διάκρισις, de capillo in duas partes æqualiter diſcriminato. 75 .c. diſcrimen Latinis. 759.d.a.1. de διακρίσεως dicitur ὑποδερμὸς c. pitis apud Chirurgos veteres *ibid.*

διακτορία quid. 121.c

διακτορία & κλάσις oppoſita. 121.d.

διάκτορος. *ibid.*

διακτορία & κλάσις oppoſita. 121.c

Diadema regium, faſcia candida & lata. 370.e. Diadema Rom. Imperarotum, quale. 370.e. gemmatum. *ibid.* ex duplici linea margaritatum. *ibid.*

διάδημα, σῆμα βασιλικόν. 370.e. 371.a

διαδεχρηπίζεσθαι. 37.d

διαδορατίζεσθαι, haſtis velitari. 1017.e

δίαιτα pro δίαιτος. 594.d

δίαιθρος. 259.a

δίαιθρος, διαφανής, διέπθρος. 594 d.

αἴθριος & ſerenus. *ibid.*

διαγκυλωμένος, infractus & inciſus ſtriaturis & rugis. 1125.d

διαγκυλωμένος κηλώ.. 1129.d

διαχαράττεσθαι, diſcribi. διαχαραί, Diſcriptiones. 650.b

διαχάραξις τὸ σχῆμα τῆς πόλεως. 819.b

διάλειψις quid. 1071. e. oppoſita τῇ κατωφορᾳ. *ibid.*

Dialeucum crocum. 107.d.e

διάλιθα pocula. 240.e

διάλιθον σκεῦος. 98.c

Dialucenſe pro Diſlucenſe. 1133.c

Diamans d'Alençon, adamantes ignobiles. 1099.d

διαμηριασμοί in re venerea veteribus vſurpati. 945.d

διαμηρίζειν, femora expandere. 945.d

Diamerra radiatio Solis. 720.d

διαμέτρου nora compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d

διαμονὴ ſeminum, ſeu permanſio. 1282.c.d

Diana Aricina. 67.a. Dianæ Aricinæ templum, ſeu Nemus. 67.b.c.d

Diana Caryatis. 603.e

Dianæ Epheſiæ ſimulacrum virgineum. 815.c.e.816.d.a. πίλινον. 817.c. alij ex ebeno dicunt. 816.d. 817.c. alij cedrinum. *ibid.* alij aureum. 817.d

Dianæ remplum Epheſi ab Amazonibus conditum. 808.c

Dianæ Epheſiæ templum ter ædificatum. 812.a

Dianæ Scilluntiæ templum. 817.d. ſimulacrum. *ibid.*

Diana Scythica. 67.d. Ταυροπόλος. 67.d

Diana fons. 111.c

διανίζειν vel διανίειν. 457.c.d

Diapaſmarum confectio. 1068.b

Diapaſmata. 1058.c

διαφανὴς, tranſlucidum. 132.d

διαφέρει, περιέχει, βέλτιόν ἐστιν 581.a.b. excellit. 581. b. διαφέρειν τινὸς, alicui præcellere. *ibid.* διαφερόντως, ἐξαιρέτως. 581.a

διάφορος, pretioſus, excellens. 817 c

διάφορον, pretium. 817 d

διάφορος pro excellenti & eximio. 1037.c

διαφυλὰς habent amygdalæ, non autem nuces minutæ aut caſtaneæ. 603.b.c.c. habent & baſilicæ iuglandes. 603 a

διαφύσεις, διαζώματα, & κτηδόνες, ſynonyma Dioſcoridi de Hæmatite. 1035.b

διαφύσεις, venæ lineatim diſcurrentes. 1033.b

διαφύσεις in longum diſcurrunt. 1033.a. diſtinctiones venarum oblongæ. *ibid.*

διαφύσεις venæ in lapide, quæ & διαζώματα. 1203.d

διαφύσεις, κτηδόνες, & διαζώματα, idem. 408.a

διαπίνεσθαι αἴθραις. 37.d

διαπλίξαι. 946.c

διαπλίνθοι ex papyro texebantur, quibus ſimilis codicariæ. 1116.b

διαπόντιος. 65.c

διάπρισται valuæ, *Briſées*, i. fractiles. 927.b

διαπεπλιγμένοι φάλλοι, quid. 946 c

διαπεπλίχθαι, & διαπεπλίχθαι σκέλη, quid. 945.c.a

διαρρινοῦσθαι τὸν βίον. 37.c.d

διαρρεῖν, ſecare & interfluere. 863.a. aliud eſt περιρρεῖν. *ibid.*

διάρρυσις. 321.a.b

διάρσεις quid. 1071 d

διασαλεύειν, quid. 1230.c

διασκελίζειν, aut potius διασκελλίζειν, à recta via deducere. 945.b

διασκελίζειν, crura in diuerſum pandere, varicare. 945.c

διασκελίζειν, crura aperire & vara facere. 945 d

Diaſpes male pro Coaſpes. 699 c.d

Diaſpes pro Cuaſpes vel Coaſpes. 418.a

διάστημα. 43.d.c

διαστάσεις μεγάλας. 496.b

διασύρεσθαι. 190.c.a

διάσσειν, idem quod δισσεύειν. 397.d

διατηρεῖν, διάτορον. 121 e

Diatreti calices cryſtallini cælati. 204.c

Diatreta pocula. 204.c.205.c

διάτρητα, vel δικτυωτὰ, fores carcerum cancellatæ, & reticulato opere factæ. 921.a

Diatrita ſpecies, διάτρητα εἴδη. 921.e

διάτρητα omne opus διακενῶδες & καλυμματίν. *ibid.* non διάτρητα. *ibid.*

διαυγάζειν ἴαμα, tornare, Auieno, pro polire & terere. 1049.c

διαξιφίζεσθαι. 37.d

διάξυλον pro διάξυρον. 397.c

διάξυρον Aſpalathum. 1224.d

διάξυρον, idem quod διξύ. 397.c

διαζώματα, διαφύσεις, venæ in lapide. 1203.c

διαζώματα, διαφύσεις & κτηδόνες, idem. 408.a

διαζώματα & διαφύσεις & κτηδόνες ſynonyma Dioſcoridi de Hæmatite. 1035.b

διβάμβυλον candelabrum cum duplici acetabulo. 375.b.c. pro διβάμμυλον. 375.c

Dibus pro *Cubus*. 417.d.e

Dicare, ἱερῶσαι ἢ ἱκετεῦσαι. 71.a

Dicendi genus ἄμπτες. 201.b. cui contrarium, ſine nitore & palæſtra. *ibid.*

δικλὶς pro claue. 930.a. & pro ianua bifore. *ibid.*

δικλὶς θύρα quæ. 927.a.c

δικλὶς θύρα quæ. 928.a.b. eius forma apud veteres. *ibid.* b.c. cui opus duplici clauſtro & duplici claue. *ibid.* c. ideo ὀχῆας non ὀχῆα dixit Aratus. *ibid.* c.

δίκτυλον. 218.d

δίπυρα, bituræ. 46.b.c
δίκυροι 875.b. bituræ. 875.d
δίκοροι qui dicti. 190. e. falſo duplicem pupillam habere crediti. *ibid.*
δικερῖται dicuntur cerui tertio anno. 224.d
δίκροσσοι veſtes, bicerres. 762.c
Dictæus & Dictynnæus mons, idem. 171.a.b. quod Strabo negat. 171.b.c.e
Dictamnum Creticum. 542.a
Dictamnus herba. 224 a.b
Dictat metas & rigorem Agrimenſor, 689.c. & dictat abſolute. *ibid.*
Dicte inter Albos montes Cretæ. 172.a
Dicte male ab Arato prope Idam montem collocata, quæ mille ſtadiorum ſpatio ab ea diſtat, 891.e.a. Dicte in orientali latere inſulæ. 891 a
Dicte mons, vel Dictæus 171.b.c. mille paſſus ab Idæ diſtat. 171. e. ad orientem verſus. *ibid.*
Dictio pro oraculo, ὁ χρησμός. 156.a
δίκτης pro δίκτη, per enallagen. 891.a
Dictum deo, quod deus dixit. 158.a
Dictum proprie de oraculi reſponſo. *ibid.*
δίκωνα ex Caryſtio lapide. 178.a
Dictynia cur dicta Britomartis. 171.b.c
Dictynnæum promuntorium. 891.a. pro quo Δίκτημον dicitur Ptolemæo, corrupto vocabulo pro Δικτυνναῖον. *ibid.* & recentioribus Græcis ita hodie vocatur. *ibid.*
Dictynnæus mons. 171.b.c. ad occidentem. 171.c. ad mare & promuntorium. *ibid.*
Δικτυνναῖον, Dictynnæ templum in monte Tityro. 171.c.e
Dictynnæ templum in Tityro monte Cydoniæ. 171.c
Δικτυοειδὲς, reticulatum opus à retis ſimilitudine dictum. 921.d. δικτυωταὶ θυρίδες & θύραι, cancelli. *Zeloſia.* *ibid.*
Δικτυοειδὲς & κιγκλιδωτὸν opus omne διάτρητον. 921.e
Δικτυωτὰ ſepta. 922.b. περιφράγματα. *ibid.*
Δικτυωταὶ ἱστικαὶ θύραι. 921.a
Διδάσκει ὑποκριτάς, docet hypocritas. 615.e
Διδὼ virago. 322. a. 323.a. nomen Punicum, vt Carthado. 321.a
Διδὼ. Διδοῦν. 322. b. Byrſa à Didone Tyria tantum condicta. 322.b.d
Dido vocata, quaſi virago, quæ prius Eliſſa vel Eliſa. 323.a.b. vocata etiam prius Origo. 323. eius maritus quomodo vocatus. 325.c.d
Dido cur merita morte non periiſſe dicatur. 1119. d. fato perire quomodo negetur. *ibid.*d
Dido ἄωρος & βιαιοθάνατος. 1119.d. πρὸ ὥρας & πρὸ μοίρας. *ibid.*
δίδωρος later. 1231.a
Diducere, & Deducere. 27.c
Didymæi Apollinis μαντεῖον, ſeu oraculum Didymæum. 810.c.d. 811.b
Didymæi Apollinis fanum. 814.a
δίδυμοι, gemini, teſticuli. 187.b.c
διείρειν, quid. 1071.c.d
διέρρωγός. 1202 c
διερσις, tranſixio. 1071.d.e
Dies pro tempore Latinus frequens. 1119.b. Ante diem mori. *ibid.* a. b. in diem differre. *ibid.* in Diem pœnas reſeruare. *ibid.* ſtat ſua cuique Dies, quo ſenſu dicatur. *ibid.* b.c. nemo moritur ante Diem ſuum, ſed multi ante diem, quomodo intelligatur. *ibid.* b.c
Dies maxima diem minimam quot horis ſuperet. 641.e
Dies ἐμβόλιμοι, intercalares. 19.c.d. ὑπερβάλλοντες. *ibid.*
Dies verus quo nox comprehenditur. 24. partium ſiue horarum apud Ægyptios. 644.c.d. Dies à meridie incipiens. 644.d
Dies pro meridie. 648.a.d.e.
Dieſumpta conuiuia. *ibid.* de Die epulari. *ibid.* de medio Die. 648 b
Dies Aſtrologorum. 644.d
Dies ante reperta horologia in 12. partes à veteribus æqualiter diuidebatur. 637. e. & poſtea, in 12. horas. *ibid.*
Dies iam Herodoti ætate in duodecim partes diuiſus apud Græcos. 640.b. ſed æquinoctialis. 640.d. 641.e. non autem in 12. horas. *ibid.*
Dies à Babyloniis in 12. μέρεα ſeu μοίρας diſtributus. 641.a. 647.c. & ſingulæ μοῖραι in 60. λεπτά. 641. a. Dies Babyloniis ſpatium ab ortu Solis ad alterum ortum. 641.b. 644.d. Dies naturalis definitur ab ortu Solis ad occaſum. *ibid.* Æquinoctialis dies in 12. partes diuiſus. 641.c
Diei in quatuor trihoria diuiſus, i. in 12. horas. 643.a.b
Dies in 12. partes diuiſio, de die tantum æquinoctiali. 643.d
Dies in 24 partes æquales diuiſus. 645. b. & ex iis duodenæ partes datæ æquinoctialibus ſolis. 645 b
Diei per 12. horas diuidendi coniectura Triſmegiſti. 657 b. Dies omnis δωδεκάωρος. *ibid.*
Dies ciuilis à meridie ad meridiem apud Ægyptios. 442.a.b. & in Vmbria. 442.b
Dies magiſter. 474.c
Dies matura de properata morte & ante diem contingente. *ibid.* a
Dies matura. 719.b
Diei duodecim partes Græci à Babyloniis ſumpſerunt. 657. b. Diei ciuilis in 24. partes diuiſio, & naturalis æquinoctialis in 12. antiquiſſima res apud Ægyptios & Babylonios. 675.b. Diei 12. partes diu abſque nomine. 657.d. μοῖραι vel μέρεα dicebantur. *ibid* poſtea Dies in 12. partes diuiſus, quæ horæ appellatæ. *ibid.* gnomonice Ægyptiorum & Babyloniorum Diebus tantum æquinoctialibus 12. partes dabat. 657.e
Diei vnius, aut plurium nota. 1237.a
Diem omni tempore in 12. horas diuiſum non habuerunt veteres Iudæi. 658. a. ſed recentiores conſuetudinem Diei per horas computandi à Romanis ſumpſerunt. 658.b
Diem diffindere. 136.c. diuidere. *ibid.*
De medio Die. 648.b
Dies πυλίδες menſis. 441.c
Dierum augmenta & detrimenta non aliis horis quam æquinoctialibus iudicata ab Aſtronomis & Gnomonicis. 641.c.d.a. 642.a. 643. & Genethlialogis. 641.b
δίεσις, quid. 773.c
δίοσις, non δίαρσις. 594 d
Dieſper, Διέσπερ. 99.c
Dieſpiter, pro Diſpiter, Δὶς πατήρ. 611.a
Diffondere vinum. 457.a
Diffundere vinum, καταπλαρίζειν. 467.a Diffuſa vina, κατα-

[illegible]. 467.e
Diffundere,quid. 468.b. diffundere comam. 468.b. Diffuſa res. *ibid.*
Diffundi quomodo vinum dicatur. 984.a. [illegible], idem. *ibid.*
Diffuſum & Defuſum vinum, quomodo differant. 468.a.b
Digammum, τὸ δίγαμμα. 375.e
Digiti Idæi, Δάκτυλοι Ἰδαῖοι. 63.d
Digiti Samothraces. 63.d.e. vel Samothracij. 64.a
Digiti ſublatio in certaminibus. 291.b.c
Digiti teretes. 715.b
Digitulus ferreus triobolaris, ſeu vncinus, quo poſſunt ſubaperiri fores. 932.d.933.b. Luſcinioli vulgo. 932.d. [illegible] *ibid.*e
Dij à veteribus patres vocati. 99.e
Dij animales. 64.d.e. conferentes. 64.a. viales. 64.e
Dij indigetes qui 71.e.d.a. proprie [illegible] 71.d. Dij locales [illegible] 71.d
Dij pro Diis manibus vel inferis. 1091.e
Dij manes, i. animæ defunctorum.412.e. Dij Manes parentis. 413.a
Dij [illegible] 350.e 351.c.d.a. etiam [illegible] 351.d. & [illegible] 351.c
Dij Syri.281.d.e.282.a. eorum progenies. *ibid.*
Deorum epitheta aut à locis in quibus coluntur,aut ab attributo rei alicuius. 69.e
Deos conſulere, & ad Deos referre. 585.c d
[illegible] 816. c. [illegible] *ibid.*
Dilacinare. 876.b
Dilinum, quid. 921.e
Dilucior pro Dilutior. 256.e
Diluere pro Diſſoluere. 188.a
Dilui, [illegible] 293.b
Dilutior color opponitur mero.*ibid.* [illegible] *ibid.*
Diluti colores. 345.e
Dilutum vinum. 268.b.845.e. mero opponitur. 268.b
Diluuies,à Luuies. 982.d
Diluuies nimboſa. 1013.d
Diluuies & Diluuium, [illegible] *ibid.*
Dimouere turbam, *Fendre la preſſe.*307.a. Dimoto incedere. *ibid.*
Dinochares, qui Dinocrates aliis templi Dianæ Epheſiæ architectus. 812.d.818.d.e. 814.a. Ptolemaicæ aulæ conditor.818 d.Alexandriam metatus eſt. *ibid.*a
Dinocrates, Δεινοκράτης, architecton Alexandriam metatus eſt.476.b. perperam Χειροκράτης & Dinechares dicitur. 476.c
Dinocrates templi Dianæ Epheſiæ ædificationi præfuit. 819.c. paucis poſt annis Alexandriam metatus eſt. 819.e. a. templum Arſinoes non hic,ſed Dinochares incboauit. 819.e
Dinochates templum Arſinoes inchoauit, non Dinocrates, 816.e.a
Dinocrates Dianæ Epheſiæ templi architectus. 812.d.e. ſed vltimus.812.a.814.a.813.a. alij,Dinochates.812.d.818.d. e.819.a. Ptolemaicæ aulæ conditor. 818.d
Δῖος, Tina. 504.b.639.a
[illegible], Biniones. 1169.b
Diocæſarea forte eadem cum Laodicea ad Lycum. 828. b. quas tamen Ptolemæus diuerſas facit.*ibid.*& Diocæſarea appellata quæ antea Dioſpolis. 828. d. poſt Apameam ponitur à Ptolemæo. 828 c
Diocæſarea fortaſſe dicta à Polemone in gratiam Augusti Laodicea, quæ prius Dioſpolis dicebatur.828 d. Diocæſarea poſt Apameam ponitur Ptolemæo, vt Laodicea Straboni. 828.e
Diocles agitator. 900.c
Diodorus Thebanus multiforatilem tibiam inuenit.1120.e
Diodorus Tryphon primus auctor piratici dominatus Ciliciibus. 771.a
Diodori Bibliotheca hiſtorica. 860.d
Διοδώρου νῆσος. 1165.b
Diogenes Cynicus quando mortuus. 50.d
Diogenes Stoicus. 50 c.d
Diogenis [illegible] 1005.d
Diomedæ, pro Diomedis. 94.e
Diomedeæ aues dictæ catarractæ 92 a. ſpecie & magnitudine,qua erodij.92.c. erodiis ſimiles, [illegible] 93.a. cycnis ſimiles. 92.d.93.b. candidæ. 93 b
Diomedeæ lignis ſcrobes ſuas contegunt. 93.d
Diomedeæ aues 871.c. in quas Diomedis ſocios fingunt verſos poſt eius mortem, cum antea nuſquam apparerent. *ibid.*
Diomedes Ætolus, 898.e. falſo dicitur Tinden oppidum condidiſſe. *ibid.*
Diomedes Biſtonum rex. 898. cuius equi veſcebantur humanas carnes. 895.e
Dion Laconię rex,Orpheus,Lycus & Caryæ pater ex Iphithea. 605.e
Δῖον, Dion, vrbs Cœles Syriæ. 617.e.Dion vrbs Decapolitanæ regionis. 617.d
Δῖον,Dium,Eubœæ oppidum,in quo aquæ calidæ. 177.e
Διώνυσος à Δώνη. 57.a
Dionea Venus. 86.a
Dionyſiæ dicta Naxos inſula, & Dia,& Strongyle. 183.d.e
Dionyſias fuſca. 718 d. [illegible], non [illegible] *ibid.* [illegible] gemma.*ibid.* [illegible] *ibid.*
Dionyſias ſi cum aqua teratur, ſaporem vini facit. 718.c. ebrietati reſiſtere putatur. *ibid.*
Dionyſius Heracleæ tyrannus, cuius vxor Amaſtris Darij ſoror. 889.d
Dionyſius Mileſius, [illegible], ſtylo pedeſtri mythiſtoriam concinnauit. 847.a b. [illegible] ſoluta oratione diſſolutorum expoſuerat. 847.b
Dionyſium Periegetem ſub Auguſto vixiſſe falſum. 412 a
Dionyſius Samius. 847.b
Διόπτρα propriè vitrum. 1096.a. hinc [illegible] lapis & [illegible] ita appellatus. *ibid.*
Διόπτρα eſt ſpecular, per quod videtur. 259.b. [illegible] facit. 259.c
Dioptræ eædem aquis libtandis, & altitudinibus capiendis accommodatæ. 672.d.e. Διόπτρα, groma. 673.a
Dioptrica organa, etiam baculum Iacob, quadrans Geometricus, & alia. 672.e. & groma ipſa. 672.e.673.a
Dioptri eorum inſtrumentorum vſus varius apud Græcos. 821.d
Διοπτρικὴ Aſtronomiæ tertia pars. 656.b
[illegible] 259.c
Διόρυκτος, locus vbi poſita vrbs Leucas ad Leucatem.715.c.d
Διὸς βάλανος. 958.c
Διὸς βάλανος aliud, aliud iu-

glans. 456.d
Διὸς βάλανος Græcis nux eſt pontica, at nux iuglans Latinis Baſilica vel Perſica. 265.c
Διὸς βάλανος, iuglans, quaſi Ionis glans. 600.e. Διὸς & ex antiquo Δίς. Δὶς Δίος. 600.601.a
Διὸς βαλάνους ſeparant Græci ἀπὸ τῶν Γερμανῶν. 601.a. Διὸς βάλανοι, nuces Ponticæ. ibid. κάρυον & Διὸς βάλανον inglandem ſecernunt. 601.c.d.e.602.e. Plinius pro vtraque nucem tantum poſuit. 601.d. Διὸς βάλανοι Græcis aut Ponticæ nuces, i. auellanæ, aut caſtaneæ. 600.a. an eædem cum Euboicis nucibus, quæ caſtaneæ. 601.b. quidam Διὸς βαλάνους de caſtaneis interpretantur. 601.c.d.e. 602.a. alij Ponticas nuces ſeu auellanas volunt. 602.a.d.e. Heracleoticæ nuces, quæ eædem cum Ponticis; Διὸς βάλανοι dicuntur. 602.a.b.d. Theophraſtus ſeiungit eas. 602.b
Διὸς βάλανος in genere λεπτοκαρύων. 602.d. Ponticæ nuces & Heracleoticæ, Latine Auellanæ, & Præneſtinæ & Tarentinæ dictæ. ibid. alliis caſtaneæ. ibid.
Διὸς βάλανος, i. caſtanea, etiam Εὐβοϊκὸν κάρυον dicitur Theophraſto. 955.e
Διὸς γάλα. 958.c
Διὸς ἠλακάτη. 958.b
Διὸς πυρὸς, Iouis frumentum. 958.b.d
Dioſpyron, genus ceraſi. Gallicè Bigarreau. 1040.b. Romanis Duracinum ceraſum. ibid. Dioſpyron non eſt Faba Græca Romanorum. ibid.
Dioſcorides Plinio paulo antiquior. 408.e
Διοσκορίδου νῆσος. 1264.1265.b.
Dioſcoridis inſulæ. ibid.
Dioſcuri tutela & paraſemon nauis qua vectus Paulus Apoſtolus. 572.d
Dioſcurias, Διοσκουριάς, prius dicta Æa, poſtremo Sebaſtopolis. 193.e. Plinius eas diuerſas facit. ibid. eius auctores Rhecius vel Cercius & Amphitus. 193.d
Dioſpolis, Διόσπολις primò dicta Laodicea. 828.e. & poſtea Diocæſarea. 828.d
Dioſpoli vitrum murrinum fiebat ad incitationem murrinorum. 204.d
Dioſpoles duæ, maior & minor. 448.a.b.c. Dioſpolis magna olim Thebæ. 448.b
διοξύ. 397.e
Diplomum, τὸ δίπλωμα. 375.e
διπλοῦν δέρας. 943.c
διπλοῦς κάλχος. 1131.c
διπολεῖν, ſecundo arare. 724.e. quod & Redarare & iterare dicitur. ibid. δίπολος γῆ, terra bis arata. ibid.
δίπολος γῆ. 731.e
Dipondium vel Dupondium dictum, quod prius Duopondium. 675.b.c.d. διπώνδιον Dipondium. 675.d
δίπτυχα pugillaria, quæ & δίθυρα bipatentia. 927.d
δίπτυχοι dici poſſunt bifores ianuæ. 927.d
δίψακος, ſpina fullonia, recentioribus Græcis. 1003.d
Dipſacus carduus. 303.e. cum eo idem factus Chamæleon. ibid.
Dipſacon quidam putant eſſe carduum fullonium. 396.b
Dipſaci & Arabicæ ſpinæ virtutes non multum diſſimiles. 529.a.b
Dipſaci caput echinatum, vel echino ſimile. 176.a
διψὰς ἄκανθα, ſpina ſitiens, in Arabia ſupra Copton naſcebatur. 529.e.a. cur ita dicta. 539.d. forte eadem ac ea quæ δίψακος vno verbo dicitur. 529.d.e.a. & fortaſſe eadem cum Arabica ſpina quæ herba eſt. 529.a
Dipſas ἔχις, i. anguis. 341.b
Dipſas diuerſa ab aſpide. 341.e. dipſas aquatilis. ibid.
Dipſas, cognomen chamæleontis. 302.e
Diræ, Δῖναι, N in R mutato. 670.a
Dirarum formula. 411.e
Diris dictus à Mauris Atlas. 305.a
Dires anguſtiæ. 1265. Ditæ promuntorium. ibid.c
Directarius qui fores effringit ac dirigit. 1191.a. διρεκτάριοι cum latronibus iuncti. ibid.
Directus aries, diuiſus, diſſecatur. 1191.e
Direon pro Direum. 1185.c
Direum locus pro Dareum. 1181.d
Dirigere, διχοτομεῖν, in duas partes æquales ſcindere. 1191.e.a
Diris fluuius, & Nigris & Siris & Giris cōfunduntur. 421.a.b
Dirus. δῖρις. ibid.
Δὶς antiquum, vnde Diſpiter, Δὶς πατὴρ, pro quo Dieſpiter. 601.a
Diſcerniculum, quid. 759.e.
Diſcriminalis acus. ibid.
Diſcidium, διάστασις. 43.d.e
Diſcidium à Diſcindo. 914.a
Diſcinctis opponuntur Cincti. 655.c
Diſciplina cæleſtis. 474.d.e. ſiderum. ibid. temporum. 474.d
Diſciplina ſiderum, quid. 824.e
Diſcolor, quod non eſt vnius coloris. 1133.b
δίσκοι, κύκλοι, θυρεοὶ. 869.e. ἀσπίδες ſiue πέλται, aut γοργόνεια. ibid. clypei vel clypea. ibid.
Diſcribi, Diſcriptiones, διαγραφαί. 950.b
Diſcrimen, διάκρισις. 759.d.e
Diſcrimen, ἡ ἀνακτένισις. 760.b
Diſcrimine pectita terra. 760.d
Diſcrimina puri capitis. 759.d. 760.c.d.e
Diſcriminalia & acus differunt. 760.e
Diſcriminare crinem. 763.e
Diſemum, δίσημον. 185.b
Diſiungere. 1133.e
Diſlocare, loco ac ſede mouere. 133.e
Diſlocenſe genus purpuræ pelagiæ. 1133.b. ita dictum quod in variis paſceretur locis, & vario genere pabuli. ibid. Diſlucence pro Diſlocenſe. ibid.c. Diſlocenſe, quod non vni loco addictum & alligatum eſt. ibid.c
Diſlocenſe quod vagum fertur ac ſedes ſubinde mutat. 1193.c. varietate locorum gaudet & pabuli diuerſitate. ibid.d
Diſlocenſe ad purpuras inficiendas optimum omnium præſtantiſſimum. 1133.d
Diſpar, quod par non eſt. 1133.b
Diſparata quadrifluuiis arbor. 1034.b. πτεέροος. 1034.b
Diſpennere, διαχαίνειν. 345.a
Diſpeſcere. 103.a
Diſpeſcere, quid propriè. 801.b. pro diuidere & ſeparare. ibid. pro diſtare. 801.d. & ſeorſim eſſe. 801.e
Diſſortes de heredibus qui hereditatem diuiſerant. 1162.c. vnde Diſſortiones, diuiſiones patrimoniorum inter conſortes. ibid.
Diſtennere, vitiosè pro Diſtendere. 84.b
Diſtemnitur, διαχαίνεται. 345.a
Diſtinctum de longis maculis & lineatim

& linearim ductis. 388 e. quales Camelopardales. *ibid.*
Diſtiſus, veteribus. 212.b
Diſuuire. 1133.c
δίδυμοι, quadriforis. 927.c. in δίδυμοις duæ θύραι. *ibid.*c
δίθυρα, quæ δίπτυχα pugillaria, & bipatentia. 927.d
Δίπυλα Cameli. 986.c
Diuerſus ac *Diuiſus*, in libris ſæpe inuicem mutantur. 661.c
Diuerticulum, ἐκτροπή in via. 478.e. Diuerticula, in fluuiis. 478.e. 479.a
Diuerrigium Euphratis. 612.a
Diues argenti, auri. 101.d
Diuidus, pro Diuiduus. 249.c
Diuiduus à Diuidu. 387.a
Diuiſus ac *Diuerſus* in libris ſæpe inuicem mutantur. 661.c
Diui, quid. 64.d. Diui fratres. *ib.*
Diui Agricolæ quo ordine inuocarentur. 515.c
Diuorum agricolarum in Flaminis indigeramentis inuocatio. 727.a. 728.a.c.e
Diuinitatis notæ, ſomnia, curationes, oracula, & ἐπιφάνειαι. 351.a.b
Dium, Δῖον, Eubœæ oppidum, vbi aquæ calida. 177.c
Dium pro dialis, i. Iouial. *ibid.*
Dialis Flamen, Iuuiale. *ibid.*
Diale fulmen. *ibid.*
de Dio. 648.b
ſupra Dium Fidium perforatum templi rectum. 1141.c
Δίζυος, qui bifidos habet venarum curſus. 1033. niſi legendum δίζυος. *ibid.* 1035.a
Δῶ dimidiatum, Æolice pro Δῶμα. 892.c
Doarinus vel Ratinus. 1181.a
Docet hypocritas, ὑποκριτὰς διδάσκει, quid. 615.c
Δοχὴ, doga. 86.a
Δοκιμαῖον oppidum Phrygiæ, vbi marmor. 559.c. Δοκιμίᾳ κώμη. 559.b
Docimites lapis, idem qui Synnadicus. 559.b. à Docimio vrbe Phrygiæ vbi lapidicinæ huius marmoris. *ibid.* candidus ſed maculis rubris variatus. 559.d
Δοκοὶ, trabes, à Phalangis ſiue fructibus diſcernuntur. 1032.c
Doctrina eloquentiæ uppoſita. 4.c.d
Dodecagoni duodecim venrurum figura. 1252.a
Δωδεκάπους nempe σκιά. 633.d
Δωδεκάπουν στοιχεῖον. 648 c.d
Dodone. 136. e. a. d. Dudonæi Iouis templum. 136.e
Dodrans horæ quot habeat horaria ſcrupula. 721.d
Dago, δοχὴ. 86.a
Dagæ, pro Euripis ſeu canallibus aquæ. 908.e
Dolabræ vſus. 1034.d
Dulichos adminiculis quidem opus habere, vt creſcat, ſed in ſolo radices habet, non in alia arbore. 1291.e
Δολιχὴ inſula. 785.c.d. idem ac μακρὰ. nam δολιχὸς longum ſignificat. 785.d. etiam Δολιχὴ dicitur. *ibid.*
Dolirum, pro Dolatum. 1135.d
Dolunci, vel Doloncæ, Δόλογκοι, à Dolonco fratre Birhyni. 158.d. Saturni filio & Thraces Titanidis. *ibid.*
Dolor. 34 b
Δῶμα, pro quo Æolicum Δῶ, dimidiarum. 892.c
Domari oleum diciur. 465.d.b
Domicilium, pro Domicolium, ex domo & colo. 950.c
Domicilium prius dicebatur Domicolium à culendo. 587.a
Domitianus inhumanus & immanis. 451.e
Domitiani καλλωπίσματα. 290.d.e
Domitij Ædilis editio munerum. 311.d.e. in ea tam leones quam vrſos dedit. 311.e. 312.a. b. cur in eius nummo potius leo quam vrſus ſignatus. 312.a
Domitiorum gentile monumentum. 1141.c
Δόμος de templo vel æde. 1216.e. 1217 d
Dumus pro patria. 350.b
Dumus pro patria. 840.c.d. non pro incolatu. 840.d
Dumus ſanie dapibuſque cruentis. 585.b
Δοναξεῖς, δόνακες καλαμώδεις. 714.c
Δονακόγλυφον σμίλα inter inſtrumenta librarij. 1045 a
Donare pro Damnare, in manuſcr. 306.b
Δόναξ, vel κάλαμος in lyra. 714 a. δόναξ ὑπολύριος. 714 b
Δόναξ, calamus ſiue harundo, παρὰ τὸ δονεῖσθαι. 714.c. δόναξ. τὸ ὑψηλὸν τῆς λύρας. *ibid.*
Δόναξ vel κάλαμος διατρητὸς ἐρινός. 1053.b.c
Δόναξ vulgaris harundo Theophr. 1300.d. in aquaticis rantum naſcitur. *ibid.* Dioſcoridi rutus cuncauus & craſſus. *ibid.*
Δόνακες in fiſtulis 832.a. τρηνὶ δόνακες, perruſæ arundines. 832.b
Δόναξ, lapillus qui mouetur in aërite & creplrat. 714.c
Δονῶ, πεδάρτει, κινῶ, δονεῖν. 714.c
Duna milliaria. 47.c. 48.a. ſunt imperatorum. 47.e. 48.a
Dom. 1181 a
Dora inſula. 1181.b
Δόρατρια, tres πενταμοι. 370.c
Δορκαντία, cadem cum ῥοδαντία, quæ Perſica eſt. 606.b. δορκαντία, tranſpoſitis literis ῥοδαντία. *ibid.*
τὸ δόρατα διπλοῦν, quid. 943.c
Dorica, Δώριον, & poſtea Lurica. 872.c
Δωρίσται ἀγῶνες. 849.c.a.b
Dorius mudus. 116.e a. d. 120. d. e. grauiſſimus. 119. 120.a
Dormire, & κοιμᾶσθαι, contraria. 1086 b
Dorſuales criſtę delphini. 449.e
Doros palmus. 1231.a.c
Dorus Achates cur dictus. 819.b
Δορυλάειον, Phrygiæ ciuitas, Durylaëum, quinqueſyllabicum. 864.b. pro quo perperam Dorylaum, & Dorylæum. *ibid.* δορύλαιον. *ibid.*
Doſiades. 169.a
Duſſuarij, ταμεῖον, de lumentis. 338.b. Durem filiæ plantare. 173.c
Δώτινα, Zotium & Lautium. 872.c
Δοῦρα vrbs in Meſopotamia à Nicanore condita, Græcis Εὔρωπος. 1197.b.c. Ptolemæus in Babylonia recenſet iuxta Euphratem. *ibid.* Strephanus Δοῦρα vrbs Meſoporamiæ. *ibid.* Ammianus Duræ oppidi deſerti ac diruti in Meſopotamia meminit, quod eſt Iſidori Δοῦρα. *ibid.*
Δουρίπλωα. 485.a
Drachmæ penſum, δραχμῆς ὁλκὴ. 370.c
Drachmæ ſex in vncia. 1171.a. tria ſcripula in Drachma. *ibid.*
δράκων, minimè ἀπὸ τὸ δρᾶν ἄχος. 387.e
δράκων χερσαῖος. 1259.c
Draconis & elephantis pugna. 307.d.e 308.a
Dracones elephantiæ, qui elephantos adgrediuntur, & ſanguinem eorum ebibunt. 343.c.d. arbores etiam inſcēdunt, & inde ſe in elephantus iniiciunt. 343. d. at Chamædracontes humi rantum ſerpunt. *ibid.*
Draconum ora adeo parua vt mordere nun poſſint. 387.c. innuxius eorum morſus.

quod veneno careant. *ibid* a. veteribus in deliciis. 387.c. ἀγαθοὶ δαίμονες vocati, Agathodæmones. *ibid.* Dracones Æthiopia generat. 387.b
Draconitea herba apud Apuleium. 975.a
Draeontia, gemma vel Drācontius lapis, aut Dracontitis, ὁ δρακοντίας, vel δρακοντίτης. 387.e
Dracontia gemma non gemmeſcit, niſi viuentibns draconibus abſciſſa. 388.a b.c. quod ſit eorum capita deſecando. 388.c.c
Draconia gemma creſcit & coaleſcit in capite Draconis. 1114.c.d
Δρακόντιον herba, à ſimilitudioe. 388.a
Δρακόντιον, ſiue ἀρίς, ἴσαρον. 1302 e
Dracontij ſiue Ari κεφαλαί, ſeu bulbile 974.b. Dracontium Colocaſium vocatur. *ibid.*
Dracontires Plinij. *ibid.*
Dracuncnlum ſiue Arnm cum Colocaſio fabæ Ægyptia idem eſſe ait Iolaus. 975 d
Dracunculus, δρακόντιον, herba. 973.c.d. Dracontium Arum, δρακόντιον ἄρον, & abſolutè δρακόντιον, poſtea δρακόντιον. *ibid.* d. vnde Dracunculus. *ibid.* Dracunculus eadem herba cum Aro. *ibid.* c. Δρακοντία πόα, Draeontea herba. *ibid.* d e
Dracunculæ κεφαλαί. 974.a
Dracuneuli ſiue Ari caulis. 974.b.radix. *ibid.* bulbi. *ibid.*
Dracuneuli radix conuoluta draeonis modo. 974.a. Dracunculi virtus. *ibid.* b. Draeunculus cum Colocaſia, quæ κιβώριον fert & fabam Ægyptiam, male confunditur. *ibid.* Arum cum Draeuncula idem fecere nonnulli. *ibid.* b. vt Arum radix diceretnr, eanlis verò Draconion. *ibid.* e. Dracunculus & Arum idem. *ibid.* d. Dracuncnlum eum faba Ægyptia cur Plinius confundat. *ibid.*
Dragée, τράγημα. 471.b
Δραγέα, apud medicos Græcobarbaros pro τραγαία. 1323.e. compoſitio ex pluribus rebus eonſtans. *ibid.*
Δράγμα, δράγματα. 266.b.c
Δράγματα ἱερά. 208.b. ἀσταχύων δράγματα mergites. 208.e
Drangæ. 792.a.c
Drangæ. 793.b
Drangæ vicini Euergetis. 1175. b.& Araehotis. *ibid.* e
Drangiana Arachoſiæ ad Orienrem vicina. 1175.c
Drangiana, prouincia regni Parrhici. 1197.d
Drapper. 399.a
Δρέπανον inſula vnde dicta. 311.b
Drepanum. 112.b
Drepanum promuntorium Arabici ſinus. 1240.a. in intimo pæne eius receſſu ad latus Troglodyticum. *ibid.* 1241. a.b.e
Drepanum & Lepte acra, diuerſa promuntoria. 1264.e. Drepanum prora. 1266.a.c.d
Drogues, τὰ δυναμικά. 1051.c
Drogue, aroma quibuſdam dicitur. 1049. d. ſed perperam. 1050.a
Drogue, ſpecies omnis cuiuſcunque odoris, modo aliquid habear φαρμακῶδες. 1052.c
Δρομάδες Cameli, dromidæ & dromedæ. 309.d
Δρομάδες qui ex Camelis dicerentur. 987.a
Δρομικός ναός, quis. 1219.c.d
Δρόμος ὑμέριμος. 184 a. τυχθύμερος. *ibid.*
Δρόμοι ὑπαίθριοι de porticibus. 1219.d
Δροσώδης. 5022 e
Δροσώδης manna dicta. 1020.b
Δρόσος aëris & Lunæ filia. 1131.c
Δρόσου βολαί. 321.b. vnde δροσοβολεῖν. *ibid.*
Druentiæ origo. 84.e
Drungi, hominum globi. 364.e
Drungi, in militia. 311.a
Δρυοβάλανος, glans querna. 471 a
Druſianus pes. 684.e.a
Δρυμώδης τόπος. 1031.c
Δρυώδες φύλλον Ilicis, ſimile quercino. 1031.b
Δρῦς ἀγρία, Robur. 507.d. μῆλα δρυός. 507.c.d
Δρῦς χαμαίζηλος. 962.a
Dncenarij equi. 900 e. Ducenarij procnratores. *ibid.*
Ducere muros. 309. a. Ducere foſſas. 309. b. Ducere, verbum polyſemon, vt βάλλειν. 309.c
Duces hodie quidam gentilitio nomine vocantur. 1264.d
Duellum pro Bellum. 676.a
Duis pro Bis. 676.a
Doidens pro Bideus. 676.a
Duiginri apud veteres pro Viginri. 675.c 676.a
Duitur pro Detur, ἀρχαϊκῶς. 122.d
Dulcacidum. 115.a
Dulcedo hinnientium de hippomane. 942.c.943.e
Dulci opponitur & amarum & ſalſum. 114.c
Dulcitas pro dulcedine apud antiquos. 35.c
Dumna inſnla. 247.a. b. Dumnani eius incolæ. *ibid.*
Dumnoni, Δουμνώνιοι. 247.c. Dumnonij. *ibid.*
Dnocumanum antiqui pro Decumano non dixerunt, nec Duocem pro Decem. 675.d
Duodecima hora, diei ſuprema hora. 676.a. qua ſol occidit. *ibid.*
Duodecumanus vel Duodecimanus cur olim dictus limes qui poſtea Decumanus. 676. a.d
Duodecimanus prius dictus qui poſtea Decumanus. 675. b.d
Dnonum pro Bonum. 676.a
Dicopondium prius, deinde Dnpondium, vel Dipondium dictum. 675.b.c.d
Dupondium vel Dipondium dictum, quod prius Duopondium. 675.b.c.d
Duplex pro duobus. 1131.c
Duplicare ſatiſſam, quid. 943.c
Duplum, quod duplicatur. 1248.e
Duracina, quibus palmam è Perſicis tribuit Plinius. 604.b
Duracina Perſiea. 605.c. Δωράκινα. *ibid.*
Duracina Perſica, à duriore carne. 610.c
Duracina, ceraſorum genus. 958.a. vnde dicta. *ibid.* b
Duracini ceraſi caro durior & nucleus. 958.c
Duracinæ vuæ à duriore acino. 610.e
Duracinæ vuæ. 958.b Duracina ceraſa. *ibid.* Duracina Perſica. *ibid.* Διὸς πυρός de Duracinis ceraſis. *ibid.* b.d
Durare, καρτερεῖν. 346.b
Durare & Pati, idem. 346 b
Durare, ὑπομένειν, καρτερεῖν, ad finem vſque perſeuerare. 776. a. non Durat facere. *ibid.*
Durata ſalibus aqua, quid. 345.e. Durari ſale piſces. 345. e 346.a. & cibi. 346.a
Durias. 84 e
Durius, agitator in currili certamine. 896.e

Durocottoro Athenæ veſtræ. 873 d
Duronegi Auicennæ, i. Durouieum, quod Charitooi ἀσώρουιξ. 1324.b
Durus ad lapidem, pro Æquè ac lapis. 1204 a
Durus propriè, ἰσχυρὸς & καρτερός. 346.b. vt Duri agreſtes, agricolæ *ibid.* hinc Durare & Pati, idem. *ibid.*
Durum, τὸ ὀλίγον ἢ δριμύ. 345 b. Durum acetum. 345.b
Durom, σκληρὸν, crucium & in-ſuaue. 345 b.c
Durum vinum. 345.b.346.d.
Dura maria. 345.c
Durum de coloribus dici po-teſt. 346.d
Dyas lineæ reſpondet. 699.c
Δύο, quid. 87.c
Δύος, idem quod δύτης, Æoliceè, Bœoticè δύος. 87.b.e
Δύται dicuntur quæ ſubmerguntur.1145.d. vnde δύται pro naufragis Plinius ineptè accepit. *ibid.*
Δύμας & βάσκανις, fluuij Sogdanæ, qui in Iaxartem incidunt.791.c. Dymas. *ibid.*
Δυνάμεις, τὰ φάρμακα.1051.b. vnde recentiores τὰ δυναμικὰ Droguas vocant.
Δυνάμεις ἐξόπτοι, quæ. 1273.e
Dynamis, δύναμις, Dynamus. 699.a.b.c
Dynamis quadratorum numerorum nomen.417 c. quid in Geometria. 418 a
Δυνὴ φανερῶς.749.b.ἅμα νοί. *ibid.*
Δυνάμεις nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
Δυτῆρες, vrinatores. 986.b. melius quam δύται. *ibid.*c
Δύτης, δύτης. 87.c. βύτης, idem. 87.d
Δύσις dictus Atlas. 305.a
Dyris fluuius.420.d. Nigris, Diris, Siris & Giris confunduntur. 421.a.b
Dyrrhachium, Δυῤῥάχιον, quaſi Δυσράχιον, in aſpero & ῥαχώδη littore ſitum. 568.e
Dyſaules Eleaſoniorum ſacrorum. 750.b
Δύσβολος. 54.a
Δύσις ἰσία. 721.723.e. 724. a b. 749.a. ἰσημερία.722.c.723. c.a.c. ἡλιακή. 723.d 724 a
Δύται pro naufragis male à Plinio accepti.1145.d.1146 a. δύται ſunt vrinatores, & κολυμβηταί. 1145.d.e. non autem naufragi. *ibid.* δύτης pro vrinatore Polluci non ſatis honeſtum. *ibid.*
Δυσμαὶ mare. 1241 c

E

E & F crebro confundi ſolita in manuſcr. 70.a.b
E in α mutant Siculi Dores 86.a
E in ι Græci in exoticis nominibus ſæpe mutant. 610.c
E & Σ in antiquis & grandioribus litteris Græcis nihil fere differunt. 175.d
E pro Y apud Latinos. 78.e. 279 b
H, ι, υ, ει & οι Græcobarbari indifferenter in ſcribendo vſurpant. 1028.d
Eale, equo fluuiatili comparata. 1010. c. apud Æthiopas naſcitur. *ib.* eius cornua mobilia, & alternatim in pugna verſat. *ibid.*c.1011.b
Ἐαρὸν πεπασμένον, vnguentis & odoribus perfuſos. 952.e
Εαρ, Cypriorum dialecto ſanguis.1284 c. ἐαρ ἐλαίης, pro oleo. *ibid.*
Ἔαρ πολιὸν de prima aratione. 724.e
Ἐαυτῇ χεῖρον. 581.c
Ἑβδομάς, Sabbatum, vel ſeptimus dies, non ſeptimana, 611.e. 612. a. recentiores de ſeptenario dictum oumero. 612.a
pro Ebeninis lignis veris alia nigrities commendata ſæpe venundata. 1043.a
Ebenum aduerſus venena pollere ſolus tradit Solinus. 1043.e
Ebenum oculis proficiens. 1333. a
Ebeni materies non dureſcit in lapidem, ſed coralli. 1040.c
Ebeni niger ſplendor. 1041.b
Ebeni nitor natiuus, non vetuſtate, aut alia arte adſcitus. 1040.d
Ebeni phalangæ.1032.c.in metelmoniis, aut donis aut tributis, ab externis præberi ſolitæ. 1031. b. e. centenæ ab Æthiopibus penſitatæ regibus Perſidis. *ibid* c
Ebeno tertia auctoritas in tributis. 387.c.a
ex Ebeno ἀκόνια facta ad collyria.1332. & ex eo ſimulacra deorum ab antiquis. 1041.e
Ebenus hiulco cortice & reticulato. 1040 e
Ebenus, arbor patua. 1032 c.d. 1035.c
Ebenus vera eſt exilis & teouis. 1403 a
Ebenus natura gracilis. 1031.b. 1035.e. θαμνώδης δένδρον, arbor minuſcula. 1032.c.1035.a.
Ebeni alterum genus Plinio arboreum & truoco enodi dicitor. *ibid.*d
Ebenus grauiſſima & ſpiſſiſſima ex arboribus. 1035.b
Ebenus Æthiopica, vnde Meroetica, ſeu Meroitica dicta. 387.c.1030 d.e
Ebeno Æthiopicæ primas dat Dioſcorides & eam Indicæ præfert. 387. b. e. Ebenos à Syene ad Meroen. 387. d.e
Ebeni duo genera Theophraſto.1030. a. ἄξυλον & καλόν, alterum φαῦλον. *ibid.*
Ebeni genus commuoe, quod φαῦλον appellat, plurimum eſſe per totam Indiam ait Theophraſtus: ac eximium quod ἄξυλον & καλὸν vocat, rarum. 1035.b
Ebenum non ſola fert India. 387.b.1030.d.a
in Ebeno nihil ligni, cortex tantùm & mediale. 2040.a. b.e.in eo plures tunicæ. *ibid.* ligni tamen Solinus meminit.*ibid* b.Ebeni μήτρα in medulla conſiſtit. *ibid.* Ebeni cortex ſimilis boxi cortici. *ibid.*
Ebriæ lanæ. 268.c
Ebrietas γυναῖκα αἰσχρὰ νοουμένη κωλύειν dicta. 1085.e.1086.a
Ebudes inſulæ. 248. e. earum numerus. *ibid.* eædem atque Emodæ vel Emudæ. 247.a. 248.a
Ebullitio, ἐκζέσμα. 255.b
Ebulum & Chamæacte diuerſa Plinio, cùm tamen idem ſint. 1098.e.1280.e
Eburna multa geſtamina è Romano ſolo in Britanniam importabantur. 245.d.e
Ebuſitanæ Caricæ, id eſt, ἰσχάδες. 938.b.Ebuſi Caunæ. *ibid.*d
Ebuſus inſula, vel Eboſea, Græcis Βοῦσος vel Ἔβουσος, vel Ἠβουσος.938. b. c. Eboſea inſula, vt Ἡσίοδος φησί. *ibid.* oon è Balearibus.279.e. Straboni vna ex Pityuſis.279.a. vtraque inſula Plinio. *ibid.* Ebuſus ſola Melæ, qui inſulam & oppidum ita vocari ait. *ibid.* Dioporo Pityoſa cum oppido Ebuſa. *ibid.*

ex Ebuſa inſula ficus præſtanſtantiſſimæ & ampliſſimæ Romam apportabantor. 938.d.c
Ἑβύμα, ab Ἥβη. 80.c
Ἑκατομβαιών, Hecatombæon primus menſis Atticorom. 313.c 314.h
Ecaudes. 97.c.321.d
ἐκβάλλει εἰς θάλασσαν, de fluuio. 799.b
Ecbatana.625.b. caput Mediæ. 1202.a.à quo conditom. ibid. Alia etiam Syriæ quæ & Ἀσβάτανα Stephano. ibid. h. poſtea Βάτανα dicta ſunt. ibid.c
ἐκβολὴ ποταμοῦ. quid. 796.b.799. h.c
ἐκβράσματα Ebullitiones. 255.h
ἐκχωρήματα. 283.a
Ecclesia, ἡ βασιλικὴ τῶν ἱερέων. 1091.d
ἐκδύεσθαι dicuntur animalia quæ corium exuunt. 341.e
ἐχενηΐς. 502.a.b
Echetla vrhs Siciliæ.113.b. inde Echetlienſes. ibid.
Echinades inſulæ.714.e. Taphos inter cas oumeratur. ibid.
Echinades pleræque deſertæ & ſcopulis montibus aſperæ. 715.e
Echinomettæ, maiores echini. 979.h
Echinopus, ἐχινόπους, frutex, non carduus. 1262.e
Echinos, χὴρ. 390.b
Echini marini lanogine obſiti. 1025. c. corum duo genera, σπατάγγοι & βρύσσοι. ibid.
Echini dicontur caſtanearom operimenta.175.e. earum calix echioatus. ibid. 601.e
ἔχις, Siculis Dorib. ἄχις, vnde Anguis. 86.a
Echites lapis. 712.e. vipereas habet macolas. 718.d
ἠχῶ, Reſona. 1143.e
ἐχεμύθιον, χυμβίον. 1163.a
ἐχθιόμενον πῦρ. 242.d.e
Eclipſium Solis ἀποπληρώματα. 643.a.b
ἐκλύσεις σώματος. 541.c.d
ἐκπυνθάνεσθαι de arhoribos quæ gelu læduntur. 511.e
ἐκπλέκημα. 502.b.c
ἐκπίπτει ἀνέρχεται. 944.h
ἐκφανῆ γίνεσθαι. 749.b.c
ἐκφανῆ ſimulacra quæ dicerentur.1046.d. Enrelief. ibid.e
ἐκπέττειν, coqui, matureſcere. 963.e
ἐκφύεσθαι, congerminaſcere. 963.e
ἐκπίπτειν de partu. 716 e
Ecpyroſis æui. 42.e
ἐκπύρωσις, ſeu ἀστραπή, quomodo fiat. 1136.a.1143.a
ἐκρύσεις.214. d. rectè dicuntur de ἐκβολαί. 861.e
ἐκπτύειν, expectorare. 707.b
ἐκπεπτωκυῖα θρίξ. 760.d
Ἕκτορες pro Ἕκτωρ. 1222.e
ἐκτὸς, pro δίχα vel ἔξω. 461.a
ἐκτρώσεως λόχοι. 716.e
ἔκτυπα ſimolacra quæ.1046.a.b. c.d. Ectypa imago ib.b.1105.a
Ectypæ gemmæ.1046.a.c. ſcalpturæ. 1100.d.a
ἐκτύπωμα. 1105.a. de gemmis ectypis. 1046.h
ἑδραιοῦν, Solidare. 1096.a
Ediſſertare. 83.e
Edoni, Ἠδωνοί. Edonus Boreas & Edonæ hyemes.
Ἐδουμαῖοι & Ἰδουμαῖοι. 488.a. 610 e
Educere pro Educare. 283.e
Ἡδὺ ad guſtum propriè refertor. 466. d.e. ſed transfertur ad odores, ἡδεῖς ὀσμαί, ſuaoes odores. 466.e
Ἡδύνειν, τὸ ἀρωματίζειν 466.e. ἡδυντὰ πάντα. ibid. ἡδυντὸν πιαρ. ibid. ἡδυντικοί. 468.b
Ἡδυσμός, iotyhorum genus ſilueſtre. 831.c
ἥδυσμα, condimentum. 466.b. ἄρτυμα.466. b. præcipua ex liquidis, oleum & acetum. 466.b.ſuccus olei in vnguentis ἥδυσμα. ibid. ἡδύσματα Dioſcoridi vnguenta ad conciliandam odoris ſuauitatem. 466.467. a. b.d. 468.a. b.c
Ἡδυντῆρες ſales. 115. ἠερόεις color, cæruleus. 1159.c. ἠερίεσσα, & contractè ἠεροῦσα Iaſpis. 1130.c
Efficacia impetrabilis. 876.d
ἐγκάρδιον, mediale. 235.a
ἐγκάρδιαμος δυνάμεις. 454 a
ἐγκαυσις θυρῶν. 231.e
ἐγκαυστική. 39.c.131.h
ἐγκαυστά. 231.d
ἐγχόνηγος ſtructura.1233.a. ἐγχείρηγον opus. ibid.e
ἐγχώρηγα, ordinaria, ædificia ordine ſtructa. 1232 e
ἐγχώριοι θεοί, indigetes dij. 71.c.e
ἔγχωρος, Enchoris. 63 h.881.a
ἔγχωρος, idem quod ἐγχώριος, vnde Latinum Enchoris. 169.e
ἔγχουσα ἄγχουσα.1148. b.e. vide Anchuſa.
ἐγχρυσος χροιά, aoreos color. 139. c.454.a
ἐγχύλισμα, ſuccus. 531.c
ἐγκοίλια, oauis, coſtæ, latera. 1110. c.1117.h
ἔγχρωμος color. 1146.b
ἔγχυλοι de pinguibus. 193.e
ἐγκύκλωμα, ἐγκύκλιον, tranſlatum.176.e.d.diſtinctum à μεχανῆ.176.d. ἐγκυκλεῖν & εἰσκυκλεῖν. ibid. ἐγκύκλιοι ἀποδοχαί. 176.c.
ἐγκύμων mulier prægnana. 157.e
ἐγκυμονίτης lapis vel ἐγκυμονίς, quod concipere & parere putaretur. 157.e
ἔγκυος, ἐγκύμων.72. c. 75.a. ἐγκυμονεῖν. 75.a
ἐγγὺς & σύνεγγυς differunt. 164.d
Egeſtæ, vrbs ſine diphthongo. 111. d. Segeſta cur à Latinis dicta. ibid. in ea fuere fontes calidi. ibid. Ἐγεσταῖα dicta, & Αἰγεσταῖα. ibid.
Egeſta & Ægeſta, eadem vrbs. 112.d.c
Egeſtæ duæ vrbes in Siciliâ. 112.c
Ἐγεσταῖα. 111.d.112.c 113.c
Ἡγητὴρ σφαίρας, quid. 850.a
Ἐγγαλίς Nicandro γαλῆνις λίθος. 251.c.252.h
Ἐγγενονικα. 709.d
Ἐγγίνεσθαι. 542.e
Ἐγγλύσσειν idem quod γλυκάζειν. 963.0
Ἐγγλύφειν, inſculpere de vermibus. 1100.a
Egnatia ſiue Gnatia. 127.d
Egredi ſpecum. 389.e
Egregia pecora. 1090.d. ἀριστεῖα. ibid.
Egreſſus. 436.e.Nili. 442.c
Εἰ, Si, addito S. 1285.a
Εἴαρ, ſeu ἴαρ, Cypriorum dialecto ſanguis. 1284.h
Εἰκάς, vigeſima dies menſis. 612.a
Εἰκόνα.1125. h. male pro μήκωνα. 1126.b.1127.h
Εἰκόνιον vel Ἰκόνιον, vrbs. 309.c
Εἶδος pro colore. 200.e.201.a. 236.a.239.c 252.c.703.b.c
Eiectus, ἐκβεβλημένος, ἀπτωτός. 63.c
Εἵλη, ἑλή, vel ἑλεία.317.999.a. εἰληθερεῖς. ibid. εἰληθερεῖν. ibid. vnde. ἄσκιοι & περίσκιοι, qui & ἄσκιοι & περίσκιοι
Εἴλημα, voluimen. 1219.b
Εἰλημάτικα templa, quorum culmen totum erat ex apſide. 1219.a. εἰλημάτικοὶ ναοὶ ἀπὸ τῶν ἐρειμάτων diſtincti. ibid.

Digitized by Google

Εἰλυματικαὶ καμάραι.1219.d.& δρομικαί.ibid.c.εἰλυτὸς ναός. ibid.e. qui εἰλυματικός.ibid.volutile & volubile templum licet Latinè dicere. ibid.a. εἰλυματικὰ monumeota,i.volubilia.ib.b
Εἰλοῦζιν. 363.a
Εἷμα θυῶδες, veſtis citroſa. 954.e
Εἵματα σιγαλόεντα. 949.e. θυώδεα. ibid.
Εἰρεσιώνη pro foribus conſtituta 735.d
Εἴρη & ἶρις pro arcu cæleſti, ſeu iride. 397.c.d
Ἔρια, lanugo arborum ex qua veſtes texont Indi. 998.b
Εἰς ὀρθὸν, io rectum. 1034.d
Εἰς τέλος, ad perfectum, ad plenom.1071.d.id eſt,τελείως. ibid.
Εἴσκελσις quibuſdam,pro ἀφαμώσει, vnum ex tribus quæ in tingendis coloribus requiruntur. 1146.e
Εἰσκυκλεῖν, quid. 176.d
Εἰσελαστικοὶ ἀγῶνες, vel ἱεροί. 849.b
Εἴσοδος, aditus. 916.a
Elæus fluuius haud longè à Lilæo. 880.a
Ἔλαιον ἀμοσΓδάλινον. 464.b
Ἔλαιον βαλάνινον. 469.b
Ἐλαῖαι cum epitheto, apud Homerum,pro vngueotis. 948.e
Ἐλαίων σύψις. 465.a
Ἔλαιος fluuius, qoi perperam ἐλάτης dicitur Ptolemæo.880.e
Ἐλαιός, vel potius ἐλαιαὶ, ſpecies αἰγιθαλοῦ.238.c.dicitur & ἐλέα. 238.d.& ἐλεάς.238. vnde dicta ἐλαιαί. 238.e
Ἐλαίωσις,Oliuatio,oliuatum collectio.1313.d. ἐλαιωτήρ, oliuator. 1313 d
ἐλαιοῦν, oliuare. 1313.d
Ἐλαΐτης,vnde Ἐλαϊτικὸς κόλπος. 476.b.inde Elaïtenſes. 476.b
Elana. 470.c. ἐν μυχῷ ſious Arabici. 470.a. Αἰλάνη vel Ἐλάνη. ibid.
Elana. 496.d.e
Ἐλανῖται, populi. ibid. & Ἐλάνη, more Italaritio.482.c.d.Elaoa in beata Arabia. 434.d
Elanites ſinus.487.c.a.d.e. Ἐλανίτης κόλπος. 487.d
Ἐλανίτης μυχός.488.d.à quo Arabia felix auſpicabatur. ibid.
Ἐλανίτης κόλπος, iu ſinu Arabico. 490.b
Ἔλκος,vulnus ἀπὸ τοῦ ἐλκεῖν. 501.a
ὁ Ἔλαφος de ceruo 222.b.c. ἐλαφος ἀερόεσσα. 222.c
ὁ ἔλαφος Doribus de maſculo ceruorum genere. 940.0
Ἔλαφος ἀχαΐνη. 221.d.e.222.a.d
Ἐλαφηβολιὼν cui menſi ooſtro reſpoodeat.313.c.d.e.c.314.d.b.c.317.e
Ἐλάτη,abies. 409.c. Plinius ἐλάτην abietem cum ἐλάτῃ quam totam arborem palmam eſſe putauit, confundit.409.c.d
Ἐλάτη etiam abies. 464.c
Ἐλάτη palmæ pars, quæ & σπάθη & ἐλάτη. 409.d. φοίνικος σπάθη ἔκφυσις. 409.e
Ἐλάτη integumentum fructus palmarum. 409.a.c. 410.d. σπάθη etiam dicitur.409.b.& σκίπων. ibid. & φοῖνιξ. 409.c. ἐλάτη pro fructu. ibid.
Ἐλάτη & σπάθη & φοῖνιξ cortex palmæ.464 b.c. ἐλάτινον μύρον, quod & σπάθινον. ibid. ἐλάτη etiam fructus palmæ. 464.c
Ἐλάτη, palmes ſpicatus palmæ ſer corticeum iouolucrum. 1329.a. Latini cortex palmæ. ibid.a. ἐλάτη quoque dictus ipſe fructus. ibid.
Elaterium, ἐλατήριον ex ſilueſtri cucumere præparabatur. 941 d
Elatites dicitur hæmatites quandiu crudus eſt. 409 a
Elatites hæmatites.409.a.à fructu dictus colore phœnicco. 409.b.a
Elatites phœniceus, ab ἐλάτη quæ eadem cum σπάθη. 410.d
Elatenſes, Ἐλατεῖς, ab vrbe maxima Phocidis, Elatea. 476.b
Ἐλατὸς χαλκός, battutile & ductile æs. 1077.b.d
Ἐλαιωνέρδροι μελῶνες. 18.b
Ἐλεώδη flumina dicuntur. 677.b.c
Ἔλκωσις εἰς βαθύτερον,Plaga ad vitalia. 585.c
Ἕλη, ſolis fulgor vel εἵλησις, vel ἕλα. 317.a.b
Ἕλη ſeu εἵλη,calor ſolis modicos. 990.a.vnde εἱληθερεῖν. ibid.
Ἕλη, loca arboribus denſa. 317 c
Ἕλη,συνδενδροι τόποι. 1009.e
Ἐλεάς, auis ſpecies,238.e.& ἐλέα. 238.b
Eleazus rex, odoriferæ vel turiferæ dominus. 499.b.e
Eleazus rex. 1086.b
Electilis ager. 68a.e
Electra, claui ax electro, quibus muniebaotur pedes lectorum. 1081.e
Ἤλεκτρον, auri Scoria, quod argento mixtum aurum habeat. 1079.b
Ἤλεκτρον ἀλλείπων χρυσίον.1081.b.niſi forte ἀργυρίτων legeodom. ibid.aot ἐλείπων.ibid. quod ex eo fierent claui in pedibus lectorum, quæ & ἤλεκτρα vocabantur. ibid.b.c. verius fortaſſe ἤλεκτρα vocata quaſi ἠλέλεκτρα, lectorum clauos. ibid.c. vt vt ſit, ἤλεκτρον etiam clauus. ibid. clauus vel oodus.ibid.d. pro ἀλλείπων etiam poteſt legi ὑαλείπων. ibid. & ὑαλείπων χρυσίον dicitur eleganter Electrum q.d. vitreum aurum,quod auri formam habet ſimul & vitri. ibid. quod intelligendum de ſuccioo. ibid.e
Electrum, quod eſt auri flos, & quod ἀδάμας vocatur, Auri nodus appellatur Plinio. 1081.c. vt ſit τὸ χρυσοῦ κύτος, pars in auro durior, veluti nodus. ibid.d. qui propterea ἀδάμας dictus. ibid.
Electrum, auro & argento mixtum. 1c81.c. de quo & flos auri. ibid.e. αἰθάλιον, ἤλεκτρον χρυσίον. ibid. vel τὸ κάθαρμα ex auro, τὸ ἤλεκτρον. ibid. qui flos ſiue ſpuma, etiam Adamas dictus. ibid.c. auri purgamentum. ibid. c. a. μίγμα auri & argenti.ibid.b.ex Electro fiebant claui lectorum. ibid.c
Ἤλεκτρος apud Dionyſium non lapis aut calculus, ſed ſuccinum. 768.c. neque etiam cryſtallus.768.c.769. χρυσαυγής, in oſtiis Padi colligebatur. 768.d
Ἤλεκτρον ἀργὸς, rude ſuccinum. 356.e
Electrum caodidum & cereum & fuluum. 1106.b
Electrum ſuccinum, diuerſum ab eo quod eſt auri purgamentum.1081.c.& id fortaſſe vocatur ὑαλείπων χρυσίον. ibid.d.e
Electrum ſiue ſucciourn,βερονίκη recentioribus.1106.a. gummi genus. ibid.
Electrom ſiue ſuccinum Chimicis auctoribus πῆχον θ-είον vocatur. 1130.c
Electrum in quodam lacu Africæ gigoi quibuſdam placet. 872.b. & in eo aues Meleagridas viuere.ibid.vnde fabula Sophoclis de Meleagridi-

bant. 509.a
Dendrachates. 133.e 134 a.b
Δενδραχάτης, δενδρόφυτος πέτρα dicitur & δενδρίτης ἀχάτης. 134.a
Δενδροβάτης, ſciurus, ſeu nitela. 316.b.d
Δένδρον περιπεφυτευμένον. 511.c
Δένδρον φύεσθαι.1166.d. ἄφορον. ibid.d
Δένδρα, arbores & frutices grandiores. 538.c
Δένδρεσι opponuntur θαμνώδη. 1031.b
Δένδρα ἱεραρχία. 998.a
Δένδρα μονόκωλα. 1006.a
Denegare creditum. 107.c
Denique, πέρας γοῦν. 382.c.d.e
Denſeletæ, Δενθελῆται, ſeu Δανθηλῆται.158. à Laconico Δανθαλῆται. 138.a. Strymonem incolunt. ibid.
Dentale aptatum Vruo ſiue Buri. 820.a
Dentali præfixus Vomer. ibid.
Dentes canini gemini. 33.c.d
Dentium maior numerus in viris quàm in fœminis. 33.
Dentibus defecti.325.b.c. Dentes defecti. 325.d
Dentes ferrati clauiculæ. 928.b
Dentes ferrati clauis. 931 a
Dentia pro Dentientia. 317.e
Dentientia ora. 318.a
Dentifricium. 565.e.a
Δεώ, Δηοῦς, vnde Δηῷος. 1001.e
Deorſum, pro Deuorſum κάτω. 786.b
Deparcere. 250.a
Deparcere collectaneum, παμβόφη. 103.e
Deparcere, pro Parcere. 103.a
Deparcus pro valde parco. 103.a
Depauire viam, munire, ſternere. 57.d
Δέψησαι. 465.c. vnde βυρσοδέψαι & σκυτοδέψαι. ibid.
Depulſorium ſacrificium. 585.e
Deputare pro Putare, 305.e
Deputare arborem, ramos ſuperfluos aut aridos recidere. 584.b. ἀποκαθαίρεσθαι. 584.b. Deputare & Coinquere, idem. 584.b
Depuuio, compoſitum à Pauio. 57.d
Δέρβικες & Δερβίκκαι, idem populus. 983.c. licet Ptolemæus Δερβίκκας in Margiane, & Δέρβικας in Media ſtatuat. ibid. Δερβίκαι & Δερβίκιοι etiam dicti. ibid.
Δερβίκιοι pro quo Δερκίβιοι apud Dionyſ. 1077.c
Derbicum medij fines Oxo ſecantur. 985 a
Derceto Græcis, Atargatis, Hierapoli colebatur. 574.a. tota ſit in fœminea ſpeciei. 574.c. diuerſa à Ceto quæ Ioppe colebatur. 574.a. in vrbe Aſcalone ſub Ceti forma colebatur. 574.b. & in Phœnice etiam. ibid. hoc eſt in vrbe Phœnices Ioppe. ibid. eius ſimulacrum ſemipiſcem & ſemifeminam repræſentabat. 574.e. quidam eandem cum Hierapolitana Dea Syria Derceto fuiſſe tradunt 574.c. & Straboni eadem dea Derceto & Atargatis. 574.d. & Plinio quoque. ibid. ſed falſo. nam Syria Dea Hierapolitana erat mera femina. 574.d.e
Δερκέβιοι male pro Δερβίκιοι apud Dionyſ. 1077.e
Derectum, quod recto contrarium. 1191.b. in Derectum ire. ibid. Derectam abire. ibid.
Δερμάτων σύψις. 465.a.d.a.b. δέρματα ἰσυμμένα. 465.a. συνθετικὸν δέρμα. 465.a
Derogare, detrahere & eximere. 90.b
Derogare legi. 90.c
Decenſiones ἐμβάσεις. 1204.b
Deſcobinatum, ἀποξυσθέν. 1077.d
Deſerta, ἔρημα, quibus opponuntur τὰ ἐργάσιμα, culta loca. 370.b
Deſiderare, de fine vel exitu ſideris vel tempeſtatis. 425.b. quod deſiit ſiderare. ibid. Deſiderari res dicitur quę abiit, nec amplius extat. ibid.
Δεσμός, ὀχεύς, μοχλός. 925.c. ferreus vectis aut obex. ibid.
Deſpect:re, deſpicere. 989.e
Deſtinare Achaiam. 95.d
Deſtinatus eſt, pro Deſtinauit. 53.b
Deſtinati pro Deſtinantes. 53.c
Deſurgere, ἐπὶ θάκους ἀπιέναι. 611.d
Detinere pro continere, & Retinere, & obtinere. 49.d
Detinere, obtinere. 1233.b
Detinere intuentes, oculos afficere & viſum allicere, idem. 567.a
Detinere locum, pro obtinere vel Tenere. 476.e
Deucalion. 146.b
Deuincire eum dicimur, quem noſtrum beneficiis ita facimus, vt ſuus pæne non ſit. 1091.e
Deuincire ad res magicas trãſlatum. 1088.e
Deuinctiooes, Deuotiones, & Defixiones, idem. 1089.a
Denictus quis dicatur. 1088.e
Deuictiones magicæ. 1089.a
Deuolare. 554.c
Deuoti dicti qui malefica arte defixi Veneris munus implere non poſſunt. 1089.d
Deuotiones, ἐπῳδαί. 1087.a. Magicæ Deuotiones, quæ & defixiones & deuinctiones. 1089.a. qui vota facit & ſe Deuouet, ligare ſe intelligitur. ibid. vnde Votis caput obligare. ibid.
Deuouere, dinis & imprecationibus defigere ac deuincire, 1089.a. quod & obſecrare dicebatur. ibid. b. cuius contrarium Reſecrare. ibid.
Deuouere, Defigere, Obligare, verba magicæ artis propria, quid ſignificent. 1091.e
Deus, Θεός. 872.e
Δεξαμεναί, ciſternæ. 320.e
Δεξιοστάτης. 133.e
Δεξιόσειρος equus. 898.d.a.e
Δεξιόζυγος equus. 898.e
Dexter abire quis dicatur. 936 e. a. & per dextros orbes. ibid.
Dextera firmior læua. 44.e. 45.a
Dextra illam rem. 1258 e
Dextra læoaque Zonam. 860 a
Dextra limes, pro, A dextra limes. 677.d
Dextratio, quid. 936.a b. Dextratione ædem luſtrare. ibid. b
Dextratio in Circenſibus curriculis. 936.e
Dextratus ager. 677.d
Δεύεσθαι eſt βρέχεσθαι. 1051.a
Δευτερόβολοι πῶλοι. 670.e
Di pro *eu*. 699. e. *diaſpes* pro *euaſpes*. 699.e. a. d. *dibus*, pro *eubus*. 699.a.d
Dia dicta Naxos inſula, & ſtrongyle, & Dionyſias. 183.d. & Sicilia minor. 183.e
Διαβαίνειν quid. 945.e.a
Διαβαίνειν, crura aperire & varicare. 943.e. 944.a. διαβεβηκότα crura multum aperta, & in diuerſum expanſa. 944.a
Διαβάνειν. 411.c
Diabas amnis. 698.c
Διάβασις, *paſſaticum* infimæ Latinitati. 946 d
Διαβεβηκότες qui. 945.a

διαυγάσματος, interlucatio. 384.c.d.e.385.a
Diacecaumene, ſeu Cecaumene, ſeu Catacecaumene. 473.c.d
διακεκαυμένη regio Æthiopiæ. 1240.d
Diacecaumene pro Zona torrida. 64.c
διακοσμητίζεσθαι. 37.d
διάκρισις. 1229.c
Diacones, οἱ διάκονοι. 169.e
Diaconi principales & primi, Cardinales dicti. 1249.d
διακοπὴ in fluuio. 622.c
Diacre, Diaconus. 683 b
διάκρισις & διάκριμα, Diſcrimen, ornatus quo capilli diuiduntur ante frontem. 759.e.
διάκριμα, arſiuum. *ibid.*
διάκρισις, genus ornatus ſimpliciſſimi, qua capillus in duas diuidebatur partes. 761.d
διάκρισις, de capillo in duas partes æqualiter diſcriminato. 75 .c. diſcrimen Latinis. 759.d.e.1 · de διάκρισις dicitur ἀπολυσμὸς c. pitis apud Chirurgos veteres *ibid.*
διάκρισις quid. 121.e
διακρινεία & πλάνης oppoſita. 121.d.
διάκτορος. *ibid.*
διακρινεία & πλάνης oppoſita. 121.e
Diadema regium, faſcia candida & lata. 370. e. Diadema Rom. Imperatorum, quale. 370.e. gemmatum. *ibid.* ex duplici linea margaritatum. *ibid.*
διάδημα, σῆμα βασιλικόν. 370.c. 371.a
διαδοχιζέσθαι. 37.d
διαδοκίζεσθαι, haſtis velitari. 1017.e
δίαιτος pro δίαιτα. 594.d
δίαιθρος. 259.a
δίαιθρος, διαφανής, εὔαιθρος. 594 d. αἴθριος & ſerenus. *ibid.*
διαγλυμμένος, inſectus & inciſus ſtriaturis & rugis. 1125.d
διαγλυμμένος κτλ. 1129.d
διαγράφεσθαι, diſcribi. διαγραφαί, Diſcriptiones. 650.b
διαγράφει τὸ σχῆμα τῆς πόλεως. 819.b
διάληψις quid. 1071. e. oppoſita τῷ κατηγορεῖν. *ibid.*
Dialeucum crocum. 107.d.e
διάλιθα pocula. 240.e
διάλιθον σκεῦος. 98.e
Dialucenſe pro Diſlucenſe. 1133.c
Diamans d'Alençon, adamantes ignobiles. 1099 d
διαμασητοί in re venerea veteribus vſurpati. 945.d
διαμηρίζειν, femora expandere. 945.d
Diametra radiatio Solis. 720.d
διαμέτρου nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
διαμονὴ ſeminum, ſeu permanſio. 1282.c.d
Diana Aricina. 67.a. Dianæ Ariciuæ templum, ſeu Nemus. 67.b.c.d
Diana Catyatis. 603.e
Dianæ Epheſiæ ſimulacrum virgineum. 815.c.e.816.d.a. πίλινον. 817.c. alij ex ebeno dicunt. 816.d. 817.c. alij cedrinum. *ibid.* alij aureum. 817.d
Dianæ templum Epheſi ab Amazonibus conditum. 808.c
Dianæ Epheſiæ templum ter ædificatum. 812.a
Dianæ Scilluntiæ templum. 817.d. ſimulacrum. *ibid.*
Diana Scythica. 67.d. Ταυροπόλος. 67.d
Diana fons. 111.c
διανοεῖν vel διανοεῖσθαι. 457.c.d
Diapaſmatum confectio. 1068.b
Diapaſmata. 1058.c
διαφανὴς, tranſlucidum. 132.d
διαφέρει, περίεχει, βέλτιόν ἐστι 581.a.b. excellit. 581. b. διαφέρειν τινός, alicui præcellere. *ibid.* διαφερόντως, ἐξαιρέτως. 581.a
διάφορος, pretioſus, excellens. 817 c
διάφορον, pretium. 817 d
διάφορος pro excellenti & eximio. 1037.c
διαφυλὰς habent amygdalæ, non autem nuces minutæ aut caſtaneæ. 603.b. c. e. habent & baſilicæ iuglandes. 603 a
διαφύσεις, διαζώματα, & κηδόνες, ſynonyma Dioſcoridi de Hæmatite. 1035.b
διαφύσεις, venæ lineatim diſcurrentes. 1033.b
διαφύσεις in longum diſcurrunt. 1033.a. diſtinctiones venarum oblongæ. *ibid.*
διαφύσεις venæ in lapide, quæ & διαζώματα. 1203.d
διαφύσεις, κηδόνες, & διαζώματα, idem. 408.a
διαπίνεσθαι αἱ φιάλαι. 37.d
διαπλίξαι. 946.c
διαπλέκειν ex papyro texebantur, quibus ſimilis codicariæ. 1116.b
διαπόρησις. 65.c
διάπρισαι valuæ, *Briſées*, i. fractiles. 927.b
διαρρέων φλὲψ, quid. 946 c
διαρρέειν, & διαρρεούσης σκέλη, quid. 945.c.a
διαρρήσσεσθαι τὸν βοῶν. 37.c.d
διαῤῥεῖν, ſecare & interfluere. 863.a. aliud eſt διαῤῥήγνυμι. *ibid.*
διάῤῥυσις. 321.a.b
διάρσις quid. 1071 d
διασιβάζειν, quid. 1250.c
διασκελίζειν, aut potius διασκελλίζειν, à recta via deducere. 945.b
διασκελίζειν, crura in diuerſum pandere, varicare. 945.c
διασκελίζειν, crura aperire & vara facere. 945 d
Diaſpes male pro Coaſpes. 699 e.d
Diaſpes pro Cuaſpes vel Coaſpes. 418.a
διάστασις. 43.d.e
διαστάσεις μεγάλαι. 496.b
διασώζεσθαι. 190.c.e
διάθεσις, idem quod δεῖξις. 397.d
διατεία, διάκτορος. 121 a
Diatreti calices cryſtallini cælati. 204.e
Diatreta pocula. 204.c.205.e
διάτρητοι, vel δικτυωτοί, fores carcerum cancellatæ, & reticulato opere factæ. 921.a
Diatrita ſpecies, διάτρητον εἶδος. 921.e
διάτρητον omne opus δικτυῶδες & καλυμματικόν. *ibid.* non διάτρητον. *ibid.*
διαυγάζειν ἰάσπιν, tornare, Auieno, pro polire & terere. 1049.c
διαξιφίζεσθαι. 37.d
διάξυλον pro διάξυρον. 397.e
διάξυρον Aſpalathum. 1224.d
διάξυρα, idem quod δεξιά. 397.e
διαζώματα, διαφύσεις, venæ in lapide. 1203.c
διαζώματα, διαφύσεις & κηδόνες, idem. 408.a
διαζώματα & διαφύσεις & κηδόνες ſynonyma Dioſcoridi de Hæmatite. 1035. b
διβάμβουλον candelabrum cum duplici acetabulo. 375. b.c. pro διλάμπουλον. 375.c
Dibus pro *Cubus*. 417.d.e
Dicare, ἱεροῦν ἢ ὁσιοῦν. 71.a
Dicendi genus ἀπλοῦς. 201.b. cui contrarium, ſine nitore & palæſtra. *ibid.*
δικλὶς pro claue. 930. a. & pro ianua bifore. *ibid.*
δικλὶς θύρα quæ. 927.a.c
δικλὶς θύρα quæ 928 a.b. eius forma apud veteres. *ibid.* b.c. cui opus duplici clauſtro & duplici claue. *ibid.* c. ideo ὀχῆας non ὀχῆα dixit Aratus. *ibid.* c
δίκροτον. 218.d

δίπυροι, bituræ. 46.b.c
δίπυροι 875.b. bitnæ. 875.d
δίκοροι qui dicti. 190 c. falſo duplicem pupillam habere crediti. *ibid.*
δικραῖται dicuntur cerui tertio anno. 224.d
δίκροσσοι veſtes, bicerres. 762.c
Dictæus & Dictynnæus mons, idem. 171.a.b. quod Strabo negat. 171,b.c,e
Dictamnum Creticom. 542.a
Dictamnus herba. 224 a.b
Dictat metas & rigorem Agrimenſor, 689.e. & dictat abſolute. *ibid.*
Dicte inter Albos mootes Cretæ. 172.a
Dicte male ab Arato prope Idam montem collocata, quæ mille ſtadiorum ſpatio ab ea diſtat, 891.e.a. Dicte in orientali latere inſulæ. 891 a
Dicte mons, vel Dictæus 171.b. c. mille paſſus ab Idæ diſtat. 171. e. ad orientem verſus. *ibid.*
Dictio pro oraculo, ὁ χρησμός. 156.a
δίκτης pro δίκτη, per enallageo. 891.a
Dictum deo, quod deus dixit. 158.a
Dictum proprie de oraculi reſponſo. *ibid.*
δίκτυα ex Caryſtio lapide. 178.a
Dictyoia cur dicta Britomartis. 171.b.c
Dictynnæum promnntorium. 891.a. pro quo Δίκτυμον dicitur Ptolemæo, corrupro vocabulo pro Δικτυναῖον. *ibid.* & recentioribus Græcis ita hodie vocatur. *ibid.*
Dictynnæus mons. 171.b.c. ad occidentem. 171.e. ad mare & promunıorium. *ibid.*
Δικτυναῖον, Dictynnæ templum in monte Totyto. 171.c.e
Dictynnæ templom in Tityro monte Cydoniæ. 171.c
Δικτυοειδὲς, reticulatum opus à retis ſimilitudine dictum. 921.d. δικτυωταὶ θυρίδες & θύραι, cancelli. *Zelosia.* *ibid.*
Δικτυοειδὲς & κοσκινωτὸν opus omne διάτρητον. 921.e
Δικτυωτὰ ſepta. 922.b. ἀποφράγματα. *ibid.*
Δικτυωταὶ ἐν πυλαῖς θύραι. 921.a
Διδάσκει ὑποκριτὰς, docet hypocritas. 615.e
Διδὼ virago. 322. a. 323. a. nomen Punicum, vt Carthado. 321.a
Διδὼ. Διδοῦν. 322. b. Byrſa à Didone Tyria tantum condicta. 322. b.d
Dido vocata, quaſi virago, quæ prius Eliſſa vel Eliſa. 323.a.b. vocata etiam prius Origo. 323. eius maritus qnomodo vocatus. 325.c.d
Dido cur merita morte non periiſſe dicatur. 1119. d. fato perire quomodo negetur. *ibid.*d
Dido ἄωρος & βιαιοθάνατος. 1119.d. πρὸ ὥρας & πρὸ μοίρας. *ibid.*
δίδωρος later. 1231.a
Diducere. & Deducere. 27.c
Didymæi Apollinis μαντεῖον, ſeu oraculum Didymæum. 810.c. d. 811.b
Didymæi Apollinis fanum. 814.a
δίδυμοι, gemini, teſticuli. 187. b.c
διείργει, qoid. 1071.c.d
διώρυγες. 1202.c
δίωσις, tranſfixio. 1071.d.e
Dies pro rempore Latinus frequens. 1119.b. Ante diem mori. *ibid.* a. b. in diem differre. *ibid.* in Diem pœnas reſeruare. *ibid.* ſtat ſua cuique Dies, quo ſenſu dicatur. *ibid.* b.c. nemo moritur ante Diem ſuum, ſed multi ante diem, quomodo intelligatu. *ibid.* b.c
Dies maxima diem minimam qnot horis ſuperet. 641.e
Dies ἐμβόλιμοι, intercalares. 19.c. d. ἐμβαλλόμεναι. *ibid.*
Dies verus quo nox comprehenditur. 24. partiom ſiue horarum apud Ægyptios. 644.c.d. Dies à meridie incipiens. 644.d
Dies pro meridie. 648.a.d.e.
Die ſumpta conuiuia. *ibid.* de Die epulari. *ibid.* de medio Die. 648 b
Dies Aſtrologorum. 644.d
Dies ante reperta horologia in 12. partes à veteribus æqualiter dioidebatur. 637. c. & poſtea, in 12. horas. *ibid.*
Dies iam Herodoti ætate in duodecim partes diuiſus apud Græcos. 640.b. ſed æqninoctialis. 640.d. 641.e. non autem in 12. horas. *ibid.*
Dies à Babyloniis in 12. μοῖρα ſeu μοίρας diſtributus. 641.a. 647.c. & ſingulæ μοῖραι in 60. λεπτά. 641. a. Dies Babyloniis ſpatium ab ortu Solis ad alterum ortum. 641.b. 644.d. Dies naturalis definitur ab ortu Solis ad occaſum. *ibid.* Æquinoctialis dies in 12. partes diuiſus. 641.c
Diei in quatuor trihora diuiſus, i. in 12. horas. 643.a.b
Dies in 12. partes diuiſio, de die tantum æquinoctiali. 643.d
Dies in 24 partes æquales diuiſus. 645. b. & ex iis duodenæ partes datæ æquinoctialibus ſolis. 645 b
Diei per 12. boras diuidendi coniectura Triſmegiſti. 657 b. Dies omnis δωδεκάωρος. *ibid.*
Dies ciuilis à meridie ad meridiem apnd Ægyprios. 442.a. b. & in Vmbria. 442.b
Dies magiſter. 474.c
Dies matura de properata morte & ante diem contingente. *ibid.*a
Dies matura. 719.b
Diei duodecim partes Græci à Babyloniis ſumpſerunt. 657. b. Diei ciuilis in 24. partes diuiſio, & naturalis æquinoctialis in 12. antiquiſſima res apud Ægyptios & Babylonios. 675.b. Diei 12. partes diu abſque nomine. 657.d. μοῖραι vel ὧραι dicebantur. *ibid* poſtea Dies in 12. partes dioiſus, quæ horæ appellatæ. *ibid.* gnomonice Ægyptiorum & Babyloniorum Diebus tantum æquinoctialibus 12. partes dabat. 657.e
Diei vnius, aut plurium nota. 1237.a
Diem omni tempore in 12. horas diuiſum non habuerunt veteres Iudæi. 658. a. ſed recentiores conſuetudinem Diei per horas compuiandi à Romanis ſumpſerunt. 658 b
Diem diffindere. 136.c. diuidere. *ibid.*
De medio Die. 648 b
Dies πᾶσαι menſis. 441.c
Dierom augmenta & detrimenta non aliis horis quam æquinoctialibus iudicata ab Aſtronomis & Goomonicis. 641.c.d.a. 642.a. 643. & Geoethlialogis. 641.b
δίαιτα, quid. 773.c
δίαιτα, non δίαιτας. 594.d
Dieſper, Διώπετωρ. 99.e
Dieſpiter, pro Diſpiter, Δὶς πατήρ. 601.a
Diffundere vinum. 457.a
Diffundere vinum, κατασμυρίζειν. 467.a. Diffuſa vina, καπνι-

μισγομένα. 467.e
Diffundere, quid. 468.b. diffundere comam. 468.b. Diffuſa res. *ibid.*
Diffundi quomodo vinum dicatur. 984.a. διαχεῖσθαι, idem. *ibid.*
Diffuſum & Defuſum vinum, quomodo differant. 468.a.b
Digammum, τὸ δίγαμμα. 375.e
Digiti Idæi, δάκτυλοι Ἰδαῖοι. 63.d
Digiti Samothraces 63.d.e. vel Samothraeij. 64 a
Digiti ſublatio in certaminibus. 291.b.c
Digiti teretes. 715.b
Digitulus ferreus triobolaris, ſeu vncinus, quo poſſunt ſubaperiri fores. 932.d.933.b. Luſcinioli vulgo. 932.d. δακτύλιον τῶν θυρακανιστῶν. *ibid.* e
Dij à veteribus patres vocati. 99.e
Dij animales. 64.d.e. conferentes. 64.a. viales. 64.e
Dij indigetes qui. 71.e.d.a. proprie δαίμονες ἐπιχώριοι. 71.d. Dij locales τοπικοί. 71.d
Dij pro Diis manibus vel inferis. 1091.e
Dij manes, i. animæ defunctorum. 412.e. Dij Manes parentis. 413.a
Dij ἀποτρόπαιοι. 350.e 351.c.d.a. etiam ἀλεξίκακοι. 351.d. & πρόεδροι. 351.c
Dij Syri. 281.d.e. 282.a. eorum progenies. *ibid.*
Deorum epitheta aut à locis in quibus coluntur, aut ab attributo rei alicuius. 69.e
Deos conſulere, & ad Deos referre. 585.c d
διμνὶς Παλλάδος. 816.c. διμνὶς Ἀρτέμιδος. *ibid.*
Dilacinare. 876.b
Dilinum, quid. 921.c
Dilucior pro Dilutior. 256.e
Diluere pro Diſſoluere. 188.a
Dilui, καταπλύζεσθαι. 293.b
Dilutior color opponitur mero. *ibid.* ὑδαρέστερος. *ibid.*
Diluti colores. 345.e
Dilutum vinum. 268.b. 845.e. mero opponitur. 268.b
Diluuies, à Luuies. 982.d
Diluuies nimboſa. 1013.d
Diluuies & Diluuium, κατακλυσμός. *ibid.*
Dimouere turbam, *Fendre la preſſe.* 307.a. Dimoto incedere. *ibid.*
Dinochares, qui Dinocrates aliis templi Dianæ Epheſiæ architectus. 812.d. 818.d.e. 814 a. Ptolemaicæ aulæ conditor. 818 d. Alexandriam metatus eſt. *ibid.* a
Dinocrates, Δεινοκράτης, architecton Alexandriam metatus eſt. 476.b. perperam Χειροκράτης & Dinochares dicitur. 476.c
Dinocrates templi Dianæ Epheſiæ ædificationi præfuit. 819.e. paucis poſt annis Alexandriam metatus eſt. 819.e. a. templum Arſinoes non hic, ſed Dinochares inchoauit. 819.e
Dinochares templum Arſinoes inchoauit, non Dinocrates, 816.e.a
Dinocrates Dianæ Epheſiæ templi architectus. 812.d.c. ſed vltimus. 812.a. 814.a. 815.a. alij, Dinochares. 812.d. 818.d. e. 819.a. Ptolemaïcæ aulæ conditor. 818.d
Δῖος, Tina. 504.b. 639 a
Δίτουμα, Biniones. 1169.b
Diocæſarea forte eadem cum Laodicea ad Lycum. 828. b. quas tamen Ptolemæus diuerſas facit. *ibid.* & Diocæſarea appellata quæ antea Dioſpolis. 828.d. poſt Apameam ponitur à Ptolemæo. 828 e
Diocæſarea fortaſſe dicta à Polemone in gratiam Auguſti Laodicea, quæ prius Dioſpolis dicebatur. 828 d. Diocæſarea poſt Apameam ponitur Ptolemæo, vt Laodicea Straboni. 828.e
Diocles agitator. 900.c
Diodorus Thebanus multiforatilem tibiam inuenit. 120.e
Diodorus Tryphon primus auctor piratici dominatus Cilicibus. 771.a
Diodori Bibliotheca hiſtorica. 860.d
Διοδώρου νῆσος. 1265.b
Diogenes Cynicus quando mortuus. 30.d
Diogenes Stoicus. 50 c.d
Diogenis ἀσκίοις. 1005.d
Diomedæ, pro Diomedis. 94.c
Diomedeæ aues dictæ catarractæ 92 a. ſpecie & magnitudine, qua erodij. 92.c. erodiis ſimiles, εἰκασμένοι ἐρωδιοῖς. 93.a. cycnis ſimiles. 92.d. 93.b. candidæ. 93 b
Diomedeæ liguis ſcrobes ſuas contegunt. 93.d
Diomedeæ aues 871.c. in quas Diomedis ſocios fingunt verſos poſt eius mortem, cum antea nuſquam apparerent. *ibid.* 1439
Diomedes Ætolus, 898.e. falſo dicitur Tinden oppidum condidiſſe. *ibid.*
Diomedes Biſtonum rex. 898. cuius equi veſcebantur humanas carnes. 895.e
Dion Laconię rex, Orphes, Lycus & Caryæ pater ex Iphithea. 603.e
Δῖον, Dion, vrbs Cœles Syriæ. 617.e. Dion vrbs Decapolitanæ regionis. 617.d
Δῖον, Dium Eubœæ oppidum, in quo aquæ calidæ. 477.e
Διωναῖος à Διώνη. 57.a
Dioneïa Venus. 86.a
Dionyſiæ dicta Naxos inſula, & Dia, & Strongyle. 183.d.e
Dionyſias fuſca. 718 d. ἡ Διονυσιὰς λίθος, non ὁ Διονυσίας. *ibid.* ἡ Διονυσία gemma. *ibid.* ὁ Διονύσιος λίθος. *ibid.*
Dionyſias ſi cum aqua teratur, ſaporem vini facit. 718.c. ebrietati reſiſtere putatur. *ibid.*
Dionyſius Heracleæ tyrannus, cuius vxor Amaſtris Darij ſoror. 889.d
Dionyſius Mileſius, κυκλογράφος, ſtylo pedeſtri mythiſtoriam concinnauit. 847.a. b. ἐπικῶν κύκλον ſoluta oratione diſſolutum expoſuerat. 847.b
Dionyſium Periegetem ſub Auguſto vixiſſe falſum. 412 a
Dionyſius Samius. 847.b
διόπτρα propriè vitrum. 1096.a. hinc διοπτρος lapis & διαφανὴς ita appellatus. *ibid.*
διόπτρα eſt ſpecular, per quod videtur. 259.b. διαφανῆ facit. 259.e
Dioptræ eædem aquis librandis, & altitudinibus capiendis accommodatæ. 672.d.e.
διόπτρα, groma. 673.a
Dioptrica organa, etiam baculum Iacob, quadrans Geometricus, & alia. 672.e. & groma ipſa. 672 e. 673.a
Diopteri eorum inſtrumentorum vſus varius apud Græcos. 821.d
διοπτρικὴ Aſtronomiæ tertia pars. 656.b
δίοπτρον, διαφανές. 259.c
Διόρυκτος, locus, vbi poſita vrbs Leucas ad Leucatem. 715.c.d
Διὸς βάλανος. 958.c
Διὸς βάλανος aliud, aliud iu-

glans. 256.d
Διὸς βάλανος Græcis nux eſt pontica, at nux iuglans Latinis Baſilica vel Perſica. 265.e
Διὸς βάλανος, iuglans, quaſi Iouis glans. 600.e. Διὸς & ex antiquo Δίς. Δὶς Διός. 600.601.a
Διὸς βαλάνους ſeparant Græci ἀπὸ τῶν Γερανῶν. 601.a. Διὸς βάλανοι, nuces Ponticæ. ibid. κάρυον & Διὸς βάλανον iuglandem ſecernunt. 601.c.d.e.602.e. Plinius pro vtraque nucem tantum poſuit. 601.d. Διὸς βάλανοι Græcis aut Ponticæ nuces, i. auellanæ, aut caſtaneæ. 600. a. an eædem cum Euboicis nucibus, quæ caſtaneæ. 601. b. quidam Διὸς βαλάνους de caſtaneis interpretantur. 601.e. d.e. 602. a. alij Ponticas nuces ſeu auellanas volunt. 602.a.d.e. Heracleoticæ nuces, quæ eædem cum Ponticis; Διὸς βάλανοι dicuntur. 602.a.b.d. Theophraſtus ſeiungit eas. 602.b
Διὸς βάλανος in genere λεπτοκαρύων. 602.d. Ponticæ nuces & Heracleoticæ, Latine Auellanæ, & Præneſtinæ & Tarentinæ dictæ. ibid. aliis caſtaneæ. ibid.
Διὸς βάλανος, i. caſtanea, etiam Εὐβοϊκὸν κάρυον dicitur Theophraſto. 955.e
Διὸς χάλκα. 958.c
Διὸς ἠλακάτη. 958.b
Διὸς πυρὸς, Iouis frumentum. 958.b.d
Dioſpyron, genus cerasi. Gallicè Bigarreau. 1040.b. Romanis Duracinum cerasum. ibid. Dioſpyron non eſt Faba Græca Romanorum. ibid.
Dioſcorides Plinio paulo antiquior. 408.e
Διοσκορίδου νῆσος. 1264.1265.b. Dioſcoridis inſulæ. ibid.
Dioſcuri tutela & paraſemon nauis qua vectus Paulus Apoſtolus. 572.d
Dioſcurias, Διοσκουριάς, prius dicta Æa, poſtremo Sebaſtopolis. 193.c. Plinius eas diuerſas facit. ibid. eius auctores Rhecius vel Cercius & Amphitus. 193.d
Dioſpolis, Διόσπολις primò dicta Laodicea. 828.e. & poſtea Diocæſarea. 828.d
Dioſpoli vitrum murrinum fiebat ad imitationem murrinorum. 204.d
Dioſpoles duæ, maior & minor. 448.a.b.c. Dioſpolis magna olim Thebæ. 448.b
Διοξύ. 397.e
Diplomum, τὸ δίπλωμα. 375.e
διπλοῦ δέρξα. 943.c
διπλοῦς κόλπος. 1131.e
διπολεῖν, ſecundo arare. 724.e. quod & Redarare & iterare dicitur. ibid. δίπολος γῆ, terra bis arata. ibid.
δίπολος γῆ. 731.e
Dipondium vel Dupondium dictum, quod prius Duopondium. 675.b.c.d. διπούδιον Dipondium. 675.d
δίπτυχα pugillaria, quæ & δίθυρα bipatentia. 927.d
δίθυροι dici poſſunt biſores ianuæ. 927.d
δίψακος, ſpina fullonia, recentioribus Græcis. 1003.d
Dipſacus carduus. 303.e. cum eo idem factus Chamæleon. ibid.
Dipſacon quidam putant eſſe carduum fullonium. 396.b
Dipſaci & Arabicæ ſpinæ virtutes non multum diſſimiles. 529.a.b
Dipſaci caput echinatum, vel echino ſimile. 176.a
διψὰς ἄκανθα, ſpina ſitiens, in Arabia ſupra Copton naſcebatur. 529.c.a. cur ita dicta. 539.d. forte eadem ac ea quæ δίψακος vno verbo dicitur. 529.d.e.a. & fortaſſe eadem cum Arabica ſpina quæ herba eſt. 529.a
Dipſas ἔχις, i. anguis. 341.b
Dipſas diuerſa ab aſpide. 341.e. dipſas aquatilis. ibid.
Dipſas, cognomen chamæleontis. 303.e
Diræ, Δῖραι, N in R mutato. 670.a
Dirarum formula. 411.e
Diris dictus à Mauris Atlas. 305.a
Dires anguſtiæ. 1265. Diræ promontorium. ibid.c
Directarius qui fores effringit ac dirigit. 1191.a. διρεκτάριοι cum latronibus iuncti. ibid.
Directus aries, diuiſus, diſſecatur. 1191.e
Direon pro Direum. 1185.c
Direum locus pro Dareum. 1181.d
Dirigere, διχοτομεῖν, in duas partes æquales ſcindere. 1191.e.a
Diris fluuius, & Nigris & Siris & Giris cõfunduntur. 421.a.b
Dirus, δεινός. ibid.
Δὶς antiquum, vnde Diſpiter, Δὶς πατὴρ, pro quo Dieſpiter. 601.a
Diſcernieulum, quid. 759.e. Diſeriminalis acus. ibid.
Diſcidium, διάστασις. 43.d.e
Diſcidium à Diſcindo. 914.a
Diſcinctis opponuntur Cincti. 655.c
Diſciplina cæleſtis. 474.d.e. ſiderum. ibid. temporum. 474.d
Diſciplina ſiderum, quid. 824.e
Diſcolor, quod non eſt vnius coloris. 1133.b
δίσκοι, κύκλοι, δισκεύς. 869 e. ἀσπίδες ſiue ... aut ... ibid. clypei vel clypea ibid.
Diſcribi, Diſcriptiones, διαγραφαί. 950.b
Diſcrimen, διάκρισις. 759.d.e
Diſcrimen; ... 760.b
Diſcrimine pectita terra. 760.d
Diſcrimina puri capitis. 759.d. 760.e.d.e
Diſeriminalia & acus differunt. 760.e
Diſeriminare crinem. 763.a
Diſemum, δίσημον. 183.b
Diſiungere. 1133.e
Diſlocare, loco ac ſede mouere. 1133.e
Diſlocenſe genus purpuræ pelagiæ. 1133.b. ita dictum quod in variis paſceretur locis, & vario genere pabuli. ibid. Diſlucence pro Diſlocenſe. ibid.c. Diſlocenſe, quod non vni loco addictum & alligatum eſt. ibid.e
Diſlocenſe quod vagum fertur ac ſedes ſubinde mutat. 1193. c. varietate locorum gaudet & pabuli diuerſitate. ibid.d
Diſlocenſe ad purpuras inficiendas optimum omnium præſtantiſſimum. 1133.d
Diſpar, quod par non eſt. 1133.b
Diſparata quadrifluuiis arbor. 1034.b. πτερύγιος. 1034.b
Diſpennere, διαρχεῖν. 343.a
Diſpeſcere. 103.a
Diſpeſcere, quid propriè. 801. b. pro diuidere & ſeparare. ibid. pro diſtare. 801.d. & ſeorſim eſſe. 801.e
Diſſortes de heredibus qui hereditatem diuiſerant. 1262.e. vnde Diſſortiones, diuiſiones patrimoniorum inter conſortes. ibid.
Diſtennere, vitiosè pro Diſtendere. 84.b
Diſtemnitur, ἀρχεῖται. 343.a
Diſtinctum de longis maculis & lineatim

& lineatim ductis. 388 c. quales Camelopardales. *ibid.*
Diſtiſus, vetetibus. 212.b
Diſuuire. 1133.c
δίθυρον, quadriforis. 927.c. in δίθυρος duæ θύραι. *ibid.*c
δίθυρα, quæ δίπτυχα pugillaria, & bipatentia. 927.d
Δίποδες Cameli. 986.c
Diuerſus ac *Diuiſus*, in libris ſæpe inuicem mutantur. 661.e
Diuerticulum, ἐκτροπὴ in via. 478.e. Diuerticula, in fluuiis. 478.e. 479. a
Diuertigium Euphratis. 612.a
Diues argenti, auti. 101.d
Diuidus, pro Diniduus. 249.c
Diuiduus à Diuido. 387.a
Diuiſus ac *Diuerſus* in libris ſæpe inuicem mutantur. 661.c
Diui, quid. 64.d. Diui fratres. *ib.*
Diui Agricolæ quo ordine inuocarentur. 515.c
Diuorum agricolarum in Flaminis indigetamentis inuocatio. 727.a. 728.a.c.e
Diuinitatis notæ, ſomnia, curationes, oracula, & ἐπιφάνειαι. 351.a.b
Dium, Δῖον, Eubœæ oppidum, vbi aquæ calida. 177.e
Dium pro dialis, i. Iouial. *ibid.* Dialis Flamen, Iouiale. *ibid.* Diale fulmen. *ibid.*
de Dio. 648.b
ſupra Dium Fidium perforatum templi tectum. 1141.e
Δίζοος, qui bifidos haber venarum curſus. 1033. niſi legendum δίροος. *ibid.* 1035.a
Δῶ dimidiatum, Æolice pro Δῶμα. 892.c
Doatinns vel Ratinus. 1181.a
Docet bypocritas, ὑποκριτὰς διδάσκει, quid. 615.e
Δοχὴ, doga. 86.a
Δοκίμειον oppldum Phrygiæ, vbi marmor. 559. c. Δοκιμία πόλις. 559.b
Docimites lapis, idem qui Synnadicus. 559.b. à Docimio vrbe Phrygiæ vbi lapidicinæ huius marmoris. *ibid.* candidus ſed maculis rubris variatus. 559.d
Δοκοί, trabes, à Phalangis ſiue fructibus diſcernuntur. 1032.c
Doctrina eloquentiæ oppoſita. 4. c.d
Dodecagoni duodecim ventorum figura. 1252.a
Δωδεκάπολις nempe πόλις. 633.d
Δωδεκάτωυ ϛοιχεῖον. 648 c.d
Dodone. 136. e. a. d. Dodonæi Iouis templum. 136.e
Dodrans horæ quot habeat horaria ſcrupula. 721.d
Dago, δοχή. 86.a
Dagæ, pro Eoripis ſeu canalibus aquæ. 908.e
Dolabræ vſus. 1034.d
Dolichos adminiculis quidem opus habere, vt creſcat, ſed in ſolo radices habet, non in alia arbore. 1291.e
Δολιχίστη inſula. 785.c.d. idem ac μακρά. nam δολιχὸς longum ſignificat. 785.d. etiam Δολιχὴ dicitur. *ibid.*
Dolitum, pro Dolatum. 1135.d
Dolonci, vel Doloncæ, Δόλογκοι, à Dolonco fratre Bithyni. 158.d. Saturni filio & Thraces Titanidis. *ibid.*
Dolor. 34 b
Δῶμα, pro quo Æolicum δῶ, dimidiatum. 892.c
Domari oleum dicitur. 465.d.b
Domicilium, pro Domicolium, ex domo & colo. 950.c
Domicilinm prius dicebatur Domicolium à colendo. 587.a
Domitiann inhumanus & immanis. 451.e
Domitiani καλλωπισμός. 290.d.e
Domitij Ædilis editio munerum. 311.d.e. in ea tam leones quam vrſos dedit. 311.e. 312.a.b. cur in eius nummo potius leo quam vrſus ſignatus. 312.a
Domitiotum gentile monumentum. 1141.e
Δόμος de templo vel æde. 1216.e. 1217 d
Domns pro patria. 350.b
Domus pro patria. 840.c.d. non pro incolatu. 840.d
Domus ſanie dapibuſqne cruentis. 585.b
Δονακεύς, ὀξύπνους καλαμών. 714.c
Δονακόγλυφος σμίλα inter inſtrumenta librarij. 1045 a
Donare pro Damnare, in manuſcr. 306.b
Δόναξ, vel κάλαμος in lyra. 714 a. δόναξ ὑπολύριος. 714 b
Δόναξ, calamus ſiue harundo, παρὰ τὸ δονεῖσθαι. 714.c.. δόναξ, τὸ ἠχεῖον τῆς λύρας. *ibid.*
Δόναξ vel κάλαμος δονακοτρόφος ἔρνος. 1053.b.c
Δόναξ vulgaris harundo Theophr. 1300.d. in aquaticis tantum naſcitur. *ibid.* Dioſcoridi totus concauus & craſſos. *ibid.*
Δόνακες in fiſtulis. 832.a. τρητοὶ δόνακες, pertuſæ arundines. 832.b
Δόναξ, lapillus qui mouetur in aëtite & crepltat. 714.e
Δονεῖν, περιάγειν, κινεῖν, ὀξυνεῖν. 714.c
Dona militaria. 47.e. 48.a. ſunt imperatorum. 47.e. 48.a
Dom. 1181 a
Dora inſula. 1182.b
δῶρα tria, tres παλαιστάς. 370.c
Δωρακινία, eadem cum ῥοδακινία, quæ Perſica eſt. 606. b. δωρακινά, tranſpoſitis literis ῥοδακινά. *ibid.*
τὰ δῶρα τὰ δημοσίων, quid. 943.c
Dorica, Δώρικα, & poſtea Lorica. 872.e
Δωρεῖται ἀγῶνες. 849.e.a.b
Dorius modus. 116.e a. d. 120. d. e. grauiſſimus. 119. 120.a
Dotmire, & κορυβαντιᾶν, contraria. 2086 b
Dotſuales criſtę delphini. 449.e
Dorum palmus. 1231.a.c
Dorus Achates cur dictus. 819.b
Δορυλάειον, Phtygiæ ciuitas, Dorylaëum, quinqueſyllabicum. 864. b. pro quo perperam Dorylaum, & Doryleum, & Dorylæum. *ibid.* δορύλαιον. *ibid.*
Doſiades. 169.a
Doſſuatij, νωτοφόροι, de iumentis. 338.b. Dotem filiæ plantare. 173.e
δώνιον, Zotium & Lautium. 872.e
Δοῦρα vrbs in Meſopotamia à Nicanore condita, Græcis Εὔρωπος. 1197.b.c. Ptolemæns in Babylonia recenſet iuxta Euphratem. *ibid.* Stephano Δοῦρα vrbs Meſopotamiæ. *ibid.* Ammianus Duræ oppidi deſerti ac diruti in Meſopotamia meminit, quod eſt Iſidori Δοῦρα. *ibid.*
Δουρδρύμοι. 485.a
Drachmæ penſum, δραχμῆς ὁλκή. 370.e
Drachmæ ſex in vncia. 1171.a. tria ſcripula in Drachma. *ibid.*
δράκων, minimè παρὰ τὸ δρᾶν ἄχος. 387.e
δράκων χωρίτης. 1259.c
Draconis & elephanris pugna. 307.d.e 308.a
Dracones elephantiæ, qui elephantos adgrediuntur, & ſanguinem eorum ebibont. 343.c.d. arbores etiam inſcēdunt, & inde ſe in elephantos iniiciunt. 343. d. at Chamædracontes humi tantum ſerpunt. *ibid.*
Draconum ora adeo patua vt mordere non poſſint. 387.c. innoxius eorum morſus,

quod veneno careant. *ibid.* a. veteribus in delicijs. 387.c. ἀγαθοὶ δαίμονες vocati, Agathodæmones. *ibid.* Dracones Æthiopia generat. 387.b.
Dracontea herba apud Apuleium. 975.a
Dracontia, gemma vel Dracontius lapis, aut Dracoortis, ἢ δρακοντίας, vel δρακοντίτης. 387.e
Dracontia gemma non gemmeſcit, niſi viuentibus draconibus abſciſſa. 388.a b c. quod ſit eorum capita deſecando. 388.c.e
Draconia gemma crescit & coaleſcit in capite Draconis. 1114.c.d
Δρακόντιον herba, à ſimilitudine. 388.a
Δρακόντιον, ſiue κρῆς, ἴσθμον. 1302 e
Dracontij ſiue Ari κεφαλαί, ſeu bulbile 974.b. Dracontium Colocaſium vocatur. *ibid.*
Dracontites Plinij. *ibid.*
Dracunculum ſiue Arum cum Colocaſio fabæ Ægyptiæ idem eſſe ait Iolaus. 975.d
Dracunculus, δρακόντιον, herba. 973.c.d. Dracontium Arum, δρακόντιον ἄρον, & abſolutè δρακόντιον, poſtea δρακόντιον. *ibid.* d. vnde Dracunculus. *ibid.* Dracunculus eadem herba cum Aro. *ibid.* c. Δρακοντία πόα, Dracontea herba. *ibid.* d e
Dracunculæ κεφαλαί. 974.a
Dracunculi ſiue Ari caulis. 974.b.radix.*ibid.* bulbi. *ibid.*
Dracunculi radix conuoluta draconis modo. 974. a. Dracunculi virtus, *ibid.* b. Dracunculus cum Colocaſia, quæ κιβώριον fert & fabam Ægyptiam, male confunditur. *ibid.* Arum cum Dracuncula idem fecere nonnulli. *ibid.* b. vt Arum radix diceretur, caulis verò Draconion. *ibid.* c. Dracunculus & Arum idem. *ibid.* d. Dracunculum cum faba Ægyptia cur Plinius confundat. *ibid.*
Dragée, τράγημα. 471.b
Δραγία, apud medicos Græcobarbaros pro τραγαία. 1323.e. compoſitio ex pluribus rebus conſtans. *ibid.*
Δράγμα, δράγματα. 266.b c
Δράγματα ἱερά. 208.b. ἀσταχύων δράγματα mergites. 208.e
Drangæ. 791.a.c
Drangæ. 793.b
Drangæ vicini Euergetis. 1175. b. & Arachotis. *ibid.* e
Draugiana Arachoſiæ ad Orientem vicina. 1175.c
Drangiana, prouincia regni Parthici. 1197.d
Drapper. 399.a
Δρέπανον inſula vnde dicta. 311.b
Drepanum. 112.b
Drepanum promuntorium Arabici ſinus.1240.a.in intimo pæne eius receſſu ad latus Troglodyticum. *ibid.* 1241. a.b.e
Drepanum & Lepte acra, diuerſa promuntoria. 1264.e. Drepanum prota. 1266.a.c.d
Dregues, τὰ δυνάμενα. 1051.c
Dregue, atoma quibuſdam dicitur.1049. d. ſed perperam. 1050.a
Dregue, ſpecies omnis cuiuſcunque odoris, modo aliquid habeat φαρμακῶδες. 1051.c
Δρομάδες Cameli, dromidæ & dromedæ. 309.d
Δρομάδες qui ex Camelis dicerentur. 987.a
Δρομαῖος παῖς, quis. 1219.c.d
Δρόμος ὁμηρικός. 184.a. πυθόμορος. *ibid.*
Δρόμοι ὑπόστεγοι de porticibus. 1219.d
Δροσόμελι. 1022 e
Δροσόμελι manna dicta. 1020.b
Δρόσος aëris & Lunæ filia. 1131.c
Δρόσου βολαί.321.b. vnde δροσοβολία. *ibid.*
Druentiæ origo. 84.e
Drungi, hominum globi.364.e
Drungi, in militia. 311.a
Δρυοβάλανος, glans querna. 471.a
Druſianus pes. 684.e.a
Δρυμώδεις τόποι. 1031.c
Δρυώδεις φύλλοι Ilicis, ſimile quercino. 1031.b
Δρῦς ἀγρία, Robur. 507.d. μέλαινα δρυός. 507.c.d
Δρῦς χαμαίζηλος. 962.a
Ducenarij equi. 900 e. Ducenarij procuratores. *ibid.*
Ducere muros. 309.a. Ducere foſſas. 309. b. Ducere, verbum polyſemon, vt δέμω. 309.c
Duces hodie quidam gentilitio nomine vocantur. 1264.d
Duellum pro Bellum. 676.a
Duis pro Bis. 676.a
Duidens pro Bidens. 676.a
Duiginti apud veteres pro Viginti. 675.c 676.a
Duitur pro Detur, ἀρχαϊκῶς. 122.d
Dulcacidum. 115 a
Dulcedo hinnientium de hippomane. 942.c.943.e
Dulci opponitur & amarum & falſum. 114.c
Dulcitas pro dulcedine apud antiquos. 35.c
Dumna inſula. 247.a. b. Dumnani eius incolæ. *ibid.*
Dumnoni, Δουμνόνιοι. 247.c. Dumnonij. *ibid.*
Duocumanum antiqui pro Decumano non dixerunt, nec Duocem pro Decem. 675.d
Duodecima hora, diei ſuprema hora.676.a. qua ſol occidit. *ibid.*
Duodecumanus vel Duodecimanus cur olim dictus limes qui poſtea Decumanus.676. a.d
Duodecimanus prius dictus qui poſtea Decumanus. 675. b.d
Duonum pro Bonum. 676.a
Dicopondium prius, deinde Dupondium, vel Dipondium dictum. 675.b.c.d
Dupondium vel Dipondium dictum, quod prius Duopondium. 675.b.c.d
Duplex pro duobus. 1131.c
Duplicare ſatiſſam, quid. 943.c
Duplum, quod duplicatur. 1248.c
Duracina, quibus palmam è Perſicis tribuit Plinius.604.b
Duracina Perſica. 605.c. Δωρακινά. *ibid.*
Duracina Perſica, à duriore carne. 610.c
Duracina, ceraſorum genus. 958.a. vnde dicta. *ibid.* b
Duracini ceraſi caro durior & nucleus. 958.c
Duracinæ vuæ à duriore acino. 610.c
Duracinæ vuæ.958.b. Duracina ceraſa. *ibid.* Duracina Perſica. *ibid.* Διὸς πυρός de Duracinis ceraſis. *ibid.* b.d
Durare, καρτερεῖν. 346.b
Durare & Pati, idem. 346 b
Durare, ὑπομένειν, καρτερεῖν, ad finem vſque perſeuerare. 776. a. non Durat facere. *ibid.*
Durata ſalibus aqua, quid. 345.e. Durati ſale piſces. 345. e 346.a. & cibi. 346.a
Durias. 84 e
Durius, agitator in currili certamine. 896.c

Durocottoro Athenæ veſtræ. 873 d
Duronegi Auicennæ, i. Durouicum, quod Charitoni Δουρουίζ. 1324.b
Durus ad lapidem, pro Æquè ac lapis. 1204 a
Durus propriè, ἰσχυρὸς & καρτερός. 346.b. vt Duri agreſtes, agricolæ *ibid.* hinc Durare & Pati, idem. *ibid.*
Durum, τὸ ὄξινον ἢ δριμύ. 345 b. Durum acetum. 345.b
Durum, σκληρὸν, crucium & inſuaue. 345 b.c
Durum vinum. 345.b.346.d.
Dura mutia. 345.c
Durum de coloribus dici poteſt. 346.d
Dyas lineæ reſpondet. 699.c
Δύω, quid. 87.c
Δύος, idem quod δύτης, Æolicè, Bœoticè βύης. 87 b.c
Δύεσθαι dicuntur quæ ſubmerguntur. 1145.d. vnde δύτας pro naufragis Plinius ineptè accepit. *ibid.*
Δύμας & Βάσκατις, fluuij Sogdanæ, qui in Iaxartem incidunt. 791.c. Dymas. *ibid.*
Δυνάμεις, τὰ φάρμακα. 1051.b. vnde recentiores τὰ δυναμικὰ Droguas vocant.
Δυνάμεις ὀξύτεραι, quæ. 1273.e
Dynamis, δύναμις, Dynamus. 699.a.b.c
Dynamis quadratorum numerorum nomen. 417 e. quid in Geometria. 418 a
Δυνάμει φανερῶς. 749.b. ἅμα τοῖ. *ibid.* Δυνάμεως nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
Δυόμβροι, vrinatores. 986. b. melius quam δύται. *ibid.*c
Δύπης, δύτης. 87.c. βύπης, idem. 87.d
Δύσις dictus Atlas. 305.a
Dyris flunius. 420.d. Nigris, Diris, Siris & Giris confunduntur. 421.a.b
Dyrrhachium, Δυῤῥάχιον, quaſi Δυσράχιον, in aſpero & ῥαχώδη littore ſitum. 568.c
Dyſaules Eleaſoniorum ſacrorum. 750.b
Δύσβολος. 54.a
Δύσις ἰσία. 722. 723.e. 724. a b. 749.a. ἰσημερινὴ. 722 e. 723. c.a.e. ἡ λεπτή. 723.d 724 a
Δύται pro naufragis male à Plinio accepti. 1145.d. 1146 a. δύται ſunt vrinatores, & κολυμβηταί. 1145.d.c. non autem naufragi. *ibid.* δύτης pro vrinatore Polluci non ſatis honeſtum. *ibid.*
Δυτικὸν mare. 1241 e

E

E & F crebro confundi ſolita in manuſcr. 70.a.b
Ε in α mutant Siculi Dores 86.a
Ε in ο Græci in exoticis nominibus ſæpe mutant. 610.c
Ε & Σ in antiquis & grandioribus litteris Græcis nihil fere differunt. 175.d
Ε pro Υ apud Latinos. 78.c. 279 b
Η, ι, υ, ει & οι Græcobarbari indifferenter in ſcribendo vſurpant. 1028 d
Eale, equo fluuiatili comparata. 1010. c. apud Æthiopas naſcitur. *ib.* eius cornua mobilia, & alternatim in pugna verſat. *ibid.*c.1011.b
Ἐαιὸν πεδοσμόνον, vnguentis & odoribus perfuſus. 952.e
Ἔαρ. Cypriorum dialecto ſanguis. 1284 c. ἔαρ ἐλαίας, pro oleo. *ibid.*
Ἐαρ πολεῖν de prima aratione. 714.e
Ἑαυτοῦ χεῖρον. 581.c
Ἑβδομὰς, Sabbatum, vel ſeptimus dies, non ſeptimana. 611.e. 612. a. recentiores de ſeptenario dierum numero. 612.a
pro Ebeninis lignis veris alia nigrities commendata ſæpe venundata. 1043.a
Ebenum aduerſus venena pollere ſolus tradit Solinus. 1043.c
Ebenum oculis proficiens. 1333. a
Ebeni materies non dureſcit in lapidem, ſed coralli. 1040.c
Ebeni niger ſplendor. 1041.b
Ebeni nitor natiuus, non vetuſtate, aut alia arte adſcitus. 1040.d
Ebeni phalangæ. 1032.c. in mercimoniis, aut donis aut tributis, ab externis præberi ſolitæ. 1031. b. c. centenæ ab Æthiopibus penſitatæ regibus Perſidis. *ibid* c
Ebeno tertia auctoritas in tributis. 387.e.a
ex Ebeno ἀκόνια facta ad collyria. 1332. & ex eo ſimulacra deorum ab antiquis. 1041.e
Ebenus hiulco cortice & reticulato. 1040 e
Ebenus, arbor paſua. 1032 c.d. 1035.c
Ebenus vera eſt exilis & tenuis. 1403 a
Ebenus natura gracilis. 1031.b. 1035. e. θαμνώδης δένδρον, arbor minuſcula. 1032. c.1035.a. Ebeni alterum genus Plinio arboreum & trunco enodi dicitur. *ibid.*d
Ebenus grauiſſima & ſpiſſiſſima ex arboribus. 1035.b
Ebenus Æthiopica, vnde Meroetica, ſeu Meroitica dicta. 387.c.1030.d.e
Ebeno Æthiopicæ primas dat Dioſcorides & eam Indicæ præfert. 387. b. e. Ebenus à Syene ad Meroen. 387. d.e
Ebeni duo genera Theophraſto. 1030. a. ἄξυλον & καλὸν, alterum φαῦλον. *ibid.*
Ebeni genus commune, quod φαῦλον appellat, plurimum eſſe per totam Indiam ait Theophraſtus: at eximium quod ἄξυλον & καλὸν vocat, rarum. 1035.b
Ebenum non ſola fert India. 387.b.1030.d.a
in Ebeno nihil ligni, cortex tantùm & mediale. 1040.a. b.c. in eo plures tunicæ. *ibid.* ligni tamen Solinus meminit. *ibid* b. Ebeni μήτρα in medulla conſiſtit. *ibid.* Ebeni cortex ſimilis buxi cortici. *ibid.*
Ebriæ lanæ. 268.c
Ebrietas γλυκεῖα ἀνάγκη συμφώνων κυλίκων dicta. 1085.e.1086.a
Ebudes inſulæ. 248. e. earum numerus. *ibid.* eædem atque Emodæ vel Emudæ. 247.a. 248.a
Ebullitio, ἐκβρασμα. 255.b
Ebulum & Chamæacte diuerſa Plinio, cùm tamen idem ſint. 1098.e.1280.c
Eburna multa geſtamina è Romano ſolo in Britanniam importabantur. 245.d.e
Ebuſitanæ Caricæ, id eſt, ἰσχάδες. 938.b. Ebuſi Caunæ. *ibid.*
Ebuſus inſula, vel Eboſea, Græcis Αἴβουσος vel Ἔβουσος, vel Ἠβουσος. 938. b. c. Eboſea inſula, vt Ἠβούσια νῆσος. *ibid.* non è Balearibus. 279.e. Straboni vna ex Pityuſis. 279.a. vtraque inſula Plinio. *ibid.* Ebuſus ſola Melæ, qui inſulam & oppidum ita vocari ait. *ibid.* Diodoro Pityuſa cum oppido Ebuſa. *ibid.*

ex Ebuſa inſula ficus præſtantiſſimæ & ampliſſimæ Romam apportabantur. 938.d.c
Ἑβώνα, ab Ἥβη. 80.c
Ἑκατομβαιών, Hecatombæon primus menſis Atticorum. 313.c 314.b
Ecaudes. 97.c.321.d
ἐκβάλλει εἰς θάλασσαν, de fluuio. 799.b
Ecbatana.625.b. caput Mediæ. 1202.a. à quo conditum. *ibid.* Alia etiam Syriæ quæ & Ἀγβάτανα Stephano. *ibid.* b. poſtea Βατάνεα dicta ſuot. *ibid.* c
ἐκβολὴ πυρετοῦ, quid. 796.b. 799. b.c
ἐκβρασμοί Ebullitiones. 255.b
ἐκχυμώματα. 283.a
Eccleſia, ἡ βασιλικὴ τῶν συνεργῶν. 1091.d
ἐκδύειν dicuntur animalia quæ corium exuunt. 341.e
ἐχενηΐς. 502.a.b
Echetla vrbs Siciliæ.113.b. inde Echetlienſes. *ibid.*
Echinades inſulæ. 714.e. Tapbos inter eas numeratur. *ibid.*
Echinades pleræque deſertæ & ſcopulis montibus aſperæ. 715.e
Echinometræ, maiures echini. 979.b
Echinopus, ἐχίνωπος, frutex, non carduus. 1262.e
Echinus, χήρ. 390.b
Echini marini lanugine obſiti. 1025. c. eorum duo genera, σπατάγγαι & βρύσσαι. *ibid.*
Echini dicuntur caſtanearum operimenta.175.e. earum calix echinatus. *ibid.* 601.e
ἔχις, Siculis Dorib. ἄχις, vnde Angnis. 86.a
Echites lapis. 712.e. vipereas hsbet maculas. 718.d
ἠχώ, Reſona. 1143.e
ἐγχώριον, χωρίον. 1163.a
ἐκβάλλειν πῦρ. 242.d.e
Eclipſium Solis ἀποκλείσματα. 643.a.b
ἔκλυσις σώματος. 541.c.d
ἐκπίπτειν de arboribus quæ geluladuntur. 511.c
ἐκπιεσμα. 502.b.c
ἐκπίπτειν κράματα. 944.b
ἐκφανῆ ζῴδια. 749.b.c
ἐκφαντὰ ſimulacra quæ dicerentur.1046.d. Ἐκτυπα. *ibid.* e
ἐκπέττειν, coqui, matureſcere. 963.e
ἐκφύεσθαι, congerminaſcere. 963.c
ἐκπιέζειν de partu. 716 e
Ecpyroſis æui. 42.e
ἐκπύρωσις, ſeu ἀναπνοή, quomodo fiat. 1136.a.1143.a
ἐκφορές.214. d. rectè dicuntur de ἀνέμων. 861.c
ἐκπτύειν, expectorare. 707.b
ἐκπεταμένη θρίξ. 760.d
Ἔκτορες pro Ἕκτωρ. 1222.e
ἐκτός, pro δίχα vel ἔξω. 461.a
ἐκτρώσιμοι λόγοι. 716.e
ἔκτυπα ſimulacra quæ.1046.a.b. c.d. Ectypa imago *ib.* b.1105.a
Ectypæ gemmæ.1046.a.c. ſcalpruræ. 1100.d.a
ἐκτυπώματα. 1105.a. de gemmis ectypis. 1046.b
ἐδαφίζειν, Solidare. 1096.a
Ediſſertare. 83.e
Eduni, Ἠδωνοί. Edonus Bureas & Edonæ hyemes.
Ἐδωνιάδες & Ἠδωνιάδες. 488.a. 610 c
Educere pro Educare. 283.e
Ἡδύ ad guſtum propriè refertur. 466. d.e. ſed traosfertur ad odores, ἡδεῖς ὀσμαί, ſuaues odures. 466.e
Ἡδυόσμον, ἡ ἡδυοσμία 466.e. ἡδυοσμὸν... *ibid.* ... 468.b
Ἡδύοσμος, intyborum genus ſiluestre. 831.c
Ἥδυσμα, condimentum. 466.b. ἥδυσμα.466.b. præcipua ex liquidis, oleum & acetum. 466.b. ſuccus olei in vnguentis ἥδυσμα. *ibid.* ἡδύσματα Dioſcoridi vnguenta ad conciliandam odoris ſuauitatem. 466.467.a. b.d. 468.a. b.e
Ἠδωνίδες ſales. 115. ἐρυθρὸς color, cærulens. 1159.e. ἠερόεσσα, & contractè ἠεροειδής Iaſpis. 1130.c
Efficacia impetrabilis. 876.d
ἐξισώσει, mediale. 235.a
ἐξισώσαι δύναμις. 454 a
ἐξαιρετοὶ δαίμων. 231.c
ἐξαιρετικά. 39.c.231.b
ἐξαιρετά. 231.d
ἐγχώριος ſtructura.1233.a. ἐγχώριον opus. *ibid.* e
ἐγχώρια, ordinaria, ædificia ordine ſtructa. 1232.e
ἐγχώριοι θεοί, indigetes dij. 71.c.e
ἔγχωρις, Eochoris. 63.b.881.a
ἔγχωρις, idem quod ἐγχώριος, vnde Latinum Enchoris. 169.e
ἔγχουσα ἄγχουσα.1148.b.e. vide Anchuſa.
ἐγχώριος χροιά, aureus culur. 239. c.454.a
ἐγχύλισμα, ſuccus. 531.c
ἐγκοίλια, nauis, coſtæ, laters.ino. c.1117.b
ἔγκαυστος color. 1146.b
ἐγχυλοι de pinguibus. 193.c
ἐγκοίλιον, ἐγκοιλισμοί, transſlatum.176.c.d. diſtinctum à μεταφορᾷ.176.d. ... *ibid.* ... 176.e
ἐγκύμων mulier prægnans. 157.e
ἐγκυμονικός lapis vel ἐγκυμονικός, quod coocipere & parere puraretur. 157.e
ἔγκυος, ἐγκύμων.72. c. 75.a ἐγκυμονεῖν. 75.a
ἐγκύμων & κύουσα differunt. 164.d
Egeſtæ, vrbs ſine diphthongo. 111. d. Segeſta cur à Latinis dicta. *ibid.* in ea fuere fontes calidi. *ibid.* Ἐγεσταῖα dicta, & Αἰγεσταῖα. *ibid.*
Egeſta & Ægeſta, eadem vrbs. 112.d.e
Egeſtæ duæ vrbes in Sicilia. 112.c
Αἰγεσταῖα. 111.d.112.c.113.c
Ἠγητήρ ἐλαιῶν.quid. 850.a
Ἐγλυφὶς Nicandro γλυφὶς νῶντ. 251.c.252.b
Ἐγκαυστικά. 709.d
Ἐγκαίεσθαι. 541.c
Ἐγχλοάζειν idem quod γλυκάζειν. 963.c
Ἐγχέειν, inſculpere de vermibus. 1100.a
Egnatia ſiue Gnatia. 127.d
Egredi ſpecum. 389.c
Egregia pecora.1090.d. ἀρέσκιμα. *ibid.*
Egreſſus. 436.e. Nili. 442 e
Εἰ, Si, addito S. 1283.a
Εἶαρ, ſeu ἴαρ, Cypriorum dialecto ſanguis. 1184.b
εἰκάς, vigeſima dies menſis. 612.a
Εἰκόνα. 1125.b. male pro μίσγεσθαι. 1126.b.1127.b
Εἰκόνιον vel Ἰκόνιον, vrbs. 309.c
Εἶδος pro colore. 200.e.201.a. 236.a.239.c 252.c.703.b.c
Eiectus, ἐκβεβλημένος, ἐκπεσών. 63.c
Εἴλη, εἵλη, vel εἵλη.317.999.a. ... *ibid.* ... *ibid.* vnde ... qui & ...
Εἴλημα, volumen. 1119.b
Εἰλήματα templa, quorum culmen rotum erat ex apſide. 1219.a. ... diſtincti. *ibid.*

Εἰλυματικοὶ καμάραι.1219.d.& δρομικοὶ.ibid.c.εἰλυτὸς ναός. ibid.c. qui εἰλυματικός.ibid.volutile & volubile templum licet Latinè dicere. ibid.a. εἰλυματικὰ monumenta,i.volubilia.ib.b
Εἰλύζειν. 363.a
Εἷμα θυῶδες, veſtis citroſa. 954.e
Εἵματα σιγαλόεντα. 949.c. θυώδεα. ibid.
Εἰρεσιώνη pro foribus conſtituta 735.d
Εἶρη & εἶρις pro arcu cæleſti, ſeu iride. 397.c.d
Ἔρια, lanugo arborum ex qua veſtes texunt Indi. 998.b
Εἰς ὀρθὸν, in tectum. 1034.d
Εἰς τέλος, ad perfectum, ad plenum.1071.d.id eſt,πλείως. ibid.
Εἴπερεσις quibuſdam, pro ἀραιώσει, vnum ex tribus quæ in tingendis coloribus requiruntur. 1146.e
Εἰσπυκλεῖν, quid. 176.d
Εἰσηλαστικοὶ ἀγῶνες, vel ἱεροί. 849.b
Εἴσοδος, aditus. 916.a
Elæus fluuius haud longè à Lilæo. 880.a
Ἔλαιον ἀμφιδέλιτον. 464.b
Ἔλαιον βαλάνινον. 469.b
Ἐλαῖαι cum epitheto, apud Homerum, pro vnguentis. 948.e
Ἐλαίου σύψις. 465.a
Ἐλαῖος fluuius, qui perperam ἐλάτης dicitur Ptolemæo.880.e
Ἐλαιὸς, vel potius ἐλαιας, ſpecies αἰγιθάλου.238.e.dicitur & ἐλέα. 238.d.& ἐλεας.238. vnde dicta ἐλαιας. 238.e
Ἐλαίωσις, Oliuatio, oliuarum collectio. 1313.d. ἐλαιωτὴρ, oliuator. 1313 d
ἐλαιοῦν, oliuare. 1313.d
Ἐλαΐτης, vnde Ἐλαϊτικὸς κόλπος. 476.b, inde Elaïtenſes. 476.b
Elana. 470.e. ἐν μυχῷ ſinus Arabici. 470.a. Αἰλάνη vel Ἐλάνη. ibid.
Elana. 496.d.e
Ἐλανῖται, populi. ibid. & Ἐλανῖται, more tralatitio. 482.c.d. Elana in beata Arabia. 434.d
Elanites ſinus. 487.e.a.d. e. Ἐλανίτης κόλπος. 487.d
Ἐλανίτης μυχός. 488. d. à quo Arabia felix auſpicabatur. ibid.
Ἐλανίτης κόλπος, in ſinu Arabico. 490.b
Ἔλκος, vulnus ἀπὸ τοῦ ἕλκειν. 501.a
ὁ Ἔλαφος de ceruo 212. b. c. ἔλαφος ἀερόεσσα. 222.e
ὁ ἔλαφος Doribus de maſculo ceruorum genere. 940.e
Ἔλαφος ἀχαΐνη. 221.d.c.222.
a.d
Ἐλαφηβολιὼν cui menſi noſtro reſpondeat. 313.e.d.e.c.314.d.b. c.317.e
Ἐλάτη, abies. 409. c. Plinius ἐλάτην abietem cum ἐλάτη quam totam arborem palmam eſſe putauit, confundit. 409. e.d
Ἐλάτη etiam abies. 464.c
Ἐλάτη palmæ pars, quæ & σπάθη & ἐλάτη. 409. d. φοίνικος σπάθην ἔχοντος. 409.c
Ἐλάτη integumentum fructus palmarum. 409.a.c. 410.d. σπάθη etiam dicitur. 409.b.& σπάδιον. ibid. & φοῖνιξ. 409.c. ἐλάτη pro fructu. ibid.
Ἐλάτη & σπάθη & φοῖνιξ cortex palmæ.464 b.c. ἐλάτινον μύρον, quod & φοινίκινον. ibid. ἐλάτη etiam fructus palmæ. 464.c
Ἐλάτη, palmes ſpicatos palmæ fert corticeum inuolucrum. 1329.a. Latini cortex palmæ. ibid. a. ἐλάτη quoque dictus ipſe fructus. ibid.
Elaterium, ἐλατήριον ex ſilueſtri cucumere præparabatur. 941 d
Elatites dicitur hæmatites quandiu crudus eſt. 409.a
Elatites hæmatites.409.a.à fructu dictus colore phœnicco. 409.b.a
Elatites phœniceus, ab ἐλάτη quæ eadem cum σπάθη. 410.d
Elatenſes, Ἐλατεῖς, ab vrbe maxima Phocidis, Elatea. 476.b
Ἐλατὸς χαλκὸς, battutile & ductile æs. 1077.b.d
Ἐλαιοδένδρου μέλιτος. 18.b
Ἐλεώδη flumina dicuntur. 677. b.c
Ἐλικοειδὴς εἰς βάθυνσιν, Plaga ad vitalia. 585.e
Ἑλη, ſolis fulgor vel ἑλάνη, vel ἕλα. 317.a.b
Ἑλη ſeu εἵλη, calor ſolis modicus. 990.a. vnde εἱληθερεῖν. ibid.
Ἑλη, loca arboribus denſa. 317.c
Ἑλη, πυκνόδενδροι τόποι. 1009.e
Ἐλεὰς, auis ſpecies.238.e.& ἐλέα. 238.b
Eleazus rex, odoriferæ vel toriferæ dominus. 499.b.e
Eleazus rex. 1086.b
Electilis ager. 682.e
Electra, claui ex electro, quibus muniebantur pedes lectorum. 1081.c
Ἤλεκτρος, auri Scoria, quod argento mixtum aurum habeat. 1079.b
Ἤλεκτρος ἀλλότυποι χρυσίου.1081.b.niſi forte ἀργυρίτυποι legendum. ibid.aut ὑελότυποι.ibid. quod ex eo fierent claui in pedibus lectorum, quæ & ἤλεκτρα vocabantur. ibid. b. c. verius fortaſſe ἤλεκτρα vocata quaſi ἐφήλεκτρα, lectorum clauos. ibid. e. vt vt ſit, ἤλεκτρος etiam clauus. ibid. clauus vel nodos.ibid.d. pro ἀλλότυποι etiam poteſt legi ὑαλότυποι. ibid. & ὑαλότυπον χρυσίον dicitur eleganter Electrum q. d. vitreum aurum, quod auri formam habet ſimul & vitri. ibid. quod intelligendum de ſuccino. ibid.e
Electrum, quod eſt auri flos, & quod ἀδάμας vocatur, Auri nodos appellatur Plinio. 1081. c. vt ſit τὸ χρυσοῦ κῖκυς, pars in auro durior, veluti nodus. ibid. d. qui propterea ἀδάμας dictus. ibid.
Electrum, auro & argento mixtum. 1081. c. de quo & flos auri. ibid. c. αἰθάλιον, ἤλεκτρος χρυσίου. ibid. vel τὸ κάθαρμα ex auro, τὸ ἤλεκτρος. ibid. qui flos ſiue ſpuma, etiam Adamas dictus. ibid. e. auri purgamentum. ibid. e. a. μίγμα auri & argenti.ibid.b. ex Electro fiebant claui lectorum. ibid.c
Ἤλεκτρος apud Dionyſium non lapis aut calculus, ſed ſuccinum. 768.e. neque etiam cryſtallus. 768. e. 769. χρυσαυγὴς, in oſtiis Padi colligebatur. 768.d
Ἤλεκτρος ἀργὸς, rude ſuccinum. 356.e
Electrum candidum & cereum & fuluum. 1106.b
Electrum ſuccinum, diuerſum ab eo quod eſt auri purgamentum.1081.e.& id fortaſſe vocatur ὑαλότυπον χρυσίον. ibid.d.e
Electrum ſiue ſuccinum, Βερνίκη recentioribus. 1106.a. gummi genus. ibid.
Electrum ſiue ſuccinum Chimicis auctoribus πίσσα Θείου vocatur. 1130.e
Electrum in quodam lacu Africæ gigni quibuſdam placet. 872.b. & in eo aues Meleagridas viuere. ibid vnde fabula Sophoclis de Meleagridi-

bus vltra Indiam Electrum lacrimantibus. *ibid.*c

Electrum Borysthenites creſcit & auceouatur & Selenites. 768.a b

Electri color aureus. 1321.e

Electri mentio apud Homerum non ὑάλου. 1099.e

Electro vel ſuccino multa gummium genera ſimilia. 1151.e. quod & gummi arboris, vel pinus, vel populi, quidam putant. *ibid.* eodem nomine multę gummium ſpecies appellatæ. *ibid.*

Electro natiuo venena deprehendi ſcribit Plinius. 1043.c

Electrum ἀργυροφόρον, quid. 1107.e

Electrus pro Electreus. 89.a

Ἔλεγχος, periculum, titulus vel index ad aliquid declarandum. 1220.d. Periculum facere, ἔλεγχον ποιεῖν, ἐλέγχειν. *ibid.* ἐλέγχεσθαι argui, oſtendi. *ibid.*e. ἔλεγχος, Elenchus, libri titulus vel Index. *ibid.*

Ἐλεγεῖον, Elogium, inſcriptio monumentalis. 1219.c. ἐλεγεῖον, ἐπιτάφιον ποίημα. 1220. c. non tantum verſibus ſcripta, ſed quæcunque ἐπιτάφιος ſepulcralis. *ibid.* vnde & pro Elogio condemnati. *ibid.*

Elegia, vel Elegea Armeniæ, Ἐλέγεια. 625.e.d.628.b.629.e

Ἠλεγεία in Armenia maiore. 625. c.628.b

Elegiaci tres amatorij poëtæ in vnum volumen compulſi. 851.b.c

Elegiaeo carmine multa ἱστορούμενα à poëtis antiquis tractata. 851.b

Elei μύαγρον θεὸν placabant. 12 a.e

Ἑλίχρυσος, flos. 317.b. vnde dictus. *ibid.* Elichryſos, non Helichryſos dici debet. *ibid.*

Ἐλειοὶ Nymphæ. 317.e. ἐλεόμοι. *ibid.*

Ἐλειός, accipitris ſpecies. 238.d

Ἐλειός, mus arboreus. 317.d. vnde dictus. *ibid.* a. 872.c. glis vel ſciurus. 872.e

Ἐλειὸς μῦς glis, quaſi arboreus mus. 1009. c. addito digammate Æolico γέλειος, vnde glis. *ibid.*

Ἐλειὸν φωλεύει. 316. c. ἐλειὸν non glirem ſignificat, ſed σκίουρον. 316.a

Ἐλειὸν de ſciuro quidam interpretantur. 1010. a. ſed de glire accipiendus apud Ariſtotelem. *ibid.*

Ἐλειοὺς & μυωξοὺς qui diſtinguunt, ἐλειὸν pro Sciuro accipiunt. 1010.b

Ἐλελίσφακον, recentioribus πρασίλιον. 1272.d

Ἐλελίσφακος à quibuſdam dicitur σφακὸς ſaluia. 330.d.e. Eam inter lentis genera recenſet Plinius. 330. c. ſed perperam. 331.a. b. dicitur σφακός. *ibid.*

Eliſphacus. 331.a

Ἐλελίσφακος etiam σφάγνον nominata. 331.b. & σφακὸς & σφάγνος. 331.b

Ἐλελίσφακος & σφακὸς diſtinguuntur 331.c. eius ſemen. 331. d. agreſtior ſaluia. 331.e

Ἐλελίσφακος Dioſcoridis. 331. e.a. c. ἐλελίσφακος Theophraſti. 331. e.a

Ἐλεῖται Æſchylus dictam ait quaſi ἐλεῖται. 110.c.d

Ἐλεὸς inter aues nocturnas. 238.d

Ἐλειοὶ μύες dicti ἀπὸ τῶν ἑλῶν. 317.b

Elephantiæ dracones, nō quod elephantiaſim morſu inducant, ſed quod perpetuo cum elephantis pugnent, vt eorum ſanguinem ſorbeant. 343.c. ex arboribus in elephantes ſe inijciunt. 343.d

Elephantine vrbs. 410.a.b.c.e. Elephantis etiam dicitur. 420.b.c. Ἐλεφαντίς & Ἐλεφαντίνη. *ibid.* ab Elephantine & catadupis Nilus & Ægyptus incipit. 420.a

Elephantinen pro Philis accepit Plinius, & econtra. 437.e. 438.c

Elephantine ὅριον Æthiopiæ & Ægypti. 438.d. ſeu μεθόριον. *ibid.* clauſtrum Romani Imperij. 437.a.438.d

Ἐλεφάντινοι αὐλοί. 124 a

Elephantis inſula infra nouiſſimum cataracten quatuor millia, & ſupra ſyenen ſexdecim iuxta Plinium. 437.d. quod falſum eſſe conuincitur. 437.a

Ἐλεφαντοφάγοι, pop.. 557.e

Ἐλεφαντοθῆραι in Troglodytice. 1267.a

Elephas mons. 798.b

Ἐλέφας, animal ipſum, ἐλεφάντινος, ebur, recentioribus. 131.e. Curaliachates. 131.e

Ἐλέφας appellationem nactus ab eius loci populo, in quo naſcitur. 389.b

Elephanti & draconis pugna. 307.d.e.308.a

Elephantis intellectus ſermonis patrij, & officij in priorum obedientia. 305. b. religioſi ſiderum. 305.c

Elephanti ſuffragines non flecti, falſum. 233. c. vnde iſte error. 233.d

Elephanti an diſciplinam ſiderum ſeruent. 305.c.306. d. liquore aſperſi exortum Solis ſalutant. 306.c.d

Elephanti nec amplius quam ſemel gignunt, nec plures quam ſingulos. 306.e. mares biennio interpoſito ineunt feminas. 306.d

Elephantorum Indicorum coſtarum altitudo ſeu excelſitas & longitudo. 575.d.e.a.b.c

Elephantorum tergos impenetrabile ad cetras faciendas. 455.e

Elephantes cur Boues Lucæ dicti, & à quo tempore. 308.c.d

Elephantus, bos lucas appellatos. 312.e

Elephantus, piſcis ex genere locuſtarum. 343.d

Ἐλεόθρεπτος. 317.a

Elcus, tragelaphus. 229.b

Eleuſina, pro Eleuſinia, & Eleuſinum pro Eleuſinio. 10.b

Eleuſinæ Cereris templum apud Pheneatas Arcadiæ. 752.c

Eleuſinia ſacra Bœdromionis vigeſima ab Atticis celebrata. 750. a. d. e. eorum origo. 750.a. in Eleuſinio pago fiebant. 752.a

Eleuſinia cum Theſmophoriis ſæpe à veteribus cōfunduntur. 750.a.b. 751.b. in Eleuſiniis omnia læta, nihil triſte. 751.b. longè diuerſa à Theſmophoriis. 751.c

Eleuſinia & Theſmophoria habuerunt multa communia. 752. a. vtriuſque ſacris eadem cauſa & origo. *ibid.* vtrumque Cereri inſtitutū. *ibid.* μυστικοὶ καὶ ὄργια κοινά. *ibid.* Iacchum cum Cerere & Libera in vtroque colebatur. *ibid.* & porci μυστικοί, i. ſacri immolabantur. *ibid.* b. Differebant quod Eleuſinia virorum, Theſmophoria mulierum initia fuere. *ibid.* & tam viri quam mulieres venere abſtinebant. *ibid.*

Eleuſinij ſacri ſolemnitas in ſationis tēpus incidebat. 750.d

Eleuſiniorum ſymbola. 750.b. in iis Iacchus, Proſerpina, Liber & Libera cum Cerere, vt eius liberi, colebantur. *ibid.*c

Eleuſinium pro templo Cereris Eleuſinæ. 10.b

Eleuſinos rex ad quem Ceres venit filiam quærens Cothoneæ coniunx, ex qua Triptolemum peperit. 751 c
Eleuſis Atticæ pagus in quo primum inuentæ fruges ſatæque. 750.a. vnde Eleuſina Ceres dicta. *ibid*.b
ἡλιακὰ ὡροσκόπια. 651.c
ἡλιακὴ δύσις. 724.d.723.a.
κρύψις. 723 c.d.e.724.a
ἡλιακή, ſpecies lacertæ. 1161.c
ἡλιακὸς exortus & occaſus ſiderum. 433.d.434.b c
ἡλιακῶς occidere. 722.d.
oriri. 723.a.b
Elices, ſulci aquarij ad ſiccãdos agros. 727.b. Colliciæ eædem cum Elicibus. *ibid*.c
ἑλίχρυσος. 132.c. ἐλαιόχρυσος. *ibid*.d
ἑλίχρυσον pigmentum. 317.b
ἑλίχρυσος, auripigmentum. 1229.e
Elichryſos & Holochryſos idem flos diuerſis nominibus appellatus 966.e. quibus color floris ſignatur. *ibid*.
Elida, Ἦλις. 117.c
ἐλιλίγ, Helileg, vel Halileg, Myrobalanum, 1323. c. d. φοινικοβάλανον dicitur. *ibid*.e
Elinca, pro quo Blinca. 1187.b. hodie *Celacentinum*. 1187.b
Elingues. 98.c
ἡλιόκαυστα, quæ à Sole vſta. 840.b
ἡλιοκεντρίς, ſolipuga. 100.d
ἥλιος ὑπερβάλλων, quid. 411.b.c.d.e
Ἡλίου τράπεζα. 386.b
ἡλίου τροπαί, & ἥλιος τρέπεται quando dicatur. 635.a
ἡλίωσις 725.d.e.726 d.a.b. coquẽdis ac ſoluendis glebis. 725.e
ἡλιοῦσθαι. 726.d.e
ἡλιοτρόπιον pro horologio. 657.b. 1247. c. licet ſit proprie vas ſciothericum. 157 b
in ἡλιοτροπίοις non horæ diei, ſed ὧραι ἔτους ſignatæ. *ibid*.
ἡλιοτρόπιον Metonis. 738.e.739.a.b. 740.e.a.c. 741.a.b. 742.a. Anaximandri. 739.c.740.a. Pherecydis Syrij. 840.c.d.
θερινόν. 739.c.741.e
Eliquare verba. 121.c.214.c.
Eliquia. 214.c
Eliſſa vel Eliſa, Ἐλίσσα prius dicta Dido. 313.a.b
ἑλικτὰ de cameris volutilibus. 1211.e
Ἑλισσὼν fluuius Arcadiæ, à flexuoſo & incuruo curſu dictus. 836.a. item alius haud longè à Sicyone, *ibid*. ab anfractu riparum vterque dictus. *ibid*.b. Ἑλισσοῦς quibuſdam vocatus. *ibid*.a.b
ἕλικες æris λεπίς, i. ſquama. 1077.a. quæ Clauaria poteſt exponi. *ibid*.
ἕλικες ſquama æris. 1078.e. quid. *ibid*.a. corrupte ἕλιξις & ἕλικες recentioribus. *ibid*.b
ἕλιξ ἀγκών, apſis. 1219.a. ἕλιξ idem quod ψαλίς, infimæ Latinitati Voluta. *ibid*. Gallicè *Voute* pro fornice. *ibid*. ἕλικες cincinni & capreoli vitium intorti. Græci recentioribus ψαλίδες. *ibid*.
ἕλιξ ἀμπέλου. 403.c.d
ἕλικες, κόχλοι. 1212.c
Elixa quæ in aqua coquuntur. 267.e
Elixum & decoctum, idem. 354.c
ἑλλὰς quondam vrbs Theſſaliæ. 141.e. condita ab Hellene, vnde Ἕλληνες Græci dicti, & Ἑλλὰς Græcia. *ibid*.
ἑλλὰς appellata tota Peloponneſus. 142.d.e.a. cur Peloponneſus dicta. 88.e
ἑλλὰς & Achaia confundebantur. 142.d
ἑλλὰς Achaia nominata. *ibid*. eius fines. *ibid*.
Ellebori fertilis Anticyra, vnde Anticyra pro Elleboro. 1095.b
ἐλλεβόριον, Ebudum exponitur Nicomedis & Gloſſarula auctori. 1098.e.1098 a
ἕλληνες & ἀχαιοὶ pro iiſdem ſumpti. 141.d
Ἑλλήνων νόστος, pars Cycli Epici. 848.c
ἐλλοβίζειν, Siliquate. 461.c
ἔλλοβος ſiliqua. 459. d. καρπὸς ἔλλοβος, quod in ſiliqua cluſus. 461.b.e
ἐλλογεῖν, rationes putare, calculare. 1907.b
Ellopia locus in Eubœa, quæ & Ἐλλοπία dicta. 177.d. Ellopiæ aquatæ. *ibid*.
τὰ Ἑλλώτια, feſtum Europæ in Creta. 172.c
Ἑλλωτὶς dicta à Cretenſibus Europa. *ibid*.
ἐλλύχνιον προσωθῆσαι. 1325.e
ἐλλύχνια ex Caryſtio lapide. 178.b
ἐλώδης ὕλης, non tantum paluſtris, ſed & arboribus conſitus. 872 e.a. vnde & ἔλειος μῦς, quod in arboribus degat. 872.e
Elce Italis Ilex. 961.c
Elogium mortuo plerumque fiebat, nulla inſcriptione, ſymbolis aliquot inſculptis. 1221.d.e.2.b.c
ἕλος, poeticè κύκλω. 1078.e.
κάθαλοι. *ibid*.
ἔλοψ Acipenſer quibuſdam. 1315.e. 1316 b. Elops ſquamis tectus. 1315.a. quædam ſimilitudo ſaltem inter ἔλοπα & Acipenſerem. *ibid*.
Elops Rhodi optimus. 1316.b. & Syracuſis captus. *ibid*. & Surrentinus. *ibid*.c. cur Ouidius eum mari Romano incognitum dicat. *ibid*. ἔλοπα quidam volunt eſſe eumdem cum Anthia & ſacro piſce, alij diuerſum. *ibid*.c
Eloquentia & doctrina oppoſita. 4.c.d
ἕλος, σύμφυτος ὕλης ἢ σύνδενδρος. 872.e
ἤλεκτρον Electrum cur ſic dictum. 1082.b
ἐλπίζειν, pro metuere. 1173.a
Elucior, pro Elutior. 256.a
Elucus, languidus, vel ſemi ſomnus & alucinator. 1279.d. alij Elucum pro vitio ipſo ponunt. *ibid*. Elucus Græco ἠλυγής. *ibid*. e. tardus & hebes propriè, vel tarditas & ſtupor. *ibid*. ἠλυγὴς homo Elucus, ὁ ἐπισκιασμένος. *ibid*. Elucum pro ipſo affectu. *ibid*. Elucum tarditas animi quæ alucinacibus ſæpe obuenit. *ibid*. ab alia tamen origine quam Alucinor. *ibid*. Helecus Feſto ab oſcitatione & hiarione appellatur. *ibid*. d
ἠλυγής, quid. 1279.e
Elumbia. 321.d
Eluſa, Ἔλουσα, vrbs Palæſtinæ tertiæ, olim Arabiæ. 488.e.a
Eluuies, à Luuies. 982.d
Elxæi & Iexæus fratres Oſſenis ſeſe adiunxiſſe dicuntur ab Epiphanio. 610 e. qui tamen nihil habent cum Eſſæis vel Oſſæis. *ibid*.
ἐλύδρος pro ἐνύδρος. 283. c. vnde Latinum Lutra. *ibid*.
ἐλόδριον, Chelidonia. 1163.b. 1164.e. quæ luteum florem habet, & ſuccum croceum. 1163. b. & ſemper inter colores luteos refertur. *ibid*.
Ἔλυμα pro vrbe Eryce. 112. a. & Ἔλυμος mons qui aliis Eryx. *ibid*.a
Elymæi Vxiis vicini. 699.d.700.e. inter ſe bellum gerunt. *ibid*.
Elymæi ſinum Πελλάδι Perſici maris incolere dicũtur Marciano. 1193.e. Elymæi Perſici ſinus acolæ. *ibid*.e.1194.e

Elymæi Straboni ſupra Apolloniatin collocati, longè à mari, & montana incolentes. 1194. b. Paratacenis vicinini. *ibid.*

Ἐλυμαῖοι λαγχοί. 335.b

Elymais Plinio ad mare poſita, quæ flumine Oroati diuidſtur à Perſide. 1193.e

Elimais in Media ipſa, in latere Occidentali à Ptolemæo ponitur. 1262.e

Elymais apud Ptolemæum in Media. 1194 a. Septentrionalior, longè diſtat ab Elymaide quæ oram Perſici ſinus accedit. *ibid.* b

ἔλυμοι, tibiæ Phrygiæ. 125.b

ἔλυμος. 122.e 123.a

Elymus Tros Segeſtę conditor. 112 d

ἐλυθρίδιον receotioribos pro ἐρυθρίδιον. 1152.b

ἔλυτρον, δέμας. 1169.e

Emathia, non Æmathia, Ἠμαθία. 153.e Ἠμαθὶς ἡ χώρα. 155 d

Emathius, vel Emathion, vel Emathius à quo Emathia nominata. *ibid.*

Ἐμβαδὸν ſeo Circi ſpatium πλῆμα dixerunt recentiores Græci. 909.e

ἔμβαμμα, βάμμα Syracuſiis. 374.b

ἔμβαμμα σιναπιον. 1313.c

ἐμβάφιον, arrameotale vel atramentariom. 374.e

ἐμφάφιον. *ibid.* a. vnguilla. *ibid.*

ἐμβάφιον, Bammum, τὸ βάμμα. 375.c

ἐμβάφιον, τρύβλιον, Bammum ſeu Bammulum, & Vnguilla Solino, idem. *ibid.* e

ἐμβάφια, vaſa, 374.c

ἐμβάφια in lucernis veterum. 375.d

ἐμβάφια in candelabris ad excipiendas emunctiones & alias ſordes candelæ. 375. d. βαμμούλα dicta Græcis recentioribus. *ibid.*

ἔμβασις ἐμβάτη. aoleus πύελος. 1203. a. 1104.b. Deſcenſio. 1204.b

ἐμβάτης & ἐμβατάδης, idem. 91.d

ἐμβέλιτζα myrobalana. 472.d

Emblema vermicularum. 472.c. pro tincto vel miniato. 1214.a

Emblemata & ſigilla argentea aureis ſcyphis includi ſolita. 1046.e

Emblemata & cruſtæ in vaſis & poculis. *ibid.* c. è proſtypis. *ibid.* detrahi poterant ea aliis vaſculis, & aliis immitti. 1048. b. de ſignis & ſigillis eatantibus. 1046.d

Emblemata in poculis, ſiue gemmæ aoro intexerentur, ſiue aureæ cælaturæ argento immitterentur 1122. a. perperam Inſerta de emblemate. *ibid.* b c. ſi veteribus ita nota fuiſſet, non quæſiſſet Tiberius quo nomine dici poſſet in Latio ἔμβλημα. *ibid.*

ἐμβόλιμα ἔτη. 19. e. ἐμβόλιμοι menſes, dies. *ibid.* d. e

ἔμβολοι, porticus. 1219.b

ἔμβολοι. 570. b, c. 571.d.

ἔμβολος. 572.d

Embonpoinct, εὐξωΐλιον, bona & plena habitudo. 767.d.e

ἐμβρόμος. 360.d.e. 361.a. ἔμβρυμος & βρομώδης, idem. 360.d.e

ἐμβύθιοι conchæ. 1133.e

ἐμβύθιοι conchæ, pelagiæ, quæ in fundo maris ſedes habent. 1132.e

ἐμβύθιοι λοπάδες, ſeo conchæ. 1165.b

ἐμβύθιοι γίνονται, ſobſidunt in profundum. 1165.a

Emere ſalubriter. 988.a. Bene Emere & bene vendere ſunt contraria. *ibid.* beoe Emit, qui paruo pretio. *ibid.*

ἡμερίς Idæis, quæ ἐπιμόλης Macedonibus. 507.a appellatione, non genere differunt. *ibid.* & eſt vtraque quam Quercum Latini dicunt. *ibid.* d. quercus proprie ἡ ἥμερος. *ibid.*

ἡμεροβαπτισταὶ vnde dicti. 612.a

ἡμερολόγιον. 1247.b

ἡμεροσκόπιον, ſigna. 1236.e

ἥμερος ἔρημος. 72.e

ἥμεροι ἀγρίοις opponuntur. 817.a

ἡμικρανία & ἡμικρανία, *Migraine.* 763 b

Ἡμιόνιον Theophraſti eſt ἡμιονῖτις Dioſc. qui etiam ἡμιόνιον appellat. 1294.d eius folium ſimile δρακοντίῳ. *ibid.* μηνοειδές, corniculatum. *ibid.* ſi habet folium ſcolopendrij, ſcolopendrium vulgare eſt quod Phyllitis eſt. *ibid.* e. Dioſcoridis Scolopendrium etiam ἡμιόνιον dicitur ab affectus pari poteſtate, non à ſimilitudine. *ibid.* e. 1295.a. lienoſos vtraque medetur. 1295.a vnde & ἡμιονῖτις, etiam σπλήνιον dicitur. *ibid.* Hemionitis apud veteres ea quæ ἄσπληνος & σπλήνιον, non Scolopendrion Dioſc. *ibid.* d. Hemionion io ſaxoſis & montoſis locis prouenit *ibid.* a. qood Aſplenum Cretenſe. *ibid* prope Cortynam plurimum Hemionium. *ibid.* qnod capræ & muli rodebant. *ibid.* muli eius herbæ appetentiſſimi, vnde & nomē. *ibid.* Hemionion ἄσπληνον, vt & Scolopendrion. *ibid.* vnde vtrumque confuderunt. *ibid.* b ἡμίονος etiam dicitur. *ibid.* Teucriæ cum Hemionio cognatio. *ibid.*

Emicuit pro Eminuit, apud veteres. 38 d.e

Ἡμίας τις. 1005.a

ἡμισφαίρια duo cœli. 823.b

Emiſſitij ocelli Chamæleontis. 875 a

Ἠμωδὰ ὄρη, Emodi montes. 990.e

Emodæ, vel Emodes, & Ebudæ, ſeu Ebudes, eædem ſunt. 247.a. 248.a

Emodi montes, τὰ Ἠμωδὰ ὄρη. 990. e. pro quo Medij montes aut Medi Solino. *ibid.*

Emodus Caucaſi pars. 788 a.b. Taurus appellatur in India. *ibid* c

ἐμπαιστικὴ τέχνη. 1047.c.e. quid, & & vnde dicta. 1047.e

Empenetica, ἐμπαιστική. 1003.d. Empeneticam facere. *ibid.*

ἔμπετρον & ἐπίπετρον, idem. 1191. e. vt ἐν πέτραις, & ἐπὶ πέτραις. *ibid.* eius deſcriptio. 1293.a. nomeo à petris habet. *ibid.* Calcifragam Romanis dicit vocari Plinius. *ibid.* quod calculos frangat & expellat. *ibid.* Dioſcorides bilem tantum & pituitas & aquoſa trahere dicit. *ibid.* b. vnde Plinius hauſerit Empetrum eſſe calcifragam. *ibid.*

Empetron non poteſt venire in numerum earum quæ calculum expellunt. 1295.d. cur id. *ibid.* nec illud eam vim habere ſcribit Dioſcorides *ibid.* nullæ ea ſaxifragis cum Empetro Dioſcoridis facere videntor. *ibid.* e. Saxifraga poteſt vocari ἔμπετρον vel ἐπίπετρον, ſed non eſſe ἔμπετρον Dioſcoridis, aut ἐπίπετρον Ariſtotelis & Theophraſti. 1296.a

ἐμπαγεῖν pro παγεῖν. 30.d

ἐμφαίνειν σμύρνης, ἐπιπλεῖν, pro ἐμφαίνειν ἔμβλον σμύρνης. 1064.a

ἐμφρουρος, quid. 978.a

ἔμφυτος, Ingenuus. 387. a. ἐμφύω, Ingeno. *ibid.*

ἐμπνεῖν pro πνεῖν. 30.d

ἐμπνεῖς. metaphorice. 101 a

ἐμπνεῖς & ἄπνεις pro nitido & polito. 838.b. 1105.b

ἐμπλαστικὰ quid. 1231.b

ἐμπλεκτὸν genus ſtructuræ, quale. 1231.b
Ἔμπλικα vel ἐμπλιτζι, vulgò Emblicum, mirobalanum ἀμβλὴν dictom. 1324.e. ἐμπλιτζα mirobalana χεσί. ibid.c
Emblicum vulgo myrobalanum, ἔμπλικα vel ἐμπλιτζι, quod ἀμβλὴν dictum. ibid.e. Emblica myrobalana χεσί. ibid.c
ἔμπλικα myrobalana. 472.d. *Emblica* vulgo. ibid.
ἐμπλοκὴ omnis ornatus capitis muliebris. 763.a
Emporeurica papyrus. 1003.d
Emporicus ſinus à Phæneacibus dictus. 187.d
Emporium Barbaricum, vide Barbaricum Emporium.
Emungi quidam Perſæ nunquam viſi. 34.d
ἐμὺς, animal aquaticum, teſtitudini ſimile quod etiam in terram exit. 1129.c. male Neoterici τὰς ἐμύδας interpretantur murem aquatilem, quaſi ἐμὺς & μῦς idem ſit nomen, idemque animal. ibid. Mures quidem ſunt aquatiles, qui etiam iuxta aquas viuunt & natant, ſed piſcium in numero non cenſentur. ibid. & pilo veſtiri ſunt. ibid.d *Mures piſcatores* vulgò eos vocamus. ibid. ſimiles muribus quos Rattos vocamus. ibid. omnes natando tranſeunt, ſed non in iis degunt. ibid. in ripæ foraminibus ſedes ſuas habent, & ἀμφίβιοι ſunt, vt lutræ & fibri. ibid.
ἐν ᾧ κνάπτουσι, pro ᾧ κνάπτουσι. 393.b. 395.d
ἐν ἀνοίᾳ, ἐν οἰήματι viuere. 1007.b
Enæ vel Æneæ fulloniæ perperam, pro Ineæ vel Iniæ. 392.b.c.d. Eneæ chartarum pro Inis. ibid.c
Euallage generis, poetis ſolemnis. 891.a
ἐναποβρέχεσθαι. 466.d
Enares ſimiæ. 321.d
Enaria (quæ & Ænaria) à quibuſdam eadem cum Pytheenſa cenſetur. 97.a. quod ab Enariis, i. Simiis incolatur. ibid.
Enarie, vel Enaria inſula. 97.d.e
Enaris, ſimius, i. ſine naribus. ibid.a
Encauſtica pictura. 231.b
Encauſtica pictura. 231 b
Encauſtices tria genera. ibid.d. 232.b.d. tota encauſtice hodie euanuit. 232.e
Encauſto pingere. 231.e
Encauſto pingendi ſigninum opus camerarum Agrippæ inuentum. 1215.c.d
Encens, Gallicè, Incenſum, θυμίαμα, thus. 500.c
Enchoris, ἐγχωρεῖ. 63.b
Euchoris, ab ἐγχωρεῖ. 169.e.170.a. lapides Enchores. 169.e
Enchoris, ἐγχωρεῖς. 881.a. 986.b
ἐνδεδός. 502.e.a. 503. τὸ ἐνδεδόν. 502.a.b. ἐνδεδὸς ἐπιῤῥεῖν. 502.e.d.c. 503.
ἔνδενδρος ὕλη. 454.a
ἐνδόσε, κόλπος, receſſus. 1213.c
ἐνδόσιμον canentibus dare pede percuſſo. 998.c
Edoſimum, i. canendi ſignum pede dabat coryphæus. 734 d
l'Endroict, pars aduerſæ in pannis. 319.d. ἐνείρειν, figere comam. 760.e
Ἐνετοὶ quibuſdam vicus in Paphlagonia, decem ſchœnis ab Amaſtri diſſitus. 888.e. aliis oppidum. ibid.
Ἐνετοί, Veneti. 888.d
Ἐνετοί in Paphlagonia vel prope Paphlagoniam. ibid.e. quinam fuerint *Ἐνετοί* Homerici ibid. Eueti poſt Troiam captam, quam diu deerraſſent. in Italiam deuenerunt, & Venetiam regioni nomen dederunt. 889.a
Ἐνετοί olim vocabatur Amiſus. 888.e
Eneæ pro Ineæ ſcriptum. 392.d
Engadda oppidum. 615.b
Enhydros, ἔνυδρος, quaſi aquam intus habens. 778.e
Enhydrus, Ichneumonis genus Solino. 446.a.b.c. ſed perperam. ibid.c.d. Iſidoro. ibid.e. Enhydrus & Hydrus, ſerpens æquatilis. ibid.b. ἔνυδρα ζῷα. ibid.
ἐνίας φλοιάς, habent ſcirpeæ. 1003.b
ἐνιαυτὸς σπορῆς. 250.b. πολυπλοκὴς ἐνιαυτός. ibid.
Enim in principio loquutionis. 786.a
ἡνίοχοι, agitatores. 916.a
Enixæ dicuntur quæ à partu ſunt. 324.b
ἐνδαίτης proprie Indiges. 71.d
ἐννεακαιδεκαετηρίς. 738.e
Enneacrunos & Callirhoe, idem fons. 142.d
Enneadecaeteridum tabulæ aſtronomicæ in publicis locis propoſitæ. 740.d.e
ἔνοχοι, qui quaſi ligati & conſtricti ſunt criminis rei. 1091.a
Enodes. 97.d
Enodis. 321.d
Ἐνίσπη Homero dicta, poſtea μολωία dicta. 139.b
Enormis, à Norma, ἀγνώμων. 669.b. item ἄνισος & ἄλογος. ibid.
ἐνωβελῖται. 219.d.e
Ἐνωτοκοῖται gens Indiæ monſtruoſa. 1006.c
Enſeigner, inſinuare. 35.b
Enſis iaſpide fulua ſtellatus, quid. 758.a.b
ἐνταφιασταί, Pollictores. 1057.c
ἔντασις αὐλῶν de tibiis. 118.e.119.a
ἐντίμιον ἄκος, quid. 136.c. tranſlatum à Rhizotomis. ibid.
ἐντερεώνη, vel ἐντερονεία. 235.a
ἐντερεώνη in naui. 1110.d
Entes vel *Antes*, inſita. 26.a
ἐντίμα φορβία. 355.e. ἔντιμος. ibid.
ἔντιμοι θεοί. 71.e
ἔντυπα ſimulachra quæ. 1046.b. his contraria ἔκτυπα. ibid.
Entypæ, propriè ſcalpturæ. 1100.d.a
ἐντύπωμα τῆς σφραγῖδος. 1101.e.1104.e
ἐντύπωμα de gemmis ſignatoriis, quæ cauatæ ſunt. 1046.b
l'Enuers, pars auerſa in paunis. 391.d
ἐνύδρα, Lutra, vel Lytra, ab Æolico ἐλύδρης. 187.a.b. & ἐνυδρίς. ibid.b
ἔνυδρος, vel ἔνυδρις, vel ἐνύδρας, Latinè Lutra, ab Attico ἐλύτρας. 446 c. in Nilo multæ ἐνύδροι, vel ἐνύδροι. ibid. quæ ſacræ apud Ægyptios. ibid. non ab enhydro vel lutra conficitur Ichneumon. ibid.d
ἔνυδροι, Enhydros, quaſi aquam intus habens. 770.a
ἔνυδρον aliud, aliud πάρυδρον. 445.c. aues ἔνυδροι & ποτάμιοι, fluuiales. ibid.
ad Eo aut Eoum, pro ad Auroram. 991.b. τὰ ἑῷα. 1250.b
ἑῷαι δύσεις ſtellæ. 722.e.a.c.e. 724.b. ἀπλανεῖ 722.c.e. ἐπιτολαί. ibid.b
Eodem loco ducere. 245.b
ἔοικα, Ionicè οἶκα, vnde verbum ἐίκω & εἴκω. 385.a
ἐοίκω verbum ab ἔοικα. ibid.
ἑῷος δυόμενος. 749.b. ἑῷος ἐπιτέλλων. ibid.
ἕως quid ibid.
ἕωθεν πρωΐ. idem quod ἀκρόνυκτος. 719.e.a
Eoum mare, vel Oceanus. 996.c.e.e
Eoum mare. 1241.e
Eouſe Gallicè Ilex. 961.d
ἐπαγωγίον propriè pellis quæ ſupra glandem adducitur, quod Latinis præputium. 1050.d.e.

quidam præputium male affectum ea voce tantum ſignificari notat. *ibid.*e. ἐπιχειροχειλεῖς, quæ circumciſa ſunt. *ibid.*d
Ἐπαμεινων & Ἐπαμεινώνδας. 557.d
Epaminondæ σῆμα, vel elogium, ſeu periculum. 1220.c
ἐπαναίρειν, ἐπικινεῖν. 283.c
ἐπανέστης. 924.a
ἐπανθισμός, ſpoma. 225.b
ἐπανθισμὸς πορφυροῦς. 1078.e
ἐπαφρόδιτος, venuſtus, non ſolùm formoſus, ſed etiam felix. 54.e. propriè
ἔπαθλα, vt ἆθλα, certaminum præmia. 910.d
ἐπαῦξε συνακμάζει, vel συχνά. 1055.d
ἐπατίς vel ἐπατῖτις Aloe vetuſtioribus quæ Sycotina recentioribus. 1319.b
ἔρριψις, iactus, quomodo expreſſus. 1221.b
ἐπεισόδια non damnantur, ſed probantur ab Ariſtotele & Horatio. 856.d
ἐπιπλοκή & αὐτοσχέδιον oppoſita. 169.d
Epeos. 64 e
Ἡφαίστου, ἱερὸν Ἡφαίστου. 785.b.c
Ἡφαιστεῖον, τὸ ἱερὸν Ἡφαίστου. 801.b
ab Ephebo puer, quid. 878.b
ἐφήμερα vocata omnia præſentaria venena. 242 c. ἐφήμερον dicta & cicuta. *ibid.*a. Scholiaſtes Nicandri vnum idémque putat eſſe κολχικὸν ὕδωρ & ἐφήμερον. *ibid.* in quo fallitur. *ibid.* Ephemeri duo genera, vnum venenatum, quod & Colchicum dictum; alterum inter medicas herbas repoſitum à Dioſcoride, quod ἶρις ἀγρία dicebatur. *ibid.*
Ephemeron, ἐφήμερον vocatum oleum Medicum, ſeu ἔλαιον Μηδικόν. 242.b.c.a.b.d.e. 245.b
Epheſij recuſant templi reædificationem ab Alexandro fieri. 813.d. Epheſini ciuis ſuper eo dictum memorabile. 813.e
Epheſinæ vrbis appellationes diuerſæ, loca fuere vrbis diuerſs. 810.b. vt Smyrne, Τραχεῖα. *ibid.* Ortygia. *ibid.*c. Tamorna, vel Samornes. *ibid.*c.d. Σισύρβα. *ibid.*d. Πτελέα. *ibid.*
Epheſinus epiſcopus, Ἀναστάσιος Ἐφέσιος ἔξαρχος. 806 b
Epheſus Alope dicta. 810.e.a. & Ortygia, *ibid.*a. Samonia vel Samorna. *ibid.*b
Epheſus Amazonum fabrica. 808.c d vel opus. *ibid* d. condita dicitur à Smyrna Amazone, vel Samorna. *ibid.* c. vnde & Epheſus Smyrna dicta, & Samorna. *ibid.*c.d. & Epheſij Smyrnei. *ibid.*d
Epheſi pars oppido ab Androclo incluſa. 809 b. poſt circa templum Dianæ in loco cauo ac depreſſo habitarunt vſque ad Alexandrum. *ibid.* Lyſimachos vrbem in ſuperiora tranſtulit. *ibid.* & eorum vrbem antiquam ſubuertit. *ibid.*b.c. vnde Epheſi καθαμυομένοις dicitur. *ibid.*c
Ephippi vigeſima quinta. 432.d
ἐφθόν tertia ſpecies Chalcanthi. 1160.b. perperam cum πεπτόν confunditur. *ibid.*
Ephyre poſtea Corinthus dicta. 858 d. ἐπάργυροι τὸ βάλσαμον. 592.e. ἰσάργυρον. *ibid.*
Epica poemata per partes cantillanda ſumebant Rhapſodi. 868.b. vnde iis nec erat finis, & initium ſæpe aliunde pendebat. *ibid.* & ideo Rhapſodi iis interdum de ſuo aut finem aut exordium adſuebant. *ibid.*c
ἐπικαίειν, adurere. 840.b
Epicharmus Syracuſius Comœdiæ inuentor. 108.e
ἐπιχειμάζειν. 425 d. e. ἐπιχείμασις. *ibid.*
ἐπικαύζεσθαι. 293.b
Epicnemidij Locri. 66.a
ἐπικομὶ Comæ, & ἐπικομὶ trunci Palmæ. 1328.c.a
ἐπικοιλίζειν vel ἐπικορρίζειν, pro ἐπικοιλίζειν. 152.a
ἐπικὸς κύκλος, vide κύκλος ἐπικός.
Epici Cycli materia & ſeries. 856.e.a. 857.c. 858.c
ἐπικλίσεις, Inſtructuræ. 378. b. ἐπικτητικοί & Epicteticales termini. *ibid.*
Epictiticos & Epictiticalis terminus. 7.c.d.e
Epicurus quando natus. 50.e
ἐπιδεσμῶν ἰατρικῶν, varia genera. 759.c.d
ἐπιζεύς harondo. 1300.d
Epigrammatum κύκλος & σίφαιος & συναγωγή idem. 849.a
Epigrammatum σίφαιος à Meleagro compoſitus. 848 d. & ſimilis poſtea à Philippo. *ibid.* Epigrammatum κύκλος ab Agathia. *ibid.* e. ſeu σφαῖρα. *ibid.*
ἐπιταφοὶ ſepulcralis. 1220.c
Ἐπιλευκάδιοι. vrbs poſtea dicta Leucas. 715.a.a.b
ἐπιληπτικὸς, morbo caduco laborans. 152.a. & qui in eo eſt vt ſtatim capi poſſit. 152.b
ἐπιμηλίς, Epimelis, genus meſpili. 511.a. eius pomum non eſt vnedo. *ibid.*
ἐπὶ οἶν ἐπακτικός, ἐπὶ δόσιν ἐμμέσῳ. 118.b
Epiophoros pro Eriophoros. 257.c
ἐπίουροι, claui linei. 1102.d. vnde & Secundus Sophiſta, per iocum ἐπίουρος vocatur, quòd fabro patre natus eſſet. *ibid.*
ἐπίπεδοι gemmæ. 706 c
ἐπίπετρος herba dicta in Parnaſſo monte naſcens, quæ euulſa & paxillo ſuſpenſa viuit. 1292. e. a. ἐπίπετρον vocatum quod ἐπὶ πέτραις naſcatur. *ibid.* a. nomen commune omnibus herbis quæ in ſaxoſis & petris proueniunt. *ibid.* ſed peculiare nomen id factum. *ibid.* an ἐπίπετρον Theophr idem ſtat ἐπιπέτρῳ Ariſtotelis. *ibid.* b. Epipetrum non eſt acinus. *ibid.* b. e. ἐμπέτρον & ἐπίπετρον, idem. *ibid.*e
ἐπίπετρος poteſt dici Saxifraga, ſed non eſt ἐπίπετρον Ariſtotelis aut Theophr. 1296 a. πετραῖον diuerſum ab Epipetro. *ibid.* b. ἐπίπετρον inter leotis paluſtris cognomina. *ibid.* cur ita. *ibid.* ἐπίπετρον φαυλόδες. *ibid.* ἐπίπετρον in Parnaſſo naſcens, quod auulſum paxilloque ſuſpenſum aduhc viuere poteſt. *ibid.* c. aliud illud eſt ab ἐμπέτρῳ Dioſcor. & aliorum ἐπιπέτρῳ. *ibid.*
ἐπιφαίνεσθαι in ſomnis, diuinitatis nota. 351.b
ἐπιφέως, epithymum quod ſupra pheon ſiue ſtœben inueniebatur. 1289.e. 1290.c.e. idem ac ἐπιφέῳ. *ibid.* longè aliud quam Hippopheus. *ibid.* quos confundit Plinius. 1290. e.
ἐπιφορά. 54.d
ἐπιφυλλόκαρπον dicta Alexandrea laurus. 402. d. ἐπιφυλλόκαρπος. *ibid.*
ἐπιπλαζόμενοι λεπάδες, ſeu coochæ. 1165 b. ἐπίπυροι, quod. 155.c
ἐπιρρινὰ ἀδελφός. 502.e.d.c. 503.a
Epiſcopus Epheſinus, Ἀναστάσιος Ἐφέσιος ἔξαρχος. 806.b
Epiſcopi vrbis dicti Cardinales. 1249.d
ἐπισημαίνειν ſidera dicuntur. 734. a.b. id eſt ſignificare. *ibid.* ἐπισημαίνειν ὕδατι, βροντῇ. &c. 734.c
ἐπισημαίνεσθαι qoid in morbis. 734. e. a. de ſiderum ortu & occaſu. *ibid.*a
ἐπισημασία, de pluuiis, procel-

lis, &c. 734. d.a. item febrium acceſſiones. *ibid.* in furoris morbo. *ibid.*e. plauſus & adclamationes. *ibid.*a
ἐπισημασίαι, ſignificationes, pro tempeſtatibus. 416.a
ἐπίσημον, σημεῖον. 1084.d. vt ἐπίσημον πρ. *ibid.* ἐπίσημα etiam σημεῖα in vultu. *ibid.*
ἐπίσημον & παράσημον, idem. 571.c
ἐπίσημον metallum, factum metallum. 1081. b. vnde ἐπίσημος σατήρ. *ibid.* & ἐπίσημον νομίσματος, nota qua nummus inſignitus eſt. *ibid.*
ἐπιστοιβὴ dicitur Epithymũ quod ſupra ſtœben inueniebatur. 1287. c. 1290. c. d. e. idem ac Epipheos. *ibid.* ſimile Epiphymo quod ſupra ſtoeben naſcitur. 1290.c. longè aliud quam Hippopheos. 1289.c
Epiſtolæ ἐγκύκλιοι, formales Latinis ſeu tralaticiæ. 176.c
ἐπιστροφὴ quid in fluuio. 622.d.e.c. d e. 623. 624.a
Epiſtylia quomodo attollerentur, & ſupra columnas imponerentur. 818.d.e.a.b
ἐπιτεθρίππων γλυφαί. 346.e
ἐπιτίλλειν. 749 d.e. ἐπιτιλαί. *ibid.*c
ἐπιτηλὶς μήκων, de cornuto papauere. 1060.c. cuius ſemen τήλει ſimile. *ibid.*
Epithymon ſine radice. 1290.a
Epithymum. 107.b. ſeu cuſpides. *ibid.*
Epithymum quibuſdam pro flore thymi. 1288. a. 1289. c. aliis pro inuolucro vulgaris thymi. *ibid.* ſeu pro adſcitiuo vel inſertitio Epithymo. 1288. a. vtraque opinio mixta. 1289. c. Epithymum cur inuolucrum dicatur. *ibid.* pileoli forma ei tribuitur. *ibid.*d
Epithymum, thymi inuolucrum, Hippopheos vocatum. 1289. a. id enim inuolucrum etiam ſuper ſtoeben naſcitur & creſcit. *ibid.*a. e. & dicebatur ἐπιστοίβη. 16 e
Epithymum innaſcitur & inuoluitur ſtœbæ, vel pheo ſpinæ vulgari. 1290.c
Epithymum caſutæ nomine venire poteſt. 1291.b
Epithymi nulla mentio apud Ariſtotelem aut Theophraſtum. 1296.c. niſi hic ſub nomine Caſutæ intellexerit. *ibid.* quod non eſt veriſimile. *ibid.*d. in thymo ſpicato naſcitur. *ibid.* at Theophraſti thymum eſt capitatum. *ibid.*
Epithymum quibuſdam pro flore alterius thymi, quod thymbræ ſimile eſt. *ibid.*d.e. aliis thymum, pro Epithymo. *ibid.*d. Epithymum Dioſcoridi flos thymi durioris, & Thymbræ ſimilis. *ibid.* cui tamen capitula attribuit. *ibid.* quo errore inductus Oribaſius Epithymon & thymum capitatum idem eſſe ſcribit. *ibid.* hinc inter thymi capitati cognomina, ἡ ἐπιθυμὶς Neophyto. *ibid.*e. aliud Epithymum Dioſcoridis, aliud Oribaſij. *ibid.* illud flos thymi ſpicati, hic capitati. *ibid.* diuerſum ab vtroque Epithymum cuſcuta. *ibid.* quod thymo ſpicato innaſcitur & circumuoluitur. *ibid.*
Epithymi mucrones & cuſpides ὀνέσταχοι vel ὀνέαχοι, capillorum inſtar. 1062.c
ἐπιπολῇ & ἐπιπολάζειν. 723.d.e. diſtinguitur ab ἀναπολῇ & ἀναπολάζειν. *ibid.* ἐπιπολῆς ἰατρεία. 723.e. 724.a. ἴασις. 724.b
ἐπιστόμι fluuij, quid. 622.d
ἐπιτυχία. 1172.e
Epizephyrij Locri in Italia. 66. a.d.e. 67.a.b.c. Heſperij vocati. 67.b
ἐποχαὶ temporum. 495.d.e. ἐποχαὶ ὑδρευμάτων. 495.d.e
Epoptæ os ſignabant. 8.d
ἔπος proprie Heroicum carmen. 850.c
ἔπος ὑφαίνειν. 869.a
ἐπξύ. 397.c
ἑψητὴς, qui & χωνευτὴς, Auricoctor. 1081.d
ἑπτάδυμοι. 25.a
ἑπτάπουν στοιχεῖον. 648.e.
ἑπτάπους σκιά. *ibid.*
Epulari de die. 648.a
Eputent pro Epotent. 268.b
Equitatus Scythæ vel Scythici gloria. 893.e.a
Equaluus non in genere equino. 214.a
Equa ænea Olympiæ dedicata à Phormide. 940. e. cui hippomanes inerat, quo equi incitabantur ad rabiem. *ibid.* a. c
Equæ in Hiſpania ſine vllo coitu concipiunt ex vento ſolo. 943.b.c
ab Equabus admiſſarios cur Cretes non remouerent. 941.b
Equus multam in oculis colorum differentiam habet. 190.a
Equus φοῖνιξ, & Spadix & Phœniceus & Badius, idem. 1329.c. 1330.c.e
Equus contra fræna tendens. *Prenant le frein aux dents.* 894 c
Equus in ſublime ſeſe erigens, & cadens cernuus. *ibid.*c.
Equus cernuus quis. *ibid.*
Equus frænis patientiam præſtans, ſæpe tamen ceſpitat. *ibid.*c
Equus interemptorem domini morſu & calcibus conficiens. 893.b
Equus matrem inire coactus, præcipitio ſpontiuo vitam finiuit. 893.b
Equi animoſi indicium aures arrectæ & micantes. 326.b.c
Equi ruina, & ruere equus dicitur. 894.d
Equo merere. 548.a
Equum vnum ex quatuor in currili certamine numerabant agitatores. 896.d
Equus Sciani. 1330.a.b
Equi Diomedis humana carne veſcebantur. 898.e
Equi Græcis & ζῶα abſolute dicuntur, & ἄλογα. 474.a
Equi centenarij & ducenarij vnde dicti. 900.e
Equi præſtantiſſimi in Cappadocia. 891.c. & in Theſſalia. *ibid.*
Equi vnicornes in India & Æthiopia. 1009.a
Equi poſt quod tempus mitterentur ad ſubolem. 936.b.c
Equi perfecti & pulli, nondum maturæ ætatis ad ἱππομανὲς χωρίον accurrunt ſuperatis montibus. 941.a.b
Equi quatuor in quadriga. 897. d. quorum duo funales, duo iugales. *ibid.*e
Equi iugales, ζύγιοι. 897.e. Iugarij. *ibid.*c. funales, vel Funarij. *ibid.*c.e. Græcis παράσειροι. *ibid.*e. 896.c. παράσειροι. 897.e. σειραῖοι. *ibid.* e. 898. b. ἀορτῆρες. 898.c. δεξιόσειροι. *ibid.*d.a.c. δεξιόζυγοι, ἀριστερόζυγοι. *ibid.*c
Equi iugales & ſiniſtri, medij inter vtrumque funalem. 897.c
Equi hodie ad currum aliter iuncti, quam apud veteres. *ibid.*a. & apud antiquiſſimos etiam aliter. *ibid.*a.b. 899.a
Equorum emiſſio ex Circo. 915.a.b
Equis in Circenſibus nomina à diuerſis rebus indita. 895.c

1445

Equis Circenſium nomina ſæpe indebantur vrbium, inſularum, mootiom. 936 d. vnde Σάμος, Caucaſus & Pelorus. ibid.
Equis ſigna inurere, tralatitiom. 891.e. eis duas præcipuè literas Græci imprimebant Sigma & Cappa. ibid. vnde κοππατίαι & σαμφόραι equi dicti. ibid.
Equis hordeum dabaor veteres Romani, & Græci. 387 a
Equis non 200. tantum ſeſtertia, ſed 400. dabantur. 911.a. Eorum legitimum præmium quinque aurei. ibid.
Eqoos ſaltationibus ad curſum prouocari prorſus inauditum. 893.e. 894.a.b.c.d.e. Equi Sybaritici ad tibiam ſaltare ſoliti. 894.c
Equos in arena prope amnem aut lacum volutare conſuefaciebant. ibid. quæ loca κυλίστρας & ἁλίστρας, & ἐξαλίστρας, & ἀλινδήθρας vocabant. 474.a.b. & equos ἁλίσαι, & ἐξαλίσαι vel κυλίσαι. ibid.
de Equis duo memorabilia exempla & miranda. 893.b
Era pro Æra. 686.c
Era pro Æra. 817.a
Ἡράκλεια ab Hercule. 402.c
Ἡράκλεια λίθος vocatur Magnes Ptolomæo, more antiquiſſimorom Græcorum, qui nunquam aliter appellant eum, qui ferrum trahit, quem à Magnete ſeparant. 1102.d.e. & ſic Ἡράκλεια λίθος iis dicitur quæ poſterioribus Μαγνῆτις λίθος & Magnes. ibid.e. Noſtri hodie *Herculeum lapidem* vocant, imperitiſſime. ibid. non enim ab Hercule nomen habet, ſed ab Hearclea vrbe, vbi plurimus iſte. ibid. vnde & Ἡρακλεώτης λίθος aliis dicta. ibid.
Ἡράκλεια & Ἡρακλεωτικὴ ὀρίγανος, idem. 1278.c. male ſeparantur. ibid. Ἡράκλεια abſolutè, & Ἡρακλεωτ pro origano. 1278.a.c. 1279.a. Ἡρακλεία λίθος & Ἡρακλεωτική, eadem. 1278.e
Ἡράκλειον, Herculis templum, Canopo proximum. 477.a. ab eo Ἡρακλεωτικὸν oſtium dictom. ibid. Ἡρακλεώτης tertia vrbs eius nominis iuxta Canopicum oſtium. ibid.
Ἡράκλειοι φωνή. 402.c
Eradicari de arboribus, ῥιζόνται. 585.b
Ἡρας νῆσος vna ex Fortunatis Ptolemæo. 1297. b. Iuba duas eius nominis eſſe tradit. ibid.
ἐράσαι, κενῶσαι. 432. a. ἔρασις, evacuatio bilis. ibid.
Eraſiſtratus Κῷος dictus ex Ceo inſula oriundus. 145.b
Eratoſthenes Cyrenæos Gnomonicorum inuentor. 636.b
Eratoſthenes terræ circuitum quot ſtadiorum eſſet iouenit. 636.c
Erbeſſus vrbs. 111.d.e. Erbeſſenſes. ibid.
Erciſcunda bonorum diuiſio. 1284.a
Erciſcundæ familiæ, qoid. 1263.c
Erciſcundæ, forte pro Erctiſcundæ. 1263. c. aot Erticiſcundæ, aut Ercti ciſcundo. ibid.d.e
ἔρεως. 7.b
Erctûm & Ertum, & Herctum & Hertum quod antiqui Forctum & Horctum, i. bonum. 1263.a.b
Ἐρκυνίους δρυμὸς, qui aliis Ορκυνίους. 610.c. Hercynia ſilua. ibid.
ἐρεὰ μακανά. 390.e
Erebiorhi ſario. 733.a
ἐρέθει. 156.e
Erem tenere. 390.c
Ereſos vrbs Leſbi. 547.d
Ἔρεσος perperam pro Εὔεσος. 279 b
Eretria, vrbs Eubocæ. 72.a
Eretria terra. 257.a. optima. τῇ χρείᾳ ἀναδίζει. 257.c
Eretria terra in medicamentibus. 130.e
ἐρυθρόδανον rubiæ radix. 367.a.c.d. à rubra radice. 367.e.a. ἐρυθρόδανον ruber. 367.b. quæ & ἐρυθρόδανοι. ibid.c
ἐργασία. 356.b. 357.a.b
ἐργασία. 369.d. ἐργάσιμα, culta loca. 370.b
ἐργασία, quid terræ cultura quæ foſſione vel aratione peragitur. 589. e. aratro vel raſtro. 590. b. tam ſatis qoam arboribus. 589.e. ſeparatur ἀπὸ τῆς βροχῆς. 589. e 590. b. & ἀπὸ τῆς ὑδρεύσεως 590.a. & ἀπὸ τῆς κοπρίας. ibid.b. γῆν ἐργάζεσθαι, terram fodere vel arare. ibid.a
ἐργάσιμος, vel ἐργαζομένη γῆ. 369.c.d
ἐργάσιμος γῆ. 370.b
ἐργασία & καταργασία, putatæ, purgatæ, & carminatæ. 356.d
ἐργαστός, facticius. 356.b
ἔργον πύξινον, non πυξῶδες. 952.e
ἔρια ἔργα, lanæ rudes & impolitæ. 356 d
Erice frutex non multum à myrice differens. 597.c. pro myrice Plinio. 597.d
Erice, ἐρείκη ſimilis myricæ. 596. d. 597. c. ſed alia à myrice. 596.d. inde mel apes operantur, non probarum. ibid.d e. 597. a. Ericum mel dicitur. 596. d. Erice non eſt ſpinoſa, vt tetraelix. ibid.e. æſtate floret. ibid.
Erice ſiſara dicta Eubœæ. 597.a
Ericius, Erinus & Erinaceus, ſine aſpiratione pro Hericius, Herinus & Herinaceus. 390.b. Ericius, ἐχῖνος. ibid. ἐχῖνος recentioribus Græcis. ibid.
ἐρεικόδαμα ἀπὸ τῆς ἐρείκης. 97.d
Ἐρεικόδαμα pro Ἐρεικόεσσα, ἀπὸ τῆς ἐρείκης. 280.c. quæ & Ἐρεικώδης. ibid.
Ericuſa, ἐρεικοῦσα, alias Eriphaſa & Erepuſa. ibid.
Eriguare, quid. 913.a
Eriguare. 983.d
Eriguare aqoas, riuo facto deducere. 588 a
Erinacei cutis, ad poliendum, vtebantur follones. 390.d. 391.b
ἐρινάδες. 1335 b
ἐρινοί vocati fructus palmæ maſculæ, qui nunquam maturescunt. 1335. c. quòd idem facerent ad maturandum fœminæ fructum ὡς ἐρινοὶ caprificorum in ficis feminis. ibid.d
ἐριοφόρα δένδρα. 998.a.b
ἐριοπλύται, lanarum lauatores. 1162.b
ἐρίων ἀνάσπασμα. 1125. b. tracta lanæ. ibid.
ἐριόξυλον frutex vnde lana Ægypria. 998.a
Eripere campum. 904.c
Eripuit & vicit, de eo qui tertio oſtio exibat. 904.b.c
ἐρισκηπτρ, & ἐρυσίσκηπτρος, pruſiſceptrum. 397.c
Eriſmæ, ἐρείσματα. quæ Anterides. 1216. e. hæc Eriſma, vt Schema. ibid.
ἐριθαλὶς δένδρον. 514.e
Erithia à Phænicibus condita. 289. d
ἕρμα ἀφετήριον, repagulum ἕσπληξ vel βαλβίς. 914. b. ἕρμα, ſeptum & περίφραγμα. ibid.
Ἑρμαῖ, παράγωγοι κύνες. 914.a
ἑρμαῖ ἀφετήριοι. ibid.c
Ἑρμαῖα vel Θεοξένια. Ludi in vrbe Pellene, quorum præmium Lana. 849.a
Ἑρμαῖον, ἁρμάων, ἁρμαί Mercurius. 815.d
ἁρμαιὸς

Ἑρμαῖος ſinus. 863.e
Ἕρμου πεδίον, Hermi campi. 863.b Cymæ vicini. *ibid.* c. prope Cuman. *ibid.*
ἐρωδιὸς, auis, à Siculis ἀρωδιὸς dicitur, vnde Ardeus & Ardea, auis, Latinum. 57.b
ἐρωδιὸς, ardea, ardiola. 92.e. Plinio fulica. 92.d. Virgilio ardea. *ibid.* c. Auieno modo fulix, modo ardea. *ibid.* e. 93.a
ἐρωδιὸς λευκός. 93.b
Erogare. 90.c
Ἡρων & Ἡρώνδας. 157.d
Erunos, pro Ærones. 817.a
ἔρπις Æolice, pro ῥίπις, & inde Sirpus addito ſ. 587.d
Errantes ſtellæ, vel abſolutè Errantes. 722.b
Erraticæ herbæ quæ. 831.b. Silueſtres multæ herbæ quæ & erraticæ. *ibid.* Erraticæ ſtellæ. 722.d
Erraticum non idem quod Silueſtre. 829.b.c.d
Erraticum papauer, quid 829.b. non idem cum ſilueſtri. 829.b.
Erraticum intybum, quid. 829.c.d
Erraticum fixo oppoſitum. 831.c. vt ſtellæ fixæ erraticis. *ibid.*
Ertum & Erctum, Hertum & Herctum, quod antiquis Forctum & Herctum, i. bonum. 1263.a
Erucina, pro Erycina, & Erucum pro Eryce. 69 d.70.d. Eracina Iſis. 70.c
Erumandus fluuius regionis Arachoſiorum. 1174.d.e. ex Indo defluxus ſub Erumandi numine in Arachoſiam labitur, vbi ingenti palude retenta. *ibid.* quæ Ἀραχωτὶ λίμνη dicitur, inde egreſſus Ἀραχώτης dicitur. *ibid.*
Erumandus in Arachoſiorum regione, ſed diuerſus ab Arachoto cui impoſita Arachoſia. 1175.a
Eruuntur incolis pro ab incolis. 198.c. Ἠρύμαι ab Ἡρα. 80.c
Ἐρύμανδρος amnis per Euergetarum fines fluens. 1175.b. forte is eſt Plinij Erymandus. *ibid.*
Erymanthus Herculis pugna clarus cum apro Erymanthio. 140.c
Eryce, vrbs. 112.b
Eryſimi vel Irij ſatio. 733.c
Ἐρύθη. Ἐρύθεια. 283.e. Erythia. *ibid.* à Gadibus diſtinguitur. 283.e. 284.a
Erythea, Ἀφροδισιὰς & Ἡρας νῆσος dicta. 284.a. vnde dicta. *ibid.* b.c
Erytheæ conditores Tyrij. 284.c
Ἐρύθεια à quibuſdam τὰ Γάδειρα appellata. 284.d. in ea prius fuit oppidum Gadium. *ibid.* e. Gades & vicinas inſulas Erythean veteres vocarunt. *ibid.* recentiores diſtinguere. *ibid.*
Erythia, Gades & Tarteſſos, vno nomine Erythiæ vocatæ. 286.c
Erythia, Gades & Tarteſſus, tres inſulæ nomine Gadium vel Γαδείρων vocatæ. 284.d. vno nomine Erythiæ & Gadium confuſæ. 284.e.285.d
Erythia male prope Calpen collocata, in agro Tarteſſiorum. 285.a.b
ἐρυθαὶ ξανθοί. 1155.c
ἔρυθος pro rubore. 284.b. ἐρυθαίνειν. *ibid.* ἐρυθῖνοι piſces. *ibid.* ἔρυθορ Æolice, vnde Latinis Rubur. *ibid.*
Ἐρυθραὶ vrbs Aſiæ. 1179.d. vnde dictæ Erythrææ lanæ. *ibid.*
Ἐρυθρὰ θάλασσα, Rubrum mare. 480.d.a.481.e. à colore non à rege Erythra. *ibid.* d.e.a. ab Ἐρυθρὰ, Ἐρυθραῖος. *ibid.* d. vnde Erythrææ conchæ, Erythræi lapilli. *ibid.* e. inde Ἐρυθραῖος πόντος ὠκεανός, Ἐρυθραῖος ὠκεανός. *ibid.* Ἐρυθρὰ θάλασσα, vnde ἐθνικὸν Ἐρυθραῖος. *ibid.*
ἐρυθρὰ θάλασσα quæ. 483.a.b.498.a.b. pro mari Oceano pro Arabico ſinu. 486.d.e 487.a.498.b
Ἐρυθρὰ θάλασσα, rubrum mare. 1179.d. vnde ἐθνικὸν ἐρυθραῖον. *ibid.*
Erythreæ. 862 b.d
Erythræ in Aſia. 77.a
Erythræ, ciuitas Ionica. 79.a. Erythræa inſula dicitur. 80.a.b
Erythræ Phrygiæ oppidulum prope Idam montem. 79.a
Erythræa inſula, quod Soli ſacra eſſet Plinius, rubentem vertit. 1179 c.d. & quia Nympharum ſedes, cubile rubens Nympharum vertit. *ibid.* d. ſed Ἐρυθραία dicta quòd in Rubro mari ſita. *ibid.* Νύσαλα vocata illa Solis inſula. *ibid.* e
Ἐρυθραία νῆσος, in mari Erythro ſita. 1179.c.d. quæ & νυμφῶν δίαιτα. *ibid.* aut Nymphæ vicini. *ibid.*
Erythræa Sibylla. 75.b.76.a.b.d.77.c.d.c.e. πολυχρονιωτάτη. 77.c. duæ fuerunt, quarum vna Athenais. 79.a
Erythrææ gemmæ pro Margaritis. 115.a
Erythræi lapilli, pro Margaritis. 1114.a.1115.a
Erythræum mare, Rubrum. 481.c.d.499.c.1266 c
Erythræum mare idem cum ſinu Arabico. 483.d.e.a. eius appellatione cenſetur ſinus Perſicus. 789 c
Ἐρυθραία θάλασσα, Erythræū mare, pro Oceano Indico. 1053.a.b
Ἐρυθραῖον, non rutilum aut rubens, ſed gentile. 1179.d. ἐθνικὸν Erythrææ conchæ. *ibid.* Erythræi lapilli. *ibid.* Erythrææ lanæ. *ibid.*
Ἐρυθραῖος pro Indico. 1018.b. Ἐρυθραίη θάλασσα. Ἐρυθραῖος πόντος. Ἐρυθραῖοι Αἰθίοπες. *ibid.*
Ἐρυθραῖος, Græcis nunquam pro rubro, ſed gentile ab Ἐρυθρὰ θάλασσα. 1055.a. inde Ἐρυθραῖοι Αἰθίοπες Dionyſio, qui vſque ad mare rubrum pertingerunt. *ibid.* Ἐρυθραῖοι pro Indico, quòd Erythrum mare pars Oceani Indici. *ibid.* Calanus Indicus in proceritatem non modicam ſurgebat. *ibid.* eius radices edules propter melleam ſuauitatem. *ibid.*
Ἐρυθραῖος ab Ἐρυθρᾶς. 480.d. ab eo Ἐρυθραῖος πόντος dictus, potius quam à colore. *ibid.*
Ἐρυθραῖος κάλαμος, *vide* in Calamus.
Ἐρύθρας, Erythras, rex. non Erythrus. 480.c.d.a.b. Ἐρυθρᾶς βασιλεύς. *ibid.* e.a
Erythrus rex nomen Erythræo mari fecit. 1180.b. eius ſepulchrum in Oaracta inſula fuiſſe à quibuſdam dicitur. *ibid.* b.e. alij potium in inſula Ogyride. *ibid.* c.d.b. Strabo in Τυῤῥίνη inſula, ſed totus corruptus eſt. *ibid.* c
Erythronos. 367.a.b.c. genus hederæ nigræ. *ibid.* d. à rubris acinis. *ibid.* e. ἐρυθρανὸς Græcum non eſt. *ibid.* a
ἐρυθρέδανον antiquis, Rubia. 1152.b. recentioribus ἐρυθρόδανον & λυθρόδανον pro ἐρυθρέδανον. *ibid.*
ἐρυθρόδανον, rubia, quæ & ἐρευθέδανον. 367.a.c.d.e
ἐρυθρόδανος radix rubra ea radice infecta creta, & ex hyſgino parabatur purpureus color. 272.b

ἐρυθρόν. 1155.a
Ἐρυθρός, rufus. 595.a. ξανθός. 594.e
Ærythrus pro Erythras. 480.d.e. Erythrus Oceanus. *ibid.*e
Eryx mons Siciliæ. 69.d. vnde Erycina Venus dicta, ſeu Erucina. *ibid.*70.d.71.a
Eryx, mons. 112.b
Eſæ ſunt, pro Ederunt. 110.a
Eſa ſunt, pro Ederunt. 212.e
Ἥσμυρον mons Pæoniam à Thracica Pæoniæ regione diſterminans. 838.e. vbi Bonacus naſcitur. *ibid.* qui & Μεσσάπιον & Μαρσιανὸν dicitur. *ibid.*
Eſbonicæ Arabes. 483.e. 488.a. a.b
Ἐσβοὺς vel Ἐσβών, oppidum. 488.a. vnde Eſbonitæ. *ibid.* Eſbon pro Iſbon. *ibid.* Eſca ilex, & dolus paſtus innitantis. 339.a
Eſcæ, ὕσκαι recentioribus Græciæ medicis vocati fungi arboribus innaſcentes, quòd fomitum vſum præberent. 161.a
Eſcaria τρώξιμα. 375.e. 1273.e. acetaria. 1326.e. quæ & Scaria. 1273.c
ἐσχάρα, & πυρὰς, lignum quod ſubſternebatur ad ignem excipiendum. 179.c.d
τὰ ἔσχατα σώματος, reliquiæ & cineres. 43.d
Eſclair, Coruſcatio. 1143.c
ἐσπερ... pro forti & animoſo. 1286
Eſgarez, Euarati, vel Exguarati, qui à recta via deerrarunt. 946.b
ἔσω ἀοίζεν, quid. 934.d
Eſpargner, ab Exparcinare. 250.a
ἑσπέρα, non eſt nox, ſed ingreſſus noctis. 954.e
ἑσπερία ἀκρωλή. 722.e. δύσις. 722.e. 723.c.a.e. ἀκρωλή. 723.e. 724.a
ἑσπέρια τὰ δυτικά. 745.d
τὰ Ἑσπέρια. 1250.b
Ἑσπερικὸν μῆλον, ſeu μηλέα, & Ἑσπερίδων, & abſolotè Ἑσπερίς, Citrus citrea mala ferens. 954.a.b. idem ſunt. 955.b
Ἑσπερίδες, & aurea mala, & Citrea & Medica mala, idem genus pomi. 936.e
Ἑσπερίδες diis apponi ſolita apud Lacones. 955.e. ab Africa vbi Heſperidum horti. *ibid.*
Ἑσπερίδων μῆλα, Heſperidum mala. 955.a. Ἑσπερίδες, id genus pomi quod Diis anteponebant Lacones. *ibid.*b
Ἑσπερίδες vrbs Cyrenaicæ. 1036.d
Ἑσπερίδων πόλις. 373.b
Ἑσπερὶς μῆλον Ἑσπερικὸν, vel Ἑσπερίδων μῆλον. 954.e. Ἑσπερίς, malum Perſicum, Citirum. *ibid.* Ἑσπερίς, citrum. *ibid.* Ἑσπερίς, citrium. *ibid.*
ἑσπερὶς vel ἑσπερικὸν μῆλον, ſeu aureum, & Aurantium noſtrum, idem Plinio. 957.c. ἑσπερὶς vulgaris in Græcia. *ibid.* & antè vſitata quàm Media. *ibid.* ἑσπερίδες Græcis ἀβρωτα μῆλα & θύσμα. *ibid.*
Ἑσπερὶς & Εὐεσπερὶς, oppidum. 611.c
Ἑσπερικὸν μῆλον apud Libyas. 957.d. in Africa etiam apud Heſperidas gignebatur. *ibid.*
Ἑσπερὶς, Heſperis, vrbs Libyæ, poſtea Berenice dicta. 372.b. 373.b. Ἑσπερῖται, οἱ πολῖται. 372.b. eadem & Ἑσπερίδες dicta. 372.c.e. 373.b
Ἑσπερὶς, Εὐεσπερίς. Ἑσπερίδες & Εὐεσπερίδες. 372.d.e. 373.a. vnde dictæ. 373.a
ἑσπερὶς, ſeu malum aureum Heſperidum diſtinguitur à Medico malo. 955.d
ἑσπερὶς Theophraſti, & Μηδικὸν μῆλον diuerſa poma. 938.b
Ἑσπερῖτις χώρα dicta ab vrbe Cyrenaicæ Heſperide, cuius gentile Ἑσπερίτης. 373.e. ad Occidentalem Oceanum. *ibid.*
ἕσπερος, Veſper. 686.b
Ἑσπέρου κέρας promuntorium. 1238.d. Plinio Heſperium promuntorium. *ibid.*e. à quo incipit Atlanticum mare. *ibid.*d.e
Eſpice, Species, εἶδος, pro quacunque Drogua. 1050.c
Eſpice, Spicies, ſtrictius ſumitur de acribus tantum & ineſcantibus. 1050.c. vt piper, canella, &c. *ibid.* *Eſpicier*, Specianus, qui omne genus ſpecies vendit. *ibid.* Seplaſiarius Latinis. *ibid.* Græcis ῥωποπώλης. *ibid.*d
Eſpurge, Cataputia minor, Lathyris, à virtute purgandæ bilis. 1054.c
Eſquierre, Norma, γνώμων. 669.e
Eſquierre, Groma, Norma. 673.b
Eſqualleo pro Squalleo. 187.e
Eſquiliæ montes plures. 15.e
Eſſachar, vox Arabica. 1312.a
Eſſæi iidem cum Oſſæis. 610.e. 611.a
Eſſæorum vel Eſſenorum nominis Etymon. 612.e.a.b.c.d. Ἐσσαῖοι & Ἐσσηνοί. 612.a.d
Eſſe gignendo. Eſſe ſoluendo. 619.c
Eſſe nexui, pro Necti. 1068.c. ſic veſtis dicitur eſſe amictui, indutui. *ibid.* linteum exterſui. *ibid.*
Eſſedones pocula ex parentum capitibus faciunt. 192.b.c.d.e. parentum capita fabre expolita & inaurata pro ſimulacris habent. 192.a.b
Eſſedones, Ἐσσηδόνες, qui & Ἰσσηδόνες, & Alcmani Ἀσσηδόνες. 191.c. Europææ Scythiæ populi. *ibid.*
Eſſeni, etiam Heſſeni, & fortaſſe Ἐσσηνοί & Ἐσσαῖοι Græcis. 610.c. ἀπὸ τῆς ὁσιότητος. *ibid.* qui & Ὀσσαῖοι & Ὀσσηνοί. *ibid.*
Eſſeni iuxta mare mortuum Iudææ inferiora habitarunt. 611.a. & Oſſeni quoque. *ibid.*
Eſſeni Deo preces mittebant & priuſquam cibum ſumerent, & cibo ſumpto. 611.a. ventris onus egeſturi, ſcrobem effodiebant quo id exciperent, & pallio ſe operiebant, ne polluerent lucem Dei. 611.a.b. ad Deum vt Solis factorem & lucis auctorem, referebant eum honorem. *ibid.*b. Sacramentum quod exigebant ab iis qui nomen ſectæ dabant. *ibid.*e.a
Eſſeni Solem pro Deo non coluerunt, licet illi honorem habuerint. 613.a. ſuperſtitione tamen Græcanica non caruit is cultus, quo Solem lucemque venerabantur. 612.b. in aliis quibuſdam, Græcorum opinionibus addicti. *ibid.*b. Eſſeni veteres non in omnibus Ἰουδαϊσταί, ſed & ἑλληνισταί. *ibid.*d. aliquid etiam è Christiana doctrina hauſerunt, ſed Chriſtiani in totum non fuerunt. 612.e
Eſſeni adeo parcè ac tenuiter victitabant vt in Sabbatis proluuiem ventris egerere neceſſe non haberent. 611.e
Eſſeni littora fugiſſe dicuntur, vſqueequa nocebant. 612.e. 613.a.b. à littoribus & portubus ſe remouebant, ne puritati eorum vitæ maritima commercia nocerent. 613.a
Eſſeni agris colendis addicti, omnem negotiationem aueſabantur. 613.b. nihil emebant, nec vendebant. *ibid.*
Eſſenos & Oſſenos diuerſos facit Epiphanius. *ibid.*d. Oſſenorum tamen ſecta ab Eſſe-

nis non diuerſa. *ibid.* certè nomen idem. *ibid.* de Oſſenorum ſecta multa narrat Epiphanius, quæ ab Eſſenorum inſtituto aliena. *ibid.* ſed omnia tempore motantur. *ibid.* & aliter Eſſeni antiqui vixerint, aliter noui 610.c. & oouos Oſſenos vocat Epiph. *ibid.*

Eſſenorum ſectæ augmentum vnde. 616.b. qui ei adgregari volebant, pudicè viuere debebant, *ibid.* c. pecuniam neſciebant. *ibid.* palmis victitabant. *ibid.*

Eſſenos Solem adoraſſe, falſum. 611.b. preces fundebant priuſquam Sol exoriretur, & ad Solem dirigebant vt ſtatim ſe exercere vellet. 611.c.d. Solem venerabantur, vt opus Dei excellentiſſimum, non adorabant, aut pro Deo habebant. 611.d. Eſſeni τὸ θεῖον, Deum vnum verum colebant. *ibid.* c.a

ἔστακα, Siculis ἔστακα. 1129.e

Eſtatis pro Statis. 187.e

ἐσθὴς φλοιὸν. 998.e.999.a.b

Eſtoria pro Storia. 187.e

ἐσυμμένον, tinctum vel infectum. 1146.d

Eſula Latinis, ὀξύμυρον Græcis, Sebra vel Seebra vel Alſeebra Arabibus. 1326.a.b

Eteſiæ vnde dictæ. 421.e 422.a. Eteſiæ repercutiunt deſcendentem in mare Nilum, & retro agunt. 421.e.d. Eteſias Lucanus Zephyros appellat. *ibid.* d. Eteſiæ non ſolum à Septemtrione, ſed etiam ab occaſu æſtiuo flantes. *ibid.* Eteſiæ tam zephyri qui ab occiduo ſunt axe, quam Argeſtæ, qui à Septemtrione. *ibid.* e. Eteſiæ Septemtrionis, & zephyri Eteſiæ. *ibid.* a. fluctus maris quos Eteſiæ excitant & protrudunt aduerſos ora Nili, retrogredi amnem faciunt. *ibid.* d.e

Eteſiæ, cauſa efficiens incrementorum Nili. 427.e.428 a. e. Eteſiæ quando flare incipiunt. 848.a.b

Eteſiæ ab Oceano Ægyptiis non flant. 1186.e

Eteſiæ temperati animis Septemtrionis ac Zephyri. 1260. a.b. eos plerique Argeſtas & Chauros eſſe volunt. *ibid.* a. ideo Eteſiæ & Αργεσται & Βορέαι dicti. *ibid.* b. Eteſiæ poſt ſolſtitium incipiunt. 1261.d.e. poſt brumam. 1276.e. cur ſecundo Sole flare dicuntur. 1260.c.1261.a.b.&c.a.e. Eteſiæ aliis Zephyri, aliis Aquilones. 1261 d. medij interpoſiti Aquilonis & Zephyri. *ibid.* Argeſtæ videntur & Chauri. *ibid.* qua ratione Zephyri Lucano dicuntur. *ibid.*

Eteſiæ cum Sole oriente incipiunt, cadente ponunt. 1261. a.b. aduerſo potius Sole ſtant quam ſunt. *ibid.* b.e. Eteſiæ perperam ex alia atque alia parte cœli ſpirare dicuntur. *ibid.* c.d

Eteſiæ Zephiri vel Fauonij. 1244.d

Eteſiæ, Λευκόνοτοι auſtri. 1260.d

Eteſiatum flatus ad leuandum æſtum. 144.e

Eteſiæ auræ. 991.e. Eteſia flabra. *ibid.* Eteſij venti. *ibid.* Eteſias auras pariri. *ibid.* aut pari. *ibid.* & perferre. *ibid.* d

ἐτήσιος, ποιεῖται exponitur. 1143. a.

χρυσόλιθος. 1103.d

Eteſius lapis inter Porphyritas lapides. 1103.d. eius meminit Plinius inter lapides ad mortaria medicinalia aptos. *ibid.* d. de illo multa miranda narrant. *ibid.*

ἐθελονταί, mimi. 109.b

ἐθνάρχης dictus Archelaus. 576.e

Ἔθνικοι. 111.e.112.d.e

ἔτος ἱερόν. 61.d

ἔτος θεοῦ, quid 552.d.d.553.a.

ἔτος κοινικόν. 553.a

ἔτος φέρει, οὐκ ἄρουρα prouerb. 250.b

Etruſci Faliſci. 60.e.61.b

ἔτλακα Siculis pro ἔστακα. 1129.e

ἔτλακαν pro ἔστακαν, Dorice. 870.d

ἐτλαὶ ἡμετέραι πόλιν, Dorice pro εἰς πόλιν. 830.d

ἐτλία Dorice pro ἑστία. 830.d

Etymandri populi in Aria. 1175.d.

Ἐτύμανδρος amnis, à quo Etymandri populi. *ibid.* d

ἐτυμόδρυς Macedonibus, quæ ἡμερίς Idæis. 507.a. appellatione non genere differunt. *ibid.* vtraque eſt Quercus Latinis. 507.d

ἐτυμότης. 235 b.e

Euaginari & Vagari, idem. 728.a

Euagon Parianorum legatus. 348.a

Eualeſcere pro Creſcere. 442.b

Eualeſcere. 628.a

Euallare, euannare, & foras eiicere. 1281.d. à Vallo quod à Vanno. *ibid.*

Euallefacere, idem quod Euallare. 1285.e

Euander. 60.a.b

Euander Herculi aram dicauit. 8.e.a.

Euannare, foras eiicere. 1285.e. item & Euallare. *ibid.* d

Eubœa dicta Ἐλλοπία. 177.d. antea dicta Chalcis. 178.b

Euboenſes, Εὐβοεῖς 72.b

Euboica nux, Εὐβοϊκόν, vel Εὐβοϊκὸν κάρυον caſtanea. 601.a.b.d.e

Eubuleus Eleuſiniorum ſacrorum. 750.b

Eubuli mortis augurium. 440. e. 441.a. Eudoxus vixit annos 53. [illegible] 441.b

Euctemonis obſeruatio ſuper Vergiliarum occaſu. 735.d.e. 737.d [illegible]

Euctemonis ſententia ſuper occaſum Pleiadum. 736.d

Euctemonis ſententia de æquinoctiis & ſolſtitiis. 742.b.c. 746.c. 747.e

Euctemonis ſolſtitium & æquinoctium. 736.d.737.c

εὐδιεινὸς, non εὐδιαινὸς. 594.d.e

Eudoxus. 647.e

Εὐδαίμων Ἀραβία, & Ἀραβία, emporium vel maritimus vicus in Arabia Felice. 496.b.498. d. male ab Æthico diuerſæ, Εὐδαίμων & Ἀραβία. 496.d

Eudoxus quando aſtronomiam Græcos docuerit. 656.d. ipſe & Hipparchus, Aſtronomiæ apud Græcos, auctores primi ac præcipui. 656.e

Eudoxus aſtrologiam diligentius excoluit. 657.a. & ab Ægyptiis ad Græcos totam tranſtulit. *ibid.*

Eudoxi octaeteris. 822.e. parapegma. *ibid.* b. ſphæra aſtronomica. *ibid.*

Euentus, τὸ σύμβαμμα, τὸ συμβαῖνον. 538.e

Euehere & Adfligere, oppoſita. 1094.e

Euergetæ Arachotis vicini. 1175. b. olim dicti Ἀγριάσπαι. *ibid.* e. vel potius Ἀριάσπαι. *ibid.*

Euergetæ vicini Drangi. 1175.b

Εὐεσπερίς dicta quoque Ἑσπερίς & Ἑσπερία. 372.d.873.a.611.c. Εὐεσπερίδες & Ἑσπερίδες. 372.d.373. a.e. vnde dictæ. 373.a.

Euiſceratus, cui viſcera exempta ſunt. 1167.b.d. Euiſceratus vnio, è viſceribus conchæ extractus. *ibid.*

Eulæum fl. 1178.e

Eulæus in ſinum Perſicum defertur. 699.e. Suſa præter-

fluit. 699.c. 701.c. ex eo & Choaſpe tantom bibunt Parthorum reges. 700.a
Eulæum recentiores pro Choaſpe poſuere. 701.c. 702.c. nec vllum amnem inter Eulæum & Tigrim. 701.d. Ptolemæus inter eos Moſæum fluuium collocat. ibid.
Eulæos Perſicus vel Suſianus flumos cognominis Indico Choaſpi. 703.c
Eulæus & Choaſpes idem. 700. a.b.c.d.702.d. ſed alio nomine vbi primum oritur, alio vbi denuo ex[illegible]. 700 a.b. c.d. duæ [illegible] Fulæi. 700. d. quæ in[illegible] ibid. d. e. in Media ibid. [illegible] per Meſabidenen labitur. ibid. ἐν τῇ αὐξίᾳ. ibid.a
Eulæo fluuio duo fontes adſcripti. 800.d.e
Eumelus, Arctinus & Leſches, eodem tempore vixerunt. 854 b. Eumelus τῶ κύκλου ποιητής ibid.. cuius poeſis dicitur κύκλος ab Ariſtotele. ibid.
Eumelus ἐπεσιχάφος dicitur à Clemente. 858. d. & proſa oratione opera Heſiodi edidiſſe pro ſuis. ibid.
Eumelus quem tertia Oympiade ponit Euſebius quique Bugoniam & Europam ſcripſerat, an diuerſus ab Eumelo Corinthio quem recenſer ad nouæ Olympiadis annum vltimum. 258.e
Eumelus Amphilyti filius, Bacchiadarum generis, vetuſtiſſimus. 858. a. eius συγγραφὴν Κορινθίαν citat Pauſanias. ibid. quod de pedeſtri ſermone accipiendum eſſet. ibid. ſed proculdubio eios Κορινθιακὰ verſibus ſcripta. ibid. b. ſed poeſis fuit ἐπικὴ, & in catenam κυκλικὴν congregata. ibid.c
Eumelus Archilocho vetuſtior, ante vigeſimam Olympiadem floruit. 857.e
Enmelus inter præcipuos & vetuſtiſſimos Cycli poetas. 858.a. Titanomachiæ auctor. ibid. & Argonauticon. ibid.a. b. ſed id opus Argonantica non inſcripſerat ad Corinthiaca. ibid. c. d. Corinthiacam hiſtorian. complectebatur. ibid.c. Eumelus poeta hiſtoricus. ibid.c.e. Corinthius fuit. 858 d
Eumelum tam proſa qoam verſibus claruiſſe ait Paoſanias. 858.e. nihil in poetica eius γνήσιον dici poſſe præter προσόδιον carmen in Delum. ibid. ſed inter alios pleroſque auctores conuenit vnum ex Cyclicis & hiſtoricis poëtis fuiſſe. ibid. νόστον τῶν ἑλλήνων ſcripſiſſe dicitur. 859.a quæ fortaſſe pars fuerit Corinthiacorum Eumeli. ibid. Bugonia & Europa eius poemata. 859. b. c. opus Epicum, Εὐρώπη vel Εὐρωπία. ibid. c. d. Eumeli omnia fere ſcripta Cyclica. ibid. e. eius poeſis ſub oomine κύκλου ab Ariſtotele traducta. ibid. eius nomen mutantur in Homeri nomen. 850.e
Eumolpidæ, familia Athenis. 864 c. 865.a
Eumolpus Eleuſiniorum ſacrorum. 750.b
θριδαχὶς, ſeu θριδάχιος lactuca. 1071.e.a
Eunnchi facies lentiginibus maculoſa, vt ſtellionis corium. 757.e. vnde χαμαιώτης γέρων dicitur. ibid.
Euolans lanugo. 330.e
Eupator Eupatoriam à ſe dixit eam partem quam adſtruxit antiquis Amiſi mœnibus. 889.a
Eupatoria Amiſo iuncta à Mithridate. 889.e. eo deuicto à Pompeio, ambæ in Pompeiopolis nomen tranſiere. ibid.e.a. ſed verius Amiſum à Mithridate ampliatam, & partem quam addidit, à ſe nominaſſe. ibid.a. ſic oouam vrbem veteri adtexuit. ibid. pars quæ ab Eupatore antiquis Amiſi mœnibus adſtructa eſt, de ſuo nomine Eupatoria dicta. ibid. Amiſus vſque ad extrema Imperatorũ tempora nomen ſuum cõſeruauit. ibid. d. & hodie etiam Amid dicitur. ibid. Ptolemæus Amiſum & Pompeiopolim in eadem prouincia recenſet, & diuerſas facit. ib.
Eopetalon dictum Daphnoides. 403.b.c.d
Euphorbia è monte Atlante petitur. 175.e
Euphorbia in monte Atlante inuenta. 301.a
Enphorbiæ ſucci duo genera. 301.e
Euphorbiæ ſuccos oculorum claritati prodeſt, & contra venena efficax. 300.c. Euphorbium vbi gignatur. ibid.
Euphorions Epica opera 856.c. d. Elegiæ & Epigrammata ab omnibus caotata. ibid. d. vode Artionis cantores. ibid.
Euphrates. 692 a. 1178.e
Eupbrates ab Orchenis & accolis præcluſus per Tigrim in mare deferebatur. 703 c.d. e. foſſa ex eo aperta vocata Pallacopas. 703.d. oſtia obſtruxit Alexander Magnus, & intra ripas ſuas reduxit. 701 e. Euphrates, tæ. ibid.a
Euphrates fl. vnd funditur. 194. a.b.c
Euphratis diuerſa nomina. 627. e.a
Eupbratis origo. 611.
Euphratis ortus. 611. 612. 613. 614. 615 626. 617. 618. a.b.c.d. b.e. 629. 630. 631
Euphratis curſus. 620.a.b.c
Euphratis πορεία. ibid. d.e
Euphratis diuertigium. 621. a. ἐκτροπή. 621. b.c d. διώρυχες. 622. 623. 624. a. 616. d.e.c.d.e. 627. a.b.c.e. 630.e.c.
Euphratis ἐκτροπή. 621. d. 613. e. 626.c. 627.a.b.c. 630.e.b. cataractæ. 628.e
Euphratis cum Tauto dimicatio. 618.b
Eophratis & Nili πλημμύραι diuerſis temporibus. 631. c. e. nec eædem cauſæ eorum incrementi. ibid. b.e. nec eorum ſitus in eadem parallelo. ibid. e. 632.a
Euphratis & Nili fontes ſub eodem parallelo. 668.e
ad Enphratis oſtia à Perſide, menſura incerta. 1188.d
Euripides Archelai regis amicos. 156.b
Euripidis ſtilus nimis eoncinnus ab Ariſtophane reprehenſus. 368. b.c. Polemonis auſterus grauiſque laudatus. 368. b
Euripidi vitio datum nimis accuratum & ornatum dicendi genus, & nimius nitor in Tragico argumento. 1045 c
Euripus. 182.e.a
Euripus Euboicus 909.a 910.d. Euripi marini vnda ſepties reciprocatur. 909.a. 910.b
Euripi, & Nili, aquæductus grandes & aperti. 908.e. 910. c. vulgo Caoales aquæ. ibid. etiam Dogæ Latinis. ibid. Euripus in Circo Conſtantinopolitano qua ootione accipiendus. 908.e

Euripus ab infime Circo porrectus vſque ad vltimum, inter vtraſque metas. 909.d. Euripus etiam in medio Circi Romani. ibid.

Euripus totum intermetium, inſtar crepidinis è ligno ſeptum vel munitum. 910.b

Euripus infimi imperij longe alius ab Euripis primi aut medij. 910.e. à ſpina diuerſus. ibid. 912. Euripus inferiorum temporum, medius inter geminas metas. 910.e

Euripus in verete Circo alius à ſpina. 916.e. in nouo idem cum ſpina. ibid.

Eoripus de intermetij ſpatio, turribus & falis diuiſo. 912 a

Euripus circi Græcorum in medio Circo, ſtrictum mare inter duas terras. 909 a

Euripus in Circo nihil aquæ habebat. 909 a.b. 910.b. ſiccus & ſine aqua. ibid. e. ita dictus quod ſepties circom eum currerent. 909.a.b. circum Euripum ligneum in Circo Conſtantinopolitano ſpatia ſua peragebant. ibid. b. erat autem in medio Circo. ibid. in Circo Romano Euripus lateribus Circi circumfuſus erat. 909.b. κρηπὶς etiam vocatur. ibid. c. quæ eſt Crepido, margo, ſeu puluinus. ibid. Euripus ille aliqua ex ligno fabrica per longitudinem medij Circi porrecta. ibid. circa quam currebant quadrigæ. ibid. fortaſſe ea κρηπὶς eſt quæ Latinis ſpina in ſuo Circo. ibid. quod & intermetium vocatum. ibid. d

Euripi media pars forte aliqua lignea fabrica eminentior ad inſtar ſpinæ dorſi. 910.e. 912. d. Græcis ξυλίνη κατασκεύασμα ἔξεχον κρηπὶς τοῦ ἱπποδρόμου. & Εὔριπος. ibid.

Euripi poſterioris ſeu ſpinæ imago ex veteri nũmo. 913.a. Euripus in Circo, quid ibid. Euripum metis interiacere, quid ſit. ibid.

Euripo præſidere dicitur Mater Magna. 915.b

Euripum interfluere Delphini dicuntur. 910.a

Euripos non Euripum in Circo antiqui dixerunt. 913. c. tres enim Euripi erant. ibid. qui à Nerone ſublati. ibid.

Eorocercias, oppoſitus ad latus Euri. 1151.e

Eorocercias. 1258.b

Εὐρόνοτος. 1250.e.1251.a

Euronotus & Phœnicius, iidem. 1251. e. Euronotus nomen recentius. ibid. a.d

Euronotus quibus φοινίκιας dictus. 1259.a. cum Euro eumdem nonnulli faciunt. ibid.

Europa Agenoris filia, vel vt alij volunt Phœnicis. 772.b. e. eius fratres Cadmus & Cilis. 772.c. qui ad eam quærendam miſſi ſint. ibid.

Europa Cretenſibus dicta ἑλλωτίς. 172.b.c

Europæ cuſtos dicitur fuiſſe Canis maior. 83.e. 84.a.b

Εὐρώπεια, vel Εὐρώπη hiſtoria, cuius auctoris. 859 b.c.d

Εὐρονότιξ, inter Eurum & Notum ſitus. 1251 d. φοινίκιας eſt Ariſtotelis. ibid. d e

Εὐρώπη, Εὐρώπεια. 283,e

Europus Soſis filios. 16,d

Eurymedon fluoius. 780.c

Eurus idem pleriſque cum Vulturno. 1245. c.b. aliis Solanus. ibid. b

Eurus & Volturous vnus ventus. 1258.a. Eurus Græcorum, Volturnus Latinorum. ibid.

Eurus, ſeu Vulturnus & Argeſtes contrarij flant. 1247.a

Eurus ſiue Volturnus nonminus putabatur eſſe Meridialis quàm Orientalis. 1248.a

Eurus à quibuſdam vocatur φοινίκιας. 1251.e. ab aliis φοινίκιας. ibid. ab aliis καρβᾶς. ibid.

Eurus non longius à Meridiano axe diſtat, quam à Boreali Aquilo. 1348.c

Eurus & Apeliotes iidem Vitruuio & ſeparati. 1258.e. Euros cur Romanis dictus Volturnos. ibid. e

Εὐτυχος ὄνομα. 380. a. Εὐτυχὸν χῶμα. 380.a

Eutychis à 20. liberis rogo illata, qui ex 30. ſupererant. 25.b.d

Eutycus, pro Eutychus. ibid. d

Eutymenis filius in triennio tria cubita creuit. 43. e. puber etiam factus: at triennio circumacto ſubita membrorum contractione abſumptus. 44.c.e

Euxinus, Εὔξεινος. 187.d

Euxinus pontus. 791.d

Euxinus pontus. 800.d

Ex pro Cum. 718.a.b

ἐξ ἴσου, ἐξ ἰσοτελείου, ἐξ ὁμοίου, ex æquo. 1198 a

Exacuere, acuere. 1168 a

Exaduerſus & exaduerſum, adverbialiter. 985.a. 1175.

ἐξαδυνατεῖν quid. 839.e

Exæquare, æquare. 1167.a

ἐξαλινδήθηναι, quid. 474.b

ἐξαλίστρα, ἀλίστρα, κυλίστρα, idem. 474.a.b

ἐξαλλαγὴ ſeminum, ſeu permutatio. 1282 c.d

Exaluminatos, valde aluminatus. 1161.a

Exalluminatæ pelles, vt candorem acciperent. 1166.b. quæ & Aluminata. ibid.

Exaluminati, quaſi alumine infecti. 1166.b. candoris ſumma claritas intelligitur ab Aluminis claro colore. ibid. Exaluminatæ margaritis. ibid. a

ἐξάμετρον, protelum. 1319.d

ἐξανεμοῦσθαι quando equæ dicerentur. 941.b. 943.b.c

ἐξανθεῖ ἀργυρείῳ ἡ γῆ. 1078.c

ἐξαίθησις. 333.b

ἐξάπου στιχεῖον. 648.c.d.e.a e

ἐξᾶς. 672 a

Exaſperare, aſperum ſibi & infenſum reddere. 1173.b

Exbromare pro emundare, purgare. 360.b. 361.d

Excelſitas Solino pro altitudine. 480.b. 575.e

Exceſſus humoris. 436.e

Excidium ab Excido. 914.e

Excipere, eximere, ἐξαιρεῖν. 911. c. Exceptio, ἐξαίρεσις. ibid.

Excipulum quid. 301.e

Exciſare, pro Excidere. 397. c. Exciſare puteos. 379.d

Exciſare puteos φρέαρ ἐξορύττειν. 984. b. Exciſare lapides. ibid. c. Exciſatis auribos. ibid.

Excitare lapides è montibus. 379.d. glebas. 379.d

Excidare oppida, muros, quid. 984. b. Excitare glebas aratro, quid. ibid. Excitare puteos an dicatur. ibid. Excitare lapides. ibid. c. Excitare, quid propriè. ibid. Excitare leporem. ibid. ſuem. ibid. Excitare inde qood ſuſcitare. ibid.

Excitari quæ dicuntur. 93.d

Excitatum in coloribus. 345.e

Excludere, eiicere. 32.b.e.

Excoquere, coquere. 1167.a

Excudere. 90.d

Excudi, exſculpi. 116.d

Excuneati qui dicerentor. 919. d. οἱ ἐπὶ τῶν κερκίδων ſtantes. ibid.

ἐξερᾶν. 432 a

ἐξερᾶν, effundere. 468.a

ἐξευτελίζειν, vile facere. 326.a

ἐξιδρῶ, Exſudo, exudo. 770.c
Eximia pecora, quæ à grege eximebantur, vt Deo alicui ſacrarentur, aut ad ſacrificium ſeruarentur. 1090.c
ἐξαίρειν, ἄρας extrahere. 1071.a
ἐξιέναι. 362.d
ἐξίτηλος in vnguentorum compoſitione. 467.d
Exire aquatum, Exire ſpeculatum. 456.e
Exire hominem, *pro* homine. 15.b
Exire hominem, pro Exire de homine. 1120.b. Exire aſinum. *ibid.* Exire vrbem, pro vrbe. *ibid.* Exire poteſtatem, pro Exire poteſtate. *ibid.* Exire magiſtratu. *ibid.*
Exire hominem, pro Exire homine. 1007.e. Exire aſinum. *ibid.* Exire portam, vrbem. *ibid.*
Exire vitam. 389.c. forea, vrbem. *ibid.* hominem. *ibid.*
Exitus fluminum, oſtia. 436.e
ἔξω αἰτίας, quid. 934.a.b. ἔξω θύρας αὐθεῖν. *ibid.*a
ἐξοχαὶ ſinuum. 781.b.c.d
ἐξωπίασοι Falcones vel Accipitres, *Paſſagers.* 773.d
Exortus de ſideribus, non de cœleſti arcu. 1020.a
Exortus mediani. 1259.c
Exortus ſiderum ἡλιακὸς & κοσμικός. 433.d. 434.a b.c.d
Exortus veſpertinus ſtellarum. 720.e. 721.a.b. matutinus. 721.a.d. 722.c
ἐξουθενίζειν, leuefacere. 326.a
Exparcere, & Expercinare, vnde Gallicum *Eſpargner.* 250.a
Expectare pro Spectare. 56.b
Expectorare, ἐκστηθίζειν, ἀποστηθίζειν. 707.b
Expera, ἄπειρος & ἔμπειρος. 18.e
Experſus pro Imperſus. *ibid.*
Expertiri, pro Impertiri. *ibid.*d
Expetibile, quod expetitur. 875.e
Explere & Implere, fere idem. 18.e
Exponere pro Deponere. 604.e
Expoſita pro expoſitione. 288.b
Expreſſa imago. 1105 a
Exqualleo, pro Squalleo. 56.b
Exſortes, ἄκληροι, quaſi exhæredes. 1262.c. vnde Exſortium, ἀκληρία. *ibid.*
Exſudo, exudo, ἐξιδρῶ. 770.e
Exta hoſtiarum prius mundebantur quam reliqua caro. 129.b. exta non ſolita cremari. *ibid.*d. aliquando tamen. *ibid.*
Exta muræ. 660.d
Exta reddi & præſecari, idem. 129.e
Extenuatæ ſortes, vel attenuatæ. 691.c.d.692.e
Extenuatio & domitura palmitum, ἀποψίλωσις τῶν ἀμπέλων. 517.d.a
Extera, τὰ ἔξω. 355.e
Extorſum eſſe. 1068.c
in Extiſpicina præcipuum extorum iecur, etſi cætera inſpicerentur. 129.a
Extraordinarij. 671.b
Extrema linea in ſtadio, ἄκρα γραμμή. 913.e
Extricatæ margaritæ, *Deſilees.* 1124.c
Extuberatus. 343 b Extuberari. *ibid.*
Exudo, Exſudo, ἐξιδρῶ. 770.e
Exuri aliud quam Aduri. 327.e
Exuſta inſula. 1240.e. 1243.b
Exuſta inſula, κατακεκαυμένη. 1267.d
Exuuiæ ſerpentum ſuperficies, τὸ γῆρας. 341.c. & σύφαρ. *ibid.* τὸ ἐκδύσιον. *ibid.*
εὐανθὴς, ὀξύς, acutus color qui & clarus. 344.e. & λαμπρός. 345.c
εὐανθὲς χρῶμα, floridus color. 199 d. εὐανθὴς, quid. *ibid.*b
εὐανθὴς, colore ad plenum puniceo & florido. 1146.a
εὐανθὴς, floridi, coloris. 1158.e
εὐβοϊκὸν κάρυον, Theophraſtus vocat Διὸς βάλανον. 955.c
ὁ εὔβολος. 54 a
εὔβολος. *ibid.*
εὐχυλία pro bono ſapore. 1283 b. εὔχυλα & ἴσχυλα. *ibid.*
εὐκληρία quantæ ad victoriam. 904 d
εὐδίαστος, pro εὐδιεινός. 594.d
εὐδιεινός. 773.c
εὔειλα loca veteribus Græcis quæ. 990.e. pro quo male. εὔεια. *ibid.*a
εὔειλα male pro εὔεια. *ibid.*
εὐεξία. 250.d
εὐεκτεῖν. *ibid.*
εὐεξία, εὐεξία. *ibid.* b.c. κακὴ εὐεξία. *ibid.* c.d.e
εὐγραμμία ἀκριβής. 6 x
εὐμάλακτος, quod facile mollitur. 1152.b
εὐμελιττεῖν de apibus quæ mel prolixe faciunt. 1313.e. εὐμελιττεῖν, de larga mellis copia. 1314 a
εὐμελία, larga mellatio. *ibid.*
εὐώνυμα genus balſami, Plinio. 580.e. 581.b.d.582.a.d
εὐώδης & βρωμώδης res eadem eſſe poteſt. 360.c
εὐπίνεια, elegantia. 838.e. 839.a.
nitor orationis. 838 b
εὐπίνεια, translatum à palæſtra. 1041.c
εὐπίνεια σωματικός. 1105.c
εὐπίνεια, nitor ac politura. *ibid.*b. in oratione & aliis rebus locum habet. *ibid.* εὐπίνεια χαλκοῦ, pro nitore ac leuore. *ibid.* εὐπινέας χάλκου. *ibid.*e
εὐπινής. 201.a. εὐπίνεια & εὐπινὴς apud Rhetores Græcos. *ibid.*
εὐπινὴς pro nitido & polito. 838.b d. εὐπινέστερον, nitentius. *ib.*c. εὐπινὴς pro nitido ac lucente, & pro eleganti & polito. *ibid.*e. εὐπινὴς elegans & vrbanum dicendi genus. *ibid.* 839.a
εὐπινεῖς. 1195.b. εὐπινεῖς lapides, limpidi. *ibid.*d
εὐφραινόμεναι etiam dicta ἀλείφαινος. 333.c
εὐφραίνεσθαι, εὐφροσύνη. 12.a
εὐπορὶς intyborum genus ſilueſtre. 831.a
εὐπεπτ, εὐπέπτως. 617.c.a
Εὔρωπος & Ἀρσακία ab Arſace Partho & Rhagæ, eædem vrbs Mediæ appellata. 1147.a. Ptolemæus Εὔρωπον ab Arſacia ſeparat, & vtramque in Media recenſet. *ibid.* Ammianus in Media commemorat Europam. *ibid.* Iſidoro Δοῦρα vrbs in Meſopotamia, quæ Græcis Εὔρωπος. *ibid.*b. Ptolemæus Εὔρωπον ad Euphratem ſtatuit, in parte Syriæ, haud longè à Zeugmate. *ibid.* Iſidorus Europam illam quæ & Δοῦρα non longe ab eo loco ponit, vnde Parthi in Romanum ſolum traiecto Euphrate tranſibant. *ibid.* Stephano Εὔρωπος vrbs Syriæ. *ibid.* Iſidorus Græcos ait vocare Εὔρωπον, quæ aliis Δοῦρα. *ibid.*b.c
εὐρυθμίαν ſaltantibus moderari. 998.c
Εὐσέβεια, quæ & Mazaca, & Cæſarea Cappadociæ. 801.b
εὐσαρκοῦντες. 265.d
εὐσταθὴς τάρφος, quid Nicandro. 1060.b
εὔστομον, *Qui fait bonne bouche.* 302.b. Bonum ad edendum. *ibid.* etiam quod ori gratum & ſapidum. *ibid.*c
εὔστομα. 948.a
εὔστομα propriè quæ odoris iucunditatem ori conciliant 1037.a. vulgo *Bonum os facere* dicuntur. *ibid.*
εὐστομώτερος, iucundioris odoris. 818.d
εὐστομία. 692.e

Εὐθαλὴ χροιά 514.c
Εὐθηνία cuiuſcunque rei. 250.b
Εὐδίεσον genus balſami Plinio. 580.e. 581.d.c.a. 582.d
Εὐτονία in coloribus ἡ ἔντονος & exuperantia coloris. 1153.a
τὸ εὔτονον muſci. 345, a. in coloribus. 345.b. in accto & mutia. 345.b. εὔτονον, durum. 345.b
Εὔτονον locum habet tam in lenibus quàm in grauibus. 345.a
Εὔτονος οἶνος. 345.e. εὔτονοι ἅλες. 345.e.c. εὔτονος ὀσμή. 345.a
Εὔτυχος, Εὐτυχής. 25.c.d
Εὔξυλον Plinius pro eo quod eſſet arboreum & enodi trunco accipit, quum εὔξυλον ad ligni bonitatem & præſtantiam referendum ſit. 1030.c.e. non ad magnitudinem arboream aut fruticeam. ibid.e

F

F & E inuicem mutantur in manuſcr. 70.a.c. 870.c
F & V ſæpe mutantur. 1100.a
Fabæ nomen cur impoſitum arboribus, quæ nullam fabam ferant. 979.c. 986.a. ſic Fabæ Græcæ nomen inditur Loto. ibid.
Faba in victu pauperum & philoſophorum. 460.a
Faba communi maius legumen Ægyptium. 1311 c
Fabæ ἀπαλαὶ vel αὖαι. 980.c
Fabarum vaſcula, demptis fabis vſum poculorum præbuerunt. 968.a
Faba Ægyptia, κύαμος Theophraſti. 979.c.a. in aqua prouenit. ibid. b
Faba Aegyptia κύαμος à quibuſdam appellatur. 971. b. eius thyrſus mandi ſolitus, araneoſus in mandendo ibid. vbi & quomodo creſcit. ibid. duæ plantæ in Aegypto idem nomen ferentes, Faba Aegyptia & radix alia cibo expetita, quæ hodie Culcas vel Culcas dicitur, id eſt, Colucaſium. ibid.c.d
Fabā Aegyptia cur κολοκασία dicta. 966.e
Faba Aegyptiam cur cum Dracunculo confundat Plinius. 974 d
Faba Aegyptia nominata Ceronia ſeu ſiliqua arbor, quæ tamen in Aegypto non naſcebatur. 1310.c
Faba Aegyptia inter legumina à quibuſdam recenſetur. 970.e. eadem facultate prædita cum faba Græca. 971.a
Faba Aegyptia in Nilo tantum naſcebatur, aut paludibus quibus Nilus reſtagnabat, qui circa paludes degebant. ibid.
Faba Aegyptia Athenæo Lotos dicitur. 967.c. & idem cenſentur, ſolo floris colore diſcrepantes. ibid. Diodorus vtrumque ſeparat. ibid.d
Faba Aegyptia diſtincta à Loto. 965.c. eius fructus. ibid. b.e. eius flos. ibid. b. vnde dicta. ibid. d. eius radix Colocaſia. ibid.d
Faba Ægyptia, quæ eſt altera species Loti Ægyptij, eadem cum Nymphæa lutea. 976.e.a
Faba Ægyptia vera cum Colocaſia concinnata. 980.e
Faba Ægyptia & colocaſia caulem & florem edit, & mox fructum in calice. 1371.b
Faba Ægyptiaca lupinum dicitur. 1311.c
Faba Ægyptia & Colucaſia, dicitur Lotos. 1309 e
Fabę Aegyptię & colucaſię deſcriptio apud Plinium, veluti diuerſæ ſtirpes eſſent. 968.c. Fabæ ſimilis Lotos, nempe Aegyptia. ibid.e
Fabæ Aegyptiæ deſcriptio ex antiquis. 970. c. videtur diuerſa fuiſſe à Colucaſia Aegyptia. ibid.c.c. 971.a
Fabæ Aegyptiæ deſcriptio. 1310.e. eius fructus effigies, in quo ſemen incluſum. ibid. d. κιβώριον vocatur receptaculum quo continentur grana fabæ Aegyptiæ. ibid.a. κυάμια vocat Theophraſtus. ibid. Fabæ Aegyptiæ radix colocaſia dicta. ibid.c
an de Faba Aegyptia intelligendus Αἰγύπτιος κύαμος quo veteres medici in ponderibus vſi ſunt. 1311.c
de Faba Aegyptia reperiuntur multa in ſcriptis veterum, quæ non conueniunt colocaſiæ. 970.c.d.e
Faba Aegyptia quæ in ponderibus, verum fuit legumen Aegyptij ſoli. 981.a. & Faba Alexandrina, quo pondere inter Aegyptiam & Græcam. ibid. Alexandrina faba peculiare fabæ genus. ibid.b
Fabæ Aegyptiacæ duplum pondus ad Græcam fabam. 981.d. non ex colocaſia vel loto Aegyptio prouenit. ib. Faba in Ægypto naſcitur maiore ſemine quàm in Græcia. ibid c. quòd Lotus Aegyptius ſiue Colocaſia κύαμος diceretur, Fabam illam Aegyptiam ex paluſtri planta cognomine procreatam interpretati. ibid.
Fabæ Aegyptiæ fructus inter legumina. 979.d. eiuſdem facultatis ac faba vulgaris. ibid.
Fabæ Aegyptiæ nucleus. 1311.c. κύαμος dictus. ibid. & κύκκος. ibid. e. grana nucleis oliuæ ſimilia. ibid.c recentia & cocta mandi ſolita. ibid. Pontica ea cognominata, & in Aſia Ciliciaque reperta. ibid d
Faba Colocaſia forte an quæ hodie Culcul dicitur. ibid.c. ex Græco κόκκους, κόκκος. ibid. Faba communis Græcis recentionibus κουκίον & κουκίον, & hodie κούκι. ibid.
à Fabæ Aegyptiæ radice Crocodili refugiebant. 970.e. quia aculeis hiſpida. ibid. diuerſa à radice Colocaſiæ. ibid. a. Fabam Aegyptiam cum colocaſia cur veteres confuderint. 970. a.b. 971 b.c.d.
Fabæ Aegyptiæ radix edulis Aegyptiis fuiſſe quibuſdam dicitur, aliis caulis tantum. 971. d. c. aliis grana vel nuclei, quæ fabæ ſunt. ibid.e. demetebatur è Nilo more harundinum, & cæſa renaſcebatur. ibid. e.a. cur Hydræ ab oraculo comparata. ibid.a
Faba Aegyptiæ radix eodem nomine cum radice Ari Aegyptij. 980.b
Fabæ Aegyptiæ, quæ ſpecies altera Loti Aegyptij ſiue Nymphææ, radix ἀκανθώδης, & ſpinis hiſpida. 980.d
Fabæ Aegyptiæ radix κολοκάσιον dicta ibid. ſed alia fuit in eadem naſcens, quæ nihil ad fabam Aegyptiam pertinebat. ibid. quam cauli Fabæ Aegyptiæ ſubiecerunt, ibid.d
Fabæ Aegyptiæ radix colocaſion dicta. 1310. c. ſed aliam radicem in Aegypto naſcentem, cauli Fabæ Aegyptiæ ſubiecerunt ibid. eius calix

pro dimidiata noce accepius. 1311.a
Fabæ Aegypiiæ radix ad inſtar calami craſſioris & ſpinis aculeata. 1310. b. Faba κιβώριον dicta à foliorum amplitudine. ibid.
Faba Aegypta ſeu Colocaſia ſemen fert eadem forma qua faba communis. 975.e. hodie multa in Aegypro viſitur. ibid. a. cur ſeparata à Loto Aegypiio. ibid. Fabam & Loton Aegyptium quidam diſtinguunt. ibid. b. alij eandem faciuot. ibid.
Fabæ κιβώριον pro ipſa planta. 967. b. aliia pro fabæ ſemine ſeu grano. ibid. aliis ſtirps ipſa radice eacepta. ibid. caulis cum foliis & capitibus. ibid. c. Medicis granum fabæ. ibid. vetuſtioribus vaſculum quo incluſum eſt ſemen. ibid. ſimile veſpatum fauis. ibid. d
Fabæ Aegyptiæ ſatio quomodo fieret. 780.c. 987. a. Fabæ verna & hiemalis ſatio. 733. a. Faba inter ſemeotium. ibid. b
Faba vno ſulco ſata. 726.d
Fabæ Aegyptiæ vel Loti Aegyptij vſus ad medelas. 977.b.c
Faba Græca, Italica Lotos. 1038. d. Faba Græca & Syriaca. 1039.a.e.c.1040 a.b
Faba Græca Romanorum, non eſt Dioſpyton Theophraſti, nec Ceraſus Conſtantinopolitana. 1040.b
Fabeta in Nilo. 969.a
Fabius Ambuſtus, quod fulmine ictus in naribus. 840.c. pullus Iouis appellatus. ibid. ab eo Aetius familia cognomeo Fabiorum Ambuſtorum. 840.d
M. Fabij Ambuſti & Quintij Capitolini Conſulatus quo tempore. 811.d. b.d. 812.a iterum cum M. Popilio. 812.a.b. tertio cum eodem Capitolino. ibid.
Fabios Doſſeooos. 710.b.c. non Doſſenius aot Dorſenus. 710.c
Fabij qui Caſcis Fouij. 1211.d
Fabola Rhintonica. 109.b. φλυακογραφία dicta. ibid.
in Fabulis veritas ſibi cooſtans non eaigenda. 570.b
Fabularum variæ ſpecies antiquitus diuerſas perſonas ſingulæ habebanr. 109.d
Fabula nomen generale. 109.e. eius definitio. ibid. differt à mimo. 109.e.a.b
Fabulones à planipedibus diſtincti. 109
Facere pro Facienda curare. 481.b,c
Facere capra, Facere vitula. 1221.c
Faces è ſpina nupriis auſpicatiſſimæ. 525.b.c.e.a. vel è ſpina alba. 525. ibid.
Faces ſpicatæ, quid. 1063.a. Faces in ſpicare. ibid.
Faciente contorno, pro facto. 955.a
Facies pro colore πρόσωψις, vt εἶδος. 236.a.239.d.252. b.703.e. 1012. b. pro tota figura. 1012 b
Factio tota Circi in quatuor colores & greges diuiſa. 901. e. quando & à quo ioſtituta. 902.c
Fœdus ἀρχαϊκῶς Hœdus. 1262.e
Fæſtra vel Feſtra, antiquis φαίνω. 306.e
Φαιλὶς cum Æolico digammate, pro αἰλὶς. 1009.d. vnde Fælis. nam ſic in vetetibus libris. Felis. ibid.
Fagus, vnum ex qoatuor βαλανοφόρων generibus. 507.c. Poſt fagum lignum quercus fortiſſimum. 507.d. Fagus alia eſt ab Æſculo. 507.e. male Grammatici idem eſſe aiunt quòd fagus ἀπὸ τοῦ φαγεῖν, Æſculus vel Eſculus ab eſca dicantur. 507.e. fagum io diuiſione glandiferarum non comprehendit Plinius. 508. b.c. ſed de fago & reliquis glandibus tractat poſtea. 508.c.d
Falæ dioiſiones in Circo dicuntur. 911. e. inter Euripum & meras. 912.a
Falæ ſeu turtea in Circo poſitæ, vt numerum curriculorum indicarent. 912.a
Falæ Iuoenali pro ouis Circenſibus. 911. d. Falæ turres rotundæ, quarum faſtigium oui refert imaginenr. ibid. Fala ſiue Baris ὠοειδὲς δημιούργημα. ibid. d.e
Falces arborariæ. 586.d.e. ruſtariæ. 586.e. lumariæ. ibid. ſiluaticæ. ibid. ſirpariæ. ibid. ſirpiculæ. ibid. vinearicæ. 586.e
Falcones Ξενικοὶ, Paſſageri. 773.d πολύθηροι, Niais. ibid.
Falculæ vngues leonum. 327.b
Falerij vrbs Faliſcorum. 61.a. quæ & Faliſca dicta. ibid.
Falerij dicti ab Haleſo, qui olim Faleſij. 61.b
Faleſij, Faleſiſci, & contracta Faliſci. 61. e. Falerij deiode dicti. 60.e
Faliſca Aequorum. 60.d.61.b. Faliſca Etruſcorum. 60.c.d. ab Haleſo condita. 60. d. b. Faliſci Aequi, Faliſci.
Faliſci Aequi. 85. b. viæ Flaminiæ. 85.d.c
Faliſci Etruſa, ſeu Tuſciæ. 85.c. d. eorum vrbs Falerium & colonia Faliſca. 85. d. Iunonem impeodio colebant. ibid.
Fallaa nauigiorum. 96.e
Fallibilis, qui fallit. 876 d
in Fama eſſe. 1008.a
Famagoſta qoæ olim Fama Auguſta. 955.c
Familia veteribus pars hereditatis quæ in numero ſeruorum conſiſtit. 1273. d. Familia, οἰκετεία. ibid Familia, famalitium. ibid. Famulia, famulorum turba. ibid. e. Familia à pecunia diſtinguitur. ibid. e. a. Familia oobiliſſima pars patrimonij. ibid. d
Familiæ in vrbibus à ſuis authoribus nomina perpetuarunt. 864.c
Familiæ ercicundæ, quid. 1263.c
Fan de cerf Gall. quaſi infans, de innuleo. 106.d
Faneſij, pro Panoſij. 219.b
Far & hordeum veteres prius torrebant, deinde molebant. 328.b.c. deinde coquebatur, vnde Far bis toſtum pro paoe. 328.c
Farris torreodi mos, antequam panis fieret. 975.e
Farſe, Intrita, Mortarium vel Moretarium. 379.d
Farſes Gallorom hiſtrionum, puri puri mimi. 109.e
Fariæ mera, pro Pharia. 1314.c
Fariolus ἀρχαϊκῶς poſtea Hariolus. 1262.e
Farina & Polenta quomodo diſtinctæ. 328. b. Farina vnda dicta. ibid.
Farina, ἄλευρον. ibid.
Farinam conſpergere. Farinæ conſperſio. 327. d. Farinam ſubigere. 327.e
Farrago. 1276.a
Farreum ſpicum. 732 a.e
Faſcia, ταινία. 183.c
Faſciæ Cadurceæ, i lineæ. 1170. a.b
Faſciæ regales, hoc eſt diade-

mata, latæ: ſacerdotales, tortiles. 371.a. & ϛρόφια vocabantur. 371.a
Faſioli λόβοι. 1029.a Dioſcorides φασιόλους ſpeciatim vocat, non λοβούς. ibid. b. Faſioli, recentioribus, antiquo φάσηλοι. ibid. φάσηλοι, Faſeolus vel Faſiolus, φασήολος, Faſceolus. ibid. ſcripſerunt etiam Paſſiolus. ibid. c
Faſeolorum ſiliquæ cum granis mandi ſolitæ. 460 c
Faſcinus, βάσκανος. 183 c
Faſtigatum culmen ædium ſacrarum. 1313.a
Faſtigium, αἴτωμα 1213.c. Faſtigium Vopiſco, quod Spartiano trichorum. ibid. Cæſarum domus cum faſtigio ædificatæ. ibid. d. quod proprium erat templorum, & ſacrarum ædium ibid. Faſtigia eiuſmodi ornabantur ſimulacris æreis, marmoreis & fictilibus. ibid. c. e. Faſtigium τείχωρον, & χωροειδής. ibid. b
Fatidicus. μοιρολόγος μάντις. 1119.e
Fatum denuntiatiuum & conditionale. 1119.a.d. Fati neceſſitas, μοίρας ἀνάγκη. 1085.e
ſine Fato nemo decedit. 1119.c. vnde Fatis concedere dicitur qui mortem obit. ibid. Homerus etiam μοῖραν agnoſcit in morte per vim inflicta. ib. Dido tamẽ fato perire negatur. ibid. d. Fatum Stoicorum eſt, quod εἱμαρμένη vocatur, & eſt vniuerſale. ibid. aliud quod μοῖρα dicitur, & eſt ſpeciale. ibid. Parcæ quoque μοῖραι dictæ, & Latinis Fata. ibid. e. 1120.a. μοῖραι ideo partilia Fata dicuntur. 1120. a. Fato ſuo mori quis dicatur. ibid. c. cauſæ mortis extraneæ Fatum accelerare videntur. ibid. Fatum & μοῖρα quid propriè. ibid. præter Fatum cenſentur omnes cauſæ lethi violentæ & acquiſitæ. ibid. d
Fauiſæ, ſeu Fauiſſæ, Græcis θησαυροὶ, locus ſubterraneus in area templi. 1210. e. 1211.d. cellæ dicuntur. 1210.d. 1211.a. & ciſternæ. ibid.
Fauiſſa, à Fouiſſa, quod à Fouo. 1211.d
Fauiſſæ ἀπόκρυφοι μέρος τοῦ ἱεροῦ. 1212.b
Fauiſſarum etymon. 1211.c.d. Fauiſſa quaſi Fouiſſa à Fouea. ibid.
Faunus Latinis qui Græcis Παί. 413. c. 414. a. Faunus à Παιὸς Παίου, α in ο mutato, Πόνος, vnde Latinum Fonus, & antiquo ſcribendi more, Faunus. 414.a
Faunus vel Pan aucupij præſes, vt & venationis leporum. 1088.c
Fauni cum Satyris ponuntur, & ab iis ſecernuntur. 414.b. e. item diuerſi à Siluanis, vt Panes ab Ægipanibus. 414. c. Fauno in lucis ſacra fiebant. 414.a. Faunus, Pan, Inuus & Siluanus, ſynonyma. 414.d.d. 415.a
Fauonius, Hippalus. 1244.d
Fauonius vel Zephyrus plagæ æquinoctiali propior. 1263.b
Fauonius ventus, dictus Hippalus à primo inuentore nauigationis alto mari. 1185.c. d. qui & λίβονος ab Indis dicitur. ibid. d
Fax euentilata. 1236 a b. Facem quærere. ibid. b. Faces ipſo motu ventilantur vt magis ardeant. ibid.
Febrium acceſſiones ἐπισημασίαι. 734.d
Februarius menſis χειμερινὸς à bruma. 453 c
Februarius cauus ſeu κοῖλος dictus. 18.b. eius cauſa duplex. 19.a
Fecit, pro creauit. 277.e
Fel à Græco χολή. 1211.d
Felare ab Æolico φιλᾶν pro θηλᾶν. 80 b
Felare, ab Æolico φηλᾶν pro θηλᾶν. 87.c. vnde Felebre, τὸ θηλάσμα. ibid.
Felare, ab Aeolico φηλᾶν, pro θηλᾶν, i. mammam ſugere. 943.a. κακεμφάτως poſitum, vt irrumare. ibid. A Felo frequentatiuæ formæ Felito. ibid.
Feles veteribus, recentioribus Cattus. 1009.c
Feles glauca oculorum acie præditi, plus nocte cernunt. 190. d. pupulam glaucam non habent, ſed nigram. 190.d. Felinei oculi, i. ſplendore perfuſi. 190.d
Feleta pro Felgora, in libris. 194.d
Felix pro Filix, & Felicata pro Filicata, antiquis. 539.e
Fellator cornus, cur dictus. 450.c
Felleus color. 198 c
Feminę duas pupillas in ſingulis oculis habentes, & viſu nocentes. 46.c.d
Feminæ ingratiæ. 897.d. 898.d
Feminas & pecora ducendas. 1213 e
Feneſtra, φαίνςρα, à φαίνειν. 396.e
Feneſtra opere reticulato facta vel cancellus ante Feneſtram poſitus, θυρὶς δικτυωμένη. 921 c
Feneſtræ vitreæ. 1095.e. vitro in tenue laminas fuſo obductę. ibid. 1096. a. ὕαλα propriè Gręcis, ſpecularia ex vitro. 1096. a
Feneſtræ ex gypſo ſiue ſpeculari lapide decoratæ. 1075.d. Feneſtræ vitro diuerſi coloris decoratæ, ibid. Feneſtræ ex eo ſpeculari lapide ornatæ vt & vitro. ibid. c
Feneſtris ſpecularia indebant veteres ex vitro vel alia tralucenti materia, ad illuminandam domum. 1095 d
Feneſtratum lumina valuata. 927.b
Feræ an mulceantur alloquiis. 325.b
Ferarum pelles. 1006.a. iis multi in India velabantur. ibid. & Ichthyophagi. ibid. b
Ferctum genus libi, quod bonum eſſet, ſeu Forctum. 1263. a. quod & Fertum & Strueferctum, ſeu Struefertum. ibid.
Ferens ventus. 1260 a
Feretrum, à Fero φερῶν. 1143.d
Feretrum, νεκροφορεῖον, locus vel loculus, ſarcophagus. 1222.a. Feretrum nomen Latinum Fero. ibid. capulus etiam dicitur. ibid.
Ferire, Fulgere. 1135 e
Feritate pro Ferre. 1319.d
Fermentum. 4.d. cognitionis. 4.c.d
diua Feronia. 85.c
Ferramentum figere, ponere. 672.e. aliud Ferramentum, aliud Gruma. 672.d.e. ferramento ſuperpolitur groma. 672.c
Ferrariæ officinæ opera. 1078.d.e
Ferrati dentes clauis. 931.a. Ferrati obices portarum. ibid. Ferratus haud rectè pro ferreo. ibid.
Ferrea inſtrumenta Chirurgica. 838.c.d
Ferrum ære validius. ibid. d
Fertum Parthicum ac Seri-

cum. 1084.e
Ferrum temperare, στομῶσαι, ὀξύνειν. 1045.a
Ferrom vel ferri genus dictum ἀδάμας. 1099.c
Ferrum fuſile, hodie *Fonte*, quaſi *Funda*, à Fundendo. 1078 b
Ferrum leuatur, cum leuigatur. 1111.b
Ferrum prius funditur & fragile eſt: poſtea in alias fornaces tranſlatum è, fragili fit ductile, & cineuruatur 1078.b
Ferrom fortean & in regulas rotundas produeebatur. 1078.d. quod σιδηρηλατεῖν dicitur. *ibid.*
Ferri vatiæ ad aciem faciendam temperatoræ. 1078.c. nec omnis differentia in aqua. *ibid.* aliud ex vena ipſa mollioris eſt complexus, Chemicis ἁπαλόν. *ibid.* aliud fragilius, quod θραυστὸν vocant. *ibid.* aliud alio melius ad faciendum Aciarium. *ibid.*
Ferri matrix lapis. 1099.c
Ferri vena, σιδηρῖτις terra. 1082.d. Spuma ferri. *ibid.*
Fereo abundabat Hiſpania. 259.c.a
Ferramen, σίδηρωμα. 1076.a. Ferruminare σιδηροῦν. *ib.* Ferrumen etiam, σιδήρου κόλλησις. *ibid.*
Ferrumen, acies ferri indorata. 1078.a
Ferruminare, *Soulder.* 1096.c. Fertuminatio, *ſouldure.* *ibid.* d. Græcis κόλλησις. *ibid.* Fertuminatio de malthatione vel ſolidatione. *ib.* Fertuminatus, χαλκοκόλλητος. *ibid.*
Ferruminati panes æris. 1078.a. Ferruminatio æris. *ibid.*
Ferruminatio, Cæmenta, vel Inſtruicees cæmentariæ. 378. d. volgo, *Ciment.* 378.d
Ferruminatio, κόλλησις σιδήρου propriè, ſed & quælibet alia. 1229. d
Fertilis, à Fercto ſeu Forcto, i. bono. 1263. b. Fertilitas barbata pto copia rerum omniom bouarum. *ibid.*
Fertum, ſeu Ferctum, genus libi. 1165. a. quaſi Forctom, i. bonum. *ibid.*
Ferulæ, cornua bimulis ceruis naſcentia. 223.c
Ferulæ, in cornibus ceruorum. 211.c
Ferulæ & ſubulæ, in cerois, Gall. *Dagues,* σπάθαι & πάτταλοι. 222.c
Ferum acetum. 345.c
Fernſa aut *Firuza* nomen gemma, Perſis quæ eſt noſtra Turcheſia. 1130.c. & *Ferrizegi* vide *Firuſa.*
Ferrizegi Arabicum, quidam interpretantur, qoidam Saphirum. 1130.d
Feſcenninom. ſub. oppidum. 61.c. à quo conditum. *ibid.* Feſcennia dicitur. *ibid.*
Feſtilecea, & *Feſtilica* pro Feſtiuca. 417.c.d
Feſtra vel Fæſtra, antiquis, θύρα. 396.c
Feſtuca vel Feſtucea vena in ligno. 417.d
Feu Gregeois. 245.a
Fiber à mollicie pili dictus. 186.d
Fibri ἀμφίβιοι. 1129.d
Fibræ, ſiue Fibriæ in veſtibus vnde dictæ. 186.c
Fibræ, extremitatea foliorum & radicum. 141.c. Fibræ & fimbriæ. *ibid.*
Fibrum ἁπαλὸν, περιφερές. 186.d. ab Æolico φιβερὸν pro ϑηβερὸν. *ibid.*
Fibula Comœdorum & Tragœdorum. 769.c
Ficedula, συκαλίς. 238.a.b. in quo ſimilis Meſangiæ noſtræ. *ibid.* a. quando apparere ſoleat. *ibid.* b. ex ea melamoryphom quidam fieri putant. *ibid.* a.b
Ficetum quod ex ficu Nauia propagatum perperam confundit Feſtus eum ſacro luco, qui ptoximus Ficui Ruminali. 1137.b
Fictile, de vaſe fictili. 586.a. guloſum fictile. *ibid.*
Fictilia ſolia, ὀστρακῖται πίνακες. 1204.d
Fictilium colla viucieudis malleolis. 586.b
Fictores, qui ex argilla ſtatuas & ſigna faciebant. 1048.c. Græcè πλασταί. *ibid.*
Fictos & Fixos, idem. 502.c
Ficus tam de arbore quàm de fructu. 959.d
Ficos tenerrima arbor, & foliia adprime caducis. 1023. b. Ficus tantum inſula Tylæ folia non dimittere dicitur. *ibid.*
Ficus firma ſi in rectum collocetur. 1034.d
Ficus beneficio culicom, qui ex captifico exeunt, iuuantur. 1334.d.e
Ficus à caprificis ſexus ratione à qoibuſdam diſtinguuntur. 1335 b. & caprificos mares eſſe, ficus fœminas putant. *ibid.*
Ficus Ægyptia Plinij, diuerſa ab ea quæ συκῆ Αἰγυπτία dicitur. 459. e. συκάμινος Theophraſto dicitur, συκόμορος Dioſcoridi. 459.b.c
Ficus Ægyptia à ficu vulgari dioerſo. 798.e
Ficus Cypria caudice & ramis fert pomum. 462.a.c. in ea germen ex quo fructus dependet, decidit. 462.d. 463.a
Ficus Indicæ. 1015.a
Ficos Indicæ rami in terram curui, & nouam ptopaginem faciunt. 1016.c.d
Ficuum Indicarum quarumdam magnitudo. 1015.c. 1016.
Ficus præcipue ſiderationi obnoxiæ. 590.c
Ficus inſita moro eſt ſycomorum. 122.c.d
Ficus nulla arte ex Caprifico fieri poteſt. 1292.b
Ficus, σῦκα. 937. c. Ficus recens, σῦκον & χλωρὸν σῦκον. *ibid.* c
Ficus Caricæ, è Caria. 937.d. Chalcidicæ è Chalcide. *ibid.* Chiæ, è Chio. *ibid.*
Ficos aliquid habet ſalſi, & ſalſum ſuccum reddit. 937.a
Ficus maiores, βούσυκα. 1277.c
Ficus à pomis diſtinguontur. 597.d.e
Ficus palla. 959.d. a.b.c. ἀποψηνίζουσι. *ibid.* a
Ficus coctæ. 306.e
Fici color aoro non admodum diſſimilis. 1076.d
Fici coctæ ſunt maturæ de coioi ſigno. 938
Ficus ſiccæ & ſiccatæ Plinio, quæ aliis Caricæ, i. ἰσχάδες. 937.a.b
Fici ſiccæ, ἰσχάδες, laudatiſſimæ ſeroabantur in capſis. 937.5
Fici lac, συκῆς σπερμή. 1061.a
in Ficu ὀπὸς lac dicitur. 463.c
Ficis virentibus detrahitur cutis in ſiccis maximè grata. 937. e. Ficus recens eam laſeo vice ſalis. *ibid.* a
Ficus in maſſas conditæ in ſpactuli iunceis afferuntur. 764.a.765.e
Ficus Ruminales enata ad aram in Comitio erectam vt ſacrum fieret fulguribus condendis. 1137.c. 1138.a. Ruminalis dicta ob memoriam eius quæ mammam præbuit

Remn ac Romulo. 1137 b.c. quum Nauia diceretur à Nauio augure. *ibid.* c. in Comitio non erat antequam Nauio procurante ſponte eo tranſiſſet *ibid.* c. ea tamen in eo loco ſita Liuij tempore, vbi vmbram præbuit Lupo Romulum & Remum lactanti. *ibid.* e. a. in Tiberis litore. 1137. a. 1139. c. in fluminis autem alluuie expoſiti. *ibid.* e. nec illa ficus loco murata, teſte Varrone. *ibid.* ficum non fuiſſe, ſed caprificum vult Plutarchus. *ibid.* b. non longe ab ea fico ſacer lucus fuit, ὕλη βαϑεῖα. *ibid.* a.b

Ficus Ruminalis è Germalo in Comitium ſpontaneæ tranſmigrationis miraculum in ære conſignatum. 1137 e

Ficus ſacra, ἱερὰ συκῆ, quæ colebatur in foro, ad Comitij aram enata. 1137. b.c. e. quæ & Ruminalis & Nauia. *ibid.* b.c c

Ficus Nauij augoris monitu ſacra habita, & coli cœpta à Romanis. 1139. a. vbi exaruerat, rurſus ſerebatur à ſacerdoribus. *ibid.*

Ficus Rominalis viguit ſuper 840. annos. *ibid.*

Ficus Ruminalis & Ficus Nauiæ diuerſus ſitus. 1137 c. 1138. a. quas pro eadem quidam habuere. *ibid.* Ruminalis ficus Comitij non fuit ea quæ in Germalo ſita erat. *ibid.* a

Fidenæ ab Albanis conditæ. 71. d. e

Fides qua creditur, ab Æolico πίϑις pro πίστις. 1285. b. Fides quæ tenditur, à φὶς φιδὸς, pro σφὶς σφιδὸς, quæ chorda eſt. 1285. d

Figere gromam. 672. b.c. Figere ferramentum. 672. c

Figere, vt Græcis πῆξαι, pro deuincere ac ligare & immobilem præſtare. 1087. d. Figere autem ſtructo calamo apud Propertium, de creſcente arundine quæ aues tangebat ac veluti fixas vinctaſque capiendas dabat. *ibid.* e. aliter dicitur Figere columbam, aut damam, aut tigres, quod eſt iaculo vel ſagitta traijcere vel transfigere. *ibid.* d

Figlinum opus. 1213 e 1214. a

Filiæ dotem plantare. 173. e

Filicatæ patinæ. 1047. e

Filicla vel Filicula dicitur Tricbomanes Ælianton. 1294. b.c

Filix à Græco πτιλὶς *ibid.* Pilix & Filix. 538. e. vel à πτερίς. 539. a. nam Felix & Felicata opera dicebant veteres. *ibid.*

ex Filicis exuſtæ cineribus, admixta ſolda, conflatur vitruio, ſed vilius. 1096. c. Filicarios calices vulgo vocant. *ibid.*

Filum crudarium. 765. d. candidatur. 765. e

Filom margaritarom. 921. b

Filum margaritarum, pro linea cui intricatæ ſunt ac inſertæ margaritæ. 1124. c

Filum plenum. 767. e

Fila, pro extremis lineis circulorum. 660. e. a

Fila, extremæ lineæ, quibus circumſcribuntur corpora. 660. b. & filum pro lineamentis. *ibid.*

Fimbriæ cotyli, ἴουλοι, Iuli, vel θρύα ἰουλώδη. 1026. e

Fimbriæ & Fibræ, inciſorum foliorum extremitates. 141. c. vnde Fimbriata folia. *ibid.* Fimbria, omnis extremitas. 141. κράσπεδον, lacinia. *ibid.*

Fimbriæ, *Franges*, diuerſæ à cirris. 762. a. 763. b

Fio, vnde ſuffio, & Fuo ab Æolico φύω pro ϑύω. 500 b

Feruſa aut *Feruſa* nomen gemmæ, Perſis, quæ eſt noſtra *Turcheſia*. 1130. c. ſed ex Græco ſumptum vocabulum. *ibid.* Iaſpis enim ἀερίζουσα vel ἠερίζουσα, & contractè ἠερίζουσα vnde Perſicum *Feruſa*. *ibid.* 1022. d. Iaſpis ἀερίζουσα, cælini coloris, eadem cum noſtra Turcheſia. 1130. d. inde etiam factum Arabicum *Feruzegi*, ex ἀερίζουσα corroptum. 1130. d

Fiſſum propriè iecoris, Gr. πύλη. 129. b

Fiſſus, Fiſtus, idem. 502. c

Fiſtula, ſeu φίστουλα ſimpliciter dicitur Caſia σύριγξ, ſeu fiſtula, quæ eſt aromatica. 1302. c

Fiſtula, φίστουλα ſimpliciter, pro Caſia lignea, quæ Græcis etiam Fiſtula & σύριγξ vocatur. 1302. c. & Caſia fiſtula, pro Caſia aromatica. *ibid.* ſeu Caſia Syringe. *ibid.* d

Fiſtula πολυκάλαμος, αὐτοφυής. 832. d. Latinorum varietas in reddenda illa πολυκαλάμῳ fiſtula. 832. e. a. b

Fiſtula diſparibus cannis iuncta, ἡ σύριγξ. 125. a

Fiſtula paſtoritia pro ſibilo. 220. e

Fiſtulæ πολυκαλάμου, quæ propriè σύριγξ, inuentor Marſyas. 831. e

Fiſtulæ μονοκαλάμου. 540. c. *Fluſtes douces*. *ibid.* Fiſtulæ antiquorum αἱ σύριγγες, non adeo longæ, & ſeptenis ordinibus calamorum compactæ. *ibid.*

Fiſtulæ hodiernæ longe alia forma. *ibid.*

Fiſtulæ dulces. 123 e

Fiſtulis aues capi ſeu decipi ſolitæ. 221. b. Fiſtulæ locus in aucupio creſcentis arundinis. 221. b. c

Fixus & Fictus, idem. 502. c

Flaccus, Flaccidus. 906. d

Flamen Dialis. 1143. a

Flamma, φλέγμα, Æolice φλέμμα, Siculè φλάμμα. 98. d

Flammeum, Flamminiæ pallium, à flammeo colore dictum. 268. d. idem & Venenatum dicebatur, 268. d e

in Flammeis nuptialibus luteus color vſitatus. 1155. c. at Flammeum, quòd colore flammeo tinctum. *ibid.* ſic Luteum & flammeum, idem. *ibid.* Flammeolæ & flammeæ calthæ quæ Luteolæ Virgilio. *ibid.*

Flammeus color. 268. d. Flammeus luteus, Atticis ξανϑός. 1157. d. qui & πυῤῥός. *ibid.*

Flare ſine capiſtro. 833 c. d

Flatum omnem à Sole ferri quidam putauerunt. 1260. e. 1261. a a. c

Flauiopolis quæ antea Cæna. 166. a

Fleur de farine, quod in ea eſt tenuiſſimum, & à furfuribus repurgatum. 1204. d

Fligi à φλίγω Æolicè pro ϑλίβω. 64. b

Florere de gemmis. 406. b

Florere pro Lucere & fulgere. 199. e

Floridus color, διαυγής. 200. c. e

Floridus color, ἰξώ, & διαυγής. 199. b

Floridorum colorum definitio. 199 b. quos dominus pingenti præſtare tenearetur. 199. b. a. ſex tantum numerat Plinius. 199. c

Floridum in coloribus. 345 e

Flos ætatis, & in herbis & in homine. 513. d

Flos æris, χαλκοῦ ἄνϑος 1070. c. d. e

Digitized by Google

cum. 1084.e
Fertum temperare, στομῶσαι, ὀξύνειν. 1045.a
Ferrum vel ferri genus dictum ἀδάμας. 1099.e
Ferrum fuſile, hodie *Fonte*, quaſi *Funda*, à Fundendo. 1078 b
Ferrum leuatur, cum leuigatur. 1111.b
Ferrum prius funditur & fragile eſt; poſtea in alias fornaces tranſlatum è fragili fit ductile, & incoruatur. 1078.b
Ferrum fotrean & in regulas rotundas producebatur. 1078.d. quod σφυρήλατον dicitur. *ibid.*
Ferri variæ ad aciem faciendam temperaturæ. 1078.c. nec omnis differentia in aqua. *ibid.* aliud ex vena ipſa mollioris eſt complexus, Chemicis ἀπαλόν. *ibid.* aliud fragilius, quod θραυστόν vocant. *ibid.* aliud alio melius ad faciendum Aciarium. *ibid.*
Ferri matrix lapis. 1099.e
Ferri vena, σιδηρῖτις terra. 1082.d. Spuma ferri. *ibid.*
Fereo abundabat Hiſpania. 259.e.a
Ferramen, σίδηρωμα. 1076.a. Ferruminare σιδηροῦν. *ib.* Ferrumen etiam, σιδήρου κόλλησις. *ibid.*
Ferrumen, acies ferri indurata. 1078.a
Ferruminare, *Soulder.* 1096.c. Ferruminatio, *ſouldure.* *ibid.* d. Græcis κόλλησις. *ibid.* Ferruminatio de malthatione vel ſolidatione. *ib.* Ferruminatus, χαλκοκόλλητος. *ibid.*
Ferruminati panes æris. 1078.a. Ferruminatio æris. *ibid.*
Ferruminatio, Cæmenta, vel Inſtroices cæmentatiæ. 378. d. vulgo, *Ciment.* 378.d
Ferruminatio, κόλλησις σιδήρου propriè, ſed & quælibet alia. 1229. d
Fertilis, à Fercto ſeu Forcto, i. bono. 1263. b. Fertilitas barbara pro copia rerum omnium bonarum. *ibid.*
Fertum, ſeu Ferctum, genus libi. 1263. a. quaſi Forctom, i. bonum. *ibid.*
Ferulæ, cornua bimulis ceruis naſcentia. 223.c
Ferulæ, in cornibus ceruorum. 211.c
Ferulæ & ſubulæ, in ceruis, Gall. *Daguets*, σπίθαι & πάτταλοι. 222.c
Ferum acetum. 345.c
Ferusa aut *Firuza* nomen gemmæ, Perſis quæ eſt noſtra Turchesia. 1130.c. & *Feruzegi* vide *Firusa.*
Feruzegi Arabicum, quidam interpretantur, quidam Sapphirum. 1130.d
Feſcenninum, ſub. oppidum. 61.c. à quo conditum. *ibid.* Feſceonia dicitur. *ibid.*
Feſtilecæ, & *Feſtilica* pro Feſtiuca. 417.c.d
Feſtra vel Fæſtra, antiquis, φαίστρα. 396.e
Feſtuca vel Feſtucea vena in ligno. 417.d
Feu Gregeois. 245.a
Fiber à mollicie pili dictus. 186.d
Fibri ἀμφίβιοι. 1129.d
Fibræ, ſiue Fibriæ in veſtibus vnde dictæ. 186.e
Fibræ, extremitates foliorum & radicum. 141.c. Fibræ & fimbriæ. *ibid.*
Fibrum ἁπαλόν, τρυφερόν. 186.d. ab Æolico φιβρὸν pro ἁβρόν. *ibid.*
Fibula Comœdorum & Tragœdorum. 769.e
Ficedula, συκαλίς. 238.a.b. in quo ſimilis Meſangiæ noſtræ. *ibid.* a. quando apparere ſoleat. *ibid.* b. ex ea melamoryphum quidam fieri putant. *ibid.* a.b
Ficetum quod ex ficu Nauia propagatum perperam confundit Feſtus cum ſacro luco, qui proximus Ficui Ruminali. 1137.b
Fictile, de vaſe fictili. 586.a. guloſum fictile. *ibid.*
Fictilia folia, ἐσφραγισμένα πέταλα. 1204.d
Fictilium colla viociendis malleolis. 586.b
Fictores, qui ex argilla ſtatuas & ſigna faciebant. 1048.c. Græcè πλασταί. *ibid.*
Fictus & Fixus, idem. 502.c
Ficos tam de arbore quàm de fructu. 959.d
Ficus tenerrima arbor, & foliis adprime caducis. 1023. b. Ficus tantum inſula Tylæ folia non dimittere dicitur. *ibid.*
Ficus firma ſi in rectum collocetur. 1034.d
Ficus beneficio culicum, qui ex caprifico exeunt, iuuantur. 1334.d.e
Ficus à caprificis ſexus ratione à quibuſdam diſtinguuntur. 1335. b. & caprificos mares eſſe, ficus fœminas putant. *ibid.*
Ficus Ægyptia Plinij, diuerſa ab ea quæ συκῆ Αἰγυπτία dicitur. 459. e. συκάμινος Theophraſto dicitur, συκόμορος Dioſcoridi. 459.b.e
Ficus Ægyptia à ficu vulgari diuerſo. 798.e
Ficus Cypria caudice & ramis fert pomum. 462.a.e. in ea germen ex quo fructus dependet, decidit. 462.d. 463.a
Ficus Indicæ. 1015.a
Ficus Indicæ rami in terram curui, & nouam propaginem faciunt. 1016.c.d
Ficuum Indicarum quarumdam magnitudo. 1015.e. 1016.
Ficus præcipue ſiderationi obnoxiæ. 590.e
Ficus inſita moro eſt ſycomorum. 112 c.d
Ficus nulla arte ex Caprifico fieri poteſt. 1292. b
Ficus, σῦκα. 937. c. Ficus recens, νέον ἢ χλωρὸν σῦκον. *ibid.* e
Ficus Caricæ, è Caria. 937.d. Chalcidicæ è Chalcide. *ibid.* Chiæ, è Chio. *ibid.*
Ficus aliquid habet ſalſi, & ſalſum ſuccum reddit. 937.a
Ficus maiores, βούσυκα. 1277.e
Ficus à pomis diſtinguuntur. 597.d.e
Ficus palla. 959.d. a.b.c. ὑπομελανίζουσαι. *ibid.* a
Ficus coctæ. 306.e
Fici color auro non admodum diſſimilis. 1076.d
Fici coctæ ſunt maturæ de corui ſigno. 938
Ficus ſiccæ & ſiccatæ Plinio, quæ aliis Caricæ, i. ἰσχάδες. 937.a.b
Fici ſiccæ, ἰσχάδες, laudatiſſimæ ſeruabantur in capſis. 937.5
Fici lac, συκῆς γάλα. 1061.a
in Ficu ὀπὸς lac dicitur. 463.e
Ficis vireotibus detrahitur cutis in ſiccis maximè grata. 937. e. Ficus recens eam laſeo vice ſalis. *ibid.* a
Ficos io maſſas conditæ in ſpactuli iunceis afferuntur. 764.a. 765.e
Ficus Rominales enata ad aram in Comitio erectam vt ſacrom fieret fulguribus condendis. 1137.e. 1138.a. Ruminalis dicta ob memoriam eius quæ mammam præbuit

Remo ac Romulo. 1137 b.c. quum Nauia diceretur à Nauio augure. *ibid.* c. in Comitio non erat antequam Nauio procurante ſponte eo tranſiſſet *ibid.* c. ea tamen in eo loco ſita Liuij tempore, vbi vmbram præbuit Lupo Romulum & Remum lactanti. *ibid.* e. a. in Tiberis litore. 1137. a. 1139. c. in fluminis autem alluuie expoſiti. *ibid.* e. nec illa ficus loco mutata, teſte Varrone. *ibid.* ficum non fuiſſe, ſed caprificum vult Plutarchus. *ibid.* b. non longe ab ea ficu ſacer lucus fuit, ὁλυβασίλια. *ibid.* a.b

Ficus Ruminalis è Germalo in Comitium ſpontaneæ tranſmigrationis miraculum in ære conſignatum. 1137 e

Ficus ſacra, ἱερὰ συκῆ, quæ colebatur in foro, ad Comitij aram enata. 1137. b.c. e. quæ & Ruminalis & Nauia. *ibid.* b.c c

Ficus Nauij auguris monitu ſacra habita, & coli cœpta à Romanis. 1139. a. vbi exarueεrat, rurſus ſerebatur à ſacerdoribus. *ibid.*

Ficus Ruminalis viguit ſuper 840. annos. *ibid.*

Ficus Ruminalis & Ficus Nauiæ diuerſus ſitus. 1137 c. 1138. a. quas pro eadem quidam habuere. *ibid.* Ruminalis ficus Comitij non fuit ea quæ in Germalo ſita erat. *ibid.* a

Fidenæ ab Albanis conditæ. 71. d. e

Fides qua creditur, ab Æolico πίϑις pro πίστις. 1285. b. Fides quæ tenditur, à φὶς φιδὸς, pro σφὶς σφιδὸς, quæ chorda eſt. 1285. d

Figere gromam. 672. b.c. Figere ferramentum. 672. c

Figere, vt Græcis πῆξαι, pro deuincere ac ligare & immobilem præſtare. 1087. d. Figere autem ſtructo calamo apud Propertium, de creſcente arundine quæ aues tangebat ac veluti fixas vinctaſque capiendas dabat. *ibid.* e. aliter dicitur Figere columbam, aut damam, aut tigres, quod eſt iaculo vel ſagitta traijcere vel transfigere. *ibid.* d

Figlinum opus. 1213. e 1214. a

Filiæ dotem plantare. 173. e

Filicatæ patinæ. 1047. e

Filicla vel Filicula dicitur Trichomanes Ælianton. 1294. b.c

Filix à Græco πίλις *ibid.* Pilix & Filix. 538. e. vel à πῖλις. 539. a. nam Felix & Felicata opera dicebant veteres. *ibid.* ex Filicis exuſtæ cineribus, admixta ſolda, conflatur vitrum, ſed vilius. 1096. c. Filicarios calices vulgo vocant. *ibid.*

Filum crudarium. 765. d. candidatur. 765. e

Filum margaritarum. 921. b

Filum margaritarum, pro linea cui intricatæ ſunt ac inſertæ margaritæ. 1124. c

Filum plenum. 767. e

Fila, pro extremis lineis circulorum. 660. e a

Fila, extremæ lineæ, quibus circumſcribuntur corpora. 660. b. & filum pro lineamentis. *ibid.*

Fimbriæ coryli, ἴουλοι, Iuli, vel βρύα ἰουλώδη. 1026. e

Fimbriæ & Fibræ, inciſorum foliorum extremitates. 141. c. vnde Fimbriata folia. *ibid.* Fimbria, omnis extremitas. 141. κράσπεδον, lacinia. *ibid.*

Fimbriæ, *Franges*, diuerſæ à cirris. 762. a. 763. b

Fio, vnde ſuffio, & Fuo ab Æolico φύω pro θύω. 500 b

Feruſa aut *Feruſa* nomen gemmæ, Perſis, quæ eſt noſtra *Turcheſia*. 1130. c. ſed ex Græco ſumptum vocabulum. *ibid.* Iaſpis enim ἀερίζουσα vel ἠερίζουσα, & contractè ἠεροῦσα vnde Perſicum *Feruſa*. *ibid.* 1022. d. Iaſpis ἀερίζουσα, cælini coloris, eadem cum noſtra Turcheſia. 1130. d. inde etiam factum Arabicum *Feruzegi*, ex ἀερίζουσα corruptum. 1130. d

Fiſſum propriè iecoris, Gr. πύλη. 129. b

Fiſſus, Fiſtus, idem. 502. c

Fiſtula, ſeu φίστουλα ſimpliciter dicitur Caſia σύριγξ, ſeu fiſtula, quæ eſt aromatica. 1302. c

Fiſtula, φίστουλα ſimpliciter, pro Caſia lignea, quæ Græcis etiam Fiſtula & σύριγξ vocatur. 1302. c. & Caſia fiſtula, pro Caſia aromatica. *ibid.* ſeu Caſia Syringe. *ibid.* d

Fiſtula πολυκάλαμος, αὐτοφυής. 832. d. Latinorum varietas in reddenda illa πολυκαλάμῳ fiſtula. 832. a. a. b

Fiſtula diſparibus cannis iuncta, ἡ σύριγξ. 125. a

Fiſtula paſtoritia pro ſibilo. 220. e

Fiſtulæ πολυκαλάμου, quæ propriè σύριγξ, inuentor Marſyas. 831. e

Fiſtulæ μονοκαλάμου. 540. c. *Fluſtes douces.* *ibid.* Fiſtulæ antiquorum αἱ σύριγγες, non adeo longæ, & ſeptenis ordinibus calamorum compactæ. *ibid.*

Fiſtulæ hodiernæ longe alia forma. *ibid.*

Fiſtulæ dulces. 123 e

Fiſtulis aues capi ſeu decipi ſolitæ. 221. b. Fiſtulæ locus in aucupio creſcentis arundinis. 221 b.c

Fixus & Fictus, idem. 502. c

Flaccus, Flaccidus. 906. d

Flamen Dialis. 1143. a

Flamma, φλέγμα, Æolice φλέμμα, Siculè φλάμμα. 98. d

Flammeum, Flaminiæ pallium, à flammeo colore dictum. 268. d. idem & Venenatum dicebatur, 268. d e in Flammeis nuptialibus luteus color vſitatus. 1155. c. at Flammeum, quòd colore flammeo tinctum. *ibid.* ſic Luteum & flammeum, idem. *ibid.* Flammeolæ & flammeæ calthæ quæ Luteolæ Virgilio. *ibid.*

Flammeus color. 268. d. Flammeus luteus, Atticis ξανθός. 1157. d. qui & πυῤῥός. *ibid.*

Flare ſine capiſtro. 833 c.d

Flatum omnem à Sole ferri quidam putauerunt. 1260. e. 1261. a a.c

Flauiopolis quæ antea Cæna. 166. a

Fleur de farine, quod in ea eſt tenuiſſimum, & à furfuribus repurgatum. 1204. d

Fligi à φλίζω Æolicè pro θλίβω. 64 b

Florere de gemmis. 406. b

Florere pro Lucere & fulgere. 199. e

Floridus color, ἀνθηρός. 200. c. e

Floridus color, ὀξύς, & ἀνθηρός. 199. b

Floridorum colorum definitio. 199 b. quos dominus pingenti præſtare teneretur. 199. b. a. ſex tantum numerat Plinius. 199. c

Floridum in coloribus. 345 e

Flos ætatis, & in herbis & in homine. 513. d

Flos æris, χαλκοῦ ἄνθος 1076. c. d. e

Flos & Spuma, idem. 1079.d.e. 1080.a
Flos Narciſſi. 102.a. b. roſæ. 102.b
Flos purpuræ, ἄνθος. 406.b. Flos lucis. *ibid.*
Flores eognomines licet diuerſi generis, ab auctoribus ſæpe confunduntur. 1124.e
Flores, croci florum. 102.c. Flos aureus roſæ, lutei apices in medio calice roſę. 102.b
Flores ferme omnes habent lugubres fabulas. 1042.a
Florea quî nectantur, aut ſuantur. 1068.d
Florum varietas & mixtura in coronis nectendis. 371.c
Fluctuarus eſt, pro Fluctuauit. 53.b
Fluere dicuntur venæ in arboribus. 1034.c
Fluitare, ἀρχαϊκῶς Fluuitare, vnde Fluuius 578. a.b. fluitat, fluit. 1031.b
Flumentis, pro Fulmentis. 233.d
Flumenta, pro Fulmentis. 233.d
Flumina dicuntur, ἱλαδὸν, σύρδην, manare, currere, fluere. 697.b.c
Fulmina quo pauciores exitus in mare habent, eo abundationibus magis obnoxia. 421.e
Fluminum parcior aut largior fluxus. 426.d e.427.a
Fluminum oſtia dicuntur exitus. 436.e
Fluminibus adpoſita oppida, non oppoſita. 881.a
Fluuiatus arbor, quæ venis diſtinguitur. 1033.c
Fluuij, venarum curſus in arboribus. 1033.c
Fluuiorum torrentium natura. 84.e
Fluxi niſus crurum. 415.a. Fluxus corporis, i. mollities & θρύψις. 415. b. Fluxo corpore, ὑγρῷ & lento. *ibid.*
Fluxus abortiuus. 716.d
Focaliti, ægrotantes focale circa fauces habentes. 1289.e
Focaris lapis, vel Petra, πυρῶν, πυρίκβολος λίθος. 1143.a.b
Focaris petra. 717. *Focares* lapidea. 717.d
Fodare & fodere, idem apud antiquos. 56.a
Fœniculi humoris ὀσμῇ olfactu ſeotitur. 1283.e
Fœnum Burguodicum, ſeu *ſanctum Fœnum* videtur eſſe herba Medica. 243. a. 244. b.c. eius ſimilitudo cum ea herba. 244.b.c.d.e.a
Fœnum græcum, τῆλις. 466.e
Fœnum Græcum κερατίτις & βούκερως, Silicula vel Silica appellatur à ſeminis curuatura. 244.c.d
Fœta, plena. 267.c
Fœtificare. 251.c.d
Fœtificam tempus. 93.b
Fœtus arborei. 173.a. fundtuarij. *ibid.*
Fœtus vinearij & arborarij. 259 a
in Foliati paratura & Ceta & croeum inditur. 1063.b
Foliarum vnguentum malabathrinum. 1065.d
Foliatum vnguentum. 1063.b. φυλλίνον Græcis. *ibid.* multo in vſu Romanis. *ibid.*
Foliatum vnguentum, & Nardinum idem Plinio. 1064.d. 1065.e
Foliora pro Folgora in antiquis. 59.a
Folium capillaceum. 581.a.b
Folia quæ necterentur aut ſuerentur. 1068.
Folia ῥίψ & ἀπορρίψ dicuntur. 829. c. & arbores φυλλορροῦν. *ibid.*
Folia multarum arborum non decidunt in multis Græciæ calidioribus locis, vt Ægypto, quæ alibi decidunt. 270.e
Foliorum differentiæ in arboribus. 270.d.e
Foliorum aromaticorum duo genera apud Indos. 1070.b. folium *Betre*, quod & *Tembul* dicitur, & Folieum malabathri quod *Folium Indum* appellatur. *ibid.* vtrumque facie pæne ſimili, ac pari facultate præditum. *ibid.* diuerſæ tamen plantæ quę vtrumque ferunt. *ibid.*
Folium ſiue Malabathrum, cur herba paradiſi vulgo dicta. 1054.b
Folium, ſiue Malabathrum, præcipuam auctoritatem habet inter mirifica ſuauitate oleoria, quæ mittit India. 1059 a
Folium abſolutè dictum Romanis pro nardi folio pleriſque veterum. 1064.h.e. qui error vſque ad infima Græciæ tempora peruaſit. *ibid.* Folium κατ' ἐξοχὴν de tota nardi planta, Plinio. *ibid.*d. 1065. nam & Nardinum vnguentum, Foliatum alibi interpreratus. 1054.b.d
Folium propriè Latinis appellatum, eſt malabathrum. 1065. d. ſiue Malabathri folium. *ibid.* vnde Foliatum vnguentum malabathrinū.
Folium abſolute, veteribus de nardi folio, eſt malabathrū. 1069.e.1070. c. d. ſimilitudo odoris fecit, vt non ſecernerentur. 1069.e. quod quidam perperam negant. *ibid.*d.e. vnde pro nardo Folium ſubſtitutiuum ponitur. *ibid.*d. Folia malabathri φύλλα. 1070.a
Folium malabatbri, quod & φύλλον abſolutè, i. foliū. 1070. d.e. interdum φύλλον Ἰνδικόν. *ibid.*e. Arabibus Sadegi Iodi. *ibid.*
Folij duo genera veteribus cognita. 1308.e. Indicum & Malabathrum. *ibid.* hodie Betre folium vocant, quod fuit Malabathrum. *ibid.* at folium Indicum Indis hodie Tamalabatra. *ibid.*
Folium Barbaricum. 1150.e. quod aliis Indicum. *ibid.*
Folium Betbre, idem cum malabarbro. 1018.a
Folium Cataſphærum idem cum malabathro veterum. 1073.b
Folium Iudicum. 1018.e
Folium Indicum diſtinctum ab eo folio quod cōuoluebatur. 1072.d
Folium Indicum in faſciculos collectum aduehitur. 1072.e. licet multa ſimilibus notis cum folio Betre cenſeatur, in totum tamen diuerſum. *ibid.* a. nulla eius mentis apud antiquiores Græcos *ibid.* plerique ex hodiernis ſcriptoribus Folium *Betre* & folium Indum idem faciunt. *ibid.*b. recentiores Græci Ἰνδικὸν φύλλον cum veterum malabathro confuderunt. *ibid.* Folium Indicum hodie India ipſis Tamalabatra dicitur, vnde μαλάβαθρον Græcis. *ibid.* b. quod tamen ſignificat folium Indicum. *ibid.*
Follia ab Æolico φύλλα pro φύλλα. 80 b
Folus antiquis poſtea Holus. 1262.
Fomare, Defomare, Confomare. 181 a b

Fomitea

Fomites. 180. d.e. 181.a. Fomites, aſſulæ ſecuribus excuſſæ, τὰ πελεκήματα. 181.a
Fons irriguus. 588.d
Fons qui fures arguit, & ſacramenti fidem probat. 103.e. in Sicilia. 104.a.b
Fons in Sicanis aærum ferens, quo in cibis vtuntur. 126.a. ſalinacidus ideo dictus. *ibid.*
Fons in ditione Carthaginienſium oleo manaus. 126.a. non Carthagine. 126 b
Fons in Sicilia, cui bitumen inſtar olei ſupernatat. 126. d.e
Fons in Dodone Iouis. 136.a. ἀναπαυόμενος vnde dictus. 136.b
Fons ſacerdotum, vel Fons ſacer, quo poſt ſtatum æui ſpatium merſus Apis necabatur. 439 d. e. Phiala locus ille dicebatur. 439. d.e. cur dictus fons ſacerdotum. 440.b
Fons in littore maris Rubri, qui ὕδωρ ἰῶδες & μελανῶδες in mare mittit. 480.b
Fontis in Sicilia aqua acido & ſalſo ſapore. 1284.a
Fontis oleum aduerſus iumentorum morbos & ſcabiem valet. 126.a.127.a
Fontes calidi & ſalubres in Sicilia. 103. b.c. non in Sardinia. 103.e
Fontes pellucidi laudantur. 196. a. ſplendidiores vitro. *ibid.*
Fontes ſalinacidi. 115.c.a
Fontium riuus. 126.d
Fontium ſacrorum canales & ſalientes κρουνῶν. 431.e
Fonta, quaſi Funda, à Fundendo, ferrum fuſile. 1078.b
C. Fonteius Capito conſul. 449.a
L. Fonteius Capito conſul. *ibid.*
Foramen in oſtio factum immittendæ claui 926.e. ἐπὶ θύρας. 935. non βαλανοδόκη. 926 e. per illud poterat foris reſerari ianua. *ibid.*a
Forba antiquis Latinis quæ Græcis φορβή. 1263.a. recentioribus herba. *ibid.*
Forctum & Fortum, ab antiquo Foro, i. Fero pro bonis & hereditate. 1263. quod poſtea Ferctum & Herctum. *ibid.*
Forctum pro bono. 1262.d.e. Forctis, bonus & frugi. *ibid.* pro quo ſequens ætas Latij Fortem dixit *ibid.*e. à Forcto Forctunus, id eſt bonus. *ibid.* vnde forctuna, i. bona. *ibid.* recentioribus abſolutè Fortuna, de bona. *ibid.* & Fortunæ pro bonis. *ibid* Forctum etiam Horctum antiquis. *ibid.* 1263. a. ſequenti ætate Herctum & Hertum. 1263. a. deinde Erctum & Ertum. *ibid.*
Forctunus, bonus, antiquis. 1262.e. vnde Fors Forctuna, i. bona. *ibid.* quæ poſtea Fortuna abſolutè dicta. *ibid.*
Forda ἀρχαϊκῶς, Horda. 1262.e
Forda, ab accuſatiuo τὴν φορβάδα. 1013.a
Fordicidia. 10.c. Fordæ. *ibid.*
Forenſe, à Foro. 1173.d
Foria, de ſtercoribus liquidioribus. 833. b. vnde Conforiare, concacare. 833.c
Forinſecus vnica voce. 1094. b. in qua Secus idem quod iuxta, prope, πλησίον. *ibid.*
Foris clauſtro intus munita. 933.e
Forem obdere. 935.a
Fores Laconicæ duplices. 933.e. vecti ita claudebantur, vt non extra ſed intus aperirentur. *ibid.*
Fores valuatæ, θύραι δικλίδες. 927.b
Fores cancellatæ ac reticulatæ apud veteres ſolidis foribus præpoſitæ. 927.e
Fores vel ianuas duabus ſeris, μοχλοῖς muniri minimè ſollenne. 925. e.d
Fores duobus peſſulis occludebantur ab ijs qui intus erant. 915. e ſed & aliud eſſe oportebat, quo oſtia intus occluſa aperirentur, ab aliis qui foris veniunt. *ibid.* & 926.a
Fores interiorum conclauium ſera firmatæ. 925.b
Fores conclauium præter peſſulos, alios obices ferreos habebant. 926.e
Fores omnes olim clauſtro & ſera munitæ. 926. b. ſed tam à foris quàm ab intus patefieri poterant. *ibid.* poſtea extra & forinſecus munitæ. *ibid.*c
Fores commodè vnica ſera per tranſuerſum obducta claudi poſſunt. 928.a
Fores quæ intus clauduntur, non neceſſe eſt vt intus aperiantur. 934.a
Fores multæ intus obſerari ſolitæ, foras verſus pandebantur, & è contra. 934. d. quomodo mediæ Græciæ temporibus aperirentur *ibid* e
Forium claudendarum ſynonyma. 935 a
Foribus obſeratis etiam ſignacula appoſita. 933.e
Foribus productum clauſtrum. 928.a. 931.b.
Foris aperire, quid. 934.b
Forma pro ſtatura. 41.b.c
Formacium vel Formatum, paries è terra. 379.a. vnde & Caſei vulgo *Formages.* *ibid.*
Formales epiſtolæ. 176.c
Formus, calidus ab Æolico φορμός. 80.b
Forma idem quod caminus. 1079 e
Fornaces ærariæ & ferrariæ in Eubœa. 177.b
Fornix, cameræ ſpecies inſtar hemicyclij. 121.b
Foro antiquis pro Fero. 1263.b. vnde Foratum & Fortum, pro bona. *ibid.*
Forouibienſium ager. 84.b
Fors Forctuna, antiquis, i. bona. 1262. e. recentioribus abſolute Fortuna. *ibid.*
le Fort, Saltus, quid. 220.d
Fortitas pro fortitudine. 35.e
Fortuna cum gubernaculo & cornucopiæ in nummis & annulis. 1236.d. eam pro Virgine quidam in aſtra retulerunt. *ibid.*c non ea quæ cæca & ſine capite fingitur. *ibid.* ſed quæ felicitatis & abundantiæ habet ſignificationem. *ibid.* b. quæque eadem cum Iſide & Cerere. *ibid.* cui etiam cornucopiæ & gubernaculum tribuitur. *ibid.* ea Fortuna principalis, & Regia & Auguſta exſculpta. *ibid.*
Fortuna abſolutè, de bona & proſpera. 1262.e. quæ antiquis Fors forctuna. *ibid.*
Fortunæ pro bonis. 1262.e
Fortunatæ inſulæ. 278.e. 279 d. a. 1221.b. vltra Auctololum. 1297.a. Iuba eas ſex numero eſſe tradit. Ombrion, duas Iunonias, Caprariam, Niuariam & Canariam. *ibid.* et Ptolemæus Ἀπρόσιτον νῆσον, Ἡρας νῆσον, Πλουϊταλίαν. Καπραρία, Κανουρία, ſed potius Νιουαρία, & Καναρία. *ibid.* b. Seboſus meminit Fluuialiæ & Caprariæ Iunoniæ, ſed eas

à Fortunatis ſeparant. *ibid.* Pluuialis eadem cum Ombrio. *ibid.* quum ab earum numero ſegregat Seboſus. *ibid.*c. Iuba & Prolemæus ijs adnumerant. *ibid.*

Fortuoatæ duæ rantum inſulæ priſcis agoitæ. 1298. d.e. & doas tanrum Sebnſus agnouit. 1297.d.e.1298.a. hodiernas Canarias quibuſdam placet fuiſſe veterum Fortunatas.1298. e. ſitus tamen repognat.*ibid.*oam priſcæ Fortunatæ loogè magis Meridiales. *ibid.*

Forum in coloniis in medio oppido pnſitum 670.d.è Foro quatuor portæ coloniæ conſpiciebantor. 671. a. Forum caſtrorum locus io caſtris medius.671.a.haod longè à Prætorio. 671.c

Forum Boarium. 9.c.10.d

Forus, *τὸ καπίσρωμα.*1117.b. Fori nauium. *ibid.*

Fori nauium *τὰ ἴκρια.*920 b.Fori Circenſium, etiam *τὰ ἴκρια,* quæ & *θεωρῆα*, & ſpectacula dicuntur. *ibid.*b.c

Fori publici, qoid apud Liuium.920.e.a.*ἴκρια,*non *πανίδες ὑπόσγοι.* *ibid.*b

Fori tabulata. vode fori nauium *τὰ ἴκρια, τὰ σανιδώματα.* 920.c.Fori in Circo primum facti ſub Tarquinio Priſco. *ibid.*

Foſſa *ῥαχὶς κακεῖς* & *ὑπόχαφος ὀπὴ* dicitur. 1220.c

Foſſæ & ſulci pro limitibus agrorum. 821.c

Fnſſæ, portus in maritimis locis. 840.a

Foſſas ducere. 309.a. *παρφολεῖν.* *ibid.*

Foſſata caſtrorum. 1202.d. Foſſatum pro caſtris & exercitu recentioribus Græcis Latioiſque. *ibid.*

Foſſio & pulueratio, idem.512. d.e.a.514. e. quia foſſione vineæ puluis excitatur ſicca tellure. 512. e. Foſſio vltima vineæ.512.c.vineam ter confndere ſufficit. 512.c

Foſtia antiquis, poſtea Hoſtia. 1262.e

Foſtis antiqois, qui poſtea Hoſtis. 1262.e

Fondre, Fulmen, à Fulgure. 1135.b

Fouij dicti poſtea Fabij. 1211.d

Fouiſſa, à Fouo, poſtea Fauiſſa. 1211.d

Fouo, cauo & folio, aotiquum verbum, à quo Fouea.1211.d. Foun à Græco *χύω* & Æolicè *χύϐω.* *ibid.*

Foye, Latiois ficatum, & Græcis antiqois *συκωτὸν.* 1055.d.e

Fræna domus moderatricem indicabant. 1221.e

prendre le Frain aux dents, de eqois. 894.e

Fraga, *μιμαίκυλα.*511.e. a. Fraga terreſtria.511.d.Fraga & vnedo, congeneres fructus *ibid.* Apuleius herbam fragum etiam Comaron Græcè appellari reſtatur. 511 e

Fragaria herba non eſt *ἰδαία βάτος.* 511.c

Franciæ oomen pro regno Francorum & pro ſpeciali prouincia, in qua conſederunt Franci. 1196.b

Franges à Latino Fimbriæ, diuerſæ à cirris. 762.b

Fraſſargida perperam in libris Plinij pro Paſargada. 1203.b

Fraudius vel Frudus, *φρεύδιος.* 193.e

Fraxinus alba ferr *βρύα*, ſicut laurus. 329.b

Fricare carnes. 212.a

Frigida, ſeu Frigidæ menſæ. 1272 e

Frigidaria multha. 1096.b

Fringilla vel Fringillus, Græcis *σπίζα*, Itali *Fringuello*, Gallicè *Pinçon.*444. b.445.e. quidam pro Regauiolo accipiunt qui eſt regulus. ſed perperam. 444. c. nam tantum æſtiuis menſibus cauit, hieme ſilet.*ibid.* æſtate in calidiſſimis locis degit, hieme in maximè rigeotibus. *ibid.* Fringilus, à *φρυγίλος.* 444.d. Fringillum reddunt Latini *σπίζαν* & *σπῖνον.*444.e.Fringilla dicta Feſto quod frigore canet & vigeat. 444.c

Friſcingæ, pernæ. 454.c

Fritilla auis. 70.b c.d

Fritillus vel Fritillum. 70.b.c. à pyrgo differebat. *ibid.*

Fritinnire. Fritinnus. 70.b

Frondator, qoi frondes putat ac ſtringit. 1313 d

Frondes, folia.386. d. & rami ſiue brachia arborum.386 d. vode Froodator, qui ramos amputat. *ibid.*

Frons pro prooao apud Vitruoium. 1218.c

Fructuarij prouentus. 173.a

Fructuarij prouentus, *οἱ σιτηροὶ καρποί.* 294.c. Fructoarij fœrus. 294.c

Fructus à Fruor.294 c. Fructus ſubnaſcentes. 294.e.a.b

Fructos & arbores Græci veteres exquiſitius quàm Latini genere diſtinxerunt. 959.c

Fructus apud Romanos conſtat pomis & baccis, & frugibus.1064.e. Arabibus vero radice, frutice, cortice, ſucco, lactima, ligno, ſurculo, flore, folio, pomo. *ibid.*c.e, 1065.a.b

Fructus, *οἱ σῖτοι*, Solino, & Fructuarius, *ὁ σιτηρός.* 110.c

Froctus maturitate perficitur. 356.c

Fructus cocti. 356.e

Fructum ferre. 963. b. geſtare. *ibid.*

Fructus arborarij. 294.d

Fructus *πεπαίνεσθαι* dicuntur, quum matureſcunt. 356.b. *ὡραῖοι* & *ὡραῖοι*. *ibid.*

Fructuum infinira nomina homonyma Græcis. 1325.a

Frugalitas incerra rumoris bonis. 1122.c. quæ commendatur ab his, culpatur ab aliis. *ibid.*

Fruges à Fruor. 294.c

Fruges à frumeotis diſtioctæ. 294.c.Froges minutæ. 294.c. d.e. Fruges maiuſculæ. 294. d. Fruges minutæ tam frumenta quàm legumina. 294. d.Fruges maiores ſunt arboreæ. 294.d. Fruges abſolutè de frumentis & leguminibus ſolis. 294.c. à vinariis & arborariis prouentibus diſtinctæ. 294.e

Fruges è ſolo, *οἱ σιτηροὶ καρποί.* 259. a. aliæ ab arborariis & vineariis prouentibus. 259.b

Fruges arboreæ. 173.a

Fruges ſponte naſcentes. 294.b

Frumentum, pro Fulmento. 233.c

Frumeotoo dicitur *μήλινος καρπὸς* à colore melino. 257.d

Frumenrum biennio continuo terris non ingerendum. 257.d

Frumenti genus ariſtatum trimeſtre. 732.c

Frumenti granum inter pondera. 461.d

Fromenti apud nos ſatio, quæ. 732.c

Frumenta à Fruor. 294.c

Frumenta à frugibus diſtincta. 244 c

Frutectoſum Plinio, quod Theophraſto θαμνώδης & ex θαμνῶν genere. 1031.a
Frutectum, fruticetum. 405.b. θαμνώδης τόπος. 405. c. Solino pro frutice. 405.b.c. φυτὰ θαμνώδη. 405.e
Frutectum, θάμνος, vel θαμνοι. 1004.a. Frutectoſus. θαμνώδης. ibid.
Frutex, θάμνος vel φρύγανον. 279.c. 363.a
Frutex exiguus, ὁ φρυγανώδης. 274.e
Fruticoſum pro frutectoſo. 1031.b
Fruticoſum, quod multo frutice abundat. 1031. c. a. Fruticoſæ arbores quæ ab radice multo frutice pullulant. ibid. & multa virga fruticant. ibid. Fruticoſum opponitur vnicauli. ibid a
Frutinal pro Erucinal. 69 e
Frutis Venus. 69 70
Frygum, in manuſcr. pro Frugom. 182.c
Fucioi lacus inundatio. 59.b.d
Fucus Latinis tinctura omnis à Fuco marino tingendis veſtibus idoneo. 1147.a
Fucus pro colore. 1143 e. Fucus χρῶμα. ibid. Fici de omnibus coloribus. ibid. non tamen Fucari de quolibet colore. ibid. Fuci propriè dicti color eſt rubeus, & quadamtenus puniceus. ibid. vnde Fucari, pro rubeſcere, vel rutilari. 1144.a Fucus ex Græco φῦκος. 1144.a. φῦκος φοινίκιον. ibid. Fucus, herbæ genus qua veſtes tinguntur. ibid. Græcis φῦκος. 1146.a
Fucus à Græco φῦκος, quod tam marinum quo lanæ tingebantur, quàm terreſtre ex radicula Syriaca, quo genas fucabant mulieres, rubrum fuit ac punicem. 1165.d abuſiuè de omni colore ſumitur, propriè de rubro. ibid.
inde Fucari propriè pro rutilom vel rufum colorem contrahere. ibid.
Fucus pro quolibet colore. 1149. b. nam & χρῶμα quod abſoluiè dictum, φῦκος vocatur. ibid.
Fucus marinus & Cretenſis, qui in alto mari colligitur, πλάγιος dicitur. 1122.a
Fucus marinus non omnis tingendo aptus, ſed Creticus ſolus. 1146.c. eo purpuræ inficiuntur, i. purpureus color. ibid. d. eo tæniæ lanæ & veſtimenta tinguntur, colore pulcriore quàm purpuræ. ibid. e. ergo colorem retinet, non remittit. ibid. Fucus alius marinus paulò longior & colore quadamtenus puniceo. ibid.a
Fucus marinus Cretenſis, qui βαθύς dicitur φοινικοῦν φῦκος, & φοινίκιον dicitur. 1147.e. alga rubra Plinio. ibid. βρύον ἐρυθρόν. ibid. tingebantur eo lanæ, ſed euaneſcente tinctum & fugiente. ibid. Fucus marinus conchyliis ſubſternitur. ibid.
Fucus marinus ex Creta, φῦκος θαλάσσιον, non vltimum locum obtinuit inter herbas tincturæ. 1147. e. vnde & Fucus pro tinctura. ibid. & Fucare pro tingere vel inficere. ibid. alga maris punicea vſas eſſe mulieres ad fucū quidā exiſtimarunt. 1148.a. quos reprehendit Dioſcorides. ibid. & radicem eſſe ait quo mulieres ruborem genis conciliabant. ibid.
Fucus ex Syria veniebat. 1149 a. Συρίας ἄνθος dictum. ibid.
Fucus marinus, quod θαλάσσιον ἄνθος vocatur, quibuſdam dicitur ἄγχουσα Λαοδικεία. ibid. Fuci marini genus quoddam lactucæ folia ſimilia habet, quomodo & Anchuſa. ibid. hinc Laodicena Anchuſa quibuſdam vocata. ibid.b
Fucus mulierum, φοῦκαρον vel φουκάριον infimæ Græciæ. 1148. b. de eo. 1147.e. 1148
Fugela vitioſe dicitur vrbs Pugela, τὰ Πύγελα, & falſum etymon. 100.c.d
Fugitans litium. 96.c
Fuit, non amplius eſſe ſignificat. 870 c
Fulciri ſtipendiis. 156 d
Fulgerare eſt ἀστράπτειν. 1135.a. pro quo & Fulgere dixerunt antiqui. ibid. Fulger, ἀστραπή. ibid. a.b. vnde Fulgor, ἀστραπή. ibid. Fulgo pro Fulgeo antiquum. ibid. b. vnde Fulgero, ἀστράπτω. ibid. Fulgur quiboſdam pro fulgore, vel ἀστραπή. ibid. ſed medium Latinitatis æuum ita fulmina paſſim appellauit. ibid. imò etiam antiquior. ibid. vnde Fulguritæ arbores, fulmine percuſſæ. ibid. b. a. inde noſtrum *Fondre*, quod eſt Fulmen. ibid. b. aliud ergo Fulgerare, aliud Fulgurare. ibid. c. illud ἀστράπτειν, hoc κεραυνοῦσθαι. ibid. Fulgurare tamen eſt ἀστράπτειν apud Plinium. ibid. nec Fulgurare pro fulmine percutere reperitur. ibid. ſed Fulgurire. ibid. quod tamen videri poſſet dictum pro Fulguratum. ibid. d. Fulgur Varroni κεραυνός. ibid. ſed Fulmen videtur generalius facere quàm Fulgur. ibid. Fulgor, Fulmen, & Fulgur, à verbo Fulgeo deducta, non idem ſignificant. ibid. veteres Fulgere pro Ferire dixerunt. ibid. e. ſed nec Fulgetrum ferit, nec Fulgur, quum pro coruſcatione ſumitur. ibid. vnde Fulguro & Fulgero, τὸ ἀστράπτω. ibid.
Fulgetræ & coruſcationes ſæpe ſine tonitru. 1135.a
Fulgetrum & tonitrum pro vno accipit Solinus. 1135.d. ſæpe coruſcatio cum tonitru, ideo quandoque confudit. ibid.
Fulgor à colore in gemma differt. 91.b.767.c
Fulguris condendi mos. 1142.b. c.e.a. Fulguris reliquiæ conditæ & in vrnam poſitæ ſub aram defodi ſolitæ. ibid. c.a. Fulgur condere quid. ibid. e. d
Fulgura priuata & publica. 1142.a
Fulgura publica condita. 1136. d. e. a non aliter condita niſi facto ſacro. ibid.a
Fulguribus conditis lapis imponebatur in medio foramen habens, 1140 d. quod veluti templum, vel ara Fulguri fuit. ibid. Fulgurum bidentalia. 1141.e
Fulgurales libri. 1136 d
Fulguritum, fulmine ictum. 1136. d. ergo & Folgur pro Fulmine. ibid.
Fulguratorum corpora non cremabantur apud Romanos. 1142.a
Fulguritis locis aræ impoſitæ. 1140.c. d. locis fulguritis ara impoſita conſecratus Bidental dictum. ibid.d
Fulguritas luci arbores ſuccidere quādoque licitum. 385.e

Digitized by Google

Folguritis locis vtua cum operculo impouo ſolita. 1142. b. ara illud fuit, non Puteal. ibid.c
Fuligo ex ſtibia. 1148. e. Fuligine oculos illinere. ibid.
Fulica Plinio ἐρωδιός. 92. d. 93. a. c. eam ab ardea diſtinguit Virgilius. 91. b. qui αἴθυιας reddit fulicam. ibid. c. aliis λάρος dicitur. 93. b. diuerſum genus ab ardeola aut gauia. 93. c. Fulica & Fulix dicta, Græcis φοῖξ. ibid.
Fullo à Græco βύνειν, addenſator. 183.c
Fullo albis guttis dicitur Scarabeus quidam. 438. e. diuerſus à pilario. 438.e
Fullo & vetera veſtimeuta iuterpolabat, & nouos pannos poliebar & depectebat. 391.b
Fullonis tria in polliendis veſtibus propria. 391. e. τὸ πλύνειν. ibid. τὸ συμπατεῖν. 391. a. & τὸ κνάπτειν. 391.a
Fullones vnde dicti. 391. a. πλυνῆς dicti Græcis. 391. a. & γνάφεις Nactæ. 391. a. & propriè κναφεῖς. 391.b
Fulloues, στιβεῖς. 1003. c. a. horum proprium eſt στίβειν. ibid. c. eorum στιβὴ propria. ibid.d
Fullones antiquitus aceruo ſpinarum contorto veſtes vellicabant, & κνάφον vocabant. 395 b
Fulloniæ cortinæ. 391. c. 392. a ſpinæ. 391. e. 392. a. ænea vel enæ. ibid.
Fullonium inſtrumentum idem quo pectitur linum & veſtes, ſed illud è ferro, hoc è ſpinis. 392.b
Fullonius Carduus. 396.a
Fulmeu à Fulcio, qood eſt Fulmentum. 2135.e
Fulmen, à fulgeo. 1135.e
Fulmen Diale. 1143.a
Fulminis ignes diſperſi quomodo colligi dicuntur. 1142. d. Fulminum euocandorum mos. ibid.a
Fulmiuis excuſſi uatura. 1143. d.e
Fulmine ictus locus ſtatim erat religioſus. 1136. a. at ſacer fiebat, ara extructa, & ſacrificio facta. ibid. ſacrificium ex bidentibus ouibus. ibid. b. vnde & Bidental vocatur locus ille fulmine ictus & expiatus bidentibus ouibus conſecratus. ibid.b
Fulmina & Fulgura quomodo diſtinguntur. 1135. e. 1136. a. b
Fulmen & Fulmentum, à Fulcio. 233.a
Fulmeutum. 233. a. Fulmenta lectum ſcandunt. 233. a. Fulmeuta ſoccorum. 233. c. Fulmentum diuinæ artis aduocare. 233. d. l'appuy. ibid. Fulmentum & fulmen, pro Fulcimen. 233. d. Fulmentum & Fulmenta. 233.b.d
Fului leones, πυρροί. 135.c
Funalis ἀριστερὸς 899.b
Funalis ſiuiſter equus dabat tori quadrigæ uomen. 898. e. 899. a. e. & victoriæ titulum ſolus ferebat. ibid. bonoratior & primus numerandus. 899.d
Funales equi dextri in curru potiſſimi. 898. d. in Circenſibus ſiuiſteriores. ibid.
Funales mares. 897.d. 898.d
Funda, annuli pala, σφενδόνη. 407.e
Funda, σφενδόνη in circo. 907.d
Fundæ facies. 663.a
Fundamentum nauium anchora 5014. e. naues Fundare dicitur. ibid.
Fundare naues, propriom anchoratum. 1116 d. & Fundamentum pro anchora. ibid.
Fuoditores, Baliares, γυμνῆτες. 281.a
Fuugi in arboribus naſcentes pro fomitibus in vſu fuerunt. 181. a. & Eſcæ vocabantur. ibid.
Funes 60. pedes longi Græcis σχοινία. 825.a
Funes ex interiore cortice ſiue libro papyri. 1003.c
Funes, Nili armamenta. 1116. e. Ægyptii & Syriæ reges diu non aliis funibus vſi quàm ex libro papyri textis. ibid.
Fuuibus res menſoria peragitur. 688.a
Funicolus in Circo præteuſus cobibendis equis. 915.c.e
Funiculi vſus in menſurandis agris. 683 b.d. 688 a
Fuo, & Fio, ab Æolico φύω, pro θύω, quod eſt θυμιῶ. 500. b. inde ſuffio. ibid.
Furfuraculum fortè dictum, quòd furfures ligno perforando faciat, i. ſcobem furfuri ſimilem 1101.b
Furfuracula, vel Perforacula, diuerſa à terebris. 1101.a
Furfures pro farinis Pliuio. 358. d. furfures rufi. 358 d
Furinalia ſacra Deæ Furinæ. 70.a
Furoris morbus, ἡ μανία. 398.d
Furorem furere. 879.e
Furti alligari. 1091.a
Fuſia vox, tranſlaticie. 200.a
Fuſcina, Fouine, eſt Meles ſeu Mæles veterum. 1009. e. Fuſcina etiam eſt tridens piſcatorium inſtrumentum, Gallicè etiam Foune. ibid. ſonus vtriuſque idem, ſed origo diuerſa. ibid.
Fuſcinæ. 335.a
Fuſcinæ à fuſco pilo dictæ. 1009. e. a. Locifuga meles cur dicatur. ibid.a
Fuſciuom pro fuſco infimæ Latinitati. 1009. e. iude Fuſcinæ dictæ, fuſco pilo. ibid.
Fuſcus color multum diſtat à rufo & rutilo. 1143.e
Fuſils, Igniaria. 717.e
Fuſio magna, pro magna copia. 542.e
Fuſterna ſuperior pars abietis. 2034. a. quia nodoſa vt ſolent eſſe foſtes vel baculi. ibid.
Fuſterna Plinio ſuperior pars abietis. 504.a
Futilis, à Fotus, χυτός. 1211.d
Futos, vnde Futilis, à χυτός. 1211.d

G

G & B ſæpe confunduntur. 316.a
Γ in β ſæpe mutatur. 1274.b
γ in β Æoles mutant. 64 a.b
G pro C antiqui librarij ſæpe vſurpant. 240.c
G & I ſæpe in libris inuicem mutantur. 216.d
γ in ε mutant Latini in Græcis. 31.a
γ in τ Latini mutant iu Græcis. 377.b
γ & τ paſſim confundunt antiqui librarij Græci. 708.a
G pro 90. 899.c
G pro ϙ'. 891. b. in Alphabetis Græcorum poſt πῖ ſequebatur G, quæ Coppa vocabatur, & 900 ſignificabat. 892. b. loco ῥῶ inuerſi pingebatur q. pro quo forma non clauſa picta G.
Γάζα vel Γάζζα oppidum Palæſtiuæ. 493. c. quod mercium gratia petebaut Arabes. ibid. vrbs Galatiæ. ibid. vrbs Syriæ Γάζζα. 493 d

Gabbara, 9. pedum & tutidem vneiarum longus. 43.a
Gabale. 1194.c
Gabe, vrbs quæ regionis inſtar fuit, & Tetrarchia. 576.c
Gad Hebraicè exercitus. 1202.d. vnde *Gadad*, copias cogere. *ibid.* eſt etiam foſſa vel ſulcus. *ibid.* pro foſſa caſtris circumductis. *ibid.*
Gaddir. 698 c
Gaddir eadem cum Tarteſſo. 286.a
Gaddir intra duo Tarteſſi oſtia, vnde dicta. 816.c
γάδειρα. 1241.b.c
γάδειρα non Calpea, ſed iuxta fretum in Oceano. 285.b
γάδειρα, Gades, inſula in capite Bæticæ. 285.b.c. à Punico vel Tyrio Gaddir. *ibid.*
Gader, ſeptum vel περίφραγμα. 1202 e. exercitus vallo incluſus vel caſtra. *ibid.* græcis γάραξ. *ibid.*
Gades. 1240.d. 1241.b. c.d.e.d à Gadibus in Arabiam nauigatum, & contra. 1242.b
Gades à Phœnicibus dictæ. 289 d
Gades & Erythia, diſtinctæ. 283.e
Gades, Tarteſſos & Erythia, vno nomine Erythiæ appellatæ. 286.c
Gades dictæ Corinuſa & Tarteſſos, & Gadir. 284.b. earum conditores Tyrij. 284.c
Gades & vicinas inſulas Erythean veteres vocarunt, recentiores diſtinxerunt. 284.e
Gades perperam cum Tarteſſo confunduntur. 285.d. 286.d
Gadium oppidum prius in Erythea. 284.e
Gadium vel γαδείρων nomine tres inſulæ vocatæ veteribus, Tarteſſos, Gades & Erythia. 284.d.e. vno nomine Erythiæ & Gadium confuſæ. 284.e
Gadir, Gades dicta. 284.b
Gadir ſiue Gaddir, Tarteſſos dicta. 285.c.b
Gaditana Iulia, Auguſta. 284.b
Gaditanum fretum. 286.d. 287.a
γαδρωσοι Arriano, Gedroſij, longè à Gange, & cis Indum. 994.e
γαδρωσία regio quæ aliis γεδρωσία. 1176. b. aliis Κεδρωσία. *ibid.* & Codruſia. *ibid.*a
γάγαι vrbs Lyciæ, quæ & παλαιὸν τεῖχος, & Παλαιὰ πόλις. 252.d
Gagæ, γάγαι, vrbs montana. 785.e.a
γαγάμαι. 320.a
γάγαι locus vel fluuius Lyciæ, ad quem Gagates reperitur. 251.b
Gagates & Gangites, ὁ γαγάτης, καὶ ὁ γαγγίτης, differunt. 251.a.d
Gagates vnde dictus. 251. b. fugat ſerpentes. 252.a
Gagates optimus qui facillime accenditur, ac etiam igne conſumitur. 251. c. 251.a. vt in puluerem teri poſſit. 252.a
Gagates in oſtio fluminis Lycij reperitur. 251.e. in fluuio vel luco prope Palæopolim. 252.d
Gagates niger & lucidus 252.d. ardet aqua, oleo reſtinguitur. *ibid.* attritu calfactus adplicita detinet. 252.d. 254. c. quod tamen experientia refellit. 254 c
Gagates deprebendit ſonticum morbum. 251.a. 252.a.b
Gagate vtuntur magi in cauſimomantia. 253.e
γαγατίζοντα. 258.e
γάγης vrbs Lyciæ, aqua γαγαῖος. 251.b
γάγαι, non γάγγαι, vrbs Lyciæ. 251.c
γάγγαι vrbs Lyciæ, quæ & γαγγίς. 251.e
γαγγίτης λίθος in Meſopotamia reperitur. 251.b
γάθυον & γήθυον Æolibus pro γήθυον. 168. c. vnde Latinum Cæpe. *ibid.*
γαιθυλλίδες, pro γηθυλλίδες. 1169.a
γάλα arbor Indiæ, pro quo Pala apud Plinium. 1004 c
γάλα, Laſerpicij ſuccus. 357.b
γαλάζιον, pro zibettico odore. 335.a. γαλάζιον ſiue ζαπίτιον & μόσχος, iuncta. 335.a
Galactites. 136.e. 137.a.b. è Nilo Acheloo. 1136.b
Galactites cum galaxia male à Plinio confunditur. 137.a.d.a
Galactites λευκόγαια & λευκογραφὶς dictus. 137.a. b. & σμηκτὶς, vel σμηκτὶς, vel σμηκτρίς. 137.b c
Galactites ἀνακίτης dictus, quòd deorum mentem inflecteret, & pacatam hominum ſacrificiis redderet. 1092. b. c. & ἀδάμας ab inuicta vi ac virtute quæ pollet. *ibid.*b
γαλάζειν & γαλαίνειν. 237.d
γάλανος pro βάλανος, glans. 67.b
γάλανος, glans. 57.c
γάλανος, Æolicè pro βάλανος, vnde glans. 64.b. 317.d. 326 a. 1009.e
Gslatia inter Sardiniam & Africam. 384.d
Galatia Aſiæ citerioris terminus ab oriente. 802.e.a
Galatia Paphlagoniam comprehendit. 803.b
Galatia ſub iuriſdictione Proconſulis non erat. 806 a
Galatia ſub Pontica diœceſi comprehenſa. 807.c
Galatiæ qui populi nomen dederint. 877.b. Galatię duodecim tetrarchiæ, gentes tres. 877.e. tres præcipuæ gentes, & ciuitates. 877.c.d
Galatiæ contermina Phrygia ab Aquilone. 837.b
Galatiæ rubens granum. 301 e
Galatiam inter alias continebat Aſiæ pars ſuperior. 808.d
Galatici ruboris ſuperiectio. 246.e.a
Galaticus coccus præſtantiſſimus. 272.e. galaticus rubor pro coccino. *ibid.*
Galatici grani color, ſeu ὕσγης. 273.a. galaticum ad purpuram Tyriam magis vertebat. 273.b
γάλατος proprium nomen Siculum, vt & γαλάτεια Nymphæ nomen. 65.e. γάλατος, albus. inde Galatæ dicti Galli. *ibid.* γαλάτης etiam albus. 65 c.d
Galaxias lapis. 136.e. 137.a. c.d
Galaxius lapis dictus Morochthus, & leucographis & leucogæa & σμηκτίς. 137.c.d. a.d
Galbanum. 531.a
Galbanum, χαλβάνη. 86.a
Galbanum vocatum μετώπιον, ſeu μέτωπον. 351.c. 352.a. Galbani ſuccus vel ferula, Metopium. 352.a.b
Calbanum πυρόπνουν, & φαρμακῶδες. 1049. e. 1050. a. in Syria prouenit, ſed minimè odoratum. 1050.a
Galbulus, ὁ πυρλὼ, recentioribus Valuulus. 1274 c
γαλῆ ἀγρία, κτὶς vel ἰκτίς. 1009.a. *Furet*, vel *Furon*. *ibid.* Furo apud Iſidorum. *ibid.*
γαλῆ, muſtela. 444.e
Galea dicta nauis qua Ouidius vectus in Pontum, à paraſemo. 571. e. 572.d. inde Galeæ triremes & Liburnæ vocatæ. 572.e

Galeæ abſque cono & apice. 546.c. aliæ cum cono & apice, ſed ſine criſtis & pennis. *ibid.* aliæ cum vtroque. *ibid.*

Galæi & Galeotæ, genus vatum in Sicilia. 757.c.d

γαλεώτης & ἀσκαλαβώτης & κωλώτης idem. 757.a.c. γαλεώτης, aſcalabores, & animal terreſtre, i. ſtellio, & piſcis. 757. b. γαλεώτης etiam γαλεὸς vocatur piſcis. *ibid.* γαλεώτης γέρων, quid. 757.d.c.a.b

Galeri, & Galeæ pro pileis. 556.a

Galeri ex pelle viuerræ ſeu muſtellæ. 1009. a. ex lucifuga mele. *ibid.* b

Galerita auis parua, ſic dicta ab apice corniculato ὁ κόρυδος Græcis & κορυδαλίς. 547. b. deinde alauda dicta. *ibid.*

γαλῆς, mus. 335.a.b

Galeus Rhodienſis quibuſdam dictus Acipenſer. 1316.a.b. Galeus Rhodi optimus. *ibid.* b. Acipenſer minor Galeis. *ibid.* d. quidam Acipenſerem negant eſſe Galeum Rhodienſem. *ibid.* d. Galeorum multa genera. *ibid.* plures ſpecies. *ibid.* b. c.a. Galeus Alopecias pro Acipenſere acceptus. *ibid.* d. qui pinguis canis vocatur à Syracuſanis. *ibid.* e.e. Catelli vocantur Latinis γαλεοὶ piſces. *ibid.* e.a. perperam Muſtelli redduntur. *ibid.* e. & Squali. *ibid.* pro Squilli, i. Scylli. *ibid.* a. γαλεοὶ σκύμνοι Græcis, vt Latinis catelli. *ibid.* a. b. dicuntur & σκυμνία *ibid.* b. dicitur & σκύλαξ, & σκυλάκιον. *ibid.* Galei Alopeciæ, Vulpeculæ. *ibid.*

γαλεοὶ piſces. 757.a

γαλεὸς ἀστερίας, de aſcalabore, i. notis compunctus. 757. b. γαλεὸς ἀστερίας, ſtellio notis variatus. *ibid.* c. vel piſcis. *ibid.* d. ἀσκάλαβος dicitur γαλεός. *ibid.* d

Gali berba in Guſaratte vocatur. 1332. b. vbi plurimum celebratur huius herbæ ad tincturam σκευασία. *ibid.* a. Rori marino alij ſimilem quidam faciunt. *ibid.* b. ocimo alij. *ibid.* Ἰνδικὸν veterum ex illa parari ſolitum. *ibid.*

Galilæa trans mare mortuum. 470.c

Galilææ lacus dictus θάλασσα Γαλιλαίας. 614.d

Galilææ & Peræa pro Tetrarchia relicta Antipæ ſiue Herodi ab Herode M. 576.e

Galitus pro Galatus. 65.c

Galla. Galla nigra. 274.b. ea vtebantur ad lanas tingendas. *ibid.*

Galla συριακή. 465.b

Gallæci à Græcis καλλαϊκοὶ dicti. 237.d

Gallæci pro Callaicis. 240.c

Gallaures de Gallis matris Idææ vel Deæ Syriæ ſacerdotibus. 1087.a. Gallari, vt bacchari. *ibid.* b

Galli antea dicti Murmillones. 39.d.e

Galli matris Idææ vel Deæ Syriæ ſacerdotes. 1087. a. eorum ementitus furor, ac ficta diuinatio & gallaudi modus. *ibid.* d

Gallia ab occidente Italiæ. 676.a

Gallica, Perſicorum ſpecies. 604.b.c

Gallici & Decimani limites ijdem. 676.a

Gallicia pro Gallecia. 1231.b

Gallicus ad læuum latus Septemtrionis. 1257.a. non idem cum Circio. *ibid.* aut in Gallia Circius, Gallieia populi, qui eum ex Gallia excipiebant. *ibid.* ex parte Galliæ Hiſpaniam infeſtat. *ibid.*

gallinæ, ὄρνις. 872.d

Gallinæ dum oua incubant, plumas exuunt. 876.e

Gallinarum tria genera Varroni, villaticæ ruſticæ, & Africanæ, quæ Græcis Meleagrides. 871.b

Gallinæ Guineæ eædem cum Africanis. 871 e

Gallinæ noſtrę Indicæ ſimiles Meleagridibus. 871. e. cur Indicæ vocentur. 871.e.a

Gallinæ noſtræ Indicæ in lacu viuere non poſſunt. 872.d. nec ſunt στεγανόποδες ſeu remipedæ, *ibid.* oua pariunt punctis rubris notata. 872.e

Gallinarum noſtrarum Indicarum ſapor non viroſus, ſed idem qui communium & villaticarum. 871. d. Meleagrides ſunt Græcorum. 872. a. in iis inſigne corporeum veluti calamus rotundus exit à capite. *ibid.*

Gallinæ Medicæ non ſunt eædem cum noſtris Indicis. 872.c. ex genere communi, ſed generoſo & magnitudinis non vulgaris, gallinæ inde præcipuè ad ſeminium expetebantur. *ibid.* c. c.e. quæ Melicæ veteribus Romanis dictæ, hoc eſt Medicæ. 871.e

Gallinas Numidicas græci parum nouerunt. 872.a. Romanis magis cognitas, velut ex propinquo allatas. *ibid.* ſi qui græcorum veterum fama ad ſe perlatas memorauerunt, Meleagridas eas nominarunt. *ibid.*

Gallinæ Perſicæ è Perſide in aliss orbis partes tranſlatæ. 871.d

Gallina ruſtica, ἀτταγᾶς. 149.d

Gallinæ ruſticæ gręcis ἀτταγῆνες. 871.c

Gallinæ ruſticæ, perdix. 149.a. forſan cinereæ perdices ita vocatæ. 149. b. gallinæ ruſticæ in Italia frequentes, & ideo viliores. 149.c. ſunt quas galli vocant *Gelinotes*, & Columella gallinas ſilueſtres 149.d. vno verbo Ruſticulæ. *ibid.* ab iis gallinaria inſula dicta. 149.d

Gallinæ Tanagricę. 872.e

Gallinacea cunila, vel conila, origanũ gallinaceum. 1278. d. vnde dicta. *ibid.* ex Baſilea Ponticæ vrbe. *ibid.* e

Gallinaria inſula in mari Tuſco à gallinis ruſticis dicta. 149 d

Gallus gallinaceus φοινικόλοφος. 471.e

Gallus gallinaceus vigilantem indicat. 1221.e

Gallus gallinacius in ſummis ædium faſtigiis & Templorum obeliſcis ex ære imponitur. 1545.c. roſtro conuerſo contra ventum flantem. *ibid.* cauda eius latior. *ibid.*

Gallus gallinaceus, abſolutè dicebatur Μῆδος, quamuis non eſſet Medici generis, & Περσικὸς ὄρνις. 875. d. à tiara ſeu criſta recta capitis. *ibid.* præſtantiſſimi Medici ſiue Perſici. *ibid.* commendabantur & Tanagrici & Rhodiaci & Chalcidici. *ibid.*

in gallorum gallinaceorum ventre Alectoria creſcit & coaleſcit. 1114 d. & gemma dicitur. *ibid.*

Gallis gallinaceis pugnaturis animos faciebant veteres ab allij eſu, 1286.b. vnde ἰσχυροθυμίας pro forti. *ibid.* & Scordalus pro audaci. *ibid.*
Γαμηλιών Atticorum menſis cui reſpondeat. 313.d. 314 a.b.a.b. c 315.a 317.e
Gamma fluuij, quid. 612.d
Γαμφάνας. 320.a
Gamphaſantes nudi, armorum ignari, nulli externo congregantur. 384.c.d
Gamphaſantes prœliorum expertes. 413.a. iis aſſignat Mela quæ Herodotus Garamantibus. 413.b.e
Γάνδαρα, vrbs, & Γανδαρίδαι, ſeu Γάνδαροι populi, qui Gangarides Latinis. 992. e. d. vocati ſunt & Γανδάριαι. *ibid.* d. Γανδάριοι & Γάνδαροι, iidem ſunt. *ibid.* d. e. Γανδάριοι Herodoto, & ſub imperio Perſico iunguntur. *ibid.* Γανδαρίδαι & Γανδαρικοί. *ibid.*
Gandaræ Γανδάραι inter Suaſtum fluuium & Indum. 993.e.b. eos quidam eoſdem faciunt cum Gandaridis & Gandaricis. *ibid.* e
Γανδάραι & Γανδαρίδαι iidem populi, vt eſt nomen idem, ſed diuerſum iis ſitum varij auctores aſſignant. 993.c
Γανδάραι inter Suaſtum & Indum. 993. d. proinde Pencelaitis vicini. *ibid.* quos tamen Dionyſius ad Hypanim ponit. *ibid.* d.e. eos alij vltra Gāgem relegant ad ipſum Oceanum. *ibid.* vnde hæc auctorum diſcordia. *ibid.* 994.a.b Gandaridæ vltima gens quam in India deuicit Alexander. *ibid.* tentatam, non ſubactam ab Alexandro quidam volunt. *ibid.*
Gandari apud Plinium diuerſi à Gandaris Indiæ & Gangaridis quos cum Choraſmiis nominat. 994.c
Γανδαρική regio & Γανδαρίτις. 992.c
Gandarida vicini Peucelaitis, quos Πευκελαῖται vocat Dionyſius. 993.c.d
Γανδαρίδαι citeriorem Hypanis ripam accolentes, longo ſpatio à Gange diſiiti. 993.d
Γανδαρίδαι & Πρασίοι ad Gangem. 993.e
Gandarides populi Solino, pro Gandaridæ οἱ Γανδαρίδαι. 1182. d.e. ex gignendi caſu Gandaridûm, pro Gandaridarum. *ibid.* e.
Γανδαρὶς trans Aceſinem & Hyarotym ſtatuitur à Strabone. 993.e. inter Hypanim & Hyarotim. *ibid.*
Γανδαρὶς Straboni dicitur Pori ab Alexandro deuicti regio inter Hypanim & Hyarotim conſtituta 993 b. Γανδαρὶς regio τῶν Γανδαριδῶν. *ibid.* e
Γανδαρῖτις Straboni alia regio à Gandaride. 993. b. nam per eam Choaſpem fluere dicit qui in Cophen exonerat. *ibid.* Gandaris autem ad Hippanim. *ibid.* c. Gandaritis regio τῶν Γανδαρῶν. *ibid.*
Γάνδαροι & Γανδαρῖται, idem. 993. e. Gandaritæ. *ibid.*
Gandaridæ Latinis qui Græci Γανδαρίδαι. 992.e
Gangaridæ, Γαγγαρίδαι, Indiæ populi. *ibid.* Gangaridûm populus, τῶν Γαγγαριδῶν. *ibid.* Gangarides populus, ὁ Γαγγαρίδης. *ibid.*
Gangaridas Latini vocarunt, quaſi à Gange nomen inuenerint. 992.e. 993.a. Seruius eſſe ait populos qui circa Gangem habitant. 993.a. Ptolemæus Γαγγαρίδας vocat, & Γάγγην eorum metropolim confingit. *ibid.* & eos ad Gangis oſtia collocat. *ibid.* a.b.e. eorum nulla mentio apud auctores vitæ Alexandri. *ibid.* a. Gangaridum nouiſſima gens ad Gangem. *ibid.* b. Indiæ primi extra Gangem, nouiſſimi verò intra Gangem. *ibid.*
Gangaridas à Gange dictos putat Ptolomæus. 994.a. non à fluuio Gange, ſed ab oppido vel emporio Gange. *ibid.* a.e. Gangaridas Latini vltra Gangem ponunt. *ibid.* b
Gangania quæ & Scandinauia. 232.e. 233.b
à Gange ad Colida non proceditur Orientem verſus. 1113 a
Gange oppidum vel emporium, ad oſtium Gangis. 994 a.e
Gangis latitudo. 992. e. a altitudo. *ibid.* a
Gangis vlterior ripa Orientalis. 993.b
à Gange ad Indum intercedunt tricies centena millia ac triginta. 995.a
Gangeticus ſinus. 996.e
Gangites vocatur aetites lapis. 251.c.b.d.e
Gangites & Gagates, ὁ γαγγίτης & ὁ γαγάτης differunt. 251.a.d. falſus Nicander qui vtrumque pro eodem accipit. 251.e. 252.b
Gangites lapis nihil igne deperdit. 251 e.d. 252.d. τὸ ἰσχυρὸν φλόγα. 251 d. ſerpentes fugat. 252.a. à Gange fluuio dictus, quòd in eius ripis inueniatur. 251.d. odorem bituminis dum vritur, exhalat. 252.a. frigidiſſimus. 252.a
γανῶ. 577.e.d
γάνος dicta Hyæna. 335.e. 336.a
Garama oppidum Garamantum. 384 c. 495.c
Garamātes matrimoniorum expertes. 384.b. obuios fugiunt. *ibid.* e.d. prœliorum expertes. *ibid.* d
Garamantes ἐν τῇ Θηριώδει habitant. 413.b. ἐν τῇ οἰκουμένῃ. *ibid.* ἔθνος μέγα dicuntur. *ibid.* e. Garamantibus aſſignat Mela, quæ Herodotus Auſenſibus. *ibid.* e. & quæ Garamantibus tribuit Herodotus, Mela Gamphaſantibus. *ibid.*
Garamantes Æthiopes. 384 b
Garamantum armenta obliquis ceruicibus paſcuntur. 383.c. d. e. a. eorum βοῦς ὀπισθονόμοι. *ibid.* a
Garamantici carbunculi. 380.e. 381.a
Garganus ſinus à Gargano promuntorio dictus. 1257.a. ab Iapygiæ ſinu differt. *ibid.* a. Iapyx à Virgilio tamen dictus. *ibid.*
Γαργαρίδαι pro Γαγγαρίδαι. 993.d
Γαρμοθάκοις, qui & Γαραντῖνοι. 487.d
γαῖσος pro γάρος. 707.e
Gaſtum vel Guaſtum. Gallorum, idem cum Iſatide ſatiua. 258.d.e
Gauia, λάρος. 93 c. à καύηξ ſeu καύης. καύηκος, & in quarto caſu, καύια. 93.b.c
Gaulea inſula. 384.e
Gauloe, vel Gaulos inſula. *ibid.* c. d. Γαῦδος Straboni. *ibid.* d. Κλαῦδος Ptol. Κλαύδη Luc. Κλαύδιον Athenæo. *ibid.* e
Gaulos inter Sardiniam & Africam. *ibid.* d. νῆσος πρὸς τῇ Καρχηδόνι. *ibid.* d
Γαῦδος Straboni, quæ aliis Gauloe, vel Gaulos, vel Κλαῦδος, Κλαύδη, vel Κλαύδιον. *ibid.* d.e. 800. miliaria diſtat à Melite Africanæ. *ibid.* d
γαυνάκες. σισύραι, Anela. 589 b

Gauratæ. 1181.c
Gaoſapa quorum in caſtris vſus oon eadem cum tomentis vel ſtramentis. 398.c
ὁ γαυσάπης, hæc Gauſapa. 711.c
ὁ γαυσάπης, hæc Gauſapa. 1023.d. & hoc Gaoſapom, vitioſe. ibid.
G ayaci lignum. 539.a
Gaza. 496.d
Gaza vrbs in mediterraoeo, Gazæorum portus in ora matitima. 569.a
Gazæi ad Charramotitas qoadrageſimo die perueniunt. 493.b
Gazella differt ab Oryge. 223.a
Gazella, dorcadis genus, vel ſilueſtris capræ. 335.c.b. non eſt veterum oryx. ibid.c
Gazellæ bina cornua habent in ſe recurreotia, ooyx aoimal voicorne. 223.a
γῆ ἀργὸς, καὶ πηγαιὸς 356.d. γῆς ἐργασία. ibid. γῆν ἐργάζεσθαι. ibid.
γῆ λιθιάζωνς, μιγαίζωνς. 1035.a
γῆ λοχία. 716.b
γῆ περίπολος, δίπολος. 731.c
γῆς ὀμφαλός, herba. 705.b.c
γίζαλα, aliis γίζαρα. 494.c
Gebanitæ. 496.e
Gebanitæ. 494.b.c. aliis Gebalitæ. ibid.c. ab oppido γίζαρα, vel γίζαλα. ibid.
Gebenna, Cebenoa. 240.e
Gedroſi Indiæ popoli. 529.e
Gedroſij, γεδρωσοὶ Arriano longè à Gange, & cis Indum. 994.e. ad Oricotem flumine Cophere incluſi. 701.a
Gedroſi, ex quatuor Satrapiis. 1175.c.d
Gedroſi poſt Oritas mediterranea intus incoluot. 1176.c. inſra ad eos mare Ichthyophagi. ibid.
Gedroſi ſub Ariorum appellatione comprehenſi. 794.b
Gedroſorum Satrapia in Iodia. 1004.e
Gedroſia. 1177.e
Gedroſia regio Ariorum. 982.a
γεδρωσία regio, aliis γαδρωσία, aliis κεδρωσία. 1176.b
γηγενὴς genuinus terræ. 155.e
γηγενὴς aliud, aliod αὐτόχθων. 169.c
γιγαντομαχία poculos Cælata. 1045.d
γὶρ, fluuios, Ger. 304.d
γὶρ, magnus fluoius qui per Garamantas Æthiopas fluit. 421.a. & ſub terram abſconſus Nubam palodem efficit. ibid. b. ipſe Giris dicitur, vel Gris. ibid.
Gela vrbs à Gelooe dicta. 126.b
Gelaſa perperam pro Geraſa. 617.b
γελγιδῶσαι de alliis quæ ex voo capite in plures nucleos dioiduotur. 1168.a
γέλαν Æolice pro ἕλην. 317.d
γελαὶς Æolice pro ἐλαὶς, vode Latinis Glis. ibid.c.d
γέλγια. 90.c. γέλγη. ibid.
γελγὶς nucleus aliij vel cæpæ. 1168.a
Gelinotte, Roſticula. 149.d.c
Gellianus. 59 c
Gelus ab Horatio patulus viliſque orbis dicitur. 856.c.d.c
Gelon Dinomenis filios, Hieronis frater. 940.a. quando obierit. ibid.
Gelon fons. 126.a. à qoo Geloniom ſtagnum dictum videtur. ibid.b
Geloni. 188.c. olim Ἕλληνες fuere. 188.c
Geloni picti cur dicantur. 189.c. Budioos cum Gelonis Græci coofuodoot. 189.d
Gelonis vrbs apod Budinos. 189.d
gemini, δίδυμοι, teſticuli. 1897.b. b.c. geminis abſtractus, i. caſtratus. 187.c
gemioorum nota. 1237.b
γέμμα Æolice quicquid ad ornatum indoitur. 98.c. ab ἅμμα, Æolicè ἕμμα, & addito digamma γέμμα. ibid. τὸ γέμμα, hæc gemma. 98.d
gemma maior ceteris qui ad ornatum deſtioator, cautes potius quàm gemma dicitur. 98.c.e
gemma vt lapis aliquis ſit, quid opus ſit. 561.a
gemma, vt ſignum anoli ſignificat, diſtat à Cyliodro. 1109.a
oemma ἀνασίτης Ananeitis. 1091. b. vel potius ἀναγωγίτης, Anagogitis, ab euocandis Deorum manium imaginibus. ibid. vt συνοχίτης, à retineodis. ibid.
in oemma aliud color, aliud fulgor. 767.c. gemmæ variè fulgent & relocent in variis poſitoris. ibid.
gemmarom alius color, alios fulgor. 1106.d
gemma Cooſtantij. 890.c
oemma Solis. 712.b.e
oemmæ & Lapilli diſtingountur. 380.a
gemmæ totidem ſtellæ. 758.b. inde ſtellantes & ignes dicuntur. ibid.
oemmæ, lapides aunulorum. 91.d. Æolice γέμμα, græci vocant σφραγῖδας. ibid.
gemmæ auro pretioſiores. 407.c
oemmæ proprie quæ græcis σφραγῖδες. 1100.c.a
gemmæ ſunt σφραγῖδες, aut anulorom ſigoacula, quæ non in longitodinem cæduntur, ouali ferme ſunt figura. 1107.d
gemmæ ad ſignandum ſcalptæ impreſſas habent figoras, non expreſſas. 1104.c. ἐκτύπωμα τῆς σφραγῖδος dicitor. ibid. at cum ceram ſigoant, imaginem io ea exprimunt, quod eſt ἐκτύπωμα. ibid. 1105.a
gemmæ Latinis propriè σφραγῖδες, anulis iocluſi lapides & ſcalpti ad ſignandum. 1108.c. a. immo & gemmæ omnes quæ ſignabant, ſic dictæ. ibid. vnde & σφραγὶς pro qualibet gemma græcis. ibid. a. b. voiones ſeu margaritæ compreheoſæ nomine gemmarum. ibid. gemma, σφραγίδιον. ibid. c.d
gemmæ quæ σφραγίδων vſum præbebant, propriè ſcalpi dicuntur, & ſcalptæ. 1016.c. Ectypa vero gemma quæ eminentem haberet imaginem. ibid. quæ ad ſigoandum non erat idonea. ibid.
gemmæ cælatæ non dicuntur, ſed ſcalptę aut ſculptæ. 1046. a. quid ſit earum Scalptora, & quid Sculptura. ibid.
gemmæ cælatæ, quæ. 1100.b.c. Scalptæ vel cauarę. ibid.
gemmę quę mares dicuntur, colore auſteriore ac nigriore quam fœminę. 132.a
gemmę fœmioę dilutiotis coloris qoam mares. 564.b
gemmę liquidę. ibid.a
gemmę fluctibus concolores. 177.b
oemmę virides auro decorando impenſe conueniont. 239.c. 240.c. eas pręcipoe poculis aureis îoclodebaot. 240.c
gemmę qoędam perforabantur, vt filo ad monilia inſeri poſſent. 1115.b. & multę gemmę candidę, non ſolæ margaritæ. ibid.
gemmæ ad pocula tranſlatæ. 561.c.d
gemmæ quas ad monilia ioſerere & collo ſuſpendere vo-

lebant perforabantur. 1101 d
gemmæ moltæ aureis guttis ſtellatæ. 758.c. quæ ad ſpeciem ſideris aut ſtellæ relucent, non ἀστέρια, ſed ἀστέρες aut ἄστρα dicuntur. *ibid.*
gemmæ non poliebantur arena quæ fiebat è poro lapide, ſed marmora tantum. 1101.e. poliendis limandiſque gemmis, & ſcalpendis Cypriæ & Armeniæ cotes erant accommodatæ. *ibid.*
gemmas adulterare tingendo cryſtallo primi Indi repererunt 1029 c. vitro tincto olim vt & hodie gemmæ adulterabantur. *ibid.* vnde & Vitreæ gemmæ pro falſis. *ibid.*c
gemmæ aliæ adamantis fragmentis auro incluſis ſcalpebantur. 1101.b. hodie adamante in minutiſſimum puluerem contrito. *ibid.* Smiris etiam veteribus notus lapis quo gemmas atterebant ac poliebant. *ibid.*e.b. Poro lapide & fragmentis Obſidianæ gemmæ celari ſolitæ antiquo tempore, tradit Cardanus. *ibid.*e. quod nuſquam reperitur. *ibid.* præterea *calari* perperam poſuit pro ſcalpi. *ibid.* de fragmentis Oſtracitæ id teſtatur Plinius. *ibid.* aliud ſcalpi, aliud poliri vel atteri. *ibid.* d. nuſquam verò proditum gemmas ſcalpi ſolitas Obſidianæ fragmentis. *ibid.* Plinius ait veras gemmas Obſidianę fragmentis non ſcarifari. *ibid.*
gemmæ & margaritæ in pretio apud Taprobanitas. 1122.e.e
gemmæ & margaritæ quæ partes corporis ornari ſolitæ. 1173.a.b
gemmæ omnium colorum, margaritæ tantum albæ. 1167.a
gemmas & margaritas ſeorſim nominant Latini. 1113.e. 1115. b. c. gemmæ ſæpe dicuntur lapides, lapilli & calculi. 1114. a. ψῆφοι græcis. *ibid.* b. cur Margaritæ à gemmis diſtinguantur, & an diſtingui debeant. *ibid.* b.c.d.e.a.b. gemmæ plurimæ naſcuntur apud Rubrum mare, & in India Arabiaque. *ibid.*b. gemmas in matricibus ſuis creſcere & coaleſcere non eſt dubium. *ibid.*d. gemma Latinis propriè σφραγὶς, vel ſignum annuli, i. lapillus ſcalptus & imagine inſignitus, annulo incluſus ad ſignandum. *ibid.*a. gemma propriè λίθος σφραγίτις. *ibid.* a. b. gemma Arabibus per excellentiam *Aluhar*, aut Aliofar dicitur. *ibid.*e. 1115.a. quo nomine etiam margaritum abſolutè vocant. 1115.a
gemmarum & lapillorum differentia. 91.a.d
gemmas à lapillis quomodo diſtinguant Iuriſconſulti. 98.d.e
gemmarum origo. 557.d.e
gemma, ἡ σφραγίς. *ibid.*e
gemmarum pauca nomina Arabica, quæ à Græco detorta non ſunt. 1130.a
Gemmarum honos & pretium. 239.a
Gemmarum ignes & igniculi. 1121.e. 1122.a. Gemmis igniculata pocula. 1122.a. Gemmis intextis ornabatur aurum poculorum & aurum Gemmatum dicebatur. *ibid.* quæ emblemata vocabantur. *ibid.* Gemmata pocula. *ibid.*
Gemmarum magnitudo deligebatur vt ad annulos aptari poſſent. 183.b.c
Gemmarum politura ac repumicatio, in viribus. 519.c
Gemmas ardentes præter carbunculũ mittit India. 1093.c. Gemmas omne genus candicantes & cryſtallini coloris mittit India. *ibid.* d. inter quas primatum obtinet Adamas. *ibid.*
è Gemmis cauatis pocula olim facta. 561.b
multis Gemmarum, vigor excitatur vel igne, vel ſole, vel etiam lucernis accenſis. 1104.e
Gemmatum aurum. 240.e.a
poculum, quid. *ibid.*a
Gemmeus, nitidus ac lucens. 252.c
Gemmeum poculum, quid. 240.a
Gemurſæ, tubercula ſub pedibus. *Corps aux pieds.* 769 d
Γενάρχαι, aborigines. 284.d
Γενεά. 77.a.b.c
γενεὰ pro 30. annis, vel pro 100. 815.a
Generatio viris in annum 80. mulieribus in 50. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. 27.e.28.a
Geneſara lacus, Hebræis Γεννησάρ. 612.c
Γενεθλιακή. 653.a
Γενεθλιακὴ non niſi ſero ad Græcos peruenit. 656.d. ἀποτελέσματα Anaximandri ad ſolos Genethliacos pertinebant. *ibid.*
Γενεθλιακῆς ſcientiæ inuentores Babylonij, ſiue Chaldæi. 641 a
Genethlialogiam à Babyloniis ſuis in Græciam attulit Beroſus. 647.a
Genetta vel *Ginetta* in Hiſpania frequens, non eſt Zibetta. 335.d. non eſt Thos. 335.e
Geneuæ lacus & Lemanus & Lauſanæ, idem. 578.d.579 a
Geniſta ad ligandum & vinculorum vſum bona, non retibus nectendis idonea. 263.d
Geniſta torquendis teſtibus & funibus idonea. σπάρτιον vocatur. 263.c. & σπαρτὶς ᾗ ταῖς ἀμπέλους δεσμεύουσι. *ibid.* ad differentiam Hiſpanici Sparti. *ibid.* ligandis vitibus ſeruia. 263. d. σπάρτιον Dioſcoridi. *ibid.* non Spartum, nam id Latini de ſolo Hiſpanico vel Africano Sparto vſurpant. 263 d.e. σπάρτον etiam Græci dixere, quia vinculi præſtaret vſum. 263.e.a.c.264.a
Geniſta Græcis σπάρτος, quod vinculorum vſum præberet. 265.b
Genita Mana, generationis dea, non mortuorum, aut Lemurum. 412.b. Genita Mana, & Genita bona. *ibid.* d. Genita, dea genendi. *ibid.*c
Genitales notæ, ingenitæ & ingenuæ. 438.a. Genitiuæ Suetonio. *ibid.*
Genneſara, vel Geneſara lacus. 576.b.c. Ταριχέα dictus, quod plures ταριχείας, i. ſalſuras haberet. 578.c.e
Genneſara lacus, ſiue Tiberiadis, quòd Tiberias oppidum ab occidente eius ſitum. 578. b c.d. aquas calidas habuiſſe non veriſimile. *ibid.* c. dicebatur & lacus Tarieheæ, quòd à meridie Tarieheam haberet. *ibid.* d. Ταριχέας λίμνη dictus. 579.a
Γεννησαρίτις λίμνη, lacus Genneſara, à regione Genneſara. 578.e. Geneſarides lacus. *ib.* Genneſara regio. 578.e
Γενίδης vel Γεννάδης. 157.d
Gens in multos populos diuiditur. 890.e. vt in Galatia tres gentes, 195. verò populi. *ibid.*
Gentium & Populorum inter

ſe differentia iuxta Plinium. 991 d
Geminus terræ. γηγενής. 155.e
Geodætes, i. agrimenſor. 683.e
Geographiæ partium facit Gnonice. 632.c. ei duo maximè inſeruiunt, Geometricum & Meteoroſcopium. ibid.
γνωμονικά. 632.c
γεωπεῖναι, iidem ac γήφαγοι. 1005.e
γεωργήσιμος γῆ. 370.b
γεωργοὶ Scenitæ Arabes. 484.d. 485.d
γεωρυχόδις talpæ. 282.b
γήφαγοι, γεωπεῖναι. 1005.c
Γέφυρα vrbs Caſioridis regionis. 618.e
Gephyra, in Seleucide. 618.e. 631.b
γῆθυ & γάϊθυ Æolicè pro γῆθυν. 1168.c. vnde Latinum Cæpe. ibid.
Ger, fluuius, Γέρ. 304.d
Gerania. 164.b.c.d. vnde contra Pygmæos veniebant grues. ibid.d
Gerania mons. 139.b. Γεράνεια alia à Γερανία. ibid.
Geranion cum myrrbide confunditur. 707.b.c. odoris iucundi. ibid.
Geranion Theophraſti an idem ſit cum Geranio Dioſcoridis. 707.d.e. Geranion Theophraſtus ait tuber quibuſdam vocari. ibid.c. alibi diſtinguit tuber à Geranio. ibid. 708.b.c
Geranion cur inter tubera à quibuſdam poſitum. 708.c. quod radicem rotundam haberet vt tuber. ibid.
ex Geraniis duobus Dioſcoridis prius cum rotunda & eduli radice, videtur eſſe Geranium Theophraſti, quod ὑπογείων καὶ ἐγγείων generi adſcribit. 709.d. alterum μυῤῥὶς & Cicutaria vocatur. 707.d. 709.d
Geranites lapis. 712.e
Geranites lapis. 713.b. à colore gruis. ibid.
Geraria nutrix. 40.d
γῆρας, exuuæ ſerpentis. 341.c. & ſuperficies. ibid. γῆρας χελωνῶν. ibid.
Γέρασα, Geraſa, vrbs Decapolitanæ, ſeu τῆς Δεκαπόλεως. 617.b
Γερανία quæ antea Βοίων dicta. 139 b
Gerenia. 139.d.e
Germalus vel Cermalus, locus vbi expoſiti Remus ac Romulus. 1137.e. Palatio coniunctus. ibid.a. ibi ficus Ruminalis fuit. ibid.a
Germalus longe à comitio. 1137.a
Germani non magis equeſtres quàm pedites. 237.b
Germani à Latinis multas voces acceperunt qui eas habuere cum Græcis. 1130.b. & multa quoque è Græco mutuati. ibid.
Germanorum crines non calamiſtris inuſti aut alio modo ornati. 761.c. ſed ex ipſa coma ſatis longa nondum faciebant. ibid.d. crinem obliquabant, & nodo ſubſtringebant. ibid.e. 762 a.b
Germanorum proprij cirri, ſeu nodi. 761.d. crines in nodum torti vel ducti. 762.c. 763.b
Germanorum cirri madidi. 762. crebro comas lauabant ſaponibus. ibid. proprij nodi ſiue cirri. 762.d
Germania pro Carmania, & Germanicum pro Carmarico. 240.a.d
Germania pauca gignit animalia. 220.b
in Germania petraræ gemmæ. 237.b
Germen, φυτόν. 963.c.e & ſemen. ibid.e. σπέρμα. ibid.
Germen in ſeminibus pars genitalis. 963.e. prægnans ſurculus. 964.a
Germinare, βλαστάνειν. 963.e
Geruli de hominibus tantum. 338.a
Gerulæ, vaſa vini. 230.e. Gerle apud ruſticos Burgundiones. ibid.
γέρων ἀπαλλαγμένος καὶ βραδύς. 1015.d
Geryonis armentum. 285.c. 186.c
Geſtamina, φορήματα, φορεῖαι. 90 d.e
Geſtare fructum. 963.b
Getæ, ſeruorum nomina in comœdiis. 796 e
Getarum virgines ſub haſta vendebantur. 158.d
Γέτας, nomen ſerui. 47.e
γηθυλλίδες, γαιθυλλίδες. 1169.a
γηθυλλίδες, Ciboulles quaſi Cæpullæ. ibid. ἀγρόγηθα dictæ, & ἀμπελόπρασα. ibid. quidam eas faciunt eaſdem cum capitatis. ibid. alij cum getijs, & ſimiles Ampelopraſis. ibid.
γῆθυ, Æolibus γῆθυ & γάϊθυ. 1168.e. inde Latinum Cæpe. ibid.
Gethyon, cæpa condimentaria. 1168 d. ἀκέφαλον, ſine capite. ibid. γήθυον & γήτειον, getium. ibid.e
γήθυον, cæpæ genus alterum, ſine capite. 1169.a
γήθυα, cæpæ quæ capitatæ non ſunt. 1169.a. Cives dicuntur, voce detorta ex Cæpa. ibid. Ciboulles aliis dicuntur γηθυλλίδες. ibid.
γήτεια & γήθυα, cæpæ. 1168.e. Æolibus γήπα, vnde Latinum Cæpe. ibid.
Gidgad locus à quo caſtrametati ſunt Iſraelitæ. 1101.d
Γιγαντομαχία pars Cycli Epici. 848.b
Gigeria, τὰ ἀκρῶα. 219.a
γίγλαροι, quid. 125.b
Γίγγρας Adonis à Phœnicibus dictus. 124.e. γίγγραι & γιγγρῖνος αὐλός. ibid. γίγρα, γιγραίζειν & γιγγραίζειν. ibid.
Gignitum pro Genitum. 235.c
Giluus color, quis. 256.a b.c
Gignitum pro Genitum. 523.c
Gindara, Γίνδαρα, γίνδαρος. 631.a.b in Seleucide Syriæ. ibid.a. in confinio Seleucidis & Commagenes. ibid.b
Γίνδαρος vrbs Caſiotidis regionis. 618.e
Ginetta vel Genetta, in Hiſpania frequens non eſt Zibetta. 335.d
Gingiber radicem eſſe arboris piper ferentis, falſum. 1019 b
Gingidium, radix Syriæ familiaris. 1163.
Gingrinæ tibiæ. 124.c.d
Gingarite. 124.c
Gingritor, tibicen. ibid.d
γιγγίδες. 1062.a.c
Giraffa dicitur hodie Camelopardalis. 389.a
Giris fluuius. 420.e. Nigris, Giris, Diris, & Siris confunduntur. 421 a.b
Γίζειρ, Caſiæ ſpecies, barbarum nomen. 1304.a.b
Glace hodie pro vitro, vt Græcis κρύσταλλος. 1099.a
Glaciari opponitur τῷ Ioareſcere. 88.c
Glacies æſtina pro ſale. 982.c
Gladiatores Samnites vnde dicti. 39.e
Gladiatoria arma & vaſa è ludo erant compoſita ſuccino. 235.e
Gladiolus eſt ἱερὰ ἀγρία vel ξυρίς, vel ξιφίς Græcis. 265.c d. differt ab eo ξίφιον vel φασγάνιον. 265.d.e. 266.a

Gladiolus, ξυρὶς vel ξιρὶς Dioſcoridis dicitur. 1223.c. diuerſos ab eo qui ξίφιον Græcia. *ibid.* qui etiam ἶρις appellatur. *ib.* florem habet purpureum, in medio rubrum & puniceum. *ibid.* e. inde purpurei & rubentes hyacinthi dicuntur. *ibid.* venarum diſcurſo veluti literarum ductu variatur. *ibid.* Formam lilij non malè refert. *ibid.* e. vnde κρίνον ἰξὺ vulgus Græcorum hodie vocat. *ibid.* vt & Itidem cui ſimilis eſt. *ibid.* Iris gladioli nomine dicta. 1224. a. Hyacinthus fabularis eſt ξυρὶς Dioſcoridis & gladiolus Romanorum. *ibid.* d. hic Gladiolus à veteribus hyacinthus vocatus. *ibid.* e. ξυρὶς Dioſcoridis, quæ & ἀγρία ἶρις, & Gladiolus. *ibid.* ξίφιον non eſt gladiolus, ſed ξυρίς. *ibid.* d. gladiolus in ſummis muria naſcitur, quibus aliquid terreni ſubeſt. *ibid.* d.e. Gladiolus ſeritur in hortis, qui eſt Hyacinthus, & ſponte prouenit paſſim. *ibid.* e. Vaccinium eſt gladiolus. 1225.b. ex floribus Gladioli contoſis, chartę pinguntur purpura eleganti. *ibid.* c. Plinius hyacinthum Gladiolo dat comitem. *ibid.* a. Gladiolus is eſt, ξίφιον Theophraſto vocatur. *ibid.* ξίφιον diuerſum à Gladiolo Dioſcoridis, quem ξυρίον vocat, & cum Xiphio iungit. *ibid.* Hyacinthus diuriſſimè durare dicitur. *ibid.* quod Hyacintho gladiolo conuenit. *ibid.* qui hoc nomen inuenit à ſimilitudine foliorum Gladioli, hoc eſt ξιφίου vel iridis. *ibid.*
Gladioli duo genera. 999.a. vnum ξίφιον, quod & φάσγανον & μαχαίριον dicitur. *ibid.* a. aliud ξυρὶς, & ἶρις ἀγρία, Latinè Gladiolus. *ibid.* b. ita hanc ſpeciem Romani propriè vocarunt gladiolum: alteram ſpeciem, Κύπειρον, i. Cypirum. *ibid.* b
Glæſaria, Gleſaria. 234.b.e
Glæſaria inſula dicta à glæſo, vocata à Germanis Auſtrauia. *ibid.* c
Glæſum, Gleſum, Glaſum vitrum. *ibid.* b. glæſum, ſuccinum. *ibid.* c
Glandiferarum arborum quatuor genera Latine facit Plinius, quercum, robur, æſculum & cerrum. 507.c. Robur, quercus, æſculus & fagus Latinis. *ibid.* Idæi quinque genera conſtituebant, & Macedonici quatuor. *ibid.* d.e. ex omnibus Plinius tredecim glandium genera conſtituit. *ibid.* a. quod eſt ridiculum. *ibid.*
Glandiferarum duæ diuiſiones; altera Idæorum, altera Macedonum. 334.a
Γλάνις, Latinè Silurus. 1314.a.b.c.d. Glanis Danubij ſimillimus Lato Nili. *ibid.* a. Glani vehementiore tantum tonitru ſoporatur. *ibid.* b. Diuerſi tamen Græcis Σύλουρος & Γλάνις. *ibid.* Niloticus Latus Glanidi Danubij ſimilis. *ibid.* e. ſeu Glanidi Siluro. *ibid.* a. Glanis, qui eſt Silurus Danubij, innatantes equos ſæpe demergit. *ibid.* e. Glanis ἀδηφάγος. *ibid.* eius dens σεληνοειδής. *ibid.* os illi vaſtum, & roboſtis armatum dentibus. 1315.b
Glanis maleficus piſcis, rapto viuit. 1315.b
γλανὸς Hyæna dicta. 335.e
Glans à γάλανος pro βάλανος. 7.b
Glans, γάλανος. 57.c
Glans, γάλανος. 317.d
Glans ab Æolico γάλανος, balanus. 1009 a
Glans vnguentaria. 469.c
Glans vnguentaria. 1322.a. myrepſica. *ibid.*
Glans vnguentaria. 602.a. ſimilis Ponticæ nuci. *ibid.*
Glans vnguentaria. 464.a. eius interius, hoc eſt nucleus, tunditur & oleum exprimitur. *ibid.* b. hinc ἔλαιον βαλάνινον. *ibid.*
Glandes corio, vel cruſta tectæ. 601.b
Glandes vel Glandiferæ arbores in India nullæ. 1015.a
γλάφω & γλύφω, idem. 597.b
γλάφω & γλύφω, idem. 46.a. Æolice γάλφω & γύλφω. 46.b. & σγάλφω & σγύλφω. *ibid.* vnde Scalpo. 907 b
Glaſtum, perperam pro Guaſtum. 253.b
Glaucium, herba, cuius ſuccus croceus oculorum medelis conducibilis. 1164.b. ſed & olim lanæ glaucij colore tinctæ lotæ. *ibid.* vnde & Glaucina pallia glaucio infecta. *ibid.* e. inter herbas quæ luteo inficiunt. *ibid.*
γλαύκιον veteribus herba, quæ Καλάκανθη recentioribus. 1159. a. Glaucium καλακάνθη. 1164. b.e
Glaucum veteribus album. 256. e. Glauci felinei, i. quodam ſplendore perfuſi. *ibid.*
γλαυκῶς, αὐστηρῶς, βαρέως, ὀπιπτευ-ρόρως. 346.e
Glaucus color cæruleus, i. ſubuiridis albo mixtus & quaſi claros. 256.d. γλαυκὸς idem quod λευκὸς, φαιδρὸς, λαμπρός. *ibid.*
Glaucus color oculorum felineorum proprium. 1105.e
γλαυκὸς, λευκὸς & λαμπρὸς, à γλαύσσω quod eſt λάμπω, φαίνω. 256.b. γλαυκὸς quod λευκὸς Græcis, iiſdem de colore purpureo, multa luce perfuſo. 256.d
γλαυκὸς auis ἀπὸ τῆς χάλκης. 1161.a. quibuſdam noctua quæ & γλαύξ. *ibid.*
γλαυκώτης πικρὰ καὶ ἄκρατος. 201.a
γλυκωποί. 190 a
γλαυκόφθαλμοι. 190.e. 191.b
γλαύξ, noctua. γλαυκὸς αὐλιστήριον. 444.d
Glebæ & latercoli eadem figura. 1166.d
γλήχων antiquorum eſt recentiorum βλησκούνιος, puleium. 1274.e
γλέφαρα Æolice pro βλέφαρα. 64.b. 306.e. 320.a
γλέφαρον, βλέφαρον. 1274.b
γλῖνος. 710.a
γλῖνος, acer album, quod & σφένδαμνος. 506.a.e
Glis, ἐλειὸς μῦς. 872.e
Glis μυοξὸς Græcis vocatus. 1010. a.b
Glis μῦς δενδρίτης, & δενδροβάτης appellatus. 1010.b
Glis quibuſdam Sciurus ἵππουρος. *ibid.*
Glis antiquorum non eſt Taxo. 1009.d. *Mereaux* quaſi Glorellos vel Glirellos vocamus. *ibid.* e. Glis eſt ἐλειὸς μῦς. *ibid.* cum Æolico digammate, γέλειος, vnde Glis. *ibid.* ἐλειὸς μῦς, quaſi mus arboreus. *ibid.* nam in ſiluis degit. *ibid.*
Glires an ſint ἐλειοὶ apud Ariſtot. 316.e. 317.c. Glirem tamen Gloſſæ ſciurum interpretantur. *ibid.* Glis videtur ab ἐλειὸς factus, addito digammate Æolico, γελειός. *ibid.*
Globi, in militia. 311.a
Globi vel coni thyrſis impoſiti in monumentis. 1287.b
Globoſum, σφαιροειδής. 713.b

Digitized by Google

Gloceſtria. 247.b
in Gloria eſſe. 201. e. 202. a. 1008.a
γλῶσσα δέ οἱ δίδεται. 1091.a
γλωσσόκομα. 1208.e.d
Gloſſopetra cœlo cadit deficiente Luna. 755.c. quomodo Lunares motus excitare dicatur. ibid. b.d.e.e. in Perſide non naſcitur. ibid.e
Gloſſopetra, non in terra naſci dicitur, ſed cœlo tantum decidere; cum deficit Luna. 718.d. de poteſtate quam illi attribuunt Magi. ibid.
γλῶτται in tibiis, quid. 120.b. & γλωττίας. ibid.
Glottis coturnices abeuntes proſequitur. 182.c.d
γλυκάζειν, ἐγγλύσσειν. 965.e
Glycera, quam Pruſias amauit, victrix coronarum, στεφανηπλόκος. 246.d
γλυκυκάλαμος, λωτὸς, aut Caſia purgatrix. 1056.a
γλυκυκάλαμος. 1302.a. Græcis recentioribus quod harundinis genus. 1301.c. non eſt harundo Indica Saccharina. ibid. nec caſia purgans. ibid.
γλυκυκάλαμος, de Caſia fiſtula. 1309.b.e. cum Oxyphœnico iungitur. ibid.c. γλυκυκάλαμος & κάλαμος Ἰνδικὸς, idem. ibid.d. b. γλυκυκάλαμος etiam exponitur λωτός. ibid. b.e.d. Loti caulis, γλυκυκάλαμος. ibid.c. γλυκυκάλαμος de quouis Loto. ibid. d. e
γλυκυκάλαμος eſt Lotos Ægyptius. 1311.d. e. Canna Saccharina ita poteſt vocari. ibid.
γλυκύρριζα, quæ aliis σκυθικά. 125.e. eas Plinius diuerſas facit. ibid.
Glycyrrhiza, Σκυθικὰ πία. 244.c
Glycyrrhiza, Scythica radix dicitur. 798.a
γλυκύρριζα, ſeu Σκυθικὰ ῥίζα, an ſit Σκυθικὸν ξύλον. 1163.e. radix ea non lignea eſt. ibid. Glycyrrhizæ radices πυξώδεις ὥσπερ φυλικαῖς. 1164.a. an eius ſucco veteres lanas aut capillos tinxerint, incertum. ibid. illud certum, aquam in qua ſit decocta Scythica radix, luteo colore infici. ibid. Scythicum lignum idem cum glycyrrhiza. ibid.a. & Σκύθιον vnica voce dicebatur, quòd in Scythia circa Mæotim paludem plurima naſceretur. ibid. Glycyrrhiza Σκυθικὴ & Σκύθιον dicta. ibid.d
Glycyrrhiza ἄδιψος appellata. 174.c. ſimul ἄδιψος & ἄλιμος. 175.b. 176.c. ea eſt quæ Scythice vocatur. 175.b. à Theophraſto γλυκεῖα ῥίζα vocatur. ibid.d
Glycyrrhizam veluti diuerſam à radice Scythica male deſcribit Plinius, & inter aculeatas recenſet. 175.c. 176.b. eius folium caret aculeis. 176. a. lentiſco ſimile, χίτον non ἐχῖνον. ibid.b
γλύφανον, cælum. 1044.c
γλύφανον ad verbum, Scalprum. 1044. d. nam γλύφειν eſt Scalpere. ibid.
γλύφανον, Sculpellum quo calami ad ſcribendum olim aptabantur ac temperabantur. ibid.e
γλύφανον impropriè Tornum reddidit Virgilius. 1045.c
γλύφανον vel γλυφεῖον, librariorum ſcalprum non eſt idem cum graphio. 1045.d. nam γλυφεῖον ſcalprum quo calami temperabantur, quibus in charta ſcribebant. ibid.e. γλύφανον pro inſtrumẽto quo lapides ſculpebantur. ibid.a
γλύφειν κάλαμον, acuere & efficere aptum ad ſcribendum. 1044. e. temperare. ibid. *Tailler vne plume.* 1045.d
γλυφεῖς, Sculptores. 1048.c
γλυφεῖς, Sculptores marmoris. 1100.e
γλυφεὺς & γλυφὶς, & γλυπτὴρ, dicebatur Scalpellum quo calami olim aptabantur & temperabantur. 1044.e
γλυφὴ tam ea quæ ex plana ſuperficie extantes ſculpit effigies, quam quæ intus incidit, & cauat. 1100.d. vnde γλυφὴ δακτυλίων & σφραγίδων. ibid. & ars quæ id efficit, γλυπτικὴ σφραγίδων. ibid. quæ ἀνωπῆ, non ἐκτυπῆ. ibid.e. vnde & κορδιογλυφος qui mortaria excauat. ibid.
γλύφιδες, Scalpi. 1101.d
γλύφω & γλάφω, idem. 597.b
γλύφω, vnde Sculpo. 371.a. 907.b
γλύφιδες aliud, aliud τορεύεσθαι. 1049.e. γλυπτὸν aliud, aliud τορευτόν. ibid.
γλύψαι, ξῦσαι. 1045.b.a. aliud tamen γλύψαι aliud ξῦσαι, aliud, τορεῦσαι. ibid.
γλύψις, tritum. 406.e. γλύφιδες, teri. ibid. γλύψαι & τορεῦσαι confunduntur. ibid.d. licet ſint diuerſa. ibid.
γλυπτὰ de anaglyphis & cataglyphis. 1045.e
γλυπταὶ dici non poſſunt τορευταὶ, licet τορευταὶ dici poſſunt γλυπταί. 1045.c
γλυπτοὶ lapides, Sculptiles. 1049. d. e
γλυξις, vel γλεῦξις. 368.e
Gñ II. M. II. genera duo, medicinæ duæ. 393 e
Gnæuus, & Gnæus. 38.c
γνάφαλα, purgamenta quæ ſpinis adhærebant pectinis fullonij. 398.a. b. γνάφαλον, tomentum. ibid. quod ex illis γναφάλοις tomenta farciebantur. 398.a
γναφάλιον herba, Centunculus. 398.a
Gnaphalium cur vocata τυλή. 1289.d
Gnatia ſeu Egnatia. 127.d.e
γνῶμα, Latine Gruma. 820.c
τὸ γνῶμα, Groma. vnde γνωματεύειν, cognoſcere, indicare, probare. 821.d
γνῶμα, idem quod γνώμων. 670.e. a. inde Groma, Latinis N in R verſo. ibid. a. vel Gruma. ibid. γνῶμα & γνῶμις. ibid.a. 671. a. τὸ Γνῶμα, hæc Gruma. 670 d. ſeu hæc Groma. ibid.a
γνώμη βασιλικά. 685.b.c
γνώμων, norma. 669.a.d. vulgo *Eſquerre.* ibide
γνώμων & πόλος iunguntur. 635.c.d
Gnomon ſiue ſtilus æneus in horologiis ſciothericis indicabat horas. 634 d
Gnomon ſiue vmbilicus æneus in Sciotheris & Heliotropiis. 635.d. e
γνώμων, ſtilus horologij ſciotherici. 670.e. qui & vmbilicus. ibid. & κέντρον. ibid. vnde *Gnomonici*. & ars Gnomonica. ib. Γνώμων, machina dioptrica ad agros limitandos. ibid. Latinis Groma, & Gruma. ibid. e.a. à Græcis γνῶμα. ibid.a
Gnomon vmbilicus ſiue ſtilus machinæ gnomonicæ apud Plin. 69.a.b. non eadem cum groma. ibid. γνώμων, tota groma Agrimenſorum. 691. b. γνώμων, horologij κέντρον. ibid.
Gnomon, eiuſque ſciotherica, ab Anaximandro inuenta. 632. a.b.e. 640.e
Gnomon ab Anaximandro, vel eius diſcipulo Anaximene inuentus. 640.c
Gnomonis prima inſtitutio ad horas indicandas. 636.d. primus inuentor Anaximander,

der.636.d.657.a. quo in ſclotheris erecto æquinoctia & ſolſtitia deſignauit. 636.d. σκιόθηρα dicta, in quibus ſtatotus Gnomon. 636.e
Gnomonis æquinoctialis ſolios vmbras reſpiciebant gnomonici in horologiis ad Solis curſum factis. 641.d.642.643. & diuerſi regionum ſitus, non per vmbræ æquinoctialis aogoomen. 641.e
Gnomonis nullus vſus abſque diuiſione in duodecim partes. 640.b
γνώμονα & πόλον Græci à Babyloniis ſumpſerunt. 657.b
γνώμων, dens in equis qui ætatem indicat. 669.e.670.b. qui & γνῶμα. 670. e.a. & γνῶσις. 670. a. vnde ἀγνώμονας & ἱππολιπογνώμονας equi. 669.e
Gnomonice & aſtrologia quã do in Græciam venerint. 657.c
γνωμονικὴ & μετεωροσκοπικὴ diſtinguuntur. 656 b
Gnomonice ars. 632.a. limitibos diſponendis vtilis. ibid.b. Architectis neceſſaria. ibid. Architecturæ tertia pars ibid. Geographis expetenda. ibid. e. partem Geographiæ facere dicitur. ibid. ad Gnomonicen pertinent inſtrumenta Sciothera. ibid.d. eius inuentor Anaximenes. ibid. vel, vt aliis Anaximander. ibid.
Gnomonici, qoi. 632.a
Gnomonici, 669.d. à Gnomone, vt & ars Gnumonica. 670.e
Gnomonici de ſimilibus parallelis ac meridianis optimè ex arte ſua iudicant. 658.d
Gnomonica de horologiis accipiunt auctores. 657.a
Gnomonica inſtrumeuta. 730. b.e
Gnomonicurnm vaſium vſus apud Babylonios & Ægyprios. 658.e
γνῶσις, idem quod γνῶμα & γνώμων dens in equis. 670.a
Goerare & Goeri, item Gurare & Gori, pro Gyrare & Gyri. 1123.b
Goeri, Guri, & Guiri, pro Gyris. 241.b.475.e.1123.b
Γόγγρα. 1181.e
Γογγυσμός, à γογγύζειν. 897.b
Γοίρραία, oppidum Arabiæ. 491.e
γομφίτης, Θυμιάμα λιβανώ. 954.c. Hammoniacum. ibid. quod & φύραμα. ibid.
γρατιώδης pro γωνιώδης. 394.b
γωνιώδης ſpinæ. ibid.
Gongylis & κολοκάσιον Aetij, eiuſdem facultatis. 974.d.e
Gongylides, i. ſatiua rapa. 970. e. ad libidinem incendunt. ibid.
Gordyæi montes. 621.d
Gorgades inſulæ. 1544 d
Gorgades inſulæ Gorgonum. 1296.c.d. αἱ Γοργάδες. ibid.d. quæ & Γοργίδες. ibid. nam à γοργῶ, Γοργὰς & Γοργίς. ibid. earum incolæ fuerunt miræ proceritatis. ibid. Gorgades feminæ, veloces. ibid.e. γοργάδες ἀκάτιδες, cita nauigia. ibid. à γοργὸς, citus, celer. ibid. d. fortaſſe eæ inſolæ ſunt quas à Gorgonibus habitatas finxit vetuſtas ibid.e
Gorgades inſulæ contra promuntorium Heſperu ceras obuerſæ. 1297.c. bidui nauigatione à continenti diſtantes. ibid. Feminæ totæ hirſutæ ineis, & viros peroicitate ſuperantes. ibid. Gorgades inſulæ magis ad Septemtrionem, quàm Heſperides. ibid. d. ab inſulis Gorgonum Heſperides 40. dierum nauigatione ad meridiem diſtant. ibid.
Γοργία, corallium. 90.c
γοργεῖον. ibid.
Gorgonia & Gorgia, idem. 90. c.d
Γοργὸς amnis in Tigrim influens. 698.d
Γορθιαῖοι. 612.c
Γόρτυν, Gortyna à quo ſic vocata. 172.b. dicta Ελλωτία. ibid. ἐν τῇ Γορτυναίᾳ Platanus quæ nunquam folia dimittit. 172.c
Γόρτυς ἥρως, à quo dicta Γόρτυν. 172 b
γοργωπὶς, Θύλλις. 1169.e
γοργωπὸν, ἐγοργωπόν. 371 a
Goſſypium præter candorem & molliriem lini habet etiam τὸ παχὺ. 296.a. Goſſypij nux trifariam diuiſa. 296.b
Goſſypion Arabicum. 298.e. 299.b. erioxylon. 298.b
Goſſypium, arbor vel frutex, è cuius lana veſtes habebant ſacerdotea Ægyptij. 998.e
Gotheca Latinitati vltimæ, veterum Zotheca. 1274.a. à Gotheca, noſtrum Botheca. ibid.
Gotthicorum Regum crinis ſparſus. 765.d
Gutthi ab origine Scythæ. 765. b. ſpargendi capilli morem à quibus retinuerunt. ibid.c
Gutthorum grani, quid. ibid.b.e
Gouret Lotharingis, quud Gallis Boulle. 1123.b
Grada, & Gradus, à Gradior. 413. d. à Grada diminutiuum Gralla. ibid.
Gradus, βαθμοί. 916 a
Gradus læuos opponere, de agitatore, quid. 905.e
per Gradus fieri. 767.e.a
Græcæ ſiliquæ 460.c.d. Græca ſiliqoa ἡ κερατωνία Columellæ. ibid.e
Græci corpora defunctorum non cremabant, ſed condebant. 1203 b.e
Græci Latinas voces ad Græcam formsm & ſonum ſæpe deflectunt. 605.b
Græci in nominibus ea fingunt quæ neſciunt. 1331.c
Græcorum ſepulturæ. 1057.c. 1058.b
Græcorum ſtructura. 378.a
Σαὶ aut κόππα Græcorũ veterum qoid eet, Græci Grammatici recẽtiores neſciuerũt. 892.d. & ideo σαμφόρας equus male interpretati. 891.e.892.e. ϛ', character numeri vi. ἐπίσημον vocator. 892.d
Græcos potius Latini imitati, quam Latinos Græci. 1061.b
Græciæ pro Græcia. 95.c
Græciæ myrhicum tempus. 859. e. in Græca hiſtoria nihil certi ante Troiana tempora. 859.e
Græcobarbari indifferenter ε, ι, υ, ει, & οι in ſcribendo vſurpant. 1028.d
Γραῖα, vrbs. 148.b
Gralla diminutiuum à Grada. 413.d. Grallæ, crura lignea, quibus vtebantur Pantomimi, grallatores dicti. 413.b. ποδικά etiam vocantur. ibid. Grallæ quibus gradimur, h.e. crura & pedes, à grallis quibos gradiuntur grallatores, quæ ſont perticæ ligneæ, diſtinguuntur. ibid.c. Gralla ξύλον naturale ſiue ligneum. ibid.d
Grallatores Pantomimi. 413 b. ποδικὰ φοροῦντες. ibid. grallas ligneas ſumebant ad effingenda Panom crura. ibid.d
Gramen, ἄγρωστις. 1300.d.e. ab animalibus appetitur. 1301.a
Gramina aquatica viridiſſima. 195 d

χάμμα ſeu γαμμάτιον pendebat δίγμοις tres, πέμπτα, vel πέντε ſex. 461.d.e
Grammaticorum leuitas inconſtantia. 585.d
γαμμά. 5.e
γαμμή, βαλβίς. 916.e. & ἄφεσις. 917.d
Granam facere. 763.e
Grandire gradus. 944.e
Grani Gotthorum, qui. 763.b.e
Grani, τὰ σπέρματα, de capillis ſparſis ac diſcriminatis. 763 d
Granos demittere. ibid.e
Granis, vel Granius fluuius Plinio. 1181.e. Ariano Γράνις. ibid.
Granum, vel Granum cocci. 301.e. Granum cocci, pro cocco Cnidio. ibid.
Granum Cnidium non eſt fructus Chamæleæ Dioſcoridi. 301.d
Granum ilicis cocciferę. 962.a.e
Granum ilicis arboribus. ibid.e. κόκκος φοινικοῦς. ibid. Granum tingendis lanis aptum, Chermes Arabibus. ibid.
Granum rubeus Galatiæ. 301.c
Grani figuram exprimit capillus in fine tortos ac rotundatus. 363.d
Grana 24. in ſcriptulo. 1171.b
Grana, ſemina. ὁ σπόρος, ὁ ἀῶς. 763.e. vnde Granarium, σιτοβολών. ibid. Grania vel Granea, Grange. ibid.
Grana pro capite, vnde Migraine. ibid.b
Graphatores, Graueurs, Cauatores. 1046.b c
γράφειν, pingere. γραφεῖς, pictores. 5.e 6.a
γραφεῖον, graphium. 916.e. 1219.e
Graphiones, Bigarreaux, ceraſorum genus. γραπτὰ vel καλὰ γράφα κέρασα. 958.b
Graphium ſtilus ferreus, ab vna parte acutus, ab altera planus. 1045.e. de eo Ænigma. ibid.
γράφω, Scribo. 371.a
γράφω, à quo Scalpo, κοιλᾶναι & βαθῦναι dicitur. 1046.e
Graphometra. 685.e.c
Grappus, σιμός, tortus. 445.b
γράψαι, ξῦσαι, χαράξαι. 1100.a. γράφειν, graphare. ibid. pro quo factum Grauare. ibid.
Gratia vnica, pro ſumma. 1167 e
Grauari aliquid. 374.b
Grauari tecta. ibid.
Grauatim. 95.e
Graue pro precioſo & raro. 95.e
Graueurs hodie, qui Cauatores & Cauitores, & recentioribus Græcis καβιδεύω. 1046.d. quaſi Cauatores, aut Graphatores. ibid.b.c
Graueurs, pro Graſatores, Cauatores & ſcalptores lapidum. 1100. a. γράφειν, graſare, pro quo Grauare. ibid.
Grauis odor, fœtidus, metaphorice. 200.b
Graues odores leuibus oppoſiti. 345.a. 360.e. Fortes odores. 361 a. Grauis odor pro malo. 361.a
Grauis ſonus, tranſlatitie. 200.a. Graue proprie, quod tactum contundit & premit. 200.b. Sic Grauis vox. ibid.
Gregalium numerus & Agmen, idem. 306 d. Gregales qui ex eodem grege. 306.e
Gregarium, pro Gregalium, in manoſer. 306.c
γρίσιον, dictum Hippoſelinum. 1268.e. quaſi ἀγρίσιον. ibid.
Groma, vel Gruma, γνώμα, γνῶμα, vel γνῶμα, vnde Latinum. 673.d. 820.e. inde Geometriei, γρωμᾶται, Agrimenſores. 673 e Gromatica, ἡ γρωματική. ibid.
Groma, à γνῶμα, N in R mutato. 670.a. & γνῶμα idem ac γνώμων. ibid. Groma in medio ſpatij cuius erat menſura capienda. ibid. b. & tunc Groma in tetrantem poni dicebatur. ibid. hac machina in Caſtrorum metatione vtebantur. ibid. Gromæ locus prope Prętorium. ibid. idem & Grumæ locus dicitur. 670.c. Grumam enim, non Gromam ſcribebant. ibid. Groma in tetrantem poſita. 671. Gruma, & Groma, idem. 670.e. Gruma locus in medio caſtrorum. ibid.d
Groma, machina dioptrica. 681.d. pertica vocatur. ibid.e.e. ſed non communis menſorum machina. ibid.e. eadem cum chorobate aut ſimilis. 682.e. 689.c
Groma pro menſura decempedæ. 685. b. menſuræ genus. ibid.e
Groma, fila ſeu funiculos ac pondera habuit. 672.b. Groma eadem cum Chorobate, aut certe omnino ſimile inſtrumentum. ibid.c.d. 673.b. Groma, διόπτρα. 673.a
Groma in tetrantem poſita, quid. 672.a.b
Groma ex regulis ſeu normis componitur. 689.c
Groma metatur. 685.a
Groma pro decempeda. ibid.
Groma Romanorum caſtrorum propria. 671.b
Groma aliud, aliud Ferramentum. 672.d.e. Groma ſuperponitur ferramento. ibid.e. Groma fuit pertica. ibid.e.a. normas habebat & perpendicula pendentia. ibid.a
Groma habuit ancones normaliter factos. 673.b. Groma hodie Eſquierre. ibid.
Gromæ præcipuus vſus. 685.d
Gromæ vſus. 825.a
ex Gromæ corniculis omnibus perpendicula pendebant, vt librata poſſet collocari. ibid. d a.e. Groma non admodum à Chorobate diuerſa, niſi & prorſus eadem fuerit. ibid. a. e
Gromaticæ vſus. 825.a
Gromaticus metatur & metitur. 685.a
Gromaticus liber de limitibus conſtituendis & de caſtrametatione. 682.c
Gromatici veteres non ſolum gruma, ſed & pertica ſiue decempeda vſi. 691.e. ſeu funiculis, ſeu quocunque alio menſurarum genere. ibid.
γρόμφαινα, Scrofa. 941 e
γρώνιον, Scrinium. 371.a
Grotte à Crypta. 1208.b
Grues alte volant non ad deſpiciendum, ſed ad proſpiciendum. 164.a b
Grues pontum tranſiturę. 165.a. ſaburra ſtabiliuntur. ibid. b. c
Grues tranſvolaturæ Pontum. 185. a. ſaburra ſtabiliuntur arenis deuoratis & lapidibus ſublatis. ibid.b.c. deinde lapillos è pedibus abiiciunt & arenas reuomunt. ibid.e.d
Grues nigreſcunt ſenectute. 165.b
Gruum excubiæ. 165.e.a. quidam de ſolis ducibus produnt. ibid.a
Gruum vtraque migratio. 181.c. d.e.a. cum Pygmæis bellum exercere grues vulgo perſuaſum. ibid.a
Gruma γνώμα βασιλικά. 685.b. menſuræ genus. ibid. Gruma pro regula. ibid.
Grumi non eadem cum machina parua gnomonica apud Plin. 691.b

Gruma caſtrorum metando. dorum. *ibid.*
Gruma, γρώμα βασιλική. 673.d pertica regia. *ibid.*
Gruma veterum hodiernæ diſſimilis. 691.e
Gruma inſtrumentum dioptricum. 821.c.a. Græco τὸ γρῶμα, Groma. *ibid.* d. eius nullus vſus apud Græcos ad rectu- ras limitum, & agrorum dirigendas. *ibid.*c
Grumæ locus. 820.c
Grumæ, loca media, in quæ conueniunt quatuor directæ viæ. 672.a. Gruma, menſura, qua fixa viæ ad lineam diriguntur. *ibid.* propriè ea machina figi & pooi dicitur. *ibid.*
Grumæ varius vſus. 682.e. 683. a b
Grumare, quid. 683 a
Gromare, μετρεῖν. 585.b.e
Grumus, quid. 88.c. Grumilus. *ibid.*c.d. Grumulus. *ibid.*d
Grypes cum Arimaſpis dimicant. 194.a.b
Grypes χρυσοφύλακες. 194.b
γρυπίεια annulo obſignata. 933.d
γρύτη, Scrutum. 371.a
Guarare, *Guarer*, à verbo Varare. 946.a. fugere, & fugiendo ſibi cauere. *ibid.*
Guaratores vel *Guaroſi* Lupi, *Loups garoux.* 946.b.d
Guaſter à Vaſtare. 730 e
Guaſter, ex Latino Vaſtare 946.a
Guaſtum in Gallia, nunc *Gueſdum* vel *Paſtellum*. vitrum, & ἰσάτις, eadem herba. 254.d
Guaſtum vel Gaſtum Gallorum, idem cum Iſatide ſatiua. 258. d.e
Gueret, Terram in Gueretum excitare dicimus, quæ hieme proſcinditur. 725.a
Guerini, Goeri, Guri, pro Gyris. 1123.b
Guermes vel Chermes Arabibus pro Cocco ſeu vermiculo, aut vermi. 1214.a
Gueſdum vel *Paſtellum* hodie vocatur, quod olim in Gallia *Guaſtum*. 254.b.c. eadem herba quæ vitrum, ſeu Iſatis. *ibid.*c
Gueſpe, à Veſpa. 730.c. 946.a. 962 d
Guetter, Cattare. 1009.c
hæc Gummis, Plinio. 1065 c
hæc Gummis, Gommis, Gommim, declinat Plinius. 533.b. 543.c
hæc Gummis, huius Gummis, Plinio. 937.b. inde gummium lacrymæ. *ibid.*
Gummi in arbore concreſcunt, vt myrrha. 1334.a. dum ex ea fluunt guttatim, nunc rotundiore forma, nunc longiore & cylindrata concreſcunt. *ibid.*c
Gummi è ceraſis & prunis manat. 234.d
Gummi acanthinum, ex Ægyptia ſpina nigra. 1043.b
Gummi ἀκάνθινον. 1036.b
Gummi Arabicum ex ſpina Ægyptia colligitur. 522.e
Gummi Arabicum hodie vocatur quod ex Ægyptiaca ſeu Arabica ſpina manat. 530.d
Gommi Thebaicum, quod ex ſpina Thebaica. 532.c. vnde ſudantor. *ibid.*d.c. 533.a.b.c. quale optimum. 533.c
Gummi omnia genera ξηρά dicuntur. 1130.c
Gummi vſus multus in adulterandis ſuccis. 301.b
Gummeum genera omnia primò liquida ex arbore manant, deinde ſiccantur & dureſcunt. 1023 a
Gurare pro Gyrare. 1123.b
Goerare aliis. *ibid.*
Guri, Goeri, & Gueri, pro Gyris. 1123.b
Guroſa, pro Gyroſa. 1123.b
Guſæ vulgo, quaſi *Fuſæ* vel χύσεις, maſſæ liquatæ ferri ex fornace fluentes. 1078.b
Guſtus vel ſapor, χυμός. 1282.e
Guſtu ſentitur ac percipitur ſapor. *ibid.*d
Guttæ & puncta in gemmis, idem. 131.c
Gutturæ Numidicæ. 896.b
Guttati equi. 895.c. ὑπόψαροι. *ibid.*
Guttati equi, albi rufis vel nigris maculis ſparſi. 896.b
γύης, αὐλίς, pars temonis io cortu. 810.d. τὸ κατὰ τὸ μέρος τὸ ἱστοβοεύς. *ibid.*e
Gyges quo tempore regnare inceperit. 866.b
Gyla pro *Gula*. 40.a
Gyla in manuſcr. pro Gula 282.c
Γυμνησίαι inſulæ vnde dictæ 281.a. & Baleares. *ibid.*
Γυμνησίαι ſunt Baleares. 279.e. 280 e. cur dictæ. 280.c 281.a
Gymnoſophiſtę Indorum 298.b
γυμνῆτες, ψιλοί. 281.a.
γυμνοῦσθαι de arboribus, quum foliis nudantur. 519.a
γυψωματικὴ τέχνη. 1095 c
Gypſinum metallum, ſpecular ex gypſo ſiue ſpeculari lapide quo feneſtræ erant decoratæ. 1095.d
Gypſum pro ſpeculari lapide. *ibid.*e
Gypſum optimum è ſpeculari lapide fiebat. 260.a. vnde Gypſinum metallum de ſpecularibus è gypſo vel ſpeculari lapide factis. 260.a
Gyri, καμπαί. 908.c
Gytheates ſinus Peloponneſi. 140.b
Γυζαντες. 320.c
Γύζαντες Æolice, Βύζαντες. 320.a

H

H dimidiati nota ⊢ pro adſpiratione à veteribus vſurpata. 695.a
ח & ה ſæpe inuicem mutantur. 1323.e
ח chet & ה ſæpe inuicem mutantur. *ibid.*
Hab eleulcul, i. ſemen Culcul. 1311.c
Habel culcul, i. granum Culcol. *ibid.*b
Habet fugiendum. 325.a
Habet certandum. *ibid.*b
Habitare pro Habere. 1319.d
Habitatum Syphaci. 1227.c
Habitum ſermones, pro Habuiſſe. 110.a
Habitus impudicè, ἀνάγνως ἔχοντ. 111.c
Habitus pudice. 769.c d
Hadrianus Imp. varius in omnibus. 451.b
Hadrobolum, ἁδρόβωλον, dictum Bdellij gemma. 1151.b
Hadroſphærum folium, ex quo maior pilula fiebat. 1070.d.e
Hæmachates. 134.c.d
Hæmacterion menſis. 315.a
Hæmatites. 134.e
Hæmatites oculis & iecori medetur. 408.c.d. in iudiciis multum poteſt, & petituros aliquid à rege commendat. *ibid.*
Hæmatites nullas habet venas. 408.e. in adulterato apparent ὑδατώδεις & κηλῖδες, quibus caret ſincerus. 408.e
Hæmatites miltites, anthracites, elatites. 409 a. phœniceus & ſpadix. *ibid.*
Hæmatites ex genere magnetum, & is præcipue qui pari virtute pollebat. 1099.e. ex magnete Hæmatites fit. *ibid.*
Hæmatites quidam ex magnetum genere, qui ferrum rapit, Androdamas etiam vocatus. 1103.b

Digitized by Google

ex Hæmatite acolia & collyria fiunt, oculorum malis proficientia. 1332.c
Hæmorrhois ſpecie diuerſa ab aſpide. 343.e
Hæmus mons. 154.b
Haleſus Argiuus Faliſcæ conditor. 60.d
Haleſus vel Ἅλης fluuius. 860.c
Halicaccabus, στρύχνος. 273 d
Halicaccabi radicem ſumebant qui volebant aſpici furere, quaſi ab aliqua numinis inſpiratione, quia id pertinebat ad religiones confirmandas. 1078.e
Halileg, vel Helileg, ἰλιλέγ, Myrobalanum. 1323.c.d.e. Chalileg. ibid.c.b
Halimon, τὸ ἅλιμον, quid. 174.b.e
Halimon, τὸ ἅλιμον, & Alimus, ὁ ἄλιμος differunt. 174.a
Halimon adſita necat, atque adeo Cytiſum. 174.a.b. cur cytiſo valentius. 174.c. Halimi ſuccus ſalſus cęteris plantis virus eſt. 174.c. Halimi folia cocta edulia ſunt. 174.c.e
Halimum veterum videtur fuiſſe herba è qua Solda vel Solida fieret ad cryſtallina conficienda. 1096.d.e. Halimum ſalſum eſt, & ἅλιμον dicitur Græcis. ibid.e. & Chali herba ſapore ſalſo eſt. ib. Halimum frutex eſt. & Chali frutex. ibid. in maritimis & iuxta ripas aquarum ſalſarũ vtrumque naſcitur. ibid. 1097.a. vnde & ἅλιμον Græcis, h.e. παραθαλάσσιον. 1497.a folia vtriuſque ſimilia ibid. Halimi radix dentibus candorem & nitorem corpori facit ibid.b. Frutice Chali vtuntur mulieres ad fucandam faciem & nitorem corpori conciliandum. ibid.a. Nullius fruticis aut herbæ, ſapore ſalſo, deſcriptio magis conuenit ad deſignandum fruticem Chali. ibid.c. nec obſtat quod Halimum ſpinis carere dicatur quæ ſunt in herba Chali. ibid. d. nam plura Halimi genera. ibid. quod patet ex variis cognominibus quibus donarum fuiſſe tradunt Græci recentiores. ibid.
Halimum herba, ex qua fit Sal Chali, & alumen Catinæ, quod idem eſt cum Solda Narbonenſium 1097.d. 1099. b. Ἑρμοῦ βοτάνη à propheris vocatus, quod eo fixum ſuum Mercurium redderent Chymiſtæ. 1097.e. & ἡλίου στέφανος, quod eo vterentur ad commutandum argentum in aurum. ibid. & ἱερὰς κλαυίδος, quòd ad ſacram artem conduceret. ibid.a
Halimum eſt frutex Chali. 1098. c. ab auctoribus Græcis κύμαρις & κύμαρις vocatur hæc planta. ibid. de qua mira prædicatur. ibid. ſplendentia earum folia & leuia. ibid.
Halimum Ampullacia vocatum Romanis. 1098.b forte quòd ampullæ vitreæ fierent ex ea, vel quòd ampullæ fractæ ſolidarentur & malrbarentur. ibid. 1099.c
Halitæa fons. 810.d
Halith hodie Arabibus, Laſar Indicum, officinis Aſa. 1025.c
Hamama, vel Hamamah, ἅμαμα, pro quo χάμαμα, exponitur περιστερεών, i. Columba. 1324 a. ſed περιστερεών etiam herbam ſignificat, quæ & περιστερά & περιστέριον dicitur Latinè Verbenaca. ibid. aut περιστερεών, herba quæ vulgò Pes columbinus. ibid. quam & Amomum quidam exiſtimarunt, quod ab Arabibus Hamama vocetur, voce corrupta ex Græco ἄμωμον. ibid.b
Hammanientis. 378.a, 381.a.b qui Solino Amantes. ibid.
Hammochryſos lapis. 712.c.d
Hammodytes idem ac κεγχρίας Heſychio. 340.d
Hammodytæ colorem terræ præferunt in qua deliteſcunt. 343.c
Hammonis corrigeri effigies in nummis inſculpta. 358 c 359.c
Hammonis cornu, gemma. 350.d
Hammoniaca Libya. 952.c
Hammoniacum, ξυλίον. 1022.e λεοντόγαλα. lac leonis. ibid.
Hammoniacum, Hammoniacus ſuccus. 351.b.c.e. 352.c. vnde dictum. 351.c.d.e
Hammoniaci arbor, Agaſyllis. 351.c. 352.b
Hammoniacum aliud θραῦσμα, aliud φύραμα. 1022.
Hammoniacum cur Libycum θυμίαμα, aut θυμίαμα dictum. 954.b.c. & γυμφίτης. ibid.c. & φύραμα. ibid.
Hammoniacum ac. 1130.b
Hammoniacus Cyperus. 1000.b
Hannibal, Ἀννίβας. 281.a
Hannibal à Pruſia hoſpitio exceptus. 878.b. ab eo Hannibale Plinius Pruſiam Olympicam ait fuiſſe conditam. ibid. ſed potius Pruſias ab Hannibale condita & in honorem Pruſiæ Pruſias nominata. ibid. Hannibale longè antiquior Pruſa Olympica. ibid.
Hanno non vſque ad Arabiæ finem circumactus. 1241 b.c. longè vltra Cernen proceſſit. 1244.d
Hanno Pœnorum Imperator Xenophonte Lampſaceno vetuſtior. 1297.b
Hoaſcer ex genere Tithymallorum. 1313.d
Hariolus & ἀρχαϊκῶς Fariolus. 1162.e
Haran ſeu *Charan* vrbs Hebræis, quæ Carræ. 490.b
Harma, hæc, τὰ Ἅρμα. 146.e. vbi fanum Amphiarai. 148.e
in Harmate Attico Oropiis vicino fuiſſe fanum & oraculum & λουτρὰ & πυλαὶ Amphiarai. 148.d
Harmoge. 6 e
Harmozon promũtorium Carmaniæ. 1178.a. Ἁρμόζον vnde dictum. 1181.c
Harmozuſa vrbs Carmaniæ, Ἁρμόζουσα. 1177.a.a. *Hormus* hodie volunt eſſe. ibid.a
Harpaces, Hirpices, qui Græcis ἅρπαγες. 587.e
Harpagus Cyri præfectus Abderam expognat. 161.a. & Phocæos expugnat. 161.a
Harpali vetus octaeterica periodus. 738.d
Harpe, auis marina. 93.d
Harpocratis ſimulacra. 8.c
Harundinera in Nilo. 969.b
Harundo creſcens. 118.d.e
Harundo vinearoria, quæ. 1300. b. Canna campeſtris Columellæ. ibid. Vitruuio harundo ſimpliciter, vulgaris & communis. ibid.
Harundines auleticæ. 116.e. ad omnem tibiarum ſonum accommodatæ. 117.a
Harundo Indica, quæ dulcem & melleum liquorem radicibus præferebat, an magna arbor. 1018.b.c. eam confuderunt cum ea quæ fert Saccharum veterib. notum. ibid.c
Harundo tenera Indorum. ib.a.c
Harundines Indicæ mel generant abſque apum opera. 1081.d. diuerſæ ab aliis Indicis quarum radices dulci humore turgeſcunt. ibid.e. &

humor ille exprimebatur ad pottum. *ibid.*a. & eæ ſunt ex quibus preſſis hodie ſaccharum noſtrum educitur. *ibid.*e. Saccharinæ veterum harundines, in quarum foliis inueniebatur genus illud mellis concreti, quod Saccharum priſcis. *ibid.*
Harundinum Indicarum quæ circa Aceſinem amnem, proceritas & craſſitudo. 1017. χαμαικλινεῖς. *ibid.*e
Harundines Italicæ, Belgicæ & Creticæ. 170.b.c
Harundinum circa Gangem naſcentium proceritas & craſſitudo. 1017.e
Harundines textæ, ſtructi calami. 1087.e
Harundines tam magnę vt cymbæ fiant quæ binos ac ternos etiam vehant. 1021.b
Harundinis Mambu amplitudo. 1299.d.e. 1300.a. at Indica, vnde Saccharum, multo minor, nec vacua aut concaua. 299 d.e. Indici calami, μεσοκάλαμοι dicuntur. *ibid.* Harundo plena & inanis. *ibid.*e. vtriuſque meminit Theophr. & Democritus. *ibid.*e.a
Harundines quędam χαμαικλινεῖς, per terram fuſæ, incrementum capiunt. 1300.e
Harundines, antiquitus tibiarum materia. 117.e. Harundinum aliæ mares, aliæ fœminæ. 118.c. quidam ſpadones. *ibid.*
Harundine ſcribebant veteres, non penna. 1045.a
Harundinum comæ & capillamenta, dicuntur paniculæ. 127.a. ἀνθήλη. *ibid.* lanugo. *ibid.* barba, πώγων. *ibid.* φόβη. *ibid.*
Harundinum tempeſtiua ad tibias cæſio. 121.d
ex Harundinibus aquilicum indicia capiuntur. 1299.c.d. 1300.a.b
Haſta, δόρυ Græcis. 1017.e. Haſtæ maiores iaculis. *ibid.*d
Haſtæ ferrum cuſpis. 926.e
Haſtæ raſiles vel tornatiles. 455.e. 456.a
Haud, ligni odorati genus, i. linum, diuerſum ab Agallocho Auicennæ. 1055.a. ξυλοχυρ vel ξυλοχία Græcorum. *ibid.*b. perperam ſub nomine Xylaloes recenſetur. *ibid.*a
Haulthois, altibuxiæ. 123.e
Hauſtra, modioli rotis affixi, quibus aqua hauriebatur ac fundebatur. 589.a.b. Nonius cados & ἀντλία exponit, minus recte. *ibid.*
Hauſum eſſe, pro Hauſiſſe. 110.a
Hebdómadum libri Varronis. 818.c
Hebenus ἀείπαιδης quibuſdam dicitur. 942.b
Hebetari, ab Hebes, non Hebeteſcere. 1105.c
Hecatæus inter primos qui ſoluta oratione ſcripſerunt. 841.b. 842.a.b. inter primos & antiquiſſimos hiſtoricos. 842.a. 845.c
Hecatæus primus hiſtoriam condidiſſe dicitur. 845.d. quando claruit. *ibid.*d e. cum Ariſtagora vixit. *ibid.*d. à quo ſæpe diſſenſit. *ibid.* Protagoræ diſcipulus dicitur à nonnullis. *ibid.* ſed Protagora antiquior videtur. *ibid.*e. & Pherecyde Athenienſi. *ibid.*
Hecatenus γενεαλογίας compoſuit. 846.b. eius hiſtoriæ principium. *ibid.*e. oratio eius nihil aliud quam metrum legeſolutum. *ibid.*d.e.a
Hecatæo antiquior Eumelus. 858.d
Hecatæus, nobilis torenta. 1047.d
Hecatompylos caput Parthiæ quot ſtadiis abſit à portis Caſpiis. 792.e
ab Hecatompylo ad Alexandriam ἐν Ἀρείοις menſura. 791 e
Hecubæ tumulus. 167.b. in Cherroneſo. *ibid.*c
Hedera. 364.
Hedera ipſa., Græcis Κισσός, ex lugubri hiſtoria nata. 1042.a
Hedera candida ἀποδενδροῦται. 366.e
Hedera pulla. 959 a
Hedera præſidium ſibi adſciſcit ex adſitis. 1291.c
Hedera necat adſita vinciens. 174.a
Hederæ tria genera, nigræ, candidæ, & quæ vocatur Helix. 366.e. nigræ duo genera, Erythranos & Chryſocarpos. 367.d
Hederæ corymbi. 364.d
Hederæ mammæ, pro acinis. 366.a.b. Hederæ acini Græcis μασοί. *ibid.*
Hedera coronabantur poetæ. 1041.c. Liber quoque & Silenus in Græcia eo coronamento redimiti. *ibid.* Hederæ corona in ſacris Bacchicis. *ibid.*
Hederaciæ patinæ. 1047.d
Hedyſmata, ἡδύσματα olei genera. 465.e. 466.a. ἥδυσμα condimentum, quo condiuntur odores. 466.à
Hegeſias Archon. 811.d. ſub eo Alexander mortuus. *ibid.*
Hegeſias Κυπρίων auctor à nonnullis exiſtimatus. 853.c.d
Helbeſus fons. 111.d
Helbeſus fluuius. 113.d
Helenæ hiſtoria. 853.d
Heliacus ortus & occaſus. 722.d. ortus. 723.d. 724 a.b
Helichryſus flos, non holochryſus, aut Heliochryſus. 132.b
Helichryſus in vſu Alexandri ætate. 966.d. flos coronis celeberrimus. *ibid.*
Helichryſum etiam χρυσάνθεμον dictum. 1161.d
Helileg, ἰλιλέγ, vel Halileg, Myrobalanum. 1323.c
Heliogabalus primus gemmatum diadema vſurpauit. 370.e
Heliopolis, Ἡλίου πόλις. 549.a.e. Heliopolitana præfectura in Arabia. 549.d
Heliopolis, ἡ ἄνω χώρα. 554.c
Heliopolis, ἡ κάτω χώρα. *ibid.*
Heliopolitæ Ægyptij. 550.c. 551.c
Heliotropium gemma præcantationibus conſecrata. 348.b
Heliotropium dicta quod radios Solis mutet ſanguineo repercuſſu. 347.b. vel quod naturam ſolis quaſi mutet & inuertat, fulgorem eius accendens in aquam miſſa, ſine fulgore eam oſtendens extra aquam. *ibid.*d
Heliotropium gemma ſtellis puniceis ſuperſperſa. 346.e. ſanguineis venis diſtincta. *ibid.*
Heliotropium in quibus locis naſcitur 344.b.c
Heliotropium, machina denotandis ſolſtitiis. 635.a. ex polo & gnomone compoſita. *ibid.* 639.e. ad cuius inſtar poſtea facta horologia. 635.a
Heliotropium oſtendendis ſolſtitiis factum, in Achradine Syracuſarum ab Archimede poſitum 645.d. ἀνάλημμα, vel πόλοι γραμμικοί, vel σκιόθηρα, ad formam horologij deſcripta. 645.e. eorum forma. *ibid.* & horologia æquinoctialia vocari poſſunt. *ibid.* ſed non erunt horologia, nec horis monſtrandis facta. 645.a. ſolis

Mathematicis vſui erant. *ib.* nec populo, niſi ad ſolſtitiorum & æquinnctiorum notitiam. *ibid.* ideo publicis locis ponebantur. *ibid.*b
Heliotropia, ἡλιοτρόπια, machinæ in quibus oſtendebantur ἡλίου τροπαί. 635.a. ea quoque πόλοι vocabantur. *ibid.* eorum vſus ad obſeruanda æquinnctiorum & ſolſtitiorum puncta. *ibid.* a.b.c. ἡλιοτρόπιον Pherecydis in inſula Syro ſtatutum. *ibid* c. Metonis ἡλιοτρόπιον θεατὸν ſtatutum Athenis ἐν Πνυκί. *ibid.* c.d. 645.d. in iis ad formam πόλου factis, fuit γνώμων ſiue vmbilicus æneus, quo oſtendebantur ἡλίου τροπαί. 635.d. & quo die æſtiuum ſolſtitium. 645.d. vt in Sciotheris Anaximandri. 635.e. Heliotropia Gnomonicis rationibus facta, alia in aliis locis ſtatuta. *ibid.*
Heliotropia perperam pro horologiis accepta. 742.a. quid continerent. *ibid.*b
Heliutrapeza, Ἡλιουτράπεζα, non Ἡλιοτράπεζα. 834.b
Helix ἑλικοειδὴς quæ in hederam euadit, ἀποκισσοῦται. 366.d. alia ποώδης. *ibid.* Helix genus hederæ. *ibid.*e
Hellas Græcia Latinis dicta. 142.b
Hellas Græcia ἑλλὰς vnde incipiat, quo protendatur. 141.c
Hellen Æoli filius ἑλλάδα vrbem Theſſaliæ condidit. *ibid.*e
Hellem, ἕλλην, rex, à quo ἕλληνες nominari. 152 c. Æoli filius. *ibid.* vel Promethei & Pyrræ. *ibid.* vel Deucalionis & Pyrrhæ. *ibid.* vel Phthij & Chryſippes. *ibid.*d
Hellenes, ἕλληνες à rege Hellene dicti. 152.c
Helleſpontus. 167.c.a
Helleſpontus Aſiæ citerotis terminus ab occidente. 802.a
Helleſpontus cum Cycladibus & Aſia propriè dicta, procõſularem prouinciam conſtituebant. 806.d.c
Helleſpontum inter alias continebat Aſiæ pars citerior. 807.d.
Haluaceus color. 102.b. & Helucus. *ibid.*
Heluaceus color inter rufum & album. 1288.c
Heluetiorum gens in quatuor pagos diuiſa. 490.a
Heluus color eſt melinus. 257.e. boum color inter album & rufum. *ibid.* Inde Heluolæ vuæ. *ibid.*
Heluus color qui inter rufum & album. 256.b. multum differt à melino. *ibid.*c. Heluaceum τὸ κροκοειδὲς vertit Plinius. *ibid.*
Helxine herba ceruæ poſt partum purgantur. 224.e. Helxine etiam ſideritis vocatur. 225.a. & Heraclea. *ibid.*
Helxine Plinio quæ ἰξίνη Theophraſto. 302.c.d. Helxine Perdicium & Sideritis & Parthenium dicitur. 302.e
Hemina Regia, eadem cum Capitolina & vrbana. 684.e. diuerſa ab Italica & Caſtrenſi. *ibid.* dimidia pars ſextarij. 591.d
Hemionion, Heminnitis, *vide* Ἡμιόνιον.
Hemiſphærium eſt πόλος. 639.c. ita vocant Architecti non ſuperni & inuerſi figuram, ſed quæ inſtar habet illius quod ſupra nos eſt. 639.b.c. Hemiſphærij & Teſtudinis differentia apud Architectos. *ibid.*c. Horæ in extuberante hemiſphærij facie quàm in caua monſtrari poterant. *ibid.* Hemiſphærio inuerſo, hoc eſt, ſcaphæ ſimilia recentiorum horologia. *ibid.*d. & ſcaphæ etiam vocantur hemiſphæria. *ibid.*
Hemiſphærium, vel ſcaphe, vel ſcaphion dictum horologium ab Ariſtarcho Samio primum factum. 647.d 648.d
Hemodes dicitur Taurus. 787.b.c.d.e
Heniochi Colchis vicini, & Caucaſi accolæ. 985.b
Heninchij montes ſiue Coraxici. 194.a.b
Hennenſes, Ennenſes. 110.d
Hephæſtia vrbs Chimæræ monti proxima. 801.a. Hephæſtion Plinio. *ibid.*b
Hephæſtion, Ἡφαίστιον, ἱερὸν Ἡφαίστου. 785.b.c
Hephæſtij montes. 785.d
Hephæſtium, ſeu Hephæſtion, τὸ ἱερὸν Ἡφαίστου. 801.b. Hephæſtion contra Chelidonias in parte Pamphyliæ. *ibid.* longè à Cragi mõte. *ibid.*d. in iurgio flagrantibus poſitum. *ibid.* Scythax prope Phaſelidem ponit. *ibid.* Chimæræ proximum 801.e. Hephæſtiis montibus impoſitum. *ibid.*
Hephæſtij montes. 801.c. quibus impoſitum Hephæſtion. *ibid.*
Heptaporos fluuius. 698.d
Her heris, χὴρ, pro herinaceo. 310.d
Her heris & Heres, à χὴρ χηρός. 390.b. & inde Hericius, Herinus & Herinaceus. 390.b. quæ & ſine aſpiratione, Ericius, Erinus, & Erinaceus. *ibid.*
Heraclea vocata & Siris vrbs & Polieon. 57.e. 58.a. vicina Metapontio. 57.e. ſita ad Sirim fluuium. 58.e
Heraclea, Lyco flumini adpoſita. 881.a. Pontica dicitur. *ibid.* b. à Lyco flumine viginti ſtadiis remotu. *ibid.* ἐπὶ εἴκοσι. *ibid.*c
Heraclea ab Alexandro condita. 984 c. Heraclea inter Scythiam & Indiam. *ibid.*
Heraclea Ἡράκλεια Lydiæ vrbs, à qua Heracleus lapis vel Heraclius cognominatus. 1103.b.c
ab Heraclea Tium quot ſtadia. 888 e
Heracleotica nux, i. auellana. 596.c. eius cachrys dicitur ἴουλος. *ibid.*c.d.e
Heracleotica nux & Pontica eadem. 602.d.a. male ab Oppio ſe cernuntur. 601.b. 602.d.a. Heracleoticæ nuces ab vrbe Ponti dictæ. 602.d. Heracleoticæ pro caſtaneis cur quibuſdam acceptæ. 602.a. Heracleoticæ nuces & Διὸς βάλανοι eædem. *ibid.*d. ſeiunctæ. *ibid.*b. Heracleoticarum ſolidum ac denſum putamen. 603.a
Heracleoticon oſtium. 476.e. idem Plinio cum Naucratico. *ibid.* ſed falſo. 479.c. Solino & aliis cum Canopico. 476.e.e. Canopicum vocatur, non proximum Canopico. *ibid.*e
Heracleoticum & Canopicum, idem. 477.e
Heracleoticus, principalis Nili alueus circa oſtia. 479.c
Heraclidæ, pro Heraclidis. 94.c
Heraclidarum deſcenſus. 866.e
Heraclitus Σκοτεινὸς dictus. 842.a. eius opera obſcura. *ibid.*
Heraclitus Magnes, ciuis Magneſiæ, Magneti comparatus. 1103.e
Heraclius lapis Latinè dicendus, non Herculeus. 1102.c

Heraclius lapis Μάγνης abſolutè dictus, qui lapis eſt Magneſius. 1103 d. Heraclij lapidis nomine coticulam Lydiam inſigniuit Plinius, quod debetur alteri lapidi Lydiæ qui eſt Magnes. *ibid.* b
Heraclius lapis qui ferrum trahit, & Magnes, idem ac non idem. 1102. b. Μαγνῆτις Theophraſti toto genere diſtat à lapide Heraclio. *ibid.* nec ratione carent qui diuerſam ſtatuunt τὴν Μαγνῆτιν λίθον ab Heraclio lapide. *ibid.* nam Magnetis illa argenti colorem habet, & tornatur in vaſcula. *ibid.* c. Heſychius eos reprehendit qui eumdem facerent lapidem Heraclium cum Magnete. *ibid.* e. ergo Μαγνῆτις illa aliis diuerſa cenſetur ab Heraclia, aliis eadem eſt. 1103. a nec mirum, nam duo diuerſi lapides eodem nomine τῆς Μαγνησίας λίθου noti veteribus fuere, à patria vterque ſic nominatus. *ibid.* Μαγνῆτις λίθος quæ argenti faciem habet, alia ab Heraclio lapide. *ibid.* ſed ille lapis Heraclius etiam Μαγνῆτις & Μάγνης dictus eſt ab vrbe Magneſia circa quam gignebatur. *ibid.* rectè igitur Μαγνῆτις λίθος facie argentea ab Heraclio lapide diſtinguitur. *ibid.* ſed nec illi errant qui Heraclium lapidem Μαγνῆτιν λίθον appellant. *ibid.* Demum vt ab Heraclea Lydiæ vrbe vocatus eſt Heraclius, ita à Magneſia Lydiæ vrbe dictus eſt Μάγνης & Μαγνῆτις λίθος. *ibid.*
Herba, antiquis Ferba, à φέρβω Æolico, pro φορβῇ. 394. c
Herba cinaræ, Herba lapathi. 225 d
Herba paradiſi cur dicatur vulgo Folium ſiue Malabathrum. 1054. b
Herba Sabina. 367. e. eadem cum Brathy arbore. 367. d. e. hodie Sauinariæ. 368 a
Herbæ ſeu plantæ pleræque alienis ſtirpibus innaſcentes ſunt ſine radice. 1290. a. in ſolo ſedem non habent. 1291. d
Herbæ acres, *Herbes fortes.* 345. a
Herbæ amnicæ viridiſſimæ. 195. d
Herbæ cognomines, licet diuerſi generis ab auctoribus ſæpe confunduntur. 1224. c
Herbæ cacumine ſuo terram rumpunt. 1293. d
Herbæ ἐν ἄλλοις φυτοῖς naſcentes. 1298. c
Herbarum omnes appellationes Latinè à Græcis. 1002. a
Herbarum pauca nomina Arabica, quæ ex Græco derorta non ſint. 1130. a
Herbarum conditura. 466. a
Herbarum multa nomina ἀρχαϊκῶς veteribus enuntiata recentiores ἰωνικωτέρως extulerunt. 953. d
Herbæ duæ vel plures nomen vnum idemque habuerunt apud Romanos, licet vtrumque ex diuerſa origine veniret. 1280. b
Herbis quibuſdam tum locarum homines à faſcino defendi, ſtultum eſt credere. 1067. e
Herbas pleraſque Ægypti peculiares facit Plinius, licet in aliis naſcerentur locis. 977 b
Herbarij Firmico, οἱ ῥιζοτόμοι Græcorum vel βοτανολόγοι. 1051. e. Herbarij qui medicas herbas legebant, ac vendebant. *ibid.* e
Herbaticus, ab herba. 350. c
Herbeſſus, vrbs, vnde Herbeſſenſes. 113 d
Herctum, hereditas, patrimonium & bona 1262. d. ab Hercto, quod & Forctum, & Horctum & Herctum & Erctum & Ertum. 1265. a. b. Herctum citum patrimonium diuiſum. 1262. e. Hercti citus, patrimonij diuiſio. *ibid.* Herctum non citum, patrimonium non diuiſum. *ibid.* a. c. d. 1263. b. b
Herctum & Hertum, pro Forctum & Horctum, antiquorum bonorum. 1263. a. b. inde Erctum & Ertum recenſioribus. *ibid.*
Herculanium, τὸ Ἡράκλειον, prope Pompeios. 58. d
Herculeus lapis à noſtris imperitè vocatur Heraclius lapis. 1102. c. non enim ab Hercule nomen habet, ſed ab Heraclea vrbe. *ibid.*
Hercules ἀλεξίκακος, & ὀνειροπομπός. 351. d. a. Sommiales apud Rom. cultus. 351. d. e. a
Hercules ἀπόμυιος à Romanis cultos. 13. a
Hercules Recaranus & Caranus dictus. 8. a
Hercules Siluanus, ſeu Ruſticus, à Siluano deo diuerſus. 414 b. licet ſunt σύμβωμοι & σύνναοι ſæpe ponuntur. 414. & in inſcriptis.
Herculis Triumphalis & victoris ædes, idem. 10. c.
Herculis Victoris ædes duæ. 9 e a. 10.
Herculis ædes in foro Boario. 10. d. e
Hercules πρεσβύτερος Iphicle 28. c. d
Hercules ſeptem pedes proceritatis habuiſſe dicitur. 42. b. c
Herculis proceritas quomodo collecta à Pythagora. 647. a
Hercules aram Ioui inuentori dicauit. 8. e. a. e. 9. a. b. alteram ſibi ipſi. *ibid.* c
in Herculis ſacris perpetuæ epulationis mos inſtitutus. 11. c
Herculis cum Antæo certamen. 289. d
Herculis pugna cum Liguribus. 58. e. aduerſus Neptuni liberos. 58. a
Herculis vnica filia Pandæa in India, quum multos mares generaſſet. 995. a. ab eius comitibus Sibæ populi Indiæ deſcenderunt. *ibid.* b
Herculis columnæ. 1244. b
Herculis itinera intra Tanaim ſuæ Iaxartem finita. 790. a. b. 791. a
Herculi, pro Herculis, ἀρχαϊκῶς. 13. b
Herculi pro Herculis. 811. c
Herculi Salios tribuit Virgilius. 125. c
Herculi ara ab Euandro dicata. 8. e. a
Herculi ab oraculo monſtrata herba ad ſananda eius vlcera ex Hydræ morſibus accepta. 973. b. c. Dracunculus ea fuit. *ibid.* 974. a. Herculis vlcera φαγεδαινικά. *ibid.* b
ab Hercule inuecta mala aurea in Greciam ab Heſperidibus. 954. b
Herculis vbi combuſtus. 864. e
Hercynica ſilua, Ἑρκύνιος δρυμὸς, qui aliis Ὀρκύνιος. *ibid.*
Herennius Philo. 1227. d. e. Byblienſis. *ibid.* d. a. profeſſione Grammaticus. *ibid.* d. Conſul factus Olympiade. 220. *ibid.* anno 78. agens. *ibid.* Herennius Seuerus Philo. *ibid.*
Heretum, oppid. Ἥρητον. 67. d
Hermias puer fluctibus exanimatus à delphino relatus. 185. e

Hermiona, ἀρχαϊκῶς, pro Hermione. 772 a
Hermulæ funibus demiſſi. 916 e
Hermulæ è ſtadio in Circum traducti. 924.b
Hermularum quis inuentor in ſtadio ad laxandam ὕσπληγγα. 924.a
Hermus amnis. 862.a.b
Hermus auro fluere dictus. 857.a
Herodæ, pro Herodis. 94.c
Herodus Atticus, Herodis Hercules dictus, quod octo pedes longus eſſet. 42.c
Herodes Magnus Salomæ ſorori tres vrbes aſſignauit, Azoton, Iamnium & Phaſaelida; 776.a.b. & τοπαρχία dicitur. ibid. Herodes quatuor regni heredes instituit. 576.c. quorum vnus ἐθνάρχης ſeu βασιλεύς, duo τετράρχαι, quarta quæ ſoror fuit, aliquot vrbium habuit τοπαρχίαν. 576.c
Herodes Magnus Philippo reliquit Paneada, Trachonitim, cum Batanea & Auranitide, vt eas haberet nomine Tetrarchiæ. 576.d. & Antiſtæ ſeu Herodi Galilæam & Peræam. 576.e
Herodes Magnus Cæſaream condidit quæ antea, Stratonis Turris dicebatur. 576 d. & Σεβαστὴν in Samaria. 576.c
Herodi ſiue Antipæ Galilæa & Peræa ab Herode Magno relicta teſtamento. 576.e
Herodorus quando vixerit. 635.c.d
Heroes Argiui & Græci quot curribus in ludicro ἱππικῷ certarent. 903.d
Heroes apud Homerum bigis, non quadrigis certamen curule peragunt. 899.c.900.a trigis vt plurimum vſi. 900. b.c
Heroum æuo meta etiam ſiniſtro gyro circumiri ſolebat. 899.c
Heronm oppidum. 470.e
Heroum oppidum. 482 b.483.c
Heroum oppidum. 1240.d.a
Heroici carminis auctores raræ & reconditæ lectionis. 856.c
Heroopoliticus ſinus. 481.a
Heroopoliticus ſinus. 486.a. 487.d a.d
Herophile Mermeſſia oriunda. 79.e. Phœbo grata, cur. ibid.
Herophile nomen Delphicæ Sibyllæ. 78.e. vel, vt alij, Samiæ. ibid. nomen Troianæ Marmeſſi filiæ. 79.e
Heroſtratus templi Dianæ incenſor, Alexandri natali die. 822.a.c.814 a.d.e
Herſes, Herpices vel Hirpices. 729.d
Heſiodus νεὶ ἴζαμος ἀοιδῶν. 748.c
Heſiodus Homero æquæuus, ſecundum nonnullos. 866.a.a. c.867. a. d. e. 869.a c.d. verius tamen Homerum fuiſſe antiquiorem. 866.d e. 867.b
Heſiodus primus ῥαψῳδήσας à nonnullis putatur. 869.c
Heſiodus à nomine κυκλικοῦ ſegregatus. 851.b.c
Heſiodum quidam Homero antiquiorem pertendit, quo argumento. 867.b. quod tamen refellitur. ibid. nam Heſiodus longè ſuauior & comptior, eoque minus antiquitatis redolens. ibid.
Heſiodi carmina epica pronuntiabant ἐπὶ ῥάβδῳ Rhapſodi. 868.d. Heſiodus cum cithara pictus. 868.e. ſibi à Muſis datum ait ex lauri ramo baculum, tanquam vati futurorum præcio. 868.e.a. ſed alij id accipiunt de virga laurea, cum qua veteres poetæ carmina ſua recitabant. 808 a
Heſiodi carmina à Rhapſodis etiam cantitata & actitata. 867.e
Heſiodi Aſtrologia, Ἀστρικὴ βίβλος. 747.d
Heſiodi Theogonia. 851.d
Heſperica & Medica malus, eadem arbor dicitur. 955.d. ſed toto orbe diuiſis regionibus naſcuntur. ibid.
Heſpericum vel Heſperidum malum, citrum à Romanis non à Græcis nominatum. 956.b
Heſpericum malum & citrum idem. ibid.c
Heſperides Nymphæ Atlantis filiæ. 372.c. vel Heſperi. 373.b. nunquam Εὐεσπερίδες dictæ. 373.c.e
Heſperidas Nymphas cum Heſperidibus vrbe confundit Plinius. 373.a. & alij. 374 b
Heſperides inſulæ ποντώνεχοι. Gorgadibus. 1297.d. ab ijs 40 dierum nauigatione ad meridiem diſtant. ibid. ab iis ad Heſperu ceras vnius dici curſus, verſus meridiem tendenti. ibid.c
Heſperides quæ mala aurea habuerunt, ſub cuſtode dracone circa Oceanum collocatæ. 373. b. ab aliis vltra Oceanum. 373.c. ad Oceanum Atlanticum. 374.a
Heſperidum mala aurea, non arborea. 492.a
Heſperidum mala, ſeu ἑσπερίδες, dijs apponi ſolita. 755.e
Heſperidum mala aurea inter ſymbola & initia Dionyſij myſteriorum. 955.d
Heſperidum mala prius nota Græcis quam Medica vel Citrea. 955.d
Heſperides, vel Heſperidum mala, & Aurea poma ſunt Aurantia noſtra. 955 d.c Heſperis veterum eſt Aurantia noſtra. ibid.c
Heſperidum mala malis Medicis ſimilia. 956. a. imò forte eadem quæ natali ſolo tantum differrent. ibid.b
Heſperidum mala propriè Aurea, Aurantia, & Inaurantia dicta. 957.d
ab Heſperidibus inuecta in Græciam aurea mala ab Hercule. 954. b
Heſperica malus. 954. c. ἑσπερικὰ μῆλα, à loco Africæ vbi naſcebantur. 954. c. vel etiam Εὐεσπερίδες. ibid.
Heſperidum malus eadem cum Citrea & Media malo. 957.b
Heſperidibus vel Heſperidum malis, ac de citreis ſeorſim tradidit Athenæus. 955. b. & poſtea de citreo malo tractans, ἑσπερικὸν malum eſſe, & χρυσοῦν μῆλον, & ab Heſperidibus per Herculem in Græciam importatum ait. ibid.
Heſperidum horti ad Oceanum, haud longè à Lixo oppido. 372.c
Heſperidum horti ad Oceanum à Virgilio locati. 373.a. circa Atlantica. 377. b. quidam in Mauritania ſtatuunt, ad Oceanum, circa Lixon, alij circa Atlantem Mauritaniæ. 373.a. ad Oceanum Atlanticum. 374.a. circa Berenicen & Syrtes poſiti. 373.c. horti vicini vrbi Heſperidum in Pentapolitana Libya, confuſi cum hortis fabuloſarum Heſperidum. 373.c.c. in Cyrenaicam tranſlati. 373.d

Digitized by Google

Heſperidũm hortos in Pentapolitanam Libyam tranſtulcrunt nonnulli, quòd vrbs Ἑσπερίδες ibi eſſet. 373.c. Ptolemæus in Cyrenaica & Pentapolitana memorat. *ibid*. & diuerſos ſtatuit ab vrbe Berenice, quam Ἑσπερίδας dictam autumat. *ibid*. Heſperidum vrbis & portus in Pentapolitana Scylax meminit. 373.d. idem haud longè ab Heſperidibus vrbe ponit Heſperidum hortos. *ibid*. eorum deſcriptio. 373.d e
Heſperij ſunt vbicunque ſol occidit. 661.e
Heſpetij Æthiopes occidentales. 1242.a. Africæ vicini. 1243
Heſperis olim dicta, ἑσπερίς, poſtea Berenice, vrbs Libyæ. 372.b. Heſperia Melæ dicitur. 372.c. in Cyrenaica. *ibid*.
Heſperis Theophraſto, non herba eſt, vt perperam putat Plinius, ſed malum citreum, ſiue Heſpericum, odore veteribus commendatum. 954.d.e.955.b
Heſperion Ceras. 1244.d. non eſt Caput viride. *ibid*.
Heſperu Ceras. ἑσπέρου κέρας. 166.c
Heſperuceras, ἑσπέρου κέρας, promuntorium quod vulgo vocant *Cap verd*. 1297. aut potius quod Luſitani vocant Cabo de las Palmas. *ibid*. Heſperion ceras Solino. *ibid*.
Heſſeni, Eſſeni, & fortaſſe Ἐσσηνοὶ & Ἐσσαῖοι Græcis. 610.c. ἀπὸ τῆς ὁσιότητος. *ibid*. qui etiam Ὀσσηνοὶ & Ὀσσαῖοι. *ibid*.
Heth Hebræum ſæpè mutatur in χ, ſæpè in molliorem ſpiritum, & pro Hé ponitur. 490.a
Hetruſci. 60.c.d.61.b
Heuila regio, quæ fert Bedelach & Onychem alij de Arabia, alij de India interpretati ſunt. 1150.d
Hexecontalithos cur dicta. 411.b
Hiatula, oſtreum, χήμη. 1097 e
Hiberni menſes tantum tres. 453.a. quatuor maximè hiberni & frigidiſſimi. 453.b.c. quatuor hiberni menſes. 453.e
Hibernum, hiems vnde Gall. *Hiuer*. 105.d
Hibernum pro hieme. 891.b. vnde noſtrum *Hiuer*. *ibid*.
Hiberno pro Hieme. 1278.c. 1258.c
Hiems, χειμαί. 310.e
Hiems noua primo menſo, adulta ſecundo, præceps tertio. 719 d
Hiems in tres partes diuiſa ab antiquiſſimis Græcis. 315.c
Hiemis initium apud Atticos. 314.b
Hiemis initium apud Atticos. 314.d.315.a
Hiera, Ἱερὰ, ante Theraſis. 136.a
Hiera Acra. 687.d.785.e b
Hiera Sycaminos ad Orientem. 448.e
Hieracites lapis. 712 e
Hieracites lapis. 713.b. à colore accipitris. *ibid*.
Hierapolis Syriæ vrbs. 574.a. vbi colebatur Derceto, quæ Atargatis. *ibid*. Hierapolitana Diua, quænam fuerit. 574.b.c.d
Hierapoliticum marmor. 560 a
Hierichus falſò dicitur caput Iudææ poſt Hieroſolyma. 379.b.c. Artaxerxe ſubacta. 379.d
Hierichus vallis. 581.d e
Hiericuntia roſa non eſt amomum verum. 401.a
Hiero Laodicéam ampliauit. 828.d
Hieronymus presbyter Æthicum Hiſtriæ ſophiſtam compilauit. 826.a
Hierophanta inter ſymbola Eleuſiniorum ſacrorum. 750.b.752.a
Hieroſolyma caput Iudææ. 579.b.c. Veſpaſiano excisa. 579.b. Hieroſolyma, Ἱεροσόλυμα & Hieroſolymæ. 138.d
Hilaris & Hilarus. 412 e. Hilarus antiquis pro Hilaris. 604.d
Hilare in coloribus. 345.c
Hilex vel Silex, χάλιξ. 378.d
Himantopodes. 415 a b
Himera vrbs ab Hannibale capta & deleta. 114.e
Himera in ditione Carthaginenſium. 126. b
Himeræ Thermæ. 114.b.c.d
Himeræum flumen pro Himera. 153.d
Himetæum flumen, Himera. 480.a
Himeræus fluuius. 113.c.114.b. 115.d
Himera fluuius in duas diuiditur partes. 113.b.116 c. eius ὀχετεύσεις. 113.b.114.b. diuerſarum eius qualitatum cauſæ. 113.c.d
Hinnientium dulcedo, de hippomane. 942.c.945.e
Hinnulei, νεβροί. 121.b
Hinnulei, νεβροί dicuntur cerui primo anno. 224.d
Hippace pro herba male accepta à Plinio. 175.a. lac equinum concretum ſignificat, quod Scythæ ſedandæ ſiti hauriebant 175.a. vel in duodecimum diem. *ibid*.
Hippalus ventus, non Hypalus. 1165.c. ita dictus Fauonius ventus à quodam Hippalo gubernatore. *ibid*. ventus is λίβονοτος ab Indis vocatur. *ibid*.d
Hippalus gubernator primus nauigationem ex Arabia in Indiam albo mari pleniſque velis ingreſſus. 1185.c.d
Hippalus ventus Libonotus dictus à gubernatore quodam. 1244.d
Hipparchus & Eudoxus Aſtronomiæ apud Græcos primi & præcipui auctores. 656.e
Hipparchus dioptricorum inuentor. 821.d
Hipparchi ſententia de æquinoctiis & ſolſtitiis. 742.c
Hippo Diarthytus. 321.c. διάῤῥυτος. 321.c. a. b. Diarrutus Latinis. 321.b
Hippicus male pro Ibyco. 52.e
Hippo Regius. 321.e
Hippo regius. 475.e
in Hippo centauro equum hominem vomere quomodo dicatur. 912.c
Hipocrates Κῷος Cous ex Co Meropide oriundus. 145.b
Hippucrene, non Hippocrene, Ἱππουκρήνη, non Ἱπποκρήνη ſcribi debet. 834.a.b
Hippoglotton, pro Hippogloſſon. 403.b
Hippolyta, ἀρχαϊκῶς, pro Hippolyte. 772.a
Hippomanes, virus quod effluit ab inguine equarum, quando in venerem incitantur. 939.c.941.e. cur vero nomine dictum dicatur. 919.a.e. & tuberculum quod innatum fronti pulli equini de ventre afferunt. *ibid*. d. & à matribus ſtatim prærodirur. *ibid*. vtrumque ad veneficia & amatoria facere exiſtimatur. *ibid*. ſed præcipuè πρὸς φίλτρα quærebatur caruncula illa. *ibid* Hippomanes tertium apud Ariſtotelem,

Gloceſtria. 147.b
in Gloria eſſe. 201. c. 202. a. 1008.a
γλῶσσαι δέ αἱ δίδεται. 1091.a
γλωσσοτίνομα. 1208.c.d
Gloſſopetra cœlo cadit deficiente Luna. 755 c. quomodo Lunares motus excitare dicatur. *ibid.* b.d.e.e. in Perſide non naſcitur. *ibid.* e
Gloſſopetra, non in terra naſci dicitur, ſed cœlo tantum decidere; cum deficit Luna. 718.d. de poteſtate quam illi attribuunt Magi. *ibid.*
γλῶτται in tibiis, quid. 120.b. & γλωττίδας. *ibid.*
Glottis coturnices abeuntes proſequitur. 182.c.d
γλυκάζειν, ἐγγλύσσειν. 965.e
Glycera, quam Pruſias amauit, victrix coronarum, στεφανοπλόκος. 246.d
γλυκυκάλαμος, λωτὸς, aut Caſia purgatrix. 1056.a
γλυκυκάλαμος. 1302. a. Græcis recentioribus quod barundinis genus. 1301.c. non eſt barundo Indica Saccharina. *ibid.* nec caſia purgans. *ibid.*
γλυκυκάλαμος, de Caſia fiſtula. 1309.b.c. cum Oxyphœnico iungitur. *ibid.* c. γλυκυκάλαμος & κάλαμος Ἰνδικός, idem. *ibid.* d. b. γλυκυκάλαμος etiam exponitur λωτός. *ibid.* b.c.d. Loti caulis, γλυκυκάλαμος. *ibid.* c. γλυκυκάλαμος de quouis Loto. *ibid.* d. e
γλυκυκάλαμος eſt Lotos Ægyptius. 1311. d. e. Canna Saccharina ita poteſt vocari. *ibid.*
γλυκύῤῥιζα, quæ aliis σκυθικὴ. 125.e. eas Plinius diuerſas facit. *ibid.*
Glycyrrhiza, Σκυθικὴ πόα. 244.c
Glycyrrhiza, Scythica radix dicitur. 798.a
γλυκύῤῥιζα, ſeu Σκυθικὴ ῥίζα, an ſit Σκυθικὸν ξύλον. 1163.e. radix ea tota lignea eſt. *ibid.* Glycyrrhizæ radices πυξώδης ὥσπερ ? 1164.a. an eius ſucco veteres lanas aut capillos tinxerint, incertum. *ibid.* illud certum, aquam in qua ſit decocta Scythica radix, luteo colore infici. *ibid.* Scythicum lignum idem cum glycyrrhiza. *ibid.* a. & Σκύθιον voica voce dicebatur, quòd in Scythia circa Mæotim paludem plurima naſceretur. *ibid.* Glycyrrhiza Σκυθικὴ & Σκύθιον dicta. *ibid.* d
Glycyrrhiza ἄλιμον appellata. 174. e. ſimul ἄδιψος & ἄλιμος. 175.b. 176.c. ea eſt quæ Scythice vocatur. 175.b. à Theophraſto γλυκεῖα ῥίζα vocatur. *ibid.* d
Glycyrrhizam veluti diuerſam à radice Scythica male deſcribit Plinius, & inter aculeatas recenſet. 175.c. 176.b. eius folium caret aculeis. 176. a. lentiſco ſimile, χῖνον non ἐχῖνον. *ibid.* b
γλύφανον, cælum. 1044.c
γλύφανον ad verbum, Scalprum. 1044. d. nam γλύφειν eſt Scalpere. *ibid.*
γλύφανον, Sculpellum quo calami ad ſcribendum olim aptabantur ac temperabantur. *ibid.* e
γλύφανον impropriè Tornum reddidit Virgilius. 1045.c
γλύφανον vel γλυφεῖον, librariorum ſcalprum non eſt idem cum graphio. 1045.d. nam γλυφεῖον ſcalprum quo calami temperabantur, quibus in charta ſcribebant. *ibid.* e. γλύφανον pro inſtrumẽto quo lapides ſculpebantur. *ibid.* a
γλύφειν κάλαμον, acuere & efficere aptum ad ſcribendum. 1044. e. temperare. *ibid.* *Tailler vne plume.* 1045.d
γλυφεῖς, Sculptores. 1048.c
γλυφεῖς, Sculptores marmoris. 1100.e
γλυφεῖς & γλυφὶς, & γλυπτήρ, dicebatur Scalpellum quo calami olim aptabantur & temperabantur. 1044.e
γλυφὴ tam ea quæ ex plana ſuperficie extantes ſculpit effigies, quam quæ intus incidit, & cauat. 1100. d. vnde γλυφὴ δακτυλίων & σφραγίδων. *ibid.* & ars quæ id efficit, γλυπτικὴ σφραγίδων. *ibid.* quæ ἐκτυποῖ, non ἐντυποῖ. *ibid.* e. vnde & καρδοπογλυφεῖς qui mortaria excauat. *ibid.*
γλύφεσθαι, Scalpi. 1101.d
γλύφω & γλάφω, idem. 597.b
γλύφω, vnde Sculpo. 371.a. 907.b
γλύφεσθαι aliud, aliud τορνεύεσθαι. 1049. e. γλυπτὸν aliud, aliud τορευτόν. *ibid.*
γλύψαι, ξύσαι. 1045.b.a. aliud tamen γλύψαι aliud ξύσαι, aliud, τορεῦσαι. *ibid.*
γλύψις, tritum. 406.e. γλύφεσθαι, teri. *ibid.* γλύψαι & τορεῦσαι confunduntur. *ibid.* d. licet ſint diuerſa. *ibid.*
γλυπτὰ de anaglyphis & cataglyphis. 1045.e
γλυπταὶ dici non poſſunt τορευταὶ, licet τορευταὶ dici poſſunt γλυπταί. 1045.c
γλυπτοὶ lapides, Sculptiles. 1049. d. e
γλύξις, vel γλεῦξις. 368.e
Gn̄ll. M. ll. genera duo, medicinæ duæ. 393 c
Goæuus, & Goæus. 38.c
γνάφαλα, purgamenta quæ ſpinis adhærebant pectinis fullonij. 398. a. b. γνάφαλον, tomentum. *ibid.* quod ex illis γναφάλοις tomenta farciebantur. 398.a
γναφάλιον herba, Centunculus. 398.a
Gnaphalium cur vocata ? 1289.d
Gnatia ſeu Egnatia. 127.d.e
γνῶμα, Latine Gruma. 820.c
τὸ γνῶμα, Groma. vnde γνωματεύειν, cognoſcere, indicare, probare. 821.d
γνῶμα, idem quod γνώμων. 670.e. a. inde Groma, Latinis N in R verſo. *ibid.* a. vel Gruma. *ibid.* γνῶμα & γνῶσις. *ibid.* a 671. a. τὸ Γνῶμα, hæc Gruma. 670 d. ſeu hæc Groma. *ibid.* a
γνώμη βασιλική. 685.b.c
γνώμων, norma. 669.a.d. vulgo *Eſquierre.* *ibid.* e
γνώμων & πόλος iunguntur. 635.c.d
Gnomon ſiue ſtilus æneus in horologiis ſciothericis indicabat horas. 634 d
Gnomon ſiue vmbilicus æneus in Sciotheris & Heliotropiis. 635.d.e
γνώμων, ſtilus horologij ſciotherici. 670.e. qui & vmbilicus. *ibid.* & κέντρον. *ibid.* vnde *Gnomones.* & ars Gnomonica. *ib.* Γνώμων, machina dioptrica ad agros limitandos. *ibid.* Latinis Groma, & Gruma. *ibid.* e.a. à Græcis γνῶμα. *ibid.* a
Gnomon vmbilicus ſiue ſtilus machinæ gnomonicæ apud Plin. 69.a.b. non eadem cum groma. *ibid.* γνώμων, tota groma Agrimenſorum. 691. b. γνώμων, horologij κέντρον. *ibid.*
Gnomon, eiuſque ſciotherа, ab Anaximandro inuenta. 632. a.b.e. 640.c
Gnomon ab Anaximandro, vel eius diſcipulo Anaximene inuentus. 640.c
Gnomonis prima inſtitutio ad horas indicandas. 636.d. primus inuentor Anaximander.

der.636.d.657.a. quo in ſcio-
theris erecto æquinoctia &
ſolſtitia deſignauit. 636.d.
σκιόθηρα dicta, in quibus ſta-
turus Gnomon. 636.e
Gnomonia æquinoctialis ſolius
vmbras reſpiciebant gnomo-
nici in horologiis ad Solis
curſum facta. 641.d. 642. 643.
& diuerſi regionum ſitua,
non per vmbræ æquinoctia-
lis aognomen. 641.e
Gnomonis nullus vſus abſque
diuiſione in duodecim par-
tes. 640.b
γνώμονα & πόλον Græci à Babylo-
niis ſumpſerunt. 657.b
γνώμων, dens in equis qui æra-
tem indicat. 669.e. 670.b. qui
& γνῶμα. 670.e.a. & γνῶμος.
670.a. vnde ἀγνώμονες & ἱππο-
λιπογνώμονες equi. 669.e
Gnomonice & aſtrologia quã-
do in Græciam venerint.
657.e
γνωμονικὴ & μετεωροσκοπικὴ diſtin-
guuntur. 656 b
Gnomonice ars. 632.a. limitibus
diſponendis vtilia. ibid. b. Ar-
chitectis neceſſaria. ibid. Ar-
chitecturæ tertia pars ibid.
Geographis expetenda. ibid.
e. partem Geographiæ face-
re dicitur. ibid. ad Gnomoni-
cen pertinent inſtrumenta
Sciothera. ibid. d. eius inuen-
tor Anaximenes. ibid. vel, vt
aliis Anaximander. ibid.
Gnomonici, qui. 632.a
Gnomonici, 669.d. à Gnomo-
ne, vt & ara Gnomonica.
670.e
Gnomonici de ſimilibus paral-
lelia ac meridianis optimè ex
arte ſua indicant. 658.d
Gnomonica de horologiis acci-
piunt auctores. 657.a
Gnomonica inſtrumenta. 730.
b.e
Gnomonicorum vaſium vſua
apud Babylonios & Ægy-
ptios. 658.e
γνῶμος, idem quod γνῶμα & γνώμων
dens in equis. 670.a
Goerare & Goeri, item Gurare
& Guri, pro Gyrare & Gyri.
1123.b
Goeri, Guri, & Guiri, pro Gy-
ris. 241.b. 475.e. 1123.b
Γόγγρα. 1181.c
Γογγυσμὸς, à γογγύζειν. 897.b
Γοίερθα, oppidum Arabiæ. 491.e
γογγυλῖτις, θυμιαμα Λίβυον. 954.c.
Hammoniacum. ibid. quod &
φύραμα. ibid.

γογγυλώδης pro γογγυλώδους. 394.b
γογγυλώδεις ſpinæ. ibid.
Gongylis & καυκαλίδα Aetij, eiuſ-
dem facultatis. 974.d.e
Gongylides, i. ſatina rapa. 970.
e. ad libidinem incendunt.
ibid.
Gordyæi montes. 621.d
Gorgadea inſulæ. 1244 d
Gorgadea inſulæ Gorgonum.
1296.e.d. αἱ Γοργάδες. ibid. d.
quæ & Γοργίδες. ibid. nam à
γοργοὶ, Γοργὰς & Γοργίς. ibid. ea-
rum incolæ fuerunt miræ
proceritatia. ibid. Gorgades
feminæ, veloces. ibid. e. γοργά-
δες ἀκκάδες, cita nauigia. ibid.
à γοργὸς, citus, celer. ibid. d.
forraſſe eæ inſulæ ſunt quas
à Gorgonibus habitaras fin-
xit vetuſtas ibid. e
Gorgadea inſulæ contra pro-
muntorium Heſperu ceras
obuerſæ, 1297.e. bidui naui-
gatione à continenti diſtan-
tes. ibid Feminæ totæ hirſu-
tæ in eis, & viros pernicitate
ſuperantes. ibid. Gorgadea
inſulæ magis ad Septemtrio-
nem, quàm Heſperides. ibid.
d. ab inſulis Gorgonum He-
ſperidea 40. dierum nauiga-
tione ad meridiem diſtant.
ibid.
Γοργία, corallium. 90.c
γοργεῖν. ibid.
Gorgonia & Gorgia, idem. 90.
e.d
Γοργὺς amnis in Tigrim influens.
698.d
Γορδιαῖοι. 612.c
Γόρτυν, Gortyna à quo ſic voca-
ta. 172.b. dicta Ελλωτία. ibid. ἐν
τῇ Γορτυναίᾳ Platanus quæ
nunquam folia dimittit. 172.c
Γόρτυς ἥρως. à quo dicta Γόρτυν.
172.b
γορτὺς, θύλλος. 1169.e
γορυτὸς, γωρυτός. 371 a
Goſſypium præter candorem &
mollitiem lini habet etiam
τὸ πάχος. 296.a. Goſſypij nux
trifariam diuiſa. 296.b
Goſſypion Arabicum. 298.e.
299.b. erioxylon. 298.b
Goſſypium, arbor vel frutex, è
cuius lana veſtea habe-
bant ſacerdotes Ægyptij.
998.e
Gotheca Latinitati vltimæ, ve-
terum Zotheca. 1274.e. à
Gotheca, noſtrum Botheca.
ibid.
Gotthicorum Regum crinis
ſparſus. 765.d

Gotthi ab origine Scythæ. 765.
b. ſpargendi capilli morem à
quibus retinuerunt. ibid. c
Gotthorum grani, quid. ibid. b.c
Gouret Lotharingis, quod Gal-
lia Boulle. 1123.b
Grada, & Gradus, à Gradior.
413.d. à Grada diminutiuum
Gralla. ibid.
Gradus, βαθμοί. 916 a
Gradus læuos opponere, de agi-
tatore, quid. 905.c
per Gradus fieri. 767.e.a
Græcæ ſiliquæ 460.c.d. Græ-
ca ſiliqua ἡ κερατωνία Columel-
læ. ibid. d
Græci corpora defunctorum
non cremabant, ſed conde-
bant. 1203 b.c
Græci Latinaa voces ad Græ-
cam formam & ſonum ſæpe
deflectunt. 605.b
Græci in nominibus ea fingunt
quæ neſciunt. 1331.c
Græcorum ſepulturæ. 1057.e.
1058.b
Græcorum ſtructura. 378.a
Σαὶ aut κόππα Græcorũ veterum
quid eet, Græci Grammatici
recẽtiores neſcinerũt. 892.d.
& ideo σαμφόρας equos male
interpretati. 891.e. 892.e. ϛ',
character numeri vi. ἐπίσημον
vocatur. 892.d
Græcos potius Latini imitari,
quam Latinos Græci. 1061.b
Græciæ pro Græcia. 95.c
Græciæ mythicum tempus. 859.
e. in Græca hiſtoria nihil
certi ante Troiana tempora.
859.e
Græcobarbari indifferenter η,
ι, υ, ει, & οι in ſcribendo vſur-
pant. 1028.d
Γραῖα, vrbs. 148.b
Gralla diminutiuum à Grada.
413.d. Grallæ, crura lignea,
quibus vtebantur Pantomi-
mi, grallatores dicti. 413.b.
κωλικά etiam vocantur. ibid.
Grallæ quibus gradimur, h.e.
crura & pedea, à grallis qui-
bua gradiuntur grallatores,
quæ ſunt perticæ ligneæ, di-
ſtinguuntur. ibid. c. Gralla
κῶλον naturale ſiue ligneum.
ibid. d
Grallatorea Pantomimi. 413 b.
κωλικὰ φορεῖοῦντες. ibid. grallas
ligneas ſumebant ad effin-
genda Panum crura. ibid. d
Gramen, ἄγρωστις. 1300.d.e. ab
animalibus appetitur. 1301.a
Gramina aquatica viridiſſima.
195 d

Digitized by Google

γράμμα ſeu γραμμάτιον pendebat θέρμους tres, κεράτια, vel κέρατα ſex. 461.d.e
Grammaticorum leuitas inconſtantia. 585.d
γραμμή. 5.e
γραμμή, βαλβίς. 916.c. & ἀφετηρία. 917.d
Granam facere. 763.e
Grandire gradus. 944.ç
Grani Gotthorum, quæ. 763.b.c
Granoi, τὰ σπέρματα, de capillis ſparſis ac diſcriminatis. 763 d
Granos demittere. ibid.e
Granis, vel Granius fluuius Plinio. 1181.c. Ariano Γράνις. ibid.
Granum, vel Granum cocci. 301.c. Granum cocci, pro cocco Cnidio. ibid.
Granum Cnidium non eſt fructus Chamæleæ Dioſcoridi. 301.d
Granum ilicis cocciferę. 962.a.c
Granum ilicis arboribus. ibid.c. κόκκος φοινικοῦς. ibid. Granum tingendis lanis aptum, Chermes Arabibus. ibid.
Granum rubeus Galatiæ. 301.c
Grani figuram exprimit capillus in fine rotatus ac rotundatus. 363.d
Grana 24. inſcriptulo. 1171.b
Grana, ſemina. ὁ σπόρος, ὁ ϲῖτος. 763.c. vnde Granarium. σιτοβολεῖον. ibid. Grania vel Granea, Grange. ibid.
Grana pro capite, vnde Migraine. ibid.b
Graphatores, Graueurs, Cauatores. 1046.b c
γράφειν, pingere. γραφεῖς, pictores. 5.ç 6.a
γραφεῖον, graphium. 916.e. 1219.e
Graphiones, Bigarreaux, ceraſorum genus. γραπτὰ vel καταγραπτὰ κέρασα. 958.b
Graphium ſtilus ferreus, ab vna parte acutus, ab altera planus. 1045.e. de eo Ænigma. ibid.
γράφω, Scribo. 371.a
γράφω, à quo Scalpo, κοιλᾶναι & βαθῦναι dicitur. 1046.c
Graphometra. 685.e.c
Grappus, σιμός, tortus. 445.b
γράψαι, ξύσαι, χαράξαι. 1100.a. γράφειν, graphare. ibid. pro quo factum Grauare. ibid.
Gratia vnica, pro ſumma. 1167 e
Grauari aliquid. 374.b
Grauari tecta. ibid.
Grauatim. 95.e
Graue pro precioſo & raro. 95.e
Graueurs hodie, qui Cauatores & Cauitores, & recentioribus Græcis Καβιδάριοι. 1046.d. quaſi Cauatores, aut Graphatores. ibid.b.c
Graueurs, pro Grafatores, Cauatores & ſcalptores lapidum. 1100. a. γράφειν, grafare, pro quo Grauare. ibid.
Grauis odor, fœtidus, metaphorice. 200.b
Graues odores leuibus oppoſiti. 345.a. 360.e. Fortes odores. 361 a. Grauis odor pro malo. 361.a
Grauis ſonus, tranſlatitie. 200.a. Graue proprie, quod tactum contundit & premit. 200.b. Sic Grauis vox. ibid.
Gregalium numerus & Agmen, idem. 306 d. Gregales qui ex eodem grege. 306.e
Gregarium, pro Gregalium, in manuſcr. 306.e
γρίσιλον, dictum Hippoſelinum. 1268.e. quaſi ἀγρισέλινον. ibid.
Groma, vel Gruma, γνώμη, γνῶσις, vel γνῶμα, vnde Latinum. 673.d. 820.c. inde Geometrici, γεωδαῖται, Agrimenſores. 673 e Gromatica, ἡ γεωδαισία. ibid.
Groma, à γνῶμα, N in R mutato. 670.a. & γνῶμα idem ac γνώμων. ibid. Groma in medio ſpatij cuius erat menſura capienda. ibid. b. & tunc Groma in terrantem poni dicebatur. ibid. hac machina in Caſtrorum metatione vtebantur. ibid. Gromæ locus prope Prętorium. ibid. idem & Grumæ locus dicitur. 670.c. Grumam enim, non Gromam ſcribebant. ibid. Groma in tetrantem poſita. 671. Gruma, & Groma, idem. 670.c. Gruma locus in medio caſtrorum. ibid.d
Groma, machina dioptrica. 681.d. pertica vocatur. ibid.c.e. ſed non communis menſorum machina. ibid.e. eadem cum chorobate aut ſimilis. 682.e. 689.c
Groma pro menſura decempedæ. 685.b. menſuræ genus. ibid.c
Groma, fila ſeu funiculos ac pondera habuit. 672.b. Groma eadem cum Chorobate, aut certe omnino ſimile inſtrumentum. ibid.c.d. 673.b. Groma, διόπτρα. 673.a
Groma in tetrantem poſita, quid. 672.a.b
Groma ex regulis ſeu normis componitur. 689.c
Groma metatur. 685.a
Groma pro decempeda. ibid.
Groma Romanorum caſtrorum propria. 671.b
Groma aliud, aliud Ferramentum. 672.d.e. Groma ſuperponitur ferramento. ibid.e. Groma fuit pertica. ibid.e.a. normas habebat & perpendicula pendentia. ibid.a
Groma habuit ancones normaliter factos. 673.b. Groma hodie Eſquierre. ibid.
Gromæ præcipuus vſus. 685.d
Gromæ vſus. 825.a
ex Gromæ corniculis omnibus perpendicula pendebant, vt librata poſſet collocari. ibid. d a.c. Groma non admodum à Chorobate diuerſa, niſi & prorſus eadem fuerit. ibid. a, 6
Gromaticæ vſus. 825.a
Gromaticus metator & metitur. 685.a
Gromaticus liber de limitibus conſtituendis & de caſtrametatione. 682.c
Gromatici veteres non ſolum gruma, ſed & pertica ſiue decempeda vſi. 691.e. ſeu funiculis, ſeu quocunque alio menſuratum genere. ibid.
γρόμφαινα, Scrofa. 941 e
γρύτιον, Scrinium. 371.a
Grotte à Crypta. 1208.b
Grues alte volant non ad deſpiciendum, ſed ad proſpiciendum. 164.a b
Grues pontum tranſiturę. 165.a. ſaburra ſtabiliuntur. ibid. b. c
Grues tranſuolaturæ Pontum. 185. a. ſaburra ſtabiliuntur arenis deuoratis & lapidibus ſublatis. ibid.b.c. deinde lapillos è pedibus abiiciunt & arenas reuomunt. ibid.c.d
Grues nigreſcunt ſenectute. 165.b
Gruum excubiæ. 165.c.a. quidam de ſolis ducibus produnt. ibid.a
Gruum vtraque migratio. 181.c. d.e.a. cum Pygmæis bellum exercere grues vulgo perſuaſum. ibid.a
Gruma γνῶμα βασιλική. 685.b. menſuræ genus. ibid. Gruma pro regula. ibid.
Grumi non eadem cum machina parua gnomonica apud Plin. 691.b

Gruma caſtrorum metandodorum. *ibid.*
Gruma, γρῶμα βασιλικά. 673.d pertica regia. *ibid.*
Gruma veterum hodiernæ diſſimilis. 691.c
Gruma inſtrumentum dioptrienm. 821.c.a. Græco τὸ γνῶμα, Groma. *ibid.* d. eius nullus vſus apud Græcos ad rectu-ras limitum, & agrorum dirigendas. *ibid.* c
Grumæ locus. 820 c
Grumæ, loca media, in quæ conueniunt quatuor directæ viæ. 672.a. Gruma, menſura, qua fixa viæ ad lineam diriguntor. *ibid.* propriè ea machina figi & poni dicitur. *ibid.*
Grumæ varius vſus. 682. c. 683. a b
Grumare, quid. 683 a
Grumare, γνωματεῖν. 585.b.c
Grumus, quid. 88. c. Grumilus. *ibid.* c. d. Grumulus. *ibid.* d
Grypes cum Arimaſpis dimicant. 194.a.b
Grypes χρυσοφύλακας. 194.b
χρυσίεια annulo obſignata. 933.d
χύτοι, Scrutum. 371.a
Guarare, *Guarer*, à verbo Varare. 946. a. fugere, & fugiendo ſibi cauere. *ibid.*
Guaratores vel *Guarofi* Lupi, *Loups garoux.* 946.b.d
Guaſter à Vaſtare. 730 c
Guaſter, ex Latino Vaſtare 946.a
Guaſtum in Gallia, nunc *Gueſdum* vel *Paſtellum*, vitrum, & ἰσάτις, eadem herba. 254.d
Guaſtum vel Gaſtum Gallorum, idem cum Iſatide ſatiua. 258. d.e
Gueret, Terram in Guerectum excitare dicimus, quæ hieme proſcinditur. 725.a
Guerini, Goeri, Guri, pro Gyris. 1123.b
Guermes vel Chermes Arabibus pro Cocco ſeu vermiculo, aut vermi. 1214.a
Gueſdum vel *Paſtellum* hodie vocatur, quod olim in Gallia *Guaſtum.* 254 b.c. eadem herba quæ vitrum, ſeu Iſatis. *ibid.* e
Gueſpe, à Veſpa. 730.e. 946.a. 962 d
Guetter, Cattare. 1009.c
hæc Gummis, Plinio. 1065 c
hæc Gummis, Gommis, Gummim, declinat Plinius. 533.b. 543.c
hæc Gummis, huius Gummis, Plinio. 937.b. inde gummium lacrymæ. *ibid.*
Gummi in arbore concreſcunt, vt myrrha. 1334.a. dum ex ea fluunt guttatim, nunc rotundiore forma, nunc longiore & cyliodrara concreſcunt. *ibid.* c
Gummi è ceraſis & prunis manat. 234.d
Gummi acanthinum, ex Ægyptia ſpina nigra. 1043.b
Gummi ἀκάνθινον. 1036.b
Gummi Arabicum ex ſpina Ægyptia colligitur. 522.e
Gummi Arabicum hodie vocatur quod ex Ægyptiaca ſeu Arabica ſpina manat. 530.d
Gummi Thebaicum, quod ex ſpina Thebaica. 532. e. vnde ſudantur. *ibid.* d. e. 533. a.b.c. quale optimum. 533.c
Gummi omnia genera ξυλία dicuntur. 1130.c
Gummi vſus multos in adulterandis ſuccis. 301.b
Gummeum genera omnia primò liquida ex arbore manant, deinde ſiccantur & dureſcunt. 1023 a
Gurare pro Gyrare. 1123.b
Goerare alij. *ibid.*
Guri, Goeri, & Goeri, pro Gyris. 1123.b
Guroſa, pro Gyroſa. 1129.b
Guſæ vulgo, quaſi *Fuſæ* vel χύσεις, maſſæ lignatæ ferri ex fornace fluentes. 1078.b
Guſtus vel ſapor, χυμός. 1282.e
Guſtu ſentitur ac percipitur ſapor. *ibid.* d
Guttæ & puncta in gemmis, idem. 131.c
Gurtutæ Numidicæ. 896.b
Guttati equi. 895.c. ψαρόψαροι. *ibid.*
Guttati equi, albi rufis vel nigris maculis ſparſi. 896.b
γύης, γύου, pars temonis in curru. 820.d. τὸ κατώτατον μέρος ἐχέτλης. *ibid.* e
Gyges quo tempore regnare inceperit. 866.b
Gyla pro *Gula.* 40.a
Gyla in manuſcr. pro Gula 282.c
Γυμνησίαι inſulæ vnde dictæ 281.a. & Baleares. *ibid.*
Γυμνησίαι ſunt Baleares. 279.e. 280 e. cur dictæ. 280.c 281 a
Gymnoſophiſtę Indorum 298.b
γυμνῆτες, ψιλοί. 281.a.
γυμνοῦσθαι de arboribus, quum foliis nudantur. 519.a
γυψίμπλαστικὰ τείχη. 1095 c
Gypſinum metallum, ſpecular ex gypſo ſiue ſpeculari lapide quo feneſtræ erant decoratæ. 1095.d
Gypſum pro ſpeculati lapide. *ibid.* e
Gypſum optimum è ſpecolari lapide fiebat. 260.a. vnde Gypſinum metallum de ſpecularibus è gypſo vel ſpeculari lapide factis. 260.a
Gyri, καμπαί. 908.e
Gytheates ſinus Peloponneſi. 140.b
Γυζαντινοί. 320.c
Γύζαντες Æolice, Βύζαντες. 320.a

H

H dimidiati nora Ⱶ pro adſpiratiooe à veteribus vſurpata. 695.a
n & n ſæpe iouicem mutantur. 1323.e
n chet & n ſæpe inoicem mutantur. *ibid.*
Hab cleulcul, i. ſemen Culcul. 1311.c
Habel culcul, i. granum Culcul. *ibid.* b
Habet fugiendum. 325.a
Habet certandum. *ibid.* b
Habitare pro Habere. 1319 d
Habitatum Sypbaci. 1227.c
Habitum ſermooes, pro Habuiſſe. 110.a
Habitus impudicè, ἀσελγῶς ἔχων. 111.c
Habitus pudice. 769.c d
Hadrianus Imp. varius in omnibus. 451.b
Hadrobolum, ἁδρόβωλον, dictum Bdellij gemma. 1151.b
Hadroſphætum folium, ex quo maior pilula fiebat. 1070.d.e
Hæmachates. 134.c.d
Hæmacterioo menſis. 315.a
Hæmatites. 134.e
Hæmatites ocolis & iecori medetur. 408. c. d. in iudiciis multum poteſt, & petituros aliquid à rege commeodat. *ibid.*
Hæmatites nullas habet venas. 408.e. in adulterato apparent διαφύσεις & κηλῖδες, quibus caret ſincerus. 408.c
Hæmatites miltites, anthracites, elatites. 409 a. phœniceus & ſpadix. *ibid.*
Hæmatites ex genere magnetum, & is præcipue qui pari virtute pollebat. 1099.e. ex magnete Hæmatites fit. *ibid.*
Hæmatites quidam ex magnetum genere, qui ferrum rapit, Androdamas etiam vocatur. 1103.b

ex Hæmatite acolia & collyria fiunt, oculorum malis proficientia. 1332.c

Hæmorrhois ſpecie diuerſa ab aſpide. 343.e

Hæmus mons. 154.b

Haleſus Argiuus Faliſcæ conditor. 60.d

Haleſus vel Αλης fluuius. 860.c

Halicaccabus, στρύχνος. 273.d

Halicaccabi radicem ſumebant qui volebant aſpici furere, quaſi ab aliqua numinis inſpiratiooe, quia id pertinebat ad religiones confirmandas. 1078.e

Halileg, vel Helileg, ἰλιλὲγ, Myrobalanum. 1323.c.d.e. Chalileg. ibid.e.b

Halimon, τὸ ἅλιμον, quid. 174.b.c

Halimon, τὸ ἅλιμον, & Alimus, ὁ ἄλιμος differunt. 174.a

Halimon adſita necar, atque adeo Cytiſum. 174.a.b. cur cytiſo valentius. 174.c. Halimi ſuccus ſalſus cęteris plantis virus eſt. 174.c. Halimi folia cocta edulia ſont. 174.c.e

Halimum veterum videtur fuiſſe herba è qua Solda vel Solida fieret ad cryſtallina conficienda. 1096.d.e. Halimum ſalſum eſt, & ἅλιμον dicitur Græcis. ibid.e. & Chali herba ſapore ſalſo eſt. ib. Halimum frutex eſt. & Chali frutex. ibid. in maritimis & iuxta ripas aquarum ſalſarũ vtrumque naſcitur. ibid. 1097.a. vnde & ἅλιμον Græcis, h.e. παραθαλάσσιον. 1497.a. folia vtriuſqoe ſimilia ibid. Halimi radix dentibus candorem & nitorem corpori facit. ibid.b. Frutice Chali vtuntur mulieres ad fucandam faciem & nitorem corpori conciliandum. ibid.a. Nullius fruticis aut herbæ, ſapore ſalſo, deſcriptio magis conuenit ad deſignandum frutieem Chali. ibid.c. nec obſtat qood Halimum ſpiuis carere dicatur qoæ ſunt in herba Chali. ibid.d. nam plura Halimi genera. ibid. quod pater ex variis cognominibus quibos donatum fuiſſe tradunt Græci recentiores. ibid.

Halimum herba, ex qua fit Sal Chali, & alumen Catioæ, quod idem eſt cum Solda Narbonenſium. 1097.d. 1099.b. Ερμοδβαίνς à propheris vocatus, quod eo fixum ſuum Mercurium redderent Chymiſtæ. 1097.e. & ἡλίου σίφανος, quod eo vterentur ad commutandum argenrum in aurum. ibid. & ἱερὶς κλαιῶδος, quòd ad ſacram artem conducerer. ibid.a

Halimum eſt frutex Chali. 1098.c. ab anctoribus Græcis κιμαεις & κύμαεις vocatur hæc planta. ibid. de qua mira prædicatur. ibid. ſplendentia earum folia & leuia. ibid.

Halimum Ampullacia vocatum Romanis. 1098.b forte quòd ampullæ vitreæ fierent ex ea, vel quòd ampullæ fractæ ſolidarentur & maltharentor. ibid. 1099.c

Halitæa fons. 810.d

Haltith hodie Arabibus, Laſar Indicum, officinis Aſa. 1025.c

Hamama, vel Hamamah, ἄμαμα, pro qoo χάμαμα, exponitur περιστερεών, i. Columba. 1324.a. ſed περιστερεών etiam herbam ſignificar, qoæ & περιστερὰ & περιστέριον dicitur Latinè Verbenaca. ibid. aut περιστερεών, herba quæ vulgò Pes columbinus. ibid. quam & Amomum quidam exiſtimarunt, quod ab Arabibus Hamama vocetur, voce corrupta ex Græco ἄμωμον. ibid.b

Hammanientis. 378.a, 381.a.b qui Solino Amautes. ibid.

Hammochryſos lapis. 712.c.d

Hammodytes idem ac κεγχρίας Heſychio. 340.d

Hammodytæ colorem terræ præferunt in qua deliteſcunt. 343.c

Hammonis cornigeri effigies in nummis inſculpta. 358.c 359.c

Hammonis cornu, gemma. 350.d

Hammoniaca Libya. 952.c

Hammoniacum, ξυείον. 1022.e λεοντόγαλα, lac leonis. ibid.

Hammoniacum, Hammoniacus ſuccus. 351.b.c.e. 352.c. vnde dictum. 351.c.d.e

Hammoniaci arbor, Agaſyllis. 351.c. 352.b

Hammoniacum aliud θραῦσμα, aliod φύραμα. 1022.

Hammoniacum cur Libycum θυμίαμα, aut θυμίαμα dictum. 954.b.c. & γομφίτης. ibid.c. & φύραμα. ibid.

Hammoniacum ac. 1130.b

Hammoniacus Cyperus. 1000.b

Hannibal, Αννίβας. 281.a

Hannibal à Pruſia hoſpitio exceptus. 878.b. ab eo Hannibale Plinios Pruſiam Olympicam air fuiſſe conditam. ibid. ſed potius Pruſias ab Hannibale condita & in honorem Pruſiæ Proſias nominata. ibid. Hannibale longè antiquior Pruſa Olympica. ibid.

Hanno non vſqoe ad Arabiæ finem circumactus. 1242.b.c. longè vltra Cernen proceſſit. 1244.d

Hanno Pœnorum Imperator Xenophonte Lampſaceno vetuſtior. 1297.b

Hoaſcer ex genere Tithymallorum. 1313.d

Hariolus & ἀρχαϊκῶς Fariolus. 1262.e

Haran ſeu *Charan* vrbs Hebræis, qoæ Carræ. 490.b

Harma, hæc, τὸ Αρμα. 146.e. vbi fanum Amphiarai. 148.c

in Harmate Attico Oropiis vicino fuiſſe fanum & oraculum & λουτρὰ & πηγὴν Amphiarai. 148.d

Harmoge. 6.e

Harmozon promũtorium Carmaniæ. 1178.a. ἁρμόζειν vnde dictum. 1181.c

Harmozoſa vrbs Carmaniæ, Ἁρμόζουσα. 1177.e.a. *Hormus* hodie volunt eſſe. ibid.a

Harpaces, Hirpices, qui Græcis ἅρπαγες. 587.e

Harpagus Cyri præfectus Abderam expugnat. 161.a. & Phocæos expugnat. 161.a

Harpali vetus octaeterica periodus. 738.d

Harpe, auis marina. 93.d

Harpocratis ſimulacra. 8.c

Harundinera in Nilo. 969.b

Harundo creſcens. 118.d.e

Harundo vineatoria, quæ. 1300.b. Canna campeſtris Columellæ. ibid. Vitruuio harundo ſimpliciter, vulgaris & communis. ibid.

Harundines auleticæ. 116.e. ad omnem tibiarom ſonum accommodatæ. 117.a

Harondo Indica, quæ dulcem & melleum liquorem radicibus præferebar, an magna arbor. 1018.b.c. eam confuderunt cum ea quæ fert Saccharum veterib. notom. ibid.c

Haruudo tenera Indorum. ib.a.c

Harundines Indicæ mel generant abſque apum opera. 1021.d. diuerſæ ab aliis Indicis quarum radices dulci humore turgeſcunt. ibid.e. &

humor ille exprimebatur ad porium. *ibid*.a. & eæ ſunt ex quibus preſſis hodie ſaccharum noſtrum educitur. *ibid*.e. Saccharinæ vererum harundines, in quatum foliis inuenicbatur genus illud mellis concreti, quod Saccharum priſcis. *ibid*.

Harundinum Indicarum quæ circa Aceſinem amnem, proceritas & craſſitudo. 1017. χαμαικλινεῖς. *ibid*.e

Harundines Italicæ, Belgicæ & Creticæ. 170.b.e

Harundiuum circa Gangem naſcentium proceritas & craſſitudo. 1017.e

Harundines textæ, ſtructi calami. 1087.e

Harundines tam magnę vt cymbæ fiant quæ binos ac ternos etiam vehant. 1021.b

Harundinis Mambu amplitudo. 1299.d e. 1300.a. at Indica, vnde Saccharum, multo minor, nec vacua aut concaua. 299 d.e. Indici calami, μασσαλάκαμοι dicuntur. *ibid*. Harondo plena & inanis. *ibid*.e. vtriuſque meminit Theophr. & Democritus. *ibid*.e.a

Harundines quędam χαμαικλινεῖς, per terram fuſæ, incrementom capiunt. 1300.e

Harundines, antiquitus tibiarum materia. 117.e. Harundinum aliæ mares, aliæ fœminæ. 118.c. quidam ſpadones. *ibid*.

Harundine ſcribebant veteres, non penna. 1045.a

Harundinum comæ & capillamenta, dicuntur paniculæ. 127.a. ἀνθήλη. *ibid*. lanugo. *ibid*. barba, πώγων. *ibid*. φόβη. *ibid*.

Harundinum tempeſtiua ad tibias cæſio. 121.d

ex Harundinibus aquilicum indicia capiuntur. 1299.c.d. 1300.a.b

Haſta, δόρυ Græcis. 1017.c. Haſtæ maiores iaculis. *ibid*.d

Haſtæ ferrum cuſpis. 926.e

Haſtæ raſiles vel tornatiles. 455.e. 456.a

Haud, ligni odorati genus, i. linum, diuerſum ab Agallocho Auicennæ. 1055.a. ξυλαλόη vel ξυλαλόγια Græcorum. *ibid*.b. perperam ſub nomine Xylaloes recenſetur. *ibid*.a

Haultbois, altibuxiæ. 123.e

Hauſtra, modioli rotis affixi, quibus aqua hauriebatur ac fundebatur. 589.a.b. Nonius cados & ἀντλία expooit, minus recte. *ibid*.

Hauſum eſſe, pro Hauſiſſe. 110.a

Hebdomadum libri Varronis. 818.c

Hebenus ἀντιπαθὴς quibuſdam dicitur. 942.b

Hebetari, ab Hebes, non Hebeteſcere. 1105.e

Hecatæus inter primos qui ſoluta oratione ſcripſerunt. 841.b. 842.a.b. inter primos & antiquiſſimos hiſtoricos. 842.a. 845.c

Hecatæus primus hiſtoriam condidiſſe dicitur. 845.d. quando claruit. *ibid*.d e. cum Ariſtagora vixit. *ibid*.d. à quo ſæpe diſſenſit. *ibid*. Protagoræ diſcipulus dicitur à nonnullis. *ibid*. ſed Protagora antiquior videtur. *ibid*.e. & Pherecyde Athenienſi. *ibid*.

Hecatæus γενεαλογίας compoſuit. 846.b. eius hiſtoriæ principiom. *ibid*.e. oratio eius nihil aliud quam metrum legeſolutum. *ibid*.d.e.a

Hecatæo antiquior Eumelus. 858.d

Hecatæus, nobilis torenta. 1047.d

Hecatompylos caput Parthiæ quot ſtadiis abſit à portis Caſpiis. 792.e

ab Hecatompylo ad Alexandriam ἐν Αρίοις menſura. 791 e

Hecubæ tumulus. 167.b. in Cherroneſo. *ibid*.c

Hedera. 364.

Hedera ipſa., Græcis Κιττὸς, ex lugubri hiſtoria nata. 1042.a

Hedera candida λευκόκαρπος. 366.e

Hedera pulla. 959 a

Hedera præſidium ſibi adſciſcit ex adſitis. 1291.e

Hedera necat adſita vinciens. 174.2

Hederæ tria genera, nigræ, candidæ, & quæ vocatur Helix. 366.e. nigræ duu genera, Erythranos & Chryſocarpos. 367.d

Hederæ corymbi. 364.d

Hederæ mammæ, pro acinis. 366.a.b. Hederæ acini Græcis ῥαγοί. *ibid*.

Hedera coronabantur poetæ. 1041.e. Liber quoque & Silenus in Græcia eo coronamento redimiti. *ibid*. Hederæ corona in ſacris Bacchicis. *ibid*.

Hederaciæ patinæ. 1047.d

Hedyſmata, ἡδύσματα olei genera. 465.e. 466.a. ἡδυσμα e bridimenium, quo condiuntur odores. 466.à

Hegeſias Archon. 811.d. ſub eo Alexander mortuus. *ibid*.

Hegeſias Κυπρίων auctor à nonnullis exiſtimatus. 853.c.d

Helbeſus fons. 111.d

Helbeſus fluuius. 113.d

Helenæ hiſtoria. 853.d

Heliacus ortus & occaſus. 722. d. ortus. 723.d. 724 a.b

Helichryſus flos, non holochryſus, aut Heliochryſus. 132.b

Helichryſus in vſu Alexandri ætate. 966.d. flos coronis celeberrimus. *ibid*.

Helichryſum etiam χρυσάνθεμον dictum. 1161.d

Helileg, ἰλιλὶγ, vel Halileg, Myrobalanum. 1323.c

Heliogabalus primus gemmatum diadema vſurpauit. 370.e

Heliopolis. Ηλίου πόλις. 549.a.c. Heliopolitana præfectura in Arabia. 549.d

Heliopolis, ἡ ἄνω χώρα. 554.c

Heliopolis, ἡ κάτω χώρα. *ibid*.

Heliopolitæ Ægyptij. 550.c. 551 c

Heliotropium gemma præcantationibus conſecrata. 348.b

Heliotropium dicta quod radios Solis mutet ſanguineo repercuſſu. 347.b. vel quod naturam ſolis quaſi mutet & inuertat, fulgorem eius accendens in aquam miſſa, ſine fulgore eum oſtendens extra aquam. *ibid*.d

Heliotropium gemma ſtellis puniceis ſuperſperſa. 346.e. ſanguineis venis diſtincta. *ibid*.

Heliotropium in quibus locis naſcitur 344.b.c

Heliotropium, machina denotandis ſolſtitiis. 635.a. ex polo & gnomone compoſita. *ibid*. 639.e. ad cuius inſtar poſtea facta horologia. 635.a

Heliotropium oſtendendis ſolſtitiis factum, in Achradine Syracuſarum ab Archimede poſitum 645.d. ἡλιοτρόπια, vel πόλοι γνωμονικοί, vel σκιόθηρα, ad formam horologij deſcripta. 645.e. eorum forma. *ibid*. & horologia æquinoctialia vocari poſſunt. *ibid*. ſed non erunt horologia, nec horis monſtrandis facta. 645.a. ſolis

Mathematicis vſui erant. *ib.* nec populo, niſi ad ſolſtitiorum & æquinoctiorum notitiam. *ibid.* ideo publicis locis ponebantur. *ibid.*b
Heliotropia, ἡλιοτρόπια, machinæ in quibus oſtendebantur ἡλίου τροπαί. 635.a. ea quoque πόλοι vocabantur. *ibid.* eorum vſus ad obſeruanda æquinoctiorum & ſolſtitiorum puncta. *ibid.* a.b.c. ἡλιοτρόπιον Pherecydis in inſula Syro ſtatutum. *ibid* c. Metonis ἡλιοτρόπιον Ἀθήνῃσιν ſtatutum Athenis ἐν Πνυκί. *ibid.* c.d. 645.d. in iis ad formam πόλου factis, fuit γνώμων ſiue vmbilicus æneus, quo oſtendebantur ἡλίου τροπαί. 635.d. & quo die æſtiuum ſolſtitium. 645.d. vt in Sciotheris Anaximandri. 635.c. Heliotropia Gnomonicis rationibus facta, alia in aliis locis ſtatuta. *ibid.*
Heliotropia perperam pro horologiis accepta. 742.a. quid continerent. *ibid.*b
Heliutrapeza, Ἡλιοτράπεζα, non Ἡλιοτράπεζα. 834.b
Helix ἑλικώδης quæ in hederam euadit, ἀποκιττοῦται. 366.d. alia κιττώδης. *ibid.* Helix genus hederæ. *ibid.*c
Hellas Græcia Latinis dicta. 141.b
Hellas Græcis ἑλλὰς vnde incipiat, quo protendatur. 141.c
Hellen Æoli filius ἑλλάδα vrbem Theſſaliæ condidit. *ibid.*c
Hellem, ἕλλην, rex, à quo ἕλληνες nominati. 152 c. Æoli filius. *ibid.* vel Promethei & Pyrræ. *ibid.* vel Deucalionis & Pyrrhæ. *ibid.* vel Phthij & Chryſippes. *ibid.*d
Hellenes, ἕλληνες à rege Hellene dicti. 151.c
Helleſpontus. 167.c.a
Helleſpontus Aſiæ citerioris terminus ab occidente. 801.a
Helleſpontus cum Cycladibus & Aſia propriè dicta, procõſularem prouinciam conſtituebant. 806.d.c
Helleſpontum inter alias continebat Aſiæ pars citerior. 807.d.
Heluaceus color. 102.b. & Heluus. *ibid.*
Heluaceus color inter rufum & album. 1288.c
Heluetiorum gens in quatuor pagos diuiſa. 490.a
Heluus color eſt melinus. 257.c. bonus color inter album & rufum. *ibid.* Inde Heluolæ vuæ. *ibid.*
Heluus color qui inter rufum & album. 256.b. multum differt à melino. *ibid.*c. Heluaceum τὸ κροκῶδες vertit Plinius. *ibid.*
Helxine herba ceruæ poſt partum purgantur. 224.c. Helxine etiam ſideritis vocatur. 225.a. & Heraclea. *ibid.*
Helxine Plinio quæ ἰξίνη Theophraſto. 302.c.d. Helxine Perdicium & Sideritis & Parthenium dicitur. 302.c
Hemina Regia, eadem cum Capitolina & vrbana. 684.c. diuerſa ab Italica & Caſtrenſi. *ibid.* dimidia pars ſextarij. 591.d
Hemionion, Hemionitis, *vide* Ἡμιόνιον.
Hemiſphærium eſt πόλος. 639.c. ita vocant Architecti non ſuperni & inuerſi figuram, ſed quæ inſtar habet illius quod ſupra nos eſt. 639.b.c. Hemiſphærij & Teſtudinis differentia apud Architectos. *ibid.*c. Horæ in extuberante hemiſphærij facie quàm in caua monſtrari poterant. *ibid.* Hemiſphærio inuerſo, hoc eſt, ſcaphæ ſimilia recentiorum horologia. *ibid.*d. & ſcaphæ etiam vocantur hemiſphæria. *ibid.*
Hemiſphærium, vel ſcaphe, vel ſcaphium dictum horologium ab Ariſtarcho Samio primum factum. 647.d 648.d
Hemodes dicitur Taurus. 787.b.c.d.e
Heniochi Colchis vicini, & Caucaſi accolæ. 985.b
Henioehij montes ſiue Coraxici. 194.a.b
Hennenſes, Ennenſes. 110.d
Hephæſtia vrbs Chimæræ monti proxima. 801.a. Hephæſtion Plinio. *ibid.*b
Hephæſtion, Ἡφαίστιον, ἱερὸν Ἡφαίστου. 785.b.c
Hephæſtij montes. 785.d
Hephæſtium, ſeu Hephæſtion, τὸ ἱερὸν Ἡφαίστου. 801.b. Hephæſtion contra Chelidonias in parte Pamphyliæ. *ibid.* longè à Cragi monte. *ibid.*d. in iurgio flagrantibus poſitum. *ibid.* Scythax prope Phaſelidem ponit. *ibid.* Chimæræ proximum 801.c. Hephæſtiis montibus impoſitum. *ibid.*
Hephæſtij montes. 801.c. quibus impoſitum Hephæſtion. *ibid.*
Heptaporos fluuius. 698.d
Her heris, χὴρ, pro herinaceo. 310.d
Her heris & Heres, à χὴρ χηρός. 390.b. & inde Hericius, Herinus & Herinaceus. 390.b. quæ & ſine aſpiratione, Ericius, Erinus, & Erinaceus. *ibid.*
Heraclea vocata & Siris vrbs & Policon. 57.c. 58.a. vicina Metapontio. 57.c. ſita ad Sirim fluuium. 58.c
Heraclea, Lyco flumini adpoſita. 881.a. Pontica dicitur. *ibid.* b. à Lyco flumine viginti ſtadiis remota. *ibid.* ἑικοσίδρομος. *ibid.*c
Heraclea ab Alexandro condita. 984.c. Heraclea inter Scythiam & Ἰνδικήν. *ibid.*
Heraclea Ἡράκλεια Lydiæ vrbs, à qua Heracleus lapis vel Heraclius cognominatus. 1103. b.c
ab Heraclea Tium quot ſtadis. 888 c
Heracleotica nux, i. auellana. 596.c. eius cachrys dicitur ἴουλος. *ibid.*c.d.c
Heracleotita nux & Pontica eadem. 602.d.a. male ab Oppio ſe cernuntur. 601.b. 602.d.a. Heracleoticæ nuces ab vrbe Ponti dictæ. 602.d. Heracleoticæ pro caſtaneis cur quibuſdam acceptæ. 602.a. Heracleoticæ nuces & Διὸς βάλανοι eædem. *ibid.* d. ſeiunctæ. *ibid.*b. Heracleoticarum ſolidum ac denſum putamen. 603.a
Heracleoticon oſtium. 476.c. idem Plinio cum Naucratico. *ibid.* ſed falſo. 479.c. Solino & aliis cum Canopico. 476.c.c. Canopicum vocatur, non proximum Canopico. *ibid.*c
Heracleoticum & Canopicum, idem. 477.c
Heracleoticus, principalis Nili alueus circa oſtia. 479.c
Heraclidæ, pro Heraclidis. 94.c
Heraclidarum deſcenſus. 866.c
Heraclitus Σκοτεινὸς dictus. 842. a. eius opera obſcura. *ibid.*
Heraclitus Magnes, ciuis Magneſiæ, Magneti comparatus. 1103.c
Heraclius lapis Latinè dicendus, non Herculeus 1102.c

Digitized by Google

Heraclius lapis Μάγνης abſolutè dictus, qui lapis eſt Magneſius. 1103 d.. Heraclij lapidis nomine coticulam Lydiam inſigniuit Plinius, quod debetur alteri lapidi Lydiæ qui eſt Magnes. *ibid.* b
Heraclius lapis qui ferrum trahit, & Magnes, idem ac non idem. 1102. b. Μαγνῆτις Theophraſti toto genere diſtat à lapide Heraclio. *ibid.* nec ratione carent qui diuerſam ſtatuunt τὴν Μαγνῆτιν λίθον ab Heraclio lapide. *ibid.* nam Magnetis illa argenti colorem habet, & tornatur in vaſcula. *ibid.* c. Heſychius eos reprehendit qui eumdem facerent lapidem Heraclium cum Magnete. *ibid.* e. ergo Μαγνῆτις illa aliis diuerſa cenſetur ab Heraclia, aliis eadem eſt. 1103. a nec mirum. nam duo diuerſi lapides eodem nomine τῆς Μαγνησίας λίθου noti veteribus fuere, à patria vterque ſic nominatus. *ibid.* Μαγνῆτις λίθος quæ argenti faciem habet, alia ab Heraclio lapide. *ibid.* ſed ille lapis Heraclius etiam Μαγνῆτις & Μάγνης dictus eſt ab vrbe Magneſia circa quam gignebatur. *ibid.* rectè igitur Μαγνῆτις λίθος facie argentea ab Heraclio lapide diſtinguitur. *ibid.* ſed nec illi errant qui Heraclium lapidem Μαγνῆτιν λίθον appellant. *ibid.* Demum vt ab Heraclea Lydiæ vrbe vocatus eſt Heraclius, ita à Magneſia Lydiæ vrbe dictus eſt Μάγνης & Μαγνῆτις λίθος. *ibid.*
Herba, antiquis Ferba, à φέρβω Æolico, pro φορβῇ. 394.e
Herba cinaræ, Herba lapathi. 225 d
Herba paradiſi cur dicatur vulgo Folium ſiue Malabathrum. 1054.b
Herba Sabina. 367.e. eadem cum Brathy arbore. 367.d.e. hodie Sauinariæ. 368.a
Herbæ ſeu plantæ pleræque alienis ſtirpibus innaſcentes ſunt ſine radice. 1290.a. in ſolo ſedem non habent. 1291.d
Herbæ acres, *Herbes fortes.* 345.a
Herbæ amnicæ viridiſſimæ. 195.d
Herbæ cognomines, licet diuerſi generis ab auctoribus ſæpe confunduntur. 1224.e
Herbæ cacumine ſuo terram rumpunt. 1293.d
Herbæ ἐν ἄλλοις φυτοῖς naſcentes. 1298.c
Herbarum omnes appellationes Latinè à Græcis. 1002.a
Herbarum pauca nomina Arabica, quæ ex Græco detorta non ſint. 1130.a
Herbarum conditura. 466.a
Herbarum multa nomina ἀρχαϊκῶς veteribus enuntiata recentiores ἰδιωτικῶς extulerunt. 953.d
Herbæ duæ vel plures nomen vnum idemque habuerunt apud Romanos, licet vtrumque ex diuerſa origine veniret. 1280.b
Herbis quibuſdam tum loca tum homines à faſcino defendi, ſtultum eſt credere. 1067.e
Herbas pleraſque Ægypti peculiares facit Plinius, licet in aliis naſcerentur locis. 977 b
Herbarij Firmico, οἱ ῥιζοτόμοι Græcorum vel βοτανολόγοι. 1051.e Herbarij qui medicas herbas legebant, ac vendebant. *ibid.* c
Herbaticus, ab herba. 350.c
Herbeſſus, vrbs, vnde Herbeſſenſes. 113 d
Herctum, hereditas, patrimonium & bona 1262.d. ab Hercto, quod & Forctum, & Horctum & Herctum & Erctum & Ertum. 1265.a.b. Herctum citum patrimonium diuiſum. 1262.e. Hercti citus, patrimonij diuiſio. *ibid.* Herctum non citum, patrimonium non diuiſum. *ibid.* a. c.d. 1263.b.b
Herctum & Hertum, pro Forctum & Horctum, antiquorum bonorum. 1263.a.b. inde Erctum & Ertum recenſitoribus. *ibid.*
Herculanium, τὸ Ἡράκλειον, prope Pompeios. 58.d
Herculeus lapis à noſtris imperitè vocatur Heraclius lapis. 1102.e. non enim ab Hercule nomen habet, ſed ab Heraclea vrbe. *ibid.*
Hercules ἀλεξίκακος, & ἀποτρόπαιος. 351. d. a. Summiales apud Rom. cultus. 351.d.e.a
Hercules ἀπόμυιος à Romanis cultus. 13.a
Hercules Recaranus & Caranus dictus. 8.a
Hercules Siluanus, ſeu Rulticus, à Siluano deo diuerſus. 414 b. licet ſunt σύμβωμοι & σύνναοι ſæpe ponuntur. 414. & in inſcriptis.
Herculis Triumphalis & victoris ædes, idem. 10.c.
Herculis Victoris ædes duæ. 9 e a. 10.
Herculis ædes in foro Boario. 10.d.e
Hercules πρεσβύτερος Iphicle 28.c.d
Hercules ſeptem pedes proceritatis habuiſſe dicitur. 42. b.c
Herculis proceritas quomodo collecta à Pythagora. 647.a
Hercules aram Ioui inuentori dicans. 8.e.a. e. 9.a.b. alteram ſibi ipſi. *ibid.* c
in Herculis ſacris perpetuæ epulationis mos inſtitutus. 11.c
Herculis cum Antæo certamen. 289.d
Herculis pugna cum Liguribus. 58.e. aduerſus Neptuni liberos. 58.a
Herculis vnica filia Pandæa in India, quum multos mares generaſſet. 995.a. ab eius comitibus Sibæ populi Indiæ deſcenderunt. *ibid.* b
Herculis columnæ. 1244.b
Herculis itinera intra Tanaim ſiue Iaxartem finita. 790.a.b. 791.a
Herculi, pro Herculis, ἀρχαϊκῶς. 13.b
Herculi pro Herculis. 811.c
Herculi Salios tribuit Virgilius. 125.c
Herculi ara ab Euandro dicata. 8.e.a
Herculi ab oraculo monſtrata herba ad ſananda eius vlcera ex Hydræ morſibus accepta. 973.b.c. Dracunculus ea fuit. *ibid.* 974.a. Herculis vlcera φαγεδαινικά. *ibid.* b
ab Hercule inuecta mala aurea in Græciam ab Heſperidibus. 954.b
Herculis vbi combuſtus. 864.e
Hercynica ſilua, Ἑρκύνιος δρυμός, qui aliis Ὀρκύνιος. *ibid.*
Herennius Philo. 1227.d.e. Byblienſis. *ibid.* d.a. profeſſione Grammaticus. *ibid.* d. Conſul factus Olympiade. 220. *ibid.* anno 78. agens. *ibid.* Herennius Seuerus Philo. *ibid.*
Heretum, oppid. Ἥρητος. 67.d
Hermias puer fluctibus exanimatus à delphino relatus. 185.e

Hermiona, ἀρχαϊκῶς, pro Hermione. 772 a
Hermulæ funibus demiſſi. 916 e
Hermulæ è ſtadio in Circum traducti. 924.b
Hermularum quis inuentor in ſtadio ad laxandam ὕσπληγξ. 924.a
Hermus amnis. 862.a.b
Hermus auro fluere dictus. 857.a
Herodæ, pro Herodis. 94.c
Herodus Atticus, Herodis Hercules dictus, quod octo pedes longus eſſet. 42.e
Herodes Magnus Salomæ ſorori tres vrbes aſſignauit, Azoton, Iamnium & Phaſaeliſa: 776.a.b. & τετραρχία dicitur. *ibid.* Herodes quatuor regni heredes inſtituit. 576.e, quorum vnus ἐθνάρχης ſeu βασιλεύς, duo τετράρχαι, quarta quæ ſoror fuit, aliquot vrbium habuit τοπαρχίαν. 576.c
Herodes Magnus Philippo reliquit Paneada, Trachonitim, cum Batanea & Auranitide, vt eas haberet nomine Tetrarchiæ. 576.d. & Antiſtæ ſeu Herodi Galilæam & Petræam. 576.e
Herodes Magnus Cæſaream condidit quæ antea, Stratonis Turris dicebatur. 576 d. & Σεβαστὴν in Samaria. 576.e
Herodi ſiue Antipæ Galilæa & Petæa ab Herode Magno relicta teſtamento. 576.e
Herodotus quando vixerit. 635.e.d
Heroes Argiui & Græci quot curribus in ludicro ἱππικῶν certarent. 903.d
Heroes apud Homerum bigis, non quadrigis certamen curule peragunt. 899.e.900.a trigis vt plurimum vſi. 900. b.e
Heroum æno meta etiam ſiniſtro gyro circumiri ſolebat. 899.e
Heroum oppidum. 470.e
Heroum oppidum. 482.b.483.c
Heroum oppidum. 1240.d.a
Heroici carminis auctores raræ & reconditæ lectionis. 856.e
Heroopoliticus ſinus. 481.a
Heroopoliticus ſinus. 486.a. 487.d a.d
Herophile Mermeſſia oriundo. 79.c. Phœbo grata, eut. *ibid.*
Herophile nomen Delphicæ Sibyllæ. 78.e. vel, vt alij, Samiæ. *ibid.* nomen Troianæ Marmeſſi filiæ. 79.e
Heroſtratus templi Dianæ incenſor, Alexandri natali die. 822.a.c.814 a.d.e
Herſes, Herpices vel Hirpices. 729.d
Heſiodus ὁ ἐξ Ἄσκρης ἀοιδός. 748.c
Heſiodus Homero æquæuus, ſecundum nonnullos. 866.a.a.c.867. a. d. e. 869.a e.d. verius tamen Homerum fuiſſe antiquiorem. 866.d e. 867.b
Heſiodus primus ῥαψῳδήσας à nonnullis putatur. 869.c
Heſiodus à nomine κυκλικοῦ ſegregatus. 851.b.c
Heſiodum quidam Homero antiquiorem pertendit, quo argumento. 867.b. quod tamen refellitur. *ibid.* nam Heſiodus longè ſuauior & comptior, eoque minus antiquitatis redolens. *ibid.*
Heſiodi carmina epica pronuntiabant ἐπὶ ῥάβδῳ Rhapſodi. 868.d. Heſiodus cum cithara pictus. 868.e. ſibi à Muſis datum ait ex lauri ramo baculum, tanquam vati futurorum præcio. 868.e.a. ſed alij id accipiunt de virga laurea, cum qua veteres poetæ carmina ſua recitabant. 808 a
Heſiodi carmina à Rhapſodis etiam cantitata & actitata. 867.c
Heſiodi Aſtrologia, Ἀστρικὴ βίβλος. 747.d
Heſiodi Theogonia. 851.d
Heſperica & Medica malus, eadem arbor dicitur. 955.d. ſed toto orbe diuiſis regionibus naſcuntur. *ibid.*
Heſpericum vel Heſperidum malum, citrum à Romanis non à Græcis nominatum. 956.b
Heſpericum malum & citrum idem. *ibid.*c
Heſperides Nymphæ Atlantis filiæ. 372.e. vel Heſperi. 373.b. nunquam Εὐεσπερίδες dictæ. 373.e.e
Heſperidas Nymphas cum Heſperidibus vrbe confundit Plinius. 373.a. & alij. 374 b
Heſperides inſulæ καλούμεναι. Gorgadibus. 1297.d. ab ijs 40 dierum nauigatione ad meridiem diſtant. *ibid.* ab iis ad Heſperu ceras vnius diei curſus, verſus meridiem tendent. *ibid.*e
Heſperides quæ mala aurea habuerunt, ſub cuſtode dracone circa Oceanum collocatæ. 373. b. ab aliis vltra Oceanum. 373.c. ad Oceanum Atlanticum. 374.a
Heſperidum mala aurea, non arbores. 292.a
Heſperidum mala, ſeu ἑσπερίδες, dijs apponi ſolita. 755.e
Heſperidum mala aurea inter ſymbola & initia Dionyſij myſteriorum. 955.d
Heſperidum mala prius nota Græcis quam Medica vel Citrea. 955.d
Heſperides, vel Heſperidum mala, & Aurea poma ſunt Aurantia noſtra. 955 d.e Heſperis veterum eſt Aurantia noſtra. *ibid.*c
Heſperidum mala malis Medicis ſimilia. 956. a. imò forte eadem quæ natali ſolo tantum differrent. *ibid.*b
Heſperidum mala propriè Aurea, Aurantia, & Inaurantia dicta. 957.d
ab Heſperidibus inuecta in Græciam aurea mala ab Hercule. 954.b
Heſperica malus. 954.e. ἑσπερικὰ μῆλα, à loco Africæ vbi naſcebantur. 954. c. vel etiam Βερενικίδες. *ibid.*
Heſperidum malus eadem cum Citrea & Media malo. 957.b
Heſperidibus vel Heſperidum malis, ac de citreis ſeorſim tradidit Athenæus. 955. b. & poſtea de citreo malo tractans, ἑσπερικὸν malum eſſe, & χρυσοῦν μῆλον, & ab Heſperidibus per Herculem in Græciam importatum ait. *ibid.*
Heſperidum horti ad Oceanum, haud longè à Lixo oppido. 372.e
Heſperidum horti ad Oceanum à Virgilio locati. 373.a. circa Atlantica. 377. b. quidam in Mauritania ſtatuunt, ad Oceanum, circa Lixon, alij circa Atlantem Mauritaniæ. 373.a. ad Oceanum Atlanticum. 374.a. circa Berenicen & Syrtes poſiti. 373.e. horti vicini vrbi Heſperidum in Pentapolitana Libya, confuſi cum hortis fabuloſarum Heſperidum. 373.e.e. in Cyrenaicam tranſlati. 373.d

Digitized by Google

Heſperidum hortos in Pentapolitanam Libyam tranſtulerunt nonnulli, quod vrbs Ἑσπερίδες ibi eſſet. 373.c. Ptolemæus in Cyrenaica & Pentapolitana memorat. *ibid.* & diuerſos ſtatuit ab vrbe Berenice, quam Ἑσπερίδας dictam autumat. *ibid.* Heſperidum vrbis & portus in Pentapolitana Scylax meminit. 373.d. idem haud longè ab Heſperidibus vrbe ponit Heſperidum hortos. *ibid.* eorum deſcriptio. 373.d e

Heſperij ſiue vbicunque ſol occidit. 662.e

Heſperij Æthiopes occidentales. 1242.a. Africæ vicini. 1243

Heſperis olim dicta, Ἑσπερίς, poſtea Berenice, vrbs Libyæ. 372.b. Heſperia Melæ dicitur. 372.c. in Cyrenaica. *ibid.*

Heſperis Theophraſto, non herba eſt, vt perperam putat Plinius, ſed malum citreum, ſiue Heſpericum, odore veteribus commendatum. 954.d.e.955.b

Heſperion Ceras. 1244.d. non eſt Caput viride. *ibid.*

Heſperu Ceras. ἑσπέρου κέρας. 166.e

Heſperuceras, ἑσπέρου κέρας, promuntorium quod vulgo vocant *Cap verd.* 1297. aut potius quod Luſitani vocant Cabo de las Palmas. *ibid.* Heſperion ceras Solino. *ibid.*

Heſſeni, Eſſeni, & fortaſſe Ἐσσηνοὶ & Ἐσσαῖοι Græcis. 610.c. ἀπὸ τῆς ὁσιότητος. *ibid.* qui etiam Ὀσσαῖοι & Ὀσσηνοί. *ibid.*

Heth Hebræum ſæpè mutatur in χ, ſæpè in molliorem ſpiritum, & pro Hé ponitur. 490.a

Hetruſci. 60.e.d.61.b

Heuila regio, quæ fert Bedelach & Onychem. alij de Arabia, alij de India interpretati ſunt. 1150.d

Hexecontalithos cur dicta. 411.b

Hiatula, oſtreum, χήμη. 1097 e

Hiberni menſes tantum tres. 453. a. quatuor maximè hiberni & frigidiſſimi. 453.b.c. quatuor hiberni menſes. 453.e

Hibernum, hiems vnde Gall. *Hiuer.* 105.d

Hibernum pro hieme. 89t.b. vnde noſtrum *Hiuer.* *ibid.*

Hiberno pro Hieme. 1278.c.
1258.c

Hiems, χιμαί. 310.e

Hiems noua primo menſo, adulta ſecundo, præceps tertio. 719 d

Hiems in tres partes diuiſa ab antiquiſſimis Græcis. 315.e

Hiemis initium apud Atticos. 314.b

Hiemis initium apud Atticos. 314.d.315.a

Hiera, Ἱερά, ante Theraſia. 136.a

Hiera Acra. 687.d.785.e b

Hiera Sycaminos ad Orientem. 448.e

Hieracites lapis. 712 e

Hieracites lapis. 713.b. à colore accipitris. *ibid.*

Hierapolis Syriæ vrbs. 574.a. vbi colebatur Derceto, quæ Atargatis. *ibid.* Hierapolitana Diua, quænam fuerit. 574.b.c.d

Hierapoliticum marmor. 560 a

Hierichus falſò dicitur caput Iudææ poſt Hieroſolyma. 379. b.c. Artaxerxe ſubacta, 379.d

Hierichus vallis. 582.d e

Hiericuntia roſa non eſt amomum veterum. 401.a

Hiero Laodiceam ampliauit. 828.d

Hieronymus presbyter Æthicum Hiſtriæ ſophiſtam compilauit. 826.a

Hierophanta inter ſymbula Eleuſiniorum ſactorum. 750. b.751.a

Hieroſolyma caput Iudææ. 579. b.c. Veſpaſiano exciſa. 579.b. Hieroſolyma, Ἱεροσόλυμα & Hieroſolymæ. 138.d

Hilaris & Hilatus. 412 e. Hilarus antiquis pro Hilaris. 604.d

Hilare in coloribus. 345.c

Hilex vel Silex, χάλιξ. 378.d

Himantopodes. 415 a b

Himera vrbs ab Hannibale capta & deleta. 114.e

Himera in ditione Carthaginenſium. 126. b

Himeræ Thermæ. 124.b. c.d

Himeræum flumen pro Himera. 153.d

Himeræum flumen, Himera. 480.a

Himeræus fluuius. 113.c.114.b. 115 d

Himera fluuius in duas diuiditur partes. 113. b.116 c. eius ἐκβολαί. 113. b.114. b. diuerſarum eius qualitatum cauſæ.
113.c.d

Hinnientium dulcedo, de hippomane. 942.c.945.e

Hinnulei, νεβροί. 221.b

Hinnulei, νεβροί dicuntur cerui primo anno. 224.d

Hippace pro herba male accepta à Plinio. 175.a. lac equinum concretum ſignificat, quod Scythæ ſedandæ ſiti hauriebant 175. a. vel in duodecimum diem. *ibid.*

Hippalus ventus, non Hypulus. 1165.c. in dictus Fauonius ventus à quodam Hippalo gubernatore. *ibid.* ventus is λίβονος ab Indis vocatur. *ibid.* d

Hippalus gubernator primus nauigationem ex Arabia in Indiam albo mari pleniſque velis ingreſſus. 1185.e.d

Hippalus ventus Libonotus dictus à gubernatore quodam. 1244.d

Hipparchus & Eudoxus Aſtronomiæ apud Græcos primi & præcipui auctores. 656.a

Hipparchus dioptricorum inuentor. 821.d

Hipparchi ſententia de æquinoctiis & ſolſtitiis. 742.c

Hippu Diarrhytus. 321.e. Ἵππου διάρρυτος. 321.e. a. b. Diarrutus Latinis. 321.b

Hippicus male pro Ibyco. 51.e

Hippo Regius. 321.e

Hippo regius. 475.e

in Hippo centauro equum hominem vomere quomodo dicatur. 912.c

Hipocrates Κῷος Cous ex Co Meropide oriundus. 145.b

Hippucrene, non Hippocrene, Ἱππουκρήνη, non Ἱπποκρήνη ſcribi debet. 834.a.b

Hippoglotton, pro Hippogloſſon. 403.b

Hippolyta, ἀρχιῶπις, pro Hippolyte. 772.a

Hippomanes, virus quod effluit ab inguine equarum, quando in venerem incitantur. 939.c.941.e. cur vero nomine dictum dicatur. 919.a. e. & tuberculum quod innatum fronti pulli equini de ventre afferunt. *ibid.* d. & à matribus ſtatim prærodirur. *ibid.* vtrumque ad veneficia & amatoria facere exiſtimatur. *ibid.* ſed præcipuè πρὸς φίλτρα quærebatur carnocula illa. *ibid.* Hippomanes tertium apud Ariſtotelem,

Digitized by Google

quod καυκαλία vocatur. 941.c a
Hippomanes magnitudine caricæ. 937.b. paulo minus quam ἰσχάς. *ibid.* ſimile caricæ de magnitudine. 938.a
Hippomanes cur vero nomine dici Virgilius ſcribat. 939.d.e
Hippomanes herba omnibus iodicta & iouadita. 949.d. nec Plinius meminit. *ibid.*d
Hippondion, perperam pro Hippos Dion, apud Plinium. 617.d
Hipponium, Ἱππώνιον, vrba Brutiorum. 67.e. Vebo Valentia dicta à Latinis. *ibid.* à Locrenſib. condita. *ibid.*
Hippopee, Hippophaes, Hippophye, Hippope, Hippopas, Hippophas, Hippophea, pro Hippophaea vel Hippopheos. 393.c.d.394.b
Hippophaes, ſpinæ genus, qua vtuntur fullonea ad veſtimenta polienda. 393. a. Hippophaes & Hippophæſton pro eadem herba. 393.c.e. 396.a
Hippophaes, ſpinis geniculatum. 394. b. μονάκανθον, ſpinam habens incuruam hami inſtar. 394.b.c
Hippophaes, φρύγιον, i. herba στοιβὴ dicta. 394.d. flores haber racemoſos, vt hedera. 394.e. in corollis locum habebat. *ibid.* eius radix inciſa ſuccum fundit. *ibid.*
Hippophaes & Hippophæſton vtrumque ſpinoſum. 396.c. nihil habens ὁμοιότης. 396.e. ſed nominis eadem origo. *ibid.*
Hippophaes minimè μονόρριζον. 397. b. eius non meminit Theophraſtus. 396.a.397.b
Hippophaea etiam dictum Hippopheos, Dioſcoridi. 1290. a. qui στοιβὴν & ἱππόφαες ſeorſim deſcribit. *ibid.* & virtutes vtriuſque diuerſæ. *ibid.* b. Galenus ἱππόφεως στοιβὴν interpretatur. *ibid.* & ſatis belle congruit Hippophæis deſcriptio apud Dioſcor. cum deſcriptione ſtœbes recentiorum. *ibid.*
Hippophais duo genera, Plinio, Hippophaea & Hippophæſton. 393.b.396.a
Hippophais αἶγες ἀκανθίς. 393.a
Hippophaia ſpinæ inter folia ξυλεῖ, ἐπιφύλλα, γονατώδης. 394.b
Hippophæſton. 392.a
Hippophæſton, ἱππόφαιστον, Græcis ſpinæ ſpecies, quæ & quibuſdam ἱππόφαες. 1290.c. cognomine Hippophai, eundemque vſum præbens fullonibus. *ibid.* & in ijſdem locis naſcens. *ibid.* d. Hippophæſton à Plinio accipitur pro eo Epithymo quod alibi vocauit Hippopheon. *ibid.* a.b.c
Hippophæſti deſcriptio ea Plinio & Dioſcoride. 395.d.e. eius capitula echinata, fullonibus vſum præbuerunt ad pectendam veſtium mollitiem. 396.a
Hippophæſton in ſpinis fulloniis naſci falſo dixit Plinius. 392.e. 393.a.b. nam eſt ipſa ſpina fullonia. 392.e. vnde natus error Plinij. 393.a.b. eo vtuntur fullones ad polienda veſtimenta. 393.a
Hippophæſtum à Pheo & Hippophæo diſtat. 395.e
Hippopheos πίλος & σφαῖρ, & πάφος dictũ 395. e. à poſterioribus ad poliendas veſtes ſumptum. 395.a. Plinij ætate hippopheos & pheos non erant amplius in vſu. 395.a b. eius radix vtilis ad multa in medicina 395.b. vulgatis ſpina fullonia. 393.e.a
Hippophæſto, ſeu ſpina fullonia volgari ait Plinius vti multos ad vnguenta & odores, & aſpalathum vocare. 396.b. ſed locus corruptus oſtenditur. 396.d.e
Hippophæſti radices multi vſus. 396.e. 397.a. Hippophæſton πολύρριζον facit Plinius, μονόρριζον Dioſcorides. 397.a
Hippopheos & Pheos ab Hippophæſto diſtant. 395.e
Hippopheos, πολύρριζον, vt Pheos. 397. b. c. & πολυκλαδής. 397.c
Hippopheos, ἱππόφεως, Phei vel ſtœbes genus, quod à magnitudine ſic dicitur. 1289.e. 1290. a. Hippopheos Plinio idem ac Epithymum, quod creſcit ſuper ſtœben. 1289.a. longe tamen aliud Hippopheos, ac Epipheos ſeu Epiſtœbe. *ibid.* e. quod naſcitur ſuper pheo vel ſtœbe, non poteſt eſſe Hippopheos vel pheos. 1290.e
Hippopheon cum Epipheo confundit Plinius. 1290.e
Hippopotamus θηρίον ποτάμιον. 442.d
Hippopotamus nocte victum in terra quæritat, per diem in aqua quieſcit. 443.e
Hippotamus equino dorſo, & iuba, & hinnitu. 455.c. cauda equina. 455.c.e. vel porcina. 455.c.d. σιμός, roſtro reſimo. 455.c. bifidas habens vngulas. 455. a. cauda tortuoſa. 455.d. cauda breui. 455.a. ſpecie equorum. 455.a. χαυλιόδοντας φαίνων. 455.a.b. dentes exertos oſtentans. 455.a. b.c.a. χαυλιόδοντας δύο Hippopotamo, cæteris maiores, ſed recti. 455.e. eius tergus & craſſum & durum. 455. d. ex eius corio fiunt haſtæ. 455.e.456.a
Hippopotamus ad ſegetes depaſcendas pergit auerſus, vt fallat. 456.c.d Ammianus ait redeuntem à paſtu auerſis veſtigiis incedere. 456 d. cubile eius, iuxta Diodorum in profundo fluminis, iuxta Ammianum inter arundines celſas. 456. c. Ammiani tempore nulli amplius capiebantur. 456.b. Hippopotamus, equus fluuiatilis. 456 b
Hippopotamua profluuio ſanguinis ſe exonerat. 456.e. 457.a. b. vt ita leuet ſaginam. *ibid.*
Hippos, Ἵππος, vrbs Siciliæ. 617.d. Hippos, vrbs Iudææ. 617.d. in Decapolitana regione. *ibid.* vrbs Cœles Syriæ. 617.e
Hipposelinum è radicis ſuæ lacrima naſcitur. 521.a. & ea lacrima ſaporem habet myrrhæ. 521. b. vnde quidam putarunt è myrrha naſci. *ibid.*
Hipposelinum dictum Smyrnium. 1268.d. Romanis Oluſatrum. *ibid.* dictum & χείρωνιον. *ibid.* vel ἀχείρωνιον. *ibid.* quaſi ἄχειρον. *ibid.* Hippoſelinum Smyrnium non parum diuerſum à Smyrnio Petroſelino. *ibid.* Hippoſelinum Theophraſto, non Oluſatrum, ſed verum Smyrnium. *ibid.* a. b. nam Hippoſelinum, quod eu oque apij genus. *ibid.* a. quale eſt Smyrnium. *ibid.* ex Hippoſelini radice lacryma manat myrrhæ ſtactæ comparanda. *ibid.* b. c. Hippoſelini nomine duæ herbæ diuerſæ notatæ. *ibid.* b. Hippoſelinum ſcilicet quod eſt

Smyrnium, & illud quod eſt Olusatrum. *ibid*. b. c. 1269.b. Hippoſelinum ſmyrnium inculta & lapidoſa amat. 1268. d. e. 1269. a. aliud quod eſt Oluſatrum in locis opacis & humidis naſcitur. 1268.b
Hippoſelinum duplex, alterum Smyrnium dictum, alterum Oluſatrum. 1273.e. plerique vtrumque confuderunt. *ibid*.d
Hippuros, vel Hippurus, pro Ἵππουρος, portus. 1117.b
Hirei Cilicij. 489.e
Hireia, genus farciminis. 128.a. & etiam Irceus. *ibid*.
Hircinæ barbæ ſuffitu Arabes morbis ſuis occurrebát. 541. a.c.b
Hirculus herba non ſemper cum Nardo Gallico naſcitur. 1069.d. e. ſed eam herbam cum eo euellebant, & miſcebant. *ibid*.e. Hirculus ab odoris grauitate. *ibid*.
Hirpex, ἅρπαξ. 85 b
Hirpex, Hurpex, & Hyrpex à Græco ἅρπαξ vel ἁρπαγή. 729. c. eius vſus. 729.e. *Herſes* ab Herpice vel Herpice. 729.d
Hirpices, Harpices, qui Græcis ἅρπαγες. 587.e
Hirpi, familia in agro Phaliſcorum. 85. d e. alij ab Hirpinis. 85.e.d
Hirpini populi Samnitium vicini Lucanorumque 85 e.c. ambulantes per ignem. 85.d. 86.a b. apud eos ſpecus erat peſtifer, ſeu Amſancti. 85. b c
Hirpus, lupus à Samnitibus dictus. 85 a. ἅρπαξ Græca. *ibid*.
Hirticactus, ὁ τραχὺς κάκτος *Artichaut*. 226. d. eius deſcriptio. 226.e
Hirundo, χελιδών. 310.e
Hirundines hieme in ſcopulis ſe condunt. 785.a
Hirundines flexuoſum volatum præ aliis auibus magna velocitate expediunt. 167.a
Hirundinum fuſcus color. 342. a. vnde chelidoniæ aſpides, & chelidoniæ gemmæ. *ibid*.
Hirundinibus inuiſa Bizye ob facinus Terei. 166. b.c. Thebarum recta non ſubeunt. 166.c. habent quiddam præſcium. 166. d. quædam Ripariolæ dictæ. *ibid*. non ſtant vt cibos capiant. *ibid*. non niſi volatu paſcuntur. 166.e
Hiſpalis Bæticæ Hiſpaniæ, & Axima in Perſide, habent diem parem, & totidem horarum. 1661.b. Meridiani illarum quot horis diſſideant. 661.c
Hiſpani & Perſæ ſub eodem parallelo. 661. a. dies apud vtroſque par & totidem horarum. 661.a. ſed Perſæ 4 horis maturius Solem renaſcentem excipiunt quam Hiſpani. *ibid*.
Hiſpania ferro & ære abundat. 259.a.a. & ſpeculari lapide. 259.a
Hiſpania vincit olea. 260.e. poſt Conſtantinum Magnum ſex prouinciis diuidua facta. 260.d
Hiſpania & Hiſpana, & Hiſperia aut Hiſpinia, apud Plinium in vetuſtiſſimis exemplaribus pro ſpina. 397.e.d
Hiſpanicus iuncus σπάρτος vocatus, quod ex eo funes necterentur. 265.b. Spartum à Romanis vocatus, quam σπάρτον de geniſta Græci vſurpent. 265.c
Hiſpanica herba faciendis funibus apta Romanis Spartum. 264.c. non eſt herba ſatiua. *ibid*.
Hiſpanicæ lanæ nigræ. 316.d
Hiſpanienſis pro Hiſpano. 840.d
Hiſpana & Iſpina veteribus librariis pro ſpica. 397.d
Hiſperia & Hiſpania, pro Spina. 397.d
Hiſtoria Auguſta ex variis ſcriptoribus contexta, nihil aliud quam πίναξ τῆς ἱστορίας πλαστικῆς. 851.e
Hiſtoriæ proprium. 849.e
Hiſtoricum tempus vnde incipiat ſecundum Varronem. 847.a
Hiuer noſtrum, ab Hiberno pro hieme. 891.b
Hiuſtla pro Viſtla. 230.a
Hoaſcer, ſiue Hoaſer, arbor Indica. 1312.c. vnde Saccharum Hoaſcer, ſiue Haſer. *ibid*.c.d. e. Hoaſcer & Alhuſar eadem planta. *ibid*.e
Hoc genus ſiluas. Hoc genus gemmas. 1107.a
Hoc genus metallum. 1195.c. hoc genus ſiluæ. *ibid*.
Hoc omnibus, Hoc ætatis, Hoc noctis. 96.d
Hoc quod eſt nominis. 420.d. Hoc ſunt, quod pinguntur. *ibid*.
Hœdus & ἀρχαϊκῶς Fœdus. 1261.e
Holem pro Scheua vſurpant Hebræi, & contra. 610.c
Holmia, Ὁλμία. 619.b.c
Holmis ab Holmia diuerſos male facit Plinius. 620 a. Holmi tranſiere in nomen Seleuciæ, quæ Hulmia olim dicta. 620.a
Holocauſtum. 128.d
in Holocauſtis carnes hoſtiarum concremari tantum ſolita, non etiam exta. 129.d. interdum etiam exta aræ ſuperimponi & comburi ſolita. *ibid*.
Holochryſi medicinæ ſeorſim oppoſitæ ab Elichryſo, quaſi diuerſi ſunt flores. 966.e. ἑλίχρυσος tamen & ἑλίχρυσος idem flos, diuerſis nominibus appellatus. *ibid*. quibus floris color ſignatur. *ibid*.
Holouerae veſtes. 1332.c
Holoueri libra quadruplo auro rependebatur. 988.d. Holouerum & Holouera veſtis, quid *ibid*.e. nomen ex Græco & Latino compoſitum. *ibid*.
Holus & ἀρχαϊκῶς Folus. 1261.e
Humerus Μιλησίοις. 863.e. 864.b
Homerus virtutis poëticæ perfectiſſima Idea, 854.d.855.b.c. a. Tragœdiæ dux & διδάσκαλος. 856.a
Homerus à Cyclicorum poëtarum grege excluſus. 857.b.e. a.b.e. ab eo furabantur Cyclici. 857.b.e.d.d.e. antiquior fuit omnibus Epici Cycli auctoribus. 857.d
Homerus non fuit ῥαψῳδός 867. e.b. eius carmina ῥαψῳδεῖν primus fertur Cynæthus Chius. 867.e. Homero recentior ῥαψῳδία. 867.d
ſuper Homeri ætate variæ auctorum ſententiæ. 865.d.e. 866. quando obierit. 865.b. Heſiodo æqualis ſecundum quoſdam. 866. d.a.c. 867.a.d.e
Homeri laus in operis ſui diſpoſitione. 854.d.855.b
Homeri carmina à Rhapſodis cantitata & actitata. 867 e. e. eius poëſis initio diſperſa & indigeſta. 865.d.868.e
Homeri carmina nunquam κυκλικά appellata. 851. a. eius poëſin veteres paſſim à Cyclica ſeparant. *ibid*.
Homeri carmina ῥαψῳδεῖν pro-

nontiabant Rhapſodi. 868.d
Homeri tota fere poëſis ἐπεισ-οδιώδης. 850.c
Homeri poeſis ab appellatione κύκλου ſecluſa, & à cyclicis poematis diſtincta. 850.d
Homeri poeſis non potuit appellari κύκλου nomine. 851.b
Homeri poeſeos ſingulæ partes ῥαψῳδίαι dicebantur. 867.e
Homeri ῥαψῳδία. 851.a. ῥαπτὰ ἔπη. ibid.
Homeri ſepulcrum vel tumulus in Io, non in Chio, nec in Naxo. 179.a
Homeri ſepulcrum indicauit candida capra. 1221.b
Homero Κύπρια adſcripta. 859.a. Epico κύκλῳ comprehenſa. 859.b
Homerum quot & quæ vrbes ciuem ſuum eſſe contenderint. 864.a. Smyrna & Chios præcipuæ. ibid. Homerus Μελησιγένης à puero vocatus. 864.b. vel Μελησιγένης à Melete fluuio qui Smyrnam circumfluit. ibid. Χῖος ἀοιδὸς à Theocrito dicitur. ibid. & Chij illum vindicabant, quod haberent Homeridas, familiam quaſi ab Homero deſcendentium. 864.b.c
Homerum Heſiodo fuiſſe antiquiorem, verius eſt. 866.b.c. quo argumento quidam fuiſſe poſteriorem pertendat. 867.b. licet Heſiodus longè ſuauior & comptior Homero, ideoque minus antiquitatis redolens cenſeri debeat. ibid.
Homeritæ. 498.e. eorum rex legitimus Charibael. 498.a. 499.b.c
Hominis legitima ſtatura. 1016.e
Hominis longiſſimi longitudo. 1234.e. à vertice ad calces. ibid. duas habet vlnas. 1235.a
Homini quod ſpatium à veſtigio ad verticem, id eſſe paſſis manibus inter longiſſimos digitos. 44.b.c
Hominem exire pro de homine. 1120.b
Homine decedere. 1007.d. Hominem exire. ibid.e. Hominem viuere, quid. ibid.
Homonyma multa in Latino vocabula, quæ non ſunt συνώνυμα. 1285.c
Homunciones improceri, νανοφυεῖς dicti. 1310.b
Honorari, pro Honorare. 1049.b
Honoratus eſt pro Honorauit. 110.a
Honoratus eſt, pro Honorauit. 53.e
Honoratus pro Honorans. 53.a
Hora, pro In hora, Ad horam. 441.e
Hora, tempus. 662.a
Hora pro diei particula nuſquam apud antiquiſſimos ſcriptores. 633.b.c.d. Horarum vice, vmbram pedibus metiebantur. 633.e.a. 645.c. non vt horas cognoſcerent, ſed vt ex vmbrarum modulis colligerent quantum diei ſupereſſet, aut itineris reſtaret ſoli faciendum. 633.b
Hora apud recentiores pro horoſcopo. 652.e. *Hora bona, Hora mala.* 652.a. Hora pro temporis particula. ibid. Hora pro tempore Latinis. ibid.
Hora ſola non dicitur auctoribus, ſed Hora ſimpliciter. 1297.d
Horæ colligi ſolitæ ex vmbra corporis humani pedibus dimenſæ. 740.a
Horæ quando potiſſimum obſeruari cœptæ. 647.b
Horæ variabant in horologiis gnomonicis. 642.e. modo brumales, modò ſolſtitiales modo æquinoctiales. 642.e.a.c. de quo genere loquerentur, interdum exprimebant auctores, interdum ſupprimebant. 642.a. ἰσημεριναί. 642.a. Horarum vulgarium vſum quando Mathematicus non recuſet. 642.e.a.b
Horæ ſolſtitiales & brumales. 642.c
Horarum appellatio. 657.d. ad horas monſtrandas vaſa facta, quæ ὡρολόγια dicta. 957.e
Horarum nomen pro diei particulis non auditum in Græcia plusquàm 200. annis ab Anaximandri morte. 633.a.b. nondum Herodoti tempore. 640.d
Horarum diuiſio poſt reperta Solaria obſeruari cœpta. 650.c. Horarum appellatio vbi nata. 650.c.d.e. 651.a b.c.d
Horarum obſeruatio, & horologiorum inuentio, eodem tempore nata. 633.d
Horarum obſeruatio, & horologiorum vſus quando Romæ cœperit. 649.b
Horarum obſeruatio & appellatio quando Romæ cognita. 615.b. & apud Græcos. 651.c
Horarum 24. totidarum par ſemper interuallum. 644.e. 645.a
Horis æquinoctialibus vſi Aſtronomi & Gnomonici, & Calendariorum auctores, ad dierum augmenta & detrimenta per menſes iudicanda. 641.c.d.a. etiam Mathematici veteres & Genethliaci, ad horoſcopum inueniendum, & alia. 641.b.c. ἰσημερινὸν διάστημα apud eos ſemper de æquinoctialis horæ ſpatio. 641.c
Horis quot partes circuli tributæ. 721.d. & quot horaria ſcrupula dodrantis horæ. ibid.
Horas qui nuntiarent, pueros habebant Romani proceres. 634.b. & dominæ in Græcia ancillas. ibid.
in Horas 12. diem omnem diuiſerunt veteres poſt inuenta horologia. 637.c. 647.c. & earum incrementa ſeu decrementa in horologiis notata. 637.d. non in gnomonicis. 647.b
Horctum pro Forctum, i. bonum, antiquis. 1262.e
Horda & Forda. 1262.e
Hordeum & far veteres prius torrebant, deinde molebant. 328.b.c. vnde Toſta polenta dicitur. 328.c
Hordeum equis dabant veteres Romani. 385.a. vnde Hordearius miſſus. ibid. & Græci quoque. vnde κριθῶν πῶλος. 387.a
Hordei granum inter pondera. 461.d
Hordei ſatio. 722.a. Hordei genus in ariſtato genere trimeſtre. 732.d
Horizon & Meridianus, duo ex maximis circulis, mundum in terrantem diuidunt, ſeſe q. inuicem ad rectos angulos ſecant 658.e. ſphæram in terrantem diuidunt. 659.d
Horizon mutabilis, ac μονίχνωσι ſubinde paritur, quocunque ferunt veſtigia. 660.d

Horizon trãſit per polos mundi in Sphæra recta. 658 c. in Sphæra ſtante æquinoctialis eſt pro Horizonte iis qui ſub polis ipſis degunt. 658.c

Horizontis duo genera. 659. d. Horizon αἰσθητὸς, i. ſenſilis. 659. d. e. a. b. 660. d. 661. a. & λόγῳ θεωρητὸς, qui mundum in duas ęquales partes diuidit. 659 d. e. 660. e. αἰσθητὸς finitur quouſque viſus noſter peruenire poteſt. 659. b. Manilius vtrumque confundit. 660 d

Horizontis vnum genus tantum agnoſcit Manilius eumque terreſtrem facit. 661. a. & terreſtrem vocat. 661. b. & terris mutari dicit. *ibid.* variantibus Meridianis variantur Horizontes, non è conuerſo. 661. c. ſub eodem Meridiano plures & noui fiunt Horizontes. *ibid.* Horizontis mutatio, quæ fit ad Septentrionem aut Meridiem, climata non mutat. *ibid.*

Horizontis diameter non plus tenet ſpatij quã 380. ſtadia. 668. e. vel 2000. 668. a. d. Horizon αἰσθητὸς & horizon λόγῳ θεωρητὸς quomodo differunt. 668. a. b. Horizontis definitio. 668 b

Horizontis metaptoſis. 667. e. 668. a. b. d

Horizontis μετάπτωσις, ſub eodem procedit Meridiano. 661. d. Horizontis diuerſitas, quæ Meridianorum ſequitur varietatem, idem vbique ſeruat clima, & omnia ſimilia phænomena. 661. e

Horizontes diuerſi, quaſcunque in terrarum oras tranſeat quis. 659. e. 660. a. Horizontis ἀλλαγμαὶ in quamcunque mũdi partem. 660. a

Horizontes αἰσθητοί. 667. c. ibi finiuntur & incipiunt vbi viſus terminatur. 667. c. Horizontis ἀλλαγμαί. 667. a

Horizontes cum meridianis & parallelis variant. 662. c

Hermus Smyrnæorum regionem non præterfluit, ſed montanum tractum qui ſuper Cymæam, Phocæam & Smyrnæam regiones eminet. 863. e. a Campos Smyrnæos non ſecat, 863. a. 864. a. ſed campos quos nomini ſuo adoptat. 863. b. nam Hermi campi dicuntur, Ἑρμοῦ πεδίον. *ibid.* contigui Sardianis, nec longè à Sardibus. 863. e. Cymæ vel Cume vicini. 863. c. e. Smyrna Cymen aut Cumam euntibus per eos tranſeundum. 863. c. 864. a. Hermus in mare exibat prope Phocæam, non prope Smyrnam. *ibid.* Hermus iuxta Phocæam in mare euoluitur. 863. d. Hermi oſtia proximiora Phocææ quam Smyrnæ. *ibid.* ijs propior erat antiqua Smyrna quam noua, & tamen longius diſſita ab Hermo quam Phocæa, *ibid.* campus ille vltra Phocæam ipſam. 863. e

Hermus hodie volunt eſſe vrbem quæ antiquis ἀρμόζουσα. 1178. a

Horologium ad vmbram per pedes metiendam. 657. a

Horologium primum Romæ conſtitutum, in quo loco. 634. a

Horologium primum è Sicilia Romam quando deportatum. 635. e. c. 639. d

Horologium primum Romæ quando viſum. 649. c. d. 650. a. e. & quo in loco poſitum. 649. c. d. e

Horologium Siculum, primum Romæ in foro ſtatutum. 658. a. b

Horologiorum Siculorum initium. 651. a. & Græcorum. 651. a. c

Horologium aliud à Siculo, & diligentius ornatum à M. Philippo Romæ poſitum. 650. a

Horologium ab Ariſtarcho Samio primum factum, hemiſphærium vel ſcaphium, vel ſcaphe à forma. 647. d. 648 d

Horologium cur Varroni dicitur Andronici octogonum, ſeu machina explorandis noſcendiſque ventis tantum facta. 1247. e. a. videtur poſitum pro Autologio. *ibid.* b

Horologij ſciotherici inuentio non adeo antiqua vt ad Anaximandrum aut Anaximenem ferri poſſit. 632. e. nec gnomon ab Anaximandro inuentus, eiuſque ſciothera, non ad horarum obſeruationem facta. 632. e. nec enim tot annos ab Anaximandri morte, Græcia eius horologij vſu caruiſſet. 633. a

Horologia deſcribi, καταγράφεσθαι dicuntur. 650. b

Horologia differebant ab Analemmatis. 739. d. a. b. e. horarum ratio in ijs habita. 739. d. e

Horologia fuere apud Ægyptios tam ſolaria & gnomonica, quàm aquaria & ὑδραγωγικά. 655. d. Horologium inter ſymbola aſtrologiæ. 655. d. inter inſtrumenta. 656. a

Horologia Romæ non tantum brumalia, vel æſtiua, vel æquinoctialia, ſed menſtrua & diurna. 637. b. ante eorum inuentionem veteres diem in 12. partes æqualiter diuidebant. 637. c. poſtea verò, partes illas horas vocarunt. *ibid.* & diem quemlibet in 12. horas partiebantur. *ibid.* & dies ſimul & horæ illis à bruma creſcebant, à ſolſtitio decreſcebant. *ibid.* Horologia itaque non ſolas horas monſtrabant, ſed horarum incrementa ac decrementa per ſingulos menſes & pœne dies. 637. d. e. a. Et ea horologia Solaria diebus tantum vſui erant. 637. b. Aquaria verò horas noctium ac dierum diuidebant cum notis & indiciis incrementi ac decrementi. 637. b. c. quæ Solaria hydraulica, paſſim poſtea vſurpata. 637. d. tale fuit ab Athenæo mechanico compoſitum. 637. d. quod tamen diurnum fuiſſe tantum videtur. 637. e. Aquarum horologium quo primo vſi Romani ex Cteſibij inuentis. 638. a

Horologia aquaria. 738. a. in ijs breuitates & creſcentiæ horarum obſeruatæ. 638. d. e. 639. a

Horologia ſciotherica etiam poli dicuntur. 635. a. Horologij vas, in quo gnomon erectus ſtabat, πόλος dictũ. 653 a

Horologia brumalia. 638. b. 639. a. c. d. æſtiua. 639. a. c. æquinoctialia. 639. b

Horologia neotericorum hemiſphærio inuerſo, i. ſcaphæ ſimilia. 639. d

Horologia eodem artificio olim facta, atque hodie videntur. 634. b

Horologiorum multi in Græcia inuentores ante Archimedem. 651. a. ſed non multo ante Alexandrũ Magnũ. 651. c

Horulogiorum inuentiu & horarum obſeruatio eiuſdem temporis. 634.d

Horologiorum inuentio in Græcia non longo tempore præceſſit ætatem Alexandri Magni. 648.b. Horologij primus meminit Baton vnus ex nouę Comœdiæ anctoribus. 648.b. ſed Horologia viatoria & penſilia, recentioris inuenti. 648.b. apud Athenienſes ſero recepta obſeruatio horarum ex horologiis ad Solem factis. 648.b.c. neque Atticiſtæ medij æui vnquam diem per horas cumputant. 648. c. ſed per ϛοιχεῖα. ibid.

Horologiorum rectæ rationes. 739.c

Horologiorum vſus quando proditus. 647.b

Horologiorum inuentores. 647.d.e

in Horologiis Solariis, menſtruarum tantum linearum meminit Vitruuius. 638.c

in Horologiis ſciothericis gnomon ſiue ſtilus æneus indicabat horas. 634.d

Horuſcopa vaſa Plinio, τὰ ὡροσκόπα. 651.d.e.a. Horoſcopa Tertulliano τὰ ὡρολόγια, vnde Araneorum Horoſcopa 651.a

Horoſcopi hieroglyphicum. 655.e

Horrea Sulpicia. 655.b

in Horeis Imperatoris res raræ & non vſitatæ reponebantur. 43.a

Horribilis, φοβερὸς, χαλεπὸς. 442.a. Horribilis ventus, morſus, libet. 442.a. Horribilis tenacitas. ibid.

Hurridus iubas. 389.e

Hurrida ſidera. 434.b

Hortator ſignum dabat pertica remigandi. 734.d

Hortenſus, Ὁρτήσιος. 15.a

Hortoſpanum. 791.b

Hurtus à Græco χόρτος. 310.b.d. Hortus pro villa apud veteres. 310.b.c

Huſſæi, qui Heſſæi, vel pars Heſſenorum, in Moabitido & Ituræa trans mare mortuum. 613.c

Hoſtiæ diis aut totę concremabantur, aut partes earum deſectæ. 128.b.d. idque ex Magorum inſtituto. ibid. a. Prometheo Arionem duxit. 1291.a. partem hoſtiæ comburendi mus & partem ad neſcendum ſeruandi. 129.a

Hoſtia, antiquis Foſtia. 1262.e.

Hoſtis, antiquis Foſtis. 1262. e.

Hoſtimentum. 32.a

Huſtorium. 32.a

Hoſtus. ibid. a.b

Houppes, cirri in veſtibus. 762.b. 763.b

Houx Gallicum poteſt videri Aquifolium. 526.e. baccas habet rotundas & ſine ſiliqua ibid. aquifoliæ ilici ſimile. ibid. non eſt paliurus. ibid.

Houx Gallis, Aquifolium vel Agrifolium. 961.c. quidam ex herbariæ rei peritis *Houx* interpretantur Ilicem. ibid. vox ex Ilice facta quæ Italis *Elce*. ibid.

Humor putredinis amicus. 357.b.d

Humor pro aqua. 427.a

Humor pro ſanguine arboribus. 1284.b

Humor ex arido vel ardido congelatus, de ſale. 982.d

Hunniſci pro Hunnis. 60.c

Hurpex, Hirpex & Hyrpex, à Græco ἅρπαξ vel ἁρπάγη. 729.e

Hyacinthinus cułur. 236.c. ab hyacintho.

Hyacinthi violacens vel purpureus color, ſed dilutior quam in amethyſto. 406.b

Hyacinthinus color purpureus. 272. c. qui & purpureus & hyſginus. 272.d

Hyacinthinus color, cæruleus. 997.b. Græci κυανέους ὑακινθίνους vocant. ibid.

Hyacinthino flori ſimiles comæ, ſunt cæruleæ. 189.a. κυανέας & μέλαινας. ibid.

Hyacinthus, Iacinthus. 335.e

Hyacinthus lugubres notas foliis præfert, & ex duplici fabula funus oſtẽtat. 1042.a.b.c

Hyacinthus & Vaccinium diuerſa Plinio cum tamen idem ſint. 1280 c

de Hyacintho duplex fabula. 1223.a. altera quæ ſanguine Aiacis florem aſſerit editum, cuius & nomen foliis inſcriptum præfert. ibid. altera quæ notas eſſe luctus narrat ob Hyacinthi interitum, dilecti Apollini pueri. ibid. nec mirum ſi hæc quæſtio à paſtore paſtori propoſita ſit pro inexplicabili, cum ipſe flos ignotus ſit hodie pleriſque. ibid. c. Hyacinthus quem vulgo ſic vocant, & is qui ſub hoc nomine recenſetur à Dioſcuride, idem non eſt. ibid. plures eius ſpecies recenſent herbarij Neoterici. ib. in nullo eorum venæ diſcurrentes reperiuntur, quæ ductu linearum literas illas αἶ αἶ efficiunt. ib. d. Hyacinthum veteres lilij forma deſcribunt, colore tantum diſtare. ibid. quod nullus hodie dicit. ib. e. Hyacinthus veteribus quaſi lilium rubrum. ibid. omnes vulgares cærulei ſunt coloris, ſed dilutioris. ibid. Hyacinthus fabularis niger dicitur. ibid. e. a.b. communis eſt vt plurimum coloris ex cæruleo pallidi, vel ex cineraceo purpuraſcentis. ibid. a. in nullo flore hæ omnes notæ inueniri poſſunt quàm in noſtro & Romanorum gladiolo, qui ξυρὶς vel ξιφὶς Dioſcoridi. ibid. b. e. Hyacinthi rubentes & purpurei poëtis. ibid. e. Hyacinthus fabularis, eſt ξυρὶς Dioſcoridis, & gladiolus Romanorum. 1224.d. Hyacinthus à veteribus vocatus Gladiolus. ibid. c.a. Hyacinthus à Columella dictus cæleſtis nominis, eſt illud genus quod iridis nomen habuit. ibid. a. nam cæleſte nomen eſt Ἶρις. ibid. de Hyacintho fabulari vetuſtiſſimorum Græcorum ſcripta intelligenda. ibid. non de vulgari & Dioſcorideo. ibid. Theophraſtus inter agreſtes flores hyacinthum recenſet. ibid. d. vnde & ἀγρία ἶρις vocabatur, vt à ſatiua diſtingueretur. ibid. Dioſcorides cum Xiphio ξυρίδα deſcripſit. ibid. Hyacinthus ſiue gladiolus paſſim naſcitur in muris & maceriis quibus aliquid terreni ſubeſt. ibid. poſtea duo genera facit ὑακίνθου ἀγρίας & κηπαίας. ibid. e. Gladiolus ſiue Hyacinthus in hortis ſeritur, & ſponte prouenit paſſim. ibid. vterque Hyacinthus confunditur. ibid. Seruius qui lilium rubrum vocat, quod de antiquo accipiendum, languentem hyacinthum exponit quòd non ſit nimis acuti coloris ib. 1223. a. quod de vulgari intelligendum, qui florem habere dicitur πορφυροειδῆ. 1225 a

Hyacinthus antiquus, ſiue ξυρίς, habet colorem purpuraſcentem. *ibid.* Vacciniũ Græcis ὑάκινθος fabularis, niger & colore atræ purpuræ infectus. *ib.* a. b. gladiolus noſter non volgaris Hyacinthus, qui porpureo colore niſi admodom palleſcente oon poteſt tingere. *ibid.* b. hic eſt Hyaciothus quo Chymici vtuntur ad tingendas vitreas gemmas Hyacinthioo colore, & Hyacinthos faciendas. *ibid.* c. veſtes ſeruitiorũ vaccinio tingi ait Plinius. *ibid.* quod Hyaciotbo fabulari, non Dioſcorideo conuenit. *ib.* eos tamen confundit Plinius. *ibid.* Vaccinia aquoſa gaudere ait. *ibid.* at Hyacinthus Theophraſti montana amar, & eſt τῶν ὀρείων. *ibid.* & vaccinium eſt Dioſcoridis ὑάκινθος, quo mangones vtebantur ad puberiatem venalium coërceudam. *ibid.* d Plinius diuerſa putauit Hyacinthum & vaccinium, quum eadem ſint. *ibid.* e. ſed Hyacintbus ſiue Vaccinium quo in Gallia hyſginum inficitur, vel purpura tiugitor, gladiolus eſt, & Hyacinthus cœleſtis nomiois. *ibid.* e. a neque enioi Hyacinthi vulgari hyſginum tingi poteſt. *ibid.* a. Hyacinthus cuius radia nota mangonibus tardandæ & coërceodæ puberrati mãcupiorum. hyacinthus eſt Dioſcoridis & vulgatis. *ibid.* Plinius hyacinrhum gladiolo comitem dat. *ibid.* b. ille gladiolus ξίφιον Theophraſto vocatur. *ibid.* diuerſum à gladiolo Dioſcoridis quem ξυροειδῆ vocat, & cum Xiphio iungit. *ibid.* at ξυρὶς Theophr. eſt hyacinthus Dioſcorid. *ibid.* Hyacinthus diutiſſimè durare dicitur. *ib.* quod communi non conuenit, ſed hyaciutho gladiolo. *ibid.* qui hoc nomen inueuit à ſimilitudine foliorom gladioli, h. e. ξιφίου vel iridis. *ibid.* ξυρὶς vel hyacinthus cœleſtis nominis. *ibid.*

Hyacinthi proprius violaceus color. 406. a. virtus, vt violaceo ſit nec nimis diluto & aquarico, oec nimiom preſſo & obſcuro. 406. e

Hyacinthi flos Aiacis nomen inſcriptum foliis præfert, αἶ αἶ. 1222. d

Hyacinthi primum genus θαλασσίτης. 1107. ptosiouũ ῥοδίζων. *ibid* vode *Rubinum* fecit infima Latinitas. *ibid.* & *Rubinus*, oostrom eſt vererum Hyacinthos. *ibid.* quem Perſæ & Arabes hodie vocant Yacuc, voce detorta ea Υάκινθος. *ibid.* quartum genus, ἰοδαρίστερος qui & χαυνιαῖος. *ibid.*

Hyacintho in Gallia hyſginum tinctum. 272. c. d. Hyacinrhus & Vaccinium, idem. 292. d. ὑάκινθος & ὑακίνθιον Græce. *ib.* Vacindium & Vacionium, & poſtea Vaciniom. *ibid.*

Hyacintbus, gemma ex genere ardentium ex India mittitur. 1093. c

Hyaciothus ταῶς Epiphanio. 1332. d

Hyaciotbus natiuus. 1130. a. manu & arte non elaboratus. 1130. a. vel à ouriuo colore. *ibid.*

Hyacinthi genus quiorum ἀμέθυστον dicitur. 565. d

Hyacintbus puer ab Apolline dilectus io florem verſus. 1040. b c

Hyæna vnde dicta. 337 d

Hyæna γλαιός nominata. 335. e. aut potius γανός. 335. e

Hyæna veterum non eſt *Zibetta* 329. a. Hyæna in geoere luporum. 329. a. vita odore notabili prædita. 329. a. non eſt muſcus. 323. b

Hyæna lupo ſimilis. 1008. e. Hyænæ coitu Leæna Æthiopica parit Crocottam. *ibid.* d

Hyænæ terreſtres dictæ Beluæ & Belut 336. a. Hyæoa Iefef Turcis dicitur & Afris, Dabuth Arabibus. 336. b

Hyæna πῆξιν facere dicitur ei animali quod ter luſtrauerit. 1087. c. 1089. c

Hyænæ magica poteſtas, à veteribus tributa. 336. b

Hyænæ oodus pro magico impedimento ac defixione quam facit Hyæna. 1089. c

Hyænæ vmbra contactus homo, aut canis obmuteſcit. 336. d. e

Hyæna, ὕαινα, piſcis, qui & ὗς. 336. a. b

Hyænetta, Ienetta. 335. e

Hyænetta & Ienetta. 335. e

Hyænius lapis, Hyænia gemma. 337. a. b. in oculis hyænæ inuentus. 337. b

Hyagnis Phryx primus ἐν ταῖς μητρῴοις cecinit. 123 d

Hyagnis Marſyæ pater. 120 e. primus duas tibias vno ſpiritu animauit. 119. d. 120. a. inuentor obliquæ tibiæ. 119. e. Hyanidis nouit Phrygij & Lydij tantum. 120 d

Hyagnis pater Marſyæ nonnullis, aliis filius dicitur. 831. d. e. geminas tibias vno ſpiritu inflare docuit. 831 e

Hyalinus color. I. vitreus, pro cæruleo. 254. d

Hyarotis fluuios. 993 c. d

Hyccara vrbs Siciliæ, Laidis patria, vt qoidam volunt. 1105. b. Υκκαρικὸν ἀνδράποδον dicitur. *ibid.*

Hyctaois Carmaniæ flumen, pro Siccani vel Siganai. 1179. 1181. d

Hydaſpes Indicus fluuius. 699. d

Hydraulica horologia. 637. b. c. d. Hydraulica, quæ tibiæ genus fuit vel fiſtulæ. 637 e. cuius inuentor Cteſibius Alexandrinus. *ibid.*

Hydreum, ὑδρεῖον, locus aquaticus. 1183. e. 1184 a

Hydreum nouum, καινὸν ὑδρεῖον, maoſio prope Berenicen. 1184. c. d. ad differeoriam veteris Hydrei, quod in deuerticulo erat duûm millium. *ibid.* d

Hydri marini non circa Oaractem, Ogyrim & Organam egrediuntur, ſed circa alias quatuor aote Perſidem ſitas. 1181 a

in Hydromantia φαντασίαι vel φαντάσματα deorum, i. imagioes apparebaot. 1092. b. a

Hydromylæ. 589. c

Hydruntum, ὁ Υδροῦς. 65. d

Hylæ inclamatio cum anoua curſitatione io montibus. 878. c. puerum qui ab ephebis eaceſſiſſet, omoes comitabantur, & tertio inclamabant nomen Hylæ. 878. c. & in footibus, & in montibus thiaſi Hylæ inſtituti tripudiaotium clamantiumque eius nomen. 878. e. locus vbi raptos eſt Hylas. *ibid.*

Hyllus Herculis filius. 15. d

Hyllos amnis Phrygiæ in Hermum illabitur. 863. a. Phrygiam à Caria diſtermioat. *ibid.*

Hyllus Straboo i prius appellatus Phrygius. 864. d. Ptotus.

Phrygem ab Hyllo ſeparat. & Phrygio nomen dediſſe ait. *ibid.* ſed prius ille amnis dicebatur Ὕλλος vel Ὕλος, ἀπὸ τῆς ὕλης. 864.e.a
Hymetti montes in Attica duo. 862.c
Hyoſcyamos à quibuſdam ἀδίμας vocatus. 1092.d
Hypanis flumen. 115.d
Hypanis Scythicus & Indicus. 700.d. Hypaſis Plinio dicitur. *ibid.* Arriano Ὕφασις, Ὕπανις Straboni & aliis. *ibid.* 703.c
Hypanis fluuius, aliis Hypaſis, Græcis Ὕπανις, & Ὕφασις. 992.d
Hypanis vltimus Indiæ fluuius quam acceſſit Alexander. 992.a. 993. c.c. nonnulli tamen vſque ad Gangem penetraſſe produnt. 993.c. 994.a
Hypaſis Indiæ amnis. 790 c. ad eum vſque progreſſus Alexander. 790.b.c. Hyphaſis Straboni dicitur Ὕπανις, quibuſdam Ὕφασις. *ibid.* & Hypaſis. 790.e
Hypaſis Indiæ nobiliſſimus fluuius. 992. d. quibuſdam Ὕφασις, aliis Ὕπανις, aliis Hypanis. 992.d
Hypate inſula. 286.c.d
Hyphaſis Indicus, aliis Ὕφασις, vt Ὕπανις, Hypaſis vel Hypaſio dicitu. 790.c. d.e. ad eum aræ conſtitutæ ab Alexandro. 760.d.c.791.a
Hyperborei. Hyperboreus Apollo. 13.b
Hyperborei montes. 799.c
Hyperborei pone Riphæos montes incolebant. 206 a. ab aliis in Aſia, ab aliis in Europa poſiti. 206.d. apud eos mundi cardines creduntur. 306.e
Hyperborei ſemeſtrem lucem habuerunt, & ſemeſtrem noctem. 207
Hyperboreorum ſemeſtris lux ab æquinoctio verno in autumnum, ſecundum Melam, ab ſolſtitio in brumam, iuxta Plinium. 207. c.d. e.a b. Melæ ſententia ex ſphæra conſtat, & Plinius hallucinatur. 207.e. Hyperboreorum regio tum à ſe felicis erat temperiei & fertilis, rum omni noxio flatu carebat. 207.d. victus illis in dies ſubminiſtrari quomodo dicitur. 208.a. non tædio vitæ, ſed ſatietate mortem accerſebant. 225.c. d. maximè ſenes, epulati dilibutique. 208 a
Hyperborei non præmetiua, aut primitias frugum, nec ſpicas Apollini Delio miſſarabant, ſed ἱερῶν ἀπαρχάς. 208. c. ſacrorum primitias. *ibid.* innexas ſtipula frumenti. 208.d
Hyperis, vel Syperis. 1181.c
Hypericum. 179.c
Hypericon inter olera & ſatiua non hallocum. 595.c. κόρισον, & κορίαννον dicitur. 595.d.c. κορίς. 596 a. Plinio Eatos. *ibid.*
Hyperico non abſimile ſemen terebinthi. 595.c. 597. a.b. ſiliqua eſt, lenticulæ formam præferr, & reſinam oler. 595.c. in ſiliqua quæ in rotundo oblonga, hordei magnitudine. 595. d. quatuor hyperici ſpecies Dioſcoridi. 595.d. prima proprie hypericon dicitur, & ſola ſiliquam habet. *ibid.* tum Aſcyton & Androſæmon. 595.e. quarta κορίς dicebatur, quæ & hypericon à quibuſdam nominata. *ibid.* hinc Plinius duas tantum ſpecies ponit, primam & poſtremam. *ibid.* Hypericon λευκοΐῳ florem ſimilem habet, ſed luteo. 595.c. & geniſtæ flori. *ibid.*
Hypbear & viſcum fert Ilex. 268.b
Hypius mons, Ὕπιος ὄρος, & Hypium flumen, Ὕπιος ποταμός. 877.b.c.d. male Hipius, & Hippium. *ibid.* ſub eo, aut ad illud Pruſa vrbs Bithyniæ. *ibid.*
Hypnale, ὑπνάλη, aſpidis epitheton, non ſpecies. 341.c.342.a
Hypociſtis. 365 c.d
Hypogæa monumenta. 1211.d
Hypogæa vel ſubterranea monumenta apud Græcos. 1207. c.d. fornicata erant, vnde & καμάραι dicta. *ibid.* a
Hypogæa ſub ſolo templorum ædificata, in quæ dimittuntur cadauera linteis ſolis inuoluta. 1211.e
Hypogæa Græcorum, camerata. 1219. c. camera autem ex magnis lapidibus fiebant, & quadratis & monolithis. *ibid.* c.d.e
Hypogium, ὑπόγειον, Tertulliano locus ſubterraneus in quo latuit Pythagoras. 1207.d
Hypogloſſa Plinio, τὸ ὑπόγλωσσον. 402.e. Hypogloſſon folia habet figura ſilueſtris myrti & comam ſpinoſam. 403.a. ideo Hypoglotton quidam Alexandream laurum vocauere. 402.a
Hyrcani & Tapyri vicini. 983. b. inter Hyrcanos & Derbicas ſunt Tapyri. *ibid.*
Hyrcani vſque ad Oxi fluminis oſtium pertinebant. 210.d
Hyrcani colendi agri curam leuiorem habent, quia glebæ macies interneccet ſemento. 210.b
Hyrcania, prouincia regni Parthici. 1197.d
Hyrcania vbi terminatur. 210 d
Hyrcaniæ fertilitas. 732.b
Hyrcanum mare. 1197.c
Hyrcanus Taurus. 800.c
Hyria, Ὑρία dicta Seleucia Trachia. 620.d
Hyranis. 1179.e
Hyſge & coccus, idem frutex Pauſaniæ. 272.e.a.273.c. Hyſginus color à coccino diſtinctus, 272.a.b.273.c. inter coccinum & purpureum. *ibid.* coccino purpura ſupertincto fiebat. *ibid.* ex eo & ex Creta infecta erythrodano fiebat purpureus color parabatur. 272.b
Hyſginum, tinctura diuerſa à coccino. 273.c
Hyſgium vt fieret, cocco tincta rurſus Tyrio tingebant. 273. a. ad purpuram Tyriam magis vergens. 273.b
Hyſginum alij pro cocco, alij pro purpura vſurparunt. 272.c. Hyſginum magis ad purpuram inclinabat, quam ad coccum. 272.c. Hyſginum in Gallia hyacintho tingebatur. 272 e. 273.b at hyacinthinus color purpureus. 272 a
Hyſginus color affinis purpureo. 273.a. Hyſginum non id quod hyacinthus & vaccinium. 273.a. Hyſge & hyacinthus, diuerſa. *ibid.* quamuis Hyſginum & hyacinthinum, ſint affines tinctura. 273.b
Hyſginus color inter coccum & purpuram. 1104.c. vulgo *Zinzolin.* *ibid.*
Hyſpiratis Armeniæ, in qua ſandyx metallica reperitur. 1152.a
Hyſtrices in India & Africa, & Æthiopia. 390. e. Hyſtricis tergus, teſta. 390.a. vel tecta ſpinea. *ibid.* Hyſtrix, erinaceorum genus. 390.a

I

I. & G. ſæpe io libris mutantur inuicem. 59 a.216.d
I in α, & a in ι vertunt Cretes. 171.e
Iacchus puer à Cerere matre ductus ad filiam inueſtigandam. 750.c. Baubus pudendis manum admouit. ibid.d. ideo io Eleuſinoiis ſacris vnà cum Cerere colebatur. ibid. c.& coniuncti leguntur, Δημήτηρ καὶ Κόρα, καὶ Ἴακχος. ibid. Mammoſa Ceres ab Iaccho cur dicatur. ibid. e.751.d
Iacchus à quibuſdam Baubus filius & Attici ſoli indigena heros exiſtimatus. 751.a. & lacte ſuo à Cerere educatus. 751.a d. Κυαμίτης à fabæ ſatione cognominatus.750.b. vel à muliebris membri contrectatione. 751.b
Iacchus fortaſſe Triptolemos, vel alius puer regis Eleuſini, à Cerere lactatus. 451 d
Iacere mœnia τειχοβαλεῖν. 309.a b Iacere ſalutem.309 b. Iaciundus agger. ibid.
Iactante denario, pro Iactato. 955.a
Iaculs, ἀκόντια. 1017.d
Iagara aut *Iagra* Indis ſacchari ſpecies quod ex liquore Tengæ conficitur. 1313.e
Ἰάμβη quibuſdam quæ aliis Βαυβώ. 751.c
Ἰάμνεια, Ἰαμνία, Iamnia & Iamnea, opp. 569.e
Ἰάμνεια in mediterraneo, Ἰαμνιτῶν λιμὴν in ora maritima. 112.c
Iamnia vna ex tribus vrbibus Salomæ aſſignati. 576.c.a
Iamniæ duæ Plinio, qui portum Iamnitarom alteram vrbem facit. 569.e.a
Ἰάνθινον violę colorem præferens. 1159.b. quod & ἴανθον, vnde Ianthiuæ veſtes. ibid.
Ianitores & cancellarij, i. oſtiarij. 918.a
Ianua ſeu oſtium medium, ſedes Conſulum. 901.e.902.c. ſenos carceres foroieatos vtrimque habebat. 901.e. Ianuæ illi altare vel prora reſpooder. 902.d
Ianua biforis an vna ſera io trauerſum ducta claudi poſſit. 927.a
Ianua eadem & intus occluditur ſera, & aperturam in publicum proijcit. 934.a.d
Ianuæ bifori, duæ claues neceſſariæ. 925.e
Ianuæ primæ domus quæ publicum reſpiciunt αὔλειοι, ſeris muniebantur. 925.a.b. 926.e.932.e. non autem interiorum conclauium & œcorum fores. 925.a.b. 928.e. 132.a
Ianuæ obſeratæ quomodo reſerari poſſent ab iis qui foris eſſent. 926.d
Ianoæ oppeſſulatæ. 925.c. *verrouillers*. ibid.
Ianuarum & cancellorum poteſtates. 927.e
Ianuæ vel fores duobus ſeris vel μοχλοῖς moniri minimè ſolebat. 925.c.d
Ianuarius menſis χειμερινὸς à bruma. 453.c
Iapon, qoi Iarbas. 322.d
Iapyges Apuli. 59.b. ab Iapyge Dædali filio. ibid.
Iapyges dicti ipſi Tarentini, 1257.a
Iapygia. 59.e
Iapygia acra in ore ſinus Tarentini, qui & Iapygiæ ſinus ea parte vocatur. 1257.a. qui à Gargano ſinu differt. ibid.
Iapygiæ ſinus. 1257. e à qoo Iapyx in Calabros flabat. ibid. male quidam de Gargano ſinu intelligunt. ibid. melius de Iapygiæ promuotorio. ibid.
ab Iapygiæ ſinus ore Argeſtes in Calabriam ferebatur. 1257.a. qui propterea Iapyx Calabris nuncupatus. ibid.
Iapyx & Argeſtes, idem. 1249 b. qui Latinis Chaurus. ibid.
Iſpyx pro Argeſte. 1257.d
Iapyx venti Argeſtæ appellatio peculiaris & loculis, non ipſe ventus peculiaris. 1257.b
Iapyx cur & quibus Argeſtes ſiue Chaurus nomioatus. 1257.b
Iapigis ora Timaui. 59.b
Iarbas Mauruſiorum rex Virgilio. 322.e. Maxitaoorum Iuſtino, qui Μάζυες, Mazuees, vel Mazices. 322.e
Iarbos, ſine aſpiratione, Iarbas. 322.d
Iaſon Lycius. Iaſus Lycius. 191.e
Iaſpacbates 130 d
Ἴασπις in fœminioo genere apod Epiphanium. 130 e
Iaſpis ἀερίζουσα & cælina, eadem quæ Turkeſia noſtra. 202.d
Iaſpis Chalcedonia. 561.b cõturbida. 361.b. eius varij colores. 561.c
Iaſpis & gratiæ & rotelæ geſtaoribus 131.a.b. Iaſpis omnis amuletum foit. 131.b. præcipuè aduerſus phaſmata. 131.c. ἄκος φασμάτων. ibid. cur ἰερίσκα dicta. ibid. eadem ἀερίζουσα vocabatur, & aërina. ibid. ὑδατίζουσα. ibid. κρυσταλλώδης. ibid.
Iaſpis ἀερίζουσα vel ἰερίσκα, & contractè ἰερόζα. 1130.c. vnde Perſicum *Feruſa*, vel *Feruſa*. ibid. ἀερίζουσα Iaſpis qoæ cælini vel aërini coloris eſt, eadem com noſtra Turcheſia. ibid. d.e. iode etiam factum Perſicom Feruzegi, ex ἀερίζουσα corruptum. ibid.d
Iaſpidis ſpecies Turcica gemma, Gallicè *Turquoiſe*. 202.b. ἀερίζουσα, πιρόζεος. ibid.
Iaſpidis cognatio cum ſmaragdo. 1130.d
Iaſpidum ſpecies nulla ſtellata, aut guttis ſtellantibus aſperſa. 758.e. male ἀστέρων λίθοι Auienos ſtellaram Iaſpidem exponit. ibid. d.e.a.d.e. Iaſpide fulua ſtellatus enſis cur dicitur Virgilio. 758.e.a. b. pro Iaſpidibus pluribus. ibid.b
Iaſpidis geous, καπνίας à fumido colore. 346.c
Iaſponyx. 561.d.130.d
Iaſpopallius. 130. e. vnde dictum. 131.a
Iaſſus vrbs Carie. 185.e
Ianuæ inſolæ vicinæ, vbi piper naſcitur. ibid.
Iaxartes fluuius. 985.c
Ἰαξάρτης, Arriano, Ὀρξάντης. 790.d
Iaxartes Macedonibus dicitur Tanais. 791.d. ad illum τὰ Κυρέσχατα condita à Cyro & Alexaodria vltima ab Alexandro. ibid.
Iaxartes dicitur Tanais & Scythis Silis. 790.a. haud looge ab illo Alexaodri ara, vt & Herculis Liberi Patris, Semiramidis Cyri. 790.a.c.b
Iaxartes qui in Caſpium mare, influit, idem cum Tanai qui in Mæotidem paludem, factus è Macedooibus. 796. a.b
Iaxarti oomen Tanais impoſuere Macedooes. 1201.b
Iberi. 624.e.e
Ibesi nomine Scythiæ compre-

Digitized by Google

henſi. 890.c
Ἴβηρις, cardamine. 1272.e. Βηρὶς pro Ἴβηρις. ibid. e. a. Iberis λεπίδιον & ἄγριον κάρδαμον vocatur. ibid. e. Iberis cardamine in agris in incultis naſcens. ibid. a. quòd folia καρδάμου ſimilia habeat. ibid. Ἴβηρις etiam ipſum κάρδαμον. ibid.
Iberula, Iberis, pro qua Berula & Berla. 1272.a. b. ἡ καρδαμίνη. ibid. c
Iberus, agitor in curili certamine. 896.e. eius currus Panchatis equi ſolo numine intelligitur. ibid.
Ibi, pro in eam. 97.e
Ibi erectus. Ibi conuolant. 63.c
Ibicum proprium ſalire per abrupta. 220.c
Ibis, πλαρχῶδες ὄρνεον. 1277.a. ſerpentes habet gratiſſimum pabulum. ibid.
Ibis, auis Ægypti peculiaris. 457.e. ſacra, amabilis & innocua. 457.e. Ibes anguium pinnatorum examina deuorant. 457.d e.a
Ibides ore parere, nec vulgi quidem opinio. 458.a.b.c.e. 459. a. per os oua reddere, impoſſibile 458.e. ore coire, à quibuſdam dicitur. 458.c. 459.a in Alexandria refertæ plateæ his auibus cicuribus. 459.a
Ἴβαι male pro Σίβαι apud Diodorum. 995 c
Ibycus poeta à latronibus interfectus. 52.e
Icarius Erigones pater ab agreſtibus Atticis interemptus. 144.d
Icari canis, προκύων à nonnullis dicitur. 432.c
Icarus. 1181.a
Ἴκαρος inſula in Perſico ſinu. 1023.e. quæ Ἰχάρα Ptolemæo. ibid.
Icarus fl. 216.a.b
Ἰχάρα inſula in Perſico ſinu. 1023 a. Ἴκαρος Stephano. ibid. a. & Dionyſio. ibid.
Ichneumon aſpidem cauda raptam in aquam trahit & necat 341. a. Ichneumoni bellum aduerſus aſpidem. 341.b
Ichneumon ὕδρος dictus & quare. 336.c
Ichneumon ὕδρος à recentioribus vocatus. 426.e. & Latinè Sullus. ibid. & cur. 447.a
Ichneumon fluuiale animal fuiſſe videtur vel ſaltem amphibium, ex Strabone & Vitrunio colligi. 446.b.c. Solinus duo genera facere videtur, ἔνυδρον & χερσαῖον. 446.c. Strabo ipſe albi inter terreſtria numerat. ib. & alij. 446. e. & Plinius inter feles. 446.d ſimiliter parit & iiſdem veſcitur quibus canes & feles. 446. d. paruo cani ſimilis. ibid. Murem Pharaonis appellari recentiores ferunt. 4. ibid non mus Indicus. ibid. Ichneumonis & aſpidis pugna. 446.e.a. eius naturalis ſolertia. 446.a.b
Ἰχνεύμων, etiam ἰχνευτὴς dictus, quòd roſtro quærat & inueſtiget. 447.a.b
Ichneumonis internecinum bellum cum aſpide. 344.b
Ἰχθυοχαρία. quid. 821. c. Galliè le plan. ibid.
Ἰχθυοφάγοι, populi. 557.e
Ichthyophagi. 1177.d.e.1078 d
Ichthyophagi ferarum pellibus pro veſtibus vtebantur. 1006.b
Ichthyophagi Oritæ vocantur Plinio. 1176.d. alij eos ſeparant. ibid.d.e
Ichthyophagi inter Troglodytarum gentes. 1267.e. perperam velut diuerſas nationes recenſet Solinus. ibid. oram Arabici ſinus accolebant. ibid.d
Ichthyophagi perperam à Solino dicuntur montanas regiones tenere. 1176.d. maritimam oram Perſici ſinus accolunt, & longè ab Indis diſtant. ibid. Carmaniæ populos vicinos habent. ibid.
Ichthyophagi infra Gedroſos ad mare. 1176.e. poſſe Oritas. ibid.
Ichthyophagi diuerſi ab Oris ſeu Oritis. 1177.a Ichthyophagorum ὁμόγλωσσοι. ibid.b. propria & ſua non Indorum lingua locutos ſcribit Plinius Ichthyophagos Oritas. ibid.c. quod de Oritis intellexerunt antiqui. ibid.
Ichthyophagi populi non vni fuere. 1179.a. Arabici ſinus ora, in parte Troglodytarum quoſdam habuit. ibid. ab ora Carmaniæ ac Gedroſiæ vſque ad intima ſinus Arabici tenuerunt. ibid. quidam ad oſtia Indi colunt. ibid.b
Ichthyophagi Carmaniis vicini. 1191.e. omnia hirſuti quibuſdam dicuntur. ibid.
Ichthyophagorum littus inter Oritas & Carmanios. 1190.e
Icidij dij, θεοὶ οἰκίδιοι. 64.b.c
Iconium Lycaoniæ oppidum. 806.a
Ἰκόνιον vel Εἰκόνιον vrbs. 309.c
Ἴκρια ἀνωγαῖα. 919. e. 920. fori nauium τὰ ἴκρια. 920.c
Ἴκρια, fori nauium. 920.b. item fori Circenſium. ibid. quæ & ſpectacula dicuntur. ibid.
Ἰκτὶν inſula Plinio Vectis, aliis Vecta, & Οὐικτὶν, & Mictis. 247.e.a
Ida inter Albos montes Cretæ. 172.a. ante Solis ortum Solem vidit. 172.b
Ida Troica in Aſia minore. 885.b
Idæa radix. 798.a
Idæa etiam dicebatur Alexandrea laurus. 402.b. cur ita dicta. 403.b
Idæa, diuerſa ab Alexandrea. 403. c. Ἰδαία ῥίζα. 403.c. Idæa herba. ibid. folia oxymyrſinæ figura. ibid. radix in medicina vtilis. 403.c.d. Idæa inter cognomina Alexandreæ lauri, à ſimilitudine figuræ, licet ſpecie differant. 403.e
Ἰδαία βάτος, idem rubus, non eſt fragaria herba. 511.e.a
Idæi Dactyli. 171.e
Idæi dactyli in Creta ferreo colore, pollicem humanum exprimunt. 176.a
Idæus mons, Idæ pedes & valles. 884.c d
Ἰδανθύρσος, nomen Scythici regis 846.a. Ἰδανθύρσος, forte pro Ἰδάνθυρσος, Herodoto. ibid. Iancyrus Iuſtino, pro Indatyrus vel Idanthyrus. ibid.
Idicus lapis, magnes. 1103.a
Idonei auctoris neoterici oppoſiti. 206.e
Idumæa. 569.c.d
Idumæa & Iudæa Samaria cum dignitate Regia relictæ ab Herode M. Archelao. 576
Idumæa ſatis longè diſſita à mari mortuo. 614.a. Idumæi in valle Salinarum ab Dauide profligati. 613.b.e.614.a.b
Iecur extorum nomine intellectum. 129.a.b. Iecoris extremitates, fibræ. 129.b. iecoris fiſſum πύλαι. ibid. Iecur rite probatum in ara ponebatur. ibid.
Iecur anſeris aut porculi ficis paſti antiquis in delitiis habitum, & συκωτὸν dictum. 1055.d. Latinis ſpicatum. ibid.e. Gallis Foye. ibid.

Ieſef dicta Hyæna à Turcis & Afris. 336.b
Ἱερὰ. Hiera, antea Theraſia, Vulcano ſacra. 136.a
ἱερὰ ἀκαλυφῆ, fana ſine tecto. 860 d
ἱερὰ ἄκρα, Tauri promuntorium. 784.a.b.c. 785.a.d.e. Acra Hiera. 783.d
ἱερὰ δράγματα. 208.b. ἱεροῖς τὰ παρεχεῖ. ibid.c.d. proficiæ. ibid.d
ἱερὰ νόσος. 252.a
ἱεράκιον. 805.d
ἱέραξ, ἐπὶ δαίμονος ἱακεινὸς, ac forma qua accipitres caput redimitum habent. 759.d
ἱέραξ ἀπειάς. 758.c
Ιερειχω nomen vallis taorum noo oppidi apud Strabonem & alios.379 e. Ptolomæo inter vrbes Iudææ recenſetur. ibid.a. ſubuerſa à Ieſu, & inſtaurata ab Oziam de Bethel. ibid. hanc Dominus noſter ſua prædicatione dignatus eſt. ibid. capta ac deſtructa à Romanis eo tempore quo Hieroſolyma oppugnabatur. ibid. pro tertia ædificata quæ hodie permanet. ibid.
ἱερὸς ἀγὼν, qui. 849.d.a.b
ἱερομνήμων. 805.d
ἱερὸν pro loco ſacro & re ſacra, vt Sacrum Latini. 130.c
Ietæ capra candida Manibos Homeri parentabant. 1221.b.c
Iexæus & Elsaï fratres Oſſenis ſeſe adiunxiſſe dicuntur ab Epiphanio 610.e. qui tamen nihil habent cum Eſſæis vel Oſſæis. ibid.
Ἰγγαίωνες, Inguæones, non Ingæuones, vel Ingeuones. 229.e
Igidij *pro* Icidij 64.b
Igilium, & Ygilium, Ægilium. 95.d
Igniatia, Fuſilia. 717.e
Igniarij lapides, *Pierres à feu.* 717.d
Igniatium, πυρῖον. 179.d 180.b
Ignifer lapis pytites vulgaris dictus. 717.e
Ignis ingenuus, πῦρ ἔμφυτον. 387.a
Ignis liquidus. 567.a
Ignis oleo accenſi ardens flamma. ibid.b
Ignis eliciendi modus apud veteres.179 b.e.d.180.e a. inuentio paſtoribus & eaſtrorum exploratoribus aſſerta. 180.b
Ignes & Ignicoli gemmarum veteribus de ſplendore ac luce, quam fundunt gemmæ. 1121.e.1122.a. inde Igniculata gemmis pocola, igniculis gemmarum inſignita. 1122.a
Ignitabolum, ἐπιθυμίαμα. 180.e
Ignitabula, πυρεῖα. 179.b. vel Igniaria.ibid.d.eorum inuentum.ibid. πυρίσφαιρα, πυρεῖα. 180. c.d
Ἰλαι, in militia. 311.a
ἱλαρῳδία eadem ac ἱλαροτραγῳδία. 109.a.c. nihil aliud quàm Rhinronica fabula. ibid.c
ἱλαρῳδοί. 109.a
Ilex. Gallis *Eouſe.* 961.d
Ilex nigra. 959.b. non areſcens, ſed pulla, quia eius folia talia ſunt. ibid.c
Iler inter glandiferas. 962.e. vulgo *Quercus viridis.* ibid.
Ilex ſolo cocco prouocat omnes roboris dotes 268.a. Ilex, πρῖνος, inter glandiferas arbores. ibid. Ilex aquifolia tantum præter glandem, producit κόκκον φοινικοῦν. ibid. fert præterea viſcum & hyphea. 268.b. Ilex aquifolia, folia habet aculeata & pungentia. ibid. dioerſa ab Aquifolio. 268.c
Ilex aquifolia ὀξυάκανθος dicta, quod aculeata habet folia. 271.b. Ilex proprie Latinis, Græcis πρῖνος.ibid.d. Ilicis duo genera Plinios facit: vnom folio minime aculeato & oleis ſimili. Græcis σμίλακας dicuntur: alterũ aculeatis foliis, vnde Aquifolia ilex dicitur. ibid.b.c.d. glans vtriuſque breuior. ibid.d
Ilex coccifera de genere aquifoliarum. 962.e. ſed eſt frutex paruus. ibid.
Ilex frutex coccom ferr, non fructum, ſed tanquam ſcabiem fruticis. 275.a
Ilex minor inter frutices paſtionibus apum accommoda, prolixior improbatur. 375.d.
Ilex minor eſt quæ κόκκον βαφικὸν Græcis, Galatis ὖς vocatur, quæ fert κόκκον βαφικόν. ibid.
Ilex arbor præter glandem, etiam κόκκον ὥσπερ φοινικοῦν prodocit, non eundem cum cocco baphico. 274 b.e. 275.a. Grana punicea in Ilice.274.d
Ilea mulris in locis pomila, ac frutici ſimilis: ſed in magnam arborem euadit, cum ſolom accommodum nacta eſt. 272.a. 275.d. fert κόκκον quendam puniceum, ſed non vtilem infectoribus. ibid.
Ilex arbor præter glandem etiam coccum gignit ex puniceo nigrantem. 961.e
Ilia naois, τὰ ἰλιακά. 1117.b
Ilias κυκλική, oon κύκλος, ſed κύκλου pars. 847.e.848 b 855.b
Ilias μικρὰ & Κυπριακά ooo eſt eiuſdem carminis & operis inſcriptio.851.a. Iliadis μικρᾶς Leſcbes auctor exiſtimatus. 851.a.b 854.b. tameo & ἰλιάδος Iliadis nomine Heredoti veniunt Κυπριακά. 852 b. ſed ἰλιάδων Ilias, ſeu minuſcola, quam apud Theſtoridem Homerus compoſoiſſe dicitur, differt ab ea cui μικρὰ Ἰλιὰς titolus fuit.ibid. Iliados ἰλιάδος nomine τὰ Κύπρια intelligit Herodotos. ibid e. ea etiam Homero iuata quoſdam vindicata. ibid. iuxta alios Leſtnæ.46.a. Cypria Ilias à Læuio Latino poeta verſa. ibid. cur ita dicta. 853.c
Ἰλιὰς μικρὰ Leſchis Ilij excidiom decantabar, & potuit Ἰλίου πέρσις inſcribi. 854.c
Ilias Homeri in nuce incluſa. 45.e
Ilieoſes Troiani. 99 c
Ilienſes perperam pro Soleoſes. ibid.
Ilium Phrygiæ minoris. 806.d
Iliam in Aſia, quæ Phrygiæ minoris fuit. 806.d
Ilij Perſis, perpetam pro Ilij euerſione, ſeo excidio. 854. a.e.d.e.a. eſt enim Ἰλίου πέρσις, non Πέρσις.ibid.c.d.e. Ἰλίου πέρσις & Ἰλιὰς μικρὰ, diuerſæ. ibid.a. Pauſanias ex paroa Iliade teſtimonium producit ſub nomine Ἰλίου πέρσεως. ibid.a.c. ſed paroa Ilias decantabat Ilij excidium, & ita potuit inſcribi.ibid. per Ἰλίου πέρσιν quam ex parua Iliade propagatum dicit Ariſtoteles, intelligit tragicum drama. ibid c
Ἰλίου πέρσις cur ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος ab Ariſtotele diſtinguatur. 855.a. Ἰλίου πέρσις, titulus Tragœdiæ ex parua Iliade deſumptæ. ibid.b
Ἰλισσὸς Atticæ fluuios, quaſi εἰλισσός, à recurυo & flexuoſo curſu. 836.b. par glaciei eur dicatur. ibid.c.d. per inæquales agros piget meare cur dicatur. ibid.
Illa ipſa hora. In hora. *A l'heure meſme.* αὐθωρόν. αὐθωρεί. Ad

horam. 328.a.b.c.d.e
Illæſus. 457.e
Illinc homines. 418.b
Illioc homines. 891.c
Illinc homincs. 1118.b
Ἰλλουάριοι. 233.a
Illoſtris, Græcis Ἰλλούστριος. 95.a
Illuoies, ἀλουσία. 947.c
Illyriæ, ὀρχαῖνοῦς, pro Illytia. 95.c.943.d
Illyrica rebellio, Illyricum bellom. 23.c.24.a
Ἰλούα & Αἰθάλη diuerſæ vrbes Ptolemæo, quum tamen vna & eadem vrbs ſit. 828.b
Ilua & Æthale, diuerſæ vrbes Ptolemæo. 485 b
Ilua Latinis quæ Αἰθάλη vel Αἰθάλεια, vel Αἰθαλία Gaæcis. 95.b. *Ilua* ex Græco Αἰθάλη, mutato θ in β, & αι in ι. *Ibla*, & per tranſpoſitionem Ilba & Ilua. 95.c
Ilua, Græce Αἰθάλη. 321.c. Ptolemæus duas inſulas ſtatuit *ibid.*
Ilua & Æolia inſulæ eædem. 136.b
Ilycias pro Glycias, iu libris. 194.d
Ilycias pro Glycias. 59.a
Imaginoſum dolere, μαίνεσθαι, φρενιτιᾶν, imaginibus laborare. 1087.d
Imago pro colore. 703.c
Imago ectypa. 1046.b
Imagines ectypæ. 1105.a expreſſæ. *ibid.* Imago in cera ex annulo exprimitur, nou imprimitur. *ibid.*
Imagines ἀχειροποίητοι. 816.o
Imagines cereæ, qoas veneficæ fiogebant ſagis uoſtris hodie etiam cognitæ. 1088.b
Imagines ſomnurnæ. 1086.d.e. & nocturnæ. *ibid.* de ſomniis. *ibid.*
Imaginum apparitio, ſignom legitimæ iuſaniæ. 1086.a
ἱμαντελιγμός, luſus apud Græcos. 874.d
Imaotia pro Emantia. 111 a
ἱμάντων φοινικόλοχων. 471.e
ἱμάντων σκύτη. *ibid.* ἄκοντι. *ibid.*
Imaus Caucaſi par. 788.a.b. Taurus appellatur in India. 788.c
Imaos dicitur Taoros. 786.a. 787.b
Imaus pars Tauri. 788.e
Imbecillum vinom auſtero oppoſitum. 345.e
Imber, ſignum ſerendi. 734.d. nempe qui Vergiliarum occaſom ſequitur. 735.a
Imberbis. 283.a
Imbricatus, φολιδωτός. 1275.e. Imbricati vngues ſimiarum. rum. *ibid.* Imbricatum folium. *ibid.*
Imbrices, tegulæ. 1275.e. καλυπτῆρες, ſeu στεγαστῆρες. *ibid.* φολιδωτός & tabulario. *ibid.*
Imbridus, Imbricus. 103 e
Ἱμεραῖα ὕδατα, non Ἡμεραῖα. 113.d.c. 114.b.e. Ἱμεραῖα θερμά. *ibid.* a
Ἱμεραῖος ποταμός, ὁ Ἱμέρας. 480.e.a, vnde Himeræum flumen. 480.a
Imitus ab Imas. 944.c. Imæ vel Ime Plin. 631.b. Ἰμμα in Seleucide Syriæ. 631.a. Imme, vel Imæ, in Seleucide. *ibid.* b. Emma dicitur. *ibid.*
Ἰμμα vrbs Caſiotidis regionis. 618.e
Immanis, qui noo valde bonus. 412 e
Immatura mors propriè dicitur quæ ante diem accelera. rur. 1118.a. vt iuuenum qui ante tempus moriuntur. *ibid.* b. quod Græci dicunt πρὸ ὥρας θανεῖν. *ibid.* & πρόωροι qui ſic moriuntur. *ibid.* & ἄωροι. *ibid.*
Immunis. 325.c
Imparcere. 103.e
Impendio, magnopere. 1007.b. à nomine Impendium. *ibid.*
Impendium, ἀνάλωμα. *ibid.* b.c
Impenſa opera, Impenſum ſtudium, pro magno, & quod largiter impenditur. *ibid.* b. Impenſum pretium de magno & δαψιλεῖ. *ibid.* c
Impenſe, ἐπιρρεπῶς. *ibid.* b. δαψιλῶς. *ibid.*
Impeoſum, vt Propenſum, pro magno. *ibid.* ab eadem metaphora. *ibid.* nam qood Propendet, etiam Impendet. *ibid.* vel potius ab Impenſa. *ibid.* quod eſt τὸ ἀνάλωμα. *ibid.*
Imperator vnicos pro ſummo. 1169.e
Imperatoria & *Magiſtrantia* Herbariis dicitur Oſtritiom ſiue Aſtrantia. 1274.a
Imperium pro hominibus qui ſub Imperio ſunt. 1197.c
Imperio decedere. 1007.e
Impereius ab Impeto, qui impetit. 1286.d
Impetibilis, qoi impeti ſolet. 875.e. item qui impetere ſolet. 876.a
Impetibilis morbus. *ibid.*
Impetibilis valetudo, pro violenta, acerba, difficili. 876.a.b
Impetibile, ἀνεπιχείρητον ἀνεπιτήδευτον. 876 b. pro re mala & inhoneſta facta & infanda. *ibid.* quod impetit, vel cum impetu venit. 875.e
Impetrabilis res, quæ facilè poteſt impetrari. 876.c. Impetrabilis princeps qui facile impetrat & perficit. 876.d. Impetrabilis efficacia. *ibid.*
Impetritum ſacrificium. 585.d.e
Impilis, vt Implumis. 283.a
Implanitia vel Implanities. 692.e
Implumis, ἄπτιλος. 283.a
Impocacla, portulaca. 510.c.d
Imporcare ſemen. 728.b.c
Imporcatio prior Tertiatione. 727.a
Imporcitor, dens qui tertiæ præerat arationi. 724.e.a. 727.a
Improbus pro grandi & promiſſo. 368.e. Improbe natus, de enormis proceritatis homine. *ibid.*
Impulſus ad littus, non ſponte adpulſus, ſed vi tempeſtatis raptus, ac delatus. 111.a
Impunis. 325.b
Impuritia. 692 e
IN FR. P. VI. LAT. VII. 1222 c
Io Æthiope, ἐν Αἰθίοπι ἐνδύς. 39.e. ſic In pullo eſſe. in Hercule. in Amazone. *ibid.* a
In Rhegio. ἐν Ῥηγίῳ 89.c
In aliqua commotus. 248.c.d. vel æger, vel perditus. *ibid.* c.e
In ceſpitem ſolidare. 350 d. in farinam molere. In antrum cauari. *ibid.*
In Claudij principatum, pro vſque ad Claudij principatum. 1117.e. In Cenſuram P. Craſſi, pro, vſque ad tempus cenſoræ, &c. *ibid.* a. In Cæſarem Auguſtum. *ibid.*
In diem, quid Supplicia in diem. 456.c
In ea conueniſſe, pro In eam. 321.d. In profundo reuerti, pro In profundom. *ibid.*
In hora παραχρῆμα, αὐθωρεί, *A l'heure meſme.* Illa ipſa hora. Ad horam. 328.a.b.c.d.e
In hora & Ad horam, idem. 328.e. In præſenti & Ad præſens, idem. *ibid.*
In horas, In dies, In menſes mutari. 875.d. In momento, in veſtigio. *ibid.* e. In momenta. *ibid.*
In latebris deiecta, pro In latebras. 185 c. In profundo reuerti, pro In profundum. *ibid.*

In ſaltibus relegari, pro In ſaltus. *ibid.*
In fama eſſe. 1008.a. io nomine. *ibid.* in gloria. *ibid.* in æſtimatu. *ibid.* in nota viuere *ibid.*b. ἐν ὀνόματι, ἐν ὀνείδει. *ibid.*
in maciem ire, pro Emaciari. 1004.a in ſeoectutem ire, pro Seneſcere. *ibid.*
in memoria, ἐν τῇ μνήμῃ. 476.d
in nomine eſſe. 966.c
in pāniculas haruodineas lanugo, i. ad inſtar pannicularum. 221. c. in venam criſpæ, & in verrices. *ibid.* in antrum cauatus. *ibid.* in plumam nexæ. *ibid.*
in plenum autem. ὅλως δέ. 42.d
in profuodo reuerti, pro in profundum. 97.e. io maritimis deduci, pro in maritima. *ibid.*
in pueris eſſe, in pullo, in viro. 1014 c. pro in ætate pueri, polli, viri. *ibid.*
in verſum, κατὰ στίχον, στιχηδόν. 93.b
in rectum. εἰς ὀρθόν. 1034.
inæ flocci molles & tenues veſtiom, quos pecten ſpineus excitabat. 392 c. vnde ineæ. *ibid.*
inæ. *Ines.* 392.c. inæ vitales. *ibid.*
inæ, tenuia charrarum filamenta. *ibid.* quæ ſoſcitanrur cùm charta detrita eſt. *ibid.*
inarantia poma inaurātibus vel inauratis. 955.c. vnde *Nerancio* Italicum. *ibid.* & Hiſpanicum *Neranias.* *ibid.* & Græcis νεράντζιον. *ibid.*
inaria Latinis quæ Græcis Πιθηκοῦσαι. 351.c. Ptolomæus duas inſulas inde ſtatuit. *ibid.*d
inareſcere, de ſale, lyncario & birumine. 88.c. 594 a. opponitur τῷ glaciari. 88.e
inarimen vel Enarimen Latini Latini ſcriptores etiam antiqui vnica voce fecerunt ex Homerico εἰν Ἀρίμοις. 97.d.e
inarimen ab Homero dictum Ænarium ceoſent Plinius & Solinus. 96.d.e
inarus à Mileſiis expugnata. 476.c
inas, ἶνας extrahere. 1071.a
inaudire *pro* audire. 30.c
inaures ἐνώτια vocatæ. 1334.b
incautum. 39.c
incenſum, θυμίαμα. 500.c. inde Gallicum *Encens.* 500 c. θύος, rus. 953.d
inceſſus definitionis. 689.a. limitaꝛioois. *ibid.* rigoris. *ibid.*
incertus alicuius rei Latinè dicitur. 1125.d
incidere pro cadere in. 20.b
incidere vela, pro in vela cadere. 181 e. ſic fortunam incidere. *ibid.* 440 a
iocilia, quid. 757.d
incingere pro cingere. 30.c
incitarus, equi nomeo in Circenſibus. 895.e
inclaruit, pro claruit. 49.b.c
inclinatio. 380.e
ioconiuus, vel inconiuens, qui ſemper apertus eſt. 874.b. inconniui oculi. *ibid.*
incontinent, ſtatim. 83 d
incoquere, idem quod coquere. 71.a
incubare ſacello, pro cubare io ſacello. 140.a
incubare io templo aut in delubro aut io thalamo, non incubare remplo, &c. Latini dicunt. 440.e. incubare tomulo, aut gazæ dicitur. *ibid.* a. aut incubare templo. eſt cubare in templo. *ibid.*a
inculco à calco compoſitum. 57.d
incurſus lapide cortex. 1284.e
indathoras, Ἰνδαθύρσης rex Scitharum. 845.e. Ἰνδαθύρσης Clemenri. 846.a. Ἰδάνθυρσος Herodoto, forte pro Ἰνδάθυρσος. *ibid.* Iuſtino Iancyrus pro indatyrus, vel idanthyrus. *ibid.*
inde gentes, τὰ ἐχώρια ἔθνη. 775. d. e
inde gentes, i. illorum locorom. 418.a. ſic inde reges. *ibid.*
inde homines, inde reges, i. illius loci. 489.c
inde homines, indigenæ. 775.d
inde homioes. inde reges. αὐτόθεν. 1118.b
inde reges, i. illorum locorum. *ibid.*
inde reges. 891.c
inde loci. inde temporis. 154.e
iodi primi cryſtallo tingendo gemmas adulterare repereront. 1095.c
indorum capillus hyacintho ſimilis. 189.a. corpos cyaneum, i. nigrum. *ibid.*b
indi κομῶσι. 99.a. duobus præcipuè coloribos cæſariem inficiebant. *ibid.* naturaliter μελανότριχες. *ibid.* b
indorum crines nigri hyaciothi flori comparati. 1255.a
iodorum Sapientes. 597.e. 598. b. Gymnoſophiſtæ. 298 b
indis Sol ſupra verticem, quum Romanis oritur. 662.c.d. & indis occidit ſol quum Romanis meridiem habent. *ibid.*
ad indos à Caſpiis portis dupliciter. 795.e. 795 a.b
india. 1178.c.d
india orientis. 203.d
india credita tertia pars terrārum. 991.c. Geotium & populorum in ea numerus iuxta Plinium & Solinum. 991.d.e. 992.a.b
india ἄκαρπος, ἄφορος. 991 d. cognitioni noſtræ addicta. *ibid.*e
iodia non fert Caryoram, nec alteram palmolam communem. 1351 c
india noo ſola fert ebeoom. 387.b
india quomodo indiam gignere ſcribit. 1095.c. alias gemmas ex genere ardeorium præter carbuoculum mittebar. *ibid.*
iodiæ quæ intra Gaogem termini. 994.b. Gangis ora μεσημβρινή, quam indi. *ibid.*d
indiæ principium ab Alexandria Ariana ſumit Plinius. 791.b.e. 792.a.b
inter iodiam & Syriam multæ prouinciæ. 1179.e
indiæ ſpatium. 1188 e. eius latitudo. *ibid.*a
indiæ ab Alexandro ſubactæ oppidorum numeros. 991. e. & gentium. *ibid.*d
india ab Auguſto Cæſare ſubacta. 1186.a
Indiam ab indo quidam aoſpicabamur. 1004.e. aliis placuit eam non indo anime, ſed Cophete ab occideote determinare. *ibid.*
Ἰνδία λευκή, veteribus Arachoſia. 792.d
indicæ arbores lanigeræ. 596.c. e. 297.a.c.a. linigeræ. 597.a. 298.e.e 589.b
indicæ ebeno Æthiopica præfertur. 387.b
indicarum noſtrarum Gallinarum ſapor non viroſus, ſed idem qui communium & villaticarum. 871.e. inſigne corporeum in mediis veluti clauos rotundus è capite exit. 872 a
indicæ Gallinæ noſtræ Meleagridibus ſimiles. 871. e. cur indicæ vocentur. 870.c.a
Indicæ Gallinæ noſtræ io lacu viuere non poſſunt. 872. d. nec ſunt στεγανόποδες, ſeu remipedæ. *ibid.* ooa pariunt punctis rubris norata. 875 e

Indica harundo circa Aceſinen amnem naſcens. 1300.b. in marem & feminam diuiditur. *ibid.* c. eius modus creſcendi. *ibid.*b.c. non intellectus à Pliniu. *ibid.*c.d.1301.a
Indicæ merces.216.d.e.217.a.b.c
Iudica nauigatio. 1115.e
Indica palms. *vide* Palma Indica.
Indicæ palmæ, quia leues ſunt, difficiles ad ſcandendum. 1329. b. Indos ex iis vinum conficere tradit Plinius. *ibid.* d. ſed eas nun deſcribit, nec quiſquam veterum. *ibid.* in rura India non naſcitur Palma dactylifera, nec Caryorifera. *ibid.* e. modus ſcandendi dactyliferas, longè diuerſas ab eo quo ſcanduntur cucciferæ Indicæ. *ibid.*
Indicæ ſpecies cum lingua ſua ad nos perneneruntt, & parum ab antiquo de mutatum. 1157.a Indicorum aromatum nomina Græci nun magoopere immutata retinuerunt. *ibid.*
Indica ſpina. 529. c. d. ἄκανθα Ἰνδική. 529.e. Indica myrrha. *ibid.*d
τῆς Ἰνδικῆς ἱερά. 792.b.c.d
Iodica cucurbita. 298 e
Indicare pru Dicare. 71.a
ἰνδικοβάφοι, λαχωταὶ, qui Indico colore tingunt. 1152.c.d. Ἰνδικοπλάστης, vel Ἰνδικοβάπτης colorator. *ibid.*d
Indicum vocamus quidquid ad nus tranſmarinum adfertur. 871.a
Indicum colore nigrum, & atramentu fere ſimile.255.b.præcipuè cum terebatur & ſoccernebatur priuſquam dilueretur. 255.e.c
Indicum, & Ἰνδικὸν μέλαν, idem. 255.c. βαφικὸν à Diuſcoride vocatur. *ibid.* Indici duo genera. *ibid.*
Ἰνδικὸν veterum ex herba *Gali* dicta parari ſolitum. 1332.b. harundinum Iodicarum limus priſcis creditus. *ibid.* vnde hæc opinio. *ibid.* Iſatidem & Indicum eodem colure inficere oſtendit Zoſimus. *ibid.* c. μέλαν Ἰνδικὸν, eſt Nil Indicum: Iſatis, noſtras Nil. *ibid.*
Indicum non magis floridum quam cæruleum. 199.e. carius, quia ab India. *ibid.*
Indicum veteres appellarunt, genus coloris purpurei & obſcuri, quod Græcis recentioribus λαχαὶ & λάχαι. 1152.b. c. & illud eſt factitium Indicum. *ibid.*c. Natiuum ex India apportabatur, & Ἰνδικὸν μέλαν, vel Ἰνδικὸν abſolutè dicebatur. *ibid.*c.d. vnde & Plinius Indicum atramentum ab abſolutè vocato diſtinguit Plinius. *ibid.*d. Indicum infectorum etiam Lacchs Græcis, vt hodie quod ex cucci & verzioi fæce parstur. *ibid.* quod numen origine omninu Gręcum eſt. *ibid.*
Indicum aliud, aliud Indicum atramentum. 255. e. a. Indicum atramentum vocat Plinius Ἰνδικὸν μέλαν. *ibid.*a. Indicum verum, harundinum Indicarum ebullitio. *ibid.*b
Indici culor κυανοειδής. *ibid.*c. Indicus color cæruleus. *ibid.*d
Indicum folium in continenti & longe à mari naſcitur. 1072 d
Indicum pelagus. 481.c. mare. 1178.b.1266.c
vicinum Barbariæ & Barbarico ſinui ab Oriente. 799.d. quibuſdam eſt pars Indici maris. *ibid.*e
Indici maris nauigatiu.1241.a.b. c.d. ab Indico ad occidentale per Meridianum mare incognita. 1243.b
Indici Oceani pars Barbaricus ſinus. 1243.a.c
Indicum Rhsidem cum Scenitico. 799.e. Indicum vocari poteſt quod & Barbaricum. *ibid.*
Ἰνδικὸς σίδηρος, ἢ στόμωμα. 1085.b.c
Indicus Achates. 134.a
Indicus Magnes. 1103.a. pro Idico, vel Lydicu. *ibid.*
Indici calami. 1018.b
Indici itineris mirus circuitus. 795.c.d
Indidem 456.d
Indidem populi, οἱ ἐντεῦθεν. 891.c
Indigena, αὐθιγενής. 71.d
Indigenæ, αὐτόχθονες. 169.d
Indiges, χθόνιος. 71.b.e
Indigetes Dij, qui. 71.c.d c.a. Indiges quaſi Indices, à dicando, quaſi ἀφηρωϊσθείς.71.a.b. Indiges vnde dictus. *ibid.*c.d
Indigitamenta. 71.b
Indiuiduus, qui nun diuiditur. 457.e
Inducilis, tardus ad diſcendum. 1015.d
Ἰνδόδρομοι. 217.c
Induſcythia multas Indiæ regiones complectitur. 1150.c
Indoſcythia ad Indi fluminis oſtia poſita eſt, & Scythæ meridiani dicti. 1150. b. in Indum & trans ſimul poſita, & intra ipſius Indi oſtia ad mare Indicum. *ibid.* poſt eam Scythiam ſtatim ſequitur Indus. *ibid.*
Inductus ſoleam. 1329.c. Inductus circulum. *ibid.* pedes ſoleis palmeis inductus. *ibid.*
Indum folium, folij aromatici ſpecies apud Indos. 1070.e
Indum vel Indicum folium. 1018.e
Indurare, σκληρῦναι. 104. d. Indurare aciem. *ibid.*
Indus fluuius. 1178. a. b. d. in Ichthyophagorum terram magno impetu decumbit. 1179.a. Gedroſi. 1198.a.d
Indus fluuius ex Paropamiſu, ſeu Caucaſu oriri dicitur. 788.e. ex Caucaſiis muntibus. *ibid.*d
Indus in inſula Taprubane ſeu Zeila. 1111.e
Indi ura Meridiei propiora quam Gangis. *ibid.*c.d
Indi fontes. 985.a.b
Indi oſtia. 1178.c.1179.b
Indi uſtia duu tantum Arriano, ſeptem auctori Peripli.1186.d
ab Indo amne ad initium Perſidis ſpatium. 1188.d
Indutui eſſe, pro Indui. 1068.e
Ineæ vel Iniæ. 392.c.395.e
Ineæ, fullonis inſtrumentum. 392.c.d
Ineæ fulluniæ. 397.a
inedere, *pro* edere. 311.c
infecti, ἀσυμμιγεῖς. 465.a
infectum. infectus. 574.a
inferi, καταχθόνιοι θεοὶ 412.c. ἅδης. *ibid.* nunquam pru animabus defunctorum. 412.e
inferorum aditus in monte Hirpinorum. 85.c
inferis nun recepti qui ſepulturæ honore carebant.1118.d
inſepulti. *ibid.*
inferi, pru Diis manibus. 412.d
inſidia, ἀπάτη. 692.e
infigere morſum. 26.e
inflautur maria. 287.d
infula, quid.370.c. infulæ ſacerdotum. *ibid.*
ingæuones, ingauones, pro inguæunes. 227.e
ingeuo, vetus verbum, vnde ingenuus. 387.a
ingenuus ignis, ἔμφυτον πῦρ. *ibid.*
ingenuus ab ingenio, vetere verbu. *ibid.*

Digitized by Google

Ingenuus æſtus, ἔμφυτος θερμασία. 578.a. Ingenuus ignis, ἔμφυτον πῦρ. ibid. Ingenuum ſignum, ingenita nota. ibid.
Ingluuies aliud, & aliud indiſcretis cibis veſci. 947.e
Ingruus. 292.b
Ingurgirare. 105.a
Ingurgitare ſe profundis. 1165 a
Inhame, radix Colocaſio bulbo par, Luſitanis & Mauris dicitur. 1311.b. à Bæticis *Alcolem*, i. colocaſium. ibid. Paruum & magnum *Inhame* ibid.
Inboctus pro iniquo & iniuſto. 32.a.b
Inhumana littorum. 416.c
ἰνίζειν, tenuare. 392. d. ἰνῶσαι & ἐξινῶσαι. ibid.
Inlices bicodulæ cur dictæ. 943.b
Inliniare, fuligine inlini. 168.b
Inliratum ſemen. 728.b
Innocuus, cui non nocetur. 458.e
Innidificare. 351.b
Innox, Innocis, ἀβλαβής. 458.a. Innocius, ἀβλαβέστερον. ibid. Innocia, Innocentia. ibid.
Inuulus, vel Innuleus, ἐλάφου παῖς. 196.c. Iuulei, νεβροί. ibid.e
Innus, ἶννος, vnde diminutiuum Innulus, vel Iunuleus. 106.c. ἶννος, παῖς. ibid. ἶννος, πῶλος ex equo & aſino. ibid.d. ἶννη, ἡ κόρη. ibid.
ἰνιοδέρων. 195.b
ἰνίδοχος genus aeoris. 506.e.a. 507. a
ἰνίδοχος. 1034.a
Inquir, pro Inquinat. 584.e. Inquo & Inquino. ibid.d
Inſeripta vorum. 245.b
Iuſcripti, οἱ ἐστιγμένοι. 258.e. Inſcripta ergaſtula. ibid. Inſcripta gagate, γαγάτιτα. ibid.
Iuſcriptio monumentalis ſuper tumulo. 1119.e
Inſectum, inciſum. 1129.d
Inſecus, vnica voce. 1094.b. in qua Secus idem quod Iuxta, prope, πλησίον. ibid.
Inſemitare, in ſemitam redigere. 57.d
In ſepire, idem quod Sepire. 71.a
Inſerere acu comam. 760.a. Inſertæ feneſtræ. ibid.
Inſerere, ἐγχρίπτειν. 265.c. Inſeritium. τὸ ἐρραμμένον. ibid.
Iuſerta, quid. 1222.b.d.e
Iucitia Græcis recentioribus ἴασμα. 1231.e
Inſidiæ abortuum. 716.e.717.d
Inſignita corpora. 797.b.c
Inſinuare, *Enſeigner*. 25.b
Inſipidus, ἄχυλος, à Sapio, χυμίζω. 1285.c. Inſipiens, ἄφρων, à σοφός, Latinè Sapus. 1285.e
Inſita, τὰ ἔμφυτα. *Entes* vel Antes. 26.e.a
Inſita, τὰ φυτά. 590.c
Iuſitor deus agricola, vel Sator qui ſationi præſidebat. 724. e.a
Iuſoliculari, εἱληθερεῖν. 990.a
Iuſpicare faces. 107.a
Inſpicare faces. 1063.a
Inſtar, ſimilitudo, ὁμοίωμα. 292.d. pro facie & figura. 292.e
Inſtructæ areæ. 7.e
Inſtructura, ἡ ἐπίχωσις. ibid.
Iuſtructura pro ſtructura. 378 b. ἐπίχωσις Græcis. ibid.
Inſtruere pro Struere. ibid. b. Inſtruere quid proprie. ibid.e
Inſtruere. Inſtructura fabricæ. 379.e.a
Inſtruere, ἐπιχώζειν ædificare. 7.c
Inſtruices cæmentitiæ. 378.e.d. 379.e.b
Inſtrumenta vineæ colendæ. 586.d
Inſtrumenta ſepulcro impoſita ſæpe artificem declarabant. 1221.b
Inſuaſus color, vel Suaſus, quis. 346.b.c
Inſula portum efficit. 145.d
Inſulæ ſemper opponuntur continenti. 1173.d.e
Inſulæ promontoria ſæpe nominantur. 1187.c
Inſulæ multæ ab hominibus denominatæ. 1264.a.b. aut ab Alexandrinis mercatoribus aut gubernatoribus ſeu ducibus. 1265.a
Inſulæ πελάγιαι quæ in alto mari longe à continenti diſtant. 1131.e
Inſulæ Beatorum vltra Oceanum Occidentalem, piorum animabus à Græcis ſedes aſſignatæ. 611.e.d
Inſulæ Nympharum in Lydia ſaliares. 125.b.e.d
Inſulæ Occidentales, vt inſula D.Thomæ. 1321.d
Inſulenſe ab Inſula. 1173.d
Intentare. 338.e.339.a. Intentatio. 339.a
Interamenta nauis. 235.a
Interamenta nauis, τὰ μεσαίπνα τῆς νεώς. 1110.d
Interamnæ vrbes ac regiones. 699.b. Græcis Μεσῶαι & Μεσολῶαι. ibid.
Interamnum, τὸ μεσοποτάμιον. 415. b. inde Interamnæ vrbes quædam. ibid.
Iutercalatio Græcorum & Latinorum. 19.20. Cæſariana. 20.21.
Intercalationem omnem ſemper abominati ſunt Ægyptij. 553.e
Interciſiui limites, ſeu termini. 678.a.c. etiam comportionales dicti. 678.a
Intereiſiui limites. 728 b
Interciſini limites. 141.c. Interciſuris aſſignatus ager. ibid.
Interenlumnium. 653.a
Interficere pro Adimere, antiqua elegantia. 138.a.b
Iuterficibilis, aptus interficere. 876.d
Interim, pro Interdum. 324.c
Interiucatis pro Interiugatis, 192.d
Interior pro Siniſterior. 936.d
Interlucare, quid. 585.c
Interlucatio, τῶν μερῶν ἀφαίρεσις. ibid.
Interlucatio & Conlucatio, idem. 584. b. & deputatio. ibid. d. ἀποκάθαρσις. ibid. e.d.e. 585 a
Interlui, μεταξὺ κλύζεσθαι. 293.c. vnde Interluuies. ibid.
Interlunium, συμμηνία, i. Conlunium. 1007. d. Interlunij tempore maiores æſtus maris. ibid.
Interluuies. 248.b
Intermetium. 910.b
Intermetium. 653.a
Intermetium, ſpina Circi, vel κρηπίς, ſeu Euripus. 909.d
Internodium, καρπός. 536.c
Interpendium, idem quod Compendium. 1007.b.e.d. quid. ibid. e. συναγωγία. ibid. d. Intertrimentum contrarium. ibid.d.e
Interpolire de veteribus veſtimentis. 391.e
Interpolis veſtis. ἡ ἐπίγναφος, iterum polita. inde Interpolare, ἐπιγνάπτειν. 391.e
Interpres quid propriè. 1007.e, pararius ac proxeneta. ibid. μεσιτευτής & ποριστής. ibid.
Interpretatio pro etymo. 235.b
Interpretium, ἀδήλωτος. 1006.e. Interpendium, idem Gloſſarij auctori. ibid. 1007.e. Interpretium, quid apud Ammianum. 1006.e. 1007.a. Interpretio contrarium Intertrimentum. ibid.d.e
Interraſores vel Raſores diuerſi à cælatoribus & tornatoribus. 1045.b

Interſignia, μεσομβολήματα. 653.a.b
Interpendium, ἐπεξήμιον. 1006.e. idem ac Interpretium. *ibid.* 1007.c
Interrrimentum Interpretio vel Interpondio contrarium. 1007.d.e. ζημία. *ibid.*e. Apuſia. *ibid.* Detrimentum. *ibid.*
Interuerſura. 685.e. omnis angulum fuit. 686.a
Inteſtina opera, quæ. 1034.b.c.e aquæ ex ligno fiunt, ſed elegantiure fabrica. *ibid.*e. vnde dicta. *ibid.*a
in Inteſtinia operis locum habent aſciæ, rancinæ & planæ in aliis dolabræ. 1034.c
Inteſtina opera ex nuce facta. 1041 a
Intractio, tractio. Intractio linguæ. 40.a.
Intrahere pro trahere. *ibid.*
Intrico, Intricino, 250.a.728.a
Intrita, Materia. 379.c. genus cibi, moretum. 379.c. Intrita, *Farce*, Mortarium. 379.d
Intrita pro arenato, vel luto acerato. 1232.d. *Mortier.* *ibid.*
Intrita terra. 1232.b.c.d. Intritus panis, cibus. *ibid.*d
Intritum. 1313.c
Intus, tam ἔνδοθεν quàm ἔσω, tam ἔνδον quam ἔνδοθεν ſignificat. 934.a. fores Intus apertæ. *ibid.* Aperire intus, i. ἔνδοθεν. *ibid.*a.b
Ἰντυβοκάχρυον Latine τὸ κιχώριον. 829.e
Intybum erraticum. 832.b
Intybum erraticum, κιχώριον. 829.d. tam ſilueſtre quam ſatiuum. *ibid.* cur ita vocatum. 830.a
Intybum ſilueſtre & erraticum, cichorium Plinio, ſatiuum Seris. 830.d. intubum ſatiuum σέρις Ægyptiorum diuerſum à Græcorum ſeride putat Plinius. 631.b
Intybum cur ambulium vel Ambula. 630.c. Intybi pedes. *ibid.*c.a.
Intybus ſilueſtris cur vocatus Erraticus & Ambula. 831.c
Intybi iidem cum lacticis. *ibid.* Intyborum genus ſilueſtre, ἀδυνατὶς vel ἄμοις dicitur. *ibid.*
Intyba ſatis officiuor. 830.b
Intyba erratica, Scariola. 1273.c
Inuenuſtus cum infelici iungitur. 54.e.a. ἀνάφροδος. *ibid.*a
Inueterari, καταπαλαιοῦσθαι, 227.b.c. Inueterare. 227.c
Inuiare, ἐνοδίζειν. 57.c
Inundationes. 214.c
Inurere notam. 39.c
Inuus, qui Græcis Ἐφιάλτης, idem cum Pane dicitur. 415.a. Pan, Inuus, Faunus & Siluanus, ſynonyma. 414.d.d. 415.a. Inuus, Iniuus, ὀρχαῖκῶς. 415.a
Iocarium & Iocale, pro gemma, vnde vox Arabica detorta, *Aliohar.* 1123. b. vnde hodie vocamus *Ioyaux*, omnem ſupellectilem gemmariam, & *Ioalliers* gemmarios. *ibid.* Iocar & Iocarium idem quod Iocale. *ibid.*
Iocarius pro Iugarius. 192.d
Ioci non in verbis & dictis facetis tantum, ſed omnis ludus ſic vocatur. 1124.a
Ioculum veteribus id omne ex quo aliquis voluptatem caperet. 1123. b. Græcis παίγνιον. *ibid.* vel παῖγμα. *ibid.*b.c
Iocula, monilia, annuli, & alia id genus. 1123.e. Iocula, παίγνια. *ibid.* Ioculare, διαπαιγνίους, προσπαιγνίους. 1124.a. & Ioculare vnde noſtrum *Iongler.* *ibid.* & Ioculator vel Ioclaror, παιγνιώτης. *ibid.* & Iocularis à Ioculo. *ibid.*
Iocula, τὰ παίγνια, quibus puerulì iocātur. 1124.a & quibus maximè delectantur mulieres, Iocula vel Iocalia, gemmæ & margaritæ. *ibid.*b
ἰώδης, viridis quidem ac praſiui coloris, ſed remiſſioris. 1106.a
Iohar, omnes gemmas appellant Arabes. 1123. b. quæ vox ex Latino detorta, Iocarium & Iocale. *ibid.* hodie *Ioyaux* vocamus omnem ſupellectilem gemmariam, & *Ioalliers* gemmarios. *ibid.*
Ioindre quelqu'vn, Continuari. 249.c
Iol à Iuba condita inſtaurata, & pro regia accepta. 309.b.c.& Cæſarea vocata. *ibid.*
Iol, Iubæ regia. 475.d.e
Ἰολάεια, & Ἰόλεια. 99.d.e
Iolas, Iolenſes, Ἰολαῆς. 29.c
Iolaus, Iolas. Ἰόλαος. 99.d.& Ἰόλαος, vnde Violeus dictus. *ibid.*e
Iolao antiquior Ariſtæus. 94.c
Iulenſes ab Iolao dicti Ἰολαεῖς. 99.d. Iolenſes Latinorum ab Iola dicti. *ibid.*
Ἰομέλαν, roſa nigra. 180.c
Ione Autolyci filia. 58.d. vna ex Nereidibus. 58.e
Iones à Troianis expulſi. 58.a. Setim expugnant quam Troiani tenebant. *ibid.*b
Iones horologia citius habuerunt quam Athenienſes. 636.c
Ionia, vna ex regionibus quæ Aſiam proconſularem conſtituebant. 805.d. & Thracenſium prouinciam. *ibid.*e
Ἰόνια pro μυρσίνη, apud Dioſcoridem. 1126.b
Ionicæ vrbes in Caria ſitæ, Ionum tamen & Ionicæ dicebantur. 865 e
Ionicum Alphabetum 24. literis conſtans diu ante Athenienſes habuerunt Iones. 636.d
Ionius. 58.c.d
ἰονθος, varus. 946.a
Ἰόπη, oppidum, non Ἰόππη, Iope. 569. d. Iamniæ vicinum. *ibid.*e
Iope Æoli filia, Cephei vxor. 569 d
Ἰοπία regio. *ibid.*
Ioppe regni Phœniciæ ſedes. 574. b. 1227. d. ibi Derceto culta. 574 b
Ioppe, Gr. Ἰόπη. 569.d. circa hanc quæ de Andromeda ceto expoſita fabulantur, accidiſſe quidam prodidere *ibid.*b. qui eam Cephei patria Andromede regiam fuiſſe volunt. 569.c.d
Iordanes στρατηλάτης τῆς ἀνατολῆς. 804.c. à quo tempore vixerit. *ibid.*d
Iordanes. 575.d.e. vnde ortus. *ibid.* in Paneade vrbe fons Iordanis oriebatur ex geminis alter, qui & Paneas dictus. 576.a
Iordanes non recto curſu petit lacum Aſphaltitem à quo ebibitur. 577.b
Iordanis fontium & curſus deſcriptio. *ibid.*c.d
Ios inſula non de Cycladibus, ſed de ſporadibus. 179.b. in ea fuit Homeri tumulus non in Chio. 179.a.b
ἴις ῥίζα, florem habens purpureum. 1287.d
in Ioſephi Arimathienſis horto monumentum fuit quod ſuis extruendum curauerat, in quo Chriſti corpus depoſitum. 1209.e
Iocheca Latinitati, Zocheca veterum. 1274.c
Ioyaux, omnis gemmaria ſupellex, à Latino Iocarium, & Iocale. 1123.b
Ἰουγκάριον πεδίον, Iuncarius campus in Hiſpania citeriore. 262. d e. differt à Spartario campo. 263. b. σπαρτάριον. *ibid.*

Iouglans

Iouglans prius dicebatur, deinde Iuglans, Iouis glans. 600.e
Iouis à Ζεύς. 600. c. inde Iouis pater & Ioupater. ibid.
Ἰουλίς vrbs fuit Cretæ inſulæ, vna ex quatuor. 144.c
ἴουλος dicitur ἰούσπονδυ, σκερύφου. 1302.c.1304.a. Clauſporte. 1302.c
ἴουλοι auellanæ. 330.a
ἴουλος dicitur cachrys nucis Heracleoticæ. 599.c.d.e
ἴουλοι corylorum, fimbriæ dicuntur, βρύα ἰουλώδη. 1026.c. Iulo, dixit Plinius de Auellana. ibid.c.1027.a. idem in Iuglandibus & Caſtaneis. ibid.
Ioupater priùs dicebatur, deinde Iouis pater, pro quo Iupiter. 600.d.e
Ἶφις commune vtriuſque ſexus. 32.c
Iphichea mater Orphes, Lycus & Caryæ ex Dione Lyconiæ rege. 603.e
Iphitus Ἡρακλείδης, non Herculis filius. 16.b c. Æmonis ſeu Praxonidæ filius. ibid.c. Eleus Lycurgi cognatus. 16.c
ἱππαφέσεις, carceres. 916.a. 924.c. 925.d
ἱππαφέσεις φολιδωταί. 901.c. cryptæ & porticos fornicati. ibid.
ἵππαρος, τῆς ἱππικῆς ἴσως. 563.c
ἴκφος Æolice pro ἵππος. 371.c
Ἱππόκουρα emporium Indiæ intra Gangem. 1117.b
ἱππόδρομοι, Circenſes. 916.a
ἱππόγλωσσον, perperam pro ὑπόγλωσσον. 402.c
ἱππογνώμων θυμός. 669.c.670.b.d
ἱππολάπαθον, λάπαθον. 344.a
ἱππολάπαθον & βουλάπαθον, idem. 1277. c. pro maiori lapatho. ibid.
ἱππομάραθρον, μάραθρον. 394.a
ἱππομάραθρον, maius μάραθρον. 1290.a
ἱππομανὲς herbæ genus. 739.d
ἱππομανὲς herba apud Theocritum. 939.c. ἱππομανὲς φυτὸν Arcadiæ. ibid. d. e. cur ita dictum. 940.a. eius herbæ nullus meminit præter Theocritum. ibid.c. quidam φυτὸν non herbam, ſed φῦμα, i. tuberculum interpretantur. ibid.
ἱππομανὲς Dioſcoridis, ἀπόκυνον herba, quæ & κυνοκράμβη. 940.d
ἱππομανὲς χυτὸν pro φυτὸν, legendum videtur apud Theocritum. 940.c. equa ære fuſa eſt Olympiæ dedicata à Phormide. ibid.c.a. cui poteſtas indita mares equos ad rabiem coitus incendendi. ibid.a.c. ἱππομανοῦς χυτοῦ effectus. ibid. b. c
ἱππομανὲς apud Theophraſtum quod ex tithymallo herba fiebat. 941.b. laudatiſſimum in Tegea Arcadiæ vrbe. ibid. ſed ſuſpectus mendi locus ille, & pro ἱππομανὲς, legendum ὁ ἐπὶ ς μόνος. ibid.d
Ἱππών, Vibo. 68.a.b
Ἱππῶνες, vrbes in Africa. 68.a
Ἱππώνιον, Vibo. 86.c
Ἱππώνιον, Hipponion. 67.c.68.a. b. Ἱππωνιάτης, Vibonenſis ſinus. 67.c
ἱπποφαὴς στοίβη appellatum & κνάφος. 393.a
ἱπποφαὴς & ἱππόφαιστον, eandem habent nominum originem. 396. c. at ἱππόφεως diuerſum. ibid.
ἱπποφαὴς & ἱπποφάος idem veteribus cum ἱπποφαίστῳ. 396.a. ἱπποφαὴς & ἱππόφαιστον alij ſeparant, alij idem conſtituunt. 396.b
ἱπποφαὴς, vide hippophaes.
ἱππόφαιστον. 392.a
ἱππόφαιστον & ἱπποφαὴς eandem habent nominum originem. 396. c. ἱππόφεως diuerſum. ibid.
ἱππόφαιστον, vide Hippophæston.
ἱπποφάος etiam nominatum τὸ ἱπποφαὲς, quod eſt antiquorum ἱππόφεως. 396.a
ἱππόφεον, ἱππόφαες, ἱππόφεων. 393.c
ἱππόφεως, grandis φέως. 394.a. etiam στοίβη dicebatur. 394 b
ἱππόφεως, στοίβη vel στοίβος & κναφος vocata. 395.d.e
ἱππόφεως veteribus non ἱπποφαὴς. 396.a
ἱππόφεων diuerſum ab Hippophae & Hippophæſto. 396.c. a. dictum quaſi maius φέως. 396. c. Græci recentiores ob nominum vicinitatem ἱππόφεως idem fecerunt cum hippophae, ſed vtrunque ab hippophæſto diſtinxere. ibid.
ἱππόφεως & φέως ſpinæ fullonibus vtiles. 1003. c. ἱπποφαὴς κνάφον & στοιβὴν appellatum notat Galenus. ibid.
ἱππόφεως vel φεώς, ſpinæ genus, quæ & στοιβή. 1230.c
ἱππόφεως vide Hippophoeos.
Ἵππος Hippos, vrbs. 617.d.e
ἵππος & βοῦς in compoſitis rem faciunt maiorem. 394.a
ἵππον in compoſitionibus apud Græcos magnitudinem deſignat. 1277.e
ὁ ἵππος Doribus de maſculo equorum genere. 940.c.
ἡ ἵππος communi Græciæ equus fœmina. ibid.
ἱπποστεφάνοι & στεφάνοι. 135.c
ἱπποσέλινον. 394. a. apium, quod hortenſi maius. ibid.
ἱπποσέλινον, maius apium. 396. e
ἱπποσέλινον, vide Hipposelinum. quodcunque genus apij ſignificare poteſt. 1268.a
ἱπποσέλινον, olus atrum. 520.e
ἱπποσέλινον & βουσέλινον, idem. 1277. e. pro maiori apio. ibid. male à Plinio diſtinguuntur. ibid.
ἱπποσέλινον, maius σέλινον. 1290.a
ἱππότροφος γῆ. 370.a
Ἵππου κρήνη, Hippucrene, non Ἱπποκρήνη, Hippocrene. 834. a. b
ἵππουρος & σκίουρος, idem. 1010.b
ἵππουρος ſciurus, vnde. 317.c
Ἱππουρος, non Hippuros vel Hippuras, portus. 1117 b
ἱερά, victimæ. 208.d
Ire in maciem, pro Emaciari. 1004. a. in ſenectutem, pro Seneſcere. ibid.
Irij vel Eryſimi ſatio. 733.c
Irinum vnguentum. 466.d.
Irinum oleum. 468.d
ad Iris & Lyci confluentes poſita Eupatoria. 889.d
Iris Amaſeæ mœnia lambebat. 889. c. ad eius & Lyci confluentes poſita Eupatoria. ibid.b
Ἶρις, cœleſte omen. 1224.a.b. vnde & ἰρισμία dicta. ibid.d
Ἶρις, quid. 875.a
Ἶρις, male à Scholiaſte Nicandri eadem putatur cum Colchico & ephemero. 224. a. Ἶρις ἀγρία, ephemeron inter medicas herbas repoſitum. 241. a.b. ephemeron minime deleterion. ibid.b
Iris, herba, cuius ſuccus, i. oleum per ſe vnguentum facit. 468.e
Ἶρις etiam appellata ξίρις. 1223.c. κρίνῳ ἰξῷ ſimilis. ibid.c. Ἶρις, vulgo κρίνον ἰξύ. 1224.a. Ἶρις gladioli nomine dicta. ib. Iris communi καλαμόκριον ἰξῦ vocatur, Iris Illyrica καλαμόκριον λευκόν. ibid.a.b Ἶρις, τὸ καλαμόκριον. ibid. a. σουσίνῳ Ἶρις exponitur, & σούσινον vnguentum pro iride. ibid.b. σοῦσον autem lilium. ib. Iris Suſiana hodie vocatur quæ florem habet cādidum, ſed venis nigris & lineis intercurrētibus diſtinctum. ib.

Illyrica Iris candidi. *ibid.* Ἶρις omnium colorum dicitur Dioſcoridi, & ἀπὸ τῆς ποικιλίας arcus cœleſtis ſic dicta. *ibid.* c. & καλαμόκριον recentiores vocarunt, quòd ſimilis ſit lilio, & quòd folia harundinea habeat. *ibid.* c. huic ſimilis ξυρὶς, quam & ἀγρίαν ξυρίδα dixere. *ibid.*
Ἶρις ἀγρία, ξυρὶς, vel ξιρὶς, gladiolus. 265.d. Iris ſilueſtris eſt gladiolos. 266.a
Ἶρις ἀγρία, quę & ξυρὶς altera ſpecies Gladioli, quæ propriè Romanis Gladiolus dicitur. 999.b
Iris equa iugalis in Admeti curru. 900.d
Ἶρις, Iris, circulus qui pupillam ambit. 190.c. colorum differentia in iride, non in pupilla. 190.a.c. exterior iridis circulus album contingens. 190.c.e.191.a. iris maximam iridis partem conſtituit. 190.e
Ἰρισκηπτὰ loca & frutices. 397.b. Iriſceptum. 397.c. ἰρισκηπτος. 397.c
Ἰρισκηπτὰ, quibus Iris incubuit. 1020.c
Ἰρόδρομοι ſunt τὰ διόδρομοι. 924 b
Irpices quaſi Sirpices. 729.c. Irpices, raſtri quibus ſtirpes herbarum ſerpentium euellebantur. 729.b
Irrigare, quid. 913.a
Irrignis fons. 588. d. Irrigua aqua. *ibid.*
Irrumare, & Felare, κακεμφάτως poſita. 943.a
Ἰσῖνος, ἶνα. vide Ina. 392.c
Iſaiæ prophetæ monumentum monolithum & volubile. 1219.d
Ἴσαλος recentioribus Græcis ἴξαλος. 224.c
Ἰσόχειρον βάλσαμον. 592. c. ἰσόχειρος κακὶς τρφιέρας. 593.a
Ἴσδρον herba Aro ſimilis. 1302.e. 1306.b. δρακόντιον, ſiue ἀρὶς. 1302. d. vnde & ἀρίσαρον, pro ἀρὶς ἡ ἴσδρον. *ibid.*
Iſarus à noſtris vocator vel Sarrius, veterum Dama. 224.b. c. *Iſarus* ſumptum à Græco ἴξαλος. 224. c. ἴσαλον. recentiores dicunt. *ibid.*
Iſatis Græcis, aluta. 1166.c
Iſatis Gr. Latinè vitrum, Gallis *Guaſtum*, nunc *Gueſdum*, vel *Paſtellum* 254.b.c.255 b. vlcera putreſcentia quæ ſerpunt ſanat. 254.d. cæruleo colore inficit. 154 e
Iſatis ſimilis Lapatho ſilueſtri. 254.e. ea infectores vtuntur. 254.b.c. ſatiua. 254.b
Iſatis tinctoria, ſatiua eſt. 258. c. ἥμερος. Dioſcoridi. *ibid.*
Iſatis qua tinctores vtuntur, cur inter genera lactucarum ſilueſtrium à Plinio relata. 258.b
Iſatis herba Græcis recentioribus πόσμοι. 1331.e.1332.a. vulgò vocatur *Paſtel.* 1331.e. quòd contuſa in paſtillos digeratur. *ibid.* Arabibus Nil vocatur. 1332. a. in Guſaratte Gali vocatur. *ibid.* b. eam Rori marino ſimilem quidam faciunt. *ibid.* alij ocimo. *ibid.* Iſatis noſtra plantagini ſimilia habet folia. *ibid.* Iſatidem & Indicum eodem colore inficere. *ibid.* c. Iſatis, noſtras Nili. *ibid.*
Iſatis ἀγρία. 258.c. agreſtis. *ibid.* ſilueſtris, ſatinæ per omnia ſimilis. 258.a
Ἰσατῶδες χρῶμα, vitreos color. 257. e. ſpecies viridis quæ praſino ſubeſt. 258.a
Ἰσατῶδες viridis quidem ac praſini coloris, ſed remiſſioris. 1106.a
Iſauria ſub Pamphylia. 803.b.c
Iſauria ex quinque gentibus quibus conſtat ἀπεπαντὶ ζῶα. 805.a.b.807.a d
Iſauria ſub iuriſdictione Proconſulis non erat. 806.a
Ἰσχάλον & ἰσχάλιον, τὸ λευκὸν ἢ ξηρόν. 937.b
Ἰσχὰς Græcis non idem ac Plinio carica. 937. b. ἰσχάδες ἀπὸ σύκων γενόμεναι, ſunt ficus ſiccatæ. *ibid.* ἰσχὰς pro ἰσχαί. Ἰσχὰς, carica, *ibid.* c. ἰσχάδες, ξηρὰ σῦκα. *ibid.* e
Ἰσχὰς νέα χλωρὰ & ξηρὰ Pollnci. 938.e. atqui ἰσχὰς propriè ſiccatam ſignificat. *ibid.* ἰσχάδα caricam vertit Plinius, pro genere minoris ficus ponit, quaſi Carica paulo minor ſit vulgari fico. *ibid.* a
Ἰσχάδες, ſiccæ fici, laudatiſſimæ ſeruabantur in capſis. 937.c
Ἰσχίον. 580.e.b.c.e.c
Ἰσεῖον, ſimulacrum Iſidis. 576.a
Ἰσεῖον, Iſidis templum. 67.a
Iſiaca tabula. 341.d.343.b
Ἰσικὰ recentioribus Græcis pro Inſicia. 1231.c
Iſis, Ceres, Venus & Luna pro eodem numine. 70.c. Erucina Iſis. *ibid.*
Iſis dea, & tutela, & paraſemon nauis. 572.a
in Iſidis caſto matronæ concubitu abſtinebant. 938.e
Iſidem quidem volnerunt eſſe Virginem quæ inter aſtra. 135.e.1236. d. Iſidi ſpicæ datæ in ſimulacro. 1236. & gubernaculum. *ibid.*
Iſmaëlitæ, ſunt Scenitæ Arabes. 555.c. intonſo crine, vitta caput redimitum habent. *ib.*
Ἰσμαΐδης Memnon. 475.b
Ἰσοζυγής. 1198.a
Ἰσοκίνναμον vocata Caſia δαφνῖτις. 402.e
Ἰσοκίνναμος vocata Xylocaſia ſeu Daphnitis. 1302.d.1303.a. 1306.d. Caſia ἰσοκίνναμος. 1303.a
Iſodomos ſtructura. 1233.e
Ἰσόπυρον herba, à ſimilitudine tritici. 1302.e.1306.b
Ἰσόπτερον, multipeda, cur dicatur. 1302.e. Græcis ἴουλος καπνώδης ὄνος. *ibid.* *Clauſporte* Gallicè. *ib.*
Ἰσόθεος, vir diuinus. 1302.e
Iſpina & Hiſpina, veteribus librariis pro ſpina. 397.d
Iſqualleo, antiquis librariis pro Squalleo. 397.d
Ἰσσηδόνες, Ἀσσηδόνες Eſſedones, & Ἀσσηδόνες. 191.c. 483. a. Europææ Scythiæ populi. 191.c
Iſſicus ſinus. 666.d
Iſſicus ſinus qui & Pamphylius. 779.c.e.780.a. eius terminus. 779.c.d
Iſſicus ſinus etiam Pamphylus dicitur. 781.c
Iſſicus ſinus per Phœnicium mare ſignificatur. 787.a. qui Cilicium, Pamphylium & Lyciacum comprehendit. 787.a
Iſter ex monte Abnoua oritur. 166.a. multis vltra Alpes millibus oritur. 186.b
Iſthmi ſpatium. 141. b. ab Iſthmi anguſtiis incipere Hellada. 141.e
Iſthmi duo, pari latitudine. 167.a.b
Iſthmia, ſeu Iſthmici ludi trieterici, non pentaeterici. 141.a
Ἱστιοδρομεῖν, velificare nauis dicitur, cum plenis velis currit. 1110.e
Ἱστοπεπληρωμέναις φορταῖς naucs. 1110. r.b.e.1115 d
Ἴσων κύκλος in Geographia, ὁ ἀρκτικὸς. 894. e. vel ἀρκτικὸς. 850. b. e
Ἰσοελεγειακὰ multa ab antiquis poëtis Elegiaco carmine ſcripta. 851.b

Ἰσὸς διάσπαρτος. 265.d
Ἴστρις. 457.b.c
Italia inter duo maria. 676.c
Italia longitudu & latitudu. 83.a.b.c.d
Italicæ harundines, ſeu calami. 170.b.c
Ἰταλὸς, vnde Vitulus. 183.c
Ἰταλός, vnde Vitulus. 1205.c
Iterare, ſecundo arare. 724.c. quod & Redarare. *ibid.* Græce ἀναπολεῖν. *ibid.* & νεοῦν. 725.a
Iterare ſecundo ſarcire. 729 d
Iteratio quæ aliis Tertiatio. 728.c
Iteratio ſecunda quæ obliquis & tranſuerſis ſulcis agitur. 728.c. male à Seruio cum autumnali confunditur. 728.c. arua, quum iterabantur.
Iteratio iuſtar occationis. 729.a
Iteratio poſt occationem. 729.b. fit ſato ſemine. *ibid.* pro ſecunda occatione. 724.c
Iteratio pro ſecunda ſatritione. 729 e. ſecunda foſſio. 729.d
Iteratum, παλιντοκαφεῖν. 729.d
Iter diurnum viginti millibus paſſuum definitum. 495.a e
Itineris menſura ab Athenis Lacedæmonem. 45.d.e
Itineris maritimi menſura à Lilybæo Carthaginem. 45.d
Itinerum menſura per paſſus. 688.b
Ἰθάκην Νηρικίην, non Νηρίτιν. 715.e
Ithaceſiæ inſulæ. Ithaceſia. 96.c
Ἰθαγενεῖς quatuor venti tantum Ariſtoteli. 1252.c. qui ſunt quatuor priores & cardinales. *ibid.* ἰθαγενεῖς venti opponuntur nothis. *ib.* νόθοι autẽ venti locales & certarum regionum peculiares. *ibid.*
Ἰθαγενεῖς ciues naturales & αὐτόχθονες. 1259.d. quibus opponuntur οἱ ποιητοὶ χάριν, & ciuitate donati. *ibid.* ἰθαγενεῖς venti, principales. *ibid.* quibus opponuntur νόθοι. *ibid.* ζέφυροι ἰθαγενεῖς. *ibid.*
Ἴτυ, Iton, Thracicum. 708.b.c.d. diuerſum ab Ægyptio Oete. *ibid.* e. tuberibus ſimile. 709.c
Ituræa. 615.b
Itys in paſſam conuerſus 444.d
Iuba regia, Iol. 475 d.e
Iubæ, grandiſſimæ comæ. 127.c.e
Iubatus ceruicem. 389.e
Iudæa. 588.a. eius idem clima cum Delta Ægypti & Alexandriæ. 1472.e
Iudæa eſt Palæſtina tertia. 470.d. & Syria Palæſtina. 470 b
Iudææ pars Petræa quibuſdam dicitur. 470.b. Peræa Iudæa trans Iordanem. *ibid.*
Iudæa Samaria & Idumæa cum dignitate regia relictæ Archelao ab Herode Magno. 576.a
Iudææ palmetum. 1320.d. Iudæa caryota. *ibid.* e. a.c. Caryotæ per excellentiam dictæ Iudaicæ. *ibid.* Iudaici καρυωτοὶ magis ſuccoſa quàm Thebaici. *ibid.* b. Iudaica Caryota melior Babylonica. *ibid.* c. Caryotarum nobilitas in Iudæa. *ib.* Iudaicæ ſucco abundant. *ibid.* e
Iudæi maturius gnomonicorum habuerunt notitiam. 657.c
Iudæi veteres non habuerunt diem omni tempore in 12. horas diuiſum. 658.a. ſed recentiores conſuetudinem diei per horas computandi à Romanis ſumpſerunt. 658.b
Iudæi corpora mortuorum nõ condierunt. 1057.e. ſed plurimis vnguentis & aromatibus ſepeliebant. *ibid.* eodem more quo Græci & Romani. *ibid.*
Iudæorum ſepulcra quali forma. 1208.a. Iudæi corpora aromatis non condiebant. *ibid.* b
Iudæi defunctorũ corpora, ſolis linteis tæniatim ſciſſis operta & amicta inferebant monumento. 1211.a. cadauer tradebatur in cauos in pariete monumenti cauatos. *ibid.* apud Iudæos & Græcos pollingendorum corporum non diuerſus mos fuit. *ibid.*
Iudaicus lapis & Syriacus & Tecolithos, idem. 712.e.a. renium dolores & veſicæ ſedat, calculos factis. 712 e
Iugatiæ equæ. 897.d. 898.d
Iugales equi in quadriga qui. 897.e. ζύγιοι. *ibid.* Iugarij. 897.c. minoris dignationis quam funarij. 899.b
Iugere, miluorum proprium. 124.a. inde & tibiæ iugere dicuntur. *ibid.*
Iugerum habet duo πλέθρα. 583.a. Philetarios pedes. 200. in longum habebat, centum in latum. *ibid.*
Iugerum faciebant duo actus quadrati. 678.d. Iugeri eadem latitudo cum vnius actus longitudine. *ibid.*
Iugerum longum ducentos pedes. 839.a
Iugeri longitudo. 1012.c. 1013.b
Iuglans, eſt Διὸς βάλανος. 600.d. Iuglans, Iouis glans. 600.d. 602.e. nec D prætermiſſum eſt, vt ſic quaſi Diuglans. 600.d.e
Iuglans nux latinis Baſilica vel Perſica Græcis Διὸς βάλανος nux pontica. 265.c
Iuglans nucis atque oliuæ rotundæ maiuſculæ eadem forma. 1037.a
Iuglandes habent ἰούλους βρυώδεις. 1029.a. qui non ſunt flores, nec pro floribus. *ibid.* b. potius ſunt προανθήσεις. *ib.* b. flos earum in fructus vertice. *ibid.* a
Iugum maris, aliud aliud iugum mari imminens. 189.c
Iugum conſponſæ factionis. 192.e
Iuga, pro iugalibus. 899.e
Iulia Gaditana. 284.b
Iulia Traducta. 288. c. d. e. à Iulio non à Claudio Cæſare. 288.e
Iulia Tranſducta. 287.a
Iulias, vrbs Iudææ. 1321.b
Iulius Cæſar Circi arenam Euripis circumdedit. 910.d
C. Iulius Hyginus Polyhiſtor. 4.e
Iumentis auena hodie pro pabulo. 387.a. Hordeum à veteribus Græcis Romanis *ibid.*
Iunceæ, tenues & pallidę. 767.d
Iuncina, iunceæ herbæ. 245.e. 250.a
Iuncus Græcis σχοῖνος dictus. 265.b
Iuncus aridi ſoli. 705.d
Iuncus, res marina & in paluſtribus naſcens. 262. e. ἐν τοῖς ἐνύδροις recenſetur à Theophraſto, qui tria eius genera facit 262.e. Iuncus ad multa vtilis, & funes ex eo torquebantur. 262.a
Iuncus ad ſtypſim olei decoquebatur. 468.a
Iuncus marinus σχοῖνος etiam dictus. 263.e.a
Iunco vſi veteres ad funes. 263 a
Iuncus inter res odoratas, quæ in Ogria naſcuntur. 1049.e
Iuncus mariſcus pro maiore. 1127.b. & Ficus mariſcæ ſmag

iores & maſculæ. *ibid.*c.
Iunci, caules tenuiſſimi. 1294.e. καυλία & ῥάβδοι. 1294.e
Iunio, diſſylabum apud Iuuenalem. 449.e. Q. Iunius Ruſticus Conſul cum Hadriano. *ibid.*
Iuniperus & cedrus non diſcernuntur niſi fructus differentia. 952. a. Iunipero ſimilis foliatura cedri. *ibid.*
Iuniperi arbor diuerſos fructus non edit. 1026.d. Piperis arbor itaque non poteſt ad iuniperi ſimilitudinem, fructus diuerſos edere. *ibid.*c. nec ſimiles iuniperis arbores quæ piper gignunt. *ibid.* d. neque ſolia vtriuſque ſimilia, *ibid.* Piperis ſemina à Iunipero diſtant. *ibid.*
Iuniperi gummi hodie Vernicem vocamus. 1151.d
Iuno Argiua. 59.e
Iunonis Samię templum in quo pauones alebantur. 871.d
Iunonias duas inſulas inter Fortunatas recenſet Iuba. 1297. b. vnam Ptolemæus. *ibid.*
Iunonia inſula. 1313.e. à Iunonis æde dicta. *ibid.*b. Iononia altera Ptolemæo dicitur. ἀπρόσιτος. *ibid.*b
Iuppiter, i. Iouis pater, Ζεὺς πατήρ. 99.e. 600.d
Iupiter, pro Ioupiter, Iouis pater. 600.e
Iupiter, tutela nauis qua aſportata Europa, paraſemon taurus. 571.a.b
Iupiter in Argæo monte Cretæ educatus daut Saturno. 891. c. Αἰγαῖον ὄρος à capra nominatum, quæ Iouem ſuo lacte in eo monte aluit. 891.c
Iupiter Ammon Barbatus. 1025. c. cum barba pingi ſolitus. *ibid.* παλιὸς θεὸς & κεραιόκερως Ammon. *ibid.*
Iupiter Belus. 1235.b
Iupiter ἀπόμυιος ab Eleis cultus. 13. a
Iouis Dodonæi templum. 136.e. eius fons. *ibid.*a
Iouis Iomæi templum ab Ariſtæo in Arcadia ſtatutum. 99.b
Iouis Inuentoris ara. 8.9.
Iupiter Πεπλαῖος Trapezunte cultus. 13.d
Iupiter Piſæus. ὁ Ζεὺς Πισαῖος. ex ebore factus à Phidia. 1061.e. eius ſimulacrum ex ebore factum. *ibid.*
Iupiter tonans & fulgurans. ὁ Ζεὺς βροντῶν ἢ ἀστράπτων. 1143.a
Iouis Triphylij templum in Panchaia regione. 549.e a
Iupiter Vrius, ſeu Iouis Vrius. 879.d
Iouis Otij ſacrum. 879.d
Iouis fanum in Corycio ſpecu. 776.e
Iouis frumentum. 958.b.d
Iouis ortus matutinus. 721.e
Iouis ſepulcri titulus. 172.d
Iouis nota. 1237.d. prima litera eius nominis, Z, Ζεύς. *ibid.*
Iura mons. Ἰούρας ὄρος. 240 e. hic Iura, ὁ Ἰούρας. 241.a
Iuris corpus κύκλος νομικὸς dici poſſet. 851.c
Ius, ζωμὸς, tinctorium decoctum. 1146.e
Ius virgarum. 383.b
Iuſta funerea. 549.b
Iuſtidium. 17.c
Iuſtinianus Rhinotmetus. 935.b
Iuſtitia vel Æquitas cum libra & Cornucopiæ pro virgine Aſtrica pleriſque habita. 1236.c
Iuſtitium. 17.c
Iuuenalis præfectus cohortis in extrema parte Ægypti, quæ eſt Syene. 499.b. Oaſa relegatus, vel Pentapolim. *ibid.* Satyras in loco exilij, i. in Ægypto ſcripſit, & ibi deceſſit, iuxta quoſdam. *ibid.*c. miſſus eo ſub Domitiano, quod Paridem pantomimum læſiſſet. *ibid.* ſed Romæ vixit poſt Domitianum. *ibid.* etiam Hadriani tempore Satyram xv. ſcripſit. *ibid.* d. & 1111. *ibid.* a. imò quatuor poſtremas. *ibid.* b. reliquas forte ſub Traiano, certe poſt mortem Domitiani. *ibid.* c. propter Paridem Domitiani, non Claudij Neronis, pulſus. *ibid.* d.e. plura de Iuuenalis exilio & ſcriptis vide p. 450. 451. 452.
Iuuenci non in genere bucero. 214.a
Iuuenculæ ab Horatio myrto & hederæ comparantur. 959 a
ἴξαλος αἲξ, πηδῶσα. 224.c. ἴωνες recentioribus. *ibid.*
ἰξίας, Chamæleon candidior dictus. 302.a ἰξίας Dioſcor. quæ ἰξίνη Theophraſto, *ibid.*
ἰξίνη. 302.d
ἰξίνη Theophraſto, qui ἰξίας Dioſcor. *ibid.*a
ἰξίνη Theophraſto. 302 a. ſpina quæ viſcum producit. *ibid.* vbi non producit, nec eſt ἰξίνη, nec ἰξίας. *ibid.*
ἰξευταὶ καλαμευταί. 832.d
ἴυγξ omne in quo eſt aliquid ἑλκυστικόν. 943 b. ab auicula τῶν φαρμακίδων. *ibid.* ὀφθαλμῶν θηρατικά. *ibid.* oculos venans viros. *ibid.* ἴυγξ, illex. *ibid.* ἴυγγες bicodulæ cur dictæ. *ibid.* ἴυγξ auicula veneficarum, Grammaticis σεισοπυγὶς, & κιναίδιον, quæ eſt motacilla, quaſi muttocilla. 943.c.d
ἴυγξ Ariſtotelis alia à motacilla. 943.d. ea eſt *Torcollium*, motacillæ duo genera, alia πυγαργὶς, alia κιλλουρεία dicitur. *ibid.*

K

K & T inuicem mutantur apud Siculos. 106.e
Kabel vel Kebel, vrbs Indiæ 1309 b
κ & τ non multum differunt. 1271.d
Kabel vel Kebus, vrbs Indiæ. 1324.c
Kali herba quæ exurebatur ad vitra conflanda 1096.c. ita vocatur ab Arabibus. *ibid.* in Ægypto & Syria plurimum naſcitur. *ibid.* ex eius cineribus cum quodam ſilicum genere miaris pretioſa ac nitidiſſima cryſtallina conficiunt Veneti vitrarij. *ibid.* creſcit etiam in Narbonnenſi prouincia. *ibid.* *Vitraria* ibi nomen habet. *ibid.* huius cineres in lapidem ferruminantur, & vocant *Soulde* quaſi *ſolidam* à ſolidando. *ibid.*d
Kematia Arabicè calamus aromaticus. 1303.c
Καιν vel Καινὴ & Καινὸν recentiores Greci vocant, quòd anguloſum ſit. *ibid.*
Kathem, vel Kethem, à Gręco κάμα vel κάθημα. 1084.e. Kathem Ophio, monile ex auro vel gemmis Ophię. *ibid.* a. Kathem Paz, ex lapidibus Pazij vel Topazij. *ibid.*
Kebul, vel Kabel, vrbs Indiæ. 1309.b. vnde Kebulla Caſia, i. Indica. *ibid.*
Kebuli Auicennę, vulgo Chepula, à loco dicta. 1324. c. vt Caſia Kebulia. *ibid.* Albrengi Kebuli. *ibid.* ab vrbe Indię Kebul vel Kabel. *ibid.* Myrabalana Kebulenſia. *ib.*d
Kebul vel Kebel. *ibid.* Myrobalana Kebulenſia. *ibid.*d
Kerfe, communis caſia. 1307. e. etiam pro qualibet Caſia A-

Google

rabibus. *ibid.* Kerfa à Græco κάρφη. *ibid.*
Kerhem, margarita fulgens. 1083.b
Kethem Paz, aurum optimum, λιθία χρυσίου. 1083.c. vel potius λίθια Παζ, gemma ex loco Paz. *ibid.*c.1084.e
Kethem vel Kathem aurum, margaritæ gemmæ, corona, diadema inſigne. 1084.e
Kethem Hebræis pro nota vel ſigno. 1084.d. vnde Kethem Paz, ἐπίσημον χρυσίον vertitur. *ibid.* Kethem Græcæ originis κόσμημα. *ibid.*e. Kathem Ophir, monile ex auro vel gemmis Ophir. *ibid.*a. & Kathem Paz ex lapidibus Paziis vel Topaziis. *ibid.*
Kethem Paz eſt lapis Pazius vel Topazius ex Pazo vel Topazo.1084.a. Kethem λιθία. *ibid.*

K

L litera Normæ formam repræſentat. 669.d
Λ & Α ſæpe inuicem mutantur in veteri ſcriptura. 952.c. 498.d
Λ & Δ ſæpe confunduntur. 216.d
λ & ι Græci in multis confundunt. 494.e
ex LL labdis duobus abbreuiatis factum u. 1001.c
τὰ Λάβα, oppidum Arabiæ felicis. 491.a.497.b
Labor propriè de cælatura. 10049.b. vnde laborioſi cælatores dicti. *ibid.*
Labrum Veneris, cognomen Chamæleontis. 303.e
Lac Alluſar. 1313.a
Lac fici, γάλα τὸ συκῆς. 1061.a
Lac Hammoniacum. 1130.b
Lacca non eſt Cancamum. 1152.a. porro Cancamum Arabes obtrudunt. 1151.e. Lachaba non eſt ſimile myrrhæ. 1152.a. Laccha à veteribus ignotum. *ibid.* aliud erat quod Laccham appellat infima Græcia, nempe Anchuſa. *ibid.* quæ appellatio Lacchæ à Græcis ad Arabes tranſiit. *ibid.* Græcis ita dicta radix quæ rubro ac ſanguineo colore inficit. *ibid.*b. vnde Arabes ceraginem illam quæ circa ramos certarum arborum congeſta inuenitur & à formicis elaborata, eodem donarunt nomine. *ibid.* quia rubrum colorem efficit. *ib.* *Laccha* etiam hodie vocatur ab infectoribus cocci & braſilij fæx qua pictores rubro faſciore pingunt. *ibid.* recentiores Græci λαχαὶ & λάχην vocarunt genus coloris purpurei & obſcuri, quod fit apud infectores ex flore nigro vel ſpuma purpuræ quæ ſupernatat cortinis tinctoriis. *ibid.* Indicum veteres appellabant. *ibid.*c. λακχὰς τὸ Ἰνδικόν. *ibid.* Indicum infectorum etiam Laccha Græcis, vt hodie quod ex coccini & verzini fæce paratur. *ibid.*d. Laccha Indica apud ſuos *Tree* vocatur. *ibid.* e. Perſæ, Arabes, & Turci *Lac* vel *Loc* nuncupant, vocabulo ex Græcis arceſſito, quod colorem rubrum ſignificat. *ibid.*e. Λάγχη Græcum eſt, ex κάλχη factum, vnius literæ tranſpoſitione. *ibid.*
λάγχα ex χάλκη vel κάλχη facta, tranſpoſitione ſyllabæ. 1162.a. ſed ἡ λαχαῖς dixerunt. *ibid.* Græci poſteriores ita vocarunt Anchuſam. *ibid.*b.
Laccha λαχαῖας ἄνθος vocatur. *ibid.* cum Syriaco colore iungitur. *ibid.*
Λακχαὶ vel Λαχαῖ, Græcis inferioris æui exponitur ἄγχουσα. 1149.b. inde Pandectario Laccha Arabum exponitur Anchuſa. *ibid.*c. Laccha tamen Arabibus diuerſa res ab Anchuſa quæ eſt Græcorum Laccha. *ibid.* Laccham Arabicam non videntur Græci nouiſſe, niſi ſub Cancami nomine. *ibid.* Arabes ſub Cancami hiſtoria nobis Laccham deſcripſerunt. *ibid.* gummi arboris Cancamum dicitur. *ibid.* ſed id non facit vt Cancamum non ſit Lacca, quia Lacca non eſt gummi arboris. *ibid.* non tamen neceſſario Cancamum eſt Lacca, ſed Cancamum non eſt Luſitanorum Anime. *ibid.*
λάγχα dicta à Græcis Anchuſa. 1160.a. quæ & ipſa πορφυρὶς nominata à colore rubræ purpuræ. *ibid.*
λάγχα à κάλχη vel χάλκη, tranſpoſitione ſyllabæ. 1160.e
λάκκος χρωμάτων, genus veſtis. 1160.e. Coloriæ veſtes. *ibid.*a
Lacedæmonij pugillatum & pancratium improbabant. 291.b
Lacedemoniis auri vſus interdictus. 1195.a
Lacedæmonium marmor. 560.b
Lacenæ Cadini municipes, i. Tyriæ. 1314.d
Lacerta, σαῦρος, Ionice κροκόδειλος, ab Ægyptiis Champſa dicitur. 877.d. Lacertæ dorſum planum abſque ſpina eminenti. 873.e. & hoc diſtat à Chamæleonte, cui ſpina curuatur vt piſci. 874.a. Chamæleontis crura recta ſunt, & longiora quam lacerta. *ibid.* & crurum flexum ſimilem habet lacertis niſi quod ſunt excelſiora. *ibid.*b
Lacerta Chalcidica an eadem cum Chalcide ſerpente, dubium. 1161.b. ſed certum lacertæ genus quoddam Samiamiten appellatum non eſſe eandem cum ea. *ibid.* illud Lacerti genus in muros repens & muſcas captans. *ibid.* Lacertæ tria generis à colore ἡ ἠλιακὴ, ἡ χαλκῆ & ἡ χλωρά. *ibid.*c
λαχανηρά. 363.d
λαχωτοὶ, Ἰνδικοβάφοι. 1152.c.d
Lacina veſtis & Lacinia. 141.d. Lacinam viam facere. *ibid.*
Lacinare, à quo Lacinia. 876.b
Lacinare & Dilacinare, à λακῶ, 141.d
Lacinia à Lacino. 876.b
Lacinia, κροσσωτὸν, dicta à Lacino, quod eſt Lancino. 141.d
Lacinia veſtis & Lacina. 141.d. Lacinioſa veſtis. *ibid.*e. Lacinioſæ ſarcinæ. *ibid.*
in Laciniis aſſignati agri. *ibid.*e
λακῶ, quid. *ibid.*d. Laco, vnde Lacero & Lacino. *ibid.*
à Laconibus ſignacula prodita. 932.a. & annularum vſus ſignatoriorum. *ibid.*b. ſigna ex vermiculatis lignis. *ibid.*
Laconice, & Laconis, & Laconia. 138.e
λάκος, ῥάκος. 141.d
in Laconica claui ſitus ac diſpoſitio dentium, vt alius alij ſubiiceretur. 928.d. τρεῖς γομφίους clauibus tribuit Ariſtophanes. *ibid.*e. Laconicæ claues etiam caricæ dictæ. *ibid.* Laconica clauis θριαί. 929.e.d
Laconicæ claues cum tribus dentibus. 928.d. fraudibus minus obnoxiæ. *ibid.*e
Laconicæ claues cur κρυπταὶ dictæ. 931.e. Laconicæ clauis antiquæ figura. *ibid.*b

Laconicæ claues, ἀκαρφωτικαί. 932.e
Laconicæ clauis figura. 929.c
Lacoοicæ longiotes voico dente, 932.e. aliæ breoiorcs, multis deotibus. *ibid.* λακωνικὸν κλειδίον. *ibid.*a
Lacooicæ claues antiquæ quomodo aperiebanr. 932.b
à Laconicis clauibus reliqua omnia clauium gcoera & artes, formæque productæ. 932.a
Laconicæ fores duplices. 933.e. vecti ita claudebantut vt noo extra ſed intus aperirentur. *ibid.*
Laconicus ſious Peloponneſi. 140.b
Lacrima τὸ λιπαρὸν τῆς ἐλάτης. 464. d·e
Lacruma è Græco δάκρυον. 1280.d
Lactuca ἐπιτολικὴ καὶ ἀειώδιος. 831.c
Lactucæ tria genera præter candidam Lactucam. 1169.c.d. Lactuca laticaulis. *ibid.*e
Lactica agreſtis, breui folio, & lacte plurimo abundas. 1270. a. eius ſuccus φαρμακώδης. *ibid.* e. Lactucæ in ſatiuam & agreſtem diuiſio. *ibid.*b
Lactuca agreſtis ſola ἱππίζεται. 1270. c. eius ſuccos olim ſeruatas ad medelas. *ibid.* à Plinio cum mecooio confunditur. *ibid.*
Lactuca λευκοκαυλοτέρα. 1270. a. πλατύκαυλος. *ibid.* d. στρογγυλόκαυλος. *ibid.* c. d. e. Lactucæ Laconicum genus 1270.c.d.e. Lactuca ſeſſilis. *ibid.* a.c. 1271.a. Lactuca ſedens. 1270.e. χαμαίζηλος. *ibid.* Lactuca candida, & ſeſſilis redditur cura & cultora. 1271.a. oon omoia, ſed maior & πλατύφυλλος. *ibid.* d. Seſſiles etiam φιλικοπαὶ dictæ. *ibid.*b.c
Lactuca ſilueſtris ac ſponte oaſcens. 258.b. ſiluatica. *ibid.* c.e. agreſtis. *ibid.*b
Lactucæ amaræ, πικρίδες. 1269.e. *Cœur de Laictue.* *ibid.*
Lactucas edere veteres Romanos religiooi habuiſſe aote Auguſti tempora, falſum. 1271. e. Lactucæ ope Auguſtus ex valerudine aocipiti conualuit. 1272.b. poſtea earum tanta commeodatio fuit vt repertum ſit eas oxymeli condire. *ibid.*d
Lacuatum pro Laqucato, veteribus. 1212.d
Lacuoa aliud, aliud Lacunar. *ibid.*
Lacunæ, caoatiooes. 196.a
Lacunæ oculorum, κοιλώματα. 408.d
Lacunar ſiue Plinthion ad horas inucnicndas inuenit Scopas Syracuſius. 636.a
Lacunaria à cameris diſtincta. 1211. e. 1213. d. Lacunaria & Laquearia, quæ lacubos quadraris diſtiocta erant. 1215. e. tecta plana tabulis laqueata. *ibid.*
Lacus. ὑδρεῖον, λάκκος. 320.d
Lacus grandes maria dicebantur. 577.e. vt Hebræis. *ibid.* & θάλασσα pro lacu. *ibid.* Lucas, λίμνην vocat quam alij θάλασσαν. *ibid.*
Lacus grandiores ab Hebræis maria vocantur. 614.d.e. Lacus Galilææ, θάλασσα Γαλιλαία. *ibid.* Lacus Tiberiadis, θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. *ibid.* Lacus Aſphaltites, νεκρὰ θάλασσα, & mare Salis. *ibid.*
Lacus habens ſua στόματα & ſuos μυχούς. 697.e
Lacus & Lacuſculi io ablaqueationibus. 516.d. vnde Lacunaria. *ibid.* & Lacuaria. *ibid.*
Lada, herba ex qua Ladanum fiebat. 362.e. Leda etiam, λῆδον. *ibid.*
Λάδανον Arabibus dictum λήδανον. 365.c.d
Ladanum Arabicum. 365.b
Ladanum Arabicum conficiebarur ex ſucco diſtillante, & barbis hircorum adhæreſceore. 368.d.c. Ladanum non ad vſum menſarum. *ibid.*a
Ladanum ex herba Lada fiebat. 362.c. Ladaoum, ladæ herbæ pingue. *ibid.* 363.b
Ladanom, κιστὸ δερμάτιον, i. κισθοῦ. 953 e. nam Ladanum ex ciſtho. *ibid.*
Ladanum & Silphium, diuerſa. 352.e
Ladanum factitium. 357.b
Ladani coofectio in Syria & Africa. 363 c
Ladani colligendi duo modi. 363.d
Ladani vis, θύον. 953.c. Ladanum Arabicum. *ibid.* cur θύον κατ' ἐξοχὴν dictum. *ibid.*
Ladani diſtinctio io terrenom & factitium, in friabile & leotum. 363.a
Ladanum duplex, terrenum & factitium. 365.d.e. 366.a.b.c. d. terrenum friabile. 366.a.c. factitium, lentum. *ibid.*
Ladaoi geous Stoboloo, vel Srabalon, non Strobon. 367.b
Ladi, Λαζοί. 860.a
Ladi, à Λάζοι, ζ in d. 511.c
Ladi populi, Λαζοί. 1185.c.a
Λαδικῖνα Αἰγύπτια, vel Λαοδικηνὸν. 1149.b. Syriaca. *ibid.*
λάδον herba. 365.e
Ladon fl. Pane clarua ob Syringa. 140.c
Ladus, frutex. 363.c. λῆδος. *ibid.*
Lælius, vel Læuius Ἐρωτοπαιγνίων ſcriptor. 942.d. dicitur & Liuius. *ibid.*
in Laertij hiſtoria philoſophica defectos iniuria temporis. 888.e. 889.a
Læua firmior dexterâ. 44.e. ſed id ex frequenti exercitio. 45.a
Læua dextraque Zonam. 860.a
Lætum in coloribus. 345.c
Lætus color, metaphorice, quâ Gallice *Gay*. 200.c. Læte virentes ſegetes. *ibid.*
Læuius Erotopægniωn ſcriptor. 942.d. qui & Lælius & Liuius dicitur. *ibid.*d.e
Lagæa, vrbs Alexandrina. 628. b. ſubaodiendum, vrbs. *ibid.* c. Lagæus Nilus. i. Ægyptius. *ibid.* Lagæa iuuentus. i. Ægyptia. *ibid.*
Lagenæ Creticæ, municipes Iouis. 1314.e
Lagenæ vini annulo obſignatæ. 933.d
λαγγεύειν. 89.c.d
Lagi regia, pro Alexandria. 628.c. Lagi mœoia. *ibid.*
λαγιδεῖς χαμαρύγοι. 282.d.b. λαγιδεῖς eſt fœtus leporis. *ibid.*d
λαγωκύμινον, leporinum cuminum, ἄμμι. 1312.e
Lagocira, Laguina, & Laguna à Græco λαγυνόν. 1123.c
λάγυνοι ἐνυμᾶται. 335. c. Μόσχοι vel Μόσχοι. *ibid.*b
λαγυνόν, à qoo Lagiena, Laguina & Lagiuna. 1123.c
Lais vnde orionda. 110. b. Ταγκεκλὸν ἀνδράποδον dicitur. *ibid.*
λαλάγγια, πλακοῦντα. 1333.c. panis & placeotæ ſpecies. *ibid.*
λαλεῖν pro καλεῖν apud Græcos recentiores. 278.e
Laliſio, vel Laliſo. 338.c. infans dicitur.
Laniſiones onagrorum pulli. 338.d. vnde dicti. 338.b.c
Lambero à Lambo. 1135.b

Laminæ vel lamnæ viliori ligoo è pretioſiore ſuperiodocebantur. 416.c.d.417.c a. Laminæ lectorum è molluſio aceris tubete. 416.b.c. & ex teſtudioe ſecta. 416.e. Terebiothus, citrum & acer in lamnas præcipuè ſecabantur. 414.a
Lamioæ vitteæ gypſo committebantur.1095.c. ounc plumbo. ibid.
Lampades intra corou lucentes. 166.b
Lampon equus præcipuus de quadriga Cyrni agitatoris. 896.e
Λάμπω, lucidus. 1105. d. vnde Limpns & Limpidus, ibid.
Λαμπρὸς, ὀξὺ, acutus color & clarus. 344.c.345.a.c
Λαμπρὸν, in coloribus. 346.c
Λαμπραὶ πορφύραι. 344.c
Lampſacus ſub rege Perſarum. 1109.a
Λαμπτὴρ per qoem tranſit lumen, pro ſpeculari ſiue vitreo, aut lanterna ex pelle pellucida facta. 1095.e
Lana, λῆνος. 639.a
Lana mollis. 390.e
Lanæ coacta. 391.d
Lana aylioa, non ſolùm mollis & candida, ſed ſpiſſa etiam. 296.c.a
Lana arborum inſtar Serici pretioſa. 295.e
Lana arborum Indicarum, lini nomine cenſebatur. 997.d. 998.c.a
Lanæ arborum, ſuot lanæ Indiæ quas arbores fernot, & quibus veſtiebantur Indi. 997.d. Lini oomine aliis vocantur..ibid. Lanigeræ arbores Indiæ. ibid.d.e
Lanam carere, carminare. 398. e.& carinare. ibid.
Laoæ alumine inficiebantur colore clato. 1166.b
Laoæ Beticæ rutilæ. 316. c.d. & Caouſioæ.316.d. Hiſpanicæ & Pollentinæ, nigræ. 316.d
Lanæ ebriæ & ſaturæ. 268.c
Laoæ in tomeoti vſum quomodo veniant. 391.c.d
Lanæ potsri & purgari dicebātur. 298.b. Lanæ purgandę. 398.b
Lanarij, κναφεῖς, catdatores. 396.b
Lsnces in ſacrificiis.130.a. ſaturæ vocatæ. ibid.
Lanculæ ex conchis margaritiferis fabricantur hodie.1123.b
Laniferæ arbores.998. a. ἐριοφόροι. ibid.a.b
Laougo, αἰθάλη. 393.c
Laougo io harundinibus. 127.a
Laougo ſaxorum. 329,e. populorum.323.c.d. Lanugo, βρύον & muſcus. 329. e. Muſcoſa lanugo. 329.e
Laodice vxor Antiochi. 828.c
Laodicea Mediæ. 1102.e.a
Laodicea vrbs Seleucidis. 618.e
Laodicea ad Lycum forte eadem cum Diocæſarea.828.b. primo Dioſpolis vocata, deinde Rhoas. 828.c. ab Antiocho condita per ſomoum à Ioue admooito. 828.c. & ideo Dioſpolis vocata. 828. c.& Laodicea ab cius vxore Laodice.828.d. ab Hierone primum, deinde à Zenone Rhetore & eius filio Polemone ampliata & ornata. ibid. & hic Polemoo io gratiam Augnſti videtur Diocæſaream vocaſſe, quæ prius Dioſpolis. ibid. Laodicea Straboni poſt Apamesm, & Diocæſarea Ptolemæo. 828. e ergo eadem ſub diuerſis nomioibos. ibid. ſed Laodiceæ nomen præualuit. ibid. oec ab hac dioerſa eſt Laodicea ad Lycum. ibid. nam alia eſt alia Lycaooiæ, quæ κατακεκαυμένη dicitur. ibid. Laodicea ad Lycum etiã Rhoas vocata, Ῥοαὶ vel Ῥοαί. 828.e. 829. a. 831. d. διὰ τὸ εὔσειστον, quod frequentes terræ motus per illam vrbem. ibid.
Laodiceæ ad Lycum mons Cadmus & ſuperimminet. 828.d. eam Plinius io Cibyratica iuriſdictione recenſet. 828.e
Λαοδικίτις, vel Λαοδικέων ἄγχουσα. l. Syriaca, ab vrbe Syriæ Laodicea. 1149.b
Λαοὶ vnde dicti. 146.b
Λαοῖς θύειν. 250.c.d.e
Λαοξόοι, lapidum cælatores & ſculptores. 1045.a
Λατύποι & λατόμοι, ijdem. 1209.b
Κατόμος & λατύπος, idem. 1209 b
Λαοξόος & λαξόος. 1209.c
Lspathi herba. 85.e
Λάπαθον, ἱπποlάπαθον. 394.a
Lapathum maius, ἱππολάπαθον & βουλάπαθον. 1277.c
Lapathum ſilueſtre. 258.d e
Lapathi ſilueſtris ſuccus acidus.1284.b. vnde & ὀξαλὶς & ὀξωνὶς Græcis dicitur. ibid. & ὀξυλάπαθον. ibid.
Lapilli perlucentes, gemmæ, quas Græci λίθους διαφανεῖς vocant. 1080.c
Lapilli & gemmæ diſtinguuntur. 380.a
Lapillus, Lapis, vulgò. 380.a
Lapillorum & gemm[illegible]m differentia. 91.a.d
Lapillos à gemmis quomodo diſtinguant Iuriſconſulti, 98.d.e
Lapilli ſæpè gemmæ dicnotur. 1114.a. Lapilli propriè non διαφανεῖς. ibid.b.c
Lspilli Erythræi pro margaritis. ibid.a.1115.a
Lapilli natiui, calcoli vel gemmæ natura tantum, non arte politæ. 1130.b. Lapilli natiui in ſpongiis. ibid.
Lapilli opſiaoi, 380.a. Veieotani. ibid.
Lapilli teretes io littore lecti. 704.c.d. ſunt vmbilici. 704.d
Lapis Armenius, quo non ſolum ſcalpebantur aliæ gemmæ ſignacnlis faciendis, ſed etiam perſorabantur. 1101.d
Lapis Armenius, vide Armenius lapis.
Lapis auroſus, λίθος χρυσίτης, io auri metallis, auri vena micabat. 1075. a. κίσσηρα habuit. ibid.
Lapis Cyprius quo adamantes ac reliquæ gemmæ ſcalpebantur.1101.b. adamas dictus videtor à duritie, vt ferrum ipſum ἀδάμας ab eadem ratione dictum. ibid. ea cotium genere, aut coti ſimilis. ibid. c. & ex Armeoia adfertur. ibid.
Lapis quod lapidem lazuli vocant Arabes plane confundunt Cyanum lapidem cum cyaoo pigmento. 1153.d
Lapis porus, vide porus lapis.
Lapis metallicus. 1075.c
Lapis Siphnius. 1049.c
Lapis nullus qui non in formace vi ignis liqueſcat excepto marmore. 717.a
Lapidem ex aqua terere, quid. 718.e.a
Lapides ſæpe Gemmæ dicuntur. 1114.a
Lapides ſculptiles, tornatiles, & ſerratiles. 1049.d
Lapides veri à factitiis diſtioguntur, 196.e
Lapidum tioctura. 1146.e

Lapidum diſtinctæ auctoritates & pretia. 194.d
Lapidum omnium mares nigriores. 202.e.203.a
Lapidum multi aliter in vmbra refulgent, aliter in ſoleradiant, & aliter contra lucernas vibrant. 196.e
Lapides è cautibus exciſari dicuntur. 984.c. Lapides excitare, quid. *ibid.*
Lapis vel Silex ordinarius. 1232. d. ἰσχάριγος. *ibid.*
Lapis cæſalis, cæmenticius. 378.d
Lapides centuriales. 676 e
Lapides centuriales. 688 b. milliarij. *ibid.*
Lapides parientes. 157.e
Lapis ordinarius. 1230.e.1231.a
Lapides quadrati à cæmentis diſtincti. 378.e.a
Lapides quadrati. 1219 c.e
Lapis ſpecularis, ὕαλον. 1096.b
Lapides igniarij, *Focares.* 717.d
Lappago. 1276.a
Laquear, quo camera ſubtegitor. 1219.a
Laqueare pro Lacuare. 233.e
Laquearia, pro Lacuaria. 516.d
Laquearia vel Lacunaria propriè quæ lacubus quadratis diſtincta erant. 1215.e
Laqueata recta, pro Lacuata. 516.d
Lares, οἰκίδιοι, vel κατοικίδιοι θεοί. 64.b
Lares familiares, ijdem cum Lemuribus vel Diis manibus. 412.b. Eorum duo genera, quorum alij lares, alij laruæ. 412.b. Lares, boni genij. *ibid.* curam poſteriorum ſuorum ſortiti. *ibid.*
Lares domuum præſides. 913.c. vnde & familiares ac domeſtici cognominantur. *ibid.* θεοὶ κατοικίδιοι. *ibid.* colio potentes. *ibid.* & 914.a
Καρήνιος, Larenſis. 807.b
Λαρίδιον, Larenſis. 1316.a
Larix Plinio πεύκη. 503.e.c
Λάρναξ σορὸς vel κιβωτός. 1205.a. λάρνακας εἰς ἐνθαφὴν τῶν νεκρῶν. *ibid.* λάρναξ arca funebris ex ligno. *ibid.* c
Λάρναξ πορφυρᾶ, arca Porphyretici marmoris, in qua corpus Indicum repoſitum. 1205.b
Λάρος, fulica quibuſdam. 93.b. ſiue gauia. 93.b.c
Laruæ, alterum genus Larium. 412.b. Laruæ, mali genij & noxij. *ibid.* nullis bonis ſedibus errabant. *ibid.*
Larunda, quæ & Mania, Larium mater. 412.c
Larymna in regione Bæotorum, altera in Locris 146.d
Laſar, vel laſer. 361.b. Laſaratus porcellus, Laſaratus hœdus 361. b. Laſar, ὀπός. 262.e. Laſar Parthicum vel Medicum. 361.b
Laſaris radices, pro Silphij radicibos. 362.e
Laſar, in libris veteribus, Laſer. 369 a. λάσαρ Græcis recentioribus. *ibid.* ὀπός abſolutè Græcis. *ibid.*
Laſar longe alius ab Aſa. 1025.c
Laſar Indicum, cuius herba in monte Oſcobagi naſcitur. 1025.e. Arabibus hodie *Haltith*, officiois Aſa. *ibid.*
an Laſar Medicum vel Perſicum veterum ſit Aſa hodierna. 1024.a.b
Laſar in condimentis ciborum, vt Aſa. 1024.b. Laſaris præparatio. *ibid.* c.d.e
Laſaratus hœdus. 368.a. porcellus. 368.a.d
Laſaris, vel Aſa quæ ab Indis affertur duo genera. 1024. e. 1025. a. Laſer Medicum & Syriacum βρομωδέστερον. *ibid.* a. odore porrum non referens. *ibid.*
Laſer, ὀπός, ſuccus. 361.a. ex Perſide, Media & Armenia aduehebatur, extincto Cyrenaico. 261.a. Laſer aut ὀπός recentioribus eſt Medicus aut Armeniacus, non Cyrenaicus. 361.b
Laſere infectæ carnes. 361.b
Laſer ætate Dioſcoridis non amplius ex Cyrenaica aduectus. 358.e. nec Plinij ætate. 360. e. Sagapeno adulterabator Laſer. 358.a. Laſerpicij caulis in nummis ſuis à Cyrenenſibus inſculptus. 358.c. d.e.359
Laſer, ex voce truncata Laſerpicium, & ὀπός propriè ſignificat. 352. d.e. Græcis recentioribus λάσαρον & λασάριον. 352. d. Laſer eſt ὀπός. 352. e. Laſer caulis dicitur Velio. 352.e
Laſer Cyrenaicum odoris ſuauiſſimi. 360.a. ἄβρομον. 360.e
Laſer Cyrenaicus, Medicus aut Perſicus. 358.e
Laſer ex India, ſeu Indicum. 362. a. b. nihil de eo veteres. 362.b
Laſer Medicum acrioris ac viroſioris flagrantiæ quam Cyrenaicum. 360.b. βρομωδέστερον. 360 a.b.361.e
Laſer colore rufo. 558.c. Laſeris ſuccus ἐρυθρὸς καὶ διαυγής. 358.e.a
Laſer magnificum in medicamentis pondere argenti denarij datum. 370.d.e.a. pretioſum quidem & πολυτίμητον Silphium. 370. e. ſed non adeo vt libra laſerpicij libra argenti contra venderetur.
Laſeris multus vſus in condimento apud veteres. 368.a
Laſerata, σιλφιωτά, ſe laſere inſperſa. 352.d
Laſerpiciferæ regionis ſitus. 369.d.e b.c.d.e
Laſerpicifera regio vaſtata. 381.d. ſub ditione Cyrenaica. d.e
Laſerpiciferæ regionis termini. 381.c.382.a.b.c
Laſerpicium, quaſi lac ſerpicium. 352.b. c.d. i. ὀπὸς σιλφίου, non planta. 352 b.c.d à σίλφι, ſeu ſerpe, quod eſt ſilphium. 352. b. Laſerpicium poſtea pro ipſa planta vſurpatom. 352, d. vnde Laſerpiciferæ Cyrenæ, σιλφιοφόρος. 352.d Laſer eſt ὀπός, laſerpicium, ὀπὸς καυλίας 352. e. Velio laſerpicium flos, laſer caulis dicitur. 352. e. Laſerpicio Theophraſtus recenſet ῥίζαν, καυλόν, φύλλον καὶ σπέρμα, quod μαγύδαριν vocat. 353. b. Laſerpicij frutex non amplius in Cyrenæa reperiebator ætate Dioſcoridis & Plinij 353. d. Laſerpicij folia purgando & ſaginando pecori optima, caulis hominibus edulis. 354 b.c. ſuccus è radice, qui ῥιζίας, & è caule, qui καυλίας. 354.d.e. vtriuſque eliciendi modus & temperamentum. 355. vter melior & præſtantior. 355.b.c. Conſeruando vtrumque opera adhibita. 355.d. e. ad exportandum merces in vlteras & tranſmarinas regiones. 355. e. c. d. Laſerpicium tam Medicum quàm Cyrenaicum præparatur. 356.b. ſuccus ex Cyrenaica factitius, hoc eſt ἐργασίας exportabatur, σαπρὸς putreſcebat. 356.d. Laſerpicij ſuccus concutitor donec ex admixta farina colorem candidum trahat. 357.e.358.e. inde & colorem aſſumebat & ſiccita-

tem, & conditur ad vetuſtatem perdurabat. 357.d
Laſerpicium quæ cauſa pene aut penitus peſſumdederit atque extinxerit. 369.b.c. 370.c
Laſerpicium Cyrenaicum. 356.b. 358.c. d. 360. b. d. e. a. b. e. 361. e. a. b. c. d. 362. a
Laſerpicium Medicum. 356.b. 358.e. 360.e.a.e. 361.e.b.e
Laſerpicij Cyrenaici, & Medici ſiue Armeniaci differentia. 1024.d
Paroaſſium. 360.b
Perſicum. 358.e
Laſerpicium Perſicum in mõte & plurimum naſcitur. 1024. a. ſponte proueniens. ibid.
Laſerpicium Perſicum agreſte & culturæ inimicum. 1023.e. Cyrenaicum, circumfodi ſolitum & culturæ patiens. ibid. in culto creſcens. ibid.
Laſerpicium πολύριζον, ſucco, caule, radice, foliis, ſemine. 370.a
Laſerpicium & Smyrnium non idem. 1274.e. 1275.a. etſi nonnulla ſimilia in vtroque. 1275.a. ſed plura diſſimilia. ibid.
Laſerpicij culmus non propriè dicitur, ſed caulis. 362.a. ſpicam aut ſpicæ ſimile nihil habet. ibid.
Laſerpicij plantæ figura ex codice vetuſtiſſimo Dioſcoridis Græco. 359
Later teſtaceus, πλίνθος ὀπτή. 1232.b
Lateres crudi ſuper cratibus ad ſolem ſiccabantur. 1230.b. 1231.d.e. igne cocti non opus habent ſicceſſere & arefieri. ibid.
Laterum forma & magnitudo. 1231.e. Later δίδωρος. ibid. a. Lydius, à Lydiæ populis. ibid. b. πηχυαῖος, Pechyæus, vel Pechyus. ibid. Laterum ducendorum modus. ibid. c. 1232.d. Lateribus crudis ædificia facta apud Græcos & Latinos 1231.d. ex Latere cocto ſtructi Babylonis muri. ibid. Lateres in Iberia qui in aqua fluitant. ibid.
Lateruli & glebæ eadem figura. 1166.d
Latericia. 1231.c
Latericia ſtructura propriè ordinaria. 1231.a. 1232.b
Laterna cornea. 165.b
Λάθουρος, Lathurus, non Lathyrus. 1243.e. vnde dictus. ibid. e. a
Λάθουρος, maximè violentus. ibid. a
Lathurus, Ptolemæus Λάθουρος, rex Alexandriæ. 1242.d.a.a. vnde ita dictus. ibid. e. a. Lathyrus perperam pro Lathyrus. ibid. e. plerique Λάπυρον vocant. ibid. e
Lathyris cum cocco Cnidio & Chamælea cõfunditur, quia eadem virtute præditæ bilis purgandæ & phlegmatis. 1054.c
Lathyris caulem habet ferulaceum, & concauum inanemque. 1054. b. vnde & cicuta dicitur. ibid.
Lathyridis grana & ſemina χολόκοκκα dicta. 1094.d
Lathyridis granum, χολόκοκκον. 1098.e. & Lathyris ipſa χολοκοκκία. ibid.
Lathyrus perperam pro Lathurus λάθουρος. 1242.e
Laticlauij Tribuni. 450.c
Latifolia quercus, πλατύφυλλος. 268 c
Latifolia, πλατύφυλλος. 507.b. quam ab Æſculo ſeparat Plinius. ibid.
Latifolia, πλατύφυλλος, Idæorum. 334.a.b. ædificiis inutilis. 334.a.b. nec ad carcerem vtilis. ibid. non eſt eadem ac Aſpris Macedonum. 354.b.d. non poteſt eſſe certus. 334 d
Latifoliam ab Æſculo ſeparat Plinius. ibid.
Latini potius Græcos imitati, quàm Latinos Græci. 1061.b
Latini vocem Græcam alia ſignificatione quam Græci vſurpant. 317.d
Latini vocem à Græcis acceptam alia notione vſurpant. 371.d
Latinis non nouum vocem à Græcis acceptam in alia ſignificatione vſurpare. 602. d. e
Latini priſci voces è Græco ſumptas alio ſenſu vſurpant. 820.b
Latini omnium literarum formas & nomina è Græcis expreſſerunt. 892 b. dimidiatas tantum eas offerebant. ibid. quod & in vocibus fecerunt. 892.c
Latinum Tober. 343 b
Latinos filius Vlyſſis & Circes. 63.b. pater Præneſti. ibid.
Latmus, Latmicus ſinus. 17.a.
Latmiorum rex. 17.e.a.b
Lato, Λατώ, pro Latopoli. 452.d
Λατομεῖν, lapides ex lapidina cædere. 1209.b. vnde λατομίας, lapidicinæ. ibid.
Λατομεῖον monumentum. 1209 d
Λατομεῖον ἐκ πέτρας ſepulchrum Lazari, & ſepulcrum Domini noſtri. 1209.b.e. 1211.e
Λάτυπος, etiam qui lapides quadrat & polit ad ædificandum. 1209. b. λιθόξοος. ibid. λατόμοι & λαότομοι, iidem. ibid. λατύπος & λαξόος pro ſtructore. ibid. e. λατομεῖον & λαξευτήριον, idem. ibid. e
Latopolis. 448.a.b
Λάτος, quæ ante Λατοῦς πόλις. 559.e
Lotos ſupra Tentyra. 448.a. Manſio contra Laton. ibid.
Λάτος, Latus, Nili piſcis, qui in tantam magnitudinem excreſcit, vt ducentas pendat libras. 1314. e. ſimillimus glani Danubij. ibid. a. Latus Niloticus. ibid. c. Silurus eſt Plinij. ibid. Latum Nili Plinius pro Siluro accipit, quia ſimilis Glanidi Silurus. ibid. d
Latruoculorum vel calculorum ludus Græcis Ζατρίκιον. 1130.c.d. e. Mauritanis qui à Græcis acceperunt Alzatrec. ibid. e. vnde Hiſpani ſuum Axedres deduxerunt. ibid.
Latrunculorum ludi inuentio Græcis debetur 1130.e. à Græcis ad Perſas res cum nomine tranſiit. ibid.
Latus Anglicum, Aremoricum, &c. la coſte d'Angleterre, &c. 57.b.c
Latera ſexangula. 1094.a
Laterum portuoſa, Græca locutio. 57.c
Laturarij, de hominibus 338.e. Latura. 338.b
Lauatio & Lauer dicitur Sion. 1172.c
Laudicia ad Lycum celeberrima omnium vrbium Cibyratici conuentus. 828.a. non longè diſtabat ab Apamea. ibid. vtraque Phrygiæ vrbs. ibid.
Laudiciom Pylicum pro Laudicia apud Lycum, Λαοδίκεια ἐπὶ Λύκῳ. 828.c
Lauendula noſtra vel ſpica non eſt cneoros candida. 405.d
Lauendula, vel Spica hodie, Nardi ſpecies quæ Pſeudonar-

dus dicitur Plinio. 1066 a
Lauer & Lauria, dicitur Sinn. 1272.c
Lauinianiſene præfectura. 629.c
Lauinium, Λαουῖνον. 69.b
Laumedon pro Laomedonre Larinis. 1259.c
Laureæ nouæ. 17.d.e
S.Laurentij inſula, Menuthias. 1244.b
Laurex, λεβηρίς. 338.d
Laurix, fœtus cuniculorum, à λεβηρίς, λαβηρίς, Laurix. 282.c. 283.b
Laurocerasus. 1036.c.1037.a
Laurocerasus non eſt poſterior species Loti Theophraſti. 1040.b
Laurus Alexandrina vel Alexandrea, *vide* Aleaandrea laurus.
Lauri βοτρύδιον. 330.a
Lauri vuæ, βοτρύδια, βρύα. 325. a.b
Lauri βοτρύδιον & βρύον, idem. 1027.c
Lauri vel myrti virgam circumferebanr pro lyra. 868.c
Laurum geſtabant & admordebant, qui vaticinandi ſcientia callere volebant. 868.a. vnde δαφνηφάγοι vates. *ibid.*
Lauſannæ & Geneuæ & Lemannus lacus, idem. 578.d. 579.a
Laurium ex Græco δώνιον. 1280.d
Lautium & Lotium, λώτιον. 872. e.Lauria, auriquirus Dautia, τὰ δῶνα. 873.a. Lauria, quicquid ad epulas pertinebat. *ibid.*
Λαξεύειν, pro ſtruere & ædificare. 1289.c. λαξευτήριον, inſtrumentum ſtructorum. 1209.c
Λαξευτὸν monumentum. 1217.d
Λαξευτὸν μνῆμα, monumentum ex lapide polito atque quadrato ſtructum. 1209.c. 1211.c
Λαξόος propriè qui lapides polit ac leuigat. 1209.c
Laxari ſepulcrum, crypta vocatur. 1208.c.a. μνημεῖον & σπήλαιον. *ibid.*a ἀνισχέτων, i. ſubterraneus ſpecus. *ibid.* tale Laxari ſepulcrum, quale Domini noſtri. 1209.c
Λαζοὶ, Ladi, ζ in d. 511.c
Λαζοὶ, Ladi. 1185.c.a
Λαζούριον, κυανοῦς, Azur. 201.d
Laxurij color eſt cyaneus. 132.b
Lea pro Leæna, veteribus dicta. 213.e
Lea Latinis Leæna. 1008.d.b
Λεαινίτης κόλπος pro Elanite, Ptolemæo. 490.b
Λεβηρίς, laurex. 338.d
Λεβηρίς Maſſilienſibus, Cuniculus Latinis, lepuſculi genus. 282.c. inde Laurix, fœtus cuniculorum. *ibid.* λεβηρίς, λαβηρίς, Laurix. *ibid.*
Λεβηρίς antiquis Græcis exuuiæ ſerpentis, vel fabæ folliculus. 282.c.283.b. vnde Prouerb. γυμνότερος λεβηρίδος. 282.a. concha vacua. 282.a.283.b. perperam de cuniculo animali. 282.a
Λεβηρίς, cuniculi fœtus. 283.b. in lautiſſimis cibis. *ibid.* λεβηρίς, quid. 283.a
Lebeſticum hodiernum planè diuerſum à veterum Ligustico, ſiue Libuſtico. 1274.d. idem cum acro olere varerum & Dioſcoridis Hippoſelino. *ibid.*e
Λεκάναι, pelues. 1204.b
Lece pro Lege apud veterea. 71.b
Lechæum. 140.a
Λεχὼ Attic. ἡ λεχώς, puerpera. 716.a. quæ in lecto puerperiales obſidet ferias. *ibid.* vnde ita dicta. 716.b
Λεχοί, puerperæ, non αἱ λεχοί. 717.c
λεπτὴ χλαῖνα. 857.c
Λευκὴ κόρη. 760.a
Lectulus, κλίνη, de ſingulorum cadauerum theca vel arca. 1207.a.b. mortualis loculus. *ibid.*b
in Lectis condebantur cadauera mortuorum. 1204.c
in Lectis efferebantur Romæ honeſtiores ad rogum. 1205. c.e. Toros vocat Martialis. *ibid.* fraciebantur papyro, ſcirpo, & alia materia combuſtibili. *ibid.* multis odoribus differti imponebãtur pyræ, ibique cum corpore cremabantur. *ibid.*e
Lectorum ſolidi, pro Solidis lectis. 416.c
Leda, herba, quæ & Læda, λῆδον. 36.e
Leda herba ex qua Ladanum fiebat, patria tantum à ciſto diſtincta. 365.d. vocatur & Ledon. *ibid.* ἡ λήδων, τὸ λῆδον. 365.e
Λήδανον, pingue roſcidum quod colligebatur ex herba, quæ Leda vel Ledon, λῆδον, vel λήδαν dicta. 365.d.e. Arabes λάδανον vocant. 365.c. in Cypro λήδανον. 365.b
Ledanum, ἰκμάς quæ herbæ inſidet. 362.e
Ledanum ex ledo ciſthi genere colligebatur. 365.d
Λήδων herba, vel λῆδον. 365.e
Λῆδον herba, vel λήδων. 365.d.e. vel λάδων. 365.e
Λῆδος, altera ſpecies κίστου. 363.a. λῆδος βοτάνη. 363.a
Ledum ciſthi genus ex quo ladanum colligebatur. 365.d
Leges figere aut refigere. 741.c
Leges & plebiſcita cienda. 1263 d
Legitimæ viæ latitudo. 678. c.a.b
Legumina fruges dictæ. 294.c. d.& minutæ fruges. 294.c
Legumina in victu pauperum. 460 a
Leguminum ſatio agrum recreat ac reparat effœtum. 733.a
Λειαίνειν, quid. 1227.b. Liare. *ibid.*c
Λειαντὴρ, liaculum. 1229.b
Λείβηθρα. χώρα Λειβηθρία. ἡ Λειβηθρίς. 153.d
Λεῖμαξ de prato. 1043.a
λειμωνία aliud, aliud λειμώνιον. 228.b
λειῶ, Lio. 1129.d
λειώματα, non lomenta, ſed politiones ſiue inductiones è pictura in parietibus. 202.b. ἀκρατέστερα, quæ meracioris & ſaturi coloris, ὑδαρέστερα quæ dilutioris. 202.b.c.a. λειῶσαι Liare fecerunt Latini. 202.c
λείψανα. 707 e
λεῖον, Liuium. 1229.c.d. λεῖν, idem. *ibid.*d
λειῶσαι, leuificare, acuere. 1111.b
λειριὸν lilij effigie. 1043.c
λειριὸς pro λείριος. 1043.b
λείριον, lilium. 1158.b
λείριον, lilium. 539.a
λειτουργοὶ, munifices numina Decani attributa. 653.c.654.a
Lelantus campus, vbi calentes aquæ feruent. 177.c.d
Leleges Locri dicti. 145.&.146. b. Leleges quaſi λογάδες & λαοί. 146.a
Leleges ex præcipuis & egregiis lapidibus formati. 146.b
Lemannus lacus, & Geneuæ & Lauſannæ idem. 584 d.579.a
Lemnia rubrica hodie pro Bolo Armenio vẽditur. 1156.b.c.

Lemniam terram cum ea confundit Plinius. *ibid.* Rubrica vera fabris vtilis. *ibid.* Lemnia terra quia ſigillabatur à Plinio cum lemnia rubrica confunditur. 1156 c. Sacra vocabatur, & à ſolo ſacerdote tractari ſolebat. *ib.* d. qui & ſignum Dianæ imprimebat. *ibid.* aut αἰγὸς, iuxta Dioſcur. *ibid.* ſed αἰγὸς illud non habet liber optimus. *ibid.* & ſimpliciter vocabatur σφραγὶς, non σφραγὶς αἰγός. *ibid.* Rubricæ colorem habet, ſed ex pallida & ὠχρῶν. *ibid.* tractantium enim manus non inquinat. *ibid.* e. in medicina hoc tantum laudabatur. *ibid.* ideo γῆ ἱερὰ nuncupabatur. *ibid.*

Lemnia terra in medicaminibus. 130. e

Lemnon vſque an vmbra montis Atho peruenerit. 184. d. a

Lemures ſiue lemurij, Dij Manes. 412. b

Lemuralia. 412

Lene tam in guſtu quàm in tactu. 200 b

Lene vinum. 345 e

Λῶος, Lana. 639 a

Λῶοι, quibus cadauera condebantur à Græcis. 1203. b

Lens paluſtris. 1293. e

Lens in victu pauperum & philoſophorum. 460. a

Lentis granum inter pondera 461. d

M. Cornelij Lentuli & P. Licinij Conſulatus. 551. e. a. b. 552. e. 553. a

Leo Cani ſimilis. 1008 e

Leo nobilior & rarior fera quam vrſus. 312. a

Leo rectus. 343. c a

Leo hieruglyphicis literis magnopere celebratus. 435. a. Leo anni principium apud Ægyptios. 435. a

Leo aduerſus neminem ſuſpicioſus. 327. d. nihil duloſi ſuſpicatur. 327. d

Leo limis aſpicit. 327. c. d

Leo propenſæ voracitatis animal. 324. b. cum plus iuſto ſatiauit ſe, biduo aut triduo abſtinet. 314. b. c. d

Leo in fuga ſaltu non vtitur. 327. a. b

Leonis animum oſtendit caudæ agitatio. 329. b. c. immota cauda clemens. 326. d

Leonis, qui inter ſidera, & aius caudæ, i. ἀλκαίας ſignum. 1135. d

Leonis generoſitas in periculis quomodo deprehendatur. 326. a. de reſiſtendo potius quam de fugiendo cogitat. 326. c

Leone picto repræſentabant Ægyptij τὴν ἀνάβασιν Nili. 431. d. & λεοντομόρφους canales fontium ſacrorum fabricabant. 431. e

Leones adamantide herba admota reſupinantur hiatu laxo. 1085. d

Leones Syriatici. 325. c. d

Leones primum viſi, nequaquam à Romanis Numidici vrſi appellati. 312. e. a

Laones cùm grauantur cibis, carnes inſertis in ora vnguibus extrahunt. 324. d. e. 325. a

Leonea ex eo ſenes probantur, quum dentibus deficiuntur. Leonibus longa vita argumento dentium. 325. b

Leonum catuli quot. 325. c. d

Leonum dentarum genus. 323. c. d. Leones ἀμφώδοντες, & καρχαρόδοντες. 323. d

Leonum vngues, fabulæ Plinio. 327. b

Leoſteratides, vel Leoſtratides, vel Gallieratides, aut Callicrates inter nobiles toreutas. 1047. d. e

Leocrucotta. 337. e. a. vnde dictus. 337. c

Leucrocotta perperam pro Leocrocotta, beſtiæ nomen, non Leucrocotta, quod non eſt Græcum. *ibid.*

Leocrocottæ nulla mentio in Græcorum libris. 1008. b. forte id nomen à Plinio ex errore confictum, *ib.* c. eam Solinus inter Indicas feras recenſet. *ibid.* d. Plinius inter Æthiopicas. *ibid.*

Leocrocotta non eſt nomen Græcum. 1008. a. nam diceretur potius λεοντοκροκότας, vt λεοντοκέφαλον, λεοντόμορφος, λεοντοφόνος.

Leocrocotta perniciſſima fera. 1008. a. voces humanas imitatur. *ibid.* dentium locis os perpetuum habet. *ibid.* quæ & Crocottæ conueniunt. *ibid.*

Leocrocutta ex Lea & Crocotta gignitur. 1008. d. Crocotta ex Hyæna & Leæna gignitur apud Plinium. *ibid.* Crocotta igitur & Leocrocotta eadem. *ibid.* e

Leontuphona, Leontophona beſtia, Leontophonum animal, λεοντοφόνον ζῷον. 329 d. eius captæ & exuſtæ cinere carnes aſperſæ leonem necant. 327. e. a

Leuntopodium ſoluendi potius quàm ligandi poteſtatem habet. 1081. d

Λεοντοσέρας achates. 337. a

Λεοντοπέρος ἀχάτης, qui Leonis impetum frænare ac ſiſtere poterat. 1085. d

Leupardus, vox Latina non Græca. 213. e. λεοντοπάρδαλις etiam Græcis. *ibid.* ſed non abſolute leo. *ibid.*

Leopardi. 323. e

Leopardi etiam pardi dicti. 213. a. ex pardo & leæna geniti. 213. b

Leopardus ex pardo & leæna. 212. b

Leopardus, quem Lea ex pardo generauit. 1008 d, b. nomen Latinum, non Græcum. *ibid.*

Leoſtratides, vel Leucratides, vel Callicratides, aut Callicrates, inter nobiles toreutas. 1047. d. e

Λεπίδες ὑποπλάζουσι, & ἐμβύθια.

Lepetymnas mons. 742. c. 748. c. ex quo Mniceras ſpeculatus. *ibid.*

Λεπὶς χαλκοῦ, ἀποπρίσματα, λεπίσματα. 1077. d

Λεπὶς χαλκοῦ, ramenta æris. 1078. a. b. ἀποπρίσματα. *ibid.* a

Λεπίδες, laminæ. 1076. e. 1077. a. λεπὶς, aliud, aliud λέπος. 1077. a. λεπίδες propriè ſquamæ piſcium. *ibid.* λέπος, quilibet φλοιός. *ibid.* apludæ & gluinæ frugum minutarum. *ibid.* λεπὶς χαλκοῦ. *ibid.* b

Lepidus Tribunus, Triumuir. 22. b. c

Leporinum cuminum, Ami. 1312. e. non leporis è cubile. *ibid.*

Λέπορις pro λέπος Æolicè, lepus. 283. c

Λέπρο ἀκτή, vel λεπρὰ ἀκτή. 808. a. 809. a. b. a

Λεπρόν, aſperum. 809. b

Λεπτὰ 60. cuiuſlibet μοίρας ſeu partis ſigni, & diei. 641. a

Λεπτὴ ἄκρα non Indicum promuntorium, ſed Arabicum vel Æthiopicum. 1240. b. c

Lepte Acra Drepani ſinus prominentiæ. 1240. a. c. d. in parte Troglodytarum. *ibid.* b

Lepte Acra, Indiæ promunto-

rium 1264.d.1266.d.diuerſum à Drepano. 1268.c
Leptines auctor paruæ Iliadis. 46.a
Leptis magna, vna ex tribus vrbibus quæ Tripolim conſtituebant. 3225.a
Lepris magna. 495.a.b.c
λεπτοκάρυον, vna ex quatuor nucum ſpeciales. 602.b. Διὸς βάλανοι in genere λεπτοκαρύων. 602.d
λεπτοκάρυα & κάρυα μεγάλα, diſtincta. 609.b. λεπτολόγος. 748.b
Leptopſephos, dicitur Porphyrites. 562 d
λεπτὸς & παχὺ opponuntur 288.a
λεπτουργία, ars minutiaria, *Menuiſerie*. 1034.e. λεπτουργὸς, faber lignarius. *ibid.*
λεπτουργία ἔντεχος, opus inteſtinum, *de Menuiſerie*. 1215.a
τῇ λεπτουργίᾳ multa opera fiunt quæ maiora ſunt quàm vt ex vera Ebeno quæ exilis & tenuis plerumque eſt. 1043.a
Lepos, λαγῶς, δασύπους. 289.c.d
Leporem excitare. 984.c
Leporum ſuperfœtatio. 283.a.b.c.e
Λεπτὸς ἐστὶ ἀπὸ τρίχου, quomodo intelligendum. 275.d
Leros Ionici generis inſula. 864.b
Letos inſula. 82.d
Λῶρος, limbus vel lorum in extremitate veſtis, ex alia materia ad ornatum. 727.e. vnde Lira dicta pars terræ elata inter duos ſulcos. *ibid.*
Leſches cum Arctino contendiſſe carmine dicitur. 853.e. ergo lõge ante Olympiadem trimgeſiam. *ibid.*
Leſches Leſbios μικρᾶς Ἰλιάδος auctor etiam citatur, ἐν Ἰλίου πέρσει. 854.e.a.c
Leſches Leſbios μικρᾶς Iliadis auctor. 852.& 853.e.& 855.b
Leſches medius inter Archilochum & Terpandrum. 854.b. quo tempore vixerit. 853.e.854.a.b. Arctino iunior, nec cum eo certare potuit. 854.a.d
Leſches Leſbius ab Horatio ſcriptor Cyclicus dicitur. 855.b.c.e. Æolica lingua ſcripſerat. Iliadem paruam. 855.e
Leſches circiter trigeſimam Olympiadem vixit. 857.e
Λεθαῖος ποταμός. 572.a. Lethæa flumina. *ibid.* Λεθαῖος Ληθαῖος. *ibid.*
Leiuna, acceſſus maris. 288.c
Loca vrbs. 862.a.b
Leucæ ſpatium aliæ prouinciæ maiore modo, aliæ minore definiunt. 1195.e.a. vnde oritur inconſtantia & diuerſitas. *ibid.*a
Leucacantha etiam κάδουος vocatur. 522.a. Leucacantha, vel λευκάκανθος, de phalangio herba. 523.c. melius λευκανθὸς diceretur, à flore albo. 623.c.b λευκάνθεμος. *ib.* οἰνάνθη etiam λεύκανθος dicta. *ibid.*
λευκακάνθα, alba ſpina. 270.a
λευκάκανθα. 522.c.d.e. inter herbas aculeatas è carduorum genere. 522.d
λευκακάνθα. 580.b.e
Leucacantha, ſeu Leucacanthos, inter herbas quæ pro foliis ſpinas habent, & ſpinoſa capitula. 523.c. è genere τῶν φυλλακάνθων. 523.b
λευκακάνθα alias dicitur & ſpina alba. 524.b. noxas pellere dicitur maleficia auerruncare. 524.c. ῥάμνος non eſt quæ Alba ſpina vulgo dicitur. 524.e. Rhamni duo genera. 524.e. eius fructus. 524.a. folia. 524.e
λευκάκανθα & apud veteres de herba tantum. 526.e.527.a. at recentiores Albam ſpinam Latinorum λευκάκανθαν reddiderunt. 526.a. huic ſimilis Arabica ſpina. 527.a
Leucacanthæ figura. 527
Leucádia tota peninſula dicta. 715.d
Leucaribis Acarnes primus ἀπηχθεὶς pancratio decertauit. 34.d
Leucas erat ad fretum, quod Leucadij fecerant perrupto iſthmo. 715.a.b. poſtea aggerentibus arenam ventis, portus obhumatus eſt, & locus qui olim perfoſſus, repletus. 715.c. hinc & Διωρυκτὶς vocabatur. 715.d. ibi poſita vrbs Leucas ad Leucatem. *ibid.*
Leucas oppidum, Leucadia inſula, Leucates mons vel promontoriũ. 715.b. Straboni λευκάτας promuntoriũ, ſed tam vrbs quam inſula λευκάς. 715.c. λευκὰς ἄκρα. *ibid.* πέτρη λευκάς. *ibid.* egreſſos ſinu Ambracico excipit Leucadium litus & promunt. Leucates. 715.b.d. eam inſulã aliquando reddiderunt incolæ perfoſſo iſthmo, & πορθμὸν eius loco fecerãt, qui ponti iunctus erat. 715.d.b. tranſlata vrbe ſua quæ prius Nericum appellabatur & Leucade appellata à Leucate prom. 715.d.e.a. Scylax olim vocatam fuiſſe Ἐπιλευκάδιον dicit, & non ad mare tranſductam, ſed mare ad eam ductum, perfoſſo iſthmo in quo ſita erat, & mari immiſſo 715.b. vnde & portus ipſa vrbs facta, quæ antea non erat. *ibid.*
Leuceria, Leuceſia. 61.a
Leucoion, luteum & album. 595.c
Leucolla, λεύκολλα, portũs. 252.e. promuntorium in Pamphylia. *ibid.* in Lycio mari inſula cum oppido. *ibid.*
Leucones pro lingonibus. 398.c
Leuconici pro lingonicis. 398.a
Leuconicæ lanæ. 398.a
Leuconoeus pagus tribus Leonidis. 738.a
Leuconoti poſt brumam flare incipiunt. 1260.b. non tam continui vt Eteſiæ. *ibid.*
λευκόνοτος poteſt exponi ἀργέστης νότος. 1260.c. λευκόνοτος non eſt nomen peculiare venti. *ibid.* λευκόνοτοι auſtri ſunt quaſi anniuerſarij, qui certa ſtataque anni tempeſtate ſpirant. 1260.d.e. nubila detergunt. *ibid.* e
λευκόνοτος, albus notus, αἴθριος ac ſerenificus. 1260.d. ἀπὸ τοῦ λευκαίνειν τὸν οὐρανόν. *ibid.*
Leuctræ & Leuctra. 138 d
Leuis odor, ſuauis & blandus, metaphorice. 100.b
Leucoſia inſula, non Leucaſis. λευκωσία. 68.d.e.69.a ſcopuloſa. 69.a. Leucoſia, ſecunda breui, poëtica licentia. 69.b
Leucoſia vna ex tribus Sirenibus. λευκωσία non Leucaſia. 68.d.e. Leucoſia Æneæ conſobrina. 68.e
Leucoſia vna è Serenibus. 62.d.63.b
Leucoſia inſula. 62.d.63.e
Leucoſia Æneæ conſobrina. 62.d
Leues odores grauibus oppoſiti. 345.a.360.c
Leui tactu vincere. 36.a. Leui ſodore. *ibid.*
Leuecticum hodiernum Græcis λευκτικόν. 1274 b
Leuificare, idem quod leuigare. *ibid.*

re. 1111.b. Leuigatur ferrum, cùm acuitur. *ibid.* ideo Leuare ferrum, ac Leuificare pro Acuere. *ibid.* Græcis λειῶσαι. *ibid.*
Leuigare, idem quod Leuificare. 1111. b. Græcis λειῶσαι. *ibid.*
Leuefacere, ἐξευθηνίζειν. 316.a
Lex colonica. 677.c
Lex Mamilia. 677.c
πρὸς λέξιν, ad Literam. 1267.a
Λεξίθηρας. 1267. a. λεξιθηρεῖν. *ibid.*
Λευκὰ ὄρη in Creta. 172.a
Λευκὰ ὄρη in Creta, ita dicta quod eorum iuga nunquam niuibus deficerentur. 891.d
Λευκαία. 137.b
Λευκαία, ſpartum. 765.c. & λευκέα. 765 d
Λευκαία, ſpartum, quid. 917.c
Λευκαία, Spartum Latinorum. 166.a. quaſi candidus iuncus. 766.b
Λευκάνθες dicta Phalangitis herba, quòd florem haberet candidum. 1159.b. dicebatur & λευκανθέμον. *ibid.* c
Λευκαΐτης & λευκαὶς, idem. 91.d
Λευκαΐτης, ἡ λευκαὶς λευκαΐδος. 1123.c
Λευκὴ ἄκανθα, carduus. 523.a. Spina alba 528. eius figura. 528
Λεύκη & αἴγειρος diſtinguuntur. 919.c
Λευκὴ abſolutè fortè dicta Arauia 1308.c
λευκὴ ἀκαίθη. *ibid.*
Λευκὴ apud Chryſoſtomū, quid. 917.c.a
Λευκὴ, i. creta pro Circi principio. 915.a. quæ pars in Circo, ἡ κάτω appellatur. *ibid.*
Λευκὴ non λευκὴ, pro creta. 915.a
Λευκετία, Lutetia. 256.a
Λευκόκαυλος lactuca. 1271.c
Λευκοκαυλοτέρα lactuca. 1272. a. quæ & Meconis alba dicitur. *ibid.*
Λευκόγαια. 137.b.c
Λευκογραφὶς dictus galactites lapis. 137. b. & Galaxias. 137 b. λευκογραφὶς herba non reperitur. 137.b
Λευκογραφὶς herba perperam inter lapides à Plinio relata. 255.d
λευκόϊον. 271.a.580.a.a
Λευκόλινον, linum aqua maceratum & lauacro candidum factum. 765. a. 766. c. ἐκ τοῦ Λευκολίνου, vel λίνα. 665.c.a. ex eo rudētes facti, texti. 766.c
Λευκὸν primigenia notione ſignificat τὸ λαμπρὸν à verbo λεύσσω, i. video. 256. a. quod è longinquo videtur, & multa luce ſplendet. *ibid.* hinc Latinis candidum, quod candeat. 256. b. λευκὸν τὸ λαμπρόν. 256.b. omnis color eximiè ſplendens. *ibid.*
Λευκὸν fortaſſe de colore ruffo dilutiore ac lucidiore, vnde Lutum & Luteus color.
τὸ λευκὸν oculi in omnibus animalibus ſimile. 190.c
Λευκόποδες non eſt Saliunca. 1067.b
Λευκὸς amnis in Tigrim influens. 698.d. fortaſſe idem λευκὸς & Παρθενίας. *ibid.*
λευκὸς ſenex, perſona Tragica. 766.c
Λευκῶσαι, λεύκωσις, inde λευκωσία. 69.b. λεύκωμα. *ibid.*
λευκοζώνος γῆ. 1035.d
λευκωτοί. 233.a
Liaculum λειαντήρ. 1229.b
Liaculorum ſubactiones. 202.d
λειαντὴρ, liaculum. 202. d. λειαίνειν & λειοῦν ſcribebant. 202.d
Liare à λειῶσαι. 202. e. Liare ciſternas. *ibid.* Liaculum, τὸ λείωμα. *ibid.* Liacula, potitiones ſiue rectoria. 202. d. Liaculum, λειαντήρ. 202.d
λιβάδιον, pratum. 684.a
λιβάνου ἄμωμον, tus ſincerum. 401.b
Libanochrus lapis. 706 c
λίβανος, i. thus, ἀπὸ τοῦ θύου ſeparat Dionyſius. 953.c
λιβάνου ξύλα in Bibliis dicuntur arbores quæ in monte Libano naſcuntur. 1056. c. perperam quidam Græculi pro turis arboribus accipiunt & in Libano monte naſci tradiderunt. *ibid.* d
λιβανοφόρος χώρα. 492. d. 498. c. 499.b
λιβανοφόρος & σμυρνοφόρος ſeparata. 494.
Libanotis Cunicula vel Conyza. 1281.b.d
λιβανωτὶς, ros marinus, λιβανωτὶς, tus. 402.a
λιβανωτὶς coronaria, eſt ros marinus. 405.d
λιβανωτὸς, tus. 405.a
Libanotidis ſemen, cachrys. 599.d.e. ex tribus eius generibus vna καχρυοφόρος dicitur, cuius ſemen κάχρυ. 599.c. 600. b.c. non κάχρυν. 600. a. Libanotidis duo genera, ἄκαρπον & κάρπιμον. *ibid.* huius duo genera. *ibid.* alterius fructus vocatur κάχρυς. 600.a.b. quare ita vocetur. 600. b.c
Libanotidis ſemen vrendi vim habet & commanducantium os incendit. 600.b. arteriam ac fauces exaſperat. 600.c
Libanus Syriæ mons. 492.d
Libella ſeu Libra, *Niueau.* 691. b.c. perpendiculum habet. 691.b
Liber pater in Arabia Felice natus & educatus. 555.c
Liber & Libera, vt Cereris filij, cum ipſa colebantur in Eleuſiniis ſacris. 750.c
Liber, κοῦροι, Bacchus filius Cereris. 110.e
Liber & Silenus in Græcia coronati hedera. 1041.c
Liberi patris nutrix Niſa, à qua vrbem vocauit Nyſam, deinde Scythopolim dictam. 617. d. 618.b
Liberi patris itinera vel ductus incluſit Tanais ſiue Iaxartes. 790.a.b. 791.a
Libera. κόρη, Proſerpina filia Cereris. 110.e
Liberare debitorem, quid in iure. 11.b. liberare ſacra, pro libare. *ibid.* liberare anguſtias, pro ab iis ſe liberare. *ibid.* Liberare pro tranſire. *ibid.* pro eo quod dicimus *Franchir.* 11.c
Liberi ſunt κοῦροι. 110.e
Liberorum publica ἀπογραφὴ apud Ærarij præfectum Romæ fiebat. 717.a
Libethrus fons, κρήνη λιβηθρία. fons Libethra, τὰ λείβηθρα, Libethris, λιβηθρὶς Libethris. 153.d
Libonis Puteal, vide Puteal Libonis.
λιβόνοτος. 1250.c. 1251.a
λιβόνοτος vētus Indis, qui Hippalus dicitur. 1185.d
λιβόνοτος ad ſiniſtram Noti ſflat. 1239.a. Corus Vegetio dicitur *ibid.*
λιβόνοτος, qui aliis λίψ. 1244.c.e. Hippalus vocatur. *ibid.* d. & Fauonius. *ibid.*
Libonotus, nomen recentius. 1251.a. d. ab aliis λιβοφοίνιξ vocatus. *ibid.*
λιβοφοίνιξ aliis vocatur λιβόνοτος. 1251. d. e. ad latus Noti. *ibid.*

Libra, à Lipra, quod ab Æolico λίπρα pro λίτρα. 650.e
Libra, certus agri modus. 683.d.e
Libræ ſideris nota, 1236.e
Librata planiries. Librata aqua. 690.c
Librata planities. 292.a. Libratæ collocationes. 292.b. Librari aqua dicitur. ibid.
Libri vel cortices arborum nullis populis pro veſte. 998.d. Liber ab Æolico λίπος. ibid.e. vnde Delibrare, ἀπολεπίζειν δένδρον. ibid. Libri plexiles. 999.b
Libri vel Chartæ, βιβλία dicuntur, quod ex interioris corticis philyris texebantur. 1003.c
Libri barbati, ob integumenta ex pannis parata. 392.e.a
Librorum vmbilici, Græcis ὀμφαλοί. 704.a. vmbones vel vmbunculi vocari poſſunt. ibid.
Liburnæ ſculptæ. 570.d
Liburni naues ſuas loris ſuebant. 264.a
Liburni nauigia non lino aut funiculis ſpartis, ſed loris ſuebant. 265.a
Libya pro Iuba. 325.e
Libya Cyrenaica & Hammoniaca. 952.c
Libya Mareotis, quæ & Marmarica. 319.b.c. 320.a. inter Ægyptum & Cyrenenſem ſita. ibid.
Libya Pentapolitana. 319.a. Pentapolis. 319.b
Libya Tripolitana. 319.a
Λιβύη Græcis etiam Africa dicta. 319.d
Libyci vrſi. 312.e. male de leonibus intellecti apud Martialem. 312.b.c.d.e
Libycum lignum de citro. 912.e
Λιβυκὸν θυμίαμα, Hammoniacum. 954.c. & γυμφίτης. ibid. & φύραμα. ibid.
Libycum vel Cyrenaicum θύον, eſt citrum. 953.e
λίβυς à nigrore, nam λίψ nigrum ſignificat. 65.d
Λίβυες, à colore vultus dicti, quòd nigri eſſent. 1331.e. Λίψ antiqua lingua Græca, niger. ibid.
Libyphœnices. 320.e
Libyſſa, Λίβυσσα, κώμη, vel φρούριον Bithyniæ. 879.a. Liuiſſa dicitur. 23. milliariis à Nicomedia diſtans. 878. à Chalcedone Libyſſam, à Libyſſa Nicomediam ibatur. ibid.
Libyſticum hodiernum non eſt Smyrnion. 1274.a. loca humida amat. ibid.
Λιβυστικὸν mare eſt hodiernum Leueſticum. 1274.b. idem quod λιγυστικόν. ibid. b.d. Libyſticum à recentioribus nominatum Cluſatrum priſcorum. ibid. e. quia Libyſticum etiam Panaces dicebatur. ibid.
Libyſticum vulgare idem cum atro olere veterum & Dioſcoridis Hipposelino. ibid.
Libyſticum hodiernum eſt oluſatrum vel Hippoſelinon Dioſcoridis ſeu Smyrnium. 1275.b.c. olim inter edulia caule & radice. ibid.c
Libyſticus vel Liguſticus lacus. 286 b e.d
Libyſtis vrſa, perperam de leæna intelligitur. 312.d.e
Licini boues. 231.c
Licinius Mutianus. 816.a
P. Licinij & M. Cornelij Lentuli Conſulatus. 551.e.a.b. 552.c. 553.a
Liduna, acceſſus maris. 288.c
Ligandi & ſoluendi poteſtas quam Dominus Apoſtolis dedit, quæ. 1091.b. Ligabantur qui propter aliquod peccatum ab Eccleſia deijciebantur. ibid. Ligari ſoluebantur peracta legitima pœnitentia. ibid.
Ligare & ſoluere contraria. 1089 e.a. cantibus & herbis vtrumque fiebat. ibid.e
Ligare & claudere analoga, vt ſoluere & aperire. 1091.c
Ligaturæ. 337.a
Ligatus intelligitur, cui Eccleſiæ ingreſſus interdictus. 1091.d
Ligea vna ex Sirenibus. 62.c. 63.a.b
Ligea inſula. 62.c.e
Lignum tranerſarium. 924.a
Ligna σκωλήκωτα pro ſignaculis. 932.
Ligna teretia. 713.b
Ligna vermiculata, σκωληκόβρωτα & θριπήδεστα, pro ſignaculis. 932.b. à vermiculis pertuſa. 933.a
Lignorum Caſſa, Caſſa ligna. 93 c
Lignorum caſſa. 150.a
Lignorum caſſa. 209.d
Lignorum caſſa. 416.c
Ligo vnde dictus. 515. μακέλη, σκαπάνη δίκελλα. ibid. Marra etiam dicitur. ibid. Græcis etiam λίστρος. ibid. Ligones, raſtros bidentes poëtæ ſæpe confundunt. 515.c
Ligula, μύστρον. 1129.d. ἀπὸ τῆς μυός. ibid. & μυστίλη. ibid. κοίλη. ibid.a
Ligula ligatura, ſeu *Nouer l'eſguillette*, dici poteſt Nodus Veneris, ſeu Nodus magicus, defixio & καταδεσμός. 1088.d.e 1089.a.b.d
Ligurium etiam Lyngurium. 89.b. λιγύριον. 89.b. c.d
Ligurrio, pro Ligurio. 445.e. 446.a
Liguſticum. 1273.e
ex Liguſtico veterum ſemen præcipuè fuit condimentarium. 1275.c
Liguſticum perperam à Crateua Cunilago vel Cunila bubula appellatum. 1275.a.b
Λιγυστικὸν & λιβυστικὸν idem. 1274.b.d. idem cum Leueſtico hodierno. ibid. b. Lebeſticum hodiernum diuerſum à veterum Liguſtico. ibid.d. λιγυστικὸν etiam Panaces vocarum. ibid. radica & caule Panaci Heracleotico ſimile. ibid.
Λίγξ, vrbs. 303.e. 304.a
Lilæum forte pro λίλαιον. 880.a. Lilæus fluuius Bithyniæ interioris. ibid.
Lilium, λείριον. 519.a
Lilium, λείριον. 1158.b
Lilybæum oppidum Lilybitani promuntorij decus, & Lilybæi ſepulcrum Sibyllæ. 105.a
Lilia diuerſorum colorum reperiuntur. 976.b
Lima terit vel atterit. 1105.a
Limæ, citreorum ſpecies. 956.d
Limbus veſtis, παρυφή. 1140.b
Λιμὴν πανόρμος. Portus legitimus. 810.c
Limes, rectura longitudo rationalibus cum aliqua latitudine. 680.c. hinc limes pro linea vel rigore. ibid.

Digitized by Google

Limes omnis publico itineri ſeruire debebat. 677.e

Limes Tertulliano, quæ linea Ouidio 918 d.920.c. Limites proprij Circo. *ibid.*d. e. Limes idem ac linea. *ibid.*e. Limites ijdem cum menſurali & finitima linea. *ibid.* Limites minores, lineæ vocantur. *ibid.* eorum latitudo. *ibid.* Limites lineares. *ibid.* Limites ductis foſſis vel ſulcis agebantur. *ibid.* & Limes idem quod foſſa aut ſulcus. *ibid.* Limes propriè via caoa, hinc inde extantibus marginibus. *ibid.* d. Limes quicquid in longum porrigitur. *ibid.* Limites Circi Tertulliano, qui. *ibid.*c.d

Limes actuarius. 676.c.d 677.a. vnde dictus. 677.c. 678.c. 679.a

Limes publico ſeruiens nullus minor 8. pedibus. 678.b

Limes tenuis circulorum. 661. c.a

Limitem præripere. 901.a. 905. d. idem ac occupare. *ibid.*

Limites quid diſtent à terminis. 680.a. Limites terminis diſtinguebantur. 680.b. ſoli agri aſſignati limitibus continebantur. *ibid.*

Limites à notis differunt in gemmis. 91.e

Limites per quos iter populo præbebatur, totidem publicæ viæ fuere. 678.d

Limites perpetuo rigore incedunt. 918 e

Limites decuſſatim ſe ſecabant. 681. b

Limites & regiones cœli. 1249.b

Limites in Circo, quia verſuras non facerent, ſed perpetui ac recta ſerie currerent. 919.b

Limites Circi, quid apud Tertullianum. 918.a.c

Limites agrorum ſulcis agebantur. 821. c. vnde & foſſæ & ſulci ſæpe vocantur. *ibid.*

Limites comproportionales ſeu comportionales. 678. a.b.c

Limites intercifiui. 678.a.c

Limites intercifiui & proportionales. 141 e

Limites lineares. 677.c.d.e. 678. a. b. c. idem & actuarij. 678.b

Limites maritimi. 676.e. Montani. 676.a. Gallici. *ibid.*a

Limites maximi Decumanus & Cardo. 674.d. 675. 676. 677

Limites maximi 676.a. primi. *ibid.* primum à maximo quidam male diſtinguunt. *ibid.*

Limites primi. 681.a. decumani. *ibid.* linearij. *ibid.* Subrunciui *ibid.* maximi. *ibid.* Kardines. *ibid.*

Limites portionales. 678. b.c.b

Limites propoſitionales. 678.b

Limites ſextanei. 676.e. nonarij. 676 d. decimani. *ibid.* vndecimani. *ibid.*

Limites ſubruncini. 678.c

Limites ſubruncivi. 728.a.b. lineares & intercifiui. 728.b

Limitum actus. 676.d

Limitum menſura. 688.c

Limitibus diſponendis & conſtituendis vtilis Gnomonicè. 632. b. Limites maximi, Kardo & Decumanus. *ibid.*

Limitatio. 681.b

Limfatici, vel Limphatici. 26.e

Limitationis inceſſus. 686.a. Limites incedere dicuntur. *ibid.*

λιμαίζειν. 577.c

Λίμνης μυχὰ, vel μυχός. 696.b.c.d. e. 697.a.b.c.d.e.a.b.c

λιμνῆτις aut λιμνῶτις vocatur Adarea 1301.e. & λίμνηρον. *ibid.*

λιμνοθάλατται paludes. 697.a

Limon, Citrium malum. 1521.d

Limoni, Citreorum ſpecies. 956.d

Limpidari dicuntur lapides pretioſi. 1105.c

Limpidum pro polito ac leuigato. 1105.d

Limyra, vrbs. 784. d. 785. a.b

Limyrica Indiæ regio quam petebant mercatores. 1188.a

Limyrice Scythia. 1185.e

Linea, funiculus, σπάρτος, στάθμη. 264.d

Linea quod ex lino nectatur. *ibid.*

Linea. *ibid.* στεῖρα, ὁρμιὰ διαβήτης. *ibid.*

Linea, apud Agrimenſores variè ſumitur. 689.b. quomodo tendi, aut extendi, aut intendi dicitur. *ibid.*

Linea vel Rigor, limes dicitur. 680.c

Linea idem quod limes. 918.e. 919.d. inde linea menſuralis & finitima. 918.e.d. Lineæ vocati minores limites. *ibid.*e

Linea in pictura, quid. 5.6.

Linea penicillo notata. 916.b. aut in ſolo. *ibid.* Linea ducta. *ibid.*

Linea præducta. 916.c. 917.d. προεγκεχαραγμένη. 917.d

Lineæ præducendæ. 916. c.d. Lineis eiſdem dimicare. 916. c. in Lineas eaſdem gradum colligere. *ibid.*d. ad Lineam ſtare. *ibid.* Lineæ inſiſtere. *ibid.* vltra Lineam vagari. *ibid.* Linea quomodo intendi ac prætendi dicatur. *ibid.* aut præduci. *ibid.*

Lineæ ad regulam præducebantur, qui Græcis κανών. 917. b. vel plumbo. *ibid.* b.c

Linea apud Ouidium, quid. 908.b.c.d. 919.d c. ſpectatores coercet, & vnà eſſe cogit. *ibid.*

Linea alba in Circo. 915.a. eius vſus. *ibid.* pro repagulis vel foribus carceris. *ibid.* b

Linea alia Caſſiodori, quid. 916. 917. 918

Linea diues, quid apud Marcialem. 120.c. 921.b

Linea margaritarum & Margaritæ in linea. 921. b. Linea στεῖρα. *ibid.*

Linea περίμηκος. 692.c

Linea normalis, perperam Solino ὁ περίμηκος. 669.b.a.d. menſuralis Aggeno. 669.b. Linea normalis quid propriè. 669 b.c. vnde dicta. 669. d. Linea ad normam erigitur quæ πρὸς ὀρθάς. 669.c. d. & in rectum. 669.d.e

Linea ſtadij longinqua ac remota. 923.a. prima propior & interior. *ibid.* Linea prima amare, quid. *ibid.*b

Linea extrema in ſtadio ἄκρα γραμμή. 923.c

Linea theatralis vnde ſumpta. 917.d.e. 918.b

Lineam redde, βαλβῖδ᾽ ἀπόδος. 922.b. ad lineam pedem pone, θὲς πόδα ἀγέ. *ibid.*

Lineas poſcere. *ibid.* b. Lineis propinquioribus aut longinquis aliud facere. *ibid.* c. metaphora à ſtadio. *ibid.* Lineæ primæ & propiores. *ibid.* Longis & longinquis lineis fieri quid. *ibid.*c.d. extrema linea amare, quid. *ibid.*d. e. 923.a.b

Lineæ pro horis. 646.d
Lineæ menſtruæ tantum in horologiis ſolariis. 638.d.e. 639.a
Lineæ à punctis differunt in gemmis. 91.e
Lineæ extremæ circulorum, ſeu fila. 660.e. a. Linea de Horizonte. 660.a
Linea de circulo ſolſtitiali. 690. a. & de æquinoctiali, qui & hodie nautis Linea dicitur. 660.a.b
Lineamentum, ſeu Liniamentum. 5.a.e
Linearij limites. 681 a
Lineares limites. 728. b
Lineares limites, medij inter Actuarium primum & quintum. 677.c. in pedes octonos patebant, & Subruncini dicebantur. 677.d. Linearium limitum duo genera. 677.e. Intercifiui. 678.a.c. ſeu compartionales. 678.a. ſeu proportionales. 678. b. ſeu partitionales. 678. b. c. & Decumani ac Cardines minores, Subruncini dicti. 678.c
Lingua ligata eis dicitur, quibus libertas loquendi quæ volunt, non conceditur. 1190. γλῶσσα δὲ οἱ δέδεται. ibid.
Linguæ vſu carere aliud, aliud linguam non habere. 442.d
Lingua defecta. 325.c
Lingua largiri, de ijs qui mendaciis loquendis lingua ſunt liberales. 188.e
Linguæ nota compendiaria in antiquis Græcorum libris Hippocratis. 1238.d
Linguæ pro promontoriis. 81.d
Lingua Ceruina vulgo dicitur Scolopendrion noſtras. 1294.d
Lingulaca, piſcis. 1127. c. 1169.d
Lingonicum tomētum, quid. 398.d
Lingonicis ſagis raſa vellera. 398.e
Lingulæ in tibiis ad flectendos ſonos faciunt. 122.a
Liniare, Liniamenta. 187. a.b
Liniare pro exprimere & effingere. 6.a.b
Linigeri Ægyptiorum ſacerdotes. 998.e.a. non tantum ex Lino Ægyptio veſtes habebant, ſed & è lana fruticis vel arboris goſſypij. ibid. Linum Ægyptium vix ſufficiebat ijs veſtiendis. ibid.a. Lini ſatiui plura etiam genera in Ægypto. ibid.
Λινόσπαρτον non quo lintea aut carbaſa texerentur, ſed craſſius linum, aut Cannabis quo funes tantum torquerentur. 263.a
Λινόσπαρτον, genus lini, quo ad ligandum vtebantur. 263.e
Λινόσπαρτον forteàn Theophraſti, quod σπαρτίον Dioſcoridi. 766.e
Linteæ veſtes pretioſæ, i. λινίαι ex arborum lana. 998.b
Linteum crudatum. 765.b
Linteum deterſum. 308.c
Lintea lanuginoſa. 766.e
Lintea lanuginoſa apud veteres. 766.c
Lintea texta ea arborum Indicarum lana. 998.d
Lintei carpti, carptiles *Charpie*. 766.b. & raſiles. ibid.
Linum, pro arborum Indicarum lana. 997.d. 998.c.a. Lineæ Indorum veſtes ex arborum lana texebantur. 998. a. Linum Arabes & Indi ex arboribus colligunt. ibid. Linum aliud non habuere Indi præter lanam illam arborum. ibid. b. c. d. in quo fallitur Mela. ibid. d. Linum ἰχώ-εων Indorum. ibid.c
Linum in fabuloſis ſeritur. 260. b. Lini ſeges campum vrit. 260. b. maioris eſt cibi, & pingue ſabulum requirit. ibid. Velorum è lino inuentio. 260.c. Linum iniuria ſui, & audacia ſumma orbem vltro citroque portat. 261.a. Linum & retia inuenit Arachne. 260.b
Λίνον, vox πολύσημος. 766.d. & funiculus, & linea. 766.d
Λίνον, reſtis, ac rete. Thymelæa, λίνον vocata. ibid.c
Λίνον, τὸ χιτὼν, ὁ ὁρμιὰ, ὁ στολίς. 766. a. non tantum linea piſcatoria, ſed & rete. ibid.
Λίνον στρωματίδιον. 1170.e
Linum Carpaſium. 178. b.a
Linum maceratum, λευκόλινον. 765.e. cui opponitur ὠμόλινον. ibid.
Lini ſecandi, macerandi, & candidandi modus. 765. c.d
Linum Hiſpanicum tenuiſſimum & candidiſſimum. 261.d. velis & carbaſis impenſum, via funibus faciendis, ibid. ex illo rudentes nauium totos fuiſſe non credibile. 261. e. Linum in Hiſpania citeriore naſcebatur. 261.b
Linum alii Hiſpania. 260. in aridis & effœtis regionibus Hiſpaniæ naſcitur. 261.d
Linum crudum. 765.c.e
Λίνον, ἱερόν. 297.c
Λίνῳ δίπηχυ. 766.c
Linum aſbeſtum, ex quo fiebant funebres regum Indiæ tunicæ. 998.c
Linum ἄσβεστον vel Aſbeſtinum vocatum, eiuſdem cum Cyprio & Caryſtio lapide virtutis. 178.d. Indicum linum, 178. d.a. ex eo texta ignibus reſiſtebant. 178.d
Lini è cortice telæ texuntur. 300.d
ex Lino armamenta nauium olim fuerunt. 261.a
Linum margaritarum, pro linea cui intricatæ ſunt ac inſertæ. 1124.c
Linum margaritarum. 921.b
Lina abſolutè dicuntur retia, quod ex lino fierent. 264.b
λῖνα inter inſtrumenta piſcatoria. 264.e
Lina Allia ſemper cruda. 766.a
Liquari. 214.c
Lio, λιῶ. 1229.d
λίον, ſeu λεῖον, Liuium. 1229.c.d. λίον ποιῶ, polio. ibid.d
Λιοῦν & λειαίνειν dicitur. 202.c
λιπαρία, quæ ledæ, ſeu ladæ herbæ inſidet. 362.e
λιπαρὸν, στίλβον, quicquid nitet & ſplendet. 838.b
λιπαρὸς στύραξ. 1026. a. diſtinguitur à calamite. 1026. a.b.c. Iſidorus eos confudit. 1026.b
λιπαρὸς στύραξ & καλαμίτης differunt. 1026. a. λιπαρὸς pinguis & reſinoſus, & lentum humorem emittit, colore flauo. ibid. Iſidorus vtrumque confudit λιπαροῦ & καλαμίτου. ibid.c
Λιπαρὸς & καλαμίτης. 1026.a. Chymatiæ vſus in confectione Moſcati. ibid. in confectionibus bis aut ter alterū tantum de χυματία quàm de ἀτέρῳ induunt. ibid. c. χυματίας

liquidior, & flauus. *ibid.*b. ξανθὸς de χρώματα, & ξανθὸν. *ibid.*c

Λιπογνώμονες equi. 669 e

Λιποδέρμοι ἐκ σελήνης. 1050 d

Λίπος, vel λιπαρία, pingue. 362.e

Lips, ſeu Africur, & Cæcias, contrarij flaut. 1247.b

Λὶψ, λιβόνοτος. 1244.e

Λὶψ, Africus, ab occaſu hiberno ducitur. 1264.b

Liquens natura, quid. 823.e

Liquidæ gemmæ. 567. a. liquidus amnis. *ibid.* liquidur ignis. *ibid.* liquidi ſmaragdi. 567.b

Lira à λήρος dicta. 527.e

Lira, quid. 727.a.b

Lira & porca idem. 727.c.d. Liræ qua ratione fiereut. 727.a

Lirare. 729.b

Lirare arare iacto ſemine. 724. d.a.b

Lirare boues dicuntur. 724.d. 727.a

Lirare labeas. 727.b. Liræ ſulci maiores ad ſiccandos agros. 727. qui & Elicer diccbantur. *ibid.* & Colliciæ. 727.c

Liratio & terriatio pro eodem. 727.c

Lirir fluuius. 58.d

Λίσγος Græcis, Ligo. 515.b. inde λισγάειον. *ibid.*

Λίσσης τῆς φαιστάδος. 169.d

Λισσὸς vrbr à Lycto diuerſa. 169.d

Λιθάργυρος, ſcoria argenti. 1079. e. flos & ſpuma argenti. *ibid.*e

Λιθάργυρος, ἀργύρου σκωρία. 1082.a

Λιθάργυρος ὀφθαλμικός, cur dictus. 1080.a

Litari dicuntur hoſtiæ, ſacra & extra. 11. d. a. & dij. 11.b

Λιθία ſimpliciter gemma, στρεψὶς inſignita & ſcalpta. 1084.d

Λιθία de amplioribus & grandioribus lapidibus. 560. e. λίθος de gemma. 560.a. λιθία ὀνυχίτη. 560. d. e. λιθία ὑαλῆ. 560.e. λιθία ποικίλη, de marmoribus variis & maculoſis. 560.a. λιθία, de lapidibus preirioſis tantum quibuſdam, vt Gallicè *Pierrerie.* 560 b. de lapidibus cæmenticiis Ioſepho. *ibid.*

Λιθία χρυσίτου. 1083.e quid *ibid.*e.a. λιθία, lapis pretioſus. *ibid.* λιθία διαφανής. *ibid.* λιθία aliis, λιθίαν γλύψαι. *ibid.*

Λιθία μονοχρώματα. 1115. e αἰθράκων. *ibid.* b. κρυστάλλων. *ibid.*

Λιθία πολυτελὴς τῶν κρυστάλλων quid. 1093.d.e

Λιθία ὑαλῆ, de vitro. 1099.a

Λιθίζοντες carbuuculi qui. 380. e.b

Λιθοκόλλα quid. 197.e.a.b

Λιθόκολλα. 183.c

Λιθοκόλλητα pocula. 240.e

Λιθόκολλος σκεῦος. 98.c

Λιθόκολλον quid. 197.e.a.b c. λιθοκόλλητον, idem ac λιθόκολλον. 197.b. λίθοις κολλῆσαι. 197.e

Λιθοπρίστης. 1012 a

Λιθόῤῥινοι κήρυκες. 1114.e

Λίθοι Græcis & gemmas & lapillos continent. 98. c. λίθοι abſolutè omnes gemmæ. 98.c

Λίθος gemma Græcis. 1113.e. Gemmæ Græcis dicuntur λίθοι διαφανεῖς. *ibid.* a.c. vnde λιθία διαφανής Straboni. *ibid.* a.b

Λίθος Græcis conchæ materia. *ibid.*e

Λίθος χρυσίτης, lapis qui auri vena micabat. 1075. a. κέντρα habuit. *ibid.*

Λίθος τετραπέδινος. 1232.e

Λίθος dicitur vitrum. 1099.a

Λίθος etiam πέτρα dicitur. 1209.a

Λίθοι Græcis de lapillis & gemmis. 380.a.b

Λίθοι, lapilli tam pellucidi quam cæci. 91.e. διαφανεῖς λίθοι, gemmæ. *ibid.*

λίθοι διαφανεῖς, lapilli perlucentes. 1080.c. gemmæ quæ plerumque in fluuiis reperiuntur. *ibid.*

λίθος σιώνυμος, æquali ordine in ſtructura poſitus. 1233.e

λίθοι σιώνυμοι, lapides quadrati. 1219.c. τετράγωνοι, λογάδες. *ibid.* d. ex iis eſſe debebant hypogæa. *ibid.* c. d. σιώνυμοι ἢ ξεστοί, quadrat lapides. *ibid.*e

λίθων σμικτοὶ & σκαπτοὶ, qui πτερωτοὶ Epiphanio. 201.b

λίθων σκαπτοί, πτερωτοί. 839.c

Lithoſtrea, λιθόστρεα. 1114.e

Lithoſtrota pauimenta. 1214. c.d.e

λιθόστρωτα. 231.d

λιθόξοος & λατόμος, idem. 1209 b

λίτρα Siculus obolus. 650.e. Æolibus λίτρα, vnde Romanis Lipra, deinde Libra. *ibid.*

λίτρον Atticè, pro νίτρον. 187.a

λίτρον Atticis pro νίτρον. 510.b

ad Litteram, πρὸς λέξιν. 1267.a

Literæ ἔξωθεν. 1122.d

Leteratum forma & nomina à Græcis expreſſerunt Latini. 892.b. & eas dimidiatas tantum efferebant. 892.c

Literarum conſcientia, quid. 562.e.563.a

Literas ſecretò mittendi plurer modi. 1205.a.b

Litterare, χαράξαι, cui contrarium Oblitterare, ἐκχαράξαι. 168.c

Littorales purpuræ pelagiis opponuntur. 1132.a

Littoralia, τὰ αἰγιάλια. 172.c

Littus arenas habens fundendo vitro inter Acen & Tyron. 619.c

Littus Ægyptium. 655.b

Littorum inhumana. 183.e. 416.c

Littorum portuoſa, littora portuoſa. 93

Λίξος, vrbs. 304.a

Lixoi Mauritaniæ vrbr, φοινικων πόλεις. 289.e

Lixus, fluuius, λίξος. 303.e

Liuia Auguſti nepris, ex Agrippa & Iulia. 23.b. adulterij conuicta. 23. c. in inſulam relegata. *ibid.*

Liuia Liuium & Caium Cæſares veneno ſubuertiſſe ſuſpectara. 23.c

Liuias, vrbs Iudææ. 1321.b

Liuediueum à Liuedine. 126.d. Liuedinei liuidi, vel inuidi 126.e. Liuere pro inuidere. *ibid.*

Liuouia. 799.c

Liuium, λεῖον. 1229.c.d. Liuium parietis, pro tectorio. *ibid.*c

λοβὸς, pro leguminis ſiliqua. 459.e.460.a.b

λοβὸς generale nomen de quacunque ſiliqua. 1029.e.a. ærate Plinij ſi forte de faſiolis vſurpatum. *ibid.* a. λοβοί, & λοβία, faſioli. *ibid.* δολιχοὶ λοβοὶ nominati. *ibid.* λοβὸς Καρύτης vocat, quod cum ſiliqua mandi ſolerent. *ib.* ſed Dioſcorides φασήλους vocat, non λοβοὺς, vbi de iis agit. *ibid.*b. λοβοὶ igitur apud eum non ſiliquæ phaſiolorum, ſed ſiliquæ ſimpliciter. *ib.* Faſſiolus, λοβός. *ibid.*c

λοβὸς aliud, aliud λόπος 218.c

Locar 234.a. Locarium. *ibid.*

Locare pro condere, κεῖσθαι. 772.a

Locarij, qui ſedes in thearro locabant. 234.a

Locatim, κωμηδὸν, per pagos. 139 c
Λοχεία, ἡ τῶ παιδὸς ἐκβολή. 717.d
Λοχοδοκητρίωσις. 716.c
τὰ λοχεῖα ſunt ſecundæ. 707.b. αἱ λοχεῖαι, partus. ibid.
λοχὸς & λοχεὰ, idem. 716.e. idem quod λοχεία vel λοχευμός. 710. à λοχὸς, λοχεὰ, ἡ μαῖα, obſtetrix, quæ λοχοῖς adſiſtit. 716. e. τὰ λοχεῖα, quæ poſt partum veniunt ſecundæ, *Arriere fais.* 716. e. a. b. ibid. vnde ἄλοχος quæ nondum peperit. 716 a. b. ἡ λοχὸς puerpera. 716. a. αἱ λοχοὶ, puerperæ an puerperia? ibid. ὁ λοχὸς dicitur Atticè ἡ λοχώ. ibid. λοχὸς vel λόχος pro partu, vnde & λοχεία, λοχεύω & λοχίζω, quod ſignificat parere. 716.b. c. λοχίαι, fecundæ. 716. b. λοχία γῆ, fertilis. ibid.
λόχος eſt τάγμα στρατιωτῶν, certus numerus militum, vt quinquaginta. 717.a.b
λόχος, inſidiæ, ἀπὸ τῶ λέχους. 716.b
Locri Cauloniæ vicini. 67.c
Locri in Græcia Ozolæ, Opuntij, & Epicnemidij. 66.a.a. in Italia Epizephyrij, ibid. Naryeij à Virgilio vocantur. 66.a. ἑσπέριοι. 67.b.c
Locri Leleges dicti. 145. c. 146. b. eorum dux Locrus. 146.b. Locri Opuntij. 146.b
Locrus vrbem condidit vbi morſus ὑπὸ κυνὸς ξυλίνου. 229.d
Locus, κώμη vel pagus. 839.c
Locus, κώμη, vel φρούριον, oppidum. 879.a
Locus, ἡ κώμη, vbi ædificia ſunt. ibid. vt χωρίον Græcis. ibid.
Locus Solino eſt κώμη, vel συνοικία, pagus & vicus vel oppidulum. 888.b
Locus pro regione. 982.c.a
Locus Gromæ. 690.c. tetrantis. ibid.
Locus riguus. 588.d
Loca culta opponuntur deſertis. 370.b
Loca ſoluta. 682.c.a, b. relicta. 682.b
Loca & Lautia quæ præbebantur Legatis. 873.a. perperam Loca lautia quidam iungunt. ibid.
Locus & ſepulcrum diſcernuntur à I. C. 1221. c. Loci generalior appellatio. ibid. quicunque locus ſepeliendo & condendo deſtinatus, ſiue in agro, ſiue in ædificio. ibid. Cuius arcam à loco & ſepulcro ſecernit. ibid.d
Loci, monumenta ipſis, aut ſpatia monumentis deputata. 1222. a. Locus interdum pro loculo ipſo vel ſarcophago in quo effertur cadauer. ibid. Latini feretrum dicunt, Græcis νεκροφορεῖον. ibid. Locus idem quod loculos, ἡ θήκη, in quo defuncti corpus locatur. ibid. Locus & θήκη pro capulo & pro monumento. ibid.b
Locorum nomina ex duobus ſubſtãtiuis compoſita, integra duo nomina retinent. 834.a
ad id Locorum, pro per id tempus. 99.b
tunc Locorum. 99.c
Locuſtæ bicornes. 218.c
λογάδες. 146. a. λογάδες λίθοι. 1219.d
λογαριασία ἡ παλαιά. 808.a
λογχῖτις herba. 1295.b
λόγοις ἀναθεῖναι. 1090.a
Lollia neptis M. Lollij. 1173.e
Lolliæ Pollinæ tunica ex margaritis quam æſtimata. 1172. d.e. è ſmaragdis etiam. ibid.e
Lollius cur ſibi mortem conſciuerit. 1173.a
Lomentum eſt πλύσμα non λείωμα. 202.c
Longæuus. 31.a.e
Longè, cum accuſatiuo iunctum. 860.e
Longinqua magna, pro longinquitatibus vel longinquis ſpatiis. 419.a
Longitas pro longitudine apud antiquos. 35.e
λοφία, iuba equina. 546.e
λόφος. 321.b
λόφος. 546.e. λόφος & φαλὸς, idem. ibid.
λόφος, apex. ibid. λόφος ceruix iumentorum. ibid.
λόφοι χλοανθεῖς, mani. 740.d
λόφος aliud, aliud λοφίς. 218.c
Loquendi vſu nihil περιττότερον. 1046.b
Loqui pro vocare, vt λαλεῖν pro καλεῖν. 178.e
Lotamentum. 479.d. λύματα ἀπὸ ἔχειν. ibid.
Lorica, aurea Dorica, θώρηξ. 872.c
Loripedes, qui mollibus & lentis, vt lorum eſt, niſibus crurum ſerpunt. 415.a. Syrtæ dicti, ἀπὸ τῶ σύρειν, quod traherent pedes. 415.b
Lorum, ſeruorum caſtigatricem oſtendebat. 1221.a
Lota, πλύσαι. 371.a.c
λωτὸν εἴρηκε cum μελιλώτοις ijdem cenſentur ab Athenæo. 967.c. quaſi Lotos Ægyptius & Melilotus idem fuerit. ibid.
Lotos dicitur Atheneo faba Ægyptia. ibid. ſolo floris colore diſcrepans.
Lotium & Lautium, λουτρόν. 872.e
Lotometra à quibuſdam Nymphæa dicitur. 979.c. ſed ea tantum quæ in Ægypto naſcitur. ibid.
Lotometra cur dictus Lotus Ægyptius. 979.a.b.d. ex eius ſemine milio ſimili fiebant panes ab Ægyptiis. ibid.b
Lotometra & Lotos in quo differant. 979.d
Lotophagi, & eorum arbor. 1036.e
Lotophagi loto ſuo veſcebantur. 973. c. λωτίζεσθαι φῦλον, quid. ibid.
Lotos, nomen Græcum, & ita Romæ appellatur, cum ea Africa vbi naſcitur, ab indigenis nominetur Celtis. 1035.e. ab aliis Faba Græca dicitur. ibid. Lotos Africana fructum fert myrti modo, non ceraſi. ibid.e. Loti peculiare genus lotophagorum. 1036.a. b. d. cuius duo genera, nucleis carens, & cum interiore oſſiculo. ib. a. vinum è Loti baccis expreſſum. ibid.b.c
Lotos nigra pro Ebeno venum expoſita. 1043. a. eius materies Ebenum imitatur & proximè accedit. ibid.
λωτὸς & κύαμος, plantæ diuerſæ. 967.b
Lotos ſata, λωτὸς ἥμερος. 979. b.e
Lotos ſpiſſiſſima. 1035.b
λωτὸς ῥοδίζων. 980.a.981.c
λωτὸς ῥοδίζων faba eſt Ægyptia. 976.b
λωτὸς ῥοδίζων, faba Ægyptia. 976.b. cuius flos eſt coloris roſei. ibid. Lotos propriè ſic dictus eſt cærulei coloris. ibid. candidum eſſe nonnulli ſcribunt. ibid. Lotos in Aegypto diuerſi coloris reperiri nihil prohibet. 976.b
Lotus Aegyptius idem cum Nymphæa. 970.a

Lotos Ægyptius, idem cum Nympbea alba. 972.e.973.e. vtraque ſeorſum à Dioſcoride deſcripta. 972.e.973.a

Lotus Ægyptius, κρίνον dicitur. 973 b. λωτὸς omoe genus florum, berbarum & arborum. ibid.c. λωτίζειν. ibid. λώτισμα, flos delibatus. ibid. λωτὸς Αἰγύπτιος dicitor Nymphea. ibid. Lotus qui eſt Nympbea Ægypti, in quo deficit à Loto commnni. ibid.

Lotos Ægyptius Nymphæa eſt vera flore albo. 976.c.d.e.b. Loto flos candidus tribnitur. ibid.c. & ſimilis Lilio. ibid. Loti flos ſole occidente occultatur, oriente aperitur. ibid d. eius caput papaueri ſimillimum, ſed maius. ibid. Loti Ægyptij altera ſpecies faba Ægyptia. ibid.e

λωτὸς Ægyptius flos Ægyptiæ fabæ. 975.c. & omnis fere flos ita dictus. ibid.d

Lotus, flos in Ægypto notiſſimus. 975.d. cuius duo genera, coloribus diſcreta. ibid. Lotos ſimilis roſæ colore, eſt colocaſia ſiue Faba Ægyptia, ſiue κιβώριον. ibid. λωτὸς ῥοδίζων. ibid.e. 976.a. ex cuius flore coronę plexę dicebantur Antinoeæ. ibid.

Lotus Ægyptius à Loto ſatiua & hortenſi diuerſus. 977.d

Lotus Ægyptius, qni & melilotus, nempe Nymphæa Nilotica, diuerſus à meliloto Attico. 978.b

Lotus Ægyptius in longinqua ferebatur. 978.c

Lotos Ægyptius Plinio idem cum Loto communi & ſatiua. 978.d.e. ex eius ſemine ſimili milio paſtoribus Ægyptiis panes fiebant. 978.d

Loti Ægyptij partium vſus ex Nicandro. 981.b

λωτὸς exponitur γλυκυσίδαμος. 1309.b. Lotos eſt arbor, & herba, & frutex Ægyptius. ibid.c. Lotos etiam dicta Faba Ægyptia. ibid. Loti caules ab Ægyptiis manduntur. ibid. γλυκυσίδαμος de quouis Loto. ibid.c.d. Lotus Lotbophagorum. ibid.d. Lorus Ægyptius eſt Nymphææ Nilotica. ibid. Loto & faba Ægyptia ſeu colocaſia. ibid.

Lotos Ægyptius eſt γλυκυσίδαμος. 1311.a

Lotus Ægyptius cur λωτόμητρα dictus. 979.a.b

Loti Ægyptij radix nigro cortice. 976.e. in eo mali cotonei ſimilitudo. ibid.

Lotos freqnens in Africa, & pabuli vſum equis præſtabat. 244.b. plurima quoque in Hiſpania. ibid.

Lotos quæ nucleum babet, eſt zizypbos rutila. 1039.c. quæ caret, eſt Africana Lotus Matthioli. ibid. quæ ſecunda eſt ex duobus generibus Lotophagicę ſiue Syrticę Theophraſti. ibid. 1040.a. at ſecunda Lotos Theophraſti, Cyrenaica eſt Herodoti, Connaros Alexandrinorum, Libyca lotos Polybij, recentiorum Nabea, vel OEnoplia. 1048.a. Lotos Cyrenaica Herodoti, ſpinis aſpera, ſpinæ Ægyptiæ perſimilis. ibid. quæ Lotos Romæ & Faba Græca ſiue Syria vocabatur, minime ſpinulenta. ibid.

Lotos ſecunda Theophraſti, eſt Africana communis, ſiue Cyrenaica veterum, & Connarus Alexandrinorum, & Polybij Lotos & Nabeca recentiorum & OEnoplia Bellonij. 1038.c.1039.a

Loti duæ ſpecies, Lotophagica & communis toti Africæ & Ægypto. 1038.b

Lotophagicæ deſcriptio nulli magis conuenit quàm rutilæ zizypho. ibid. c. arbor, folia fructus, paria in vtroque. ibid.

Loti Africanæ communis ſiue Nabecæ folium inciſuris caret, & latius eſt rotundiuſque. 1038.c. Lotos Cyrenaica eadem cum Connaro. ibid. fructus longè grandior in Loto Cyrenaica, quàm in Lotophagica. ibid. Cyrenaicæ Loti ſiue Nabecæ magnitudinem nuais iuglandis vel oliuæ maioris pleromque æquaro in Lotopbagica inſtar fabæ non ſnperat. ibid.d. alij lentiſcini, alij piperis grani. ibid. Loton communem confundit Dioſcorides cum Lotopbagica. ibid. vnicam Loti ſpeciem tantum memorat. ibid.e. Lotophagica Theophraſti zizyphos rutila videtur. ibid. λωτοὶ ab antiquis multæ arbores & herbæ dictæ, quæ dulces ad edendum, licet toto genere vt cœlo ſoloq. diſtantes. ibid.

λωτὸς abſolutè, non Lotophagica, ſed communis, quæ Cyrenaica dicitur. 1039.d

Lotus Cyrenaica, diuerſum genus à Lotopbagica. 1036.d.e. a.b.c.d.e. 1037.b. eius tanta copia in Cyrenaica, vt ea materia ad fucum vtantur. ibid. d. Cyrenaica breuior & ſpinis biſpida. ibid.c. breuis arbor & è fruticum potius genere. ibid. eius materies pulchrior, vt pote nigrior. ibid. eius fructus. ibid. d. e. 1037. a. per totam Africam diſperſa Cyrenenſis Lotos, & Ægypto familiaris. ibid. b. κόνναρος ab Alexandrinis vocata. ibid. Lotos Libyca vel Cyrenaica eadem cum Conoaro Alexandrina. ibid. ramos ſpinulentos habet. ibid.e. fructus eius ſimilis rotundis oliuis. ibid. a. aut κά κάρυον. ibid.b. fructus curabator, & condebatur doliis, contuſus pedibus & in maſſas redactus, vt connari. ibid. b.c. Lotos Cyrenaica ſiue Connarus Alexandrina hodie Nabeca in Ægyptiis ſuis dictum. 1037.d. 1038.a. Nabeca ſiue OEnoplia. 1037.d.e

Loti Italicæ baccæ ab arboris dependent ramis, vt ceraſa, non ἀσχίμινα, vt myrta. 1038. a. Loti Italicæ & Africanæ diſcrimen. 1038 viri Loto Italica Lotos cõueniat, Africanæ an Lotophagicæ. ibid. non poteſt eſſe eadem cum Loto vulgari Africana, quæ OEnoplia aut Nabea vocatur. ibid.c.d.e

Lotos Italica non eſt Lauro ceraſus. 1039.a. eius folia decidua, Lauro ceraſi perpetuo virentia. ibid. Lotos Italiæ familiaris, faba Græca & Syriaca vocata, quòd ex Syria veniſſet. ibid. nam plurima in Ægypto vel Syria naſcitur. ibid. vbi Nab aut Neb hodie dicitur. ibid. in Creta etiam naſcitur. ibid. Loton ſen fabam Græcam diſtingoit Plinius à Syrtica vel Lotophagica. ibid. b. Medici qui de vna tantum Loto mentionem faciunt, de iſta loqui voluerunt. ibid. Loti Dioſcoridis fructus maior pipere, qui in Cyrenaica vel

Connato Alexandrina maiorem oliuam vel nucem æquat. *ibid.*d. an Lotos Italica ſit quæ ab Herbariis vocatur *Azadarac*, & Lotos alba quibuſdam vocatur. *ibid.*a. Italis *Perlaro*. *ibid.* Lotos illa olim Italiæ familiaris & frequens, nuſquam hodie comparet. *ibid.*b
λωτῷ nomine cenſetur vtraque Nymphææ ſpecies. 977.a
Lotos, quæ Nymphæa Ægyptia, in paludibus naſcitur & reſidentibus aquis. 979.b.c
Loti altera ſpecies reſpondet Nymphææ, quæ florem habet roſæ ſimilem. 979.d
Loti duo genera in Ægypto. 981 c. vnum flore candido, alterum roſeo. *ibid.* totidem Nymphæę Ægyptiæ ſpecies. *ibid.* ea & colocaſia vocata eſt. *ibid.* & radix bulboſa, Aro ſimilis. *ibid.*c
Lotorum Ægyptiorum & Nymphæarum Græcanicarum diuerſitas. 977.a.b. Loti Ægyptij vel fabulę Ægyptiæ vſus ad medelas. *ibid.*b.c
Lotos coloris roſei eſt faba Ægyptia. 976.c. alius qui cæruleus Athenæo dicitur, aliis eſt niueus. *ibid.*
Loti altera ſpecies, Faba Ægyptia & Colocaſia. 976.d. rubro flore in Ægypto, in aliis luteo. *ibid.* in aquis naſcitur. 979.e
Loton cum Faba Ægyptia confundit Athenæus. 967. b. & vtriuſque flores eoſdem facit. *ibid.* quum plantæ ſint diuerſæ. *ibid.*
Loton ſiue Fabam Ægyptiam cum Aro colocaſio confuderunt antiqui. 980.c
Lotos à Faba Ægyptia diſtinctus. 965. c. eius flores. *ibid.* e. b
Lotos ſiue Faba Græca. 609.c
Lotos ſiue faba Græca, domibus expetebatur propter ramorum perulantiam. 957.e
Lotos faba Gręca dicitur, quum nullam fabam ferat. 979. e. 980.a. fructus eius ceraſi natura & arboreus. *ibid.*
Lotos confunditur à Seruio cum ſpina Ægyptia, cui ſimillima eſt. 1038.a
Lotos Syrtica ac Lotophagica peculiaris ac ſui generis arbor cenſetur. 1039.e. eius duæ ſpecies, vna quæ nucleum habet, quæ eſt zizyphus rutila: altera quæ nucleo caret, lotus Africana Matthioli. *ibid.*e
Lotos à Naucratitis Melilotos dictus. 975.c
λωτὸς & μελίλωτος idem fere nomen. 978.d.e. diuerſæ tamen Melilotus & Lotus ſatiua. *ibid.* quamuis eam pro meliloto Herbarij hodierni accipiant. *ibid.*e
λωτὸς τρίφυλλον. 243.c.244 a. & λωτὸς apud Homeron. *ibid.* Dioſcorides Lotoo tam agreſtem, quam ſatiuum à trifolio prateoſi diſtinguit. 244.a
Lotos herba & arbor non vnius generis, & præterea paluſtris frutex Ægypti. 1053.e
Lotos veterum non eſt quę Alſiatria vocatur. 1040.c
Lotus ſiue Colocaſia in Nilo naſcebatur. 981.c
Loti generi vtrique καρδίας nonnulli tribuunt. 980.e
Lotos arbor. 524.2. eius folia. *ibid.*
Loti fructus ἁλικάκκαβα dictus, à ſimilitudine acinorum rubentium quæ in herba veſicaria ſeu halicaccabi naſcuntur. *ibid.* c. d. inde & Lotos ipſa recentioribus ἁλικακκάβα vel corruptius ἀλακακκάβια dicta. *ibid.*
Loti radix. 965.d.c.a. κορσίου dicta. *ibid.*e
Loti radix perperam quibuſdam rotunda dicta inſtar Cotonei mali. 980.d
Loti ſemen milio ſimile. 979.e
λωτὸς pro quolibet flore & coronamento. 978.e.a. λωτὸς vel μελίλωτος, Serta vel Sertula. 978.a. ab hoc diuerſus Lotus Ægyptius. *ibid.*b
λωτὸς pro tibia, & Lotus. 122.e. quod ex loto plagiauli fiebant, & ideo λώτινοι αὐλοὶ dicti. 122.d
λοξὴ in Græco pro inſulæ proprio nomine accepta, quum ſit λοξὴ, obliqua. 1111.e.a
Loups garoux. 946.b
λουκάνος, Lucenſis. 1316.a
λούκιος & λοῦκις, idem. 880.b
λούμαξ Græcis hodie, Latine Rumex, Agreſte lapathum. 1284.b
λουπινάρια pro Lupinis. 1272.e
λουτήρ, Lunter. 86.c
Lucas bos vocatus elephas. 312.e
Lucas bos, primo dictos Lucans, pro Lucanus, deinde Lucas & Luca. 308.d
Lucæ boues dicti elephanti, & cur & quando. 308.c.d
Lucani ſcarabæi, qui volgo *Cerfi volans*. 419.a. quod plurimi in Lucanis. *ibid.*
Lucani vrſi. 312.c
Lucar, pro Locar, τὸ θεωρικόν. 234.e. 1133.c. male à lucis deductam. *ibid.*
Luceroę veterum habebant ἐμβάφια. 375.d
Lucernarum funiculi, τὰ ἐλλύχνια, ex Caryſtio lapide torquebantur, quę non conſumebantur ardendo. 178 b
Luci pro Loci. 1133.c
Lucis flos. 406.b
Lucius Cæſar, Agrippæ & Iulię filius veneno ſubuerſus. 23. c.d
Lucius noſter non eſt Sturio. 1316.d. eſt ὀξύρυγχος, i. acuto roſtro. *ibid.*
in Lucta præcipuum, ſtare inconcuſſum, & non cadere. 290.d.c.e
Luctæ ratio ad victoriam in ſubuerrendo aduerſario. 290. a. Luctæ finis, καταβάλλειν. *ibid.*
de Lucta, & variis eius modis & generibus. 289.c.d e. 290. 291.
in Lucta nemo victus niſi ter cecidiſſet. 291.d.c. τρία πτώματα. 291.d
Luctatores ἐκ σκελίων ἱδρυσμένοι. 290.b. eorum proprium ſupplantare & ſubuertere. 290.e
Lucos coercere, idem quod Conlucare. 583.c. 584.a.a. item Coinquere. 584.a.b.d. e. a. quod & quinquere. 584.b
Luci impropriè de fruticetis & arbuſtis. 583.c. 585.e. Luci ingentium tantum arborum, & fere alicui numini ſacri & incædui. 583.e
Luci dicti quòd ibi lumina accenderentur cauſa religionis. 583.e. Lucos Siluani *ibid.* Lucus, ἄλσος & ἄλση, τέμενος. 583.a. Luci ſiluæ religione ſacrę. *ibid.* Luci omnes ſacri. *ibid.* Luci incędui. *ibid.*c. Lucos conlucare, non eſt ſuccidere, ſed frondes aut ramos decidere. *ibid.*b.d.e
Lucus coinqui & contaminari dicitur, etiam cùm rami eius ſuperflui reciduntur. 585.a

Luci balſami. & Luci buxei. 1035.b
Luci roborum, δρυμοί. 585.e
Luci arbores fulguritas ſuccidere licitum. ibid.
Luci ſacræ ſiluæ. 584.b. Luci in agro capto ſacrificio piacularis porci coinquendi. ibid.
Lumariæ falces, à lumis. 586.e
Lumen à Luceo. 1135.e
Luman, *Luſtre*, αἶλψς. 1146.c
Luminis puncta, pupillæ. 875.e
Lumina Nympharum, littorales calculi. 704.e 705.b
Lunæ promontorium. 407.b
Luna, Ceres, Venus & Iſis pro eodem numine. 70.c
Luna quibuſdam dicitur Ἀσάρτη, dea, Sidoniorum. 574. c. aliis Syria dea. ibid.d
Luna maſculus deus, & Lunus deus Carrenio. 438.c. ex Luna maſculo & boue fœmina Apim conceptum putabant Ægyptij. 438.c
Luna ἐννεακαιδέκ. 754.d
Luna minor ceteris errantibus. 711.e.722.a
Luna noniſſimum ſidus. 755.d. familiariſſimum terris. ibid.
Luna caua. 376.c.d. e. b.c.d.e. 377.a. cornuta. 376. c. a. b. c. noua. 376.c.a.b. μηνοειδής. 376. c.b.c. corniculata. 376.c.d.a. b. vetus. 376.c.a. recta. 376.d. vtrinque gibboſa. 376.d. ἀμφίκυρτος. ibid d.a.b. curua. ib.e. in orbem ſinuata. ibid.a. media ibid.b. καινή. ibid.a. cauatur. ibid. b. c. διχότομος. ibid.b. diuidua. ibid.d.b. plena. ibid. c. 377. a. ἡ ἐν τῇ συνόδῳ. 376. e. 377.a. Luna, canum ſidus quando dicenda. 376.d
Lunæ deficientes, creſcentes, nouæ. 755.d.e. Lunæ σωλῆς. ibid.a. Luna ſpiritus ſidus. ibid. a.b.c. ideo illi æſtuum maris cauſam quidam aſſignant. 755.b.& ventos ex ea manare putant. ibid.b.c.d
Luna quando in coitu. 755. a. συνάπτειν quando facere dicitur. ibid.
Lunæ & Solis reuolutio fit 532. annis. 554.a
Lunæ curſus ætates quatuor. 753.d
Lunæ abſceſſus à Sole. 754. e. Lunæ plures motus. ibid. vnus κατὰ μῆκος. ibid. alter κατὰ πλάτος & ὕψος & ἐπίπεδα. ibid. a. alius circa centrum ſuum. ibid. Lunam Chaldæi pilam eſſe cenſebant, parte fulgidam, parte obſcuram. 754.a.b. ἡμίπυρον σφαῖραν. ibid.b.c
Lunam ſpumare in herbas & lapides veteribus creditum. 1099.b. vnde ἀφροσέληνον nomen, à ſpuma Lunæ. ibid. & Lunare virus quod Luna magicis cantibus affecta deſpumauit. ibid.
Lunę gradus & numeri.767.e.a. modulationes menſtruę ibid. a. γραμμαί. ibid.
Lunæ mota ſidera. 426.c.e.a. Luna anni ſpatio Phœbum volantem comitatur. 426.d.c
Lunæ nota. 1237.a. alia in antiquis Græcorum libris Hippocratis. 238.e
Lunaris aſpergo de rore. 1131.b. d. Lunaris imber, de eodem. ibid.
Lunares motus. 718 e
Lunares motus, qui. 755.b. gloſſopetra excitari quomodo dicantur. ibid.b.d.e.e
Lunter, λοντήρ. 86.e
Lunter antiquis pro *luter*. 11.d
Luparia hodie dicitur Aconitum verum. 885.b
Lupara equorum. 1001.c
Lupercal à Lupercis. 70.a
Lupini, λουπινάρια. 1471.e
Lupini, philoſophorum cibus, maxime Cynicorum. 460.e.a
Lupinum Faba Ægyptiaca dicitur. 1311.d
Lupinum inter pondera. 461.d. pendebat duo κεράτια. ibid.
Lupus, λύκος. 321.e
Lupus ceruarius. 88.d. plurimi in Gallia 88. b. non ſunt quos Θῶας Græci vocant. 88.e
Lupus Cerualis vel Ceruarius, à Gallis Raphius aut Ruphius vocatus. 390. d. aliis Chaux, & Chama & Rufinus. ibid. plerique Thoem vertunt Lupum Ceruarium. 390.c.d
Lupi Guaratores vel Guaroſi, *Loups garoux*, qui cæterorum fugiunt conſortium. 946.b. & ſoli incedunt. ibid. qui nomine homines ſociet atem & cœtum fugientes ſolent appellari. ibid. eiuſmodi lupos μονοπείρας vocat Ariſtoteles. ibid. quos ait humanis carnibus lubentius veſci quam feriuis. ibid.b.c
Lupi Italici in quo ceteris non ſimiles. 87.e
Lureinor, à Lurcor. 584.c
Lurcor, Lurcinor. 598 e
Luſcinia & Luſciniùs. 57.c
Luſciniola vulgo pro digitulis ferreis ſeu vncinis. 932.d
Luſitania. 276.a
Luſitana, ceraſorum genus. 958.b
Luſtre, lumen, αἶλψς in veſtibus. 1146.c
Lutare antiquis pro litare. 11.d. a. idem quod ſoluere. ibid. d. a.b. Lutare & luere ſacra, idem. ibid.e
Lutenſe genus purpuræ pelagiæ. 1133.b.c. in luto ſemper hærens. ibid.c. vtiliſſimum, & floris dilutiſſimi. ibid.d
Lutetia, λουκετία. 256.a
Lutetia vrbs Pariſiorum, aut Pariſienſis ciuitas. 61.a
Lutetia vrbis epitome ad Sequana iuuito relinqui videtur. 57.b
Lutenla caltha. 1158.b
Lutea Aurora, κροκόπεπλος. 256.c
Luteum in οὐοχλωρόν. 594.d
Luteum, ὠχρόν, ſiue μῆλινον, ſiue χλωρόν. 1154.a
Luteū dilutius, Doribus ξανθόν, Latinis flauum, Gallicè *Blond*. 1155.d
Luteus eſt χαλόχρους, mali coloris. 1154.d
Luteus flammeus Atticis ξανθός. 1155.d. qui & πυῤῥός. ibid.
Luteus color à luteo, μήλινος. 257.e
Luteus color, à luto herba, ex Græco λουτόν. 256. c. μήλινος etiam dicitur. ibid.
Luteus color eſt ruffus albo mixtus, & quaſi clarus, à Luto quod eſt λουτόν. 256. c. color rufus dilutior. ibid. μήλινος Græcis dicitur. 256.a
Luteus color, vnde μήλινος dictus. 978.c
Luteus color eius qui ictero laborat. 1154 c. Auruginem ab auri colore Latini, Græci recentiores χρυσάνθην vocant. ibid.
Luteus color in flammeis nuptialibus vſitatus. 1155. c. at Flammeum tinctum eſſet. ibid. ſic Luteum & flammeum, idem. ibid. Flammeolę calthę dicuntur, & flauentes, quæ Luteolæ Virgilio. ibid.
Lutra, ſiue Lytra, ab Æolico & Attico, ἐνύδρις, pro ἐνύδρις. 187.a.183.c. 446.d
Lutræ, ἐνυδρίδες. 1129.d
Lutum, λουτόν, diuerſa herba ab Iſati ſeu vitro. 254.e
Lutum, lutea herba. 255.c. ea

Digitized by Google

cæculum inficientes Chryſocollam imitabantur. ibid. Lutum croceum Virgilio herba eſt. 256.a. ab ea color luteus. ibid. Lutum ex Græco λεῖον Lentum & Lutum. 256. a.c.d

Luti vice bitumen in muris faciendis. 1230.a. Lutum ſubactum & paleis mixtum in parietum inſtructuris pro calce & arena. ibid. Lutum, πῆλμα. ibid. Luto & palea ſaciatus paries. ibid.b.c

Luuies, vnde Eluuies, Diluuies, Proluuies. 982.d

Lux pinguis. 558.e

Luxus ſerius. 208.a

Lyæo mentem vincire. 1091.a

Lycabettus mons. 742.c. 748.c. ex quo Phainus & Meton ſpeculati. ibid.

Lycaon Indici lupi genus, verſipelle. 389.c. Indiæ peculiaris Plinio, aliis Æthiopiæ. 389.d. Lycaon diuerſus à Lynce. 389.e

Lycaonia. 837.b

Lycaonia, ex quinque gentibus quibus conſtabat διαπολιτεῦμα. 805.a.b

Lycaonia finis Phrygię magnæ. 806.a. à Præſide regebatur. ibid.b

Lycaonia ſub iuriſdictione Proconſulis non erat. ibid.a. vicario Aſianæ diœceſeos ſubiecta. ibid.b

Lycaonia Aſiæ citerioris terminus ab oriente. 802.e. 805.e. 808.b. vlterioris ab occidente. 808.b

Λυκαονία ἡ καλουμένη. 828.e

Lycaoniam inter alias continebat Aſiæ pars ſuperior. 807.d

Lycas, canis venaticæ nomen. 316.b

λυχναψία. 719.c

λυχναψία, λύχνων ἀφή. 649.a.b

Lychnides & Lychnitæ. 91.d

λυχνὶ φλὸξ, lucernaris flamma. 756.e

λυχνὶς inter candicantes. 756.a

λυχνὶς & ἀστέριος, diuerſi lapides. 756.e.a

Lychnites lapis. 759.b

λυχνίτης & λυχνὶς, idem. 91.d

λυχνίτης, an λυχνῖτις dicendum. 1123.d. dicitur & λυχνὶς. ibid.e

λυχνίτης lapis vnde dictus. 1104.c.d. varia eius nomina, λυχνεὺς, λυχναῖος, λυχνὶς, λυχνῖτις, λυχνίτης, & λύχνος. ibid.e. Lychenis perperam pro Lychnis apud Iſidorum. ibid.a Lychnis Indica remiſſior carbunculus dicta. ibid. Græci ἄνθρακα exponunt λυχνίτην, quia luceat vt lucerna accenſa vel ignis. ibid.

Lychnitis gemma ex rubentibus & igneis eſt. 756.e. nec quicquam cum aſterio commune habet. ibid.

Lychnites, gemma ex genere ardentium, ex India mittitur. 1093.c

Lychnites ab aſterio ſeparatus. 756.b

Lychnites & σελινίτης, diuerſi lapides. 756.b.c. cur à quibuſdam confunduntur. 756.c

Lychnitis duo genera Solino. 1104.c. quatuor Plinio. ibid.d Indica. ibid. Ionia. ibid.

Lychnitæ. 561.b

λύχνος, lycinus. 83.e

Lychnus aureus Mineruæ conſecratus Athenis, cuius ἡ θρυαλλὶς ex Caryſtio lapide. 178.b. vel ex Carpaſio lino. ibid.

Lychnus bimyxus, trimyxus, &c. 1235.c. Lychni ſtupas producere, προβύειν λύχνον dicitur. ibid. Lychnus ἑαυτὸν προβύσας. ibid. ἐπιλύχνιον προμηθεῖσθαι. ibid. προμύξαι & προβύσαι. ibid.

Lychni bimyxi & polymyxi, pro δίμυξοι & πολύμυξοι. 608.a.b

Lycia ἐπαρχία. 780.d

Lycia à Præſidibus regebatur. 806.b

Lycia vicario Aſianę diœceſeos ſubiecta. 806.b

Lycia Aſiæ citerioris terminus ab oriente. 802.e.a. 808.c

Lyciæ ἐπαρχίας præcipue κολπώδης. 782.e. vnde incipiat. ibid.a

Lyciacus ſinus. 782.d. Lycianus. 786.d

Lyciacum ſinum Iſſicus comprehendit. 787.a

Lyciaci montes. 785.b

Lyciacum mare. 779.b. 781.e

Lyciarchæ. 805.a

λυκιάρχαι. ibid.

λυκιδεὺς, fœtus lupi. 282.e

λυκίων χερρόνησος. 782.b

λύκιον pro λευκίον. 580.a

λύκιον dicta πυξακάνθα. 270.b

λύκιον ſpinæ genus in Lycia naſcens. 244.d

λύκιον ſpina quædam in Lycia naſcens. 605.e. quæ & Pyxacanthon. ibid.

λύκιον, arbor priſcis ſpinoſa in Lycia præcipuè. 1164.b. corticem habet pallidum & coloris buxei. ibid. Lycum etiam eius ſuccus, coloris crocei, quo capillos tingebant mulieres. ibid.c. hodie lanæ elegantiſſimo colore hac planta inficiuntur. ibid. κροκόλυκον vocarunt recentiores. ibid.

Lycium mare iunctum Pamphyliæ. 782.b.c

λυκὼ, ὀρφὼ & καρύα, Dionis & Iphitheæ filiæ. 603.e

Lycoctonum aconitum. 883.c. 885.d.a. cur ita dictum. 885.e

λύκων πόλις quæ poſtea λυκώ. 559.e

λυκοπανθηροι. 88.a

Lycophthalmos, λυκόφθαλμος gemma. 706.e

λύκος, λύκαινα. 336.a

λύκος, Lupus. 321.e

λύκος & μονόλυκος, diſtincta apud Theophraſtum. 947.a

λύκοι μονιοί. 946.d

Lyctij. 65.b. Lyctus vrbs Cretæ. ibid.

Lycurgus Prytanis filius, Iphiti σύγχρονος. 16.d. Lacedæmonius. ibid.e

Lycus auctiorem Mæandrum reddit. 828.d. ex monte Cadmo exoritur, qui Laodiceæ supereminet. ibid.

Lycus amnis Ptolemæo in Meandrum exonerat. 828.b. longè diuerſos ac diuiſos fontes habet à Marſya. ibid. nec per Apameam tranſit. ibid. Lycus perperam à Curtio cum Marſya confunditur. 828.a.b.c.a. ad eum poſita Laodicea, ſeu Laudicia quæ ad Pycum dicitur. 828.a. Lycus Laodiceam adlit vel interſecat. ibid. Lyci cum Mæandro συναφή. 288.e

λύκος fluuius Ptolemæo in Mæandrum exonerat. 828.b. ad eum ponit Strabo λαοδίκειαν, quæ λαοδίκεια ἐπὶ λύκῳ dicitur. ibid.e

ad Lyci & Iris confluentis Eupatoria poſita. 889.d

Lyda vrbs Lyciæ. 782.a. Lyda citerioris Cariæ attributa. ibid.

Lydia vna ex regionibus quæ Aſiam Proconſularem conſtituebant. 805.d. & prouinciam. ibid.e

Lydi fratrum loco Caribus habiti. 837.c

Lydię vicina Phrygia ab exortu Solis. 837.a. Lydia Cariæ conterminà à meridie. ibid.b. Myſiæ collimitanea ad Septemtrionem. ibid. Lydię fines. 837.c.d

Lydia vicario Aſianæ diœceſeos ſubiecta, 806.b. ex citeriore Aſia. *ibid*. b. c. ſecluſa ab Aſia proprie dicta. *ibid*.c
Lydia Tmoliris. 837.d
Lydia Conſularibus regebatur. 806.b
Lydiam iurer alias continebat Aſiæ pars citerior. 807.d
Lydia coricula, lapidis Heraclij nomine inſiguita. 1103.b
Lydij Tyrrheni. 124. a. Lydiæ tibiæ ſunt Tyrrhenæ. *ibid*.d
Lydij modi Marſyæ. 834.e.
Lydia harmonia, ὀξεῖα & apta ad fletum. *ibid*.
Lydius lapis coguominatus Magnes, qui ferrum trahit. 1103. c. qui dictus eſt Heraclius lapis quo aurum probatur, in Tmolo Lydiæ amne primum repertus. *ibid*.c.d. duo itaque Lydij lapides diuerſiſſimi generis, vt duo Magnetes. *ibid*.
Lydius later. 1231.b
Lydius modus. 119.e.a.d.e. 120. d. c. acutiſſimus. 119. c. 120. a. c. querulus. *ibid*. ὀξύφωνος. *ibid*.
Λυδὸς, ſerui uomen in Comœdiis. 796.c
Lygdamis, non Lygdamus. 110.d
Lygdamis pancratiaſtes, non Lygdamus. 34.a. 36.b. proceritudine Herculem æquaſſe creditus. 34.b.c
Lygdamis quibuſdam qui templum Dianæ incendit. *ibid*.a
Lygdinus lapis ad vnguentaria vaſa experitor. 559.b. ex Arabia prius anchi ſolitus. *ibid*.
Λύγδος, lapis Lygdinus. 559.c. & lapis Parius. *ibid*.b. Lygdos Paria. *ibid*.c
Λύγδος, Parium marmor, Παρία λίθος. 183 a
Λυγδουνησίοι, Lugdunenſes. 807.b
λύγγοι, qui aliis λύγκες. 89.a
λυγγούριον & λυγκούριον. 89.a
Lygos antea dictum Byxantium. 166. d. Couſtantina Lygos. *ibid*.
λύγος. 245.c. 246.b
λυγγίειν. 89.b
Λύγξ, & Λυγξώ, vrbs. 303 c.
Lynxo. 304.b
Lympha & Lymphot. 1285.a
Lymphæ Latinis, νύμφαι, & Æolice λύμφαι. 187.a. vnde Lymphatici. νυμφόληπτοι. 187.b
Lymphatici, quos nymphatum ſpecies viſæ in furorem adegerunt. 1086.c. 1087.a
Lymphariones, ἀιάλιαι dictæ. 1085.c
Lyngurium, λυγγούριον, λυγκούριον, & λιγύριον, & λυγύριον, & λαγγούριον. 89.a.b.c.d. Lyngurium cum Succino confunditur. 89.c
Lyngurium attrabere proximantia. 89.d
Lynx in luporum genere. 88.c.d
Lynx à Lycaone differt. 389.c.
vulgo vocatur *Once*. 389.c
Lyncum vriua vtrum frigore coucreſcat an calore. 88.b.c
Lyricorum omnium opera vno volomine comprehenſa. 851. e. a. quod Λυρικῶν τεῦχος dictum. *ibid*.
λυρῳδοί, qui. 867.a. Lyrœdi. 868. a. Cantica ad Lyram canebant. *ibid*.b.d
Lyrneſſos Ciliciæ vrbs iuxta Corycon Pamphyliæ. male à Curtio in Cilicia Corycon poſita. 775.b.c. Lyrneſſos in Troade ab Achille euerſa. *ibid*.c.d. deinde à Troicis Cilicibus eiectis in Pamphyliæ ota condita. *ibid*. d. vnde & Lyrneſſon in Pamphylia recenſet Plinius. *ibid*. Lyrneſſus inter Attalicum & Phaſelida ponitur à Strabone. *ibid*.e
Λυσιμαχία. 402.c
Λυτρών. 612.b
Lyſis κιναιδολόγος. 108.c. vnde Λυσιῳδοὶ dicti. *ibid*. cum Magodis. 109.a
λυβρίδιον recentioribus pro ὑβρίδιον. 1151.b
λυπὶς, languidus, vnde λυπίζω. 380. b
Λυξξώ. 304.a

M

M & B inuicem permutantur in ſcribendo. 400.e
M & B Græcis Latiniſque veteribus ſæpe inuicem mutantur. 1308.b
M & N literarum mutatio frequens. 861.a.b
M & N inuicem mutantur. 1033.a
M in N ſæpe mutantur. 1170.c
Macæ poſt Aſbyſtas. 381.b.c. 382. a.b. inter Carmaniam & Arabiam ſiti. 382.b
Macæ ad ipſas fauces Perſici ſinus poſiti. 493.b
Macæ ſiti ex aduerſo promuntorij Carmaniæ. 1179.e. quod Harmozon eſt 1180.a. in parte Arabum. 1181.b
Μάκαι, Macæ populi inter Carmaniam & Arabiam Stephano. 1182.c. imo Arabiæ populi oppoſiti Carmaniæ. *ibid*.
Macarons, placentæ κολλαί. 8906.a
Μαχαίρων & Μακάρων νῆσος. 170.d
μάκαρος, μακάρων. 64.d
Macedo Iouis & Thyriæ Deucalionis filius, maternus Deucalionis nepos, à quo Macedonia dicta. 155.e
Macedones Caſpium mare Põtum eſſe pataruut, ad Mæotim paludem. 796. a. Iaxarrem eundem cum Tanai. *ibid*. & Caucaſum Colchicum cum Indico. *ibid*.
Macedonum ſomni tempora artiora quam noctis. 1120.e
Macedonicum apium uou eſt Oluſatrum priſcorum. 1273 e. 1274.a. Macedonicum in petroſis & præruptis naſcitur. 1274.a. Macedonicum Petroſelinum temere confunditur cum Smyrnia. *ibid*.
Μακεδόνικον uon eſt Petroſelinum Macedonicum. 1269.c.
Μακεδονικὰ intuba, vel amaræ lactucæ, πικρίδες. *ibid*.c
Macer cortex arboris aromaticæ. 1303.b. ξυλομάκερ lignum ipſum. *ibid*.c
Macero, corrupto loquendi vſu pro Marcero, τήκω. 907.a. Macerare & Marcerare, τήκειν. *ibid*.
Maceronium officinarum uou eſt Smyrnion. 1274.c
Maces ab indolis vocatum promuntorium Ammiano. 1182. d. aliis caret uomine, & τὸ ἐν Μάκαις ἀκρωτήριον dicitur. *ib*.c. d. Μακῶν ἄκρα dici poſſet. *ibid*. d.e. illud oppoſitum eſt Carmaniæ promuntorio, adeò breui ſpatio inter vtrumque, vt vnum ab altero cerni poſſit. *ibid*.c.d. 50. millibus paſſuum illud interuallum taxatur. *ibid*.c
μαχαίριον, cultellum. 916.c
μαχαιρίον gladioli ſpecies. 999.a. quæ & ξίφος & φάσγανον. *ibid*.
Machærus, ſecunda arx Iudææ ab Hieroſolymis. 379.c.d.c
Machina, pro theſauro ſubterraneo. 1210.c.a. Machina pro Caraſta in qua ſerui incluſi proſtabant. *ibid*.a. Liuius machinam vocat οἴκημα κατάγειον. *ibid*. Machina, totum molæ machinamentum. *ibid*. vnde Machinarius aſinus, qui Machinam circumagit. *ibid*.

Machlis fera ſimilis Alci.232.a.c
Machlis Scandinauiæ inſulæ beſtia retro graditur in paſcendo. 384.b
Maciari pro Siccari. 287.d. ξηραίνεσθαι. ibid.
Macies aquarum, ξηρασία, ξηρότης. 293.c. ſiccitas. 287.d. ἄμπωτις. 193.b
in Maciem ire pro Emeciari. 1004.a
Μακοράβα, oppidum Arabiæ Felicis. 491.a
Macrobij Æthiopes. 385.a.b. 386.a. iuſtitiam colunt, amant veritatem. 385.e. dicti quod longæui ſint. 385.d. non iidem cum Automolis. 385.c.d. ex aduerſo Meroes in parte Africæ. ibid.c
μακροκέφαλος, non κεφαλόμακρος. 219.c
Μακρὸν τεῖχος, Macron Teichos. 167.d
μάκτρα propriè alueus in quo farina conſpergitur & ſubigitur pani faciendo. 1161.a. pro alueo balnei, vel ſolio balneari. ibid. quem etiam *alueum* Latini appellant. ibid.
Mactos, magis auctus. 129.c
Macula in longum ducta, linea eſt. 370.d. ſi circumducatur coronam efficit. ibid.
Maculæ inſtar punctorum vel granorum. 1033.a. σπῖλοι, maculæ. ibid.a.c
Maculæ rotundæ & in vortices ſparſæ pantherarum. 388.e. oculis ſimiles. ibid. & ſuperſperſæ. ibid. Camelopardalis longę & linearim ductæ. ibid. virgatæ. ibid.
Madagaſcar indigenis vocatur Memithias inſula. 1244.b
μάδελκον, quo nomine Bdellium dictum, ex Hebræo *Bedolach* factum videtur. 1150.e. Plinius ait eſſe Bdellium arborem, gummi autem Brochon & Maldacon & Malacam vocari. ibid.
Maldacon vocari gummi arboris Bdellij ait Plinius. 1150.e
μάσδα Æolibus pro μάζα. 1280.d
Mæander ripis recurrentibus ſinuoſus. 835.d. cur bicornis appareret dicatur. ibid. d.e. per Ioniam vltimo defluens mari illabitur. ibid. vel per Cariam Ionum. ibid. inter Miletum & Prienen. ibid.a.b
Mæandri ortus ex arce Celænarum. 385.c.d.a.e. Plinio ex lacu qui eſt in monte Aulocrene. ibid.e.b. Mæandri & Marſyæ fontes in eodem loco. ibid.e. ex eodem fonte fluere dicti. ibid.
Mædi & Pæones contermini. 253.a
Mæles, ſeu Meles veterum, quis. 1009. Taxus aut Taxo non eſt. ibid. c.d.b. eſt *Cattus putoſus*, ſeu puteus. ibid.e. aut ea quæ Fuſcina, Gall. *Fouine* dicitur. ibid. fælis ſiue cattus ſilueſtris. ibid.b
Mæmacterionem ſequitur Poſideon. 754.d.e
Mæmacterion. 181.d
Mæonia Catacecaumene. 837.d
Mæonia vna ex regionibus quę Aſiam Proconſularem conſtituebant. 805.d. Thracenſium prouinciam. ibid.e.
Mæoticus lacus Caſpia ſiue Hyrcani ſinui oppoſitus. 787.a.b
Mæotis. 799.b.c.d. 800.d. 801.a
Mæotidem paludem Caſpium mare eſſe putarunt Macedones. 796.a
Magæus, Μαγαῖος, vel Μωγαῖος, hodie *Maen*. 701.d. pro eo Μωσαῖος perperam apud Ptolemæum. ibid.
Μαγαῖος vel Μωγαῖος amnis inter Eulæi & Tigridis oſtia, alijs Μοσαῖος dicitur. 701.d.e.a. Magei oſtia. ibid.e. non poteſt eſſe Paſitigris. ibid.d
מַגָּל, quid. 311.c
Magaleb arbuſcula ſignum flauum. 273.c
Magalia. 310.a. 311.a. Magar. 310.a. 311.b. Magæl. 311.b
μάνδρος aut μάνδρον. 311.c
μαγγαλίαι offæ. 1332.b. paſtilli, oui magnitudine & forma, quæ dantur equis tranſglutiendæ. ibid.
μαγγάδιον, μαγγαὶ μάγγων, vnde Mango. 47.b
μάγγανον, σιδηροῦς ὀχεύς, & ὑπόπηξ. 925.a.b. μάγγανον quid proprie. ibid.b. μάγγανον, machina. ibid. μάγγανα πολεμικὰ, machinæ bellicæ. ibid. μάγγανα τῆς κλειδώσεως, inſtrumentum claudendarum ianuarum. ibid. μάγγανον abſolutè ac propriè βάλανος vel ὀχεύς. ibid.
μαγγανεία, μαγγανεύειν. 925.b
Magi ἀγήρω ἡμίθεοι ab Orpheo dicti. 135.d
Magorum inſtitutum nunquam holocauſtum ex hoſtia faciebant. 128.b.c.d.e
Magorum proprium Deos elicere & euocare, ſed in alio genere quam Necyomantię. 1091.d. Aglaophotide herba vtuntur quum volunt Deos euocare. ibid.
an Magi imperio animæ ab inferis ipſis euocari poſſent ad oracula repoſitanda. 1119.a.b
Magicus nodus. 1089.a.b. Magicæ deuinctiones. ibid.a. & deuotiones. 1089.a
μαγίς, offa. 764.e. μαγίδες, offæ. ibid.
Magiſter architacton. 476.a.b
Magiſter equitum & peditum per orientem. 884.d.e
Magiſter militum per orientem. 804.a. 807.d.e
Magiſter memoriæ inter officia domus Auguſtæ. 1221.d
Magiſter officiorum in domo Auguſta, nunc dicitur noſtrorum Regum Maior domus. 1221.a. ὁ προεστὼς τῶν βασιλικῶν Παλατίων πραγμάτων. ibid.
Magiſter dies, Magiſtra culpa, Magiſtra vita, Magiſtrum argumentum. 474.c
Magiſtra via. 478.d. eſt via regia. ibid.e
Magiſtrum flumen, de Nilo. 477.d. *Maiſtre fleuue*. ibid.
Magiſtrantia & *Imperatoria* herbariis dicitur *Oſtritium* ſiue *Aſtrantia*. 1274.a
Magiſtrare, pro Docere. 474.c
Magiſtratio. ibid. publicæ Magiſtrationes, pro ſcholis publicis. ibid.d
Magiſtratu decedere. 1007.c
Magiſtratu exire. 1120.b
Μάγλα vel Βάγλα, Caſiæ ſpeciei nomen barbarum. 1304.a.b
Magmentum quid & vnde dictum. 129.c.d. Magmentaria cuna. ibid.d
Μάγνης pro Magnetico lapide. 1278.a
Magnetes duo diuerſiſſimi generis, vt duo Lydij lapides. 1103.d. Μάγνης abſolutè dictus eſt lapis Heraclius, qui lapis eſt Magneſius. ibid. Μάγνης λίθος pro Magneſiaco. ibid. poſtea Μάγνης appellatus omnis lapis huius generis, etiam ſi patriam non haberet Magneſium. ibid.c. vt Æthiopicus Magnes. ibid.
Magnes ingenita vi ferrum attrahit. 819.c.d. eo lapide concamerata erat teſtudo templi Alexandriæ. 819.a. & Arſinoes ſimulacrũ ex ferro factum

factum ab illo ſurſum tractũ in medio aere ſuſpenſum manebat. 819.e
Magnes lapis qui ferrum trahit, Siderites dictus. 1099.e. 1100.a
Μάγνης propriè lapis Magneſiacus. 1103.e.a. Μαγνῆτις λίθος aliis. ibid.a. ab inuentore Magnete quidam dictum putant. nam & Μάγνης nomen proprium. ibid. verum non ab inuentore, ſed à patria Magneſia id nominis inuenit hic lapis. ib.
Magnes qui colorem argenti præfert, ex qua Magneſia veniret, incertum. 1103.a. Androdamas ab aliis, cognominatus eſt. ibid. b. quæ tamen appellatio magis conuenit Magneti qui trahit ferrum. ibid.
Magnes σιδηροδάμας. 565.b
Magnete quædam nauigia retinentur, ſi quæ clauos habeãt è ferro. 1102.a. ideo naues compaginandæ ſubſcudibus ligneis. ibid a.c.d. Heraclius lapis Magnes. ibid. Magnes in India naſcens apud Anonymum. ibid.a.b. Ἡρακλεία λίθος vetuſtiſſimis Græcis, qui nunquam aliter appellant eum lapidem qui ferrum trahit, eumq. à Magnete ſeparant. ibid.d.e. & iis Ἡρακλεία λίθος dicitur quæ poſterioribus Μαγνῆτις λίθος & Magnes. ibid. e. noſtri hodie *Herculeum lapidem* vocant, imperitiſſime. ibid. non enim ab Hercule nomen habet, ſed ab Heraclea vrbe, vbi plurima iſte. ibid. vnde & Ἡρακλεῶτις λίθος aliis dicta. ibid. Magnes vel Μαγνῆτις λίθος longè alius lapis ab eo qui ferrum trahit. ibid. a.b. ita vocarunt lapidem argentei nitoris & argento adeò ſimilis vt plerumque pro argento imponeret. ibid. a.d.e. Multi tamen exiſtimarunt eundem eſſe Heraclium lapidem & Magnetem. ibid.b. Heraclius lapis qui ferrum trahit, & Magnes, idem eſt, ac non idem. ibid. Μαγνῆτις Theophraſti colorem habet argenti, & tornatur in vaſcula. ibid. c. & Heſychius eos lapides diſtinguit. ib. Μαγνῆτις λίθος ergo aliis diuerſa cenſetur ab Heraclia, aliis eadem eſt. 1103.a. nec mirum: nam duo diuerſi lapides eodem nomine τῆς Μαγνήτιδος λίθου veteribus noti fuere. ibid. à patria vterque ſic appellatus. ibid. Μαγνῆτις λίθος quæ argenti faciem habet, alia ab Heraclio lapide. ibid. ſed ille lapis Heraclius etiam Μαγνῆτις & Μάγνης dictus à Magneſia vrbe circa quã gignebatur. ibid.
Magnetum σῶμα. 141.d
Magnetum ſub Sipylo, & aliorum ſub Meandro vana diſcretio. 863.d
Magneſia incipiebat vbi deſinebat Theſſalia. 141.d
Magneſiæ duæ in Aſia. 1103.b. vna ad Mæandrum, quæ Μαγνησία πρὸς Μαιάνδρῳ dicitur. ib. altera ſub Sipylo, quæ Μαγνησία πρὸς Σιπύλῳ dicitur. ibid. vtramque in Lydia ponit Ptolemæus. ibid.
Magnificare. 1111.b
Magnitas pro magnitudine, antiquis. 35.e
Magnopolis & Pompeiopolis, idem nomen. 889 c. Eupatoriam Eupator ad confluentes Lyci & Iris conditam, & ab eo imperfectam relictam Pompeius agro & ciuibus additis Magnopolim vocauit, 889 c.e. Magnopolis in Cappadocia. ibid.e
Magnopolis forte poſtea vocata Σεβάστεια. 897.a
Magnũ promũtoriũ. 276.a.b.d
Magnus ſinus. 997.a.c
Magedia laſciuior & obſcœnior quam Comœdia. 109.b.c
Magediæ argumenta. ibid. mimo propior quam κωμῳδία. ibid.c. αὐτόσχημα mimus. ibid.d
μαγύδαρις, ſemen Laſerpicij. 353. b. e. a. b. 357.d. 360.e. caulis ſilphij. 353.b. ſuccus. ibid.e radix. 160.c
μαγύδαρις Theophraſto fruticis genus, quod in Syria naſcitur. 353 c. Magydaris Syriaca ibid. d. μαγύδαρις, & τὸ καλούμενον φύλλον, idem. 359.d.e
Magydaris proprie Syriacum laſerpicium. 360.b. in Syria & Parnaſſo, non in Libya naſcebatur. 369.b.c. planta illa, licet ſimilis laſerpicio, tamen diuerſa, & eſt Syriacum laſerpicium. 360.e. non habet ſuccum. 360.b.d
Mahometh, & Μαχουμὲθ, idem. 490.a
Μαιδία, Μαιδικὴ, Μαιδοί. 253.d
Maieſtas pro diuinitate, abſolute poſitum non legitur. 615.e
Μαιμακτηριὼν menſis 312.c,d.e.a. 315.a
μαῖρα pro μία. 1169 a
μαίνεσθαι ἐπὶ ἴσοις, quid. 940 a.
μαίνεσθαι ἐπὶ αὐτῷ, quid. ibid.
Maiores cuiuſque vrbis οἱ πρῶτοι vocantur. 1221.a
Maior Aſiæ, pro Maior Aſia. 991.b
Maior pullo, aut Senior, qui pulli ætatem exceſſit. 1015.a. Maior bimo aut trimo, qui bimatum aut trimatum exceſſit. ibid.
Maiores domus ſerui qui primatum in familia habebant. 1221.a. quod poſtea tranſlatum ad palatia noſtrorum Regum pro Magiſtris officiorum. ibid. Seruus maior domus, πρῶτος. ibid.
μαιούλιον vel μαρούλιον, recentioribus Græcis pro lactuca. 1269. d. pro ſatiua lactuca. ibid.b
μᾶλα Æolicè, μῆλα. 64.d
Malabathrum. 468.d. μαλάβαθρον Græci ab Indica voce *Tamalabathra* formarunt. 1072.c. & nomine tenus notitiã habentes folij Indici, id nomen attribuerunt alteri generi folij, nempe Betre, quod ipſis notius erat. ibid c. φύλλον μαλαβάθρου folia non alia eſſe poſſunt præter Betre folia, quæ hodieq. ſic complicãtur. ibid. ſed poſtquam Indicum foliũ Græcis notum eſſe cœpit, plerique id confudere cum veterum Malabathro ſeu folio. ibid.d
Malabathrum Græcis ab Indorum Talamabathra, licet diuerſum. 1018.e. idem enim cum foliis Betre. ibid.e.a
Malabathrum veterum hodie *Betre* folium vocant. 1308.e
Malabathrum veterum idem cum folio Cataſphæro. 1075 b
Malabathrum ſiue folium, cur herba paradiſi vulgo dicta. 1054 b
Malabathrum ſeu folium, inter illa mirifica ſuauitate olentia præcipuam auctoritatem habet. 1059 a
Malabathrum, ſiue Malabathri folium proprie dictum Romanis. 1065. d. Malabathrinum voguẽtum, foliatũ. ibid.
Malabathrum ligno & folio vtile. 1055. d. vnde & φύλλον & ξυλόφυλλον dixere. ibid.
Malabathri foliom, μαλαβάθρου φύλλον, quod & abſolutè φύλλον, ſeu folium. 1070.e. & Mala-

bathrum, φύλλον ἰνδικόν. *ibid.* Malabathri folia cur à foliis Indicis diſtincta à quibuſdam. *ibid.* a. μαλάβαθρον, à voce Indica, *Tamulapatra. ibid.* non enim à Græcis Indi acceperunt. *ibid.*
Malabathri folia complicata demptis neruis ac fibris ex India aduehi ſolebant. 1071. b.c.a
Malabathri folia in pilulas conuoluta olim vænum ibant, & in Europam aduehebantur. 1070. e. Folium hadroſphærum, meſoſphærum, microſphærum. *ibid.* d. ex ſingulis foliis ſingulæ pilulæ fiebant, ſeu ſphæræ. *ibid.* e. Malabathri calami, virgæ aut ſurculi. 1071 a. dicti etiam πῖ... *ibid.* b. & hodie *Betre. ibid.* Malabathrum veterum eſt folium *Betre. ibid.* 1072. e. nam & nomen conuenit. 1071. c. Malabathrum quomodo in Indiam veniat, & ex India in alia loca deferatur. *ibid.* c. Malabathri colligendi ratio fabulis proxima. 1072. b. non veram notitiam eius habuerunt veteres. *ibid.* c. Malabathri folium aquis innatat ſine vlla radice. *ibid.* d. Malabathrum linguæ ſubiectum commendat oris odorem, *ib.*
Malabathrum veteribus dictũ Folium & φύλλον abſolutè, κατ᾽ ἐξοχήν. 1069. d.e
Malabathro ineſt vis ſtomachi coroboratrix. 1072. d.e. Malabathrum complicatum cõuolutumque ex India adferebatur. *ibid.* e. Folium ἀπὸ τοῦ ... διὰ τὸ ὀνομαστῶς dictum, Græcis μαλάβαθρον aut μαλαβάθρου φύλλον, planè eſt, Betre folium. *ibid.* a
Malacæ maritimum. 1023. b. ibi piper naſcitur. *ibid.*
Malaca gummi Bdellij arboris iuxta Plinium. 1150. e
Malculcul, vel Malachil, Arabibus vocatur Bdellium. 1151. b
Μαλάχβηλος. 1228. c
μαλάκιοι. 764. a
μαλακοπύρηνοι. 471. c.d
Malade, qui male ſe habet. 1112. e. a. ἀρχαίως, *Malatus*. *ibid.*
Malamaorus amnis. 993. c
Malartar. 1023. d. ibi piper naſcitur. *ibid.*
Μάλχος contractè à Μαλίχας vel Μάλιχοι. 1160. c. rex Nabatæorum. *ibid.* Μάλχος cognominatos Porphyrius Philoſophus. *ibid.* Μάλχος alius vitam Pythagoræ ſcripſit. *ibid.* Μάλχος à D. Petro exauricularus. *ib.*
μαλκὸς, imbellis, imbecillis & ignauos. 907. a. inde antiquã Marcus, & Marcidus. *ibid.*
Maldacon an pro μάλθακον, quod molle eſſet gummi Bdellij inſtar malaxatæ ceræ. 1151 b. idem ſignificat μαλάχη vel μαλάκη, ſubaudiendo βδέλλα. *ibid.* vnde Arabes ſuum fecerunt Melochili vel Malachali, quod Bdellium ſignificat. *ibid.*
Malceuentum, Μαλέεντος. 68. b
Maleuentum, Μαλόεντος. 86. c
Maleuentum colonia à Diomede condita, poſtea Beneuentum dicta. 64. b.c
Mali Arabiæ regio. 546. e
Malichę inſula. 1264. e.a. Μαλίχου νῆσος. *ibid.* a.d.e. 1265. b
Μαλίχας & Μάλχος, idem. 1264. c. rex Nabatæorum. *ibid.*
Malichas ſiue regulus ſiue alios à quo Μαλίχου inſula. 1264. a
Μαλίχας vel Μάλιχος nomen proprium. 1264. c. cõtractè Μάλχος. *ibid.*
Malchu inſula. 1240. b.c.d.e. 1141. a. Ptolemæo Μαλιτίχου pro Μαλίχου. 1240. b. qui duas inſulas huc nomine facit. *ibid.*
Malicorium σίδιον. 465. b
Malina, receſſus maris. 288. c
Malitas pro Malitia. 35. e
Malleatores. 277. c
Malleoli plures in vite ſerenda. 586. d.e à malleotis digeritur vitis. *ibid* c
Μάλλεως emporium. 1264. b
μαλλός. 762. a. μαλλὸς ... *ibid.*
μαλλὸς, cirrus, κρωβὸς, cincinnus. 763. a. 1118. d
μαλλὸς vellus. *ibid.*
Mallus, *Mallo*. 955. e
μαλλωτοὶ veſtes. 390. e
Malabathrum Syrium, non magis natalibus Syriacũ, quam Nardus, aut Myrrha. 1061. b. ſola India illud mittit. *ibid.*
Μαλόεις, vrbs à Diomede condita, τῦ Μαλόεντος. Ætoli verò ὁ Μαλόεντος, τῦ Μαλόεντος. 64. d. dicta ἀπὸ τῶν μήλων, Æolicè, i. μήλων. *ibid.* Μαλόεις Apollo in inſula Leſbo cultus. 64. e. vnde ſic dictus. *ibid.*
Μαλόεντος, Maleoentum. 86. c
Maltecoræ, Indiæ populi, incolæ montiom, & perpetuo tractu oræ Oceani prætenti. 995. d.e
Maltha, lini flagrantis genus. terra extinguitur, aquis accenditur. 244. e
Malthæ compoſitiones variæ, qua res fractas componebãt & malthabant, quod & Solidare dixit infima Latinitas. 196. e. vſurpatum & de Malthatione tenaci & obſolidata, qua farciebãtur corrupta tectoria in balneis & piſcinis fontibuſque. *ibid.* a. *Stuccum* vulgò vocant. *ibid.* Malthandi verbo vſus Plinius. *ibid.* qui & Malham è calce recenti fieri tradit, vino reſtincta, mox tuſa cũ adipe ſuillo & fica. *ibid* quo nihil tenacius eſſe aſſerit, vt duritiem lapidis antecedat. *ibid.* b. Maltha frigidaria, piſcinarum, ciſternarum & puteorum rimæ ac lacunæ farciebantur & ſolidabantur. *ibid.* b. alia fuit caldaria qua loca in balneis ſciſſa & corrupta reficiebantur. *ibid.* omnibus eius generibus calx admiſcebatur. *ibid.* Maltha Græcis mollita ac ſubacta cera. *ibid.* vnde Latinum *Maltha. ibid.* cera alba in compoſitionem Malthæ caldariæ, & pix addita. *ibid.* vnde & Maltha πισσόκηρος. *ibid.* Italis hodie Smaltbo. *ibid.* c. Maltha nihil ad picturã. *ibid.*
μάλθη Græcè κηρὸς μεμαλαγμένος. 1151. b
Malthare, ſolidare, farcire ruinas. 1229. e
Malthare antiquiori antiquitati, quod recentiori *Solidare*. 1096 d
Maluaceus ſ. pes, pro Malua. 830. b.e. & Maluacium. 1275. b
Maluæ. 292. b.c
Malum, antiquis de certa ſpecie, & Pomum de omni genere fructuum. 598. e
Malum Citrium, Limon. 1311. d
Malum Medicum, quod & Perſicum. 949. e. & Aſſyrium. *ibid* a
Mala aurea, quę & Heſperidum dicta ſunt. 955. a. diis apponi ſolita apud Lacedæmonios. *ibid.*
Mala aurea & Medica, & citrea, & ἑσπερίδες, idem genus pomi, 956. e
Mala citria ἑσπερικὰ & ἑσπερίδων μῆλα dicta. 374. a
Mala Indorum lanifera. 296. d
Mala varoa, *Pommes de Paradis*. 297. a

Malorum conditura. 466.b
Mala Punica cur rubra, vuida & vinoſa. 1283.a
in Malorum generibus plures ſpecies ſub vno genere. 956.c
Malus, arbor: Malum, fructus. 959.d
Malus Medica, quæ & Aſſyria, & Perſica. 949.c
Mamay, arbor America. 965.a
Mambu Sacar, ſuccus naſcens in harundinibus dictis Mambu, & amyli modo craſſum & fragile. 1021.d
Mambu ab Indis vocata arundo quæ Saccharum veteribus cognitum fert. 1298.d. & Saccharum Memba. ibid.
Mamilia lex de finibus. 677.e
Mamma ἀρχαϊκῶς. 1137.e
Mana genita, i. eſt bona, non à manando. 411.c. Cerus manus creator bonus. ibid.c d
Manare, fluere, ῥεῖν. 419.b
Manare flumina dicũtur. 697.c
Mancupare pro Capere. 234.b. proprie ἀνδραποδίζειν. ibid. Mancupium, ἀνδράποδον. ibid.
Mãcupiorum pubertatem vaccinio, vel hyacintbo mangones tardabant. 1225.d.e
Μανδαλός, peſſulus, κλεῖθρον. 925.c.
Mandalus, κατοχεύς, vel ὀχεύς. ibid.
Mandra in ludo calculorum, ζατρίκιον. 1130.d.e
Maneige, ſtrigarium, vel trigarium. 55.b
Manes & Lemures, idem. 412.b. pro inferis. ibid.c.e. pro diis. ibid.c
Manes, i. boni, dicti defuncti, vt ab Arcadibus χρηστοί. 412. a. b. Manes mortui. ibid.b. Dij manes defunctorum genij. ibid.
Manes nihil aliud quam imagines & vmbræ, εἴδωλα καμόντων. 1091.e. Manes dij in Necromantia euocuntur, non imagines Deorum. ibid.
Mango, μάγγων. 47.b
Mangones vænalitij, ἀνδραποδοκάπηλοι. 272.e. & Mangones proprie. ibid. 274.a
Mangones vaccinio ſiue hyacintbo mancupiorum pubertatem tardabant. 1225.d.e
Mania, quæ & Larunda, Larium mater. 411.c
μανία, furoris morbus. 398.d. differt à phrenitide. ibid.
Maniatum pro Mannatũ. 266.a
Maniolæ inſulæ vel Maſuiolæ in India. 1102.b
Manipuli σπεῖραι. 311.a
Manis & Manus antiquis, bonus. 412 c
Manna Alhuſar. 1312.d. 1313.b
Manna δροσόμελι & ἀερόμελι dicta. 1020.b, Manna Ariſtoteli incognita. ibid. c. mel aereum apud eum non eſt ἀερόμελι, nec manna. ibid. qualis ad medicinæ vſum colligitur hodie & circumfertur. ibid.
Manna magis ad Bdellij colorem aut turis accedit quam ad Margariti, aut alterius gemmæ. 1150.e. vnde & paruæ turis nucæ, quæ inſtar habetent granorum Mannæ, Græcis μάννα λιβάνου dictæ. ibid.
Manna ex rore matutino qui in quibuſdam locis coit ac denſatur, & pro Manna colligitur. 1020.e
Manna veterum, ros notabilis ac manifeſtus qui deprehenditur in foliis harundinum. 1021. a. idem eſt mel calaminum, & Saccharum Dioſcoridis & Plinij. ibid.
Manna Indici calami Græcis recentioribus ſaccharum. 1299.c. Manna vulgaris diſtinguitur ab ea ibid.
Manna καλάμου Ἰνδικοῦ pro medulla caſię catharticæ. 1309.d. Manna Indicæ harundinis de Saccharo Mambu. ibid.d.c. & illud Saccharum Manna. ibid. e. Manna Perſicum. ibid.a. & Σιμικιόν, quæ videtur eſſe *Manna Calabra*. ibid.
Manna turis, λιβάνου μάννα. 508.d
Manna turis. 1022.b
Mannæ Perſicæ genus *Xirqueſt* vel *Xircaſt*. 1021.d
Mannæ quæ colligitur in Libano monte, & Sacchari Mambu ſimilia & diſſimilia. 1022.b.c. Manna potius φυσικὴ quam θραυστή. ibid.c
Mannæ noſtræ conueniunt quę de Saccharo ſuo prædicant veteres, longè aptiùs quàm Saccharo noſtro. 1019. a. Manna tamen non eſt, ſed Saccharum quod tunc ſolum ex India habebant, Mannæ Indicæ genus eſſe putarunt. ibid. Plinius & Dioſcorides nullam Mannæ mentionem faciunt. ibid.b. non dubium tamen quia illis fuerit cognita. ibid. Mãnæ deſcriptio, ex Amyntra apud Athenæum, qualis hodie nobis in vſu eſt. 1019. b. maximè ea quæ dura & concreta eſt. ibid.c. per Indiam hodie venalis ex prouincia *Vsbeque* circumfertur in magnis globis, admixtis foliis. ibid. in maſſis quoque affertur ex Calabria. ibid. Mannæ non meminit Ariſtoteles. 1020.e
Manſio, σταθμὸς locus vbi per noctem quieſcebant confecto itinere. 495.b d. Manſio plurium pro vnius diei itinere. 495.e. Manere pro cubare. ibid.b
Manſiones camelorum. 494.d. e 495.e.a.b.c d.e. viginti millia pro ſingulis manſionibus. 445.c. 496.c. Manſiones communes. 494.e. Manſionum interualla. 495.b
Manſiones modò plures, modo pauciores in eodem locorum interuallo. 495.c. quot mutationes in vnam manſionem. 495.d.e. neceſſariò diſponuntur aquationum ratione. 1184.a
Μαντεῖον, Fanum & oraculũ. 810.a
Μαντεῖον Mantium, Manteium. 810.a.b.c.d.e. Μαντεῖον. Colophoniorum. ibid. Μαντεῖον Διδυμαῖον. ibid.e.d
Mantelia & mappæ ex filamentis laneis Caryſtij lapidis in ignem mittebantur vt à ſordibus nitidarẽtur. 177.e. 178.a
Mantelia è cute capitis hoſtium. 188.e
Mantichora in India naſcitur, non in Æthiopia. 1008. e. 1010.a Ἰνδικὸν θηρίον. 1010.e
Mantichora, aliis Μαντιχώρα, aliis Μαρτιχώρα, & Μαρτιόρα. 1011.c. eius triplex ordo dentium. ibid.a
Mantifolium cur dicatur perſonata. 971.b
Mantifolium cur vocata Perſonata. 966.e.a. idem quod κολοκάσιον. ibid.a. Colocaſium Hiſpanis *Mantum Noſtræ Dominæ*. ibid.
Mantifolium Latinis κολοκάσιον vocatum. ibid.
Mantifolia tonſis villis. 100.d
Manto Clatij Apollinis fanum conſtruxit. 860.d
Mantum noſtræ Dominæ, Hiſpanis colocaſium dicitur. 966.a. 971.c
Manua, manipulus. 266.a. Manuæ fœni. ibid. Manua, δέσμη. ibid. Manuales faſces. 266.b. Manuatum in aceruo ſparſum, in manuales faſciculos colligatum. 266.b
Mantum, parua lacerna. 971.b

ſ ij

Manuale, ἐγχειρίδιον. 392.a
Maous & manis, antiquis bonis. 412.e
Manus concauum μουσίλη vel μύσαλος. 1129.e
Manus Epheſi ſpectata. 818.d
Manu Apellis, pro pictura. 372.e. Manus opera artificum, vt Græcis χείρ. 372.a
Μαύλα, quid. 1168.a
Mapalia. 309 e.310.a
Μαφαρίτης πέραννος, qui Mapharitis populis imperitabat, quorum regio Saue. 496.d. Μαφαρίτης regio circa Sauen. ibid. Μαφοείτη. 496.d. Cholæbo tyranno ſubditi. 499.c
Mappa veterum, hodie *Nappe*. 608.a
Mappa Latinis quæ Gallis *Nappe*. 861.b
Mappa, Nappa recentioribus. 1170.d
Mappa, quid. 912.c.e.d. diaboli gulæ comparata. ibid.e
Mappa miſſa, μαππαρίου σημεῖον. 921.c.d
Μαππάριος, Mapparius, qui officium ſuſtinebat mappæ mittendæ. 922. c. μαππεῖον ſignum, quid. ibid. μαππάριον male Mappa redditur. 922. c.d
Mapparius in Conſtantinopolitano Circo, quis 901.d. in medio oſtio ſiue ianua conſtabat. ibid.e
Μάραγδος pro σμάραγδος. 55.e. 444.d
Maranitæ. 487.c. Μαρανῖς. 487. a. qui poſtea Pharanitæ. 487.d
μάραθρον, ἱππομάραθρον. 394.a
Marathon. 143.b
Marathrum maius, ἱππομάραθρον. 1290.a
Marceo & Marceſco, ab antiquo Marcus. 907.a
Marcero, τὸ τήκω, ab antiquo Marcus. 907.a. non à Macer. ibid. pro quo corruptè Macero. ibid.
Marcidare, & Marcerare. 907 a
Marcidus & Marcer. 907.a
Marcidus à μαρκός. 907.a
Marcus, antiquum, à μαρκός. 907.a. vnde Marceo & Marceſco. ibid. & Marcero. ibid.
Mare, pro Mari. 292.a
Mare fluctibus agitatum ſæpe nauigantes ad portum aliquem eijcit. 616.b
Mare ſalis, & mare mortuum, idem. 614. e. vt lacus ſalis & lacus mortuus. ibid.
Mare mortuum, ſeu lacus Aſphaltites, non eſt, κοιλὰς ἁλυκή, ſiue vallis Salinarum. 613 b. c. 614 a. ſed vallis Siddim in id eſt mutata. 613.d. Mare ſalis etiam vocatur. 613.d.e
Mare ſole concretum, pro ſale, ἁλισματικῶς. 982.c
Mare inflatur. 287.d
Maris æſtus. 619 b
Maris æſtuum cauſam Lunæ quidam tribuunt. 755.b
Maris afflatus. 55.c.d
Maris afflatum, τὸ περιθαλάσσιον. 247.c
Maris tubera, oſtreæ. 1131.e
Mari adſpiratæ terræ. 214.a
Mari allui. 247.b.c
Mari nantes. 245.c
Maria dicebantur grandes lacus. 577 e
Maria & ſinus differunt. 141.a
Mareotica Ebenus pro Meroetica. 387.e
Mareotis Libya. 319.b.c. 320.a
Mares funales. 897.d.898.d
Margarides palmulæ. 1322.b
μάργαρα vel βέρβερα concha. 1127.a
μαργαριτομήτρα, i. *mater Perularum*, maior *Chetipo*, & parte exteriori ſcabra & impolita & rugis inſecta. 1129.d. *Changno* nominatur pro *Concha*. ibid. hæc pectini ſimilior quàm pinnæ. ibid.
Margarita, χάλαζα recentioribus Græcis. 718.c
Margarita, fœminini, & margarita, neutri. 1123.a. Margarita gutoſa, pro gyroſa, σφαιροειδής. ibid.b
Margaritam fœminino genere potius dicendam putant, quã margaritum neutro genere. 1123. c. quia nullum nomen animalis ſpeciale nomen inuenitur, quod neutrius eſſet generis. ibid. ſed margarita non eſt nomen animalis, ſed lapidis. ibid.d. non enim concha, ſed lapillus qui reperiebatur in concha. ibid. Græcis ὁ μαργαρίτης λίθος, vnde latinum, hæc margarita. ibid.
an μαργαρίτης, aut μαργαρείτης melius dicatur, fruſtra diſputatur. 1123. d. Iones qui λίθον in fœminino genere pronuntiabant, μαργαρῖτιν eodem genere dixere. ibid. qui in maſculino λίθον proferunt, μαργαρίτην dicere debent. ibid. dicebatur & ἡ μαργαρίς. ibid.e. Procopio τὸ μαργάριον. ibid. margaritum Græci inter lapides cenſuerunt. ibid. integra ἡ μαργαρῖτις. ibid.
Margarita candore, magnitudine, orbe ac leuore commendantur. 1123.b
Margarita candidiſſima ſimilis oculis piſcium. 759.d
Margarita piſcium ocellis ſimilia. 705 d
Margaritæ concha, aliis pinna, aliis pecten, aliis pinnæ, aut pectini ſimilis dicitur. 1127.e. in conchis quas myas appellant reperiri tradit in noſtro orbe Plinius. ibid.
in Margarita requiritur candor magnitudo, orbis, leuor & pondus. 1167.a
Margaritæ *Natef* vel *Alnatef* Arabibus vocatæ, quæ & rotundæ & forma oblongiore. 1334.c
Margaritæ, λίθια nomine veniunt Græcis. 1083.b. Margarita fulgens, *Kethem* in Hebręo. ibid.
Margaritæ non in vno genere concharum naſcuntur. 1129. b. pinnæ, pectines, & myaces, diuerſæ concharum ſpecies, in quibus eas gigni veteres prodiderunt. ibid. & hodie non vna concha lapidem illum generat. ibid. conchæ leues & candidæ ad id præſtantiſſimæ. ibid. c. & eæ ſunt pinnæ antiquorum, aut pinnis ſimiles. ibid.
Margaritæ in conchis è cœleſtis roris infuſione concipiuntur ac formantur, ac candorem illum acquirunt. 1133.e
Margaritæ & gemmæ ſeparantur à Latinis. 1113.e. 1115.b.c. Græci μαργαρίτην λίθον vocant, quo nomine & gemmam vocant. 1113. e. ὁ μαργαρίτης, & ὁ μαργαρίτης λίθος. ib. λίθος ἀδιαφανής Theophraſto dicitur. ibid. quod falſum eſt, & legendum in Theophraſto οὐ διαφανής. 1114.a. Latini Margaritam lapillis ac lapilli calculique nominibus nuncupant. ibid. quæ gemmis paſſim dantur. ibid. Margaritæ, Erythræi lapilli. ibid. 1115. a. & gemma Erythræa. 1115.a. Calculus de Margarita dicitur. ibid. Cur margaritæ à gemmis diſtinguantur, & diſtingui debeant. ibid. b. c. d. e. a. b. ideo gemma non ſit, quod in corpore animali creſcat ac coaleſcat. ibid. c.d. Gemma pro-

prie πρασιε, & eo ſolo nomine diſtat margaritom à gemma, quòd ex margarito gemma fieri non poteſt. ibid. a. aliàs certum eſt, cum margaritum lapis ſit ac calculus, ac pretij inter lapillos ſommi, etiam gemmæ nomen mereri. ib. b. Margaritum, ὁ πινικόν. ibid. b. Gemma λίθος διαφανής. ibid. b. Margaritum ergo potius lapillus quàm gemma. ibid. Iuriſconſultus ſcribit nec lapillum eſſe, oec gemmam. ibid. c. atquia olliaulum potius quàm lapis? ibid. Græci ὄστ vocant. ibid. Plinius callum vocat & nucleum corporis. ibid. Tertullianus conchæ verrucas vocat, & ab iis lapillos & gemmas ſeiungit. ibid. c. d. Græci omnes λίθον margaritam vocant, & lapis eſt, potius quàm os. ibid. eiuſdem ferme materiæ cum ipſa coocha, ſed purioris ac pellucidioris. ibid. ſæpe conchis adhæreſcunt, adeò indiſcreti coloris vt vnum corpus videantur. ibid. e. lapides & lapillos ſæpe voear Solinus Margaritas. ibid. Arabes Margaritam *Aliobar*, vel *Aluofar* vocaut, quod idem eſt ac ſi abſolutè gemmam vocarent. ibid. 1115. a. Strabo λίθιας μαργαρίτιδ vocat. ibid. Margaritæ aceto in tabem ſoluuntur, non item & gemmæ. ibid. c

Margaritæ ſolis radiis maculantur & ruborem contrahunt. 1165. a

Margaritæ abſolutè albæ dictæ mediæ Latinitati. 1161. a

Margaritæ grandiores, quæ vnionum, i. cæparum figuram referebant, voeatæ Vniones. 1169. d. Tympana dimidiatæ rotunditatis forma tympani. ibid. e. longiores Elenchi. ibid. hodie *Pyra* vocantur quę pyri effigiem referunt. ibid. ſed vniones, i. cæpæ, eæ quæ non ſunt abſolutæ rotunditatis, ſed cœparum inſtar habeut. ibid. quales ſunt plerumque maiores. ibid. 1170. a. Græci recentioribus μονάδοι dictis. ibid. a. b. nam μοναχὸν, vt ſingulare, pro eximio. ibid.

Margaritæ permiſtione roris concipi dicuntur. 1130. e. & ſitire rorem veluti maritum. ibid. roſcido conceptu grauidæ fieri. 1131. c

Margaritæ primum locum in gemmis obtinebant 239. a

Margaritæ τύμπανα dictæ, quæ conchis adhærebant, & limis inde auellendæ eraut, quia alteram faciem plenam habebant. 1143. d. Margaritæ non nigreſcunt Solis radiis, ſed ruſeſcunt. ibid. e

Margaritæ ſenecta flaueſcunt. 1166. a. e. in iis Candor præcipuè requiritur. ibid. b. exaluminatæ. ibid. a. quæ & claræ. ibid. b

Margaritæ in pretio Taprobanis. 1122. e. eorum magaritæ præſtantiores & grandiores Romanis. ibid. e

Margaritæ vſque ad centum vigiuti in vna concha inuentæ. 1170. d. Margaritæ paucæ inuentæ quæ ſemunciæ pondus exceſſerint ſcriptulo vno. ib. e. nam & ſemunciales inuentæ. ibid. & vltra ſemunciales. ibid.

Margaritarom immane pretium & res omnes ſuperans. 1171. e. in profundo marium locatæ, metu polyporum & aliarum maris belluarum ab hominibus tutæ. 1172. a. retibus etiam capi dicuntur. ibid. b. Margaritarum ſeu concharum duces præcipuo ſtudio petuntur ab variatoribus. ibid. c. nam illis captis cæteræ ſiue luce palantes facilè in plagas incidunt. ibid.

Margaritarum maximarum pondus. 1171. b. Maiores in ſinu Perſico reperiuntur, quæ & candore & magnitudine cæteris anteferuntur. ibid. b. hodie *Perles orientales* dicuntur. ibid. c

Margaritis & gemmis quę partes ornari ſolerent. 1173. a. b. Plinij ætate nullæ tunicis aut veſtibus mulierum gemmæ aut margaritę intextæ. ibid. b. veſtium & gemmis & margaritis conſertarum mentio in hiſtoria Auguſta. ibid. c. καταμάργαροι χιτῶνες, margaritis opertæ veſtes. ibid. ita μαργαριτώδεις ſindones. ibid. c. d

Margaritarum proprium fecerunt Arabes vocabulum omnibus gemmis commune, per excellentiam, quia inter omnes lapillos pretioſos, præcipuo ſunt in honore & pretio, 1124. b. & hodie mundum muliebrem qui in gemmis conſiſtit, *Bagues* vocamus, à Baccis quæ ſunt margaritæ. Margaritis ſummum apud veteres pretiorum, etiam ante omnes gemmas. ibid. c. poſt adamantem tamen ſecunda illis auctoritas. ibid. c. d. Margaritæ auro rependi ſolitæ, vt libra margaritarum libra auri fuerit. ibid. b. ſed ad intelligendum de locis vbi capiuntur, & vnde aduehuntur. ibid. Arrianus ait apud Indos margaritam triplo auro rependi. ibid. a. ad vnciam venales habentur tantum quæ inæquales & aſperæ, nec abſolutæ rotunditatis. ibid e. eæ plerumque vel contra quadruplum aurum væneunt. ib. Cornutas vocant. ibid. ſi quæ rotundiores ſunt, non aliud iis ponitur pretium, quam quod libido conſtituit & inſania mulierum. ibid. Hoc tempore in locis vbi margaritæ capiuntur vnciatim & libratim etiam vænire aiunt. ibid. a. quo modo mercatores pretium illis faciunt, per diuerſa inſtrumenta maioribus aut minoribus foraminibus pertuſa. ibid. a. b. viliſſimæ ſunt quæ præ paruitate perforari non poſſunt. ibid. b. ἀτρύπητοι Græcis quæ pertuſæ non ſunt. ibid. b. c. ex Margaritis non perforatis monilia fieri non poſſunt. ibid. c. Margaritæ extricatæ apud I. C. eæ quæ in linea non ſunt, ſed fuerunt. ibid. vulgò *Defilées* ibid. Margaritarum filum & linum, pro linea cui intricatæ ſunt ac inſertæ. ibid.

Margaritarum duplex genus. 1133. b. vnum ἐμβύθιον, alterum ἀκρόπορις. ibid.

Margaritarum vſus aut notitia Romanis circa Syllana tempora. 1169. d

Margaritarum genituræ proficiūt imbres & tonitrua. 1131. b

Margaritarū partus, pro qualitate roris aut cādeſcit, aut turbidus eſt, aut palleſcit. 1131. c

Margaritarum linea. 921. b. filum. ibid.

Margaritis ſecundus locus inter gemmas datus. 194. d

Margaritas piſcantibus non paruum à canibus marinis periculū. 1171. d. e. a. captura earum difficilis & periculoſa. ibid. non propter quòd

conchæ manum & vrinatoris abſcindant. *ibid.*c.
Margaritas in ſenectute craſſeſcere conchiſque adhæreſcere, nec his auelli poſſe niſi lima tradit Plinius. 1132. a. Iſidorum verò nutriri & grandeſcere quandiu conchæ adnexa eſt: deinde carne ſubnaſcente ad ipſum radicem, non amplius augmẽtum capere, ſed lucidiorem fieri & leuiórem acquirere. *ibid.*b
μάργαρον pro lance. 1127. a. vnde μαργαρίσκος, πινακίσκος. *ibid.*
Margo. 818.c
Margiana Ariæ vicina. 984.e
Μαργιανὴ regio χωρίον dicitur Straboni. 982.a
Margiane regio, ἡ Μαργιανή. 983. c. eius amplitudo. *ibid.*
Margiane ſub Parthyene comprehenſa. 1196.
Margiane, prouincia regni Parthici. 1197.d
Margus fluuius. 983.c.e
τὰ Μαριάβα, oppidum Arabiæ felicis. 491.a. 497.b. metropolis Sabæorum. 492.e
Μαριάβα in locum metropolis Sabæorum ſucceſſit quæ dicebatur Saba. 1118.a
Mariaba ſolorum Sabæorum caput Straboni. 497.c. Plinio omnium qui ſub Sabæorum erant imperio regia. 497.d. & eidem Culingiorum metropolis. *ibid.* Μαρίαβα, & Mariebba. 497.d
Mariana colonia, à Mario in Corſicam deducta. 98.a
Mariana foſſa. 94.d
Mariana regio Sabæorum. 490.b
Mariandyni. 881.d
Marices. 320.b
Μαρίχη. 1197.a
Μαρίλη, quid. 253.b
Μαρίμαθα, oppidum Arabiæ. 491.e
Mariſcæ ficus, maiores & maſculæ. 1127.c
Mariſcum infimę Latinitati pro palude. 578.a
Mariſcus, ὑπομεγεθής, à Mas. 1127.e. Mariſcus iuncus, qui & maſculus pro maiore. *ibid.*
Maritimi limitea in Italia iidem qui Cardines. 676.e
Maritima commercia puritati vitæ nocent. 613. a. mare παιδοδιδάσκαλον. *ibid.*
Maritus imber. 1131. a. Roa veluti maritus. 1130.e
Maritus roa. 277.d. maritus pecori. *ibid.* Venti maritantes. Mariti imbres. *ibid.*
Maſmarice Libya. 319.b.c.e
μαρμαρίζον. 1157.b
μάρμαρος, de auri vena. 1075.b
μάρμαρα εὔχροα. 231.d
Marmor teſtudini ſimile, aut teſtudineum non reperitur. 1122.c.d
Marmor ſolum ex lapidibus in fornace vi ignis non liqueſcit. 717.a
Marmor in pretio & vſu apud Taprobanitas. 1122.e
Marmor Caryſtium viride, fluctibus concolor. 177.b
Marmor Parium. 183.c.a. ἡ Παρία λίθος, & quæ λύγδος. 183.e
Marmora quodam arenæ genere in cruſtas ſecabantur. 1101.d. poliebantur arena quæ ex poro lapide. *ibid.*e
Marmora hodie quibus pictores terunt ac diluunt colores ſuos. 1335.a
Marmorum varia genera. 560. a.b
Marmorium pro Marmoreum. 1009.e
μαρναὶ lingua Cretica virgo, ait Steph. 172.d. Marna Gazęum numen. *ibid.*e
Maroa populi Indiæ, montium accolæ, & perpetuo tractu oræ Oceani prætenti. 995.d
Maronia Μαρώνεια, vrbs non regio. 160.d.e.a.b
Maros rex. 475.c
μαρούλιον vel μαρούλιον Græcia recentioribus lactuca. 1269. d. θρίδαξ & μαρούλιον, idem. *ibid.*e
μαρούλιον plura genera. 1269.a
Marpeſſus, mons Pari. inde Marpeſſium marmor; & Marpeſſia cautes. 79.b
Marro, ligo. 515.b. μάῤῥον. *ibid.*
Marrſin, Materiamen. 463.b
Marrubrium nigrum, μέγα πράσιον. 102.e
Marrubij circa Fucinum lacum. 59.b
Marrons, caſtaneæ ſatiuæ, Διὸς βάλανοι. 601.d
Mars quibuſdam Belus dicitur. 1235.b.c
Mars Siluanus non idem cum Siluano patre. 414.a.c. Mars Siluanus eſt ruſticus vel ſilueſtris. *ibid.*b. Mars Siluanus idem fortaſſe cum Hercule Siluano *ibid.* Mars & Hercules apud Pontifices idem habitus. *ibid.* & ab vtriuſque ſacris mulieres arcebantur. *ibid.*c. Marſpiter, i. Mars pater, qui in ſacris quę ad agros luſtrandos fiebant, inuocabatur, non idem cum Siluano patre. *ibid.*
Martia domicilium in Scorpio. 654.d
Martis ortus matutinus. 711.c.e. & veſpertinus occaſus. *ibid.*e
Martis planeta Θοῦρος vocatur. 1235.e. a. b. 1237. b. & πυρόεις. 1237.b
Martis ſideris nota. *ibid.* eius Aſteriſmus. *ibid.*c
Μαρσυαὸς, mons Pæoniam à Thraciæ Pæoniæ regione diſterminans. 838.e. vbi Bonacus naſcitur. *ibid.* qui & Ἥσυρος & Μονάπιος dicitur. *ibid.* ab eo monte fortaſſe Μαρσυαὶ dictum Pæonię oppidum, quod Μαρσυαὶ Ptolemæo. *ibid.*a
Marſias Lydorum rex Archippes vrbis conditor. 59.c
Marſpiter, Mars pater. 99.e
Marſuinus, *Marſouin*, dicitur porcus marinus, quaſi *Maris ſus*. 336.d
Marſya amnis Καταῤῥάκτης cur dictus. 385. d. e. Mæandri & Marſyæ fontes in eodem loco. *ibid.*e. ex eodem fonte fluunt. *ibid.* Marſyas ex arce Celęnarum deſcendens mediam vrbem interluebat. *ibid.* b. Marſyæ amnis fons forte dictus αὐλῶν κεφαλαί. *ibid.*d. Marſyæ rectæ ripæ. *ibid.*e. decliues. 836.a. Marſyæ κατωφερὲς τὸ ῥεῦμα. *ibid.*
Marſyas à Curtio dicitur à rapacitate Λύκος vocari & rapacitate & violentia τοῦ ῥεύματος. 828.a. quod reſponderet appellationi τοῦ Καταῤῥάκτου. *ibid.* b. ſed fallitur Curtius quum Marſyam cum Lyco eumdem putauit. *ibid.*c.a. & cum Orga. *ibid.*d. Marſyas Apameam adluit vel interfluit. *ibid.*a
Marſyas vel Marſuas, Μαρσύας. oriebatur à monte qui veteribus Celænis imminebat. 816.a.e. 827.a. 828.a. per mediam vrbem fluebat. 826. a. vrbs noua Apamea ad oſtia Marſyæ quibus in Mæandrum exit. *ibid.*b. vtitur ex monte, mox conditur: deinde emergit ac redditur, paulo poſt iterum conditur, vrbs in Mæandrum cadit. *ibid.*d. 827.c.e. 828.a. Marſyas Herodoti ætate dictus Καταῤῥά-

κπς.827.a.b. quod cum impetu deſcenderet.*ibid.*tamen & Marſyæ amnis meminit Herodotus 827.d.e.præceps dicitur cadere ex arce ſumma Celænarum. 827.e. ex alto montis cacumine excurrere.*ib.*828.a. rectis deſcendere ripis. 827.b

Marſyas Olympi filius. 831.d. vel agri, vel Hyagnidis. *ibid.* quibuſdam patar Hyngnidis dicitur. 831. e. gemi-nas tibias vno ſpiritu inflare primus Marſyas docuit. 831.c.831.a.fiſtulam πολυκάλαμον, ſeu σύριγγα inueniſſe etiam dicitur. *ibid.* fiſtulam ex pluribus calamis compactam. 832.a

Marſyas prudentiſſimus & ſolertiſſimus ſuo ſæculo & apud ſuos habitus. 832.d. fiſtulæ πολυκαλάμου ſonos æmulatus. 832. e. in tibias totam earum harmoniam tranſtulit, *ibid.* Tibiarum geminarum inuentor, vt & πολυκαλάμου. *ibid.* eius querela de iniquitate iudicij in Apollinem.*ibid.*& Apollinis repercuſſio. 833. a. Marſyas etiam φορβειᾶς inuentor.

Marſyas in valle quæ Αὐλοθρῶνις dicitur, ab Apolline victus, corio execto pependit.834.c ex platano ſecundùm Plinium. 834.d. ex pinu, iuxta alios. 834 d.e

Marſyas in Aulocrene monte victus & cute ſpoliatus pependit.833.a. & ibi certamen cum Apolline commiſſum. 835. e. in arce Celænarum prpendit eius pellis. 835.a

Marſyas fortaſſe natus & ſepultus apud Celænas. 826.d. e.827.c. iuxta Hyginum ab Apolline victus Scythiæ traditur, qui eum membratim ſeparauit. 826. e. quum alij eum ἀποκνῖσαι dicant Apollinem. 827.a.b

Marſyas primus geminas tibias inuenit. 119. e. ab Apolline victus, quod Phrygium dumtaxat modum caneret, nec ad alium conuertere poterat. 119.u

Marſyæ modi in tibicinio Phrygij & Lydij tantum. 834.e

Marſyas Silenus vel Satyrus. 832.c.d.fiſtulam αὐτοχέδιον inuenit. 832.d

Marſyæ capiſtrati figura.833.c. a. Marſyas Satyrus. 833.b. cum cauda porcina.*ibid.*eius δικαιῶσαι κορμοί. *ibid.*

Martes,Cattæ Pannonicæ.1009. d. de genere fælium ſilueſtrium. *ibid.*

Martiorum fratrum reſponſa fatidica. 78.e

Martius vates. 78.e

Martius apud Romanos nomen proprium viri diuinandi ſcientia clari. 80.d

Martius menſis non χιμεριώτερος Decembri. 453.c

à Martio menſe auſpicati annum Romani veteres. 17.c

Martures, *Martres.* 355.a

Μάρτυρος; μάρτυρου. 64 d.404.a

Μάρτυρος pro μάρτυρ. 842.c

Μαρπὶς lingua Cretica pro μαρπὶς. 172.e

Μαρπὶς non μάρπαι virginem ſignificat apud Creicnſes. 172.e

Mas, mariſcus, diminutiuè. 1127.c

Mares in multis animalibus & plantis maiores. 1127 b

Mareotis palus in Ægypto Alexandriæ vicina. 1030. a. pro qua Mareoticam paludem in India perperam locat Iſidorus. *ibid.*e

Muſæ Pipleides dictæ.159.b.Πιπλίαι. 159.c

Μᾶσαι,quærere. 366.c

Μάσκα,βάσκα. 1308 b.c

Maſcauda, pro Baſcauda. 400.e

Maſcauda, Baſcauda. 1308.b

Μασχάλη,μάσχαλος χιτὼν, corticeum palmæ inuolucrum. 1329.b

Maſculina Græca in ος, Latini ſæpe per fœmininum extulerunt. 639.a

ex Maſculo mortali & femina immortali nihil gigni poſſe affirmabant Ægyptij. 438.c

Maſicycus mons. 784.c.e.c. a.e

Maſicyres mons.784.c.vel Maſicytus.784.d.e.785.a.b.c

Maſius mons. 621.b.c.d

Μάσπετον folium Silphij. 353.d.e. 354.a.355.a. Dioſcoridi caulis.353. d.d.357. c. Heſychio caulis ſuccus 353. d. d. eius etymon. 353.e

Maſque, προσωπον, perſona, vulvultus,aſpectus. 655.b.c

Maſſa,μᾶζα, φύραμα. 711.d

Mſſæ æris, ſiue panes, πλινθοί. 1077.b

Maſſa rotunda, καταπυθίασμα πλινθίς. *ibid.*B

Maſſada caſtellum.656.e.a. Plinio, Maſſada, & Straboni Μάσαδα.616.b.Ptolemæo Μίσαδα, fortaſſe pro Μάσαδα. 616.c. Maſſada non longe ab Aſphaltite lacu. 616.b

Maſſagetæ.216.b.inſulenſes veſtiebantur libris arborum. 1004.d

Μασσαλία, Maſſilia. 110.b

Maſſalia & Maſſilia, idem. 185.e

Maſſalia, Maſſilia. 587.e

Maſſepains, placcutæ κοπταί. 896.a

Maſſilia, Maſſalia. 587.e

Maſſilia à Phocæis ab Harpago expugnatis, in Viennenſi condita.161.a. quo tempore. 161.b

Maſſiliam condiderunt Phocaenſes non Phoceuſes. 94.d

Maſſucæ in ſummo capitatæ. 1317.e.Græcè ῥέπαλα. *ibid.* vnde μοτζουκόθυμβος thymum capitatum. *ibid.*

Maſtaura Lydiæ oppidum interfluit amnis χρυσορρόας. 837.b

Μαστῆρες, ἑρμηνευταί. 366. c. μαστὶς, quæſitio. *ibid.*366.c

Maſtiche myrrhæ non abſimilis ex ſpina Indica. 529.c.d

Maſticbe cardui Chamæleontis vel ixines. 302.b

Maſtramella oppidum à ſtagno cognominatum. 94.d

Maſturbare, pro Manſtruprare. 233.e

Maſtuſia Cherroneſi. 167.b

Maſtya, aut Maſtia oppidum, de quo nihil inuenitur in Mileſiorum regione. 889.b.d

Mater deorum quibuſdam dicta Ἀστάρτη dea Sidoniorum. 574.c. aliis Syria dea.574.e. 575.c

Mater Deum, tutela nauis Æneæ, paraſemon leones. 571.a.d

Mater Idæa, ſeu Mater deûm, non ſimpliciter Mater. 64.a

Mater auium. 96.d

Mater magna Euripo præſidere dicitur. 913.b

Mater vrbium, μητρόπολις. 891.c

Mater gutta, *Mere-goutte.* 477.d

Matri prær eptus amor, de hippomane. 942.c

Materia, ferruminatio ex arena & calce ad faciendos parietes.579.b. Materia, farina aquâ conſperſa & ſubacta,

vulgo *Paſt.* 379.c. Plinio intrita. *ibid.*
Materia de arboribus, vel potius de earum ligno & trabibus dicitur. 538.a
Materies, τὸ ξύλον. 463.e. potius quam materia. 463.e. b. recentiores id diſcrimen neglexerunt. 463. b. Materia pro longa trabe. *ibid.* vulgo *Marrain.* *ibid.*
Materies à ligno diſtincta. 1035. d. nam materies nõ niſi de magnis arboribus. *ibid.* vnde ſequiori latinitati materia pro trabe. *ibid.* Materię quinquagenariæ pro trabibus 50. pedes longis. *ibid.*
Μαθὴματα ἱϛικὰ ſeu κύκλια, quæ. 848. d. τὰ ἐξ μαθημάτων quæ. *ibid.*
Mathumannus. 28.b
Matiani, Ματιανοί, populi Mediæ. 695.e
Matricetas aſtronomus. 742.c. 748.e. ex monte Lepetymno ſpeculabatur. *ibid.*
Matta veterum hodie Matte. 608.a
Matta, Natta recentioribus. 1170.d
Matta veteribus reges, Gallis *Natte.* 861.b
Mattea, ματτύη. 78.e.279.b
Ματτύη, Mattea. 279.b.327.e
Ματτύης & Πίγρης, Pæonum fratrum nomina. 695.e
Matulata pro Matula. 705.c
Maturitas, quid. 356.a. Maturitatem tempus fert. *ibid.* res vbi tempus attigere, perfectæ cenſentur. *ibid.* deinde ab illo gradu perfectionis decidunt. *ibid.* ad Maturitatem perduci. 356.b
Mature, pro citò. 1118.e
Maturius, idem quod tempestius, ὡραιότερον. 1118.e. Maturare, idem quod properare. *ibid.* licet Grammatici diſtinguant. *ibid.* Maturè moritur qui properata morte obit. *ibid.* e.a. Matura mors de properata & ante diem contingente. *ibid.* a. opponitur ei quæ poſt longum ænum obitur. *ibid.* quod contra eſſe debet. *ibid.* nam immatura mors quæ ante diem accelexatur. Matura, qua longæui moriuntur. *ibid.* qui maturi æuo dicuntur. *ibid.*
Maturum pro extremo & vltimo. 719. e. ἄκρον. 720.b
Maturum ex vulgi conſuetudine pro cito & feſtinato. 1118.b. quum propriè ſignificet quod ſuo tempore fit. *ibid.*
Matura ætas. 356.b. d. virgo. *ibid.* Matura poma. 356 c.d. Maturi æuo ſenes. 356.d. Matura ætas in ſenibus. 356.d. Matura lux. 356.b
Matura nox. 719.a.c.d.720.b. dies. 719.b. ſenectus. 720.a. virilis ætas. *ibid.* adoleſcentia. *ibid.*
Matutina claritas, 1135.a
Matutinæ ſtellæ erraticæ. 721.d
Matutinis ſtellæ exortus. 721.a. 722.b.c. ortus. 721. occaſus. 721.d. 722.c
Ματζούκα & ματζούκιον Græciæ vulgo, claua ſiue baculus in ſummo capitatus. 1287.a. Gallice *Maſſue.* *ibid.*
Ματζουκόθρυμβος thymom capitatum. 1517.e. vt ſunt maſſucæ. *ibid.*
Mauræ ſiluæ filia, citri arbor dicta. 295.d
Mauri & Ægyptij hodiè Saraceni. 484.b.c
Mauri pomum hodie Atrogi dicitur. 950.c
Mauri dicti à nigrore. 65.e. nam μαυρὸς, niger. *ibid.*
Μαῦρος à colore vultus, quòd nigri 1331 e. μαυρὸς enim antiqua lingua Græca niger. *ibid.*
Mauri confines Atlanti arborem citri ſecunt. 951.e. vnde Mauræ ſiluæ filiæ dicitur menſa ex citro. *ibid.*
Mauri ex tergore elephãtorum cetras impenetrabiles faciebant. 307.a.b
Mauri potius quam Phœnices Tingitani & Zelitani. 289.d
Mauritani voces pæne innumerabiles è Græco ac Latino in ſuam linguam traduxerunt. 1130.e
Mauritanorum regum nomina Bocchor & Boechus. 281.e. Mauritani regulos ſuos pro diis colebant. 281.c. vt Iubam. *ibid.*
Mauritania quæ prius Bocebi, ab Auguſto Cæſare data Iubæ. 309.a
Mauritania montuoſa ab Oriente. 305.c
Mauritania Cæſarienſis. 308.e. Tingitana. *ibid.*
Mauritania Cæſarienſis. 1241. Tingitana. *ibid.*
Mauritania Cæſarienſis ſub diſpoſitione vicarij Africæ. 806.d. præſidialis prouincia. *ibid.*
Mauritania Sitifenſis ſub diſpoſitione vicarij Africæ. 806.d. præſidialis prouincia. *ibid.*
Mauritaniæ tempore Homeri nondum notæ. 951.b
Maurus, equi nomen in Circenſibus. 845.e
Maxilua, Μαξίλουα, i. Hiſpania. 1232.b.a
Maaumus pro maximus. 11.d
Maxntani, vel Maxytani, vel Maxitani. 322.e
Μαυσωλοὶ, Cares. 782.b
μᾶζα quid. 327.d. e. Polenta pro μᾶζα. 327.d.e. μάθη. 327.e
μᾶζα, Maſſa. 444 d
Μᾶζα, offa, item maſſa, φύραμα. 711 d
Μᾶζα, Latinum Maſſa. 764.d. μᾶζα propriè φύραμα. *ibid.* quicquid in vnum globum aut aceruum coactum eſt, *ibid.* μᾶζαι σύκων, globi & maſſæ, vel offæ ficuum. 764.e
Mazaca ſub Ægæo ſita. 891.b. τὰ Μάζακα Græcè. *ibid.* vrbs Cappadociæ, quæ & Καισάρεια, & Εὐσέβεια dicta, & Καισάρεια Καππαδοκίας. *ibid.* Mazaca Cæſarea. *ibid.*
Μαζαῖος Arriano dicitur Oaracta inſulæ regulus, qui Ἀμαζαῖος Straboni. 1180.e.a. d. quo Mithropaſtes beniguè excepta. *ibid.* b. dux nauigationis Macedonibus vſque ad Suſa. *ibid.*
Μάζυες, Mazices. 322 e
Μαζὼν, quiliber aceruus & cumulus 764. e. vox pura pura Græca. *ibid.*
Μαζία σύκων. 1019.d
Mazax, μάζαξ. 196.d.320.a.b. 321.e
Mearus auium. 390.d
μηχανὴ & ἱϛιακὴ distinguuntur. 176.d
Μηκων inſula eadem ac Αἰγιςτα. 785.d
Μήκων antiquis Græcis fœmininum. 829. a. inde μήκων ῥοιά vel ῥοιά. *ibid.* dicitur & μήκων ῥοιά. *ibid.* erraticum papauer. 829.d
Μήκων capillitium pinnarum & & muricum. 1126.a. vnde & μήκωνες, veſtes byſſinæ. *ibid.* μήκωνες in buccino, partes fibroſæ in medio buccini. *ibid.* inter τράχηλον & μήκωνα

flos, ſucci tinctorij hęrer. *ib.* e. ἡ μήκων pars media in conchis. *ibid.* c. d. μήκων in polypis μέρος τι τῆς ὑποκάτω ἐπάνω τῆς κοιλίας. *ibid.* d. μέρος πινῶν, καὶ τῶν ὁμοίων *ibid.* Mecones caules io pleriſque.

Μήκωνες in medio oſtreæ, fibræ vel fimbriæ 1126. e. Martialis cirros vocat. 1127. a. Plinius crines. *ibid.* a. μήκωνες, pinnæ vellera, quæ & τριχώματα. *ibid.* vnde μήκων, tenuis veſtis. *ibid.* & Latiois veſtes papaueracæ pro tenuibus ac delicatis, vt Græcis μήκωνες. *ibid.* μήκων vel μηκωνῖνε veſtis tennisſima ex mecooe ſiue papauere pinnarum texta. *ibid.* c

Μήκων ἀγρία. 831. c. μήκων ῥοιάς. *ibid.*

Μηκώνιον, μηκωνῖτις, ſeu μηκωνὶς herba multo lacte manans 1270. c. quam Plioius confundit cum Lactuca agreſti. *ibid.*

Μηκώνια, τὰ ἐπὶ τῶν κηρύκων & πορφυρῶν, καὶ τῶν πινῶν μέσα. 1126. b. μηκώνιον vel μήκων, pars media in conchis.

Μηκώνια, partes buccinorum & purpurarum, vt & τράχηλοι. 1126. b. inter oſtrearum ac piſcium genera recenſentur à Poſidippo. *ibid.* a. ſed non ſunt. *ibid.*

Μηκώνια in oſtreis fibræ quas ambit crinis purpureus. 1127. b. μηκώνια, pinnæ vellera quæ & τριχώματα. 1127. b

Μηκωνὶς nulla lactuca dicta. 1270. b

Meconites lapis. 759 b

Μηκωνωτὰ, papauere ſparſa. 368. e

Medamoa. Meſopotamia, vel potius Mediamoa. 699. a

Medea Æcta filia. 86. c. Aogiria, ſeu Aogicia ab Italis vocata. *ibid.* & à Murſis & Marrubiis culta. *ibid.* quod poteſtatẽ in ſerpẽtes habet. 86. a. eius & Ænei filius Achæmonides vel Perſes. 1183. b. c

Medeæ oleum. 241. b. c. 242. a b, νάφθα. 242. b. ἐφήμερον. 242. b. c. a. b. d. e. 243. Μηδείας πῦρ. 243. b

Medeæ oleum vel Medicum eiuſdem cum Naphtha poteſtatis ac virtutis. 242. d. falſo ab interprete Nicaodri dicitur idem cum Colcbico & Pharico. *ibid.* vnde iſte error. 242. d. e

Medeæ oleum cum Colcbico & Pharico male confundit Nicandri interpres. 242. d. erroris cauſa. 242. d e

Medeæ oleum compoſititium & facticium. 242. c. 243. c. herba naſcente in Ponto infici ſolitum. 243. c. quomodo paretur. 243. c. non αὐτόχυμα naphtba, ſed ea oleo communi herba infecto compoſitum cui addebatur naphthas. 243. e

Μηδείας πῦρ apud Nicandrum malo de oleo Medico vel Medeæ interpretantur. 242. c. Nicaoder inter herbarum venena πῦρ Μηδείας receoſet. 242. c. & Colchicum ephemerum intelligit venenum ardeos & cauſticum Medeæ Colchicæ. 242. e. Μηδείας Κολχίδος πῦρ. 243 a. b

Medi olim ſub Ariorum nomine comprehenſi. 982. e

Media ſuperior prouincia regni Parthici. 1197. d

Media Rbugiana, prouincia regni Parthicis inferior. *ib.* a. pro Μηδία. *ibid.* d. e. 1167. d. Ῥαγιανή ab oppido Rhagis. *ibid.*

Mediale, quid. 235. a

Mediale & Medianum, τὸ μέσον. 387. b

Mediale & Madulla, idem arboribus, in aliis differunt. 234. e. 235.

Mediale tantum ligni ſumebatur ad opera ioteſtioa & minutiaria. 1031. a

Mediale, pars intima arboris 1040. e. Græcis μήτρα, καρδία & μυελός. *ibid.*

Mediani exortus. 1259. c

Mediante eo, διὰ μέσου αὐτοῦ, *Par ſon moyen.* 656. b. c

Medica arbor & citrea. 949. c

Medica arbor, quæ & Aſſyria & Περσικὴ μηλέα. 949 b

Medica ſeu Aſſyria arbor eadem cum Citrea pleriſque veterum. 949. c

Medica herba non eſt qua oleum Medicum conficitur. 243. d. 244. e

Μηδικὴ herba & μήδιον. 881. b

Medicæ herbæ & Fœni Burgundici ſeu ſancti Fœni conueoientia. 244. b. e. d. differentia. 244. e

Medica non herba illa, qua condiebatur oleum Medeæ, ſed oleum ea herba infectum. 243. d. Μηδικὴ, τὸ Κολχικόν. 243. e. Medici herba, ἡ Μηδικὴ πόα, diuerſa ab ea qua Medicum oleum inficiebatur. 243 e. eſt ea qua nutriuntur equi. 243 e. videtur eſſe quam *Fœnum Burgundicum*, aut *ſanctum fœnum* vulgo vocamus. 243. a. 244. b. c. d. Heſychius dicit ab aliis τρίφυλλον, ab aliis λωτὸν vocari. 243. a. 244. b. ſed differont. 243 a. dicta & μηνυαθές. *ibid.*

Medica malos, quæ & Aſſyria, & Perſica. 949. e

Medica malus & Heſperica, eadem arbor dicitur. 955. d. ſed toto orbe diuiſis regionibus naſcuntur. *ibid.*

Medica & citrea malos eadem cum malo Heſperidom. 957. b

Medicæ mali foliom aculeatum non arbor ipſa. 960. e

Medicæ mali folia non vnedoni, ſed lauro comparata. 690. a

ἡ Μηδικὴ quæ eſt citria malus, male confuoditur cum citro arbore, quæ eſt θύα. 950. c

Μηδικὰ & Περσικὰ eadem vetuſtioribus Græcis. 949. c

Medicæ gallinæ maximè expetebantur ad feminium. 872. c. d. e. quæ & Melicæ, i. Medicæ veteribus Romaois dictæ. 872. d. & noo ſunt Indicæ ooſtræ. 873. a

Medici galli gallinacci præſtantiſſimi. 872. e

Medici ſioe Perſici galli commendabantor. 872. e

Medicamentarij qoi medicamenta componebant, à quibus emebant medici. 1051. c

Medici à Seplaſiariis medicamenta emebant, apud quos omnis ὕλη ἰατρικὴ proſtabat. 1051. a. eorum munus olim fuit, non præſcribere remedia, ſed mano facere. *ibid.* a. c. emplaſtra tamen & collyria iam facta pleriqoe mercabantur è pharmacopolis. *ibid.* a. Tabes mercium quærebatur Medicis illis. *ibid.* b. veras & ſinceras ſpecies emere poterãt è ſtolo Alexandrino. *ib.* nõ hodie atque heri abſtinent à conficiendis medicaminibos. *ibid.* quod nuoc Pharmacopœi relinquere, præſcribere ipſi contenti. *ibid.* à Medicamentariis olim emebant. *ibid.*

Μηδικὸν & Περσικὸν μῆλον. 953. c

Μηδικὸν μῆλον & Περσικὸν veteribus, citrium malum recentioribus. 606.b

Μηδικὸν μῆλον, Εσπερίς, ſiue Εσπερίδων μῆλον, & citrum, idem. 955.d

Medicum malum, quod & Perſicum. 949.c.a

Medicum malum è Perſide vel Media in Græciam ſerò allatum. 955.e. nec niſi mediæ Comœdiæ poëtarum æuo. *ibid.*

Medicom malum & citrum, idem. 956.c. ex eorum deſcriptiooe. *ibid.* c.d

Medica mala, & citrea, & ἰσπερίδες & aurea mala, idem genus pomi. 956.e

Medica mala vel Citrea Græcis nota poſt Heſperidum mala. 955.d

Medica mala malis Hiſperidum ſimilia. 956.a. imo forte eadem, quæ natali ſolo tantum differrent. *ibid.* b

Medica mala quando in Italiam inoecta. 957.c. & citrea mala vocitata. *ib.* d. Medicis & Aſſyriis pomis citreorum nomen remanſit. *ibid.*

Medicum oleum. 241.c.d. 242.a

Medici ἀφελοδίωται. 849.c

Μήδιον, herba, alia à Medica. 244.c. vnde dictum. 244.d. eius deſcriptio. 244.d.e

Medius, puriore æuo, ὁ μεσίτης, qui aliis Mediator. 656.c

Medius orbis, ὁ ἰσημερινὸς, ſiue æquator. 660.d

Μέδιμα, Μίδιμα. 66.e

Μῆδος, Medus & Περσικὸς ὄρνις, abſolutè dicebatur gallus gallinaceus. 874. d. à tiara ſeu criſta capitis. *ibid.*

Medulla arboris, καρδία tralatitie. 89.d

Medulla & Medialc in arboribus. 234.c. 235.a

Medulla abietis relinquitur, quæ ſectilis, optima ad inteſtina opera. 1034.b.b

Megalinæ pelles pro Mygalinis. 78 e

Μεγαλεῦνται. 219.d

Megaricus ſinus. 140. c. qui & Saronicus. 140.e

Μεγαλοπολίτις & Ζηλῖτις regiones. 890.a. Μεγαλοπολῖτις eſt regio, quæ Magnopoli attributa eſt à Pompeio. *ibid.*

Μεγαρεῖς πρασοσκορόδων dicti, apud quos plurimum allium naſcebatur. *ibid.* c

Μέγαρος aot μέγαρον. 311.e

τὰ Μεγέθη & τὰ ὕψη. 1045.c

Μεγίστη, Megiſte inſula. 785.c.d

Mel aerium apud Ariſtotelem non eſt ἀερόμελι recentiorum, ſed ros pinguis & melleus, qui de cœlo cadit, ex quo apes mel ſuum conficiunt. *ibid.* imo ne Mellis quidem aerij meminit Ariſtoteles. *ibid.* ſed ros ille excipitur ab apibus & in fauos refuſus mel purum putum eſt. *ibid.* e. a. Mel apum ex humore roſcido qui venit ex aëre conficitur. *ibid.* d. e. 1021. a. hinc Mel aërium Virgilio quod ex aeris rore factum eſt. *ibid.*

Mel calamioum non ros cœlo deciduus, ſed humor ex ipſa arbore pinguior manans. 1021.c.d

Mel calaminum, Μέλι καλάμινον, & veterum manna, & Saccharum Diogenis & Plinij, & ros in harundinum foliis, idem. 1021.b

Mel calaminum, Saccharum antiquorum. 1298.d.e

Mellis tria genera, & triplex generatio. *ibid.* d. quam apes conficiunt, qoæ ex aere cadit, ſeu manna liqoida recentiorum, & ea quæ eſt mel calaminum. *ibid.* incertum veteribus verum ex harundine prodiret, an de cælo in eam decideret. *ibid.* vetus auctor de cœlo originem habere innuit, & mannam putauit. 1299.a. vnde & eaſdem illi virtutes attribuunt plerique veterum, quas Mannæ ætas poſterior. 1298.e

Mel calaminum ex ipſa harundine generari hodie compertum eſt. 1299. c. & aliud eſſe à manna. *ibid.*

Mel commune κακοστόμαχον. 1019. c. contrà Saccharum quod erat mellis Indici genus, εὐστόμαχον. *ibid.* Mel commune ſitim generat: at illud Indicum minimè διψῶδες. *ibid.*

Mel crudum, ἀργόν. 356 c

Mel harundinaceum. 1023.c

Mel Hyblæum Hymettio lenitate proximum. 106.a

Melancoryphorum nidi. 237.e. Melancoryphus & melancorythos, idem. 238.a. μελαγκόρυφος & μελαγκόρυθος. *ibid.* De melancorypho non vna opinio. 238.a quidam de ficedula melancoryphum fieri tradunt. 238.a. b. alij diuerſas ſpecies faciunt. 238.b. quod magis probandum. 238.b. 239.d

Mellis confectio ab Ariſtæo reperta. 356.c. 359.c. 361.d

Μῆλα ἐαρινά. 269.c. 298.d. κυδώνια, ſunt χειμερινά. *ibid.* ἄγρια. 297.e. μικρά. *ibid.*

Melæna promuntorium. 879.e. 880.a

Μέλαινα ἄκρα. *ibid.*

Μελαγκρανὶς χοῖνος, & μελαγκρανίας, & μελαγκραίνη. 262.e. inde μελαγκραίνιον quod ex iunco melancrano factom. *ibid.*

Melamphyllum. 735.b

Melampus apud Græcos nomen proprium viri diuinandi ſcientia clari. 80.d

τὸ Μέλαν oculi, quid. 199.c. pars eius eſt ἶρις. 190.a. papilla cum iride. 191.b

Μέλαν in colotibus. 345.a

Μέλαν δρυός. 507.c

Μέλαν δρυὸς, vel μελάνδρυον, mediale roboris. 1317.b. vnde μελάνδρυα vel μελανδρύας, thynni pulpamentum durius. *ibid.* ex eo tamen quidam Thynni genus commenti ſunt. *ibid.* & μελάνδρυον vocarunt. *ibid.*

Μέλαν Ινδικὸν, Nil Indicum. 1332.e

Μελάνιον, roſa nigra. 180.e

Melancrania, μελαγκρανίς χοῖνος. 262.c

Μελαῖνιν pro μελάνιον. 357.c

Μελανόφθαλμοι. 191.b

Melanthium perperam Plinio pro μελάνιον. 180.e

Melanthius nobiliſſimus pictor. 5.a

Μελανόζωνος γῆ. 1035.a

Melas fl. Bœotiæ. 148.e

Melas amnis Ciliciæ finis antiquus. 771.a d. e. alius Cappadociæ. 771.e

Μέλας ἴος. 1287. d. μέλαν ὑάκινθον μέλαν θύμον κρίνον quæ florem habent purpureom. 1287.c.d

Melynda pro Nelcynda. 1185.e

Μέλη γλυκάμπελα. 121.b. & δυσκολόκαμπτα. *ibid.*

Μηλέα, malum. 954.c

μηλέα, arbor, ex qua μῆλον, Malum. 398.d

μηλέα Græcis pro qoaois arbore. 351 c

ἡ μηλέα, arbor, τὸ μῆλον, fructus. 959.d

μηλέα Περσικὴ ἢ ῥοδακινή. 949.c μηλέα Περσικὴ ἢ κιτρέα. *ibid.*

Meleagrides aues ex mulieribus factæ quæ mortuum Meleagrum lugebant. 871.c. circa tumulum Meleagri pugnabant in Bœotia. *ibid.* Bœotij ſoli indigenæ aues. 871.d. Ætoliæ peculiare auitium. *ibid.* ex Ætolia vel Bœotia in alias terras tranſportatæ Meleagrides. *ibid.* vt deſcribuntur, Gallinis ſimiles videntur quas Indicas vocamus. 871.e

Meleagrides Bœoticæ generi gallinarum Africæ adſcribit Plinius. 871. c. nouiſſimæ omnium auium peregrinarum in cibos receptæ 871. d. propter viroſum ſaporem. *ibid.* eædem cum Numidicis gallinis. 872.a

Meleagrides videri dicuntur circa quandam paludem in Africæ propriè dicta. 872 b. nec alibi reperiri, niſi inde aduectas. *ibid.* & intelliguntur Africanæ gallinæ. 872.b.c. quidam eas Africæ adiudicant, & inter adſuetas paludibus ac lacubus aues numerant. 872.c. & nutritas in loco paluſtri in Lero inſula. 872.d. quod ſi eſſet, non eædem cum noſtris Indicis gallinis eſſent. *ibid.* ſed eas à paluſtribus ſecludit Ariſtoteles. *ibid.* & aucupantur qui eas paludicolas cenſent. 872.c.a.b

Meleagrides & gramine paſci amant, & in arboribus libenter cubant. 872. a. non magis paluſtres quam vulgares gallinæ. *ibid.* ὄρνις dictæ, i. gallinæ. 842. b. Athenis in arce nutriebantur vbi nullus lacus. *ibid.* Meleagridas nonnulli in Indiam vel vltra Indiam relegant. *ibid.* alij in lacu Africæ viuere dicunt, vbi & electrum gignitur. *ibid.* quæ pro Africanis gallinis ſumptæ ab auctoribus. 1872. c. vnde fabula Sophoclis de ijs vltra Indiam electrum lacrimantibus. *ibid.* nullum dubium quin ſint noſtræ Gallinæ Indicæ. *ibid.*

Μέλημα, cura, ſollicitudo. 747.e

Μελιωδὸς pro Νικαιωδὸς. 1185.e

Μελητὴρ, quod curam adfert. 747. e. 748. e. μεληρότερον. 748.a

Meles non eſt quem Taxonem appellamus. 316.a

Μέλης fluuius. 863. d. e. Smyrnam circumfluit. 864 a. vnde Homerus Μελησιγενής. 863.e 864. b. Μέλητος υἱὸς. 864. b. Μελητίων χαρίτης de Homero. *ibid.*

Meles veterum. 1009.d.e

Meles lucifuga, pro fuſcina. 1009.a

Μηλιὰς terra. 256. e. Μηλία. *ibid.* Melina. *ibid.*

Melicæ gallinæ, veteribus Romanis, quæ Græcis Μηδικαί. 872.e. 1280.d

Melichryſi colore aureo ſunt, melleo colore tranſlucent. 767.c.d

Μελιλώτινοι στέφανοι ijdem cenſentur ab Athenæo cum λωτίνοις. 967.e. quaſi Lotus Ægyptius & Melilotus, idem fuerit. *ibid.* μελίλωτος quibuſdam vocatus Lotos Ægyptius. *ibid.*

Μελιλώτινοι στέφανοι qui apud Athenæum. 972. d. e. ψυκτικώτατοι. *ibid.* e

Μελίλωτον ἀείφρουρος apud Cratinum, quid. 977.e. 978.a. eſt Sertula Campana. *ibid.* e. Melilotos Atticus. *ibid.* in Attica plurimus naſcebatur & præſtantiſſimus. 978.a. Chalcidica melilotos inter laudatus. *ibid.*

Μελίλωτος κροκίζουσα. 978. b. μηλίζουσα. *ibid.* b c

Melilotos Italicus. 978.c

Μελίλωτος & λωτὸς idem fere nomen. 978.d.e. diuerſæ tamen Melilotus & Lotus ſatiua. *ibid.* quamuis Lotum ſatiuam pro meliloto accipiant herbarij hodierni. *ibid.* e

Melitotos Naucratitis qui Lotos. 975.e

Melilotus in Attica laudatiſſimus. 978.e. eius plurimus ad coronas vſus. *ibid.* non flore tantum, ſed & foliis expetitus. *ibid.* vnde & Sertulæ campanæ nomen obtinuit. *ibid.*

Melilotum neutro genere. 978. d. Meliiotum campanum. *ibid.*

Meliloti flores æſtate ψυκτικώτατοι. 977. e. Melilotum cur Naucratitæ vocarint qui aliis Lotos. *ibid.* ob melleum ſaporem. *ibid.* Μελίλωτον Ægyptium à Græcanico multum diuerſum. *ibid.* d. Sertam campanulam, vel Sertulam capanciam Latini vocarunt. *ibid.*

Μήλινον εἶδος debet eſſe ochra, i. tota lutea. 1154.e

Μήλινον χρῶμα, μηλίζον, μηλοειδὲς, & μήλοψ. 257.d

Μήλινον χρῶμα, luteus color. 1106.e

Μήλινον, luteus color. 256.c.a

Μήλινος, luteus color 978.e. vnde ſic dictus. *ibid.*

Μήλινος color, vel μηλινοειδὴς. 342.d. lutei vel aurei coloris. 242.e

Melinus color ex albo & rufo mixti. 256. b. Melinus color, luteus. 256. b. non à Melino pigmento dictus, quod in Mela inſula effodiebatur. 256.c

Melinus color, μήλινος, non à Melia terra aut Melino pigmento, ſed à colore Malorum dictus, ἀπὸ τῶν μήλων. 257.c.d

Μήλινος ἀχράς. 257.d

Melinum pigmentum, candidum ſiue album erat. 256.c.d

Melior, nomen propr. vt Ἀμείνων. 157

Μελίφυλλον, ſeu amellum, dictum ἀστέριον. 102.e

Meliſphylla pro Meliphylla, metri gratia. 243.b

Μελισσόφυλλον, apium, ſeu apiaſtrum. 1054.a

Μελισσόφυλλα, apiaſtrum. 1280.e

Μελισσόφυλλα, μελίφυλλα, Meliſphylla Virgilio verſus gratia. 101.e.d

Μελίταινα. 101.b

Melite Africana. 384.e. Melite inter Africam & Siciliam. 384. d. Malta dicitur, vt & hodie. 384.e. Melite alia quæ inter Epirum & Italiam, Malta quoque dicta.. 384.e

Melitene. 621.c. 625.a.b.c. 629. 630.a.b.c.d.e.a.b

Melitene legio, μελιτηνή. 698.e, 699.d

Μελίτωμα χυτόν. 1263.a

Μελιτουργία, Mellatio. 1303.e. mellis vindemia. 1314.a

Μελιτοῦται τρίμηνοι, placentæ ex trimeſtri vel trimeno frumento. 1223.d.e

Μηλίζων μελίλωτος. 978.b.c

Mellaria. 288.e a.b

Mellaria, μελισσεία 289 b. & Μελισσεία. *ibid.*

Mellatio larga, εὐβλιτία. 1314.a

Mellatio βλίττειν. 1313.e. vindemia mellis. 1314.a

Melleus color, vel mellis deco-

ćti. 236.a

Melline. 101. d. Græcè μέλιννη. ibid.

Melloſium & Bruſcum aceris tubera. 416. b. Melluſium menſarum formam non capiebat. 416. c. ex eo fiebant lecti ſolidi, vel laminæ quibus operiebantur. 416.d

Melo Iſidoro Mæſes vel Meles. 1009.c. Mæles potius quam Melo dici debet. ibid.

Melodiæ tria genera. 120.e

Meloſos, pro Melopos. 351.b

μῆλον, vt Pomum, aliquando de omni genere fructuum, aliquando de certa ſpecie quæ ex arbore μηλέα. 598.d

Melones noſtri Melons, an antiquis incogniti. 958.d.959.b. μηλοπέπονες ſub cucumerum genere ab antiquis comprehenſi. 958. d. Melon, antiquis Græcis σικύες σπερματίας. ibid.e

Μηλοπέπων vnde dictus, & σικύες σπερματίας. 958.e.959.a

Melops, aut Melopos, fictum à Solino nomen arboris Hammoniaci, quæ Metopon Plinio. 351.b.c.e.352.e

Melos, μῆλος, antea Μιμαλὶς dicta. 184.a. Melos oppidum & inſula. ibid. Byblis vocata & Zephyria, & Mimalis. ibid. & Memblis. 184.b

Μῆλος Belo dicitur Stephano, vel Βῆλος. 289.b

Melum, μηλέα. 954.e

Melum cottoneum, τὸ μῆλον. 460.c

Melus μῆλος, ἡ μηλέα. 460.b. Chia melos. ibid.

Membrana cur Pargamenum dicatur. 939.a. vbi & ſub quo reperta. ibid.b.c

Membrum voluptatis. 6.c

Memnon in Æthiopia regnauit. 873.b. eius regia ibidem. ibid. quæ domos Memnoniæ dicuntur à Propertio. 873.c. Μεμνόνειον ἄστυ etiam dicebatur Suſa Perſidis, quod à Memnone condita. ibid. & pari quoque Thebarum Ægyptiarum in Libyco littore, Μεμνόνιον, vbi Memnonis ſtatua. ibid. vnde & Memnoniæ Thebæ. ibid.

Memnonis regia, i. ædificium domus regiæ in Abydo oppido. 475 a. Μεμνόνειον βασίλειον. 475.a.b. Memnonium Thebæum. 475.b. Memnoni, Μεμνόνεια. ibid.

Memnon Ἰσμάνδης Straboni, ſtatuarius. 475. a. aliis fortaſſe Ὀσυμάνδης. 475.b.c

Μέμνονες Æthiopiæ populi. 873.c

Memnoniæ aues, à Memnone. 871.b. melius Memnonides. ibid. non à ſolis Ilienſibus ita vocatæ. ibid. circa tumulum Memnonis confligendo parentabant. 871.c. poſt obitum Memnonis primum viſæ. ibid.

Memnonides omnes vndique ad regiam Memnonis conueniunt. 873.b

Μεμονηνὸς πύλας χαλκός. 1159.d

Memoria in finem conſtituere. 1206.e

Memoria fit mortui, mentio viui. 1221. c. & Memoria Latinis propriè de mortuis. ibid. & ſepulcra quoque ſic vocarunt. ibid. vnde Memoriæ martyrum. ibid. vt μνῆμα, memoria pro rotundo. ibid. ſed & Memoria & μνήμη etiam de viuis. ibid. d. hinc memoria pro commentario rerum geſtarum, vel vitæ ephemeride. ibid. Memoriæ magiſter, inter officia domus Auguſta. ibid. Memoriales qui ad Memoriæ officium apparebant, οἱ Μεμορεάλιοι. ibid. Inde & Memoria cippus vel columna tumulo mortui impoſita, in qua elogium eius inſcriptum viſebatur. ibid.

Memoriales, Μεμορεάλιοι qui ad Memoriæ officium apparebant. 1221.d

Memphi, pro Memphitæ. 441. b. aut Memphi, pro in vrbe Memphi. 441.c

Memphytæ Babylonij Cepum colunt. 389.b

Memphiticus, κτιστικὸν, Memphites, ἐθνικόν. 441.b

Menander quando obierit. 633.c

Menandro. 1264 b

Menandru Thais. 403 c

Μένδης Labyrinthum ſtrupiſſe fertur. 475. c. Μένδης & Ὀσυμάνδης diuerſi. ibid. Μάνδης, Straboni Μαίνδης vel Ἰσμάνδης. ibid.

Mendeſij vnguenti mixtura. 467.b.c

Mendeſium oſtium. 478. c. à Sebennytico deriuatur. 478. d. Mendeſius fluuius. 478 e

Mendites, Menditis, Μενδίτης, Μενδίτου. 159.b

Μένη, μαῖρα. 1169 a

Menelaus Menelas. 99.d

Μηνισκοειδὴς perperam pro μηνοειδής. 243.b

Menippus Pergamenus inſignis Geographus. 850.b.c

Μηλαρία pro Mellaria. 289.b

Μηνοειδὴς Luna. 376.c.b.c

Μηνοειδὲς, corniculatum, ſeu lunæ corniculatæ figurâ. 1294.d.e

Menogenes hiſtrio. 40.c. M. Meſſalæ vultu ſimillimus. ib.

Μηνολόγιον. 1247.b

μῆος Æolice pro μόνος, vnde Merus, N in R mutato. 670.a

Μηνὸς nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d

Menſa infectoria. 188.c Menſa in tinctorio. 188 d

Mentem vincere Lyæo. 1091.a

Mentis ac corporis officia impedit vinum plus æquo potum. 1091.a

Menſa citrea nulla ante Ciceronianam Romæ extitit. 952.c

Menſæ citreæ dictæ tigrinæ. 210.c. & pantherianæ. 212.

Menſæ frigidæ, ſeu Frigida. 1272.e

Menſæ ſecundæ. 1273.b

Menſæ nucinæ oleo vnguuntur, & fricantur vt niteant. 1041. a. olim in pretio præſertim ex nuce montana. ibid. etiam apud Romanos, priuſquam Citreæ in notitiam luxuriæ veniſſent. ibid.

Menſes πλήρεις anni. 441 c

Menſes τριακονθήμεροι. 552.b

Menſes ἐμβόλιμοι. 19. a. ἐμβόλιμοι, intercalares. 19.c.d

Menſes decreſcentium horarum cum menſibus, quibus horæ creſcunt, compoſiti. ibid.

Menſes quatuor χειμερινοὶ qui dicendi. 453.a.b.c

Menſis Hieroglyphicon apud Ægyptios. 644.a.b

Menſium Atticorum ordo. 752.d

Menſium tantum habita ratio in metiendis vmbris ad horas deprehendendas. 638.c

Menſores, metatores dicti. 683.d

Menſores & metatores iidem. 824.e

Menſtruæ lineæ tantum in Horologiis. 638.c.d.e.639 a

Menſura

Menſura in trimatu dimidia futuræ. 42.d
Menſuræ inconſtantia non fiebat in eadem regione, alia apud alios manſurarum nomina, ſed quod idem menſuræ nomen, alij maiore, alij minore menſura æſtimarent. 1195.d.c.a b
Menſuræ ratio apud antiquos. 688.a
Menſuræ pedalis diuiſio. 688.e
Menſurarum actus. 676.d
Menſurare, Menſuratio, Menſurator. 689 e
Menſutnus, à Menſe. 1886.e
Menſurnus à menſe. 1205 d
Mentaſtrum. 1280.b
Mentiens propinquitatis. 96.e
Mentio viui, Memoria mortui. 1221.e
Mentor nobilis toreuta. 1047.e
Menuiſerie, Minutiaria ars, λεπτουργική. 1043.e
Menuthias Μενουθιάς inſula Æthiopiæ recentioribus. 1243.a. in Barbarico ſinu, ad Pruſum promuntorium. *ibid.* a.b. vulgò Madagaſcar, à Luſitanis Inſula S. Laurentij. *ibid.* b. inſula occidentalis. *ibid.* d.e. Menuthias alia à Cerne. *ibid.* a.b. 1244.a
Μήτων, nunquid. 1102.e
Mera amaritudo. 963.c. Merus rubor. *ibid.*
Meraceæ purpuræ. 1104.b
Meracum in coloribus. 345.d
Meracus. 268.b. Meracius ſatura. *ibid.*
Merces ad vltera. 1024.c. εἰς πέραν. *ibid.* d
Merces ab emporiis æquè ac ſolo natali denominationes accipiunt. 1060.d.e 1061.a
Merces nullæ facilius aut libentius emuntur, quam quarum penuria laboratur. 1093.b
Mercurium numen. 655.a
Mercurius compactus ex loculis ebeninis, non bacillis. 1032.e
Mercurij à Sole abſceſſus. 754.e
Mercurij ortus matutinus. 721.e. & veſpertinus occaſus. *ibid.*
Mercurij promuntorium in Africa. 318.b.c. 319.a
Mercurij nota. 1238.b.c. ex duabus primis literis nominis Στίλβων, quo Mercurius vocatur. *ibid.*
Merere corniculo. 548 a. equæ. *ibid.* pedibus. *ibid.* b
Mergites. 208.e. 209.a
Mergus ærarius, quæ. 1007.d. Mergi impendio, βαπτίζεσθαι τῷ ἀναλώματι. *ibid.* e. Tributis Mergere, βαπτίζειν ταῖς εἰσφοραῖς. *ibid.* Mergus à Mergo. 125.d
Mergi κοῦφοι Virgilio. 92.e
Meridianum mare. 1243 b
Meridiani ſinus nauigatio. 1241 b.c.e
Meridianus Oceanus. *ibid.* e.d. 1242.a.b.c
Meridianum captabatur gnomone & ſciotheris Anaximandri. 632 e
Meridianus circulus per polos mundi tranſit. 1253 b
Meridianus & Horizon, duo ex maximis circulis, mundum in terrantem diuidunt, ſe ſeq. inuicem ad rectos angulos ſecant. 658.e. ſphæram in terrantem diuidunt. 659.d
Meridiani duo & paralleli duo quadratum includunt. 669.d
Meridiani omnes in omni Sphæra per polos mundi tranſeunt. 658.b
Meridianorum παραλλάγματα, & αἰσθητὴ διαφορά. 659.c. Paralleli non ſunt αἰσθητοί, ſed λόγῳ θεωρητοί. *ibid.*
Meridianorum mutatio in 300. ſtadiis. 664.e. 665.a. 667.a.a. vel in 500. 665.a. 667 a
Meridianorum παράλλαξις ſeu παράλλαγμα. 667.c 668.e
Meridianorum varietas. 661.c.d 662. 663. 664. 665. mundum diuerſo culmine ſignant. 661.e
Meridianis variantibus variantur Horizontes, non è conuerſo. 661.c
Meridiari. 136.b. τὸ μεσημβριάζειν καθεύδειν. 136.d
Meridionale vix Latinum. 1248 c. nec enim *Meridio* dicitur. *ibid.* Meridiale rectius. *ibid.*
Μέσαυλος, αὐλή. 264.e
Μέσαυλος, linea vel funiculus. 916.a
Mermeſſia Sibylla. 79.d
Mermeſſus vrbs Phrygiæ. 79 b. vnde oriunda Erythræa Sibylla. *ibid.* ἐρυθρὴ dicta, quia ἐρυθρόχρως. 79.c.d.e
Meroe Cephea. 770.a
Meroe, metropolis Æthiopum. 385.d. 387.c Μεροΐτης gentile 385.b. 387 b. non Μεροπολίτης,
Meroënus. 385.b. inde Meroetica ebenus. 387.c
Meroe ἄσκιος ſub Cancro & Leone. 422.e.d. de eo diuerſæ opiniones. 422.e. 423. 424. Meroe ἄσκιος cum Sol per leonem tranſit. 421.b. Meroe à Syene quinque millibus ſtadiorum abeſt. 422.e
Meroe vrbs principalis vrbs Æthiopiæ. 1030.e. à qua Meroetica ebenos Lucano dicitur, vel Meroetica. *ibid.* a. Μερόη, gentile Μεροΐτης. vnde Μεροιτικός. *ibid.*
Merſus, & Mertus, idem. 501.c
Mertus & Merſus. 31.d
Mertum pro merſo dicebant veteres. 1096 a. Mertare pro Merſare. *ibid.*
Merula & merulus. 57.c
Merulæ candidæ. 140.d
Merulæ os ſandaracinum. i. luteum. 1155 b
Merum vinum diluto opponitur. 268.b. & Merus color, dilutiori, *ibid.* ἄκρατος. *ibid.*
Merum, ab Æolico μῆρις pro μόνος. 670.a. μήρυγξ & κρόκις, concharum vellus. 1125.b
Meſabatane. 700.e
Μέσαδα Ptolem. Μάσαδα Straboni. 616.b
Μεσαίτατοι νεώς, interaméta nauis. 1110.d
Μεσημβρία Arriano locus Perſidis in ora maritima. 1193 a
Meſange, Latine Parus, Græce αἰγίθαλος. 238.e
Meſangia quæ caput nigrum gerit, plumas habet viridis oliuacei 238.e. vel quod oliuas edat, *ibid.* ficedulæ prope ſimilis niſi quod caput habet nigrum. 238.a
Meſani montes à Pharan ad Iudæam. 485.d. 487.a
Μέση per ſyncopen, ἡ Μέσση & Μεσσήνη 699.b. ἡ Μέση χώρα, quæ Μεσήνη. *ibid.*
Μέση νύξ, & μεσονύκτιον. 719.b
Μεσουράνημα, interſtitium, locus horoſcopi inter duo ſigna. 653.c.a. in eo nulli inueniuntur Decani. 653.a. qui hunc locum pro horoſcopo habet, ab omni parte infelix cenſebatur. 655 e.a
Μεσουράνημα nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
Μεσήνη regio quæ inter duo Tigridis oſtia interiacet. 699.b.
Meſene oppidum Μεσήνη. 698.c

Meſene regio. 698.e.a b male cum Meſopotamia confunditut. 698.e

Μεσηνοὶ 698.e. populi τῆς Μεσήνης χώρας. 699.c

Μεσιτεύειν, negotio ſe medium interponere. 656.c

Μέσης. 1250 e

Meſes intet Boream & Cæciam. 1231. d. ſiue inter Cæciam & Aparctiam. 1232 d

Μεσολευκος χιτὼν. 706.c.d. τὸ μεσόλευκον, Meſoleucos. 706.d

Meſomelas. 706 e

Μεσοπορφύρα. 469.b

Μεσοπόρφυρος. 706 c

Meſopotamia. 621.b.623. b.624. d.625.c 628.d

Meſopotamia. 692.c.e

Meſopotamia, ἡ μέση ποταμῶν. 698.e.699.a. male cum Meſene confunditur. 698. e. e. 699. b.c. Me damna Priſciano, vel Meſana. 699.a

Meſopotamia dicta Μέσηνη. 699. b. Ἀδιαβηνὴ vocata. 699.c

Meſopotamia, prouincia regoi Parthici. 1197.a

Meſopotamiæ vbertas. 732.b

Meſopotamiæ & Aſſyriæ pars Babylonia appellata. 1228.e. a. in Meſopotamia Aſſyria Babylonia, tres diuerſæ prouinciæ. *ibid.*

Μέσος, μεσίτης & μεσήρης, Medius, Mediator. 656.c

Μεσόσφαιρον folium. 1070.d e

Μεσουρανήματος nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1128.d

Μεσουρανήματος κύκλος. 411.a

Μεσπιλον ἀνθηδόνειον. 269. c. Μέσπιλος Meſpili genus, aculeatum & folia πυρακάνθῃ ſimilia habent. 269. d. ſimile foliis τῇ πυρακάνθῃ. 270.b

Μέσπιλος, μεσπίλη. 510.b

Μέσπιλος & μεσπίλη, idem. 525.b

ἡ Μέσπιλος arbor, τὸ Μέσπιλον fructus. 959.d

ἡ Μέσπιλος, τὸ Μέσπιλον. 511.d

Meſpili ſiluaticæ genus, quod dicitur eſſe Cratægus, ſimile meſpilo folium habet. 270.d. Meſpilus quę folia habet inciſuris charaxata, & apio ſimilia, figuram refert foliorum Albæ ſpinæ noſtræ. *ibid.*

Meſpili genos folia habens ſimilia pyracanthæ. 270.c. quale eius folium. *ibid.* reſpondet Albæ ſpinæ foliis. 270.d. aliud genus in Italia naſcens, σατάνιον vocatum. *ibid.* malo arbori de folio ſimile. *ibid.* melius ad noſtram meſpilum facit. *ibid.*

Meſpyla Græci pyrorum generi adſcribunt. 269.e

Meſpyla τρίκοκκα. 708.c

Meſſabatæ. 700.e.701.a.e

Meſſana Rhegio Italiæ oppoſita. 105.e

Μεσσάπιον mons Pæoniam à Thracica Pæoniæ regione diſterminans 838. e. vbi Bonacus naſcitur. *ibid.* alibi Ἡσαμοι dicitur, & Μαρσυοὶ. *ibid.*

Meſſenij. 112.e

Meſſiæ tot deæ quot meſſes. 912.b

Meſſis tempus apud Græcos. 746.c.d.747.a

Μεσσόα, Meſſoa, pars vrbis Spartæ. 825.b

Μεσσάλανος. 1299.d.a.d.1300.b

Μέστωρ Μήστωρ. 45.b

Μεσος, quid. 768.a.b

an Meta eadem ſepties luſtranda, an metæ ſeptem. 907.e. 908.a

Meta ſeptima in qua victoria. 904.d

Meta ſeptima pro ſeptimo metæ ſtcau. 908.a e. Metæ ſeptem, quæ aliis ſpatia, curricula, orbes, viæ, κύκλοι, δίαυλοι, πόδες. *ibid.*

Meta vltima cur σφενδόνη dicta. 910.b

Meta, finis. 914. e. locus creta praeductus, vbi corona & palma donabantur. *ibid.* d.e

Meta duplici gyro circumeunda. 899.c.900.e.a

Meta ad ſiniſtram circomflectenda. 898.d

Metam interiore gyro ſtringere. 900.b

Metæ non circumibantur dextratione, ſed ſiniſtratione. 936.e. Metam ad ſiniſtram habebant agitatores. *ibid.*

Metæ ſingulæ trinas ſummitates in Circo ſuſtinebant. 910.a.912.a. & aræ trinæ erant. *ibid.*

Metæ, καμπτῆρες. 916.a. pro curriculis. *ibid.*

Metæ in numero multitudinis cur dicantur. 913.a. Metæ primæ, vltimæ, Murciæ. *ibid.*

Metæ etiam in Circo Conſtantinopolitano. 908. c. gemini axes pro metis. *ibid.* d

Metæ Circi Conſtantinopolitani quæ infra & ſupra Euripum, metis Romani ſimiles. 910.b

Metæ in acumen deſinunt, inſtar turbinis, non ooalem in ſpeciem factæ. 911.e

Metæ nullæ medianę in Circo. 907.d. Metæ tantum in principio & in fine curriculi. 907. e. vnde Meta pro fine. *ibid.* Metæ primæ non ad ornatum, ſed neceſſariæ. 907. e.a. Metæ ſemper duæ, nondum conſtitutis Circis. 907. a. & circa vtramqoe currebant. *ibid.* nam ex vltima reuerſi primam quoque circumibant. *ibid.* Meta vltima in Circo Conſtantinopolitano, σφενδόνη dicebatur. 907.b. & quare. 907.b.e.d

Metæ Murciæ vnde dictæ. 904.b.906.a

Metæ Murciæ *vide* Murciæ Metæ.

Metæ primæ & Murciæ eædem. 906.a

Metæ primæ etiam intimæ. 923.a

Metarum baſea ad inſtar palæ annuli factæ. 913.b. in quibuſdam nummis quadratæ viſuntur. *ibid.* vltima tantum in Circo Conſtantinopolitano ea forma fuit. *ibid.* quæ idao σφενδόνη dicta. *ibid.*

Metis ſummis, ſeu metarum apicibus non oua addita, ſed pilæ vel ſphæræ. 911.e

Metæ σημαῖα. 819. c. Metati. 819.e

Meta, ſignum vnde auſpicabantur metiri. 814.e

Metæ in limitibus agendis. 681. a. à ſignis differunt. 681.b

Metæ cum ſignis eadem videntur. 681.d. Meta, σκόπελος. 681. e. Meta terminus ad inſtar metæ turbinatus. *ibid.* Meta & Spatula diuerſæ & diuerſa forma factæ. *ibid.* Mætæ, non Metæ in manuſcriptis. 681.a

Meta pars inferior molæ. 659.c

Meta ſuperior mola. 1210.b. Græcis ὄνος. *ibid.*

Μεταβῶ antiquum pro μεταβαίνω. 65.d

Metabus. 64 e. 65.a.c. Siſyphi nepos, à quo Metapontum conditum. 65.a.e. non Metapontus vocatus. *ibid.* μεταβὶς & μέταβος dictus, & inde μετάπιον ab incolis dictus. 65. c. d. μέταβος vnde dictum. 65.d

Μεταχείμασις. 425.c
Μετάγειτνιον menſis. 314.b.315.a
Metallum Cyprinum vitioſè pro gypſino 1095.d. Metallum gypſinum, ſpecular ex gypſo ſiue ſpeculari lapide, quo feneſtræ erant decoratæ. *ibid.*
Metallum gypſinum. 260.a
Metallum factum nummus. 1081.b. & ſignatum, ἐπίσημον. *ibid.* Metallum factum per vtrimque, i. æs vel argentum vtrimque ſignatum. *ibid.*
Metalla fere omnia nomen nacta à locis vbi proueniunt. 268.a
Metalla in Indæa naſcuntur. 1057.d
Μεταπίς, ιτος, & μεταπόντης, ίτου. 65.c.d. Μεταπόντιον, Μεταποντῖνοι. 65.d
Μεταπόντης. 65.c
Metapontus κτίσμα Πυλίων. 64.c
Metari, eligere. 682.b.c
Metari pro Metiri. 685.a
Metari & metiri terram.
Metari & Metiri differunt. 682.a.b
Metari, quid. 682.a.b. proprium Gromaticorum qui & Metatores dicti. *ibid.*
Metari caſtra. 819.b.820.c.821.a. vrbem. 819.b. c.d.820.e. aërem. 819.d. cœlum. 821.b. 824.e. μετρεῖν πόλιν. 824.e
Metari tam de caſtris quam de agris. 673.a
Metatio vtraque ferramento & groma, i. pertica explicabatur. 637.b
Metatio. 681.b
Metatio ὑπογραφή vrbium vel ædificiorum. 821.b
Metationis, quæ ſtellam efficiebat, forma. 671.d
Metatores. menſores. 683.d
Metatores & menſores iidem. 824.e
Metatus ager. 682.c
Metelis vrbs non longe ab Alexandria. 478.b
Μετέωρα, non tantum quæ infra cœlum, ſed & ſtellæ & quæ in ipſo cœlo. 656.b
Μετεωροσκοπικὰ & σκιόθηρα quomodo diſtinguantur. 656.b. ſed σκιόθηρα quadamtenus ſunt μετεωροσκοπικά. *ibid.* nam & Solis ortus & Meridiani per ea deprehenduntur. *ibid.*
Μετεωροσκοπικὰ & γνωμονικὰ diſtinguuntur. 656.b
Μετεωροσκόπιον. 632.e. μετεωροσκοπικὸν ὄργανον. 632.d
Μετεωροσκόπια Ptolemæo tam ἀστρολάβια, quam σκιόθηρα. 656.a.b. quæ eidem ὡροσκόπια. 656.a
Μήτηρ μήλων. 96.b
Metici, μέτοικοι. 64 b
Metici milites, pro Metœci. 804.e
Metiri, quid. 682.b. Metiri & Metari differunt. 682.a.b.e
Metiri & metari terram. 824.e
Metita. 629.d
Meton eodem anno & ſolſtitium æſtiuum obſeruauit, & heliotropium ſuum erexit. 740.
Meton prior Callippo, poſterior Phaino. 738.d. auditor Phaini. 738 e
Meton à Phaino ſolſtitij obſeruationem accepit. 737.e. Athenienſis ex pago Laconæo. 738.a
Meton primus Athenis ſtatuit ἐννεαδεκάτηρον (?) κεκλόν. 635.c.637.b. 639.c.e 645.d. non æſtiuum. *ibid.* Metonicum ſolſtitium. 635.d. Meton quando floruerit. 639.d
Meton aquilex, & aſtronomus. 738 b
Metonis annus. 737.c. Enneadecaeteris. 377.d.e.740.e
Metonis enneadecaeterica periodus. 823.e. parapegmata. 822.b.e. ſphæra. 822.c
Metonis Heliotropicum, ſeu ἀστρολογικὸν ἀνάθημα, 19. tantum annorum aſtrologiam inſcriptam habebat. 741.c.d
Metonis ſolſtitium. 742.a.c. æquinoctium autumnale. 742.a.c
Metonicæ tabulæ ab Atticis auctoribus poſtea obſeruatæ. 742.d.e
Μεθώνη, Mothona. 253.a
Μετώπιον & νετώπιον vnguentum idem. 1170.d
Μετώπιον, ſuccus, & non arbor Dioſcoridi, & Galbanum ita vocatum. 352.a. μέτωπον, aut μετώπιον, ſeu νέτωπον, olei genus ex pluribus ſpeciebus compoſiti. 352.d. Metopon Plinio amygdalinum vnguentum. 352.d. quod in eo Galbanum admiſceretur. 352.d. μετώπιον Ægyptiis dictum. 352.d
Metopium. 1064.a
Metopon, μέτωπον aut Metopion, arbor Hammoniaci Plinio. 351.c d 352 a.c
Μέτωπον vel μετώπιον, tam ſuccum, quam arborem, quæ Galbanum fundit, appellarunt. 362.e
Μήτρα, mediale arboris. 1040.e
Μήτρα ὡ ἐξ ἔξω ἐστί (?), vulua laſcerata & acerata. 368.d
Μήτρα in naui, τὰ ἐγκοίλια. 1110.c
Μήτραι ἐκλαβηραί. 716.e
τὰ Μητρῷα, ſacra Matris deûm. 123.d. καταπωλεῖν τὰ μητρῷα. *ibid.*
Metrodorus Athenienſis philoſophus. 50.d.e
Metrodorus Epicuri diſcipulus. 635.b. Metrodorus Scepſius. 635.b
Metrodorus Scepſius quo tempore vixerit. 49.d.e. arte mnemonica claruit. 50.d.e
Μέτρον, modus. 1195.d μέτριος, modicus. *ibid.*
Μητρόπολις. mater vrbium. 891.c
Metus mentem maximè alienat & externat. 1058.e
Metus vani qui mentibus immitti ab aliquo numine orato credebantur, ἀνάσσαι dictæ. 1085.e
Metus vani, qui à Corybantibus fieri putabantur, τινὰς ἀνάσσαι Orpheò. 1080.a
Metyci, μέτοικοι. 65.d
Μικκός, Miccus, & deriuatione Latina Miccidus. 1105.d. vnde Miccidiores pro Minores. *ibid.*
Miccus, ὁ μικκός, Miccidus. 906.d. vnde Miccidior, i. minor. *ibid.*
Μικρόκοσμος cur homo dicatur. 44.b.c
Μικρόσφαιρον folium, vnde minor pilula fiebat. 1070.d.e
Microſpychus pro Micropſychus. 140.c
Μίκτις, Mictis inſula, quæ Ictis & Οὐίκτις. 247.a
Μιδάειον oppidum. 864.c
Midus Phryx plagiauli inuentor. 122.d
Midas obliquæ tibiæ inuentor. 119.d
Migraine, ἡ μίκρανα, & ἡ μικρανία. 763.b
Μίλαξ, quæ σμίλαξ. 1042.d
Μίλαξ inter flores oculis & naribus iucundos. 1043.e
Μίλαξ τραχεῖα Dioſcoridi, σμίλαξ Theophraſti, 1041. b. folio hederaceo caules habet ſpinoſos. *ibid.* eam inter hederas recenſet Plinius. *ibid.*

Μίλαξ & σμίλαξ, μῖλος & σμίλος quantum ad nomen ſpertinet, non differunt. 1043.c. ſed vna eademque appellatione σμίλου & σμίλακος arbores & frutices longè diuerſi generis nuncupauerunt. ibid.

Milax vel Similax, cuius flores in coronis vſurpati, non arbor Taxus, ſed frutex hederæ ſimilis, cuius flos candidos & odoratus. 1043 a. vernis flos & vere florens. ibid.b

Μίλαξ & σμίλαξ diſtinguuntur Dioſcoridi. 1041. b. μίλαξ herba ſiue frutex. ibid. cuius duo genera, μίλαξ τραχεῖα, & μίλαξ λεία. ibid.

Milacem & Smilacem diſtinguit Plinius. 1042.c.a

Mileſij oppidum condiderunt, cui nomen Μιλησίων τεῖχος. 476 b. inter Bolbitinum & Sebenniticum. 476. b. per Bolbitinum in Canopicum tranſeuntes condidere Naucratin. .476.c.d

Mileſij Apollinis templum. 814.c.a

Miletus Cariæ vrbs 836.a.b

Miletus Cariæ vrbs dicitur, quæ tamen Ioniæ caput fuit. 865.d

Μίλια milliaria, non ſtadia. 384.d

Miliaria auis. 340.e. non eſt Cenchris. ibid.

Miliarij agitatores, qui. 910.e

Miliarium aureum, μίλιον χρυσοῦν, Romæ fuit. 915.b

Μιλιοδρομεῖν, quid. 915. d.e.& μιλιοδρομία. ibid.

Μίλιον locus Conſtantinopoli. 915. c. Circi longitudo. 915.c.e

Μίλιον χρυσοῦ, aureum miliarium, Romæ fuit. 915.b. quid fuerit. ibid.c

Militaris via ac Regia. 677.a. 678.e

Militem tenere. 449.b

Milium apud Aſſyrios arboreſcit. 1033.c

Milij ſatio. 732.d.733.c.d

Milio veſcebantur Indi. 1018.b

Mille familiarum, Mille medimnûm, nummûm, paſſuũ. 501.c

Miliare quot ſtadiorum. 141.b

Miliare, ſeu mille paſſus efficiunt octo ſtadia. 915.d

Milliare ἑπταστάδιον. 304.b.
774.c

Milliaria, millia paſſuum. 688. b. Milliarij lapides. 688.b

Milliaria mille ſunt decies centena millia pedum. 250.c. 251.a

Milliarium ſtadiorum ſeptem cum ſemiſſe, vel ἑπταστάδιον. 289.a

Milo Crotonienſis, vel Crotoniates. 36.c.d.e. 37. cum eo Titormus contendit vter bouem vno gradu citius ederet. 37.c.e. quando coronatus. 37.c.38.a.b

Milon, veteres, quod Græci Μίλων. 38.d

Μίλος flos τῆς μίλακος inter flores coronarios. 1042.c

Μίλος Cratino non pro arbore, ſed pro flore eius fruticis qui Dioſcoridi μίλαξ, Theophraſto σμίλαξ dicitur. 1043.d

Μίλος Theophraſto arbor Taxus. 1043.c. Dioſcoridi σμίλαξ, Sexto Milax. ibid.

Μίλος & σμίλος, idem. 1041.a. μίλος taxus Theophraſto. ibid. aliis genus ilicis. ibid.

Μίλος & σμίλος, μίλαξ & σμίλαξ, quantum ad nomen pertinet, non differunt. 1043.c. ſed vna eademque appellatione σμίλου & σμίλακος arbores & frutices longe diuerſi generis nuncuparunt. ibid.

Miltites hæmatites. 409.a. coctus & vſtus fit miltites ruber, à rubrica. 409.a

Μιλτώδεις ναῦς. 1166.a

Μίλτος Λημνία, Lemnia à rubrica. 1156.b

Μίλτος, rubrica, differt à minio. 267.c. iam in honore tempore Homeri. 267. d. μιλτοπάρῃοι νῆες. ibid.

Miluinæ tibiæ. 124.d

Μιλυαί, Μιλύαι. 784.a.b

Μιμαίκυλον, fructus, vel pomum arbuti. 960.a. κόμαρος, arbor ipſa. ibid.

Μιμαίκυλα, fraga. 511.e.a.c. terreſtria fraga. 511.e. propter ſimilitudinem ſic dictus fructus τῆς κομάρου. 511.e.c.d.e. μιμαίκυλον, vnedo. 511.a. μιμαίκυλα dicta χαμαικέρασα. 511.b. μιμαίκυλον de arboris & herbæ fructu. 511.e

Mimalis, quæ poſtea Melos dicta 184.a. Mimallida, pro Mimallis. 475.c

Mimarij. 986.c.d

Mimas mons. 861.b.862.b.c.d. b. vnde incipiat, & eius excurrentia. 861.b.862.c

Μιμιάμβων genus. 108.d

Mimica cauillatio. 108.e.a

Mimilogiæ variæ ſpecies & nomina. 108 c.b

Mimoermi carmina à Rhapſodis etiam cantitata & actitata. 867.c

Μῖμος. 6.c

Mimos in locum Comœdiæ ſucceſſiſſe. 109.d. Mimi ſunt quas hodie agunt & vocant Itali Comœdias. 109.d. quas Gallici hiſtriones *farcias* vocant, puri puti mimi. 109.e

Mimi definitio. 109. c. b. etymon. 109.c.d

Mimi centunculis amicti. 109. d. Planipede, dicti Latinis. 109.d.a

Mina ex 84. quatuor denariis Rom. conſtabat. 509.a

Minæi. 496.c.497.a.b

Minæi, Arabiæ populus. 1151.e

Minæi extimam Arabiæ partem iuxta rubrum mare incolebant. 493.b

Minas perperam pro Mimas. 861.a.b

Minerua, torela nauis qua Ouidius vectus, paraſemon galea Mineruæ. 574 d.e

Minerua vnde Κολοκασία dicta. 966.b. eius templum Sicyone. ibid.

Mineruæ ſignum cœlo lapſum, διοπετὲς, nec vlla artificis manu factum. 816.b.c

Mineruæ templum ab Vlyxe extructum. 61.d.62.d. Mineruæ promontorium. ibid. 62.a.d

Mineruæ templum Tegeatis architectatus Scopas. 813.b

Minerual, à Minerua. 70.a

Minimo ægre. 277.c

Miniſterium. 52.d

Minium, Græcæ ἄμμιον, floridum. 199.d. à cinnabari diſtinctum. ibid. διαυγὲς & floridum. 199.e

Minium, vox Hiſpanica, inde enim ad Romanos inuehebatur tantum. 268 a

Minium veteres Græci κιννάβαρι vocauerunt, priuſquam Hiſpanici haberent notitiam. 167.b

Mioium ab Hiſpaniæ fluuio dictum vult Vitruuius.267.c. Iuſtinus air miniom dediſſe nomen amni. *ibid.* Miuium à rubrica diuerſum, quæ Græcis *μίλτος*. 267.c

Minium Homeri temporibus nondum cognitum. 267.d.e. inuentum primo à Callia Athenienſi, & appellatum à quibuſdam Cinnabari Indico nomine.267.e.gummi Iodicæ arboris. *ibid.* inoentum primo Epheſi, qood ſine nomine eſſet. & Indicum cinoabari referret cinnabari dictum. 268 a

Minium Cappadociom vocatum Sinopicum. 1060.d.e

Minium vnde corabarur Epheſi. 267.a. & io Hiſpaoia parabarur. *ibid.*

Mioium propriè Hiſpanum ab amne cognomine. 1157.a. ac genus minij ſolum vetuſtiſſimis cognitum, *κιννάβαρι* vocatur.*ibid.*non ob ſimilitudinem coloris. *ibid.*

Minium inter colores pretioſos & floridos qui Græcis *αἰθηροί*. 1041.c. Nitor pro mioio. *ibid.*c.d

Μιναθρ, vel potius *Βινάγαρα*, Scythiæ Auſtralis metropolis.1150.a. noo alia *Μινάγαρα*. *ibid.*

Minoæi pagi. 483.d

Minoæi, gens magna io Arabia Felice. 489. d. Minnæi *νομαί*. 489.e

Minnæi, vnæ ex quatuor præcipuis gentibus Arabiæ odoriferæ.490.c.497.a.498.e. ſiti iuxta mare rubrum. *ibid.* Plinio dicuotor pagos Sabæorum.490. d. latus Rubri maios incolunt. 493.d

Μινσώριον pro *Μισώριον*. 289.b

Μισσώριον, Miſſorium vel Diſcus. 636.e

Μινυανθὲς, Mioyanthes, dicitur *τρίφυλλον*. 243. a. *μιλυανθὲς* perperam apud Nicandrum. 243.b. & Theophraſtum.243. e. dictum à colore phœniceo vel purpureo floris. *ibid.* potius à breuitate floris, vel quod paruo tempore florent. 243.c

Μίνυον, quid. 267.b

Μίνιον, cinnabari, vnde mioium Latinorum. 243.b.c

Μινυώδειον, *ὀλιγοχρόνιον*. 243.c

Μινύθω & *μινύω*, Latinè Minuo, ab antiquo *μίνυον*. 243.c

Minus Coi, pro, minus Coo. 991.b

Minuriaria ars, *Menuiſerie*, *λεπτουργία*. 1034.c. Minutiaria opera. *ibid.*a

Μίω, ligo & plico.246. d. à quo Vio.*ibid.*nam *μίω* Æolicè *βίω*. 246.c

Miræ pro Mœtæ. 804.e

Μίχοι. 219.c

Miſculus, vnde diminutioum Miſcellus.211. e. & Miſculare, Miſclare, vode Gallicum, & Italicum. *ibid.*

Miſcus pro Maſcus. 266.a

Miſcus pro Miſcus. 329.c

Miſer locus, dens, miſera valetudo, bucca, iuuenta: miſerum larus, pro malo. 31.a.b

Miſer à Græco *μοχηρός*, Æolicè *μυχηρός*. 31.a

Miſeria eſt *αἰάζειν*. 1085.b

Miſſa & Miſſaria pro præmiis certaminum. 910. d. e. *ἆθλον*, miſſum. 910.e. Vocis miſſa. *ibid.*

Miſſio ſilueſtrium animalium per ſexus diſcreta. 213.e

Μισθὸς & *μισθὸς*, à *μίω*. 364. c. & *μισθὸς*.*ibid.* vnde *μισθὸς* pro mercede. *ibid.*

Miſſus pro palma vel brabio. 935.c. Miſſus *ἆθλον*. *ibid.* Miſſa vocis. *ibid.*

Miſſus vnus ſeptem ſtadiis, abſoluebatur, io Circo.908. b. & ioeptè ſeptem miſſus appellantur ſeptem ſpatia. *ibid.*

Miſſus totidem, qoot palmæ. 935.b

Miſſus 24.peragebantur legitimi circenſes. 935.b

Miſſus 24. voius diei Circenſes cooſtabant. 910. b. Miſſus perperam *βραβεῖα* interpretantur Græci. 910. b e. nam miſſus vnus nihil aliud quam voa equorum miſſio. *ibid.* c. ſiogulis miſſibus quatuor mittebantur quadrigæ. *ibid.* huiuſmodi miſſus vna die 24. eahiberi ſolemne fuit. *ibid.* quibus 96. quadrigæ currebant. *ibid.* Miſſus etiam vigeſimus quintus additus, qui & ærarius dictus. *ibid.*25. miſſus 100. curribus conſtabant. *ibid.* ſingulis miſſibus *βραβεῖον* erat propoſitum, non tamen miſſus *βραβεῖον*. *ibid.* d *μίσσους ἄθλους* Cedrenus interpretator. *ibid.* & de ſeptem ſpatiis quæ ſingulis miſſibus conficiebantur accipit. *ibid.* Miſſos quadrigarum certamen erat, i *ἆθλος ib.*

Μισθὸς vnde dictus. 364.c

Miſy in Cyrenaica prouincia. 708 a. c. præcipuum ſuauitate odoris & ſaporis.708. a.c. d.e. ſed carnoſi. 708.e. Cyrenaicum & tuberibus ſimile. 709.e

Miſy aurei eſt coloris 1158.d.a. *χρυσίζον*.*ibid.*a. ideo *χλωρὸν χάλκανθον*, i. aureum *ibid.* Miſy eſt vitriolum Romaoum. *ibid.*b

Mitella parua mitra. 556.c. Mitellæ, corollæ è veſte ſerica verſicolori madidæ vnguentis. 556.e. 557.a. coronæ Sericeæ. 557. vnde Mitellita vel Mitellica, huiuſmodi mitellarom erogatio in conuiuio. 556 e. 557. b. quæ vni conſtitit 40. millibus ſeſtertium. 556.c

Mites ſiloeſtribus opponuntur. 817.a

Mithra, Sol apud Perſas. 712.b. Mithraa lapis, quaſi Solis gemma. *ibid.* quod contra Solem reſulgeat. *ibid.* alia quaſi diuerſa Plinio receoſetur Solis gemma. 712.c

Mithradates rea vel Mithrodates Iberiæ ad Sauromatas profugit. 191.e a

Mithrax vel Mithridaa Solis gemma dici queat. 756.b. nam *Μίθρας* Sol. *ibid.*

Mithridates Amiſon & Eupatoriá vrbes iunxiſſe dicitur, & vtraque eo deuicto à Pompeio Pompeiopolis dicta. 889.e.a. ſed verius Amiſum à Mithridate ampliatam. 889.a

Μίτος à *μίω*. 246.e

Μίτρα à *μίω*. 246.e

Μίτρα, *ταινία*, *διάδημα*. 371.c. Mitra pro pileo. 371. c. Mitra Phrygia.371.c Mitræ Epiſcóporum. 371. d. Alioqui multum differt *μίτρα* & *πῖλος*. 371 d

Μίτρα & *πῖλος* Græcis differuot. 556.d. Mitra & pileus idem Latinis. *ibid.* Mitræ ſub mento religabantur. 556.e. Mitrę, pilei epiſcopales. *ibid.*

Mitræ mulierum, palliola & vela quibus capita operiunt, Latinè Calantica. 556.a

Mitra pro pileo. 556, a quæ etiam Tiara dicitur. *ibid.*

Mitra Phrygia vel Mæonia. 556.e. pileum incuruum 556.d

Mitræ Phrygiæ, pilea, Arabicæ, tæniæ & faſciæ. 556.e

Mitræ faſciæ quibus caput religatur. 555.e
Mitrati ex barbaris, vt plurimum in tooſi. 555.e.d
Μιτρηφόροι. 371.d
Μιτρηφόροι & πλοκοφόροι diſtincti. 556.a
Mitrula pro diademate. 371.c
Mitrula, parua mitra. 556.e. pro diademate. ibid. Roſaria, ῥοδισμός. 557.c
Μίτος, vitta, ab Æolico βίτος. 246.c
Miruli, myacum ſpecies. 1127. a. ſalem viruſque reſipiunt. ibid. σκιλλώδης Athenæo, qui ſcillam reſipiunt. ibid.b
à Mitylenæis primo conditum Achilleon. 869.e. illis Athenienſes Sigeum eripuerunt. 869.a
Μνῆμα, Atticè σῆμα, tumulus cum cippo ad memoriam defuncti impoſito. 1220.a. Tumulus nomen habens Ouidio. ibid.b. quod eſt, τύμβος ἢ στήλη. ibid. tumulus in eippo vel columne nominis inſcriptionem habens. ibid.
Μνῆμα vel μνημεῖον olim columella vel στήλη mortui tumulo impoſita 1221.b. poſtea locus ſepulcri & ſepulcrum ædificatum. ibid. μνημεῖον, & monumentum, quicquid memoriæ cauſa in poſterum eſt proditum. ibid. Ammodius, μνημεῖον de ſepulcro dici non probat, ſed μνῆμα. ibid. quòd mentio fit viui, memoria mortui ibid. ſed id diſcrimen non ſeruatur. ibid. nam & μνημεῖα paſſim ſepulcra dicta, & μνήμη & memoria de viuis. ibid.
Μνῆμα λαξευτόν, quid. 1209. c.d.e
Μνησιεπής. 158.d
Μνήστωρ & Μέστωρ. 45.b
Mnonis Soli conſecratus. 438.b
Μνίον, idem quod βρύον. 1144.e
Moabitæ mari mortuo viciniores. 615.b
Μώβων χάραξ. 488.e
Μωβων χάραξ. 489.b
Μώβων χάραξ, vel Χαραχμώβα, Mobæ caſtra vrbs Palæſtinæ. 1203.a
Μοχλός, ὀχεύς, δεσμός. 925.c. ferreus vectis aut obex. ibid.
Μοχλός, clauſtrum, vel ſera. 926.c.d
Μοχλός, vel Sera, vel Vectes & clauſtra, Græcis κλεῖθρα, lignea clauſtra, quibus in tranſuerſum obductis fores firmabantur. 931.c
Μοχλοὶ σιδηρώμενοι. 931.a
Μοχλωσαι τὴν θύραν ἔνδοθεν, oſtium obſera intus. 925.b
Modicus, μέτριος. 1195.d. à Modo, i. menſura. ibid.
Modificare. 1111.b
Μόδιεας promuntorium Ptolemæo pro Μούδιεας, aut Μούζιεας. 1185.e. nam Μούζιεας & Μούδιεας, idem. ibid.
Modius à modo, quod modus, i. menſura frugum colligitur. 1194.d
Modo modo. 211.d
Modogalingæ inſula. 944.a
Μόδουρα, βασίλειον Πανδίονος. 1186.b. mare Moduza, & Codura. ibid.
Modulationes Lunæ menſtruę. 767.a
Modus eſt τόνος. 120.e
Modus pro menſura. 1195.e. & ſanè Modus eſt μέτρον. ibid.d. inde Modicus, & Commodus, & Medicus. ibid. Modus propriè de agri menſura. ib. e.1196.a
Modus Dorius, Lydius, Phrygius. 119. 120. σύστημα. 120.e. ἁρμονίας. ibid.
Moduza pro Modura. 1189.b
Mœta à μοῖτος. ibid.
Mœtæ, non Metæ in libris. 682.b.a. ex Græco Siculo μοῖτος, vnde μοῖτον τὸ ἄχαριν. ibid.
Mœnia iacere. 309.a.b
Mœniuit, Mœnitum. 372.a.b
Mœſia, Μυσία. 241.b
Mœtinus, Mœtunus. 310.e.c
Moëllon, quaſi Medullo, Cæmentum veterum, quod medium inferciatur inter quadratos lapides. 379.e
Μοῖρα, idem quod φυλή. 1123.d
Μοῖρα Homerus agnoſcit in morte per vim inflicta. 1119. c. Fatum ſpeciale μοῖρα dicitur. ibid.d. hinc μοῖρα pro bona aut mala fortuna attributa. ibid. e. & μοιρολόγος qui eam prædicit. ibid. & μοιρολογεῖν qui prænuntiat quicquid homini in vita euenturum eſt. ibid. Fatidicus, μοιρολόγος, μάντις. ibid. inde Parcæ Græcis μοῖραι dictæ. ibid. earum ſubtemine diſpenſari hominum fata dicuntur à poëtis. ibid. Eas Latini quoque Fata appellarunt. ibid. Partilia fata dicuntur μοῖραι. 1120.a. quæ ἀπὸ τοῦ μερισμοῦ dictæ. ibid. ſed & μοῖρα idem quod μερίς. ibid. & ab eadem origine & cauſa μόρτην quoque dixerunt, vt & Latini Mortam. ibid. vnde μορτίτης, partiarius. ibid. Pernere hominis vitam credebantur hæ μοῖραι. ibid. b. quibus ea per vim adimeretur, filo abſciſſo id fieri putabant, plena ſcilicet colo. ibid. vnde παρὰ μοίρας θανεῖν dicebantur. ibid. at qui per ſe & ſponte naturæ ſuæ moriuntur, ex hauſto ſubtemine & vacua colo decedere putabantur, etiam ſi ante diem obirent. ibid.b.c. quòd longius illis filum diſpenſatum, non eſſet. ibid.c
Μοιρῶν ἀνάγκη. 1085.e
Μοῖραι τῆς ἡμέρας. 657.d. ſignorum. ibid.
μοῖραι, mire. 64.b
μοῖραι 30. ſeu partes cuiuſque ſigni. 641.a. μοῖραι ſeu μέρη 12. diei cuiuſque. ibid. μοῖραι ſignorum. & dierum, in 60. λεπτὰ diuiſæ. ibid.
μοιρρὸ, μωρρό. 817.e
Mola. 25.b.c
Mola ſuperior, meta inferior, catillus dicitur. 1210. a.b
Mola etiam machina Liuio. ibid.a
Molæ ſuperior pars ὄνος vocatur, inferior μύλος. 659.b
Molæ inſtar vertitur cœlum in ſphæra ſtante. 658.d. 659.a.b
Molaris lapis, μυλίας & μυλίτης. 717.e. qui & πυρομάχος & πείτης. 717.e.a
Molarius, & Molaris. 91.a
Μολκός Æolice pro μαλκός. 907. b. vnde Murcus & Murcidus. ibid. vel à μύρκος potius.
Molendinorum rotæ. 589.b. quando inuentæ. 589.c
μόλιβδος, plumbum quo præducebantur lineæ. 917.b.c. ἐπὶ χάρτης γυρὸς, κυκλοτερής. ibid. a.d. tenois è plumbo lamina in rotundum formata. ibid.d. productale Latinis, παραγράφος Græcis recentioribus. ib.
Mollis Acanthus, lentus & flecti facilis. 535.b.c. Mollia equorum crura & colla. 535. e. Molle ſiler. ibid.
Mollior ſui, pro Mollior ſe. 991.b

Mollus, pro Mollis, antiquis. 604.b. inde Molluſcus. *ibid.* inde Molluſcus. *ibid.* Molluſca nux. *ibid.* Molluſcum, aceris quoddam genus. *ibid.*
μῶλες Græcobarbarum, petra vel Saxum ex Latino Moles. 253.a
μολοχαὶ etiam alia ſardonyx Epiphanio. 558.e. qui Molochiten confundit cum Sardonyche. *ibid.*
Molochil vel Malachal Arabibus vocatur Bdellium. 1151.b
Molucrus vel molucrum. 25.b.c
μῶλυ, Moly, quo Vlyſſem Mercurius muniuit aduerſus Circæ effaſcinationes, ἀντιπαθὲς vocarum. 942.b.c
μῶλυ χόρμις dicitur & ἄρμις, ἄρσαλα, & Harmel, & ἄρμαλα. 1320.c
Μωλυάται Libyci. 476.a
μολυβδίναι inter inſtrumenta piſcatoria. 264.c
Melpodus, plumbum. 1013.c. μόλυβδος. *ibid.* Molubdus. *ibid.*
Momemphis vrbs in qua bos fœmina nutriebatur, vt Apis in Memphi. 441.a
Momen, à Moneo. 1135.e
Momen & Momentum, à Moueo. 239.a
Momentum zonæ ſardonyches. 564.d.e.a
Momentum & Momenta. 233.d
Momie vel *Mummie*, ab Amomia. 401.a
μῶμος. 6.c
μοναχὴ lineæ veſtis ſpecies potius quàm vnio. 1170.a.b. μοναχὴ ὀθόνη, ſimplex ex lino veſtis vel tunica. *ibid.*b. Singulares tunicæ Iuriſconſulto. *ibid.*b.c. an oppoſita μοναχὴ τῇ σχηματικῇ. *ibid.*b c
μοναχὴ πορεία, quid. 1170.b
μοναχῆς ὀθόνης & σχηματικῆς differentia. 1170.d
μοναχῇ, aduerbium. *ibid.*b
μοναχοὶ Græcis recentioribus, vniones. *ibid.*a. vnio enim idem quod μόνος vel μοναχός. *ibid.* μοναχὸς μολυβδίζων eſt vnio plumbei coloris. *ibid.* μοναχοὶ dictæ margaritæ grandiores. *ibid.*a.b
μοναχὸν pro eximio Græcis, vt Latinis ſingulare. *ibid.*b. μοναχὸν quod idem μονόν. *ibid.* inde μονοὶ appellati Aſcetæ, qui etiam monachi. *ibid.*c
Μόναπος vel Μόνωπος, vel Μονωπός, vel Μονὼψ, dicitur Bonacus vel Bonaſus. 838.c.d
μόναυλος. 117.d.119.a.b
Monaulos Ægyptiorum inuentum. 124.a. Oſiridis. *ibid.*
μόναυλος. 124.b. ab Oſiride inuentum. 125.a
μοναυλός, ſingularis tibia ante Marſyam. 831.a
Moneta, dea monendi. 412.c
Monetarius. 1081.a
Moni, μονοὶ, etiam Latinè dicti Aſcetæ, & Monachi. 1170.c. pro quo Nonos quidam dixere. *ibid.* & Νοννὶς pro Μοννὶς, virgo Monialis. *ibid.*d
Monile baccatum, margaritis conſertum. 1124.b
μόνιμος color; tenax ac permanens. 146.b
μονοάκυκλος. 946.d. μονόκυκλος. *ibid.*c
μονοβάμβαλον, candelabrum cum vnico acetabulo. 375.b.c. pro μονοβάμμουλον. 375.c
μονόβολον, ſimplex ſaltus. 1032.c
μονοπάλαμος σύριγξ. 832.a
μονόκαυλον. 1031.a
Monoceros cognomine Craterus. 547.c
μονοκέφαλα & μονόκοκκα, tam σκόροδα quæ γελγίδας non faciũt, quam cæpitia quæ ſoboles adhærentes non habent. 1168.c.d
μονοκέφαλα & μονόκοκκα Græcis, cæpæ quæ ſimplex caput habent. 1169.b. Latinis ruſticis vniones, ab vnus. *ibid.*
μονοκέφαλον σκόροδον, vnio. 1062.a
μονοκέφαλον cæpe dicitur. 1167.e. 1168.a
μονόκοκκα, vniones in veteri gloſſaria. 1167.c. ſed pro vnionibus cæparum non margaritarum accipienda. *ibid.*d. μονόκοκκα, non margaritæ, ſed cæpæ vnici capitis, vel vnico conſtantes nucleo. *ibid.*d.c. quæ & μονοκέφαλα. *ibid.*e
μονόκοκκα, vniones ſiue ſimplices cæpæ, quæ & μονοκέφαλα. 1168.a
μονόκοκκα & μονοκέφαλα, cæpæ quę ſimplex caput habent, nec ſubolibus adnatis propagantur. *ibid.* Latinis ruſticis vniones. *ibid.*
Monochromata, *Crayons.* 5.c
μονόκλινα πτελέας. 1207 b
μονόκοκκοι, margaritarum vnio. 1062.a
Monocoli vel Monoculi. 1006. d. pro quo perperam Monoſceli. *ibid.* μονόκωλοι, vnum crus habentes. *ibid.*
μονόκωλα δένδρα quæ. 1006 d
μονόδοντες. 31.b
Monolinum, quid. 921 b
Monolithi. 1219.d
μονόλυκος. 746.c.947.a.b. μονόλυκος & λύκος diſtincta apud Theophraſtum. 947 a
μονόμματοι, qui μονόφθαλμοι. 219.d
Μονόμματοι, gens Indiæ monſtruoſa. 1006.c
Monomœriarũ doctrina. 653.d
μονόσιτος, aſſatius. 934.c
μονόφθαλμοι. 219.d
μονοπήραι lupi. 496.c.d
μονωπὸς vel μονώψ, qui vnum tantum oculum habet. 838.c
μόνος, Æolicè μῶρος, vnde Merus, n in r mutatio. 670.a
μονοστελεχές. 1031.a
μονόζωνος homines. 946.b
μονοσιτοι. 219.d
μονόζυγος, quæ ſimplicem habet venarum curſum. 1033.e. niſi legendum, μονόρους. *ibid.* 1035.a
Mons Sacer in Hiſpania. 276. a b
Mons Soractis. 99.b
Mons Tagrus. 276.b
Montis vmbro. 704.d
Montes in laudibus Italiæ. 55.a
Montium pedes, ſuræ, dorſa, iuga, ſcapulæ, vertices. 55.a
Montium altorum commune eſt de nebulis ſuperuolantibus futuræ tempeſtatis qualitatem ſignificare. 862.b.c
Montani, ὀρειπίζαι, Fringilli. 444 b.c
Montani, ὀρειπίζαι, fringillorum genus. *ibid.*c
Montani limites iidem qui Decumani. 676.a
Monumentum, ſeu generalis θήκη omnium eiuſdem familiæ, & Arcæ ſeu ſarcophagi ſingulorum, in ſepulturis aut ſepulcris obſeruanda. 1207. d. Monumenta non vnius generis aut formæ. *ibid.*e. apud Græcos hypogæa & ſubterranea, vbi corpora integra condere cœperunt. *ibid.*c.d. fornicata erant, vnde & καμάραι. *ibid.*a. Romanorum monumenta ſupra terram extruebantur. *ibid.*e. ὑπόγεια. *ibid.* ratio diuerſitatis. *ibid.* Monumentum quid propriè vocetur. 1208.b
Monumentum arca. 1205.e. 1206.a. Monumenta finalia pro terminis obſeruari ſolita. 1206.e. vnde Monumentales termini. *ibid.*
Monumentum proprie habet hominis nomen. 1220.b
Monumentum quod ſeruandæ memoriæ gratia exiſtit. 1221.b
Monumentum ædificatum, in quo plures arcæ poni & plu-

ra corpora inferri poteruut. 1221. d. e. quod Monumento ſeruiebat ſacrum habebatur. *ibid.* c
Mooumentum ſepulcbri, totum ſpatium quod ſepulturę ſacratum, muro clauſum. 1222. b
Mooumenta hypogæa. 1221. d
Mouumenta Iudæorum & Græcorum coucamerata, & ſobterranea. 1219. b. c. quæ Cryptæ & ſpeluncæ dicebantur. *ibid.* c
Moptus Maotus filius Colophonis conditor. 860. d
Μοψοῦ ἑστία, uou Μοψεστία. 834. b
Morarim. 95. e
Morbus articulorum, ἀρθρῖτις. 398. d. furoris, μανία. *ibid.* laterum, πλευρῖτις. *ibid.* pulmonum, περιπνευμονία. *ibid.* ſapientiæ, φρενῖτις. *ibid.*
Morbus corporis, ἀῤῥωστία. 1085. a. vnde σωματικὴ ἀῤῥωστία. *ibid.*
Morbus impetibilis. 876. a
Morbus ſouticus. 252. a
Morerum oxyporum. 375. d
Morerum oxyporum. 1273. e
Moretum vel Oxyporum vel Intritum ex ſinapi. 1313. c
Morge dicta Epheſos uuſquam inuenitur. 810. a
Mori fato ſuo dicitur, qui cauſa ex ſe nata, nec extraria aut foris arceſſita moritur. 1120. c. uam cauſæ mortis extraneæ & ab aliqua vi indictæ, videntur fatum accelerare, ſtamen rumpere & tempora vitæ conſtituta abbreuiare. *ibid.* quando aorem qui nulla alia cauſa aut vi extrinſecus illata decedit, ex ſorte naſceudi non videtur longiora vitæ tempora habuiſſe deſtinata. *ibid.*
Mori mature dicitur qui properata morte obit, & citius quàm fata ferant. 657. d
μόριμα 12. diei. 657. d
Μορμυρίωνες. 39. d. μόρμυρος piſcis. *ibid.* Mormyres. *ibid.* e
μοροχθίτ, Morochthis, gemma. 769. e. λευκογραφίς & γαλαξίας Dioſcoridi dicitur. *ibid.* Plinius Galaxiam Morochthide alium ſtatuit, & λευκογραφίδα inter herbas recenſet. 769. a. Μοροχθὸν vocat Aetius λευκογραφίδα. *ibid.* quo vtebautur ad dealbanda lintea. *ibid.* colore viridis. *ibid.* Morochthis Plinio porracea dicitur, & lacte ſudroe. 769. e. lacteo ſucco ſudat. 769. b. eius vſus in delineandis pannis, qui in veſtem cæduntur. *ibid.*
Murochthos veſicæ dolores ſedat. 712. e
Morochthus lapis Galaxius dictus & Leocophragis. 137. c. d
μόρον tam de arbore quæ συκάμινος, quam de rubo qui βάτος appellatur. 462. a
μόρον rubi fructus. 462. a. μόρα βάτινα & βατίδα. *ibid.* Hæreutia mora ruberis. *ibid.* Latini producunt ſyllabam quæ breuis Græcis. *ibid.*
Mors immatura quæ ante diem acceleratur. 1118. a
Morſus horribilis. Morſus pernicioſus. 442. a
Mortarium pro rudere pinſito & ſubacto. 379. c. hodie *Mortier.* areoatum cum calce. *ibid.* Mortarium, alueus iu quo arenatum ſubigitur. *ibid.* ἀλιπτικῶν. *ibid.* Mortarium, quaſi Moretarium in quo ſubigebatur Moretum, ſeu Intrita, vulgo *Farce.* *ibid.* d. Mortarium etiam vel Moretarium cibus ipſe. *ibid.* Mortarium, rudus ipſum. *ibid.*
Mortaria ad pigmenta pertinentia ſunt ζωγράφων θυῖαι. 1051. e. 1052. a
Mortaria medicinalia, terendis collyriis apta. 1332. e. ἰατρικαὶ θυῖαι. 1333. c. nam ἀκόνη ſæpe apud auctores pro Mortario. *ibid.* a. b. c. Mortaria ἐκ λίθου βασανίτου. *ibid.* c. ἀκόνη pro Mortario ex cote lapide facto. *ibid.* e. vel pro cote mortarij vice terendis collyriis apto. *ibid.* ἀκόνη Græcis pro omni Mortario. *ibid.* a
μόρτη pro μοίρα. 1120. a. vt Latinis Morta. *ibid.* vnde μορτίτης, partiarius. *ibid.*
Mortier, intrita. 1332. d
Mortier, arenatum cum calce. 379. c
Mortier, Mortarium in quo ſubigebatur intrita, quæ vulgo *Farce.* *ibid.* d
μορτὸς, homo. μορτὴ, mulie. 172. e. vnde μορτοβάτης καὶ, ὁ ἀνδροβάτης. *ibid.*
Mortuum mare. 613. b. c. 614. a. e. a. b. lacus mortuus. 614. e. *Mortua aqua.* *ibid.* b. *Mortua*, vnica voce, voragines lutoſæ. *ibid.* Græce νεκρόπηλα. *ibid.*
Mortuus pallet, & luteo magis inficitur. 1150. c, non idem color Mortuis, & eius qui timet, & qui ictero laborat. *ibid.* c
Mortui corpus terra conditum non inquietandum. 1206. c d Iuriſconſultorum æuo plerique etiam ex gentibus condi ſe integros morte obita malebant quàm comburi 1207. a
Mortuorum lecti papyro & ſcirpo farti cum quibus comburebantur. 1002. c. Mortui noctu efferebantur candelis è papyro cera circundato. *ibid.*
Mortuorum ſepulcris inferebantur teſculæ, quibus in vita vſi aut delectati. 1203. d. aot voà comburebantur. *ibid.*
Mortuos ſepeliendi mores varij. 1057. e. a
Morum, συκάμινον, inter ſpiſſa & durabilia ligna. 1033. c. vetuſtate nigrorem nitoremque contrahit. *ibid.*
Morum poleuta illitum. 462. e
Mora, βάτα. 1325. d. e. μόρα βάτινα, mora ruborum. *ibid.* e. alia etiam Mora, συκάμινα. *ibid.*
Mora cruenta & ſanguinea. 462. d
Mori ſuccus ſanguineus. 1284. d
Moruni Indiæ populi. 995. d
Morus arbor & fructus arboris συκάμινος antiquis. 462. a
Morus Ægyptia, ſycomorus. 1284. e
Morus Ægyptia diuerſa à Moro aliorum locorum. 798. c
Morus inueterata pro Ebeno venum expoſitum. 1043. a. eius materies Ebenum imitatur & proximè accedit. *ibid.*
Mori lignum ætate colorem nitoremque requirit. 1040. d. e
Μωσαῖος Ptolem. dicitur, qui Μαγαῖος vel Μωγαῖος melius vocatur, hodie Maeu. 701. d
Moſæus fluuius inter Eulæum & Tigrim à Ptolemæo ponitur. 701. d. in latere Suſianæ meridiali ſe Perſico mari inſinuat. *ibid.* Μαγαῖος Marciano dicitur. *ibid.*
μόσχατα, μοσχέλαια & μοσχόμυρα. 335. d
Moſchatum oleum. 1325. e
μοσχέλαιον, quid. *ibid.*
Moſchi montes. 621. b.
Moſchici. 622. a. e. a. 623. d
Moſchici montes. 788. a
Moſchici montis. 890. e
Moſchicus dicitur Taurus. 788. a. b
Moſchicus Taurus. 800. e

Μώχοι λαχανοί. 335.b. vel *Μόχοι*. *ibid*.e

μοχοκάρυον, nux myriſtica. 1326.a

μοχοκοκκον. 1325.e. fructus myrobalani. 1326.e

Μόχοι populi Armeniæ, à quibus Moſchici moores. 335.c

μόχοι, nouellæ fruges. 590.c

μόχος, muſcus, & *μοχάτα* compoſitiones quæ ea eo fiunt 329 d

Moſtellum, diminutiuum ab antiquo Moſtrum, & Moſtellaria. 386.d

Moſtella & phantaſmata, confunduntur. 131.e

Moſtrum, *ἀρχαϊκῶς*, & Moſtroſum. 386.a

Moſyli ab emporio Moſylo dicti. 798.b.d.799.a

Moſſylicum emporium. 546.a.a. Moſylitis caſia. *ibid*.

Moſylicum promuntorium & portus Moſylicus. 1238 c. 1240 c. *Μόσυλον ἄκρον* & *ἐμπόριον*. 1238.c. *Μόσυλλιν*. *ibid*. *Μόσυλλοι* tamen populi ab eo promontorio vocati. *ibid*. ſed legendum *Μόσυλλοι*. *ibid*.

à Moſylico promuntorio non ſonuit exordium Atlanticus ſinus, 1238.c, 1239.a. ſed Azanios. 1239.a

à Moſylico promuntorio ſinus Arabici vſque ad Gades perpetuo nauigari vento vno eodemque Coro flante. falſo ſcribit Plinius & Solinus. 1239.b.c. quod fieri non poſſe oſtenditur. *ibid*.c.d.e. falſum & illud Plinij. à Moſylo Gades petentibus præter Mauritanias nauigari. *ibid*.e

à Moſylico promuntorio ad Gades nauigationis ſtadiaſmus iuxta Plinium, 1359 c.d.e quod abſurdum & impoſſibile oſtenditur. *ibid*.e.1240.a

Moſylicus. 1265.c. Moſylici ſinus anguſtiæ. *ibid*.c.a

Moſylitica caſia. 1303.e. Caſia, *βλαστὸς Μοσυλίτης*. *ibid*. Moſyliticum cinnamomum. *ibid*.

Moſylum promũtorium. 1265.c

Moſylum emporium & promontorium, à quo *Μοσυλῖτις* caſia. 509.e

Mota aſtra, quid. 660.b. Mota ſidera Lunæ *ibid*. Motum ſidus Caniculæ. *ibid*.

Motacilla. 70.c

Motacilla, Græcè *κιναίδιον*, 941.e. ita dicta quaſi Mutocilla, *ibid*.c

Mothona, *Μεθώνη*. 153 a

Μοτήρατον oppidum ditionis Carthaginenſum. 126.b

Μωτώ, nomen barbarum ſpeciei Caſiæ. 1304.a.b

μοτὶ ὠμόλινοι. 766 a. ea linteis vt plurimum crudis. *ibid*.b. duorum generum *μοτὶ*, *ἁπλοῖ* & *ξυστοί*. *ibid*.b.c

Motus quis naturalior. 936.e

Motus pro ſaltationibus. 894.b

Motus pro ventis. 755.d

Motus lunares. 718.e. ſiderum. *ibid*. Mota ſidera. 719.a

Motus ſiderum, pro ortu. 425.d. 426.a. Motum ſidus. 425.e. 433 e

Motus ſiderum. 426.a. ſtellarũ. *ibid*.

Moueri pro Saltare. 894 b

Moueri ſidera quomodo dicantur. 425.d.433.c.435.a

μουχαῖται. vide *μυχαῖται*.

Μούδεος, promuntorium, pro quo apud Ptolem. *Μύδεος*. 1185.e. idem & *Μούζεος* dicebatur. nam *Μούδεος* & *Μούζεος*, idem. *ibid*. *Μούδεος*, *ἐμπόριον*. *ibid*.a

Μουνδὸν ἐμπόριον. 1264.b. *ὁ Μουνδὸν*. *ibid*.

μουνόχωρα ædificia. 1006.d

μούσα Græcis recentioribus & Arabibus quæ priſcis Græcis & Ægyptiis *Μύξα* vel *Μυξάρια*. 1325.d

μόσχος, muſcus. 329 c.335.e.d

μουσιτον ἔλαιον, vel *μουσέλαιον*, quod ex Muſis vel Myxis factum. 1325.e,1326.a

Mozambicum hodie, Praſum promuntorium. 1244.b

Muccus. 131.d

Mucianus Veſpaſiano capiẽdo imperio adiutor. 816 a. literis mandauit quæ in Aſia memoratu digna. *ibid*.a.b

Mucro, ipſum acumen, quod nullos habet angulos. 1094.a. nec mucro ſexangulus rectè dicitur. *ibid*.

Mugil & delphin, ſoli ex piſcibus in Nilum è mari immeant. 447.d

Mukeia Arabibus & *Sebaſten* appellata Myxa Sebaſtena. 1325.b

Muli Hemionij appetentiſſimi. 1295.a

Muliebris ornatus criniũ. 759. c.d.e. quomodo à virginibus diſtinguebantur. 760.a.b

Mulier vſuraria, Mulier propria. 249.a.b.c. Mulier quaſi fundus: in ea proprietatem habet maritus, interdum alius vſum. 249.b

Mulierum eiulantium vox acris & acuta 1318.b

Mulierum capitis varius ornatus. 760.

Mulot, mus agreſtis. 316.c

Mulſum bibitur abſque aliorum odorum conditura. 709.e

Mumiæ ſepulcrorum in Ægypto reperiuntur. 1057.e.d

Mundus pro cœlo, & Mundi militia, militia cœleſtis. 154.d

Mundus animal, cuius mares in profundis Oceani, cauſa æſtuum accedentium recedentiumque. 247.b

Mundi cardines. 206.e

Mundi natalis quando ab Ægyptiis conſtitutos. 432.a.b.c. 435.e

Mundi natales plures Ægyptiis. 435.b.c.d

Mundus muliebris qui in gemmis conſiſtit, *Bagues* vocatur. 1124.b

Municipes Criſpini cur Siluri dicti. 1314.e.a. Municipes Iouis, Creticæ lagenæ. *ibid*.c. Municipes Cadmi lacernæ. *ibid*.d

Munxus, hodie Vonus vel Vonxolus. 1010.b

Murcia, non Murtia aut Murtis, ſcribi debet. 907.c.d

Murcia dea marcoris & ignauiæ. 906.c. murcorum & murcidorum, i. ignauorum dea. *ibid*.d

Murcia vnde dicta. 906.d. Murcia vnum ex Veneris cognomentis. 906.e. Marcia Venus. *ibid*.

Marciæ metæ vnde dictæ. 904.b.906.a

Murciæ metæ eædem & primæ. 905 e. male vltimas quidam faciunt. *ibid*. Circus primus & intimus ad Murciam. *ibid*. vbi erant carceres. *ibid*. & non longe Martiæ metæ. *ibid*.a

Murcius, i. ignauus. 906.e. Murcus, Murcidus. *ibid* d

Murcus & Murcidus ab Æolico *μύρκος* pro *μαλκός*. 907.b. vel potius à *μύρκος*.

Mures vocatæ ſilueſtres beſtiæ, vt *murtures* & fuſcioæ. 335.a

Mures marini male apud Arrianum caponuntur *μύες θαλάσσιοι*, quum ſint Mituli marini, vel Myes. 29.a

Mures marini. 1129.b. nec enim ſola diſtinctio eſt *θαλασσίων ἀπὸ τῶν χερσαίων*. *ibid*. etenim in

omnibus quoque reperiuntur. *ibid.* imò & in riuulis. *ibid.* ſed errore Plinio Mus ille dicitur quæ eſt ἀμῶς. *ibid.*
Muria dura, liquidiſſima. 341.c. acerrima & ſalſiſſima. 345.d. eius confectio. 345.c.d
Muri Babylonij altitudo ac latitudo. 1233.c.d
Muros ducere. 309.a
Murices. 1114.e
Muricida, μυοκτόνος. 906.d
Muricidi. parui murices. 1129.a
Murmillo *vel* Murmilio. 39.c.d.e
Murra, quid. 204.c
Murra, μύῤῥα Græcia, lapis vnde pocula Murrea & murrina, μύῤῥινα fiebant. 203.d.e
Murrea vel Murrina pocula veterum ex onychiis gemmis non factitata. 203.c.204.a
Murrem onyx. 1063.b. Murrea pocula. *ibid.*
hæc Murrina, vel Murrhina, non à murrha, ſed à Græco, ὁ μυῤῥίνης. 711.e.b.712.a
Murrinæ veteres Comici memiocre. 949.d
Murrina inter dulcia à priſcis ponitur. 711.c.c. 712.a. non igitur à myrrha, cuius notus amaror. 711.e
Murrina coacta. 267.d.e
Murrina frigidi potus eſſe Plinius. calido potui conuenire Martialis aſſerit. 204.c. calido potui quam frigido magis apta. *ibid.*a
Murrina vinum odore murrhæ conditum. 709.d. pro aromatite Plinio. 710.c
Murrhina veterum pocula non ex onyche gemma conflata. 561.a. 562 b. Murrhina ſub terra denſata. 562.b
Murrina vaſa. 203.c. Græcis μύῤῥινα. *ibid.* Murrina antiqua, Porcellana noſtra. 204.b
Murrina factitia ad imitationem verorum in vrbe Dioſpoli. 91.b
Murrina quomodo fieret veteribus ignotum. 204 a
Murrina etiam imitabantur in Ægypto. 1093.c. μυῤῥίνη ὑαλῆ quæ in Dioſpoli Ægypti vrbe fiebat. *ibid.*
Murta, vel Myrtus, arbor: Murtum, vel myrtum fructus. 959.e
Murta ſilueſtris, vel Myrtus, folia habet pungentia. 402.d
Mus, γαλῆς. 335.a.b. Muris pellicula. 335.e.b
Mus agreſtis, μῦς ἀρουραῖος. *Mulot.* 316.b c.d. colore rubeus. 316.a. rutilus. 316.d
Mus Ponticus φωλεύων. 316.e
Muſa, Auguſti medicus. 1272.b.c
Muſa, arbor Ægypto familiaris. 1324.d. & in India paſſim gignitur. *ibid.* quibuſdam videtur eſſe palmæ ſpecies quam Theophraſtus in Cypro naſci memorat. *ibid.* ſed illud genus Cypri peculiare. *ibid.* Muſa Albino *Mauz* vel Muſa vocatur. *ibid.* Auicennæ *Mauz* vel *Muzi*. *ibid.* d. *Muſa* eſt Μύξα Græcorum veterum. *ibid.*e
Muſæ arbor apud Ægyptios. 1310.d. canna ſaccharina radici colocaſiæ inſita. *ibid.*
Muſa renibus vtilis, & vrinam ciet. 1326.a.
Muſa ex Græco μύξα. *ibid.*
Muſa vulgaria ficis proxima. 1325.b. vnde Hiſpani vulgò Muſæ arbor *Figuera Banana*, i. ficus bananas ferens. *ibid.*
Muſæ vel Myxæ Ægyptiæ fructus forma. 1325.c. longe aliæ à Myxis Sebaſtenis. *ibid.* Muſæ fructus color aureus. *ibid.* rubeus Plinio. *ibid.* è Myxis Muſæ vina fiebant. *ibid.* Muſæ arbor Ægyptiis canna ſaccharina inſita radici colocaſiæ. *ibid.* d. Μυξινον ἔλαιον vel μυξέλαιον, ex Muſis ſiue Myxis factum. *ibid.*e
Muſcæ proprie aues aut ὄρνιθες & οἰωνοὶ dici non poſſunt. 177.c. Volucres quidem dicuntur. *ibid.*
Muſcis Olympiæ ſacrificari ſolitum. 12.d
Muſcata nux, nux myriſtica, μοσχοκάρυον vocata. 1326.a. & κάρυον μυριστικὸν, & μοσχοψινὸν, & ἀρωματικὸν. *ibid.* Muſcata etiam dici poteſt veterum μοσχοβάλανον. *ibid.*
Muſcati confectio. 1026.a.b
Muſcellinum vnguentum, eſt recentiorum Græcorum μοσχέλαιον & veterum βαλάνινον. 1325.e
Moſcum Latinis illud bryon tantum quod in ſaxis naſcitur. 334.c. non in arborib. 335.a. vnde Muſcoſi fontes, Muſco circumlita ſaxa, & & Muſcari. 334.d
Muſcus, βρύον. 329.e
Muſcus & βρύον, lanugo capillacea quæ in ſaxis effloreſcit. 329.e. Muſcoſa lanoſitas. 329.c. Muſcoſa lanugo. *ibid.*
Muſci etymon. 335.c. vnde extrahatur. *ibid.* e.c. Muſcus & Zibettum iuncta. *ibid.*a
Muſcus proprie villoſa ac viridis ſaxorum lanugo & arborum. *ibid.*
Muſcus qui in arborum ſuperficie lanuginoſus apparet, & quo petræ obducuntur, non eſt φάσκος quercinus. 332.d. 333.c. neque βρύον. 332.d. qui in ſaxis, βρύον dicitur, quaſi ſit flos peculiaris qui ſaxis effloreſcit. 332.c
Muſcus arborum circa cortices villoſæ lanuginis. 333.d. viridis. *ibid.*
Muſcum ante Hieronymum nominauit Arnobius. 329.b. Apuleius. 323.c. 335.d.c. Venerabilis Muſci. 319.b
Muſcus & œnanthe iunguntur. 329.e.a.335.c
Muſcus, εὐωδία & fragrantia. 329.b.d.335.d
Moſcum odoramentum nouerunt, ſi non ipſum animal quod muſcum fert. 319.d. Muſcum quidam cenſent non eſſe vllius animalis δῶμα, ſed odoratum muſcum, quod βρύον Græci vocāt. 319.d
Muſcus non eſt hyæna. 319.b
Muſcus non βρύον, ſed μόσχος aut μόσχος. 329.a.335.d
Muſcus, cuius τὸ ὄσμιον ſanguinem è naribus elicit, ideò iucundum non eſt. 345.a
Muſcus marinus, βρύον θαλάσσιον. 1144.d. lana marina. *ibid.*c. nihil aliud quam villoſa lanugo petris innaſcens. *ibid.* βρύον eſt muſcus. 1146.a
Muſculi, τὰ μυΐδια. Muſcilli. 307.e
Muſicæ morem antiquum Romani diu retinuerunt in theatris. 119.c
Muſicæ ſimplicis vſus ante Antigenidem. 121.d
Muſiuo ornari cœptæ cameræ. 1214.a.c
Muſiuum opus in ſolo Pauimentum dicebatur, & Teſſellatum opus. 1214.c
Muſtela domeſtica mures venatur. 757.c
Muſtela cornicis oua & pullos edit. 444.e
Muſtelæ ore coire & parere dicuntur. 458.c.d. ore eas coire non creditum, licet ore parere exiſtimatum. *ibid.*a. fabula

de partu earum per os vnde nata. *ibid.*a
Muſtella cum ſerpente pugnatura ſeruta munit quam præ guſtat. 1277.d
Muſtum ſomniculoſum. 341.b
Muſti conditura. 710.a.b. calamus cum ſtrutheis in ea. *ibid.*d
Muta aſtra. 660.c. τὰ ἄφωνα *ibid.* d.
Muta extra. *ibid.*
Mutant pro Mutantur. 772.c
Mutari in horas. 875.d. in dies. *ibid.* in menſes. *ibid.* in momento, vel in momenta. *ibid.*c
Mutationes veredorum in ſingula ſex millia. 495.c. quot mutationes in vnam manſionem. 495.d.e. Mutationes tum loca mutandis equis deſtinata, tum equis ipſis ἀμοιβαὶ & ἀμείψεις. 495.e
Mutilatum ſolido oppoſitum. 691.a
Mutli pro Mutulis ædificiorum. 1129.b
Mutonius vel Muttunus, quid. 310.e.a.c. Muttonius. *ibid.*c. μύθος & μύθων. *ibid.*a
Mutroſus pro Butroſus vel Botroſus. 400.c
Muttum, τὸ αἰδοῖον. 943.c. vnde Motacilla quaſi Muttocilla. *ibid.*d. Murus, aut Muttus, τὸ αἰδοῖον, quod & Mutto, Græcis μυθός, *ibid.*
Mutunus Tutunus, numen φρικαῶδες. 310.a
Muza emporium Arabiæ. 499.a
Muziris vrbs ſita ad fluuium diſtans à Tyndi emporio 50. ſtadia. 1187.c.d. Muziris portus eodem quo oppidum nomine. *ibid.*d.e
Muziris in oſtiis fluminis ψευδοσίμου. 1187.c
Muziris emporium negotiationibus maximè celebre. 1185.c. Muzirim non abundare piſcibus ait Plinius. *ibid.* contrarium teſtatur Periplí auctor. *ibid.*
Muziris, emporium Plinio, non expetendum propter vicinos portus, qui dicuntur Νιτρίας. 1185.a. non nimium longe emporium Nitriæ à Muziri emporio. *ibid.*b
Muziris portus Indiæ, pro quo Zimirim ſuppoſuit Solinus, quæ eſt Plinio Æthiopiæ regio. 1185.b c
Muziris promuntorium Prolemæo Μύδεας pro Μουδεας dicitur. 1185.c. qui & Μούζιρις, Μούδεας & Μούδεας, idem. *ibid.*
Mudirim pro Μούζιριν dixerunt Latini. *ibid.*
ex Muziri plurimæ margaritæ afferebantur. 1191.c
μυ ἰκαδῶς. 394.a.b
Myaces vel myes, oſtrea. 1129.a. quæ nihil commune habent cum Muribus. *ibid.*
μυάκιον pro ligula, ex myace. 1129.e
Μύαγρος, Myagrus. 11 b.e
μύαξ, κόγχη κοίλη. 1127.c.a. genus oſtreæ. *ibid.*a. Myaces in duas ſpecies degenerant, in Mitulos, & Myſcas. *ibid.*
μύαξ, μῦς, & μύσκος ab eadem origine. 1029.c
Mycalus mons, à quo Tauri exordium. 779.a
μύκηρ, vel μύκηρος, Nucer, Nuceris, antiquis. 609 b. μύκηρος, amygdala. *ibid.* vel μυγάλα καρύα, nuces iuglandes. *ibid.*
μυχάίτης Græcis recentioribus, vel μυγχάιτης Sebaſtene Myxa. 1325.b. Arabibus *Mukeita*. *ibid.*
μυχός, receſſus. 370.c
μυχός, receſſus, de ſinu maris. 482.a
μυχὸς τῆς ἰσχάτου. 696.d
μυχὸς λιμένος. 696.b.c.d.e. 697.a. b.c.d.e
μυχὸς τῆς κόλπου. 696.c
μυχὸς κόλπου. 486.c.487.a.b
μυχὸς λιμένος. 696.c.697.b.c
μυχὸς & πορθμός, differunt. 487.a
μυῶδες θαλάσσης ioſima Græcia dixit pro μυᾶδες. 1129.b
μύων. 8.c
μυελὸς arboris, mediale. 1040.c
μύες conchæ, ἀπὸ τῷ μύειν, quòd claudant ſe & aperiant quando libet. 1129.d
Myes, conchæ, in quibus margaritas reperiri in noſtro orbe tradit Plinius. 1127.c. μύες inter conchas, quorum quidam σωληνοειδεῖς dicuntur. *ibid.*a. & ij ſunt Mituli. *ibid.*b. Myſcæ minores ſunt, quæ hirtæ ſunt. *ibid.*b. Athenæus diſtinguit inter τοὺς μύας & τοὺς μύακας. maiores illos facit, has minores. *ibid.* μύες, generalis appellatio oſtrei. 1124.a.b. qui maiores, μύακες. qui minores, μυίσκοι & μυίσκαι. *ibid.* Muſculos qui vertunt nugantur. *ibid.* Mytili Latinè dici poſſunt. *ibid.* mirum ab Ennio Mures dici, quum ſint Latinè Myes, retento Græco, vel Mytili. *ibid.* 1129. a. vel Myacei. 1129.a
Mygalinæ pelles, megalinæ. 78.e
Myedonia. 837.b
μυιαγόρος deus. 12.d
μύαγρος. Myiagrus deus. 11.c
μυιώδης Incus. *ibid.* deus. 11.e
Myiſcæ, μυίσκαι legendum pro Myſcæ. 1127.b. & eſt diminutiuum ab αἱ μύες. *ibid.*c. μυίσκοι, diminutiuum ab αἱ μύες. *ibid.* Myiſcorum etiam, i. paruorum myum, meminit Plinius. *ibid.* qui male illi vocantur Myſci pro Myiſci. *ibid.* nugantur qui Muſculos vertunt. *ibid.* inde nomen proprium pueri Μυίσκος. *ibid.*d
Μυίσκος. 32.a
μύλη, os genus. ἐπιγουνίς. 394.d
μύλη. μονοκρως. μονόδοξ. 25.b.c
μυλίας & μυλίτης, molaris lapis. 717.c. qui & πυρίμαχος & πυρίτης. *ibid* c.a. μυλίας & πυρίμαχος coniungit Theophraſtus. *ib.* a. ad focum optimi, quippe qui igne non diſſiliant. *ibid.* in fornacibus tamen liqueſcunt. *ibid.*
μυλάκανθον vel μυλάκανθος, quod ſpinam habet incuruam inſtar hami. 394.c.d. ἀπὸ τῆς μυλῆς, quod incuruum, σκολιὸν, καμπύλον. *ibid.*c. non ἀπὸ τῆς μύλης quæ os genu ſignificat. 364.d
μυλλὸς, σκολιὸς, καμπύλος. 394.c
μυλοειδὴς ſphæra ſtans cur dicta. 659.a.b
μύλος, inferior pars molæ. 659.b
μύλου τράπεζα, molæ, catillus. 659.c
μυοκτόνον, aconitum. 881.b.e.884. c.d.e.b.d
μυοκτόνος, muricida. 906.d
Μυόνες. 457.b
μυρξάρια Heſychio μυξάρια. 1325. b. ſpecies ficis ſimilis. *ibid.*
μυοξὸς Glis vocatur Græcis. 1010. a.b. μυοξοὺς & ἐλειοὺς qui diſtinguunt. *ibid.*
Myra, vrbs. 784.d.785.a
μύρα oppidum Lyciæ. 914.c
μυρεψοὶ, Pigmentarij. 1052.b
Myrice tamarici ſimilis, ſed alia à tamarice. 596.d. tamarix vocata. 597 h.c.de. ex Græco μυρίκη, Tamarica. 597.b. Myrice & erice ſimiles. *ibid.*e
μυρίκης folia non decidunt. 961 b
Μυρίνα etiam dicta Smyrna, teſte Euſebio. 865.b. duæ autem vrbes hoc nomine, altera in Æolide Aſiæ, altera in Lemno inſula. *ibid.* fortaſſe Smyrna recentioribus Græcis & ἀγροίκοις dicta Σμυρίνα, &

iude μυρίνα vel μυῤῥίνα. *ibid.* vnde & Agathias Smyrnæus ſæpe appellatur μυρναῖος vel μυῤῥιναῖος. *ibid.*

Μυρίνα, Μυρίνη, non Myrrhine, Μυῤῥίνη. 184. c. in forum Myrinæ Athos mons vmbram eiaculatur. *ibid.* quantum diſtent. *ibid.* d. oppidum Lemni inſulæ. *ibid.*

μυρίνης οἶνος. 749.d

μυρίνης οἶνος, vnguento temperatus, vel cui ſuperfundebatur vnguentum. 711.e.a. μύρον. *ibid.* a. dicebatur & μυῤῥίνης. *ibid.* vnde Murrhina. *ibid.* b

μυριψικὸν κάρυον, nux myriſtica. 1326.a

μυρὶς ſcribi debuit pro μυῤῥὶς. 707. a. Myris ſiue Myrrhis. *ibid.* e

μυριστικὸν κάρυον, Myriſtica nux. 1326.a

μυρίτης, non μυῤῥίτης, dici debet lapis, ab vnguento. 707.d.e. myrrhæ colore & nardi ſuauitate. 709.c

Myriza vel Myrrhiza, pro Myrizuſa. μυρίζουσα. 707.b

Myrlea Cio vicina à Demetrio ſolo æquata, & Pruſiæ data, qui eam Apameam vocauit. 878.a

μυρμηκία, verruca. 769.d. οἴδημα & ἐξοίδημα περὶ σῶμα. *ibid.*

μυρμηκιά, nidus formicæ. 785.e

μυρμηκίας, Myrmecias, gemma. 769.d

μυρμηκικὴ gemma alia à Myrmecide. *ibid.*

Myrmecides. 46 c.e

μυρμηκίων, qui tabernacula ſub pedibus habet. 769.d. ſeu gemurſas, vulgo *Corps aux pieds.* *ibid.*

Myrmecites, lapis. 712.d

Myrmecites lapis. 759.b

Myrmecites. 769.c. Myrmecitis, μυρμηκίτης gemma. *ibid.* e. alia à Myrmeciade. *ibid.* d

Μύρμηξ, Βύρμηξ. 1308.b.e

Myrmex dialecticus philoſophus, quis. 888.e. ex oppido Eneto Paphlagoniæ. 889.a

Myrmillo, gladiatoris genus. 39.e.d. Myrmillones. Myrmiliones. 39.d.e. 40.a

μύρου μοῖρα. 397.e

μυρώ, μοίρα. 817.e

Myrobalanus, balanus Myrepſica. 1319.b

Myrobalanus vnde dicta. 469. b. fructus palmæ nunquam dictus. 469.c 472.e.e

Myrobalanus Arabica. 469.e.a. 470.b. Syriaca. *ibid.* c. Petræa. *ibid.* c.d

Myrobalanus, glans vnguentaria, non palmę fructus. 472.e. nec flaua myrobalanus officinarum, quæ palmulæ Siculis. *ibid.*

Myrobalani vſus in vnguentis. *ibid.* a. eius tantum cortices vſurpatunt vnguentarij. *ibid.* d.a. & nucleos medici. *ibid.* e

ex Myrobalano factum βαλάνινον veterum & μοσχέλαιον recentiorum. 1325.e. μυροβάλανον dici poteſt veterum Muſcata glans. 1536.a

Myrobalana in prunorum genere. 472.e. veteribus incognita. *ibid.* e. recentioribus Græcis cognita. *ibid.* eorum plures ſpecies. *ibid.* d. alia nigra, alia flaua. *ibid.* ἐμπλιτζα, Emblica. *ibid.* d. Cepula & Belliraca. *ibid.* Nigra vulgo *Inda*, ſunt abſque nucleis. *ibid.*

Myrobalana in genere potius prunorum quàm palmarum. 1323.c. nomine eodem quo palmæ à recentioribus vocatæ. *ibid.* τὸ Ελιλὶγ Arabum idem quod Myrobalanum. *ibid.* φοινικοβάλανον à quibuſdam dicitur. *ibid.* quod à ſimilitudine fructus venit. *ibid.* d. nam arbor quæ myrobalana edit, potius pruno quam palmæ ſimilis. *ibid.* Myrobalanum flauum ſimile palmulæ. *ibid.* quod χαλιλὶγ vocatur. *ibid.* e

Myrobalanorum nomen, ætate Plinij, & ſenſu quo nunc accipitur, prorſus inauditum. 1324.a. Tralliani interpres dubitauit an myrobalanum aut Phœnicobalanum. *ibid.* d. nec Zoſimi ætate μυροβαλάνων nomen agnitum quum ipſorum fructus notus eſſet. *ibid.* poſteriores eo μυροβάλανα nominarunt. *ibid.* e. fortaſſe à ſimilitudine Balani vnguenguentariæ, quæ vetuſtioribus μυροβάλανος. *ibid.* Myrobalanum flauum longe ſimilius palmulæ, quam Balano myrepſicæ. *ibid.* Myrobalanis nomen à Græcis impoſitum, quod merè Græcum eſt. *ibid.* Myrobalanorum genera. *ib.* b.d. mirum τὸ πυρπὶ inter ea recenſeri. *ibid.* quum longè diſtet à myrobalanis. *ibid.* Arabibus Βελιλὶγ eſt myrobalanum, quod vulgò *Belliricum* dicitur. *ibid.* & ἐμβλὶγ, quod Εμπλικι, vel ἔμπλιτζι, vulgo *Emblicum.* *ibid.* vel χαμβλὶγ. *ibid.* melius fortaſſe, χαλιλὶγ pro ἀλιλὶγ. *ibid.* a. Myrobalana χεπὶ quæ. *ibid* b.e. Myrobalana Kebulenſia. *ibid.* b. Palma ferens myrobalanum, Plinio perperam pro palma ſimili Myrobalano. *ibid.* a Myrobalana Kebulenſia. 1324.d

μύρον abſolute κατ᾽ ἐξοχὴν de myrrha dictum. 709.e.a.

μύρον & Æolice μύῤῥον. vnde & μύῤῥαν σμύρναν dixerunt. 709 a

μύρον νάρδου πιστικῆς, vnguentum ex vera nardo. 1065.a

μύρον & βάκκαρις ab Athenæo diſtinguuntur. 1068.a b

μύρα σακτά. 520.a

μύρων σύψις. 465.d

Μύῤῥα dicitur Cinyræ filia, quæ aliis Græcis Σμύρνα, Latinis Myrrha. 709.b

μυῤῥα, murra Latinis, lapis vnde pocula murrena & murrina, μύῤῥινα. 203.e.d.e

μύῤῥα non eſt Græcum pro myrrha. 521.b

μύῤῥα pro myrrha Æolicum, vnde Latinum. 707.d.a. 709. a. Græce σμύρνα dicitur. 707. d.a. 709.e

μύῤῥα vel μυῤῥὶς herba μύρα & μυρὶς dicta διὰ τὴν μυρίζουσαν ὀσμήν. 709.e

Myrrha herba, Græcè μυῤῥίς. 520.d. vnde dicta. *ibid.* Achaica myrrha, Columellæ eſt Smyrnium, σμύρνιον, quod olus atrum quidam vocant. 520 d

Myrrha ſatiua gaudet raſtris & ablaqueatione. 512.b. 616.a.c. idque culturæ ratione. 516.c. Dioſcorides de vtraque myrrha tam ſilueſtri quam ſatiua idem ait, & inciſionis cauſa. 516.b.c

Myrrha ſatiua & ſilueſtris. 521. e. ex vtraque exprimitur ſtacte. *ibid.* Myrrha alia στακτὴ, alia θυματικὴ. *ibid.* a. alia dura, alia liquida. *ibid.*

Myrrha omnis θυματικὴ quæ non eſt στακτὴ, & quæ aridior, ea θυμιατωτέρα. 521. b. & ea eſt quæ odoraria Plinio. *ibid.* eius pretium. *ibid.* Myrrhæ optimæ probatio. *ibid.*

Myrrha, alia θυματικὴ, alia χυτὴ, quæ proprie στακτή. 545.a

Myrrhæ arbor in montibus. 586.a

Myrrhæ arbor humilis. 539.e. vltra quinque cubita non aſſurgit. *ibid.* ſimilis ſpinæ Ægyptiæ. *ibid.*d
Myrrha arbor, contorto caudice. 532.d. ſimilis ſpinæ Ægyptiæ. *ibid.* ſpinæ in vtraque. *ibid.* lentiſci ſpeciem habet. *ibid.*
Myrrhæ arbores quæ ſilueſtres, quæ ſatiuæ. 520.b. πίζαιμος σμύρνα. *ibid.*c
Myrrha non parum amara. 1151. d. & errant qui Myrrhæ genus putant eſſe Beniui. *ibid.* Myrrha cãdidis vnguibus diſtincta. *ib.*e. Myrrhæ ſimilius de colore Beanuinum quàm Bdellium. *ibid.* Bdellium non idem quod Beniui. *ibid.* nam Bdellium vniforme & pari filo. *ibid.* *Beniui* varium & maculoſum. *ibid.* Bdellij genus quod nitore ſicco eſt, & multis conſtat vnguibus candidis, ac minime amarum, à Beniuino parum diſtat niſi idem ſit. *ibid.* & fortaſſe veteres ſub hoc genere Bdellij Beniuinom cognouerunt. *ibid.* Bdellium definitur χυλὸς Ἰνδικὸς ὅμοιος σμύρνῃ. *ibid.* Benuinum de colore ſimilius myrrhæ, qoam Bdellium. *ibid.* Anime eſt Bdellium. 1152 a
Myrrha dulcibus potionibus noo admixta. 711.e. notus eius amaror. *ibid.* vinum myrrha conditum cum pipere, iride & anetho, medicamentum purius quam vinum. *ibid.*
Myrrha, ab Æolico, μύῤῥα, ex Græco σμύρνα, propriè lacrima arboris. 520.a. ex hac collecta & contuſi, pars liquidor vocata στακτὴ, pars altera πλαστή. *ibid.*
Myrrha Latinis κατ' ἐξοχὴν eſt ſtacte Græcorum. 520.b. pro myrrhino vnguento. *ibid.*c
Myrrha dura & ſicca: ſtacte liqua & ex myrrha eliquata. 520.e
Myrrham ex Smyrnio diſtillare quidam ſcribunt. 1274.c. & è Myrrhæ ſatu prouoaate. *ibid.* ea eſt Myrrha Troglitis recentiorum Græcorum, qui πετροσέλινον eam exponunt. *ibid.* d. Myrrha veterum à multis Benzuinum creditur. *ibid.*
Myrrhæ liquor & ſtacte, σμύρνα. 1058.c. Myrrha madentes crines. *ibid.*
Myrrha concreſcit in arbore ſicut gummi. 1334.a
Myrrha facticia. 557.b
Myrrha factitia, nec vt ab arbore manarat, aduehebatur. 519.d. 520.d. & alia erat στακτὴ, ſeu liquida, alia πλαστὴ, ſeu dura. 519.e
Myrrha Atramitica dicitur. 490.e. eam apud Chatramoras naſci ait Strabo. *ibid.* eadem Arramitica & Chattamitica. 491.a
Myrrha in Chatramotiti regione naſcitur. 546.e. circa Adramota. *ibid.*
Myrrha Indica. 529.d,e
Myrrha Minæa, à Minæis Arabię populo. 1151.c. non autem Aramæa. *ibid.* pro qua perperam accipiunt quidam Anime. *ibid.* in Myrrha confracta venæ apparent ſicut vngues candidi. *ibid.*
Myrrha circa Saba & Atramota naſcitur. 497.d
Myrrha & Aloe, aromata ſunt. 1057.e. iuncta in Bibliis. 1058.d
Myrrha, contorto caudice. 506. a. Myrrhæ ac turis arbores multi ſimili forma deſcripſere. *ibid.* a. b. & ex eadem arbore vtrumque manare. *ibid.*a. Myrrha ſimilis lentiſco. *ibid.*b
Myrrham & rhus ex eadem arbore manare crediderunt veteres. 499.a
Myrrha in maſſa afferebatur, & in pellibus hircinis & ſaccis. 542 a
Myrrha non ad nos ſatis ſincera aduehitur. 545.a. ſtorax cum myrrha magnam habet affinitatem. *ibid.*
Myrrha in funeribos locum habebat. 401.d
Myrræ fumus noxius. 540.a.e. 541.a.d
Myrrhina pocula à myrrha aromate deduci, qoæ σμύρνα Græcis dicitur. 203.c
μοῤῥίνα Æolice pro μυρρίνη. 762.d
μυῤῥίνη, ſeu murra quæ in Dioſpoli fiebar non erat pretioſa illa quæ ex Carmania & India, ſed vitrum murrinoin. 204.d
μυῤῥίνης vel μυῤῥίνης οἶνος, Murrhina, vel Murriua Latinis. 711.a.b. non à myrrha, ſed à μύρον. *ibid.*c.b.e
μυῤῥὶς genus herbæ. 712 a. ſcribi debuit μυρὶς. 707.e.a. ita dicta διὰ τὸ μυρίζον τῆς ὀδμῆς, quam radice præfert. *ibid.*e.c. non à myrrhæ odore. *ibid.*a. 709.e. etiam μύῤῥα dicitur. 707. e. eius deſcriptio. *ibid.* a. eam cum Geranio coofundit Plinius. *ibid.*b.c. alterum geraniom μυῤῥὶς appellatur, & cicutaria Romanis. *ib.*d. 707.d
Myrrhidis herbæ radix quæ editur, non στρογγύλη, ſed ἀκρεσίς. 708.c
Myrrhites lapis, ὁ μυρίτης, myrrhæ colores nardi odore. 709.e
μυῤῥίτης male pro μυρίτης. 707.d
Μυρσίνη, myrtus, frutex ipſe. 959.d
Myrſinitis, μυρσινίτης, gẽma. 769.e
μυρσινίτης, Myrſinitis gemma. *ibid.*
μυῤῥίτης, Myrrhitis, gemma. *ibid.*
Myrtea Venus, Μυρτία. 907.c.d
μυρτίδανος antiquis Græcis Cubeba. 1306.c
Myrtidanum, Cubeba appellatur à Myrti ſimilitudine. 1308. c.d.e. & eſt piper. *ibid.* d.a. perderam à Plinio Myrtites vinum. *ibid.* e. & pro myrtæ baccis. *ibid.*e.a
Myrtum mare. 140.c.e
μύρτον, fructus, vel bacca myrti. 959. d
Myrtus vel Murta arbor: hoc Muriũ vel Mortum fructus. 959.d
Myrtus, ἡ μυρσίνη, frutex ipſe, *ibid.* ἡ Μυρτὸς vel Μυρσίνη, myrtus arbor τὸ Μύρτον fructus. *ibid.*
Myrtus pulla. 959.b. viridis. *ibid.* ἡ μελαίνα μυρσίνη cuius folia etiã quum maxime virent nigra ſunt. *ibid.*
Myrtus nata ex lugubri hiſtoria. 1402.a
Myrtus ſilueſtris, χαμαιμυῤῥίνη, & ὀξυμυρσίνη, Latinis Ruſcus dicitur. 403.b. ἐπιφυλλόκαρπος. *ibid.*
Myrti duo genera, album & nigrum, ex foliis. 531.b
Myrti vel lauri virga pro lyra in conoiuiis circumferebatur. 868.c
Mys nobilis Toreutes ſeu cælator. 1047.c.e. μῦς ἐλειός, nitela. 317.a. ἐλειοὶ μύες, aureæ nitelæ. *ibid.*b
μῦς vel μύαξ Sicolis μυσκος vel μύσκλος. 1029.c. ab eadem origine. *ibid.*
Myſcæ, myacnm ſpecies. 1127.a. quæ hirtæ ſunt. *ibid.* b. ſed Myiſcę, μυίσκαι legendum. *ibid.*
Myſcellus. 66.c.c. ab Achæo adiutus in cõdẽda Crotona. 67.e
Myſcus pro muſco. 329.
Myſi fratrum loco Caribus habiti. 857.c

Myſia, vna ex regionibus quæ Aſiam Proconſularem conſtituebant. 805.d. & Thraceſiuio prouinciam. ibid.e
Myſiam inter alias continebat Aſiæ pars citerior. 807.
μύσαξ, Siculis μύτλαξ. 1129.e
Myſiam Troas ſupra ſe haber ad meridiem. 837.b. Lydia Myſiæ contermina ad Septentrionem. ibid.
μυστίλη & μύστιλος, panis cauatus ad excipiendum & hauriendum iuſculum. 1129.e. & manus concauam, ſic vocarunt. ibid. Siculi etiam ſic μύα vel μύακα concham vocitarunt. ibid. ſed conſuetudine loquẽdi μύστιλον dixere. ibid. μύστιλος idem quod μύαξ, & μῦς, & ab eadem origine. ibid.e.a
μυτίς, Æolice μυτῖλός. 310.b
μυτὶς à μύω eſt cluſilis. 1129 a, vnde μύστρα & μυστίλαι vel μυστίλοι, cluſiles conchæ. ibid. quæ & myaces & Myes ab eadem cauſa. ibid.
μύστρον pro ligula, ἀπὸ τῆς μυός, quod ex illa ligulæ fierent. 1129.d. μυσκίον etiam ligula ex myace. ibid.e
Mythicum tempus quo deductum à Varrone. 847.a
Mythiſtoricam hiſtoriam plures pedeſtri ſtilo concinnarunt. 847.a
Mythologię Cyclus. 859.e. 860.a
μῦθον ὑφαίνειν ἐπὶ ῥάβδῳ. 869.a.b
Μύτλος, Mytlus pro Mytilus. 1129.b. Mutli pro mutulis ædificiorum. ibid. Μυδλοι apud Euſthatium. ibid.
μύτης, vnde μύτηλον τὸ ἔσχατον. 682.a.
μύτλαξ Siculis pro μύσαξ. 1129.e
Μύτιλος Siculũ & Latinum Mytilus vel Mytilos pro Myace. 1129.e. aliis πελίδναι Græcorum, Mytili exponuntur. ibid.a. Myttili, Μυτίλοι vel Μυτίνοι. ibid.b
μυτίλος. μυτῖλός. 310.a.b
μυττὸς, τὸ αἰδοῖον, Muttus, vel Mutus, vel Matto. 943.d
Μύξα arbor eadem cum pruno, quæ veteribus κοκκυμηλέα. 608.b. recentioribus Damaſcena. ibid.
Myxæ pomum. 608.a. Myxa ex genere prunorum, vel prunis admodũ ſimilia. 608.a. Nixa pro Myxa, κατ' ἀποβολὴν τοῦ γράμματος. ibid.
Myxa, pruna Sebaſten. 1324.e. vel Sebeſtena. ibid. & Myxa veteres quidam pro prunis vſurparunt. ibid. vnde & Ameyxas Hiſpani vocant. ibid. Myxa Gloſſæ Medicæ δαμασκηνά & Δαμασκηνά exponunt. 1325.a. & eorum cum Damaſcenis meminit Plinius. ibid. quæ Syriæ peculiaria facit. ibid. fructus hic muccoſo & lento ſucco refertus, vnde viſcum conficitur optimum. ibid. vnde pruno nomen μύξα vel μυξάρια. ibid. in Myxis homonyma. ibid. nam Myxa eſt pruni genus Syriæ peculiaris. ibid.b. alia fuere μύξα vel μυξάρια Ægypti, quibus hodie Muſa nomen. ibid. Heſychio μυωξάρια qui aliis μυξάρια. ibid. & ſpeciẽ ſuis ſimilem tradit. ibid. Myxæ Ægyptię fructus à longitudine myxæ ſiue Ellychnij dictus. ibid. d. μυξάρια, Ægypti mora, non eadem cum Myxis Syriæ quæ ſunt ex prunorum genere. ib. d.e. Myxa Ægyptia aliis in genere ficuum ἐν τῷ μόρων. ibid.a. Myxæ Syrorum peculiares de prunis apud Plinium. ibid. quę & Romæ naſci cœperant, ſorbis inſitæ. ibid. ſunt Myxæ Sebaſtenæ. ibid. Myxa Sebaſtena, Μουχαίτου ſunt. ibid.b. Mukeitæ. ibid. Myxis rubentibus Perſea Ægyptia ſimilis. ibid. quæ diuerſa à Myxis Syriacis. ibid. forma fructus Muſæ vel Myxæ Ægyptiæ. ibid.c. à qua longe diſcrepat facies Myxæ Sebaſtenæ. ibid. è Myxis Muſæ in Ægypto vina fiunt. ibid. non è Sebaſtenis. ibid. ea tamen confundit Plinius. ibid. Myxa Sebaſtena prunis amariora, poteſtate paria. ibid. d. non eadem cum Myxariis Ægypti quę prædulcia ſunt. ibid. Μοδσυ Græcis recentioribus & Arabibus quæ priſcis Græcis & Ægyptiis Μύξα vel Μυξάρια. ib.
μύξαι Myxæ lychnorum. 1325.b. vnde lychnus bimyxus, trimyxos, &c. μύξαι etiam nares, μυξωτῆρες. ibid. Myxa ellychnium. ibid.d
μυξάρια, vel μύξον, fructus Myxæ. 608.a
μυξάρια vel μύξα, pruni nomen. 1325.a. μύξα vel μυξάρια Ægypti, quibus Muſa hodie nomen. ib.b. μυωξάρια Heſychio. ibid. μυξαρίον nomen à forma oblonga. ibid. e. nam myxæ lychnorum tales. ibid μυξάρια, quæ βάτα, i. mora, inter Ægypti fructus peculiares. ibid.c. e. non eadem cum Myxis prunis. ibid.e. μυξάρια Ægypti prædulcia erant. ibid.d. & tragemarum vice ſumebantur. ibid. non eadem cum Myxis Sebaſtenis. ibid. Μοδσυ recentioribus Græcis cum Arabibus quæ priſcis Græcis & Ægyptiis μύξα vel μυξάρια. ibid.

N

N Latini multis nominibus Græcis inſerebant. 85 a.c
N Græci plerumque à nominibus Latinis detrahunt. 15.a. contrà Latini nominibus Græcis addunt. ibid.
ν in λ mutabant Æoles. 283.c. & Atticæ. ibid.
ν & λ Græci in multis confundunt. 494.c.d
ν in λ mutant Attici. 446.c. 1224.c
N & M literarum frequens mutatio. 861.a.b
N & R in veteribus libris crebro mutantur. 208.a. 670.a. 1129 a
Nabathæa, ſiue Nabathis regio. 615.b
Nabathæi vicini Chaoblæis & Cedræis. 486.a.b. Scenitis & Catabanis. ibid.
Nabathæorum Arabum vrbs Petra. 470.c.e
Nabea vel OEnoplia. 1040.a
Nabeæa, ſiue OEnoplia. 1037. d.e. eius deſcriptio. ibid.d. eius fructus. ibid.e
Nabecæ fructus & oſſa non reſpondent fructibus & oſſib. Connari. 1037.e. ex Nabecæ baccis exſiccatis nuſquam in Ægypto OEenoplia hodierna Ægyptia eadem cum veterum Connaro ſiue loto Cyrenaico. ibid.e. 1038.a
Nabuchodonoſorus Babylonis vrbes multis operibus amplIauit & illuſtrauit. 1228.d
Nabum, Nabis. 388.d
νῶτος, animalis tergus. 838.e
Nacta, νάκτης, fullo. 183.b. vnde Nactina vxor fullonis apud Apuleium. ibid. inde & τὰ Νακτὰ, coactilia. ibid.
νακτὰ & πιλωτὰ, idem. 488.e. νακτὴ διφθέρας. ibid.
νάκτης fullo. 488.e
Nactæ vnde dicti Fullones. 391.a
Næuus. 38.c.d
ναΐδια veteribus loculi vel armaria in quibus imagines reponebant. 1141.d

Naiſes Indi vocant Adamantas de *Rupe veteri*, nulla arte politos.1130.a.qui Latinis Naiui. *ibid.*

Nantes mari. 245.d

ναὸς ædes ipſa veterum Græcorum.1216.e. quæ & δόμος. *ibid.* ædium harum alia forma quàm Baſilicarum Chriſtianarum. *ibid.*

ναὸς εἰλητὸς, qui εἰλυμαλικὸς, de templo Virginis Mariæ. 1219.e. volatile &volubile templum licet dicere. *ibid.*a

ναὸς εἰλυμαλικὸς, quis. 1219.c.d. & δρομικὸς.*ibid.* εἰλητὸς. *ibid.*e

ναοὶ ἀργυροῖ paruæ effigies argenteæ quæ templum Diuæ Epheſiæ repræſentabāt.1041.d. templorum εἰκονικοί. *ibid.* fiebant ex ligno & alia materia. *ibid.* ναοποιοί, paruulorum templorum fabricatores.*ib.*e

ναὸς ἐν περιστάσει. 1216.a. 1217.b. 1218.d

Napata vrbs Africæ.425.c.inter Syenen & Meroen. *ibid.*

Naphtha. 693.d.694.a

ἡ Νάφθα ἢ ὁ τὸ ὁ ἄφθας, ἢ ἡ ἄφθα. Naphtæ nigri & candidi fontes in Babylonia. 242.c. Naphtha oleum venæ naturalis,quod quidam bituminis liquidi generi adſcripſerunt. 242.d.243.c

Naphthas aqua reſperſus magis accenditur. 253.b

Naphtha profluit in Aſtaceno Parthiæ.242.a. νάφθα barbari, quod ἔλαιον Μηδείας Græcis. *ibid.*b

Naphtha addebatur oleo communi herba infecto, ex quo componebatur oleum Medium. 243.d

Naphthæ liquidæ fontes in Suſiana. 1194.e. Naphtha vnda per hoſpitia dicitur. *ibid.* Naphtha liquidum bitumē. *ibid.*

Nappe hodie, Mappa veterum. 608.a

Nappe Gallis quę Latini Mappa. 861.b

Nappa pro Mappa recentioribus. 1170.d

νάπυ Κύπριον inter condimentaria. 1313.d

Naracuſtoma, Ναρακούστομα.186.c

Naranias Hiſpanicum pro Inaranıias vel Inauranıias. 955.c

Narbonenſis, abſolutè.Narbonenſis regio vel prouincia. 773.a

Narbonenſis prouinciæ campi thymo referri,1287.c.e.1288.d

Narbonenſis prouincia. 240.e. eius longitudo & latitudo. *ibid.*

Ναρβωνήσιοι, Narbonenſes. 807.b

Narbonenſium paſtellum cæruleum. 1332.c

Narciſſus flos ex lugubri hiſtoria. 1042.a

Narciſſi calix. 102.c.d.b. flos. *ibid.* c. folia. *ibid.*d.a

Narciſſi flos, qualis. *ibid.*a.b

Nardinum vnguentum inter ea quæ valetudini conducunt. 1063 d

Nardinum vnguentum etiam Feliceum Plinio. 1064.d. 1065.c

Nardus pro nardino vnguento. 520.c

νάρδος & ναρδόσταχυς tanquam ſpecies diuerſæ in compoſitionibus. 1069.b

νάρδον pro vnguento nardino. 1068.b.1069.c

νάρδος σταχυόθριξ. 107.c

Νάρδος Κελτικὴ, τὸ αγζούδιον, vel σιγούνδιον. 1025.a

Νάρδος, Κελτικὴ, vel Νάρδος Ἰνδικὴ. 1069.a

Nardus Celticus. 361 a

Nardus Celtica flores profert luteos.1066.b. in Iſtria & Liguriæ Alpibus naſcitur. *ibid.* *Cambul Rumi* Arabibus dicitur, ſpica Romana. *ibid.*c. quæ fortaſſe Pſeudonardus ſeu ſpica noſtra. *ibid.*

Nardum Gallicum quomodo faſciculis alligetur in Charta. 1069.c. non in charta alligantur nardi faſciculi, ſed ſolo ponuntur, ſubſtrata humidis charta. *ibid.*

Νάρδος Ἰνδικὴ μαλάβαθρον. 1069.a

Nardus Indica & Syriaca eadem. 1059.b. Indica ſpicæ proprie nomen habuit. *ibid.* Syriaca dicitur, non quòd in India naſceretur.*ibid.*c. cuius petridicula ratio à Dioſcoride affertur.*ibid.*c.d.e. Συρίη νάρδος Meleagro. 1060.a. perpetua Indicæ nardi nota, σταχυόθριξ.*ibid.* ſola ſpicam habet. *ibid.* in Cilicia Syriæ vicina naſcebatur Nardus quæ & montana dicta eſt.*ibid.*b.c. & in Syria quoque. *ibid.* ſed nec σταχυόθριξ aut ſpicata. *ibid.* b. vt quæ nec caulem haberet, nec ſemen ferret, nec florem *ibid.* Duplicem oportet fuiſſe Syriacam nardum, alteram in monte Indiæ, qua parte Syriam ſpectat, alteram in Syria ipſa.*ibid.*b.Pelagonius duplex genus fuit. *ib.* Plinus poſt Indicam, Syriacam laudari aſſerit. *ibid.*b.c. Cilicij non meminit, ſed Syriaci nomine comprehendere videtur. *ibid.*b. Nardi omnia genera.*ibid.*c.Neophytus Nardum Indicam ναρδόσταχυν appellari dicit, & de Syriaca στάχυς appellari. *ibid.*c.d. Nardus Syriaca ſiue Ciliſſa caret ſpica. *ibid.*

Nardi Indicæ cur caulis ſpica dictus.1064.e.b. 1065.c. item nardus ipſa. 1064.e. Nardus radix quidem, ſed quæ caulem è ſolo erigat, aliquando plures ex vna radice ariſtatis foliis ac denſis veſtitos. *ibid.* Nardi ariſtæ, ſunt folia.*ibid* b tenuia admodum, & in acumen deſinēria. *ibid.* τριχόφυλλα. *ibid.* Nardus Plinio dicitur gemina dote, ſpica & folio. *ibid.* 1065.b. atqui folium eſt quod ſpicam facit. 1064.b. ſed error communis veterum plerorumque, qui folium abſolutè dictum Romanis putabant eſſe nardi folium. *ibid.*1065 c

Nardus Indica, abſolutè στάχυς, i. ſpica, aliis στάχυς Ἰνδικός. 1069.a

Nardus Indica meruit ſola νάρδος nominari. 1069.b

νάρδος Συρία dicta, non quòd in Syria naſcatur, ſed quòd in Syria emebatur, & Romanis Græciſque è Syria veniebat. *ibid.*b

Nardus quædam Syriaca vncinata, quæ in Indiæ monte naſcebatur. 1060.d. quæ ſpicam habuit. *ibid.* e. Syriacæ vel Ciliſſæ Nardi radix cur θυλακόεσσα dicatur Nicandro. *ibid.*c. & Dioſcoridi θυλακίτης. *ibid.* & Galeno πηρίτης. *ibid.* a. νάρδος ὀρεινῖτις. *ibid.*b. Nardus Syriaca nulla præter Ciliciā. *ibid.*e.Syriaca pro Cilicia obrepſit. *ibid.*d. Indica nardus dicta Syriaca, quod in Syriæ emporia deferretur, ab Indis aduecta.*ibid.*d.e.Græcis è Syria aduehebatur. *ibid.*e. vnde & Syriaca dicta. *ibid.* Nardus Indica cur Spica Latinis, Gręcis ναρδόσταχυς dicta. 1061.c. infimæ Græciæ abſolutè στάχυς, i. ſpica.*ibid.* radix pleriſque veterum dicta. *ib.* ῥίζα ψευδώνυμος

vocata. *ibid* d. quod de Cretica nardo intelligit Galenus. *ibid*.c. ſed de Indica exponendum. *ibid*. Nardus cùm reuera ſit radix, falſo tamen nomine Ναρδου ϛάχυς Græcis appellatur. *ibid*. ſi radix eſt, cur ϛάχυς à Græcis & Romanis appellata. *ibid*.a. b. c. ϛάχυν pro bulbo vel radice Græci nunquam poſuerunt. *ibid*.c. Nardus Indica Dioſcoridi ϛάχυς, vera ſpica, vel potius germen ſpicaceum. *ibid*. Nardus montana κολοβόϛαχυς, hoc eſt breui ſpica. *ibid*.d

Nardus Syriaca cur Spicæ nomine ſic propriè dictæ donata. 1066. a. inter Nardi ſpecies, præter Indicam, vna fuit, cui ſpicæ nomen proprium, à flore ſpicato quem præfert. *ibid*. *Spica* hodie & Lauendula nuncupatur. *ibid*. b. quæ eſt Pſeudonardus Plinij, qua Nardum Indicam adulterari ſcribit. *ibid*.

Nardus Syriaca nulla eſt. 1066. d. aut cum Indica hoc nomen meruit, in Syriæ emporia ab Indis delata. *ibid*. aut eo nomine notata Nardus montana, quæ in vicina Syriæ Cilicia, vel in Syria ipſa naſcebatur. *ibid*. ſed nec ſpicam habet, nec ſpica poteſt vocari. *ibid*. non alia Nardus Syriaca ſpicæ nomen ſibi vindicare poteſt præter Indicam aut Pſeudonardum, quæ ſpica vulgò dicitur. *ibid*.d.e. 1069 e. Celtica alia eſt, & diſtinguitur à Syriaca. *ibid*.e. Συρίη νάρδος ϛαχυόβρυξ Meleagro. *ibid*.c.a. quod de Indica intelligendum, aut de pſeudonardo. *ibid*. Nardus Ciliſſa adeò breui folio, vt vix necti queat. *ibid*. Indicam luxus coronis adhibuit. *ibid*. Nardum indigenam Syriæ intellegit Meleager. *ibid*. nulla alia ſpicata Nardus in Syria quam Pſeudonardus. *ibid*. quæ eſt recentioribus Græcis ϛάχυς, i. ſpica ἀντονομαστικῶς dicta. *ibid*. Nardum Gallicum non multum ab Indico differt, Syriaco tamen leuius eſt. *ibid*. b. c. Syriaca Nardus Dioſcoridi duplex. b. Nardus montana in Cilicia & Syria naſcitur. *ibid*. c. & eſt quæ θυλακῖτις & πεῖσις & ὀρεινὴ cognominatur. *ibid*.c.e. Latinis Oreirunica *ibid*. cur ita dicta. *ibid*.c. quæ & Saliunca. *ibid*. d. quæ eſt Nardus θυλακῖτις. *ibid*. c. Saliunca eadem quæ Nardus montana. 1067. a. non autem Nardus Celtica. *ibid*.

Nardus agreſtis. 361.b

Nardum agreſte, vel ruſticum à quibuſdam dictum. 1068 b. c. d. vnde montanam nardum idem Baccar dixerunt. *ibid*.d

Nardum montanum, ſaliunca, 1069. b. ſigna omnia conueniunt. *ibid*. εὐστόμαχος. *ibid*. c. ſtomachi πνευματώσεις cohibet. *ibid*.

νάρδος πιστική. 401.b

νάρδος πιστική. 1020.a

νάρδος πιστική, nardus ſpicata. 1065. a. non vnguentum, ſed nardus ex qua vnguentum, πιστικὴ dicitur. *ibid*. vera nardus, eſt Indica. *ibid*.a

Nardus piſtica, vera nardus. 1065. a. talis eſt Indica, ex qua vnguentum maximi pretij fiebat. *ibid*. Indica autem ſola ſpicata. *ibid*. b. vnde nardus piſtica redditur nardus ſpicata. *ibid*.

Nardus πιστικὴ opponitur Pſeudonardo. 1065. b. qua & adulterari ſolebat. *ibid*. & Cypiri Cyperive radice. *ibid*.c

Nardum piſticum. Chriſma ſine impoſtura. 1065. a. nardum pro ipſo vnguento. *ibid*.

ναρδόσταχυς abſolutè dicta eſt ϛάχυς, i. ſpica, recentioribus Græcis. 1060. d. à Neophyto tamen diſtinguuntur. *ibid*.

ναρδόσταχυς, Spica nardi, & ϛάχυς, ſpica abſolutè dicta, Græcis recentioribus & differunt. 1066. a. Cur nardus Syriaca ſpicæ nomine ſic proprie dictæ donata. *ibid*.

νάρδου ϛάχυς, vel νάρδος Κελτική. 106.

Nardi ſpica inter mirifica ſuauitate olentia, quæ mittit Italia, primam auctoritatem obtinet. 1059.b

Nare, ἀπὸ τοῦ νάειν. 457.d

Nares canalis. 809.d

ὁ νάρθηξ & ὁ ναρθηκας. 186.d. ναρθήκιον ſῶμα Ptolem. *ibid*.

νάρθηξ, vel ναρθηκώδης καυλὸς aliud, aliud κάλαμος σπιθός. 362.b

νάρθηξ & θύρσος, idem. 301.b

νάρθηξ in Græcorum templis oppoſita ſacrario, tota templi longitudine interiacente. 1216 b. ad occidentem. *ibid*. quod νάρθηξ. *ibid*. Narthecis fores aliæ à templi foribus. *ibid*.c. qui intra illum ſtabant, extra templum conſiſtere cenſebantur. *ibid* locus Audientium, & ſecundi gradus Pœnitentium. *ib*. poſt νάρθηκα πυλῶνος Eccleſiæ, cuius introitus, funis erat Narthecis. *ibid*. αὐλὼν etiam vocata. *ibid*. & σχά. *ibid*. cur νάρθηξ dicta. *ibid*. Latini Paradiſus, voce Græca. *ib*. & Atrium. *ib*. πρόναος, πρόδομος, & πρόπυλος & πρόδομος antique Græciæ. *ibid*.c. προνάου locum obtinebat in templis Chriſtianorum. 1218.d

Narycia. 67.b. Narycij. *ibid*.c.

Narycij Locri iidem cum Opūtiis 66.b. Narycius Aiax. 66.c

Naryx vrbs Opuntiorum. 66.b. patria Aiacis Locri, qui Opuntiis imperauit. *ibid*. νάρυξ, ναρύκη & νάρυκος. *ibid*.c

ναῦ pro ναῦς Dorice. 110.c

Naſamones à Naryciis oriundi. 67 b

Naſamonis Pſyllorum regionē occupauerunt. 348.c

Naſamones Pſyllorum loca tenuere. 413.c, iidem cum Pſyllis. *ibid*. ad locum Augila ventitabant palmularum fructus decerpturi. 411.c. 413.c. quod de iis tradit Herodotus, Mela de Augilis. 413.c

Naſamones iuxta Herodotum ſolos colunt inferos. 411 b.d. 412. b. Iouis contemptores. 411.d. 412. cur à Romanis deleti. 411. c. 412. a. & quando. 412.a

Naſamones deierabant per manes fortiſſimorum & manes proauorum ſuorum conſulebant. 412.b.c e. Deos iufernos non colebant. 412.d. ſed manes. 412.d.e

Νάαβις & Νίαβις & Νίαβις dicta. 610.c

Naſidieni, tetraſyllabum apud Horatium. 449.e

νασὸς, quid. 768 a

Naſturcium inter herbas, quæ δριμὺν habent χυλόν. 1283 a.d

Natalis idem quod Natales. 1084.b

Natari piſce. 75.b

Νάτιφ Arabibus paſtellum Luteum vel rubrum. 133a.c. quod Zoſimo φοινικοπῶμα. *ibid*. an ex Latino Natinus. *ibid*. Nateſ tamen vel Natif Arabib. idem quod paſtellus. *ibid*. d. *Natif* res condenſata in modum dactili quæ deglutitur. *ibid*.

Νανὶφ pro certo genere coloris in ſpeciem paſtilli conformato. 1334.a. fortaſſe ab Hebræo *Nataf*, quod eſt ſtillare. *ibid.* vnde Nataf σακτὶ. *ibid.* vel gummi. *ibid.* vel torques, aut margaritæ, aut vaſa in quibus ſtacte reponitur vel opobalſamum. *ibid.* *Stalagmia* ad verbum poſſunt accipi. *ibid.* vel Alabaſtri vnguentorum. *ibid.* b. non enim male referunt formam balani productioris vel φοινικοβαλάνου. *ibid.* quod Arabibus *Natef.* *ibid.* *Natef* cum articulo Arabibus eſt Bdellium aut margaritum purum. *ibid.* potius à figura nomen hoc factum eſt. *ibid.* Natef apud Auicennam nomen eſt rotundæ vel coptarij longioris & rotundi ad inſtar dactyli vel Phœnicobalani. *ibid.* c. Νανὶφ eo ſenſu apud Zoſimum, qui φοινικοπίσινον vocat. *ibid.* d
Natif ad tuſſim, κοπάδειον βηχικόν. 1332.d
Natiuus hyacinthus, quis. 1130.a. Lapilli. *ibid.* b. Tophus *ibid.* torus. *ibid.*
Natiuus & verus color κατ' ἐξοχὴν Latinis de rubro colore. 1332.c. Græcis ἀληθινός. *ibid.* inter Natiui coloris lanas Plinius rutilas, i. ἐρυθρὰς recenſet. *ibid.* d. Hyacinthus νάπιον Epiphanio, qui inter roſeum & dilutiorem. *ibid.*
Natolia, Ἀνατολὴ Aſiæ pars magis orientalis. 807.c.d
Natolia hodie, quæ Aſia minor, vel ἀνατολικὸν θέμα, vel Orientalis prouincia. 884.e.805.a
Natrix, boa. 87.e
Natte hodie, Matta veterum. 608.a
Natte Gallis, quæ veteribus Matta, teges. 861.a
Natta pro Matta recentioribus. 1170.d
Nataf quid Hebræis. 1334.a. *vide in* Natef.
Natura & qualitas idem in lapidibus. 252.d. ἡ φύσις, ποιότης φυσική. 252.e
Natura bona, *l'embonpoinct*. 767.d
Natura liquens, quid. 823.e
Natura propenſior, i. enormius pudendum. 52.c
Naturalia ſaxa. 90.a. Naturalis Solino genitalis vel natalis. 90.b
Naturalis terra, οἰκεία. 173.c.e.
Naturalia ſaxa. *ibid.* d
Natus, ὁ φυτηθείς. 31.e
Nauciæ. 244.d
Naucratiticum oſtium Plinio idem cum Heracleotico & diuerſum à Canopico. 476 b. e. ſed perperam: nam Naucratiticum idem cum Canopico. 477.a. idem cum Bolbitino quibuſdam. *ibid.* b
Naucratis, vrbs, vnde ἐθνικὸν Ναυκρατίτης, & κτητικὸν Ναυκρατιτικός, Naucratiticus. 476 a.477.b. ad occiduum latus Canopici oſtij. *ibid.* Naucratis à Mileſiis condita ad Bolbitiuum oſtium. 476.c.d
Nauia Ficus. vide Ficus Ruminalis.
Nauigatio Indica. 1115.e.a
Nauigia ex toto & ſolido papyro texebant Ægyptij. 1033.b
Nauigia ῥαπτά. 867.e
Nauis ναῦς dicta. 570. a. ἡ κυνοφέρος, & κητήνη. 570.b. priſtis. *ibid.* d.
Nauis Æneæ in tutela matris Deûm, pro inſigni habebat eius leones in prora. 571.a.d. Europæ nauis tutela Iupiter, taurus paraſemon. 571.a
Nauis tutela & paraſemon aliquando differunt. 571.c. interdum paraſemon numinis in cuius tutela erat nauis, ponebatur. *ibid.* d. interdum vna eademque res erat tutela & paraſemon nauis. *ibid.* e. 572.a. inde Grammatici confundunt tutelam & paraſemon. 572.b
Nauis ἐγκοίλια, μήτρα. 1110.c. μήτρα. *ibid.* ὀπισθία. *ibid.* d. Interamenta, τὰ μεσόμματα *ibid.* Naues papyraceæ. *ibid.* e. 1115. e.d. 1116.a.c.d
Nauis latera, coſtæ, ἐγκοίλια. 1117. b. ilia. *ibid.*
Naues πελάγιοι ἐμπλεῖν dicuntur, quæ in alto mari velificant. 1132.e
Naues ſidere dicuntur quæ in vadis hærent. 1116.d. ἐπὶ βραχέων καθίζεσθαι. *ibid.* e
Naues Nili papyraceæ. 1003.b
Naues φαύλας, ἰσοπεπλεγμένας. 1110. a.b.e. 1115.d
Naues ſutiles apud Homerum, lino non ſparto ſuebantur. 264.a.b. ideo τὰ σπάρτα Plinius non de ſparto aut geniſta, ſed de lino vult accipi. 264.b
Naues ab inſignibus nominatę. 571.d
Nauium nomina à picturis tutelarũ, cum tutelę & inſignia eadem ſunt. 572.b. nomina erant inſcripta in prora, vbi & pareſemon. 572.b. 573 a
Nauius Augur, *vide* Atius Nauius Augur. Nauia ficus. *vide* Ficus Nauia.
Nauſtarbimus portus. 995.b
ναυτία & ἄση & ἀλύκη, &c. ſynonyma eiuſdem languoris & anxietudinis. 1280.a
Nauticus populus veneto colori fauebat. 903.e
νάξαι, quid. 183.b.c
Nazaræi, iidem qui Nazareni, ab oppido Nazaret, Græcis Ναζαρὰ. 612.c. vnde Ναζαραῖος & Ναζαρηνός. *ibid.*
Naxos, quæ poſtea Tauromenium, iuxta Plinium & Solinum. 205.b. alij diuerſum faciunt à Tauromenio. *ibid.* b.c. vtraque à Chalcidenſibus condita. *ibid.* c
Naxos inter Sporadas à quibuſdam, ab aliis inter Cycladas recenſetur. 183. a. eius etymon. 183. b.c. Naxus inſula & oppidum. *ibid.* d φρυγίλη vnde dicta. 184.b
ναῦς ταυροφόρος, κριοφόρος. 570.c. δελφινοφόρος. *ibid.* d.e. 571.d. λεοντοφόρος. 571.e
Νεακυνίδα, vide Νεακυνίδα.
Neacridon vel Neachyndon & Necanidon, apud Plinium pro Νεακυνίδα. 1185.d.e
νεανικὸν νόσημα, grauis & impetibilis morbus. 1312.b
νέασις, quæcunque aratio, qua terra noua fit. 725. c. νέασις duplex, prima hiberna, χειμερινή, ſecunda æſtiua, θερινή. *ibid.* c.d.e.a.b
Neapolis. 63.b. ab Auguſto nomen non accepit. 62.e.v
νέασις, noualis. 724. b.c. νεατῶν. *ibid.* c.d. & νειός. *ibid.* d. vetuſtiſſimis νέασις ſecunda aratio, non prima. *ibid.* e. & iteratio. 725.b
νέασις, quid. 730. a. 731. d. 733.e. νέασις χειμερινή. 730. d. æſtiua & hiberna. 731.d
νεατὸς quid Proclo. 730. c. 733.b. νεατός, noualis. *ibid.*
νεατὸν prima aratio quæ vere fit. 724. d. b. qua nouatur ager. *ibid.* d. terra proſcindi dicitur. *ibid.* νεατός, Nauale. *ibid.* e. Veruactum dicitur. *ibid.* d.b
νεάζειν de terra quæ prima aratione nouatur. 724.b
Nebridæ, familia in Ceo

inſula. 804. c. non rectè ab Arnobio in Attica collocatur. *ibid.*
νεβρίδας geſtabant in Eleuſiniis myſteriis miniſtri & Bacchæ. 864.d e 865.a. νεβρὶς hinnulei pellicula. 864 e. vnde νεβρίζειν & νεβρισμός. 865. a. νεβρίζοντες Atticæ, & Νεβρίδαι Coenſes, confunduntur ab Arnobio. *ibid.*
Νεβρίδαι in Coo inſula à Nebre dicti, non ab vllo νεβρίδι. 865.a. & Νεβρὸς nomen proprium viri *ibid.*
νεβροί, hinnulei, cuniculi cerui. 221.b
νεβροί, hinnulei dicuntur cerui primo anno. 224.d
Necepſo Decanos nouit. 654.c
Neceſſarium vſui, homini proximum & obuium natura poſuit. 259.d
Neceſſitas pro neceſſitudine. 35.a
Neceſſitas pro egeſtate, *Neceßité*, ἀνάγκη. 1089.a
Neceſſitas fati. 805.e
Neceſſitas ab ambitione diſtincta. 259.c
νεκρὰ θάλασσα, & mare Salis, vocatus Aſphaltites lacus. 614.d
Necromantia, vel Necyomantia. 1091.c
in Necromantia manes Dij vel vmbræ deorum euocantur, non imagines deorum. 1091.e
νεκρότωνα, lucnſæ voragines. Gallice *Mortua*. 614.b
νεκροφερέτρον, νεκροφορικὸν ἀγγεῖον, arca lignea ſeu ſandapila. 1205.e
νεκροθῆκαι, νεκρῶν θῆκαι. 1208. e. 1209
Necyomantia. 1119.a.c
Nef hodie pars templi. 1215.e. 1216.a. quòd camera eius veluti nauium Carina. 1216.a
Nef du temple, Apſis ſiue Concha. 1218.d
νεῖν, ὑγραίνειν, vnde Latinum Nare. 457.d
νεοῦς ποιεῖν. 731.a. nnuales & veruacta facere. *ibid.* νεός quid 735.a.b.c
Νελκυνδα, aut Νεακυνδα, & Muziris duo emporia negotiationibus maximè celebrata. 1185. c. Νελκυνδα dicitur auctori Peripli. *ibid.* c. Μελκυνδα, Ptolem. *ibid.* eius veteri interpreti Melcynda pro Nercynda. *ibid.* Plinio Necanidon, vel Necridon, Neachyndon, *ibid.* in tabula Peotigeri, Nincilde pro Nilcindæ vel Nelcyndæ. *ibid.* Nelcynda portus. 1186.a. Plinius gentis nomen eſſe vult Neacyndas vel Nelcyndas, quorum portus Becare. *ibid.* ſed Νελκυνδα portus ipſius nomen, & diuerſum à Becares vicino altero emporio. *ibid.* regnabat ibi Pandion. *ibid.*
Nelcynda emporium flumini Baris adpoſitum, ſed longius à mari quam Barace. 1187.d. ex Nelcyndis lintres deſcendebant in Baracen, quæ piper ex Cotonare vehebant. *ibid.*
Nelcyndæ pro gentis nomine acceptum vel Plinio, in cuius regione portici Becare vel Berace. 1187.c
Nemora Solino pro arboribus, poeticè. 963.a
νέμος apud antiquos Græcos Nemus. 67.a
Nemus, dictum Aricinæ Dianæ templum. 67.a.b.c. vnde & Nemorenſis dicta Diana. *ibid.* b. & templum Nemorenſe. *ibid.* c
νεοκαταχριστος, recens dealbatus. 1229.b
Neocores, οἱ νεωκόροι. 986.b
Neocores, pro Neocori. 169.e. 170.a
νεωκόρος, Ædituus, qui & Ædilis. 1087.a
νεωμένη γῆ. 731.e.a
νεόφυτοι βλαστοί, Nouella arborum germina. 590.c
νεωσεῖν. 731.a
νεὸς ſeu νειὸς quid. 731.a.b.c.a. Noualis. *ibid.* νεὸν ἐργάζεσθαι. 731.e.a
νεοὺς ποιεῖν. 731.b
νεὼς μικρὸς apud Dionyſium parua templi effigies lignea, ſupra Aquilam impoſita. 1141.d
νεοτομὴ βῶλος, recens auulſa talea. 409.c
νεότης nouitas. 976.b
νεωῦ, de terra quæ prima aratione nouatur. 724.b.725.a
Nepos Cornelij quando obierit. 1142.d
Nepos & Neptis de omnibus deſceptantibus. 1173.e
νέπως, qui velociter pedibus it. 283.e. inde νέποδες piſces à velocitate natatus. *ibid.*
νέπως, Æolice λέπως λέποδος, Lepus Leporis. 283.c
Neptuni ſimulacrum in pompa per Circenſes ludos cum aliis deorum ſimulacris circumlatum. 903.a
Neptuni filiis Bergion & Albion. 58.a
Neptuno Pelagio aræ ab Ariſtone conſecrata in eo loco Arabici ſinus Ποσίδιον appellatur. 1184.e
Nerantium pro Inaurantio vel Inaurante Pomo. 958. a. eſt Aurantia noſtra, non citrum. *ibid.*
Nerancio Italicum, vnde. 955.e
νεράντζιον, vnde & quid. 955.c. νεραντζία arbor ferens mala aurea. *ibid.* Νεράντζιον, Μηδικὸν μῆλον. *ibid.* 957.e
Nericon, Νήρικον, vrbs Leucadiæ. 715.d. Neriton, Νήριτον, mons Ithacæ. *ibid.* quidam confundunt & Neriton pro Nerico ponunt. *ibid.* d.e. Dionyſius montem Ithacæ Νήρικον vocat, qui Νήριτον eſt. *ibid.* e. Νηρικίαν Ἰθάκην aut vocat quæ eſt Νηρικίν. *ibid.* Nericon vrbs Leucadiæ tranſlata ad fretum manu factum & Leucas appellata. *ibid.* e.a. Epileucadij antea dicta. *ibid.* a
Νηρικὶν Ἰθάκην, non Νηρικίν. *ibid.* e
Nerieoſes Celtici. 276.c. Nerij Tarraconenſes. 279.b
Nerion, Νήριον, à ſtagnis. 1298.a
Nerion promuntorium. 278.a
Nerion promontorium, Plinio Arotrebarum, Straboni Ἀρτάβρων 278.e.a
Nemo ob crudelitatem πρὸς αἷμα πεφυρμένος dictus. 462.d
Nemo ex Circo Euripus ſuſtulit, & loca equitibus addidit. 913.e.a
νεροκάρδαμον, ſeu naſturcium aquaticum pro Cardamine ſiue Berula. 1272. a. male aquam naſturcij aut apij quidam exponunt. *ibid.*
νερὸν pro aqua. 1298.a
νηρὸν & νερὸν antiquis pro aqua. 1105. e. νερών, locus aquis irriguus. 1105. e. νερώνιος λίθος, alij Νερωνιανός, quaſi è Nerone. *ibid.* Neroniana gemma. *ibid.* b. à Nerone artifice ac lapidum politore. *ibid.*
Neronianus ſmaragdus à Nerone Imp. vel à quodam artifice lapidario eius nominis. 201.d.e
νηρὸς τόπος. 1298.a. νερώδης. *ibid.* vnde νερὸν pro aqua. *ibid.*
νεροσέλινον, aquaticum apium. 1272. d. quidam οἶον interpretantur. *ibid.* quod tamen diuerſum eſt. *ibid.* ὑδροσέλινον antiquis. *ibid.*

Nertotriga. 278.e
Neruiæ, quid. 672.c
Neruorum ſtupor ἡ ἀσυνία. 455.b
Νισαῖα πεδίον, & Νισαῖαι ἵπποι. 1196.b. campus ille inter Suſianen aut potius Sandianam & Buctrianeo. *ibid.* b.c. *Cataſtigena* vocabatur lingua indigena, quod Græcè interpretatur inſula. *ibid.* b. quod vndique aquis circumcluſus. *ibid.* Niſæus campus Ammiano in Media. *ibid.* c. Ptolemæus Νισαίους etiam in Septentrionalibus Ariæ regionis agnoſcit, qui ijdem cum Niſæa quam in Margiane recenſuit. *ib.* Iſidorus Νισαίαν regionem Parthenię tribuit, vt & Plinius. *ibid.* c.d. Niſæi equi nobiles equi ex Niſæo campo, ſeu Niſæa. 1196.c.d.e. Niſæi dicendi à Νισαία. *ibid.* c. Νισαία etiam campus ille vocabatur. *ibid.* a
Neſapus, ἄφρων. 1285.c
Νέσσος & Νεσσὸς & Νέσσος dicta. 610.c
Νῆσοι πλωάδες. 825.c
Meſſus, Μεσσός, fluuius Macedoniam & Thraciam diſterminans. 158.b. fortaſſe fluuius Thracicus. 158.b
Neſtus fl. Illyrici, à quo regio Neſtis, Νεστίς, & populi Νεστοί. 158.b
Νέτωπον vel μέτωπον vel μετώπιον. 352.c.d
Neuri. 187.d. 188.a.b. vltimi Scythiæ populorum. 188.a
Νηξίποδες, remipedæ aues. 872.d
Nexui eſſe. 1068.c
Nexus, συμπλοκαί in pancratio. 290 a. 291.c
Νεῦρα, τὰ αἰδοῖα. 455.b
Nisus, Nidarij, πυργῖται, Falcones vel Accipitres. 773.d
Nicæa vrbs, cuius ἐθνικὸν debet eſſe Nicaënum, Νικαεύς, pro quo perperam Nicænum, & deterius Nicenum ſcribitur. 864.b. vnde concilium Nicaënum vel Nicenum. 864.c. Νικαιεῦσι σκεῦος χαλκοῦ apud Epiphanium. *ibid.*
Νικαία, à qua Νικαιεύς, Nicaenus, & poſtea Latinis Nicænus. 94 d
Nicander Colophonius. 885.b
Nicandri poema, ἡ Εὐρώπεια. 859 d
Nicephorion fluuius, Νικηφόριον 698.d. Νικηφόριον, vrbs. 698.d
Nicepota pro Vica Pota. 404 a
Nichili, pro Nihili. 797.c
Νικόλαοι, φοίνικες. 1332.e
Nicolai, caryotæ Iudaicæ 1320.b. ſicciores, ſed amplitudinis præcipuæ. *ibid.* b.c. Nicolai ijdem cum Thebaicis Iſidoro. *ibid.* Nicolaorum menſura. *ibid.* e
Nicolas Damaſcenus Herodij regis ὑπογραφεύς. 807.e
Nicomediam antea Aſtacum appellatam, cur quidam aſſerant, alij diuerſam à Nicomedia faciant. 879.c.d. quidam Aſtacum Nicomediam faciunt. *ibid.*
Nicomedia & Aſtacus vrbs eadem. 1175.e. duas ſtatuit Ptolemæus. *ibid.*
Nicomedia olim Aſtacos appellata. 1226.d
Nicoſtrata dicta Carmenta, ſeu Carmentis. 60.a.b
Nidificare. 251.b
Nidus propriè auium. 442.d
Nil Arabibus herba quæ Iſatis & *Paſtel* Europæis dicitur. 1332.a. eodem nomine & cæruleum colorem vocant. *ibid.* eadem appellatione & aliam herbam impertiunt, quæ ſimilem colorem efficit. *ibid.* in Guſaratre vocari *Guli* dicitur. *ibid.* Nil Indicum, μέλαν Ἰνδικόν. *ibid.* c. Iſatis, noſtras Nil. *ibid.* quod Paſtellum cæruleum Narboonenſium. *ibid.*
Νίγειρ, Νίγεις, Νίγεις, vnde Νιγρῖται, qui Νιγρῖται. 304.d
Niger fluuius. 303.c.d
Niger fluuius. 304.a.c.d. Νίγειρ. 304.d
Niger vel Nigris, Νίγειρ & Νίγεις. 418.d.e.a. Africam ab Æthiopia dirimit. 418.a. falſo idem cum Aſtapo fluuio à Solino putatur. 418.d. vt idem ſit, diuerſis locis duo ſortitur cognomina. 418.d
Nigri color, μελάγχροος. 91.d
Nigris Æthiopiam ab Africa dirimit. 320.b
Nigris fons. 320.b
Nigris vocatur Nilus, vbi Æthiopiam ab Africa dirimit. 418.e.a. 419.d. poſt Meroen per aliquot millia vocatur Nigris. 419.e.a. ante Syeoen. 437.b.c.d
Νίγεις & Νίγεις. 694.e
Νίγεις Nigris, Νίγειρ, Niger, & Νιγρῆται Νιγρῖται. 384.a. Niger & Nigris idem, fons & pater Nili. 384.b
Nigritæ, Νιγρῖται & Νιγρῆτες. 384.a.b. Νιγρῖται Αἰθίοπες. 384.b
Nigrorum rex vnum oculum in fronte habet. 385.e
Nihil boni, Nihil magni. 801.a
Niliacum olus, colocaſia. 978.c
Niliacus cataplus. 628.a
Nilides lacus Cæſareæ, Nili origo creditus, eius pictura à Iuba in templo Iſidis dicata. *ibid.* papyrum procreat. 415.e. 416.a
Nilus papyrum procreat. 416 a
Nilis, Æthiopiæ lacus. 1314.b. ex quo ortum habere Nilum probatur, ex eo quod omne piſces eius lacus ſiut Nili familiares. *ibid.*
Nilus Lagæus, i. Ægyptius. 628.c
Nilus nomeo hoc non habet, quam vbi totus & vno alueo currit. 694.b
Nili & Euripi, aquæductus grandes & aperti. 908. 918.e. vulgo canales aquæ. *ibid.*
Nili omnes decurſus canalibus & foſſis manu factis inter ſe iuncti. 476.d
Nilus nimbus Æthiopiæ regelatis intumeſcit. 416.d. Nilus ἑπτάπυλος ſiue ἑπτάρρους ſeptemfluus. 416.e
Nilus multas magnaſque inſulas ambienti. 418.c
Nilus καταρράκτης. 420.a. Siris ab Aethiopibus vocatus. 420.c.d.e.d.e. Nilus à catadupis & elephantine incipit. 420.a.b
Nilus quamuis multis faucibus in mare ſeſe exoneret Aegypti terras auctu magno certis diebus inundat. 421.a
Nilus, vocatur Nigris vbi Æthiopiam ab Africa dirimit. 418.e.a. 419.d. deinde Aſtapus, vbi medios Æthiopas ſecat. 418.e.a. vbi ad Meroen venit, eam diuerſis brachiis amplexus, altero Aſtaboras, altero Aſtaſobas vocatur. *ibid.* mox iunctus iterum Nigris vocatur. 418.e. 419.e.a. & poſtremo Nilus. 418.e. 419.e. Nilus ſtatim à Meroe aquis concorditer iunctis vnum fit. 419.b. alij Philis tribuunt, quod de Meroe dicitur. 419.b.c.d. Philæ Nilo cinguntur. 419.e
Nilus ab vltimo cataracte totus eſt. 419.c.d

Nilus ad Septentrionem Ægyptio mari excipitor. 421.c.d
Nilus quando reuocatur,& reſidet.436.b a.b.c. Nili incrementa & detrimenta. 436.c.d.a.b.c.d
Nilus æſtate minus ſiccatur. 416.b.417.b. Nili abundationis cauſa in Solem à pleriſque collata. 427.d
Nilus ab vltimo Catatacte iam totus. 437.c
Nilus non ſemper eadem menſura egreditur & creſcit. 442.d. Nili, egreſſus, euagationes, exceſſus, exitus, αἱ ἐκβάσεις, ἀναβάσεις. 442.e
Nilus ante Syenen, Nigris vel Siris, à Siene vſque dum mari inſinuetur, Nili nomen retinet. 457.e
Nilus Canopico oſtio in mare egeritur. 476.b.477.b
Nilus ex Aſtabora & Aſtapode iunctis fit. 800.c
Nilus ex Æthiopiæ lacu Nilide ortum habere probatur, quod eius lacus piſces omnes ſint Nili familiares. 1314.b
Nili prima diuiſio tripartita. 477.e.478 a
Nili alueus renuatur. 496.b
Nili ἀνάβασις quomodo ab Ægyptiis repræſentata. 431.d
Nili anabaſeos tempus. 426.c.d. 427. 418. 419. a. b. c. d. e. Nilus per gradus creſcit. 427.d
Nili diuerticula, magnorum amnium inſtar obſtinuere. 477.c. & alia nomina in decurſu, alia in exitu & oſtiis habuerunt. *ibid.* inde Canopicum, Heracleoticum, Bolbitinum, &c 477.c.d. Bubaſtiacus fluuius, & Peluſiacum oſtium. 477.e. ipſe ad occaſum tendens μέγας ποταμὸς vocatur, ſeu Magiſtrum flumen. 477.d
Nili exondatio. 631.c.d. eius tempus. 631. c. d. b. c. & cauſæ. 632.b. Nili & Euphratis πλημμύρας diuerſis temporibus. 631.c.e. nec eædem cauſſæ incrementi. 631. b. e. nec eorum ſitus in eadem parallelo. 631.e. 632.a
Nili inondatio. 979.c
Nili fons & pater Nigris fluuius. 384.b
Nili fons Phialus. 422.a
Nili fontes incerti, cur 415.c.d. eius origo Nilides lacus creditus. 415.e
Nili fontes & venæ inter Syenen & Elephantinen. 439.c. Gurges Nili etiam dictus. 440.d
Nili fons ſiderum motibus excitari quomodo dicatur. 755.b.c
Nili & Euphratis fontes ſub eodem parallelo. 668.c
Nili incrementorum cauſſæ. & tempos. 426.b
Nili latitudo non eſt 4000. paſſuum, etiam vbi totus fluit. 437.c
Nili omnia oſtia præter Canopicum, non naturalia, ſed manu facta. 478.d
Nili rigua, i. riui & διώρυχες è Nilo ductæ. 588.c
Nili venæ, πηγαὶ Νείλου. 439.b.c. Nilus montium obiectu preſſus, & cur. 439.c.d
ad Nilum ſitæ vrbes Ægypti, fere totidem erant inſulæ. 447.c
Nimboſa alluuies, vel Diluuies. 1013.d
Niocildæ pro Nilcindæ vel Nelcyndæ. 1185.e
Νινευὶ in ſacra ſcriptura dicitur vrbs Ninus. 1226.e
Ninus Beli filius. 1235.c.d. Ninus alius cui ſucceſſit Θούρας. *ibid.*c
Ninus primus Aſſyriorum rex. 770.d
à Nino imperium Aſſyriorum quidam auſpicantur, alij à Belo Nini patre. 1228 b
Ninus vrbs, Aſſyriorum caput. 1226.e. à Medis euerſa ac diruta. *ibid.* Νινευὶ in ſacra Scriptura dicitur. *ibid.* à Ptolemæo perperam in Aſſyria recenſetur. *ibid.*
Ninus vrbs olim Aſſyriæ celeberrima. 1218. a. euerſa à Medis, *ibid.* a. Ptolemæo repoſita in Aſſyria tanquam adhuc extans. *ibid.*
Ninyas Nini filius & Semiramidis. 1235.d. Ζάμης dicitur, & Thuræ pater. *ibid.*
Nioba, Niobe. 86.d
Niobe in monte Sipylo conuerſa in ſaxum, ibi lacrimis ſtillare fingitur. 863.b
Niobe in montibus Phrygiis ſaxum petit. 861.a.b
Niphates dicitur Taurus. 787. b.c.c
Niphates mons. 627. pars & fragmentum Tauri montis. 621.e.625.b.629.e
Niſæa in Margiane recenſetur. 1196 b. alij Mediæ attribuunt, & Νισαίαν ſcribunt. *ibid.*
Niſi, pro, Non niſi, apud Plinium. 1084.a
Niſibis. 621.d
Νίσιβις & Νίσιβις & Νάσιβις dicta. 610.c
Niſitæ, ternûm & quaternûm oculorum viri. 385.d
Nitela tam de mure agreſti, quam de arboreo. 317.d
Nitela, μῦς ἐλειός. 317.a
Nitela pulueris, ἄμμος λαμπυρίζουσα. 267.a
Nitela & Sciurus diſtinguuntur à Plinio, cum tamen idem ſint. 340.b
Nitela, ſciuros, ſeu δενδροβάτης, & mus agreſtis. 316. b.c.d.e.
Nitela vnde dicta. 316.e
Nitelæ per hiemem dormiunt. 316.e.317.a
Nitelina ſalix, rubens. 316.e
Nitor in vultu & corpore, τὸ εὔχροον. 1041. c. in palæſtra bonus color. *ibid.* Nitor pro minio. *ibid.*c.d
Νιτρίας, Nitriæ, emporium in regione quam obtinent αἴθιοι πειραταί. 1185.a. ab eo non longè emporium Muziris. *ibid.*
Νίτρον, λίτρον Atticè. 187.a
Νίτρον, λίτρον. 494.d
Νίτρον, Atticis λίτρον. 510.b
Nitrum cryſtalli vitium. 204.b. c. nitrũ eſt ſal in cryſtallinis. 204.d
Nitri flos, ἀφρόνιτρον. 1079.d
Nitri rubri genus, βερονικέσιον dictum à Beronica Electro, quòd eſſet ſimile fuluo ſuccino. 1106.c. non autem à Beronice vrbe Aethiopiæ.
Nitro ſuus flos. 1166.d
Niuaria inſula, ab aere niuoſo & nebuloſo. 1313.b
Niuaria, vna ex inſulis Fortunatis. 1297.b
Νιουάρια Ptolem. pro quo perperam Κιτουαρία. *ibid.*
Nitean. 15.d
Nitean, libra ſeu libella. 691.b
Nix maximè vtilis hibernæ nouationi. 726.a
Niues plumeæ quod pinnis ſimiles. 194.c. πτερίνη χιών. 194.d
Nixa pro Myxis Iſidoro, quæ cum Damaſcenis confundit. 1324.e
Nixa, κατ' ἀποκοπήν pro Myxa. 608.a
Nocere aliquem. ¦ Noceri. 29.b
Noctiluca male pro Noctipoga. 100.c

Nectipuga, quid. 100 e. a νυκτίπυγος. 100 a
Noctua, γλαῦξ, γλαυκίς. 1161. a. b
Noctua in Creta non eſt, & ſi qua inuecta ſit, emoritur. 176. b
Noctua & ὀρχίλος inuicem inimica 444 b. quod ὀρχίλος noctuæ oua comedat. 444. c. Noctuæ etiam minores aues infeſtæ & infenſæ de die eam mirabundæ circumuolitant & vellunt. 444 c. e. vnde & genus aucupij à pipatu auium eam circumuolitantium. *ibid.* quod vulgo dicitur *Pipée. ibid.* & *Piper* pro decipere. *ibid.*
Nocturnus à Nocte. 1205. d
Nocturnus, à nocte. 1086. e. Nocturnæ imagines, de ſomniis. *ibid.*
Nodux artifex. 591. c
Nodus pro qualibet remora & impedimento. 1089 c
Nodus, in Iucta & pancratio. 291 d
Nodus magicus poteſt dici ea quæ vulgo *ligulæ ligatura*, ſeu *Nouer l'eſguillette* dicitur, ſeu Nodus Veneris. 1089. b. d
Nodus Hyænæ pro magico impedimento ac defixione quam facit Hyæna. 1089 c. magica νῆξις. *ibid.* c
Nodi ſiue cirri Germanorum peculiares. 762. d
Nodi Rheni, Germanorum cirri in nodum ſubſtricti. 761. b. Nodus συλλέπτης. *ibid.* Crines in Nodum torti, i. ad ſpeciem nodi vibrati & intorti. *ibid.* in nodum coacti, vel nodo ſubſtricti. 761 d
Nola à Thoriis condita. 72. a
Nolani Chalcidenſium coloni. 72. b
Nomadæ vrſi. 312. d. e
Νομάδες, Numidæ. 110. b
Nomades & Numidæ, ijdem. 309. d. vnde dicti. 309. c
Nomades & Numidæ, ijdem. 311 c
Νομάδες in feminino populi. 829 a
Νομάδες vnde dicti. 831. a
Nomades Arabiæ, à Meſopotamia vſque ad Syriæ Palmyrenas ſolitudines. 485. c
Nomades non in Arabia tantum & Ægypto, ſed & in Scythia & Parthia. 486. c
Νομάδες ἔρημοι. 831. a
Νόμβα, vrbs Iudææ. 492. e
Nombæi popouli Iudææ. 492. e
Nomen, ὄνομα. 465. a
Nomen agelli pro agro. 104. e
Nomen Sardi maris, pro Sardo mari. 104 e
Nomen virginis pro virgine. 104. e
Nomine Opuntem, nomine equom, Centareti nomine ducis. 936. d
Nomine Mantichoræ. 1011. e. Centaretius. *ibid.*
in nomine eſſe. 966. c
in Nomine eſſe. 1008. a
Nomina barbara Latini βαρβαρικώτερον enuntiabant quam Græci. 281. a
Nomina gentium apud veteres ὑποκοριστικῶς concipi ſolita. 60. e
Nomina Græca in coctis aliquando copiam ſignificant, aliquando ſimilitudinem tantum. 1031. c
Nomina duo vbi occurrunt vrbis aut loci, Latinum & Græcum, Ptolemæus duo loca diuerſa conſtituit. 321. c
in Nominibus barbaricarum inſularum non laborandum de quantitate. 938. c
in Nominibus componendis mos Græcorum. 219. e
Nomentum à quo conditum. 71. c
Nomi citharœdici, perfecti initio & fine. 868. b
Nominatiuos Latini faciunt ex accuſatiuis Græcorum. 1015. a
Νομίσματος ἐπίσημον, nota qua nummus inſignitus eſt. 1081 b
νομισματοπώλης, κολλυβιστής, nummularius. 1081. a
Νόμοι Φρύγιοι καὶ Λύδιοι. 831 e
Non videtur, τοῦτ' ἀήθης τοῦτο δεῖ, non vſitatum eſt. 585. c
Nona inter legitimas orationis horas. 649. b. poſt Nonam ingruebat veſpera. 658. a
Non vilis, pro caro. 130. c
Nonarij limites. 676. d. à nona hora. *ibid.*
Noni pro Monis, ſeu Monachis. 1170. c
Νοῦς pro Μονὴ, virgo Monialis. 1170. c
Nota, Νῶρα. 99. d
Notax Sardiniæ rex. 99. e
Norma, *Eſquierre.* 673. b
Norma, quid. 669. a. Græco γνώμων. *ibid.* à Norma, enormis. 669 b
Norma ex angulis rectis compoſita. 669 e. vnde angulus rectus Normalis dicitur. *ibid.*
Normæ formam repræſentat L. litera. 669. d
Normaliter, in rectum, πρὸς ὀρθὰς 669. e. ad angulos rectos. *ibid.*
Normaliter cogi anguli quomodo dicuntur. 689. a
Normalis linea, ἡ κάθετος γραμμή. 669. b. vel menſuralis. *ibid.* Normales lineæ, quid proprie. 669 b. c. c
Normalis propriè Latiois dicitur rectus angulus. 669. c. b. minus normali, acutus. 669. a. plus normali, obtoſus. *ibid.*
Normis, normalis. 669. c
Noſcentia pro notitia. 115 b
νόσημα ἀνίατον, morbus grauis & impetibilis. 1314. b
Νόσος ἱερά. 252. a
Νόστος τῶν ἡρώων, quale opus, & cuius auctoris. 859. a. b. vel Νόστοι. *ibid.*
in Nota viuere. 1008. b. ἀδοξεῖν. *ibid.*
Notæ genitales, genitiuæ. 438. e
Notæ à limitibus differunt à gemmis. 91. e
νότοι ἀέναοι locales & certarum regionum peculiares. 1252. c. ijs opponuntur ὀρθόρνοι. *ibid.*
τὰ Νότια tempeſtates Auſtrinæ. 1247. c. 1250. d. b. d
Notificare. 1111. b
Notus qui ab ipſo meridie flat. 1252. d. ὀρθόρνος dicitur. *ibid.*
Notus albus detergens nubila, λευκόνοτος, αἴθριος ac ſerenificus. 1260. d
Notus ὀρθόρνος à meridiano cardine proficiſcens. 1260. a
Noti annioerſarij poſt brumam flant. 1260. c
Notus meridianum cardinem obtinet. 1259. b
Nouaclam, vel Nouaculam leuificare, i. acuere. 1111. b
Nouacula cotem diſcidit Atius Nauius augur. 1137. d. 1138. a
Nouacula Atij auguris defoſſa in comitio. 1138. b. 1139 a. cui Puteal impoſitum. 1138. b. vel ara. *ibid.* c. obruta ſub quadam ara. 1139. b. 1140. b
Nouacolæ Atij impoſita ara, vt monumentum eſſet tantæ rei. 1138. c. ſacrum factum in ea defodienda. *ibid.* d
Nouale quid. 731. c. nouus lo-

eus. 731.d
Noualc idem quod veruactum. 731. a. idem quod Noualis terra. *ibid.*
Nouale idem ac Veruactum. 724.e.d
Nouali ſolo opponitur ſubactum & purum. 724.d
Noualis, terra proſciſſa. 724.b. e. νέωσις Græce. *ibid.* opponitur rudi. 724.c
Noualis, νεός, terra primùm proſciſſa. 730.b
Noualis terra, quæ. 731.a.a.b. 33.e. eadem ac Nouale. 731. a. idem quod Veruactum. 731.d
Nooari, νεοῦν. 725.a
Nouellæ arbores, αἱ μόσχοι. 590.c.
Nouella arborum germina, νέφυτα βλαστοί. *ibid.*
Nouember menſis χειμερινός antebruma. 453.c
Nouus locus, pro nouali. 731.e. Noua terra.
Nouum ver, noua æſtas, nouus autumnus, noua hiems. 719.d. 720.a
Nox pro media nocte. 648.a. de Nocte. 648. a. de media nocte. 648.b
Nox adolra. 719.a.c.d. matura. 719.c.d. 720. b. *Nuict clauſe.* 719.c
Nox præceps, præcipitans. 719.d
Noctis vnius aut plurium notę. 1237.a
Noctes frigidæ. 445.c
Nucamenta, κύτταρος. 535.a.c
Nucatæ, καρυωταὶ Græcis. 1319.c. a. Nucatæ, Caryotæ palmæ. *ibid.* a. καρυωτὶς φοῖνιξ, Nocata palmula & Nucata. *ibid.* b. à nucis forma. *ibid.* Nauales, ſeu καρυωταί. *ibid.*d
Nucer, Noceris, antiquis, μύκηρος & μύκηρ. 609.b
Nucina ligna arte colorem nitoremque capiunt. 1040.e. 1041.a. hodie menſæ & alia inteſtina opera è Nuce facta vnguntur & fricantur vt niteant. 1041. a. menſæ ex Nuce olim in pretio, præſertim ex Nuce montana. *ibid.* etiam in bonore apud Romanos, prius quàm citreæ in notitiam luxuriæ veniſſent. *ibid.*
Nucipersica, Perſica præcocia nucibus inſita. 605.a
Nuciprona. 605.c
Nucleus. 602.e
Nucleus pineus, κύκκαλος. 226.b. d. & στρόβιλος. 226.c. κοκκώδριον, & κουκουνάριον. 226.e
Nucleus dicitur margaritum Plinio. 1114.c 1115.e
Nuclei ſiue bulbi ad latera colocaſiæ radicis adnaſcentes. 980 b. c. Nucleorum forma quadrata. *ibid.* b. Nuclei edules. *ibid.*
Nuclei bulbi colocaſiæ cum nucleis calicis in Loto Ægyptio, & cum leguminis Ægyptii fabis confuſæ. 980.c
Nuclei bulborum, κεφαλαί, capita. 980.e
Nuclei bulborum paulum extra terram eminent. 980.d
Nuclei colocaſiæ radicis ſemper dicti. 980.c. quomodo ſerantur. *ibid.*
Nuclei fabæ in Loti capitibus. 980.d
Nugæ, res omnes muliebris mundi. 1124.b. Nugigeruli qui eas vendebant. *ibid.*
Nullis ceruicibus aurum portare, pro, non portare. 912.c. nullas acies, explicare promiſit pro, non promiſſi. *ibid.* d. Nullus dixit, Nullus venit. *ibid.*c
Nullus legi, Nullus audiui, Nullus vidi. 387.c
Numen Mercurium. 655.a
Numerus par mali ominis habitus apud Romanos. 19.a. impar, plenus & fauſtior. 19.b
Numerus multitudinis cur vſurpatus pro ſingulari. 912.b
Numeri enallage. 1222.d.e
per Numeros fieri. 767.c.a
Numidæ, Νομάδες. 59.e
Numidæ, Νομάδες. 110.b
Numida & Nomades, idem. 309.b. vnde dicti. 309.c
Nomades & Numidæ, ijdem. 311.c
Numida trans Tuſcam. 319 e
Numidiæ & Africæ longitudo. 319.b
Numidici vrſi. 311. a. minime à Latinis leones dicti. 311.c. 312. 313.a. rariores, vt longinquiores. 312
Numidici vrſi nequaquam vocati à Romanis leones primum vrſi. 312.c.a. 313.a
Numidicæ Gallinæ Græcis parum notæ. 872.a. aut Meleagridas ob ſimilitudinem ab iis vocatæ. *ibid.* Romanis magis cognitæ, vt è propinquo allatæ. *ibid.*
Numidicæ guttatæ. 896.b
Numidicum marmor. 560.b
Nummularius, κολλυβιστής. 1081.a. νομισματοπώλης ἀργυροπράτης. *ibid.*
Nummularius, cambiator, καταλλακτής, ἀργυραμοιβός, i. mutator. 1081.d
Nummus aſſarius, binarius, quinarius. 934.e
Nummus Cyrenenſium, quorum in altera facie Hammon corniger, in altera ſilphij caulis impreſſus eſt. 358. d.e. 359. Nummi Cyrenæorum argentei pictura. 359.c
Nummus veteribus dicebatur etiam ſeſtertium, & ſeſtertius nummus. 372.e.d. Nummus pro certo genere pecuniæ, & pro qualibet pecunia. 372.d
Numini in quibos vrbes & prouinciæ flores aut fructus regibus aut ducibus benefactoribus ſuis offerentes. 359.a.c
Nummorum nomina Romani à Siculis habuerunt. 650 d
Nuucam, perperam pro nunquam. 266.d
Nundinatio vetuſta peragebatur permutatione. 247.d
Nuntios ſecretò mittendi plures modi. 1205.a.b
Nutrix geraria, vel potius toraria. 40.d
Nux abſolute Latinis μέγα κάρυον. 602 d
Nux à pomo diſtincta. 597. d.e. Nuces poma ſunt, mala non ſunt. 598.e. Nucum & pomorum, i. malorum differentia. 598.e.a. Malorum & Nucum differentia. 598. b. Perſica nux. 598.b. d. Nux molluſca. *ibid.* Nux Baſilica. 598.c.d
Nuces & poma, ὀπώρα & ἀκρόδρυα. 608.d 609.c
Nux Latinis quæ & iuglans arbor. 601.c. Plinio nux, & ἡ καρύα & Διὸς βάλανος. 601.d
Nux Heracleotica, i. auellana. 599.e. eius cachrys dicitur ἴουλος. 599.e.d.e
Nucis arbor, res antiqua in Græcia. 604.a
Nux iuglans, καρύα. 602 e. Nuces in tutela Iouis, vnde Iuglandes dicuntur. *ibid.* Nux minuta ſimilior glādi quàm nux iuglans. *ibid.*
Nux iuglans, κάρυον 602.d. è nucibus iuglandibus oleum caryinon. 602.d.603 a

Nux minuta, quæ λεπτοκάρυον, ὀξυπύρηνον non habet. 603.b.c
Nux mollufca. 604.b
Nux myriſtica. 1321.e
Nux myriſtica, μοσχοκάρυον, & κάρυον μυριστικόν, & μοσχοφικόν, & ἀρωματικόν. 1326.a. vulgo Muſcata nux. ibid.
Nuces Indicæ, κάρυα Ἰνδικά. 1321.d
Nucis iuglandis ſpecies præſtantiſſima & maxima ex Perſide in Græciam allata. 964 d. vnde Græcis Περσικόν & βασιλικόν dictum eſt. ibid. poſtea genus totum huius ſpeciei nomine appellatum. ibid.e. vnde Περσικά & βασιλικά nuces iuglandes. ibid. apud Macrobium dicitur hæc ſpecies primum Græciæ cognita Alexandri temporibus. ibid. quamuis multo ante in Europa fuerit nota. ibid.
Nux Pontica, Διὸς βάλανος, nux iuglans Baſilica vel Perſica. 269.c
Nuces Ponticæ. 956.d
Nuces Ponticæ. 1211.a.b
Nux vulgaris duplicem habet diuiſionem, at nux goſſypij triplicem. 296.b
Nuces compactili ornamento clauſit. 603.a
Nuces pineæ propriè κῶνοι. 1285.c. Nicandro στρόμβοι. ibid.
Nuces στρογγύλαι. 708.c
Nucum quatuor ſpecies, τὸ κάρυον, τὸ λεπτοκάρυον, τὸ ἀμύγδαλον, καὶ τὸ καστάνιον. 602.b. alij caſtaneas excludunt, & glandes admittunt. 602.c. & nucleus dicitur quod intus eſt. ibid. Auſonius qui quinque genera facit, pineam nucem adiungit. 602.b.c. Nuces maiores, vt μεγάλα κάρυα. 602.c.d. Nux pinea. 602.b c
Nucum ſparſio in dedicationibus ſtatuarum & tumulorum ſollemnibus. 1319.e.a
Νυχθημέρου quadrãtem efficiunt ſex horæ. 661.c.665.e
Νυκτικόραξ. 100.a
Νοῦς de fluminis alueo. 614.c
Νύμφαι, lymphæ, νύμφαι. 187.a
Nympharum [illegible] 317.c
Nympharum inſulæ [illegible] ſaliares. 125 b.c.d
Nympharum cubile, ſeu ſedes, ſeu εὐνὴ νυμφῶν. 1179.b.c.d
Nympharum oculi, littorales calculi. 704.b.705.b. vel Nyphatum lumina aut ocelli. 704.c.705.b.c
Nymphæa Lotos in amne Nilo conſpecta. 1311.d
Nymphæa Ægyptia dicitur Lotometra. 979.e
Nymphæa vera Ægyptij amnis eſt Lotos Ægyptius. ibid.a.a
Nymphæa Ægyptia, quæ Lotos vocabatur, florem habuit niueum, non cęruleum. 976.d
Nymphæa Ægyptia & Arum Ægyptium à foliorum amplitudine Colocaſium dicta. 1053.e.1055.b
Nymphææ Ægyptiæ duæ ſpecies, vt & Loti. 981.c
Nymphæa in Nilo viſa ab ijs qui Ægyptum peragrarunt. 981.d. qui Lotus eſt Ægyptius. ibid.
Nymphæa alba eadem cum Loto Ægypria. 972.e. 973.e. vtraque ſeorſim à Dioſcoride deſcripta. 972 e. Nymphæa vocatur quæ naſcitur in Græcia, lotos in Ægypto. ibid. 973.a. Nymphæa inter radices dulces. 673.a. ſemen eius eſitatum à Bœotis. ibid. Nymphæa cur ῥόπαλον dicatur. 972.b. eius flos lilio ſimilis. ibid. Nymphæa Ægyptia, λωτὸς Αἰγύπτιος, vnde vocata. ibid. c. eius flos pulcerrimus & coronis expetitus. ibid. huius ſemine, caule ac radice veſcebantur Ægyptij. ibid. Nymphæa communis in quo differt à Loto qui eſt Nymphæa Aegypti. ibid.d
Nymphæa Nilotica dicitur Lotos. 1309.d
Nymphæ Noliticæ caules crudi ab Aegyptiis mandi ſolliti. 977.d. dulces & humidi. ibid. valde refrigerant & humectant. ibid.
Nymphææ folio ſimillima folia colocaſiæ & fabæ Aegyptiæ. 971.c
Nymphæa Nilotica, dicta etiam melilotus, & Aegyptius lotus, à meliloto Attico diuerſus. 978.b
Nymphæa flore candido in Elide naſcebatur. 976.a. hodie in Nilo plurima creſcit. ibid.b. multi vſus apud Aegyptios. ibid. Nymphæa flore luteo in amne Peneo naſcebatur. ibid.
Nymphææ duæ ſpecies. 976.c. alterius flos candidus. ibid. altera cuius flos luteus. ibid. e. alba eſt eadem cum Loto Aegyptiaco veterum. ibid.c. d.e.b. Lutea eadem cum Faba Aegyptia quæ eſt altera ſpecies loti Aegyptij. ibid.e a
Nymphææ ſecunda ſpecies eſt faba Aegyptia. 976.a. Lotus Aegyptius altera. ibid. vtraque λωτοῦ nomine cenſetur Athenæo. ibid.
Nymphæa lutea Loti alteri ſpeciei reſpondet. 979.d. ſemen ab altera diuerſum habet. ibid.
Nymphæarum Græcanicarum & Lotorum Aegyptiorum diuerſitas, 977.a.b. Nymphææ vulgaris vſus ad medelas. ibid.b.c
Nymphææ folia cauitatem exhibent poculis idoneam. 968 b.d. vt fabæ Aegyptiæ folia. ibid.669.e.670.a
Nymphææ folia perquam ſimilia foliis Ari. 972.a. Nymphæa poteſt dici colocaſium, vt quæ folia latiſſima habeat. ibid.
Nymphææ albæ radix nigra. 976.d. alterius aſpera & alba. ibid.e
Nymphææ vtriuſque radix longa & aſpera, & baculi inſtar. 980.d
Nymphæum in Chalonitide. 693.d.694.a.c. in Apolloniatide Meſopotamia. 694.a. in Apolloniatarum finibus. 693.d.e.694.e
Nymphæum. 125.a
Nymphæum latus. 125.c.d
Nymphæum Lydiæ ſtagnum. 125.e
Nymphæi crater. 125.b
Νύμφιος commune nomen vtriuſque ſexus. 32.e
Νυμφόληπτοι, Lymphatici. 187.b
Nymphæus amnis. 694.b
Νυός, nurus, interſerta conſonante. 93.d
Nyſa liberi patris nutrix, à qua Niſam vrbem vocauit, quæ poſtea Scythopolis. 617.d 618.b
Νύσα, Nyſi, Νύσαι, pro Nyſiis, Indico typo ac more. 113.a
Nyſæos & Aſtacanos coniungit Plinius. 1004.e. regionem inter Cophen & Indum tenentes. [illegible] a. ideo eos ab India excludebant, qui Indiam ab Indo auſpicabantur. 1004.e
Νὺξ μέση. 719. ἄκρα νυκτός. ibid. νυκτὸς ἀκρίβεια. 719.c.e.a.d τομαὶ τῆς νυκτός. 719.c.e.a.c.720.b

O

O numeri nota. 892.c
O in A mutatum ſæpe à Latinis. 1211 d
O in A muratum. 1285.a
ω in ι mutatum. 1158.b
ω & ο in exemplaribus mutantur. 817.e
Ωάννης, Oannes Beroſi, idē videtur nonnullis cum Oë. 575.a.b
Oaructa, Organa & Ogyris, tres inſulæ in Perſico ſinu, vicinę ac proprie iunctæ. 1180.a.b.e
Oaracta, quæ & Oroacta, & Οὐσάρχα inſula. 1180. a. a. e. 1181. a. b. ea ſepulcrum Erythræ regis, qui Erythræo mari nomen fecit. ibid. b.e.a. Oaracta in ſinu Perſico, Perſidi non adiacet. ibid. e. Carmaniæ adiacere dicitur. ibid.
Oaracta, Organa & Ogyris, tres inſulæ quæ Carmaniæ continenti obiacent. 1181. a. Oaracta ſola ex tribus habitabilis. ibid. circa iſtas non egrediuntur Hydri marini, ſed circa alias quatuor quæ ante Perſida ſitæ. ibid.
Οαξίων & Ωαξίων, idem. 984.c
Oaxas vel Oaxes in Creta nomen oppidi vel loci prærupti, non fluminis. 984.d
Oaxes Virgilianus an idem cum Oaxo vel Oxo. 984.c.d. fluuius Scythiæ Orientalis. ibid. e. qui aliis Oaxus & Oxus. ibid.
Oaxes fluuius nullus in Meſoporamia. 985.a. Oaxes Cretæ rapidus cur dicatur. ibid.
Οαξὶς γῆ, poetica parentheſi Οἰαξίς. 984.c
Oaxus amnis. 984. b. Oaxus idem quod Oxus. ibid. Græcis Οαξις & Ωξις. ibid. Oxis veteribus. ibid. Oaxus vrbs Cretæ, non fluuius. ibid. c.d
Ob id, perperam pro Obit. 862.e
Obatare, ſemen adarate. 727.a
Obba ſeſſilis. 1270.e. 1271.b
Obducitur clauſtrum & ſera. 927.e
Obeliſcus in medio Circi centro poſitus inter vtraſque metas. 907.e. Obeliſci tres ab vna baſi ſurgentes in ſingulis metis. ibid.
Obeliſcus in medio Circi meditullio 908.d. circum quem currebant agitatores. ibid.
Obeliſco impoſitæ ſphæræ vel pilæ, non oua. 911.c
Obeliſcus medius, ara Soli dicata. 910.a
Obeliſci apici in campo Martio pila addita. 639.d. 640 e. de eo Obeliſco. 639.e. 640.a
Obeliſci tres ſuperioris metæ vel vltimæ, Saturno, Ioui & Marti dedicati. 913.b. tres inferioris vel primę Mercurio, Veneri & Lunæ. ibid. medius, qui maximus eſt & ſingularis, Soli conſecratus erat. ibid.
Ὀβελοὶ vel βωμοὶ in Circo. 910.a. 912. a. Ὀβελοὶ τετραγωνοειδεῖς. ibid.
Obhumare, περιχῶσαι. 168.b
Obices, ἀντιτειχίδες. 1216.d
Obicea ferrari portarum. 931.a
Obices & prædućta foribus clauſtra. 931.b
Obire pugnas, certamina. 37.a.c
Oblata pro oblatione. 1122.a
Obligare & Defigere. 1088.e
Obligare, verbum artis magicæ proprium quid ſit. 1091. e. Obligare etiam dicimus aliquem beneficiis, ita noſtrum facere, vt ſuus pæne non ſit. ibid. Obligare antiquis abſolutè pro beneficiis deuincire. ibid. a. quod & hodie vſurpatunt. ibid.
Obliniare, oblinere & delere. 168.b.c
Obligare caput votis. 1089.a
Oblimare, limo obducere. 168.a
Obliterare, ἐξαγράψαι, cui contrarium Litterare, γράψαι. 168.c
Obnoxius. 31.b.c
Oboli ſiue aſſes primò librales. 650.e
ὀβὸς pro ὠὸς. 941.e
Obpauio, compoſitum à pauio. 57.d
ὄβρυμος & βρύμος, idem. 1080.e
Obruſſa, auri experimentum quod igne ſumitur. ibid. à Græco ὄβρυζα. ibid. a. & ὄβρυζα ab ὀβρύζω. ibid. vnde Obryxum aurum, vel aurum ad Obryſſam. ibid. Obruſſa, probatio. ibid. experimentum. ibid. b
ὄβρυζα, obruſſa. 764.d
ὀβρύζειν & βρύζειν, idem. 1080.e
ὄβρυζον, Obruſſum. 255.d
ὄβρυζον aurum, quod ſæpius de[illegible] d. ab ὀβρύζειν, quod idem ac βρύζειν. ibid. e
Obryxum aurum non quaſi Ophiriſum dictum ab auro Ophir 1080.e. ſed ab Obruſſa, quæ eſt auri experimentum quid igne ſumitur. ibid. Obryzi auri nulla mentio apud veteres Latinos, ſed auri ad obruſſam probati. ibid. a
Obſecrare, pro Deuouere, Diris & imprecationibus defigere. 1089.a.b. cui cōtrarium Reſecrare. ibid. b
Obſequium ab Obſequo. 914.a
Obſerare à Sera. 925.a. Obſerare oſtium intus. ibid. b
Obſidianæ fragmentis gemmas cælari ſolitas ait Cardanus. 1101.c. nuſquam id inuenitur. ibid. c.d. de fragmentis Oſtracitæ id ſcripſit Plinius. ibid. ſed veras gemmas Obſidianæ fragmentis non ſcarifati ibid. d
Obſidiani lapilli. 91 a. Obſidiana factitia. 91. a.b. vnde ſic dictus Obſidianus lapis. ibid. b. c
Obſidius repertor Obſidiani lapidis. ibid. b
Obſolidatum. 1096.a
Obſtipus, compoſitum à Stipus. 465.c. Obſtipa ceruix. ibid. Obſtipum caput. ibid.
Obſtrigilla ſoccorum. 56.c. crepidarum. ibid.
Obſtrigillare. 56 b
Obſtrigillare, obſtare, impedire. 1165. d. officere. 1166.a
Obſtrigillator, qui præ inuidia aliorum progreſſus impedit. 1165. e. perperam Obſtrigilator, legitur. ibid. nec à ſtrigilibus deducitur. ibid.
Obſtrigillum, anuli palla. 56.c
Obſtrigillum, pala annuli, qua cohibetur gemma. 1166. a. Obſtrigilla, ſocculorum vincula. ibid.
Obſtrigillum σφενδόνη. 408.a
Obtuſus angulus, plus Normali dictus. 669.a. quia excedit recti normam. ibid.
Obuerſari. 457.a
Ocælia pro Ocelis. 1185.a
Occare, Occatio. 512.c. Occa, raſtrum. ibid. Occatio, pulueratio. 512.c. 514.e
Occare, βωλοκοπεῖν. 728 e. ab occædendo. ibid. vel ab occandis [illegible] rugibus. ibid.
Occaſus vulgo κρύψις & ἀφανισμὸς ſideris. 753.d
Occaſus duplex ſiderum. 753 a
Occaſus veſpertinus. 721.[illegible].e. e. eius definitio. 721.a. matutinus. 721 d. 722. 723. e. a. 724 a

Occatio,

Occatio, quaſi Occæcatio, quod ea occæcatentur frumenta, i. occultareutur. 728. d. e. Occatio ſatis demum frugibus fiebat. *ibid.* d. an occatio duplex, *ibid.* e
Occatio raſtro vel crate peragitur. 728 e. 729. a
Occatio apud Romanos comminuendis ac cædendis glebis adhibita. 729. a. e. 730. a. Occatio ante iterationem. 729. b
Occatio nulla in vſu veteribus ante tertiam aquationem. 730. b
Occatione non indiget bene ſubactus ager. 729 a. 730. a. Occationis circumlocutio. 729. b
Occator, vnus è diuis Agricolis. 515. c
Occator, deus occationis. 728 e
Occidens æquinoctialis & Oriens æquinoctialis, Solis potius cardines quam mundi. 1250. a
Occidentale mare. 1243. b
Occidentalis Oceanus. 1243 e. d. e. 1244
Occultim. 95. e
Occultum reptat. 101. d
Occupare, & primatum obtinere, idem. 904. e. 905. a. b. qui obtinebat, non ſemper primatũ ſuũ obtinebat. 905. a. b
Occupare de primi oſtij vel loci agitatore dicitur. 905. Occupare, cæteros antecedere. *ibid.* Occupare ſorte, quid. *ibid.* b. c. e. i. τῷ κλήρῳ προλαμβάνειν. *ibid.*
Occupauit & vicit, de primo oſtio miſſis dicebatur. 904. e. 905. a. c
Ὠκεανὶς ſeu Ὠκεανὸς inſula omnis & Oceano ſita. 996. c. nulla Oceanitis proprio nomine inſula. *ibid.*
Oceanum mare, Oceanus æſtus. 385. e
Oceanus vnde intumeſcat. 426.
in Oceani profundis nares mundi. 247. b
Oceanus Azanius. 481. d. 483. c
Oceanus Eous. 996. c. e. e
Oceanus Erythrus, Ἐρυθραῖος. 480. e. 483 c
Oceanus meridianus, qui in Indicum & Æthiopicum diuiditur cum Occidentali & Heſperio, qui eſt Atlanticus, coniungitur. 1241. d. Oceanus Indicus eſt ad Occidentem regytabat, & vnum fiebat cum Heſperio mari. *ibid.* a
Oceanus Scythicus ſiue Sericus. 995. e. 996. c. 997. c. Sericus & Orientalis. *ibid.* Scythicus. 996. b. c. d. Orientalis. 995. d 996. d. Septentrionalis. 997. c
Ocelis ſinus. 1265. e
Ocelis, Arabiæ portus. 1185. e. Ὄκηλις. *ibid.* b. in quibuſdam libri Oceli & Ocælia. *ibid* a. Ptolemæo Ὄκηλις. *ibid.*
Ocellati, littorales calculi. 704. a. b. 705. c. d. e. Ocellati, ſubaudiendum calculi. 705. c. imò Ocellati pro Oculi. *ibid.*
Ocelli, vel Ocellati, littorales lapilli oculi ſpecie nitentes, vel in formam ocelli facti. 704. a. b. 705. c. Ocelli Nymphorum. 704. e. 705. b. c
Ὀχία ceruorum, *le Rut.* 753. a. b. c
Ὀχεύς, vel ὀχεὺς σιδηροῦς, μάγγανοι. 925. c
Ὀχεὺς σιδηροῦς. 928. b
Ὀχεὺς σιδηροῦς & βάλανος, idem recentioribus. 925. d. vterque ferreus & occludendis ianuis aptus *ibid.* diuerſi tamen ex ratione aperiendi, claudendique. *ibid.*
Ὀχεὺς & κατοχεύς, idem. 925. e. Ὀχεύς, μοχλός, θυρεός. *ibid.* ferreus vectis aut obex. *ibid.*
Ὀχῆες, ferrei obices ſeu peſſuli. 927. a
Ὀχῆες Arato, quæ κληῗς Homero. 929. d
Ὀχῆες Homero, qui σιδηροῖ μοχλοὶ aliis. 934. a
Ὀχῆες numero multitudinis cur apud Aratum pro claui. 927. e
Ὀχῆες, i. claues, vel clauis dentes. 928. c. d. dentium clauiculæ. 930. a
Ὀχῆες pro clauis ferreis Arato, vel dentibus clauis aliis pro peſſulis ferreis. 934. b. e. & ῥόπτρον ianuæ quæ feris percutitue. *ibid.* b
Ὄχλος, tranſpoſitione literatum ὄλχος, & addito digammate, Βόλγος. vnde Latinum Volgus. 321. e
Ochra, auſterus color. 199. e
Ochra Attica. 1157. c
Ochra Attica, pro Sili Attico. 1157. a. Vitruuij ætate non amplius inueniebatur. *ibid.*
Ochræ nomen ab ὠχρός. 1154. e. quæ μονὴν δι' ὅλου debet eſſe. *ibid.* Arſenicum & Ochra eiuſdem coloris. *ibid.*
Ὠχρός. 1155. a. Ὠχρὰ terra Armenia, crucei coloris intenſioris & in rubrum vergentis. *ibid.*
Ὠχρὸς de coloribus palleſcentibus ac dilutis non dicitur. ſed ἴκτερον. 1154. d
Ὠχρὸν & κροκῶδες, idem. *ibid.* e.
Ὠχρὸν in vrinis linteum. *ibid.*
Ὠχρὸν & πυῤῥόν, vicina. *ibid.*
Ὠχρὸν & πυῤῥόν, affines colores, & quos ſæpe confundunt Græci. 1155. b. nam luteus, ſi intendatur, fit rufus. *ibid.* rufus quum ex acute remittitur, luteus exiſtit. *ibid.*
Ὠχροὶ æruginoſi. 1154. d. meraco luteo occupatam cutem habent. *ibid.* Ὠχρὸς etiam luteus color. *ibid.* Ὠχρὸς, croeus. *ibid.* Ὠχροί, lutei. *ibid.* d. & χλωροί. *ibid.* d
Ὄχθαι, & προβολαὶ ripæ dicuntur, quum additur amnium nomen. 861 d. ſed quum abſolutè nominantur, rupes cauteſque & ſaxa ſignificant. *ibid.* e. a
Ὄχθαι propriè fluminum ripæ vel præcipitia. 862. a. Ὄχθαι & ὄχθοι, idem. *ibid.* montes, & ripæ eminentes & præaltæ. 860. b. a. Ὄχθη & ὄχθος diſtinguuntur à Grammaticis. 861. a
Ὄχθος aut ὄχθη ſimpliciter de montis iugo. 1105. d. Ὄχθη ποταμοῦ, de ripa. *ibid.*
Ochus, Ὦχος, fluuius. 985. b. in Oxum influit. *ibid.*
Ochus fl. 216. b
Ocimaſtrum. 1280. b
Ocime, pro Ociſſime. 248. e
Ὤκιμον, Latinis antiquis Ocinum. 861. b
Ocinum, Ὤκιμον. 1084. e
Ocriſia mater Seruij Regis. 64. e. e
Octachorum templum, quid. 1219. c
Ὀκτάδυμοι. 25. a
Octaeterides. 741. c
Ὀκτώ. 672. a
Octo gemini. 24. e
Oculum Ariſtoteles diuidit, εἰς τὸ λευκὸν & τὸ μέλαν. 190. e. multa in oculis hominum præcipue & equorum differentia. *ibid.* a. quæ eſt in iride, quæ pars eſt τοῦ μέλανος, non in pupula. *ibid.* Glauci oculi plus noctu cernunt quam interdiu. *ibid.* d. a. Oculorum acie glauca naſci Albanos. *ib.* a. γλαυκοφθαλμοὺς Græci vocant. *ibid.* Oculi moriturorum. *ibid.* b
Oculi emiſſicij. 875. a

Oculi poellarum. 670 a. b. c. virginum, modeſtia deiiciantur. *ibid.* a. aliarum vibrantes & flagrantes. *ibid.* b
Oculorum acies per planitiem non vltra 180. ſtadia penetrate poteſt. 667. d. 668 e. c
Oculorum orbes pro oculis. 875. a. ὀφθαλμῶν κύκλοι. *ibid.*
Oculorum nota compendiaria in antiquis Græcorum libris Hippocratis. 1238 d
Oculos afficere, Viſum allicere, & Detinere intuentes, idem. 567. a
Oculos circulare, aliud quam circumferre. 874. d
Oculos puerorum cæſios veteres nigros reddere conati, qui color pulchior & habitus. 190. d. 191, a. Oculis nigris decorus. 191. a
Oculus Beli gemma. 704. b. 706, e
Oculi Nympharum, littorales calculi. 704. b. 705. b
Ὠκύποδες, gens Indiæ monſtruoſa. 1006 c
Ὠκυπέτη. 714 e. 716. d
Ὠμὸν ῥαίνειν, quid. 869. a. b
Odo, & poſtea olo, ab ὄζω, ζ in d. 511. c
Odones populi Thraciæ, vnde Odonis, Ὠδωνὶς mulier. 153. e
Odor leuis & grauis, metaphorice. 200. b
Odores blandi & ſuaues, in ore non diu durant, nec ſenſum ſui multum eshalant. 360. a. acriores contra. *ibid.* blandi & lenes vehementia ſua nec nocent, nec diſpiciunt, 360. e
Odores leues grauibus oppoſiti. 345. a. 360. e
Odores ſuaues, cum nimij aut nimis acres, ingrati & graues, vt muſcos. 345. a
Olea, vna è tribus vrbibus quæ Tripolim conſtituebant. 322.
OEagrum Marſyæ patrem quidam dicunt. 831. e
OEchardes, Οἰχάρδαι, fluuios in Serica. 989. b. à quo populi OEchardi. *ibid.*
OEcus Aſarotoſo ſpergami. 1214. d. b. c
cum Oeenſibus bellum geſtum initio imperij Veſpaſiani. 383. b
Oonæ inſulæ, non Oonæ. 217. e. a. vnde dictæ. *ibid.*
OEnanthe coronaria. 180. b
OEnanthe Plinio vitis labruſcæ vua. 335. c. Hieronymo vnguentum ipſum, quod OEnanthium & οἰνανθάριον vocatur. 335. d
OEnanthe, vel Οἰνανθάριον pro Eenanthino vnguento. 1069. c
OEnanthium, vnguentum vel OEnantharium. 1063 a. b. c. in eius paratura cera locum haber. *ibid.* b
OEnomaus falſo primus auctor factionum per greges & pannos diſcolores in circo dicitur. 902. b. b. c
OEnopides Chius Aſtrologus æneam tabulas Olympiæ dedicauit. 741. c
OEnoplia, ſiue Nabac, ſiue Nabeca. 1037. d, e. eadem cum veterum Connaro, ſeu loto Cyrenaico. 1038. a. eius deſcriptio. 1038. a
OEnoplia ſiue Lotos communis Africana. 1038. d. 1040. a
Oës, Ὤης, quidam dicitur è mari rubro aſcendiſſe capite & manibus pedibuſque humanis, cetero corpore piſcis ſimili. 574. e. qui aſtrologiam & litteras docuerit. *ibid.* nonnullis Ὠάννης Beroſi. 575. a. ἐκ τοῦ πρωτογόνου ὠοῦ, i. ex ouo primogenio natus. 575. a. b
OEtæ montis locus dictus Φρύγια. 864. e
Oetum Ægyptum ab Iro diuerſum. 708. e οὐίτιν & Vitum. *ibid.*
Offa, φύραμα, vel μᾶζα. 711. d
Offa, μᾶζα. 127. a. b. ex Græco, ὄψον, Æolice ὄπτον, Latine offa. 127. b
Offa, ab Æolico ὄπτον, pro ὄψον, quod eſt genus panificij. 363. c. inde traductum ad alia. *ibid.*
Offa & Turunda pro qualibet maſſa vel globo cuiuſcumque materiæ. 363. d
Offa ſaporata. 1282, e
Offæ, παλάθαι. 764. c. propriè globi farinæ conſperſæ. 764. d
Offæ ex aromaticis in muſti vaſa deiiciendæ. 711. c. d. perperam Plinius offas præter aromatica in muſtum vult deiici. 711. d. b
Officium. 305. b
Offringi dicuntur. 728. c. c
Οἶκοι, τόποι. 541. b
Ogenus, Ὤγηνος, deus quidam antiquus. 842. b. c. idem Ὠγεὼ & Ὠγηνὸς & Ὤγηνος. *ibid.* c. & Ὠγήνος pro Ὠγεώ. *ibid.* & eſt Oceanum. *ibid.* vnde Ὠγηνίδαι, Oceanidæ. *ibid.* & Ὠγηνίη, Ὠκεανίη. 842. d
Ὤγυρις inſula, in qua ſepulcrum Erythræ regis. 1180. b. c. d. b. c.
Ogyris inſula deſerta, è qua Mithropaſtes in Oaracta vicinam confugit. *ibid.* b. Ogyris Oaracta & Organa tres inſulæ vicinæ & prope iunctæ & Perſico ſinuo. *ibid.* a c
Ogyris, Organa, & Oaracta, tres inſulæ quæ Carmaniæ continenti obiacent. 1182. a. earum Oaracta ſola ea tribus habitabilis. *ibid.* circa iſtas non egrediuntur Hydri marini, ſed circa alias quatuor ante Perſida ſitas. *ibid.*
Ogygus & Ogyges. Ὤγυγος & Ὠγύγης. 179. e. interuallum annorum inter eum & Deucalionem. *ibid.*
οι & ω in exemplaribus mutantur. 817. e
ει & υ ſæpe mutantur. 829. b
Οἰαξὶς poetica parentheſi pro Οαξίς. 984. c
Οἴκεα Ionice pro ἔοικα, vnde verbum ἐοίκω & εἴκω. 385. a
Οἰχάρδαι Oechardes fluuius in Serica. 989. b. à quo populi οἰχάρδαι. *ibid.*
Οἰχαρδινον dictum θαψία, quod colorem luteum ex pallido efficeret, qualis in morientibus cernitur, ἐν τοῖς οἰχαρδίνοις. 1164. e. 1165. a.
Οἰχαρδίνιον, fortaſſe verum χυρδίνης χυρδίνιον nomen. 1163. b. pro οἰχαρδίνιον Θαψία. *ibid.* c. an θαψία & οἰχαρδίνιον eadem. *ibid.* τὸ οἰχαρδίνιον εἶδος à Cneco ſeparatur. *ibid.* b
Οἰκία, domus, habitaculum. 1189. a. etiam pro familia, & numero habitantium ſub eodem tecto. *ibid.*
Οἴκω & verbum ab οἴκα Ionico pro ἔοικα. 385. a
τῆς Οἰκουρδίνης quæ olim forma. 820. a
Oignon, Vnio, nobis hodie omnis cœpa. 1167. e
Οἰνάνθη labruſcæ flos, non labruſca. 179. e. 181. a. Οἰνάνθη pro tota vite. *ibid.* Οἰνάνθης κλῆμα. 180. a
Οἰνάνθη dicta κύπειρος. 523. c
Οἰνάνθης βρύα. 329. b. Oenanthe & muſcos, Bryon & Oenanthe iungitur. 329. e. a. 335. c
Οἰνάνθη pro Oenanthino vnguento. 520. c
Οἴναρα, vitis folia. 535. d
Οἴναρα, vitis folia. nam οἴνη vitis. 365. a
Οἴνα etiam quæ οἴναρα. *ibid.*
Οἴναρα, folia & pampini. 519. e. φυλλάματα vel ἀμπελόφυλλα. 519. a

Οἰναρίζειν, φυλλολογεῖν. *ibid.* Οἰναρισμὸς, pampinatio. *ibid.*
Οἴναρος dicitur ἡ κόμαρος. 511.b
Οἰνίζων καρπὸς, τῆς κομάρου pomum. *ibid.*
Οἰνοκλοι. 58.d
Οἰνώδης οἶνος. 345.c. ἄϊτος. *ibid.*
Οἰνόδρον inter ἐμβάμματα. 1313.d
Οἶνος αὐτίτης. 380.c
Οἶνος κυδωνίτης. 710.a.a
μηλίτης. 710.a
Οἶνος μυρτίτης. 949.d
Οἶνος, ſolus, vnde Vnus. 511.c
Οἰνοῦσσα dicta Carthago. 322.a
Ολβα vel Ολβο, Olba, vrbs Ciliciæ. 619.d.e. à qua Ολβαῖος & Ολβιος. 619.e. Ολβα τῶν Σολύμων dicitur Stephano, quam confundit cum Ολβία. 619.e. & cum Ολμιᾳ. 620.a
Olbia. 779.a.b.781.b.784.b.d.e. 785.a
Olbia, Ολβία, vrbs Pamphyliæ. 619.c.d.e. poſtea præfectura ſiue ϑέμα Seleuciæ. 619.c
Olbiæ vrbes plures. 29.a
Ολκάδες machinis bellicis inſtructæ. 571.d
Olea, ἐλαία. 1291.c
Olea βοτρυώδης dum floret. 1027.e flos eius inſtar βότρυος. *ibid.* & βρύον in hoc genere idem quod βότρυς. *ibid.* βρύον, flos oliuæ. 1028.b.d
Olea decacuminatione proficit. 1291.c
Olea non poteſt fieri ex Oleaſtro. 1292.b
Oleæ βρύειν dicuntur, cum florent. 599.e
Oleæ ἀπύρηνοι, quæ ſolo cortice conſtant, dicuntur σύμφυλα. 461.b
Oleæ flos dicitur βρύον. 335.a. Olea βρύειν quando floret. *ibid.*
Oleagineum, ex olea factum. 816.d
Oleaſter, κότινος. 1291.c
Oleaſter deputatus aut tranſlatus oliuas fert φαυλίας dictas. 1292.c
ex Oleaſtro nulla arte olea fieri poteſt. 1292.b.c
Ωλένη, à quo Latinum Vlna. 1234.d. Ωλένη πῆχυς. *ibid.*
Ωλενόσφρος. 40.d
Oleum nona parte leuius vino. 592.e. Olei congius, nouem librarum. *ibid.*
Oleum domari dicitur. 465.d.b
Oleum ex immaturis & acerbis oleis optimum. 1326.b
Oleum ἱερὸν ἐλαίης. 1284.c. ſanguis oliuæ. *ibid.*
Oleum caryinon. 602.d
Oleum ἐσυμβρίον. 466.c.467.a
Oleum Medicum. 141.c.d. pro oleo Medeæ. 241.a.b
Oleum μονάσιον, vel μονάηλαιον 1325.e. 1326.a
Oleum σύνθετον. 1325.e. Moſchatum. *ibid.*
Oleum acre, ὀμφάκινον, viride. 198.c. quod ex acri & amara olea premebatur. *ibid.*
Oleum palæſtritarum. 101.a
Oleum nardi piſtici. 1065.a
Oleum Salco. 1058.b
Olibanum pro ture, ex Græco ὁ λίβανος. 1512.e
Ολίγον ἰσχα, ὀλίγον ἰσχα. 277.b.c.
Ολίγον διεδηλώσατο. *ibid.*c
Oliſipone oppidum. 777.e
Oliſiponenſe promuntorium. 276.a.c.d. quod & Magnum. 276.a.b.d. non idem cum Arrabro promuntorio. *ibid.*a
Oliſippo. 276.a.c.b.e. Ολισιππώ. 277.a
Ολισθηροὶ μῆτραι. 716.e
Oliuæ ſanguis de oleo. 1284.c
Oliuæ à pomis diſtinctæ. 598.a.b.c. licet aliquando ſub pomorum nomen reuocentur. *ibid.*c. Oliuæ baccæ ſunt. *ib.*a
Oliuæ maturiores peſſimę. 1326.b. & oleum ex immaturis & acerbis optimum. *ibid.*
Oliuæ maiores rotundæ, φαυλίας, 1036.d.1037.c
Oliuæ rotundæ maiuſculæ & Iuglandis nucis eadem forma. 1037.a
Oliuatio, oliuarum collectio. 1313.d. ἐλαίωσις Græcè. *ibid.* Oliuare, oliuas legere, ἐλαιολογῶ. *ibid.* Oliuator, ἐλαιωτήρ. *ibid.*
in Ollis condebantur cineres. 1204.c
Ολμία, Holmia, prius dicta eſt Seleucia Ciliciæ, Trachiæ, non Ολβία. 619.a.b.c. 620.a. Ολμους & Ολμίων alij vocarunt. 619.b. & Ολμιᾶται. *ibid.* c. qui eam habitabant, in Seleuciam migrare iuſſi. 619.b
Ολμοι & Ολμία, idem. 620.b
Ολμοι in tibiis, quid. *ibid.*
Ολοκεντρὶς, ſolipuga. 100.c.b.c
Ολοκεντρὶς, Solipuga vel Solpuga. 683.c
Ololygon, ὀλολυγών, vlulatus certa vox Ranarum, quas mutas ad coitum cient feminas. 1318.c. perperam Plinius putat eas vocari tunc Ololygones. *ibid.* b.c. Ολολυγών apud Aratum & Theophr. non eſt rana. *ib.* d. Ολολυγών, vlula. *ibid.* a.a.b.
Acredula Ciceronis eadem cum vlula, quæ Arati ὀλολυγών. *ibid.* Ολολυγών animalculum quod naſcitur in aquis ſimile ὀρνίθι. *ibid.*b 1501
Ολολυγὼν, Vlula. 1318.c
Ολόσχοινος genus ἐλαίας χαίτου. 262.d
Ολοσίδηρον, ſoliferreum. *ibid.*
Olus atrum. 520.e. 521.a. oleris atri lacrima myrrha, à quibuſdam putatur. 521.d
Oluſatrom à Romanis dictum Hippoſelinum. 1268.c. non eſt Hippoſelinũ Smyrnium. *ibid.* b.c. in locis humidis & opacis naſcitur. *ibid.*e
Oluſatrum eſt Hippoſelinum. 1272.e. Olus atrum à Smyrneo diuerſum. *ibid.*e. non eſt Macedonicum apium. *ibid.*a. 1274 a. ἐν συσκίοις & ὑγρῷ λήθοις prouenit. *ibid.*
Oluſatrum maius à Romanis dictum Panaces Heracleotioum. *ibid.*d
Oluſatrum priſcorum à recentioribus nominatum Libyſticum. *ibid.* e. idem cum eo Libyſticum vulgare. *ibid.*
Oluſatracium, pro Oluſatro. 1275.b. vnde factum nomen Oſtracij vel Aſtranij. *ibid.*
Oluſatrum veteres cum Smyrnio confuderunt, quod & Smyrnium vocarunt. 1275.b. Oluſatri ſemen Smyrnium dictum. *ibid.* ex Ollusatro vel Oluſatracio factum nomen Oſtrucij vel Oſtritij vel Aſtrantij. *ibid.*
Olympias dictus Agreſtes. 1257.c.d
Olympias prima ab Iphito numerata. 193.a
Olympica periodus. 822.b
Ολυμπιεῖον, & Ολύμπιον. 576.a
τὸ Ολύμπιον, templum Iouis Olympij. 10.b
Olympus Pater Marſyę dicitur. 831.d. aliis Marſyæ diſcipulus & delicium. *ibid.* aliis filius. *ibid.* Olympus geminas tibias vno ſpiritu inflate docuit, iuxta nonnullos. 831.e
Olympi nomi Phrygij & Lydij tantum. 120.d
Olympus mons adeo elatus, vt nec ab auris nec ab aeris iniuriis quicquam pateretur. 155.d.c
Olympus Lyciacus, vbi crocum optimum. 776.a. Olympos & Corycos loca vicina. *ibid.*
Olympus vrbs & mons Lyciæ. *ibid.*

Olympus inter magnas Lyciæ vrbes. 802.a. poſtea φρούριον ſeu caſtellum, & arx Zenicetæ latronis ab Iſaurien euerſa. *ibid.* an diuerſa fuerint hæc vrbs & caſtellum illud. *ibid.*b

Olympus Macedonico Piericus. 506.b.c. Olympus Myſus vicions Idæ. 506.c

Olympi nomine oon duo montes fuere, ſed hunc alij Theſſaliæ, alij Macedoniæ adſcribunt. 153.d.e.155.a

Olympus oppidum. 785.e

Ὀλυμπιάζειν, quid. 1334.e. ἐκ τῆς ὁμοιότητος. 1335.a

Omana, emporium Perſicum. 497.c

Omanitæ, Ὀμανῖται. *ibid.*

Ombi pro Ombitæ. 441.b

Ombi ad orientem. 448.c.a

Ombi prope Syeneo. 447.e. 448.b. 449.a. in Arabia & Orientali parte. 447.e. Ombi & Tentyra vrbes lnnge diſſitæ. 448.c. 448. ab Ombris ad Coptum 160. paſſuum millia. 448.c

Ombitæ crocodilos colebant. 447.d. quos Tentyritæ inſectabantur & necabant. *ibid.* vode interoecinum inter eos bellum, *ibid.* Ombytæ & Tentyritæ vicini ſecundum Iuuenalem. 447. 447. quod refellitur. 447.e. 447. 449. 451. Ombites nome, 448.a

Ὄμβων Æolice, ἄμβων, vnde Vmbo. 704.a

Ombrima fluuius. 827.e

Ὀμβρίμου & βρωμῶδες. de malo odore & viroſo oſtrearum & ſalſamentorum & carnium. 1128.a

Ombria inſula ea Fortunatis Inbæ. 1297.a. Pluuialia Seboſo dicitur. *ibid.*e. vel Pluuiaria. 1298.a. Πλουβιανία Ptolem. 1297.b. τὸ Ὀμβρίου inſulæ nomen, vel ὁ Ὄμβριος νῆσος. *ibid.*a

Ὄμβροι, Ὀμβρεῖν, Ὀμβρικοί. 68.c.a

Omen propriè ea auibus ſumitur. 440.b

Ὁμηρίδαι, Homeridæ, familia Chiornm. 864.b.c

Ὁμηρῖται & Σαββαῖοι iuncti. 491.a. 498.e. Ὁμηρῖται & Ἀδραμῖται. *ibid.*

Omioofus. 19.b

Omioofum, δύσφημον. 124.c

Omiſſo ancipiti. Omiſſo dubio. 287.c

Ommas. 625.d. quando dictus Euphrates. 628.e

Omne pro Totum. 1192.b

Omne hirſuti, τὸ πᾶν δασύ. 1191.c. Omne perita. *ibid.* niſi Omniperita legendi. *ibid.*

Omnes mari nantes. 105.e

Omnia opimus. 293.e. Omnia candidus. *ibid.*

Omnia plaga eſſe ad vitalia, pro, Omnia plagam habere ad vitalia. 585.b

Omnis pro Omnes. 377.d

Omnipotens. 1191.e

Omniſcius. *ibid.*

Ὠμοβύρσινα lorum. 1005.e. 1006.b

Ὠμογέροντες. 356.d

Ὠμοὶ φοίνικες. immaturæ palmulæ. 1316.e. opponuntur πεπείροις. *ibid.*

Ὀμόλη, & Ὄμολος, per enallagen. 891.a

Ὠμόλινον, linum crudum, nondum maceratum. 765.e.a. 766.a. ea quo funes fiebant. 765.a. & lintea. *ibid.* cui opponitur λευκόλινον. *ibid.*e. 766.c. ὠμόλινος βίος, quid. 765.a. ὠμόλινον linteum qno ſudorem eacipiebant in balneis *ibid.* χειρόμακτρον ὠμόλινον. *ibid.*b. Latine *Crudarium.* *ibid.*

Ὀμπνη, Æolice Ὄπνη, vnde Offa. 365.c

Ὀμφακίζων. 524.c. Ὄμφαξ. *Verjus.* *ibid.*

Ὀμφαλόεντα ὅπλα. 704.d.e. ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι. *ibid.* ὀμφαλόεσσαι ἀσπίδες. *ibid.*e

Ὀμφαλὸς, vmbi togæ. 703.e. & librorum vmbilicus. 704.d. clypei. *ibid.*b. & quod in medio placentarum inſtar vmbonis, vel vmbiliſci extumeſcens fiebat. *ibid.*a

Ὀμφαλὸς γῆς. 705.b.c

Onagri, ſilueſtres aſini. 338.a

Onagris veteres veſcebaotur. 338.b.e

Ὄναρος Siculi Dores pro ὄνειρος dicebant. 86.a

Ὀναγρος. 230.d

Once, Lynx. 389.e

ἐν Ὀνείδει viuere. 1089.b

Ὄνειροι διόπομποι. 350.e. θεῖοι. *ibid.*

Ὄνος ὕειζανος. 1278.e. Aſinaria. 1279.e. vnde dicta. 1278.e

Ὀνοβρυχίς. 523.a

Onocardion, cognomen Chamæleontis. 303.e

Ὀνόγυρος, pro ἀνάγυρος. 414.a

Ὄνομα, oomen. 465.a

ἐν Ὀνόμασι viuere. 1008.b

Onomacritus non fuit τῶν κύκλου pneta. 857.e

Onomacritus auctnr τῶν ὀρφικῶν. 955.e. quando vixerit. *ibid.*

Ὀνωνίς etiam ἀνωνίς dicitur. 394.a

Ononis inter ſpinas quæ ſecundum ſpinam habent folium. 394.e

Ὀνόπορδον. 523.a.

Ὀνόπυξος, herba. 523.a

Ὄνος καπηλίδος, στροφεὺς vel στρόφιγξ. 1302.e. Gallicè *Clauſporte.* *ibid.*

Ὄνος vel ἀλετὼν Græcis, *meta* Latinis, ſuperior lapis molæ. 659.c

Ὀνυχῖνα λίθια. 204.b

Ὄνυξ, ὀνύχιον, gemma, ὀνυχίτης λίθος, marmor. 561.e. 562.a. Onya de vtroque. *ibid.* à coroeo vnguis candore vtrunque appellatnm. *ibid.*

Onychites lapis varius. 564.b

Ὀνυχίτης λίθος & ἀλαβαστρίτης, idem. 559.a.d. ὁ Ὀνυχίτης λίθος in Cappadocia effoſſus. 560.d. Ὀνυχῖνα λίθια, Onycinæ cruſtæ. *ibid.* Onychina & murrina pocula iunguntnr. *ibid.*e. optimns in India naſcitor onyx lapis poſt illum Carmaniæ. *ibid.*

Onychites veterum non eſt Chalcedooius noſter. *ibid.*d

Onychites veterum non eſt Chalcedonius. 561.d. ex Onychite lapide ſeu onyche marmore, mortariola & glnbuli. *ibid.*e. & columnæ ingentes, & cruſtæ ad pauimenta excidebantur. *ibid.* non ea illn qnem vocant Germanicn. *ibid.* Onychites idem cum alabaſtris. *ibid.*d. 162.c

Onychites lapis ſeo onya lapis tantum ab onychæ gemma differt, quaotom marmor à gemma. 560.e

Onychitæ vnde formati. 105 a

Onychites marmor. 561.b

Onychitis marmoris duo genera. 562.a

Ὀνυχοειδῆς διαφανεῖς. 1131.e.a

Ὀνυχοειδὲς, ὄνυχι ἰκελὸς, de colotis tantum aut faciei ſimilitudine. 1151.a. ὄνυξ non ſimpliciter de onyche marino, ſed ὄνυξ θαλάσσιος. *ibid.*b

Ὄνυξ, vnguis, & gemma vnguis colore. 558.a

Onyx, proprie vas vnguentarium ea Onyche lapide. 1063.b. abſolutè pro quolibet alabaſtro. *ibid.* murrens Onya, è murra factus, vel murrinus. *ibid.*

Onyx & Chalcedonius lapis, diuerſi. 560.d
Onyx pro gemma, fœminei generis, de marmore, maſculini. 562.d.e
ὄνυξ, Onyx, gemma, à colore vnguis dicta. 521.e
Onyx Arabica, candidis & fuſcis lineis interſtincta. 562.e. nigra candidis zonis cingentibus. ibid.a
Onyx nulla abſque zonis vel venis candidis in corpore nigro, corneo, igneo & flauo. 564.a. falſum Onychem veterum eſſe noſtram Cotneolam vel Cornalinam. ibid.
Onyche vel Alabaſtrite lapide vnguentaria & potoria vaſa, & columnæ & pauimenta fiebant. 559.e, 560.a.c
Onyx gemma, onychites marmor. 204.a.b
Onyx gemma lapis admodum paruus, & vere gemma, 561.a. ex ea factitata fuiſſe murrina veterum pocula, falſum. 561.a. 562.b. vnde Onychina pocula, & onychinæ cruſtæ. 561.b
Onyx Indica plures habet varietates. 562 d. Onyx tam rubra quam alba, hodie *Corneola* dicitur, quum ita dici debeat tantum quæ cornei coloris. 562.d
Onyx lapis, candidus vel mellei coloris. 559.a. in vortices maculoſus. ibid. Onyx lapis Carmaniæ dicitur. 559.a
Onychis quoddā genus, Chryſolithi colore. 562.c. eius ξανθὴ χροιά, i. rubra. ibid.
ὄνυξ θαλάσσιος, potius Onyx marinus, quam vnguis. 1151.b. nam & lapis Onyx, non vnguis. ibid.
Onyx veterum multicolor & verſicolor. 564.b
Onyx paruus, marreus, flexus. 562.e
Onyx, marmoris genus, à candore vnguis humani. 521.e
Onyx marmor ab onyche gemma diſtingui debet. 558.a. Onyx pro vnguentario vaſe, de lapide, vel marmore, non de gemma. ibid. Onyx alabaſtor. ibid. ὄνυξ, de genere marmorei lapidis. 558 b.c. ἀλαβαστρίτης dictus quod ad vaſa vnguentaria cauaretur. ibid. inde ὀνύχινα σκεύη. 558.d. & Onychina vaſa. ibid. & Onychinæ cruſtæ. ibid.
Onyx non inter præſtantiſſima marmoris genera. 560.c. Candidus & pallidus onyx, qui viliſſimus. ibid.
ὀπαδοὶ δημιουργήματα in Circo. 911.e. a.c. conſtruebantur ad tempus. ibid.e
ὤϊ, pro quo ὠΐον. 941.e
ὤϊν, ouum. 38.d.796.c
Οσερίχθα Marciano, quæ Oaracta. 1080.a
Opalium ſola India mittit. 566.c.a
ὀπάλλιος παιδέρως. 565.e
Οπάλιος quem Opallum vocant. 130.c. 131.a
Opalli. 196.b
Opalli vitium. 132.c
Opali quartum locum in gemmis obtinebant. 239.b
Opali in gloria pretioſiſſimarū gemmarum. 566.e. Compoſiti inenarrabilem difficultatem dederunt. 566.d.e. Opalon quidam Pæderota vocarunt. 566.a.b.c. tot colores habet, vt dubitetur in quo colore numerati debeat. 566. in quo à Pæderote differat. 567.a.b.c
Opali multum præferuntur Beryllis, cedunt ſmaragdis. 566.d
ὀπαῖος, ὀπαῖον. ibid.c
ἐπὶ τῆς ὀπῆς & ἐπὶ τῇ μοχλοῦ, diuerſæ. 926.b. quid vtraque. ibid.
ἐπὶ ὀπῆς, foramen immittendæ claui. 935.c. δι' ὀπῆς. per foramen. ibid.
ἐπὶ ταφρείας, pro foſſa. 1220.c
Opera virtutis. 17.b.c
Ophas apud Danielem, quæ Pax in Canticis. 1083.b.c.
ὀφιώδης quibuſdam dicta videtur. ibid.d
ὀφείλω ab ὀφείλω. 1080 a
ὀφείλη, ab ὀφείλω. 1279.b
ὀφιάζω. 457.c
ὀφίτης πέτρα. Dionyſio, intra quam beryllum ait reperiri. 340.d.e. malè Auienus arcem Ophietida vertit. 340.c
Ophiogenes in vrbe Helleſponti Pario, non in inſula Paro, 348.d. eorum tactu ſuctuve percuſſi ſanantur. 348.c
Ophiophagi nudi. 557.e. ſerpentibus veſcentes. ibid. d. e. a. non in Arabia Felice, ſed in Ægypto. ibid.a
ὄφις χρείας. 1259 c
Ὀφιοῦσσα vna ex Pityuſis Straboni. 279.a.b. Plinius ὀφιοῦσσα, colubrariam à Pityuſis diſtinguit. ibid.
Ophir, Ωφείρ, aurum Ophir, quod ex regione Ophir veniebat. 1084 e. Kethem Ophir de margaritis inde allatis. ibid.
Ophites Thebanus apud Lucanum genus marmoris Ægyptij ſerpentium maculis ſimile. 340.c. male pro ſerpente acceptus Iſidoro. ibid.
Ophites lapis. 341.b. marmor. ib.
ὀφίτης lapis à ſerpentium maculis. 341.b. poetice ὀφιήτης. ibid.
Ophites ſerpentis maculas habet. 718 b
ὀφθαλμοὶ ὑγροί. 567.b
ὀφθαλμὸς in naui. 572.e
Ὀπιανὸς. 794.c.d
Opimij conſulatus. 467.b.c. eo conſulatu vina diffuſa. ibid. c.d
Opinabilis, qui opinatur. 876.d
Opinari, τὸ φημίζειν. 143 a. male loqui. ibid.b. Opinatio mordax mala lingua. ibid.
Opinari, narrare, dicere. 148.e. bene aut male Opinari. φημίζειν. ibid.
Opinio, ἡ φήμη. ibid.
Opinatus pro viro probo, & bonæ exiſtimationis. 143.a
Opinio pro fama. ibid. inopinione eſſe. ibid. Bonæ & malę opinionis homines, εὐφήμητοι & δυσφήμητοι. ibid.
Ὀπίσιος. 31.e
Ὀπις nomen commune vtriuſque ſexus. ibid.e
ὀπισθόδομος nullus in templis Chriſtianorum. 1218.e
ὀπισθόδομος. 1216.e. templi poſticium. 1217.c. ſeu poſticum. 1218.c
ὀπίζεσθαι, incidi, vt ſuccus inde effluat. 357.b
ὅπλα, armamenta, ſunt funes vel rudentes nautici. 264.c. ex ſtuppa, cannabe, & ſparto fiebant, non ſolum ex lino. 264.c
ὅπλων κρίσις, Tragœdiæ Æſchyli titulus. 855 a
Opobalſamum, ὀποβάλσαμον. 582.e. de ſucco proprie. ibid. Inſtino de arbore. 582.e.a. Theophraſto. 582 b. ὀποβάλσαμον, ὀπὸς τῶ βαλσάμου. ibid.b
Opobalſamon. 591.d. eius collectio. 591. d.e.a.b.d.e. 592. 593. b.c.d. eius pretium. 592.
Opobalſamum pro ipſa arbore 362.e
Opobalſami probatio. 593.d
Opobalſami arbores. 579.e
Ὀποῦς, Ὀποῦς, vnde Ὀπούντιοι. 65.c. d. Opuntum. ibid.d

ὀπωπάξ, ὀπὸς τοῦ πυρακοῦ. 582.b
ὀπόφυλλον. 362.d
ὀπώρα & ἀκρόδρυα, vt poma & nuces. 608.d.609.e
ὀπώρα, pomum. 598.e.a. diſcrimen inter ὀπώραν & ἀκρόδρυα. 598.a
ὀπωροφυλάκιον, pomarium. 598.e
ὀπὸς & χυλὸς differunt. 1284.a. Plinius eos confundit. ibid. d. ὀπὸς plerumque ſine ſapore. ibid. a. ὀπὸς, ſiue ὑγρότης arborum herbarumque Plinio humor dicitur. ibid.
ὀπὸς de ſucco σιλφίου. 353.c
ὀπὸς, laſer Perſicum, vel Medicum. 369.a
ὀπὸς non tantum è caule Silphij manat, ſed etiam è radice. 361.c
ὀπὸς, Laſer. 361.a.b. ὀποῦ mentio inter condimenta opſoniorum. ibid. b. ὀπὸς pro ipſa planta. 362.e
ὀπὸς ἀργός. 356.a. ἐργαστός. ibid. b
Opotos rigius ex amne Chryſorrhoa fertilis. 616.e. 617.a. b. illud vrbis nomen non reperitur apud auctores. 617.b. fortaſſe Eupotos fuerit, quaſi εὔποτος. 617.b.c
Oppeſſulatæ ianuæ, *verrouillées.* 925.c
Oppidatim. 95.e
Oppida multa Indię vltra & cis Indum cur mercatur in ara. 1005.a
Oppida maritima ſæpe pro inſulis veniunt, pręcipuè quum pæne tota mari cincta ſunt. 1163.a
Opponentes, effundentes. 905. b.d
Oppupa. 223.e
ὀψαρότης. 735.b
ὀψαρότης, ſerus ſator. 730.a
ὀψαρότης, ſerus ſator. 829.c
ὀψιανὸς λίθος, non ὀψιδιανός. 91.c. vnde dictus. 91.d
Opſiani lapilli. 380.a
ὄψανσις. 243.c
Opſidianus vitrum imitabatur lapidum Opſidianem in Æthiopia inuentum. 204.d.e
Opſidianus lapis, ὀψιανὸς, vnde dictus. 204.e
Opſidiani lapilli. 91.c
ὄψις pupilla. 204.e
ὄψις pro pupilla. 875.e
ὄψις ἡδεῖα, iucundum ſpectaculum. 969.a
ὀψιαίτερα. 733.b
ὄπιτεας dicitur Trichomanes Adianton. 1294.b.c
Optumus, pro *optimus.* 11.d
Opuntij Locri. 146.b
Opuntij Locri. 66.a.d. iidem cum Epicnemidiis. ibid. a. 67. a. b. Opuntiorum dux Aiax. 67. a. Narycij vocantur à Virgilio. 66.a.c
Opuntius ſinus. 146.c.d
Opurocarta Ammiano, quæ alius Ὀδδορακόρρα. 989. a. forte pro Ottoracorra. ibid.
Opus, Ὀποῦς, Epicnemediorum Locorum metropolis. 66.a. Opuntiorum metropolis. 67.c
Opus inteſtinum, λεπτουργία ἔντεχνος. 1215. e. *Menuiſerie* vulgo vocamus. ibid. a
Opera inteſtina quæ. 1034.b.c. c.a. terrena. ibid. c
Operis Albarij & Tectorij differentia. 1229.a
τὰ Ὦρα, vrbs, à qua Ori populi. 1176.e.a
Ora, amnis, oſtia. 422.b
ὥρα, nomen Græcum. 657.c
ὥρα, Hora pro diei particula nuſquam apud veteres antiquiſſimos ſcriptores. 633.b.c. d.634.d
ὥρα, pro diei particula, & pro anni tempeſtate ſumitur. 1247.c
ὥρα pro tempore. 652.b. pro momento. ibid. c. pro puncto temporis. ibid. ὥρα, ὁ χρόνος in horoſcopo. ibid. d
ὥρα τὸ γαμεῖν, ὥρα τὸ φυλάσσειν. 355.d. e.316.c
ὥρα. κατὰ πάσας ὥρας. 607.a.b.c
ὥρα de vere. 941.a.
ὧραι apud veteres Græcos, pro anni veteribus, non pro portiunculis diei. 640.d.e. ὧραι ἐνιαυτοῦ, anni tempora, tempeſtates. 640.e
ὧραι χειμερινώταται, quæ. 453.b
Ora maritima. ἡ παραλία. 172.c
Orages. 788.b
ὡραῖος & ὥριμος, ab ὥρα. 356.b
Orangé paſtel, Aurantium paſtellum. 1335.c. croceus color in rubrum vel coccinum vergens. ibid.
Oratim, per oras. 95.e
Oratio ſoluta non omnis poetica poſterior. 841. a. ſed ea quæ arte conſtat. ibid.
Ὀρεάνος fl. pro Ὀργάνης. 701.a.b
Oratis pro Oroatis. 1181.a
Orbiculi, σφραγῖδες pantherarum. 212.a
Orbis totus pro cœlo. 824. d. medius orbis, pro medio cœlo. ib. vel medius cœli orbis. ib. & tener orbis de cœlo. ib.
Orbis melius, ἰσημερινός. 660.d ſiue æquator. ibid.
Orbis læuus. 936.d
Orbis latitudo ac longitudo quomodo optimè capta. 663.d
Orbem radio deſcribere, quid. 821.e.824.e
Orbis mythologiæ, κύκλος ἐπικός. 848. e. a. Orbis diſciplinæ & ſcientiarum. κύκλος παιδείας, vel ἐγκυκλοπαιδεία. 848.a. Orbis virtutum, pro omnibus virtutibus. 848.a
Orbis paruulus & vilis apud Horatium de Cyclo. 850.c.d.e
Orbis ſiniſter & interior ad metam; dexter exterior & longius à meta. 936.a
Orbem peragere, i. περιιέναι, de iis qui potentiores ſalutabant. 849.c
Orbis de certo annorum numero & conuerſione. 822. b. c. Orbes abſolute pro annis. ibid. d. vt Græcis κύκλοι. ibid.
Orbes oculorum, pro oculis. 875.a. ὀφθαλμῶν κύκλοι. ibid. Orbis in oculis, ἶρις, ὁ περὶ τὴν κόρην κύκλος. qui variorum eſt colorum. ibid. Orbis pro pupilla. ibid. Orbis rigidus, pupilla qui non mouetur. 875.b
Orbitæ. 112.e
Orca, ab accuſatiuo τὸν ὄρυγα. 1013.a.b
in Orcis condebantur cineres. 1204.c
Orchades 3. quibuſdam, aliis 40. aliis 30. & aliis 23. 249.e
ὄρχησις ἐνόπλιος. 170.a.b.c.d.e.171.a
Orcheſtopolarij pro Orcheſtopolis Firmico. 986.a. Ὀρχηστόπωλοι, quid. ibid. a.b. Ὀρχηστόπωλις, ὁ Ὀρχηστόπωλος, in libro veteri Notarum. ibid.
ὀρχίλος, auis, quæ & σάλπιγξ. 444. a. & σαλπιγκτής. ibid.
ὀρχίλος & γλαῦξ, noctua, inuicem inimica. 444.b
ὄρχις ſit dicta quòd eius radix gemina ſit, & geminorum ſpeciem referat. 269.a. ὄρχις Orchis ſpecies ἀρρενογόνος, altera θηλυγόνος. quæ Cynoſorchis dicitur. 269.a.b
Orchiuus theſaurus. 1211.d.e
Orchomenius lacus Copais vocatus, in quem influit Cephiſus. 117.b. etiam Haliartius dictus. 117.c
Orchomenius, dictus lacus Copais. 579.c
Orchomenij lacus harũdo. 116. e. 117.c. Orchomenius lacus harundineis abundans. 117.e

Orci tunica, dicta Saliunca. 1066. d. eſt nardus montana Græcorum. *ibid.* Σουαξῖνες ac σπεῖτης cognominata. *ibid.* c. e. Latinis Orci tunica. *ibid.* e

Orciſcopularij pro Orcheſtopolis, perperam apud Firmicum legitur. 986. b. vt de vrinatoribus intelligatur. *ibid.*

Ορκυνίος δρυμός, qui aliis Ἑρκύνιος. 610. c. Hercynia ſilua. *ibid.*

Ordinaria ſtructura. 1230. d. e.

Ordinarius lapis. *ibid.* e. 1231. a.

Ordinarij ſilices. 1231. a

Ordinaria, ἰσχόρυγα, ædificia ordine ſtructa. 1232. c

ὄρη αἰγίβατα. 891. c

ὄρια ὀμφαλόεντα. 704. d. e. ὀρῶν περισταδὲς, ἄμβωνες. *ibid.* b

Ore ſouare, de auibus. 876. c. Ora canora auium. *ibid.*

Orei Arabes. 625. c. vel Oroci. 626. a.

ὀρειβάσια σκηνῶν, quid. 878. c

Ορείχαλκον, Aurichalcum. 371. c

Ορεῖον. 1298. a

Ωρῖται ab Oreo vrbe Eubœæ. 1176. c. aliis, Ωρεῖται. *ibid.*

Ορέσται vrbs; cuius ἐθνικὸν Ορέστης. 490. e

Oreſtæ populi Macedoniæ ab Oreſte Oreſtis filio dicti. 154. b. c

Oreſtes, Oreſtæ. 703. a

Oreſteum Ορέστειον vrbs Arcadiæ Oreſtia, Ορεστιὰ dicta ab Oreſte. 154. d

Oreſtis regio, ἡ Ορεστίς. *ibid.* c

Orga flumen. 827. e. recipitur à Marſya, priuſquam in Mæandrum influat. 818. d. confunditur à Curtio cum Marſya. *ibid.*

Organa, Oaracta & Ogyris, inſulæ tresvicinæ ac prope iunctæ in Perſico ſinu. 1180. c. Organa, altera inſula Oroactæ vicina. 1181. a. Ptolem. longo relegat, & prope Sachalitem ſinum ponit. *ibid.* b

Organa, Oaracta & Ogyris, tres inſulæ qua Carmaniæ continenti obiacent. 1182. a. quorum Oaracta ſola eſt habitabilis *ibid.* circa iſtas non egrediuntur Hydri marini, ſed circa alias quatuor quæ ante Perſida ſunt. *ibid.*

Organa pneumatica. 589. c

ἐργαῖοι σκήμαι τὰ βίεγα. 919. a

ὀργυιαὶ quatuor faciunt 24. pedes. 839. c

ὀργυιὰ ſex pedes continet. 684. a. 992. b. è ligno. 684. a

Orgya facit quatuor cubita. 1013. a

ὀργυιὰ, manuum extenſio & expanſio. 1234. e

ὀργυιὰ, quatuor cubitûm. 1234. c. Latini ὀργυιὰν vertunt vlnam. *ibid.* d

ὀργυιὰ habet 4. cubita vel vlnas, pedes philetaræos ſex. 342. c. vel tria cubita Heſychio. *ibid.* male vertunt vlnam pro ὀργυιά. *ibid.* c. d

ὠργυιῶθεν. 1234. e

Ori & Oritæ iidem. 1177. a

ὅρια, ſtellarum fines. 652. d

ὡριαῖον διάστημα, & ὡριαῖον δρόμημα de hora æquinoctiali. 643 c

ὀρείχαλκον, Aurichalcum. 414 a

Orichalcum ὀρείχαλκον, & Aurichalcum, idem. 1258. a. 1260. b

Oriens pro Græcia Plin. 228. b. alibi ab eo excluſa Græcia eidem.

Oriens pro Babylonia & Perſide. 1320. 1321. c. b

Oriens, ἀνατολὴ, pro prouinciis, quæ Antiocheno Patriarchę ſubiacebant. 804. d. e

Oriens æquinoctialis & Occidens æquinoctialis, Solis potius Cardines quàm mundi. 1250. a

Orientis prouinciæ. 804. a. d. Magiſter militum per Orientem. *ibid.*

Orientalis prouincia, ἀνατολικὸν θέμα, minor Aſia dicta infimis Græcię temporibus. 804. e. a. hodie Natolia. 805. a

Origa, ὀρυγή. pro quo Auriga.

ὀρίγανος κεφαλοειδὴς non eſt thymum capitatum. 1296 a. eſt onitis, quæ κεφάλια habet, non σκιάδια. *ibid.* & κονίλην antiquis Græcis dicta. *ibid.* b

Origanum Plinius vertit cunilam bubulam. 1276. d. de Origano dicit quæ alij de Cunila bubula. a. 1277. b. Origanum teſtudines comedunt comeſa vipera. *ibid.* c d

Origanum agreſte, & κονίλη & πάνακες, & Ηράκλεια, & βουκολικὸν, & βοῦνις. 1278 a. quæ Origani ſpecies contra ſerpentum morſus pollebat. *ibid.* vnde & Panacea & Panaces dictum. Heracleum origanum Panaces cognominatum. *ibid.* b. & Panacea. *ibid.* Origanum ſilueſtre, quod & Poenaces & Heracleum dictum, cunila bubula Crateuæ. *ibid.* c

Origanum ſilueſtre non Πάνακες aut Πανάκεια, ſed πάνακες & πανάκτειον dictum. 1278. c. e. à Panacto loco Atticæ. *ibid.* Origanum κονίλη. *ibid.* b. Origanum ſcabiei ſanandæ optimum *ibid.* inde fortaſſe βοῦνις Cretenſibus dictum, quod eo boues à ſcabie ſanarentur. *ibid.* b. c. vt & ὄνιτις ὀρίγανος fortaſſe ob aſinorum ſcabiem ab ea ſanatam. *ibid.* c. aliis quod eam aſini appetant. *ibid.* vt & Origanum Gallinaceum, ſeu Cunila gallinacea. *ibid.* d.

Ορίγανος Ηρακλεωτικὴ, cunila. *ibid.* e. perperam ab Heraclea diſtinguitur. *ibid.* Ηράκλεια abſolutè ſubaudiendo ὀρίγανος. *ibid.* 1279. a. & Ηρακλεῖον, ſub. ὀρίγανον. 1279. a. Cunila ſatiua pro Origano ſatiuo *ibid.* Cunila montana, Origanum montanum. *ibid.* quod videtur eſſe Tragoriganum. *ibid.* b. d. & Heraclij origani ſpecies facit Plinius, quos Dioſcorid. Tragorigani. *ibid.* c. Origani tres ſpecies Nicandro. *ibid.* e. ὄνιτις, Cunila vel Heraclium, & Hircina, ſiue Tragoriganos, quæ & montana. *ibid.* e. Origani & Tragorigani pares in medendo virtutes. *ibid.* a

Origanum & Conyza à Latinis eodem vocabulo, ſed ex diuerſis fontibus profecto nominata. 1280. e. herbæ impariles eodem nomine Conilæ vocatæ. 1281. d

Origanum inter eas herbas qua θύμου χυλὸν habent. 1283. a. d

Origano æmula. Thymbro, & ambo ſimilis effectus. 1281. e

Οριγώ, Origo, prius dicta quæ deinde Dido. 323. b

Origo, pro Vrigo, apud Arnobium, prurigo coitus. 893. d

Orinus, recentioribus pro Aurinus vel Aurus. 132. a. vnde Gall. *Orin.* *ibid.* & Oriniſcus Sapphirus. *ibid.*

Ωρίων & Οαρίων, idem. 984. c

Ωρίων, contractè ab Οαρίων. 459. d

Orionis exortus. 737. c

Ori, ſeu Orionis cadauer 46. cubitorum. 43. a

Ωρῖται & Ωροι, idem. 993. c

Ωρῖται & Ωραι ab vrbe Ora. 1176. a

Oritarum gens quædam maritima, quibuſdam omnia hirſuta dicitur. 1191. c

Oritas ab Arbiis ſeparabit flumen Arbis. 1176. b. 1190. c. Gedroſis & Carmanis & Ichthyo-

phagis vicini. 1176. b. horum alij ad mares alij intus, quos εἰς ἄνω Ὠρείτας vocat Arrianus. ibid. male Ὠρεῖται pro Ὠρῖται. ibid. Ichthyophagos Oritas vocat Plinius. ibid. alij eos ſeparant. ibid. d. e. Oritas ab Otiis ſeparat Plinius. ibid. c. poſt Oritas mediterranea incolunt Gedroſi. ibid. Oritarum αὐτονόμους. 1137. a. Gedroſi Oritarum vicini. ibid. Ori cum Oritis iidem. ibid. at iidem diuerſi ab Ichthyophagis. ibid. Oritæ propria ac ſua, non Indorum lingua locuti. ibid. c. quod Plinius de Ichthyophagis Oritis tradit. ibid. nec Indis adnumerabantur. ibid. eos Arbis fluuius ab Arbiis populis ad orientem diſterminabat & Indicum ſimul finiebat. ibid. e. poſt Arbios trans Arbim Oritæ colebant ad occidentem. ibid. qui non amplius Indi vocabantur. ibid. Oritæ ab Indis Arbi fluuio diuiſi. ibid. d. Oritæ non inter Indos. ibid. e. αὐτόνομοι. ibid. ab Indo verſus occidentem nauigantibus, occurrunt Arbies primum, deinde Oritæ, poſtea Ichthyophagi. ibid. d. at Plinius præpoſtero ordine Gedroſos & Oros primos nominat, deinde Ichthyophagos Oritas, poſtea Arbias. ibid. d. e. Dionyſio Arbiæ & Oritæ Arachotæ. ibid. e. 1178 Arbies, Oritæ & Gedroſi, Apollodoro 1178. a. Oritæ inter Arbias & Carmaniam. ibid. d. e

Ὁρμαΐζεσθαι. 558. c

Ὄρθρος, quid. 72. c. d. e. ὕπαρος ὄρθρος. ibid. e

Ὅρμια forte pro reti Plinio. 766. a

Orna, pro Ornatura. 1143. e

Orna, quæ ornat. 830. a. de limbo veſtis. ibid.

Ornamenta gladiatorum, τὰ ὅπλα. 35. e

Ornatura, armatura, ἡ σκευή. ibid. d

Ornatus. ibid. e

Ὄρνις, id eſt gallinæ. 872. b

Ὄρνιξ, ὄρνιχες apud Siculos. 106. e

Ὄρνιθες φοινικόλοφοι. 471. e

Oroacta, vel Oaracta inſula vel Ὀαράχθα. 1180. a

Oroacta inſula, quæ Oaracta, dicta eſt. 1180. a. & Οὐόροχθα apud Ptolomæum pro Ὀαράκτα. ibid. d

Otoandea qui Ὀρεῖται. 788. b

Oroatia flumen, vel Zarotis Plinio, vel Oritis. 1181. d e. Straboni & Ptolemæo Ὀροάτις. ibid. e. Ἀρωσις, forte pro Ὀροάτις. ibid.

Ὀροάτης fluuius. 701. a. 702. a. b. pro quo male apud Marcianum Ὀρέατος. 701. a. d. ex Vxiis oritur, & Perſidem ab Suſiane diſterminat. 701. e. eo finitur Perſis à latere Suſianæ. ibid. eſt Tigris ſiue Paſitigris Aſſyrio homonymus. 702. b. c. d

Oroatis fluuius, quo Elymaia ad mare poſita diuiditur à Perſide. 1193. e

Oroates amnis ouius ἐκβολαί in Perſide. 1194. a. b. Perſidem à Suſiana diſterminabat. ibid. a

Ὀροάτης pro Ὀροάτις. 701. e

Ὀροβίας, rus minutum. 509. d

Ὦροι, Ori populi. 1176. e. ab vrbe Ora. ibid. a. ab Ὤρα, Ὦροι. ibid. Ὦροι & Ὠρεῖται ab eodem prototypo. ibid.

Ὦροι & Ὠρεῖται, iidem. 993. e

Ὡρολόγιον non idem ac πόλος. 634. e. 635. c. 637. a

Ὡρολόγιον & πόλος, res eadem. 636. e. Ὡρολογίου σκάφη vel ἡμισφαίριον, πόλος dictus. 636. e

Ὡρολόγιον non tantum ab horis, ſed & ἀπὸ τῶν ὡρῶν, i. à temporibus anni. 1147. b. e. ἡλιοτρόπιον veterum exponitur Ὡρολόγιον. ibid. c

Ὡρολόγια dicta vaſa gnomonica ratione facta ad monſtrandas horas. 657. e

Ὡρολόγος & ὡρονόμος idem. 655. b. d

Ὡρονόμος & ὡρολόγος, idem. ibid.

Ὡρονόμος, ὡροσκόπος, idem. ibid. e. c. ὡρονόμος σοφίη, de horologio. ibid. b

Ὀρεῖται qui Oroandes. 788. b

Orontes fluuius Caſij montis pedes lambebat. 618. c. eo amne diuiditur Antiochia. ibid.

Ὠρεῖται Ἀθηναίων ὑπήκοοι. 148. b

Oropus. 146. e. d

Oropus vrbs, cui vicinum Amphiarai templum. 146. 147. 148. in poteſtatem Athenienſium redacta. 148. b. c

Oropus quot ſtadiis à Tanagra diſtaret. 148. e. Γραῖα Homero dicta. ibid. b

Ὡροσκόπιον ab horoſcopo deducitur, & ὡροσκόπος ἀπὸ τῆς ὥρας. 652. b. quæ non horam, ſed tempus ſignificat. 652. b a

Ὡροσκόπια de horologiis accepta. 657. a

Ὡροσκόπια dicuntur horologia ſciotherica & aquaria, quòd eorum ope horoſcopus in diurna genitura caperetur. 656. e. ab horoſcopo indagando dicta, non ab horis inſpectandis. 656 e. a. e

Ὡροσκόπια & σκιόθηρα diſtinguit Laertius. 651. c

Ὡροσκόπια Anaximander Lacedæmone ſtatuiſſe dicitur. 651. d. Plinius vaſa horoſcopa vocat, & de horologiis gnomonicis accipit. ibid. d. e. ſed Ὡροσκόπια propriè ſunt inſtrumenta quibus horoſcopus deprehenditur. ibid. c 652 a. 656. d. alia omnia præter aſtrolabum improbat Hephæſtion. 651. d. ſunt enim & ἡλιακὰ & ὑδραγωγία. ibid. e

Ὡροσκόπος & ὡρονόμος, idem. 655 e. c

Ὡροσκόπος apud Ægyptios inter officia ſacra. 655. d. 656 e. eius officium. ibid. Ὡροσκόπιον pro ὡρολόγιον. 655. e

Ὡροσκόπος dictus Decanus, vel Deus, qui naſcentiæ præerat. 654. c. 656. d. Ὡροσκόπος qui horas inſpicit. ibid.

Ὡροσκόπου nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238. d

Ὡροσκόπος, pars ſigni emergens aliquo naſcente. 652. c. quæ & μοῖρα ὡροσκοποῦσα, & ζώδιον ὡροσκοποῦν dicitur. ibid.

Ὀροσπίζαι, vulgo *Montani*, collo cyaneo. 444. c. genus fringillorum, qui σπίζαι Græcis. ibid. b

Ὀρφώ, Λυκὼ & Καρύα, Dionis & Iphitheæ filiæ. 603. e

Orpheus prope Pimpleam natus. 159. a. à Pipla Thraciæ loco Pipletea vates dictus. 159. a. b. apud Sitbonos natum alij dicunt. ibid. e

Orpheus ex Pieria Zonen vſque attraxit nemora. ibid. b. c. d

Ὄρφνινοι in colotibus. 345. a

Orradus in ſinu Perſico, forſan pro Arado. 1182. b

θεὸς Ὄρθιος. 669. c. d. e

Ὀρθία πάλη. 290. e. 291. e

Ὀρθιάζειν. 348 a

Ὀρθογράφια & σκιαγραφία, quid. 821. e

Ὀρθοπάλη. 290. e

Ὀρθοπλὴξ equus, quid. 894. b. c. Ὀρθοπλὴξ, ſternax. ibid c. Ὀρθοπλὴξ, & cernuus inuicem contrarium. ibid. b

Ὀρθόθριξ, non πέχυρθος. 219. e

Ὀρθραγορίσκος, quid. 336. e a

Orroſpaoa. 791.e. 792. b.c. 793. Horroſpanum. 792.b
Orroſpana. 795.c
Ortoſpana Paropamiſadarum oppidum. 792.b.d.e. Orroſpanis triuium erat quod Bactra ducebat. 793.e
Ορτυξ, ὄρτυγος, producto nomine Coturnix, & γ in π mutatio. 377.c
Ortus ſtellæ veſpertinus. 721.b. matotious. 721. d. c.d.e. Heliacus. 722.d.723.d.724.a.b
Ortus præpoſteri. 31.d
Ortygia iuxta Epheſum. 810.d. in ea Adyron fuit. *ibid.* in ea peperiſſe fertur Latona. *ibid.* inde & ortygia dicta Epheſos. 810.a
Ορτυγόμητρα, ὄρτυξ ὑπερμεγέθης. 979.b
Ortygometra, coturnix gregem ductitans. 182.a.b. Ορτυξ ὑπερμεγέθης. 182.b. eam Ariſtoteles diuerſi generis auem facit quæ coturnices abeuntes comitator. 182.b
Ορξαίτης Arriano qui Ιαξάρτης. 790.d. 791. c. fortaſſe eſt Αραξάτης. 791.c
Ορύκτης ψαμμίτης. 336.a.b. Ορύκτης, foſſor. *ibid.*
Ορύξαι, partes montium eminentes, quę cautibus attolluntur. 885.a
Ορυχίας, ὀρυκτὸς χυμός. 1076.a
Oryges ſobulones, vel ſublones. 223 a. Oryx, animal vnicorne. *ibid.* Oryx differt à Gazella. *ibid.* Ορυγες dicuntur Herodoto. *ibid.* b. Ορυξ quomodo ab Ægyptiis depictus. *ibid.* c. excepto eo nullum κτηνῶν ἀσήμαντον edere licebat. *ibid.* d. Ορυξ dictus quod vnum cornu in capite quaſi ὄρυγα, i. ſubulam habeat. 223.e.a
Ορυξ, capreæ colore ſimilis. 223. b. maior caprea. *ibid.* animal minus quàm bubalus. *ibid.* ab aliis in genere caprearum cenſetur, ab aliis in ceruorum. *ibid.*
Oryx veterum menſis receptus. 224.d
Ορυξ, inſtrumentum foſſorium & acutum. 223.e. *oppopa* exponitur. *ibid.* & ſubula. *ibid.*
Oryx fera de genere caprarum. 473.a. eam eo momento quo Canicula oriebatur, vocem emittere tradebant Ægyptij. 472.a. ac etiam in orto Solis & Lunæ. 473.d. ſternuente ea ortum caniculæ deprehendebant Ægyptij. 473.d. eam in exortu Caniculæ contra ſtare, & contueri, & velut adurare cum ſternuerit, tradit Plinius. 473.d.e. 474.a.b
Oryx oriente Sole aut Luna clamorem edit. 655.e. 656.a. paruum animal, capræ aut capreæ non diſſimile. 656.b. huius ope, Solis ortum certò cognoſcebant Ægyptij. *ibid.* c. & caniculæ exortum comperiebant. *ibid.* d
Ορυγες Straboni quæ Latinis Orcæ. 1013.a
Οσκανα Indiæ oppidum. 1005.c
Oſcitatio in partu letalis. 30.b c
Oſcitationes frequentes eorum qui ſimili tenentur languore animi. 1277.d. Oſcitatio indicium vagi animi & alucinantia. *ibid.*
Oſcorum Atellanæ. 109.c
Oſcorum fuit Picentinus ager. 59.c
Οσοιτίνια pro Οξυφοίνικα. 1323.c
Oſiris exponitur à Chymiſtis plumbum & ſulphur. 1097.a
Oſiris μόναυλον & πλαγίαυλον inueniſſe dicitur. 125.a
Oſiridi, i. Soli dicatus Apis. 438.b
Οσμὴ βαρεῖα & ὄζοντες. *Forte odeur.* 345.a
Οσμὴ ὄζοντος. 380.a
Οσρόης & Χοσρόης, Oſroene & Choſroene, idem. 490.a
Oſſa pro catenatione oſſium ſpinæ quæ à capite ad caudam porrigitur. 575.a b
Oſſa monſtris ex Ioppe Romana aſportata. 575.c
Oſſæi iidem cum Eſſæis. 610.e. 611.a
Oſſar, vel Sat frutex. 1313.b
Oſſar frutex, ſuper quem Saccharum Alhoſſar vel Alhoſſer coagulatur. 1312.d
Οσσηνοὶ & Οσσαῖοι, Eſſeni vel Heſſeni. 610.c. ἀπὸ τῆς ὁσιότητος. *ibid.* qui & Εσσηνοὶ & Εσσαῖοι. *ibid.*
Oſſeni ab Epiphanio in eadem regione collocati, vbi Eſſeni ab antiquis ſuperioribus. 611. a. habitarunt in Petræa. 611.a. 612.c. Sampſitis vel Sampſæis vicini. *ibid.*
Oſſeni à Iudaiſmo in Chriſtianorum ſectam tranſiiſſe dicuntur Epiphanio. 612.a
Oſſeni & Sampſæi, nec plane Iudæi, nec ἕλληνες, ſed nec Chriſtiani. 612.d
Oſſenos & Eſſenos αἱρεσιώτας diuerſos facit Epiphanius. 610. d. Oſſenorum tamen ſecta ab Eſſenis non diuerſa. *ibid.* nomen idem eſt. *ibid.* de Oſſenorum ſecta multa narrat idem, quæ ab Eſſenorum inſtituto aliena. *ibid.* ſed omnia tempore mutantur. *ibid.* & aliter Eſſeni antiqui vixerint, aliter noui. 610.c. & hos Oſſenos vocat Epiph. *ibid.*
Oſſipagina. 104.c
Οσσω, odorum genus incognitum. 953.e
Οστέλινα de margaritis. 1114 c
in Oſteotis, omnia maiora & auctiora videre, lætum ac proſperum iudicatur. 691.d. e. 692. a. b. triſte, ſi minora ſolito. *ibid.*
Oſtium, fores ipſæ vel velamenta, non ἡ ὀπή. 935.c
Oſtium crepuit. 934.d
Oſtij apertura. *ibid.*
Oſtio peſſulum obdere. 925.b. Oſtium peſſulis occludere. *ibid.* c
Oſtia, ὕσπληγες. 921.e
Oſtia & carceres, vnde emittebantur quadrigæ. 914.e
Oſtia in Circo, non omnia paris conditionis. 901. b. Primum oſtium. *ibid.* c. Oſtium medium inter duodena oſtia. *ibid.* d. ad medium ſpatium patuiſſe dicitur. *ibid.* d. c
Oſtia ſena ſiniſtræ partis an ſuperuacua. 902.a.d
Oſtia ſena ad dextram medij oſtij. 901.a. cur ſex oſtia ſemper ſolita aperiri. *ibid.* b. ſola neceſſaria mittendis quadrigis. *ibid.* d. Oſtia duodena in Circo Romano ſimul pandi ſolita. *ibid.* b.c
Oſtia quatuor prima ex ſenis quæ ad dextram, quatuor quadrigas emittebant. 901.d
Oſtium primum. 904.e.a. idem intimum. *ibid.* b. qui carcer intimus Varroni. *ibid.* e.a
Oſtio ſecundo miſſus ſuccedebat ei qui primo oſtio exierat. 904.e
Oſtio tertio miſſus. *ibid.* a. de eo dicebatur, *Eripuit & vicit.* *ibid.* b
Oſtio quarto miſſus raro vincebat in Circenſi certamine. 905.d. ideo pro magno ponitur, eum viciſſe. *ibid.*
Oſtia fluminum exitus. 436.e
Οστιῶ Παρακύρ, τὸ κάρυον. 608 d
Oſtracine, oppidum vel vicus. 569. a. b. ea finitur Arabia. *ibid.* c

Oſtreæ, maris tubera dicuntur. 1131.e

Oſtrearum malo & viroſo odore βορβορῶδες & ἰδεσμὸν. 1128 a

Oſtreum, χέμα. 1097.e. quaſi χάσκοντα, ab hiando. *ibid.* Hiatula Latinis. *ibid.*

Oſtrea, Lithoſtrea. 1114.e

Oſtracia vel oſtracites lapis. 1101.c. eius fragmentis gemmæ ſcalpi ſolitæ. *ibid*

Ὄστρακον λεῖον καὶ δασὺ. teſta leuis & hirſutum conchæ margaritiferæ tribuitur. 1119.e

Oſtringere, de ſecũda aratione. 724.a.725 b

Oſtritium ſiue *Aſtrantia* herbariorum, verum eſt veterum Smyrnium. 1274.a. alij *Magiſtrantiam* & *Imperatoriam* nominant. *ibid.* eſt verum veterum Smyrnium. *ibid.*a.e

Oſtritium per omnia conuenit cum Smyrnio. 1275.a. nomen oſtendit verum eſſe ac legitimum Smyrnium. *ibid* b. ex Oleaſtro vel Oluſatracio, factum nomen Oſtrucij vel Oſtritij vel Oſtranti(. *ibid.*

Oſtrum, propter caritatem, ex floribus coloribus vnus eſſe debet. 199.a

Ὀσυμαίδες, & Μίνδη, diuerſi. 475.b

Ὦτα, Audes pro Odes, vnde Aures. 414.a

Ὀθόνια, λίθια ἱμάτια. 1170.b. Ὀθονίου Indici duæ ſpecies, ἡ μοναχὴ ὀθόνη, καὶ ἡ σαγματογήνη. *ibid.* μοναχὴ ὀθόνη ſingularis ex lino veſtis, vel tunica. *ibid.* opponitur τῇ σαγματογήνῃ. *ibid.*c. vel potius σαγματογήνῃ. *ib.*d. an σαγματογήνη ὀθόνη linteum in ſarcina, corpus ipſum linteæ telæ, *vne piece de toile de lin. ibid.* σαγματογήνη ὀθόνη, ex qua τὰ σάγματα γίνονται, ex qua ſtramenta fiunt. *ibid.*b.c. χυδαῖον ὀθόνιον. *ibid.*

Ὠτογλύφος, auriſcalpium. 917.a

Ὀτθοροκόῤῥα vrbs Serum. 989.b. & mons. *ibid.* Ammiano Opurocarra. *ibid.*

Ὀτθαρνόραι in Serica collocantur. 989.a. quorũ vrbs Ὀτθοροκόῤῥα. *ibid.*b

Otus coturnices abeuntes proſequitur. 182.c.d

Oualis figura. 710.a

Ouatæ caſſides. 556.d. pro quo vulgo Obbatæ vel Obatæ. *ibid.*

Ouidij carmina cantata & ſaltata à populo. 856.d

Ouis fera, dicta Cameloparda-lis. 312.e

Ouium pellibus multi venabantur in India. 1006.a

Ouum primigenium, ὠὸν πρωτόγονον, ex quo Oannes ſeu Oes. 575.a.b.c. Ouum rerum omnium generationis initium. *ibid.*b

Oui alia forma, alia ſphærica. 911.e

ex Ouo miræ magnitudinis prodiit dea Syria, ſeu Venus. 576.b. & Oannes ſeu Oes. *ibid.*

Oua in circo quid eſſent, aut cui viſui. 911. falſum eſſe ab Agrippa metis impoſita, ne errarent in metis, ſed vltima eorum indicio monſtraretur. *ibid.*b.c

Oua in Circo veluti notæ fuerunt, quibus curricula numerabantur. 911.d. Oua ad notã curriculi numerandis. *ibid.* ante Agrippam reperta & vſitata. *ibid.*e

Oua in Circo fuere ὠοειδῆ δημιουργήματα, fabricæ ex ligno ouali figura factæ. 911.e.a.e. Oua ſeptem ſtatuta, totidem curriculis numerandis. *ibid.*a. & ſingula ſingulis curriculis peractis auferebantur. *ibid.* aut ſingulis peractis ſpatiis vnum ouum producebatur in medium. *ibid.*b. Ouorum exemptionibus exprimebantur curriculorum circuitus. *ibid.*c. Oua Circenſia Falæ à Iuuenale dicuntur. *ibid.*d

Ὀξαλὶς lapathum ſilueſtre dicitur. 1284.b

Ὀξάλμη. 115.a

Ὀξάλμη, ius ſimul ſalſum & acidum. 1284.a

Ὦξος & Ὦξος, & Oaxes & Oaxus, fluuius Scythiæ orientalis. 984.e

Ὀξεῖαι purpuræ, i. claræ. 1104.b

Oxinea fluuius inter Heracleã & Tium. 888.c

Ὄξος in condimentis præcipuum locum olim obtinebat. 368.c. Ὄξος, σίλφιον, iuncta. *ibid.*

Ὄξωτὶ καὶ σιλφιωτὶ. *ibid.*b.c.e

Oxus fluuius, Ὦξος, ex Caucaſiis montibus oritur. 788.d

Oxus & Oaxus & Oaxes fluuius Scythiæ Orientalis. 984.e. qui & ὤξις & ὦξος appellatur. *ibid.*

Oxi fluminis oſtia. 210 c.d. in extremitatibus Hyrcaniæ. *ibid.*e

Ὀξυάκανθα arbor, vel θάμνος δενδρώδης. 271.c

Ὀξυάκανθα, Acuifolium. 829.d

Ὀξυάκανθα. 580.b.c. *albaſpina.* 580.e.a

Oxyacantha non eſt Aquifolium. 526.e

Oxyacantha pyro ſiluatico ſimilis. 270 a. eius fructus qualis. 270 a.b. maximè conuenit cum Alba ſpina. *ibid.* b. eam eſſe multa ſuadent. *ib.*c. ex ea ſepes vinæ fiebant. *ib.*b. 271.c. eius folia multum diſſident à foliis ſpinæ vinettæ. 270.a

Oxyacantha falsò herbariis putatur quæ officinis *Berberis*, Gallis *Spina vinetta.* *ibid.*

Ὀξυακάνθης nomen diuerſis ſpinę generibus tributum. 271.a. & rhamno & paliuro. *ibid.* & albæ ſpinæ. *ibid.*

Ὀξυάκανθα eſt alba ſpina noſtra. 271 e. quæ & piro ſiluatico ſimilis. *ibid* a. non ergo aquifolium. *ibid.* fortaſſe eſt ὀξυάκανθος. *ibid.*

Ὀξυάκανθα non eſt ἀκίφυλλος, nec aquifolia. *ibid.*c. Ὀξυάκανθα Dioſcoridis, non eſt aquifolium Latinorum. *ibid.* d. nec enim aculeatis prędita foliis. *ibid.*

Ὀξυάκανθα vel ὀξυάκανθος eſt quæ vulgo Alba ſpina, *Aubeſpine.* 524.b. 525.d.e. non eſt ſpina, quæ vulgo *Vinetta* dicitur. 524.c. Ὀξυάκανθος pyro achradi ſimilis. *ibid.* iungitur cum apio. *ibid.* Plinius vertit aquifolium. *ibid.* aliquãdo Spinam abſolutè. *ibid.*d

Ὀξυάκανθα, πυξὶς & πυρακάνθα. 269.d. auget ſpinoſæ & aculeatæ arboris ſignificationem. 269.d

Oxyacanthę lignum ad rubrum colorem inclinat. 270.a

Ὀξυάκανθος, ſpina alba. 961.a

Ὀξυάκανθος & ὀξυάκανθα, idem. 271.b. Cydonia in ὀξυάκανθοι inſeri. *ibid.*c. id eſt, εἰς ὀξυάκανθον, ſeu albam ſpinam. *ibid.*

Ὀξυάκανθος dicitur λευκὴ ἄκανθα, κατ' ἐξοχήν. 525.d

Ὀξυάκανθος & κραταιγὸς diuerſæ. 270.d

Ὀξυάκανθος, an aculeata acanthus. 271.a. ἀκίφυλλος. *ibid.*b. cum paliuro numeratur. *ibid.*

Ὀξυάκανθος non eſt Spina vinetta. *ibid.*d. nec ὀξυάκανθα. *ibid.* Ὀξυάκανθον Theophraſti Plinius vertit Aquifolium. *ibid.* quod oxyacanthæ non conuenit. *ibid.*

Ὀξυάκανθος diuerſa à Cratægo, & ab agrifolio Italorum. 962.d. ſpinis hiſpida, ſed nullis aculeis in foliis. *ibid.*c
Ὀξυάκανθος à Theophraſto vocatur, quæ alibi πυράκανθος nominatur. 955 c
Ὀξυάκανθος Theophraſti eadem cum Dioſcoridea. 961.a. vno excepto. *ibid.*b
Ὀξυακάνθου folia non decidunt. 961.a
Ὀξυάκανθος παραπλήσιος ἀχράδι, i. pyraſtro. 961.e
Ὀξυάκανθος, epithetum. 961.d. ἄπιος ὀξυάκανθος. *ibid.*c. πολύφυλλος ὀξυάκανθος. *ibid.*d
Ὀξυάκανθον pyraſtro ſimilem Græci dicunt. 269 e
Ὀξυάκανθον & ἀχράδα μάστιον cur eandem eſſe crediderit Plinius. 269.c
Ὀξυβάφιον paruum, Bammatum. 375.c. vel ὀξύβαφον. 375.a.b.c
Ὀξύβαφον. 375.d
Ὀξύβαφον, acetarium vas. 1284 b
Ὀξύβαφα, vaſa. 374.e
Oxyblatteum. 278 e
Oxyblatteum. 344.e
Oxyblatteum, Oxypæderotinum, Oxyporphyrum, Oxyphœniceum, &c. 199.a
Ὀξύχειρ, Acimanus. 1316.d
Ὀξυκόκκινον. 1104.c
Oxydracæ, Ὀξυδράκαι, Ptolemæo Ὀξυδράγκαι. 985 b
Ὀξύη, Cerrus. 1035.c
Ὀξύη Græcis, Latinis Cerrus, 334. a.b. quod probatur ex fructu. *ibid.* a. dulciſſimus eius fructus. *ibid.*b. inter genera glandiferarum non cenſetur. *ibid.*b
Ὀξύη, Cerrus. 507. b. glandem fert caſtaneæ ſimilem. *ibid.*
Ὀξύη λεύκη fortaſſe dicta πτελέα, quæ in ſaxis & montibus naſcitur. 334.b
Ὀξύγαλα. 375.d
Ὀξύγαρον, quod ex aceto & garo. 375. d. e. Acetarium. *ibid.*d. Oxypotum Moretum. *ibid.*
Ὀξύγλυκον. 115 a
Ὀξυλάπαθον, etiam ὀξαλὶς & ὀξωνὶς dicitur. 1284. b. quibuſdam ab acuto folio dictum, non à ſucco acido. *ibid.* Latinè Rumex, Græcis hodie λούμαξ. *ibid.*
Ὀξυμυρσίνη, myrtus ſilueſtris. 403.b
Oxymyrſine Dioſcor. non eſt Cubeba. 1308.e.a. Oxymyrſine ſiue myrtus ſilueſtris. *ib.* eius fructus rotundus. *ibid.*a
Ὀξωνὶς lapathum ſilueſtre dicitur. 1284 b
Ὀξωτὴρ καλάμου de ſcalpello. 1044 c
Oxypæderotinum. 278.e
Oxypæderotinus color in veſtibus. 1149 a
Ὀξυφοίνικον. 1104 c
Ὀξυφοίνικον in medicamentis cum calamo Indico iungitur. 1309. e. & cum Caſia fiſtula purgatiua. *ibid.* Oxyphœnicem ſiue Tamarindum. *ibid.*d
Ὀξυφοινικοῦ εἶδος. 278.c
Ὀξυφοινικοῦ color. 344.c
Ὀξυφοῖνιξ acida palmula, ad differentiam dulcis. 1323.b. Ὀνοφοίνικα, pro ὀξυφοίνικα. *ibid.* quæ eadem cum prunis Damaſcenis perperam quidam faciunt. *ibid.*c
Ὀξυφοίνικες, acidæ palmulæ, Tamarindi. *ibid.*a
Ὀξύφυλλος, aquifolium. 1316 e
Ὀξύφυλλον, aquifolium. 268.b
Ὀξυποδία, aquipedium. 268.c.
Ὀξύπους, æquipes. *ibid.*b.
Ὀξυποδίῳ. *ibid.*c
Oxyporum ſinapicum. 1313.c
Ὀξύπορα, Acetaria. 1284.b
Oxypura, quæ & vnde dicta. 1273. e. Acetaria Plinio pro oxyporis. *ibid.* a. Ὀξύπορα στομαχικά. *ibid.* Oxyporum moretum. *ibid.* e. Ὀξυπόρου δυνάμεις, quæ. *ibid.*e
Oxypora condimenta. 375 e. quod ex aceto darentur. *ibid.* e.d. Ὀξύπορα vel ὀξυπόρια antidota, & πεπτικά. *ibid.* quod aceto & acetariis herbis cōponerentur. *ibid.*d. nunquam ſine aceto fiebant, at plurimum piperato. *ibid.* καθαρτικά. *ibid* e
Ὀξύπορα dicuntur quæ ex aceto ſumuntur aut in aceto ſeruantur. 1326.b.e. Ὀξύπορον κατ' ἐξοχὴν, Tithymalli genus, quod Arabes Sebram, vel Seebram, vel Alſeebram nominant. *ibid.*b. Eſula Latinis dicitur. *ibid.*b.c
Ὀξυπορφυροῦ. 344.e
Ὀξύπους, Aquipes & Acuipes. 1316.d
Ὀξυρεγμία, quid. 1279 a
Oxyrynchitæ Cynopolitis vicini. 452. b. eorum inter ſe diſſidium & bellum, quod numina vicinorum odiſſet & occidiſſet vterque locus. *ibid.*
Ὀξύρυγχοι dici poſſunt omnes piſces acuto roſtro. 1315.d. vt & Siurio. *ibid.* & Lucius noſter. *ibid.*
Oxyrynchus piſcis ſic dictus, maleficum animal. *ibid.*
Ὀξὺς color, acutus. 344.e. 345 a. c. 346.a. Ὀξεῖαι πορφύραι. 344.e.
Ὀξὺ in coloribus. 346.e
Ὀξὺ clarum, in coloribus quid. 199 a. 200 c.d.e
Ὀξεῖαι πορφύραι. 199.a
Ὀξὺ, clarus ſonus, aut color. 124.b. opponitur τῷ βαρεῖ, in ſonis & coloribus. *ibid.*
Ὀξὺ, acidus, non acutus. 1284.a
Ὀξὺ, quod eſt acie ita temperata, vt ſcindat. 1224.d. Ὀξῦναι, aciem temperare, vt Acuiare Latinis, τὸ ἀκονᾶν. *ibid.*
Ὀξὺ tam in ſaporibus quam in coloribus intenſionem ſeu ἐπίτασιν ſignificat. 1284. b. δριμὺς, ὀξύ. *ibid.*e
Ὀξύχειρος ſemen nigrum fert. 262. d. nec μελάσπερμος dicitur. *ibid.* ὀξύχειρος & ὀλιγόχειρος duo genera ἐλαίας χειρου. *ibid.* ὀξυχείρου duo genera, ἄκαρπος & μελάσπερμος. *ibid.*e
τὰ Ὄυα pro Ταινία. 877.d
Οὐανδαβανδα inter Caucaſum & Imaum. 788.e
ὦτα περιφερῆ, aures teretes. 713.e
οὐκ ἔχοντες, qui inter primos. 748.e
Οὐιτεμναρίς, Βιτεμναρίς. 877.d
Οὐίττια ὄρη, Veſtiui montes. 881.c
Οὐίβων ᾗ Οὐαλεντία. 68.d
Οὐιβονουαλεντία. *ibid.*c
Οὐίκλος & Ἰὼνς eadem inſula. 247. e.a. fortaſſe & Μέκλος. *ibid.*a
οὔιτον, Vitum, quod & Oetum. 708. e. a. ab Ito diuerſum. *ibid.* οὔιτον Ægyptium inter πόας recenſetur à Theophr. quæ magnas & craſſas habent radices. 709.c
οὐλωθεῖσαι τρίχες. 760.a. οὔλη θρίξ. *ibid.*
Οὔμβροι. 68.a
Οὖννοι, Hunni, & Chuni, Χοῦνοι, & Θοῦννοι iidem ſunt. 158.c
Οὐόραχθα apud Ptolem. non pro Oaracta. 1180.e
Οὐόραχθα Ptolemæo, perperam pro Οάραχθα. *ibid.*e. non longè ab oſtiis fluminis Addanis. *ibid.*b
οὖθαρ Æolice pro οὖθαρ Suber. 341.d
οὖθαρ, vber. 343.b
Οὐπαδος quæ aliis Σούπαδος. 1117.c
οὐραχοὶ vel οὐείαχοι Epithymi. 1062.e
οὐείαχοι in thymo, qui. 1289.a
οὐραχοὶ. 107.a. οὐραχοὶ, idem. *ibid.*

οὐραγὸς & ἡγεμὼν differunt. 164.d
οὐραγία dicta Iris. 1224.b
οὐραγικὸν χῶμα. 202.d
οὐραιοῦ κύλαρος. 535.e
οὖθαρ, vber. 284.b
Οὐξία regio inter Suſianen & Perſiden. 700.d. ab ea oritur Choaſpes. *ibid.*
Οὔξιοι, Vxij. 699.d
ὄζω, odo, ζ in d, & poſtea olo. 511.c
Ozolæ Locri. 66.a.d.e.67.a.b
ὄζος & κλάδος Herculis claua appellata. 332.d

P

P & B ſæpe confundunt librarij. 277.e
π in β mutatum. 68.a
Π & a ſæpe mutantur inuicem. 158.c
P pro C ſæpe in manuſcriptis. 1072.e
P & C ſæpe commutantur in antiquis libris. 1073.a
P & C ſæpe inuicem mutantur. 1294.c
P in F ſæpe mutantur. 1001.c
P & R in veteribus libris ſæpe confunduntur. 50.c.159.a. 173.d
P & T in manuſcr. ſæpe confunduntur. 13.e.280.e.a.389. b.394.e.703 b. 1062 d
P pro T ſæpe ſcribitur. 810.d. 104.e.1169.b
P & T inuicem mutabant Æoles. 110.c.310.c.650.e
Pacatiana & Salutaris vtraque Phrygia dicta. 806.e.a. Καπαζανῆ Conſtantino dicitur. *ibid.*
Pachynus promuntorium. 112. e.a. à quibuſdam Auſtrum ab aliis orientem ſpectare dicitur. 104.e.a.b
παχὺς & λεπτὸς opponuntur. 288.a
πακτὰ & πακτὰ, τὰ ἐκ πολλῶν ξύλων πήγματα. 1116.e. vnde πακτῶσαι. *ibid.*
Pactolus aurato fluore incitus. 837.e.a. imò Aurofluere dicitur. *ibid.* a. qui ideo χρυσορρόας dicitur, iuxta Solinum. *ibid.* alibi non inuenitur ita dictus. *ibid.* b. niſi forte ob vicinitatem amnis cuiuſdam Lydiæ ita dicti. *ibid.* olim arenis ſuis auri ramenta traxiſſe dicitur. *ibid.*
Chryſorrhoas Pactolus à Solino dicitur. *ibid.* e.a. quod non alibi inuenitur. *ibid.* b. niſi forte alias amnis Lydiæ, Χρυσορρόας dictus, cum Pactolo confunditur. *ibid.* Χρυσορρόας amnis etiam in Syria. *ibid.* Χρυσοκέρας etiam Lydiæ amnis qui Maſtaura oppidum interfluit. *ibid* b.d
Pacton, πακτὼν, ſcapha ex pluribus fuſtibus vel lignis inter ſe alligatis compoſita. 1116.d. e. πακτὼν & πάκτων, idem. *ibid.* genus nauiculæ vel ſcapha. *ibid.* e
Pactye vrbs. 167.c.d
Παδάγες fluuij. 1181.c
Παδαῖοι populi Herodoto & Tibullo. 99 a.b. iidem videntur eſſe cum Pandæis. *ibid.* b
Padi origo. 84.e.d.e. Padus quamuis torrentior non nocet agris. 84.e.85.a
Pædare, παιδεῦσαι. 716.c
Pædatura, καταλογισμὸς vertitur, ἀπὸ τῆ παιδῶν. *ibid.* quaſi παίδευσις. *ibid.*
Pæderos. 535 b
Pæderos aliis Opalus dicta, aliis diuerſum genus ab Opalo. 565.b
Pæderos quibuſdam vocatur opalos. 566.a.b.c. & caudicatum dux dicitur. *ibid.* b. eſt & priuatum genus, quem Indi Sagenon, vel Agenon vocabant. *ibid.* a. & hic non ſolum in India, ſed & Ægypto, Arabia & Ponto naſcitur. *ibid.* 567.c. in eo coit & congruit tranſlucida cryſtallus, & aer ſuo modo viridis, & purpura. 566.d.e. in quo ab opalo differat. 567.a.b.c
Pæderos inter gemmas candidas & candicantes principatum obtinet, & ipſa Indica. 1093.e
Pæderotinus color à pæderote. 236.c
Pæderotinus color in veſtibus. 1149.a
Pædopyles, Παιδοπύλης, vel Παιδοπύλης. 888.b
Pæonas fratres, eorum ſororis cauſa à Dario in Aſiam tranſportati. 807.a
Pæonides mulieres Dianæ ſacra facientes. 208.d
Pæonites, à Pæonia Macedonia. 157.c
Pæeonites vel Pæanites lapis, quod medeatur parturientibus. 157.c
Pæones & Mædi contermini. 213.a
Pæoniæ artes, medicæ. 157.d
Pæſamarci Celtici. 276.c. Tarraconenſes. 279.c
Pæſtum, Ποσειδωνία. Pæſtanus, Ποσειδωνιάτης. 66.b. Pæſtum per contractionem à Ποσειδῶν. 66. c. 68. b. Pæſtum à Sybaritis conditum. 66.e
à Pagaſæo portu nauem ſoluerunt Argonautæ. 146.e
Pagatim. 95.e
πάλχυσα, liba. 1263.a
Paginæ valuarum, τὰ σανιδώματα τῶν θυρῶν, τὰ πήγματα. 1034.e
παγὶς τῶν λύκων. 924 e.a. decipula luporum. *ibid.* a. in ea lignum quod repente laxatur ac decidit ad inſtar ἀφετηρίας ὑποσπάγος. *ibid.* ῥόπτρον. *ibid.*
Pago, Pagino, 398.e, vnde Pagina. *ibid.*
Pagos, Ὑπαρχία, præfectura regionis. 489.d. Pagus pro vico. 492.e
Pagi quatuor τῆς ἱερᾶς μοίρας, vnde mons Arabiæ. 483.c
παιανίτης λίθος, vel παιανὶς, ſeu παιωνίς. 157.d
πηκτὶς à πήγω. 221.a
παιδείας κύκλον quis confeciſſe dictus. 749.e
παιδέρως acanthus dicta herba in operibus topiariis. 565.b. & cæreſolium. *ibid.* & vnguenti genus. *ibid.* & amethyſti genus. *ibid.*
παιδέρως ad conciliandum baccæ ruborem iis quæ ex pallido erunt vultus colore. 1148.c.e. Acanthus παιδέρως cognominatus, ſed nulla in eo vis vel ſuccus rubore inficiens. *ibid.* d. Cærepolium etiam Pæderos Plinio. *ibid.* neque bicrutilando aptus. *ibid.* neque gemma Opallum, Pæderos dicta. *ib.* meminit Heſychius παιδέρωτος ἀλείμματος. *ibid.* quod vnguentum ex radice Anchuſæ, aut ex radicula Syriaca compoſitum. *ibid.* ab elegantia & Græcia coloris dictum vt herba παιδέρως, & gemma. *ibid.* 1149. a. ab illo vnguento fuci vel Anchuſæ rubórandis genis mulierem idoneo color Pæderotinus in veſtibus olim vſitatus. 1149. a. Vnguentum illud appellatum à Pæderote colore vel purpuriſſo quod genis induebant mulieres priſcæ. *ibid.*
παιδέρως, quicquid eximia gratia commendatur. 565. b. æque venuſtus vt amor. *ibid.* d. quaſi παῖς ἔρως, puer amabilis æque pulcher ac amor. *ibid.* e

παιδεῦσαι

παιδῶσαι, vt φῦσαι, liberos gignere. 716.c
Παιήων, deus medendi, qui & Παιαί. 157.b. Παιὼν, Παιαί. ibid. d
παίγνια, vel παίγματα, Iocula. 1123.c.d. Æolicè παίμματα. ibid.
παῖγμα, ludicrum vel Ioculum. 1123.c.d.e. Æolicè παῖμμα. ibid. d
παιωνία, herba. 157.d
παῖς πρωτόχεις. 65.e. 566.a
παίσδειν pro παίζειν. 1280.c
Pala vel Palea, vel Paleda vel Paleta, σφενδόνη τοῦ δακτυλίου. 408.a. πάλις. ibid.
Pala vel Palula annuli à Græce πάλη. 1203 b. Paleda & Paleta à πάλις, πάλιδα. ibid.
Pala, arbor Indica. 297.e. eius pomo veſcuntur Indorum Sapientes. ibid. 298.a
Pala, lata, in terrã pangebatur. 515 c. à qua & Bipalium. ibid.
Palacæ, pro Palatæ, Græcis Παλάθαι. 1076.a. ſic maſſæ vocantur. ibid.
Pala pro Tala in libris. 1904.c
Palæſimondu oppidum, in quo ducenta millia plebis vrbanæ. 1117.e. τὸ βασίλειον, in Taprobane. 1118.a
Palæſimundum non amplius Regia erat temporibus Ptolemæi. 1119.a. ſed & Palæſimundu tota inſula vocabatur ætate Plinij ab illo oppido inſulæ clariſſimo & Regia. ibid. Ptolemæi æuo dicebatur *Salica*. ibid.
Palæſimundus amnis inſulæ Taprobanes, Plinio. 1110.c
Palæſtina tertia. 488.d
Palæſtina tertia, quæ Syria Palæſtina. 470.b. eius metropolis Petra oppidum. ibid.
Palæſtina tertia eſt Iudæa. ibid. d
Palæſtrita magis commendatur qui arte vincit, quam in viribus. 290.d
πάλαι, globi vel glebæ rotundæ. 5076.a. πάλα vel πάλλα eſt ſphæra. ibid.
Παλαιόπολις vrbs Lyciæ, quæ & Γάγαι & παλαιὸν τεῖχος. 252.c.d
παλαιωθῆναι. 227.d
Παλαισιμουνδου antea vocata Taprobane inſula, ætate verò Ptolemæi Σαλική. 1110.a.b. perperam Σιμουνδου aliis dicitur. ibid.
Παλαισιμουνδου olim dicta Taprobane inſula. 1264. b. ſubaudiendum νῆσος. ibid.
παλαιστή. 290.b
παλαισταὶ tres, duodecim digiti. 370.c
Palangæ Latian, quæ φαλάγγες vel φαλάγγια Græcis. 1031.d.e. fuſtes teretes. ibid. d. Perticæ Martiali. ibid.
Palangarij qui aliquid oneris fuſtibus tranſuehunt. 1031.d. Phalangarij in Gloſſis dicuntur. ibid. c
Palantha, Latini vxor. 13.c
Bilãthe, Palãtho, Παλανθώ. ibid. e
Palantia, ſeu Pallantia Euandri filia. ibid. c
παλάθη, ficuum globus vel maſſa. 764. b. vel promuntorium. ibid c.d
παλάθη Caryotarum. 1019.d. Palathion Caryotarum. ibid. prunorum Damaſcenorum offæ & παλάθαι. ibid. ſed de caricis hoc nomen propriè obtinuit. ibid.
παλάθη Συριακή, maſſa caricarum aut Cottanorum, quæ ex Syria in alias regiones ferebantur. 1019.d
παλάθιον & ἀπαλάθιον. 764.b. globus crinium in metam congeſtus. 765.a
πάλη ὀρθία. 290.e 291.e
Paleda, à παλὶς παλίδα, Paleda & Paleta. 408.a
πάλην, τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου. 327.d. Æolice πόλλην, vnde Latinum Polen & Pollen. ibid.
Palcſtris pro Paluſtris. 1205.
Pali actuarij qui defigebantur inter 120. palos. 678.c.d. 680.b
Παλίβοθρα, Παλίβοθροι. 992.d
Παλίβοθρα, Παλίβοθρος. 1176.a
Palitothra, Παλίβοθρα, ad Gangem. 994 a. Græcis Παλίβοθρα. ibid.
Palibothra vrbs præcipua Praſiorum. ibid. e. Palibothra ad Gangem. ibid.
Palibothri dicuntur Melæ oram incolere ab Inas ad Gangem. 995.a
Palibothri reges & gentis Pruſiæ. 1186.b
Palibothri ad ipſum Gangem. 1113.e. Παλίβοθροι, & vrbs Παλίβοθρα. ibid. a
Παλίβοθροι populi, quorum vrbs Παλίβοθρα. 1004.d
Παλίβοθροι & Παλιβοθρηνοὶ, iidem populi. 1196.b
Palicenus Siciliæ fons. 104.b. Palicorum lacus, in Sicilia ſacramenti exigendi miraculo clari. ibid. a
Palici Deilorum fratres. ibid.
Palimbothri Ptolemæo trans Gangem ad orientem. 994.e. 995.a
Παλίμβοθροι ab vrbe quæ Παλίμβοθρα. 240.b
παλίουρος ὀξυάκανθος. 961.a
Paliurus, arbor ſpinoſa 270.b. ex ea ſepes viuæ fiebant. 270.b. 271.c. fructum habet in ſiliqua. ibid. eius folium. 270.b. ὀξυάκανθα à quibuſdam vocata. 271.a. & alba ſpina. ibid.
Paliurus Africana non eadem cum Connaro. 5038.a
Paliurus non eſt noſtrum *Houx*. 526.e. baccas habet planas & in ſiliquis. ibid.
Paliurus ἄφορος. 1166.e
Paliurus. 524.e. non eſt Spina alba. ibid. eius fructus. ibid. a. b. albæ ſpinæ nomine donata. ibid. e. 526.b
Paliurus alba ſpina vocata. 271. a. forte παλίουρος, qui Latinis veteribus aquifolium. ibid.
Paliurus & Connarus ſimiles & congeneres fructus, 1037.b.e. Paliuros non vulgaris Græciæ, ſed Africæ peculiaris. ibid. c. Paliuri Cyrenaici ſiue Libyci folium ſimile Græco paliuro, ſed fructu differt. ibid. d
πάλλα, Æolice πάλλα. 754.c
Pallacana dicitur genus cæpæ. 1169 a
Pallacopus foſſa ex Euphrate aperta. 703.e
Palladia ſilua, pro oleis, Virgil. 963.a
Παλλάδιον διοπετές. 816.c
Pallene Cherſoneſus, 161.a.c
Πάλλας, Pallas. 13.c.d
Pallas gigas à Minerua occiſus, vnde dicta Pallas. ibid. d
Pallantium, vnde dictum. ibid. e. Παλλάντιον. ibid. c.d. Παλλάντιος Iupiter. ibid.
Pallantium, Παλλάντιον, non Παλάτιον. 140.b. inde Palatium vrbium. ibid.
Pallet aliter teber color qui dilutus eſt, aliter luteus palleſcens, aliter cæruleus euanidus, ſeu moriens 1154.e. Pallidum Latinis quod Græcis ἄχρουν ἢ τὸ ἔκλευκον. ibid.
Pallidus adamas, & chryſoberillus vel chryſopraſus, qua ratione dicuntur. 1106 c.
Palliolum pro pileolo. 1289.d. vnde Palliolati ægrotantibus qui pileo tectum caput habent. ibid.
παλλομέγας, Pollio. 754.b
Palma abſolutè de palmis minoribus. 1322.b

.506

Palmæ arbores ἀκρόκαρποι. 297.d

Palmæ carne placent in Ægypto. 937.e

Palmæ χαμαιῤῥιφεῖς, quæ. 1327.d. hodie à Siculis Cephagoloni vocantur. *ibid* d. cæſæ repullulant. *ibid.* cerebrum habent in parte quæ radici proximior, *ibid.* Palmæ aliæ cerebrum in ſummo trunco habent. *ibid.* quæ cædi non poſſunt ſine cæde arboris. *ibid.* Tenera medulla, cerebri nomine cenſetur. *ibid.* a. quam omnes Palmæ habent. *ibid.* a. Medulla cerebri palmei dulcis eſt, & veſcentes inebriat. *ibid.* b. nihil tale facit medulla cacti. *ibid.* Cerebrum Palmæ ἐγκέφαλον dicitur, & album. *ibid.* c. καρδία nulla in Palma, vt in cæteris arboribus. *ibid.* Cipbilio & cor, eadem res in Palma. *ibid.* Ciphilio pro Cephalione. *ibid.*

Palmarum vndequinquaginta genera Plinius fieri ſcribit. 472.b. ſed duæ φοινικώνων differentiæ, Caryotarum & communium. 472.b.e.a.b. Communis dicitur abſolute φοῖνιξ, palma: altera φοῖνιξ καρυωτὸς, palma Caryota. *ibid.* alibi Plinius vnum genus addit, Thebaicarum palmarum. *ibid.* c. licet ab aliis genere non differant. *ibid.* c.d. Thebaicæ & Arabicæ cruſtam pro cute gerunt. *ibid.* c.d.a. Palmæ Thebaicæ ad vires recreandas & ſitim ſedandam. *ibid.* e. Palma Thebaica σκληροτέρα, & guſtu ſuauior Iudaica. *ibid.* a. Palmæ ſteriles in tota Ægypto præter Thebaidem: circa Delta & Alexandriam fructum ferunt οὐκ ἐδώδιμον. *ibid.* Palma Ægyptia non ſola adipſos, ſed & aliæ palmæ. *ibid.* e.b. nec ſola vnguentis addita. *ibid.* Palmæ non ferunt myrobalanum. *ibid.* b.e

Palmarum duo genera naſcentium Babylone. 1326.d. τὸ ἀπολεκτὸν, & καρυωτὸν. *ibid.*

Palmarum duo genera in Iudæa. *ibid.* τὸ καρυωτὸν, rariſſimũ cariſſimumque. *ibid.* & vulgare dactyliferum. *ibid.* quod fortaſſe χυδαῖον dictum, ad differentiã eximij & electi. *ibid.*

Palmarum diuiſio ſecundum Plinium. 1319.e & Dioſcoridem. *ibid.* d. & Iſidorum. *ibid.*

Palmarum quæ ſeruari negabant, alia ad cibum ſumebantur, aliæ ad vinum faciendum. 1326.c

Palmarum mas in palmite floret, femina citra florem germinat tantum ſpicæ modo. 1334.d. maſcula carnem non facit, nec βάλανον. *ibid.* e. femina ſola βαλανοφόρος. *ibid.* ſeu καρποφόρος. *ibid.* mas qui floret, infrugifer: femina citra florem producit fructum. *ibid.* a. perperam Pollux notat fructum maris vocari ψῆνα, feminæ βάλανον. *ibid.* Herodotus ait marem palmam ψῆνας, i. culices habere, ſicut caprificum. *ibid.* b. Heſychius femina ipſa pro culicib. qui ex his oriuntur, accepit. *ibid.* c. Herodotus eodem curari palmas feminas, vt ficus, aſſerit. *ibid.* & culices euolantes è maris palmę fructibus inire fructus feminę palmæ, eoſq. ad maturitatem perducere. *ibid.* ac ne decidui fiant præſtare. *ibid.* atq. vt citius matureſcant. *ibid.* d. Theophraſtus in palma id perficere ait ſexus rationem, & veluti coitum maris cum femina. *ibid.* c. quod & ipſum ὀλυνθάζειν dicebant, ob analogiam quandam. *ibid.* & ὀλυνθάζειν ἐκ τῆς ὁμοιότητος. 1335.a. nulli ψῆνες in mare palma. *ibid.* nec culices fructum feminæ palmæ pertundunt & aperiunt inſinuandi ſe gratia. *ibid.* abſciſſo palmite ex maſcula, dum in flore eſt, florem ac lanuginem cum puluere ipſo concutiunt aduerſos feminæ fructum, & eum veluti inſpergunt. *ibid.* in palmis mare & femina veluti coitus fit. *ibid.* c. Herodotus ψῆνας in palma maſcula vocat, qui flores ſunt. *ibid.* palmæ maſculæ fructus qui nunquam matureſcunt quidam à ſimilitudine ἐρινοὺς vocarunt. *ibid.* Mas vnus inter plures feminas ſtans, propriores quidam præ ipſo tactu maritat. *ibid.* e. longius autem remotas, afflatu viſuque & ipſo etiam puluere ſibi maritas facit. *ibid.* illæ blandioribus comis in marem pronæ nutant, quæ in vnam partem comas habent totas inclinatas. *ibid.* 1336.a. quæ faci euentilatæ & flatu percuſſæ comparantur. *ibid.*

Palmæ plantam Cephalionem vocat Palladem, non Cephalonem. 1237.d. quia ſeritur ea parte trunci qua caput eſt. *ibid.* Palmæ cerebrum in ſummo trunci vertice. *ibid.* quem & κεφάλιον, Latini Cephalionem, i. caput dixere. *ibid.* vetus Epigr. κρᾶνον vocat. *ibid.* e. Palma nihil habet edole præter caput, i. ſummum truncum in quo cerebrum. *ibid.* τὸ ἄνω, τὸ ἄκρον Theophraſtus vocat. *ibid.* in ea parte cor palmæ idemq. cerebrum. *ibid.* Sterileſcunt palmæ, ſi quid ex iis amputetur aut mutiletur. 1328.a. quod de ea tantum intelligendum quæ in Græcia naſcitur. *ibid.* non de iis quæ in ſuo ſolo. *ibid.* a b. Nouellę ferro non attinguntur, ſed robuſtiores mari circumciduntur. *ibid.* b.c non ſterileſcunt palmæ dempto cacumine. *ibid.* d. niſi propius ſummitatem trunci decidantur, ita vt cerebrum attingatur. *ibid.* Cacumen in Palma, duplici modo intelligitur. *ibid.* aut de comæ cacumine, cuius deputatione proficit. *ibid.* d.e.a aut trunci, in quo cerebrum. *ibid.* quæ decacuminatio ſola necem adfert arbori. *ibid.* e. & hoc Theophraſto ἀποκοπὴ dicitur, Palmæ exitialis. *ibid.* κόλουσις, ſeu mutilatio palmæ, ſteriles reddit palmas, in Græcia tantum. *ib.* Pręciſio trunci qua parte cacumen eſt & cerebrum, arborem necari. *ibid.* a. hoc eſt τὸ ἄκρον palmę, & τὸ ἄνω, & κεφαλὴ, vel κεφάλιον. *ibid.* b. quo ἐγκέφαλον & ἐγκέφαλον. *ibid.*

Palma Ægyptia. 469.470.a

Palma Ægyptia in vnguentis ſecundum locum obtinet, Hammoniaca primum, Syriaca tertium. 464.d

Palmaa Ægyptia non ſola nullum intus lignum habet, ſed omnes palmę iuxta Theophraſtum. 471.b.e. 472.a.b quędam tamen ſine oſſe intus. 471.c. quod de fructu intelligendum. *ibid.* d.e. Palmarum fructus differentię. *ib.* c.d

Palma Ægyptia nihil peculiare habet pręter Syriacam & Cypriam. 471.c.472 b

Palmæ Ægyptiæ à Thebaicis diſtinctæ. 532.d

Palma Ægyptia diſtincta à Thebaica. 981.b

Palmæ Ægyptiæ omnes ἄσφοι, nec earum fructus in vnguentis locum habet. 464.a.b. ſed cortex palmularum floreſcere incipientium. ibid. b. qui cortex vocatur σπάθη & ἐλάτη. ibid. & φοῖνιξ. ibid. c. Cortex de palma. ibid.

Palmæ Ægyptiæ myrobalanus, myrobalano ſimilem vſum in vnguentis habet. 469. a. ſed nunquam dicitur myrobalanus. ibid. b

Palma Indica, cuius fructus Coccos, veteribus incognita. 1321.c. nam palmæ Coccos multo minores palmulis. ibid. & palma veterum pomi & vuæ naturam participabat. ibid. Indicæ verò fructus nucibus adnumerari potius debet. ibid. ideò nuces Indicas vocant κάρυα Ἰνδικά. ibid. d

Palma Caryota. 472.b

Palmæ Thebaicæ. 958.c

Palmæ cuinſcunque elate vel ſpathe ad vnguenta vtilis. 464.c.d

Palmæ novellæ fructus cum ligno interiore producunt, vetuſtæ ſine ligno intus. 472.a. & perperam id Plinius proprium naſcentium in Ægypto, Syria & Cypro facit. 472.b

Palmarum fructus ξανθοὶ dicuntur qui rubentes ſunt. 1155.d

Palmæ ſerendæ modi varij. 1328. b.c.d e. Palmæ caudex totus ſcaber eſt & aſper, denſis ſquamis per gradus diſpoſitis. 1329.a. & faciles illæ palmæ ad ſcandendum. ibid. a.d. Iodicæ verò, quia leues, ſcandendo admodum difficiles. ibid. b. d. circulum etiam pedibus inducunt, qui palmas arbores ſcandunt. ibid. c d. Palmam dactiliferam, nec Caryotiferam in tota India non naſci, certum eſt. ibid. e. modus ſcandendi dactyliferas, longè diuerſus ab eo quo ſcanduntur cocciferę Indicæ. ibid. Palma germen emittit veluti ſpicam, cui fructus adpenſus. ibid. palmes ſpicatus ex vetuſtis ramis emanat. ibid. a. c. primò fructum racemoſum totum inuoluit, deinde ſe apetiens in Solem prodit. ibid. a. σπάθη & ἐλάτη & φοῖνιξ Græcis vocatur. ibid. a b. c. d. Latinis cortex Palmæ. ibid. & eſt corticeum palmulæ inuolucrum, dum in flore eſt. ibid. φλοιὸς etiam dicitur. ibid. & φλοιώδης. ibid. b. & σκέπασμα. ibid. & μασχάλη. ibid. μάσχαλος χιτών. ibid. & κυβεύτηον τοῦ φοίνικος. ibid. cuius fumo ad dealbandum vſi Chymici. ibid. vt ex cinere foliorum. ibid. c. quæ θαλλοὶ & θάλλα dicebantur. ibid.

Palma pro miſſu. 935.c

Palmæ totidem, quot miſſus. 935.b

Palmites in palma arbore inter ramos & ex ramis prodeuntes cum ſuis pomis. 410.a. & in vite etiam à quibus pendent racemi. 410. b. σπάθαι in palma ſunt. 410.b

Palmitum extenuatio & domitura, in vitibus. 519.c

παλμός, ſaliſſatio. 70.d

Palmula nondum matura, phœnicei coloris eſſe dicitur, hoc eſt ſpadicis. 1330.c.d. matura verò non vnius coloris. ibid. immaturæ primo ſuo colore non ſunt phœniceæ, ſed virides. ibid. d. Fructus palmarum varij colores. ibid. d.c

Palmula Ægyptia viridis, adipſos, vel πίμα vocata. 470.e. 471.a. ſicca, τράγημα dicebatur. 471.a.b. non ſolæ autem palmæ Ægyptiæ virides mandebantur, ſed omnes quæ aſſeruari non poterant. 471.b. eius fructus nigreſcit matura. 471.b.472.b

Palmulæ, φοίνικες. 1322.e. palmæ fructus, qui Græcis βάλανοι. ibid. à Syris vocantur τραγήματα. ibid.

Palmulæ maiores, Caryotæ dicebantur. 1320. d. minores, communes & dactyli. ibid. Palmarum menſura in genere. ibid. e. 1328.a

Palmulas vocat Iſidorus, quas Plinius Palmas. 1319. d. eaſque ſeparat à Thebaicis & caryotis. ibid. Palmula Dioſcoridi in Ægypto myrobolano ſimilis. ibid. d e. Plinius perperam exponit, quæ fert myrobalanum. ibid. Galenus diſtinguit Palmulam Ægyptiam à palma Caryota. ibid. quod de vtraque ſicca & recente intelligendum. ibid. 1320.a

Palmarum diuiſio in Caryotas, & vulgares ſeu communes: vel dactylos. 1320.d.1322.b

Palmus quatuor digitorum Vitruuio. 1231.a

Palmyrenæ ſolitudines. 484.a.b

Palus & petra, contraria. 1296.b

Palus dicitur infimæ Latinitati Mariſcum. 578.a

παλιώιαι. 327.c. παλιώνη. ibid. c.e

παλωνή, Æolice πολωνή, vnde Latinum Polenta. ibid. c

πῶμα pro πόμα. 274 d

Pamma pro Pampa. 448.d

Pampa, vicus vicinus Tentyris. 448.d. quæ & Παμπανὶς dicitur. ibid.

Pamphilæ inuentum, quemadmodum fœminas veſtes denudaret. 143 a d. 144. b. 145.d

Pamphylia, ex quinque gentibus quibus conſtabat πάμφυλον ἔθνος. 805.a.b

Pamphylia Aſiæ citerioris terminus ab oriente. 802.a. 808. b. & vlterioris ab occidente. 808.b

Pamphylia Piſidiam & Iſauriam complectitus. 803.b

Pamphylia ſub iuriſdictione Proconſulis non erat. 806.a. vicario Aſianæ diœceſeoa ſubiecta. ibid. b

Pamphylia Conſulatibus regebatur. ibid.

Pamphyliæ ora maritima. 780.a

Pamphyliam inter alias continebat Aſiæ pars ſuperior. 807.d

Pamphylius ſinus. 782.d 786.d

Pamphylius ſinus. 779. e. a. b. 780.c. 781.c. 782.a. Pamphylicum mare. 779.b. 781.c.e

Pamphylius ſinus inter Cyprum & Ciliciam. 803.b. Aſię minoris terminus à meridie. ibid.

Pamphylium mare. 802.e

Pamphylium pelagus. 781. c. Ægyptio oppoſitum. 778.e. inter Taurum montem & Chelidonias. 779.b

Pamphylius vaſtus ſinus. 783.c

Pamphylium ſinum Iſſicus cõprehendit. 787.a

Pampinatio, οἰναρισμός. 517.a.b

Pampinus, ἡ φυλλάμπελος. 403. d. Pampini etiam vitium claiculæ, & capreoli qui intorquentur, ἕλικες. ibid. c

Pampre, Pampinus. 683.b

Pan Σατυρισκος Paniſcus. 1127.c

Pan vel Faunus aucupij præſes, vt & venationis leporum. 1088.c

Pan facie phœnicei coloris. 399.d.c

Pan plagiauli repertor. 122.d

Pan Syringa amauit. 413.e

Panis fera πάνθηρ ſeu πάρδαλις. 212. e. πάνθηρ vt σκυμνίτηρ. *ibid.* Pani in delicijs pantheræ, lynces & tigres. *ibid.*

Pan media ſui parte capræ ſimilis. 413.e.a. idenque videtur idem Pan & Ægipan. 413. a.b. Mela Panas pro Ægipanibus poſuit. *ibid.* quidam Pana diſtingnunt ab Ægipane. 413. d. 414 c. Siluanus à Pane diuerſus. 413.e.414.e 415.a. Fannus qui Græcis πάν. 413.e.414. a. Panis ſacra ex Arcadia in Italiam tranſlata ab Euandro. 414.a. Fauni, i. Panes, & Panes pro Panibus. 414. b. Panes, πανίσκοι. 414.c. Alij Siluanum cnm Pane eundem faciunt. *ibid.* d. c. Pana, Faunum, Innum & Silnanum eſſe συνώνυμα. *ibid.* Pan ab Arcadibus Ὑλαῖος dictus. *ibid.* d. θεὸς ὑλαῖος. *ibid.* Pan ruſticus deus, Agreſtis, nuium cuſtos. *ibid.* e. curat nues ouiumque magiſtros. *ibid.* Ἀγρεὺς apud Athenienſes vocatus. *ibid.* Silnanus & Pan diuerſi, & dinerſis inſignibus picti. *ibid.* c. d. ſic & Satyri. *ibid.* d. Siluani in quibus à Panibus diuerſi, aut iis ſimiles. *ibid.* d. Panes & Satyri ſeparati à Græcis. *ibid.* e. Panes, Silnani, & Satyri dinerſi, licet omnes αἰγίποδες & αἰγιβάται. *ibid.* a. Inuus idem cum Pane. 415.a

Panueca, vel Panaces Heracleoticum origanum vocatum, vt & Liguſticum. 1278. b. Panaces duplex, Heracleoticum propriè ſic dictum & origanum Heracleoticum. *ibid.* b. c. non tamen πάνακες aut πανάκειον cognominatum origanum, ſed Πανάκτον & Πανάκτιον. *ibid.* c

Panacea vocatum quibuſdam polycnemum, quòd contra ſerpentes valeat. 1277.c. Cunila bubula aliis Panaces dicta. *ibid* c.d. ſed de Liguſtico Panace intelligendum. *ibid.* c

πάνακες, agreſtis origanus. 1278.a

Πάνακες ab indigenis κεβωνιὸν vocatur. 1274.d.e. Panaces Heracleoticum Liguſtico radice & caule ſimile, & pari virtute. *ibid.* d. Panaces Heracleoticum à Romanis Oluſtrum maius vocatum. *ibid.* d

Πάνακτος oppidū in Attica 1278. e. à quo & Πανάκτιον, & Πανακτὸς dictum origanum, quòd ibi plurimum naſceretur. *ibid.* c. e. a. Πάνακτος abſolutè pro Panacteo origano. *ibid.* a

πάναξ, ſeu πάνακες. 1275.d. πάνακες ab omnium morborum medela. *ibid.*

Panchia longe ab Ægypto. 549.e, vna ex inſulis quæ in Indico Oceano contra Arabiam Felicem. 549. e. 550. a. non eſt regio Arabiæ Felicis, nec gens Sabænrum. 549.a.b. in ea vt in Arabia tus naſcebatur. *ibid.*

Panchatis equi nomine currus Iberi agitatoris intelligitur. 896.e.898.b.c

Panticapes fluuius Scythiæ. 768.b

Pancrates poeta Alexandrinus. 976.a

Pancratiaſtes etiam ſole proſtratus pugnabat. 291.a. ὑπτιασμοῖς affectabat. *ibid.*

Pancratiaſtæ, εἰς χεῖρας ἀγωνισταὶ παμμάχοι. 290.c

Pancratiaſte ὑπτιασμοί. 290.d.e.a. 291.a

Pancratium, παγκράτιον. 289. e. 290.b.c.b.c. 291.c.d. Pancratiaſtæ. 290.a.291.c.d

Pancratium ex pugillatu & lucta compoſitum. 290.c

Pancratium Lacedæmoniis improbatum. 291.b.c

Pancratij vna ſpecies è lucta pugillatuque conſtans. 290. b. male alterum genus conſtituitur, quod volutatorium dicitur. *ibid.*

in Pancratio artis erat ſuccubuiſſe. *ibid.* e

in Pancratio vſque ad ἀπαγόρευσιν certabatur. 291.c

Panda gens. 995.e. Παῖδες Stephano gens Indica. *ibid.* horum regio Πανδαί Arriano. *ibid.* Pandarum ab Herculis filia Pandæa. *ibid.* quam vnicam habuit in India, quum multos mares peperiſſet. *ibid.* Pandæa gens, non Panda Martiano. *ibid.* Panda principalis Sogdianænrum vrbs. *ibid.* b. quæ vocatur Pada in libris. *ibid.* iidem videntur Pandæi Indici, & Πανδαῖοι Herodoti. *ibid.*

Pandare & Ceuere, idem. 829.a

Πανδαρείδης pro Γεφυρείδης. 993.d

Πάνδαροι & Γανδαρεῖται, iidem. *ibid.* e

Pandaiaria, vel Pandateria. Γανδαλεία, Γανδαρεία, vel Πανδαρεία. 95.a.b

πανδέκτης liber. 4.a

Pandura à recentioribus dicitur σύριγξ ὁ πολυκάλαμος. 832.a. quum antiqua ſit ἐντατὸν ὄργανον, non ἐμπνευστόν. *ibid.*

Pandion rex Nelcyndæ, tempore Plinij. 1186. a. non omnes reges loci eius Pandiones vocati. *ibid.*

Paneas vrbs in qua fons Iordanis oriebatur ex geminis alter, qui & Paneas dictus. 576.a. Πανεὰς à ſimulacro vel templo Panis dicta. *ibid.* Πανεάς Ioſepho vrbs dicitur, inſtaurata à Philippo Tetrarcha, quæ Καισάρεια dicta, & Πανεάς prouincia. *ibid.* b. aliis etiam Πανεάς regio appellatur. *ibid.* nec vlla eſt ratio differentiæ. *ibid.* Cæſaream Paneadem Phœniciæ tribuit Ptolemæus. *ibid.* d Paneas Tetrarchia Philippo relictæ ab Herode Magno. *ibid.* duæ Tetrarchiæ in vnam coalitæ. 574. e. e. Paneas de vrbe, quæ Tetrarchia fuit ſeparata cum regione quæ circa vrbem. *ibid.* e

Πανεὰς, oppidum Phœnices, quod à fonte Paneade nomen accepit. 575.d. & gentile Πανεάτης. *ibid.* hæc πανεὰς Cæſarea dicta eſt. *ibid.*

in Paneade fontes Iordanis. 577.a. vnde & Paneas fons ipſe Iordanis. *ibid.* Philoſtorgio dicitur primo vrbs Dan dicta, deinde Cæſarea, poſtremo Paneas. *ibid.*

Paneas fons, non Panias. 575.c. vnde demiſſus Iordanes amnis. *ibid.*

πάνειον, ſimulacrum vel templum Panis. 576.a. ab eo vrbs πανεάς. *ibid.* alij ſcribunt πάνιον. *ibid.* vnde & eadem vrbs πανιάς. *ibid.* vnde ſpelunca Panis, πάνειον. *ibid.* & πανιὰς & ἄντρον. *ibid.* & πάνιος δαίμων. *ibid.* πάνιος & πάνειος, idem. *ibid.* inde τὰ πανεῖα, quæ & πανικά. *ibid.*

ὁ πάνος τοῦ πάνου, & mutato α in ο, πόνος, vnde Latinum Fonus, & ἀρχαϊκῶς Faunus. 414 a

Panhydri montes, aut Panthydri. 891.a. aliis Panedri, aut Paryedri. *ibid.*

πανιὰς vrbs Ioſepho. 577.a.c

πανικὰ, lineæ perticæ cum ſurculis. 413.b. πανικὰ φορήματα Grallatores. *ibid.*

Panicæ, Paniculæ, in milio & harundinibus. 127. a. c. d. a. non πλωίνη. 127.c. ſed à Pano. ibid. Panicula in pano panici. 127.c
Panicula, ἀνθήλη. 393.b.c
Panici ſatio. 733.c.d
Panim, Hebr. facies vel vultus, προσώπων. 654.e
πανίον ἀληθινὸν, pannus ruber. 1152.c
Πάνιον, σπήλαιον Paleſtinæ, vnde oritur amnis Iordanes. 575.d
Panis in furno, duplo maior factus, regnum Macedoniæ portendit Perdiccæ. 691.e
Panes æris ferruminabantur & durabantur in regulas æris ductilis. 1078 a.c
Pannus, ῥάκος. 332.a. Panni arentes ægipolis. ibid.a.c
Pannus ruber, πανίον ἀληθινόν. 1152.c
Panni an tonderentur apud veteres. 391.e
Panni pelagij potius dicendi quàm marini. 1146.e
Pannorum recta pars, L'endroict, versa, L'envers. 391.d
πάνορμος λιμὴν, legitimus portus. 810.c. inde Πάνορμος vrbs Siciliæ. ibid.
Panotij, Πανῶτοι. 219.b
Πανούκτοι. ibid.d
πολύδοδον nomen recentiorum herbariorum, quo ἰσατίδα vel tribulum vocant. 394.a
πάνθηρ, poeticum. 212.c. πάνθηρ, panthera. 213.c
πάνθης, mas: πάρδαλις, fœmina. 212. c. πάνθηρ, panthera. 213.c. πάνθηρ quaſi πᾶς θήρ. ibid. idem quid πάρδαλις & Panthera. 212.e
Panthera, πάρδαλις ibid.c
Pantheræ pro fœminis. 323.e. πάνθηρ. ibid.
Pantheræ quæ proprie dicantur. 212.a. earum à Pardis diſtinctio. ibid.a.b
Patheræ in Aſia quidem, ſed in Amano & montibus Ciliciæ verſus Syriam, 884.c. in Idæo monte nullæ. ibid.
Pantheræ candidam tergi ſupellectilem habent, fuluis orbiculis pictum. 213.b. Pantheræ & Pardi differentia. ibid.b.c
Pantheræ τῇ διαρροίᾳ κατουῶνται, ex aconito carnibus mixto. 212. a. alij dicunt angina ex eo perire. ibid.
Panthetarum orbiculi, ſeu σφραγῖδες. 212.a
Panthetinæ menſe citreæ. ibid.
Panthetina veſtis inter Satyricas veſtes. 212.d. Pantherinæ pelles raræ. ibid.e. earum loco textiles. ibid.
Panthydri montes, aut Panhydri. 891.a. aliis Panedri, aut Paryedri. ibid.
Pantomimi grallatores. 413.b
Panus, Πήνη. 127.d.e. Panus punici φῦμα. ibid. Panus tramæ inuolucrum. 127.e. & inguinum tumor. ibid. Fanus longa oſſa. 127.a.c
Panyaſis, poeta Epicus. 856 c
Panyaſis à poetis Cyclicis ſegregatus. 851.c
Papauer erraticum & ſilueſtre, quid. 831.b. Papauer Rhoas. 831.c
Papauer erraticum, ὁ μήκων ῥοιάς. 829.a. non idem ac ſilueſtre, ſed in ſegetibus naſcitur. 829.b. medium genus inter ſatiua & ſilueſtria. ibid.
Papauer quod lineis præcipuũ candorem conciliaret, quid. 1127.d.e
Papaueris radix κωδύα dicta. 1060.c
Papaueris quædam ſpecies θυλακῖτις dicta. ibid.b. alia πεπλὶς ibid.c. & ἐπίπλις. ibid.
Papauere ſparſa, μηκωνιτῶ. 368. e. Papauer inter condimentaria ſemina. ibid.
Papaueraca veſtis, ὁ μηκωνῖνος. 1127.c.d
Papaueraca veſtis pro tenui ac delicata, vt μήκωνος Græcis. 1127. b.c. delicata & byſſina veſtis μηκωνῖνος. ibid.d
Paphlagonia comprehenſa ſub Galatia. 803.b
Paphlagonia comprehenſa ſub Pontica diœceſi. 807.c. Auguſti temporibus Bithyniæ additæ. ibid.
Paphlagonia, Aſiæ citerioris terminus à Septentrione. 805.e
Paphlagoniam à Bythinia diſterminat Biblæus fluuius. 888.e. Paphlagonia incluſa à tergo Galatia. ibid.a. inſignis populis venetis. ibid.c
παφλάζειν. 40.b
Papyraceæ naues ex papyro textæ. 1115.e.1116.d. quales in Nilo nauigando habuere Ægyptij. 1115.e.d.1116.a.c d
L. Papitius Curſor. ædem Quirini dedicauit. 649.c
πάπυρος, papyrum, ſcirpus. 1004. b. non ſemper pro planta Ægypto peculiari. 1004.b
Papyrus planta Nilotica, ſimilitudine & vſu ſcirpus, i. φλεὼς dicitur. 1002.e. πάπυρος, φλέως. ibid. 1508
Papyrus Nili amnis peculiaris frutex. 1324.a. à patria Criſpini dicta. ibid.c
Papyrus empeeutica. 1003.d
Papyrus in ſummo comam habens faſtigatum thyrſi modo cacumen includere dicitur. 1287.d. χαίτην ἐπ' ἄκρῳ. ibid.
Papyrus vulgaris, qui ſcirpus eſt & φλέως, perperam de Ægyptio capitur. 1003.d Papyrus pro charta, de Ægyptia papyro: in candelis ad lumina & funera, de communi papyro, i. ſcirpo. ibid.d.e
è Papyro Ægyptia tegetes, vela & veſtes texebantur. 1003.a. & ex vulgari quem φλεών Attici dicebant. ibid.
Papyri Phlei panniculæ tomentis inculcandis ſeruiebant. 1280.d.e
Papyri extimus cortex ſcirpo ſimilis. 1003.d. Papyrus indigena Græciæ Italiæque eſt φλεώς, i. ſcirpus. ibid.c. Papyrus quo toros & ſtramina farciebant pauperes, non eſt verum ſuri. ibid.e. 1004. a.b
Papyri radix. 536.c.d.e.a. b.c
Papyri vſus veteribus ad componendas amphoras. 1003.b
Papyro faciebant lectos mortuorum, cum quibus comburebantur. 1002.c. ex papyro & ſcirpo alimenta quærebant ad cremanda corpora. ibid. Candelæ è Papyro cera circumdato quibus prælucentibus mortui noctu efferebantur. ibid. Scirpi interior pars mundi papyri vſum præſtat. ibid.d. Scirpo πάπυρος. ibid.c
è Papyro toto & ſolido nauigia texebant Ægyptij. 1003.b. vnde Papyraceæ naues Nili. ibid. ex cortice interiore, ſiue libro, funes, veſtes, vela, & cætera texebantur. ibid.c
ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν ἔχοντα φύλλα, quæ præter ſpinam folium habent, & φυλλάκανθα diſtinguuntur. 394.c.d
Parabolari παραβολᾶνοι. 716.d
Parachoattas, Παραχοάθρας, mons. 787.e

παραχρῆμα, αὐθωρεί, *A l'heure meſme*, In hora. Illa ipſa hora. Ad horam. 318.a.b.c.d.e
παρακλείδιον, clauisfalſa & adulterina. 933.e
παρακρούειν. 408.c
Paradiſus Latinis, qui Græcis παράδεισος. 1216.d
Paradiſi arbor cur dictum Agallochum. 1054.b. Paradiſi herba cur dictum folium, ſeu malabathrum. *ibid.* & Paradiſi poma. *ibid.* & Paradiſi aues. *ibid.*
Parætacene Iſidoro eadem cum Sacaſſene, quæ eſt regio Sacarum Scytharum. 1201.c
Parætaceni Ptolemæo Perſidem incolunt, quà Mediæ contingua eſt. 1194.b. ab Herodoto Mediæ recenſentur. *ibid.* Παραιτακηνὴ Stephano vrbs Mediæ. *ibid.* Iſidorus Sacaſtenan regionem & Parætacenen eamdem ſtatuit. *ibid.* i. Elymæi Parætacenis vicini. *ibid.*b
Parætaci, qui iidem cum Parætacenis inter Medos & Perſas collocantur. 1202.c
Paræronium. 319.d
παραγράφειν, Præducere. 863.a
παραγράφων, qui præducit ac præſcribit lineam. 917.b
παράγραφος præductile. 917.a
παράγραφος Græcis plumbum vel ſtylus. 916.e. 917.a.b.d. Latinis præductal, vel præductale, vel præductile. *ibid.*
τὰ Παράλια, littoralia. ἡ παραλία, ora maritima. 172.c
παράλλαξιν facere quomodo Luna dicatur. 755.a
παράλληλον, Interpendium 1006.e. & Interpretium. *ibid.* 1007.c
παράλληλον, alterutrum. 1117.b. idem quod ὅμοιον, ἴσον. *ibid.*c
ἡ παράλληλος linea. 601.e
Parallelus Rhodienſis. 665.d.a.b.c
Parallelus à Parallelo ſtadiis 400. diſtat. 664.a. vel 500. iuxta alios. 664.b
Parallelo ſub eodem habitantes, diei exordia & exitus non eodem habent tempore. 661.e. pares habent dies & totidem horarum, ſed non eadem hora. *ibid.* Hiſpani & Perſæ ſub eodem parallelo. 661.a
Paralleli duo & Meridiani duo quadrantem includunt. 669.d
Parallelorum αἰσθητὰ παραλλάγματα, & αἰσθητὴ διαφορά. 659.e. Paralleli non ſunt αἰσθητοί, ſed λόγῳ θεωρητοί. 569.c
cum Parallelus mutant ſe Solis vmbræ, ac climata variant. 662.c
παρανατέλλοντα aſtra. 434.d.e. eadem ac συνανατέλλοντα. *ibid.*
Parandrus, pro Tarandus. 389.a
παρήοροι equi. 897.e. 898.c
παράπηγμα, παραπήγματα, quid. 860.a.b. ἀστρονομίας παραπήγματα. *ibid.*b. παράπηγμα ἱστορικὸν aut μυθικόν. *ibid.* Parapegmata Geographica. *ibid.*c
παράπηγμα, Appendix. 578.c
Parapegma, tabula in qua deſcribebatur canon ortus & occaſus ſiderum. 740.e. perperam pro ipſo canone. *ibid.*
παραπήγματα χαλκᾶ. 741.b
παραπήγματα, aſtronomica anathemata, 741.d. Parapegma propriè tabula ænea quæ columna adfigitur. *ibid.* vnde dictum. *ibid.* παράπηγμα, quid. *ibid.*a.b.e
παραφυάδες. 127.d
παραφυσισμός. 1165.b
παράφορον alumen liquidum, ab inficiendo, non παράφορον. 1166.a
παράφορον, non παρέφορον alumen. *ibid.*
παραπάσματα, fruſtula ex cera quæ antiqui Critici locis dubiis, aut notabilibus adfingebant. 1100.d
παραψαλίδες τείχους. 760.e
Parapſis, pro παροψίς. 296.d
Parapſis à παροψίς. 1211.d
Parapſis, παραψίς. 1285.a
παραρρέων, præfluus amnis. 817.b. παραρρεῖν, præfluere. *ibid.*
παραρρεῖν, Præfluere. 1175.b
παραρρεῖν, præterfluere, vel præfluere. 863.a. aliud eſt διαρρεῖν. *ibid.*
παρασάγγαι. 688.c
Paraſangæ, παρασάγγαι in aliis prouinciis maiores in aliis minores. 1195.a.b
παράσημοι equi. 897.e
παρασημαῖα, adulterata ſignacula. 933.e
παράσημον & ἐπίσημον, idem. 571.e
Paraſemon, παράσημον, & tutela nauis diuerſa interdum. *ibid.*c. interdum eadem. *ibid.*d.e. 572.a
Paraſitus edax cornici cauponariæ comparatus. 1220.c. προκύων, anteambulo cania dicitur. *ibid.*
παραστάδες, Antæ. 1216.a. 1227.a.b. pilæ lapideæ in lateribus templorum. 1217.a
Parara infimæ Latinitati pro paratione vel paratu. *ibid.*e.a. vnde *Parade* pro oſtenſione & φαντασίᾳ. *ibid.*e
παρατέμνειν, oblique incidere. 355.a
παραθέσεις ποδῶν. 34.b.e
παραπνίσειν, infimæ Græciæ limbus quo veſtis paratur, i. conatur. 1122.a
Paratus pro decore & ornamento. 1122.e.a
Paratum vel Paratus pro ornamento. *ibid.*a.b
Paratura pro paratu, apud Tertullianum. *ibid.*
Parcere linguam. 103.e.a
παρδαλιαγχὲς aconito nomen. 212.a. 213.a.a. παρδαλιαγχὴ, angina pardorum. 213.a
παρδαλιαγχές. aconitum. 882.e.c. 884.c.d.e.a.b.d.a. 885.d.e.a.c
πάρδαλις. 323.e
πάρδαλις, panthera, ab antiquo πάρδος. 212.b. πάρδαλις fœmina, quæ Panthera. πάρδαλις, mas, qui Pardus. 412.c
πάρδαλις, dicta à populo loci in quo naſcitur. 389.b
πάρδαλις, mas, qui pardus: πάρδαλις, fœmina, quæ Panthera. 212.c
παρδάλεις, pardi. 213.c.a. πάρδαλις, panthera. *ibid.*a.a
παρδάλεις leopardi. *ibid.*d
παρδάλεις & πανθῆρες, ſexu tantum differunt. 212.c
Πάρδος antiquum, Pardus. 212.b
Pardi & Pantheræ diſcrimen. 213.b.c
Pardi pro maribus. 323.e
Pardi qui. 212.a. eorum à pantheris diſtinctio. *ibid.*b. ex Pardo & leæna leopardi. *ibid.* Parthus à Græcis πάρδαλις. 211.b
Pardi ſiue παρδάλεις pellem cæruleam fuluis oculis variatam geſtant. 213.c. vnde virides dicti. *ibid.* Variæ, mares vocati. *ibid.*d.e. κατ' ἐξοχὴν, quia pulchriores, & magis coloribus variati. *ibid.* Pardi dicti & leopardi. *ibid.*a
παρ' ἡμῖν, in noſtro orbe, i. in imperio Romano. 1186.e
περιεμφαίνειν σμύρνος, ἰδιωτῶς integrum περιεμφαίνειν ὁμαλῶς σμύρνης. 604.a
περιεμφέρειν, referre. 470.a. περιεμφέρων, ὅμοιος. *ibid.*
παρήορος equus. 900.b.d.c

Pares in terrarum puſitione regiones. 692.d
Paria ſemper in Delphica, *ἀιίδιο.* 1047.b
Parianorum ſaliua contra ictus ſerpeatium. 348.c. Παριανός, gentile tam à Pario vrbe, quam ab ioſula Paro. *ibid.*a. Pariani ſerpentigenæ. *ibid.*b
Pariare vela. 567.e
Παρίκανοι Perſica gens, oppidom Παρικάνη. 1004.d
Pariedrus Taurus. 800.e
Pariedrus, vel potius Paryedris, Tauri cognomeo. 788.a
Paries luto ſatiatus & palea. 1230.h.e
Paries eratitius. *ibid.*c. ceſpitius. *ibid.*h
Paries vice limitis, vel linea menſuralis. 919.b
Parietes cæmentitij. 379.b
Parietes conclauium inducebant veteres ſpeculis ad ornamentum. 1005.d
Parietes tectorio ſolidati. 1232.a
Paritæ perperam apud Plin. pro Paſiræ. 1176.d
Paris Alexander ἀνάχθειν omnes vincebar. 404.b
Paridis iudicium. 853.c.d
Paris Pantomimus Domitiano gratioſus à Iuuenale in Satyra læſus. 449.c.e. 450.e. non Claudij Neronis pantomimus. 449 d.e
Παρισηνοὶ, perperam pro Παρσηνοὶ. 1156.d
Pariſiorum vrbs Lutetia, aut Pariſienſis ciuitas. 61 a
Pariter quam, Æque quum. 1171.a
Pariom Helleſponti vrbs, ex qua Ophiogenes. 348.d. Parij, pro In vrbe Pario. *ibid.* Parium κλῆρος τῶν Παρίων inſulanorum. *ibid* b
Parium marmor. 183.e.a
Parium marmor. 559.e.c
Parmulæ, i. remi, πτερά. 1014.c
Παρσιός ſeu Παρπανὸς contractum ex Παρπανισός, quod contractum ex Παροπανισός. 787.h.c.d
πάροδος βαφὴ, quæ non retinet fucum. 1147.b. quaſi tranſitoriam & volaticum dicas. *ibid.*
Paropamiſadæ vel Paropaniſadæ à quo latere Caucaſum proſpectent. 788.d
Paropamiſadæ. 792.h.c. 793.d. d.h.e.d.
Paropaniſadæ & Arieni Bactriia vicini. 787.d. Παροπαμισάδαι, & Παροπανισάδαι. 787.e
Paropamiſadæ Ariorum nomine compreheoſi. 994.b. 795.h
Paropamiſadæ ad orientem flumine Cophete incluſi. 701.a
Paropamiſadæ ex quatuor Satrapiis. 1175.c d. ex aduerſo Bactrianorum. *ibid.* d. malla io iis Alexandria. *ibid.* ſed Aria iis proxima. *ibid.*e
Paropamiſadarum ſatrapia io India. 1004 e
Παροπάμισος & Παροπαμισός. 787.a
Παροπάμισος & Παροπανισός mons idem. 1170.d
Paropamiſus Caucaſi pars. 788. a.b. Taurus appellatur in India. *ibid.*e
Paropamiſus dicitur Taurus. 787.h.c.d.e
Paropamiſus pars Tauri. 788.e
Paropamiſus Indicus à Macedonibus cooſebant Caucaſus. 796.c
Paropamiſus non Caucaſi nomine donatus à Macedonibus io gratiam victoriarum Alexandri. 788.d. 789.d. & ei ab iiſdem eaſdem hiſtorias afflictæ, quæ à poetis Caucaſo tribuuntur, vt de Prometheo. 988 e. ex eo Indus fluuius oriri dicitur. *ibid.*
Paropamiſi auerſa. 985.a
Παροπανισός, Paropaniſſus; vel Παροπανισός, vnde contractum Παρπανισός, & ab eo Παρσιός, Παρπανός. 787.b.c.d
παροψίς, Paropſis. 1285.a
παροψίς, vnde Parapſis. 1211.d
Paros inſula & oppidum. 182.b. diſtat ab Delo inſula 38. millibus paſſuum. 182.h
Παρπανισός, Παρσιός, contracta ex Παροπανισός. 787.h c.d
Parſi, pro Peperci. 103.e
Παρσὶς perperam pro Παρσοί. 1156.d
Parus, Græce αἰγίθαλος, Gall. *Meſange.* 238.e
Parus, vnde Parum, ab Æolico παρός, pro αὐτός. 820.e
Παρθενίας & λᾶος fortaſſe idem. 698 d
Parthanius Elegiaco carmine multa ἱστορικῶς ſcripſit. 831.h
Parthenius portus. 61.c
Parthenope vna ex Sirenibus. 62.d. 63.b
Parthenopis & Parthenope inſula. 63.d.e
Parrhi. 599 d
Parthi & Parthiſeni, diuerſi. 1175.c
Parthi, Παρθυαῖοι. 241.e. & regio eorum Παρθυαία & Παρθυηνή. *ibid.*
Parthi Ciliciam & Cappadociam trans Euphratem occuparunt. 771.d
Parthorum ditio à meridie terminabatur Perſide & Carmania. 1197.h. nec recte Parthorum imperium mari Rubro à Plinio terminatum. *ibid.*a
Parthorum dua deuiginti regna Plinio ſunt prouinciæ regni Parthici. 1197.c. earum nomina. *ibid.* d. Parthici regni manſionas Iſidorus recenſet. *ibid.*
Παρθικὴ ἐπικράτεια, Imperium Parthorum Parthiæ nomine aliquando intelligendum, non particularis prouincia in qua Parthi indigenæ reſidebant. 1196 a. ſic Iſidosi Παρθικοὶ σταθμοὶ, & Παρθικοὶ σταθμοί. *ibid.* a. b. nec minus Parthia dicta eſt priua ac propria Parthorum regio, quæ & Παρθυαία & Παρθυηνή. *ibid.*h. & falluntur qui hæc diſtingnont nomina. *ibid.* nam Παρθοι & Παρθυηνοὶ iidem populi. *ibid.* Παρθία tam regnum quam regionem Parthorum deſignat. *ibid.*c. at Παρθυηνὴ ſeu Παρθυαία regionem tantum. *ibid* d. vnde authorum ſcripta titulis diſtinguenda, qui Παρθικά, & qui Παρθηνικὰ ſcripſere. *ibid.*d.e. Παρθία non aliter à Parthyene diſtinguitur, quam quum pro imperio Parthorum ſumitur. *ibid.*e
Parthorum fœtidus halitus. 947.a
Parthia, Parthorum regnum. 241.a. Παρθυηνὴ Græcis. *ibid.* & Παρθυαία.
Parthiæ ſeptem inferiora regna ab ortu Arios habent, à meridie Carmaniam & Arianos. 1198.b. idem tradit Ptolemæus. *ibid.*
παρθικοὶ σταθμοὶ, manſiones Parthici imperij. 1193.c
παρθυαία & παρθυηνὴ regionem deſignant tantum. 1196. d. vnde aothorum ſcripta titulis diſtinguenda, qui παρθικά, & qui παρθυηνικὰ ſcripſere. *ib.* d e. verum hæc ſæpe ab auctoribus confunduntur. *ibid.* e. Ptolemæus perperam παρθίας nomine deſcripta peculiari Parthorum prouincia,

partem eius facit regionem Παρθυηνὴν. *ibid.* nam Parthyene non aliter à Parthia diſtinguitur, quam quum Παρθία pro imperio Parthorum ſumitur. *ibid.*
Παρθυαία, Παρθυηνὴ, Παρθυηνικὰ, pro quo Παρθικά. 241.c. Παρθυηνὴ regio Παρθίας Ptolemæo. 241.c.242.a
Parthyene prouincia regni Parthici. 1197.d
Παρθυηνῆς σταθμοὶ, manſiones Parthiæ regionis proprie ac ſpecialiter ſumptæ. 1193.c
Parthyenes fines. 1196.a
Parthus, equi nomen in Circenſibus. 1195.e
Partilia fata, μοῖραι. 1120.a
Partiarius, μορίτης. 1120.a
Partim hominum venerunt, & Partim hominum venit, ἀρχαϊσμός. 322.c
πάρυδρον aliud, aliud ἔνυδρον. 445.c. aues πάρυδροι, quæ aquas amant. *ibid.*
Paryedræ montes Plinio, οἱ Παρυάδραι, non Paryadri dicendi. 891.a
Paryadres, Παρυάδρης. 788.a.b
Παρυάδρης mons, Tauri pars. *ibid.* a. Paryadris ſitus. *ibid.* b
Paryadres mons. 622.a.a.624.c.e. 625.a. 628.d.e. Paruedres. 625.a
Paryedri montes. 890.c.891.a
Paryedris dicitur Taurus. 728.b
Παρύσατις dicta à Græcis φαρύσατις. 574.a
Paſargadæ. 1182.a.b
Πασαργάδαι. 701.d.705.b
Paſargadæ non longè à Perſæpoli. 1201.d
Paſargadæ, quorum familia vel tribus Achæmenidæ, & Perſeidæ. 1182.a
Paſargadæ Anaximeni Περσῶν στρατόπεδον. 1202.c. ibi enim Medi & Aſtyages à Perſis victi. *ibid.* d. Gad Hebraice exercitus. *ibid.* vel à Gader, quæ ſeptum vel περίφραγμα ſignificat. *ibid.* c. pro Paſargadis Solinus *Phydaſarchida* ſuppoſuit, aut *Sidaſarchida.* 1205.b. in libros Plinij mendoſe *Fraſſargida*, aut *Aſargida.* *ibid.* ſed Πασαργάδαι, vel Πασαργάδη vrbs Perſidis in qua Cyri ſepulcrum. *ibid.*
Paſco & Paſcor, indifferenter dictum. 801.d
Παστάνα Indiæ oppidum. 1005.c
Πασιρὶ vrbs in ora Ichthyophagorum. 1156.c. Ptolemæo metropolis Gedroſiæ recenſetur. *ibid.* d. apud quem perperam Παρσὶς pro Πασιρὶ. *ibid.* vnde Πασιρηνὴ regio interior Gedruſiæ, quæ perperam vocatur Παρσιρηνή. *ibid.*
Paſitigris dicitur Tigris vbi in mare effunditur. 701.a.b.c. 702.d. alius Paſitigris qui ab Vxia regione oritur. 701.b.c. non alius quam Oroatis 701.e. 702.b.c.d
Paſitigris Arriano & Curtio qui Τίγρις Diodoro Siculo. 702.b.c.d.e.a.b. eius curſus. 702.a.e
Paſitigris. 2178.e. per Vriorum fines fluit, & in mare Perſicum aquas mittit. 1179.a
Paſitigris fl. diuerſus à Tigride. *ibid.*
Paſſa, à σπίζα, pro quo Æoles πίζα dicebant. 444.d.e. Itys in Paſſam conuerſus. *ibid.* d
Paſſagers, ἐξωπίασοι, Falcones vel Accipitres. 775.d
πάσσαλος, ὕπαγκξ, peſſulus. 924.b
Paſſare, infimæ Latinitatis pro ambulare & tranſire. 946.a
Paſſaticum infimæ Latinitati ἡ διάβασις. *ibid.* d
πάστιν, πλασμένον. 327.e
Paſſer, à σπίζα. 444.d.e
Paſſer marinus dictus Struthiocamelus. 512.e
Paſſerinus nomen equi in Circo celebris. 895.a.897.c.d
Paſſerini nomine quadriga intelligitur. 897.c. Paſſerinus funalis ſiniſter erat. *ibid.*
Paſſiolus, λοβός. 1029.c
Paſſus, τὸ βῆμα. 946.a
Paſſus, τὸ ζῶμα, ἡ πάσσαξ. 946.d. vnde Paſſaticum infima Latinitas dixit, τὴν διάβασιν. *ibid.*
Paſſus fit quinque paſſibus. 1016.e
Paſſuum duodecim millia, ſtadia centum. 438.e
Paſſuum 112. millia ſunt 90. ſtadia. 890.a
Paſſuum ſexaginta millia efficiunt 450. ſtadia. 1233.a
per Paſſus menſura itinerum. 688.b. Paſſuum millia. *ibid.*
Paſta, farina conſperſa, ἡ παστή. 327.e
παστὰς etiam appellata προστάς. 1217.d.e. παστὰς & πρόδρομος idem. *ibid.* e. παστάδες ſeu πρόδρομοι etiam in ædibus procerum & principum. *ibid.* a. παστὰς duas habet Areas laminæ inde, quæ ſunt παραστάδες. *ibid.* b. παστὰς vnde dicta. *ibid.* c. παστὰς & στοὰ etiam παστάς. *ibid.* c. in Paſtadis dextra & ſiniſtra cubicula erant poſita in Græcorum ædificiis. *ibid.* προστὰς etiam προστάδιον dicitur. 1218.a
παστάδες ἱππικαὶ etiam dicuntur. 920 a
παστάδες ἱππικαὶ à Tarquinio Superbo poſitæ in Circo. 920.a. παστάδες ἱππικαὶ & καθέδραι ἱππικαὶ, res eadem. *ibid.*
παστή, paſta, farina conſperſa. 327.e
Paſte, Materia, ſeu farina aquâ conſperſa. 379.c
Paſtel orangé, color croceus in rubrum vel coccinum vergens. 1331.e. aliâs *Paſtel* dicimus ſimpliciter, colorem quo cæruleum tingitur. *ibid.* qui conficitur ex herba Iſatide, quem vulgò *Paſtel* vocamus. *ibid.* quòd contuſa in paſtillos digeratur. *ibid.*
πάστελλος, vel παστίλλος Græcis recentioribus qui Latinis Paſtillus. 1331.e. vnde φοινικοπάστιλλος Zoſimo puniceum paſtillum videtur ſonare. *ibid.* d.e
πάστελλος Græcis recentioribus pro Iſatide herba. 1331.e.1332.a. Europæis Paſtel. 1332.a. Arabibus *Nil.* *ibid.* in Guſaratre, Gall. *ibid.* c
Paſtellum vel Gueſdum hodie vocatur, quod olim in Gallia *Guaſtum.* 254.b.c. eadem herba quæ Vitrum Latinè & Græcè ἰσάτις. 254.c
Paſtellum cæruleum Narbonenſium. 1332.c.e. aliud luteum vel rubrum quod φοινικοπάστιλλος Zoſimo. *ibid.*
Paſtilli varia forma facti. 1332.e. rotundi qui τροχίσκοι. *ibid.* & κολλίκια. *ibid.* & τροχίσκοι ἀρτίσκοι. *ibid.* & ἀρτίσκοι. *ibid.* a. alij oblongi, vt dactyli palmarum. *ibid.* vel ouali figura. *ibid.* quod idem & *Turunda.* *ibid.* κολλύρια, ſiue κολλίκια, parui panes, ſiue paſtilli. *ibid.* b. quæcunque διαπαστίλλου dicuntur medicamenta, ea in paſtillos conformata. *ibid.* c. Paſtilli & turundæ & coptaria eadem. 1333.e. forma longiore & rotunda. *ibid.* vt inſtar haberent dactyli vel balani. *ibid.*
Paſtinaca erratica cur dicatur. 831.a
Paſtinaca agreſtis καρωτόν, Carota Romanis, Gallicè *Carote.* 1001.d. καρωτὸς à quibuſdã vocata. *ib.*

Paſtinaca vtraque apibus grata. 597.a. σίσαρον Græcis. *ibid.* fortaſſe etiam Eubœenſibus σίσαρον. *ibid.*
Paſtinaceus, ſ. pes, pro Paſtinaca. 830.c. σισαρίνος. *ibid.*
παστὸς, velum variegatum plumario opere, quod thalami vel œci foribus prætendebatur. 1217.c. vnde & παστόριον, templorum atria in quibus eiuſmodi vela prætenta eſſent, vel quòd is locus deſtinatos eſſet manſionibus τῶν παστοφόρων. *ibid.* qui certus cœtus fuit ſacratorum hominum in templis Iſidis & aliarum Dearum, ab eodem παστῷ. *ibid.* d. inde παστοφόριον cœtus eorum, vel locus in quo manebant circa templum. *ibid.* e. vnde & Paſtophorium, atrium templi quibuſdam. *ib.* παστὸς etiam exponitur ναὸς & ναΐδιον. *ibid.*
Paſtus pro pingui. 35.d. Paſtæ pro pinguibus gallinis. *ibid.*
Paſtus imbribus fluuius. 411.c
Paſtus inuiantis dolo, & Eſca iliæ, idem. 359.a
Παστῶν χόρτα. 489.e. Παστῶς χόρτα. *ibid.*
Patalene inſula. 1177.e
Pataleue regio Scythiæ Auſtralis intra Indi oſtia. 1150.c
Patales boues, qui dicuntur. 944.a
πατάνη, patena. 240 e
Patara vrbs & portus. 782.e. 783.b
Patara promontorium. 779 e
Patara, Lycia. 781.c. eius maritimæ oræ ſinus. 782.e
Παταρεὺς ἄκρα. 783.a. Iſſici ſinus ad occidentem terminus. *ibid.*
Patarorum portus. *ibid.* b
Patareis petra. 779.e
Patareum promontorium. 781.e. vel potius Patarenſis portus. *ibid.*
Patena, πατάνη. 240.c
Patera, φιάλη. 1171.e
Patera aurea in certum Nili gurgitem à ſacerdotibus iacta in Apis natalibus. 439.d. 440.b. 441.c.d.e
Pateri palmulæ. 1322.b
πατητοὶ φοίνικες, qui. 1327.a.b.c. πατητοὶ καρυαί, vuæ calcatæ, quæ. *ibid.* b
πάτῳ animi dicuntur ψάλσεις. 1085.d
Pathmiticum vel Phatmiticum oſtium. 477.b. Παθμιτικὸν, vel Φατμιτικὸν. *ibid.*
Pati, & Durare, idem. 346.b.
Pati pro durare & manere. *ibid.* e.d
non Patitur facere, i. non ſuſtinet. 776.a
Patinæ corymbiatæ, hederaciæ, & filicatæ. 1047.d.c
πάτοι, ſaltus & montes, ſeu calles ſaltuum. 1318.a. vt Tramites Latinis. *ibid.*
Patres à veteribus dij dicti. 99 e
Πατρῷοι & Πατρῷοι diuerſa nomina. 28.b
Patroclus Opuntius. 66.e
πατταλίας cerui. 222.e
πατταλίαι, cerui bimuli. 223 d. 224.d. non ſubulones. *ibid.* non io genere ceruorum, ſed αὐτὸ γένος cerui, licet non πλοτοὶ. 223.e. a
πάτταλος. *ibid.* e
πάτταλος ἀνακυλέμενος, Cuneus adactus. 516.a.b
πάτταλοι, ... ἦλοι. 1078.e
πάτταλοι, ſubulæ & ferulæ in ceruis. 222.e. 223.c
Patuli boues qui dicuntur. 944.a
Pauiculæ. 57.d
Pauiculæ, à pauimento. 586.e. ὁμαλιστῆρες. *ibid.* inde Pauiclare, ἰσαφίζειν. *ibid.*
Pauimentum. 57.d
Pauimentum arte atque emblemate vermiculatum. 1214.d. a
Pauimenta olim muſiuo ornata. 1214.a. ex teſſellato opere facta. *ibid.* b. Pauimentum, χωσθετικὸς ἔδαφος. *ibid.* c. ψηφολογητὸν ἔδαφος. *ibid.* Pauimenta abſolutè ex teſſalato opere facta. *ibid.* b. Pauimenta lithoſtrota expulſa. *ibid.* deinde ex humo in cameras tranſire. *ibid.* Muſiuum opus in ſolo Pauimentum dicebatur, & teſſellatum opus. *ibid.* Teſſellata pauimenta & lithoſtroſta quæ. *ibid.* c.d. & ſectilia. *ibid.* c.d.e. hodie è ligno fiunt etiam ſectilia. *ibid.* e
Pauimenta ad libram ſiue libellam exiguntur. 691.e
Pauio, à παίω, Æolice παίω, & cura digamma παϝίω. 57.d
Paulinus Suetonius. 295.c.a
Pauones è Samo in alias orbis partes tranſlati. 861.d. Pauones in templo Samię Iunonis alebantur. *ibid.*
Paupertas, ſiue egeſtas, quæ vulgo Neceſſité, ψάλσει. 1085.e.a
Pauſias optimus cerarum ἐγκαυστής. 231.e. 232.a
Παζ, nomen loci. Kethem Paz, gemma ex loco Paz. *ibid.* c.
Paz idem cum Ophas Danielis. *ibid.* b. Gemma Paz, Τοπάζιον, ab inſula Arabiæ Topazo, quæ gemma & Πάζιον dicebatur. *ibid.* c. inſula ipſa & Πάζον & Τόπαζον vocabatur. *ibid.* Πάζιοι incolæ eius inſulæ. *ibid.* Pazius lapis, Kethem Paz, qui aliis Topazius. *ibid.* d. Τόπαζος ἀπὸ τοῦ Τοπάζιον. *ibid.* e
Πεβίχιος ſcriptor Chymiſta. 1160.a
Peccatorum σειρά. 1090.e. quia quemque ligant peccata. 1090.e. Animum veluti mancipium vinctum retinent peccata, nec ſuæ ſpontis eſt. 1091.a
πηχύς, quod aliis Beheo. 1323.e
πῆχυς λίθινος. 1012. a. ξυλοπρίστης. *ibid.*
πηχύς, i. ἀγκών. 123.c
Pecu pro Pede. 416.a. Petius pro Pedes. *ibid.* b
Pecora eximia. 1090.c. egregia. *ibid.* d
πεκτὶς. 764.d
Pecten διχηλωθεὶς, rugis ac ſtriaturis inſectus eſt & aſper. 1129.e
Peſten plurimus Mitylenæ, & in Ambracia. 1128.a
Pectines, marinæ conchæ ex oſtreorum genere. 1128.d.
Pectines quibus ſordes è capite decutiuntur. *ibid.* e
Pectinas διχηλωθείσας. 1129.d.
τραχύστρακοι, ραβδωτοί. *ibid.*
Pecti tellus dicitur. 535.b. Pectita tellus. *ibid.*
Pectinalis carduus. 396.b
Pectita diſcrimine terra. 60.d
πεκτεῖν & πεκτεῖν, idem. 116.e. πεκτεῖν & πεκτεῖν, τὸ ἐκ πολλῶν ξύλων πηγνύναι. *ibid.* πεκτὴ θύρα, fores ex pluribus aſſeribus compactæ. *ibid.*
πηκτὶς, ſecunda ſpecies Chalcanthi. 1160.b. perperam eum ἰφθῷ tertia ſpecie confunditur. *ibid.*
πηκτῆς ψάλσει, ὁ πῆξις aut πεδήσεις magicus. 1088.a
Pecuaria comprehendunt oues, pecus equitium, & bucerum. 55.a
Pecunia Romanorum & Cæſaris parem modum habens ponderis, licet à pluribus & diuerſis facta. 1117.c
Pecuniæ ſoluendæ duplex ratio. 107.b
Pedalis menſuræ diuiſio. 688.e

Pedare, ire vel ambulare. 945.c
Pedarij, & Pedicularij, ποδόκτυποι, ποδοψόφοι. 998.b
Pedatum, τὸ βῆμα, aut σκέλισμα. 945.c. prouerbium, Tertio pedatu. ibid. alij πήδημα exponunt. ibid.
Pedatura agri, ποδισμός. 688.a
Pedatura, ſpatium quodlibet in quo quid poni locatiue poteſt. 716.d. 717.c. Pedatura caſtrorum, mororum, ſingulorum militum. ibid. Pedatura pro laterali tabula vel albo. ibid.
Pedeſtris ſermo, πεζὸς λόγος poſterior poetico. 841.a
Πεδιὰς Cilicia, & Πεδιάσιοι, qui eam incolebant. 772.a. Campani Latine dici poſſunt. ibid.
Pedicæ ceruorum & aprorum, etiam retia dicuntur. 766.c. earum laqueus & vincula ex geniſta. ibid.
Pediculus. 219.b
Pedalia quibus inuoluuntur pedes. 939.d
Pegaſus paraſemon trietis, vnde nomen inditum Trierarchi filio. 571.b
Pegaſus equus dexter iugalis. 899.b.c.d
πῆγμα, Pendix & Pendigo. 378.c
πηγυμένη ſpuma argenti quæ. 1082.c.d
πήγνυσθαι de arboribus dicitur, quæ gelu læduntur. 511.c
Πειρασταὶ populi. 1185.a. vnde dicti. ibid.b
πειρῶ, κοττῶ, πειράζω. 1335.a
πιανὶ pro πανί. 740.d
Pelagia purpura ſuccum nigrum gerit. 1133.a. in alia genera diuiditur, pabulo & ſolo diſcreta. ibid.
Pelagiæ, purpuræ omnes vocatæ, quarum plura genera facit Plinius. 1132.b. Pelagiæ dictæ quod in alto mari capereotur. ibid. florem nigricantem vt plurimum habent. ibid.e. 1133.a
Pelagiæ conchæ, ἐμβύθιοι, quæ in fundo maris ſedes babent. 1132.e
πελαγίαι inſulæ, quæ in alto mari longè à continenti diſtant. 1132.e. Pelagiæ purpuræ quæ in finibus longè à littoribus degebant. ibid. πελάγιοι ἱμάτιον dicuntur naues quæ in alto mari veliſicant. ibid.
Pelagij panni potius dicendi quam marini. 1146.c
πελάγιον φῦκος πόντιον, quod in alto mari, non in littoribus colligitur. 1132.b
πελάγιον ſeu πόντιον, & θαλάσσιον differunt. 1146.b. πελάγιον ſeu πόντιον quicquid in alto creſcit, & longè à littoribus. ibid. vnde πελάγιον φῦκος, quod & πόντιον, genus algæ quæ in alto prouenit. ibid.c
Pelagium pro purpuræ medicamento Plinio. 1132.c. cui Buccinum opponit. ibid. Pelagij centenæ libræ 500. nummis veniebant. ibid. Pelagio miſcebatur buccinum. ibid.d. Pelagio adligatur ac fucum ſuum tenet. ibid.d.e. Pelagio propria nigritia. ibid.e
Pelagonia. 154.a
πέλαγος, à πελάζειν, Latine Venilia. 436.e
πέλαγος βυθός. 1133.e
πελάγη & κόλποι differunt. 141.a
Pelagus pro horizonte. 426.e
Pelamis Plinio Cybium vocatur, & putat vtrumque idem piſcis genus eſſe. 1317.a.b. quid illi erroris anſam præbuerit. ibid.b. ex Pelamide τὰ κύβια parabantur in formam Cubi conciſa. ibid. quæ & πηλαμύδες & κύβια vocabantur. ibid. Pelamis apud Iceſium non viuus piſcis, ſed ſalſamentum. ibid.
πηλαμὺς, Sarda, piſcis. 183.d
Pelamydis pars cybium inter animalia recenſetur à Plinio. 1126.a
Pelamydum larga captura in ſinu Byzantio qui Κέρας χρυσοῦν dicebatur. 165.e
Pelaſgi ex Theſſalia. 60.c. Agyllinæ in Thuſcia conditores. 60.a.b. iuncti cum Aboriginibus bellum Siculis fecere. 61.c. Pelaſgi ex Arcadia, literas in Latium inuexere. 60.a.b. primi in Italiam aduenerunt. ibid.a
Pelaſgi è Græcia ad Sabinos migrarunt. 1020.a
Pelaſgos cognominata Alexandrea laurus. 404.d
Pelaſgia dicta Arcadia. 60.c.a.b
Πελαγῖτις vna ex quatuor præcibus Theſſaliæ. 60.a
Pelaſgum vocatum Daphnoides. 403.b. Pelaſgus & Danaus, idem. 403.c
πελάζειν, quid. 436.e. accedere. ibid. inde πέλαγος. ibid.
Γελεκανία vel Πελεκανία loci lacus profundiora. 117.d
πελικαὶ, vas aut peluis. ibid.
πελίδιον. 1155.a
Pelij montis altitudo. 774.a
Pelinoa, ſeu Pelinnæus mons inſulæ Chij. 865.b.d. Πελινναῖον ὄρος. ibid. non autem Πελλιναῖον. ibid.b.c. Πελινναῖος Ζεὺς ἐν Χίῳ. ibid.c
Πελίνναιον, oppidum Theſſaliæ. ibid.
Pelinnæus mons Chio inſulæ Ionicæ à Strabone adiudicatur. ibid.d
πελέκησις, perdolatio, quæ eſt arboris ſiue materiei decoratio. 1033.e
πελεκήματα, fomites: & πελεκίζω, dolo, ſomo. 181.a.b
Pelinum vnguentum pro Telino. 389.b
Pellis à φελλὸς, quod eſt σῶμα. 341.d
Pellis aluta vel aluminata. 465.a.c
Pelles exaluminatæ, vt candorem acciperent. 1166.b. quæ & Aluminatæ, & Alutæ. ibid.
Pelles vermiculatæ, coccineæ. 272.c
Pellibus leonis, apri, vrſi, induti heroes. 312.d.e. 313.a
Pellucidum, idem quod tranſlucidum, διαφανές. 132.d
πέλμα, i. folium Græcis recentioribus ſpatium Circi ſiue ἡ ἐμβαδόν. 909.e
Πηλώδης κόλπος, qui Σπηλώδης κόλπος. 701.e
πηλώδης κόλπος. 1193.e. Ταξίας Marciano dicitur. ibid.
Πέλοπες pro Πέλοψ. 1211.e
Pelopidæ. 59.d
Peloponenſis pro Peloneſenſis, 703.b
Peloponeſenſe, Peloponenſe. 28.d.e
Peloponneſus laciniatim ſinibus alluitur quamplurimis. 141.e
Peloponneſus tota dicta Ægialea. ibid.c. Ἰνάκ appellata recentioribus Græcis. ibid.d.e
Peloponneſi regio cum Græcis Achaia dicta. 808.c.d. Peloponneſi Achæi à L. Mummio deuicti. ibid.c. cur illoc miſſus Prætor Achaiæ præfectus dictus ſit. ibid. Peloponneſum ſimul & Achaiam regebat Achaiæ Proconſul. ibid. à Peloponneſo diſcernitur Achaiæ. ibid.d. Romanis Peloponneſos Ἰνάκ propriè vocata, vt aiunt Græci recentiores, ibid.e. & præcipua Pelo-

ponneſi prouincia etiam Ἀχαΐα. *ibid.* & ἰλλαὶ perperam Peloponneſus dicitur. 808.a. & Achaia Pelopponneſi. *ibid.*
Peloponneſi decem ſinus. 140. b. 141. a. b. quinque maria. 140.c. 141. a b
Pylora inſula. 1181.b
Pelorius. 112.a
Peloriadis ſitus. 104.a. b.c
Pelorirana ora. 105.c.d
Pelorus & Caucaſus equi funales. 898.e.a. Pelorus, ſiniſter equus. *ibid.*a
Pelorus equus circenſis. 936.d
Pelta non Amazonũ, ſed Thracom propria. 1016.e. Peltæ Amazonicæ peculiarem formam babrebant. *ibid.*
Pelues, λεκανίδες. 1204.b
Peluſium. 569.c
Peluſium vrbs. 477.e. vnde Πηλουσιακὸν στόμα. *ibid.* Peluſiacum oſtium. 477.a. 478.c. primum à quibuſdam dicitur. 478.b
Πιμμάτιοι, qui hodie Pharmacopola, vel Apothecatius. 1051.c. βοτανόλογοι. 1052.a. Πίμμαλον infimæ Græciæ, vel Πίμμαλον, idem quod Pigmenrum. 1051.d. Pigmentum Latinis pro Pigmentum. *ibid.* non ſolum aromaticas & exoticas omnes ſpecies, quæ condimentis ſeruiunt, ſed omne genus herbarum ac ſeminum condimentariorum ſignificat. *ibid.*
πέμματα, placentæ. 1123 c
πέμματα aut τραγήματα Græcis, quę veteribus Latinis Bellaria. 1323.d. differunt tamen πέμματα & τραγήματα. *ibid.* Pemma compoſitum quid, & coſtum, vnde nomen. *ibid.*
Pendere non de ponderibus tantum dicitur. 683.d
Pendix & Pendigo, τὸ Πήγμα. 378. c. Pendicæ cedri, inter officia domus Auguſtæ, ἐπὶ τῶ πήγματος. 378 c
Πηνελόπη, Πηνελόπεια. 283.e
πηνέλοπες aues ſunt aquaticæ à natibus ſimiles. 873.c
Peneus per Tempe Theſſalica defluens. 153.a,b
Peneus amnis Theſſaliæ Ἀράξης cur nominatus. 1202.d
Penei oſtium. 141.d.e
πηνίον. 127.c.e
πηνίον. 144 a
πηνία, fuſi. 896.b
Penna pro quacumque re in acumen deſinente. 1316.d
πηνίσματα βρώματα. 1125.d.e
Pennatæ aguæ, pro ſpicis ariſtatis. 1316.e
Pennere pro Pendere. 84.b
πήνος. 127.e
πῆνος Græcè eſt ὕφασμα. 1170.c
Penſare, σταθμίζειν. 1007.b
Penſio tributi alia capitis, alia ſoli. 275. e. Penſioni capitis omnes erant obnoxij, non penſioni ſoli. 275. a. Penſio pauperum, coccus. 275.e.a. herbæ quæ in hortis. *ibid.*b
Pentapolitana regio ſiue Cyrenaica. 318.d. 319.a
Penthesilea ex vrbe Alope in Ponto. 810.a
Penrhilus Oreſtis filios. 72.e
πέπανσις in fructibus πέψις quædam. 356.e
πέπειροι de valde ſenibus. 356.d
πεπειρωμένα quæ ἐπιπολαίως colorata & ſaturata. 346. a. Latine Suaſa & Inſuaſa. *ibid.*b. πεπειρωμένως ἐπιπολάζονται. *ibid.*
Pepeli à barbaris Piper vocatur, vnde πέπερι Græcorum manauit. 1026.c
πέπερ & πεπέρεως differunt. 405.a
πέπερι, nomen barbarum. 352.a
πέπερι Grecorum & barbarorum Pepeli. 1026.c. Perſas ab Indis hoc nomen ſumpſiſſe tradit Galenus. *ibid.*
πέπερι Græcum à voce Indica *Pimpilim.* 1070.b. de omni genere piperis. 1072 c
περιστεφομένοι Μιδρεῖς, apud quos allium plurimum naſcebatur. 1168.e
πεπλέχθαι pro πλέχθαι Homero. 917.c
πεπλεγμέναι τρίχες. 760.a
πεπλέχω verbum à πέπλεγμα. 385.a
Peplium ſeu portulaca agreſtis. 385.c
πέψις. 356.e
Peradulefcens. 1194.a
Peræa & Galilæa ab Herode Magno relicta teſtamento Antipæ ſeu Herodi. 576.e
Peræque. 1081.b
Peræternum, διηνεκῶς. 387.a
Περαία Iudæa 470. b. c. Peræa nomen ambiguum. *ibid.*c
τὰ Πέρατα, τὰ πέρατα, Vltera. 355.e.a
Perarte. 586.e
Peraſtutus. 1194.a
περατικὰ φορτία merces peregrinę. 355.e. περατικὸς λίβανος. *ibid.*
περκάζουσι βότρυες. 513.d. 514 b
Perciti audacia. 453.a
Perdiccas rex Macedonię. 691 e
Perdiccas primus in Macedonia rex à quibuſdam dicitur, ab aliis quartus. 156.c.d. dux Temenidarum. *ibid.*d. eius regni initium. *ibid.*e.b
Perdices in Bœotia quales. 149. a. iuxta Plinium & Solinum in Attica non eſſe. *ibid.* b. quod falſum eſſe probatur. *ibid.* Perdicum Atticorum & Bœotorum differentiæ in vario ſono. *ibid.*b c 150. d. alij κακκαβίζουσι, alij τιτυβίζουσι. 149.c.d.e. 150.d. *Perdris rouges & griſes.* 149. d. e. a. Perdix, Gallina ruſtica. *ibid.*a. Perdici leucophææ palmam de guſtu tribuunt gulones. *ibid.* b. rubræ rariores in Italia, eoque cariores. *ibid.* vt Bœotiæ in Atticam non tranſeunt, ita nec Atticæ in Bœotiam. 150.a
Perdices clanculo ad oua ſua reuerti. 150.d. non oua transferre alio. *ibid.* 151. a. ad ea oua quæ in conſpectu maris ediderint, nunquam accedere. 150 e. non in eodem loco pullos ſuos fouere ſolitas quo oua ediderunt, & incubarunt. 151.e.d.e. d. e. Mares ἀφροδισιαστικὰ ζῶα. *ibid.* a. non ouis, ſed pullis perdicum inſidiatur auceps. *ibid.* c. oua frangi à maribus intemperantia libidinis. *ibid.* a. b. Feras perdices à cicuribus non ſolum iniri, ſed & verberari. 152.b
Perdices rubræ Græcanicæ à Gallis rubris quomodo differunt. 150.
Perdicum mares χῆροι circa connubium dimicant. 152. b. ſi ventos à maſculis flauerit, feminas fieri prægnantes odore. *ibid.* c.d
Perditos. 453. a. Perdita audacia. *ibid.* Perditus audacia. *ibid.* Perditus, παμπόνηρος, ἀπηγωνισμένος. *ibid.*
Peregre & Peregri idem antiquis. 31.a
ἀφ[illegible]ία, quæ. 634.b
Perfectio πλήρωσις, corruptioni & putrefactioni contraria. 356.b
Perferte partus. 28 d
Perfici maturitate fructus dicuntur. 356.e
Perforacolum, τρύπανον. 1101.b
Perforare de gemmis, τρυπᾶν. 1101. e. vnde Perforaculum, τὸ τρύπανον. *ibid.* pro quo corruptè Furfuraculum. *ibid.* Perforacula, terebræ. *ibid.*
Perfundi Iacubos vrbs dicitur. 877. a. & fluuio. *ibid.*

Perga ad Ceſtrum fl. 780.c. 781. a. in maritimis. 780. e. 781. b. ad fluuium cataracten. 780.e

Pergama altera. 288.e

Pergamenum membrana, quod primum pergami repertæ membranæ. 939.a

Pergamum pro omni Pergameno, ſeu mẽbrana. 939.a.c. Pergami fruſta vermiculata. *ibid.* c. Pergami membranæ ſub Eumena Pergami reperta. *ibid.* ab eo noſtrum *Parchemin* pro membrana. *ibid.*

Pergiti, pro Pertici. 453.a

Perhoſpita. 1194.c.a

Περίακτος, tranſlatum. 176.d.e. περίακτοι, tranſlatitium 176.e

Periander quando mortuus. 138. b. quando tyrannidem obtinuit. *ibid.* quot annos vixerit. *ibid.*

Periandyni. 881.d

Περίαπτον, vel περίαμμα, amuletum. 524. d. corona Plinio. 523.c

Περίβολος, cohors. 310.b

Περίβολος quid 10.a. b. περίβολος τῆ νεώ. 10.a. περιβάλλεσθαι νίων. 10.c

Περίβολος, ſacellum 147.c. conſeptum. *ibid.*

Περικαλυμμῆς, Aduria. 1301.e.a

Περικάρπιον, vox πλώσιμος. 226.d. quid. 226.d.e. περικάρπιον in cacto. 226. c. in Articocco. 227.a

Περικεφαλαία tam de galea quam de galero. 556.a

Περίχωροι ἀγῶνες. 849.d. qui & περικτίονες. 849.e

Periclitari, periculum facere, experiri 786 e

Περίκλυσις prolimbo. 1035.a. Periclyſis de chryſoclauo. *ibid.*

Περικτίονες ἀγῶνες. 849.e

Periculum, pro ſepulcri titulo. 1220.c.d.e. Periculum, ἔλεγχος, propriè index vel titulus, ad aliquid declarandum. *ibid.* d. vnde Periculum facere alicuius rei, ἔλεγχον ποιεῖν. *ibid.* Pericula magiſtratuum, tabellæ ex quibus ſententiam dicebant. *ibid.* a. Periclitari pro explorare & cognoſcere *ibid.* e. ab antiquo verbo Perior, Periculum. *ibid.*

Περιδινῆς κωμικώς. 1051.a

Περίδρομοι, deambulationes in circuitus. 1218.c

Περίδρομοι circum tabulata ſingula facta tabulis prouolantibus & extra proiectis eminentibuſque quod eſt περίπτερον. 1218.b

Περιηγῖαδες quid. 97. b. περιήγησις. 97. b.c. περιηγεῖν, ζωγραφεῖν. 97. c. περιηγητὸς χιτών. 97. d. περιηγὴς rotundus. *ibid.*

Περιήγησις, dicitur ἴσως κύκλος in Geographia. 849. e. & περίοδος. *ibid.*

Περιηγήσεις multi ſcriptores. 849.e

Περιηγητὴς vnde dictus Dionyſius. 850.a. περίπλους ὁ ἡγητήρ. 850.a

Περικρημνίας τεῖχος. 760.a

Περίληπτος, qui in eo ſtatu eſt, vt ſtatim comprehendi poſſit. 152.b

Perileucos Plinio gemma eſt. 131.e.a. ac ab Epiphanio confunditur cum Achate. 131.a. inter genera Hyacinthi ab eodem ponitur. 131.e

Πέριλλος & Πέριλαος tyrannus, diuerſe ſcribitur. 714.a

Periude. 1081.b

Perinde, ſimiliter. 248.a. περιπτωτικῶς, ὁμοίως. *ibid.*

Periuteger. 1194.a

Περιοδευταί, circumforanei & circulatores medici, vulgò, *Charlatans & Saltimbanci.* 1050. a.b. inde περιοδεύειν infimæ Græciæ pro ſanare accurare, eo modo quo curat περιοδευτής. *ibid.* b

Περιοδευτὴς athleta. 37. c. περιοδονίκαι. *ibid.*

Περιοδευταὶ medici. 849.c

Περιοδικοὶ στέφανοι. 849.d

Περιοδονίκαι. 849.b

Περίοδος idem quod κύκλος. 849.c. περίοδος ἀγώνων, & περίοδον quis viciſſe diceretur 849. c. d.b.c

Περίοδος, περιήγησις. 849. e. Λιβύης περίοδος. *ibid.*

Periodus magna Ægyptia ex totidem annis, quot diebus conſtabat maior. 553.b.c

Periodum ex Ægypriaca. 1461. diebus & annis 4. 552. e. ab ortu canicula ad alterum ortum. 552.e.553.a

Periodus Ægyptiaca minor. 552.e.553.b.c. quæ & tetraeteris. 553.e

Periodus Archimedea, Olympica. 822.b

Περίοδος τρίτη, tertia vice, ἐκ τρίτου. 945.e

Περίοδον facere, ſeu orbem, de ijs qui potentiorem mane ſalutabant. 849.c

Perior antiquum verbum, vnde compoſitum ea potior. 1220. vnde & periculum ἔλεγχος. *ibid.*

Περιπηγνύμενοι δένδροι. 512.c

Περιπετεία. 577.c.d

Περιφανῆ & ἐκφανῆ ſimulacra, quæ. 1046.d.e.b.c.d. *En relief.* *ibid.* e

Περιφανῆ & ἐνστῶτα opponuntur. 1046.b.c

Περιφερὴς, teres. 713. b. στρογγύλος & περιφερὴς confunduntur. 713.b

Περιφερὴς, i. rundum στρογγύλον, teres 708.d. περιφερὴς pro rotundo Dioſcor. *ibid.*

Περιφερῆ κλωνία. 534.a

Περιπλεόμενος, velificatus, nauigatus. 1111.a

Peripli auctor & Plinius eodem tempore vixerunt. 1185.d. 1186. c. Peripli auctor antiquior Arriano. 1186.c

Περίπλοι in itinere maritimo. 849. e. eorum multi ſcriptores. *ibid.*

Περιπόδιον, limbus veſtis. 1140.b. περίπους recentioribus Græcis. *ibid.*

Περίπολοι, circitores. 639.a

Περίπτερον. 573.a

Περίπτερον, de æde quæ non ſolum in antico & poſtico, ſed etiam ad latera habebat columnarum ordines & deambulationem circa cellam ædis. 1218.a. d. περίπτερος στῆ quid apud Vitruuium. 1218 e. a. b. περίπτερον ταύτῃ ἐξῆχον, ἢ στῆ ἔχουσα ἐξοχήν. *ibid.* περίπτερος ναός, in circuitu deambulationes habens. *ibid.*

Περιῤῥαίνεσθαι, circumſpergi. 306.a. c. περιῤῥαντήρια. 306.a.b.1210.e

Περιῤῥοὴ χώματος. 1034.e

Περισκάπτειν, circumfodere. 516.a

Περιχαράττειν, linea circumdare. 404.a

Περισπαστικὸς βίος. 647.d

Περιστερεών, Arabicè χάμαμα pro ἄμαμα. 1324. a. quod Arabice Columba dicitur. *ibid.* ſed & herba ſic dicitur, quæ & περιστερά, & περιστέριον. *ibid.* quæ Latinis Verbenaca. *ibid.* cuius duo genera, ὀρθὴ περιστερὰ & ὑπτία. *ibid.* ſed & alia herba περιστερεῶνος nomine vocatur, quæ vulgò *Pes columbinus.* *ibid.* quæ & Amomum, & Arabibus Hamama, corrupta voce ex Græco ἄμωμον. *ibid.* a.b

Περιστέριον Dioſcoridis, quid folia habet ἐντετμημένα, ὀρθὴ περιστερὰ dicitur. 1161.c

Περιστόμιον, puteal, operculum putei. 1140.b

Περιστρώματα ῥαπτά. 867.e.868.a

περὶ τῆς

πρεῖνης ναρδος. 1060.a
πρεῖνης Nardus montana. 1066.c. quæ & Latinis Orei tunica. *ibid.*d.e
Periurij pœna, quæ. 104.a.b
Perle, Gallicè, quæ infimæ Latinitati Perula. 1272.a
Perlarò Italis, *Azadarac*. 1039.a.e. non eſt Dioſcoridis Lotos, nec Theophraſti prior. 1040.b
Permutatio pro permanſione. 1282.d
Permutatione peragebatur vetuſta nuudinario. 747.d
Pernicitas ſingularis, vel ſingularia. 1169 d
πήρω, πηρόω. 1335.a
Peroriga, pro Præoriga. 893.e
ad Perpendiculum in culrro colloeare, ſeu ad Perpendiculum culrellare, idem. 691.d
Perpenſum ferramentum. Perpenſus vigor. 690.d
Perpeſſa, nardi montanæ cognomen. 1068.e
Perſe, i. ſponte ſua. 415.d
Perſæ olim Κηφῆνες dicebanrur. 1227.e. poſtea Πέρσαι à Perſe filio Perſei. *ibid.*
Perſæ ſub Parthis fuerunt. 1192. d. Perſis reſtitutum imperium ſub Alexandro Mamæa. *ibid.*
Perſæ apud Pliniu non ſtrictè de Perſidis regione, ſed lata appellatione, de populo dominante. 1193. b. pro Perſarum imperio. *ibid.*e. eo ſenſu Σοῦσα, & Βαβυλών. Περσικαὶ πόλεις dicuntur. *ibid.* c. diſtinguuntur Περσικαὶ πόλεις, & πόλεις Περσικαί. *ibid.* hæ ſunt vrbes Perſidis, illæ Perſicæ dominationis. *ibid.* Græci Περσίδα nuoquam ponunt niſi de particulari Perſarum regione. *ibid.*e. non de Perſarum imperio. *ibid.*c. nec Latini. *ibid.*
Perſæ ſuum ſemper habuete regem etiam dominaoribus Parthis. 1197.e. qui ramen humilis agebar & Partho addictus. *ibid.* itaque Regi Perſarum Perſidis regio & Carmania & Suſiaoe parebant, & reliquæ prouinciæ in ora maris Indici. *ibid.* e. a. Perſæ ſemper Rubrum mare accoluere. *ibid.*a
Perſæ piligeri. 555.d
Perſæ multas voces à Græcis acceperunt. 1130.b
Perſæ multa habent vocabula quæ de Græco manarunt. *ibid.*
Perſæ & Hiſpani ſub eodem parallelo. 661. a. dies apud vtroſque par, & totidem horarum. *ibid.*
Perſæ cadauera ſua non cremabant. 1203.e
Perſæ qoidam qui neque ſpuebaor, neque emungebantur. 34.d
Perſæ 4. horis maturius Solem renaſcentem excipiunt qoam Hiſpani. 661.a
Perſæ exercitiis ac ſudoribus aſſueuerant. 948 b
Perſarum genti ſe debet vnguentum. 947.e. Perſarum ſobrietas, ac victus frugalitas. *ibid.* σιτων μαγείας. *ibid.*
Perſæpolis ad Araxem amnem. 1201. d. ab ea non longè Paſargadæ *ibid.* Perſæpolis ab Alexandro diruta. *ibid.* e. 1202. a
Perſæpolis inter Regias Perſidis numerata, à Ptolem. quæ ab Alexandro euerſa. 1186.e
Perſæpolis vrbs Perſidis nobiliſſima. 1193. a. quæ ab Alexandro diruta, nec vnquam poſtea inſtaurata. *ibid.* Ptolemæus tamen tanqoam extantem nominat, magno errore, *ibid.* Perſæpolis Perſarum Regia, & in Perſide ſita, quum eorum imperium ad Macedonas traoſtulit Alexander. *ibid.*b
Περσέπολις, πόλις Περσίδος. 1193.c
Perſæpolis in finibus Eois Perſidis ſita, cuius mœnia alluebat Araxes. 1202.b. in latere Perſidis orientali, Straboni. *ibid.* e. in extremis finibus Perſidis, vbi cooterminà eſt Carmaniæ. *ibid.*e
Perſæpolis à Ptolomæo & Ammiano in Perſide ponitur quum eius tempore nulla extarent eius veſtigia. 1226.e. a ab Alexandro enim diruta. *ibid.* e. niſi à Perſis reſtituta. *ibid.* a. quod tamen à nullo proditur *ibid.*
Perſæpolis Perſarum regia, ab Alexandro diruta. 1228. b. eam quaſi adhuc extantem facit Ptolemæus. *ibid.*
Περσέα & Περσεῖον vetuſtiſſimis Gręcis, quod recentioribus Περσικόν, & Latinis Perſica arbor, & mala Perſica. 606.a.b
Περσέα & Περσεῖον, Περσικὸν μῆλον male cum Perſea Ægyptia confunditur. 798.c
Perſea, Περσεῖον, Περσέα, vel Περσαία. Perſica arbor. 949. a. huius duo genera, commune & Ægyptium. *ibid.* Περσέα Αἰγυπτία. *ibid.* 1512
Perſea non à Perſide, ſed à Perſeo. 606.a
Perſea Ægyptia à Perſis ex Æthiopia tranſlata. 949.b
Perſea veteribus vocata, poſtquam Perſica dicta à medij æui auctoribus, Perſeæ appellatio in Perſea Ægyptia remanſit. 607.b
Perſea, arbor Ægypti peculiaris. 604.e. in Alexandria ſolum viſa. *ibid.*d
Perſea in Ægypto tantùm & Æthiopia naſcitur. 606.b. ex Æthiopia igitur in Ægyptum tranſlata. *ibid.*e. Nicandro Perſea è Cephei regione in Græciam aducta. *ibid.* Cephei autem regio, aut Æthiopia, in Perſide. *ibid.* d. e. Perſea à Perſeo in Græciam tranſlata *ibid.*a
Perſea Ægyptia myxis rubentibus ſimilis Plinio. 1325. b. quod de fructu Myxarum, non de arbore intelligendum. *ibid.* Perſeæ fructu non poteſt dici ſimilis Myxis Syriacis. *ibid.* eius forma. *ibid.*c
Perſea Ægyptia cum communi male confunditur. 798. c. 799. a
Perſea Ægyptia Perſicæ quædam ſpecies. 964. b. in Ægypto folia non amittit. *ibid.* fructus eius oblongus, & coloris herbacei. *ibid.* eius folium linguæ ſimile. *ibid.*c
Perſea cur à Perſica malo paſſim diſtinguitur à recentioribus, ſi Perſea veterum eadem cum Perſica recentiorum. 606.d. Perſea alia communis apud veteres, alia Ægyptia. *ibid.*
Perſea Ægypti peculiaris à ſimilitudine Perſeæ ſiue Perſicæ, quam Perſæus ex Æthiopia, vel Perſide, in Græciam attulit. 608. e. d inde Perſica recentioribus. 608.d. à Perſæo ſata Mycenis 608.e
Perſea veterum Ægyptiaca non eſt ea arbor quam producunt quidam ex America allatam, quæ *Mamay* vel *Agnacate* vocatur. 965.a
Perſeæ pomum, & Perſicum pomum, intus habet lignum, & carnem quæ manditur, extra. 688.c.a. male Plinius contrarium aſſerit. *ibid.*e.a. 609.a

Perſeæ pomum colore herbido & facie amygdalæ. 608.a.b. rubentibus mixis ſimile. 608.b

Perſeam Ægyptiam Theophraſti, quæ in Rhodo ferax non erat, perperam Plinius de Perſica arbore accipit. 605.d.e.2. 607.c.d. Perſica communis, temporibus Theophraſti paſſim in Græcis & cum fructu proueniebat. 607.d.e

Περσέα & Περσικὴ μηλέα confundit Nicander. 252 b.c

Perſeæ bacca. 609.e.a

Perſeæ folium ſimile pyro. 608.c. vel linguæ. *ibid.* Perſeæ mali folium longiùs & anguſtius. *ibid.*

ex Perſea fiebant ſimulacra. 463.a

Περσεα Nicandro Perſica vulgaris. 962.e. ex Æthiopia in Græciam tranſlata. *ibid.*

Περσέας antiquiſſimi Græci vocarunt vtrumque genus Ægyptiacum & Græcanicum, recentiores autem alterum Perſicum, alterum Perſeam 608.e. 609.a

Περσικὰ μῆλα, Perſica mala, ἡ Περσέα vel Περσία, arbor ipſa. 605.d

Περσεῖδαι, à Perſeo, tribus vel familia. 1163.a

Περσεῖδαι βασιλεῖς, qui ab Achæmenide oriundi. 118.

Perſes Perſei & Andromedæ filius à quo Perſæ nominati, qui antea Κηφῆνες. 1227 c

Perſes Ægæi & Medeæ filius. 1183.c

Perſes à quo gens Perſarum dicta, ex Perſæo & Andromeda natus. 1183.a. aliis ἔγγονος, i. nepos Perſei dicitur. *ibid.* ab illo Perſidæ reges dicti. *ibid.*c

Πέρσης παῖς, & Σύγγονος, idem. 1227.d.e

Perſeus, ad quem virginis ſui principium referebat Achæmenes. 1183.a. à Perſe Perſei nepote vel filio gens Perſarum nominata. *ibid.*

Perſeus Tarſon condidit. 772.a.b

à Περσεύς, Πέρσιος. 606.a

Περσία pro Περσέα. 605.d

Περσέα vel Περσία, Perſica eſt communis Græca, non Perſea Ægyptia. 949.b. poſterioribus ſæculis Perſæa communis propriè dicta Perſica: Perſea verò in Ægyptio ſignificando genere remanſit. *ibid.* mediæ Græciæ æuo, Περσικὴ malus vocari cœpta, quæ antea Περσία vocabatur Περσικὴ Μηλέα, Medica tantum & citrea vocata. *ibid.*

Περσέα & Περσία Græcis ea arbor, quæ à poſterioribus Περσικὴ μηλέα vocata eſt. 964.c.d. in Ægypto primum naſci poſſe dicta eſt. *ibid.*d. poſtea per vniuerſam Aſiam & Europam plura genera prodita ſunt. *ibid.*

Περσέα in Ægypto fructum fert, quum alibi creſcat. 964.c. Perſea Ægypti peculiaris arbor. *ibid.*d. in Græcia naſcebatur, non tamen erat frugifera. *ibid.* Περσέα Theophraſti, nunc Perſica, olim Perſea Plinio. *ibid.*e. quas tamen Plinius ſeparat. *ibid.*

Περσέα ex Æthiopia in Ægyptum tradunt. 964.e

Perſica arbor Plinio, quæ Περσέον, Περσέα, & Περσεα Theophraſto. 605.d.e.a.b.c

Perſica arbor, non Περσικὴ μηλέα vocata, ſed Περσέον, ſed Περσέα & Περσεα 949.a b. nomen à Perſis deductum. *ibid.*

Perſicæ arboris genera hodie differentia, quum veteres vnius tantum mentionem fecerint 964.a. Περσικὰ μῆλα à Diodoro deſcripta, nulla ſpecierum differentia. *ibid.*

Perſicę noſtræ fructus, amygdalæ penè ſimilis, quod ad exteriorem cutem attinet. 608.b

Perſicæ nuces exaſperant fauces. 599.a

perſicæ nuces Plinio eædem cum iuglandibus. 600.d. & Oppio. 601.b.c. quas tamen Græci diuerſas faciunt. *ibid.* nam Διὸς βάλανον, à Perſica nuce ſeparant. 603.a.b. Baſilicæ, Perſicæ dictæ. 601.b

Perſicæ nuces Plinio nuces non auellanæ. 602.e. Perſica, ſeu κάρυα βασιλικὰ, Dioſcoridi, nuces iuglandes. 602.e. 603.a

Perſica malus in Italia naſcens. 957.b

Perſica malus, quæ & Aſſyria & Medica. 949.e

περσικὴ μηλέα non vocata arbor Perſica. *ibid.*a

περσικὴ μηλέα, ῥοδάκινον. ἡ κίτριον. *ibid.*c

περσικὴ & Μηδικὴ eadem vetuſtioribus Græcis. *ibid.*c

περσικὴ μηλέα, Aſſyria & Medica. *ibid.*b

περσικὴ μηλέα apud poſteriores Medica arbor, vel Aſſyria. 964.a. περσία vel περσέα veteribus, quæ poſtea Perſica. *ibid.* a.c d. ſeu περσικὴ μηλέα. *ibid.*

περσικὸν malum, vel περσεῖον. 881.b

Perſicum malum, quod & Medicum. 949.e.a

Perſica, Diphili, mala ſunt, Philotimi, nuces. 598.e

Perſica mala, quibuſdam Perſica pruna. 604.d

Perſica mala, in Perſide venenata, mutato ſolo noxam exuunt. 604.d.b

Perſica præcocia, duracina, Aſiatica. 605.e

Perſicorum genera quatuor Columellæ, Perſica, Præcocia, Gallica & Aſiatica. 604.a.b c. Plinio ſeptem, qui addit Duracina, Supernatica, & Popularia. *ibid.* b.c

Perſicorum malorum forma & color. 694 b. nucleus. *ibid.* Perſicum malum ἀπύρηνον. *ibid.*c. dulce & eſui iucundum. *ibid.*

περσικὰ & βασιλικὰ nuces iuglandes. 964.d.e

Perſica potius pruna dicenda quàm mala quibuſdam perſuaſum. 604.a

περσικὸν & Μηδικὸν μῆλον. 955.e

Perſicum, & nux iuglans, & malum vulgo notiſſimum. 598.b. perperam confunduntur. *ibid.*d.e. 600.d

περσικὸν, tranſlatum à Perſeo ex Cephenia quæ in Perſidis regno. 606.a. περσικὸν veteribus Græcis arboris genus à Perſea diuerſum *ibid.*b. nempe quod κίτριον & citrum recentioribus. *ibid.*

Perſicum de nuce iuglande. 603.a. eius ſpecies optima. *ibid.* b. quæ & Baſilica dicta. *ibid.*a b τὰ περσικὰ & τὰ βασιλικὰ pro nucibus. *ibid.* c. Perſicæ dictæ quod è Perſide tranſlatæ, Baſilicæ quod à regibus. *ibid.* d Polluci Perſicæ prius dictæ, deinde Baſilicæ. *ibid.* ſpecies tantum quæ Perſica dicta, è Perſide in Græciam traducta. *ibid.*e. ab iis qui cum Alexandro Magno in Aſiam militarunt. *ibid.*b 604.b

Perſicus ſinus. 481.e.a.b.c.d. 482.c d.e

Perſicus ſinus. 1188.a

Perſicus ſinus in quem exonerat Cotus fl. 1193.b
Perſicus ſinus Erythræi maris appellatione cenſetur. 789.c
Perſici ſinus longitudo.1191.d.e
Perſici galli gallinacei præſtantiſſimi. 871.e
Perſicæ Gallinæ è Perſide in alias orbis partes tranſlatæ. 871.d
Perſida, Περσίς. 117.c
Perſida, pro Perſis. 475.e
τὸ Πέρσιον, & ἡ Περσικὴ, idem. 244.c. malus Perſica. *ibid.* Πέρσιον quod à Perſis. *ibid.*d
Περσέα pro Πέρσιον. 605.c.d. de malo Perſica. 605.a
Περσέα, arbor Perſica, vel malus Perſica. 605.e
Περσέα ἐξ Αἰγύπτου & Περσέα ἡ Αἰγυπτία Theophraſto, ad differentiam Perſeæ communis. 607.a
Perſis. 1177.d.e.1178.d.b
Perſis Suſiana & Carmania cur inter prouincias regni Parthici non comprehenſæ. 1194.e
Perſis ſemper à Suſiane diſiuncta.1194.c. licet Strabo ſcribat Suſianen propemodum partem eſſe Perſidis. *ibid.*d.e. ipſe tamen eas diſtinguit. *ibid.*
Perſis à parte Carmaniæ fluminis habet Cyrum, à parte Suſianes Choaſpem.1102 e.a. ad Cyrum vſque porrigitur. *ibid.* e. Cyro & Choaſpe includi dicitur. *ibid.*
Perſidis fluentum pro Perſico ſinu. 493.a. Perſidis æquor. *ibid.*b
Perſidis litroris longitudo.1192.d.e. Perſidis ſitus. 1192.a.b.c. Perſis in nomen Parthorum tranſiit. *ibid.*d
à Perſide ad Euphratis oſtia, menſura incerta. 1188.d
Perſona, πρόσωπον, vultus, *Maſque.* 655.b
Perſonaca. 1169.d
Perſonaca herba. 1127.d.c.
ἡ προσωπῖτις. *ibid.*d
Perſonata herba. 970.e
Perſonata Manifolium vocata. 966.e.a
Perſonata cur mantifolium dicatur. 971.
Perſonata, vel Perſolata, vel Perſonacia, Latinis dicta Bardana.972.d. vel Dardana. *ibid.*
Perſtringere vrbem dicitur lacus. 877.a
Perſpicua vrbs, clara pulcra & conſpicua. 772.b. pulchritudo Perſpicua, ἔκδηλος, περίβλεπτος. *ibid.* roſa. *ibid.* perdix. *ibid.* Perſpicuus comitatus. *ibid.*
Perſtringo pro Præſtinguo. 233.e
Pertendere. 136.c
Pertempori. 1081.b
Pertica, κανών, i. regula. 682.e. 690.d
Pertica, groma. 672.e.a. ſuper ferramentum fixum conuertebatur. 672.e.a. fila ſeu funiculos ac pondera habuit & perpendicula. 672.b.673.c d
Pertica menſoria. 673.c. qua metiebantur agros. *ibid.*
Pertica, regula. 673.c. κανών, κάμαξ. *ibid.* non eſt pertica menſoria. *ibid.* eadem cum groma. *ibid.*d. Pertica regia, gruma, γρῶμα βασιλική. *ibid.*
Pertica pro tota limitatione vel metatione. 671.b.c pro vniuerſo coloniæ territorio diuiſo & aſſignato.673 c 674.b. Pertica, prima aſſignatio. 673.d.e.674.c. cui quod adiungebatur, Præfectura dicebatur. 673.c.d.e.674.c. Perticæ digtammata. 674.a
Pertica diuerſa à communi & vulgari menſorum, Gamma eſt. 682.d
Pertica metiebantur agros. 681.c. Pertica certus agri modus. 688.c. Pertica groma, qua limites agebantur ac dirigebantur. 681.c.e.a. Pertica totum territorium diuiſum & aſſignatum. 681.e
Perticæ ad metiendos agros nulla apud veteres mentio. 683.d.b. 688.e.a.b
Pertica menſoria apud recentiores eſt 10. pedum. 684.a. vnde dicta Decempeda. *ibid.* 685.a. aliis diuerſæ ſunt. 684.b.b.685.e
Pertica menſoria 10. pedum, eadem cum acena. 684.d. pedum 12. Italicorum, qui ſunt 18. digitorum. *ibid.*b.688.d.e
Perticæ menſurandis agris hodie pro varietate locorum varium pedum numerum ſortiuntur.685.d. Pertica metatoria, qua in coloniis deducendis agri diuidebantur. *ibid.* Pertica vniuerſum colonię territorium limitatum metatumque.685.e. machina dioptrica. *ibid.*
Pertica militaris, aſſignatio agri militibus diuiſi. 674.d. Perticæ 4. regiones de territorio in 4. partes diuiſo, & limitibus maximis comprehenſo. 674.d.e
Perticæ pro regulis ſiue normis ex quibus Groma componitur. 689 b.690.c. Perticam collucare, idem quod Regulam collocare. 689.c
Perticis, ſeu finibus & cathetis, res menſoria peragitur. 688.a
Pertiſus veteribus. 212.b
Perueſperi. 1081.b
Perueſperi. 1194.a
Peruinca. 404.c
Peruirgo. 1194.a
Perula pro Sperula, i. parua ſpera, ſeu ſphæra. 55.e. Indè *Perles* vniones, Græcè σφαιρία. *ibid.*
Perula, infimæ Latinitati, quæ Gallicè *Perle.* 1272.a
Perutrimque, vtrimque. 1081.b
Pervtrumque. *ibid.*
Pes Aſianeus. 1234.a.b
Pes Babylonius & Regius. 1233.e.1234 a.b.c b
Pes Druſianus.684.e.a. Germanicus. *ibid.*a
Pes Druſianus. 1234.a
Pes Græcus. *ibid.*e
Pedes Græci vel Philetarij. 684.d
Pes Italicus. 684.c.d.a.e.685 a
Pes Italicus. 1234 a.b.c.a
Pes Monetalis. 684.c.d.e.a
Pes Ptolemaicus. 1234.e.a
Pes Regius. 684 e.d.e. ſiue Philetærius. 684.e.a. Pes Regius Ptolemaicus. *ibid.*e.a
Pes regius, Pes communis. 1232.c.d.e
Pes Regius Philetærius. 1234.b.e.d
Pes Romanus.1233 e.1234 b.d.e.a. Monetalis dictus. *ibid.*d.e.a
Pes Romanus ſiue Monetalis 684.e.a
Pes vrbanus Monetalis Capitolinus. 684.e.a
Pes veli, funis. 508.a.d. pedium. *ibid.*
Pedem tenere. 157.e.158.a. Pedem facere, pro nauigare. 158 a
Pedes, funes ad angulos velorum, quibus ea vertebantur. 568.a.d. inde Pedes pro velis. *ibid.*b.d. modo dextri, modo ſiniſtri proferebantur. *ibid.*b.c. in diuerſum prolatis pedibus, in contrarium nauigatur. *ibid.*c. Pedibus æqui

tranſmittere, i. æquis velis. *ibid*.a. æque tenſis. *ibid*.c. Pedem tenere. *ibid*.d
Pede alterno inſiſtere arenis feruentibus. 1005.d
Pedes polmooei. 986.e
Pes pro tactu vel limite. 418.b. pro pedatura limitis. *ibid*.
Pedibus menſura limitum fiebat. 688.a.c. & caſtrorum metatio ac locorum aſſignatio. *ibid*.d
Pedibus merere. 548.b
Pedes, radices & herbæ, pedes herbarom. 830.a. intybi Pedes. *ibid*.c.a. Betæ Pedes, & Betacei pedes. *ibid*.a.b
Pedis columbini ſpecies non eſt amomum. 401.b
Peſches-noix, Nuciperſica, Tubores. 580.c. Toburum alterum genos Sericum. *ibid*. qoæ Zizypha Græcis appellata. *ibid*.
Πεσσινοῦς, Peſinus, aut melios Paſſioos, vrbs præcipua Toliſtobiorum. 877,b
Peſnæ antiqnis pro pennis. 1316.d
πεσσοὶ muliebris nihil commune habent cum peſſulis. 924.c. vox Græca à ſimilitudioe πεσσῶν ficta. *ibid*. πεσσοὶ architectum ſaxeæ pilæ. *ibid*. partim qoadratæ, κυβοειδεῖς. *ibid*. partim rotundæ. *ibid*. inde πεσσοὶ mali eorum, qui etiam πεσσοί. *ibid*.d. κολλύρια medicinalia, figura πεσσοῖς non diſſimilia, vſo & loeo differunt. *ibid*.
πεσσοὶ vel πλίνθοι κυβοειδεῖς. 740.c
Peſſulos, μοχλοὺς, κατοχεῖς. 925.c
Peſſulus, ὑπομοχλὶξ, πάσσαλος. 924.b. Peſſulus quid. *ibid*. Peſſulum oſtio obdere. *ibid*. πεσσοῖς nihil commune cum peſſulo. *ibid*.e
Peſſulus ex Græco πάσσαλος, non diminntinum à πεσσός. 925.d
Peſſuli ferrei, κλεῖθρα. *ibid*.
Peſſulom oſtin obdere. *ibid*.b. Peſſulis oſtium occludere. *ibid*.c
Paſſuli iniiciebantur in cubiculi fores. *ibid*.d
Peſſuli, ferrei obices. *ibid*.c
πέταυροι, qui in aëre volant. 986.b.e
πεταλοῖς boues. 944.b
Petaminarij, ſeu potius Petamenarij, qui. 986.d.e. Petamenarij pro πεταμένοις, i. volantibus. *ibid*.a
Petaſi ex ſcripo facti. 1002,a
Πετάσιος, nomen auctoris Chymici. 1160.a
πετασίτης herba. 969.d. πετασώδες folium habet. *ibid*.
Penſatis eadem cum Colocaſia. 975.b
Petaſitis de altera ſpecie Bardanæ. 972.e
Petaſitis nec in Gallica, nec in Italia naſcitur. 972.e. eſtque vera colocaſia, ſed alio nomine appellata. *ibid*. 974.d. Petaſitis eſt Colocaſia vulgaris. 972.e
Πετασίτης Dioſcoridis poteſt accipo pro Colocaſia. 972.d.e. idem ambarum nomen. *ibid*. quidam ambas confuderunt. *ibid*. Dioſcorides tanquam dioerſas recenſet. *ibid*.e.c. Petaſitis pedicolus longus & craſſus. *ibid*.e
πέτασοι folia fabæ Ægyptiæ dicta. 971.b
πέτασος foliom Colocaſiæ cur dictum. 972.d
πεταυριστής, cernuus. 285.a. Petauriſtæ. *ibid*.
Petauriſtæ, πεταυρισταί. 986.a. Petaoriſtarij Firmico. *ibid*.a.c
πέτηλοι boues qui. 944.b
Petimon, ἕλκος, tuber in Camelo. 986.c. Petomen antiqois Romanis. *ibid*. Petimen Seruio vlcus in numero iumentorum. *ibid*.
Petiminarij, qoi. 986.c. à Petimioe dicti. *ibid*.b. male Petaminarij vocantor apud Saluianom. *ibid*.
Petiolus. 219.b
Petita, pro Penita. 421.b
πίτυρα, furfures. 356.a
Petoſeris Decanos nouit. 654.c
πέτρα φοινίκιξ, quid. 1144.d
Petra Arabica, vel Arabiæ. 595. a.b. in ea multæ terebinthi, & terebinthi reſina optima. *ibid*.b
Petra, oppidum & emporium Nabatæorum Arabom. 470. e.c.e. 485.a. vnde Petræa Arabia. 470.e. Petra in Iudæa. *ibid*.d
Petra Arabiæ oppidum. *ibid*.c. 487.c. Iudææ vicinum. *ibid*. quod qoidam Iodææ tribount. *ibid*. inde Iudææ pars Petræa. *ibid*.
Petra oppidum ab aliis Iudææ, ab aliis Arabiæ cur adiudicatum. 549.e
Petra, Petrææ Arabiæ metropolis. 448.d. poſtea tertiæ Palæſtinæ vrbs. *ibid*.
Petra ἀφορμὸς. 439.a.b.440.b
πέτρα veteri Græciæ idem quod rupes. 1209 e. at mediæ Græciæ idiotiſmus πέτρας pro quolibet lapide vſurpauit. *ibid*. etiam pro cæmentitio & οἰκοδομικῷ. *ibid*. πέτρα eſt λίθος. *ibid*.a. Paolo Silentiario ἰδὼς πετραῖος dicitur ambo S. Sophiæ, quòd ex lapide conſtructus eſſet. *ibid*. & πέτρας appellat marmora cæſa & polita, quibus ſtructum illud ædificium. *ibid*. πέτρα pro lapide fundamentali apud Matthæom. *ibid*. ἐν πέτρᾳ λελαξευμένῳ pro ἐκ πέτρας vel πέτρᾳ. *ibid*. e. 1210.a. πέτρα pro lapide cæſo & polito. 1209.b
Petra & palus contraria. 1296.b
πέτρα μαρμαρίζουσα. 1075.b. ἀποστίλβουσα. *ibid*.
πέτρα ἰξῶα, meta. 681.e
Petra pars Iodææ. 470.b.d. vnde dicta. *ibid*.d.c. Iodææ collimitatur. 480 c
Petræa Arabia, tertia Palæſtina dicta. 488.d. Petra eius metropolis. *ibid*.
Petræa Arabia. 615.b. Petræa Iudæa. *ibid*.b.c.d. quæ collimitanea eſt Arabiæ. 616.d
Petræa pars Iudææ tota trans Iordanem, & mare mortuum. 615.c. Petræam cum Petræa Iudæa confundit Plinius. *ibid*.
Petræa Arabia, eſt Arabia vltra Peluſiacum. 483.d. eius ſitus. *ibid*.
Petræa Iudæa pro Petræa Arabia. 485.c
Petræa etiam dicta Saxifraga. 1596.b. πετραῖον apud Theophr. dioerſum ab eius Epipetro. *ibid*.
Petrenſe ſtagnum ab vrbe dictum. 156.b
πετρίδος μοναστήρια. 1207.b
πετρίς, cerrus. 334.b. fortaſſe ita dicta λίαν ὀξύν, qnod in ſaxis & montibus naſcitur. 334.b
πετρώμονες pro περιπειμονες. 259.e
πετροὶ dicti calami ſiue virgulæ malabathri. 1071.b. hodie qnoqne appellant *Betre*. *ibid*.
πέτρον & πετρὸν inuicem mutantur. 239.e
Petroſelinum quaſi præcipui vſus in condimentis, Græci recentiores appellauere μαϊδανὸς. 1051.a

Petroſelinum exponitur σμύρνα τρωγλίτις.1268.b. non commune & Macedonicum, ſed Cilicium vel Amanicum. *ibid.* quod σμύρνιον veteri Græciæ, Σμύρνιον mediæ, Σμυρνοβότανον infimæ. *ibid.* ab odore myrrhæ. *ibid.*c
Petroſelinum, non commune, ſeu Macedonicum, ſed Cilicium vel Amanicum, exponitur Myrrha Troglitis.1268. b. σμύρνιον veteri Græciæ, σμύρνιον mediæ, σμυρνοβάλανον infimæ vocatum. *ibid.* à myrrhæ odore. *ibid.*
Petroſelinum Cilicium, ſiue Smyrnium inculta & lapidoſa amat. 1268. d. duplex πετροσέλινον, alterum Cilicium quod idem cum Smyrnio; alterum Macedonicum, quod & Cōdimentum dictum. 1269.b. τὸ Μακεδονικὸν non idem cum Petroſelino Macedonico.*ibid.*e
πετροσέλινον eſt σμύρνιον. 1268.d. ideo σμύρνη τρωγλίτις quibuſdam habetur. *ibid.*
πετροσέλινον cur vocatum ſmyrnium à Cilicibus.1272.b. πετροσέλινον quidam myrrhum Troglitim exponunt. *ibid.*d
Πετρώδης Αραβία. 470.d.c.d
πηδοὶ vel πανὶ κυβερνήτης. 740.c
Petumin, antiquis Romanis, ὕδις. 986.c. item Petimen.
Peucelaitæ, Πευκελαΐται Dionyſo, vicini Gandaridis. 993.c.d
Pexæ veſtes, quæ.390.d.c.391.b.
Pexæ tritis oppoſitæ. 390.e
πῆξαι, vt Figere Latinis pro deuincire ac ligare & immobilem præſtare. 1087.d
Pexatus.390.e. Pexitas.391.a.e
πῆξις prima, quo conformata ſunt aſtra. 435.c.d. poſterior, qua terra compoſita eſt. 435.e
πῆξις, vocabulum magicæ vanitatis. 107. e. Defixio Latinis. *ibid.* Hyæna πῆξιν facit omni animali quod ter luſtrauerit. *ibid.*1089.c.πῆξις quum aliquis veluti defixus, hæret in veſtigio. 1087. e. Stupore defigi. *ibid.* πεπηγὼς ὑπὸ θαύματος, admiratione defixos. *ibid.*
πίκη, picea. 501.c
πύκη, picea, maxime ἔνδαδος. 504.a
πύκη, larix Plinio.503.e.c.505.b. aliquando picea.503.e.505.b. modo pinus, modo tæda. 05. b
πύκη exponitur δαδὶ, vel λαμπάς.
ibid. c. inde ἄπυκα ξύλα. *ibid.* πυκεδανόν. 502.a.b
Πευκελαῶτις regio, Peucelaitis. 795.c
Πευκελαῖτις Straboni ad Indum ponitur. 993.c. Caphes in Peucelaitide oriri dicitur. *ibid.*
Πεδιάκοι dicebantur Athenis corpus miniſtrorum publicorum ſeu lictorum. 827.a. πεζόται etiam dicebatur, & Σκύθαι. *ibid.*
πεζὸς λόγος, pedeſtris ſermo. 841.d
φαιωδὲς ἱμάτιον, & ἀδιάφανον. 1293.d
φακός. 331.b. φακὸς ἰκυία. *ibid.* φακὸν cum σφακῷ confundit Plinius. *ibid.*c
Phaethon. 897.d.898.a
Phaethon ambuſtus, καταφλεχθεὶς ὑπὸ τῆ κεραυνοῦ. 840.b
Phæthon pro Phaethonte.94.d
Phæthon pro Phaëthonte Latinis. 1259.e
Phagedænas ſanat Iſatis ſeu Vitrum; ſeu Vitraria. 254.d
σαίνω & φαίνω, idem. 396 d
Phaïnus primus Athenis ſolſtitium obſeruauit. 737.e. is ex Elide fuit. 738. a.b. Elidenſis. 778 c
Phainus prior Metone. 738. d. Metonis præceptor. 741.a. ex Lycabetto ſpeculabatur. 748.e
Phaini Elei enneadecaeterides. 741.a
Phaini periodus decem & nouem annorum.822.d.c.Phaini parapegmata, ſeu tabulæ. *ibid.*e
φαίω antiquum & φαίνω, idem. 396.d
φάιζα Æolice pro σφάιζα. 444.d
φαιρίδιον Æolice pro σφαιρίδιον. 762.c
φαιρίζειν pro σφαιρίζειν. 55.e
φαιρίζειν pro σφαιρίζειν. 1262.d
φαιρίδδην Æolibus pro σφαιρίζειν. 1280.d
φανερὸς, perſpicuus. 396.d. inde φαίςρα ὁ θυρὶς per quam lux admittitur, & Latinum antiquum Fæſtra, ſiue Feſtra pro Feneſtra. 396.d.e
Phalacreæ valles, vbi Thelyphonum ſeu cammorum gignitur. 880.d
φαλάγγιον & σφαλάγγιον. 764.b
φαλάγγιον propriè ſolipuga.176.d. muſca venenata. *ibid.* cantharidibus ſimilia phalangia, & in leguminum ſegetibus reperiuntur.*ibid.*Phalangion in Creta reperitur. *ibid.*c
Phalangæ ebeni. 1031.e 1514
φάλαγγες ἐβένου ſæpe nominantur in mercimoniis, aut donis, aut tributis. 1331. b. centenæ Ebeni Phalangę ab Æthiopibus penſitatæ regibus Perſidis.*ibid* c trecentę dono miſſæ Alexandro à Candace Regina Æthiopiæ. *ibid.* Phalangæ, φαλάγγια, bacilli ſiue fuſtes teretes modici. *ibid.*1032. e.a. Phalangæ Latinis.1031.d. κορμοὶ ἐβένου, quæ aliis φάλαγγες. 1032.a
Phalangiorum plura genera. 100.c. alia innoxia, alia δηκτικά. *ibid.* d. ſimile araneo phalangium. *ibid.*d. beſtiola aranei generis. *ibid.* d. e. in Italia non reperiuntur.*ibid.*e. ſolipugas vertit Plinius phalangia nec eas inter phalangia numerat. 101.a.b
Phalangitis herba melius λεύκανθος quam λευκάκανθος diceretur. 523.c.b
Phalangitis herba λεύκανθος dicta. 1159. b. quòd florem haberet candidum. *ibid.* dicebatur & λευκάνθεμον. *ibid.*c
φαλαίθη. 13.e
Φαλανθοί. Φάλανθος. Phalanthus. *ibid.*a
φαλανθός. *ibid.*c.a
Phalanthus ab Hercule octauus Tarenti conditor. 58.e
Φάλαρα. 546.e
Φαλλοφόροι. 298.d
φαλοὶ, στελέχια. 546.e
φαλοὶ in ſumma parte galeæ. 546.d. φαλὸς, & λόφος idem. *ibid.*e
φαίνωσις ſideris, vulgo ortus dicitur. 753.b.
φαίνεσα, Feneſtra, à φαίνω. 396 e
φαντασία, pro facie vel effigie. 769.e
Φαντασίαι proprie τῆς μανίας. 1086. e. ſignum legitimę inſanię. *ibid.*a. φαντασία οὐκ ἀηδής, quam efficit radix Strychia in vino potę, drachmę pondere. *ibid.* alię φαντασίαι quas efficit potum duarum drachmarum menſura. *ibid.* a. e. φαντασίαι φαίνεσθαι dicuntur. *ibid.*e. φαντασίαι φαινόμεναι φάσματα, vanę ſpecies. 1087. a.b. imagines conſpicuæ. *ibid.*
φαντασίαι, vanę ſpecies obuerſantes & conſpicuę imagines. 1087. a. at alię φαντασίαι eius qui ſepulcrum putat quum non ſit, & ſunt vanę imaginationes. *ibid.*

φαντασίαι ἐκ τινῶν εἰδώλων, terriculamenta ex vanis ſpeciebus 1087. b. quæ ex magica deuotione vel alicuius numinis præſentia immitti credebantur. *ibid.*

φαντασίαι, vanæ & friuolæ imagines, quæ terrores ineptos incutiunt. 1087. c

φαντασίαι de ſtellis tranſcurrentibus. 1087. c. φαντασιῶν ἀπολαυσις ἰασεως, & εἴδος earundem. *ibid.* quæ ſunt ſpectra, & imagines conſpicuæ. *ibid.* quæ alibi φάσματα. *ibid.*

φαντασιοκοπεῖσθαι, falſis perſuaſionibus laborare 1086. d. φαντασιοκόπος, qui ſemper quod vult verum eſſe putat. *ibid.*

φαντάσματα, φαντασίαι φαντάσμα. 1087. b. & φάσματα differunt ab iis. *ibid.*

φαραί. 241. d. b. φαραίτικός. *ibid.*

φάραγξ, vallis, κοιλάς. 773. c

Pharan, vrbs. 566. b

Pharan in intimo receſſu Arabici ſinus 485. a. Pharan oppidum ab Iſmaelitis conditum. 485. e. Pharanitis regis haud longe à Saracenis. *ibid.*

φαρὰν & φαρανῖται, qui poſtea Μαραὶ & Μαρανῖται. 487. d

Pharanitis amethyſtus, vnde dicta. 566. b

φαράδα, oppidum Arabiæ. 491. e

Pharia volucris pro Phœnice. 555. e

Pharicen ἐφήμερον. 242. b

Pharicum Nicandri interpres vult eſſe idem cum Colchico & oleo Mediæ. 242. d. eius erroris ratio. *ibid.*

Pharicum venenum. 241. d. Pharilus nomen Gentile vrbis Creticæ, quæ φαραί dicta. 241. d. b. Phariacum etiam venenum. *ibid.* Pharicen ἐφήμερον. 242. e. vnde id interpres Nicandri idem cum Medeæ oleo putet. *ibid.*

Pharij liquores, qui apud Statium. 400. a. b

Phariſæi, vnde dicti. 612. a

φάρμακα vocantur δυνάμεις. 1051. b

Pharmaca, compoſita etiam remedia. *ibid.* c. vnde Pharmacopolæ qui ſimplicia ac compoſita remedia populo vendebant. *ibid.*

φάρμακα Græcis veteribus herbæ omnes ac ſpecies virtute aliqua aut potentia præditæ, ſeu iuuaret, ſeu noceret ac necaret. 1051. a. b. qui vendebant, propriè dicti φαρμακοπῶλαι. *ibid.* & φαρμακώδεις τόποι, loca in quibus plantæ aliqua facultate medica pollentes naſcerentur. *ibid.* b. & φαρμακώδεις plantæ, quæ medicinæ conducerent. *ibid.* & φαρμακῶδες εἶδος ſpinæ Ægyptiæ. *ibid.*

φάρμακα ἐπίχριστα quæ illinuntur. 465. d.

φάρμακα συνθετα, venena ex herbarum pigmentis confecta. 1052. a

φαρμακεῖς in Æthiopia, corpore venenato. 47. e. a

φάρμακον pro βάμμα, vt Venenum pro colore 268. c

φαρμακῶσαι, τὸ βάψαι. 268. c

Pharmacopolæ hodie, qui non tantum ſimplicem inſtitutam exercent, ſed ex præcepto medicorum remedia conficiunt. 1070. d. nulli olim erant earum tantum mercium inſtitores, quæ ad medicinam facerent. *ibid.* e. nam antiqui Pharmacopolæ non erant ſimiles noſtris. *ibid.* nec ſimplicium medicamentorum erant propulæ. *ibid.* miſcebant ipſa remedia, ac venditabant. *ibid.* contra venena præcipue ac δηλητήρια opem atque operam ſuam pollicebantur. *ibid.* illis ſimile Medicorum genus, quos Græci περιοδευτὰς vocant, hodie *Charlatans*, & Saltinbanci. *ibid.* a. hi circumforanei & circulatores qui medicos imitantur, Theriacorum propolæ, vel, vt vulgus loquitur, *vendeurs de theriaque* vocantur, vt veteribus φαρμακοπῶλαι. 1051. a. nam φάρμακα herbæ & ſpecies omnes aliqua virtute aut potentia præditæ. *ibid.* & qui illa vendebant, propriè dicti Pharmacopolæ. *ibid.* b. & qui ſimplicia ac compoſita remedia populo vendebant. *ibid.* c. Hi in foro totos dies deſidebant cum ſuis vaſculis, pyxidibus & ciſtis, & ſerò domum reuertebantur. *ibid.* Hi & φαρμακοτρίβαι dicti quia miſcebant ac terebant antidotos. *ibid.* Erant & ῥιζοτόμοι qui ſimplicia tantum medicamina vendebant herbarum ac radicum. *ibid.* e. Pharmacopolas & Rhizotomos iungit Theophraſtus. *ibid.* Emplaſtra & collyria iam facta pleríque mercabantur è Pharmacopolis. *ibid.* a. Medici olim non ſolum præſcribebant remedia, ſed etiam manu faciebant. *ibid.* a. quod nunc Pharmacopeis reliquêre, præſcribere ipſi contenti. *ibid.* c. à Medicamentariis qui medicamenta componebant, emebant Medici. *ibid.* c. Pimentarius vocatur qui hodie Pharmacopola vel Apothecarius, *Apothicaire. ibid.* Pharmacopolæ etiam Pigmentarij dicti. 1052. a. b

φαρμακοτρίβαι, Pharmacopolæ. 1051. c. quia terebant & miſcebant antidota. *ibid.*

φαρμάσσειν, tingere, βάψαι. 268. c. veneuare. 268. d

Pharmuthi menſis. 745. c. 747. c. d

Pharos inſula, in qua eiuſdem nominis erat turris, de qua faces noctu accendebantur. 479. d. ἀκρωτήριον καὶ νῆσος. 479. e. ὑψηλὸν χωρίς. *ibid.* πύργα ἐπίκλυστος. *ibid.* Phari, turres in portibus ad prælucendum nauibus *ibid.*

Pharphariades. 788. a

Pharphariades inter Tauri montis nomina. 891. a. Paryadres, Παρυάδρης. *ibid.* dicitur & Paruerdes pro Paruedres. *ibid.*

Φαρσεις, nomen Perſicum. 574. a. dicta à Græcis Παρύσατις. 574. a

Phaſaelis vna ex tribus vrbibus Salomæ aſſignatis. 576. e. a

φασίολος, Faſceolum. 1029.

φασιώ. 330. a

φασκὶς, Bryon quercinum. 330. c. d. aliud à σφακός. 330. d

φάσκος & σφακὸς diuerſa. 331. c. 333. c

φασκὸς, & σφακὸς & σφάγνον, βρύον ἀρωματικόν. 1028. b. φασκὸς eſt βρύον quercinum. *ibid.* quod in Ægilope tantum prouenire tradit Theophraſtus. *ibid.*

φάσκοι candidi maxime probati. 333. d. nigros ἀλίφλοιος gerit. 331. c. 333. d. erant & rutili. 333. d

φασκὸς non in cortice modò naſcitur, ſed & è ramis pendet. 332. e. è cortice naſcitur in inferioribus ramis. 332. e

φάσκος quercinus & populeus non ex genere muſci, quod vulgo in arborum ſuperficie lanuginoſum apparet. 332. d.

φάσκος odore excellit. 332. d

φασκὸς nec flos quercus, nec pro

flore habendas. 332. b. φαγὶς & δρύος ἄρῥεν, idem. 332. b. c. & φραγός. 332. c
Φάσκος è quercubus pendens. 332. a
Phaſelis. 784. 785. e. d. e. a
Phaſelis, Phaſelitarum regio. 801. d
Phaſelis Pamphyliæ vrbs. 775. c. alij Lyciæ tribuunt. *ibid.*
Phaſelis Pamphyliæ vrbs, quam quidam Lyciæ tribuunt. 779. a
Phaſelis, Φασηλὶς, Iudææ, non tantum Lyciæ. 1321. a. eſt & vrbs Pamphyliæ. *ibid.* b
Phaſelitæ, Φασηλῖται. 785. e. d
Φασηλῖτις. 785. c
Φάσηλοι, recentioribus φασίολοι. 1029 b. φάσηλος, Faſceolus, vel Faſciolus. *ibid.*
Φασγάνιον dictus Aſpalathus. 397. d
Φασγάνιον vel ξίφιον aliud à Latinorum Gladiolo. 265. e. d. e. 366. a
Φασγάνιον, gladioli prima ſpecies. 999. a. quæ & ξίφιον & μαχαίριον. *ibid.*
Phaſiani Colchici. 150. c
Phaſianæ Colchicæ 545. b. corniculа apicem eius faciunt. 547. b
Φάσματος & φαντάσματος differentia. 187. b
Phatmiticum vel Phathmiticũ oſtium, φατμητικὸν, vel Φαθμητικὸν στόμα. 477. b. perperam Φαθνικὸν, pro Φαθμητικόν. 4. *ibid.*
Φαθμητικὸν στόμα. 476. a
Φατνώματα, quæ cælata non ſunt. 1215. e
Φαυλίαι, oliuæ maiores rotundæ. 1036 d. e. 1037. a
Φαυλίαι peſſimum oliuarum genus. 1293. c. quod & nomen ipſum ſonat, αἱ φαῦλαι. *ibid.* d. καταλίδες ἐλαῖαι Pollucі. *ibid.* c. eæ depurato vel tranſlato oleaſtro gignuntur. *ibid.* eas Plinius perperam inter ſtirpes retulit, quibus in alieno natales. *ibid.*
Φαύλιον, τὸ ἁδρόν. 1037. a vnde φαύλια μῆλα. *ibid.* Heſychius exponit τὰ μεγάλα. *ibid.* alij tamen φαυλίας exiguas interpretantur. *ibid.*
Φηγὸς inter glandiferas à Macedonibus poſita. 507. a. φηγὸς βαλανοφόρος perperam dicitur Æſculus à Grammaticis. 507. e. quia fagum ἀπὸ τοῦ φαγεῖν deducunt, vt Æſculum ſiue Eſculum ab eſca. *ibid.*
Φειδὼ, Φείδυλος. 6. c
Φείδυλος. 541. e
Φηλαῖ Æolice pro θηλᾶν, vnde Felare. 80. b
Φηλαῖ Æolice pro θηλᾶν. 87. e
Φηλαῖ Ælicè pro θηλᾶν, mammam ſugere. 945. a. vnde Felare Latinum. *ibid.*
Φελλόδρυς. 961. c. perpetuam obtinet frondem. *ibid.*
Φελλόδρυς ilex ab Arcadibus vocata. 291. e
Φέλλος vrbs. 784. d. Phellus. 785. a
Φελλὸς, Idem quod σῦφαρ, ὁ ὑπὸ τῆς φλοιός. 341. d. à φελλὸς, Pellis. 341. d
Φήνη antiquis oſſifraga, quæ φίνη recentioribus. 1022. b
apud Pheneatas Arcadiæ, templum Eleuſinæ Cereris 752. c
Phengites lapis. 259. e. domus ex illo ſtructa. 259. e
Phengites lapis, φεγγίτης, ſpecularis. 1095. a. c
Pheos & Hippopheos, πλυῤῥίζα. 397. b. c. & πλιγαδῆ. 397. c
Φέως vel ἱππόφεως, ſpinæ genus, quæ & στοιβὴ. 1230. c. d. longè à Phleo diuerſa. *ibid.* c
Pheos herba ſpinoſi generis ac merè terreſtris. 1003. e. herba ſpinoſa, vel ſpina 1003 b. Pheos ſtacte dicta. *ibid.* c
Φέως & φλέως perperam à quibuſdam confunduntur. 999. c. φέως herba ſpinoſa, quam alij στοιβὴν dixere. *ibid.*
Φέως & φλεὼς diuerſa. 1289. b. 393. a. φεὼς ſpina quæ etiam στοιβὴ vocatur. *ibid.* b. d. e. 1290 b. alia ratione φλεὼς dicitur στοιβὴ, alia φεώς. 1289. d. φεὼς ſpina fullonia. 1289. d. eius folia carnoſa & pinguia. *ibid.* e. ideo tomentis inculcandis inſeruiebant. *ibid.* Epithymum ſuper ea inuenitur, vt ſuper ſtœbe quæ eadem eſt. *ibid.* & dicebatur ἐπίφεων. *ibid.* 1290. c. e. fortaſſe ὑπόφεων dicebatur. *ibid.* quod Plinius cum Hippopheo confundit. *ibid.* nam ἱππόφεως Phei ſpecies. *ibid.*
Φέως, aculeata ſpinoſa herba, quæ & στοιβὴ quibuſdam. 393. a. d. herbæ genus, vt patet ex nomine ἱππόφεως, herbæ congeneris. 394. a
Φέως & ἱππόφεως ſpinæ fullonibus vtiles. 1003. c
Pheos herba ſpinoſa. 395. a. cum phleo male confuſa. *ibid.* notiſſima olim Græcis. 393. b. eius ſpecies ἱππόφεως, vel ἱππόφαές. *ibid.* vocata πάφος. *ibid.* & στοιβὴ. *ibid.* quod στοιβῆς vſum præberet. 1003. c. d
Pheos & hippopheos diſtant ab hippophæſto. 395. e
Pheos inter ſpinas quæ in folio non habent ſpinam, ſed in caule. 394 e
Φέρβη, herba, Æolicæ, pro Φορβή. 394. e. inde Ferba antiquis, & deinde Herba. 364. e
Pherecydes vnus Syrius, & alter Athenienſis, Eratoſtheni, ſed male. 845. b
Pherecydes Athenienſis Hiſtoricus ac γενεαλόγος. 841. e. d. proſam orationem primus inſtituit. 841. e. & primus hiſtoriæ auctor nonnullis dicitur. *ibid.* quando floruerit. *ibid.* poſterior Syrio. 841. d
Phereeidis Athenienſis, opus θεογονία, & vniuerſa, μυθολογικά. 841. e. a
Pherecydes Athenienſis, γενεαλόγος. 845. e. ſecundus hiſtoriarum ſcriptor. 845. e. 846. a. primus proſam orationem condidit. 845. b. inter antiquiſſimos & primos hiſtoricos. *ibid.*
Pherecydes Athenienſis vel Lerius male Syrius dicitur. 846. a. γενεαλόγος Athenienſis & Lerius, idem. *ibid.* quando vixerit. *ibid.* ſed potius Lerius, quam Athenienſis. 846. b
Pherecydes Athenienſis vel Lerius, ſcripſit Ionica lingua. 846. b. eius oratio nihil aliud quam metrum lege ſolutum. 846. d
Pherecydis Athenienſis vel Lerij opera. 846. b. c. d. e. hiſtorici operis argumentum. 847. c. d. γενεαλόγος Ἀθηναῖος & Λέριος ἱστορικὸς dicitur. 846. e. fortaſſe quod Athenis μέτοικος. *ibid.* inter primos tabulas hiſtorias proſa oratione expoſuit. 846. e
Pherecydes Syrius proſæ orationis primus conditor. 840. e. vixit Cyri ætate. 841. b. Pythagoræ præceptor fuit. *ibid.* 844. a. de Theologiæ librum ſcripſit. 841. b. c. de natura ac Diis primus omnium ſcrip. 841. b. d. proſa oratione, & Ionica dialecto. 841 d. e
Pherecydes Syrius ἀστρολόγος & θεολόγος. 841. c. d. Sapiens habi-

tus. 841 d. vltimus eorum qui σοφοὶ dicti ſunt. *ibid.* quo tempore floruerit. *ibid.* 842.c. 843.a.844.d. Ionicè ſcripſit. 841.d.e.842.a
Pherecydem Syrium & Athenienſem ſæpe veteres confundunt. 842.c
Pherecydis Syrij opus Theologicum ſcriptum obſcurum. *ibid.* a. eius Theologia myſtica & allegorica. *ibid.* 845 c
Pherecydes Syrius, Theologus, non hiſtoricus. 843.d
Pherecydes Syrius Thaletis præceptor, iuxta quoſdam. 844.a. diſcipulus & auditor, iuxta alios. *ibid.* ſepultus à Pythagora in inſula Delo. 844.a.b. pediculari morſo periit. *ibid.* b.e.c
Pherecydes Aſtrologus dictus, qui tantum Aſtronomus. 655.c
Pherecydes primus hiſtoriam pedeſtri ſermone vulgaſſe dicitur. 858.d. eo Eumelos antiquior. *ibid.* e
Pherecydis hiſtorici operis argumentum. 847.d. quouſque perduxerit mythologiam ſuam. 847.e
Pherecydis epiſtola ad Thaletem. 842.d.e. an vera aut cõmentitia. 842.c.843.b. eius mortis tempus. 842.e
Pherecydis Syrij epiſtola ad Pythagoram, an commentitia. 844.e.a. quando mortuus. *ibid.* e
Pherecydæ Syrij duo. 844.b c. 845.a.b. vetuſtiſſimus alter qui Θεολογίαν ſoluta oratione ſcripſit, qui phthiriaſi periit. 844.c.845.a. alter aſtrologus cuius ἡλιοτρόπιον in inſula Syro. 844.c. fortaſſe Pythagoræ coæuus. *ibid.* d. quo tempore natus. *ibid.* d. & primus Hiſtoricus. *ibid.* qui de Dario Hyſtaſpis ſcripſit. *ibid.* idem qui Hiſtoricus vel mythiſtoricus Athenienſis dicitur. *ibid.* e
Pherecydis Heliotropium in Syria inſula. 742.a
Pherecydis Syrij Theologandi genus inuolutum ænigmatis & allegoriis. 842.d.d. 843.d. eius operis Θεολογία, Pherecydis Athenienſis Θεογονία. 842. e.a. primus proſæ orationis conditor exiſtimatus. 842.d
Pherecydis Syrij Aſtrologi ἡλιοτρόπιον. 655.c. quo tempore vixerit. *ibid.*
φῆρες Æolice pro θῆρες. 80.b
φερμος pro θερμὸς Æolice, vnde Formus, i. calidus. 80.b
φέρουσα χαρίεσσα & φοξός. 833.b
Pheruſij comites Herculis ad Heſperidas tendentis. 415.c.d
Phiala fons Nili, idem cum fonte ſacro, vel fonte ſacerdotum in quo poſt ſtatum æui ſpatium Apis necabatur. 439.d.e. cur ſic dictus. *ibid.* e. 440.a
φιάλη patenti & plano ſeſſilique fundo. 1271.b. vnde φιαλωτὴ dicta Lactuca ſeſſilis. *ibid.* & φιαλοειδὴς τοπεῖα. *ibid.* φιάλη ἀμφίθετος. *ibid.* ἀπύθμενος quæ. *ibid.* φιάλη, patera. *ibid.* c
Phialæ argenteæ victoribus datæ in Marathone. 849.a
φιάλην ἀναθεῖναι, quid. 1090.e
Phialus dictus Nili, vnde. 422. a. φιαλεία, φιάλη. 186.e
Phidias, non vaſcularius, ſed primus toreuticen aperuit. 1047.b. 1048.d. nec à Plinio inter claros τορευτὰς nominatur. 1047.c. ſed à Martiale Phidiacum cœlum dicitur, quia toreumata primus aperuit & demonſtrauit. *ibid.* quo tempore floruit. 1048.d. Phidiæ & Polidori ætate antiquiorum toreutice. *ibid.* e
Phidiam oſtendiſſe toreuticen Plinius ait. 1046.d
Phidippides, Φειδιππίδης, non Philippides, curſor biduo Athenis Lacedæmon peruenit. 45.d e
Philadelphia Decapolitanæ regionis oppidum. 616.e. fertilis. 617.a
Philæ Nilo cinguntur. 419.c. Philæ paulo ſupra nouiſſimum cataracten. *ibid.* d
Philæ inſula habet in ambitu quatuor millia paſſuum. 437. c. parua fuit inſula. *ibid.* d. non eſt ea aduerſo Syenes. *ibid.* nam eſt ſupra nouiſſimum cataracten, & Syene infra. *ibid.* d.e. Philæ ſupra Syenen, non Elephantine. *ibid.* e. Philas pro Elephantine accipit Plinius & è contra. *ibid.* 438.c. Philæ in Arabico latere Nili. 438.a
Philæ in Ægypto celeberrimæ. 709.c
πόλις. *ibid.* a.c
Philænorum aræ. 319.e. terminus Africæ & Cyrenaicæ regionis. 320.a
in Philtrorum generibus τὰ ἄψυχα τὰ ζωόφυτα & τὰ ζῶα recenſentur. 943.e
Philetærius pes à Philetæro rege Bithyniæ. 684.d.e
Philippenſis proſcriptio, bellum. 25.b.c
Philippus oculum damnatus. 153.b
Philippus Tetrarcha Paneadem vrbem inſtaurauit, & Cæſaream vocauit in gratiam Cæſaris. 576.b
Philippo relictę ab Herode Magno Paneas & Trachonitis, cum Batanea, & Auranitide, nomine Tetrarchiæ. 576.d
Φιλόνικος. 32.a
Philiſtides Mallotes. 169.d.b
Philolaus Tarentinus, inter eos qui Gnomonica inuenerunt. 636.b
Philonides Alexandri curſor. 45.a.b
Philos inſula. 1182.b
Philos, fortaſſe pro Tylos apud Plinium. 1180.d. aut potius Ilas. 1181.a
Philtra & amatoria ἀνάγκαι & καταναγκαι vocatæ. 1085.b
Φινεῖδαι à Phineo, tribu vel familia. 1183.a
Phineus & Cepheus Beli Aſſyrij filij. 1227.c
Phineus Cephei frater. 569.c.d. filius Beli. *ibid.* e.570.c. Phœnicis filius. 570.a. vel Agenoris. *ibid.* b. eius regnum fuit Ioppe. 569.c.d
Phinice pro Phœnice. 804.e
φίντων, φίντρος & φιντίς, pro φίλτων, φίλτρος, & φίλτις apud Siculos. 111.b
Φιντίας, Siculum nomen, & fœnum Φιντίς. 111.b. pro Φιλτίας & Φίλτις. *ibid.*
Phriſtimus, flumen, vel Phryimus. 1181.e
φὶς φιδὸς, à σφὶς σφιδὸς, chorda, vnde Fidea quæ tenditur. 1285.d
φιτρὸς pro herbæ Caule. 1271.c
φλάμπουλον pro φλάμμουλον, Flammolum. 375.c
φλεγμὸς, ſanguis. 896. αἴθοψ φλεγμὸς βρομίου, de vino. *ibid.*
φλεὼς, herba paluſtris ſine ſpinis. 393 a. vnde veſtes & reſtes & retia texebantur. *ibid.* differt à φλεὼς. *ibid.* Iones φλοιοῦ dicebant. *ibid.* τὸ φλέως inter paluſtria. *ibid.* b. eius ἀνθήλη ad tectoria inducenda. *ibid.*
φλεὼς, σιβὴ quibuſdam, quod eius vſus ad componenda & ſtipanda vaſa fictilia & am-

phoras. 1003.d
Φλεὼς vel φλοῦς, ſcirpus vel papyrus, ea quo vt plurimum ſtipæ fiebant. 1230. e. à pheo multum diuerſa φεώς vel ἱππόφεως. ibid.
Φλέως & φέως perperam confunduntur à quibuſdam. 999.c. φλέως aquoſis gaudet, & in paluſtribus naſcitur. ibid. eum fere ſemper cum Cypero iungit Theophraſtus. ibid. & inter frutices & herbas recenſet quæ naſcebantur in Orchomenio lacu. ibid.
Φλεὼς & φεὼς diuerſa. 1289. b. φλεὼς paluſtris herba, ex qua fiebant tecta quæ fictilibus oleariis circumponebantur. ibid. c. alia ratione φεῶν dicta φλεώς, alia φεώς. ibid. d. Phlei papyri panuiculæ tomentis inculcandis ſeruiebant. ibid. d
Phleos iungitur cum cypero. 1002. e. Phlei non meminit Plinius. ibid.
Phleos, perperam pro Pheos. 394.b
Phleum ad vitilia & nexus vtile. 393. c. verbaſco, i. phlomo ſimile. 353.b.c. & papyraceum. 393.b. textum fictilibus oleariis circumpoſitum. ibid. ſimile τῷ φλόμῳ, ſed non idem 393.d
Φλόγινον χρῶμα inſectorum ſimile Armenio lapidi. 1157.b
Φλόγινος color à tinctoribus, ἐρυθρὸς à medicis à Galeno φοινικοῦς dicitur in vrinis. 1154.a
Phlogites, φλογίτης, lapis, vel φλογῖνος, Phlogitis, gemma. 770.e
Φλεΐναι ψιάθοι, Scirpeæ tegetes. 1002.b
Φλεῖναι peſtes, ſcirpeæ. 1003.b. 1004.d. habent. ibid.
Φλεΐνη ἐσθής. 998. e. 999. a.b. φλεΐνη ψίαθος. 999.b
Φλοιὸς & φλοιώδης. palmæ corticeum inuolucrum. 1329.a.b
Φλόμος non idem ac φλέως. 393.d
Φλὸξ λυχνοῦ, flamma lucernaris. 750.e
Φλοῦς pro φλοιός. 1004.c
Φλοῦς φλοιός, pellis extimæ cutis, vel vertex. 834.e
Φλοῦς Ionice pro φλέως. 393. a, è flumine & palude colligitur. 393. b. Inde φλεΐνη ἐσθής. ibid. ἀλεῖναι σπυρίδες, ψίαθοι. ibid. φλεῖναι λωῖαι. ibid.
Φλοῦς idem quod φλοιός. 998. c. φλοῦς pro pelle. ibid. φλεΐνη veſtis ex Phleo herba paluſtri & fluuiatili. ibid. quam Attici φλέων vocabant, Iones φλοῦν. ibid. Tegetes ex Phleo, non tamen idem Phleos quod teges. 999. a. φλεΐνη ψίαθος, teges ex phleo. ib. b. Phleos ad vitilia & plexilia vtilis. ibid. Phleos in aquis & in terreno pariter prouenit. ibid.
Φλοῦς Ionicè, Attice φλεώς, αἰθέλιον habet, i. pannicula. 1002. e. ea vtebantur ſtipæ vice ad componenda vaſa fictilia. ibid. e. 1003. a. b
Φλύακες. 108.d. 109.b
Φλυακογραφία. 109.a.b
Φλυακεῖν. 109.b
Φλύαξ. 109.b.c
Φλυκταίναι, tubera. 708.d
Φόζοι in harundinibus. 127. a. iuba Latine. 127.e
Phocæ, vituli. 181.d
Phocæa, φωκαία & φωκαίη. 863.c. d. iuxta eam Hermus in mare euoluitur. 865.c.d
Phocæa vrbs Aſiæ. 94. c. Ionica vrbs. 94.a
Φωκαεῖς Phocenſes. 912. d. Sic Κολοσσαεῖς Coloſſenſes.
Phocæi ab Harpago expugnati Maſſiliam condiderunt. 161.a
Phocæus non eſt Thurſio. 1315.a
Phocaenſes ſeu Phocæi Aſiatici Maſſiliam condiderunt. 94. e. & colonias in Corſicam deduxerunt. 94.a
Phocaica laurus, pro Parnaſſia & Phocica. 94. d. φωκαϊκὸς à φωκαεῖς. ibid. e
Phocari pro Tochari. 989. & pro Phicari. 990.a
Φώκη, vitulus marinus. 230.a
Phocenſes, pro Phocaenſes. 94.e
Φωκεῖς pro Φωκαεῖς vel φωκαιεῖς. ibid.
Φωκικὸς ἀπὸ τῶν φωκέων. 94.e
Phocis, regio circa Parnaſſum. 94. c. Achaia regio. 94.a
Phocis pro Phocaide, & Phocaicum pro Phocio, apud Lucanum. 94 a.e. & Phocaicæ pro Phocicis. 94.a
Phoclis inter Arachoſiæ vrbes diuerſa ab vrbe Arachoto. 1174.a
Phocylidis carmina à Rhapſodis etiam cantitata & actitata. 867.e
Phœnice maritima quæ olim Συρία φοινίκη. 470 b. Phœnice Libaneſis, quæ Συρία Κοίλη. ibid.
Phœnice Syria & Aſſyria, vno nomine Syriæ continebantur. 1228.a
Phœnices vrbes totidem regna. 576.d
Phœnices populi quibuſdam dicti φοινοί. 1331. d. ea quo Pœni qui oriundo Phœnices. ibid. Phœni, Ἀφροι, Φοίνικες. ibid. e
Phœnices Byblij. 184.b
Phœnicum frequentes coloniæ in Mauritania. 289. d Phœnices pro Pœnis non accipiendi. 289.e
Phœnicias tenuis ventus, & non diu durans. 1251. a. ἀνρότεροι ſaeuitioribus. ibid. b c. inter Eurum & Noton ſpirat. ibid. b.e
Phœnicias vocatur à quibuſdam Eurus. 1251. a. ab aliis Καικίας. ibid.
Phœnicias communis Euri & Noti. 1252. c.d. æquè meridialis & æquinoctialis. ibid.
Phœnicias Thraſciæ opponi poteſt. 1251.a
Phœniciati equi, Φοίνικες, Badij vel Spadices. 895.b
Phœnicium mare. 787. a. Pontico oppoſitum. ibid.
Phœniceus color à palmæ fructu, qui φοῖνιξ dicitur. 409. b. d. Græcis ξανθός. 409.e
Phœniceus color in equis, qui & Spadix & Badius, Græcè Φοῖνιξ dicitur. 1329. Phœniceos equos, ſiue ſpadices, quos Badios vel Baios vocamus, paſſim videre eſt. 1330. b. c.d. Phœniceus color & Puniceus diuerſi colores, qui ſub vno nomine Græco, quod eſt Φοῖνιξ comprehenduntur. ibid. a. d. & ab omnibus fera auctoribus confunduntur. ibid. b. vt Agellio. ibid. b c. Libanius diſtinguit. ibid. b.c. fructus palmæ Φοῖνιξ non dicitur, quòd ſit colore Phœniceo aut puniceo, ſed cognominis eſt ipſius arboris. ib. e. à palma palmæ color Φοῖνιξ, vel Phœniceus dictus. ibid. Phœniceus ſpadix alius à Puniceo. ibid. a. Phœniceum cuim nec diluti coloris, nec nimium ſaturi. ibid. Phœniceus equorum color alius dilutior, alius tertior qui vulgo Bay obſcur nominatus. ibid Phœniceus, equus Saiani quomodo accl-

piendus Agellium. *ibid.* a.b. c. Phœniceus & ſphadix, φοῖνιξ ἵππος. 1331. e. Phœniceus color admodum ſimilis ei *Chaſtaigné* vocamus. *ibid.* qui in capillis præcipuè obtinet, qui rufi coloris, non nimium preſſi, nec nimis ſaturi. *ibid.*

Phœnicius ſious. 786.b

Phœnicon Iericunthis vallis in quo & balſametum. 583.e. 588. b. 100. ſtadia longum, hoc eſt.300.iugera. 583.c.d

Phœniconis come, Φοινικῶνος κώμη. 118.a

Phœnicuſa, Φοινικοῦσσα. 136.d

Phœnix Agenoris filius. 570.c. pater Cephei & Phinei. 570. a.b. frater Phinei. 570.a.b

Phœnix Agenoris filios, frater Cadmi, Cilicis & Europæ. 772.b. c. ex Telephaſſa. 772. d.e. pater Cadmi & Cilicis ſecundum quoſdam. 772. c. d. falsò antiquior Ioue, & terræ alumnos dicitur. 772.d

Phœnix porpureus totos excepto collo, quod auri colore, & cauda cærulea. 548 b. pectus porpureum & collum croceum. 548.c. cauda χρυσοπορφυρῆ. 548 d

Phœnix, ales amica Deo dicitur. 555.d. & Pharia volucris. 555.e. Phœnicem cum cinnamomo non quidam confuderunt. 555.d

Phœnix quando viſus in Ægypto. 551. a. b.c. e. 552. a. 553.d. 554.d

Phœnix in Solis vrbem rogos ſuos defert. 549.d. b. & nidum ſuum. 549.d.e. nidum ſiue rogum in terris ſuis ſtruit 550.a

Phœnix ouum ex myrrha faciebat, & inclusos cineres priſtini corporis in vrbem Solis deferebat. 550.d.e

Phœnix falſus tempore Claudij in vrbem allatus. 554.e.a. verosqui ſub conſulatu Plaotij & Papinij in Ægypto apparuit, multis creditus. *ibid.* qui & falſus tamen multis æſtimatus. 554.a

Phœnicis ætas. 548. e. 549.a. 550.a.b.d

Phœnicis apex. 543.d. capitis corona radiata. 547.e. radiatus tempora. 547.e. a. Phœnix nidum cinnamis ſtruere ſolitus. 547.e. inde ales cinnameo nido dictum. 547. a.

Phœnicis apex, πάρχ. 547.a

Phœnicis nidus, ex quibus conſtruit dicatur. 399. a. b. Pharia volucris, pro Phœnice, quòd in vrbem Ægypti ἡλίου πόλιν rogos patris ſui deferret ex Arabia. 399.d.e. ἱρὸς ὄρνις Ægypti Phœnix dicitur. 399. e. in ſolis vrbem quæ in Arabia, deferre nidum ſuum deferr. *ibid.*

è Phœnicis nido decoti virgulta cinnamomi, antiquis perſuaſum. 1303.d. Phœnix dicitur ales ſuperba. *ibid.*

Φοινίκη Syriæ pars in qua optima purpura tingebatur, vnde dicta. 1331.e

Φοινίκης ὕπλον. ἐρυθρόν. 1331.e

Φοινικοῦν, puniceum. 322.e

Φοίνικες αὐτόχθονες Pœni. 322.e. φοῖνιξ, Pœnis & Pœnus. *ibid.*

Φοίνικες Tyri & Sidonis incolæ. 1331.d. à colore tincturæ quæ ibi reperta. *ibid.* e

Φοίνικες, antiquitus φοινοί appellati. 1331.c. non à Phœnice Agenoris filio dicti. *ibid.*

φοινίκια Ἰνδικά. 1323.a

φοινικάρχαι. 805.a.b

φοινικίας dictus nonnullis Euronotus. 1253.a. φοινικίδες veſtes. 345.b

φοινίκινον μύρον palmeum vnguentum, à cortice palmulæ, qui & φοῖνιξ & ἐλάτη & σπάθη diceret. 464.b.c. φοῖνιξ etiam fructus palmæ dicebatur. 464.d

φοινικώδης vna ex Æolis, quam & φοινικοῦσσαν dixere. 280.c

φοινικών palmetum in Hiericuntis planitie. 582.c.d.e. in valle Hiericontis. 582. d. in illo Phœnicone horti Regij. 582.a

φοινικών. 484.d. locus maritimus, palmis conſitus. 487.d. vicus, vel palmetum. *ibid.* e. locus vel vicus maritimus magnopere commodus. 1284.e

φοινικοῦς color à Galeno in vrinis ὑπέρυθρος, à medicis, φλογινος à tinctoribus dicitur in vrinis. 1154 a

φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν φοινίκων. 97.d

φοινικοῦσσαι pro φοινικώδεις. 280.e. ἀπὸ φοινίκων. 280.c

φοινικοβάλανοι, vocatur Eruſurum & Albuſſurum. 1329.e

φοινικοβάλανος. 1322.a

φοινικοβάλανος, fructus omnium palmarum, non Ægyptiæ tantum. 471.c.d. φοινικοβάλανος βάλανος φοίνικος, φοινική βάλανος. 471.a. φοινικοβάλανος pro φοινικὸς βάλανος, non eſt Græcum. 471.e. φοινικοβάλανος dici poſſet palma arbor quæ puniceos fert βαλάνους. *ibid.* φοινικοβάλανοι non à colore dictæ. 471.e. ſed propter palmulæ maturæ. 471.e.a. diſtinctæ à viridibus & ſiccis. 471.a

φοινικοβάλανοι, maturæ palmulæ. 473.a. κεφαλαλγεῖς, & inebriant. *ibid.*

φοινικοβάλανον, dicitur ἰδικὸν Atabum, quod eſt Myrobalanum 1323.c. non omnia Myrobalana ab Arabibus *delegi* dicta. *ibid.* d. ſed *Halilegi* dicenda. *ibid.* φοινικοβάλανον vocatur Myrobalanum. *ibid.* quod à ſimilitudine fructus euenit. *ibid.*

Φοινικόλεγον ἱμάτιον. 471.e

Φοινικόλοφοι ὄρνιθες. 471.e

φοινικοπίστιλλον Zoſimi ad verbum puniceus paſtillus, d.e. vel paſtellum luteum vel rubrum. 1332.c. Arabibus Ράνφ vocari ait. *ibid.* 1334.a. ex Latino Natiuus? 1332.c. Natef tamen vel *Natif* Arabibus idem quod paſtillus. *ibid.* d. *Natif* vel *Natef*, res condenſata in modum paſtilli quæ deglutitur. *ibid.* ad verbum φοινικοπίστιλλον, paſtillus in modum dactyli conformatus. *ibid.* d. e. oblongum inſtar dactyli paſtellum. *ibid.* nam compoſitio φοῖνιξ non ſignificat rubrum aut puniceum. *ibid.* e. ideo ἐρυθρὸς φοινικοπίστιλλος vocat Zoſimus. *ibid.*

Φοινικοπίστιλλον Zoſimo, Arabibus Natef. 1333.e. 1334.a. eius figuram non male refert Alabaſtri vnguentum. *ibid.* b Natef φοινικοπίστιλλον, paſtillum inſtar palmulæ. *ibid.* d

Φοινικόπτερος auis. 471.c

Φοινιὸς & φοίνιος, cruentus & ſanguineus. 1331.b à φόνος, cædes. *ibid.* vnde & φοίνιος pro rubro. *ibid.* & φοινός. *ibid.* & φοινίσσω. *ibid.*

Φοινίσσω à nomine φοινὸς, cruento, & ſanguine inficio. 1331.a. item rubro colore inficio. *ibid.* c. à φοῖνιξ à φοινίσσω. *ibid.*

Φοίνισσα φῦκος & φοινικοῦν, alga rubra Plinio. 1147.e. βρύον ἐρυθρόν. *ibid.*

Φοῖνιξ, corticeum palmæ inuolucrum. 1329. a. φοῖνιξ palmes palmeus. *ibid.* e. à cuius colore color in equis Phoeniceus

Latinis appellatus. *ibid.* qui & Spadix etiam & Badius. *ibid.* & eolor etiam Græcè φοῖνιξ dictus. *ibid.* ſed & φοῖνιξ etiam dicitur qui Latinis Puniceus. 1330. a. e. φοῖνιξ & Puniceum colorem & Phœniceum ſignificat. *ibid.* a. qui duo ſunt diuecſi colores, & diuerſam habent originem. *ibid.* tamen ab omnibus ferme confuoduntur. *ibid.* a. eolor immaturæ palmulæ qui φοῖνιξ eſt, i. Phoeniceus vel ſpadix, rectè à colore maturæ rubro & puniceo, τῷ φοινικοβάφῳ diſtingoitor. *ibid.* d. φοῖνιξ fructus palmæ etiam dicitur. *ibid.* e. non quod ſit colore phœniceo vel puniceo, ſed eognominis ipſius arboris quæ φοῖνιξ vocatur. *ibid.* à palmite palmæ, color φοῖνιξ vel phoeniceos dictus. *ibid.* φοῖνιξ etiam eſt termes palmæ, vel σπάθη. *ibid.* idem & σπάδιξ. *ibid.* φοῖνιξ de vtroque colore & phoenieeo & puniceo indifferenter. *ibid.* e.
φοίνικα φαρσὸς, i. φοινικῷ χρώματι. 1331. a. φοῖνιξ, ἐρυθρὸν βάμμα. *ibid.* φοῖνιξ ἵππος, phoeniceus & ſpado. *ibid.* φοῖνιξ pro phoeniceo equorum colore, à palmulæ termite deducitur, qui & φοῖνιξ & σπάδιξ & βαΐς Græcè vocatur. *ibid.* iſque eſt admodum affinis ei quem in equis Caſtanacum, *Chaſtaigné* vocamus. *ibid.* φοῖνιξ vero color, vel φοινικοῦς, qui poniceum Latinis dedit, aliam habet originem. *ibid.* b. φοινικὸς & φόνιος, idem quod cruentus & ſanguineus à φόνος, i. cædes. *ibid.* vnde & φοίνιος, & φοινὸς, & φοινήεις pro rubro. *ibid.* & φοινίσσω, quod eſt eruento & ſanguine inficio. *ibid.* & rubro eolore inficio. *ibid.* e. vnde φοῖνιξ. *ibid.* φοινὸς & φοῖνιξ, idem. *ibid.* & φοινία, ἐρυσίβη, rubigo. *ibid.* φοῖνιξ vel φοίνιος, ſanguinis color. *ibid.*
φοῖνιξ & arbor & fructus arboria. 469.e.e
φοῖνιξ fructus palmæ arboris, Dactylus. 1332.d.e
φοῖνιξ arbor ipſa, & arboris ramus. 409.b.e. & inuolucrum quoque fructus. 409.c.d. & idem quod ἐλάτη & σπάθη. *ibid.*
φοῖνιξ non tantum ἀκρόκομος, ſed etiam ἀκρόκαρπος. 410.a
Φοίνικα ἱστάμεν. 1005.e.a
Φοίνικες, palmulæ. 1322. e. 1323.a. palmæ fructus qui Græcis βάλανοι. *ibid.*
Φοίνικες ἐκλεκτοὶ, palmulę eximię. 1317.b
Φοίνικες χλωροί. 1326. d. e. ὠμοί. *ibid.* e
Φοίνικες χυδαῖοι, qui. 1326.d.e.a
Φοίνικες δισύλχοι, ἀπύρηνοι, μαλακοπύρηνοι. 471.c.d. πυρηνώδεις. 472.a
Φοινίκων καρπὸς ξανθὸς, i. rubens. 562.d
Φοῖνιξ καρυωτὸς. 472.b
Φοῖνιξ καρυωτὸς, Nucata palmula, & Nueata. 1319.b
Φοῖνιξ. i. palma, pro phoenicino vnguento. 520.c
Φοῖνιξ inſtrumentum muſicum. 223.e
Φοῖνιξ pro Phoeniceus, πυῤῥός. 409 b
Φοινὸς & φοῖνιξ, idem. 1331.e.d
Φοινοὶ quibuſdam dicti Phoenices populi. 1331. d. e. ex quo Poeni qui oriundo Phoenices. *ibid.* Poeni planè φοινοὶ, vt Φοινίκεον, poeniceum. *ibid.* d
Φοῖξ, Latinè Fuix, & inter ſerta conſonante Fulix. 93.d. auis marina, harpæ inimica. *ibid.*
Φωλὶς, cuneus theatri 919.b. Cuneus vt φωλὶς, certum πῆγμα. *ibid.*
Φωλεία, φωλεύειν, φώλευσις, φωλεὸς vel φωλεαῖ, vel φωλεαὶ de vrſis. 313.d. a. 315. 316. a. b c
Φωλεύω, & φωλεύειν, tranſmittere, melius, latitare. 453.d. a. φωλεὸν, ferarum ſpecus & ſpelunca. 453.a
Φωλεός. 316.a.e
Φωλεύειν etiam de mure Pontico & de ſciuro. 316.e.a
Φωλεύειν, pro φώλευσις. 316.e
Φωλεύοντα animalia non omnia in ſpecubus latitant, ſed quædam ſub ſaxis, alia alibi. 453.e
Φώλευσις. 313. d. a 315.e. e. latitatio. 313.e.d.e.a. 315.d.e.c. foeminæ tertio menſe poſt coitum, catulis natis & educatis prodeunt. 313.d.b. 315.b.d
Pholoe equa iugalis in Admeti curru. 900 d
Φονᾶν de auidis cædis. 316.a. φονῶσαι. 316.b.
Φοντάειον καμπτικόν. 121.b
Φονία, ἐρυσίβη, rubigo. 1331.a
Φορβὴ, herba, Æolice φόρβη, vnde Latinum Ferba antiquis, & inde Herba. 394.e
φορβὴ, recentioribus herba, Latinis antiquis Forba. 1263.a
Φορβειά, capiſtrum quo tibicinea os ſibi, & buccas obſtringebant. 833. a. b. eius inuentor Marſyas. *ibid.* φορβεία per ει, & ὀξυτόνως. 833.b aliis φορβαιὰ ſcribitur. 833.c
Φορβειὰ, σμὴς αὐλητικὴ & χειλωτὴρ 833. d. φορβειᾶς ἄτερ φυσᾶν. 833. d. φορβειὰ, capiſtrum, quale 833.d.e
Φορβειὰ genus medici ἐπιδέσμου. 833.e. eius duæ ſpecies, μονομερὴς & διμερὴς *ibid.* plurea. 833. e. διμεροῦς figura. 833.e.d
Φορβίου ἵππος. 936.e. 937.a
φορεῖον, feretrum. 1143.d
φορία, βόρβορος. 833. b. vnde Foria de ſtercoribus liquidioribus. *ibid.* inde & φορυτὸς & φορύσσειν, inquinare. 833.c
φορινίαι, φορίματα. 90.e
φορία, liquidiora ſtercora. 1166. e. quæ & Latinis Foria. *ibid.* fortaſſe inde φόριμον appellata liquida στυπτηρία. *ibid.*
φόριμον, alumen liquidum cur dicatur. 1166.d. φόριμος alumen. *ibid.* φόριμον δένδρον, ferax. 1166 d e
Phormias equus, vel Phormiæ equus. 936.e. 937.a
Phormis Areas 940.a ex Arcadia in Sicilliam migrauit. *ibid.*
φορμὸς ἀπὸ τοῦ φέρειν, vt Æro ἀπὸ τοῦ αἴρειν. 818.c. inde φορμοφόροι, lacunarij. *ibid.*
Φορῶ. φορέσω. 1315.a
Φορωνὶς pars Cycli Epici. 848.c
Φορὸς & Φέρουσα χαρίεσσα. 833.b
Φορὸς ἄνεμος. 1260.a
Φορτία πελαγικὰ, merces peregrinæ, quæ ex tranſmarinis aduehuntur. 355 e. ἐντόπια, quæ in locis ipſis naſcuntur. 353 e
Φορυτὸς & Φορύσσειν, inquinare. 833.c
Φωσφόρος dicta Græcis & Ægyptiis. 1237.e
Phoſphorus equus Circo nobilis. 899 a. primus quadrigæ, & ſiniſter funalis. *ibid.* b. e.d. ab Auguſto amatus. *ibid.* b
Photij liber, vera bibliotheca. 860.d
Φούκαρα vel φουκάριον infimę Græciæ pro fuco mulierum. 1148.b
Φουλίατον, Foliatum vnguentum. 1063.a.b
Φούσκα, poſca. 1242 c
Phraates Mædos errones coë-

git, vnde χάραξ vrbs Parthiæ dicta eſt. 1103.a
Φραγμίον. 914.c
φραγμίτης calamnus, quis. 1300.c. idem & χαρακίας. ibid. e. d. Græcis hodiernis βοόλεξες. ibid. e. Plinio vulgaris harundo. ibid.
Φρέαρ, puteus. 93.e
φρυῖνης, ſapientiæ mothus Plinio. 398.d. cui veſtium plicaturas & fimbriarum curam tribuit. ibid. φρυῖνης & μανία differuur. ibid.
φρεξὶς à φρέξαι. 1165.a
φρούδιος Phrudius vel Fraudius. 193.e
φρούριον, caſtellum. 801.b
φρουροὶ Dionyſio, qui aliis Thuri. 989.e
φρυγαστικά. 363.d. 364.a.h
Phryges, gens effœminata, capillos calamiſtris inurehant, & ferro calido inflectebant. 761.e.d
Phrygia, ex quinque gentibus τῶ ἀπλωνῶν ἔθνους. 805.a.h
Phrygia Lydiæ finitima ab occaſu ſolis. 837.a. ab Aquilonia parte collimitanea Galatiæ. 837.h. Phrygiæ Meridianæ fines. ibid.
Phrygia magna Aſiæ citerioris terminus. 801.e. 805.e. 808.b & vlterioris ab occidente. 808.h
Phrygia magna ſub iuriſdictione Proconſulis non erat. 806.a. vicario Aſianæ diœceſeos ſubiecta. 806.h
Phrygia minor, vna ex regionibus quæ Aſiam proconſularem conſtituebant. 805.d. & Thracenſium prouinciam. 805.e
Phrygia minor vicario Aſianæ diœceſeos ſubiecta. 806.c. ſecluſa ab Aſia propriè dicta. 806.e.d
Phrygia minor, Troas dicta. 806.e. eius incolæ Thracenſium themati vindicantur. ibid.
Phrygia vtraque comprehenſa ſub Aſia. 803.a
Phrygia vtraque, prima & ſecunda, vel minor & maior, quæ aliis Pacatiana & Salutaris dicta 806.b. Phrygia vtraque ab Aſia propriè dicta ſecluduntur in vetere Notitia. 806.d. Phrygia vtraque, Salutaris & Pacatiana, ſub Anatoliæ prouincia à Ptolemæo collocatur. 806.e. & ſic olim fuit vna Phrygia magna. ibid.
Phrygia Pacatiana & Salutaris à Præſidibus regebatur. 806 h
Phrygiam inter alias continebat Aſiæ pars citerior. 807.d
Phrygiam & Troadem veteres diſtinxerunt. 836.d. recentiores Troadem, paruam Phrygiam vocarunt, & magnam eam quæ Phrygia propriè olim dicta. ibid.
φρύγια, cremia, fomites. 180.d.
φρύγανα idem. 180.e
Φρύγια, φρύγανα, cremia. 864 e. inde φρύγια montis Cretæ locus, vbi Hercules combuſtus. ibid. & φρύγια locus inter Atticam & Bœotiam, propter φρύγανα quibus oppletus eſſet. ibid. & φρυγανώδης vel φρυγώδης χωρίον. ibid.
Phrygij modi, ſeu νόμοι Marſyæ. 834.e
Phrygij Achates. 134.d
φρυγίλος, Fringilus, genus ὀρνιθαρίου. 444.d
Phrygia vel Synnudicus lapis. 559.a
Phrygius modus. 119.e.a.e.d.e. 120.a.d.e. Dorio acutior, Lydio grauior. 120.a. quam vim inter concentus haberet. 119.e
Phryitimas, vel Phirſtimus, flumen. 1181.a
φρύξ, nomen ſerui in comœdiis. 796.e
Phryx fluuius, in Hermum cadit. 864.c. φρύγιος vocatur à Strabone, qui eum prius appellatum eſſe Hyllum ait. 864.c. Plinius Phrygem ab illo ſeparat, & Phrygio nomen dediſſe ait. ibid. φρύγιος recens nomen, & ἐθνικὸν, non originale nec primitiuum. 864.d.e.a. Phrys tam gentile quam πρωτότυπον. 864.d. & ſeruus natione Phryx ὁ φρύγιος. ibid. Phryx amnis ὁ φρύγιος, poteſt & aliunde nomen nanciſci, quam à Phrygia. 864.e. non enim omnes Phrygiæ amnes φρύγιοι dicti. ibid. φρύγιος dictus quod inter cremialia arbuſta & fruticeta curſuum ageret. 864.a. τὰ φρύγια autem Græcè ſunt φρύγανα, i. cremia vnde cremiales arbores. 864.e
Pſeudonardus eſt nardus Syriaca. 1066.b. 1060.c. quæ eſt ſpica per antonomaſiam, & πίχος. ibid.
Pthiam quidam putabant eandem eſſe cum Hellade & Achaia. 141.d
Pthiotæ erant origine Achæi. 142.d
Phthirophagi ab orientali latere fluuij Rha. 800.d
Phthius Achæi filius, Hellenis pater. 152.d
Phu, agreſtis nardus. 360.d
Phycati populi. 795.c.d
φυκαεῖον. 1242.c
φῦκος dicta Radicula. 1165.b
φῦκος tam marinum quo lana tingebantur, quam terreſtre ex Syriaca radicula, quo genas fucabant mulieres, rubrum fuit ac puniceum. 1165.d. inde nomen Latinum huius. ibid.
φῦκος ait Plinius Latinum nomen non habere. 1144.d. nam algam potius ſignificare, φῦκος autem eſſe fruticem. ibid. φύκους alterum genus apud Theophraſtum planè herba eſt, non frutex. ibid. quod βρύον θαλάσσιον vocat Dioſcorides, & ἀπὸ τῶ φύκους diſtinguit. ibid. ſed alij βρύον θαλάσσιον, & φῦκος idem faciunt. ibid. vt reuera eſt, nam φῦκος alterum Theophraſti capillaceo capillo & ſine caule eſt βρύον θαλάσσιον Dioſcor. ibid. e.d. Latini algam & muſcum marinum. ibid. d e. βρύον θαλάττιον, muſcus marinus, & alga, quod Græci φῦκος alio nomine dixerunt. ibid. e. φύκους primum genus à Theophraſto deſcriptum, aliis πράσον dictum. ibid. non herba, ſed frutex. ibid. a. Dioſcoridi recenſetur ſub nomine φύκους θαλασσίου. ibid. cuius duo genera facit, quod vnicum eſt Theophraſt. ibid. βρύον & φῦκος idem eſſe teſtatur Theophraſtus. ibid. e. 1145.a. ſi quod genus φύκους ſpeciali appellatione βρύον vocari debuit, conueniebat ei generi quod πεχόφυλλον Theophraſtus vocat. 1145.a. fruſtra dubitat Plinius an φῦκος Græcorum reddi poſſet alga nomine apud Latinos. ibid. b. nam & φῦκος θαλάσσιον Dioſcoridis ita nominauit. ibid. & alibi φῦκος φοινικοῦν algam rubram vocauit. ibid.

φῦκος

Φῦκος, βρύον ἐρυθρὸν θαλάσσιον. 1145. b. & idem Plinius φῦκος Latinè marinum fucum interpretatur. ibid. e. quaſi φῦκος θαλάσσιον diuerſum eſſet ab eo φύκει Theophraſti. ibid. φῦκος ſimpliciter Theophraſto, φῦκος θαλάσσιον Dioſcoridi. ibid. ſub nomine φύκους θαλασσίου & fuci marini eam ſpeciem deſignauit de quo Theophraſtus inter alia φύκους genera. ibid. nulla enim apud Dioſcoridem φύκους mentio quod lactucæ ſimile ſit. ibid. d. mox tamen idem Plinius φῦκος θαλάσσιον in tria genera diuidit. ibid. φῦκος ſiue βρύον marinum prorſus herba eſt, & maximè humilis. ibid. nam caule caret, ſolis foliis capillaceis & lanuginis inſtar ſobrectis naſcentibus. ibid. φύκους & βρύον nomina Theophraſtus indiſcretim vſurpat. ibid. b. βρύον Theophraſti, φῦκος θαλάσσιον. ibid.

Φῦκος eſt alga, vel fucus marinus. 1146. a. b. φῦκος abſolutè Theophraſto algæ omne genus quæ non longè à terra in mari naſcuntur. ibid. b. φῦκος πόντιον eidem ſpecies quædam marini fuci, quia in alto naſcitur, & longè à littoribus. ibid. φῦκος θαλάσσιον Dioſcoridi, vt diſtingueret à terreſtri quo mulieres vtebantur. ibid. c. φῦκος inter colores φλωπιὲ ἢ οὐ πρίαις. 1147. d. φοινικοῦ φῦκος Dioſcoridi dicitur fucus marinus Cretenſis quam διανθῆ vocauit. ibid. e. Nicandro φοινίσσον φῦκος. ibid. alis βρύον ἐρυθρόν. ibid. tingebantur eo lanæ, ſed euaneſcente tinctura ac fugiente. ibid. Plinius ait φῦκος θαλάσσιον conchylis ſubſterni. ibid. φῦκος θαλάσσιον vel fucus marinus ex Creta non vltimum locum obtinuit inter herbas tincturæ aptas. ibid. e. ab hoc marino φύκει diuerſum φῦκος quo mulieres vtebantur ad expingendas rubore genas. ibid. 1148. a. radix illa terræ in herba naſcentis, quæ & φῦκος dicta eſt. 1148. a. eſt autem Anchuſæ radix. ibid. Anchoſæ radix etiam φῦκος appellabatur. ibid. d. & eſt ῥίζιον quod Dioſcorides ait eodem nomine cum marino fuco. ibid. vnde & φυκοῦν παρειάς. ibid. vetuſtiſſimi tamen Græcorum φῦκος mulierum & ἄγχουσαν diſtinxerunt. ibid. e. b. par tamen vtriuſque color, nec diſpar in medicina effectus. ibid. b. c. vnde alterum pro pro altero ſubſtituebatur. ibid. c. quod non de fuco marino intelligendum, ſed de fuco Syriacæ radicis. ibid. vtriuſque ergo vſus ad purpuriſſandas genas mulierum. ibid. χρῶμα abſolute dictum, etiam φῦκος vocarunt. 1149. & ἄνθος Συριακόν. ibid. e. τὸ ἄνθος, τὸ χρῶμα & τὸ φῦκος ad radiculam Syriacam deſignandam ſynonyma. ibid. φῦκος Chymici veteres interpretantur τὸ βάμμα ἕλκον ἢ φαιρόν. ibid. at τὸ τῆς Ἀχαΐας ἄνθος, i. color Achaicus vel Græcus, Anchuſam ſignificat. ibid. a. fucum & anchuſam ſignificare voluit. ibid.

Φυκόθριξ πέτρα Marronis, cui innatum eſt φῦκος τριχῶδες, quod eſt βρύον θαλάσσιον. 1144.d

Phycuns, Φυκοῦς, vrbs & promuntorium in Pentapolitana. 318. d. ſiue Cyrenaica. 319.a

Phydaſarchida perperam in Solino pro *Paſargadæ*. 1202.b

Φυλακὴ à φυλάσσω. 1279 b

Φυλάκιον, ſub. χώρη, quod ibi præſidium excubaret. 1184.e

ὁ Φύλακος, φυλάκου. 414.a

Φυλλάκανθα, & τὰ ἄκανθας ἔχοντα φύλλον diſtinguuntur. 394. c. b. c. φυλλάκανθα, ſpinis foliata. 394.d

Φυλλάκανθον. 402.d

Phylæ à Syene quot millibus paſſuum diſtet. 438. c. Philæ clauſtra regni. 438.d

Φυλάσσω, φυλάξω, vnde φύλαξ. 1331.c

Φύλλις Æolice pro θύλλις, vnde Follis. 80.b

Phyllini eſt Scolopendrium Theophraſti & vulgare. 1294. c. 1295. b. c. Phyllitis & Hemionitis folium ſimile. 1294. c. φύλλον ἡμιονίτιδος ποιῶ. 1295 c

Φυλλόκαρπον. 402.d

Φύλλον vocatum ſemen ſilphij. 354. b. 362. c d

Φύλλον ſingulari numero ſemen ſilphij. 359.d

φύλλα μάλαθρα, folia. 358.b.c. 382.c

Φύλλον Αἰθιοπικόν, Λιβυκόν. 362.c. Ἰνδικόν. 362.a

à Φύλλον, ὁ φυλλίτης, vnde φυλλίτας ἀγῶνας. 711.a

Φύλλον pro malabathron, κατ' ἐξοχήν. 1069.c

Φυλλόῤῥοα arbores dicuntur. 829. c. & Φυλλόῤῥοος autumnus. ibid.

Pyllum Thelygonum & Arſenogonum. 1027.a.1028.a.c.

Φῦμα, vomica, tuber, verruca. Φῦμα à verbo φύω. 75 a

Φύματα, tubera. 708 d

Φύω Æolice pro θύω. 500.b inde Latinum Fuo & Fio, & compoſitum ſuffio. ibid.

Φύτης Æolice pro θύτης, vnde Popa, victimarius. 80.b

Φύραμα, μάζα. 764 e

Φύραμα genus Ammoniacæ lacrymæ. 1030.c

Φύρω ἄλευρον. 327. d. φύραμα. ibid. πεφυραμένον ἄλευρον. ibid.

Φυρίμα, non φορίμα, fortaſſe de alumine. 1166.a

Φύρω, inficio. 1166.a. vnde μιλτοφυρής. ibid.

Φύσκη, Botulus. 1242.c. φυσκίον, Botellus. ibid.

Φύσκων, κοιλία. 1242.a. φύσκων ventrioſus. ibid. cur ita dictus Ptolemæus. ibid. φύσκη, botulus. ibid. a.c communiter φοῦσκα. ibid. c. Poſca etiam φοῦσκα. ibid.

Φυσκία fabæ Ægyptiæ. 981.a

Φυσκίον, à φύω. 981.a. idem quod κώθων. ibid.

Φυσκίον Dioſcoridi, σφηκίον Theophraſt. κιβώριον ſeu receptaculum granorum fabæ Ægyptiæ. 1310.a

Φύσημα. 1143.c

Φυσητὴρ & φυσητὴς idem. 1013.c

Phyſeteres Oceani Gallici. 1012. b. 1013. d. Indica Cete. ibid. c. in Indico mari reperiuntur etiam. 1013. d. in Hispanico Oceano. ibid.a

Phyſeteres non inſtar ingentis columnæ ſe attollunt ſupra vela & antemnas, ſed aqua maris quam in altum eiaculantur, altior abit nauium velis. 1013.b.c

φύσιγξ, membrana ſeu tunica qua inuoluitur tam allium quam cæpe. 1168.b. *φύσιγξ*, ſtica Latinis, i. tunica. *ibid.* c d. allij vel cœpæ folliculum. *ibid.* c.e. *φύσιγξ* vel *φυσίγγη* Græcè dicitur. *ibid.* c. inde *τοῦ συγκειμένου Μιλησίοις*, apud quos plurimum allium naſcebatur. *ibid.* c

Φύσις, ποιήσις φυσική. 252.d.e

Φυσίγγη, vel *φύσιγξ.* 1168.a

τὰ Φυτὰ, inſita. 590.c. 591.b. propriè arbores. 591.b. vnde *φυτεύμενος* & *φυταλιά.* *ibid.*

Φυταλιαὶ propriè vineæ. 590.d. *ἀνδροφυτεγῆ*, ſed propriè vitibus conſita. *ibid.* *φυταλιαὶ* Cicero vertit arbuſta, i. vites arbuſtinas 590.e. *φυταλιὰ*, arbuſtum, locus arboribus conſitus, & propriè de arbuſtiua vite. 591.b. *φυταλιαὶ* de ſegetibus. 591.a

Φυτὸν, *φύμα*, i. tuberculum. 940.c

Piada pro pedite in lodo latrunculorum Perſis. 1130.a

πιάζειν pro Capere vel Carpere. 773.d

Pica humanæ vocis maxima æmulatrix à Græcis non ab Indis.

Picentinus ager Oſcorum. 59.e

Picarum genus quæ ſermonem humanum non addiſcere poſſunt, niſi primis duobus ætatis ſuæ annis. 1014.e

Picarum certum genus, quæ glande veſcuntur. 1015 b

Picea, *πεύκη*. 501 c. eius inciſio, ad intercipiendam reſinam. 501.c.d. 502. 503. ſucco abundans & *ἔνδαδος*. 501. c. Piceæ Idææ inciſio. 501.d.e. 502.a

Picea fœmina. 502. a. b. Piceæ *φλοιὸς* ad multa vtilis. 502.c. in Picea aliud corpus, aliud cortex. *ibid.*

Piceæ *κώνωποι.* 330.a

in Picea vel Pinu *κώνωπες* dicitur *τὸ βρυῶδες.* 599 a

Piceæ radices *ἔνδαδοι.* 503.c

Piceæ arbores. 579.e

Picens pro Picenus. 308.e

Picile *πικίλη.* 64.b

πικρὶς, & amari intybi genus & amaræ lactucæ ſpecies 831.c

πικρὶς, ſilueſtre cichoreum. 831 b. Plinius in lactucis recenſet. *ibid.* Theophraſtus *ἐν τοῖς κιχωριώδεσι* ponit. *ibid.* c

πικρίδες Μακεδονικαὶ intuba vel amaræ lactucæ. 1269.c

πικρὶς genus agreſte Seridis. 1269. e. *πικρὶς* genus lactucæ agreſtis ab amaritudine. *ibid.* ſiluaticum cichorium. 829.e

πικρομαρούλιον. 1269.a

πικρομαρούλιον, vel *πικρομαρούλιον*, de amara lactuca. 1272.d.e

πικρίς. 115.c

πικρὶς & *ἰδὺς* controuerſa. 115.d

πικρὸν in coloribus metaphoricè. 200.e. *πικρὸς ἰδεῖ*, auſterus colore. 201.a

πικρὸν in coloribus. 345.d.e

πικρὸν, auſterum, & amarum, idem. 201.c

πικροὶ ἅλες. 345.e

Picti Agathyrſi, Geloni. 238 e

Picti cur dicantur Agathyrſi. 188.e. 189. a.b.d. & Geloni. 189.c.d. Scottobrigantes. 189. d. Picta veſtis. 189. e. pictæ volucres. *ibid.*

Picti, Britanniæ populi. 188.e. 189 d

Pictura coloria. 5.a. d. linearis. 5.a.b.c

Picturæ prima incunabula. 5.b. ſymmetria. 5.d

Pied pro planta. 830.c

Pieria non bene diceretur pro Seleucia Pieria. 1216.a

πιερία Seleucia, pro Pierica. 890. e. 891.b

Pieris, *πιερὶς*, Pieria vrbs. 151.d.

Pieris mons, Græcis *πιερία* & *πιερίς.* 152.e

Pierrerie Gallic. *λιθία* Græc. de ſolis pretioſis lapidibus, nonnullis dicitur. 560.b

πίασις, Captura vel Carptura. 773.c.d

πιάζειν, pro Carpere vel Capere. 773.c.d

Pigmentarius idem cum Pharmacopola. 1052. a. Pigmentarij etiam *οἱ μυρεψοὶ*, *μυροπῶλαι.* *ibid.*

Pigmentum, *Drogue*. Pigmentarius, *Droguiſta* vel Pharmacopola. 1052.b

Pigmenta, *χρώματα.* 1052.e

Pigmenta pro herbis ac ſpeciebus quibuſcunque medicinalibus, poſt Plinium. 1052.a

πίγρης Arriano, qui *Τίγρης.* 384.a

πίγρης & *πίγρεις*, pro *Τίγρεις* & *Τίγρης.* 694.e. 695.a b.d.e

πίγρης & *Μαντύης* Pæonum fratrum nomina. 695.e

πίγρητες tres fluuij per Armeniam fluuius.

Pigreſcere & Reſidere, differunt. 436.b

Pila, *πίλος*, obeliſci apici addita. 640. c. ad ſimilitudinem *πίλου γεωμετρικοῦ.* 639.d

Pila, à Græco *πίλος.* 762.d

Pila à *πίλος*, i. cælum. 639. a. d.

Pila apici obeliſci addita. 639.d

Pila, mortarium. 1079.c. d. *ἰλμὸς.* *ibid.* in pila tondebatur aurum pilo. *ibid.*

Pilare à *πιλεῖν.* 457.d

Pilæ ſaxeæ. 740. c. quadratæ. *ibid.*

Pilarius ſcarabæus. 438.e

Pileati vel Piligeri ex barbaris fere ſemper tonſi. 555 c.d

Pilei virorum. 556.e

πιλεῖν, vnde Pilare. 209.a. 457.d

πιλεῖν, condenſare & cogere. 966.b

Pileoli forma, quo Romani in valetudine caput tegere ſolebant. 1289.e

πιλωτὰ & *ναχτὰ*, idem. 488.e. *πιλωτοὶ θώρακες.* *ibid.*

πιλωτὶς à *πιλεῖν.* 966.b

Pileum, mitra dicitur. 371.d. ſed alioquin differunt. 371.d

Pileum parua caruncula fronti equini pulli innata vocatur ab interprete Iuuenalis. 939. d. e. ſed *τὸ χόριον* confundit cum membrana ſiue pellicula qua inuoluitur fœtus equinus. 939. e. *πῖλον* & *πίλιον*, omne inuolucrum & operimentum. *ibid.* a. inde *πῖλοι* in pedibus, & Pedulia quibus inuoluuntur pedes. *ibid.* inde Pileus de ſolo capitis indumento. *ibid* *πίλιον*, & *τὸ ἐπιτιθέμενον τοῖς πώλοις* pro eodem Interpreti Iuuenalis. *ibid.* *χόριον* & *πῖλον* quod ab equa pariente proijcitur, idem eſt. *ibid.* b. vtrumque diuerſum à tuberculo quod fronti pulli innaſcitur. *ibid.* Pileum pellicula, qua quidam infantium caput velatum habentes in lucem veniunt. etiam caput ſolum tegit. *ibid.*

Pilea capitis integumenta rotunda in modum galeæ. 555. e. vnde & Galeri dicti. 556.a

Pilea rotunda adinſtar hemiſphærij, vel oui diuiſi. 556 e. tale erat pileom ſacerdotale Iudæorum. *ibid.* & Pilea Caſtorum. 561.d. Ouatæ caſſides dicuntur. *ibid.* Ea Calamanci vocantur mediæ Latinitati. 556.d

πίλοι vinculi genus quo totum caput veluti pileo operiebatur. 939.c. inter ἐπιδέσμοις ἰατρικοῖς. *ibid.*

Πίλοι ἀπαγεῖς. 556.b

Πιλοφόροι. 371.d

Πιλοφόροι, Piligeri vel Pileati. 555.e

πιλοφόροι & μιτροφόροι diſtincti. 556.a

Πιλοποιοί. 391 d

Pilorum vſtrina ad φίλτρα vſurpata à veneficis ſtrigibus. 942.e

Πίλος, pileus ex lana coactili denſatus. 966.b. ἀπὸ τοῦ πιλεῖν. *ibid.* πῖλοι, fabæ Ægyptiæ folia. *ibid.*

Πῖλος, pileus, folium fabæ. 969 c. pilei vel petaſi inſtar. *ibid.* d

πῖλος & μίτρα Græcis differunt. 556.d

πῖλοι dicta folia fabæ Ægyptiæ. 966.e

πῖλοι folia fabæ Ægyptiæ dicta. 971.b

πιλωτοί. 391.d

Pilum, ὕπερον. 1079.c.d

Pimétum hodie vocatur genus condimentariæ herbæ. 1051.e

Pimpilu vocatur longum Piper quod in Bengala gignitur. 1026.c

Pimpilim, Indica vox, vnde Græca πέπερι. 1070. b. Indis hodie de pipere longo. 1072 c

Pimpinella ſpinoſa hodie dicitur στοιβὴ ſiue στοιβὰς, ſiue στοιβίς. 1289.b

Pimplea, Græcis Πίμπλα & πίμπλεια, prope quam natus fertur Orpheus. 159.a.b. vnde Pipletes vates dicitur. *ibid.* & Pipleides Muſæ. 159.b

πίνακες, parapegmata. 741.a

πίναρα, Pinara, vrbs Lyciæ ſub Crago. 801. e. mediterranea. *ibid.* in ipſo monte Crago condita. *ibid.*

Pinarij in ſacrificio Herculis extis iam adhæſis venerunt ad cæteram dapem. 129. cur illis ignominia impoſita. 129.c

πιναροποιοί, στιλβωταὶ λίθων. 838.c

πιναροποιοί, qui limpidant & polium gemmas. 1105.b. limpidatores lapidum. *ibid.* d. qui limpidos & διαυγεῖς faciunt lapides. *ibid.*

πιναροποιός, quid 201.a. πιναρὸς λίθος, politus lapis & nitidus. *ibid.*

πιναρὸς è palæſtra. 1105.b

Pincio Gallicè Fringilla vel Fringillus Latinè, Græcis σπίζα. 444.b. 445. e. & σπίνος. 445.e. & σπίγγος, & σπίνθος, vnde σπίνθιος, ex quo Spinthio, & Pinthio, hinc *Pintio* vel *Pincio*, *Pinçon*. 445.e

Pindari penatibus & familiæ iuſſit parci Alexander Magnus. 53.b

Pinea ſilua. 279.c

Pinea nux. 602.b c

Pineæ nuces, propriè κῶνοι. 1285. c. Nicandro στρόβιλοι. *ibid.*

Pineæ arbores medulla carent. 235.a. ex ijs fluit ſuccinum. 234.a. 235.a.a

Pineptimi oſtium, πινέπτιμον. 477. c. ψευδόστομος. *ibid.*

Pingere encauſto, ſeu ceris, & Pingere penicillo, diuerſa. 231.e

Pingoe, pinguedo. 327.a

Pingue ἡ λιπαρία. 362.e. Pingue quod inſidet ledæ in oſſis formatur. 363.a

Pingue roſcidum. 362.e. 363.c

Pingue candidum. 558.d. Pinguis lux. 558. e. Pingues carbunculi. *ibid.*

Pinguedines liquoris, ὑγρόν. 126.c

Pinguedinem à pinguedine. 126.d

πιννικοὶ κόγχοι, concha ipſa pinna, in qua gignitur margaritum. 1125.b. concha margaritifera. *ibid.*

πινικὸν, margaritum, non pinicum Latinè verti debet. 1114. b. πινικοῦ κολύμβησις, margaritarum piſcatio. *ibid.*

Pinna in India atque Arabia quæ fert margaritum. 1125.b. pinnæ ſimilis dicitur illa oſtrea, ſed minor. *ibid.* c. πίννα, in qua id genus calculi per Arabiam & Indiam inuenitur. *ibid.*

Pinna ipſa concha in qua margaritum gignitur. 1124.d. πίνναι, conchæ margaritiferæ. *ibid.* e. vnde recentioribus πιννικὸν vel πινικὸν pro margarita. *ibid.*

Pinnæ lanuginæ hirſutæ. 1125.e. πιννικὸν ὕφασμα. *ibid.*

Pinnus inciſio. 502.c. 503.a

Pinnæ murorum, πίννα ἐπάλξεις. 573 a

Pinnæ, ſummæ murorum partes. 1142. a. pinnæ pro valido munimento. *ibid.* b. pinnis conſepire, θριγκῶσαι. *ibid.*

Pinnæ extimæ, intimæ plumæ. 1014.c à ſimilitudine palmularum, quibus naues incitantur. *ibid.*

πίνναι ὀρθαί, i. ſubrectæ è fundo maris naſcuntur. 1134.a. ῥιζοβολοῦσαι ſcilicet. *ibid.* αἱ ὠφθεῖσαι ἐπιπλάζουσαι πίνναι, quæ ſummis ſcopulis ac petris adfixæ ſunt haud longè à maris ſuperficie, non quæ per ſumma æquoris fluitant. *ibid.* hæ enim ad ſummum æquor enatare poſſunt, modò rurſus in profundum mergi. *ibid.* b. & vagæ quocumque liber feruntur. *ibid.* Pinnæ margaritiferæ ſcopulis & petris adhæreſcunt, & ab vrinatoribus inde auelluntur. *ibid.*

Pinnacella in ſummis trichoris domuum nobilium. 1246.a.a. ἀκρωτήρια Græcis. *ibid.* *Gyrouettes* Gallis. *ibid.*

πιννικὸν, vel πινικὸν pro margarita. 1124 e. 1125. a. b. πίνναι enim conchæ margaritiferæ. 1124. c. πινικοῦ κολύμβησις, piſcatio margaritarum. *ibid.*

πιννικὸν margaritum dictum, & πίννινον ἔριον. 1129. c. *Penico* pro Pinico dixere barbari, & mutatione N in R *Perico*, & tranſpoſitione *Cheripo*. *ibid.* ſic Perſæ & Indi vocant. *ibid.*

πίννινον, abſolutè, & πίννινον ἔριον, de vellere conchæ. 1123.a.a. πιννόχροα ἐσθήματα, quæ lanam habent eiuſdem coloris cum vellere pinnarum, i. aurei. *ibid.*

Pionula dicitur Trichomanes Adianton. 1294.b.c

πινός corruptè pro πινός. 740.c. Pinſum. 740.d

Pithias, non Pythias, & Damon. 111.a.b

Pinus, πίτυς, non πεύκη. 503.e

Pinus, ἡ πίτυς, fert minimum reſinæ. 504.c

Pinus de arbore tantum. 280.a

Pinus ſemper florida. 279.c.e. 280.d.e.a. b. ſemper virens. 279.e. 280.d.e. Pinus de Chamæpitye. 279.d

Pinus nata ex lugubri hiſtoria. 1042.a
Pinus pro Tinus. 389.b
Pinus pro Tinus. 810.d
Pinus pro Tinus in libris. 1004.c
Pinus pro Tinus. 1062.a
Pinus pro Tinus. 1169.b
Pini medulla. 435.b
Pini medulla. 505.d. Pinus, pini, pino, apud Plinium. 505.e
Pion moos Epheſini agri. 809.a
Πιμελὶς, πίμε, vel πιμὸ, Saurex vel Sorex. 92.e.a.b
Pipée, Piper. 444.c
Piper ἄβρωτον Dioſcoridi, quod intus inane & caſſum. *ibid.* βρέσμα vocatur. *ibid.*
Piper caudatum myrtidano ſimile. 1208.a
Piper Κοττοναρικόν. 1187.a c.d. Cottonara regione in Becaren emporium conuehi ſolitum piper monoxylis lintribus. *ibid.*a.c
Piper in eadem arbore longum & nigrum naſci, falſum. 1019 b
Piper longum, cum comparetur ſiliquis. 1019.d. de piſorum ſiliquis accipiendum quæ cylindratæ Plinio *ibid.*e
Piper longum fimbriis corylorum ſimile. 1026.d. Error veterum qui tria genera piperis, nigrum, longum & album in vna arbore naſci crediderunt. *ibid.* e. a. vnde natus is error. *ibid.* a. candida piperis arbor ab ea quæ nigrum fert vix dignoſci queat. *ibid.* ex longo pipere candidum nigrum fieri tempore & maturitate, Dioſcorides cenſet. *ibid.*b. ſi ita eſſet, nigrum longo validius eſſet. *ibid.* quod longum Theophraſto dicitur nigro ἰσχυρότερον. *ibid.* longum Piper & Bengula ſolum gignitur & vocatur Pimpilis. *ibid.*c. alij tradunt à barbaris vocari *Pepeli*, à quo πέπερι Græcorum manaſſe dicitur. *ibid.* Perſas ita vocaſſe Galenus tradit. *ibid.* quod ab Indis ſumpſere. *ibid.*
Piperis veram notitiam, non acceperunt veteres, qui tria eius genera de eo in eadem arbore naſci credidere. 1072.c
Piperis arbor nulla in Caucaſo monte. 1023.d. e. naſcitur in regionibus à Caucaſo longè diſſitia. *ibid.* vt in Malattar, in Malacæ maritimo & inſulis Iauæ vicinis. *ibid.*
Piperis arboris neque fructus, neque folia, neque ſemina ſimilia Iuniperis. 1026.c.d
Piperis ſemen abortiuum & atrophum, quod vocatur βρέσμα. 1143.d
Πίπος, pipio. 445.c
Πιπίων, vipio, gruis pullus. 338 d
Pipiones, columbarum pulli. 340.c. *Pigeons.* *ibid.*
Pipita pro Pitita. 280 a
Pipita pro Pitita. 389.b
Pipita, pro Pitita. 810.e
Pipleades. 159.b
Piplites, Πιπλῆτις, at Piplitis, τῆς Πιπλείου. 159.b
Pippiunculus fortaſſe idem cum Tinnunculæ. 340.c. alias Titiunculus. *ibid.*
Pipula, pro Pilula. 1070.d
Piracula Ditis, pro Spiracula. 55.c
Piræeus portus quaſi oppidum alterum olim videbatur. 569 a
Piratæ, populi nomen Ptolemæo. 1185.a. qui eorum vrbes ἀνδραγρίας & μεσογείους recenſet. *ibid.* forte quòd Piraticum exercerent. *ibid.* b. Nitriæ emporium in eorum regione ſitum. *ibid.* a. quod non longè à Muziri emporio. *ib.* b. quod ideo non expetendum dicit Plinius. *ibid.*a
Picum ſiluaticum inter arbores infelices. 962.a b
Piſæ Italicæ à quo conditæ. 59.c.d.e
Piſæus Iupiter ex ebore factus à Phidia. 1061.e
Piſander poëta Epicus. 856.c
Piſander à poëtis Cyclicis ſegregatus. 851.c
Piſatæ ex Peloponneſo conditores Piſarum Italicarum. 59.d.60.b
Piſces omnium vt plurimum contra aquam nando meant. 1315.b. ſecunda ſquama natant. *ibid.* præter Acipenſerem. *ibid.*
Piſces linguam habent, ſed linguæ vſu carent. 442.d
Piſces ſale durari. 345.e.346.a. liquefacti in muria. 346.a
Piſcium, ſideris, nota, 1237. b.c
Piſidæ Solymi prius dicti. 619.e
Piſidia. 837.b
Piſidia ſub Pamphylia. 803. b.c
Piſidia, ex quinque gentibus conſtabat ἀναπλικὸν θέμα. 805.a
Piſidia ſub iuriſdictione Proconſulis non erat. 806 a. vicario Aſianæ diœceſeos ſubiecta. 806.b
Piſidia à Præſide regebatur. 806 b
Piſidia Antiochia, pro Piſidica. 890.e.891.b
Piſidiæ Antiochia. 1226.b.d
Piſidia non bene dicerent pro Piſidica Antiochia 1226.e
Piſidiam inter alias continebat Aſiæ pars ſuperior. 807.d
Piſidici montes. 785.d
Piſorum genus hodie notum, quorum ſiliquæ cum ipſis manduntur granis. 1029.b
Piſorum cuiuſdam generis ſiliquę cum granis mandi ſolitę. 460.e
Πισσάσφαλτος maltha. 1096.b
Πισὶς corruptè pro πιστὶς. 740.c
Piſtacia perperam putat Iſidorus dicta quòd cortex eius pomi odore vt piſtici nardi referat. 1065.d
Piſtice, non eſt nomen proprium, ſed epithetum omnium vnguentorum, quæ adulterata non ſunt. 1064.b. 1605.d. πιστικὴ φαπζομένη ναρδος, eodem errore apud Nonnum. *ibid.*
Πιστικὴ νάρδος, ſine dolo & minime adulterata. 401.b. 1065.e
Πιστικός, παραγωγικῶς pro πιστός. *ibid.* πιστικῶς fideliter. *ibid.*
Piſtis pro Piſtice, genus aromatis. 1065.c
Πίστις πίστις Æolicè fides qua creditur 1285.d. πιστὸν τέκνον, vera proles. 1065.e
Piſturnicia pro Spinturnicia. 377.c
Pitane vrbs. 825.e
Pitane Laconica. 138.e.136.e. Æolica. 138.e.139.e. vrbs τῆς ὕλης. 139.e
Pithecium, πίθηκος & πιθήκιον de homine & muliere deformi. 377.a
Πίθηκοι lingua Etruſca ἄριμοι dicti. 97.b c
Pithecuſa non ἀπὸ τῶν πίθων dicta, vt vult Plinius. 97.c.d. nam πιθοῦσα dici debuiſſet. 97.d. ſed ἀπὸ τῶν πιθήκων Πιθηκοῦσα, contractum ex Πιθηκόεσσα. *ibid.* Typhoëo ingeſta. 97.d

Πιθηκοῦσαι à ſimiis dictæ. 280.c. vel à Cercopibus in ſimias mutatis. 97.a.b
Pithecuſa ab Inarime diſtincta. 96.e.97.a. alij confundunt cum Ænaria, ſeu Enaria & Inarime. ibid.a
πῶϊς ταρίχος. 1060.c
πιθηκοῦσαι Græcis, quæ Latinis Enaria. 321. c. vnde Ptolemæus duas inſulas ſtatuit. 321.d
Pithepus pro Pithecus, in antiquis. 772.a
Pithepus, pro Pithecus. 1072.e
Pittacus ἀγάσυς & ζόφαπος cur dictus. 415.c
πιτυοῦσα, Pityuſa, frutex pineus. 279.b.280.d. Plinius ab eo dictus Pityuſas ait. ibid. quod falſum, nam à πίτυς, inſulæ πιτυοῦσσαι, non πιτυοῦσαι. 280.c. nam ἀπὸ τῆς πίτυος, πιτυοῦσαι, πιτυοῦσαι. ibid.
Pityuſa frutex præter folia piceæ ſimilis cetera tithymalus. 280 d. herba lactaria Latinis. ibid.
Pityuſæ, πιτυοῦσαι, inſulæ. 279.a. Ebuſus vtraque vocatur, iuxta Plinium. ibid. Strabo duas facit, Ἔβουσος, & Ὀφιοῦσσαν. 297.a.b. Plinius Ophiuſam, colubrariam diſtinguit à Pityuſis. ibid. Mela vnam Eboſum ponit, inſulam & oppidum. 279.a. Diodorus vnam agnoſcit, cum oppido Ἔβεσον, pro Ἔβουσον. ibid. πιτυοῦσαι vnde dictæ. 279.a.b.280.a.b
πίτυς, pinus. 503.e. etiam picea Plinio. ibid.
Pix, πίσσα. 503. c. vnde picea, quæ picem plurimam fundit. 504.a
Pix liquida ex picea & pinu collecta. 504.e
Picis colligendæ diuerſa ratio. 503.d 503.d
Pice & reſina condiebantur muſta. 711.a
Piuonia noſtra non eſt veterum ficedula. 238.c
Placentæ ad ſoluendam aluum. 896.a κοπαὶ, vt quos *Macarones* aut *Maſſapanes* dicimus. ibid.
Placere, Plaiſir. C in S. 539.c
πλαχὺ aliud, aliud πλατύ. 1306.c
Plaga, ὠτειλή 501.a b. quomodo differt à vulnere. ibid.
Plaga artifex. 591.c
Plaga ad vitalia, ἡ ἔλασις εἰς τὰ βαθύτερα. 585.c
Plaga ſolſtitialis, de ortu æſtiuo, vel oriente. 305.b
Plagiæ. 810.c
πλαγίαυλος, ὁ ἀπὸ τῆς Λιβύης αὐλός. 123.d. vaſea, curua tibia, obliqua. 1221.a
Plagiaulos, i. Libyca tibia codonem habebat. 123. e. adunco cornu tibia. 123. a. è loto aut buxo fieri ſolita. 122.d. 123. e.c.
πλαγίαυλος Oſiridis inuentum. 125. a. vel Midæ aut Panos. 122 d
πλαγίαυλος diuerſa à tibia Phrygia, quæ & curua ſiue obliqua. 122.e. φώτιγξ etiam dicta ibid.d
Plaiſir, à Placere, C. in S. 539.e
le Plan. ἰχνογραφία. 811.c
Planæ in inteſtinis operibus locum habent. 1034.c
Planaria vna ex inſulis Fortunatis. 1298 a b. à ſpecie. ibid.
Planaria inſula, Planaria Græcis dicta. 96.c.a. Planariæ etymon. 96.c.b
Planaſia Græcis, quæ Latinis Planaria. 96.b.c.d. eius etymon. 96.e.a.b
Planaſia inſula in mari Maſſiliotico. 96.c
πλανίζειν, πλανασία, πλαίνης. 96.c.a
Planeſia inſula circa Carthaginem. 96.e
Planetarum motus. 426.b. πάροδοι, ζωνή. 426.b
Planipes, mimus. 109.d. vnde ſic dictus. 109 e eius partes. 109. b. Planipedia à mimis perperam diſtincta. ibid.
Planipedes à ſabulonibus diſtincti. 109.a
Planities ſiue drama librata. 292.a
Planta arboris, βλάστη, & Æolicè βλάθη. 1185. c.d. Planta pedis, πλάτη. ibid.d
Planta, herba & pars pedis 830. e. Planta veſtigium pedis, ἡ πλάτη à latitudine. 830.d. Planta, φυτόν, ex Græco βλάστη, Doricè βλάστα, & inſerto Latinorum, Blanta & Planta. 830.d. Planta, pied. 830.c
Plantæ ὁμώνυμοι, licet ἀσύμφυλοι, à veteribus auctoribus confunduntur. 1274.b
Plantæ pleræque in Ægypto naſcentes, licet in Græca naſcentibus congeneres, diuerſi generis conſtitutæ. 977.a.b
Plantæ pleræque innaſcentes alienis ſtirpibus ſunt ſine radice. 1290. a. in ſolo ſedem non habent. 1291.d
Plantæ nouellæ in vaſis fictilibus ſatæ, deinde transferuntur. 963.c
Plantæ σαρκώδεις. 1051.b
Plantarum infinita ὁμώνυμα nomina in Græcis. 1325.a
in Plantarum hiſtoria tradenda neotericorum ſupinitas, 965.a
Plantis diuerſi generis idem nomen impoſitum. 1224 b
Πλάσις cantus. 121.a. φωνῆς. 121.b. πλάσις quid. 121.d. opponitur τῇ ἀπλαστείᾳ. ibid. & ἀπλαστείᾳ. 121.e
Plaſma pro voce molli & eliquata. 121.b.c
Πλάσμα potius θυμίαμα quam μύρον. 520.c
Πλαστὴ dicta pars myrrhæ quæ remanſerat & vnde στακτὴ expreſſione eliquata fuerat. 518 a. quod in offæ modū conuolueretur. 520. b. ἀπλαστος, offarum conformatio. 520. b. σμύρνα πλαστὴ, ex qua myrrha στακτὴ expreſſa eſt. 520.e. σμύρνα Græcis ἡ πλάστη. 520.c
Πλαστοὶ, Fictores. 1048.e. eorum proprium plures eiſdem facies fingere, quas eodem typo exprimunt. 1096.c
Platæa inſula, Πλάτεια. 382.c.d
Πλάτη, Planta pedis. 1276.d
Πλατεῖα σάρξ, lata & plana, non rotunda. 1306.b. non eſt παχεῖα. ibid.c
Platon, apud veteres, Πλάτων. 38.d
Platonem de naui egredientem Dionyſius honorauit. 53.e
Platonis Horologium nocturnum veluti clepſydra magna. 638. c. non fuit horologium, nec hydraulica ratione factum, ſed clepſydræ magnæ inſtar. 638. e. Plato τῆς ὥρας nomine nunquam vſus pro diei parte. 638.e
Platoniam Græci hodie vocant. ibid.
Platonia Græcis hodie ἡ πρόξ. 224. b
Πλατύκαυλοι genus lactucæ. 1270.d
Platycerotes inter capreas. 223. b. aliis cerui palmati vocantur. 223. c. maiores capreis, minores ceruo. ibid. *Damæ* impropriè vocantur vulgo. 223.e.224.b. in genere ceruorum. 224.a.b

1520

Πλατυόφθαλμος altera ſtibij appellatio 1148.e. à dilatandis ac porrigendis oculis. *ibid.*

Πλατύφυλλον, lato folio. 1144.d

Πλατύφυλλος lactuca. 1171.d

πλατύφυλλος inter glandiferas à Macedonibus poſita. 507.a. πλατύφυλλος non eſt æſculus. 508.b. ea eſt latifolia, quam ab æſculo ſeparat Plinius. 508.b. πλατύφυλλος in ædificiis peſſima poſt Haliphlœum. 508.b

Plauſtrum & ploſtrum, idem. 1258.a

Plauti pro Plautij. 1222.d. vnde & Plautianæ comœdiæ pro Plautinæ habitæ plereque. *ibid.* Plautius poëta comœdiarum. *ibid.*

Plautus quando floruerit. 650.d.a

Plebeia caſſis. 548. c. ἄφαλος. *ibid.*

Plebeia mulier. 912.c

Plebes ſimiarum. 374.d

πλεκτάναι, cirri, in ſepia & polypo. 762.c

πλεκτὸν, vitile. 246.a.b

de Pleiadum occaſu diuerſæ ſententiæ. 736.d.b

Pleine Lune, αὐξοσέληνος, de muliere. 767. c. *L'embonpoinct.* 767.d

πλήμη vel πλημμυρίς. 287.c

πλημμυρίς. 619.b

Plenitudo pro craſſitudine. 288.a

Plenitudo & macies aquarum oppoſita. 287.e. Plenus macilento opponitur. 287.e. 288.a Plenum de pingui & craſſo. *ibid.*

Plenitudo aquarum, ἡ πλημμυρὶς vel πλήμη. 287.e

Plenum opponitur cauo. 376.e. pleni menſes cauis. 376.e

Plenus *Replet*, de pingui & craſſo 767.d. Plenum filum. 767. e. Plæna *barbet*. *ibid.*

Plenum in coloribus. 345.d

πληροσέληνος. 756.e

πλέθρον Græcorum, actus Latinorum. 684 d.c

πλέθρον, iugeri pars dimidia. 582. e. 583.a. πλέθρον, Latinè Actus quadratus 583 b. Bæticis Arapennis. *ibid.*

πλεονεκτικά μεγαλοπρεπέστερα καὶ αὐτοῦ δεξιωτέρα τοῦ ἀριθμοῦ. 912.b

πλεύμων Attice pro πνεύμων. 187.a

πλεύμων Æolice pro πνεύμων, vnde Pulmo. 283.b.e

πλευμονίας, morbus quo pulmones ægri ſunt. 398.d

πλευρὰ τῆς σαγήνης ἐργάτην. 919.e

πλευρῖτις, morbus quo latera ægra ſunt. 398.d

Pliadis ortus & occaſus. 743.b. c.e. 744.b.e.d.e.a. 745.b. 746. e.b. e. 747. a.e.b. 748.d.e. 749.b

πλιχάδες quid. 946.a.b. à verbo πλίσσειν. *ibid.* b. πλιχὰς μηρῶν διαβάσεις. *ibid.*

Plinius & Peripli auctor eodem tempore vixerunt. 1185. d. 1186.e

Plinius quando Hiſtoriam ſcripſerit. 815.e. 816.a

Plinius quot annis poſt Theophraſtum ſcripſerit. 349.e 350

Plinio Dioſcorides paulo antiquior. 408.e

Plinthion quo lacunar ad horas inueniendas inuenit Scopas Syracuſius. 639.a

πλινθὶς συνθεσία, quæ habet latereuli figuram, quæ & βωλῖτις, quæ glebæ. 1166.d

πλίνθος ὀπτὴ & ὠμή. 1231.d

πλίνθοι ἰσόδομοι. 1230.d

πλίνθους ἑλκεῖν, Lateres ducere. 1232. e. πλίνθους πλάττειν, Lateres fingere. *ibid.*

πλίσσειν, crura aperire & diuaricare. 946.b c. & διαβαίνειν. *ibid.* c

πλὶξ τὸ βῆμα 946. paſſus. *ibid.* d

πλίξαι perperam pro πτύξαι. 1013. e. vnde πλιχάδες. *ibid.*

πλοκαμίδες, mulierum crines. 763.b

πλόκαμος crinis muliebris plexus & diſcriminatus. 765.b

πλόκαμοι, crines. 761. e. πλεκταί, plectæ, vel πλοκαὶ capillorum. *ibid.* vel nardi & globi crinium inuicem implexi & intorti. 761.a. qui & βόστρυχοι. *ibid.* & κόνδυλοι. *ibid.*

πλόκαμοι Græcis alio ſenſu quàm Latinis. 763.e implexæ & flexæ comæ & in vnum corymbum congeſtæ. 763.a. κόνδυλοι τριχῶν πεπλεγμένοι. *ibid.*

πλόκαμοι, fumi conuolutiones. *ibid.*

πλοῖαρια Nili nauigia è papyro texta. 1116.d

πλόκος, idem quod πλόκαμος, de crine muliebri. 763.b

à *Plomb*, libratum. 690 d

πλόες χειμῶνος. 1259.c

Ploſtrum & Plauſtrum, idem 1258.a

πλοῦς ἱμερτὸς 184.e.a. παραπλεύσιμος. 184.d.e.e. φορός. 184 a

Plumbum, μόλιβδος. quo præducebantur lineæ. 917.b.e. Rotundum fuit. *ibid.* d. tenui lamina in rotundũ formata. *ib.*

Plumbum & ſulphur exponitur Oſiris à Chymiſtis 1097.a

Plumbo per vtrumque cedit aurum, i. pondere & facilitate materiæ. 1081.c

Plumbus Carapitarer. 1013.c

Plume bien taillée de polita & ornata oratione. 1045. d. *tailler vne plume* κάλαμον γλύφειν. *ibid.*

Pluo, ἀρχαϊκῶς pluuo, vnde pluuia. 578.b

Plus, plurior, plurimus. 248.d

Plus minus. 879.a.e

Plus quam ſanctus, ἁγιώτατος. 304.e. plus quam pius, εὐσεβέστατος. *ibid.* plus quam igneus, θερμότατος. *ibid.*

Plutei, προστήματα. 93.e

Pluuialia con2 ex inſulis Fortunatis. 1297. b. Πλουϊτάλα apud Ptolem. pro Πλουβιαλία legendum. *ibid.* Pluuialia Seboſi eadem cum Iubæ Ombrio. *ibid.* e. 298.c.a

Pluuiaria inſula, à frequentibus pluuiis. 1312.b

Pluuij humores pro Pluuia. 155.b. Pluuij rores. *ibid.*

Pluuiſſe pro Pluiſſe, ἀρχαϊκῶς. 58.e. à Pluuo Pluuia. *ibid.*

Pluuit, pro Pluit. 1031. b. vnde Pluuito. *ibid.*

πλυνὸς pro λουτρῶν. 395.a. c. 399.a

Πλυνῆται Fullones. 391.a

πλυντεία, ſcyſci genus. 943.d

Pneumatica organa. 586.c

Πνεύμων, Attice πλεύμων. 187.a

πνίζειν τῷ χεύματι. 195.e

Pocaela. 510 c.d

Pocaſtrum, fortaſſe pro Porcaſtrum. 510.d

Poculum pro Populum in antiquis. 772.a

Poculum gemmeum, & gemmarum, diuerſa. 240.a

Pocula ex conchis margaritiferis hodie fabricantur. 1123.b

Pocula penes potatores populos præcipua ornamenta. 192. e. Poculis duobus iunctis & combinatis ſimul bibere. 192.e.d.e

Pocula argẽtea ſcalpta & cauata. 1046.a

Pocula argentea, & gemmata aurea. 1122.a.b

Pocula electrina. *ibid.* b

Pocula aurea gemmata. 183.c

Pocula maxime aurea, gemmis inſigniebant veteres. 197.e. inde λιθοκόλλητα pocula, & διάλιθα & χρυσοκόλλητα. *ibid.* Gemmas viridantes in iis oculandis plurimum adhibebant. 197.e

Poculis aureis gemmæ incluſæ. 140.e. quæ λιθοκόλλητα & διάλιθα Græcis. ibid.
Pocula cryſtallina. 204.d. murrea, vel mutrina. ibid. d.e. vitrea. ibid. b.c. onychina. 204. a. diatreta. ibid. e
Pocula lignea, ſi inuerſa ſtatuantur, clibani formam referunt. 1020.b
Pocula morrea. 2063.b
Pocula, potiones. 454.e. ποτήματα. ibid. Poculum diminutiuum à Pocur. ibid. Pocula feroci carnibus infectat. 455.a
ποδιὼν idem quod πούς. 418.e. ποδιὼν pro limite. ibid. αἰγὸς ποδιών, veris pediculus. ibid.
πόδες ἀμαξίδες. 829.a
Podia Circi. 917.E.918.a.b.c
Podiſmis adæratur area. 686.c.d
Podiſmare, quid. ibid. d
Podiſmatus ager. ibid. 688.a
ποδίζειν. 688.b. ποδισμός, pedatura. ibid. a
ποδοκάκη, ποδόψοφοι. 998 b. Pedicularij & Pedarij. ibid.
ποδοψόφοι. 125.a
Poemata κυκλικά, ſeu κύκλια. 848 e
Poenales tenebræ. 949.d. Pœnales aquæ. ibid. e. Pœnalia clauſtra. ibid.
Pœni αὐτόχθονα φοίνικες. 322.e. φοῖνιξ, Pœnis & Pœnus. ibid.
Pœni origine ſunt Phœnices. 2331.d.c. & φοινοὶ vocati à veteribus φοίνικες. ibid. Pœni, planè φοινοί. vt φοινίκεον, pœniceum. ibid. d. & bellum Pœnicium, i. Punicum. ibid. e. nam Punicum pro Pœnico. ibid.
Pœnicum bellum, Punicum. 1331.e
Pœnicum pro punico. ibid.
Pœnitentium ſecundi gradus locus in Baſilidis Narthex. 1216.c
ποηφάγα, herbatica animalia. 338.a
ποηφαγεῖν, pupulis viuere. 250.e
ποηφόρα. 370.b
Poeſis poſterior oratione ſoluta. 841.e.a
Pœſnæ pro Poenæ. 508.a
Poetæ cyclici rem hiſtorico more narrant. 850.e. eorum mos modúſque ſcribendi improbatur. 856.e
Poetæ Epici auctores ſua carmina cum virga è lauru in manibus pronuntiabant. 868. d.e.c
Poetæ non id moris habent, ea ponere quæ in rerum natura non ſunt, aut quæ fieri non poſſunt. 2223.a
Poetæ antiquiores hiſtoricis & πεζολόγοις. 846.b.e. 847.a
Poetarum ſcripta præcipue amatoria à populo cantari ſolita. 856.d
Poetica compoſitio longe antiquior pedeſtri ſermone. 846. a. b
Poeticus ſermo pedeſtri prior. 841.e.b
Pœtilius. Ποιτίλιος. 476.d
Pœtilij pro Pœtilio. 2221.e
ποικίλη, Picile. 64 b
ποικιλὶς non eſt carduelis. 445.e
ποικίλος, varius. 946.a
ποικίλος, ἀστεῖος. 757.b
ποιητικοὶ κύκλοι, ſeu κυκλικοί. 848.e
ποιμένες, genus ἰχθύων. 943.d
Ποίνιος, Pœnius Dianæ ſeruus & Demetrius vltimam manum ædificationi templi Dianæ Epheſiæ impoſuerunt. 814.e. d. e. a. c. Pœnius idem cum Daphni Mileſio ædem Mileſij Apollinis ſymmetriis Ionicis inſtituit. 814.e.a
ποίω, πόθω Æolice. 57.d
πῶς & πῶρ Æolice pro παῖς, vnde Puer. ibid.
πολεῖν, vertere. 639.a. πολεῖσθαι, ἀναστρέφεσθαι. ibid.
πολεῖν, verſare. 1067.e
πολεῦσθαι, in circulum moueri & circumagi. 986.a
Πολέμων philoſophus, cuius vitam ſcripſerat Laertius. 889 a
Polemon Zenonis Rhetoris filius regio nomine donatus ab Antonio, deinde ab Auguſto. 828. d. Laodiceam vrbem ſuam ampliauit & ornauit. ibid. & in gratiam Auguſti Διοκαισάρειαν appellauit, quæ prius Διόπολις dicebatur. ibid.
Polemonis auſteritas & grauitas in ſermonibus laudata. 368.b
Polemoniacus Pontus ſub Pontica diœceſi comprehenſus. 807.c
πόλτον Æolicum, à πάλτον, vnde Polen & Palen. 327.d
Polenta pro μάζα. ibid.
Polenta, quid. ibid. a. ἄλφιτα λευκά. ibid. b.c 328.a. Polenta à Græco παλυντή, Æolice παλυντά. 327. c. Polenta παλυντή ab aſpergendo. ibid. d
Polenta & Farina quomodo diſtinctæ. 348 b. Polenta, farina hordeacea. ibid.
Polenta toſta. 328.c.d
Polentam cibis ſuis & carnibus inſpergebant veteres. 462.d. forſitan & moris. ibid. 153
Polenta vrbium condendarum ſitus delineatus. 328.a.b
Poléta ſparſa viæ vrbis Alexandriæ notatæ. 825.b
πολῦσαι γλιᾶ. 731.c
Poli mundi non ſunt poli omnium Meridianorum. 858. a.b.c
πολιά, cani, & πολιαί, canities, vnde Polia gemma, caniciei ſimilis. 765.e. πολιὰ λευκὰ, canitiem ſparti videtur indicare. ibid. 765.c.d. 766.b
Polias Minerua in Ilio culta. 57.d
Polientes, κναφεῖς. 391.e
Polieon, πολίειον, vrbs antea Siris vocata. 57.d
πολίειον poetice pro πόλιον. 341.b
πόλιον, herba, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, à verſando. 1067. e. quod floris colorem in die ſæpius mutet. ibid. τριπόλιον etiam dicta, quòd ter in die colorem mutet. ibid.
πόλιον & πολιὸν diuerſæ herbæ mutato tantum accento. 1053.e
Polire, κνάπτειν. 391.d
Polire, verbum fullonum. 488.d
Poliri ager vel pecti dicitur quando occatur. 515. a. b. & hæc erat veteri ſumma manus agro exercendo. ibid. inde Politiones agrorum. ibid. & Politor. ibid. Poliri & veſtimenta dicuntur, cum pectine vel ſpina fullonia radebantur. ibid. b
Poliri vel atteri aliud, aliud ſcalpi. 1101.d. aliud σμήχεσθαι, hoc γλύφεσθαι. ibid.
πόλις vnde dicta. 819.e. 820.a.b.c
πόλις à πόλος, i. κύκλος. 15.c
πόλις Βασιλείδων. 373.b
Politiones de coloribus. 202.e. Politio miniacea. ibid. cyanea. ibid.
Politura, ἡ γνάψις. 391.c.
Polituræ ars. ibid. d
polium veſtibus inſerebatur odoris gratia, vt & Salionca. 1067. c. ad tineas enecandas. ibid. πόλιον & τριπόλιον perperam confundit Plinius. ibid. d. e. c. d. herba Heſiodi laudibus induta, non eſt πολιόν, ſed τριπόλιον. ibid. d. πολιὸν non eſt inter herbas magica poteſtate præditus. ibid. πολιὸν contra venena & ſerpentes ingenita vi valet & odoris grauitate, ſed magica virtute nulla pollet. ibid. e. Poliom quod

veſtibus interiicitur eſt πολιὸ, non πεπολιοι, nec colorem matat. *ibid.* 1068.a. πολιὸ, idem qood incanum, & nomen herbæ, ſic dictæ quòd caniciei ſimilem habeat capillaturam. 1067.e
Pulla vereribus pro Pila. 754.b. ex Æolice πίλλα pro πίλα. *ibid.* c
Pollen, vel Palen, ab Æolico πάλλω, pro πάλω. 327.d
Pollentinæ lanæ, nigræ. 316.d
Pollia gemma fuodum habet rubrum. 766.c. cui inducta caoities, vode & πολιὰ dicitur. *ibid.* d. ſed rarior, vnde & σπαρ-πόλιος dicta. *ibid.*
Pollices acotiores, vel auctiores ſqoamarum Palma. 1319.a
Pollictores, ſunt perlictores, & perligatores, οἱ ἐνταφιασταί. 1057.c
Polliogere, faſciis innoluere. 1058.d
Pollingere, περιπλάσαι. 1067.c
Pollio, πολιόχρους. 754.b
Pollit, pila ludit. *ibid.*
πολοχαφία. 740.b
πόλος an veteribus ὡρολόγιον. 633.e. πόλος veteribus aliud quàm ὡρολόγιον. 634.e. 635.c. 637.a. πόλοι, ſiue ἡλιοτρόπια, machinæ in quibus oſtendebantur ἡλίου τροπαί. 635.a.d. 637.a. ex Polo & gnomone compoſita erant ἡλιοτρόπια. 635.a. vnde & πόλος de horologio ſciotherico. *ibid.* & πόλος, horologij vas in quo gnomon. *ibid.* πόλον & γνώμονα iungit Pollux. *ibid.* d. & Herodotus. *ibid.* c.d. nec tamen de horologiis intelligenda. 636.d
πόλος pro horologio. 657.b
πόλος pro ὡρολόγιον. 648.d. hemiſphæriom in quo gnomon oſtendebat vmbras. *ibid.*
πόλος de horologiis ſciotericis. 635.a
πόλος horologij formam habebat, & gnomonem, & lineas quibus diſcernebantur vmbræ. 648.e
πόλος, Metonis ἡλιοτρόπιον. 740.a.b
πόλος Ariſtophaois, ἡλιοτρόπιον Metonis. 640.e
πόλος γνωμονικός. 639.d
πόλοι γνωμονικοί, erant heliotropia & ſciothera. 635.e. eorum vſus. 645.a.b
πόλος Græcis Borealis axis. 1249.b. ſed & μεσημβρινός dicitur πόλος. *ibid.*
πόλος apud veteres cœlum ipſum. 636.e. quia vertitur. 639.e. recentioribus οἱ ἄξονες, axes circa quos cœlum vertitur. 636.c. 639.e. ἀπὸ τοῦ πολεῖν. 639.a. πόλου ἐξάρματα. 636.c. Vertex, ὁ πόλος. *ibid.* πόλος hemiſphæriom, vel globus. *ibid.* a. vnde & πόλος tota capitis rotunditas *ibid.* quod & σφαῖρα. *ibid.* a.b. πόλος & σφαῖρα idem quod ad formam. 636 b.c. 639.a.b. nempe hemiſphærij. 636.b.c. πόλος tam hemiſphæriũ quod infra. *ibid.* d. inde πόλος & ὡρολόγιον idem eſſe dicuntur. *ibid.* e. & πόλος horologij ſcaphe vel hemiſphærium. *ibid.* ἀργύρεος πόλος, diſcus vel miſſorium, in qoo 12. ſigna cælata. *ibid.* e
πόλον μετρεῖν, Metari cœlum. 824.e
πόλοι ſuot axes extranei circa quos cœlum vertitur, vt rota circa axem. 658.b
πόλος, circulus. 986.a
πόλος, circulus, κύκλος. 819.e. vnde πόλις. 819.e. 820.a
πόλος, orbis. 1067.e
πόλον & γνώμονα Græci à Babyloniis ſumpſerunt. 657.d
πόλος, machinæ veterum ſciothericæ. 740.b. poſtea dicta horologia. *ibid.*
πόλος idem quod ſcaphæ vel ſcaphium. 639.a. rectius tamen πόλος de parte pertomida ac rotũda capitur, quam de concaua. *ibid.* b. ideoque caput πόλος dicitor à rotuoditate coru a. *ibid.* πόλος iouerſus ſcaphen vel ſcaphium rectè refert. *ibid.* πόλος hemiſphærium, qood de recto potius quam de inuerſo ac reſupinato accipitur. *ibid.* πόλος etiam de ſphæra tota. *ibid.* c. πόλοι veterum, qui æquinoctia oſtendebant, cuius forma. *ibid.*
πόλος, pila, à πόλος, pro cœlo. *ibid.* a. 762.d
πῶλος κριθῶν. 387.a
ὁ πῶλος Doribus de maſculo equorum genere. 940.e
πῶλοι dictæ molieres ἀνδρομανοῦσαι. 670.c. qoaſi πῶλοι Ἀφροδίτης. *ibid.* πῶλοι ἀβόλοι, προσβόλοι, δυπρεσβόλοι. *ibid.* e
πόλτος, puls. 7.b
πόλτος, puls. 317.d
πολυανθής, colutium. 1158.e
Πολυβίου ἵππος. 1264.e
πολυκάλαμος σύριγξ & καρόδιξ, non diuerſæ. 832.b. Calami plures cera coniuncti, Virgil. *ibid.* Pani oon Marſyæ eius inuentionem multi tribunt. *ibid.*
πολύκαρπα, fruticoſa. 353.b
πολύκαρπος, πολυκάρπωσις. 231.a
Polycletus oon vaſcularius, ſed toreuticem artem à Phidia inuentam coonſumaot 1047.a.b. Polydoti & Philiæ ætate antiquior aut toreutice. 1048.e
Polycnemon origano foliis ſimile iusta Dioſcor. 1277.c. cunilæ bubulæ iuata Plin. *ibid.* Panacea vocatum quibuſdam quòd contra ſerpeotes valeat. *ibid.*
Polycnemon origano ſimile, vocator Polycnemoo à Romanis. 1280.c. ſimile Cunilæ, imò ſub eius eeoſu. *ibid.* a
Poly cnemon & Cuoila bubula, eadem Plioio. 1276.b.d. alibi diuerſa facit. *ibid.* c. Polycnemum à Romanis cuoilago dicitur. *ibid.* e. 1280.d. quòd origaon ſimile. 1277.b 1280.d
Polycraris Sami tyranni gemma. 557.b c d. non fuit Sardonya, ſed Smaragdus. *ibid.* d. non prima in orbe Romano luxuriæ facem excirauit. 557.c. eius tempore plurima gemmarum aoctoritas apud Græcos. 557.d
Polydori tumulus iuxta Ænum. 161.d.b. 162.a
Polyhiſtores multi cognominati. 4.e
πολυΐστωρ liber. 4.a
Polymeſtor. 161.b. ah Hecuba oculis priuatos. 167.d.e
Πολυμνήστωρ & Πολυμήστωρ. 45.b. puer vicit in ſtadio puerorum. *ibid.* c
Polynices apri pelle indutus κάπρος dictus. 312 d
πολτῶ Æolicè pro πολτῷ, vode Polenta. 327.c
Polynyxoi lichni, pro πολύμυξοι. 608.b
πολύοπτοι δένδροι. 463.b. πολύοπτος arbor. *ibid.* e
Polypodiom. 1291.c. ex iis quæ in ſolo ſedem non habeot, ſed in aliis arboribus creſcunt. *ibid.* d. 1291.a
Polypodium folia maioris filicis habet. 1294.b. vt & Scolopendrium. *ibid.* e
Polypus vode colotes proſimantium rerum reddat. 390.a
Polypi cirri, πλεκτάναι. 762.c
πολυστέφανος, valde munitos. 63.e. πολυστέφανος quondam dicta vrbs Præneſte. *ibid.*
Polytrichomanes diuerſum à Polytricho. 1293.e

πίμα vocata palma Ægyptia viridis. 470.e.471.a.c.a.d
Pomarium, hortus, locus conſeptus, & arboribus conſitus. 1015.a
Pomona, pomorum prouentus. 250.b. Pomona dea. *ibid.*e
πομπὴ, pompa. 916.a
in Pompeiano victor, quid. 897 c
Pompeiopolis, Πομπηίου πόλις dicta quæ prius Σόλοι, Soloe Cilicij. 777.c.d
Pompeiopolis 27. millibus à Sinope diſtans. 890.a
Pompeiopolis non eadem cum Amiſo. 890.b. Amiſus ad mare, Pompeiopolis intus. *ibid.*
in Pompeiopolis nomen tranſiere Amiſo, & Eupatoria iunctæ vrbes à Mithridate, eo à Pompeio ſubacto. 889.e. aut vtrumque Amiſi oppidum iam vetus quam nouum. 889.a. verius tamen Eupatoriam ab Eupatore conditum ad confluentes Lyci & Iris, & imperfectam ab eo relictam Pompeium agro & ciuibus additis Magnopolim, ſeu Pompeiopolim nominaſſe. 889.c. idem enim nomen, Magnopolis & Pompeiopolis. *ibid* Pompeiopolis in Paphlagonia. *ibid.*e. Amiſon & Pompeiopolim Ptolemæus recenſet in diuerſa prouincia, & diuerſas facit. *ibid.*c
Pomum, non ſolum de omnibus arboreis fructibus, qui edules ſunt, ſed quicquid vice pomi manderetur. 610.c. Boleti & tubera dicuntur pomo. *ibid.*d. & rapa. *ibid.*
Pomum, modo latius, modo ſtrictius acceptum 597.c. ſed nunquam pro ſemine arboris aut fruticis. *ibid.* Pomum à nuce diſtinctum. *ibid.*c.d.e. & ficus & vuæ. *ibid.*d.e. olea quoque & oliuæ. 598.a. oliuarum baccæ, non poma. *ibid.* Pomi & baccæ differentia. 598.b. Plinius interdum oliuas ſub pomi nomen reuocat. *ibid.*c. Pyra, quæ pomorum nomine comprehenduntur, à pomis ſeiuncta Virgilio. *ibid.* vt Græci μῆλον interdum de omni genere fructuum, & interdum de certa ſpecie dicunt, ita & Pomum Latini. *ibid.* Poma Alcinoi de certa ſpecie quę Græcis μῆλον, ex arbore μηλέα. *ibid.*d. Gallicè *Pome* de ſola ſpecie. *ibid.*e. quam *malum* propriè dicebant Latini. *ibid.* & Pomum περὶ τῆς πασῶν ὀπώρας. *ibid.* 609.b c. Pomum, ὀπώρα. 598.e. & ita nuces Poma ſunt, non Mala. *ibid.* Nucum & Pomorum, i. malorum differentia. *ibid.*a
Poma & nuces, ὀπώρα & ἀκρόδρυα. 608.d.609.e
Poma matura, quæ nec acerba nec putrida. 356 c. acerba, humidiora: matura, ſicciora. 356.c.e. putrida. *ibid.*d. in pomis maturis & color & ſiccitas. 357.c
Poma paradiſi vulgo cur dicta. 1054.b
Pomorum nomine quidam & nuces comprehendunt. 609.a
Pomorum ſemen intra pomum concluſum. 610.a
Pomum impropriè pro ſemine. 594 e
Pomum ſiliqua in ceratia arbore. 609.c
Pomus arbor, Pomum fructus. 959.d
Pomeres, quaſi Poma cerea, citreorum ſpecies. 956.d
Pondera aquarum. 431.b.c
Ponderum nomina à Sicolis habuerunt Romani. 650.d
Ponere, condere, κτίσαι. 772.a. vnde Poſitiones, κτίσεις, ædificia. *ibid.*
Pons pro pontili ſtratu vel tabulato. 1267.a. πόντιλα pro tabulatis. 1267.a
Ponte veteres ſteruere. 1266.a
Pontium aluei, quid. 946.d
Pontium ex viribus factorum vſus apud antiquos. 1267.b
πόντια ῥάκη, & πόντια, σπόγγοι, Spongiæ. 1146.c
Ponticæ pars Augusti temporibus prætoria prouincia. 807.c. ab Aſiæ ſpeciali appellatione ſeparata. *ibid.*
Pontica diœceſis ab Aſiana diuerſa. 807.b.c. Pontica prouincia Aſiæ. *ibid.*c
Pontica prouincia Aſiæ minoris terminus à Septentrione. 803.a.b
Pontica radix, Rha vel Rheon. 798.a
Pontica terra, γῆ Ποντικὴ eſt Sinopis vel rubrica Pontica. 1157.c
Pontica victoria Pompeij primum ad margaritas gemmaſque mores vrbis inclinauit. 557 d
Ponticæ chryſolithi. 408.b
Ponticæ genere diuerſæ. 187.c. inter ſacras habeotur ſanguineis aut aureis guttis ſtellatæ *ibid.*d.e.a. amuleti vice geſtari ſolitæ. *ibid.*e
Ponticæ nuces. 956.d
Ponticæ nuces, Διὸς βάλανοι. 601.a. 602.d. Theophraſtus diuidit. 601.a.b. Ponticæ nuces, i. auellanę. 601.a.602.a.b.603.a. & λεπτοκάρυα. 603.a. Διὸς βάλανοι appellatæ. 602.a.d.e. Ponticæ nuces, caluæ dictæ. *ibid.*c. Heracleotica nux & Pontica eadem. 602.a.d. male ab Oppio ſeparantur. 601.b. 602.d.a. Pontica nux ſimilia glandi vnguentariæ. 602.a. Ponticæ nuces, λεπτοκάρυα. 602.e.603.a
Ponticum & Barbaricum, non eadem regio aut locus. 797.e. 798 b
Ponticum mare. 787.a. Phœnicio oppoſitum. *ibid.*
Ponticum mare. 807.b
Ponticum mare. 802.d. 804.a. Aſiæ minoris terminus à Septentrione. 803.a
Ponticum mare dulcius quam cætera, & cur. 186.c
Ponticum ſolum etiam barbarum dicitur Iſidoro. 797.c.e
Ponticus ſinus. 786.b
Ponticus ſtratus, quid. 1266.e
πόντικος vel πόντιλον, pontilis ſtratus, vel pons. 1267.a
ποντιλῶσαι recentioribus Græcis, quid. 1267.e.1267.a
πόντιον ſeu πελάγιον, & θαλάσσιον differunt. 1146.b. πόντιον ſeu πελάγιον quicquid in alto creſcit, & longè à littoribus. *ibid.* vnde πόντιον φῦκος, genus algæ quæ in alto prouenit. *ibid.*c. quod & πελάγιον. *ibid.*
πόντος de mari Indico. 1176.a
Πόντος Ἐρυθραῖος pro Indico. 1018.b
Pontum eſſe putatur Macedones Caſpium mare. 796.a
Pontus Polemoniacus. 807.c
Pontos Polemoniacos ſub Pontica diœceſi comprehenſus. 807.c
ποώδης. 363.d.364.b
ποῶδες χρῶμα. 258.a. viride, herbaceum. *ibid.*
Popa, victimarius ab Æolico φόπος pro θύτης. 80.b
M. Popilij & Fabij Ambuſti Conſulatus. 812.a.b
Ποπλώνιον, Populonium, πόλις Τυρρηνῶν. 816.e

Popolaria Perſica. 604.b
Popularis. 40.b
Populus Gangarides, vt populus Romanus, Tarentinus, &c. 992.c
Popolorum & Gentium inter ſe differentia iuxta Plinium. 991.d
Populorom feri. 209.d
Populorum, pro Poculorum in manoſcr. 1072.c
Popolus ferr βρύα vel βρυώδη. 1027.b. Plinius vuas vertit. *ibid.* κύρκαι Heſychio, & κυρκασμα. *ibid.* Populi βότρυς βοτρύδιοι, idem. *ibid.*e
Populi albæ vua bryon dicitur Plinio. 329.a.b.c
Populi albæ vua, βρύον, maxime expetitum. 330.c
Populi albæ βρύον, vua, βότρυς, longiſſima lanugo. 333.e.a. βρύον λευκης. *ibid.* a. βλαστήσεις ἢ ἐξανθήσεις. *ibid.*b
Populi albæ vua, à Plinio alibi longiſſima lanogo foliis euolans. 330.e.332.c
Populi vua, non eſt muſcus ei adnaſcens, ſed flos aut quidpiam flori reſpoodens. 1028.a
Populi rot in voaquaque gente quot ciuitates. 890.c
Porca, pars eminens & ſicca inter duas foſſas. 727.e. ſicci acarati pars. 728.e. Porcæ factæ ante quam ſemen iacterur. 728.a.b
Porca, terra elata inter duos ſulcos. 724.a. vnde Imporcitor deus. *ibid.*e.a
Porca. 727.e. Porca eadem ac lira. *ibid.*c.d.e.e. vode dicta. *ibid.*e. Porcæ qua aratiooe fierent. *ibid.*a
Porcacia & Porcellia, quæ Porrulaca, ſeu rectius Porcolata. 1054.e. χοιροβότανον. *ibid.*
Porcelia, vel *Porcelina* Gallis, Porrulaca. 510.d
Porcellanea noſtra ſunt antiqua murrina. 204.b.c. Porcellanea quomodo fiant, oou cooſtat. 204.b
Porcellia & Porcacia, quæ Porrulaca, ſeu rectius Porculata χοιροβότανον. 1054.e
Porcellia, quæ & Portulaca, ſeu rectius Porcolaca. *ibid.* Porcellia & Porcacia. *ibid.*
Porcelliones dicuntur σκεῖφαι vel σκενδοφαι. 1303.a. ſunt porcæ clusiles. 1302.e. vnde & *Clausportes* Gallice pro *Clausporques*. *ibid.*
Porcellus marinus Suilla ab Hiſpanis vocatur. 1315.b. Silurus Danubij ſimillimus Porcolo marino. *ibid.*
Porcere, prohibere. 727.e
Porculaca dici debuit quæ vulgo Portulaca. 1054.e
Porcus marinus, maximus piſcium Apio dicitur, & vocari Orthragoriſcos. 336.e
Porcus marinus. *ibid.*b. φαμμῖνε ὀρύκτης dicitur. *ibid.* *Marſouin* dicitur quaſi maris ſus. 336.d
Porci marini, circa guttur os habent vt Delphines, ſed non ſunt Delphioes oec de eorum genere. *ibid.*
Porco piaculo facere, i. porcom piacularem mactare. 584.a
πῶροι, ὄξυαι. 541.b
πῶρος μύχλος. 482.a
πῶρος, marmoris genus, ex quo opera multa quę πώρινα dicta. 183.e.a. hinc πωρινός Silenus. *ibid.*a
Poro lapide gemmas cælari ſolitas norat Cardanus. 1101.c. nuſquam id reperitur. *ibid.*c.d. arena quæ ex Poro lapide fiebat poliebantur tantum marmora non gemmæ. *ibid.*e
Pori regnum inter Aceſinem & Hydaſpem Straboni. 993.b. Pori alterius ab Alexandro deuicti regio Γανδαρὶς eidem appellatur. *ibid.* & inter Hyarotim & Hypanim conſtituta. *ibid.*
πορφύρα ξανθή. 273.c.1155.c
πορφύρας κακὸς ἰσάργυρος. 593.a. Purpuræ fucus auro contrà carus. *ibid.* πορφύρα ἰσοστάσιος πρὸς ἄργυρον. *ibid.*
πορφύραι λαμπραί, ἰξῶαι. 344.e
πορφυρᾶ σορὸς, arca Porphyretici marmoris. 1105.b
πορφυραυγὴς, purpuræ colorem habens. 1158.e
πορφύρεος & κυάνεος Græci ſæpe confundunt. 132.b
Porphyreticum marmor. 1205.b
πορφύρεον mare, altum, βαθὺ. 237.a.b
πορφυρέος χιτών, vel πορφυροῦς. 706.c.d
πορφυρὶς dicta Anchuſa à colore rubræ purpuræ. 1160.a
Porphyrites marmor. 560.b
Porphyrites, leptopſephos. 562.d. in eo λευκαὶ ἀστέρες. *ibid.* vel λευκαὶ ψῆφοι. *ibid.* e. furfurem mentitur. *ibid.*
ex Porphyrite lapide columnæ fiebant. 560.a
Porphyritæ lapides dicuntur Eteſius & Audrodamas. 1103.d
πορφυρίζον, purporiſſum. 255.d
πορφυρίζον, purpuriſſum. 1080.a
Porraceum, πράσινον vel ὑποχλωρον. 769.b
Porraceus color ſummi viroris & auſteri, non pallidi. 1106.a. πράσινον χρῶμα & πρασοειδές. *ibid.* color ad plenum & merace viridis ac ſature. *ibid.* Porraceum exactè ac meracè viret. *ibid.*d
Porro pro Longè, πόῤῥω Gr. 249.d.e
πόῤῥωθεν ἀφοδίων. 839.a
Porrum, πράσος. porraceus color, πράσινος. 344.c
Porri duo genera, capitatum & ſectile. 1000.e.e. quod & ſectum dicitur. *ibid.* a. tonſile. *ibid.* ſectile & ſectiuum. *ibid.* Græcis καρτόν. *ibid.*e.a. ſectum & ſectile, idem. *ibid.*b
Porri duo genera. 1169.e. Porrum ſectile, πράσον καρτὸν, ſectiuum. *ibid.* qood & abſolore καρτόν. *ibid.*
Porri capitati ſatio. 1001.a.b
Porra, pro Porca. 1303 a
Porta pro Porca. 510.e
πορθμὸς pro μυχός. 847.a
πορθμός, os dicitur & στόμα de ſinu maris. 482.a
Porticus, ἔμβολος. 1219.b
Porticus decempedis arctata. 682.d.683.a.b
Porticus triſtegæ & triplices Circi Maximi non à Tarquinio Priſco conditæ, ſed à Cæſare. 920.c.d
Portiooales limites, ſeu termini. 678.b.c
Portulaca, hodie. 1127.c
Portulaca, ἀνδράχνη herba. 510 d.c. Portulaca fortaſſe pro Portulata, vel Porculaca. 510.d.e
Portulaca, ἀνδράχνη. 960.d
Portulaca, ἀνδράχνη, porcacla. 829.a
Portulaca ἀντράκλα receotioribus Græcis corruptum ex Ανδράχνη. 1224.c
Portulaca agreſtis aceto & ſale condita. 375.c. ἐν σκευοφάρμακον, ἐν ὀξοπήροις. *ibid.*
Portulaca vulgo, quæ Porcolaca dici debuit à porcis nomine impoſito. 1054 e. Græcis recentioribus, χοιροβότανον. *ibid.* ἀνδράχνη veteribus dicitur. *ibid.* Porcella & Porcacia vocata. *ibid.*
Portuoſa littorum. 150.c
Portus, præſertim foſſitij, foſſæ dicti. 480.a

Portus duplices, ἀμφίδυμοι. 1208.e
Portus legitimi. 810.c
Portus naturales ſub littorum prominentiis poſiti, ἄκραι vocantur. 782.e
Ποσειδεῶν, Ποσειδεὼν Ποσιδεών. 157.b.d
Ποσιδαιὼν, Ποσιδαιὼν & Ποσιδεὼν, idem. 825.c
Ποσειδεὼν cui menſi noſtro reſpondeat. 313.c.d.e.314.a.c.d.e. a.d.b.c.315 b
Ποσειδωνία, Latinis Pæſtum. 66.c. Ποσειδωνιάτης, Pæſtanus.
Ποσίδειον & Ποσιδώνιον idem. ibid. à Ποσίδειον per contractionem Pæſtum. ibid.68.b
Ποσίδειον, Poſideon, canalis, ita dictus à Neptuni templo. 479.a.b.480 a. vnus ex alueis quibus Alexandria adibatur. 479.b.c
Ποσίδειον, locus Arabici ſinus, vbi Ariſton Neptuno Pelagio aram conſtituit. 1184.e
Poſideon promuntorium in mari Rubro. 486 d. 487. a. c. ἐν μυχῷ ſinus Arabici. 487.c.d. circa Heroum oppidum. ibid.d
Poſideon ſequitur Mæmacterionem. 752.d.e
Poſidonius Epheſius inter nobiles toreutas. 1047.d
Poſita gruma. 672. a. b. Poſito ferramento. ibid.b
Poſiti mortui. 122.e
ποθεῖ, ποθεῖν, Æolice ποτθεῖν. 310.c
πόθη, muto. πόθων, mutonatus. 1242.a
Poſtes παραστάδες. 1217.b
Poſticium, ἐπιθύδομον. 1217.c.a. παράθυρα, παραθύριον. ibid.
Poſtmodo pro Poſtmodum. 344.c.
Poſt principio. ibid.
Poſtremò, vltimò. 56.e
Poſtuorſa, vel Poſtuorta dea. 31. d. Poſtuorſus vel poſtuortus. ibid.
ποτ. pro πόλεμος. 215.e
Pota, dea potus. 412.c
ποταμία Euphratis, i. alueus. 620. d.e
ποτὶ, aliquando, olim. 1108.c
Poterium, cardui genus. 299.c
Poteſtate decedere. 1007.e
Poteſtatem exire. 1120.b
Potiri auras Eteſias. 991.c. commoda patria. ibid.
ποτίζεσθαι. 114.b
Potitij. 11.c
ποτίζειν, ἀρδεύειν. 588.c
ποτίζειν γῆν, rigare terram. 617 c
πότνια, ποτνιάς. 147.d
Potus facticius vinum imitans quod ex hordeo fiebat. 219.d
Potus ſubducitur animalibus cicuribus quæ ſaginantur. 324.b
πωνιὸς Æolice pro πωνός. 444.a
πώυγξ idem cum χαλκίδι. 92.b. πῶϋξ vel πώυγξ, mergus. 93.e
Præ videre, i. ante. 915.e. Præ ſequi. ibid.
Præbenda pro Præbitione παροχή. 1263.e
Præcantatio, ἐπῳδή. 348.a
Præcantrix, ἡ ἐπαοιδός. 348.a
Præceps æſtas. 719 d. ver. ibid. hiems. ibid. autumnus. ibid. nox. ibid.
Præcipere, ἐξαιρεῖν. Præceptus, ἐξαιρετής. Præceptio, ἐξαιρετοδόσις. Præcipuus, ἐξαίρετος. 54.c
Præcipitat pro Præcipitatur. 801.e
Præcoca, Præcoqua. 605.e. Græcis βερίκοκκα. ibid.
Præcocia Perſica, nucibus inſita, vocantur Nuperſica. 605. a. c. a
Præcoqua, vel Præcocia è Perſicorum genere, exiguo malo, quæ æſtate matureſcunt. 604 b.c. Armeniaca & Præcocia eadem Dioſcoridi. 604. c. Præcocia prunis adnumerata. ibid.d
Præcones, κήρυκες, inter ſymbola Eleuſiniorum ſacrorum. 750.b.752.a
Præducere, παραγράφειν. 863.a
Præducta linea. 916.c.917.d. παραγεγραμμένη. 917. d. Præductum foribus clauſtrum. ibid.
Præductal, vel Præductale, vel Præductile. 916. c. ſtilus ferreus præacutus, vel plumbum, quo lineas præducebant ſcripturam directuras. 917.a. παράγραφος. ibid.d
Præductile, παράγραφος. ibid.a.d
Præductum clauſtrum foribus. 928.a.931.b
Præerogare, pro quo Prorogare. 893.d
Præfectura, ſecunda aſſignatio, vel quod adiungebatur primæ, i. perticæ. 673.d.e. dicta à Præfectis miſſis iuri dicundo. 673.d. Præfecturæ & perticæ digramma. 674 a
Præfecturarum Cardo in orientem, Decimanus in ſeptentrionem. 675.c. more legitimo, Cardo in meridiem, Decimanus in occidentem agebatur. 675.d
Præfectus prætorio. 806. b. e. eius vicarius. ibid.b
Præfectorum prætorio vicarij in multis prouinciis quæ alioqui ſpeciales habuere rectores. 806.b
Præfiſcine & Præfiſcini idem antiquis. 31.a
Præfluere, παραρρεῖν. 863.a
Præfluit vrbem, regionem amnis qui eam alluit, non autem præfluere per vrbem aut regionem. 1175.b. Græcis παραρρεῖν. ibid.
Præfluus amnis, παραρρέων ποταμός. 863.a
Prægnans & Prægnas. 308.d
Prægrandis, valde grandis. 945.c
Præludere & Proludere, idem. 128 a
Præmetiua. Præmetium, & Præmetium. 208. b. ἱερὰ δράγματα Callimacho. ibid.
Præneſte, aut Præneſtis, vrbs. 63.b. vnde dicta. ibid. πολυστέφανος quondam dicta. ibid.c
Præneſtinæ auellanæ, quæ & Caluæ. 602.b.c
Præneſtus Latini filius. 63.b. πραίνεστος. Præneſtus vel Præneſtis. ibid.
Præpaſtus, pro præpingui. 35.d
Præpetes aues. 339.b
Præreptus amor matri; de hippomane. 942.c
Præripere limitem. 901.a 905.d. idem quod occupare. ibid.
Prærogare. 90.c
Prærupta, ἀπόκρημνα, ἀπορρώγα. 984.e. Prærupta loca, ἀποκρημνώδη. ibid.
Præſiciæ & Proſiciæ, idem. 128. a. vt Præſicare & Proſicare. ibid.
Præſiderare, προχειμάζειν. 415.a.b
Præſides in prouinciis quæ Aſianæ diœceſeos vicario parebant. 806.a. & in iis quæ ſub vicariis Præfectorum prætorio. 806.d
Præſidiales prouinciæ fere omnes ſub diſpoſitione vicariorum. ibid.
Prætendere, Prætenturæ in caſtris, quid. 415.a. Prætenta caſtra. ibid.
Præter, pro extra. 879.c. Præter caſam, i. longè à caſa. ibid.
Præter propter. 879.a b.c. pro Circiter, vel pluis minus. 879.c.
Præterfluere, παραρρεῖν. 863.a
Præterque, καὶ πρός γε. 294. d.e

Prætor mappa ſignum dabat emittendarum quadrigarum. 734.d. ἀφέτης dictus. *ibid.*
Pratorum menſura. 685.c
Prætoria porta. 671.b. illi oppoſita Decumana. *ibid.*
Prætoriæ viæ. 678.e
Prætorium ſemper in medio caſtrorum. 671.a.b. Grumæ locus prope Prætorium. 670.b. 671.b. Prætoria Conſulum. 671.c.d
Prætorij locus in caſtris metandis. 820.d. 811.a
Præuaricare, vltra modum varicare. 945.c
Præuaricare, διαβαίνειν, vel potius διαβαίνειν. *ibid.*b
Præoaricare, quid. *ibid.*c. Præuaricare io officio ſuo. *ibid.*
Præoaricari, non recta incedere, ſed obliqoe. *ibid.* Arator niſi incuruus præuaricatur. *ibid.*
Præuarus, valde varus. *ibid.*c
Præuertere, occupare, προλαβεῖν. 900.e. 901.a
Præurica qui præeſt vrigini equorum. 895 c. pro quo corruptè Præoriga & Proriga. *ibid.*
πραμνὶς Æolice pro πραμνίος. 111.c
πραμνεῖος. *ibid.* c. 112.c
Pramnij vini auſteritas commendata. 36.
πραίτης io Perræbica. 158.a.
πράσα κεφαλωτά. 1000.e. nomen capiti debentia. *ibid.*d.e
Praſia gens, οἱ πράσιοι. 1115.d
Praſia gens ad Gangem, in confluentibus Gangis Erannoboæ. 995.a. ab Indo ad Gangem pertinet. *ibid.*
Praſiaoe inſula ioter Indi oſtia. 995.a
πρασιὰ, area. 1230.a
Praſij, pro quo Parrhaſij. 994.a
Praſij & Gādaridę ad Gangem. 993.c
Praſij ab Iudo ad Gangem pertinebant. 1116.b
Praſij ab Indo incipiunt. 1113.a
Praſij trans Gaogem. 994.e.
Praſiotum vrbs præcipua παλίβοθρα. *ibid.*
πράσινον, ὑάλινον ἢ καλλάϊνον vitreum colorem etiam ἰσατώδη, Græci dicunt. 240.d
πράσινον, vel ἰσοχλωρον, porraceum. 769.b
πράσινον χρῶμα. 258. a. praſinus color. *ibid.* color ad plenum & ſaturè viridis ac meracè. 1106.a. πράσινον, i. porraceũ in ſupremo gradũ viriditatis. *ib.*
Praſinus color terræ. 903.c. cui faoebat terreſtris & agricola populus. *ibid.*
Praſinos color. 195.e. Praſini factio. *ibid.* Praſioa gemma, ſmaragdus. 196.a
πράσιον dictum Amellum ſeu Meliphyllum. 102.c. μέγα πράσιον dictum marrubium nigrom. *ibid.*
πράσιον & πράσον differunt. 102.c
πρασομυοειδὴς gignantor è carabis. 439.c
πρασοειδὲς χρῶμα. 535.e. 703.c. 1106. πράσινον. *ibid.*
πράσον, porrom, πράσινος color praſinus. 344.c. Praſina factio Romæ, viridi colore intenſiſſimo. *ibid.* d. πράσινος λίθος dicitor ſmaragdus κατ' ἐξοχὴν. *ibid.*
πράσον καρτὸν, ſectioum porrum. 1169.e. quod & abſolutè καρτὸν. *ibid.*
Praſom promuntorium, hodie *Mezambicum.* 1244.b
Praxibulus Archon quando. 349.a. 350.d
Praxiteles, qui circa Pompeij ætatem vixit, nobilis toreuta. 1047.d
Precatio ſacrificij ad conlucandas arbores. 583.e. 585.b
ſine Precatiooe non cædebantur victimæ, nec conſulebantur Dij, aut referebarur ad eos. 585.d. Precationis diuerſa verba. *ibid.*
Prælum à Premo. 1049.b
Prendrele frain aux dents, de equo. 894.e
πρηών, idem quod πριών. 809.c.d
πριών idem quod πρηών & πρεών. *ibid.*
πρῆσαι idem quod φυσῆσαι. 1013. d. inde πρηστὴς & φυσητῆρες, idem. *ibid.* inde etiam πρηστὴρ vehemens veotus & turbo ſeu procella. *ibid.*c
πρίσβις, Æolice πρίσγυς. 306.e
πρέσβυς dicitur γέρων, & βασιλεύς. 444.b.c.a. nam πρέσβυς idem quod βασιλεὺς vel ἄρχων, ἡγεμών. *ibid.* a. pro πρέσβυς Æoles dicebant πρέσγυς, & diminutiue πρέσγυλος, vel πρεσγύλος. *ibid.* idem dicitur Regaliolus, *Regauiolus*. vel Regauiliolus. *ibid.*a.b
πρέσγυς pro πρέσβυς, Æolice. 64.b
πρέσγυς Æolice. 328.a
Preſſum in colore, σκοτεινὸν, ἀμαυρὸν, oubilum fuſcumque. 344.e. 345.d
Preſſum in purpora dictũ quod erat obſcurius & preſſius. 1157.d. ſed & in rubro. *ibid.* Rubricæ color praſius. *ibid.*
πρηστὴς & πρηστὴρ, idem. 1013.c.d. φυσητὴς & φυσητὴρ, idem. *ibid.*d. Phyſeteres & Pryſtes, quod ad nomen, idem ſignificant. *ibid.* nam πρῆστις à πρῆσαι, quod eſt φυσῆσαι. *ibid.* πρήστις eædem com φυσητῆρσι. *ibid.*e.a
Priantes, Βριάντες. 158.d
Priapus vrbs. 184.e
πρίειν & πρίζειν, idem. 1080.e. 1281.c
Priooe vrbs Cariæ. 836.a.b
Primanus, Primus. 654.d
Primarius & Primus, idem. 679.a
Primatum obtinere, & occupare ſeu προλαβεῖν, idem. 904.e. noo ſemper qui occupauerat, primatum ſuum ad finem non perferebat. 905.a
Primitiæ frugum. 208.c
Primiriæ frugum à primitiis ſacrorum diuerſæ. 209.a
Primitus, à Primus. 944.d
Primus & Cerealis. 1205.a.b
Primi, *pro* primè. 31.e
Princeps, nomen Tibicinis. 1264.d. Priocipes hodie geotilicium nomen. *ibid.*
Princeps impetrabilis. 876.d
Principes Aſiæ, Ασιάρχαι. 805.a.c
Principes ſacerdotum. *ibid.*d.d
Principia, Principalis porta. 415.a
πρῖνος Ilex propriè & abſolutè. 271.d
πρῖνος, ilex. 274.b
πρῖνος, ilex, eius fructos ἄκυλος. 611.d
πρῖνος ὀξύφυλλος. 268 c
Priola vrbs prope Heracleam. 884.b
Priolas rex Mariaodynorum. *ibid.* cuius oppida diruta. *ibid.*
Πριὼν locus Carthagine. 807.b
Prion moos, & Pion mons. 809.a
πρίων, mons excelſus, perperam pro πρηών. 1013.c
πρίων ξυλοπρίστης. 1012.a. λιθοπρίστης. *ibid.*
πρίων, collis iugum emioens. 808 e. 809. a. e. vnde dictus. 809. b. alias πρηὼν & πρεὼν, & contractè πρών. *ibid.* c. d. & πρώων. *ibid.* c. πρίων, mons & ſerra. *ibid.*d.e
πρίστις. pro πρήστις, vitium ſcripturæ. 1013.e. non enim à πρίζειν, à ſciodendis fluctibus. *ibid.*

Priſtes

Priſtes inter inſtrumenta Chirurgica. 838.c
Priſtes ducentorum iugerum. 1012.c. Iudici Oceani. *ibid.*b
Priſtes & Balenæ Indici maris. 1013.d. Priſtes & Phyſeteres quod ad nomen, idem ſignificant. *ibid.* nam πρίστις à πρήθειν quod eſt φυσᾶν. *ibid.* eædem ſunt πρίστις & φυσητῆρες. *ibid* e.a. πρίστις etiam inueniuntur dictæ, ſed vitio ſcripturę. *ibid.*e.
Priſtes, vt phyſeteres in Indico mari, & in Gallico & Hiſpanico Oceano. *ibid.*a
Priſtis, bellua marina. 570.b. & tuta nauis, quæ in prora priſtim habebat. 570 b
Priſtix, πρίστις. 320 a
πρίονες lapides, Serratiles. 1049. d. e
πρίστις, priſtix. 282.e
Priuus. 87.c
Priui, ſinguli. vnde Priuata, τὰ ἰδιωτικά. 440.e
πρόωρος θάνατος dicitur is qui in iuuentute moritur. 1118.b.c. πρόμοιρος qui violentu exitu decedit. *ibid.*c
προβάσιον præparatio ſpecierum ad recipiẽdum culurẽ. 1140.e
προβασκανία. 439.b
προβασκάνιον. 510.d
προβολαὶ nullo adiecto ſunt cautes. 1105.a. προβολαὶ ἀνέμων, prætipia torrentium. *ibid.*
προβολος, vel προβολή. *ibid.*
πρόβολοι, ὄχθαι. *ibid.*
προβολαὶ κόλπων. 782.c
προβολαὶ ποταμῶν. 341.a. προβολαί, eminentiæ vel prominentiæ. *ibid.*
πρόβολοι & προβολαί, idem. 861.a. Saxa in mare promiuentia & litora maris. 861.b. πρόβολοι λίθοι. *ibid.* προβολὴ quælibet ὀξοχή. *ibid.* προβολαί, ripæ. 861. b.c. aliæ fluminum ἐκβολαί, aliæ προβολαί. 861.c. προβολαί, vt ὄχθαι, ripæ dicuntur, quum additur amnium nomen. 861. d. quom abſolutè nominantur rupes cauteſque & ſaxa ſignificant. *ibid.*e
προβοσκίς, promuſcis. 308.c
προβύειν λύχνον. 1325.c
προβύσαι λύχνον. *ibid.*d
Procacchia Italis portulaca. 510.d
Πρόκεσσος pro Proceſſus. 289.b
πρόκησσος, qui Latine Proceſſus. 740.c
Pruceres pro uptimatibus 81.e. & pro eminentibus trabibus. *ibid.* e.a. προχεῖς. *ibid.*
Proceritas, qnid. *ibid.*c
Proceritudo, proceritas. 42 b
Procerum, quid. 81.c.d.a. eius etymon. *ibid.* e. a. προχὴρ ex προυχὴρ, προχηρ. *ibid.*
προσχηματίζειν. 425.d
προχλιμαζειν, præſiderare. 425.a.b
προχωρεῖν, de mercibus. 1093.e. propriè de moneta, quæ in vſu promiſco eſt, quam vulgo dicimus *Courir & auoir cours.* *ibid* a
Proclais regia. 992.b. Προκλαΐς oppidũ apud Gãdaridas. 993.e
Proclais regio Gãdararum Prolemæo, ſita inter Suaſtum & Indum. 993.a
Procles Ariſtodemi filius. 16.d
Πρόκλος, & Προκλεῖς, diuerſa nomina. 28.b
Procli Chreſtomathia. 847.c
Proconeſenſe, Pruconẽſe. 28.d.c
Proconnenſis, pru Proconneſenſis. 703.b
Proconneſium vel Proconneſenſe marmor. 703.b.c.d. in candido venas habet nigras. 703 d. 706. a.b.b. μαστίβαχε. 706.e
Proconſul Africæ. 807.e
Proconſul Aſiæ. 803.c.
ἀνθύπατος Ἀσίας. 803.e
Proconſul Aſiæ. 806.a.807.a
Proconſul Aſiæ & Ἀσιάρχης, nun idem magiſtratus. 805.c
qui Prucunſule prouincias regebant, non ſemper neceſſe fuiſſe conſules. 806.c
Proconſulares pruuinciæ nullæ ſub diſpoſitione vicariurum. *ibid.* d
Procunſularis prouincia Aſiæ. 803.b.c
Procul, cum accuſatiuo iunctum. 860.e
Prueul ἀρχαϊκῶς prupe. 136.a
Prucuratores ducenarij. 900.e
προκύων, κύων, & κύων, προκύων. 430.d.431.e
προκύων male confunditur à Plinio cum ſidere quod προκύων Græcis dicitur. 431.a
πρόκυων ſidus Græcis dictum male Plinius cum ſtella quæ προκύων dicitur confundit 431. a. idem nullum aliam προκυωνα agnoſcit præter Σείριον. *ibid.*
προκύων & κύων multis pro eodem. 432.c
Procyon iiſdem omnibus adnumeratur, quibus & maior canis. 432.d. cum cancro exoritur. *ibid.* Aratus cnm leune oriri putat. *ibid.*
Procyun, ſeptentriunalior cane maiore. 435.b
προκύων, μικρὸς κύων, minuſculus canis. 429.e. 430.d 431.c.435. b. Plinio canicula dicitur. 419.d. 430.a.b.d.a.e. vnde dictus. 430.b. eius ortus quando. 430.a.b c.d.c d. 431 c. 432. a.c.d.e. κύων & προκύων diuerſum ſidus. 430.d.b. προκύων etiam illa ſtella quæ in ore canis eſt. 430.e.a. Canicula Plinio, non minuſculus canis, ſed ea ſtella quæ in ore canis, quia ante canem oritur & occidit. 430.d.a.b. & eam confundit Plinius cum ſidere quod προκύων dicitur. 430.e.e. & cum canicula. 432.a
προκύων, qui Sirius eſt, diuerſus à ſidere Antecanis; qui & προκύων dicitur. 430.a
πρόδομος. 1216.e. ὁ πρόναος 1217.d. 1218 c. porticus ante ædem. 1117.d. qui eſt Chriſtianorum ναρθηξ. *ibid.*
προδόμους habuere priuata Græcorum ædificia, quæ tamen Atria more Romano non erant. 1218 c
πρόδομοι in ædibus ſacris, & in priuatis apud Græcos, ſed principum & procerum. 1217. a c. Anticum dici puteſt. *ibid.* a. πάστας, παστάδες. *ibid.*c
Producere ſtupas. 1325.d
προυχὴρ Æolicè προυχής, & προυχὴρ & προχὴρ. 81.c. & προυχὴρ pro προυχής. *ibid.*
προεμβολεῖν. 570.b.c.471.d 572.d
προηρόσιον ſacrificium præſementinum. 735.d
Profluuium genitale. 27.d
Profluuij muliebris effectus. 25.26.
Profunda, i maria. 786.c
Progredi, προποδίζειν, de ſtella 713.
προιαλεῖν. 243.c
προηρόσιος, Sementiua. 733.b
προλαβεῖν, anteuerrere. occupare, prævertere. 900.e.901.a
προλαβεῖν τῷ κλήρῳ, ſorte uccupare. 904.b.e
Proludere & Præludere, idem. 128.a
Pruluuies, à Luuies. 982.d
Προμηθεὺς à Προμηθεύς. 606.a
Promethcus primus ſibi annulum feciſſe traditur. 557.c
Prometheús Caucaſo affixus, vulture iecur rediuiuum tondenre nunquam dormiebat. 1086.d
à Prometheo originẽ duxit mos ſacrificij, quo pars hoſtia in ignẽ coniiciebatur, pars verò ad victum ſeruabatur. 129.a

de Prometheo vincto & ab Hercule ſoluto fabulæ Paropamiſo ſiue Caucaſo affictæ. 788.e
Promiſcus aut Promiſcuus. 249.c
Promptuaria ſignari ſolita. 933.b
Promulſi capilli. 760.a
Promontorium Magnum. 276.b.d. Oliſipoenſe dictum. ibid.a.b.d
Promuntoria prominentia in mare ſaxa. 783.d. quæ Prominentia & Prominentiæ dicuntur. ibid. & ſunt montes qui mari alluuntur & prominent in mare. 386.e
Promuntorium, quid. 165.a.166.d.c. κέρας ſæpe dicitur. 166.d
Promuntoria inſularum nominibus plerumque veniunt. 1187.c
Promontoria ſinus faciunt. 215.b
quæ Promuntoria ſinus faciunt & diſterminant. 782.a. ἀκρωτήρια Græcis. ibid.
à Promuntoriis nomina fere ſemper ſinus accipiunt. 1257.e
Promuntoria κόλπους faciunt. 782.c.e
Promuſcis, προβοσκίς. 308.c
προμύξαι λύχνον. 1325.d
πρῶν contracte, à πρηών vel πρωών, quod & πριών. 809.e.d
πρόναος. 1216.e. eius diuerſæ ſpecies & modi. ibid.a. primum in Antis dicebatur. ibid.
πρόναος Antas habet tantum in fine parietum qui cellam ædis circumcludunt, & in medio Antarum duas columnas, ſupraque faſtigium. 1217.b
πρόναος, frons ædis cum columnis & faſtigio, qui plerumque maior ædis cella. 1218.b. Pronai voce vtitur Vitruuius. ibid. alibi frontem & poſticum vocat τὸν πρόναον & τὸν ἐπισθόδομον. ibid.c. Atrium vitauit dicere, quia aliud erat. ibid.
πρόναος, ſeu πρόδομος, vel parietibus Antarum vel columnis ædificatus cum faſtigio. 1218.c
Pronomus Thebanus tibias primus inuenit quæ ad omnimodam modulationem verſarentur. 119.b.d
προσευχαί, rednoiæ. 445.d.e
πρόνομος Græcis ſeruus maior domus. 1221.b
πρῶνες idem quod πρηών. 809.e
πρόωροι, qui ante tempus moriuntur. 1118 b
προσωπίδας ἐπιμύχειν. 1325.c
προφανές ἐστι coram eſt. 1008.e. Palam eſt. ibid.
Prope, cum accuſatiuo iunctum. 860.a
Propedes, οἱ πρόποδες, funes quibus pedes veli alligantur. 568.d
Propenſior, maior, prolixior, largior. 52.b. Propenſius tendere. ibid.c. Propenſior natura. ibid.
Propenſior, maior & Latior. 189 e
Propenſum pro nimio. 204 d
Propenſum, amplum & prægrande. 232.d
Propenſior cura, idem quod maior. 1006.d. Propenſiores notæ, pro maioribus. ibid. Propenſius irrigari, pro largius. ibid. Propenſum cur pro maiore aut grauiore aliqua re ponatur. ibid.d.e
Prophetæ quales Ægyptiis, tales Aſſyriis Chaldæi qui & Aſtrologi. 647.b
προφητεία. 817.a
Prophthaſia Drangarum. 795.c
Prophthaſia, Ariaſparum oppidum. 1175.e. in Drangiana. ibid.
Prophthaſia oppidum Ariaſparum in Drangiana. 1175.c
Prophthaſia Drangarum, Προφθασία, Προφθασία, Prophthaſia. 792.a.b
προποδισμὸς ſtellarum. 719.a
προποδισμὸς ſtellæ quid. 753.c.d.
προποδίζειν progredi. ibid.
Propola pro ipſo venditore Latinis. 1007.a. προπώλης & προπράκτωρ, qui venditori emptorem conciliabat. ibid.
Propontis Augusti temporibus prætoria prouincia. 807.e. ab Aſiæ ſpeciali appellatione ſeparata. ibid.
Propontidis pars, Aſiæ citerioris terminus ab occidente, 802.a
Proportionales limites. 141.e
Propoſitionales limites. 678.b
προπράκτωρ & προπώλης, Interpres. 1009.a
Propria mulier, vel vxor. 249.a.b.c. Propria viri non eſt quæ promiſce patet adultero. 249.b. Propria fit non tantum contractu, ſed affectu. ibid.
Propter, pro iuxta. 879.e
Propulſus eſt, pro Propulit, vel Propulſauit. 53.c
προπύλαια, ſeu πυλεών. 1218.c
Prora media vel altare ianuæ Conſulum reſpondebat. 901 c
πρῷρα, τὸ πρόσωπον. 572.c. 573.b. extremitas partis anterioris nauigij. ibid.e
πρῴρας παρειὰ ἢ θεά. ibid.a.b
Proriga, & Præoriga. 893.c. male pro Præuinca. ibid.
Prorogare, pro Prærogare & Prorogator, diſpenſator. 893.d
Prorſa dea. 31.d
Prorſus, pro pronorſus. ibid.
Prorſi limites Decumani dicti. 677.a. 678.e. lati 12. pedibus. 678.e
Prorſum, pro Prouorſum ἰθύς, ἄντικρυς, ἔμπροσθεν. 786.a. vnde Prorſus. ibid.b
Prorumpere aratro. 718.c
Prorſum pro recto, veteribus. 391.d. Prorſi limites. Prorſum ire. ibid.
πρὸς Μιλήσια μαλακώτατα. 239.d
Proſa, pexa tunica. 391.d. Proſa, i. recta. ibid. Proſa vel proſa opponitur inuerſæ. ibid. oratio, ἡ ἁπλῆ. ibid. opponitur verſæ vel verſificatæ. ibid.
Proſata. 557.a
προσβάλλειν ἰχθύων pro ὄζειν ἰχθύων. 1064.a. piſces olere. ibid.b. προσβάλλειν μύρου. ibid. χωρίς. ibid.
Proſcindere, de prima aratione quæ vere fit. 724.d.e.a.b. 725.a. Proſcindere facere, vernactum. ibid. Græcè σχίζειν. 725.e
Proſciſſio, prima aratio. 724.b
Proſciſſio prima aratio quæ rectis ſulcis aruum ſubigit. 728.c
προσκλύζεσθαι. 293.b
πρόστῳα loca quæ veteribus Græcis. 990.e pro quo mala πρόστυλα. ibid.
πρόστυλα male pro πρόστῳα. 990.a
προσηλοῦν. 1078.d.e. iungitur cum μάστιγι. ibid.d. προσηλοῦν, ferruminare in clauos. ibid.e
Proſerpina etiam in Eleuſiniis ſacris cum Cerere colebatur. 750.e. quæ Κόρη dicebatur. ibid.
Proſerpinæ raptus allegoria. 752.a. cum Theſmophoria paratragœdiabant. ibid.
Proſerpinæ raptum Theſmophoria depalabant. 751.e
Proſicare & Præſicare, idem. 128.a
Proſiciæ. 208 c

Proſiciæ partes extorum. 127.e. 128. a.c.e. 129. a. & Præſiciæ dictæ. 128. a. Præſicium vel Proſicium. Proſicies & Proſicia. *ibid.*

προσωπίς, qua mulieres vultum tegunt, *Maſque.* 655.b

πρόσωπον Decanus dicebatur eius ſtellæ cui deputatus erat, & cuius perſonam quaſi ſuſtinebat. 654. b. ſic enim dicitur πρόσωπον. *ibid.*c. non enim ſtellæ ſunt πρόσωπα, ſed Decani πρόσωπα ſtellarum. *ibid.*e. πρόσωπον nunquam pro ἀξίωμα aut ἀξιωματικόν. *ibid.* 655. e. ſed pro perſona aut larua. 655.a. fictus vultus. *ibid.*d. ἴδιον πρόσωπον. *ibid.*b. πρόσωπον, vultus. *ibid.* & aſpectus. *ibid* c

πρόσοψις, & πρόσωπον, vel προσωπίς, idem. *ibid.*

πρόσοψις, pro colore. 239.b

προσπατταλεύειν σίδηρον, ferrominare in clauos. 1078.e

Proſperare, & Aduerſare, contraria. 1094.c

à Proſphaſi Drangarum ad Arachotos menſura. 791. e. 792.a.b

προσσωματοῦσθαι, adcorporari. 707.b

προστάς, Heſychio πρόδομος & πρόθυρον. 1217.d. etiam παστάς appellata. *ibid.*

προστάδας habuere Græcorum priuata ædificia, quæ tamen Atria more Romano non erant. 1218.c

προστηθίδια. 946.b

προστηθίζειν, adpectorare. 707.b

πρόστοος. 1216. d. e. 1217. d. προστᾶς πρόστοον. *ibid.* 1218.d. quaſi dicas Anteporticum. 1219.a

πρόστυλος. 216.e

πρόστυλος, ædes quæ contra Antas duas columnas angulares habuit, & ſuprà epiſtylia, & dextra ac ſiniſtra in verſuris ſingulas. 1217.c

προσφύειν. 467.a

πρόστυπα teſticuli Caſtoris. 1046.a

πρόστυπα ſimulacra quæ dicerentur. *ibid.* d. e. a. b. *En boſſe.* *ibid.*e. vel *En demie boſſe.* *ibid.*b

πρόστυπα & ἔκτυπα opponuntur. 1046.b.c

Proſum, idem quod prorſum. 391.d

Protagoræ diſcipulus Pherecydes Athenienſis nonnullis creditur. 845.d. ſed antiquior Protagora videtur. *ibid.*e

Protelare, longe pellere, vel inceſſanter perſequi. 1319.a

Protelum, quid. 1318.d. Protelo, aduerbium. *ibid.*d.e. Protelo ducere, i. continuatim, & vno tenore. *ibid.* e. Protelis binis arare. 1319.a. Protelo, perperam apud Varr. vna voce, pro *Pro telo.* *ibid.* Protelum ἐξάμπερον. *ibid.*d

προτειχίς. 735.c

πρωτεσιλάειον, Proteſilai fanum vel ſepulcrum. 870.e

πρωτεσιλάειον, Proteſilai ſepulchrum in Cheroneſo ex aduerſo Sigei. 870.b. vbi arbores, quæ in tantum accreuerant vt Ilium poſſent aſpicere, ſtatim inareſcebant, deinde rurſus reuireſcere incipiebant. 870.b c d.e.a

Proteſilai turris & delubrum. πρωτεσιλάειον. 1068.a

Proteuarex. 551.d

πρόθεσις, de mortuo poſito. 122.e

πρόθυρον. 602.e

πρόθυμοι λίθοι. 1219.d

προβόλαια πύλαι. 670 e

Protogenis & Apellis certamen de linearum ſubtilitate. 5.c.d.e

πρωτόγονοι, aborigines. 284.d

προτομή, ἀσπὶς στρογγύλη. 869. e. κύκλος, δίσκος & θώραξ. *ibid.* Clypeus vel Clypeum. *ibid.* in quo ſolus vultus expreſſus. *ibid.*

προτομαί animalium in prora nauis. 570.b.c. 572.d. quæ naui nomen dabant. 570.d

προτομίκτη. 520.a

Prouinciam citius nominant auctores in qua locus aliquis ſitus eſt, quam eam cui vicinus. 774.d

Prouentus arborarij, fructuarij. 173.a

Prouolantia tabulato. 330.e

πρὸ, aliis παντάπασι. 224.b. male.

Proximare. 104.e

Proximè, cum accuſatiuo iunctum. 860.a

Proximus idem qui Secundus. 1074.d. nam qui proximus primo, idem & ſecundus eſt. *ibid.*

Πρυσαεῖς & Κιανοί vocati ciues Pruſiadis, quæ & Cios dicta. 878.d

Prudens, πινυτός. 15.a

Pruna *Ameyxos* vocant Hiſpani. 1324. e. Pruna Sebaſtena dicuntur Myxa. *ibid.* & quæ nucleum habet. 1325.b. Myxa veteres pro prunis vſurparunt. 1324.c

Pruna cerina. 1107.c

Pruna Damaſcena in oſſis & παλάθας condita è Syria veniebant. 1019.d

Pruna exſiccata Ægyptiorum. 1037.c

Pruna ſiluestria ſpinæ *Prunelles*, ſucco abundant & quidem σταλαγμώδη. 525.e

Prunorum genus Myrobalana. 472. c. d. e. Cottana & Damaſcena. 472.e

Prunorum maſſa vel globus, παλάθη. 764.c.d

Prunorum ſuccus de Acacia. 1025.c

Pruſa ad Hypium. 878.a

Pruſa Olympica à Plinio cum Pruſiade confunditur. 878.b. & ab Euſebio. *ibid.* e. longe antiquior Pruſa Hannibale vel Pruſia qui eum hoſpitio excepit. *ibid.* vtpote à Pruſia qui aduerſus Crœſum aut Cyrum bellauit, condita. *ibid.* eam Stephanus à Pruſiade quæ Cius olim fuit, diſtinguit. *ibid.*c

Pruſa, vel Pruſias ab aliis ſub Hypio monte, ab aliis ad Hypium flumen ponitur. 877.b

Pruſias quando condita. 878.e

Pruſiades in Bithynia duæ. 877. b. vna ſub Olympo monte, altera ſub Hypio flumine. *ibid.*

Pruſias in Bithynia ab vtraque Pruſa diuerſa. 877. d. olim Cios dicta, haud longe ab Aſcanio lacu. *ibid.* 878. c. d. Arganthonio monti ſubiacens. 877.e. Hyla flumine vel Cio alluebatur. *ibid.* & Cios dicta à præfluente amne. *ibid.*

Pruſias Zielæ filius, cui Demetrius Cion & Myrleam vicinam à ſe ſolo æquatas dedit. 878.a. ipſe deinde eas vrbes à ſolo reſtituit, & Cion Pruſiadem, Myrleam de vxoris nomine Apameam vocauit. *ibid.* Pruſias ille eſt qui Hannibalem hoſpitio excepit. *ibid.* b. & in eius honorem forte Pruſias ab Hannibale condita & nominata. *ibid.* Pruſa ſub Olympo antiquior illo Pruſa vel Hannibale, vtpote à quodam Pruſia qui aduerſus Crœſum bellauit, condita. 878.b.c

πρυτανεῖον. 805.b

Prytanis Europi filius. 16.d

Ϙ Græcorum Latini plerunque in S mutabant. 508.a

ψάγδας vel σάγδας, Pſagda vel Sagda, idem. 706 d. lapis & vnguentum. ibid.d.e
ψάλια, viriolæ, & fræna equi. 245.b c ψάλιον de fræno, ψάλιον de viriola inter Grāmaticos. 245.c. ſed id diſcrimen non obſeruant auctores. ibid.
ψαλὶς idem quod ἕλιξ, volura, voute, pro frutice. 1219.a.item ψαλίδες vt & ἕλικες, cincinni vel capreoli vitium intorti. ibid.
Pſambures Solino qui Sambri Plinio. 385.b. Pſambari. ibid.e
ψαμμῶνες ὀρύκτης. 336. a. de porco marino. ibid.b
Pſebo, Ψεβώ, regio Æthiopiæ. 380.a
ψεβὼ inſula Æthiopiæ contra ſinum Italicum ſita. 111.d.e
ψήχω, radere & pectere vel deſtringere. 839 c
ψήκτρα, ſtrigil. 839 c
ψῆγμα, ramentum. 1078.c
ψήγματα, ramenta. 839 c
Pſelchis, pro quo male Spelchis. 880.c
Pſelcis in occidentali latere Nili. 438.b
Pſelcis & Syene in eodem latere. 448.a
ψῆνα vocari fructum maris palmæ Pollux ſcribit. 334.a. Herodotus ait marem palmam in fructu ψῆνας habere, vt caprificum. ibid.b. ψῆνες ſunt calices. ibid. in fructu palmæ naſcuntur. ibid.c
ψῆνες, in maſcula palma, flores quibuſdam 1335.e.& aliis ψῆνες, caprifici qui culices ſunt flores. ibid.
ψήνειν pro coquere Græcis recentioribus. 1059.b
ψήνηθρον, decoctum. ibid.
ψηφίζεσθαι, percidi. 1335.a
ψηφοβόλος. 70.c
ψῆφος in oculo, pupilla, & τὸ μῆλον. 705.e
ψῆφοι, pretioſi lapilli. 561.b
ψῆφον διαθέσθαι, quid. 1090.e.a
ψήφους Græci gemmas dicunt, vt Latini calculos. 1114.b
ψιμυθιὰ quæ fucum remittunt, & fugiente colore tincta ſunt. 1147.b
Pſeudiſodomon. 1231.b. 1233.e
ψευδοκασία cuius cortex nimis adhærebat mediali. 406.a
ψευδοχευσόλιθοι. 206.a. ψευδόχυσοι. ibid.
ψευδοκιννάμωμον, Arabibus Durſini. 1056.d
ψευδοχρυσόλιθοι fiunt tincto cryſtallo. 1092.d
ψευδοκόρη. 760.b
Pſeudolus, Ψευδύλος. 541e
Pſeudonardus, qua Plinius adulterari ſcribit Nardum Indicum, eſt Nardi ſpecies, quæ hodie *Spica* aut *Lauendula* dicitur. 1066.a.b. vbique naſcitur. ibid.b. non eſt Nardus Celtica. ibid.
ψεῦδος. Ψευδύλος. Pſeudolus. 6.c
ψευδόστομος, flumen, in cuius oſtiis Μούνεις. 1187.e
ψίαθος φλοΐνη. 999 b
ψίαθος φλοΐνη. ibid.
ψίαθοι φλοΐναι, Tegetes ſcirpeæ. 1002 b
ψίλιον flumen & oppidum. 880.d
Pſilis, ψίλις. 879.d.e. Pſilium ψίλιον. 879.e
ψιλοὶ, γυμνῆτες. 281.a
ψιλόν, tenue. 519 a. ψιλὸ, exilis. ibid. ψιλοῦσθαι de arboribus cum foliis nudantur. ibid.
Pſalon ſtoma, ψιλὸν στόμα. 186.a
ψιμμυθοποιός. 1165.b
ψίττακος & σίττακος, idem. 706.d
ψίττακος & Σίττακος ſeu Σιττάκης, ſeu Σιττάκη, ſeu Σίττας, idem. 1013.c. 1014.a
Pſittacos glande veſci falſum eſt. 1015.a. in India naſcuntur & inde veniunt. ibid.
Pſittaci deſcriptio ex Apuleio. 1014.b
Pſittaci nulli cum quiuis in pede digitis viſuntur. 1015.a
ψοφῆ θύρα. 934 d
Pſydiarion, pro quo male Spycarion. 880.e
ψυχραὶ τράπεζαι, quæ. 1272. e. 1273. a. b
ψυχροβαφὴς purpura, quæ. 1147.a. cui opponuntur vellera Tyrios incocta colores. ibid.
ψῦγμα, refrigeratio. 1078. c. ψῦγμα χαλκοῦ, pro æris flore. ibid.
ψύλλα. 100.d
ψύλλα. ψύλλιον, vel ψύλλιον. 880.c
Pſylleum, pro quo male Spylleum. ibid.
Pſylli, pro quo male Spylli. ibid.
Pſylli Æthiopes, vicini Garamantibus. 384 b
Pſylli iidem cum Naſamonibus. 413. b. eorum loca tenuere Naſamones. ibid.
Pſyllorum regionem occuparunt Naſamones. 348.c
Pſyllos aduerſus ſerpentium virus muniebat odoris virus ipſorum corpori ingenitum. 348 b
Πτελέα, Epheſi locus, in quo templum vnde vrbs Ptelea. 810.d
πτερὰ ſunt propriè columnarum ordines ſiue porticus ad latera ædis. 1218. c. inde *Ailes* vocamus columnata templorum latera. ibid. ſed hæc in prora nauis propriè. ibid. ſed & parietes qui vtrimque περίναον circumcludebant, πτερὰ vocata. ibid. πτερὰ & πτέρυγες, murorum pinnæ. ibid. a. *Creneaux* Gallicè. ibid.
πτερὰ, plumæ, non alæ. 298 c
πτερὰ κωπῶν. 573.a.b.a. πτερὰ, partes extremæ remorum. ibid. πτερὰ quicquid eſt ſummum aut extremum. ibid. πτερὰ ἐπάλξεων murorum, pinnæ. ibid.
πτερίνη pro πτελέινη. 239.e
πτέριον dicitur Trichomanes Adiantum. 1294.b.c
πτερὸν & πτίλον inuicem mutantur 239.e
πτερίς, filix. 334.b.
πτερίς, vnde Felix vel Filix. 539.a
Pternix 227.d
Pterophonos regio. 206.b
πτεροφόρος regio, ab aſſiduo niuium caſu. 194.c.e
Purgamentum lanæ nouiſſimum. 398.a.a.b. 399.a. primum. 398.b.b 399.a
Purgare lanam. 398.b. ξαίνειν. ibid. Purgandæ lanæ ars ξαντικὴ τέχνη. ibid.
Purpura atra, liuida, violacea, cærulea, rubra, lutea. 1161.e
Purpura ψυχροβαφὴς, quæ. 1147.a. cui opponuntur vellera incocta Tyrios colores. ibid.
Purpura præſtantiſſima Tyria. 1331.d. quæ & Sarrana. ibid.
Purpura Tyria ſuſpecta ruborem nitoremque cocci præferebat. 273.a. cocco tincta rurſus Tyrio tingebant, vt fieret hyſginum. ibid.
Purpuræ flos, ἄνθος. 406.b
Purpuræ nitor. 567.b.d
Purpuræ ſaliua lenta ac cetacea non inficiebantur veſtes, ſed ſucco florido qui in mediis eius faucibus. 1147.b
Purpuræ ſpuma, ἐπανθισμὸς πορφύρας. 255. c. Purpuriſſum. ibid.d
Purpuræ tinctura. 1146.e
in Purpura, præcipuè Tyria ac rubente, Puniceum τὸ φοινικοῦν cernitur. 1331. a. Purpura in orientalibus littoribus rubri coloris erant. ibid.b. tales Tyriæ. ibid.

in Purpura optima niror & auſteritas cocci quærebatur. 273.c.a
Purpuræ. 1114.e
Purpuræ claræ, quæ plus habeut luminis quam coloris. 1104.b. ὀξῆαι, Græcis. *ibid.* Saturæ & meracæ quæ plus habent coloris quàm luminis. *ibid.*
Purpuræ pelagiæ quæ in ſiuibus longè à littoribus degebant. 1132.e. Pelagiis littorales opponuntur. *ibid.*a
Purpuræ Plinio generali appellatioue Pelagiæ dictæ, quòd iu alto mari degerent. 1132.b. quarum plura genera facit. *ibid.* ita dictæ quod io alto mari caperentur. *ibid.* florem nigricantem vt plurimum habent. *ibid.*e.1133 a
Purpuræ rubræ lumeu ad cocci nitorem accedit. 1330 c. quæ φοινίσσεσθαι ἐκ τῶ ἄνω πρός dicitur. *ibid.*d. 1331.b.c. Purpoiæ Tyriæ tinctura, βαφὴ φοίνισσα dicitor. *ibid.*
Purpurarum duo genera, Pelagium ac Littorale. 1133.a. Purpara littoralis ſuccum nigrum nou gerit, vt Pelagia, ſed rubrum. *ibid.* ea in alia geoera diuiditur, pabulo & ſolo diſcreta. *ibid.*
Purpurarum aliæ auſteriores, aliæ floridiores. 200.a
Purpurarum ceruices & cirri. 1126.a
Purpurarum venæ. 345.a. αἱμαλώδεις, venæ ſanguine plenæ. 345.a.b.c
Purpurea tunica, clauis candidis intertexta. 706.b.c.d
Purpureus, πορφυρεῖον. 15.b
Purpureus color ex creta erythrodano vel rubia radice infecta & hyſgioo parabatur. 272.b 273.c
Purpureum à Puuiceo diſtat. 1331.e. Purpurao laudata Phœnice & Tyros. *ibid.*a.
Purpureus ſanguis. *ibid.*
Purpurea quæ ſunt eximij candoris. 256.c. Purpurea nix. Purpurei colores. *ibid.*
Purpuriſſum, τὸ πορφυρίζον. 255.b. ab vtroque geoere diſtinctum. *ibid.* ex creta argentaria tincta cum purpuris. *ibid.*
Purpuriſſum Puteolanum porius laudari quam Tyrium, aut Gætulicum, aut Laconicum. 273.c
Purus, vude diminutiuum Pullus. 944.a
Pus, πύον. 500.b
Pus à πύον. 953.a
Puſio 10. pedes & 3. vucias longitudinis habuit. 43 a
Puſtulatum argeotum vude dictum. 1048.d
Puſtularum, vel in Puſtula, vulgò *en boſſe.* *ibid.*
Putare lanam. 398. b. Putatrix, ξαίνρια. 398.b
Putatio, κλάδευσις. 585.a. ab interlucatione uon ſeparata. *ibid.*a.c
Puteal propriè operculum putei. 1140.a. lapis pertuſus qui ori putei circumpooitur. *ibid.* περιστόμιον *ibid.*b. margo putei. *ibid.* Putealia vocantur quæ ſine puteo. *ibid.*c. vbi Puteus, non Puteal, ſed Puteus dicitur, qua voce etiam comprehenditur operculum putei. *ibid.*
Puteal, nou φρέαρ, ſed τῶ φρέατος πῶμα. 920.a.921.b
Puteal defoſſæ in comitio coti & nouaculæ Atij Nauij impoſitum. 1138.b.d.b. vnde & Puteal lucus dictus. *ibid.*c. non autem Puteus, vt Dionyſius ait. *ibid.* qui aram impoſitam dicit, nou Puteal. *ibid.*
Puteal Libouis idem eſſe cum Puteali quod in Comitio impoſitum fuit, perperam à quibuſdam creditum. 1139 a. 1140.b. hoc enim in Comitio fuit ante Curiam. 1139.a. illud in Porricu Iulia. *ibid.*d. 1140 e. quod manſit vſque ad extrema Romani Imperij tempora 1139.d. at aliud non amplius extabat Victoris & Rufi tempore. *ibid.*
Puteal Libonis fuit ara. 1140.d. vnde dictum fuerit, & quis illud ponendum curarit. *ibid.*d.e. haud longè in Atrio Mineruæ, *ibid.*e. Puteal locis fulguritis, vel fulguri condito imponi ſolitum. *ibid.*a.d
Puteal non omnis ara. 1141 c. Putealis nomen impoſitum aris quatum peculiaris forma. *ibid.*d. in Puteali Libonis foramen deſuper patuiſſe conſtat, quòd ibi fulmen conditum. *ibid.* ſeptum quo Aræ munitæ erant, forte propriè Puteal, quia aram ioſtar Putealis cingebat. *ibid.* vnde Puteal ſæpe pro ara ipſa. *ibid.*
Puteal Libonis à Puteali Nauij diuerſum. 1140.c2. ad Puteal Libonis conſiſtebant Tocullinnes. *ibid.*d. Puteal mulia vibice flagellare, quid. *ib.*d.e
Putealis oomen an ara an conſeptum meruerit. 1141.a.c. ſed de conſepto ſumi uequit. *ibid.*a. & Ara vocatur quæ Ciceroni Puteal. *ibid.* ara autem quæ foramen habebat, propriè dicta Puteal. *ibid.*b. tales autem requirebat fulgur. *ibid.* Putealia hodie puteis imponuntur aut quadrata, aut rotunda. *ibid.* Puteal quadratum ſi integatur, aræ inſtar habet. *ibid.* ſi ara cum foramine aperto ſtatuatur, Puteal aſſimilabit. *ibid.*
Putealium vicus Romæ. 1140.c
Putei voce compreheuditur & operculum Putei. 1140.c
Puteos excitare. 93.d. Putei pro ſcrobibus, non quibuſlibet, ſed quæ cum aqua ſunt. 93.e. Puteus, φρέαρ. *ibid.*
Pureos excitare an dicitur. 984.b.c. an potius puteos excitare. *ibid.*
Putpud veteribus vrbs Africæ, quæ Putpur recentioribus. 309.d
Putrefactioni contraria perfectio. 356.b. Putrefactio omnis ab humido. *ibid.*c
Puttunus, Tutiunus. 130.c
πυανέψια quando celebrata. 735.c
Pyanepſinn Atticis, Athyr Ægyptiis. 744.b
Pyanepſinn partem Nouembris occupabat. 735.b
πυανεψιών, ἀνίεμος μελώ. *ibid.*c e
Pyanepſion, ἀνίεμος μελώ. 749.d partem Octobris & Nouembris occupabat. *ibid.*e
πτυχία, virium gēmarum. 1107.e. inde πτερυγοφόρ. Electrum. *ibid.*
πτέρις, Pilix & Filix. 538.e
πτίλαι maculæ. 1033.a.c
πτίσσω, piſo. 538.e
Proemphanæ, προεμφανεῖς. 385.c
Ptolemæi Euergetis regnī initium. 551.a.552.a.553.e.d
Ptolemæus Lathurus. 1242.d.e. φύσκων, Phyſcon. *ibid.*a. vel φύσκων. *ibid.*
Ptolemæus Philadelphus quando mortuus. 819.d
Ptolemæus tertius rex Macedoniæ. 551.a.c.d.e.553.e
Ptolemæi vocati reges omnes Ægypti. 1186.a.b
Ptolemaicus pes à Ptolemæo rege. 684.c.a

Ptolemaide & Copto vrbes. 771.e
Ptolemais. 1240.d.e.a
Ptolemais ſiue Ace. 619.e
Ptolemais Æthiopiæ oppidum. 424.b.b.c. Πτολεμαῒς θηρῶν vocata. ibid. c. 425. b. quæ & Ptolemais ἐπὶ θήρας. 425.a
πτυάδες aſpides. 341.e. vnde dictæ. 342. c. πορφύρας καὶ ἰσχνώσεις. ibid. d
πτύχη. 572.a. 573 a.b c.d.e. in ea nauis oculi pingebantur. 573. e. & nomen nauis inſcribebatur. ibid.
πτύχιον. 575.e
πτυχίς. ibid.
πτυχίον. ibid.
πτύσσειν, προσκυνεῖν, quid. 943.a
πτύξ. 572.e
πτύχες, θύραι & σανίδες, idem, tabulę quibus operitur τὸ χάσμα ianuæ. 927.d
Pubeſcentis vuæ, quid. 513.d e. a.b.c.d. 514.a b.a.b.c.d. Pubentes herbæ. 513.d. Pubera folia. ibid. i. viridia. 514.e. Pubeſcere, θάλλειν. ibid. Pubentes luci, i. viridantes. 514.e. Pubertas herbarum. ibid.
Publicæ viæ. 678.d.e
Publius Proconſul. 803.d. 804.a
Pudice habiti, quid. 769.e.d. pro Tragœdis. ibid.
Puellariæ tibiæ. 124.b. puellatoriæ. ibid.
Puer ab Æolico πὼς vel πὼρ pro παῖς. 57.d
Puer ab ephebo, quid. 878.d
Pueri naſcentes in terram cadebant, eamq. tangebant. 30.e
Puerperia luctuoſa. 158.a
Puerperiorum ſimilitudo. 38. a.b
Pugela vrbs τὰ Πύγελα vitioſe Fugela. 100.c
Pugiles πύκται ἄξιοι ἐν ἱμᾶσιν. 290.b
Pugillaria δίπτυχα, quæ & δίθυρα, & bipatentia. 917.d
Pugilatus. 290.b
Pugillatus Lacedæmoniis improbatur. 291.b.e
Pugna mala pugnata, pro infelici prælio. 879.d. Pugnatum male, de infauſto prælij exitu. ibid.
Pugnam pugnare. 879.e
Puleiaceos pro Poleio. 830.b
Puleium, γλήχων, recentioribus Græciæ βλησκούνιον. 74.e
Pullus diminutiuum à Purus. 944.a
Pullo ſenior, aut maior, qui pulli ætatem exceſſit. 1015.c
Pulmentum vnctiuſculum, βάμμα. 375.b
Pulmo ab Æolico πλεύμων pro πνεύμων. 283.e
Pulmonei pedes. 986.e
Pulmunculi, quid. 986.d.e
Puls à πόλτος. 7.b
Puls, πόλτος. 317.d
Pulueratio in vineis. 513.e.d.e.a. Pulueratio cum foſſione confuſa. 512. d.e.a. 514.e. Pulueratio, occatio. 512.e. 514.e. Puluerandę vineę tempus. 512.b.c.d.e. 514.e. differt à pulueratione Græcorum, ὑποσκαφῆς. 512.d. 513.c
Puluinar Deorum epulum 122 b
Puluinata capitula. 818.a
Puluini columnarum. ibid.
Puluinus pars capituli columnæ. ibid.
Puluis in gemmis, quid. 203.b. puluis aliud, aliud puncta. ibid.
Puluis hibernus, pro hieme ſiccea. 512.a
Pulueris nitela, ἄμμος λαμπυρίζουσα. 267.a
Pulueris tactus. 36.c
Puluerem conſpergere. 327.e
Puncta in gemmis, quid. 203.b. aliud puncta, aliud puluis. ibid.
Puncta, i. Punctio. 1071.e
Puncta luminis, κόραι pupillæ. 875.e
Puncta à lineis differunt in gemmis. 91 e
Puncta & guttæ in gemmis idem. 131.e
Punctim & cæſim. 1071.d
Puniceum τὸ φοινικοῦν idem cum coccineo. 1331.a. Puniceum in purpura cernitur, præcipuè Tyria ac rubente. ibid.
Puniceus color, Phœniceo homonymus, nam vterque Græcis φοῖνιξ dicitur. 1330.a.e. longe tamen ſunt inter ſe diuerſi. ibid. a & diuerſam habent originem. ibid. ab omnibus fere auctoribus confunduntur. ibid. b. vt Agellio. ibid. b. c. Libanius diſtinxit. ibid. c.d. Puniceus exſuperantiam & ſplendorem ruboris ſignificat. ibid. a.a. φοινικοῦς, Puniceus. ib. a. Puniceos equos, ſiue coccineos, natiuo ac ſuo colore, nullos vnquam niſi pictos vidit. ibid. b.c. Agellius colorem equorum Badiorum qui Phœniceus & Spadix eſt, cum Puniceo & φοινικῷ eundem facit. ibid. e. & male vtrumque à colore fructus palmæ nondum maturi dictum ait. ibid. Libanius clare diſtinguit colorem immaturæ palmulæ qui φοῖνιξ, i. phœniceos eſt, à colore maturæ rubro & puniceo, τῷ φοινικοβαφεῖ. ibid. d. non tamen omnes maturæ puniceæ. ibid. Puniceus & φοινικοῦς. ibid. c. Cocci color puniceus, i. coloris rubri acutiſſimi. ibid. nec Punicea veſtis, ſpadix aut Badia dici debet, ita nec Badius equus punicei & coccinei coloris. ibid. d. Puniceus color frequentius φοινικοῦς Græcis dicitur. ibid. c. ſed poëtis & antiquis φοῖνιξ & Puniceus & Phœniceus color indifferenter dicitur. ibid. origo φοίνικος, vel φοινικοῦ qui Puniceum Latinis dedit. 1331.b.c. Puniceum Africanum, coccinum eſt ex cocco Africæ. ibid. Africæ proprium. ibid.
Punicum pro Pœnico. 1331.e. Punica lingua, φοῖνιξ διάλεκτος. ibid.
Punicum malum cur ἡ ῥοιὰ dicta. 956.b
Ponio pro Pœnio. 1331.e
Pupilla in nullo animalium ſola mouetur. 875.b.c
Pupillæ, κόραι, luminis puncta. 875.e
Pupulam nigram habent omnia animalia. 190.d.e. qui eam ambit circulus, ἶρις vocatur. 190 e. Pupilla, κόρη, quid. ibid. b. eiuſdem coloris in omnibus. ibid. in morituris triduo ante non apparere Phyſici tradunt. ibid. Græci totam pupulam cum iride & area comprehendunt nomine κόρης. ibid. d. δίκοροι à duplici pupilla dicti, cur ita dicti. ibid. e. Pupula pro iride oculi. 191b
Pyanepſion proxime Boedromionem ſequabatur. 750.e. eo menſe agitabantur Theſmophoria. ibid.
Pyanepſion iunctus Boedromioni. 752.c
πύκτης, pycta. vnde Pyctalis, & Pyctali certamen. 39 d
πυέλη & πυελὶς pala annuli. 1203.b. à πυέλη, pala, vel palula annuli facta ibid. à πυελίδι, Paleda & Paleta. ibid.
πύελος, pala, πυελὶς σφενδόνη δακτυλίου. 408. a

Πύελος χρυσῆ, in qua Cyri corpus conditum. 1203. c. iuxta lectum poſita dicitur. *ibid.* πύελος perperam vrna Latinè redditur. *ib.* d. Perſæ corpora & cadauera ſua non cremabant. *ib.* e. Cyri corpus in ea πυέλῳ iacuit, quæ non poteſt eſſe vrna. *ibid.* Curtios ſolium vertit. *ibid.* e, a. & alij. 1204. c. πύελος propriè ſolium. 1204. b. a. ſed alueum ſignificat in quem lauatū, deſcendebant. *ibid.* qui & ἀσάμινθος. 1203. a

Πύελος ligneum vel lapideum vas, in quo mortuorum corpora ponebantur. 1203. b. quod non eſt ſolium. *ibid.* πύελοι, σοροὶ & λάρνακες, quibus cadauera ſua condebant Græci. *ibid.* πύελος melius ſarcophagum vel arca quam ſolium. *ibid.* πύελος arca verti poteſt. 1204 b. πύελος quo defuncti condebantur apud Græcos, Latini reddidere Solium. *ibid.* e. à ſimilitudine ſolij vel aluei vulgò dicimus *vne Auge*, ab *Albeo* pro alueo. *ibid.* c. d. πύελον interpretati ſunt Latini auctores. 1204. d. e. πύελον pro cinerario vſurpauit Suetonius. 1205. a. λάρνακα πορφυρᾶν vocat Cedrenus, i. arcam Porphyretici marmoris, in qua corpus repoſitum. *ibid.* b. Arcam Petronius. *ibid.* Sandapila eſt σανιδοπύελος. *ibid.* e

πύελοι, Arcæ, in quas integrum corpus inferebatur. 1206. b

Πύγαργοι, capræ ſilueſtris genus. 230. a. animæ. 230. b

Πυγμάχοι εἰς χεῖρας παγκρατιάσται, pancratiaſtæ. 290. d

Pygmæi à gruibus pulſi. 164. b. c. Catizi à barbaris vocati. 164. d. vel Cattiſi. *ibid.* vel Κίττυζοι. 164. e

Pygmæi in Septentrionali & meridionali plaga poſiti. 1811. a. cum gruibus bellum exercere vulgo perſuaſum. *ibid.*

Pygmæi qui montana tenent Indiæ à Solino diſtinguuntur ab Oceani accolis. 995. c. d. quam ijdem Oceani accolæ etiam montana incolunt. *ibid.* d Pygmæi in montanis Praſiorum degunt. *ibid.*

Πυλεὼν, ſeu πρόπυλαια. 1218. e

Πυλῶνες βασιλικοί. 1218. d. Latinis Regiæ. *ibid.*

Πυλῶνες Eccleſiæ poſt νάρθηκα. 1216 c 1218. d. veſtibula & ingreſſus templi. 1218. d

Πύον, pus. 500. b

Πύον, vnde Pus. 953 a

Πῦρ ἀθάνατον meotio Chimæræ. 245. a

Πῦρ Μηδείας, vide Μηδείας πῦρ.

Πορφυροειδὴς, purpuraſcens, πορφυροῦν, purpureum. 1225. a

Πῦρ ὑγρὸν Græcorum, *Feu Gregeois.* 245. a

Πῦρ ὑγρόν. 567. b

Πῦρ ξανθόν. 273. c

Πῦρ ξανθόν. 1155. e

Πυρακάνθα, quæ & πυρίνα, & ὀξυακάνθα 269. d. 270. a. b. quaſi ignea & valde vrens ſpina. 261 d. Pyracantha inter ſpinas. 269. e

Pyracantha eadem cum Alba ſpina. 270. e. eius folia. *ibid.*

Πυρακάνθα, alba ſpina. 580. a. b. c. e. Pyracantha herba aculeata. 580. c

Πυρακάνθα, vel ἄκανθα πυρακάνθα, Acuifolium. 829. d

Πυράκανθος à Theophraſto vocatur, quæ alibi ὀξυάκανθος nominatur. 955. c

Πυρακάνθα idem quod ὀξυάκανθος. 961. e. πυρακάνθα verum nomen, non πυρρακάνθα. *ibid.*

Pyrallis animal pennatum, non multo maius muſca, quod in ærariis Cypri fornacibus viuit inter ignes 177. a. inueniebatur etiam in Caryſto in ferrariis fornacibus. 177. b. Pyrauſtes etiam vocatur, 177. a. Aues non propriè dici poſſunt, ſed volucres. 177. b. c. viuunt in igne, cum euaſerunt, emoriuntur. 177. e

Pyramides, qui alabaſtri. 102. c

Pyramidibus ſphæræ vel pilæ impoſitæ, non oua. 911. e

Pyramidas dimenſus Thales ex vmbra. 640. b

Pyraſtro, i. pyro ſylueſtri ſimilis Alba ſpina. 961. c

ex Pyraſtro pyrus nulla arte fieri poteſt. 1192 b

Pyrauſtes, πυραυστὴς à quibuſdam dicitur ἡ Πυραλλίς. 177. a. Pyrauſtes etiam papilionis genus, quod cum ſua pernicie lucernas accenſas circumuolitat 177. d. inde μοῖρος πυραυστοῦ μόρος. *ibid.*

Πυρεῖον, ignitabulum. 179. b. d. a. vel igniarium. 179 d. à quo & vbi inuentum. *ibid.* πυρίσπορον dictum. 180. c. πυρίτης, ſilex. *ibid.*

Πυρεῖον, lignum quod altero ligno tamdiu terebatur, donec ignem conciperet. 179. b. πυρεῖον. 179 d. ferrea etiam terebra vſi veteres. 180. a

Πυρεῖον, πυρίκβολος λίθος, 1143 b. Focaris lapis, vel petra. *ibid.* qui & viuus lapis. *ibid.*

Πυρίων arborum laniferarum. 297. b. 298. a

Pyreoæus ſaltus. 277. a

Πυρήνωδης φοίνικας. 472. a

Pyrgus à frrillo differebat. 70. c

Pyriadris. 788. a

πυρρίας, vel πυρρίας, nigrum habet verticem, & rufum pectus. 238. e. πυρράλους, aut πυρρόλας, aut πυρραλίς, non πυρρούλας. 238 e. a

πυρίκαυστα, Ambuſta, Ambuſtiones. 839. e. 840. a. b. πυρίκαυστα, quæ totum corpus non occupabant, ſed aliquam partem 840. b. πυρίκαυστα, Plinio vſta, ambuſta, aduſta & combuſta. *ibid.*

πυρινὰ, quæ & πυρακάνθα & ὀξυακάνθα. 269. d

πύρινον alumen. 1166. c. ἀλλὰ τὸ πυρῶδες. *ibid.* a

Pyrites gemma, πυρίτης. 717. d. e. dicta quod digitos adurat, ſi arctius premarur. 717 e. 718. a. Pyrites lapis, πυρίτης. 717. e. a lapidem & gemmam confundit Iſidorus 718 a. Pyrites alius ſimilitudine æris. 717. b. 718. a. ex quo æs conficitur, & eſt ærei coloris. *ibid.* eius vſus ad ignem eliciendum in echinis ſcloppetariis. *ibid.* Pyritæ etiam vulgaris igniarij lapides vulgo *Focatoire*. 717. d. e

Pyrites lapis. 712 d

Pyrites ex molariis lapidibus. 91. a

ὁ πυρίτης λίθος, & ἡ πυρῖτις λίθος. 718. e

πυρίτης λίθος, vulgo Marcaſſita. 1143. a. venam habet æris, aliquando etiam auri admixtam. *ibid.* vnde & interpretantur πυρίτην per ἰκτινον. *ibid.* a. Pyrites ex quo fit æs, aureus appellatur. *ibid.* b. alius πυρίκβολος λίθος, alius πυρίτης. *ibid.* a

Pyrites vulgari, qui viuus lapis dicitur. 717. e. ex quo ignaria fiunt. *ibid.* ignifer Latinis dictus. *ibid.*

πυρίδα & πυρίδιον. 1135.a
πυρόεις dictus Mars. 1237.b
πυρομάχος, dictus quod igni reſiſtat. 717.a. nec enim igni ſoluitur aut rumpitur. *ibid.* in fornacibus tamen liqueſcit. *ibid.* πυρομάχοι & μυλίας iungit Theophraſtus. *ibid.*
Pyropi, πυρωποὶ vocati carbunculi ab ignium ſimilitudine. 277.d.e.278.a
πυρὸς πειρώμενος. 1223.e
πυρίσφορον, ignitabulum. 180.c
Pyrpole vnde & cur dicta. 179.b
πυρπολεῖν, ignem accendere. 179.b
Πυῤῥάκανθα, Pyrrhacantha. 580.b
Πυῤῥακάνθα, rubra ſpina. 270.a
Πυῤῥαῖοι Αἰθίοπες. 384.b
Πυῤῥλωναῖον ὄρος, pro Πυρλωναῖον, verſus gratia. 748.c
Πυῤῥλων & πυῤῥλωναῖον ὄρος, Dionyſio, Πυρλὼν & Πυρλωναῖον. 707.e
Pyrrhites pro Pyrites, lapis. 707.e. ab igne dictus. *ibid.*
Pyrrhites, pro Pyrites. 717.d
πυῤῥία ſpecies αἰγιθάλου. 238.c.
πυρίας & πυῤῥίας. 238.d.e
Pyrrhicha, quæ & à quo inuenta. 170.a.b.c d. 171.a. vnde dicta. 171.b. Cretica. 171.a
Pyrrhichius pes. 171.b
Pyrrhichus Cretenſis Pyrrhiches inuentor. 170.b.d.e. 171.a
Pyrrhus Achillis filia Pyrrhichæ inuentor. 170.e.a.171.a.b
Πυῤῥὸς, burrus. 68.a
Πυῤῥὸς, fuluus. 717.e.1033.a
Πυῤῥὸς, rufus. 595.a.1032.e
Πυῤῥόν. 1155.a
Πυῤῥὸν quidam ſupra ξανθὸν ponunt, alij infra. 1155.e.a. πυῤῥὸν vicinum φοίνικι. *ibid.* a. quidam φοίνικα interpretantur rufum. *ibid.*
πυῤῥὸν & ὠχρὸν, affines odores, & quos Græci ſæpe confundunt. 1155. b. nam luteus ſi intendatur, fit rufus. *ibid.* rufos quum ex acuto remittitur, luteus exiſtit. *ibid.*
πυῤῥὸν & ξανθὸν, vicina ſunt. 1154.e. vt ὠχρὸν & πυῤῥὸν. *ibid.* πυῤῥὸς, rufus. *ibid.*
Pysum ſiluaticum, ἄπιος πυρακάνθα. 829.d
Pyrum ſiluaticum ac ſpinoſum, ἄπιος. 961.a
Pyro ſiluatico τῇ ἀχράδι ſimilis ὀξυάκανθος. 270.c
Pyra à pomis ſeiuncta, licet pomorum nomine comprehendantur. 598.c. ſed à pomis, quæ μῆλα Græcis, ex arbore μηλέα. 598.d
Pyrorum conditura. 466.b
Pyrorum ſemen inter pyrum concluſum. 610.a
Pyrus nulla arte fieri poteſt ex Pyraſtro. 1292.b
Pythagoras Theologia allegorica & myſtica vſus. 482.a. 845.c
Pythagoras Pherecydem Syrium ſepeliſſe in Delo inſula fertur. 844.a.845.c. tum in Italiam reuerſus, diſcipulos ſuos aut extinctos, aut diſperſos reperit, & inedia & mœrore periit. 844.b.c. Pythagoras Pherecydi Syrio æquæuus. 844.d. quo tempore floruerit. 844.d. quando mortuus. 844.b 845.d
Pythagoras quando natus. 845.b
Pythagoræ præceptor Pherecydes Syrius. 842.b
Pythagoram χημείας ſcientem volunt fuiſſe. 1097.a. & ab eo cognominatum Halimum ἱερὸν κλάδον. *ibid.*
Pythagoreorum nomen factione Cyloniana in Italia extinctum. 845.b
Pytheas nobilis toreuta. 1047.e. 1048.a. binæ vnciæ argenti ab eo cælati viginti venierunt. 1048.a
Pytbias pro Pinthias. 111.b. pro Phintias. 111.b
πυθμὴν buccini, quid. 1126.a.b
πυξακάνθα ſpinæ genus in Lycia proueniens. 270.b. quæ inde Λύκιον vocabatur. *ibid.* dicta quòd folia haberet ſimilia buxo. *ibid.*
πυξάκανθα male pro πυρακάνθα. 580.a.e.a
Pyxacanthos. 1164.d. foliis buxi, & ſpinoſæ. *ibid.*
πυξίνομος. 597.c
πυξώδης. 593.d
πυξώδης ἔργον non dicitur quod ex buxo factum eſt, ſed πύξινον. 952.e
πύξος, buxus. 68.a
πυξοῦς, Buxentum. 65.d.68.b
Pyxurates vnde & quando dictus Euphrates. 627.e

Q

Q vt veteres Latini pingebant, φ quod figura C & V confuſum præfert. 892.b
Q quod eſt veluti circulus caudatus, non in vſu apud antiquiſſimos Latinos, ſed q ſcribebant. 892.b
Q apud vetuſtiſſimos Græcos ῥῶ inuerſo. 892.d.a.c.d. quæ forma eſt Latini q. *ibid.* quod extulerũt veluti dimidiatum nomen. *ibid.* recentioribus paulo aliter picta, non clauſa, ſic G. *ibid.* q. in alphabeto Latinorum eodem ordine quo κόππα in Latino, nempe poſt π. *ibid.*
Qua de agitur. 770.b
Quacunque. 457.e.
Quadrana, in anno Ægyptiorum. 555.d.a.e. τίπερον. 552.e
Quadrantal, amphora. 231.b
Quadrantale 80. libras pendebat. 595.d
Quadrare. 15.e
Quadrata ſaxa à cæmentis ſeparata 378.a. à cæmenticio ſaxo. *ibid.* συνόομα, συνόδρομα, ἰσόδρομα. 378.b. *Pierre de taille. ibid.*
Quadratum geometricum. 685.a
Quadrifluuiis diſparata arbor. 1034.b
Quadriforis valua, τὸ δίθυρον. 927.c
Quadriga ad Capitolium proſilit. 935.c.d
Quadrigæ fictiles. 935.e
Quadriga nomine vnius equi inter quatuor celeberrimi deſignabatur. 897.c.d.898.c. quiſnam ex iis ad victoriam plurimum conferre crederetur. *ibid.* d. Quadrigæ equi quatuor. *ibid.* quorum duo iugales, duo funales. *ibid.* e
Quadrigæ carceribus effuſæ. 905.d
Quadrigæ fictiles quod in fornace creuiſſent, felix omen. 691.e
Quadrigarum miſſio. 902.e.a
Quadrigarum antiquarum non eadem ratio cum noua. 899.b
Quadrigarum certantium numerus non certus. 901.e
in Quadrigarum curru apud antiquos immutatio. 897.a.b. 899.b. & hodie equi alier iuncti quam apud antiquos. *ibid.* a
Quadrupedes ex eadem cauerna fœtum emittunt, qua ſemen ex coitu recipiunt. 438.e.a
Quæſtiones variæ. 97.d
Quæſtoris locus in caſtrorum

Digitized by Google

meratione. 821 a
Qualitas & natura in lapidibus idem. 252.d
Quantum pote, pro Quantum pote eſt. Quantum poteſt. Quod poteſt. Quàm poteſt. 388.b
Quaqua. 457.e
Quaternio, ἡ τετρὰς, à Quaternoa. 1169.b
Quattuor gemini. 24.e.25.a
Quaxare pro Coaxare. 87.e
Quercus inter καχρύφορα. 330.a
Quercus perpetuam non obtinet frondem. 961.c
Quercus latifolia ſecundas tenet τῇ ὀρθότητι καὶ τῷ μήκει. 333.d.ædificiis inutilis. 333 d. carbonibus faciendis haud commoda. 333 d
Quercus viridis, *Cheſne verd*, ilex glandifera. 962.e
Quercus inter maiora maris virgulta. 114.b.a. cubitalem magnitudinem non excedit. *ibid.* φεγόφυς inferius naſcitur & non longè à terra. *ibid.*
Quercus aliud genus in alto naſcens Theophraſto 1145.e. duas ſpecies confundit Plinius litteralem & in alto naſcentem, φεγόφυς καὶ πρῖνος. *ibid.*
Quercus, vnum ex quatuor glandiferarum generibus Latinis. 507.c. e. Quercus & Robur confundunt ſæpe auctores, maximè poëtæ. 507.c. diuerſæ tamen apud architectos ſpecies, & materie differunt. *ibid.* etiam glande quæ in quercu grandiſſima. *ibid.* Ligni quercini mediale firmiſſimum & robuſtiſſimum, dicitur μῆτρα δρυός. *ibid.* Quercus propriè ἡ ἥμερος, vel ἡμερίς, vel ἐτυμόδρυς. 507.d. Eius lignum duriſſimum poſt fagum. 507.d
Quibiari pro Cybiariis. 246.e
Quibiarij pro Cybiarij. 1316.a
Quinarios numerus 934.e
Quilibet, ὁ τυχών. 245.b. Non qualibet, pro præcipua. *ibid.*
Quilibet, ὁ τυχὼν Quælibet, ἡ τυχοῦσα. 454.d. Qualibet, ὡς τυχόντως, non leuiter. *ibid.*
Quincuncis nota. 821.e. directi arborum ordines in Quincuncem. *ibid.*
Quinegium pro Cynegium. 249.c
Quinquennales ludi Iſthmici cur inſtituti iuxta Solinum. 140.e.a.e
Quinquere pro Coinquere. 87.e
Quinquere, pro Coinquere, i. purgare. 584 b.c
Quintanus, à Quintus. 654.d
Quintarij vel Quinti limites. 681 a
T. Quintij Capitolini & M. Fabij Ambuſti primus conſulatus quo tempore. 861.d.b. d.alter. 812 a
Quintilis menſis. 18.a
Quintilis menſis, Κοινόντιλις. 95.a
Quintus, & Quintarius limes, idem. 679.e.a.b.c.d.e. qui quintus à primo centuriam includeret. 679.e.a.c.d.e
Qoirina nomen ſororis porcelli, quaſi χοιρίνη, à χοῖρος. 337.e
Quiſquilium perperam pro Coſcultium. 272.b
Quitini, pro Cytini. 1319.a
Quizicus pro Cyzicus. 246.e
Quo pro Ad quam rem. 1035.e
Quocunque. 457.e
Quod viridis, Quod ſilueſtris eſt, pro quicquid viridis, vel ſilueſtris eſt. 801.a. quod eſt viride, ſilueſtre. *ibid.*
Quoquorſum, in antiquis, pro Quoquouerſum. 786.a
Quorſum, pro Quouerſum. 786.a

R

R & C ſæpe commutantur in antiquis libris. 1075.a
ρ & λ mutatum. 1158.b
R pro N 670 a
R & N in veteribus libris crebro mutantur. 208.a
R & P in veteribus libris ſæpe confunduntur. 50.c
R & P ſæpe confunduntur. 159 a
R & P ſæpe confundunt libri. 573.d
R & S confunduntur in vetere ſcriptura. 115.a
Ῥᾶ fluuius, haud longe à Ponto Mæotide fluit. 799. b. in Mæotidem influit. *ibid.* ſi eſt qui *Volga* hodie dicitur, in Caſpium mare tantum influit. 799.c. eius ortus & exitus. *ibid.*
Ῥᾶ, vel ῥῆον, vel ῥῆον, Rha, vel Rheon, Rhacoma Plinio. 796.e. Rhaïcon.
Ῥᾶ vel Ῥῆον ſimpliciter dictum veteribus. 797.b. 798.a. Celſo Pontica radix. 798.a
Ῥᾶ vel Ῥῆον veteribus tantum vnius generis, à fluuio Pontico cognomine dictum, quod erat ςυπτικῆς δυνάμεως. 799.e. recentioribus radix alia ex Barbaria, quæ Rha vel Rheon Barbaricum dicitur, δυνάμεως καθαρτικῆς. 799.a
Ῥᾶ Ponticum & Ῥᾶ Barbaricum male à quibuſdam confunditur. 798 b.d. 799.c.a
Ῥαβδία. 581.c
Ῥαβδία vel ῥάβδοι Cinnamomi. 1503.c
Ῥαβδῳδοὶ omnium communis, qui carmina vel ſua, vel aliena publicè, vel priuatim pronuntiabant. 868.b. & myrti vel lauri virgam pro lyra circumferebant. 868.c. inde ῥαψῳδεῖν. 868.d.e.b. res antiquior fuit Rhapſodis, qui & eum vſurparunt. 868.d
Ῥάβδοι & ῥαβδωτοὶ χιτῶνες 210. c. ῥαβδοί, veſtium ſegmenta. *ibid.*
Ῥαβδωτοί, pectines. 1129.d
Ῥάκη πίνης, σπόγγοι, Spongiæ. 1146.c
Racemus, vnde *Raiſin.* 539 e
Racemus in botryone & vua. 127.e
Rachanæ de papyro. 1004.c
Ῥάκια panni. 332. b.c. ῥάκος, pannus. 332.a
Ῥαχώλη dicebatur à barbaris locus vnde grues procedebant contra Pygmæos, ſcilicet Τεράνιας. 164.e
Rada, ὁ ξυστήρ. à Rado, vnde diminutiuum Ralla. 413.d
Ῥάδιξ quod facile inflectitur, vnde ῥάδιξ, ramulus arboris. 409 e.d. ex quo Latinum Radica. 409.d
Radere eſt tornatorum, & cælatorum. 1045. b. Raſile buxum. *ibid.*
Radi tellus dicitur. 515.b
Radicula Plinio herba quæ στρούθιον Græcis dicitur. 1162. c. quod nullo modo conuenit. *ibid.* Radicula, ſeu ῥίζιον in Syria tantum naſcitur, & Συριακὸν εἶδος dicitur. *ibid.* d. ea φύκεις & χρώματος nomine nota antiquis. *ibid.* b. Radicula Syriaca genas fucabant mulieres. *ibid.*
Radicula quæ magna eſt radix à Plinio Struthium quum dicitur, eam cum Radicula Syriaca male confundit. 1165.a. b. ex qua mulieres genis rubro fucandis, medicamen-

tum conficiebant. *ibid*.b. vnde Radicula illa ῥίζας & χρῶμα abſolutè dicebatur. *ibid*. Radicula à quibuſdam cum rubia confunditur, meliore iure quia vtraque radix tingit. *ibid*.
Radiculæ Syriacæ fucus. 1148.a.
Radius Geometrarum. 821.c. 822.a
Radius an dioptricum organum. 824.d. & Radius Mathematicus. *ibid*. ex Radio & puluere excitare. *ibid*.
Radio circuli in ſphæra ſolida indicantur. 822.a b
Radio urbem deſcribere, quid. 821.e. 822.a.b.c. 824.e
Radix Idæa 798 a. Portica. *ibid*. Rhodia. *ibid*. Scythica. *ibid*.
Radicis differentia in herbis vt in arboribus. 708.e. 709.a. niſi ſi forte τῶν παίδων nonnulla in rorum carere radice dicendum. 709.a. Radice nulla arbor caret. 709 a
ab Radice, ἐπὶ τῆς γῆς. 522.c
Radices herbarum nulli vſui, lignoſæ Plinio. 1280.e
Ῥάγαι Ἀρσάκη & Εὐρωπός, vrbs eadem. 1197.d. a. ab Ῥαγιανὴ Media inferior dicta. *ibid*.
Ῥαιδαῖος ὄμβρος. 419.e
Ῥᾶγες. 1062.a.e
Ῥᾶγες nuclei cæpæ & allij. 1168.a. κεφαλαί, ἄγλιθες, γελγίδες & ῥᾶγες, idem. *ibid*. a.a
τὰ Ῥάββα, oppidum Arabiæ felicis. 491.a. 497.b
ῥαιβὸς Varus. 944 e
Raiſin, à Racemus. 539.e
Rallus diminutiuum à Rarus. 944 a
Rallus à Rarus. 128 d
Ralla diminutiuum à Rada. 413.d
Ramarice folium amittit. 961.b
Ramen & Ramentum à Rado. 234.a
Rami teretes & enodes. 713.b
Rami, κλάδοι, in cornibus ceruorum. 201.b
Rami, κλάδοι, in fluuiis. 479.b
Ῥάμματα per σπάρτα νῦν intellexit Homerus quibus ſutæ naues. 274.c.d. ῥάμματα, è lino & ſpartio & loris fiebant. 264.d. ex cannabo & ſtuppa ceteriſque ſatinis rebus in quibus & linum. 264.a
Ramentum, à Rado. 378.c
Ramenta æris, λεπὶς χαλκοῦ. 1077.e.a. ἀποτρίσματα. 1078.a
Ῥάμνος ἀλεξίδρυς & ἀλεξίκακος. 514 b c
Ῥαμνοῦς, Rhamnus, Atticæ pagus. 146.d. vnde dictus. *ibid*.
Ranæ Plinio vocatæ ololygones, ex voce quam mittunt maſculæ quum in Venerem incitantur. 1318.b. quæ eſt ὀλολυγών. *ibid*. de lingua Ranarum. *ibid*. b.e
Ῥαπίζειν, pro πλήσσειν. 340.b. ῥαπὶς, aduerſum, πλήσσειν. 340.b.c
Ῥαπὶς pro πλήσσειν. 131.c
Ranunculi genus flore luteo χρυσάνθεμον dictum. 1161.d
Rapæ ſario. 732.d.e
Ῥαπτὴ eſt καλάμη. 125.a. inde ῥαπταῦλαι. *ibid*.
Ῥαπτὴ, καλάμη. 832.c. vnde ῥαπταῦλαι. *ibid*.
Raphana, Decapolitanæ regionis oppidum. 616.e. Raphania vel Raphanea. 617.c. Ῥαφανία & Ῥαφανίας. *ibid*.
Ῥάφανος, Rapium. 1219.e
Raphia vrbs Syriæ Palæſtinæ prope Gazam. 617.e. Raphea. Ῥάφεια & Ῥαφία. *ibid*.
Raphius à Gallis dictus lupus Ceruarius. 390.d
Ῥαψῳδία & Homero & Heſiodo recentior. 867.e. Cynæthus primus fertur Ῥαψῳδῆσαι Homeri carmina. 867.e.b. & inde initium ſumpſit ῥαψῳδία. 867.b. ῥαψῳδίαι vnde dictæ Homerici carminis ſingulæ partes. 867.e. ῥαψῳδία carmen ex vario verſuum genere compoſitum, vt cento. 868.a
Ῥαψῳδοί.
Ῥαψῳδοὶ epica carmina ἐπὶ ῥάβδῳ pronuntiabant. 868.d.d. & virgam lauream tenentes cantabant. *ibid*. nec propterea dicti tanquam ῥαβδῳδοί. *ibid*.
Ῥαψῳδοὶ proprie quinam dicti. 867.e a.b.c. vnde dicti 867.e. a.e. 868.c.d.e 869.a. Homeridæ vel Homeriſtæ dicti. 867.a.e.d. non ſolum Homeri, ſed Heſiodi & aliorum carmina ab iis cantitata & actitata. 867.c. & idem apud Latinos ab iis factum. *ibid*. & fuerunt ῥαψῳδοὶ τῶν Βουκολικῶν Virgilij. *ibid*. licet ἐπὶ ῥάβδῳ canerent, non tamen inde vocati. 867.d. ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδοὺς eos Pindarus vocat. *ibid*.
Ῥαπτὰ ἔπη. 851.a.b
Ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδοί. 867.d. ῥαπτὰ ἔπη. 867.e
Ῥαπτὰ nauigia. 867.e
Ῥαπτὰ πελταρώματα. 867.e. 868.a
Ῥαπτὰ, vel Ῥαπτὰ, vrbs metropolis & portus & emporium Barbariæ. 798.e
Ῥάπτειν, quid. 867.e
Ῥάπτειν ᾠδὴν, quid. 869.a.b
Ῥαπτοὶ σίφωνες. 867.e
Ῥαπτὸν, ſutile. 246.a
Raptores, non Latrones qui Tigrides catulos rapiunt. 211.b
Rarus, vnde diminutiuum Rallus. 944.a
Rarus, Rallus. 1285.d
Rarungæ populi Indiæ, montium accolæ, & perpetuo tractæ oræ Oceani prætenti. 995.d.e
Raſores vel Interraſores diuerſi à cælatoribus & tornatoribus. 1045.b
Raſorum eſt terere. 1045.b
Raſtrum male vertitur σκαφεῖον, & σκαπάνη. 515.c. Raſtri eradendæ & poliendæ terræ. 515.d. non fodiendæ & eruendæ. *ibid*. Raſtros, ligones, bidentes ſæpe confundunt poëtæ. 515.c
Raſtri aratorij. 586.c. 587.a. foſſorij. 587.b. occatorij. *ibid*. Raſtri, foſſiones, αἱ σκαπάναι. *ibid*.
Raſtri pro foſſariis inſtrumentis. 515.c. Raſtri pro foſſione. 515.d. Raſtri quadridentes. 515.a.e. & bidentes. 515.e
Raſtri dentali. 514.e. 515.a. à radendo dicti. 515.a. Rutrum aliud, aliud Ruſtrum. 515.a.d. Raſtri & denti fabres. *ibid*.
Raſtri & ablaqueatio, pro ablaqueatione quæ fit raſtris. 516.c
Raſtrorum diuerſitas. 730.b
Raſtrorũ opus aliud in agro & vinea, aliud ablaqueatio. 512.b. Raſtris gaudent vites & ceteræ arbores. 512.a.b. 516.a.b.c. & myrrha ſatiua. 512.b. 516.a. Raſtrorum nomine forte aratio & foſſio comprehenduntur. 512.b. quòd ijs excitatæ glebæ raſtris infringerentur. *ibid*. quod Occare dicebatur. 512.c. Occa, raſtrum. 512.c
Ratinus vel Dratinus. 1181.d
Rationes parare, Calculare. 1007.b
Ratomena, vel Ratumenna, vel Rutimanna, vel Rutumanna, auriga. 935.a
Rauraci Galliæ populi, prope ſupercilia Rheni 𝄪5.e. Rau-

riei.*ibid.* Rauricum & Rauracum, & Raurachum, idem. *ibid.* Auguſta Rauracorum. *ibid.*
Rauricum Galliæ oppidum, ſeu Rauricum. 185.e
Rex ſacrificulus. 11.d
Rex proprium & gentile nomen. 1264. d. Reges hodie, gentilitium nomen. *ibid.*
Ῥυβαῖος πλεισμός pro Ῥύβας. 480.a
Ῥύβας & Ῥυβαῖος. 113.e
Recaranus dictus Hercules. 8.a
Recedere à corpore. 1007.e. de ſæculo. *ibid.*
Recedere aſtra dicuntur. 719.a
Receptiſſimus, probatiſſimus. 54.b
Receſſus. 141.c
Receſſus, κόλπος, vel ἄνδηρα. 1213 c
Reciprocare auras. 285.b. ſerram. *ibid.*
Recrementum, & Retrimentum, idem. 42.b
Recreſcens luna. 305.d. recreſcentia flumina. *ibid.*
Rectura limitum. 809.e
Rectus angulus, Normalis proprie dictus. 669.e b
Recta pars in pannis. 391.d
Rectæ ripæ opponuntur decurrentibus & flexuoſis. 835 e
in Rectum, πρὸς ὀρθὰς. 669.e. id eſt normaliter. 669.e
Recurrens alueus. 292.e. Recurrentes ripæ. 292.e
Recutiti natura, ad quorum præputia reficienda θαψίας ſuccus valet. 1030.d
Redamare. 724.e
Redarator, Deus agricola qui ſecundæ arationi præſidebat. 724.e. Redarare ſecundò arare. 724.e. quod & Iterare dictum. *ibid.*
Reddere, pro dare. 28.e
Reddere, pro tradere. 826.d. Reddi quomodo flumine dicantur. 827.c
Reddi dicebantur quæ pro ſecta dijs porriciebantur. 129.c d. Reddi exta & proſecari, 129.e
Redhoſtire. 724.e
Redunia. 154.d.e
Reduuio eſcarum, i. reliquiæ cibi 445. d. e. Reduuiæ conchyliorum. *ibid.* Reduuia propriè ἡ παρωνυχία. *ibid.* d.e. Reduuia flagri. 445.d. Reduuioſa, aſpera & extantia. 445.e
Ῥεῖν de foliis arborum. 829.e. & de capilis. *ibid.*
Referre, περιφέρειν. 470 a
Referre ad Deos, quid. 585.d. aliud quàm conſulere Deos. 585.c.d
Refrigeratio in theatro. 913.a
Refugia. 810.e
Refutare, quid. 847.d.e
Regales viæ, quæ Conſulares & Prætoriæ & militares. 678.e
Regaliolus, *Reganiolus*, vel *Reganiolus*, quaſi rex auium dictus Trochilus. 444.b Regaliolus, ſeu Regulus ſolus ex auibus frigore cantat. 444.e. imo ſignum intenſi frigoris futuri, quum cantillat. *ibid.* σπίνος & Latine Fringillum quidam pro eo accipiunt. *ibid.* ſed perperam, nam Fringillus eſt quem Pincionem nominamus. *ibid.*
Reges, abſolutè, non niſi de Perſidis regibus. 813.d.e
Reges pro rege, poëtico more. 1222.c
Regia via ſeu Regalis 40. pedé hodie eſſe debet. 677. a. alij 60. tribuunt *ibid.* Via regia eſt quæ à ciuitate in ciuitatem ducit. *ibid.* eius locum obtinebat Decumanus limes. *ibid.*
Regiæ Latinis, Græcis πυλῶνες βασιλικοί. 1218.d
Regiæ vrbes, in quibus Reges vt plurimum degebant. 473. d. Regia, βασίλεια. 475.d.e. Regiæ vrbes, in quibus palatia ad habitationem Regum. 475 c
Regiæ quartam, vel tertiam partem vrbium pædaturæ olim detinebant. 820.e
Regiæ palmulæ, omnium Babylonicarum clariſſimæ. 1320. d. 1322.b
Regiones & limites cæli. 1249.b
Regiones in terrarum poſitione pares. 692 e
Regnata Pelopi. 156.a
Regnatio, Regnum ἡ βασιλεία, infimæ Græciæ βασίλειον, vulgo *Regne*. 475.e.d
Regnum pro corona regis, recentioribus Latinis. 475.d
Regradati menſes, quid. 21.b.e
Regredi, ἀναποδίζειν, de ſtella. 753.c.d
Regula, κανὼν, de pertica. 682.e
Regula, ad quam præducebantur lineæ, κανὼν Græcis. 917 b
Regulam collocare. 589.c
Regulare æs, ἐλατόν. 1077.b.d
Rei confeſſi, pœna tenentur, & obnoxij ſunt. 1091 a.b. Rei ligantur, innocentes abſoluuntur. *ibid.* b
Reiuand Sini, Rhea Barbaricum. 982.b
Relicta loca. 682.b
en Relief. 1046.e
Religio pro lictore. 307.b
Reliqueſcere, vt liqueſcere. 85.a
Reliquiarum hominis & corporis diſtinctio. 1206.e. 1207. a.b
Reluuiæ. 154.d.e
Remedia, amuleta. 439.b
Remipedæ, πηξίποδες aues. 872.d
Remiſſa pro Remiſſione. 288.b
Remoria, Remuria. 14.e.d
Remulea pro Remulcus, apud Nonium. 1116.a
Remulcare, ῥυμουλκεῖν, remulco trahere. 1116 b
Remulcus, ῥυμουλκός 279.b. Remus, ῥυμός. *ibid.*
Remulſi capilli. 760.a
Remus. 6.e
Remus ac Romulus à lupa lactati. 1137.e. d. e in fluminis alluuie expoſiti *ib.* e. in Germalo, ſeu Cermalo. *ibid.*
Remus, ῥυμός. 1116.a
Renauigare. 1188.a.b
Renodatus crinis. 762.e
Ῥῖον vel Ῥᾶ ſimpliciter dicta veteribus. 797. e. 798. a. Celſo Pontica radix. 798.a
Ῥῖον βαρβαρικόν, Rheon Barbaricum. 797. a. b. cum Rheo Pontico confunditur. 797.b. c. ab eo diuerſum Rhenbarbarum veterum. 797.c.d
Ῥῖον βαρβαρικὸν dictum, quod à Sinenſibus in Indiam, deinde ex India per ſinum Barbaricum in Arabiam & alias regiones inuehebatur. 1061.c
Repagulum, κόραξ. 924.a
Repagulum, κόραξ. 925.d
Repagula, ὑπαγκωνίδες. 924.d. Repagula laxare. *ibid.*
Repagula verſatilia, clatri, rutili στροφεῖς & κύλινδροι in caueis, idem. 236.b
Repagula non lignea, ſed ferrea ac breuia μοχλία σιδηρᾶ & ἐχῖνες. 932.a
Repariare vela. 567.d.e. 568.e
Repatriare. 325.d
Repatriare, quid. 567.d. 568.e
Replum, quod replicatur. 1248.

c.adi oſtar Dupli quod dupli-
catur. *ibid.*
Repromittere pro Promittere. 1174.a
Repugnans curationi ad morſus beſtiarum, i. Æquè ac morſus eſt. 1104.a
Repumicatio & politura gemmarum. 519.d
Res vbi certum ſtatumque floris ſui aſcenderunt, retro feruntur. 719.c
Res impetrabilis. 876.c
Rem loqui. 206.e
Res aduerſæ, aut ſecundæ. 1260.d
Reſecrare, ſoluere obſecratione, ac deuotione liberare. 1089.b. cui contrarium Obſecrare. *ibid.*
Reſerare, à ſera. 925.a
Reſidere. 28.c.a
Reſidere. 618.a.b
Reſina ſtillaticia, ϲαχτὴ. 310.b
Reſina ex picca & pinu collecta. 504.e
Reſina collectio ex picea, & aliis arboribus, 502.503. ex radicibus piceæ. 503.e
Reſinæ flos crudus cum aſtula exciſus, δᾳς eſt. 502.d c. Terebinthi reſina. 502.e
Reſidere & Pigreſcere, differunt. 436.b
Reſiſtere, ſtare & à curſu ceſſare. 166.d
Reſiſtere, pro gradum figere & in aliquo loco morari. 174.a
Reſiſtere, non vltra progredi. 292.b.c
Reſiſtere pro ſtare. 618.b
Reſona, ἠχὼ, quæ reſonat. 830.a
Reſpuere. 207.e
Reſtare pro *perſtare* & reſiſtere. 28 d. & pro ſimplici *ſtare*. 18.e
Reſtare, pro durare, perſeuerare, & reſiſtere. 731.d
Reſtibilis terra. 732.e
Reſtibilis ager qui ſit. 732.b. opponitur vernaſto. 731.c.d. 732.a.b. Reſtibile poſſe fieri. 731.e
Reſtibile quaſi Reſtituibile. 732.c. melius à reſtando. 732.d
Retentare. 379 d
Retentura. 415.a.b
Retentare, pro Retinere. 474.b
Retia ſuccino nodata. 235.e. nodoſa. 236.a
Retiolum colligens comam. 762 b
Reuolutio ſolis & lunæ fit. 532. annis. 554.a
Reuponticum in officinis centaurij maioris radix. 797.d
Ῥῆξαι, quid proprie in lucta. 290.a
Ῥιζιφλοΐα in arbore. 511.e
Ῥεύματα quid in oculis. 137.c
Rha fluuius Ponticus. 796.d. fluuius Tanai vicinus qui in Mæotidem paludem influit. *ibid.* ſupra Cimmerium Boſphorum. *ibid.* ſupra Pontum & Boſporum. 797.e. ab eo dicta radix Rha. 796.d. 797.c
Rha fluuius duplex cur Ptolemæo. 796.a.b.e.799.c.800.a. b. an ex duobus fluminibus adunatis. 800.c.a.a
Rha radix, fluuio Rha cognominis. 796.d 797.e. Ῥῖον, vel ῥῆον vel ῥὰ Dioſcoridi, Plinio Rhacoma. 796.c
Rha vel Rheon ſimpliciter dixere veteres. 797.e
Rha inter ſpecies infectorias lutei. 1163.c. & eſt Rha Ponticum, cui ſuccus croceus. *ibid.*
Rha Barbarum, ſeu Rheubarbarum cum Rha Pontico quidam confundunt. 797.d. ſed multa ſunt inter vtrumque diſcrimina. 797.e
Rha orientalis, Rha occidentalis. 800.c
Rha Ponticum, vel Rheum Ponticum, radix, vnde dicta. 797.d
Rha Ponticum centaurio maioris in multis ſimile. 797.d. pro eo in officinis centaurium maius venditur. *ibid.*
Rha Ponticum Dioſcorid. ſub Rhei barbarici nomine deſcriptum. 797. d. inde falſò quidam putarunt eandem eſſe radicem. *ibid.*
Rha Ponticum & Rha Barbarum, ſeu βαρβαρικὸν antiquitas eaſdem putauit eſſe radices, quum ſint diuerſæ. 981.c 982. a. b
Rhacoma Plinio, quæ Rheon vel Rha, ῥῖον, vel ῥῆον, vel ῥᾶ. 796.e. pro Rhaicon. *ibid.*
Rhacomæ & Rhei multa ſimilia. 797.a.b
Rhama & Rhamna. 146.e
Rhamnus, pagus Atticæ. 146.d. in quo non Amphiarai fanum, ſed ſimulacrum Nemeſis. *ibid.*b
Rhamnus, ſpinoſa arbor. 270. b. ex ea ſepes viuæ fiebant. *ibid.* non eſt Alba ſpina. *ibid.* folium repugnat. *ibid.* inter ἀλέφοιμα. 270.c
Rhamnus aquifolium dici videtur. 271.d. malas noxas à foribus pellit. 271. c. ῥάμνος ἀλεξιφάρμακος. *ibid.*
Rhamnus candida. 525.b.b
Rhamni duo genera, album & nigrum ex foliis. 531.b
in Rhamnunte ſignum Phidiacæ Dianæ. 148.c
Rhapſodi Epica poëmata per partes ſumebant cantillanda. 868.b. & ipſis initia & procœmia, aut finem adſuebant. 868.c. propter illas additiones & emblemata non mediocriter Homericæ poëſi nocuerunt. 868.d
Rhapton promontorium, & Ῥαπτὰ ſeu Ῥαπτοι, vrbs. 798.c. Rhapta barbaricæ portus & emporium. 799.c
Rharius ager Eleuſinis à Cerere primum conſitus. 750.b
Rhecius vel Cercius & Amphitus aurigæ Caſtoris & Pollucis, Dioſcuriadis auctores. 193.d.c
Rheni nodi. 761.b.762a
Rhenus ex Rhætia originem capit. 186. b. haud longè à Rauracis oritur. 186.b
Rheón vel Rha, ῥῖον vel ῥῆον vel ῥὰ radix. 796.e
Rheon, ῥῖον, vel ῥῆον, vel Rho, ῥὰ, radix. 796.c
Rheon Ponticum, Rheoponticum & Rheuponticum, ſeu Rha Ponticum. 197.d
Rheo ponticum & Rheobarbarum eadem radix in ſolo Pontico ſeu Barbarico naſcens, iuxta Iſidorum. 797.e
Rheubarbarum & Rheu Ponticum in multis differunt. 797.d.e
Rheubarbarum noſtrum à veteribus nomine cognitum. 797.a.d
Rheumate ſecundo ferri. 1161.d
Rheum Barbaricum, quod aliis Ῥῖον βαρβαρικόν. 1150.e
Rhianus poëta Epicus. 856.c
Rhina Græcorum, Squatus. 1316.e
Rhinthon Tarentinus φλυακογράφος. 108.d. 109 c. Rhintonica fabula à mimo diſtabat. 109.b
Rhoas dicta Laodicea ad Lycum, Ῥοαὶ, vel Ῥοαί. 828.c.e.

ob

ob frequentes terræ motus. 828.e.829.a.831.d
Rhodanus. 94.d
Rhodanus. 696.e
Rhodia inſula, ἡ Ῥόδος. 938.e
Rhodia radix. 798.a
Rhodiaci galli gallinacei commendati. 872.e
Rhodiacum mare Aſiæ citerioris terminus ab occidente. 802 a.805.e
Rhodienſis parallelus. 665.d. a.b.e
Rhodinum vnguentum. 466.d
Rhodiopolis, vrbs. 784. b. 785. b. Ῥοδία etiam dicitur. 785.a
Rhodius Cyperus. 1000.b
Rhodus ſub quo gradu latitudinis. 664.b. quot gradibus differt à Rhodo. 664.a
Rhodi meridianus. 666.a
Rhodi & Syracuſis nullo non die Sol conſpicitur. 105.e
Rhoe. 879.e
Rhœtarum littus. 869.a. in eo Æantion. 869.b
Rhœticum dictum littus in quo tumulus vel fanum Aiacis Αἰάντιον, à Rhœtæo promuntorio vel oppido. 870. a. Aiacis ſepulcri in Rhœtæo tantum meminit Mela, non etiam oppidi. ib. Rhœtæum & Sigeum diuerſa littora. ibid.
Rhombi ſpatium, de ampliſſimo rhombo. 1015.b.c
Rhopalici verſus qui. 1317.e
Rhuncus, Ῥοῦγκος. 86.c
Rhuncus pro *Rhencus*, Ῥοῦγκος. 15.a.b
Rhus coriariorum, ῥοῦς. 465. d.e
Ricinus vel Cici arboreus frutex. 1033.e
Ricinus vel Cici, vel Croto, vel Sili, vel Seſamum. 1033.d
Ricini lignum caucauum tam ramis quàm caudice. ibid.
Ricini grana χελώνεια Græcis, à virtute bilis purgandæ. 1054.d
Ricta, labiæ. 103 b
Rictus, quid. 49.e
Rictus, quid. 103. b. c. à ringendo. 103. b. pro labiis ipſis & pro toto ore. 103.c
Rigare, proprie de aqua quæ riuo ducitur. 588.a
Rigidus orbis. 873.b
Rigor, quid. 681. b
Rigor dictari quando dicatur. 681. d
Rigor vel linea, limes dicitur. 680.e
Rigor limitum. 809.e
Rigoris inceſſus. 689.a
Rigores incedere dicuntur. ibid.
Rigor, τῶν ὁλίγων πάθος. 397.b
Rigua, riui. 913.a
Rigua aquarum. 321. a. b. Riguæ aquæ. 321. b. Riguum flumen. 321. b. Riguus fons. 321.b
Rigua. 321.b
Rigua, αἱ ἀρδείαι, quæ riuo ducuntur. 588. c. a. rigatio quæ riuo fit & ſulco. 588. c. Rigua Nili, i. riui. ibid.
Rigua aquæ dulcis, deriuationes ex aqua dulci. ibid.
Rigua, τὰ ἐπίῤῥυτα, τὰ ἐπιχετευόμενα. 588.d.d
Rigua, οἱ ὀχετοὶ & riui qui inducuntur. ibid. Riguis ἀρδευομένοις, διῶλοις. 588.e
Riguus locus, qui rigatur. 588.d
Riguus amnis, vel riuus qui rigat. ibid.
Ῥίνη, lima, Scobina. 1077.d
Ῥίνημα, ramentum & ſcobes. 1077.d.1078.d. quod lima abradit. 1077.d
Ringi, quid. 103.e
Ῥινωνῖ. 1155.a
Ῥινοῦχοι. 809. d. ῥινοῦχος τάφρος. ibid.
Ῥινοῦχος χώρα. ibid.
Ripæ coruæ. 623. d. recurrentes. ibid. rectæ. ibid.
Ripæ rectæ fleauoſis & decurrentibus oppoſitæ. 835.e. Decliues, ripæ Marſyæ. 836.a
Ripariolæ harundines. 166.d
Ῥίπες & ῥίπες ſunt πλέγματα. 587.d
ῥίπες, ἔδαφος πρὸς κοίτην, tegeticula. ibid.
ῥίπες, Æolice ἴρπες, vnde Sirpus. ibid.
Riphæi, Ῥιπαῖοι. 209.d
Riphæi montes, Ῥίπαια. 206.a
Ῥίπαια ὄρη. ibid.
Riphæorum montium iuga. 209.b.c
Ῥιπίζεσθαι. 253.b
ῥιπίς, flabellum. ibid.
ῥιπίδιον. 253.e
Ῥίσκων ζεῦγος. 241.b
Riſus infantium. 33 c
Riſcus, ῥίσκος, arca vel ciſta. 241.a. b
Ῥίσκοι δερμάτινοι. 241.b
Ῥίτζος, erinacens Græcis recentioribus. 390. b. voce corrupta ex Ericius. ibid.
Riuus fontium. 126.d
Riuus riguus. 588.d
Riuos claudere. 588 c
Ῥίζαια Indiæ oppidum. 1005.e
Ῥίζαια vrbs Indiæ. 1005.c
Ῥιζάριον pro Syriaca radicula fucanda apta. 1165.b
Ῥιζίας ſuccus ex radice Silphij. 354 d. vilior quam qui ex caule. 354 d
Ῥιζίον, Radicula, Συριακὸν ἄνθος. 1162. b. non Struthium. ibid. c d. ῥιζίον in Syria tantùm naſcitur. ibid. d
Ῥιζίον quod Dioſcorides ait eodem eſſe cum marino fuco, quale fuerit. 1148. d. φῦκος nomine & diuerſum à fuco marino. 1149. a. videtur fuiſſe genus quoddam radicolæ, è Syria aduectum, qua vnguenta colorari ſolebant, vt anchuſæ radiceæ. ibid. b. ea vocabatur abſolutè χρῶμα. ibid. b.e
Ῥιζοτομεῖσθαι, eradicari, de arboribus. 585.b
ῥιζότομοι qui ſimplicia tantùm medicamina vendebant herbarum ac radicum quas ipſi conquirebant ac colligebant. 1051. e. ῥιζότομοι & φαρμακοπῶλαι iuncti à Theophraſto. 16. e. qui ſimplicium herbarum poteſtatem deſcripſerunt, libros ſuos τῶν ῥιζοτομουμένων inſcripſerunt. ibid. Herbarij Firmico, ῥιζότομοι Græcorum vel βοτανολόγοι. ibid.
ῥῶ ſæpe geminatum à librariis Græcis pro ſimplici. 707.e
ῥῶ litera caninam Æoles amant. 709 a
Ῥῶ inuerſum eſt τὸ κόππα, vel q. 892.d
Ῥοαί genus vitis. 829.c. quod cito folia amitteret. ibid.
Robigalia 7. Kal Maij. 723 b
Robigalia, ſeu Rubigalia. 433. d.434 b.e.c.e. quo tempore inſtituta. ibid. diuus Robigus, ſeu diua Rubigo. 434.c

Robinus, *Tacus* Perſis ab ὀάκυτος. 1130.b
Roborari ſtipendiis. 156.d
Robur, à ῥώμη. 6.c
Robur, vnum ex quatuor generibus glandiferarũ.507.e.c.Robur & quercum poëtæ maximè confundunt. 507.c. diuerſæ ſpecies apud Architectos, & materie differunt. *ib.*etiam glande quæ in Robore parua.*ibid.*fortiſſimum habet lignum. 507.d. eſt quercus ſilueſtris, δρῦς ἀγρία. *ibid.*
Roborum luci, δρυμοί. 585.e
Roc in ludo latrunculorum Perſis *Rocca.* 1130.a
Rocha Perſis in ludo latrunculorum, quæ nobis *Rocca* eſt, *Roc,* infimæ Latinitatis vocabulum pro Rupe. 1130.a
Ῥοδακινία, eadem cum δωρακινία, quæ Perſica eſt.606.b.& ῥοδάκινα, Perſica mala. *ibid.* ῥοδάκινα tranſpoſitis literis, quæ aliis Δωρακινά. *ibid.*
Ῥοδίτης, ſecundum genus Hyacinthi. 1107.a. vnde Rubinum fecit infima Latinitas. *ibid.*
Ῥοδία dicitur etiam Rhodiopolis. 785.a
ἡ Ῥοδίων πορεία. 783.e
Ῥοδίζων λωτός.975.e.976.a.b.980.a.981.c
Ῥοδόσταχυς cur Græcis dicta, ſpica veteribus Latinis Nardus Indica. 1061.c. infimæ Græciæ στάχυς abſolutè, i. ſpica. *ibid.* radix pleriſque veterum dicta. *ibid.*d
Ῥωγαλέον, ruptum. 1202.e
Ῥωγανίς Marciano, & Ammiano Ῥωγόμανις Ptolemæo fluuius Perſidis, cui adpoſita Perſæpolis,1202.b.c. idem fortaſſe cum Araxe amne Perſidis ad quem ſita dicitur Perſæpolis.*ibid.*b.c.d. vtriuſque idem ſonus, eadem ſignificatio. *ibid.* c. nam Ἀράξης ἀπὸ τοῦ ἀράξαι, Ῥώγανις vel Ῥωγόμανις ῥωγὴ deducitur. *ibid.*c.d
Ῥωγὰς κάπετος pro foſſa. 1220.c
Ῥωγαῖος, κρημνοὶ διερρωγότες. 1202.e
Rogatus pro Rogatione. 1262.e
Ῥωγὴ, ῥῆξις, ruptura, fractura. 1202.e
Ῥογόμανις fl. Ptolem.1181.d Ῥώγονις Arrian. *ibid.*
Ῥώγονις fluuius Arriano. 1181.d. Ῥωγόμανις Ptolem. *ibid.* in ora Perſidis. *ibid.*
Rogorum luſtratio in decurſionibus funebribus. 936.c
ὁ Ῥοιὰς τοῦ Ῥοιοῦ putauit eſſe Plinius, quum Rhœan dicit. 829.b. quum dicere debuerit, Rhœada vel Rhœadem. *ibid.*
Ῥοιὰς vel Ῥοιὰ, Rhoas, vel Rhœas dicta Laodicea ad Lycum, ob frequentes terræmotus. 828.e. 829.a. 831.d. ῥοιὰς vel ῥοιὰς μήκων, genus papaueris. 829.a. ὁ ῥοιὰς, τῆς ῥοιάδος, femininum. *ibid.*
Ῥοιίας. 72.a
Ῥοῖκος, Rhuncus. 86.c
Ῥίπτος. 241.e
Roma quadrata. 13.e.14.15
Roma quando condita. 15.b. 16.a
Roma quo Olympiadis anno condita. 811.e.c
Roma quot annis poſt Ilium captum condita. 865.e
Romæ nomen proprium vulgari nefas erat. 7.e.8.a
Romæ vrbs. 373 b
Romana vrbs, pro Roma. 480.e
Romani viciniores Africæ quàm Romani. 951.e
Romani bellum non intulerunt cuiquam ob religionem. 411.d.e
Romani priſci rudes in pleriſque nominibus è Græco deducendis. 954.d
Romanorum mos in ſepeliendis mortuis. 1057.e.1058.b
Romanis ſol oritur, quum Indis meridies eſt.662.c.d.e. & Romanis meridiem habent quum Indis Sol occidit. 662.a.b
Ῥώμη, Roma, vrbs.6.b. Æſculapij filia. 6.e.7.a
Ῥώμη & ῥώμη. 6.b
Ῥῶμος, Ῥωμύλος. 6.b.c
T.Romulio dies dicta à Sicio. 48.e. condemnatus ob rem militarem male actam in imperio. 48.e.a
Romulus. 6.c
Romulus primus Romæ quadrigam oſtendiſſe dicitur. 902.d.903.a. nec tamen ab ipſo colores & factiones Circenſium inſtituti. 902. 903
à Romulo extructum primò Circum cum 12. oſtiis falſum. 904.a
Romulus ac Remus à Lupa lactati.1137.c.d. in fluminis alluuie ex poſti.*ibid.* e. in Germalo ſeu Cermalo. *ibid.*
Ῥόπαλον, maſſuca. 1317 e. vnde Rhopalici verſus. *ibid.*
Ῥόπαλον cur dicta Nymphæa. 973.b
Ῥῶπος omnes merces mixtæ & minutæ quæ medicis, tinctoribus, pictoribus & myrepſis conducunt. 1050.d
Ῥωποπώλης, *Eſpicier*, qui ῥῶπον, i. merces omnes mixtas ac minutas vendit, quæ medicis, pictoribus, tinctoribus, & myrepſis conducunt. 1050.d. Seplaſiarius Latinis, παντοπώλης dictus. *ibid.*c
Ῥόπτρον τῆς πυλίδος. 924.a
Ῥόπτρον ianuæ quo foris percutitur, ἠχεῖ. 934.b
Ros, lunaris aſpergo dicitur. 1131.c.d. ἔρσας Alcmani aëris & Lunæ filia. *ibid.* humor quem Luna ſudat. *ibid.* vnde Roriflua Luna. *ibid.* d. Ros lunaris imber Solino dicitur. *ibid.* Ros tamen non poteſt à lunari aſpergine manare, nec lunaris imber dici. *ibid.*
Ros apud Indos manifeſtus ac notabilis in harundinum foliis. 1021.a. & eſt veterum Manna, & mel calaminum, & Saccharum Dioſcoridis & Plinij. *ibid.*
Ros pinguis & melleus, qui de cœlo cadit matutinis temporibus, & vbique, ab apibus colligitur, & in fauos refuſus mel purum putum eſt.1020.e.e a.1021.a. Roſille in grumulos coit ac denſatur, & pro Manna colligitur. 1020.e. πιστὸν, germanum ac merum, minime adulteratum. 1020 e.a. vnde πιστικὴ νάρδος, incorrupta ac ſincera. *ibid.*a
Ros Syrius de myrrha. 1058.d
Rorem veluti maritum ſitire dicuntur Margaritæ. 1130.e
Rore victitant cochleæ. 1134. d.e
Roſa Hieroſolymitana aut Hiericuntia, non eſt amomum veterum. 401.a
Roſa Hieroſolymitana non eſt amomum veterum. 401.a
Roſæ diuerſorum colorum reperiuntur. 976.b
Roſaria, coronarium è roſis erogatis in conuiuio. 557.a
Roſcidum, pro pingui roſcido. 363.e

Ros marinus eſt λιβανωτὶς coronaria. 405.d
Roſtra tridentia. 570.d
Rota interior pro Siniſtriore. 636.d
Rota qua ex puteo hauritur aqua, non eſt ἐσχαρία. 598.d. Rotam Plinius deſcribit cum tympano. *ibid.* Rota alrius aquam tollebat quam tympanum. 589.d. e. Rotæ plauſtrorum ex radiis contextæ, tympana ex ſolidis tabulis. 589 e Rotæ, hauſtoriæ machinæ quæ verſabantur hominibus calcantibus. 589 e. a. his aqua è puteis extrahebatur. 589.a. Rotæ aliæ erant quibus è fluminibus. *ibid.* fluminis impulſu affixas circa earum frontes pinnas percutientis. *ibid.* Hauſtra ſunt modioli aquam in rota haurientes & in ſummum referentes. 589. b. Rotæ molendinorum ab iis diuerſæ. *ibid.*
Rotæ inſtar verritur cœlum in ſphæra recta. 658.d.659.b
Rotundus pro globoſo & σφαιροειδεῖ. 713 a. à rota. 713.b. τροχοειδὴς, περιτροχος. 713.b
Rotundus & Teres differunt. 713.c.d. a. Rotundus στρογγύλος. 713.d
Ῥοῦ folia συρῖνα. 465.b
Ruber color qui dilutus eſt, pallet. 1154.e. Luteus palleſcens. 1154.e
Rubri coloris differentiæ & gradus. 1330.b c
Rubia cum radicula confunditur, quia vtraque radix tingit. 1165.b
Rubia Verantia. 1332.c
Rubiæ radix ἐρυθρόδανον, & ἐρυθρόδανον. 367.a.c
Rubiæ color, quæ eſt antiquis ἐρυθρόδανον. 1152. b. recentioribus ἐλυθρίδιον & λυθρίδιον, pro ἐρυθρίδιον. *ibid.* Rubia vero colore inficit. *ibid.*c
Rubigo. 26 ɔ.d
Rubigo. Rubigalia. 434.c diua Robigo. 434.c. cane victima placabatur. 434.d
Rubinus, gemma ex genere ardentium ex India mittitur. 1093.c
Rubor merus, quid, 963 c
Rubrica, auſterus color. 199.c
Rubor ab Æolico ἔρυθρ. 284.b
Rubrica Ægyptia & Africana fabris vtiliſſima, quia maximè ſorbetur picturis. 1156.a. Rubrica tincto funiculo dirigebant ligna ſecanda fabri. *ibid.* in ferrariis metallis naſcitur Rubrica. *ibid.*b. ex Ochra exuſta fit. *ibid.* diuerſæ igitur Λημνία μίλτος & Λημνία σφραγίς. *ibid.*c
Rubrica Lemnia hodie pro Bol, Armeniu venditur. 1156. b. quam Λημνίαν μίλτον appellat Theophraſtus. *ibid.* σινωπὶς & σινώπη generale nomen Rubricæ. *ibid.* c. vide Lemnia rubrics.
Rubrum mare. 1197.c
Rubrum mare, ἐρυθρὰ θάλασσα. 480.d.a. Erythræum à rege Erythra. 481.d
Rubrum mare ſcinditur in duos ſinus, Perſicum & Arabicum. 481.e. 483.a Rubrum mare in Ægyptum vergens eſt ſinus Arabicus. 481.a. 483.d. Rubrum mare geminum. 481. c.d
Rubrum mare Plinio pro ſinu Arabico, Solino pro mari magno. 486.e.a.c
Rubrum mare inter ſinum Arabicum & Perſicum. 798.c
Rubrum mare accolebant Arabes Aſcitæ. 1243.a
Rubus ſiue Batus aculeos foliis præfert. 271.a
Rubus, βάτος, inter ſpinas ex quibus ſepes viuæ fiebant. 271.c
Rubus inter ἀκανθώδη. 270 e. κυνάκανθα nomen à quibuſdam illi tributum. 271 a
Ructare quidam nunquam viſi. 34.d.e
Rudentes ſpartei. 917.c
Rudis terra, nunquam proſciſſa. 724.c. opponitur nouali. 724.c
Rufinus vocatus Lupus ceruarius. 390.d
Rufus, ἐρυθρός. 595.a. πυῤῥός. *ibid.* ξανθός. *ibid.*
Rufus color & Rutilus multum à fuſco diſtant. 1143.e
Rufus dilutior, ξανθός. 1154 e. Rufus idem cum luteo dilutiore. *ibid.*
Rufus idem qui antiquis Latinis Ruſſeus & Ruſſus, Græcis πυῤῥός. 1155.c. hodie *Ruſſam* cum Italis dicimus colorem luteum vel flauum. *ibid.*
à Rufo infimo ad ſummum quibus gradibus & numeris Græci progrediuntur. 1155.a
Ruina equi, & Ruere equus dicitur. 894. d. de ſimplici equi caſu 895.b
Rullus diminutiuum à Rurus. 944.a
Rumex, Græcis hodie λούμαξ. 1284.b
Ruminalis Ficus, vide Ficus Ruminalis.
Rumis, ἀρχαϊκῶς, mamma. 1137. c. aliis Rumæ. *ibid.* e. vide Ficus Ruminalis dicta. *ibid.* c.a. e. 1138 c
Ῥυμοτομία, viarum ſectio & directio. 821 c. vnde vrbes quę in ea parte laborabant, κακῶς ἐῤῥυμοτομημέναι dicebantur. *ib.* quid ad eam requireretur. 821.a
Ruſtariæ falces à ruſtis cædendis. 586.e
Ruſticæ gallinæ Græcis ἀτταγῆνες. 871 c
Ruſticula, dicitur Gallina ſilueſtris. 149.a. nulla alia auis reſpondet Attageni. 149.e. 150. a. ὁμοφυὴς τῶν ἀτταγηνῶν. 150.e
Rut, ὀχεία ceruorum. 753.a.b
Rutaber, idem quod Rutablum, vel Rutabulum, ab eruendo. 514 e. 515.a
Rutellum, lignum quo cumulus menſuræ deruitur, 515.e
Rutilus & Rufus color multum à fuco diſtant. 1143.e
Rutilas comas perperam fuco imbutas interpretatur Solinus. 1118.d
Rutimanna, vel Rutumanna, pro Ratumena vel Ratumenna. 935 a
Rutlus, τροφεὺς χελιδόνος. 236.b
Rutrum aliud, aliud Raſtrum, 515.a.d. Rutrum, σκαπάνη vel σκάφιον. 515.d.a
Rutula ligna verſatilia, Rutili. 236 a. clatri, & verſatilia repagula. 236 b
Runcinę in inteſtinis operibus locum habet. 1034 c
Rupes à rumpendo. 984.e. Rupo enim Latinis pro Rumpo. *ibid.*
Ruphius à Gallis dictus Lupus ceruarius. 390.d
Rupicapræ. 224.b. quibuſdam hodie vocantur Camoſſis, aliis Yſardi. *ibid.*
Ruplum pro Rurlum. 280.a
Rupluspro Rulus. 810.e
Rurus, vnde Rullus diminutiuum. 944.a
Ruſcus, myrtus ſilueſtris. 403.b
Ruſpare pro Ruſtare. 389.b

Ruſſadium promuntorium. 305 e
Ruſſati equi, vnde dicti. 903.a
Ruſſeolus vel Ruſſulus, pro Ruſſus. 1158.b
Ruſſcus & Ruſſus antiquis Latinis idem & Rufus, qui Græcis πυῤῥός. 1155. c. hodie *Ruſſum* cum Italis dicimus colorem luteum vel flauum. *ibid.*
Ῥυαὶ idem quod ῥοαὶ, vel ῥυαί. 829.b. ab antiquo ῥύω, quod eſt ῥέω. *ibid.*
Ῥύαξ ab antiquo ῥύω, riuos vel canalis. 829.b
Ῥύθιον ab antiquo ῥύω, quod eſt ῥέω. 829.b
Ῥύγχος. 103.c
Ῥυμός. 820.e
Ῥυμὸς, Remus. 1116. a. & lorum rubæ. *ibid.*
Ῥυμουλκεῖν, τῷ ῥυμῷ ἕλκειν. 1116.a. de nauibus quæ fune trahuntur. *ibid.*
Ῥυμουλκός, Remulcus. 279 b
Ῥύσις ab antiquo ῥύω. 819 b
Ῥυτὸν aut ῥυτεῖον vaſis genus cornui ſimile. 945.b. Græcè κέρας. *ibid.* eius forma. *ibid.* e. cur in eo pedes lauare poſſe dicantur, qui crura exterius inflexa habent & cornibus ſimilia. *ibid.*d

S

Σ Addunt Æoles initio multorum nominum. 176.d
Σ addebant Æoles & Siculi. 46.b
S pro C, poſteriori Latinitati. 539.e
S pro C in multis ponit infima Latinitas. 1308.d
S Græcum antiquis formatum vt C Latinum. 838.e
Σ & E in antiquis & grandioribus litteris Græcis nihil fere differunt. 175.d
S & R confunduntur in veteri ſcriptura. 115.a
S inſerebant in Græcis Latini & veteres Siculi. 508.a
Σάβα oppidum vel locus à quo Σαβαῖοι & Σαβαῖται. 490.e.491. a. Sabæorum caput. 495.e. regio Saba. 491.a. Saba & Schaba. *ibid.*
Saba metropolis Sabæorum, in monte condita. 492.e
Saba oppidum vel regio 498.b. Saba caput Sabæorum. 499.a
τὰ Σάβα caput Sabæorum. 499. a.b.500
Saba metropolis Sabæorum apud vetuſtiſſimos auctores, deſiit eſſe, & in eius locum ſucceſſit Μαριάβα. 1118.a
Saba, Sabæ, vel Sabe, vnde Sabæi. 497.e.498.c. Σάβα, σάβαι, 498.e
σάβα λιμήν. 492.b
Sabadius pro Sabazius. 1185.a
Sabæi. 497.e.a.b.c.d.e.498. 499.500.a.d. e. in qua parte poſiti. 497.e.498.
Sabæ, i. νομαί. 489.e. Sabæorum gens Atramitæ. 489.e.490.d. Sabæi in multas gentes ſiue pagos diuiſi. 490. a. Sabæorum regni regia Mariana. 490.b.d. alijs σάβα. 490.d
Sabæi, gens ampliſſima & celeberrima. porrectis ad maria gentibus. 490. e. eorum pagus Minnæi, & Atramitæ. 489.e.490. d. Sabæi, à Saba. 490.e
Sabæi, vna ex quatuor præcipuis gentibus Arabiæ odoriferæ. 490. e. 497. a. 498. e. iuxta rubrum mare ſiti. *ibid.*
Sabæi turis ligno cibum coquere ſoliti. 499.e. in Sabæis turifera regio à quibuſdam ſtatuta. 499.d.e
Sabæ etiam in Æthiopia, qui σαπτῖνοι Ptolemæo. 500.e. Sabæ regina, Ægypti & Æthiopiæ regina. 500. a. Regina Auſtri dicta. *ibid.*
Sabæi, apud quos tus naſcitur perperam inter Libanum & Antilibanum montes collocati. 1056.d
Sabæi σκηνῖται, ſed non vagantur. 484.d
Sabæi pagi. 483.d
οἱ σάβαι pro Sabæis ab oppido σάβα. 492.e
σάβαι vrbs ampliſſima Rubri maris. 492.b. e. vnde Beronice κατὰ σάβας. 492.b
σάβαι populi in ora Carmaniæ maritimæ. 1189.a
σάβαι male pro σίβαι Dionyſio. 995.e
σαβαιτικὸς poſſeſſiuum à gentili σαβαίτης. 492.a. σαβαιτικὸν σῶμα. 492.b
Sabatba Plinio oppidum in ora maritima Rubri maris. 491. a. vel in ſinus Arabici littore. *ibid.* e. Ptolemæo μαρίαβα vrbs. *ibid.* a. ſupra Canen emporium rubri maris in mediterraneo. *ibid.*b
Sabatba vel Sabbatha, oppidum quo thus omne camelis vehebatur. 498.b.499.e.a. vrbs regia & metropolis thuriferæ. 499.e.a
σάβαθα, productione nominis à σάβα. 492.d
Sabatbæ ab vrbe Sabbatha, vt Sabæi à Saba, 492.d. à σάβαθα, οἱ σαβαθαῖοι. *ibid.* dicti & σαβαῖται. 492.a.498.a
Sabazius, pro quo Sabadius. 1185.a
Sabba Beroſi filia, fatidica, in numerum Sibyllarum à quibuſdam relata. 647.b. quam eandem cum Cumana vult fuiſſe Iuſtinus martyr. 647.e
σαββαῖοι. & σαβαῖοι. 491.a
σαββαῖοι & Ομηρῖται iuncti. 491.a. vicini. 498.e
σάββαθα & σάβαθα. 491.e.a
τὰ σάββαθα caput regionis turiferæ. 499.a.d. in mediterraneo, 499. b. à Sabæis longè diſſita. 499.e
Sabbathi obſeruandi tempus Iudæis notatum ex vmbris iam inclinatis. 657.e
σάβοι, myſterium, vnde σαβάζειν, ὀργιάζειν, βακχεύειν. 497.a
σάβη Ptolem. diuerſa à σάβα. 491.e. σάβα Theophr. & Stephano σάβαι, à qua Sabæi. 491.e.497.b. etiam τὰ σάβας dicitur. 491.c. dicitur etiam σάβαι. 491.d. 497. d. & Sabatha, σάβαθα, vel σαυβάθα, vel σάββαθα. 491.d.e.a
Sabina herba. 367.d.e. eadem cum Brathy arbore. 367.d.e. hodie *Sauinaria.* 368.e
Sabina herba eadem cum arbore Brura Plinij. 950.e
Sabina herba, vna præ omnibus ad ſuffitus adoleri ſolita. 953. e. θύον κατ' ἐξοχὴν vocata *ibid.* non herba, ſed arbor pomila vocata. *ibid.*a. βράθυ, vel βράθυς proprio nomine dicta. *ibid.*a.b
Sabina herba, ſeu Brathys arbor, frutex Græciæ familiaris, & in ſacris adoleri conſuetos. 954.b
σάβωθα, productione nominis à σάβω. 491.d
Sabota & Sabatha eadem, Plinio diuerſa. 492.d
Sabora, Atramitarum caput ſeu metropolis. 490.a.491. a.e.493.a.d
Sabora, Plinio oppidum Atramitarum. 491.e.492.a. 493.a. & regni caput. 492.a. e. non

dubium quin ſint id oppidum quod Σάϐϐαθα Ptolemæo & Arriano dicitur. 492.a. in excelſo monte condita. 492.c. in eo colebatur Deus Sabis. 492.c
Sabotha. 498. b. Sabotha Arramitarum. 500 c
Sabis Carmaniæ fluuius Plinio. 1182. b. Ptolemæo Σάϐις oppidum Carmaniæ. ibid.
Sabis Carmaniæ fluuius Plinio. 1188. d. Σάϐις Ptolem. Carmaniæ vrbs in mediterraneo ſita. ibid. e. Βάδιϛ Arriano Carmeniæ locus. ibid. forte Σάϐιν ſcripſerat. 1189.a. nam & vrbs Sabis. ibid.
Sabis deus in oppido Sabotis colebatur. 492.c.500.c
Σαϐίαση proprium pro Κωμάσαι, vel Καμάσαι. ibid.c
Σάϐοι loca orgiis delicata, & ipſi Βάκχοι appellati. 497.a.d
Sabucus plurimam habet medullam. 234.e
Sacæ. 795 d. Sacæ dicti orientales Scythæ. 1150.b
Sacæ Indiæ controuerſi, habent fines ſuos. 1175.a
Σακαπηνὴ pro Σακασηνὴ vel Σακασσηνή. 1194.c
Sacapene regio. 621.b.624.c
Sacar Indis Saccharum. 1313.e
Sacar Mambu, ſponte naſcens in harundinibus dictis Mambu, & amyli modo craſſum & fragile. 1023.c.d
Sacar Mambu hodiernum Indorum, & Tabaxir Perſarum vel Arabum, eſt Saccharum veterum. 1022.b
Sacar Tenga facticium, a liquore quondam palmeo. 1021.c
Σακταῖον. 1195.d
Sacaſene. 794.b.c
Sacaſſene, quæ regio eſt Sacarum Scytharum Iſidoro eadem cum Parætacene. 1202.c
Sacaſſene, prouincia regni Parthici. 1197.d
Sacaſtene regio & Parætacane eadem Iſidoro. 1194. c. Sacarum Scytharum regio. ibid. Σακασηνὴ vel Σακασσηνὴ ad montem Paryedram locatur à Ptolemæo. ibid. Straboni Σακασσηνὴ regio Albaniæ vicina & Cyro fluuio. ibid. longè ab ea Sacæ Scythæ degunt. ibid. longè vtraque prouincia à Parætacene Ptolemæi. ibid.
Saccarum, ſuccus ex cannis expreſſus & igne ſpiſſatus atque concretus. 1018.e. Σάκχαρον veterum & ſuccus Indicæ harundinis quem Saccharum vocamus. 1015. a. Saccharum Plinius ait ad medicinæ vſum tantùm haberi. ibid. & eius virtutes ad medicinam vtiles recenſentur. ibid. quòd ſit διαλυτικὸν, quod oculorum obſcuritatem abſtergeat, quod renes & veſicam iuuet exulceratam. ibid. quæ in hodiernum Saccharum cadere non poſſunt. ibid. c. Saccarum noſtrum ſitim facit. ibid. b. d. Saccarum veterum εὐστόμαχον, non διψῶδες. ibid c. d. Saccharo vulgari vtuntur ad Serapia & Zulapia conficienda, non propter vllam medicam facultatem, ſed ad amara condienda, & ſpecies conſeruandas, & ad delicatioris vitæ voluptatem. ibid. d. quæ de Sacchro ſuo prædicant veteres, longè aptius quadrant in noſtram Mannam quàm in Saccharum. ibid.a
Σακκεῖν, ſaccare. 209.a. ſaccare, ſacco colare. ibid.
Σάκχαρ veterum, Saccharum Mambu, vel *Tabaxir*, ſuper harundinem Mambu concreſcit. 1312.e
Saccharinæ cannæ. 1296.c. Saccharum ea Indica harundine olim non fiebat. ibid. ſed aqua duntaxat exprimebatur ad potum. ibid. c. Mambu ab Indis vocatur harundo ea quæ Saccharum veteribus cognitum fert, & Saccharum Mambu. ibid.d
Saccharum vnde exprimebatur. 1311.e. Saccharitis canna 1312.a
Saccharum veteres in harundinibus colligi tradunt. 1018. c. inſtar gummis concretum & candidum. ibid. longè aliud ab eo quod hodie in vſu eſt. ibid. d. & diuerſum ab eo rumore dulci & melleo qui ex arundinibus Indicis exprimebatur. ibid. licet cannæ vtriuſque ſint eædem. ibid. expreſſione ea harundinibus ſuccus elicitur, deinde denſatur, & Saccharum dicitur. ibid.e
Saccharum priſcorum Iſidorus idem facit cum aërio melle, quæ Manna eſt noſtra. 1021. a. Saccharinæ cannæ hodiernæ deſcriptio. ibid. b Saccharum veterum aliud à Saccharo recentiorum Græcorum & Arabum. ibid. hoc facticium, illud natiuum. ibid.
Saccharum veteres crediderunt Indiæ mannæ ſpeciem diuerſam à noſtro Saccharo. 1021.c
Saccharum veterum eſt Saccar Mambu hodiernum Indorum, & Tabaxir Perſarum vel Arabum. 1022.b
Saccharum veterum internis & externis arboribus conuenit, & bilioſis febribus dyſenteriiſque. 1298.c. 1299.a
Saccharum antiquorum vocatur μάννα Indici calami. 1299.c
Σάκχαρον Dioſcoridi, Σάκχαρι Arriano, aliis Σακχαρ, recentioribus Græcis Σάχαρ & Σάχαρ, Ζαχαρατ. 1023.a
Saccharum Dioſcoridis & Plinij, & veterum manna, & mel calaminum, ſeu arundineum, & ros qui notabilis & manifeſtus in foliis harundinum deprehenditur, idem. 1022.a
Saccharum Mambu, candidum, fragile dentibus, in harundinibus colligitur, dulce ad medicinæ vſum ſumitur. 1021.e. verum ac legitimum Saccharum priſcorum. 1022.a
Saccharum Mambu colore lacteo. 1022.d. cetera ſali vel cineri in ſe coacto ſimile. ibid. vnde ἅλα Ἰνδικὸν Græci dixêre. ibid.
Saccharum Mambu, manna Indicæ harundinis. 1309. d.e. & Saccharum illud manna. ibid.e
Sacchari Mambu & Mannæ Libani montis ſimilia & diſſimilia. 1022.b.c.d
Saccharum Candum non eſt veterum Saccharum. 1022.a. arte tantum paratur. ibid. non à candore dictum, nec à Canna. ibid.
Sacchari Canna. 1018.a. vnde Indi ſuccos inde expreſſos potui habebant. ibid.

Sacchatum Tabarzed aliud quàm Tabaxir. 1312. a. Saccharum Tigala. *ibid.* b.e.a.c. Saccharum Alhuſar, ſiue Alhofor. *ibid.* b.c.e. Saccharum Hoaſcer, ſeo Hoaſer. *ibid.* c.d.e. Saccharum, idem Alhuſar, & Hoaſer, & Tigala *ibid.* c. 1313. d. Saccharum Alhaſſer. 1352. c. Saccbarum Aloſſar, vel Alhaſſen. *ibid.* d. Saccharum candi. *ibid.* a. 1313. a. Saccbarum Albuſar ea ipſo frutice manat. *ibid.* d. Saccharum ab Indis hodie *Iagara*, aot *Iagra*, non vocatur, ſed ſola ſpecies eius quod ex liquore Tengæ conficitur. *ibid.* e. Saccbarum in genere appellant Indi *Sacar.* *ibid.*
Saccire, *Saiſir*, Ç in S. 539.e
Σακκισμοὶ, minuti prngreſſus. 520.b. à ſaccu paulatim euacuato. *ibid.*
Σακκίζειν vel καθσακκίζειν, ſaccare, ſacco eaprimere. 467.e
Sacellum. 7.c
Sacellum idem qund conſeptum. 11.c
Sacellum, ἀσίδηλος. 147.c
Sacellum, templum ſine tecto. 1140.c & ara foramen in medio habena. *ibid.*
Sacar lucus, ὕλη ἀβάτα, proximus ficui Rumioali. 1137.a.b
Sacerdotas deorum miniſtri, ſæpe luſci. 525.e. Sacerdus luſca. *ibid.* Sacerdos matris Deum fortaſſe κύρτας dicta. 825.a
Sacerdutes Ægyptiurum linigeri. 998.e.a
Sacardotes munerarij. 809.c
Sacerdotum principes. 805.d.d
penea Sacerdutes intercalandi poteſtaa. 21 b
Sachalites ſinus, cui prætenta regio turifera. 491 d. e. 493. b d.c. 497.c.c. 498.b. 499.b. 500.d.a.e
Sachalites ſinus. 1181.b
Sachalitea ſinus. 1266 c
Sachar Arabibua ſuccus ex eannia Indicia eapreſſus, deinde coctus & coactus. 1321.e Sachar nomen tributum altis ſoccis, ſed cungelatis & coagulatis. *ibid.* vt Sachar Mambu, & Sacar Tenga. *ibid.*
Σακχαρὰ vel Σακχαριτικὸν γλύκυσμα. 1023.b. Placenta vel dulcia ex Saccharo facta. *ibid.*
Sacricola. 7.c
Sacricola. 11.e
Sacrificium depulſurium. 585.e impcrritom. 585.d
Sacrum pro ſacrificio & re diuina, tralatitiom. 1301.e. ἱερὸν ita Græcis. *ibid.*
Sacrum to agro habebatur, qund monumento ſeruiebat. 1221.e
Sacrum promuntoriom. 576 b
Sacrum ſollemne dicitur Apis natales. 440.a.b
Sacrum Tentyritarum & Ombitarum per ſeptem dies agitatum. 441.e 442.a
Sadaou ioſula haud longè ab anguſtiis ſinus Arabici. 1140. b Ἀδάνης & Adanum Solino. *ibid.*
Sadducæi vnde dicti. 615 a.b
Safarium, vel Paſtuphorium, atrium templi. 1317.e
Sagæ deſigare dicis aliquem, incantationis maleficis herbis & aliis veneficiis dictæ. 1080.c. hoc eſt πήξαι & καταδῆσαι. *ibid.*
Sagis noſtris nun incognitæ ceteræ imagines, quas veneficæ fingebant. 1088 b
Σαγαλασσὸς vrbs Piſidiæ, vnde ἡ Σαγαλασσὶς Ciliciæ regio. 619.e
Σαγίλινα ξύλα, pro Σανίλινα. 1032.d
Saganas Ptolemæo, Plinio Sicanas, pru Siganas, vel Saganas. 1181 d
Saganas vel Ananis flumen Carmaniæ. 1182.a
Sagapene adulterabatur Laſer. 355.c. 358.a
Σαγάριος & Σάγαρις, idem numen. 880.a.b. qui & Σαγγάριος. 880.e
Sagaris, Aiacis Lucri filius. 65. a. Sagaris, nomen proprium. *ibid.*
Sagaris fluuius, Græcis Σαγγάριος. 880.a.b alijs Σαγάριος. 880. b. Σαγάριος & Σάγαρις idem numen. *ibid.* idem & Saogarius. *ibid.* c.d.c. & Sagarius. *ibid.* & Σάγγρος. *ibid.* e. vnde Sagaris. 881.e
Σάγδας vel ψάγδας, Sagda vel Pſagda, idem. 706.d. lapis & vnguentum. 706.d.c
de Sagda multa miranda refert Solinus, quæ Plinius nec alij ſcripſerunt. 706.e. 707.a
Σαγὴ tomentum quo farciuntur σάγματα. 998.a
Σαγγάριος fluuius Græciæ. 880.a. b.c.d.e
Sageoon vel Agenoo pæderos dicitur ab Indis. 566.a. 567.c
Sagina pro cibo vel pabulo. 1134.c. Saginam cædere, eſt cibum cædere & comedere. *ibid.* a. Saginæ de glandibus. *ibid.* etiam de ſimplici cibo. *ibid.* Saginæ pro cibis. *ibid.* b. aliàs veteribus Sagina eſt ἀ-
σιτοῦ, farturas σίτισιν. *ibid.* Sagina cochlearum, ἡ σίτισις, quæ altiles facit cochleas. *ibid.*
Saginatus humore ſuo crofons 421.c
Sagittarij nota vel figura. 1236.c
Σάγμα, ſarcina, onus, ἀχθοφόρημα. 1170.c
Σάγματα iumentis farciuntur. 998.d
Σαγματηγὰ ὀθόνια. 1170. a. b.c. quæ corrupta eſt pro Σαγματηγῶν. *ibid.* c. vt ſint lintea ex quibus ſagmata & ſtragula fierent, ſeu culcitæ. *ibid.* aut ſtragula veſtis, à qua ἐσθὴς diſtinguitur. *ibid.* aut lintcum, in ſarcina corpus ipſum relictum, quod pluribus veſtibus faciendis ſufficeret. *Vne piece de toile de lin.* *ibid.* d
Σαγματηγὸν, non σαγματηγῶν legendum. 1171.e. ὀθόνια ea qua τὰ σάγματα γίνεται, i. ſtramenta fiunt. *ibid.* e a
Σάγος idem quod χλαμὺς, mantum vel ſagum. 1311.b
Sainct foin. 243 a. 244.b.e.a
Saïs vrbs metropolis. 476.c. 477.b. Saiticus nomus inter Bolbitinum & Sebennyticum. 476.c. Saïs & Saiteanomos inter Sebennyticum & Canopicom. 477.b
Σαΐτης, gentiles Σαϊτικόν, poſſeſſiuum. 476.a
Saiticum oſtiom. 478.e
Sal acer 115. c. fuaois & ſalſus, oppoſita. 115 d. amarum. 115. d. ἡδυωτὴς dictus. *ibid.* Agrigantinus. 115.e. 116.a.b
Sal Armenicus crocini coloris, qui & Cappadocicus dictus. 1153.d
Sal Armenius & Cappadocicus croceus, idem. 1155.d
Sal æquoreus pro mari æquoreo. 214.e
Sal Atticum, auſterus color. 199 e
Sal Cappadocicus crocei coloris, ab alijs Armenius vocatus. 1154.b
Sal centuripinus, purpureus.

116.c.a. tranſlucidus in Cappadocia. *ibid.* c. Sal Gelous. *ibid.*
Sal Chalci. 1097. d. hodie magni faciunt Chymiſtæ noſtri. *ibid.*
Sal Tragaſæus. 115.c. 116.a. Achanthius. 115.c. Sales tenues, λεπτοί. 116 a
Sal coctilis, ἅλες πηκτός. 266.d
Salis ſole ſiccari, & coacti ſiue denſati nulla differentia. 267.a
Salis cogendi mos. 266.c.d
Salis cogendi, non coquendi, plurimus vulgariſque vſus. 267.c. Coquitur ſal qui ex fontium ſalſorum aqua decocta conficitur. *ibid.*
Sal factitius, cuius varia genera. 266.c
Salis tam factitij quam ſponte naſcentis gemina cauſſa. *ibid.* d. e. vnica cauſa calor. 267.a
Salis natiui cauſa. 266.c
Sal concreſcit ... ἀπὸ ... ὑγροῦ. 267.d
Sal, cur æſtiua glacies dicatur. 982.c. & mare ſole concretum. *ibid.* & humor ex arido vel arida congelatus. *ibid.*
Sal carnem conſeruat. 1172.b
Sali ſuus flos. 1166.d
Salem nitrum vocabant. Græci ἁλόνιτρον. 204 d
Sale durata aqua. 345. c. & piſces. 345.c 346.a
Sales ex fontium ſalſorum aqua excocta. 267.a
Salis mare, & mare mortuum, idem. 614.e.a. Salis terra, i. deſerta & deſolata, *ibid.* e.a.b. Sal amarus. *ibid.* a. inde pro amaritudine. *ibid.* Salis lacus. *ibid.* e.a.b
Σάλαι, incolæ Taprobanes inſulæ, quæ Σαλική dicebatur, quum antea Παλαισιμούνδου diceretur. 1110.a
Salamandra animal ſtellatum. 757.c
Salamin & Salamina, idem. 43.e
Salaminiacus ſinus. 541.b
Salamis altera. 288.e. ambigua. 289.a
Salariana caſtanea. 603.e
Σαλαπάραι Ptolemæo, Saraparæ Plinio, Oſi amnis incolæ. 985.c
Σάλη vel Σαλική recens appellatio Taprobanes inſulæ. 1110. a.b.c.d.e.a. qua *Zeilan* à Perſis & Arabibus hæc inſula hodie vocatur. *ibid.* d
σαλαμάνδρα ... 766.e
Saleſij. 65.b
Salgama, olera quæ ſale & aceto condita ſeruantur. 1273 e. ἁλμαῖα Græcis. *ibid.* eorum conditura. 466.a
Saliares inſulæ, ὀρχησηίδες, χοραΐδες. 125.d.b.d
Salica vel Salica ex Græco Σαλική. 1326.a
Salica Ptolemæi tempore dicebatur quod ante Palæſimundu. 1118.a
Salichach, vel Salica, vel Salicha, vel Salica, vel Selicha. ξυλινὴ κασία. 1306.c. 1307.a.b
Salictum pro Salicero. 405 b
Salim herba, βρύον. Brathys. 541.e
Salinæ nullæ nec circa Ætnam, nec circa Ennam 116.d. Salinarum metalla non circa Agrigentum & Centuripas, ſed in India. 116.a.b. & Viicæ. 116.e
Salinarum vallis, ſiue ſalſuginis, vel ſalis κοιλὰς ἁλῶν, vel ἁλῶν. 613. b. c. falſo putatam ab Epiphanio eſſe eadem cum mari mortuo, vel lacu Aſphaltide. 613.b c. 614.a. & cum valle Sidim, quæ in mare mortuum ſeu lacum Aſphaltitem verſa eſt. 613.d. in ea valle Idumæi à Dauide deleti. 613 b. e. 614. a. b. ad mare mortuum minime ſita. 613. c. Idumææ fuit. 614. b. vnde dicta. *ibid.*
Salinaccum, vel Salinacium. 115.b
Salinacidæ, non Salmacidæ. 115. c. a. Salinacidus, ἁλμυρός. *ibid.* a
Salinacides aquæ. 1284.a
Salio à ἅλλω. 281.a
Saliua pro guſtu. 1282.d. Salioameri, quid. *ibid.* e. Saliuam mouere. *ibid.*
Saliua concharum, 1147.b. Saliuare lentorem, ἀφιᾶσι γλισχρότητα ἴσα μύξαις. *ibid.* Saliua purpura lenta ac ceracea non inficiebantur veſtes, ſed ſucco florido qui in mediis faucibus purpuræ. *ibid.*
Saliunca, nardum montanum. 1609. b. & ſigna omnia conueniunt. *ibid.* vomitiones ſiſtit, ſtomachum corroborat. *ibid.* c
Saliunca, herbæ genus, quæ Orci tuoica dicitur. 1066. d. Saliunca igitur ipſiſſima montana Nardus. *ibid.* d. e. Saliunca eſt nardus ... *ibid.* e. 1067 a. & non Celtica Nardus. *ibid.* Saliunca non eſt κυνόροδον, nec ἀγριόροδον, & λευκόροδον. *ibid.* b. Saliunca puniceis roſis humilis Virgilio. *ibid.* vnde pro roſa agreſti perperam accepta eſt. *ibid.* Saliunca veſtibus interponi ſolita odoris gratia. *ibid.* c 1633
Salins, ὀρχησταί, à ſalio. 125 d Salij κατ' ἐξοχὴν dicti Martis ſacerdotes. *ibid.* c. non à Salio Arcade, ſed à ſalio. *ibid.*
Salix latifolia non eſt ſiler. 1002. a. non habet ſemen quod habet Siler. *ibid.*
Sallentini à quibus conditi 65.b
Salluſtiani horti. 43.a
Salmandæ pro Salinacidæ. 713.d
Salmacis. 115.b
Salomæ Herodis ſorori tres vrbes aſſignatæ. 576.e.a. Τοπαρχία dicitur. *ibid.* a
Σαλοπύγιον, Solopogium. 70.d
σπίλος. σπιλίζειν. *ibid.*
Salpaga pro Salpuga. 296 d
σαλπικτής à σαλπίζω. 221.a
σάλπιγξ, σαλπίζειν, σαλπικτής. 220.e
σάλπιγξ, auis, quæ & ὄρχιλος. 444. a. & σαλπιγκτής. *ibid.*
Salpuca Bæticis, Solipoga vel Solpuga. 683.e
Salpugæ Bæticis quæ aliis Salipugæ. 1004.b
Salſa, Salſi. 1181.c.e
Salſa, vel Salſula, ἅλιμος, quam & ἀλμώδη vocant quidam Græcorum. 1096.e
de Salſamentorum malo odore & viroſo βρωμῶδες & ἰμβρυμον. 1128.a
Salſamentorum magnorum partes eodem nomine appellantur quæ piſces, vnde ſumuntur. 1317.c
σάλσικα recentioribus Græcis, Salcicia. 1131.e
Salcicia, σάλσικα recentioribus Græcis. *ibid.*
Salſula vocantur Chuli herba. 1696.e
Salſum & amarum differunt. 114.c.d. 115.d
Salſum aliud, aliud amarum. 187.c
Saltario armata ... ὄργανα quæ, & à quo inuenta. 170.c. a.b c.d.c. 171. a. b. ad bellicæ rei vſum conducens. 171.c d
Saltus, πήδημα. 390.e
Saltus pro montibus. 277.a
Saltus, montes Siluis opaci. 510. b. Saltuarius, ὁρεοφύλαξ. *ibid.*

Saltus in agris publicè diuiſis, quid. 679.d.e

Saltus, cubile & luſtrum ceruarum, σηκμὸς ᾗ δίνη. 220.e. præruptum ſaxum. *ibid.* a. locus editus & arboribus fruticibuſque condenſus. *ibid.* b. Saltus pro ſaliendi actu. *ibid.* c

Saluaticum & Seluaticum infimæ ætati, vnde Gallicum *Sauuage.* 213 b

Salura vita vulgo dicta, fortaſſe eſt Saxifraga. 1396.a

Saluia, ἐλελίσφακος & σφακὸς Græce. 360. c. ἀϊώδης & ἔμβρομος. *ibid.* d

Saluiæ agreſtis duo genera, non vnum. 331.d

Salutaris & Pacatiana vtraque Phrygia dicta. 806.e. & Phrygia magna. *ibid.*

Saluuij Latinis, qui Græcis Σάλυες. 95.b

Σὰμ & Σὰν Æoles pro ſigmate dixerunt. 892.c

σὰμ vel σὰν pro Sigma veteribus. 891.e

σῖμα Dores vocabant literam Sigma. 892.c. quod & μεῖμα ſignificat. *ibid.*

Σαμάρεια vrbs in Samaria, quæ poſtea Cæſarea, & Σεβαστὴ dicta. 576.a

Samaria Iudæa & Idumæa relictæ cum dignitate regia Archelao ab Herode Magno. *ibid.* c

Samaritæ vel Samaritani, vnde dicti. 612.a

Sambri Plinio qui Pſambrea Solino. 385.b

Σαμῶνοι. 485.a

Samiamintos lacerti genus in muros reptans & muſcas capians, non idem eſt cum lacerta Chalcidica. 1161.b. qui hodie Græcis Σαμιάμινθος vocantur, qui is eſt ἀσκαλαβώτης, i. Stellio. qui multum diuerſus à Stellione Italico. *ibid.* Σαμιάμινθος, vox pura puta Hebraica. *ibid.* c. καλαβώτην verrunt Septuaginta. *ibid.* & ſtellionem verſio Latina.

Samia Sibylla dicta Herophile. 78.e. quando vixerit. 79.a

Samia terra in medicaminibus. 130.e

Samia terra. 256.e. 257.a.b. ἰσχυρὰς & pinguis 257 b. candida. *ibid.* c. & cinerea. *ibid.* d. duo eius genera collyrion & aſter. *ibid.* a. e. oculorum medicamentis miſcebatur. *ibid.* d. e. propter pinguedinem ea pictores non vſi. 257.a

Samius lapis efficax ad oculorum rheumata. 257.e

Samnites gladiatores. 35.b.c. vnde dicti. 39.e

Samnium, regio Samnitum. 321. a. Stephano Σάμνιον vrbs Βρεττανίας, i. Βρεττίας. 321.b

Samorna vel Smyrna dicta Amazon quæ Epheſon condidit. 808.c.d. Σαμόρνα, vel Σαμόρνη dicta Epheſos. 808 c. 810.a. & inde Σαμορναῖος. 808.c

Σάμορνα vel Σάμορνος Epheſi portus. 810. c. vnde & Samorna dicta Epheſus. *ibid.*

Σάμος equus Circenſis. 936.d

Samoſata. 628.c. 629.a.b.c.d.e.a. c. e. 630.b.d

Samothracij dij. 71.d

Samphoræ equi in Circenſibus. 895.e

σαμφόραι equi qui Σὰν armo inuſtum habebant. 891 e

σαμφόραι equi, qui σὰν, i. ſigma notati erant. 892.c

Sampſæi quibuſdam Eſſeni dicuntur, quod Solem adorarent, vt Eſſeni. 611.b. ſed falſum Eſſæos Solem adoraſſe. *ibid.*

Sampſæi vel Sampſitæ dicti ab vrbe Sampſa Arabiæ. 611. a. quæ ad ortum Solis ſita. *ibid.* c. Σαμψῖται, & Σαμψαῖοι. *ibid.* Oſſenis vicini. *ibid.* a. quibuſdam appellati quaſi ἡλιακοί. *ibid.*

Sampſæi & Oſſeni, nec planè Iudæi, nec ἕλληνες, ſed nec Chriſtiani. 612.d

σὰν pro ſigno quod DCCCC ſignificat. 892.a. Græcis Æolicis σὰν erat tantum σῖγμα. *ibid.* b. σὰν compoſitum ex Sigma & Πι. *ibid.*

Sancxerunt pro *ſanxerunt* in antiquis manuſcr. 18.a

Sanctum fœnum. 243.a. 244.b. b. c

Sandaces rex Calliene emporij. 1186.b. qui Saragano ſucceſſerat. *ibid.*

σάνδαλα, quæ aliis σάνδαλα. 1323.e

σανδάλιον, piſcis ex planorum genere. 1128.d. Græcis etiam ἀκτῆ, Latinis ſolea. *ibid.*

σανδαλιῶτις, prius dicta Sardo. 99.e

σανδάλιον, vox Græca. 1032.e. σάνδαλα apud Aetium, non σάνδαλα. *ibid.* 1033.a

Sandalum exponunt quidam Aloes lignum. 1056.b.c. Sandalum rubrum, quod ex India fertur, colore inficit, & guſtu dulce eſt. *ibid.* c. σανδάλινα ξύλα. *ibid.*

Sandapila, feretrum mortuorum. 1205.d. loculus in quo plebeiorum corpora portabantur ad rogum. *ibid.* d.e. νεκροφορεῖον. *ibid.* e

Sandapilæ Latinis arcæ ligneæ ſeu loculi lignei in quibus mortui de nota plebeia efferri ſolebant. 1205.d. νεκροφορεῖον. *ibid.* e. Gloſſ. ſandapila quaſi ſine dapila. *ibid.* imo Sandapila eſt ex tabulis compacta arca. *ibid.* σοροὺς Græci vocant, quas ligneas fuiſſe conſtat. *ibid.* in iis tenuiorum cadauera portabantur ad rogum. *ibid.* vnde νεκροφόρα & νεκροφορικὰ ἀγγεῖα vocabantur. *ibid.* σοροὺς Græci vocabant. *ibid.*

Sandapilarij, σοροπηγοί, qui arcas ligneas compingebant, ſeu ſandapilas. 1205 e

Sandaracha, auſterus color. 199.e

Sandaracha κινναβαρίζει. 1198.d

ex Sandaracha vſta rubrica admixta fit ſandyx. 1152.a. Sandaracha & ſandyx eadem Galeno. *ibid.* d. Sandaracha rubra. *ibid.* Sandaracha quomodo fit. *ibid.* Sandaracha facticia & ſandyx facticia, idem. *ibid.* d. e. ſic foſſilis & natiua ſandaracha eadem cum Sandyce metallica. *ibid.* e. Sandaracha ab aliis vocatur Sandyx metallica Strabonis. 1153.a. Sandaracha foſſitia ex Ponto & Cappadocia aducebitur. *ibid.* & in vicina Armenia naſcebatur, qui σανδαράκη appellat. *ibid.*

Sandaracha Dioſcoridi optima, ἡ κατακόρως πυῤῥὰ καὶ κινναβαρίζουσα τὴν χρόαν. 1154.a

Sandaracha facie rubra, ſed luteo colore tingit. 1155.b. vnde Sandaracinum pro luteo. *ibid.* non tamen eadem cum Armenia terra. *ibid.* eadem potius fuerit cum Arſenio rubro. *ibid.*

Sandarachinus color vel Sandycinus, σὺξ & συκινὸν dicitur. 1158.c

Sandarachini coloris Armenium. 1153.e

σανδαρακίζον τῇ χρόᾳ Arſenicũ. 1154.b

Sandaſirus gemma, in numero pellucidarum. 132.e.133.a

Sandareſum, gemmam ex genere ardentium, emittit India. 1093.c
Sandaſter gemma, Hyalum numero & diſpoſitione ſtellata. 758.d
Sandycinus color vel Sandaracinus. 1158.c
Sandycini coloris Armenium. 1153.e
Sandyx auſterus color. 199.e
Sandyx Armeniaca Strabonis, & terra Armeniaca Galeni, quod ad colorem eædem poſſent videri. 1155.b. licet hæc luteum, illa rubrum præferat. ibid. quia ὠχρὸν & πυῤῥὸν, luteum & rubrum, ſunt colores affines, & qui ſæpe confunduntur. ibid.
Sandyx Armenia colore ſimilis τῷ κάλχῃ. 1160.c. Sandyx Indica præſtantiſſimam purpuram facere dicitur, ſi curetur. ibid.
Sandyx metallica in Hyſpiratide Armeniæ, quod Armenium vocatur ſimile κάλχῃ. 1152.a. Armenium cæruleum eſt ibid. Sandycem tamen omnes volunt eſſe rubri coloris. ibid. Sandyx Heſychio frutex qui cocco ſimilem colorem facit. ibid. Plinius ex ſandaracha vſta admixta rubrica fieri Sandycem ait. ibid. vt ex Sandyce & ſinopide mixtis Syricum, quod rubrum eſſe conſtat. ibid.b. Syricum & ſandycem eundem colorem ſtatuunt recentiores. ibid. Sandyx σῦριξ & συρικόν. ibid. b. d. Sandyx, herba tincturæ apta, quam vulgus Varantiam vocat. ibid b. hodie *Garantiam* vocat vulgus infectorum, qui colorem rubiæ ſic appellant. ibid. Sandyx rubra quocunque modo accipiatur. ibid. d. Sandyx, χρῶμα κόκκινον. ibid. Sandyx & ſandaracha eadem. ibid. Sandaracha autem rubra. ibid. Sandyx fit cremata ceruſſa. ibid. Sandaracha factitia & Sandyx factitia, idem. ibid. d. e. Sandaracha fiſſilis & natiua eadem cum ſandyche metallica. ibid. e, quæ ab aliis ſandaracha vocatur. 1153. a. Armenium idem cum Sandaracha fiſſili & natiua quæ & σανδὶξ. ibid. e
Sandyx metallica Strabonis quam Ἀρμένιον χρῶμα appellat, diuerſa à terra Armenia, & bolo Armenio. 1157. a. hoc enim Armenium planè puniceum. ibid. b. Sandyx vel Arſenici tenus alterum, Armenium rubrum. ibid.
Sangarius fluuius. 879.c. 880.a
Saugarius vel Sangas fluuius. 880.e
Sangarius vel Sagarius vnus inter Chelar & Hypium. ibid d. alterius ortus in Phrygia, qui in Pontum exoneratur. ibid. & hic Marciano dicitur Ἀρταναῖος vel Ἀρταινὸς. ibid. e.
Sanguinus, arbor quæ Sanguinea frutex dicitur. 610.b. vel Sanguineæ virgæ. ibid. inter infelices numeratur. ibid.
Sanguis pro humore arborum. 1284.c. Sanguis oliuę de oleo. ibid. Sanguis vnæ de vino. ibid. d. Sanguis ἰαρ, vel ἦαρ, Cypriotum lingua. ibid. c
Sanguis ſaporatus. 1282.e. quia ſalſus. 1283.a
σανίδες, θύραι & πύλης, idem, tabulæ quibus operitur τὸ χάσμα ianuæ. 927.d
σανίδιον. 572.c. 573.b
σανιδώματα, fori. 910.c. σανίδωμα, πρύμνης. ibid.
σανιδώματα τῆς ὀπίσω. 1105.c
Santalina ligna. 1032.d. tota India celebratiſſima, quorum non vnum genus. ibid.
Σανδάλου mentio apud recentiores Medicos Græcos. 1032.d. quod nomen à Græcis ad Arabas peruenit. ibid. e. Indicum eſt, quod hodie vocant Chandama. ibid.
Sapa priſcis Latinis humor arborum, vere & autumno abundans. 1283.a. Gallico *ſéue*. ibid. Sapa ab ὀπὸς. ibid.
Σαπαῖοι Thraciæ populus. 500.c
Σαπαῖοι etiam Ptolemæo, populi in Æthiopia, qui aliis Sabæi. ibid.
Σαφαρ, Saphar vel Σαπφαρα, vnde Σαπφαρῖται populi. 491.b.c
Sapientes ſeptem quo tempore dicti. 843.d.e
Sapientiæ morbus, φρενῖτις. 398.d
Sapinea, inferior abietis pars, non Sapinus. 504.a
Sapinus, quid. 503.b.d. diſtinguitur à Sappino vel Sappio. ibid. c
Sapio, χυμίζω, cum ad guſtum refertur à Sapa deducitur. 1285.c. Sapio, φρονῶ à σοφός. Latine Sapus, ibid. ab hoc Inſipiens, ἄφρων, ab illo Inſipidus, ἄχυμος. ibid.
Saponaria hodie dicitur ſtruthium & cur. 1162.b
Sapor forte ab ὀπὸς. 1285.a. vel à Sapus quæ ab ὀπὸς. ibid. Sapor χυλὸς, ex ſucco & humore. ibid. Sapor pro ſucco, ibid. b. Sapor, χυλὸς, qui expreſſione colligitur non inciſione manat. ibid. b. qui Græcis ὀπὸς. ibid.
Sapor & color differunt. 137.e
Sapor ſentitur ac percipitur. 1282.d. Græcis χυμός. ibid.
Sapor ſanguinis ſalſus, alius à ſapore acido & vitioſo mali punici. 1283.a. Saporum diſcrimina ea diuerſis fructuum ſuccis. ibid. b. Saporatiora ſunt ſucculentiora. ibid.
Saporibus ſingulis ſuas figuras Democritus adſtruebat. 1284.d
Saporata offa. 1282.e. Sanguis ſaporatus. ibid. Succus ſaporatus. ibid.
Σαπφειρίνη inſula Arabici ſitus, in qua eruebantur Saphiri. 1084.b c potius Σαππὶρ, vel Σαπφὶρ ipſius nomen. ibid. c. vnde Σάπφειρος appellata. ibid.
Σάπφειρος, gemma, ab Inſula ſinus Arabici, quæ Σαπφειρίνη, vel potius Σαππὶρ vel Σαπφὶρ dicebatur 1084.b.c. Sappir etiam dictus ille lapis. ibid. c. Sapphirus quibuſdam videtur fuiſſe ſecunda gemma in primo ordine Rationalis. ibid. b. aliis ſmaragdus. ibid.
Sapphirus χρυσοστιγής, βασιλικὸς, diu in pretio fuit. 133.b. Inter Cyanum & Sapphirum parua differentia. 133.e
Sapphirus quibuſdam Feruzegi Arabicum. 1130.d
Sapphirus dicta & Cyanos & Turcica gemma. 202.b. Sapphirus nigra Cyano maſculo ſimillima. ibid. e
Sapphirus aureis punctis interlucet. 203.b. χρυσοστιγής. ibid.
Sapphirus guttis aureis ſparſus, χρυσοστιγής. 131.c. 133.b. χρυσόπαστος. 133.a. Sapphiri raræ ſine purpura. 131.d. ſed aliæ totæ cæruleæ & purpureæ, aliæ punctis aureis collucent. ibid. cyaneæ mares ſunt. 132.a. & nigriores. ibid. a.c
in Sapphiro auri guttæ micantes. 1071.c
Sapphiri cæruleæ blandiores & remiſſius coloratæ. 132.c

Sapphirus nuſquam pellucidas cur Plinius dixerit. 132.c.d
Σαπφείρ vel Σαπφείρ, inſulæ nomen, vnde Σάπφειρος gemma. 1084.e. quæ Sapphir Hebræis dicitur. *ibid.*
Sappina. 504 b
Sappinus, vel Sappium, quid. diſtinguit Plinius à Sapino. 503.c. Sappinea nux. *ibid.* b.c.d
Sappinus, ſui generis arbor, ab Abiete diuerſa. 1034.a. Sappinea, pars ima abietis ſinuiata. *ibid.*
Σάττειν, implere & farcire. 998 d
Sapus, σοφός. 1285.a.c. vnde verbum Sapio, φρονῶ. *ibid.* c. vnde Inſipiens. *ibid.*
Sapus à σοφός. 2211.d
Sar olim dicta eſt Tyrus. 1331.d. & Sarra Ennio. *ibid.* inde Purpura præſtantiſſima, & Sarrana & Tyria dicta. *ibid.*
Sar, vel Oſſar, frutex. 1313.b
à Sara Abrahami vxore non dicti Saraceni. 485.e
Σαρὰκ, Arabicum, λῃστής, vnde Σαρακηνοὶ quaſi λῃστρικοί. 611.b
Σαρακα vrbs, vnde Σαρακηνοί. *ibid.*
Saraca, r[illegible]o à qua dicti Saraceni. 485.e.a
Saraceni Scenitis μεταμείβεσθαι... 484 e. in Septentrionali Arabiæ Felicis latere. *ibid.* Saraceni ſeparati ab Arabibus. *ibid.* a.b. tamen multi eos cum Scenitis Arabibus confundunt. *ibid.* a. b. 485. c. recentioribus Scenitæ Arabes vocari Saraceni. 484. b. quia Saraceni σκηνῖται & Nomades. *ibid.* hodie *Mauri* & Ægyptij vocantur. *ibid.* c. veteribus Saraceni & Scenitæ Arabes iidem appellati. *ibid.* e. 486.c. habitarũt littus Arabici ſinus vbi vrbs Elana. 484. c. circa montana Arabię Felicis habitabant. *ibid.* Saracenorum meminerunt Plinius & Dioſcorides. *ibid.* e. & alij vetuſtiores Ptolemæo. 485. a. b. Saraceni à regione quæ Saraca dicebatur, nominati. *ibid.* c.a. perperam à Sara vxore Abrahami quidam deducunt. *ibid.* e.a. alij à voce Arabica *Sarak.* *ibid.* a. Scenitæ & καμηλοβάται, qui & Saraceni, felicis Arabiæ montana & deſerta incolebant. *ibid.* e.d. ad Septentrionem. *ibid.* e.b. Saracenorum regio ad occidnum latus Melanorum montium verſus Ægyptum prætendebatur. *ibid.* d. haud longe à Pharanitide. *ibid.* e. Iſmaelitæ olim dicti, qui poſtea Saraceni. *ibid.* e.a. Saraceni poſtea dicti omnes σκηνῖται & νομάδες Arabes & Æthiopes. *ibid.* b.d. 486. b. eorum gens ab Aſſyriis initium capit & ad Nili cataractas porrigitur & confinia Blemyarum. 485. b. d. Saraceni etiam dicti Troglodytæ Æthiopes. *ibid.* d.e. 486. b. Saraceni populus Arabiæ Nabathææ vicinus. 485.a
Saraceni ab antiquo φοινικῶνα incoluerunt. 487.e
Saraceni, Scenitæ Arabes. 799.d
Σαρακηνὸν ὄλισβον vocantur Anime Luſitanorum. 2250.a
Saraganus rex Callienæ emporij, cui ſucceſſerat Sandaces. 1186.b
Sarak Arabicè, fugax & λῃστικός. 485. a. vnde & Saraceni. *ibid.*
Saraparæ Plinio, Σαραπάραι Ptolemæo, Oxi amnis accolæ. *ibid.* c
Σαρίνος & Σαρωνὸς cur dictus Pitraeus. 415.c
Sarcocutia. 301.e
σαρκοφάγος, lapis Aſſius ex quo σορὸς ſeu areæ fiebant condendis mortuorum corporibus. 1203.c.d
Sarcophaga, vel arca, Sepulcri appellatione cenſetur. 1221.d. Capulum Nonius ſarcophagum vel ſepulcrum interpretatur. *ibid.*
Sarcophagus vel arca, σορός. 1203.b.c
σαρκοφάγοι λίθοι ex Sarcophago lapide cauabantur, condendis corporibus defunctorum. 1104. c. a. σαρκοφάγοι abſolutè poſtea dicti quilibet mortuorum loculi. *ibid.* b. à Sarcophago *Sarcueil* dicimus quamlibet arcam ſepulcralem. *ibid.*
σαρκοπίων. 77.e
Sarcueil Gallicè pro qualibet arca ſepulcrali à Sarcophago. 2204.b
Sarcum, σκαλίς. 916.e
Sarda Græco σάρδιον. 558.a. σάρδιον αἱματῶν. *ibid.*
Sarda gemma cur δίπνοος dicta. 98.e
Sarda veterum. 584. a. Sarda fœmina. *ibid.*
Sarda, rubra. 562.d
Sarda gemma in Sardinia potius quam in Sardibus reperta. 182.d. Sarda terra à Sardinia, & Sardus homo, Sardus ager. *ibid.* e. Sarda gemma σαρδῶ & σαρδόνιον dicta. *ibid.* & σάρδιον. *ibid.*
Sarda hærens in ſaxo, cordis modo reperta. 340.d
Sarda inter ardentes gemmas. 278.a.b
Sarda piſcis, Græce σαλαμίς. 183 d
Sardachares. 130.c.d
Sardi collectanea aquæ imbricę depaſcebant. 193.d
Sardianica punicea & coccina. 344.e. Perſarum veſtimenta. *ibid.*
Sardianum κάρυον caſtanea. 603. d. de optimis. *ibid.* e. Sardianæ caſtaneæ omnium optimæ, figura rotundiores. *ibid.* d.e
σάρδεις Ionicè pro σάρδις. 50.e
Sardinia inſalubris & peſtilenti aëre famoſa. 103. e. Sardinia pomera.
Sardinia & Sicilia iiſdem temporibus factæ prouinciæ Rom. 104.d
Sardinia tota multis & grauibus auibus tenebatur quum Ariſtæus in eam tranſiit. 99.a
Sardinia quot milliaribus à Corſica diſtat. 98.a.b.c
Sardinia herba, vel Sardoa, vel Sardinia. 101.d.e.a. Batrachij ſecunda ſpecies. *ibid.* a
Sardinæ, θρίσσαι. 183.c
σάρδιον dicitur Sarda gemma. 182. e. & herba venenata quæ in Sardinia. 183. a. aliis σαρδονία πόα. *ibid.*
τὸ σάρδιον, diminutiuum à σάρδις. *ibid.* d. σάρδιξ αἱματῶδες. *ibid.* e
σαρδώ, σαρδών. 322.b
σαρδώ, & σαρδὼν σαρδόνος, vnde σαρδόνιος, inde σαρδονία νῆσος, Sardinia. 99.b.122.e
σαρδῶ inſula & σαρδών. 182. e. σαρδῶ etiam Sarda gemma. *ibid.*
Sardo prius dicta Sandaliotis. 99.c
σαρδόνιον & σαρδῶ dicta Sarda gemma. 182.e.183.a
Sardius lapis. 132.b
Sardius, Sarda gemma. 183.a.c
Sardij color ruber. 766.c
Sardoniæ eſu contrahuntur labia. 103.a
Sardonyche. 521.c
Sardonyche. 767.a
Sardonyche Indica. 564.e. tralucebat. *ibid.* b. reliquæ cœcæ. *ibid.*

 1635

Sardonyebe de torrentibus deregitur. 1080.a
Sardonyches Arabicæ, Armeniaeæ & Indicæ. 557.b. Sſrdonyx Polyeratis. *ibid.*
Sſrdonyches melleæ aut fæculentæ improbantur. 564.c
Sardonyebes Indicæ omnium optimæ. 558.b. Sardooyehes aliæ tralucentes, aliæ cœcæ. *ibid.* Plinij æuo cœcæ in pretio. *ibid.* Sardonyches Arabicæ nullum habent Sardæ veſtigiom. *ibid.* e. radice nigra, vel cæruleum imitante. *ibid.* d
Sardonyx, ex Sarda, quæ Græcis σάρδιον, & ὄνυξ, i. vnguis, vel gemma vnguis eolore. *ibid.* a. velut voguis earnibus impoſitus. *ibid.*
Sardonyx etiam μονόχρως Epiphanio. *ibid.* e
Sardonyx Arabica. 563.b.c.d.e. b.e.d. Indica. *ibid.* Armeniaea. 563 b.d
Sardonyx vetè. *ibid.* e
Sardonyx, non quaſi ſateonyx, ſed quod ex ſarda & onyche compoſita. *ibid.* a. trieolor. *ibid.* e
Sardonyx in ſinu Rubri maris non reperiebatur. 577.b. Indieæ detegebantur torrentibus. *ibid.* e. in montibus eruebantur Arabieæ. *ibid.*
σαρδοπάτορος eeleberrimũ fanum in Sardinia. 99. d. σαρδοπάτωρ, id eſt Sardus pater. *ibid.* e
Sardous, Sardoa herba. 101.d
Sardus Sardiniæ rex. 99 e
σαργάνη & κίφινον, quæ aliis ἄρριχος vel ἀρρίχιον. 1072.a. aliis σάργανη. *ibid.* item δισκάρι, πλέγμα, φορμίς. *ibid.*
Sari frutex paluſtris, ſed Ægypti peculiaris. 1004.a. non eſt papyrus quo toros ac ſtramina fareiebant pauperes. *ibid.*
Sariſſam duplicare, quid. 943.c
Sarinatæ. 191.e.192.a
Sarmatieus Oceanus. 799.e
Sarmagina, σαρμάγανα. 794.c
Sarmeota, ſoreuli amputati, à ſarpendo, i. putando. 587.e
Sarmentorum balſami, ſeu xylobalſami pretium. 593.e.a.b
Saronieus ſinus Peloponneſi. 140.b. qui & Megarieus. *ibid.* e. & Salaminiaeus. 144.b
Sarpedon Atymnum amabat. 172.d.e
Sarpedon promuntorium Ciliciæ. 784.a.786.d
σαρπηδόνος pro σαρπηδών. 1212.e
Sarpere, i. putare. 587.e. vnde Sarpta vinea, & Sarmenta. *ibid.* & Sarpiculæ. *ibid.*
Sarpiculæ prios dictæ, à ſarpendo, i. putando. *ibid.* hodie *Sarpes. ibid.* poſtea Serpiculæ & Sirpieulæ dictæ. *ibid.* ex Græco ἅρπη ſirpa & Sirpiculs.
Sarraceni, Sarraſini, e in ſ. 559.e
Sarritio ſequebatur oceationem. 728.e
Sarritor, deus ſarritionis. *ibid.* a
Sarritor, vnus è diuis agrieolis. 515.c
Sarthæ pro Satarchis, & pro Sarmatis. 591.e
σαρξίφαγος pro ἀξίφαγος. 1195.c. 1296.a
Sata, ſunt ſegetes, τὰ σπείρομα. 591.b
Satala. 529 a
Satalia hodie, quæ olim Attalia. 781.b. Sataha veœhia. *ibid.*
Σάνταλα ligoa. 1031. d. Santalioa ligna. *ibid.* Satarchæ vel Satarehæi vſu auri argentique abdieato ab auaritia vindicati. 1194.d
Satarchæi, Σατάρχαι. 985.e.986 a
Satiare, pro Implere, Imbuere ad plenum. 416.b c. vt κορέσαι Græcis. *ibid.* Sſtiare dicere. *ibid.* c. Saturantius enarrare. *ibid.* d. Satiata imbribus Mauritania. *ibid.* b.421.c
Satibarxaois defectio Alexandro eauſa fuit exercitum circumdueendi. 793.d.e
Satietas vitæ. 208.a.e
Satio feſtinata à Vergiliarum occaſu incipiebat. 735.b. ſerotina eirea brumam. *ibid.*
Satio precox ae feſtioata quæ. 753. c. matura & ordinarta. *ibid.*
Sſtis pro Multum & valde. 333.e
Sator, vel Ioſitor deus agricola. 724.e
Satorchæi, Σατορχαῖοι. 191.c
Satrapiæ qoatuor, Gedroſi, Araehotæ, Arij, Paropauiſadæ. 1175.c.d
Saturæ dictæ lanees in ſacrificiis. 130.a
Satureia, θύμβρα, Cunela, vel Concla. 1275 a.b
Satoreia eur dicta Thymbra, vel Thymbræ ſpecies. 1286.d
Satureia ſatiua, eſt thymbra ſatiua, quæ ferr ſpicam. 1288.c
Satureius à Saturo, qui ſaturat. 1286.d.
Saturnus Bclus. 1135.b
Saturnos Βῆλ & Βὰλ dictus. 1228.c
Saturni, ſideris, nota. 1328. a. ex duabus primis literis fui nominis. *ibid.*
Saturni ortus matutinus. 721. e.c.e
Saturni periodus quibuſdam magnos annus vocatus 554.c
Staturis in eoloribus. 345.d.b. 346.e
Saturæ lanæ. 268.e
Saturæ purpuræ. 1104.b
Satyra Græea in quo ab Afella. na Latina differrebat. 109.e. Satyticum drama nihil aliud quam ἱλαροτραγῳδία. *ibid.*
Satyri & Ægipanes diuerſi. 413. a. cum Satyris poſiti, & ab his diſereti, ita & Faoni. 414. a.b. Satyri cætera ſimiles Panibus vel Faunis, ab aliis ob diuerſa geſtamina diſtincti. *ibid.* d. eapripodes & αἰγίποδες & τραγόποδες dicti. *ibid.* e. Psues & Satyri à Græcis ſeparati. *ibid.* a. Siluanis & Faunis diuerſi, ſed omnes αἰγίποδες & αἰγίπανες. *ibid.*
Satyri eum eauda porcina. 833.b
Satyrica ſigna dicaodi mos pro amuletis in horto & foro, i. in villa & vrbe. 310.c.d d.
Satyrica ſigna, quid. 310.e
Satyrion non eſt cognominatum Cratægonon. 267.a. Orcbis & Cynoſorchis dictum. 269.a.b
Σατύριον. 212.c e
Sarra, lacertus. 493.a. Sauræ in veneficiis amatoriis multus vſus. *ibid.* tritæ in poto dabantur. *ibid.*
Sauræ, laeerti. 1313 c. vnde fortaſſe Sauraria inſula. *ibid.*
Saurix vel Sorix, auis, quæ inimicitiam habet cum ardeola. 92.e.a. Græcis σαύρα, σαυρίτης, vel χαλκίς, etiam σαύρα. *ibid.* a. b
Sauuage Gsllicè à Saloatico & Seluatico, quod infima ætas vſurpauit. 123.b
Saxa quadrata à cæmentis ſeparata. 378. a. Græei non vtebantur ſtructura è quadrato lapide. 378.a. σιδηρων λίθων vocant Græei. *ibid.* b. vulgo *Pierre de taille. ibid.*
Saxifraga, & Calcifraga vocatum Trichomanes & Adianton. 1273. c. item Scolopendtion. *ibid.* Saxifraga ſcolopeudrion quod è ſaxis erompat, & ea veluti rumpar. *ibid.* e
Saxifraga & Calcifraga diei poteſt herba quælibet, quæ in

ſaxis naſcitur, aut calculi frangendi vim habet. 1295.d. nulla ex Saxifragis cum Empetro facere videtur. ibid. c. plures herbæ & diuerſi generis Saxifragæ dictæ. ibid. σαξίφραγος quædam Neophyto & aliis auctoribus. ibid. quam σαξίφραγον omnes vocant more ſuo. ibid. 1296.a. ἐμπέτρος dicitur vocari, 1296. a. & ἐπίπετρος quoque dici poteſt. ibid. ſed non eſt ἐμπέτρον Dioſcor. aut ἐπίπετρον Ariſtotelis & Theophr. ibid. Saxifraga illa eſt forſitan ea quæ vulgò *Salnia vica* dicitur. ibid. Petræa etiam dicta. ibid.b

Saxifraga poſſet dici & Scolopendrion & Trichomanes & aliæ pleræque. 1296 a

σαῶν, Saue, non Sabe, oppidum, à quo σαωλωνοί. 491.a.b. melius σαῶα dicitur. ibid.b

σαῦρα χαλκὴ, ζίγης vel ζίγνις. 1161.e

σαῦρος, lacerta, ab Ionibus κροκόδειλος, ab Ægyptiis Champſa dicitur. 873.d

Scabillon. 998.b

Scæna ex Græco σκηνὴ 1168.e. ſed σκανὰ dicebat dialectus. ibid. 1169 a

σκάλαβος Æolice pro ἀσκάλαβος. 759.b

σκαλὶς, ſarculum. 916.e

Scalpellum, σμίλιον. ibid.

Scalpellum quo calami ad ſcribendum olim aptabantur ac temperabãtur, γλύφανον. 1044. e. idem & γλυφὶς, & γλυπτὴρ, & γλυφεὺς & σμίλη vocabatur. ibid. ὀξυντὴρ καλάμων. ibid.

Scalpere & Sculpere eiuſdem ſignificationis. 46.a. ab Æolicis σγάλπω & σγύλπω. ibid.b. Scalptura. Scalprum. ibid.

Scalpere & Sculpere non differunt origine ac ſignificatione. 1100. c. frequentius tamen Scalpere pro cauare, & Sculpere pro cælare ſigillis eminentibus. ibid.

Scalpi aliud, aliud poliri vel atteri. 1101.d. Scalpi γλύφεσθαι, poliri σμήχεσθαι. ibid.

Scalpo à γλάφω. 1046.c

Scalpo à γλάφω, & Sculpo à γλύφω, einſdem ſignificationis. 907.b

Scalprum, σμίλη. Salpellum, σμίλιον. 509.e

Scalprum ſcribę, *Cannif* Gallice, à canna vel calamo. ibid.e

Scalprum, ad verbum γλύφανον. 1044.d. nam Scalpere γλύφειν. ibid. Scalprum tamen de cælo argentariorum vix Latinis dicitur. ibid. Scalpra ſutorum propria, Horatio. ibid. quæ Græcis σμίλαι ac σμίλια. ibid.

Scalptæ vel cauatæ gemmæ, quæ. 1100.b.c

Scalptores propriè qui gemmas cauant. 1100.b. Canarores & Cauitarij iode appellati. ibid. καβιδάριοι Græcis recentioribus. ibid. ſæpe tamen confundunt auctores. ibid.c

Scalpturæ & Sculturæ differentia. 1046 b

Scalpturæ ectypæ Plinio, in quibus è plano eminent imagines, quæ propriè ſunt ſculpturæ vel cælaturæ. 1100.c

Scalpurrigo, à Scalpurrio. 445. e. 446.a

σκάλσις minoribus ſatis prodeſt. 512.b

Scamander fl. circa Segeſtam. 513.d

σκαμβὸς, varus, ῥοικός. 946.a

Scsmbus, σκαμβὸς, varias & valgus. 945. d. Scambus, σκόλιος, tortus. ibid.b. grappus. ibid.

Scamnati agri, qui. 680.c

Scamnum in agris quod latius quam longius. 680.c

Scamnum, in agris diuidundis. 55.c.d. Scamna ζυγά. 56.d

σκαμμωνία & καμμωνία, idem. 1041.b. a. δάκρυ Κόμμεως pro Scammonia. ibid.b

Scandinania inſula, Σκανδία Ptolemæo. 233.a. in Codano ſinu. 233. b. eadem vocatur Scandinauia, Scandia, Candauia, Gangauia & Codanouia, ſeu Codanonia. 233.b. male à Scandia Plinius eam diuerſam facit. ibid.

σκαπάνη arboribus prodeſt. 512.b

σκαπάνη pro foſſione & pro ablaqueatione. 516. c. pro ablaqueatione & adcumulatione. 517.a

σκαπάνη, Ruttum potius quam Raſtrum. 515.c.d. in athletico exercitio vſurpatur. ibid.d.d

Scapellum, bacillum. 55.e

Scaphæ teſtaceæ, quibus vtebantur in Nilo Ægyptij. 1116.c

Scaphæ ex arundinibus circa Gangem naſcentibus. 1017.e. σχεδίαι καλαμίναι. ibid.

Scaphæ, vel hemiſphærium dictum horologium ab Ariſtarcho Samio factum. 636 b

Scaphe vel Scaphium vel hemiſphærium dictum horologium ab Ariſtarcho Samio primum factum. 647.d. 648. b.d

σκαφῖα χαλκᾶ. 180.d

σκάφιον, ἐπίδεσμος ἰατρικός. 759.d

σκάφιον pro capite, vt & πόλος. 636.a.b. πόλος & σκάφιον, idem quod ad formam. ibid. b.c. vtrumque hemiſphęrij inſtar reddebat. ibid.c. in medio concauæ partis Scaphos, vel Scaphij gnomon erectus. ibid. 639.a.b. Scaphen, ſiue hemiſphærium (quod idem eſt) Ariſtarchos Samius reperit. 636. b.c.d. ὡροσκοπεῖον σκάφη vel ἡμισφαίριον. ibid. d.e. 639.d

σκάφιον, Rurrum potius qosm Raſtrum. 515.c.d

Scarsbæus apud Ægyptios Soli ſacer. 438.b. maximè is qui pilas voluit ab oriente in occidentem. ibid.d. βούκαρον vocat Epiphanius, qui pedibus fimum ſubigit & in pilas cogit. ibid.d.e. Fullo dicitur Plinio, licet à pilario alium faciat. ibid. e. Taurus etiam κάνθαρος, i. ſcarabæus. ibid.e.a. ταυροειδὴς, δίκερως, Lunæ ſacer apud Ægyptios. 439.a. non idem cum Lucanis ſcarabæis, qui vulgo *Cerfs volants* vocantur. 438. e. 439. a. κέραμβυξ & κεράμβυκες. 439.b. neque cum genere inſecti quod Ariſtoteles καράβους vocat. 439.b

Scaria & Eſcaria, πρᾶξιμα. 1273.c

Scarifare, & Scarifatio, non Scarificare, & Scarificatio, legendum. 590.e.a. à Græco σκαριφῶ. ibid.e

Scarida, in tyba erratica & agreſtis Seris. 1273.c

σκαριφῶ, rado, ſcindo, ſcalpo, ξύω, σκάλλω, γλάφω. 590.e. vnde Scarifare & Scarifatio, non Scarificare & Scsrificatio. ibid.e.a

σκάριφος, ἡ ξέσις, ἡ γραφή. 590 e

Scarites lapis. 712.e

Scaturrire pro Scaturire. 445.e

Scebra, vel Sebra, vel Aſcebra Arabibus τὸ ὀξύπορον. 1326.a.b. genus tithymalli. ibid. b. Latinis Eſula, ab eſu. ibid.b.c

σκέλη ξύλινα furcæ Liuio dicuntur. 919. e. σκέλη atrectaris, quibus impoſita iugs vel ſodilia. ibid. πλαγία τῶν σκελῶν ὀργάνων. ibid.

σκέλισμα, δρίμωμα. 945.e. Pedarum. ibid. pedum vel crurum apertio. ibid.

σκελίζειν

σκελίζειν, quid. 945.d.e
σκελλίζειν, quid. ibid.d
σκελλίζειν, obliquate, deflectere. 945.b. σκέλισμα. ibid. pro quo praué σκελίζειν & σκέλισμα. ibid.
σκελλός, ῥαιβός. 945.c. σκελλὸς, pandus. ibid.
σκαμβός, ſcambus, & tortus. 945.b. σκελλὸς, grappus. ibid.
Σκηνᾶται, vel Σκηνῖται. 1264.e
Scenaticas, à ſcena. 350.a
σκηνὴ, vnde Scæna. 1168.e. ſed σκανὰ dicabat dialectus. ibid. 1169.a
σκηνὴ, οἰκία, οἴκημα. 821.d. Scenæ demorum. ibid.
Scenæ domorum. 821.d
Σκηνῖται Æthiopes. 799.c. & Troglodytæ. ibid. Scenitæ non in ſolis Parthię partibos. ibid.d
Scenitæ Arabes. 480.c.d. 481.a. 483.c.e. 484. σκηνῖται epitheticῶs. 483.c
Scenitæ Arabes Meſopotamiæ & Eophratis accolæ. 485.c. diuerſi ab iis qui in Felicis Arabiæ mediterraneo ad montes qui ſeptentrionem verſus. 484.e. Scenitæ Arabes cum Saracenis confuſi. ibid.a.e. Scenitarum Arabum non vnum genus. 484.b
Scenitæ Arabes inter Felicem Arabiam & Petræam deſertamque. 484 c
Scenitæ Arabes. 488.a.b. non Ægypto propinqui. 484.a. diuerſi à Nomadibus qui vſque ad ſolitudines Palmyrenas pertingunt, ipſi tamen νομάδες. ibid. c. in Meſopotamia cenſebantur. ibid.d. alij ab iis qui Felici Arabia. ibid. d. Nomades Arabes poſt Palmyrenas ſolitudines. ibid. a. diuerſi à Scenitis. ibid. c. Nomades ἁμαξῖται, non σκηνῖται. ibid. nec omnes Scenitæ Nomades. ibid. d. Nomades ſimul & Scenitæ, vt qui Meſopotamiam habitant. ibid.
Scenitæ Arabes, propriè Saraceni, à Syria ad ſinum Arabicum verſas Arabicum Felicem. 485.c. alij Scenitis in ora maritima ab Elanite ſinu ad Heroopoliticum verſus Ægyptum. ibid.
Sceniæ Arabes ciliciis tentoria metiuntur. 489.b.d
Scenitæ non in Arabia tantum & Ægypto, ſed & in Syria & Parthia. 486.c
Sceniticum Rha idem cum Barbarico. 799.c. male à Meſue ſeparatur. ibid. d. idem cum Pontico dicitur. ibid.
Scenographia. 821.c
σκηνογραφία, Scenographia, quid. 821.c
σκῆνος, corpus humanum. 821.e
σκεβασὶν Laſer. 356.c
σκεύη γεγλυμμένα, cælata. 5045.d. ξυσρωτὰ, ſtriglata. ibid. τορευτὰ, tornata. ibid.
Schedia in maiori flumine & Canopico oſtio haud longe ab Alexandria. 476.c
Schediæ fluuius principalis Nili alueus circa Scediam.
σχεδίαι καλαμίναι. 1017.e
σχεδίαι καλαμίναι, ſcaphæ ex arundine. 1131.c
Schema, hæc & hoc. 75.a
τὸ σχῆμα, hæc Schema. 670.d. 1216.d
τὸ σχῆμα, hæc Schema. 98.d
σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον. 947.e
Scheua pro Holem vſurpant Hebræi & contra. 610.c
Schicor Hebræis Nilus. 241.b
Schichri, Æthiopum lingua Nilus. 421.b
σχάσις, Scarifatio. 590.a
Schiſtos ſimilis hæmatiti, & idem poteſt. 408.e.a. quibuſdam in genere hæmatitarum ponitur. ibid. venis diſtinctus vnde illi nomen. 408.e.a
σχιστὸν alumen. 465.b
σχίζειν de prima ac verna aratione. 724.e.725.a
Schœnas, vel Schœnus fluuius, cui adiacet Maronea. 160.c.a
σχοινίον. 1195.d
σχοινίον, funiculus. 683.d.e. 688.a. quo arua metiebantur. ibid.
σχοινίον δεκαοργυιαῖον. 683.e.684.a. δωδεκαοργυιαῖον. ibid.
σχοινίον μεμιλτωμένον apud Athenienſes. 918.d
σχοινία funes, & σχοῖνος materia omnis iuncea vel iunco ſimilis, vnde funes parantur. 263.c
σχοῖνοι. 688.c
σχοῖνος, τὸ φυτὸν, iuncus. 404.a. eſt etiam linea & funiculus, vnde ἀπεσχοινίζειν. 404.a
σχοῖνος, ὁ ἐν. 262.e. σχοῖνος μελαγκρανίας, & μελαγκρανὶς, & μελάγκρανιν. ibid.
σχοῖνος μεμιλτωμένος. ibid. μελανθος ... ibid. Græcè ἀσπρὶς, ... & ... ibid.
σχοῖνος iuncus aliud, aliud Spartum. 262.e. σχοῖνος propriè iuncus, non Spartum. 262.a
σχοῖνος, iuncus, βρούλλον vel βρύλλον recentioribus Græcis. 1001.d 1636
σχοῖνος ἐλεία, σχοῖνος ἕλειος, iuncus marinus. 262.b. ὀξυσχοῖνος. ibid.
σχοῖνος ἐλεία, ὁλοσχοῖνος. 263.b. ἀσπρὶς vocatur. ibid.
Schoenus in aliis prouinciis maiore, in aliis minore menſura æſtimatus. 1195.d.e.a.d. σχοῖνοι, quibus ad menſurandi interualla de vrbe in vrbem in amne Nilo nauigantes vtebantur. ibid. e. σχοῖνος alias ſiue funiculus quo terras metiebantur. ibid. d. quod & σχοινίον, & σχοινίον vocarunt Agrimenſores. ibid. quorum alterum δεκαοργυιαῖον, alterum δωδεκαοργυιαῖον. ibid.. Schoenos quibos itinera metiebantur, & ſchoenos quibus terras, confundit Solinus. ibid. quum non ſint menſuræ niſi itinerum & nauigationis. 1196.a
σχοινοῦς, iuncos obſitus campus. 262.e
Scholæ publicæ, magiſtrationes publicæ. 474.d
σκιὰ & στοιχεῖον, idem. 646.a. 647.b
σκιὰ ἑπτάπους, ἑξάπους, ἐννάπους, δεκάπους, ἐνδεκάπους, δωδεκάπους, &c. de diei partibos ab vmbræ menſura pedibus admenſa. 633.a.b. 645.c. 646.c. 648.e
Sciagraphia perperam pro Scenographia. 811.c
σκιὰ ἑξάπους, δεκάπους, & cætera. 740.a
Σκιάποδες populi, non Σκιόποδες. 1006.e.a. in Libya ponuntur ab anctoribos. ibid.a. Æthiopiæ vicini, non Indiæ. ibid. a. b. non longe à Troglodytis. ibid.b. non in India, ſed in Libya vel Æthiopia. ibid. ἔθνος πλησίον ἐν Αἰθιοπίᾳ. ibid.
Scientiarum orbis. 848.a
σκιμαλίζομεν, ... 1286.a
σκιμαλίδης pro σκωλίδης vel σκιμαλίδες. 1128.d
Scilluntiæ Dianæ fanum & ſimulacrum. 816.d.e
Scincus, terreſtris Crocodili ſpecies. 873.a
Scincus, σκίγκος, terreſtre animal, non aquatile. 454.a. ex Ægypto afferebatur, ſed non è Nilo capiebatur. ibid. male à Niceta ζῶον Νειλῷον vocatur. 454.b. naſcitur circa Nilum.

non in Nilo. *ibid.* ζῶον χερσαῖον, ſed non idem cum Crocodilo terreſtri. *ibid.* b. naſcitur in Ægypto, India, & ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ. *ibid.* c. maximus Indicus, deinde Arabicus. *ibid.* Crocodili parui, non ſunt Scinci. *ibid.* c.d. Scincus habet ἐντατικὴν δύναμιν, ad excitandam venerem. *ibid.* a.b. σκίγκος, neque perna, neque pes. *ibid.* b. ſed animal crocodilo ſimile quod in potu ad extimulandam venerem. *ibid.* b.c. Scincum hodie Stincum vocant. *ibid.* c

Scinci carnes inditæ in potiones. 454.c. iis incenditur venus & neruus intenditur. 454. 454.c. 455.c. & ad inflammandam venerem valet, & contra venena antidorum eſt. 455.b

σκιοθοί, vox ignota, apud Theophr. 1145.a

σκιώδη & αἰθρια non poſſunt in eadem ſede morari. 883.b

Sciresſa mons Achaiæ. 138.c.d

Sciotherica inſtrumenta. 739.c

Sciotherici organi vſus. 646.c

σκιόθηρα, πόλοι γνώμονες, & ἡλιοτρόπια, eadem erant. 645.c. eorum vſus. *ibid.* a.b

Sciothera, σκιόθηρα ὄργανα, ad Gnomonicem ſpectant. 632.c.d. ea inuenit Anaximander cum ghomone, ad æquinoctia tantum & ſolſtitia deſignanda. *ibid.* a.b.d.e. 645.d. non autem horologia ſciotherica. 632.c. 633.a. σκιόθηρα, organa mathematica. 632.c.d. σκιόθηρον apud Ptolemæum, quid. *ibid.* d. forte diuerſum à ſciotheris Anaximandri. *ibid.*

σκιόθηρα Ptolomæo μετεωροσκόπια. 565.b. idem τὰ σκιόθηρα ſeparat ἀπὸ τοῦ ὀργάνου μετεωροσκοπικοῦ. *ibid.*

Sciothera de horologiis accipiunt auctores. 657.a

σκιόθηρα & μετεωροσκοπικὰ quomodo diſtinguantur. 656.b. ſed σκιόθηρα quadam tenus ſunt μετεωροσκοπικά. *ibid.* nam & Solis ortus & Meridiani per ea deprehenditur. *ibid.*

σκιόθηρα & ὡροσκόπια diſtinguit Laertius. 651.c

Sciothera inſtrumenta ad Gnomonicen propriè pertinent. 632.d

σκιοθήρης. 1267.a

Sciothericum horologium. 632.d.e.a.d.e

Sciothericorum vaſum vſus apud Babylonios & Ægyptios. 558c

σκίουρος & ἵππουρος, idem. 1010.b

Scipio Æmilianus. 51.b.c.d.52.b

Scipio Serapion. 40 c.d

Sciron peculiare nomen Argeſtæ ſiue Chauri. 1257.c. cur ſic illum vocarunt Athenienſes. *ibid.*

Scironia ſaxa. 142.e

Scirpeus, φλοΐνος. 1003.b. Scirpeario, φλοΐνῃ. *ibid.*

Scirpus, iuncus. 587.d. iunco nihil rectius & enodius. *ibid.* vnde prouerb. Nodum in ſcirpo quærere. *ibid.*

Scirpus, i. φλοῦς, τίφυρος etiam dictus. 1002.e

Scirpus, quid. 1002.b. Scirpus, φλοῦς τίφυρος. *ibid.* Scirpus vt papyrus candelis ad lumina vſum præbuit. *ibid.* Scirpo & papyro farciebant lectos mortuorum, cum quibus comburebantur. *ibid.* c. alimenta ex iis quærebant ad cremanda corpora. *ibid.* Scirpi interior pars mundi papyri vſum præſtat. *ibid.* d. Scirpus, τίφυρος. *ibid.* e

Scirpus in paluſtribus, φλεὼς vel φλοῦς. 1002.a

ex Scirpi cortice ſegetes & alia vitilia texebantur. 1003.c

ex Scirpi medulla interiore, cortice detracto, fiebant candelæ, cera circundatæ. 1003.c. ex pannicula eius conciſa tori fiebant. *ibid.*

σκίρρος, duritia somnis, aut durus tumor. 762.b. Æolice σκίρρος. 763.c

Sciſsima, fictum à Gaza, pro ea quæ ὀξὺν eſt Græcorum. 1035.b

Sciurus, σκίουρος etiam ἐλειὸς dicitur. 316.a. δενδροβάτης dictus, quod in arboribus degat, & ſæpe quieſcat. *ibid.* a.b. Nitela dictus Latinis. *ibid.* b. Sciuri color rubens. *ibid.* b.c.d. rutilum pilum habet. *ibid.*

Sciurus, ἐλειὸς μῦς. 872.e

Sciurus inter arbores & in ſiluis verſatur. 1010.a. non eſt ἐλειὸς μῦς. *ibid.*

Sciurum & Nitelam diſtinguit Plinius cum tamen idem ſint. 340.b

σκληραύχειν, obſtipo capite. 465.c.e.a

Scobina, lima, ῥίνη. 1077.d

Scolecinus, σκωλήκινος, vermicularis. 275.b

σκωλήκιον Græcis, coccum ſeu vermiculum. 1214.c.a. & σκώληξ pro cocco. *ibid.* a. Vermis etiam Latinis dictus. *ibid.*

σκώληξ. 762.a

σκολόπαξ, *Becacia* Gallis. 150.a. vnde dictus. *ibid.* colore Attageni ſimilis. *ibid.*

Scolopendra, Latinis Centipeda. 1294.b. ab ea, Scolopendrion dictum. *ibid.*

Scolopendra in ἑρπετοῖς. 1295.c. ab ea Scolopendrion dictum. *ibid.*

Scolopendrion Calcifraga, quia calculos rumpit. 1293.c. Scolopendrium Dioſcor. κίρουξ vocatum. 1294.c. vnde factum *Ceterach*, quo hodie Scolopendrij genus vocant officinæ. *ibid.* Hemionij folium ſimile ſcolopendrio. *ibid.* d. Scolopendrium vulgare, quod Phyllitis eſt, Hemionitis folium habet. *ib.* e. Scolopendrion etiam Hemionitis dicta. 1295.a. Scolopendrij propria virtus, lienis curatio. *ibid.* vnde & ἄσπληνος & ἀσπλήνιον dicitur. *ibid.* Scolopendrion Dioſcor. λογχῖτις etiam dictum. *ibid.* b. Scolopendrion Theophr. longe diſtat à Scolopendrio Dioſcor. *ibid.* a.b. & nominis etiam ratio in vtroque diuerſa. *ibid.* b.c. Scolopendrion Theophr. & noſtrum eſt φυλλῖτις. *ibid.* c. à curandis morſibus ſcolopendra. *ibid.* c.d. ἀσπλήνιον dicitur à curando ſplene. *ibid.* Scolopendrium in commiſſuris parietum ex lapillis rotundis factis. *ibid.* e. Scolopendrion Aſplenon in ipſis ſaxis & muris. *ibid.* a. Scolopendrium Aſplenon, Hemionion Aſplenon. *ibid.* b. vnde & vtrumque confuderunt. *ibid.* Scolopendrion etiam τίφυρον dictum. *ibid.*

Scolopendrion poſſet dici ſaxifraga. 1296.a

ſcolopendria quæ hodie appellatur, multum diuerſa à Scolopendria Dioſcor. 1294.c. eadem tamen cum Scolopendrio Theophraſti. *ibid.* vulgo enim lingua Ceruina dicitur. *ibid.* d. Hemionij herbæ folium Scolopendrio ſimile tradit Theophr. *ibid.*

σκύλοψ. 150.a

σκιόμυλοι recenti Græciæ, qui

veteris σκόλυμος.1286 c Cretes hudie genus Cardui Aſcolimbron vocanr. *ibid.*
σκόλυμος agreſtis. 227.e. non carduus, aut hirticactus. *ibid.*d. à cinara differt. *ibid.*e.228.a
Scolymos. 523.d. agreſtis carduus, ἀχειμώνιος quibuſdam dictus. 523.e. eum cum ſpina alba multi cunfudêre. *ibid.* eius cauliculi edules. *ibid.*
σκόλυμος vereri Græciæ, σκόλυμβρος receutiori. 1286.c. Cretes hodie cardui genus *Aſcolimbron* vocant, cuius radix & folia edolia. *ibid.* qui non poteſt alius eſſe quam Scolymus. *ibid.*
Scolymus Græciæ notiſſimus. 228.a. boc flurente mulieres libidinis auidiſſimæ. *ibid.* eum in cibis Græcia receperat. *ibid.* Scolymos, λειμώνια. *ibid.*b
Scolymi radix tantùm edulis. *ibid.*b. σκόλυμος βολβός. *ibid.*
Scolymi harba tenella veſcendo eſt decocta. *ibid.*c.
Scolymus inter ſilueſtres carduos. 229.b. non eſt carduus. 228.b
Scupadæ, familia iu Theſſalia. 864.c
Scopas Syracuſius. 647.e
Scopas Syracuſius Plinthion ſiue Lacuuar ad horas inueniendas fecit. 636.a.653.a. is & Scuplnas à Syracuſis dicirur. 636.b.651.a.b. & multas res urganicas & gnumonicas inueniſſe. 636.b
Scopas ærificus & marmorarius ſculpror. 813.b. Scopas quando floruerit. *ibid.*a.c. culumnæ 36. ab eu cælatæ in templu Dianæ Epheſiæ. *ibid.* c.b.814.a.c.d. Tegeatis templum Mineruæ arcbirectatus eſt. *ibid.*b
σκόπελος, meta. 681.e. Scupulus in meta acomen ſubrectus. *ibid.*
Scordalus, audax. ferux. 1286.b. σκόρδαλοι fortes & animoſi. *ibid.*
σκόρδιον aliud, aliud σκορδολάσαρον. 1025.b. vel σκορδοπράσον. *ibid.*
σκορδοπράσον, vel σκορδολάσαρον aliud à ſcurdio. *ibid.*
σκορδολάσαρος, quaſi alliolaſer, ὁ τῆς Κυρηναϊκῆς. 1025.b. à ſcurdio differt. *ibid.*
σκωρία ferri. 1079.a
Scoria quud ſubſidit, ὑποστάθμη. 1079.b. Spuma & Scoria eadem. *ibid.*c. σκωρία de litbargyro quæ eſt ſpuma argeuti. *ibid.*
Scoria in ferri metallu ἀνθος χρυσοῦ auri flos. 1079.d
Scoria ſubſidit. *ibid.*a. Scoria dc omui metallo dicitur. *ibid.*b. vitium purgantis ſe materiæ. *ibid.*a
σκωρία in ferro id quud in auri flore ἀδάμας, in argeuti ſpurcitie κέρχνος. 1082.b
Scoria in aliis metallis quod exit è caminu, in auro argeutum. 1079.d.e.a
σκόροδον μονοκέφαλον, quod non plures nucleos habebat. 1168.a. quale in Ægyptu naſcebatur. *ibid.*
σκορόδων κεφαλαί. 974.b. σκόροδον μονοκέφαλον. *ibid.*1062. vuio veteribus Latiuis. 974 b
σκορπίον & θηλυφόνον, alrerum aconiti genus. 882.a.b a.e. dictum quòd radicem ſcorpij caulæ ſimilem habear. 883.a.885 c
σκόρπιος. 761.a
Scorpij, ſigui, nuta. 1237.b
Scorpites lapis. 712.e
Scortaci Perſæ dicuntur Scytbis. 985.d. aliis Chorſaci. *ibid.*
Scortum ὑποκορισμός Scortiſcum. 1127.e
σκοτεινόν, in colore, preſſum, aſtrictum. 344.e. σκότος pru cæcitate. 104.d
Scottobricantes picti. 189.d
σκουτάριον. 705.a
Scrautum vel Scrotum, quid. 371.a.b. Græco σκρωτίον, pro χρωτίον. *ibid.* Scrautum pro Scrutum. *ibid.*c
Scribo, γράφω. 371.a
Scrinium, χρώνιον. *ibid.*
Scrinium, σκρίνιον. 1158.b
Scrinium vngueutis refertum ab Alexaudro Magno repertum in Darij regis apparatu. 947.c.d.e.948.e.a
Scripta cuntinentia. 854.e.855.a
Scripta votum. 245.b
Scriptor Cyclicus. 848.c
Scriptor Cyclicus apud Horatium intelligendus Leſches Leſbius. 855.b.c.e
Sctipulum vel Scriptilum, differt à Scripulu. 1170.e.1171.a. Scripula tria in dtachma. *ibid.* vucia eſt 18. ſcriptulorum, ſemuncia nouem. *ibid.* in Scriptulo graua 24. *ibid.*b
Scrofa, χοιρογρυλλος. 941.e
σκρόφαι vel σκρωφαι, Gallicè *Clauſportes* pro *Clauſporques*. 1302.e. ſunt enim porcę cluſiles. *ibid.* ὄνοι & κατοικίδιοι dicuntur. *ibid.* 1303.a. ſunt duorum generum. 1302.e. quædam ad tactum ſe claudunt & comprimunt, aliæ non. 1303.a. Porcelliones etiam dicuutur. *ibid.*
Scrupulum & Scripulum differunt. 1170.e.1171.a. Scrupulum, μέτρημα ἢ μέρισμα. 1171.
Scrupula huraria quot habeat dodraus horæ. 721.d
Scrutum, χρῶτον. 371.a
Scruta, ab Æolico σχέδη. 47.b
Scruta, ab Æolico σχέδη pro χέδη. 176.d
Sculpere & Cælare male diſtinguit Cardanus. 1100.b
Sculpere & Scalpere nun differunr origine ac ſignificatione. *ibid.*c. frequentius tamen Scolpere pro cælare ſigillis eminentibus, & Scalpere pro cauare. *ibid.*
Sculpu, γλύφω. 371.a
Sculpo à γλύφω, & Scalpo à γλάφω eiuſdem ſiguificationis. 907.b
Sculpra & Sculptilia. 1045.e. Sculptor marmoris, non cælator. *ibid.* auri & argeuti cælatura, non Sculprura. *ibid.* 1046.a. Scolptura æquè ac cælarura figuras extantes facit, ſed in ligno marmore, ebore & gemma operatur. 1046.a
Sculptiles lapides, γλυπτοί. 1149.d.e
Sculptores, γλυφεῖς, qui ex marmure ſigoa & ſtatuas faciebant. 1048.c
Sculptures exculpuut & inſculpunt non rornaut. 1045.c
Sculptores marmoris ſunt οἱ γλυφεῖς, qui ſigilla ſculpuut. 1100.c. Scalptores gemmarum cauatores. *ibid.* hæc ramen confundunt auctores, & Scalpruram Sculpturamque iudifferenter vſurpant. *ibid.*
Scalprores gemmarum Cauarores. 1100.c. Sculptores marmoris, οἱ γλυφεῖς, qui ſigilla ſculpuut. *ibid.* tamen hæc auctores ſæpe confunduur, & Scalpturam Sculpturamque iudifferenter vſurpaur. *ibid.*
Sculptorum eſt terere. 1045.b
Scalptura deprimir figuras, & cauãdo artem ſuam exercer. 1046 b. vnde & Cauatures & Cauitarij, & Καβιδάριοι, Scul-

ptores. *ibid.*
Sculptura à Cælatura diſtinguitur ſolo materiæ nomine. 1100. d. Sculptura eſt generale, ſpecialis cælatura. *ibid.*
Sculpuntur quę non tornantur. 406.d
Scuta chryſographata. 1100.b
Σκυδίσες, Scydiſſes, mons. 628. d. e
Scydiſſes mons. 788.a
Scylaceum, Scylacium, Σκυλάκιον, inſelius quam Scyllaceum. 65.e
Scylaceum, Σκυλάκιον, & Scylacium, idem. 82.a.b
Scylacium. 82.a.b.c.d.e.a. idem cum Scylletio. *ibid.* d. longe à Scylla & Scyllæo oppido. 82.a.d
σκύλαξ, catulus. *ibid.* b
Scylla. *ibid.* a. Phorci & Cratæis Nymphæ filia. *ibid.* c. canibus ſuccincta. *ibid.* b
Scyllacea regio. *ibid.* a.c.a
Scyllæum oppidum. *ibid.* a.c.e.a
σκύλλειν, trahere. *ibid.* b
Scylletium, Σκυλλήτιον. *ibid.* b.d
Scylli, σκύλλοι, pro quo Squilli. 1316.a. ſunt Galli, qui Latinis catelli. *ibid.* a. b. dicuntur & σκυλλία, & σκύμνοι, & σκυλάκια. *ibid.* b.c
Scyllias vrinator. 1146.a
Scyllino, Σκιλλοῦς, mons Greiæ cuius accolæ, Scyllij, Σκιλλοῦντιοι. 169.c. & Iupiter Scyllius ibi cultus. *ibid.*
Scyllites vinum. 374.d
Scylliticum, vel Scyllinum acetum. 374.d
σκυλιώδης carnes quæ cum difficultate manduntur, & inter dentes trahuntur, vt coria. 1127. d. vnde & ooſtum *Coriace*. *ibid.* σκυλιώδης, caro dura & coriacea. *ibid.* e. σκυλιώδης cibus edendo coriaceus. *ibid.*
σκύλος, corio. *ibid.*
σκυλώδης de malo odore qualis ex coriis. 1128.a
σκῦλον, quid. 82.b
σκῦλος, coriom. 1127.c. vnde σκυλοδέψης, coriarius. *ibid.* & σκυλώδης cibus, coriaceus io edendo. *ibid.*
Scyphi candelabrorum, acetabula. 375.d
Scyphi ex argento & emblematis decorati. 1095.e
Scyphorum paria in Delphica, ſiue Abaco. 1047.a.b
Scyphus aureis emblemata argentea & ſigilla includi ſolita. 1046.e
σκύπφος Æolice pro σκύφος. 371.a
Scyricum, auſterus color. 199.e
Scyrium marmor. 560.a
Scyrus Pelaſgica vnde dicta. 179.c. contra Eubœam, Cycladum & Sporadum extima. *ibid.* inter Sporadas numeranda. 179.d
Scytale ſerpens vnde ſic dicta. 339.e. facie amphiſbænam refert. *ibid.* a
Scytale nulla notarum varietate commendata. *ibid.* ooo vario tergi refulget nitore. *ibid.* c. exuuias hieme ponit. 341.b
σκυτάλη, baculum. 339.e. σκυτάλη σφαίρα. *ibid.*
σκυτάλιδες, Codicariæ ex codicibus pluribus iunctæ. 1116. d. ſimiles ἀγγαρικαῖς. *ibid.* *Rattaux*, vel *Radeaux*. *ibid.*
σκυτάλη 705.a
σκυτάλιον. *ibid.*
Scythæ. 628.c.d
Scythes ab origine Gotthi. 763. b. eorum mos in capillo ſpargendo. 763.c
Scythæ comas alunt, non ornant. 761.c
Scythæ ſitim in duodecimum vſque diem tolerant, radice Scythica vel glycyrrhiza & Hippace. 175. a. Scytharum ἱππάκη. *ibid.* b
Scythæ interiores ex capitibus inimicorum expoliebant pocula. 192.e
Scythæ oſſibus victimarum adolent ignes. 188.a.b
Scythæ à Libero deducti Schythopolim. 617.d.e.628.a.b.c
Scytharum munus olim facere carnificinam. 827.a.b. vnde ἀποσκυθίζειν, pellem detrahere. *ibid.* Scytharum mos ex capitibus hoſtium pellem cum pilis detrahere, & mantelia inde facere. *ibid.* b. vnde prouerbium, Σκυθῶν χειρόμακτρον. *ibid.*
Scythæ ad quos pertinent Parthi, è quibus vicini ſont, ex æquo cum iis degunt. 1177.b. c. liberi nempe, nec eorum ſubiecti dominationi. *ibid.* b
σκύθαι dicti miniſtri publice Athenis, qui immodeſtè ſe gerentes coërcebant. 827.a. b. qui & τοξόται & Πελασικοὶ dicebantur. *ibid.*
Scythæ orientales Sacæ dicti. 1150.b. quibus vicini Bactriani. *ibid.*
Scythæ Aroteres. 164.b.c
σκυθιστὶ, ferrum. vnde ἀποσκυθίζειν. 827.a
Scythia, fruticum inopia, pauciſſima gignit animalia. 220.b
Seleucia Libera Pieria appellata, vrbs Πιερία καλουμένη, ἡ ἐν Πιερίᾳ. 618. d. 619. d. haud longe ab oſtiis Orontis amnis. 618. c. ad mare prope oſtia Orontis. 618.c.d
καλουμένη Πιερία, pro Pieria. 890.e. 891.b
Seleucia Sieriæ, dicta καλουμένη Πιερία. 1126.a
Seleucia Trachea, Τραχεῖα, vel Τραχεῖα in Cilicia. 619.a. 620. b. pro Seleocia Tracheæ, vel Ciliciæ Tracheæ. 619.a. Seleucia κατ' Ἰσαυρίαν, dicta Isia. 620.b
Seleucia Trachea. 774.c. cui vicina Corycia vallis. 775.a
Seleucia oppidum ſiue caſtellum Meſopotamiæ tribuitur Commagenæ. 619.e
Seleocis aut Seleocena, τετράπολις χώρα, quatuor inſignes vrbes habet, Seleuciam Pieriam, Antiochiam ἐπὶ Δάφνῃ & Laodiceam, iuxta Strabonem. 618. d. in ea Seleucide mons Caſius. 618. e. at Ptolemæus tres vrbes in Seleucide ponit Giodaron, Gephyram, & Ιμμαι. *ibid.*
Seleocus Nicanor de nomine Apames vxoris Apameam, à ſe conditam nominant. 816.d
σέλι & σίλι etiam dicitor Cici. 977. c. d. hinc σίλι Κύπριον, idem quod Seſeli Cyprium. *ibid.* e
σέλι vel σίλι genus fruticis a Latinis Silca vocatum. 1002.b. alij κρότωνα vocant. *ibid.*
Selica, vel Selicha, vel Salichach, vel Salicha, vel Silicha, ξυλοκασσία. 1306.e.1307.a.b
σέληχα Saracenico vocabulo, Siliqua, pro caſia ſyringe. 1056.a
σέλινον, apium. 1054.a
σέλινον, ἱπποσέλινον. 394.a
Selinus in ditione Carthaginenſium. 116.b
Selinos oppidum. 114. b. σεληνούσια νῆσος. 114.a.c
Selinuntes duo, vtrum fluuij, aut lacus 811.a.b. παρὰ Ephesios regionis fluuius. *ibid.* b. σεληνούσια λίμνη. *ibid.*
Selinoſia creta, vel anularia. 255.c.e
Selinuſia terra in medicaminibus. 130.e

Σίμαι, vel Σίμαι. 698.b
Seluaticum & Saluaticum infimæ ætati, Siluaticum. 213.b
σῆμα Atticis, & μνῆμα, tumulus cum cippo ad memoriam defuncti impoſito. 1220.a. Tumulus nomen habens dicitur Ouidio. *ibid.* τύμβος & σῆμα. *ibid.*b
σημεῖον & σφραγὶς, idem. 183.b
σημεῖα, pretioſi lapilli. 561.b
σημεῖα, metæ. 819.c. σημεῖα θεῖναι τῇ πόλει. vrbem metari. *ibid.*
Semela, Semele. 83.b
Semeleia proles, Σεμελήϊος. 86.a
Semen pomum non eſt. 610.a
Semen imporcare vel inlire. 628.b.c.
Semen ſatum in fictilibus vaſis. 963.e. dum ex longinquo affertur, poteſt radices agere. *ibid.*
Seminum ἀλλοίωσις, & ἐξαλλαγὴ, permutatio. 1282.c.d. διαμονὴ, permanſio. *ibid.* φθορὰ, corruptio *ibid.*c
Sementis abſolutè hiberna ſementis. 733.e
Sementis tempus circa Vergiliarum occaſum. 733.b
Sementis tempus hieme ingruente. 747.e
Sementis tempus præſumptum ab Atticis. 749.e
Sementiua, σπορίμεα. 733.b
Σέμβρωτ idem quid faſcia 1051.d
Sementum pro Segmento. 1050.d. vnde etiam Σέμβρωτ pro faſcia. *ibid.*
Semeſtre aurum. 450.d.e
Semilatertium, ἡμιπλίνθιον. 1233 b
Semipater pro ſemone patre. 99.e
Semiramis Nini vxor, Babylonem condidiſſe à quibuſdam dicitur. 1228.b. ea antiquiorem Babylonem Beli filium 1800. annis quidam faciunt. *ibid.*
Semiramidis itinera ſeu ductus intra Tanaim ſiue Iaxartem. 790 a.b. 791.a
Semiſſis, cuius ad inſtar factus treſſis. 1248 a
Semiſtrigium. 55.e
Semiſtrigium, à ſtriga. 1233.b
Semuncia eſt 9. ſcriptulorum. 1171.a
Sementis autumnalis. 733.e. hiberna. 734.a
Senacher, ſecundus Decanus. 653.e
Senaculum, paruus ſenatus. 454.e
Senectus matura. 720.a.
Senes maturi. *ibid.*
in Senectutem ire pro Seneſcere. 1004.a
Senelles. 527.a. ſemen herbæ quæ Alba ſpina dicitur. 527.a
Senex capularis. 1205.c. Græcis σορίλλης & τυμβογέρων. *ibid.* Terentio Silicernium. *ibid.*d
Senex defectus. 325.d
Senſile longe. 963.d. Longe Sentiri. *ibid.* Sentire de odoribus. *ibid.* vt Gallice *Sentir bon.* *ibid.*
Sentus lætitiæ dicitur riſus. 33 e
Senſus proprietates ſuas communicant. 200.a
Sentacher, tertius Decanus. 653.e
Sentino, à Sentio. 584.c
Seotia pro Sententia. 317.e
Sentio, Sentino. 398.e
Senum, vas vini, pro Sino. 233.b
Sepes, σηκός. 32.e
Sepiæ cirri, πλεκτάναι. 762.e
Σιπιοῦς, Sipuntum. 86.c
Seplaſiæ fraus. 1051.b
Seplaſiarius, πωλοπώλης. 1050.c. Speciarius hodie, *Eſpicier.* *ibid.* ῥωποπώλης etiam dictus. *ibid.*d. apud Seplaſiarios omnis ὕλη ἰατρικὴ, proſtabat. 1051.a. unde emebant medici. *ibid.*
Seps tabificus aſpis. 343.b
σῆψις. 356.d. ex humore. 357.d
Septem fratres, iuncti Abylæ, ſic appellati à ſimili altitudine. 305.c.d. in ſeptentrionali latere. 305.e
Septem pedes proceritatis habuiſſe Herculem aiunt. 42.b.e. qui modus ſummus adoleſcenti humani corporis dicitur. *ibid.*b
Septemgemini. 24.e
Septentrio medius inter Aquilonem & Thraſciam. 1253.b. 1256.c
Septentrionalis Oceanus. 997.e
Septipes homo, pro longiſſimo. 42.d. Septipedes Burgundiones. *ibid.*
Septuaginta interpretum ætate, horologia frequentata, & nomen horarum notum. 657.d
Septum vel Craſeptum, quo loca fulgurita circumdabantur. 1141.e.a
Septa ſtrigaria. 55.d. trigaria. *ibid.*
Septa δικτυωτὰ in templis Chriſtianorum Græcis ſanctuarium circumcludebant. 992.b. περιφράγματα δικτυωτά. *ibid.*
Septa ad tutelam adhibita. 1142.a. vnde Septus virtutibus. *ibid.* & Pinnis conſeptum. *ibid.* 1038
Septus virtutibus. 1142.a
in Sepulcris aræ finales conſecrabuntur. 1206.e. pro ſepulcris. *ibid.*a
Sepulcrum capax plurium arcarum. 1207.c. ab Area ſeparatur apud I.C. *ibid.* idem quod monumentum. *ibid.* Sepulcra familiaria, quæ quis ſibi familiæque ſuæ conſtituit. *ibid.* circa Sepulcra aut ſepulturas duo conſideranda, monumentum, i. generalis θήκη omnium eiuſdem familiæ, & Arcæ ſeu ſarcophagi ſingulorum corporum. *ibid.*
Sepulcrum à loco diſcernitur à I.C. 1221 c. Sepulcrum id omne in quo mortui corpus vel oſſa condita. *ibid.* vnde & arca vel ſarcophagus ſepulcri appellatione cenſetur. *ibid.*d. Caius arcam à Loco & Sepulcro diſcernit. *ibid.* & Sepulcrum accipit vulgarium notione, pro monumento ædificato, in quo plures arcæ poni & plura corpora inferri poterant. *ibid.* eiuſmodi erant ſepulcra familiaria aut hereditaria. *ibid.*e
Sepulcri aut loci quod ſpatium legitimum. 1222.b.d
Sepulcro inſculpta artis inſtrumenta ſæpe artificem declarabant. 1221.b
Sepulcra ædificata non omnium erant, ſed vilis turba cadauera facta ſcrobe defodiebat, & aggeſta deſuper humo tumulabat. 1219 e
Sepulcra Iudæorum quali forma. 1208.a. & Græcorum. *ibid.*b. & Ægyptij corpora ſepulcris non condebant, ſed incluſa ligneis thecis vel loculis aſſeruabant. *ibid.* e.d
Sepulcrum Domini noſtri tale, quale & ſepulcrum Lazari. 1209.c. 1211.e a. in Crypta & ſpecu defoſſo. *ibid.* vtrumque ex ſtructura factum. *ibid.*
Sepulcrum Domini noſtri non monolithum, aut ex vno lapide cauatum. 1209.d. nec ex rupe. *ibid.*d.e. 1210.e
Sepulcrum Chriſti & Lazari Crypta vocatur, & σπήλαιον. 1211.d

Sepulcri Dominici comparatio cum Eccleſiæ concha. 1211.c. nulla alia ſimilitudo quam quòd Dominicum ſepulcrum concameratum erat. 1212 a
Sepulcrum Domini, & Lazari, volubilo & fornice tectum & ſub terra conſtructum. 1219 c. cameræ autem ex magnis lapidibus & quadratis. ibid.c.d
Sepulcri locom ſæpe eacipiebat, qui fundum vendebat. 1222.c. vt fecerat Cælius Mantuanus. ibid. vnde ænigma Virgilianum. ibid.d.e.a.b
Sepulturæ finales. 1206.e
Sepulturæ tres modi, qui cremabantur, qui terra obtuebantur, & qui in lapideis arcis cum melle coodebantur 1307.c
Sera. clauſtrum, μοχλός. 926.e.d
Sera, μοχλός. 925.a. vnde Obſeтare & Reſerare. ibid.
Sera, vel μοχλός, vectes vel Clauſtra. κλεῖθρα, lignea clauſtra quibus in tranſuerſum obductis fores firmabantur. 931.c
Serapion ſuarij mancipium. 40.c.d
Seraria vel Serratia, Seris. 1272.c
Serbonides lacus male cum Aſphaltite confunditur. 614.b
σηρὸς, idem quod σιρὸς. 135.b
Serena pro Serenitatibus. 419.a
Serenam, abſolutè, τὸ αἴθριον, ſerenitas. 105.d
Serendi modus apud Gallos. 729.e
Serere, ſertum, aliud à Serere, ſatum. 265.a. Serere, ſertum, iungere aliquid & nectere vna ſerie. ibid. vnde Series. ibid. & Serti flores. ibid. Roſa Serta. ibid. & Serta, τὰ σέμματα. 262.b. Sertare, στεφανοῦν. ibid. Serere, συνάπτειν & συνείρειν. ibid. & Serta, funiculus, reſtia. ibid. Serere, ſatum, terræ ſemen committere. 265.b
Seresmites, in quo foris ſimiles dicantur. 689.b
Σέργιος. 112.c
Sergij fortia facta. 48.b.d.e. 49.a
Seria in Turditanis. 278.d e
Seria recta. 809.e.a. Seria pro Series. 809.a
Serica regio. 996 d
Serica, rubutum genus alterum. 580.c. Zizyphorum duo genera, candidum & Sericum. ibid.d. Sericum vel Syricum idem quod rutilum. ibid.
Sericæ, vel Serum arbores. 297. c. 298.d
Sericæ veſtis inſtituta ceſſante, eius rei cura Theſaurorum præpoſito mandata. 988.b. qui longe carius quam opifices per ſuos diuendebat. ibid. ita Serici annona ad antiquum ſoum pretium rediit. ibid. 6 & Serici libra auri libra fuit. ibid. nam Serici vulgaris tincturę vncia ſex aureis vendebatur. ibid. Sericum itaque ſub Iuſtiniano eodem pretio venditum, quo Aureliani tempore. ibid.
Sericum qui ante fieret & quomodo proueniret, veteribus ignotum. 204.c
Sericum à bombycino diſtinctum, tempore Plinij. 296.a. poſtea pro eodem ſumpta. ibid. Sericæ veſtes à ſolis feminis geſtatæ. 265.a. poſtea bombycinæ promiſcuè vocatæ. 296.b. Serica vellera ex arborum lanugine de pecti creditum. ibid. poſtea à bombycibus neri notum. ibid.
Sericam. 987.a. fœminis tantum ætate Plinij geſtatom. ibid.c. poſtea in promiſcuo vſu virorum ac fœminarum eſſe cœpit. ibid. Dionis ætate ſolæ fœminæ diuites gerebant. ibid. d. Decretum Senatus, ne veſtis ſerica viros fœdaret. ibid. eo tempore ſubſerica ſericorum nomine, non ὁλοσηρικὰ intelliguntur. ib. Nobilea ſoli olim Sericæ vſi. 988.a.c. σηρικὰ ἐνδύματα Romæ vſque ab Iuſtiniani tempora. ibid.b. deinde allatis per monachos vermium ſeminibus, ſerica texi cœpta in Imperio Romano. ibid.b.c. Iuſtiniani edictum ne Serici libra pluris quam octo aureis væniret. ibid.e. Serica negotiatio ideo ceſſat. ibid.
Sericum latus dicuntur falſo à Solino Taprobanitæ de môtium ſuorum ſpecula cernere. 1120.e.a. quæ interualla. 1121. a.b. Plinius verò ait Seras omnium hominum cœtus fugere, nec à quoquam aſpici paſſos eſſe quam à Taprobanitis, vt ipſi quidem eorum legati prædicabant. ibid.d.e.a. Taprobanitis aduenis occurſare dicuntur, quom reliquos aduenas auerſentur & refugiant. ibid. e. Seres excedunt hominum magnitudinem. ibid.a. Seres de genere Scythico & βαρβαρικώτεροι. ibid.b. Seras Romani petebant propter Sericum. ibid. c. quomodo merces mutabant cum aliis gentibus. ibid. Seres cæterorum hominum cœtum ac conſpectum aſpernabuntur. ibid.b
Sericum veteres ex lanugine arborum depectebant. 1149. c. noſtrum verò lanificio vermium fit. ibid d.
Sericum ex lanugine arborum depexa fieri, falſum. 1019.a
Sericum pro veſtibus è bombyce. 196.b
Serici ratio veteribus ignota, qui arborum eſſe lanuginem crediderunt. 1071.c
de Serico tres veterum diuerſæ ſententiæ. 300.a.b
Sericus oceanus. 995.e.996.c. 997.c
Serilia, σειρίδα, à Sero, quod eſt iungo & necto. 265.e. Serilia vel ſerulia ſunt σειρίδα νῶν. ibid. Spartea ſerilia, τὰ σειρίδα ἐκ τῆς σπάρτου χαλινοποιητικῆς. 26.a
Serilia perperam nauigia Iſtrica & Liburnica Verrius interpretabantur, quæ lino ac ſparto condenſantur. 265.a
Serinus, non eſt ἀκανθὶς, aut carduelis. 445 b.
nec σπίνος. ibid.
Seriphium pro Serrium. 159.a
σέρις, quid. 1169.d
σερὶς ἀγρία, cichorium. 885.d
Seris agreſtis, ſeu intyba erratica, Scariola. 1273.c. σέρις, acetaria. ibid.d
σέρις non eſt ex genere lactucarum. 1272.c.d. quidam tamen σέριν interpretantur πικρομαρούλια. ibid.d.e. qui πικρίδα lactuam cum πικρίδι cichorio confundunt. ibid.d.
Seris eſt Seraria vel Serratia. ibid.e. κιχόριον & ἀγριοσεριδῶν. ibid.
Seris, ſatiuum intybum. 829.e. 830.d.e. Seridos tria genera. ibid.e. vnum iotubi latini. ibid. duo alia lactucæ ſimillima. ibid. 831.a. σέρις, duplex Dioſcoridi, mitis & agreſtis. 831.a. Silueſtris duo genera. ibid. Seris Silueſtris & cichorium idem. ibid. σέρις eſt cichorium. ibid.b

Σειρίζειν vel σειρίζειν. 337.a
Serius luxus. 208.a
Serotina ſatio. 755.b.c
Serpe, à σίρφοι, quod σίλφιον. 352.b. & lac ſerpicium, quod Laſerpicium. ibid.
Serpentes & Angues diſtinguit Plinius. 457.a.d
Serpentes omnes lactis auidæ. 87.b
Serpentes an cantu mulceantur. 325.b
Serpentes vere exuuias hiemales ponunt, aut autumno æſtiuas. 341.c
Serpentes quædam tempore φωλείας ſub terra conduntur. 433.e
Serpentes pinnatæ ab Arabibus ſtoracis combuſtione fugatæ. 541.c.u
Serpentibus feminis capita ſubtiliora, aliis tumidiora. 344.a. Serpentes & angues pleríque acutiſſimi viſus. 344.b
Serpentibus omnibus quas iratas faciunt, poëtæ colla tumida tribuunt. 341. e. ſed própria hæc nota & peculiaris aſpidis. ibid.
Σίρφοι dictum Silphium, vnde Serpe, & lac ſerpicium. 352.b
Serpillum, cicer erraticum. 831.a. τεμάχιον ἑρπυλλον. ibid.
Serpillum adminiculis quidem opus habet, vt creſcat, ſed in ſolo radices habet, non in alia arbore. 1291.e
Serra, non à ſerræ figura, ſed à Sera. 809.d.e. Serra, πρίων καὶ μοχλός. 809.e. Serra mendoſe pro Seria. 809.e. & pro Sacra. 809.a
Serranæ tibiæ ſunt Tyriæ. 124. e. Serrana, vel Sarrana purpura, Tyria. ibid.
Serraria vel Seraria, Seris. 1272.e
Serratiles lapides, πριστοί. 1049.d.e
Serrer, τὸ ἀσφαλίζειν, & *Serrare*. 809.e
Sertium promuntorium. 159. a.b.c.d
Serrures, μάγγανα τῆς κλειδώσεως. 926.b
Serta, coronæ ex floribus. 371. d. à ſerie, vel à ferendo dicta. ibid.
Serta, corollæ, à ſerendo. 848.d
Serta campanula, vel Sertula campanica, melilotes Græcanicus. 977.d
Serticulum, θρίναξ χορτασματικόν. 587 c. forte pro *Sirpiculum*, vel *Sirpiculum*. ibid.
Serticium, vel Sertile, σπάρτον. 265.c.d
Sertula Campana vnde dicta melilotus. 978.e. Sertula, στεφάνωμα. ibid. cur Campania dicta. ibid.a
Seruilia mater Remi & Romuli. 13.e
Serui laus propria, τὸ πιστόν. 1210.e
Seruorum pretium. 41
Seruitutem ſeruire. 879.e
Seruius Rex, creditus Laris familiaris filius & Ocriſiæ captiuæ. 64.c.d.e
Seſaminæ phalanges. 1033.a. Seſamina & Spinea ſæpe venditari pro ebeno propter ſimilitudinem. ibid. Seſamina ligna & Seſaminæ phalanges eiuſdem arboris. ibid.b
Seſaminum oleum in regione Indica Syraſtrene. 1033.b. hoc Seſamum vulgaris herba, vnde oleum in Europa conficiebatur. ibid. ſed lignum ex quo σησάμινα ξύλα ebeno ſimilia pro Ebeno venum ibant, longè diuerſum. ibid. Auctor Peripli σησαμίνας φάλαγγας nominat cum ebeni phalangibus. ibid.
Σησαμωτὴ, Seſamo ſparſa. 368.e
Seſamum inter condimentaria ſemina. 368.e
Seſamum agreſte idem quod Cici, & Sili, ſeu Seli, & Croto, & Seſeli. 977.d.e
Seſamum apud Aſſyrios arboreſcit. 1033.c. non tamen ab ea Seſamina ligna. ibid.
Seſami ſatio. 733.c.d
Seſamus arx, Amaſtris. 889.d. vrbs Græca, vt pote à Mileſijs condita. ibid. Seſamon oppidum quod poſtea Amaſtris dictum. ibid. Seſamus vrbs pro Amaſtri. ibid. Seſamus vnus ex quatuor pagis ex quibus Amaſtris compoſita. ibid.
Σέσυρος vel Σίσυρος ἀχεύς. 258.c
Σησάμη pro Βασιλίδας. 1071.e. ſirpens foliorum malabathri, plena vtebantur Arabica vice. ibid.
Seſela, pro Sextula, à Sextla. 230.a
Σίσελι Seſeli, idem quod Σίλι, & Cici. 977.c.d
Σίσελι poſteriorum Græcorum quod σίλι veterum. 1002. c. Σίσελι Κύπριον. ibid. Σίσελι altior Κρότων dicitur. ibid.
Seſeli expetebant ceruæ ante partum, vt facilius eo defungerétur. 224. e. vt quod ad partus quadrupedum ſoluendos faciat. 224.d. Seſeli Maſſilitanum. 224.d
Σεσπρίται. 103.b.c
Σεσιδηρωμένον & σιδηρωθὲν, diuerſa. 931.a. σεσιδηρωμένοι μοχλοί. 931.a
Σεσώστριος χάραξ, nomen multis locis impoſitum, vbi Seſoſtris caſtrametatus eſt 1202.e
Seſoſtris. 551.a.c.d.e
Seſſiæ deæ tot quot ſationes. 912.b.
Seſſilis olla. 1270. e. 1271. b. ἑδραῖος. 1271.c Seſſilis lactuca. 1170.d.e. 1271.b
Seſtertij ampli & minoris differentia. 372. b. Seſtertium ætate Solini pro qualibet pecunia, nullo vſu amplius extante ſeſtertium nummûm. 372 c. in eorum locum Folles ſucceſſerant. ibid. Seſtertia aurea, aurea nomiſmata. ibid. Seſtertium, qui & nummus, veteribus de certa ſpecie nomiſmatis. 272. c. Ampliore ſeſtertio, pro Ampliore pecunia, vel pretio. 372 d
Seſtertia quinque efficiunt pondo argenti duodecim cum dimidio. 1048.a
Seſtertia trecenta, vel Trecenta millia ſeſtertiûm nummûm, idem. 41. c. quid efficiant monetæ noſtræ. ibid. Septingenta millia ſeſtertium, & ſeptingenta ſeſtertia, idem. 415.a. quid efficiant. ibid.
Seſtertium ſena millia. 150. aurei circiter. 228.d
Seſtertij ſeptingenti, idem quod ſeptingenta millia ſeſtertium nummum. 593.a
Seſtertium quingenties, i. quingenties centena millia ſeſtertiûm. 546.c
Settæa captiua Troiana. 7.a.b
Σητάνια ἱμάτια. 949.e
Setoſus colla. 389.e
Sexta hora pro meridie. 676.a. Sextanei limites qui ad meridiem ſpectant. 676.d.e. Sextanea pars limitis. 676.d

Sextarius 32. conchas valebar. 591.c. ſex ſextarij congium cooſtitnunt. *ibid.* ſexta pars coagis. 592.d

Sextario, alij tres libras, alij duas, alij 20. alij 15. tribuunt. 591.d. Sextarius, 120. dracbmarum, i. 15. vnciarum. *ibid.* Hemina, dimidia pars ſextarij. *ibid.*

Sextiæ aqnæ. 95. a. b. à Sextio denominatæ. 95.a. ex calentibus factæ tepidæ. 95.b. imo frigidæ. *ibid.*

Sextiliæ aquæ porius Sextiles, vel Sextiæ dicendæ. 95.a

Σεξτίλιος, non eſt Sextilius Latinè, ſed Sextilis aut Sextius. 95.a. Sextilis menſis, Σεξτίλιος. *ibid.*

Sexties Niger. 1043.c

Sextula, ſextla, ſeſcla. 230.a

Σχωρωτὸν pro χωρωτόν. 371. a. vnde Latinum Scrotum & Scrautum. *ibid.*

Σκρίνιον, Scrinium. 1158.b

Σκρῦτα Æolice pro γρῦτα, vnde Latinum Scruta. 176.a

Σιάλωμα in ſcutis, idem quod κέρχνωμα vel κέγχρωμα. 340.a.b

Σίαλος, ſputum, σιαλίζειν, ſpato adſpergere. 340.b.c. σιαλῶσαι. 340. c. σιαλισμοὶ & σιαλώματα. 340.c

Sibacene regio. 624.c

Σίβαι. Sibæ, populi Indiæ 995.b. pro quo male legitur & Σίϐαι, & Σάβαι. *ibid.* c. ab Herculis comitibus deſcendiſſe dicti. *ibid.* b. indicio clauæ & pellium. *ibid.*

Σιὸς Æolice pro Θεός. 80.c. vnde Sibylla. *ibid.*

Sibilare pro fiſtulare accepit Plinius. 221. a. Sibilare in palma, quid. 221. a. eo ſibilo cerui gaudent. *ibid.*

Sibilare, proprie de fiſtulis. 220.c

Sibilus fiſtularis, & qui ore ſolo editur. 220. d. hoc quidam omne genus cantilenas modulantur. *ibid.* hoc mulcentur cerui. *ibid.*

Sibilus de fiſtularum ſono. 224.c

Sibns, σῦρος. 341.d

Sibyllæ etymon. 80.a.b.c

Sibylla nomen proprium primæ diuinatricis. 80.c.d

Sibyllæ ſacellnm. 78.d

Sibyllæ tres ſtatuæ iuxta roſtrum. *ibid.*

Sibylla Cumana longæua ſacerdos. 76.b. decem ſecula vixiſſe dicitur. 77.e

Sibylla Cumæa, & Cumana, eadem. 75.76.d.80.b. eadem & Etythtæa. 75.b.76.d.77. d.e.80.b. Babylonia Beroſi filia. 77.d.81.a

Sibylla Cnmana quibuſdam Demo vocata fuiſſe dicitur. 647.c.d. Iuſtino martyri Babylonia Beroſi filia, quæ ex Babylonia Cumas Italiæ commigrarit. 647.e

Sibyllæ Cumanæ ſepulcrum, decns Lilybæi oppidi. 105.a

Sibylla Erytbtæa. 75. b.76.a.b. d.77.c.d e πολυχρονιωτάτη. 77. c. eius mors. 80.c.d

Sibyllam tantum vnam agnoſcit Plinius. 80.d. & Erythræam intelligere videtur. 80.c.81.b

Σιβύλλα. 77.b

Sibyllini libri Tarquinio oblati, num à Sibylla Cumæa, ant alia muliere. 75.d. c. 76. 81.b

Sibyllini libri vbi fuerint aſſeruati. 38.c.d.e.a.b.d

Sica, ἄκη. 323.d

Sicambrorum crines in nodum torti. 761.b

Sicani Italia pulſi Siciliam occnpant. 61.a.b

Sicanus Sicaniæ nomen fecit. 105.b

Sicca. 227.c

Sicca & ſacco carentia, nec edulia, nec ſapida. 1283.b

Siccanas, pro Siganas vel Saganas. 1185.b

Siccami vel Siganas, pro Hyctanis. 1181.d

Siccari eius hoc eſt. 463.c

Siccum pro macilento & exſucco. 287.d. ξηρόν. *ibid.*

Σικελός, Siculus. 277.b

Sichæus, Didonis maritus, Virgilio, Græcis Συχαῖος, Latinis veteribus Sicharchas, Iuſtino Aceruas, Ἀχέρβας. 323. c.d

Sicharbas, vir Didonis, qui Sichæus. 323.d. ab Ἀχέρβας. *ibid.*

Sicia gens & Sicinia. 47.e

Sicilia dicta à Siculo duce Sicanorum. 61.a

Sicilia quiequid gignit, proximum optimis. 106.a.b

Sicilia minor dicta Dia inſula, & Dionyſias, & Strongyle & Naxos. 183.d.e

Sicilia & Sardinia ijſdem temporibus factæ prouinciæ Rom. 104. d

Siciliæ circuitus. 135.b.c. Sicilia τρίγωνος. 135.c

in Sicilia Dorice loquebantur. 819.b

Siculi & Æoles ε addebant. 46.b

in Siciliam Græci varij colonias deduxerunt. 105.a

Siculum, quod eſt σμίλιον, dicitur Cœlum. 1045.a. item Cilio & Ciliura. *ibid.* inde Sicilati lapides, qui ſculpti ſunt. *ibid.* & Sicilare pro ſculpere vel cælare. *ibid.* quod Gallis *Cizeler.* *ibid.*

L. Sicinins Dentatus, vel Sicius. 47.b c.e.48.a

Siclus pro Situlus à Sitlus. 230.a. vnde Siclones. *ibid.*

Sicula ora Orientalis. 112.c.a

Siculi mutant θ in χ. 322.e

à Siculis nomina ponderum & nummorum habuere Romani. 650.e

Siculum mare. 140.d

Siculi freti Meridianus. 666. e.b.c

Siculns Neptuni filius Siciliæ nomen dedit. 105.b c

Siculus, Σικελός. 277.b

Sicut, ὡς καί. 156.e.157.a

Sicyon cur Ἰμαὶ vocata dicatur, & Sicyonij Ἰμαδαῖοι. 141. b. Sicyon vrbs Armeniæ. 142.c. primum Ægialos vocata ab Ægialeo rege: deinde Sicyon à Sicyone altero rege. 142.c

Sicyopepon. 959.b

Σικυὸς σπερματίας, qui hodie vocatur *Melon.* 958.b

Sidaſarchida, pro Paſargsdis perperam in Solino. 1203.b

Siddim vallis, poſt ſubuerſionem Sodomæ & Gomorrhæ, in lacum Aſphaltiten, vel mare mortuum verſa eſt, quod mare ſalis appellatur. 613. d. eam falſo putat Epiphanius eandem cum valle Salinarum. 613.e. Siddim vallis, aliis vallis arborum proſciſſorum, 614.c. in mare ſalis verſa. 614.c.d

Side vrbs Pamphyliæ. 545.b

Side vrbs Pampbyliæ. 771.b. in ea piratica ἐμπορεῖον Tryphon conſtituit. *ibid.*

Sidæ portus. 779.e. 780. a.b.c. 781 b. Side vrbs Pamphyliæ. 779.c. Side Pamphiliæ. 779. b.780.d. e. Side Pamphyliæ oppidum. 780.b.781.b

Sideralis ſcientia. 1335 a

Sideratæ vites, ἀστροβλῆτες. 516.b

Digitized by Google

Siderſtio, ἀστροβολία. 590.b. Sideraſtioni obnoxiæ maximè ficus & vites. 590.c
Sidere dicuntur anchoræ quæ in fundo fixæ hærent. ibid.d. Sidere naues dicuntur quæ in vadis hærent. ibid. ἐπὶ βραχέων καθίζεσθαι. ibid.e
Siderites, vel Sideritis ferro ſimilis. 769 e
Siderites Plinio dictus adamas, quod ferri ſit ſplendoris, nō quòd legatur in ferrariis officinis. 1099.c. Sideritis etiā lapidis Plinius meminit inter gemmas, ferro ſimilis, litigia & diſcordias quocunque inferatur facientem. ibid. qui poteſt idem eſſe cum Siderite adamante. ibid.
Siderites dictus etiam Magnes lapis, qui ferrum trahit. 1099.e.1100.a. etiam ἀδάμας. ibid.
Σιδηρίτης lapis, ex quo ferrum funditur, matrix nempe ferris lapis. 1099.e
Σιδηρῖτις λίθος. 1099.e. σιδηρῖτις γῆς, è qua ferrum. ibid.
Σιδηρῖτις terra, ſeu ferri vena. 1082.d
Σιδηρῖτις arena, ex qua ferrum fundebatur. 1099.e
Sideritis etiam dicta Helxine. 215.a. eam à partu expetunt cerui. ibid.
Σιδηροδάμας Magnes. 565.b
Σιδήρου κόλλησις, Ferrumen. 1078.b
Σιδηροῦν & σιδηρούμενον, diuerſa. 931.a
Sidodone vicus. 1181.b
Sidus κατ' ἐξοχὴν de Sole. 306.d
Sidus nunquam Latinis abſolute pro Canicula. 590.a.b
Sidus confectum. 640.a
Sidus horæ naſcentis. 652.b.c
Sidera συναναστέλλοντα & συγκαταδύνοντα. 433.b.c.434.e. παραναπέλλοντα. 434.d.e
Sidera ἡλιακῶς & κοσμικῶς exoriri dicuntur. 433.d.434.b.c.d. Sol facit vt ea videamus dum abſcedit, & rurſus non videamus non dum aduenit. 433.e
Sidera in ortu vel occaſu, ἐπισημαίνειν vel ἐπισημαίνεσθαι dicuntur. 734.a.b.c. ſed non omnia. 734.c
Sidera horrida, quæ. 434.b
Sidera mota lunæ. 426.c.e
Siderum diſciplina. 474.d.e
Siderum diſciplina, quid. 824.e
Siderum motus. 426. a. Sidera mota. ibid. Siderum flexus, τροπή. 426.b
Siderum motus 718. e. Sidera mota. 719.a
Siderum motus, quid. 425.d. 426.a. Sidus motum. 425.e. 433 c.435. confectum. 425.b. c.d. e. Moto ſidere nondum confecto. 425.a. Moueri ſidera quomodo dicantur. 425.d.432 e.435.a
Siderum pauca nomina Arabica, quæ è Græco detorta non ſint. 1130 a
Siderum ortus & occaſus ab aliis aliter obſeruati. 748.b
Sierra Hiſpanis mons. 809.d. fortaſſe à Græco σειρὰν, qui eſt mons & ſerra. ibid.
Siga, clauſura, vel certe à Sera, id eſt, cum Siphacis eſſet, opulentiſſima, poſtea deleta 309 e
Σιγαλέος, ὁ ποικίλος. 340.c
Σιγαλόεντα, εἵματα pulcra & auro ſparſa. 949.c
Σιγάλωμα, σιγαλῶσαι. 340.c
Σίγανα, vrbs Indiæ. 1005.c
Siganas vel Saganas pro quo Sicanas. 1181.b
Siganis vel Ananis flumen Carmaniæ. 1181. d. vel Saganus. ibid.e
Siganas pro Sagunas. 1185.c
Sigeum, Σίγειον, oppidum in Rhœtæo littore ſitum. 869. a.b. in Sigeo Achillis ſtatua, aurem forstam habens, & elendum inde pendentem. 869.b. imaginem ſolum ore tantum expreſſam ibi fuiſſe alij aiunt. 870.a
Sigeum littus dictum ab altero promuntorio in quo Achillis tumulus & oppidum. 871.a
Σιγοδάν, Tzetzæ Σίγυνδον. 1025.a
Sigilla & ſigna Ciceroni, quid. 1046.c. Græcè ζώδια. ibid. ἐκτυπα & ἀνάγλυφα, aut πρόσωπα. ibid.
Sigillatim, diminutiuæ formæ à ſingulatim. 1166.a
Sigma literam Dores vocarunt σὰν. 892.c. Æoles σὰ & σίμ. ibid. effigies Latini C. ibid.
Sigma inuerſum, ſignum numeri 900. 892.c
Sigma pro digamma additum initio dictionum multarum. 1285.a
Sigma Græcum antiquum vt C Latinum. 1313.c
Signacula appenſa foribus, ligni corroſi figura impreſſa. 932.e.933.c
Signacula à Laconibus prodita. 932. b. adhibita à veteribus ad aſſeruandas res iis cariores ibid. ſignacula Laconum è lignis vermiculatis. ibid.
Signacula etiam oppoſita foribus obſeratis. 933.e. Signacula adulterata, παρασημαντά. ibid.
Signaculis nulla fraus adhiberi poteſt. 933. b. perfringenda ſunt. ibid.
Significanti, æ. 115.b
Significare dicuntur ſidera dum oriuntur & occidunt. 734.b. quod eſt ἐπισημαίνεσθαι. ibid. ſed non omnia ſidera in ortu vel occaſu ſignificant. 734.c
Significatio pro etymo. 235 b.
Significantia. 235.c
Significationes, ἐπισημασίας, pro tempeſtatibus. 426.a
Signinum opus. 1213.e.1214.a
Signinum opus Camerarum pingendi encauſto, Agrippæ inuentum. 1215.c.d
Signum à meta differt. 681.b. Signum aut expiebatur, aut ponebatur. 681. c. Signum poſitum. 581.c. Signa vulgo Talons. 681.d
Signum ingenuum, nota ingenita. 578.a
Signum ſatyricum, quid. 310.e
Signum virile, quid. 310.e. & ſubrectum. 310.e.c
Signi vniuſcuiuſque tricenæ partes in tres decurias ac tres Decanos tributæ. 653.a
n Signa 12. Zodiacus diuiſus à Babyloniis. 641.a. & ſingula ſigna in 30. partes ſeu μοίρας. 641.a. & vnamquamque partem in 60. λεπτά ibid.
Signa & ſigilla, Ciceroni, quid. 1046.c. Græcè ζώδια. ibid. ἐκτυπα & ἀνάγλυφα, aut πρόσωπα. ibid.d
Σίγω Cretenſibus pro σιγῶ. 365.c
Σίγω Laconice pro σιγῶ. 564.d
Sil Plinio limus eſt. 1157.b. Silis genus μαρμαρίζον, à marmoris nitore, quaſi marmorea arena. ibid. quæ non male refert τῶν λαμπυριζουσῶν ἄμμων. ibid. c. Silis & minij color non dif-

ferebat. *ibid.* Sil Atticum Romanorum. *ibid.*
Sil Atticum, limam eſſe ſcribit Plinius. 1157.c. rubrum fuiſſe non eſt dubium. *ibid.* Sil genus tertium, quod alij Scyricum vel Sydicum potius, vocant. *ibid.*
Sil Atticum Theophraſto dicitur Ἀττικὸν κονάβαρι. 1158.d. non idem cum Ochra Attica. 1157.e
Silatum vinum, quod ſili conditum ieiuni bibere dicũtur, non à Sile Attico, ſed à Seſeli, quod etiam ſili dicebatur. 1158.a. inde Silatum pro ientaculo. *ibid.*
Σιλβωταὶ λίθοι. 201.b
Silenus in Græcia coronatus hedera. 1041.e
Siler quidam cyperum interpretati ſunt. 999.d. Siler aquis gaudet. *ibid.* molle & flexibile ad vitilia opera. *ibid.* Siler, τὸ κύπειρον. *ibid.* Siler frutex, ex quo bacula geſtabantur aduerſus ſerpentes. *ibid.*
Siler an id genus fruticis quod Græcis Σίλι vel Σέλι. 1002.b. alij κρότωνα vocant. *ibid.*
Siler montanum pharmacopolis Seſeli. 1002.e
Siler non eſt κύπειρον. 1002 d
Siler non eſt Cyperum. 1001.e
Siler non eſt latifolia ſalix. 1002.a. nec recenſetur à Plinio inter ſalices. *ibid.*
Silex, & Hilex Latine, Græce χάλιξ. 378.d. Silex naturaliter reperitur, nec ex alio auellitur, aut exciditur. 378.d. Græcorum ſtructura è Silice & duro lapide. 378. a. tam Silices quàm cæmenta, parui lapides & ſtructuris accommodati. 378.d
Silex, vnde ignis excutitur, πυρίτης Græce. 179 b
Silex ordinarius, ἐγχώριος. 1232.d
Silices ordinatij. 1330.e
Sili, ſiue Cici, ſiue Croto, ſiue Ricinus, ſiue Seſamum. 1033.d
Σίλι & Σέλι idem quod Cici. 977.c.d. hinc Σίλι Κύπριον, hoc eſt, Seſeli Cyprium. *ibid.* c. quod & Σιλικύπρια, vnica voce. *ibid.*
Σίλι vel Σέλι genus fruticis an id quod Latini Siler vocarunt. 1002. b. alij κρότωνα vocant. *ibid.* Σιλικύπρια vnica voce apud Herodotum. *ibid.* b.c.
Σίλι veterum Græcorum idem quod Σέλι posteriorum. *ibid.* e
de Silis nomine controuerſia, vtrum peregrinum eſſet aut Romanum. 1157.d
Silis à Scythia vocatur Tanais, qui & Iaxartes, & Tanais verus. 790.a.c
Silis pigmenti nulla mentio apud Græcos. 1158.a. vnde apparet Latinum nomen fuiſſe. *ibid.* Sil Atticum ſua ætate non amplius fuiſſe tradit Vitruuius. *ibid.* a. b. fortaſſe Sili vel Sil ex Græco σῶρυ factum. *ibid.* b. Sori recentiores idem cum Syrico faciunt, & coloris rubri. *ibid.* e. ſic Sori eſſet Sil, nam Syricum genus ſilis. *ibid.* e
Silicernium, ſenex extremæ ætatis. 1205.d. Capularis ſenex, τυμβογέρων. *ib.* c. à Silicernio, quod eſt prandium funebre. *ibid.* d. quod conficiebatur circa Silicem, i. ſepulcrum mortui. *ibid.*
Silicia mendoſe pro Silicla. 244.d
Silicurnus à Silice. 1205.d. pro quo Silicernum dixere. *ibid.* pro Silicea. *ibid.*
Σιλικύπρια vnica voce, σίλι vel σέλι, fortaſſe Siler Latinis. 1002.b. fortaſſe à Cypro. *ibid.* c. σιλικύπριον, fortaſſe quaſi parua Cypros. *ibid.* d
Selica, vel Salica, ex ξυλική. 1326.a
Silicla, à Silicula. 244.d
Silicula vel Silicla appellatur fanum Græcorum. 244.d. Silicula pro parua ſiliqua. *ibid.*
Siligo. 218.c.a
Siligo, frumenti ſpecies. 353.b
Silimnus. 246.c, 247.a
Siliqua, κέρας vel κεράτιον, fructus arboris quæ κερατία & κερατωνία & κερωνία dicitur. 459.b.c.d. Siliqua mandebatur, ſemina eſui inutilia, cortex prædulcis & edulis. 459.b. vnde ξυλόγλυκα dicta. 459.d. Siliqua & leguminum integumentum, & fructus arboris ceroniæ ſiliquaceus. 459.e. κεράτια quæ comedunt porci, ſunt ſiliquæ ex quibus erat expreſſus ſuccus. 460.c. nam ex ſiliquis in Syria vinum faciebant. 460.d. Siliqua pro tenui victu. 460.d. pro victu philoſophorum. 460.d.c.a. & ſiliquarum nomine legumina ipſa ſignificantur. 460. e. Siliquæ leguminum, pabulo potius pecorum quàm hominum cibo apta. *ibid.* Siliquæ in quibuſdam leguminibus cum ſuis granis mandi ſolent. *ibid.* Siliquæ abſolutè de pomo arboris Ceroniæ. 460. b. ſunt τὰ κεράτια. 460.d. ſed relatiue leguminum ſiliquæ. 460.b. Siliquæ Græcæ & Syriacæ. 460.c.d. eas à communibus diſtinguit Plinius. *ibid.* Græcæ & Syriacæ peculiare aliquid habuerunt in medicina. 460. e. Siliquæ arboris fructus κεράτιον. 460.e. Siliqua vel κεράτιον Græcis recentioribus χαρούβα. 461.b
Siliqua melius diceretur, Caſia Syrinx, quàm Caſia medicamentaria. 1036. a. Σίλιγα Saracenico vocabulo. *ibid.*
Siliqua ſpinæ Ægyptiæ. 1036 b. quæ inter aſtringentia numeratur. *ibid.* aliis καρπὸς ἀκάνθης Αἰγυπτίας. *ibid.*
Siliqua arbor, ſiue Ceronia, Græcis ficus Ægyptia nominata, quæ tamen in Ægypto non naſcebatur. 1310.c
Siliquæ arbor, συκῆ Αἰγυπτία. 980.a
Siliquare, ἐλλοβίζειν Siliquari. 461.e
P. Silius Nerua, & Ap. Iunius Siluanus Conſules ſub Tiberio. 191.a
Silla fortaſſe pro Silicla. 244.a
Silliis pro Siluis. 417.c
Sillius inſulæ. 246.c, 247.a
σίλλιον, σίλλυβον. 781.a
σίλλος, σιλλία. 765.d
Sillybus de genere carduorum. 228.c
σίλουρος Alexandrinis vocatur. 1314. b. σίλουροι. *ibid.* Siluri, Pharia merx, vt Nili piſces. *ibid.* c. municipes Criſpini, apud Iuuenalem cur dicantur. *ibid.* c.d
Silpe à barbaro σίλφι, Silphium. 352.b
σίλφι Cyrenenſibus Silphium, vnde & σίλφιον. 532.a
σιλφιοφόρος γῆ, vel χώρα. 369.c e.c. d.e. 370
σιλφιοφόρος χώρα circa Heſperidas. 374.a
σιλφιοφόρος χώρα. 381. d. eius termini. 381.c. 382.a.b.c

σιλφιοφόρος regio hoc tempore nulla, quod Silphium Cyrenaicum eſſe deſiit. 1405.e
σιλφιωτὰ, laſere condita. 368.b.
ὀξωτὰ & σιλφιωτὰ. 368.b.c.e
Silphium à Ladano differt. 352.e. Silphium, radix odorata. 352.e.a. ad vſum menſarum & medelas 352.a Silphium à Cyrenenſibus σέρφι aut σίλφι vocatum. 352.a. vnde Latini Sirpe, & Silpe, Græci σίλφιον, & σίλπιν. 352.b. dictum etiam σέρφι, vnde Serpe, & lac ſerpicium, vnde laſerpicium. 352.b. σίλφιον aliquando pro ſucco ipſo, vnde σιλφιωτὰ, laſere inſperſa. 352.d. σίλφιον Græcis tota planta, vt in prouerbio, Βάττου σίλφιον, & Sophocli σιλφίου λημῶν. 352.e. aliis σίλφιον pro radice laſerpicij, καυλὸς pro tota planta. 352.c. 353.a.b.c. Silphium ſtirps, quæ tota fere in radice conſiſtit, & ideo radix totius plantæ nomine vocatur 353.b. Silphij caulis ferulaceus. 354.a ſemen foliaceum, 354 a.b. folium apio ſimile quod μάσπετον vocatur. 354.a. ſemen vocatum φύλλον. 354.b. folium vere deciduum Plinio, vere produci Theophraſti. 354.a.c.d. eius foliis pecora purgantur & ſaginantur, caule ipſo homines veſcuntur. 354.a.b. Silphij confectio ab Ariſtæo reperta. 356.c.355 c.361.d
σίλφιον Græcis radix laſerpicij dicta, cùm tota planta ſic vocaretur. 966.b
Silphium ὄζωδες δρακοντιώτερον. 1303.b
Silphium ſeptem annis ante Cyrenas conditas inuentum in illis locis. 381.c.382.a
Silphium herba ferulaceo caule. 36.a
Silphium Auicennæ, & hodie Indis Anjudes. 1025.a
Silphium Cyrenaicum ἰδίωμα. 361.d. Silphij caulis excalefactoriam vim habet, & flatus excitat, βδόλων ποιητικός. 361.e. Silphij plantæ partes omnes flatuoſæ. 361.c. Silphium Medicum erat in guſtu odoris viroſioris. 361.e
Silphij nomine duæ plantæ. 1025.c. tria genera. ibid.a.b
Silphij ſeu laſerpicij, & ſmyrnij ſimilitudo. 1275.a. & differentia. ibid. Smyrnium & Silphium veteres diſtinxerunt. ibid.
Silphij caulis pictura è nummo argenteo. 359.c
Silphij effigies ex nummis. 1025
Silphij folium apio ſimile. 1025 b.c
Silphij folia & ſemen, præter ſuccum, caulem & radicem, vtilia medicinis. 362.b. ſuccus ex radice & caule tantum, non ex foliis educi ſolitus. 362.e. ὀπὸς καρπὸς pro ſemine Silphij. 362.e
Silphij radix cubitali maior. 357.e.e
Silphij ſuccus naturalis, ἀρχός, coloris modice rufi. 358 e
de Silphij natura duæ opiniones. 1023.e
Silua de herbis. 538.d.c. ſilua aſpera, τραχεῖα ὑλήματα. 358.d. Silua breue ac ſpiſſum nemus. 538.c. Silua magnarum arborum. 538.b
Silua interdum pro frutice. 279.c. Pinea ſilua. ibid.
Siluæ pro arboribus ebeni. 1035.b
Siluæ montium propriæ. 510.b. inde Silueſtria numina & montana Fauni. ibid.
Silua Palladia, pro oleis Virgil. 963.a
Silua minorum arborum, vt ὕλη. 585.c.586.a
Σίνθος, Sinthus fluuius, Indiæ hodie nominatur. 995.c. Σίνθον vnum ex oſtiis Indi Ptolemæo. ibid.
Sinthus in inſula Taprobane ſeu Zeilan. 1110.e
Sinthus eſt Indus. 1150.c. non oritur ex illis maritimis partibus Scythiæ Auſtralis, ſed ibi in mare conditur. ibid
Σιντία, Σιντοί. 253.d
Sinuatur arcus qui curuatur. 576.e. Sinuantur vela quæ curuantur & inflantur. ibid.
Sinus & maria differunt. 140.
Sinus laciniæ maris in terras exeuntis. 782.a
Sinus faciunt promuntoria. 215.b
Sinus portibus & promuntoriis finiuntur. 782.e
Sinus à promuntoriis nomina ſæpe accipiunt. 1153 a. 1238 d. 1257.e. aut regionibus adiacentibus. 1238.d
Sinus ex maiori mari deductus habet os & receſſum. 482.a
Sinus craſpedites. 141.e
Sinus Arabicus. 1023.d. Perſicus. ibid.
Sinus Barbaricus. 1073.a
Sinus magnus. 997.a
Sinus decem Peloponneſi. 140.b
Sion, Lauer & Lauario dicitur Plinio. 1272 c. Sion Cardamine dicitur Berula, ibid. b.c. vel Berla. ibid.c
Σίον quibuſdam πετροσέλινον. 1272.d. quod tamen eſt diuerſum. ibid.
Σιός. 80.b
Σιὸς Laconiæ pro θεός. 364.d
Σιοὶ θεοὶ Æolice. 80.a. imo Laconice. 80.b
Σίφων vel σιφώνιον, auena. 386.a. σιφωνίζειν τὸν οἶνον, calamo vinum haurire. ibid.
Sipuntum, Σιποῦς. 68.b
Sipuntum, Σιποῦς. 86.c
Sipylum Phrygiæ vel Mæoniæ mons. 860.a. in quo Niobe in ſaxum verſa. 861.b
Sipylum Plinio, quia ſubintelligitur oppidum. 863.a. Græcis ὁ Σίπυλος πόλις. ibid. at Sipylus mons. Græcis τὸ Σίπυλον ὄρος & ὁ Σίπυλος. ibid.
Sipylum (oppidum) Mæoniæ caput Plinio, i. metropolis. 863.b
Sipylus olim dicta Tantalis. 861.c. 863.a. & orbibus data Niobæ, ibid. Sipylo ſubſtituta Archæopolis. ibid.
Sipylus mons Mæoniæ Solino. 803.b.c. Stephano mons Phrygiæ. 863 d
Siquid boni eſt, Siquid magni. 801.a
Σερβίλια, Seruilia. 13.c
Sirenides inſulæ, vel Sirenuſæ. 62.d.e
Sirenum nomina. 62.c.d
Sirenum vel Sirenuſarum promuntorium. 61.e. 62.a. Sirenum petræ ſeu ſaxa. 62.c.a. b.c
Sirenum ſcopuli. 83.a. ſaxa. ibid.
Sireniani montes. 82.c.d.e
Sirenum muri. 82.b
Siris, vrbs & Polieon & Heraclea vocata. 57.e. 58.a. à Rhodiis condita. 57.e
Siris fluuius. 58.d
Siris nominatus Nilus. 420.c. d c. 421.a.b
Siris, Giris, Diris & Nigris confunduntur. 421.a
Siris vel Nigris vocatur Nilus ante Syenen. 437.b.c.d
Sirites Libyn primum inuentor-

rem tibicinæ artis vult Duris,& τὰ μητρῷα primum κατωκλῶσαι. 123 d
Sirius & σειρίων & canicula, eadem ſtella Plinio. 430.c. 431.a
Sirios, Σείριος Græcis, σῶθις Ægyptiis.427. c. 428. c. oritur in prima parte Leonis iuxta quoſdam. 427.c. eius ortus. 428.d.e.432.e. 433. a. ex eius colore in ortu ſuo indicabant Ægyptij qualis eſſet futura Nili œnabaſis. 427.b. d 428.c.a. 431.e
Sirius ortus Solem accendit & excitat. 431.a. Sirius ardor. 431.e
Sirij ortus. 432.e
Sirij ortus calores Solis excitat & accendit. 755.d. oritur Sole Leonem ingrediente. 755.c
σιρεπτιναῖ, Pollingere. 1057.c
Sirpare, τὸ πλέκειν. 587.c.d. colligando implicare. ibid.
Sirpe, σίλφιον, à barbaro σίρφι. 352.b
Sirpea in Plauſtro, τὸ πλέγμα. 587.b
Sirpeæ, ταρπίαι, vel τάρπαι. 1272. a. σαργάναι. ibid. aliis δάρπαι. ibid.
σίρφι aut σίλφι dictum Cyrenenſibus Silphium.352.a. vnde Latini Sirpe, & Serpe, & Silpe Græci σίλφιον & σίλπι fecerunt. 352.a.b
Sirpiculæ falces. 586.d.a. à ſerpando,i. alligando. 586.e. imò à ſirpis, qui à ſirpando. 587.a
Sirpiculæ,paruæ ſirpeæ.587.b. Sirpicula,& Sirpiculum,cophinus vimine textus.587.b. Sirpiculæ, τὰ πλέγματα. 587.c
Sirpus, non χεῖρος, ſed πλέγμα. 587.c. ab Æolico ἵρπος, pro ῥίπος, addito S. 587.d
Sirpi, τὰ πλέγματα. 587. b. eorum vſus in vinea.587.a. Sirpi dicta ænigmata ab implicatione. 587.b
σίσαρον & σίσαρον, idem. 597.b
σίσαρος vel σίσαρος ἄγριος, Siſer. 258.c
Siſer, vel Siſera, paſtinacæ genus gratum apibus. 597.a
Siſara erice dicta Eubœenſibus. 597.a
σίσυμβρον, aliis σισύμβριον Nardus Coltica.1025.a. σίσυμβρον Tzetzæ, Silphij genus. ibid.
σισύρβα, pars Epheſi, vnde & Epheſus σισύρβα dicta. ibid.
Siſymbrium cardamine. 1272. a. Siſymbrium aquaticum, ab odore naſturtij cardamine dictum. ibid.
σίσυρον & σίσαρον, idem. 597. b. non eſt erice, ſed ſiſer. ibid.
σιτικός. 1181.c
Sitiogugus. 1181.c
σῖτοι σιτηροὶ πυροὶ. 294.c
σιτάνιος, quaſi σίτου αἶλος, macula & vitium frugis, recentioribus Græcis dicitur αἰγίλωψ, auena ſponte naſcens. 386.d
Sittaces, vel Sittas, vel ψίττακα, vel σίττακος & ψίττακος, idem. 1013.e.1014.a. σίττακος vel σίττακη παρὰ γῆρυν τὸ σίττα. 1014.a. auis Indica ſermonis humani imitatrix à Græcis nomine auis appellauerunt, quæ æmulatrix vocis hominum, 7 eſt Pica, ita à Græcis nominata. ibid.
σίττακος & ψίττακος, idem. 706.d
Situlus, Sitlus, ſiclus. 230.a
Situs, collocatio membrorum. 405.d. totius corporis compoſitio.405.d. Solino pro altitudine & ſtatura, impropriè. 405.d
Situs pro regione. 982.a
Smaragdinus color à ſmaragdo. 200.c
σμαραγδίζον χρῶμα, viridis quidem ac praſini coloris, ſed remiſſioris. 1106.a
σμάραγδος & μάραγδος, idē.1041.a
Smaragdus πράσινος λίθος dicitur κατ' ἐξοχὴν, quo nihil viridius & acutius. 344.d
Smaragdus quibuſdam Feruzegi Arabicum. 1130.d
Siluanus Latinis qui Græcis Αἰγίπαν.413.d. Siluanus à Pane diuerſus. 413.e.414.c. Siluanus amauit Cupreſſum. 413.e. inde inducitur cupreſſum ferens. 413. e. 414.d. & dendrophoros dicitur.413.c. vt Ægipanes à Panibus diuerſi Siluani à Faunis.414.c. quidam Siluanum cum Pane eundem faciunt. 414.d.& Pana, Faunum, Inuum & Siluanum eſſe ſynonyma volunt.414.d. Siluanus, Πάν, θεὸς ὑλαῖος, deus Siluanus. ibid. omnis poſſeſſio Siluanum colit, quod primus in terra lapidem funalem poſuit. 414. d Siluanus domeſticus. 414. e. Tres Siluani, Domeſticus, Agreſtis, & Terminalis, qui proprie Siluanus. 414.e.a. Mars Siluanus non idem Siluano patre. 414 a. Hercules Siluanus, ſiue Ruſticus, diuerſus à Siluano deo. 414. b. Plerumque tamen & σύμβωμοι & σύνναοι ponuntur. ibid. ſed Hercules Siluanus & Mars Siluanus, idem fortaſſe. ibid. Marſpiter, non idem cum Siluano patre, qui eſt Αἰγίπαν. 414.c. Siluanus & Pan diuerſis inſignibus pingebantur. 414.d. Siluani. Panes & Satyri diuerſi, ſed omnes αἰγίποδες & αἰγοβάται. 415.a
Siluanum lacte piabant. 414. d. Siluani ſtatuæ Romæ ante Saturni ædem. ibid.
Siluaticæ falces. 586.e
Siluaticum, infimæ ætati Saluaticum, & Seluaticum. 213.b
Silueſtris & agreſtis ἄγριος. 1010. d. ὑλαῖος & ἄγριος. ibid.e
Silueſtres mitibus opponuntur.817.a. ἡμερίδες mites & cicures vites. 817.a
Silueſtria omnia vrbanis fere minora. 280.c
Silures, Σίλυρες. 247.a
Silurus Nili piſcis proprius. 1314.a. b. & Nilidis lacus Æthiopiæ. ibid.b.c
Silurus Nili inter piſces amnices qui in ſpatium enorme grandeſcunt. 1314. d. e. Plinio eſt latus Glanidi ſimillimus. ibid.c. Silurus Plinio ſemper γλανίς vertitur. ibid.a. b. Silurus, γλανίς. ibid. b. Græcis, diuerſi Σίλουρος & γλανίς. ibid.c. Silurus Danubij familiaris, extrahitur prutelis boum. ibid. d. innatantes equos ſæpe demergit. ibid. e. Athenæo ἱερὸς γλάνις dicitur. ibid. longè alius Silurus Nili. ibid. vtrumque confundit Plinius. ibid. Latum Nili pro Siluro accipit, quia ſimilis eſt Glanidi Siluro. ibid. diuerſus ab vtroque Auſonij Silurus. ibid. quem Sturionem eſſe probabile eſt. ibid. e. amnicola Delphis Auſonio dicitur. 1315. a. Silurus ab Hiſpanis Sollo vocatur. ib. b porculus marinus Suillus vulgò appellatus. ib. Suillus etiam vocatur Ichneumon. ibid. Silurus Danubij porcus & marino ſimillimus. ibid. diuerſus Silurus Plinij qui eſt Glanis à Sturione qui Siluros eſt Auſonij. ibid.
Silurus & glanis & Sturio, & proprius

proprius Nili piſcis. 1318.c
Simiæ triſtes quum luna ſplendorem amiſit, renaſcentem & in exortu ſuo nouam exultatione adorant. 376.d.e
Simiæ tam feræ quàm manſuetæ, mire catulos ſuos amant, eoſque geſtant, & eicuratæ, omnibus demonſtrant, & tractari gaudent. 377.b.c
Simiarum plebes. 374.d
Simias capiendi modus. 374.d.e. alius. 375.c
Simius quaſi ſimus dictos. 97.a. a. & enaris. ibid.
Similax vel Milax, cuius flores in coronis vſurpari, non arbor Taxus, ſed frutex hederæ ſimilis, cuius flos candidus & odoratus. 1043 a. vernus flos & vere florens. ibid.b
Simois fl. atca Segeſtam. 113.d
Simones, σιμοὶ delphines 185.b.c
Simonides Archon quando. 349 a. 350.c
Simonides Archon. 815.c
Simonidis magiſtratus quo tempore. 95.d. Nicodori præfura. 951 d
Σιμὸς εἰς πλοῦς. 1071.d
Σιμωνίδου perperam pro Παλαμηδου μωνίδου. 1110.a.b d
Simplex pro vno vel vnico. 1131.c
Simpulum vaſis genus. 830.d. pro quo Simpicium, & Simpuuium. ibid.
Simpulum & Simpuoium, idem 830.a. vnde Simpulones & Simpulatrices. ibid.
Simul, pro Simul atque. 441.d
Simulacra hominum ſolita alicui nummi conſecrari, at numioum minima. 69.c
Simulacra ante Dædalum fiebant indiſcretis cruribus ac pedibus. 943.e. quæ Dædalus primus fecit διαβεβηκότα, i. disiunctis ac diſtinctis cruribus. ibid. & 944.e
Simulacra deorum ex quibus materiis fierent ab antiquis. 1041.d.e
Simulacra proſtypa, πρόστυπα, quæ. 1046. d.e.a.b.e. & περιφανῆ, ſeu ἐκτυπα. ibid. d.e.a.c. d. ἔκτυπα. ibid d.b.c.d
Simus μικρόλογος. 108. e. vnde Σιμώδεις dicti. ibid.
Σίμυρα & Σίμυρος, Simyra, vrbs Syriæ. 620.d
Sinæ, in Taprobane inſula, ſeu Zeilan. 1110.e
Sinarum metropolis. 665.e
Sinarum regio. 997.a.b c
Sinapi inter herbas quæ δριμὺ habent ſuccum. 1283. a.d
Sinapi quarto gradu calfacit & exiccat. 1315. e. intra condimenta ſumptum nihil nocet. ibid. extrà impoſitum cutem adurit. ibid. vnde σιναπισμός. ibid.
Σιναπισμὸς, quid. 1313.c. Sinapicum ἐξάνθημα, aut ἔμβαμμα. ibid.
Sinara vrbs. 622.b
Σίνασα vna Armeniæ minoris. 624.b
Σίνδα vrbs Lyciæ. 782. b. aliis Cariæ. ibid. non maritima. ibid.
Σινδόμανα Indiæ oppidum. 1005 c
Siodones & μαργαρίτιδες, margaritis conſertæ, καταμάργαροι. 1173.d
Sine, ἄνευ, Sine ἄνευ αὐτῶ. 323.d
Sioenſe lignum. 1307.d
Sinenſes Luſitanis Chinenſes. 1033.a
Sinenſes malabathri folia quomodo colligaot, & præparaot. 1071.e
Σίναπι inter ἐμβάμματα. 1313.d
Σίνις pro Ξῖνις Cretenſibus. 365.c
Singæ; Indiæ populi incolæ montium, & perpetuo tractu oræ Oceani prætenti. 995.d.e
Siogolaris pro excellente & magno. 1169. e. Singularis, vel Singularia velocitas, pro maxima. ibid. d
Siugulares tuoicæ quæ io Syntheſim compoſitæ ooo eſſent. 1170. b.e. id eſt μοναχαί. ibid. e, quæ diſtinguuntur à Syntheſiois. ibid.
Siniſter ἀριστερός. 323.d
Siniſtra limes, pro Aſmiſtra limes. 677.d
Siniſtra illam rem. 1258 c
Siniſtratio 936.c. Siniſtratione metæ circumibantur, non dextratione. ibid.e
Siniſtratus ager. 677 d
Sinope à Mileſiis condita. 889.b
Sinope Chalybum vrbs. 186.e. in Galatia Ptolemæus recenſet. ibid.
à Sinope diſtat 27. millibus Pompeiopolis. 890.a. & 1100. ſtadiis Amiſos. ibid. vel 120. millibus paſſuum. ibid b
Sinopicum dictum minium Cappadocium. 1060.d e 1542
Sinopis rubri inuenta primum in Ponto cui nomen à Sinope vrbe 1156.b. Iude Σινώπης & Σινώπη generale nomen Rubricæ. ibid. Σινώπη Zoſimo. ibid. pro rubrica Sinopica. 1158.e
ex Sinopide & Sandyce mixtis fit Syricom. 1152. b. quod rubrum eſſe conſtat. ibid.
Smaragdus natura minus viridis oleo & mero proficiebat. 139. a. ei tertium in gemmis locum veteres dabant. ibid.
Smaragdi Chalcedonij. 183.b. Bactriani. 183 c
Smaragdi Chalcedonij coloris incerti erant, & ſimiles plumæ quæ viret in caudis pauonum, & collo columbarum. 195.a. erant carnoſi & venoſi. 195.b
Smaragdi Laconici in Taygeto monte, & alij in Sicilia. 195 b. Smaragdus proprie Scythica gemma, & κατ' ἐξοχὴν. 195. e. Scythida vocat Plinius, & Martianus. 195.c. nihil tam viride, quod illi comparatum virere dici queat. 195.d
Smaragdus Neronianum. 201. d.e
Smaragdus excellentiſſimus Neronianus. 1105.b
Smaragdi genus pretioſiſſimum, Neronianum vnde dictum. 1105.e.a.b
Smaragdi Perſici non tranſlucidi. 132.e
Smaragdus Scythicus inter Smaragdos præcipuus. 194. e. 195.c. Ægyptiis tertius locus datur. 195. a. & Chalcedonij viliſſimi & minimi. ib.
Smaragdi optimi in Scythia. 194.b. Smaragdo tertia inter lapides dignitas quando aſſignata. 194.c. ſimplici ſmaragdo non Scythico data. 194 e
Smaragdi optimi, qui ſunt Scythici inueniuntur Eteſiis flantibus aperta tellure & detecto ſolo: alij minus nobiles in commiſſuris ſaxorum, iuxta Solinum. 198. d.b. Ægyptij qui tertium locum habent, eruuntur circa Coptum in collibus & cautibus. 168 a.d
Smaragdi concaui quare non ſculpebantur. 196.c

ee

Smaragdi proxima & longinqua tradunt oculis viridi colore infecta. 196.b. tam globoſi quam concaui figuras reddunt, vtique corruptas. 196. c. plani & extenti rerum imagines æmulantur, non concaui. 196.d
Smaragdi virens mare. 597.b
Smaragdo tribuitur color maris. 196.a. Smaragdinum virens mare dicitur. 196 b
Smaragdo etiam mari viriditatem veteres tribuunt. 1105.e
Smaragdi optimi teniorem fulgoria eundem ſemper ſeruant auſteræ viriditatia. 197. a. Smaragdis Bactrianis ſecundum pretium adiudicat Plinius. 197.b. Smaragdi colliguntur in commiſſuris ſaxorum Eteſiis flantibus. 197. c.e. 188. a. e. inueniuntur in deſertis Bactrianæ in arena Eteſiis ventis emota detectoque ſolo intermicantea. 197.d.a. Smaragdorum vſus plurimus ad pocola inſignienda. 197.c.d.e
Smaragdi oleo meliores fiunt. 201.b.d
Smaragdi liquidi. 567.b
Smaragdorum 12. genera enumerat Plinius, qui omnes præter Scythicos, Bactrianos & Ægyptios in metallis ærariis inueniebantur. 198.b. inter eos primi erant Cyprij. ibid. inter Smaragdorum vitia enumeratur æris color. 198. b. Smaragdi auſteri, i. acriter virides laudantur. 198.e
Smaragdis cedunt opali. 566.d. Ijs tertia auctoritas poſt adamantas & margaritas. ibid.
Smaragdi vitia quæ in corpore apparent. 1107 d. alia coloris. ibid.
Smaragdi cum Iaſpide cognatio. 1130.d
Σμώχεσθαι, Poliri vel Atteri. 1101.d
Σμηκταὶ λίθοι. 201.b
σμῆκται, Tritores lapidum. 1105.a
σμηκτὶς γῆ, aut σμητὶς, aut σμηκτρὶς. 137.b.e
Smerdis Cyri filius. 1183.d
σμίλη διαγλυφὶς inter inſtrumenta librarij. 1045. a. vnde σμιλευτὰ γράμματα pro eleganti ſcripto, quod exaratum calamo bene temperato. ibid. à calamo σμιλευτῇ dictum. ib.d
σμίλαι aut σμίλα, ſcalpra ſutorum. 1044 d
Smilax virgo in florem ſui nominis verſa propter amorem Croci iuuenis. 1041.e. 1042.a
σμίλαξ quo μίλαξ. 1042.d
σμίλαξ herba, σμίλαξ. 1130.d
σμίλαξ, genus Ilicis apud Arcades Theophraſto. 1041.a
σμίλαξ Theophraſti, μίλαξ τραχεῖα Dioſcoridi. 1041.b. folio hederaceo, caules habet ſpinoſos. ibid. Plinius eam inter hederas recenſet. ibid. Eam σμίλακα alij σμίλον, alij μίλον vocant. ibid. Smilax infauſta omnibus ſacris & coronis, ait Plinius. ibid. c. cuius rationem friuolam addit ibid. d.e. idemque ſui oblitus principatum in coronamentis folio Smilacis & hederæ aſſerit. ib. e. Smilacis corona in ſacris Bacchicis æquè vſitata ac frequens vt vitis ac hedera. ibid. d
σμίλαξ & μίλαξ, σμίλος & μίλος, quantum ad nomen pertinet, non differunt. 1043.e. ſed vna eademque appellatione σμίλου & σμίλακος arbores & frutices longè diuerſi generis nuncupauerunt. ibid.
σμίλαξ ex qua fiebant coronæ, de Taxo arbore Heſychio, quæ & σμίλαξ dicebatur. 1042.b. ſed fallitur, nam σμίλαξ coronaria, frutex fuit hederæ ſimilis, non taxus. ibid. c
σμίλαξ ex qua imagines deorum olim factitatæ, Taxus eſt arbor quæ Theophraſto μίλος. 1043.d
Smilax ſiue Milax Arcadia non eſt Taxus, ſed arbor ex Ilicum genere, quæ Theophraſto σμίλαξ. 1043.d. & μίλος Heſychio pro arbore quæ Theophraſto σμίλαξ. 1043.d
Smilacem & Milacem diſtinguit Plinius. 1042.e.a
σμίλακες Arcadibus vocatæ ilices folio minime aculeato & oleis ſimili. 271.c.d
σμιλεύματα ἔργων, διαγλύμματα. 1045.e
σμίλη & σμίλιον, ſcalprum. 509.e. vnde σμιλιωτὸν τοξ. 509.e. 510.a
σμίλιον, ſcalpellum. 916.e
σμίλος & μίλος, idem. 1041.a
σμίλος & μίλος, idem. 1041.a
σμίνος & σμινύη, bidens. 339.a
σμίεις non σμύεις legendum. 1101.b. & hodie quoque id nomen habet, & eundem vſum exhibet. Eſmery. ibid. e. non eſt porus, & tamen antiquitus fuit cognitus. ibid. c.d
Smiris lapis quo gemmæ teruntur. 1101.e. & poliuntur. ibid. b
σμογερὸς Æolice pro μογερὸς. 176 d
σμωγερὸς, σμῶς, Æoles, & Siculi. 46.b
Smyrna, vel Samorna Amazon quæ Epheſon condidit. 808. e.d. vnde & Smyrna dicta Epheſus. ibid. Smyrna locus quidem Epheſi. 808.d
σμύρνα vel σαμύρνα Amazon dicta quæ Epheſum condidit. 808. e.d. vnde Smyrna & Samorna Epheſus dicta eſt. ibid. & Smyrnæi Epheſij. 808.d
Smyrna. 861.d. 862.a
Smyrna longius diſſita ab Hermo quam Phocæa. 863 d. Phocæa inter Cumam & Smyrnam. 863.e
σμύρνα Græce, Æolice μύῤῥα, vnde Latinum Myrrha, proprie lacrima arboris. 520.a
σμύρνα, Græce dicitur myrrha, quæ ab Æolico μύῤῥα. 707.d. a. 709.a
Smyrna Μυρίνα etiam dicta, teſte Euſebio. 865. b. verum τὴν σμύρναν recentioribus [illegible] nominatam σμυρναῖοι, & inde Μυρῖναι vel Μυῤῥῖναι. ibid. vnde & Agathias Smyrnæus ſæpe appellatur Μυριναῖος vel Μυῤῥιναῖος. 865.b, c. & Μυῤῥιναῖος Ἀσιανὸς vocatur. 865.c. Smyrna in Europa nulla. ibid.
σμύρνα Τρωγλῖτις, eadem de Τρωγλοδυτικῆς. 1167.d.e
Σμύρνα Τρωγλῖτις cur ſordida & barbara dicatur Plinio, quæ [illegible] Dioſcoridi. 1268.b. [illegible] multi exponunt. ibid.
Smyrnæus ſinus. 862.a
Smyrnæos campos non ſecat Hermus. 863.a. 864.a
σμυρναῖοι κλάδοι. 520.d. σμυρναῖα [illegible]. ibid.
σμύρνη de myrrhæ liquore, & ſtacte. 1058.c. σμύρνη, ἡ μύῤῥα μίγμα ad perungendum corpus Domini. ibid.
σμύρνη diuiſa in στακτὴν, quæ eſt μύρον, & πλαστὴν, quæ θυμίαμα. 521.a. θυμιατὴ erat & πλαστὴ. ib.
σμύρνη Græcis ἡ πλαστὴ, quam à ſtacte ſeparant. 520.e
σμύρνη & στακτὴ σμύρνη diſtinguuntur. 1058 d
σμύρνιον, δάκρυον ἱππομαράθου. 521.e

Digitized by Google

Σμύρνιον veteribus, σμύρνιον poſterioribus. 973.d
Σμύρνιον, Smyrnium olus atrum quibuſdam aliis ἱπποσέλινον. 520.d.e. Achaica myrrha cur dicitur Columellę. 520.c. lacrymam è radice mittit inſtar myrrhæ. *ibid.* imò veram eſſe myrrham quidam contendebant. *ibid.* Smyrnij Achaici ſuccus melior ſtacte. 521.c. Achaica myrrha, τὸ σμύρνιον. 520.e
Σμύρνιον, fructus hippoſelini, vel ipſa herba. 521.d
Σμύρνιον, myrrhaceum aut myrrheum. 521.d. σμύρνιον δάκρυον, σπέρμα, φυτὸν ib. σμύρνιον ἀέξρυες. *ibid*
Σμύρνιον veteri Græciæ dictum Petroſelinum. 1268.b. lacryma, ex Smyrnio collecta myrrhæ ſimilis. *ibid.* d. quibuſdam pro vera myrrha habita. *ibid.* imo ipſa myrrhæ ſtacte melior. *ibid.*
Σμύρνιον antiquis poſtea σμύρνιον. 1273.d. Smyrneon Plinio. *ib.* vnum tantùm Smyrnium Neophyto. *ibid.* quod & ἱπποσέλινον & oluſatrum dictum ait. *ibid.* ἱπποσέλινον Theophraſti eſt σμύρνιον. *ibid.* d.c. Smyrnium non duplex. *ibid.* e
Σμύρνιον pro σμύρνιον. 605.d
σμύρνιον, puſilla myrrha. 521.d
σμύρνιον eſt πετροσέλινον. 1268.d. & Hippoſelinum etiam dictum σμύρνιον. *ibid.*
Smyrnion herba cuius radix odorem reſipit τῆς σμύρνης, i. myrrhæ. 709.c
Smyrnium germanum priſcorum eſt noſtra Aſtrantia. 1275 b. Smyrnium Oluſatrum ſiue Hippoſelinum Dioſcoridis eſt hodiernum λιβυστικόν. *ibid.*
σμύρνιον mediæ Græciæ dictum πετροσέλινον. 1268.c. Achaica murrha dicitur. *ibid.*
Smyrnium verum eſt Hippoſelinum Theophraſti, non Oluſatrum. 1268.a. Smyrnij radix πολύχυλος. *ibid.* b. Smyrnium Hippoſelinum, eſt Petroſelinum Cilicium. *ibid.* d. 1269 b.e
Smyrnium olus, Oluſatrum Plinio, quod myrrham radice reſipit. 1273.a
Smyrnij cur veterum eſt Oſtritium ſiue Aſtrantia herbariorum. 1274.a.e. Aſtrantia & Smyrnij comparatio. *ibid.* a.b. & vtriuſque radicis. *ibid.* b. liquoris ſeu ſucci ex vtriuſque radice manantis. *ibid.* b.c. remediorũ ex vtraque. *ibid.* d.e. Smyrnium mõtibus gaudet. *ibid.* h. vnde & πετροσέλινον Cilicibus dicitur. *ibid.* apud quos plurimum naſcitur. *ibid.* ex Smyrnio myrrham diſtillare quidam ſcribunt. *ibid.* c. & Smyrnium è myrrhæ ſatu prouenire. *ibid.*
σμύρνης conditura. 1058.a.b
σμυρνοσέλινον infimæ Latinitati dictum petroſelinum. 1268.c
σμυρνοφόρος & λιβανοφόρος ſeparatæ. 494.b
σμύρος, σμύρεγμα. 336.a
σμῦς Æolice pro μῦς. 176.d
Soamnis fluuium Indum exonerat. 1174.d. ex Capiſæ montanis oritur. *ibid.*
Soanas fluuius. 799.b
σχοινίον, funiculus. 684.a
σχοινίον δεκαόργυιον. 5013 b
σχοινία funes 60 pedes longi. 825.a
Socotora, inſula Indiæ. 1055.e
Socrates. 33.a. oraculo cunctis prælatus. 52.a
Socrates toto die immobilis perſtabat. 1005.e
σωκράτης τύπος. 1264.a.1265.b
συνδέειν eo ſenſu quo συνδέειν. 120.d
Sodomæ & Gomorrhæ ſubuerſio. 614.c
Soducene regio. 261.b
Sogdiana. 723.c
Sogdianæ montana. 791.a.e
Sogdiani Indiæ controuerſos habent fines ſuos. 1175.a
Sogdij. 992.d
Sol νικήτης dicitur. 429.c
Sol Chymiſtis aurum eſt. 1097.e
Sol apud Perſas Mithra. 712 b. vnde Mithrax lapis, quaſi Solis gemma. *ibid.* alia tamen à Plinio recenſetur Solis gemma, candida, & in orbẽ inſtar ſideris radios ſpargens fulgentes. 712.c
Sol non alio tempore propior terris, quàm vbi ad perpendiculum ſupra caput ſtat. 425.d
Sol Romanis in ortu, quum Indis ſupra verticem. 662.e.d.e
Sol εἰς κάθετον ſtans. 426.b
Sol à Septentrione recedens. 426.c.d
Sol ὑπερβάλλων, quid. 411.b.c.d. c.a
Solis peculiaris cultus ab Eſſenis. 611.d. ὁ θεὸς Ioſepho, non Sol, ſed Deus ipſe. 611.e.a. ad Solem non referebant cultum, ſed ad Deum verum. 611.b. Solis luciſque veneratio à Græcanica ſuperſtitione. 612.a.b. contra Solem non mingere. 612.b
Solis operum ſimilitudo in Scarabæo. 438.d. ideoque Soli ſacer ſcarabæus. 438.a.c.d
Solis occaſus, vbi olim ortus. 474 d. vbi nunc oritur, quater olim occidit. 474.e
Solis infuſio ad certam lineã, ſæpe meridiem oſtendit. 649.c.d. Sol inter Roſtra & Græcoſtaſin radiatum lumen mittens, meridiem denotabat. 649 c
Solis in Leonem introitus. 432.c.e
Solis motus κατ' ὤμους. 754.e
Solis radiatio diametra. 720.d
Solis nota. 1237.d. quæ ad Solem ſignificandum ab aliis auctoribus quam Aſtrologis vſurpatur. *ibid.* e. & à Chymicis qui aurum, Solis metallum, ea nota denotant. *ibid.* Solis nota compendiaria in antiquis Græcorum libris Hippocratis. 1238.e
Solis & Lunæ reuolutio fit 532. annis. 554.a
Solis perpendicularis ſtatio ſuper verticem colligitur ex vmbrarum defectu. 422.b
Soli & igni diuino tributa cauſa cur in locis calidioribus animalia, aues, lapides, magis coloribus variata naſcantur quã in frigidis. 206 b
Soli pulcer habit. 681.a
Sole ſecundo flare quid. 1260.d. omnem flatum à Sole ferri quidam putarunt, i. ſecundo ſole. *ibid.* d.e. 1261.a a.c. Solis duplex curſus, quotidianus & annuus. 1261.d
Solis cubile in Cerne inſula male locat Lycophron. 1244.a. vt & Mimnermus, qui in Collectis. *ibid.*
Solis inſula, Ἐρυθραία θάλασσα. 1179.c.d. Νύσαια nominata. *ibid.* e. contra oſtia Indi fuiſſe ſcribit Mela. *ibid.* qui deceptus eſt Ichthyophagorum nomine, qui non vni fuere. *ibid.* a.c. in ſinu Ichthyophagorum iacet qui vicini Carmaniæ. *ibid.* b

Solis vrbs in Arabia turifera. 549.a. colonia Ægyptiæ Solis vrbis. 549.b

Solis oppidum Arabicum. 549. c.d. Solis oppidum in Ægypto prope Arabiam. 549 e. cur Arabiæ & Ægypto adiodicatum. 549 d

Solis vrbs, in qua nidum ſuum Phœnix deponit Ægypti eſt. 549.e

Solis in Arabia. 399.e. Soli amicus phœnix. *ibid.*

Solani potio, drachmæ pondere diuerſa ab ea quæ fit duarum drachmarum. 1086.a.b. c.d.e

Solarium primum Romæ quando ſtatutum. 535.e. & vnde aduectum. *ibid.*

Solarium regis Achaz res ſingularis, & viſendæ raritatis gratia conſtitutum. 658.b

Solarium ab Achazo rege poſitum. 657.c. Gradus Hebraicè cur vocetur. 657.c

Solaria non in promiſcuo vſu tempore regis Achaz. 657.e

Solda *soulde*, quaſi ſolida à ſolidando. 1096.c.d

Solda quibuſdam creditur eſſe lapis. 1098.a ſed non eſt. *ibid.*

Soldæ vel Solidæ nomine veniunt cineres Vitrariæ herbæ. 1096.d. quo nomine nota fuerit herba ex qua hodie *solda* fit cryſtallina conficienda. *ibid.*

Solea Latinis, ἀμὴ Græcis, & σανδάλιον. 1128.d. piſcis eſt planorum genere. *ibid.*

Σώλιχα αὐτὶ τῆς Σόλων. 777.a

Σωλῆνες, imbrices. 1275.b

Σολεὺς gentile Solorum Ciliciorum. 777.b.c

Soli oppidum, vel Solos oppidum, τὴν πόλιν Σόλους. 777.e

Solicios pro *Solides.* 416.b

Solida, ſolidatio. 1096.d

Solidare, *soulder.* 1229.d. Solidati parietes tectorio. *ibid.* Solidare Sarcire lacunas tectoriorum. *ibid.* e

Solidare recentiori Latinitati pro Malthare antiquiori. *ibid.*

Solidare infimæ Latinitati, idem quod Malthare. 1096. e. Solidare veteribus nihil aliud quàm indurare. *ibid.* vnde Solidæ aquæ, concretæ & glacie conſtrictæ. *ibid.* Solidare, ἰδαφίζειν. *ibid.* a. vſurparunt & de malthatione tenaci & obſolidata, qua ſarciebantur corrupta tectoria in balneis & piſcinis fontibuſque. *ibid.* Stoccum vulgò vocant. *ibid.*

Solidati tectorio parietes. 1232.a

Solidi lectorum, pro Solidis lectis. 416.c

Solidum opponitur coltellato. 690.e. vel potius motilato. 691.a

Soliferreum, ὁλοσίδηρον. 100.e

Solifugæ pro Solipugis. 100.b. e. earum etymon. 100.d

Solini Collectanea, vel Polyhiſtor, vel Memorabilia. 4.c

Solinus recentior Plinio. 383.c

Σόλιος, gentile ab vrbe Cypri quæ vocatur Σόλοι. 777.b

Solipoga, phalangion. 176.d. Solipuga id in Sardis agris quod Serpens in aliis locis. *ibid.*

Solpuga, ἡλιοκεντρίς. 100.d. ſed potius ἡλιοκεντρίς. 100.e. eius etymon. 100.d.e. Salpuga Bæticis dicta. 100.a

Solipoga, aranei formam habet. 100.c. beſtiola aranei generis. 100.e. formicarũ genus dicitur, & aliis μύρμηκος εἶδος. 100.c. Solipuga quod Græcis φαλάγγιον. 100.a.b. & φαλάγγιον θανατώδες. 100.d. 101.c. in Italia non reperitur. 100.e

Solipuga vel Solpuga Romanis, Salpuca Bæticis. 683.c. ἡλιοκεντρίς. *ibid.*

Solipugæ, non Solifugæ. 100. b.c. earum etymon. 100.d.e

Solium θρόνος βασιλικός, & ἐμβάτη. 1203.a. 1204.b. duo propriè ſignificat, aut ſediles, aut alueum lauandi cauſa inſtitutum. 1203.a

Solia fictilia, κεραμίναι πύελοι. 1204. d. arcæ fictiles condendis mortuis. *ibid.* Solium ex lapide Chernite factum. *ibid.* e

Solis fortaſſe altera ex duabus inſulis Fortunatis quas Seboſus agnouit. 1298.b.c

in Soliis condebantur cadauera mortuorum. 1204.e

Sollicito, pro Subſicito. 233 e

Σόλοι vrbs in Cypro, quæ & Σολοῦς forte vocabatur. 777.b. c. Σόλοι ἐν Κιλικίᾳ, & Soloe Ciliciij, ad differentiam τῶν Κυπρίων. 777.e

Σόλοι, vrbs Ciliciæ, à Pompeio inſtaurata, & Pompeiopolis dicta. 777.c.d

Σόλοι, oppidum Ciliciæ. 777.e. a. quod & Σώλιχα. *ibid.*

Σόλοι & Σόλιχα, ſiue Σώλιχα in Cilicia, idem. 610.b

Σόλοι vrbs inſulæ Cypri, à qua gentile Σόλιος. 777.b.c

Solondius & Solonnius. 84.b

σολοιωτὶς regio, ab vrbe Solonte quæ σολοῦς. 771 b

σολοιωτὶς regio, à σολοῦς, & à σόλοι. 777.a.e

σολοῦς Ciliciæ oppidum, à quo regio σολοιωτὶς. 777.a.b

Solſtitialis plaga, de ortu æſtiuo, vel oriente. 305.b

Solſtitium. 17.c

Solſtitium. 422.d.e 423. 424

Solſtitium. 428.d.e.a. d. 429.b. 430.e

Solſtitium antiqui τὴν θερινὴν τροπὴν vocabant. 248.b.c. Solſtitia pro æſtatibus. 248.c. vnde Solſtitialis herba. *ibid.* Solſtitialis plaga. *ibid.* Solſtitium æſtiuum, & Solſtitium brumale. 248.b.d

Solſtitium confectum. 640.a

Solſtitium hibernum quando. 314.b.e. 315.b

Solſtitij dies. 737.c

Solſtitij obſeruatio. 737.e

Solſtitia & æquinoctia oſtendebat, gnomon Anaximandri in ſciotheris conſtitutus. 632.a b.c

Solſtitia & æquinoctia, quo tempore computantur. 748. a.b

Solſtitiorum inueſtigatio. 645.c

Solſtitiorum ratio impedita & ardua. 756.e. 757 a.b

Solſtitiorum & æquinoctiorum puncta quando committerentur, oſtendebant Heliotropia. 635.a b.c

Soluendi & ligandi poteſtas data Apoſtolis à Domino, quæ. 1091. b. Soluebantur ligari peracta legitima pœnitentia. *ibid.*

Soluere & aperire analoga, vt ligare & claudere. 1091.c. Solutus intelligitur cui aditus in Eccleſiam liber eſt. *ibid.*

Soluere & Ligare contraria. 1089. e. a. cantibus & herbis vtrumque fiebat. *ibid.* e

Sulno, pro Subluo. 233.e

Soluunt, pro Soluuntur. 772.e

Solota loca. 682. e.a. b. in ſoluto remanſiſſe dicuntur. 682. a. Solotum idem quod Abſolutum. 682.b

Solum, μεταδηϑῦται, ἔρημοι. 777.d. Solus locus, ἔρημος. Solæ terræ, ἔρημοι. 777.e
Solymi prius dicti Piſidæ. 619.e
Solymi ſunt Piſidæ à montibus Solymis dicti. 784.a
Solymi montes. 784.c. τὰ Σόλυμα. 784.a
Σῶμα pro reliquiis corporis & cineribus. 1207.a. in ampulla vitrea intra maſſam lapideam & operculo clauſam recondita. ibid.a.b
Σωματικὴ ἀνάγκη. 1085.a
Σωμάτιον de opere. 4.b
Somnialis Hercules, ſeu ὀνειροπομπός. 451.a
Somnia prædiuina. 350.e. ὄνειροι θεῖοι, θεόπεμπτοι. ibid. Somnia veracia, quæ aliis immitti credebantur quos ὀνειροπόμπους vocabant. ibid. vel ὀνειροπομπούς. 351.e.d.a. Somniorum immittendorum poteſtate donati, quibus diuinitatem aliquam maiorem attribuebant. 351.a. & hunc vnum de præcipuis diuinitatis effectibus putabant. ibid. Somnia, diuinitatis nota. 351.a. & curationes per ſomnia. 351.b. quum diuus apparere viſus per ſomnum remedia dabat aut præſcribebat, quæ ὑποθῆκαι dicebantur. 351.b. vnde ſæpe in monumentis ſomnio monitus. ibid.
Somnia de fulmine. 840.e.a
Somnio monitus. 140.b
Somniculoſum, muſtum. 341.e. Somniculoſa aſpis. ibid.
in Somniis, omnia maiora videre, lætum ac proſperum; minora, triſte. 691.d. 692.a b
Somnurnus à ſomno. 1205.d
Somnuruus, à Somno. 1086.e. Somnurnæ imagines, viſa nocturna, & ſomnia. ibid.d. ἐνύπνια φαντάσματα. ibid. nocturnæ imagines. ibid.
Somnus meridianus multis veterum frequentatus. 1120.d.e. Somni tempora artiora quàm noctis Macedonibus. ibid.
Sonipes turba Canopi. 998.b. ποδόκτυπος. ibid. Sonipedes, qui pede ſcabillum ſonabant, οἱ ποδόψοφοι. ibid.
Sonticus morbus, ἱερὰ νόσος. 252.a
Sonus flexanimus. 121.a.a
Soni acuti & graues, tranſlatitiè. 200.a. βαρεῖς καὶ ὀξεῖς. ibid.
Σώφειρα, quæ olim Σουφὶρ, & poſtea χρυσῆ γῆ, & χρυσῆ χώρα, regio in India vbi lapides pretioſi & aurum. 1084.c.d
Σωφηνὴ, prouincia Parthici imperij. 1196.d
Σωφηνὴ, Sophene, regio 621.b.d.e. 622.b.e. 623.a.b.e.e. 627.a.b.c.d.a.b. 630.e.a
Sopheni. 627.b
Σωφηνοὶ populi τῆς Σωφηνῆς χώρας. 699.c
Sophi ante Pherecydem Syrium nihil proſa oratione ſcripſerunt. 842.d. ſi Thaletem excipias. ibid.
Sophicus pro philoſ. 826.a
Sophocles multum delectabatur τῷ ἐπικῷ κύκλῳ. 855.d. & inde multarum Tragœdiarum ſumpſit argumenta. 855.e.a.b 856.a
Sophoclis mortis tempus. 52.c
Sophoclis tumulo cur inſculpta Antigones vel Electræ ſtatua. 824.c
Σοφὸς, vnde Sapus. 1211.d
Σοφὸς, Sapus. 1285.a.e
Sophron Syracuſanus mimorũ inuentor apud Siculos. 108.b. non primus ſcriptor, vel actor. 108.e
Sophronis mimæ. 109.e
Sophtha, inſula. 1182.b.e
Sophus Latinis pro philoſopho. 138.e. inde Sophicus. 139.a
Soractis mons. 373.b
Σορέλλος, capularis ſenex, ἀπὸ τῆς σοροῦ. 1206.a
Σῶρι & Syricum, Sandyx. 1152 b.d
Sori quod eſt cyaneum, non poteſt eſſe viride. 1158.a
Sori & Syricum dictus color ruber & Sandaracinus. 1158.c. Σῶρι apud Galenum vertitur *Zeg rubeum*, hoc eſt rubeum atramentum. ibid.
Σῶρι cum Syro, & Συρικῷ idem eſſe Græci & Arabes voluerunt. 1158.e. Σῶρι plane nigrum vel cæruleum. ibid.
Σῶρι, non Σῶρυ, τὸ Σώρεως. 1158.c. ab eo fortaſſe deductum Sil. ibid. b. aliud tamen Σῶρι, aliud Sil. ibid. Sori recentiores idem cum Syrico faciũt, & coloris rubri. ibid.e. ſic Sori eſſet Sil. ibid. non Syricum genus Silis. ibid.
Sori rubrum faciunt Græci. 1158.d Soreos alterum genus λαμπυρίζον, dum frangitur. ib. quod non eiuſdem naturæ cum altero Sori aut coloris. ibid. non tamen rubrum dicitur, ſed λαμπυρίζον vt Μίσυ, quod eſt aurei coloris. ibid.
Sorix, vel Saurix. vide Saurix.
Σοροπηγοὶ, qui ſandapilas, ſeu arcas ligneas faciebant. 1105.e
Σορὸς pro ſene decrepito. 1205.d
Σωρὸς, σωρός. 395.c.d.e
Σωρὸς, σωρὸς ἀκανθῶν, aceruus ſpinarum contortus quo fullones veſtimenta vellicabant. 395.b
Σοροὶ, arcæ mortuales. 1204.c. σοροὶ σαρκοφάγοι, quod ex Aſſio lapide Sarcophagi fierent. ibid.c.a
Σοροὶ, quibus cadauera ſua Græci condebant. 1203.b
Σοροὶ, arcæ ex tabulis & aſſeribus compactæ. 1205.e. ſandapilæ. ibid.
Sorte occupare, quid. 904.b.c.e
Sortes attenuatæ, vel extenuatæ. 691.e.d. 692.a
Soſingites lacus. 694.a.b. 695.e. 696.b
Soſtrate. 368.a
Soſus Proclis filius. 16.b
Σώτακος Græcus auctor ex antiquiſſimis qui de lapidibus ſcripſerat. 388.e
Sotades primus τὸ κιναιδολογεῖν auſpicatus. 108.e
Σωτὴρ τύχη. 336.b
Σώσιος ἐπιστολή. 430.b. 432.d
Σώσης, Σώσις & Σώτακος, nomina propria. ibid.
Σουάστος, Suaſtus, amnis Indiæ, qui veteribus Cophes vel Cophen. 993.e.d
Σούκκεσος pro Succeſſus. 289.b
Soude, Solda, quaſi Solida, à ſolidando. 1096.d
Soulder, Solidare, Gallicè, de ijs quæ inter ſe ferruminantur, vt ſunt metallica omnia. 1096.e. *Souldure*, ferruminatio. ibid. Græcè κόλλησις. ibid.
Soulſie caltha proprie vocatur. 1160.e
Σοῦφαρ, ſuber. 343.b
Σουφεὶρ, regio in qua pretioſi lapides & aurũ in India. 1084.c. Σώφειρα deinde dicta, ſequenti æuo χρυσῆ γῆ. ibid. quæ & χρυσῆ χώρα Ptolemæo. ibid.
Σούπαρα, quę Οὔππαρα aliis. 1117.c
Σουσιανὴ alia, alia Περσὶς Ptolemæo. 1193.a
Σουσίνη Ιεας exponitur, & σούσινον vnguentum pro Irino. 1224.b. Iris Suſiana hodie dicitur quæ florem habet candidũ, venis nigris & lineis intercurrentibus diſtinctum. ibid.

σούνιου ἔλαιον. 1325.c
σπάδιξ & σπάδιξ pro eodem. 409.c.d. σπάδικες κόνις. 409.c.d
σπάδιξ palmæ termes cum fructu. 409.a.b. poëtica vox. 409.a.ita κατ' ἐξοχὴν dicitur, nam σπάδιξ ἀπὸ τοῦ σπᾶν.
σπάδιξ, rubra radix iuxta quoſdam. 409.d. vnde Spadix & Spadax, ruber. 409.d. tales palmulatum fructus. ibid.
σπάδιξ, etiam σπάθη, robuſtior ramus, ex quo prodibat palmes fructifer. 1329.d
σπάδιξ termes palmæ Græcis. 1329.e. vt φοῖνιξ. 1330.c. vnde Spadix colore, qui & Phœniceus & Badius. 1329.e. & Spadix equus, idem & φοῖνιξ. 1330.e
Spadix, Phœniceus. 409.a. Spadix equus eſt Phœniceus. 409.b. Spadiceus non reperitur. 409.b
Spadix equus, vel Badius, Græcè Φοῖνιξ, Phœniciatus. 895.b
σπάδων, Eunuchus, ἀπὸ τοῦ σπᾶν. 409.c. σπαδόνισμα. 409.c. σπαδίζειν. 409.c.d
Spalæi. 986.a
σπάλαθον & σπαλάθιον. 764.b. globus crinium in metam congeſtus. 765.a
σπάλαξ & σπαλίων Æolicè pro ἀσπάλαξ & ἀσπαλίων. 759.c
σπᾶν dici queat quicquid euellitur. 406.c
σπαρός, vnde σπαρίνος, Æolice παρός. Latinè Parus, vnde Parum. 880.c
Sparſio, nempe croci, quid. 919.a.b
Sparſum, τὸ πινίον, quid. 763.d.
Sparſi ore dicuntur lentiginoſi. ibid.
Sparſo ore puella, φάκωψις, lentiginoſa. 231.c
σπάρτη & σπαρτίς, quicunque funis ex iūcis & geniſtis factus. 264.b σπάρτον vocat Strabo iuncum marinum. ibid. vocatunt & geniſtam σπαρτίν. ibid.
σπάρτη, σπαρτίον, σπάρτον & σπαρτίς, linea, funiculus. 264.d
Σπάρτη πλυνοί ποις. 825.a
Sparrei rudentes. ibid.
σπαρτοπλόκος, qui funes nectit. 264.d
σπαρτόλινον, linum, vnde τὰ σπάρτα ſunt funes vel funiculi. 263.b. eſt λινόσπαρτον Theophraſti. 263.b
σπαρτίπολιον quid Dioſcoridi. 766.d geniſtæ genus, ex quo lina ſeu retia fiunt. ibid. forte idem quod λινόσπαρτον Theophraſti. ibid.
Spartolinum. 405.c
Spartopolios. 765.c
σπαρτοπόλιος, qui canis aſperſum habet caput. 766.d. qui & σπαρτοπόλιος & μιξοπόλιος. 766.d.e. male de dura canitie. 767.a
σπάρτα νεῶν, funiculi è lino vel cannabe, quibus ſuebantur naues. 265.d. vel iunco 265.a. Serilia vel Serulia, Pacuuio. 265.c. 265.e
σπάρτα Græcis funiculi, à σπείρω, necto & complico. 265.b ac etiam herbæ quæ funiculis conſerendis & retibus, aliiſque rebus texendis vſum exhibent. ibid. vt iuncus & geniſta, & Hiſpanicus iuncus. ibid.
σπάρτα, σπάρτη, & σπάρτοι, funiculi, vel lineæ, à σπείρω quod nectere ſignificat. 265.c
σπάρτα & σπάρτον, funiculi vel veſtes, vnde & σπάρτος omnis herba vſum præſtans torquendis teſtibus & funibus. 263.c. vnde & geniſta σπαρτίον vocatur. ibid.
σπάρτα νεῶν apud Homerum, non intelligenda de geniſta. 263.c. 264.a. nec de ſparto Hiſpanico. 264.a
σπάρτα apud Homerum male interpretabantur ſata aut ſatiua, aut funes ex rebus ſatiuis factos. 264.a
σπάρτα Homerus, non de armamentis nauis, aut rudentibus dixit, ſed τὰ ῥάμματα intellexit, quibus ſutæ naues. 264.c.d
σπάρτα, σπαρτίναι, inter inſtrumenta piſcatoria. 264.e. linea piſcatoria. ibid.
σπάρτα & σπάρτη pro funibus. 264.e.a. σπείρω quod texere & nectere ſignificat. 26.c
σπάρτα, σπαρτίναι, retia piſcatorum, quòd quamlibet texturam nexumque ſtaminis ad ſubtemen ſic appellarent. 265.d.
Sparton quicquid vinculorum vſum præbet, & ad nexus aptum eſt. 263.d a. inde & Hiſpanica herba, ex qua funes nectebantur, σπαρτίν vocata. 263.d. Sparti nuſquam meminit Theophraſtus. 263.e
σπαρτίν Græci de herbis omnibus ad vitilia, nexilia, textiliaq; aptis vſurparunt. 263.a. alias σπαρτόν vel σπαρτίον vocauere quam Latini geniſtam. 263.e
σπαρτίν eſt ſatiuum, vel quod ſeri poteſt, σπάρτον funis qui ſeritur, i. nectitur, quaſi Settile vel Serticium. 265.c
σπάρτον ἀπάλιμπα. 766.e
σπάρτος funiculus vel lines, qua colore aliquo inlita lignum aut lapidem dirigebant τέκτονες. 264.c. vnde prouerbium, τῷ λίθῳ σπαρτίν ἄγειν. ibid. vocabatur & σταθμη. ibid. Linea Latinis. 264.d
σπάρτος quodlibet πλέγμα ex quacunque materia nexū. 264.e
σπάρτος, geniſta. 766.d.b an ex σπάρτῳ Aſia fiant retia. 766.e. in pedicis, laqueus & πεῖσις ex geniſta. ibid.
σπάρτος χαλκοπλοκικά. 163.b
Spartum, λευκαία, quid. 917.e
Spartium, λεύκαια. 765.e. χῶνε. 765.d. λευκαία à candore. ibid.
Spartum alit Hiſpania. 260.a. in aridis & effœtis regionibus Hiſpaniæ naſcitur. 261.d
Spartum in Hiſpania citeriore naſcebatur. 261.b. 262.a. ſponte ſua prouenicbat, non ſatione. 162.a
Spartum aridi ſoli fœtus. 262.c. non cognitum Græcis tempore Theophraſti. 262.a
Spartum ex Hiſpania in omnes gentes exportatum præcipuè in Italiam. 262.c. in arido & ſterili proueniens. 262.c. Iuncus aridi ſoli dicitur. ibid. σχοινίον πεδίον quaſi geniſta interpretatur Strabo. 262.c. 263.b. Spartarius campus in Hiſpania citeriore. 262.d. differt à Iuncario, vt iuncus & ſpartum. 263.b
Spartum, vox mere Græca, non Punica, vel Latina. 263.a
Spartum Latini de ſolo Hiſpanico vel Africano vſurparont. 263.d
Spartum vocauerunt Romani Hiſpanicam herbam faciendis funibus aptam. 264.c
Spartum Hiſpanicum non notum Homeri tempore. 265.a
Spartum Latinis Hiſpanici iunci genus, σπαρτίς Græcis proprie geniſta. 265.e
Spartum conuellere laborioſum. 266.e. quando vellatur. 266.d.e
Spartū cādorem maceratione & tuſione acquirebat. 765.d

Spartum Latine, non eſt Græcorum σπάρτος ſed Iberici iunci ſpecies. 766. a. quæ Græcis λυγεία. *ibid.* Spartum ex Hiſpania. *ibid* b

Spaſines rex Arabum. 489. b. σπασίνου χάραξ. *ib*, σπασινουχάραξ. *ibid.*

Spaſinis Charax. 701. e

Spatale, nomen Nymphæ, non Spathale. 764. a

σπαθάλιον, genus comendæ comæ. 763. e. 764. a, b. vnde dictum. 764. d. e. a

σπατάλιον, Spatalium. 764. e. a

σπατάλη, luxus, deliciæ. 764. a

Spatalocinædi. *ibid.*

σπαθάλιον, Spathalium, perperam, pro σπατάλιον. *ibid.* e

σπάθη palmes, ſeu termes vnde fructus depcodet. 409. e. 410. a

σπάθη palmes ſpicatos Palmæ. 1329. a. c. d. corticeum inuolucrum. *ibid.* σπάθη etiam ramus robuſtior ex quo σπάθη prodibat, qui aliis σπάδιξ vocatur. *ibid.* d. arcos ἐκ φοινικος σπάθης. *ibid.*

σπάθη & ἐλάτη & φοῖνιξ cortex palmæ. 464. b. e

σπάθη integumentum fructus palmarum. 409. b. c. idem ἐλάτη & φοίνιξ. *ibid.*

σπάθη in palmula idem quod σπάδιξ vel σπάδιξ. 409. d. e. ἀπὸ τοῦ σπᾶν & σπάζειν. *ibid.* σπαδὼν idem quod σπαδίζειν. 409. c. σπαδίσματα σπαδονίσματα. *ibid.*

σπάθαι in palma, palmites, ſeu teneri ramuli, vnde fructus dependet. 410. b. Herodotus σπάθην ponit pro ramo robuſtiore. *ibid.* c. d

σπάθαι, Spathæ vel gladij, *Dagues*, bimulorum ceruulorum cornua. 221. d. 222. c

σπάθη, radius textorius, lana inuolutus. 222. a

σπαθίναι, cerui, ἀπὸ τῶν σπαθῶν. 221. b. 223. b. c. d. e.

σπαθίναι dicuntur cerui bimuli. 224. b

σπατάγγοι genus Echinorum marinorum. 1125. d

Spatioſus taurus pro magno. 1015. c. ſic Spatioſa planta. *ibid.* Spatioſa Andromache. *ibid.* d

Spatium pro craſſitudine vel magnitudine. 1015. b. Spatium ſerpentis. *ibid*, c. Spatium elephantis de magnitudine. *ibid.* d. Spatium plantæ. *ibid.* Spatium lateris. *ibid.* rhombi *ibid.* e. Spatium enorme caudicis. *ibid.*

Spatia καμπτοί, καμπτῆρες 608. e. Spatia à ſtadiis differunt. 908. a

Spatia, σπάτια, pro metis ſeu curriculis. 908. a

Spatia ſeu curricula albo notata fuiſſe, falſum. 914. c

Spatulæ & Metæ diuerſæ, & diuerſa forma factæ. 681. e

Speca pro Spica. 1063 c

σπίκατον, Spicatum. 1063. c

Speciarius, *Eſpicier*, qui omne genus ſpecies vendit. 1050. c. Seplaſiarios, σηπλασιάριος. *ibid.* & ῥωποπώλης. *ibid.*

Species, vt εἶδος. inferiori Latinitati, pro Drogua. 1050. c. Species aromaticæ, ἀρωματίζοντα. *ibid.* Hodie *Eſpice*, ſtrictius ſumitur de acribus & morſicantibus. *ibid.* Speciarius tamen, *Eſpicier*, qui omne genus ſpecies vendit. *ibid.*

Species, idem quod Spectrum, & ab eadem origine. 1087. a. Species vanæ, obuerſantes. φαντασίαι. *ibid.*

Specimen, τὸ δεῖγμα. 610. a. Specimen maturitatis habere. *ibid.*

σπέκλον τὸ τοῦ φεγγίτου ὕελον, vitreum ex ſpeculari lapide. 1095. a

σπέκλα pro Specularibus. 1095. d

Spectacula pro ſpectatoribus. 176. e

Spectacula, θεωρία, fori. 920. b. c

Spectaſſe aliud à Vidiſſe. 133 d

Spectatio, meritum, ἀξίωσις, ἀξίωμα, δοκίμασις. 566. c

Spectrum, idem quod Species, & ab eadem origine. 1087. a

Specular corneum. 260. a

Specular, (διόπτρα) per quod videtur Speculum, quo videtur. 259. b. e. διάφασιν facit Specular, ſpeculum ἔμφασιν. 259. c

Specular veteribus Latinis quod feneſtris obducebatur ad tranſlucendam ac lucem admittendam. 1095. e

Specular ex ſpeculari lapide, qui φεγγίτης eſt, aut ex vitro fiebat, aut alia tranſlucida materia. 1095. a. Specular dictum non quod ex ſpeculari lapide factum eſſet, ſed quòd viſum tranſmitteret ac per id ſpeculari liceret ac proſpicere. *ibid.*

Specular idem quod vitrium. 1095 b. de eo Ænigma. *ibid.*

Specular non ex vitro, ſed ex phengite lapide compoſitum eſt. 1095. c. Specular & Speculum confunditur, vt σπέκλον *ibid* e. b

Specular ex gypſo ſiue ſpeculari lapide, quo feneſtræ erant decoratæ, gypſinum metallum. 1095. d

Specular gypſo ſimile: vnde & gypſum pro ſpeculari lapide. *ibid.* e

Specularia è vitro apud nos; apud veteres è lapide, qui ſpecularis inde dictus. 259. e. ſed è vitro etiam, vnde Vitreum ſpecular. *ibid.* Specularia lucem tranſmittunt. *ibid.* e. & luce tranſmiſſa domum illuminant. 260 a

Specularia, Græcis ὕελα, quæ ex vitro ferrent, Latini vitria. 1095. b

Specularia feneſtris induebant veteres, ex vitro vel alia tralucenti materia ad illuminandam domum. *ibid.* d

Specularis lapis vnde dictus. *ibid.* a. διοπτρος & διαφανής. *ibid.*

Specularis Lapis Spicularis vnde dictus. *ibid.* a. διοπτρος ἢ διαφανής. *ibid.*

Specularis lapis, κρύος ab idiotis vocatus. 1099. a. & κρύσταλλος. *ibid.* b

Specularis lapis, quo vtebantur veteres ad ſpecolaria. 259. a. ita vocabant quas nos *Vitres* vocamus. *ibid.* διοπτευτὸς dici poteſt. *ibid.* διαφανὴς Græcis & διόπτρα. *ibid.*

Specularis materia quæ διάφασιν habet. 1095. a

Speculum, σπέκλον & Specular confundunt Græci. *ibid.* c. Speculum pro Speculari. *ibid.* d. e

Specula cryſtallina vel vitrea quæ ſoli expoſita paleas & ſimilia accendunt. 1099. d

Speculis veteres inducebant parietes conclauium ad ornamentum. 1095. d. Specula ex argento & emblematis decorata. *ibid.* e

Specus, quid. 453. a

σπεῖρα, funis inuolutos. 265. e. σπεῖραι. *ibid.* σπεῖραι, funium conuolutiones. *ibid.*

σπεῖραι, cohortes, vnde dictæ. 310. e. 311. a

σπείρειν ῥάπτειν. & partes inter ſe condenſare & iungere. 265. e

σπείρω Græcis duo ſignificat, vt Serere Latinis. 265. a. c. nectere & ſemen terræ mandare. *ibid.*

σπεῖρον, ῥάκος. 265. c. e

σπήλαιον dicitur ſepulcrum Lazari. 1211. d. & Dominicum. *ibid.* vnde & Græcorum comparatio conchis Eccleſiæ cum ſpelunca vel Crypta. *ibid.*
σπήλαια, cryptæ, monumenta. 1208.b.c
σπήλαια ἀμφίδυμα, τὰ διπλᾶ, quæ duplicem habent aperturam, & ex duabus partibus ingreſſum. 1208.d. Speluncæ duplices. *ibid.*c.d
Spelcis pro Pſelcis. 448.e
Spelchis, pro Pſelchis. 880.c
Spelunca, ab accuſatiuo τὴν σπήλυγγα. 1013.b
Spelunca duplex dicitur Abrahami ſepulcrum. 1208.c. quare ita dicta. *ibid.*d. ἀμφίδυμον σπήλαιον, τὸ διπλοῦν. *ibid.*
Spera pro Sphæra recentioribus. 55.e
Sperare, pro Metuere. 1173.a. Spes extremæ, pro extremis metibus. *ibid.*
Σπερχεία vrbs in Phthiotide. 159.d
Sperchium aut Sperchinum promontorium. 159.d.a.e
σπύργος Æolice pro πρέσβυς, tranſpoſitis literis & β in γ mutato. 444.a. inde σπυργύλος vel σπυργύλας. *ibid.*
Spernari pro Aſpernari. 307.d. Spernatus. *ibid.* Spernantur videri, pro Recuſant, vel Nolunt. *ibid.*
Spes ſegetum. 716.d. Spes veteri. *ibid.*
Speudoſtoma, pro Pſeudoſtoma. 186.b
σφακὸν dictum κιβώριον, in quo grana fabæ Ægyptiæ. 1310.a. Dioſcoridi σφακός. *ibid.*
σφακός. 330 a
σφακός. 331.e.a.b c.d.e. δίοδος. 331.b
σφακὸς, bryon quercinum. 330.c. d. aliud à φασκός. 324.d. 330.d
σφακὸς & φασκὸς & σφάγνον, βρύον quercinum. 1028.b
σφακὸς, ſaluia, quam ἐλελίσφακον dixere quidam. 330.d.e
σφακὸς & ἐλελίσφακος diſtinguuntur. 331.c. σφακὸν cum φασκῷ confundit Plinius. *ibid.* eius ſemen. *ibid.* mitior ſaluia. *ibid.* e. a
σφακὸς & φάσκος diuerſa. *ibid.* 333.c
σφακὸς, χόρτος, cuius capræ appetentiores. 331.b. σφακὸς δίοδος. *ibid.* 333.a.b.c
Sphæra Archimedis. 110.a
Sphæra materialis, ſolida. στερεὰ κρικωτή. 722.e.a.823.
Sphæra ſolida, ſeu κρικωτὴ, minime inuenta ab Archimede. 822.a
Sphæræ ſolidæ inuentio Archimedi tributa. 823.b.e. 824.a. Sphæra στερεὰ, ſeu ſolida, globus ſuſpenſus in aere clauſo. ab Ouidio dicitur. 823.c.e. & hodie quoque *Globe.* *ibid.*e. Sphæra quæ antiquis κρικωτὴ, abſolutè *Sphere* dicitur. *ibid.* ſolos habet circulos ſiue circites. *ibid.*d.e. Circitaris dici poteſt, vel Annularis. *ibid.* male Armillaris redditur. *ibid.* ex ære vt plurimum fiebat. *ibid.* ænea. 823. e. hiatus & interualla habet. *ibid.*
Sphæra recta. 658.c.d.e. Sphæra ſtans. *ibid.* Sphæræ μονοειδεῖς θέσεις. 658.d
Sphæram primus compoſuit A.. .imander. 823.a. ideo primus dicitur. *ibid.* vel quod primus cœlum eſſe σφαιροειδὲς intellexerit. *ibid.*
Sphæram in terrantem diuidunt Horizon & Meridianus. 659.d
Sphæræ Barbaricæ & Græcanicæ obſeruationes ab auctoribus mixtæ. 435.e
Sphæræ maximus circulus in 60. tantum partes, non in 360. diuiſus. 664.d
Sphærica forma alia, oui alia. 911.e
Sphærotheca. 660.e
Sphærulæ flos. 363.b
σφάγνος & σφακὸς & φασκὸς, βρύον quercinum. 1028.b
σφάγνον, Sphagnos Bryon quercinum. 324.c. Spagnum. 330.c. σφακὸς & φασκός. *ibid.*d. σφάγνον. 331.c.d
σφάγνον, ἀβίζυρον. 1224.d
Sphagnos, arborum bryon. 330. a. odoratus, idem cum bryo quercino. *ibid.*c
Sphagnos etiam σφάγνον vocatur, & φασκὸς & σφακός. 330. d. & Spagnum. *ibid.*
σφαίρας nota compendiaria apud veteres Mathematicos. 1238.d
σφαιροειδὲς, globoſum. 713.b
σφαιρικὸς, σφαιροειδής. *ibid.*a
Σφαλάγγιον, Æolice pro φαλάγγιον. 176.d
σφαλάγγιον, Æoles & Siculi. 46.b
σφαλάγγιον & φαλάγγιον. 764.b
σφένδαμνος, Acer album. 506.e. qui & γλεῖνος. *ibid.*c.e. σφένδαμνος campeſtris. *ibid.*d.e
σφενδόνη cur dicta in Circo Conſtantinopolitano Meta vltima. 907.b.c. σφενδόνη annuli pala. 907.d
σφενδόνη, finis & exitus Circi. 908 d
σφενδόνη cur dicta meta vltima. 910.b
σφενδόνη ſeu ſuperior pars Circi ad vltimas metas, comparatur cœlo. 915.a
σφενδόνη μεγαλοπρεπεῖ. 263.a. τείχεσι & πύργοις. *ibid.*
σφενδόνη, annuli pala, paleda, paleta, vel palea. Funda. 407 e. 408. a. τὸ ἀμφίκρανον anouli; σφραγίς. 408 a
σφενδόνη, annuli pala. 913. b. ad cuius inſtar factæ metarum baſes. *ibid.* in circo Conſtantinopolitano vltima tantum ea forma fuit, & ideo σφενδόνη dicta. *ibid.*
σφιγγία, Spinturnicia. 377.b
σφίγξ producto nomine Spinturnix, & γ in τ mutato. *ibid.*c
σφίγγες, Sphinges, veteribus Romanis ſpinturnices vocatæ. *ibid.* d
Sphinges allatas Græci pingebant, quas Ægyptij ſine alis, vt erant. *ibid.*a
Sphinges in aridis Ægypti naſcuntur, & locis Æthiopiæ vicinis. *ibid.*b
Sphinges villoſæ omnes, i. omni corpore. *ibid.*d
σφὶς σφιδὸς, chorda, à quo φὶς φιδὸς vnde Fides quæ tenditur. 1285.d
σφόνδυλος, vnde σπόνδυλος.
Sphondylus pars eſt in oſtreis. 1317.d. quidam perperam ſpeciem oſtreæ fecerunt. *ibid.* & pro Spondylis Conchyliorum formarunt genus conchyli eodem nomine. *ibid.* vtroque ſenſu apud Plinium legitur. *ibid.*
σφραγιδοφύλαξ, πυξίς. 408. obſtrigillum Latinis. *ibid.*
σφραγὶς & σφραγίδιον, Latinis propriè Gemma. 1108.a.b.c
σφραγὶς, gemma propriè Latinis. 1114.a
σφραγὶς Heſychio non pro gemmæ ſigno, ſed pro gemma vel lapide pretioſo quolibet. 1109.a
σφραγῖδες. 561.b
σφραγῖδες. 98. a. gemma proprie σφραγίς. *ibid.*b. Certa annulorum ſeu σφραγίδων & ſtata magnitudo. *ibid.*b.c
σφραγῖδες, gemmæ proprie dictæ. 1100. e. a. lapides annulorum ad ſignandum cauati. *ibid.*a

Digitized by Google

σφραγῖδες pro gemmis annulorum apud Græcos κατ' ἐξοχὴν dictæ. 1046.c
σφραγὶς & σημεῖον, idem. 183.b
σφραγῖδες ἐκτύπωμα, ἀποτύπωμα. 1104.c.1105.a
σφραγὶς ſimpliciter dicta Lemnia terra, non σφραγὶς αἰγός. 1136.d, σφραγὶς Λημνία & μίλτος Λημνία diuerſæ. ibid.c
σφραγῖδων vſum præbebant quædam gemmæ. 1046.c
σφραγῖδες, orbiculi pantherarum. 212.a
σφῦρα, malleus. 231.e. & genus piſcis, qui & σφύραινα, ibid. Latinis Sudes & Sudena. ibid.
σφύρος, & σφύραινα. 336.a.337.d
Spica in libris pro Stica. 1062.a
Spica pro Stica. 1169.b
Spica, & Spicum, veteribus pro Spica. 1061.a. Græcè στάχυς. Æolicè σπάχυς. 1062.e. Spicæ allij & vlpici de nucleis, qui Græce.
Spica allij, Spica Vlpici. 1061.a.e
Spicæ nomen cur circo indirum. 1064.e. & cauli nardi Indicæ. ibid. & nardo ipſi. ibid.
Spica ſeu Lauendula noſtra diffart à Celtica nardo. 1066.b. flores profert cærulo & purpura temperatos. ibid. radicis & cauliculi vſus tantum propter odorem. ibid. eius flos & folium præcipue ad odores experitur. ibid.e
Spica Celtica, Cembul elkelti Arabibus. 1066.c. Spica Romana, Cembul Rumi. ibid. à Celtica nardus. ibid.
Spica Ciliſſa poetis crocum dicitur. 107.a.c
Spica Ciliſſa, non eſt Cilicij croci bulbus, ſed crocus Cilicius. 1062 d. crocus cur Spica vocetur. ibid.
Spica Ciliſſa, crocus apud Ouidium & Propertium, non Nardus. 1063.e
Spica Ciliſſa, crocum vel crocinum vnguentum. 1064.d
Spica proprie nominata à Nardi ſpica. diuerſa Neophyto. 1060.d
Spica nardi, hoc eſt, ναρδόσταχυς, eadem cum ſpica Indica. 1069.a
Spica veteribus Latinis nardus Indica, Græcis ναρδόσταχυς cur dicta. 1061.e. infimæ Græciæ στάχυς abſolutè, i. ſpica. ibid. radix pleriſque veterum dicta. ibid.d. ῥίζα ψευδώνυμος. Nardus Indica. ibid.
Spicatæ faces. 1063.a
Spica propriè dicta Nardus Syriaca. 1066.d. & Nardus Indica. ibid. & alia Nardi ſpecies, quæ hodie Spica, vel Lauendula vocatur. ibid. quæ eſt pſeudonardus Plinij, qua adulterari Nardum Indicum ſcribit. ibid.b. vbique naſcitur. ibid.
Spicarum vnguentum. 1065.c
Spicarum vnguentum. 1063.b. multo in vſu Romanis. ibid. dicitur & σπικάτον. ibid. nam & Speca pro Spica. ibid.
Spicatum ex Spica nardi, & foliis eiuſdem quibus conſtat ſpica compoſitum. 1065 d
σπιλάς. 253.e. σπίλαξ. ibid.
Spilon, pro Pſilon. 186.e.a
σπῖλος. 254.a
σπῖλος, carbo metallicus & lapideus. 253.e.254.a. σπῖλος Γαρτασία. 254.a
σπίλος ῥαβδωτή. 210.c
Spina abſolute Plinio ὀξυάκανθος. 524.d. ἄκανθος Theophraſto. ibid.d. vel ὀξυάκανθος. 525.d. quænam ſic κατ' ἐξοχὴν dicta. 524.e.525.d.e.a c.526.c. illius baccis vſi coronarij. 525 d
Spina agreſtis ἄκανθος ἀγρία. 271.b
Spina Ægyptia. 522.d. ſimilis myrrhæ. ibid. eam cum Arabica ſpina quidam male confundunt. ibid.e
Spina Ægyptia male cum Arabica confunditur. 529.b.530. licet Arabica ſpina etiam Ægyptia dici queat. 529.c. 530. ex ea fiebat veterum acacia. 529.b.b. eius virtutes. 530.a. Galeno herba, non arbor. 530.b
Spina Ægyptia Theophraſti arbor, nec de minimis. 530.e. Arabica & Ægyptiaca herba eſt. ibid. c. eadem cum Ægyptiaca acantho Theophraſti. ibid.
Spina Ægyptia, vnde acacia colligebatur, alba erat & nigra. 531.b
Spina Ægyptia, verè ſpina, humilis. 539.d. ſimili myrrhæ arbori. ibid.
Spinæ Ægyptiæ nigræ ſiliqua (quæ caſia noſtra fuiſſe putatur) nullo enim in vſu, quem nunc habet plurimum. 539.d. fortaſſe ſucco eius tingendis coriis vtebantur. ibid.
Spina Ægyptia non eadem cum acacia. 531.c. in quo conueniant. 531.c.d 533.d. in quo non conueniant. 531 c.d.533.d. 534.a. Acanthus ſemper frondem Virgilij eſt Ægyptia ſpina Theophr. 531.c. ſed baccas acantho tribuit Virgilius Ægyptiæ ſpinæ Theophr fructum in ſiliquis. 531.d.532.
Spina Ægyptia candida eſt ea quæ propriè & abſolute Dioſcoridi Αἰγυπτιακὴ ἄκανθα dicitur, aliis ἀκακία. 539.b. nigra autem videtur caſia arbor fuiſſe. ibid. vtraque fert ſiliquas prælongas, nec multum diſſimiles. ibid.
Spinæ Ægyptiæ duo genera. 539.e. ex illis humilior & repreſſior alba. ibid. inutilis ædificiis, quod minus forma & facile putteſcens. ibid. nigra vero ἰσχυρὰ καὶ ἄσηπτος. 539.a. nauigiorum coſtis vtiliſſima. ibid. ex ea ſumebantur trabes 30. pedum. 539.e
Spinæ Ægyptiæ flos medicamentis vtilis. ibid. c. fructus olim coriis perficiendis gallę vice ſeruiebat. ibid. qui poſtea ad medelas conuerſus. ibid.
Spina Ægyptia Galeno herba, Dioſcorid. ſpina Arabica vocatur. 540.e. Plinio eſt arbor & eadem cum ſpina Arabica. ibid. Theophraſto arbor, quam in duo genera diuidit, nigræ & candidæ. ibid. Strabo ſpinam Ægyptiam videtur ſecernere à Thebaica, & vtramque facit arborem. ibid.
Spina Ægyptia nigra cum Loto confunditur à Seruio, vt ei ſimillima. 308.a
Spina Ægyptia pro Ebeno venum expoſita. 1043.a. eius materies Ebenum imitatur & proximè accedit. ibid. Spina Ægyptia nigra, ἄκανθος abſolutè dicta. ibid.b. vnde Acanthinum gummi ex illa Ægyptia ſpina. ibid.
Spinæ Ægyptiæ Siliqua, inter aſtringentia numeratur. 1056.b. aliis καρπὸς ἀκάνθης Αἰγυπτίας. ibid. Acaciam multi cum ſpina Ægyptia confundunt, & eam ἄκανθαν Αἰγυπτίαν appellant. ibid.
Spina Arabica ſimilem naturam habet τῇ λευκῇ ἀκάνθῃ. 526.a. eiuſdem generis cum carduo qui ſpinæ albæ nomen

habet. *ibid.* male definitur frutex albæ ſpinæ, quæ eſt λευκάκανθα, ſimilem. *ibid.*

Spina Arabica cum Ægyptia à medicis noſtris perperam confunditur. 522 e. Dioſcoridi eſt herba aculeata. *ibid.* e. a. 526. a. 529. a. herba ſimilis ſpinæ albæ. 522. a. b. herba, non arbor, aut frutex. 522. b. 529. a. genus ſpinæ albæ. 522. c. inter carduorum genera. 526. a. 529. a. Spina alba, herba eſt. 522. a. de genere carduorum. *ibid* inter aculeatas herbas. *ibid.* b. herba, non arbor, aut frutex. *ibid.* cui ſimilis Arabica ſpina. *ibid.* a. b

Spinæ Arabicæ, ſeu Ægyptiæ figura. 528. Arabica ſpina male cum Ægyptia confunditur. 529 b 530. licet Arabica ſpina etiam Ægyptia dici queat. 529. c. 530. Spinæ genus διψάδες, ſitientis in Arabia ſupra Copton naſcens. 529. c. eius virtutes. 530. a

Spinæ Arabicæ & Dipſaci virtutes non multum diſſimiles. 529. a. b

Spina Indica ex qua maſtiche. *ibid.* c d. non eadem cum Arabica ſpina. *ibid.*

Spina Indica, ebeno ſimilis. 1033. d. vnde Spinea ligna quæ tam bene ebenum referebant, vt pro ea venderentur. *ibid.* a. d

Spina Indica pro Ebeno venum expoſita. 1043. a. eius materies ebenum imitatur, & proximè accedit. *ibid.* Spica Indica ſimilis ebeno. *ibid.* b

Spica Indica dicta Nardus Indica & abſolutè Spica, vt Græcis ϛάχυς. 1065. d. mirum igitur Spicam nardi & Spicam Indicam velut diuerſas recenſeri ab Apicio. *ibid.* d. e. Nardus Indica, vel Spica nardi Indicæ, ab Arabibus vocatur *Cembul Indi*, i. Spica Indica. 1065. e

Spica Indica nulla præter Indicum nardum. *ibid.* 1066. a

Spina Thebaica. 532. b. c. d. e. a. b. e. ab ea.

Spina Thebaica & Acacia, eadem arbor. 532. b. 533. b. & Ægyptia. 533. e. ex ea gummi quod Thebaicum dicitur. 532. c

Spina Thebaica in nigram & albam diuiditur. 533. b

Spina alba, ὀξυάκανθος. 961. a

Spina alba cur θεόπεμπον reddatur. 525. c

Spina alba cardui ſilueſtris genus. 228. a

Spina alba Columellæ inter frutices qui poma vel baccas populo idoneas ferunt. 524. a. forte quæ Galli *Aubeſpine*, & fructus *Senelles*. 524. b. c. ῥάμνος quibuſdam putatur. *ibid.* b. triſtes noxas à foribus pellere dicitur. *ibid.* b. c. Spinalba vnam voce dicitur. *ibid.* b. vt Græce λευκάκανθα. *ibid.* alij παλίουρον eſſe volunt. *ibid.* d. ſed nec ῥάμνος eſt nec παλίουρος. *ibid.* e

Spina alba herba. 526. d. eius flos purpureus. *ibid.* c

Spinæ albæ aculeatum in vertice capitulum. 176. a

Spinæ albæ omnes fauſtæ feliceſque. 525. d

Spinæ albæ, λευκῆς ἀκάνθης figura. 528.

Spinæ albæ ſemen auxiliatur ὀπιςθοτόνοις. 523. c. corona ex ea impoſita dolores capitis ſanat. *ibid.* ἀχειοκίναρα quibuſdam dicta. *ibid.* c

Spinam albam & ſcolymon quidam confudere. 523. c. vtriuſque cauliculi edules. *ibid.*

Spina nigra. 525. a. d. ſemper infauſtarum numero habita. *ibid.* d. inter infelices arbores cenſita. *ibid.* eius baccæ nigræ. *ibid.* e

Spina nigra, prunus ſilueſtris. *Spina alba*, ὀξυάκανθος. 533. b

Spinea ligna, ἀκάνθινα ξύλα, tam bene Ebenum referebant, vt pro ea venderentur. 1033 a. d. ex ſpina Indica erant, quæ ſimilis Ebeno. *ibid.*

Spina vinetta, ſeu *Berberis*, falſo cenſetur eſſe oxyacantha. 270. a

Spina vinetta lignum habet tenerum & medullaceum. 270. a. teretem fructum & oblongum minutumque. *ibid.* folia eius multum diſſident à foliis oxyacanthæ. *ibid.* b. non eſt ὀξυάκανθος. 271. d

Spinæ fulloniæ. 391. e

Spinæ baccæ ſine ſucco. 269. a

Spina Latinis in ſuo Circo quæ κρηπὶς Græcis. 909. c. crepido extans per medium Circum inter vtraſque metas. *ibid.* c. à ſpina dorſi tranſlatum. *ibid.* illud ſpatium etiam intermetium vocabatur. *ibid.* Spina Circi. *ibid.* ea eſt κρηπὶς τῷ ἱπποδρόμῳ μέσον, quam Græci θέρμοι vocarunt. *ibid.*

in Spina, in Circo. 910. e

Spina, κρηπίς. 912. d. in ea columnæ erant Delphinorum. *ibid.* e

σπίνος, frigillus. 444. b. perperam confunditur cum trochilo vel Regauiolo. *ibid.* b. c. σπίνος & σπίζα differunt. *ibid.* b. σπίνας & σπίζας Græci pro eodem genere accipiunt, & Latini vtrumque reddunt Fringillum. *ibid.* e. σπίζειν dicitur σπίνος Arato. *ibid.* 445. a. & Theophraſto. 445. a. male Gaza & Bellonius vertunt Spinum ἀκανθίδα. *ibid.* σπίνος non eſt quem *Serinum* vocamus. *ibid.* c. σπίνος in tectis & domibus cantillat. *ibid.* quod facit Fringilla. *ibid.* cum turdis venum exponebantur ab aucupibus. *ibid.* σπίνοι & κίχλαι iunguntur ſæpe. 444. b. 445. d. & inter aues quæ menſis commendantur. *ibid.* Fringilla, ſiue Fringillus, hodie *Pinçon*, eſt σπίνος. 445. c. σπίνοι, & σπίνθοι, & σπίγγοι, idem. *ibid.* inde σπίνθιον, ex quo Spinthio, & Pinthio, & *Pintio*, vel *Pincio*, *Pinçon*. *ibid.* Quidam σπίνον vocarunt minimum paſſerculi genus, quem Græci σπερμολόγον & στρουθοδιώκτην vocant. *ibid.* a

σπινθαρίς, vel σπινθηρίς Incendiaria auis. 377. d. e. non eſt Spinturnix. *ibid.*

σπινθηρακίζειν, σπινθηρίζειν, coruſcare ſcintillantibus ſtellis. 770. e

Spinturnix veteribus Romanis dicta Sphinx. 377. d. Spinturnicium, nomen quadrupedis, turpis figuræ. *ibid.* e. a. τὸ σφίγγιον. *ibid.* a. Spinturnicium, de homine aut muliere deformi. *ibid.* Spinturnicia, τὰ σφίγγια. *ibid.*

Spinturnix perperã genus auis turpi figuræ dicitur. *ibid.* d. nec eſt σπινθαρίς, aut Incendiaria auris. *ibid.* c

Spinus, genere maſculino, prunorum arbor, quæ *Prunella* vulgo dicuntur. 525. a. e. Spinus à ſpina differt, vt ἄκανθος & ἄκανθα. *ibid.* a. interdum confunduntur. *ibid.* b. Spina Plinio quæ Spinus Virgilio. *ibid.*

Spinus Ægyptia. 1036. a

Spiritus, ventus. 753. d

Spiritus contrauerſus, aduerſus flatus. 422.e
σπιθαμὴ pro ſeſquipede. 1318.c. quum 12. digitorum ſit. *ibid.* alias σπιθαμαῖος bipedalis exponitur. *ibid.* d. alibi rectius dodrantalis. *ibid.*
Spithamæ longitudo 3. παλαισταί, & 12. digiti. 342.a
σπλαγχνόπτης, quid. 129.c. σπλάγχνευσις. *ibid.* a. σπλάγχνων ἀπαρχαί. *ibid.*
Splendor niger ebeni. 1041.b
σπλήνιον etiam ἡμιόνιος cognominata. 1295.a a.d. σπλήνιον Scolopendrion à curãdo ſplene. *ibid.* c. σπλήνια & ἄσπληνα dici poſſunt quæcunque herbæ curandi ſplenis vim habent. *ibid* c
Splenion ſiue Scolopendrion, idem cum Adianto & trichomane. 1294.a
σποδιαῖος, giluus. 256. a. talis aſinorum color. *ibid.* σποδιοὶ ὄνοι. *ibid.* b
σποδὸς propriè euerrimentum caminorum metallicorum cum ſcintillis & carbonibus cineribuſque mixtis. 1022.c. Tabaxir perperam vertitur Spodium. *ibid.* b. σποδὸς & Tutia perperam confunduntur. *ibid.*
σποδιὰ pleraque oculis proficiunt. 1332.c. ex his medicamenta ad oculos componuntur. *ibid.*
σπογγεῖς qui ſpongias vrinando expiſcantur. 1146.c. qui & σπογγοκολυμβηταί. *ibid.*
Spolia militaria. 48.a. prouocatoria. *ibid.*
Sponda interior, pro ſiniſtriore. 936.d
Spondæus. 124.c
Spondaulæ, σπονδαῦλαι. 142.a. σπονδαυλεῖον μέλος. *ibid.* b. Spondaulium. *ibid.* b.c
σπονδεῖον, θυμιατήριον, vas aquæ luſtralis. 306.b
σπονδεῖα, περιρραντήρια, θυμιατήρια. 1110.e
Spondiacæ tibiæ. 124.a
σπονδοφόροι, in ſacris Eleuſiniis. 752.a
Spondylus para Conchylij. 1317.d. vnde formarunt genus Conchylij eodem nomine. *ibid.*
Spondyli, σπόνδυλοι, οἱ τράχηλοι. 1126. d. b. Spondylus pars oſtreæ Plinio. *ibid.* d. c. qui tamen alibi velut quoddam piſcis genus facit. *ibid.* d.
Spondylus per ſe alligatus medetur tertianis. *ibid.* c. Spondyli, oſtrearum ceruices. *ibid.* b. Heſychio σφονδύλους vocat, & τραχήλους interpretatur. *ibid.* c. & apud Latinos etiam legere eſt Pphondylos pro Spondylis. *ibid.* σφόνδυλος non eſt ſpeciale conchæ genus, ſed pars oſtreæ. *ibid.* multi tamen Sphondylum pro ſpeciali genere conchæ poſuere. *ibid.* quod non apud vetuſtiſſimos Græciæ ſcriptores reperias. *ibid.* d. σπόνδυλοι, vel σφόνδυλοι, calculi ex ære facti, ad formam paruarum concharum marinarum quo antiqui vtebantur ad ferendum ſententiam, quæ χοιρίναι dicebantur. *ibid.* d.e
Spongię è ſpuma ferri oriuntur, in quas ferrum frangitur. 1082.e
Spongiæ in alto, vnde & ἀπλυσίαι dicuntur. 1146.c. μάναι, ἄπλυσοι. *ibid.*
Spontinus à Sponte. 88.b
σπέρμα, ſata, ſegetes 591.b
Sporta, ab accuſatiuo τὴν σπυρίδα. 1013.a
Spoſita pro expoſitione. 288.b
Squadra menſorum, plane groma eſt. 686.c. 687. a. b. eius forma. 687.
Squama æris λεπίς. 1078. c. quid *ibid.* a
Squatus, Rhina Græcorum. 1316 c.d
Spylli, pro Pſylli. 186.a
Squilli pro Scylli. 1316.a
Spuere quidam Perſę nunquam viſi. 34.d.c
Spuma, ἐπανθισμός. 255 b
Spuma & Flos, idem. 1079.d.e. 1080.a
Spuma & ſcoria eadem. 1079.c. Litbargyron, quæ eſt ſpuma argenti, Græci σκωρίαν interpretantur. *ibid.*
Spuma argenti duplex, χρυσῖτις & ἀργυρῖτις. 1082.c.d
Spuma ferri, alia vitri inſtar ſplendeſcit, alia candida, leuis, foraminoſa. *ibid.* Spuma ſupernatans, dum coquitur ac ſeſe purgat, nihil ferri habet admixtum. *ibid.* e. altera propriè σκωρία eſt, cui & aliquid ferri admixtum eſt. *ibid.* a
Spycharion pro Pſyclarion. 140.c
Spuma vitium tam purgatæ materiæ, quod in ſummo innatat. 1079.a
Spycharion pro Sſyclarion. 186.
Spycharinm, pro Pſycharium. 448 e
Spycarion pro Pſycharion. 880.c
Spylleum pro Pſylleum. *ibid.*
Spylli pro Pſylli. *ibid.*
Stabalon vel Stobolon, σύβολον Æolicè, Ladani genus. 367.b. σύβαλον, ὄλυνον. *ibid.* συβαλωθῆναι, ὀλυνθῆναι. *ibid.*
στάχυς, i. ſpica recentioribus Græcis eſt ναρδόσταχυς abſolutè dicta. 1060.d. Neophyto tamen diſtinguuntur. *ibid.*
στάχυς abſolute infimæ Græciæ Nardus Indica, Spina veteribus Latinis, Græcis ῥιζόσταχυν. 1061.c
στάχυς Græcis infimæ ætatis ea herba quæ vulgo Spica dicitur, nardi ſpecies & pſeudonardus. 1066.a. pro nardo Indica ſubiicitur in compoſitionibus medicamentorum. *ibid.* etiam Nardo Indicæ adulterandæ vſum præbuit. *ibid.* d. στάχυς pro Nardo Syriaca. *ibid.* & eſt Spica, quæ à Nardo ſpica diſcernitur. *ibid.*
σταχυόθριξ νάρδος. 107.c
σταχυόθριξ νάρδος. 1064.b
σταχυόθριξ nardus Syriaca. 1066.a
στάχυς & ναρδόσταχυς, i. ſpica abſolute dicta, & Spica nardi Indicæ differunt Græcis recentioribus. 1066.a. cur nardum Syriacum Spicæ nomine ſic propriè appellatæ donauerint. *ibid.*
στάχυν nunquam pro bulbo aut radice Græcis. 1061.c.d. στάχυς de nardo Indica, non radix, ſed vera ſpica vel potius germen ſpicaceum. *ibid.* c
στάχυς, Æolice ἄσταχυς vnde Latinum Spicus, vel Spica. 1061.e
Stactachates. 133.d e
Stactachates lapis. 706.e
Stacte. 133 d. τὸ λεπτότερον τῆς σμύρνης. 1061.b
στακτή, Nataf Hebræis. 1334. a. quæ ex arbore myrrha ſtillat. *ibid.*
Stacte, ros Syrius. 1061.a
στακτὴ μύρον, non θυμίαμα. 521.a
Stacte, myrrha liquida. 541 d.
στακτὴ myrrha χυτή. 545.a
Stacte olim ex myrrha fiebat, pars eius liquidior. *ibid.* & erat pretioſiſſima. *ibid.* Storax liquidus hodie pro ſtacte. *ibid.* b

στακτὴ dicta pars liquidior quæ ex myrrha collecta & contuſa exprimebatur arte. 520. a. quæ vnguentum per ſe faciebat, ἔλαιον dictum & μύρον. ibid. quo pinguior myrrha, eo largiorem ſtacten preſſa fundebat. 520. c. στακτὴ ἐλαία. ibid. d. i. expreſſum pingue myrrhæ. ibid. d. e. Stacte à myrrha diſtinguitur. ibid. e. Plinio στακτὴ myrrha, quæ ex arbore ſponte ſtillaret. ibid. e. στακτὴ Theophraſto ἡ ἐκ μυρρίνης σιζεν, dum exprimitur. ibid. b. Myrrham κατ' ἐξοχὴν vocant Latini ſtacten Græcorum. ibid. στακτὴ, myrrhinum vnguentum. ibid. c
στακτὴ pinguendo expreſſa è myrrhæ lacrima. ibid. a. hoc proprie στακτὴ Græcis. ibid. στακτὴ, τὸ διυλισμένον. ibid. a. b. στακτικόν. ibid. inde στακτὴ κονία, cinis licinus. ibid. vnde στακτὴ, & στακτὰ μύρα, ſacco expreſſa & colata. ibid. στακτὴ Latinè ſtillaticium. ibid. στακτὴ dicta reſina ſtillaticia. ibid b
Stacte veterum quibuſdam liquidus ſtyrax videtur. 1025. c. & tamen alia στακτὴ στύραξ, alia στακτὴ σμύρνης, quæ eſt veterum ſtacte, κατ' ἐξοχὴν ſic appellata. ibid. 1026. a. στακτὴ στύραξ, liquor melleus quem emittit flauus ſtyrax, ſi manu prematur. 1026.a
στακτὴ συκῆς, lac fici. 1061.a
Stactæ pretium. 521. d. Stacte tam ex ſatiua quam ſilueſtri myrrha. 521.e
Stadiaſmus vniuſcuiuſque diei. 496.c.
σταδίνη nardus cur dicta Nicandro. 1060.a
στάδιος χιτών, quid. 1060.a
σταδιάζειν. 688.b
σταδιεῖς, ſtadij curſores. 923.c.a
σταδιοδρόμοι ſunt ἱεροδρόμοι. 924.b
Stadium quot pedes habeat. 183.d
in Stadio nulli Carceres ant ædificia. 923.d.e
penes Stadij curſores, qui forte occupabat, ſæpe victoriam ſequentibus tradebat. 904.c
Stadia per paſſus Græci metiebantur. 688.b
Stadia & ſpatia differunt. 908. a. Septem ſtadia, τὰ μήκη, de ſeptem ſpatiis, vel curriculis. ibid. στάδιον totus decurſus Circi. ibid. αὐλίσκος Græcè. ibid.
Stadia quot millia efficiant. 792.a
Stadia quot ſingulis diebus ad iuſtum iter. 494. c. 495. a. 496. c. Stadia ſeptem cum ſemiſſe vnicuique milliario tributa. 495.a
Stadia octo millia efficiunt, i. mille paſſus. 915.d
Stadia 24. efficiunt duo millia paſſuum & quingentos. 774. c. a. Stadia 12. mille & quingentos paſſus. ibid. c
Stadia 90. ſunt 112. millia paſſuum. 890.a
Stadia centum, duodecim millia paſſuum. 438.c
Stadia 450. efficiunt paſſuum 60. millia. 1233.a
Stadia 500. ſunt 61500. paſſuum, ſeu 15. leucæ. 664.b
Stadia 1500. ſunt milla paſſuum ducenta. 45.d
Stadiorum duo millia efficiunt 25000. paſſuum. 320.d
σταγνεῖς. 509.b
στάγνος, pro στάγνος, Stannum. 577.e
Stagnare pro munire, à Græco στεγανῶσαι vel στεγνῶσαι. ibid. d
Stagnare, à Stagno. ibid. b. vnde Stagnantes aquæ. ibid. λιμνάζειν. ibid. c
Stagnare, munire & indurare. ibid. b. στερεῶσαι. ibid. c. ἀσφαλίζειν. ibid. ἀδιαπνευστῶ & γανῶ. ibid. c. d
Stagnum, λίμνη. ibid. b. c. à Græco στεγνὸν, Siculis σταγνόν. ibid. d
Stagna habent ſua στόματα, & ſuos μυχούς. 697.e
Stagna ab vrbibus nominantur. 126.b
Stagni cauda. 697.a
Stagnum, vel Stannum, κασσίτερος. 577.d
Stagnenſe à Stagno. 1173.d
σταγόνες, guttæ. 352.c
σταγονίας λίβανος. 352.c
σταγονίας, Tus. 508. b. c. 509. b. c
σταγονίας tus, quod σταγὼν, i. guttæ ſimile eſſet. 520.e
σταγονίας tus maſculum vocatum. 1334. c. & Arabicum. 509. c.
σταγονίας in thuris differentiis, non eſt Arabicum nomen, ſed Græcum. 1030.c
σταγονῖτις χαλβάνη. 352.b
σταλακτὸν ſpecies Chalcanthi. 1159. b. ὁ σταλαγμίας. ibid. quod & λογχωτόν. ibid. d. quod idem cum ſtalacto. ibid. e. Plinius cum στακτῇ confundit. ibid. c
Stalagmia. 1334. a. etiam in aures. ibid. b
σταλαγμὸς vox quam cerui edunt, quum aquæ ſtillantis ſonum imitantur. 1318 c
Stamen & Statumen in charta contexenda. 417. a. Stamen in pulpa ligni, quid. ibid.
Staminea vena in ligno. 417. c. a. b
σταμνία, στάμνοι, σταμνίσκοι, vaſa. 467.a
Stangare, pro Stagnare. 577. d. vel Stancare, στεγνῶ, ſiſtere. ibid.
Staphylodendron. 1311.b
Stare in choro. 133 a
Staſinus Cyprius, cui τὰ Κύπρια ποιήματα donauerat Homerus, pro ſuis edidit. 852. c. 853. b. ab eo non inſcripta Κύπρια. 853. b
στάσις, χορός. 133.e
στάθμη, funiculus vel linea, qua colore illita lignum aut lapidem dirigebant antiqui τέκτονες. 264. c. quæ & σπάρτος dicitur. ibid. & Linea Latinis. 164. d. prouerbium, λευκὴ στάθμη ἐν λευκῷ λίθῳ. ibid. c
Staculum, ἀπὸ τοῦ ἱστάναι, idem quod ſtabulum. 454.e
σταθμίζειν, penſare. 1007.b
σταθμὸς, ſaltus. 210.d.e
σταθμὸς, manſio. 495.b.d
Staticulum pro ſtatumine. 133.b
Staticulum ligni. ibid. c
Staticula, ſtatuæ. ibid. a. b. c
Staticuli, chori vel Saliares motus. ibid. e. ὀρχήματα. ibid. a. pro moribus ſaltatoriis. ibid. e. a
Stationes. 810.c
στατὴρ δαρεικός. 1081.b
Statiua, dies quibus iter non fit. 495.b
Statius in agone Capitolino certauit. 450. a. nec vicit, vtpote in Thebaide ſua totus occupatus. ibid. poeta Paridis cur vocatus. 450. a. b. e. ſemeſtribus militiolis tumens. ibid. b. Tribunus ſemeſtris. ibid. Agauen Paridi vendidit. ibid. a. b. e
Statuæ conſecrandæ. 348. a. Statua Memnonis magice conſecrata. ibid.
Statuarij fuſores, qui ex ære ſtatuas & ſigna faciebant. 1048.c
Statura ſeu forma hominum in dies minor, & cur. 42. 43.b
Status, poſitura & ſitus corporis in pugna. 326.c

Statu demouere, Statum componere. *ibid.* Statum cogitare. *ibid.*
Status locus. Status modus. Stati dies. Stata domicilia. Status gurges. 441.c
Statis diebus. 187.e.188.a
στηρίζοντος, non πεδοστήσαντος. 219.c
Steganos, vnus ex tribus alucis maris, quibus tantum Alexandria aditur. 479.c. cur ita dictus. *ibid.*
στεγανὸς, στεγανώματα. *ibid.* c.d
στεγανὸς homo, σιωπηλός. *ibid.* στεγαναὶ οἰκήσεις. *ibid.* vas στεγανόν. *ibid.*
στέγη πεντήκοντα, an rectè tabulata feneſtrata Vitruuio. 1218.e.a.b. στέγαι, tabulata. vnde δεκάστεγος turris decem tabulatorum. *ibid.*
στεγνῶ Stagno, quod στερεῶσαι ſignificat, σφίγξαι, πυκνῶσαι. 577.d
στεγνὸν, Siculis στεγνόν. *ibid.* vnda Stagnum. *ibid.*
στείβειν, fullonum proprium. 1003.e
στέγη. 570.e.572.573.e
στήλη, cippus qui imponebatur tumulo. 1220.a. στήλη cippus titulus. *ibid.* b
στήλη de ſepulcri titulo. 1220.e. vel cippus. *ibid.* e.d
στήλη vngi & coronari ſolita. 1220.c. στήλη columella dicitur, i. parua columna. *ibid.* d.e.1221.a
στελεχώδεις opponitur τῷ θαμνώδει. 1031.d.e
στέλεχος de fruticibus non de herbis. 526.d
στέλεχος, caudex. 590.c
στέλεχος, truncus in palma arbore. 410.a
στελὶς genus viſci. 1271.b
Stellæ erraticæ matutinæ. 721.d. veſpertinæ. *ibid.* Synodicæ. *ibid.* b. abſconſæ. *ibid.*
Stellæ errantes, vel abſolutè Errantes. 722.b
Stellarum errantium ætates quatuor. 752.d.e
Stellæ tranſcurrentes, διάττοντες ἀστέρες. 1087.c. φασματα dicuntur. *ibid.*
Stellarum circinationes. 721.c
Stellarum motus. 426.a
Stellarum à Sole abſceſſus κατὰ τὸ διάστημα, κατὰ τετράγωνον, κατὰ τρίγωνον, καθ' ἑξάγωνον, κατὰ διάμετρον vel ἐξ ἐναντίας. 754.d.e
Stellæ in gemmis, quid. 346.e. aliud à venis. *ibid.*
Stellare, & Stellati, quid, & quomodo differunt. 758.d
Stellatur enſis aſpide. 758.e.a.b.c. Stellati calceoli gemmarum coloribus. *ibid.* e
Stellatum, de rotundis maculis & in vortices ſparſis. 388.e
Stellio, ad verbum ἀστερίας. 757.c. ſtellio notis variatus, γαλεώτης ἀστερίας. *ibid.*
Stellio à guttis & maculis quibus pictus & ſtellatus eſt. 757.e. à ſtellis dictus, vt Græcis ἀστερίας vel ἀστερίων dicitur ἀσκαλαβώτης. 758.a
Stellio, ἀσκαλαβώτης. 1161.b. diuerſus à Stellione Italico. *ibid.*
Stellio Italicus præter rorem, etiam araneos veſcitur. 758.a. eorum morſus venenatus. *ibid.* b. dictus quibuſdam quaſi virus ſtilet. *ibid.* varium tergus non habet. *ibid.*
Stellio muſcas & araneos venatur. 757.e. Stellionis cubilia in tecto domus aut camera. *ibid.* d
Steloas ſinus, Πηλώδης κόλπος Ptolemæo. 701.e
στίλψις, lumen, Gall. *Luſtre.* 1146.e. quarum ex quibuſdam additum ad tingenda corpora neceſſarium. *ibid.*
σμηγματικὴ & κροκωτικὴ artes diuerſæ. 391.b
στέμφυλα etiam ἀμόργη oleæ. 465.b
στέμφυλα ligneus cortex τοῦ κεράτου. 461.a. in vuis τὸ ξυλῶδες ὑποστέμφυλα. *ibid.*
στενά. 486.e.487.a.b
στενὰ quæ aperuiſſe dicatur Menander. 784.d.e.a.b.c. στενὰ circa Phaſelidem. 784.e b
Stenon ſtoma. 186.e
στεφανοπλόκος, vitrix coronarum. 246.d
στεφανώματα. 364.a
στεφανωματικά. 363.d.364.a
Stephanos Alexandra, στέφανος Ἀλεξάνδρου, dictum Daphnoides. 403 b. quod cognomentum propriè conuenit Alexandreæ lauro. 403.b
στέφανος Epigrammatum à Meleagro compoſitus. 848.d. ſimilis poſtea à Philippo. *ibid.* στέμμα dicitur Agathiæ ſimilis συναγωγή. *ibid.* e
στέφανος & κύκλος & συλλογὴ Epigrammatum, idem. 849.a
στέφανοι ἀθλοθετικοί. 849.d
στέφανοι ῥαπτοί. 867.e
στέφανος, vrbium muri. 63.c
στέφανος περιτός in galea. 546.d
στερεομαγειρικόν. 418 a
Stergethron, στέργηθρον, herba, vmbilicus Veneris. 705 d.e
Sterileſacere, & Sterileſacere. 325.e.326.a
Sterilitatis cauſa ariditas, non ariditatis ſterilitas. 260.d
στερεοῦν recentioribus Græculis pro ἀστεροῦν. 759.d
Sternax equus. 894.e
Sternuens ab aliis ſalutatus, etiam Deum ſibi propitium precabatur & adorabat. 474.a.b. Sternuebat oryx in ortu caniculæ. 473.d.474.a b
Sternuere. Sternumentum. 29.c
στέρφος, Æolice τέρφος, vnde Tergum. 1006.b
στηρίων ab ἀστερίων Æolico pro ἀστερίων, vnde Stellio. 759.b
Stertinium acumen. 655.a
Steſichorus Himeræus. 517.c
στίβειν & στίχειν, idem. 339.b
στιβεῖς, fullones. 1003.c.d
στιβή hodie vocatur à Græcis recentioribus στιβή, vel στιβίς. 1289 b
Stibi fuligo. 1148.c. Stibi niger puluis. *ibid.* Stibij altera appellatio πλατυόφθαλμος. *ibid.* Stibium etiam Stibi dicitur. *ibid.* πλατυόφθαλμον cur dictum. *ibid.*
Stoica tunica, à Græco στοχή. 1062.e
Sticæ in allio, φύσιγγες, tunicæ. 1168.e. folliculi allij. *ibid.* d. etiam pro nucleis ſuo folliculo inuolutis. *ibid.* folliculum allij cum ſuo nucleo. *ibid.* e
Sticæ allij & vlpici, ſeu membranæ. 1062.a
στιχάριον & στίχος pro tunica recentioribus Græcis. *ibid.* a
στίχειν & στίβειν, idem. 339.b
στίχος propriæ vitium. 590.d. vites κατὰ στίχους poſitæ. 590.e. licet & de quincunce arborum, ἡμιείδων στίχος. 590.c
στιχῶται pro τοιχῶται. 1062.e
στίχος vel στοῖχος, ſeries rerum inter ſe iunctarum, & continenter inuicem cohærentium. *ibid.* d
στικτὴ πέρδιξ. 239.b.c
Stigmata militum Romanorum. 39.a. στίγματα, virginis notæ. *ibid.* b
στιλβηδών, ſplendor. 1041.b. nitor. *ibid.* nitela. *ibid.* d. Nitor lapidum. *ibid.* auri. *ibid.*
Stilbij flos id quod innatat. 1078.e
στίλβων Mercurius. 1238 b.c
στιλβωταὶ λίθων. μαργαριταί. 839.c
στιλβωταὶ lapidum, & στιλβῶσαι lapides. 1049 c
στιλβωταὶ, Tsitores lapidum. 1105.a

Stillatitium, σταχτὴ. 520.a. Stillaticareſina, στακτὴ. ibid.b
Stilum vertere, vnde dictum. 1045.c. graphium Stilus ferreus. ibid.
στίμμις μῆλαινα ὑμματοχάφος. 1147.d. στιμμίσματα ὀφθαλμῶν, ὑποχάμματα. ibid.
Stipa, στιβὴ. 1003.e
Stipa, à στιβὴ. ibid.
Stipa, στιβὴ. 1230.c. amphoris interponebatur. ibid. ex ſcirpo vel papyro. ibid.
Stiba ſiue ſtœbe, amphoris oleariis circumpoſita. 1289.c
Stipula, pro tibia ex ſtipula hordeacea. 125.e
Stipus & Stypus, στυφὶς. 465.b. Alumen ſtipum. 465.b
Stiriaricus, à Styria. 368.b
στοὰ, παρ᾽ ἣν ξ dicitur. 1216.c
στοα, ποικιλὴ & παστάς. 1217.e
Strobolon Æolice στόβαλον, vel στόβαλον, genus Ladeni. 367.b.c
στοβάζειν, χορτάζειν, & λοιδορεῖν. 395.c
στόβος, pro maledicto & conuitio. 395.c. idem quod στοιβὴ. ibid.
Stœbe, quæ & pheos à quibuſdam dicitur, Plinio inter aculeatas herbas. 1003.c
Stœchas capitata, non ſpicata. 1287.e. comam habet thymo ſimilem. ibid.
στοιβάζειν, χορτάζειν. 395.c. & λοιδορεῖν. ibid.
στιβὴ, Stipa. 1003.c.b
στιβὴ, Stipa. 1062.e
στιβὴ, Stipa. 1230.c. amphoris interponebatur. ibid.
στοίβη, ϐρύς. 395.c. & ψόφος. ibid.
στοίβη, herba. 393.e. quibuſdam φλεὼς dicitur. ibid. a. 395.b. & ἱπποφαεως. 394.b 395.b
στοιβὴ cognominata φλεὼς, quia στοιβῆς vſum præbebat. 1003.c
στοιβὴ φλεὼς dicta, quod eius vſus ad componendæ & ſtipandæ vaſa fictilia & amphoras. 1003.d
στοιβὴ vt plurimum ex ſcirpo vel papyro. 1230.c. quem Græci φλεὼν appellant. ibid. quemque στοιβὴν propterea appellarunt. ibid. στοιβὴ etiam ſpinæ genus, quæ φλεὼς vel ἱππόφεως dicebatur. ibid. nam φλεὼς multis locis στοιβὴ appellata. ibid.d. ſic dicta quòd ea in aceruum compoſita fullones veſtimenta pectebant. ibid. nam στοιβὴ etiam ϐρύς. ibid.
στοιβὴ, olim στοιβεῖον & στοιβὶς dicta, recentioribus Græcis, σπάθη hodie vocatur. 1285.b. ſpinæ genus, qui etiam φλεὼς appellatur. ibid.a. Pimpinella ſpinoſa à quibuſdam hodie vocatur. ibid.b. eius folia carnoſa. ibid. & in vno pediculo plura vtrimque diſpoſita. ibid. inter ἀκανθοφυλλα recenſetur. ibid. foliis eius ſorreſſe veteres vſi pro ſtipa, quæ inde στιβὴ dicitur. ibid.c. niſi ex phleo paluſtri herba στιβὴ illa vaſis fictilibus interiiciebatur. ibid. Stœbe ſiue ſtipa amphoris oleariis circumpoſita. ibid. alia ratione φλεὼς dicta στοιβὴ, & alia φλεώς. ibid.d. στοιβὴ cur Gnaphalium vocata. ibid. ſuper eam Epithymum inuenitur, quod ἐπιστοιβὲ dicebatur. ibid.e. quod eſt genus inuolucri ſeu inuoluuli. ibid. a. στοιβὴν & ἱππόφαις ſeorſim deſcribit Dioſcorides, & diuerſa facit. 1290.a. virtutes vtriuſque diuerſæ. ibid. Stœbes genus ἱππόφεως, quod ita dicebatur à magnitudine. ibid.a. Galenus Hippophæon interpretatur στοιβήν. ibid. Hippophais deſcriptio ſatis belle congruit cum deſcriptione ſtœbes recentiorum. ibid. quod ſuper στοιβὴν naſcitur, non poteſt eſſe pheos vel Hippopheos. ibid. c. Stoebe ſpina alia à Babylonia ſpina Theophraſti. ibid.c
Stoica, ἡ Στωϊκὴ, abſolutè, ἡ στοά. 825.d.e
στοιχεῖον ἑπτάπουν & δεκάπουν, &c. vt σκιὰ ἑπτάπους, δεκάπους, &c. 633.c
στοιχεῖον δωδεκάπουν. 645.c. 646.c. 647.c. ἑξάπουν. 646.d. 648.d.e. a.b.c. ἑννεα ποδῶν. 646.b. 648.d. ἑπτάπουν. 648.c. δεκάπουν. ibid. στοιχεῖον & σημαῖον & σκιὰ pro eodem. 646.c.a. στοιχεῖον & σκιὰ, idem. 647.b. στοιχεῖον, vmbra in longum porrecta. 647.b
στοῖχος vel στίχος, ſeries rerum inter ſe iunctarum, & continenter inuicem cohærentium. 1062.d. vnde στοιχεῖν, adhærere alicui & coniungi. ibid. e. inde στοίχημα pactum, conuentum cui neceſſario ſtandum. ibid. & στοιχὴ, tunica quæ corpori adhæret. ibid. vnde Latinum Stica. ibid. & στοιχεῖον, tunica. ibid.
στόλος, ὁ ἔμβολος τῆς νεώς. 572.d.a.d. 575.a.b.c.d. in prora non in puppi. 572.c. inter roſtrum & ſummam proræ partem. 572.d. ſupra roſtrum & στεῖραν. ibid.
Stolus Alexandrinus, vnde veras & ſinceras ſpecies emere poterant Medici. 1051.c
στόμα. 486.e
στομοῦν, ὀξύνειν & ἀκονᾶν. 1085.a
στομὶς, capiſtrum. 832.c. στομὶς αὐλητική. ibid.
στοματίμναι paludes. 697.c
στόμα, os, de ſinu maris. 481.a
στόμα λίμνης. 697.c.a.b. inde. ibid.a
στόμωμα, Aciarium, Acier. 1084.d. Acies Plinio quod Græcis, στόμωμα, poſterioribus Latinis Aciarium. ibid.e
στόμωμα ἀκραιφνές. 1085.a
στομωμάτων genera. ibid. quorum primum Chalybdicum, ſeu Chalybicum ibid.b. tum Sinopicum, & Lydium, & Laconicum. ibid.a.b
στομῶσαι, indurare. 1084.d
στομῶσαι, indurare. 577.c. vnde στόμωμα ferrum duriſſimum, Acier. ibid.
στομῶσαι, temperare ferrum. 1045.a. ὀξύνειν & παροξύνειν. ibid. στόμωμα, acies ferri. ibid.
Storex, ſeruus, ab odore. 541.e. Στύραξ Græcè. ibid.
Storax, alius θυμιατός, alius χυτός, qui liquidus & remiſſus. 545.e
Storax per ſe odoratus & ſuauis cum incenditur. 544.c. eo thymiamate vtebantur in cæremoniis deorum. ibid. eius odor non multum ab odore myrrhæ differt. 504.e. Styrax liquidus cum ſtacte, i. myrrhe liquida confunditur. 541.a
Storex diutiſſime odorem ſuum ſeruat. 542.a. hodie in veſicis aut in maſſa adfertur. ibid.
Storax calamita, in officinis. 541.e. hodie ſic vocatur lacrima. ibid.b
Storacis acri odore Arabes & Sabæi abigebant ſuorum faſtidium, i. thuris & myrrhæ. 540.a.b.c.d.e. 541.e.a.c. Solinus falſo ſcribit Arabibus inſanabiles fere morbos ex fumo turis contractos cremati ſtoracis odore ſanari. 540.a.e. 541.e. ſed morbos illos bitumine crematu, aut hircinæ barbæ ſuffitu curabant. 541.a.c.d.a.c
Storax vulgarior, & magnam habet cum myrrha affinitatem. 545.a. optimus Storax è Pamphylia afferebatur in

calamis. *ibid.*d. Pamphylicus acrior dicitur Plinio. *ibid.*
στιβὰς, lignum quod ſubſternebatur ad ignem excipiendum. 179.c.d. 180.e.a c. ἰσχάρα etiam dicitur. *ibid.*
Strabo Ἀμασεὺς fuit. 889.e
Strabo totam Ægyptum peragrauit. 968.b. 970.b
Strabo quidam acutiſſimi viſus, qui per 13000. paſſuum videbat. 1121.a. è Lilybetana ſpecula numerum nauium Carthagine exeuntium dicebat. *ibid.*
σταγόνες, guttæ. κατὰ σταγόνα, guttatim. 395.a
Stramentum, ὑπόστρωμα. 938.d. στιβάς, χορτόστρωμα. *ibid.* Cadurcum pro ſtramento. *ibid.*
Stramenta mulierum Θεσμοφοριαζουσῶν apud Athenienſes herbis ac foliis facta erant, qui caſtitati conducere æſtimarentur. 938.c.d
στρατηλάτης non eſt ἀυθέντης. 804.b. ſed magiſter militum. *ib.*c.d
Στρατονίκη in Lydia ſeu Mæonia. 837.d. Alia in Macedonia. *ibid.*
Στρατονίκη & Στρατονίκεια, eadem. *ibid.* Stratonicea vrbs prope quam Iouis χρυσαορίως templum. *ibid.*
Στρατονίκεια Καρική. *ibid.* Macedonum colonia. 835. d. alia ad Taurum montem. 837.c
Stratonicus Scymnus nobilis toreuta. 1047.c. ex cælatoribus. 1048.d
στρατὸς & στρατιὰ, & στρατεία.
Strautum pro Scrautum. 371.b
Stricturæ, ferri maſſæ à ſtringendo & colligando. 1082.e. in Stricturam cogi. *ibid.*
Strictus, ἐσφιγμένος coactatus, coercitus. 772.a
Strictis enſibus per viam fuit, pro, Strictos enſes habuit. 585.b.c
Striga, quid. 55. b. c. 56.b.d. in agris diuidendis. 55.e. Strigæ caſtrenſes. *ibid.*b.c
Striga, ψήκτρα, vel ξύστρα. 56.c. vnde Strigoſus equus. *ibid.*
Striga, cimolia. *ibid.*
Striga, ſemiſtrigium. 1233.b
Striga in agro quæ longior quam latior. 680.c
Strigare, pro Stringere. 1165.e. 1168.a
Strigari dicuntur equi. 56.b.a. & Strigare quum interquieſcunt. *ibid.* b. d. a. Strigare etiam de hominibus dicitur. *ibid.*a
Strigarium. 55. b. c. τὸ γυμνάσιον equorum curriliuni. 56.a.
Strigaria ſepta. 55 d
Strigiles vel Stringiles, quibus ſudor deſtringitur. 1082.d.
Strigiles auri maſſæ paruulæ. *ibid.* 1083. a.b. à ſtringendo vel ligando. *ibid.* Strigiles auri Hiſpanici natiuæ. 1083.b
Strigillare diminutiuum, à Strigare. 1166. a. aliàs Strigillo à Stringo. *ibid.*
Striglata vaſa, ξυστωτὰ σκεύη. 1045.d
Strigo, antiquum pro Stringo. 556.c
Strigula & Strigla, ἡ ξύστρα. 56.c.
Striglata, τὰ ξυστωτά. *ibid.*
Stringere & ſtrigare, idem apud veteres. *ibid.*a
Stringere de auro quod igne conflatum in vnam maſſam conflatur & coit. 1082.b
Stringile τὸ σμῆγμα. 1082.c
Scripta in antiquis pro Stricta. 772 a
Strobus recentioribus Ladanum Arabicum. 363.a
Strobos ex Carmania. 541. a.
Strobon, arbor, quam ad ſuffitus Arabes accendebant. 367.b
στρογγύλη, Strongyli, ἡ ἀσπὶς ſiue προτομή, in qua ſolus vultus expreſſus. 869.c. κύκλοι & δίσκοι & θυρεοὶ etiam appellati. *ibid.* Latinis Clypea vel Clypei, qui rotundi ſunt, vnde Strongyla. *ibid.*
στρογγύλη, genus aluminis à figura dictum vt Bolites lapis. 1166. e. non autem à Strongyle inſula. *ibid.*
στρογγύλαι nuces, στρογγύλα, meſpila. 708.c. στρογγύλον, teres. σφαιροειδὲς, rotundum. *ibid.*d
στρογγυλόκαυλον ſecundum genus lactucæ ſatiuæ. 1270.c.d.e
στρογγύλον & σφαιροειδὲς confunduntur. 713.b
στρώματα ὑπόδεσμοι λίνοι. 1170.c
στροβεῖα, i. capitella Thymbræ. 1285. b. 1288. a. b. idem quod κώνεια. 1285.c
στρόμβος idem quod κῶνος vel στρόβιλος. *ibid.* στρόμβοι pro nucibus pineis, quæ & κῶνοι. *ibid.* στρόμβος etiam puerorum turbo vel turben. *ibid.* qui & κῶνος. *ibid.* c. d. & recentioribus στρόδυμα. *ibid.* στρόμβος, βέμβιξ. *ibid.*d
Strongyle inſula Æolo dicata. 136.b
Strongyle dicta inſula Naxos, & Dia, & Dionyſias. 183. d. e. 1549
Strongyle etiam dicta vna ex Æoli inſulis. 184.b
στροφεὺς in caucis. 236.b
στρόφιλος & στρόβιλος, pro τροχίλος. 444.a. 445.c
Strophiola. 371.c.e. ἐν ταῖς σκευοπλάσεσι, in veſtium ſcutulaturis. 371.e
στρόφιον, στρογγύλη ζώνη. *ibid.*
στρόφια, propriè faſciæ ſacerdotales, & ſimplex στρόφος. *ibid.*a. e. quod tortiles eſſent. *ibid.* Inde Latinum vetus, Strupus vel Stropus στρόφος, corona ex faſcia tortili. *ibid.*a
Stropus, forte ab Æolice στρόπφος, pro στρόφος. *ibid.*e.a
Stropos, στρόφος, tænia vel vitta tortilis. 762.c. Stropuli, paruæ vittæ. *ibid.*
Stropus, vel Strupus, στρόφος, corona ex faſcia tortili. 371.a.c. Stroppus, & Struppus *ibid.*a. e. c. non floreæ coronæ, ſed tortiles ex tæniis implexis. *ibid.*e
στρόδυμα recentioribus Græcis, στρόμβος, vel στρόβιλος, turbo. 1285.c
στρούθεια mala & κυδώνια confundit Nicander. 252.c
στρούθιον antiquorum hodie καλοστρούθιον. 1164.a. non χυμὸν *ibid.* vnde καλοστρούθιον vocatum. *ibid.*
στρούθιον, Struthium, lanas tingentibus præparabat. 1164. c. quod perperam Plinius confundit cum Radicula vel ῥιζίῳ. *ibid.* Struthium radix lauaria dicitur, non radicula, aut ῥίζιον. *ibid.*d. Strution γνάφειον. *ibid.*c. in cibos nunquam receptum. *ibid.*a. ſuccum tingendo aptum nullum habebat. *ibid.*a.c. nec enim βαφικὴ herba, ſed colorem conciliabat lanis non fucum. *ibid.* hodie quibuſdam vocatur *Saponaria*. *ibid.*a. & lanæ στρουθίζεσθαι dicuntur, quum lauantur radice Struthij. *ibid.* b. Struthium κάθαρσις dicta. *ib.*b. non eadem cum χυμὸν vel χυμῷ. *ibid.*c.d
στρουθοὶ Attice de Struthiocamelis. 298.b.c
στρουθοὶ pro omni genere auium minutarum. 444.d
στρουθοθηρευτής, Auceps. 773.d
Structura, quod ex lapide ſtructum. 1023 e
Structura iſodomos. 1233.e

Structura ordinaria. 1230. d. e. propriè latericia. 1231 a
Structura Græcorum. 378. a
Structuratum tria genera vulgatiſſima. 1232. d
Stroeferctum, vel Struefertum, quaſi ſtrues bona, genus libi compoſitum. 1263. a
Struere & Inſtruere. 378. d
Struice oon Strue. ibid. c.
Struices cæmenticiæ. ibid. b
Stroices & Inſtruices. ibid.
Struphion pro Struthioo. 410. e
Struthio camelus dictus paſſer marinus. 312. e
Struthea mala. 710. b. d. στρούθεια. ibid. b. c. Struthea lutea. ibid. c. a
Struthium nec luteo riogendo nec rubro bona, ſed lanis tantum lauandis. 1165. a. eam quam Plinius Radiculam vocat, & quam riogere aſſerit quidquid cum ea decoquitur, cum radicula Syriaca confundit. ibid. Struthio ſemen nullum. ibid. b. c
Struthij radix. 395. c
στρύχνος, halicaccabus. 273. d
στρύχνον & τρύχνον, idem. 1041. b
Strychni potio, drachmæ pondere, diuerſa ab ea quæ fit duarum drachmarum pondere. 1086. a. b. c. d. e. Strychnos drachmæ pondere potus ἀβλαβής. ibid. d
Strymon fl. 554. b
Stuc. Stuccum. 1096. a
stuch hodie, κρύον Græcis recentioribus de ciſternæ tectorio. 1099 a
Stupas producere. 1325. d
Stupore defigi. 1087. c
Stupor neruorom, ἀναισθησία. 455. b
Sturio ex Gortico stur. 1318. a. ſic enim ab iis vocantur à Gottis. ibid.
Sturio tranſpoſita vna litera, fortaſſe ex Turſio 1314. e. 1316. e. non tamen idem Sturio qui veterum Turſio. ibid. Sturioni roſtrom porrectius. 1315. a. Auſooius Silurom ſuum vocat amoicolam Delphina. ibid. Struthionis corium læue, & eius coloais, quaſi oleo vnctum. ibid. b. noo tamen ſimilis Delphinis Sturio. ibid. Sturioni paruum os ac pæne nullum. ibid. c. inter piſces maximè innoeens. ibid. c. d. oris loco exiguum foramen haber quo vdum ſugit. ibid. c. Storio non idem ac Oxyriochus piſcis. ibid. c. d. ὀξύρυγχος quidem dici poſſit ab acumine roſtri. ibid. d. Sturio non eſt Lucius noſter. ibid. Sturio non eſt veterum Acipenſer. ibid. e. 1316. d. e. Sturio marinus & fluuiatilis. 1315. e. 1316. d. corium haber, ſquamiſque caret. 1315. a. Sturio mioimè rarus. ibid. e. maximus omnium piſcium amoicorum. 1316. d
Sturnorum proprium cateroatim & globatim volare. 181. d
στύβη vel στύβος vocara ἱππόφεως. 395.
στυβὴ pro στοιβὴ. 393. e. στύβη, vel στύβος. 395. d
στυλὶς, στυλίσκος. 573. d
στυλοπινάκιον. 741. d
στυλὸς caudex & truncus. 1275. c
στῦμα pro στύμμα. 274 d
στύμμα, βάμμα. 274. a
στύμμα, rinctura, & βάμμα. 465. a. b. 466. b. c. b. c. 467. a. c. d. 468. a. c
στύμμα pro medicameoto quo aliquid tingitur. 1146. c
Stymmata, στύμματα, aromata vel odores quæ oleo ſpiſſando adhibebaotur. 465. d. e. 466. b. c
στύφειν aliud, aliud ἀποβρέχειν. 467. a
στυφθῆναι, propriè adſtringi & alligari. 1146. d. veteres pro tingi vel infici vſurparunt. ibid. c
στυφὶς, qui vim adſtringendi habet, & σκληρὸς. 465. b. c. inde Latinum Stypus & Stipus. ibid. b. & στυφνός. ibid. c
στύψαι, aſtriogere. 465. a. vnde τὰ στυπτικά. ibid. στύψις, πίλησις. ibid. in vnguentis ſtillandi ſignificatiooem tantum habet. ibid. d
Stypſis, στύψις vnguenti craſſitudo. ibid. d
στύψις olei, quid. 464. e. aliud στύψις δερμάτων, aliud στύψις ἐλαίων. 465. a. c. d. a. b. στύψις μύρων. 465. d
στύψις non omnis tinctura, ſed ea qua ſimul tiogitur & alligatur color. 1146. d. στύψις pro καθεψῆ, vnum ex tribus quæ in tiogendis coloribos requiruotur. ibid. c. tinctura niſi στύψει allegata, non poteſt eſſe diuturna. 1147. a
στυπτηρία, alura, alumen. 1166. c
στυπτηρία βωλῖτις, quæ habet glebæ figuram, aut in glebam ſtringitur. 1166. d. quæ & πλινθῖτις. ibid. nam glebæ & laterculi eadem figura. ibid.
στυπτηρία, alumen, aluta. 465. a. Alumen ſtipum. ibid. a. b. στυπτηρία χιστὴ, πλακιτὴ. ibid.
στυπτηριακὸν δίκμα. ibid. a
στυπτικὰ io edicamenta, qua. 1146 d
στυπτικὰ iofectoria medicamenta, quæ conficiendis coriis inſeruiunt. 465. d. 1146. d
στύραξ, arbor & ſuccos. 551. a
Styrax Plinio, στύραξ Græcis. 541. e. veteribus Latinis Storax. ibid.
στύραξ καλαμίτης, quid. 542. a. b. c. b. 452. b. c. e. præſtantiſſimus rariſſimus. 542. a χυμαδίας. ibid. d. c. 543. c
στύραξ λιπαρὸς, Styrax liquidus. 1061. a. diuerſus à ſtacte myrrhæ. ibid. b
Styrax ab Aoatibus incenſus ad ſerpentes pinnatas abigendas. 541. c
Styrax liquida non eſt ſtacte veterum. 1025. c. nam alia στακτὴ στύρακος, alia στακτὴ σμύρνης. ibid. 1026. a. στακτὴ στύρακος, liquor melleus quem emittit flauus ſtyrax. 1026. a. qui & λιπαρὸς στύραξ dicitur. ibid. vnde λιπαρὸς στύραξ & στύραξ καλαμίτης diſtinguuntur. ibid. idem diſcrimen inter ἄσπρον στύρακα & χυμαδίαν. ibid. Styrax ἄσπρος albus dicitur, ſiccus gummium modo: χυμαδίας liquidior & flauus. ibid. b. Calamites rarior & præſtantior. ibid. κόμμεος ἰδικὸς, ἀδρυὴς & σμυρνίζων. ibid. pallidus ac ſubalbibos, ἄσπρος. ibid c. at ξανθὸς de Chymatia, quod & ξανθὸν dixere. ibid. καλαμίτου & λιπαροῦ notas coofudit Iſidorus. ibid.
Styracis duo geoera Dioſcoridi. 541. c. alterum liquidus, alterum magis concretum ad inſtar gummis. ibid. liquidus ſtorax. ibid. c. d. e. eo capillos perfuodebaot. ibid. d. inde στυρακίνου χρῖσμα. 541. c. 541. e
Styracis rami exenterati à vermibus calamis ſimiles iam euadebant. 545. a
Styx foos in Arcadia. 140. c. d
Styx fl. io Arcadia. 148. c
Στὺξ Ωγύγιον. 842. d
Suaſos color, vel Inſuaſus, ſimilis luteo, ſed obſcuro. 346. b. c. non eſt ὁ κάπνιος color, ſed ὁ πεπιεσμένος καὶ κεκαπνισμένος. 346. c. & ſic omnis color qui fit inficiendo vocari poteſt. ibid. c. d
Suaſtus, Σοάστος, amnis Indiæ, veteribus Cophes vel Cophen. 993. c. d

Sub, à Græco ὑπὸ ſed dimidiatum. 892.c
Subacta politionibus. 202. d. vt liaculorum Subactiones. ibid.
Subcutaneus morbus. 23.e
Subdiuum, ἡ αἰθρία. 443. b. ἐν τῇ αἰθρίᾳ, Subdio. ibid.
Suber, σούφαρ. 343.b
Suber, σῦφαρ, quod corticem & exteriorem corticem ſignificat: & inde arbori nomen quæ tota cortex. 341.d. Suber Græce φελλὸς, ὁ ὑπέρτατος φλοιός. ibid.
Subſulmen, idem quod Subfulcimen. 233.d. ὑπέρεισμα. ibid.
Subhaſtari, ſub haſta vendi. 158.d
Snbire, Subire onus. 350.d.e
Sublī, ὑπτίασον. 916.e
Subla pro Subulā. 223.a.d
Sublaqueare, ὀρύσσειν. 233.e
Sublaqueum oppid. vulgo Sullacum. 516.d
Sublimitas pro longitudine, ſeu proceritate, 40. vel altitudine. 43 a.b
Subliniare os. 158.b
Sublones, oryges. 223.a
Sublucare arborem. 585.d
Submouere turbam. 307.a. Submoto incedere. ibid. Submouere, verbum lictorium. ibid.
Subnaſcentes fructus. 294.b
Subriganda ἐμβρεχία. 1263.e
Subruncinare, idem quod Subruncare. 728.
Subruncinator, deus qui runcationi vel ſubruncationi præeſt. 728.a
Subruncini limites. 678.c
Subruncini limites. 681.a
Subruncini limites. 728.a.b. Subruncinus à Subrunco. ibid.b
Subſellia in theatro per cuneos diſtincta. 919.a. in cuneis compoſita. ibid.c
Subſellia ὑπόστεγα parauerat Tarquinius Priſcus. 920. d. quibus vltimam manum impoſuit Tarquinius Superbus. ibid.
Subſelliorum ordines dici poſſunt limites. 918 d.e
Subſicíui agri. 682 e.c. Subſiciuorum duo genera. ibid.c.d.e
Subſiciuum. 669.c
Snbſidere in profundum. 1165.a
Subſolanus. 1145.e
Subſtitiuus. 732.c. pro Subſtitutiuus. 732.d
Subſternuntur colores vt alij ſuperimponantur. 1047.e. hodie *Garancia & Guaſtum* coccineis & purpureis Subſterni ſolent vt colorem alligent. ibid.e.a. Subſterni dicitur Anchuſa coloribus pretioſis, vt conchyliis & purpuris ac cocco. ibid.a
Subſtratum gemmæ, ὑπόστρωμα. 563.e. 564.a
Subtemen in charta contexenda. 417.a
Subtemen μαλακωτέρῳ ſtamine. 391.c
Subterraneum, ὑπόγειον. 1207.d
Subula, & oppopa, inſtrumentum foſſorium, ὄρυξ. 223.e. inde Subulones dictæ feræ, quę Græcis ὄρυγες. 223.a
Subulæ & ferulæ in ceruis, Gall. *Dagues*, ἀκίδες & πέταλα. 222.e
Subulonem, ſeu orygem modo ceruis, modo capris accenſet. 223.a.c
Subulones, *Brocards*. 222.e
Subulones in genere ceruorum, vt ſpecies ὁμοφυεῖς. 224.a
Succeſſit & vicit, de ſecundo oſtio miſſis dicebatur. 904.c. 905.a.c
Succeſſus, ὄνησις. 289 b
Succeſſus argentarij. 156.d
Succidi arbor dicitur, quæ funditus cæditur & euerritur. 585. b. c. d. ἐκκόπτειν. ibid.
Succinum, ἤλεκτρος ὑελοφανής. 768. b. c
Succinum quod ex arboribus ſudat βέρνικος & βερνίκιον Græcis recentioribus. 1106.a.b
Succinum, cum ſit gummi, ex arboribus pinei generis defluens, in lapidem denſatur. 234. a. inter vada & in littore legitur à Germanis. ibid. b. frigore in lapidem coire mauult Ariſtoteles. ibid.c
Succinum è mediali arboris non è medulla. 235.a. Succinum ex Germania in Illyricum peruenit, & inde ad Tranſpadanos. 235.a.d
Succinum liquidius vel Charabet quidam putarunt eſſe Anime orientale. 1151.c. Succino vel electro ſimilia multa gummium genera. ibid. quod & ipſum gummi eſſe arboris, vel pinus, vel populi multi putant. ibid. ſed & eodem nomine quo Succinum aliæ gummium ſpecies appellatę. ibid.
Succinum rude. 356.e
Succini crines. 768.e
Succini tredecim millia librarum à rege Germaniæ Neroni dono miſſa. 236.c. Succini gleba allata tredecim librarum. ibid. d. Succinum Indicum naſcitur rude & corticoſum. 236.d.e
Succino ferri ramenta attrahi. 89. b. Succinum oleo additum. ibid.c.d. Succini capilli. ibid.e
Succinus pro Succineus. ibid.a. Succini annuli. Succina gemma. ibid.
Succus cocci, ἄνθος. 273.c.274.a
Succus ſaporatus. 1282.e
Succus non arborum, ſed pomorum & nucum intelligitur. 1283.c. Succum vinoſum vuis ineſſe perperam negat Plinius. ibid.e
Succi nuctorij flos in purpuris inter τράχηλον & μύκωνα. 1126.c. vel in mediis faucibus. ibid.
Succi ſinguli vnguenta ſæpe faciunt. 468.d
Succorum differentia in fructibus maximè cernitur. 1282.c. Succus qui expreſſione elicitur, Græcis propriè χυλός. ibid. vulgò autem ſuccus qui exponitur. ibid. ſuccos ex rebus quæ manduntur, exprimit manducatio. ibid.d
Suculæ, paruæ ſues, porcale. 954. d. & ſuculæ quæ Græcis ὑάδες. ibid.
Sudarium quo caput defuncti inuoluebatur, quid. 1211.c.d. Sudarium καψιδρώτιον vnde dictum. ibid. c. Sudarium quibuſdam à Sudore. ibid. Σουδάριον an eo ſenſu reperiatur quo Græcis Σουδάριον. ibid.d
Sudarij qui ex palæſtra Veneria ſudant. 1211. c
Sudatum Latinis recentioribus χάραξ. 1209. a. & Græcis recentioribus σοῦδα foſſa dicitur. ibid. quia caſtra vallo & foſſa circumcingebantur, alterum pro altero ſumpſere. ibid.
Sudena & Sudis, genus piſcis. 232.c. a. σφύρα & σφύραινα Græcis. ibid.
Sudis, σφύραινα ἰχθῦς. 232.c.a. & σκόλοψ. 231.a
Sudis χάραξ. 1203.b. Sudis pro Caula porcorum in legibus Longobardorum. ibid.b. quod vocabulum Galli retinent. ibid.
Suetonius Paulinus. 295 a

Structura ordinaria. 1230.d.e. propriè latericia. 1231.a
Structura Græcorum. 378.a
Structurarum tria genera vulgatiſſima. 1232.d
Strueferctum, vel Struefertum, quaſi ſtrues bona, genus libi compoſitum. 1263.a
Struere & Inſtruere. 378.d
Struice non Strue. ibid.c.
Struices cæmenticiæ. ibid.b
Struices & Inſtruices. ibid.
Strophion pro Struthion. 410.e
Struthio camelus dictus paſſer marinus. 312.e
Struthea mala. 710.b.d. στρούθια. ibid. b.c. Struthea lutea. ibid. e.a
Struthium nec luteo tingendo nec rubro bona, ſed lanis tantum lauandis. 1165.a. eam quam Plinius Radiculam vocat, & quam tingere aſſerit quidquid cum ea decoquitur, cum radicula Syriaca confundit. ibid. Struthio ſemen nullum. ibid.b.e
Struthij radix. 395.c
ςρύχνος, halicacabus. 273.d
ςρύχνον & τρύχνον, idem. 1041.b
Strychni potio, drachmæ pondere, diuerſa ab ea quæ fit duarum drachmarum pondere. 1086.a.b.c.d.e. Strychnos drachmæ pondere potus ἀϐλαϐής. ibid.d
Strymon fl. 154.b
Stuc, Stuccum. 1096.a
stuch hodie, κρύον Græcis recentioribus de ciſternæ tectorio. 1099.a
Stupas producere. 1315.d
Stupore defigi. 1087.e
Stupor neruorum, ἡ ἀςυνία. 455.b
Sturio ex Gottico Stur. 1318.a. ſic enim ab iis vocantur à Gottis. ibid.
Sturio tranſpoſita vna litera, fortaſſe ex Turſio 1314.e. 1316.e. non tamen idem Sturio qui veterum Turſio. ibid. Sturioni roſtrum porrectius. 1315.a. Auſonius Silurum ſuum vocat amnicolam Delphina. ibid. Struthionis corium læue, & eius coloris, quaſi oleo vnctum. ibid.b. non tamen ſimilis Delphinis Sturio. ibid. Sturioni paruum os ac pæne nullum. ibid.c. inter piſces maximè innocens. ibid.c.d. oris loco exiguum foramen habet quo vdum ſugit. ibid.c. Sturio non idem ac Oxyrinchus piſcis. ibid.c.d. ὀξύρυγχος quidem dici poſſit ab acumine roſtri. ibid.d. Sturio non eſt Lucius noſter. ibid. Sturio non eſt veterum Acipenſer. ibid.c. 1316.d.e. Sturio marinus & fluuiatilis. 1315.e. 1316.d. coſtum habet, ſquamiſque caret. 315.a. Sturio minimè rarus. ibid.e. maximus omnium piſcium amnicorum. 1316.d
Sturnorum proprium cateruatim & globatim volare. 181.d
ςίϐι vel ςίμμις vocata πλατυόφθαλμος. 395.
ςιϐὴ, pro ςίϐι. 393.e. ςίϐι, vel ςίϐεος. 395.d
ςυλὶς, ςυλίσκος. 573.d
ςυλοπινάκιον. 741.d
ςυλὶς caudex & truncus. 1271.c
ςῦμα pro ςύμμα. 274.d
ςύμμα, βάμμα. 274.a
ςύμμα, tinctura, & βάμμα. 465.a.b. 466.b.c.b.c. 467.a.e.d. 468.a.c
ςύμμα pro medicamento quo aliquid tingitur. 1146.c
Stymmata, ςύμματα, aromata vel odores quæ oleo ſpiſſando adhibebantur. 465.d.c. 466.b.c
ςύφειν aliud, aliud ἀποϐρέχειν. 467.a
ςύφεσθαι, propriè adſtringi & alligari. 1146.d. veteres pro tingi vel infici vſurparunt. ibid.c
ςυφὸς, qui vim adſtringendi habet, & σκληρός. 465.b.c. inde Latinum Stypus & Stipus. ibid.b. & ςυφελός. ibid.e
ςύφειν, aſtringere. 465.a. vnde τὰ ςυπτικά. ibid. ςύψις, κόλλησις. ibid. in vnguendis ſtillandi ſignificationem tantum habet. ibid.d
Stypſis, ςύψις vnguenti craſſitudo. ibid.d
ςύψις olei, quid. 464.c. aliud ςύψις δερμάτων, aliud ςύψις ἐλαίων. 465.a.c.d.a.b. ςύψις μύρων. 465.d
ςύψις non omnis tinctura, ſed ea qua ſimul tingitur & alligatur color. 1146.d. ςύψις pro καθεξῆ, vnum ex tribus quæ in tingendis coloribus requiruntur. ibid.c. tinctura niſi ςύψις allegata, non poteſt eſſe diuturna. 1147.a
ςυπτηρία, aluta, alumen. 1166.c
ςυπτηρία βωλῖτις, quæ habet glebæ figuram, aut in glebam ſtringitur. 1166.d. quæ & πλινθῖτις. ibid. nam glebæ & latereuli eadem figura. ibid.
ςυπτηρία, alumen, aluta. 465.a. Alumen ſtipum. ibid.a.b. ςυπτηρία σχιςὴ, πλακῶδης. ibid.
ςυπτηριακὸν δέρμα. ibid.a
ςυπτικὰ medicamenta, quæ. 1146.d
ςυπτικὰ infectoria medicamenta, quæ conficiendis coriis inſeruiunt. 465.d. 1146.d
ςύραξ, arbor & ſuccus. 551.a
Styrax Plinio, ςύραξ Græcis. 541.e. veteribus Latinis Storax. ibid.
ςύραξ καλαμίτης, quid. 542.a.b.c. b. 452.b.c.e. præſtantiſſimus rariſſimus. 542.a χυμαλίας. ibid. d.e. 543.c
ςύραξ λιπαρὸς, Styrax liquidus. 1061.a. diuerſus à ſtacte myrrhæ. ibid.b
Styrax ab Anatibus incenſus ad ſerpentes pinnatas abigendas. 541.c
Styrax liquida non eſt ſtacte veterum. 1025.e. nam alia ςακτὴ ςύρακος, alia ςακτὴ σμύρνης. ibid. 1026.a. ςακτὴ ςύρακος, liquor melleus quem emittit flauus ſtyrax. 1026.a. qui & λιπαρὸς ςύραξ dicitur. ibid. vnde λιπαρὸς ςύραξ & ςύραξ καλαμίτης diſtinguuntur. ibid. idem diſcrimen inter ἄσπρον ςύρακα & χυμαλίαν. ibid. Styrax ἄσπρος albus dicitur, ſiccus gummium modo: χυμαλίας liquidior & flauus. ibid. b. Calamites rarior & præſtantior. ibid. κόμμαι ἰσικὸς, ἄσπρος & σμυρνίζων. ibid. pallidus ac ſubalbidus, ἄσπρος, ibid.c. at ξανθὸς de Chymaria, quod & ξανθὸν dixere. ibid. καλαμίτου & λιπαροῦ notas confudit Iſidorus. ibid.
Styracis duo genera Dioſcoridi. 542.e. alterum liquidus, alterum magis concretum ad inſtar gummis. ibid. liquidus ſtorax. ibid.c.d.e. eo capillos perfundebant. ibid.d. inde ςυρακινοι χιτῶνες. 541.e. 541.e
Styracis rami exenterati à vermibus calamis ſimiles intus euadebant. 545.a
Styx fons in Arcadia. 140.c.d
Styx fl. in Arcadia. 148.e
Στὺξ Ωγυγίη. 842.d
Suaſus color, vel Inſuaſus, ſimilis luteo, ſed obſcuro. 346.b.c. non eſt ὁ κάπνινος color, ſed ὁ πεπυρωμένος κεκαπνισμένος. 346.c. & ſic omnis color qui fit inficiendo vocari poteſt. ibid.c.d
Suaſtus, Σόαςος, amnis Indiæ, veteribus Cophes vel Cophen. 993.c.d

Sub, à Græco ὑπὸ ſed dimidiatum. 892.e
Subacta politionibus. 202. d. vt iaculorum Subactiones. ibid.
Subcutaneus morbus. 23.e
Subdiuum, ὑπαίθρια. 443. b. ἐν τῇ αἰθρίᾳ, Subdio. ibid.
Suber, φελλός. 343 b
Suber, σῦφαρ, quod corticem & exteriorem corticem ſignificat: & inde arbori nomen quæ tota cortex. 341.d. Suber Græce φελλὸς, ὁ ὑπόφελλος φλοιός. ibid.
Subfulmen, idem quod Subfulcimen. 233.d. ὑπέρεισμα. ibid.
Subhaſtari, ſub haſta vendi. 158.d
Subire, Subire onus. 550.d.e
Subla, ὑπήνη. 916.e
Subla pro Subula. 223.a.d
Sublaqueare, ὀρύσσειν. 233.e
Sublaqueum oppid. vulgo Sublacum. 516.d
Sublimitas pro longitudine, ſeu proceritate, 40 vel altitudine. 43 a.b
Subliniare os. 158.b
Sublones, oryges. 223.a
Sublucare arborem. 585.d
Submouere turbam. 307. a. Submoto incedere. ibid. Submouere, verbum lictorium. ibid.
Subnaſcentes fructus. 294.b
Subriganda ὑγρασία. 1263.e
Subruncinare, idem quod Subruncare. 728.
Subruncinator, deus qui runcationi vel ſubruncationi præeſt. 728.a
Subruncini limites. 678.c
Subruncini limites. 681.a
Subruncini limites. 728.a.b. Subruncinus à Subrunco. ibid.b
Subſellia in theatro per cuneos diſtincta. 919.a. in cuneis compoſita. ibid.e
Subſellia ὑπόστεγα parauerat Tarquinius Priſcus. 920. d. quibus vltimam manum impoſuit Tarquinius Superbus. ibid.
Subſelliorum ordines dici poſſunt limites. 918 d.e
Subſiciui agri. 682 c.d. Subſiciuorum duo genera. ibid.c.d.e
Subſicinum. 669.c
Subſidere in profundum. 1165.a
Subſolanus. 1245.e
Subſtitiuus. 732.c. pro Subſtitutiuos. 732.d
Subſternuntur colores vt alij ſuperimponantur. 1047.e. hodie Garancia & Guaſtum coccineis & purpureis Subſterni ſolent vt colorem alligent. ibid. e.a. Subſterni dicitur Anchuſa coloribus pretioſis, vt conchyliis & purpuris ac cocco. ibid.a
Subſtratum gemmæ, ὑπόστρωμα. 563.e. 564.a
Subtemen in charta contexenda. 417.a
Subtemen μεταξύ νήματος ſtamine. 391.e
Subterraneum, ὑπόγειον. 1207.d
Subula, & oppopa, inſtrumentum foſſorium, ὄρυξ. 223.e. inde Subulones dictæ feræ, quę Græcis ὄρυγες. 223.a
Subulæ & ferulæ in ceruis, Gall. Dagues, σπάθαι & πέταλα. 222.e
Subulonem, ſeu orygem modo ceruis, modo capris accenſet. 223.a.c
Subulones, Brocards. 222.e
Subulones in genere ceruorum, vt ſpecies ὁμοφυεῖς. 224.a
Succeſſit & vicit, de ſecundo oſtio miſſis dicebatur. 904.e. 905.a.c
Succeſſus, ἐπίκουρος. 289 b
Succeſſus argentarij. 156.d
Succidi arbor dicitur, quæ funditus cæditur & euertitur. 583. b. c. d. ἐκκόπτειν. ibid.
Succinum, ἤλεκτρος ἀπὸ φυτοῦ. 768. b. c
Succinum quod ex arboribus ſudat βέρνικος & βερνίκη Græcis recentioribus. 1106.a.b
Succinum, cum ſit gummi, ex arboribus pinei generis defluens, in lapidem denſatur. 234. a. inter vada & in littore legitur à Germanis. ibid. b. frigore in lapidem coire mauult Ariſtoteles. ibid.e
Succinum è mediali arboris non è medulla. 235. a. Succinum ex Germania in Illyricum peruenit, & inde ad Tranſpadanos. 235.a.d
Succinum liquidius vel Charabe quidam putarunt eſſe Anime orientale. 1151.c. Succino vel electro ſimilia multa gummium genera. ibid. quod & ipſum gummi eſſe arboris, vel pinus, vel populi multi putant. ibid. ſed & eodem nomine quo Succinum aliæ gummium ſpecies appellatę. ibid.
Succinum rude. 356.e
Succini crines. 768.e
Succini tredecim millia librarum à rege Germaniæ Neroni dono miſſa. 236.c. Succini gleba allata tredecim librarum. ibid. d. Succinum Indicum naſcitur rude & corticoſum. 236.d.e
Succino ferri ramenta attrahi. 89. b. Succinum oleo additum. ibid.c.d. Soccini capilli. ibid.e
Succinus pro Succineus. ibid.a. Succini annuli. Succina gemma. ibid.
Succus cocci, αἷμα. 273.e. 274.a
Succus ſaporatus. 1282.e
Succus non arborum, ſed pomorum & nucum intelligitur. 1283.c. Succum vinoſum vuis ineſſe perperam negat Plinius. ibid.e
Succi nuctorij flos in purpuris inter τράχηλον & μήκωνα. 1126.c. vel in mediis faucibus. ibid.
Succi ſinguli vnguenta ſæpe faciunt. 468.d
Succorum differentia in fructibus maximè cernitur. 1282 c. Succus qui expreſſione elicitur, Græcis propriè χυλός. ibid. vulgò autem ſuccus qui exponitur. ibid. ſuccos ex rebus quæ manduntur, exprimit manducatio. ibid.d
Suculæ, paruæ ſues, porcale. 954. d. & ſuculæ quæ Græcis ὑάδες. ibid.
Sudarium quo caput defuncti inuoluebatur, quid. 1211.c.d. Sudarium καψιδρώτιον vnde dictum. ibid. c. Sudarium quibuſdam à Sudore. ibid. Σουδάριον an eo ſenſu reperiatur quo Græcis Σουδάριον. ibid.d
Sudarij qui ex palæſtra Veneria ſudant. 1211. c
Sudatum Latinis recentioribus χάραξ. 1209. a. & Græcis recentioribus Σοῦδα foſſa dicitur. ibid. quia caſtra vallo & foſſa circumcingebantur, alterum pro altero ſumpſere. ibid.
Sudena & Sudis, genus piſcis. 231. e. a. σφύραινα & σφύραινα Græcis. ibid.
Sudis, σφύραινα ἰχθύς. 232.e.a. & σκόλοψ. 231.a
Sudis χάραξ. 1203. b. Sodis pro Caula porcorum in legibus Longobardorum. ibid. b. quod vocabulum Galli retinent. ibid.
Suetonius Paulinus. 295 a

Suffetula vrbs Byzacij. 321.a
Sufflamen, pro Suffulmen. 233.d.e. 234.a
Sufflaminare pro Suffulminare. 233.e
Suffio, à Fuo vel Fio, quod à Græco φύω Æolice pro θύω. 500.b
Suffulmen, non Sufflamen. Suffulminare pro Sufflaminare. 233.e
Suillus, perperam pro Sullus. 336.c
Suillus, ὕειος, vt Suilla caro. *ibid.*
Suillo ab Hiſpanis hodie vocatur Porcellus marinus. 1315.b. *Suillus* etiam vocatus Ichneumon. *ibid.*
Sulco vno ſerere. 726.c.d. ſulco quarto *ibid.* c.d.e. tertio. *ibid.* e. 727.a. altero ſulco. 727.a
Sulci & foſſæ pro limitibus agrorum. 821.c
Sulcorum ſigna. 727.e
Sulla cognomine Felix, ἐπαφρόδιτος. 54.d
Sullus, ὕνος, ichneumon dicitur. 446.e
Sullus, parua ſus, ab ὕνος. 336.c
Sulpicia horrea. 655.b
Sulphurata vitreis mutata. 1096.e
Sulphuris ardens flamma. 567.b
Summa curæ. 966.c. naturæ. *ibid.* voti. *ibid.*
Summa miraculi. 817.e. Summa voti. *ibid.* τὸ κεφάλαιον. *ibid.*
Summatim, ἄκρως, κεφαλαιωδῶς. 234.e. Summatim doctus, ἀκρόσοφος. *ibid.* ſummatim tangere, ἀκροθιγεῖν. *ibid.* Summatim fermentum, ἀκρόζυμος. *ibid.* Summatim tinctum, ἀκροβαφής. *ibid.*
Summitatim metiendi, pro Summitatum metiendarum. 669.e
Sunium promuntorium. 146.a
Super omnia, Plinio, præſertim & cum maxime. 1082.d
Superans pro alto, Superantiſſimus pro altiſſimo. 788.
Superbior patri, pro patre ſuperbior. 991.b
Superi pro Diis ſuperis. 412.d
Superjacere pro Superare & vincere. 2015.e
Superjaci, ὑπερβάλλεσθαι. *ibid.* d
Superiactus, ſuperſparſus. 384.a
Superiectio Galatici ruboris. 246.e
Superlui, ὑπεκλύζεσθαι. 293.b
Supernatica, Perſicorum ſpecies, quæ è Sabinis veniebant. 604.b
Superponere, ὑποτίθεσθαι. 324.b. Soliuæ refectioni diem ſuperponere. *ibid.* e
Superpoſitio pro ieiunio. *ibid.* e.a. ὑπόθεσις. *ibid.* Ieiuniorum ſuperpoſitio, eſt dilatio. *ibid.*
Superſperſum de rotundis maculis & in vertices ſparſis. 388.e
Superſpicere. 45.e
Superſtitio Græcanica in cultu Solis & lucis. 612.b. contra Solem non mingere. *ibid.* nec noctis tempore pudenda aperire. *ibid.*
Supplicia in diem. 456.e
Suprema, reliquiæ. 53.a
Suprema, relliquiæ, τὰ λείψανα. 43.c.d
Suprema pro obitu, & τὰ λείψανα. 24.d
Suprema tempeſtas reſpondet tempori inter nonam & veſperam. 657.e.658.a
Suprema olim de Sole qui iam occidit. 649.e. poſtea de Sole iam inclinato ad veſperam. 649.a. ante Solis occaſum. *ibid.* e. Suprema reſpondebat nonæ horologiorum. *ibid.* b. Supremam ſequitur veſpera. *ibid.* a. 658.a. Supremam pronuntiabat Accenſus. 649.e.a
Surculos maioris incrementi, θαμνώδεις. 274.e
Surculorum aſperi, ſurculi aſperi. 93.c
Surculorum aſperi. 209.d
Surdus color. 200.d
Surgeon d'eau, ἀναβολή. 1030.a
Suria, vel Suritus rectè verti poſſet κάπρια. 941.d. Surire, καπρᾶν & καπρίζειν. *ibid.* d.e. Surire de ſuibus. *ibid.* d
Surrentini montes. 82.d
Surrentinum villa Pollij. 82.e
Surſum, pro Suſuurſum, ἄνω. 786.b
Suis reſticuli ὄρχεις. 1046.a
Suem excitare. 984.e
Sues tortuoſam habẽt caudam, 455.d. & ſi rectam habent, eam intorquent. 455.d.e
Sus pro ſub, ἄνω. 786.b. inde Suſque deque, ἄνω καὶ κάτω. *ibid.*
Suſque deque. 879.a
Suſa cur Μεμνόνειον ἄστυ dicta. 873.e
Suſa vrbs. 1178.d.e. in mediterraneo Perſidis. *ibid.* e
Suſa ad Eulæum amnem ſita. 699.e. 701.a. quæ ad Choaſpem veteribus. *ibid.*
Suſa primum Suſianes oppidum. 1193.a
Suſa Perſidis nobiliſſimum oppidum. 1192.e. imò Suſianes. *ibid.* nam Suſiane à Perſide diſtincta. *ibid.* e. 1193.a
Suſa in Suſiane poſita, Perſarum vetus regia. 1193.b. Σοῦσα Περσικὴ πόλις dicitur, imperij Perſidis vrbs. *ibid.* c
Suſa olim regia Perſici regni, non Perſidis metropolis. 1194.d. non autem nobiliſſimum Perſidis oppidum, vt vult Solinus. *ibid.* Suſa Ammianus dat Suſianis, non Perſia. *ibid.*
Suſcitare, idem quod excitare. 984.c. Suſcitare vulturium. *ibid.*
Suſiana. 700.e.701.d.e.a
Suſiana regio. 800.e
Suſiane non eſt vicina Bactrianæ. 1196.c
Suſiane, Σουσιανή regio à Perſide diſtincta. 1192.e. 1193.a. Suſianæ primum oppidum, Suſa. 1193.a
Suſiane ſemper à Perſide diſtincta. 1191.c.d. licet Strabo ſcribat Suſianen eſſe propemodum partem Perſidis. *ibid.* d. & ipſe tamen eas diſtinguit. *ibid.* in Suſiana fontes Naphthæ liquidæ. *ibid.*
Suſiana Perſis prouincia cur in prouinciis regni Parthici non numerata. 1197.e
Non Suſtinet dicere, οὐχ ὑπομένω, οὐ καρτερῶ. 776.a
Suſum pro Surſum. 391.d
Sutilis, Sutor. 246.b
Sutile, quid. 246.a. τὸ ῥαπτόν. *ibid.*
συάδες paruæ ſues. 954.d
Σύαγρος promuntorium ſinus Sachalitis. 509.e.b. Σύαγρος λιβανωτοῦ. *ibid.* e.a.b
Syagros promuntorium primum ſinus Sachalitæ. 493.e. 494.a. 497.d. 498.b. 499.b. σύαγρος quoddam turis genus. 494.a
Syagrum promuntorium. 1266.c
Syagros Arabiæ portus. 1178.c
Syagri palmulæ. 1322.b
συᾶν & συβᾶν, Subare, de fœminis. 941.e
σύαξ, pro σύαξ, ὁ συώδης. *ibid.*
Sybaris olim dictum Thurium. 72.a
Sybaris à quibus condita. 65.a
Sybaris nomen viri. *ibid.*
Sybaritæ. 894.c Sybaritici equi. *ibid.*
Sybaritæ Pæſtum condiderunt. 66.c. Achæorum coloni. *ibid.*

Σύϐαξ pro σύαξ, ὁ συώδης. 941.e. σύϐαξ. ὑώδης. *ibid.*
Sycallides, ſeu Ficedulæ cur credantur mutare colorem, & melancoryphi fieri. 238. b.a
Συκάμινον, morum. 462.b.c
Συκάμινον ἀλφίτῳ πεπασμένον, quid. 462 c.d
Συκάμινα, mora. 1325. c. ἄϐρωνα. *ibid.*
Συκάμινος antiquis Morus arbor & fructus arboris. 462.a
Συκάμινος ἀγρία, rubus. 462 a. eius fructus μόρον. *ibid.*
Συκάμινος, quæ ficus Ægyptia Plinij eſt, frequens in Caria & Rhodo. 459. c. Συκάμινος Αἰγυπτία. 459.c
Συκάμινος, συκῆ Αἰγυπτία dicta. 533.c
Συκάμινος Αἰγυπτία, ſui generis arbor. 608.d. ficus fart non mora. *ibid.*
Συκάμινος Αἰγυπτία, à mori ſimilitudine aliis συκάμινος, aliis συκῆ quòd fructum edat ficui ſimilem. 462.b. vnde & compoſito nomine συκόμορος dicitur. *ibid.* Sycaminos in Pandectis. *ibid.* συκάμινος apud D. Lucam eſt ſimpliciter Morus. *ibid.*
Sycaminus Ægyptia caudice tantum & non ramis fructum fert. 462.c
Συκάμινος alia vulgaris, alia Ægyptia quæ & συκόμορος. 606.d. συκόμορος Αἰγυπτία, & ἐξ Αἰγύπτου Sycomorus. 607.b. Ficosalia à Ficu Ægyptia. 606 c
Συκάμινος & συκόμορος, ficus Ægyptia, Plinij. 459.a.b.461.d.e. quod ſimilis moro quam Græci συκάμινον appellant. 461.d
ἡ Συκῆ, ficus arbor, τὸ σῦκον fructus. 959.d
Συκῆ Αἰγυπτία dicta & συκάμινος Ægyptia, & κερατωνία. 533.a
Συκῆ Αἰγυπτία, ἡ κερατωνία Ionice κερωνία. 459.b.c. dicitur & κερωνία. 459.c. falſo Ægyptia nominata, vt quæ non in Ægypto, ſed in Syria & Ionia naſceretur. *ibid.* circa Rhodon & Cariam & Cnidon. 459. c.a. ficus Aegyptia Plinij videtur diuerſa ab illa, quæ συκῆ Αἰγυπτία. 459.c. 461. c. Ceronia συκῆ Αἰγυπτία cur dicta. 459.b
Συκῆ Αἰγυπτία Siliquæ arbor dicta, cum fructus eius à ficos ſimilitudine longè diſtet. 980.a. in Syria naſcebatur, non in Aegypto. *ibid.* κερωνία ab Ionibus dicta, & κερατωνία & κερατία. *ibid.*
Συκῆ Αἰγυπτία dicta etiam arbor in Aegypto naſcens, quæ aliis Sycomorus. 980.a. 981.c
Συκῆ ἱερὰ, Ficus ſacra, quæ colebatur in foro, ad Comitij aram enata. 1137.b.c e. 1138.d. quæ & Ruminalis, & Nauia dicta eſt. *ibid.* b.c.c. Ruminalis potius dicta quam Næuia. 1138.d
Συκῆς σπανὴ, fici lac. 1061.a
Συκομορία in Iudæa etiam naſcitur. 459.a
Συκομορία diuerſa à ſycamino vulgari. 462.b
Sycomoros, morus Aegyptia. 1284.c
Συκόμορος, ficus Aegyptia. 606.d. 607.b
Sycomorus dicta συκῆ Αἰγυπτία in Aegypto naſcens. 980.a. 981.c
Sycomorus etiam ramis fructum fert. 462.a. eius fœcunditas. 463.c.d
Συκόμορος & συκάμινος ficus Aegyptia, Plinij. 459.a.b. 461.e. συκόμορος nomen ex ficu & moro compoſitum. 459.c. quaſi Moroficos. 461.e
è Sycomoro lacrima extrahenda, prius quam fructum edat. 1285.a
Σῦκον Αἰγύπτιον, fructus arboris quæ συκῆ Αἰγυπτία dicitur. 459. c.e. dictus & ſiliqua, & κεράτιον. 459.
Σῦκον μέλαν. 959.d.b
Σῦκα ficus virides & recentes χλωρὰ ἢ ξηρά. 957.b. σῦκα ξηρὰ ἰσχάδες. *ibid.* c
Σῦκον ἐπίπλοος δίαις & μαζία. 1019.d
Sycotin, Gallis, aloe hepatis dicta, à συκωτὴ, quod pro iecore vſurpat Græcia infima. 1055.d.e. inde Sycotina aloë, quæ veteribus Græcis ἡπατῖτις. *ibid.* non autem à Socotora inſula Indiæ. *ibid.* Immo Sucotora potius inſula hinc nomen inuenit. *ibid.*
Sycotina Aloë recentioribus, quæ ἡπατικὴ vel ἡπατίτης vetuſtioribus. 1319.b
Συκωτικὰ à κοιλία, pilulæ in quibos aloë indebatur. 1319 b. non vt volunt Arabes, à Socotora inſula. *ibid.*
Συκωτὴ Ficatum. 1319.b. quid apud veteres & recentiores. *ibid.*
Συκωτὴ pro iecore Græcia infima dixit. 1055. d. antiqua iecur anſeris vel porculi ficis paſti. *ibid.* vnde ἥπατα συκωτὰ, quæ & συκωτὰ inde & recentioribus quoduis iecur συκωτὴ. *ibid.* & Latinis *Ficatum*. *ibid.* c. & Gallis, *Foye*. *ibid.* inde Sycotina Aloë, quæ veteribus ἡπατῖτις. *ibid.* Hinc Sucotora inſula ex qua vera hæc Aloë. *ibid.*
Syedra, Σύεδρα, vrbs Ciliciæ Trachææ. 771 b.c
Σύεδρα, Syedra vrbs Ciliciæ Tracheæ. 771.b.c
Syene. 420.d.e.b.c.e. finis Aethiopiæ, & initium Aegypti. 420.e. cataractes vltimus Nili ſupra Syenen. 420.e
Syene ἄσκιος ſub Cancro & Leone. 422.c.d. de eo diuerſæ opiniones. 422.e. 423. 424. Syene cancro ſubiecta dicitur. 424.a
Syene peninſula decem millia paſſuum in ambitu habet. 437.c
Syene infra nouiſſimum quadrantem viginti quatuor millia. 437.d. à Syene vſquedum mari inſinuetur, Nilus nomen ſuum tenet: ante Syenen Nigris vel Siris vocatur. 437. b.c. d. Syene oppoſita Elephantinæ. 437.e. interfluente Nilo. 437. e b. 438. d. ambæ dicuntur clauſtra Romani Imperij. 437.a. 138.d
Syene infra nouiſſimum cataracten. 237.d. 238. c. in Arabico latere Nili, i. orientali. 438 a
Syene ad Orientem. 448.c. Syene Pſelcis in eodem latere. 448.a
Syene in fine imperij & extrema Aegypti parte. 449.b. 450.d. in ea tres cohortes prætendebant. *ibid.*
Syene in fine imperij & extrema Aegypti parte. 449.b
Syene oppidum, in quo ſub ſolſtitio, horologiorum gnomones vmbram non iaculantur. 664.d. Syenes Meridianus. 666.b. eius ab Alexandria diſtantia. 666.e
à Syene ad Meroen quot paſſuum millia. 383 d.e

Συηνίτης λίθος, Syenites lapis. 475.b
Syenites lapis, non ſtatuarius Memnon. 475 b
Συſκατεργάσαθαι. 36.b
Συχαῖος, Sichæus, vir Didonis. 313 d
Συγγραφὴ de hiſtoria pedeſtri ſermone conſcripta. 858.a
Sylla cur dictus συκάμινον ἄλφιτον ἐπιπεπασμένον, motum polenta ſparſum. 461. b. e. d. Sylla uoo primus ita cognominatus. 462. c. nomen familiæ à Græco ductum, ὕλλος, ὕλλης, Suilla. ibid. crudelitas Syllæ racta. 462.d
Συλλιπαίνεσθαι. 1082.e
Συλλογὴ Epigrammatum & κύκλος & σέφανος, idem. 849 a
Συſκαταδύνοντα ſidera. 433.c. συſκαταδύοντα. 434 c
Σύſχορδα. 310.e
Συλλογεὺς, Autilegulus, χρυσοκλέπτης. 1081.d
Symæthus flumen in Sicilia. 103.d.
Συμβαῖνον, σύμβαμμα, euentus. 538. e. συμβαῖνον πάθος arboris, quid. ibid.
Symbola aliquot inſculpta pro Elogio mortui, nulla inſcriptione. 1221.d.e.a.b.c
Συμμηνία, quaſi Conlunium, Interlunium. 1007.d
Συμπατῆσαι, vnum è tribus Fullonis muneribus. 391.a
Symphoniæ cantus. 125.d
συμφυεῖς, Congermini. 963.c
σύμφύεσθαι, adcorporari. 707.b
συμπλοκὴ, nexus pancratiaſtarum. 290.a.291.c
συναλλάσσειν, contrahere, permutare. 1195.c
συνανατέλλοντα ſidera. 433.b 434.e.
συνανατολαί. 434.c
συναποθνήσκειν. 467.a
συναποθνήσκειν dimicatio. 307.d
σύνδρομάδες θύραι, quæ. 927.a.e
σύνοδοι. 192.e
σύντρεις. 192.e
σύνεδροι quæ & παρεδρίαι. 579.a
συνεπίβημα. 874.d
συνεφαψάμενον, συνεχθεῖσαι. 467.c.
συνεταιρίαι, quid. 392.b
Synnadicum marmor. 560.b.a
Synnadicum marmor. 562.c
Synnadicum marmur ſimile alabaſtritæ lapidi. 559.b.
Synnadicus lapis candidus, ſanguineis interſtinctionibus variatus. 559.b. dicebatur & Docimites. ibid.
συνώνυμος λίθος, Quadratum ſaxum. 378.b
συνώνυμον λίθον. 1229.d.e
Συνώνυμον, par & æqualis. 1233.c.
λίθον συνώνυμον. ibid.
συνοχίτης, Synochitis gemma, à retinendis Deorum manium imaginibus quæ euocare ſunt. 1091.b
Synodicæ ſtellæ. 721.b
σύνορον, Collimitium. 985.d
συνταγαὶ remedia à diis ſumuio data aut præſcripta. 351 b
συντέλεια dicitur de opere abſoluto & conſummato. 814.a.
συντελεσθῆναι. 816.a
Synthesinæ tunicæ à ſingularibus diſtinctæ. 1170. c. per ſyntheſes veſtimenta ſua componebant ſepreuario vt plurimum conſtantes numero. ibid.
συνθέσθαι, quid. 461.a
Syperis vel Hyperis. 2181.c
Syphacis βασίλειον, domus, Cirrha. 495.e
Σῦφαρ, γῆρας, exuuiæ ſerpentis. 341. c. σῦφαρ, Latinis veteribus Suber. 341.d. pellem & exteriorem corticem ſignificat. ibid. inde arbori nomen quæ rota eſt correx. ibid. σῦφαρ φολὶς vnde fellis. ibid.
Σῦφος, ſibus. 341 d
Syracuſis & Rhodi nullo non die Sol conſpicitur. 105.e
Syræ, pro Suræ. 40.e
Συραστρηνὴ à regione Indiæ. 1059.c
Syrbotæ. 585.b
Σύρεσθαι flumina dicuntur. 697.c
Syri. 624.e
Syri etiam vocati Arabes. 482.c
Syri Dij. 281.d.e. 282.a. ouorum progenies. ibid.
Syri dij ouorum progenies. 574.c
Syria dea, ἡ θεὸς Συρία, ſic κατ' ἐξοχὴν nominata 574.d. nam quot vrbes Syriæ & Phœnices, totidem numina ſingulis vrbibus data. 574. e. illa autem peculiare numen fuit Hierapolitanorum. 574.d. alij Iunonem, alij Venerem, alij Matrem deûm eſſe tradunt. 574.d. 575.c. ouo piſcis natam quidam prodidere. 574.c. alij Venerem eſſe quæ piſcis formam in Syria ſumpſerit Typhonis metu. ibid. ſed nemo ſcripſit hanc ſub effigie piſcis cultam. ibid. fabula de eius ſeu Veneris genitura. 575.a
Syria pro Arabia Petræa. 482.b
Syria à regibus alienata. 771.a.c
Syriæ nomine regio omnis ab ora Syriæ maritima vſque ad Babylonem. 1227.d. à Babylonia vſque ad Iſſicum ſinum. ibid. e. Syriam & Aſſyriam comprehendebat Syrorum imperium à Parthis euerſum. ibid. e. 1228. a. Syria Phœnice & Aſſyria, idem. 1128.a
Syriæ tres veteribus, Κοίλη, Φοινίκη & Παλαιστίνη. 470.a
Syria ad ſinum Arabicum extenſa. 488.d
Syria Antiochia. 627.d.e. Συρία Ἀντιόχεια. 627.a
Syria Antiochia, pro Antiochena. 890.e
Syria non bene diceretur pro Antiochia vrbe Syriæ. 1226.e
Syriæ Antiochia, vel Ἀντιόχεια Συρία. 1216.b.d
Syriæ addita minor Armenia vſque ad Euphratem Auguſti temporibus. 807.c
Syriæ vicina Cilicia. 1060.a.c.d
Syriæ vicina Cilicia. 1321.e
Syria cœle. 804.c. pro quo Syria cile. ibid.
Syriæ pro Syria. 95.c
Syriæ, ἀρχαϊκῶς pro Syria. 943.d
Syrinca nardus, vide Nardus Syriaca.
in Syria nihil odorum naſcitur, præter calamum & iuncum. 1059.b. 1068.c. inter Syriam & Indiam multæ prouinciæ. ibid. d.e
Syriaca radicula fucando apta ῥιζάριον vocatur. 1165. b. diuerſa à Rubia. ibid. cum ea perperam confundit Plinius, quum Struchium vocat radiculam. ibid. a.b
Syriaca radicula cibis Syrorum expetita. 1165. e. tingit quicquid cum ea decoquitur. ibid.
Syriacæ ſiliquæ. 460.c.d.e
συριακὴ θάλασσα. 1019.d
Syriacum mare. 626.d
Syriacus calamus, vide in Calamus.
Syriacus color, συρικὸν αἶθος, ſeu συριακὸν αἶθος, abſolutè ῥίζιον vocatur. 1162.b. quæ antiquis φῦκος & χρῶμα. ibid. Radicula,

ſeu ῥίζιον in Syria tantum naſcitur, vnde & συριακὸν αὐτος dicitur. *ibid*.d
Syriacus lapis, & Iudaicus & Tecolithus, idem. 712.c.a
Συριαρχαι. 805.a.b
Syriaticus, ἐθνικὸς, & Συριάτης. 39.c
Syriatici leoones. 315.c.d
Συριακὸν idem & ξῶει voluerunt Græci & Arabes. 1158.e
Syricum. 56.d
Syricum dictos color ruber & ſandaracinos. 1158.c
Syricum vel Sericum idem quod rutilum. 580.d. Syrica carpcora, i. ſyoico pigmento miniata. *ibid*.
Syricum & ſandyx, idem color. 1152.b. ex Sandyce & ſinopide mixtis & Syricus. *ibid*.
Syricum pigmentum à Syro inſula. 1157.d. male Scyricum à Scyro inſula, apud Plio. *ibid*. rubri coloris. *ibid*.
Syricum idem cum Sori faciunt recentiores. 1158.c. Syricum genus Silis. *ibid*. Syricum color ruber & ſandaracinus. *ibid*.c
συρίκτης, Doricum à συρίζω, non à συρίττω. 221.a
συρίη νάρδος vocatur cùm Indica ſit. 1052.d. in Syria naſcebatur, vel è Syria Græcis Romaniſque veniebat. *ibid*.e
συρίγγια Caſiæ. 1303.b
συριγγίαι κάλαμοι, qui & cur ita dicti. 1299.a.b. 1300.b. fiſtulatorij Plinio. 1299.a.b. tori concaui inſtar fiſtulæ. *ibid*.b. ex iis etiam fiſtulæ compactę. *ibid*.
συριγγίας Dioſcoridi carnoſus. 1300.d. Theophraſto carne & medulla vacuus. *ibid*.d.e. huic ſuffragatur nomen ipſum quod concauum ſignificat. *ibid*. c. Dioſcorides fortaſſe intelligit faciendis fiſtulis optimum. *ibid*. & τὸ ναστὸν ἀπὸ τοῦ συριγγίου diſtinguit. *ibid*. συριγγίας qui multum habet cartilaginis & carnis ad ſcribendum vtilis. *ibid*.
σύριγξ, ἀπὸ τοῦ συρίττειν. 220.c
σύριγξ, fiſtula. 540.b.c. σύριγξ, canna. 540.c
σύριγξ, fiſtula diſparibus cannis iuncta. 125.a
σύριγξ propriè fiſtula πολυκάλαμος. 831.c
σύριγξ ὁ πολυκάλαμος. 832.a. Pandura recentioribus. *ibid*.
σύριγξ πολυκάλαμος & πλαγίαυλος non diuerſæ. 831.b. Calami plures cera coniuncti vino. *ibid*.
σύριγξ αὐτοχέδιος. 832.d
σύριγξ πλατεῖα, lata & plana, non rotunda. 1306.b. non eſt παχεῖα. *ibid*.c
σύριγξ vel κάλαμος, genus ornamenti circa crines. 760.c. 761.a. Fiſtula quia continentur cirri. *ibid*.
Syrij poſtea Aſſyrij dicti. 1228.a. Syriis Balus idem qui Aſſyrius & Tyrius. *ibid*.
Syrinx. 140.c
Σύριος αὐλός. 124.e
Σύριος κύβος & Πέρσης, idem. 1227.d.c. Σύριος δρῦμα pro Aſſyrio vel Perſico. *ibid*.e
Syriſci pro Syris. 60.e
συριστὴρ, fiſtulator. 220.c
συρίττειν de paſtorali fiſtula accepit Plinius. *ibid*.c. de ſibilo qui ſolo ore editur, non de fiſtulari. *ibid*.d
συρίττω & συρίζω differunt. 221.a. συρίττειν pro συρίζειν accepit Plinius. *ibid*.
Syrius ros de myrrha. 1058.d inde Syrios ros, de ſtacte. *ibid*. & myrrha eſt vnguentum ex liquidiſſimo & pinguiſſimo expreſſum. *ibid*.
Syrius ros & ſtacte myrrhæ Syriæ. 1061.a
συρίζειν, vnde συριάδην, propriè pro fiſtula canere. 220.c. à σύριγξ. *ibid*. recentiores pro συρίττειν vſurparunt. *ibid*.
Σύρνα, Syrne, vrbs Cariæ. 864.a
Syromedia Perſidi prætenditur. 1193.b. Syromedi ἐν τῇ ἐσχάτῃ Περσίδος. *ibid*.c
Σύρος veteribus pro Syrico, prototypo nomine inſulæ Syri. 1158.d. vnde Syl vel Sil Latini priſci fecerunt. *ibid*.e. σῶει & σύριον, idem fecerunt Græci & Arabes. *ibid*.
σύρος inſula, à qua Syrios Pherecydes. 1157.d
Syros vna è numero Cycladum. 179.e
σύρος, nomen ſerui. 47.c
σύρος, Ionica inſula. 841.d
Syrtæ dicti loripedes ἀπὸ τοῦ σύρειν, quod trahant pedes, & repant potius quam ambulent. 415.b
Syrtides gemma & Syrtidæ, idem. 91.c
Syrtidis gemmæ color melleus in croceum fulgorem exit. 767.d
Syrtis. 369.a
Syrtis maior. 318.d.319.c.a
Syrtis minor. 319.a.b
Syrtites lapis. 91.b.c
συρτίτης λίθος & συρτίς, idem. 91.c
Syrus ὑποκοριστικῶς Syriſcus. 1127.c
συσταθμία, Compenſatio. 1007.b. æqualitas ponderum. *ibid* b.d. Interpendium & Compendium. *ibid*.d
σύσχημα ἐκ χωρίου. 265.c
συστροφαί, in militia. 311.a

T

T ſæpe effigie minoris gamma pingi ſolita. 1032.d
T & C ſæpe confundunt librarij. 277.c
T & C. 1065.a
T & C cognata. 1076.a
τ & γ paſſim confundunt antiqui librarij Græci. 708.a. & ex duobus τὸ poſtremum in γ mutant. *ibid*.
T & K inuicem mutantur apud Siculos. 106.c
τ & κ non multum differunt. 1271.d
T & P in mſc. ſæpe confunduntur. 13.e
T & P inuicem apud Æoles mutabantur. 110.b. 280.e.a. 310.c. 389.b. & alibi paſſim.
Τάβα promuntorium in Arabico ſinu. 996.d
Ταβάϊτης poculi genus lignei in quo manna diſſoluebatur. 1019.d.e. male à quibuſdam pro populis accepti. *ibid*.d. Ταβάϊτης ab Hebræo *Theba*, quod eſt arca, perperam deducunt. *ibid*.e. ſed nulla ſimilitudo arcæ cum poculo. *ibid*.
Tabala Parthis olim vocata tympana ænea, ad formam clibani facta. 1020.a. quibus in bellis vtebantur. *ibid*. hodie Arabala dicuntur, & Mauris vſitatum. *ibid*.b
Ταλίτης ſcyphi lignei appellatio, quòd eſſent inſtar ταβάλου. 1020.a
Tabarzed ſaccharum aliud quam Tabaxir. 1312.a
Tabaxir Perſis & Arabibus Saccarum illud ex arundinibus Mambu collectum. 1020.d.c. eſt veterum Græcorum σάκχαρον. *ibid*. candidum, fragile dentibus, in harundinibus colligitur, dulce eſt, ad medicinæ tantum vſum ſumitur. *ibid*.c. modò in paruis, modò in maiuſculis grumis concretum. *ibid*.

Tabaxir Perſarum vel Arabum, & ſacar Mambu hodiernum Indorum, eſt Saccharum veterum. 1022.b
Tabaxir, vel Saccharum Mambus, ſuper harundinem Mambu concreſcit. 1311.e
Tabaxir aliud Saccharum quàm Tabarzedi. 1312.a. eſt ſaccharum priſcorum. ibid.
Ταβία, Tabia, quæ & Τεγία, & Ταινία, quod eſt Ταβίαι & Ταινία. 877.d.e
Tabiana, inſula, pro quo Tibiana, & Cadiana apud Ammian. 1182.c
Tabis. 189.c.d
Tabis, promontorium Oceano Serico ſiue Scythica incumbens. 995.e 996.a.b.c. Tabis & Tamos non poſſunt idem eſſe. 996.b. nec mutandus Tamos in Tabin apud Melam. ibid.d. Tabis Scythicum promuntorium. ibid.
Tabula, σανὶς vel ἰκρίον. 180 e
Tabulata in quibus ſtantes ſpectabant in Circo. 919.d. ea furcis ſuſtinebantur. ibid.
Tabulatum. 572.b.c.573.
Tabulata, tabulæ iunctæ & ſtratæ. 1267.b
Tabuletta. 335.e
Tacapa vrbs. 294.a
Tachas pro Tachos. 408.d
Ταχώς, Tachos, nomen proprium Ægyptiacum. 408.d
Tactices pars caſtra metandi ratio. 691.b
Tactus & Contactus. 26.a.b.e
Tæda eſt πεύκη. 502.e. Tæda quid Plinio. 503.d.505.a
Tæda à Græco δαΐς δαϊδὸς δαῖδα. 504.b. Tæda, in libris antiquis, non Teda. ibid.
Tæda, quid proprie. 504.b. δαῒς & λαμπάς. 504.d. pro picea vſurpatur Latinis, quia πεύκη maxime ἔνδαδος. ibid.d.e.505.a. inde Tæda pro naui. 504.e. Tædam Plinius perperam ſextum genus arboris facit, à picea diuerſum. 505.a. ſi quæ fuit arbor Tæda dicta, non poteſt alia eſſe quam πεύκη. ibid.b. Tædæ non ex vna arbore, ſed ex omnibus δαδοφόρεις. ibid.
Tæda male pro arboris certo genere. 504.d.e.505.a. Piceæ & pinus communis. 504.e.a
Tædæ, Plinio imæ ſapini partes ἔνδαδοι. 503.a.504.a
Tædium vitæ. 208.c
Tænienſe genus purpuræ pelagio. 1133.b. in tæniis maris colligitur, ibid. Luteuſi & Algenſi melius, ſed vilius ac dilutius Calculenſis. ibid.d
Tæniis coronabantur ἱερονῖκαι. 370.e
Tafros, vnus ex canalibus quibus Alexandria adibatur. 479.e. 480.a. qui & κιβωτός. ibid. Τάφρος, foſſa. 480.a
Τάγμα pro corpore aut collegio. 612.d
Tagrus mons. 276.a.b.c
Tagus auro fluere dictus. 837.a
Tailler vne plume, κάλαμον γλύφειν. 1045.d
Ταρίαι, maculæ tigrium. 210.c
Taixen. 316.a
Tala arbor Indica. 298.a. eius cortice veſcebantur Indi. ibid.
Talac & Talc vocatum κίμβρον ab Ægyptiis & Perſis traditur. 1098.e
Talare, talo percutere, κονδυλίζειν. 1149. inde Talatrum, aliis Talitrum, ὁ κονδυλισμός. ibid.d
Τάλκ & Χάλκ, Aphroſelenon & Comaris quibuſdam diſtinguuntur. 1098.d
Talch quod hodie ſic vocatur, Aſter Samius quod veterum videtur eſſe quibuſdam. ibid.a. aliis Alumen Scaïclæ. ibid. Græcis omnibus recentioribus Arabice & Perſicè & Ægyptiacè vocatum eſſe ἀφροσέληνον, qui & σεληνίτης λίθος dicitur. ibid.a.b
Talea vel Thalia, à θαλλός. 281.a
Talk eſt Aphroſelenon. ibid.d. κίμβρον ab Ægyptiis & Perſis vocatum Talac & Talc. ibid.e. *Talc* quod hodie vocatur, eſt Arabicum Τάλκ. ibid.a.
Talla Ægyptiis hodie vocatur dactylus recens enixus & viridis. 1329.c
Talla cana. 1169.b.d. Talla caua. ibid.d. Tallaca. ibid.
Talla, folliculum cæpæ. 1168.e. 1169.c. à Græco θύλλις. 1168.e. 1169.d. pro nucleo videtur poſuiſſe Lucillius. 1068.c. de caule tamen cæpitij poteſt intelligi. ibid. 1169.d
Tallæ cæparum pro caulibus. 1169.b.d
Tallas à cæpis videtur diſtinguere Lucillius. ibid.e. vt cæpe ſit capitatum, tallæ caules cæpetiorum quæ capitata non ſunt. ibid.
Talmæ in occidentali latere Nili. 438.b
Talpæ μυογαλῆς dictæ. 282.b
Taly fluuius per Bolbitinum oſtium in mare ſe exonerans. 476. 477.b.c
Tamarus mons vel Tamarus. 136.d.e.d
Tamalabathra hodie Indi vocant Folium Indicum. 1018.e. à quo Græci Malabathrum ſuum nominarunt. ibid.
Tamalabathra dicitur hodie Indis ipſis folium Indicum. 1072.b. vnde μαλάβαθρον ſuum videntur Græci formaſſe. ibid.
Tamalapatra vulgo Indis folium Indicum. 1308.e
Tamale vrbs cum portu & promuntorio in India extra Gangem. 997.d.e
Tamar, ſiccus palmæ Dactylus. 1313.e. ex τράγημα factum videtur, *Tamar*, *Trama*. ibid.a. licet Hebraica vox *Tamar* palmam arborem ſignificet. vnde Arabibus *Tamar* pro palma. ibid. vnde Tamarindi. ibid.
Ταμαρίνδι, ὀξυφοίνικα. 1323.e
Tamarica & Tamaris & Tamaricium, ex Græcia corrupto vocabulo τῆς μυρίκης. 597.b.d
Tamarindi dactyli Indici. 1323.a. ab Hebræo *Tamar*, quæ eſt palma arbor. ibid. quos tamen arbor fert nulla cognatione aut ſimilitudine palmam attingens. ibid. Hi veteribus ignoti. ibid. ὀξυφοίνικες Græcis infimæ ætatis. ibid. Charito φοίνικα Ἰνδικὰ vocat. ibid. Myrepſus modo ταμαρίνδι, modò ὀξυφοίνικα pro re eadem. ibid.
Tamarix, μυρίκη, non ἐρίκη. 596.d
Tamarix ne ſemen quidem fert. 610.e. inter infelices. ibid.
Τάμνα Cattabanum regia. 494.d
Tamnum, vel Tamum, perperam, pro Thamnum. 225.e
Tamos promuntorium Eoi vel Indici maris. 996.d. ad eum Mela inſulam Chryſen ſcribit eſſe. ibid.a.d. Tamos non poteſt idem eſſe cum Tabi. ibid.b. à Tauro attolli dicitur. ibid.b.c. Tamos in Tabin non mutandus apud Melam. ibid.b. Tamos non longe à Gange. ibid.
Tamagra quot ſtadiis diſtet ab Oropo. 148.e
Tanagricæ gallinæ. 872.e. Tanagrici galli commendati ad feminium. ibid.

Tanais. 800 d

Tanais, Iaxartes, à Scythis Silis vncatur. 760.a.c

Tanais duplex. 796.c

Tanais vterque è Caucaſo oriri dicitur. 790.c.d

Tanais vterque Scythicus, ſed longè inuicem diſſiti. 790.d

Tanais ad quem condita Alexandria vltima, longè diuerſus à Sarmatico ſiue Pontico. 790.b

Tanais Sarmaticus è Riphæis iugis ortus in Mæotidem paludem elabitur. *ibid.*

Tanais Scythicus. 1201. b. Iaxarti cognomen impoſuere Macedones. *ibid.* vtrumque confundit Ariſtoteles. *ibid.*

Tanais à Scythis putatus Iaxartes fluuius licet remotiſſimus. 789.a

Tanaim qui in Mæotidem paludem influit, eundem cum Iaxarte qui in Caſpium mare fecerunt Macedones. 796.a

Tanatis inſula, hodie *Tenet*. 247. c. Thanatos dicta Iſidoro. *ibid.*

Tanais vrbs. 567. c. Tanitica præfectura. *ibid.* Taniticum oſtium. *ibid.*

Ταvίτης, gentile, Ταvιτικὸς, poſſeſſiuum. 476.a

Tanites pæderos, Ταvίτης λίθος. 567.c

Τάνταλις, vrbs. Τάνταλος, mons. 863.a

Tantalis vrbs vnde dicta. *ibid.* c. d

Tantalis olim dicta Sypilus vrbs. 862.e.863.a

Tantalus Niobæ pater. 863 a

Tantum quod, πλὴν ὅτι. 229.c. & pro Tantummodo. *ibid.* & pro ἀρτίως. 229.d

ταvυήκης, longam habens aciem. 1144.b

ταvυήκης à verbo ταvύω. 1144.b

ταvύφυλλος à ſpicæ longitudine. 1272.d

ταvύπεπλος, à ταvύω. 1144.b

ταvύπτερος, à ταvύω. *ibid.*

ταvύπους. 1292.d

ταvύφλοιος à ταvύω. 1144.d

ταvύφυλλος. 1292.d

ταvύτριχες, prolixis capillis, à ταvύω. 1144 b

Ταώv, quod eſt Τάλων, & Τοῦα, & Ταώv, & Τάλων. 877.d

Ταπαvῖται infra Naſamones ſiti in Libya interiore. 1019.e. eos pro Tabaitis populis quidam malè accepit. *ibid.* a

Tapetes tonſiles breuibus ac tonſis villis. 1100.c. ἀμφίμαλλοι. *ibid.* d

Taphæ in occidentali latere Nili. 438 b

Taphiæ plures inſulæ inter Achaïam & Leucadenon, ita dictæ à Taphiis populis. 714. d. Ταφίων νῆσοι. *ibid.* e. 715. a

Ταφιας Stephani, eadem cum Strabonis Taphiuſa. 714. d. 715. a. quam Ταφιοῦσαν quidam vocarunt, alij Ταφιάδα, antiquiſſimi verò Τάφον. 714. d

Ταφιασσός, Taphiaſſus, mons prope Naupactum. 716. b

Taphij, Cephallenes, & Teleboæ, non iidem. 714. c. τῶν Ταφίων plures inſulæ inter Achaiam & Leucadiam. *ibid.* d. quæ Taphiæ & Thebaides dictæ à Taphiis & Teleboïs qui eas tenebant. *ibid.* Taphiorum inſulæ & Echinades non multum inter ſe diſſitæ, ſed diuerſis ducibus ſubditæ. *ibid.* e

Ταφίων νῆσοι Strabonis, olim Τηλεβοῶν. *ibid.*

Ταφιουσσιος, gentile à Ταφιοῦσα. 715. a

Taphiuſa, Ταφιοῦσα vel Ταφίουσσα. 714. c. vrbs Cephalleniæ Stephano. *ibid.* ſed male: nam Taphos (quæ poſtea vocata Taphiuſa) & Cephallenia, diuerſæ inſulæ Strabonis. *ibid.* Ταφιας Stephani eadem cum Taphiuſa Strahoni. 714. d. 715. a. Ταφιοῦσα, & Ταφιας olim dicta Τάφος. *ibid.* Taphiuſa inter inſulas Taphiorum, Homero Τάφος. 715. a

Taphiuſa inſula ante Leucadiam, ad orientem Leucadiæ ſita. 715. d. mons dicitur Plinio, quæ alibi inſula. *ibid.* d. e. Taphiuſa parua, deſerta & ſcopulis montibuſque aſpera inſula, vt Echinades: ideo mons appellatum & ſaxum. *ibid.* e. Taphiuſa non iuxta Leucadem, ſed iuxta Leucadiam. 716. a. ad dextram nauigantibus ad Leucatem. *ibid.* forte Taphiuſa dicta mons, Taphiaſſi. *ibid.* b

Taphiuſius aetites. 714. a. 715 a

Tapiuſius pro Taphiuſius. 714. b

Τάφος vrbs Cephalleniæ Stephano, poſtea Taphiuſa. 710. c. Taphon & Cephalleniam diuerſas inſulas oſtendit Strabo. *ibid.* Τάφος antiquiſſimis dictas quæ poſtea Taphiuſa & Taphias. *ibid.* d. Taphon inter Echinades inſulas numerat Euſtathius. 714. e. Τάφος Homero, quæ poſtea Taphiuſa inter inſulas Taphiorum. 715. a 1553

Taprobane. 996. d

Taprobane. 1197. d

Taprobane inſula dicta olim Παλαισιμούνδου. 1264. b

Taprobane πεντάκισχιλίων σταδίων. 1113. c. προβέβληται τῆς χώρας. *ibid.* eius longitudo, latitudo & magnitudo. *ibid.* c. d. πρόσοψις. *ibid.* 1110 e. eius pars ſeptentrionali culta & frequentata. *ibid.* Indiæ obuerſa, & Coliacum promuntorium proſpectat. *ibid.*

Taprobane inter Aſcios Indiæ regiones. 1111. e. & populi eius ἄσκιοι. *ibid.*

Taprobane à continenti Italiæ quot dierum nauigatione diſtare credita. 1115. e. a. b. c. d. quod dierum velificii curſu à continente ſeparata. *ibid.* a. c. e. 1116. a. quot dierum curſu diſparata ab Indiæ littoribus. *ibid.* b

Taprobane inſula olim Παλαισιμούνδου dicta, Ptolemæi verò ætate Σαλική, & alias Σάλαι. 1111. a. antiqua Taprobane eſt inſula quæ Zeilan appellatur ex Σάλη. *ibid.*

Taprobanes inſulæ non maior pars, quam feræ ſibi vindicarunt. 1120. d. quædam pars inſulæ, in qua elephanti, ἐλεφάντων νομαὶ Ptolemæo. *ibid.*

Taprobanes incolæ rutilis comis. 1118. c

Taprobanæ hominum magnitudo longa, procerior humana. 1118. b c

Taprobanem olim pro continente terra habitam fuiſſe, nemo veterum tradidit. 1112. a. ante Alexandrum vel nomine tenus ignota fuit. *ibid.* b. per eius præfectos patefacta eſt, & cognitum ſimul inſulam eſſe. *ibid.* inſula grandis admodum, aut pars orbis alterius Hipparcho dicta. *ibid.* b. c. d. Taprobane Κωλιάδος νῆσος, i. Veneris inſula perperam creditur. *ibid.* d. a. nam Κωλιὰς κολὶς eſt promuntorium Coliacum, cui ex aduerſo reſpondet promuntorium Taprobanes quod Βόρειον dicitur. *ibid.* e

in Taprobanem inſulam Romani negociatores commea-

re non ſolebant ante Annij Liberti in eam aduentum. 1121.b e
Taprobanitæ dicuntur falſo à Solino de montium ſuorum ſpecula Sericum latus proſpicere. 112 .a. quæ ſint interualla. *ibid* a.b. Plinius verò air Seres omnium hominum cœtus fugere, nec à quoquam aſpici quam à Taprobanitis, vt eorum legati prædicabant. *ibid* d.e.a. Taprobanitis non conueniunt rutilæ comæ, cerulei oculi. *ibid*.a. vt Æthiopibus viciniores quam Scythis, ita facie ſimiliores. *ibid*. ad meridiem prorſus ſitis. *ibid*. ipſis Indis ὁμόχρωοι. *ibid*.b
Taprobanitæ Romanos cum Annij Plocami liberto hoſpitaliter excepere. 1121. d. eorum rex ad Cæſarem & Romanos miſit ad amicitiam eorum petendam. *ibid*.
Taprobanitarum longæuitas. 1120. d. ij ſomnum noctis in diem non extendebant. *ibid*. ergo ante diem euigilabant, nec per diem dormiebant, aut interdiu, ſomno nempe meridiano. *ibid* d.e
Taprobanitis gemmæ & margaritæ in pretio & honore. 1122 e. marmor & teſtudines. *ibid*. d.e. aurum & argentum. *ibid* d e
Tapyri & Hyrcani vicini 983.b. Τάπυροι & Ὑρκανοί. *ibid*. Tapyri Straboni inter Hyrcanos & Derbicas. *ibid*. Τάπυροι Ptolemæo ex Latina appellatione. *ibid*. e. d. & tamen diuerſos facit Ταπύρους & Τακύρους. *ibid*. d. vt Τάπυροι ſint in Media, Τάπυροι in Margiana. *ibid*.
Τάπυροι pro quo Ἄπυροι apud Dionyſ. 1177.c
Tarandus, Τάρανδος, Scythiæ proprium 389.a. Æthiopia, Solino. *ibid*. Tarandrus pro Tarandus. *ibid*.
Τάρανδος appellationem nactus à populo loci in quo naſcitur. 389.b
Tarandus hirſuto villo. 390 a
Tarantinus Heraclea colonia adiudicata. 57.e·a. Tarantini ab Heraclidis conditi. 58 e
Τάρας, Tarentum. 68 b
Τάρας, Tarentum. 86.e
Tarentini dicti Iapyges. 1257.a
Tarentinæ auellanæ, *dic.* ... 602. d. Tarentinæ caſtaneæ, 60. d.e
Tarentum, Τάρας. 68.b
Tarentum, Τάρας. 86 c
Tarentum Herculeum cur dictum. 58 c
Ταριχεία, quæ. 1317.c
Tarichea, dictus Geneſara lacus. 578.e.e. Ταριχέαι, vel Ταριχεῖαι, vrbs Iudææ ad Geneſaram. *ibid*.e.d.e. multæ vrbes hoc nomine dictæ, vbi Ταριχεῖαι, i. conditurae piſcium ſeu ſalſuræ erant plurimæ. *ibid*.e. d. Ταριχεῖαι dici deberent vrbes, ſed ad diſtinctionem ita obtinuit. *ibid*. d. Ταριχεάτης, gentile. *ibid*.e
Taricheæ lacus dictus Geneſaræ lacus. *ibid* d
Ταριχέα & Ταριχέαι. 617.c
Ταριχεῖαι, conditurae piſcium, Ταριχέαι, vrbes. 578 e
Ταριχευτὴν, ... 346.a. Ταριχευτὴς, ... *ibid*.
Ταριχευτὴ Αἰγυπτία. 1053. e. a. in eo aloe nuſquam adhibita. *ibid*.e
Ταριχεύς, de arca funebri. 1205.a
Ταρπίναι quæ aliis Ταρπαί, ſirpeæ vel tegetes. 1072.a. ... & ... *ibid*. aliis ... *ibid*.
Tarquinius Priſcus qua Olympiade mortuus. 38.b
Tarquinius Priſcus circa arenam Circi καθέδρας ... parari curauerat, ſed opus illud imperfectum abſoluit Tarquinius Superbus. 319.c. 320.a. b. d. Tarquinij Priſci imperio ſibi quiſque ſpectacula faciebat fortuito opere. *ibid*.e. Superbus foros in Circo faciendos curauit publica impenſa publicos & manſuros. *ibid*.
Tarquinius Priſcus primos in Circo carceres extruxiſſe dicitur. 902 a. eius temporibus recentius factionum & colorum in circo inuentum. 903.e
Tarquinius Superbus qua Olympiade regnum iniit. 37.e
Tarquinius Superbus quando regnare cœperit. 78.b
Tarquinius Priſcus Euripos Circo maximo non circumfudit primus 910.d
Tarracina, Τραχινή. 83.e
Tarraconenſis prouincia. 276. b. 278.a
Tarraconenſes Celtici. 279.b
Tarrutius, Ταῤῥούτιος. 85.a
Ταρσία pro Ταρσός. 777.a
Ταρσία promuntorium vel Ταρσίς ἄκρα Arriani idem cum Themiſtea promunt. Plinij. 1185.a.b
Tarſius promuntorium. 1185.b
Ταρσοὶ, viminea texta, vel crates arundineæ ſuper quibus ſiccabantur caſei. 1250 d. Ταρσοὶ καλάμων, texta canniicea ad continendam ſtructuram. *ibid*. interpoſita lateribus. *ibid*.b
Ταρσός, Ταρσεύς. 777.a
Ταρσὸς vnde dicta. 1250.a
Tarſus Ciliciæ. 808.e
Tarſus à Perſeo condita. 771.a.b
Tarteſſiaca lactuca. 1271 s
Tarteſſos Bætis fluuius dictus. 284. e. inter duo eius oſtia vrbs eodem nomine. 285.a. quæ poſtea à Tyriis Gadir vocata, & quare. *ibid*.
Tarteſſorum olim appellata fuit Carteia Hiſpaniæ vrbs. 285.e.a.d
Tarteſſos inſula amne Bæti circumflua. 286.b. à quibuſdam Ἐρύθεια vocata. 286.e
Tarteſſos perperam cum Gadibus confunditur. 285.d 286.d
Tarteſſos ad Bætim à Phœnicibus condita. 289 b.c d
Tarteſſus Græcorum à Tyriis colonis nomine mutato Gaddir dicta. 284. e. Gaddir à Pœnis vocata. *ibid* d
Tarteſſus, Gades & Erythia, tres inſulæ nomine Gadium vel Γαδείρων vocatæ. *ibid*. d. e. vno nomine Erythiæ & Gadium confuſæ. *ibid*.e
Tarteſſos Gades dictæ. *ibid* b
Tarteſſus, Gades & Erythia vno nomine Erythiæ appellatæ. 286 e
Tarteſſus eadem cum Gadibus ſeu Gaddir. *ibid*.a. Tarteſſus intra duo Tarteſſi amnis oſtia condita. *ibid*. b. Gaddir à conditoribus Phœnicibus vocata. *ibid* 289.b.e
Tarteſſus dicta Carteia ſecundum quoſdam. 185. c. 289. b. longè diuerſa à Carteia. 285. a. 289.b
Tarteſſi duæ, Carteia & Gaddir, confuſæ. 286.a
Ταρτζὶν vocatur Cinnamomum. 1307.d
Tarum Plinianum non eſt aloe aromatica. 1054. d. Tarum Aetius in compoſitione myrepſici thymiamatis interpretatur ξυλαλόην. *ibid*. e. non Agallochum. *ibid*.d.e
Tatius. 14.d. eius deceſſus. 15 c.d
Taorum, vel Tauia, Ταυία, vel Taonia vel Ταούιον, quod eſt Ταύιον, vrbs præcipua Tectoſagum,

ſagum, vel Trocinorum. 877.b
Tauri Æthiopici cornua in pugna firmiter hærent. 1011.a.b.c
Tauri ſiluestres in Æthiopia. 1008.e
Tauri Indici, vel Æthiopici. 1010.a. Tauri ſilueſtres quibuſdam Æthiopiæ peculiares. *ibid*.b. & cum Æthiopicis feris recenſentur. *ibid.* apud Troglodytas Æthiopas repetiebantur. *ibid.* Taurorum Æthiopicorum color fuluus. *ibid.* c. Tauri agreſtes Plinio, ἄγριοι & χερσαῖοι, in agris & rure verſantes. *ibid*.e. Tauri illi ἄγριοι. *ibid.*
Tauri, ſcarabæi terreſtres. 439.b. ταῦροι καίσαροι. 438.e. alij à geocre inſecti quos Ariſtoteles καρκίνους vocat. 439 b
Tauri, ſideris nota. 1235.c.1236.d
Tauromenion, antea Naxon dictum aſſerit Plinius, & Solinus. 105. b. alij diuerſum à Naxo faciunt. *ibid.* vtraque à Chalcidenſibus condita. 105.c
Taurus mons. 691.c.d.e. 693.a.b. 694. c.d. 695.d.e.c.d. 697.e. 698 b
Taurus longe attollitur à Tabi. 996.b. ab Eois littoribus exurgit. *ibid*.b
Taurus nec in Caſpium, vel Hircanum, nec in Ponticum, nec in Phœnicium ſinum per prominentias exit. 786.b.c. ſed in Cilicium & Pamphylium & Lycianũ ſinum. *ibid*.d
Taurus proprie dictus Caucaſo Colchico non iungitur. 789.b. nec ei Caucaſus Indicus. *ibid.* Tauri partem nonnulli faciunt Caucaſum vtrumque, Ponticum & Indicum. 789.c. Tauro & Caucaſo totam Aſiam diuidi ait Curtius. *ibid.* Taurum partem & ſegmentum Caucaſi Arrianus putat. *ibid.*
Taurus Caucaſi pars, aliis Taurus Caucaſi fragmentũ. 1023.c
Taurus à Lycia aut Cilicia incipit. 800.d
Tauri montis exordium & terminus. 778. 779.a.b. 780.c. 781.a. 786. 787
Tauri varia nomina. 787. 788
Tauri cognomina à gentibus. 788.a.b
Tauri montis plurima nomina. 800.c.d. eius principium. *ibid.* inter Tauri mõtis nomina Pharphatides, pro Paryadres, Παρυάδρης. 891.a
Taurus quando Caucaſus appellatur. 788.b.c. 789.e
Taurus dicitur Imans. 786.a
Taurus, vnus ex tribus maris alueis, quibus tantùm Alexandria aditur. 479.c.d. aut quod bifariam ſciſſus vt tauri cornua. *ibid*.e. aut ταῦρος pro τάφρος, quòd eſſet ὀρυκτός. *ibid.* fortaſſis is eſt quem κιβωτὸν Strabo vocat. *ibid.*
Taurus mari penetrato terras continuas voluit, ſed oppoſitis profundis radices ſuas extendere prohibitus. 786.c
Tauri promuntorium in Lycia. 786.d. contra Chelidonias eſt. 779.b.d. 783.a. 785.a ταύρου ἄκρα. 785.e. ſinum vaſtum diſterminat à Lyciaco mari. 774.d
Tauri portæ. 800.a.b
Tauri ramentum. 786.a
Taxea vel Taxiæ, aruina vel lardum. 128.c
Taxeæ coronæ funeſtæ, & in luctu vſurpari ſolitæ. 1042.b.
Ταξιανα in Suſide. 1182.c
Τάξιλοι, qui perperam Τέξιλος. 995.c
Taxa quomodo vocatus antiquis. 1009.e. non eſt Meles. *ibid.* nec eſt antiquorum Glis. *ibid.*
Taxus Pauſaniæ σμίλαξ, vt & Dioſcoridi. 1041.a. μίλος Theophraſto. *ibid.*
Taxus σμίλαξ etiam dictus, aliis σμῖλοι & μίλος. 1042.a. Taxus hederæ non ſimilis. *ibid*.b
Taxus Theophraſto μίλος, Dioſcoridi σμίλαξ, Sextio Milax. 1043.c
Taxus lignum haud aliud habet præter medullam. 1040.c. Taxi materies duriſſima. 1041.a. nigra & punicea in Arcadia, in Ida monte flaua & cedrinæ ſimilis. *ibid.* ita vt pro cedro venderetur. *ibid.*
Taxi ligna pro cedrinis vendi ſolita. 1043.a
Taxus infauſta coronamentis habita, arbor nempe minime virens graciliſque, & triſtis ac dira, baccis & vmbra letalis. 1042.c
Ταυροβόλια, Taurobolium. 10.c
ταυρόκολλα λευκὴ καὶ ἄζυγής. 522.a
ταυροκολλώδης. 1149.c. ταυρόκολλα λευκὴ καὶ ἄζυγής. *ibid.*
Ταυρέας, Ταυροπόλιον. 65.d
Ταυροφόροι νῆες. 570.d. 571.d.e
τίφα vel τῖφη Æolibus cumulus terræ. 1020.a
Tebæ Æolibus Bœotiis pro collibus. 1020.a. & Sabinis quoque. *ibid.*
τέχνη γυμναστική. 1095.c
τέχνη ἱερὰ dicitur χημεία. 1097.a. & ἱερὰ καὶ θεία τέχνη. *ibid.*
Τεκμήσσα, Tecumeſſa. 83.e
Tecolithos ſolutus & hauſtus renium & veſicæ dolores leuat fractis calculis. 712.c.d.e. Aetius ait efficaciſſimum ad lapides renum, non autem veſicæ calculos. 712.a. ſi teratur ex aqua, & inungatur partibus circa veſicam & pudenda depilaris, calculos veſicæ liquefacere, & comminuere. *ibid.* Tecolithus & Syriacus lapis & Iudaicus, idem. *ibid.* e.a. ἱστορία de Tecolitho. *ibid*.c
Tecta, tectio, ἡ κάλυψις. 390.a. Tecta ſpinea, ἀμφάκανθον δῶμα. *ibid.*
Tectores dicti quòd parietes tegerent ac ſolidarent. 1229.e
Tectorium omne opus non eſt album, ſed id quod nuda calce conſtat. *ibid*.a
Teſtorium opus arenata calce fit vel marmorato. *ibid.* huius proprium linere vel polire. *ibid.* Tectorium omne opus albarium. *ibid.*
Tectorio ſolidari parietes. 1232.a
Tectoſages partẽ Cappadociæ vberrimam tenuerunt. 877.a
Tectoſages, vna ex præcipuis gentibus Galatiæ. 877.b.e. eorum vrbs princeps Ancyra, vel Tauium. *ibid*.d
Tectum καταχύσμενον. 1173.c
Tecta plana laqueabantur tabulis in varias figuras cælatis. 1215.d
Telipes Cyri filius dicitur qui tritauus Dario patri eius fuit. 1183.d. falſum eſt fuiſſe filium Cyri, qui duos tantum reliquit, Smerdim & Cambyſem. *ibid.*
Teij Abderam coloniam extruxerunt. 160.b.e. 161.a.b. ab Harpago expugnati in Thraciam traiecerunt, & eam condiderunt. 161.a
Teij Chalcidenſes & Clazomenij vicini. *ibid*.d
Τήιοι pro Τήιοι. 888.d
Tegetes ex phleo fiebant. 999.a. non tamen phleo, idem quod teges. *ibid.*
Tegetes ex ſcirpo. 1002.b. Tegetes ſcirpeæ, ψιάθοι σχοίνιναι. *ibid.*
Tegetes è papyro Ægyptia factæ. 1003.a.b

Tegetes ex ſcirpi cortice texebantur. 1003.c

Tegilla, cuculli vel petaſi ex ſcirpo facti. 1002.a. Tegillum cucullinulus, vel cucullinculus. *ibid.*

τελαμῶνες faſciæ quibus corpus pollingitur. 1057.c

τηλαυγὲς, ὀξὺ, acutus color, qui & claſus. 344.c.345.a

Teleboides dictæ inſulæ plures inter Achaiam & Leucadiam, à Telebois populis qui eas tenebant. 714.d. Τηλεβοΐδες νῆσοι. *ibid.*c

τέλειον, perfectum. 719.c.720.a

τέλειον ξύλον, ἄλικτον. 1120.c

τελεσφορεῖν, de fructibus. 356.b. & τελεσφορεῖσθαι. 357.a. τελέσαι. *ibid.*

Telinum. 1064.a

Telinum vnguentum. 466.d.c. eius compoſitio. 466.c.477.a

τῆλις, fœnum Græcum. 466.c

τῆλις, fœnum Græcum. 1060.c

τῆλις, fœnum Græcum, & κερὸς etiam, τηλίζειν. 978.a

τῆλις veteri Græciæ, fœnum Græcum, recentiori τῆλις. 1025.b

τελλῖναι, Mytili. 1129.a.b

Τελλὶς & Τέλλιν. 51.c

Tellus pecti, radi, politi dicitur. 515.b

τέλμα, Lutum. 1530.a

Telmeſſus Lyciæ, initium Aſiæ minoris. 802.d

Telmiſſenſium portus, ἄκρα Τελμισσίς. 782.c.783.a. Telmiſſos, πόλις ἢ λιμήν. *ibid.*

Telmiſſos. 782.a. ὄρος τῆς Λυκίας. *ibid.*b

Telmiſſus, τελμισσὸς, vrbs Lyciæ vltima. 784.c.e

Telum à Tego, τὸ ἀμυντήριον. 1049.b

Telum pro adiumēto & inſtrumento. 1319.c. Telum quodlibet ὅπλον & inſtrumentum. *ibid.*b

Tela crebrata. 391.a

Tela erudaria. 765.d

τελαρχίζε, τὸ ὀξυφωνοῦμεν. 1323.b

Tembul, ſiue *Betre*, apud Indos, folij aromatici ſpecies. 1070.b

Τεμέση, vrbs, Temſa. 66.a

Temo vnus in curru. 897.b. duplex. *ibid.*899.b

Tempe Theſſallica. 153.a.b

Tempe, συνδενδρα χωρία. 1291.c. Tempe Theſſalica maximè celebria. *ibid.*

Temperamentum artifex. 591.c

Temperare pro abſtinere & compeſcere. 801.c

Temperare calamum, γλύφειν. 1044.c. Temperare calamum. *ibid.*

Temperare vngues, pro acuere. 1045.a. Temperare ferrum, στομῶσαι, ὀξύνειν. *ibid.*

Temperatum ex vera acie ferrum, ἀκραιφνὲς στόμωμα. 1085.a. Temperare, acuere. *ibid.*

Temperies pro Temperiei. 990.a. Temperiem ſubminiſtrat aeris clementia, non contra. *ibid.*

Tempeſtatis futuræ prognoſtica, ab altis montibus. 862.b.c

Tempeſtates Auſtrinæ, τὰ νότια. 1247.c. 1250.d.c. Boreales, τὰ βόρεια. 1247.c.1250.c.b.c.d

Templum ſine tecto, Sacellum vocatur. 1140.c. ſed & Templum dicitur, quod eſt ſine tecto, & foramine aperto patet. *ibid.* ναὸς ἀκάλυφης Sophocli. *ibid.*

Templum locus omnis ſacer & conſeptus. 1136.d. Grammatici diſtinguunt à ſacello, quod ſacellum ſit ſacer locus concluſus, ſed ſine tecto. *ibid.* Templum etiam antiquis locus augurij aut auſpicij cauſa quibuſdam conceptis verbis factus. *ibid.* locus palis clauſus, modò ſacer ſit, templum dicitur. *ibid.*

Templum, ſeu *La Nef du Temple*, cum Alis ſuis vtrimque. 1218.d

Templum Bidental dicitur. 1140.d. Ara vel Puteal etiam dicuntur Templa. *ibid.*c. imò & figmentum ligneum quadratum templi inſtar. *ibid.* ναὸς μικρὸς Dionyſio. 1140. vel ſacelli quadrati aut aræ. 1141.b

Templum octachorum, quod aſpidem haberet octo ſinuatam receſſibus. 1219.c. ὀκταμαχᾶν dicebatur. *ibid.*

Templum in Antio. 1216.a. 1217.b. 1218.d

Templi conſeptum. 10.a

Templa quomodo circumiri deberent. 936.a

Temptare & Tentare idem. 66.b

Tempus anni. 640.e

Tempus viuendi omnibus præſcriptum eſt à natura, quo completo ſponte humana compages diſſoluitur 1117.a.b

Temporum diſciplina. 484.d

Temporum ἐποχαί. 495.d.c

Temſa vrbs Italiæ, Τεμέση. 66.a.b

Tenebræ pœnales. 949.c

Tenebræ pro cæcitate. 1044.c

Tenere aliquem donis liberalibus. 156.d. Tenere ſe. *ibid.*

Tenet, Tanatis inſula. 247.c

ex Tengæ liquore conficitur ſpecies Saccari ab Indis. 1313.c

Tenites pæderos. 567.c

Tennitur, ἀρχαϊκῶς, pro Tenditur. 343.a

Tenſa inſula nulla. 65.c. Tenſa pro Tempſa. 66.b

Τέντυρα, vel Τεντυρὶς vrbs Ægypti. 447.b. in Libyco latere ad occidentem Nili. *ibid.*c

Tentyri pro Tentyritæ. 441.b

Tentyritæ crocodilos Romæ ex piſcina in pegma viſendos extrahebant, & retrahebant. 447.b. eos inſectabantur & necabant. *ibid.*d. deteſtabantur. 448.c. naturali potentia ad eorum perniciem pollebant. 447.c. Ombitæ crocodilos colebant. *ibid.*d. inde internecinum odium inter Ombitas & Tentyritas. *ibid.*d. Tentyritæ vicini Ombitarum, ſecundum Iuuenalem. *ibid.*c. quod refellitur. *ibid.* 448. 449. Tentyrites nomos. 458.a

Tenuatur Nilus, vel Nili alueus. 692.b

Tenuis ad ramentum, pro Æquè acram. 1204.d

Tenuia, triſyllabum apud poetas. 449.c

Teodem inſulam perperam Marcianus recenſet. 1313.b

Tros. 861.d.c.862.a.b

Terebinthinum lignum oleo vngi ſolitum, & ſic pulcrius nitidiuſque factum. 1041.b

Terebinthus lignum ex quo fiebant laminæ lectorum. 417.a. huius colore teſtudo ſecta potiſſimum picta. *ibid.*b

Terebinthi Syriacæ lignum ſpiſſiſſimum ac nigrum adrò vt vel Ebenum ipſam nigredine ſuperet. 1043.c. ex eo cultellis manubria fiebant, & pocula Thericlea coronabantur, quæ à fictilibus dignoſci non poterant. *ibid.*c

Terebinthus frutex lino ſimilis. 1291.c. in olea naſcens. *ibid.*c. c. ex iis ſtirpibus quæ ſedem habent in aliis arboribus ac plantis. *ibid.* diuerſa à Thymelæa. *ibid.*

Terebinthus arbor Syriæ peculiaris in olea non naſcitur. 1291.c. nec eſt ex iis plantis quæ in aliis naſcuntur. *ibid.* Thymelea frutex lino ſimi-

lis. 1291.e.a. ab olea nomen accepit. *ibid.*e. vocabarur etiam κότινος. *ibid.* & ſemen ipſum. *ibid.* a.b. χαμέλαιον Syri vocarunt. *ibid.*b. frutex ἀχείλινον dicebatur. *ibid.* Thymelæa, linum agreſte, quia ſimilis lino ſatiuo *ibid.* Agreſtis lini plura genera à Thymelæa diuerſa. *ibid.* Thymelæa etiam Chamelæa dicta. *ibid.*e. Terminthos à Thymelæa differt. *ibid.*
Terebinthus ſolium amittit. 961.b
τερέβινθον folia non decidunt. *ibid.*
Terebinthi fructus ſimilis fructui balſami. 594.e.a.e.595.b. & ſemen quoque. 595.a 597.a
Terebinthi fructus edulis Dioſcoridi, qui vnum genus facit. 597.b. at Theophraſtus duo. *ibid.*
Terebinthi ſemen hyperico non abſimile. 595.c. 597.a.b. eo adulteratum balſami ſemen. 595.a. 597.b. Terebinthi multæ in Petra Arabica. 595.b. & inde terebinthina reſina optima. *ibid.* Terebinthorum fœminarum alia fructum fert ſpecie lentis, altera fabæ. 595.c. Terebinthi ſemen ῥητινῶδες, & iucundi odoris. *ibid.*
Terebinthi inciſio. 502.e.c. 503.b.e.
Terebra eſt τρύπανον. 1101.b
Terebræ differunt à Furfuraculis, vel Ferforaculis. 1101.a
Tereniabin hodie liquida Manna. 1022.b
Tereniabim vel Trongibim. 1312.d
τερηδόνος πῦς. 563.e.564.a
Terere, i. tornare, de torno. 713.d. à Græco τερῶ, Æolice τρῶ. *ibid.*c. vnde nomen τερὴς, Æolice τρὴς, Latine teres. *ibid.*
Terere, commune omnium tornatorum, ſculptorum, cælatorum & raſorum. 1045.b
Terere iaſpidem, pro polire. 1049.c. Terontur lapides vt niteant. *ibid.* quod iio propriè Tornare dicitur, quia quæ torno fiunt, etiam teruntur & læuigantur. *ibid.* vnde Torno Terere apud Virgilium. *ibid.*d. σμηχώμη λίθους, polire & attetere. *ibid.*c
Teres ac rotundus totus de viro bono. 713 a
Teres & Rotundum, differunt. 713.c.d.a. Teres, i. in oblongo rotundum. *ibid.* c. τὸ ἀπὸ τόρνου στρογγύλον. *ibid.* b. Teres à verbo Tero. *ibid.* d. de his propriè quæ torno trita ſunt ac rotundata. *ibid.*
Teretes cupreſſi, digiti, rami. *ibid.* b. teretia ligna. *ibid.*
Teretes aures, de politis & quaſi torno factis, τετορνευμένα. *ibid.*e.a
τέρετρα & τρύπανα differunt. 1101. τέρετρον eſt Terebra, τρύπανον, Perforaculum. *ibid.*a.b
Terginum locum, ὠμοβύρσινον. 1005.e. 1006.b. lorum ex crudo corio coctum. 1005.e. 1006.a
Tergum pro Tergore. 1011.e
Tergus non propriè pellis ferarum. 1005.e. 1006.b. nam Tergora boum dicuntur. *ibid.* Tergus pro Tergo. *ibid.* & Tergum pro Tergore. *ibid.*
Tergoris cataphracta in Crocodilo. 443.c.444.a
Tergus ab Æolico τέρφος à στέρφος. 1006.b. quid propriè. *ibid.*
Teri, γλύφεσθαι. 406.e.d. & torno radi, tornari. *ibid.*
Terina. 66.d.e
Terina inſula. 62.d.e.63.a
Terina vrbs. 62.e.63.b
Terinæus ſinus. 63.a
τέρμα Græcis, Latinis Calx, vbi conſiſtebant quadrigæ, curſu legitimo peracto. 914.e
Terminus inter Deos qui templi tegmine nolebant integi. 1141.b. ideo pars ſuperna tecti ſub qua poſitus, aperta fuit. *ibid.*
Termini quid diſtent à limitibus. 680.a. Terminis limites diſtinguebantur. *ibid.* hodie nullus ager limitatur, ſed omnes Terminantur. 680.b. vt ager Arcifinius olim. *ibid.*
Termini monumentales. 1206.e
Termiſſus, Τερμισσός, vrbs Piſidiea. 784.c. ab Alexandro expugnata. *ibid.*d
τρῶ Æolicè, pro τερῶ. 713.a. & τρὴς pro τερὴς, vnde Teres. *ibid.*
Teſpander quo tempore floruerit. 854.e. eo antiquior Leſches, & Archilochus. *ibid.*b
τέρφος Æolicum, à στέρφος vnde Tergus. 1006.b
Terrena opera, quæ. 1034.c.e
Terra in ſphæra pilæ inſtar habet. 823.e
Terra ſecundum Ægyptios poſterius creata quam cœlum aſtra. 435.e. tertio die terræ forma impoſita. 436.a
Terræ circuitus quot ſtadiorum eſſet, Eratoſthenes inuenit. 626.c
Terræ genuimus. 155.e
Terra Lemnia, *vide* Lemnia terra.
Terra ſalis, Hebræis, deſerta & deſolata. 614.e.a.b
Terra pro Acerra, in libris. 1067.a
Terra culta & ferè noua. 729.a
Terra ceſſans & inarata. 733.d
Terra vix vnquam locuples. 1171.c.d. oneratur profundo. *ibid.*d
Terra & ſponſoris & debitoris vicem obtinet. 173.b. vnde & ſemina reddere cum fœnore & reſpondere & audire, vt bona nomina dicitur. *ibid.*
Terra lata, continens, vel continua, vel coniuncta. 182.e
Terræ colendæ duplex modus, eorum qui hieme arare incipiebant, & eorum qui vere. 725.c. hi tertio ſulco ſerebant, illi quarto. *ibid.*d.e
ſuper Terræ proſcindendæ temporis variæ ſententiæ. 730.b.
Terræ arabilis menſura. 683.e
Terræ amaræ, terræ ſalſæ. 114.c. terræ amaræ, frigidæ, argillæ, cinericiæ indicia. 115.b
Terræ plurimæ in medicaminibus. 130.e. bitumen eructantes liquidum. *ibid.*a
Terrarum aliæ. 95.d
Terræ pro agris. 1195.e. Gallicè etiam *Terres.* *ibid.*e
Terracina. 83.b. coniuncta. *ibid.*d
τερσαίνεσθαι de fructibus qui ſiccabantur expoſiti ſolibus ſuper crate aut viminco texto. 1230.a
Tertiare & occate, diuerſa. 730.a
Tertiatio, Iteratio. 728.c
Tertiatio. 729.b. diuerſa ab iteratione. 729.e
Tertiatio. 726.c. 727.a. eadem cum imporcatione & iteratione. *ibid.*o
Tertio, pro ter. 991.c
Terribilis, qui terret. 876.d
Teſcum, ἄσκιον. 504.b
Τεσσαρεσκαιδεκάπολις pro Decapolitan regione. 617.b. niſi legendum χώρα δεκάπολις. *ibid.*

Teſſellatum opus. 1214.c
Teſſellata pauimenta. ibid.
Teſſerulæ, vel Teſſellæ. 1214.c. d. ſtructum ex teſſulis pauimentum. ibid.e
Teſta purpuræ. 1116.b
Teſtaceæ ſcaphæ, quibus vtebantur in Nilo Ægyptij. 1116. b c. Teſta picta. ibid.
Teſtaceus later, ὀστὰ πλίνθος. 1231.b
Teſte. Gall. vnde dictum caput. 636 a
Teſticuli Caſtoris cur ὄρχεις dicantur. 1046.a. & ſuis. ibid. non arietis. ibid.
Teſtudo origanum comedit comeſa vipera. 1277.c.d. cutem ſuam origano fricat. ibid.b
Teſtudini ſimile, vel Teſtudineum marmor non reperitur. 1122.c.d
Teſtudines inter inſtrumenta luxuriæ. 1122.d.e. Taprobanitis in pretio. ibid & Romanis. ibid.e. Teſtudinibus in laminas ſectis lecti & repoſitoria operiebantur. ibid.d
Teſtudinum ſuperficie caſis tegere Chelonophagos & carne veſci ait Plinius. 1189. d.e. imò teſtudinum capaci teſta vtuntur pro caſis. ibid.d. e.a. Teſtudinum piſcario tam in Æthiopia quam India celebris. ibid.b. ex vtroque latere Romanis veniebant. ibid. hioc Æthiopicæ & Indicæ mentio. ibid.b.c
Teſtudo, ſpecies cameræ. 1216.a. hemiſphærij inſtar referebat. ibid.
Teſtudo picta terebinthi, vel citri, vel aceris colore. 417. a. b
Teſtudinis & Hemiſphærij diſcrimen apud Architectos. 699.c
τετανὴ lactuca, quæ. 1271.c
τεθυωμέναι veſtes. 948.e. vnguentis perfuſæ.
τεθυωμένον. 951.b.952.b
τεθυωμένον à θύον deducit Plinius. 948.e
τεθυωμένον non citratum, ſed vnguentis & odoribus perfuſum. 852.c
Tethys, Τηθύς. Latinum antiquum Tedis & poſtea Telis. 872.e
τετρακίνη Siculis, quæ Atticis θριδακίνη. 1270.c
τετράδυμα. 25.a
Tetraeteris Ægyptiaca. 553.d.e
Tetraeteris Eudoxi. 553.b.d.e
Tetraeterides. 742.c
Tetragnati phalangiorum genus τετράγναθοι. 101.c
Tetralioum, quid. 921.c
τετράλιξ, herba ſpinoſa. 596.c. potius dicenda τετραίλιξ. ibid. æſtate floret. ibid.
τετράορον δρῦμα. 898.c
τετραπέδιμος λίθος. 1231.c
Tetrarchæ dicti quòd quatuor eſſent in vnaquaque gente. 576.b. Tetrarchæ ſunt quartam regni partem tenentes. ibid.
τετραρχία, Tetrarchia. 877.c
Tetrarchia non eſt quatuor prouinciarum aut oppidorum principatus. 596.a. nam in Phœnice ac Syria ſingulæ vrbes fuere Tetrarchiæ. ibid. proprie tamen ternorum ſimul in vna eademque prouincia vel gente principatuum. ibid. vt ſinguli dicantur Tetrarchæ, & ſingulorum adminiſtratio Tetrarchia. ibid. b. huiuſmodi Tetrarchas habuit Galatarum. natio. ibid. in tres populos diuiſa, ibid. ſinguli in quatuot partes diſtributi. ibid. quarum vnaquæque habuit ſuum Τετράρχην. ibid.
Tetrarchiæ dictæ ſingulæ partes. 576.b
Tetrarchiæ plures in vnam iunctæ. ibid.c
τετράς, quarta dies menſis. 612.a
τέτρας τετράντης. 672.a. in Tetrantem poni, quid. ibid.a.b. Tetrans non idem quod groma. ibid. b. τετράς non idem quod Quadrans. ibid.
Tetrantis locos. 690.e
τετράζοος, quæ quadrifidos habet venarum curſus. 1033.c. vel binas vtrinque κτηδόνας, niſi legendum τετράροος. ibid. 1035.a
τετράζωοι, quadriuiuæ. 1035.e. imò quæ quadrifidas venarum habent præcinctiones. ibid.
Teucer Babylonius de Decanis ſcripſit. 654 c
Teucer cruſtarius. 1048.e
Teucrinon etiam ἀσπλῆνον & σπληνίον dictum. 1299.c. Scolopendrion etiam Teucrion dictum. ibid. Teucria etiam dicitur. ibid.
Teutana, locus Sicyoniæ, & Τεύτανον. 60 a.b. Teutani, ex Peloponneſo, Piſarum in Italia conditores. ibid.b
Teuthea, vrbs Elidis Τεύθεα, & Τεῦθις. 60. inde Teutha Italia quæ poſtea Piſa. ibid. Teutheas fluuius in Peloponneſo. ibid.
Teotiſci pro Teutis. ibid.e
Teutobodiaci, populi. 877.a
Teutones Germaniæ populi. 60.a
θ in b mutant Latini. 95.c
θ mutant Siculi in χ. 322.e
θ in φ mutabant Æoles. 80.b
θ in φ mutant Æoles. 306.e
θακεύειν, ſedere in ventrem exonerandum. 618.c.d. θᾶκοι, ſunt latrinæ. ibid.d. ἐπὶ θάκους ἀνίστασθαι, Deſurgere. ibid.
Θαΐς, ἐπιδρομὶς ἱππικὸς, quod Thaïs eo caput ornatet. 759.d
Thalactæ. 994.e
θαλαμαὶ propriè delubra Dioſcurorum. 440.b. etiam omnium deorum: vnde θαλαμηπόλος Ῥείης. ibid.
θάλαμος, proprie νυμφικὸς οἶκος. ibid. vnde θαλαμεύειν παρθένον. ibid.
θάλαμοι θυώδεις. 952.d.c
θάλαμοι interiores cellæ in pleriſque templis & præcipuè Dearum. 1217.d. vnde & θαλαμηπόλοι eorum ſacerdotes, qui πασοφόροι. ibid.
θάλασσα pro lacu. 577.e
θάλασσα τετραποδιδάσκαλος. 613.a
θάλασσα ἐρυθραία, pro Indica. 1018.b
θάλασσα Γαλιλαία, lacus Galilææ. 614.d. θάλασσα τῆς Τιβεριάδος, lacus Tiberiadis. ibid. νεκρὰ θάλασσα, lacus Aſphaltites. ibid.
θαλάσσιον, & πίλιον ſeu πλάγιον differunt. 1146.b. θαλάσσιον, quod in mari naſcitur propius terram aut littora. ibid.
θαλασσίτης, primum genus Hyacinthi. 1107.a
Thales Græcorum primus Aſtricæ ſcientiæ ſtuduit. 645.c. Solis eclipſes & ſolſtitia deprehendit. ibid.
Thales primus σοφὸς dictus. 843. d. Pherecydis Syrij diſcipulus iuxta quoſdam. 844 a. Thaletis Pherecydes Syrius auditor, iuxta alios. ibid.
Thales primus apud Græcos ἀστρολογῆσαι dicitur. 656.e. & ei à quibuſdam adſcribitur ἀστρολογία ναυτική. ibid.

Thales Cretenſis primus Creticis rhythmis vſus. 171.e. primus τὰ ὑπορχήματα compoſuit. ibid.
Thales de æquinoctiis & ſolſtitiis ſcripſit. 656.e. primus deliquia Solis prædixit. ibid. quando obierit. ibid. Anaximander eius auditor. 656.e. 657.a
Thaletis ſententia ſuper occaſu Pleiadum. 736.d. & ſuper Vergiliarum occaſu. ibid.e
Thaletis ſcripta. 842.d.e
Thaletis obitus tempus. 843.a.e.a.b. 844.a. 845.e. quando natus. 843.d.e.b.c. quando floruerit. 843 d.a.b.c.d.e
Thali vicini Sauromatis. 193.a.b
Thalia vel Talea à θαλλός. 281 a
θαλία vel θαλεία pro riſco vel ciſtæla. 244.a pro ſacco vel marſupio. ibid.
θάλλειν pubeſcere. 513.d 514.c.
θάλλοντα, ἀνθοῦντα. 513.d
θαλλὸς propriè termes oliuæ. 1169.c. de ramis aliarum arborum vſurpatur, ibid. ab eo Talia, Latinum. ibid.
θαλλὸς, oleæ frons. 1329 c
θαλλὸς, vnde Talia vel Talea. 821.a
θαλλοὶ, & θάλλα, folia palmea. 1329.c
θαλλοὶ Græcis propriè rami oleæ & oleaſtri. 1329 d. vnde θαλλία, frondes oleaſtri. ibid. quas & θαλίας vocat Theophraſtus. ibid.d
θαμνῶδες arbor ebenus Theophraſto dicitur, Plinius de altera ſpecie ebeni intelligit. 1030 c. θαμνῶδες δένδρον Ebenus, vt Cytiſus, id eſt in fruticum potius quam in arborum numero reponenda. 1031.a. θαμνώδης δένδρον Theophraſto, nihil aliud quàm arbor minuſcula. ibid. b.c. & θάμνον, i. fruticis inſtar habens. fruticoſum Theophraſtus vocat θαμνώδης τὰς ῥάβδους. ibid. d.a
θαμνώδη opponuntur τοῖς δένδρεσι. 1031.b
θαμνωδέστερον, breuior & pumilior, & fruticum generi proprior. 1037.d
θάμνος, quid. 1031.a
θάμνος, frutex. 363.a
θάμνοι alij δενδρώδεις, alij φρυγανώδεις. 274 c
θάμνος vel θάμνοι, Frutectum. 1004.a. θαμνώδης, Frut. ctoſus. ibid.
θάμνοις ἐλαίας ξύλον. 456.b
Thamnum, non Tamnum vel Taoum. 225.e.a. genus oleris vel herbæ, quod ſale condiebatur & ſeruabatur ad cibos. ibid. a. quod genus herbæ fuerit, quærunt herbarij. ibid.b
Thanatos dicta Tanaris inſula. 247.c.d
θανάτου ἀνάγκη. 1085.e
θανεῖν πρὸ ὥρας dicitur qui ante tempus rapitur, & obit in iuuentute. 1118.b.c. πρὸ μοίρας vero qui violento exito decedit. ibid.c
Thariades dua Antiochi Magni. 624.d
Tharibaël rea. 1186 b
Θάρρα ioſula in Perſico ſiou. 1023 e. quæ Δάρα Stephano dicitur. ibid.
θάρσος, θράσος. 600 d
Θάπαυα, vrbs Arabiæ. 491.b
θαψία pro σιχορίῳ. 1163.c. an θαψία & σιχόριον idem. ibid. Tapſiæ flores lutei. ibid. vnde Θαψαί, molieres quæ lurore & veluti luto infeſtos habebant colores corporis. ibid c.d. Thapſo tingebantur lanæ & capilli colore lutei. ibid.d Thapſus non idem cum Thapſia. ibid. Thapſia non vſi veteres ad tincturam. ibid. Thapſi lignum aptum tingendo. ibid. quaſi ſit arbor aut frutex. ibid. e. coloris aurei lignum illud. ibid. vnde & χρυσόξυλον vulgo vocatum. ibid. & dicebatur etiam Σκυθικὸν ξύλον. ibid. Thapſiam Scythiæ peculiarem nulla ſcribit. ibid. & videtur à Thapſo Africæ oppido maritimo nomen accepiſſe. ibid. e.a. Thapſia herba ferulacea. ibid. e. θαψὸν vocat Nicander quæ θαψία eſt. ibid. a. & Θεσσαλικὴν vocat quaſi Siciliæ peculiarem. ibid. Thapſiam intelligens quaſi cum θαψῷ eadem fuerit, cui coocolores valde pallidi. ibid.b. aliter hic color thapſinus accipitur à Scholiaſte Nicandri, qui ſucco Thapſiæ faciem inunguut, vt videantur morboſi & mali coloris. ibid. quod veriſimile non eſt, quum ſuccus tapſiæ ſit adeò vehemens vt etiam noceat colligentibus niſi prius cerato faciem illinant. ibid. & pallidæ & morboſæ mulieris ſimilis Thapſo color dicitur, non ipſa ſucco inuncta. ib.c.
Thapſon à Thapſo flumine appellatã ſcribit Heſychius. ib. ſed de Thapſo vel Scythico ligno loquitur. ib. ſunt autem diuerſa Thapſos & Thapſia. ibid. c.d. quæ tamen temere confundit idem Scholiaſtes, & ipſe Heſychius. ibid.d conſtat hæc duo differre, ſi θάψος eſt Scythicum lignum. ibid. 1556
Thapſia Σκυθικὸν appellatum. 1163.b ſi glycyrrhiza eadem & θαψὸς, longe ab ea diuerſa θαψία quam tamen confundunt. 1164.d. θαψία Zoſimo quæ σιχόριον Democrito. ibid. vnde colligeretur veteres floribus Thapſiæ qui lutei, tinxiſſe comam & lanas. ibid. e. forraſſe & θαψὸν pro θαψία accipiunt Grammatici, quam obſeruant priſcas mulieres Thapſo ſibi crinem inficere & lanas eadem tingi. ibid. Vide plura in Addendis & Prolegomenis.
Thapſia ὑπώπιον dicta, quòd ſugillata ſanaret. 1295.c.d
θαψία a Chymicis diſertè numerata inter herbas quæ βαφικοὺς ζωμοὺς ad luteos colores conficiunt 1164.e. quum & σιχόριον dixerunt. ibid. forte quod colorem efficeret luteum ea pallido, qualis in morientibus cernitur. ibid e. 1165.a. forte & θαψὸς inde nomen inuenit quòd colorem parem oſtendat, vt eſſe ſolet in his qui ſepeliendi ſunt. 1165.a. θαψὸς à θάψαι. ibid.
θαψίας ſuccus valet ad reficienda præputia recutitorum natura. 1050.d
Θαψαὶ mulieres, quæ luteo colore decolorantur. 1165.b.a. Thapſi ligno quod πυῤῥὸν appellas Heſychius quod ἀπὸ τοῦ πυρὸς dictum volunt. ibid.
Thapſos oppidum Africæ maritimum. 1163.e.a. Tapſus ioſula ex Sporadibus quibuſdam. ibid. a. ſed forte Thapſus pro Taſo. ibid.
θέειν ἀβάδην fugientes. 945.a
θαυματοποιοί. 986.c. θαυματοποιητικὴ τέχνη. ibid.a
θαυματοποιοὶ dicti κοβαλικευταί. 1031.e. 1032.a
θέα, theatrum. 108.a
Theanos dictum. 752.c
Θίβα vrbs Bœotiæ & κιβώτιον. 1020.a
Thebæ, poſtea Dioſpolis magna, dictæ. 448.b

Thebæ numero portarum nobiles. 475.b. Thebæ Ægyptiæ hecatompylæ. *ibid*.e
Thebe vrbs iuxta Coryeum Pamphyliæ male à Curtio poſita in Cilicia prope Corycon. 775 b c. Thebe in Cilicia Hypeplacia prope Troiam ab Achille euerſa. *ibid*.c.d. deinde à Troicis Cilicibus eiectis in Pamphyliæ ora condita. *ibid*. d. Thebe inter Attaliam & Phaſelidem ponitur à Plinio. *ibid*.e
Thebæ Theſſalæ, & Bœotiæ. 152.e
Thebæ in agro Sabino cliuus appellatur. 1020.a
Thebarum Ægyptiarum pars in Libyco littore. Μεμνόνειον dicta 873.c. vnde Thebæ Memnoniæ poetis appellantur. *ibid*.
Thebæi Achates. 134.d.e.a
Thebaica regio. 475.b.c. ἡ Θηβαῒς χώρα. *ibid*.e
Thebaica ſpina. 531.533.534.a
Thebaica ſpina ab Ægyptia diſtinguitur. 532 d. ſed plures confundunt. 532.e.a. & Thebaicæ palmæ ab Ægyptiis. *ibid*.
Thebaica palma diſtincta ab Ægyptia. 981.b. licet Thebæ eſſent Ægypti. *ibid*.
Thebaicæ, ſubaud palmæ. 1319.e
Tebaicæ à caryotis ſecernuntur. 1320.d. 1321.e. diſcrimen inter Caryotam Iudææ, & Caryotam Thebaidis. 1320.e. Thebaicæ cruſtâ placent. 1319.e. 1320.e.a. nam Thebaicæ & Arabicæ arentes & ſicciores. *ibid*.a. Thebaici καρυωτοὶ minus ſucco ſi quam Iudaici. *ibid*. b. Thebaicæ macro corpore exiles. *ibid*. e. 1321. e. Thebaicæ propriè minores palmulæ in Thebaide naſcentes. 1321.e. quæ cæteris ſicciores. *ibid*. à Thebaicarum facultatibus non multum diſcrepant Chryſobalani virtutes. 1322.a
Thebaicæ palmæ. 1319. d. præſtantiſſimæ Straboni dicuntur. 1320.b. Varroni Ægyptię. *ibid*.b. & Ægyptia non debet diſcerni à Thebaica. *ibid*. Thebaicam palmam idem Strabo caryotam facit. *ibid*. duplex palma in Thebaide. *ibid*. c. communis non differebat à reliquis Ægyptiis. *ibid*. Thebaica verò Caryota eadem cum Iudæa. *ibid*. cur à Thebaicis Caryotas diſtinguit Plinius, quandoquidem & Thebaicæ caryotæ. *ibid*. cur Ægyptias ſeparat Galenus à Caryotis. *ibid*. quum & Thebaicæ Ægyptiæ ſint, & caryotæ quoque. *ibid*.
Thebaicæ palmæ ex Thebaide cruſta placent. 937.c.e
Thebaicarum duo genera. 1326. c. quæ in cados conduntur, & plebeiæ. *ibid*. hæ ſunt χυδαῖοι Iudæorum. *ibid*.
in Thebaïco lapide auri gemmę micant. 1075.c
Thebaida pro Thebais. 475.e
Thebais Ægypti. 1320.b. Arabię conterminα. *ibid*.c
Thebaidis nomi. 448 a.b
Θηβαῒς pars Epici cycli. 848.b
Θηβαῒς Κυκλικὴ. *ibid*.e
Thebais κυκλικὴ omnium optima poſt Iliadem & Odyſſeam. 852.e
Thebaïs Antimachi diuerſa ab illa quæ inter κύκλου poemata recenſita eſt. 852.b.e.c. Thebaides κυκλικῆς incertus auctor. *ibid*.c.d
Θίβα vel τίβα Æolibus annulus terræ. 1020.a
Θήκη, locus, vel loculus, in quo defuncti corpus effertur. 1222.a. Θήκη & locus pro capulo & pro monumento. *ibid*.b
Θῆκαι, ligneæ thecæ vel loculi in quibus Ægyptij corpora odoribus condita aſſeruabant. 1208.c. Θῆκαι etiam monumenta hypogæa & fornicata. *ibid*.d.c. νεκρῶν Θῆκαι. *ibid*.e. Θηκαῖον οἴκημα, in quo ſeruabantur corpora. *ibid*.e. quod & γλωσσόκομον. *ibid*.c.d
Θεῖον χαλκὸς dicitur. 1034.e
τὸ Θεῖον, Deus vnus verus & ſummus. 611.e.a
Θηλαμών, Θρεπτὸς. 896.d. Θηλαμόνες κοιναὶ, vaccæ albæ vel rufæ. *ibid*.
Θηλᾶν, mammam ſugere. 943.a. Æolicè Φηλᾶν, vnde Felare Latinum. *ibid*.
Thelygoni fructus. 335 a
Thelygoni vaæ ſimiles oleæ, quid. 1027.c.d. eius & Arſenogoni ſemina differunt. *ibid*. a.b.e.d.e. 1028.a.b
Θηλυφόνον. 882 e.884 d c
Θηλυφόνον Theophraſti, prima eſt ſpecies aconiti Dioſcoridis. 881.c. 882.b.c d.e.a
Θηλυφόνον ſolum ex duabus generibus, aconiti nomine complectitur Plinius. 881.a
Θηλυφόνον & σκορπίον alterum aconiti genus. *ibid*.b. a. 883. a. e. 884.c.885.c
Thelyphonon ſiue Cammoron Nicander ab aconito propriè dicto diſtinguit. 884 b c. e. & illud in pedibus Idæ montis, hoc verò in Aconæis cautibus inueniri ait. *ibid*. d. 885.a.b
Θηλυφόνον ab effectu κάμμορον dictum. 885.c. & σκορπίον à ſimilitudine, quod eius radix incuruata eſſet ſcorpionum modo. *ibid*. folia cyclamini aut cucumeris. *ibid*. locis humidis & vmbroſis gaudet. *ibid*.
Θηλυφόνον & κάμμορον pro aconito ſolum ponit Plinius. 885.b. & Dioſcorides pro primo aconiti genere. *ibid*. feras & quadrupedes interimit, & præcipuè fœminas, genitalibus eatum inditum *ibid*. Dioſcorides ferarum necandi facultatem & thelyphono, & aconito lycoctono ineſſe ait. 885. b. & ſic vtrumque confundit. *ibid*.c. ſed thelyphonum ab aconito propriè dicto diuerſum, folio, flore, radice, colore, & ſolo natali. 885. d.e
Thelyphonum in quo differt ab Aconito propriè dicto 882.e. eius & radix & folium nocet. *ibid*.
Thelyphonum & aconitum ἰσοδύναμοι plantæ Græcis vetuſtiſſimis habitæ. 885.e
Telyphonum in locis opacis & vmbroſis naſci gaudet. 882.c. illi non conuenit nomen aconiti. *ibid*.
Thelyphonum Theophraſti vocatum eſt aconitum, & eidem generi contributum propter virtutem & poteſtatem necandi beſtias. 881 d e
Thelyphonum Theophraſti idem cum primo genere Dioſcoridis, nec aliud aconitum nouit Plinius. 883 b. d. e. ipſum tamen diuerſum recenſet tanquam diuerſum ab aconito. *ibid*.
Thelyphoni Theophraſti tam radix quam folium verendis quadrupedis impoſitum eodem die necat. 883.c
Thelyphoni & Scorpij Theophraſti, ſiue primi aconiti generis Dioſcoridis figura. 886.

θέμα & θέμις pro regione & tractu. 982.a
θέμα, poſitio, ſitus, regio. 1090.e
θέμα, regio aut prouincia. 805.a.b. περὶ θεμάτων, de prouinciis. ibid.b
θέμα dictum. 807.e. Buccellarij iuniores. ibid. equites erant, ibid.
θέμα ἀνατολικόν. 804.e.805.a.b
θέμα βουκελλαρίων. 807.e.808.a.
θεμάτων. ibid.
Themiſcyra Amazonum campus. 802.e
Themiſcyra campos Amiſenæ regionis. 889.c. 60. ſtadiis ab vrbe diſtans. ibid. eum ſtatim Iris ingreditur, poſtquam cum Lyco ſeſe iunxit. ibid.
Thenſaurus, θησαυρός. 15.a
Thenſaurus, θησαυρός. 86.c
Theocritus quando vixerit. 940.b
Theodorus Samius Torneutices inuentor. 1049.d
Θεογονία pars Cycli Epici. 848.b
Θεογονία Pherecydis credi poſſet, omnium librorum titulus quibus hiſtoriam fabularem complexus eſt. 847.d. ſed peculiare opus fuit. 847.e
θεοὶ ἰσχύοντες. 71.c.c. ἐπόπται. ibid.e. ἐπαίτιοι. ibid.d. χθόνιοι. ibid.c.e.a. καταχθόνιοι. ibid.b
θεοὶ καταχθόνιοι, Dij manes, Dij inferi. 412.d. θεοὶ χθόνιοι. ibid.e
θεόπεμπτοι ὄνειροι. 350.e
Theophraſtus quo tempore ſcholam ſuſcepit. 815.e. quando eius opera ſcripta ſint. ibid.
Theophraſtus quot annis ante Plinium ſcripſerit. 349.e 350. quando Ariſtoteli in ſuſcipienda ſchola ſucceſſit. 350.b. quando ipſi Straton. 350.a
Theophraſtus quando ſcripſerit. 951.b.e.d
Theophraſtus paulo poſt mortem Alexandri ſcripſit. 966.d
θεωρία, fori, ſpectacula. 920.b.c
θεωρία pro colore. 239.c. ἰσχύουσα θεωρία. ibid.
θεωρία vel θεωρία recentioribus Græcis pro ſpecie, vel ſimilitudine, vt contemplatio & viſio Latinis. 770.a.b
θεωρία ἰσχύουσα. 454.a
Θεός, Deus. 872.c
θεοῦ ἔτος, annus Solis. 552.c.553.a. θεός abſolutè Sol. ibid. Deus pro Sole. 555.d
Θεοξένια, vel ἀρμαια, ludi in vrbe Pellone, quorum præmium, læna. 849.a
Thera inſula vna Sporadum. 106.d.
Theræi priuſquam Cyrenas conderent, alium locum incoluerant. 951.e
Theræi coloniam in Africam deduxerunt, & Cyrenas condiderunt. 953 e
Theræus Cyperus. 1000.b.
Theræus crocus. ibid.c
θεραπεία, remedia, θεραπευτικὸν τόπον, apud medicos. & θεραπευτής medicus. 516.d. at θεραπεία δένδρων eſt arborum cultus. ibid. Curam vertit poeta. ibid.e
θεραπεία & ἡ ἐργασία diſtinguuntur. 590.b. male θεραπείας remedia reddit Plinius, qui cultum debuerat. ibid.e
θεραπεία arborum. 584.e
Theraſia prius dicta Hiera. 136.a
θεραπείας, καυνηρίας. 1267.c
Theraiæ, θηραῖοι, gens Troglodytarum. 1267.c
θῆρες, Æolice φῆρες. 306.e
θῆρες, Æolice φῆρες. 341.d
Theriacorum propolæ, Theriaclatores, Vendeurs de Theriaque, Pharmacopolæ. 1051.a
Thericles calicibus ex Terebintho faciendis torno inclaruiſſe dicitur Plinio. 1043.d.e. qui ab eo Thericlei nominati. ibid. e. nec iſte à poculis ex ligno per tornum faciendis famam inuenit, qui figulus fuit. ibid. 1044.a. Thericles ille tempore Ariſtophanis vixit. ibid. paulò antiquior Theophraſto. ibid. Figulus ille fuit, & fictilia Thericlea pocula. ibid. Thericlei veri calices fuere fictiles. ibid.b. ad quorum inuitationem è terebintho fieri ſolebant adeò ſimiles vt vix à fictilibus dignoſcerentur. ibid. vnde apparet è terra nigra & ſummi nitoris calices ſuos Thericlem feciſſe. ibid. eorum inſtar æmulabantur è terebintho Thericlei. ibid. Thericles primus fictilium calicum auctor non fuit, ſed primus ea forma calicis è terra facere inſtituit. ibid.c. Thericleorum formæ deſcriptio. ibid. fictiles primùm facti poſtea eadem forma è ligno tornatiles & ex argento cælatiles fieri cœperunt. ibid.c.d. Tericlea toreumata. ibid.
θηριώδη vlcerum curationi reſiſtentia. 1204.c.a
θηρίον & terreſtre & aquatile animal dicitur. 442.d. θηρία in mari & fluminibus. 442.d
θηρίον belua, non animal. 442.e
θερισμός à θέρος. 747 b. idem quod ἀμητός. ibid.
θερινόν. 581 e
θερίζειν, à θέρος. 747.a
θερμαὶ Ἱμεραῖαι. 114 d.a
Thermæ vrbs. 113.e. 114.a.b.c.a. colonia. e.d.c.a
Thermæ, ſubaud. aquæ. 114.e
θερμός, Æolice φερμός. 306.e
θερμός, Æolice φερμός. 186 d
Thermuthicus fluuius per Sebennyſticum oſtium euoluitur in mare. 477.b.c.e. 478.a.e
θηρολέξις, λεξιθήρος. 1267 b
Θηροθοαι gens Troglodytarum. 1267.c. vnde dicta. ibid.e.a.b
θέρος pro ἀμητός. 747.a. ὁ τοῦ θερίζειν ὥρα. ibid.
Theſaurus, ἀπόκρυφος μάρες τοῦ προιξ. 2212.b
Theſaurus orchinus. 1211.d.c
Theſauri templorum ſub terra quales. 1210.d.c.a.b.e. 1211.d. dicuntur & fauiſſæ. 1210.c.d.e
θησαυρισμοὶ φοίνικες & ξηροὶ opponuntur χλωροῖς. 1326.d.e
θησαυρίζειν. 227.d. ἐν ἅλμῃ. ibid.
θησαυρίζονται ac reconduntur quæ vetuſtatem ferre volunt. 1040.e. θησαυριζόμενοι & παλαιούμενοι, idem. ibid.
θησαυρός, Theſaurus. 86.c
θησαυρός, περιρραντήριον, vas aquæ luſtralis. 306.b
θησαυρός locus circa templa in quo erat aqua incluſa qua ſeſe luſtrabant ingreſſuri templum. 210.e. quæ ἀπορραντήρια & περιρραντήρια vocabant. ibid.
Θησεῖδαι à Theſeo tribus vel familia. 1183.a
Θησηίς pars Cycli Epici. 848.b
θέσις regionis eſt ſitus & poſitio. 805.a
Theſmophoria & Eleuſinia ſæpe ab auctoribus confunduntur. 750.a.b. 751.b. 752.b. Theſmophoria cum luctu ſolebant agitari. 751.c.e. longè diuerſa ab Eleuſiniis. 751.c. raptum Proſerpinæ depalabant. ibid.
Theſmophoria menſe Pyanepſione agitabantur. 750.c
Theſmophoria in vrbe fiebant. 751.e.752.a. ſolæ mulieres ea celebrabant, iiſque initiabantur. ibid. a. vnde Θεσμοφοριάζουσαι Ariſtophanis. ibid.

Theſmophoria Pyanepſionis decima ſexta agebantur, circa ſementis tempus. 752.d.e.a
Theſmophoria raptum Tragœdiæ pararragœdiabant. 752.a. Theſinophoria & Eleuſinia habuerunt multa communia. *ibid.* vtriuſque ſacri eadam origo & cauſa. *ibid.* vtrumque eidem numini inſtitutum. *ibid.* vtrunque μυστικὸν & ὀργιαστικὸν. *ibid.* in vtroque Iacchus cum Cerere & Libera colebatur. *ibid.* & porci μυστικοί, id eſt ſacri immolabantur. *ibid.* b. ὡς ἐδιώκοντες in Theſmophoriis. *ibid.* differebant quod Theſmophoria mulierum Eleuſini mulierum initia fuere. *ibid.*
θεσμοφοριάζουσαι per totos ſacrorum dies ſtramento in templo incubabant. 938.c.d
θεσμοφόρος Ceres dicta quod inuentis frugibus leges acceptæ ſint. 753.e. vel à frugibus conditis. *ibid.*
Θεσπιαί pro Theſpia. 63 d
Theſpis Tragœdiam inuenit, quæ ex humili in ſublime euecta ab Æſchylo. 1045.b
Theſſalia deſinebat vbi incipiebat Magneſia. 141.d
Theſſaliam Helladis nomine non cenſendam quidam putarunt. *ibid.*e. alij id ei magis conuenire, quòd Ἑλλάς vrbs Theſſaliæ quondam fuerit. *ibid.*
in Theſſalia præſtantiſſimi equi. 891.c.d
Theſſalonice à Caſſandro condita, qui Αἰνείαν oppidum diruit. 161.a.c.162 a
Theſſalorum νόμος. 141.d
Theſtorides Ludimagiſter, ſibi datam ab Homero ἰλιάδα Iliadam pro ſua venditauit. 853.b. iter poetas τῶ κύκλου recenſetur. 853.d. cuius Ἰλιὰς κυκλική. *ibid.*e
Θετταλῶν ὀρνέων, quid. 878.c
θῖβις, quid. 1020.a
Thibij Pontici duplicem pupillam habentes & viſu nocentes. 46.d.e.47.a.b. Thiba, ſeu Thibis. *ibid.*
θιβρός, ἁπαλός, τρυφερός. 186.d. καλὸς & φιλήδονος. *ibid.*e. θιβρὸς Æolice φιβρός, vnde Fiber. *ibid.*d
Thile pro Thule. 329.c
Θῖνα eſt Sina. 1071.d. alij Σίνας vocant. *ibid.*
Thina metropolis Sinarū. 999.a
θλίβω, Æolice φλίγω. vnde Fligo. 306.e
Thoe equa funalis in Admeti curru. 900.d
Thoes, θῶες. 88.e.a.b
θῶες, feræ. 1267.e
Thoes non Æthiopici aut Africani lupi vocandi, quaſi nuſquam alibi reperiantur. 390.b. Lupi ceruarij ab iis diuerſi. *ibid.*c.d. Thoum quinque genera. *ibid.*c. Thoem pleriquе vertunt Lupum ceruarium, aut cerualem. *ibid.* d. cur id? *ibid.*
Thoem non eſſe Genettam. 335.e
Thomna Gebanitarum regia. 494 d. 496.d. Θούμνα. *ibid.*
Thonitis palus. 693. b. d. e. a. d. 694.b.695.b.c.d. 696.a.c.a.b. d.e.697.c
θοός, ἰξὺς κῷ χεῖμα, non ſolum velox & citus. 397.d
Θωοθῆραι. 1267.e
θώρακες, δίσκοι, vel κύκλοι. 869.e. ἀσπίδες, ſeu στρόβιλοι aut στρογγύλαι. *ibid.* clypei, vel clypea. *ibid.*
θώρακες πλινθοί. 488.e. σακτοί. *ibid.* θωρακισάκτοι. *ibid.*
Thoracomachus perperam pro Thoracona ctus. *ibid.*
Θωρακεῖος. Θώρειος 40.b.c
θώρηκα, Dorica, & poſtea Lorica. 872.e
θωρία vel θεωρία pro ſpecie vel ſimilitudine. 770.b
Θωσπία vrbs. 693.c.d. Θωσπῖτις præfectura. 693.c
Thoſpites lacus. 692.d.693.b.c. a.b. 694.b.695.a.c.696.c.d.e. a.e
θυγάτηρ Æolice pro θυγάτηρ. 444.a
Θούλη, Thyle, Thule. 247.d.e
Θούλη, Thule, non Thyle. 1242.e
τὰ Θούμαθα, locus in Arabia Felice. 490.b
θοῦρος, καλοφερής, ὁρμητικῶς ἔχουσα. 1243.d
Θοῦρας Suidæ, qui Βῆλος. 1235 c. Nino Beli filio ſucceſſiſſe dicitur. *ibid.* idem Belus & Mars dicitur. *ibid.* Ζάμης eius pater dicitur. *ibid.* & vocatur Ἄρειος, ſeu Arius. *ibid.* qui eſt Ἄρης idem ac θοῦρας. *ibid.* c. θοῦρος vel θοῦρας, violentus & impetens. *ibid.* & ſæpe Θοῦρος vocatur Martis planeta à Dorotheo. *ibid.*e.a. alibi ἐπιθετικῶς dicitur θοῦρος Ἄρης. *ibid.* a. b. aliis θούριος. *ibid.* b. ſed Θοῦρος vel Θοῦρας ſubſtantiuè melius dicitur, *ibid.* b. Θοῦρας pro Marte, & in planetam Martis tranſcriptus. *ibid.*e
θουρίους, λαγνός. 1242.a
θούρης, ἀφροδισιαστικός. *ibid.*
θουρία, Thuria. 139.b.c.e. olim Αἴθεια. *ibid.* c. θουριάτης κόλπος. *ibid.*a.e
θουριανὸς τόμος, fruſtum Caniculæ, quæ & ξιφιάς dicta. 1317.b. θουριανοῦ eius ſalſamenti mentio apud Athen. *ibid.* Thurianus τόμος à populis Thuriis. *ibid.*
θούριοι, Thurij, non Thyrij. 1242.e
θοῦρος, violentus cum impetu. *ibid.*a
Thrace Titanis mater Bithyos ex Ioue, & Dolonci ex Saturno. 158.d
Thrace rigentiſſima, βορέου ἑδρανοῖο dicta. 194.e.a
Thracenſium præfectura. 807.a
Thraces ex Aſia in Europam traducti ſub Alyatte Lydiæ rege. 807.e.b
Thraces criſtam habent in capite. 238.e. πλατυσμοί. *ibid.* σιβύνοι. 239.c
Thraces notis compuncti, & varias veſtes gerebant. 238.e. 239.c
apud Thraces Coniugiorum multiplicitas. 158.b
Thraces Auxiliares. 807.d
Thracum cohortes. 807. alæ. *ibid.*
Θρακήσιον θέμα ex quibus regionibus conſtabat. 805.c. Thracenſem prouinciam, minorem Aſiam vocatam fuiſſe aſſerit Conſtantinus, & eius rectorem Proconſulem. 805. e.d.e
Θρακήσιοι, vocabulum admodum recens. 807.b. non Græcum, ſed ex Latino, *Threcenſes* factum. *ibid.* Threcenſis regio dicta à Conſtantinopolitanis qui Thraces erant ea pars Aſiæ citerior quæ ſibi, id eſt Thraciæ propior. 807.c. aut ab aliqua cohorte vel ala Thracum auxiliari Thracenſium præfectura dicta. 807.d
Θρακησίων θέμα & ἀνατολικὸν θέμα, minoris Aſiæ vocata. 807.d. vtriuſque prouincias comprehendebat Aſiana diœceſis. 807.e. Θρακησίων θέμα vnde dictum quæ olim minor Aſia & Proconſularis prouincia fuit? *ibid.*
Θρακησίων θέμα tertium Imperij Conſtantinopolitani in Aſia

minore. 807. d. à Thracenſibus auxiliatiia dictum. *ibid.* 808.a

Θρᾳκικῶν θέμα, ſeu Thracenſium prouincia reſpondet Aſiæ citeriori. 807.d

Thracia veſtis variis picta liciis. 238.d

Teraciæ aduerſa Bithynia ad Orientem. 877.a

Thracius lapis accenditur aqua, oleo reſtinguitur. 253.a.b.c.d.c. Θρᾳκίας. *ibid.*a. Θρᾳκιος λίθος. *ibid.*a.c

Thracia lapis aqua accẽditur & flabellatione reſtinguitur, nõ oleo, iuxta veteres. 253 e. excitatus flabello reſtinguitur. *ibid.* flabellatione ſimul & oleo idem reſtinguitur. 253.d

Thracius lapis odorem bitumini ſimilem reddit cum accenditur. *ibid.*

Θρᾳκίας. 1250.e

Thraſcias vnde dictus, ignotum. 1259.a

Thraſcias medius inter Argeſten & Aparctian. 1252.d

Thraſcias vicinus Argeſtæ. 1258. b. nonnullis dictus Cercius. *ibid.*b.d

Thraſcias ad latus dextrum Septentrionis. Senecæ cur ſummus dicatur. 1253.b. 1256.c

Thraſcias ad latus dextrum Septentrionis. 1257 a. idem cum Circio à quibuſdam cenſetur. *ibid* a.e

Thraſcias contra Indiam flat. 1249.a

Thraſcias Caurum & Aparctiam. *ibid.*

Θραύσας, θύρσους. 600.d

Θρᾴσσα πυτιωχία. 238.e. 239.b

Thraſybulus Archon. 815.c

Θραύσμα genus vnum Hammoniacæ lacrymæ. 1030.c

Threiciæ mulieres Dianæ ſacra facientes. 208.d

θριδακίναι ἄγριαι. 1269.d

θριδακίναι μαρώνιαι. *ibid.*c

θριδακίνη Atticis eadem quæ cæteris θρίδαξ. 1270.b. veteribus Medicis proprie lactuca agreſtis. *ibid.*c

θρίδαξ & μαρωνίτης, idem. 1269.e

θριγχῶσαι, conſepire pinnis. 1142.b

θριπόδεστα & θριπόβρωτα σφραγίδια ligna vereribus corroſa, pro ſignaculis. 932.b.c.933.a

θριπόβρωτα σφραγίδια. *ibid.*

θρίσσαι, Sardinæ. 183.e

θρὶξ πυκνή, ὀκτιτημένη. 760.d

κατιφασμένη & ἀπεξεσμένη. *ibid.*e

θρὶξ μαμαρωμένη & ὀκτιτισμένη opnitur πεπλεγμένη. 764.c.d

ὁ Θρυαλλὶς lychnis aurei Mineruæ conſecrati ex Caryſtio lapide. 178.b. ex Carpaſco lino. *ibid.*

θρύβι & θρύμβι Cretenſis vocata thymbra. 1286.a. ſed & θρύμβι ſeu θρύμβη ſeu θύμβρος thymum ſignificat. *ibid.*

θρύμβος, θύμβρος, θύμος. 1286. c. θύμβρου duo genera recentioribus Græciæ Herbariis ſatiuum & agreſte. *ibid.* d. Satiuum volunt eſſe priſcorum θύμβραν, agreſte θύμον. *ibid.* apud nonnullos tamen ſæpe fit iunctim mentio θύμου & θρύμβι, i. thymi & thymbræ. *ibid.*

θρύμβος & θρύμβιον & θρύμβη ab omni Græcia hodie vocatur thymus. 1286. b. nec eſt cum thymbra confundendum. *ibid.* θύμος, θρύμβος & θρύμβος. *ibid.*

Thucydidæ, pro Thucydidis 94.c

Thule, Θούλη. 1242. e. pro quo perperam Thyle *ibid.*

Thunni, Θουννοι, Sarmatæ, vicini Caſpiis. 158.d. Chuni dicti & Hunni Χοῦνοι. Οὖννοι. *ibid.*

Thunni dextra ripa intrant, exeunt læua 185.d

Thuras Aſſyriorum rex 1235. d. vide Θούρας.

Thuri vicini Athagoris. 989. e. Diouyſio Φρούρει. *ibid.*

Thuria, Θουρία. 139.b.c.d.e.a.c.e

Thurianus tomus Θουριακὸς τόμος. 1317.c. à Thuriis populis. *ibid.*d

Thurij, Thurini. 72 a

Thurij, Θούριοι. 1242. e. pro quo perperam Thyrij. *ibid.*

Thurium oppidum, Θούριον. 72.a. Sybaris olim appellatum. *ibid.*

Thurſio veterum non eſt Sturio. 1314.e. licet Sturio tranſpoſita vna literula videatur deflexum ex *Thurſio*. *ibid.* Thurſio ſimilis Delphini. *ibid.* 1315. a. Phocæna non eſt Thurſio. 1315.a

Thurſio aliud quam Sturio. 1314.e. 1316.e. licet tranſpoſitione vnus literæ Struio videatur factus ex Thurſio. *ibid.*

Thurſionem Plinius piſcia genus eſſe dicit ſimile Delphini. 1316.e. & roſtris canicularum maleficentiæ aſſimilari. 1317. a. e. 1318. a. quum ſit pars ſalſa, ſeu fruſtum caniculæ cartariæ. 1316. e. 1317 a. 1318. a. ſic vocatum à Romanis à ſimilitudine capitis thyrſi. 1317. e. qui in ſummo capitatus. *ibid.* e. omnibus thyrſis globus imponebatur. *ibid.* fruſtum ſalſamenti ea forma conciſum, θυρσίων dicebatur. *ibid.* eadem ratione & thynnum Thyrſion vocatum. *ibid.*

Thus, à θύειν. 953.a

Thus, à θύον vel θύος. 953. d. Latini Incenſum. *ibid.*

Thus à Græco θύος. 500.b. Thus, Græcis θυμίαμα olicitur κατ' ἐξοχήν. *ibid.* θυμίαμα pro thure. 500.c. vnde Gallicum *Encens*. *ibid.*

θύα, & θύον, citrus quæ nomen dedit citreis menſis. 950.b

θύα cupreſſo ſimilis foliatura, ramis, caudice & fructu. 951. c. d. in Græcia tempore Homeri non paſſiua. *ibid.* apud Hammonis fanum & in Cyrenenſi agro tantùm naſcitur. *ibid.* ex ea contignationes factæ templorum veterum. *ibid.* d. a. quod Theophraſtus de vrbe Cyrenarum prodit. *ibid.*

θύα, ἀρώματα. 1050.a

de Thya quod arboris genus ſit fruſtra diſputant herbarij. 590. e. quum non Thya, ſed citrus Latine appellanda.

θυᾶν de fœminis. 941.d.e

θύειν pro ſuffire. 500.b. Æolicè φύειν. *ibid.*

θύειν, propriè odores incendere. 951.b. odoribus accenſis Deos propitiare. *ibid.* poſtea de victimis cæſis abuſiuè dici cœptum. *ibid.*

θύα, citri arbos. 295.c

θυίαι ζωγράφων, mortaria ad pigmenta pertinentia. 1052.a

θυίνας ὀστράκινον. 1056.e

θύινον, citreum. 950.b. θύινα ligna, i. citrea ad menſas faciendas. *ibid.* c. θύιναι τράπεζαι. *ibid.* θύινα ξύλα. *ibid.*

θυλακίτικοι fabæ Ægyptiæ. 981.a

θυλακῖτις Nardus montana. 1066. e. Latinis orci tunica. *ibid.*d.e

θυλακῖτις ſpecies quædam papaueris cur dicta. 1060.b.c

θυλακίζουσα radix Nardi Ciliſſæ, ſiue Syriacæ, cur dicta Nicandro. 1060.e. vnde & Dioſcoridi θυλακῖτις, & Galeno πηρῖτις dicitur. *ibid.*e.a

θυλάκους ὑποδήματος, ſaccis calceati. 376.a

Thyle, Thule, θούλη. 247.d.a

Thyle pro Thule. 40.a

θύλακος, θυλακος, χαρωπὸς, ἰλυῶν. 1168. e. 1169 d.e

ὁ θύλακος hæc Talla. 1168.c. θύλακος, inuolucrum vel ſacculus. ibid.

θυμάτων ἀπαρχαὶ, proſiciæ. 208.c

θύμβρα, Satureia, Conela vel Concla. 1275.a.b

θύμβρα, pro θυμβραία. 1278.a. Thymbra locus in quo plurima naſcebatur, vnde & θυμβραία & θυμβραῖος Hippocrati, quæ aliis θύμβρα. ibid. & θυμβρεῖα. ibid.

Thymbra vocata Cunila. 1281 c. Thymbra origano æmula, & ambo ſimilis effectus. ibid. non tamen eadem appellatione vocatæ. ibid. Thymbræ deditum Cunilæ vel Cunelæ nomen, aliunde originem habet, quam à Græco κονίλη. ibid. 1282.a. Thymum longe ſimilius Thymbræ quam origanum. 1281.a. quæ tamen nominibus ſunt diſcreta. ibid. Thymbræ quædam duntaxat ſpecies, Cunila dicta. ibid. Columellæ Romana Cunila à Thymbra Græca diſtinguitur. ibid. b. Plinius vbique Cunilam appellat Græcorum Thymbram. ibid.

Thymbra omnis Plinio Cunila dicitur. 1285.a. Columellæ ſpecies tantum thymbræ Cunila. ibid. quod rectius. ibid. ea eſt quæ κεφαλωτὴ θύμβρα Græcis dicitur. ibid. ea Cunilæ nomen ſibi proprium apud Latinos vindicat. ibid. b. Thymbræ κεφαλωτὴ, i. capitella. ibid.

Thymbra Conila. 1285.e. eadem & Cunicula vel Conicula, à Conico capitello. ibid. 1286.a. θρύμβη & θρύβη Creticenſibus vocata. 2286.a. Thymbra Cretica. ibid. Thymbra à ruſticis ad cibos vſurpata. ibid. b. & magis ſatiua quam agreſtis. ibid. c. vnde & θυμβροφάγοι & θυμβρεπίδειπνοι ab Atticis vocati populares ruſtici. ibid. Thymbra pauperiores & ruſtici in Attico ſolo victitabant. ibid. d. vnde & Saturea à Romanis dicta Thymbra vel Thymbræ ſpecies, quòd ea ſaturarentur. ibid. θύμβρα, recentiori Græciæ Herbarij ſatiuum θρύμβου genus. ibid. d. apud alios thymi & thymbri, i. thymbræ ſit iunctim mentio. ibid. Thymbræ duæ tantum ſpecies Dioſcoridi, ἀγρία & ἀγρία. ibid. Capitatæ non meminit, quæ proprie Conela vel Conicula apud Latinos. ibid. Thymbra nulla capitata præter thymum Græcum. ibid. ad diſtinctionem thymi non capitati. ibid. e. thymbram Dioſcoridis ait habere στάχυν ὥσπερ μόνον. ibid. 1287.c. & eſt Thymbra ſpicata, diuerſa à capitata. 1286.e. Capitata, κονίλη, Sanmonico, & eadem cum thymo Attico. ibid. ſed differunt in eo quòd thymbra ſpicam habeat, thymum verò capitula in ſummitate. ibid.

Thymbra quæ ſimiles ſerpyllo ramos in ſilua gignit. 1288.b. Thymbra vulgaris vulgari & minimè capitato ſimilis. ibid. b. ea Conela dicta, κονίλη, vel Conicula. ibid. c. nulla Dioſcoridi thymbra capitata, ſed agreſtis tantum & ſatiua. ibid. quæ fert ſpicam ibid. b.d quæ Satureia dicta. ibid. Cunila Romana Columellæ dicitur. ibid. ſed malè, cùm id nomen debeatur ſolum thymbræ capitatæ, vel thymo Græco. ibid. Satureia eſt ſatiua Thymbra. ibid. Conilam vel Thymbram capitatam à Romanis nominatam Græcorum θύμον κεφαλωτὸν, non mirum, ibid. b. θύμβρα nulla præter eam quæ fert ſpicam.

Thymbra capitata Latinis veteribus dictum Thymum capitatum. 1296.a

Thymbræ humoris δριμύτης olfactu ſentitur, non guſtu percipitur. 1283.c.d

θυμβροφάγοι & θυμβρεπίδειπνοι ruſtici in Attico ſolo dicti. 1286. c. θυμβροφάγος exponitur ἀγροικικός, & θύμβρος dicitur θύμῳ ſimilis. ibid. d

Thymelæa quibuſdam vocatur λίνον. 263.b

Thymelæa herba. 938.d. eius folium κνέωρον. ibid.

Thymelææ folium proprie vocatum κνέωρον. 405.a.b. & κνηστὸν & κνῆστρον. ibid. b. & pluma ipſa κνέωρον quoque dicitur. ibid. b. c. θυμελαία dicta quod folia eius oleaginea. ibid. c. Thymelæa linum vocatur. ibid e

Thymelæa, Hygini caſia. 405. eius crymon. 405.c.d

Thymelææ vel Chamelææ oleum. 303.b. Cucorum earum cognomen. ibid. d

θυμίαμα, incenſum. 500.c. θυμίαμα, thus κατ' ἐξοχὴν. ibid. b

θυμίαμα λευκὸν, cur dictum Hammoniacum. 954.c. & γομφίτης. ibid.

θυμίαμα, de certa odoramenti ſpecie. ibid. θύω eſt θυμιάω. d.c. θυμίαμα recentiores de thure dixeruut, vt Latini Inceuſum. ibid.

θυμίαμα apud Abaſcnos. 953.d

θυμιάματα. 319.a

Thymiamata muſcatorum & vnguentorum. 1058.b

θύμιλος pro μῦλος. 1043.e.a

θυμὸς ἐπιτυγχάνων. 669.c. 670.b.d

θυμὸς à θύω, Æolice φυμὸς, vnde Fumus Latine. 500.b. θυμὸς, πνοὴ, ἀήρ. ibid.

θύμος, thymus. 235.c. eius ſapor & ſuccus acutus. ibid.

θύμον μέλαν, quod florem habet purpureum. 1287.d

θύμος, thymum, etiam θρύμβη, vel θρύμβος dicitur, & θύμβον. 1286. a.b. eo ceu condimento veteres vtebantur. ibid. b. in condimentario tantum genere. ibid. b. c. eo ſales condiebant. ibid. d. vnde & θυμῖται ἅλες. ibid. Thymum tamen inter tenuis victus & agreſtis Cuppedias commemoratur. ibid. c. ſunt & qui θύμους bulbos & cæpas agreſtes exponant. ibid. & θύμον Heſychio τὸ σκόροδον. ibid. θύμον etiam allium & cępe ſignificauit. ibid. a. Thymi radix lignea, & non edulis. ibid. Arum etiam vocatum θύμον. ibid. Arum autem in genere bulbacco. ibid. forte allia & cepæ θύμον vocata ab animoſa acrimonia. ibid. ſed θύμον apud Ariſtophanem prima breui, quæ longa in voce θυμός. ibid. Thymum vocat hodie Græcia omnis θρύμβον, & θρύμβιον & θρύμβαν. ibid. b. quod non confundendum cum thymbra. ibid. θύμον, θύμβρος & θύμβρος. ibid. c. θρύμβον ſpeciem agreſtem volunt eſſe θύμον recẽtiores Græciæ Herbarij. ibid. d. apud nonnullos θύμου & θύμβρου, i. thymi & thymbra, ſit ſæpe iunctim mentio. ibid. Thymbra nulla alia capitata pręter Thymum Græcum, quod Latini Thymbram capitatam vocarunt. ibid. vt diſtinguerent à thymo

ſibi noto, quod non erat capitatum. *ibid.*c. Thymbra capitata, ſeu κεφαλωτὴ eadem cum Thymo Attico. *ibid.* quod capitula in ſummitate habet. *ibid.* in quo multum differt à thymbra vulgari quæ ſpicam habet. *ibid.* ideò Græci κεφαλωτὸν θύμον vocant. *ibid.* 1287.c. ματζουκόθυμος, ſeu ματζουκόθρυμβος dictus à Græcis recentioribus. 1287.a.c. quod caput inſtar maſſucæ haberet. *ibid.*a. quod & θύριος appellatur. *ibid.* ab eadem cauſa. *ibid.* Thymum capitatum apud Dioſcor. intelligendum. *ibid.* cui & flores purpurei. *ibid.* Græci dicunt etiam λευκὸν θύμον vocari capitatum. *ibid.* Thymum Theophraſtus in duo genera diuidit, candidum & nigrum. *ibid.* vtrumque genus capitatum. *ibid.* d. e. Nigrum à floris colore ex purpura nigricantis. *ibid.* nigrum à Græciæ non differt ſpecie à candido. *ibid.* Thymum Dioſcor. capitatum, non ſpicatum. *ibid.*e.a. Thymum Græcum quale. *ibid.*a. quod eſt Thymum Atticum Theophraſti. *ibid.* quod eſt capitatum. *ibid* e. an thymum non viuat niſi in afflatu maris. *ibid.*b.c.d.e. ideoque in Arcadia naſci non poſſit. *ibid.*b

Thymum Narbonenſe aliud à Græco & capitato. 1287.c. in Gallia paſſim viſum ſponte naſcens & ſatiuum. *ibid.* quod appellamus *Thym*, & eſt thymbræ ſimilis. *ibid.* Thymum ſpicatum ſimile thymbræ, quæ ſτάχυν haber. 1288.a. θύμβρην vocatum vetuſtiſſimis Græcis θύμον. *ibid.* & θρύμβον tranſpoſitis literis dixerunt. *ibid.* θύμβρης θρυμβεῖα. *ibid.*a.b

Thymum capitatum vel thymbra capitata nominatur Conila. 1288.d. Thymum veteres Græci θύμβρον appellarunt, recentiores θρύμβον. *ibid.*c. Thymum ſimile Thymbræ, ſpicatum non capitatum, *ibid.* Thymi volgaris flos Epithymum. *ibid.* 1289.b. vir uſque Thymi florum differentia. 1288. b. c. d. Thymùm durius & ſaturciæ ſimile, diuerſum à capitato *ibid.*a.b.d. & vtriuſque capitula diuerſa. *ibid.* c. Thymi vulgaris flores purpurei. *ibid.*d.1289.b

Thymum Thyrſion vocatum à ſimilitudine capitulorū thyrſi. 1317. e. c. & ματζουκόθρυμβος. *ibid.* e. Thirſis omnibus imponebatur conus. 1317.e

Thymum Theophraſti capitatum. 1296. Epithymum Dioſcoridis thymo ſpicato inoaſcitur. *ibid.*c. Oribaſij epithymum flos thymi capitati. *ibid.*

Thymo vulgari & non capitato ſimilis thymbra vulgaris. 1288. b. thymum paſſiuum ſerpyllo agreſti perſimile. Latini Thymum capitatum & Græcum non eſt Thymbra capitata. *ibid.* b. d. Thymo Græco ſeu Thymbræ capitatæ ſolùm debetur Cunilæ nomen. *ibid.*c. Thymum vulgare ſolum eo nomine Romanis notum. *ibid.* & core-ferri dicuntur Narbonenſis prouinciæ campi. 1287. c. e. 1288. d. Græcum & capitatum, ſub appellatione Thymbræ capitatæ Romanis cognitum. 1288.d. vniuerſæ Galliæ ignotum. *ibid.* in Hiſpaniæ maritimis naſcens. *ibid.* non niſi in afflatu maris naſci dicitur Theophraſto. *ibid.*

Thymi duo genera. 1296. e. vnum Italiæ & Galliæ, ſpicatum & thymbræ ſimile. *ibid.*e.a. quod Romanis olim, nunc Gallis & Italis *Thymum*. *ibid.*a. aliud capitatum Græciæ familiare. *ibid.* quod in duo genera diuiditur, λευκὸν & μέλαν. *ibid.* Tymbram capitatam vocarunt veteres Latini. *ibid.* Cunilam capitatam Plinius. *ibid.* quidam ὀρίγανον κεφαλωτὸν Hippocratis eſſe cenſerur. *ibid.* non rectè. *ibid.*

Thymi humoris δριμύτης olfactu ſentitur, non guſtu percipitur. 1283.c.c

Thyoi chirographi, Thyni annuli, manu ſculpti. 1100.b

Thymi, Θυνοὶ, populi olim Thraciæ in Aſiam commigrarunt. 158.d

Thynnias Apollonia Ponti dicta. 214 e

Thynias promuntorium Apolloniæ Europææ vicina. 215.a. Apolloniatarum finibus contermina. 215.a b

Thynias parua inſula, in qua Apollinis fanum, à quo Apollinia dicta. 215.c

θυώδης θάλαμος. 952. d. c. θυώδη ξύλα, ligna citrea, pro θύινα. *ibid.*e

θυώδης deducit Plinius à θύω. 948.e

θυώδης, citroſum. 951.b 952 b. odaratum. 952. b

θυώδης εἷμα, citroſa veſtis. 954 e

θυώδεα εἵματα, citroſæ veſtes. 249.e

θυώδης, veſtis. 950.a

θυώδης lignum aliud, aliud opus θυώδες. 952 e

θύινα, citreum. 951.b.952.b

θυέστρα, θυόεσσα & θυώδη, templa, aræ, loca ſacra. 953.a

θυώματα τὸ μύρον, τὸ ἄρωμα. 948.e

θυώματα, ex aromatis condita. 948.e

Θύω, vnde Thus. 953.a

θύον, θυμίαμα. 953.d. θύον vel θύος, vnde Thus. *ibid.*

θύον, non tantum citrus Africana, ſed etiam Aſſyria mala. 954.e

θύον, genus ligni odorati à ture diuerſum. 500.c. Ladanum vertit Auienus. *ibid.*

θύον de genere odoramenti in Arabica naſcentis. 953.e

θύον de quodam odoramenti genere, quod in Arabia Felice naſcebatur.

θύον omne odoramentum Græci dicunt. 954. d. θύον etiam arboris Libycæ genus, quod citrum vocarunt. *ibid.*c. fortaſſe ſic dictum à populis vbi gignitur. *ibid.* inde Medica malus, ſuæ odorata eſt, citrus appellata. *ibid.*

θύον vel citri arbor non fuit odorifera. 952. d. θύον apud Homerum non eſt citrus Libyca, ſed odoramentum. *ibid.*e.953. a. vnde θυώδης, odoratum. *ibid.*

θύον, i. citrum. 1041.e. ex eo fiebant deorum ſimulacra. *ibid.*

θύιναι menſæ, i. citræ. *ibid.*a

θύον apud Homerum, citrum eſſe non odoramentum ſtatuit Plinius. 950.e. 951.a. θύον genus ligni. 951.a. quod citrum eſt. *ibid.* nam θύον duo ſignificar, odoramentum, & citrum arborem. *ibid.* item ἄρωμα. *ibid.* vnde θυώδης, odoratum, & θύινα, & θυώματα. *ibid.* b. 952. b

θύον quid apud Homerum. 954.a. ex eo in ſacris conuolutum nidorem vel odorem Græci vetuſtiſſimi nouere. *ibid.* ideo θύον dictum. *ibid.* θύον Plinius vertit citrum. *ibid.* b. melius potuiſſet Brathyn odorem, aut herbam Sabinam. *ibid.*

quæ θύον, i. θυμίαμα κατ᾽ ἐξοχὴν vocatom. *ibid.*
θύον à Cyrenæis nuocupatum, quòd haberet folia ſimilia θύῳ, i. Brathy, vel herbæ Sabioæ. 953.e. θύον tamen Cyrenaicum, vel Libycum, hoc eſt citrum, & herba Sabina, longè differunt. *ibid.*
θύον forte de Sabina herba intelligendum. 953.d. ἀπὸ τοῦ θύειν. *ibid.* e. cum cedro iungitor ab Homero. *ibid.*
θύον Cyrenaicum ſeu Libycom, i. citrom. 955.d. ex cuius radice fiebant menſæ ſolidæ, & cootignationes ex reliqoa materia. 955.a
Θυωνᾶες à Θυώνη. 57.a
θύος, i. θυμίαμα. 500.b. vnde Latinum Thus. *ibid.*
θύρας caſeus. 896.d
θύρα δικλὶς, qoæ. 927.a
θύρα δικλὶς doplici ſera occluditur, qoæ διπλῆν κλεῖδα habet. 927.c.a
θύρα δικλὶς occludi oon poteſt niſi duabus ſeris. 928.a. cur δικλὶς dicta. *ibid.* eiuſmodi fores in officinis ſellulariorum opificum. *ibid.* δικλίδες θύραι veterum forma. *ibid.* b.c
θύραι φορῶ. 934.c.d. θύραι κόπτειν. *ibid.*
θύραι προσκλίνειν. 935.b
θύραι & σανίδες & πτύχες, idem, tabulę quibos operitur τὸ χάσμα ianuæ. 927.d
θύραι, Circi priocipium. 908.d
θύραι ἱερὰ καὶ ἱππικὰ καὶ δικτυωτὰ, valuæ. 927.d
θύραι δίθυροι, fores valuatę. *ibid.* b
θύραι ἱππικαὶ δικτυωταί. 921.a
θύραι σανιδωμαίδες, quæ. 927.a.c
θύραι πεδιετωμεναι & καίμυαι. 815.c.d
Thytea pro Toria. 139.d.c
Tbyteatici belli tempus. 140.a
θυρεπανοικτὴν ἀκπάθειν. 932.e
Thyrij perperam pro Thuriis, qui ſunt Θούριοι. 1242.e
Tbyrij pro Thurij. 247.c
θυρὶς διεδικτυωμένη. 921.c. θύραι διαφανεῖς, δικτυωταί. *ibid.* d. Fores tralucidæ. *ibid.*
θύμος geous thymi appellatum. 1287.a
θυρσοειδὴς κεφαλὴ Acanthi: 1287.b. θυρσοειδὴς καυλὸς ἔχων κεφάλιον. *ibid.*
θύρσοι, κῶνοι. *ibid.* a. θυρσοφόροι, qui κωνοφόροι. *ibid.*
θύρσος & νάρθηξ, idem. 301.b
Tbyrſus, ſeu ſcapos fabæ Ægyptiæ. 969.b. καυλὸς & ῥαβδὸς etiam dicitur. *ibid.*
Thyrſi κεκισσωμένοι, hedera tecti. 1173.c
Thyrſi in glacilitatem coni inſtar faſtigati. 536.c. θυρσοειδὴς κεφαλὴ acanthi. *ibid.* 2.d
Thyrſis cooi impoſiti in muoumeotis. 1287.b
θῶς idem quod veteribus ἴς. 941.e
ἰὴ, pæoe. 1169.a
Tiara, quid. 556.a. pileum Perſicum. *ibid.* Tiaræ ἀπτυχὴς, & πτυγμένη. *ibid.* b. Tiaræ rectæ & incuruæ. *ibid.* c.d. Tiara, Περσικὴ κεκαλυμμένη, galea Perſica, i. pileum vel galerus. *ibid.* Tiaræ acuminatæ à τίειν, quod ὀξὺ ſignificat. *ibid.* Tiara Pbrygia. *ibid.* c. ſub mento religabatur. *ibid.*
Τιάρα, de apice Phœnicis. 547.b
Τιάρας, λόφος, apex. 556.a
Tibarani vel Tibareni, populi ad Pontum. 408.a. Tibarene chryſolithi. *ibid.* a.b
Τιβαὶ, ſerui nomeo in comœdiis. 796.c
Tiberiadis lacus idem cum lacu Geoneſara. 578.c.d
Tiberiadis lacus, dicitur θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. 614.d
Τιβεριάδος θάλασσα, dicitur aliis λίμνη. 578.d. impropriè nam vrbs hoc nomeo habebat. *ibid.* e. Tiberias oppidum. *ibid.*
Tiberias vrbs aquis calidis ſalubris. 578.a.b
Tiberius Nero. 24.
Tibia, inſtrumentum maxime ὀρχηστικὸν & παθητικόν. 124.e. Tibias agere, quid. 16.
Tibia ex ſtipula hordacea. 125.a. Tenuis auena, & calamus agreſtis, & ſtipula Virgilio dicitur. 125.a
Tibiæ olim ex harundine, poſtea ex argento & buxo, oſſibuſque bubulis & loto. 122.a
Tibia Libyca, plagiaulor. 123.c.a. ex loto. *ibid.* d
Tibiæ Lydiæ, quæ & turariæ. 124.a. ſacrificæ Tuſcorom. *ibid.* ex buxo. *ibid.* ex ebore etiam. *ibid.* Spondiacæ. *ibid.*
Tibia Phrygia ea buxo. 123.b
Tibia Phrygia. 123.a. ex oſſe vel buxo, coi ad otificium cornu repandom. 123.b.b. vnde Phrygius corous dicitur Varrooi. 123.a.b. ſimilis tubæ Tyrthenicæ, quantum ad ſormam. *ibid.* d. Berecyothiom cornu, & Phrygium dicitur. *ibid.* a
Tibia Phrygia diuerſa à plagiaulo, licet curua & obliqua. 122.e. ἔλυμος dicta. *ibid.*
Tibiæ Phrygiæ, ἔλυμοι. 125.a. earum multus apud Alexandrinos vſus. *ibid.* b
Τίω antiquum & Τίνω, idem. 396.d
Tibiæ ludicræ, ſunt agonales. 122.a. præcentoriæ. *ibid.* ſacrificæ. *ibid.*
Tibia multiforatilis, Diodori Thebani, aot Prodromi, aut Antigenidæ inuentom. 120.d.e. huius foramioum multitudinis effectus. *ibid.* a
Tibiæ inſpirari & inflari dicuntur. 117.c
Tibiæ quarum iouentor Marſyas, ἐμφυσᾶσθαι. 834.e. Tibiæ ſonus omnis querulus & lætificos. *ibid.*
Tibiæ curuæ inuentio. 113.e
Tibiæ aote Pronomonuom ad omnimodam modulationem comparatæ. 119.e.b.c d
Tibias & tibicinandi artem inueniſſe Marſyas dicitur. 831.e
Tibiæ dexteræ & ſiniſtræ. 119.d. 120.a.b.c.d. pares & impares. 120.b. antiquæ paucis foraminibus apertæ. *ibid.* d. ſiniſtræ plura foramioa quàm dextræ habebant. *ibid.*
Tibiæ dextræ pares. 124.d. Lydiæ ſeu Tyrrhenæ. *ibid.* a.d. Serranæ, i. Tyriæ. *ibid.* d. Tyriæ, Syriæ. *ibid.* Coriothiæ. *ibid.* e. Ægyptiæ. *ibid.*
Tibiæ geminæ implicatæ io ſacris Matris Idææ. 123.a.b
Tibiarom materia. 117.c. Tibia prima à Minerua facta ex oſſibus hinnuleorum. *ibid.*
Tibiana inſula, vel Cadiooa pro Tibiana. 1182.a.b.c
Tibicines, αὐλητρίδες. 1216.d
Tibij ex Tibio Phrygiæ loco veoiebaot. 47.c. ſerui emptitij. *ibid.* vnde Τίβιος, nomen ſerui apud Comicos. *ibid.*
Tibur, oppidum, à quibus conditum. 61.e
Tibur vel Tiburtus Argiuus, à quo ſratribus Tibor cooditom. 61.e.a
Τίμων, pro perperam Τίβυρ & Τίβουρ 888.d.e
Τίμων, dictum oppidum Τίβυρ. 878.b
Τίγρη, τὸ ὀξύ. c.d
Tigala ex genere Tirbymallorum. 1313.d
Tigala vox ex τὸ γάλα. 1312.c. nihil alıud quàm lac concretum. *ibid.*

Tigala

Tigala herba apod Arabas & Ægyptios, ex qua Saccharũ. 1312.b.e. eadẽ herba *Abuſar*, & *Alhoſar* vocatur. *ibid.*b. ab ea Saccharũ Tigala.*ibid.*b.e.a
Τίγαρα, Plinio Suigara. 630.e
Τιγράνης Armeniæ rex. 695.b. Achæmenides Medorum dux. *ibid.*
Tigris, equi nomen in Circenſibus. 895.e.a
Tigris, equus in Circo celeberrimus. *ibid.* a. 897.c.d. eius nomine quadriga intelligitur. 897.c. erat autem in ea funalis ſiniſter. *ibid.*d
Τίγρις Τίγρητος, qui Arrianos Πίγρης, aliis Tygris. 384.a
Τίγρις & Τίγρης. 694.e. 695.a.b.d.e.a.c.d. 696. 697.a.b.c.d.b c.d. 698. 699.b.c. qui & Πίγρης & Πίγρις. 694.e. 695.a.b.c.d.e. an idem ac Πίγρης. 695.d.e
Τίγρις, Tigrix, in veteri inſcriptione. 282.e
Tigris. 621.c.e.622.d
Tigris flumen. 1178.e. diuerſus à Paſitigri. 1179.a
Tigris ſtatim ab exordio nominatur. 694.d. Tigris Perſarum fluuius. *ibid.*e
Tigris Diodoro Siculo, qui Paſitigris Ariano & Curtio. 702.b.c.d.e.a.b. eius curſus. *ibid.*a.e. alius à Tigride Aſſyrio. *ibid.*b
Τίγρις, dictu à populis locorum in quibus naſcitor. 389.b
Tigris Ponticus & Perſicus. 700.d
Tigris, amnis Paphlagonicus. 695.b. tres eius nominis fluuij, diuerſis ex partibus originem habentes. *ibid.*
Tigridis fontes. 621.e
Tigridis fons, ortus, ſeu origo. 692.d.a.c.d.e. 693.a.b.e.d.d.e 694.b.c.d.e.a.d. vnde dictus. 692.d. 694.c.d. 695.e. eius curſus. 694.c
Tigris ſagitta apud Medos. 692.d
Τίγρις animal. 695.b. Tigris ῥοῖζος ἰδέσθαι. *ibid.*b
Tigres virgatæ. 210.c. tigrium maculæ. *ibid.*c. Tigridis velocitas. *ibid.*c.d
Tigridis rabies præ dolore amiſſorum catulorum. 211.d. eius cernuatio. 211.c.d.e. & ruina. *ibid.*e
Tigridis catulos qui rapiunt, Raptores proprie, non latrones. *ibid.*b
Tigrini fœtus raptorum technæ. 210.e.211.a.c
Tilia folium amittit. 961.b
Τιλαί, τιλοί ex filis lintei carpti, vulgo *Charpie.* 766.b.c
Timens non luteus euadit, ſed ſubalbidus. 1154.c. propriè *Pallidus* dicitur. *ibid.*
Timæi Mathematici de Nili incremento opinio. 424.425.b. 426.a.c. 426.b.c.e. 428.c
Τιμαγένης υἱός. 1264.a. 1265.c
Timeſius Clazomenius Abderam condere cœpit à Thracibus pulſus. 161.b. in qua à Teiis vt heros colitur. *ibid.*
Timochares pro Dinochares. 819.a
Timotheus lætus citharœdus. 814.b.c. eius temporibus abſolutum & dedicatum Epheſiæ Dianæ templum. *ibid.* vixit Euripidis ætate. *ibid.*
Timotheus Mileſius condemnatus quòd veterem Muſicam corrumperet. 121.b.c
Tina, à Græco δῖνος. 504.b
Tina, δῖνος. 639.a
Tinæ, vaſa vinaria. 233.b. à Græco δῖνος. *ibid.*
Tinctoria, gladij. 188.b. σφαγεῖα. *ibid.* Tinctoria mens, cruenta, & cædibus gaudeos. *ibid.*c
Tinctora lapidum. 1146.e. purpuræ. *ibid.* Tinctura niſi στύψει alligata, non poteſt eſſe diuturna. 1197.a
Tinda. Τίνδα, vrbs Thraciæ. 160.b. Abderæ vicina. *ibid.* à Chalcidenſibus condita, *ibid.* b.c. quando condita. 161.d
Tinde vrbs Thraciæ. 898 d. vbi Diomedis equorum ſtabula. *ibid.*
Tinearũ proprium κόπτειν. 949.e
Tingendis corporibus via neceſſaria, ἀραίωσις, βαφή, & κατοχή. 1146.b. Tilij pro ἀραιῶσαι εἰσκρίνειν, & pro κατοχῇ στύψιν nominãt. *ibid.* c. quidam & quartum addebant, τὴν στίλψιν. *ibid.*
Tingi Cæſarea. 288.e. Tingi altera ad diſcrimen Tingi Mauritaniæ. 288.a
Tingi Mauritaniȩ oppidũ. 307.b
Tingi Mauritaniæ Beloni Bæticæ vrbs oppoſita. 288.d
Tingitani, potius Mauri quam Phœnices. 289.d
Tingitani ex Mauritani in Bæticæ vrbem tranſducti à Romanis. 288.b. à Claudio Cæſare. *ibid.*d. inde Tingi Cæſarea. *ibid.*e
Τιννω & Τίω, idem. 396.b.d
Tinnunculus, *Crecerelle.* 340.b. vnde dictus Tinnunculus. vel Tinniunculus. 340.c. fortaſſe idem ac Pippiunculus. *ibid.* aut Titiunculus. *ibid.* Tinnunculus columbis amicus. *ibid.* b.c. Tinnunculus idem cum Cenchride. *ibid.*b. licet Plinius diſtingoat. *ibid.* b. Tinniculi vocem & aſpectum fugiunt accipitres. *ibid.* c. idem ac κεγχρὶς & aut κερχνίς. *ibid.*
Tinus ſuper florida. 280.e
Tinus, lauri ſpecies, pro quo Pinus in libris. 1000.c
Tinus, lauri ſilueſtris genus, ſemper virens & minor lauro. 280.c. frotex magis quam arbos. *ibid.* lauri genus. *ibid.*e
Τίος oppidum, etiam Τίειον dictum. 878.b
Tirida. 159 e 160.a.d.e. pro Tinda fortaſſe. 160.a.c. Tirida, Τίριζα. 160.a. Diomedis oppidum. *ibid.*d
Τιταιώνης. 812 b
Titæa & eius filiis Titanes pro diis in Africa, culti. 281.c
Titanæ, locus Sicyoniæ. 60.a
Titaoes Titææ filij, vnde dicti Τιταιῶνες, Doricè Τιτᾶνες. 825.c
Titanes in Africa pro diis culti, & ipſorum mater Titæa. 281.c
Titaoomacbia. 858.a
Τιτανομαχία, pars Cycli Epici. 848.b
Τίθωνος pro Τίτανος. 888.d
Tithymallus ſiue lactaria herba, cauſtica vi prædita. 941.c. ex tithymallo ſuccus colligebatur. *ibid.*d
Tithymalli genus, Græcis ἰξώπυρον, Arabibus Sebra, vel Scebra, vel Alſcebra dictum. 1326.b.c. Eſula Latinis. *ibid.*
Tithymallorum ſpecies Haoſcer. 1313. d. & Alaſcir. *ibid.* & A Tigala. *ibid.*
Titinus pro Tutunos. 329.c
Titiunculus, qui pipiunculus. 340.c
Τιττυβίζειν, Τιτυβίζειν. 2335.a
Τιττυβίζω, Τιτυβίζειν, de qua voce quarumdam perdicum. 149.c.e.a. 150.d. & de hirundinibus. 149 a
Titulus, elogium. 45.a
Titulus proprie lapis inſcriptus, vel ipſa lapidis inſcriptio. 1220.b. titulus, cippus στήλη. *ibid.* Lapis quoque Titulus dictus. *ibid.* Titulus pro elogio condemnari. *ibid.*c. Τίτλος. *ibid.* στήλη de ſepulcri titulo. *ibid.* Titulus ſepulchri. *ibid.* Periculum pro

titulo ſeu indice. *ibid*.d
Tirytos mons Cydoniæ in qua templum Dictynnæ. 171.c.e
ad Tium ab Heraclea quot ſtadia. 888.c
Tlepolemus Lycius equo ſingulari vicit 131. Olympiadem. 924 c
Tlepolemus Myrenſis Hermulorum inuentor. 924.a. Μυρεὺς, qui Ταυμαλμοι Λύκιοι. *ibid*.c
Tmarus mons. 136.c.d
Τμάρος, mons Dodonæus, olim Τόμαρος. 837.e
Tmolite Lydia. *ibid*.d
Τμῶλις, olim Τόμωλις. *ibid*.e
Tmolus amnis Lydio, in quo primum repertus Lydius lapis. 1103.c.d
Tochari populi. 795 e
Tochari vicini Athagoris, vt & Thuti. 989.c. alter Phocari. *ibid*.
Toga, tam pro tecto, quam pro veſte qua corpus tegitur. 966 c
Toga ter quaterque lota. 391.e
Toia pro Toga in antiquis. 59.a
Toia pro Toga in libris. 194.d
Τοῖχος ἐλχόμενος. 1231.c
Toleno, vel Tolleno κηλώνιον. 589.b. machina quæ ſurſum tollebatur, ac deorſum mittebatur. *ibid*. cui alligatus ſitulus vel cadus hauriendæ aquæ. *ibid*. Tolle nouum hauſtus. *ibid*.e
Toliſtobogi, populi Phrygiæ. 877 a
Toliſtobogi, genus vna ex tribus præcipuis Galatarum. 877.b.c. Græcis πολιστόβογοι, vel τολιστόβωγοι, vel τολιστοι, aut τολιστοβώγιοι. *ibid*.c. Eorum vrbs præcipua Peſſinus. *ibid*.d
Tollere pro Educare vel Nutricare. 283.d
Toloſbici, & Toloſboci, & Toloſbi, pro Toliſtobogis. 877.e
Τολύπη, panus. 127.d.e.a. & glomus. 127.a
Τολύπαι. 297.b.c. 298.c
Tomentum Circenſe. 398.a
Tomentum Circenſe, vnde dictum. 1003.e
Tomentum Lingonicum, quid. 398.d
Tomenta ex floccis lanę. 391.c.d
Tomenta ea nouiſſimo lanarum purgamento. 398.a. ex floccis deraſis inter pectendum. *ibid*. Tomentum, γνάφαλλον. 398.b. quod ex illis γναφάλλοις faciebantur tomenta. *ibid*.
Tomerus fluuius, circa quem Paſitæ 1176.c. male apud Plin. Tuberus. *ibid*.
Τόμαρος mons Dodonæus, poſtea Τμάρος. 837.e
Tomarus mons. 136.d.c.d. vel Tmarus. 136.e
Τόμος Θυννεῖος inter piſcium genera recenſetur à Plinio. 1317.c. & aliis Xiphian vocari ait. *ibid*. quum ξιφίας ſit caniculæ, piſcis. *ibid*. & τόμος fructum eius conciſæ & ſalitæ. *ibid*. quem pro integro piſce & viuo deſcribit Plinius. *ibid*. Τόμος Θυννεῖος fruſtum caniculæ quæ & ξιφίας dicta. *ibid*.d
Tonitrua crebra cum imbribus genituræ margaritarum proficiunt, & tuberum. 1131.d.e
Tonitrum, à Tono tonis. 1143.c
Tonitrum & Fulgetrum pro vno accipit Solinus. 1135.d. ſæpe coruſcatio cum tonitru ideo vtrumq. confundit. *ib*.a
Τόνος, Torus. 670.a.1260 b
Τόνος, vigor. 380.a
Tonſa corona. 1000.b. idem quod tonſilis. *ibid*.c. Tonſa oliua. *ibid*.
Tonſile porrum, ſectile & ſectiuũ. 1000.a. Gręcis καρτόν. *ibid*.
Tonſilia ſerta. 1000.b. quæ. *ibid*.d. Tonſiles coronæ. *ibid*. Tonſiles tapetes. *ibid*.c. Tonſi villi. *ibid*. Tonſilia cæpe. *ibid*.e
Tonſus eſt crines pro Totondit. 53.c
Tonſus eſt pro Totondit. 212.e
Τόνζος vrbs Thraciæ. 215.e
Τοπαρχίαι dicuntur tres vrbes aſſignatæ ab Herode Salomæ ſorori. 576.e.a. Iudæa cis Iordanem in decem Toparchias diuiſa. *ibid*.a. quæ & συνέδρια vocantur. *ibid*.
Τοπάζειν pro quærere merè Græcum eſt. 1084.a. coniectura aliquid colligere & indagare. *ibid*. vnde Τοπάζιος inſula. 1083.e
Topazion callaicæ ſimilitudine propius quam auctoritate & pretio. 239.b. ſimilis colore callaicæ. *ibid*. ſuo virens genere. *ibid*. colore recentis olei. *ibid*.
Topazion gemmam rubentem ſupra carbunculos, perperam facit Epiphanius. 240.a. cùm è virentium genere ſit. 240.a.c
Topazion, ampliſſima gemmarum. 240.c. χρυσοπρασος. *ibid*. cautes reuera & petra potius quàm gemma. *ibid*. apud Alabaſtrum Thebaidis naſcitur. *ibid*.d. Topazio ſimilis Callaica. *ibid*. hyalini coloris, ſeu vitreis. *ibid*.
Τοπάζιον, gemma ab inſula Arabię, vbi repetiebatur. 1081.c. quæ & Πάζιον appellabatur. *ibid*.
Topazium χρυσοειδὲς ἀπολάμπει φέγγος. 239 d. viridi & aureo fulgore refulget. *ibid*. ὑαλοειδής. *ibid*. duo genera quorum alterum χρυσόπτερον, vel potius χρυσόπτερον dicebatur. *ibid*.d.e. ampliſſima gemmarum. *ibid*.e
Topazium ſecunda gemma in primo ordine Pectoralis quibuſdam dicitur. 1084.b aliis ſmaragdus. *ibid*.
Topazij inuentio. 407.a
Topazios inſula vnde erecta primum Topazion, Berenicæ reginæ oblata. 240.c
Topazos Arabiæ inſula, quæ & Πάζιον & Τοπάζιον dicebatur. 1083.c. Τοπάζιν vrbs Indiæ, vbi effodiebatur Topazion. *ibid*.
Topazia ſextum locum in gemino obtinebant. 239.b
Τοπεῖον, Topium. 1219.e
Tophus natiuus. 1130.b
Topiarium opus. 173.d
Topiarius frutea male à Plinio Adiantum dicitur. 1239.c.a. frutex Topiarius Acanthos. *ibid*.a
Τόποι φαρμακώδεις. 1051.b
Toranius mango, Antonio Triumuiro vultu ſimillimus. 40.c. C. Toranius D. Auguſtini tutor. *ibid*. Toranius & Toranius. *ibid*.d. Torarius, baiulus. *ibid*.
Torcollium, ἴυγξ vnde dicta. 943.d
Τόρεια, cælatura, & Τόρνεια, tornatura differunt. 1049.b
Τορεῖν, cædere, τέμνειν. *ibid*.a
Toreuma impropriè de quouis poculo vel ſcypho. 1048.a.b. Toreuma propriè de argento cælato ſigillis exculptis & expreſſis. *ibid*.
Τόρευμα opus ſcalptum. 1046.d
Toreuma, vox Latinis vſitata de vaſculo argẽteo cælato. 1044.a
Τορεύω. Græcis propriè cælatum argentum. *ibid*.d. Τορεύω, Cælo. *ibid*.e
Toreuma impropriè Latinitatis infimæ auctoribus pro toro vel torali. 1048 d
Τόρευμα cum Τόρνευμα, & Τορευτικὴ cum Τορνευτικὴ perperam confuſa. 1048.c. & Τορεύειν & Τορνεύειν. 1049.a. vnde περιτορνεύματα vaſa

tornata, aut torno facta interpretantur, magno errore. 1041.c

τορεύματα dicta fictilia vaſa, ſed ea tantū quę ſignis cælatis erant aſpera. 1048.c. τορεύματος ſignificatione nihil tam contrarium quàm quod læue, ac ſine vlla inæqualitate, quam τορευτικὴ præſtat. ibid.b. τορεύματα ὀστράκινα, cælata fictilia. ibid.c. τορεύματα vrcei fictiles & alia vaſa cum figuris extantibus & preſſis, vt & vitrea cælatis imaginibus aſpera. ibid. læuia & pura nullo modo poſſunt dici τορεύματα. ibid. τόρευμα argentum cælatum. ibid e

τορεύω, Cælo. 1045.c. τορευτὴς, Cælator. ibid. Cælatura, τόρευσις. ibid. quæ & τορεία. ibid.d. τετορευμένον pro πεπορευμένον, Tornatum. ibid.

τορὸς, cælum, τορεύειν, cælare. ibid. b

τορευταὶ, Tritores. 1045.b

τορευταὶ, cælatores. 1044.e. γλυπταί. ibid. τορευτὰ vaſa cælata. ibid.

τορευταὶ cælatores. 1048.c

τορευταὶ. Tritores. 1105.a

τορευταὶ. 1047.b. clarorum Toreutarū enumeratio. ibid. b.c.d

τορευταὶ vel τορνευταὶ, Tritores. 713.e.

τορῶ Æolice τρῶ. ibid.

τορευτικὴ ars, cælatura. 1046.d

τορευτικὴ, cælatum, in argento & aliis metallis operatur. 1044.a

τορευτικὴ & τορνευτικὴ artes diuerſæ. ibid.e. vocabulorum ſimilitudo artes eas & opera confundendi cauſa. ibid.

Toreuticæ initium dediſſe ac viam aperuiſſe Phidiam patnis ſignis faciēdis ait Plinius. 1048.d. quem ait floruiſſe Olympiade LXXXII. ibid. at Anacreon Olympiade LXII. floruit. ibid. longè igitur antiquior ars toreutice ætate Phidiæ & Policleti. ibid.e

Toreuticæ artis duo modi methodique. 1047.c. vna quæ argentum in ipſo corpore ſcyphi excideret & ſigillis eminentibus exſculperet. ib. quo referendis Satyrus in corpore phialæ ex eodem argento cælatus. ibid. d. & corymbiatæ, & hederaciæ, & filicatæ patinæ. ibid.d.e. Altera quæ ſigilla ſeorſum ficta argento vel auro includeret, atque illigaret per artem quę ἐμπαιστικὴ dicitur. ibid.c.e. quæ Anaglypta vel Anaglypha dicebantur. ibid.c

Toreuticen oſtendiſſe Phidiam Plinius ait. 1047.d

Toreuticum oſtendit Plinius, conſummauit Polycletus. 1047.b. Toreutice ars quæ toreumata, i. vaſa cælata ex argento facit. ibid.

τορευτὴς impropriè de eo qui gemmas in annulo ſcalpit. 1048.a. Latinè cauator & ſcalptor dicitur, non cælator. ibid. Toreuticus non τὰ ἐκτυπώματα cauat in gemma, ſed ἐκτυπώματα excitat. ibid.

Tormen & Tormentum, à Torqueo. 234.a

Tornatiles lapides, τορνευτοί. 1049.d.e

Tornatores & cælatores diuerſi à Raſoribus & Interraſoribus. 1045.b. Tornatores exſculpunt & inſculpunt ligna, non vice verſa tornant ſculptores. ibid.c. οἱ τορνευταὶ ſtrias & ſulcos in ligno tornatili facere poſſunt, figuras & ſigilla torno exprimere nullo modo queunt. ibid. τορνευταὶ dici poſſunt γλύπται, non tamen è contra. ibid.

Tornatorum eſt terere. ibid. b. & radere. ibid.

Tornatum, τετορνευμένον. ibid. d.

Tornata pocula, τορνευτά. ibid.

Tornata vaſa, σκεύη τορνευτά. ibid.

τορνεία in ligno præcipuè operatur. 1044.e

τορνεύειν etiam γλύφειν. ibid.c

τορνεύειν & ἀποτορνεύειν in libris pro τορεύειν. 1047.e

τορνεύω, γλύφω, Torno. 1044.e

τορνεύσασθαι aliud, aliud γλύψασθαι. 1049.e. τορευτὸν aliud, aliud γλυπτόν. ibid. Tornatura aliud, aliud cælatura. ibid.

τορνευταὶ, περιχαράξαι, περιξύσαι, in orbem terere & ſculpere. 406.e. τορνεῦσαι & γλύψαι confunduntur, licet ſint diuerſa. ibid. d. τορνευτοὶ lapides. ibid. τορνευταὶ, γλύπται. ibid. quæ Tornantur, etiam ſculpuntur in orbem. nam Tornus exſculpit. ibid.

τορνεῦσαι aliud, aliud ξύσαι vel ξέσαι, aliud γλύψαι. 1045.b

τορνευταὶ, non γλύπται, ſed torno terunt. 1044.c

τορνευτήριον inſtrumentum ferreum, quo teruntur ligna in torno. 1045.c

Torneutices inuentor Theodorus Samius. 1049.d

Tornum inſtrumentum, in quo teruntur ligna circumagendo. ibid.b. inde infima Latinitas *Tornare* pro gyrare ac vertere, & *Tornum* pro gyro, & *Conternum* pro circulo. ibid. περιχαράξαι, κυκλῶσαι. ibid. τόρνος, ἐργαλεῖον τεκτονικὸν, quo ligna in teterem formam rediguntur. ibid. Abuſiuè Tornandi verbo vſus Auienus, pro terere, & polire. ibid c. quod impropriè dixit; quia quæ Torno fiunt, etiam teruntur & læuigantur. ibid. vnde Torno terere, Virgil. ibid. d. at Torno gemmæ non poliuntur. ibid. in Germania rotis aquariis verſantibus. ibid. Torno facili ſuperaddita vitis, quomodo intelligendum. ib. e.a.b

Tornum impropriè γλύφανον reddidit Virgilius. 1045.c

Tornus aliter terit, aliter cælum. 1105.a

Torno facili vitis ſuperaddita populis quomodo dicatur Virgilio. 1044.b.c

Tornus facilis. 1049.a.b. ad eius facilitatem, labor additus. ib.d

Torno operantes etiam lignum ſculpunt & cauant, raduntque ac texunt, haud ſecus ac ſculptores. 1044.c

τορὸς, Æolicè τερὸς. 713.e. τορὰ ὦατα, teretes aures. ibid.a. τορὸν, ὀξὺ, ἀκριβὲς, τρανόν. ibid.

Torrens Vergelli. 99.b

Toralus non cortex, ſed ea pars ligni quæ ambit medullam, toruli vice. 1034.b. torulus eiicitur perdolatione, vel runcina. ibid. Torulus corticeus vel ligni alburnum. ib.a

Torulus Vitruuio, Theophraſto φλοιώδης κύκλος, de abiete. 1034.b

Torulus eiectus. ibid.a

Torulum ex arbore eiicere. ib.c

Torus. 40 d

Torus, τόρος. 1260.b

Torus, τόνος, n in r mutato. 670.a

Torus, Græcè τόνος. 820.c

Torus Martiali, lectio, in quo nobiliores Romæ ad regum efferebantur. 1025.c

Tori antiquitus è ſtramento. 398.c. & Plinij ætate adhuc in caſtris. ibid. Torus è fœno vel ſtramento. ibid.c.d

Torus natiuus. 1130.b

Totum licet. 1110.b. Totum fuiſti, Totum viciſti. ibid.

τοξάσαι perperam pro τοξάσαι apud Dionyſium. 995.c

τοξόται, corpus miniſtrorum publicorum ſeu lictorum Athenis, qui & Σκύθαι & Πελοπίνειοι dicebantur. 827 a.b

Ζωμὴ inter Myrobalanorum genera. 1324.d. non tamen ex myrobalanis. *ibid.* eſt enim *Turbith* longè ab iis diſtans. *ibid.*

Trabes quibos recta ſuſtinentur, ab Inteſtinis operibus dioerlæ. 1034.a

Trachali, vel Tracheli τράχηλοι, ſuperiores partes muricum ac purpuræ. 1126.c. τράχηλοι, anteriores ac ſuperiores partes. *ibid.* Tracheli edules. *ibid.*d. in buccinis. *ibid.* τράχηλοι, αὐτίδυλοι, vel σφόνδυλοι. *ibid.* d c.b. ceroices purpurarum. *ibid.*c. τράχηλοι à Poſidippo inter oſtrearum ac piſcium genera recenſentur. *ibid.*a non ſunt tamen. *ibid.* ſed qoia pee ſe coquebantur, ſeorſim nominati. *ibid.* vnde & Heſychius τραχήλοι, de certo purpurarum genere interpretatus eſt *ibid.*b. ſed fallitur. *ibid.* Petronio Cochlearum cervicesqui Græcis τράχηλοι. *ibid.* τράχηλος conchæ ſpeciale genus non eſt, ſed pars oſtreæ. *ibid.*c. τράχηλοι oſtreorum eſt αὐτίδυλοι vel σφόνδυλοι Græcorum. 1126.c. 1127.a

τραχεῖα, vel τραχεῶτις Seleucia Ciliciæ dicta. 617 a pro Seleucia Ciliciæ Tracheæ. *ibid.*

Trachonitis Tetrarchia ab Herode Magno relicta Philippo. 576.d

τράγος genus balſamis Plinio. 580.c.581.b.a.c.582.a.d

τραγοπώγωνι pectines. 1129 d

Tracta lanæ, τὰ ἀνασπάσματα ἐρίων.

Traſtini pro lineamentis vulgo. 5.e

Traducta, vel Transducta. 288 c. non in Mauritania, ſed in Hiſpania Bætica. 288.c.d

Trages noſtra à τραγήματα. 1323.c

τράγημα recentioribus pro τράγημ. *ibid.*

τράγη à τράγω. *ibid.*

Tragelaphus. 229.a. Eleos dictus. *ibid.*b. viſus Lutetiæ. *ibid.*

Tragemata. 710.

τραγήματα vocatæ palmæ Ægyptiæ ſiccæ. 471.a.b.a. τραγήματα ſicca, ſirim prooocant. *ibid.*b. τράγημα, vnde noſtrum *Dragee.* *ibid.*

τραγημάτα, palmulæ à Syris vocantur. 1322.c.1323.a non omnis palmæ balanus, ſed is qoi ſiccatus erat. *ibid.*b. ſub τραγημάτων nomine quæ comprebeodantur. *ibid.*c. Tragemata, quæ poſt cœnam dabantur, ſui i edinte grandæ, & ad otis ſuauitatem. *ibid.* quæ τρώματα aut τραγήματα Græcis, Latinis Bellaria. *ibid.* d. diſcrimen inter τρώματα & τραγήματα. *ibid.* Coptæ tamen ſeu plantæ τραγήματα dicuntur. *ibid.* c. ſic τρώματα eſſent. *ibid.* inde nomen inuenit *Trages* noſtra. *ibid.* Δραγέα apud medicos Græcobarbaros, compoſitio ex pluribus conſtans. *ibid.* palmæ Ægyptiæ dactylus ſiccus, *Tamar* vocatur. *ibid* *Tamar* & *Trama* ex τραγήματα. *ibid.*a.

Palmula ſicca, κατ' ἐξοχὴν Tragema dicta. *ibid.*e

τραγωδιστής dicitur carduellis. 445.c

τραγῳδοὶ, qoi. 867.a. Tragœdi actores. 858.a

Tragœdi vocis claritatem maximè affectabant. 769.c. ideoque venere abſtinebant. 769. e. fabulam poni imponebant. *ibid.*

Tragœdi actores fabulas agebant, qualis à poetis babebant. 868.b. Comœdia enim integrum carmen, initium habens & finem. *ibid.*

Tragœdia à Theſpide inuenta, ſed ex humili in ſublime euecta ab Æſchylo. 1045.b

Tragœdiæ argumentum melius ex vulgata μυθολογίᾳ ſumitur, qoam nooum fingitur. 856.b

Tragœdiarum argumenta ex opere Epico vt plurimum ſumi ſolita. 854.d 856.a.c. forma quâ poetæ Tragici ab Epico cyclo dramata ſecernebant. 855.a. ex Homeri Iliade & Odyſſea, duæ tantum Tragœdiæ fieri poſſunt. *ibid.*c. ſed ex parua Iliade, & Cypriis, plures duci poſſunt. *ibid.*d.a.b

Tragopan, auis. 399.c d. τραγόπαν. *ibid.*d. ſic dictus quod cornua habeat hircina. *ibid.*c. faciem vero phœnicei coloris, vt Pan pingitur. *ibid.*d

Tragos & Bromos extrema Italiæ, Græciæ propria. 238.a

τράγου πώγων, herba. 541.b

τραγορίγανοι Græcorum Cunilæ montanæ vel Origani montani appellatione deſcriptū. 1279.a. & origanum ſilueſtre vel montanum quidam cum Tragorigano, idem faciunt. *ibid.*b. Cunila montana eadem cum Tragorigano. *ibid.* b.d. Tragorigani ſpecies Dioſcoridi, quæ Plinio origani tecraclij. *ibid.*c

τραγορίγανος, hircina, ſpecies origani. 1279.e

Tragorigani & Cunilæ montanæ virtutes eædem. 1279.e.a

Tragula, iaculum, ὑσσός. 231.d. pro trahula vel paroa trahea. 231.e

Tragum pro Trabum. 231.e. verriculum. *ibid.*

Trahere ægros, quid. *ibid.*a. litem. *ibid.*b

Trahi alicui, pro ab aliquo. 1104.b

Tralaticium vel Tranſlaticium quid. 176.b.e. ἐπιφορὰν Græce. *ibid.*c Tralaticiæ epiſtolæ. *ibid.*c

Tralucidæ fores. 921.d

Tramites, ἀτραποί. 1118.a

Tranquilla pro Tranquillitate. 419.a

Tranſducta. 288.a vocatur Tingi altera, *ibid.* b. inter Carteiam & Mellariam. *ibid.* vnde dicta. *ibid.*

Tranſenna, quid. 916.a

Tranſenna, machina capiendis turdis reticulato opere facta, vt crates. 921.d

Tranſenna, κιγκλίς, & ἐσχάρα, idem. 921.a. Cancelli & tranſennæ, eædem. *ibid.*b. Tranſenna, κιγκλίς. *ibid.*

Tranſenna, quæ ἀπαιναὶ dicitur, ad theatrum non pattinet, ſed eſt Circi propria. 921.e

Tranſenna à tranſeundo dicta, quòd per eam tranſiret adſpectus. 921.c. Tranſenna perlucens. *ibid.*d.e

Tranſenna non ſimpliciter feneſtra, ſed cancellus ante feneſtram poſitus, vel feneſtra opere reticulato facta. 921.e. per Tranſennam aſpicere. *ibid* b.c

Tranſenna non eſt propriè funis, cum verò foribus diceretur 921.b. nec eſt mappa. *ibid.*c. ſed ὑπὸ τὰ μαπίων di citur, quia Tranſennæ aperiebantur ſigno mappæ miſſo. *ibid.*

Tranſennæ in templis ſepta cancellato opere factæ. 921.c. 922.a. iis ſanctuarij locus & ædis initium à popularibus diſcriminabatur. 922.a. etiam Caulæ dictæ, vel Cancelli. *ib.*

Tranſennæ fores carcerum circi cancellatæ, & reticulato opere factæ. 921.a. ἀπαιναὶ vel ὕσπληγες. *ibid.*

Transfictare, Tranſnatare. 457.d
Tranſlatum in ſcena Latina, τὸ εἰσκυκλοῦσθαι & εἰσκύκλημα. 176.c. ὁ ἐξώστης.ibid.d. medicina qua Dij in ſcenam transferuntur. ibid.d.c. Tranſlatum pro Diis qui transferebantur. ibid.e.
Traſlatitio more loqui. ibid.d
Tranſmittere in ſpecu. 453.d
Tranſpadanatū agreſtes, Tranſpadanæ. 235.e. iis æque guttura infectantur ac vicinis Carnis. 235.d. propterea ſuccinum geſtant. ibid.
Tranſpoſitio literarum, Romanis & Æolibus familiaris. 321.e
Tranſuaricare, ὑπερβαίνειν. 945.b
Trapedia, τραπέζια. 160.a
Trapedia pro Trapezia. 1185.a
τράπεζαι ψυχραὶ, quæ. 1272.e. 1273. a.b
Trapezia, pro quo Trapedia. 1185.a
ταρσοί, craticium textum, ſuper quo ficus & caſei ſiccati ſolebant. 1230.a
Tranſuerſare pro traiicere & varare flumen dixit infima Latinitas. 946.a
Trauerſaria via, Trauerſe, hodie debet eſſe 20. pedum. 677.a. eius locum obtinebat Kardo limes. ibid.
Tranſuerſi, Trauerſi Kardines dicebantur. 677.a. lati 12. pedum. 678.c
Trauerſo, πλαγίως. 344.c
τρηχεῖα locus Epheſi, vnde & vrbs ipſa τρηχεῖα appellata. 809.a. pars ab Androclo oppido incluſa. 809.b. τρηχεῖα mons, in quo Epheſij colebant, priuſquam in plana deſcenderent. 809.e. hinc Trichia inter nomina Epheſi. ibid.
τρηχεῖα mons Epheſi. 810.b. vnde & τρηχεῖα dicta Epheſos. ibid.
τρηματίζοντες à τρηματίζω. 221.a
Tremiſſis, vix Latinum pro triente. 1248.e. quod ad inſtar ſemiſſis firmatum. ibid.
Tremuli, οἱ περὶ τὰ ἰδῶσι πηδῶντες. 397.b
τρία πώματα. 291.d.e.b.c
τριακάς, trigeſima dies menſis. 612.a
τριαχθῆναι, vinci. 291.e.a
Τριάρχαι ſunt Triumuiri. 576.
Τριαρχία. 877.c
τριάς. 672.a
Trias principium numerorum. 699.d
τριάξαι, vincere. 291.e. τριάσσειν. ibid.a
τρίβων ἀμφίδοξον. 1051.c
Tribules, ex eadem tribu. 306.e. Tribulium numerus, & tribus, idem. ibid.
Tribulus inter ſpinas quæ ſecundum ſpinas habent folium. 394 e
Tribunatus ſemeſtris. 450.b.c. equitibus conferebatur. ibid.e
Tribuni Laticlauij, & Anguſticlauij. 450.e
Tributum duplex, alterum capitis, alterum ſoli. 275.e. Tributorum collatio alia in cenſu. ibid.b. Tributum capitulare ſiue capitationem omnes pendebant. ibid.a
τριχῶν συλλογεία. 465.b
τριχώδης, quid. 580.e. 581.a.b.c d.e. inſtar capilli tenue & gracile. 581.e
Τροχοειδεῖς ἄρτοι, paſtilli rotundi. 1332.e
τριχομανὲς dictum genus Adianti φακοειδές. 1293.b. à foliis lenticulæ ſimilibus. ibid. vtrumque calculos in veſica frangit. ibid.e. vnde & Calcifraga Latinis & Saxifraga. ibid. Plinius φακοειδὲς calcifragam interpretatur, quia Trichomanes φακοειδὲς quod calcifragum eſt. ibid. Adiantum φακοειδὲς vocatur Trichomanes. ibid.d. τριχομανὲς tertium genus Adianti Theophraſto. ibid.a. Trichomanis ab vtroque Adianto differentia Theophraſto. ibid.b.c. Trichomanes Dioſc. filici ſimile, & foliis φακοειδὲς. ibid.e. idem cum Trichomane Theophr. ibid. caulem habet nigro adianto ſimilem. ibid. breuiſſimum vtique Trichomanes. ibid. Trichomanes Plinio maius Adianton, idemque cum Polytricho. ibid. diuerſum ab illo Polytrichon. ibid. Trichomanes ſimile filici, quantum ad foliorum ordinem. 1294 a. Trichomanes Adiantum πτεριδῷ ὅμοιον. ibid.b.b. ideo πτέριον & ὀπτέρις Græcis, Latinis Pinnicula & Filicla, ſeu Filicula. ibid.b.e. Trichomanes Καλλίτριχον. ibid.e. ſeu χαμαίθριξ. ibid. ſternutamentum mouet guſtatum. ibid.e. adianto ſimile. ibid. foliis lenticulæ denſis amaris inter ſe. ibid. Trichomanes propriè Καλλίτριχον. ibid. ſed hæc cognomina confundunt auctores. ibid. e.a. Trichomanes ſaxifraga, vt & ſcolopendrion. ibid.a. ideò vtrumque confunditur. ibid.
Trichomanes poſſet dici Saxifraga. 296.a
τριχόφυλλον, longo & capillaceo folio. 1144.d
τριχόφυλλα. 581.b. 1064.b
Trichorum de camera non poteſt accipi. 1213.a.b
Trichora apſis. 1212.d. 1213.a. τρίχορος ἀψίς. 1213.b.b. τρίχορον, quod tribus loculis diſtinctum ac diuiſum eſt. ibid.d. τρίχορος, triangulum dici poteſt. ibid. Trichora templorum faſtigia, & domuum Regiarum. ibid.b.c
Tricino, ab Trico. 584.c
Trico, Tricino. 398.e
τρίκυνον, Tricynum, pro quo Triquinon. 1316.a
τρίκωνον, trina ſalutatio. 246.c
τρικλινος ἀψίς. 1212.e. 1213.a
Trientis nota. 821.c
Trigarium, pro Strigatium. 55.b e. 56.a. vulgo Manege. 55.b. Trigaria ſepta. 55.d
Trigis vt plurimum vſi Heroes. 900.b.c. in iis vinculo adnexus erat duobus ſubiugis alius equus. ibid.b qui παρήορος dicebatur. ibid. Trigatum in curuli certamine mentio in veteri inſcriptione. ibid.c
τριγωνοειδὲς ἱμάντωσις. 1313.a
Trigonometra. 685.e.c. perperam Trigometra. ibid.e.a. non eadem cum veterum gruma. ibid.a
Trilinum, quid. 921.c
in Trimatu dimidia menſura futuræ. 42.d
τρίμιτον πυρός. 1223.e
Trimyxus lychnus. 1325.c
Triopas fame affectus, ob exciſum Cereris nemus. 212.e
τριόπιον vnde dictum. 212.e.
τριόπιον Herodis. ibid.d
Triorches de genere accipitrum. 340.e. Romanis Buteo. ibid.
τρίωροι partes quaternæ diei. 643.a.b.c
Tripolitana Libya. 319.a
Triphylius Iupiter. 549 a
τὸ τρίφυλλον ſubſtantiue nunquam trifolium pratenſe vocat Dioſcorides, ſed aut λωτὸν τρίφυλλον, aut πόαν τρίφυλλον, aut τὴν τρίφυλλον, ſub. πόαν vel βοτάνην. 224.b
τρίφυλλον non idem cum Medica herba. 243.a. nec cum loto. ibid.

τρίφυλλον abſolute eſt odoratum & bitumen reſpiens. 241. a. vnde ἀσφάλτιον nominatur ἰ id. dicebatur & μινυανθὲς. ibid. & ὀξύφυλλον & κνήκιον. 243.c. errat Plinius qui ex tribus epitheris eiuſdem herbæ tria genera facit. 243.d. nam idem genus quod ὀξύφυλλον vel ὀξυτρίφυλλον dicitur, vocatur μιναυθὲς à flore, ἀσφάλτιον ab odore, κνήκιον à feminis figura. ibid. τρίφυλλον pratenſe & vulgare trifolium, quod λωτὸν τρίφυλλον Dioſcorides vocat. 243. c. 244.a.b
τριπόλιον, herba Heſiodi laudibus inclura, non πολιόν. 1067.d. quæ perperam confunduntur à Plinio. ibid. d. e. c. d. τριπόλιον, non πολιόν, inter herbas magica poteſtate præditas. ibid. d. quæ corporibus & domibus amuleta præſtant aduerſus faſcinum. ibid. e. a. ad omnia vtilis prædicatur, maximè ad famam & dignitatem. ibid. a
Tripolis ex tribus vrbibus conſtituta. 322.a
Tripolitana ſub diſpoſitione vicarij Africæ. 806.d. Præſidialis prouincia. ibid.
τρίπτυχον δῶμα. 900.c
τρίπολος ἄρουρα, tertio arata. 639.a
τρίπολος γῆ, ter arata. 724.a
τρίπολος γῆ, tertio arata. 1067.c
τρίψασθαι ὕδατι & μεθ᾽ ὕδατος. 718.a
Triptolemus Celei filius. 750.a. miſſus à Cerere per orbem vniuerſum, vt vſum frugum omnibus indicaret. ibid.
Triptolemus quibuſdam Eleuſini regis & Cothoneæ filius. 751.c
Triptolemus inter ſymbola Eleuſiniorum ſacrorum. 750.b
Triquinon, pro τρίκυνον. 246.c
Triquinon, pro Tricynon, Tricyoon. 1316.a
τρίκλινον, tricrorium. 135.d
Triſmegiſti coniectura ad dimetiendum diem per 12. partes. 657.b
τρίσφυλλον metri gratia pro τρίφυλλον. 243.b
Triſtis color metaphorice. 200.c
Triſtes ſucci, amari, auſteri. 201.c
Triſte in coloribus. 345.d
Triſtitia, triſtis ſoliti habitus. 115.b
Trita veſtis præopponitur. 390.e
Tritannus gladiator, & eius filius. 35.
Triton fluuius & Tritonis τριτωνὶς palus in Cyrenaica prope Berenicen. 381.e
Triton æneus in fabrica Andronici. 1245.c.1246.a
Tritores, τορευταί. 405.c
Tritores, τορευταί. 1045.b
Tritores iidem & Cælatores. 1105.a. οἱ τορευταί. ibid. Tritores lapidum σμιλευταί, οἱ γλυφευταί. ibid.
τριτοπάτορες. 133.e
Tritum, ἡ γλύψις. 406.c. Tritum argentum, cælatum. ibid.
Tritum argentum. 713.c. Tritores, τορευταί vel τορευταί. ibid.
Tritum argentum, cælatum. 1045.b
τρίζειν, de voce certæ ſpeciei perdicum. 149.e.a
Triumphalis & victor, idem. 10.e
Triumuiratus collegium. 22.d
Troas dicta Phygia minor. 806.e
Troadem & Phrygiam veteres diſtinxerunt. 806. d. recentiores Troadem paruæ Phrygiæ nomine appellarunt. ibid.
τροχαλία, non eſt rota qua ex puteo hauritur aqua. 589.d. eius quidem vſus ad hauriendam aquam ex puteis. ibid. male à quibuſdam τροχιλία ſcribitur. ibid. Latine Trochlea dicitur. ibid. Gallice Poulie. ibid.
τροχίλος auis quæ dentes Crocodili expurgat & exſcalpit. 443. d. a. 445. a. non omnis trochilus id facit, ſed qui dicitur κλαδαρόρυγχος. 445. b. Trochilus non fluuialis auis, ἔνυδρος, ſed φίλυδρος, aquas amans. ibid. b.c
Trochilus parua auis, rex auium in Italia. 444.a. inde Reganuolus, & Reganuolus & Regaliolus dicta. ibid. b
τροχίλος, dicitur & πρέσβυς & βασιλεύς. ibid. b. c. a. nam πρέσβυς idem quod βασιλεὺς vel ἄρχων. ibid. a. cum eo bellum gerit aquila. ibid. b. non trochilus cum noctua. ibid. b.e
τροχίλος Solino τρόχιλος fortaſſe ἀπὸ τοῦ τρέχειν. nam ὠκίπους eſt & δρομικὸς & δραπέτης, ideoque difficilis capturæ. 445.c
τροχίσκοι, paſtelli rotundi. 1332.e
Trochlea, τροχαλία, Poulie. 589.d
Trochus, τροχὸς, rota φαρμακίδων, alio nomine ῥόμβος. 942. d. τροχὸς, τροχίσκος. ibid. τροχὸς, Trochus, etiam genus ludi. ibid.
τροχοί, maſſæ ſiue panes æris. 1077. b. vnde τροχίας χαλκὸς. ibid. τροχοειδὲς κατασκεύασμα. ibid. τροχοειδὴς κρόκος. ibid. cui opponitur ὁ τριχίας, qui integer & capillaris. ibid. τρίχες enim fila croci. ibid.
Trocmi, gens vna ex tribus præcipuis Galatarum. 877.b.c. eorum vrbs princeps Tauium, vel Ancyra. ibid. d
Trocmi Mæoniæ & Paphlagoniæ populi. ibid. a
τρώγη & τρώγλη, idem. 1267. d. inde & τρωγλοδύται & τρωγλῖται. ibid. d.c
τρωγλῖται etiam dicti Troglodytæ. 1267.d.c. à τρώγη ſeu τρώγλη. ibid. d
τρωγλίτης, & τρωγλοδύτης, paſſerculi genus, quod τρώγλας amat, vt & τροχίλος. 445. a. vocatus etiam κῖτος. ibid.
τρωγλίτης genus paſſeris, vnde dictus. 1264. c. dici poteſt & τρωγλοδύτης. ibid.
Troglotis myrrha, ſeu Troglodytis, pro optima. 1268. a. c. cur ſordida & barbara dicatur Plinio, quæ ἀγαθὴ Dioſcoridi. ibid. b. πολυπαλαιστὴν interpretantur nonnulli. ibid.
Troglodytæ. 1079.a
Troglodytæ. 1083.c.1084.a
Troglodytæ Æthiopes. 384.b
Troglodytæ Æthiopes vicini Arabægyptiis. 485.d.4076.b. Νομάδες, & ideo & Scenitæ & Saraceni vocati. ibid.
Troglodytæ oram Arabici ſinus accolebant, 1269.d. inter Troglodytarum inter gentes Ichthyographi. ibid. c. perperam diuerſas nationes recenſet Solinus. ibid. Θηρευταί gens eorum. ibid.
Τρωγλοδύται Σκηνῖται. 799. c. & Νομάδες. ibid. aliis Arabes, aliis Æthiopes dicti. ibid.
τρωγλοδύται etiam τρωγλῖται dicti. 1267. d. c. à τρώγη ſeu τρώγλη. ibid. d.e
Troglodytæ nullarum opum domini. 383. b. ſerpentibus veſcuntur. ibid.
Troglodytica, τρωγλοδυτική, quæ. 798 a. 799. b. Troglodytæ. 798 d. 799.a
Troglodytæ à recentioribus Æthiopiæ deputata. 485.e
τρωγλοδυτικὴ Ἀραβία. ibid.
Troglodytice ipſa dicta Barbaria ob vicinitatem. 799.b. alij eam Æthiopiam, alij

Arabiam vocabant. *ibid.*
τρωγλοδυτικὴ multas gentes comprehendebat. 1267.e
Troglodyticum latus Arabici ſinus, & Arabicum quibuſdam differentis longitudinis, aliis eiuſdem. 1240.d.a.b
Troglodytis Arabia citra Arabicum ſinum. 486.a. à Septentrione Pharan oppido terminata, ab occidente, Nilo. *ibid.* Scenitarum Arabia Troglodytis. *ibid.*
Troia, ſeu Troiæ luſus, quis. 170.a.b.c.d. *ἱπποδρομίας* genus. 171. b
à Troiæ excidio ad exortum vrbis Romæ quot anni. 16.e.a
Troiani Iones expellunt. 58.a
Trungibim vel Tereuiabim. 1312.d
Τροπαὶ θεῖναι. 429 b
Τροπαὶ Metonicæ. 742.e.a. veterum Græcorum Ariſtotelis & Theophraſti. *ibid.*743.b
Τροπαὶ planetarum. 426.b. vnde dictæ. *ibid.* Τροπαὶ θεῖναι, confectæ. *ibid.*c. Τροπαὶ pro quatuor anni tempeſtatibus. *ibid.*b
Τροφὴ ἄπυρος. 1272.e
Τρόποι, ἱμάντες τῶν κωπῶν, qui addita S Latine Strophi dicuntur. 37e.a.e
Τρόποι χαμαὶ in lucta. 289.c.d.e. 290.c.a.a
τρώξιμον, lactuca. 1272.e. τρώξιμα, acetaria. *ibid.* d. 1273. b. c. τρώξιμα, eſcaria, vel ſcaria. *ibid.*c
τρώξιμα λάχανα. 375.c. βρώξιμοι vuæ. *ibid.* τρώξιμα eſcaria. *ibid.*
Trucidatio arborum. 584.e. annua inutiliſſima. *ibid.* viuorum, non mortuorum. *ibid.*
Trulla inſula. 493 d
Trunculi. 219.a
τρύβλιον, ἐμβάφιον, Acetatium. 375a.
τρύβλιον, ἐμβάφιον, Bammum ſeu Bammulum, & Vnguilla Solino, idem. *ibid.*e
τρύβλιον ἰξοῦ, vnguilla viſci. 374.a
βύβλιον ὀξυβάφιον. *ibid.*
τρύβλια, vaſa. *ibid* e
τρύχνον & στρύχνον, idem. 1041.b
τρύχος ὀθονίου. 332.a.b.c. τρυχίον ἰαθὲς. *ibid.*b
τρυγὼν, Æolice τόργος, Latine Turtur. 375.c. τρυγὼν, τὰς τρυγόνας. 377.c
τρυπᾶν, de gemmis, perforare. 1101.e. vnde margaritæ ἄτρυπτοι & τετρυπημέναι. *ibid.*
τρύπανον, lignum quo vice perforaculi vtebantur ad eliciendum ignem. 179.c.d
τρύπανα ἀχάλκευτα. 180.e
τρύπανα & τέρετρα differunt. 1101.a. τρύπανον eſt perforaculum, τέρετρον, terebra. *ibid.*a.b
τρυπήματα, in tibiis quid. 120.d
Tryphoni Diodorus primus auctor Cilicibus piratici dominatus. 771.a. ab Antiocho Demetrij ad mortem coactus. *ibid.* ibi ſuæ piraticæ ὁρμητήριον conſtitutum. 771.b
Tryzenij pro Trœzeniis. 65.d
Tuba Tyrrhenica ſimilis tibiæ Phrygiæ. 123.d
Tuber, in cornibus ceruorum. 221.b
Tuber quibuſdam vocatur Geranion. 707.e. aliis diſtinguuntur. *ibid.*708.b.c
Tuber à τύφω, quod eſt τύφος. 343.b
Tuber non niſi de rotundo & globoſo. 708.d
Tuber, radia rotunda. 708.e. 709.b. Tubera an plane ἄρριζα. 708.e. 709.
Tuberes, malorum genus. 580.b
Tubera & Tubercula, tumores vel abſceſſus è corpore in rotundum erumpentes. 708.d. Græcis φύματα, φλυκταῖναι, ἀποστήματα, τύλοι. *ibid.* ſed terræ fœtum non ſimpliciter Tubera, ſed Tubera terræ appellant. *ibid.*e. Tubera terræ, ὕδνα. *ibid.*
Tubera, imbribus autumnalib. ac tonitruis crebris naſcuntur & grandeſcunt. 1131.e. Conchas Tertullianus maris poma vocat. *ibid.*
Tuberum flumen perperam apud Plinium pro Tomero. 1176.d.c.d
Tubures, Nuci perſica, *Peſchemnix.* 580.c
Tubures & xizypha. 609.b.c
Tudicula, τορύνη. 1051.d. Tudiculis collyria terebantur. *ibid.*
Tudiculæ, pro quo Tudiculæ. 1133.a
Tulipæ diuerſorum colorum reperiuntur. 976.b
Tumor pro mole aquæ. 427.b
Tumultuari ſermone, σχεδιάζειν. 40.b
Tumulus, quid. 88.c.d
Tumulus, χῶμα, aggeſtum terræ. 1219.e. ſuper illo cippus lapideus. *ibid.*
Tumulus, agger. 431.b. Tumuli in Nilo, χώματα. 431.b
Tumulus cum cippo ad memoriam defuncti dictum μνῆμα vel σῆμα. 1220.a. Tumulus nomen habens Ouidio dicitur. *ibid* quod eſt τύμβος ἢ στήλη. *ibid.*b. Tumulus ſine nomine τύμβος metus eſt, qui στήλη caret. *ibid.*
Tumuli arenarum. 150.c
Tundis, τυΐδες. 1185.d. 1186.a
Tunica, Colobium, dicta, quæ. 1066.d. Tunica monachorum. *ibid.* Tunica ſine manicis, eiuſdem cum ſacco figuræ. *ibid.*c
Tunica purpurea, clauis candidis intericata. 706.b.c.d
Tunica qua parte proſa, eadem & polita. 391.d
Tunica indutui. 308.c
Tunicæ margaritides. 1173.d. Tunicis aut veſtibus nullæ gemmæ aut margaritæ inferebantur ætate Plinij. *ibid.*
Tunicæ ſingulares, in ſyntheſim non compoſitæ, id eſt μονοχίτωνες. 1170.b.c. quæ diſtinguuntur à ſyntheſinis. *ibid.*c
Tunicæ in frumento. 1062.b. Tunicæ & membranæ in tilia. *ibid.*
Tunicatum cæpe. 1062.a
Turariæ tibiæ. 124 a
Turba ſonipes feſtiui Canopi. 998.b
Turbam dimouere, *Fendre la preſſe.* 307.a. Turbam ſubmouere. *ibid.*
Turbith, *vide* τούρπιτ. & in Prolegomenis.
Turbo, vel Turben, ῥόμβος, κῶνος, vel κώνα, βέμβιξ, recentioribus Græcis στρόβιλος. 1285.c.d
Turbinis inſtar cœlum vertitur in ſphæra ſtante. 658.d.e. 659.a.b
Turchesia eſt Perſis *Feruza*, aut *Firuza* nomen gemmæ. 1130.c. ſed ea Græco ſumptum vocabulum. *ibid.* Iaſpis ἀερίζουσα, vel ἠερίζουσα, & contracte ἀερίζουσα, vnde Perſicum nomen *Firuza.* *ibid.* ἀερίζουσα autem Iaſpis, cælini coloris vel aerini eadem cum noſtra Turchesia. *ibid.*d.e. inde etiam factum Arabicum *Feruzegi* ex ἀερίζουσα corruptum. *ibid.*d
Turcica gemma, Gallice *Turquoiſe*, non eadem cum cyano. 202.a. Iaſpidis ſpecies. *ibid.*b. ἀερίζουσα appellata. *ibid.* cœlo autumnali ſimilis. *ibid.* Borea à Græcis vocata. *ibid.* felia hodie habetur & boni ominis. *ibid.* olim pro amu-

lero eam geſtabant. *ibid.*
Turduli pop 278 c. ſiue Turditani. *ibid.* d. Celticis contermini. *ibid.* e. in Bæturia Bærica. *ibid.*
Turduli prope Luſitani. *ibid.* eorum multæ vrbes in Luſitania. 279.b
Turdulorum oppida pro Celticis. 279.a
Turgeſcere minimè conuenit ſpinis ant aculeis. 963 b
Turifera, ſine aſpiratione, in veteribus codicibus. 500.b. antiqui tamen aſpirarunt, vt à Græco θύω. *ibid.*
Turifera regio, pars Arabiæ Felicis, non propriè dicta Arabia. 496.b.e
Turifera regio poſt Syagrum promuntorium ad Sacchaliticum ſinum. 500 e
Turiferæ regionis ſitus. 493. 494. 497. 498. a. propria Sabæorum. 498.a
Turpe, τὸ αἰσχρὸν, turpitudo. 327.a
Turris ab Æolico τύῤῥις, pro τύρσις. 762.e
Turres in Circo extrui ſolitæ ad tempus. 911.e
Turtur ab Æolico τρυγὸς, pro τρυγ' ε. γ in υ mutato. 377.c
Turunda, panis caſeati ſiue libi genus. 363.d.a. τυρόντα, τυρουῦντα. *ibid.* d Turundæ hordeaceæ. *ibid.* d. Turunda & Offa pro qualibet maſſa vel globo. *ibid.*
Turundæ nomen *Natef* apud Auicennam. 1334 d
Turundæ, paſtilli. 1332.a. ex Græco τυρόντα, τυρουῦντα, quæ eſt placenta caſeata. *ibid.* offæ oblongæ Varroni quibus farciuntur Gallinæ altiles. *ibid.* Catoni pro balanis, vel κολλυρίοις longis & rotundis quæ fiſtula immittuntur. *ibid.* hinc & Turundæ pro balanis qui ſedi ſupponuntur. *ibid* b. Turundi ſimiles offis quæ μαγδαλίαι Græcis vocantur. *ibid.* Turundę, κολλύρια & κολλούρια. *ibid.*
Tus in arbore, non arbor inciditur, vt formam accipiat. 509 c. Tus μασταῶδες. *ibid.* e
Turis procreatrix planta, arbor dicitur, non virgultum. 500. d. e. πολύκλαδος. *ibid.* e. arbor non magna, ſed arbor tamen. *ibid* a. d. Turea virga. *ibid.* e
Turis arbor æſtate incidia, vt autumno meteretur. 501. e. aut hieme inciſa, vt vare meteretur. *ibid.* d. duplex vindemia. *ibid.* d. quo tempore fieret. *ibid.* d, e. a. in eius inciſione, cortea tantum laxatur & aperitur plaga, non adimitur. 501.a
Turis arbor ſpinæ Ægyptiæ neutiquam ſimilis 522. d. non ſpinoſa. *ibid.* lentiſci ſpeciem haber. *ibid.* d.e
Turis arbor humilior myrrha, Ægyptiacæ ſpinæ albæ inſtar habet. 539 e
Thuris & myrrhæ arbores multi ſimili forma deſcripſere. 506.a.b. & ex eadem arbore vtrumque manare. *ibid* Thuris arbor lentiſco ſimilis. *ibid.* b
Thus & myrrham ex eadem arbore manare crediderunt veteres. 499.a
Tus ἀμώμον. 401. a. Turis genus ἀμωμίτης. *ibid.* & cinnamomum. *ibid.*
Tus ἄγριον, natiuum. 356.c. Tus Indicum arte efficitur Arabicum minime. 357.a
Tus ἄγριον, i. natiuum, & quale ex arbore fluxerat. 517. d. 520.d
Thus δ'ξαλωτὸν. 505 a b.c.d. Thus reſina adulteratum. 505.b.c. Thus rufum à colore reſinæ dictum. *ibid.* c, Thus καρφιωτὸν. *ibid.* c d
Tus maſculum. 508.c.a. mammoſum. *ibid.* a.b. Turis gutta, vel lacrima. *ibid.* e. Turis glebæ manum implentes χειροπληθεῖς. *ibid.* b. moles & pondus. *ibid.* e. Tus Indicum. *ibid.* c. 509 a c e.b.t. Arabicum. 508.c 509. b. c. e b.d. Stagonias. & Atomos 508 b.c. Turis micæ, manna dictæ. *ibid.* d. Turis pollen. *ibid.* Tus minutum. *ibid.* λιβανωτὸς λεπτός. *ibid.* e
Tus maſculum, in rotunda grana concreſcit. 1334. c. vnde σταγονίας vocatur. *ibid.*
Tus Sabæum. 498. a. d. thura ferentes Sabæi 498.a.e
Tus circa Saba & Atranada naſcitur. 497.d
Tus circa Saba naſcitur. 546.d. vnde Sabæum tus. *ibid.*
in Turis hiſtoria & differentiis, σταγονίας, ἄτρμος, &c. non ſunt Arabica nomina, ſed Græca. 1030.c
Turis fumus noxius. 540.a.d
Turis flaui & coloris aurei genus χαλαζίζαν. 1151. d. quem maſculum alij vocant. *ibid.*
Tus maſculum quidam definiunt στρογγύλον καὶ λευκόν. *ibid.* e. alij candidum tus vocant ἀῤῥενικὸν, & fœmineum eſſe volunt. *ibid.*
Turis lacrima quæ melior. 533.c
Tauri paruæ micæ, inſtar habentes granorum Mannæ, Græcis μάννα λιβάνου dictæ. 1150.e
in Tuſci victore victor, quid. 897.e
Tutela, παράσημον, ἀσφάλεια. 572.b
Tutela & paraſemon nauis, diuerſa interdum. 571. c. interdum eadem. 571.d 572.a.b
Tutelina dea, quam nominare ſub tecto nefas erat. 912.c. eius ſimulacrum ſuſtinebant Delphini in Circo. *ibid.* e.b.a
Tutia & σποδὸς, diuerſa. 1022.c. Tutia eſt Cadmia. *ibid.*
Tutticulæ terendis collyriis, ſed potius Coriculæ. 1333.a. Tuticulæ pro Tudiculæ. *ibid.*
in Tuto, quod Totum. 682 a
Tutunus; Tutunus Mutunus, numen Πριαπῶδες. 310.a.b
τύβαι, καλῦψ. 941 e
τύχη ζωτὴρ. 336.b
Tydeus vrſi pelle indutus, ἄρκτος dictus. 312.d
Tygris fluuius, Τίγρις. 384.a
τύλοι, tubera. 708.d
τύλοι, tubera in camelis. 988.c
τύλος vrbs Indiæ Stephano. 1023.a
Tylos Arabiæ inſula. 1023.d. in Perſico ſinu, iuxta Ptolemæum, vel Arabico, iuxta Theophraſtum. *ibid.* d. Indiæ inſulam perperam Solinus putat. *ibid.* τύρος à recentioribus vocatur. *ibid.* e
Tylus in ſinu Perſico, ſed non contra Perſidem. 1182.
Tyli inſulæ arbores. 296. b.d. 298.d
Tyli inſulæ arbores quæ lanam ferunt. 296 b. 297.a. 298.a. ferunt cucurbitas. 296.d
Τύμωλος olim, poſtea τμῶλος. 837.e
τυμβοχόρωι, capularis ſenex. 1205.c
περίδειπνον, prandium. 1205.d
τύμβος καὶ σῆμα, tumulus nomen habens. 1220.b. tumulus ſine nomine, τύμβος merus, qui σήματι caret. *ibid.* communia omnium qui humabantur. *ibid.* a
Tymbre, vel *Tympre*, Tympanum. 683.b
Tympanum in cultro collocatum. 691. a. b. opponitur plano. *ibid.*

Tympana ex ſolidis tabulis contexta, rotæ ex radiis. 589.e. male quidam tympana exponit Tecta vehiculorum. *ibid.* melius alij rotas ex ſolidis tabulis. *ibid.* Tympana hauſtoriæ machinæ quæ verſabantur hominibus calcantibus. 589 e.a
Τύμπανα, margaritæ dictæ, quæ conchis adhærebant, & lima inde euellenda erant, quia alteram faciem planam habebant. 1143 d
Tymphaica terra. 257.a
Tyndis emporium maritimum. 1187. c.d. diſtant à Muziri quingenta ſtadia. *ibid.*
Tyndis emporium Limyrices Indorum regionis margaritis quæſtuoſum. 1191. d.e. ea plurimæ margaritæ afferebantur. *ibid.* c
Tyndis inſula Plinio. 1191.b
ex Typhæ pannicula conciſa fiebant. 1003.c
Typhonis antrum vel cubile in Iouis fano, in ſpecu Corycio, alio ab eo qui ſacer erat. 777. a.b
Τῦφος, ἴτυφος, & τῦφαρ, vnde Τυπίαι χαλκός. 1077.d
Τύποι ξύλινοι ἀνθρωποειδέες Herod. loculi quibus Ægyptii includebant cadauera condita. 1208.c
Τύψις ἐλαίου. 465.c. τύψις pro τύψις. 465 b
Τύραννος & ἰνδιομος βασιλεὺς diſtinguuntur. 496.d
Τυργὸς Æolice pro τρυγὸς, vnde Latinum Turtur, γ in τ mutato. 377.c
Tyria purpura præſtantiſſima. 1331.d. b
Tyria purpura ſuſpectu ruborem nitoremque cocci præferebat. 273. a. cocco tincta rurſus Tyrio tingebant, vt fieret hyſginum. *ibid.*
Tyria ſunt dibapha. 3
Tyrij conditores Gadium & Erytheæ. 284.c
Τύριος αὐλός. 124.c
Tyros recentioribus dicta inſula Arabiæ eodem nomine quo Phœnices vrbs. 1023.e
Tyrracantha pro Pyrrhacantha. 396.c
Tyrrhacantha pro Pyrrhacanta. 394.c
Τυῤῥίνη apud Strabonem dicitur inſula vbi Erythræ regis ſepulcrum 1180. c. ſed locus eſt corruptus, & pro Ogyride ponitur. *ibid.* b
Τύῤῥις Æolice, pro πύῤῥις, vnde Turris. 762.d
τύρσις, ædificij genus. 479.d
Tyrus, olim Sar dicebatur. 1331. d. & *Sarra* Ennio. *ibid.* vnde purpura præſtantiſſima, Tyria & Serrana dicitur. *ibid.*

V

V ex duobus labdis abbreuiatis. 1001.c
V & F ſæpe mutantur. 1100. a
V in y facile mutatur 28 b
u literæ crura diſiuncta modo in i & l, modò in l & i degenerant. 417.b
Vaccinium Latinis Græcis ὑάκινθος. 272. d. 273. a. 1223. a. 1225. a. ſed μόθινος qui niger eſt, & colore purpuræ atræ infectus. 1225. b. eius vſus apud veteres. *ibid.* & eſt gladiolus. *ibid.* eo hyacintho Chymici vtuntur ad tingendas vitreas gemmas. *ibid.*
Vaccinium & hyacinthus idem. 272.d
Vaccinium & Hyacinthus diuerſa Plinio, cùm tamen eadem ſint. 1225.d.e. 1280.e
Vaccinia nigra cur dicantur. 1287. e. cur mancipiis ſata. 1225. d.e
Vaccinium Dioſcoridis, quid. 1225.d. ad quid eo mangones vtebantur. *ibid.*
Vaciuus & Vacuus. 415.a
Vado, βάζω ζ in d. 511.c
Vadus, ὁ βαθὺς τόπος, Vadum, τὸ βαθύ. 172.d
Vænire contra aorum. 195.d
Vagari & Euaginari, idem. 728.a
Vaginor, à Vagor. 584.c
Valentia 6.b.d
Valentia Vibo dicta Hippo. 68.c
Valeſij poſtea Valerij dicti. 60.e
Valetudinaria locus in caſtrorum metatione. 821.a
Valetudo. 6.b
Valetudo impetibilis. 876.a.b
Valgi, qui dicantur. 944. d. Valgum de obtorta & obliqua re. *ibid.* quod recto contrarium eſt. *ibid.* Valgi, Græcè βλαισοί. *ibid.* aliter Variæ. *ibid.*
Vallefacti, Vannati, ſeu euannati, vel euellati. 1285.e
Vallefit pro Valleſcit. 1285.c.a
Vallis, φάραγξ καὶ κοιλάς. 773.e. βαθεῖα γῆ. *ibid.*
Vallis Salinarum, ſiue ſalſuginis, ſiue Salis. *vide* Salinarum vallis. 1564
Vallis Siddim, *vide* Siddim vallis.
Vallus diminutiuum à Varus. 944.a. 1285.d
Vallus pro vanno. 1285.d. diminutiuum à Vannus. *ibid.* Vallus pro ridica. *ibid.*
Valli χάρακες caſtrorum. 944 a
Valuæ vnde dictæ. 927.a. à foribus diſtinguuntur. *ibid.* b. Valuo δίθυρος, Briſées. *ibid.* i. fractilca. *ibid.*
Valuæ templi Dianæ Epheſiæ quot annos durauerint. 815. c.d.d.e. 816.d.e
Valuæ, θύραι ἱππικαί, ἢ ἱεραί, ἢ δικλίδες. 927. d
Valuarum paginæ. 1034.e. Valua ex inteſtino opere. *ibid.*
Valuatæ fores, δίθυροι θύραι. 927.b
Valuata feneſtrarum lumina. 927.b. δίθυρα. *ibid.*
Valuulus recentioribus, Galbulus, πυλίς. 1274.c
Vappa ab Æolico βάππα. 374.b
Varæ, ponticuli. 946.e.a. σχεδίαι. *ibid.* e
Vara ſequitur vibiam, prouerb. *ibid.*
Varantia vulgo Sandyx, herba tincturæ apta. 1152. b. hodie *Garancia. ibid.* Varantia pro Verantia infimæ Latinitati. *ibid.* b.c
Variæ cur dicti pardi mares. 213.d.e
Varia, πάρδαλις, ποικίλη. *ibid.*
Varie, à Varo. 945.d
Varatio quid. 946.a. b. ἡ διάβασις. 946.d
Varatio fluminis. *ibid.*
Varex & Varus differunt. 944.c
Variari pro Varare, perperam ſcriptum. 946.a
Varica mulier quomodo ingẽtes gradus facere queat. 944. c. d. Varica apud Ouidium, quid. *ibid.* d
Varicare crura, quid. 944.d. 945.d.e.a. Crura duplici modo varicantur. *ibid.*
Varicare à Varo. 945 d
Varicare, quid. 945 a.b.c. 946.a
Varices, quid. 762.e. 944.c
Varices & Vari, differunt. 944.a
Varicus, ἀμφιπλὴξ. 946. b. à Varus. 944.d
Varicus ſtare, quid. 944.d. Vari-

tus à Varus. *ibid.*
Varius ποικίλος. 646.a
Varronis machinamentum. 1247 c
Varronis libri Hebdomadum. 818.d
Varus, ἴονθος, σκαμβός. 946.a
Varus quis dicitur. 944. b.d.a. 945 c.e
Varus ſtipes aut furca. 1285.d
Varus propriè palus in ſummo furcillatus. 944. a. Græcis σκὶλξ. *ibid.*
Vari boues qui dicantur. *ibid.*
Varus & Varex differunt. *ibid.*e
Varum & Valgum, quid. *ibid.*d
Vari ῥαιβοί. *ibid* qui Varis ſuor cruribus firmiores, quàm qui variis aut valgis. *ibid.*e
Vara corona. 944.a.1011 b
Vaſa horoſcopa, Plinio τὰ ὡροσκόπα. 615 d.e
Vaſa argentea præcipuè cælata 1046. c.& ſcalpta. *ibid.*d
Vaſa pura ſigillis vel emblemata decorata. 1046.e
Vaſa tornata, τορευτά. 1045.d. ξυσμωτὰ, ſtriglata. *ibid.* γλυφμένα, Cælata. *ibid.*
Vaſca, πλαγίαυλος. 122. b. curua tibia obliqua. *ibid.* Vaſca tibia vnde dicta. 124.a
Vaſcula fœminum inuolucra. 532.d
Vaſcularij, qui. 1047.a
Vaſcularij & Cælatorem diſtinguuntor. 1047.a.1048. b
Vaſcum, quid. 1241
Vaſtare, vnde noſtrum. 730.c
Vates δαφνηφάγοι vnde dicti. 868.a
Vatiæ, qui & Valgi, Græcè βλαισοί. 944.d
Vatiæ qui nam propriè dicantur. 945.a
Vatiæ vt plurimum Compernes. *ibid.*
Vatias in poeris corrigi vult Varro, non Varos. *ibed.*b
Vatica & Bellonaria berba. 1087 b
Vatrachites, pro Oroates apud Ammianum. 1194.b
Vber, οὖθαρ. 341. d. 243. b. οὖθαρ. 284.b
Vber ſoli, Vber glebæ. 259.a
Vbi pro Quo. 97.e.321.d
Vdini Scythiæ pop. 189.e
Vecors. 35.d
Vectes & claoſtra. 931.c
Vectes aquifolij, lauri vlmei. 962.c
Vectis inſula Plinio, aliis Vecta, Ἴκτις & Οὔηκτις, eadem. 247.e.a.248.b.& Μίκτις.247.a
Vegetum in coloribus. 345 e
Vegoia, αυγῆα. 78.e
Vegrandis. 55.d
Veientani lapilli. 380.a
Veiis colonia. 777.e
Velificare, quid. 1110.e
Velificati pro Fauere & ſuffragari. 1111.a
Velificus nauium curſus. 1111.a. Velificatus Athos *ibid.*
Velleius quo tempore ſcripſerit. 896.d
Velum quod Ægeus Theſeo dedit, coccinei coloris ex ilice aquifolia. 273.e
Vela repariare. 567. e. pariare. *ibid.* Vela cum æqualiter tenduntur, proſpera nauigatio. 567.e
Vela verrere. 157.e.168.a.c.d
Vela è papyro Ægyptia fiebant. 1003.a.b
Vela ex interiore cortice ſiue libro papyri. 1003.c
Vemens. 35.d
Vena pro metallo. 379.e
Vena ſtaminea in ligno, quid. 417.e.a. non eſt quæ magiſtra vena vocatur. 417.e
Venæ in gemmis, quid. 346.e. aliud à ſtellis. 346.e
Venæ à Zonis gemmarum diſtinctæ. 563.e
Venatio. 946.e
Venalitii mangones, σωματέμποροι. 272.e.273.a
Vænaliciarius pro Vænalicius. 273.a
Venatio, *Venaiſon*, κυνηγέσιον. 946.e
Venationis leporum præſes Pan vel Faunus. 1068.c
Venatus, κυνηγεσία, ipſe venandi actus. 946.e
Vendere bene, & bene Emere, contrario ſenſu. 988.a
Venenare, tingere, φαρμάσσειν. 268.d
Venenatum. pallium infectum quo Flaminica operta eſſe debebat. 298 d. vnde dictum. *ibid.* Flammeum etiam vocabatur. 268.d.e
Venenum cocci pro colore. 268.c. vt Græcis φάρμακον pro βάμμα. *ibid.*
Venena ex herbarum pigmentis confecta, σύνθετα φάρμακα. 1052.a
Veneti, Ἐνετοί. 888 d. Veneti Italiæ ex Henetis Paphlagoniæ orti. 888.e
Venetus color, pallidè virens. 236.d. & vitreus affines. 240.d
Venetus maris color. 903.c. cui fauebat Nauticus populus. *ibid.*
Vendia. 436.e
Ventoſi ſpiritus pro Ventis. 155.b
Ventralis, κοιλιόδεσμος fundu. 829.a
Ventus Auſter. 745.e.746.a. Ventus Aquilo. *ibid.*
Ventus ferens. 1260.a
Ventus ſecundus, pro fauente ac ferente. 1260. d. Secundo vento ferri. *ibid.*
Venti tempora variant. 1247.c
ex Venti alicuius peculiari ac locali appellatione conſuetudo ſæpe nomen generale facit. 1257.d
ex Venti vnius duplici nomine duo venti confecti à Vitruuio, & aliis. 1258.c
à Vento vno profectus omnes flatuoſas mutationes & flexos fluxuſque pro totidem ventis numerarunt recentiores, quibus & ſua nomina impoſuerunt. 1253.a
Venti ἀντιπνέοντες.1259.d.e. ἐναντίοι opponuntur. 1252.e.1259 d
Ventorum duodenaria recentioribus tripla edita, in qua 36. venti. 1253. a. Ventus vnus antiquis latus cœli quamlibet extentum poſſidere creditur. 1253.a. qui inclinationibus ac flexibus alias atque alias, fecerat varietates flatuum. *ibid.*
Venti peculiares alicuius regionis diſtinguendi à peculiaribus localibuſque principalium denominationibus. 1257 b
Venti occidui, quia frigidiores, accedunt ſeptentrionalibus. 1250. e. Orientales, quia calidiores, Meridianis. *ibid.*
Venti plures à Septentrione quàm ab vlla alia cœli regione. 1252 e. Meridiani duo tantum Notus & Africus. *ibid.*
Venti duo ſoli ab antiquis quibuſdam recepti Auſter & Aquilo. 1250.b. d. e. reliqui acceſſionum vice habiti. *ibid.* c.b. & Septentrionales, aut Meridiani vocandi. *ibid.*
Venti quatuor ad octo principales additi ab ijs quibus placuit eſſe duodecim. 1251.a
Venti octo ſoli ab antiquis

cogniti. 1245.b b 1247 d.d
Ventorum ſitus permutati. ibid.c
Ventorum octonaria partitio, & numerus magis probatur quam alius quilibet, teſtimonio auctorum. 1247. d. Ariſtoteles hos ſolos eſſe octo præcipuos pronuntiat. ibid.
Ventorum prima & antiqua partitio, quatoor ventos habuit ex quatuor partibus mundi. ibid. 1248.a. 1249.b. 1250. d.e. eam Homerus nouit. 1248.a. & ij primi vocantur. ibid. 1248 a. & cardinales. 1249. c. quibus additi quatuor ſecundi, & ſic octo facti. 1247.e. 1248.b.c.d.a. 1250. poſtea adiecti tertij quatuor & duodecim facti. 1247 e. 1248. d. Ariſtoteles duodecim nouit. 1249.a
Ventorum duodecim figura. 1253.b
Ventorum afflatus. 55.e
Ventorum ſigna ab altis montibus. 863.c.d
Ventos ex Luna manare quidam tradunt. 755.b.c. Venti ſpiritus Latinis. 755.d. Venti, motus. ibid.
Venus, Ceres, Iſis & Luna pro eodem numine. 70.c
Venus amoris dea. 906.c. quare Murcia cognominata ſit. ib. 907.b
Venus cum filio metu Typhonis in piſces mutati. 282. a. b. inde Piſces cœleſtes, duo Syriæ numina vocati. 282.b
Venus quibuſdam dicta Aſtarte dea Sidoniorum. 574.c. aliis Syria dea. 281.d.e. 574.d. e. 575.b.c
Venus formam piſcis in Syria ſumpſit Typhonis metu. 574.e. ex ouo genita. 281.d e
Veneris Αἰνειάδος ædes poſuit Æneas in Leucade & Actio. 70.e. 71.a
Venus calua. 906.c. Κυπρία. 853. c. e. Erycina, ſeu Erucina. 69.d. Erucis, vel Ἐρυκίς. ibid. Frutis. 69.70. Genitrix in ſacris veterum indigetata. 70. c. Gnidia, Paphia, Idalia, Zephyritis, Colias. 69.c. Viſcata, Verticordia, Placida, Lubentina, Victrix. ibid. Murtia, Μυρτία vnde dicta. 907.c. Myrtea. 907.d
Verticordia. 906.c
Viſcata. 906.c
Veneris crines gemma. 350.d. 759.c.a
Veneris nodus, ſeu faſcinum, vide Nodus Veneris. Veneris vincula aliud ſunt. 1088.d
Veneris vmbilicus, herbæ quę. 704 c. 705.c.b.c.d.e
Venerem in talorum iactu inuocabant veteres. 54.e. feliciſſimus iactus dicebatur Venus. ibid.
Veneris ortus matutinus. 721. e. & veſpertinus occaſus. ibid.
Veneris domicilium in Tauro. 654.d. πρόσωπον vocatur Decanus Arietis. 654.e
Veneris à Sole abſceſſus. 754.d
Veneris, ſideris nota. 1237.e. prima eius nominis nota, quæ φωσφόρος Græcis. ibid.
Venuſtus, ἐπαφρόδιτος, non ſolùm formoſus, ſed etiam felix 54.e. Venuſtatis plenus cum fortunato iungitur. 54.a
Ver nouum adultum; præceps. 719.d
Ver ſacrum. 61.d
Veris initium apud Atticos. 314.e
Verantia tinctura. 1152.b.c
Venare, ἀληθεύειν. 1152.a
Vercelli torrens. 85.e
Verd gay. 237.a
Vergant, pro vergere faciant. 181.e
Virgiliæ Eoæ. 724.b. Virgiliarum exortus, ibid. occaſus matutinus. 724.b.c
Vergiliarum ortus. 742.d. 743. c. 744. 745. 746. 747. 748.c. e.d
Vergiliarum ortus heliacus. 753.d
Vergiliarum occaſus. 434.d. ab eo ſerendi tempus. 733.b.d. e. 734.d. 735. b. cum ſequontur imbres ſeptimo fere die. 734.d
Vergiliarum matutinus occaſus quando fiat. 735.e.b.d. 736.c.a.c.d. 737.b.c.e. 742.b. c.e. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 755.a.b.d.e
Vermeil. Vermillon. 272.d. 275.c
Vermen, ὁ ἕρπης, à Verro. 234.a
Vermiculatum qoid. 272.c. 1214.d.e.a.
Vermiculum & coccum, idem. ibid. e. quando notum Romanis. ibid. σκωλήκιον & σκώληξ. ibid. & vermis Latinis. ibid.
Vermiculus. 962.d
Vermiculi in niue naſcentes. 177. d.
Vermiculis ſcatent grana cocci. 272. b. Vermiculus pro ipſo cocco. 272.c. 1214 e. Vermillon, Vermeil. 272.d. 275.c
Vermis, pro quo barbare Guernu, vnde Arabicum Chermes. 962. d
Vermes Gangetici, vnde dicti 1012. b. a. aquatici. ibid. b. branches habent. ibid. eorum longitudo. ibid. c. d. e
Vernice vnde dictum gommi genus, vnde dictum. 1106.b.c
Vernum pro vere. 105.d. 891. b.c
Verno pro Vere. 1258.c
Verno die. 891.c
Verrouils, Verrouillé. 925.e.c
Verruca, μυρμηκία. 769.d
Verrucæ conchæ de magaritis. 1114.c
Verſa, ſeu Verſificata oratio. 391.d
Verſa pars in pannis, L'enuers. 391.d
Verſari, διατρίβειν, διάγειν. 443.a
Verſoria, qua velum vertitur. 157.e. Verſorium tenere. 158. a
Verſura fluuij, quid. 622.d
Vertebræ. 575.c
Vertere. pro Innertere. 181.e. 182.a
Vertere pro Verti. 772.e. 801.e
Vertere vela. 157.e
Vertex, ὁ πόλος. 636.e
Verticulæ, pro articulis. 575. b.c
Vertigo cœleſtis. 474.d.e
in Vertiginem flexus. 522. b. tortus. ibid.
Vertobriga. 278.e
Vertragum & Vertrahum, quid. 231.e
Veruactor vnus ex Diuis agricolis. 724.e
Veruactum, Gueret. 725.a.d. 730. e. proprie aruum vere proſciſſum. 731.e. 732. a. pro agro requieto. 772.a. pro nouali. 724.c.d
Veruactum, quaſi Vere actum. 724. d. νεατός, prima aratio. 724 d.e
Veruactum facere, proſcindere. 724.d
Veruactum reſtibili oppoſitum. 732.a.b
Veruclum, κανόνιον. 925.e
Veruculi, Verrouils. 925.c.c. Peſſuli. ibid.

Verus color de rubro & coccineo. 1152.c
Veſanus. 35.d
Veſci carnes, omnia, araneos, 38.a.b
Vaſcus. 35.c.d
Veſper, ἕσπερος. 68.b
Veſpera, quid. 657.e.658.a
Veſpetæ poſt ſupremam. 649.a.658.a. Nona & Veſpera inter legitimas orationis horas. 649.b
Veſpa, *Gueſpe*. 730.e.946.a
Veſpæ, opifices. 314.e
Veſpertinæ ſtellæ erraticæ. 720.b.c.d
Veſpertinus ortus. 721.b.723.e. coitus errantium cum Sole. 721.c occaſus. 721.c.d e. eius detinctio. 721.a
Veſperrinus exortus ſtellarum. 720.e.721.a.e.b
Veſſe Gall. quæ vicia eſt. 1309.a
Veſtalis ignis extincti reſuſcitandi mos. 180.e.d
in Veſtali ara ignis quando nouatus. 17.c. ea nouis laureis velata. 17.e
Veſtigia pro odore. 220.c
Veſtimeota vetera interpolari dicuntur, noua poliri. 391.e
Veſtimenta Tyria, ſed ſemel lota. 391.e
Veſtini montes. 88. b. c. Ουεστῖνοι montes. *ibid.* pro quo perperam Iuſtini montes. *ibid.*
Veſtis βαμβακώδης. 299.d. vel potius βομβυκώδης. *ibid.*
Veſtes bicerres, cirratæ, κρωσσωταί. 186.e
Veſtes bombycinæ. 143.a.b. Sericæ Aſſyriæque. 143.c.d. veſtes Cεæ etiam virorum. 143.b d. Cεæ fœminarum. 143.a
Veſtis citroſa, θυώδης εἶμα. 450.949.d.e.954.e
Veſtes pexæ, quæ. 390.d.e. μαλλωτοί. 390.c. tritæ pexis opponuntur. 390.e
Veſtes πεπισμένα vnguentis perfuſæ. 958.c
Veſtes è papyro Ægyptia texebantur. 1003.a.b
Veſtes φλοΐναι Indorum, i. ſcirpeæ. *ibid.* b.1004.d
Veſtes ex interiore cortice ſiue libet papyri. 1003.c
Veſtibus margaritis opertæ καταχρύσοι πέπλοι. *ibid.* c
in Veſtibus tres colores principales. 273.e.a
Vettonica ſiue Ceſtros. 1287.e
Veturi, populi Phrygiæ. 877.a
Veturius Romulij collega condemnatus. 48.e
Vexillationes comitatenſes. 807.e.
Vexillationes de equitibus propriè dicebantur. *ibid.*
Via & Actus differunt. 677.e. Via latior actu. 677.e. Via Regalis hodie pedum 40. eſſe debet. *Trauerſaria*, 20. 677.a. Via Regia, quid. 677.a
Viæ legitima latitudo. 678.e.a.b
Viæ publicæ latitudo. 677.c. 678.b
Viæ publicæ totidem quot limites. 678.d. earum non vna latitudo. *ibid* ex ijs quædam Regales, quæ & conſulares & prætoriæ & militares dictæ. 678.c. aliæ vicinales & agrariæ. *ibid.*
Via magiſtra. 478.e
Viæ, limites. 681.b
Viæ in theatris. 919.a. cardines cur dictæ. *ibid.* b. iis ſeparabantur conei. *ibid.* c. io illa ſtantes extra cuneos, excuneati dicti. *ibid.* d. Viæ diſcrimina popularium per proelium. *ibid.* b
Vias degrumare. 819.d
Viarum ſectio & directio præcipue ſpectata in delineatione vrbium condendarum. 821.d. quæ Græcis ῥυμοτομία dicitur. 821.e. à Romanis aratro delineata. 821.c. Viæ creta deſignari ſolitæ. 821.b. ſed Alexandriæ, polenta ſparſa. *ibid.*
Viales dij. 64.e
Viaticus, à via. 368.b. Viatica benedictio. *ibid.* viaticum munus. *ibid.*
Vibiam vara ſequitur. 946.e
Vibienſis ager. 84.c
Vibiforum. 84.e
Vibo Ἱππώνιον. 86.e
Vibo Valentia. 67.e.68.c.d. Οὐιβωνουαλεντία. 68.d
Vibonenſis ager. 84.e
Vibonienſis ſinus, ἱππωνιάτης. 67.e
Vibtiſſa, σίσυμβις, vnde dicta. 943.d
Vica peruica pro Vinca peruinca. 404.e. rectè vt Vica Pota, dea quæ victoriis præſidet, à vincendo & poteſtate. 404.a
Vicarij Aſianæ diœceſeos. 814.b. prouiocias ſuæ iuriſdictioni ſubiectas habuerunt. 806.b.c.d
Vicarij prouinciarum. 806.d. ſub Vicarij Africæ diſpoſitione quinque prouinciæ. *ibid.*
Vicia, Galliceè *veſſe*. 1309.a
Vicia vno ſulco ſata. 726.c
Viciæ, i. continentes, quòd ſe vincant & doment. 404.a
Vicinales viæ. 678.e
Viciſſitas pro viciſſitudine. 35.e
Viclus pro Vitlus ſiue Vitulus. 230.a
Victa, dea victus. 412.c
Victus Herculi, pro Ab Hercule. 54.c.291.e 307.e
Vidiſſe alind à ſpectaſſe. 133.d
Viennenſis, abſolutè, Viennenſis regio vel prouincia. 773.a
Viere, πλέκειν. 546.a
Vilefacere, ἐξαπλίζειν. 326.a
Villus diminutiuum à Vinnus. 1285.d
Villum abijcere, omnibus animalibus inuidentibus naturale. 88.e
Vimen, quid. 245.e.505.e. aliud à Candice. *ibid.*
Vimineum quid. 245.e
Vinacia. 460.d
Vinca peruinca Chamædaphne vocata. 403.a. Clematis Dioſcoridis eſt. 414.c. 404.b.e. lauro ſimile folium habet. 404.c. vnde & Daphnoides dicitur. *ibid.* pro Vinca peruinca, etiam Vica peruica ſcriptum. 404.c. vnde dicta. *ibid.* Apuleius vocat Victoriam. *ibid.* Peruenca, *Peruanche* hodie, & *Venca* vocatur. 404.c
Vincere leui tactu. 36.a. leui ſudore. 36.b
Vincibilis cauſa, quæ vincere poteſt. 876.c
Vincite mentem Lyæo. 1091.a
Vindemiæ tempus in calidioribus locis. 514.d
Vindemiator, triſyllabum apud Horatium. 449.e
Vineæ pulueratio. 512.513.514.e.d. Occatio. 512.c. eius puluerandæ tempus. 512.b.c.d.e. quid eis conferret pulueratio. 513.b. tribus foſſionibus colendæ. 513.c. 514.b
Vineago, quæ vineæ ſimilis. 254.d
Vinnus à quo Villus diminutiuum. 1285.d

Vinum, οἶνος. 68.c.888.d
Vinum, vuæ ſanguis. 1284.c.d
Vinum plus æquo potum mentis ac corporis officia impedit. 1091.a
Vinum colorare quidam Aloe ſoliti. 1056.e
Vinum è Loti baccis expreſſum. 1036.b.a
Vinum palmeum ex Chydæis. 1326.a.c
Vinum è ſiliqua in Syria fiebat. 460.c
Vinum auſterum, *Fort & robuſte*, opponitur diluto & leni & imbecillo. 345.c
Vinum durum. 345.b.346.d. blando & molli oppoſitum. 345.b. Item potui non idoneum. *ibid.*
Vinum murratum vel ἐσμυρνισμένον. 712.a
Vinum myrrha conditum cum pipere, iride & anetho, medicamentum potius quam vinum. 711.c
Vina myrrhæ odore condita. 710.d. & pomorum colore. 710.c a.b. & calamo. 711.a.b. c. μυρίνης οἶνος. 710.a
Vinum myrtites. 374.d. ſcyllites. *ibid.*
Vinum Pramnium. 568.c
Vinum ſilatum, vide Silatum vinum.
Vinum diffuſum à defuſo quidam diſtinguunt. 467.a. 468.a
Vinum quando defundi & diffundi dicatur. 467.a.b.984.a καταχεῖσθαι & διαχεῖσθαι. *ibid.*a b
Vini fulgor. 566.c 567.b. nitor. 567.b
Vino leuius oleum. 592.c
Vinis vnguenta adhibita ad condienda ea. 466.c
Vio, à Græco μίω. 246.d
Viola Calatina. 1160.b
Violæ nigræ. 1287.c
Violaceus color. 406.d. Violaceum nubilum. *ibid.*
Violantilla ἰανθίς. 99.c.100.a
Violantius, & Violantia, nomina vnde deducta. 160.a. Violantilla ἰανθεσμίν. *ibid.*
Violaus pro Iolaus & Violeus, Ioleus, Ἰόλεως. 99.c
Viperæ viuentis capite diſſecto lapis eximebatur. 388.d
Viperæ tempore φωλείας ſub ſaxis conduntur. 453.c
Vipio, πυγμαῖος. 338.d
Vopiſcanus, Vipſanus, Vipſanius, Vipſtanus, Vipiſtanus. 45.b
Virago, mulier, quæ. 254.d. 1276.a
Virbonus, teres ac rotundus. 713.a
Viri de equis. 277.d
Virens & venetus color affines. 240.d. vireum πράσινος, ὑάκινθος & καλλάϊνος. *ibid.*
Virgæ lauales ex alba ſpina. 524.e.525.a
Virga lauri vel myrti pro lyra in conuiuiis circumferebatur. 868.c
Virgæ rhutis. 505.c
Virga paſtoris vulgo dicitur Carduus fullonius. 396.b
Virgatæ tigres. 210.c
Virgati Dahæ 238.c
Virgilij Bucolica à Rhapſodia cantitata & actitata. 867.c
Virginal. 31.d
Virginis quæ inter ſidera, outa vel figura. 1235.d.e.1236.e. eam quidam Iſidem, alij Cererem eſſe voluerunt. *ibid.* e. 1236.a.b.d. Stella Virginis ſpica Manilio dicitur. 1236. b. Virgo tres ſpicas ferens. *ibid.* e. & cornu Amalthea. *ibid.*c
Virgo pro Fortuna. *ibid.* a.d. quæ felicitatis & abundantiæ hodie ſignificationem. *ibid.*b. etiam Virgo pro iuſtitia & Æquitate cum Libra & cornucopiæ. *ibid.*c
Virgines apud Getas ſub haſta vendebantur. 158.d
Virgines citratæ 760.a.b.161.e. quomodo à mulieribus diſtinctæ. 760. a.b. ornatum capitis muliebris affectantes. 760.b
Virgines caſtæ & intactæ quomodo ab aliis diſcernantur. 670.a.b.c.d
Virgultum quaſi Virguletum, locus fruticibus conſitus. 405.b.c. pro frutice vſurpatur. 405.c
Viridis color, *Verd gay*, & *Verd-brun.* 200 a
Viridis ſeu praſinus calor terræ. 903.c
Viridis coloris duo genera. 346 c.a
Viride marinum, venetus color. 237.a
Virides de immaturis. 1316.d
Viriditas puri maris cærulo & glauco temperata. 1105.c
Virilis ætas matura. 720.a
Viriolæ, ψέλια, ψάλια. 245.d.c
Viritim. 95.c
Viroſa caſtorea. 361.d. Viroſa quædam odoris mali qualitas. 361.b
Viroſum, βρομῶδες. 361.c
Virtus de viribus corporis & robore. 6.c.d
Virtutes quatuor cardinales. 1249.d
Virtutum orbis, pro omnibus virtutibus. 848.a
Virus pro malo odore & fœtore. 361.c
Virus, ſuccus ſalſus. 174.c. item ſalſugo. *ibid.* item herbarum ſuccus & virtus naturalis. *ibid.* Malum & bonum virus dixere veteres. 174 d
Virus pro ſucco & δυνάμει herbarum. 1307. d. maſculum virus. *ibid.* e. d. Virum pro naturali virtute. *ibid.*d
Virus, ἡ γονὴ animalium. 941.a. & ἰὸς ἐχίδνης. *ibid.*
Vis cauſtica, πυρωτική ephemero Colchico. 243.a
Viſcera, quid. 129.d
Viſcera, membra. 219 d
Viſcera humana Anthropophagorum cibi. 189.b
Viſceratio. 12. a. ὁ κρεωδαισία. 219.d
Viſcum pro Viſcere. 374.c. pro viſceratione. *ibid.*
Viſcum, in aliis arboribus creſcit. 1291.d.1292.a
Viſcum & hyphear fert Ilex. 268 b
Viſcus quid apud veteres. 219.d
Viſendus fons. 84.b
Viſcono pro Viſendo, vitioſe. 84.a
Viſio pro ſpecie vel ſimilitudine. 770.a.b
Viſtula, Viſtla, Viſcla. 230.a
Viſus acutiſſimi exemplum. 1121.a
Viſum allicere, oculos afficere, & detinere intuentes, idem. 577.a
Vita curriculo Circenſium comparata. 904.a
Vita decreuit, ὁ βίος κέκριται. 315.b
Vita magiſtra. 474.c
Vita quibus præter propter viuitur. 879.b
Vitæ ſatietas aliud, aliud tædium. 208.c
Vitam viuere. 879.c
Vitalia arboris. 585.c. quæ cortice velut cute ambiuntur. 590.d
Vitex herba Græcis λύγος. 246.b

Vitex, ἄγνος. 938. d. vitex ſtramenti vice. *ibid.*
Vitile, quid. 245.c.246.a. vietile non dicitur. 246.b
Vitilia ex ſcirpi cortice texebantur. 1003 c
Vitilis, Vitor. 246.b
Vitigineum, ex vite factum. 816. d. quale Dianæ Epheſiæ ſimulacrum. 815.e.e. 816.d
Viris corona in ſacris Bacchicis. 1041.d
Vitem tenere. 449. b. vitis geſtamen centurionum proprium, non præfecti cohortis. *ibid.*
Vites ſerendi luxurioſa ratio. 586.d.e
Vites raſtris & ablaqueationibus gaudent. 512.a.b.516.a
Vites expectant & raſtros & falcem. 587.c
Vites præcipuè ſiderationi obnoxiæ. 590.c
Vites circa Memphim perpetua coma viréſcunt. 270.0
Vites mites, quatenus eaire & ſurgere ſinuntur. 817.b.c
Vitium pro humore peccante vitiato, vix Latinum. 354.b
Vitrago belzine appellata, & quare. 254.d. Vitraria Apuleio. *ibid.* eius virtus ... *ibid.* putreſcentia vlcera quę ſerpunt, ſanat. *ibid.*
Vitraria herba, quæ Arabibus Kali. 1096. c. eius cineres in maſſam lapideam induratæ nomine Soldæ vel Solidæ veniunt. 1096.c.d. Anthyllidem fuiſſe eam nonnulli putarunt. *ibid.* imo fuit Halimum veterum. *ibid.* vt ſit eadem cum Chali. *ibid.*
Vitrarij Veneti. 1096
Vitreum proprie viri'e. 257.a. Vitreus ab herba vitro tam viridia quàm cæruleus dici poteſt. 258.a.b
Vitreus color, ſeu hyalinus pro cæruleo. 254.d. à vitro vel Iſatide herba. 257. e. ἰσατώδης Græcis dicitur. *ibid.*
Vitrei calices calidis aquis non vitiabantur. 1093. b. impropriè toreumata dicta. 1048. a.b. è vitro ſimplice & puro. *ibid.*b
Vitreæ in feneſtris dicuntur Specularia. 259. a. διαφεγγεῖς Græcis. *ibid.* ὑάλια.1096.a
Vitreæ feneſt. 1095.c. vitro in tenues lamina fuſo obductæ *ibid.* 1096.a
Vitreæ laminæ gypſo committebantur. 1095.c. hodie plumbo. *ibid.*
Vitrea vaſa. 203.b.c
Vitriolum ſeu Vitriolum, quid. 1158.b
Vitriolum pro vitreo. *ibid.*
Vitreus color, pellucidus & cæruleus. *ibid.*
Vitria recenti Latinitati feneſtræ vitro decoratæ, Gallicè *Vitres.* 1095.e
Vitrium idem quod Specular. 1095 b. de eo ænigma. *ibid.*
Vitrix, ἡ ..., à ligando. 246. d. Veneris cognomen. *ibid.*
Vitrum à video. 1096.a. proprie διαφεγγές. *ibid.*
Vitrum herba, non friabilis. 366.b. Græcè ἰσάτις, Gall. *Guaſtum*, nunc *Gueſdum* vel *Paſtellum*. 254 b c.255.b. putreſcentia vlcera ſerpentia ſanat. 254. d. eius ſuccus cæruleum efficit colorem. 258.a
Vitrum ex herba conficere inuentum in Græcia. 1096.c. quod hodieque fit ea cineribus filicis exuſtæ. *ibid.* *Verres de Fouchere* hodie vocamus. *ibid.*
Vitrum ſimile cryſtallo. 562.b. eius color & perſpicuitas. *ibid.*
Vitrum pro cryſtallo accepit Plinius. 1092 d. 1093.c. κρυσταλλοφανὲς pro cryſtallo. *ibid.* Vitro tincto olim vt hodie gemmæ adulterabantur. 1092.b. vnde & Vitreæ gemmæ pro falſis. *ibid.* & Vitrum abſolutè de falſo lapide. *ibid.* Vitrum erat κρυσταλλοφανές. *ibid.* eius vſus ad potandum veteribus magnopere frequens, pulſo auro & argento. 1095. à Vitra κρυσταλλοφανῆ etiam cryſtalla dicta. *ibid.* quæ in Alexandria conficiebantur, & magno erant in pretio. *ibid.* a. b. c. quæ Romæ fiebant, aſſe vænibant. *ibid.* a
Vitrum & cryſtallum vſque in Indiam ferri ſolitum. 1093.b
Vitrum cryſtallinum ac candidum, caloris impatiens. 1093. c
Vitrum ex quibus ætate Plinij fundebatur. 1099.c. ad illud conflandum quæ oam vtere ſolebant. *ib.* Vitro conflando idoneum arena ὑαλῖτις dicta. *ibid.* c. Vitro fundendo æs Cyprium admiſceri ſolitum *ibid.*
Vitrum factum quomodo ſulphura poſcere dicatur. 1096.d. Vitreis factis permutabantur ſulphurata. *ibid.* d.e
Vitrum murrinum. 204.d
Vitrum Opſidianum. 204.d.e
Vitrum ſigillatum. 1048.b
Vitri mentio inter merces Indicas. 1093. d. Vitrum in India non conficiebatur. *ibid.* e. in Indiam ferri ſolitum. 1093.b
Vitri faciẽdi ratio ætate Theophraſti. 1099.c. & Ariſtophanis. *ibid.* Vitrum auctores ſæpe λίθον vocant. *ibid.* alij λίθον ὑαλίνην. *ibid.* ... *ibid.* & κρύσταλλον, glaciem. *ibid.* & nos quoque *Glace.* *ibid.*
Vitro quoque cameræ ornatæ. 1214.c.1215.a.b.c. Vitreę teſtæ. 1215.a
Vitulus, Vitlus, Vielus. 230.a. à Græco ἰταλός. 183 c.1105.c
Vitulus abſoluto pro vitulo marino. 230.a
Vituli non in genere Bactro 224.a
Vitum, οἶνον, quod & Oetum Ægyptium. 708.c.a. ab ito diuerſum. *ibid.*
Vitum pro Viſo dicebant veteres. 1096 a
Viuaria Græcis ζωγρεῖα & ζωγρεῖα. 1209.a
Viuere, abſolutè, τὸ ζῆν. 947.d
Viuere pro Degere. 382.a. pro Genio indulgere. 634.c.d
Viuere illud noſtrum. 463.c. 594.c
Viuerra ſeu Moſtella ruſtica. 1009.a
Via vix. 211.d
Vlna, quibuſdam πῆχυς, cubitum. 342.c.405.d. 437.a.442. b.1212.c.1234.d.1235.a. ab ὠλένη, quæ & πῆχυς. 1234. d. quibuſdam vtriuſque manus extenſio. *ibid.* quæ Græcis ὀργυιά. *ibid.* c
Vlna hodie longè cubito maior. *ibid.* cuius pro locis modi ſunt diuerſi. *ibid.*
Vlnæ menſura. 405.c. 1222.e
Vlpici capita. 974. b. ... 980 c. ſpica. 1061.a.c
Vlta pro Vltione. 390 a
Vltimò, poſtremò. 56.c
Vltratus ager. 677.d
Vltro citroque. 879.a.c
Vmbilicus Veneris, herba quæ Græcis κοτυληδών. 704.c.705.c. b.c.d.e

Vmbilicus vel Vmbunculus gemmæ. 703.e. 704.a. 706.a. Vmbilici librorum. 704.e. dici poſſunt vmbones & vmbunculi. *ibid.*
Vmbilicus ſoli. τὸ μέσον. 690.e
Vmbilici vel Vmbunculi extuberantiam gemmarum(tantum proprij. 706.b.c
Vmbilici, parui & rotundi calculi littorales. 704.a.d.e. 705.d.e
Vmbo ab Æolico ὄμβων pro ἄμβων. 70.4.a
Vmbo in gemma, quid. 704.a. 1108.a. Vmbo & Vmbilicus, idem. *ibid.* Scuti vel clypei Vmbo vel Vmbilicus. *ibid.* Vmbilici vel vmbones aurei cylindrorum. *ibid.*c
Vmbones in gemmis. 704 a
Vmbo clypei. 703.e. 704. b.d. montis. 704.d
Vmbo ἐμφανὴς in toga. 703.e. vmbones dici poſſunt librorum vmbilici. 704.a
Vmbones montium ſupercilia. 704.a
Vmbunculus gemmæ. 1108.b
Vmbunculi in paruis tantum gemmis eminent. 706.a
Vncia eſt 18. ſcriptulorum. 1171.a
Vncinus, ὄγκος. 924.b.925.d
Vncinus ferreus, ſeu digitulus ad ſubaperiendas fores. 931. d. 933. b. *Luſciniolus* vulgò. 932.d
Vnctum, oleum. 375.a. Vncta patells. *ibid.*
Vncus cuculli apex. 556.c
Vncus firmiter immiſſus in fores. 925.d. Vncus vel Vncinus immittitur. *ibid.*
Vnexerunt, pro *vnxerunt*, in antiquis manuſcr. 18.a
Vnde domo? 109.e
Vndecimani limites. 676.d. ab vndecima hora. *ibid.*
Vnedo pro Adrachne. 510. d. 961. b. quia vnedoni ſimilis. 510.c
Vnedo proprie, quid. 511.e. Fraga & vnedo cogeneres fructus. 511.d. & eodem nomine μιμαίκυλα Græce vocantur. 511. e. Vnedonis etymon. *ibid.*b
Vnedonis cortex lænis. 511.b. myricæ ſimilis. *ibid.*
Vnedoni ſimilis Andrachne, folio tantum minore. 960.b.
Vnedo aut arbutus, κόμαρος. *ibid.* a.c. eius folium. *ibid.*
Vnguen, pro oleo. 375 a
Vnguentum ex radice Anchuſæ Pæderos vnde dictum. 1148. e
Vnguentum ex palma Ægyptiaca. 400.b
Vnguentum μεταμόριον. 1307.e. Mendeſium. *ibid.* nullum ex Caſia. *ibid.*
Vnguentum Muſcellinum, quid. 1325.e
Vnguenti menſio extat in ſcriptoribus longe Alexandro antiquioribus. 948.d
Vnguenta βαλάνινα. 329.a
Vnguenta quis primus inuenerit, & vnde primum ad Romanos tranſierit. 947.d.a. 948.
Vnguenta ne quis inueheret, P. Craſſus & L. Cæſar edixerunt. 948.c.e. 949.c.d
Vnguenta ad medelas vtiliora, quibus addebatur crocum. 1063.c
Vnguenta quæ ceram ſapiunt gratiora, quam quæ crocum *ibid.*a.b.c.c. 1064.c. minus luxurioſa minuſque delicata. 1063.c
Vnguenta acutiora ex coſta & amomo. 1063. c. craſſiora gratioraque myrrha, vtiliora medicinæ croco. *ibid.* Vnguenta omne genus in medicina vſum habere. *ibid.* non voluptatis tantum, ſed & valetudinis cauſa vngebantur veteres. *ibid.*
Vnguentorum variorum compoſitio. 466.467
Vnguentorum alia χρίσματα, alia ἀλείμματα. 465. d. liquida perfundunt, ἀλείφουσι. *ibid.*
Vnguentis refertum ſcrinium ab Alexandro Magno repertum in Darij regis ſupellectile. 947.c. d.e. 948.e.a. 949.c.e
Vnguilla, Bammum ſiue Bammulum, ἔμβαμμα & τρίμμα, idem. 347.d. a. 375. e. ab vncto. 375
Vnguilla viſci. 374.d
Vngues temperare, pro acuere. 1045.a
Vnguium reſegmina ad φίλτρα vſurpata. 942.e
Vnicum pro eximio & egregio. 1169.c
Vnio pro aſſe vel aſſario. 1169.b
Vnio iactus qui Græcè Χῖος, quomodo expreſſus. 1221.b
Vnio veteribus Latinis σκόροδον μονοκέφαλον. 974.b. 1062.a
Vnio margaritarum, μονόκοκκοι. 1062.a
Vnio ſimilis grandini ſuum. 1125. e. Vnio, ſeu χάλαζα in carne oſtrei repertus. 1125.e
Vniones Græcis recentioribus μοναχοί. 1170.a
Vniones guttæ aquæ cadentes, & tinctim pondus ſuum ſuſtinentes. 1334.b
Vnionis propria ſignificatio. 1169.d
Vnio hodie omnis cæpia. 1167.e
Vniones Solino dicti, quod ſinguli in conchis ſingulis naſcantur. 1167.d.b. certum tamen plures calculos in ſingulis naſci. *ibid.* e.b. 1169.c. ſed nunquam duo ſimiles, aut indiſcreti reperiuntur. *ibid.* Vniones Græcis μονόκοκκα. 1069.c. 1169.b. μαργαρῖται μονάχοι. *ibid.* Vniones, ſingulares & vnicæ margaritæ, i. eximiæ magnitudinis. 1169.d
Vno pro *vni*, ἀρχαϊκῶς. 18. a. 463.d
Vnus ab οἶος. 511.c
Vocabula quæ penes Latinos veteres & Italos aſpirantur, Galli ſine flatu pronuntiant, & è contra. 961.d
Vocabula Latini à Græco nunciari in alia ſignificatione ſumunt. 1007.d. 1108.b
in Vocabulis alienis, quæ ſua fecerunt, Arabes & Hebræi, vt & Græci recentiores in Latinis origines apud ſe quærunt. 1307.b
Volcanal, à Vulcano. 70.a
Volentia, à Volens, pro voluntate. 618.a
Volga hodie, qui olim Rha, Ῥᾶ fluuius. 799.c
Volgus ab Æolico βόλγος. 321.e
Voli, βόλοι. 38.d
Volturnum oppidum. 1258.e. mare. *ibid.*
Volturnus amnis. 1258.e
Volturnus, qui & Eurus, Orientis partibus non magis attribui debet, quàm Aquilo vel Boreas. 1248.c
Volturnus ſiue Eurus non minus Meridialis quàm Orientalis. 1248.a
Volturnus, ἀπημεβορίας Gloſſis. 1258. d. quaſi Volturinus, i. niger. *ibid.* cur ita Romanis dictus Eurus. *ibid.*e.

Volturnus eſt Eurus Græcorum. *ibid.*
Volucre dicitur quicquid eſt pionatom, etiam quadropes. 177.c. volucre τὸ πτηνόν. *ibid.*
Volucres, pro Mobiles. 662.a
Volucris, equi nomen in Circenſibus. 895.e
Volumina ſurtis humanæ. 22.b
Volumina, cameræ. 1119.a
Volupiæ ſacellum. 7.b. ara. *ibid.*
Voluoratis hieroglyphicon apud Ægyptios. 644.c
Volutabra propria aprorum & ſuum. 474. a. ſed & equorum. *ibid.*
Vulurilia & Volubilia templa. 1219 a. monumeota. *ibid.*b
Vomer præfixus dentali. 820. a.b
Vopiſci ἴπωμοι 32 d.e.a
Vota pro deuotionibos magicis. 1089.b
Votis caput obligare. 1089.a. Votis ligare ſe. *ibid.* ligare votis, ſoluere victimis. *ibid.*
Voto antiquis pro Veto. 1263.b
Voulte, Volura. 1219.a
Vox ἄπασις. 121. a. λαμβάνουσα πλάσιν. *ibid.*
Vox acuta & grauis tranſlatiriè. 200.b
Vox aſſa. 120.a vox quando flectitur. 121.a
Vox fuſca & candida, tranſlatitiè. 200.a.d
Vocis miſſa, inſignia. 910.e. 935.e
Voces duas ſimiles de proximo incurrentes Librarij in vnum coalitas ſæpe confunduot. 467.b
Voces è Græco traductæ aliter vſurparæ à Latinis quam à Græcis ipſis. 256.c. 265.c
Voxus, vel Voxoſus hodie, μυξὸς, Mooxus. 1010.b
Vpupa, ἔποψ, immutari in aliam auem creditur. 238.c. e. eadem eſſe cum cucullo, mutata pro tempore forma & colore. 238.d. 239. a.b. eius plumarum variegatura comparator veſti Thraciæ. *ibid.* criſtam haber in capite, *ibid.*e
Vpupa, varia pictaque pluma, variegara. 139.b
Vrbare, quid. 820. b. Vrbare, πολεῖν. *ibid.*
Vrbicaria, abſolutè Vrbicaria regio. vel prouincia. 773.a
Vrbs ab orbe. 15.c
Vrbs Romæ. 373.b
Vrbis in acie coodendæ οἰκισμοῖς. 819.d.e. Vrbium conſtituendarum mos veruſtus. 819 e. 820. c. d. 821. d. Vrbis Erymon. 820.a.b
Vrbis condendæ ambitum aratro circumducebant Romani, & veſtigia murorum ſulco imprimebant, non creta notabant. 821.e
in Vrbium cundendarum delineatione ac deſcriptione quid præcipoè ſpectarum. *ib.*
Vrbem exire, pro Vrbe. 1120.b
Vrbem metari. 819.b.c.d
in Vrbe Caralis. 991.b
Vrbes regiæ, quæ. 475.d. Vrbs regia, ἡ βασιλὶς πόλις. 475.c
Vrbium nomina caſu ſexto prolata, & indeclinabilia. 276.e. 777.d. in iis enallage generum & numerorum à veteribus freqoentata. 138. d. 321.d. 321.d, 372. c. 373. a. 826.b
Vrbium typus apod Græcos, *Byzacium & Samnium*, Latinis pro regionibus. 321.c
Vrbiom Indicarum & Perſicarum typus. 1004.d
Vrbum, & orbis, idem. 820.a. Vrbum vel Vrunm, quid. 820.a. idem ac buris vel bura. *ibid.*
in Vrceis condebantur cineres. 1204.c
Vredo dicta rubigo & Canicula. 434.c
Vrere caluribus. 39.c
Vri inter booes feros, ſeu βούχεις. 230.d. buues Germaniæ, qui à vulgo bubali vocabantur. 230.e. ferocirare & formæ magnitudine præcipui dicti βούβαλοι. 230. d. eorum cornibos potabant Germanis. 230.e
Vrica ab Vro, idem quod Vrigo vel ἰχία. 893.c
Vrigo, ἴλκωσις. 39.c. Vriginis notæ, σήματα. 39.b
Vrigo, vel Vrica, ab Vro. 893.c
Vrigo, pro quo Origo. 893.d
Vrinator, κολυμβητὴς δύτης. 1045.e. 1046.a. Græcè δύσμορος vel ὑποδυόμενος. 986. b. c. melios quam δύτης. *ibid.*e
Vrinatoris corpus prufundo immerſum ſæpe pariter exquiritur ac præda ipſa. 1171.a
Vrinarores manu conchas capebát, & petris adhæreſcentes auellebant. 1172. e. vnde & periculum non paruom incurrebant. *ibid.*e
Vrna nō rectè exponitur πύελος. 1203.d. in Vrna propriè cineres & reliquiæ corporum comboſtorum reponebantur. *ibid.* 1204.c. κάλπη Græcis & ὑδρία & κρωσσός. 1203.c. Vrna vertitur cadus. *ibid.* e. ad eam formam factæ fictiles Vrnæ vel æneæ. *ibid.*
Vrſa Libyſtis, perperam de leæna iotelligitur. 312.d.e
Vrſi in ſpecubus rempus τῆς φωλείας tranſmittunt. 453.e. frigidioribus locis gaudent. 313. a. an in Africa fuerint. 311. b
Vrſi menſe Decembri, venere incitantur, eorum coitus 15. dies durat, poſtea abſconduntur per 40. dies. 317. e. fœminæ Martio menſe pariunt. *ibid.*
Vrſi multi ante Ænobarbum Romæ in circu dari. 318.c
Vrſi Libyci, Numidici. 311.a.c. 311.b. 312.d.e
Vrſi Libyci, perperam pro leonibus interprerari, apud Marrialem. 312.b.c.d.e
Vrſi Lucani. 312.c. Numidæ. 312.d.e
Vrſi Numidici, Latinis leones dicti. 311.c
Vrſi Nomidici neqoaquam vocari à Romanis leones primum viſi. 312.e.a. 313.a
Vrſorom oculi vnde heberantur. 317.d
Vrſorum coitus, ὀχεία, quo tempore. 313 c.d.e. d.e.b. 315. d. a. partus. 313. d. 315.d. 316.c. φωλεία. 316.a.b.c.d.e. 317.b
Vrſinus color. 389.d
Vrticæ genus corticem telæ faaiendæ bonum habet. 300.d
Vruare. 820.b
Vruum, vel Vrbum, pars aratri inflexa & curua. 820.a. quæ Buris vel Buræ vocatur aliis Vruum inferior pars curua in temone Buris ſuperior. 820. b. hoic dentale apratum. 820.a
Vris, vnde Vrica vel Vrigo. 893.c
ex Vſbeque prouinciæ annona circomfertur in magnis glebis, admixtis foliis. 1019.e
Vſio pro vſu, antiqois. 249.c.d
Vſnes vocat pro frutice Chali. 1097.b

Vſta, πεπυρωμένα. 840.b
Vſu etiam apud veteres nuptiæ fiebant. 249.b
Vſura pro vſu. 249.a
Vſuraria vxor, ſeu mulier. 248.e.249.a b.c. Vſuariæ mulieres. 249.b
Vtres ſuæ rates ex vtribus. 491.b.d
Vtres ponte ſternere. 1266.e
Vtrimque de duobus. 1094.b
Vtrimque ſecus, voica voce. 1094.b. in qua ſecus idem quod iuxta prope πλησίον. ibid.
Vtrumque de duobus. 1094.b
Vua populi albæ. 333.a
Vua populi, non eſt muſcus ei adnaſcens, ſed flos, aut quidpiam flori reſpondens. 1028.a
Vuæ ſanguis, αἷμα τῆς σταφυλῆς de vino. 1284.c.d
Vuæ à pomis diſtinguuntur. 597.d.e
Vuæ coctæ. 938.e
Vuæ pubeſcentes, quid. 513.d.e. a.b.c.d.514.a.b.a.b.c.d
Vuæ ſucco placent. 937.c.e
Vuæ πρώξιμοι, pomorum generi attribuuntur. 610.b. Vuæ duracinæ. ibid.
Vuagnati Arabibus πρόσωπα. 654.e
Vulcani inſula. 136.a.b. Vulcaniæ inſulæ. ibid.
Vulcanius collis. 127.e
Vulgaris. 40.b. cenſorio opponitur. ibid.
Vulgarius & Vulgaris. 91.a
Vulnus, ἕλκος, à corpore. 501.a. quomodo differt à plaga. ibid.
Vulpis augurium maximè ſolemne. 440.d
Vulturium ſuſcitare. 984.c.d
Vulturnus. 1224.c. cui contrarius flat chorus. ibid. e. & Africus. 1245.a.1247 b
Vulturnus idem pleriſque cum Euro. 1245.c
Vulturnus in diſtributione ventorum ex Fauorino Orienti & Meridiei communi. 1245.c
Vulturnus aduerſus Africum flat. 1245.a.b.c
Vultus perſona, πρόσωπον, *Maſque*. 655.b. pro imaginibus thorace tenus expreſſis. 655.c.870.a. vnde & vultus pro perſona. 870.a
Vultus artifex. 591.c
Vulua ab Æolico βόλφυς. 80.c
Vulua laſerata & acetata. 368.d
Vxij. 1179.a. montani. 1181.d. ad orientem ſunt Suſij. 701.c
Vxij Οὔξιοι. 700.e. 701.e. Elymæus & Suſiis vicini. 669.d. ab ijs oritur Choaſpes. ibid.
Vxor vel mulier propria, Vxor vſuraria. 248.e.249.a.b.c
Vxores à viris ſubarrantur more Romano. 158.c

X

X nota denarij. 400.a
X.viii.i. denarij octo. 543.e
xxxiiii. xxxvi.o.p. quid ſignificent. 494.d.e
Ξαίνεσθαι lana dicitur. 398.b. ξαντικὴ τέχνη. 398.b. ξαντρία. ibid. ξαντική. ibid.
Xaothi, vel Xuthi plebeia gemma. 408.b
Ξανθὸς pro rubro, ſeu rubente. 562.c.d
Ξανθὸν, ἐρυθρὸν, rufus. 594.e.595.e
Ξανθὸς σύεαξ χειμερινὸς, & ξανθόν. 1026.c
Ξανθόν. 1155.a
Ξανθὸν pro rubro & ruſſo. 273.c. ξανθὸν πῦρ, ξανθὴ πορφύρα. ibid. ξανθίζεται, rubeſcit. ibid. ξανθίνηρος ἀμέθυσος qui vineo colore eſt. 273.d. ξανθὸν, rubrum, rubeum. ibid. ξανθὰ vocat Theophraſtus fructum palmarum, Plin. virentem. ibid.
Ξανθὸν Atticis πυῤῥὸν. 1155.c.d. at Dores de luteo pallido & dilutiore acceperunt. ibid. c. Gallicè *Blond*. ibid. d. luteus Atticis. ibid.
Ξανθὸν & πυῤῥὸν vicini ſunt. 1154.e. ξανθὸς idem cum rufo dilutiore. ibid.
Ξανθὸν à quibuſdam ſupra πυῤῥὸν, ab aliis infrà ponitur. 1155.e.a
Ξανθοὶ rubentes. 409.e.1155.d
Ξανθόθριξ crocus. 1155 e
Xatrec Perſica vox. 1022.d
Xatreng, vel *Xatrang* Perſis latrunculorum ludus. 1130 c.d.e. quod è Græco Ζατρίκιον fictum eſt. ibid. c.d.c.a
Xenophon Lampſacenus Hannone poſterior. 1292.b
Xer vel Xir Perſarum, an Græcorum ξήριον. 1022.d
Ξηραίνεσθαι. 287.d
Ξηρομπέλινα, vitium folia iam ſicca & arida. 1072.b. vnde & Xerampolinus color. ibid.
Ξηρασία & ξηρότης. 103.c
Ξηρὸν τῆλος dicitur de Electro. 1130.c
Ξηρὰς auis, à crurum macie. 287.d
Xerolibye, Ξηρολιβύη, inter Pentapolim & Tripolim. 320.d
Xeron fortaſſe maoſio Ariſtonis in Arabico ſinu. 1184.c à loci ariditate. ibid.
Ξηρὸς de macro. 193.c
Ξήριον Græcorum, at Xer vel Xir Perſarum. 1022.d. ξηρὸν vel ξηρίον propriè medicamentum aridum. ibid.
ξηροὶ & ϑηστευσοὶ φοίνικες opponuntur χλωροῖς. 1326.d.e
ξηροτραχηλίας. 346.a
ξερξηνὴ, prouincia Parthici imperij. 1196.d
Xerxenes. 624.e.a. forte eadem ac Βασιληνὴ. 624.e
Xerxes Darij frater. 1183 b
Xerxi, pro Xerxis. 777.d.811.c
ξυσὸν & ξυστὸν idem. 456.a
Xiphias, canicula, piſcis. 1317.c. τόμος ſiue fruſtum eius conciſæ & ſalitæ. ibid. quem Plinius pro integro piſce & viuo deſcribit. ibid.
ξιφίας, canis marinus ab acumine roſtri. 1217.d. & Aper, ξιφίας. ibid. & accipiter, ab impetu, vel roſtro. ibid.
ξίφιον vel φασγάνιον aliud quàm Latinorum Gladiolus. 265.c. d e.166.a
ξίφιον, qui alter eſt gladiolus, radicem habet bulboſam. 999.c
ξίφιον, gladioli genus, quod & φασγάνιον & μαχαιρίς dicitur. 999.a. Latinè ad verbum, Gladiolus. ibid.
ξίφιον Theophaſtus gladiolus quem comitatur hyacinthus. 1225.b. diuerſum vtique à gladiolo Dioſcoridis. ibid. Gladiolus ξίφιον vel ἶρις. ibid.c
ξίφος dicitur Accipiter. 1317.d
Xir Perſis lac. 1130.b. ſed non omne. ibid.
Xir vel Xer Perſarum an Græcorum ξήριον. 1022.d
ξιεὶρ vel ξηρὶς, ἶρις ἀγρία gladiolus. 265.d.223 c.e
Xirqueſt aut Xircaſt Perſicæ mannæ genus. 1021.d.1130.c. ξηρὸν & ξηρίον Græcis. 1130.c. conuenit cum Saccharo veterum & melle harundineo. 1021.d
Xirqueſt, lac arboris Queſt. 1022.a
ξουθὸς, è fuluo candicans. 410.e
Xuthi, vel Xanthi, plebeia gemma. 408.b

Ξυλαλόη recentioribus quæ ξυλαλόη. 1055.c
Ξυλαλόη non niſi de odorato Aloes ligno. 1055. a. cur ὑποπῶς. ibid.e
Ξυλικὴ κασία, Xylocaſia 1306.c.d.e. vnde Arabica vox, Salichab, vel Salica, vel Salicha. ibid.e. 1307 a.b. vel Selica. ibid. Indis Salihacha. 1306.e
Xylinum, lana Ægyptia ex arbore vel frutice Goſſypio. 998.a
Xylobalſamum. 582.b.c. de ligno propriè 582.e
Ξυλοβάλσαμον & Balſamum diſtincta. 1055.c
Xylobalſami pretium. 593 a.b
Ξυλοκαρυόφυλλον. 2036 c
Xylocaſia, quid. 1055. d. diſtinguitur à fiſtulari, quo κασία σύριγξ dicitur. ibid. 1302 b. pro Caſia aromatica quibuſdam occipitur. 1301. e. differentia inter ξυλοκασίαν & κασίαν. 1302. b dicitur κασία ξυλίνη. 1302. c. 1306. c. diuerſa à Caſia fiſtula aromatica. 1302. c. ita vocata, quæ craſſior & magis lignea. 1306. d. quæ & κασία σκληροτέρα vocatur. ibid. 1302. d & Daphuitis. ibid. & ἀχύ. ibid. Ἰσοχίτωμος. ibid. 1303.a
Ξυλοκέρατα de ſiliqua dulci. 1308. c. Arabib. Charuba. ibid.d
Ξυλοκέρατα. ξυλόκακκα. 461.e
Xylochia Tarum. 1054. e. pro quo Xelucbia, i. ξυλοχία. ibid. 1055. a. ξύλοχον etiam appellatur. 1055.a. quod eſt ligoſum. ibid. & fortaſſe idem lignum odoratum quod Haud Arabes vocant. ibid. a.b. quod diuerſum ab Agallocho ponit Auicenna. ibid.a
Ξύλοχον idem quod ξύλον. 1055.b
Ξυλοκιννάμωμον, lignum cinamomi quod erat vtile. 1056.c
Xylocinnamomum non de ligno cinnamomi, ſed ligneum cinnamomum. 1306. c.d. & Ξυλῶδες. ibid d. Xylocinnamomum virgultis longioribus & robuſtioribus. ibid.
Ξυλοκινναμώμου & κινναμώμου differentia. 1302 b
Ξυλόκακκα, τὰ κεράτια in ponderibus. 461.e. dicuntur à recentioribus ξυλοκέρατα. ibid.
Ξυλῶδες. 610.a
Ξυλόγλυκυ & κεράτιον, idem. 459. d.461.e.a
Ξυλοχαρία. 1219.d
Ξυλολίβανον, quid. 1056.c
Ξυλομάκερ & μάκερ, quid. 1302.b.c
Ξύλον Theophraſto, quid. 1030. c. ξύλον ἰσχυρὸν στερεὸν, πυκνὸν, μανακὸν, κοῦφον, &c. ibid.
Ξύλον & ξυλόφυλλον. 1055.d
Ξύλων τὰ ἀνθρακευόμενα. 253.b
Ξύλα in arbore quæ ſunt ſub cortice. 502.d
Ξυλόφυλλον & ξύλον, cur dictum. 1055.d
Ξυλοπρίστης πρίων. 1012.a
Ξυλοπριστικὸς πῆχυς. 1012.a
Ξυφὶς vel ξιφὶς, Ἴσος ἀχεία, gladiolus. 265.d.999.b 1223.c.1224 c. d.e.a.1225.b
Ξυρὸν idem qnod ξύν. 397.e.1224. c. inde ξύρος nocacula. ibid.
Ξυστὴ vel ξύστη aliud, aliud γλύφαι, aliud προβόσκι. 1045 b
Ξυσίς. 602.e
Ξυστὸν aliud, aliud Xyſtum. 256.c
Ξυστὸν & ξεστὸν, idem. 456.a
Ξυστοὶ δρόμοι 456. a. & abſolute ξυστοί. ibid.
Ξυστὰ μοτὰ ex raſa lanugine linteorum crudorum. 766.b.c
Ξυστὰ abſolute pro ἀκόντιον. ibid.
Ξυστὰ ἀκόντια δόρατα. 455.e.456.a
Ξυστρωτὰ pocula, ſtriglata. 1045.d
Xyſtum Latinis aliud, aliud ξυστὸς Græcis. 371.d
Xythos pro Xurhos. 410.e

Y

Y in E ſæpe mutant Latini. 78.e.279.b.327.c
ὑακινθίζον χρῶμα. 535.e
ὑακινθώδη φυλλάρια. 535 d.e
ὑακινθοειδής. 535.e
ὑάκινθος Græcorum, vaccinium Latinis. 1223.a. χαλκῆ ὑάκινθος. ibid.
ὑάκινθος & ὑακίνθινον Græce. 272.d. vnde Latinum Vacindium & Vacinnium, poſtea Vacinium. 272.d
ὑάκινθοι κυανέαι. 997. b. comæ ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας, pro nigris. ibid.
ὑάκινθος μέλας, qui florem habet purpureum. 1287.d
Yacut Arabibus & Perſis Rubinus voce detorta ex ὑάκινθος. 1107.b.1130.b.1022.d
ὑάδες, paruæ ὕες. 954. d. ὑάδες. ſidus in fronte Tauri, cuius occaſu pluuiæ ſignificantur. ibid. ἀπὸ τοῦ ὕειν. ibid. quæ Latinis Suculæ, quaſi paruæ ſues. ibid.
ὕαινα piſcis. 337.d
ὕαινα, Hyæna, piſcis, qui & ὗς. 336.a. porculus marinus. 136. a. vnde dictus. 336.b
ὕαινα & δελφὶν, diuerſi. 336.d
ὑάλη ἀργός. 356.e. λιθία. ibid.
ὑαλὴ μυῤῥίνη in Ægypto. 1093.c. ὑαλῆ λίθος, ὑαλᾶ σκεύη. ibid.
ὕαλος, humectum, à verbo ὕω, 1096. a. b. etiam pro lucido ſumitur. ibid. b. ὕαλος, λαμπρὸν, διαφανές, ὁ λίθος τίμιος. ibid. deinde hoc nomen proprium vitri factum. ibid. ὕαλος lapis ſpecularis. ibid.
ὕαλος λίθος ὁ καλὸς ὁ διαφανής. 1099.c. ὑάλου nulla mentio apud Homerum, ſed ἠλέκτρου. ibid.
ὑαλίζοντος χρυσίον electrum quaſi vitreum aurum. 1081.d
ὑαλουργοὶ Romani. 1093.b
Ὑάρωτης fl. Straboni, Arriano Ὑδραώτης. 700 e
ὕβαι, tubera in Camelis. 986.c. vnde vox Latina Gibbus, ex Æolica γύβας. 986.c
ὕελος eſt ἄσαλνα 1085.a
Ὑπηρετικὸν ἀνδράποδον. 110.b
ὑδαρέστερος Hyacinthus. 406.a
ὑδαρέστερος dicitur quartum genus Hyacinthi. 406.a.1107.a
Ὑδάσπης, Βιδάσπης Ptolemæo. 993.e
ὑδατοπότης opponuntur ἀκρατ. 268.b
ὕδνον, tube. 707.e.708 c.e
ὕδνον, radix ἀσφυρίς. 709. b. nil niſi radix. ibid.
ὕδωρ ἄπηκτος, aqua glaciata & concreta. 562. b. ἄσηπτον, tinctura admirabilis. 1157.b
ὑδραγωγία ὑπονόμων. 651.a
ὑδραλέται. 589.c
Ὑδραώτης fl. Arriano, Straboni Ὑαρώτης. 700.e
ὕδραυλις. 124.b
ὑδρεῖον. 320. d. e. & locus aquaticus. 1183. e. 1184. a. aquarum. 1184.a.b
ὑδρεία, i. aquatio. 588. b. 1184. b. in arborum cultu generale nomen. 588. b. τὴν βροχὴν & τὴν ἀρδείαν comprehendit. ibid.
ὕδρευμα Græcis poſterioribus pro loco in quo erat aquatio. 1184. c. & manſio prope Berenicen vbi aquabantur, Plinio nouum Hydreum, alijs κώμη Ὑδρεῦμα dicitur. ibid.c.d
ὑδρεύματα, aquationes. 495. a. d. 1183.e. 1184. b. ὑδρευμάτων ἐπισκοπή. 445. d. e. vel λάκκοι. 496.a.b
ὕδρευμα, ipſe aquandi actus. 1184.b

ὑδρία, vrna. 1203.d
ὑδρόχρυσον, ἀμφίδιον. 85.e
ὑδροφαίτης, aquilex.738.c. ars ipſa ὑδροφαντική. ibid.
ὑδροφίζειν. 26.e
ὑδροσκοπική. 738.e
ὑδρόπιον vel ὑχείνιον, pro quo Creſcio vel Creſſio. 1272.e
ὕειν madidare, & humectare, βρέχειν, ὑγραίνειν. 1096.a.b
ὑέλιον, ſpecular. 1095.c
ὕελια, feneſtræ vitro decoratæ, *Vitria*, recenti Latinitati, Gallice *Vitres*. ibid.b.e
ὑαλῖτις arena. 1099 e
ὑαλῶδες idem fere quod διαυγές. 301.e
ὕελος ἀργή, de vitro. 1099.a
ὑγρὸν πῦρ. 567.b. ὑγροὶ ὀφθαλμοί. ibid. ὑγρὸν gemmis attribuitur. ibid. ὑγρὰ βόρυλλος. ibid.b.c
ὑγιία. 6.d
Ygilium perperam pro Ægilium. 95.b.96.b
ὑγρομερία. — 520.a
ὑχείνιον vel ὑδρόπιον, pro quo Creſſio, vel Creſcio. 1272 c
ὑγρότης, humor arborum & hortenſium, & eius differentiæ. 1283.b.1284.e
ὕλη de arboribus, fruticibus & herbis. 538.e. ἰατρικὴ ὕλη ea omnia complectitur. ibid.
ὕλη, ligna cæſa & ſurculi. 150.b
ὕλη, vt Silua, minorum arborum. 586.a
ὕλη βαθεῖα, ſacer lucus, proximus fícui Ruminali. 1127.a.b
ὕλη ἥμερος, mitiũ fructuum ſilua. 776.b
ὕλη ὑψίδενδρος. 454.a. δενδρώτης. ibid.
ὕλη πυκνὴ δασεῖα. 365.a
ὕλαι καλάμων. 1053.a
ὕλημα, quid. 538.c.d
ὕλημα apud Theophr. quicquid non eſt arbor. 1145.e. & etiam de herba. ibid.
ὑλήματα, frutices. 586.a
ὑλικός & ἄγριος, ſiluestris. 1010.e
ὕλισμα. ὑλισματῶδες. 301.a
ὑλῶδες χωρίον. 864.a
ὑλώδη χωρία, frutices. 586.a.864.a
ὑλοφόρα. 370.b
Ὕλλος vel Ὕλος amnis. 864.d.e
ὕλλος, ὕλλης, Sulla. 462.d
ὕλλος & Latine Sullus, dictus ichneumon. 446.e. diminutiuum τοῦ ὗς, quaſi Porculus. 447.a
ὕλλος, patua ſus, Latine Sullus, addito digamma. 336.c. 447.a. ὕλλος Ichneumon dictus, & quare. 336.c
ὑνίς, Æolicè βυνίς. 820.c. ὑνίς, vomer. ibid. Gallice, *le Coultre*.
ibid. inde Butis. ibid.c.d
ὑῶσαι, liberos gignere. 716.c
Ὕπανις fl. qui & Ὕφασις. 700.d. 703.c.790.c
Ὑπέλαιος fons vnde dictus. 810.e. fortaſſe idem ac Ἀλιτμία. ibid.
ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ſupra mare, id eſt longe à mari. 776.b.c.d
ὑπερβάλλοντες ὅροις. 411.c. ὑπερβαλλειν. ibid.
ὑπερβάλλων ὕλαιος, quid. 411.b.c.d.e.a
ὑπερκείσθαι. 776.b
ὑπερῷα & ſupra terrarum ædificata conditoria mortuorum. 1207.c
Ὑπερεία vel Ὑπερῆν, vrbs & fons Siciliæ. 597.c. item vrbs Phæacum. ibid.
ὑπερῷον vnde dictum. 597.c.a
ὑπερπίπτεσθαι. 215.d
ὑπερθεσις. 324.d.e
ὑπερτιθέναι, Superponere. 324.d. ὑπερτιθέναι ἡμέραν. ibid.a.b.d
ὑπέρυθρος color in vrinis. 1154 a
ὑπέρυθρον. 1155.a
ὑπήνιον, Subla. 916.c
ὑφαίνειν ἱστὸς. 869.a. & μῦθον. ibid.b. ἐπὶ ῥάβδῳ μῦθον ὑφαίνειν. ibid.
Ὕφασις fl. qui & Ὕπανις. 700.d. 703.c.790.e.992.d
ὕφασμα ποικίλον. 1125.c
ὑφάσματα ἀκάνθινα. 931.c
ὑφόλμιον in tibia quid. 120.a.b
ὑφορᾶσθαι, quid. 327.c
ὑφορμαί. 810.c
Ὑποθρόος, non Ἵππιος, aut Ἶπος, aut Ὕππιος ὄρει. 877.b.c.880.a. Ὕππιος ποταμός, non Ἵππιος, aut Ἶπος. ibid. ſub eo erat vrbs Pruſias. 877.b
ὑπναλέη ἀσπίς, ſomniculoſa. 341.e. epitheton aſpidis, non ſpecies. ibid.
ὑπὸ vnde *ſub* dimidiatum. 892.c
ὑποβάθρα, κρηπίς. 920.c
ὑποβλέπειν, limis aſpicere. 327.c.d
ὑποβλέπεσθαι, ſuſpicari. ibid.c
ὑπόχλωρον vel πράσινον, porraceum. 769.b
ὕπωχρον. 1155.a
ὑπονομίς. 365.c
ὑπονόμιος vineatum apud Græcos. 512.a.b.c.d.e. 513.a.b.c d. b.c. 514.e.d. res ſeparata à foſſione. 512.a. quando facienda. ibid.b.e. diſtinguitur ἀπὸ τῆς σκαπάνης. ibid. conducit vitibus. ibid.b. differt à pulueratione Latinorum. ibid.d. 513.c
ὑποκορίζεσθαι vel ὑποκορίζειν, adulari. 512.a
ὑπομελαίνειν pro nigro. 134 d
ὑπόδημα σιδηροῦν. 998.c
ὑποδυόμενοι, pro vrinatoribus. 986.c
ὑπόγυιος ἐστὶ pro ſeſſo. 1220.c
ὑπόγεια. 709.b.d
ὑπόγλαυκος color eorum quos vipera momordit. 1159.a.
ὑπόγλαυκος, ὑόειος color. ibid.
ὑπόγλωσσον folia habet myrto ſilueſtri ſimilia. 402.e. Hypogloſſa Plinio. ibid.
ὑπογλώττιον vocata Alexandrea laurus. 402.e
ὑπογράμματα, σημειώματα ὀφθαλμῶν. 1148.d
ὑπογραφή, metati, vrbium & ædificiorum. 821.b.c
ὑποκείμενος δόναξ. 714.b
ὑπόφαιος forte Epithymi genus quod ſubpheo vel ſtœbe naſcebatur. 1289.e. quod cum Hippopheo confundit Plinius. ibid.
ὑποφοινίκιον quadamtenus rufum. 1144.c. leuiter puniceum. 1146 a
ὑπώπιον ἐρυθρόν. 1295.c. ὑπώπια, i. ſugillata ſanat Thapſia. ibid.c.d. vnde & ὑπώπιον Thapſia dicta. ibid.
ὑποπολεμός ſtellarum. 719.c
ὑπόπυρρον. 1155.a
ὑποσμικρίζειν τὴν ὁδὸν, minuto gradu viam corripere. 520.b
ὑποσκάπτειν, fodere. 516.a
ὑποστροφή, præparatio ad recipiendum colorem. 1146.c
ὑπόστρωμα, ſubſtratum, radix. 563.e
ὑπόξανθον. 1155.a
τὸ Ὑψη & τὸ Μυλήθη. 1045.e
ὑπτιασμοί pancratiaſtarum. 290.d. e.a.d. 291.a
Ὑρία, Hyria dicta Seleucia Trachia Ciliciæ. 620.b
ὗς, maſculinum, & ὕαινα, piſcis. 326.a.b. 337.d. porculus marinus. ibid. ſullus. 336.c. vnde dictus. ibid.b
ὗς, veteribus θῦς. 941.c
ὑσκλοί, obſtrigilla. 56.c. vnde ὑσκλωτὰ ὑποδήματα. ibid.
Yſards Gall. vocantur Rupicapræ. 224.c
ὕσγη Galatis qui ceteris Græcis κόκκος. 273.c.962.d. quanquam ὕσγινον & κόκκινον diuerſos colores faciant Græci. 962.d
ὕσγης proprius color, ſiue Galatici grani. 273 a. ὕσγη & κόκκος plantæ diuerſæ. ibid.c. & colores diuerſi, coccinus qui phœniceus, & hyſginus qui purpureus. ibid.
ὕσγιον à Galatis coccum vocari quidam dicunt. 273.e. quod

1569

præſtantiſſimum apud eos. *ibid.*

ὕσγινον φυτὸν, ξανθὸν τοῦ χρώματος, i. rubrum ſeu ruſſum. 273. e. non de arbuſcula flauum lignum habente; quæ dicitur Magalebs. *ibid.* ὑσγινοβαφῆ veſtimenta. *ibid.* ab Hyſgino vel Hyſigino, noſtri *Zenzelinum* colorem fecerunt. *ibid.*d

ὕσπληγξ, quid 922.e.a. 923.e. non oſtium aut cancellum, ſed repagulum, vel regula lignea. 922. e. a. βαλβὶς Atticis quæ aliis ὕσπληγξ. *ibid.*a. 923.c

ὕσπληγξ, πάσσαλος. 924. b. vnde Peſſulus. *ibid.*925.d

ὕσπληγξ, κάγκελλον & tranſenna, idem. 921.e.a

ὕσπληγξ & βαλβὶς à quibuſdam confunduntur, ab aliis diſtinguuntur. 923.d

ὕσπληγξ & ἀφετηρία communis ſtadij & Circi. 924. c. ὕσπληγξ quid in ſtadio. *ibid.* quid in Circo. *ibid.*d

ὕσπληγξ, ſub quam poſita βαλβὶς 923. e. ὕσπληγξ, regula quæ ruit. *ibid.* e. a. æquum limen ſubmittere quando dicatur. *ibid.*a. ὕσπληγξ κατεπεσοῦσα. *ibid.* ὕσπληγξ, tranſuerſum repagulum. *ibid.*b. ὕσπληγξ pro regula vel repagulo. *ibid.* ὕσπληγξ pro linea. *ibid.*

ὕσπληγξ, machinatio qua circi 12. oſtia ſimul aperiebantur. 924.e. etiam βαλβίς. *ibid.* μύων. *ibid.* vel πυγὶς τῶν κύκλων. *ibid.*e.a

ὕσπληγξ, nam ſolum circi vel ſtadij carceres, βαλβὶς, ſeu prima linea, ſed ἀφετηρίας ὀχεῖς. 925.a.d. qui & μάγγανον. *ibid.*a

ὕσπληγγας χαλᾶν. 924.d

ὕσπληγγες, carcerum repagula & fores. 915.c.d.e. 924.d. quid. 917 b.e

ὕστριξ confunditur cum echino marino. 590.a

Z

Z in D mutatur Latinis. 511.e. 1185.e

Z pro S, vitiu librariorum. 1273. b. Z ante M ſcribi non debet. *ibid.*

Zachalias Babylonius, Ζαχαρίας. 408.d

Zadoar vel Zedoaria confunditur à quibuſdam cum Beledor, ſeu anacardio. 1053.d.e

Ζάγκλη vrbs. 311. b. à ζάγκλον, falx. *ibid.*

Zagrus mons. 693 d

Zamarden Arabibus ſmaragdus. 1130.d

Ζάμης qui & Ninyas. 1235. d. Nini filius & Semiramidis. *ibid.*

ζαπίνοι ſiue γαλαῖοι & μύαγες innũcta. 335.b

Zarangæi. 792.c

Zariaſpa oppidum Bactrianorum, à fluuio Zariaſpa dictum. 985.c.d. poſtea dictum eſt Bactrum. *ibid.* Ζαρίασπα & Βάκτρα Ptolemæo diuerſa oppida, quum eadem ſint. *ibid.*d

Zariaſpa & Bactra diuerſæ vrbes Ptolemæo, quæ ſunt eadem. 1175.e. Zariaſpa, recens nomen. *ibid.*

Zariaſpæ populi in Bactriana. 1175.d

Ζαριάσπης fluuius Bactrianæ, Ptolemæo Ζαριάσπης. 985.d

Ζαρίσανα vrbs Armeniæ maioris. 698.a

Ζαὶ pro Ζεὺς. 842.e

Ζατρίκιον Græcis recentioribus ludus calculorum, vel latrunculorum. 1130.c. eaque dictio eſt origine Græca. *ibid.* idem namque ζατρίκιον quod ζατρεῖον vel ζατρεῖον. *ibid.* quidam tamen illud deducere maluerunt à Perſico *Xatreng* vel *Xatrang*, qui eſt latrunculorum ludus. *ib.* veriſimilius eſt illud *Xatreng* à Græco deductum. *ibid.*d. nam Ζατρίκιον eſt dictio merè Græca, vt probatur ex vetere lexico. *ibid.* & eſt Mandra in ludo calculorum apud veteres. *ibid.*d.e

ζεῖχ, album, λευκόν. 896.c. vnde quibuſdam γάλα ζεῖχ, lac album. *ibid.*c.d

Zedoaria, vel Zadoar confunditur à quibuſdam cum anacardio. 1053. d. ſeu Beledor, quod Arabibus eſt anacardium. *ibid.*e

Zeg rubeum, i. rubeum atramentum, de Sori apud Galenum. 1158.c

Zeilam, veterum Taprobane. 1102.e. in ea plurimus magnes reperitur. *ibid.*

Zeilan ab Arabibus & Perſis hodie vocatur inſula Taprobane. 1110. d. à recenti eius appellatione, Σιλὰν vel Σαλική, cum antea Παλαισιμούνδου vocaretur. *ibid.*b. c. d. e. multa vocabula quæ in ea ab antiquo remanſere, & ſitus inſulæ Elephanti maximi, gemmæ & margaritæ grandiores, id ſine dubio euincunt. *ibid.*c. nec audiendi qui eam Sumatra eſſe volunt. *ibid.*d

Zelis. 289.c.a

Zelitani potius Mauri quam Phœnices. 289.d

Zeloſiæ, *jalouſies*, Cancelli. 921.d

ζέμα, olla, zumum Latine. 375.c

ζῶ pro vita. 316.a

ζωΐα dicitur carduelis. 445.c

Zengebil, Indica vox, vnde Græca *Zingiber*. 1070.b

Zenicetæ latronis arx, Olympus. 802.a.b

Zeno Rhetor Laodiceam ampliauit. 826.d

Ζωοθίου νῆσος. 1264.b. 1265.b

Zephyrus ab æquinoctiali occaſu exit. 1250.a

Zephynia dicta Melos inſula. 184.a

ὁ Ζεφυρίτης. 1250.b

Zephyrium promuntorium Italiæ. 66.a.d. 67. a. vnde nuncupatum. 67.b

Zephyrus & Achates puer delicium Arſinoes. 819.b.e

Zephyrus occiduorum flatuum tantum ἰσημερινός. 1252.d. ab occaſu æquinoctiali manat. *ibid.*

Zephyrus ab æquinoctiali vſque ad occaſum æſtiuum metas habet. 1253.a

Zephyrus ἰσημερινός. 1259.e. 1261.d. occiduus vt ab occaſu æquinoctiali ſpirans. 1259.e

Zephyrus vel Fauonius plagæ æquinoctiali propior. 1264.b

Zephyri Eteſiæ vel Fauonij. 1244.d. 1261.d

Zephyrus pro Chauro. 1261.e. 1262. b

Zephyris Eteſiis ſpirantibus in India flat. Libonotus. 1186.e

Ζῆθι in horologiis. 634.b.c

Zethis vrbs Carmaniæ, fortaſſe & fluuius. 1182.b

Zeugitana regio, aliis Africa proprie dicta cenſetur, aliis inter Africam & Numidiam ponitur. 318 d.e. Zeugitanus pes pro limite Zeugitano. *ibid.*d. Zeugitana & Carthaginenſis, eadem. *ibid.*a. Zeugitana & Proconſularis, eadem. *ibid.* Zeugitana pars prouinciæ Proconſularis. *ibid.*

Zeugma. 1197.b

Zeugma oppidum in Euphrate. 619. d. e. in Commagene cis Euphratem. *ibid.*e

ζιγγίβερις calamus. 117.e. 118. e.d.a. 119,a,c

ζεῦγος de duobus. 192.c
ζεῦγος in tibiis, quid. 118.c.119.a.b.d.d
Ζαπατὴρ, Iouis pater, Iuppiter. 99.c
Ζεὺς, Æolibus, Ζεὺς, & inſerto digammate Ζεϝὺς, vnde Latinum *Iouis.* 606.e
Ζεὺς Ηλῶος. 738.c
Ζεὺς Σκύλιος. 169.c
Zibeta Hyæna in felium genere. 329. a. ζαπίτα Nicetæ vocata, & vnguentum ex ea ζαπίτιον. *ibid.* eius non meminerunt antiqui. 329 a
Zibetta non eſt hyæna. 329. a. ſed potius *Genetta*, vel *Ginetta.* 335.d
Zibetium, odoramentum, ex ſudore animalis ſimilis feli. *ibid.* e. catti Zibettici. *ibid.* zibettum & muſcum, iuncta. *ibid.* a.b
Zielæ filius Pruſias. 878.a
ζιγγίβερις, zingiberi. 799.b
ζίγγις, vel ζίγγις χαλκὸν σπάρ. 1161.e
Zimara. 610.c.d.622.b. 624.a.b. 625 d e.629.a. inter vrbes Armeniæ minoris. 620.d
Zimiris apud Plinium regio Æthiopiæ. 1185.b. quæ Solino pro Muziri portu Arabiæ. *ibid.*
Zingiber, Græca vox, ab Indica *Zengebil.* 1070. b. eius ratio ignota veteribus, qui radicem eſſe arboris piper ferentis perſuaſum habuerunt. 1972.c
Zinzolin, hyſginus color inter coccum & purpuram. 1104.c
Zizypha, ſerica, vel Συρικά. 580. c.d
Zizyphos rutila videtur eſſe Lotophagica lotos. 1038.e. eius nomen ignorarunt antiqui. *ibid.* & ſub λωτοῦ appellatione delituit. *ibid.* veteres etiam zizyphum Loton appellarunt. *ibid.* a
Zizyphos alba & rutila. 580.d. Zizyphorum duo genera, candidom & ſericum. *ibid.*
zizyphi rutilæ fructus. 1038.a. zizyphos Lotaphagica Theophraſti Lotos. *ibid.* c
zizypho rutilæ conuenit deſcriptio Lotophagicæ. 1038.e. arbor, folia, fructus, paria in vtroque. *ibid.*
Zmaragdus veteribus Latinis. 521 d. ſmaragdus. 1273.b. nomen equi Cuſenſis. *ibid.* c
Zmilanthis vel Zmilantis gemma, pro quo zmilampis & Zmilaces. 703. a. ἡ Ζμιλαμπὶς. *ibid.* b.
Zmilanthis lapis marmori Proconneſio ſimilis in medio venas glaucas præfert. 703.d
Zmilanthis Proconneſio marmori ſimilis. 703.d. 706.a. lapis non de minimis, nec de pellucidis gemmis. 706. a. aream habet candidam, medio colore glauco eſt, qui niget in Proconneſio. 706.a.b. b. μασσύγκωνος. 706.c
Ζμίλαξ herba pro Σμίλαξ. 1130 d. 1273.b.e
Zmiris pro zymiris, Indiæ emporium. 1185.b
Zmyrna, zmyrneum, veteribus Latinis. 523.d.1273.b a
Zodiacus à Babylonijs in 12. ſigna diuiſus. 641.a
ζώδιον ὡροσκοποῦν, aſtrum naſcens. 652.c. πρὸς ὡροσκοποῦν. *ibid.* 653.a. ζώδιον, aſtrum vel ſidus, aliud, aliud ἀστὴρ ſiue ſtella, in horoſcopo. 652 c.d
ζώδια. 116.d
ζῴδια, ſigna & ſigilla. 1046. e. alia ἐκτυπα, ſiue ἀνάγλυφα, alia ἐγγλυπτά. *ibid.*
ζωγράφων θυία, mortaria ad pigmenta pertinentia. 1052.a
ζωγρεῖα & ζωγρεῖον, caueæ quibus includuntur auiculæ. 1209.a. & ſepta includendis animalibus, Latini Viuaria. *ibid.*
ζῶμα cingulum ab antiquo ζώω, cingo. 1035.a
ζωμὸς, ius, tinctorium decoctum. 1146.e. tribus ζωμοῖς diuerſis tria fiebant, vt vno iore præpararent ſpecies ad colorem recipiendum, quod στύφειν & ἐπιστύφειν dicebant: altero tingerent eas colore cupito: tertio colorem alligarent. *ibid.* quidam vna decoctione hæc tria ſimul parabant. *ibid.*
Zona torrida. 1265.c.1266.e
Zonæ Orionis exortus. 737.b
Zonæ à venis gemmarum diſtincta. 563.e
Zonæ acta. 809.b. ζωνάια ἱερὰ de eadem. *ibid.*
Zone promontorium. 159.b.c.
quo vſque canentem Orphea ſecutæ ſunt arbores, quæ in eo ſtant plantatæ. *ibid.*
ζώννυμι à ζώω verbo antiquo. 1035 a
ζώω, antiquum verbum, cingo. *ibid.* vnde & ζώννυμι & ζῶσα, ζῶμα & ζώνη. *ibid.*
ζῶα aliud, aliud ζῴδιον. 442.e
ζῶα abſolute de equis. 474.a
Ζωραφὸν dicitur Camelopardalis à Barbaris. 389.a
ζορκάδες 130.a.b. capreoli. *ibid.* b
Zoroanda, vel zoranda, vel zomada. 697.e.658.a
Zoroaſtres. 33.d. 473.d.c.759.c
Zorotis pro Oroatis apud Plinium. 1181.d
Zorus & Carchedon Carthaginis conditores. 322.c.d
Zotheca veteribus Latinis ſæpius vltimæ ſyllaba & Gotheca. 1274 e
zotheca iungitur culinæ, & pro cellula in qua ſaginabantur viua animalia ad ſacrificium. 1209.a. vnde & Gallis *zothecarium* ſedile in quo cubant Gallinæ, & *zothecare* eo modo cubare quo pertieis ſuis impoſitæ cubant. *ibid.* b. poſtea zotheca pro quolibet οἰκίσκῳ & paruo conclaui. *ibid.* zothecula pro armariolis vel librorum poſuit pro ipſo conclaui & bibliotheca. *ibid.*
ζωθήκη propriè Atticorum οἰκίσκος. 1209. a. ἐγκοιτήριον exponitur. *ibid.* ζωθήκη idem quod ζωοθήκη. *ibid.* c
ζωοθῆκαι cellæ in quibus ſaginabantur viua animalia. 1208.e Caueæ. *ibid.* 1209.a
zumom, olla, à ζέω. 375.e
ζυγὴ recentioribus Græcis pro pari. 192.c. ζυγὴ inaurium. *ibid.* ζυγὴ ζυγὴ incedere dicuntur qui bini incedunt. *ibid.*
ζυγία, carpinus. 506. e. Zygia, aceris tertium genus. 506. e. zygia mõtana ὀρείνδαμος campeſtris. *ibid.* d
ζυγοῖς ἵπποις Græcis, non ζεῦγος abſolute. 898.b
ζυγοὶ ἵπποι. 899.b
ζύγιοι iugales equi. 897.e
Zymiris vel zmiris, Indiæ emporium. 1185.b
Zynzolin noſtris ab hyſgino vel hyſigino. 273.d

FINIS.

SVMMA PRIVILEGII.

CAVTVM eſt aurhoritate Regia ne quis in regno Franciæ Claudij Salmaſij Plinianas Exercitariones in Caij Iulij Solini Polyhiſtora abſque Caroli Morelli Typographi Regij & Bibliopolæ Pariſienſis permiſſu inrra ſexennium imprimat aut diuendat: publicationis, ſiquis ſecus fecerit, ducenrorum nummorum mulcta vindicabitur, prout in ipſo diplomate regio contínctur, Dato Lutetiæ Pariſiorum 5. Februarij anno 1629.

Idem ſupra dictus C. Morellus huius operis Priuilegium pro parte conceſſit Hieronymo Droüard etiam Bibliopolæ Pariſienſi, prout inter eos mutuo pacto conuentum eſt.

E Typographia exiit Idibus Martijs anno reparatæ ſalutis M. DC. XXIX.

OMISSA COMMISSA SIC CORRIGENDA.

PAgina 4. b. verſu 61. *ſcribe:* idem alibi. Pag. 5. b. verſu 45. *lege:* corporum. pag. 6. b. verſ. 31. *ſcribe:* vt Apello, ὁ Ἀπόλλων. pag. 7. verſ. 19. montis. p. ead. verſ. 33. inædificare. p. 6. verſ. 34. Fuit. p. ead. verſ. 58. ſilentij. pag. 8. a. verſ. 16. quaſi *Angoroniam.* p. 10. a. verſ. 36. φορᾶδες. p. 13. b. verſ. 49. Cyziceni. p. 15. b. verſ. 57. Forte: *Seruius Tullius.* p. 25. b. v. 31. in vtero. p. 27. b. v. 58. *Adde:* huius generationis. pag. 29. b. verſ. 6. legi. p. 31. b. verſ. 18. adiiciat. p. 32. a. verſ. 16. poſt appellatum *adde,* falluntur. p. 33. b. v. 47. inde. p. 34. b. v. 54. Et vbicunque. p. 36. a. v. 47. correptum. p. 38. b. verſ. 30. ἀκροχέρσονες. & v. 49. ἰχθύες ἰοειδεῖς. p. 39. b. v. 20. non eſſe Græcum. p. ead. v. 44. originem oſtendit. & v. 62. *Chryſophrys.* pag. 41. a. v. 33. ſeptemdecim millia. pag. 43. a. v. 47. poſt vocem eatitii, *adde,* ſepulcro. & v. 60. recognouit. p. 44. b. v. penultimo: faceret. p. 48. a. v. 60. hîc honos Dentati. p. 49. a. v. 33. *tantum etiam coacta.* & paulo poſt: tot millia. item v. 36. tantum coacta. p. ead. b. v. 36. poſt Κωίας, ponenda πλοῖα. p. 50. b. v. 41 intercipitur. p. 51. a. v. 2. quod nimis. ead. p. b. v. 34. ſupra retulit. p. 52 a. v. 4. Corculi. p. ead. v. vlt. poſt alibi ponenda στιγμή. p. 54. b. v. 19. Hic contra. p. 55. a. verſ. 35. arborum frugumque. pag. ead. b. verſ. 24. Latum pedes LX. & v 34. *dele,* adeo. v. 46. *dele* punctum poſt *ſepta.* p. 56. a. v. 14. *Strigandum.* item v. 18. ſtrigandum. p. 57. a. v. 41. redigere. p. ead. b. v. 7. *Acriſioneus.* & v. 23. auem. item v. 50. Polieon. p. 58 a. v. 2. Siris. item v. 24. Ταραντῖνος. v. 32. Nam. v. 58. ἀκόνας. pag. ead. b. v. 6. ἐπώνυμον. v. 34. ignoratiſſimis. v. 43. ab Ionio Illyrio. p. 60. a. v. 57. quidem. p. ead. b. v. 6. conditores Pelaſgos. p. 61. a. v. 8. ferialibus. v. 20. & Faleriis Faliſca Æquorum. p. ead. b. v. 51. Ἀθηναίων, & mox ἀκρωτήριον. p. 62. a. v. 38. πεντηκοντόρους. p. ead. b. 12. στοιχεῖα. v. 48. noſter hic. pag. 63. b. v. 55. repone virgulam pro puncto. p. 64. a. v. 61. Cornicolæ. p. ead. b. v 8. ab effectu. p. 65. b. v. 51. Βοιὸς & Βοιωτός. p. 66. a. v. 15. ita Strabo. Profecto hanc Temeſen. p. ead. b. v. 12. *dele* eos. & v. 61. *Opuntij Locri.* p. 67. verſ. penult. Λεσβίους. p. ead. b. v. 62. Vibonem. p. 68. a v. 59. vulgo edunt, Ὀμβρίους. Græci nec Ὀμβρους. p. 70. b. v. 12. quid de mediocritate. p. 72. a. v. 17. *Abellani.* p 75. a. v. 21. *piſce nobili adnatantur.* & paulo poſt: *adnatantur.* p. 77. a. v. 34. πολυχρονιωτάτην fuiſſe. p. ead. v. 46. καὶ ἄπειρα. p. 79. b. v. 4. μονοτρόπου. v. 19. Βουλφαῖα vrbis ἰσθμικόν. p. 81. a. v. 7. Plato meminit. p. 85. a. v. 7. vbertatis largitorem eſſe. p. 86. a. v. 11. *Circeios.* p. 87. a. v. 55. *vt in eo luco.* p 88. b. v. 18. *Genetam.* p. 90. b. v. 19. νύμφη λευκώναρος. item v. 40. emollit marla. item v. 58. *Pyriten.* pag. 91. b. v. 42. vocis ὄφις deminutiuum ὀφίδιον. p. 92. a. v. 15. ἀναπιπταμένη. p. 92. b. v. 51. ὑπὸ εἴδους. p. 94. b. v. 16. non φωλεύει. p 95. a. v. 47. *Pone punctum poſt,* auſpicatur. p. 95. v. 22. ἐν αἰθάλῃ. p. 97. a. v. 8. ab Enatibus. p. 97. b. v. 45. ἀσύνηθι. p 98. a. v. 6. *inter latera.* p. 99. a. v. 31. ſic Σαρδωνία. v. 39. qui in fragmentis. p. 100. a. v. 12. ἀπόδοσα. v. 24. ita ſuperius lyncas. v. 61. quod virile. 63. obſcænum. pag. 100. b. v. 7. πυγμαλιών. v 37. quod Græcis φαλάγγιον. Plura phalangiorum genera vt & araneorum. p. 101. b. v. 57. *Meloſtrum.* p. 102. b v. 31 hoc inſtar. v. 48. *violas, lilium.* pag. ead. verſ. 60. ἀλεξάνδρου, ἐπιπόλαιον. item. v. vlt. *mortem oppetant veluti.* p. 103. b. v. 49. ἰδίως εἶδος. v. vlt. poſt probat, *virgula ponenda* ac tollendum punctum. p. 104. v 1, qua. p. 105. b. v. 46. pro vere. p. 107. b. v. 7. κατ᾽ ἄξιας. & v. 11. κεφάλια. & v. 54. πολύκροτα. p. 108. a. v. 9. Coryciom. v. 61. καὶ. p. 108. b. 16. Mimologiæ. p. 109. a v. 35. χαρίζεται. v. 61. mimus. p. 110 a. v. 2. neceſſaria eſt? v. 63. *poſt* hauſiſſe: *pone punctum.* pag. 110. b. v. 17. ſidem Græci Μασσαλίας dicunt. verſ. 31. Sed & Æſchylus. v. 52. ὦ Ἀσιᾶτι. In συνωνυμίαις. v. 58. τῆς. p. 113. b. v. 11. Priſciano. ead p. v. 36. ita ineptum eſt. pag. 114. b. v. 61. *degeneriſque herba.* p. 115 b. v. 1. ſalſos. p. ead. v. 11. ὀξύγλυκυ. v. 13. ἐν Σικανίοις. v. 6. Acanthium. p. 117. a. v. 22. ſagittario inde calamo. Hoc eſt quod dixit poeta. p. 117. b. v. 59. κώθων. p. 118. a. v. 8. καίροις. v. 12 *offendero.* p. 118. b. v. 1. ἀοιδόν. v. 21 ἀπηλιώτηρον. v. 57. aſſæ vocis. p. 119 a. v. 28. craſſior & longior. pag. 120. a. v. 50. προτιμᾶσθαι. p. 122. a. v. 40. pro datur. p. 123. a v. 18. *Ceruus finiſter.* Tibia ipſa. p. 123. b. v. 58. πλοϊάδας. & v. 48. reperiſſet in Nymphæo lacu ſaliates. p. 127. a. v. 32 panicas in milio. v. 55. poſt, *Græcum eſt,* ponendum punctum p. 127. b. v. 20. ὑμῖν. v. 35. χελιδόνας. v 55. Egnatiæ. p. 128. a. v. 30. ἐκθέσεις. v. 59 hæ particulæ nimirum extorum. p. 130. a. v. 19. poſt corrigo, ponenda στιγμή. p. 131. a. v. 40. πῦρ μίξις p. 132. a. v. 24. nigra purpura. p. 132. b. v. 24. *helichryſi.* v. 43. Plinius *dele diſtinctionem.* p 133. a. v. 9. ideo non pellucet. v. 22. Atqui. p. 133. b. v. 34. & oſtenduor id eſſe. p. 134. a. v. 25. *adde:* lectionem *hæmachates.* p. 134. b. v. 37. varietate. v. 55. ſumpſit: & cum. p. 135. a. v. vlt. ad ſuum. p. 135. b v. 6. *eam vero quæ minij.* v. 48. *triſceles.* v. 49. Scylax. v. 54. io tricorio: p. 136. a. v. 51. an Tmarus? *cum interrogatione.* p. 136. b. v. 49. *vt Marco dicit.* p. 137. a. v. 24. Scribe: *Leucogæam.* p. 137. b. v. 22. *poſt* adſcribit, *pone punctum.* v. 33. πυρρού. & 35. λιμναῖ. *item,* miſceri. v. 42. conducere. p. 139. b. v. 13. ἀμεί. v. 16. æripede. p. 141. a. v. 50. *lacinam via.* p. 141. b. v. 37. νῦν. v. 50. Μαγνῆτες. p. 142. a. v. 38. Αἰγιαλεῖς τῶν Ἀχαιῶν Strabo. p. 145. a. v. 16. inſula. v. 50. certum. p. 146. b. v. 61. Θηβαΐα. p. 167. a. v. 41. χαλκίδα. p. 148. a. v. 47. Et quid certius. p. 148. b. v. 6. Græa. p. 150. b. v. 25. ligna caſſa. p. 151. a. v. 38. συνοικοῦντας. p. 155. b. v. 47. Ἡιαδεῖς. p. 156. a. v. 24. *quique Epidaurum.* p. 157. b. v. 28. οἰκουμένης. p. 158. a. v. 45. Mela à quo. p. 158. b. v. 31. Hic eſt. p. 159. a. v. 9. *Pipletes.* v. 45. Σπορχεῖον. & v. 47 Σπερχείαν vrbem. p. 159. b. v. 40. Σωταῖα τ᾽ ὄρη. *Et ſequenti v.* ὄρος. p. 166. a. v. 25. Nullum eſt promuntorium. p. 167. b. v 20 Cynoſſema. p. 170. a. v. 42. *melior remo.* p. 171. a. v. 13. eaque. v. 19. quod. p. 172. b. v. 50. falſa igitur lectio. & v. 61. *Cadmus* pro *Atymno.* p. 173. a. v. 25. *primum eo veneris.* pone punctum. v. 40. Dele, *natura.* p. 173. b. v. 11. proueniat. v. 17. non poſſit. pag. 175. a v. 27. quæque. v. 38. *recta eam.* v. 50. ξηρόν. pag. 177. a. v. 50. in Caryſto. p. 179. b. v. 14. πορθμεῖον. p. 184. a. v. 63. *dele:* ſex. pag. 184. b. v. 6 φορόν. p. 185 a. v. 53. Ad Iouem. pag 185. b. v. 37. *dele verba illa:* infra, & relegari in ſaltibus. pag. 186. a. v. 6. is mons. p. 186. b. v. 64. αἱ προσοικοῦσι. p 817. a. v. 23. ὕβρις. p. 188. a. v. 7. *lege:* de ſeptem diebus Saturnalium loquitur. Verbum

Digitized by Google

Arnobij. pag.189.a.v.39. Geloni.v 56. Scribe Italica: *quanto quis altero præſtat antecit*, pag.190.a.v.12. Iſigono. v.42. Noctuini. p.190.b.v.2. *παίχεις*. p.193 a.v.29. plures Sebaſtopoles: vna in Aeolide. v.37. Acam. p.193.b.v.26. appellat *τὸν ἄμπελον*. p.194.a.v.45. *foliora*. v.51. Hæc obiter. eod. verſ. *pone punctum poſt* retaliatorem. p.194.b.v.3. rigentiſſima. v.62. ſmaragdo enim. pag.197.b.v.34. inoculandis. p.200.b.v.15. virenti. v.36. exuperantiam. v.40. *τὸ οἰνῶδες*. p.203 b.v.42. *λέγει τὸς ἀμύστας*, ſic enim myrrham vocant. verſ.51. ex quo pocula. pag 205.b.v.51. in adamanta. p.207 a.v.2. vernali æquinoctio. p.210.a.v.15. putauit ira. p.211.b.v.9. *exarſit*. v.16. *cernuare* proprie eſt. p 212.a.v.16. in candido maculæ, pardis in cærulo. p.212.b.v.52. finxit antiqui Triopæ. v. 63. expreſſis. p 213.a. v.26. habent. v.36. geſtant. p.213.b.v.28. ſic muli. p.214.a.v.54 *mare molle ſpirans* appellauit idem. p.215.b.v.37. nolla auis. p.216.a.v.52. *iuxta res gerentis, . erectitans*. p.216.b.v.7 com exercitu. p.217.a. v.13. aduchi ſolitas. p.219. b.v.37. *συγγενῶς*. verſ. 62. dicti. In poſteriore. p.220 a.v.62. *ad prærupta ducunt*. p.220.b.v.14. *veſtigia*. p.223.b v.5. refert. p.224.b. v.56. paſcantur ceruæ, ab ea. p 230. a. v.53. ſanè non ea inter vitulum. p.231. b.v.25. diſtinguebant. p.233 b.v.44. nomen. p.235.b.v.30. inchoatur. v.34. *geſtantibus*. p.256.a.v.1. habebant è ſuccino p.238.b.v.15. ficorum. p 239 b.v.12. *Sic lege*: Primum locum obtinebant Adamantes, deinde Margaritæ. v.51. Chryſopteron. p.240. b.v.vlt. ita legendum, non *ὑπέχωνς*. pag.241 a. v.9. Regius. Alter Regius. p 244.a. v.5 *prætenſe*. p.245.a.v.36. *συγχωρίων*. p.247.b.v.28. mari vicina, mari adſtari. p.249.a.v.57. Varro, alij. Corrigam. pag.252.a.v.65. apud eum. p.257.a.v 32. *dele: ωμεῖ*. v.59. Terra collyrus p.259.b.v.41. Perſpicior. p.261.a.v.31. *praſſum*. p.264 b.v.7. cannabe. p.265.b.v,12. funiculos. p.266. b. v.34 *ἐξύφουν*. p.268.a. v.17. expoliationes. p.269.a.v.37. diſtinguit Heſychius. p. 269. b.v.37. *διώδεκα ἀχεάδι συγγεννώντ*. pag.270.a.v.25. Tarquitio. p.270.b v.41. *ὀμνύειν* vocari & malo. v 61 vireſcant. p. 271 a v 40. *Dele verba iſta*: Profecto quia aculeata folia habet, vt Scolymus. pag.271.b.v.62. Spinæ genus. Cum itaque. p.272.a.v.7. *νάκκον βαφικόν*. v. 17. Plinius ait. p.272.b.v.18. purpura. v.53. vtile enim. pag.273.a.v.32. *lege Ξαρδὸν, atque ita in ſequentibus paſſim* p.273. b.v.38. *τὸ χίτω*. p.275.a.v.12. minimè ſolum idoneum. p. 278.a. v. 46. diſſimularetur auctor. p.281.a.v 20. Sic hodie legitur. & v.11. Sed intercidiſſe. Prius legebatur. p.284.b.v.31. נדר. p.287.a.v.53. ita *Aximus*, Ἀξιμος. p.290 b.v.33. alterius erectæ, alterius ſupinæ in pauimento. p.291.a.v 33. è malua in Mauritania dixi oppidi æſtuario. pag. 293. b.v.57. *ſqualet ieiuna humo*. verſ. 63. *qua Africe*. p.294 a. v.44. Aiqui quædam lagumina. p.295.a.v.38. *δύας*. v.46. *Atlantica numera*. p 295.b.v.64. ſed lanugini. pag.305.b.v.44. lana cum iterum. pag.306.a.v.9. *ὑπὲρ γῆν γένεσις*. p. 306.b.v.10. *adſtringunt*. p.307.a.v.27. finditur. p.310.a.v.61. ſubrectum. p.310.b.v.2. *μυῖλος*. v.10. *Mattuni Tuttuni*. p. 311.a.v.58. *Chulli municipium. Ruſicade*. Apud Aethicum. p.312.a.v.30. Liuius Scipionem. v.49. inducunt. p.313.a.v.4. aliqui importari. p.314.a.v.44. quæ tamen ſunt ſatis extundendo. p 315.a v.13. Mæmacterionem. v.18. Poſideone. p.315.b.v.46. *φυλλίον*. p.316.a.v.3. *ῥινᾶ*. v.6. *φερνᾶν*. v.10. *φυσᾶν*. p.316.b.v.14 *Ἄμμων*. p 319.a. v.4. Pentapolitana. v.9. Phycunte. v.4. minoria dionxit. v.48. Cyrenaïcam. pag.320.a.v.2. Mareotis. v.34. Quæ ſequuntur. v.59. *Byzacium, & Byzantium*. p.320.b.v.7. *Buzax*. v.11. *φυσικῶς*. v.13. *Μάζυες, ὁ Μάζυς*. v.19. *τῶν Μαζύων*. v. 20. *Maz yces. & Mazices*. v.26. *Μάζυς, Mazux*. pag.321.a.v.16. *πόλις Βρεττίας*. p.321.b.v.12. *διάρρυσις*. v.51. *Zacyntho*. p.322.b.v.21. *Σαρδόνος*. p.323.a.v.31. diuerſum. p.324.a. v.27. *lege*: abſtinet biduo aut triduo. p.325.a.v.53. *mitigatum*. p 326. b.v.30. corporis in pugna. p.331.a.v.40. lentem eſſe ſatiuam. pag.333.a.v.21. *δύμα, δυμβέγκα*. p.356.a.v.43. *ὕαινας*. v.65. *ἰδρυμένην, χρείδιον μικροί*. p.336.b.v.59. & *τὸ ἄκρον θειῶδες. Πόρθαμος* heic. p.337.a.v.14. pro Hyænia. Vetera Excerpta Solini. p. 337.b.v.58. *ἰδόντων αἰχμῆ*. p.338.a.v.55. hoc de. p. 341. a. v.4 *ἐν περιβολαῖς*. v.29. vt autumno. v.47. *ὄρος*. p.342.b.v.44. ſuſputando. p.343.b.v.43. *Chamædracontes*. p 345 b.v.56. & conſpiſſata. p.352.a.v.61. diuerſè. p.353.a.v.33. caule ferulaceo. p.354 a.v.16. à triplici. p.355.a.v.50. non radicis. pag.355.b.v.4. *ad vltera*. v.64. aliis. pag.361.b.v.61. *μυῖλον*. p.362.a.v.24. *ἰνῶν*. p.363.a v.32. roſcido lanugini. v.47. pluribus. Vnus hic. v.57. ciſthi. v.62. *κιόνων*. p 363.b.v.55. *ὀπισθὸν*. p.364.a.v.15. *κιόνος*. p.357.v.3. & omnino legendum. v. 47. Ex Claudij Cæſaris commentariis. p.368.a v.40. Caſus mixtura. Legebam aliquando. p.368.b.v.2. igitur. v.9. ſtatim recenſet. v.45. *legendum*: vbi *ἰξωτικὸν* & *παρασιτικὸν* vuluam aceto & laſere conditam intelligit. p.359.a.v.23. impreſſionis quæ. v 47. ſitu. v.50. *dele verba iſta*: & maiorem partem in Africa occupare. p.369.b.v.56 coleretur. p.370.a.v.4. Platæa. p. 372. b. v. 7. cornus aricinii. p. 376. a. v. 8. *poſt illa*, vide locum. *dele hæc quæ ſequuntur vt perperam ex ſuperioribus repetita*: Quod ſequitur apud eumdem indubitato vitio laborat. *Θυλάκοις ὑποδεδέσθαι* eſt ſaccis calceari. perperam apud Strabonem legitur, *ἄλλοι δὲ ὑποδυόμενοι θυλάκοις ὡς ἀναβὔεσθαι ὑπισάν*. Scribe: *ἄλλοι δὲ ὑποδυόμενοι & ὑπισάν*. p.376. b. v.35. caua luna plenæ. p.377.a.v.6. hebetato. p.378.a.v.49. probè. p.379.b.v.60. etiam. p.380.a.v.6. *οἱ πλεῖστοι*. v.15. *Μογρῖς*. p 381.a.v.1. Garamantici. p.381.b.v.22. *Λιβύης*. v.24. *Λιβύσσα*. p.383.a.v.29. vt vel. p.384.a.v.26. Alce. 384.b.v.56. Herodotum. p.385.a.v.22. Nubei. v.52. *πλησιόχωροι*. p.388.a.v.30. *moris eſt*. v.52. *αἰθιοπ*. p.388.b v.63. *ὑβρεῖν*. p.389.b.v.57. Cytiſi. v.52. *ſui coloris*. p.390.a.v.16. *Σαυμασί*. p 390.b.v.27. *I modo*. p.392.b.v.22. *ſic diſtingue*: *Γεωμετρικῶς Ζλιάσι ἐς ἴχι πιγιωτα, Μίτανδρος Τὰ δ' ἀὲ ὄιτω*. p.398.a.v.42 perperam Torum fœno tumentem. v.65. Longones. p.398.b.v.5. *Lenconicis*. p.405.b.v.11. *τὸ ὠόν*. p.406.a.v.33. *reliquum mercator*. p.412.b.v.26. *dele* bouis. p.413.b.v.32. *non ſuapte vi*. v.4. *hæc ex ſe axinuu*. p. 416.a.v.23. *Δελφινεῖς*. v.40. ſaturantius Apuleius. p.417.a.v.32. Myrroum. p.418.a.v.6. *ἰχθυοφάγοι*. v.42. inoexeraut. p.419.a.v.43. *etiamnum Nigris*. p.419.b.v.48. à Meroe. p.422.a.v.46. *contrauerſi*. v. 52. *contrauerſo*. v.60. *contrauerſo*. pag.423.a.v.36. non ſub ſolſtitio. p.425.b.v.27. *deluſiſſe gladiatores* dicebantur. v.30. *lin*. p.426.a.v.4. *grandinum imbrium & ipſi*. p. 426. b.v.15. cauſis. Hac eadem. p.427. b.v.10. *ſupero*.

v.33.

v.33 [illegible]. p.428.b.v.12.ſcribit, Palladius in. p.430.b.v.33.Leonicenus. p.431.b.v.62.[illegible] p.432.a.v.12. conſtituerint. p. 433.b.v 52. proferunt. p.435.b.v.25.Scholiaſtes ad Ptolomæum. *Ita lege pro*, Theophraſtus apud Ptolemæum. p.436.a.v 2.galerita.v.30.ſe capit Nilus.v.45 dans. v.48.[illegible]. p.436.b.v.28.*[illegible]*. p.437.b.v.1. hæc ille. p.439.b v.62 refertur, Ariſtides aſſerit. p.440 a.v.45.Ariſtides. p.441.a.v.6. [illegible] *cum interrogatione*. v.21. Ithyphallicis. v.34.cum Apis è contulentium. p.444.a.v.17. [illegible]. v.20.noctuas. v.60. qui [illegible] dicitur. p 444.b v.45. *paſſu*. pag 446.b.v 58 [illegible] p.447.a.v.59 *ſerratas*. p.447. b.v.37. colereetur. p.449.a.v.55 ad Sat.iv. tradunt. p 449 b.v.45. ſtilus, illum. p.450.a.v.54 mollitiei. p.451.a.v.55.*cerdonibus*. p.451.b.v.12. conciliabant. p.454.b.v.29.[illegible]. p.457.b.v 52.ſuperatos p 461 b.v.41. [illegible]. p.465 b. v.9. [illegible]. & v. 12: [illegible].p.469.b.v 12. [illegible]. v.49.amaracus in amaracino. p.471.a.v.28. in aliis locis. v.32 inſinuauit. Dioſcorides palmam. p. 472. b v.46. *lege*: Actuario [illegible]. p.475.a. v.13 Copto.v.14.locat p.476.b.v.3 Perperam. Dicit Plinius. p 477.a.v.21.nomen. p 478 a.v.38. *dele*: omnes. p.480.a.v.45.*Erythræum*. p 481.b.v.19.[illegible].v.64.Perſicus p.482.a.v.24.[illegible].p.483.a. v.4 *illam ac beatam*. v.27.peninſulæ. p.486.a.v 40.[illegible] p.488 b.v.58. Thoraconactus p.493.b. v.32.Profecto. p.496.b.v.21.aut. p.497 a v.2.*dele*: Arabiæ.v 65.vehementer. p.497.b.v.39.[illegible] v.44.*Mariaba* eodem capite. v.55.*Sabathra*. p.498 b.v.53.Ad illud. p.500.a.v.10.[illegible].v.13.*in plana*. p.500.b.v.54.[illegible]. p.501.a.v.8.*dele*: melius. p.501. b.v.29. quo pacto [illegible]. v 56.[illegible]. p.502. b.v.16. Ergo [illegible], minime amarum. p.503.a.v.40. picea. p.503.b.v.6. cum ſit. p.504.a. v.60 pertinens. p.504 b v.17 facem. v.23. [illegible]. v 35. falcibus. p.505.a.v.20. [illegible] & [illegible]. p.507.a. v.23. Tiliæ. p.508.a.v.52. [illegible] fuerit. p.508.b.v.55 recipereuntur. v.47. & ſtagonian. v.64 [illegible]. p.509.a.v.14.[illegible]: p.509.b.v.39. [illegible]. p.512.b.v 5. qui erat. p.513.b.v.59. aphatce. p 515.b.v.61. Codrum. pag 524.a.v.11.*ſiliquæ*. v.27. *Ianalis*. p.525.b.v.6. Ianalis. v.28. *Albaſpinum* p.527 a.v.13. [illegible] p.528. ΛΕΥΚΗ. p.529.b.v 63.maſtiche. p.530.a.v.34 *Tolle punctum poſt* vixere p.532 b v.15. [illegible]. pag. 534.a.v.22. [illegible]. v.35.*vnamque* p.538.b.v.55. [illegible]. p 540.b v.60. ſarmentorum. pag.541 b.v.1.*opes*. p. 543 b.v.4. Andromachi.v.49.*de cinnamo*.v.53.altera. p 546 b.v.47 [illegible] pag.547.a.v.53. Auctor incertus. p.548.a. v.53. cornicularij nomen. v.60.[illegible]. p.548.b v.31. [illegible]. pag 549 b.v.1.Triphylij. v.6. inſula. p.552 a v.21 quid. v.22.quod. p.552.b.v.9.atque. v.39.ſolitam. v.47.ille p.553.a.v.58.[illegible]. p.555.b.v.26 redimita tribuens. p.556.a.v.23. [illegible] pag 557.a.v.29 Roſaria. pag 559.a.v.3.*vortices*. pag 563 b.v.46.*dele*, ſed. p.565.b.v 63.[illegible].v.65. [illegible] pag.566.b.v.42. qui. pag.567.a.v.26. pæderos. v.61. ea nullam p.508.a.v.49. ſumunt. Quibus. p.569.b v.38.*plurima*. p. 570.a.v.13. Phœnice natum. p.571 a. v.33.*dele* [illegible]. p.572.a. v.22 tutelas & inſignia.v.33.careret. Quæ omnia. p.573.a.v.37.[illegible]. p 573.b.v.44 [illegible]. p. 574. b.v.27. [illegible]. v.35.perperam. p.575.b.v.12.[illegible]. p 576.a.v.57 Antipæ. p.576.b.v 3.cis. p.577.a.v. 31. [illegible]. p. 578. b.v.5.hauſtu. p. 580.a.v.53. *Cynacantha*. p.580 b.v.49. *Syrica* v.60.[illegible]. p.582.a.v. 14.docti qui verba illa. p 582.b.v.41 [illegible] ille. 585. b.v.1. nec obſtat quod factum.a. p.586.a.v. 24.nam latiſſimos. p.586 b.v,24 quam Myrtis. v.47. villicum, v.54.*Ruſtariæ*. p.587.b.v.29 *dele* ſi. p. 588.a.v.21.*Humum*.v.50.*tepidare*. p.588. b. v.53. nam irrigatio eſt. v. 64. [illegible]. p. 589.a.v.16. Liuij.v 39.*tollenonum*. p.593.a.v.44. quæ. v.48.venam. p.593.b.v.33. [illegible]. p.594 b.v.24.erant v.34.*circa Iden*.v.64 [illegible]. p.596.a v.39.[illegible]. v. 41. [illegible]. & v.45. [illegible]. p. 597.b.v.32.ex iſta Exercitatione v.48.ac cenſum pomorum ponebant. v.63 ideo tantum excepit. 598.b.v.7 [illegible]. v.22.8 molliori. v.34. *Molluſca hæc nux eſt*. v.47.*prima nomina*. p.599.a.v.52. amygdalæ calidæ ſint. p.600.a.v.2. arboreo [illegible]. v.38. frictum. p.600.b.v.24.[illegible]. p.602.a.v.8.[illegible]. p.602.v 43. dele, *quæ eſſerunt*. p 604.a.v.19.*Molluſca hæc nux eſt*. p.604.b.v. 52.Perſica. p.605.a.v.31.nucibus iri ſita dicta ſunt. p.606.b.v.9.[illegible]. p.608.b.v.37. Perſicæ mali. p.609.b.v.10. accédeat. v. 43 [illegible] p.610.a.v.1.fructos arboreos. p.610.b.v.33. *Cholem*. p.611.a v. 66.[illegible]. p.611. b.v.10. *dele*, vt. v.36. [illegible]. p.612. b.v.22.*dele*, dum. v.28. *Nazareth*. v.31.*Ailath*. p.614.a.v. 61.ſuſtinet, *mare ſalis* p.615 a.v.17.*valli*. p.615.b.v. 55. *pudicitiæ*. p.621.b.v.54. [illegible] facit p.622.b.v. 51 Boreo. p.625.a.v.17.[illegible]. p.627.b.44.*dele*, Euphratem. p 630.a.v.52. contituorionem. p. 630.b.v.19.qui eos. p.632.a.v.21.ſumi non poterat. p.636.b.v.10.teſtæ forma p.637 b.v.50.[illegible]. v.52.[illegible]. p.638.a.v.27.[illegible]. p.439.b.v 44.Plinius. p.640.a.v.19.ſtatutus. p.647 b.v 21.Sabbe. v.36.[illegible]. p.649.b.v.15.veſperaſcebat. p.655.b v.41 qui horas v.61. [illegible]. pag.662 b.v.51. [illegible]. p.663.b.v.61 comparatur. p.666.b .v.22 dari poteſt. p.669 b.v 2.angulus. p. 670.b.v.5. [illegible]. p.674.a.v.45.*Muſca*. p.677.b.v.8. trauerſariæ. p.678 a.v.17.*dele*, alij. v. 18. *proportionales*. p.678.b.u.15. vt vla. p.681. b.v.29. conſpectui oblatum. p.682. b.v.6. limitibus p.683.a.v. 26.de area. p.683.b.v.16.*pampino*.v.31.ſemiiugerum. p.686.b.v.37. *ipſam aram*. v.52. triquetrus. p.687.a. v.14.Gromis id genus. p 689 a.v.22. metarum. p.691.b.v.40.[illegible].v.46. nimbus. 694.a v.18. in Chalonitide. p.695.a.v. 39. Matiani. p.697.a v 9. [illegible]. v.12.[illegible] p.700 a.v.12. Choaſpes eſſet p.700.b.v.62.[illegible]. p.702.b.v.59. Corus. p.703.a.v.7. Sed nec Apollodori eſt. v.55.Plinius p.704.a.v.20 [illegible].v.58. quidam. p.705.a.v.43.*vitrum ſmaragdus*. p. 707.a.v.57. [illegible]. p.708.a.v.64 [illegible]. p.712.b.v.60.*Scariten*. p.713.a.v.8.nam colore. p.714.b.v.37.ſub Mente. p.716. a.v.37 conceptos partus. v.45.ſubnexus. v.63.vt [illegible]. p.718.b.v.30.putatur. p.719 a.v.22 [illegible]. v.54.Scorpius. p.719.b.v.44 Chelam. p.720.b.v.50.*dele*, ad. p.721.a.v.51. matutinos. p. 721. b.v.1. quod in occaſu veſpertino facit. p.724.a.v.25. [illegible], non [illegible]. v. 40. dubitet. p.724.b.v.9.*offringere*.v.10.*offringere*.v.28.[illegible]. p.725.a.v.17. *offringere*.v.19. offringentur. p.726.b. 34.*nono*. p.729.a.v.11.offringebat. v.34. [illegible]. p.731.b.v.28. vno anno. p.733.b.v.10.[illegible]. p.734.a.

v.51. ab exortu. p.735.b.*v.6.*Boëdromione. p.736.b.v.19. Attica. p.737.a.v.48. autumale. p.737.b.v.43. φαεινοῦ. p.738.b.v.24. qui. p.739.b.v.27. Analemmatos. p.740.a.v.42. *manis.* p.740.b.v.13. Mezon. 741.a.v.2. præceptori p.741.b.v.6. aſtricis inſtrumentum. p.745.a.v.1. neglexerunt. v.56. καὶ χείματος ἀρχομένου σημαίνει ἐπιτελλόμενον. p.747.b.v.42. ἀλλ' ὅπως. p.749.b.v.7. veteres. p.750.b.v.59. Ἢ ἐπὶ σοῦ εἴδωσι. p.751.a.v.56. πῶς δ' ἐν ἴακχος. p.751.b.v.8. πῶς δ' ἐν ἴακχος. p.753.b.v.49. *repercuſſas.* p.754.a.v.57. tres ſolæ ſuperiores. p.754.b.v.25. παλίρροιας. v.41. cum motum vocarunt, quo. p.755.a.v.10. περιγενέσθαι δύναται. p.755.b.v.8. ſaltem minus ineptum. v.12. ſpiritoum ſidus. p.756.b.v.5. legendo. p.760.a.v.13. atque. p.760.b.v.36. comatoria. v.61. cum aco qua. pag.761.a.v.36. crinali acu. p.761.b.v.33. inurere. p.763.b.v.49. inauris. p.764.a.v.64. cuius auctoritate totus ille locus. p.765.a.v.34. in ſpartopolio. p.765.b.v.7. ὠμολίνου πίνοι. p.766.a.v.5. Alliana lina. p.766.b.v.59. τὰς μὲν δεῖ. v.63. σκληροτέρων. v.65. σκληρότεροι χρώματος. p.769.b.v.16. ἀδιαφορουμένων. pag.773.a.v.7. δῖον, οἱ δὲ δῖαι. v.25. *inficiens.* v.42. ἰξῶδες. pag.775.a.v.41. φασιανός. p.775.b.v.56. Thebe. v. vlt. errauit. Eodem errore. p.777.b.v. vlt. *obeliſcus.* p.780.a.v.3. inſulas Chelidonias. p.781.a.v.51. Λάμψακος. p.782.b.v.9. à Lydis. p.783.a.v.1. Tauri. p.790.b.v.61. Hypaſis. p.791.b.v.3. *Zariaſpa.* p.792.b.v.39. à Drangis. p.793.a.v.49 Breniore. p.793.b.v.40. ab Hortoſpanis. p.798.b.v.49. ὅπισθεν. p.801.a.v.7. & Græcis quidem. p.801.b.v.2. ſilueſtris eſt. pag.805.b.v.59. citerior. v.60. Lycaonia. v.62. ac Bithynia: à Meridie. v.64. *ſic lege:* prouincias incluſit hac Thracenſium prouincia, quæ prorſus reſpondet Aſiæ minori. p.806.a.v.2. Non eadem conuenerit. p.806.b.v.24. *poſt* erant, *dele punctum.* v.63. proconſulari. p.807.a.v.22. Ægæum. p.807.b.v.24. Arriano. p.808.a.v.50. Ἀχαΐα. p.808.b.v.34. Smyrnam. v.60. ὑποδεδεγμένοι. p.809.b.v.39. μαρμάρου. v.42. ἀποδοῦναι τῶν v.44 πεπλάσμενα. p.810.b.v.19 Samonie. p.811.a.v.64. æra. p.812.b.v.32. De poſtrema eius ædificatione cum loqui palam eſt. p.813.a.v.9. *Cedrus, cupreſſus.* v.25. *dele:* corrigendum *viticineum.* de quo infra. p.815.a.v.9. Chreſiphontis. v.57. reſigerentur. p.815.b.24 φυσαί. v.51. Et quum ſepties reſtitutum ſit. v.65. eum. p.816.a.v.27. *ſe vaſtis.* v.53. οἱ μὲν τοῦ πεντε, οἱ δὲ τετάρτῳ ἔτει. p.816.b.v.57. *populonie.* p.817.a.v.60. *ſumma miraculi.* p.817.b.v.12. fiſcus ſparteus. p.818.a.v.47. nomen non dederunt. p.818.b.v.65. *Afflatamque.* p.819.a.v.17. commentatur Scaliger. v.23. *Afflatamque.* p.819.b.v.46. μαστῷον. v.65. χαμαιδάφνης. p.828.a.v.16. quoſdam idem eſſe. v.29. Æolicè παῖς, *parus.* p.820.b.v.49. luxitate infeſſa. p.821.b.v.16. ἀμίλας. p.822.a.v.7. indicant Geometræ. v.47. Φαεινοῦ Ἡλίου. p.822.b.47. διὸ καὶ. p.826.b.v.30. ἀρχαίας. p.828.a.v.48. προστλάφοντι. p.829.a.v.35. Tarquitij. v.59. Tarquitij. p.829.b.v.4. *funda.* p.831.b.v.4. ἵππου π. v.45. ἵππου. p.832.b.v.12. λόγχας. v.18. καρύκειας. v.42 ἰξωτικοί. v.61. querebatur. p.833.a.v.11. φορβειᾶς. v.12. φαίδρου. v.39. vterentur in tibiis. v.46. Ad hos. v.65. Velſerum. p.833.b.v.25. αὐλητὰς. v.29. αὐλητὰς. p.834.b.v.18. χωνὸς σῆμα. v.19. κωνοειδῆ. v.54. γνοῦς. & Τμῆξαι. v.57. Οἷα συνεχῶς ἀδῆλω ἀναβαίνει ἦχοι. p.835.a.v.7. Αἰαῖ. p.836.b.v.55. ſuperioris. p.837.b.v.33. χρυσοπώλης. v.43. χρυσοῦς. p.838.a.v.16. *de Bonna beſtia.* v.29. Non minor. p.838.b.v.64. Priſtium. p.839.b.v.3. ἀμμωνιακόν. v.33. quod non cõuenit. Depecti. p.841.b.v.14. ταῦτα τῶν ὁπλιτῶν. v.59. αὐτουργίας. Διοκλέους. p.842.a.v.24. φάρος. p.844.v.33. proſã orationem. v.35. Alter æquè. p.845.a.v.11. Theologus Aſtrologo. p.847.a.v.15. Principium eiuſdem Θεογονία. v.40. Bibliothecam. v.53. omnium operum. p.847.b.v.15. τὸν κυκλογράφον. v.40. τοῖς τραγικοῖς. v.51. donabantur. p.848.a.v.32. μυθολογίας. v.52. quas ſcientias. p.848.b.v.32. κύκλος. v.43. ſerieue. v.59. inſcripſit. Notat. p.849.a.v.31. κύκλοι fuere. p.849.b.v.4. vt in Marathone. p.850.a.v.40. vel prima. p.850.b.v.42. quum vetuſtas. p.851.a.v.47. Heſiodi. p.851.b.v.4. à Rapſodis. p.852.a.v.29. Apollonius τεχνικός. p.853.b.v.26. Cyprium. v.43. Κυπρίοις. p.854.b.v.51. alius. v.55. νῦν. v.57. toram. p.856.a.v.28. *iuris erit, ſi.* v.50. Ariſtoteles in libro. v.62. Cyclicorum. p.856.b.v.1. materia & ordine. v.24. omnibus dat: viam. v.56. Horatij. p.857.a.v.22. τὸν Ὅμηρον αὐτὸς. p.857.v.1. *quæ tranſpoſita ſunt, ſic reſtitue:* imitarentur, qui & ipſi poëtæ non nimium boni fuere. Nec mirum ſanè ad eorum veterum exemplar etiam recentiores quoſdam fabularum Heroico carmine compoſitores dictos eſſe κυκλίους. p.858.a.v.10. τὸν δ' ἄλλον. v.26. ᾠωνός. v.59. ἱππικός. An igitur. p.859.a.v.41. Eumeli. v.61. Cyclica. p.860.b.v.46. ἀκαλυφῆ. v.52. Δαφνηφόροι. p.861.a.v.16. ὄχθαι. v.25. φαύλαι. p.861.v.39. *Clazomena.* v.50. Clazomenas. *atque ita paſſim corrigendum hoc nomen eadem pagina & ſequente.* p.863.b.v.19. ille. p.864.a.v.19. Atqui. p.864.b.v.20. vindicarunt. p.865.a.v.7. Νεβρίδαι dicti. *dele deinde verba hæc:* aut vlla familia Atticę Nebridarum, vt Eumolpidarum. p.867.a.v.54. quidam. p.868.b.v.55. λιποδερμάτων. p.869.b.v.4. Mitylenæis. v.17. & ſepulcrum. p.870.a.v.28. prodigiosè. v.47. *quæ omnibus.* p.871.a.v.36. comparerent. v.52. Ætolia. v.59. rhombi. p.871 b.v.6. eaſdem. v.32. *dele,* non. v.45. ex Varrone. v.49. faſtidirum virus. p.872.b.v.39. ex genere illæ. v.65. *Aeſt.* p.874.a.v.61. φονεύοντες. p.875.b.v.24. in connexo. p.876.a.v.62. *Aëton.* p.877.a.v.41. quum aliter. v.52. τὰ οὖτα pro Ταούα. p.877.b.v.30. βαθυρρείταο. v.41. dicebatur Myſius. v.50. Strabo de ſinu. p.878.a.v.9. Δασκύλειον. v.26. hoſpitio recepit. v.33. ὁ Κίος. v.42. Hæc Cios. p.878 b.v.12. offendimus. v.50. Nylæ veriſimile. v.52. aquarũ iſſet. p.879.b.v.6. Satyrico. p.880.b.v.65. Σαγγαρίου. p.880.b.v.30. reperi. p.881.a.v.15. Adpoſita Lyco flumini Heraclea Pontica heîc dicitur. p.881.b.v.13. in vulgatis. p.882.a.v.4. quidã. p.882.b.v.39. κάμμορον. v.41. καμμορεῖν. v.42. μόρος. p.885.b.v.20. id eſt nudæ cautes. v.50. ἰφίνοον. p.885.b.v.42. *Aconarum per tetricas cautes.* p.886.a.v.13. *indigite mortem.* p.888.b.v.52. Zenodotus. p.889.a.v.34. à Cromna. v.64. Βασίνεια. p.889.b.v.44. πρόσδημα. v.50. ἡμιπηγῖ. v.60. æquè à Magnopoli. p.890.a.v.61. à Paryedris. p.890.b.v.58. Freherum. p.891.b.v.40. de Theſſalia Æthicus. p.892.a.v.22. τὸ G. v.24. ea nota G. v.25. & nonaginta. v.45. modum G. p.862.b.v.48. & G. p.894.b.v.60. peruincont. p.896.a.v.49. νῆσοι. p.897.a.v.7. primores albos. p.897.b.v.7. in antiquis. v.57. χέρσ' ἐπέδραμε. p.899.a.v.4. Auguſto amatũ cõpoſuit. p.901.a.v.54. quadrigis, in medio illo oſtio. p.902.

b.v.31.factiones.p.903.a.v.34.ἀλλ᾽ἐν αὐτῷ.p.903.b.v.30.attribuunt.p.904.b.v.25.Atque is.p.905.a. v.63.*quid precer vobis?* p.905.b.27.qua afficior.p.906.a.v.24.præoccuparetur.v.27.impetu ferretur. p.907 b.v.53.*ad fundam*. p.908.b.v.55 aquæ doctus. p.909.a.v.5. circum Euripum. p.912.b.v.61. vacabat. p.913.a.v.10. βωμούς. p.914.a.v.37. De creta. p.914. b.v.9. ibi ſignificaret. p.917. b. v.14. ἀδελφία. pag.918.b.v.57. tranſuerſariis. p.919. a. v.45. *queruntur*. p.919. b.v.24. propriè viæ. v.54. ἐπιτιμώμενοι. p.921.a.v.3. Martialis. p.923.b.v.15. ὡς εἶναι. p.924.a.v.15. Ταντάλειος. p.924.b.v.3. ῥόπτρου. v.6.ῥόπτροι. p.930.a.v.31.obliquam inſtitiſſe. p.931.b.v.15. abludit. p.934.a.v.32. Inde apud comicos. p.935.b.v.21.Iuſtinianum.v.24.ἄχρις ἀπολύσεως τοῦ ἀγῶνος.v.49.eodem perueniſſe. p.937.a.v.11. *Carica*. v.33. *Cauno aduectas*. p.940.a.v.19. νεωστὶ ἐκ τῆς παλαίστρας. p.941. b.v.52. Cretes. v.60.αὐλας. p.942.a.v.64. *Lalium*. v.65.*Lamium*. p.943.a.v.60. τὸ φυτόν. p.945. b.v.55. θρέμματα. v.65. promouere quin. p.946.a.v.22. τοὺς ἀπαγγέλλοντα. v.49. Bygoiæ. p.946.b.v.15.*guaroſi*.v.49. ὠρύοντο. v.56. ὠρυόμενος. pag.947.a.v.40. Hæc habet. p.947. b.v.46. ora nimio. v.60. ac diſparibus. p.949. a.v.27. non geram. p.950.a.v.7. *arcetque*. p.951.a.v.65. conditu. p.952. a.v.39. φυτὸν ὅμοιον κεδρελάτης. p.954. b. v.19.Ἴβηρες. p.655.a.v.12.notat. p.969.a.v.16.ἱερώδες.v.60.παιδοφαγεῖν. p.970.b.v.25.Fabæ Ægyptiæ. pag.971.b.v.31. conſecratur. v.42. nec caule aſſurgit. p.973. a. v. 62. Atque hæc. p.974. a. v.3. radicem. v.29.dracontion. v.55.eam radicem. p.978.a.v.24.Dioſcoridis. p.978.b.v.13. ἀμφορεύς. p.981.a.v.25.Calicum. p.982.b.v.14.Γαρδαλώνες. v.44.Perſici. p.985.b.v 51.incolas.p.986.a.v.28. πλοῖς. p.986.b.v.47. Hæc ſunt Græca. p.988.b.v.64. *Holobera*. p.989.a.v.9. abollæ maioris. v.27. *eum*.& legitur,*expectant*. p.989.v.25.Ὀξύχειρ.v.43.vbi alterum T pro adſpiratione.p.990.a.v.57. *apricitate*. p.990.b.v.60.à Medis montibus.p 991.a.v.27.ad occidentem hibernum.p.994.b.v.32. verſa ad meridiem regione. pag.995.b.v.37.Plinius quoque. v.63. Chryſæ ſinus. p.996.a.v.1. Chryſæ ſinus. p.996.b.v.16.πλεονάζουσι.p.997.a.v.50.Tamala.p.999.a.v.54.χλωμαλῶ.p.999.b.v.32. bulboſa. p.1000.a.v.40. Κυνόσμιον. p.1001.a.v.35.factum n. v.65.Καρῶ. p.1002.b.v.8. *cucullunculus*. p.1004.a.v.3. falſius.v.19. Ægyptium. p.1005.a.v.8. typus. p.1005.b.v.52. amictas. v.53. forte & ſcriptum fuit, *amictas veſtitas tergere*. p.1007.a.v.49.*pares*. p.1009.a.v.36. illa quæ hic leguntur. v.56.fuſco pilo. pag.1012.a.v.26.branchias. p.1014.a.v.27.palmulas.v.63.fundamento. p.1017.a. v.51.πλοῖον. eod v.ἀποσυρόμενον. p.1018. b.v.27. βελόνης καὶ σκορπίου. p.1019.a.v.65. Quid igitur diuerſa nolumus. p.1019.b.v.39.maſſis. p.1020.a.v.43.πίννα οὐ τοῦ. p.1022.b.v.9. Perparuam. p.1023.a.v.17. dulcium ex ſaccharo factum. p.1027.b.v.44. binis. v.59. κεδροειδής. p 1029. b.v.5. piperis longi. p.1032.b.v.62. inde mutuatum eſſe. p.1033.a.v.24. corriguor. p.1033.v.49 *ſectilis*. p.1036.b.v.62. fructum. p.1037.b.v.41. *Nabea. & ita paſſim in ſequentibus corrigendum, vbi legitur*, Nabea. p.1038.b. verſ.29. reliqui recentiores. p.1039.a.v.45. καὶ ἐπίχυτ. p.1040.a.v.47. halicaccabi. p.1040.b.v.58. taxus. v.57. recundiores. p.1042.a.v.20.*editis*. p.1042.b.v.30. διαυξῆς. p.1043.a.v.11. *Smilax*. v.54. οἱ δὲ θύμελαι καλοῦσι. pag.1044.a.v.26. ἀποσυγχωρεῖσθαι. v.54. alia ſunt ὀροβαῖα. p.1045.b.v.35.ſculptores p.1046.b.v.57. *ceterum purum*. p.1047.a.v.34. Boëthum. v.47. Athenæo. p.1050.a.v.34. *Cataplo*. p.1030.b.v.19.*colléticis*. v.22.ἀφεψήσεως. v.57.κολλητικόν.p.1051.a.v.53.ἢ αὐτῶν. p.1055.a.v.2.θυίας.p.1054. a.v.18.νάρδινα. v.39. Galli dicunt *Expurgam*. p.1060.b.v.18.*dele*, ſignificat. v.27.κνίδιον. v.55. *poſt illa verba*, non longè arceſſenda ratio, *dele quæ ſequuntur, vſque ad illa*, Myrrha Syria appellata eſt. p.1061. b.v.62. *vlpici ſpicas*, vocat in quadam compoſitione. p.1063.b.v.33. *Stypſin*. p.1065.b.v.24. *Cyperi Cypirum*. v.30. κύπειρον & Κύπρον idem. p.1067. b.v.57. at πίνων. p.1070. a. v.35. *dele verba iſta*: idem mendum in his verbis hæret, quod paulo ante in Ouidio correximus. p.1074. a.v.48. per caliginem. p.1075.a.v.20. *canalienſe*. p.1077. a.v.15. glumas. p.1078.a.v.37. æreos. p.1078. b.v.53. ideo ſimiles.v.65.*faxeum*.p.1079.a.v.38.περιφανεῖς.p.1079.b.v.45.χρυσόκομα χρυσαλλίς.v.46.χρυσίζουσι. p.1084.b.v.7.ὀλίγος.p.1085.a.v.52.dolor.p.1085.b.v.64.φρυγὰ ἰκτεως.p.1086.a.v.7.ψυχαί.p.1088.a. v.28.*leporum venator*. v.45.Παῖ. p.1090.b.v.4.verbo. p.1091.b.v.46.ἀναχεῖν. p.1093.a.v.19. Niliaci catapli, hoc eſt κρυσταλλοφανῆ.v.53.βολίμα. p.1094.b.v 44.perraro.v.50.*Cypri*.v.56.*Cypro vel ære Cyprio*. pag.1095.b.v.17. lemma. p.1096.b.v.62. ἐν ἀγοραζομένοις. p.1097.a.v.54. faciunt Chymiſtæ noſtri. p.1098.a.v.48.Comatis. p.1100.a.v.18.Καλιδίκειον. p.1102.b.v.36. in Oenei. p.1103.b.v.16.Hæmatites. p.1104.b.v.35. & colorum. p.1105.b.v.41. ὀχεῖς. p.1115.b.v.44. ἐπονομάζεται. p.1114.a.v.63. qui oratione ſua. p.1116.a.v.6.non papyraceas.v.65.nauem quam Græci. p.1116.b.v.47. fundare. v.65. quales certis. p.1117.a.v.5. quo poſſent. p.1119.a.v.51. *diſiunctæ*. p.1150.a.v.8. τῆς μοίρας. p.1150.b. v.7. perperam. p.1122.a.v.12. *Iam ſimul argento, fulgentia pocula mixta Queis gemma*. p.1122.b.v.40. *in honore, multo præſtantiores*. pag.1123.a.v.28. *Regula*. p.1123. b.v.59. *iocula*. v.63. citato. v. 65. *ioculare*. p.1124.b.v.46.*fructus illarum quæ in visionibus quæritur, ſed vnde ſint concha*. p.1125.a.v.2.Κεμάδοι. p.1126. b.v.4. ἐχῖνοι. v.52. Hoſtrachelos. p.1128.a.v.26. *Clupea*. p.1129.a.v.1. *Polypus*. v.45. ἀμοιβαῖα. v.53. *ligula*. p.1129.b.v.11 μυῶν.v.18.μυδρον. p.1130.a.v.28. *Bandum*. p.1131.a.v.19.ἀκόδοι. p.1131.b.v.18. orgyiarum. p.1135.b.v.44.*conitri*.p.1137.a.v.56. etiamtum. p.1138. a.v.45. illudebat. p.1139.a.v.29. Atqui. p.1139.b.v.9. defoſſa. p.1140.a.v.59. πωλοῦσι. p.1144.b.v.1.in littus. p.1146.b.v.63. πεδινάδων. p.1147.a.v.59.eueſceſcente tinctura. p.1147.b.v.15.Sed & pro.p.1148.a.v.50.φύλαι πυροφόροι. p.1151.a. v.16 μανδαλιὸν. v.46. *Carabe* tus appellare. p.1151.b.v.13. βόθυνος ὄνυχα. p.1152.b.v.23.pro *verantia*. v.25. *verantia*. v.59. reperiri aiat. pag.1154.b.v.56. *dele verba illa*: nulla igitur omnibus ferè conuenit. p.1166.b v.39.βασιλικόν. p.1168.b.v.22.*dele*, nec caulis. p.1170.a.v.53.vbique legitur. p.1171.a.v.64. Procopium. p.1171.b.v.35.Nam conchæ p.1172.a.v.44.Megaſthene.p.1174.b.v.39.deflexus.v.63. ἀπονενοηκότες τῆς Ἰνδικῆς, Βακτρίοις. p.1179.a.v.32. non ex Nearchi, vt Arrianum. p.1180.a.v.51. ille occupabat. p 1183.a.v.22. adepti. p.1185.b.v.40. ἰχθυοφάγοις. p.1186.a.v.54. Nam & alio in loco. p.1187.a.

v.39.nominatur Βαγάκα.p.1188.b.v.4.At longitudo.v.8.longitudo. p.1196.a.v.6.non interrupta. v.39. barbarorum inuenerunt. p.1192.a.v.46. *porrecta D. millia paſſuum L.* p.1194.b.v.63. hæc legebat. Nos proximè tamen veritatem. Quidquid. p.1195.a.v.3. reddit rationem. p.1195.b.v.44. *Græcum.* p.1196.b.v.15. in Margiane. p.1197.b.v.29. Latinum non fit. p.1203.a.v.61. cundebant illi quibus.p.1204.a.v.25.ὄρει.p.1205.b.v.7.καλάμοις.p.1207.a.v.13.κόπ.p.1208.b.v.61.Armarium. p.1212.a.v.40. quod erat laquearum.v.60.βαίς.p.1222.b.v.27.κύκλων. p.1213.a.v.42. Cæſarum & procerum. p.1214.a.v.42.χειροβολίας. p.1215.a.v.5.*opes.* v.34. *dele*, inuentum. p.1215.b.v.36.Σηρικοῖς. pag.1219.b.v.25. monubiles. p.1221.b.v.2. Μυρσίς. p.1225.b.v.38.fabulam. p.1229.a.v.43. Παφλαγονία. p.1230.a.v.21.annali. p.1231.b.v.15.Philander. p.1234.a.v.4.vſitatum.v.21.vt paſſim.p.1243.a.v.6. Æthiopes.v.10.Caryandæus.p.1243.b.v.2.voluit.p.1244.a.v.9.Αἰσιμα.v.63.non paruo.p.1238.a.v.2.*media*.p.1239.b.v.11.in medium diem.p.1240.b.v 4.adnumerandus.v.59.auctorem.p.1252.a.v.50.ab axe.p.1255.a.v.5.iumentem.p.1259.b.v.40.Σφιγξ.v.41.Νεῖλον.v.50.νιφάς. pag.1261.b.v.17. niuibus.p.1264.a.v.49.Maliehu.p.1266.a.v.9.non exordiebantur.p.1266.b.v.35.nomen.v.63.tabulatum.p.1268.a.v.3.*Troglitin.*v.60.χειρῶν.p.1270.a v.45.ad ſecundum.v.48.duo genera p.1271.a.v.13.de ſeſſilibus p.1271.b.v.38.κισηρὸς λίθινοι p.1275.b.v.60.tubulatæ.pag.1277.a.v.45.πολὺ δένδρον 1278.a.v.3.βοδινὰ.v.4.βοδινὰς.v.8.βοδινοὺς.p.1281.a.v.44.σίδας.v.64.λευκόϊον.p.1282.b.v.4.vltra hoc ſpatium.p.1283.b.v.22.aut quæ aliqua acrimonia.p.1285.b.v.50.*turben.*v.61.ſanè & Polium *conulam.* p.1286.a.v.20 αἴνον, δίψυχον.p.1287.a.v.64.σίχων.p.1288.a.v.61.σκληροτέρου.p.1289.54.focalati.v.56. focale.p.1292.b.v.44.σχινώδη p.1293.b.v.1.fructicem eſſe illi dixit.v.24.aquaricum.v.63.ab hoc Pulytrichæ Trichomanes.p.1294.b.v.48.ἡμίονον.v.56.Scolopendrij genus.v.59.ſcolopendrion. p.1295.a.v.18.longe itaque p.1295.b.v.40.cum Hemionio. p.1296.b.v.60.Gorgonibus. p.1297.b.v.29.eamdem eſſe.p.1298 a.v 3.planaria à ſpecie plana.p.1298.b.v.12.σπρώδης.v.25.candido genere dicit Plinius.p.1299.b.v.37 *vitex, harundo.*v.39.λυγώδεις.p.1300.b.v.57.θαμνώδης. p.1302.b.v.37.*Caſia Surinx.*p.1303.a.v.3.Porcelliones.v.10.ἰσοπίπαλον.v.18.complicato.p.1304.a.v.43.Carpeſio.v.55.deglabrari renaſcente ſubinde cortice.v.63.At truncam.pag.1305.a.v.23.generibus.p.1305.b.v.53.nomen accepit, nauigationibus.p.1306.a.v.28.ἀκρίκιον.p.1308.b.v.48.municeps.p.1309.a.v.33.Oxyphœnico.p.1310.a.v.40.Hodie quoque.p.1311.b.v.27.*Hab alculul.* p.1314.a.v.14. *ſperant Apiary.*v.8.*Papyrum.* p.1314.b. v.13.ἀσφοδελὸς π.p.1315.b.v.43.Acipenſer quanropere.v.51. quin verum ſit.v.63.plebei.p.1316.a.v.53.κἂν ἀποθνήσκῃ.p.1317.a.v.47.κῶμος. p.1318.a.v.52.τρώξιμα.pag.1319.b.v.14.cum veteres.p.1321.b.v.22.τὸ καρωτῶν.p.1322.a.v.12.χονδροβαλαίων.p.1323.a.v.10.ἀπυρλείας.v.63.κατ' ἐξοχὴν.p.1323.b.v.55.χαλινίζ.p.1324.b.v.15.*Hamamah.*v.28 Neophyto.p.1325.a.v.2.Iatricæ μύξα paſſim.p.1325.b.v.11.Sebaſtenæ ab vrbe Syriæ Sebaſte.p.1327.a.v.61.præciditur.p.1327.b.v.20.cum medulla cacti v.47.*Ceſalogni.*pag.1329.a.v.32.qui eas ſcandunt v.64.οὐ γὰρ φέρει ἀπὸ τῶ. p.1329.b.v.56.palmitis palmei. p.1330.a.v.4. equorum. p.1331.a.v.16. φοινὸς. v 53.*punio*, pro *pœnus* à pœna.v.55.cap. 9 15 p.1331.b.47.tradunt appellatam.v.56.*dele*,cum.v.58.*aurantiatum.*p.1333 b.v.15.turunda eſt,v.33.μόνυχα.v.61 & turundæ.p.1334.b.v.39.alligare.v.42.πρὸς ὄνων.v.61.ἐκπιέζει.p.1331.a.v 3.vt in caprifico.p.1335 b.v.12 & συμπλάσει.v.14.patiuntur.v.34.humorum intus conceptum.v.38.Malo & Pyro.v.39.σπασμὸν ὑπὸ ψύχους.41.præcedunt.v.55.poterant.p.1336.b.v.2.pulſa procumbat.

Hæc ſunt grauiora ex infinitis peccata quæ in tranſcundo curſim volumine potui animaduertere. Reliqua quæ me fugerunt, & multa eſſe non dubito lector ipſe per ſe emendabit, eaque abſentiæ noſtræ condonabit, & Typographica imputabit negligentia.

IN PROLEGOMENIS HAEC CORRIGENDA.

PAg.2.verſ.1.lege, *animaduertendas.*p.8.v.38.*ipſi Lucio.*p.10.v.22.*præcipuum.* p.11.v.28.Tenedos Spartiatica.v.32.*ſubit inquirere.*p.13.v.6.*per quorum laborem profecerint.*v.13.*nec in hoc.*v.27.*Caryſty.* v.37.Solini.p.14.v.11 *offendit.*v.22.*ſiue interceptam.*v.29.*in alio.*p.15.v.44 ἴσως κόλλον.p.16.v.36.adde: vadimonium deferi poſſit.p.18.v.8.*ſimplicius.* v.31. *in pulcris titulis.* p.19.v.15. *Ita & χωρὶς Græci eamdem.*v.40.Arabica tranſponenda ſunt, vt fecimus in Latino *Kitab Kurani.* p.20.v.6. vel Polyhiſtore.v.33.intelliges.p.21.v.34.*quæ vno* p.22.v.4.*in lacimas.*v.6.*ex multis.*v.38.delēda particula *&*.p.23.v.1.*frequentatam.*p.25.v.2.*lib.v.Epiſt.*v.9.*ſi meminiſſent,*deleto *non.*v.16.ὅτι.v 18.ὁμιλίας.p.26.v.37.*quo ſumma.*v.40 titulum.p.27.v.26.*quem ſcribit etiam ἀπόδημον.*p.28.v.11.Dele *manach*, vel lege *Manh.*v.12.plurium nummorum.v.29.*oculis ſubijceretur.*v.38.*Et fatalis adeo.*v.vltimo: *in ea cogitatione.*p.30.v.11.in ſcriptis ſuis.v.26.*quà lineam.*v.41.*collectam.*p.31.v.8.dele prius ἔχει. v.21.poſt *ſimilis* adde, *ita videtur.*p.32.v.2.*Saſtica & Tanitica* v.20.*habet.*v 38.*Græca Geneſeos.*p.34.v.6.*Ponticin.* p.35.v.19.*Polyhiſtoris & Collectaneorum.* v.25.neceſſe habeo.p.36.v.12.*conſummatiſſima.*v.21.haberi hanc.

IN EPISTOLA PRIORE.

V.1.legendum: Quoniam quidam.v.17.Intelliges In capitulis num.xxxiii.*vrbibus inclutis.* *Reliqua ſi quæ occurrent in textu & Exercitationes benignus & candidus lector per ſe emendabit.*

Digitized by Google

Google

GIU 1969

RESTAURO del LIBRO ANTICO
Cav. G. DI GIACOMO
PESCARA

Digitized by Google